

فهنهم نظام النفس وفيه
فائدة جليلة

٤٣

بيان طلب الوسيلة والعشق

وقصه تفطیم ... موسی علیه السلام را

هر در یکتای حمد وثنا • وهر گوهر زیبای مدح گران بها که کامثال اللؤلؤ المکنون آویزه گوش گردون وله • اول خداوند بی شبه ومانند
وپادشاه بی خویش وپیوندک • ساحه پیشگاه عظمت وجلالنه نثار اولسون که • مقتضای اهتزاز محبت ذاتیه • دستدعای
ابراز مشیت ازلیه سندن ظهور ایدن نور تجلی امواج دریای بیاض مطلق ظلمت آباد شبستان سواد عدمی تلاطم شعشع
ضیاسیله مزهر • وسحاب سماء اسماء جود • وبخار بحار صفات مطلق وجوددن منقطر اولان • باران فیض اقدسی اصداف
در اعیان ثابته • وظروف غرر ماهیات ممکنه • وحقایق الهیه یی • صور ابکار افکار معارف ربانیه • وهبات ملکات
عوارف نامتناهی ایله معقد ومنقید ایلیوب • وکشتی تعینات جواهر علویه • وسفن هویات زواهر سفلیه ایلیو فواخر
عواطف لطیفه ربانیه یی • قوافل اسماء الهیه دوریه • ورواحل صفات ربانیه کوریه ایله • صحرای سواحل ناسوته سفر وحرکت
مستدیره ایله کیر دنر حد احدیت • ونهایت مرتبه واحدیته رجعت اتدردب • بدایتی عین نهایت ونهایتی عین بدایت ایلدی نظم

زمین وآسمان گردان اوینده • کواکب جمله سرگردان اوینده • خرد انگشت در دندان بماندست • میان پرده حیران بماندست
عجایب جوهری جانا چه گویم • که در شرح تو سرگردان چو گویم • تویی صانع نهان وآشکارا • که بنمودی بیکباره تو مارا
تویی صانع تویی جان وتویی حق • تویی در هر دو عالم نور مطلق • وصالت را همه جویا تو در جان • جهانی در رخ تو مانده حیران
ولیکن عشق میداند صفاتت • که او منتش شده از نور ذاتت • حقیقت عشق می بیند جمالت • که او دیدست اسرار کمالت

نعت النبی علیه السلام

دعقود درر غرر درود موفور • وسموط لآلی غوالی صلوات نامحصور • اول کنز رموز حقایق
هویت غیبیه • وعلت غاییه ظهور دقایق اسرار لاهوتیه • شاه یثرب وبطحا • سبحان الذی اسری • کرم رو قاب قوسین او ادنی
راست گفتار وما ینطق عن الهوی • امام صف صفه اصطفا • اعنی محرم قرب کبریا • حبیب خدا • حضرت محمد المصطفی نکت روح
اقدس مخاطب خطاب لولاک • وکالبد نفس مظهر تشریف وما ارسلناک اولان • ذات پاکلرینه ابدا اولسون که برموجب کریمه
فاتبعونی یحببکم الله • خلایق عبد الله • مضایق محنت گمراهیدن • طرایق محبت الهی • وحدایق مراتب مودت واکاهیه انک
وساطتیله هدایت بولدیلر • وبر فحوای قل هذه سبیلی ادعوا الی الله • دانا ونادان • وکافر ومسلمان حضیض درکات ونقص
ونکبات حرمان • وحجب مکدرات خذلاندن • اوج درجات توحید وایمان • وکمال مقامات عرفان وایقانه انک غیابتی ایله یول بولدیلر
حقا بر دانا درکه نعت علم الاولین والآخرین • وبر چشوادرکه کنت نبیا وآدم بین الماء والطین بیوردب • وشان شریفلرینه خلقت الاشیاء
لاجلک وخلقتک لاجلی بیوریلوب • الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی کریمه سنک فحواسیجه اردین ونبوت • انک وجود عنصریسی ایله کمال بولدی نظم

حقیقت اوست در هر دو جهان نور • که اندر هر دو عالم اوست مشهور • تمامت سالکان محتاج اوینده • بجان پیوسته در معراج اوینده
صفاتش وصف کردن می نیارم • اگرچه جوهر دریاش دارم • وجود مصطفی از نور پاکست • ز لطف حق نبی الله نه خاکست
هنوز آدم میان آب وگل بود • که او شاه جهان جان ودل بود • نمود او نمود کردگارست • که در اسرار کل او پایدارست
چه گویم من ثنای او خدا گفت • که نور اوست با نور خدا جفت

نثر وتحف تحیات زکیات • وعرف تسلیمات وافیات •
اول زبان آور انا افصح العرب والعجم • شفیع الامم • وسیع الکرم • سرور ودیم شیمک • اصدق اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم
اولان اصحاب کرامی • ومانند سفینه نوح • ومظاهر کرامت وفتوح اولان • اهل بیت وعترت طاهره • وذریت زاهره لری
ارواح طیبه لرینه ارزانی اولسون که جمله سی حاملان عرش شرع • وقابلان نقش اصل وفرع اولوب • مشاعل رای مبین ایله سنن
سنن شرع متینی روشن • وازهار آثار حسنه وانوار اطوار مستحسنه ایله ریاحین مستنبه دین مبینی نمودار گلشن ایتمشلردر

درج

در مدح چهار یار گزین رضی الله عنهم اجمعین خصوصاً چهار یار گزین و خلفاء راشدیندن اقدم اصحاب صفا انتساب
یار غار حبیب رب الارباب بزرگوار عالی مقدار مظهر ثانی اثنین اذ هما فی الغار صدیق جلیل القدر باهر التصدیق
خلیفهٔ رسول الله علی التحقیق ابو بکر الصدیق رضی الله عنه نظم

ابو بکر تقی صدیق اکبر ز یاران او گزیده میر و سرور
چو او هرگز نخواهد بود صدیق که او را بود این اعزاز و توفیق
حقیقت سر شرع مصطفی اوست ز بعد مصطفی هم پیشوا اوست
طلب میکن نجات خود از ایشان که تا یابی حیات خود از ایشان

و اعدل اجلهٔ اصحاب اکمل ادلهٔ شاهراه اجر و ثواب
زینت افزای منبر و محراب رهنمای طریق صدق و صواب اعنی امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه نظم

چه گویم چون عمر اسرار دانست حقیقت صاحب عین العیانست
صلابت دار شرع و کان تقوی وز او نازان شده پاکان تقوی
امیر راستی بر جای احمد جدا کرده بعدل او نیک از بد
عمر چشم چراغ ماست ای دل گزو اسرار حق پیداست ای دل

نثر و صاحب انوار حیا و ایمان جامع آیات القرآن صفوهٔ اصحاب صفا آیه زین ثالث شیخین اقدم ختنین
امیر المؤمنین عثمان ذو النورین رضی الله تعالی عنه نظم

مراد را ستر قرآن منکشف بود دل و جانش بمعنی متصف بود
ز تقوی یافته سر حقیقت ز معنی یافت اسرار شریعت
چو با حق بود با قرآن بصد راز سر خود را فدا کرد آن سرافراز
دلا مانند عثمان جان خود باز دل و جان در رخ جانان خود باز

نثر و خاتم اولیا امام هدی وصی مختار مصطفی غریق بحر بلا
حریق نار ولا رافع علم رسول مجتبی مظهر انا مدینة العلم و علی بابها زوج بتول ابن عم رسول صاحب محاسن مناقب
امیر المؤمنین علی بن ابی طالب کرم الله وجهه نظم

امیر دین و دنیا مرتضی دان شه چارم ز بعد مصطفی دان
محمد اوست او نفس محمد بنطق خود چنین فرمود احمد
علی را همچنین نتوان ستایش نمودارش کنم در جان فدایش
علی جوی از علی دریاب اسرار زلال عبد بدان اسرار آن یار
هزاران جان فدای مصطفی باد ابا یاران او جان آشنا باد

رضوان الله علیهم اجمعین حضراتی که بیت معمور دینه چار ارکان و سقف خانهٔ شرع گزینه هر بری بر عماد سخت بنیاد قوی بنیان در

در وصف اولیاء کمل

و سایر اولیا و اصفیا و اصدقا و اتقیا دخی بر مبتغای و اشوقاه الی لقاء اخوانی پروردگان
البان اخوانیت و شیر خوردگان پستان انسانیت و رهنمایان طریق هدایت اولوب تابش خورشید ایمان ایله آسمان
عرفانده کوکب دریه و نجوم دینیه لردر صلوات الله علیهم و علی جمیع الانبیاء و المرسلین و علی من تابعهم باحسان الی یوم الدین نظم

درین ره اولیا باز از پس و پیش نشانی داده اند از منزل خویش
بجد خویش چون گشتند واقف سخن گفتند از معروف و عارف
نبی چون آفتاب آمد ولی ماه مقابل کرد اندر لی مع الله

اما بعد فرمان غیرت وحدت و قهرمان سلطنت احدیت
سرای خلوتخانهٔ شهود احدیة الجمع ده نام و نشان غیریت و رسم و رسم اثنیت و اثنینیت مرتفع و ممتنع اولمق اقتضا ایدوب
کان الله و لم یکن معه شیء و الآن علی ما کان علیه نحواسنجه اقتضاء مزبور مستمر و مستقر اولوب هنوز عالم تدوین و تسطیر
حضرت علم و تقدیرنده مندرج و صورت تفصیل و تصویر معنای تدبیرنده مندرج ایکن ارتضاء سنت الهیه و اقتضاء شئیت
ذاتیه و اراده عنایت ازلیه سندن مدارج احوال و معارج نتایج اعمال ده بو منوال اوزره جاری اولدی که کارگاه فطرة الله ده
نقشبند الله خالق کل شیء نقش ممزج علوم و احوال و متنسمات قرب و وصال و متعرضان نفحات کمالی تجب التعادت و الاستعداد
بسته اوضاع مختلفه و هیئات متنوعه ایله و هر کیمه بارگاه ستر الوهیت و خانهٔ درگاه حضرت صمدیتدن بهره و بار و یرلمیوب
یول گوستریله اولا آیینهٔ دل و صحیفهٔ لوح ضمیرنی غبار صور اغیاردن عاری و زنگ دودهٔ نفوس و ازالهٔ هیئات نقوش
و آثار ایدوب کدورت پلاس جود وجهی و اوساخ بود و عدمی نکتهٔ انخلاع و انقلاع میسر اولمغله فضاء خلاء حقیقی
کل شیء هالک الا وجهه و فناء فناء ذاتی و من قبله ثمنه دوندروب نظر شهود وجه حق و مشاهدهٔ وجود مطلقدن تشریف خلعت
فنا دیته ایله مطرز و معزز بیوروب سریر مقام قرب قاب قوسین اوزرنده مستقر ایدر بعده بر ترتیب مراتب تنزلات رد اولنوب
لوامع ضیاء الله نور السموات و الارض و سواطع صفای کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری ایله
شجره مبارکه زیتونه قلبه یکاد زیتها یضیء و لو لم تمسسه نار نور علی نور اشراق ویروب انس تجلی احدیة الجمع ده ثابت القدم ایتمک ایله
خصایص کنوز اسرار الوهیت و لطایف رموز انوار ربوبیته واقف ایدوب و کسراب بقیعة یحسبه الظمآن ماء حتی اذا جاءه
لم یجده شیئا و وجد الله عنده فوفیه حسابه سرینه عارف ایدوب تخت سعادت تخت خلافتده استقرار ویرر حتی حدیث قدسی
لا یزال العبد یتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه و بصره و رجله و یده و لسانه فبی یسمع و بی یبصر و بی یبطش
و بی یمشی و بی ینطق نحواسنک مظهری اولوب و بر موجب و الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا ذرات وجوددن بر ذره یه
کندو جانبنه یول گوستر و هر برینه مظاهر اسماء و صفاتی ایتمکله کندو یه مرآت شهود ذات ایدر و دخی من عرف الله طال لسانه
مصداقنجه الی لسان تعبیر و زبان تقریر ایدوب هر نه کرشاهده ایدرسه عبارات و اشارات مختلفه و الفاظ و کلمات مترادفه ایله
تعبیر و تصویر ایلر نظم

نظر چون در جهان عقل کردند از آنجا لفظها را نقل کردند
تناسب را رعایت کرد عاقل

جوسوی لفظ و معنی گشت نازل نثر قول کریم ولقد خلقکم اطوارا اشارت علیه سی اوزره مراتب اخفا و اظهارده تقلبات و اطوار
استیداع و استقرارده تطوراتدن صکره خم صبغة اللّهدن هر بری بر رنک قابلیت و کارکاه کل میسر لما خلق له دن هر کس کونه
نقش استعداد قبول ایدوب قول رحیم کابراکم نعوددن نشأتنک چین عودنده و انیبوا الی ربکم آوازی اسماع جان و جانهای بعلی‌رسیده
رسان اولدقده بال اقبالرین باز و جو هوای لا مکانه پرواز ایدوب اجنحه همتلریله فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر مقرنده سرادق اولورلر
و فضای وسیع و شکارجای منیع ربنا وسعت کل شیء رحمة و علما جولانکاهنده قابلیت نو و استعداد تازه لری مقدارنجه منقارلرنده
تیهوی اسرار و چنکاللرنده تذرو انوار طوتوب حظیره قدسدن نشیمن انسه کلدکلرنده تغالب اطوار احوال و مقامات و تغایر انوار عبادات
و طاعات و ابرار معاقد حالاته بناء مطلق وجودده اعتبارات متناسبه و عبارات متقاربه ایدوب هر کس کندو حال و مقامندن
قوالب اطوار معانی شهود اولان بر رمز و بر رطر زایله خبر ویروب و هر بری مطلب و مرامندن در اطلس اشاراتی بر الماس عبارتله دلوب
جمله سنک زبان حال و لسان مقاللری بو بیت شریف اولور شعر عباراتنا شتی و حسنک واحد ❁ وکل الی ذاک الجمال یشیر
پس بیان اسرار علوم ایکی قسمه محصور اولوب بری منثور و بری منظوم اولمشدر لکن مدح ان من الشعر لحکمة و ثنای ان من البیان لسحرا
قسم ثانی ایچون اولمغله لاجرم کاشف اسرار قیومی و معتکف بارکاه قرب دیومی حضرت جلال الدین رومی قدس اللّه تعالی سره
بیان منازل عشق و محبت و ذکر مقامات توحید و معرفتده قسم ثانی‌یی اختیار ایدوب لجه گهرزای همم اولان رشحه قلم مسکیه الختامری
تلاطم دریای درفشاننک انفاس نسایم موج انکیزندن اصداف حروف گفتار ایله حلقه زرین گوشش جان سروران حقیقت اولمغه
لایق درر و جواهر اسرار کناره آتوب رشک ده نساجان بلاغت و جلوه که عروسان حسن عبارت اولان مثنوی شریفده ید بیضا
اشکار و تقریر و تعبیرنده بر سحر حلال اظهار ایلمشدرکه حقا لطافت و طراوت و عذوبت و حلاوتنده طاقت ارباب هنر کارکر
بلکه مقدور نوع بشر متصور اولمیوب بحرین نظم و نثرده بو کونه لآلی متلالی ابرازی غواص بحر فکرتلرینه منحصر اولمشدر شعر
کلم کأن الشهد من الفاظها ❁ جار و ان الطیب منها سائر ❁ وکأن انفاس المسیح نسیمها ❁ اذ من شذاه لکل میت ناشر
عن کل لطف فیه لفظ کاشف ❁ فی کل معنی منه حسن باهر ❁ بحر ولکن اللطفاء عنبر ❁ مرن ولکن الغیوث جواهر
عقد یسی نظمه در دونه ❁ نظم الثریا عقده متناثر ❁ فی التیه غاد کل عقل کامل ❁ مما تضمن و النفوس حواسر
و ضمیر منیر مهر تنویره ستیر اولمیه که مقدمه مرتبه طبقات نه افلاک و نتیجه بهیجه لولاک لما خلقت الافلاک اولان حقیقت محمدی
و نور احمدی صورت واحدی احدی واصل و منشاء و مبداء و معاد جمله خلایق و جامع جمیع کمالات الهی و کیانی و واضع عموم
مراتب اعتدالات ملکی و حیوانی و انسانی اولمغله سایران طریق حقک نهایت سیر و مرام و مسافران وجود مطلقک غایت مقاملری
اول حضرتدن ایلرو کچیوب عالم و عالمیان اول هادی سبلک صور اجزای تفصیلی و آدم و آدمیان انک تکمیلی ایچون مخلوقلردر
و انا سید ولد آدم و آدم و من دونه تحت لوائی یوم القیمة دخی بو معنایه اشارتدر پس شرایع و طرائقک صور بازار معانی و حقایقنده
آدم و جمله انبیا و رسل اول سرافرازک خلفا و نوابی اولوب حتی نوبت تخمیر طینت سید البشره ایرشدکده اعلای درجات اعتدالده
بر مزاج کامل حاصل اولدی که حقایق مزبوره مظاهر مستعاره دن تجاوز ایدوب کماهی بو صورت مختاردن یوز کوسترمک ایله
بتر و سعنی قلب عبدی المؤمن تمامه و کماله ظاهر اولدی پس کمال بیان و تمام تعریف و تبیان ایچون حقیقت مزبوره بو صورت طبقه‌ده
اوتیت جوامع الکلم حکیله معروض اولوب لکن مقام نبوت و مقرر رسالتده اولمغله اهل ضلالتک دفع تهمتلری ایچون دست منع
و کف ردع وما علمناه الشعر وما ینبغی له تنزیهی صنعته بیانه وضع اولندی اما حالا اول شمس افلاک نبوت و نور تابناک ولایتک
ورثه و خلفاسی که انبیاء اولیادر بو کلامک زمامی انلرک دست متابعتنه تفویض اولنوب و تمام سیر و سلوکدن صکره بو نعمت اطلاع ایله
عنان فصاحت و بیان انلرک قبضه کمال حصافت و اتقانلرینه تسلیم اولندی که هر بری رفع حجب و استار و کشف معانی و غوامض
اسرار بابنده اشعارده اولان منظومات بدیعة الآثار ایله مقام ترجمانیده قیام کوستروب تقریر و ایضاحده مقصوده وکمال
جمعیتی حصول نجاحه ایرشدره لر سلطان ولد دیمشلردر شعر
همچنین کین بود اثر ش ❁ همچو جانش پذیر و گیرش
زانکه این شعر شرح قرآنست ❁ راحت روح و نور ایمانست ❁ ان فریقی که شعرشان بود این ❁ که برد خلق را ز کفر بدین
دین چه جمله را بر د بخدا ❁ سر این رابدان دمی بخود آ ❁ شعر شاز المخوان بشعر کسان ❁ مشتم شعر هر دو را یکسان
زانکه این شیوه میرسد ز نعیم ❁ وان شرارست آمده ز جحیم ❁ شعر ایشان بود همه اکسیر ❁ زان شود زر مس بجان بپذیر
مع ایشان همی کند یزدان ❁ هست شاهد برین سخن قرآن
در بیان سبب تألیف
بو ناپدید ابیدای وجود و ذره
نابود موهوم الوجود عبد اللّه بن السید محمد بن عبد اللّه غفر اللّه له و لوالدیه بالطف الجود معتکفان بارکاه جذبات رحمانیه
و خلوت نشینان خانقاه بر امیه اولان دریا دللرک قطره ناچیز خاک آلودلرندن اولوب و محبوب قلوب العارفین شمع جمع العارفین
پیشرو عموم اهل صفا قافله سالار راه اصطفا کاشف اسرار کبریا نور چشم اولیا حضرت مولانا قدس اللّه سره الاسنی نک
عهد الستدن عشق و محبتلرنده مجبول اولمغله مثنوی شریف هر ساعت و آن حرز جان و حمایل جنان اولنوب هر بارکه مضمون

حقایق مشحوننی مطالعه اولندقچه استادکار گذار فکر تلری هر بر گوشه سنده خریدار معارفه عرض ایتدوکی امتعه نفیسه فاخره
و بهزاد خرده کار طبیعتلری هر جانبنده چهره گشا اولدوغی صور لطیفه نادره لری حیرت فزای عقل عقول عرفا اولوب آب حیات
عبارات روح افزالری ایله دل عطشانی ریان ایتدکجه فوایح مسکیه سندن دماغ روان معطر و آتش عشق ایله مجمر قلب مملو و بر سر ر
و وجود بی قرار و نابود مانند عود مبخر اولوب آه درون و تراوش مژه لعلگون مندن ساکنان زمین و آسمان و آه و حیرانلر ایدی
بیت شکاف سینه بوانم که بندم از مرهم ❁ تراوش مژه اشکبار را چه کنم نثر بحر محیط مثنویده سباحت و جزایر عباراتنده سیاحت
ایدن سایران ملکوتدن هر برینک پرورده دایه طبیعتلری اولان غواص فکرتلری غوطه بحر معانی ایتدکده دست آویزلری
اولان درر نکاتی سلک تحریره منتظم قلوب هدیه بهیه محافل ارباب نظر ایتمشلر اما دریای بیکران مثنوی بر بحر لآلی گران بهادر
الی یوم القیام غوطه ایدنلرک دست ابکار افکارینه بحسب الاستعداد دنیچه لولوی زیبا گیروب زیور معارف ایله بای و توانا اولمقدن
خالی اولمزلر فلهذا ابو ذره کم قدر وبی تاب دخی استیلای ظلمات عدم سرچشمه حیاتی تیره گون ایتمه مش ایکن مثنوی
کر شدی عطشان بحر معنوی ❁ فرجه کن در جزیره مثنوی نثر مضمونی اوزره اول دریای مرواریدک فرایدندن دست آویز
استعداد اولان درر حقایق و جواهر دقایقی بر موجب و مما رزقناهم ینفقون رشحه قلم شکسته زبان ایله سلک تحریره کشیده قلوب
بعض نکات لطیفه یی مشتمله اولان عبارات رشیقه ایله بر فحوای و اما بنعمة ربک فحدث پیشکش پیشگاه ارباب عرفان ایتمک ایچون
خاطر فاتر لسان ترکیده شرح و ترجمه اولنماسی خطور ایتدکده بر شب که کواکب ثوابت سماوات مطالع افقدن لامع و اجرام
ثواقب سیارات مدارج افلاکدن ساطع اولمش ایدی بر فحوای من اراد امرا فشاوره فیه امرا مسلما و ثقة اللّه لا رشد اموره قوای
موشه روحانیه ایله استشاره و شروطیله استخاره و روح مقدسه مولانادن مدد همت و فضل الهیدن توفیق و عنایت
رجا اولندقده روحانیت شمس الدین و جلال الدیندن مشاهده سیران ایدن روح روانه اذن و اشارت ایله بشارت اولندقده غیری
رؤیاده اولان اشارتی تعبیر و اذن و بشارتی تقریر ایچون مثنوی شریفدن دخی تفال اولندقده مثنوی
این نشان راست دادم جان باب ❁ بر نویس اللّه اعلم بالصواب نثر بیت شریفی کلوب موافق حسب حال اولمغله توفیق ربانی دخی قرین حال
اولمش نیاز ایله متوکلا علی اللّه و متوسلا برسول اللّه تحریره مباشرت اولندی و خلیفه اسلام پناه پادشاه فلک بارگاه خورشید
طلعت قمر بهجت قاهر القیاصره کاسر الکاسره خادم الحرمین الشریفین ناشر العدل و الاحسان باعث الامن و الامان
السلطان بن السلطان بن السلطان مراد خان بن السلطان احمد خان بن السلطان محمد خان خلد اللّه ملکه و سلطانه
و افاض علی العالمین بره و احسانه الی یوم المیزان حضرتلرینک زمان سعادت بنیانلری اولمغله تبرکا اسم شریفلریله معنون اولوب
جواهر بواهر مثنوی دیو تسمیه اولندی و بو ناموک حصولی و مقصود اصلی نکه وصولنه قبل الخوض مثنوی شریفده اولان اصطلاحات سنیه
و عبارات علیه و نکات و اشارات بهیه نک فتحه مترتب بین الربوبیة و العبودیة سوره فاتحه ده اولان مراتب عشر و حضرات خمس
و ملکوت اعلی و اسفل و بعض معارف جلیله یی مشتمل بر مقدمه مفیده و مولانا قدس سره الاعلی نک حسب و مناقب و آدابی
بیاننده بر خاتمه تقدیم قیلندی که اسرار معنوی و نکات مثنوی مذکورات ایله منکشفه اولور و بو عبد ضعیف قلیل البضاعه
و کم مایه کشف و اطلاعده تقصیرات کثیره سنه معترف اولمغله ارباب دانش و اصحاب بینشک مزید مکرمت و مزیت مروتلرندن
تضرع و نیاز مزبوردرکه واقف اولدقلری مواضع زللی کلک عنایت ایله اصلاح و افصاح و صورت عیب جوییدن تجنب بیورملر
اولئک الذین هدی اللّه زمره سیله محشور اولالر آمین بحق طه و یس و نسأل اللّه تعالی ان یرزقنا سمع قبول کما یحب و یرضی
و به الحول و القوة و منه العصمة و الهدایة بیت یقین میدانکه این چندین عجایب ❁ برای یک دل بینا نهادیم نثر فاعلم اوصلنی اللّه
و ایاکم الی اعلی مقامات العارفین که ربوبیت و عبودیتده اون مرتبه اعتبار اولنمشدر یعنی اول مراتب ربوبیت اللّه سبحانه
و تعالی نک ذاتیه و صفاتیه اسماء شریفه سی اولدوغی جهتدن مرتبه اسم در و مرتبه ثانیه ذات و مرتبه ثالثه صفات الهیه درکه
مفتاح فاتحه اولان بسم اللّه الرحمن الرحیم ترکیبنده اولان معناده حاصله در و مرتبه رابعه حمد و ثنا و مرتبه خامسه شکر اولی درکه
سوره فاتحه‌ده الحمد کلمه سنده حاصله در و مرتبه سادسه خالقیت معناسنه اولان مرتبه الوهیت درکه للّه کلمه سنده حاصله در
و مرتبه سابعه خالقیتده اولان ربوبیت و حدانیه درکه رب العالمین ده حاصله در و مرتبه ثامنه مالکیت و ملکیت درکه مالک یوم الدین
کلامنده حاصله در و مرتبه تاسعه بالالوهیة و الواحدیة و الوحدانیة اولان مرتبه معبودیتدرکه ایاک نعبد جمله سنده حاصله در
و مرتبه عاشره من الازل الی الابد طریق حقی هدایت و انعام و عنایتدرکه اهدنا الصراط المستقیم قولنده حاصله در پس مراتب عشر
عبودیتده دخی مرتبه اولادن اعتبار اتدکلری ربوبیتده اولان مراتبی بوره ایله حقی عارف اولمقدر و مرتبه ثانیه ربوبیت حقه
و عبودیت نفسه اقراردر و مرتبه ثالثه معرفت نفس و مراتب ربوبیتدن نفسک خلوی در و مرتبه رابعه حضرت حق و فیاض
مطلقک کندودن و جمیع موجوداتدن استغناسنه و جمله اشیانک حقه احتیاج کلی ایله محتاج اولدقلرینه تحصیل علم الیقیندر
و مرتبه خامسه علی امر اللّه تعالی حقه عبادتدر و مرتبه سادسه توفیق قدرت و تعلیم و اخلاص ایله لوازم عبودیتی رعایتده

رب ومعین دن طلب معاونتدر • ومرتبهٔ سابعه شوق وخشوع • وذوق وخضوع ایله درگاه حقه دعا ومناجات • ورفع حاجات در
زیرا حق سبحانه وتعالی قوللرینی بارگاه کبریاسنه مناجات ایتمک ایچون ایجاد بیوردیشدر کما قال تعالی • قل ما یعبؤا بکم ربی لولا دعاؤکم • ومرتبهٔ
ثامنه صفات الهیه • ونعم غیر متناهیهٔ سبحانیه • وقرب حضرت احدیتک وجدانی طلب در • حقا که بوندن اعلی مقصد اقصی یوقدر
ومرتبهٔ تاسعه حضرت حقدن استهداد درکیم • اول هدایتک سببی ایله راه راسته مهتدی • وطریق هدایتی ارشاد ایله عبد مسترشد
منعم علیه اوله • ومرتبهٔ عاشره درگاه عزتدن رجا وتمنا ده • راسخ دم وثابت قدم اولمقدر که ضلالت وغوایته رد اولنان مغضوب علیهم
زمره سندن اولمیوب • نعم دائمهٔ الهیه • مستمره ومستقره اولوب انبیا واولیا ایله حشر اوله • ومراتب مذبوره دیکر جمله سی ایاک نعبد وایاک
کریمه سندن غیر المغضوب علیهم ولا الضالین کریمه سنه وارنجه واقع اولان معانی فاتحه ده حاصله در • قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
ان الله خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره • فمن اصابه ذلک النور فقد اهتدی • ومن اخطاه فقد ضل • آه ای مستمع آگاه
اول نور مرشد دن مراد • جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین • حدیث شریفینده اولان • اشعهٔ انوار جذبات الهیه در وشول
حقا که جذبات بیوریلان صراط قویمه فتح باب • ذکر اولنان انوار مرشده جذباتک اصابت ومصادفه سیدر • ومغضوب علیهم وضالین
اولنلر • اول شعشعانی حب سبحانیدن محروم قالنلردر که • تیه هوای نفسده ضالین • ودشت ظلمات طبع ده مغضوبین دیمالکین اولوب
شرع وتحقیقه مهتدی اولمامغله • صراط قویم واحسن تقویم اوزره اولان • مرتبهٔ انسانیه دن روگردان اولنلردر • یهود وجحود واول شر
اولان جهود عنود لردر که • حضرت وجیب الوجود انلری مردود ومطرود ایدوب • صورتلرینی سیرتلرنده مرکوز اولان قرده وخنازیره
صورةً ومعنی مسخ وتبدیل ایلدی • وطائفهٔ نصاری دخی الطاف ربوبیتی فراموش ایدوب راه مستقیمه میل ایتمکله • چاه تاریک بشریته
دوشوب • طریق مستقیم توحیدی ناسی اولدقلری ایچون شیطان رجیم شبکهٔ شرکله انلاری صید ایدوب • افرأیت من اتخذ الهه هواه
مقتضاسنجه • هوای نفس ودنیایه آله اتخاذ ایتدکلری اجلدن • ثالث ثلثة قوللرینه • نسوا الله فنسیهم طردینه مستحق اولدیلر • وکذلک
شول فسقه وفجره که • وحدت حق وبعثت انبیایه اقرار ایله حضوردن صکره غیبت • وسروردن صکره محنت • ونوردن صکره ظلمته
دوشوب طریق مستقیمدن رجوع ایله مغضوبین • وکرم کریم • ورحمت رحیم دن ضالین • وصراط توحیدن اعراض ایله قلب سلیم
وجنت نعیم دن محرومین • ومستحق عذاب الیم اولدیلر نعوذ بالله من الحور بعد الکور • وکذلک شول مقتصدین که منازلده قوافل دن
انقطاع ایله بازگشته • وپیش راندهٔ اولدقلری ایچون • رشتهٔ مقصودی بتوردوب ضالین اولدیلر **مناجات** الهی سیدی ومولای
صراط مستقیمه توفیق وعنایت سندن • بز عاجز قوللرک یولدن دونمزیه • ومقصود اصلی یه ایرشدرمینجه بر منزلده اکلندرمه
لطفی سنک نامک بزه جواز • ودستک مهرک جانه جهاز • الها معبودا سنک شناختک روحه امان • وسنک لطفک چشمه عیان
بر دردکار اسنک فضلک بزه لوا • وکنف احسانک جانه ماوی • آه کریما ضعفایه پناه سن • قاصدلره بر سر راه سن • مؤمنلره گواه سن
نیازمند اولوردرکه • بو مساکین دخی نکاه ایده سن • الهی عجب عزیز دراول کمسنه که سن انی دیلیه سن • ویولدن آزسه یوله کتوره سن
دولت جاودان اول کمسنه یه که سن انک اوله سن • ایا که بزدن غیری کیمک سن **بیت** جز خدمت روی تو ندارم هوسی
من بی تو نخواهم که برآرم نفسی **شیخ** عبد الله انصاری قدس سره بیوررلرکه مطیعلر طاعتی اخلاصدن بولدیلر • یوقسه اخلاصی طاعتدن دکل
وعصاة معصیت عذابدن بیلدی • یوخسه معصیتدن عذابه دکل • الهی طاعتده اخلاص سنک لطفکدر • ومعصیتدن صیانت سنک
رحمتکدر سن عنایت قیل **بیت**
ای مبدل کرده خاکی را بزر | خاک دیکر را بکرده بو البشر
کار تو تبدیل اعیان وعطا | کار من سهوست ونسیان وخطا
سهو ونسیان را مبدل کن بعلم | من همه خلم مرا کن صبر وحلم
بعد کن ازین جمله ما هموار را | ما ببینم روضهٔ ابرار را
می رهم زین چاهنج چار شاخ | می جهیم در سکج جان زین مناخ
گوش باکیر ومدان مجلس کشان | کر حقیقت می خوردان سرخوشان
مقدمه ای نور حدیقهٔ عالم • ونور حدقهٔ آدم • ایدک الله بروح القدس وایانا • معلوم اولا که
ارباب کشف ووجدان • بو یله تحقیق بیورمشلردر که • کنه ذات حق • وغیب هویت مطلق • باعتبار وحدته الحقیقة هیچ کیمسه مدرک ومشهود
ومعلوم ومفهومی اولمغدن منزه ومقدس اولوب حق سبحانه وتعالی کنه ذات پاکندن • ولا یحیطون به علما • قول کریمی ایله خبر ویرمشدر
زیرا اکوان واعیانده مدرک ومشهود اولان • متباینة الکمیة • ومختلفة الکیفیة • الوان متنوعه • واضواء متغیره • وسطوح مختلفه در • مرتبهٔ
غیب مطلقه ذات وجود • ماهو اثر زائد علیه • عین حقیقت اولوب ماعداسنده شیئک حقیقی اوزرینه زائد برامردر • زیرا هر بر موجودک
حقیقتی علم ازلی الهی ده اولان اعیان ثابته ایله مسمی اولان نسب تعیندن عبارتدر • پس هویت مطلقه نک حولنده حومان
عقول بشر اولمایوب • ذات بحتک حضرتنه فهوم اصحابنک تکمدن • کنه ذات حق اجل واعلی در • فلهذا اجاب کبریا کتاب کریمنده
ویحذرکم الله نفسه بیوروب ودخی لا تدرکه الابصار وهو یدرک الابصار کریمه سیله کنه ذاتی ادراک وفهمدن منزه اولدیغنی
بلدروب حضرت سلطان الانبیا علیه من صلوات الله ازکی • دخی تفکروا فی آلاء الله • ولا تفکروا فی ذات الله • کلام
معجز نظاملریله ذات حقده تفکردن نهی بیورمشلردر • ایدی وجود مطلقده غیرک وجودی معدوم اولمغله • من حیث الاطلاق
الذاتی تجلی ذاتی ذاتندن غیر ینک مشهودی اولماز • مگر قرب نوافل که کنت سمعه حالی • وقرب فرایض که سمع الله لمن حمده قولی در

ویاخود نوافل ایله فرایض بیننی جمع که • وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی مقامی در • حاصل بال علی کل حال • ادراک مذکورک متعلق
ذات حقده واحدیت اعتبار یله کنه وذاته کنه وعلمی حیثیتندن غیر ایله اولمایجق • واول ادراک مطلقا ممتنع اولمیوب بلکه مثبت حقه
تعلق ایدر • کما قال تعالی • ولا یحیطون بشیء من علمه الا بما شاء **بیت** غیرتش غیر در جهان نکذاشت | لاجرم عین جمله اشیا شد
فاذا کان کذلک علی السنة السفراء الملکیة والبشریة • منزله اولان شرایع الهیه یه مؤمن اولان زمرهٔ متشرعین • من حیث الاطلاق
ذات حق وحقیقت مطلقه دن • بحث ایتمک جایز دکلدر • زیرا جمیع انبیا ومرسلین صلوات الله علیهم اجمعین که بعث اولنمشلردر
صفات ثبوتیه • وسلبیه سی بیان ایله مأمور اولمشلردر • پس مؤمنلر دخی واجبدرکه پی رو انبیا ورسل اوله • اعلی جناب حق ذات بیچونی
نه شیء ایله توصیف ونه شیدن تنزیه ایتمیش ایسه • مؤمن دخی انکله وصف وتقدیس ایدوب • جناب الهی ده غایت حسن ادب
رعایت ایلیه • ومقتضی سوء ادب اولان تفکروا فی الذات دن کمال احتراز • وخوف وخشیت اوزره اوله • مولانا خداوندکار
قدس سره خوب دیمشلردر **مثنوی** از ادب پرنور گشتست این فلک | وز ادب معصوم وپاک آمد ملک
فصل ای طالب قابل ومستمع مقبل معلوم اوله که • سروران حقیقت • ورهروان طریقتک • مبادی دلایل • وحجج ومسایل کشف صحیح • وشهود صریح اولوب
اولا اول زمرهٔ علیه • نور شریعت ایله دانندهٔ • وامر طریقت ایله عمل کننده • بعده حقیقت حاله رسانده اولوب • معرفت نظر فطری
ایله داننده وبیننده اولورلار • فلهذا ارکان دین واجزاء حقیقة بناء اسلام کزین دخی • شریعت وطریقت وحقیقت اولمشلردر
کما قال صلی الله علیه وسلم • الشریعة اقوالی • والطریقة افعالی • والحقیقة احوالی • ایمدی ذکر اولنان ارکان ثلثه ایله مرصوص البنیان اولمیان
وجود شخص ناقص • کمال اسلام ایله متصف اوله مز • بناءً علی هذا صورت جمعیهٔ کلیه کلمه مخصوصه در • نته کیم حضرت صلوات الله علی نبینا وعلیه
افلاطونک خواننده بیورمشلرکه • یاابن شرفک الله بالاستعدادات العقلیة • والرموزات النقلیة • کن طالباً لتنویر النفس بالانوار الالهیة
القدسیة الجاذبة من الدار الدنیة الفانیة • الی الدار الباقیة التی هی محل الارواح الطاهرة • والنفوس الزکیة • فان مجرد العقل غیر کاف
الی الصراط المستقیم • پس بو اوصاف جلیه ایله متحلی اولان کامللر • طور عقل جزویدن رجوع ایله اعراض کلی ایتمشلردر • زیرا عقول بشریه
وقوای مرکبهٔ عنصریه • سر ربوبیتی ادراکده قاصر • ولطایف رموز الهیه یی فهمده عاجز وفاترلردر • واثر حکم عقل بشری احکام عبودیتک
احاطه سنه مقصوردر • وشول نسنه که انکا موقوف علیه اوله انکا محصوردر • کما قال علیه السلام • العقل لاقامة العبودیة • لا لادراک الربوبیة
وقال علی کرم الله وجهه **شعر**
هو الذی انشأ الاشیاء مبتدعا | فکیف کیفیة الجبار فی القدم
کیفیة المرء لیس المرء یدرکه | فکیف یدرکه حدثت النسم
نثر پس بو طریق حق سالکلرینه لازم اولان بودرکه • انکار نظریه وادلهٔ عقلیه دن مجرد قلب سلیم ایله
بر طبیب عیسی دمه تسلیم اولوب • حضرت فنائیه توجهنه غربت کلیه ایلیه • تا که انوار سبحات • ولمعات ادراکات ذاته فانی وجود مستر اوله **عطار**
در اینجا می نماید روی دلدار | عیان عشق باشد لیس فی الدار
در اینجا نیست جسم وعقل وادراک | نمود اوست اینجا صانع پاک
در اینجا اولیا وانبیا اند | حقیقت جمله مردان خدا اند
در اینجا باز بین کم کرده خود | درون دل نظر کن پرده خود
والو سعید ابو الخیر دخی ذکر اولنان افناء وجوددن خبر ویروب بیوررلرکه **رباعی**
چشمی دارم همه پر از صورت دوست | با دیده مرا خوشست تا دوست دروست
از دیده ودوست فرق کردن نه نکوست | یا اوست بجای دیده یا دیده خود اوست
در بیان حضرات خمس حقق الله ترک بحقایق الوصال • وجعلک من الفایقین الذایقین شراب انسه بالغدو والاصال
معلوم اوله که حضرات الهیه یه حد وغایت اولمز • ولکن ارباب بصیرت وبینش • واصحاب حکمت ودانش قاتنده محقق درکه شول شیء که
حیطهٔ وجود • وخطهٔ فیض جودده مندرج اوله • لاجرم حضرات خمسه منحصردرکه بریسی **حضرت غیب مطلق**در • یعنی اعیان ثابته
وحقایق علمیه حضرتیدر • وانک مقابلی **حضرت حس وشهادت**در که انکا عالم ملک وعالم کون وفساد دیرلر • وبینهما ده **حضرت
مثال مطلق**در • ومثال مطلق ایله غیب مطلق میانده **حضرت ارواح جبروتیه** یعنی عقول ونفوس مجرده در • ومثال مطلق ایله
شهادت میانده **حضرت مثال مقید**در که عالم منامدر • وحضرات مذکورک جمله سنی حضرت انسانیهٔ کمالیه جمعیه جامعه اولوب
نتیجهٔ جمیع حضراتدر • فلهذا مرتبهٔ انسان کامله حضرت سادسه دردیمشلر • کما قال علی رضی الله تعالی عنه **شعر**
دواؤک فیک وما تشعر | وداؤک منک وما تبصر
وانت الکتاب المبین الذی | باحرفه یظهر المضمر
وتزعم انک جرم صغیر | وفیک انطوی العالم الاکبر
فلا حاجة لک من خارج | فکرک فیک وما تفکر
وتنظر فی الکتب کی تستفید | وعنک مصنفها یخبر
فصل ای عاشق صادق • ورفیق موافق شویله که بر سالک فایق • جمیع تعینات وهمیه • وتمام تقیدات عدمیه • حتی شعور ولاشعوردن دخی فانی ومتلاشی اولوب جلاء
اصلی ایله کندونک فناء ذاتی اولی سنه رجوع ایلیه • حالت مزبوره نک ازاسنده ذاتده بویله جه اعتبار اولنور که اکر ذاتی اسقاط
جمیع اسما وصفات • ورفع تمام معانی ومفهومات ایله اعتبار ایدوب • حتی مفهوم اسقاط ولا اسقاطک دخی اعتباری اولنمازسه
انکا اسم احد • ومطلق وجود • وذات بحت • ونور الانوار • وبیاض مطلق • وعما • وکنز مخفی • ولا تعین • ولاهوت • وغیب الغیوب
وغیب مصون • وغیب مکنون • وغیب هویت • وذات احدیت • اطلاق ایدرلر • وبو حاله فنا فی الله تعبیر اولنور مرتبهٔ مزبوره یه
عالم لاهوت • وعالم لاتعین دیرلر **وچون که** عارف واصل بحر فنادن خروج ایدوب صفت بقاء ذاتی • ونعت وحدت حق

ومعنای وجود مطلق ایله اتصافه عروج ایدوب کندویی کندونک مرآت حق اولان آینهٔ ذاتنده مشاهده· وهیچکس کندودن وجود ذات
طوتماد وغن معاینه ایلیه· حالت مزبوره دن لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل حدیث شریفی ایله خبر ویریلوب کنت کنزاً
مخفیاً فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف دخی بو جلوه دن اولور گلشن خطاب حضرت حق دویی نیست | دران حضرت من وما وتویی نیست

حلول واتحاد اینجا محال است | که در وحدت دویی عین ضلال است || هر انکو خالی از خود چون جدا شد | انا الحق اندر وصوت وصدا شد
شود با وجه باقی جمله هالک | یکی گردد سلوک وسیر سالک || حلول واتحاد از غیر خیزد | ولی وحدت همه از عین خیزد
تعین بود کز هستی جدا شد | نه حق بنده نه بنده با خدا شد || وجود خلق وکثرت در نمودست | نه هر چه آن می نماید عین بودست

پس جلوهٔ مزبوره ده تعین ذاتی که کندودن کندویه ظاهر اولمشدر· و وحدت حقیقیه وجمعیت کلیهٔ احاطیه که تمام نسب اسمائیه ورتب
اعیان کونیه احاطهٔ مزبوره نک تحتی مطاوینده سمت اندراج ایله موسوم· ونعت اندماج ایله موسوم اولوب· وبدایت تفصیل مراتب مدارک
تعینات وجودیه که نهایت تکمیل مآرب سالکه قیاًت شهودیه ایله جمع اولمشدر ظهور ایدوب نه وحدت کثرته ونه کثرت وحدته مزاحم اولماز
انک ایچون دیمشلردر رباعی چندان بروا این ره که دویی برخیزد | ور هست دویی برهروی برخیزد || تو او نشوی ولیک اگر جهد کنی
جایی برسی کز تو تویی برخیزد | شرا اما ضمیر مستتره خفی اولمیه که بو جلوه دخی ایکی شعوری متضمن اولور که بریسی کمال ذاتی وبریسی
کمال اسمائی در· پس احدیت ذات بحسب التنزل ثانی یه اعتباراً وحدت حقیقیه· وحقیقت محمدیه· ونور احمدی· وتعین اول·
وتجلی اول· وقلم اعلی· ودرهٔ بیضا· وروح اعظم· وروح قدسی· وعنصر اعظم· ومبدأ المبادی· وحقیقة الحقایق· ورب الارباب·
والرب الاعلی· ومبدأ واحدیت· وعالم جبروت· وحضرت علمیه· وبرزخ البرازخ· وبرزخ فاصل· ومجمع البحرین· ومجمع اللطائف
ومزاج الاضداد· واحدیة الجمع· ومقام قاب قوسین· ومقام هر رنگی· ومقام بی نشانی· وصبغة الله· اسملریله تعبیر اولنور نته کیم
مولانا خداوندگار بو مرتبه یه اشارت قلنده دیمشلردر مثنوی صبغة الله هست خم رنگ هو | نقشها یک رنگ گردد اندر او
چونکه بیرنگی اسیر رنگ شد | موسیی با موسیی در جنگ شد || زو نشان جز بی نشانی ره نیافت | چارهٔ جز جان فشانی کس نیافت

وذات بو مرتبه ده باعتبار الشعور کمال اسمائی وصفات سبع ذاتیه ایله متعین اولور که سبعهٔ مزبوره· حیات· وعلم· وقدرت·
واارادت· وسمع· وبصر· وکلام در· وبو مرتبه ده ذات اسم واحد· وحق وآله ایله اطلاق اولنور· آه ای طالب حبیب ذاتی عجب دولتدر کم
وجود مطلق دخی هیئت جمعیت ذاتیه یی صفات سبع آدم ایله عیانه گتورمشدر زانکه چون دیمشلردر بیت گروهی آدم معنیش خوانند
گروهی علت اولیش خوانند | شر فی الحقیقه حقیقت آدم نشأتین ده· تفصیل حقیقت محمدیه اولوب ارباب تحقیق دخی طه ویس
قول کریمی بو معنایه اشارتدر دیمشلر· وصفات مزبوره متعدده اضافیه درکه ذاته ذاتک ذاتندن حاصله در· وهر بری مبدأ ظهور اضافات
غیر متناهیه در مثلا علم که وجوه کثیره· واحاد عدیده لا یتناهی ایله مبدأ ظهور ردائندر پس هر بر وجه بو منوال اوزره اعیان ثابته دن
بر عیننک ظهورینه· وصور علمیه دن بر صورتک حضورینه باعث اولمشدر· ووجوه مزبوره اعیان ثابته· وصور علمیه· وماهیات
واعدام ممکنه· وحقایق الهیه· وشئونات ذاتیه· وحروف بسیطهٔ عالیه· وماهیات بسیطه تعبیر اولنوب بو مرتبه یه· عالم واحدیت
وعالم علم· وعالم عقول مجرده· وعالم امکان· وحضرت ارتسام دیمشلردر· ومرتبهٔ احدیت ایله بو مرتبه بیننده واقع اولان تغایر
اعتباری و حقیقت کلیدر· نته که شیخ اکبر رضی الله عنه بیورر لر شعر کنا حروفاً عالیات لم نقل | متعلقات فی ذری اعلی القلل
انا انت ونحن انت وانت هو | والکل هو هو فسل عمن وصل || وچون اعیان ثابته ذات ایله اعتبار اولنه· هر برندن ذاته بر اسم
اقتضا ایدوب بر تعین آخر ظهور ایدر· وجمله سنک وجهی جانب ذاتیه اولور· وذات ایسه قیوم جمیع کائنات اوله وغیح جهتدن جمله سی
واحد اولوب یکانگی ذات ظاهر اولور نظامی عجب دیمش نظم ای همه هستی ز تو پیدا شده | خاک ضعیف از تو توانا شده
زیر نشین علمت کائنات | ما بتو قایم چو تو قایم بذات || وچون اعیان ثابته ثبوت لوازم· واحوال ایله اعتبار اولنه
اکا قضا تعبیر ایدرلر· واگر صحایف اجرام سماویه اوزرینه مجموع لوازم ایله نزول ایدوب صور نسب واوضاع فلکیه· وهیئات
قرانات· واتصالات کوکبیه ایله ظاهر اولورسه اکا قدر تعبیر اولنور· کما قال الله تعالی وان من شیء الا عندنا خزائنه وما ننزله
الا بقدر معلوم یدبر الامر من السماء الی الارض وچون که اول جلوه بار دیگر آینهٔ صفات وصور علمیه واضافاتدن کندو کندو
نظر قلدی· عالم ملکوت· وعالم امر· وعالم افعال· نمودار اولوب· ومرتبهٔ مزبوره ده وبو مرتبه ده اولان اعیان جواهر قدسیه
وانواع کلمات روحیه ونفسیه· وافلاکه موکله اولان مفارقات املاک· مرتبهٔ واحدیتک مظاهری· وتفاصیل اجمالی اولوب·
صور علمیه بو مرتبه ده نسب اضافات ذاتدن· نسب ذاتیه اولیه ایله که اعیان ثابته· وحروف بسیطهٔ عالیه در· ظاهر و پیدا اولدی
نته کیم اول عالمک مبدائی عقل کل وقلم اعلی اولمش ایدی گلشن تعالی الله قدیمی کو بیک دم | کند انجام واغاز دو عالم
جهان خلق وامر اینجا یکی شد | یکی بسیار وبسیار اندکی شد || فصل معلوم اوله که بو عالم ملکده گاهی ملکوتدن تعبیر
وتبیین اولنمق جهت امکاندر که· زیرا عالم ملک محسوسات· وعالم ملکوت غیر محسوس در· پس محسوس اولمیان منافیه محسوس ده
اظهار شکلدر· فاما مقتدای اهل تحقیق بحر مواج عمیق شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه· وسایر کمل عارفین قدس الله ارواحهم

تحقیق

تحقیق بیوردقلری اوزره علی سبیل الایجاز بیانی بودر که عالم ملکوته ایکی اعتبار وار درکه بریسی تجرد· وبریسی تعلق در· پس باعتبار التجرد
اعیان وجواهره· عقول مجرده· وانوار قاهره· وکلمات تامه· وجواهر مفارقه· وملائکهٔ مهیمه دینلور· وذکر اولنان اعیان وجواهر باعتبار
المذکور جبروتی اولور· ومهیمین تسمیه سنه باعث بودر که انلر کوجها من الوجوه عالم اجسامک تدبیر وتصرفنه تعلقلری اولمایوب عالم وعالمیان دن
هیچ وجهله خبر وشعورلری یوقدر· وآدمه سجده ایله مأمور اولنلرده بونلر داخل اولمیوب تا هو فی جلال الله منذ خلقهم دیو وصف اولنمشدر
کما قال الشیخ رضی الله عنه فی الفتوحات المکیة فی الباب الحادی والستین وثلثمائة اعلم ایدک الله بروح منه ان الله عز وجل یقول لابلیس
ما منعک ان تسجد لما خلقت بیدی· علی جهة التشریف والاختصاص لادم علیه السلام استکبرت فی نظرک وکذلک کان فانه اخبر عنه انه
استکبر· وقال تعالی عز وجل فی کتابه ان ابلیس قال انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من طین· وقال لما قیل له اسجد قال أأسجد لمن خلقت طیناً
فهذا معنی قولنا فی نظرک ام کنت من العالین فی نفس الامر ای انک فی نفس الامر خیر منه· فهذا اظهر جهل ابلیس· وقد یرید بالعالین الملائکة المهیمة
فی جلال الله الذین لم یدخلوا تحت الامر بالسجود· وهم ارواح ما هم ملائکة· فان الملائکة هی الرسل من هذه الارواح کجبرئیل علیه السلام وامثاله
فان الالوکة هی الرسالة فی لسان العرب والملائکة هم الرسل من هذه الارواح خاصة· فما بقی منهم ملک الا سجد لانهم الذین قال الله لهم
اسجدوا لادم· ولم تدخل الارواح المهیمة فیمن خوطب بالسجود· فان الله ما ذکر انه خاطب الا الملائکة· ولهذا قال فسجد الملائکة کلهم اجمعون
ونصب ابلیس علی الاستثناء المنقطع لا المتصل· وهذه الارواح المهیمة فی جلال الله لا تعلم ان الله خلق آدم ولا شیئاً لشغلهم بالله انتهی
وقال صلی الله علیه وسلم ان لله ارضاً بیضاء سیرة فیها ثلثون یوماً هی مثل ایام الدنیا ثلثین مرة· مشحونة خلقاً لا یعلمون ان الله تعالی یعصی
فی الارض ولا یعلمون ان الله خلق آدم وابلیس· پس اگر ملکوتک تعلق اعتبار اولنورسه ملکوتی اولان اعیان وجواهره· نفوس ناطقه
وملائکهٔ مدبره· وارواح قدسیه· وحملهٔ عرش· وکروبیون اطلاق اولنور· اگرچه کروبیون دخی شهود قیومیتده حیران اولوب عالم
اجسامه التفاتلری یوقدر· ولکن بونلر وسائط فیض ربوبیت· وحجاب بارگاه الوهیت اولدقلری جهتدن مهیمین مرتبه سنده بولنمشلردر
وزمرهٔ مزبوره رئیس روح اعظمدر که ملأ اعلی ده اندن اعظم روح یوقدر· پس بر اعتبار ایله روح اعظم قلم· وبر اعتبار ایله عقل اول درلر
کما قال علیه السلام اول ما خلق الله العقل فقال له اقبل فاقبل ثم قال له ادبر فادبر ثم قال وعزتی وجلالی ما خلقت خلقاً اکرم علی منک
بک آخذ وبک اثیب وبک عاقب· وبو روح اعظم صلوات الله علیه کروبیونک صف اولنده اولوب روح القدس که جبریل علیه السلام در
صف اخیرنده در· وبر فحوای وما منا الا له مقام معلوم· هر برینک کندو استعدادی اولان مقام معلومده مقیم در· وبالجمله جواهر قدسیه
مزبوره کمال تقدس وتعالی ده· اجسام مکدره غایت تدنس وتدنی ده اولوب میانلرنده اصلا مناسبت اولمامغله حکمت الهیه شویله
اقتضا ایلدی که نفوس ناطقه وارواح قدسیه اجسامه تعلق ایتمزدن اول بین المرتبتین واقع اولان مرتبهٔ برزخده اولا صور لطیفه
وهیئهٔ نوریه ایله ظاهر اوله که بین اللطافة والکثافة نوعا مناسبت وقوعه گله· پس بو مرتبه یه عالم برزخ· وعالم مثال وخیال
وعالم اشباح وصور تسمیه اولنوب بو مرتبه یه متعلقه اولان جواهره دخی ارواح عالیه· ونفوس منطبعه· ومدبرهٔ سماویه تعبیر اولندی
وبو مرتبه ده هیاکل نوریه وهیئات شبحیه ایله ظهور ایدن نسب عقلیه· وصور علمیه یه مثل نوریهٔ افلاطونیه· واشباح برزخیه
وارباب نوعیه· وصور مثالیه وخیالیه تسمیه اولندی· حتی اکه عند التحقیق صور مزبوره مظاهر صور عقلیه· ومجالی ارواح قدسیه
اولوب جواهر مزبوره دخی فی الحقیقه مظاهر وتفاصیل صور علمیه در بیت اشباح انس صورت ارواح قدس شد | ارواح قدس صورت اعیان ممکنات
وبو مرتبه ده اولان روحانیان ایکی قسم در· بر قسمی عالم اجسامک تدبیر وتصرفنه علاقه ایدنلردر که بونلره روحانیان دیرلر· بونلر دخی ایکی
قسمدر· بر قسمی سماویاتده تصرف ایدن ارواح درکه انلره اهل ملکوت اعلی دیرلر· وبر قسمی ارضیاتده تصرف قیلن ارواحدر که انلره
اهل ملکوت اسفل دیرلر· وبونلردن صد هزار وهزاری نوع انسان اوزره موکللردر· وهزار بار هزاری دخی معادن ونباتات وحیوانات
بلکه جمیع موجودات ارضیه یه موکللردر· وانبیاء سالفه دن علیهم السلام ان لکل شیء ملکاً مفهومی روایت اولنوب حضرت فخر کائنات
علیه اکمل التحیات دخی ینزل مع کل قطرة ملک بیورمشلردر· وبلکه هر بر درختک اوراق واثماری ایجادنه من عند الله بر فرشته
موکل ایدوکی ارباب کشف ویقینک مشهودی اولدوغی تحقیق بیورمشلردر· هکذا جرت سنة الله· ولن تجد لسنة الله تبدیلاً
وحدیث شریفده دخی ملک الجبال· وملک الریح· وملک الرعد· وملک البرق وارد اولمشدر· خلاصهٔ کلام مادام که عروس سبحان الذی
بیده ملکوت کل شیء جمالندن رفع نقاب ایتمیه· حقیقت قدرة اللهی هیچکس ادراکه قادر اولماز· وبقدر المکاشفه مشاهده ایدن ارباب شهود
دخی قدرت حقه حیرتلرندن شعر قد تحیرت فیک خذ بیدی | یا دلیلاً لمن تحیر فیکا || شر مناجات ایدرلر الحاصل
ای مستمع قابل ذکر اولنان مرتبهٔ برزخیه اوسع حضرات الهیه در· زیرا عالم علم وعقول· وعالم ارواحده اولان جواهر ولوازمدن
واحوال جواهردن هر نه وار ایسه بو عالم برزخده جمیعاً هر برینک صورت ومثالی وار در· وانبیاء عظام· واولیاء کرام معجزات
وکرامات· وخوارق عاداتن هر نه اظهار ایدرلر ایسه· واحوال آخرت والام ولذات· وعذاب قبر· ومیزان· وحساب· وصراط دن
وبونک امثالی عبرتلردن هر نه که تحقیق واخبار بیوررلر ایسه بر فحوای ومن ورائهم برزخ الی یوم یبعثون عالم برزخک لا یعد ولا یحصی
اولان عجیبه وغریبه سندندر· حتی احوال ومقامات· ومشاهدات· ومکاشفات· وتعبیر واقعات وتأویل منامات ارباب مجاهده

[illegible] خک اسرارنه واقف اولدوغی مقدارجه‌در و بو عالم ملک شهادتده اولان افلاک و عناصر و موالید ثلثه
[illegible] ضاع و اجناس و انواع و حرکات و کمیات و کیفیات و سایر مقولات و عالم انساندن ظهوره کلنجه
[illegible] لم برزخک تفاصیل و مظاهری اولوب جمله‌نڭ مراجع رجوعی صور متناسبه‌ده مشاهده اولنمقده‌در
[illegible] نا و انکم لا ترجعون و قال علیه السلام انما هی اعمالکم ترد علیکم نظم هر آن خیری که در عالم عیانست
[illegible] که محسوسات از ان عالم چو سایه‌ست / که این چون طفل و آن مانند دایه‌ست اما عالم شهادت که عالم خلق
[illegible] لا افلاکدن مرکز خاکه کلنجه آثار مراتب تجلیاتدن عبارتدر پس شول نسنه که حواس ظاهره‌نڭ حکمنده اوله
[illegible] و تجلی ثالث اطلاق ایدرلر اما عالم ناسوت که آن ملق عالمیدر جمیع مراتب متحققه‌نڭ هیئت
[illegible] یقت ادمیه که اکا لطیفهٔ مدرکهٔ ربانیه تعبیر ایدرلر زبدهٔ سر ملکوتدر و لطیفهٔ مدرکهٔ مذکوره عالم
[illegible] ب اکمل موجودات و علت غائیهٔ مصنوعات اولمشدر و عند اهل البصیرة و التحقیق بنیه و من الله
[illegible] دات شول سر محمدی و حقیقت احمدی درکه لولاک لما خلقت الکون ایله تعریف اولنوب و اودخی علیه السلام
[illegible] محمداً لاجلی و خلقت ولد آدم لاجل محمد و خلقت ما خلقت لاجل ولد آدم فمن اشتغل بی سبقت ما خلقت
[illegible] لاجله حجبته عنی بیورلمشدر ایدی مراتب مزبوره جبروت و ملکوت و ملکه منحصره اولوب چونکه نور
[illegible] ایله اشعهٔ لمعات و شوارق بارقاتیله سراجا دکون و تر قدر اصفیایه نمایان اولور و بو حالده
[illegible] شکار اولوب ان الله تعالی خلق جهنم من فضل رحمته سوطا یسوق به عباده الی الجنة حدیث شریفنڭ
[illegible] اواره شمه تفکره کشف اسراره رخصت یوقدر زیرا بوندن زیاده‌یه خوضه فلتهٔ مفضی افشاء
[illegible] دن خود اکابر طریقت نهی ایدوب القدر سر الله فلا تفشوه بیورمشلردر قطعه
[illegible] که مرا جزی از دهان نجهد / ره نوردی بیان عجیب شدست / ترسم از دست من عنان نجهد
[illegible] بحت که جمیع اسما و صفاتدن معرادر امر اعتباری در زیرا ذات جمیع اسما و صفات کمالیه ایله
[illegible] صفاتدن تعری و نه اعتبار تجرد و اطلاق ایله ذات بحتده حکم دخی ممکن دکلدر زیرا اول دخی
[illegible] ت ایسه من حیث هی الذات جمیع اعتبارلردن مجرد و عاری فرض اولنمش ایدی و بالجمله اول حضرتده
[illegible] ک و لا شیء محض اولوب احکام عقول و صور علمیه اینه جمله آثار و اغیار ردندر کما قال صلی الله علیه و سلم
[illegible] نور و ظلمة لو کشفها لاحرقت سبحات وجهه کل من ادرکه بصره پس ذات بحت و مطلق وجود
[illegible] فکیف که محکوم علیه اوله حال انکه موجوددر و معقولدر و وجود مطلقدر فاذا کان کذلک
[illegible] ا و بقا و تعقل مطلق وجود نظر موجود مطلقدر پس چونکه عارف واقف فنادن بقایه کله
[illegible] ت آدمده ظهور ایدن اسما و صفات ایله شعور ذات بشعور ذات اولور بیت
[illegible] انسان شد و نام خود بشر کرد فصل علم شریفه نهان اولمیه که لطیفهٔ ربانیه و هویهٔ جمعیه
[illegible] حضرت غیب هویتدن تنزل ایدوب مرتبهٔ وحدت کمراجبهٔ ناسوتیه‌یه مصادفه ایدنجه دکین نزول
[illegible] ن صباحاً مراتب کلیهٔ اربعینیه‌دن عبور ایتمشدر یعنی صفات سبعه و عقول عشره و افلاک تسعه
[illegible] و مرکبات ثلثه پس چونکه حقیقت مزبوره قوس تنزلده استکمال بوله نقطهٔ وحدت ذاتیهٔ مبدأیه
[illegible] ور و طور سیری کوری اولمغله حرکت و رجوع جانب مبداءه اولور فلهذا عدد تکمیل انسانی دخی
[illegible] ت ربه اربعین لیله کریمه‌سیله بو معنایه اشارت بیورلدی و من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت
[illegible] دیث شریفی دخی بو اسراری کشف ایتدی اما قلب انسانی چونکه صفات سبعهٔ ذاتیه جمعیتندن
[illegible] ت قلبده برحاجتی اقتضا ایدوب مراجع رجوع و معارج عروجده قلبه یدی طور و حال طور ایدرکه
[illegible] سبعهٔ قلبیه تعبیر اولنور یعنی اول قالبی ثانی نفسی ثالث قلبی رابع سری خامس روحی
[illegible] در پس طور قلبی اولدرکه سیر سالک اول لاغیب ملکوت ارضی و کیفیت حدوث مزاجده استعداد
[illegible] عالم معدن و نباته دوشر و بو مرتبه‌ده حصوله کلن علم اسباب حفظ شرایط انتعاش و اصلاح
[illegible] ه متعلق اولوب مرتبهٔ مزبوره اصحابنڭ صلاتی اقامت اوضاع شرعیه و ادا ارکان عرفیه
[illegible] ی و مخالفاتدن نهی ایله اولور و طور ثانی که طور نفسی در اول بر علم شریفدرکه واسطهٔ
[illegible] نظریه‌دن مستمده اولان اخلاق و فضایل و اصلاح معاده و تحصیل حسن خصاله متعلق اولوب
[illegible] صلاتی خضوع و خشوع و خوف ایله رجا بیننده اطمینان و رسوخ اولور و ملکات ردیه و هیئات
[illegible] و طور ثالث که قلبی در اول بر علم یقینی درکه واسطهٔ عقل نظری و انکشاف حقایق نوریه ایله

سر غیبی

[illegible] ات کمالیهٔ انسانیه‌یه متعلق اولوب مرتبهٔ مزبوره اصحابنڭ صلاتی مراقبه و حضور اولور و فضول و غفلتدن
[illegible] ی در اول بر علم حقیقی و شهودی ذوقیدرکه مسامرات غیبیه و محاضرات اسرار لاریبیه وساطتیله غیبدن دخی
[illegible] و مشاهدهٔ حقایق انواریه‌یه متعلق اولوب مرتبهٔ مزبوره ابتدا مرتبهٔ عین الیقین و انتهاء مرتبهٔ علم الیقین در
[illegible] حدیث شریف المصلی یناجی ربه آینهٔ آثارده شهود وجه باقی ایله مناجات و مکالمه و صور اغیاردن اعراض
[illegible] ایله اولور و طور خامس که لطیفهٔ روحیه در اول بر علم ذوقی و لدنی درکه حسنات الابرار سیئات المقربین
[illegible] ر عروج روحانیده ظهور صفات قلبیه سببی ایله طغیاندن اجتناب و مشاهدهٔ تجلیات و معاینهٔ اسرار اسما
[illegible] اصحابی دخی صلاتنده برفحوای الصلوة معراج المؤمن نایل مقام قرب قاب قوسین اولور و طور سادس که
[illegible] درکه وسیلهٔ سبحات خوف لطف صفات جلالیه و ذریعهٔ جذبات عواطف تجلیات جمالیه ایله غیب الغیوبدن
[illegible] صور فکریه‌دن و نقوش علمیه و نسب عقلیه‌دن تفرید باطنه متعلق اولوب مشهد مذکورده اولان
[illegible] استغفاء انسیت ایله مناجات خفیه و مناغات معنویه در و مرتبهٔ مزبوره نهایت سیر سایران الی الله
[illegible] راه در و طور سابع که لطیفهٔ اخفی در اول غیب الغیوبدرکه فنای حقیقی و خلاء ذاتی سالک دخی برحده دکین که
[illegible] و فانی اولوب کندونڭ عدم اصلیسنه رجوع ایدر و اول حالده محض فضل سبحانیدن عنایت بیورلان
[illegible] طور محبت ذاتیه فاحببت ان اعرف نوش ایدوب ساحل بحر احدیتده فخلقت الخلق سرودی نغماتنه
[illegible] خاک قابلیات ماهیات کونیه و حقایق الهیه‌یه ساقی شراب معرفت لاعرف اولوب بعد ازان
[illegible] زمین مستعدات اعیان مراتب سایره‌یه رش ایدوب حتی جرعهٔ آخرین نیه دست قابلیت آدمه
[illegible] شربنا و اهرقنا علی الارض جرعة / و للارض من کاس الکرام نصیب نظم آه ای مست مهوش [illegible]
[illegible] یه جرعهٔ مزبوره جهره‌یی طلب ایله حالت اولایه رجوع ایدوب مجنون اولورلر نته کیم بو بیت شریف ایله احسان
[illegible] ساقیا بر خاک ما چون جرعه‌ها میریختی / گر نه مستی چون ما چرا میریختی نثر پس اکر حالت مزبوره دل فنا مطلق
[illegible] و جمیع ذرات کائنات و تمام مراتب اعیان ممکناتده انک نسبتی علی السویه واقع اولوب وجوب امکانی ذاتی
[illegible] درسه اول زمانده انکچون خصوصیت تعین جهتنی تکمیله حالت منتظره قالماز و لکن وجود من حیث الوجود بلا تعین
[illegible] ال مظهر کامل و نشوهٔ شامل که معاد هم کل و هم محیط کل اوله هر بر نشوه‌ده بروز ایتمک ضرورت اولور
[illegible] پیشند جمله جزو و کل / کر نباشد جزو و کل در وی نیست نثر اما حالت مزبوره اسما و صفات کلیه‌نڭ بساطی
[illegible] دورهٔ عظماء علم و دورهٔ کبراء حیات و دورهٔ وسطاء قدرت و دورهٔ ضعفاء ارادتدر ادوار
[illegible] ه و جمعیة الجمعیه کسنده سیر ایدن عارف محقق و کامل مکمل متحققک ذرات و نشآت کمالیه‌سنده
[illegible] کامل و مکمل شول قطب الاقطابدرکه افلاک وجود من اوله الی آخره انک اوزرینه دور ایدر و هو واحد
[illegible] ثم له مظاهر فی ملابس فیسمی باعتبار لباس لا یسمی باعتبار لباس آخر فاسمه الاصل الذی له محمد و کنیته
[illegible] شمس الدین ثم له باعتبار ملابس اخری اسام و له فی کل زمان اسم لا یلیق بلباسه فی ذلک الزمان
[illegible] تفتیش من مذهب التناسخ حاشا لله و حاشا رسوله ان یکون ذلک بل ان رسول الله صلی الله علیه و سلم
[illegible] ه حتی یتجلی فی صورته و قد جرت سنته صلی الله علیه و سلم انه لا یزال یتصور فی کل زمان
[illegible] اوه فی الظاهر و هو حقیقتهم فی الباطن کلشن راز تناسخ نبود این از روی معنی
[illegible] سن بو تفصیلاتدن مراد سر محمدی و نور احمدی‌نڭ صبح رحلتده ظهوریدر و آفتاب حقیقت مصطفویه‌نڭ
[illegible] تعدادیهم بروزیدر یوخسه حاشا حلول و تناسخه تلمیح دکلدر زیرا تناسخ جمله انبیا و اولیانڭ مردودیدر و فلاسفه‌دن
[illegible] نته کیم شیخ عطار دخی دیمشدر شعر تناسخ حکمت یونان زمین است / ازان هیچ نه عین الیقین است
[illegible] درین یک نکته را از جان نکه دار / تناسخ مر ترا که ره نمایید / ترا اندوده خود آخر فزاید
[illegible] مخوان این جایکه علم جهالت
خاتمه در ذکر مناقب قال رسول الله صلی الله علیه و سلم
[illegible] ای طالب صادق و مستمع عاشق حضرت رب الوجود و خالق الخلایق ذکر بیانه تحریض و تشویق ایچون
[illegible] ه انا جلیس من ذکرنی بیوروب و گفتار در بار نبی مختاردن من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس
[illegible] سلطان اصحاب طریقت برهان ارباب حقیقت تخت نشین آزادی جنید بغدادی قدس سره‌دن
[illegible] ایات اصفیادن نفع و فایده وارمیدر دیو سؤال اولندقده بو وجهله جواب ویرمشلرکه نعم
[illegible] ده تقویت قلب حصوله کلور تکرار استفسار اولنوب بو جوابه قرآن کریمده دخی دلیل وارمیدر
[illegible] انباء الرسل کریمه‌سی دلیل واضحدر بیورمشلر باخصوص کمل عارفینڭ مقامات و حالاتنی

نقل و روایتده اولان فواید جلیله نک بریسی بودر که مدعیان بی حالت و جاهل لان صوفی صورت اولان هر بر شال و نمد پوشنک و الم تزویر
و ماسند مرغ صفیر اولان عبارات سرقه لرینه فریفته اولمیوب خصال حمیده کی ذکر اولنان اصحاب مقامات بهیه و ارباب درجات سنیه
احوالنه انلرده عدم موافقت مشاهده ایلدکده جیدا ارادتی انلارک تصرف سادس شیطانیه سندن خلاص اولوب جادهٔ صراط اقوم
و مرصاد طریق احمدن منصرف اولمازلر و استماع کلمات حیات بخشلریله مستمعان مستعد اولدقده هم صحبت روح پرفتوحلری
مشابه سنده اولوب اوصاف جلیلهٔ مزبوره و اخلاق جمیلهٔ مسطوره ایله تحلی بر صاحب دولتک دامن همتنه تشبث قیلوب وساطهٔ صحبت شریفلری ایله
سعادت ابدیه یه نایل و رابطهٔ مصادفه لری ایله دولت سرمدیه یه واصل اولمغه عزیمت ایدرلر پس بر حکم مقدمات مذکوره مصدوق علما امتی
کانبیاء بنی اسرائیل و موصوف و اشوقاه الی اخوانی زمره سندن اولوب دفاین کنوز معارف الهیه و خزاین رموز حقایق نامتناهیه اولان
پیشوایان اهل طریقتدن اولامنظور نظر قیومی و محرم بارگاه قرب دیومی مولانا جلال الدین رومی قدس سره نک والد ماجدلری اولان
سلطان العلماء والمشایخ بهاء الدین الولد محمد بن الحسین بن احمد الخطیبی قدس الله سره نک بطریق الایجاز بعض احوال و مقامات
و مناقب و کراماتی بیانی ایچون سمند همته زین افکار وضع اولنوب سمت تبیانه رفتار ایچون تحریک لجام گفتار قلندی و بالله التوفیق والعنایة
والعصمة والهدایة بیت گر مجال گفت بودی گفتنیها گفتمی حق زمن خوشتر بگوید تو مهل فرق ای دین نثر پس معلوم اولاکه امام ائمهٔ زمان شیخ
مشایخ جهان سلطان العلماء بهاء ولد محمد قدس الله روحه نک تلقین و خرقه سی بابنده ایکی روایت واردر بری بر روایتده پدرلری
احمد خطیبی دن خرقه پوش اولوب احمد خطیبی دخی امام احمد غزالی اول دخی ابو بکر النساج دن اول دخی محمد رجاجدن و اول ابو بکر شبلی دن
انلر دخی جنید بغدادی و سری سقطی و معروف کرخی و داود طایی و حبیب عجمی و حسن بصری و امام علی کرم الله وجهه دن
حضرت فخر کاینات علیه اطیب التحیات یه متسلسل اولورلار و بر روایتده سلطان العلماء محرم بارگاه کبریا نجم الدین کبرادن تلقین
اولوب انلر دخی عمار یاسردن و انلر ابو النجیب سهروردی انلر دخی وجیه الدین القاضی و انلر محمد بکری انلر دخی احمد دینوری اول دخی ممشاد
دینوری انلر دخی جنید بغدادی دن تلقین اولمشلردر که روایت مزبوره توبه و خرقه جهتندن در اما من حیث الصحبه اولان عنعنه لری
ابو النجیب امام احمد غزالی ایله صحبت ایدوب انلر دخی ابو بکر النساج اول دخی ابو علی فارمدی اول دخی ابو القسم کرکانی اول دخی ابو عثمان
مغربی اول دخی ابو علی الکاتب اول دخی ابو علی رودباریدن جنید بغدادی یه ملحق اولورلار پس توبه و خرقه و تلقین دیدکلری کندوی تربیه ایدن
پیر طریقتدر و صحبت اعتبار ایتدکلری بعد التمکین و طور سلوکی تکمیلدن صکره صحبت شریفلریندن نیجه کمالات دخی حصوله کتوردوکی اعزه در
قدس الله ارواحهم و طیب الله انفاسهم و افاض علینا برهم و احسانهم نقل صحیح ایله روایت اولنور که بهاء الدین ولد محمد قدس سره نک
نسب شریفلری رضاء الابتغاء وجه ربه الاعلی و صاحب جاه و لسوف یرضی سند اهل تجرید سید ارباب تفرید مهاجرین و انصار
افضل و اولاسی حبیب کردگارک خلیفهٔ اولیسی ابو بکر عبد الله بن عثمان الصدیق رضی الله عنه یه متصل اولوب جمیعا اجداد عظامی
علماء فحول و متابعان سنن رسول اولوب هر بری خطهٔ بلخ ده اهل تقوی و صاحب فتوی اولمشلر ایدی ابو بکر صدیقه منتهی اولنجه دک
نسب شریفلری بو اسلوب ایله ضبط اولنمشدر بهاء ولد محمد بن الحسین احمد بن محمود بن مودود بن ثابت سیب بن مطهر بن حماد بن
عبد الرحمن بن ابی بکر الصدیق رضی الله عنهم اجمعین نقل اولنیور که سلطان خراسان اولان علاء الدین محمد خوارزمشاه
بر کیجه واقعه سنده حضرت سید کاینات علیه اکمل التحیاتک رؤیت جمال فرخنده فال بی مثاللریله مستسعد اولدقده ای علاء الدین محمد
گرکدر که دخترک یار غارم ابو بکر صدیق اولادندن حسین خطیبی یه تزویج ایلیه سن دیو فرمان عالیشانلری صادر اولمغله امتثالا لامره العالی
کریمه سنی حسین خطیبی یه نکاح ایدوب بتقدیر موجد الاکوان بهاء الدین ولد صلب پدردن رحم مادره نزول ایدوب نه ماه
مرورندن صکره سر کموندن عالم ملکه بروز ایلدی و سن شریفلری دو ساله اولدقده پیک بهشتی الغنی قابض الارواح حضرت احد یدن
یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیة مرضیة القابلیه معنون نامهٔ الهی کتوردکده همان اول آن بر موجب فرمان روح روانی
اوج جبروته طیران ایدوب بو فناء بی قیادن عالم بقاء بر دوامه خرامان اولدی و ابد الاباد فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر
آشیانه ده مکان تعلدی پس بهاء ولد دخی سن تمیزه ایرشدکده تحصیل علوم دینیه و تکمیل معارف یقینیه یه اشتغال ایدوب قوهٔ
استعداد ایله از زمانده انک ایچنده بحر زخار بی ساحل و محبوب و مقبول اهل دل اولدی و بالجمله علوم ظاهره و باطنه ده کمال غایه یه نایل اولمغله
ارباب حاجات اقصای خراساندن بلخه شد رحل ایدوب مسائل دینیه سؤال ایدرلر ایدی و جناب فضیلت مآبلری اول زمانده
متداول و لان زی علماده اولوب بعد صلوة الصبح عصره قریب اولنجه دکین طلبه یه تدریس علوم دین ایدوب تقویت اسلام ایدرلر ایدی
و بعد العصر طلوع زمان عتبهٔ منیعه لرینه کشف حقایق معارف ایله دقایق بیوررلر ایدی و یوم الاثنین و روز جمعه ده ارشاد عوام ایچون
عقد مجلس نصایح ایدوب عامهٔ سالکین انوار و برکات انفاس کهربارلریدن تمام استفاده و استفاضه ایدرلر ایدی حتی
کمالده بر درجهٔ عالیه یه ارتقا ایتمشلر ایدی که خطهٔ بلخ ده اوچیوز نفر مفتیان متقیان بر جمعه کیجه سی حضرت سعادت دستگاه
رسالت پناه علیه صلوات الله سی عالمرنده شول وجهله مشاهده قلدیلر که بر فضای وسیعه ده قورلمش خیمهٔ خضراء منیعه ایچنده
صدر نشین اولوب بهاء الدین ولد محمد دخی جانب یمین سید المرسلینده رعایت مراسم آداب صحبت ایله مقام بندگیده قعود ایدوب

زانو برانو

زانو برانو اولمشلر پس بو حالده انی کوردیلر که حضرت سید البشر علیه الصلوة مادارت الشمس والقمر بهاء ولدی اصناف ستایش و انواع
نوازش ایله درکنار قیلوب حضور موفور النورلرنده اولانلره توجیه خطاب ایدوب بیوردیلر که بونلاره لقب سلطان العلماء اولسون
منقولدر که چونکه ارباب مشاهده خوابدن بیدار اولدیلر هر بری بهاء ولدک زیارتنه مشتاق و بالاتفاق شرف صحبتلریله مشرف
اولمق ایچون مجمع علماء تیمرساق ایدوب حضور موفور الحبورلرینه کلدکلرنده قبل تقریر الواقعه سلطان العلماء منامرنده کوردکلری
معنایی کماهو بیان ایتمکله اعتقادلری زیاده اولوب تراب اقدام مطاف ذوی الاحترام لرینه روماله و تقبیل ید بیضالری ایله
مسرور البال اولدیلر و درون دلدن بنده کمترینه لری اولمغی جانه منت بیلدیلر پس جهان و جهانیانده سلطان العلماء دیمکله ملقب اولوب
و امضاء فتواده سلطان العلماء دیو یازدیلر روایت اولنور که سلطان جلال الدین محمد خوارزمشاه بهاء ولدک جملهٔ معتقدان
بلکه زمرهٔ مریدانندن اولمغله اکثر اوقاتده زیارتنه کلوب مجلس وعظلرینه ملازمت ایدرلر ایدی و امام فخر الدین رازی محمد خوارزمشاهک
خواجه سی اولمغله تبعیةً معاً کلوب غالبا مجلس وعظده حاضر اولورلر ایدی حقا بر مجلس اولمزدی که عاشقان سوخته و صادقان محبت
اندوخته کلمات حقایق نکاتلرندن تأثر و انجذاب ایله جان باخته اولمیه لر ایدی و کشف مقاللرنده بطریق البراعة والاستهلال
زمزمه پرداز اولدقلری کلمات معجز آیاتک مقامندن مرتبهٔ رابعه و خامسه یه تنزل ایتمه لر هزارده یک و بسیارده اندک کسنک
وهم و خیالی بر این گفتارلرینه رسیده اولمق محال ایدی نظم
او ز اسرار خدا آگاه بود هم باو اسرار حق را راه بود
سی هزار اسرار حق دانسته بود از وجود خویش کلی رسته بود
جمله این سرها ز مکتومات غیب از درون او بر آید جیب جیب
او ز خود گم گشته در گلشن شده در میان عاشقان گلشن شده
نثر مروی درکه سلطان العلماء اثناء موعظه ده مذهب حکماء یونانیه یی
ذم ایدرلر ایدی بو وجهله که حیفا و دریغا کتب آسمانی یی وراء ظهرلرینه آتوب واقاویل مردوده فلاسفه یی پیش نهاد ایدن بد نهادلر
عجبا نجات امیدین ایدرلرمی اول امیدده اولماسونلر بیوررلر ایدی پس امام فخر الدین رازی شیخک بو اعتراضندن هر زمان کندوی
تعزیر ایدرکن ملاحظه ایله دلگیر اولوب تدبیره باشلادی و محمد خوارزمشاهک اعتقادینه تشوش کلی ویره جک بعض کلمات مدهشه القا
تصمیم ایدوب مترقب فرصت اولدی منقولدر که رؤساء عصردن امام فخر رازی رحمه الله علیه نک جانبدارلری اولان قاضی
زین فرازی و جمال حصیری و تاج زید و عمید مروزی و ابن قاضی صدیق و شمس الدین حافی و رشید قبایی و بونلر امثالی بعض جماعت
صاحب فضیلت محجوب دانش بسیارلردن نشأت ایدن اغراض بی شمار ایله شیخ حقنده زبانلرین جانب طعنه گشاده و نیجه کلمات بیهوده ایله
بهاء ولد محمدی رنجیده خاطر ایدر اولدیلر اما بهاء ولد تحمل پیشه اولوب بیت کار ک خود میگذارد هر کسی آب نگذارد صفا بهر خسی
مضمونیله کندو کندویه تثبیت ویروب ای دل بی قرار غمکسار اولمه که اول دانشمندلر احکام نفسانیه لری غلبه ایتمکله حددن انحراف ایدوب
ساعی بالسوء اولمشلردر فاما تشوش چکمه که مرغوب والله غالب علی امره طرف حق غالبدر بیوررلر ایدی و بو ماجرا سنه خمس و ستمایه تاریخنده
وقوعه کلوب نقل اولنور که اتفاقا برکون جلال الدین محمد بهاء ولدک زیارتنه کلوب مجلس وعظنده بر مرتبه کثرت و ازدحام کوردی که
خوارزمشاه اگر هیچکس کندواله تقیید ایتمیوب بلکه جمله ایچون کوجله بریر بوله بیلدی و تعجبندن فخر رازی یه متوجه اولوب یا امام عجب ازدحام وار
الحق دیمکله امام رازی دخی فرصتی غنیمت بیلوب بیت توانی کاه فرصت ناتوانی نثر تکن انجا توانی تا توانی نثر مضمونیله عامل اولدی
الحاصل محمد خوارزمشاهه ایتدی فی الحقیقه بو کثرتک دفعنه حسن تدبیر اولنمازسه لاجرم زمان یسیرده ارکان سلطنت خلل پذیر اولمق مقرردر
زیرا طباع ناس حسد اوزرینه مجبولدر شایدکه ملوک و اکابر و اعیان مشاهیردن شیخک زیارتنه کلنلر ایله اجتماع عظیم حاصل اولوب
ناگهانی خروج علی السلطان ایده لر دیوب خوارزمشاهک سمع طمعنه زوال سلطنت القا اولنماغله زیاده متأثر اولدی و گوش هوش شنیده
اولان پنبهٔ غفلت صمم ارایش ایدوب هاتف غیبی ندا ایتدوکی نظم
حق تعالی سر کمون انداز دن خود چه میدانی که چون انداز دت
رو نظر کن در هزاران شاه راد جمله رفته در درون قعر جاه
رو تو از ارباب دل همت بدار زانکه این دنیا نباشد پایدار
نصیحتک استماعنه قدرتی اولمدی و درونی خوف زوال سلطنت استیلا ایتمکله مدد یا امام بو کار عظیم اهتمام کرک بونک تدبیری
سزک رای دلپذیرکزه تفویض اولوندی صواب سزاعلم سز دیدی امام ایتدی چونکه بزه تفویض اولوندی بونده رای صواب بودرکه جناب
پادشاهی خزاین و قلاعک مفتاحلرین حضور شیخه کوندروب شویله اعلام بیوره سز که واسطهٔ استیلاء مریدان و شوکت ازدحام
معتقدان ایله جناب شریفلرنده بو کون معاینه اولنان کثرت جمعیتلردن امور مملکته وهم عظیم طاری اولمغله بو مخلصلرینده مفتاحلردن
غیری شی قالمامشدر انلر دخی حالا ارسال عز حضور لامع النور قلندی که بعد الیوم زمام سلطنت دخی قبضهٔ تصرفلرینه مسلم اولوب
بو محللری غیری اقلیمه نقل ایلمکه دستور بیوره لر و یا خود جنابلری نهضت و حرکت و مراد ایتدکلری محلده توطن و سکونت بیوره لر
که اسباب سفر معتقدانکز دخی اقامه ایرشدرله والسلام پس سلطان محمد خوارزمشاه رای رازی موجبنجه عمل ایدوب قاصد
سلطان حضور شیخه واروب وجه مشروح اوزره تبلیغ رسالت ایلدکده بهاء ولد بر زمان تفکردن صکره قاصده ایتدی که امر سهلدر
خوارزمشاهه بزدن سلام ایلیه سن و بزم لسانمزدن دیه سن که ممالک ملک فنا و سلطنت موهومه بی بقا انلاره لایقدر فقر حقیقیده
اولان اهل فنایه مملکت و سلطنت نه مناسبت بر گیده لم احباب مستقل اولسونلر دیوب بو بیتک مفهومنی سویلدیلر بیت

کسی که نوبت الفقر فخری زد بجهان ❁ چه التفات نماید بتاج وتخت ولوا ❁ پس حضرت بهاء ولد نقراسنی جمع ایدوب بر موجب عهد و وعد
فردا روز عزیمتدر هر کیمده که ارادت دردیشی وار ایسه آماده اولسونلر دیو اشارت بیورمغله ایرتسی کون مریدان وتلامذه دن
اوچیوز نفر معتقدان مهیا اولوب بر فحوای تسافروا تصحوا تغتنموا بهاء ولد ایله مسافرتی غنیمت وصحت بیلوب رکابنجه
روانه اولدیلر ازین جانب خوارزمشاه کیفیت حالدن آگاه اولدقده حرکت سابقه سنه نادم وارکان دولت ایله حضور شیخه
عازم اولوب تمهید معذرته قایم اولدی ولکن واقع موقع اجابت اولمیوب ❁ نظم ❁ بخود کردی تو غافل هرچه کردی ❁ تو از معنی ما بویی نبردی
جوابیله حیرت بیوردیلر محمد خوارزمشاه دخی عاقبت کاره نه یوزدن قرار ایده جکن تفکر وتأسف بی شمار ایله ❁ بیت ❁
رو بلای آسمانی را بخر ❁ تاکه یابی از بلای خود ظفر ❁ مضمونینی ورد زبان ایدوب آه واین ایله گریان اولدی ازین جانب
سلطان العلماء حضرتی قدوم میمنت لزوملری ایله هر قنغی بلده وقصبه یه که تشریف بیورسه لر ملوک واکابری استقبال ایدوب انواع تعظیم
واکرام ایله منزللرینه کتورلر ایدی وخدمات مبروره ده اتدکلری بذل مقدور وسعی موفورلری مشکور اولمغله حصول فواید نامحصور
دوجهان ایله هر بری مسرور اولورلار ایدی واول منزلدن عبور اتدکلرنده مریدلرندن بربرینی قایم مقام نصب ایدوب برشهره دخی عزیمت
بیورلر ایدی پس ترسنین مزبوره طی مراحل وقطع منازل ایده رک بغداد دار السلامه قریب اولدقلرنده بغدادیلردن برجماعت
قافلهٔ بهاء ولده مصادفه ایتمکله سز نه طایفه سز ونه دن کلور ونه یه کیدرسز دیو استفسار ایتدیلر هیئت شیخ ناطق صادق السوت
الحق بهاء ولد قدس الله روحه من الله الی الله لا حول ولا قوة الا بالله دیو جواب ویردیلر پس جماعت مزبوره مهابت
جواب بهاء ولددن دم بسته وحیران اولدی وایچلرندن بریسی بغداده واروب ایتدی یاران صفا عجایبات مشاهده ایلدک
خراسانیلر لباسنده اکثری زی علماده برانبوه پرشکوه کلوب قنده ن کلور وقنده کیدرسز دیو سؤال ایتدکمزده ایچلرندن
برمرد مهیب لا مکاندن کلورز ولا مکانه کیدرز دیو جواب ویردی هنوز اول جوابک هیبتندن حیرانم دیو حکایه ایلدی وعنعنه ایله
قضیهٔ مزبوره خلیفهٔ بغداده ایریشوب گلشن توحیدک شکفته وردی شیخ شهاب الدین سهروردی یه دخی اعلام اولندقده
ماهذا الا بهاء الدین الولد بیوروب خدمت شیخه تمامت اکابر واصاغر بغداد ایله استقباله چیقوب ملاقی اولدقده شهاب الدین
پیاده اولوب لب ادب ایله زانوی ولدی بوس ایتدی وشرط اداء مراعات خدمتدن صکره بهاء ولدی خانقاهلرینه دعوت بیوردی
حضرت بهاء ولد قدس سره دخی کثرت اتباعدن عدم امکان ایله معذرت دیلیوب مستنصریه مدرسه سنه نزول بیوردی وشیخ
شهاب الدین بنفسه سلطان العلمانک موزهٔ مبارکه سن چکوب قدم مبارکنه یوز سوروب نقل اولنور که بغدادده اولان وضیع
وشریف هر روز بهاء ولدک مجلس شریفلرنده حاضر اولوب سمع جان وگوش جنان ایله استماع حقایق معانی ونکات ایدرلر ایدی
الحاصل بهاء ولد مقداری کیماه تفسیر بسمله ده تحقیقات عجیبه وتدقیقات غریبه ایدوب تفسیر آدلی تفسیر ثانی یه نسبت اولنمازدی
ومولانا جلال الدین رومی سلطان العلمانک حین حرکتلرنده دورت یاشنده وبعضلر دخی بش یاشنده طفل ایدی دیمشلردر
نقل اولنور که اتفاقا سلطان روم علاء الدین کیقباد منسوباتندن برجماعت اول اثناده بغداده کلوب عظمت حال شیخی
مشاهده ایتمکله انگشت تفکرلرین دندان حیرته وضع ایدوب رومه رجعت اتدکلرنده اثناء مصاحبتده بهاء ولد حضرتلرینک
کرامات بهیه ومقامات سنیه سندن سلطان علاء الدینه خبر ویردکلرنده غایبانه کمال اعتقاد ایله مشتاق جمال بهاء ولد اولمشیدی
پس بتقدیر کارساز سلطان العلمایه عزیمت حجاز واقع اولوب طواف بیت الله الحرام وزیارت روضهٔ مطهرهٔ سید الانام
علیه الصلوة والسلام شرایطی ادا اولندقدن صکره طریق شامدن ارزنجانه کلوب ملک ارزنجان اولان فخر الدین انواع توقیر واحترام ایله
شهره کتوروب سلطان علاء الدینک عمه سی وملک فخر الدینک زوجه سی اولان عصمتی خاتون بنا ایلدوکی عصمتیه مدرسه سنه
نزول بیوردیلر وانده مکث ایتمیوب ارزنجان آقشهرینه روانه اولدیلر فصل زمستان اولمغله قصبهٔ آقشهرده آرام قیلوب
ملک فخر الدین بهاء ولد ایچون آقشهرده برمدرسه بنا ایدوب دورت یل انده قرار ایتدیلر پس بتقدیر مفرق الجمهور ملک فخر الدین ایله
عصمتی خاتون وفات ایتمکله بهاء ولد اندن نقل وحرکت ایدوب قونیه توابعندن لارنده یه عزیمت بیوردیلر ونواب
علاء الدینیدن لارنده ضابطی اولان امیر موسی مراسم اکرامی رعایتله استقباله چیقوب بهاء ولدی شهره کتوردی ومیان شهرده
برمدرسه بنا ایدوب سلطان العلمایی یدی یل مقداری مدرسهٔ مزبورده تمکین بیوردی روایت اولنور که مولانا خداوندگار لارنده
شهرنده حد بلوغه ایریشوب اون سکز یاشنه قدم نهاده اولدقلرنده خواجه شرف الدین لالای سمرقندینک دختر سعد اختری
گوهر خاتونی حبالهٔ نکاحلرینه قید ایدوب سنه ثلث وعشرین وستمایه تاریخنده سلطان ولد متولد اولدیلر وشبابه ایرشدکده
بلنمزلر مولانا خداوندگار ایله سلطان ولدی کوردکلرنده برادر قیاس ایدرلر ایدی وبالجمله سلطان علاء الدین کیقباد ذکر اولنان
تعشق سابق مقتضاسنجه قاصد ایله بهاء ولد حضرتلرینه مکتوب محبت کوندروب حددن زیاده عرض خلوص وطویتدن صکره
ای آفتاب عالمتاب حقیقت الحمد لله تعالی چونکه کرمکزدن بو قدر قرب منزل حصوله کلدی مزید عاطفتکزدن امیدمز بودر که
استعجال قدوم میمنت لزوملری ایله قونیه شهری دخی معمور واشعهٔ خورشید جماللری ایله چشم دل پرنور ومسرور اوله دیو استدعای

غایت

عزیمت ایتمکله ملتمسلری لاحق اجابت اولوب جانب قونیه یه نهضت وحرکت بیوردیلر وقونیه یه قریب اولدقلرنده سلطان علاء الدین
نیک خصلت جمله اعیان دولت وارکان سلطنت ایله استقبال ایدوب جمال پرطریقتی دیدهٔ جان ایله مشاهده اتدکده وجه شریفلرندن
لمعان ایدن نور جلالدن زلالی یه حیران اولوب عشق تمام ایله شمام اسمی ایله مشهور بر استر بادپیمای تندکام هدیه قیلدی وعرض عبودیت ایچون
شاه جهان پیاده اولوب رکاب شیخی تقبیلدن صکره مقام خالصیه داریده اولمغی منت ایدوب سرمایهٔ سعادت بیلمکله خیلی مسافه پیاده یوریدی
نورچشم اولیا سلطان العلما حضرتلری دخی ❁ نظم ❁ زکردن فرازان تواضع نکوست ❁ دیو سلطان علاء الدینک تواضع وشکستندن
خوشحال اولوب دعاء خیر ایله نظر حقانی ونوازش روانی ایلیوب سوار اولیکوز دیو الحاح وابرام ایلدکی سلطان علاء الدین دخی ضروری
قالوب امر پیره امتثالا سوار اولدقدن صکره شهره دخول والتون پا نام مدرسه یه نزول بیوردیلر ❁ بیت ❁ هیبت حقست این از خلق نیست
هیبت این مرد صاحب دلق نیست ❁ خلاصهٔ کلام ولی مقتدای انام آخر عمرلرینه وارنجه قونیه شهرینی کندولره مقام ایدوب سنه ثمان وعشرین وستمایه
ربیع الآخرینک اون سکزنجی کونی یوم الجمعه ده وقت ضحاده وجود موهوملری تابع تجلی ذاتی ده غرق ومحو اولوب روح قدسیلری عالم لاهوتده
جولان ایتدی ومقعد صدقده آشیان طوتوب صدف شریفلری حالا زیارتگاه انس وجان اولان روضهٔ جنابنده دفن اولندی
رحمة الله علیه رحمة واسعة ❁ بیت ❁ رفت ان طاوس عرشی سوی عرش ❁ چون رسید از هاتفانش بوی عرش ❁ مصباح اسرار طریقت
مفتاح انوار حقیقت نوشکفتهٔ گل گلزار معرفت بدرقهٔ مقامات آیینهٔ کرامات حجت ولایت ولانجا فوق لمعته لایم
روشن چشم هدایت قابه لیس نایم ساقی جذبهٔ قیومی مولانا خداوندگار جلال الدین رومی قدس الله سره العزیز
نویسندگان مناقب وآثار وروایت کنندگان غرایب اخباردن نقل اولنور که جناب مولانا قدس الله سره نک تاریخ ولادتلری سنه
اربع وستمایه ربیع الاولنک التنجی کونی شهر خوارزمده واقع اولوب سن تمیزه واردقلرنده اصول عربیه وعلوم دینیه وعقلیه تحصیلنه اشتغال
ومحروسهٔ حلبده برمدت افاده واستفاده ایدوب فضیلت باهره ایله مشهور جهان وحلال مشکلات جهانیان اولمشلر ایدی منقولدر که
سید العارفین تاج السالکین منهاج الواصلین سید برهان الدین محقق بهاء الدین ولد قدس سره الامجد حضرتلرینک خلفاسندن اولوب
کشف خواطر ایتدوکیچون سید سردان دیمکله معروف اولمشلر ایدی وترمذده ساکن اولوب طلبه نک تربیه وارشادلریله مقیدلر ایدی پس
بهاء ولد حضرتلرینک دار بقایه رحلتلرین استماع ایلدکده سنهٔ کامله ماتم طوتوب آتش آه وناله دن شمعه سان سوزان اولمشلر ایدی اتفاقا برکیجه
سیرنده روح روانی بهاء ولده مصادفه اتدکده بهاء ولد کمال شدت ایله خطاب ایدوب ای برهان الدین فرزندم جلال الدینی تنها قویوب
تربیه سنده تقصیرات ایدرسن دیو عتاب ایتمکله برهان الدین خوفله تیقظان وبرگ خزان کبی لرزان اولدی وبوندن صکره بران توقفه امکان
اولمایوب خطهٔ قونیه یه شتابان اولدی وطی منازل ومراحل ایدوب برکون قونیه یه داخل وخدمت مولانایه واصل اولدقده بربرینی علی وفق
الطریقه معانقه ودرکنار وحاللرین استفسار ایدوب مراسم تعزیت پدر ولوازم زیارت مرقد منوری رعایتدن صکره مولانا خداوندگار ایله
صحبته مباشرت وعلومده اولان مرتبه سنه دقت ایدوب درجهٔ اعلاده بولمغله حقه هزار شکر ومنت ایلدی وبونک اوزرینه برقاچ کون
مرورندن صکره منقولدر که برکون برهان الدین محقق جلال الدینه فتح کلام وبو وجهله بسط مرام قلدی که ای نورچشم عالم حقا که علوم عربیه
تحصیلنده خیلی رنجکش وانگشت نمای اهل فرش اولمشسز بو دخی خوش ولکن بونک ورا سنده برعلم شریف دخی واردر که بو علم ظاهری اول لبک قشری
بلکه قشر قشری اولوب وآتیناه من لدنا علما کریمه سیله اول علمه اشارت بیورلمشدر وارباب حقیقت اول علم لدنی یی توصیف وتعریف ایدوب ❁ شعر ❁
فثم وراء العقل علم یدق عن ❁ مدارک غایات العقول السلیمه ❁ تلقیته منی وعنی اخذته ❁ ونفسی کانت من عطائی ممدتی
بیورمشلردر ودخی کسی اول عروس ستاره ماتونک حسن جمالن تماشا ایتمکه نور دیده اولمامغله محروم قالمشدر نته کیم دیمشلردر ❁ شعر ❁
علم التصوف علم لیس یعرفه ❁ الا اخو فطنة بالحق معروف ❁ ولیس یعرفه من لیس یشهده ❁ ولیس یشهد ضوء الشمس مکفوف
ایمدی بنم نور دیدهم ذکر اولنان علم شریف قال ایله اولمیوب محض حال اولمغله طریقت پیرلری نظر وهمت ومجاهده وریاضت ایله من حیث العکوس
قلبدن قلبه ودیعت ایدرلر الحالة هذه والد ماجدکز اول علم شریفک مفتاح کنوزینی بو داعیکزه تسلیم بیورمشلردر وسزدن دریغ دکلدر
اما جنابکزه دخی لازم اولان بودر که شی حقیره قناعت ایتمیوب علو همت ایله اول علم الهی تحصیلنه رغبت ومطلب اصلی یه سبیل محبت اوزره اوله سز
دیو نصیحت بیوردیلر مولانا خداوندگار دخی پند محققی سمع جانله گوش واویزهٔ بناگوش هوش ایدوب تحقیق علوم یقینی یه کمال رغبت
وبذل قوت گوستردی پس سید برهان الدین محقق دخی صدرنشین استادی اولوب کلمهٔ توحیدی تلقین وتعلیم وآداب طریقتی تفهیم
اتدکدن صکره بهاء ولددن استفاده ایلدوکی حقایق ودقایقی همت ونظر ایله مولانایه افاده وتحقیق بیوردی الحاصل برهان الدین محقق
نه سال کامل خداوندگار ایله همصحبت وهمدل اولوب چونکه جلال الدین رومی یی مرتبهٔ کرامانده درجهٔ کماله نایل ودایرهٔ ولایتده
الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون مجمعنه داخل مشاهده ایلدی مقصود خود بو ایدی وفق مرام اوزره حاصل اولدی دیو
برقاچ دفعه خداوندگار ایله وداعه کلوب قیصریه شهرینه هجرت ایچون اذن استدکجه واقع موقع اجابت اولمامغله بالآخره بلا رخصت
جانب قیصریه یه عزیمت ایدوب یولده کیدرکن مرکبلری سورچوب پاینه شکست اصابت ایتمکله بالضروره عودت وخدمت مولانایه
مراجعت ایدوب کیتمکه رخصت ایچون استدعای غایت ایلدی مولانا خداوندگار دخی ای پیر طریقت جناب ولایت مآبلریله بو قدر صحبت

وبیمزده بومرتبه انس والفت وار ایکن شمدی مفارقت اختیار ایدوب اخر دیارده معاشرت افکارینه سبب وحکمت نه در باری اعلام قرت قیلکز دیدکی
برهان محقق دخی اظهار رای الضمیر ایدوب ایتدی ای مخدوم مکرم وعزیز محترم الحمد لله تعالی جناب والا همامکز بو فقیر همدمکزدن استفاده سی ممکن اولان
فواید کلمات اتمام وانجام بولوب وهر نه مالک اسم در یغ اولنمایوب قبضهٔ همتکزه تسلیم اولندی بلکه براق همت رفرف عسکری بزم همتده استعداد فرد
عرش ایله فرش مسافه سی قدر سابقه ایدوب اوج اعلایه اعتلا ایلدی شمد نصکره چشم جهان جهانبانکز نرکس انوار فیوضاتکزدن روشنالردر فاما فی الحال
سبب تعجیل ذهاب اولدر که خاک تبریزدن بر شیر دلیر ظهور ایتدی که انک وجودی قتینده بزم وجودمز مفقوددر دیوب شمس تبریزیک جانب مولانایه
توجه وعزیمتنی بشارت ایدوب بعده اجازت ایله دار الفتح بلدهٔ قیصریه یه واردیلر واخر عمرلرینه دکین انده آسوده اولوب صدف شریفلرین
قیصریه ده ودیعت قلدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة تحقیق ترمدینک کرامات علیه لرینه حد وغایت یوقدر قدس الله روحه وافاض علینا بره
ولحسانه ازین جانب صاحب محاسن ومناقب مولانا خداوندکار دخی جان ودلدن وجه افتاب شمس الدینه راغب اولوب انی لاجد
ریح یوسف لولا ان تفندون کریمه سنک مصداقنجه یعقوب علیه السلامک مشام جانی بوی پیراهن یوسفی استشمام ایتدوکی کبی ملای روم دخی
روایح طیبهٔ محبت شمس الدینی شم ایتمکله نظم
بوی آن خوب حسن می آیدم بوی یار سیمتن می آیدم
باز شعشاع حقیقی احمدی بوی رحمان از یمن می آیدم
نثر دایم بو بشارت سعید ظهورینه مترقب اولوب عجبا اول بدر منیر ولایت وخورشید بی نظیر ولایت نه کونده ونه ساعتده
وبرج حقیقتک قنقی درجه سندن طلوع ایلیه که دیو انتظارده ایکن ناکهان بیت آن ولی عصر وسلطان زمان منبع احسان ونور سالکان
مصباح الاشباح مفتاح الارواح مثل نوره کمشکوة فیها مصباح اعنی خدنک عشقک نتیری شمس الدین تبریزی قدس سره
ابتداء حالده ابو بکر سله باف تبریزیدن توبه الوب وباباکمال جندیدن تلقین کوروب وشهاب الدین سهروردیدن خرقه کیوب صکره
قطب دایرهٔ زمان رکن الدین سجاسی ایله صحبت وانلردن تکمیل طریقت وتحصیل مرتبهٔ فردیت ایدوب برکون مقام مناجاتده بطریق المناجات
مناجات ایدرکن عجبا خواص بارکاه الهی اولان عشاقدن قابل صحبت کیم وار در که دیدکده هاتف غیبی ای شمس لاریبی حریف صحبت مراد ایدرسک
روم سفراتیدر بو بشارت ورکن الدین حضرتلرندن دخی ملای رومی ارشاد ایت دیو اشارت بیورلمغله درحال خطه روم شد رحال ایدوب
دشت وکوهلردن عبور وقرا وقصباتدن مرور ایدرک برکون قونیه شهرینه دخول وشکر ریزلر خاننه نزول ایتدی وبر تعداد استراحتدن صکره
شهری دروازه قیلوب ملای رومینک اوصاف حمیده سن استخبار ونه صورتده الکاری وار در که دیو استفسار ایتمکله قلندرلره رعونت
واول صورتده اولانلره عداوت اوزره اولدوغنی خبردار اولمغله درحال منزلنه کلوب کندوبی قلندری شکل ایدوب مولانانک کذرکاهنده
طوردی وقدوم میمنت لزوملرینه مترقب اولدی منقولدر که جلال الدین رومی مدرسه دن سعادتخانه لرینه کلورکن موقف شمسه مصادف اولدقده
شمس تبریزی استقبال ایدوب نظم ای ظریف جهان سلام علیک ان دائی وصحتی بیدیک
دارویی درد بنده جیست بکوی نثر قبله لو رزقت من شفتیک مضمونی ایله سلام ویروب مولانا سوار اولدوغی مرکبک عنانن طوتدی وچشم مستانه ایله رومی ملایه دقت ایدوب
بر غریب هیبت ایله ایتدی که ای ملای روم سندن سؤال ایده جکم بر عجب مشکلم وار در جوابی نه مولدر مولانا ایتدی ای درویش مشکلک ایسه عرضه قیل
شمس الدین ایتدی یا امام المسلمین حضرت سید المرسلین مه بزرکدر یوخسه بایزید می بو مشکلمه حل ایدیکز دیدی نویسندکان مناقب ایدرلر
جلال الدین رومی حکایت ایدرلر ایمش که اول سؤالک دهشتندن بکا بر عجب حالت کلدی که کویا طبقات هفت آسمان بربرندن ایریلوب زمینه
دوکلدی وقیامت قوپدی ملاحظه ایتدم واول حیرت ایله درونمدن دماغمه بر آتش عظیم سرایت ایتمشه اولدی که دودی ساق عرشه پیوسته
اولدی پس جواب ویردم که ای درویش مدهوش بونه مقوله سؤالدر بو محل اشکالمیدر که اول مهر سپهر صفا ماه قبهٔ وفا اعنی حضرت محمد المصطفی
علیه صلوات الله الاوفی سبب آفرینش عالم وسید ولد آدم اولوب شان کریمنه لولاک لما خلقت الکون بیورلیوب بزرکترین عالمیان در
بایزید کیدر را احادامتدن براده مدر دیوب بو منظومک مضمونجه نیچه تعریف وتوصیفلر ایتدم نظم
آن محمد مقتدای اهل دید آن محمد آیت حبل الورید
آن محمد کو حبیب الله بود در میان اهل وحدت شاه بود
آن محمد بهترین خلق بود نه جو تو وابستهٔ این دلق بود
رب الاعلی که کفت بایزید آن معانی را ز جعفر می شنید
آن محمد بحر وما جون قطره ایم آن محمد نور وما جون ذره ایم
نثر جونکه شمس الدین جوابی دکلدی ودرد ایله اکلدی پس معنی در که حضرت شاه انبیا واولیا محبوب جناب کبریا
ما عرفناک حق معرفتک بیوروب بایزید سبحانی ما اعظم شانی زمزمه سیله ولوله انداز جهانیان اولدی بن ایتدم ای درویش دستان
عجب مشکل بیان ایتدک ایمدی ضمیر منیره نهان اولمیه که بایزیدک عطشنه شراب تجلی ذاتی نک بر جرعه سندن تسکین کلوب سیراب اولمش
اما حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمک عطشی هیچ وجهله تسکین بولمایوب بر فحوای الم نشرح لک صدرک سینهٔ مبارکلری رحب الفضا
لا مکانه اولمغله تشنکی بر تشنکی اولوب هر بر نفسده هزار وبی شمار اوجات قرابه اعتلا ایدرکن مدارجات حقه غایت اولمامغله ما عرفناک دیوب
بروفق رب زدنی علما طلب ازدیادات ایدرلر ایدی پس اول شاه رسلک نه سی کیمه میسر وبایزید انجله وزن ایتمک نیچه متصور در نظم
زان با احمد خطاب شد لولاک بهر تو ساختیم ما افلاک
ور نبودی مراد صورت تو نشدی آفریده یک سر مو
نه ملایک بدی ونی انسان نه جماد ونبات ونی حیوان
انبیا جمله هیچو جاوشان از تو با خلق داده اند نشان
که پی ماهی رسد سلطان چشم دارید مقدمش ایمان
همه را دست دستگیر وپناه هر چه او خواهد آن کند الله

چون ندارد صفات او پایان عاجز آیی تو از شنیدن آن
هر کس از سر خود بود سر مست سر دل نه بلند باشد و پست
صورتست این بلندی وپستی زین دو بکذر از آن می از مستی
دو مکنجد بدان درین حدت رحمتی نیست در نعیم رحمت
از خدا کو مکو ز غیر خدا چون نه زو هیچ نوع جدا
منقولدر که چونکه ذکر اولنان کلمات حقایق نکات مولانانک
شمس تبریزی اصغا قلدی دریای متواج عشق خروشه کلوب جذبات الهیه کندودن کندودن الوب هر بر سر موبی بر لسان وجمله وجودی
نور تابان اولوب درد ایله الله دیو بر شهقه اوردی که هفت طباق آسمان شمس ایله همزبان اولوب غلبهٔ وجددن خاک کبی یکسان اولدی
وشمسک الله نعره سیندن بر نور لامع نمایان اولدی که اشعهٔ پرتوی درون مولانا ده دخی درخشان اولوب بی اختیار رخشندن زمینه ایندی
وشمس آلتونک سر سعادتی کندو زانوی ارادتنه قویوب صد هزار عشق ومحبت ایله صحوه کلنجه توقف بیوردی بعد از آن شمس تبریزینک
دست وپاینه یوز سوروب بنده خانه شرکدر دیوب دار السعاده لرینه دعوت قلدی نته کیم سلطان ولد ابتدا نامه ده حکایت ایدوب دیمشدر نظم
چون کشید از نیاز بوی ورا بی حجاب بدید روی ورا
شد برو عاشق از دست برفت که بیا لا که به بیت برفت
دعوتش کرد سوی خانهٔ خویش کفت بشنو شها ازین درویش
خانه ام کرچه نیست لایق تو لیک هستم بصدق عاشق تو
بنده را هر چه هست وهر چه شود بی کمان جمله آن خواجه بود
پس ازین روی خانه خانهٔ تست بر فاقت همی روی تو درست
بعد از ان هر دو خوش روانه شدند شاد وخندان بسوی خانه شدند
نثر پس وجه مشروح اوزره شمس الدین تبریزی دخی دعوته اجابت
ایدوب مولانا جلال الدین ایله خانه سعادتلرینه روانه اولدیلر منقولدر که چونکه داخل دار السعاده اولدیلر مولانا خداوندکار شمس الدین
بر حوضک کنارینه کوتوروب شعر تعال یا مدد العیش والسرور تعال تعال یا فارج الهم فاتح الاقفال لقاء وجهک فی الهم فالق الاصباح سعادة وجدک فی الفقر منتهی الاقبال
دیوب صدره کچوردی شمس تبریزی دخی نظر ایتدکده بر قاج کتب نفیسه کوروب یا مولانا بونلر ندر دیدی مولانا خداوندکار دخی ای جوز سیبی
اسرار بونلره قیل وقال دیرلر بیورد قده شمس تبریزی یا مولانا شمدنصکره قیل وقال ایله کارکز یوق دیوب بلا تردد وتوقف اول کتب
نفیسه یی الوب بر بر آب حوضه آتدی ملای رومه دخی شمسک بو وضعندن اصلا تغیر کلمیوب اتفاقا سلطان العلما خطیله بر مجموعه وشیخ عطار
کنه والیله ملایه تبرکا اهدا ایتدوکی کتاب مسلک الطیری دخی الوب حوضه آتدقده خاطر شریف مولانایه انفعال کلوب ای درویش بیلدک اول ایکی
کتابک بری والدم بهاء ولدک وبری شیخ عطارک یادکارلری ایدی دیمکله شمس تبریزی دخی امر سهل در خداوندکار دیوب کتابلری دست
مبارکیله بر بر طشره چقردی ومسلک الطیر ایله بهاء ولدک مجموعه سنی تو زین سلکه رک غذ یا مولانا دیدی حضرت خداوندکار نظرلرین تکرار
ایتدکده کتب مزبوره نک بر سنده رطوبتدن اثر کورمیوب بحر حیرته طالدی وشمس الدینه معذرت دیلیوب ای شاه کشور کرامات بو نه حکمتدر دیدی
اول شمس آسمان محبت ایتدی ای نور دیدهٔ بصیرت بو کا ذوق وحالت وتجلی قدرت دیرلر عجبا سزده دخی بو ذوق وحالتدن بر لذت وار میدر
پس مولانا خداوندکارک محبتی بیکه مرتبه زیاده اولوب کمال ارادت ایله اوج آی وبر روایتده التی آی مقداری لیلا ونهارا صحبت
وصوم وصال ایله خلوت ایدوب قطعا طشره حرکت ایتمیوب هیچ احدک دخی خلوتلرینه کیرمکه قدرتی اولمدی وطشره دن قولق طوتوب استمعینه
بو ابیاتک مضمونی استماع اولنوردی نظم اضاء العشق مصباحا فصار اللیل اصباحا ودر نواره اشفق علی الاحجار احداقا
خذ الدنیا وخلینا فدنیا العشق یکفینا لنا فی العشق جنات وبلدان واسواق
وخمر فیه مدار وکاس العشق رقراق وارواح ملاقینا وارواح سواقینا
نثر وبالجمله بو ذوق ومحبت ووجد وحالت ایله صحبت ایدرلر ایکن نقل اولنور که برکون شمس تبریزی ملا خداوندکاردن بر محبوب التماس ایلدی ملای رومی اسبر دچشم
ای سلطان جان وجسم یوق کندو حرم حضور شمسه کتوردیلر شمس انی کوردکده بو بنم خواهر جانمدر بزه بر دلبر زیبا اولسه دیدیلر مولانا
فی الحال واروب سلطان ولدی کتوردکلرنده بو خود بنم فرزند ارجمندمدر حالا بر مقدار باده ناب اولیدی عجب ذوق ایدی دیدکلرنده
مولانا خداوندکار راکانه منت دیوب ایکی النه زیر دامننده ایکی دستی الوب خمر ایله کتورکن میان سوقده لغزیده پا ودستی لر شکست
اولوب بن الملا نفسی رسوا وپامال اولدی بوندن صکره ملامت شالنی کیوب تکرار بهودیلر محله سندن ایکی دستی طولدروب اشکاره
کتوردکده اول حینده ملای رومه براز که عالم یوزکوستروب وجد وحالت ایله نظم ای عاشقان ای عاشقان پیمانه را کم کرده ام
زان می که در پیمانها اندر نکنجد خورده ام مستم ز خشم من لدن رو محتسب را غم کن
مر محتسب را ونور را هم چاشنی آورده ام
دیو رقص وسماع ایله پیش شمسه یوز اوردی شمس الدین مولانایی بو حالده کوردکده فی الحال یرندن طوروب جناب ولایت مآب
ملایه مرحبا وجدا یا مولانا بزجناب شریفلرینک فرط مطاوعت قوة مشرب ومتابعتلرین تجربه قلدق حقا وصف اولندوغندن زیاده بولدق
ع مثلک فی العالم الخیلق نثر دیوب انواع فکر ومسکنت ایله بربرینه تنزل ایدوب بو زیره دوشه دیلر اما زنها وزنهار که درویش
دلریش نامسنده اولوب بو مقوله مناقبی شنو اولدقده بونه زیبا صفا دیو بونک ظاهرینه تقلید ایلیه انواع فسادانه اجرا ایلدیلر ارباب نفس وهوا
ومقتضای طبیعته مبتلالر هیهات هیهات که اولیا ذوقندن بر حصه الالر وبوی اصفیادن بر شمه طویه لر حاشا که مرد خدا اولنلردن
اوضاع نامشروعه وجوده کلنه پس شمس تبریزینک بو اولدوغی اوضاع ناشایسته دکلیدر دیر سکز شمس تبریزی حضرتلری مولانا
خداوندکارک وجه مشروح اوزره کمال مطاوعتن تجربه ایدوب وحجب راه حقیقت اولان بعض حالاتن رفع وازاله اومقوله امتحانه
موقوف ایدوکن نور ولایتله تمیز ایتمکله نفسنه کمال ملامت ایله دفع رعونت ایدوب ارشاد وتربیت بیورمشلر ایدی یوخسه اللرینه خمر داری

آلوب حاشا که انچه‌لر وفساده سعی ایدوب حدود شرعیه‌دن کچه‌لر نته کیم مولانا قدس الله روحه مثنوی شریفده بیورمشلردر مثنوی

جمله عالم زین سبب گمراه شد / کم کسی ز ابدال حق آگاه شد / جام می هستی شیخ ای فلیو / کاندرو اندر نگنجد بول دیو
پیر بالا مالامال از نور حقست / جام تن بشکست و نور مطلقست / نور خورشید ار بیفتد بر حدث / او همان نورست نپذیرد خبث

وبالجمله مناقبده مسطور اولدوغی اوزره شمس تبریزی جلال الدین رومی ایله برایکی ییل صحبت ایدوب گفت وشنیدلری عشق ومحبت اولمغله مولانا خداوندگار قدس سره‌نک مریدان وتلامذه سندن بعض خشک دل وناقابللر حالات عشقه انکار وعداوت وشمسک ملا ایله کرم اختلاطی اولوب دایما خلوت وکندولردن اختفا وعزلت ایدکلرینه تحملدن قالوب حسودانه نیجه حرکت بلکه شمسک قتلنه نیت اتدکلری مقرر اولمغله ملالت دلریع ایدوب دیار شامه هجرت بیوردیلر نته کیم سلطان ولد ابتدانامه‌ده نظم ایله حکایت ایدوب بیورمشلردر نظم / یک زمانی بهم همی بودند

مدتی یکدو ساله آسودند / غیرت حق درآمد و ناگاه / کنج افتاد در همه افواه / در شناعت درآمدند همه
آن مریدان بی خبر چو رمه / گفته باهم که شیخ ما زچه رو / پشت بر ما کند زبهر چو او / چه کس است این که شیخ ما را او
برد از ما چو یک کهی راجو / کرد او را ز جمله خلق نهان / می نیابد کسی زجانش نشان / ساحرست این مگر بسحر و فسون
کرد بر خویش شیخ را مفتون / جمله گشته بجان او دشمن / ساخته بهر کشتنش دشنه / چون غلوشان برون ز حد بگذشت
دشمنیشان ز حد و عد بگذشت / شمس تبریز رفت سوی دمشق / تا شود پر دوش شام ز عشق / نقل اولنور که چونکه شمس تبریزی

شامه کیدوب ایام مفارقت تمادی اولدی مولانا خداوندگار اشتیاقدن بی صبر وبی قرار اولمغله سلطان ولد حضرتلرینه مستوفی خرج راه ویروب شمس تبریزی‌یه دعوتیچون شامه کوندردی وبو شوکت مضمونی اوزره قدوم میمنت لزوملرینی رجاسنده اولدی شعر

ایها النور فی الفؤاد تعال / غایة الجد والمراد تعال / انت تدری حیاتنا بیدیک / لاتضیق علی العباد تعال
فس الهجر ضجت الارواح / انجز الوعد یا سعاد تعال / استر العیب وابذل المعروف / هکذا عادة الجواد تعال

پس سلطان ولد حضرتلری طی منازل ایدرک شام شریفه وارد قده مشهوردر که بر فرنک بچه ایله بحث ایله شطرنج اوینارکن بولدی ویوزیره قویوب زمین بوس ایتدکدن صکره بیت بجان پاک تو ای معدن وفا وعطا • که صبر نیست مرا فردم ای عزیز بیا • دیو انواع تعظیم وتکریم ایله خرج راهی کفشی سارکلری ایچنه قویوب جانبه وه دوندردی وتبلیغ رسالت ایدوب مولانادن عرض اشتیاق ایلدکی

چون رسید او بنزد شمس الدین / آن شه اولیاء با تمکین / بر زمین سر نهاد همچو ملک / گفتش ای شه غلام تست فلک
بعد از آن شد بحضور رو ادب / از سر لطف شه گشاد دو لب

منقولدر که ترسا بچه سلطان ولدک شمسه اتدوکی تعظیمدن علو قدرینه واقف اولوب درحال مسلمان اولدی وزمره اولیایه ملحق اولدوغی مروی در پس شمس تبریزی دعوته اجابت ایدوب دمشقدن نهضت وقونیه شهرینه عزیمت ایتدیلر وسلطان ولد رکاب شمسده پیاده روان ودیکه دوان اولوب شمس تبریزی هر بارکه ای ولد امجد سوار اولکوز دیو الحاح ایتدکجه ای شاه جهان شاه سوار وبنده سوار سزاوار دکلدر دیو قونیه‌یه داخل اولنجه پیاده کلدی ذکر اولنان معامله‌یی سلطان ولد بو وجهله نظم وحکایت بیورمشلردر نظم / شد ولد در رکاب او پویان / از ضرورت ولی ز صدق و ز جان

یک به پیش راه رفت پیاپی / بی سکون که نشیب و که بالا / گرچه ره صعب بود و سهل نمود / زانکه از رنج فضل گنج گشود

الحاصل شمس تبریزی چونکه قونیه‌یه داخل وایکی معشوق بربرینه واصل اولدی گویا بری بحر روم وبری دریای فارس ایدی که بربرینه ملاقی اولوب اگرچه ظاهرلری متعدد اما حاللری متحد اولمغله مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ لایبغیان سری آشکار اولدی

چون رسیدند پیش مولانا / نوش شد جمله نیش مولانا / در سجود آمدند هر دو شهان / چون شود تن بگو ز دیدن جان
گرچه مردان عشق افواجند / از یکی همچو بحر امواجند / چون بصورت دوی عدد باشند / چون بمعنی روی احد باشند
پس بجان کن نظر مکن بر تن / خیمه اندر جهان وحدت زن

وبالجمله مولانا جلال الدین بزم محبته زینت ویروب شمس الدین ایله جان صحبتین ایدرلر ایکن حکایت اولنور که مولانا خداوندگارک سلطان ولدک مادری کوهر خاتوندن متولد اولمش علاء الدین محمد نام بر فرزندلری دخی وار ایدی وشمس تبریزی قونیه‌یه کلشده علاء الدین محمد سفرده بولنوب شمس تبریزی ایله مولانا بیننده اولان وقایعی کورمش ایدی بعد زمان سفردن عودت وقونیه‌یه رجعت ایدوب کلدکده مولانا حقنده شهر قونیه گفت وگو ایله مالامال اولمش کوردی وبوکا سبب ندر دیو تلامذه مولانادن استفسار ایتدکده جانب تبریزدن برخبیث بدکیش شمس الدین نام قلندری بی ریش کلوب سحر وافسون ایله مولانایی اضلال ایلدی وبالذات مولانا کندی بیخانه‌ده دستیله باده کتوروب ومادر وبرادرک دخی محرم مجلسلری اولوب خاطره خطور ایتمیه جک عجب سوایلقلر اولدی وبوندن اقدم عوض پدرکوز صیانت ایدوکز ایچون اول قلندرنک ازاله سنه نیت ایتمش ایدک خبردار اولمغله شامه گیتمش ایدی مولانا خداوندگار تکرار سلطان ولدی کوندروب شامدن کتوردی وکلدن بردنک وتنها مصاحبت وگاه رقص وسماع ایله وجد وحالتلر اظهار ایدوب تدریس وافاده‌دن فراغت وطریقه سابقه سندن من کل الوجوه مخالفت ایتمشدر بونک امثالی نیجه کلمات ایله بعض اهل فساد علاء الدین محمدک نائره غضبین تهییج وایقاد وطبیعتنی کمال مرتبه افساد ایتمکله بی تردد وتوقف شمس الدینک قتلنه

نصب نفس

نصب نفس وبذل قدرت ایدوب برگیجه شمس تبریزی مولانا خداوندگار ایله گرما گرم حقانی صحبت ایدرکن علاء الدین محمد یدی نفر اشقیای پرشقاق بی مذاق ایله اتفاق ایدوب طشره‌ده درکمین اولدیلر وبرینی قپویه کوندردی که طشره‌ده سزی شیرلر کل دیو شمسه اشارت ایلدی شمس دخی نور ولایت ایله قتلنه دعوت اولندوغن بیلوب شعر

الا یا صاح لا تعجل بقتلی قد دنی المقتل / ترفق ساعة واسئل وصل لبادی الهجران
دنا نفسی سوی اعدیم الصبر فی قلبی / فلا تعرض بذا عنی وخذ بالعفو والغفران

دیوب فی الحال برندن قالقوب الوداع یا مولانا بزی قتله دعوت اولندق دیدی حضرت مولانایه دخی بو سوزدن برعجب بیمان کلوب برزماندن صکره الا له الخلق والامر تبارک الله رب العالمین کریمه سنی قرائت بیوردی پس شمس تبریزی طشره چیقدوغی کبی اول ناکسلر الرنده خنجر خونریز ایله کمینکاهدن افعی لرکبی صیچراشوب عقر ناقه صالح ایدن اشقیا مانندی شمس تبریز حضرتلرینه خنجر اوشوروب جام شهادت صوندیلر منقولدر که شمس تبریزی حین شهادتده درون دلدن برکره الله دیو شهقه ایتمکله مولانا خداوندگار های شمس جانم نه حالدر دیو طشره چیقوب برقاچ قطره دم شهادتدن غیری نام ونشان بولمدیلر وهر نه قدر صوردیلر خبر الیمادیلر پس مولانا خداوندگار شمس تبریزینک فراقندن بی قرار اولوب افراط محبتدن حیاتده اولمق امیدیله جائز که شامه کیتمشدر دیو بلا توقف شامه واروب بالاخره موتی مقرر اولمغله تحسب انا ابدا ضایعون دیوب رومه رجعت بیوردیلر نته کیم سلطان ولد نظم ایله بونی حکایت ایتمشلردر نظم / کرد آهنگ و رفت جانب شام / در پیش شد روانه پخته و خام

چون رسید اندران سفر بدمشق / خلق را جمله سوخت ز آتش عشق / شمس تبریز را بشام ندید / در خود او دید همچو ماه پدید
گفت گرچه بتن از او دوریم / بی تن و روح هر دو یک نوریم / خواه او را ببین و خواه مرا / من ویم او منست ای جویا
بل همه اوست من در او درجم / ز او بود جمله داخل و خرجم / جنبش من همه ز جنبش اوست / هیچ بی او مرا نشست و نه زدست
کرد رجعت بروم باز آمد / رفت چون کبک همچو باز آمد

من النوادر بو حقیر فرومایه کبار عارفینک بعضندن شویله استماع ایتمش ایدم که شمس تبریزی حضرتلری مولانا خداوندگارک جانب غوثدن اذن ایله ارشاده کلوب مقصود حاصل وشمس درجه شهادته نایل اولدقدن صکره برگیجه مولانا شمسی واقعه سنده کوروب های مرهم جانم دیو معانقه ایتدکده یا مولانا فی الحقیقه بنم شیخم خطه تبریزده کلدی دیو اشارت ایدوب مولانا دخی سفر ایدوب تبریز خطه سنه وارد قده حضرت غوثه ملاقی واوج کون مصاحبت اولدقدن صکره رومه کیتمه بو اجازت بیورلوب انواع فیوضات وفتوحات ایله عودت بیورمشلر ولکن بو قصه مناقبلرده مسطور اولمامغله بو حقیر دخی شکده قالمش ایدم اتفاقا برگیجه رؤیاده حضرت مولانا قدس سره الاسنی‌یی کوروب دست بوسلری ایله مغتنم اولدوغمده بو حقیره انبساط عظیم کوستروب لطفله معامله ایتمکله رخصت بولوب تکرار دست شریفلرین بوس ایدوب ایتدم ای شمع جمع العاشقین جناب شریفلرینک مناقبندن فلان عزیزدن برعجب نسنه ایشتدم لکن مناقبلردن برنده کورلمه مک ایله صحتی بابنده تردده قالدم دیدکده مسموعک اولان نه در بیوردیلر بو عبد فقیر دخی ذکر اولندوغی اوزره ایشتدوکمی تقریر ایتدکده بلی بلی اویله واقع اولمشدر واول اسلافنک اسم شریفلری خواجه علی در دیو تحقیق وتصدیق بیوردیلر فقیر ایتدم ای نور آفتاب حقیقت پس بوکا حکمت ندر که اشعار لطیفه کزده اولان ابیات شریفه‌ده یاخود مثنوی شریفلرنده بر بیت ایله بو معنایه اشارت بیورلمیه تبسم ایدوب بیوردیلر که کندولرینک اذنی اولمیوب اسم شریفلرینی صراحة ذکره رضالری یوغیدی وشمس تبریزی سره قیود وشمشدر ورهبر وپیشوا اولدقلری انلری مدح ایدوب وحق شکر نعمتی برینه کتوردک بیورمشلر ایدی وبزم بو حالمزه حسام الدین چلبی واولوغ ولددن غیری کمسه واقف دکل ایدی انکچون بز دخی اخفا اتدک اگرچه تصریح یوقدر اما مثنوی شریفده اکاجوق تلمیح وارد اولوب مبارک لسانلری ایله مثنوی

خوشتر آن باشد که سر دلبران / گفته آید در حدیث دیگران

بیتنی اوقودیلر اول حالده حقیر دخی خوابدن بیدار اولوب اول صحبتک اثرندن قلبیم پرنور وجانیم مسرور بولوب نادردن اولمغله نقل اولندی غالبا سلطان ولد حضرتلری دخی مولانا خداوندگار شمسی بعد از شهادت جستجویه کیتدی دیدوکی ضمنا بو معنایه اشارتدر روحانیت مولانادن بو قدر عنایت ارزانی بیورلمغله بفضل الله مثنوی شریفده واقع اولان تلمیح واشارتلر دیده فهمه عرض جمال بهجت ایدر اولدیلر الحمد لله تعالی حمدا کثیرا قدس الله سرهم وافاض علینا برهم آمین حاصل کلام مولانا قدس سره قونیه‌یه رجعتدن صکره سلطان ولد حضرتلری رؤیاسنده شمسک جسد شریفلرین برچاهک ایچنده مشاهده ایتمکله ایرته سی کون محل مزبوره واروب صدف شمس الدین عینی ایله اول چاهده بولنوب حالا زیارتگاه خاص وعام اولان امیر بدر الدین مدرسه سنده دفن اولندی رحمة الله علیه رحمة واسعة وبو گستاخلغه جرأت ایدن علاء الدین محمد ایدوکی خداوندگارک معلوم شریفلری اولدقده دعا علیه ایدوب انه لیس من اهلک داغیله موسوم ایتدیلر وعلاء الدین محمد وفات ایتدکده نمازینه مولانا خداوندگار رقلمادیلر وشمس تبریزی دیدکجه کوزیاشنی جیحون ایتدیلر بیت بانگ وافغان ودمش رسید / ناله اش را بزرگ وخرد شنید

نقل اولنورکه برکون حضرت خداوندگار زرکوبلر چارسوسندن عبور ایدرکن صدای ضرب چکیجدن متأثر اولوب کیفیت عشق مشتد اولمغله درحال رقص ودورانه گیردی وبو حالده شیخ صلاح الدین زرکوب قونوی دکانی غرفه سندن چیقوب مولانایه اول حال ایله نظر ایتدکده جذبات خداوندگاردن قلبنه برنور ساطع پرتو ایتدی که آتش عشقک اشعه سی باشدن آشوب اختیاردن دوشدی ودکانه یغما دیوب چرخ دوار کبی رقصه کیردی وقدم پاک مولانایه خاک وسینه چاک اولوب بقیه عمرینی خدمت مولاناده کچوردی

حضرت مولانانک صلاح الدینک محبت آتشین و نار جذبات ایله کوکب دری کبی یاشین کوروب کندویه همدرد بولنمغله درونی محبت ایدوب
شمس تبریزی ایله کذران ایدن صحبت عشقبازی یی صلاح الدین ایله قضا ایتدی اون ییل مقداری مونس و موتلف اولوب بو مطلع صلاح الدین
مدحنده سویلدیکه بیت یکی گنجی پدید آمد درین دکان زرکوبی / زهی صورت زهی معنی زهی خوبی زهی خوبی نثر شیخ صلاح الدین زرکوبک
ابتدای حالده سید برهان الدین محققک مریدلرندن اولوب سلطان ولد حضرتلری زرکوبینک کریمه سنی تزوج ایدوب اولو عارف چلبی انلردن
متولد اولمشدر و مولانا خداوندکار سلطان ولدی زرکوب قونوی تربیه سنه تسلیم ایدوب اداب طریقتی جناب ولده انلر تعلیم بیورمشلردر
و صلاح الدینک صف تشریفلری حسام الدینک جنبنده مدفوندر رحمة الله علیه رحمة واسعة و مولانا خداوندکار ابتدا سلوکلرنده مقدما
بیان اولندوغی اوزره محقق ترمذی تربیه سیله والد ماجدلری بهاء ولد قدس سره نک طریقت سنیه و سیرت علیه لری اوزره تدریس و موعظه
و نوافل و روزه و ریاضت و مجاهده ایله عمل ایدوب سماع و صفایه رغبتلری یوغیدی چونکه شمس تبریزی ایله ملاقات ایتدیلر من بعد تدریس
و موعظه یه رغبت و مجاهده و ریاضته مواظبت ایتمیوب طریق عشق و جذبه یه عزیمت ایتدیلر و مقصوده سبب وصولی جمله دن زیاده رقص
و سماعی بولماغله ترک مطالعه کتب ایدوب اکثر عمره وارنجه رقص و سماع و وجد و صفا اوزره اولدیلر و دائما ابیات و اشعار ایله زمزمه پرداز
اولمغله اکثر احبابی نغمات کوناکون ایله ولوله انداز اولوب شورش و سوزشلرینه افلاک نه قباب آهنک ساز اولدی نته کیم سلطان ولد تحقیق ایله نظم

روز و شب در سماع رقصان شد / بر زمین همچو چرخ گردان شد
سیم و زر را بمطربان می داد / هر چه بودش ز خانمان می داد
یکنفس بی سماع و رقص نبود / روز و شب لحظه ای نیاسود
غلغله اوفتاد اندر شهر / شهر چه بل زمانه و در دهر
کین چنین قطب و مفتی اسلام / کوست اندر زمانه شیخ و امام
شورها میکند چو شیدا او / گاه پنهان دکه هویدا او
حافظان جمله شعرخوان شده اند / بسوی مطربان دوان شده اند
ورد ایشان شدست بیت و غزل / غیر این نیستشان صلات و عمل
عامی و عالم و غنی و فقیر / مانده خیره دران نغان و نفیر

نثر الحاصل حرفگیرلر مولانایه بو سببدن تنکدل اولوب نای و قدوم
رقص و دوران ایتدکلرینی اصوله توفیق ایده مدکلرندن طعن و تشنیعه باشلادیلر زیرا مذهب حنفیده اولان ائمه مجتهدیندن بریسی
رقص و غنایی تجویز ایتمیوب حرامدر دیمشلر زیرا اهوای نغمه یه مبتلا اولانلر بعض ساز و غنایی استماع ایله التذاذ ایتدکده تحرک هوا و شهوت
اولمغله حالت مذمومه و مستقبحه لری شده اولوب لاجرم اهل هوایه غنا سماعی حرام اولور اما عاقل عقلی کسسته و عشق الهی ایله اخلاق
ذمیمه دن رسته اولان عاشق الخسته لر بو حکمه داخل اولمامغله انلره غنایی سماع ایتمک و مسلوب الاختیار اولدقلرنده رقص و دوران ایتمک
تجویز اولنوب مذهب شافعیده اولان کبار علما و اجله عرفا کتب رسائل یازمشلردر زیرا عاشق الهی اثناء سماعده لوح دللرندن محو
نقوش ماسوا ایدوب مستغرق دریای حب مولی اولمغله انلارک حالی احوال ارباب هوایه قیاس اولنمایوب غیرلره کوره حرام اولان
انلاره حلال اولور الحاصل اهلنه سماع جایز اولدوغنه ابو طالب مکی قوت القلوب ده و شهاب الدین سهروردی عوارف
المعارف ده و بونلردن ماعدا انیس العارفین و تعرف و منازل السائرین و بونلرک امثالی رسائل محققین ده شفای صدر حاصل اولاجق
مرتبه تفصیل و بیان و ایضاح و عیان بیورمشلردر جمله دن بری شیخ الانام و حجة الاسلام امام محمد غزالی قدس الله روحه احیاء
علوم الدین و کیمیای سعادتده بیوررلرکه حق تبارک و تعالی نک بر سری واردرکه آتش درون آهنده نیجه مستور ایسه اول سر
الهی قلب انسانیده مکتومدر پس حالته موافق بعض کلمات موزونه و ترنمات ملیحه و اصوات لطیفه استماع ایلسه درحال بر شوق مهیج
حصوله کلورکه آتش زنه دلده مخفی اولان شراره سر الهی جنبشه کلمکله آه و افغانه باشلار و انک اقتضاسی اختیاری الدن الوب رقص و
دوران ایدر زیرا لطیفه ربانیه انسانیه علوی در عالم علوی ایسه محض حسن و جمالدر پس بو عالم حس و شهادتده ظاهر اولان هر حسن و جمال
عالم علوی نک ثمره حسن و جمالی در و موزونات معنویه و اصوات ملیحه اول عالمک عکس انواری در و ارواح عاشقان الهی دخی عالم الستده
اصوات ملیحه روحانیان ایله مانوسه ایکن اجسام ضیقه و مکدره یه کرفتار اولمغله روحانیلردن مهجور اولمشلردر فلهذا عشاق الهی نک
کوش هوشی بر آواز خوش استماع ایلسه درحال دل بیقراری جوشه و روح روانی خروشه کلوب کالبدی دخی جنبشه باشلار اما ای طالب درخد
صوت ملیحک دخی تاثیری نقوش ماسوادن ساده و مجلای حق اولمغه آماده بر دل صاف و ازاده یه اولور یوخسه هر هوای نفس ایله
افسرده و آب و کل ده آلوده اولان مضغه مکدرده تاثیر و تاثری بلمز و عشق و محبتدن بی بهره کوشت پاره یه قلب اعتبار اولنماز زیرا
زیرا هر حیوانده اول لحم صنوبری موجوددر ولکن لطیفه ربانیه اندن مفقوددر مولانا خداوندکار انکیچون دیمشلردر مثنوی

آن دلی کو عاشق مالست و جاه / یا زبون این کل و آب سیاه
یا خیالاتی که در ظلمات او / می پرستدشان برای گفت و گو
دل نباشد غیر آن دریای نور / دل نظرگاه خدا و انگاه کور

ایدی آتش عشقه نیان عشاقه سماع اهم مشاغل و هوای نفسه
اویان فساقه سم بلاهل و زهر قاتلدر فلهذا علما دخی اختلاف ایدوب مجرد جهة ظاهره نظر ایدیلر محبت جنسدن جنسه در دیو اولسه
نوع بنی آدم محبت ایتدوکی کندو جنسندندر بو قسه نوعدن و جنسدن وجوه هردن و عرضدن اولمایوب مانند و نظیری اولمیانک
محبتنه آدمی نجه صالح اولور دیرلر پس یحبهم و یحبونه کریمه سنه جواب مذر دیلر انک معناسی رضا و ارادت و فرمان حقه اطاعت
و عبادته مداومتدر یوخسه قلبده مخلوقدن غیرک محبتی صورت بند اولور دیمک ضلالتدر و عشق خالق ظن اولنان تشبیه باطل

وخیال بی طائل

خیال بی طائلک تصوری در دیرلر مثلا ابن تیمیه و ابن جوزی و ابن حزم و قاضی قرطبه ابن حمدون و بونک امثالی بعض اهل عنوت
کلام تصوفه عداوت و احیاء العلوم و قوت القلوب و رساله قشیریه و بوکا مانند کتب شریفه یی برالای احادیث باطله ایراد ایتمشلر دیو
رد ایدوب لغو و کبار اطاله لسان ایدرلر اعاذنا الله و ایاکم من شر هذه الطبیعة البادرة سوزلری خود او مقوله افسرده دللر ایله دکلدر
ایدی درانه و لایت مطلقه عامه محمدیه مظاهری اولان اصحاب کشف و شهود حب خداده تردد ایدنلره بو وجهله جواب ویررلرکه
محبت الهیه ایله قلب صنوبری بیننده بر نسبت خفیه واردرکه ذکر حق و توجه و نیاز ایله لحم صنوبری ماسوادن صقاله اولونسه نور آفتاب
مرآت مجلی ده نیجه منعکس اولورسه نور محبت الهیه دخی مرآت مجلای قلب سالکه من حیث التجلی پرتو ایدوب اظهر من الشمس اولور انشاالله تعالی
بونک تفصیلی محلی کلدکجه شرح و بیان اولنور شمدیکی حالده نوع مناسبتی دوشمکله بو قدر ایله اکتفا اولندی مولانا قدس سره نه خوب بیورمشلردر بیت
موج کرد و بحار موج عشق دان / کر نبودی عشق بفسردی جهان
پس مسائل مزبوره دن بو محله ایراددن مراد بودرکه محبوب قلوب العارفین
شمع جمع الواصلین مولانا جلال الدین قدس سره نک دخی ذات ستوده صفاتلری کبی جمیع احوال و افعال و حرکات و سکناتی مقبوله و مرغوبه
اولوب وجود بهبودلری جهانه برکلدکلری کرامات سنیه و ولایت بهیه سنه حد و غایت یوقدر ایدی انک آیین و طریقه سنه انکار و
عداوتدن احتراز اولنوب حسن اعتقاد اوزره اوله سز دیکیدر خلاصه کلام بر موجب کل نفس ذائقة الموت وقت اجل ارشیوب آفتاب ولایتلری
مغرب لحد تربه غروبه توجه ایتمکله عنصر لطیفلرینک مزاج اعتدالیسنه اختلال کلوب سنه اثنتین و سبعین و ستمائه جمادی الاخره سنک
خامسنده غروب شمسه قریب هنکام موعود اولدقده تجلی ذاتیدن ارجعی الی ربک راضیة مرضیة ندای استماع جانه رسان اولمغله
روح قدسیلری بر عجب جولان و مهبط خاکدن فلک الافلاکه طیران ایدوب فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر آشیانسنده خرامان اولدی
رحمة الله علیه رحمة واسعة ملک الشعرا بدر الدین یحیی مرثیه الحون بویله دیمش رباعی

کو دیده که در غم تو نمناک نشد / یا جیب که در ماتم تو چاک نشد
سوکند بروی تو که از پشت زمین / بهتر ز تو یی در شکم خاک نشد

قطعه
کاش آن روز که در پای تو شد خار اجل / دست کیتی بزدی تیغ هلاکم بر سر
تا درین روز جهان بی تو ندیدی چشمم / این بود بر سر خاک تو که خاکم بر سر

نثر حقا که زمینده مثلی بولنماز مردی درکه برکون زبدة العارفین
شیخ مؤید الدین جندیدن احباب سؤال ایتدیلرکه ای شیخ قانی عجبا قطب العارفین حضرت شیخ صدر الدین قونوی ایله جلال الدین رومی حقنده نه بیوررسز دیدی
مؤید الدین قسم ایله ایتدی برکون بو حقیر و شمس الدین و فخر الدین عراقی و شرف الدین موصلی و سعید الدین فرغانی عین جمع اولوب حضرت صدر
قونوی ایله صحبت خاصده ایکن بسط کلاملری جلال الدین رومی نک سیرت علیه سنه سوق اولندقده شیخ دین جناب صدر الدین دخی بیوردیلرکه
ای خلان صفا بذات پاک خدا علم شریفکزه روشنا اولکه اکر جنید و بایزید بو زمانه مصادف ایده لر ایدی بو مرد مردانک غاشیه داری
اولمغه منتدار اولورلر ایدی حقیقت حال بودرکه خوان سالار فقر محمدی جلال الدین رومیدر و بز اول نور قلوب اصفیانک طفیلی یوز
بیوردیلر دیو تحقیقدن صکره حقا که بز دخی اول سرافراز اولیانک جمله نیازمندلرندنوز دیوب بو بیتی زمزمه پرداز اولدیلر شعر
لو کان فیها للالوهة صورة / هی انت لا اکنی ولا اتردد
قدس الله اسرارهم وطیب الله انفاسهم نقل اولنورکه مجتهد اولیا
متفرد اصفیا رهنمای حقیقت عالمترین طریقت زبدة العارفین چلبی حسام الدین اوان شبابده پدرندن یتیم قالوب
حسن و جمالده یوسف ثانی و محاسن خصالده بی مثل و ثانی ایدی پس پدرلری انتقال ایتدکدن بر قاچ کون صکره پیشرو اهل صفا
حضرت مولانانک شرف خدمت علیه لرین اختیار ایدوب جمله خدمتکارلرینه دستور ویروب هر بریکز کندو اختیارکز اولان کاری
اولیکوز بیوردی و جمیع الموروثاته مالک اولدوغی نقود و املاک و سایر عقاری صدیق وار راه محبت مولانایه بذل و نثار ایدوب
بالاطلاق اولنور شی قالمدی چونکه خدمتکارلر بو حالی کوردیلر چلبی حسام الدینه کلوب ای ولی النعم نه عجب ایتدوکز که جمله خانمانکز تاراج ایدوب
شی اطلاق اولنورسنه قالمانجه تلف قلدوکز دیو تشنیع بسیار ایتدیلر چلبی حسام الدین ایتدی ای نادانلر حمد فراوان و شکر بی پایان
اول خالق انس و جان و موجد کون و مکانه که متابع اشرف جهان اولمشوز پس بو نعمت جاودانی شکرانه سیچون حسبة لله تعالی
مولانا عشقنه سزک دخی جمله کوز ازاد اولوکز دیوب کندولر دخی کون و مکاندن ازاد اولدی و عشق و سوزش ایله بیت
وارم اول دوسته دیردم خانمانم کو نماند / جمله سندن آن بود دم جان و جهانم کو نماند
نثر دیوب جمیع اوقاتنی مجاهدات و ریاضات و سماع و وجد و حالات ایله کچوردی
و صلاح الدین زرکوب عالم بقایه رحلت ایتدکدن صکره مولانا خداوندکار اجرای احکام طریقت و ارشاد طالبان راه حقیقت ایچون
چلبی حسام الدینی استخلاف ایدوب مولانا خداوندکارک حین انتقالنه دکین تربیه سالکینه بذل قدرت ایلدی نته کیم سلطان ولد
بو معنایی نظمله حکایت ایتمشلردر نظم

چونکه رفت از جهان صلاح الدین / شیخ کفت ای حسام حق آیین
بعد از آن نایب و خلیفه تویی / کرچه تو او و او تو نیست دوی
شیخ این جای آن نشاند / بر سرش نورها نثار افشاند
کفت اصحاب را که سر بنهید / پیش او عاجزانه سر بنهید
همه ازو شش زدل بجا آرید / مهر او در درون جان کارید
دستگیر شماست در عالم / پای ازو ننهید بر عالم
پس حسام الحق آن ولی خدا / بعد از آن شیخ کشت در دو سرا

نثر چونکه نور چشم اولیا پناه کزین اصفیا بو جهان فانیدن عالم بقایه اعتلا ایتدیلر وراثت کمالیه سر مولانا مظهریتی حسام الدین چلبی یه میسر اولدوغی سلطان ولد
حضرتلرینک کشف صحیح ایله مشهودلری اولماغله آداب طریقت اوزره جناب حسام الدینه تواضع و سکنت و امر خلافتی تهنیت ایدوب

سجاده ارشاده اجلاس ایتدیلر • وسلطان ولد مقام خدمتده ثابت قدم اولدیلر • حسام الدین چلبی دخی حضور ولدده انواع معذرت ایله اون ایکی ییل کامل ساقی پیمانه عشق ومحبت اولوب هنکام اخر ایرشمکله • انی سونیک ورافعک الی ومطهرک خطابنک تشریفی مسموع سمع جانلری اولماغله برآن دخی قراره درمان اولمیوب رقص کنان سنه ثلث وثمانین وستمایه شعبانک یکرمی ایکنجی کونی یوم الاربعاده روح پرفتوحلری خطیره قدسه جولان ایلدی رحمة الله علیه رحمة واسعة • سلطان ولد حضرتلری بو معنایی دخی سلک نظمه کشیده قیلوب بویرمشلرکه نظم

گفت زان پس حسام دین بولد	بعد والد تو لی امام وسند	گفت ای والدم یقین زنده است	مرده جسمش بود که جون زنده است
در زمانش بدی خلیفه ما	هیچ تغییر نیست پیش درا	تو بدی جون امام وما موم	زنده این کرده ایم ما معلوم
اول وآخری خلیفه ما	پیشوایی وشیخ در دوسرا	گردش گونه گون زجان لابه	بی ریا هردم از زبان لابه
تحتم راز لطف کرد قبول	شد میسر هر انچه بد مأمول	جمله بودیم زیر سایه شاه	ایمن از مکر دیو وسهو وگناه
بعد ده سال دو زمانه که او	گشت رنجور وشد بحضرت هو	ماند تنها ولد جو طفل یتیم	زار گشت ونزار شد از بیم
ده کجا رو نهم کرا کیرم	چه بود چاره چیست تدبیرم	گفتم ای جان پاک اگر رفتی	تن و در زیر خاکدان خفتی
خاک پاک تو حاضرست یقین	برسر وجمله ناظرست یقین		

نثر الحاصل حسام الدین چلبی نک ارتحاللرندن صکره • اول سر معنوی مصباح انوار العاشقین • مفتاح اسرار العارفین • بهاء الحق والدین سلطان ولد قدس سره یه انتقال ایتمکله • مطلع افتاب انوار محبت • وسلسله جنباننده اسرار جذبه رحمانیه اولوب تخت نشین خلافت • ومرشد گزین راه حقیقت اولدیلر • ومثنوی شریفی لسان فصیح وبیان صریح ایله • نیجه ماه وسال تحقیق وتوضیح ایدوب کندولر دخی انواع معارف واسراری مشتمل اوج مجلد مثنوی شریف تالیف بیوروب بیرینه ابتدانامه • وبیرینه رباب نامه • وبیرینه دخی انتهانامه تسمیه ایتدیلر • منقولدرکه مولانا جلال الدین محمد • نور دیده لری اولان سلطان بهاء الدین ولده • هر بارکه نظر ایده لرایدی • انت اشبه الناس بی خلقا وخلقا دیوب نوازش بیورلرایدی • وبالجمله سلطان ولد حضرتلرینک دخی کرامات کثیره بهیه لرینه نهایت اولمیوب کافه انام شیفته اخلاق سنیه لری اولمشلر ایدی • اول شاه کشور طریقتک دخی • سن شریفلری • مرقات سنینک طقسان التنجی پایه سنه ارتقا ایتدکده • قاصد اجل دست طاعت ولده • کل من علیها فان ویبقی وجه ربک ذو الجلال والاکرام نامه سن صونوب کل نفس ذائقة الموت دیو تبلیغ رسالت ایتمکله جناب ولد دخی انا لله وانا الیه راجعون دیو امره امتثال ایدوب سنه اثنی عشر وسبعمایه رجب الفردنک یوم عاشرنده لیله روزشنبه ده روح شریفلری فرادیس قدس وریاحین انسه رحلت ایلدی • وولدان مخلدون نورسعادتله مستور اباریق شراب طهور گتوروب خیر مقدم مرحبا ای جگرگوشه مولانا دیو دست هدایت پیوسته صونمدیلر • روح الله روحه وافاض علینا سره شعر صورة الموت رحمة وحیاة • هی للروح راحة ونجات • ظاهر الموت موصل العشاق • وعلی العکس یهلک الفساق موتهم فی هوایة طرب • تحت ظل لوایة طرب • روحهم فی مماتهم یعلی • قلبهم فی جواره یحلی • جسمهم فی التراب ان یفنی روحهم فی سمایة یبقی • قفص الجسم حین ما انکسرا • منه جمع الطیور انتشرا • کل طیر یطیر فی جهة • کل روح یقیم فی صفقة والذی فی مقامه الاعلی • هو بالحمد والثنا اولی نثر خلاصه مرام ذکر اولنان اولیاء کرامک هر بری متلاطم امواج دریای حقیقت محمدیه سواحل بشریه منتبذ بر در یتیم اولوب دریای زخار احدیتک • امواج تجلیاتی تعاقب ایتمکله غرق بحر وحدت اولوب جوهر فرد اولان نور محمدی • وجمع الجمع احدیده محشور اولمشلردر • دنیاده وعقباده سعادت عظمی اول طالبان راه خدایه که • دنیاء دنیه وما فیهانک هناسن بیلوب درر جلایل همتنی بو مقوله بر حبل متینه منتظم قلمغله • ناحب دنیا ایله سقی اولنان شجره خبیثه طبیعتک اصول نفسانیه وفروع شهوانیه سن قطع ایدوب حب الدنیا رأس کل خطیئة نه مقادر بیله • وموتوا قبل ان تموتوا امرینه امتثال ایده نظم

عاقبت باید ز عالم رخت بست	هیچکس از موت این دنیا نرست	رو تو ترک این جهان کن ای پسر	تا ببینی همچو ایشان خود نظر
هر که دنیا دار شد بی قدر ماند	از میان عاشقان بی درد ماند	هر که او اهل دلست ترکش گرفت	هر که او اهل کلست برکش گرفت
رو گذر از جیفه دنیای دون	تا برآری از صدف گوهر برون	رو تو جام از باده ما نوش کن	وین سخن از راه معنی گوش کن

نثر آه جندا ومرحبا اول خسلان صفایه که • خطوط ظلمات بشریه یی متراض تقوی وریاضت ایله یک بیک کسوب شهبار لطیفه ربانیه سنی اجنحه نورانیه علوم یقینیه ایله پرواز ایدروب بیت من شاهباز قدسم از لامکان • بهر شکار صیدی در قالب آمیده • دیوب شکارین الدره • ومقتضای اوهام وخیالاته التفات ایتمیوب لذات بهیمیه یه پشت پا اوره • ومهبط انوار قدس الوهیت اولان کاشانه قلبی قاذورات طبیعت • وخاشاک حدثاندن جاروب تجرید ایله تطهیره همت قیله که • مرآت الهی عکس تابش سر احدی ایله مجلی اولوب • سلطان ازل ابد تخت نشین قلب با تمکین اولماغله • فیها مالا عین رأت ولا اذن سمعت مبشر ایله بهره مند اوله موعظه مفیده • آه ای طالب دریا آگه وسالک اگر • یا ایها الذین امنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون کریمه سنده اولان امر الهی یه امتثال • وجهان فانیدن خلاصه اشتغال • وعالم وحدته تحریک اجنحه بال ایتمک مقصودک ایسه بر ولی کامل ومرشد مکمل • وسیله اتخاذ ایله که • اول مجمع الفضایل • وراثت ولایت مطلقه محمدیه

مظهریتی ایله

مظهریتیله باهر • وصورت کمالیه انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبه او ادنی دن • مقام قاب قوسینه مبعوث بیورلمش اوله • تاکه انک پرتو اشعه تربیه سندن • مجلای تجلیات ربانیه اولمغه لایق • بر قلب رایق حصول بوله • آه ای مستمع قابل • ونومن بقبل سکا اعطا بیوریلان • تشریف خلعت انسانیه نک قدر وقیمتن بیل • بو فرصت بردخی الکلور قیاسنده اولمیوب نظم نوبت وصلت نکن وقت صفاست که بیست درجهان آفات نثر مفهومنی اذعان ایدوب خواب وراحتی چشم وجسمکه حرام قیل • وصراط مستقیم اوزرنده ثابت ومقیم اولوب تخلقوا باخلاق الله ایله ذاتکی متصف قیل • سیما افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه • تربیه سیله قلبکی محل نور ایمان ایدوب ولمن اصلیه یه رجعت قیل • وبوته عشقه کیروب آتش جذبه ده یان یاقیل • آوآه ودریغ اول بی دولت وبدستاره یه که • ازل وابد پادشاهنک لایق حضرتی • وشایسته ارخلافتی ایکن کلخن طبیعتده قالوب خار وخس شهوات نجاست آلود ایله یانوب مردود اوله • حقا که عجب غبن وخجالت دکلمیدر غبن عظیم در خود • آوآه ودریغ ای قرة العین عالم • بر قاچ کونلک عبودیت ایله • حصوله کلن تخت سرمدیانی ثمن نفس اماره یه صاتمق وفضاء وسیع نورکی • دار مضیق غروره تبدیل ایتمک هیچ تجارت اولسونمی • حاشا تجارت دکل بلکه خسران دنیا واخرتدر • کما قال تعالی اولئک الذین اشتروا الضلالة بالهدی فما ربحت تجارتهم وما کانوا مهتدین نظم اینچنین عمر عزیزی بها • بی دهی تش بی عوض هردم چرا غبن می باید ترا ای مرد کار • یا دهی گلزار وگیری خار زار نثر واعجبی وعجب بودرکه • دمبدم داعی لطف وکرم سنی خوان نعمه دعوت ایدر • سن قولق طوتمایوب تصامم ایدرسن • ونفس شیفته جمال ازلک حسن زیباسن عرضه ایدر • سن ایسه گوزک یوموب تعامی قیلورسن • ولذات حقیقی داخل بابنک اولیایم دیدکجه • یوزک دونوب فرار ایدرسن • ولذات فانیه طور مزقجار • سن اندر عجیه یلرسن • کما ورد قطلبک ایها الخاطی جمیل فهرب منه • وما احسن نفسک الطلبک فهرب منی • فیطردک غیری فنائیه • آه ای نفس گمراه زمام اختیار • ید ارادتکده ایکن اگر بو روز فیروز فرصتده درکار اولمادکسه شولدم که دست جلالت • والامر یومئذ لله • نقاب بند اختیاری وجه کاردن رفع ایدوب منادی عزت بطنطان کبریادن • لمن الملک الیوم لله الواحد القهار • نداسن ایدوب • یا حسرتا علی ما فرطت فی جنب الله نداسی ظهوره کلدکده عجبا سکا کیم فایده ویرر • آه ای نفس جاهل نیجه بر غفلت نیجه بر عجبا گوزک اچوب • یا ایها الذین امنوا انفقوا مما رزقناکم من قبل ان یاتی یوم لا بیع فیه ولا خلة ولا شفاعة • وعیدینه قولق طوتسک اولمزمی بیت پیش از انکه جان عذر آورده ماند از بحق • پیش از ان کین چشم عبرت بین فرو ماند زکار نثر آه ای مستمع آگاه • تزود من غناک لیوم فقرک • ومن صحتک لیوم سقمک • ومن شبابک لیوم شیبک ومن دنیاک لاخرتک • وایاک ان تکون من المسوفین • فان اکثر صیاح اهل النار من التسویف • منادیسی خود برساعت دان • وترغیب وترهیبدن خالی اولماز • ایمدی نیم روحم دنیای بی طایل حظوظ عاجله وخیالات باطله در • پس ابلیس خم امالی ونبات امانی یه افسون غرور وغفلت ودارو سرور ونخوت القا ایدوب • حلقوم نفسه اشراب ایتمکده جد تمام • وسعی واهتمام ده در • کما قال تعالی یعدهم ویمنیهم وما یعدهم الشیطان الا غرورا • پس ای زنده کون وعمده کار • زنهار وزنهار • دست ابلیس مکاردن • اول خم مرداری الجبوب • ولا تمدن عینیک الی ما متعنا به ازواجا منهم زهرة الحیوة الدنیا لنفتنهم فیه ورزق ربک خیر وابقی • کریمه سنده اولان فرمان خدایه اطاعت ایدوب ورسول علیه السلامک امر شریفلری اولان کن فی الدنیا کانک غریب او عابر سبیل • وعد نفسک من اصحاب القبور • نصیحتی ایله عامل اول ای نفس غافل • امید ایدرسن شول دنیادن که اولی تراب • وآخری خراب • وحلالی حساب • وحرامی عذاب اوله • حق سبحانه وتعالی حضرت کلام شریفنده • مثال دنیایی نیجه بیان ایتمشدر اذعان قیل • قال الله تعالی • انما مثل الحیوة الدنیا کماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض مما یاکل الناس والانعام حتی اذا اخذت الارض زخرفها وازینت وظن اهلها انهم قادرون علیها اتیها امرنا لیلا او نهارا فجعلناها حصیدا کان لم تغن بالامس کذلک نفصل الایات لقوم یتفکرون • ایمدی نیم روحم هاویه عمیقه دنیادن سرادقات ابنیه ملکوتیه حبل الهیدن غیر ایله ایرشمک اولماز • کما قال تع • واعتصموا بحبل الله جمیعا • وسنن رسوله متابعتدن غیر ایله ظلمات حواجسدن خلاص میسر اولماز • کما قال عز لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة قطعه حبنک دو گفته قرآن وپیمبرزن وبس • کانچه قرآن وخبر نیست فسانت وهوس • اول وآخر قرآن زچه با آمد وسین • یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس • وقال تعالی یا ایها الذین امنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن الا وانتم مسلمون • ابن مسعود رضی الله عنه دن حق تقاته سؤال اولندقده • هو ان یطاع ولا یعصی • ویشکر ولا یکفر • ویذکر ولا ینسی • بیورمشلر • بعضلر دخی حق تقوی طاعتنه التفات ومقابله توقع مجازاتدن طاعاتنی تنزیه ایتمکدر دیمشلر • پس ای مؤمن مقبل گرکدرکه • سن دخی دست ارادتکی دامن تقوایه پیوسته • وبناء عمری زیور صفا ایله آراسته قیلوب • وتوصیه اصفیایی گوش جان ایله اصغا • واوصاف اتقیایی سمع جان ایله استماع قیلوب • اثر انبیا واولیایه اقتدا قیله سن • اما بو مقامدن دخی غافل اولمیه سن که • ارباب حقیقتک تلاطم امواج دریای مشاهداتلرندن • ساحل عباراته اخراج بیوردقلری حقایق ونکات • ودقایق واشارات • بالخصوص کاشف الاسرار مولانا خداوندکارک مثنوی شریفنده اولان تحقیقاتی تفاسیر بطون قرآن کریمدر • ولکن هر برینک مرادشریفلری سمع استعداد ایله شنوا اولان مسترشدینی زمانده موجود اولان انسان کامل ومرشد مکمل طلبنه دلالت • واوصاف کملی حکایتدن مقصودک • طالبان الهی مرشد حقیقی بولمغه بذل قدرت ایتسونلر دیمکدر • یوخسه اوبله دکلدرکه مرشدان راه طریقتدن برینک دامنه تشبث ایتمکسزین • مجرد کتب تصوف تتبعیله • بر فردک مشکوة قلبنده • نور جذبه ومحبت درخشان اوله • نهایت مرتبه خلوص واعتقاد ایله • قرائت واستماع ایدن اهل استعداد دخی باطلدن • واهل تحقیقی ارباب تقلیددن فرق ایدوب

هردام تزویره طوتلماز • وطالب مقصود اصلی اولور • وطلبنده صادق اولان مرد طالب لاجرم ع عاقبت جوینده یابنده شود • ونتیجه مطلوبه
واصل اولور • پس صدق طلب نردبان وسیله • صدق طلب اولدرکه • مثلا برگرسنه یه جوع وعطش غلبه ایلسه تحصیل شبع وتسکین تابش عطش
ایچون جویای آب ونان • ودرد چشم ودندانی اولان • بی آرام جان • طالب درمان اولدوغی کبی • نایل هدایت حق اولان عبد موفق دخی
آشیان قدس لامکاندن طیران ایدن • هزار دستان روح نغمه پرداز گلستان قرب رحمان ایکن • دانه چین معرفت یزدان اولمغیچون
زمین ناسوته هبوط ایدوب زارع بشریته قدم باصدقده • دام طبیعته گرفتار وحبس کالبد ناپایدار اولدوغندن اخطار ایله • وصیاد نفس مکاره
جناح همتن رشته حرص وامل ایله بند • وجبل اغفال وکسل ایله قید • وسعا ربع ابواب بصیرتن اقفال شهوت ایله بسته • وشد اندن
دیده فکرت ایله گوروب • بیت • تن قفس شکلست وتن شد خار جان • در فریب داخلان وخارجان • نثر مفهومنی افکار ایله آسمان دلده
تراکم ایدن سحب غفلتی • باد نسیم همتی فتق وتفریق ایده وکن • وآفتاب طلب افق توفیقدن اشراق ایتمکله ظلمات طبع اسفلیدن خروج
واوجات ملکوت اعلایه عروج ایچون • بیت • اینچنین باشد وفای دوستان • من درین حبس وشما در گلستان • نثر دیو طایران مغاور قدس
وطوطیان مجالس انسه • نا شکر قلوب مضیق بشریتدن خلاصه درمان ستیه • پس بو وجهله اولان جوینده لاجرم یابنده اولمق مقرردر
والالیله مظلمه ده لمعان • ودرحال زیر سحب ستراگده نهان اولان برق خاطف کبی • سنگ دخی ناگهان • بعض احیانده پرتو انوار
همنک لمعان • وضیا سیله طریق طلب نمایان اولمش ایکن • ینه فی الحال زیر سحاب نسیان ده نهان اولور • محبوس زندان
حرمان اولورسن • ایله اولمیجق بو مقوله یه طلب دینلمز • وبو یله طلب ایله درد ده درمان بولنمز • کما قال تعالی کلما اضاء لهم مشوا فیه واذا
اظلم علیهم قاموا • الهی سیدی ومولای • بو مجرم وجانی تولرکه محض فضل وعنایتکدن توفیق وهدایتک برقه سن تحقیق ایده وب
یهدی الله لنوره من یشاء • مظهری اولان عباد مکرمین زمره سنه الحاق بیوره • ومحض کرمکله صیانت ایده وب • ومن لم یجعل الله
له نورا فما له من نور • مصداقی اولان تیره دللردن ایلمه • این بحرمة سید المرسلین • مناجات • یا الهی عفو کن تو جرم ما
زانکه در عالم بسی کردم خطا • گر زمن آید خطا عفو آن تست • خود بهشت یک ارزنی از خوان تست • هرچه خواهی آن کنی سلطان توئی
بر جراحتهای من درمان توئی • نثر ای انیس انس وصال • مثنوی شریفده شمه نصکره • مولانا خداوندکار حضرتلری • حقیر کبی
بر فقیر بی چاره • ودر دیار ایله آواره • وسینه سی آتش آه ایله صد پاره اولان • نی شکایتنی • وهجر وفراقدن حکایتنی دیکله • ودق کبی سینه
رو کوب وهای وهوی ایدرک دلوب ایکله ایچون دمشلردر • نظم • مردانست که زنی حالش گرفت • نه برقت وناله زارش گرفت
مردانست کو بحق واصل شود • زین مراتب خوش وراحل شود • قطعه • خداوندا مرا توفیق بخشای • که کارم همچنین تا با بد انجام
بحق مقبلانی کاندر اینجا • زجام ناقص مستان نام • ازان بی جرعه بر ما نظر کن • که ایشان را از آن پر ساختی جام
علم شریفه دخی اولیه که مولانا خداوندکار قدس سره • بو محلده سنه الیهی اسم اشارت ایله
تعریفه ونکته قصد ایدوب اکمل تمیز ایله ایضاح • وبیان حاضر قرب اولدوغنه اشارت بیوروب دیرلرکه ای طالبان اسرار الهی
متنبه اولیکز که • اوراق مجتمعه ده اولان ابیات مرقومه • وباخود ذهنده بالقوه موجوده اولان امور معلومه کتاب مثنویدر
یعنی اصطلاح شعراده مثنوی تسمیه اولنان شعر قبیلندن اولوب دقایق اسماء متقابله • وحقایق اشیاء تکوینیه یی مبین •
ومعانی بطون کتاب مبین در • وهو اصول اصول اصول الدین فی کشف اسرار الوصول والیقین یعنی اول کتاب مثنوی
اسرار وصول ویقینک کشفنده ارباب نهایی اختیار محمودلر ایله بالذات سابق بالخیرات ایله تعریف اولنان دینک
اصولنک اصولنک اصولی در • یعنی الاصل ما یبتنی علیه الشیء • ونتیجه اوزرینه دین مبین مبتنی اولان اصول اصول اصولدرکه
الشریعة اقوالی • والطریقة افعالی • والحقیقة احوالی • نحو اسنجه بو کتاب مثنوی ده • ساحه سواحل عباراته اخراج اولنمش درر بواهر
واردات غیبیه • دغرر جواهر زواهر کشفیات قدسیه درکه • جمیع انبیا ومرسلین دین مبینی اول دریای اصل انوار روحیه دن
اظهار ایدوب • اصول وفروع فقه • وعلوم اعتقادیه • وبالجمله مجموع غصون شریعت • وثمرات طریقت • اول نور شجره
حقیقت محمدیه دن مثمره • وسر روح احمدی شکوتندن اقتباس واستنباط اولنمشدر • وهو فقه الله الاکبر
وشرع الله الازهر وبرهان الله الاظهر • ومثنوی شریف الله سبحانه وتعالینک فقه اکبری • وشرع ازهری • وبرهان اظهریدر
یعنی مجرد نکاح وطلاق • وبیع وشرا وعتاق • وامور عامه یه مشتمل اولان فقه اصغر اولمایوب • بلکه تفکر وقیاس واجتهاددن
بر وفق وعلمناه من لدنا علما الهام ربانی • والقاء رحمانیدن ظهور ایلن معانی حقایق اسرارک اعظمیدر • وانبیا وعظامک
کشف وشهود • ووحی وورود ایله • وضع اندکلری من آرب الی العبد اولان صراط مستقیم • وطریق قویم در • ومجرد دلایل عقلیه
جزئیه دن اولمیوب بلکه جذب دانی الهیدن لامع ولایح اولمش دلیل واضح در • مثل نوره کمشکوة فیها مصباح • یشرق اشراقا
انور من الصباح • ومثنوی شریفک مثل نوری • بر مشکوتک مثالی درکه انده مصباح اوله • انجلین مصباح که کمال اشراق ایله انرده
صباحلر نورندن انور در • بلکه انوار اصباح بو مشکاتک نورندن مستفیضه درلر زیرا ع • آفتاب معرفت را نقل نیست
مشرق اوزره • نور معرفة الله که آفتاب دل نابنده غروب وافول اولمایوب عموما ذرات موجودات جهانه انک نوریله نمایان اولمشدر

وجمیع

وجمیع مکونات اول دریای انوارک امواجی • وظهور مجموع تعینات اول بحر زخارک امواجی در • الحاصل نور مثنوی بر مشکات جسد • وزجاجه
کوکب دری قلبمده • لا شرقیة ولا غربیة • کریمه سیله تعریف بیوریلان • شجره مبارکه زیتونه مصطفویه دن مشتعل اولوب • برد دقیق
ولو لم تمسسه نار نور علی نور • شعشعه بار اولمشدر • وهو جنان الجنان ذو العیون والاغصان یعنی کاشف الاسرار مولانا خداوندکار
معقول منزله محسوسه تنزیل • واستعاره منهک اوصاف ولوازمنی معقول اولان مستعار لهه اطلاق وتخییل ایدوب بیوررلرکه • بو کتاب مثنوی
ذو العیون والاغصان اولان • جنان عارفینک جنانی • وقلوب عاشقینک روضاتی در • کما قال صلی الله علیه وسلم • ارتعوا فی ریاض الجنة
قالوا وما ریاض الجنة یا رسول الله • قال مجالس العلم • وروی قال علیه السلام • اذا لقیتم شجرة من اشجار الجنة فاقعدوا فی ظلها وکلوا من اثمارها
قالوا وکیف یمکن هذا فی دار دنیانا یا رسول الله • قال علیه السلام اذا لقیتم صاحب العلم فکانما لقیتم شجرة من اشجار الجنة • پس بر موجب حدیث نبوی
مجالس علم ریاض جنت • وخداوندان علم ومعرفت شجره بهشتدن عبارت اولدیغنه • مثنوی شریف دخی جنان جنان ارباب معرفت
ومولانا خداوندکار • درخت موزون بوستان محبت اولدوغی • محقق ومثبت اولور • علم شریفه دخی اولیه که عند اصحاب الشهود والوجدان
جنت ایکی قسمه منقسم اولوب برقسمنه بهشت آفاقی وآجل • وبرقسمنه بهشت انفسی عاجل اعتبار اولنمشدر • پس جنت آفاقیه اجله قیامت کبری
وطامه عظماده اولورکه • اول یوم معهود • ارکان چارکانه کائنات اولان اسماء ذاتیه دن • علیم وحی وقدیر ومرید اسملرینک ادوار
اربعه ذاتیه دن • دوره واحده نک انتهاء صراحت حکم فرد اریه سندن عبارت اولوب • چونکه اسماء مذکوره دن بر اسمک اقتضا
وتربیه سی منقضی اوله • اکا نفخ اول اعتبار اولنور • ودوره مزبوره یه منتسب اولان اجرام سماوات • واجسام عالیات • وادوار
مزبوره افلاکنک رتق وفتقی ذکر اولنان نفخ اوله مترتب اولدوغنه بناء • دوره مذکوره نک اعیانی تماما منتفی ومختفی اولوب دوره
صریحیه دن • دوره خفیه ضمنیه حکمنه انتقال ایدرلر • واعیان منتقل منهانک جمله سی فانیه اولدقده لمن الملک الیوم خطابنه
لله الواحد القهار جوابی ویریلوب جمیع احوال ظاهره وباطنه دن منتفیه ومختفیه اولان تمام اعیان دوره مذکوره • دوره خفیه ضمنیه
نفخ ثانی اندن عبارتدر • بعد الانتقال دوره اخراده ظهور ایدوب هر بری کمالاتنه لایق درجاته نایل اولورلر • ووصل کمال اولمیانلر
درکات حرمان نقص ونکبات نیران ذلده پس مانده اولوب حالت مزبوره یه یوم موعود • وروز قیامت تعبیر ایدرلر • وقیامت
مزبوره نک ظهوری آفاقی تدریجی وکلی در • اما قیامت جزئیه دفعیه آفاقیه اولدرکه • بر مقتضای نعت امکانی عالمک اعیانی دبو دوره
اکوانی • هردم تجلیات نور جمالیه ایله موجوده ایکن • تجلیات ظلیه جلالیه ایله معدومه ومفقوده اولورلر • وبو نوع قیامتک ظهوری
رتق وفتق سماوات • وتتابع اشراط واماراته محتاج اولماز • پس قیامت آفاقی جمیع اعیان دوره نک موت طبیعیلرینه مبنی اولدیغی کبی
قیامت انفسی دخی تمام حواس وقوا • ومبادی ادراکات جوارح واعضا • ونفس وهوانک موت ارادیسنه مبنی در • وجنت آفاقیه کی
صور جمعیت کمالات ذاتیه • وصفاتیه • واسمائیه دن عبارت اولوب • هر بر دوره نک اعیانی بالنوع متحد • وبالتشخص متغیر ومتعدد اولدیغی
جنت آفاقیه دخی بالنوع واحد • واعیان واشخاصه اعتبار ایله متعدددر • کما ورد ان الله تعالی خلق آدم فی سبعة آباد • ونحن فی الآخر
والامد شول دهر طویل در که • انک احصاسنه حقدن غیری کیمسه قادر اولماز • پس موت ارادی ایله دخول میسر اولان جنت انفسی غالب احتمال
بو جنت اولمقدر • وباخود اختلافات کثرات حالات • وتنوعات علو مقامات حسبیله لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا ایله اشارت
اولنان جنت اوله • وبو دخی جایزدر که اختلافات اقتضاآت • وارتضاآت اکوار حسبیله جمله سی بالنوع متحد • وبالتشخص متغایر
ومتعدد اوله • الله اعلم بحقیقة الحال • وقیامت آفاقی طبقیجه قیامت انفسی دخی هم کلی تدریجی وهم دفعی اولور • وعند التحقیق جنت النفس دخی
تجلیات اسماء اربعه نک آثاری درکه اقتضاء نور وجمال • وارتضاء ظل وجلال حسبیله من حیث الظاهر والباطن نوعینه منقسم اولوب
بری صوری وبری معنوی اولور • کما قال تعالی ولمن خاف مقام ربه جنتان • اما بو تجلیات چارکانه دن دخی ایکیسی اعلادرکه ذاتیه وصفاتیه در
وایکیسی ادنادرکه افعالیه وآثاریه در • آه ای طالب جنت وراغب رحمت • بو سعادت سرمدی • ودولت ابدینک شرطی وصول وذوق
حصولی ظاهرا وباطنا • وصورة ومعنی خلق وکثرتدن خلوت • واهل دنیا ایله خلطه دن عزلت • وشهوات نفسانیه • ولذات جسمانیه دن اعراض
کلی ایله کمال صفوت حصولنه گوتورمکدر • ابدی درجات مزبوره یه ارتقا مراد ایسه • وجه مشروح اوزره عمله بذل همت قیل فیها عینا
تسمی سلسبیلا • ای نور حدیقه عالم • ونور حدقه آدم • اشبو جنان جنان عارفان شامل اولدوغی انهار معنویه دن بر عین حیات
واردرکه • عند ابناء السبیل اکا سلسبیل تسمیه اولنور • یعنی حضرت مولانانک نوش ایتدوکی • رحیق رواق عشق الهی • وباده مشاهده الوهی
نامتناهی • طریق حقه قدم صدقله سلوک ایدن تشنه لبلرک حلقوم جنانینه • دست ساقی بزم وحدتدن القا اولنور • وعند اصحاب المقامات
والکرامات خیر مقاما واحسن مقیلا • واول عین سلسبیل اصحاب مقامات وکرامات قتنده مقاما خیرلو • ومقیل جهتندن احسن در
مقیل قیلوله دندرکه • نصف نهارده اولان استراحته دیرلر • اما بر استراحت که صورة خواب • ومعنی عند اشراق التجلی کثرتی وحدت
ووحدتی کثرتده مشاهده ایله • غیرتیت مرتفع اولوب ازدحام کثراتدن استراحتدر • واصحاب مقامات ارباب تمکیندر • وارباب کرامات
اصحاب خوارق عاداتدر • زیرا اهل کرامات سیر صفاتده • وتلونات تعیناتده اولوب ارباب تمکین فانی فی الذات اولمغله
کراماته التفاتلری یوقدر • الابرار فیه یأکلون ویشربون • محاسن افعال ایله آراسته اولان زمره ابرار • باغ جنان وچمن

روان اولان ابیات مثنویدن ایچرلر ونشو ونما بولورلر • یعنی قطع مراتب ایدوب مدارج اخیاره ارتقا • وبلکه معارج احرارده استطاره
اعتلا ایدرلر • والاحرار منه یفرحون ویطربون • دربقهٔ رقیت قیود ظلمانیه • وحجب نورانیه دن آزاد • وتجلیات سبحات وجه
احدی الذات ایله دلشاد اولان زمرهٔ احرار • واول عین سلسبیلدن نوش جان ایدوب فرحناک • وکیفیت جذبات ایله طربناک اولور
کما ورد ان لله شرابا لاولیائه اذا شربوا سکروا واذا سکروا طابوا واذا طابوا ذابوا واذا ذابوا خلصوا واذا خلصوا وصلوا واذا وصلوا
لا فرق بینهم وبین الله • وهو کنیل مصر شراب للصابرین • وحسرة علی آل فرعون والکافرین • ومثنوی شریفک جای منیع وفضای وسیعنده
جریان ایدن عین سلسبیل صراط قویم اوزرنده قدم صدقله مصابرت • وموسای وقته اتباع واطاعت ایلین قوافل ورواحل طریقته
شراب روح افزا • وحقی کتم وستر ایدن منکرانه قیح ودم شقا • وجانلرینه رنج وعنادر • یعنی فرعونیان وقبطیان هر بار که آب نیلدن نوش
ایتمک مراد ایتسه‌لر دم صرف اولور • واسرائیلیان نوش ایتسه‌لر آب زلال اولورایدی • قبطیان بو حالدن بیزار • وبالآخره سبطیان ایله معا
قدح واحددن ایچمک تمنا ایدوب مع ذلک سبطیانک نوش ایتدوکی آب زلال • وقبطیانک ایچدوکی دم نکال اولوردی کذلک بیت
آب نیلست این حدیث جانفزا • یاربش در چشم قبطی خون نما • وفقنجه اوانی ابیات مثنوی ده درج اولنان درر معنوی • مانند
آب نیل • مذاق اصحاب عشقده شراب ناب • ودهان اسماع بی مذاق ارباب انکار وفسقده خونابدر دیو • مولانا خداوندکار بو امر
غریبه اثباته آیت کریمه ایراد ایدوب بطریق الاستشهاد بیوررلرکه کما قال الله تعالی یضل به کثیرا ویهدی به کثیرا • نته کیم
حق تعالی حبیبی محمد المصطفایه ذکر اولنان آیت کریمه‌یی انزال ایدوب برفحوای ان الله لا یستحیی ان یضرب مثلا ما بعوضة فما فوقها
قرآن عظیمده بعوضه • ومافوق بعوضه ایله ضرب مثلدن استحیا قلمز • وحق جل وعلا اول مثل سببی ایله نیچه‌لری اضلال • ونیچه‌لری
هدایت ایدر • وبرفحوای وما یضل به الا الفاسقین • قرآن کریمده بیان بیوریلان مثل ایله حق عز وجل اضلال اراده ایلدیکی الا الذین
وطاعتدن خروج ایدن فسقه نک اضلالنی اراده بیورر • پس کفار ومنافقین احکام قرآنیه‌یه اتباع ایتمیوب رد وانکار اوزره اولدقلری
قادح جلالت شان قرآن اولمیوب بلکه اقرار ایدن صادقلر ایله انکار ایدن منافقلرک بینینی فارق اولدوغی جملهٔ معجزات باهرهٔ قرآنیه دندر
هیجان مثنوی شریفک دخی • معانی بطون قرآن اولان • اسرار حقایق نکاتندن محتجب اولان نامستعدلرک احتجاب وحرمانی کندولرک
تقصیریدر • وآفتاب جهانتابک کمال قوت اشعهٔ انوارندندر بیت گر نه بیند بروز شپره چشم • چشمهٔ آفتاب را چه گناه • نثر حاشا که قصد گزند
رخنه گران • اساس شرع متینه خلل • وتطرق دخل واعتراض ایله شان شارع گزینه نقص وزلل • واقع اولمدوغی کبی عدم فهم ایله مثنوی
شریفه اعتراض • وانکار ایدنلردن دخی اگر اول کتاب زیبایه • واگر شان مولانایه نقصان کلمز • وانه شفاء لما فی الصدور وجلاء
الاحزان • وعند التحقیق بو مثنوی بدرقهٔ توفیق • برمصداق کریمهٔ قد جاءتکم موعظة من ربکم وشفاء لما فی الصدور • اسقام صدوره
محض شفا • وزنگ آلام واحزانه عین جلادر • وکشاف القرآن • ومثنوی شریفک اسرار معانی ابطون قرآنیه‌یی کمال ایضاحله کشف ایدر
حاشا که قرآن عظیم الشانک استار وخفایاسنده • ودیعت بیوریلان رموز اسرار ربانیه • وکنوز انوار سبحانیه که عوالم ملکوت وملک
وناسوت • وآفاق وانفس ده نصب اولنان رایات آیات لاهوت • ومجالی کثرات اسما وصفات احدی الذاتک خبایای جبروتی
غوامضندر • انلری کشف وعیان • وایضاح وبیان ایتمکده • مثنوی شریفدن ابلغ برکتاب دخی اولمق متصور دکلدر • وسعة
الارزاق • وتطییب الاخلاق • ومثنوی شریف مطهر القلوب • ومزکی النفوس • ومفرج الغموم والکروب اولدوغی جهتدن ارزاق
صوریه • واقوات بدنیه کبی علوم ومعارف دینیه • واذواق واشواق روحانیه نک موسع ارزاقی • واکدار بشریه • وادناس نفسانیه دن
تهذیب صفات • وتکمیل ذاته متعلق اخلاقی مطیبدر • بایدی سفرة کرام بررة • لفظ سفره بمعنی الکاتب اولان جمع سافردر • وبرره
نکوکاران معناسنه جمع باردر • وبایدی کلمه سنده اولان باء جاره نک متعلقی مقدر مکتوب اولوب جار مع المجرور محذوف ایله
انه شفاء جمله سندن اولان ان حرفنک خبر بعد الخبری در • واخبار سایره عطف ایله ایراد اولنوب وبو جملهٔ اخیره بلا عطف ایراد بیورلمسی
نکته دن خالی دکلدر • وسفرهٔ کرام برره کتاب الهی لوح محفوظدن استنساخ ایدن ملائکهٔ علویه در • خلاصهٔ کلام مولانا خداوندکار
بو معنایی افهام ایدرلرکه • مثنوی شریف کشاف رموز انوار قرآنیه اولدوغی جهتدن • من حیث المعنی انک نویسندگانی دخی سفره
کرام برره اولور • ویاخود بو معنی دخی وجه درکه اخفا خفایای روحدن اجمالا لطیفهٔ سرّه نزول ایدوب کرسی صدر مده لوح محفوظ قلبه
علی وجه التفصیل منتقش اولان اسرار معانی مثنوی شریفی • نقش ناطقه قلم اعلای عقل معاد • ومداد دوات دهان رشاد ایله کاغذ
قوالب حروف والفاظه نوشته • وسلک زبان زمزمه پردازه در رشتهٔ قلوب گردان بند ترکتاب ایتدوکی درر منظومه‌یی • سفرهٔ برره نوع
انسانیدن اولان ابرار واخیارک نور حدیقهٔ جان • واحرار وشطارک نور حدیقهٔ جنان • ملک خصلت وعلی سیرت اعنی حسام الدین سریع الکتابه
دخی سلک سطرهٔ منتظم قلوب نقوش کلمات قدسیه‌یی درحال رقم زدهٔ خامهٔ مسکیهٔ الختام ایتدیلر دیمک اوله • [illegible] لا یمسه
الا المطهرون • واول سفرهٔ برره طبیعته موافقت • وهوایه متابعت ایدوب لذات نفسانیه ایله متدنس اولان ارباب تلوناتی
منع ورد ایدرلر تاکه دنی الهمه • وقصیر النظر • وذلیل النخوة • واسیر الشهوة • وآرای باطله‌سی ایله معجب • وحجب الذات والصفات فاسد
ومفسد اولانلرک دست ناپاک • وقبضهٔ چرکناکلری مخدرات ابکار اسرارینک ذیل عصمت انوارینه مس ایتمیوب الا صفات بشریه دن پاک

وتیز فهم

وتیز فهم وسریع الادراک • وصابر وشاکر • وسلیم ومسلّم • وعلی الهمه • ودقیق النظر • ولطیف الطبع اولان محمود الخصال • وکریم الفعال اولنمشت ایله‌لر
تنزیل من رب العالمین • وبو مثنوی شریف رب العالمین اولان پروردگار ذو الجلالدن لیلة القدر سبحات وجه جمالده دفعةً واحده
آسمان قلبه نزول ایدوب بعدازان منجما علی قدر الحاجه وساطهٔ جبرئیل عقل ایله زمین لسانه مبعوث اولان رسول نطق وعبارته بطریق الفیض
والالهام تنزیل ایتدیلر • حتی که الی یوم القیام هر دورده صاحب زمان اولان کامل انسانک قلبی کتاب ربانی • وعقل کلی جبرئیل منابه سنده در • نته کیم
مولانا خداوندکار مثنوی شریفده بیورر نظم
پس بهر دوری ولی قائم است • تا قیامت آزمایش دائم است
امر چو نور است خرد جبرئیل دست • آن ولیی کم از و قندیل اوست
این نجومست ونه رملست ونه خواب • وحی حق والله اعلم بالصواب
لا یأتیه الباطل من بین یدیه ولا من خلفه
وبو مثنوی شریفه قبل وبعدندن • پیش وپسندن باطل کلمز • یعنی تلقاء نفسدن اولمیوب القاء ربانی اولماغله برفحوای قل جاء الحق وزهق
الباطل ان الباطل کان زهوقا • حیز واحدده اضداد جمع اولمازه والله یرصده ویرقبه فالله خیر حافظا وهو ارحم الراحمین والله سبحانه
وتعالی فضل واحسانندن انی صیانت • وحوزهٔ حمایه سنده حفظ وحمایت ایدر • زیرا حق جل وعلا خیر الحافظین وارحم الراحمین درکه عباده بذل
ایتدوکی نعم فراوانه نهایت • واحسان بی پایانه غایت یوقدر • وبر پادشاه لایزال درکه اضعاف اعطاف والطافنده مقدار ذره غرض وعوض
تصور اولنماز • شعر
لک الخلق لک الامر لک المن لک العطا • لک الملک لک الاشیا لک العز لک القدرة • لک التنزیه یا طاهر لک التعظیم یا ظاهر
لک التقدیر یا قادر لک الحول لک القوة • لک العز لک المجد لک العرش لک الکرسی • لک الصدق لک الوعد لک القهر لک العزة
لک الانعام یا منعم لک التوفیق یا محسن • لک الافضال یا مفضل لک الجار لک الخشیة • لک التوحید یا واحد لک التمجید یا ماجد • لک التحمید یا حامد لک العلم لک الحکمة
ای عاشق صادق مولانا خداوندکار • بو کتاب مجمع الاسرار • القاب کتاب مفتح الابواب ایله ملقب ایتدکدن صکره • سلک تحریره منتظم اولمادق
نیچه القابی دخی اولدوغنه اشارت ایدوب بیوررلرکه • وله القاب اخر لقبه الله تعالی • بو کتاب مثنوی ایچون • ویاخود چلبی حسام الدین ایچون
القاب مذکوره دن ماعدا • نیچه القابی دخی واردرکه • اول القاب ایله حق جل وعلا ملقب قیلمشدر • لقبه الله بها تقدیرنده اولوب موصوفه
راجع اولان ضمیر لاجل الاختصار محذوفدر • پس مولانا خداوندکار بیوررلرکه • سابق الذکر اولان القاب دخی القاب الهیه دن بعضیدر
والقاب ربانیه نک جمله سنی ذکر ایتمدک • واقتصرنا علی هذا القلیل • وشو القاب قلیلهٔ مذکوره اوزرینه اقتصار ایتدک • والقلیل
یدل علی الکثیر • حال بوکه قلیل کثیره دلالت ایدر • والجرعة تدل علی الغدیر • وشربهٔ واحده مجمع ما اولان غدیره دلالت ایدر • والحفنة تدل
علی البیدر الکبیر • وبر قبضه گندم خرمن کبیرک نمونه سی اولور • ویقول العبد الضعیف المحتاج الی رحمة الله تعالی محمد بن محمد بن الحسین البلخی
ونفر ذاتی ایله وجود موهومدن فانی • ومحتاج رحمت سبحانی اولان عبد ضعیف محمد بن محمد بن حسین البلخی ایدر • ورجا ایدرکه تقبل الله منه
الله سبحانه وتعالی حسن قبول ایله عمل مثنوی‌یی قبول بیوره که • جناب حقه توجه تام ایله توجیه قلب ایدوب • واجتهدت فی تطویل المنظوم المثنوی
تطویل منظوم مثنوی ده اجتهاد قلدم • جملهٔ اجتهدت مقول قول در • یعنی سیر الی الله ومع الله دن سیر فی الله اوجاغنه اعتلا حصولی ایچون که
اجتهاد صوری ومعنوی ایدوب افنای وجود وفنای فنا • وبقا بالله عرض جمال ایتدکده کشف وایقان • وذوق ووجدان ایله واقع اولان فرق
بعد الجمع • وسیر عن الله حالنده مرتبهٔ قرب فرایضدن • منظوم مثنوی نمایان اولوب حین نظمده ارادت جزئیهٔ بشریه نک مدخلی اولمامشدر
بلکه ان الله ینطق علی لسان عمر قسمندن اولوب الهام ربانیدر • المشتمل علی الغرائب والنوادر • اول منظوم مثنوی برمجموعهٔ مجمعهٔ اسرار
معنویه درکه غرایب اشارات • ونوادر حکایاتی مشتملدر • وغرر المقالات • ودرر الدلالات • انجلین مثنوی که غرر واضحهٔ مقالات روحیه
ودرر لایحهٔ دلالات قدسیه‌یی مشتملدر • وطریقة الزهاد • وحدیقة العباد • واول مثنوی معنوی قلوب طاهره‌لری حب دنیادن بری
بلکه زهددن دخی زاهد عاریلرک طریقهٔ قدسیه • وعبادت بدنیه وروحیه ایلین عباد صوری ومعنویلرک حدیقهٔ انسیه‌لرینی مشتملدر
قصیرة المبانی کثیرة المعانی • یعنی برونق خیر الکلام ما قل ودل مبانیسی قصیره • ومعانیسی کثیره جوامع الکلم در • وهرنه بیت
بیت من بیت نیست اقلیم است • بهر ارشاد خلق وتعلیم است
نثر وفقنجه دفتر ارقام ملک وملکوت • وارشاد وتعلیم راه جبروتدر • لسیدنا وسندنا ومعتمدنا ومکان
الروح من جسدی وذخیرة یومی وغدی • یعنی ذخیره وصوحم • وسرمایهٔ فتوحم • وجسدمده روحم منزله سنده اولان سیدم سندم • وکمال معتمدم
چلبی حسام الدینک اسم عالیسی ایله سویلدم • وهو قدوة العارفین • وامام الهدی والیقین • ومستدعی مثنوی اولان سندم اول شیخ گزین
مقتدای عارفین • وامام هدی ویقین در • مغیث الوری امین القلوب والنهی • وحین استغاثه ده ظاهرا وباطنا درماندگان خلقه وشکستگان
وادی فقره فریادرس • وخزائن نقود جواهر قلوبک خازن امینی • ودفاین درر عقود عقول نحولک حافظ وصاینیدر • یعنی حواس ومشاعر نبی
اول رهنمای دینک دست ارشاد وتربیه سنه تسلیم ایدن مریدلره طریق هدایت وراه توفیق • وغایة الصلاح • وعقبات نفس ودرکات
وساوس هواجسدن کمال حمایت ایله اصلاح وافلاح ایدیجیدر • ودیعة الله بین خلیقته • وصفوته فی بریته • واول شیخ دین بین الخلیقه
حقک امانتی • وخلایق الجنه گزیده ومختاری در • ووصایاه لنبیه • واول امام هدی ویقین • اللهک حبیبی ودردلو گوکلرک طبیبی
حضرت فخر عالم سید سادات اولاد آدم صلی الله علیه وسلمه توصیه بیوریلان • جملهٔ وصایای الهیه‌دندر • وخبایاه عند صفیه
واول مرشد راه یقین • حق سبحانه وتعالی نک اصفیاسی قتنده • خبایای الهیه دن برستر خفی وکنز مخفی در • یعنی صور دنیویه ده
عوامدن • واعمال صالحه صورتنده اولان خواصدن دخی مستور اولوب صورت عجز ومسکنت • ومحض عبودیت ایله متردی اولان

اولیائی تحت قبابی لا یعرفهم غیری حومه سنه داخلدر • فلهذا بو طایفهٔ علیه درزمرهٔ جلیله نک علو قدرینه عارف ومکانت بهیه لرینه مشرف
اولان ارباب بصیرت صورت ظاهره یه ناظر اولمایوب • نو عروسان ستاره مانوسان عجز وحیرت ایله پرده جهتدن ظاهر اولورلار ایسه •
شکات قلبلرنده اولان نوره • ومرآت مجلالرنده پرتو ایدن ظهوره نظر ایدوب عکس تابش ممتلرندن آفتاب انوار معرفت ایدرلر
طوبی لمن امن بهم وان لم یرهم بیت
بیش اما این معمار وشنست ▯ در دل او این معمار ونرنست ▯ این معما نیست مشکل در جهان
سر بابدی تا ترا گردد عیان • مفتاح خزاین العرش • واین کنوز الفرش • اول قدوة العارفین مفتاح خزاین عرش واین کنوز فرش در
یعنی عالم ملک ادنی • وعالم ملکوت اعلانک • باعث انکشاف حقیقتی • وکنوز زمین نفس وطبیعتک خازن معتمدیدر • ابو الفضائل واهل
کمال دیمکلک کنیتی ابو الفضائل در • حسام الحق والدین اول شیخ گزینک لقبی حسام الحق والدین در • یعنی شبهات دین اسلام وبدعت وضلالت
انامی • تیغ ارشاد وهدایت ایله بریده قلمقده سیف الله قاطع • وبرهان الله ساطع در • حسن بن محمد بن الحسین المعروف بابن الترک
حسام الدینک اسم شریفلری خلقی گبی حسن • ونام والدی محمد • وعلم جدی حسین در که • ابن ترک دیمکله معروفدر • ابو یزید الوقت وجنید الزمان
اول حسام الدین ابو یزید وقت • وجنید زمان در • صدیق بن صدیق بن صدیق رضی الله عنهم • صدیق مبالغهٔ صادقدر یعنی دائم التصدیق
وقولنی فعلیله تصدیق ایدیجیدر • یعنی مفتاح کنوز اسرار الهیه • ومصباح رموز انوار سبحانیه اولان • امناء اللهک • قول شریفلرنده
بر موجب ما کذب الفؤاد ما رأی • اقواللرینی افعاللری ایله تصدیق ایتمکده • شائبهٔ شبهه اولمایوب بالغا ما بلغ محض صدق اولمغله محقق در
که لک اول کنوز عرش وفرشک امینی • چلبی حسام الدینک آبا واجداد کراملری دخی • امناء حق • وصدیق محقق اولدقلری کرامات بهیه لرندن
ظاهردر • بناء علی ذلک حسام الدین چلبی صدیق بن صدیق بن صدیق در • ویاخود بو معنی دخی محتملدر که صدیق ثالثدن مولانا
خداوندگارک مراد شریفلری • ابو بکر الصدیق رضی الله عنه اوله • زیرا مولانا قدس سره نک نسب شریفلری ابو بکر صدیقه متسلسل اولوب
چلبی حسام الدین دخی کندولرک مربوب ودل قلبیسی اولدوغی جهتدن بیت ولی نک اوغلی کوکلندن طوغاندر انی صانمه که تخت ینه اغان در
مضمونی اوزره صدیق بن صدیق اولور • الارموی الاصل المنتسب الی الشیخ المکرم بما قال امسیت کردیا واصبحت عربیا
قدس الله روحه وارواح اخلافه • چلبی حسام الدینک آبا واجدادی • ولادتده ارموی نام موضعه منسوب اولوب اصللری اکراددندر امسیت
کردیا واصبحت عربیا دیمکله • عند العارفین مکرم ومحترم اولان شیخه منتسبدر که • ابو الوفا قدس سره اولوب موطنا بغدادی ونسبا کردی
وخرقهٔ ثانیه ده داود طائی قدس الله سره یه واصلدر • الله سبحانه وتعالی شیخ ابو الوفانک وانک امثالی عرفانک وپیروی اولان
اخلافنک • ارواح طیبه لرین تقدیس ایلسون • نقل صحیح ایله روایت اولنور که • شیخ ابو الوفا حضرتلری امی اولمغله زمانه سی خلقی ظاهره
نظر ایله سواد خوان اولمیان شیخ خسته نه وجهله لایق اولور دیو • بطریق التسخریه شیخدن استدعای موعظه ایتدیلر • اول عارف آگاه
دخی بسر وچشم ان شاء الله یارین استماع اوله سز بیوردیلر • مستدعیلر دخی تعجب ایله بربرینه اشارت ایدوب بو مردامی بلا رویه
عجب وعظ غریب ایلیه دیدیلر • مرویدر که اول گیجه شیخ ابو الوفا • بارگاه اعلایه درون دلدن دعا • وروح مقدس حضرت محمد المصطفی
صلوات کثیره اهدا ایدوب • توجه تام ایله خوابه وارد قده • رؤیاسنده بدر دجی رسول مجتبی سید الکونین علیه من صلوات الله الازکی
نور آفتاب جماللریله دیدهٔ جانی روشن اولمغله • قدم پاک لولاک لما خلقت الافلاکه خاک • وعرضه داشت مافی الضمیر پاک اولوب ایدی
ای مطلوب ومحبوب • وطبیب القلوب • بو عبد صادق • وعاشق مشتاقکدن • بعض اخوان مسلمین استدعای وعظ ایتدیلر • بو فقیرک دخی
لسانندن لمعهٔ وعد اشتعال ایدوب ان شاء الله الملک المتعال • یارین مرادکز اوزره قیل وقال ایده لم دیدم • اما ای فخر عالم وکاشف
هر هم وغم • بنم امی اولدوغمی سن اعلمسن • بلمزین که یارین حالم نیه منجر اولور دیو نالش ایلدی • حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
تبسم ایله یا ابا الوفا نه غم • اول الحق الحکم • ارحم الراحمین • واکرم الاکرمین محض فضلندن سکا اسم علیم وحکیم ایله تجلی قیلدی دیو تبشیردن صکره
وما علمناه من لدنا علما معناسنی تعلیم وتعبیر بیوردیلر • ازینجانب علماء فخام • ودانشمندان نام • واکثر انام هنگام صبحده جانب مسجده
روان اولوب • دیدهٔ بصیرتلری اولمیان ابنا ذعانلر ایسه • اول زبدهٔ اصفیا اخوان • بو مردامی نه سویلیه گرک عجب تماشا دکلمیدر دیو
لب گزان وغمزه زنان اولدقلری حالده • شیخ ابو الوفا مسجده داخل اولوب بعد اداء الصلوة منبره صعود ایتدکده • بدأ کلامه امسیت کردیا
واصبحت عربیا بیانیه مفتوح اولدی • وکتاب یانندن باب علم لدنی اچوب اول قدر درر حقایق • وجواهر دقایق بذل ونثار ایتدیلر که
قطرات نیسان واردات الهیه دن اصداف اسماع مستعدین درر غوالی معارف ایله پر اولوب رحیق رواق کلمات قدسیه دن
مست لایعقل • وتسخر ایدنلر شرمنده ومخجل اولدیلر نظم
مکر او علم باطن را نخوانده ▯ عوام الناس در ظاهر بمانده
عوام الناس این عرفان چه دانند ▯ طریق وحالت مستان چه دانند
عوام الناس انها یند که تقلید ▯ بپیش خویشتن دانند توحید
ایدی بنم ره دم قصه دن حصه بودر که • طریق تصوفده انوار الهی • واسرار نامتناهی • واز ماه تا ماهی • معرفت اشیا کماهی اولدوغی محقق
اولوب راه حق سالکلری • غریق دریای مشاهده • وحقدن شنوده وحق ایله بیننده درلر • آه ای دل آگاه • اهل حالک صفحهٔ ادراکی غبردن پاک
واسرارکاری بیرسر دپانک قدمنه خاک در • آه گیم انلرک مرآت قلوب زنگ وصهبای عشقلری رنگ طوتار • پس علم شریف فقط
علوم رسمیه منحصر در قیاسیله ظاهره اقرار • وباطنی انکار ایدنلر • لاجرم عاقبت دنیا وعقباده ندامت چکرلر • ایلدی بعضیسی امی دیو تحقیر

بعض

وبعضنه کلمات نالایق ایله اذا وجفا ذوو العقوله روا کلدر • علی الخصوص ما اتخذ الله ولیا جاهلا ولو اتخذه لعلمه • نفحه حق جل علا ولی
اتخاذ ایتدوکی عباد اصفیاسنه • مدرسهٔ نور حقیقت محمدیه ده تعلیم علوم لدنیه بیورر • بو خود مشهوردر که حبیب عجمی وابو الحسن خرقانی
مخارج حروف ایله قرأت قرآنی بلمزلر ایدی • حاشا انلره بیدانش دیو اعتراض نیجه قابل • وبوکا کیم قایل • رب علیا کتابی کوزرادی شرح باشد
به پیش اهل معنی حرج باشد نثر مولانا خداوندگار دخی مثنویده بیورر لرکه نظم
گفت پیغمبر که هست از امتم ▯ کو بود هم گوهر وهم همتم
مرمرا زان نور بینند جانشان ▯ که من ایشانرا همی بینم بدان
بی صحیحین واحادیث وروات ▯ بلکه اندر مشرب آب حیات
سر امسیت کردیا بدان ▯ راز اصبحت عربیا بخوان
فنعم السلف ونعم الخلف پس شیخ ابو الوفا نه خوب سلف
وچلبی حسام الدین نه زیبا خلفدر نظم
لنسب ارقت الشمس علیه رداءها ▯ وحسب ارخت النجوم لدیه اضواءها
نثر حسام الدینک بر نسب عالیسی
واردر که • آفتاب آسمان نبوت • انک اوزرینه انوار جذبات الهیه القا ایتمکله • هر بر نیک مرآیای قلوب • بدور منیرهٔ ملکوت اولوب تجلیات
انوار سبحات وجه جمال احدی الذات ایله رداء الندی • ویاخود بو معنی دخی وجه در که • آسمان ولایتک آفتاب عالمتابی شمس الدین تبریزی
اول نسب معنوی • وولد قلبی اوزرینه رداء ارشاد وهمت • وپرتو انوار جذبهٔ محتجبی القا ایلدی دیمک اوله • واول ولد معنوینک حسب شریفی
بر وجهله ضیا گستر • ومهر انور روح پرور درکه • برذق ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس • کواکب دریه اول حسب شریفک انوار مشرقه سی قتنده
کندو ضیالرینی ارخا ایدوب پس پردهٔ خفایه وارورلر • ویاخود آسمان ولایتک نجوم زاهره لری اولان ارباب کرامت • انک حسب
آفتاب منزلتلرینک لمعات بارقات انوار تجلیات ذاتیه سی اشعه سنده • نجوم آسا ستاره فنا ایله روپوش ضیا • ومحو وناپدید اولورلار
دیمک اوله • لم یزل فناءهم قبلة الاقبال یتوجه الیها بنو الولاة • وکعبة الامال یطوف بها وفود المجد والعفاة لم یزل افعال ناقصه دندر
اسمی فناءهم • خبری قبلة الاقبالدر • فنا ساحهٔ داره دیرلر • وفود ایلچی معناسنه اولان وافدک جمعیدر • عفاة دخی علی وزن ولاة
وقضاة • جمعی عافیدر که طالب احسان معناسنه در • حاصل کلام اول ذو النسب العالینک اسلاف واخلافنک ساحهٔ سعادتخانه لری
قبلهٔ اصحاب اقبال • ومطاف ارباب اجلال اولوب همیشه ابناء ولاة • انلرک عتبهٔ علیه لرینه توجه واستقبال ایتمکله دولت واقبالدن
خالی اولمسون • وسدهٔ سدره مثاللری کعبهٔ ارباب آمال اولوب مستدعیان احسان وافضال انی طوافدن زایل • وهمت علیه لریله
کعبهٔ مقصوده واصل اولمقدن خالی اولمسون دیمکدر • ولا زال کذلک ما طلع النجم وذر شارق • وکذلک نجوم زاهره فلکده طالعه • واجرام
شارقهٔ نیره لامعه اولدقجه • انک بیت مقدس وصحبت انسی اوصاف مزبوره ایله متصف اولمقدن زایل اولمسون لیکون معتصما
لاولی الابصار • یعنی چلبی حسام الدینک عتبهٔ خانه • وسدهٔ کاشانه لری • ویاخود ساحهٔ بیت نسب معنویلری • ارباب بصیرت وعبرت
واصحاب فکرت ونظره عروة الوثقی • ومعتصم وملتجا اولمغیچون دایم البقا اولسون • ویاخود چلبی حسام الدینک تطویل منظوم مثنوی ده
اولان استدعاسی ایله • بیت نو عروس مثنوی • اولو الابصار وذوو الاعتبار • محل تمسک والتجا اولمقدن خالی اولمسون دیمک اوله
الربانیین الروحانیین السماویین العرشیین النوریین یعنی مستمسک رشتهٔ نظم مثنوی اولان اولو الابصار • انجلین ابرار واخیار
وشطار واحرار درکه • ربانیلر وروحانیلر • وسماویلر وعرشیلر ونوریلردر • السکوت النظار والغیب الحضار فعود جمع قاعد اولدوغی گبی
سکوت دخی جمع ساکت اولمق اعتباریله انجلین نوری • وربانی • وعرشی • وروحانیلرکه دیدهٔ بصیرت ایله اسراره ناظرلر • ولطهاردن صکره
ساکتلر • وتعیین وهمیلرندن غایبلر • وجمع الجمعده حاضرلردر بیوررلر • الملوک تحت الاطمار اطمار البسهٔ کهنه معناسنه کسر طا ایله اولان طمرک
جمعیدر • یعنی اول وجود وهمیلرندن فانی • وبقاء حق ایله باقی اولان ربانیلر • صورة غنا ایله ظاهر اولمیوب • زیر پلاسده مختفی
وصورة بشریه ایله مکتسی • مصدوق اولیائی تحت قبابی اولان • سلاطین بی تاج • وخواقین بی باجلردر • آه ای دل بیقرار اول زمرهٔ اصفیانک

نظم
لباسی گاه تاج وگه عبادر ▯ گهی ستاری وگاهی قبادر
دکل مخصوص بونلر بر لباسه ▯ قبایه شاله ویاخود پلاسه
جهانده غفلت اولمز اگه طاری ▯ کیم اونوتدوره اگه کردکاری
باشنده وار انک ربانی تاجی ▯ بو خلقه یوقدر انک احتیاجی
انک بر همتی وار کیم جهانده ▯ که بر ذره دکل کونین آنده
علوم اولین وآخرینه ▯ اولوبدر سینه سی انک خزینه
آدی خلق ایچره درویش وگدادر ▯ ولی معنی یوزنده پادشادر
انی نور ایله حق پنهان ایدوبدر ▯ اگرچه صورتا انسان ایدوبدر
کسنه صورتندن نسنه طویمز ▯ انکچون اکثر خلق اگه اویمز
ال ایرمز انک ایاغی توزینه ▯ که سرمه اوله جان ودل کوزینه
انی زیر کلکیله کیمسه بلمز ▯ هواسینه طیبان بیهوده یلمز
مگر حق بیلدوره آنی قولینه ▯ نثر قچان بو پرده لردن اول بلنیه

اشراف القبایل اصحاب الفضایل • اول طایفهٔ علیه اشراف قبایل واصحاب فضایلدر • انوار الله لایح • واول کریم الخصالک تهدیلره
انوار دلایلدر • آمین یا رب العالمین ع سن دعامز قیل اجابت یا مجیب السائلین نثر لفظ آمین مد ایله وقصر ایله استجب
معناسنه اسم فعلدر • اگر صلوة واگر خارج صلاتده • بعد ولا الضالین آمین دیمک سنتدر • اما عند الائمة الحنفیه مقتدی اخفا ایله
آمین دیمک گرکدر • ومذهب شافعیده وائل بن حجر روایت ایتدوکی حدیث شریف ایله • مقتدی جهر ایله آمین دیمک گرکدر • کما روی عن
وائل بن حجر • قال سمعت النبی صلی الله علیه وسلم • قرأ غیر المغضوب علیهم ولا الضالین • فقال آمین • مد بها صوته • بو حدیث شریف
حدیث حسندر • ولکن ائمهٔ حنفیه ذکر اولنان حدیث خارج صلاته محمولدر • زیرا صلاتده داعی امامدر دیمشلر • وصلاتده آمینی اخفا ایتمکله

مطلب في تحقيق امين وبعض اسراره

حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله دن عبد الله بن مغفل و انس بن مالک رضی الله عنهما روایت بیورلشدر و مبنی اولدوغنه نظراً آمین
اصل سکون اولوب التقاء ساکنین اولمغله اخف حرکاتدن اولان فتحه ایله تحریک ایتدیلر این و کیف و لیت مثللو در نته کیم وضعده
صه اسم اسکت و مه اسم اکفف اولدوغی گبی آمین دخی اسم استجبدر و عند البعض آمین اسماء اللهدن بر اسمدر که دعا گوینده کان دعالرینی
اول اسم ایله ختم ایدرلر فی الاصل یا آمین ایدی کثرت استعمال ایله حرف ندا اسقاط اولنمشدر بعضیلر دخی آمین پیوند دعادر و فی الکامل
لغات عبریدندر نته کیم بر فحوای کریمه ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم موسی علیه السلام فرعونیانه دعا علیهم ایتدکده قرنداشی
هارون علیه السلام آمین دیدوکی تحقیق اولنمشدر دیرلر و فخر موجودات علیه اکمل التحایادن خبر وارد اولمشدر که امام صلاتده فاتحة الکتابی
تمام ایتدکده جماعت آمین دیه لر زیرا ملائکه دخی آمین دیرلر پس هر کیمک آمینی ملائکه آمینی ایله معاً واقع اولورسه الله سبحانه و تعالی
اول عبدک خطیئاتنی مغفرت ایدر و بو دخی خبر صحیحدر که اهل اسلامه اعطا اولنان نعم الهیه دن هیچ بر نعمته طایفه یهود حسد ایتمز
الا که دعاده آمین دیدوکلرینه و بر بریکزه سلام ویردوکلرینه حسد ایدرلر و امام علی کرم الله وجهه بیورر آمین بر خاتم رب العالمیندر که
حق جل و علا صحیفهٔ ادعیهٔ عبادینی انکله مهرلر و بر روایتده ناردن عتق اولنان اهل جنتک براتلرینی حق تعالی ختم آمین ایله مهرلر
بیورلشدر عبد الله بن زید رضی الله عنه دخی آمین کنوز عرشدن بر کنزدر که تأویلنی حقدن غیری کمسنه بلمز بیورلشدر وهب بن
منبه دن دخی مرویدر که آمین درت حرفدر و جناب رب العالمین هر حرفی مقابله سنده بر ملک خلق ایدوب آمین دین عباد
مؤمنینی ایچون اللهم اغفر لمن قال آمین دیو الی یوم القرار استغفار ایدرلر و سورهٔ فاتحه نک فضل و شرفنه آمین ایله ختم اولدوغی
دلیلدر زیرا سور قرآنیه دن بر سوره نک آخری خاتم آمین ایله مختوم دکلدر فاما لفظ آمین بالاتفاق قرآن عظیمدن دکل اولوب لکن ختم فاتحه
آمین ایله اولمق سنتدر و قال ابن عطا معنی آمین کذلک فافعل ولا تکلنی الی نفسی طرفة عین و قال جعفر الصادق آمین ای قاصدین
نحوک وانت اکرم من ان تخیب قاصدا و قال جنید معنی آمین ای عاجزین عن بلوغ الثناء علیک بصفاتنا الا اتباع الامر فیه
و عن ابی هریره رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم آمین خاتم رب العالمین علی عباده المخلصین ای خلان باصفا گوش هوش
شنوا اوله که ارباب حقیقت فضیلت آمین ده نیچه اشارات خفیه بیان ایتمشلردر که استماعندن قلبه صفا و روحه غذا حاصل اولور
پس جملهٔ اشاراتدن بریسی بودر که عبد خدا بهر نفس قلم افعال و کلک اقوال ایله صحایف اعماله تحریر کتابتدن خالی دکلدر زیرا
عباد اللهدن صدور ایدن هر حرکت بر حرف و هر عمل بر کلمه مثابه سنده اولوب عبدک صفایح طاعت و یاخود معصیتنده منقش اولور
حینئذ دریغا ای حواس و قوی عجبا قلم فعل ایله اوراق طاعت و یاخود معاصی و سیئاتده نه قدر نقوش غریبه وار در که ملک یمین و یاخود
ملک شمال کتب ایتمامش درگاه مولی و بارگاه اعلایه عرضه داشت ایتدکلرنده بر فحوای ان الحسنات یذهبن السیئات سیئاتی حسنات
محو ایتمش بولوب و بر مصداق لئن اشرکت لیحبطن عملک طاعات و عباداتی دخی شرک و ریا احباط و ابطال ایتمش گورورلر قال الله
ان الشرک لظلم عظیم و ما الله یرید ظلما للعالمین الهی سیدی و مولای حبیبک شفیع المذنبین حرمتنه بو عاجز و مسکین قوللرک شرک و ریا ایله
نفسمزه ظلم عظیم ایتمزدن قلمایوب محض کرمکدن سؤال حسناتی میسر قیل که دفتر معصیتده اولان نقوش سیئاتی محو و ازاله ایلیه
الهی بنم روحم اول ارحم الراحمین و اکرم الاکرمین غایت جود و فضلندن قول آمینی صلات مؤمنینه خاتمه قلمغله اشیادن بر شئ
انی ابطال ایتمیوب بلکه الی یوم القیام برکات ختم آمین ایله محفوظ و بر دوام اولور فلهذا حضرت حبیب خدا سید الانبیا محمد المصطفی
علیه افضل التحایا دخی امت مرحومه یه تبشیر ایدوب آمین کان الختم علی الکتاب دیو دعا گویانی آمین دیمکه ترغیب بیورمشلردر
و اشارات خفیه دن بیری دخی بودر که عبد غافل حجاب انانیت و وجدان وجود ایله حقدن محجوب اولمشدر زیرا وجود عبد روحانی علوی
و جسمانی سفلیدن مرکب اولوب قدرت شامله رحمانیه و حکمت کامله ربانیه ایله شریعت مطهره عباد مؤمنینی ظلمات حجاب جسمانی
سفلیدن نور روحانی علوی یه تخریج و تعریج مصلحتی ایچون وضع اولنمشدر کما قال علیه اکمل التحیه ان لله سبعین الف حجاب من نور
و ظلمة آه کیم نور حقیقی خود اول احدی الذات و حجب ظلماتی ماسوی الله و مخلوقاتدر که محبوس ظلمات طبیعت اولوب نور شریعتدن
غیر ایله اوجات انوار علیه یه عروجه دک قدرت یوقدر بیت

طبیعت و زحمت و نار سوزان / پس اینجا به بین تو دل فروزان
شریعت کوش ای صاحب دل / که تا مقصود بینی تو حاصل / مقام ایمنی باشد شریعت / که محو آمد نمود از طبیعت
ز رست خود مهل هرگز شریعت / شریعت کوش دار انکه طریقت / محقق دان که اسرار حقیقت / مسلم نیست بی نور شریعت
حقیقت شرع اینجا پیشواست / نمود انبیا و اولیاست / ز شریعت روشنی جان نماید / ترا دشوارها آسان نماید
ز شریعت جان و دل گردد هوشی / ببینی سر او اینجا ناگاه

نثر و بالجمله عبودیتده عبدک کمالی هستی موهومدن خروج و وجدان
وجود حقده فقدان وجود ایله نور هویته عروج اولمغله حکمت بعثت انبیا و رسل و وعد و وعید و ترغیب و ترهیب و اوامر
و نواهی و جمیع احکام شریعت مصطفویه و آداب سنت نبویه بو معنی اوزرینه مقصور و مبنی در فلهذا حق جل و علا قرآن مبینده
لیخرجکم من الظلمات الی النور و ان اخرج قومک من الظلمات الی النور بیورمشدر زیرا هر بر عبد فقیر من الازل الی الابد بدایته
محتاجدر الا انا که عبدک احتیاج ازلیسی حق جل جلاله و عم نواله عبادینی وجوده هدایت ایتدوکی در زیرا هدایت حق اولمیایدی

مطلب شرح رب

نیه عدمده ضال اولوب هرگز وجوده خروج ایتمز ایدی و وجدک ضالا فهدی کریمه سی خود بو معنایه اشارتدر فاذا کان کذلک عبد حق
و نته کیم هدایت امر کن ایله مهتدی اولدیسه ضلالت عدمدن هدای وجود روحانی یه خروج ایدوب بعده بر وفق ضل الماء فی اللبن
عالم ارواحده گم اولدی پس اول عبد گمگشته بلوغ عقل ایله مرتبهٔ کمال انسانی یه بالغ اولنجیجون هدایت و نفخت فیه من روحی ایله
ضلالت روحانیه دن هدایت جسمانیه یه خروجده هدایت حقه محتاج اولور بو مرتبه دن صکره ثانیاً انانیت وجودده ضال اولوب
عدمدن وجوده کلدوکی صراط مستقیمدن عبور و مبدأ اصلی یه رجوع ایچون هدایت حقه محتاج اولوب حتی صراط مذکوردن عبور ایله
وجوددن عدمه رجوع ایتدکده اهدنا الصراط المستقیم دعاسیله اسباب وجودک تهیه سنی رجا ایدر که اسباب رجوع شریعت
مطهره در و عند التحقیق جذبات حق بر جذبهٔ قویه در که حق سبحانه و تعالی نفخ ایله عبدی وجوده هدایت ایدوب عبد دخی
اول واجب الوجود و مفیض الجود ده مهتدی اولدوغی گبی جذبهٔ رحمانیه دخی مجذوب سالکی و سالک مجذوبی عدم اصلی و بقا بعد الفنایه
هدایت ایدوب و وجدک ضالا فهدی کریمه سنک معناسنده بر سر دخی اشارت بولنور آه ای سالک راه و فقیر الی الله واجب الوجود
نهایت اولمدوغی گبی الی ابد الآباد معرفة الله دخی حد و غایت اولمیوب حق سبحانه و تعالی محض کرمندن صلوة عبدی عدم
انانیت و فقدان وجود ایچون معراج قلمشدر عروج الی العدم ایسه بنفسه شان انسانیدن اولمیوب بلکه واجب الوجودک
محض هدایت و فضل و عنایتیدر که عبدینی عدمدن ایجاد ایدوب بر فحوای لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم ثم رددناه اسفل سافلین
اسفل وجوده رد ایتمشدر و بر فحوای الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون اسفل سافلیندن خروج ایمان ایله توام
اولان عمل صالحدن غیر ایله اولمدوغی تصریح بیورلمشدر افضل اعمال صالحه صلوات اولدیسه صلاة ایله اعلای علیینه رجوع الحق
حقدن ترجیح و عبد اوزرینه تسلیم و طلب توفیق لازمدر فلهذا حق سبحانه و تعالی قسمت الصلوة بینی و بین عبدی نصفین
ولعبدی ما سأل بیورمشدر حدیث قدسی در زیرا زمرهٔ مؤمنین و عباد صالحین صدق و خلوص ایله اولان حمدی و ثنا حقه شکری ایله
تقرب الی الله ایچون حقدن استدعای توفیق و هدایت ایدرلر کما قال تعالی و اذا سألک عبادی عنی فانی قریب اجیب دعوة الداع
اذا دعان فلیستجیبوا لی پس عشاق الهی کریمهٔ مزبوره و نفحهٔ تعلیم ربانی ایله حقدن حقی طلب ایتدکلرنده اول قریب و مجیب دخی بر جذبه
هستی سوز ایله اول عشاق مفقود الوجودلری کندولری کندولکلرندن افنا و کندولکسز کندولر ایله برندی
بقا ایدر و تتابع سطوات تجلیات صفوة هویت ایله وسوم انانیتی محو و ازاله و رسوم کثرات تعیناتی رفع و اقاله ایتمکله مستغرق
بحر جذبات اولان عبد فانی دخی فقدان کلی ایله فقد ایدوب ابد الآباد وجودینی واجد اولماز و وجداناً مفقودی واجد اولوب بر کرانی
فاقد اولماز زیرا و لعبدی ما سأل حدیث شریفنده لام تملیک ایله وجدان مزبور و اول مجذوب بر نورک ملکی اولوب ذکر اولنان مدارج
اوجاته ارتقا و معارج مدانا به اعتلا ایدن اصفیانک ورد زبانی حسین بن منصورک بو شعری اولور شعر رأیت ربی بعین قلبی فقال
من انت قلت انت انت الذی حزت کل حد لحواین فاین انت فالاین لا این منک این ولیس این بحیث انت ولیس للوهم عنک وهم
فیعلم الوهم این انت نثر فخر الدین عراقی دخی نه خوب دیمشدر شعر خلوت بمن اهوی فلم یک غیرنا ولو کان غیری لم یصح وجودنا نثر پس بو تقدیرجه
حضرت خدای متعال تنزهت ذاته عن الشبه و المثال بو وجهله فقد وجود ایدوب بقاء حقله موجود اولان عبد مسعودک نقد وقتنی
خاتم آمین ایله ختم ایدوب مقام عباد مخلصینه ختم رب العالمین اولان خاتم آمینک اشارت خفیه سندن بریسی دخی بو سر عظیمه تلمیح اولور
زیرا عباد مخلصینده عالمیندن هیچ فردک و احاددن هیچ احدک وجها من الوجوه کائناً ما کان تصرفی یوقدر که اول خاتم ختم رب
و معینه ملک ایلیه فلهذا ابلیس دخی تصرفدن مأیوس اولوب الا عبادک المخلصین قول کریمی اوزره قصر ید ایتمشدر نظم

سر وحدت بیفکن تا که این راز / بدانی در زمان انجام و آغاز / دل صادق بداند کین چه حالت / کر این دم عاشقان عین وصالت
درین دم جهد کن تا دل نباشد / حجاب نقش آب و گل نباشد / فنا شو اندرین دم در خدا تو / که تا گردی همه عین لقا تو
دل و جان رفت تا دیدار دیدم / نظر کردم تجلی یار دیدم / نمود جمله عاشق من از دل / که بگشودم در اینجا راز مشکل
دم من دمدمه در عالم انداخت / وجود عاشقان چون شمع بگداخت / دم من هو زند جز هو نه بدست / کر اینجا که زلال در هو رسیدست
دم من هست سلطان شریعت / ازاندم زد تجلی در حقیقت / محیط مرکز جانهاست احمد / که دو عالم نباشد چون محمد
در آخر کرد اینجا واصلم او / همه مقصود کلی حاصلم او / سر و جانم فدای روی او باد / همیشه روی من در سوی او باد
قبولش کن که دیدار تو دیدم / کنون در دید دیدت ناپدیدم / الهی هر که این را گوید آمین / قبولش کن بلطف و بیابسین

آمین یا رب العالمین رب العالمین رب فی الاصل تربیه معناسنده در تربیه ایسه شیئی شیئاً فشیئاً کمالنه تبلیغدن عبارتدر
بعده صوم ایله عدل گبی وصف قلندی بعضیلر دخی رب ربّ دن فهو رب نعتدر ثم نم فهو نم گبی در دیمشلر و اسم رب
مالک الملکه اطلاق اولندی زیرا حق سبحانه و تعالی مالک اولدوغی جمیع اشیانک حافظ و مربیسی در و بلا قید اسم رب حقدن غیری یه اطلاق
اولنماز و حق جل شانه و عم احسانه نک ربوبیتی عامه و خاصه در یعنی ربوبیت عامه سی خالقیت و مالکیت و سیدیت معناسنه در
اما ربوبیت خاصه سی موجوداتک انواعی حمیله متفاوته در یعنی حق جل و علا انواع نعم ایله اشباحی و اصناف کرمی ایله ارواحی

واحکام شریعتی ایله نفوس عابدینی • وآداب طریقتی ایله قلوب مشتاقینی • وانوار حقیقتی ایله اسرار عاشقینی تربیه • وشیا فشیا مرتبه کمالره ایصال ایدیجیدر • واول ذات مقدس جمیع اسما وصفاتیله من الازل الی الابد هر امورک حکیم ومدبریدر • وبر موجب • واتممت علیکم نعمتی دنیاده وعقباده عباد مؤمنین موحدینه نعم ظاهره والاء باطنه سنی متمم در • وبر فحوای • والله متم نوره • اسرار طالبینک متمم انواری واول احدی الذات • وسرمدی الصفات • انعام ایجاد ایله عامه • ونعم هدایت ایله خاصه • عموما ذرات موجوداتک منعمیدر • واجابت عاده رب اسمنک کمال اختصاصی اولمغله حق تعالی عبادنه امر بالدعا • ودعالری مستجاب اولمسنه وعد ووفا ایدوب • ادعونی استجب لکم بیورمشدر • وکمال فضلندن قنغی اسم ایله ونه وجهله دعا ایده جکلرین دخی تعلیم ایدوب • ادعوا ربکم تضرعا وخفیة • کریمه سیله تفهیم بیورمشدر • وعند طلب الحاجة من استجابة الدعا حق جل وعلا انبیا ورسل علیهم من صلوات الله الاوفی ایه • اسم رب ایله الهام دعا ایتمکله • اولا آدم علیه السلام • ربنا ظلمنا انفسنا دیوب توبه سی مقبوله • ودعوات مستجابه اولوب غرق انوار هدایت اولمشدر • وحضرت نوح علیه السلام • رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا • دیوب وابراهیم خلیل علیه صلوات الله الجلیل • رب ارنی کیف تحیی الموتی • وموسی کلیم علیه صلوات الله العلیم • ربنا اطمس علی اموالهم دیو تمنا • ویوسف علیه صلوات الله الرؤف • رب آتیتنی من الملک دیو ثنا • وسلیمان علیه سلام الله المستعان • رب اغفر لی وهب لی ملکا • دیو استدعا وزکریا علیه صلوات الله الازکی • رب انی وهن العظم منی دیو رجا • وحضرت عیسی علیه السلام دخی • ربنا انزل علینا مائدة من السماء دیو دعا ایدوب • بالخصوص سید الاولین والآخرین • خاتم الانبیاء والمرسلین • نور قلوب الاولیاء والعاشقین • شفیع المذنبین حبیب رب العالمین علیه صلوات الله وعلی آله واصحابه الطاهرین • اسم رب ایله دعا ایتمک تعیین اولنوب • وقل رب زدنی علما • کریمه سی وحی اولوندی پس رب اسمنک عند الله عزت وکرامت • وسایر اسماسی بیننده فضل ومنزلتی اولدوغنه بناء جمیع انبیا واولیا • یا رب یا الله دیو دعا مستجاب اولدی • واول معطی وهاب سوره فاتحة الکتاب • عبادنک صلاتده ربلریله مناجاتنه دیباجه قیلوب • بسم الله الرحمن الرحیم ابتدا قلقدن صکره ذات الوهیت • بعده اجابه کمال خصوصیتی اولان تربیت ربوبیت ایله • الحمد لله رب العالمین بیوردکال حکمته دلالت ایله رب اسمنک خاصه سندن اولمغله اول رب رحیم • عالم وعالمیانه اصناف اغذیه • ووجودلرینی اسباب بقا ایله تربیه قلدی وخاصه ذرات وجود انسانه • محض رحمت وکمال ربوبیت ایله اکثم عدمدن عین وجوده ابراز • ولطف ربوبیتی ایله خطاب دلنواز ایله کده کرم ربوبیتی ایله شنونده • ونور ربوبیتی ایله بیننده • وسر ربوبیتی ایله کوینده • وفضل ربوبیتی ایله داننده • وعنایت ربوبیتی ایله شهادت کننده ایدوب • زبان اقرارلرین کفتار بلی یه مفتوح بیوردی • وتدبیر حکمت ربوبیتی ایله عبادینک صدق جنان ایله اولان اقرار باللسانلرین بذر توحید وایمان ایدوب • واخص خواص بارکاه کبریاسندن اولان انبیا واولیاسی حقنده • بذر توحیدینی آب حیات شریعت وادیان ونسمات عنبر فوحات شهود وایقان • وانوار بارقات شموس احسان وعرفان ایله • اراضی مقدسه جان ومزارع مطهره جانلرنده تربیه ایله نشو ونما ویروب • وتمیمت ربوبیتی ایله مشاهده جمال • ومکاشفه جلالنی انلرک اوزرینه اسباغ واتمام ایلدی • کما قال تعالی لحبیبه المصطفی ویتم نعمته علیک ویهدیک صراطا مستقیما • الحمد لله تعالی که امت محمدی دخی رب اسمنه اولان تبعیتلری برکاتیله تشریفات مزبوره ایله تشریف • وصراط مستقیمه استدعا هدایت ایله ذکر اولنان کرامات ودرجاتی • انعام وعنایت وانواع تلطیف بیوردی • اما تعیین

اسم اعظم ده بین العلما نیجه اختلاف واقع اولوب هر بری بر اسمه اشارت ایتمشلردر • ولکن ارباب کشف وشهود • بعض اخبار واثارک دلالتی ایله • کلمه جلاله اعظم اسماء الهیه اولدوغنه شهادت ایتمشلر • کما روی انه علیه السلام دخل المسجد فاذا رجل یصلی ویقول اللهم انی اسئلک بانک انت الله الواحد الاحد الصمد • الذی لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد • قال فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم دعی الله باسمه الاعظم الذی اذا سئل به اعطی واذا دعا به اجاب • وما روی ابی بن کعب رضی الله عنه ان النبی صلی الله علیه وسلم قال هو فی قوله • الله لا اله الا هو الحی القیوم • وفی قوله الم الله لا اله الا هو الحی القیوم • پس اسم اعظم دعای مزبور • وآیتان مذکورتان موضع اولدوغی مقرر اولمغله ارباب شهود ذکر اولنان دعا ایله بو ایکی آیته نظر ایتدکلرنده • تکرار کلمه جلاله ده بولدقلری ایچون اسم اعظم لفظة الله در دیمشلر • وبعض علما دخی فحوای • روایت ابی بن کعب بو ایکی آیته حصر اولمغله • اسم اعظم لفظة الله اولمایوب • بلکه حی وقیوم در دیمشلر • ولکن بوکه جواب ویرلوب حصره تسلیم ایتمشلردر • زیرا وجود اسم اعظم ایکی آیتک برسنده اثبات اولنوب حال انکه ایکی آیتده دخی موجوددر • واکر حصر اولیدی حرف او شک رسول • ویاخود تشکیک سامع اولوردی • واسم اعظم آیاتک ایکیسنده معا بولنمایوب • بلکه دون الاخری برسنده بولنوردی • مثلا زید فی هذه الدار • دفی هذه قولی کبی که • زیدک دون الاخری دارک برسنده بولنور ایدی او لفظی حدیث شریفدن اولمایوب • بلکه شک راوی درکه • حضرت سید عالم صلی الله علیه وسلم • اسم اعظم ایچون • یا الله لا اله الا هو ویاخود الم الله لا اله الا هو آیتنده در بیوردی • وبن ایسه جزم ویقینم بوقدر که ایکی آیتدن برسنه حصر ایدم • رسول علیه السلام بونده یا انده بیوردیلر دیوب تعیینده شک ایتمشدر • ایدی بر موجب روایت مزبوره • اسم اعظم ایکی آیتده دخی بولنوب • ماسودن دخی نفی اولنمادیسه معلوم اولدی که موضع اخرده دخی بولنه • نته کیم انت الله الواحد الاحد دعاسنده موجود اولدوغی • دعا الله باسمه الاعظم الذی اذا سئل به اعطی حدیث شریفی اثبات ایتمشدر • وبوندن ماعدا کلمه جلاله اسم اعظم اولدوغنه بر دلالت دخی بودرکه • اسماء الهیه نوعین اولوب • بری اسم ذات وبر نوعی اسماء صفاتدر • پس ذات اشرف من الصفات اولدوغی کبی • اسم ذات دخی اسماء صفاتدن

مطلب فی الاسم الاعظم

اشرف

اشرف واعظم اولور • وصفات داخله فی الذات اولوب وذات لیس بداخل فی الصفات اولدوغی کبی • اسم ذات دخی اسماء صفاته داخل اولیوب اسماء صفات اسم ذاته داخله در • پس الله اسم ذات مستجمع جمیع صفات اولدیسه • اسم اعظم اولدوغی مقرر اولدی دیمشلر • علی الخصوص عظمت کلمه جلاله دن بیر سبب دخی بودرکه • اسم الله تثنیه وجمع اولماز • وعلی خلاف جمیع الاسماء • عند الندا لفظة الله دن الف لام قطع اولماز • والف اسقاط اولنسه لله صورتی باقیه قالوب اسمیتدن خارج اولماز • کما قال تع • لله ما فی السموات والارض ولام اول حذف اولونسه له قالوب حقه اشارت اولنور • کما قال تعالی • له ما فی السموات وما فی الارض • ولام ثانی اسقاط اولنسه اسم هو باقی قالوب ذات الهیه اشارت اولور • کما قال تع • هو الخالق • وبالجمله اعظمیت لفظة الله بین القوم دلایل کثیره ایله اثبات اولنمشدر • ولکن مقصوددن قالمیه لم دیو بو قدر ایله اکتفا اولندی • اما بو سؤال وارد اولورسه که • اسم اعظمک شانی بودرکه • انکله داعی اولان راجی بر وفق واذا دعی به اجاب • دعاسی مستجاب اوله • بز خود دعامزده الله دیو مناجات ایدرکن • بوکا حکمت نه درکه • اکثر اوقاتده دعامز مستجاب اولمدوغن کوریورز دینلورسه • ارباب تحقیق بو سؤال ایچون جواب تدارک ایدوب بیورمشلرکه • اولا دعانک اداب وشرایطی بولنمادقجه مستجاب اولماز • نته کیم صلوتک شرایط وارکانی بولنماسه مقبوله اولماز • پس دعاده شرط اول بودرکه لقمه حلال ایله تطهیر باطن ایده سن • فان رسول الله صلی الله علیه وسلم • ذکر الرجل یطیل السفر اشعث اغبر ومطعمه حرام ثم یمد یدیه الی الله فقال یا رب یا رب فانی یستجاب له الحدیث الصحیح • وکما قیل الدعا مفتاح السماء • واسنانه اللقمة الحلال • دعانک بر شرطی دخی اخلاص ایله حضور قلبدر • کما قال تعالی • ادعوا الله مخلصین له الدین • زیرا حضور قلبی اولمیان لسان انسانک حرکات وصیاحی ایچون ولولئه علی الباب • وسوط الحارس علی السطح تعبیر ایتمشلردر • الحاصل شرایط استجابه دعا کثیره در • ولکن لقمه حلال وخلوص قلب اعظم شرایطیدر • وعلم شریفه خفی اولمیه که • اکرچه اسم فی الحقیقه معظمدر • ولکن بر نه قدر تعظیمله ذکر ایدرسک عظمتی سکا راجع اولور • وتعظیم اسم دخی حین ذکرده حظوظات دنیویه • ومستلذات اخرویه دن قلبکی تزکیه وتخلیه ده علو همت • وصفائیتک مقدار ایله اکا کوره اولور • زیرا اکر سن اسم اعظمی حظوظ نفسانیه • ویاخود روحانیه دن بر حظک حصولی ایچون ذکر ایلسک ذکرک نفعی تابع حظک اولور • یعنی عظمت اسم ایچون اولمایوب • بلکه حظ ایچون اولور • وبالجمله اکر قلبک لوث حظوظاتدن منزکی ومجرد اولورسه ذکر دخی طیبا ومعظما باقی قالور • وحظوظدن برحظه تابع اولمیوب • نفسک کوره صعود ایدر • کما قال تعالی • الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه • وعمل صالح ذکری تطهیر عن الحظوظ • ومراقب الی الحقوق ایتمکدر • تا که حظک ذکردن مذکوره • واسمدن مسمایه اوله پس اسلوب اوزره اولان ذاکرک ذکری احسن اذکار • واسم مذکور دخی ذکر ایچون اعظم اسما اولور • پس بو تقدیرجه هر قنغی اسم ایله حقه دعا قلنسه اول اسم اعظم • دعا دخی مستجاب اولور • زیرا انفسک ایچون دعا قلمایوب حق ایچون دعا ایلدک • وحقی حقدن دیلدک حقا دخی دعاکی قبول ایدوب مرادکی ویردی • کما قال تع • ادعونی استجب لکم • یعنی بنی طلب ایدرکز بولورسز دیمک اولور • کما روی الا من طلبنی وجدنی

نظم

الا ای نور وحدت ره نمایم	منور جسم وجان از بیش دارم	فراقت ایچنانم بی خبر کرد	که جانم رفت واز جسم کذر کرد
جهان در اشتیاقت زرد رویم	که همچون بلبلی در کفت وکویم	تویی پاک ومنزه در دل من	تویی در هر دو عالم حاصل من
تو جویم در همه عالم تو جویم	کری رویت دمی مستی بخویم	دلم جز تو نجوید ای دلارام	که بی تو خود ندارد این دل آرام
سبب بار فراق تو کشیدم	غم واندوه درد تو کشیدم	مراد در تو بس در زمان نخواهم	تو جانی وچه باشد جان نخواهم
درست ای جان مرا تو درد بسیار	که درد تو خوشست ای ماه رخسار	تب عشق تو در جانم مکین شد	دران دردم کمان عین الیقین شد
درون جان تویی جمله طلبکار	سبر کردان همه مانند پرکار	درون وهم برون شوق تو دارد	که جان ودل غم عشق تو دارد
ترا کردم طلب اینکه ادم	جمال تو همی بینم دمادم	بحق ذات پاک واسم اعظم	بحق احمد مختار واکرم
مرا جامی بده تا جان فشانم	غباری بر سر میدان فشانم	خدا این باشم وصاحب کمالم	بجز تو نه کرم در هیچ حالم
ترا پیوسته می بینم ایا حق	تویی جان وجهان ونور مطلق	یکی هاتف مرا در داد آواز	که ای مشتاق ما می سوزدی باز
بسوزان خویش را از حضرت من	که تا یابی عیان تو وصلت من	ز خود جوی آنچه کم کردی در اینجا	چرا چندین بکردی شور وغوغا
نظر کن در درون درویش بنکر	تو وذات ما اینجا سراسر	نظر کن در درون جان حقیقت	منه بیرون تو پای از شریعت
مرا بنکر که اندر جسم وجانم	ز دید صورتت اندر نهانم	مرا کردی طلب من جان ترا ام	ترا پیوسته من عین لقا ام
مرا کردی طلب بنکر تو رویم	که اینده ما بتو اندر کفت وکویم	نیم خارج ترا هستیم داخل	ترا مقصود شد درویش حاصل
ترا مقصود هم کلی بر آرم	غم واندیشهای تو سر آرم	مرا مقصود من درویش خسته	شو اینجا دکر تو دل شکسته
بجز من منکر وجز من مبین تو	همیشه باش در عین الیقین تو	منم اندر تو وتو دیده مایی	چرا ای عاشقم از ما جدایی
جدا از ما مشو در هیچ احوال	تماشا کن جمالم در همه حال	ترا واصل کنم درویش اینجا	برم از تو حجاب از پیش اینجا
لقای ما نظر کن جمله آفاق	مراد خود ببین درویش مشتاق	لقای ما نظر کن در دل خود	کنون بکشای سکین مشکل خود
چنین واصل شو از خود [illegible]	بخواه جمله یکی بردار از پیش	[illegible] انکه بخواند کرد وآن دم	زند دم دایما از اسم اعظم

ازان اسم مرا چون کرد آگاه | زنم دم دایما از قل هو الله | و عالمین جمع عالمدر عالم دخی علامتدن ماخوذدر ماسوی اللهدن
عبارتدر کما قال البیضاوی رحمة الله علیه فی تفسیره والعالم اسم لما یعلم به کالخاتم والقالب غلب فیما یعلم به الصانع وهو کل ماسوی الله
من الجواهر والاعراض فانها لامکانها وافتقارها الی مؤثر واجب لذاته تدل علی وجوده و شیخ زاده قاضی حاشیه سنده بو وجهله تحریر بیورمشلرکه
وهو اسم جمع لا واحد له وجمع جمع العقلاء تغلیبا لهم علی غیر العقلاء لان کل شیء دال علی وحدانیة الله فکانه عالم یعلم منه ذلک ویستدل
وبعض علما دخی عالم ملایکه و ثقلیندن ذوی العلم ایچون اسمدر المردن غیره تناولی علی سبیل الاستتباعدر دیمشلر وبعض محققین دخی
انسان انموذج عالم اولوب وما فی العالم هر نه وار ایسه انسانده انک نظیری موجود اولمغله سوره فاتحه ده اولان عالمین مراد انسان بدر
بیورمشلر بو تقدیرجه برنحوای کریمه وفی انفسکم افلا تبصرون ناسدن هر بری بر عالم مجموعه عوالم اولور محمود شبستری نه خوب دیمشدر گلشن
دران خردی که آمد حبه دل | خداوند دو عالم راست منزل | همه سر گشته یک حرف و انسان | برون ننهاده پای از حد امکان
تو از عالم همین لفظی شنیدی | بیا برگو که از عالم چه دیدی | ای مستمع قابل اعداد اجابت عالمده اختلاف اولنوب بعضیلر حق سبحانه
وتعالی بیک عدد عالم خلق ایدوب التی یوزی بحرده و دورت یوزی برده در بعضیلر دخی عالم اون سکز بیکدر و عالم دنیا اون سکز بیک عالمدن
بریدر اما دنیانک اکثری خراب و معموری بر صحرای عظیمده بر قریه قدردر دیمشلر بعضیلر قرق بیک عالم واردر و عالم دنیا شرقدن مغربه
وارنجه عوالم مزبوره دن بر عالمدر دیمشلر وبعضیلر عالمین سکسان بیک اولوب قرق بیکی بحرده و قرق بیکی برده در وبعضیلر دخی
یوز بیکدر دیمشلر کما روی ان الله تعالی خلق الف الف قندیل وعلقها بالعرش والسموات والارض وما فیهما من الجنة والنار کلها فی قندیل واحد
ولا یعلم احد ما فی القنادیل الا الله تعالی بعضیلر دخی عدد عوالم اوچیوز التمش بیکدر دیمشلر وقال کعب الاحبار لا یحصی عدد العالمین احد
الا الله تعالی وما یعلم جنود ربک الا هو وبالجمله اگرچه عالمینه حد و نهایت و جنود رب العالمینه حصر و غایت یوقدر ولکن مجموع عوالم
عالم خلق ایله عالم امره منحصره در شعر تعالی الله قدیمی کو بیک دم | کند آغاز وانجام دو عالم | جهان خلق و امر اینجا یکی شد
یکی بسیار و بسیار اندکی شد نثر خلاصه کلام ای خلان سعادت انجام ختم کلام ایده لم که حضرت مولانا حسام الدین چلبی ایچون ایتدوکی دعایی
آمین یارب العالمین بو ختم ایدوب دعالری قرین اجابت اولدوغنه تلمیح و اشارت ایچون بو شعری انشاد بیورمشلردر شعر
وهذا الدعاء لا یرد لانه | دعاء لاصناف البریة شامل | یعنی چلبی حسام الدین و سایر سالکین ایچون ایتدوکم دعا بر دعادر که
درگاه کبریا و بارگاه اعلاده رد اولنماز زیرا اول دعا بر دعادر که جمیع خلایقک منافع دنیویه و اخرویه سنه شاملدر بیورمشلر
سبب ورود مثنوی
مناقب مولانا ده مسطوردر که منظوم مثنویدن اول فقرای مولویه میاننده الهی نامه حکیم سنایی و منطق الطیر
و مصیبت نامه عطار قرائت اولنوب اسرار معانیسندن اشتعال مشاعل انوار محبت ایدرلردی مرویدر که برگون حسام الدین چلبی
مولانا خداوندگاری یکه و تنها و بر صفا بولمغله تراب اقدام کیمیا اثرلرینه رومال و تضرع و ابتهال ایله عرضه داشت باقی البال اولوب ایتدی
ای بحر مواج حب لایزال الحمد لله الملک المتعال اقطار زمین قصاید لطیفه و اشعار شریفه گز ایله مالامال و مالمشدر ولکن تلاطم امواج بحار گفتارکزدن
الهی نامه طرزنده و یاخود منطق الطیر وزننده بر کتاب منظوم جواهر مشحون منتشر اولسه الی یوم القرار صادقانه یادگار و عاشقانه مونس و یار
اولوردی بو بابده الطاف بی شمار حضرت خداوندگاردر دیو خلوص افتقار ایله مستدعی اقرار اولدقده مولانا خداوندگار دخی
تبسم ایله بیوردیلرکه ای نور دیده یقین چلبی حسام الدین بو داعیه سزکه ات ضمیرکزده چهره گشا اولمزدن اول عالم غیبدن قلبمه شویله
الهام اولندی که کامثال اللؤلؤ المکنون اصناف جواهر اسرار ایله مشحون بر کتاب موزون حقایق نمون و منظوم شوق و محبت افزون
سویلیم دیو درحال دستار مبارکلرندن بر ورق برق مثال ابراز ایدوب شارح اسرار کلیات و جزئیات اولان مثنوی نک
بشنو این نی چون شکایت میکند | از جدایها حکایت میکند • بیتندن ع پس سخن کوتاه باید والسلام مصراعنه دکن واقع اولان
ابیات دقایق نکاتی حسام الدین چلبی یه اهدا بیوروب ایتدی ای حسام الدین گرگدر که خامه گز دخی اجنحه طلب زیادت ایله اوج اعلای همته
طیران و مدارج اعتلای معارج حقایق متابعت محمدی ده جولان قیله سز که حتی بزم باطن فاطنمز دخی سزک آهنگکزدن اهتزاز ایدوب
نظم کلمات قدسیه و واردات غیبیه بیانه شروع ایده لم بیوردیلر منقولدر که گاه اولوردی که کاشف الاسرار مولانا خداوندگار
اول اخشامدن طلوع فجره دکین متتابعا دریای موج انگیز ناطقه سندن لالی غوالی نظم مثنوی حقایق معانی ساحه سواحل الفاظ و عبارات
رشایق مبانیلرینه نثر ایدوب حسام الدین چلبی دخی کلک سکی الختام ایله سلک تحریره منتظم قیلورلاردی قدس الله روحهما
وارواح اخلافهما و افاض علینا من برکات انفاسهما آمین یا رب العالمین شعر من غلام موج ان دریای نور | که چنین گوهر بر آرد در ظهور
دولت سعادت اول عاشقان نیکبختانه که اول مقرب بارگاه الوهیت و شجره مبارکه پرثمره هدایتک تخم محبتکرین مزارع قلبلرینه
دست خلوص طویت ایله طرح ایده لر لب تشنگان باده ذوق و سرگشتگان بادیه شوق اولان ارباب عشقه معلوم اولا که
اولا بشنو این نی بیتنک معنای ظاهریسی شرح و ترجمه اولنوب بعده ارباب مشاهده نک تحقیقاتی و بفضل الله تعالی روحانیت مولانا
و فیوضات اولیادن مرآت ضمیر فاتر شیدایه چهره گشا اولان بعض نکاتی بیان ایده لم ان شاء الله تعالی روایت اولنورکه
کاشف استار اسرار قیومی مولانا جلال الدین رومی آتش هستی سوز جذبات حق ایله محرق و دریای تموج عشق ربانی یه مستغرق

اولوب سمع شریفلرینه صدای نخله دخی القا اولنمغله نی دن استماع ایتدوکی ناله و حنین و ناردرد و اشتیاق
تهییج ایدوب اعیان نظر ایتدکلرنده سینه سی دلک دلک باغری یانق کنده وکیمی بر عاشق صادق کوروب خصوصا جسدا زادتن دست بایی یه
تسلیم و نفخه نی زندن تعلیم اولنان نغمات معانی ایله مستغنیه تقریر و تفهیم ایتدوکی جهتدن انسان کامله مشابهته تامه سی اولمغله مولانا
خداوندگار دخی افنای وجود و اختیار جزویلرینی ید قدرت معبوده تسلیم ایله اسرار غیبیه دن جانب کبارلرینه نزول ایدن واردات الهیه یی
عبارات انیقه ایله اظهار و اشارات رشیقه ایله اشعار ایده گنده دلرین نای سوزانه تمثیل ایدوب آه و افغان و جنبش و وجد ایله نیچه فلک
رقص و دوران ایدردی نظم | روز و شب در سماع رقصان شد | بر زمین همچو چرخ گردان شد | کار شان سست بیت و بیهوشی
ملت عشق هست بی کیشی | شمس تبریز شد شهنشه شان | عاشقی شد طریقه و ره شان | نثر آه ای عاشق سرباز و صادق همراز
ضمیر منیره خفی اولمیه که حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم لیلة اسراده اول محبوب ازلی و مطلوب لم یزلیدن طقسان بیک کلمات الهیه
مشرف اولوب سی هزارین عامه یه عیان و سی هزارین خواصه بیان و سی هزارین نهان جان ایتدکده اسد الله الغالب علی بن ابی طالب
ذکر اولنان اسرار خفیه دن بعضنک وجوه عرایس قدسیه سندن کشف قناع تمنا ایتمکله اول افتاب فلک رسالت علیه افضل التحیه دخی
ملتمس امامی قبول بیورمغله لسان حال ایله گوش جان علی یه اسرار مکتومه اودنی دن بعض رازی ابراز ایدوب فاما یا علی زنهار بو اسرار
الهیه دن هیچ کمسنه یه شفه اظهار ایتمیه دیو کتم و اخفایه امر بیورمشلر ایدی ولکن امام علی کرم الله وجهه اول دریای مواج انوارک
تتابع تلاطمندن بی صبر و سکون اولمغله نظم رفت عقل و رفت صبر و رفت یار | این چه دردست این چه عشقست این چه کار | مفهومنجه بیقرار
اولوب سیل وان کبی چاه معهوده دوان اولدی و درون چاهه پرتو انداز نظر اولدقده درحال آب چاه تاثیر آتش عشقدن
جوششه کلوب نی اندن نمایان اولدی و ماجرای درد و سوز ایله شنونده کانه تقریر و بیان ایدوب الی الآن نالان و گریان اولدوغی
مسموع جهانیان در نه گیم علیه بو شعار بیورمشلردر نظم | زسر عشق نی نالان در آمد | زبهر عاشقان نی رهبر آمد | فغان نی ز اسرار ست دردم
که بی کوید زدرد عشق هر دم | که چون نی جان و دل سوراخ دارد | همیشه سوز و درد و آخ دارد | زچاه آمد برون تا سر بکوید
سز در از خود اینجا بجوید | ولیکن این بیان و اصلانست | کسی کین سر بداند واصل آنست | فغان نی همه از درد باشد
کسی داند که مرد مرد باشد | فغان نی علی دانست ای یار | که او دانش بخشید اسرار | اگر تو صاحب دردی فغان کن
وجود خویشتن اینجا نهان کن • زاهدان بی عرفان ایله دانشمندان خرفکیران طعنه زنان اولوب بو نه سودا و رسوایی در که
مولانای رومی علم و فضیلتده فرید عصر و زهد و تقواده وحید دهر ایکن واستماع غنایه جواز اولدوغی معلومی ایکن علمی ایله عملدن
قالوب منکر ایدن اولان نی استماعی کند و یه مباح قیلوب اوراد و اذکاردن فراغت و سماع غنا ایله رقص و دوران
و ابیات و اشعاره الفت ایدوب بدعته رغبت ایلیه دیو بو ابیات شریفه مضمونی اوزره لوح دلنشینه جرات ایتدیلر نظم

اینچنین فاضل و هزار فنون | از چه گشتست عاشق مجنون | این چه شیخست و چه مریدست این
هیچکس ابدا شنید چنین | تا جهان شد زعهد آدم کس | نشنید اینچنین هوا و هوس
خلق از روی زشرع و دین گشتند | همکنان عشق را رهین گشتند | پیر و برنا سماع باره شدند
خیمه بر آسمان عشق زدند | همه گشتند خسته و رنجور | بی شراب شده همه مخمور
کرد ای ان خمارشان زشراب | دم گشتی یقین هم از می ناب | با چنان مستی و چنان جوشش
با چنان عشق و با چنان شورش | همه را کرد سغبه و مفتون | همه رفتند از خودی بیرون
خانمان را فدای او کردند | امرش از دل بجای آوردند | این چه ترست ای خدا بنما
بی حجابی تماکن پیدا | نثر پس مقرب بارگاه دیدی مولانا جلال الدین رومی دخی
ترسی اندرین بقیل و بقال | ترا این بازجوی از ره حال مفهومنجه جواب ویروب
ای لذات عشقدن بیخبر اولان خیره سرلر نی نیچه بر سنگ طعنه یه سپر ایدرسز
ایدی بو استماع اولنان صدای نای که سزک قاتکزده
لهو و بازیچه دن معدوددر اگر هم گوش هوش ایله
شنوا اولیدیکز نلر شکایت ایدر وجان
اولانلره نه لر حکایت ایدر ع
اگر دانی از و حران بمانی
دیو بیوردیلر که

بشنو این نی چون شکایت میکند • ایشت بو نینک نیجه شکایت ایدر • شکایت دکل بلکه از جداییها حکایت میکند جدالقلردن اولان
سرگذشتی حکایت ایدر • ایدی صدای نایی بیهوده هوا صانمکز • شکایت ضمننده اولان حکایتنه گوش جان • وسمع جنان
طوتیگزکه • سزه سبب اصلیگزی اخطار ایدوب بویله حکایت ایدرکه کز نیستان تا مرا ببریده اند وطن اصلی اولان نیستاندن تا که بنی
قطع ایدوب جدا قلدیلر اول زماندن برو از نفیرم مرد و زن نالیده اند بنم آه ونفیر وفغان کثیرمدن مرد وزن ناله ایلمشلردر
ایدی انم کبی سینه خواهم شرحه شرحه از فراق فراقدن شرحه شرحه بر سینه استرم تا بگویم شرح درد اشتیاق حتی درد اشتیاقک
شرحنی سویلیم • وسینه‌یی شرحه شرحه ایلیم • الحاصل مولانا خداوندگار • وطن اصلیدن مهجور اولانلره گریه وناله لازمدر دیوب تلوثات
نفسانیه ایله آلوده • ومستلذات جسمانیه ایله پابسته اولانلر فراق عشاقدن آگاه اولمایوب بی ذوق ولذت • ومقام عشاقه بی لیاقت اولدقلرینی
بیان بیوررلر • بعض نسخده بشنو از نی واقع اولمشدر • اول تقدیرجه مطلقا نی مراد اولنوب گرک حضور مولاناده استماع اولنان وگرک
غیری نیلردن استماع ایدیگز دیمک اولور • بعضلر چون لفظنی اماله ایله اولان استفهام معناسنه طوتیوب معنای شرطی متضمن اولان چون
حکایت میکند قرائت ایدوب یعنی نی دن استماع ایدیگز چونکه حکایت ایدر غفلت اولنماسون که حکایتی جدالقلردن شکایت ویاخود (?)
هجر وفراقدن حکایت ایدرمشلر • وناله مرد وزنه نفیرینی علت در • وسینه خواهم بیتنده ذکر سینه ذکر جزء اراده کل در • وشرح (?)
درد دخی اشتیاقه اولان اضافتلری بمعنی لام در • پس تمهیدنصکره مبدأ ومعاده متعلق بر مقدمه بیان ایدوب بعده اشبو ابیات
شریفه‌ده اولان تأویلات وتحقیقاته شروع ایده‌لم

ذکر مقدمه وبیان تأویلات

مستکشفان اسرار بدایع فطرت ومستفتحان
ابواب ودایع قدرت اولان ارباب عشق ومحبتک قلوب طاهره وآرای زاهره‌لرینه ظاهر وباهر اولاکه ابداع ایله ایداع ذره ایکی وجه
اعتبار اولنوب برینه نور وجمال وبرینه غمور وجلال تعبیر اولنور • یعنی حق سبحانه وتعالی وجه نور جمال ایله ابداع وایجاد واحیا واظهار
ایدوب اضافات ونسب ظاهره • وقوای حساسه باهره • ودنیا صریح وعقبی متضمن اولور • ووجه غمور وجلال ایله اعدام واخفا واماته وافنا
ایدوب عقبا آشکار ودنیا ناپدیدار اولور • پس جلال وجمال وصورت جمعیه وکلیه احاطیه نوریه • وظلیه افرادیه • وجمعیه اصلیه
وبونلره متعلقه اولان احوال تدریجیه ودفعیه‌دن • هر برینک برر اقتضا ومدت معینه وترتیب مبنیه‌لری اولوب • وبونلردن هر برینک
اقتضاسی • مراتب اربعه کلیه • وفردیه • وجمعیه • وجمعیة الجمعیه‌ده تمام اولور • وشئونات ذاتیه وافعال ربانیه‌دن ظهوره گلن آثار
کونیه • معینه ومضبوطه • وبعضی بعضنه مربوطه اولوب ضبط ایسه افعاله بدایت ونهایت اعتباریله حاصل اولماغله مقتضای اسمای
الهیه دوریه • ومقتضای صفات ربانیه کوریه (?) تقدیر اولنوب بدایت عین نهایت • ونهایت عین بدایت اولدوغی جهتدن اسمای
سبعه ذاتیه‌دن علیم • وحی • وقادر • ومرید • وسمیع وبصیر • ومتکلم صفاتنک برر اقتضا واستعدادلری واردر • وذکر اولنان اسمای
سبعه‌دن علم وحیات • وقدرت وارادت • بسایط • وسمع وبصر وکلام عند بعض اهل الشهود وسایط اعتبار اولنماغله اسمای
اربعه بسایطک اقتضاء حرکاتنه علی الترتیب دوره عظمی وکبری • ودوره وسطی وصغری تعبیر اولنوب دوره عظمایه لاهوتیه
کبرایه جبروتیه • ووسطایه ملکوتیه وبرزخیه • صغرایه شهادیه وملکیه اطلاق اولنور • فلهذا عالم حس وشهادت تعیننده صور اشخاص
انسانیه‌دن هر بر صورت بر اسم وجودینک مددینه محتاج اولوب • حقیقت انسانیه‌نک هپ (?) بر مددی بر اسم کلی ویاخود جزوی ایله
تربیت بولوب انسان اول اسمه مخصوص • وعاقبة العاقبه رجوعی اول اسمه متعلق اولور • واسماء الهیه ضبط (?) وکالده • وکلیت وجزویتده
متفاوت الدرجات اولوب • وهر بر اسم ایچون هر بر فلکده من حیث الکواکب والمنازل وغیرها • بر صورت وبر مظهر ثابت اولماغله اسماء
مزبوره • بو عالم کون وفساده اول مظاهر ایله ظاهر اولوب لاجرم هر بر اسمک حضرتندن بر مدد • بر صورت بشری • ومزاج انسانی تعیننی
من حیث مظاهره متعین اولور • پس اگر اول اسم وجودی کلی اولورسه مطلقا بر کامل مزاجی تعیننه توجه ایدوب اول مدد اخذی ایله
بلا توقف وتعویق • عناصر ومولداتدن کذر • وصورت غذائیه ایله صلب پدردن رحم مادره سفر ایدوب اول کامل مزاجی متعین اولور
یعنی انبیا ورسل وکبار اولیا وجوده گلوب • صورت عنصریه مزبوره مراد لعینه اولور • واگر اول اسم وجودی جزوی اولورسه

تعیین مزاج

تعیین مزاج غیر کامل ایدوب اول تعینات وتشکلات • واسطه تعویقات ایله • فلک قمر مظاهری اولان مولدات متعوقه‌یه (?) تعلق ایدر • وصور
عنصریه مزبوره مراد لغیره اولوب بعضیسی بر کاملک مزاج وصورتلری تعیینی ایچون اسباب وشروط مثابه‌سنده اولورلر • آبا وامهات کبی
وبعضیسی اولیا ومؤمنینک کیفیت مراتب ومقاماتی تعمیرینه آلات ومعاونات مثابه‌سنده اولوب بعضیسی دخی بو عالم شهادتک ترتیب
وتعمیرینه مسخر اولورلر • عوام الناس کبی نته‌کیم محمود شبستری گلشن رازده بو معنایی نظمله اجمال ایتمشدر نظم

ز حق با هر یکی حظی وقسمت | معاد ومبدأ هر یک ز اسمست
از آن اسمند موجودات قائم | بدان اسمند در تسبیح دائم
بمبدأ هر یکی زان مصدری شد | بوقت بازگشتن چون دری شد
از آن در کامد اول هم بدر شد | اگرچه در معاش او دربدر شد

شرح پس اسم جزوی وجودی کندو مظهری کبی
جهتندن • وضع فلکی واتصال کوکبی ایله بر مزاج تعیینی اقتضا ایتمش ایکن • اسم جزوی آخر که انک حکمی • بو اسم ممدک مضادی اوله • اول متعین فساد
انجام اولور • وکذلک بر تشکل اتصالی آخر • اول مددی تعیین ایدوب گیرو تأثیرده بو اسمک مضادی اولان اسم آخر • بر وضع واتصال ایله انک منعنی
اقتضا ایدر • حتی اول وقته دکن که اتفاق اول اسم کندو مظهری حیثیتندن بی معارض ومخالف • اول مزاجی تعیین ایده جک بر وضع واتصال ایله
رحم مادرده استقرار بولوب سالما صورت انسانیه‌ده ظاهر اولور • محمود شبستری بو معنایی دخی نظم ایدوب بیورمشلرکه گلشن راز

جدا ز اول که تا چون گشت موجود | که تا انسان کامل گشت مولود
در اطوار جمادی گشت پیدا | پس از روح اضافی گشت دانا
پس آنگه جنبشی کرد او ز قدرت | پس از وی شد ز حق صاحب ارادت

شرح وتعویقاتدن هر بر نوع اول سیر وجودی‌یه بر قید مستلزم در • بر وضع
ناملایم • ومستدعی حجاب مظلم در • اما اگر فهم اولمایوب فلاسفه‌دن بعضنک ذاهب اولدقلری مذهب تناسخ • ودور وتسلسل باطل تفکرینه دوشمیه‌سین
زیرا مراتب تنزلات انسانده آخر اولوب تکرار عالم شهادته رجوع ایتمز • ولکن بر وفق تموتون کما تعیشون • وتحشرون کما تموتون • اعمال واقوال وحرکات
وافعال اکتسابیه اگر حسنه اگر سیئه صورت بند اولوب برزخده وآخرتده اول صورت مکتسبه ایله حشر اولور • نته‌کیم مولانا خداوندگار مثنوی شریفک
بر محلنده بو معنایه اشارت ایتمشلردر نظم

یک گره مستغرق مطلق شدند | همچو عیسی با ملک ملحق شدند
نقش آدم لیک معنی جبرئیل | رسته از خشم وهوا وقال وقیل
قسم دیگر با خران ملحق شدند | خشم محض وشهوت مطلق شدند
خر شود چون جان او بی آن شود | مرده گردد جان کو بی جان شود

شرح اما زمره فلاسفه طبیعیه • واول مسلکده اولان حمقاء اسلامیه • بو وزده واقع اولان کلمات اهل مکاشفه‌یی
اذعان ایتمیوب • شهود وایقانلری اولمادوغی ایچون • تبدلات صفات انسانیه‌نک صور متناسبه‌سنی عالم حس وشهادتده تمکن ایدر صانورلر •
وصور برزخیه سیرندن دیده بصیرتلری محروم اولماغله ارباب کشف وعیانک صور برزخیه • وبرزات کمالیه‌ده اولان تحقیقاتنی کندو فکرلری کبی
ظن باطل وخیال بی حاصل اوزره قیاس ایدرلر شعر ومن قائل بالنسخ والمسخ واقع بر • ابرار ولکن عما یراه بمعزل • ودعه ودع الفسخ فالرسخ واقع
به ابدا الوضح فی کل دوره • شرح آه ای خلان پاک اعتقاد نظم میل خلق جمله عالم تا ابد • گر شناسند وگرنه سوی ثبت • شرح وقتیجه
ساکنان غربت آباد • وقاطنان عالم کون وفساد • اگرچه کندولرده شعور دخی یوغیسه • ینه حقیقت سریه‌لری مبدأ اصلیه میل ایدوب
مرجع ومعادی طلب ایدرلر • اما بارگاه کبریانک بی بابانک سردار سرافرازی • وبو راه بی پایانک پیشوای مقربانی • نوع انسانی اولماغله معرفت
سبحانی دخی بو زمره‌یه تخصیص ربانی اولوب قبول امانت کمال معرفته انلردن غیریده قابلیت اولمادوغنی اشعار ایچون انا عرضنا الامانة
علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان کریمه‌سیله کمال استعداد انسانیدن اخبار اولنمشدر • ولکن
الناس علی ثلثة اقسام قسم یشبهون البهایم • وقسم یشبهون الملائکة • وقسم یشبهون الانبیاء • حدیث شریفنک مغزای لطیفی اوزره خلاصه موجودات
واشرف مصنوعات اولان انسان دخی مدت حیاتلرنده اولان حالة معیشتلرنده اوچ قسمه منقسم اولمشلردر • پس فرقه ناجیه صف اولده
کأنهم بنیان مرصوص • ثابت قدم اولان شول طائفه علیه درکه • تجارت اخرویه ایچون ارسال اولندقلری دنیاء فانیه‌ده • مشتهیات نفسانیه •
ومستلذات جسمانیه‌یه اشتغال وساطتی ایله • اول سیر وجودیده وطن اصلی ومسکن حقیقیلرین فراموش ایتمیوب • وقلبلری مرایای بارقات الهیه
ومجالی انوار تجلیات ربانیه اولوب • شهود وایقان وذوق ووجدان • وکشف وعیان صاحبلری اولماغله • بر فحوای غرای رجال لا تلهیهم
تجارة ولا بیع عن ذکر الله • صور دنیویه واخرویه کثرتنک رؤیتی ایله مشاهده جمال وحدتدن محتجب اولمازلر • وبحکم حب الوطن من الایمان
نار عشقله سوزان • ونور شوقله فروزان اولوب • ذکر رجوع مبدأدن بر نفس غافل • وناله وحنیندن بر دم ذاهل اولمازلر • وبونلرک خدمتی
ارحقله عباد اللهی وحدت حق • ودورش جذبه عشقه ارشاد ایله اصلاح • وجل همتلری قلوب طالبینی علایق کونیه • وعوایق تکوینیه‌دن
تخلیه ایله هدایت وابلاغ در نظم

این رسولان ضمیر راز گو | مستمع خواهند اسرافیل خو
نخوتی دارند وکبری چون شهان | بندگی خواهند از اهل جهان
کی رسانند آن امانت را بتو | تا نباشی پیششان راکع دوتو

شرح قسم ثانی شول طائفه درکه
بو خراب فانیده وطن دوزوب • ومزخرفات دنیاء دنی‌ده رایات محبت اچوب وطن اصلی اولان رجوعلری بابنده ذهول ونسیانلری
غالب اولماغله • بر موجب ان فی ذلک لذکری لمن کان له قلب او القی السمع وهو شهید • تنبیه ذکر وطن ایچون لاجرم بر تذکره محتاج اولورلر
تاکه مقال اهل کمال سامع استعدادلرینه القا اولندقجه • گوش قبول ایله اصغا • ودامن مواعظه تشبث واعتنا • وآثار انبیا واولیایه اقتدا ایتمکله
آتش اشتیاق وصال تنور سینه‌لرنده اشتعال ایدوب محرم حرم سرای جمال لایزال اولورلر • بر فحوای الله ولی الذین آمنوا یخرجهم
من الظلمات الی النور • ایمان عینی نوریله ظلمات اسفل تقلیددن خروج • ودرخت میوه دار تحقیقدن ثمره عروج تناول ایدرلر • کما قال تع

لهم فاكهة ولهم ما يشتهون سلام قولا من رب الرحيم • وقسم ثالث شول طایفه درکه برفحوای زین للناس حب الشهوات • بو رباط بی ثباتی معموره
وطن اصلیدن احسن کوروب میل طبیعی وآمال وامانی • وملابسه شهوات ولذات جسمانی • ومتابعت تسویلات نفسانی وشیطانی • وحب جاه
وحشمت • وتصرف وتمکن • وتعلق املاک واپیدار • وانواع تخیلات ناهموار جیدانباهلرین بند ایدوب • بو ظل زایل وخیال باطل سبب طایله
ترسیقه دل اولماغله حب وطن اصلی کلیت ایله خاطرلرندن مضمحل • ولاجرم برفحوای نسوا الله فنسیهم حکم دبله بجنین طبیعتده قید بند سلاسل اولوب
ناصیه جان وجبهه خاطرلرینه داغ خذلان اورلشدر • فلهذا بو طایفه سفلیه کلام اهل حق شنوند • وطریق هدایته رونده اولمایوب اولیک
کالانعام بل هم اضل قبیلندن اولماغله تذکیر معاد ایچون هر چندکه شعر ازکجا آمده سیدانی • از حریم حرم سلطانی • یاد کن هیچ بهادت آید
ان مقامات خوش وروحانی دنیلسه غایت بعد واستکبارلرندن • جعلوا اصابعهم فی اذانهم واستغشوا ثیابهم واصروا واستکبروا استکبارا
کریمه سی وصف حاللری اولماغله • بو عالمدن غیری بر عالم دخی اولدوغن اندیشه قیلمزلر • فاما برفحوای کلا سیعلمون ثم کلا سیعلمون دعوت
عظمی وطامه کبراده بصر بصیرت • ودیده عبرتلرینک روپوشی اولان غبارتن مرتفع اولدقده • حقیقت حال علی السویه جمله نک معلومی اولور
حاصل کلام طایفه اولی انبیا ومرسلین • وعارفان وواصلین در • وطایفه ثانیه اصحاب یمین اولان زمره مؤمنین در • وطایفه ثالثه اصحاب شمال در که
اهل کفر وضلال اولوب مسترشد دکللردر • وجمله انبیا واولیا ومؤمنان اصفیانک مقتداسی • اول مبدء موجودات • ومفخر کاینات علیه اکمل التحیات
اولوب مکمل اولین وآخرین در • پس برموجب اقرأ باسم ربک قراءت ایله • وبرفحوای فبلغ رسالات ربک تبلیغ رسالت ایله مأمور اولماغله
اگرچه عامه یه دعوت ایتشلردر • ولکن دعوتلرین اجابت ایدن خاصه اولماغله جمیع انبیا • ووارث حقیقتلری اولان کمل اولیانک مخاطبه
ومکالمه لری قسم ثانیدن اولان طایفه مستعدیه درکه • واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا لعلکم ترحمون نحواسنجه انلار ربان بونلر گوش
وانلار گویا بونلر خاموش در • انکچون دیمشلر بیت او زبانت میشود توگوش باش • او حدیث میکند خاموش باش نظم همچنین وارث اکمل
حقیقت محمدیه اولان کنفاراهل کمال دخی • شعاشع نور افتاب سر احمدی ایله نفس رحمانی اولوب وجود موهوملری دمساز نایی اولان
نی مشابه سنده اولماغله نطق شریفلری بروفق وما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی نحوای کتاب ربانی • وتعبیر کلام سبحانی اولور •
مولانا خداوندکار دخی بیت ما چو نائیم ونوا در ما زتست • ما چو کوهیم وصدا در ما زتست نثر دیو بو نکته یه اشارت بیورر • پس بحکم مقدمات
مذکوره ارباب تفسیر قرآن کریمدن • حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه نزول ایدن کلمه اقرأ او ورد دیو تحقیق ایدوب مثنوی شریف دخی تفسیر معانی
بطون کلام سبحانی اولماغله • لاجرم مولانا خداوندکار دخی • نظم دررانتظاملرین لازم قراءت اولان بشنو کلمه سیله بدیدار ایدوب مصراع
بشنو این نی چون شکایت میکند نثر بیورمشلردر آه ای طالبان مقصود • وراغبان حب وود • بروفق بالباء ظهر الوجود منه بدا والیه یعود
علمی وعینی جمیع صور کثراتک مبدا ومنتهاسی حرف با اولوب • واعیان وجواهر واعراضدن حیطه وجود • وخطه فیض وجودده مندرج اولان
تفاصیل واجمال آثار احکام سبله اولماغله • پیشوای اولیا امام علی مرتضی کرم الله وجهه • کل ما کان فی کتاب الله فهو فی فاتحة الکتاب • وکل ما کان
فی فاتحة الکتاب فهو فی بسم الله الرحمن الرحیم • وکل ما کان فی بسم الله فهو فی الباء • وکل ما کان فی الباء فهو فی نقطة الباء • وانا النقطة
تحت الباء دیدوب حرف با صورت نوع انسانیه اولدوغن بیان بیورردی • وبحر زخار حقیقت • دریای انوار معرفت محیی الدین عربی رضی الله عنه
فتوحات مکیه ده • وکتاب الباده بو یله تحقیق ایدرلرکه • اعلم ان الباء اول موجود • وهو فی المرتبة الثانیة من الموجود • وهو حرف شریف ومن شرفه
ولکنه افتتح الحق به کتابه العزیز • فقال بسم الله • وهکذا ابتداء بها فی کل سورة • ولما اراد الله ان ینزل سورة التوبة بغیر بسم الله ابتداء
فیها بالباء • فقال براءة من الله • دون غیرها من الحروف • ومحبوب قلوب العارفین صدر الملة والدین قدس الله سره العزیز تفسیر
فاتحة الکتابنده مسطوردرکه • اسم احدی غیب مطلق الهیدن ممتاز اول • ومفتاح خزاین حضرت اسما اولدوغی کبی • نفس انسانیده اولان •
علم حروفدن دخی اسم احده مثال حرف همزه والف در • وحرف اول شول صورت عمانک مظهریدرکه • نفس رحمانی وحدانیه النفت مقدمی انتدر
انجلس بت که تعیین صور موجودات حروف وکلمات الهیه واسماء الاسماء • اول نفس رحمانی ایله ظاهر • ولغت وحدانیه ایله متعین ومتمادر
اولمشدر • مثلا حروف وکلمات انسانیه نفس انسانیدن صادر اولدوغی کبی حروفدن برشینک عینی • مظهر واحد اولان الفدن غیریله ظاهر اولمایه
علی سبیل الاستقلال التام • مرتبه کلامده دخی الف ایچون برعین ظاهر اولماز • وغیریلر انی ادراکه قادر اولماز • زیرا غیرک ادراکی ممکن اولماید
واحدیتی صحیح اولمزدی • ایدی مفتاح صور حروف وباطن قلب اولان • انبعاث نفس انسانینک غیب اضافیسی مستند احدیت • وتعیین اول
اولان نفس غیب مطلقه مثال قام • وشفتان انسانیه اخر مراتب نفس وکلام انسان اولوب شفتانک شهادت وتثنیه ظاهره سی دخی وحدت
منقسمه اولان تثنیه اولی مقابله سنده اولدی • ومنوال مشروح اوزره شان واحد مراتبدن بر مرتبه ده بنفسه متعین اولمایوب بلکه
متعین جمیع مراتب اولدوغی کبی • الف دخی مظهر واحد اولماغله • مراتب حروفدن بر مرتبه ده بنفسه متعین اولمایوب بلکه متعین جمیع مراتب حروفدر
ووحدته بالنسبه اقرب اولان • مرتبه تثنیه اولی اولدوغی کبی • حرف الفه دخی بالنسبه اقرب حروف حرف با اولوب • آخر نقطه اول دایره یه
مجاور اولدوغی جهتدن • بالالف اخرینده مجاور اولدی • والف دخی اخر باده ظاهر اولدی • پس مراتب وجود دوریه • وامور جزئیه وکلیه دن •
هر حرکات معقوله ومحسوسه کوریه • اولدوغنه اشارت اولنوب لاجرم حرف با الفدن مرتبه ثانیه ده ایدوکی محقق اولدیسه حضرت
رب العالمین عهد الست ده جمیع عبادینه الست بربکم نداسیله خطاب بیوردقده بدو جوابلری بلی ایله اولوب بلی دیو تکلم ایتدیلر •

فلهذا

فلهذا کاشف الاسرار مولانا خداوندکار دخی کل امر ذی بال لم یبدأ ببسم الله فهو ابتر حدیث شریفنک واقف اسراری اولوب ابتدا مثنوی معانی
دثاری کتاب کریمه اقتدا و حرف با ایله اصدار ایدوب بسم الله معناسنه دلالت وذکر اولنان دقایق اسرارک لطایف انوارینه تلمیح واشارتی مولوی دلیر
وعلم شریفه خفی اولمیه که شراح مثنویدن نقادان سخن شناس • وصرافان جواهر انفاس اولان ارباب ذوق ووجدان • مشکات انوار دیدلری ومرآت
جمال نمای اطوار شطار اولان مثنوی شریفک شواهد حرم سرای اسرارینه شوق بیان • ونثار نقد افکار ایله نظر تکرار • ووجوه عرایس معانیه اتندن
رفع استار ایدکلرنده نی دن مراد قلمه اشارتدر دیمشلر • زیرا برموجب کریمه اقرأ باسم ربک الذی خلق خلق الانسان من علق • نعم جمیع العالم
مولانا جلال الدین قراءت ایله مأمور • وبدایت فطرتدن اخبار ایله ملهم اولوب اشعه نور حقیقت احمدیه ایله ازاله احکام بشریت • واقاله اثام
انانیت ایتمکله یمین تسلیمله دست تصرف نایی ده نی • ویدکاتبده قلم مثابه سنده اولوب باوجود انکه ارباب شهود اقرأ وربک الاکرم الذی
علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم کریمه سنک تفسیرنده • واسطه ظهور سر مکتوم • ورابطه تعلیم جمیع علوم قلم وجود محمدی اولدوغن مشاهده
وحدیث شریف لولا القلم لما قام الدین ولا صلح العیش بو معنایه مؤید اولدوغن معاینه • واول ما خلق الله روحی اول ما خلق الله العقل اول ما
خلق الله القلم احادیث شریفه سنک بینلرینه توفیق وتطبیقده • بو نکته لطیفه یه اشارت اولندوغن • ذوق درون ایله مکاشفه ایتمکله
نور چراغ اصفیا حضرت مولانا دخی • برمصداق کلا ان الانسان لیطغی ان رآه استغنی ان الی ربک الرجعی قسم ثانیدن اولان اصحاب یمینک
احوالنی بیان • وحقیقت رجعتلرندن بعض اسرار عیان ایدوب طلب معاده ترغیب ودلالت • وغربتدن شکایت • ومبدء حقیقی افتراقندن
حکایت طریقی اوزره بیوررکه • ای مستفتحان اسرار ربوبیت بو وجود موهومی • نیستان عالم لاهوتدن • بیکین تعینات ایله بریده قیلدیلر
ومرد وزن که من حیث التأثیر والتأثر عقول ونفوس در • بنم اینن وصفیر • وحنین ونفیرمدن ناله حزین ایدرلر • ایدی زخم فراقدن شرحه شرحه
برسینه مفتوحه طلب ایدرم که • حتی برنفس شرح درد اشتیاقی • سوز فراق ایله اکا سویلیم بیوررلر • ومولا جامی علیه الرحمه دخی نیدن مراد غیب
ذیستاندن مراد اعیان ثابته • ونور قدمده رنگ وحدت ایله منصبغ اولان اعدام ممکنه • ومرددن مراد اطوار وجودده فعل وتأثیری اولان
اسما وصفات • وزندن مراد تأثر وانفعالده اولان اعیان ایکمناتدر دیوب بو ابیات شریفه ایله تحقیق بیورمشلردر نظم نی که آغاز حکایت میکند

زین جدایی‌ها شکایت میکند • کز نیستانی که در وی هر عدم • رنگ وحدت داشت با نور قدم • تا بتیغ فرقتم ببریده اند
در نفیرم مرد وزن نالیده اند • گشت مرد اسماء خلاق ودود • کان بود فاعل در اطوار وجود • چیست زن اعیان جمله کاینات
منفعل گشته ز اسما وصفات • چون همه اسما واعیانی فصوص • دار داند رتبه انسان ظهور • جمله را در ضمن انسان امهات
کرچه هر یک زاصل خود جدا • شد گریبان گیرشان حب الوطن • این بود در سر نفیر مرد وزن • اما حرم حریم انس ده نای نیاز قدیم الم

نغمه پرداز وخلوتخانه رازده شراب حب ایله مدهوش وسرانداز اولان هستی بازلر • وبو نفایس معانی نیک سرابرده نکاتنده مستور اولان
جمال ستیره سینه اعیان منظر ایدکلرنده • مستکشفان انوار غیوب اولان گوش باز لره • بو وجهله کشف راز ایتمشلرکه لفظ نی بر حساب حروف ابجد
اللمش عدد • وحرف سین دخی اللمش اولوب سوره یاسینده اولان سینه ارباب تدقیق یا محمد معناسن تحقیق ایدکلری اوزره نیدن
دخی مراد سید عالم صلی الله علیه وسلمک اسم شریفلرینه اشارت اولنمقدر دیمشلر • پس بو خاکسار فرسای فرومایه • ومبتلای درد لادکم دراینک
دخی خاطر فاترینه بو نکته لایح اولدی که • آدم علیه السلام که اخر مراتب وجوددر • اسم آدم بحساب ابجد قرق بش عدد • وضلع ایسردن وجوده
گلن حوا اون بش عدددر که • قرق بش عددک ضلعی دن بش در • ومجموع حروف آدم وحوا اللمش عدددر که • ازدواج آدم وحوادن حاصل اولان
نتیجه صورت سین ده ظهور ایتمکله • اول نور حدیقه آب وگل • نور حدقه جان ودل • وسرافراز کل خاتم الرسل علیه افضل التحیاتک اسم شریفلرینه
سین ایله اشارت ونی دخی اول معنایه دلالت ایتدیلر • بو موافقت اوزره نیدن مراد • برحساب کور آدم ایله حوا • ونیستاندن مراد جنت اعلی
اولمغله انتقال اولنوب معنای ابیات شریفه بو منوال اوزره اولکه • شول وقت معهودده که • حضرت آدم صلی الله علیه وسلم • قال یا آدم انبئهم
باسمائهم تعلیمی • واذ قلنا للملائکة اسجدوا لآدم تعظیمی ایله تکرم • وقلنا یا آدم اسکن انت وزوجک الجنة تشریفی ایله محترم ایکن • ولا تقربا هذه الشجرة
کریمه سنک نهینده شجره ده ثمره اولان لام اشارت ایله نوعی مراد اولنمایوب بلکه عینیه اشارتدر قیاسیله • برفحوای فازلهما الشیطان عنها فاخرجهما
مما کانا فیه • وساوس ابلیسه فریفته • وحوانک الحاحیله شجره منهیه دن دانه حنطه یی چشیده قلدقده • دام فرقته گرفتار اولوب • ولکم فی الارض مستقر
ومتاع الی حین • خطابیله معاتب اولماغله جنتدن خروج • وزمینه هبوط ایله نور نهار قرب شب ظلام بعده دلوج ایدوب • اول مکان انس
واشیان قدسدن مهجور اولدوغیچون • درد فراق واشتیاقدن سینه سنی پاره پاره • وجگری صدپاره اولوب ربنا ظلمنا انفسنا اعترافیله
نفس ستمکاره وستمکاردن شکایت • واحوال پریشانن هر گوردوگنه حکایت ایدوب آه ونفیر ندامت ایله جناب غفور وستاردن دردنه
برچاره دیلدکده • فتلقی آدم من ربه کلمات فتاب علیه انه هو التواب الرحیم کریمه سنک بشارتیله مستبشر ومسرور • وتوبه لری مقبول اولماغله قلب
منکسرلری مجبور اولدی • ولکن عهد میثاقده ظهوردن بدیدار اولان ذرات ذریاتی عمنک اتکار کلر احجینی حارزار ایتمکله • ومن تبع هدای
فلا خوف علیهم ولا هم یحزنون • وعد کریمی ایله انلرک دخی مستغرق دریای رحمت غفار اولاجقلری • واوفوا بعهدی اوف بعهدکم ملاطفه کریمه سیله
ذکر نعمت سابقه ایتمک بابنده فرمان کردگاری بیوریلوب ولتبکوا کثیرا • امر ایله جمله نزنامور ایکن • ای بنی آدم پدر گز آدم • ومادرگز حوا
علیهما السلام مقام انس وصالدن • بو حضیض هجر وفراقه مبتلا اولدقلرندن • دیده گریان وسینه بریان اولوب وطن اصلی ومبدء حقیقیلری

اوجاننه ارتقا ایمتیجه بر مصداق • ومن دخله كان آمنا خوف ورجادن ننفك اولمادیلر پس سز دخی خلف آدم دكلمی سز • نه عجب غافل حقیقت
اصلیه‌دن جاهل سز • نیچون سینه كزی مانند نی شرحه شرحه • وباركاه اعلایه دست مناجاتی دف كبی نغتوحه قلوب طالب قرب پدری اولمازسز
دبو حالمزه رحمت • وسكن حقیقی رجعتنه ارشاد وهدایت ایدرلر • هر كسی كو دور ماند از اصل خویش • هر اول كس كه كند واصلندن دور
ووطن مالوفندن مهجور اولمشدر لاجرم • باز جوید روزكار وصل خویش • كند و زمان وصلن و هنكام اتصالن كیرو طلب ایدر • و رسیمای رجوع
اولمغیچون بر عیسی دم مشفق جست وجو ایلر • آه ای خلان طریقت واخوان حقیقت • بو بیت شریفده مبدا و منتهای نغمه‌یه اشارت واردر
یعنی مانند نفس نغمه دخی من حیث الهبوط والعروج • وبحسب الولوج والخروج • آمد و رفت مقرر اولوب بلكه ایاب عین ذهاب و ذهاب
عین ایاب اولدوغی عند اولی الابصار باهر • وآمد وشد • وحركت وسكون • نسبت اضافتدن ظاهر اولمشدر • زیرا حضرت وحدتده عموما
نسب واضافات • وكثرات تعینات • منصبغ رنك بیرنكی وحدت ذات • اولماغله رفع تمیزات ایدوب كند واحدیتنه ارجاع ایدر یعنی جمیع
اشیانك حركت انقباضی ایله كندولرنك فناء ذاتی • وعدم اصلیلرینه رجوع ایتدكلری بر وفق كل من علیها فان ویبقی وجه ربك ذو الجلال والاكرام
ارباب كشف وایقانك عین بصیرتلرنده عیان • وبر فحوای كل شی هالك الا وجهه دیده سر بر تلرنده نمایاندر پس علم شریفه نهانی اولمیه كه
اشیانك حركتنده ایكی جهتی اولوب • بریسی عدم ذاتی جهتیدر كه • مركز دائره تعینات وظهوراتدر • و مركز مزبور مرتبه احدیة الجمع جمیع اشیا اولوب
اگر كونی واگر عینی مجموع اعیان واكوان • بر موجب كل شی یرجع الی اصله • بالذات جهت مزبوره‌یه طالبلردر • زیرا حركت انقباضی مقتضی جهت
عدم ذاتیدر • وجهت ثانیه هستی وجود ونسبه مبتنیدر • وجهت مزبوره حضرت واحدیت • ومرتبه اسما وصفاتدر • وحركت انبساطی جهت مزبوره
ظهوری ایچوندر • بناء علی ذلك جمله ذرات وجود • جمیع زمانده جهتان مذكورتان ایله ظهوره كلورلر • وظهوردن كونه كیدرلر • ولكن چشم
اغیاردن پوشیده قلنمشدر • اما عند اولی الاعتبار مجموع اشیا خصوص مزبورده متساویة الاقدام اولوب بینلرنده تمیز وتعدد
منتفی اولدوغنه • ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت كریمه‌سنده دلالت • وفناء ذاتی • وجلای احدیت اصلیه‌ده متساویة الاقدام اولدقلرینه
بركیكه اعدتیله دخی اتصافلرینه • فارجع البصر هل تری من فطور كریمه‌سنده اشارت بولنمشدر • اما حركتده جهتان مزبورتاندن غیری
بر وجه خاص دخی واردر كه • وجه مزبور نشاه جامعه كمالیه انسانیه‌یه مخصوصدر • زیرا نشاه جامعه مزبوره • ایكی جهتی دخی محیط اولوب كاه
صفت مركزیه • وكاه نعت محیطیه • وكاه جهتین بیننده صورت جامعیت ایله پدیدار اولور شعر • بین الجهتین سر لیس یفشیه • قول ولا قلم للخلق یحكیه
آه ای دیده آگاه • ودل پر انتباه • مراتب امواج كثرات • ومجالی افواج تعینات اوزرینه بر وفق الم تر الی ربك كیف مد الظل •
منبسط وممتد اولان بحر غیب هویت • ودریای حضرت احدیت • نهایت انبساط تجلیات • وغایت اختلاط اسما وصفات اولان
نشاه انسانیه‌یه كلنجه مد وحركتی انبساطی اولوب وبر حكم ترقی وجزر وقبض وجود حقیقی مرتبه مزبوره‌دن مركز اوله رجوع ایلدكده جمیع
امواج كثرات وعموما افواج تعینات مستغرق دریای احدیت ومنصبغ رنك بیرنكی وحدت اولوب یوم تبدل الارض غیر الارض والسموات
وبرزوا لله الواحد القهار آیت كریمه‌سی ذكر اولنان سر وحدته اشعار ایدر والعلم عند الله الستار نظم چه نقشی بود آدم باز گفتم
ترا از نهانی باز گفتم • كمالش اول آدم كرد پیدا • وز آدم شد عیان كل هویدا • كمال عشق سوی آدم آمد
از آن دم بود آدم كان دم آمد • نثر ابدی بنم نور دیده‌م آدم و فرزندان آدم • محبوس طوارق افلاكی اولان • بو تیره خاكی دكلدر بلكه
حقیقت انسانیه نام لطیفه خفیه ربانیه‌در كه • الانسان سری وانا سره • اندن عبارت اولوب • اول شاهباز لامكان پرواز كه آشیانی
حظائر قدس • وجولانكاه مجالس انس • وبو قفص سدسه قبل الابتلا • طاوس باغ نشیمن فردوس اولوب • هیاكل علویه • واجرام سفلیه
اول همای همایون بالك • زیر جناح همتنده حاصله بر بیضه كمترینه‌در • بو جهتدن نی نالان اولوب یركه • ای رفیق صدیق • بو بحر فرقته
غریق اولان بی ذوقلره • حقیقت حالی اخباره مجالی اولور • زیرا فرقه مزبوره مجمع جمیع حقدن مهجور اولوب • فاینما تولوا فثم وجه الله معناسندن
بی خبرلردر • وجمع الجمع ده جمع اولان مجذوبانك • نوش جان ایتدكلری شراب عشقدن محروم وبی ذوقلردر • مادام كه انلار دخی اقتضای عشقله
مبتلای درد فراق • وبو نه محنت مجاهده ده • وجود موهومی بریان كداخته ونار جذبات احراق ایتمیه‌لر • دست ارادتلری دامن هدایته نایل ودپای همتلری
طریق سلامته واصل اولماز • پس بو غریق بحر فراق اولان فریق دخی • ذكر اولنان طریق بدرقه توفیق ده • برطله رفیق اولوب متوجه باركاه جلال
وطالب مشاهده جمال ولمق رجاسیله كمال شفقتدن • من بهر جمعیتی نالان شدم • بن هر جمعیتده نالان اولدم • وپروانه‌سان شمع عشقم سوزن
وعندلیب خوش الحان اولوب درد اشتیاقی سویلدم • وعوام وخواص پیوب • جفت بدحالان وخوش حالان شدم • بد حالانه وخوشحالانه
صحبتلرینه جفت وقرین اولدم • آه ای مستكشف اسرار جمال مثنوی • بو بیت شریف دخی مرشدان راه حقیقت اولان پیران طریقتك
نیك وبد ایله الفت • ومنكر ومقر ایله صحبت اولدقلرینی حكایت • ویاخود نیستان ربانیدن بریده اولان روح انسانی جمعیت عناصر
وطبایع ایله بدن كثیفه مقارن اولدقده • اوصاف بهیمیه وسبعیه • واخلاق ملكیه وروحانیه ایله مختلط اولدوغنه اشارت ایدوب
وبد حالانه تقدیم ده نكته بودر كه • ارواح مجبور وطن اصلیدن مهجور • ومبدأ حقیقیدن دور اولدوغی سوء حال • وروز فیروز وصلی طلب ایدن
حسن حال اولوب • وصلت ایسه فرقتدن صكره اعتبار اولندیغی • مولانا خداوندكار دخی تقدیم ذكر بد حالانه اخبار بیورمشلر • زیرا روح انسانی
اولان لطیفه ربانی • مقرب باركاه سبحانی ایكن • نظم • انكه از شهر وز خویشان برخوری • گز غریبی رنج غربتها بری

زانكه شیرینی ولذات مقر • هست بر اندازه رنج سفر نثر مضمونیجه بو بدن كثیفه تعلق ایتمكله بعض اسباب الهیه قیلنوب ملكوت
وملكده اولان عوالم مختلفه‌یه سیر ایتدردیلر • وهر بر عالمك خزائنن دیده مشاهداتنه احدیلر • وجواهر دفائنندن پرده حجاب آچدیلر
وخلاصه وزبده‌سی انكله همراه قلدیلر • تا كه كوردكلریله نوع الفت ایدوب ذكر قرب جمال وحدتدن تهیج ایدن نایره اشتیاقی
بر مقدار سكونت بولمغله من وجه اغیار انسیله وحشتی زایل اوله • پس بعض ارواحه خلعت مورث البهجت سبقت رحمتی الباس
اولنماغله • مستی جام الستدن كریبان هستیلرین چاك • وسر غیرتدن دیده غیر بینی درخاك ایتدیلر • وسوق سابقه رحمت رحموت ایله
الذین سبقت لهم منا الحسنی • زمره جلیله‌سنه داخل اولوب بر وفق اولئك عنها مبعدون • دوزخ تعلقات طبیعیه‌دن خلاص اولدیلر
واغیاردن پرهیز ایتدكلری ایچون • غایت شوقله بی مانع ومزاحم • وسیق الذین اتقوا ربهم الی الجنة • فحوای كریمه‌سی اوزره طریق جنانه
سوق اولوب • ان لله جنة لیس فیها حور ولا قصور ولا لبن ولا عسل یتجلی فیها ربنا ضاحكا • حدیث شریفی ایله وصف اولنان
دار الخلد دیدارده پایدار اولدیلر • آه ای دل بیقرار • ذكر اولنان تجلی شول بهشت جاودانه اخص خواصدر كه انك تعریفنده
فیها ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر بیورلمشدر • وعارفان آگاه انك ایچون دیمشلردر نظم
عاشقان از جنت ملكوت • نبود جز جمال یزدان قوت • حبذا ومرحبا بو طایفه علیه شول سوختكان عشق الهیدر كه
بو ابیات شریفه انلرك اوصاف جمیله‌سی تعریفنده‌در نظم • انانكه ربوده الستند • از عهد الست یار مستند • در خرل در دبسته پایند
در داوان جان كشاده دستند • تا شربت بیخودی چشیدند • از بیخ امید باز رستند • چالاك شدند وپیش كام • از جوی حدوث باز جستند
اندر طلب مقام اصلی • در دل ازل وابد نشستند • فانی ز خود وبدوست باقی • این طرفه كه نیستند وهستند • این طایفه استل توحید
ای همه خویشتن پرستند نثر • آه ای منفتح اسرار قدسیه • بعض ارواح انسیه دخی • كوروب بولدقلری • وبیلوب بلمدكلریله الفت وعجایب
ملكوتیه • وغرایب ملكیه ایله موانست ایدوب • ولكن كاه بكاه • ان لربكم فی ایام دهركم نفحات • نسمات عنبر فوحاتی مشام جانلرنده
وزان اولدقجه • استشمام روایح كلزار وطندن • دماغ جانلری معطر اولوب • دكر حال مرغ زمردین بال همتلرینه پر ویررلر • وقفص مضیق
قالبدن چقوب • عالم وسیع ملكوت • وجای منیع جبروته طیران ایدرلر • كاهی دخی ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة • مراد آیتن
ییتمش بیك حجب ظلمانیه ونورانیه‌یی • پیش نهاد بصیرتلری بولورلار • وكاه وانه‌دن كه جدا دوشدوكی كبی • بونلر دخی قشر بی مغز
اولوب • وطن اصلی تذكرین فراموش ایدرلر • وكاه كاه دست عنایت ازلیه • سلسله جنبان شوق ومحبت اولماغله بی باك چالاك
موسی وار زبان انكارلرین • ان هی الا فتنتك كفتارینه كشاده ایدرلر • وكاه كاه دخی چاره سازی یار • ودلنوازی دلداردن
شعر الا طال شوق الابرار الی لقایی • وانی لاشد شوقا الیهم نثر ندای استماع سرلرینه كشف راز ایدوب • بو وجهله زمزمه پرداز اولورلر كه
ای سرگشته بادیه هجر وفراق • ودلخسته بلای درد اشتیاق • تحریك سلسله ارادت خود بزم دست مشیتمزدن وقوعه كلدی • وبر وفق
فاحببت ان اعرف • آفتاب محبت بزم مطلع همتمزدن لمعان ایتدی • ونسیم عنبر شمیم شوق ومحبت ابتدا بزم كوشه روضه رضامزدن
وزان اولوب یحبهم ویحبونه آوازه‌سی خود جهان وجهانیانه بزدن ایرشدی • ورایات محض فضل بی غایات عالمیانه بزه احدیق ای درد مند
بیچاره • سن خود سنك وجودكدن اول بزم مطلوبمزسكز بز دخی سندن اول سنك مطلوبكز • عشاق بی وجودك بو رباعیلری سزاء حالیدر
آن دم كه ز هر دو كون آثار نبود • بر لوح وجود نقش اغیار نبود • معشوقه وما هر دو بهم می بودیم • در كوشه خلوتی كه دیار نبود
نثر ای سینه صد پاره • بر اینكون سن آواره‌یی حجب نورانی وظلمانیده مستور ایدوب • وجمال بی مثالمزه پرده نهاده حجاب اولدقیسه
رابطه وصلت شكسته • وسلسله محبت كسسته اولوب • وآیینه جمال حقدر زنكار بسته اولور صانمه نظم • هجری كه بود مراد محبوب
از وصل هزار بار خوشتر نثر اما ای حریق نار افتراق • وغریق بحر اشتیاق • بونی دخی بیل كه بزم مشاطه زلف جمال بی همتامز
آه وانین سوختكان فراقدر • وآب جاروب عتبه كبریامز • سرشك تره خونین محنت اندوختكان درد اشتیاقدر • وبو راه
مواصلاتك غبار كشاینده‌سی نسمات آه جكرسوز • وسوزنده حجب انانیت كشف سبحات وجه دل افروزدر • ای مبتلای محنت قریبدر كه
فرقت وصلته مبدل اوله • ودست جذبات عنایتمز • دیده بصیرتكده اولان اغطیه كثراتی رفع ایدوب • چشم جهان بینكه عین جدا بین ایدم
شعر ظهرت لمن ابقیت بعد فنایه • وكان بلا كون لانك كنته نثر ایدی بر ایكی كون نار فرقتده یانان ایكن • وبو نه محنتده خالص اول
وتذكر وطن اصلیدن كلیت ایله غافل اولمه • زیرا سعی وطلب بازمانده راه سعادت اولانلرك كاریدر • ودرد وغم قدر مطلوبی بلنلرك
والم مفارقت وصلت محبوبه رغبت ایدنلرك حالیدر • پس ای دیده آگاه نی كوركیم نیستان فراقدن بی قرار اولوب سوز وكداز ایله
ناله پرداز اولوب نلر سویلر • سن خود باركاه كبریا وجلالدن دور • وقرب احدیت وجمالدن مهجور ایكن طالب جمال وحدت • وراغب دركاه
وصلت اولمامق • ودماغ فكرینك زكام غفلت اولماغله • مشام جانك روایح قدسیه عشق ومحبتدن بر شمه المامق مناسبمیدر • ای نور
حدیقه عالم • سن بر صنع عجیب الهیسن كه • جمیع كائنات حسن جمال باكمالكه حیران اولوب • عجبا بو بر قبضه خاكه بو قدر لطف وعنایت ندندر كه
سینه‌یی خزینه اسرار جلال • وقلبی آیینه‌سی مهبط انوار جمال اولوب • شانینه • انا جعلناك فی الارض خلیفة • بیورلیه • وقامت قابلیتنه
خلعت تخلقوا باخلاق الله بیچیله • وصورت كمالیه‌سی • ان الله خلق آدم علی صورة الرحمن • ایله وصف اولنه دیوب وادی بوادی تفكرده

گم گشته وآدم کوکلندن وصلت حقه لب تشنه لردر • پس مجموع مکونات سندن متنصح اولوب وسن آیات وحدانی الذاتی • سنریهم آیاتنا فی الآفاق
اماقده معاینه دن صکره • برفحوای وفی انفسهم افلا تبصرون • مجموع آیات نفسکده ودیعت قیلنوب بحجب الظاهر مجموعه عالم وسن بحجب الباطن
مجلای حضرت احدیت اولدوغنک مشاهده ایدوب • کارفرمای اخبار وکویای اسرار • ومرشح انوار اولایدک اما نه فایده که کاه کاه
خروش نی • کاه جوشش می • کاه حرکات فلک • کاه تسبیحات ملک • کاه رفعت افلاک • وکاه پستی کره خاکدن • تنبیه وتصحیح اولوب آثاردن
مؤثره • ودلیلدن مدلوله استدلال ایله • سرگشته بادیه وهم وخیال اولورسن • نیچون دون همتسن • هیچ غنی فقیردن زکات السؤالی • وبصیر
ضریردن رهنمالق اوسونمی • پس لایق اولان بودرکه • اولاسن عرف نفسه فقد عرف ربه • ونفحه کند ونفکه رجحان • وتار محتبده سوزان
اولوب تا وسعنی ارضی ولا سمائی • ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن • مفهومنی اذعان قیله سن • وبرمصداق جذبة من جذبات الحق توازی
عمل الثقلین • ولالت جذبات ایله جمله سنک لاتندن مستغنی اولاسن • چونکه بو فرقه دن اولاسن سکا نیدن صادر اولان خوش ایلر
هیچ یار محبت اولوب سنی کندویه یار موافق وهم طریقت بولور • فلهذا ایار ناموافقدن بو بله شکایت ایدرکه هرکسی از ظن خود شد یار من
هر برکس کندو ظننندن بنم یارم اولدی یعنی بنمله یار وهمدم اولدی قیاس ایتدی • ولکن از درون من نجست اسرار من بنم درونمدن بنم
اسرارم طلب ایتمدی • یعنی مجرد صورت بشریه ده اولان وجه شباهت ونوع مماثله نظر ایتمکله ما انتم الا بشر مثلنا دیوب توالی
سرمدن غافل اولدیلر • وکلمات قدسیه انبیا • وعبارات برکات اولیائی فهم ایدوب ع ما وایشان بسته خوابیم وخورد • دیو غلطه دوشدیلر
وحقیقلرینه انکار ایله ضلالتده قالدیلر حیفا ودریغا اول نابیناره که • برموجب وما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی
سر من از ناله من دور نیست بنم سرم ناله وزاریمدن دور دکلدر • ولکن برفحوای ولهم قلوب لا یفقهون بها ولهم آذان لا یسمعون بها
ولهم اعین لا یبصرون بها لیک چشم وگوش را آن نور نیست چشم سر وگوش کرده اول نور وقوت یوقدرکه اسرار مزبوره یه
نظر قیله • ومعانی خفیه فهمی میسر اوله • ایدی ماسوادن عاری • بر دل پرنور حقانی • ودیده اغیاردن بری بر دیده هوش نورانی
وفهم معانی یه مستعد برگوش کرکدرکه • بنم عکوس انوار قدسیه • وپرتو اسرار انسیه م اندن اثر ایلیه • بلکه پرتو سرمدن نور پذیر اولالی
هرگوش وچشم وهوش دخی متفاوت الدرجات اولوب • هربری بحسب القابلیات • مقتبس انوار بارقات اولدوغی تقدیرجه
قرص آفتاب حقیقت ذاته واصل اولان بسیاردن اندک • وهزار وهزارده بیکدر • پس حالت استماع نغماتده • هرشنونده نک معارج تعالی
ومدارج اعتلاسی قلبی مرایاسنک جلا وصفاسنه کوره چهره گشا اولدوغیچون • روایت اولنورکه • روضه قدسک زیباگلی وچمن انسک
رعنا سنبلی • شیخ ابوبکر شبلی • سوق بغدادده گذر ایدرکن • برسبزه فروشک لسانندن گوش هوشنه سعتر بری ندا سی کلدکده
دریای محبت جوش وخروشه کلوب • مست ومدهوش • وخاک فرسای حیرت اولوب بی شعور وبی هوش اولدی • وبعد المحو والفنا
صحو مع البقایه کلوب قبا پوش هوش اولدقده • ای شبلی پرجوش • بیه نه حاله دوش اولدک که • سوزنک جهانی خروشه کتوردی
دیدیلر • شبلی ایتدی صدای تره فروشدن سمع جانم سع تر بری معناسین درگوش ایدوب • مشاهده بر حق بنی هستی موهومدن فنای
مطلق • ودریای عشقه غرق ایتمکله حالم خوش اولدی بیوردیلر • وعبد الرحمن سلمی نقل ایدرکه برکون ابو عثمان مغربی برچاهدن آب کش
اولدوغی حالده • بکا سؤال ایتدیکه یا عبد الرحمن دروحه چاه عمیق نه تحقیق ایدر بیلورمیسین دیدی • بلم دیدم • اول حالده الله الله سویلر دیو
بیوردیلر • ومنقولدرکه • هربر غالب اسد الله فی المحارب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه نک برکون سمع شریفنه آواز ناقوس جلوه انداز
عکوس اولماغله • بیلورمیسز بو ناقوس نه سویلر دیو اصحابنه سؤال ایتدکده • بلمزیا امیر المؤمنین دیوب استکشاف حال ایتدیلر • ای خلان مؤمنین آواز
ناقوسدن سبحان الله حقا ان المولی یبقی معناسی عکس ایتدی بیوردیلر • چونکه کاملر چاه ایله ناقوسدن بو معنالری استماع ایتدیلر عجبا
سن نغمات نیدن نه معنی فهم ایدرسن • سبحان الله العلیم نه تفاوت عظیم درکه • بر ایکی آهن پاره معدن واحددن ایکن • برینی نعل ستور دخی
وبرینی آینه جمال نمای دلبران خوب منظر اولور • ونواکه واثمار شجره واحده دن پدیدار ایکن • بعضیسی غذای حیوان • وبعضیسی قوت انسان اولور
کذلک هر انسانک چشم وگوشی متحد الامثال ایکن • بری خدابین • وبری دخی اغیار بین اولور • وبری جمله اشیادن صدای تسبیح ایشیدر
وبریسی دخی هر صدایی بیهوده تراصلانوب • هیچ نسنه فهم ایتمز • وبعض گوشه استماع نای وغنا هیچ نارجنه ولا اولور • وبعضنه محرک دواعی نفس واهوا
وموجب ازدیاد عصیان وشقا اولور • پس مقدمات مزبوره سمع حالمه اصغا اولندیسه حسن قبول ایله شنوا اول که شمع جمع اصفیا کاشف
اسرار کبریا جناب شریف مولانا دخی • نای جگر سوزدن بو سوزلری ایشتدکده • بن هرجمعیتده کیفیت فراقدن سویلدم • ودرد اشتیاق ایله
زار وزار ایلدم • اهل سماع ایسه ایکی فرقه اولدیلر • بریسی بدحاللر • وبریسی خوش حاللر • وهربری کندویه بنم ایله دمساز صانوب بد حاللر
ضمیر منیرمده اولان سرمدن خبیر اولمادیلر • حال آنکه بنده اولان اسرار عجیبه • وآثار غریبه بسیاردر • یا مولانا بنم قصه مک ابتداسی بودرکه
بن سابقده نیستانده پابسته آب وگل • وقید بند وجود زایل • وزینت برگ وساز ایله آراسته • واشکبار روز نازله سرافراشته اولوب ع
برگرفتی راز برگ خویشتن صد فخر داشت • مضمونیجه گرنبده زمرد وزبرجد خلافلو خنجرلر • وسرمده لؤلؤ والماس ایله مرصع اوناقه آزاد اولوب
سرو آزاد کبی صالنوردم • ونشاط نسیم ایله زلفی طرار ایدردم • وهوای خوش طبع هر نه طرفدن کلسه اردینه دوشوب یلردم • وتماشا بوکه
بو عجب وامانت • ومحض طبیعت ایله نیم • ودوسازدن دوراکن همنشین وندیم ایدم • مکر کرنفس ایله ممکور • وشراب هستی موهوم ایله مخمور

دبقا بعد الفنا دولتندن مهجور ایدوکمدن غافل ایمشم • پس ناگهان دفتر عصیانمه قلم غفران کشیده • وعنایت سابقه دن بیک جذبه
رحمان ایله غیرت الا رسیده • وتیغ بران لا ایله سرانانیتی بریده • وبیخ هستی بی میدان فنایه اندلخته قلوب سینه می آتش عشق ایله
دلدی • ومیانمه کمر مجاهداتی برقاچ یردن محکم بند ایدوب طبیعته مخالف صورتده شمنده بردوستنک النه تسلیم ایلدکده • بن همتیله
درونمی ماسوادن تخلیه • وزنکار بسته اولان مرآت دل شکسته یی صیقل توحید ایله تجلیه • ونفخه نور محبت ایله روحمی تصفیه ایتمکله •
دست ارادتم گردن هدایته حمایل • وپای همتم طریق سعادته نائل اولدی • پس حمد بی غایه • وشکر بی نهایه • اول خالق یکتایه که اگرچه
مسکن بی بقا • وهمدم بی وفادن ایرلدم • فاما یار پایدار ایله لب برلب دمساز • وهوادار اولوب • وهمدم لآلی عوالی گفتارین آویزه
بناگوش جانان پرانوار ایتدم • قرین حال دیده هوش • فرمان پاره بردوخته • ودل پرخروش • چراغ شوقله افروخته اولوب کلیت ایله اختیاری
دست قدرت جباره پیوسته ایلدم • فلهذا انفسیم نفس لدار اولوب سر نورم ناله وسرودمدن دور دکلدر • ولکن چشم خیره وگوش
تیره ده • اول نوردن مقدار ذره بهره یوقدر • نته کیم تن جاندن وجان تندن مستور دکل ایکن • هرچشم بی نوره جانی کورمکه دستور یوقدر
دیو مولانا خداوندکار بیوررلرکه تن زجان وجان زتن مستور نیست اگرچه تن جاندن • وجان تندن مستور دکلدر •
لیک کس را دید جان دستور نیست لکن جانی کورمکه کیمسه یه دستور یوقدر قطعه تو جهانی لیک چون آیی بدید نی که جانی لیک چون کردی نهان
چون بدید آیی چو بچلی مدام چون نهان کردی چو جاوید عیان هم نهان وهم عیان هم هردو نی هم نه اینی هم نه آن هم این وآن
ای روح مجسم معلومک اولاکه مجسمون انسانی ایکی شیدن مرکبدر • بریسی کالبد عنصری درکه • بدن تعبیر اولنوب چشم ظاهر انی ادراکه قادردر
وبریسی باطن درکه چشم ظاهر انی ادراکه قادر اولمیوب نور بصیرت ایله ادراک اولنور • انک تعریفی کاه نفس وکاه قلب وکاه روح

وسعادت وشقاوت کا مخصوصدر رباعی از شبنم عشق خاک آدم گل شد شوری برخاست وفتنه حاصل شد سر نشتر عشق بررگ روح رسید
یکقطره از وچکید ونامش دل شد نثر اما حقیقت روحدن اخباره شریعت مطهره رخصت ویرمشدر • زیرا اخبار دخی ممکن دکلدر • ولسان ایله
تفهیم اولنمیوب • اولمشلردر رباعی اسرار حقیقت نشود حل بسؤال • نی نیز بدرباختن حشمت ومال تا دیده ودل خون نکنی پنجه سال
ازقال کسی راه نبود بحال نثر ولکن کمل اولیاء محققین تحقیق روحده قابل تعبیر وممکن التحریر اولان مرتبه یی دریغ ایتمیوب بیورمشلر که
حضرت خواجه کائنات علیه افضل التحیاتدن طائفه یهود ماهیة روحدن سؤال ایتدکلرنده • مسئول عنهاده غایت غموضیت
وماهیتنی لسان تعبیرده کمال صعوبت مشاهده بیورماغله • وحیه ترقب ایله سکوت بیورمشلر ایدی • طائفه یهود ده اینه دیده
فواد اولمایوب حیوان نهاد اولماغله • ویسئلونک عن الروح قل الروح من امر ربی کریمه سیله خبر ویریلوب • وما اوتیتم
من العلم الا قلیلا بیورلدی • زیرا روح عالم امردن اولوب خلق ایله امر متباین ایدوکی مقرر ده بیان اولنمش ایدی •
بناء علی ذلک مولانا خداوندکار دخی ع لیک کس را دید جان دستور نیست دیمشلردر • ایدی شول نسنه که مساحت وکمیت ومقدار
وقسمت قبول ایلیه انکا عالم خلق تعبیر ایدرلر • وخلقک معنای لغویسی یعنی تقدیردر • قلب ایسه کمیت • ومساحت • ومقدار وقسمت
قبول ایتمز • زیرا قلب مقدار وقسمتله متصف اولسایدی • برجانبنده علم • وبرجانبنده جهل بولنوب حالة واحده ده هم عالم وهم
جاهل اولوردی • بو خود محالدر • پس قلب قبول قسمتدن مجرد اولدیسه • روح دخی بطریق الاولی قسمت پذیر دکلدر • وخلقک معنای
اصطلاحیسی آفریده دیمکدر • پس بو معنا مراد اولنورسه • روح عالم خلقدن • ومعنای اول مراد اولنورسه عالم امردن اولور •
وعند البعض روح قدیم اعتبار اولنوب • بعضلرک ظن وحسبانده دخی عرض اعتبار اولنماغله غلطه دوشمشلردر • زیرا عرض قائم بذاته
اولمایوب قیامی غیر ایله اولاندر • وقدیم ایسه ازلیدر • روح ایسه اگرچه ابدیدر ولکن حادث اولوب ازلی دکلدر • پس بو تقدیرجه
نه قدیم اولور نه عرض • بعضلر دخی روحی جسم در وهم ایتمشلردر • جسم خود قابل تجزی وقسمت اولوب روح قسمت وتجزیدن مجرددر
پس روحه جسم دینلرک دخی وهمی باطل وتخیللری فاسددر • ولکن قسمت پذیر اولان بر روح دخی واردرکه قسمت وتکثیردن
مجرد اولان روحک غیریدر • وانده انسان ایله حیوان مشترکلردر • وبالجمله روح من حیث الاعتبار نوعینه منقسم اولوب
برینه روح حیوانی • ودیگرینه روح انسانی تسمیه اولنمشدر • پس روح حیوانینک منبعی جانب ایسرنده اولان لحم صنوبریدرکه اکل اولنان
اغذیه نک لب ولطیفی لحم صنوبری جانبه داخل • واندن بر دم رقیق حاصل اولوب انکا سویدای قلب تسمیه ایدرلر • واول دم اصفانک
حرارت غریزیه سندن بر بخار لطیف صعود ایدوب عروق وضوارب وساطه سیله قوای بدنیه اول بخار لطیفک کیفیتندن
متأثر ومتحرک اولورلر • ودماغه متصاعد اولدقده حرارتی اعتدال بولمغله قوه سامعه وباصره ولامسه وقوه نطق وذائقه حصوله کلور
واگر عروق وضوارب بدن برینک مجراسنده برعارضه واقع اولوب اول بخارک تصاعدینه سد اولنسه اول جانبده اولان
اعضا حرکتدن • ودم عروق جریاندن قالوب فلج واقع اولور • وعلم طب ذکر اولنان عوارض ومساکک دفع وازاله سندن
اوتوری موضوعدر • پس مدت مدیده طویله یاخود بعض بواعث سادة شدیده غیر مزیله ایله لحم صنوبری جانبه برودت غالبه
اولدقده قابل غذا اولمیوب مزاجنک اعتدالنه اختلال کلور • وقوای بدنیه افاضه انوار بخار لطیفدن محروم اولوب حس وحرکتدن
قالماغله فلج کلی وقوعه کلوب حالت مزبوره یه موت طبیعی تسمیه اولنور • ومزاج اعتدالینک بواعث اختلالنی اتیان ایدن

هر ملكدر كه قبض روحه موكل اولدى وعنجون اكا ملك الموت ديرلر كه اسمى عزرائيلدر وموته مزبوره يه موت حيوانى تعبير ايدرلر اما قلب ايله تعبير اتدكلرى روحدن حيواناته بهره يوقدر ومحل نور ايمان ومهبط اسرار معرفت يزدان اولان اول روحدركه نه جسمدر نه عرضدر بلكه جواهر ملكيه وزواهر ملكيه دن بر نور مجرددركه انك ماهيتى تقرير ايله بيان داخل دائره امكان اولمايوب هركس انى ادراكه قادر دكلدر انكچون ديمشلردر بيت برترست زبان روح نتوان گفتن حرفى بدو صد صبوح نتوان گفتن حاصل كلام بو لطيفه ربانى اولان روح انسانى موت ايله معدوم وفانى اولمايوب بلكه ع برصدف آيد ضررى بر گهر مضمونجه روح حيوانى واسطه سيله مملكت تنده جارى اولان حكمى نافذ اولماز وبدندن قطع تعلق اتدكده احوال وافكاردن هرنه تحصيل اتمش ايسه اعراض اعمال بعد الموت جواهر وصور متناسبه ايله برزخده وآخرتده ظاهر اولور پس شان روح انسانيده خلقتم للابد ونفخت فيه من روحى بيورلدى ايسه عدمدن اولمايوب اكا فنا طارى اولماز فلهذا مقاتل رحمة الله عليه قل الروح من امر ربى كلمه سنى من نور ربى ايله تفسير ايدوب ابو بكر وراق دخى الروح لا تدخل تحت ذل كن ديمشلر آه اى روح مصور روح داخل حيطه كن اولمايجق كون ومكاندن اولمايوب لامكانى اولور واى مستمع اگاه ان الله خلق الارواح قبل الاجساد بالفى الف سنة حديث شريفنى ارباب تحقيقدن بعض اهل وجدان بو ايله شرح وبيان اتمشلر كه خلقيت روح صفت فطرته عرض واظهار وصفت قدرتى اراده دن عبارتدر والفى الف سنه نك هر بر كونى دنيا ييللرندن بيك ييلجه در بو تقديرجه الفى الف سنه نك كنهنى ادراكه كيم قادر اولور تقدير سنه وتعداد ايام خود فلك وشمس وقمرك خلقتندن صكره وجوده كلدى خلقت روحده آسمان وزمينك وجودى كرك ايدى كه ماه وسال دخى داخل حساب اوله نه كيم مولانا خداوندكار بر محلده ديمشدر نظم خود شمار انجا بود كاخر بود لى شمارست ان طرف كان پر بود نثر پس بو بر سر غريبه اشارتدر كه كشف صحيح وشهود صريحدن غيريله بلنمز وقل الروح من امر ربى كريمه سندن اعلى تعريف اولماز ولكن بعض علما چونكه روح خلقدن ابهام اولندى فهمه قريب اولان بودركه حقيقت روحك علمنى حق سبحانه وتعالى نفسنه اچون استيثار قيلوب حتى حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم دخى ماهيت روحه عالم اولمديه ديمشلر فاما عند العلماء الربانية بو مقوله كلماته جرأت سوء ادبدر ديو قول مزبورى قبول اتميوب منصب رسول الله عليه صلوات الله عالم روح اولمقدن اجل واعظمدر خصوصا مفخر موجودات عليه افضل التحيات عالم بالله ايكن روحى عالم اولمامق نه احتمالدر ديوب اول افتاب فلك حقيقتك انوار بارقات هدايتندن اقتباس اتدكلرى لمعات تجليات ربانيه ايله غرق درياى هويت وجام جمال نماى احديت اولدقلرى حالده وجه سبحات ربوبيت ديده حقيقتلرندن رفع پرده غيريت اتمكله كشف وشهود جهتندن روح اعظم ونفس كليه انسانيه وتفصيله روحدن تولد ايدن اثارك معرفتى بيانده بو وجهله تحقيق ايدرلر كه اثر مؤثره مناسب اولديغى مؤثر حقيقيدن صادر اولان اثر اول بر موجوددر كه حق تعالى اول موجودى ذو اسما وصفات ايدوب وجود ايله عدم بيننده واسطه ودر بين الحدوث والقدم رابطه قلدى وذكر اولنان صفات وكمالات ايله موصوف اولان وجود اكرمه روح اعظم وخليفة الله فى العالم تسميه بيورلدى كما قال صلى الله عليه وسلم ما خلق الله تعالى اعظم من الروح نظم خداوندا تويى جسلال شكل توجارى كن زبانم را برين دل نثر روح اعظمدن ايسه مراد حقيقت محمدى وروح محمديدركه بر جوهر فرد نورانيدر وجوهريتى ظهورده ذات متجليه نك مظهر تامى اولديغى جهتندندر پس جوهريتى اعتباريله نفس واحده اطلاق اولنمشدر كما قال تعالى خلقكم من نفس واحدة ونورانيتى اعتباريله عقل اول تسميه اولنمشدر كما قال خاتم الرسل عليه صلوات الله وسلامه اول ما خلق الله العقل پس روح ذات عقل كل اولمشدر وذات عقله نظر ايدنلر روح ايله عقل بيننى فرق ايتميوب ذواتى من حيث هى الذات اعتبار ايدنلر فرق بين بولمشلردر وبين الحدوث والقدم اولان توسطى اعتباريله روح اچون جنبين اعتبار اولنوب حيث اسيرندن نفس كليه خلق اولنماغله جزوك كلدن انفصالى كبى مجازا نفس كلى دخى روحدن منفصل اولوب جنسين ميانده اولان ميل تقرر اوزره بنيهاده تحنن وتجاذب واقع اولمشدر وادم ايله حوا ازدواجه واكيسندن ظهور نتايجه قضاء ازلى جريان اتدوكى كبى روحده اولان فعل وتاثير جهتندن دخى ذكورت ونفسده واقع اولان تأثر وانفعال جهتندن انوثت اولديغنه بناء جميع كائنات نتيجه بعد نتيجه على الترتيب روح ايله نفس كليه دن ظهوره كلوب حتى امر الهى اخر مولود ونهايت مراتب وجود اولان نوع انسانه منتهى اولمشدر ونهايت دائره وجود منطبق بدايت اولمغله بدايت وجودده واقع اولان روح ايله نفس آدمده ظهور ايدوب روح ايله نفس انسانده ظاهر اولماغله ذكورت وانوثت انسانيه دخى ذكورت وانوثت حيوانيه مضاف قلنمشدر وهنك حاقته انسانجه اختصاصى روح ايله نفسك انسانده ظهورينك علامتيدر ونوعدن صورت روحده ظاهر اولان اول شخص آدم وصورت نفسده ظاهره اولان شخص اول حوادركه آدمدن خلق اولنوب مجموع كائنات روح ايله نفس كليه دن تولد اتدوكى كبى آدم ايله حوانك ازدواجندن دخى ذريات انسان متولد اولمشدر وبعد ذلك هر بر شخص انسانده صورت روح ونفس جزئيتين ظاهره اولمغله ايكيسندن روح ايله نفسك سرى اولان لطيفه قلبيه تولد ايدوب بر مفحواى بينهما برزخ لا يبغيان لطيفه قلبيه برزخ دروحله نفسى جامعه اولمشدر وقلب ونفس وروح متقاربة المعنى اولمغله بعضنك القابى بعضنه استعاره قلنوب روح اطلاق قيلنه نفس وقلب وبعكسه نفس وقلب اطلاق قيلنه

روح اراده اولنمشدر نه كيم اول ما خلق الله العقل حديث شريفى ايله دخى روح مراد بيورلمشدر ونورانيت روحه عقل اول تسميه اولندوغى كبى نفس ايچون دخى ظلمانيت اولمغله عقل ثانى تسميه اولنمشدر ولكن عقل اول قلبى افق روحه ومبداء اصليه يه دلالت ايدوب قلبك نفس وطبيعته اولان ميل وانجذابنى حضرت حقه عرضه داشت ايلور وعقل ثانى قلبى نفس وطبيعته جذب ايدوب جانب وليه انجذابدن منع ايدر كما قيل شعر وذا منظر للروح هادٍ لافقه وذا منظر للنفس حادٍ لرفقها نثر وعمر بن الفارض قدس سره دخى قصيده تائيه سنده عقل اولى واشى وغمازلق ايله وعقل ثانى بى لاحى ولواملق ايله وصف ايدوب شعر فلاح وواش ذاك يهدى لعزة ضلالا وذا بى ظل يهدى لغيره بيتى ايله بو معنايه اشارت بيورر پس عقل اول قلبى افق روحه وقرب حقه مستدعى وموكل بر ملك مقرب اولوب عقل ثانى دخى قلبى عالم طبيعت وتعمير صورته دعوت ايچون موكل اولوب ان ياكل ثمره شجره طبيعته سوق والحاح ايله قرب احدى الذاتدن دور وجنت تجلى صفاتدن مهجور اتدوكى ايچون ابدى خذلانده قالوب شيطان ديو تسميه اولنمشدر واول ابليس مردود رفقاء نفس اولان قواى طبيعيه جنودينك امداد واعانتى ايله انسانى مهلكه دنيايه ترغيب ايدوب قواى روحانيه يه كسر وهزيمت ويرمك ايچون دائما بذل جهد ايدر طبيعت ايسه جسم ايله نفس ميانده برزخ وبينهاده اولان تعلقه رابطه اولوب طبيعت ايچون بيرى صاف وبيرى كدر ايكى وجه واردر وصاف اولان وجهى جانب نفسه در ووجه مذكور صاف اولديغيچون صورت نفس من حيث الاسماء والصفات وجه مذكورده منعكس اولور واكا روح حيوانى تعبير اولنوب ارواح حيوانات اندن مستمد اولور وروح طبيعى ارواح نباتات مستمد اولديغى كبى روح نباتى بيننده رابطه اولوب نفس ايسه روح حيوانى يه متصل وصورت نفس روح حيوانيده منعكس اولديغى جهتندن كاه اولوركه روح حيوانى يه دخى نفس تعبير اولنور پس اعدى عدوك نفسك التى بين جنبيك حديث شريفى ايله ذم اولنوب متابعتندن نهى ومكرندن تحذير اولنان نفس اماره بالسوءدر بو نفسدركه خواجه كائنات عليه افضل الصلوات اللهم لا تكلنى الى نفسى طرفة عين بيوروب جميع انبيا واوليا واتقيا واصفيا بو نفسه مخالفتده ثابت قدم وراه اطاعت حقده راسخ دم اولمغچون حقدن مدد وعنايت وتوفيق وهدايت رجا ايدوب عتبه كبريايه آخر عمرلرينه دك ملازمت وتضرع ودعايه مداومت ايلمشلردر ومكر نفسدن غفلت اوزره اولان ضعفا امته بو ايله پند اتمشلردركه

بلا نفس است وشيطان نفس بنگر	اگر مردى تو مر اين نفس بنگر	تمامت انبيا زو دور گشتند	ازان جمله مصفا نور گشتند
بلاى تو ز نفس تست اينجا	ازان گردى تو هر دم خوار ورسوا	تو شيطان خودى ومى ندانى	كه بد با سگى در دهر فانى
چو نفس كافرست اندر نهادت	كه همراهى در اينجا او فتادت	تو همراه سگى سگ با تو همراه	ازين دورى گزين استغفر الله
ز شيطان بگذر ورحمان طلب كن	ز جانت بگذر وجانان طلب كن	تو باجان همرهى كن اى دل خويش	كه تا بيرون شوى از عين آتش
ازان زندان خلاصى خويش جو را	وجود خويشتن گردان احد را	همه مردان بت خود در شكستند	ز دست صورت فانى برستند
بت تو بشكن وترسان شو تما	بگو تا چند باشى دير رهبان	بتقوى باطنت گر پاك دارى	خدا بكند ترا از جمله عارى
براه انبيا رو تا توانى	طريق انبيا شرعست دانى	تمامت انبيا اينجا مقيمند	همه مردان درين مجلس بدميند

قدم زن همچو مردان طريقت چو شد فاش اين همه راز حقيقت نثر آه اى طالب بيدار روح پر انوار روحك اوصافى اعتباريله برر اسمى دخى قلمدر زيرا صور كلماتى صين جمعدن اخراجه واسطه اولمقده قلم وخفا محل ظهور وتفصيله دوات محل ظهور وتفصيل دخى لوح مثابه سنده اولمشلردر زيرا نفس كليه صور معلومات مفصله يى قبولده لوح منزله سنده در وبر فحواى كريمه ونفخت فيه من روحى روحه نفس رحمانى دخى ديرلر زيرا نفخ نفسدن ظاهر اولور پس نفسده اولان ريح مظهر حيات اولديغى كبى روح دخى مظهر حيات اولمشدر ونفس ماده صور كلمات اولديغى كبى روح دخى اشخاص بشريه اوزرينه فايضه اولان ارواح كلماتك ماده سى اولوب وكلمته القاها الى مريم وروح منه كلمه سيله تناسب مزبوره يه اشارت بيورلمشدر وروح صفته كلامه مختص اولديغيچون نطق دخى روحه مختص اولور نفس دخى بحسب التجوز والاعتبار جزو روح تقدير اولنماغله نطق نفس دخى نطق روحك فرعيدر وروحك كلامه سبب اختصاصى روح اولديغيدر امر ايسه بر كلامدركه امر ايتديكى شيئك وجودين طلب ايدر بناء على ذلك عقل ظهور ايتمدكجه خطاب شرع دخى توجه ايتمز زيرا روح ايله نفس انسانيه نك ظهورينه عقل دليلدر ايدى بنم روحم بر فحواى كريمه وما يعقلها الا العالمون شان روحى عارفلر تعقل ايدرلر نه كيم ديمشلردر نظم هر كه كه در صفاى رخ يار بنگرد گردد همه جهان بحقيقت مصورش چون باز در صفاى دل خود نظر كند بيند چو افتاب رخ خوب دلبرش نثر آه اى دل همراه اول عارفان اگاه سايران الى الله اولان شول عاشقان ولايت پناهلردر كه نفسدن وصفات نفسدن عبور ايدوب حرم سراى قلبه داخل اولدقلرنده نور قلب ايله عارف نفس اولورلار وقلبدن وصفات قلبدن عبور اتدكلرنده مقام سره واصل اولوب علم سر ايله عارف قلب اولورلار وسردن عبور اتدكلرنده عالم روحه واصل اولوب نور روح ايله عارف سر اولورلار وروحدن عبور اتدكلرنده واصل ساحل درياى حقيقت اولوب اشعه انوار جمال ايله عارف خفى اولورلار وشعشع سطوات تجليات جلال ايله انانيت وجوددن دخى عبور ايتسه لر حقى حق ايله عارف اولوب موحد حقيقى اولورلار نظم

عشق در پرده مى نوازد ساز — عاشقى كوكه بشنود آواز — هر نفس نغمه دگر سازد — هر زمان زخمه كند آغاز
همه عالم صداى نغمه اوست — كه شنيد اينچنين صداى دراز — راز او از جهان برون افتاد — خود صدا كى نگاه دارد راز

سه اوازِ زبان هر ذرّه • خود تو بشنو که من نیم غمّاز • نثر پس ای عاشق بیچاره • و در دیار ایله آواره عجبا تن جاندن و جان تندن
مستور اولمادوغن کوردکمی • و حقیقتِ انسانیّه نه ایدوکن بلدکمی • و شعاع پرتو انوار ایله دیدۀ جانه جلا ویردکمی • و مرشد راه طریقیدن استعار
اولان قصّه دن آغاز و انجام کاری خبر آلدکمی • و سوزش آه ایله نی وش سینه کی شرحه شرحه قلدکمی • ایدی قصّه دن حصّه بودر که • مادام که سن دخی
نی کبی ترکِ آب و کل ایتمیه سن • پرتو جانانی کوره میه سن • در فضاءِ هوادن جدا دوشمدکچه دولتِ قرب مولایه بولیمیه سن • و شهباز دیده بی
غیربینی دن بند ایتمدکچه جمال وحدتی کوره میه سن • و آسمان وش سر افکنده اولمادقچه عرش کبی سرافراز اولمیه سن • و هوای عشق یار ایله قلبکی
مهبط انوار دیدار ایتمدکچه • انّ روح القدس نفث فی روعی سرّینه عارف اولمیه سن • و نی زبانک ایله اخلاص پیشه اولمادقچه • من اخلص للّه
اربعین صباحًا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه الی لسانه چشمه سارندن ساقی اسرار اولمیه سن • امّا ذکر اولنان صفات جلیله ایله برخوردار اولنلر
هر نه سویلرسه اسرار معانی کلام الهی • و هر نه بیان ایلرسه ارمغان انوار پادشاهی اولور • زیرا عوارض وجودکدن کذر ایدوب شعور هستیدن
بی خبر اولماغله • وجود مفقودی مانند نی لب بلب ده زمزمه انداز • و مثال قلم دست کاتبده نقش پرداز بولورسن • للمحرّره

دلا قالمه القادره معشوقه کل سرور • شراب حق نوش ایله جام همّته پرور • همای اوج قربت اول اوچوب بالای حدّ ده • سوار اول فرف عشقه کادلاس حدّدن
دار و دیار کالمنه نور سور اولکت کنز خفی • ابتّ ذات وصفنده توسّع روحه کرور • محمّد مصطفی نورین دله تاج مجوهر قیل • لوای حمد ایله نور ایکی عالمده اول مهتر
درخت قدس لولاکی نهال ترکه وصل ایت • غصون معرفت اولوب نیجه ازهار له برور • نثر پس ای برادر ریحان برابر بو قصّه نی ایشیدوب در کرانمایه حصّه بی
سکوش هوش ایتدکسه موجبیله ایش ایت که • روی دلدار مرآت عشقدن غیرده پدیدار اولماز • آه ای طالب حق یار منصوره حقیقت عشق
و حالات عاشقدن استفسار اولندقده • اوچ کونه دک ترقّب ایدیکز کیم غایت عشق • و نهایت عاشقی تماشا قیلوب استخباره حاجت قالمیه
بیوردی • فی الحقیقه اول کون منصور بردار • ایکنجی کون احراق بالنّار • اوچنجی کون خاکسترینی آب دجله ایله شکردار خلط ایدوب
نابدیدار اتدیلر • پس هر بر ذرّه خورشید ضیا • و هر بر قطره دریا نماسندن عشق سود ردیو جواب کلوب حقیقت حالی آشکار ایتدی
لذلک اول کنوز رموز اسرار مولانا خداوندکار دخی • منصور عقلی بردار عشق یار • و خاکستر هستی بی انداختۀ جویبار وصل دلدار ایتدکده
کفتار عاشق زار • واردات غیبیّۀ الهیّه • و الهامات قدسیّۀ ربّانیّه اولدوغنی اخبار • و زبان نی دن حقیقت عشقی اشعار ایدوب بیوررلر که
آتشست این بانک نای و نیست باد • بو نایک بانکی آتش سوزاندر • باد سرد وزان دکلدر امیدی • هرکه این آتش ندارد نیست باد
هر کیمکه بو آتشی طوتماز یوغ اولسون • یعنی امانتِ وجوددن ال یوسون • و اختیارینی عشق الله ویرسون • اندیشکره اول دخی صدای
نای نه مقوله نار سوزاندر کورسون • و باد هوا اولمادوغن بیلسون • نته کیم دیمشلردر نظم • نو عقلی دیر الوکی عشق الیسنه
کیم ایله وادی ایمن الیسنه • سنک بو دار الکدر رخار و خاشاک • کیدر بو لدن سولاری حبّ و کلکات • کیه نجه سن کلور اول طاهر اولور
بوشه طبیله که منظر طاهر اولور • سکاسنز حالن روشن ایلر • قمود یکنلر یکی کلشن ایلر • سوانع اولمینجه آره دن دور
کوکل اوینه ده شمر یرتو نور • نثر آه ای زهر پر طبیعتده بیچارۀ شهوت اولان مهجوران بوادی فرقت • اکر سنده قبول آتش عشقه
لیاقت اولمایوب جذبات هستی سوز ایله افناءِ بشریّتی اختیار ایتمز سکوز • برکون ریح صرصر موت اضطراری سزی نابدیدار ایدر
بلکه برفحوای کونوا حجارة او حدیدًا حیوانلردن بدتر • و جماد کبی خوار و احقر اولورسز • کرکدر که برکون اول هستی وجودی آتش عشقله
نابود قلماغه • بذل مجهود ایلیه سز • زیرا آتش عشق بر نار محرقه در که هر نه یه بولسه یاقر • و وجوددن اثر قومایوب کندو رنکنه چکر
نه خوب دیمشلر رباعی • در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست • با جان بودن بعشق سامان نیست • و امانده عشق را زان درمان نیست
انکشت بهر چه می نهی عشق آن نیست • نثر حاصل کلام درونی نی کبی آتش عشقه یانمش • و صبغة الله بویانمش اولان عارف واصل و مرشد
کامل مولانا جلال دریادل • بو بیت شریف ایله شو معنایه اشارت بیوررلر که • ای سالکان راه محبّت • مقال اهل کمالی هوای نفس
و مقتضای ظن و خیالدن صدور ایدن قیل و قال ارباب جدال کبی اولمایوب • بلکه توصیف حبیب ذی الجلال اولان • و ما ینطق عن الهوی
ان هو الّا وحی یوحی • و کریمۀ و ما رمیت اذ رمیت و لکنّ الله رمی • وراثت کلاتیه حقیقت محمّدیّه ایله ظاهر • و صورت برزخیّۀ ربوبیّت ایله
زاهر اولماغله • لواقط سواقط حبّات سنبلات بیاد بر باد و ز رسالتدن نشأت اتدوکی جهتدن اصحاب ارادت کوش هوشلرین
کلمات قدسیّه لرینه • و مرآت قلبلرین واردات انسیّه لرینه توجیه اتدکلرنده • جنبش دریای حبّ آلهیدن تموّج ایلین امواج انوار تجلّیات
نامتناهی ایله ادناس ظلمات کثرتدن معرّا • و آفتاب مصقل کبی مجلّی اولوب • آسمان وش خروش • و دریا وش جوشه کلوب ناموس
انانیّتی تمزیق و خرق ایدرلر • و نور ریاض مطلق اولورلر • و مولوی معنوی اولوب وجد و حالات ایله دونرلر • و مقتضای جذبات الهیّه
آه جکرسوز ایدوب خیال فانوس کبی یانرلر • نیجه یانوب توتمه سونلر که جهان و جهانیان • و زمین و آسمان و عرشیان و فرشیان
و ان و زمان جنبش شعله کردیده اولوب حتّی آتش عشقست کاندر نی فتاد • آتش عشقدر که درون نایه دوشدی • و تابش
درد اشتیاق ایله طوتشدی • آتش عشقست کاندر می فتاد • آتش عشقدر که میه دوشدی • و خروشه کلوب دوکلدی طاشدی • و اجبان
مجذوبان الهی یک لسانندن اولان جنبش سوزش عشق تابنده • و درونلرنده کی جوشش تابش جذبۀ رحمانیدر که بر وفق ع
و للارض من کاس الکرام نصیب نثر سر بر زمین ارادت ایدن سالکان طریقت • اول ساقیان بزم وحدتک اقداح حروف کفتارلر

اداره

اداره ایتدکلری رحیق رواق معرفتدن جرعه نوشان محبّت اوله قلریدر نظم چو اشامیدم آن پیمانه را پاک • در افتادم ز مستی بر سر خاک
دیوب قید هستیدن خلاص اولورلر نظم زهی شراب و زهی شورش و زهی مستی • زهی عطا و زهی منّت و زهی احسان • ز شرب عشق تو مستیم همچو آتش تیز
زهی حلاوت باده زهی حرارت جان • نثر آه هر کیمکه بو باده نک جرعه سندن مست شکسته • و رشتۀ خردی کسسته • و شعور هستیدن بازرسته
اولسه ع نغمۀ بلبل مست بیان عشقست • نثر مضمونجه کفت و شنیدی عشق اولوب بر دریایه غرق اولور که پایانی یوق • و بر زنجیره بند
اولور که آزادی یوق • پس اول عاشق بیدرد • بو وجهله مستغرق وجد اولدقده • وجدک نهایتی وجود اولور • و جمال عشق بویوزدن
جلوه نما اولیجق • وجود مفقود عاشق • محض عشقدن عبارت اولوب • دل پرنوری فلک محبّتک آفتاب حقیقی اولور • و حبّ ذاتی
برفحوای • و اصطنعتک لنفسی بلا واسطه اول فرد الحکک قلبنه پرتو انداز تجلّی • و مبدأ محبّت ازلی اولماغله جمله اشیایه حرکت و بقرار
محبّت مزبوره نک عکوس تابشندن ساری • و آب زلال معرفت باری • انک عین سرّندن جاری • و سرمایۀ ارتقاء مدارج کمالات
پایداری • انک عطیّۀ کنجینۀ انواری اولوب • بلکه اوج افلاکدن حضیض خاکه • و ماه و آفتاب و آتش و آب و باد و ترابدن خس و خاشاکه
وخروش نی دن جوشش سینه کلیجه • اول آفتاب عشقک پرتو انوارینه غریق • و درد اشتیاقنه حریق اولمشلردر • ایدی ای دل غافل
دیدۀ فکرتدن پردۀ غفلتی ازاله ایدوب • اول آفتاب حقیقتک پرتو نور محبّتیله وجود پذیر اولدوغنی بیل • و کلزار هستی یه
عارض اولان ژالۀ هستی بی • اشراق تجلّیاتیله محو و مضمحل قیل • بو خود معلومدر که ع ذرّه تا اولمز وجودی بی وجود آفتاب
پس قید وجود موهوم • سنی کیمک جوارندن مهجور اتدوکن فهم ایتدیک ایسه • درد اشتیاقله یان یاقل • و نی کبی زاری قیل زیرا
نی حریف هر که از یاری برید • نی هر اول کیمسه نک حریفیدر که بر یاردن کسلدی • پس درد فراقه مبتلا کندویه مناسب بر یار
بیوفا بولماغله • درد اشتیاقی سویلدکده • پرده هاش پرده های ما درید • انک پرده لری بزم پرده لریمزی خرق ایتدی
انصاف ایله اسماع نظر اولونسه • همچو نی زهری و تریاقی که دید • نی کبی بر زهر و تریاق کیم کوردی • همچو نی دمساز و مشتاقی که دید
نی کبی بر دمساز و مشتاقی کیم کوردی • زیرا بر طرفه معجوندر که اهل هوایه سمّ هلاهل • و ارباب ولایه تریاق اکبر • و شفای عاجلدر
آه ای مشتاق جمال انوار مثنوی • کاشف الاسرار مولانا خداوندکار • بو ابیات شریفه ایله نغمه پرداز اولدقده • دمساز و مشتاقه
عجب مقامات کوستردی • جمله دن بیری مراتب سماع و اهلنی بیان بیوردی • زیرا نایه برشیدن استعاره طوتمیوب کندو حقیقی
اوزره معنی دیر بیورسه • استماع نغمات نی • شول عاشقان الهی نک حقیدر که • اکرچه مرآیای دللری مهبط انوار تجلّیات اولمشدر
ولکن هنوز • اثر هستی فناءِ محض اولماغله • تلوّنات بشریّه دن بعض عوارض کثرات • احیانا روپوش جذبات اولوب عشق ایسه
عاشقک سبب حیاتی اولدوغی جهتدن • کیفیّت معهوده کمال تابله موجوده اولمادقچه • کندوی خسته و شکسته کوروب عوارض کثراتی
رفع و ازاله یه بر چاره طلبنده ایکن • ناکهان بر صورت خوب • و صدای مرغوب • و یاخود کفتار اهل قلوب سمعنه زمزمه انداز
نغمات اولدقده • سلسله جنبان محبّت اولوب • نفحات عنبر فوحاتی روپوش تجلّیات اولان عوارض بشریّتی رفع ایدوب بنده
اولان پرده لر پرده های کثرتی قطع ایدر • و اول اثناده عاشق شیدا نوافل تواجد ایله قرب فرایض وجده توجّه ایدوب کوکلده وارر
وسماعی وصول وجده واسطه اولماغله سماع نی اکا تریاق اولور • و تواجد ایله وجد بیاننده فرق بودر که • عنایت حقدن قلب عاشقه
ناکهانی بر جذبۀ رحمانی پرتو ایدوب کریمۀ فلمّا تجلّی ربّه للجبل جعله دکًّا و خرّ موسی صعقًا سرّینک مشاهده سیله اختیاری کیدوب
وجده کلور • پس وجود وجد جانب حقدن دعوت • و جذبه دخی بو معنادن عبارتدر • تواجد ایسه وجه مشروح اوزره نغمات
خوب آواز و نالش و نیازه • و ذکر الله و اسم هو ایله انواع سوز و کداز حصولیله کتوروب • وجده وصولی طلبدر که اثنای طلبده فتح باب
مطلوب اولورلر • و جذبات رحمانیّه شعور و لاشعوری ربوده قیلوب دریای ذوقده غرق و ناپدید اولورلر • پس تواجدک نهایتی
وجد • و وجدک غایتی وجود اولور • و احکام طریقیده بین الاغیار • اظهار تواجد حرامدر • ولکن چشم اغیاردن • بلکه کوش اغیاردن
دور • و زاویۀ خلوت و کوشۀ وحدتده جلای کدورت بشریّت ایچون • ارباب سلوکه تواجد واجبدر • و همدرد اولان اخوان
طریقت ایله جمع اولوب • تصفیۀ درون ایله اشتغال وقتنده • تواجد ایله بر برینه تبعیّت • مرشدان طریقیدن قالمش سنّتدر • پس تواجده
زمان و مکان • و بلکه اخوان دخی لازمدر که • بر بر ایله قوت بولوب الجماعة رحمة سرّینی کوره لر • و بر برینی جسم معدوده جان واحد
و یار موافق و متّحد بولوب ع پرده هاش پرده های ما درید • نکته سن بیله لر • وجد ایسه زمان و مکان اولماز • و اقتضاء وجد ایله
اغیار بیننده بر حرکت واقع اولسه معذور اولورلر • امّا شعوره کلدکده اول حرکتدن درحال فراغت ایتمه مکوردر • و بین الاخوان
بکا پر شوق دیو مزینتی ایله تواجد و غیبت اینسه ریا صورتیدر • ریا ایسه نفاقی و نفاق شرکی مستلزمدر • زیرا اول خاطره و اقتضا
نفس مکاره دن هویدا اولمشدر • پس هر بر اقتضانک علّتی تجسّس اولونه • حیلۀ نفس بر بدار • و لبن شهاده اولان موی سیاه کبی
آشکار اولور • و ذکر اولنان اطوار سیر وسطده اولان عاشقلرک احوالیدر • یوخسه ارباب فنا قتنده سماع و عدم سماع متساویدر
نته کیم سیّد الطایفه جنید بغدادی قدّس سرّه دن ارباب وجد و سماع سؤال ایدوب • ای ساقی شراب وصلت • بو جرعه نوشان محبّت
حلقه بند جمعیّت اولوب غلبۀ عشقله اضطراری رقص و حرکت ایدرز • و شمع شوقی شرک آتش عشقکزدن یقارز • مع هذا بزم کبی سرده

حرکت کورمز دیدکلرنده • وتری الجبال تحسبها جامدة وهی تمر مر السحاب • کریمه‌سیله جواب ویروب حرکت و سکونلری متساوی اولدوغنه
اشارت بیورمشلر • زیرا اوجات فنایه اعتلا ایدن بقا بعد الفنا اصحابنه • صحو مع البقا چهره کشا اولماغله • وحدتلرینه کثرت وکثرتلرینه
وحدت مزاحمه ویرمیوب تلونات‌دن خلاص اولورلار • وجوارح ظاهره‌لرین امور دنیویه‌ده استعمال ایتسه‌لر • بر فحوای رجال لا تلهیهم تجارة
ولا بیع عن ذکر الله • نفوس قدسیه مطمئنه‌لری نفس حرم سرای وحدتدن سر برآورده اولمازلر • وحرکت و سکونلری مشاهده جمال احدیتدن انلری
اشغال ایتمز • مقام بقا بعد الفنا طور عقلدن دوردر • ابو سعید الخراز قدس الله سره نه خوب دیمشدر شعر الوجد یطرب من فی الوجد راحته
والوجد عند وجود الحق مفقود • قد کان یطربنی وجدی فاذهلنی • عن رؤیة الوجد من بالوجد مقصود • نثر منقولدر که ابو سعید ابو الخیر قدس
الله سره‌دن اهل الله کیملردر دیو استفسار ایتدیلر • ناس ایله مختلط • وبیع وشرا ایله مؤتلف ایکن بر لحظه خدادن غافل اولمیانلردر بیوردیلر •
تصوف نه‌در دیدیلر • جمله دانشی فراموش قلمق • وترک قیل وقال ایله حقدن نه کلورسه جانله قبول ایدوب رضایه تسلیم اولمقدر • بنده ایله خدا
بیننده حجاب اولان زمین وآسمان دکلدر • بلکه پندار نفسدر • ازمیان برگیر وبخدا وندرس بیورمشلر • پس ای طالب عشق در آب ذوق
نی کیمک حریفیدر بلدکمی • انک حریفی ارکه قلع بند پندار • وقطع قید هستی نا پایدار ایدوب کندو کبی مشتاق روی دلدار اوله • آه ای سالک
راه طریقت • ملازمان سبحانه محبت اولانلر کوکل کوزنکله نامور ایکن • مدهوشان شراب تجلی احدیت • وسر اندازان مراقبه وحدت
اولان سرمدی مستلری کوکل کوزه در • انحیون الرجال کالجبال نیلوز • آیدی سالکان راه ارادت اولان طالبان محبت • بوتنه مجاهده‌ده
بنجه کره ارسوب قال اولمق کرکدر که • بو مقام قرب او ادنی یه واره • وموتوا قبل ان تموتوا نه معنیدر بیله • آه ای جرعه نوشان نوبت اختیاری
موته مزبوره خود اخلاق ردیه‌دن تخلص در • اخلاق بدایه حقدن غفلتدر • بوخصه مجرد تواضع ومسکنت • ودوستانه لطف وملایمت
واظهار بشاشت • برای حسن زندگانی مع الخلق اولان جهانیان خلقیدر • بس حقیقت خلق حق ایله موانستدر • نته کیم سلطان ولد انبه اناده
بو معنایه اشارت بیورمشلردر بیت خلق نیکو بحق موانستست • اینچنین خلق از نجانستست • دایم از صدق وعشق بالیدن
روز وشب از اشتیاق نالیدن نثر ومجاهدات ورياضات مجرد زاویه حجرادتده من حیث العادات اولان صورت صوم وصلاتدن عبارت اولیوب
بلکه نفی خواطر دنیویه • ودفع هواجس شیطانیه ونفسانیه • وبلکه رفع خواطر ملکیه‌یه بذل قدرت • ومحبة الله‌دن عبارت اولان خاطر
رحمانی ظهورینه توجه وهمت ایله • روح عبادات مشاهدة الله دیدهٔ بصیرت ایله کوزلمکدر • پس خواطر دورت قسمه منقسم اولماغله کمل سالفه
تعریف خاطر وتقسیم خواطرده بیورمشلرکه • الخاطر وارد یخطر بالقلب تارة لامن باطنه المسمی بالسر الی ظاهره المسمی بالصدر ویقال الخاطر
ایضا لانه محل خطوره • وکل خاطر یرد بمصاحبة ما یتعلق بالسر من محبة الله • والنفس والدنیا والعقبی عند ظهوره فلذلک انقسمت الخواطر
الی خاطر الحق والنفس والشیطان والملک • یعنی سر سالکده حب الهی ظهور ایله قوای جسمانیه وروحانیه‌ده کمال سکونت حصول کلسه اول حینده
قلب سالک تجلیات جمال وحدت ایله کمال صفوت بولور • واکا خاطر رحمانی تسمیه اولنور • وحینکم محبت نفس ودنیا ظهور ایدوب قوای جسمانیه‌یه
غالبه اولسه خاطر نفسانی • وصورت شهوت وشکل معصیتده نمایش قیلسه • خاطر شیطانی تعبیر اولنور • وحب آخرت ظاهر اولوب قوای
روحانیه‌یه غلبه وصورت طاعتده پدیدار اولسه اکا خاطر ملکی تعبیر اولنور • یعنی سالکک طاعتده خاطره‌سی مقابله‌ده توقع مجازات •
وجنات اعاله دخول ایله حور عینه مواصلات • ونفسک مشتهیاتی اولان تمتعات ایله تنعمات اوله • وبوندن ماعدا وصف اولنان
جنات صفات وذات درجاتنه ارتقایه همت ایتمیوب طالب حب ذاتی اولمیه • وارباب قربادن اولمق داعیه‌سی ایتمیوب حرم سرای
وحدتده وساده بدانایه اتکا ایدن حجله نشینان بموتیک قانتده دار الخلد دیداردن غیرینک قدر وقیمتی اولمادوغن بلمیه • دال عنادل
خوش الحان قدسی • نی وش نالان اولوب کلستان انسده کیمک حریفلری اولدقلرین تفکر ایتمیه • داستان رازده نغمه پرداز اولدقلری
بو شعر جلوه سازک ترنمات نیازینه کوش باز اولمیه نظم ماکه دردی کشان خماریم • جام جم در نظر نمی آریم
کشته در فکر دوست مستغرق • وز دو عالم فراغتی داریم • گر بجنت تجلی‌ای نکند • از نعیم بهشت بیزاریم
در در آتش روایم همچو خلیل • با خیالش در آن گلزاریم • نثر آه ای طالب هویت • وفانی از انانیت • اگر نایی نی مثابه‌سنده
آلت حق • وغرق شهود وجود مطلق اولان مرشدان خضر فر • وباخود لب نایی‌ده اولان نی کبی دست تربیه پیره من کل الوجوه تسلیم ارادت
ایدن رهبردن مستعار اولورسه • معناسی بو ایله اعتبار اولنورکه • ارباب فنادن بیریسی طریق حقه طالب بر راغب اعلی مطالبی راه محبته
ارشاد وهدایت ایله اکا واجبدرکه • اول طالبک جمله زلاتنه توبه ویره • وکندو یه یار پایدار ظن ایلدکی دنیاء دنیه ومستلذات جسمانیه
ومشتهیات نفسانیه • ومقتضیات طبیعیه الحاصل جمیع امنیه • وبلکه حجب ذاتی اولان حظوظات اخرویه‌دن دخی تجرید وتفرید فکر
طریقنی کوستروب حق اوزره تربیه ایلیه که • حتی طالب صادق دخی بی غل وغش جناب حقه توجهه مستعد اوله • ونهار شوقی ایله مرآت
قلبنی انوار بارقات پیر طریقته توجیه • وخلوص وصدق ایله جان وتنینی طبیب محبته تسلیم ایدوب کندو ارادتدن چیقه • پس مظهر فیض
اقدس اولان مرشد کامل • ویاخود رهبر اولان صاف دل • طالبه غلی ذکر اولندوغی اوزره • نی کبی کندولره دمساز بولدقلری حینده
نفخ انوار جذبات ایله مفیض سرمدی حیات اولورلر • وچونکه دل طالبه نور فیض محبت پرتو انداز عنایت اوله • درحال ورزش
عشقک اثر کیفیت معهوده‌سی نمایان • ودرع زرد آلودی ودر احمر کبی خندان اولوب وجه منیری کوکب دری کبی لمعان ایدر •

پس طالبک

پس طالبک متبعی مرشد نفسه اولمیوب طرف پیردن طالبی ارشاده مأمور اولان رهبر ایسه اکا واجبدر که اول حالده دل طالبده درخشان
اولان نور حقیقت محمدیه • من حیث الوراثة الکمالیة • مشرق مرشددن بروز ایتدوکن تفهیم ایلیه که طالب دخی اثناء نیازده • بروفق
فول وجهک شطر المسجد الحرام • کعبه حقیقی‌یه استقبال تام ایلیه • زیرا مرشد جام جمال نمای عشق ومحبتدر • بهر حال خلوص بال ایله متوجه اولانلره
اثر نور حب لایزال جلوه انداز جمال اولوب فیاض دبخل اولماز • وبو حال مرشدک خاصیت کمالاتندن اولوب رهبرک افاضه انوارده
مدخلی اولماز • نهایت مرتبه پرتو نور فیوضات پیره مشکات • وماننده نی دمساز نغمه زن تجلیات واقع اولماغله ظهوره کلن سوزش جذبات
نفحات قدسیه عنبر فوحات • پیر طریقتک لوایح بار فاتی‌در • فاما عیاذا بالله تعالی رهبر مأمور • خداع نفس ایله مکمور • وکندو نیک وساطتنه
مغرور • وشراب هستی ایله مخمور اولوب طالبده ظهور ایدن اثر نور • بنم بدل سوفورمدر دیو • بند پنداره گرفتار اولسه نعماتی
اکا تریاق اولمیوب زهر افتراق اولور • ای نفس قلاش • وپندار اوباش • غافل مباش که • بو جای مضیق پر خاشده نیجه رهزنلر کت
کله‌لری تراش اولوب قرب بارگاه وددودن مطرود اولمشلردر • تاکه سن دخی عبرت الوب اکا اولان حقارت سکا نصیحت وانک
گرفتار اولدوغی بند نکبت سکا سبب دولت اوله • ابدی مرید سعید اولدرکه • خس وخاشاک پنداری آتش عشقله یاقوب کندو مرادی برباد اولم
وجمال مرادی مرآت پیرده مشاهده قیله • وروی دلی هوای قبله‌سندن دوندروب پیرک جمالی کعبه‌سنی قبله ایدنیه • درقیت پیردن
هرگز آزادی دیلمیه • وروی نیاز عتبه پیردن غیره فرسوده ایتمیوب جمله‌دن اعراض ایلیه • وعز وسعادتنی پیرک کندولی قبولنده
وذل وشقاوتنی ردنده بیله • وناصیه هستی‌یه رنکین حسنی اولوب نظم انکس کو درسرای نکار ربت قرارست • ازباغ وبوستان وتماشای لاله زار
مستغنی نیجه آفتاب وجه پیردن غیره تفرقه شعوردن فارغ اوله • حتی نه دخی انک حریفی اولوب کندو یه دمساز ایدنیه • وبو دخی معلوم در
ع بر رهایش پرده‌های ما دریده نثر مصراعنده اولان پرده‌لردن مراد • پیران طریقتک صور تشخصیه‌لری اوله • زیرا رهبران حقیقتک
ورزش جذبه وپرورش نسبت باطنه‌ده قانون قرار داده‌لری بودرکه • هرگاه که اشتغاله نیت ایتسه‌لر • اول انتساب ایلدکلری
پیرک صورت تشخصیه‌سنی رشته خیاله بند ایدرلر • پس پیرده اولان تأثیر حرارت • ومعهود اهل ذوق اولان اثر کیفیت ظهوره
کلدکده • مرید پیوسته قلبک پردهٔ هستیسنی ازاله ایدوب هرگز اول بند اولدوغی خیال نور جمال درونندن اقوله وارماز
وچشم وکوش وجمله قوی وهوش ایله انک نگاهداشتی اولوب دایما ملاحظه‌دن خالی اولماز • زیرا علوی وسفلی مجموع کائنات
حقیقت جامعه کمالیه انسانیه • واندن ابداع اولنان لطیفه ربانیه‌دن استفاضه ایدرلر آثار نهارع حلول واتحاد انجا محالست
تصفیه‌سندن مخلت ایله وهم ناهموار ایتمیه‌سن • اول ذات مقدس احبابه حلولدن منزه‌در • ولکن مقدمه‌ده بیان اولندوغی اوزره
لطیفه ربانی ایله لحم صنوبری انسانی میاننده بر نسبت واقع اولمشدرکه • صیقل توحید ایله تصفیه اولندقده • مرآیای مجلایه جلوه انداز عکوس
اولان انوار شموس‌ده حلول تصورینه مجال اولمدوغی کبی • مجالی مزبوره‌ده دخی تصور حلول محالدر • نته کیم دیمشلردر نظم
وحدتی کشته کثرتش طاری • در همه ساری از همه عاری • نثر اما حالة کیفیت بیخودی مستمر اولدقده خیاله بند اولان صورت دخی
منتفی اولور • ولکن تشخص متوجه کندو کیجکه صورت تشخصیه پیری لوح خیالدن نفی ایتمک کرکدر • حتی دخول وخروج نفسه واقف اولوب
نسبت حضور مع الله‌ده • نوع فتور واقع اولمایه • حتی اوجات استغراقدن بر درجه‌یه ارتقا ایلیه‌که • بی تکلف انک نگاهداشتی اولوب
نسبت مزبوره همیشه قلبنده برقرار اولماغله • بالضروره صفت مزبوره‌یی ازاله‌یه قادر اولمیه • کاه اولا که انی کلفت ایله کندودن
الاز • نه کندودن جری اوله نه مقصود قلبندن • وچونکه بو طریق ایله صحو مع المحو کله • نگاهداشتی نسبت مزبوره‌یه موقوف اولوب
هرگز عوارض نفسانیه اکا یول بولمیوب • وحدتنه کثرت مزاحمه ویرمز • نته کیم دیمشلردر قطعه گر شود کون ومکان جمله حجاب رهشان
بتوجه همه در پیش نظر بردارند • همه جا با همه کس در همه حال وهمه کار • باطن وظاهر اگر فهم کنی با یارند نثر وذکر اولنان مراتب
سنیه‌یه ارتقا • ومدارج علیه‌یه اعتلا • جناح نجاح همت پیره تشبثدن غیر ایله اولماز • ومرید مسلکک سکه انقیادی وجه مشروح اوزره
صحیح العیار اولدقده جمع شطاردن مستعار اولان نی انی کندویه دمساز وهوادار • ویار وفادار بولوب کلماتی تریاق اولور •
اما عیاذا بالله امر پیره عدم امتثال ایله سوء اعتقاد • واحکام طریقته عدم انقیاد ایله جادهٔ شریعتدن خارج • وداخل دایرهٔ الحاد اولور
کندو یی مرتضای عشقه ویرمیوب بلکه انی مقتضای نفس وهوایه القا ایدرسه • اقتضاء مزبور کندویه زهر اولور • ویاخود زهر و
تریاق ایله مولانا خداوندکار • اسماء متضاده‌دن اولان صفت قهر ولطفی اراده • وبو معنایی افاده ایدرلرکه اول طبیب حاذق
وعیسی دم مشفق • مرید صادقنی بر فحوای کریمه • عسی ان تکرهوا شیئا فهو خیر لکم وعسی ان تحبوا شیئا فهو شر لکم • کاه قهر وکاه لطف ایله
تربیه ایدر دیمک اوله بیت گر بشمشیر غمت کشته شوم باکی نیست • هرکه شد کشته شمشیر غمت مغفورست نثر ویاخود بودخی ممکندرکه نی‌دن
مراد شمس تبریزی اوله • شو معنایه‌که شمس تبریزی امر غوث ایله کلوب مولانا خداوندکاره رهبر اولدقده نیجه درلو امتحان ایله تربیه
ایدوب وجمله بلدکلرین اونوتدروب • وکرامات ومقاماتدن حب ذاتی‌یه مانع اولان حجب نورانیه‌دن کچوروب ویار ناموافقلردن
آیروب • نفخ جذبات ایله کندو یه دمساز ایتمکله • مولانا خداوندکار دخی مست مدهوش ونی کبی خروش • ودریا دیش جوش ایلدی
وشمس تبریزی قدس سره • بونک کبی تریاق اکبر • وکبریت احمر • ومانند قطرات نیسان اصداف قلوبده درّ ازهر ایکن • بار حبلت

وعقوبت صفت اولان منکرینه ستم بلا اهل وزهر قاتل اولوب قاتله عزیمت ایدرلر وهمچنان انبیا ومرسلین خصوصا حضرت حبیب رب العالمین
علیهم صلوات الله اجمعین برنحوای اناارسلناک رحمة للعالمین جهانیانی درکات کفر وطغیان وظلمات بعد وخذلاندن تخلیص
ودرجات نور ایمان واوجات ایقانه تعریج ایچون مبعوث اولوب وشان شریفلرنده قد جاءتکم موعظة من ربکم وشفاء لما فی الصدور
بیورلوب عامهٔ ناس داخل اتب دعوت ایکن کفاره سعادت اجابت ایمیوب انکار وعداوت ایتدکلری ایچون برنحوای ان الفجار
لفی سجین عذاب الیمده خالدین اولدیلر وزمرهٔ جلیلهٔ مؤمنین دعوت انبیا ومرسلینی اجابت وامر الهی یه اطاعت ایله اهل سعادت
اولوب برنحوای ان الابرار لفی علیین آشیان قدسه اعتلا ایتدیلر وبرنحوای هدی ورحمة للمؤمنین بعثت انبیا انلره سرمایهٔ سعادت
ورحمت وهدایت اولوب لهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها ذلک الفوز العظیم تبشیر وتکریمی ایله تکریم حرم سرای تعظیم اولدیلر

مثنوی

ای دریغ آن دیده کور و کبود	آفتابی اندرو ذره نمود	ای بسا دولت که آید گاه گاه	پیش بی دولت بگردد از در راه
دست این کوری بدست خلق نیست	لیک اکرام طبیبان از هدیست	این طبیبان را بجان بنده شوید	تا همه مشک و عنبر آگنده شوید
من غلام صبح آن دریای نور	که چنین گوهر برآرد در ظهور	یا غیاث المستغیثین اهدنا	لا افتخار بالعلوم والغنا
لا تزغ قلبا هدیت بالکرم	واصرف السوء الذی خط القلم	بگذران از جان ما سوء القضا	وا مبر ما را ز اخوان صفا
تلختر از فرقت تو هیچ نیست	بی پناهت غیر پیچا پیچ نیست	غیر تو هر چه خوشست و ناخوشست	آدمی سوزست و عین آتشست
بنده شهوت ندارد خود خلاص	جز بفضل ایزد و انعام خاص	بس کنم گر این سخن افزون شود	خود جگر چه بود که خارا خون شود

نثر آه ای درون جگر خون الا طال شوق الابرار الی لقائی وانی الیهم لاشد شوقا مصداقنجه اهل مقربان بارگاه سبحانی اولان
عارفان ربانی دخی طالبان الهی یه طالبدن زیاده طالبلردر ولکن جان وجهانه بقمازلر برصدیق دمساز ونار اشتیاقه حریق بر رفیق
سرباز استرلر که درد فراقی دیوب دردلشه لر ودمی کبی لب برلب دمساز اولوب ایکلشه لر زیرا ترک سر ایدن عاشقلره
نی حدیث راه پرخون میکند نی راه پرخون خبرلرین روایت ایدر **قصه‌های عشق مجنون میکند** وعشق مجنون قصه‌لرینی
حکایت ایدر یعنی **مع** نظر لگاه عشق صد جان بیک جو **نثر** مضموننجه رهبران طریقت ومرشدان راه محبت تجلیات قهر وجلال ایله
هر برادره نیجه بیک جان بی سر وسامان اولان راه پرخون درد واشتیاقی وشاهدات تجلیات لطف وجمال ایله واله وسرگردان
ومجنون وحیران اولان حالات عشاقی بیان ایدرلر دراه وصلت موت ارادی یه موقوف اولمغله **نظم** سر در جانب جان ایثار کن
پس برافکن پرده و دیدار کن **نثر** دیرلر پس طالبان وصل دلدار اولان عاشقان دیدار یار دخی قصه‌دن خبردار اولمقلرنده **مع**
عاشقانرا لحظهٔ با جان چه کار دیوب زمزمه پرداز اقتلونی یا ثقاتی ان فی قتلی حیاتی اولوب منصور وار بردار زلف یار اولورلر
آه کیم میدان عشقده نه قانلر دوکلمش وچوکان شوقله نه باشلر یوالنمشدر حسابنی معشوقدن غیری کیم بیلور دراه عشقده
ترک سر ایتمین حقیقت عشقدن نه خبر الور ای سرنده درد اثری اولان برادر میدان عشقده ترک سر ایدن سرورلردن
حیدر کرار صفدر دخی بو معنادن خبر ویروب انا الذی امت فلم امت وان قتلت فلم اقتل بیوروب موت اختیاری ایله
عاقبتی حیات پایداری ایدوکن بلدررمشلر یعنی بو معنایه افاده بیوررلر که اثناء سلوکده مرتبه بمرتبه دنشأه‌دن
نشوه یه نقل اولندم وقبضهٔ جالده اولان سیف قهرمان جلال ایله اگرچه قتل اولندم لکن ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله
امواتا بل احیاء عند ربهم نحوای کریمی اوزره موتهٔ مزبوره بکا حیات ابدی وراحت سرمدی اولوب بدن بندندن قورتلدم
ابدی یم ردحم بوراه پرخطرده اوملک براوله خود هرکسه آسان ایدی اما مشکل بودر که عاشقان الهی هر برنفسده بیک جان ویررلر
وهر جان ورشده بیک جان بولورلر فلهذا مولانا خداوندگار دخی مثنویک بر محلنده **بیت** عاشقانرا هر زمانی مردنیست
مردن عشاق خود یک نوع نیست **نثر** بیوررلر فاما **مع** مرد باید تا بخیند اسرار را **نثر** وفقنجه بوراه پرخون وعشق مجنونه سر نهاده او طاعفه
جان وماشه قالمز وسود وزیانه باقمز بر مرد مردان ودلیر میدان گرکدر که **بیت** عاشق آتش در همه خرمن زند
اره فرقش نهند او تن زند **نثر** یعنی انک وصف شانی اولمه آه ای درد سر ایله آواره بو اولمقدن خوف وخطر ایتمیوب **نظم**
پای درنه همچو مردان و مترس ◦ درگذر از کفر و از ایمان مترس ◦ چند ترسی دست از طفلی بدار ◦ باز شو چون پیر مردان پیش کار
مضموننجه بو یولده ترک سر ایدوب بر هنر ایله ترک سر خود هنر دکل جان ایله دلدن گذر ایله ومقصد اعلی عشق بولی ایدوکن
بیله‌کز اولغز رشید ولا فتی مطلعدن چهره‌گشا اولورسه مرآت مجلای مقابل طوتوب جام جمال نما ایله وعتبهٔ علیاسنده بنده‌
خاک فرسا اولوب تمکین هوای نفسده اختفا ایدن غیلان وهم وخیاله اقتفا ایله حاشا که بچنین بعد وخذلانه القا ایتمه وحافظک **بیت**
فضول نفس حکایت بسی کند ساقی تو کار خود مده از دست ومی بساغر کن **نثر** حرزینی حمایل بند ایدوب بدرقهٔ عشق دلالت
اندوکی طریق هدایتدن زایل اولمه یو خسه کندولرین عاقل وهم ایدن غافلرک سوزین اصغا ایدرسک حیفا دردنا که **مصراع**
صوک او جنده بیل ادلیس تجل **نثر** زیرا اعقال عقل ایله پابسته وهوای نفس ایله سرگشته اولان گمگشته‌لر انبیا واولیایه بر مصداق
انه لساحر مجنون گاه مجنون وگاه ساحر گاه بابر گاه جابر دیرلر اما خبرلری یوقدر که لا یکمل ایمان العبد حتی یقول الناس انه لمجنون

حدیث

حدیث شریفی انلرک کمال ایمان وایقانلرینه عوام الناس مجنون وساحر دیدکلری شاهد در دیو تعریف بیورور یوخسه حاشا که اول فاین
دخزاین انوار مجنون وساحر اوله‌لر ولکن ظلمت خفته نورا اولماغله ظلمات اسفل طبیعت ودرکات جهل وغفلتده برکدر ترب اولان
اراذل وادانی انلاری کندولره مخالف گوروب الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وما تناکر منها اختلف نحواسنجه عدم مجانستلری
اولماغله اختلاف وانکار وبو مقوله گفتار ناهموار ایدرلر **بیت** زهرها هر چند زهری میکنند ◦ زود تریاقاتشان بر میکنند
وفقنجه منکرلرک زهری دوست عشقنه انلاره شکردن احلی گلور زیرا اولیاء اصفیا وارثان انبیا اولماغله بر وفق ان البلاء موکل
علی الانبیاء والاولیاء ثم الامثل فالامثل دامن عصمتلری سخت گیر دست ارباب جفادن خلاص اولمیوب سینه سیالرین
سنگ ملامته سپر ایتمشلردر آه کیم محنت ایله اولان بلاء محبت موصل حرم سرای وحدت اولمقده جادهٔ محنتدن اقرب اولدیغی ایچون
انبیا واولیا دعوا واجبا اول یوله عزیمت ایتمشلردر ونار بلاء محنت ایله ابریز قلبلر ولا یکلرین غش معدن انسانی وتلوث خستهٔ حیوانیدن
تصفیه وتطهیر ایدوب البلاء للولاء کاللهب للذهب بیورمشلردر فلهذا بلاء محنت ایله راحت اولان اهل محبت طالبان هدایتی
اول راه پرخونه دلالت ایدوب عشق مجنون قصه‌لرین حکایت ایدرلر اگرچه که نیجه روایتلر ایدرلر فاما **نظم** زادل آن به که مستمع طلبی
کندانند هند وان عسر **نثر** مضموننجه نیکده بری انسنه فهم ایتمزلر اکا بناء **محرم این هوش جز بیهوش نیست** بو هوشک محرمی بیهوش‌دن
غیری دکلدر زیرا **مر زبان را مشتری جز گوش نیست** زبانه گوشدن غیری مشتری یوقدر یعنی عین دانش وهوش اولان نی حوش
ونی خروش ایلرک راه پرخون وعشق مجنون قصه‌سنده مشاهدات انسیه وواردات قدسیه‌لرندن صدور ایدن حقایق علیه
ودقایق غیبیه‌لرینه شراب عشقله مدهوش ونار شوقله بیهوش اولنلردن غیری محرم دکللردر وقوت سامعه متاع کلمات ربانیه
مشتری اولدیغی کبی ارباب محبتک دخی جواهر فواخر نکات ودقایق قلبیه وزواهر بواهر عبارات حقایق روحیه‌لرینه مست مدهوشلرک
گوش هوشلری مشتریدر زیرا مستعد ورزش جذبات ربانیه اولان طالبان محبت هوش جز دیلرینی نیوش دست هوش بیر طریقته
تسلیم ایتمکله برنحوای ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم بان لهم الجنة متاع هستیلرین ثمن نیستی یه تبدیل ایتمشلردر وطالب الهی
بو بیع وشراده بولنوب فایده منداولسون دیو طریق فنایه دعوت وبو بابده ترغیب ودلالت ایتمشلردر **نظم** گر طالب بقایی اول فنا طلب کن
وندر فنای مطلق عین بقا طلب کن ◦ ای طالب هویت فانی شو از انیت ◦ اینجا سبین خدا را انجا خدا طلب کن ◦ در ملک بی نیازی سلطان گدا شد ای دل
سلطانی وگدایی دارد گدا طلب کن ◦ **نظم** نیلین ای نفس غافل حقدن آگاه اولمدک ◦ وعمه دوشدک عقله اویدک عشقه همراه اولمدک
آه کیم دم فرصتده نفس واحدی عمر دنیادن بهتر اولان بیخبرلر بر ادل هوشه محرم اولماغچون نیجه ریاضتلر چکوب
در غم ما روزها بیگاه شد بزم غمزده گونلر بیگاه اولدی **روزها با سوزها همراه شد** دهوشه محرم اولماغ غمنده ایاممز سوز وگدازه
همراه اولدی آه ای غم عشق ومحبت **روزها گر رفت گو رو باک نیست** روزلر اگر گیتدی ایسه دی گیتسون غم دکلدر **مع**
تو بمان ای آنکه چون تو پاک نیست سن قال ای آن واحد سرمدی راحت وابدی سعادت که سنجلین پاک یوقدر زیرا سن بزم
وصلتسن که سکا عدیل وثانی بر ساعت دخی بولنماز وبو آنه گلنجه تخیلات بیحاصل ومعلومات بی طایل اوقاتمز ضایع ایتدیسه
نه غم الماضی لا ید کر دیمشلر نظر حالده در همان سن قال ای آن تجلی جمال که سکا نظیر ومثال یوقدر شارحلردن بعض فحول
بو ابیات شریفه تحقیقنده دیمشلرکه کاشف الاسرار مولانا خداوندگار بو هوشه محرم بیهوشلر ایدوکن بعد الاشعار ایام
وساعاتی معاش غمیله گذر ایدن دنیا سرخوشلرینک احوالنی اخبار ایچون قاعدهٔ اسلوب حکیم لوازمنی رعایت ایدوب وسمعینی
اثناء ارشادده نوازش ایدوب سلسلهٔ دواعی استماعی جنبشه گتورمک وشوق اصغا نصح مشفقانه‌لرینه گوش اولمق داعیه‌سیله
ومالی لا اعبد الذی فطرنی کریمه‌سنده اولان مفهوم گفتار حبیب نجار کبی تعریضا للسامعین ملا خداوندگار دخی درغم ما ان
دیه حکایه محلده درغم ما دیدیلر والا درغم ما دیوکند ونفسلرین اراده بیوررسه‌لر انلر دخی اهل دنیا کبی هوش معاش قیدنده اولمق فهم
اولنوردی دیو دفع سؤال ایتمشلر وبعض افاضل دخی روزها مرشدلردن استعاره در یعنی اولیاء سالفه ورهنمایان سابقه
بزم ارشادمز ایله غم خورده اولمادیلر وجهان صوریدن عالم معنوی یه رحلت ایتدیلرسه نه غم پس بیت اولی بیت ثانی مفسر اولوب
مرشدان سالفه غمنی چکمه که زمانک مرشدی اولان شمس تبریزی سکا کافیدر وشمه مانند فرد یوقدر ویا خود روز گذشته‌دن
مراد شمس الدین صلاح الدین ودکلمه آن چلبی حسام الدینه اشارت اولوب ای حسام الدین شمس ایله صلاح گیتدیسه سن باقی اول دیمکدر
دیمشلر بعض شراح دخی تو بمان ای آن خطابی جناب حقه در دیوب جمله‌سی آن کلمه‌سنی لسان فرسده اولان اسم اشارت
اولمق اوزره معنی ویرمک اختیار ایدوب روزها قرینه‌سیله لفظ آن عربی اولمق اوزره دخی معنی ویرمکه توجه فکر ایتمشلر
رحمة الله علیهم اجمعین پس بو ناپیدای بیدای وجوده وذرهٔ نابود خاک الودک دخی خاطر فاترده وفهم قاصرینه روحانیهٔ مولانادن
بو معنی تبادر ایتدی که برامر مستورکه هرگز اندن خروج ممکن اولمیه اوم مقوله یه امر غمه دیرلر کقوله تعالی ثم لا یکن امرکم علیکم غمة
وقعر دریایه دخی غمه دیرلر وغمه اندوه وسختیه دخی دیرلر که غم محکمه دوشمکدر پس برنحوای وجعلنا اللیل لباسا وجعلنا النهار معاشا احاطهٔ
سطوات تجلیات جلال هستی موهوم وهوش معاش وهموم وغمومدن بزی بر دخی بیهوش وبی رسوم ایدیکه لباس شب مجوسی

ستر وغیب اتدوکی کبی • بزدخی نور سیاه جلال ایله افناء وجود عارینی ایدوب بحر هویته دریای سرمدی بقاء الوهیته بر وجهله غرق • وبر مرتبه
محو ومحق اولمشدر که • روز فیروز کبی عرض جمال دلفروز ایدن حسن هستی • وتمیز وجهی مرتفع اولوب روز ایله شب منصبغ رنک زنکی وحدت
اولماغله • روز تعینک تمیزی هنکامی قالمادی • واوان وحدتده کثرت مزاحمه ویرمدی • زیرا تتابع انادن ترکب ایدن روزلر • سوزش آتش
عشقه همراه اولوب هنکام استحاله‌سندن اکاه اولمادی • وازل ایله ابد آن دایمده جمع بلا فرق اولوب نظم که ازان سو حجله آلت یکیست
صد هزاران سال ویکساعت یکیست • هست ازل را وابد را اتحاد • عقل را ره نیست آنسو ز افتقاد نثر طبقبجه ابتدا نقطه دایره وجود
حرکت دوریه ایله مجاور انتها اولمغله • نهایت عین بدایت • وبدایت عین نهایت اولدی • پس شعور ولاشعور تحت سرادقات تجلی ذاتده
مستور اولدیسه • ایام عمرک ساعتی کچدوکنه نه غم که • محرم حرم سرای وحدت اولوب بر موجب الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون
حزن ماضی وخوف مستقبل منتفی اولدی • حال انکه مقصد اقصی آیا تک بو یله کچمه‌سیدر • ایدی همان سن قال ای آن دایم انجذاب کلی وتجلیء
کشف نقاب جمال لایزالی که • سکا مثل وثانی یوقدر • بقاء ابدی ولقاء سرمدی سنسن دیوب کمال فنا وذهول • واشراق افتاب بقاء بی اولمزینی
اخبار ایدرلر • ویا خود بو اسراری اشعار ایدرلرکه • اطوار منازل خلقتده • اولان مقتضیات اسماء جزئیه متضاده متفاوته الدرجات خلافیه
مرور ایدن ازمان وآنانک آثار واحکامندن خروج ایله نظم تا ز روز وشب کنی ز کردم چنان • که زاسیر بکذرد نوک سنان
مضمونجه اعلای مقامات عارفین • واقصای اوجات درجات کمل واصلینه عروج ایدوب جمیع ادوار الهیه • وکونیه جمالیه اصلیه وفرعیه
وتمام اکوار الهیه وکونیه • وجلالیه اصلیه وفرعیه‌ده سیران • واسماء کلیه جلالیه وجمالیه • ونیهایه جمله بارز ونمایان اولدوغی زمان ایدر
اکر مردی برون آ ونظر کن • که هرچه آید به پیش ان کذر کن • میاسا روز وشب اندر مراحل • مشو موقوف همراه رواحل
خلیل آسا برو حق را طلب کن • شبی را روز وروزی را شب کن • ستاره با مه وخورشید اکبر • بود حس وخیال وعقل انور
بکردان زین همه ای راه رو روی • همیشه لا احب الافلین کوی • نثر وبالجمله ذکر اولنان اوجات عالیاته ارتقا ایدن اصفیا ماهیان
دریای علم ربانی • وطوطیان آشیان قدس صمدانی اولوب زمزمه پرداز رب زدنی اولماغله مولانا جلال الدین رومی بیوررلرکه
هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد • هرکیمکه ماهی دکلدر سیراب اولدی • وآب جرعه‌سندن قاندی هرکه بی روزیست روزش دیر شد • وهر کیمکه
بی نصیب انک روزی دیر اولدی • یعنی تقلبات اسماء جزئیه ایله امد بعیده دوشدی • ایدی ذکر اولنان معانی التجرده تکرار زیاده دارکی
ظهورات اسماء کلیه کمالیه مظهریتی ایله جدیدار اولنلردر • ومظاهر اسماء جزئیه اولنلر رشته فردانیه دوره واحده ایله پابسته دلش عشقه
عدم مقارنت ایله ناپخته لردر • فلهذا هرنه قدر جواهر اسرار نثار اولونسه قدم قابلیتلری شکسته • وفهم ودرایتلری کسته • واجنحه همتلری
نارسته اولماغله معارج اقصایه ارتقا ومدارج اسنایه اعتلایه قادر اولمایوب جزئیات ایله اکتفا ایدرلر • انک ایچون ::
در نیابد حال پخته هیچ خام • خامل پخته حالنی درک ایتمز • ومادام که ناپخته در پخته مرتبه‌سن بولماز • پس سخن کوتاه باید والسلام
پس سخن کوته کرکدر والسلام • یعنی انسب اولان بودرکه • مقامات سامیات وحدتده مستهلک فی الذات اولانلری مقید ببر اسما
وصفات اولانلره • افهامه اقدام • وتطویل کلام ایتمیوب بلکه مقتضای مقام اولدرکه • طالبلری تربیه هنکامنده کلم الناس علی قدر عقولهم
فرمانه انقیاد وتمام ایله کندو مرتبه‌کدن طالبلر مرتبه‌سنه تنزل ایدوب هرکس کندو استعدادلرنجه تکلم ایله که حتی تدریج ایله هر بری بر حیثیت
حصول کتوروب نظم بعادت حالها مانوی کردد • بمدت میوه‌ها خوشبوی کردد • نثر وفقیجه بوته مجاهده‌ده آتش ریاضات ایله ارتوب
خاملکلری کیده • وجذبه عشقله پخته مرتبه‌سنه واره • یوخسه فیل لقمه‌سی مورچه‌یه • ودریا کوزه‌یه صیغماز • ای مستمع پاک نهاد اکرچه
تفاوت درجات استعداد قابل تعداد دکلدر • ولکن بو ابیات شریفه‌ده شاربان باده انوار تحقیق • وذائقان شراب اسرار طریق
اقسام ثلثه‌یه مشتمل اولدوغنه تلمیح واردر • یعنی دردنوشان محبتک بعضلری بیت چندان خوردم ز جام عشقش که اکر
یک جرعه ازین بیش خورم نیست شوم نثر مضمونی اوزره بر جرعه‌دن مدهوش اولوب اهل بساط قرب اولمادن ایاغی چکوب جهت رانی‌ده
یسماده اولان قاعدان مقامندرکه • قانعان جرعه تجلیات صفاتدر • وبعضلری شول غواصان بحار شوق • وسوختکان آتش
عشقدرکه کشف سبحات وجه حق • مجموع حجبانی تمزیق وخرق ایتمکله • هر بر دمده هزار دریالری بریودم ایدرلر • وغرابت بونده که
هنوز تشنه لب اولوب هل من مزید زمزمه‌سیله جوش وخروش ایدرلر • بو حاله مناسب روایت اولنور که یحیی بن معاذ رازی •
سیر کثرات اسما وصفاتده سکران اولماغله ابو یزید بسطامی‌یه مکتوب یازوب • سکرت من کثرة ما شربت من کاس محبته • قولیله
کیفیت حالنی حکایت ایلدکده • بایزید دخی شعر شربت الحب کاسا بعد کاس • فما نفد الشراب وما رویت نثر بیتی ایله جواب یازوب
کاسه چشان تشنه • ومانند جرعه جغیره دریالری نوش ایدن دم کشان تشنه اولدوغنه اشارت ایلدی • فلهذا مولانا دخی مصراع
هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد نثر بیوردی • وقسم ثالث نشوه محبتدن بی بهره • شول تنک حوصله دل تیره‌لردرکه • هر بر سر مو ذره الملارک
چشم احول وخیره‌لرنده برکوه شیره کورنوب کعبه مقصودی فقد ایله اوج درجاتدن حضیض درکاته مردود • واحجاب وآباد تکباته
مطرود اولدقلری ایچون ع هرکه بی روزیست روزش دیر شد نثر دیدکدن صکره • اذ لا یعرف القارغ ما فیه غیره حتی ینتهی الیه ستره •
مضمونی اشعار ایدوب بیت در نیابد حال پخته هیچ خام • پس سخن کوتاه باید والسلام نثر بیتی ایله نقش کلمات قدسیه‌لرین

زمزمه

زمزمه خامه سکینه الختام بیوردی • زیرا کرفتار ماسوی الله اولان افسرده دللرک زبان خلاصلری اوان وصول شهوددن غیر ایله اولماز • وفلک
سطوت نفی مادون حقله اغیاره اولان غبار التفاتدن خلاص اولدقده اثبات حقدن غیریسی قالماز • وارباب شهوده انما الاعمال بالخواتیم
مفهومنه نظر ایدوب قبل التمکین اصحاب ذوقی ذکر اولنان اوج اعلایه زمره بالغیندن عد ایتمیوب مددکار خاتمه دردیرلر • وبالجمله مقدمه
فنا • ومبشر بقا • مشرق انوار احدیتدن پدیدار اولان افتاب جذبانک تابش عکوسیله وجود غیره بی مزاحمه شعور • شهود ذاتیده استهلاک
وبو مقامده بر ترقی استغراقی دخی واردرکه • شعور مترتب ذوق تجلیات اسما وصفاتدن دخی بی شعور اولور • کمل عارفین بیورمشلرکه
اکرچه اوصاف حقله اتصاف نیجه سالکه میسر اولور • ولکن هنوز زمره واصلیندن اولماز • زیرا وصولدن مقصود وجود کثراتنه بی مزاحمه شعور
حصول شهود ذاتیدر • وبی کثرت اوصاف تجلیات صفات ایله مرتبه اتصاف من وجه متعذردر • نه خوب بیورمشلردر ربّه در قائله نظم
صد سی هزار جان مقیمان سفر کنند • جانی هنوز تکیه نزد بر مقام عشق نثر پس ارباب سماع جناب مولانادن • بو کلمات حقایق نکاتی استماع
ایدکلرنده • روی استدعایی فرسوده خاک تمنا ایدوب ایتدیلر ای جمع شمع اولیا • وشمع جمع اصفیا • عجبا بو دردفرنک چاره وصلی ندر که
بز دخی اکا کوره چاره جو اولالم • مولانا خداوندکار دخی بیوردیلرکه بند بکسل باش آزاد ای پسر بندی قطع ایله وآزاد اول ای پسر
زیرا مادام که قیود جسمانیه‌دن آزاد اولمادقچه مقام انس حق • وشهود قدس وجود مطلق ایله دلشاد اولیمازسز • بزده خود بر بند محسوس یوق
دیرسکز • حب دنیادن زیاده بر قید اقوی اولورمی • نیجه بر حب ماسوا نیجه برای طفل بی خبر چند باشی بند سیم وبند زر نیجه بر بند سیم
واسیر زر اولورسز • مزخرفات دنیایه کوکل باغلارسز • وکریمه زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة من الذهب
والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث ذلک متاع الحیوة الدنیا • فحوای شریفنه نیچون نظر ایتمزسز • قیود دنیویه‌یه خود بونلردن عبارت
اولوب هواجس شیطانیه • وخواطر نفسانیه‌نک هر بری بر مصداق کریمه • افلا یتدبرون القرآن ام علی قلوب اقفالها • اسیر حب
دنیا اولانلرک قلوبنه بر قید محکم • وقفل مستحکمدر • پس سالکان طریقت وطالبان حقیقت اولان صاد فکره لاجرم قید تعلقاتی ازاله
وبند تخیلاتی ازاله • قلماقی لازمدرکه جمله‌دن فرد ومجرد اولوب والله عنده حسن المآب مدلولنجه بهره‌مند اوله • زیرا کوکل هرنه‌یه قید اولسه
معبودی دخی اکا اولوب افرأیت من اتخذ الهه هواه کریمه‌سی انک حالنه کواه اولور • وتعس عبد الدنیا • تعس عبد الدرهم
تعس عبد القطیفة • تعس عبد فرجه • تعس عبد خمیصه حدیث شریفی اول کمرهلرک هلاک وتباه اولدوغندن خبر ویرر • ایمدی بنم روحم ابدی فلاح
استرسک ذکر اولنان قیوددن عاری • واغیار قوللوغندن بری اول که • حتی حق بنده‌لکنه لایق اولانلرک سن دخی بری اولاسن ای کل اکاه
اکرچه حجب جمال وحدت • وموجب بعد وفرقت اولان قیود بی نهایتدر • ولکن مولانا خداوندکار ذکر جزؤ اراده کل • وادنادن اعلایه وجه
اشارت ایچون اولا سیم وزر بندینی ازاله ایدکز دیدی • وسیم وزرک اصلی حجر • وخاکک دخی اصلی سنک ومدر اولماغله کرفتار بند سیم وزر
اولانلری • بر وفق التراب ربیع الصبیان • خاک ومدر ایله ملعبه ایدن کودکان بی ازعاندن عد ایدوب ای پسر دیو بیوردیلر • ایدی
نحاس هستی بی اساسی نار شوق ایله بوته ریاضتده کداخته • ونقود کونینی قمارخانه عشقده درباخته • وعبدیت اغیاردن آزاده
اولمیانلرک • کوش تنک هوش کوزه وشلری • دریا مثال اولان کلمات اهل کمالی فهم واصغایه قادر اولمزلر • وشنوا اولدقلری تقدیرجه
دخی ظروف استعدادلری وسعتجه فهم ایدرلر مثلا دربریزی بحر را در کوزه • اکر بحری بر کوزه‌یه دوکسک چند کنجد قسمت یکروزه •
نه مقدار صغار امر بحر هندرکه قسمت یکروزه صیغار • پس مادام که بو کوزه حقیره هستی شومی سنک نیستی ایله شکسته • وقطره
صغیره تعین مو بمو دریای وحدته انداخته قلمیه‌سن • قسمت یکروزه وسه روزه مضایقه‌سندن خلاص اولیمازسن • وقطره
روحی عین دریا بولیمزسن بیت کسی کاندر نمک زار افتد و کم کردد اندر وی • من این دریای پر شور از نمک کمتر نمی‌دانم نثر وبو وجهله توجیه
اولنان معنی بو بیت شریف ع در نیابد حال پخته هیچ خام نثر مصراعنک سلکنه انتظام طریقی اوزره درفانع چند باشی بند سیم وبند زر
مصراعنه ناظر اولورسه معنی بو یله اولور که ای سیم وزر بندینه قید اولان دردمند • طونالم که دنیا مالنی جمع ایدوب کمال حرصکدن
بحار ارزاقی سبوی طمعکه دوکمش‌سن • نه مفید که برفحوای نحن قسمنا بینهم معیشتهم فی الحیوة الدنیا • قسمت یکروزه‌دن غیری صیغماز •
وروزمره‌دن غیری نصیبک اولماز • سنک امثالک نیجه اطفال خود جمع سیم وزره اشتغال ایدوب برکون کاسه اجللری طولوب ارتحال
ایتدکده جمله‌سندن ال چکوب غیری الی انتقال ایتدی بیت نیچه‌لر دیدی بنمدر بو مکان • اکه بنم دیدوکی قالدی همان نثر آه ای نفس ذلیل
نیجه‌یه دک بو طول امل • وتحصیل رزق ایچون اولان مکر وحیل سکا خود ع رزق تو بر تو ز تو عاشقتر است • دیمدیلرمی • ولو ان ابن آدم
یهرب کما یهرب من الموت لادرکه رزقه حدیث شریفنی روایت ایتمدیلرمی • آیا نه فایده که لو کان لابن آدم وادیان من ذهب وفضة
لابتغی الیهما ثالثا • ولا یملا جوف ابن آدم الا التراب • وفقیجه کوزه چشم حریصان پر نشد کوزه چشم حریصان اب اموال ایله طولمادی
وآب شوره حرصدن دیده نفس تهی اولمادقچه آب زلال جمالدن پر اولمدی • مثلا تا صدف قانع نشد پر در نشد • مادام که صدف
قانع اولمدی پر در اولمادی • یعنی قطره نیسانه قناعت ایدوب آب شور دریادن لب بسته اولمادقچه درون صدف پر در اولمادی
کذلک صدف دل دخی قناعت پیشه اولمادقچه درر کرانمایه معرفت ایله طولماز • وذل طبیعتدن قورتلماز نظم قناعت اندرون صافی نماید
همه زنک طبیعت بر زداید • قناعت جوهری بس بی بهایست • قناعت کوهری عین الغنا بین • قناعت سلطنت دارد بتحقیق

ز هر کس تا بیدار ز بیدار توفیق • قناعت بردرا در حق رساند • ولی کر راز فقر کل بداند • قناعت کردم و دیدار دیدم

نمود جان و دل را یار دیدم • نثر • الحاصل آسمان ذات و سحب تجلیات اسما و صفاتدن تقاطر ایدن آب حیات نیسان معرفت •
تعلقات کونیه دن خالی اولان • اصداف قلوب محبت الفتدن غیری بر لآلی اتمز • آه ای کوش صدف بر لآلی قناعت • روایت
ایدرلرکه مقتدای ارباب طریقت حسن بصری رضی الله عنه اثناء وعظ و نصیحتده بیورمشلرکه • ای خلان طریقت • نه اومارسز شو قیادن
که منزل اخری قبر اوله • نیچون سؤال ایتمزسز اول مقادن که اول منزلی قبر اوله • چونکه اول و آخر ظاهر اولدی • لایق اولان بودرکه اول و آخره
لازم اولاجق عمله سعی جمیل قیله سز • زیرا بنی آدمک جانی دنیادن اوج حسرت ایله مفارقت ایدر • بری بودرکه جمیع اتدوکنه طویماز • بیری دخی
بودرکه امید اتدوکن بولماز • بری دخی بودرکه راه بی نهایه ده زاد و زواده دن برشی بولماز • ذو النون مصری قدس سره دخی بیورر لرکه
علامت اخلاص اوچ شیدر • بیریسی جمله اشیادن قطع تعلق ایله مشاهد حق اولمقدر • ثانیا جمیع کاردن کسسنه و جناب کردکاره پیوسته
اولمقدر • ثالثا جمیع احوالده حقدن استمداد ایتمکدر • و ابراهیم ادهم قدس الله روحه بیورر لرکه • چهره ٔ قلب سالکدن اوچ حجاب ترفع اولماینجه
فتح باب حسن المآب اولماز • بیریسی اولدر که دو جهان دولتی ویرسه لر شاد اولمیه • زیرا موجودات ایله شاد اولان حریص در •
حریص ایسه محروم در • و بیریسی اولدر که دنیا و عقبایی الندن السه لر غم چکمیوب محبة الله ایله اولان نشاطی اندوهه مبدل اولمیه
زیرا مسخوط اولان خبیث در • بریسی دخی اولدر که هیچ وجهله مدحت و نواخته الدانمیه • زیرا اوچ ناسه فریفته اولان دون همتدر •
قاصر الهمة ایسه محجوبدر • و علو همت اثر ایمان و محبت در • کما ورد علو الهمة من الایمان • آه ای طالب محبت • چونکه سالکان طریقت
مولانا خداوندکارک بو نصیحتلرین آویزه ٔ کوش فکرت ایتدیلر • پس هر بری درر جلائل همتلرین مهمات سفر اصلیه و لوازمات
مسکن حقیقیلرینه مصروف ایدوب وادی غفلتدن نهضت • و منزلکاه فرقتدن رحلت ایتدیلر • ولکن قوافل احیا رحالات
صوم و صلات • و صافنات اذکار و تسبیحات • و عادیات حج و زکاته سوار اولوب بوادی مجاهداته دوشدیلر • و کعبه ٔ
مشاهداته متوجه اولدیلر • فرقه ٔ ابرار ایسه راه مرتبه درازه • بالخصوص تشنه مرده لکدن خلاص اولمش قتی آز در • دلو تصفیه ٔ باطن
و تزکیه ٔ نفس سفینه لرینه سوار اولوب دریای تجلیات اسما و صفاته صالندیلر • و اخلاق حسنه دن زاد و زواده دوزوب کعبه ٔ
مقصودی قصد ایدوب مانند سیل روان روانه اولدیلر • فی الحقیقه راه بریه دن کیدنلر نیجه صو سزلقلر چکوب و کاه قطاع
طریق یوللرین الوب نقود خلوصلرینی غارت • و زاد و زواده ٔ طاعتلرینی اوباش ریا و سمعه خسارت ایتمکدن خالی اولمادی
اما کشتی سواران دخی عجب کردابلره اوغرادیلر • اصحاب سفینه دن برکاردیده حکایت ایدرکه • چونکه فلک وجودی دریای مقصوده
صالدق • بادهمت ایله ملکن طورو ده کیدرکن • ناکهان ریاح هممز عفونت هوادن آهسته اسمکه یوز طوتوب عاقبت کسسته
اولمغله عمان حیرتده بی حرکت قالوب نیجه کونلر موافق آیه مترقب ایکن • ناکهان بر شب ظلام غفلتده • آسمان صفا سحب تخیلات ایله
بر کدورت اولوب • ریح شدید طبیعت کشتی ٔ وجودی اوکنه قاتدی • و نیجه ایامده طی اتدوکمز منزللردن رجوع قهقری ایله بر ساعتده
کیرو دوندروب کندوزی اوکی منزلرده بولدق • و بالجمله کاه کتدک و کاه دوندک • قیود صفاتیه دن خلاصه مجال اولمایوب
اوقات و ساعاتمزی بر صفتک تبدیلنه صرف ایلدک • عمرمز ثمانیه سی دخی دوکندی • و بعضیلری دخی بیک درلو محنت ایله ایام زیستی
اولوب بالاخره ساحل مقصوده واردی ایشتدک • بز اینه درمان قالوب باری کیده هلاک اولیلم دیو بلمدوکمز بر بریه ٔ حقدن
و اشتر اسباب کبی سرکشته اولوب کمال تحیرمزدن زبان عجزمزه • شعر • قد تحیرت فیک خذ بیدی • یا دلیلا لمن تحیر فیکا
مفهومنی زمزمه پرداز اولوب عنایت الهیه دن بدرقه ٔ هدایت دیلرکن • بر مرشد راه حقیقت و صاحب کرم و عالی همت رجاسنده
ایکن بحمد الله تعالی یا مولانا سزک کبی بر خضر وقته مصادفه اتدک • پس حالا بودرکه چاره سی نه در بزه مرحمت ایله دیدکده • مصراع
چاره سی بیچاره لکدر چاره سی بودر دک همان • دیوب بیوردیلرکه نه عجب اولمره دوشمشسز • اما شفای دردن حاصل اولاجق برایش ایمالوب
جانب اخیار و همت ابراره کتمشسز • اصلا طریق شطاردن کتمکی ملاحظه قلمامشسز • اول راه مبارکک لیللری جذبه ٔ رحمانی • و رونده کانی
رفرف سوار عشق سبحانی • و منازل و مراحلی امن و امان جاده در • و اتفاق مجموع کمل اولیا بونک اوزرینه درکه • موصل حق اولان طریقده
بر یولدن اقرب و ادق بر طریق دخی یوقدر • بن دخی مقدما سزک کتدوککز یوللری نیجه کره کشت ایتدم • و نیجه عقبالره اوغرایوب نیجه وجودی
شکست ایتدم • و انواع ریاضات ایله محنت کش اولوب جان و تن اریتدم • برکون عنایت الهی فریادرس اولوب ناکهان جمال شمس تبریزی
نمایان اولدقده • مطلع همتدن آسمان حقیقتک آفتاب هدایتی اشراق ایدوب اشعه ٔ لمعات جذبات هستی سوز • تابش عشق دلفروز ایله
بر توانداز تجلی ذات اولدقده • خس و خاشاک تعلقاتی دفعه ٔ واحده حرق • و حجب تعیناتی تمزیق و خرق ایدوب ملکوت و جبروتی بر آدم
ابتدم • و شعور هستیدن آزاد اولوب لی مع الله اوج سرمدی بقایه اعتلا ایلدم • پس سز دخی طالب ایدر رسولی ایسه کز • بکا اقتدا ایدیکز
زیرا که • هر کرا جامه ز عشقی چاک شد • هر کیمک جامه ٔ هستیسی عشق الیدن چاک اولدی • او ز حرص و عیب کلی پاک شد
حرص و آز و عیب کلیدن اول پاک اولدی • و بونلردن اعدای احکام طبیعت ایله ناپاک • و حجب جسمانیه ایله محبوس کره ٔ خاک اولدی
ایدی منت خدایه • شاد باش ای عشق خوش سودای ما • شاد اول ای بزم عشق خوش سودامز • ای طبیب جمله علتهای ما

ای بزم جمله علتلرمزه طبیب اولان عشق زیبامز • ای دوای نخوت و ناموس ما • ای بزم نخوت و ناموس و کبر و نفوسمزک دواسی اولان عشقمز
ای تو افلاطون و جالینوس ما • ای بزم خسته کوکلمزک افلاطون و جالینوسی اولان عشقمز • که شانکی هر نه قدر مدح و ثنا ایلسک قاصرز •
زیرا مزکی قلوب انسانی • و مطهر عیوب نفسانی عشق ربانی در • انکچون عشاق الهی کثرت اکل و شربدن بری • و امراض و عللدن عاریلردر •
اما کول و شه ولیری دخی تابش عشقله نورانی اولوب جمله علل جسمانی و روحانی نک طبیب مسیحا نفسی عشق الهیدر • فلهذا جناب مولانا ع
ان خورد کردد همه نور خدا • اثر دیمشلردر • زیرا عاشقده اقتضای عشقدن غیریسی منتفی و جسملری دخی لطیف و نورانیدر • و اکر جسم لطیف خود
چشم جسمانیدن مستوردر • بونلر خود محسوس در دیرسکز • اکرچه انلرده دخی نوع جسمانیت • و اکل و شربه حاجت واردر • ولکن انلر مجرد حس ایله
ادراک اولنان جسم عنصری اولمایوب • اولیاء الله عرایس الله • ولا یری العرایس الا المحرمون • مفهومی عشاق الهینک صورت معنویه لرینه
اشارتدر • حدیث قدسی اولیائی تحت قبابی لا یعرفهم غیری • خود بو معنایه اشارتدر • آه ای دیده ٔ آکاه اغطیه ٔ مزبوره خود کرباس و غیری
اولمایوب بلکه قباب مذکوره • صفات بشریه درکه • جناب کبریا اولیا اصفیاسنی • ورای سرادقات بشریه ده مستور قیلوب چشم ظاهر
انلاری ادراکه قادر اولماز • و لا یعرفهم غیری بو سره اشارتدرکه • مادام که دیده ٔ بصیرت انلارده ودیعت اولان نور حقیقت محمدیه دن تجلیه
اولنوب نور وحدت ظهور ایتمدکجه حقیقتلری فهم اولنماز • و اول نوردن غیریسی انلاری کورمز • و عشاق الهینک علتی عوارض نورانیه دن
بعض عارضه ایله اشعه ٔ بارقه ٔ عشقک کمال انجلاسنه نوع خلل ترتب ایتمسیدر • و صحت مزاجلری لمعات تجلیات ذاتیه علی الدوام مرآت
مجلالرنده پرتوانداز انوار احدیت اولماسیدر • امدی حق بودرکه عشقدن اعلی بر طبیب دخی اولماز • و مولانا خداوندکار مصراع الخرده
نخوت ایله ناموسی افراد بالذکر بیوردقلری اکا اشارتدرکه • اخلاق ذمیمه نک جمله سی بو ایکی صفتدن تولد ایدوب حتی شیطانک سبب
طردی بو ایکی صفت اولمشدر • زیرا جناب حقدن جمله ملائکه یه اسجدوا لآدم کریمه سیله امر وارد اولدقده بر موجب کریمه ٔ فسجدوا
باجمعهم کمال خضوع و خشوع ایله زمین اطاعته • وضع جبین سکنت ایتدیلر • و آدمک صورت جمعیه کمالیه سن کوروب سر خلافته علی وجه الاکملیه
لیاقت و کرامت و فضیلتن بلدیلر • ابلیس ایسه صورت آدمه نظر ایتدکده نشأه ٔ عنصریه سنده آب و کلی غالب و ترکیب جمعیتنی کثافته مقرون
کوردیکنه بر وفق الا ابلیس ابی و استکبر • استکبار ایله سجده دن ابا و اعتراضه زبان کشا اولوب اکر علت اجتبا جمعیت ایسه بنده دخی جمعیت وار
خصوصا بنی ناردن و آدمی طیندن خلق ایلدک • پس اعلانک ادنایه خضوعی قضیه ٔ حکمتدن دور دیوب بو قیاس باطل ایله آدمک نشأت کمالیه
و کمال قابلیاتنه • و حقیقت مزاج و روحی مراتب اعتدالنک حاق وسطنده اولدوغندن جاهل اولمغله • و ان علیک لعنتی الی یوم الدین
داغ خذلانیله قرب قدسدن مطرود اولوب آوازه ٔ ردی ولوله انداز جهانیان اولدی • نعوذ بالله من الجهل المبعد والحسبان المفرق •
آه ای نفس کمراه • غافل اولما که نیجه لر مانند ابلیس نخوت و ناموسه انیس اولمغله عتبه ٔ اولیادن دور • و ورزش عشق خدادن ابدی مهجور اولمشلردر
و زمره ٔ حکمادن افلاطون ایله جالینوس ایرادنده نکته بودرکه • بریسی خاتمه ٔ حکمای اشراقیه • بری دخی زبده ٔ حکمای مشائیه در • یعنی حکمای اشراقیه
افلاطونه کلنجه بی قیل و قال تصفیه ٔ درون اشتغال ایله شاغل حکمته اشتغال ایدرلردر • و افلاطون • سقراطک مربابی و دارات شاکر معاصری در
و لسان یونانده افلاطون عام المنفعه و کثیر العلم معناسنه در • و جالینوس بلیناس حکیمک تلمیذ خاصی اولوب مولد عیسادن ایکی یوز ییل صکره
وجوده کلمشدر • و مشهوره اولان حکمای ثمانیه نک خاتمیدرکه • سابقلره لاحق و لاحقلری سابقدر • نظم • الا ای طالب و جویای اسرار

معانی قلزمی دریای انوار • هدایت بیلمه سن قال ایله اولماز • محبت خرقه و شال ایله اولماز • ظهور جام جذبه فیض حقدر
کرامات و کشف برهانی جوقدر • معارف کلمری چیچکلری قال • ولایت فیض معنی در دخی حال • بو انلر حالی قاله قاتمادیلر
بو قیل و قاله هم الدانمادیلر • بو راده قالسون اشبو در شهوار • قیلالم بحر عشقه بیله رفتار

نثر • زیرا مبدأ هر کمال و منشأ عز و جلال
و جاذب عروج اعلای معارج • و موجب صعود اقصای مدارج عشق اولمغله • جسم خاک از عشق بر افلاک شد • جسم خاکی عشقدن افلاکی اولدی
یعنی معتکف خلوتخانه ٔ تجرید • و مجاور زاویه ٔ تفرید • اعنی عیسی بن مریم صلوات الله علیه و علی نبینا رخت هستیسی آتش عشقه احراق
و چهره ٔ قربتی بل رفعه الله الیه نوریله اشراق ایتمکله مربع نشین چار بالش فلک رابع اولدی • و جنبش عشقده اولان سطوات تجلیاتی کوریم
کوه در رقص آمد و چالاک شد • کوه طور رقصه کلدی • و جست و چالاک اولدی • یعنی نار تجلیدن خروشه کلوب اوچ قطعه اولدی • و اوچی
تکریه یه • اوچ قطعه سی دخی مدینه ٔ منوره یه واروب مقام طوتدی • الحاصل • عشق جان طور آمد عاشقا • عشق کلدی طورک جانی اولدی
انکچون • طور مست و خر موسی صاعقا • طور سینا عشق الهیدن مست و شیدا اولدی • و موسی علیه السلام سطوت عشقدن
شهقه اوروب بیهوش اولدوغی حالده زمینه دوشدی • آه ای دل پر شوق نهایت عشق وصلت معشوقله عین ذوق اولمغله مولانا خداوندکار
بو ابیات شریفه ایله مدعو دار الضیافه ٔ ملکوت اعلی • و شهسوار لامکان سما سلطان الانبیا علیه التحایانک لیله ٔ اسراده مهمان ای قرب او ادنایه
اعتلا ایتدوکنه • و مجلس آرای بزم کبریا شرفیابنه کلام رب اعلی حضرت موسی علیه من صلوات الله ازکی • مشاهده ٔ تجلی ذات یکتاده
افنای وجود ایله سرمدی بقا اولدوغنه اشارت ایتمشدر • نظم

سزد ای دل که معراجش بخوانی • بالفاظ زبان در ها بچکانی
ز عشق این جمله کی شرح و بیانست • ولیکن عشق بی شرح و بیانست • دو عالم جمله در کفتار عشقند • همه در پرده ٔ پندار عشقند
وجود مصطفی از نور پاکست • ز لطف خود نبی الله نه خاکست • محمد صاحب القول امینی • جهان را رحمة للعالمینی

تو دیدستی شب معراج حق تو | ازان بردی بجان اینجا سبق تو | زهی خلوت که مویی درنگنجد | فلک در نزد او ذره نسنجد
ترا زیبد که ختم انبیایی | که در هر دو جهان تو پیشوایی | تویی موسی که اندر کوه طوری | حقیقت پای تا سر غرق نوری
تویی عیسی و اندر پایداری | بهر صورت که آید جای داری | تو خورشیدی و جمله ذره تست | فلک اینجایکه کم کرده تست
تمامت سالکانت را غلامند | تمامت تخیکان نزد تو خامند | بخواه از حق تعالی است خویش | بنه شان مرهمی اندر دل ریش
مرا نیز از شبی مید ار برباد | که جان من فدای روی تو باد | بهر دم صد هزاران جان قربان | بعید وصل تو ای نور یزدان

خلاصهٔ کلام ارباب عشقه نهان اولمیه که قدراً اکمل و مقاماً ارفع و درجهٔ اعلی یکه سوار قرب او ادنی اعنی سلطان الانبیا علیه من صلوات الله الازکی مقام عبودیتده قیود بشریه دن کلیت ایله آزاد و کشف سبحات وجه احدی الذات ایله بند اثنینیتدن مجرد اولماغله شان شریفنه عنوان نامهٔ معارج و طغرای منشور مدارج اولان سبحان الذی اسری وارد اولوب حق سبحانه و تعالی اول شب خارقه اسرارده کندو ایله حبیبی بیننده جاری اولان برام عظیمه اشارت بیوردی یعنی اول همای لامکان آشیان براق برق عنان وهم کامی اولان پیک رحمان ایله حجرهٔ امهانیدن مسجد اقصایه روان و تنکنای زمیندن فضای وسیع علیینه طیران و طی میدان زمرد کون هفت آسمان ایدکلرنده ارواح مقدسهٔ انبیا و رسل تمامت انبیا استاده راه که تا بینند همه دیداران شاه و فقیه سرانه چقوب نظاره کنان ایکن ناکهان اول شهباز همایون بال هواگیر اوج لامکان نور آفتاب که لمعان و برق لامعدن اسرع کذران ایدوکنه حیران و انکشت تحسینی دندان آفرین ایله کزان اولوب معالم معالمرنیه خرامان اولدیلر و در دهانیان علیین ملکوت اعلایی روایح انسیه ایله تعطیر ایدوب عقول و نفوس مجرده دخی روشنان جبروتده چراغان و ملایکهٔ رضوان تزیین جنان ایدوب دست نیازلرنده جواهر اسرار ایله پر نوردن طبقلر طوتوب و سرحقهٔ زبان استعدادلرین اچوب انجمنده مندرج اولان درر زواهر مدح و ثنایه قدم پاکنه نثار ایتدیلر ولکن تیز رو مرحلهٔ سبحان الذی اسری بر فحوای ما زاغ البصر و ما طغی برینه التفات ایتمیوب طرفة العینده کچدی و سدرة المنتهی آشیانه اوچدی انده دخی قرار ایتمیوب رفرف عشقه سوار و داجنحه اجاد ادن منی ایله هواگیر اوج دیدار اولدقده جبریل امین رکاب رسول رب العالمینه وضع جبین ایدوب سدره دن اوته وضع قدمه مانع اولماغله لو دنوت انملة لاحترقت نیازیله مرتبهٔ استعدادین بیان ایدوب الوداع ای یکه سوار میدان لاهوت دیوب مقام سدره ده قالدی چونکه محرم خلوتخانهٔ وحدت قرب بلا معیته اغیار دکل غرق شهود انوار اولنلرک دخی کنجایشی محال ایدی ولکن بلد بلدی مقام روحدن دخی کچوب فنای وحدت ذاتیه یه براچوب قاف قرب قاب قوسین ذروه آشیان او ادنی پایه اعتلا ایتدی و در حال دست هبوب نفحات احدی الذات رفع استار تعینات ایتمکله کمال اخلاص ایله نفی صفات ایدوب شهود وحدت مطلقه ایله وجوددن منفصل اولدی و هویت حقله فانی و ربوبیت جناب مطلق ایله باقی قالدی بعده خلعت صنعهٔ رحمت ایله اعزاز و اکرام اولنوب صورت رحمت ایله خلقه ارسال اولندی و اسراده محمد عوددده رحمت اولماغله تشتکان امته رفع اثنینیت و اثبات وحدت طریقنی دلالت و کمال وصلته هدایت و لطف و عنایت بی غایت ذات سرمدی صفاتی تبلیغ و بشارت و من رانی فقد رای الحق عبارتی ایله بر عجب رمز خفیه اشارت بیوردی یعنی اگرچه هرکسک براق همتی سدهٔ بشریه جسمانیه دن سدرة المنتهای روحانیه یه ارتقا ایلمزسه یاری اول مردم دیدهٔ هر موجودک نور جهان افروز وجود بهبودی وحسن جمال مستغرق انوار شهود دلیله دیدهٔ بصیرتلری گشوده و قدم عرش همالرینه روی اطاعت و عتبهٔ فلک اساسرینه جبههٔ سطاعتی سوده قیلسونلر زیرا اول محرم حرم سرای وحدت حبیب خاتم رسالت علیه اکمل التحیه نک شانندن رفع اثنینیت ایتمشوزدر ایدی هرکیمکه انی بوله بزی بولور و هرکیمکه انی کوره بی شک و ریب بزی کورر پس کرکدرکه بر موجب قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله حبیبمه محبت ایله سزکه سز دخی نایل درجهٔ محبوبیت اوله سز دیو فرمان اولنماغله امت مقبوله دخی چاشنی محبت حبیب الله ایله کیفیت شراب الهیدن مدهوش و دریاوش خروش ایدوب قطرهٔ هستی موهوملری غرق دریای وحدت و سروح روحانی ایله نایل سرمدی سعادت اولدیلر

نظم

تویی عین العیان جوهر ذات | نمود تست بی شک جمله ذرات | الا ای نور قدسی روی بمای | ز زنگ آیینهٔ دل پاک بزدای
اگر این جام معنی نوش خواهی | نگر تا جان دهی در دید شاهی | رخ جانان درین آیینه پیداست | نظر کن گر ترا دو چشم بیناست
هزاران جان پاک راز دانان | فدای آنکه باید ستر جانان | زهی اسرار جان اسرار دان کو | یکی صاحب دلی بیننده جان کو
اگر معراج اینجا رخ نماید | ترا از بود صورت در رباید | رهی ناکرده هرگز چه گویم | که از اسرار معراجت بگویم
چو جانت سوی او یابد پناهی | نماند هیچ جز حق هیچ راهی | برافکن صورت معراج یارت | ز دیده جان نظر کن آشکارت

نثر حاصل کلام ای برادر سعادت انجام اگر سن دخی بو دولتدن بهره‌مند و بر کام اولمغه اهتمام ایدر ایسک بیت جز عشق محمدی تجلی هوس است بنیاد وجود ما همین یک نفس است نثر اول چمن آرای باغ لاهوت اعنی حضرت رسالت پناهک و کواکب آسمان حیرت اولان آل و اصحاب هدایت دستگاهک و مظاهر و اشواق الی لقاء اخوانی اولان عنادل هزاردستان گلستان ملکوت اعنی عارفان بالله و اولیاء الله ک انس و محبتلریله سن دخی شیر خوردکان پستان خوانیدن اولوب طهارت تجرید ایله خلوت نشین زاویهٔ تفرید اولسن و قبلهٔ تبتله استقبال و کمربند توکل ایله قامت تو کل مال و صلوهٔ توحید

استغفار

اشتغال ایله سن که حتی دولت ان الله مع الذین اتقوا والذین هم محسنون و سعادت کانوا قلیلا من اللیل ما یهجعون و ذوق و بالاسحار هم یستغفرون و عرفان انا لله وانا الیه راجعون و ایقان سبحانه و تعالی عما یشرکون او جانبه گشاده بال اولوب میکده قاب قوسین ده صدرنشین و لا تتخذوا الهین اثنین ساقیسندن جام تجلیات جمال نمای انی انا الله لا اله الا انا فاعبدون شراب طهورینی نوش ایدوب و یسقون من رحیق مختوم جرعه سندن مدهوش و جذبهٔ هو الحی القیوم ایله بیهوش اولوب و اولئک هم المفلحون حرم سرای امانده حجله نشینان عفت الی لان فیها ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر عرایسی در آغوش ایله فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر بالینه سرنهاده قیلوب خواب ناز وصلت ایله خاموش اوله سن تا کیم بیت عشق جان طور آمد عاشقا طور مست و خر موسی صاعقا نثر بیتنک سرنی ذوق ایله سن زیرا محرم اسرار مولانا خداوندکار بو بیت شریفی سورهٔ اعرافده اولان و لما جاء موسی لمیقاتنا و کلمه ربه قال رب ارنی انظر الیک قال لن ترانی ولکن انظر الی الجبل فان استقر مکانه فسوف ترانی فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا و خر موسی صعقا کریمه سندن اقتباس ایدوب جواز رؤیة الله یه بو آیت کریمه ده دلالت اولدوغنه اشارت بیورمشلر زیرا انبیادن طلب مستحیل محال اولدوغنه علما متفق الاقوالدر یازیجی زاده انکچون دیمشلر محمدیه خیالی نقشی جانمده مصور اولالی کوکلم همه اسم و رسمی محو ایتدی بو تصویر مثالیله بوزینی کورمکه امکان جو دار دراز و مندم تولاغم خالیدر زیرا الکلام اعز الیدن منم دریای توحیده چو محو محض مستغرق کتور رسم تولهکر کوهر بو دریای وصالیدن نثر و بالجمله ارباب مشاهدات السنه تاویلات ایله بو آیت کریمه ده واقع اولان مکاشفه لرینی بو عبارت ایله تحقیق ایتمشلرکه موسی علیه السلام بساط مداناتنک دان حصولنده اقداح کلمات ایله اداره اولنان تتابع صهبای صفو صفات و لذات استماع ملاطفات مخاطباتدن سکر ایله سطوات کیفیت ذوق و غلبات ولعی عشق لسان شوقی رب ارنی انظر الیک سازنه دراز ایدکده زمزمهٔ ناز ایله نغمه پرداز لن ترانی اولدی حقا که عرفی شیرازینک بو بیتی محله عجب مناسب دوشمشدر نه خوب دیمشدر بیت حسن از شنوها کاهی بود میل نیاز ورنه موسی بی طلب صدره تماشا کرده بود نثر الحاصل موسایه جواب کلدی که هیهات هیهات مادام که پردهٔ ارنی ایله محجوب و قید اثنینیتده مغلوب سن سن سن ایکن بنی کورمزسن زیرا اکثر لیس لک فی البصر معناسندن غیرینی بنی کوره مز ولکن انظر الی الجبل صورت هستی یه نظر ایده زینتی اول فان استقر مکانه اکر عند تجلی الذاتی مکانده مستقر اولورسه فسوف ترانی بنی عن قریب کورورسن زیرا جبل انانیت محو رسوم فی الذات ایدر فلما تجلی ربه للجبل پس وقتاکم موسی و عالملرک ربی جبل طوره و یا خود هستی موسایه تجلی ایلدی اول حینده جعله دکا کان لم یکن لا وجود له اصلا مدکوکا و متلاشیا افنا ایتدی و خر موسی صعقا موسی علیه السلام مغشیا علیه و فانیا بلا انیه درجهٔ وجوددن ساقط اولدی نثر قدکان یا کان سر الا البوح نطق خیرا و لا تسل عن الخبر نثر آه ای دل آکاه اکر تجلی رب ایله روح موسی میانده جبل انانیه موسی اولمسه فنا و صرف اولوب هرگز معاشه کلمزدی اما قلبی دخی فناسی حالنده خلیفة الله اولماسیه تجلی و تحلی یه مستعد اولمازدی فلما افاق پس وقتاکه موسی سطوات تجلیات ربوبیت ایله غشیهٔ انانیتدن افاقت بولدینه قال سبحانک موسی بی من و ما ایتدی الهی سنی لسان قدس ایله تسبیح و تقدیس و خلقدن و سنی اتصال خلقدن تنزیه ایدرم تبت الیک افناء انانیت ایله سنک هویتکه رجوع ایلدم و انا اول المؤمنین و حالا بن اول مؤمنم یعنی ایمان یقینی حصوله کلدی که سن نور هویتکله کورنیورسن انانیت ایله سنی کیمسه کوره مز پس جذبات هستی سوز ایله ذاتی ذاتکده و افعال صفاتکده محو و افنا ایدوکم آنده عند التحقیق رأیی و ربی سنی و غیریت و اثنینیت مرتفع اولوب ذاتکی نور ذاتکله شاهده قیلارسن دیوب سکوت ایتدی آه ای دیدهٔ آکاه قطب زمان مرکز دایرهٔ جان روضهٔ وحدتک سروازادی جنید بغدادی دخی بو رحیق نیستینک مست مدهوشی اولماغله رایت ربی بربی فقال من انت فقلت انت دیوب جوش و خروش ایلدی ایلدی بنم دخی قدم شعر بنم دیمک برلا شور شول خدایه که غیر اودرمازتوتلی شبو رایه اکر غایب اکر حاضر اولدر که هم غیب و حضوره ناظر اولدر ایکیلک ایلمازانک برلکنده اولم بولونمز انک دیرلکنده بنه برلو کن انک کندو برلر موحدلر بو سوزی بویله دیرلر کورنور اول ای سن کورمزسن انی پنهان صانورسن ایردمزسن ای عارف آکاه ضمیر سنیره نهان اولمیه که قوافل عالم وحدت کشور غیبدن ساحهٔ سواحل دریای شهادت و منازل صحرای صور نزول ایتدکده غیاهب لذات عالم طبیعتده منغمس و غرایب عجایب اهل قیود نشاهٔ بشریه ده منکس اولوب معاهد عهود و معاقد شهود ازلی و معرفت فطری اونیدن ناشی و بیکانه دوشمکله بدیع حکمت ذاتیه و صنیع مشیت الهیه شویله اقتضا ایلدی که زکاء نفس و ذکاء ذهن و صفاء عقله اشخاص بشریه نک مزید اختصاصلری اولدوغی جهتدن استصحاب تذکرات الهیه و اشعار صحف سماویه ایله بو عالم ناسوته کوندریله تا که خلایق جهانی حضایض درکات مراتب کثراتدن اوج جانب تجلیات خبات وحدت و نعیم غیب هویته دلالت و هدایت ایده لر حتی هر بری استعدادلری مقداری مهدی اولوب اولئک الذین اشتروا الضلالة بالهدی فما ربحت تجارتهم زمره سندن اولمیه لر و ذکر اولنان داعیلر رسل و انبیا علیهم السلام و وارثان حقیقتلری اولان کمل اولیاء کرامدر پس حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا دخی کمل وارثان انبیادن اولدقلرینه معارج قاب قوسینه ارتقا

روحانی ومدارج ثم دنی فتدلی یه اعتلاء وجدانی ایدوب پی رو اثر محمد المصطفی اولماغله انکشاف سبحات وتجلی وجه احدی الذات
استار کثرات خرق ورسوم تعیناتی حرق ایدوب نام ونشان غیریت دریای وحدته غرق ومحو اولدقدن صکره تشریف خلعت بقا بالله ایله
محترم وتکریم خلافت سرحق الله ایله مکرم اولماغله سالکان طریقت وطالبان حقیقتی حضیض ارکات ناسوتدن اوج درجات ملکوته تعریج
وهدایت ایچون دریای مواج حب ذاتینک تلاطم امواجی اصداف شاهده لرنده مندرج اولان لآلی غوالی اسراری ساحه سواحل گفتاره منتشر
واسماع مستعدینه آویزه بناگوش سرائدکلرنده اصحاب شوق واردات غیبیه یه تشنه لب وجام جمال نمای محبت الهیه یه لب برلب اولمق
استدعا ایتدیلر ولکن بزم انسده ارباب فرقدن نیجه بی فهم وناسازلر مانع کشف راز اولدوغی اشعار واخوان جمعه اعتذار قصدیله
مولانا خداوندکار بیوررلرکه بالب دمساز خود گر جفتمی اگر کندو دمساز لبم ایله جفت اولایدم یعنی ای لب گفتاره یار وسرعت رفتاره
هوادار اولان محرمان اسرار بالکز سزکله همصحبت اولوب بعض نامحرملر داخل صحبتم اولمیه لردی همچو نی من گفتنیها گفتمی بن نیزه مانندی
نیجه سویلیه جک سوزلر سویلردم وکنوز غیبیه دن هنوز لسانه بروز ایتمدک نیجه رموز خفیه اظهار ایدردم اما نه چاره بیت
حرف معنی گران بها گهریست چون نباد دان(؟) رسی مگوی خموش نثر دیمشلر زیرا عذر مقبول قبیله سنکه صد همزبان میاننده بر ناساز وبد زبان
بولنسه لاجرم کیسه دهانه مهر سکوت اوریلور زیرا جهلا یه کشف سر وحدت کردن خوکه در گرانمایه وضع ایتمک کبیدر انکیچون بیت
ومن منح الجهال علما اضاعه • ومن منع المستوجبین فقد ظلم نثر دیمشلردر اگرچه یاراندن نسنه دریغ اولنماز اما مستمعینک جمله سی
منصبغ رنگ همزبانی اولمادقچه نغمه پردازی راز مجال اولماز وبالجمله هرکه او از همزبانی شد جدا هر اول کیمه که بر همزباندن دور اولدی
بی زبان شد گرچه دارد صد نوا اگرچه درونده صد نوا دخی طوتار بی زبان اولدی زیرا لذت طعامی گرسنه وقدر آبی تشنه بیلور
وباغ تلخ رنجور مزه نباتی ذوق وبصیره اولان نور بصری چشم ضریر فرق ایتمز وبلبل هزار بی گل وگلزار افغان وزار ایتمز کورمزمیسن
چونکه گل رفت وگلستان درگذشت چونکه گل گتدی وهنگام گلستان گچدی نشنوی زان پس ز بلبل سرگذشت اندن صکره عندلیبدن
قصه سرگذشتی اشیده مزسن همچنان هزاردستان گلستان ملکوت اولان عارفان آشیان نشین چرو(؟) نکه نغمه زنان اسرار
لاهوت اولدقلرینی زاغان بدزبان چکلستان ناسوت اولان بی اذعانلر زمره سی شنوندکاندن اولمیانه زیرا لا تعطوا الحکمة الی غیر
اهلها فتظلموها مفادینجه اول طوطیان قدسی افشای سر وحدتدن منع ایتمکله بیت ای دریغا عرصه افهام خلق سخت تنگ آمد ندارد خلق حلق
دیوب بر موجب فرمان ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها نا اهلدن کتمان سر ایتمشلردر زیرا اورزش تابش عشقه مستعد
اولمیان بدکیشلر برمقتضای فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا امراض انکار وعداوت ایله مبتلای درد وحسرتدر اگرچه مرشدان طریق
امم وطبیبان حاذقان عیسی دملر دخی هر بر درده مرهم در ولکن بر مریضک عارضه سی علت مزمنه ویاخود اختلال عقلدن خسته
اولنه طبیبه لازم اولان علت مزبوره قابل علاج اولمادوغی اعلامدر فلهذا ارباب ارشاد وتربیه تجربه ایدوب امراض قلبیه دن
اوچ علت علاج پذیر دکلدر دیمشلر بریسی بودرکه مردان خدایه واقع اولان دخل وتعرضلری حسددن نشأت ایلیه حسد ایسه
مرض مزمن کبی ممکن العلاج اولمایوب هر بر اعتراضنه حجج قاطعه ودلایل ساطعه ایله جواب مسکته ابراز اولنسه مفیده اولماز
بلکه بغض وعداوت وکبر ورعونتی ثعبان جحیم کبی سرافراخته وحقد وحسدی نار جهنم کبی فروخته اولور فلهذا شعر کل العداوة قد ترجی سلامتها(؟)
الا عداوة من عاداک عن حسد نثر بیورمشلردر پس بو مقوله نک تدبیری بر موجب فاعرض عمن تولی ارباب حسددن اعراض حاللرینی
ترک ولنمقدرکه حتی بر مصداق الحسد یاکل الحسنات کما تاکل النار الحطب آتش حقد وحسد خرمن وجود خباثت آلودلرین احراق ونار جحیمه
الحاق ایلیه بریسی دخی علت حماقتدرکه نفس عیسی علیه اطیب التحیة دن مرده لر حیات یافته ایکن حمقایه علاجدن اظهار عجز ایدوب
ابرئ الاکمه والابرص واعیانی الاحمق بیورمشلردر عرفی چون اثر در تو کند عشق کلاعجاز مسیح مرده راجان دهد آدم نکند حیوانرا
برقسمی دخی اگرچه مسترشددر وفهم ادراکی معنایه علت اعتراضدن سالم بلکه طالب تفهمدر ولکن ادراکده قصوری اولماغله علوم حقایق
نکاتی فهم ایتمکدن محرومدر پس طبیبان الهی بو زمره یه دخی منفعت اولمازلر لازم کلدکده وسع حوصله لری مقدارنجه تکلم ایدرلر
کما قال صلی الله علیه وسلم نحن معاشر الانبیاء امرنا ان نکلم الناس علی قدر عقولهم واکثر ناس هدایت انبیا ودلالت اولیادن
شفای عاجل حاصل ایتمدکلرینه سبب امراض حقد وحسد وحماقت ایله مرایای قلبلری پرکدورت اولدوغیدر اما قسم رابع اگرچه عوارض
بشریه وامراض نفسانیه دن کمال سلامتلری یوقدر ولکن مسترشد مستعد ونیک برک وتیز فهم اولماغله دنیانک فناسن ملاحظه قلوب
حرص شهوت ومیل جاه وحشمت وحب ریاست ونکبت وطلب اموال وثروت ایله مغلوب احکام نفس وطبیعت اولمادوغیچون فرقه مزبوره
علاج پذیر اولماغله طبیبان الهی انلرک علاجنده سحر حلال کوستروب اشربه محبت ومعاجین معرفت ایله امراض بشریه نک جمله سندن عاری
وآیینه قلبلرین صیقل توحید ایله جام جمال نمای کردکاری ایدرلر واوج ملکوتدن حضیض ناسوته نزول ایدوب بو مقوله قابل صقاله برآینه
استرلر اما هزارده بر بسیاردن اندک بولنه قالیچون تأسف ایدوب بیت بالب دمساز خود گر جفتمی همچو نی من گفتنیها گفتمی
دیرلر آه ای درد منعرط(؟) اگرچه بولیه در فاما ع زاغ در رز نعره زاغان کند بلبل از آواز خوش کی کم کند نثر ونغمه صد هزار وهزارکت(؟)
میاننده کندولره دمساز بر همزبان بولدقدن صکره طعن منکرانه نگران اولمیوب زمزمه انداز کشف راز اولمقدن تحاشی ایتمزلر

طبیبان امراض قلبیه(؟)

مثلا مولانا خداوندکار اسراره محرم اولمیانلر کشف استاره مانعدر دیو بو قدر اعتذار ایتمشیکن چلبی حسام الدین جنبش تابش عشقدن
بی قرار اولوب بیت کز برای حق صحبت سالها بازگو حالی ازان خوش حالها نثر دیو تضرع بسیار وقدم پاک خداوندکاره دیده
گریاندن درر اشک بی شمار نثار ایتمکله وارث علوم الانبیاء والمرسلین مولانا جلال الدین دخی ای حسام الدین غمگین اولمه که بزم آیینه مز
سنسن وجنابکزده برعجب استعداد واردرکه ع حق بخشد سنگ را حلوای تو نثر وقنجه سنگ مجنک جمادانی دخی نطقه کتورر حقا بر دمساز(؟)
جاندن ممتازسن علی الخصوص بیت مثنوی را چون تو مبدا بوده گر فزون گردد تواش افزوده نثر مضمونی اوزره بو قدر گفتار
حقایق نکات اظهارندن خود مقصود بالذات سنک اعیان استعدادکزدر چونکه سنک کبی بر یار هوادار اوله حرف کیرلک گفتار
واعتراضلرینه نه اعتبار ایدی جام جمال نمای گفتاره اولان صهبای اسراری نوش وازاله پرده هستی ایله بیهوش اولوب
نوای عشاقی گوش هوشه منکوش ایت که دریای وحدت خروشه کلدکده کشتی کثرت شکسته اولور عند التحقیق جمله معشوقست وعاشق پرده
جمله معشوقدر وعاشق بر پرده در زنده معشوقست وعاشق مرده زنده معشوقدر وعاشق مرده ومفقوددر دیوب مقام بقا بعد الفنا
در قاب قوسین او ادنی بیان واذا تم الفقر فهو الله معناسنی عیان بیوردیلر آه ای عاشق بی وجود علم شریفه نهان اولمیه که
مراد اسما وصفاتدن مستمده اولان جمیع اعیان مراتب تعینات وتمام معانی صور ممکنات وجود مطلقک کمال احاطه وشموله نسبت ایله
ذهنا وخارجا مطلق کلدن جزو اجزا مشابه سنده اعتبار اولنمشلردر پس وجود سالک قید جزوئیتدن مجرد اولدقده قوس ترقی یه
عروج ایدوب نهایت قوس ترقی بدایت قوس تنزله متصل اولور ومقدمه صغری مقدمه کبرایه التقا ایله لطیفه قلبیه ودانه خفیه
معرفه فطریه فقر ذاتی وکندونک عدم اصلیسنه اعتلا ایدوب تجلی ذاتی اولان معانی جمیع کثرات اسما بدیدار اولور ونتیجه
مذکوره که فنا فی الله در بقا بالله یه مقترن اولوب نتیجه کلیه مطلق ومظهر وجود حق اسم ظاهر ایله آشکار اولور وچونکه نتیجه سرمدیه
تجلیات ابدیه ظهورات شئوناته مقرون اوله نتیجه عظما دیمومیته نشاءت الهیه دورات کبری وکورات عظماده تمام الاستداره
اولوب کمالن بولور وبو معنی حصوله کلدکده بیت جمله معشوقست وعاشق پرده زنده معشوقست وعاشق مرده نثر معنی در بیلور
حاصل کلام استیلای عشقده عاشق بر عجب فنا وفنایه مستغرق اولور که مجرد شهواتی زیردستنده مغلوب اولدوغی ایله الکنا یجوب(؟)
اثر جب(؟) خلا مقتضیات نفس هواییه بر وجهله ازاله وافنا ایدر که نه بروفق شریعت ونه برخلاف طریقت هیچ بر وضع وحرکتی منبع
شهوت اولماز بلکه یک جهت اولوب لا یتحرک الا الله ولا یسکن الا الله ولا یتکلم الا الله مضمونی ایله متصف اولور وجنید بغدادی
قدس الله روحه اوتوز ییلدرکه حضرت رب الانام لسان جنیددن جنیده کلام سویلر جنید ارا ده میان اولمادوغندن خلق جهان غافل
ونادان الحق بیوردقلری نه معادراذعان ایدر عرفی هر محرمی که سکنم ازوی سراغ دوست محتاج میکند به سراغ دگر مرا
ای طالب راه فنا هستی موهومی محض فنا ایدن الدرکه آتش جذبات عشق اثر تعیناتی بر وجهله محو ایدرکه الدنیا حرام علی اهل الاخرة
والاخرة حرام علی اهل الدنیا وهما حرامان علی اهل الله تعالی نحو اسیجه دنیا وآخرت قیدندن وانانیت بندندن ازاد ایدوب فضاء
خلا حقیقی کل شیء هالک الا وجهه نمایان اولماغله نظر شهود وجه حق ومشاهده وجود مطلق ومن قتلته فانا دیته مفهومنی مصراع
زنده معشوقست وعاشق مرده نثر دیو ترجمه ایدرز پس اول المجذوب فانی نکسلوح ضمیری صور اغیاردن عاری اولماغله جمله دن غایب جمله دن(؟)
اندن غایب اولوب نه کندو قالور ونه عالم الا هو الباقی آه ای اسیر بند وزنجیر عشق یاره خلع کدورات اغیار وقمع هیئات آثار
ایدنلردن بر مردم مردم دیده شطار نه خوب دیمشدر شعر لقد فنیت عن الغیر لا وجود سوای لان نفی وجودی ثبوته بقای
انا البقاء ولا البقاء للعدم فکیف اثبت شیئا بقاء لابقای لواء وجهک نعم زطلاله یتمدی بذیلها متمسک بان تلک لوای
منقولدرکه محمد ابو نصر جیبنی آثاره محو کلی وار میدر دیو ابو سعید ابو الخیردن استفسار ایتدکده بو رباعی ایله جواب دیرشلر رباعی
چشم همه اشک گشت وچشم بگریست • در عشق تو بی چشم همی باید زیست • از من اثری نماند این عشق از چیست • چون من همه معشوق شدم عاشق کیست
ابدی مرتبه فنا فی الفنا قید فنایه دخی افنادر ولکن هر فهم ادراک بو معنایه ادراک ایتمز وقیل وقال ایله بلنمز مگر کیم بشرط الاستعداد
صوریه ومعنویه ایله انواع مجاهداتله بوته محبتده گداخته اولمق گرکدرکه لایزال العبد یتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه
الذی یسمع به وبصره الذی یبصر به ولسانه الذی ینطق به مدلولاتنه ارتقا وقرب نوافلدن قرب فرایض درجاتنه اعتلا ایدوب اول کرنک
بو رباعی سی ایله آشنا اوله رباعی در جستن جام جم جهان پیمودم • روزی ننشستم وشبی نغنودم • زاستاد چو وصف جام جم بشنودم
خود جام جهان نمای جم من بودم نثر چونکه عاشق بی دل بو دولت سرمدی بقایه نایل اوله اذا طلع الصباح استغنی عن المصباح قضیه سی
امر مقرر اولور آه ای دیده آگاه پرتو اشعه الله نور السموات والارض هرکیمه افنا ایدرسه ما رایت شیئا الا ورایت الله معه مشاهده سی
ایدر ولا معبود الا الله ولا هو الا هو توحیدینی سویلر وسواطع بارقه مثل نوره کمشکوة فیها مصباح اشراقیله فنا اندر فنا واتش تجلی
احدی الجمع ده سرمدی بقا اولان اصفیادن لیس فی الوجود غیر الله صعقه سی صادر وهو هو شهقه سی ظاهر اولوب دریای غیب هویتدن
ساحل شهادته ع جمله معشوقست وعاشق پرده نثر درلری بدیدار وگوش اسرار عاشقه آویزه لؤلؤی شهوار اولور خلاصه کلام بو مدارج
اعلایه عروج انجق جذبه دن عبارت ایله میسر اولماز دیو مولانا خداوندکار بیوررکه ای نور حدقه یقین چلبی حسام الدین

چون نباشد عشق را پروای او ‖ چونکه سالکده پروای عشق اولمیه یعنی ورزش عشقه طاقتی و تحمله بس و مجتبی اولمیه ‖ او چو مرغی ماند بی پر وای او
اول مرغ بی پر کبی پروازدن قالدی ‖ وای اکا کیم پای محبتی آب وگلده بسته ‖ واجنحه همتی شکسته اولماغله مرغ روحی قفس مضیق بشریده
محبوس ودچاه عمیق طبیعتده منکوس اولدی ‖ ایدی مادام که تابش جذبه هو الحی القیوم هستی موهومی معدوم ایمیه همای روح همایون بال
هوا کیر اوج لایزال اولیماز ‖ حقا که سید عماد الدینک بو گفتاری معنای محو استاری اشعار ایدر نظم رفع ولدی حجاب سوی الله القدرة والبقاء
غیر اولدی هلاک وجه قالدی ‖ محو اولدی شو کیم بو بحره طالدی ‖ کر احوق ایسه بصیرتک باق ‖ کورسنده حقی دکمه ایراق ‖ چون سوسنه موسن ولدی مرآت
مرآتکه بو کل ایده کور ذات ‖ کورسن نه کیم نه جسم وجانسن ‖ مقصود وجود دکل ایکانسن ‖ هرکیمسه که اسریری بومیدن ‖ حق ابد اولدی ذات حقدن
نثر آه ای عاشق سرباز ‖ و یار موافق حجاب انداز ‖ چونکه مولانا خداوندکار ‖ بال شهباز همتلرین باز ‖ واوج لامکانه پرواز ایدوب جلبی جام الست
نیاز ایله اسرار معراج روحانیه ‖ وفناء صرف ایله نائل اولاجق مدارج مناهج وحدت ذاتیه یه متعلقه ‖ اضعاف رموز خفیه ‖ ولطایف کنوز
غیبیه ابراز ایدیلیشه محرم راز اولان حسن نازلرک سلسله شوقلری اهتزازه کلوب بیت ‖ کانچه کوید بو دیمه حالش
حالش افزون بود خود از قالش نثر بیتی ایله رمزه پرداز اولدیلر ‖ ولکن عشقه دمساز اولمیان بعض ناسازلر ع که شنید اینچنین هوا و هوس
دیو ‖ دولوله انداز اولوب معانی مستقیمه یی فهم نادرستلری کبی سقیم کورمکله اسم رقیب لسان غیرت ایله ‖ یا ارض ابلعی ماءک
ویا سماء اقلعی کریمه سنی سمع هوش خداوندکاره خفیة قرائت ایدوب ایتدی یا مولانا بوندن اقدم خود ع بس سخن کوتاه باید والسلام
دیوب ختم کلامه نیت ایتمش ایکن ‖ حالا بر وجهله کشف اسرار ایدیکزکه بخار بحار عشقدن آسمان منیع قلبه صعود ‖ و میدان وسیع صدره
نزول ایدن ‖ قطرات متتابعه امطار انوار ‖ وعیون الفاظدن جریان ایدن انهار اسرار ‖ تنور سینه مستعیدن تفجر ایدوب طوفان
فنا کون ومکانی اغراق ‖ واتش عشق خدا جهان وجهانیانی احراق ایلدی ‖ شمدیکی کتم اسرار ایدیکز ‖ زیرا پیش اغیارده کتم اسرار اتمک
عارفان الهک عادتی اولوب نه لری ذره کیم دیمشلردر نظم سر حق اولیا نهان دارند ‖ پیش اغیار بر زبان نارند ‖ گر نمایند سر بخلق عیان
شود اندر زمان جهان ویران نثر بالخصوص مترقب فرصت ‖ نیجه حرفکیرلر اولدیغی معلوم شریفکزدر ‖ فلهذا ع دیوار کوش دارد آهسته کو سخن
دیمشلردر ‖ باری شمدنصکره پیش وپس رعایت اولنوب حددن تجاوزه جرأت اولنمایه ‖ صفای وقتکزه انسب اولنوردی دیو واقع
اولان سؤال متعدده بطریق الجواب بیوررلرکه ای مراسم نصیحتی رعایت ایدن اخوان طریقت ‖ حقاکه بنم حمایتم پاینده اولان مرتبه اخوتده
لطف ومروتکزه لایق اولانی دریغ ایتمیوب طریق سلامته دلالت ایدیکز ولکن من چه گونه هوش دارم پیش وپس ‖ چون نباشد نور یارم پیش وپس
چونکه یارمک نوری پیش وپس اولمایه ‖ پس بن پیش وپسه نه کونه هوش طوتارم ‖ یعنی بنم لبلرمدن صدور ایدن اسرار جلیله بلا معیت
وانیت غیب هویتده فناء مطلق ‖ وباقی بالحق اولدوغمک آثار جمیله سی ‖ ودریای متموج عشقک اقتضاسیدر ‖ بو مرتبه ده خود عقال
عقل گسسته ‖ وهستی موهوم عدم اصلیه یه پیوسته ‖ وسر انیت تیغ بلا محبت ایله بریده وکشته ‖ وتعینات کثرات دریای وحدتده غرق کشته در
بوندن اقدم خود نظم نی حدیث راه پر خون میکند ‖ قصه‌های عشق مجنون میکند نثر دیوب واقع حالی اعلام ایتمش ایدک ‖ پس بو شکایات
نوریه ده ‖ پرتو انداز عبارت اولان کلمات رنجیده نظم هرچه گوید آن پری گفته بود ‖ زین سری زان آن سری گفته بود نثر وفقنجه
شجرهٔ موسادن صادر اولان ندای ایزد متعال کبی ‖ مصباح زجاج عشقدن زاهره ‖ ودرخشنده درّی ذو فنون باهره اولمشدر
فانی فی الحق ‖ ونور مطلق ذو جهات اولماز ‖ پیش وپس ایسه جهت اعتباریه در ‖ وقدام وخلف شول یرده تصور اولنورکه اکا ابتدا وانتها
اعتبار اولنه ‖ وداخل شش جهت اوله ‖ نور تجلی احدی الذات خود جهتدن منزه ‖ وحیزدن مقدسدر ‖ مثل نوره کمشکوة فیها مصباح المصباح
فی زجاجة الزجاجة کأنها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لا شرقیة ولا غربیة کریمه سی خود لا ازلیه ولا ابدیه ایله تعبیر اولنوب
حل اشکال ایتمشدر ‖ پس هرکیمکه اول شجرهٔ صمدیتدن ‖ نور علی نور زیتنی چشیده ‖ قیله کیفیت فناء فنا شعور ولا شعوری بردن جمله
محو ونابدید ایدرکه ازل عین ابد وابد عین ازل اولوب پیش وپس قیدلری شکسته ‖ وجهات ست بندلری کسسته اولور ‖ ایدی یاران صفا
نهفته اولمیه که هوشمز عشقه دوش اولمش ‖ وزیتونه قلبمز انک نارینه یانمشدر ‖ پس پیش وپسدن قالمشدر ‖ سز دخی بو هوشه محرم اولمق
دیلرسکز شراب فنادن بیهوش اولکز نظم بش حواس وشش جهتدن قیل کذر ‖ بولمق استرسک حضور قلب اکر ‖ کنجی دار و ویرانه ده ایله طلب
عقلی کل دیوانه ده ایله طلب نثر آه ای دل شیدا دیوانه دن مراد شول جنون ایله مجنون اولانلردر که بو بیتک مصداقی اولان مجانین
افرادندن اوله شعر مجانین الا ان سر جنونهم ‖ عجیب علی ابوابهم یسجد العقل نثر خلاصهٔ کلام فکر وهوشی پس وپیشه پیوسته ‖ واسرار
دریا خروشی اغیاردن نهفته ایلمک انلرک کاریدرکه کشور دللرینک امیری خرد دانش کیش ‖ ومدبر اموری فکر دوراندیش اوله ‖ عاشق مدهوش
خود حریق نار تجلی غیب هویت ‖ وغریق دریای انوار احدیت اولوب مجالی مظاهرده جمال وحدتدن غیره نظر ایتمز ‖ و پیش وپس قیدینه
بند اولماز ‖ وگفت وشنیدی عشق ومحبتدن غیری اولماز ‖ پس خود عاشقده عشق حاکم مطلق اولیجق لامحاله عشق خواهد کین سخن بیرون کند
عشق استدعاسی بودرکه بو همو سوزلر ظهوره کله پس بیت در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند ‖ آنچه استاد ازل گفت بکو میکویم
طلبنجه آینهٔ دلده جلوه انداز اولان استاد عشق هرنه تعلیم ایدرسه طوطی زبان انی سویلر ‖ دل دخی دله آینه دوشر ‖ آینه خود
درون صافنده پرتو ایدن معنایی اظهار ایدر ‖ حقاکه آینه غماز نبود چون بود ‖ آینه غماز اولمیه نیجه اولور یعنی آینه اولمق لازم کلور

بس چونکه

پس چونکه دل مرآت جمال نمای ذات سرمدی الصفاتدر ‖ دل دخی دله مرآتدر ‖ پس لاجرم اسرار محبت دلدن دله پرتو ایدوب کوش هوش
دخی ‖ مرآت زبانه منظر ایتدکده دلدن پرتو ایدن جمال معنایی صور مستحسنهٔ عباراتله مشاهده ایدر ‖ وحسن جمالی دلدن دله دوشر ‖ تماشا درکه
تیره دل اولان غافلک ‖ زورق اندیشه لری کرداب حیرتده سرکشته ‖ وملاح خرد پیشه لری امید نجاتدن کسسته اولوب آهسته آهسته ایتدیلر
یا مولانا اول تعریف وتوصیف ایتدوککز آینه خود بزده دخی موجوددر نه عجب غماز دکلدر ‖ مولانا خداوندکار دخی بو سؤاله جواب ایچون
بیوررلرکه ای تیره دل آینه جانت ازان غماز نیست ‖ سنک مرآت جانک اول سببدن غماز دکلدرکه زانکه زنکار از رخش ممتاز نیست
زیرا که رخ کلکون جان زنکاردن ممتاز دکلدر ‖ یعنی زنکار ما سوا وجه مرآتدن زدوده اولمامشدر ‖ ایمدی مادام که جام جهان جمالنمای جانان
صیقل حب یزدان ایله صقاله اولونمیه ‖ صور حقایق معانی چهره کشا اولماز ‖ خصوصا تراکم کدورات کثرات بر مرتبه یه وارهکه بیت
آهنش چون زنکها خوردن کرفت ‖ کوهرش را زنک کم کردن کرفت نثر وفقنجه صقاله پذیر اولمایوب بحر کدورات ودریای ظلماتده غرق اولماغله
او کظلمات فی بحر لجی یغشاه موج من فوقه موج من فوقه سحاب فحوای کریمه سی اوزره بی خلوص وطویت ‖ وبلا صدق نیت محض غفلت ایله اولان
اعمال وطاعاتکز ‖ غرقاب لجهٔ ظلمات حب دنیا اولدوغی ایچون ‖ امواج سمعه وریا ‖ وانک فوقندن امواج حب جاه وحشمت ‖ وطلب ثروت
وریاست ‖ وانک فوقندن سحب شرک خفی وانانیت بوریمشدر ‖ وظلمات غفلت ومقتضیات طبیعت ‖ وحب شهوت بر فحوای ظلمات
بعضها فوق بعض تراکم ایتمکله ‖ بر مصداق اذا اخرج یده لم یکد یراها ‖ رؤیت فلاح حال ‖ ومشاهده نجاح مآل امنیهٔ جمیله ‖ دست سعی ده
قصد کز اخراج ایتسه کز ‖ ظلمات متتابعهٔ مزبوره نک تراکمندن ‖ دیدهٔ عقلکز انامل عزیمکزی کورمکه قادر اولماز ‖ زیرا بر فحوای غرای
ومن لم یجعل الله له نورا فما له من نور ‖ شویله که عند قسمة الانوار ‖ اشعهٔ نور تجلی پروردکار ‖ مرایای قلوبه پرتو انداز آثار اولمیه
دروادی حیرتناکه بروقی ومن اخطاره فقد ضل بی نور ‖ وتیه غوایتده مهجور قالوب ظلمات غواشی بشریه دن اخراج ایدر بر نور دخی یوقدر
بزده خود نور عقل موجوددر دیر ایسه کز ‖ ظلمات مذکوره ازاله سنه نور عقلک قوتی یوقدر ‖ الحاصل بر موجب یهدی الله لنوره من یشاء
قوت اخراج نور خدایه مخصوص اولوب مشیت ازلیه اول نور هدی ایله عباد اصفیاسندن هرقنقیسنک مصباح سرینی ایقاد ایدر ‖ زجاجهٔ
قلب ومشکات کالبدی کوکب دری کبی درخشان ‖ واشعهٔ بارقه سی روشنان حواسدن لمعان ایدر ‖ وبر فحوای واشرقت الارض بنور ربها
ارض بشریه کدورات طبیعیه دن پاک ‖ واشراق نور حقیقت محمدیه دن تابناک اولوب تجلیات الهیه نک متابعتدن ‖ فبی یسمع وبی یبصر
وبی ینطق سرّ معانی متحقق اولور ‖ آه ای دل آکاه اول نور هدایته سبب وصول مجرد عبادت اولمایوب بلکه بر فحوای کریمه ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء
خالق الارض والسماء کمال فضل واحسانندن دیلدوکی عبادینه اعطا بیوررر مناجات اللهم انه لیس لی علیک حق فاطلبه منک لکن
فلی حق فلم استطع کمال تادیته الیک ولکنی اقف علی باب عزک وغناک وکرمک وابسط کف الفقر والفاقة لوسع عطائک یا عزیز یا غنی
یا کریم یا واسع ‖ اسئلک بنور وجهک ‖ وبساط رحمتک ‖ وبجاه نبیک السید الکامل الفاتح الخاتم ‖ نور انوار المعارف ‖ سر اسرار العوارف
صفوة خلقک وستر علمک ‖ ان تنزع من انفسنا حب الدنیا ‖ والشهوة ‖ والهوی ‖ والسمعة والریاء ‖ والشک والشرک الخفی ‖ وهب لنا الاخلاص
الذی لا یطلع علیه احد غیرک ‖ واقطع بیننا وبین کل قاطع یقطع بیننا وبینک ‖ وقدسنا من اوصاف بشریاتنا ‖ وعافنا من کل علة ‖ وهب لنا
الخلوة معک والعزلة عما سواک ‖ وایدنا فی استغراق رؤیة نور ذاتک بنور المعرفة والمشاهدة ‖ واغرق نفوسنا وعقولنا وقلوبنا وارواحنا
واسرارنا فی انوار جمالک وجلالک ‖ وافننا فی نور التوحید ‖ والقنا بک ‖ واحجب ابصارنا بانوار جمالک عن مشاهدة الاغیار ‖ واسقنا من
شراب محبتک ‖ وامح صفاتنا بانوار صفاتک ‖ وکن لنا سمعا ‖ وبصرا ‖ ولسانا ‖ ویدا ‖ ومؤیدا ‖ یا سمیع یا بصیر یا اول یا آخر یا باطن یا ظاهر
یا من هو هو یا هو یا من هو یا من لیس الا هو یا جابر العظم الکسیر منک بدانا وبک قمنا والیک المصیر فنعم المولی ونعم النصیر نظم

ای خداوند زمین وآسمان ‖ پادشاها آشکارا ونهان
رحمتک دریاسنه یوقدر کنار ‖ فضل واحسانک ایچون ای پروردکار
عالما علم وکمالک حقیچون ‖ الکا عز وجلالک حقیچون
احمد مختار وعیسی حقیچون ‖ نوح وابراهیم وموسی حقیچون
انبیا واولیا قرآن حقی ‖ انجم وافلاک وچار ارکان حقی
عاشق صادقلرکدن قیل بزی ‖ خدمت لایقلرکدن قیل بزی
قوللرکدن غافل ایتمه بر نفس ‖ ای قمو دردمندلره فریادرس
تو باکیم قول اولا وز نفسمزه ‖ همت عالی نصیب ایتکل بزه
ساکا آساندر قول آزاد ایلمک ‖ قیصولو کوکلری شاد ایلمک
قوللرکدن صای بزی ای ذو الجلال ‖ تو لک اولمقدر کمال اهل حال
بو دعا مستجاب ایت یا مجیب ‖ رشک انوار ایت بزه دردا حبیب

نثر آه ای طالب حقانی ‖ وعاشق سبحانی ‖ عارفان ربانی بیت
آینه صاف باید تا در رو نماید ‖ آینه را جلا ده یعنی صفا طلب کن
بیوررشلردر پس سز دخی جمعیت خاطر ایله درکاه احدیت وبارکاه
صمدیته جبین سای مسکنت اولوب لحم صنوبری ظلمانیی پرتو اشعهٔ انوار جذبات یزدانی ایله مرآت مجلای جمال نمای ربانی ایتمکه
استدعای عنایت ربانی ایلیه سز زیرا کتاب کریم سبحانیده یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم بیورلمشدر ‖ وسلامت قلب
آتش عشقله خس وخاشاک وجودی یانوب محو کثرات ایله حصوله کلور ‖ وآتش عشق دخی آتش زنهٔ زباندن ظهور ایدن شراره ذکر الله ایله حصوله
کلور ‖ کما قال صلی الله علیه وسلم ان لکل شیء صقالة وصقالة القلب ذکر الله ‖ اما بر وجهله ذکرکه غفلت ونسیاندن تخلص اوله کما قیل
الذکر هو التخلص من الغفلة والنسیان ‖ یوخسه مجرد سبحهٔ صد وپانصد دیو سبحه سمعه وریا ایله تعداد اسما ذکر اولماز ‖ زیرا ذکر نسیان مقابلیدر

کما قال تعالی واذکر ربک اذا نسیت • وبالجمله وقوع ذکر یادون حقی ونفسکی فراموش ایله اولور • پس وجه مشروح اوزره ذکره اشتغال اولندقده نظم
ایره حقانی وجوداندن بلکه کشف ای دل حال • کیم او در مذکور وذکر وذاکر اذکار حق نثر مضمونی اوزره ذکرک اوجات درجات ذکر حقیقی یه ارتقا ایدر • واول حال دخی
مرآت دلده کمال تجلیه حصوله کلمکله شهود ذکردن دخی تجرد اولوب ذکر حقده ذکرسز اولورسن • کما قال اهل التحقیق الذکر الحقیقی وهو شهود الحق
ایاک • والتخلص من شهود ذکرک • ومعرفة افناء الذاکر فی بقائه مع ذکره • یعنی ذکر حقیقی اتحاد معنوی ذاکر ومذکور وذکردرکه • ذکر مذکور ایله
مرآت دلی اغیار اشتباهیدن بری • وشعور انانیتدن عری اولوب معشوق حقیقی دل پر نور عاشقه نظر ایتدکده کندو جمالن تماشا قیلوب لیس فی الدار
غیره دیار • ومعنای لمن الملک الیوم لله الواحد القهار • آشکاره اولمغله ستر تر تر عاشقدن بی اختیار نظم جمله معشوقست وعاشق پرده
زنده معشوقست وعاشق مرده نثر زمزمه سی پدیدار اولور • آه کیم بو دولت سرمدی یه وصول پیر کاملدن استمداد اولانه دمساز اولمادقجه
حصوله کلمز وکیچون حیله دن اول انک تحصیلی واجبدر • بازیچی زاده محمد چلبی انک ایچون دمیشلردر محمدیه بکانه صومعه مسجد جو مقصود مدار اول مرشد

کورک هر یوزه یوزارم کوررم انی مجالیدن • زهی مقبل شو قولدرکیم اوله قاتنده او مقبول • زهی قابل وقابل کیم دیه مولی الموالیدن
صون ای ساقی می باقی بکا کل حسنی باغبندن • کر اکسیر حیات ایچم بن اول جام زلالیدن • انک سوداسنی بولم ایچم سودای سوداندن
کاسه سودادی بولان کچدی بو سودای بلالیدن • چون انک دردی دورنده بولو بر سلسله جانم • کچر فکرم تسلسلدن کچر دور محالیدن

وبالجمله اتفاق آرای اهل محبت بونک اوزرینه درکه • مادامکه سالک طریقت • اول ساقی بزم وحدتک • دست همتندن شراب محبت
نوش ایتمیجه • حرم سرای وصلته دخوله رخصت اولماز • فلذلک شمع جمیع العاشقین مولانا جلال الدین دخی • عاشق شدن پادشاه برکنیزک
دیو بر عجب قصه روایت • وضمن حکایتده اول پیر طریقتک فریاد رسلکنه اشارت بیوررلر • ولکن ذکر اولنان بیانه قبل المباشره مثنوی شریف
شش مجلد اولدوغنه حکمت ندر • بعض نکت عیان • ویدی جلد اولمادوغی مولانا خداوندکارک تکمیل اطوار طریقت ایتمه دوکنه دلالت ایدر
دیدیلرک حقایقین بیان ایده لم که • سر دخی انلرک نه مقوله خر اولدقلرین بیله سز • پس علم شریفه نهان اولمیه که • مثنوینک هر بیتی جام جمال معانی
وحدت • ومولانا خداوندکارک کمال وصلتلرینه بر آیت ایکن • حالات عشاقدن بی خبر • وجان ودللری پر کدر • بعض خیره بصرلرک تکمیل
اوهام فاسده لرنده مختفی اولان غلیان افکار کاسده لری • لیس عنده طائل قبیلندن اولان • خیالات فاسده لرینه • انواع صور باطله
تصویر ایتمکله • مثنوی التی جلد اولدوغنه باعث بودرکه • ملای رومی مرتبه نفس رضیه ده • اسم قیوم ایله قالوب اوج صافیه یه
ترقی ایتمه مشدر • وبلکه نهایت طور خامس • وبدایت طور سادس اولان برزخ جذبه دن محجوب • مرغ استعدادی اوج طور سابعه
اوچماشدر دیو • انواع ترهات سویلرلر حال انکه خیشوم جانلری زکام حرمان ایله مختل اولمغله • جناب خداوندکارک • نوافح سکینه کلمات
قدسیه لرندن بر شمه استشمام ایتمه مشلردر • بلکه بی خواب وخورش یبوست ایله اختلال دماغدن حصوله کلن غلبه سودا • وهیجان افکار مالیخولیا
ایله کلری پریشان وبیهوده حرکات جبلیه • وشطحات ردیه لرینه اقتضاء جذبه در زعمیله • نیجه شدید وجنونه وجد وحال تعبیرینی عرف ایدرلر
ومجاهده لری تصورات باطله اوزرینه مبتنی • وبی اساس اولمغله • بر قاچ کون ایچنده قوالرینه ضعف • وطبعلرینه کسل تطرق ایدوب
مجاهده وریاضتدن فراغت • وبقور بغلرینی افسر بند آخور نفس وطبیعت ایدوب پیش نهاد علف شهوت اولمغله • سر نهاده خواب غفلت
اولدقلرنده • پس دماغدن هویدا اولان صور باطله خیالیه ناپیدا اولور • وبوکا بقا بعد الفنا دیو افترا ایدوب کوزلری بغلو استر آسیاب کبی
چرخ طبیعتده دور ایدوب دایره بهیمیتدن خروجه قادر اولمازلر • ومنزل آلوریز دیو یاطور فریلرلر اعوذ بالله من الحور بعد الکور • وعجب بودرکه
صورتا خلوت ایدوب متاع سمعه لری صاتملق ایچون • سوق کزرده دکان غفلت اچارلر • والسنه ناسده منطقه کرامت ایله شهرت
بولدقلرین کندولره سرمایه جمعیت بیلوب نظم بها لو صوف الهی دیکدور رانجه • مطوق کرد زنجیر در آنجه • زیارت اولنوب عزت بولالر
دعاسن آلر خدمت قیلالر • کوره لر خلق اکا تعظیم ایده لر • اوکینه اردینه دوشوب کیده لر • دیلر مقبول اوله خاص وعامک • بلار دیجه دایم نیک نامک
نثر پس بو حال ایله بن جذبه وعشقه یوتدم • وانلاری طور ثالث وطور خامسده قویوب ایلیجه کچدم • منصور ایله مولانا فلان طورده قالمشلر
حیفا که بنم زمانمه مصادفه ایده لر ایدی • انلاری اول دایره دن کچوررردم دیو لاف وگزاف ایدرلر • ولکن اول نادره زمان وظریف جهان
مثنوینک بر محلنده انلاری رسوای عالمیان ایدوب بیورمشلردرکه مثنوی از خدا انی بوی او رانی اثر • دعویش افزون زشیث وبو البشر

دیو ننموده ورا هم نقش خویش • او همی کوید زابدالیم بیش • حرف درویشان بدزدید ربی • تا کمان آید که هست او خود کسی
بی نوا از خوان ونان آسمان • پیش او ننداخت حق یک استخوان • او ندا کرده که خوان بنهاده ام • نایب حقم خلیفه زاده ام
الصلا ساده دلان پیچ پیچ • تا خورید از خوان جودم سر بسیج • سالها بر وعده فردا کسان • کرد آن در کشته فردا نارسان
نیست چهره چون ترا چهره کند • نور یزدان سر ترا تیره کند • نثر ایدی بنم روحم بایزید بسطامی • وحسین بن منصور البیضاوی • وجلال الدین
الرومی • دیو انلرک امثالی مقربان بارگاه قیومی اولانلرک • بی لب ودهان نوش جان ایتدکلری • شراب تجلیات حب یزدانی • وخاشاک
هستیلرین احراق وبی نام ونشان ایدن جذبات رحمانی • اول دروغ خورده لرک کمان ایتدکلری • بنک خیالات وامانی دکلدر عرفی
بر در عشق مجین سوکه ای عقل فضول • طفل را شیوه بازیچه حرامست اینجا • عشق جشنی بادر رهجو بانی قرب • زاغ اندیشه همان کلک حرامست اینجا
فلهذا البعض متصوفه بی ذوق دخی مجرد کتب تصوفده اولان اصطلاحات قومی حفظ ایدوب جذبه ومحبتدن نکیا • قیل وقال معرفه نوع امانی

حصولکمتور مکله مقام عشقک ورسنده فنا، فنا وبقا بعد الفنا واردر • مولانا یه مهیج شوق • بعض ابیات عاشقانه الهی همایون نامه ده
اولان کلیله ودمنه حکایه لرین ایراد ایدوب • وسکری صحوینه غالب اولمغله • بر بیتی بر بیتینه مرتبط اولمایوب پریشان سویلمشدر • وصحوی سکرینه
غالب اولان اهل کمال کبی • منازل مراحل سایرینی • مراتب ومقاماتیله • بقا بعد الفنایه وارنجه ترتیب ایله ذکر ایتمه مشدرلر • مع هذا اول افسرده دللر
دخی عشق وفنا وبقا ولقانک الحق اسامی مرسومه سنی کوروب • واصطلاحات معروفه سن ایشیدوب کیفیاتندن بیخبرلردر • وزعملرنجه اهل
وحدتدن کچنورلر • مع هذا وحدت دخی نه ایدوکن بلمیوب تقلید ایله جهان جاندان اوصافلرین المحرره

جهانده هر نه وار ایسه بزه انوار وحدتدر
بزم عمر قائم وار در ردیمز نسنه یه باطل
ریاضت چکدورب نغمه غداب اتمک حماقتدر
بو کونه قیل وقال ایله کشی اهل مذاق اولماز
دله پرتو ایده شوقی کوره سن اوزرکه قدرتدر
دیله سن اول احددن محبت آفتابن کور
طوطاغی کوثر جنت کوزی باره هو ییتدر
اکر یک همتی اوله طوله حق جذبه سی کوکلک
دیه یا یارکونی بر د سلامت باغ رحمتدر
الهی عبدک آریه بو عشاقک قدومندن

مظاهر در تجلی یه تمو کورد وکم حقدر
اکر در بر سک قینی برهان بدونک ایله الفتدر
خدا حفظ ایده اخوانی بونک کیبی جهالتدن
مفید اولمز اکا عرفان کورر صکره نه افتدر
اکر سن بلمک استرسک ندر وصلت ندر وحدت
وجودی ظل یزدانی یوزی نور هدایتدر
دلی عرش معلادر مقامی قرب او ادنا
منور اوله اشکالک کوره سن خوش لطافتدر
قو بابه سنده هیچ کثرت ازاله اوله ثابت
که عشقکله بقا بولمق عجب دولت سعادتدر

بولر دیر نظم جمله بزم اسرار وصلتدر
بزه بو اکلایش سدر یو لوفرامن دراحتدر
اکر خلوت اکر غفلت نه لازم عارفه بیلن
که زیرا بونلره اولمق محقق هیل ضلالتدر
اکر کور رکیم سکا اول تجلی ایلیه الله
مظاهر هر دو تجلیسی نه معنیدن عبارتدر
سوزی الهام ربانی جمالی آب حیوانی
خصالی خلق یزدانی عطاسی بی نهایتدر
دوشه سن عشقی اودینه خلیل آسا اولوب تسلیم
همان عشقی قاله الحق مراد اولان بو دولتدر
نثر پس مولانا خداوندکار کندولرین اهل

عرفاندن عدا ایدن طاغیانه دخی مثنوی شریفده بو وجهله جواب ویررلرکه نظم • کین سخن پستست یعنی مثنوی • قصه پیغامبرست وپیروی
نیست ذکر بحث واسرار بلند • که دوانند اولیا آن سو سمند • از مقامات تبتل تا فنا • پایه پایه تا ملاقات خدا
کودکان خرد فهمش میکنند • نیست جز امر پسند وناپسند • کیرم ای کر خود تو از آن نشنوی • چون شهانش دیده چون نگروی
این آن شیرست کز وی جان بری • باز پنجه قهر او ایمان بری • نور خورشیدم فتاده برشما • لیک از خورشید ناکرده جدا
نک منم ینبوع آن آب حیات • تا رهانم عاشقان را از ممات • نثر آه ای طالب آب حیات • ذکر اولنان جذبه من لم یذق لم یعرف
قبیلندن اولوب لسان ایله بیان حد امکانده دکلدر • ولکن اهل عشق وجذبه نک کیفیتنده نه حالت واردر شونلردن معلوم اولورکه
مولانا خداوندکار • بو قدر علوم بی شمار ایله جلیل القدر والاعتبار اولدوغندن غیری • برهان الدین محقق تربیه سیله تکمیل طریقت ابرار
واخیار ایدوب انواع مجاهدات • وسیر اسما وصفاتده انوار ریاضتله اضعاف اسرار مشاهدات ایدوب • اهل درجات کرامات ومکاشفین
ناکهان آسمان جانک نور فیروزی • شمس الدین تبریزی • شارق شارق عشقدن درخشان • وپرتو اشعه سی دوش جان مولانایه لمعان
ایلدکده • تابش جذبات هستی سوز • خردسوخت آموزی سوخته پوز ایدوب • لوح سینه سنده منقش اولان صور معلومات کزاف حریق جذبات الهی
عرفی کدام مسئله عشق تو در بیان آورد • که عقل معرفت آموز در جواب نماند • هدایتی که بتزویر استان عناد • امید معرفت آموزی از کتاب نماند
عنایت تو چنان زد صلای معموری • که در دیار محبت دلی خراب نماند • نثر وبالجمله رخت شعور ولا شعور مولانا آتش عشقله یانوب
وحضور فیها ما لا عین رأت • ولا اذن سمعت • ولا خطر علی قلب بشر ایله سرور اولوب مثنوی • حیرتی آمد درونش آن زمان
که برون شد از زمین وآسمان • جست وجویی از ورای جست وجو • من نمیدانم تو میدانی بکو • عقل وحالی از ورای حال وقال
غرقه کشته در جمال ذو الجلال • غرقه نی که خلاصی باشدش • یا بجز دریا کسی بشناسدش • نثر مضمونی اوزره قطره ایکن
بحر اخضر • وذره ایکن مهر انور اولدی • بر دریایه غرق اولدیکه انبیا ومرسلین • اول بحر وحدتک امواج نامتناهیلری • واولیا واصلین
ماهی لریدر • ایمدی بنم روح روانم تعریف جذبه بودرکه • حد امکانده اولان مرتبه بیان اولندی عرفی صورت کشوده پرده وشناخت چشم عقل
با آنکه آشنا شده بود از مثالها • نثر پس شمدنصکره کوش صفا ایله اصغا قیل که • مثنوی شریف شش مجلد اولدوغنک وجوه نکاتی
دیده نهایه چهره کشا اوله • اولا حضرت مولانا مثنوی حقایق احتوانک جلد سادسنده مثنوی • ششجهت را نور ده از شش صحف
کی بطوف حوله من لم یطف • نثر دیو جهات سته افاضه محبت ایتدکلرینه اشارت بیوررلر • واکر حقیقت شش جهتدن سؤال اولنور
علم شریفه نهان اولمیه که • ارباب حکمت استدلالده فلکده جهت حقیقی ایکیدر دیمشلر • یعنی بیری فوق وبیری تحت درکه • فلک اعظم ایله
محدود اولوب • فلک اطلسک سطح محدبی جهت فوق • ومرکزی جهت تحت درکه • نقطه کره زمیندر • بناء علیه فلک فلک اعظم
محدد جهات دردیمشلر • زیرا منتهای اشارات حسیه فلک الافلاکک محدبی در • وعند البعض مقعر فلک قمردر • زیرا منتهای حرکات
مستقیمه فلک قمرک مقعریدر • پس اشارات حسیه انده نهایت بولور دیمشلر • وماخلای فوق وتحت • اعنی قبل وبعد ویمین ویسار
جهات حقیقیه اولمیوب اضافیه در • زیرا اجسامده معتبره اولان ابعاد • زوایای قوایم تقاطع ایدن ابعاد ثلثه دن غیری دکلدر
پس ابعاد ثلثه دن هر برینه طرفین اعتباریله اطراف سته ظاهره اولوب شش جهت تعبیر اولنور • وابعاد ثلثه دن مراد طول وعرض وعمق در

نسلا جسم انسانیده معتبره اولان ابعاد ثلثه دن هر برینه بعد واصل یرلر یعنی ابعاددن اولان طول انسانک قدمین ایله رأسی بینی
واصلدر و واصل بین جنبین عرض در و بطن ایله ظهر بینینی واصل اولان عمق در پس شخص انسانک حالت قیامی وضع طبیعیسی در اوله قده
امتداد طولیسندن رأسنی ولی ایدنه فوق و فی تلک الحالة قدمینی ولی ایدنه تحت و امتداد عرضنک نهایتندن الجب الغالب اقوای
جانبینی ولی ایدنه یمین و لضعف جانبینی ولی ایدنه یسار دیرلر و نهایتی امتداد عمقیدن بطنی ولی ایدنه قدام و ظهری ولی ایدنه خلف دیرلر
وجهتان حقیقتان اولان فوق ایله تحت قامت انسانک اگر انتصابی و اگر انتکاسی حالنده هیچ حال ایله متبدل اولماز زیرا فوقک فوقیتی
رأس انسانه و تحتک تحتیتی قدم انسانه ولی ایته کلز ایچون اولمایوب بلکه انسان ایچون اولان وضع طبیعی بو وجهی مقتضی در مثلا وضع
مزبور انتکاسیله منقلب اولسه اگرچه انسان وضع طبیعیسنده قالماز ولکن فوق تحته و تحت فوقه متبدل اولماز اما جهات سایره نفس
حقیقت اعتباریله اولمایوب بلکه جهتان حقیقتاندن خارج اولان اموره نسبت ایله اعتبار اولنمشدر پس عند التحقیق جهاتدن بری
یا جهت فوق یاخود جهت تحت اولوب مثنوی شریفک دخی شوارق اسراری عرش اعلای ملکوتدن تحت الثرای ناسوته وارنجه جهات
بشریتی غرقه انوار غیب هویته ایتمشدر فافهم و مثنوی شریف شش مجلد اولدوغنک نکاتندن وجه ثانی بودر که اسمان و زمین و ما بینهما
خلقنده حق سبحانه و تعالی ایام سته ذکریله تفصیلت سته اشارت ایدوب فرقان کریمده بیورر که ان ربکم الله الذی خلق السموات
والارض فی ستة ایام قال البیضاوی ای فی ستة اوقات کقوله تعالی ومن یولهم یومئذ دبره او فی مقدار ستة ایام فان المتعارف
زمان طلوع الشمس الی غروبها ولم یکن حینئذ وفی خلق الاشیاء مدرجا مع القدرة علی ایجادها دفعة دلیل للاختیار واعتبار للنظار وحث
علی التأنی للامور و بعض مفسرین ذکر اولنان ایام سته ایله ایام اخرته اشارت بیورلمشدر که هر بر کونی دنیا یللرندن بیک ییل قدرردر دیرلر
علی کلا التقدیرین حق جل وعلا دیلسه سموات و ارض و ما بینهمایی دفعة واحدة ان واحدده ایجاد ایدردی ولکن عبادینه تأنی اموری
تعلیم ایچون ایام سته مقداری مدتده خلق ایتدی دیمشلر بعضیلر دخی خلق باری ده لا اصلا ولا تحقیقا ولا تقدیرا امتداد یوقدر
دیوب و تفسیر عیونده اقوال مزبوره یی بعد الایراد بو جمله افاده مراد ایدرکه فالتفسیر بذلک خطأ بین والصحیح ان یقال ان الله تعالی
خلقهما فی هذه الایام الستة لا بالامتدادات وقد کانت موجوده قبل خلق السموات والارض لان الایام قبلها لفلک النجوم الثوابت
وفلکها دایرا قبل خلق السموات والارض والشمس والقمر وغیرهما من الکواکب ولذلک لم یقل فی ستة اشهر و تفسیر کشف الاسرارده
مسطوردرکه کریمه مزبورهده اولان ایام سته معروفه اولان هفته ایامنه دلالت ایدوب خمسین الف سنة کریمه سنده ضرب اولان
ایامدن دکلدر و توریتده دخی فی ستة ایام مفهومی مصرحدر پس بر فحوای اذا اراد الله شیئا ان یقول له کن فیکون حق سبحانه و تعالی
فی لمح البصر جمیع موجوداتی خلقه قادر ایکن ایام سته ده خلق ایلدوکی شو معنایه اشارتدر که اول عزیز و جبار عباد عصاتی حین عصیانلرنده
مواخذه و عقابه قادر ایکن مهلت ویردوکی توبه و ندامت ایله اعمال صالحه یه توجیه قدرت و طاعات و عباداته بذل همت ایلمک
و منهمک فی المعصیه اولان ارباب شقاوت بزه مهلت ویرلمدی یوخسه بز دخی معاصیدن فراغت و طریق طاعته عزیمت ایدردک دیو
معذرت ایده جک برحالده قالمایوب قطع حجت اولماق ایچوندر و تفسیر وجیزده ای فی مقدار ستة ایام من الاحد الی السبت
واجتمع الخلق فی الجمعة دیو مسطور اولوب امام علینک دخی بیتی بو معنایه مؤیددر قال کرم الله وجهه شعر وفی الاحد البناء لان فیه
تبدی الله فی خلق السماء و شرح دیوانده مسطوردرکه بناء سمایه یوم احدده بدء اولندوغی تقدیرجه شب ایله روزک وجودی خود
حرکت فلک شمس و قمره موقوفدر پس ابتداء خلقت سما یکشنبه ده اولماق نیجه توفیق اولنور دیو واقع اولان شبهه یی بحر زخار حقایق
شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه فتوحات مکیه ده حل ایدوب بیورر که یوم ایله نهار بیننده فرق واردر زیرا وجود یوم فلک اعظمک
دوره واحده سندن عبارت اولوب و فلک سمادن دکلدر بلکه اطلاق سما کواکب سیاره سماواتنه منحصردر و لیل و نهارک وجودی
فلک آفتابک حرکتنه دلیلدر بعض کسنه دخی سؤال ایراد ایلمش که روز شنبه احد ایله توصیف اولنمایوب مابعدنده اولان روز یکشنبه
احد ایله توصیف اولندوغنه حکمت ندر بو سؤاله ایکی وجهله جواب ویرلیوب نکته بیان ایتمشلر ولکن بو فقیر کم درایه نک دخی خاطرینه
انلردن ماعدا بر نکته معقوله دخی لایح اولوب جواب اولدن اعلی و جواب ثانی یه اقرب اولماغله صفت وسطده مقام کوستروب
خیر الامور اوسطها معناسنی افهام ایلدک جواب اول مثلا اون ایکی بروجک ابتداسی حمل ایکن ارقام بروجده حرف الف برج
ثانی اولان ثوره وضع اولنوب حمل برجی وضع حروفدن مجرد اولدوغی کبی جمعه دن ماعدا ایام اسبوعدن اولان شنبه دخی یوم تام
و اول ایام دکلدر پس روز اوله شروع شنبه ایله اولور اما یکشنبه یوم تام اولمیوب بلکه صباح سبتک ایکنجی کونی یوم الاحدده اولوب
و حقیقتده یوم شروع نیه شنبه اولوب یوم الاحد ایکنجی شنبه و بدء ابتداء یکشنبه دن اولماغله یوم الاحد دینلور و دوشنبه صباح ثالث
دوشنبه ده تمام اولوب تکرار سبت ثالثه شروع اولنور و علی هذا القیاس پنجشنبه کوننه وارنجه بو اسلوب اوزره عد اولنان روز شنبه
یوم سبتک صباح رابع و صباح خامسی دیمک اولور فافهم و بو فقیرک خاطره سی اولان جواب بودرکه چونکه بنیاد سماواته یوم الاحدده اولنوب
من حیث الاجمال ترتیب انواع آخر مراتب وجود اولان نسخه انسانیه ده تمام اولوب یوم الاحددن جمعه یه وارنجه مراتب تنزلات اختتام
بولمشدر و عالم ناسوت مجموعه ملک و ملکوت اولدوغی اجلدن سادس ایله توصیف اولنماجق ایکن یوم جمعه ایله تعریف اولنوب حتی ان

حضرت سادی

حضرت سادس اعتبار اولنمشدر و سبت آسایش و راحت و قطع و فراغت معناسنه اولوب بعد الجمعه ظهوره کله جک بر مرتبه دخی اولماغله
یوم مزبوره سبت تسمیه اولندی العلم عند الله و مرتبه ثالثه ده اولان جواب ثانی بودرکه شنبه ذات بحته اشارت اوله ذات بحت ایسه
غیب مطلق و لاتعین اولماغله نه واحددر نه کثیر و یکشنبه مرتبه احدیتیه و دوشنبه مبدأ ظهور کثرات اولان مرتبه واحدیته و سه شنبه
عالم عقول و نفوس مجرده یه و چهارشنبه عالم مثاله و پنجشنبه عالم شهادتدر و یوم الجمعه جامع جمیع مراتب اولان عالم ناسوته اشارت
اولوب ایام اسبوع تمام اولور پس غیب مطلقدن اگر قالا اگر اشارة اگر حالا اخبار حد امکانده اولمادیغنه مولانا خداوندکار دخی
بو معنایی تلمیح ایچون داخل حیطه عبارت اولان مرتبه احدیت و واحدیت و عقول و نفوس مجرده و عالم برزخ و عالم شهادت و حقیقه
انسانیه دن خبر ویرمکله مثنوی شریفی شش مجلد اولمق اوزره ترتیب بیورمشلردر وجه ثالث نجم الدین دایه طیب الله انفاسه
بو آیت کریمه ده لسان توفیق ایله شویله تحقیق ایتمشلر که ان الله یعرف الی الخلق بصفاته وهی الربوبیة والالوهیة والقادریة والخالقیة
والمدبریة والحکیمیة والاستوائیة فقال ان ربکم الله الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام ثم استوی علی العرش یعنی بو آیت
کریمه ده شو معانی حقایق مبانی یه اشارت واردر که اول واجب الوجود بفیض اللطف والجود عبادینی طریق توحیده دلالت مقصود
ایدینوب بیورر که بحسب الربوبیة اوزرکزه طاعاتی واجبه اولان رب و موجدکز شول ذات مقدس و یکتادر و خالق ارض و سمادر که
قادریت و خالقیت و مدبریت و حکیمیتی ایله سموات و ارضی ایام سته ده خلق و ایجاد بیوروب صفت رحمانیتی ایله عرش
اوزرینه مستولی اولدی پس حصر ایام سته ده نکته بودرکه من حیث الکلی انواع مکونات عددستی شاملدر یعنی بر نوعی ارواح مجرده در
و بر نوعی ملکوتیاندرکه ملایکه و ملکوت سموات و عقول مجرده و مرکبه و جن و شیاطین انلردر و نوع ثالث نفوسدر که نفوس
کواکب و معادن و نبات و حیوان و انساندر و نوع رابع اجرامدرکه اجسام لطیفه و بسایط علویه اعنی عرش و کرسی
و سبع سماوات و دوزخ و جناتدر و بونلرک امثالی اجرام لطیفه نوع رابعدندر و نوع خامس اجرام مفرده بسیطه درکه عناصر اربعه در
و نوع سادس عناصردن مرکب اولان اجسام کثیفه درکه بونلردن هر بر نوعک ترتیب خلقتنه یوم ایله تعبیر اولندی پس مولانا خداوندکار
دخی اشیاء مزبوره نک احوالنی بیان ایتمکله مثنوی یی شش مجلد ایدوب بو معنایه اشارت بیوردی وجه رابع بودرکه روح قدسی اضافی
صور حقایق کلمانی فیض اقدس و عین جمعدن اخراجه واسطه اولمقده قلم و خفادات و محل ظهور و تفصیل اولان اینه دل لوح
مثابه سنده اولمغله کاتب معانی مجرده اولان فیض اقدس قلم روح ایله عین خفاده جمع اولان مدار واردات غیبیه دن لوح دله
نقش ایلدوکی کلمات قدسیه فکر و خیال و حفظ و صوت و تکلم مرتبه لرندن عبور ایتمدکجه مفهوم اولماز و دست کاتبده اولان
قلمدن دخی ابتدا صدور ایدن نقطه ثانیا ترکب نقاطدن صورت حرف ثالثا حروف مفرده نک ترکبی رابعا ترکب حروفدن کلمه
خامسا ترکب کلماتدن کلام و مرتبه سادسه ده مفهوم معانی ظهوره کلوب لاجرم مراتب ستدن عبوره موقوف اولدیغنه مثنوی
شریفده اولان واردات قدسیه دخی ذکر اولنان مراتبه نزول ایتمدکجه مستمعینک مفهومی اولمادوغنه تلمیح ایچون شش مجلد اولمق
اختیار بیورمشلردر وجه خامس بودرکه و قتاکیم موسی علیه السلام وادی ایمنده نمایان اولان شجره لامعه دن اقتباس ایچون
واروب کریمه اننی انا الله لا اله الا انا فاعبدنی امریله مخاطب اولدقده جایز که سمعه القا اولنان کلام کلام حق اولمیه دیو نفس موسی
تشویشه دوشمکله الهام ربانی وسوسه موسایی ازاله ایدوب آیتدی استماع اولنان کلمات قدسیه بلا ریب و لا شبهه مخاطبات
الهیه در زیرا ابن انی جهت واحده دن ایشتوا اولمیوب بلکه جمیع جهاتدن مجموع قوا ایله اصغا قلدم و کلام ربانی ایدوکن تحقیق بلدم
دیوب مطمئن اولدی و قاضی بیضاوی ذکر اولنان تحقیقک سیاقنده بو وجهله رقمزده نقش کلمات مسکیة الختام اولورکه وهو اشارة
الی انه صلی الله علیه وسلم تلقی من ربه کلاما تلقیا روحانیا ثم تمثل ذلک الکلام لبدنه وانتقل الی الحس المشترک فانتقش من غیر اختصاص
بعضو وجهة پس کاشف الاسرار مولانا خداوندکار دخی موسای روحی وادی ایمن قلبندن ظهور ایدن نور محبتک انسیله بر مصداق
فاخلع نعلیک ساحه تزیینی تعلقات کونیه دن تقدیس ایتمکله وراثت ولایت مطلقه محمدیه مقامنده قایم اولدی و ستر شدنی
ظلمات بشریتدن اوجات انوار ملکوتیه تعریج ایله مأمور اولماغله شجره ذات قدسدن خطاب انس ایله مشرف اولدوغی واردات
غیبیه که مثنوی شریفده مندرج اولان جواهر عبارات قدسیه در جهت واحده دن اولمایوب بلکه جمیع جهاتدن یعنی جهات سته دن
مقدس اولان فیاض مطلقک الهاماتی اولدوغنه اشارت قصدیله شش مجلد ایتدیلر وجه سادس بودرکه کنت کنزا مخفیا فاحببت ان
اعرف فخلقت الخلق لاعرف و فحواسنجه ظهور خلق حب سبحانی ایله اولدوغی کبی وصول الی الحق دخی عشق ربانی ایله در فلهذا ابا جیر و نک
سر آزادی سید الطایفه جنید بغدادی دیدن و ما النهایه دیو نتیجه سلوکدن سؤال ایتدکلرنده هی الرجوع الی البدایه دیوب نهایت
عین بدایت اولدوغنی اعلام بیورمشلر پس جناب مولانا دخی مبدأ و منتهای عشق خدا اولدوغنی انها ایچون ابتدای حکایات مثنوی یی
کنیزکه عاشق اولان پادشاه ایله شروع و انتهاسنی قلعه ذات الصورده آتش عشقه وجود وهیمنی احراق ایدن شهزاده و الا هم حکایتی ایله
مختتم ایدوب نهایتی ابتدایه متصل و اطراف ابعادی مشتمل اولان عرش محیط کبی مثنوی شریف دخی من حیث المجموع شش جهات قلوب ایکینی
محدده بر نور بی جهت ایدوکنه اشارت بیورمشلردر الحاصل مثنوی شریفک شش مجلد اولدوغنه نیجه نکات بیانی دخی قالمدر ولکن شش مجلد

اولدیغی اعتبار ایله وجوه ستّه احضار اولنوب وهر بر دلیل مثنوی شریفه اعتراض ایدن اصحاب اغراضه شش جهتدن جواب بر دب
زبان تعرضلرینی تبهیت ایچون هر بری بر سیف قاطع وبرهان ساطع اولمشدر وایدی علل اغراضدن یکتا اولان اخوان صفا
شنوا اولسونلر که جناب مولانا نه بیورورلر **عاشق شدن پادشاه بر کنیزک وخریدن پادشاه آن کنیزک را ورنجور شدن کنیزک**
وتدبیر شاه در معالجهٔ او بادشاهک بر جاریه یه تعشق ایتمسی دانی اشترا قیلمهسی وکنیزک خسته اولوب پادشاه انک معالجه سنده تدبیر قیلمسی
بیاننده در **بشنوید ای دوستان این داستان** ایشیدیکز ای دوستان بو داستانی **خود حقیقت نقد حال ماست آن**
حقیقتده اول داستان خود بزم نقد حالمزدر یعنی غرض ارباب حقایق مجرد حکایت احوال خلایق اولمایوب بلکه هر بر قصه تحتنده بر حصه
وهر نقطه ضمننده بر نکته وهر اشارتک مرجعنده بر کنایه واردر پس ای انیسان همدم وجلیسان محرم اکرچه بو حکایت پادشاه ایله
کنیزک بیاننده واقع اولان قصهٔ عشقبازیدر ولکن بر رفیق ودقیق فکرلم افلاطون تصور اولنه بزم نقد حالمزی اشعار ایدر که **مصراع**
روح سلطان وجودست بر سر تخت قلب **نثر** مضمونجه پادشاهدن مراد روح وکنیزکدن مراد نفس اولمق اوزره نقل وحکایت اولنور که
بود شاهی در زمانی پیش ازین بوندن اول زماندن پیشینده بر پادشاه وار ایدی **ملک دنیا بودش وهم ملک دین** هم سلطان دنیا
وهم سلطان دین ایدی **اتفاقا شاه شد روزی سوار با خواص خویش از بهر شکار** اتفاقا بر کون شاه کار شکار ایچون کندو
خواصی ایله سوار اولوب کشت وکذار ایدرکن ناکهان **یک کنیزک دید شه بر شاهراه** ع شاهراهده بر کنیزک کوردی شاه
شد غلام آن کنیزک جان شاه ع اول کنیزکه قولی اولدی جان شاه **مرغ جانش در قفص چون می طپید** چونکه شاهک مرغ جانی
قفص تنده مضطرب اولدی **داد مال وان کنیزک را خرید** مال ویردی واول کنیزکی آلدی **چون خرید او را وبرخوردار شد** چونکه
پادشاه اول جاریه یی آلوب برخوردار اولدی **ان کنیزک از قضا بیمار شد** قضاء ناکهاندن اول کنیزک بیمار اولدی یعنی پادشاه
روح انواع فتوح ایله حرسرای جبروتدن نهضت ومنزلگاه ملکوتدن حرکت ایدوب خواصی اولان قوای روحانیه سبیله سمند شهادته
سوار اولوب دست استعدادنده اولان بازوی قابلیاتنه تیهوی اسرار شکارین آلدرمق ایچون شاطران ارکان ایله شاهراه
سوالیدن کذار ایدرکن کنیزک نفسه مصادفه ایتدکده رشتهٔ اختیاری کسسته وچشم مکارینه شیفته وکمند زلف خدعه کارینه
دلبسته اولدی وهر نه کیدر رسه کستون سمان دست امید دامن مراده ایرسون دیو خزینهٔ وجودده اولان حیات وعلم وقدرت واراده
وسمع وبصر نقودینی ویروب کنیزک نفسه مالک اولدی ودواخل حجلهٔ وجود اولدقده نه زیبا نعمت ایدندن اعلی مصاحبتی اولور دیو
القندن کمال مسرت اوزره ایکن ناکهان نفس مبتلای درد طبیعت اولوب لطافتنه کثافت کلدی وپادشاه روح طراوت نفسده
کدورت کورمکله **شعر** فلم ار کالدنیا بها اغترّ اهلها ولا کالیقین استوحش الدهر صاحبه **نثر** دیوب غایت حزن والمندن آینهٔ عیشا حالندر که
بر راحت بی جراحت وبر نحت بی محنت اولمایوب **بیت** بر قدح یوقدر که بی رنج خمار هر کلک باننده واردر رنج خار
آه ودریغ که شراب دنیانک صورتی سراب ومعموری خراب وامنیتی نایاب وصفاسی خیال وخواب در آه کیم دست امل دامن مراده
ایرسه فراغ بال اصانورسن وحصول کلیجه جاندن اوصانورسن مع هذا اول دخی بر احتیاجک نتیجه سی وهزار زنگک مقدمه سی اولوب
نه امنیته سنه غایت ونه شقتنه نهایت وار **بیت** کیمه قیلدی چرخ سرکردان وفا ساکه قیله ایتمیه جور وجفا **نثر** آه ای دل شیدا
سنک حالک انکا مماثلدر که **ان یکی خر داشت پالانش نبود** اول بریسی خر طوتدی اما سمری یوق ایدی یعنی برخره مالک اولدی
اما حمر موکفه دن دکل ایدی **یافت پالان گرگ خر را در ربود** بو کره پالانی بولدی ولی خری قورد قابدی پس روح دخی مرکب
کالبدی بولدی اما پشت عزیمتنده اکاف طاعت وسر همتنده افسر عبادت یوغیدی چونکه روح بونلری بولوب مرکب طریق
هدایته سوق نیتی ایله کلدکده کرک اجل ربوده قلمش بو لوب عمل میسر اولمادی وهمچنین بر بینک دخی **کوزه بودش آب می نامد بدست**
کوزه سی وار ایدی اما آب اله کتورمدی وجست وجو ایدوب **اب را چون یافت خود کوزه شکست** چونکه آبی بولدی کوزه شکست اولدی
کذلک روح دخی کوزه جسمی اله کتوردی لکن آب محبت وشراب معرفتدن تهی ایدی چونکه چشمهٔ محبتی بولدی فاما عمر اخره ایردب
سنک فلاخن موت کوزهٔ جسمی شکست ایتمکله آب حیات معرفتدن محروم قالدی وبالجمله پادشاه عالمپناه بو قدر ناله وآه
ایتدکدن صکره زبان انتباه ایله قلبنه تسلیت ویروب ایتدی ای خاطر غمکین نیچون مایوس اولورسن سنک خود کوزهٔ جسمک
هنوز شکست اولمادی مادام که جان تنده در لاجرم هر درده بر امید وهر زخمه بر مرهم واردر ایدی بو کنیزک دخی درد برد از مانده
توانم دردیوب **شه طبیبان جمع کرد از چپ وراست** پادشاه صاغ وصولدن وجنوب وشمالدن طبیبلر جمع ایدوب
گفت جان هر دو در دست شماست ایتدی ای طبیبان لقمان صناعت هر ایکیمزک جانی سزک دست حذاقتکزده در حالا نیم
محبوبه مک استقامت مزاجنه انحراف وعلت ولطافت رخسارینه صفرت عارض اولوب کل بر اغی کبی صولدی ایدی
جان من سهلست جان جانم اوست بنم جانم سهلدر جانمک جانی اول محبوبه در مدلده **دردمند وخسته ام درمانم اوست** بن انک
عشقی ایله دردمند خسته یم درمانم اودر پس معلومکز اوله که **هر که درمان کرد مر جان مرا** هر کیمکه بنم جان جانمه دوا ایده خواه دسی مرجان
اولان جانانه درمان ایدرسه مقابله سنده **برد گنج ودرّ ومرجان مرا** بنم زر وجواهر خزینه می ودرّ ومرجان کنجینه می آلسون دیدی

یعنی کوندو بلکه او حال ایتدی **حاصل کلام** سلطان مملکت انسانیه اولان روح قدسیه نفس ایله ازدواج وکمال امتزاج ایدوب بهای
ایلکن دنیای محتاله صورت باطلهسنی حظوظات عاجله ایله تزیین ایتمکله نفس نفیسه غمزهٔ امانی سنه مفتون اولوب لذات نفسانیه
وشهوات جسمانیه یه اشتغال ایله مزاجنه اختلال کلوب کدورات طبیعیه دن شکسته حال اولمغله روح دخی اختلال نفسدن ملال
واعوجاج کلوب انحراف مزاجنه علاج وظلمات جسمانیه دن اخراج اولنماد قجه کندو دخی اوجات روحانیه یه معراج میسر اولمادوغن
ودام بلادن خلاص ایچون بر طبیب حاذقه محتاج اولدوغن بلمکله هر بر دکان دعوی آچوب صدر نشین حب ریاست اولان زمرهٔ مقلده
بی هدایتی مرشد راه حقیقت وطبیب حاذق اهل طریقت دیو ملاحظه سیله دردفرقه معاجین وصلت استیوب هر ایکیمزک جانی دست همت
وقبضهٔ تربیتکزده در دیو خلوص وطوعیت ایله ارادت کتوردکده هیچ بریسی اظهار عدم قدرت ایتمیوب بلکه هر بری ارسطوی دوران
کچنوب **جمله گفتندش که جانبازی کنیم** جملهسی پادشاهه دیدیلر که خدمتکده جانبازی وسراندازی ایدهلم **فهم گرد آریم وانبازی کنیم**
فهم وآرا جمع ایدهلم وفکرمز دروب بو ناموللک حصولنه بالاتفاق اهتمام ایدهلم زیرا **هر یکی از ما مسیح عالمست** بزدن هر بریمز
مسیح عالمدر **هر الم را در کف ما مرهمست** هر درد والم ایچون بزم دستمزده مرهم واردر پس اتفاق آرا دخی اولورسه مرضایه دار
شفا بولمیه بلکه مرده لر احیاسه قابلدر دیوب **گر خدا خواهد نگفتند از بطر** عجب وغرورلرندن ان شاء الله دیمیوب مشیت الهیه
تعلیق ایتمدیلر **پس خدا بنمودشان عجز بشر** پس خدا عز وجل انلاره عجز بشری کوستردی ایدی بر وفق کریمه ولا تقولن لشیء
انی فاعل ذلک غدا الا ان یشاء الله اکر ما فوق غدده واکر مادون غدده بغیر الاستثنا بر شیء ایچون انی فاعل دیمیوب
هر بر علاجین شروعده فعل واختیارک قبضهٔ مشیتده مقهور کوروب واجب الوجودک ارادتی تعلق ایتدیکی بر شیء وجوده
کلمیه جکین بلمک وترک استثنا ایتمه یک کرکدر ولکن استثنا دخی مجرد قول ایله صحیح اولمایوب بلکه حقیقت استثنا جمیع احوالده
اختیاری مشیت حقه تسلیمدر دیو مولانا خداوندکار بیورورلر که **ترک استثنا مرادم قسوتیست** ترک استثنا ایله مرادم قلبه بر قسوتدر
بعضلر دخی فتح میم ایله مرادم دیو قرائت وقسوت محلنه غفلت کتابت ایتمشلر یعنی ترک استثنا بنی آدمه غفلتدر پس مادام که
بر کمسنه قلبندن ازالهٔ قسوت واقالهٔ غفلت ایتمیه اختیاری دست مشیتده مقهور ایدوکن مشاهده یه دیدهٔ بصیرتی اولمازه بو
نی همین گفتن که عارض حالتست استثنا همان ان شاء الله دیمک دکلدر زیرا مجرد قال لسانه بر عارضی حالتدر بلکه بر موجب
ان الله لا ینظر الی صورکم واعمالکم بل ینظر الی قلوبکم ونیاتکم نظر حق قلوب ونیاته در دیو مولانا خداوندکار قدس سره بیورورلر که
ای بسا ناورده استثنا بگفت ای چوق کمسنه لر استثنایه قاله کتورمشلردر ولکن **جان او با جان استثناست جفت** انک جانی
جان استثنا ایله جفتدر **ای نور حدقهٔ آدم** ونور حدیقهٔ عالم چونکه قلوب سالکان طریقت مجاهدات صوریه ومعنویه ایله کدورات
بشریه دن تجلیه اولننه بر تو اشعهٔ انوار تجلیات وجه احدی الذات ایله قیدانانیتدن آزاد اولورلر ومظهر وبی یسمع وبی یبصر
وبی ینطق اولوب هر نه سویلیه حقدن وحق ایله سویلرلر ومحرم حرم سرای فنا اولان باقی بالحق دن هر نه صدور ایله استثنایه
مقارنت ایدر پس استثناده ذکر قلب کافی اولدقدن صکره حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم خود سلطان الانبیاء والرسل
اولوب طرفة عین حقدن غافل دکل ایکن نهی ترک استثنا خصوصنده نزول ایدن آیت کریمه ده کی خطاب اولا وبالذات حضرت
فخر موجودات علیه اکمل التحیاته در بو تقدیرجه **م** ای بسا ناورده استثنا بگفت جان او با جان استثناست جفت
نیجه توفیق اولنور دیو سؤال ایدرلرسه جواب بودر که حضرت رسالت پناه علیه صلوات اللهک مرتبهٔ ولایت خاصّه ومرتبهٔ نبوت
عامه لری واردر ولایت ایسه لغة قرب معناسنه در واصطلاح قومده اخلاق الهیه ایله تخلق وبقا بعد الفنا وصحو مع المحوه
دیرلر پس ولایت باطن ونبوت ظاهر اولوب هر بر نبی نبوتی کندو ولایت خاصه سندن اخذ ایدر ولی دخی نور ولایتی مصباح
نبوتدن اقتباس ایدوب آفتاب آسمان نبوت اعنی شاه کشور رسالت علیه افضل التحیاتک کندو ولایتلری نبوتلرندن اخص وافضل اولور
ورسول نبی دن ونبی دخی ولی دن اکملدر وبالجمله ولایت محمدیه جهة حقیقیه ونبوت احمدیه جهة ملکیه اولوب ورسالت مصطفویه
جهة بشریه لری اولوب بو اعتبار ایله هر بر رسولک نبوتی رسالتندن وولایتی نبوتندن اخص اولور فاذا کان کذلک حضرت سید الانام
علیه الصلوة والسلامک ولایت خاصه لری بر فحوای لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل غیب هویتدن استغراق
اما مرتبهٔ نبوتلری تشریعیه اولمغله افعال واقوالده اکر ظاهرا وباطنا واکر صورة ومعنی بر شیء ترک اولنمایوب جمیع عوالمده اوج
حضیض ناسوته هبوط ایله مأمور اولدقلریدر پس تربیهٔ تکمیل ذات خاتم رسالت وتسلیت خواطرات بدرقهٔ هدایت وتعلیم ذکر
ایچون ولا تقولن لشیء انی فاعل ذلک غدا الا ان یشاء الله کریمه سی نزول ایدوب معانی تشریعیه لرینه دلالت ایتمشدر یعنی ای نور
خورشید نبوت اکرچه سنک خلوتخانهٔ جمال وحدت اولان قلب صفا الفتک بندن بر نفس غافل دکلدر ولکن مقتضای جهة تشریعیه بودر که
ان شاء الله قولی دخی فعل شرعکه مطابق اولوب امت ضعیفه یه نصیحت وجمیع حالده تشبث دامن مشیت اولانزدیو ارشاد
وهدایت قیلهسی معناسنه اشارت ایدوکن اشعار ایچون مولانا خداوندکار بیورورلر که ظاهرا وباطنا حقدن محجوب اولان زمرهٔ مقلده
کبر وغرورلرندن نه لسانا ونه حالا ان شاء الله دیمدیلر مع هذا بو مقوله خود فروشلر ترک استثنا دخی ایتمه لر بر مصداق

یقولون بالسنتهم مالیس فی قلوبهم لسانلری جانلرینه موافق اولمادیغیچون اول جلیل وجبار وقادر مختار هر حالده عجز وافتقارلرین بر ایدار
مثلا پادشاهک جمع اتدکی طبیبلرک بیماره ویردکلری تریاق زهر قاتل واشربه‌لری سم بلاهل اولوب هرچه کردند از علاج واز دوا
علاج ودوادن هرنه ایتدیلرسه گشت رنج افزون وحاجت ناروا رنج افزون اولدی اولدی وحاجت اجابته مقرون اولمدی
وبالجمله آن کنیزک از مرض چون موی شد اول کنیزک استیلای مرضدن نحیف وزار اولوب برقیله دوندی چشم شه از اشک خون چون جوی شد
چشم شه اشک خوندن جوی کبی اولدی یعنی کوزندن آقان قانلو یاش ایله ارتقلر طولدی از قضا سرکنگبین صفرا فزود سرکنجبین من الصفرا ایکن
قضاء الهیدن صفرایی زیاده ایلدی روغن بادام خشکی می نمود ودهن بادامک خاصه طبیعیه‌سی رطوبت ایکن یبوست کوستردی وکذلک
از هلیله قبض شد اطلاق رفت هلیله دیدکلری دارو ملین ایکن خاصه تلیینی کیدی قابض اولدی الحاصل هرنه ایتدیلرسه عکسی ظاهر اولور
مثلا آب آتش را مدد شد همچو نفت ماء رطب وبارد اطفاء نار ایدرکن روغن نفت کبی آتشه ممد ومهیج اولدی یعنی جمله اشیا ظهور
ید قدرت ایدوکی آشکار واطبانک عجزی پدیدار اولوب علاج العلیل علیل مضمونجه هر بر اتدکلری دوا دا اولدی فلهذا سری سقطی
قدس الله سره کندو نفسی تادیبنه عاجز اولان غیرک نفسنی تادیب وتربیه‌سنه هزار بار عاجزدر دیمشلر پس قصه‌دن حصه بودرکه هنوز
کندولری تهذیب اخلاق وتسمیه موهوملرین آتش عشقه احراق ایتمیوب کدورات بشریه‌دن خلاص اولمیان خام دستار جب ریاستله
ادعای مشیخت ایدوب اطوار طریقت واسرار معرفتدن نیجه کلمات سویلمک ایله طالب طریقت اولان بعض ساده دللر کلوب
انابت ایتدکده اول معتقده بی حمیتلر کاه سنک قلبکده اولان زلال فکرک غبار کثرت ایله بولانق وکاه ماده یقینک صفرای شک ایله
باتق در سکا موافق اولان علاج سرکنگبین ذکر استعمالیله بر خلوته کیروب عزلت ایتمکدر دیوب قلبلری کبی کرفته زنک بر قراکو حجره تنکه
قودقلرنجه جوع وسهردن حرارت صفرا ویبوست سودا دماغ خلوت نشینه پیوسته اولوب ودیده اوهامه انواع خیالات باطله
تشکل ایتمکله دوشده صایقلر کبی نیجه الفاظ بی معنی ودرلو درلو مالایعنی‌لر صدوره کلدکده مرد بوکا جذبه غلبه ایتدی همان
بو قدر سوکرک بو خسته دماغی مختل اولور دیو باشنه بادام یاغلری طلا ایدوب ورطوبت ویره‌جک غدالر ویروب نیجه دفعلر ایدرلر
وکاهی حجره تیره وتنکدن صیقلوب صورتا اکرچه خلوتده اولماغله قبضه دوشدکده سکا بر مقدار حرکت لازمدر
دیو دشت وصحرالری کزدروب کاهی دخی کثرت ذکر ضربه‌سندن دل ودماغی قوریوب نیجه اوهام وتصوراتنه بعض ترکیبم وار دیو
اول شیخ معتقده اعلام اتدکده سکا فروعدن بر اسم لازمدرکه بو دایره‌دن کچه‌سن بوکا کشف ایرلر مقبول کلدز دیو قولاغنه اوقور
دکورینه بو فکر دوب عمری آخر اولنجه بو اسلوب اوزره یلریوب ورر وطالب مستعد بو طرک جمله‌سی خیال بی حاصل وتزویر باطل
دلیس تحقق طایل ایدوکن بیلوب بر مرشد کامل صحبتنه نایل اولماغیچون درکاه قاضی الحاجاته یوز سوروب ونالش وزاری ایتمکی
اعظم وسایل بیلوب انلردن دور اولورلر اما ای مستمع نصیحت وطالب طریقت زنهار کثر فهم اولمیه‌سن زیرا بوندن مراد اول کلدکه
علی نهج الحقیقه اطوار سبعه ایله تکمیل طریقت ایدن کامل مکمللره اعتراض اوله لکن تکمیل طریقت ایتمدین بعض خلافت اوغرلسی فرقلری
ویول اورتجی حرامیلرک ماهیتلرین اعلامدر بو خسته پیران طریقت ورهبران حقیقت اولان کاملرک خاکپالرینه صدهزاران جان
ودل قربان اولسون متعنا الله بطول حیاتهم وافاض علینا برکات انفاسهم پس مولانا خداوندکار دخی بو معانی اشعار ایچون
اشبو بیانه شروع بیوردیلر ظاهر شدن عجز حکیمان از معالجه کنیزک بر پادشاه وروی آوردن پادشاه بدرکاه خدای
رب العالمین ودر خواب دیدن پادشاه مبشر غیبی را ویافتن طبیب الهی وحاصل شدن مراد حضور پادشاهیده معالجه کنیزکدن
حکمانک عجزی ظاهر اولماسی ودرکاه رب العالمینه پادشاه روی زمین وضع جبین ایتمه‌سی وخوابده مبشر غیبی کوروب طبیب الهی‌یی
بولماغله مراد پادشاهی حصوله کلمه‌سیدر نقل اولنورکه شه چو عجز آن حکیمان را بدید پادشاه چونکه اول حکیملرک عجزینی کوردی
پا برهنه جانب مسجد دوید یالن ایاق باشی قبا جانب مسجده یلدی یعنی رفت در مسجد سوی محراب شد مسجده کیتدی وجانب محرابه
واروب یوزین زمینه سوردی ودرد وفرقت ایله اغلایوب سجده‌گاه از اشک شه پرآب شد سجده یری شاهک کوزی یاشندن
پرآب اولدی آه ای سالکان طریقت وطالبان مرشد راه حقیقت عجبا بو ابیات شریفه‌ده نه مقوله نکاته اشارت اولندوغن
فهم ودرایت ایله دراست ایتدکمی اکر فهم ایتمدکسه جمله قوا ایله اصغا قل که بو دل شیدایه روحانیت مولانادن نه مقوله معانی حقایق
نکات القا اولندی اعنی حدیقه افکاره بو ابیات شریفه‌نک حدیقه اسرارنده کشت وکذار ایدرکن روح خداوندکار رجال
پر انوارندن رفع ستار دیده افکاره عرض دیدار ایدوب بیوردیلرکه ای عاشق زار ومحرم اسرار حیز ومکاندن وجهت
وزماندن مقدس اولان موجد الاکوان ومبدع الاعیان بر فحوای کریمه فول وجهک شطر المسجد الحرام کعبه مکرمه‌یی قبلة الاعمال
ایدوب اکا استقبال ایتمیلرک عبادات ودرکاه عزتمزه اولان مناجاتی قبوله قرین اولماز دیوب معنی‌ده انسان کامله
اعنی حضرت خاتم الرسل توجهنه دلالت بیوردی زیرا ابراهیم خلیل علیه صلوات الله الجلیل با فرمان جلیل مکه مکرمه‌یی
حیطان اربعه واساطین ثلثه اوزرینه ترصیص قیلوب محرمان رازه اشبو نکته‌یی ابراز ایلدی که وجه آدمک نزاهی
موضع مکه‌دن المنوب بناء وجودینه بدا اولندقده اول بیت مکرم دخی چار دیوار عنصری واساطین عقل وروح ونفس اوزرینه

بنیاد المنور

بنیاد اولنوب بدی شیئدن ترکیب اولوندی ومشیت الهیه شویله اقتضا ایلدی که روح وعقل ونفسی شریعت وطریقت ومعرفت
وحقیقت ایله تکمیل کمالات انسانیه ایدن بر عبد اخص عباد سایره‌دن استصفا ایدوب قلب مجلاسن جمیع اسما وصفات وتجلی
ذاته مرات مصفا وسریر خلافتده اجلاس وابقا ایدوب قطب زمان ومرکز افلاک جهان اولماغله سالکان طریق محبت اول
کعبه حقیقیی طواف وزیارت ایدرلر وجامع جمیع کمالات اولان قلبی جمعه‌سنده جمع اولوب فاینما تولوا فثم وجه الله خطبه‌سن اصغا
وفی صلوتهم دایمون نداسنده کبنیان مرصوص صف آرا وامام هدایه اقتدا ایدوب لی مع الله مناجاتنه دست کشا اولورلر
پس مادام که وجه سالک هواسی قبله‌سندن دونمیه وقبله حقیقیه توجه ایتمیه ومحراب جامع کمالات اولان عتبه‌یه یوز سورمیه
مقصد اصلی‌یه وصول میسر اولماز زیرا انف مصلی صلاتنده فکر وخیالدن مجرد اولمادقجه تصوراتدن خلاصه قادر اولمیوب
افرایت من اتخذ الهه هواه عتابیله معاتب اولمقدن خالی اولماز وقیود جهاتی قمع وازاله ایتمدکجه حالته بجودی ایله جهتدن منزه
اولان ذات مقدسه ساجد اولیماز وبحسب العقل هرنه مرتبه تنزیه وتقدیس ایلیه وهم وخیالی تشبیهات وتصوراتدن قورتلماز
ابدی سالکی اوهام وتصوراتدن تخلیص ایدن بر جذبه هستی سوزدرکه پیر طریقتک آفتاب همتندن بروز ایتدکده جهات وتعیناتی
افنا وازاله ایدوب بلا انیت وانانیت مسجودی جمال وحدت اولور پس پادشاه دخی ادعای حذاقت ایدن اطبانک معالجه‌لری
بی منفعت اولدوغن بیلوب عجز وحیرتلرینی کوردکده امام علی کرم الله وجهه‌نک شعر دع الکذوب فلیس ثمن یصحب وعلیک بالمولی الذی لا یکذب
نصیحتیله عامل اولوب وجه مشروح اوزره بارکاه کبریایه یوز سوردکده پرتو اشعه جذبات الهیه کندو وجودندن اولوب غرق دریای
غیبوبیت اولدی وبر زماندن صکره وجود حقانیله چون بجوش آمد ز غرقاب فنا چونکه غرقاب فنادن بقایه کلدی کنت لسانه
الذی به ینطق اوجانبه اعتلا ایدوب لذات انس ایله خوش زبان بگشاد در مدح وثنا مدح وثنایه زبان کشا اولوب الحمد لله الذی
حمد نغمه لحنه ترنم تماشا قلدی ای سالک طریقت اول دردریای حقیقت بو بیت شریف ایله دخی قطب دایره هدایت ومرکز افلاک
ولایت اولان نور آفتاب محبتک ارشاد وتربیه‌لری قواعدندن بر قاعده‌یه اشارت بیورمشلردر یعنی طریقه کمل بودرکه ارباب
محبتدن بریسی اول جام جمال نمای وحدتک داخل حرم سرای صحبتی اولسه ویاخود اخوان طریقت کوشه خلوتده بربرینه ملاقات ایلسه‌لر
بعد السلام قطع کلام ایدوب خلوص تمام ایله قبله تجلی‌یه استقبال وتصفیه باطنه اشتغال ایتدکلری حالده غرق دریای انوار
حب لایزال اولوب نیجه زمان شعوره کلمزلر بعده غیبدن حسه کلدکده اثر کیفیت فنا ترجمان محو فی اللقا اولان لسان صحو
وبقالرین جنبشه کتوروب جناب حقه حمد وثنادن صکره باکوره شجره استعدادلری اولان ثمرات فؤادی نقل باده محبت ایدوب
صحبت خاص ایدرلر وبزم معرفتده اقداح عبارات ایله اداره اولنان صهبای مشاهداتدن کاه مست مدهوش وکاه دریاوش
جوش وخروش ایدوب ساحه سواحل هوشی لآلی غوالی مکاشفات ایله مالامال ایدرلر الحاصل انلرک صحبتی سایر اهل غفلت کبی
مجرد نقل وروایت دلمیوب کاه وجد وحال وکاه حمد وثنای ذو الجلال ایله انس ومشاهده جمالدر پس اول شاه جهان دخی
بو زمره‌دن اولماغله بقا بعد الفنا درکاه اعلایه زبان کشا اولوب ایتدی کای کمینه بخششت ملک جهان که ای خالق کون ومکان
ورازق انس وجان ملک جهان سنک کمینه احسانکدر ای غفور وشکور وعلیم بذات الصدور من چه کویم تو میدانی نهان
چونکه سن ضمیرمده نهان اولان اسراری بیلورسن بن نه سویلیم ای همیشه حاجت ما را پناه ای همیشه بزم حاجتمزک ملجا وپناهی
اولان شهنشاه بار دیگر ما غلط کردیم راه بز بر کره دخی سهو وخطا ایدوب کمراه اولمش ایدک یعنی سهو وغلطدن بریسی بودرکه
رشته دل سنک حبل متین محبتکه پیوسته اولاجق ایکن حسن وجمال سریع الزوال بر جاریه‌نک شیفته‌سی اولدم بریسی دخی
دردلره درمان سن ایکن بنم کبی عاجزلردن درمان اوموب خطا ایلدم وهمچنان روحم دخی مقام جبروتدن عالم ناسوته کلنجه
یول ازوب قلب انسانیدن سکا واصل اولان راه محبتی یورمش ایدی حالیا حمد فراوان وشکر بی پایان سنک فضل واحسانکه کم والید
لطفکدن سهولت ایله کذران ایتدروب بزی انسان ایلدک رجا ونیازمز بودرکه مرغ روانمزه اجنحه صدق وایمان ایله طیران
میسر ایدوب درخت قدس احسانده اولان آشیان ایقانده مکان ویره‌سن الهی بزم خود وجودمز معدوم ایکن دخی جمله احوالمز
بز سکا نه دیه‌لم وقنقی حالمز سویلیم لیک گفتی گرچه میدانم سرت فاش کو اندر ظاهرت لکن بیوردک که اکرچه جمله احوالکزه
علم شریفم شاملدر فاما درونکزده اولان سر نهانی ظاهر لسانکز اوزره اجرا واشکاره دعا قیلکز دیو لطف واحسانک اولماغله عرض حاجت
قیلورز وبعض نسخه‌ده مصراع ثانی ع زود هم پیدا کنش بر ظاهرت واقع اولمشدر یعنی اکرچه سرکده مستور اولانلری بیلورم ولکن
علی الفور سری بی اختیار ایدوب اول سری ظاهر کرده آشکار ایدن دخی بنم ارادتمدر بیوردک حاصل کلام بر فحوای ادعونی استجب لکم
اجابتی دعایه مقرون ایدوب بیت سوزش عاشق ترا نیکو بود آب چشم او ترا درجو بود شرو فقلنجه زمره عاشقیندن دردِ
اشتیاقله آه وانین وناله وحنین اراده بیوروب ظاهرلری دخی باطنلرینه موافق وقلبلری قاللرینه مطابق اولماغله مصراع
عشق خواهد کین همه بیرون بوده دیوب چون برآورد از میان جان خروش شاه جهان چونکه میان جاندن خروش اظهار ایلدی مصراع
دریا تموج ایتمکله لابد هوا اکر مضمونی اوزره اندر آمد بحر بخشایش بجوش در حال دریای رحمت رحمانی جوشه وبحار عنایت سبحانی

خوشه کلوب در میان گریه خوابش در ربود اثنای گریه و زاریده اکا خواب غلبه ایلدی یعنی تکرار جذبهٔ حق انی دریای فنایه مستغرق ایلدی
و اول حالده دید در خواب او که پیری رو نمود خوابده کوردی کیم بر پیر رونما اولدی یعنی فناسی حالنده اکا بر پیرک سری بدیدار اولدی
برفحوای وما کان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا او من وراء حجاب او یرسل رسولا گفت ای شه مژده حاجاتت رواست حق جل و علا اول پیرک
لسانندن مژده ای شاه جهان حاجاتک روا اولدیدی و اجابت عنایت اولندی بو درکه گر غریبی آیدت فردا ز ماست اگر سکا
یارین بر غریب کله اول بزدندر یعنی یارین ملاقی اولاجغک غریب جهان و عجیب زمان مرغ طایر اوج لامکان و شهباز قدس آشیان و طبیب
قلوب عاشقان درکه امراض ماسوا ایله مبتلای کثرت اولان قلوب سالکانی شراب محبت ایله عوایق تکوینیه‌دن تخلیه و اصلاح و اغذیهٔ
معرفت ایله علایق کونیه‌دن تخلیه و افلاح ایچون اوج علای جبروتدن بو حضیض ناسوته کوندریلوب بر قاچ کون بو رباط بی ثبات‌ده
غربت اختیار ایتمشدر ایمدی ای شاه کامکار چونکه او آید حکیم حاذقست چونکه اول غریب دیار کلهٔ حکیم حاذقدر صادقش دان کو امین و صادق است
اول طبیب حاذقی صادق بیل که اول صادق الوعد الامیندر و فرداسی یوق نقد محقق درزیرا نظم تصرفنده اولان فردایه صالماز
شب و روز ایله اولان آیه صالماز ولایت نقد معیندر دخی حال همان تک مشتری اول حالله ال نثر ایمدی ای شاه جهان حیات جاودان
استرسک اول نور یزدانک امن محبتندن آیرلمایوب در علاجش سحر مطلق را ببین انک علاجنده سحر مطلق کور در مزاجش قدرت حق را ببین
انک مزاجنده قدرت حقی کور یعنی اول درده زمانک علاجی سایر طبیبانک بی درمانک ترتیب ایتدوکی ترکیب ایله اولمایوب خفی السبب
بر علاج اغربدرکه مطلقا سحر حلال و محض قدرت ذی الجلال اولوب اخلاق الهیه ایله تخلق و وراثت کمالیه ایله متحقق اولمشدر علم شریفه
خفی اولمایه که سحر لغتده خفی السبب امر اغربدرکه خلاصه‌سندن حقیقی اوزره مشاهده‌سی ممکن اولمیه کما قیل وکل ما لطف مأخذه ودق فهو سحر
وعند البعض سحر سحردن مأخوذدر زیرا السحر الفجر اول ایله فجر ثانی بیننده ظاهر اولان شفق درکه اول وقتده نور ایله ظلمتک اختلاطی لیل ایله
نهاری کمال تمیز ایله بر برندن خالص کوسترمز عمل سحرک دخی نمایشنده بصر بر امر مشاهده ایدرکه عقل اول امرک وجودنده شک ایتمز ولکن
امر مزبور علی غیر حقیقته مشاهده اولنماغله عند الشفق لیل ایله نهار متمیز اولمادوغی کبی نمایش سحر دخی نه باطل محض و نه حق صحیح اولدوغی
مناسبت ایله سحر سحردن مأخوذدر دیمشلر و سحر افسونه و جادو لغته اطلاق اولنماغله سحره نسبت اولنان تخیلک فی مراد اولنور
ولکن بحسب اللغه مأخذی لطیف و سببی خفی اولدوغی اعتبار ایله اولیاء کرامدن ظهوره کلن خوارق عاداته تحسین و آفرین اراده سیله
سحر مطلق و سحر حلال دیه کلمشلردر و فی اخوان الصفا ان السحر فی اللغة العربیة هی البیان والکشف عن حقیقة الشیء واظهار درعة
العمل الحکایة والعرب یقول اذا رأت السرعة فی البیان واقامة الدلیل والبرهان سحر فلان اذا کشف الغطاء وکذلک اذا اتی بسحر عظیم
سحر بالعقول ومن ذلک قول رسول الله وقد سمع رجلا مدح صاحبا له فصدق ثم ذمه فصدق فی مقام واحد فقال النبی صلی الله علیه وسلم
ان من الشعر لحکمة ومن البیان لسحرا و اگرچه معتزله سحری و کرامتی انکار ایتمشلردر اما اهل سنت و جماعت قتنده ثابتدر کما قال صاحب الارشاد
تقی الدین مظفر بن عبد الله بن الحسین الشافعی فی اثبات الکرامات وفی اثبات السحر ذهبت ائمتنا الی تجویز الکرامات ومنعها المعتزلة
واما السحر فثابت شایع فی لسان حملة الشریعة وقد اتفقوا علیه وهم اهل الحل والعقد وان اختلفوا فی ان الساحر کافر ام لا یکفر بفعل السحر
الا ان یضیف شیئا الی غیر خلق الله و سحرک انواعی کثیره‌در ولکن من حیث الاجمال ایکی نوعه تقسیم اولنمشدر کتب کلامیه‌یه مراجعت اولنه
واقدم انواع سحر کلدانیون و کشدانیون سحرلریدرکه عهد بعیدده سبعهٔ سیاره‌یه پرستش ایدوب حوادث کونیه و سعادت و نحوستدن
صدور ایدن احوالی بالاصاله تأثیرات کواکبدر دیرلر ایدی و تمزیج قوای کواکب ایله قوای ارضیه‌یه واقف اولوب نیجه طلسمات
و نیرنجات دوزمشلر و خلقی اضلال ایتمشلر ایدی امام فخر الدین الرازی مباحث مشرقیه نام کتابنک اواخرنده سحر ایله طلسمات
و نیرنجات بینلرینی بو وجهله فرق ایتمشلرکه اعلم ان الاحوال العجیبة الغریبة الحادثة فی هذا العالم اما ان یکون اسبابها تصورات
نفسانیة او امورا جسمانیة اما اذا کان حدوث تلک الغرائب من التصورات المجردة النفسانیة فاما ان یکون تلک الغرائب والعجائب
ارید بها اصلاح الخلق وحملهم علی المنهج القویم والصراط المستقیم واما ان یکون قد ارید بها توریط الناس فی مهاوی الآفات
والشر فالاول یسمی بالمعجزة والثانی یسمی بالسحر واما اذا کان حدوث تلک الغرائب عن اسباب جسمانیة فاما ان یکون حدوثها
عن تمزیج قوی سماویة بقوی ارضیة واما ان یکون حدوثها لاجل خواص غریبة موجودة فی الاجسام العنصریة والاول هو الطلسمات
والثانی هو النیرنجات و بالجمله خوارق عادات نبی‌دن صدور ایدرسه معجزات و ولی‌دن صدور ایدرسه کرامات اولور و فاسق
اولان بعض نفوس قویه‌دن صدور ایدرسه اکا کرامات دیمزلر سحر و استدراج دیرلر کما قال سعد الملة والدین فی شرح المقاصد
قد یستعین النفوس فی احداث الغرائب بمزاولة اعمال مخصوصة وهی السحر وبقوی بعض الروحانیات وهی العزائم او بالاجرام
الفلکیة وهی دعوة الکواکب او بتمزیج القوی السماویة بالارضیة وهی الطلسمات او بالخواص العنصریة وهی النیرنجات او بالنسب
الریاضیة وهی الحیل الهندسیة خلاصهٔ کلام ذکر اولنان امورک اسبابی خفی اولوب مولانا خداوندگار دخی من حیث اللغه
عالم غیبده تبشیر اولنان پیر طریقتک علاجنه سحر مطلق دیدیکی اول مناسبت ایله تعریف سحر و کرامتده بو قدر اقوال علما ایراد اولندی
ان شاء الله تعالی عن قریب مثنوی شریفده بوندن انسب بر محله کلدکده سحر و کرامات معجزه بیننده واقع اولان بعض تحقیقات دخی

تفصیلا اولنور پس بر کیر و صدده کلهلم چونکه پادشاه اول طبیب الهیک علی الصباح قدوم میمنت لزومیله مبشر اولدی عجبا وقت صباح
نه زمان اوله دیرکن مؤذن صباح حی علی الفلاح دیوب چون رسید آن وعده‌گاه و روز شد چونکه اول وعده‌نک وقتی ایرشدی
و صباح اولدی آفتاب از چرخ اختر سوز شد آفتاب چرخدن اختر سوز اولدی یعنی خورشید انور غروب ایتمکله کواکب
سماوات ظهوره کلمشلر ایدی چونکه آفتاب حرکت دوریه ایله تحت الارضدن کچوب جانب شرقدن طلوع ایلدی و نجوم
زاهره زایل اولوب روی زمین روشن اولدی پادشاه وقت موعود و زمان معهوده مترقب اولوب بود اندر منظره شه منتظر
شاه جهان منظرهٔ قصرده منتظر ایدی که برفحوای ان وعد الله حق تا ببیند آنچه بنمودند سر حتی اول نسنه که رؤیاده دیدهٔ سرینه
کوسترمشلر ایدی دیدهٔ سر ایله آشکاره مشاهده ایلیه قرین حال ناگهان دید شخصی فاضلی پرمایه بر شخص فاضل و پرمایه کوردی
آفتابی در میان سایه گویا سایه میاننده بر آفتاب ایدی میرسید از دور مانند هلال ایراقدن هلال کبی ایرشدی
نیست بود و هست بر شکل خیال فنا فی الله‌ده محو وجود ایدوب وارلقدن اثر قالمامش ایدی ولکن ظل بشریتی خیال شکلی اوزره وار ایدی
پس اول پیر طریقت پادشاهه وار و یوق خیال شکلنده کورندی ضمیر منیره خفی اولمیه که فی الاصل لغتده هلال تسمیه و تلبیه ایله اولان
رفع صوته دیرلر و حین رؤیت هلالده رفع صوت ایله حق سبحانه و تعالی‌یه تسبیح و تهلیل اولنماغله بحسب العرف ماه جدیده هلال
تسمیه اولنوب و اولندن و آخرندن اوچ کیجه لکنه دخی هلال تعبیر ایدرلر و مولانا خداوندگار بو محلده بعد الشفق طلوع شمسه قریب
کورندی بیورماغله آخر شهرده اولان هلالی اراده ایتمشلردر پس بو ابیات شریفه‌ده پیر طریقتی میان سایه‌ده اولان آفتابه
و هلاله تشبیهده نکته بودرکه عارف آگاه سیر فنا فی الله‌ده محو وجود موهوم ایتدکده خلعت بقا بالله ایله مظهر انوار الطاف
ربانیه اولوب قرب او ادنایه ارتقا ایدر و نور تجلیات الهیه‌نک سطوعندن شبح ظلیسی صور خیالیه کبی بود و نابود شکلنده
و هلال مثالنده مشاهده اولنوب و هستی موهومی سحاب رقیق مشابه‌سنده اولوب تراکم کثرات رفع اولماغله آفتاب حقیقت
محمدیه سایهٔ هستی عارفک میاننده اولان مشرق قلبندن طلوع ایتدکده تابش آفتاب ژاله‌یی ازاله ایتدوکی کبی پرتو اشعهٔ
نور جذبات دخی محو تعینات ایدوب افکار ماسوا النجوم آسا محو و ناپدید اولور واشرقت الارض بنور ربها نکته‌سی هویدا اولوب
ارض بشریت مستغرق نور غیب هویت و لیلهٔ نفسانیت روز فیروز روحانیه مبدل اولور و بو دخی وجه درکه حضرت مولانا
اشبو حکایتک ابتداسنده م بشنوید ای دوستان این داستان خود حقیقت نقد حال ماست آن نثر بیورماغله شمس ایله هلالدن
مرادلری شمس تبریزی اولوب هلاله تشبیه ایله کمال فناسنه و مقام قاب قوسینه ارتقاسنه اشارت اوله و یاخود ماه
کندوده اولان نورانیتی آفتابدن اقتباس ایتدوکی کبی شمس تبریزی دخی نور مجتبی مظهر حقیقت محمدیه اولان آفتاب قلوب
اهل طریقتدن استفاضه ایلدوکی جهتدن شمسی قمره تشبیه ایتمشلردر زیرا شمس تبریزی مشرق انوار حقیقت اعنی غوث اعظم
و پیر طریقتدن اذن ایله جناب مولانایه ارشاده کلمکی مولانا خداوندگاره واقعه‌سنده اشعار ایتدکلرینی اشعار ایدوب
و بو نکته‌یه تلمیح ایدرلرکه اگرچه شمس تبریزی غوث اولمامش ایدی ولکن اوج مدارج اعلایه بر وجهله ارتقا ایتمش ایدی که
هلال خیالک شمسه نه مرتبه قربی وار ایسه شمس تبریزی دخی غوث اعظم ایله هم اول مرتبه‌یه مرتبهٔ اخری توسط ایتمش ایدی
الله اعلم شمس تبریزی‌یه اشارت ایدوکنه بونک سیاقنده اولان بر قاچ ابیاتدن صکره واقع اولان ابیات شریفه صراحة
شهادت ایدر و بالجمله مرتبهٔ مزبوره‌یه فقر ذاتی و فناء حقیقی دیرلر یعنی نار محبت سالکک تعینات رسوم بشریتین افنا ایتدکده
اول فنانک ایچنده بر بقا واردرکه مفقود اولان وجود میان هستی‌ده خیال کبی مفقود و معدوددر زیرا نیست وش باشد خیال اندر روان
نفس ناطقه‌ده اولان خیال عدم کبیدر یعنی خیال وجدانیاتدن اولدوغی جهتدن اگرچه معلوم کبیدر اما خارجده وجودی اولمادوغی
جهتدن معدومدر کذلک خیال مشابه‌سنده اولان صور ممکنات دخی اگرچه موجود کبیدر ولکن وجودلری عاریتی اولماغله معدوم
حکمنده اولدیلر تو جهانی بر خیالی بین روان سن جهان و جهانیانی بر خیال اوزرینه روان کور روان ثانی خندان و گریان کبی
رفتن لفظندن صفت مشبهه‌در حاصل کلام برفحوای کریمه کل شیء هالک الا وجهه جهانده روان اولان تقلبات و تغیراتی دیدهٔ
بصیرت ایله مشاهده ایدوب مانند عدم جمله جهانیلری بر خیال اوزرینه روان کور زیرا اصحاب کشف و وجدان بو خراب بی ثباتی
خیال و خواب کورمکله م آنچه کردی اندرین خواب جهان گرددت هنگام بیداری عیان نثر دیوب سبب سعادت جاودانی
اولان صالحات باقیاته بذل اقتدار ایدرلر ایمدی بنم روح روانم سن دخی بو دنیای بی طایلی حلم نایمه مماثل بر ظل زائل و آماله
امانیسی خیال باطل ایدوکندن غافل و مزخرفاته مایل اولمایوب شب فرقته غی کثرت خیال ظلمة الدلمه سرابی قوشیرآبه سرای سردار اول اصل
مجازه باتمه ای سالک حقیقی مطلبه عزم ایت که زیرا ظل ایلده اقامت ایلمز عاقل جهان خلقنه سن ایله ندامت اوزینه یانمه خیالاته کوکل بریه صقن اولمه پریشان دل
زیرا بر خیالی صلحشان و جنگشان خلق جهانک صلح و جنکی بر خیال بی مال اوزرینه‌در وز خیالی فخرشان و ننگشان فخر و ننکلری
بر خیال اوزرینه‌در یعنی عالم همه هیچ و هرچه در عالم همه هیچ ایکن اول دنیا ایچلری جیفهٔ دنیایی اولشه مبوب حرب و قتال ایدرلر
و جمع ایتدکلری مال خبیث ایله افتخار ایدوب الفقر فخری دیو مدح اولنان فقر و فنادن عار و اندن صاقنور کبی فرار ایدرلر

وعاقبة العاقبة اجل شیرینک پنجه سنه کیروب جمله سی تار مار وجانلری داخل ها راولاجغن ملاحظه قلمزلر وبیجان حب اتیدن
غافل کندولری اهل دانش زعمنده اولان جاهلر دخی حلال شکلاتز دیو محض ظن وخیال جهتندن اولان قیل وقال ایله بحث وجدال ایدوب
بن فلان فنی کوردم بن کوردم دیو اظهار فضل وکمال ایدوب وتوراجق یر بولمازلار واخرتده کندولره ذره قدر نفعی اولمایوب
نحو دلالری تصور وخیاله مبتنی ایدوکن بلمزلر وتحصیل علم حاله سعی وکوشش قلمزلر وامر دنیاده قیلی قرق یاروب کویاکه امر عقبایی بر قیله
صانیرلر نته کیم جناب مولانا مثنوینک جلد سادسنده بو دون همتلرک احوالن بیان ایدوب بیورمشلردرکه م عقل تر تیز است لیکن پای نیست

زانکه دل ویران شدست وتن درست • عقلشان در نقل دنیا پیچ پیچ
فکرشان در ترک شهوت هیچ هیچ • صدرشان در وقت دعوی همچو شرق
صبرشان در وقت تقوی همچو برق • عالمی اندر هنرها خود نما
همچو عالم بی وفا وقت وفا • جنک فعلی جنک طبعی جنک قول
در میان جزوها حربیست هول • در فروع راه ای مانده زغول
لاف کم زن از اصول ای بی اصول

نثر وعجب بودرکه بونلارک حالی
بویله ایکن کلمات قدسیه اولیایی دخی کندولرینک وهم وخیالی کبی تصور ایدوب انلارک دخی کاه فنا وبقا وکاه وصلت ولقادیدکلری
قیل وقال مکر بر خیال اوزره مبتنی دکلمیدر دیرلر خبرلری یوقدرکه م جنک ما وصلح ما در نور عین • نیست از ما هست بین اصبعین
ونفحه ان خیالاتی که دام اولیاست اول خیالاکه دام اولیادر انلرک اوهام وخیالاتی کبی اولمایوب بلکه عکس مه رویان بستان خداست
بوستان خدا ماه رولرینک عکسیدر یعنی انبیا واولیانک مرایای قلبلری مظاهر اسما وصفات کلیه الهیه اولماغله صفات ربانیه
ماه رولرینک بستانی اولوب دائما اولان خیالات مرات مجلالرنده جلوه انداز عکوس اولان اسما وصفاتک ظهور کلی سیدر
زیراکه هیئه وحدانیه وجمع فردانیه ومرتبه جامعه صورت برزخیه الهیه دن عبارت اولوب بوستانه اولان وجه شبهی دخی
موقع حقیقت محمدیه اولماغله اسوریاد به احدیت وواحدیت دلدن ظهور ایدوکنه اشارتدرم کوهر جان چون ورای فصلهاست
خوی او این نیست خوی کبریاست نثر آه ای دل محبت اختصاص بو بیت شریفده بر خیال خاص دخی واردرکه خواصدن غیریسی اقتباص ایتمز
یعنی وراثت کمالیه حقیقت محمدیه مظهر شیده قایم اولان پیر طریقت سالک راه محبتی ارشاده همت ایله قاعده مقرره لری اوزره
کلمه توحیدک معناسنی تفهیم ونفس ماسوایی لوح دلدن ازاله ایتمک طریقنی تعلیم ایتدکله طالب دخی جان وتنی امر پیره تسلیم ایدوب
نسب باطنی به اشتغال ایچون چشم ظاهرین اشباح وصوردن اغماض ایتدکده نور تجلی اشراق وصور کثراتی احراق ایدوب
قلب صنوبری ده شکل ناره بر نور رسیده اولورکه اکا نور محبت ونار جذبه احدیت دیرلر واول نوره انا نبی وادم بین الماء والطین
حدیث شریفیله اشارت بیورلان شول نور حقیقت محمدیه درکه من الازل الی الابد جمیع انبیا ومرسلین واولیا وعاشقینه ممد ومعتمد
اولوب جمله سی اول نورک پروانه لریدر پس اول حینده قلب سالک محل عکوس مه رویان بستان خدا اولوب اول خیالک دامنه
کرفتار اولور یعنی هیچ بر حال ایله اول نورک مشاهده سندن خالی اولمایوب هر بارکه کوکله وارد اول نور محبتک کیفیتندن
مست اولوب وجد حالت ظهور ایدر واسعان نظر ایتدکده اول نور تجلی دلدن دله پرتو ایتدوکن بیلوب محو وجود ایتمک ایله
حقیقتده بستان خدا برکت مرات مجلاسی وماهرولر حق جل وعلانک انبیا واولیاسی اولماغله جملهسینک حقیقتلری اول بستان
خداده جمع اولمش کوروب کندو دخی بلا انیت وانیت اول شمعه جمع وجمعه شمع اولور ومن رانی فقد رای الحق وخلق الله آدم
علی صورته نه معنا در ذوق ایدوب مظهر حقیقت محمدیه نک صورتی صورت رحمان وقلبی عرش یزدان ایدوکن عیان کوروب
طن وکمان قورتیلور ویاخود بو معنی دخی وجه درکه ماه رولردن مراد مثالیه صور ارواح انبیا اولوب ولکن بستان خدادن مراد
عالم اجسام ایله عالم ارواح بیننده اولان عالم مثال وخیال منفصل وارض حقیقت دیدکلری برزخه اشارت اوله وبالجمله
علی ای وجه کان ان خیالی راکه شه درخواب دید اول بر خیالی که شه خوابده کوردی در رخ مهمان همی آمد پدید جمله سی مهمانک یوزنده
ظهوره کلدی وچونکه رؤیای صادقه واقعه مطابق حقدی مراسم تعظیم ولوازم تکریم رعایتی ایچون شه بجای حاجبان فا پیش رفت
اول مهمانی استقباله شاه جهان حاجبان یرینه کندو کیدوب قارشو واردی وملاقات ایتدوکی کبی ذکر اولنان نور تجلی یا دخنا
قلبنده جلوه انداز عکوس اولماغله جذبات حق کندو دن کندو دن الوب پیش آن مهمان غیب خویش رفت اول مهمان جانک حضورنده
پادشاه کندو غیبه کندی یعنی فنا ذاتی وعدم اصلیه رجوع ایتدی ودریای وحدته غرق اولوب هر دو بحری آشنا آموخته
هر ایکیسی شناور لک اوکرنمش بحرلر ایدیکه الارواح جنود مجنده تعارفنده مؤتلف وبحر محیط وحدتده سباحت ایله متصف
اولوب کویاکه هر دو جان بی دوختن بر دوخته هر ایکی جان بی خیط وخیاط وخیاطه بر دوخته ایدیلر یعنی بر دجله اتحاد ایدیلرکه
کویاکه اولدن دخی نفس واحده اولوب التحاق حسبیله دکل ایدی وبر حیثیت ایله اتصال که التصاق اعتباریله اولمایوب
بلکه روشنان بیوتدن لمعان ایدن شعاع افتابک حالت انقباضنده انفصال واتصال تصوری محال اولدوغی کبی
انلارک بیوت اجسامنه پرتو ایدن انوار روحلری دخی افتاب احدیته منجذب اولدقده منصبغ رنک وحدت اولوب
اتحادلری لحوق ولصوق جهتندن دکل ایدی مولانا خداوندکار بو بیت شریف ایله دخی شمس تبریزی ایله ملاقات جسمانی
واتحاد روحانیلرینه اشارت ایدوب مثلا کندولری بحر روم وشمس تبریزی بحر فارس ایدیلرکه ایکی دریا بر برینه التقا ایدوب

بازن

بی فرق وامتیاز وجود واحد اولدیلر وچونکه رفع تمیز ایله دریای تجلی وحدت ذاته مستغرق اولدیلر دلنواز حب ذاتی بی مرات دلده
ظاهر کوردیلر مقصود بالذات حصولیله دلشاد اولوب پادشاه که مراد جناب مولانادر شمس تبریزی یه ثنا ایدوب
کفت معشوقم تو بودستی نه آن دیدی که معشوق ومحبوبم سن ایمشسن جاریه دکل ایمش یعنی بو حیات عاریه دکل ایمش لیک کار از کار خیزد در جهان
لکن حضرت مسبب الاسباب ومفتح الابوابک حکمتی ایله جهانده ایش ایشدن ظاهر اولور فی الحقیقه پادشاه جاریه یه تعشق ایتمسه
وجاریه دخی خسته اولمسه واول بر طبیبلرک عجزی ظاهر اولماسه پادشاه طبیب حاذقه طالب اولوب بولمزدی کذلک مولانانک دخی
نفسنه محبتی اولماسه مرضنه علاج ارامزدی وکمال استعدادی اولماسه علم ظاهره قناعت ایدوب نور افتاب کرامت اولمازدی
وهمای همتی هوا کبر اوج حقیقت اولماسه سیر اسما وصفاتده قالوب شمس تبریزی ایله صحبت ومقصد اقصی اولان مشاهده جمال وحدت
میسر اولمازدی وشمس تبریزی دخی نه محبوب بی بدل ایدوکی بلنمزدی پس کمال قابلیتی اولان طالب مستعدک حسن ارادتی تجدد مبانی
محبت ومشید ارکان هدایت اولدوغنه اشارت ایدوب بیورررلرکه ای مرا چون مصطفا من چون عمر ای شاه سریر دلکا
ومرشد راه حقیقت سن بکا حبیب الوراثه مصطفی وبن سکا من حیث الاراده عمر کبی یم که سنک بنای ارشادک تقویتی ایچون
ابر ای خدمت بندم کمر خدمتکه ان اوتوری میان الطاعتمه کمر بند همت اولدم یعنی زینت افزای مسجد ومحراب حضرت فاروق
رفیع الجناب ایله بر موجب اللهم اعز الاسلام بعمر بن الخطاب دین اسلام شرفیاب اولدوغی کبی شمس تبریزینک نور افتاب
ولایتی دخی جلال الدین رومی ایله تقویت بولدی حقا که شمس تبریزی حضرتلری اتی اولدوغی جهتدن خلق جهان انک مقولنه
نادره زمان اولدوغندن غافللر ایکن مولانا خداوندکار واسطه سیله دلارده داستان اولدی وحضرت مولانا تابش نور
محبت شمس ایله محو رسوم تعینات ایتمکله ادب رعایت ایدوب جمله ابیات واشعارینی انک نامنه سویلدی پس لوازم
ادابی رعایت ومحو رسوم انیت حق سبحانه وتعالی نک محض توفیق وعنایتی اولدوغیچون بو بیانه شروع بیوررلرکه
از خداوند ولی التوفیق درخواستن توفیق رعایت ادب در همه حالها وبیان کردن وخامت وضررهای بی ادبی
یعنی بو شرح شریف خداوند ولی التوفیق اولان معبود حقیقیدن هر احوالده ادب رعایتی ایچون توفیق استمک وبی ادبلکده
اولان ضرر ووخامت وکزندو شامتی بیان ایدر زیرا ادب سنت رسولی رعایت ایدوب مکارم اخلاق ایله الفت
ومافوقنه عزت وحرمت ومادوننه تواضع ومسکنت ایله لطف وملایمت ایتمکدر وبونلری اجرایه بذل قدرت توفیق الهی درکه
حق جل وعلا عبدینی کندو رضاسنه سوق ایتمکدر کما قیل فی تعریفه التوفیق جعل الله تعالی فعل عبده موافقا لما یحبه ویرضاه ایمدی
درکاه ولی التوفیقه مناجات ایدوب خلوص قلب ایله هر حالده از خدا جوییم توفیق ادب رعایت ادب ایچون رب العزتدن
توفیق وعنایت رجا ایلیه لم امید درکه ادبنی ربی واحسن تادیبی فحواسنجه بزدخی حسن ادب ایله اتصافه موفق اولوب بی ادب
اولمیاوز زیرا بی ادب محروم کشت از لطف رب بی ادب لطف الهیدن محروم اولدی کما قال ذو النون المصری علیک بالادب
ظاهرا وباطنا فما اساء الادب احد باطنا الا عوقب باطنا ولا اساء الادب ظاهرا الا عوقب ظاهرا پس سالکان طریقته لازم
اولان بودرکه آداب سنتی رعایت وحدود شریعتی صیانت ایدوب وخامت مخالفت ایله مستحق عقوبت اولمیه وشامتی
جهانه سرایت ایتمیه بی ادب تنها نه خود را داشت بد بی ادب یالکز کندوبی بدطوتمادی بلکه آتش در همه آفاق زد بلکه جمیع
افاقه آتش اوردی یعنی بیت زقومی کر یکی بیدانشی کرد نه که رانزلت ماند نه یه را نثر مضمونی اوزره کندوکبی هزار
کسی هلاک ایدرلر کما قال تعالی یا ویلتی لیتنی لم اتخذ فلانا خلیلا لقد اضلنی عن الذکر بعد اذ جاءنی وکان الشیطان للانسان خذولا
وقال تعالی واتقوا فتنة لا تصیبن الذین ظلموا منکم خاصة ایمدی ای مستمع قابل ادب حدود شرعیه یی بلا زیاده ونقصان
بر وجهله حفظ وحراستدرکه ادیبک اکر سانندن واکر جنانندن وجمله جوارحندن شریعت شریفه وسنت منیفه یه مغایر
بر وضع وحرکت واقع اولمایوب اکر بحسب البشریه غفلت ایله قلبنه بر شی خطور ایدرسه وکان الله علی کل شیء رقیبا آیت کریمه سنک
معناسن ملاحظه قیلوب درحال استغفار ایلیه الحاصل لکل وقت ادب ولکل حال ادب ولکل مقام ادب بلکه التصوف
کله ادب وفقنجه مراتب ادابه نهایت یوقدر ولکن عبد الله انصاری طیب الله انفاسه من حیث الکلی ادبده اوج درجه
بیان ایدوب بیوررلرکه وهو علی ثلث درجات الدرجة الاولی منع الخوف ان یتعدی الی الایاس وحبس الرجاء ان یخرج
الی الامن وضبط السرور ان یضاهی الجراة والدرجة الثانیة الخروج من الخوف الی میدان القبض والصعود عن الرجاء
الی میدان البسط والترقی عن السرور الی میدان المشاهدة والدرجة الثالثة معرفة الادب ثم الغنی عن التادب بتادیب الحق
ثم الخلاص عن اعباء الادب پس ادبده اولان درجه اولی عبد ادیب بر فحوای کریمه والحافظون لحدود الله ضررنعدی یه
عارف وغلو ایله نقصان بیننی حراست ایله متصف اولوب نه افراط ونه تفریطده واقع اوله بین الخوف والرجا ادب
لووزن خوف المؤمن ورجاؤه لاعتدلا حدیث شریفنک وفقنجه خوفی یأسه تجاوزدن منع ورجایی امنه خروجدن حبس
وسروری جراته مشابهتدن حفظ ایتمکدر زیرا رجادن خوف رحمت حقدن یأسه منجر اولور ورحمت رحیمدن مأیوس اولمق حقه

سوء ظن اولمدوغی جهتدن لا تقنطوا من رحمة الله وکریمهٔ ورحمتی وسعت کل شیء وحدیث قدسی سبقت رحمتی علی غضبی مشیرتنه
عدم اعتماد ایله اعظم سوء ادب بولنور پس قنقی بی ادب که رحمت حقدن نا امید اوله بر فحوای ومن یتعد حدود الله فاولئک هم الظالمون
حدود اللهدن تجاوز ایدوب ظالم النفسه اولور و رجحان رجا دخی انه مؤدی اولور قبل الموت واقع اولان امن ایسه مکر حقدن
ایمن اولمق ومکر حقدن امن موجب خسران وسبب خذلان در کما قال تعالی افامنوا مکر الله فلا یأمن مکر الله الا القوم الخاسرون
اما بو دخی علم شریفه خفی اولمیه که خوف ایله رجا بیننده تردد بدایته نسبت ایله در یوخسه قبل الموت الاضطراری موت اختیاری ایله بالکلیه
اوصاف بشریه لردن عاری و رتبهٔ ولایتک نهایتنه متصل اولان مقربان بارکاه کردکاری الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون
ظفر اسیله مشحون امان نامهٔ فاولئک لهم الامن وهم مهتدون عنایت اولنمشدر مثنوی این رجا و خوف در پرده بود
تا پس این پرده پرورده بود • چون دریدی پرده کو خوف و رجا • عیب را شد کر و فری بر ملا • بعد ازین باریک خواهد شد سخن
کم کن آتش هیزمش افزون مکن • تا نجوشد دیکهای خرد زود • دیک ادراکات خردست و فرود • تر آه ای دیده یقین و قلب محبت
اکرچه امن ایله نوبه سوء ادب وحددن تجاوز اولمادوغیچون رجانک امنه خروجدن منع ایتمک واجبدر ولکن اساءت یأس کبی اولمدوغنه
اما عند حسن ظن عبدی بی حدیث شریفی برهان واضح در فاما حالت مزبوره درجهٔ اولی ده مذموم در زیرا سالکک مقصده موقوف
اولماغله نفسنه ظلم ایتمش اولور پس عبد ادیب سرورینی دخی جراته منجر اولمادن حفظ ایتمک ذمتنه لازمدر یعنی ادیب اربه لایق
اولان بودر که عند توقع النفع اعمال حسنه واحوال مستحسنه ایله قلبنده حصوله کلن نشاط و سرورینی غرور ایله احکام طبیعتدن اولان
جراته مشابه قلمیه زیرا اعمال حسنه ایله نازولان ترک تحفظ ایله طبیعته مخالفتدن اهمال قیود آدابدن انخلاع واسترسال در
پس مادام که نشاط وسرور بطر وغروره مؤدی اولمیوب حددن تجاوز ایتمیه محمود ومقبولدر کما قال تعالی ان الله لا یحب
الفرحین وقال تعالی ولا تحسبن الذین یفرحون بما اتوا ویحبون ان یحمدوا بما لم یفعلوا فلا تحسبنهم بمفازة من العذاب ولهم عذاب الیم
وبالجمله مراسم حسن ادبی رعایت افراط و تفریط بیننی صیانتدن عبارتدر و درجهٔ ثانیه وادی خوف و رجادن فضای قبض وبسطه
خروج و حضیض نشاط و سروردن اوج مشاهده و حضوره عروج در زیرا خوف و رجا صفات نفسدن اولماغله القلب فی مقام الخوف
والرجاء بین لمتی الملک والشیطان وارد اولوب و قبض ایله بسط صفات قلبدن اولدوغیچون قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن
حدیث شریفیله مقام قبض وبسطه اشارت بیورلمشدر پس نفس فرع قلب اولدیغنه صفات نفسدن اولان خوف و رجا دخی
فرع و صفات قلبدن اولان قبض وبسط دخی واقع اولور فاذا کان کذلک سالک طریقت اوج قلبه صعود ایلینه مضیق خوفدن
میدان وسیع قبضه خروج و نشیب رجادن بالای منیع بسطه عروج و اجنحهٔ الکشف و یقین ایله سعت شهوده ارتقا و قوهٔ انوار
تجلیاتله فناء عیانه اعتلا ایدر و درجهٔ ثالثه اولا معرفت ادبدر ثانیا حقک تأدیبی ایله تأدبدن بعده شهود انفعال ادبدن
تخلصدر زیرا درجات ثلثه ده مراتب ادابه عارف اولان ادیب کامل مؤدب حقیقینک شهود تأدیبیله نفسنی تأدیبدن
و نفسندن وادبندن غائب اولماغله هیچ بر ادبه منتسب اولمایوب الحق نفسنی مقام ادبده ثابت قدم ایدن حق دائمه منجذب اولور
و ادب حقده نفسنی افنا ایله علت ادبدن تمیز اولوب بر قرب اوادنایه اعتلا ایدر که کندویی ادبدن غائب ایدن شهود حق
و عین ادب اولان حضرت جمعده مستغرق و رسمندن فناء مطلق اولوب اعباء ادبدن بر وجهله خلاص اولور که شهود ادیب قیودیندن
دخی فانی اولور زیرا تکالیف آداب ترتب ایدن وجود ادیب جمع الجمعده غرق و غیب الغیبده محو ومحق اولوب وجوددن
عین واثر قالماغله شعور ولاشعور بر طرف اولمشدر بیت این سخن را نیست پایانی پدید • دست با بن ده چو خسبت دو دید
ابدی بنم نوردیدهم لکل مقام رجال و فقیحه هر مرتبه نک بر طوری و هر طورک بر سیری وار در پس سن دخی شرایط آداب
رعایت و اوج درجات عارفینه ارتقایه سعی و همت و حددن تجاوز ایتمکه بذل قدرت ایلیه سن کما قال علی کرم الله وجهه شعر
ما للفتی حسب الا الادب الحکمة • آدابه وحوی الاداب والحسنا • فاطلب فدتک علی وکتب ادبا • تظفر بذاک به واستعمل الطلبا
من لم یؤدبه دین المصطفی ادبا • محضا تحیر فی الاحوال واضطربا • تر ایدی ادبک اتب واربابی معلوم اولدیغنه بی ادبلرک دخی
شناعتلرینی خلق جهانه نه وجهله سرایت ایتدوکی مسموعک اولسون که مولانا خداوندکار قوم موسانک شامت بی ادبلرین تحقیق
ایدوب بیورر که مائده از آسمان در میرسید • بی صداع و بی فروخت و بی خرید • بی صداع و زحمت و بی فروخت و خرید
قوم موسایه بیدای تیه ده جانب آسماندن سفره ایرشوردی یعنی بر فحوای کریمهٔ وانزلنا علیکم المن والسلوی زراعت
و حراثت و بیع و شرا اشقی چکلمیوب محض قدرت ایله جوهر ادن من و سلوا نزول ایدرکن در میان قوم موسی چند کس
بی ادب گفتند کو سیر و عدس قوم موسی میاننده بر قاچ بی ادب کسنه لر نعمت بی مشقته قناعت ایتمیوب قنی سیر و عدس دیدیلر
کما قال تعالی واذ قلتم یا موسی لن نصبر علی طعام واحد فادع لنا ربک یخرج لنا مما تنبت الارض من بقلها وقثائها وفومها وعدسها وبصلها
وبالجمله چونکه اول بی ادبلر شکر نعمت بی مشقتی بلمیوب انواع اطعمه استدیلر و مقتضیات طبیعه ایدوب جرأت ایتدیلر لاجرم
منقطع شد خوان و نان از آسمان آسمانک خوان و نانی منقطع اولدی والی یوم القیامه خلق جهانه شناعتلری سرایت ایدوب

بکاورت یعنی خرمن ملح

مائده نه زرع و بیل و داس مان رنج زراعت و بیل واوراق زحمتی و حراثت مشقتی قالدی معلوم اولا که من دیدکلری ابن عباس رضی الله عنهما
قولنجه اوراق اشجارده جمع اولور بر نوع غذاء لذیذدر و قتاده ترنجبین در دیمش لسان ترکیده قدرت حلواسی در و وهب ابن منبه
قولنجه شول خبز رقیق درکه ترکجه یوفقه دیرلر واما سدی زنجبیل در دیمش وبالجمله علی کل التقادیر فجر ثانیدن طلوع شمسه دکن
من دیدکلری غداقاری کبی یاغردی اما عند البعض من امتناندن مأخوذ اولوب بر نعمتدر که عباد اللهه بی تعب و مشقت و بی
زراعت و حراثت احسان الهی اولا و سلوی بلدرجنه مشابه بر نوع طیردر که بلدرجین قوشی دیمکله معروفدر و لسان فرسده لموی
دیرلر بنی اسرائیل بیدای تیه ده ایکین نزول ایدوب باذن الله تعالی باد جنوب جمع و ذبح و شکمن شکافته و فضلاتن برون
انداخته و آفتاب پخته قیلوب بنی اسرائیل تناول ایدرلردی و تفسیر کشافده صحرای تیه بیت مقدس دن قنسرونه وارنجه طولا
و عرضا اون ایکیشر فرسخ بر بیردر دیو مسطوردر و بعضلر عرضی التی فرسخدر دیمشلر اما اهل تواریخ نقل ایدرلر که قوم موسی
طایفهٔ جبارین ایله محاربه دن امتناع ایتمکله ابتلاء من الله قرق ییل تیه ده قالوب و حضرت موسی علیه السلامک شفاعتی ایله
تغذی ایچون جانب آسماندن من نزول ایدوب تغذی ایدرلردی بر کون بنی اسرائیل موسی علیه السلامه عرض ملال ایله یالکز
من یمکدن دماغمزه فتور و کلال کلدی دیمکله موسی ع م دخی درکاه رزاقه دعا ایدوب سلوی دخی نازل اولدی پس بربرینه
خلط و تناول ایدرلردی و لکن روزمره کفایت مقدارلری الوب زیاده الهلر فاسد اولورردی و یوم جمعه ده ایکی کونلک
نازل اولوب شنبه ده نزول ایتمز ایدی بر کون بنی اسرائیل کیرو موسی علیه السلامه واروب یا موسی بر طعام واحده قناعت ایده مزز
دعا قیل بزم ایچون زمین بقل و قثاء و فوم و عدس اخراج ایتسون دیدکلرنده موسی علیه السلام اول قوم مجهولک انهاده تعجب ایدوب
ایواه و دریغ ای دنی و فرومایه لر اخس و ادنی ایله اسماندن نزول ایدن و خیر محض اولان طعامی تبدیل ایدرمسز دیو توبیخ
بیوردی پس بنی اسرائیل اول نعم جلیلهنک شکرین ایتمیوب کافر النعمه اولدقلری ایچون اوزرلرینه جانب حقدن ذلت نزول ایدوب
غضب الهی ایله عودت قیلوب نعم الهیهدن محروم اولدیلر کما قال تعالی قال اتستبدلون الذی هو ادنی بالذی هو خیر اهبطوا مصرا
فان لکم ما سألتم وضربت علیهم الذلة والمسکنة وباؤ بغضب من الله وهمچنان باز عیسی چون شفاعت کرد حق تکرار حضرت عیسی
علیه الصلوة و علی نبینا شفاعت قلدی حق سبحانه و تعالی دعاسن مستجاب ایدوب خوان فرستاد و غنیمت بر طبق مائده ایندردی
و طبق اوزرنده نعمت و غنیمت کوندردی اما عجب تماشا که تابع نفس بهیمیه اولوب باز گستاخان ادب بگذاشتند تکرار
گستاخلر ترک ادب ایتدیلر و حق سبحانه و تعالی نک وهاب و رزاق اولدوغنه یاکه آثارن شاهد ایتمیوب چون گدایان زلهها برداشتند
کدالر کبی زلهلر قالدردیلر زله سفره ده اولان نواله دن بر مقداره دیرلر یعنی اول قوم دون دخی هم یدیلر هم زله بندلک
ایدوب قوزغونلر کبی زله قالدروب نواله دن دامن دستمال طولدردیلر حضرت عیسی الیه کمال حرمتدن کرد عیسی لابه ایشانرا که این
انلره یلوارمش ایدی عیسی که بو نعمت دائمست و کم نکردد از زمین دائم در و زمینه نزولدن منقطع اولماز وای قوم غافل اولکز که
بد گمانی کردن و حرص آوری • کفر باشد پیش خوان مهتری بد گمانلق و اج کوزلولک کتورمک حق تعالی نک قتنده کفر اولور
پس زان گدارویان نادیده ز آز اول نادیده و گدا ارولرک حرص و آزی سببندن آن در رحمت بر ایشان شد فراز اول ابواب رحمت
انلرک اوزرینه مسدود اولدی فراز بو محلده مغلق و سد معناسنه استعمال اولنور ای مستمع متقبل جاننله شنو اول که قوم عیسی
ترک ادبلری نیلدی قال تبارک و تعالی اذ قال الحواریون یا عیسی ابن مریم هل یستطیع ربک ان ینزل علینا مائدة من السماء
کلمهٔ اذ بو آیت کریمه نک ما قبلنده قالوا امنا واشهد باننا مسلمون آیت کریمه سنده اولان قالوا ویاخود مسلمونک ظرفیدر و یاخود
فعل اذکر تقدیری ایله منصوبدر حاصل معنی یا محمد حواریونک قولی وقتنی ذکر ایله دیمکدر و حواریونک استفهام ایله قوللری طلب نفس
فعل اولوب استفهام انکاری دکلدر و حواری رجل خالص دیرلر بیاض خالصه تشبیه اولنان حوردن مشتقدر و نباتات خضرک
الوان خالصه سنه اطلاق اولنان حواریات دخی بوندندر پس اصحاب عیسی علیه السلام خلوص نیت و نقاء سریرلری اولدیغیچون
مجازا حواریون دیو مسمی اولدیلر و بعضلر دخی بونلر اصفیاء علیاء دن نقاء قلوب و حقه رجوعلری اولدیغیچون بو نکله تسمیه
اولندیلر بو تقدیرجه رجع معناسنه اولان حاردن مأخوذ اولور و بعضلر حقیقت معناسنه در دیوب حواریون ملوکدن
و سفید پوشان ایدیلر حضرت عیسی علیه السلام بو طایفه دن انلر ایله استنصار ایدوب من انصاری الی الله دیدکده
حواریون نحن انصار الله دیدیلر و بعضلر دخی حواریون اوساخ ثیاب خلقی تبییض و تطهیر ایدن قصارلر ایدی دیمشلر
بو تقدیرجه حواری تبییض معناسنه اولان تحویردن مأخوذ اولور و حواریون اون ایکی نفر کمسنه اولوب اسامیسی بونلردر
شمعون • یوحنا • پتروس • بوکس • یولس • مرقس • لوقس • مایو • توماس • دانیلة • اتانیه • وارتولوما الحاصل حواریون یا عیسی بن
مریم ربک سمادن بزم اوزریمزه مائده انزال ایتمکه قادر در دیدیلر و مائده اوزرنده طعام اولان سفره یه دیرلر قال اتقوا الله
ان کنتم مؤمنین حضرت عیسی حواریونه دیدی که اکر حق سبحانه و تعالی نک کمال قدرتنه و نبوتمه مؤمنین ایسه کز
و بانوا دعای امایده صادقین ایسه کز حق جل و علا یه بونک امثالی سؤالدن اتقا ایدیکز قالوا نرید ان نأکل منها حواریون

تیه دن مراد قرق ییل سرگردان اولدقلری زماندر

دیو وجه دخی مذکوردر
یحیی شمعون توماس یوقنا مرقس
قطرس نحس یعقوب
اندریاس فیلیپس
رصبة

یا روح الله بز اول مائده دن تناول وتمتع دیلرز دیدیلر حواریونک بو قوللری تمهید عذر وسبب سؤاللرین بیاندر وتطمئن قلوبنا
یعنی حق تعالی جل شانه نک کمال قدرتنه اولان علم استدلالمزه علم مشاهده نک انضمامیله قلبلریمز مطمئن اولمق دیلرز ونعلم
ان قد صدقتنا ویا روح الله علم یقین ایله دعای نبوتنده صادق وباخود بزم ایچون قلدوغک دعا مقبول اولدوغن بیلمک دیلرز
ونکون علیها من الشاهدین وبز انک اوزرینه دن السامعین للخبر عیانا شاهدیندن اولمق دیلرز قال عیسی ابن مریم حضرت عیسی
حواریونک غرض صحیحلری اولدوغن کوردکده انلری حجت ایله الزام اراده ایدوب دیدی اللهم ربنا انزل علینا مائدة من السماء
تکون لنا عیدا لاولنا وآخرنا وآیة منک ای بزم ربمز اولان الله بزم اوزریمزه سمادن مائده انزال قیل یوم نزول مائده بزه
وبزم متقدمین ومتأخریمزه عید شریف وکمال قدرتک وصحت نبوته دلیل قاطع وبرهان ساطع اولسون عید در آتی وعائده
دیرلر یوم فطره ویوم اضحی هر سنه عود اتدکلری ایچون عید ایله تسمیه اولندی وارزقنا یعنی مائده مسؤوله یی بزه اعطا ایله
وباخود اول نعمتک شکرینی اعطا ایله وانت خیر الرازقین سن خیر الرازقین سن زیرا حق جل جلاله خالق الارزاق واعطا
واحسانی بلا غرض در قال الله انی منزلها علیکم حق تبارک وتعالی یا عیسی سؤالکی اجابت ایله سزک اوزریکزه انزال مائده ایدرم
فمن یکفر بعد منکم فانی اعذبه عذابا اعذبه یه عذابا علی سعته مفعول به اولمق دخی جایزدر لا اعذبه احدا من العالمین
ضمیر لا اعذبه ما قبلنده کی اعذبه ضمننده اولان مصدر که تعذیب در اکا عائد اولنه یعنی بن انی شول تعذیب ایله تعذیب ایدرم که
عالمیندن هیچ احدی اول تعذیب ایله تعذیب ایتمم واگر عذاب اولنان شی مراد اولور ایسه حذف حرف جر ایله لا اعذب به
احدا تقدیری اوزره ضمیر عذابا کلمه سنه راجع اولور پس هر کیم بعد نزول المائده کافر اولور ایسه تحقیقا بن انی بر شی ایله تعذیب
ایدرم که انلرک مانندی اولان عالمیندن وباخود مطلقا اولان عالمیندن هیچ احدی اول شی ایله تعذیب ایتمم مشهوردر زیرا اخبارده
مسخ اولوب انلردن ماعداسی بو مثللو عذاب ایله معذب اولمامشلر ایدی روایت اولنور که مائده یوم الاحدده نازل اولوب بناء
علی ذلک نصاری یوم مزبوری عید اتخاذ ایتدیلر وحضرت عیسانک دعاسی برکاتنده مائده نک ایرو بالاسنده ایکی قطعه
ابر رقیق ایله حواریون نظر اتدکلری حالده بر سفره حمرا نزول ایدوب حواریونک پیشلرینه سقوط ایتدی وتفسیر سمرقندیده
زمینه قریب معلق طوردی دیو مسطوردر پس حضرت عیسی علیه السلام بکا ایدوب اللهم اجعلنی من الشاکرین اللهم اجعلها
رحمة للعالمین ولا تجعلها مثلة وعقوبة دیو مناجات ایدوب بعده تجدید وضو واقامت صلوة ایلدی بعده بسم الله خیر الرازقین
دیوب انواع نعمت ایله مائده اوزرنده اولان مندیلی رفع وکشف ایدوب بی فلوس وشوک یعنی پولسز وقلچقسز بریان بالق
وهنوز روغنی جاری بر ماهی وماهینک نزد راسنده نمک وقویروغی اوجنده خل واطرافنده کراثه دن غیری هر کونه سبزوات
وبش عدد کرده وار ایدی وبعضیلر یدی کرده ایدی دیمشلر ورغیفک برنده زیتون وبرنده عسل وبرنده روغن وبرنده پنیر
وبرنده لحم قدید وار ایدی وبعضیلر مائده اوزرنده بر بالق ایدی هر کسک کوکلی استدیکی تناول اولندقده دماغنده انک لذتی
حاصل اولوردی دیمشلر پس اکبر حواریوندن اولان شمعون فتح کلام ایدوب یا روح الله عجبا اغذیه نازله طعام دنیادنمیدر یوخسه طعام
آخرتدنمیدر دیو سؤال اتدکده حضرت عیسی ایکیسندن دخی دکلدر لکن قدرت حقله شمدی اختراع اولندی وحالا استدعاکز اجابت اولندی
شکر ایله تناول ایدیکز حق تعالی سزه امداد وفضل واحسانن زیاده قلسون دیدی پس حواریون تکرار رسالت ایدوب یا روح الله
بو آیتدن غیری بزه بر آیت اخری مشاهده اتدرسکز دیدیلر حضرت عیسی یا سمکه باذن الله زنده اول دیدکده فی الحال سمکه مشویه
حرکت ایدوب حیات بولدی پس حضرت عیسی یا سمکه اولکی حالکه عودت ایله دیوب سمکه تکرار بریان اولدی وسفره مزبوره
نعم مذکوره ایله قرق کون متوالیا نازل اولوب فقرا واغنیا وصغار وکبار جمع اولوب اکل ایدیلر وجمله سی شبعان اولوب
سفره دن بر ذره ناقص اولمادی وتفسیر سمرقندیده مائده اکل اولندقدن وباخود بلوردن ایدی دیو مسطوردر وحین نزولده
مائده آسمانه پرواز ایدوب خلق سایه سنده نکران اولورلر ایدی اربعین کون کذلک نزول ایدوب وقت مزبوره دکن
مکث ایدردی ونعم مزبوره نک خوارندکانی اولان اکر بای واکر کدا مدت عمرلرنده مریض اولمایوب ومرضی اولانلر صحت
بولورلر ایدی بعده حق جل وعلا حضرت عیسی یه وحی ایدوب یا عیسی بنم مائده می اغنیا واصحا تناول ایتمیوب انجق فقرا
ومرضا تناول ایتسونلر دیو فرمان اولنماغله حضرت عیسی تبلیغ رسالت اتدکده ناس منفعل ومضطرب اولوب عیسی بخل ایدوب
نعمت حقی بزدن منع ایدر دیوب امر الهی ایله عدم امتثال ایله مائده دن تناول ایدوب وکمال حرصلرندن آکله قالدیلر
وکافر النعمه اولوب حاشا معجزه مائده مزبوره یی سحره حمل ایتدیلر پس بعضیلری اولرینه واروب اول کیجه نسوان وزوجاتیله
دوشکلرنده خواب واستراحت ایدوب صباحلدکلرنده کندولرین صورت خنازیره متشکل وممسوخلر بولوب طرقات وخرابله
سکردوب قاذورات ییمکه باشلادیلر چونکه سایر ناس بو امر غریبی کوروب انواع فزع وفریاد ایله حضور عیسایه یوپانیلوب
اعلام حال اتدیلر حضرت عیسی ممسوخلری کوردکده هر بری کلوب عیسی علیه السلامک حولنی طواف ایدوب حضرت عیسی ع م
کریه قیلوب هر برینه علی الاسامی خطاب اتدکده باشلریله ایما واشارت ایدوب نطقه قادر اولمادیلر اوچ کون زنده اولوب

بعده جمله

بعده جمله سی هلاک اولدیلر بعضیلر ممسوخ اولانلر یکسان اوچ نفر وبعضیلر اوچیوز اوتوز نفر ایدی دیمشلر ودخی لعن الذین کفروا
من بنی اسرائیل علی لسان داود وعیسی بن مریم آیه کریمه سنک تفسیرنده قاضی بیضاوی رحمه الله علیه بیوررلرکه حق تعالی
زبور وانجیلده داود وعیسی علیهما السلامک لسانی اوزره لعن ایدوب وبعضیلر انلر اهل ایله درکه یوم السبتده اولان حدود
تجاوز ایتمکله لسان داود اوزره انلره حق تعالی لعن ایدوب قرده یه مسخ ایلدی واصحاب مائده کافر النعم اولدقلری ایچون
حضرت عیسی دعا علیهم ایدوب خنازیر صورتنه مسخ اولدیلر ومجموع ممسوخ بش بیک نفر رجال ایدی دیمشلر وبعضیلر دیمشلرکه
حق تعالی انزال مائده یی بو شرطله اوزرینه وعد اتدیکه حواریون یا عیسی چونکه بویله در دیلمزز دیو استغفار ایتمکله سفره نازل
اولمادی دیمشلر اما اصح روایت اولکیدر ومجاهددن مرویدر که تحقیقا بو بر مثلدر که حق تعالی مقترح معجزات اولنلر ایچون
انکله ضرب مثل ایلمشدر پس قاضی بیضاوی بو مذکوراتک سیاقنده بیوررلرکه وعن بعض الصوفیة المائدة ههنا عبارة
عن حقایق المعارف فانها غذاء الروح کما ان الاطعمة غذاء البدن وعلی هذا فلعل الحال انهم راغبون فی حقایق لم یستعدوا
للوقوف علیها وقال لهم عیسی ان حصلتم الایمان فاستعملوا التقوی حتی تتمکنوا من الاطلاع علیها فلم یقلعوا عن
السؤال والحوا فیه فسأل لاجل اقتراحهم فبین الله تعالی ان انزاله سهل ولکن فیه خطر وخوف عاقبة فان السالک اذا
انکشف له ما هو اعلی من مقامه لعله لا یحتمله ولا یستقر له فیضل به ضلالا بعیدا شیخ روزبهان بقلی قدس سره
تفسیر عرائسده بو آیات کریمه نک معانی بطونیه سندن بو وجهله تحقیق وبیان بیوررلرکه حواریون تأیید ظاهرا جهرا
وعیانا مشاهده معجزه ایله من عند الله مکانتلرین تفحص ایتدیلر زیرا حواریون قلوب ارواح واسرار ایله مشاهدات
حقایق غیبی ایدوب وابصار باللرینه عند کشف رؤیة الحق محل قرب وخطابده اولان منزلتلرینه رؤیتلری
تعلق ایتمش ایدی لکن اول زمانده اولان قوم شهود غیبده تمکینی اولمایوب فلهذا رؤیت معارضه نفس
ومخالفت عدودن حواریون اوزرینه احکام ارباب تلوین جاری اولماغله دفع معارضه واطمینان قلوب ایچون
جوینده کان آیات الهیه اولدیلر نته کیم حضرت ابراهیم خلیل علیه صلوات الله الجلیل بدایه امرده رب ارنی کیف تحیی الموتی
دیدکده حق تبارک وتعالی اولم تؤمن بیورروب ابراهیم خلیل بلی ولکن لیطمئن قلبی دیمک ایله فخذ اربعة من الطیر قول کریمی ایله
حق تعالی ابراهیم خلیلی فعلده اولان رؤیت قدرتنه اخراج ایلدی زیرا اگر جانب نبوت واگر جانب ولایتدن موضعنک
بر سینه ده شک یوقدر پس حضرت عیسی علیه السلام کفتار حواریونی استماع اتدکده انلارک امری عیسی علیه السلامه مشتد اولوب
وبعد ایقانهم انلردن بو قولک صدورینه تعجب ایدوب معارضه نفسدن اوزریکزه جریان ایدن شیدن حق تعالی دن اتقا ایدیکز
وحقدن حقک غیر ایله محتجب اولمامق ایچون دفع خطراته التزام اشتغال ایدیکز زیرا نعمت معرفت ورؤیت غیب ایله وصل حق ولقا
لتصدیق الباطن حقدن طلب آیات مستحسن اولماز اکا بناء که طلب آیات صفت اهل بدایتدر پس حواریون ادراک
مقامات اهل تمکیندن اظهار عجز ایدوب یا روح الله موائد مشاهدات ایله بزم قلوب وارواحمز تربیه بیوردوغک کبی
ماکولات جنت ایله ابدانمزی دخی پرورده اولمق دیلرز تا که سنک تصدیق ومحبتک قلوبمزده زیاده اولوب معارضه طبیعتدن
بر شی بقیه قالمایوب وعند المریدین المقتدین آثار ایله رؤیت معجزاته شهداء صادقیندن اولاوز زیرا یا روح الله
سن بزه انتم اصفیاء الله واولیاؤه دیو شهادت ایلدک پس قچن مرادمز حصوله کله صدق حق ونبوتنده بزم ولایتمزده
مطمئن القلوب اولورز دیدکلرنده حضرت عیسی علیه السلام اللهم ربنا انزل علینا مائدة من السماء دیو مرادات حواریونی
درگاه مسألت ایلدی ونزول مائده یی سمادن درخواست ایدوب ارضدن استمدی زیرا روحانیه وجانیه وملکوتیه
سماوی اولوب عصیان متولد اولان عناصر دهر ایله ممزوجه دکللردر وکذلک معجزاته خصوصیتی ایچون سمادن نزولن
استدعا ایدوب تکون لنا عیدا لاولنا وآخرنا دیدی یعنی الهی سن انی برای جمهور عید سعید ایله وعید قبلیه وآنی
رؤیت آیاتدن رؤیت صفاته سبب عودت ومریدیندن اولیمزه وعارفیندن آخریمزه عید ومسرت وسندن بزلره
دلیل وآیت قیل پس حق تعالی حواریونه سؤال اتدکلری شی سببی ایله جواب ویروب ونعم جلیله سنه کفراندن تهدید
بیورروب سؤال کسنه که رؤیت صفاتی رؤیت آیاتمده معاینه قلدقدن صکره فترته وحظوظ نفس واختیار شهوت
دنیایه رجوع ایلیه بز دخی انی بزدن بر وجهله محجوب ایدرزکه حتی بزم نسیم انوار تجلیاتمز وعبهر صفاتمز ریاحین ودر مشاهد انوارمز
انک قلبنه واصل اولماز وصبح وصالمز عقلنه اشراق ایتمز وحسن وجمالمز روحنه منکشف اولماز وتحقیقا بو عذاب که عذاب
بعد وفراقدر طالبلره اشد عذابدر قال تعالی ومن یبدل نعمة الله من بعد ما جاءته فان الله شدید العقاب ایلدی
ای مستمع مسترشد تلک حدود الله فلا تقربوها آیه کریمه سنده اولان تنبیه ربانی ایله متنبه اولوب مادام که نعت معرفت
وحسن ادب حقیقت ایله علی شرائطها حدود اللهی مراعات ایتمدکجه حدود حقایقه قرب اولمه زیرا حق سبحانه وتعالی
ان الله لا یحب المعتدین بیورمشدر ودخی وما ظلمهم الله ولکن کانوا انفسهم یظلمون فحوای شریفی اوزره سماوی وارضی

هر نه عبادات وافات صدور ایدرسه حدود اللهی تجاوز ایدن بی ادبلرک افعال شنیعه واعمال سیئه سندن متولد ومشتعل اولور
خرمن افاق وانفسی احراق ایتمشدر. اکا بنا حضرت مولانا قدس سره تارک ادب اولان گستاخلرک بعض مضرتلرین دخی تبیان ایدوب
بیوررلرکه ابر برنایدپی منع زکات. زکات منع اولدیغیچون ابر بوقار وکلمز. یعنی علی مقتضی الحکمة اسباب سماویه اعماق
ارضدن اجزاء رطبه یی جو هوایه اثاره ایدوب باذن الله تعالی منعقد اولان سحاب ماطر وجه ارضه تقاطر ایتمکله حق سبحانه
وتعالینک قدرت وارادتیله ممزوج بالتراب اولان آب بارانی سبب اخراج ثمرات قلمش ایکن اعطا وانفاقدن کف ید ایدن
بخیللرک شامتی ایله مانند نطفه مادهء ارزاق اولان ابر برکت وآب رحمت اول دیاره تقاطر ایتمیوب اصحاب نفوس قحط
وغلادن هلاک اولورلر. الا یا ایها الاخوان والخلان ارباب تعبیرک سورهء همزه ده اولان تحقیقلرینی استماع جان ایله
استماع ایدیکزکه نه بیورمشلردر. بسم الله الرحمن الرحیم ویل لکل همزة لمزة الذی جمع مالا وعدده. همز کسر خاطر وهمز یوزه قرشو
طعن ایتمک وبعضیلر دیدیکیبی دخی یوزه قرشو عیب کویلک ایتمک. وبعضیلر لمزة یوزه قرشو عیب کویجی وهمزة غیبتده پنهانده عیب
سویلمکدر دیمشلر. پس هر شول کمسنه که اشیانی عین مقادیر سابقه ایله کوروب حتی خلقه حد ایلیه ویل حجاب انکچوندر. واو مقوله
کمسنه جمع مال ومنع نفقه ایله مقبل دنیادر. الذی جمع مالا کلدن بدلدر وبایخود ذما منصوبدر وبایخود مرفوع اولوب وجاهل بالله لنلری
وصف درکه مالی جمع ایدوب تکرار وتکرار نوازل وذخایر وحوادث دهر ایچون عده قیلار. وفی سبیل الله بذل وانفاق ایتمیوب
اخشاب واحجار ایله تشدید بنیانه وعمارت ارض وغرس اشجاره صرف ایدوب مع هذا اول مال کندوبی حقه ایصال ایدر ظن ایدر.
لا والله مال ایله هیچ کیمسنه حقه واصل اولماز الا حقله واصل اولور. یحسب ان ماله اخلده ومالی انی دنیاده خالد ایدرک ایدر
قیاسیله خلوده محبت ایتدوکی کبی دنیایه محبت ایدوب مقام خلده ایصال ایدر ظن ایلر. خصوصا صاحب مال ذو مالی موتدن اغفال وتطویل
امال ایدوب حتی کندوبی دنیاده مخلد بنیاد ایله منکر موت اولانلرک عملی کبی عمل ایدر. زیرا جمع مال جبله وحب مال نفاقه وبخل مال کفره علامتدر.

نظم: کر تو صد شتر پر از دنیا کنی • وین جهانرا هم پر از غوغا کنی • سقف ایوان سازی وسلطان شوی • تاجدار ملک هندستان شوی
ور چو اسکندر شوی با تاج وتخت • یا تو افریدون شوی با جر ورخت • یا چو کیکاوس ورستم خود بزور • عاقبت کردی بدنیا عور عور
عاقبت راه فنا کیری بپیش • تو عدم بینی همه اعضای خویش • این چنینها بین وفکر خویش کن • زاد راحت منظر درویش کن

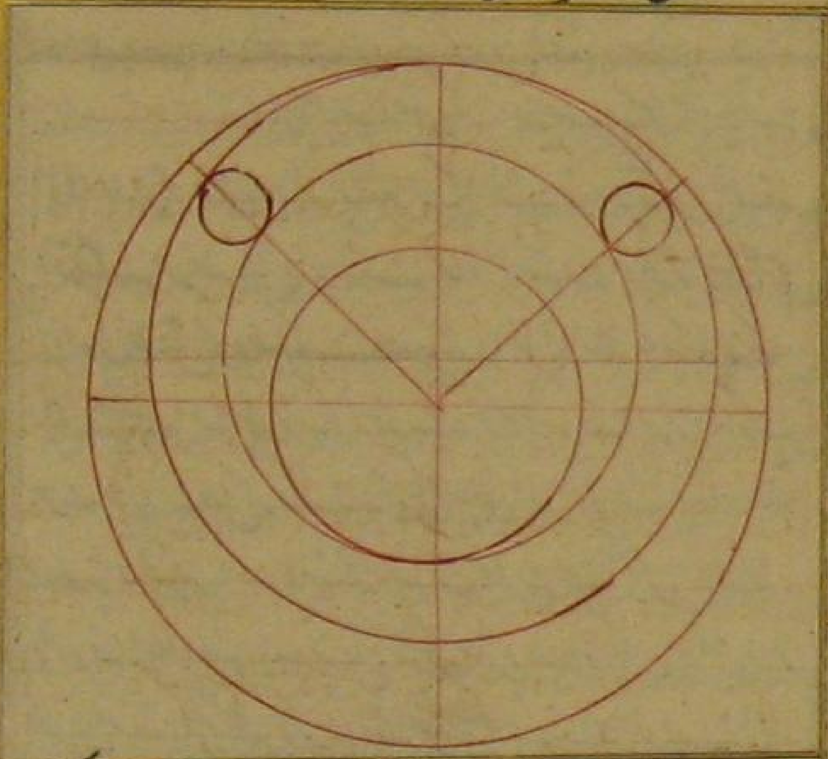
پس حق سبحانه وتعالی او مقوله اسیر دنیا اولنلری حسبان ودکانلرندن ردع ایدوب کلا لینبذن فی الحطمة بیورر. یعنی جمع مال
انی تخلید ایتمز. بلکه محقق حطمه ایله مسمی اولان آتش دوزخه طرح ومطروح اولنلری فی الحال تحطیم وتکسیر ایتمک اول دوزخک
شانندندر. وما ادریک ما الحطمة نار الله الموقدة التی تطلع علی الافئدة. یعنی خاصیت مذکوره ایله متصفه اولان نار بر نار
عظیم الشاندرکه انک موقدی حقدر. ایمدی شول ناری که حق تعالی ایقاد ایلیه مخلوق انک اطفاسنه قادر اولماز. ونار موقدهء
مذکوره جمع مال ایله دنیایه کمال محبت واشتغال ایدنلرک اوساط قلوبنه تشرف وتغلیه ایدر دیو حق تبارک وتعالی اول نارک کمال
شدتندن خبر ویروب دخی واتوا الزکوة بیوروب امر بالانفاق ایدر. اما عجبدرکه ذو مال اولان خیلایه انفقوا مما رزقکم الله
آیت کریمه سنک معنای شریفنی افاده اولنمق دیلسه انطعم من لو یشاء الله اطعمه. وفقیره جواب ویروب حق تعالی اکا نعمت ویرمکه
قادر ایکن نسرا وا نعمت اولمامغله اعطاء نعمت ایلمدوکی کبی الرسی بز مه الطعام وانعام ایده لم دیو کبر وبخل ایدرلر. اکرچه بو آیت
کفار قریشک حاللرینه دنما نازل اولمشدر لکن صفات ردیهء مزبوره ایله متصف اولان کفران النعم دخی بو خطابه داخل اولورلر. ایمدی
ای برادر صادق ویار موافق حق سبحانه وتعالی نامل بر واحسان اولان عبادینی کتاب کریمنده وصف ایدوب ومقام بر واحسانه
تنقی اعمال ایله واصل اولدقلرین ذکر وبیان بیورر. قال تعالی لیس البر ان تولوا وجوهکم قبل المشرق والمغرب ولکن البر من آمن
بالله والیوم الاخر والملائکة والکتاب والنبیین وآتی المال علی حبه ذوی القربی والیتامی والمساکین وابن السبیل والسائلین
وفی الرقاب واقام الصلوة وآتی الزکوة والموفون بعهدهم اذا عاهدوا والصابرین فی البأساء والضراء وحین البأس
اولئک الذین صدقوا واولئک هم المتقون. وخاصة ایتاء زکوة واعطا وانفاق ایدنلری دخی ذکر جمیل بیوروب
مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة انبتت سبع سنابل فی کل سنبلة مائة حبة والله یضاعف لمن یشاء والله
واسع علیم دیو تبشیر بیورر. ایمدی مؤمنه لایق اولان بودرکه اوامر الهی یه امتثال ایدوب علی ما فرض الله مالنک زکاتن ویره
وترک بخل ایدوب سایر جهاته دخی کندو شانیه لایقنه باغیه. اما ای طالب اسرار الهی وراغب مقامات نامتناهی اصحاب
ذوق ووجدان انفاقده احوال ثلثه بیان بیورمشلر. بریسی انفاق زهاددرکه دنیای دونی مع لذاتها ادانی یه ترک ایله
انفاق ایدوب حتی ارباب دنیا لذات مزخرفات ایله نعمتلری مرادلرنجه استمتاع ایدوب زاهدلر الدنیا حرام علی اهل الآخرة
دیو اوقاتنی اعمال صالحه وانواع طاعته بذل ایدرلر. وجان قولاغیله فان الجنة للمتقین بشارتن استماع ایدرلر. وبریسی دخی
انفاق محبیندرکه بر مفحوای ومما رزقناهم ینفقون قبل حقدن قلوب خالصه لرینه ابدا اولنان حقایق واسراری طالب حق اولان
ارباب استعداده اعطا وانفاق ایدوب ان الله لا یضیع اجر المحسنین قول کریمی ایله مشرف اولورلر. اوچنجیسی فانی فی الله

اولان عارفلر

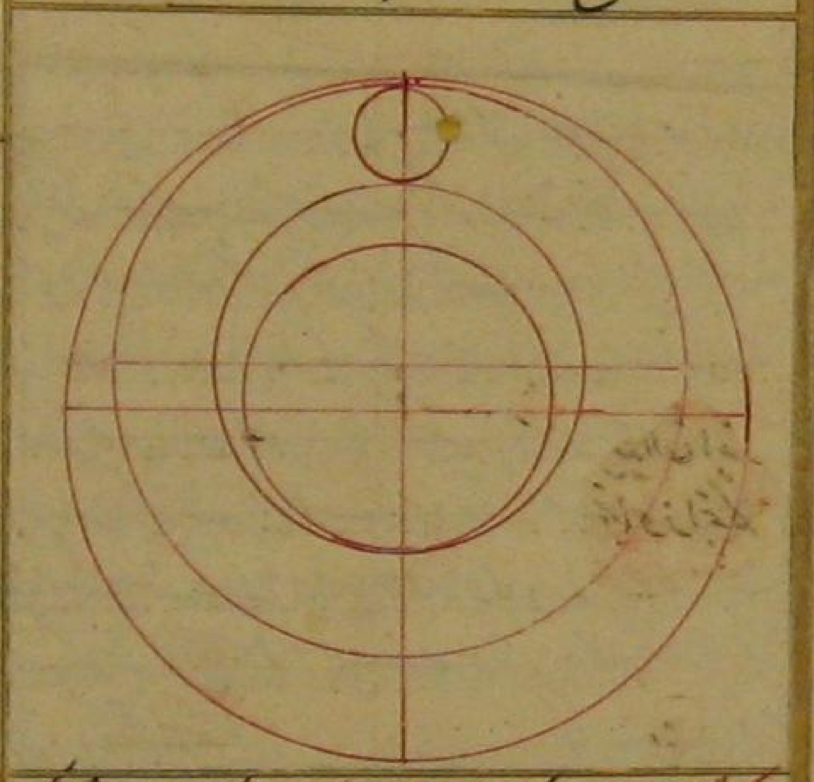
اولان عارفلرک انفاقیدرکه حق سبحانه وتعالی قلبندن کونین اخراجنی امر ایدوب روح محمدی نبی صلی الله علیه وسلمدن
ومحافظه یی امان علی اهل الله دیو ارشاد اولنماغله سر سرلرنده عزت حقی واجد اولدقلریچون مقام فناده بذل ارواح ایدوب طیب احوال الیه
متواجسانه مستقر اولورلر. ومقام احسان اعلای مراتب ومحبته مقرون مقام محمود اولماغله واحسنوا ان الله یحب المحسنین
فرمانیله بذل حیات عاریت ایدوب حیات ابدی ایله مشاهدهء جمال حدی الذاتدن زایل اولمازلر. زیرا حق تبارک وتعالی
وآتی المال علی حبه آیت کریمه سنده بذر حبک ثمراتندن خبر ویروب ثمرات حب خدا علی حب الله ایتاء مال اولدوغن بیان ومال الیه
ماسوی اللهه اولان میلی اشارت وعیان بیورر. پس غیر الله اولان هر محبوبی علی حب الله انفاق بذر حبک نشو بخشیدن اولماغله ثمره
بذر حب الله نهایتنده حضرت محبوبه بذر وصول اولور. کما قال تعالی لن تنالوا البر حتی تنفقوا مما تحبون. زیرا هر بذرک ثمره نهایتی
خصوصیت اخری ایله بدایتنده اولان بذرک ثمراتی جنسندندر. فلهذا وما النهایة سؤالنده سید الطایفه جنید بغدادی قدس سره
هی الرجوع الی البدایة بیورمشلردر. ایمدی فی سبیل الله بذل اموال ایدنلره خلف وجراجنة الماوی. ولوجه الله ارواح وقلوب
بذل ایدن عشاق خدایه برموجب فانا دیته مشاهدهء جمال لایزال رب ذو الجلال خلف ولمق مقرردر. ای مستمع مسترشد
ومن یعطی تمرة الی فقیر یاخذها الله بیمینه ویربیها کما یربی احدکم فلوه وفصیله حتی تکون اعظم من الجبل بیورلمشدر. فکیف شول
عاشقین صادقین که قلبلرینی حقه اعطا ایلیه. وحق تعالی جلالی وجمالی اصبعینینک بیننده تربیه ایلیه. لاجرم اول قلب تربیهء جلله
عرش ومافی العرشدن اعظم اولوب بلکه عرش مافیه وما حواه قلبک ملکی عرصه سنده کحلقة فی فلاة قبیلندن اولور. اشرف زاده
قدس سره بو معنادن خبر ویروب ع قلبمک هر کوشه سنده عرش رحمان کزلودر. نثر دیو بیوررلر فافهم جدا. کما قال تعالی ان الله لا یظلم
مثقال ذرة وان تک حسنة یضاعفها ویؤت من لدنه اجرا عظیما. ایمدی صورة ومعنا زکات وانفاقی منع ایدنلرک اراضی فؤاد
ومزارع نهادلرینه سحاب الطاف ربانیه دن بر قطره ما محبت الهی چکان اولمیوب انواع بلای غموم وقحط وغلای هموم
وابتلای حب دنیای شوم ایله تیه جهل وضلالده هالکین اولوب ثمرات روح افزای معرفتدن نصیب وبهره بولمازلر وکارلری
خاسرین اولوب رنج هادن بر ذره کورمزلر. ایمدی برموجب فالیوم لا تظلم نفس شیئا ولا تجزون الا ما کنتم تعملون
هر حال هر کس فی الدنیا والاخرة اعمالیله جزا بولوب وعالمه منتشر اولان جمیع بلانک اعمال شنیعه اولماغله حضرت ملا نا بیوررلر
وز زنا افتد وبا اندر جهات. وفعل زنادن اطرافه وبا دوشر. یعنی وبا زنادن حاصل اولور. عن ابن عمر رضی الله عنهما قال قال
رسول الله صلی الله علیه وسلم ما ظهرت الفاحشة فی قوم قط حتی اعلنوا بها الا ابتلوا بالطواعین والاوجاع التی لم تکن فی اسلافهم
الذین مضوا ولا نقص قوم المکیال والمیزان الا ابتلوا بالسنین وشدة المؤنة وجور السلطان وما منع قوم الزکوة الا منعوا
القطر من السماء ولولا البهائم لم یمطروا ولا نقض قوم العهد الا سلط الله علیهم عدوا من غیرهم فاخذوا بعض ما فی ایدیهم.
وکعب الاحباردن مرویدرکه یا عجبا حق سبحانه وتعالی بر طایفه دن منع امطار ایلدوکن کوررسز. تحقیق بیله سزکه انلر منع انفاق
ایتمشلردر. واطبا ماهیت طاعونده اختلاف ایدوب بالاتفاق ممتنع العلاج اولدوغنه جزم ایتمشلردر. وحق بر قومک ایچنده
کثرت طاعون کوررسز. تحقیق بیلکز کیم انلر زنا وفواحشی افشا ایتمشلردر. لکن حدیث شریف بو وجهله وارد اولمشدرکه
اخرج عبد الرزاق فی مصنفه وابن ابی شیبة واحمد بن حنبل فی مسندیهما وابن ابی الدنیا والبزار وابو یعلی والطبرانی وابن خزیمة
فی صحیحه والحاکم فی صحیحه والبیهقی فی الدلائل من طرق عن ابی موسی الاشعری رضی الله عنهم قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
فناء امتی بالطعن والطاعون قیل یا رسول الله الطعن قد عرفنا فما الطاعون قال علیه السلام وخز اعدائکم من الجن وفی کل شهادة.
ابن اثیر بیوررلرکه طعن نیزه ورماح ایله قتلدر. ووخز طعن بلا انفاذدر. وطاعون امم سالفه یه عذاب وامت محمدیه رحمتدر.
کما قال الامام حدثنا یزید هو ابن هرون ثنا مسلم بن عبید قال سمعت ابا عسیب مولی رسول الله صلی الله علیه وسلم قال اتانی
جبریل علیه السلام بالحمی والطاعون فامسکت الحمی بالمدینة فارسلت الطاعون الی الشام فالطاعون شهادة لامتی ورحمة لهم
ورجس علی الکافر. ودخی ابن اثیر روایت ایدرکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم امتی ایچون دعا ایدوب اللهم اجعل فناء
امتی بالطعن والطاعون دیو بیورمشدر. پس معلوم اولدیکه طاعوندن فرار حرامدر. لکن طاعون اولان موضعه دخولده اختلاف
اولنمشدر. اما اصح روایت مکروه در. روایت اولنورکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه بر زمان شامه سفر ایدوب
فناء شامه قریب اولدقلرنده شام شریفده طاعون اولدوغی اعلام اولنماغله بعض صحابه رضی الله عنهم ایله مشاوره ایدوب
بعضیسی رجوع اولادر دیوب وبعضیلری اختلاف ایلدی. بعده حضرت عمر رضی الله عنه مهاجرینک وقریشک اختیارلرین
دعوت ومشاوره ایلدکده انلر رجوعه جزم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه دخی انلرک قوللرینه عزم ایلدی. بعده عبد الرحمن
بن عوف رضی الله عنه کلوب بن حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاتدن ایشتدم بیوردیلرکه اذا سمعتم بارض فلا تقدموا علیه
واذا وقع بارض وانتم فیها فلا تخرجوا فرارا منه. پس عمر رضی الله عنه عبد الرحمن بن عوفه دعا وثنا ایدوب شامه داخل اولمایوب
رجوع ایتدیلر. وشیخ شهاب الدین بن حجر بذل الماعون فی فضل الطاعون نام کتابنده بیوررلرکه ان الطاعون اخص من الوباء

وان الاخبار الواردة فی تسمیة الطاعون وبا لا یلزم منه ان کل وباءٍ طاعون بل یدل علی عکسه وهو ان کل طاعون وباء لکن
لما کان الوباء ینشا کثرة الموت فکان الطاعون ایضا کذلک اطلق علیه اسمه ویفارق الطاعون الوباء بخصوص سببه الذی لم یرد
نه شیء من الاوباء نظیره وهو کونه من الطعن الجن ایدی حدیث شریفدن معلوم اولدی که طاعون ارواح خبیثه نک طعنی اولوب
کیمیسی نیزه و کیمیسی تیر و بعض الت حرب مثللو ایله طاعون زماننده مامور اولدقلری محللری کزوب ادمقله اشارت اولنانلری
طعن ایدرلر و اهل ضلال اولان مجاذیب درت فرقه اولوب فرقه اخری طاعون عسکرینک ضابطی و بامر الله موکل طاعون اولوب
خدمتلرنده قایم و ثابتلردر و زانیلر حین مباشرتده ایلدکلری تصورات نفسانی و تخیلات شهوانی و غسل ایتدکلرنده چکیده اولان
قطرات ملوثه دن حق تعالی ارواح خبیثه یی خلق ایدوب طاعون اولورلر انکچون حضرت مولانا ع و زنا افتد وبا اندر جهات
بیوررلر زیرا اولکالر بو معنایی عیانا کوررلر اما ای طالب اسرار ربانی ذکر اولنان ع زنا و طاعون افاقی در زنا و طاعون انفسی دخی واردر
ایدی انلر بودر که عقل معاش و ساطت شیطانله نفس اماره یا تسویه قربان ایتدکده حب دنیا و جاه و تکبر و عجب و بغض و حسد
و شهوت و غضب ولادن زنالری تولد ایدوب و هر برندن نیجه اخلاق ردیه منشعب اولوب طاعون اکبر افاقه نه وجهله ضرر ایدر
بونلر دخی شهر دلده اولان محبة الله و شکر و قناعت و ذکر و عبادت و تواضع و مسکنت و خلوص و طویت و بالجمله جمیع اخلاق حسنه یی
هبا و هلاک ایدوب و خانمانلرین خراب ایدوب هم کندو وجودلرینه و هم سایر ناسه اصناف کزندلری اصابت ایدر زیرا ای مستمع قال
طریقتده معنی زنا و لواطه یه مانند برامر قبیح واردر که ارباب طریقت زیاده قبحندن اکا زنا و لواطه تعبیر ایدرلر مثلا بر طریقتک
اذن و رضاسی یوغیکن اهل سلوکدن بریسی اجنبی ان بر نیه اسرار طریقتی و کوکل حالندن بر نسنه کشف ایلسه ایکیدن خالی دکل
اجنبی مزبور یا قبول ایلیه و یاخود قبول ایتمیه قبول ایتدوکی تقدیرجه رضایه مخالف و بلا اذن اولماغله ولد زنا حکمنده اولور
و غالبا فلاح بولماز و اکر قبول ایتمز ایسه جواهر کلمات و زواهر معارفی کردن خوکه آویخته و نطفه یی غیر موضعنه ریخته
ایتمش کبی اولوب مابینده انکار و عداوت حاصل اولماغله بین الفقرا اهمان و با نازل اولمشه دوندر الحاصل ان الله لا یغیر ما بقوم
حتی یغیروا ما بانفسهم آیت کریمه سی فحواسنجه هرچه بر تو آید از ظلمات غم ظلمات و غمدن اوزریکه هر نه واقع اولورسه
آن ز بی باکی و گستاخیست هم اول سنک بی باک و گستاخلغکدندر ایدی هرکه بی باکی کند در راه دوست هر کیمکه دوست یولنده
بی باکلک ایلیه رهزن مردان شد و نامرد اوست رهزن مردان اولدی و نامرد در اول ای طالب صادق متنبه اول که
حضرت مولانا بو ابیات شریفه ده نه معنایه اشارت ایدرلر یعنی بعض بی حیا و گستاخلرک شامتی درکه نااهله اسرار
و حقایقدن نیجه رموز و دقایق کشف ایدوب برکروه ناپخته سوز او غریبی و دل اغریسی جذبه و عشقدن بی خبر مقلدین
لباس تزویر ایله کندولرین رجاله تشبیه ایدن زن بی حیا کبی طالبلری دام تزویرینه صید ایتمک ایچون شیخوخت ادعاسیله
مانند وبا اقطار ارضه منتشر اولوب طریق یومروجی اولورلار و طاعون اکثریا صبیانی هلاک ایتدوکی کبی بونلر دخی صبیان
شابه مشابه اولان طالبان خالی ذهنلری شکار ایتدکده سرقه اولان کلمات مسمومه لرین حلقوم کوشلرینه القا ایدوب
بالاخره عمرلری اخره ایرشوب طالبان نامراد هالکین اولورلار و شول بیمانده و پیش رانده لرکه حدود اللهدن تجاوز ایتمکله
اداب شریعت و ارکان طریقت مراعاتنی ایتمیوب اعمال خبیثه و افعال شنیعه ایله الوده هوای نفس اولماغله ارباب طریقیه
دخی سنک طعن و ملامتلری اتدروب قلوب عباده اختلال ویرمکله هم کندو نفسلرینه و هم خلقه ظلم صریح ایدوب یول اوردجی
حرامیلر و قیون باشلو قورده و انسان صورتلو قرده و نسناس اولورلار پس بو وجهله ضال و مضل اولان متشبه
مبطل و ملاحده و زنادقه فلعنة الله علی الظالمین طردینه مستحق اولوب بلکه کفره ملحق اولورلار اعاذنا الله الملک المتعال
من کل سوء الخلق والافعال ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب الهی سکا
التجا ایلدم عنایت سندن لطفی سکا توکل ایلدم توفیق و دعایت سندن ایدی هم اخ اعزم از ادب پرنور گشتست این فلک
ادبدن پرنور اولدی بو فلک یعنی اگر اسمان صوری و اگر فلک معنوی که قلب انسانی در ادبدن منور اولدی زیرا
قلب انسانی یه فلک چارم حقیقتدن نور افتاب محمدی طلوع ایتدکده صدا قابدن انور اولور بلکه افتاب آسمان چارم انک
انوار قلبی قتنده ذره دکلدر کما قال علیه السلام ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس و دخی لا یعصون الله ما امرهم و یفعلون
ما یؤمرون قول کریمی و فقنجه وز ادب معصوم و پاک آمد ملک معصوم و پاک کلدی ادبدن ملک و یاخود یکی که مستغرق ملکی صدر
هسیچ حبیبه با ملک ملکی شدت نقش ادم لیک معنی جبریل رسته از خشم و هوا و قال و قیل نثر دیو وصف اولنان رجال ملایک
خصایل مراعات اداب شریعت و طریقت ایله مراتب سنیه مزبوره یه واصل اولدیلر پس حضرت مولانا قدس الله سره الاعلی
کویا بر سایل سوال ایدوب عجبا مرتبه ملکیته قدم نهاده اولان مردان خدانک دخی نورانیتلرینه فتور واقع اولورمی دیدکده
سوال مقدره جواب طریقی اوزره نعم المردخی یا برکستاخک کستاخلغندن و یاخود حسنات الابرار سیئات المقربین دیو
بیان بیوریلان مرتبه اذنایه تنزلندن اکا فتور عارض اولمق جایزدر کور نسین افتاب نور محض ایکن بدر گستاخی کسوف افتاب

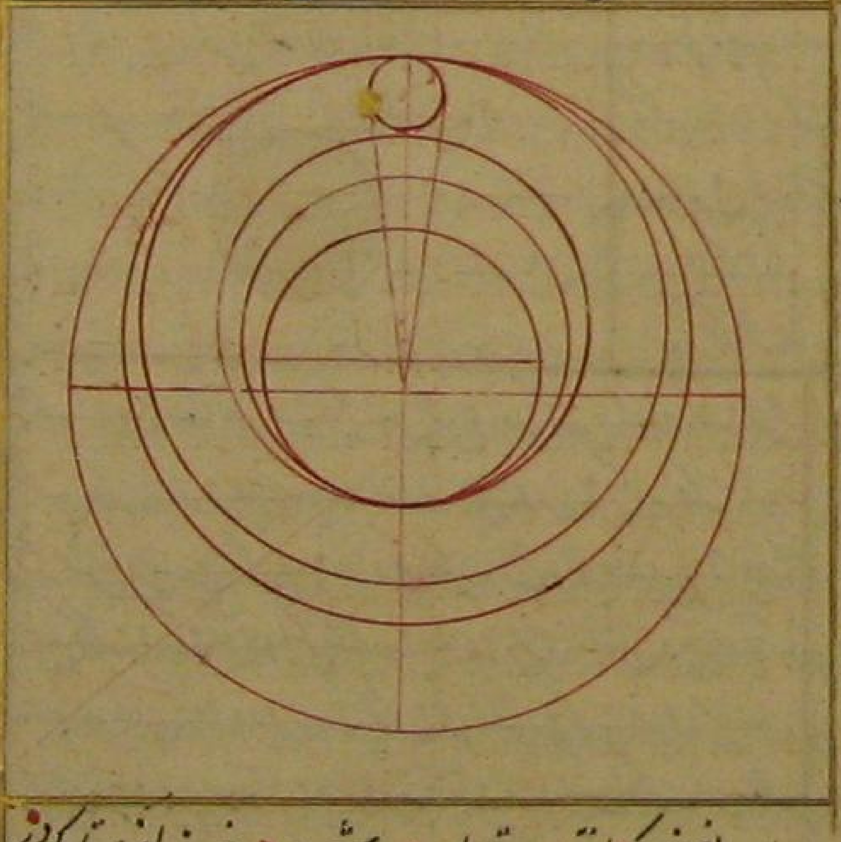
کسوف افتاب بر بی ادبک گستاخلغندن اولدی ای طالب مستعد حضرت مولانا قدس سره بو بیت شریفده ارباب ذوق و وجدان
اصطلاحاتی اعتبار ایتدکلری کسوفی مراد بیوررلر لکن اولا بر مقتضای هیات خسوف ماهتاب و کسوف افتابده بیان اولنان
وهر برینک مجاری افلاکی واردر و سایر کواکب سیاره سبعه نک اجمالا تحقیق ایدوب بعده خسوف و کسوف معنوی بیان اولنه انشاء الله
معلوم اوله که ارباب هیات دیرلر که شمسک متوازی السطحین ایکی فلکی واردر مرکز فلک اول مرکز عالم درکه اکا فلک ممثل دیرلر انک محدبی
فلک معدل النهارک مقعرینه مماسدر و مقعری فلک زهره نک محدبینه مماسدر و فلک ممثلک ثخننده فلک خارج المرکزدر و مرکز خارج المرکز
غیر مرکز عالمدر و فلک خارج مرکزک سطح محدبی بر نقطه مشترکه اوزره فلک ممثلک محدبینه مماسدر اکا اوج دیرلر و مقعر خارج مرکز
دخی بر نقطه مشترکه اوزره فلک ممثلک مقعرینه مماسدر که اکا حضیض دیرلر و منطقه خارج مرکز منطقه اولکک سطحنده در و محوری
فلک ممثلک موازی محوریدر و مرکز ممثلک حولی اوزرینه متحرکدر و حرکتی مغربدن مشرقه اولوب برکون و بر کیجه ده نط دقیقه وح ثانیه
و ك ثالثه قطع ایدر و فلک خارج مرکز ممثلدن جدا و افراز اولونسه مختلف الثخن ایکی کره ظاهر اولور برسی محیط درکه انک رقتی جانب اوجدن
و غلظتی جانب حضیضدندر و بریسی محاط درکه محیطک عکسیدر یعنی رقتی جانب حضیض و غلظتی جانب اوجدندر و ذکر اولنان ایکی کره یه
متمم دیرلر و شمس کندوسی خارج مرکزک ثخننده مرکوزدر و جرمی کری مصمتدر و خارج مرکزک ایکی سطحی مماس شمسدر اشبو دایره انک تصویریدر

و فلک زحل و مشتری و مریخ و زهره فلک شمس کبیدر
لکن ایکی شیء ایله مغایردر برکیسی اولدرکه شمس کندو خارج مرکزینک
ثخننده اولدوغی کبی بونلر دخی خارج مرکزلرینک ثخننده بر فلک واردرکه
اکا فلک تدویر دیرلر و کواکب مزبوره کالفص فی الخاتم اول
فلک تدویره مرکوزلردر نته کیم کوکب و سطح تدویر بر نقطه ده
مماسلردر و بریسی دخی اولدرکه بو کواکبک منطقه خارجی منطقه
البروجک سطحنده دکلدر منطقه البروج ایله ایکی نقطه متقابلده
متقاطعلردر اشبو دایره انک تصویریدر

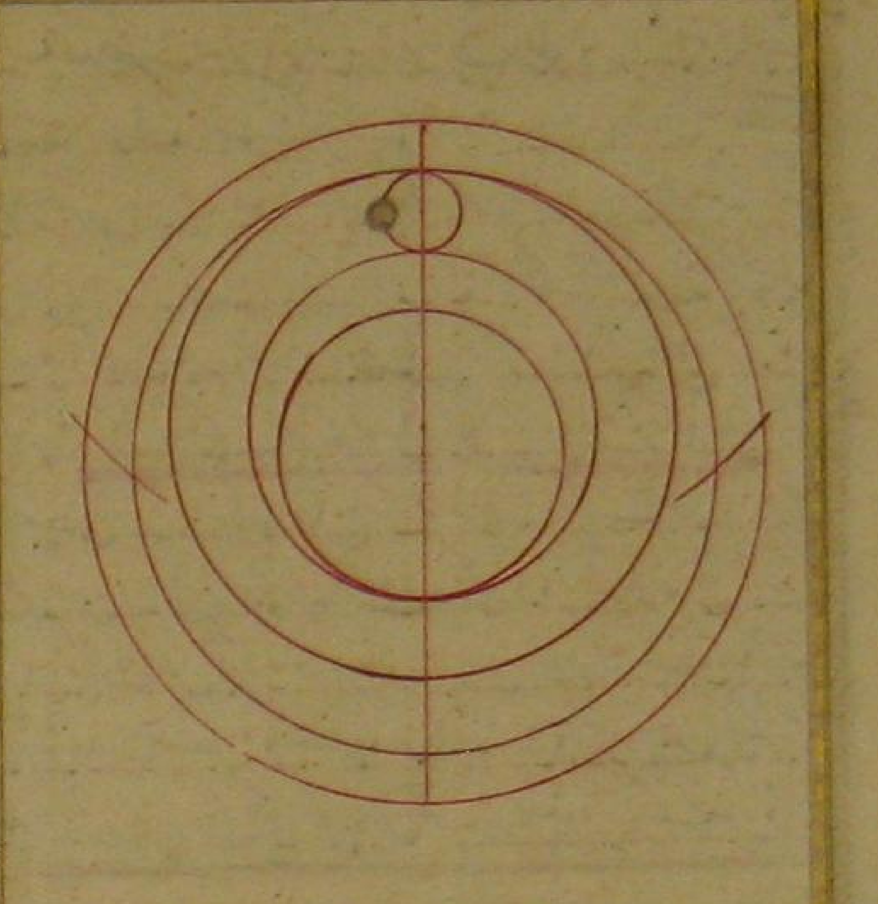
و فلک عطارد دخی افلاک چارکانه کبیدر الا اول دخی ایکی
شیء ایله مغایردر برکیسی اولدرکه شول فلککه انده حامل در فلک
مدیر دیو مسمادر و مرکزی خارج مرکز عالمدر و منطقه سی منطقه
البروجک سطحنده دکلدر و ایکی نقطه متقابلده ایکی سطح ممثله
مماسدر که اوج و حضیض ایله مسمالردر و بریسی دخی اولدرکه
حامل مدیرک ثخننده اولدوغی کبی کوکب عطاردک مدیری دخی
ممثلک ثخننده در پس عطاردک لابد ایکی اوج و ایکی حضیضی
اولوب اوج اوله مدیر و ثانی یه اوج حامل دیرلر

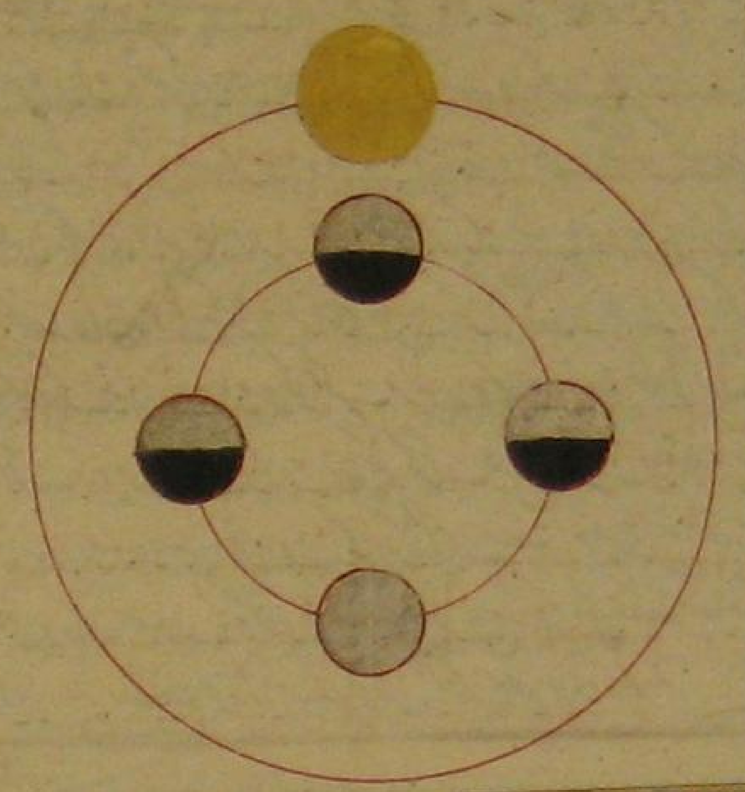
و فلک قمر دخی افلاک چارکانه کبیدر لکن اول دخی ایکی
شیء ایله مغایردر برکیسی اولدرکه شول فلککه حامل انک
ثخننده در انک منطقه سی منطقة البروجک سطحنده دکلدر
بلکه انک سطحندن مائلدر و حامل ایله بر سطحده درلر اکا بناءً
بو فلکه مائل دیرلر بریسی دخی اولدرکه قمرک متوازی السطحین
بر فلکی دخی واردرکه فلک مائل انک جوفنده در و مرکزی
مرکز عالم و منطقه سی منطقة البروجک سطحنده در و قمرک
فلک خامسنه جوزهر دیرلر معلوم اوله که ماه جرم کثیفدر
و نورانیتی محاذات افتابدندر و مانند مرات شمسک
پرتوی ماهده عکس ایدر و ماه کری الشکلدر و حجمده
افتابدن اصغر و مرتبه ده فروترددر زیرا افتاب
آسمان چارم و قمر آسمان اولده در و ماهک شمسه مواجه اولان نصفی که افتابه مقابلدر روشندر و نصف اخری تاریکدر

پس بو جمله یکرمی اوج عدد اولوب یکرمی دوردنجیسی فلک ثوابت • و یکرمی بشنجی فلک اعظم در • و کوکب زحل یدنجی سماده • و مشتری التنجی
و مریخ بشنجی • شمس دردنجی • زهره اوچنجی • عطارد ایکنجی • و قمر اولکی سماده اولوب سما اول دخی کره نارک محدبنه • و نار کره هوایه •
و هوا کره مائیه • و ماء ارضه مماس • و بر بربنی محیط اولوب و ارض ایله ماء یکیسی بر کره اولوب هر بری تام کره دکلدر دیمشلر •
و جمیع افلاک شفاف اولوب حجاب ابصار دکلدر • و نه خفیف و نه ثقیلدر • زیرا میل خفیف محیطه • و میل ثقیل مرکزه در • و نه
بارد • و نه حار • و نه یابس و نه رطبدر • و نمو • و ذبول • و شهوت • و غضب طوتمزلر • و همیشه استداره اوزره متحرکلردر • و شول
فلک که تمام دورده • مشرقدن مغربه برخلاف توالی بروج حرکت ایلر فلک اعظمدر • و دخی مدیر و جوزهر و مایل در • و مغربدن مشرقه
حرکت ایدلر • بونلردن ماعدا اولان افلاکدر که ارضی محیطلردر • و قطعهٔ علیاسی مشرقدن مغربه • و قطعهٔ سفلاسی مغربدن مشرقه حرکت ایدرلر
تدویر قمردر • و بونک عکسنه دوراندن تداویر خمسهٔ متحیره در • و فلک اعظم تقریباً بر کون و بر کیجه ده بر دور ایدر • و نفس فلک اعظم
محرک جمیع افلاکدر • و جمله افلاک انک جوفنده در • و فلک ثوابت بطلمیوس قولنجه سال شمس ایله اوتوز التی بیک ییلده بر دور ایدر
و ابن اعلم و نصیر الدین طوسی قتنده • یکرمی بش بیک ییل و ایکی سنه ده دور ایدر • و شیخ محیی الدین عربی رضی قتنده یکرمی اوج بیک ییل
و یوز التمش یدی ییلده دور ایدر • و زحل اوتوز سنه ده دور ایدر • و مشتری اون ایکی ییلده دور ایدر • و مریخ بر ییل و ایکی کوچق ایده
دور ایدر • و آفتاب و زهره و عطارد تقریباً بر ییلده دور ایدر • و ماه یکرمی یدی کون و ثلثی یوم ده دور ایدر • و شیخ محیی الدین عربی
قدس الله روحه عقله نام کتابنده • جمیع افلاکک حرکتی مشرقدن مغربه در دیو تصریح بیورمشلر • و اعداد افلاکی حکما و ارباب هیئات
تسعه حصردن مرادلری بودر که حرکات و اوضاع کواکب مرتبه ایچون بوندن غیریه احتیاج یوقدر • پس جایزدر که بوندن غیری دخی اوله
و لکن بز مطلع اولمیاوز • حق سبحانه و تعالی نک قدرتنه غایت یوقدر • و تحفه نام کتابنده بو مذکور اولاندن غیری • نیجه فلک جزوی دخی مذکوردر
ایرلو و بین الجمهور مشهورلری مذکوردر • بیت • این سقف بلند ساده بسیار نقش • زین معما هیچکس اندر جهان آگاه نیست
و بالجمله فن هیئات بر لطیف و شریف علمدر • امام فخر الدین رازی تفسیر کبیرده بیورورلر که عمر بن خیام عمر آخری حضورنده مجسطی قرات
ایدرلردی • بعض فقها بوندر که قرائت ایدرسز دیو سؤال اتدکلرنده • افلم ینظروا الی السماء فوقهم کیف بنیناها آیت کریمه سنک تفسیرن
قرائت ایدرز دیو جواب ویردیلر • و جمهور متشرعه فلک اطلسه عرش • و فلک ثوابته کرسی دیرلر • و شیخ محیی الدین عربی رضی الله عنه
کرسی افلاک تسعه یی محیط در • و عرش کرسی یی محیط در • و مجموع افلاک اون بردر دیو بیورورلر • و شارح فصوص کمال الدین عبد الرزاق
ابن ابی الغنایم ابن احمد ابی الفضایل ابن محمد القاشانی قدس سره شرح فصوصده بیورورلر که شیخ رضی الله عنهک فلک عرش ایله مرادی عقل اول
و فلک کرسی ایله نفس کلیه در • و حضرت شیخ اکبر • و صدر الدین قنوی • و سعید الدین فرغانی • و اول اثرده اولان ارباب شهود و ایقان
بیورورلر که عرش اعظم و فلک کرسی قابل خرق و التیام اولمایوب • و سایر افلاک عنصریلردر • خرق و التیامه استعدادلری واردر دیرلر
العلم عند الله • پس بو تقدیرجه قول باری اذا السماء انشقت وارد اولمشدر • و جمله توفیق اولنور • دیو سؤال اتمشلر جواب ویرمشلر که
بو آیت کریمه شیخ محیی الدین رضی الله عنهک کلامنی منافی دکلدر • زیرا انلر سمای سابق الذکر اولدوغی اوزره • افلاک سبعهٔ سیاره نک
غیرینه اطلاق اتمزلر • و آیت کریمه ده دخی سبع سموات بیورلمشدر • و شیخ محیی الدین عربی قدس سره قتنده • خلقت عناصر افلاک کواکب
سیاره دن متقدمدر • و اکثر مفسرین خلقت عناصر سماوات اوزرینه متقدم اولدوغنده شیخ اکبر حضرتلرینه موافقت اتمشلردر • و آیات
قرآنیه نک اکثری بو معنایه ناطقدر • کقوله تعالی ائنکم لتکفرون بالذی خلق الارض فی یومین و تجعلون له اندادا ذلک رب العالمین
و جعل فیها رواسی من فوقها و قدر فیها اقواتها فی اربعة ایام سواء للسائلین • ثم استوی الی السماء و هی دخان فقال لها و للارض ائتیا
طوعا او کرها قالتا اتینا طائعین • فقضیهن سبع سموات فی یومین الآیه • و زمین یکشنبه و دوشنبه ده خلق اولنوب • و زمین ده
اولانلر سه شنبه و چهارشنبه ده • و آسمان و مافیها پنجشنبه و آدینه ده خلق اولندی دیو روایت اتمشلر • اما واحدی تفسیر بسیطده
خلق آسمان زمینه متقدم اولدوغن مقاتلدن نقل ایلمش • و تفسیر کبیر دخی واحدی یه موافقدر • و انلر بو آیت کریمه دن انتقال اتمشلردر
قال تعالی ام السماء بناها رفع سمکها فسویها و اغطش لیلها و اخرج ضحیها و الارض بعد ذلک دحیها • قال علی کرم الله وجهه • شعر • و بذا العلم لا یعلمه الا
نبی او وصی الانبیاء • نثر • و قاضی میر حسین بو بیت شریفی ترجمه ایدوب بیورورلر که • رباعی • این علم نه از وهم و خیالست دو حرف • تا فهم کند حکیم از روی قیاس
این علم محققان عالی قدرت • زنهار مکوش و قدر را ز اشناس • نثر • ای مستمع صادق • روی زمین عرش اعظمک مرکزی کبی مرکز دایره
عظیمه ده نقطهٔ دایرهٔ پرکار • و فضاء وسعتک یانده حبهٔ خردل و دانهٔ سمسم مقداری فرض اولنمشدر • ابدی ای نور دیده بیدار
خواب غفلتدن بیدار اول • و حبهٔ مزبوره ده کندو مقدارک بیل • و عقلک جمع ایدوب دنیا نه شیء حقیر اولدوغن ملاحظه قیل • عجب دکلمیدر که
بونک کبی بو مقداری اولشه میسوب برای ملک داوری • و سلطنت و سروری • بر دانهٔ خردل ایچون عسکرلر چکلور علملر آچیلور • باشلر کسیلور
قانلر دوکیلور • و انواع کستاخی ایله خالق بیچون اونیدیلور • و نیچه فراعنه پیدا اولوب دعوای ربوبیت قیلور • ابواه و دریغا بو قدرت
و عظمتی مشاهده اتمش ایکن جبههٔ عبودیت • و ناصیهٔ مسکنتی زمین انقیاد و اطاعته وضع اتمیانلرک حالی نیجه اولور • مانند ابلیس رد باب اولور
مصرع • حقیر افلاکه افغانم ملکلر زار آهمدن • یاز جانم کورمز آسمان دود سیاهمدن • بنی بیلدم بو وارلق دوندرمش قبله کاهمدن

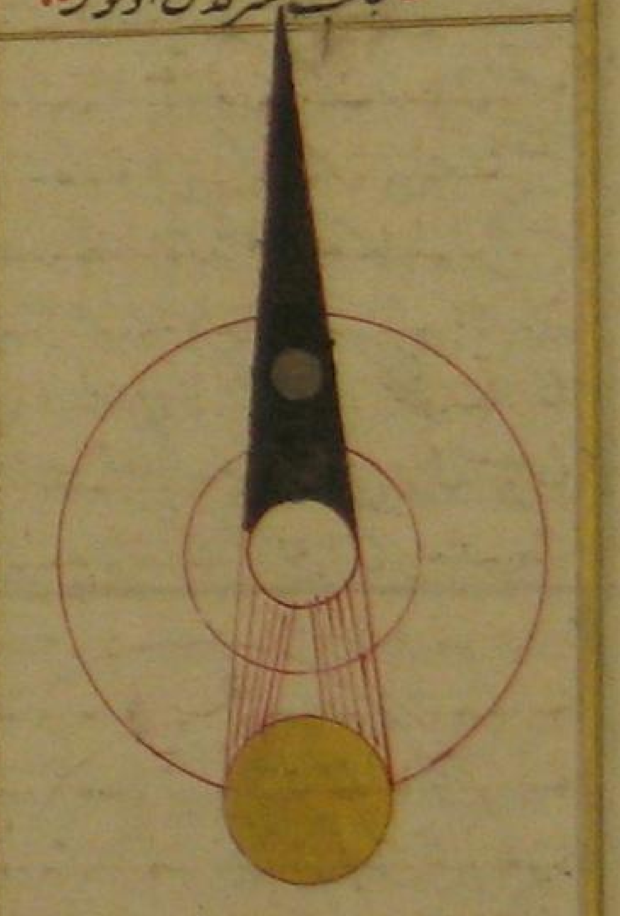
و بارک فیها صح

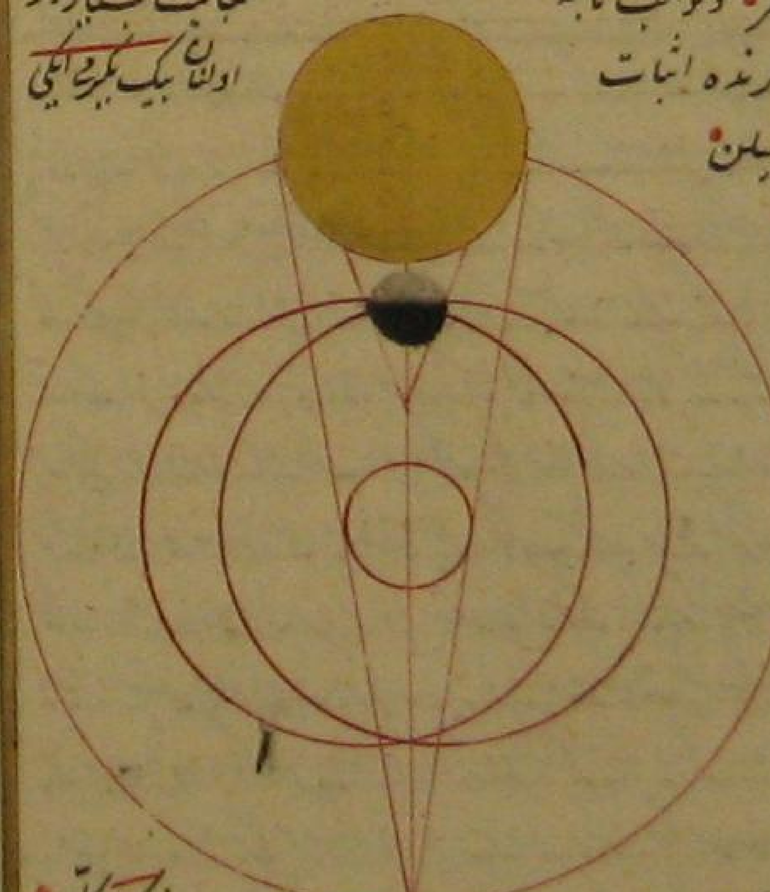
و نصف علویسی حین اجتماع ده همیشه نورانی • و جانب ناظره اولان
نصف سفلیسی ظلمانیدر • پس شمس ایله حین اجتماع ده شعاع ماه
مختفی اولوب حالت مزبوره یه محاق دیرلر • و قچنکیم ماه اجتماعدن
اون ایکی درجه منحرف اوله • نصف مضیء سندن اول مقداری
شکل هلالده نورانی کورینوب • آفتابدن دورتر اولدقچه • نور قمر
متزاید اولور • حتی استقباله ایرشدکده • نصف مضیئی نمایان
اولور • و حالت مزبوره بو وجهله ظاهر اولور که • چونکه ماه تربیعه
ایرشه نصف دایره که • نورانی و غیر نورانی میاننده در
خط مستقیم کبی کورینوب منتصف ماه اولور

سبب خسوف • سایهٔ جرم ارض کیم مثلا سیاه کلاه شکلنده
اولماغله • مخروطی دیرلر • بر ظل در کیم • شب تیره دیدکلری ظلمت
آفتابک جرمنه ظل مزبورک محاذاتندن اولور • پس جرم
قمر اول ظل مخروطینک حدینه داخل اولسه ماه کندو نک
رنک اصلیسی ایله بی نور کورینوب بوکا خسوف دیرلر • و ماهک
جرمی اوزرینه ظل ارضک وقوعی حسبی ایله خسوف متفاوت
اولور • و قچنکیم ماه سایهٔ زمیندن خارج اوله منجلی اولور
و خسوف دایما اولمیوب بر قاچ شرطه مشروطه در • لکن بو محلده
تطویل اقتضا اتمکله ذکر اولنمامشدر • و ابتداء خسوف دایما
جانب مشرقدن اولور

سبب کسوف آفتاب • پس شمس ایله قمرک هنکام اجتماعنده هر بار که
ناظرک حدقه سندن سمت راسنه کذر ایدن خط مستقیم جرم قمره
او غرایوب • جرم شمس دخی اول خطک اوزرنده واقع اولسه
جرم ماه بصر ناظر ایله قرص آفتابه حایل اولوب • نکران اولانلر آفتاب سیاه اولدی
تصور ایدرلر • اما فی نفس الامر ظلمت مرئی آفتابک اولمایوب جرم قمردر •
بوکا کسوف تعبیر ایدرلر • و کسوف دخی بحسب قدر و مدت متفاوت واقع اولور
کسوف و انجلا دخی همیشه جانب غربدن وقوع بولور • و کاه اولور که • وجه ارضدن
بعض بلاد و نقاعده کسوف واقع اولور • بعضنده اولماز • و کاه تحت الارض ده
واقع اولوب کورنمز • و کواکب ثابته
و متأخرینک رصدلرنده اثبات
اولنان بیک یکرمی ایکی
کوکبدر • بونک تفصیلن
مراد ایدن عبد الرحمن
صوفینک
صور الکواکب • نغایت بسیاردر

علم کتابن مطالعه ایلسون • پس مجموع افلاک بو تقدیرجه یکرمی
بش فلک اولور • مثلا بیان اولندوغی اوزره • ایکیسی فلک افتابدر
کر ممثل و خارج مرکزدر • و اوچر فلک دخی زهره • و مریخ • و مشتری
و زحلکدر که • اون ایکی فلک اولور • بری ممثل • و بری حامل
و بری تدویردر • و دورت فلک دخی عطاردکدر • بری ممثل
بری مدیر • و بری حامل • و بری تدویردر • و بش فلک دخی
قمرکدر که • بری ممثل بری مایل و بری حامل و بری تدویردر • و بری

وجود دمش گناهم توبه یا ربی گنه همدن	حجاب اولور کوکل حقه سکا بر قیل قدر سنلک	گوزکدن اول قیلی رفع ایت که ظاهر اوله روشنلک
بو یولده مانع قرب وصال اولمش بکا سنلک	وجود دمش گناهم توبه یا ربی گنه همدن	سنک مرآت صافیدر اولک حسن جمالایه
گورر محبوب کندین انده گیرمز کیمه آرایه	زهی عزت سعادت کیم بو نعمایی دل آرایه	وجود دمش گناهم توبه یا ربی گنه همدن
قیاس ایلومی کیم هرگز وجود اوزره گناه اولمه	وجودی ترک ایدرسن ایشی آخر تباه اولمه	خلاص ایدن بیزی آندن نه مراد اولدیش اولمه
وجود دمش گناهم توبه یا ربی گنه همدن	اگر استر ایسک یاری وجودک عشقه یاق باری	زلال شوقی آندن سکا یاری قیله باری
وصالی عبد بنده غالب اولمز هیچ فصلنه باری	وجود دمش گناهم توبه یا ربی گنه همدن	اما ای عاشق صادق ارباب تدقیق

حرکت فلک معنویه ده تحقیق ایتمشلردر • گوش هوشک دن قیل • معلوم اوله که چونکه محیط فلک وجود مطلق • مرکز دل انسانی اوزرینه
حرکت ایلیه • مراتب اکوان متحاذیه ده • ارتفاع حضیض تعینات علوی و سفلی • وجوهری و عرضی • ودوایر اعیان متوازیه
ظهوره کلوب هر تنقیصه اقرب مرکز اینه انک مسافه سی اقصر • ومدت دوری اخصر • ودایره مزبوره • دوایر سایره دن اصغر اولور •
پس تحکم دوره نفس انسانی لحظه واحده ده تمام اوله • بر مفحوای قول کریم کل یوم هو فی شان • اکا یوم شانی تعبیر اولنوب الوصل لا کی
زمانین • و فقیجه دوره مقوله عرضی کبی • زمان واحدن اقل ده واقع اولور • وچون دوره فلک الافلاک تقریبا برکون برکیجه ده
دور ایدوب • و دوره فلک طبقه ادنای عالم برزخ و آخرت که یوز بیلده تمام اوله • و بو عالمک دخی دوره طبقه وسطاسی که بیک بیلده
تمام اوله انک سنینی بو دنیا سالرندن • او چیوز التمش بیک سنه دن عبارت اولور • پس بو جهانه متعلق اولان سنینه سنین ربوبیه تعبیر
اولنور • کما قال تعالی وان یوما عند ربک کالف سنة مما تعدون • اما دوره فلک طبقه علیاء عالم برزخ و آخرت اللی بیک بیلده دور ایدوب
بو عالمک سالرینه سنین الهیه تعبیر اولنور • کما قال تعالی تعرج الملائکة والروح الیه فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة فاصبر صبرا جمیلا
ودوره فلک عقول • وعالم واحدیت وجبروت • او چیوز التمش بیک بیلده دور ایدوب • بو عالمک سالرینه سنین سرمدیه تعبیر اولنور • وانک
امتدادی دوایه ایرشوب • سال • وماه • وروز • وساعت • وادوار • واکوار • وازل • وابد • علی الدوام کلیت ایله انده منحل اولور • ودوایر
تمام تعینات علی منطقة فلک الوحدة منطبق اولوب بیرلک ایدرلر نظم لفظ اسطرلاب باشد در حساب • چه قدر داند ز چرخ و آفتاب
خاصه چرخی کین فلک رو بره ئیست • آفتاب از آفتابش ذره ئیست • شیخ محمود شبستری گلشن رازده بو اسراردن خبر ویروب بیورر لرکه
تو از عالم همین لفظی شنیدی • بیا برگو که از عالم چه دیدی • چه دانستی ز صورت یا ز معنی • چه باشد آخرت چون بنت دنیی
کرامت الجهان گونت پیدا • که یکروزش بود صد سال اینجا • نثر ایدی عبد صادقه لازمدرکه جمیع حالده یوقلوغن بیلوب
حضرت واجب الوجوده بلا انیت رجوع ایلیه • وتضرع ونیاز • ومراعات ادبدن منفک اولمیه • حتی محیط فلک وجود مطلق مرکز
قلبی اوزره حرکت ایدوب • بر موجب واشرقت الارض بنور ربها • فضای وسیع صدری • طلعت شمس حقیقت نور محمدی ایله منور اوله
اما نورانیتنه دخی غره اولمیه که • نور محض اولان آفتاب دخی اولورسه کسفا خلق ایتدکدن صکره کسوف مقرردر • پس ای طالب طریقت
وراغب حقیقت العبده دین نحواسنجه • خسوف وکسوف معنوی بیانه شروع ایده لم • وبالله العصمة والعنایة وله التوفیق والهدایة
معلوم اولکه سیر وسط • وتجلیات صفاتده اولان • سالکان طریق حقده • هنوز اثر بشریت • وحکم طبیعت بکماله مرتفع اولمامق ایله
فلک تک و یر قلبنده مرکوز اولان • ماه ارادتی بتضعیف اعتبار اولنوب مطلع حقیقت احمدیه دن اشراق ایلین نور آفتاب محمدیه
مقابل دوشن وجه علویسی نورانی • وجانب نفسانیته مقابل دوشن وجه سفلیسی مکدر وظلمانی • وحالت مزبوره ده نور وظلمت مختلط
اولماغین • قلب سالک انواع ابتلا وامتحانات ویوته مجاهده ده ترقی وتنزلات ایله تربیه وقال اولمغله • گاه نظر بیردن بخش وعطا
بیورلمان انوار جذبات حق • سالکی هستی سو همو منسدن کلیت ایله ربوده • وکند وجوارینه کشیده قلدقده • سالک منجذب وجودندن
اثر گورمیوب شعاع آفتاب حقیقی ده محو ومحو اولور • پس مرتبه مزبوره یی مشاهده ایتدردکدن صکره • سالک کند واختیار جزوی
وسعی کلیسی ایله نه اکتساب ایدر دیو • محک تجربه یه چکلوب • سالک قابل دخی حوصله حمایه مرشدک تحت شعاعندن برقاج درجه منفرق اولدقده
اقتباس ایلدوکی نوردن • برقدر استعداد • دست قابلیتنه سرمایه انوار تجلیات ویریلوب • تجارت ایله ربح عظیم تحصیلنه مباشرت
ایدوب • بر موجب شریعت • ومقتضای طریقت سعی ومجاهده ایله • مرتبه کمال غایه رسیده • وبدر کامل اولماغله خدمت پیره لایق اولدوغی
اجلدن اتی تدریجله تکرار کندو قربنه جذب ایدوب • ایما بو قلعده اولور • اما شویله که سالکه ویریلن سرمایه یی غیر موضعنه صرف وابراغله
کسب محاسن ایتمیوب حب البشریه • بعض بواعث وعوارض • وکثرت ماسوی • وتعلقات کونیه • وتعویقات تکوینیه دن بحجب
وقیود ایله جرم ماه ارادت سالک • ظل مخروطی ارض بشریته • وحیلوله نفسانیتک حدیته داخل اولماغله • شب تیره کثرت تجلی معهودت
روپوشی • وآفتاب عشق ورای جبل مظلم انانیتده مختفی اولوب • مرآت ماه پر زنگ کدر • وکندو زنگ اصلیسی ایله کدورات نفسانیه ده بی نور
قالوب • پس سالک تیز فهم وادراک • بو حالت مختلفه یی مشاهده ایلدکده • وزر کثرت • وحمل ظلمت • وبار تعلقی • ظهر قلبندن رفع وازاله یه
طالب درمان اولوب • ومرغ کهنه سنه جولان ویروب ارباب فنا ایله صحبت • واهل ذوق ایله وحدت • وانواع استغفار ومسکنت ایله وطن
اصلیه رجعته همت ایتدکده • گوزندن اقان قانلو یاشلری • ومنع کثرت یی پاک وتطهیر • وظلمت بشریتدن خروج ایتمکله • کما فی الاول تجلی نور تعبیر اولنوب

مرتبه فناء فنایه وارنجه بو اسلوب اوزره تربیه اولنوب تنزلات مزبوره یه ارباب ذوق و وجدان خسوف تعبیر ایدرلر • وکسوف معنوی
اولدرکه مرآت مجلای سالکه • یا خارجدن بعض افعال • ویاخود درونندن بعض انفعال ایله • مرغ قدس آشیان روح شکسته بال حال
اولمشیکن • بعض مختلی دست طبیب عیسی دمه تسلیم ایتمیوب • وطالب علاج اولمیوب اعلام حاله جرات ایتمکله • دیده بصیرتک حدقه
معنویه سندن سمت رأس سره گذر ایلین خط هستی موهوم جرم قمر صنوبری اوزرینه اوغرایوب • جرم خورشید حقیقی دخی
اول خطک اوزرنده واقع اولسه • جرم ماه مضغه مکدره بصر بصیرت ایله قرص آفتاب حقیقته حایل اولماغله • اشعه آفتاب حقیقی
اراضی مقدسه قلبه درخشان اولماغین • حالت مزبوره یه کسوف معنوی تعبیر اولنوب • وبلکه شخص مزبور کدورات مذکوره ایله
مرایای قلوبه مجلی • وغل وغشدن مصفا ارباب ذوق قاتنده وارسه • اول مظلم ومکدر انلره دخی حایل اولوب • شمس حقیقتک کمال
انجلاسنده انتقاص مشاهده ایتمکله • بوکا دخی کسوف اعتبار ایدرلر • اما کسوفده بر امر غریب دخی واردرکه • برکمسنه طریق حقه داخل
وکوکل حالنه واصل اولمشیکن • حق تعالی جل جلاله جمیع عبادینی حفظ ایلیه • اول کمسنه دائره الحاده دوشوب • صدور ایدن اعمال
خبیثه سنه حقدر نسنه لازم گلمز دیه • وبین الفقر احالنی ستر ایدوب • درونندن کیمسه آگاه دگلدر اعتقادنده اولسه • بو مقوله ظالم بو حال
وبو ضلال ایله کندو بی بلدم گلدم بر نیه قوماغله • نه پیرکامک جانب طلعنه توجه واستمداد ایلیه • اول حینده پیرکامک اسمایی نامتناهیه
اول فاسدک توجهندن ظلمت وکدر حاصل اولوب • و پیر ایله کمال اتحاد ایلین ارباب فنا یه دخی اختلال گلوب • اول ظلمت کیمک توجهندن
حاصل اولمشدر • حق سبحانه وتعالی اول عبد اخص الخاصه سنه کشف ایدر • ولکن مادام که اول مجرم انصافه گلوب کندو جرمنه اعتراف ایتمیه
وازاله مرض ایچون طالب درمان اولمیه • اوزرینه حکم اجرا اولنمیوب عیبنی یوزینه اورمازلر • بلکه حق سبحانه وتعالی یه تضرع ونیاز
ایدوب • الهی ایشیکی سن بیلورسن دیو • ستار العیوب صفتی ایله متصف اولورلر • اگر اول ظالم انصافه گلوب لطف حق ایله اعمالندن
توبه واستغفار ایدرسه • اول زمان علاجی نه ایله تقیید ایدرلر • ایدی بولدن ضلالته دوشنلری ایرینه گتوررک • وبولده اولنلری منزله
ایرشدررک • وهر بر سالکک منزلده ونه حالده درلمک • ونور ولایت ایله مشاهده قیلوب جمله اشیانک حقیقتنی کماهی گوررک
نور ولایت خاتمه مطلقه احمدیه مظهریتنده قایم اولان خلفادر • والا غیریسی قادر دگلدر • ای عاشق صادق حضرت مولانا
قدس الله روحه کسوفی بیان ایدوب • بعده طالب صادقه برعجب راز کشف وعیان بیوررلرکه • ای طالبان ای عاشقان
اگر خسوف واگر کسوفه باعث ترک ادب اولوب • لکن هر بری ستمرا قالمیوب بر طرفله ظلمتدن نوره خروج ایدرلر • اما عیاذا بالله
تعالی ارباب سلوکه بر حالت دخی عارض اولورکه • حالت مزبوره اکا جبلت اولماغله ابلیس علیه ما یستحق حضرت آدم علیه السلامه سجده ایتمیوب
باب رحمتدن طرد ورد اولدوغی کبی • بو دخی پندار شیطانی ایله باب رحمتدن مطرود ومردود اولوب • هرگز اکا علاج اولمز دیو بیوررلرکه
شد عزازیلی ز جرات رد باب اول عزازیل مردود جراتدن رد باب اولدی • یعنی انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من طین دیوب
سجده دن ابا واستکبار ایله مردود اولدی • ایمدی ای مستمع قابل العیاذ بالله تعالی رد باب رحمت کشی یه ایکی محلده اولور • بریسی
بودرکه برکمسنه بلا شک وبلا شبهه • حد ذاتنده مرشد کامله ملاقی اولوب • وپرتو نور ایمان • وعکس جذبه رحمان گوکلنده فروزان
اولوب حقیقت ایمان ایله مستعد اولمشیکن • اغواء شیطانی • والقاء نفسانیدن صفت انکار ایله متصف اولمغین هرگز قابل
استفاضه اولماغله رد باب اولوب • وجه نور جذبه رحمانیدن اثر گورمز • وبریسی دخی بودرکه علی وجه الاکملیه مقام وراثت کمالیه
احمدیه ده اولان ذات شریف بر موجب کل نفس ذائقة الموت • دار بقایه رحلت ایتدکده باذن الله العلی القدیر علی وجه الاکملیه
مرتبه خلافت ووراثت کمالیه ایله معزز اولان خلیفة الله • بعض صاحب پندار تنزل ایتمیوب کندوسی نه اکملیت • ونه کاملیت
ونه فنا ونه فردیت منزلنده دگل ایکن مجرد بن سایردن اعلایم دیو • یا معرفتنه ویاخود بعض شیطنتنه مغرور اولماغله خلیفه حقه
سرفرو واطاعت وانقیاد ایتمیوب عجب وانانیت واستکبار ونخوت ایله • بن شیخ اولدم دیو کندو کندوی ظن وخیال ایله بو بلایه گرفتار
ایلین صاحب پندار دخی باب رحمتدن دور اولوب هم ضال وهم مضل اولماغله ابدی فلاح بولماز مثنوی هم ز نافی بر آمد هم ز دین
شد عدو مصطفی ودین ببین • آه میکرد و نبودش آه سود • چون در آمد تیغ وسر را در ربود • نثر پس ای نور دیده عالم مثنوی
این دراز است و فراوان میشود • وانچه مقصود است پنهان میشود • نثر ونقیجه حضرت مولانا قدس سره الاسنانک اسرار علیه دار ارواح
طیبه لرندن ارواح مشتاقینه اول قدر فیوضات قدسیه • عنایت واحسان بیورلمشدرکه • فی نفس الامر منافع رعایت ادب ومضرات
ترک ادب کماهی سلک تحریره کشیده قلنسه مستقلا بر کتاب اولور • مقصوددن قالنمق اقتضا ایتمکله • بو مقدار ایله اکتفا اولنوب اول پادشاه
دنیا ودین حکایه سنه شروع اولندی ملاقات پادشاه با آن طبیب الهی که در خوابش بشارت داده بودی بملاقات او
پادشاهک اول طبیب الهی یه ملاقاتنی بیان ایدرکه • رؤیاسنده اول طبیب الهینک • ملاقاتنی مژده وبشارت ویرمشلر ایدی • انتکیم بیوررر
دست بگشاد وکنارانش گرفت حین ملاقاتده پادشاه انواع ود واشتیاق ایله • الن آچدی وطبیب الهی یی کنارینه طوتدی • یعنی
علی رسم آداب الطریقه • معانقه ومصافحه ایدوب همچو عشق اندر دل وجانش گرفت اول غوث زمان ونفس رحمانی یی عشق کبی
دل وجانده طوتدی • یعنی عشق ومحبتی جان ودلنده قرار ایدوب سرنده پنهان طوتدی • دست وپیشانیش بوسیدن گرفت

اول طبیب حاذق وعیسی دم شفقتك دست مبارکن وجبهه بدر منیرین بوس ایلدی کرفت طوتدی معناسنه در لکن بو محلده معنای لازمیسی مراد
یعنی محبت خالصه ایله جیندارادتن اول پیرك دست تصرفنه تسلیم ایلدی وز مقام و راه پرسید کرفت ومقام و راهندن سؤال اتمك ایلدی
یعنی اکر زبان حال واکر لسان قال ایله طریق صوری ومعنویسندن سؤال ایلدی پرس پرسان می کشیدش تا بصدر یعنی سؤال وناز
ایدرك طبیب الهی یی تا صدره چکدی یعنی پادشاه کندو اختیاریله اول پیر طریقته تسلیم کلی ایتمکله ارادن حجاب خانه قلبنده حکم بری
صدرنشین ایلیوب گفت گنجی یافتم آخر بصبر بالآخره صبر ایله بر کنز الهی بولدم دیدی یعنی پادشاه چونکه قلبندن طرح ما سوا ایدوب
محبت خدا سرای دلده کنده وصدرنده قرار اتدکده پادشاه مقصود دینی قلبنده بولوب بحمد الله تعالی صبرم برکاتنده عاقبت خیر نعمی
اولوب کنج بی بدله واصل اولدم دیدی چونکه طبیب الهیدن پادشاهه نظر حقانی اولدقده برموجب الم نشرح لك صدرك قلبنده نور
هدایت درخشان اولدی ومرشد کامل نه ایدوکن بیلوب گفت ای نور حق ودفع حرج ای خلقك نوری وحرجك دفعی دهر عسر کیسر یعنی
که دل تیره مانند شب مظلم ایکن سنك جمال فرخنده فالکله منور اولدی معنی الصبر مفتاح الفرج الصبر مفتاح الفرج منطوقنك معناسی
ای دردلو کوکللرك دواسی ای لقای تو جواب هر سؤال ای طبیب الهی سنك لقاکك ومشاهده ذات ستوده صفاتك هر سؤالك جوابیدر
مشکل از تو حل شود بی قیل وقال مشکل سندن حل اولور بی قیل وقال زیرا که ترجمانی هرچه مارا در دلست بزم قلبمزده هرنه وار در ترجمانی سن
یعنی خاطرده اولان جمله افکار رموز مشکلاتمزی بزم سائرده صدور ایتمزدن متقدم سن کشف ایدوب اکر حالا واکر قالا بیان بیورمغله
قال ایله سؤال وحل اولاجق بر اشکال دخی قالماشدر بحمد الله تعالی که دستگیری هرچه پایش در گلست هر کیمك که ایاغی بالچقده در
انك دستگیری وفریادرسی سن ای سالك صادق وکرچکدن طالب حضرت مولانا قدس الله سره الاسنی بو ابیات شریفه ده مرشد کاملك
اوصاف علیه سن کمال کشف ایله ایضاح ایدوب از دجوق فهم وادراکی اولنلره کالشمس فی وسط النهار عیان بیورمشلردر یعنی ای طالب
صادق اکر مرشد کاملدن نشان استرسك پادشاه طبیب الهی یه حین ملاقاتنده ایلدوکی تضرع ونیازندن حصه مند اولوب ملاحظه
قیل که مرشد کامل معنای الصبر مفتاح الفرج ونور حق ودفع حرج اولماغله جمال باکمالی بی قیل وقال حلال جمیع اشکال اولوب خلوص قلبله
خاك پایه رومال ایدن مرآت قلبندن کدورات ما سوی زایل اولماغین پای همت چرك طبیعتدن مبرا ومعرا اولدقده لا اصلا
ولا اساسا شك وکمان قالمیوب اکر خفی واکر جلی قلبده مرکوز اولان جمله اشیایه انك نوری پرتوی ترجمان وبعد ازان طالبك ضیا حیاتی
اول نورك پرتوی ایله لامع اولوب وانس جهان کوزینه تنك اولماغله اول معادن ذخیره خبر دیروب بیورر که مرحبا یا مجتبی یا مرتضی
مرحبا مصدر میمیدر دوردنجی وبشنجی بابدن دخی کلور ورحب ضم را ایله سعه معناسنه در یعنی رحاب کلور ورحب فتح را ایله
رحابه مثللودرکه واسع معناسنه در ورحابه نك نعتی رحیب کلور جای وسیع معناسنه ومرحب اسم مکان دخی اولور جای وسیع معناسنه
ومصدر میمی اولدقده وسعت ایله کلمك ومرحبا بك دینلسه سکا وسعت اولسون دیمك اولور الحاصل مرحبا موصوف اولمق اعتباریله
مفعول مطلق در وتقدیر کلام اتیت اتیانا مرحبا دیمك اولور ومجتبی افتعال بابندن اسم مفعول اولوب کزیده ومختار معناسنه در
ومرتضی دخی باب مزبوردن اسم مفعول اولوب پسندیده معناسنه در حاصل معنی وسعت ایله وصفا وانشراح کلدك ای مرشد کامل
بر موجب وانا اخترتك بین العباد حق سبحانه وتعالی نك کزیده ومختاری سن وبر حالك پسندیده واخلاق وصفات حق ایله
آراسته ومحاسن افعال ایله پیراسته بر کنج نهانسن سایه سعادتك اوزریمزدن دور اولماسون که ان تغب جاء القضا ضاق الفضا
اکر سن غائب اولورسك قضا کلدی وفضای وسیع ودشت فراخ ضیق وتنك اولدی جزاء شرطك صیغه ماضی ایله ایرادی
تحقق وقوعی ایچوندر وان واذ شرط استقبال ایچوندر لکن اصل ان وقوع شرطه عدم جزمدر واصل اذ جزمدر فلذلك وقوع نادرك
موقعنده ان کتورلیوب ولفظ ماضی غالبا اذ ایله کتورلیور یعنی ای طبیب الهی هزار وصد هزار شکر وثنای بی شمار که سنك نظر
اکسیر اثرك نحاس بشریت ومس حیوانیتمزی زر خالص مثال بوته عشقده قال وملکیه تبدیل ایله نیك خصال ومصقول بکدره بی
اشعه نور جذبه ذی الجلال ایله مرآت مجلای جمال ایدوب ما وسعنی ارضی ولا سمائی ولکن وسعنی قلب عبدی المؤمن التقی سرینی
مشاهده اندردك الطاف سنیه بی غایه واعطاف همم علیه مالانهایه کزدن تضرع وتمنا اولنور که بخشش وعطا بیوریلان بر تو
نور محبت خدا قلب رحب الفضادن غائب وآفل اولمیه کرچه وقوع شرط جزم یوقدر مکر بعض حجب وقیود بشریه عارض اولماغله
نور آفتاب سر برنك طلعت اراضی مقدسه قلبه شعشعه بار اولمیوب کسوف ایله مرئی اولورسه بلا شك وریب قضاء ناکهانی
اولوب فضای وسیع قلب مکدر وتنك اولمق مقرردر از جهرذات عطا . نه اندر دست عشاقست آماه . که رخ رامی نماید کاه وبیکاه

کسی کاندر سلوك راه باشد . یقین از راه خود آکاه باشد . کسی کان ماه دیداندر دل وجان . یقین دریافت ره دردل وجان
دمی غائب شو از پرده دل . کزانکه بینی آن کم کرده دل . چو بردارد از رخ سر پرده خورشید . که مرذرات را نور جاوید
کند در خود کشد چون قطره دریا . کند اسرار بارا او را هویدا . ولا خورشید جان ازدست مکذار . دمادم سوی ردی او نظر دار

نظر ایلدی حق سبحانه وتعالی دن توفیق وهدایت وجناب پیر هدادن همت وعنایت رجا ایدرز که نور آفتاب تجلی دن بران خالی
اولمیه وز زیرا مردان خدانك وجود شریفلری اکر ظاهرا واکر باطنا هر قنقی یردن غائب اولورسه اول قومه نزول بلا محقق در نته کیم انبیاء عظام

علیهم

علیهم السلام مادام که قومی اینجنده اوله حق سبحانه وتعالی اول قومه انزال بلا اتمز وحین نزول بلادن اول انبیاسنه وحی ایدوب وحضرت
جبرائیل کلوب هجرت ایله تبلیغ رسالت ایتمکله قومی اینجندن بالفعل ویا خود حالا خروج ایدوب بعده حق تبارك وتعالی اول قومه صفت جلال
وقهر ایله تجلی ایدوب منکرین وکافرینی هلاك ایتمشدر کما قال تعالی وما کان الله لیعذبهم وانت فیهم وما کان الله معذبهم وهم یستغفرون
ابدی العلماء ورثة الانبیاء ودخی علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل ودخی انا من نور الله والاولیاء من نوری احادیث شریفه لری وفقنجه
حقیقتده علما وورثه انبیا وبرج آفتاب حقیقت مصطفی علیهم من صلوات الله ازکی اولیاء اصفیا اولماغله رنجیده خاطر اولوب
هر قنقی دیاردن نقل رحلت ایتسه لر اول دیاره بلا اصابت ایدوب قومی هلاك اولورلر مثلا سلطان العلماء بهاء ولد قدس سره الامجد
خوارزمدن نقل ایدوب ومجد الدین بغدادی بر قاچ مفسدك اغواسیله آب دجله یه انداخته وبغیر حق قتل اولندقدن صکره چنکیزخان
آتش بریت الکین من عند الله محمد خوارزمشاه اوزرینه مسلط اولماغله تاج وتختن غارت وکندوسن توابعیله قتل وملکن خراب
ایدوب بیرمی دورت کره یوز بیکدن زیاده آدم طعمه شمشیر وهدف تیر اولدیلر تفصیلن سنین کتب تواریخه نظر ایتسون ایدی
مادام که انبیا واولیا قومی اینجنده اولدقجه قومك خطاسی دخی اولسه حق سبحانه وتعالی انبیا واولیاسی حرمتنه هلاك قیلمز واول دیاری
خراب ایتمز نته کیم حدیث قدسی بو معنایی مبیندر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال الله تعالی اذا کان الاشتغال بی غالبا
علی عبدی جعلت همته ولذته فی ذکری عشقنی وعشقته رفعت الحجاب فیما بینی وبینه لا یسهو اذا سهی الناس کلامهم کلام الانبیاء اولئك
الابدال حقا اولئك الذین ان اردت لاهل الارض عقوبة او عذابا ذکرتهم فیه فصرفته عنهم لمیزه . قنقی یرده سر عشق ایته قرار
روز وشب رونق بولور اول دیار . کیم ایدرسه اولیا یی احتقار . عاقبت انلاره دوزخدر قرار . رحمت حق استر ایسك ای پسر
اولیایه اکری باقمه زینهار . زیرا پادشاه عالمپناه دخی ظاهرا وباطنا وصورة ومعنی عارف واقف اولماغله طبیب الهی یه نیاز ایدوب
انت سؤلی القوم من لا یشتهی ای شاه کشور دل سن قومك سندی واولیاء اصفیانك سیدی وبر موجب سید القوم خادمهم
هر طالبك درکات اسفل طبیعتدن مدارج اوجات عالیات ملکوته عروج ایتمك خدمتیله مأمورسن پس بویله ایکن شول کسنه که سنی
آرزو ایتمیه قد ردی کلا لئن لم ینتهی تحقیق وتحقیق اول بی دولت ورطه هلاکده در حقا بویله در اکر صفت مزبوره ردیه دن فارغ
ومنتهی وبغض وعداوتدن بری اولمزسه مستهلکدر ینتهی ده اولان یاء مکتوبه لاجل القافیه در قال علی بن ابی طالب کرم الله وجهه
مضی الدهر والایام والذنب حاصل . وانت بما تهوی من الحق غافل . پس پادشاه طبیب الهی یه کاه زبان حال وکاه لسان قال ایله
انواع تضرع وابتهال ایدوب چون گذشت از مجلس خوان کرم چونکه اول مجلس خوان کرم کچدی دست او بگرفت وبرد اندر حرم پادشاه
طبیب الهی نك الین طوتدی وحرم اینجنه ایلتدی بردن پادشاه ان طبیب را بر سر بیمار تا حال او را ببیند پادشاه طبیب الهی یی
خسته نك باشی اوجنه ایلتمه سن بیان ایدر تاکیم خسته حالنی کوره ومرضنی بیلوب علاج ایده دیو قصه رنجور ورنجوری بخواند خسته نك
وخسته لغك قصه سنی طبیبه اوقیدی یعنی شاه ارابه کوروب الدوغی کنیزك رنجور اولوب وبرای معالجه اطبای بی مهاریله مراجعت
ایدوب ضرردن غیریسی مشاهده اولنمادوغن تقریر ایلدی بعد ازان در پیش رنجورش نشاند اندنصکره طبیب عیسی دمی خسته نك اوکنده
اوتورتدی وحضرت علی نك بو ابیات شریفه سن بیك ایله اوقیدی شعر فرغت الی الخلایق مستغنیا
ولم ار فی الخلایق من مجیبی . انت تجیب من یدعوك ربی . وتکشف ضر عبدك یا حبیبی . ودائی باطن ولدیك طب
ومن لی مثل طبك یا طبیبی . پس طبیب الهی قانون حکمت مقتضاسنجه رنگ روی ونبض وقاروره بدید کنیزك رنگ رویی
ونبض وقاروره سنی کوردی هم علامت وهم اسبابش شنید هم علامات واسبابنی اشتدی یعنی خسته دن امراضه متعلق بعض علامات
واسباب سؤال ایدوب تقریرینی دکلدی واسباب وعلامات ایله سمیع فن طبده نبض وقاروره بابنده بر کتاب وار در اکا دخی ایهام
مناسبدر پس طبیب الهی فی الحال تشخیص مرض ایتمکله گفت هر دارو که ایشان کرده اند آن عمارت نیست ویران کرده اند دیدی که
هر دارو وعلاج که اطبا سابقه ایلمشلردر اول عمارت دکلدر بلکه ویران ایلمشلر در زیرا جاهلانه جنبش وغافلانه کوشش ایدوب علاج ایدلم
دیرایکن خراب ایلمشلر ایچون که بیخبر بودند از حال درون درون حالندن بیخبر ایدیلر فلهذا بدنه علاج ایدوب دردرون شوریده حال
وعاشق سوزنده بالدن جاهل ایدیلر استعیذ الله مما یفترون اللهی صغنورم شول نسنه لردن که اول طبیبلر افترا ایدرلر ای عاشق
صادق وطالب طبیب عیسی دم مشفق مجرد علم ظاهر ایله ادعاء طبابت ایدنلر وتکمیل طریقت ایتمیوب باذن الله دعوت طالبین ایچون
خاصة مبعوث اولمیوب تشیخ ودعوای ریاست وارشاد ایدنلرك معالجه سی طریقه دن اولماغله الحق بدنه تعلق ایدوب دنه تأثیری یوقدر
اما عجیبدر که احوال قلوبه شعورلری یوغیکن حب الریاسه ادعای حذاقت ایله کیزرك نفس مریضه نك باشنه مصیبت کتوروب هر علاجلری بر علاجه
دخی محتاج اولور الهی سیدی وسندی اومقوله ظالم ومفتریلرك افتراسندن سکا صغنورم زیرا انلر هم کندو نفسنه وهم سایر نفوسه افترا ایدرلر
کندو نفسلرینه افترا ایتدکلری بودر که ناقص الحال اولدقلرین بیلورکن بز واصل حقز وموصل حق اولان طریقی کوررشوز وکعبه وصاله ایرشوز
متوجه حج معنویلرك دلیللری یوز دیو عیاذا بالله کندو نفسلرینه افترا ایدرلر وهم تشخیص مرض نفس
ایتمه مش ایکن تصورات فاسده وتخمینات کاسده ایله درلو درلو امراض مختلفه غیر واقعه اسناد وافترا ایدوب هم ضال وهم مضل اولورلار

پس طبیب الهی دید رنج و کشف شد بروی نهفت کنیزکک رنجن کوردی و درونده مخفی اولان سری اکا کشف ایلدی لیک پنهان کرد و با سلطان نگفت
لکن حفظ اسرار ایدوب کنیزکک حالنی پادشاهه دیمدی زیرا طبیب حاذق اولماغله آداب حذاقتی اجرا ایلدی زیرا که رنجش از صفرا و از سودا نبود
اول جاریه نک رنجی صفرادن و سودادن دکل ایدی یعنی امراض جسمانیه اخلاط دیدکلری دم و بلغم و صفرا و سودانک بریندن انتقاص
و ازدیاد و کیفیات متعفنه سندن حاصل اولور پس کنیزکده اولان اخلاط معتدله اولماغله مرض جسمانی اولمادوغی متقرر اولوب اخلاق ردیه
و صفات ذمیمه بلکه تعلق کوکلدن نشأت ایلین امراض نفسانیه ایدوکی کشف عیان اولدی پس امراض نفسانیه نیجه فرق و تمییز اولنبور
دینلورسه اکا دیدهٔ فؤاد و شم دماغ نهاده کرکدر مثلا بوی هر هیزم پدید آید ز دود یعنی بر موجب کل اناء یترشح بما فیه هر هیزم و حطبک رایحه سی
دخانندن مشامه کلوب جنسی اندن ظاهر اولور پس انسانک نطقی دخی دود هیزم مشابه سنده اولوب کفت کو یه اغاز ایتدکده مشام جانلری اولانه
درونده اولان احوالک رایحه سی ایرشور پس طبیب الهی دخی دید از زاریش کو زار دلست کنیزکک زاری و ناله سندن کوردی کیم کوکلی خسته در
تن خوشست و او کرفتار دلست تنی خوشدر و او کوکل کرفتاریدر ایدی ای طالب صادق معلوم اولدی که حضرت مولانا قدس سره پادشاه
حکایه سنی بطریق التمثیل ایراد ایدوب پادشاهدن مراد شرنغلری قلب و جاریه دن نفسدر و قلب رئیس اعضا اولمغله حضرت فخر عالم صلی الله
علیه و سلم ان فی جسد بنی آدم لمضغة اذا اصلحت صلح الجسد کله و اذا فسدت فسد الجسد کله الا و هی القلب دیو بیورمشلر پس نفس اماره
که کنیزک اندن مستعاردر اشتغال لذات دنیویه و ابتلای شهوات نفسانیه دن بردم آزاد دکلدر روح ایسه نفسه قید اولماغله وطن
اصلیسن ذکر ایتدکجه آه ایدوب خلاصلق رجا ایدر پس عاشقی پیداست از زاری دل عاشقلق کوکلک زاریسندن ظاهردر شعر
الحب الصب ان الحب منکتم ما بین منسجم منه و مضطرم فکیف تنکر حبا بعد ما شهدت به علیک عدول الدمع و السقم
اه کیم بیت بجاری چو بیماری دل دل بیمارلغی کبی خسته لک یوقدر زیرا عین ناسدن مستوردر علت عاشق ز علتها جداست
علت عاشق جمله علتلردن جدادر علت ظاهره یه بعض اروداودر درد عشقک دواسی بنه درد و بلادر نظم شول کیم عشقی دادلمش دیله مرد درمان
نه بیلسون دردی اولماین بیلکه دردا اولدوغن درمان عشق اصطرلاب اسرار خداست نظم عشقدر اصطرلاب اسرار خدا عشقدر میزان عدل ذو العطا
معلوم اوله که اصطرلابی بعضیلر همزه نک ضمی و حرف صادک سکونیله ضبط ایدوب لکن منجمین بالاتفاق فتح همزه و حرف سین ایله اسطرلاب
ضبط ایتمشلردر و وجه تسمیه ده اختلاف اولنوب بعضیلر اسم مرکبدر زیرا الفظ لاب اسماء آفتابدندر پس شمسک و نجومک ارتفاع و انخفاضی
معلوم اولنبجون سطور و خطوط ایله مؤلف بر آلت تصنیف اولنماغله اسطرلاب تسمیه اولنوب سطور آفتاب معناسنه دردیمشلر و بعضیلر دخی
احوال نجوم اندن منکشف اولدوغیچون ستاره نمادن معتبردر دیمشلر و بعضیلر دخی لاب ادریس نبی علیه السلام اوغلنک اسمیدر آلت مذکوره یی
اول تألیف ایتمکله ادریس علیه السلام کوروب من صنع هذه الاسطر دیو سؤال بیوردقده اوغلوم لاب تألیف ایلدی دیدیلر اکا بنا لفظ
اسطر اسم لابه مضاف قلنوب اسطرلاب دیمکله معروف اولدی بعده کثرت استعمال ایله علم قلنوب کسرهٔ اضافت اسقاط اولندی دیمشلر
اما بعضیلر دخی تحقیق ایتمشلر که وجه تسمیه اولنان روایت مزبوره بیوجه در حتی عهد ادریس علیه السلامدن سنین کثیره تعاقبندن صکره آلت
مزبوره یی حکما متأخرینندن بریسی ابتداکری الشکل تصنیف ایدوب بعده حکما آلت مزبوره یی استعمال ایتدیلر و بعده زمان الت مزبوره حکمادن
بریسک النده زمینه دوشوب سوار اولدوغی مرکبی اناغیله باصوب مسطح اولماغله سطحی حالنده دخی ممکن الاستعمال اولدوغن بیلوب من بعد
ربع دایره ایدوب وجه مذکور اوزره استعمال اولنور دیمشلر معلوم اوله که فن احکام نجومده روز شنبه زحله و یکشنبه آفتابه و چهارشنبه
قمره و سه شنبه مریخه و چهارشنبه عطارده و پنجشنبه مشتری یه و ادینه زهره یه متعلقدر و مناسبت قمر سفره و مریخ فصد و حجامته و عطارد
تسهیل الحکمه و بعض دارو لر استعماله و مشتری حاجت دیلمکه و ارباب منصبلرلقدن مرادات استمکه و زهره تزویج و عرس و جمعیت مردان و زنانه
الحون سلم دردیمشلر و حکم مزبور فن نجومده ظاهر دکلدر و کویا یوم السبت صیدالحوت مبنی در اکا بنا که ابن عباس و مجاهد رضی الله عنهما
روایت بیوررلر که حضرت موسی علیه السلام زماننده طایفهٔ یهود تعظیم یوم الجمعه ایله مأمور اولوب لکن جهود عنود جمعه یی ترک ایدوب یوم السبتی
اختیار ایتدکلریچون حق سبحانه و تعالی انلری مبتلا قیلوب یوم السبتده صیدی حرام ایلدی پس یوم السبت کلدکجه ماهیلر دریا یوزینه چیقوب صیدلرک
نظرینه ظهور ایدردی و یوم السبت منقضی اولدقده غایب اولوب سبت مقبلدکن ظاهر اولمزلر ایدی بالاخره سبطیان حیله یه سالک اولوب دریاده
خرقلر قازوب ماهیلری حیله ایچون شرعه و اکثر و شبکه لر دوزوب ماهیلر ایچنه کیردکده کرفتار دام اولوب یوم السبت کچدکدن صکره صید
ایدرلر ایدی فلذلک حق سبحانه و تعالی اول حیله کارلری جمله لرینده هر کوز اولان شکل میمونه صورتیه و معنی مسخ ایلدی و آدم الاولیا امام علی
المرتضی کرم الله وجهه لاحجی بیوررلر که شعر لنعم یوم السبت حقا لصیدان اردت بلا امتراء و فی الاحد البناء لان فیه تبدی الله فی خلق السماء
و فی الاثنین ان سافرت فیه ستظفر بالنجاح و بالثراء و من یرد الحجامة فالثلاثا ففی ساعاتها هرق الدماء و ان شرب امرء یوما دواء
فنعم الیوم یوم الاربعاء و فی یوم الخمیس قضاء حاج ففیه الله یأذن بالدعاء و فی الجمعات تزویج و عرس و لذات الرجال مع النساء
و هذا العلم لا یعلمه الا نبی او وصی الانبیاء نثر پس حضرت وصی نبی امام علی کرم الله وجهه مناسبت ایام اسبوعی بیان بیوردقدن صکره
بو علم شریفی انبیا و یاخود وصی انبیادن غیریسی بلمز دیو بیوردیلر ایدی معلوم اوله که حقایق نجومه حقیقتده انبیا و وارثلری اولان اصفیا
واقفلردر و حکما قدما اشراقیلر اولوب بعضیلری انبیا و بعضیلری اولیا اولمغله اقسام حکمتی وحی و الهام ایله بیلورلر ایدی حتی احکام نجوم

وطلسمات و طب حضرت ادریس نبی علیه السلامه نسبت اولنوب لقمان حکیم انلرک شاکردی و فیثاغورث سلیمان علیه السلامک تلمیذی ایدیلر
و بین الحکما اغاثادیمون شیث نبی و هرمس الهرامسه ادریس نبی علیهما السلامه دیرلر اما داود قیصری فصوص شرحنده نص شیثیه ده
هرمس الهرامسه ادریسه و اغاثادیمون شیثه اطلاق اولنور دیو عبدالرزاق کاشانینک تأویلنی رد
ایلمشدر و ارسطو حکما اشراقیینک خاتمی اولان افلاطون الهینک شاکردی اولوب فیلقوس اوغلی اسکندر ذو القرنینه وزیر اولماغله
طریق نظری اختیار ایدوب تدوین حکمت ایتمکله ارسطو یه معلم اول دیدیلر و حکما انک رکابنده کیدوب استفاده ایتمکله انلره مشائین دیرلر
و بعد الارسطو حکمت تحریف اولنوب و اعظم اسباب تحریف نقل کتب حکمیه اولمشدر دیرلر زیرا ارسطو حکمتی لسان یونانیده تدوین
ایدوب بعده لغت عربیه نقل اولندی و متأخرینندن ابونصر فارابی فن حکمتده تصانیف کثیره ایدوب اربعین و ثلثمایه تاریخنده وفات
ایلدی و فاراب دیار ترکستاندن بر موضعک اسمیدر و ابو علی حسین بن عبدالله بن سینا سنه سبعین و ثلثمایه تاریخنده شهر
صفوده ولایت بخاراده متولد و شهوات و لذات نفسه تابع اولدی ابتدا ابن سینا نوح بن منصور سامانی یه ملازم اولوب انک
حافظ کتبلکن التماس ایلدی و کتب مزبوره دن انواع فواید حکمیه اکتساب ایدوب بالاخره کتبخانه یه آتش دوشوب تصانیف ابی نصر
ابو نصر احراق بالنار اولدی و کتب مزبوره نک احراقنده ابو علی یی متهم ایتدیلر و سامانیان بی سامان و بیاب و دولتلری منقضی
و خراب اولدقده سلطان محمود ابو علی سینایی قتله قصد ایتمکله همدانه فرار ایدوب شمس الدوله ابو علی سینایی کندویه وزیر ایدوب
شمس الدوله دخی وفات ایتدکدن صکره ملک اصفهان اولان علاء الدوله یه استناد ایلدی و امام یافعی تاریخنده بیوررلر که ابو علی
آخر عمرنده قرآن عظیمی حفظ ایلدی و سنه ثمان و عشرین و اربعمایه رمضان المبارکنده وفات ایلدی و شیخ شهاب الدین عمر
سهروردی قدس سره نک خواهرزاده سی اولان شیخ شهاب الدین ابو الفتح یحیای مقتول حکمت اشراقیه یی احیا ایدوب صاحب ریاضت
و قلندر مشرب و اهل سیاحتدن ایدی حلبه کلدکده ملک طاهر بن ملک صلاح الدین اکا اعتقاد دکلی ایدوب فقها ملک صلاح الدینه
مکتوب یازوب شهاب الدین افساد دین ایتمک استر دیو اعلام ایتمکله سنه ست و ثمانین و خمسمایه تاریخنده شهاب الدینی قتل ایلر
شهاب الدین اوان قتلنده اوتوز التی و یاخود اوتوز سکز و بعضیلر اللی یاشنده ایدی دیمشلر و تلویحاتده شهاب الدین نقل ایدر که
ارسطویی واقعه ده کوردم که افلاطونه مدح و ثنا ایدر بندخی ارسطو یه سؤال ایلدم که فلاسفهٔ اسلامدن عجبا برکمسنه مرتبهٔ افلاطونه
واصل اولدیلرمی ارسطو جواب ویردی که نه افلاطون مرتبه سنه و نه اندن غیریلر مرتبه سنه بیراز مرتبه دن بر مرتبه یه واصل اولمادیلر
پس بن دخی بعض بلدوکم حکمایی عد ایلدم هیچ برینه ملتفت اولمدی پس ابو یزید بسطامی و ابو محمد سهل ابن عبدالله تستری
و بونلرک امثالی کبارینی علی الاسامی ذکر ایلدوکمده شاد و خرم اولوب جواب ویردی که بو ذکر ایتدکلرک حکمای الهیه در و علومی بزمدن
علم حضوری اتصالی شهودی یه رسیده اولوب علایق هیولی ایله مشغول دکللردر و انلرک جنبشی بزم جنبشمز و کلماتی بزم کلماتمز
اولدوغی مقامدندر دیمش و تلویحاتده مذکوردر که لا یکون الانسان من الحکماء ما لم یحصل له ملکة خلع البدن فلا یلتفت الی هولاء المتشبهة
بالفلاسفة المخبطین المادیین فان الامر اعظم مما قالوا و بوندن صکره بیوررلر که هولاء القوم وان فضلوا و دققوا ما اطلعوا علی کثیر
من خفیات سرایر الاولین سیما الانبیاء منهم الحاصل شیخ شهاب الدینک کشف و شهودده مرتبهٔ علیه سی وار ایدی و نقل اولنبور که
ارسطو حکایت ایدر که چونکه خلوت اختیار ایدوب ریاضت چکدم و خلع بدن ایله ملابس طبیعیه دن مجرد اولدم کندمده بر حسن غریب
و نور عجیب مشاهده ایدوب نفسمی بو اجزادن غیری اجزای عالمده دخی دیده بولوب صاحب تأثیر اولدم بعده جوار حضرت الوهیته
ترقی ایدوب بر نور مشاهده ایلدم که نه زبان ایله وصف اولنبور و نه کوش ظاهر انک تعقلنی ایشتمکه قادر اولور ناکاه بنم فکرم بنمله
اول نور بیننده حجاب اولدی پس تعجب و حیرتده قالدم که نه وجهله اول عالمدن تنزل ایدم اما شیخ مقتول تلویحاتده و قطب الدین علامه
شرح حکمت اشراقده شهود مزبوری افلاطونه نسبت ایتمشلردر جایزدر که ایکیسنه دخی واقع اوله و بونی دخی خاطره ایتمیه سن که
ذکر اولنان مراتب علیه و مناصب سنیه ازمنهٔ ماضیه ده اولان طایفه یه منحصره اولوب تجلیات مزبوره منقطع اوله و فی زماننا
بو مراتب منیعه نک اربابی اولمیه حافظ فیض روح القدس ار باز مدد فرماید دیکران هم بکنند آنچه مسیحا میکرد نثر زیرا اول چشمه منبع البدر و چشمه
عالم ملکوتدر لکن دروندن چشمه دلده اولان راه آب ملکوتی ماسوا ایله طولدرمشسن و خارجدن نیجه راه بمعنی کشاده قلمشسن که
دایما حوض قلبه بولانق و ملوث صولر کلور و چشمه دل فاسد اولور پس اکر خارجده اولان طرق مختلفه یی خلوت و عزلت ایله سد ایدوب
و قلبکده مجتمع اولان آب تیره یی نفی خواطر ایله اخراج و قلبکی پاک و تطهیر ایلیه سن و طمع اصلی بولدرن اچه سن اندنصکره سن دخی
مجمع آب حیات اولوب و نفسکدن مسیح آسا مرده دللر زنده اولوب زبان حال ایله حافظک بو بیتنی اوقورسن حافظ درکال
دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند و اندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند بیخود از شعشعهٔ پرتو ذاتم کردند باده از جام تجلی صفاتم دادند
ای مستبع طالب بو دخی معلوم اوله که شیخ علاء الدوله عروه نام کتابنده بیوررلر که اذا اردت ان تعرف ان المطر یحدث بسبب الاتصالات
العلویة التی یسمیها المنجمون فتح الباب فاقرأ قوله تعالی ففتحنا ابواب السماء بماء منهمر منجملر اصطلاحنده فتح باب قمرک برکوکبدن انحرافی
و کندو خانه سنده کوکب آخر ایله مقابل اولان برکوکبه اتصالندن عبارتدر مثلا قمرک زهره دن مریخه انصرافی کبی و علاء الدوله قدس سره

بو کلامک سیاقنده بیوررلرکه واذا عرفت ان علم النجوم علم الانبیاء فاقرأ قوله تعالی فنظر نظرة فی النجوم فقال انی سقیم الآیة وفضلادن
وعلماء یقیندن من آمن بالنجوم فقد کفر حدیث شریفنی تحقیق ایدوب حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم سوز معناسنه اشارت بیوررلرکه شول کمسنه که
تدبیر عالمده نجوم وکواکب حق سبحانه وتعالینک امرینه مسخر اولمایوب حاشا هر بری امرنده بانفسها مستقله در دیو اعتقاد ایدنه تحقیقا اول
کمسنه کافردر فقد کفر بالله الذی خلقها وسخرها وجعلها مدبرات بامره واودع فی کل واحد منها خاصیة خاصة به دون غیره دخی اجتماعا
خاصیة دون ما اختص کل واحد قبل الاجتماع دیو تحقیق ایتمشلر ایدی سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم آیت کریمه سی نحو اسنجه نشاء
انسانیه یه نظر اولنسه کلمهٔ ق بالانفراد بر هیز ایله معناسنه امردر وچونکه فاک لام ایله مؤلف اولسه قل اولوب امر بالتکلم اولور ومیم ایله ترکیب
قلنسه قم اولوب امر بالقیام اولور هر بر ترکیبدن بو قیاس اوزره بر معنی ظهور ایدرکه اول معنی سایرنده بولنمز پس ایدی رباعی
بشنو زنقلدان که تنجیم بدست ● احکام نجوم وزیج وتقویم بدست ● آری چو نجوم را مؤثر دانی ● در مذهب اهل فقر وتسلیم بدست
وحجة الاسلام امام محمد غزالی قدس سره العالی احیاء العلومده بیوررلرکه نجومده منهی عنه اولان ایکی امردر بریسی نجوم مستقله آثارینه
فاعلدرلر دیو تصدیق ایتمکدر پس بو اعتقاد باطل منهی وکفردر وبریسی دخی منجمینی تصدیق ایتمکدر بو دخی منهیدر زیرا منجمینک احکامی عن جهل در
علم نجوم انبیاء ذکر اولندوغی اوزره بعض انبیایه معجزه در بعده اندراس بولمغله مختلط اولان شیدن غیری باقی قالمایوب فارباب نجوم انجق
خطادن صوابی تمییز ایتمامشلردر ولکن کواکب بامر الله تعالی اسباب تأثیر اولوب وآثار مزبوره حضرت حق قادر مطلق جل شانه نک خلق
وتقدیری ایله حاصل اولور دیو اعتقاد اولونسه قادح دین اولمایوب بلکه حق اوزره اعتقاد ایتمش اولورلر وابو علی اواخر شفاده بو وجهله
تحریر ایتمش که المنجم القائل بالاحکام مع ان مقدماته لیست تستند الی برهان بل عسی ان یدعی فیها التجربة وربما حاول قیاسات شعریة
او خطابیة فی اثباتها فانه انما یعول علی دلائل جنس واحد من اسباب الکائنات وهی التی فی السماء علی انه لا یتضمن الاحاطة بجمیع الاحوال
التی فی السماء ولو ضمن لنا ذلک ووفی به لم یمکنه ان یجعلها ونعنه بحیث تقف علی وجود جمیعها فی کل وقت فلیس اذن لنا اعتماد علی اقوالهم
وان سلمنا متبرعین ان جمیع ما یعطونا من مقدماتهم الحکمیة صادقة ودیوقوکی انوری وقعه سی مؤید اولمشدر روایت اولنورکه سنه حدی
وثمانین وخمسمایه ده زحل ومشتری برج میزانده قران ایدوب میزان هوائیه منسوب اولمغله اول زمانک حکماسندن اولان انوری وسایر
منجمین علی الاتفاق سنهٔ مزبوره ده معمورهٔ ارض باد صرصردن خراب اولور دیو جزما حکم ایدوب حتی نه کون اولاجغنی دخی تعیین ایتمشلر
وعوام الناس صورت مزبوره دن ترسان اولوب اکثر زیر زمینلر یاپوب یوم معهودده انجنه کیردب وبعضیلری غارلره تحصن قیلدیلر چون
یوم معهود کلدکده بقدرة الله تعالی اشجار اوراقی تحریک بلکه ریشهٔ حقیره یی تقلیب ایده جک باد نسیم دخی وزان اولمایوب حتی سلطان طغرل
چراغان ایدوب ومناره لرده قندیلر شمعه لر یاقدیلر وصباحه دکین فروزان اولوب کثرت مشاعلدن اول کیجه کوندزه دوندی وحکیم انوری
بو وجهله هجو اولندی قطعه
گفت انوری که از اثر بادهای سخت ● ویران شود عمارت وبس کوه برتری ● در روز حکم او نوزیدست بادهای سخت
یا مرسل الریاح تو دانی وانوری ● اما منجمین ریح صرصر حکم اتدکلری کونده واول ساعتده چنکیز خان قوم تاتارده مظفر اولوب اول توزسنه دن صکره
خروج ایدوب وغزا دوغی برلرده قان طوفانی اولدی ونیچه کوشکه وسرایلر مساکن بوم اولدی الحاصل ع سوبلدکجه سوز اوزار آر ترا ایکت
مضمونجه اسطرلاب مناسبتی ایله بر مقدار احوال حکما ذکر اولندی ایدی کیرو مقصود بالذات اولان کلمات قدسیه مولانا قدس الله سره العزیز
ع عشق اسطرلاب اسرار خداست بیوردقلری معنایه کوره لم یعنی حضرت مولانا بیوررلرکه اجرام نجوم زاهره وشمس وقمر باهره نک کیفیت حرکاتی
وعالم سفلیده اولان تأثیراتی اسطرلاب ایله معلوم اولدوغی کبی انوار آفتاب تجلیات ذات وصفات ربانیه دن ظهور ایدن حقایق اسرار
نامتناهی دخی اسطرلاب عشق ایله بلنور وارتفاع وانخفاض شمس حقیقت وتنزل وترقی سالک طریقت عشق ایله بولنور زیرا نور عشق خطا در دنی
بر مرتبه تجلا ایدرکه ماسوادن مقدار ذره بر غبار خطور ایدرسه ذات قلبده اولان نقطهٔ سویدا کورنیوب عاشق انی ازاله یه سعی ایدر
زیرا آیینه صاف اولدقجه کدر قبول ایتمز پس عشق میزان حق اولوب عاشق صادق بر نفس کندیی میزانده طوتر وبالجمله مقصود بالذات
عشق الهی اولمغله حضرت مولانا بیوررلرکه عاشقی گر زین سر وگر زان سرست عاشقلق اگر بو باشده در واگر اول باشده در عاقبت ما را بدان سر رهبرست
عاقبت بزی اول جانبه رهبردر یعنی عشق هر حال معشوق حقیقی بولور بو بیت شریفک شرحنده بعض فاضل بیورمشلر المجاز قنطرة الحقیقة
مسئله سنجه گرک مخلوقه اولان عشق مجازی وگرک خالقه اولان عشق حقیقی عشقله اولدقدن صکره عاقبت فی حقیقته ارشد در دیمشلر فی الحقیقه حق
بیورمشلر وعین القضاة همدانی وشیخ فخر الدین عراقی واوحد الدین کرمانی ونیچه عاشقلر بعض عشاق هنوز عشق جمال مطلقه مستعد اولمامغله
واحد مطلق انی مدرجله کند عشقنه مستعد اولسون ایچون جمال مقیده ده قید ایدر تا که عشق مجازنده کداخته اولوب حتی عشق محبوب حقیقی ده
افناء وجوده لیاقت حاصل ایلیه مثلا ارباب اصیل اوشاقنه لایق اولمغله نیچه سلحشورلر تعلیمنه ویریلوب کمال ادب ایله معلم اولدقده باد شاه
خدمتنه ایلتورلر ودخی من عشق وعف وکتم ومات فقد مات شهیدا حدیث شریفنده بو معنایه اشارت وارد ردیمشلر لکن بو حدیث شریف
فی الاصل عاشق حقیقی اوصافن ایدوب بیوریلمورکه شول کمسنه که حقه عاشق اوله وکوزینه نظر اتمامکله کمال عفت بولوب وعشق حالی بی چونی
مراسم آداب شریعت وطریقت اوزره محفوظ وعوارض بشریتدن محمی ومستور ایلیه وبو حال اوزرینه روحنی محبوبنه فدا قیلسه تحقیقا اول کمسنه شاهد
ومشهود اولوب شهید اولور ایدی ای نور دیده عالم تحقیق بل که حضرت مولانا بو بیت شریفده عشق مجازی مراد بیورمایوب بلکه سالک مجذوب

مجذوب سالکک احواله اشارت بیورمشلردر زیرا بو باشدن اولان عشق عبدک خدایه اولان عشقیدر واول باشدن اولان عشق یحبهم ویحبونه
قول کریمی اوزره جانب حقدن عبدینه اولان حب التمیددر معلوم اولاکه سروران حقیقت رهروان طریقتی دورت قسمه منقسم ایدوب قسم اول
سالک مجذوب قسم ثانی مجذوب سالک قسم ثالث سالک غیر مجذوب قسم رابع مجذوب غیر سالکدر وسالک مجذوب اولدرکه سلوکی جذبه یه وفناسی
بقایه تقدم ایلیوب مرشد کاملک ارشادیله راه سلوکده تحقیق فنا ایتمش اوله پس اول قتده من تقرب الی شبرا تقربت منه ذراعا کی
حدیث شریفنک مدد وعنایتی اثنای مجتبده انی قبول اتمکله کلیت ایله کندو لکندن قورتاروب کندو بقاسی ایله ابقا ایلیه بعده مقام قرب اعلاده
بو عالم اوزنایه رد اولنوب طالبلری ارشاد ایچون برقاچ کون عالم ماسوده قید اولنه ومجذوب سالک اولدرکه جذبه سی سلوک وراه فناسی
تقدم ایدوب جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین دفعنجه اول ابحر فناده مستغرق اولوب بعده ساحل ماسوایه رد اولنه وطرفة والجاء
جذبه ایله کذران ایلین مقامات حقایق ودقایقن تفصیلا کوروب بیلمک ایچون مرشد مکملک صحبتنه لایق اوله پس انکسندن غیریسی سجاده ارشاده
لایق اولمیوب اکا اقتدا جایز اولمز وسالک غیر مجذوب اولدرکه مقاماتدن برنده قالوب جذبه یه ایرشمیه ومجذوب غیر سالک اولدرکه جذبه ده مغلوب
اولوب بعد الجذبه سلوکن اوزرینه اما مجذوب سالک سالک مجذوبدن اولیدر زیرا جذبه دن اول سلوک ایلینک مقاماتده سیر وحرکتی بطی
اولوب هر مقامک مشاهده سنده تفصیلاتنه الاطلاعه زمانی کچوب وکاه مشاهده سی خوشنه کلوب محبت ذاتی یه حجاب اولان بر مقام
نورانیده قالوب مثلا صراط الحی الحرکه کچنلر نیچه مواقفده سؤال ایله مکث اولندقلری کبی بونلر دخی سریع السیر اولمامغله سالک غیر مجذوب بیاره سبیله
مکث ایلدکلری مقامده قالوب مافوقندن محروم اولورلر وکاه اولورکه مدد عنایت جذبهٔ رحمن دست رس اولمادین عمر آخر اولوب مقام محمود
ودار الخلد دیدارندن ادنی جنان ما تشتهیه الانفس ده قالور کلشن صراطه بکرزد وکی آنک اولدر ● که بوللر انجره بو برانجه بولدر
بو بول کیم انجه لیکندن کچلمز ● قولا یلقیله بو بولدن کچلمز ● قلیچ کیبی کسر قیل کیبی انجه ● نلر کوررر بو بولدن ار کچنجه
اما مجذوب سالک اولا وبالذات عنایت منان ایله بیک جذبهٔ رحماندن کچنهم نغامن اشتدوکی کبی صبره مجالی قالمایوب المجرده
همای اوج قدرت اول اوچوب بالای وحدته ● سوار اول رفرف عشقه انکله هو شکه بر در شعر مضمونجه صراطی کالبرق الخاطف بویان ودار الجنان اولنلر کبی
جمیع مقاماتک ارفعی اولان مدارج اوج اعلای وحجتونه مرجعنده قرار ایدوب دیدار وبقادن غیره مألوف اولمز ووجود مطلقدن غیری شی کورمز
کلشن فنا اولور بولر قامو جهانده ● بقا حکمدر انلر نضکره آنده ● یکا بر قرب اولور اول مدحاصل ● که سن سنسز اولورسن اکه واصل
محیط کیم غیر کوزترسه نظردن ● وصال اولور همان بیل بو خبردن ● بلکه محو محض وحدت ذات محبت ایکن من حیث الاسرار طرفة العین کچلدوکی
مقاماتی لنریه من آیاتنا الکبری فحوای شریفنجه مفصلا تفرج ایچون اجمالدن تفصیله رد اولنانلر عاشق بر مقامه قید اولمز وبلکه
جذبه سی نورندن صد سیرده تحت اقدامنده اولان نیچه مقام ذی الانوار جز یا عاشق استعجل تحق نورک نداسن ایدوب کندو
رونق ونورینک کسادی غمنه دوشر نته کم مثنوی شریفک جلد سادسنده بیورمشلردر که مثنوی کو ید این جنت کذر کن هیچو باد
ورنه کردد هرچه دارم من کساد ● که تو صاحب خرمنی من خوشه چین ● من بتی ام تو ولایتهای چین ● هست زو لرزان جحیم وهم جنان
نه مرین را نه مران را زو امان ● مثلا بر پادشاه عالمپناه بر عبد مقبولن مطلوب ایدینوب بلا خدمت ومشقت صحبت خاص وقربت
اخصنه کتوروب خزاین وکنوزین اکه نثار ومحبت ذاتیه سن اظهار ایدوب اول عبد مرغوب دخی بی اختیار اولوب بیک جان وبال ایله
پادشاه معدلت پناهک حسن جمال وفضل وکمالنه عاشق پامال وبلبل شوریده حال وپروانهٔ سوزنده بال اولمغله هیچ بر حال ایله سیر جمال
وقرب وصالدن هجر وانفصال دیلمز ایکن اثنای ناز ونیازده پادشاه ذو الجلالدن خطاب مستطاب واجب الامتثال صادر اولوب
ای بنم عبد فایق دیو لمده صادقم بنم ارادت علیه پادشاهانم جنابکه تقلید وکالت سلطنت وتفویض وراثت ولایت ایتمکه جاری
اولدی دیو کمال فضل الطفندن انواع نوازش واحسانلر ایدوب لکن معرفة المعلوم علی ما هو به ونفعنجه تفصیل احوال ولایته وقوف کلی
حاصل ایدوب وهر ولایتی کوروب اهالیسینک لسان وتوره لرین بیلوب بعده اوامر حکومتنده هر برینک استعداد دنجه جلوه وجنبش قیلسن
دیو فادحی الی عبده ما اوحی مصداقنجه نیچه اسرار ووصایا بیورروب ایدی واروب بطریق التفرج جمیع ولایت واماراتی فردا فردا
تشریف سیر ایلیه سن دیو الله قد جاءکم نور من الله وکتاب مبین براتی ویریلوب اما کلیت ایله بریرده مکث ایتمیوب ایا به
استعجال ایلیه سن که بحکم الوکالة امری ابلاغه ترجمان اولوب هر برینه دیلنجه وعقل واذعانجه معنایی اکلادوب سنک سوزکی بنم فرمانم
بلملری لازمکلوب سریر خلافت ومسند وکالتده مستقر اوله سن دیو جانب پادشاهیدن ولایتی سیر ایلین اول مقبول ومطلوب عبد مقبل
ومرغوب هیچ بر مقامه فریفته اولوب قالورمی وباخود مقام اعلادن غیره قناعت قیلورمی کلشن ● وطندن کوندرلدی سالکه نامه
که مشغول اولمه بو فانی مقامه ● اوقیه کی نامه یی اکلایماد کی ● چو یر دک بورکی دکلایماد ک ● جهان نقشنه الدانک اولامی
یره دیدک نه عاری ونامی ● صقن کوکلکده قونه غیره صورت ● چو صورتدن اولاسن بی کدورت ● کوکل کوکنده طوغر دولت آیی
ملکلردن طوله کوکلک سرایی ● کوزکدن کوتره له غفلت حجابی ● اوقینه سالکه اولدم حق کتابی ● مزین ایده سنی خوب اخلاق
بلینه علم الانفس علم آفاق ● وسالک مجذوب کیشیالی دخی شول عبد سلطان کبیدرکه کندو وجد وطلبنی وخدمت والکنی سرمایه
ومدارج سعادتنه خیر مایه قیلوب مرتبةً بعد مرتبةٍ کمال استقامت ایله مناصب ومقامات ومملکت وولایتده وقوف تام وشعور تام الکلام

حاصل ایدوب پادشاهك مجرب وممتحنی اولماغله کوکلن الوب اقرب مقربین اولان عبید دولتمند کبی در لکن بینهماده فرق بودرکه بونلسق ارزه وار ترك
بیکره بری مقام وکالت مطلقه یه نایل اولمایوب کمینك عمری اخره دك فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر ماداهسی بولمایوب ومنهم مقتصد
زمره سیله قالور وکیمیسی دخی صاحب سلطانیدن استعدادینه نظر ایله اعلا وفضلنا بعضهم فوق بعض رتبه سنه نظر ایله مقام اوادنی دن ادنی
مقامده قالوب منصب قلیله ایله قناعت ایلین کبی بو دخی سطور اولدوغی اوزره صفاتده قالور بیت برقیله قیلمیه نظر قالمه کیرو
یوخسه باغلر بولوکی سنك اوقیل نثر ومجذوب غیر سالك دخی سالك غیر مجذوبدن ادنی در زیرا مجذوب غیر سالك مقصود اصلی اولان مقام قرب سینه
ارتقا ایدوب وحدت ذات حقده مستهلك اولمشدر وجذبه سی غالب اولمغله شعور صفاته مانع اولوب جانب اعلایه صعود ایله قبل الفنا خلقله
حقدن محجوب اولدوغی کبی بعد البقا دخی حقله خلقدن محجوب اولوب آیه کریمه الم نشرح لك صدرك مفهومنجه کثرتی وحدت ووحدتی کثرتده مشاهده
ایتمکه قلبی واسع اولمایوب عالم حس وشهادتدن غایب اولوب دریای ذات احدیتده مستغرق اولماغله اسرارده بولنمایوب حقله خلقدن
مستور اولدوغی مین وجه برقید اعتباری دوراثت کمالیه دن عاری اولمشدر سالك غیر مجذوب ایسه سالك مجذوبك اوصافنده بیان اولندوغی
اوزره اسما وصفاتك مظاهری مشاهده سنده مستلاشی وحجاب ظلمانی ونورانیده سرگشته اولوب جذبه رحمان ایله ویبقی وجه ربك ذو الجلال والاکرام
بقاسندن ذوق المامشدر پس بو تقدیرجه مجذوب غیر سالك ایله سالك غیر مجذوبك فرقی بودرکه مجذوب غیر سالکه قبل التفصیل بعد الاجمال
اجل مسمی اجل اولورسه طرفة العین کچرلدوکی مقاماتی تفصیلا سیر ایله تکلیف اولنمادوغی اطلاقنه قید اولماز ونار عشقله مشتعل اولان شعله وجدانی
دریای نور وحدته غرق وحقیقت محمدیه ایله تحت لواء الحمدده حشر اولور وبلا حساب دار الخلده داخل ودیداره واصل اولوب الحمد لله
الذی اذهب عنا الحزن آیتنی تالی وقایل اولور ولکن وراثت کمالیه محمدیه مظهریتنده قایم اولمادوغی اچون کلیت ایله خلقه نفعی اولماز
وسالك غیر مجذوب وجه مشروح اوزره قیود وصفاتیه دن اطلاق میسر اولمایوب تجلی ذاتدن بهره دار اولمادوغی اچون کلیت اوزره نفسنه
دخی نفعی اولماز قنده قالدی که طالبلر اندن منتفع اولالر وارباب خرابات دیدکلری مستهلك فی الذات اولان مجذوبلردر گلشن راز

خراباتی خراب اندر خرابست • که در صحرای او عالم سرابست • خراباتیست بی حد و نهایت • نه آغازش کسی داند نه غایت
اگر صد سال در وی می شتابی • نه کس را و نه خود را باز یابی • شراب بیخودی در سر گرفته • بترك جمله خیر و شر گرفته
بیوی دردی از دست داده • ز ذوق نیستی مست اوفتاده • عصا و رکوه و تسبیح و مسواك • گرو کرده بدردی جمله را پاك
گرفته دامن رندان خمار • ز شیخی و مریدی گشته بیزار • چه شیخی و مریدی این چه قیدست • چه جای زهد و تقوی این چه شیدست

الحاصل ای دلم که اگر بو باشدن واگر اول باشدن عشق اولمادقچه مقصود اصلییه وصول میسر اولماز ایدی ای طالب ذوق وراغب شوق اولان
مرید صادق سکا واجبدر که عشقی وسیله ایدینه سن زیرا بی وسیله مقصوده ایرشلمز انکچون حق سبحانه وتعالی یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله
وابتغوا الیه الوسیلة بیورمشدر پس وسیله عشق اولدقدن صکره بر حال جمال لایزال منکشف اولمق مقرردر اما ماهیت عشقدن زبان ایله بیان
حد امکانده اولمامغله حضرت مولانا قدس الله سره بیوررلرکه هرچه گویم عشق را شرح و بیان ع بر نه دسم عشق انکچون شرح وبیان
چون بعشق آیم خجل باشم از آن ع شرح سازم چونکه عشق اوله عیان یعنی چونکه کیفیت عشق بنی مست ایلیه ایلدکم وصفدن بیانیدن خجل اولورم
عطار ز سوز عشق کس نکشاد حرف حق • که او عشقست و معشوقست مطلق • ز عشق ار ذره در جان درآید • ز هر قطره دو صد طوفان برآید
نهان شو عشق میگوید ترا باز • حجاب جان توی صورت برانداز نثر زیرا عشق کون ومکاندن بیروندر بیت در عشق از صدف کون ومکان بیرونست
کشور عاشقی از هر دو جهان بیرونست نثر ایدی عشقدن بیان اولنان مثل دکل بلکه مثلدر وعشقك بعض آثار وافعالیدر والا ذات عشق قاله کلمز
شعر تعالی العشق عن همم الرجال • وعن وصف التفرق والوصال • متی ما جل شیء عن خیال • یجل عن الاحاطة والمثال
پس تعین مستعدین لسان حال ایله حضرت مولانا قدس الله سره یه سؤال ایدوب ای ساقی شراب عشق جناب نعم المآب خود کلمات قدسیه لری
عشقدن غیری نه در دیدکلرنده سؤال مقدره جواب طریقیله اوزره بیوررلرکه گرچه تفسیر زبان روشنگرست اگرچه لسان دخی آلت شرح وتقریر
وواسطه تفسیردر لکن لسان الحال اصدق من لسان المقال مصداقنجه لیك عشق بی زبان روشنترست لیك بی زبانك عشقی روشنتردر زیرا
قال عالم شهادته تنزل ایتدیرن اولماز وعقله یار اولمایانجه دنیلمز اما هر بر کز کوکل حالنه وارد قده عالم احدیتده مستغرق عشق اولوب زبان قاله
احتیاج قالماز المجرد صمت فکر الله ایدرلر صامتان عشقله مجذوب اولورلر عاشقان نثر وشرح وبیاندن فی المقصود سری کوکل حالنه وعشق مالنه
دلالتدر ومجرد قالده قالان بی حالتدر ولسان عقل بیان عشقده بی طاقتدر چون قلم اندر نوشتن می شتافت چون قلم یازمقده عجله
ایدردی چون بعشق آمد قلم بر خود شکافت چونکه احوال عشقی یازمغه کلدی قلم کندو اوزرینه شق اولدی یعنی قلم بر شکك کبی تیز دیل
الکن اولدی اما عشقی یازمقده پاره اولوب عاجز قالدی ویا خود قلمدن مراد عقلدرکه جمیع اشیایی ادراك ایدوب ترجمانی اولان الفاظ وعبارات
کتورمده سرعت ایدردی اما عشقه کلدکده دم بسته قالدی وجبل طور کبی شق ومدکوك اولوب جبرئیل وش کودنوت انمله لا اخترقت دیمکدن غیری
کلامه قادر اولمدی ویا خود حالت عشقده اولان ذوق ووجدانی گفتارده سرعت ایدوب سویلین دیدکجه عشق کندوی کندودن الوب
نطق وگفتاردن قالدی [illegible] قالدی قلم وتشاندن ال یودی زیرا عقل در شرحش چو خر در گل بخفت عقل معاش عشقك
شرحنده خر کبی [illegible] الهیدن بیخبر اولان ارباب عقل معاش خر طبیعت اولماغله حالات عشقدن شرح وبیان اولندقجه

عبد المعبود

عبد المعبود جنبنده نه مناسبت واردر که عشقدن دم اوره لر دیو حرکت طبیعتده باد رکل اولوب عشقی انکار ایتدیلر وکندولرین بادیله قادر اولمیوب
عشقی تأویل ایتدیلر وطریق مستقیمی قویوب راه سقیمه کتدیلر وبعضیلر دخی هوای عشق صانوب خیالات واوهام باجینه باتدیلر ایدی ای یار
سوانق عشق تعینات وهمیه وتمیزات عقلیه دن مقدسدر مادام که تعلقات کونیه وتعویقات تکوینیه دن مجرد اولمادقچه جمال عشق دنمایدز
راه عشقه شول بی سروپا قدم نهاده اولور که ترك وجود وهجی ایدیب عقلی عشقه ایثار ایلینه لمحرره بو کون آزاده یوز غمدن نینه نالندی شیدایوز
دکلدك عقلله عشقه برابر قدق باری یکتا یوز نثر آه عشق بر آتشدر که هر نه یه یولسه یقر وکندو زکینه جکر نظم نمیدانم چه گویم مانده مسکین

چه گویم چون نه اینجا تو حق بین • نمیدانی تو چه غافل بماندی • چنین در عشق گل بیدل بماندی • نمیدانی در اینجا گر کجایی
فتاده اندر اینجا گر کجایی • نمیدانی که چون حیوان حیران • بماندی اندرین جای تو نادان نثر ایدی عشقك شرحنی کیم ایلدی

شرح عشق وعاشقی هم عشق گفت یعنی عشقك وعاشقلغك شرحنی ینه عشق سویلدی پس عشق لذتنی عاشق وعاشق قیمتنی معشوق بیلور انکچون که
آفتاب آمد دلیل آفتاب • گر دلیلت باید از وی رو متاب آفتابك دلیلی ینه آفتاب کلدی اگر سکا دلیل گرکسه اندن یوز چویرمه پس
ماهیت آفتاب قابل تعبیر دکلدر بلکه انواری ذاتنه دلیلدر فلهذا مانند ذرات مستغرق انوار ذات اولانلر آفتابی ینه کندو نوری ایله
ادراك ایدرلر ایدی حضرت مولانا اشارت بیوررلرکه آفتاب عشق کندویه دلیلدر سن دخی دلیل استرسك مطلع نور آفتاب عشق اولان مرشد کامله دلیل
یوز چویرمه مرشد کامله دلیل نیدر دیرایسك ینه کندو نوری که هر حال مرآت قلبك اکا متوجه اولدقده پرتو نوری کندویه دلیل اولوب کنشك کبی
ظاهر اولور وانی بیلین اول نور ایله بیلور نظم عطار دلا خورشید جان می بین دمادم • که نور اوست با نور تو همدم

دلا خورشید جان اگوش میدار • مشو بی عشق دل را هوش میدار • دلا خورشید جان چون هست حاصل • از و یکلحظه دل پیوند مکسل
از و مقصود حاصل کرده تو • وگرچه در درون پرده تو • همه خورشید گردیده آمد • طلبکار تو ای گم کرده آمد
بنور او بدیدی نور او را • که نور اوست مر بین ذات او را • از و بگذر روز و بین اسرار • که تا هر دو یکی باشند در بار

آه کیم هر کوکل بو شکره طوطی خوش گفتار دکل وهر بلبل بو گلزاره هزار دکل وهر تذرو خرام بو باغده قابل رفتار دکل گرمیت تجلی شمع
نه شهد وشکر ریز اولدوغن پروانه بیلور وآواز زنجیر نه لاویز طرب انگیز اولدوغن دیوانه بیلور آه کیم پیر خرد هر بار کیم طفل فکرین مکتب عشقه
ایلتدی بر حرف فهم ایتمیوب عاقبت گمگشته راه حیرت اولوب لوح حزن ایلدن آتدی نظم خرد عقل کل که داند کمالش نیم جزو • گشت ازین درك عاجز فکرت ادراك او
گرچه گنجی نیست خالی ز فروغ آفتاب • چشم خفاشی ندارد طاقت ادراك او نثر اگرچه آثار عشق حد وقیاسدن افزوندر ولکن کنه حقیقت عشق حیز
ادراکدن بیروندر مسلك متکلمین وحکمای مشائین اولان طریق فکر ونظرده خار شبهه وشك بسیار وقدم عقل رهگذر افکارده افگاردر
وغایت دلیل مناقشه وخلاف واساس قیاس تخمین جزافدر قال تعالی وما یتبع اکثرهم الا ظنا ان الظن لا یغنی من الحق شیئا
بناء علی ذلك حضرت مولانا بیوررلرکه از وی ار سایه نشانی میدهد اگرچه سایه عقل نیجه استدلال ایله آفتاب احدیتدن بر نشان ویردی لکن
شمس هر دم نور جانی میدهد منور ارض وسما اولان شمس هر دم جانه منسوب نور ویرر یعنی اگرچه نظر واستدلال دخی نوعا عقله جلا ویرر
ونور شمسدن دور اولماز لکن نوره دخی ملحق اولمایوب سایه وش کدردن خالی اولماز اما علم حال وحق الیقین اولان عشق لایزال
جانی منور ایدوب دلیله احتیاجی قالماز واول نوره هرگز زوال اولماز سایه خواب آرد ترا همچون سمر سایه که عقلدن مستعاردر وسمر که
کیجه حکایه سیدر یعنی مجرد عقل وخیال ایله اثردن مؤثره استدلال سکا کیجه حکایه سی کبی خواب کتورر زیرا شهود نور آفتاب اولمایوب
شب مثال اولان طرق وخیالدر اما چون برآید شمس انشق القمر بر موجب نور القمر مستفاد من الشمس چونکه انوار ذات احدیت تجلی ایلیه
قمر مشابه سنده اولان عقل منشق ومحو اولور ونوری کساده واروب محق اولور فلهذا امام فخر الدین رازی اظهار عجز ایدوب
حسب حالن بو وجهله بیان ایدرکه شعر نهایة اقدام العقول عقال • واکثر سعی العالمین ضلال • وکم قد رأینا من رجال ودولة
فبادوا جمیعا مسرعین وزالوا • وکم من جبال قد علت شرفاتها • رجال فزالوا والجبال جبال • وارواحنا فی وحشة من جسومنا
وحاصل دنیانا اذی ووبال • ولم نستفد من بحثنا طول عمرنا • سوی ان جمعنا فیه قیل وقال حقا بودرکه چراغ عقله هیچ فرده
راه حق نمایان اولمز ووسیله برهان ایله مطلوب اصلییه برکمسه رسان اولماز شعر لقد طفت فی تلك المعاهد کلها • وسیرت طرفی بین تلك المعالم
فلم ار الا واضعا کف حایر • علی ذقن او قارعا سن نادم نثر ایدی مادام که آفتاب نبوت دلده تابان اولمیه راه مقصود بولنمز
کما قال تعالی قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله بیت چشم عقل از حقایق ایمان • هست چون چشم اکمه از الوان
ای همدم نسیم وصال ومحرم حریم جلال کاشف اسرار قیومی حضرت جلال الدین رومی قدس سره کمال لطف واحسانلریدن ارشاد اللطائف
وتنبیها للغافلین بو ابیات شریفه ده ایکی معنایه دخی اشارت بیوررلرکه اولیاء اصفیانك واردات غیبیه وکلمات قدسیه لری افلاك
قلبلرنده تابان اولان نور آفتاب حقیقت محمدیه نك سایه سی مشابه سنده اولوب هر بری بال همتلرین باز وجو هوای لامکانه پرواز
ایدوب فضای وسیع ملکوتیدن دست آویز اولدقلری شکار حقایق واسراری نشیمن عبارته کتوروب کتب ورسایله ثبت ایتدکلری
رموز معانی شهود نور آفتاب محبت وجوددن نشان ویرر لکن برج شمس حقیقت محمدیه اولان مرشد حقی عیسی دم وهادی طریق امم
اولان قلب عالم ارواح عاشقه حیات ابدی ویرر خصوصا نظم مثنوی شریف نثری طریق مستقیمه دلالت ایدر اما دلالتی بو وجهله درکه

مرشد کاملک اوصاف و علاماتن خبر ویروب دام مقلدیندن حفظ و حراست و کامل محققه ارشاد و هدایت ایدر و المیدی جان تولاغن کشاده ایدوب کو
مجرد کتب تصوف آتش عشقی یاقمز و شمس حقیقیدن غیریسی جانه نور ویرمز لکن هر بری سالکان طریق هدایت اولانلره کعبهٔ مقصود اولان مرشد کامل
بو لمعه برشانندر پس شمعهٔ قلبن چراغ آتش عشقله ایقاد استین آفتاب حقیقی یه بولوب اندن اشتعال ایلسون زیرا انظرده موجوده در مثنوی
پس بهر دوری ولیی قایمست ◦ تا قیامت آزمایش دایمست ◦ پس امام حی و قایم آن ولیست ◦ خواه از نسل عمر خواه از علیست
مهدی و هادی وییست ای راه جو ◦ هم نهان و هم نشسته پیش رو نثر و بر دخی بو معنایه اشارت بیورر که اعطار انوار عشق لایزال
خلیفة الله اولان صاحب زمانه مخصوصدر و سایری سایه مثابه سنده در اکرچه سایری دخی آفتاب حقیقی یه نشانلر ویررلر لکن کوسترمکه قادر اولمازلر
زیرا عادة الله بو نک اوزرینه در که بر کیمسنه غیرینک انی نیله اوله انا مطلع آفتاب حقیقی اولان وارث کامل مکمل جانلره نور ویرر و اول نور ایله نور حقیقی یی
کوسترر و حضرت مولانا بو معنا جلد ثالثده تصریح ایدوب بیورر که مثنوی دل نباشد غیر آن دریای نور ◦ دل نظرگاه خدا آنگاه کور
نی دل اندر صد هزاران خاص و عام ◦ در یکی باشد کدامست آن کدام نثر و ابو الحسن نجار قدس سره بو معنایی تحقیق ایدوب لا تطلع الشمس الا بادنی
بیورمشلر پس ولیی اطلاق اولنان کلمه جواب ندر دیو سؤال ولنورسه انلر دخی من حیث لا یشعر قطبک تربیه سندن استفاضه ایدوب
مشرب اقطاب سالفه دن کیمک روحانیتنه موافق ایسه اول یوزدن رونما اولورلر و شیخ محی الدین عربی قدس الله روحه دخی بو معنایی بیان ایدوب
فتوحات مکیه ده وجوز او تور الثنی بابده بیورر که اعلم ان المبایعة العامة لا تکون الا لواحد الزمان خاصة وان واحد الزمان یظهر بالصورة
الالهیة فی الاکوان هذا اعلانه فی نفسه یعلم انه هو ایدی سایه مثابه سنده اولان غیر بکملر کی شاذی مجرد قال ایله اولوب مطلق تعبیر واقعه ایله
تربیه ایدوب کشف شهودی اولمامغله خواب غفلتدن کلیت اوزره بیدار ایتمامکله انجق رؤیایه قناعت ایدوب سیر و سلوکلری کیجه حکایه سی کبی
خواب کوررز و آفتاب حقیقی مطلعندن کوکل یوزی پر نور اولدقده جمله خواب و خیال نقش اولوب حق الیقین ایله نور آفتاب عیان کوررز
حقا بو در که خود غریبی در جهان چون شمس نیست جهانده خود آفتاب کبی بر عجیب و غریب یوقدر زیرا موجودات جهانده انک مثلی بولنماز و
پرتو ضیاسی محیط ارض و سما اولوب آت جهان انک نوریله منور لردر و طبایخ نعم الهیه و آیت کبرای ربانیه اولوب جمیع ماکولات لذات
انک تأثیر ندندر و تفسیر ابو اللیث ده مقاتلدن مرویدر که دایره جرم شمس و قمر سکسان فرسخ و ضیالری ابتداء خلقتده برابر اولوب بعده
بامر خدای متعال قمرک ضیاسندن طمعان جزوی آلنوب شمسه الحاق اولندی دیو بیورمشلر و ابن عباس رضی الله عنهمادن دخی روایت اولنور که
قمر بر حساب شطرنج فرق فرسخده فرق فرسخ و شمس التمش فرسخده التمش فرسخدر و دوره شمسده یوز التمش مشارق و مغاربی اولوب
هر کون بر مطلعدن طلوع و بر مغربده غروب ایدوب سنه مقابله سنده کی مغربین و مشرقینه عود ایلر و قاضی بیضاوی رحمة الله علیه سورهٔ یس ده
وکل فی فلک یسبحون آیت کریمه سنک تفسیرنده وکل کلمه سنی وکلهم ایله تفسیر بیوروب تنوین مضاف الیه دن عوض در و ضمیر جمع شموس و اقماره
راجعدر زیرا شموس و اقمارک اختلاف احوالی فی الذات تعددا آتابی کموجبدر یعنی هر یوم طلوع ایدن شموس و اقمارک ذاتلرینک تعددین
ایجاب ایدر بیورمشلر و ارباب کشفک شهودی دخی بو معنایی تأیید ایدوب بیورر لر که هر برکونده طلوع ایدن شمس و قمرک حقیقتی من حیث التأثیر
حقایق اشیایه دخول ایدوب اندن حقیقت انسانیه یه وصول ایچون اوج آسمان چارمدن حضیض خاکه نزول اولوب حقیقت انسانیه یه
واصل اولدقده مدارج اصلیه یه رجوع ایدوب بامر الله تعالی حقیقت جدیده ایله ظاهر اولور دیو بیورمشلردر و شیخ زاده حاشیه سنده مسطوردر که
وکل فی فلک یسبحون آیت کریمه سنده بعض مفسرین نفس فلک واحده اولوب مختلف اولان جری و حرکتی در دیمشلر لکن تفسیر مزبور خلاف ظاهردر
الحاصل ای طالب اسرار طریقت و راغب انوار حقیقت شمس جان بونک کبی حسن و طراوت و نور و لطافت اوزره ایکن صعود و هبوط و افول و غروب
و نقل و تحویلدن خالی اولمز اما شمس جان باقیست او را امس نیست آفتاب جان باقیدر و اکا غروب و امس یوقدر م آفتاب معرفت نقل نیست
شرق او غیر جان و عقل نیست نثر و نتیجه بو محلده دخی شمس جان مجلای تجلی ذات و صفات اولان انسان کاملی و مرشد مکملدن کنایتدر پس
مرشد کامل مظهر اسماء کلیهٔ الهیه اولدوغی جهتدن محض نور مطلق و مرآت مجلای تجلی ذات حقدر م تا کجا جا که انجا راه نیست
جز سنابرق مه الله نیست ◦ از همه اوهام و تصویرات دور ◦ نور نور و نور نور و نور نور نثر و شمس ایله مرشد جهتنده وجه مناسبت
بو در که پرتو نور آفتابدن هر بر خانه و سرای منور و ظلمات شب تیره مرتفع و منهزم اولدوغی کبی شمس جان بی انس و افول دانی مرشد کامل
نور حقیقتندن دخی ارض بشریتده اولان شب تیره کثرت زایل اولوب خانهٔ دللر پرتو نور محبة الله ایله مجلی و منور اولور بلکه عالم دعا انلرک
انکچون منظوردر و اکرچه شمس خارج نور محبة الله و مرشد کاملدن استعاره اولنشدر لکن شمسک کا نه مقابلی وار در که شمس در خارج اکرچه هست فرد
آفتاب اکرچه ظاهرده فرددر لکن خارجده وجودی محسوس اولمغله میتوان هم مثل او تصویر کرد مصوّرلر انی تصویر ایتمک و ذهنده مثلی
تصور اولنمق ممکندر اما شمس جان کو خارج آمد از اثیر شمس جان که فلکدن خارج کلدی نبودش در ذهن و در خارج نظیر
ذهنده و خارجده انک نظیر و مانندی اولمازه یعنی ذات موجوداتی کتم عدمدن دشت وجوده کتوردوکی جهتدن شمس جاندن مراد
حضرت حق و فیاض مطلق اوله و یاخود تجلیات انوار ذات احدیه و سرّ حقیقت احمدیه مراد درکه افلاک طبیعیه و عنصریه دن خارجدر
و داخل حیطهٔ جهات ستّ اولمایوب عالم کون و فسادده دکلدر و مکاندن اولمایوب بلکه لامکاندندر فلهذا نه ذهنا و نه خارجا
شبیه و نظیر و مثال و عدیلی یوقدر ایدی در تصور ذات او را کنج کو اول نور ذات مقدسی و تجلیات صفات اقدس تصورده صیغق قنی

کنج کاف عجمی نک ضمه سیله صیغمق معناسنه صورت امرده مسطوردر و کوکاف عربینک ضمه سیله قنی معناسنه در تا در آید در تصور مثل او دخی انک مثلی
تصوره کله بو خود محالدر و اکا باده تجلیات انوار ذات احدیت هیچ وجهله تصور اولنماز و داخل دایرهٔ کفتار اولمازه فلذلک حضرت مولانا مصراع
لیک عشق بی زبان روشنکرست نثر بیورمشلردر ای عاشق صادق و یار موافق حضرت مولانا قدس الله روحه بر موجب الکلام یجر الکلام خلال قصه ده
آفتاب صوری و معنویدن انواع رموز و حقایق بیان ایدوب بعده شمس مناسبتی ایله شمس تبریزی حضرتلرینک مدح و ثناسنه شروع ایلمک بیورر لر که
چون حدیث روی شمس الدین رسید شمس چارم آسمان سر در کشید
صدد کلام چونکه شمس الدینک دیدار خورشید انوار بنه ایرشدی شمس
آسمان چارمک آفتابی باشن ایچرو چکدی ناقل دقیقهٔ مثنوی و کامل طریقهٔ مولوی عارف و محقق شیخ اسمعیل انقروی متعنا الله بطول حیاته
بو بیت شریفک شرحنده روی وجه معناسنه اولوب وجه دخی بر موجب آیات کریمه و احادیث شریفه ذات معناسنه استعمال اولنور و آسمان
دخی سما معناسنه اولوب سما ایسه مطلقا جانب علوه اطلاق اولنماغله سحاب دخی ما علادن اولدوغی جهتدن و فی السماء رزقکم آیت کریمه سنده
ارید بالسماء السحاب فان ما علاک سماء دیو تفسیر اولنشدر ایدی حاصل معنی چونکه شمس الدینک حقیقی یوزینک حدیثی مرتبهٔ تقریره کلوب بر فحوای
ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس و حدیث وجه شمس الدین سمع آفتاب آسمان چارمه واصل اولدقده سحابه باش چکوب کمال استحیاسندن
سحاب یوزینه نقاب قلدی و کویا که سحاب ایله مستتر اولماسی شمسدن استحیا قلمه سی اولدی دیو وجه حسن اوزره تحقیق بیورمشلر فی الحقیقه آسماندن
سمایه و سمادن سحاب معناسنه انتقال اولندقده وجه مشروح اوزره اولان معنا مستحسن اولور و لکن پرتو اشعهٔ انوار آفتاب حالتیدن مولانادن
مرآت قلبه انکی معنی احسن و دخی طلوع ایلدی معنای آخر اول بودر که خورشید حقیقی یه ذهنا و خارجا نظیر اولمادیغنه نامی شمس الدین و ذاتی آفتاب
اولان مطلع انوار تجلیات احدیه الذاتیه اوصاف جمیله سی چونکه سمع جانه ایرشدی لوامع انوار جذبات حق آسمان معدل النهار قلبده جلوه کر
اولوب عقول و فهوم و علوم رسوم تحت شعاع تجلیده مختفی و سر در کشیده اولدی وجه ثانی بودر که اسماء سبعهٔ ذاتیه دن هر بر اسم ایچون
سموات سبعه ده من حیث الکواکب والمنازل بر صورت و بر مظهر اولماغله آفتاب آسمان چارم دخی مظهر اسم حی قادر اولدوغی جهتدن عموما
اجسام عنصری و معدنی و نباتی و حیوانی و اعیان افراد انسانی و بالجمله محسوس طوارق افلاکی اولان تیره خاکی بقدرة الله تعالی تربیه شمس ایله
نشو و نما بولوب لکن لطیفهٔ ربانیه دن عبارت اولان حقیقت انسانی شهباز بلند پرواز خطایر قدس آشیان اولماغله چونکه نور آفتاب حقیقت
محمدیه آسمان قلب سالکده متجلی اوله بلا واسطه تجلیات انوار صفات احدیة الذات تربیه سنه داخل اولوب واسطه یه احتیاجی قالماغله شمس
آسمان چارم دخی انک تربیه سی سر در کشیده اولوب بلکه مثنوی عرش و کرسی از تو جوید اهتمام ◦ دار افلاک از دل تو این قوام
مصداقنجه آفتاب و انجم و ملک و ملکوت انک نورندن منور اولورلر م دنیی و عقبی و ما هم فیهما ◦ جملکی آمد طفیل قلب ما
زیرا سالک راه حقیقت طور سریه قدم نهاده اولدقده جمیع اجرام سماوی و اجسام عنصری و تمام مظاهرده مشاهدات تجلیات آثاری بی نهایته
ایرشدروب بعده طور روحی یه شروع ایدوب تجلیات ربانیه یی آفاقده شاهده قلدوغی کبی باطن اجسام اولان نفس و قلب و وحده
شاهده ایدوب جمیع افعال و اعمال و اقوالی حقه مستند کورکله والله خلقکم وما تعملون آیت کریمه سنک جمال عروس معانیسنی ظاهرا و باطنا
اعیان کونیه ده جلوه کر اولوب مرتبهٔ جسمیه و روحیه ده حقدن غیری فاعل و مؤثر مشاهده قلمز پس طور مزبوردن دخی ترقی ایدوب طور خفی یه
رسیده اولدقده عالم ملکوت وار واحدن عروج ایدوب تمام اسماء و صفات کونیه یی حقه راجع مشاهده ایدر و بعده طور غیب الغیوبه نایل
اولدقده وجود مطلق و ذات حقده فانی اولوب کندینک عدم ذاتی و فنای اصلیسی متحقق اولماغله مشیت الهی و حکمت نامتناهی ایله
قعر بحر احدیت ذاتیه دن فقر ذاتی و عدم اولی ایله ساحل بقایه خروج ایدوب جمیع موجوداتی حقده مستهلک و حقله موجود کوروب بلکه حقدن غیری موجود کورمز
مثنوی محو می خواهم که شدم در بحر جود ◦ دوست میداند که این حالت چه بود ◦ نیست بالاتر ازین حدی سخن ◦ کر سر این ذوق داری کار کن
ایدی ذکر اولنان دولت عظمی و سعادت کبرانک صاحبی اولان شمس الدینک فراق خبری ایرشدی لاجرم شمس آسمان چارم کندو وجودندن
اثر کورمیوب انک نوری شعاعنده محو اولدی پس ایمدی واجب آید چونکه آمد نام او شرح کردن رمزی از انعام او چونکه شمس الدینک
نام شریفی کلدی بر فحوای ذکر المنعم شکر النعمة اول ذات ستوده صفاتک انعامندن بر رمز شرح ایلمک واجب اولدی یعنی نعم فراوانیه نهایت
یوقدر و قابل شرح و بیان دکلدر و لکن انعام بی غایه سندن بر رمز ذکر ایده لم زیرا و من شکر النعمة افشاؤها و فقیحه لطهار نعمت منعم اداء شکردر
و تذکار اوصاف ولی النعمه باعث ازدیاد محبت و نعمتدر پس انک مدحت و ثنا و لطف و عطاسی ذکر اولنماق نیجه واجب اولماسون کیم
این نفس جان دامنم بر تافتست بو نفس جان دامنم طوتمشدر زیرا که بوی پیراهان یوسف یافتست یعنی انی لاجد ریح یوسف لولا ان تفندون
فحوای کریمه سی اوزره ریح قمیص یوسف یعقوب نبی علیهما السلامک باد نسیم ایله مشام جانه ایرشوب دیدهٔ رمد دیده سی روشن اولدوغی کبی
نام شمس الدین ایله دخی نیم جانم قلب سوزان و چشم کریان اولدوغی حالده نفحات وصال لایزالی الیدن و زان اولان نسایم وردشاهدات
ابدی مشبر ایتیله رایحهٔ پیراهن یوسف معنوی استشمامندن حیات جاوید بولمشدر و یاخود بو بیت شریفده اولان جاندن مراد حسام الدین چلبی
اولوب و پیراهن یوسف شمس تبریزی قدس سره نک وجود شریفلرندن استعاره اولنه و بو بیدن مراد ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات
الا فتعرضوا النفحات الرحمن حدیث شریفی فحواسنجه شمس تبریزی حضرتلرندن افاضه بیوریلان نفحات جذبهٔ رحمانیه و نسمات محبت ربانی
اولوب حضرت مولانا قدس سره روایح لطیفهٔ یوسف حقیقیدن مبشر صادق و حسام الدین چلبی یعقوب وش عاشق اولدوغنه اشارت بیوررلر

یعنی الحالة هذه روحمه همدم و نفس اولان حسام الدین چلبی نکت دست مجتبی دامن همتم طوتمشدر زیرا جان بو سنک مظهر جمالی اولان بو بشیر صادقدن
نوحات سکینهٔ نورانی استشمام ایتمشدر دیمک اولور پس حضرت مولانانک کمال اشتیاقندن کند و نفسنه خطاب ایدوب و یاخود چلبی حسام الدین
بزدن بو جمله التماس ایلدی که دیو رجاسنی تقریر ایدوب بیوررلر که گز برای حق صحبت سالها نیجه ییللر شمس تبریزی ایله مابینده اولان صحبت
حقیچون بازگو حالی ازان خوش حالها انک خوش حاللرندن بر حالنی کیر و سویله تا زمین و آسمان خندان شود تا زمین نفس و آسمان قلب و بالجمله
ملک و ملکوت کلمات قدسیه کزک انوار روحیه سندن مسرور و خندان و لمعان و درخشان اولوب حتی عقل و روح و دیده صد چندان شود
روح و عقل سعاد و دیدهٔ فؤاد یوز اول قدر منشرح و طربناک اوله پس حضرت مولانا طیب الله انفاسه شمس تبریزی قدس سره نک احوالندن بر رمز
اشعار نیه وعد کریم بیوروب چلبی حسام الدین کمال شوق و محبت ایله انک تقریری بابنده استدعای غایت ایتمکله حضرت مولانا خاصه چلبی حسام الدین
و عامه زمرهٔ طالبینی تحریض و سلسلهٔ عشقلرین تحریک ایچون طریق طلبده قدم صدقلرین امتحانا بیوررلر که ای حسام الدین چلبی
لا تکلفنی فانی فی الفنا تقریر حال شمس الدینی بکا تکلیف ایلمه زیرا بن فناده یم علماً و عیناً و حقاً شهود حقده غیر حق متلاشی و مضمحل اولوب
کل من علیها فان و یبقی وجه ربک ذو الجلال و الاکرام فحوای کریمه سی اوزره فلا موجود الا هو کوحده سری کشف اولوب اسم و رسم ماسواده بقا قالمدی
کلت افهامی فلا احصی ثنا عقول و فهومه کلال واقع اولدی انک مدح و ثناسی احصاسنه قادر دکلم ع خود شمار انجا بود کاخو بود و فقیحه
نهایتی اولمیان غایات بی نهایات صحبتی بن نیجه تعداد ایدرم زیرا مقام فناده کیف و تخنک محلی اولماز و استهلاک تجلی ذاتده بکا و شمس الدینه وسکا
وجود قالمز ایدی بو جمله محو محض ذات تحت اکین کل شیء هالك غیر المغنیق مقام فناده مستغرق و مدهوش و غیر مفیق اولان فانی هر نه کیم دیه
ان تکلف او تصلف لا یلیق اکر تکلف ایلیه و اکر تصلف ایلیه لایق و سزا دکلدر یعنی و الهان بادیهٔ ذوق و مستانکان بادهٔ عشق اولان لم کشته لر
کنه و لکیله سوز سویلیه و یاخود لاف و کذاف ایلیه لایق دکلدر تکلف و تصلف باب تفعلدن صیغهٔ ماضی در تکلف طبعده اولمیان بر شیء کندودن
اظهار ایدوب دل شی ایچون زحمت چکمک و تصلف لاف و کذاف ایتمک معناسنه در بو بیت شریفک اعرابی بودر که کل مبتدا و صفتی و لا یلیق فاله
خبر اولمقدر و قاله ده اولان ضمیر لفظ کله راجعدر پس ای حسام الدین چلبی من چه کویم یک رگم هشیار نیست بن نه سویلیم که عروقمدن بر طمر هشیار دکلدر
با خصوص تقریر و بیانه التماس اولنان شرح آن یاری که او را یار نیست اول بر یارک شرحیدر که اکا یار و نظیر یوقدر و ایدی و لکن مقام انتقال
شرح این هجران و این خون جگر این زمان بگذار تا وقت دگر بو جگر لرقان ایدیجی درد هجرانک شرحنی بو زمان بهیوشیده ترک ایله تا کیم بر وقت
آخرده حالت صحوده فهم و ادراک اولناجق عبارت لباسن کیدروب مقامات سنیه سندن سویلیم عطار از این آیینه آن آیینه بنگر
درون دل ببین یکتاست بنگر • هر آیینه درین آیینه یار است • نمود صورت او صد هزار است • ندارد مثل و همتای محو بیش
بجز توحید در اینجا مکوش • ندارد مثل و مانندی ندارد • حقیقت یار و پیوندی ندارد • نه تقلید است این اعیان ذات است
صفات او برون از هر صفات است • بصورت لیک در معنی همه نور • در اینجا یافت شیخی گشت مشهور • نثر ای طالب صادق و سالک عاشق
حضرت مولانا قدس سره بو ابیات شریفه ده بو معنایه اشارت بیوررلر که علی وجه الاکملیه وراثت عامهٔ مطلقهٔ ولایت محمدیه ده اولان
ولی کامل کندونک مقام عالی و فنای ذاتیسندن طالبلره لسان ایله تعبیر و زبان ایله تقریر ممکن اولمایوب و لکن طالب طلبنده صادق
و جدّ و سعیده فایق اولیجق وجود حقانیله فنادن بقایه و محودن صحوه کلدکده رتبهٔ سنیهٔ ذاتیه سندن مرتبهٔ مریدینه تنزل ایدوب
انک لسانندن خبر ویررلر اما طالبی دخی انواع امتحان ایدوب هر نه مرتبه منع ایدرلر ایسه طالب طلبنده مع زیاده حریص و مشتاق و تشنه لب اولوب
بالضروره سویلتمک استرلر پس حضرت مولانا طلب مرتبه سن فهم و تعلیم ایچون چلبی حسام الدین لسانندن علی طریق الحکایه بیوررلر که
قال اطعمنی فانی جایع قایل حسام الدین قدس سره اولمق اوزره دیدی که یا مولانا احسان قیل بنی طعاملندر زیرا بن کرسنه یم
و اعتجل فالوقت سیف قاطع و بکا اطعمه لذیذهٔ عشق و معارف و حالات شمس الدینی اطعامده عجله ایله زیرا وقت سیف قاطعدر عمر و عده یه
قالمز نته کیم امام علی کرم الله وجهه بیوررلر شعر مضی امسک الباقی شهید معدلا • و اصبحت فی یوم علیک شهید • فان کنت بالامس اقترفت اساءة
فثن به باحسان و انت حمید • و لا ترج فعل الخیر یوما الی غد • لعل غدا یاتی و انت فقید • و یومک ان عاتبته عاد نفعه
الی و ماضی الامس لیس متعود نثر پس بیم وقت سیف قاطع اولدیغیچون صوفی ابن الوقت باشد ای رفیق صوفی ابن الوقتدر ای رفیق
نیست فردا گفتن از شرط طریق فردا دیمک طریقک شرطندن دکلدر فی الحقیقه کمال جوع و عطشی اولان صادق فردایه نیجه قاتلنسون
تو مگر خود مرد صوفی نیستی تمکر سن خود مرد صوفی دکلمیسک ع این زمان بگذار تا وقت دگر دیرسن حالمدن خود بیلورسن و درد دروم
گورسن هست را از نسیه خیزد نیستی موجود اولان شئیه نسیه دفرداون یوقلق حاصل اولور الحاصل خیری عوق و تاخیر ایتمک ارباب کرمه لایق اولماز
خصوصا که موجود اوله نظم • ز فردا چند گویی اخرای دل • که امروز است هر مقصود حاصل • کسی کو واصل هر دو جهانست
در امروز کل عین العیانست • اگر امروز وصلت شد بدست • نباید دل ترا فردا در ان است نثر ای مستمع قابل ذو النون مصری قدس الله روحه
مرد صوفی یی تعریف ایدوب بیوررلر که الصوفیة آثروا الله تعالی علی کل شیء و کان من اخبارهم ان اثروا علم الله علی علم نفوسهم
و ارادة الله علی ارادة نفوسهم و سید الطایفه جنید بغدادی طیب الله روحه دخی بیوررلر که التصوف ان یمیتک الحق عنک و یحییک به
یعنی تصوف حق تعالی سنی سندن اماته و افنا و کند و بقاسیله احیا و ابقا ایلمکدر دیو بیورمشلر زیرا مرد صوفینک اشیاده قیامی

نفسی ایله

نفسی ایله اولمایوب حق ایله اولور و صوفی اشیایی اعراض موعوده ایچون ترک ایتمز بلکه احوال موجوده ایچون تارک اولماغله صوفی ابن الوقت اولور
و ارباب ذوق سایران مع الله اولان سالکینه ابن الوقت و فانی الله اولان کاملینه ابو الوقت تعبیر ایدرلر معلوم اوله که وقت ظرف کون
و اثر تکوین ایچون اسم در و کون حدوث شی در یعنی غیبدن شهادته خروج ایدن شیئک زمان ظهورینه عند التکوین حدوث تعبیر اولنوب
بعده اصطلاحات صوفیه ده احوال معینه دن بر حالک و تجلیات الهیه دن خاصه بر تجلینک ظهورینه و حالده و زمانده سالکه حاضر
اولان شیئه وقت دیو اطلاق ایتدیلر پس اگر خیر و اگر شر و اگر نفع و اگر ضر و اگر معانی و اگر صور دن حالده و زمانده هر نه کیم ظاهر
اولورسه حقدن بیلوب تسلیم و رضاده ثابت قدم و راسخ دم اولیان وقتک حکمنه عارف اولماز پس عارفلر اگرچه کسبنه متعلق
اولان شی دخی اولورایسه احکام وقتده متصرف و کوثرک مستغرق شهودی اولوب حقیقت وقته عارف اولورلر و حالده و زمانده
لمعهٔ ظاهره و باطنه ربانیه دن اولان حالات و مقامات و علوم و ادراکات و معارف و مبشراتدن هر نه انعام و احسان اولورایسه
عارفلرک اکا ملازم اولوب خاطرلرین ماضی و مستقبله تعلیق ایتمزلر زیرا علوم و اقوال و اعمال و افعال و مقامات و احوالدن وقت حاضرده
تدارک اولنمایوب فوت اولانه ایرشلمز فلهذا وقت اطلاقی موجود ایچون ثابت اولوب وقت ماضی حاصل و هیچکس اکا واصل اولماز
اکا بناء الوقت سیف قاطع دینلمشدر ایمدی مرد صوفی اولدر که وقت حاضرک قدرینی عارف اولوب وقتی فوت ایتمیه لکن قبل
التمکین والغنا ارباب سلوک طوردن طوره و حالدن حاله نقل ایدوب حرکت و سیری بین التمکین و التلوین اولدیغیچون ابن الوقت دینلور
اما حدود و امکنه و قیود ازمنه دن خلاص اولوب فنا فی الله متصدی و بقا باللهه تمدی ایلین عارف کامل دو واقف و اصل حقیقت وقتی
احاطه ایدوب اول کامل و مکمل وقتک حکمنده اولماغله هر وقتده و هر نه محلده اولورایسه کیف ما یشاء
متصرف وقت اولدیغیچون اکا ابو الوقت دیرلر و صاحب الزمان تعبیر ایدرلر ای عاشق صادق چلبی حسام الدین حضرت مولانایه
بو جمله نیاز ایدرلر که ع ای جلال الدین مولانای ما نثر جناب شریفکز خود کیف ما یشاء وقتک متصرفی و زمانک صاحبی سن و بو
عبد فقیرک سنک کبی بر صاحب زمانک ابن وقتی بر مستمندم بنی فردایه و نقد وار ایکن وعده یه حواله بیت تصرف دن اولان فردا ایله طلب
شب و روز ایله اولان آیه صالمز ولایت نقد معنیدر دخی حال ارجیجکلری قال • معارف کلدر نثر دیو الحاح ایتمکله حضرت مولانا
تکرار جواب ویروب گفتمش پوشیده خوشتر سر یار جان مشابه سنده اولان چلبی حسام الدینه دیدم که یارک سری پوشیده اولمق
خوشتر در خود تو در ضمن حکایت گوش دار سن خود عارفسن سر یاره ضمن حکایه ده قولاق طوت و قصه دن مقصود اولان معانیی
ادعان ایت زیرا خوشتر آن باشد که سر دلبران خوشتر اولدر که دلبرلک سری گفته آید در حدیث دیگران غیرلرک حدیثنده
سویلنمش کله یعنی ای حسام الدین چلبی سن خود یار و همدم و مونس و محرم سن لکن نامحرملر سر یاره واقف اولماق ایچون طریق حسن
و اسلوب مستحسن اولدر که محبوب حقیقینک حالات و مقاماتی غیرلرک حکایه سنده سویلنیه و قارا و ززنده یوزینوب ایز گورینه ایدی
حضرت مولانا بو ابیات شریفه ده طریقه حکی بیان ایدوب سروران طریقت و رهنمایندگان حقیقت اولنلر کندو احوال و مقاماتندن
سویلمک مراد بیوررسه لر کندولرینه اسناد ایتمیوب بلکه غیرلرک کلمات قدسیه لرین نقل ایدوب انک ضمننده کندو مقامات و خبرلرین
اشعار ایدرلر نته کیم مثنوی شریفده درج اولنان معانی قدسیه حضرت مولانا قدس سره نک حالات سنیه لریدر پس چلبی حسام الدین
تکرار نیاز ایلیوب گفت مکشوف و برهنه بی غلول باز گو دفعم مده ای بو الفضول دیدی که یا مولانا سر یاری مکشوف و برهنه
و بی غل و غش و آشکاره و واضح سویله ای فضیلتلو صاحبی بنی دفع ایتمه و لطف و احسان ایله پرده بردار و برهنه گو که من
جمال یاردن فضله قناع و ستر اشتباهی رفع ایدوب عریان و عیان سویله که می نخسپم با صنم با پیرهن حین وصلت یار ده پیراهن ایله
یاتمزم الحاصل هتک استار و کشف اسرار قیل بو عاشق آواره و در دیار ایله بیچاره بر وجهله منع اولنماز و عذر و بهانه قبول ایلمز و مجاز
و کنایه استمز نظم نمی بینم کنون اینجا و انجا • مرا بنمود اینجا ذات بیدا • کجا شد جملگی تا باز دانم • بگو با من که تا هم راز دانم
انا الحق گوی تو مانند منصور • بر افشان اندرین جا جوهر نور • انا الحق گوی چون حق دیده تو • حقیقت نور مطلق دیده تو
ایدی رجا ایدرم که قمیص تشبیهات و پیراهن تشبیلاتی جمال یار بی نظیره پرده ایتمیه سن دیدکده حضرت مولانا قدس سره جواب ویروب
گفتم ار عریان شود او در عیان ای حسام الدین چلبی گرچه بکا بو تکلیفی ایدرسن لکن اول یار بی همتا اگر عیان عریان اولورایسه
نی تو مانی نی کنارت نی میان نه سن قالورسن نه کنار قالور نه میان قالور نظم نشاید کشف جانان تا توانزا • کسی باید که در بازد جهان را
بیک ره دست از جان بر فشاند • بجز جانان کسی دیگر نماند • فنای خود لقای دوست بیند • بقای جان بقای دوست بیند
بجز حق هیچکس واقف نبودست • گر این اسرار از دیدار بودست نثر یعنی سر شمس الدیندن مراد شمس تبریزی مظهر انوار تجلی ذات
اولدیغی جهتدن نثر وحدت مطلقه در که عیان اولورسه بر موجب کل شیء هالک الا وجهه غیرک وجودی قالماز و اول ابد مجد
اولوب کنار و میان اولماز بو تقدیرجه بیت چه گویم این بیان کس را نگفتست • در اسرار از بیان کس را نسفتست نثر ایدی ای حسام الدین چلبی نظم
چو طالب طلب امد پدیدار • بیا با او بقدر خویش اسرار • ادب را دست دارد با ادب باش • بقدر خویش دایم در طلب باش
و بیلورسن دخی آرزو میخواه لیک اندازه خواه آرزو و مراد استه لکن حد و اندازه ایله استه استعدادک مرتبه سن دیله زیرا

برنت ابد کوه را یکت برک کاه • بر برک کاه کوه عظیم حملنه طاقت کتورمز بر خود هر کسک استعدادینی بیلورز وطاقتی اولیا • بار ثقیلی تحمیل اتمزلر
غذای هر کسی داند طبیب او • دهد بر هر کسی اینجا نصیب او • بقدر هر کسی رحمت کنم من • نه هیچون دیکران زحمت کنم من
بو خود معلومدر که افتابی کز وی این عالم فروخت افتابی ده اولان • یا حکایت ایچون اولمق مناسبدر • یعنی افتاب که بو جهان انک نوری ایله
منور اولمشدر • و ذرات جهان اندن نشو و نما بولمشدر مع هذا اندکی کر پیش آید جمله بسوخت اکر افتاب آسمان چارم مداریندن بقدر قلیل
ایرو کلسه جمله عالمی یاقردی • و یاخود جمله عالم یانردی • زیرا سوخت کلمه سی لازم و متعدی دخی اولور • پس افتاب حقیقی علی التسویه کشف سبحات
وجه جمال ایلسه محدثات و اکوان اندن بر شی قالمیوب محترق و مستهلک اولورلردی کما قال علیه السلام حجابه النار ولو کشفها لاحرقت سبحات وجهه
ما انتهی الیه بصره من خلقه • و هنوز بشریتدن خلاص اولمیوب بلکه مرتبه ملکیتدن دخی ترقی ایتمدکجه • فوقیت طلبیله درجه استعدادندن ایلرو
تقرب دیلسه طاقت کتورمیوب محترق اولمق مقرردر • نته کیم لیله معراجده نبی الهاشمی علیه صلوات الله و سلامه یه حضرت جبرئیل امین لو دنوت
انملة لاحترقت بو خبری برمشدر • ایدی بنم جانم سنرلسنده اولان حسام الدین چلبی سن دخی عجله ایدوب فتنه و اشوب و خونریزی مجو فتنه و اشوب
و اهراق دما استمه بیش ازین از شمس تبریزی مکو شمس تبریزینک حقایقندن بوندن زیاده و یاخود بوندن ایلرو سوز سویلمه کشف اسرار
هتک استار اولور ایسه نیجه فتنه لر اولور و قانلر دوکیلور • باشلر کسیلور نظم براه شرع رو چون انبیا تو • که تا باشی یقین اولیا تو

براه شرع رو تا باز بینی • که در عین شریعت راز بینی • براه شرع ایشان رو که ناکاه • بیابی بی شکی دیدار الله
حجاب شرع بردار از صورت • وجودت پاک کرد از کدورت • ز تقوی یاب اینجا راز پنهان • که تقوی هست بی شک ذات رحمان
درون را پاک کن ز آلایش تن • که تا آیینه کردانی تو روشن • بطون تو پر اسرار الهیست • مثال جوهر دریا و ماهیست
صفات بحر بنکر در درونت • صدف در جوهر اینجا رهنمونت • فنا شو تا بقا یابی سراسر • اکر مرد رهی از خویش برخور

ای سمع قابل حضرت مولانا قدس سره بو ابیات شریفه ده چلبی حسام الدین حضرتلرینه وجه مشروح اوزره خطاب ایدوب بیوردقلری الله اعلم
یا بو درکه کمال فنایه نوعا هنوز عدم استعدادلرین کوروب انلری محو و فنا مرتبه سندن منع بیورمشلر • و یاخود چلبی حسام الدینی مخاطب ایدوب
اسلوب حکیم اوزره سایر طالبلری ارشاد بیورررلر • زیرا کشف اسرار بر خلعت معنویدر که نیم هر قامته سزاوار دکلدر • و مرشدان راه حقیقت اولان
سروران طریقت من عند الله طالبلری خاصه دعوت ایچون مبعوث اولوب عباد اللهی حقه دعوت ایدرلر • و هر کسه استعدادی مرتبه سندن
رونما اولورلر • پس عادت الله بونک اوزرینه جاریدر که خلق جهان ایکی فرقه اولوب بریسی معتقد و بر کروهی منکرین در • کرچه منکره هر نه
مرتبه لباس التنده دخی سویلنسه انلرده جوهر اعتقاد اولمادیغیجه اعتماد ایتمزلر ولکن نظم تو مثال تاج خود با هر کسی • لیک چون خویشتن صاحب کریچه
و فقیهه انلره حقیقتدن کلمات سویلمک حرامدر • زیرا منکرلرده دیده اعتقاد یوقدر • اکا بناء انبیا و اولیایی کندولره قیاس ایدوب کلمات
قدسیه لرینه اعتقاد ایتمزلر • و بو دخی مقرردر که زمانلرنده موجود اولان اولیاء اللهی انکار ایدرلر • انبیا علیهم السلام زمانلرنده دخی بولونسه انکار و صنعه
انکار ایله مرتد اولورلردی ایدی م ای دریغا عرصه افهام خلق • سخت تنک آمد ندارد خلق حلق خ مقصد فقیحه هر کسک اسرار حقیقت اذعانه
استعدادی یوقدر • و بحار علم لدنی امواجی اولان معارف الهیه • و تجلیات ربانیه یه حد و غایت اولمادیغیچون بر موجب قل لو کان البحر مدادا لکلمات
ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی و لو جئنا بمثله مددا این ندارد آخر از آغاز کو بو اسرار نامتناهی غایت ظهور حکایتک ابتداسندن بیله
رو تمام این حکایت باز کو یوری حکایتک تمامنی کیرو شرح و بیان ایله کیم • ارباب طلبت بو حکایه نک ضمننده شمس تبریزی ایله بزم بینمزده
اولان اسراری فهم و ادراک ایده لر • زیرا طبیب الهیدن مراد شمس تبریزی • و طبیبان مقلدلردن مراد ارشاده قدرتلری اولمیان ارباب
لاف و کذافدر • و بو عاشق کنیزک اولان شاه • و طبیب الهی ایله کنیزکک حالنه شروع بیورررلر که خلوت طلبیدن آن ولی از پادشاه با کنیزک
جهت دریافتن رنج کنیزک اول طبیب الهی اولان ولی کامل جاریه نک بحثی الکلامی ایچون • پادشاهدن کنیزک ایله خلوت اولمسن طلب ایلدی دیدیر
کفت ای شه خلوتی کن خانه را طبیب الهی پادشاهه ایتدی ای شه خانه یی خلوت ایله دور کن هم خویش و هم بیکانه را بر وجهله خلوت که هم
کندوکی و هم بیکانه یی خانه دن دور ایله کس ندارد کوش در دهلیزها دهلیزلرده کیمسه قولاق طوتمیه تا بپرسم زین کنیزک چیزها تاکه بو کنیزکدن بعض
نسنه لر سؤال ایدهم • پس پادشاه امره امتثال ایدوب خانه خالی ماند و یک دیار نی • جز طبیب و جز همان بیمار نی خانه یی تخلیه ایتدی طبیب ایله
بیماردن غیری فرد قالمادی • معلوم اوله که حضرت مولانا قاعده استرشادی بیان ایدوب بیورررلر که مرشد کاملدن طالب فیض اولان عاشقلره
لازمدر که حضور مرشده وارانلر امراض نفسانیه نک ازاله سنه علاج ستدکده • علاقه عصری دخی اولورسه ظاهرا و باطنا جمله بلدکلرین اونوده طفل الجد خوان
مثابه سنده اوله • بلکه کشف و کراماتی دخی اولورسه قمارخانه عشقده اوینایوب ترده • و کونلندن قطع علاقه ایدوب ماسوی اللهی جمله قلبندن طرح ایلیه
وجه پیردن غیری قبله یی قالمیوب هواسی قبله سندن رجوع ایدوب کعبه حقیقت اولان نظر پیره متوجه اوله • و مرآت قلبنی مشکات پیره مقابل
وجیه اختیارین دست تصرف پیره تسلیم ایدوب بی غل و غش کمال حسن اعتقاد • و خلوص قلب ایله مقام رضاده راسخ قدم اولوب کندوسی
دخی ارادتن جیفه حتی حقیقت خلوت حاصل اولدقده مرشد کامل دخی توجه حقی تعلیم ایدوب شراب عشق الهی نوش ایتدکده امراض نفسانیه
هر نه ایسه ظهوره کلوب علاجنده سحر حلال کوستره • و من بعد ظاهرا دخی خلوت ایدوب اغیار و اجنبی دن اجتناب ایلیوب صورتا و معنی
کوکل حالندن مفارقت ایتمیه • نته کیم حضرت مولانا قدس سره ایله شمس تبریزی بیننده واقع اولان احوال مقدمه کتابده مناقبلرنده محلده

تفصیل و بیان

تفصیل و بیان اولنمشدر • ایدی چونکه پادشاه دخی خانه قلبی ماسوادن تخلیه ایدوب کنیزک نفسنی طبیب الهی یه تسلیم ایلدیسه • اول ولی کامل دخی کمال شفقت و تعلم
فتح کلام ایدوب نرم نرمک کفت شهر تو کجاست ملایمت و ملاطفت و قول لین ایله سنک شهرک قنده در دیدی • یعنی مبدأ حقیقی و وطن اصلیدن سوز آچدی
که علاج اهل هر شهری جداست زیرا هر بر شهرک علاجی و هر بر ولایتک بر هواسی و هر طبیعتک باشقه بر دواسی واردر دیدی • و ندران شهر از قرابت کیستت
و اول شهرده قرابتدن سنکا کیم واردر خویشی و پیوستکی با چیستت سنک قرابت و اتصالک نه شی ایله در • یعنی خویش و ندرو جانیه و تعلقات جسمانیه دن
قلبی نه یه متعلق اولدوغن استفسار ایدوب احوال درونه مطلع اوله • پس بوندکورانی سؤال ایدوب دست بر نبضش نهاد و یک بیک اول طبیب الهی
دست فراست و ید کرامتی کنیزک نبضنک کلماتی اوزرینه قودی و بر بر باز می پرسید از جور فلک فلکک جور و ستمندن کنیزکه کیرو سؤال ایلدی
یک بیک لفظی مصرع ثانی یه متعلقدر ع بلمدکی بر مه وارد ر لک صورتجز د • معلوم اوله که ارباب ذوق و وجدان تحقیق ایدوب بیورررلر که مجموع
ارواح قرق کروه اولوب دورت فرقه سی عالم صورته تنزل ایتمیوب تجرد اتدر نته کیم مقدمه ده بیان اولنمشدر • و دورت فرقه سی دخی
بامر الله تعالی عالم صورته تنزل ایدوب مظهر جمال اولان ارواح انبیا و مرسلین و اولیا و عارفین و مؤمنین و صادقین در • بقیه قالان اوتوز
ایکی کروهی مظهر قهر و جلال اولان ارواح منکرین و منافقین و کفار و مشرکین در • و فرقه اربعه ثانیه دن اولان بعض ارواح تحصیل کمالات
ایچون صورت اشباح و عالم ناسوته انزال اولندقده • بعض عوارض نفسانیه • و آلایش دنیاویه ایله مختل الحال و مشوش البال اولورلر
لکن جزوی اشارت ایله حقیقت اصلیه سنه رغبت ایدوب ازاله امراض نفسانیه ایچون طالب درمان اولوب طبیب حاذق الهی کتورنکه
سعی و کوشش ایدوب صبر و قراره مجالی قالمز • پس مرشد کامل و ولی مکمل طالبلرک وجه مشروح اوزره کلیسنه نظر ایدوب اکا کوره تربیه
و ارشاد ایله تقیید ایدرلر • انلر دخی استعدادلرینه مسترشد اولورلر • اما مظهر قهر و جلال اولان اوتوز ایکی فرقه قابل ارشاد اولمیوب
حتی بر طریقله مرشدک صحبت شریفلرینه داخل اولوب و کیفیت محبت ایله متاثر دخی اولورسه کرچه فیاضده بخل یوقدر لکن تقدیر لم یزلده غایات ازلی
سبق ایتمکله لابد کندو جنسنه میل ایدوب بالآخره اصلنه رجوع ایدر • پس مرشد کامل او مقوله نک تربیه سیله تقیید ایتمیوب کندو حالنه ترک ایدر
اما عدم تقییدندن دخی هیچ فرد آکاه اولمیوب کشف اسرار ایلمز • و حق سبحانه و تعالی بو سری وجه الحکمت اوزره وارث حقیقت محمدیه اولان
خلفاسنه بلدروب غیریلر واقف اسرار اولماز ایچون هر دعوی المین مرشد دکلدر دیرلر • و اکا بناء ارباب سلوکه تنبیه و تاکید ایدوب احوال طریقتی
اجنبی یه فتح کلام ایتمیه سز دیرلر • زیرا ارباب طریقته هر نه ضرر ایرشورسه نااهل و نامستعده کشف ایتمکدن ایرشور • ایدی طبیب الهی
کنیزکک نبضن طوتوب شهر و وطنندن و اقربا و تعلقاتندن سؤال ایلدی دیو حضرت مولانا قدس سره بو معنایه اشارت بیورررلر • پس کامل
بر سائل سؤال ایدر که مرشد کامل بر کره عالم ارواحدن کلیشن مشاهده ایدرکن • و طبیب الهی دخی کامل و مکمل ایکن • بالخصوص حین بلا قالوا
پادشاه هر مشکلات بی قیل و قال سندن حل اولور • و هر سؤالک جوابی سنک جمال باکمالکدر دیمش ایکن مریض النفس اولان طالبک امراض باطنه سنی
تشخیصه بو قدر تجسس ایدرمی دیدکده • سؤال مقدره جواب یقی اوزره بیورررلر که چون کسی را خار در پایش جهد کرچه امراض معنویه غالبا طبیب حقانی و مرشد
ربانی یه خفی دکلدر • لکن بعض امراض معنویه نک فرقی تجسب الصفات انلره دخی مشکل اولور • مثلا بر کمسنه نک قدمنه خار باتسه پای خود را بر سر زانو نهد
کندو پاینی دیزی اوزرینه قور • و خار جهنده یی حسب جو قیلور • وز سر سوزن همی جوید سرش اکینه او جلیه اول خارک باشنی آرار • ور نیابد میکند بالب ترش
و اکر سر سوزن ایله بولمزسه لبیله خارک باتدوغی محلی یاش ایلر • ایدی ای سائل خار در پا شد چنین دشوار یاب ایاقده اولان خار بویله دشوار بولنجی
اولدیسه خار در دل چون بود واده جواب دلده اولان خار نیجه اولور بکا جواب ویر ایدی • قلبده خار ماسوا یی بولمق و انی دلدن اخراج ایتمکه مرشد کامل
و مکمل الصلدن غیریسی قادر دکلدر • پس اوهام قاصره یه بر سؤال دخی رونما اولدیکه • ولی کامل دخی سؤال ایتدیکن چونکه بیلمز • بز دخی سؤال ایدرک نیچون
بلمیه در • حضرت مولانا قدس سره اول سؤاله دخی جواب ویروب بیورررلر که خار دل را کر بدیدی هر خسی خار دلی اکر هر دون و خس کوریدی انی بولوب
اخراج ایدیه • دست کی بودی غمانرا بر کسی غملرک بر کمسه اوزرینه تجن دستی اولوردی • یعنی هر مقلد و دنی امراض قلبیه یه علاج و کوکلده اولان خاری
اخراج ایدیدی • هیچ فردک قلبنده غموم ماسوی • و هموم هوا و هجوم حب دنیا قالمز ایدی • نته کیم حکما نامنده اولان خام دستلر کنیزکک علاجنده ایلدکلری
سعی بیهوده و کوشش بی فایده لری خود مسموعک اولمشیدی • ایدی او مقوله بی عار و خر طبیعتلرک مثالی اکا بکزر که کس نزد دم خر خاری نهد بر کمسه
بر خرک قویروغی التنه بر خار وضع ایدر خر نداند دفع آن بر می جهد خر بی ادراک انک دفعی طریقنی بلمز • والندن صچرار و چفته لرین آتار • اما نه فایده
بر جهد وان خار محکمتر زند خر قالقر و اول خاری محکم کو اورر • پس کب قویروغن قصوب صچرادقچه خار دخی محکم باتوب اون مرتبه الم ویرر • پس
عاقلی باید که خاری بر کند بر عاقل کرکدر که خاری چرخدن قوپاره • و اخراج ایدوب کیدره خر زبهر دفع خار از سوز و درد مسکین خر ایسه برای دفع خار
سوز و درد و وجع و حرارتدن جفته می انداخت صد جا زخم کرد جفته آتدی یوز یری مجروح و زخمدار ایلدی • یعنی جفته لر اوروب تعذیب جسدانی ابلاغ ایده
قلدی ایدی کوکل حالندن بیخبر اولان غافلر مادامکه اهل حق اولان مرد عاقلر و مرشد کامله سرفرو ایتمدکجه امراض نفسانیه ازاله سنه علاج بولامیوب
و ناقصلر دخی درد اسن بلمیوب • شب و روز ین قالقیموع و ضرب توحید و ذکر المیه صرف ایتسه • والعیاذ بره قالمقدن ناسور لر ینبه • ماسوی خاری
پای دلدن اخراجه قادر اولمیوب • چاره بر ایکن یوز اولور • و کتدکچه حقدن بعید اولوب اوهام و خیال بیشه زارنده آهوی جانی اجل شیرینک
پنجه سنده هلاک اولور • اما نبض تبینی دست پیر کامله تسلیم ایدرکره خانه دلی خس و خاشاک ماسوادن پاک و طاهر • و امراض نفسانیه دن خلاص
اولوب حیات جاوید بولور • مثلا آن حکیم خارچین استاد بود امراض معنویه یی بلوب ازاله ده قادر اولمقده ع اول حکیم خارچین استاد ایدی

دست میزد جابجا می آزمود اول وردی کنیزک بر بر نبضن یوقلایوب تجربه ایلدی یعنی بست همت ایدی کراتن قوتوب واست صحیحه ایله عموماً عروقی نبض
تجس ایدوب تشخیص امراضه عزیمت وتربیه وارشادینه همت ایلدی شول جهله که زان کنیزک بر طریق داستان اول کنیزکدن بطریق الحکایه
بازی پرسید حال دوستان کیرو دوستلرک حالنی سؤال ایلدی زیرا المرء علی دین خلیله فلینظر احدکم من یخالل حدیث شریفی مصدقنجه هرکسک احوالی
واصدقا وحبیب واحبابندن معلوم اولور چونکه کنیزک اول طبیب حاذق وعیسی دم مشفقدن کندویه انواع لطف ومرحمت مشاهده ایلدی با حکیم او قصه‌ها بکشفت فاش
اول کنیزک حکیمه اشکاره قصه‌لر سویلدی از مقام وخواجگان وشهرتاش کنه ومقامندن وخواجه‌لرندن واطراف شهردن حکایه‌لر ایلدی تاش
تای مثنات فوقانیه ایله جغتای لسانده شهرک اطرافنه دیرلر ولسان فرس اوزره ایکی کشنه برنسنه‌یه منسوب اولسه مثلا دین تاش مذهب تاش
وطریق تاش وخواجه تاش وشهرتاش دیرلر ایکیسی بر دینده وبر طریقده وبر افندی قولی وبر شهرلو دیمک اولور معنای اخرده شهر ایله تاش میانه‌سنده
واو عاطفه اولمز اما واو عاطفه تخلل ایدرکه معنای اول فهم اولنور وبعض نسخه‌ده تاش برنیه باء موحده ایله باش واقع اولوب اول تقدیرجه مقام
وشهرندن وشهرده اولدوغندن حکایت ایلدی دیمک اولور پس طبیب آلهی سوی قصه گفتنش میداشت گوش کوشنی جاریه‌نک قصه سویلمسی جانبنه
طوتاردی ولکن سوی نبض وجستنش میداشت هوش هوشنی جاریه‌نک نبضنه وحرکت ایلمسی جانبنه طوتردی ایکی مصراعده داخی تای حکایت ایله
داشتی تقدیری اوزره معنی ویرلدی گوش طوتدی دهوش طوتدی معناسی دخی وجه در وطبیب آلهی کوشنی قصه‌یه وعقل وهوشنی جانب
حرکت نبضه دوش ایتمکدن مرادی بو ایدی که تا که نبض از نام که گردد جهان تا که جاریه‌نک نبضی کیمک نامندن متحرک اولوراو بود مقصود جانش در جهان
جهانده انک مقصود جانی اول اولور جهان اول جیمک فتحه سیله صحرا اجی معناسنه در جهان ثانی ماسوی الله‌دن عبارتدر اقلان عالم معناسنه
مستبعد دکلدر که جهان دخی متغیر ومنقلب وسریع الاستحاله اولدوغیچون جهان کبی جهیدن‌دن مشتق اوله دباالجمله حکیم حاذقین کنیزکک علتی
عشق ایدوکن بلدی لکن معشوقنی بلمک ایچون وعلاجین اکا کوره ایتمک ایچون بو قدر رحمت وجوابیوب دوستان وشهر او زان برشمرد
جاریه‌نک دوستلرینی وشهرلرینی تعداد وذکر ویاد قلدی بعد از ان شهر دیگر را نام برد اندن صکره غیری شهرک نامن ایلدی یعنی کنیزکه
غیری شهرلری ذکر ایلدی یعنی طبیب الهی کنیزک نفسنک میلی نه جانبه وحظی نه‌شه‌یدندر بلمک ایچون متعلقات نفسی واحداً بواحدٍ ذکر ایلدی
حتی تفتیشنک نتیجه‌سنه کرفتار وقتی صفاتنه یاراولدوغن کوروب اکا کوره درمان قیله زیرا هر کیمک محبوبی مذکوراولسه بشره‌سنده
تغیر واقع اولمق مقرردر پس طبیب آلهی ذکرایتدوکی شیلردن کنیزکده تغیر کورمیوب بر غیری شهری ذکر ایلدی ومرتبه اخری تعریفن
ایلیوب گفت چون بیرون شدی از شهر خویش در کدامین شهر بودستی تو بیش سن قنقی شهرده
زیاده مکث ایدوک دیدی ویاخود باء فارسیله تو پیش اولوب بوندن اول قنقی اولمشکدر دیدی نام شهری گفت وزان هم در گذشت بر شهرک
نامنی دیدی اندن دخی کچدی رنگ روی ونبض او دیگر نگشت کنیزکک رنگ یوزی وضوارب عروقی متغیر اولمدی پس الکبر احسن
ونفیچه خواجگان وشهرها یک بیک باز گفت از جای وزنان ونمک جاریه‌نک خواجه‌لرینی وشهرلرین وساکن اولدوغی منزللری ونان د
نمکی وحقوق سابقه‌سی اولان قرنیلرینی بک بیک کیرو سؤال ایلدی الحاصل شهر شهر وخانه خانه قصه کرد شهر شهر وخانه خانه مفصلا
قصه وحکایت ایلدی اما نه رگش جنبید ونه رخ گشت زرد نه طمری حرکت ایلدی ونه بکزی صرردی نبض او بر حال خود بد بی گزند انک نبضی
بی حرکت وگزندسز حالی اوزرینه اولدی تا بپرسید از سمرقند چو قند تاکیم طبیب الهی قند کبی شیرین اولان سمرقند شهرندن سؤال ایلدی
سمرقند شمرکندک معربیدر واسم مرکبدرکه بری شمر وبری کند در ارباب تواریخ بو بابده اختلاف ایدوب بعضلر دیرلرکه ملوک یمندن شمر بن
افریقش عسکر الجم شمار ایله ارض عراقه داخل اولوب صین وفارس وخراسان وتجستان خطه‌سنه متوجه اولدقده نیچه بلاد وقلاع فتح ایدوب
وصغد نام شهری خراب ایتدکده شمرکند دیو تسمیه اولنوب معربی سمرقند دیمکله استعمال اولندی دبو تقدیرجه کند قلع وهدم معناسنه
اولوب کندو لفظندن مشتق اولور لکن تاریخ ابن خلکانیده مسطوردرکه وجه مذکور بی وجه در بلکه اسکندرک شمر نام برجاریه‌سی
مریضه اولدقده اطبا اول جاریه‌نک ازاله مرضنه تبدیل هوا لازمدر دیمکله صغدک هواسنی توصیف ایتدکلری ایچون شمری محل مزبوره
نقل ایلیوب صحت بولدقده اسکندر اندە برشهر بنیاد ایتمکله کند لسان ترکیده قریه معناسنه اولمغین شمرکند دیدیلر شمرکوبی
دیمک اولوب بوتقدیرجه اسم جامد اولور معنای اخیر اوزره کنیزک مزبوره‌نک دخی سمرقند ذکرنده احوالی عیان اولوب مرضنه علاج اولدوغی
محله مناسب اولور پس طبیب الهی سمرقندی ذکر ایتدکده نبض جست وروی سرخ وزرد شد نبضی صچرادی وبکزنده کاه حمرت وکاه صفرت
ظاهر اولدی زیرا از سمرقندی زرگر فرد شد جاریه سمرقندلو بر زرگردن ایریلوب فرد اولمشیدی چون ز رنجوران حکیم این راز یافت
چونکه اول حکیم رنجوردن بو رازی بولدی یعنی بلدی اصل آن درد وبلا را باز یافت اول درد وبلانک اصلنی اشکاره بولدی
گفت کوی او کدامست در گذر طبیب الهی کنیزکه ایتدی اول زرگرک محله‌سی رهگذرده قنقیسیدر ونه سمتنده در دیدی
او سر پل گفت وکوی غاتفر اول کنیزک ایتدی کوپری باشنده وغاتفر محله‌سنده در غاتفر فتح غین معجمه وفتح تاء مثناة وفاء ایله
سمرقند محله‌لرندن بر محله‌نک اسمیدر ای مستمع سترشد حضرت مولانا قدس سره الاعلی سمرقند وزرگر ایله شو معنایه اشارت بیورورلرکه
حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم الکذب الناس الصواغون حدیث شریفی ایله زرگرلر قلب زر اندودایله مزور ناس اولدقلری ایچون
الکذب ناس دیو بیورروب کذلک شهر سمرقند طبیعتده تمکن ایدن زرگر هوا دخی شهوات جسمانیه به انواع تزویرات واصناف تلبیسات ایله
دیده لذات کنیزک نفسه عرضه قیلوب گوناگون عشوه وغمزه‌لر ایله اشفته بال وشوریده حال ایدوب لکن امال وامانیسی بی مال
وسراب مثال ونمایشی سحر وخیال وعاقبتی ضلال ووبال اولمغله کنیزک نفس انواع ملال ایله شکسته حال اولوب لطافتنه کثافت
وملاحتنه کراهت عارض اولمغله مادام که امراض بشریه‌دن خلاص اولمادقچه پادشاه روح بر فتوحک لایق صحبتی اولمدوغیچون
طبیب الهی‌نک نظر عنایتنه محتاج اولدی ودنیای فانیده مجلس اقامت ایتمیوب معبر دنیادن گذر ایدن ابنا سبیل کمال سرعتله
عبور ایتمکله حضرت مولانا دنیانک سریع الزوال اولدوغنه اشارت ایدوب زرگر هوانک تمکن ایتدوکی محله‌سی سمرقند طبیعت
ومعبر دنیاده غاتفر نام محله دردیو بیورورلر کما قال علیه السلام الدنیا قنطرة فاعبروها ولا تعمروها وقال علی کرم الله وجهه شعر
الا انما الدنیا کمنزل راکب اراح عشاء وهو فی الصبح راحل بیت دنیا مثابه رباطی باشد آیند مسافران ودر حال روند
پس طبیب الهی کنیزکک نفسندن وجه مشروح اوزره خبر الوب حقیقت حاله واقف اولدقده گفت دانستم که رنجت چیست زود دیدی که
سنک مرضکی بلدم ایدی انشاء الله تعالی عنقریب در خلاصت سحرها خواهم نمود سنک خلاصکده سحرلر گوسترمک استرم یعنی
افلاطون الهی‌نک دل الطب ایناس العلیل دیدوکی کلام حکمت نظامی اوزره طبیب الهی دخی وصال یاری متضمن مواعید صادقه ایدوب نک
قلبنه قوت ویردی زیرا اگر طبیب جسمانی واگر حکیم روحانی نک قاعده مستحسنه‌لرندندرکه بعد التشخیص مریضه شفای عاجل ایله
بشارت وضعف اللرینه کمال قوت ویررلر پس طبیب الهی تکرار تسلیت خاطر ایدوب شاد باش وفارغ وایمن که من آن کنم با تو که باران با چمن
شادمان اول ودلکی غمومدن فارغ ایله که بن سکا انی ایلیم که باران چمنه ایلر یعنی خواطر وافکارایله افکار اولمه سنک علاجکده مظهر
قدرت حق اولوب چمن پژمرده باران رحمتدن کسب حیات ونضارت ایتدوکی کبی بن دخی سنی صحت ابدی وحیات سرمدی‌یه
واصل ومرادکی حاصل قیلم من غم تو میخورم تو غم مخور بن سنک غمک یرم ولازم اولان علاجی ایدرم سن غم یمه وحالم نیجه اولور دیمه که
بر تو من مشفقترم از صد پدر بن سکا یوز پدردن مشفقترم زیرا موجب حدیث شریف خیر الابوین من علمک مرشد کامل واستاد مکمل
ابوینه‌دن خیرلودر اکا بناء که پدر صوری سبب وجود فانی ومرشد کامل باعث حیات باقیدر ایدی طبیب الهی اولانلر مریض حب دنیا اولان
طالب مسترشدلره یأس وقنوطه مباح وصحت حقیقیه‌دن ناامید اولمامق ایچون کمال شفقتلرندن سلامت وحیاته ایله بشارت ویرمک لازم
ایدوکن دخی حضرت مولانا اشارت بیورورلر پس طبیب الهی جاریه‌یه نصیحت قیلوب ای کنیزک کل سر جاوز الاثنین شاع بیورلمشدر
ایدی سن دخی هان وهان این راز را باکس مگو سنتبه اول زنهار وزنهار بو رازی نهانی کمسنه‌یه سویلمه گرچه شاه از تو کند بس جستجو
اگرچه پادشاه سندن چوق جست وجو ایلرسه ده نظم مشکلی غیری کلید کت اولدر رکا چلیه بو کلید کطرفه کیم اچلدوغیدر مشکلی سر ایدی ای عاشق
گورخانه راز تو چون دل شود سنک گورخانه رازک چونکه دل اوله آن مرادت زودتر حاصل شود اول مرادک تیزرک حاصل اولور
حضرت مولانا قدس سره قلوب الاحرار قبور الاسرار معناسنی اشعار ایدوب قلبی قبره تشبیه ایتدیلر ایدی قبرده مدفون اولانلر اخراج
اولنمق مستحسن اولمدوغی کبی دلده مخفی اولان دخی اظهار قلنمق پسندیده اولمادوغنه اشارت بیوردیلر وکتم اسرارک فوایدینی
مؤید دلیل نقلی وبر عقلی ایراد ایدوب بیورورلرکه گفت پیغامبر که هر کو سر نهفت حضرت فخر کائنات علیه افضل الصلوات بیورورلرکه
هرکیمسه سرینی ستر ایلدی زود گردد با مراد خویش جفت کند ومرادینه عن قریب جفت اولور یعنی من کتم سره ملک امره حدیث شریفنک
نحوای منیفی اوزره کتم سر باعث حصول حوایج اولدوغنی بیان بیوروب دلیل عقلی‌یه دخی شروع ایتدیلر دانه‌ها چون در زمین پنهان شود
دانه‌لر چونکه زمینده پنهان اولورلر سر آن سرسبزی بستان شود دانه‌لرک سری بستانلرک لطافت وسرسبزلکی اولور زیرا بیت
شریف بعض نسخه‌ده مصراع دانه چون اندر زمین پنهان شود سر او سرسبزی بستان شود نثر واقع اولمشدر یعنی هر بردانه که زراعت وزیر
خاکده نهان اولدقده اگرچه صورة عدمه دینلور لکن اجرام نیره خطوط شعاعیه‌دن فیض انوار واجسام کثیفه قبول آثار ایتمکله نشو ونما
بولوب سر نهانی عیان اولمغله دشت وفضایه حلل اخضر کیدیروب زیور بوستان وزیب گلستان اولور وکمالات مزبوره دانه‌نک
خاکده نهان اولماسندن وجوده گلور رباعی ای دوست مگو سر دل خویش بکس آیینه دل تیره مگردان بنفس چون غنچه زبان خویشتن کش بدهان
تاچند کنی هرزه درای چو جرس نثر پس حضرت مولانا بر تمثیل طریقنه دخی شروع ایدوب بیورورلرکه زر ونقره گر نبودندی نهان زر وسیم اگر
تحت الارضده نهان اولمیه‌لردی پرورش کی یافتندی زیر کان معدن التنده نیجه پرورش بولورلر ایدی ای عاشق صادق بو نصیحتلری سان
حکیمدن کنیزکه وحضرت مولانانک کلمات قدسیه‌لرندن جمله طالبلره درس وعده‌های لطفهای آن حکیم اول حکیمک مواعید الطافی
کرد آن رنجور را ایمن ز بیم اول رنجوری خوف وهراسدن ایمن ایلدی قال علی کرم الله وجهه شعر لا تودع السر الا عند ذی کرم
والسر عند کرام الناس مکتوم والسر عندی فی بیت له غلق قد ضاع مفتاحه والباب مختوم بیت هر کس که شود بعقل ودانش ممتاز
باشد همه کس را بکرم محرم راز نثر مفهوم نسخه طبیب الهی دخی معدن الطاف فراوان وکان کرم بی کران اولمغله کنیزکه محرم راز اولوب
مواعید صادقه والطاف صحیحه ایله من کل الوجوه حزن والم وخوف وخطردن ایمن ایلدی پس کاه بعض کمسنه‌یه برسؤال خطور ایتدی که
مقدما اولان اطبا دخی اگر شاهم واگر بیماره نیجه مواعید ایدوب هر بریمز مسیح عالمز دیمشلر ایدی لکن بر وجهله نفعی ظهور ایتمدی پس
شدی حکیمک مواعید الطافیله قلب‌های شاه ودل بیمار خوف‌دن ایمن اولمغه باعث ندر دیدیکلرنده شو سؤال مقدره جواب طریقی اوزره بیورورلرکه

هر وعده بردکلدر وعدها باشد حقیقی دلپذیر حقیقی وعده‌لر دلپذیر اولور وقلب انی قبول ایدوب مستمع اولان مطمئن اولور
وعدها باشد مجازی تاسه‌گیر مجازی اولان وعده‌لر بر موجب الکذب ریبة فی القلوب تاسه طوتیجی وغم ویریجی اولور زیرا آثاری ظاهر
طالب اغنیان مضطر الحال اولور ایدی مرشد کاملک وعدی نقد اولدی بلکه انک وعدی عین نقددر زیرا اجلن وعده قلب طالبده تنبیها اولوب
آثار وعد ظاهر وباهر اولور ایدی وعدهٔ اهل کرم گنج روان ارباب کرمک وعده‌سی گنج روان در بو بیت شریفده اولان روان
جاری معناسنه در یعنی اهل کرمک وعده‌سی بر گنج جاری در که فیوضات الهیه لاینقطع جریان ایدوب وتجلیات ربانیه متوالیا
اولوب صح وغایتی بولونمز اما وعدهٔ نا اهل شد رنج روان وعدهٔ نا اهل رنج روان در یعنی رنج جان در زیرا آثاری شاهد اولماز
نته کیم امام علی کرم الله وجهه بیورمشلردر شعر ولاخیر فی وعد اذا کان کاذبا ولاخیر فی قول اذا لم یکن فعل پس طبیب مرض کنیزکک
علاجنه مباشرت ایتدوکنک بیاننه شروع ایدوب دریافتن آن ولی رنج را وعرض کردن رنج او را به پیش پادشاه
اول آل کامل جاریه‌نک درونن فهم ایدوب رنجنی حضور پادشاهه عرض ایلیدوکیدر بعد از آن برخواست وعزم شاه کرد طبیب الهی
بعد تشخیص المرض فالعقدی وحضور پادشاهه عزم ایلیدی شاه را زان شمه آگاه کرد پادشاهی مرض کنیزکدن بر شمه خبردار ایلیدی پس پادشاه
کنیزکک نجندن نوعا آگاه اولدقده کای طبیب عیسی دم بوکا تدبیر ندر دیو سؤال ایدوب حتی بعض ولدی نسخه‌لرده پادشاه
طرفندن واقع اولان سؤال بو بیت ایله ایراد اولنمشدر که بیت شاه گفت اکنون بگو تدبیر چیست در چنین مشکل ترا تأخیر چیست
پس ولی کامل اول سؤاله بو قدر جواب ویروب گفت تدبیر آن بود کان مرد را ایتدی تدبیر اولدر که اول مرد زرگری
حاضر آریم از پی این درد را بو درده دوا ایچون سمرقنددن بونده حاضر گتوره‌لم زیرا النفس مالک سبیل طبیعیه‌دن بعض آرزو
ایتدکلرندن قبل الوصول خسته دل اولمایوب اول ماسوادن خلاص اولماز پس مرشد کامل طالبده بو حالی مشاهده ایتدکده بهر تقدیر بر حال ایله
آرزو ایتدوکی شیئی اکا مشاهده ایتدروب نتیجه‌یه واقف اولدقده کلیتا وزرد خاطرندن اخراج ایدوب حقه تبتل ایدر فلهذا طبیب الهی دخی
کنیزکک مرضنه آرزوسنه وصلتدن غیری چاره گورمیوب پادشاهه تلقین ایلیدی که مرد زرگر را بخوان زان شهر دور مرد زرگری
اول شهر دوردن دعوت قیل با زر وخلعت بده او را غرور زر وخلعت ایله اکا غرور ویر یعنی گرچه شهر سمرقند پای تخت پادشاهی‌یه
مسافه بعیده اولمغله نقل وحرکت کندویه دشوار گلور ولکن بر مرد که ارباب حرفدن ایکن طرف پادشاهیدن بو وجهله التفات اولنور
اموال وافره وخلع فاخره عرضه قیلنوب دعوت اولندقده عقل معاشی تدبر عاقبتدن متلاشی وتحف وهدایایه میل ومحبتندن
دیدهٔ بصیرتنه غفلت وغرور طاری اولوب بلا تردد ترک دیار ونقل رخت وبار ایدوب مجیئنه سبب اولور دیدی
چونکه سلطان از حکیم این را شنید چونکه سلطان حکیمدن بو رأی صایب وفکر ثاقبی اشتدی پند او را از دل واز جان شنید
انک پند ونصیحتنی دلدن وجاندن قبول واختیار ایلیدی فرستادن پادشاه رسولان را بسمرقند باوردن مرد زرگر را پادشاه
مرد زرگری گتورمکه سمرقنده رسوللر گوندردوکی بیاننده در پس فرستاد آن طرف یک دو رسول پس پادشاه سمرقند طرفنه بر ایکی رسول
گوندردی حاذقان وکافیان بس عدول الجلیل رسوللر که استادلر وادای رسالتده زکی وکافیلر وزیاده عادللر بعض نسخه‌ده بس عدل
برنیه صاحب قبول واقع اولمشدر یعنی صاحب قبول وپادشاهک مقبوللری دیمک اولور یعنی اول رسوللرک قولی وفعلی تحلنده واقع
اولوب حکیم حاذق ومهمات ومشکلاتک حل وعقدنده زکی ودقایق وهر کارلرنده میزان عدل ایله سنجیده وهر طورده اخلاقی دخی
پسندیده ایدی زیرا کیشینک رسولی حکیم حاذق اولنجاق بر مصداق ارسل حکیما فلا توصیه توصیه‌یه حاجت قالمز پس تا سمرقند آمدند آن دو امیر
اول ایکی امیر امر پادشاهی ایله تا سمرقنده گلدیلر پیش آن زرگر ز شاهنشه بشیر پادشاهدن اول زرگرک حضورینه مژده ویریجی گلدیلر
وزرگره ایتدیلر کای لطیف استاد کامل معرفت ای کامل معرفت اولان لطیف استاد فاش اندر شهرها از تو صفت شهرلرده سندن
صفت فاش در یعنی ای زرگر سنک کمال معرفت ایله اتصافک ومحاسن اوصافک شهرلره فاش وآفاقده مشهور اولمشدر
هر کس سنک کمالک ذکر ایدر ایدی ای زرگر دوکتک وارامش نک فلان شه از برای زرگری اشته فلان پادشاه سنی کندویه زرگرلک ایچون
اختیارت کرد زیرا مهتری سنی اختیار ایلیدی زیرا صنعتکده مهتر وماهرسن وزرگرلر ایچنده کمال مهارت ایله باهرسن پس
اینک این خلعت بگیر وزر وسیم الحالة هذه بو خلعت پوشیده زر وسیمی ال قبول ایله چون بیایی خاص باشی وندیم چونکه حضور
پادشاهه گله‌سن خاص ومصاحب اولورسن وخاطرکدن گذر ایتمیان نیجه احسانلر گوروب ارباب حاجاته ملاذ وملجا اولورسن
بیچاره زرگر قرب سلطان آتش سوزان بودوغین فهم ایتمیوب بیخبر اولوب مرد مال وخلعت بسیار دید مرد زرگر اموال کثیره وخلع فاخره‌یی
گوردی غره شد از شهر وفرزندان برید مغرور اولدی شهر وفرزندلرندن جدا ومنقطع اولدی یعنی متاع دنیایی کندویه چوق
گوروب کتاب کریم سبحانیده قل متاع الدنیا قلیل بیورلمش ایکن طمعی بلاسنه اوغرادی ایدی دنیای بی وفانک متاع قلیلنه فریفته
اولوب عاقبت بین اولمیانلر کندو اختیاریله چاه بلایه دوشمک مقرردر عطار ز دنیا مکن برای سالک حقیقت که کس دجان بخواهد در طریقت

چه دیدی آخر از دنیا بجز رنج • کشیدی رنج ونادیده ز گنج • چه دیدی آخر از دنیای غدار • بجز درد وبلا وعین آزار

ز دنیا هیچ دل شادان نباشد • که جان ودل بکلی دل خراشد • ز دنیا هیچ دل را نیست شادی • عجب در غرق این دریا فتادی

چو دریا

چو دریاست دنیا موج پر خون • دمادم میزند بر چرخ گردون • پس زرگر بو مغالطه‌لردن غافل اولمغله اندر آمد شادمان در راه مرد
شادمان اولوب مرد زرگر اول ایکی رسول ایله یوله گلدی بیخبر کان شاه قصد جانش کرد خبری یوقدر که اول پادشاه انک جاننه قصد ایلیدی
اسب تازی بر نشست وشاد تاخت آت تازی‌یه سوار اولدی وشاد وخندان آت سوردی خون بهای خویش را خلعت شناخت کندو قان بهاسنی
خلعت صاندی آه کیم دنیانک زیب وزیورینه ولهو وبازیسنه الدانوب اسب هواسنه سوار اولنلر وگوکس گروب جاه وحشمته مغرور ومسرور
اولان غافللر دنیانک بخشش وعطاسی برگون مرگ دخی قان بهاکز اولمق مقرردر نظم ترا دنیا خوش آید ای برادر • چو ققنس ای بسا در سوی آذر
فتادستی وهم در وی بسوزی • هم از خود آتشی از وی فروزی • تو پنداری که او را دوست گیری • نمیدانی که اندر پوست میری
چنین است آخرت اگه بدیدی • چرا در سوی دنیا نا امیدی نثر ارباب تحقیقدن بعض فضلا بو ابیات شریفه‌نک معانی لطیفه‌سنک
تأویلنده بو وجهله بیورمشلر که زرگر هوای معاشدن اخراج ایچون سریر قلب اوزرنده تخت نشین وپادشاه وجود اولان سلطان روح
حکیم پر فتوحک رأی رزینی اوزره عمل ایدوب عقل وفهم رسوللرینی زرگر هوایه ارسال ایتدکده زرگره فراجکلک ایدوب نعم لذات جسمانیه
وخلعت فخر نفسانی ورایات انبوه خبرلرین سویلیوب شهر طبیعتده اولان هوایه دخی مغرور اولوب اوهام وخیالات اسبنه سوار
ومراد جاننه پای چیان رفتار اولدی ولکن احوال نیه منجر اولاجغی حضرت مولانا بو ایکی بیت ایله نصیحت طریقی اوزره بیان ایدوب
بیورر زرگرا ای شده اندر سفر با صد رضا • خود بپای خویش تا سوء القضا ای غافل بیخبر صد رضا ومسرت وامید صفا وراحت ایله
سفره گیدن بالذات کندو ایاغکله سوء قضا ودرد وبلا جانبنه دگین گیدرسن لکن سود رجاسیله زبان ایدرسن در خیالش ملک وعز وسروری
اگرچه زرگرک وبا خود ارباب غرورک خیالنده دولت وسروری وار ایدی فاما گفته عزرائیل رو آری بری عزرائیل دیمش که بلی ایله رو یوری ایلیدرسن
یعنی اجل ایرشوب عالم غیبدن قابض الارواح تحسین ایدوب یوری مرادکی آلورسن دیدی یعنی بیهوده گیدرسن مرادک حاصل ایده‌مزسن
درجهٔ اجلدن بر قدم ایلرو گیده‌مزسن ایبکدر نظم در اینجا زندگانی مرگ باشد • ولی در عاقبت کل ترک باشد • در آخر ترک خواهد بد ز صورت
ببایدشد ازین معنی ضرورت • ببایدشد ازین دنیای غدار • نباید بست دل در دهر مکار • درین دنیا که مر عین بلا است
دهان بگشاده همچون اژدها است • دمادم میکشد مردم سوی خویش • زند بر جان هر کس هر زمان نیش • درین جای بلا هر دم بلایی
باخر زهر گام اژدهایی • چو صیاد اجل مرغ جانت • گرفت وصید کرد آخر نهانت • ز تر آخرت این سر شنفتی
نکردی گوش اندر خواب خفتی • نثر ای آه ودریغا ای غافل بیچاره وهوای نفسله آواره منادی عزت حق بلطفان کبریادن هر ساعت
وآن سکا بو ندایی ایدرسن اینه گوش هوشکه المایوب تصامم ایدرسن اما نه فایده مرد زرگر گبی برگون اجل ساقیسندن شراب
مرگ الچرسن ایدی ای برادر جان برابر شعر تزود من الدنیا فانک لا تدری • اذا جن لیل هل تعیش الی الفجر • کم من صحیح مات من غیر علة
وکم من سقیم عاش حینا من الدهر • وکم من فتی یمسی ویصبح ضاحکا • وقد نسجت اکفانه وهو لا یدری نثر ابیات شریفه‌سیله تنصیح اولوب
عاقبت کارده لازم اولان نه ایسه اکا ملازم اول وزرگرک حکایه‌سنی سمع جانله گوش قیل که چون رسید از راه آن مرد غریب چونکه اول مرد غریب
راه دور ودرازدن طول امل ایله شهر شاهه ایرشدی اندر آوردش به پیش شه طبیب طبیب حاذق زرگری الیجه گتوروب حضور شاهیه
گتوردی سوی شاهنشاه بردندش بناز انی ناز وعزت ایله پادشاه جانبنه الیتدیلر تا بسوزد بر سر شمع طراز تا کیم زرگر اول پروانه
وشمع طرازک باشی اوجنده شمعه وش یانه یعنی کنیزکک صحتی ایچون هلاک اوله شاه دید او را بسی تعظیم کرد شاه انی گوردی زیاده تعظیم
وتکریم ایلیدی مخزن زر را بدو تسلیم کرد زر خزینه‌سنی اکا تسلیم ایلیدی پس حکیمش گفت کای سلطان مه • آن کنیزک را بدین خواجه بده پس حکیم الهی
پادشاهه ایتدی ای شاه عالی اول کنیزکی بو خواجه‌یه ویر تا کنیزک در وصالش خوش شود تا کنیزک انک وصالندن خوش وتندرست اوله
آب وصلش دفع این آتش شود انک آب وصلی بو آتشی دافع اوله یعنی مرضنی دفع وازاله ایلیه شه بدو بخشید آن مه روی را شاه امره امتثال
ایدوب مملوکه‌سی اولان جاریهٔ قمر طلعتی زرگره عطا ایلیدی ومحبوبه‌سنی لحب الله بذل ونثار وغیریله یار ایتمیجه درده دوا اولمادوغنی
بیلوب جفت کردان هر دو صحبت جوی را هر اول ایکی صحبت طالبلرینی بر برینه جفت ایلیدی مدت شش ماه می راندند کام التی آی
مقداری ایکیسی بر بر ایله کام سوردیلر ومراد آلدیلر تا بصحت آمد آن دختر تمام حتی اول دختر تمام صحته گلدی حضرت مولانا قدس سره
التی آیه حصردن نکته قصد ایدوب مدت حملک اقلی التی آی اولوب وفرزند رحم مادرده التی آیه دگین متکون اولور ونکته اخری بودرکه
نیر اعظم سنهٔ کامله‌ده اون ایکی برجی دور ایدوب هر ماه بر برجده مکث ایدر پس بقدرة الله تعالی اقتضاسی بو وجهله اولور که
محبوس طوارق افلاکی اولان نباتات وبرگ درختانه التی آیه دگین نشو ونما وطراوت ولطافت ویروب التی آیدن صکره صفت قهرله
رونما اولمغله هر برینه شربت جلال شراب ایدوب خزان وجانب عدمه پویان اولورلر ایدی طبیعیاته محبت ایدنلر دخی محسوسات
هر برینی سوسه‌لر بالاخره رنگ وطراوتلرنده برقرار اولمامغله حسن وجماللرندن خزان مشاهده ایدوب لابد قلبی محبتندن گسته واحوال
گذشته‌سنه ندامت گلور هر نه مرتبه محبوب وسرافراز اولسه بر زماندن صکره مکروه وبدلقا اولور پس زرگر هوای طبیعت دخی کنیزک
نفس ایله التی آی مصاحبت اولوب بعد از آن از بهر او شربت بساخت اندن صکره طبیب الهی زرگر ایچون بر شربت دوزدی
تا بخورد و پیش دختر می گداخت تا زرگر اول شربتی نوش ایدوب دخترک اوگنده اریدی یعنی جماله زواله واردی چون ز رنجوری جمال او نماند

چونکه رنجور اولمقدن زرگرک جمالی قالمدی جان دختر در وبال او نماند جان دختر انک وبالنده قالمادی یعنی کنیزک زرگرک محبتی غمندن و بار دوشقلتندن
خلاص اولدی چونکه زشت و ناخوش و رخ زرد شد چونکه زرگر ناخوش و بدلقا و رخ زرد اولدی اندک اندک از دل او سرد شد اثا فاثا انک محبتی
انک حرارتی قلبنده سرد و بارد اولدی زیرا هر بار قدجه کریه اللقا کورینوب بالضروره محبتندن منقطع اولدی حقا بودر که ارباب بصیرته دنیا
زیاده کریه المنظر بو قدر الحاصل عشق مجازک حالی و عاقبتی مآلی بویله در زیرا گوزلدن حسنی تغیر بولدقجه حرارت قلب عاشق دخی سرد اولور
نته کیم حضرت مولانا قدس الله سره الاسنی تحقیق ایدوب بیورر که عشقهایی کز پی رنگی بود شول مجازی عشق و محبتلر که حسن صورت و رنگ و
ایچون اوله عشق نبود عاقبت ننگی بود او مقوله عشق حقیقتده عشق اولمایوب هوای محض اولماغله عاقبت عار و عیب اولور و هر بری عملندن
نادم اولوب رسوای خجالته غرق اولور نته کیم حکما دیرلر که اذا کان العشق من اجل الجسد یتغیر بتغیر الصورة والمزاج فی الحقیقه بویله جانلر ویره نی
دیدوکک صورتی هادم اللذات فنا ایلدکده بر قاچ گوندن صکره قرارندن گچیک لاشه‌سنک بدرایحه‌سندن دماغک یولنی سد ایچون بورنک
طوتارسن و یانندن تیزجه گچرسن اما نه فائده نه اولدیسه زرگره اولدی کاش کان هم ننگ بودی یکسری کاشکی اول زرگر باشندن باشه عیب اولسیدی
اولدن دخی حسنی اولمیایدی تا نرفتی بر وی این بد داوری تا زرگر فقیرک اوزرینه بویله قبیح و بد حکومت کتمیه ایدی یعنی واقع اولمیایدی
خون دوید از چشم همچون جوی او زرگرک چشمندن سرعت ایله جریان ایدن نهر گبی یاشی یرینه قان آقدی دوید لیدی معناسنه در لکن محله مناسب
آقدی معناسی ویرلدی زیرا که دشمن جان وی آمد روی او انک وجهی جانینک دشمنی کلدی یعنی صورتنک حسنی سبب بلاسی اولدی
بونک امثالی چوقدر بو خود معلوم خواص و عوامدر که دشمن طاوس آمد پر او طاوسک پر و بالی کندویه دشمن کلدی ای بس شه را کشته فر او
ای بسا شاهلری فر و شوکت و ثروتی شهرتی دشمن اولنده کندویی قهر و هلاک ایتمشدر و الی الآن بر برینه عسکرلر حکومت معاشه‌دن خالی اولمزلر
پس زرگر دخی کندو کندویه ملامت ایدوب گفت من آن آهوم کز ناف من بطریق التوبیخ والتأسف ایتدی بن اول آهویم که نافه‌مدن اوتوری
ریخت آن صیاد خون صاف من اول صیاد بنم دم صافمی دوکدی یعنی بنم شانم نافه‌دن اوتوری صیاد النده قانی دوکلن آهو گبی در دیدی
ای من آن روباه صحرا کز کمین سر بریدندم برای پوستین زرگر کندویی تکرار تمثیل ایدوب ایتدی ای بن اول صحراده روباهم که صیادلر
کمینکاهده ترقب فرصت اولوب پوستمدن اوتوری گرفتار دام ایدوب سرم بریده قیلدیلر ای من آن پیلم که زخم پیلبان ودخی بنم احوالم
شول فیل گبیدر که فیلبانک زخمی ریخت خونم از برای استخوان برای استخوان بنم قانمی دوکدی آنکه کشتستم پی ما دون من
اول کمسه که بنی بندن ادنی اولان شئ ایچون هلاک ایتمشدر می نداند که نخسبد خون من بلمزمی که بنم قانم اویومز یعنی مظلومک قانی
یرده قالماز و قاتله اثر قتل ایرشمیجه اولمز حق تعالی عزیز ذو انتقام در و جهان دار مکافات و اخرت در هر عمله گوره مجازات مقرر در
ایمدی ناف ایچون آهونک قانن دوکن و برای پوست روباهی و دندان و استخوان ایچون فیلی قتل ایدن و کنیزک ایچون زرگری و عورت ایچون
مردی هلاک ایلین بر موجب الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لا ظلم الیوم الآیه هر کس عملنک جزاسنی بولور و خدای لایزال مکافاتن قیلور
بر منست امروز و فردا بر ویست بو گون بنم اوزریمه در و یارین انک اوزرینه در که قیامتده جزاسن چکر نته کیم بو گون بکا ایسه یارین
سکا در دیرلر خون چون من کسی چنین ضایع کیست بنم گبی کمسه‌نک قانی قچن ضایع در یعنی ضایع اولمایوب هر حال بکا ایدنلر دخی بولور
و هر کس نه ایدرسه ضرری نفسنه عاید اولور گورمزمیسن گرچه دیوار افکند سایه دراز اگرچه حین طلوع شمسده آفتابه محاذی اولان
دیوار سایه درازی براغور فاما آفتاب مرتفع اولوب معتدل النهار و خط استوایه وارد قده باز گردد سوی او آن سایه باز سایه دیوار
کیدر ظلمت جداره عود ایدر ایمدی من عمل صالحا فلنفسه و من اساء فعلیها قول کریمی نه اوخشنجه اگر احسان و اگر اسائت هر نفسدن صادر
اولورسه کندو کندویه راجع اولور پس مجازات اعمال و مکافات افعاله نظیر و مثال بودر که این جهان کوهست و فعل ما ندا بو جهان بر طاغ
طاغ درو بزم فعلمز ندادر سوی ما آید نداها را صدا ندالرک صداسی و عکسی بزم جانبمزه کلور پس بزم اعمال و افعالمز بدلر ایله مجازات
و مکافات گورهن صاحب ندایه منعکس اولان صدالره بکزر و منادی هر نه دیه انی ایشیدر پس روز جزاده دخی هر کس اغراض اعمالنک
صورتن مرآت نفسنده مشاهده قیلور نظم هر که خواهنک ایچه قانی • کیشی خوش طوتمق گرک مهمانی • اولمغل بو گنبد ایچره بدزبان
سن نه دیرسک ایسه در گنبد همان • بوغده هر نه تخم اکرسک حیرد شی • انذ صورت بعلا بیمرای پسر • قولک و فعلک نی رشک خوب اولا
تاکه وارد گوردوگک مرغوب اولا نثر الحاصل بو عالم فانیده هر کس اندوگنک جزاسن بولور کما قال تعالی یوم ینظر المرء ما قدمت یداه
پس مسکین زرگر این بگفت و رفت در دم زیر خاک بو سوزلری دیدی و فی الحال تسلیم روح ایدوب زیر خاکه گتدی
آن کنیزک شد ز عشق و رنج پاک اول کنیزک زرگره اولان عشق و غمدن و کندوده اولان رنج والمدن پاک اولدی زانکه عشق مردگان پاینده نیست
زیرا که مرده‌لرک عشقی پاینده و باقی دکلدر زانکه مرده سوی ما آینده نیست زیرا که مرده بزم جانبمزه کلیجی دکلدر یعنی انسان الهیاکل و حیوان التماثیل
اولان افسرده دللر دنیای بی طائله اولان میل و محبتلری و ارز قلدقلری لذات و شهوات جسمانی و بالجمله حقدن غیری هر نه اولورسه
عشق والفتلری محبوبلریله مقامرده نقائص اولوب جانب حقه وارمزلر بلکه محبوس خاک تیره اولوب جانب اعلایه عروج ایتمزلر و محبوبلریله
نار ه اصلا و احراق اولنورلر کما قال تعالی انکم و ما تعبدون من دون الله حصب جهنم انتم لها واردون الآیه ایمدی بقای سرمدی
و حیات ابدی صاحبکی و عشق و محبتلری بی زوال اولان اول حی دائمک عاشقلرندن غیری دکلدر پس عشق زنده در روان و در بصر

هردمی

هر دمی باشد ز غنچه تازه‌تر زنده‌نک عشقی جانده و بصرده هر بر دمده غنچه‌دن تازه و تر اولور زیرا التجلیاتده تکرر اولمایوب هر نفس
بر تجلی و هر دمده بر تسلی بولور یعنی حیات باقی ایله موصوف اولان محبوب ازلینک عشق و محبتی گرک جانب معشوقدن عاشقه که یحبهم
نجواسیدر و گرک عاشقک معشوقه اولان محبتی که و یحبونه مغزاسیدر دیده جانه نور و جان حزینه سرور ویروب هر نه مرتبه تند باد فنا
فنای ساحه نتیجه المساحه‌سنده وزان اولسه غنچه‌دن تازه و تر و در داحمردن خوبتر در زنده کلمه‌سی فاعله و مفعوله مضاف اولمق جایزدر
ایمدی ای عاشق صادق عشق آن زنده گزین کو باقیست اول حی لایزالک و قیوم لایزالک عشقنی اختیار ایله که اول باقیدر
کز شراب جانفزایت ساقیست که اول حی باقی و عاشقلرینه کافی اولان الله الوافی سکا شراب جانفزادن ساقیدر که اول شرابی نوش ایدن
عاشقلر اولمز دیمشلردر ایمدی الله تعالی ای نور دیده عالم عشق آن بگزین که جمله انبیا اول حی باقی و کوثر حیات بخشه ساقی اولان
محبوب بی بدلک عشقنی اختیار قیل که جمله انبیا و عامه اولیا و مجموع اصفیا یافتند از عشق او کار و کیا اول الهک عشقندن کار و کیا بولدیلر
یعنی تصرف و قدرت و عزت و قربت و شرف رساله و خصوصیت ولایة الکلیه واصل اولدیلر ای طالب صادق زنهار انک همتک عالی
قیل تو مگو ما را بدان شه بار نیست سن دیمه که بزه اول شاهه اجازت و راه یوقدر بار بونده اجازت معناسنه در یعنی کندوکه همتسز اولمه
زیرا که با کریمان کارها دشوار نیست کریملرک کرم شانینه نسبت ایله مشکل ایشلر و متعسر تشویشلر سهل و آسان در و اکا دشوار یوقدر
اول سعادت عبدک علو همتی و کریم و رحیمک محض کرم و عنایتی ایله میسر اولور من اتانی یمشی اتیته هروله مبشراتی مسموعک اولمش ایدر
قال علی کرم الله وجهه شعر فلا تجزع وان اعسرت یوما • فقد ایسرت فی دهر طویل • ولا تیاس فان الیاس کفر
لعل الله یغنی عن قلیل • ولا تظنن بربک ظن سوء • فان الله اولی بالجمیل گرچه امام علی کرم الله وجهه
تنگدستلکدن ناامید غنی اولنلره نصیحت ایدرلر اما حقیقتده غنا عشق غناسی در و فقر و عنا عشقسز اولمقدر پس رحمت حقدن قطع امید
حقه بدگمانلق اولمغله کفر در دیو بیورمشلر شعر لاشئ الا الله فارفع همکا یکفیک رب الناس ما اهمکا الیک بی لا الی سواکا
اقبلت عبدا ابتغی رضاکا معلوم اوله که حضرت مولانا طبیب الهی انفاسنه بعض بدگمانلرک خاطره‌سن دفع ایدوب سؤال مقدره جواب ایچون
اشبو بیانه شروع بیوردیلر بیان آنکه کشتن و زهر دادن مرد زرگر را باشارت الهی بود نی بهوای نفس و تامل فاسد
انک بیانندهدر که طبیب الهی مرد زرگره زهر ویرمک و قتل ایتمک اشارت الهی ایله ایدی یوقسه هوای نفس و تامل فاسد ایله دکل ایدی
زیرا زرگردن مراد هوای نفس و حب دنیا اولدوغی بیان اولنمش ایدی بو تقدیرجه زرگرک قتلندن مراد حب دنیانی قلبدن ازاله و اخراج
و نفسی وبالدن تخلیص در پس الهام الولی کوحی النبی و نقیضه مرشد کاملدن صدور ایدن هر افعال و احوال الهام ربانی ایله اولدوغن
اثبات ایچون حضرت خضر علیه السلامک قتل پسر و خرق کشتی ایلدوکن بیان ایدوب الماس عبارت ایله در اطلس اشارتی سفته قیلورلر
کشتن آن مرد بر دست حکیم حکیم الهینک النده اول مردک هلاک اولماسی نی پی امید بود و نی ز بیم نه پادشاهدن امید و نه خوف و بیم ایچون
ایدی او نکشتش از برای طبع شاه طبیب الهی زرگری شاهک طبع و خاطری ایچون قتل ایتمدی تا نیامد امر و الهام اله مادام که طبیب
الهی یه امر الهی و الهام ربانی کلمدی یعنی امر الهی اولمایجه زرگری هلاک ایتمدی مثلا آن پسر را کش خضر ببرید حلق اول پسر که خضر حلقومن
انک بوغازینی کسدی و ذبح ایلدی سر آن را در نیابد عام خلق انک سرینی خلقک عامی فهم ایلمز یعنی چشم ظاهربین انک حقیقتن ادراک
ایلمز کما قال تعالی فانطلقا حتی اذا لقیا غلاما فقتله قال اقتلت نفسا زکیة بغیر نفس لقد جئت شیئا نکرا حضرت خضر علیه السلامک
غلامی نه وجهله قتل ایلدوکنده اختلاف اولنوب بعضیلر بوینن اوردی و بعضیلر سرینی دیواره چالوب خرد ایتدی و بعضیلر یاتوروب
ذبح ایلدی دیمشلر و ارباب تفسیر فقتله‌ده واقع اولان فاء تعقیب خضر علیه السلام غلامه ملاقی اولدوغی کبی اسکشاف حال ایتمدین بلا تردد
قتل ایلدوکنه دلالت ایدر دیمشلر زیرا اگر غلام مزبور حیات ایله عیش ایدیدی حیاتی غلام کندونک کمال شقاوتنه باعث و والدینی
مؤمن و موحدلر ایکن فساد دینلرینه سبب اولوردی گرچه غلام مزبور بالطبع کافر و شقی ایدی لکن کمال شقاوتنه بلوغی طول حیات و اعمال
کفره مباشرت ایتمدکجه اولماز پس حضرت خضر علیه السلامک غلامی قتل ایلدوکی والدینه خیر و غلامی دخی کمال شقاوتدن منع ایچون اولدی
حق سبحانه و تعالی کتاب کریمنده عسی ان تکرهوا شیئا و هو خیر لکم و عسی ان تحبوا شیئا و هو شر لکم والله یعلم و انتم لا تعلمون بیوردوغی
بو معنایه اشارتدر زیرا مادر و پدری فرزندلرینک بغیر قتل نفس مقتول اولدوغن کرهه گوروب حیاتده اولدوغنی استرلر حال انکه فرزندلرینک
قتلی کندولرینه خیر محض اولدوغن بلمزلر زیرا انلر احوال ناس اولوب پسرلری حیاتده اولدوغی کندولره شر عظیم ایدی کذلک غلامه دخی
کندو نفسنک قتلی کندویه خیر ایکن شر محض اولان حیات نفسنه محبت ایدوب قتلنی مکروه ظن ایدر زیرا حق سبحانه و تعالی طول حیاتنی
اراده ایلسه کمال شقاوته مانع اولوردی پس معلوم اولدی که حق سبحانه و تعالی عبد مؤمنک محبوبی اولان بر شئی اخذ ایلدوکی کمال فضل و احساندندر
زیرا حقک غیری اولان محبوبات هر نه ایسه عبد مؤمنه ضرر محض اولوب لکن عبد انی ندن غافلدر پس قچن عبد مؤمن حقدن گلنه صبر و شکر
ایله حق سبحانه و تعالی عبدینک شرینی کمال رأفتندن خیره تبدیل ایدر و ضررینی نفعه تحویل ایدر کما قال تعالی فاردنا ان یبدلهما ربهما خیرا
منه زکوة و اقرب رحما ان شاء الله تعالی تعبیر تقدیره موافق واجلدن امان اولورسه مثنوی شریفده حضرت موسی و خضر علیهما السلامک
قصه‌سی کلدکده مابینده واقع اولان رموز و اشارات تفصیل اوزره ذکر اولنور تکراردن ابا اولنوب بو محلده بر مقدار شرح اولندی

ایدی زیرا کرهوا دخی اول خضر دفنک النده هلاک اولماسه کرک نفسک دینی فساده منتج اولوب انواع مضرات وشقاوته کرفتار اولور ایدی
عوام الناسک ایسه اسرار الهیه دن ذوق ووجدانی اولمامغله ظاهردن غیری شیئه نظر ایتمیوب باطنی انکار ایدر اما ارباب فطنته معلوم اوله که
انکه از حق یابد او وحی وجواب اول کمسه که قبل حقدن وحی وجواب بولور هرچه فرماید بود عین صواب اول کمسه مرشد کامل هر نه فرمان ایدرسه
عین صواب ایدر الحاصل الهام ربانی ایله عمل ایده نک جمله احوالی مرغوبدر انبیاء عظام واولیاء کرام کبی ایدی بو تقدیرجه انکه جان بخشد اکر بکشد رواست
اول کمسنه که جان بخشلر اکر اولدرسه روادر نایبست و دست او دست خداست زیرا نایب حقدر وانک یدی دست خدادر بو بیت شریف
جان بخشنده کلامنه اولان سؤال مقدره جواب ایدر یعنی جانبخش اولان حق سبحانه وتعالی نک قدرتی در نوبلرینه وجمله جان بخشلر دنیلر ایچون
حضرت مولانا جواب ویروب بیورورلر انبیا واولیا حق سبحانه وتعالینک عشق ومحبتیله افناء بشریت ایدوب خلیفة الله اولدقلری ایچون
انلرک یدی ید الله اولوب قدرت الهیه الت مثابه سنده اولورلر کما قال تعالی ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله ید الله فوق ایدیهم
وکما قال تعالی وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی ایدی الحاله هذه رسالت ونبوت تشریعیه بر موجب لا نبی بعدی وانا خاتم النبیین
خاتم الرسل علیه السلام یعنی ایله ختم اولوب ولکن ولایت عامه مطلقه محمدیه ابدا منقطعه ومظاهر انسانیه کمالیه دن زائل اولماز پس وارث
حقیقت احمدیه اولان کامل ومکمللردن دخی وبونک امثالی خوارق عادات ظهور ایتمکدن زمان خالی اولماز کما قال صلی الله تعالی علیه وسلم
لا یزال طائفة من امتی ظاهرین علی الحق حتی یأتی امر الله ایدی طالبه لازم اولان اعتقاد کاملی ایله صدور ایدن امرلره اطاعت وانقیاددر
دیو حضرت مولانا بیورورلرکه همچو اسمعیل پیشش سر بنه حضرت اسمعیل علیه السلام حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه السلامک حضورنده باش قویوب
تسلیم اولدوغی کبی سن دخی سر اطاعتی مرشد جان بخش اوکنده رضاسنه تسلیم ایله شاد وخندان پیش تیغش جان بده وشاد وخندان انک
تیغ فرمانینه جان ویر بلا تردد جان ویرمکی کندوکه نعمت بل صورة انقیاد ومعنی عنا ایدنلردن اولمیوب شاد وخندان اولدوغک حالده
بولنه قربان اول که تا بماند جانت خندان تا ابد حتی سنک جانک ابدی خندان قاله همچو جان پاک احمد با احد جان پاک احمد
علیه صلوات الله الصمد احد ایله ابدی خندان اولدوغی کبی زیرا عاشقان جام فرح انکه کشند عاشقلر فرح جامنی اول وقت نوش ایدرلرکه
کر بدست خویش خوبانشان کشند که خوبلر انی کندو اللریله دیلیه لر عطار عشق چون غالب شود عاشق نشنید نشد ز سر • مستانه عقل کجا در بند حفظ ساغرست
دل عشق ازغرق خون خواهی بر دهمت کار • برحی اجزاء آهن ازدم آهنکرست • ای که مرد راه عشقی بهر مردن کو مترس • بهر قربانی بودان کو سنعندی کوزنت

محرره

بنم جانم سکا قربان قبوله قیل انی فرمان
کلوب سیری اکا روشن اولوردی خانه سی ویران
دیلر مزد درد نه درمان شو لرکیم عین درد اولمش
فاسقیا ادرکا یا عجب شد ته ده درعطشان
بو کوزله کیمسه کورمز سن کورینور ستره نورک
شهادت ایلدی وجهک کتوردم وجهکه ایمان

نه دیرلک وار ایکاسنز که سنسن جانه جانان
سنک زنجیر عشقکله مقید اوله لی کوکلم
نه بیلسون دردی اولماین بوکا درد اولدوغن درمان
ابا غیب هویتدن دین احبتان عرف
عیان ایکن کورنمز دیر سکا کیمدر اهرمن کفران
بلی عاشق رمزینی یارک بو اسرار تجلیدن

اکر سن اولمسک جانم بنم کوکلمده کی جانم
طولاشدی زلفکه عقلم خلاص ایتمه انی یرآن
سنک عشقک شرابینی شو وجه ذی الجلالکدن
خلایق الجره اتانی سن ایتدک مظهر عرفان
ایدنجه جلوه نور النور خفا و ستر بر مده
مرایا درکوکل حقه کورینور کندیده سبحان

ای عاشق صادق انبیاء عظام واولیاء کرام تلقاء نفسدن برشی اظهار ایتمیوب هرکارلری وحی ربانی والهام سبحانی ایله اولدیسنه
شاه آن خون ازپی شهوت نکرد شاه دخی اول قانی حظوظ نفسانیه ولذات جسمانیه ایچون ایلمدی ایدی تو رها کن بدکمانی ونبرد سن انک
حقنده سوء ظن وباطل خیالی وجنک وجدالی ترک ایله بلکه تو کمان بردی که کردالودکی سن ظن ایلدک که شاه صافی ل غرض نفس ایله
الوده لک ایلدی حاشا بو ظن فاسد وکمان کاسددر طبیب الهی وشاه عالی نک دامن عصمتلری طاهر ودرونلری انوار هدایت ایله باهردر
در صفا غش کی هلد پالودکی پالودکی فاعل غش مقدم مشغول اولمق اوزره نفسه اخلاق ردیه دن سوزلمکلک صفا حالنده ایچون
محل غش قورمیک ایلور ابدی انبیا واولیا واصدقا واصفیا کفکیر مجاهده ایلن کرارا ومرارا سوزلیوب کدورات نفسانیه وخس وخاشاک
بشریه دن پاک وصاف اولوب اعمال وافعالی سایر آلوده لر کبی دکلدر بهر آنست این ریاضت وین جفا بو مجاهده وریاضت وجفا ومشقت
انکچوندرکه تا بر آرد کوره از نقره جفا تا که بوته پیمدن جفایی وخس وخاشاکی یوقاره کتوره بهر آنست امتحان نیک وبد نیک وبدک
دخی امتحانی وتجربه سی انکچوندرکه تا بجوشد بر سر آرد زر زبد تا زر قینایه وکوپکنی یوقاره کتوره وصاف وخالص قاله الحاصل
بوته مجاهده ده آتش عشقله یانوب جنبش جذبه ایله قینامق وهر نفس محک تجربه یه چالنمق وکاه ترقی وکاه تنزل ایله امتحان اولنمق تلبده
اولان حب سوی نحاس وغش آتش عشقده احراق اولوب وتعلقات کونین درون صادقدن اخراج قلنوب زر خالص کبی صاف اولمغیچوندر
ای طالب ربانی وعاشق سبحانی قچن بر عبد مسعود دقیق شرع قویم اوزره اعمال صالحه ایله طاهر اولسه حق سبحانه وتعالی اول عبد مسعودک
بعض نحاس صفات ظلمانیه ونفسانیه سنی اکسیر شرع ایله علی قدر العمل فضه صفات نورانیه روحانیه یه تبدیل ایدر وبعض فضه
صفات نورانیه یی دخی اکسیر حب وولای ولایت ایله نورانیه ربانیه یه تبدیل ایدر الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور
آیت کریمه سنک سرنده بو معنایه اشارت واردر یعنی ظلمات صفات خلقیه دن نور صفات خالقیه اخراج ایدر دیمکدر
زیرا نور صفات خالقیه نسبت ایله صفات خلقیه نک کلیسی ظلمات بعضها فوق بعض در وصفات ظلمانیه نفسانیه وصفات

نورانیه

نورانیه روحانیه نک جمله سی ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة فحواسنجه بین العبد والرب حجب وموانع اولور پس بو تقدیرجه صفات
مزبوره نک کلیسی جلودات لب لب نور الهی اولور فلهذا عبد سعید وخالص ادای فرایض ونوافل ایله نایل قرب جوار حق وقابل تصرفات
اکسیر شرع مطهر اولدوغیچون نحاس صفات نفسانیه سی فضه صفات روحانیه یه مستعد اولوب وفضه صفات روحانیه سنی
اکسیر صفات ربانی وجذبه رحمانی الغاسیله حق تعالی اول عبده قریب اولوب جلود کلیه معنویه سی تبدیل لب اولور ولب ندکرا اولوا الالباب
ودخی واتقون یا اولی الالباب آیت کریمه لری ودخی کنت له سمعا وبصرا ویدا ولسانا حدیث شریفی بوکه اشارتدر نظم

اکر از وصل او جان باختی تو • عیان او یقین بشناختی تو • ز وصلش عاشقان جانباز بودند • ازان اینجای درا عزاز بودند
ز وصلش عاشقان جان برفشانند • نه بر مانند تو حیران بمانند • بقای جاودان سلطان عشقست • که این اسرارها برهان عشقست

ایدی ای مستمع قابل وحق کلامه قائل کر نبودی کارش الهام آله اکر پادشاهک ایشی الهام الهی اولمیدی اوسکی بودی دراننده نه شاه
اول شاه اولمایوب بلکه بر یرتیجی کلب اولوردی فاما حقا بودرکه اول پادشاه پاک بود از شهوت وحرص وهوا شهوتدن وحرص وهوادن
پاک ایدی نیک کرد او لیک نیک بد نما اول پادشاه خوب ولطیف ایلدی لیک بد کورینیجی نک مستحسن ایلدی یعنی بحسب الظاهر نامشروع
ولکن بحسب الباطن رضای حقه موافق ومستحسن ایدی نته کیم خضر علیه السلام نفس کبه یی کشته وسفینه یی شکسته قیلدوغی کبی
کر خضر در بحر کشتی را شکست اکر خضر علیه السلام دریاده سفینه درستی خرق وشکست ایلدیسه صد درستی در شکست خضر هست خضر علیه السلام
کشتی یه شکست ویرمه سنده یوز درستلک واردر وهم موسی با همه نور وهنر حضرت موسی علیه صلوات الله وسلامه نک شانی یعنی وجود
شریفلرنده اولان عقل مدبری بودکلو نور رسالت وهنر معجزات ایله شد ازان محجوب تو بی پر مپر خضر علیه السلامک اسرارندن محجوب اولدی
سن قنادسز اوچمه یعنی یقین قنادی حاصل اولمادقچه جو هوای اسرار لدنی یه پرواز ایده مرسن اکر عقل الهام ربانی اولمادین بو اسراره
واقف اولیدی حضرت موسی علیه السلامک مجرد عقل پرنوری اسرار خضردن خبردار اولوردی کما قال الله تبارک وتعالی فانطلقا حتی اذا
رکبا فی السفینة خرقها قال اخرقتها لتغرق اهلها لقد جئت شیئا امرا یعنی حضرت موسی ایله خضر علیه السلام کمی ایله ارماغه کتدیلر حتی کمی یه بولوب بندیلر
ومنزللرینه واروب کمیدن چقرکن حضرت خضر علیه السلام تبر ایله کمی یی خرق وشق ایدوب الواح سفینه دن ایکی تخته قوپاردی
حضرت موسی علیه السلام بو امری کوردکده حضرت خضره خطاب ایدوب اهل سفینه یی غرق ایتمک ایچون سفینه یی خرق ایلدک زیرا خرق سفینه
دخول مایه ودخول ما اهل کشتی یی غرقه سبب اولدوغیچون کشتیده اولانلری غرق ایچون سفینه یی دلدک دیدی وحضرت خضر علیه السلام
خرق سفینه ده حکمت نیدوکن حضرت موسایه بیان ایدوب یا موسی بو سفینه بر قاچ مسکینک ایدی وبر جبار پادشاه واردر فقرانک
کمیسنی غصبا اخذ ایدر پس بو سفینه یی اول جبار المامق ایچون معیوب قیلدم دیوب بالاخره حضرت موسی علیه السلام ایله مفارقت ایتدیلر
ان شاء الله تعالی مثنوی شریفده بیانی کلدکده تفصیل اولنه بو محلده دخی حضرت مولانا بو مقدار اشارت بیورماغله بو قدر بیان ایله
اکتفا اولندی ایدی اول شاه عادلک دخی کاری حکمت الهیه اوزره اولوب ان کل سرخست تو خونش مخوان اول زرکرک خونی معنیده
قرمزی کلدر سن انی خون دیمه یعنی زرکره غدر اولدی دیمه زیرا الهام الهی ایله اولانک تحتنده انواع فایده واردر مست عقلست او تو مجنونش مخوان
اول طبیب عیسی دم وشاه پرکرم عقلک مستی در سن انی مجنون اوقومه یعنی انلر مظهر عقل کلدر سن مجنونلک ایدوب حقلرنده نامعقول کلمات
سویلمه زیرا اکر بدی خون مسلمان کام او اکر خون مسلمان اول پادشاهک کامی اولیدی کافرم کر بردمی من نام او کافرم اکر بن انک نامنی ایلدردم ایسه
یعنی هرکز انک نامنی یاد ایلمزدم اکا نباغرمی بلرزد عرش از مدح شقی شقی وفاسقک مدحندن عرش کریم لرزان اولور
کما قال صلی الله علیه وسلم اذا مدح الفاسق غضب الرب واهتز لذلک العرش بدکمان کردد ز مدحش متقی متقی اولانلر مدح شقیدن بدکمان
اولور پس متقی اولانلری سوء ظنه براقمق بر باشقه کناه اولور شاه بود و شاه بس اکاه بود ایدی اول شاه عالمپناه شاه ایدی وحقدن
غافل اولمیوب زیاده اکاه ایدی خاص بود وخاصة الله بود واول پادشاه خاص ایدی ودرکاه حقک خاصه سی ایدی ان کسی را کش چنین شاهی کشد
اول کیمسه که بو مثللو بر شاه معدلت پناه اولدوره سوی بخت وبهترین جاهی کشد جانب بخته واو کیدن اعلا جاه ودولته چکر
کر ندیدی سود او در قهر او اکر پادشاه انک قهرنده نفع وسودینی کورمیه ایدی کی شدی ان لطف مطلق قهر جو اول لطف مطلق قچن
برکمسنه نک قهرینی استیوجی اولوردی یعنی مظهر لطف مطلق ومجلای فضل وجود حق اولان ولی کامل ومرشد مکمل مادام که مسترشدینک قهرنده
نفع مشاهده ایتمدکجه جلال کوسترمز پس بو تقدیرجه قهری عین لطف واحسان اولور ولکن اطفال طریقتک اکثری لطفی قهرده کوررکه استعداد
تحصیل ایتمدوکیچون مضطرب اولیورلر مثلا بچه میلرزد ازان نیش حجام طفل حجامک اول نیشندن خوفله دترر مادر شفق دران غم شادکام
مادر شفق اول غمده شادکامدر طفل بیرت اولان بی بصیرت قبل حقدن صورت قهرده لطف اوفرایشنه انواع فزع وفریاد ایدر
ولکن مادر شفقدن اشفق اولان پیر طریقت انک حقنده اولان الطاف نهانیدن خندان اولور زیرا که نیم جان بستاند وصد جان دهد
نیم وضعیف جانی الور واکا بدل یوز جان ویرر صد جان دکل بلکه انکه در وهمت نیاید آن دهد اول نسنه که وهمکه کلمز انی ویرر نیم جاندن مراد
روح حیوانی وامدشدن خلاص اولمیان حیات عاریت وفانی در پس قچن نظر اکسیر اثر پیردن تجلیات انوار حب سبحانی وفیوضات
اسرار جذبه رحمانی مقتضیات روح حیوانی یی افنا ایدوب نفخ روح اضافی اعطا ایتدکده حیات ابدی بولوب سالکک وهم وخیال

وخاطر وبالنه کلمدک ودکوزلر کورمدک وقولاقلر اشتمدک لطف وکرملر ایدرز کما قال علیه السلم حاکیا عن الله تعالی اعددت لعبادی الصالحین
مالا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر ایدی خاصان درگاه صمدیت اولان ارباب عطا وقدرت وموقد نار محبت ورهنمای
طریق هدایتی تو قیاس از خویش میگیری ولیک سن کندکدن قیاس ایدرسن یعنی کندک کبی صانورسن ولکن دور دور افتاده بنگر تو نیک
بو سقوله قیاس کژ اساس وخیال بی اساس ایله منهج قویمدن فتی دورز وسلک مستقیمدن نغایت مهجور ودورشمش سن عین انایتکده اولان
پندار باطل چاغن سل والوجه نظر قیل که قیاس علی النفس جایز دکلدر وکردار ارباب حقیقتی مغلوب احکام بشریه اولان بدکارلره تنظیر
ذره مقداری عقل واذعانی اولنلره دلپذیر دکلدر پس بو مناسبت ایله کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا قدس سره العالی طوطینک حکایه سنه
شروع ایدوب کنه ولرین حرکت ماسوادن پاک ایتمدیع واضع صمتلری تلونات تکوینیه دن پاک اولان ارباب ذوقه تقلید
وتنظیر ایدنلرک احوالن وهر برینک اثارین بیان ایتمکه همت وعزیمت بیوردیلر حکایت آن مرد بقال وطوطی وروغن
ریختن طوطی در دکان اول مرد بقال وطوطی وطوطینک دکانده یاغ دوکمه سی حکایه سیدر بود بقالی و ویرا طوطیی زمان نقد
بر بقال وانک بر طوطیسی وار ایدی خوش نوایی سبز وگویا طوطیی آوازی خوب ورنکی سبز وناطق وگویا وزیبا ورعنا بر طوطی ایدی
بر دکان بودی نگهبان دکان صاحبی اول طوطی یی دکاننه قومش ایدی مرد بقال دکانده دکل ایکن اول طوطی دکانک نگهبانی ایدی
نکته گفتی با همه سوداگران جمله سوداگرلره یعنی بیع وشرا ایدیجیلره آدمی وش نکته ولطیفه سویلر ایدی در خطاب آدمی ناطق بدی
آدمی خطابنده ناطق ایدی یعنی بر کسنه خطاب ایلسه آدمی کبی اول دخی نطقه کلوردی وبالجمله در نوای طوطیان حاذق بدی طوطیلرک ترنمنده استاد
بیت سابقده اولان نوا آوازدر وبو بیتده اولان نوا ترنم معناسنه در خواجه روزی سوی خانه رفته بود خواجه که مرد بقالدر برکون اوی
جانبنه کتدی بر دکان طوطی نگهبانی نمود طوطی دکانده خواجه سنک قایم مقامی اولوب نگهبانلق کوستردی ودکانی دست اغیاردن حراست
ایلدی گربه برجست ناگه در دکان بر کربه ناگاه دکان ایچنه صیچرادی بهر موشی طوطیک از بیم جان بر موشی صید ایچون طوطیجک ایسه
جان خوفندن هره کندی یه قصد ایتدی قیاسیله جست از سوی دکان سویی گریخت دکانک بر جانبندن صیچرایوب بر جانبنه قاچدی
بعض نسخه ده جست از صدر دکان واقع اولمشدر خواجه سی برینه نگهبان اولماغله خواجه سنک صدرینه کچدوکنی ایهام شیشهای روغن گل را بریخت
گل یاغنک شیشه لرینی دوکدی یعنی فرار ایدرکن گل یاغی شیشه لرینه طوقنوب شیشه دوریلوب یاغی دوکلدی نگهبانلق یرینه کچمش ایکن
قیاس فاسد ووهم کاسدی سببی ایله زیان ایلدی ع سوزی انسان ولور اما اوزی انسان اولمز از سوی خانه بیامد خواجه اش طوطینک خواجه سی
خانه سی جانبندن دکاننه کلدی بر دکان بنشست فارغ خواجه وش فارغ وبی باک خواجه وش دکاننده صدرینه کچوب اوتوردی
دید پر روغن دکان وجامه چرب کوردی پر روغن دکان وجامه چرب کیدوکی اسباب بولاشمش یاغه چرب پس خواجه بحضور اولوب
بر سرش زد گشت طوطی کل ز ضرب طوطینک باشنه غضب ایله اوردی وطوطینک باشی ضربدن کل وزبانی گنگ اولدی اما باشی کل اولدی معناسی
ویرلمک اولادر زیرا بوندن صکره ازچه ای کل باکلان آمیختی بیتی کلسه کرکدر ایدی حالات واذواقدن بیخبر اولان مقلدلر دخی کتب تصوفدن
بعض کلمات ازبرلیوب کندیلری کاملر صدرنده طوتوب حقایق واسراردن سوزدیر ایکن زاده طبیع اولماغله وهم وخیالی کربه سی عقل خانه سی
پرشنه هجوم ایتمکله عجبا سوزمده خطا ایتدم اولادلو طوطی گفتارین تأویلات لی معنی جانبنه صیچرادوب کلامن توجیه ایتمک استدنده ایکن
دخی بر بالکلوب شریعت کوزکی بشنه طوقندقده آدکی بلمه کلرین دخی اونودوب حیوان صفت کلیل اللسان اولور پس طوطی مقلدلر دخی
روزکی چندی سخن کوتاه کرد طوطی المندن برقاچ کون کوچکز قصر کلام ایلدی وگفتاردن کلدی مرد بقال از ندامت آه کرد مرد بقال ندامتدن آه
ایلدی یعنی طوطی یی غضب ایلسنده اوردوغنه پشیمان اولدی وزیاده المندن ریش بر می کند ومی گفت ای دریغ صقالن یولدی وحیف
ودریغ دیدی کافتاب نعمتم شد زیر میغ که بنم نعمتم آفتابی ودولتم کنشی زیر سحابه کتدی یعنی طوطینک آفتاب وش اولان آوازی ظهوری
دکانمه نیجه مشتری کتوروب وجمله دن زیاده بیع وشرا ایدوب منتفع اولوردم بنم نعمتم آفتابی خوذ انک گفتاری ایدی پس نوازسنه
زوال کلدیسه بنم نعمتم دخی زایل اولدی دیمک ایدی لورد دست من بشکسته بودی آن زمان اول زمان بنم دستم شکسته اولیدی چون زدم من بر سر آن خوش زبان
اول خوش زبان طوطینک باشنه نیچون اوردم ویا خود چون اماله سز قراءت اولنوب چونکه بن اول گفتارلی خوب طره یی اوردم بنم اولوم
جنسم اولیدی خواجه کند کندوی انواع لوم وتوبیخ وتقریع وتشنیع ایدوب بولایکه درمان اولیدی دیو هدیها می داد هر درویش را
هر درویشه هدایا وصدقات ویردی تا بیابد نطق مرغ خویش را تا که کندو مرغی نطقه کله وکافی الاول نکته لر سویلیه بعض نسخه ده بیابد
باایله بیاید واقع اولمشدر وخواجه طوطینک نطقنی بوله دیمکدر لو بعد سه روز وسه شب حیران وزار خواجه اوچ کون اوچ کیجه دن صکره
بر دکان بنشسته بد نومید وار حیران وزار ونا امید وار دکانده اوتورمش ایدی باهزاران غصه وغم گشته جفت مرد بقال هزاران
غم واندوه جفت اولمش بولیه دیو کای عجب این مرغ کی آید بگفت کای عجب بو مرغ چه گفتاره کله می نمود آن مرغ را هر گون شگفت مرد بقال
اول مرغه هرگونه عجیب وغریب نسنه لر کوستروردی تا که باشد کاندر آید او بگفت تا که اول طوطی سوزه کله شگفت عجب معناسنه در بعض
نسخه ده دخی بر امید آنکه مرغ آید بگفت چشم را با صورتی میکرد جفت واقع اولمشدر یعنی طوطی سوزه کلمک امیدیله چشم طوطی یی صورته
جفت ایدردی نته کیم طوطی یی تعلیم ایتدکلرنده آینه آردنده طوروب سویلدکده طوطی کندو جنسندن کمان قیاس ایدوب

اول دخی گفتاره تقلید ایدر نته کیم حافظ بو بیتده اکا اشارت ایدر بیت در پس آینه طوطی صفتم داشته اند آنچه استاد ازل گفت بگو میگویم
پس الصدقة ترد البلاء وتزید العمر وفی الصدقة تطفئ غضب الرب حدیث شریفلری ومفهومجه خواجه نک عطا وحزنی صدقات ایله دفع اولوب
ناگهان دکان اوکندن جولقی سر برهنه می گذشت باشی آچوق جولق طایفه سندن بر درویش کچدی جولق یکماشی وقلندری وحیدریلردن
صقال وکرپوک وقاش تراش ایدنه دیرلر که ترکجه اکا طازلق دیرلر وکرپوکن وقاشن تراش ایتمیوب انجق صقالن تراش ایدنه طورلق دیرلر
پس اول درویش دخی جولقی اولماغله باسری موچو پشت طاس وطشت طاس ولکن ارقه سی کبی قلسز باش ایله یعنی عشقلرک طریقه سی اوزره
باشنه داغ فراوان یاقوب بر بر مو کورنمز ایدی قو یایوب فی الحقیقه طاس ولگن دیبی کبی براق وآینه وش کورینور انلرک دخی
کارلرنده بر رمز واشارتی واردر طوطی اندر گفت آمد آن زمان طوطی چونکه جولقی یی بو قیافتله کوردی اول زمان سوزه کلدی
بانگ بر درویش زد که هی فلان درویشه آواز ایدوب چاغردی که ای فلان از چه ای کل با کلان آمیختی ای کل نه سببدن کللره قاریشدک
تو مگر از شیشه روغن ریختی مگرسن دخی بنم کبی شیشه دن یاغ دوکمش سن یعنی یاغ دوکمک ایله خواجه اوروب باشک بنم کبی
کل اولمش دیدی از قیاسش خنده آمد خلق را طوطینک قیاسندن خلقه خنده کلدی یعنی تعجب ایدوب کولشدیلر کو چو خود پنداشت صاحب دلق را
زیرا که اول طوطی صاحب دلقی کندو کبی قیاس ایلدی پس حضرت مولانا قدس سره الاسنی حصه یابنه شروع بیوروب پند ونصیحت ایدرلر کم
کار پاکان را قیاس از خود مگیر پاکلرک کارینی کندکدن قیاس طوتمه گرچه ماند در نبشتن شیر شیر اگرچه یازمقده شیر شیره بکزر یعنی بحسب الکتابه
شیر شیره مشابهدر لکن بحسب المعنی مغایردرکه بری سود وبری ارسلان دیمکدر ویاخود مصورلر صورت شیری تصویر ایدرلر لکن
بی روح اولوب معنی جهتندن مناسبت یوقدر کذلک انبیا واولیانک صورت بشریه لری افراد انسانیه ایله ظاهرا امثالدر اما من
حیث المعنی مغایردر زیرا انبیا واولیا نوردر وعوام الناس ظلمت شب دیجوردر ایدی جمله عالم زین سبب گمراه شد جمله عالم بو سببدن گمراه
وقیاس باطل ایتدکلریچون تباه اولدی کم کسی ز ابدال حق آگاه شد ابدال حقدن از کمسنه آگاه اولدی یعنی انبیا واولیایی کندولرینه قیاس
ایتدکلریچون انلرک اسرارینه مطلع اولمایوب غواشی بشریه دن خیال ودیجه سنی دخی انگاره دوشوردوب منفصل اولدیلر همسری با انبیا برداشتند
مجرد صورت بین اولماغله انبیاء عظام علیهم السلام ایله وقالوا ان انتم الا بشر مثلنا ودخی فقالوا ابشر یهدوننا فکفروا نحوای کریمه اوزره
برابرلک ادعا ایلدیلر ولکن یوحی الی قول کریمندن غفلت ایلدیلر اولیا را همچو خود پنداشتند ووارث حقیقت محمدیه اولان
اولیای کرامی دخی کندولری کبی قیاس ایتدیلر گفته اینک ما بشر ایشان بشر دیدیلرکه انلر بر بشردر بز دخی بشردر زیراکم
ما وایشان بسته خوابیم وخور بز وانلر خواب وخوره مقیدلردز یعنی ومال هذا الرسول یأکل الطعام ویمشی فی الاسواق آیت کریمه سنک
بیانی اوزره انلر دخی بزم کبی یرلر ایچرلر وسوقلرده کزرلر دیدیلر وظلمت کفر وعصیان وعداوت وطغیان دیده بصیرتلرین تغلیب
وتراهم ینظرون الیک وهم لا یبصرون قول کریمی موجبنجه این ندانستند ایشان از عمی اعمی اولدقلری جهتدن بو منکرلر بونی بلمدیلرکه
هست فرقی در میان بی منتها مابینده بی نهایه فرق واردر ای راغب اسرار حقیقت کاشف رموز اولیا حضرت مولانا بو ابیات
شریفه ده انبیای عظام واولیاء کرام علیهم الصلوات والسلام ایله عوام بیننده اصلا مناسبت وصورتدن غیریده مشابهت اولمایو
ومردان خدادن اولان زمره ابدالی از کمسنه فرق ایدوب وشمدنصکره هر برینک فرقنی بیانده انواع تمثیلات کتوروب
اظهر من الشمس ایدرلر لکن ارباب حقیقت رسالت ونبوت وولایت تعریفنده نه بیوردقلرین وابدال کیملردر ورجال مقاماتی قاچ
صنف اتمشلردر بعون الله تعالی وفضله ولطفه بیان اولنوب بعده مقصوده مباشرت اولنه ایدی اصحاب ولایتی ارباب
تحقیق بو وجهله تعریف بیوررلرکه الولی من تولی الحق امره وحفظه من العصیان ولم یخله ونفسه بالخذلان حتی یبلغه فی الکمال مبلغ الرجال
یعنی ولی اول کمسنه درکه حق سبحانه وتعالی انک امرینه تولی ایلیه وظاهرا وباطنا انی عصیاندن حفظ ایلیه واکا ونفسنه خذلان ایله
خلل ویرمیه حتی انی کماله اولان مبلغ رجاله ایرشدرر کما قال الله تعالی ان ولیی الله الذی نزل الکتاب بالحق وهو یتولی الصالحین
وقال تعالی رجال لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله وقال تعالی رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه علم شریفه خفی اولمیه که ولی اطلاقی
سالک مجذوب ومجذوب سالکه شاملدر یعنی ولی کاه محب وکاه محبوب اولور پس ولی ایچون مقام محبوبیده اولنه انک ولایتی
کسبیه وبرشیئه موقوف اولمایوب بلکه متقدما ذکر اولندوغی اوزره وهبیه الهیه وازلیه ذاتیه اولور فاما ایچون ولی مقام محبیده
اولسه اکا لازمدرکه انواع ریاضات ومجاهدات ایدوب صفات حقله اتصاف وتخلقوا باخلاق الله ایلیه که حتی ولی اطلاقی
صحیح اوله فلما ارباب حقیقت انکیچون بیوررلر درکه الولایة هی قیام العبد بالحق عند الفناء عن نفسه وذلک بتولی الحق ایاه
حتی یبلغه مقام القرب والتمکین وتعریف نبی ده بو وجهله تعبیر ایدرلرکه النبی هو الانسان الکامل المبعوث من عند الله الی خلقه
لدعوتهم الیه وخلاصهم من الجهل والظلمة یعنی نبی خلقی حقه دعوت وظلمت کفر وکدورت جهلدن تخلیص ایچون من عند الله
مبعوث اولان انسان کامله دیرلر کما قال تعالی لقد من الله علی المؤمنین اذ بعث فیهم رسولا یتلو علیهم آیاته ویزکیهم ویعلمهم الکتاب
والحکمة وان کانوا من قبل لفی ضلال مبین وقال تعالی ولولا فضل الله علیکم ورحمته ما زکی منکم من احد ولکن الله یزکی من یشاء
والله سمیع علیم یعنی اگر بعثت رسل وانزال کتب وقیام بالتکلیف ایله تزکیه واوزرکیده حق تعالینک فضل ورحمتی اولمیه ایدی سزدن

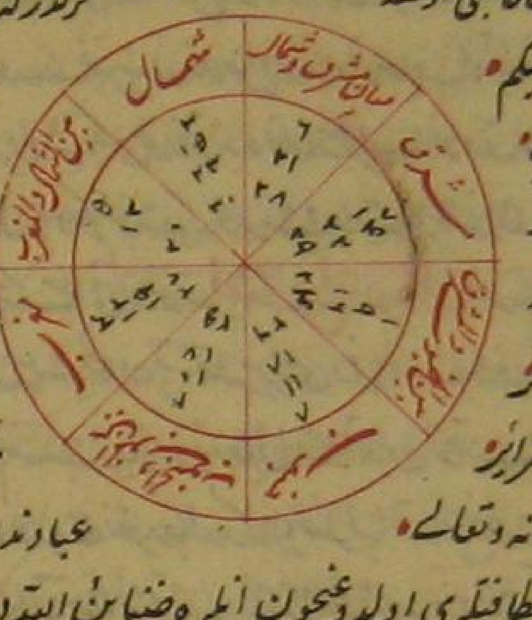
برکز دنیوی واخروی جهل وضلال وشقاوت وو بالدن خالص وطاهر اولمدکز وتعریف رسولده دخی بیوررلرکه الرسول هو الانسان
الکامل الجامع لهذه المراتب کلها من النبوة والولایة وما یتعلق بها من العلم والمعرفة یعنی رسول نبوت وولایتدن اولان مراتبک کلیتنی
وعلم ومعرفتدن نبوت وولایه متعلق اولانلرک جمله سنی جامع اولان انسان کامل وذات شریفه دیرلر ای نور حدقهٔ آدم
ونور حدیقهٔ عالم حق تبارک وتعالی کحل نور هدایت وتوفیق ایله سنک دیدهٔ بصیرتک مکحل ومنور ایدوب درجات ارباب کشف
وشهوده نائل ایلیه معلوم اوله که ارباب ذوق ووجدان انبیا ورسل واولیاء تابعان رسل بیننده انواع تحقیقات واصناف
تدقیقات ایدوب متلاطم بحار کلمات قدسیه لرندن منتبذ اولان بعض درر زواهر وجواهر زواهر بونلردرکه نبوت انبا وضعا
واسما وفعلا حقایق الهیه ومعارف ربانیه اخبارندن عبارتدر ونبوت ایکی قسم اولوب بری نبوت تعریف وبری نبوت تشریعدر
نبوت تعریفی ذات وصفات واسما وافعالدن انبادر ونبوت تشریعی مع تبلیغ الاحکام والتادیب بالاخلاق والتعلیم بالحکمة
والقیام بالسیاسة نبی ده اولان اوصافک مجموعیله متصف اولمقدر ومرتبهٔ مزبوره فقط رسوله مخصوصدر وولایت سابق الذکر
اولدوغی اوزره عبدک حقله قیامندن واخلاقی اخلاق حقه واوصافی اوصاف حقه تبدیل اولمقدن عبارتدر کما قال علیه السلام
تخلقوا باخلاق الله واتصفوا بصفات الله یعنی بر وجهله تبدیل اخلاق ایلیه که بر موجب کنت سمعه وبصره ویده ولسانه
ولینک علمی علم حق وقدرتی قدرت حق وفعل ونطقی فعل ونطق حق اوله وحالت مزبوره اولیایه نسبت ایله در اما انبیایه نسبت ایله
من یطع الرسول فقد اطاع الله ودخی وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی آیت کریمه سنک بیانیدر وبعضیلر دخی تعریف
نبی ورسول وولیده عبارت اخری ایدوب بیوررلرکه نبوت نفس قدسیه نک جوهر عقل کلیدن حقایق معلومات ومعقولاتی
قبولندن عبارتدر ورسالت معلومات ومعقولاتی تابعین ومستفیدینه ومؤمنین ومستعدینه افاده وتبلیغدر وحق اولنشدرکه
نفوس قدسیه دن بر نفس زکیه یه قبول واقع اولوب لکن اعذاردن بر عذر واسبابدن بر سبب ایله اول نفس قدسی یه اعطاء
تبلیغ اولنمامغله مجرد نبوت ایله باقی قالمشدر انبیای بنی اسرائیل وانبیای متقدمه کبی علیهم صلوات الله وتحیاته فلهذا عدد انبیا
بسیار وعدد رسل قلیل وعدد اولوا العزم اقل در وولایت خلقده حقله بر وجهله تصرفدرکه اولیای کرام قدس الله اسرارهم
دون الوحی من حیث الباطن والالهام اول شی ایله مامورلردر پس اولیا خلقده حقله متصرف اولوب نفسلریله متصرف دکللردر
زیرا اولیا نفس ووجودلرندن فانی ومن حیث الحقیقة والذات وجود حقله باقی اولمشلردر وحقک غیریسی من حیث التعین والتشخصدر
نته کیم مقدمه ده بیان اولنمشدر وفناء مزبور فنا فی الاعیاندن عبارت اولمیوب بلکه فنا فی العرفاندن عبارتدر زیرا فنا فی الاعیان
ممکن دکلدر نته کیم انبیا واولیانک حالندن معلومدرکه انلرک فانی فی الله وباقی بالله اولدقلری تشخص صوری وتعین جسمیلریله معادر
فاما اکثر ناس فنادن مراد اعیاندن فنادر توهم ایدوب غلطه دوشمشلردر وان الظن لا یغنی من الحق شیا انبیا ورسلده اولان
ولایت فی الحقیقه باطن نبوتدر زیرا نبوتک ظاهری خلقه اجرای احکام شرعیه وارشاد الیهم اظهار انبا وکشفا وشهودا حقایق الهیه
ومعارف ربانیه ایله خلقده تصرفدر پس رسول ایله نبی وولی بیننده فرق بودرکه رسول ونبی بحسب الظاهر والشریعه متصرف خلق اولمشلردر
واولوا العزم تجدید شریعت ایلمشلردر وولینک ایسه تصرفی باطن وحقیقت حسبیله در ومن هذا قالوا الولایة اعظم من النبوة وان لم یکن
الولی اعظم من النبی لان الولایة هی التصرف فی الباطن والنبوة فی الظاهر وان کان النبی ایضا صاحب الولایة لکن من حیث الحکم
بالفعل بل من حیث المعنی الحاصل له بالقوة کما قال صلی الله علیه وسلم لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل
لان هذا کان من مقام الولایة پس ولایت نبوتدن ونبوت رسالتدن افضلدر ودنیلرک مرادی مطلقا ولی نبیدن ونبی رسولدن
اعظم دیمک دکلدر بلکه انلرک مرادی ولایت ونبوت ورسالت اوچی دخی معا شخص احدده جمع اولمق اعتباری ایله در یعنی جامع الولایة
والنبوة والرسالة اولان ذات شریف ووجود لطیفک کندو ولایتی نبوتندن ونبوتی رسالتندن اعظمدر دیمکدر مثلا انبیا عظامدن
حضرت ابراهیم وموسی وعیسی علیهم السلام کبی علی الخصوص سلطان انبیا واولیا حبیب خدا حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الله اذکاها
کندو ولایتلری نبوتلرندن ونبوتلری رسالتلرندن اعظمدر دیمکدر یعنی ولی اولمدقجه نبوته ونبی اولمدقجه رسالته مستعد اولمازلر پس هر نبی
ولی اولور اما هر ولی نبی اولمز وهر رسول نبی اولور فاما هر نبی رسول اولمز زیرا نبی رسول اولمایوب نبی اولدی وولی دخی نبی اولمایوب
ولی اولدی وبو وجهله دخی توجیه ممکندرکه نبوتده اولان ولایت نبوتدن اعظمدر زیرا نبینک ولایتی نبوتندن اسبق واقدمدر
وبلکه نبوتنه علتدر کذلک رسولده اولان نبوت دخی رسالتندن اعظمدر زیرا رسولک نبوتی رسالتندن اسبق ورسالتنه علتدر
لطیفهٔ اخری رسول ورسالتک جامعیتی اولدوغی جهتدن رسول نبیدن ورسالت نبوتدن اعظم اولور مثلا شخص احدده
علم تفسیر وعلم فقه وعلم طب جمع اولسه اگرچه کیم صاحب التفسیر جامع کل ایسه دخی شخص بورک حقنده دیلورکه طرف تفسیری فقهندن
وطرف فقهی طبندن اعظمدر مع هذا علوم ثلثه نک کلیتی شخص واحده راجعدر فلهذا ولی دایما تابع نبی ورسول ونبی دایما تابع رسولدر
قال الله تعالی وتلک الامثال نضربها للناس وما یعقلها الا العالمون پس هر کیم ارباب حقیقتک الولایة اعظم من النبوة والرسالة
بیوردقلرندن مطلقا ولی نبی ورسولدن اعظمدر اعتقاد ایدرسه اول کسنه خطای محض وغلط فاحش اتمش اولوب اعتقادندن

رجوع ایتمز

رجوع ایتمز ایسه کفرینه حکم اولنور زیرا ارباب حقیقتک مرادی شریفلری بیان اولندوغی اوزره مجموعی شخص واحدده جمع اولمق اعتباریله اولوب
اشخاص متعدده ده اولمق اعتباریله دکلدر گلشن: نبی چون آفتاب آمد ولی ماه • مقابل گردد اندر لی مع الله • نبوت در کمال خویش صافیست
ولایت اندرو پیدا نه مخفیست • ولایت در ولی پوشیده باید • ولی اندر نبی پیدا نماید • ولی از پی روی چون همدم آید
نبی را در ولایت محرم آید • از ان کنتم تحبون یابد او راه • بخلوتخانهٔ یحببکم الله • ترجمه یعنی نور آفتاب ولایتک اولا
وبالذات مطلعی مشکات محمدیه در ومهتاب ولایت ولی نبینک نور آفتاب نبوتندن منعکسدر زیرا ولایت ولینک ظهوره علت
نبوت نبیدر ولکن افعال واقوال واعمال واحوال جهتندن بینهماده کمال مناسبت ومطابقت وتمام مشاکلت وموافقت اقتباس شرطندندر
ومناسبت مزبوره رعایت سنن شریعت ومطاوعت آداب طریقت واطاعت ارباب حقیقت ایمکله حاصل اولور پس بینهماده کمال مناسبت
وتمام موافقت ظاهر اولدقده ماهتاب دل ولی آفتاب دل نبی یه مقابل وبر وجهله مطابق اولورکه وجها من الوجوه ماسوی اللهه میل وانحرافی قالمز
وهنگام مزبورده ولایت عامه وکلیت تامه آیینهٔ دل ولی ده منعکس اولور وکلیت ایله نور ولایت ایله منور اولوب سطوت اشعهٔ انوار آفتاب
وحدت ذاتیه یه ارتقا ایدوب ظلمت جزئیه وکدورت غیریتدن خلاص اولور واوصاف کمالیهٔ مزبوره حاصل اولدقده مسند سلطنت وسریر خلافت
لی مع الله وقت مقرنده استقرار واستخلاف میسر اولور ولکن طور نبوتده اظهار معجزات وخوارق عادات واجب الظهور اولوب اثر ولایت اولان
خرق عادت وکرامات ولی ده پوشیده ودخی اولور وحکم نبوت که دعوت وهدایتدر حقله ظاهر وجلی اولماغله نبوت ولایتدن اشرف
واعظم اولور پس طور نبوت ورسالت طور ولایتک خلافی اولور فصل فی الابدال معلوم اولاکه ابدال صلحادن بر قومدرکه دنیا انلردن
بر آن خالی اولماز وقچن انلردن بریسی انتقال ایلسه مکان منتقله بریسی دخی نصب اولنوب اکا بدل اولور پس ارباب کشف وشهود
بونلرک تعریفنده بو وجهله تحقیق ایتمشلرکه هم سبعة رجال من رجال الله الذین توجهت بواطنهم الی الله وباصلاح المسلمین بالنصیحة
والموعظة ودعوتهم الی الله یعنی بدلا رجال الله دن یدی نفر رجالدرکه باطنلریله اللهه ونصیحت وموعظه ایله اصلاح مسلمینه متوجهلر اولوب
خلقی حقه دعوت ایدرلر قال النبی علیه السلام ان بدلاء امتی لم یدخلوا الجنة بصوم ولا صلوة ولکن بسلامة الصدر وسخاء النفس
ونصیحة المسلمین یعنی حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوررلرکه تحقیقا بنم امتمک بدلاسی جنته صوم وصلوتله داخل اولمزلر ولکن انلره
سبب دخول جنت سلامت صدر وسخاء نفس ونصیحت مسلمین در وبدلانک رجال سبعه ایله تعدادی حصر ایچون دکلدر زیرا حدیث شریفده
وارد اولمشدرکه البدلاء من امتی اربعون اثنان وعشرون بالشام وثمانیة عشر بالعراق کلما مات بدل الله مکانه آخر فاذا جاء الامر
قبضوا کلهم وکذلک حدیث شریفده دخی واقع اولمشدرکه بدلاء امتی اربعون ثمانیة عشر من النساء واثنان وعشرون من الرجال
وبر حدیث شریفده دخی بو وجهله وارد اولمشدرکه خیار امتی فی کل قرن خمسمایة والابدال اربعون فلا الخمسمایة ینقصون ولا الاربعون
کلما مات منهم رجل ابدل الله عز وجل من الخمسمایة مکانه وادخل من الاربعین مکانهم یعفون عمن ظلمهم ویحسنون الی من اساء الیهم ویتواصون
فیما اتاهم الله پس بدلادن بریسی بر موضعدن سفر ایتسه جسدینی اول موضعده کندو صورتی اوزره ترک ایدر بر حیثیت ایله که اول
کسنه اول موضعدن مفقود اولدوغنی هیچ احد بیلمز پس بونلرک معناسی بودر وعبد الله بن مسعود روایت ایدرکه قال رسول الله صلی الله
علیه وسلم ان لله ثلثمایة نفس قلوبهم علی قلب آدم علیه السلام وله اربعون قلوبهم علی قلب موسی علیه السلام وله سبعة قلوبهم علی قلب ابراهیم
علیه السلام وله خمسة قلوبهم علی قلب جبرائیل علیه السلام وله ثلثة قلوبهم علی قلب میکائیل علیه السلام وله واحد قلبه علی قلب اسرافیل علیه السلام
کلما مات الواحد ابدل الله مکانه من الثلاثة وکلما مات واحد من الثلثة ابدل الله مکانه من الخمسة وکلما مات واحد من الخمسة ابدل الله مکانه من السبعة
ابدل الله مکانه من الاربعین وکلما مات واحد من الاربعین ابدل الله مکانه من ثلثمایة وکلما مات من ثلثمایة ابدل الله مکانه من العامة
بهم یدفع البلاء عن هذه الامة بحر زخار حقایق ودریای اسرار دقایق شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه بیوررلرکه افراددن بر جمع واردرکه
انلر اقطابدر وعددلری طاق در وقطب که اکا غوث دخی دیرلر اول شخص واحددرکه جمیع زمانده حق تبارک وتعالینک محل نظریدر
واول اسرافیل قلبی اوزرینه در یعنی اسرافیل عالمینه سبب حیات صوریه اولدوغی کبی قطب الاقطاب دخی عالمینه سبب حیات معنویه در
زیرا ابقاء عالمه متعلقه اولان کلیات صوریه ومعنویه دوردر بریسی مطلقا علمدر واول جبرائیل علیه السلامه مخصوصدر وبریسی حیات
مطلقدرکه اسرافیل علیه السلامه مخصوصدر وبریسی رزق مطلقدرکه میکائیل علیه السلامه مخصوصدر وبری موت مطلقدرکه عزرائیل
علیه السلامه مخصوصدر واربعهٔ مزبوره دن هر بریسی ایچون صورت ومعنی اعتبار اولنور پس رزق معنوی علم ورزق صوری ماکولات
ومشروباتدر وعلم دخی معنوی وصوریدر علم معنوی معارف الهیهٔ وهبیه وعلم صوری معارف کسبیه در وحیات معنویه علوم
ومعارف ربانیه وحیات صوریه حیات حیوانیه در وموت معنوی موتوا قبل ان تموتوا حدیث شریفی ایله اشارت بیورلان
موت ارادی وموت صوری بدندن روح حیوانینک مفارقتی واجزاء عنصریهٔ صوریه نک بعضی بعضندن تلاشی سیدر الحاصل قطب
عالم وعالمیانک سبب حیات حقیقیه سی اولوب موجودات غیبیه وشهادیه یی مشاهده ایلمک ایچون موضع نظر الهی در ومرتبهٔ مزبوره
مرتبهٔ قطبیت کبرادرکه قطب الاقطابک مرتبه سی در وصاحب قطبیت کبری باطن محمد المصطفی علیه الصلوة والسلام در پس مرتبهٔ
مزبوره علی وجه الاکملیه وارث حقیقت محمدیه اولان وجود شریفه مخصوصدر وقطب اکبره غوث اطلاقی شول زمانده اولورکه

منهم واحد

اکا النجا اولنوب ومرتجا حصوله قرین اوله • والا غوث زماننده غوث اطلاق اولنمز • وانک اسمی بحسب المعنی عبد الله در • اگرچه ظاهرده غیری اسمی دخی
اولورسه • وفلانک فلان قلبی وقدمی اوزرینه در دیمکدن مراد • حق سبحانه وتعالی انکینه دخی جنس احددن تجلی وفیض ایتدوکیدر • اما تجلی
تکرار اولماز اوزره • واامامان ایکی شخصدر بری غوثک بیننده در • وانک نظری عالم ملکوته در • اکا عبد الرب دیرلر • وبری غوثک
یسارنده در • وانک نظری عالم ملکه در • اکا عبد الملک دیرلر • وبو عبد الربدن افضلدر • وغوث بونی استخلاف ایدر • وشیخ اکبر رضی الله عنه
تفسیرنده قل اعوذ برب الناس ملک الناس اله الناس • آیت کریمه سن تحقیق بیوردقلرنده • بو معنایه اشارت واردر دیمشلر • والعلم عند الله
واوتاد دورت نفر رجالدر که منازل جهات اربعه اوزرینه ثابتلردر • وهر بری عالمک درت کوشه سنده قائملردر • مشرقده اولانه
عبد الحی • ومغربده اولانه عبد العلیم • وشمالده اولانه عبد المرید • وجنوبده اولانه عبد القادر دیرلر • وابدال ذکر اولندوغی اوزره یدی
کمسنه اولوب لکن قطب واامامان واوتاد دخی بیلدیر دیکلمیدر اختلاف واردر • وانلر ایام شهردن هر بریوده قنقی جهتده ایدوکی اشبو
دایره ده بیان اولنمشدر • واگر بر کمسنه نک حاجتی اوله گرکدر که انلر اولدوغی جهته متوجه اولوب بو دعایی اوقویه

بفضل الله حاجتی روا اوله بودر السلام علیکم یا رجال الغیب یا ارواح المقدسة اغیثونی
بغوثة • وانظرونی بنظرة • واعینوا بقوة ونجبا سکز نفر بر قولده قرق نفر کمسنه در
انلر حمل اثقال ناس • واصلاح خلایقه مشغوللر وحقوق خلقده متصرفلردر • غیری حقلری
بو قدر • ونقبا اون ایکی نفر کمسنه در وانلره مشرف الضمایر دخی دیرلر • وبعضیلر
اوچیوز نفر اولان بونلردر دیمشلر • وبونلر مظهر اسم باطن • واسم مزبورک جملیه تحقق اولوب
بواطن ناسه مشرفلردر • وبونلره ستایر سرایر منکشف اولماغله خفایای ضمایری مستخرجلردر
وذخایر الله بر طایفه در که حق سبحانه وتعالی عبادندن انلر ایله دفع بلا ایدر • وضنائن الله اولیاء
کرامک خواصندن بر طایفه در که کمال لطافتلری اولدوغیچون انلره ضنائن الله دیرلر • ضنائن خصایص معناسنه در • وحضرت
فخر عالم صلی الله علیه وسلم انلرک حقنده بیورمشلردر که • ان لله ضنائن فی خلقه البسهم النور الساطع ویحییهم فی عافیة ویمیتهم فی عافیة
ورجبیین انلر دخی قرق نفر کمسنه در که • اول ماه رجبده انلره بر ثقل عظیم استیلا ایدوب اصلا حرکته اقتدارلری اولماز • واواخر
رجبه وارنجیه دکین • اول ثقلت کوندن کونه تدریجله زایل اولوب • وماه شعبانده ثقل مزبوره بالکلیه مرتفع اولور • وامنا ملامیه ایله
تعریف اولنان طایفه علیه در که ظاهرا وباطنا حاللرینی خلقدن ستر ایدوب هیچ فرد حاللرندن اکاه اولدوغن استمزلر • وبونلر افضل
طایفه در • وشیخ علاء الدوله قدس سره عروه ده بیورورلر که • بلال حبشی رضی الله عنه حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم زمان شریفلرنده
بدلاء سبعه دن ایدی • وانلری اهل شهادتدن بر کمسنه دن غیریسی بلمزدی • واول واحد مزبور فوت اولسه واحد اخر ایله مصاحب اولورلاردی
وحذیفة الیمانی رضی الله عنه • بدلا ایله حضرت حبیب اکرم علیه السلام ما بیننده واسطه اولوب طرفیندن ابلاغ سلام ایدرلردی • وعلم کتاب
وسنتی حذیفه دن اخذ ایدوب واداء صلوتده حذیفة الیمانی یه اقتدا ایدرلردی • ولکن حذیفه دن غیریسی انلری بلمز ایدی • ایدی
معلوم اوله که لفظ بدل بحسب المعنی هر بر سالک که اتش عشق ایله اوصاف بشریه سن واخلاق ردیه سن احراق وافنا ایدوب اوصاف حقله
متصف • واخلاق حقله متخلق اولدقده • وسیئاتن حسناته تبدیل ایتدکده جمله اولیاء اللهه ابدال اطلاقی صحیح اولور • ومقتدای ارباب تحقیق
شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه حلیة الابدال نام رساله سنده بیورورلر که • بلاد اندلسده مرشانة الزیتون نام موضعده معلم وحافظ القرآن
وفقیه مجید • وصاحب فضیلت واهل ورع عبد الله بن سلمه نام بر مصاحبم وار ایدی • بکا خبر ویردی که بر کیجه حجره مده مصلی اوزرنده نماز قیلوب
وردمی تمام ایتدکدن صکره باشمی رکبتمه قویوب ذکره مشغول ایکن کوردم که • بر شخص خانه دن ایچرو کیروب سجاده می التمدن چکدی •
واندن عوض خرما یفراغندن بر حصیر قودی • وغازی بونک اوزرنده قیل دیدی • مع هذا حجره نک قپوسی اچوق دکل ایدی • بو حالدن بکا بر جزع
داخل ایلدی • پس اول کمسنه دیدی که بر کمسنه حقله مانوس اولسه جزع ایلمز • بعده بکا خطاب ایدوب علی کل حال حقدن اتقا ایله دیدی •
بعده بکا دخی الهام اولوب یا سیدی ابدال نه مقوله عمل ایله ابدالدن اولورلر دیو سؤال ایلدم • جواب ویردی که ابو طالب مکی قوة القلوب
بیان ایلدوکی دورت شی ایله ابدالدن اولور • واشیاء اربعه مزبوره صمت • وعزلت • وجوع • وسهردر • بونی دیدکدن صکره
بندن منصرف اولوب کتدی • اما نه وجهله داخل بیت اولوب ونه وجهله خروج ایتدوکن بلمدم • حال انکه بیتمک بابی مغلق • والیوم
دوشدوکی حصیر بعینه موجود ایدی • ورجل مزبور ابدالدن اولوب اسمی معاذ بن اشرس ایدی • ایدی اوصاف اربعه مزبوره طریق حقک
عماد وقوامی اولوب هر کیمک که ذکر اولنان دورت شیده قدم راسخی اولمیه • اول کمسنه کم گشته طریق اولور • پس معلوم اوله که صمت
ایکی قسمدر • بر قسمی صمت لساندر • بر وجهله که مع غیر الله غیر حقه تحدثدن صمت لساندر • وبر قسمی صمت قلبدر • یعنی البته اکواندن بر کونه
ونفسه خاطره دن بر خاطره که اکا خطور ایلیه قلبی اندن صامت اولمقدر • پس شول کمسنه نک لسانی صامت اولوب قلبی صامت اولمیه
خفیف الوزر اولور • وشول کمسنه نک که هم لسانی وهم قلبی صامت اوله • انک سری ظاهر اولور • ربی اکا تجلی قیلور • وقلبی صامت
اولوب لسانی صامت اولمیه اول لسان حکمت ایله ناطق در • اما شول شخصک که نه قلبنده ونه لساننده صمت اولمیه انک

مطلب فی الصمت والعزلة والجوع والسهر

ملکت وجودی

ملکت وجودی شیطانک ملکی وکندوسی ابلیسک مسخره سی اولور • پس صمت لسان عامه نک وارباب سلوکک منارلسندندر • وصمت قلب اصحاب
مشاهدات ومقربینک صفاتندندر • وصمت سالکینک حالی افاتدن سلامتدر • وصمت مقربینک حالی مخاطبات تانیسدر • ایدی بر کمسنه که
کلیت ایله من جمیع الاحوال ملازم صمت اوله انکچون ربندن غیر ایله بر حدیث باقی قالماز • زیرا فی نفسه انسانه صمت محالدر • بو تقدیرجه
تحدث حدیث مع الاغیاردن حدیث مع الربه انتقال ایله تلقنده نجی ومقرب • وتکلمنده مؤید اولوب هر بار که نطق ایتسه حقدن نطق ایدر •
زیرا اکر نطقی حقدندر • کما قال تعالی فی حق نبیه علیه السلام • وما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی • زیرا نطق با صواب خطادن اولان صمتک
نتیجه سیدر • وکلام مع غیر الله خطادر • وبغیر الله اولان کلام دخی من کل الوجوه شردر • نته کیم حق سبحانه وتعالی کتاب کریمنده کمال شرطی ایله
کلامی بیان بیورر • قال الله تعالی • لا خیر فی کثیر من نجویهم الا من امر بصدقة او معروف او اصلاح بین الناس • وقال تعالی • وما امروا الا لیعبدوا الله
مخلصین له الدین • ومقام وحی صمت حالنده واقع اولوردی • وصمت صاحبنه معرفة الله ایراث ایدر • وعزلت باعث صمت لساندر • زیرا
بر کمسنه ناسدن عزلت ایلسه مکالمه یه کمسنه بولمایوب لاجرم عزلت صمت لسانه مؤدی اولور • اما عزلت دخی ایکی قسمدر • بری عزلت مریدیندر که
مخالطه اغیاردن عزلت بالاجسامدر • وبر قسمی دخی عزلت محققیندر که اکواندن قلوب ایله عزلت ایتمکدر • زیرا قلوب محققین علم اللهدن
غیری بر شیک محلی دکلدر • انجلین که علم مشاهده دن حاصل اولان بر شهود ایله قلوب عارفینده شاهد حق اولور • وارباب عزلتک
نیتلری اوچ وجهله در • بر نیت شر ناسدن اتقادر • وبر نیت دخی سنک شرک غیره تجاوزدن اتقادر • ونیت ثانی رتبه جهتندن نیت
اولیدن ارفعدر • زیرا نیت اولی غیرک نفسنه سوء ظندر • ونیت ثانیه کندو نفسنه سوء ظندر • پس کشی کندو نفسنه بدگمان اولمق
غیرک نفسنه بدگمان اولمقدن اولیدر • زیرا هر کس کندو نفسنی غیرک نفسندن اعرفدر • وبر نیت دخی جانب ملاء اعلیدن صحبت مولایی ایثار
واختیاردر • پس ناسک اعلاسی شول کمسنه در که ربینک صحبتن اختیار ایدوب کندو نفسندن عزلت ایلیه • ایدی بر کمسنه مخالطه اوزرینه
عزلتی اختیار ایلسه فی الحقیقه اول کمسنه ربنی غیرک اوزرینه اختیار ایتمش اولور • پس بتین اختیار ایدن قولنه حق تعالی اول قدر عطا
واحسان ایدر که قدرینی حقدن غیریسی بلمز • وعزلت دخی قلبده ابدا واقع اولماز • الا بر وحشتدن واقع اولور که وحشت مزبوره معتزلک
عنه دن طاری اولوب معتزل معتزل الیه مانوس اولور • وانس مزبور بر شیدر که صاحب عزلتی عزلته سوق ایدر • وعزلت دخی صمتک
شرطندن اولور • زیرا صمت عزلته لازمدر • ولازم عزلت اولان صمت صمت لساندر • اما صمت قلبی عزلت اعطا ایلمز • زیرا اکاه اولور که
واحد کندو نفسنده غیر حقله مع غیر الله تحدث ایدر • فلهذا طریق حقده قایم بنفسه اولانه صمت ارکاندن بر رکن قیلندی • ایدی
عزلته ملازمت ایلین • سر وحدانیة الهیه یه واقف اولور • وارباب عزلت گرک سالک وگرک محقق اولسون عزلتک حالی معتزلیدن
اوصاف بشریه دن تنزیه وتطهیردر • وارفع احوال عزلت خلوتدر • زیرا خلوت عزلتک اندر غلسیدر • ونتیجه خلوت نتیجه عزلت عامه
اتویدر • پس عزلت ایلین حقله صاحب یقین اولمق گرکدر که • حتی انک خاطری بیت عزلتدن خارجه تعلق ایتمیه • ویقیندن محروم اولورسه
زمان عزلتک فوتی ایچون عزلتی اعاده ایلسون که • حتی عزلتنده حقدن اکا اولان تجلی ایله قوی الیقین اوله • ایدی سالکه هر حالده یقیندن لابد در
ویقین شروط عزلتدن بر شرط محکمدر • وعزلت معرفت دنیا ایراث ایدر • وجوع ارکان طریقتدن رکن ثالثدر • وعزلت صمتی متضمن
اولدوغی کبی جوع دخی رکن رابعدن اولان سهری متضمندر • وجوع دخی ایکی قسمدر • بریسی جوع اختیاریدر که ارباب سلوکک جوعیدر
زیرا محقق نفسنی جایع قیلمز • ولکن اگر مقام انسده اولورسه اکلنی تقلیل ایدر • واگر مقام هیبتده اولورسه اکلی کثیر اولور • پس محققینک
کثرت اکلی عظمت الهی مشاهده اندکلری حالده قلبلری سطوات تجلیات انوار حقیقت مظهری اولدوغنک صحتنه دلیلدر • ومحققینک
قلت اکلری شهودلری ایله حالت موانسه لرنده صحبت محاذبه لرینه دلیلدر • اما کثرت اکل سالکین حقدن بعدلرینه • وباب اللهدن طردلرینه
ونفسلری روحلرینه غالب • ولماغله نفس شهوانیه بهیمیه استیلا ایلدوکنه دلیلدر • وسالکینک قلت اکلری قلبلرینه نفحات جود الهی
اعطا اولندوغنه دلیلدر • زیرا نفحات جود الهی انلری تدبیر نفوس وجسوملرندن مشغول قیلور • الحاصل جوع علی کل حال احسن
واوجهدر • وجمیع وجوه ایله سالکینی احوال عظیمه یه • ومحققینی اسرار الهیه یه نایل اولمغه سبب وداعیدر • اما شول شرط ایله که افراط ایتمیه
وجایع متفجع اولمیه • زیرا جایع جوعنده افراط ایلسه پیوسته ذهاب عقله وفساد مزاجه مؤدی اولور • پس مادام که شیخدن امر اولمدقچه
سالک نیل مطلوب قصدیله جوعه تقیید ایلمک جایز دکلدر • وجوع ایچون حال ومقام واردر • جوعک حالی خضوع وخشوع وسکنت
وذلت وافتقار • وعدم فضول • وسکون جوارح • وعدم خواطر ردیه در • واحوال مزبوره سالکلرده اولان جوعک حالیدر • اما جوع
محققینک حالی • رقت • وصفا • وموانست • وذهاب کون • وعزلت الهی • وسلطان ربانی ایله اوصاف بشریه دن تنزهدر • وجوعک
مقامی مقام صمدانیدر • واول بر مقام عالیدر که صاحبنه انواع اسرار تجلیات افاضه اولنور • وجوعک بو وجهله اولان فایده سنی
ارباب همتکلر • جوع عامه دکلدر • زیرا جوع عامه اصلاح مزاج • وتنعیم بدندن غیری دکلدر • وجوع شیطانک حیله لرین بیلدیرر •
وسهر نتیجه جوعدر • زیرا معده ده طعام اولمسه نوم زایل اولور • وسهر دخی ایکی نوعدر • بیری سهر عین • وبیری سهر قلبدر •
وسهر قلب طلبا للمشاهدات خواب غفلتدن انتباه قلبدر • وسهر عین طلبا للمسامرة فی القلب مقام همت عینک رغبتیدر •
زیرا عین نایم اولسه اگرچه کیم قلب نایم دخی دکلسه عملی نوم عین ایله باطل اولور • وسهر عینک غایتی سهر منفردک مشاهده سیدر غیری دکلدر

فاما بونك عيرين ملاحظه ايلنه بو يله دكلدر پس سهرك فائده سی استمرار عمل قلبدر وعند الله مخزونه اولان منازل عليه يه ارتقادر وسهرك حالی
سالك ومحقق ايچون تعمير وقتدر لكن بو قدر واركه محققك سهری حالنده زياده سيله تخلق ربانی واردر اما سالك بلمز زيرا محققك معانی
مقام قيوميتيدر وسهر معرفت نفسه ايراث ايدر پس اركان معرفت ذكر اولنان اوصافك اتصافی ايله تمام اولور زيرا معرفت اشياء
اربعه كه مزبوره نك تحصيلی اوزرينه دائردر ومعارف دورتدر معرفت حق ومعرفت نفس ومعرفت دنيا ومعرفت شيطاندر
ايدی قچن انسان مستعد خلقدن ونفسدن عزلت ايلسه وربتی انی ذكر اتمكله ذكر بدن صامت اولسه وغذاء جسمانيدن اعراض ونامين
نومده اولدقلرنده اول تسهر ايدوب بيدار اولسه وبالجمله خصال اربعه مزبوره نك مجموعی حالت واحده ده اجتماع ايدوب بربرندن
زائل اولمسه اول كمسه نك بشريتی ملكيته وعبوديتی سيادته وغفلتی حضوره وغيبتی شهادته وباطنی ظاهره تبديل اولور پس بو تقديرجه
رجل مزبور ابدالدن اولوب موضعندن رحلت ايلسه حقيقةً وروحانيةً موضعنده بدلنی ترك ايدوب موطن مزبورده بدل اقلان كمسنه ده
موطن مزبورك صاحبلرينك روحانيتلری اجتماع ايدر پس اگر اول موطندن رحلت ايدن شخصه حالا اول موطنه مانوس اولانك شوق
شديد واشتياق عظيمی ظاهر اولسه بدلنه ترك ايلدوكی حقيقت روحانيه سی متجسد اولوب حالا صاحب موطن اولان كمسنه اول حقيقته
تكلم ايدر وحقيقت دخی اكا تكلم ايدر وصاحب موطن تخيل ايدركه اول انك مطلوبيدر حال انكه اول اندن غائبدر ولكن تشوقك
حاجتنی حاصل ايدر واگر روحانيت صاحبنك ترك ايلدوكی موطنه شوق وتعلقی اولورسه كذلك روحانيتی متجسد اولور اما آكاه اولورلر
بو حالت من غير البدل اولور وبونلرك ميانلرنده فرق بودركه ابدالدن اولان رحلت ايلدكده موطنه بدل ترك ايلدوكن بيلور
اما لكن غيری يرينه بدل ترك ايلدوكن بيلمز وعدم شعورينه باعث اركان اربعه مزبوره ده حكم ايتمدوكيدر شيخ رضی الله عنه

يا من اراد منازل الابدال ● من غير قصد منه للاعمال ● لا تطمعن بها فلست من اهلها ● ان لم تزاحمهم على الاحوال
واصمت بقلبك واعتزل عن كل من ● يدنيك من غير الحبيب الوالی ● واذا سهرت وجعت نلت مقامهم ● وصحبتهم فی الحل والترحال
بيت الولاية قسمت اركانه ● سادتنا فيه من الابدال ● ما بين صمت واعتزال دائم ● والجوع والسهر النزيه العالی

آه ای راغب صمت وعزلت وطالب جوع وسهر حقيقت روحانيه ابدالدن سمع شريفه شويله وارد اولدی كه صمت حقيقی مقام
جذبه ده در زيرا سطوات تجليات جذبه احديه الذات دل عاشقده پرتو اتدكده وجود بشريه سن افنا ايدوب نطقه اقتداری
قالمز وحالت مزبوره ده نطق دخی صدور ايدرسه اول نطقه نفسك شعوری اولمازه وجذبه ارباب سلوكك جمله احوالنه دقايه اولوب
راه راسی اروش اتمكله ارباب حقيقت قاتنده جذبه موقع شريعتده واقع اولمشدر زيرا شريعتك معنای اصطلاحيسی التزام عبوديت ايله
ايتماردر وطريق دين اسلامی اختيار اتمكدر ودين ايسه بر وضع ربانيدركه ارباب عقولی عند الرسول اولان شيئك قبولنه دعوت ايدر
پس حقيقت ومعنی جهتندن عند الرسول اولان شیء نور تجلی سبحانی وجذبه ربانيدر وشرع شريف انك آثاريدر پس جميع انبيا
ووارث حقيقتلری اولان اوليا طالبلری حقه جذبه حقله دعوت ايدرلر طالب دخی ورزش جذبه يه مستعد اولوب جذبه رحمانی
ظهور ايتدكده خالصا ومخلصا مقام عبوديتده ثابت قدم ودين محمدی ده راسخ دم اولوب دين اسلامك وجه حقيقيسی رونما اولماغله عند الله
شرف اسلام نه مرتبه اولدوغن بيلور زيرا شرعك معنای لغويسی اظهار وهويدا اولمقدر وشريعت طريق مستقيم معناسنه در نته كيم شرع الله لعباده
الاسلام ديرلر يعنی حق تعالی عبادينه طريق اسلامی آشكاره ايلدی ديمكدر واسلام ايسه حقه بويون ويرمك وكندو كارينی حقه تسليم اتمك
وخالص اولمق معناسنه در بو تقديرجه جذبه رحمانی بر پرتو نور ربانيدركه مشكات حقيقت محمديه اولان نظر پيردن مرآت دل طالبه
افاضه اولندقده راه راست هويدا اولوب لاجرم عبد منجذب سلسله عشقی گردن ارادتنه بند ايدوب امر حقه تسليم اولور وكندو ارادتن
چقماغله ادناس بشريه وكدورات نفسانيه دن پاك وخالص ومزكی وطاهر اولور ودنيا ومافيهانك فناسی عيان اولماغله خلقدن ونفسدن
وبالجمله كونيندن عزلت ومحبة الله ايله موانست وحجب وجود الدن مفارقت ايدوب مقصود بالذات مشهودی اولماغله صمت ضروری
حاصل اولور گرچه عزلت دخی صمتی من وجه تقدم اتمكله صمته علت اولمشدر زيرا طالب ابتدا قلبنی ماسوادن ومزخرفات دنيويه دن
تخليه ايتدكجه ورزش جذبه يه مستعد اولمز ولكن جذبه دن اول اولان عزلت اختياری وجذبه دن صكره اولان عزلت وصمت اضطراريدر
زيرا قبل ظهور الجذبه دنيانك فناسی علم اليقين ايله بيلنور وجذبه دن صكره عين اليقين ايله مشاهده اولنور وجذبه مقام قرب جوار
ربوبيت اولماغله سالك مستعده كمال جوع وعطش معنوی پيدا اولوب مقاماتدن هيچ بر مقامده قانع اولمايوب دائما رب زدنی علما
نيازين اتمكدن خالی اولماز زيرا عاشقلری معشوقك شهود وجه جمالندن غيريسی اغنا اتمز شهود وجه جمال ايسه وجوددن اثر قومازه
وعاشقه قرب حاصل اولدقچه ازدياد قرب رجا ايدر پس سالكده وجه مشروح اوزره كمال گرسنكی اولدقچه مراتبه نهايت اولمادوغن بيلوب
غفلتدن بيدار اولماغله عينا وقلبا سهر دائمده صفت قيوميت ايله متصف اولور ايدی صفات مزبوره ايله متصف اولان مردان
خدايه ابدال اطلاقی لايق اولور نته كيم حضرت مولانا مثنوی شريفك بر محلنده بيورورلر كه م كيست ابدال انكه او مبدل شود خمرش از تبديل يزدان خل شود
ای مستمع قابل انبيا واوليا ومردان خدانك اوصاف كمالات وعند الله قربت ومقامات ودرجات عاليات نه مرتبه ده ايدوكين
كوش هوشك دوش ايدك ايسه عوام الناس انلر ايله انلارك بيننده فرق بی منتها اولدوغن بلدك گرچه صورت بشريه ده واكل وشربده

خلق

خلق ايله مساويلردر لكن حقيقته نظر اولنسه انبيا واوليانك ماكولات ومشروباتی ماكولات خلقه مغاير اولوب بينهماده بو وجه تام مناسبت يوقدر
نته كيم حضرت مولانا قدس سره عدم مناسبتی بيان ايچون تمثيلات كثيره ايراد ايدوب بيورورلركه هر دو گون زنبور خوردند از محل هر ايكی در بو
نحل بر محلدن تناول ايتديلر ليك شد زين نيش وزان ديگر عسل ليك بونلردن بيری صارو جه اريدن نيش وبال آروسندن عسل ظهوره كلدی
يعنی هر ايكيسی دركلو اورنك اسملری وصورتلری واحد وغذالری ايكيسنك دخی اثمار ونباتات اولوب بحسب الظاهر تفاوتلری يوغيكن بريسندن
نيش ظاهر اولوب وبريسندن بقدرة الله شهد لذيذ حاصل اولور كما قال تعالی واوحی ربك الى النحل ان اتخذی من الجبال بيوتا پس نحل وحی
الهی ايله مسدس الشكل خانه لر بنا ايدوب ولعابندن عسل مصفا ايله مملو ايدوب حقيقتلری مغاير اولور وبر مثال دخی بودركه هر گون آهو گيا خوردند واب
هر ايكيسی در لو آهو اولمق بيديلر وصو ايچديلر زين يكی سرگين وشد وزان مشك ناب بو بريسندن كه آهوی شكاردر نجس اولدی واول بريسندن
كه آهوی مشكدر صافی مشك اولدی ناب صافی معناسنه در وخوردن يمك واچمك معناسنه مستعملدر وگياه اوت معناسنه در وزن ايچون
ها حذف اولندر مثال آخر هر دو نی خوردند از يك آبخور هر ايكی نی كه بيری شكر قمشی وبريسی ايچی بوش قامشدر ايكيسی بر صودن ايچديلر ولكن
اين يكی خالی وان پر از شكر بو بريسی شكردن خالی واول بريسی شكر ايله مملودر بيت بو باغك كه حقيقتده صوی بر باغبانی بر
ولی اولمش جدا يقدن نيجه يوز بيك شجر بيد ثمر روايت اولنوركه حضرت آدم صفی الله عليه السلام وجه ارضه هبوط اتدكده بر بلوك آهولر آدمك زيارتنه
كلوب مراعات مراسم تعظيم وتكريم ايلديلر حضرت آدم دخی انلرك ارقه لرين مبارك اللريله صغايوب معجزات آدم صفی ايله حق تعالی انلرك نافه سی مشك ناب ايلدی
سائر آهولر دخی بو كرامتی كوروب كلديلر اول شرفه مظهر اولمق اميديله خدمت آدمده شتاب اتمكله آدم صفی عليه صلوات الله بونلرك ارقه سن صغادی
لكن انلرده مشك حاصل اولمدی پس بو زمره نك سبب حرمانی استكشاف اولندقده آدمه وحی الهی اولوب يا آدم اول كلن آهولرده خلوص قلب اولوب
مجرد مقصودلری سنی زيارت ايدی اما صكره كلنلر انلرده دخی مشك ناب ظاهر اولمق آرزوسی ايله كلوب خلوص نيتلری اولماغله عمللری قبول
اولميوب مرادلرندن محروم اولديلر ديو وجه حرمانلری اعلام اولندی ايدی مردان خدا دخی كندو مراداتندن كچوب حق رضاسندن غيری ديلكلری
اولمايوب تعلقات كونيندن خلاص اولماغله حق سبحانه وتعالی انلره كشف سبحات جمال ايدوب انواع كرامات سنيه اعطا ايلدی ايدی
ای عبد مخلص صد هزاران اينچنين اشباه بين يوز بيك بو مجلس اشباه وامثال كور فرق شان هفتاد ساله راه بين انلرك ميانلرنده يتمش يل
مقداری يول كور يعنی ارباب معنی ايله اهل صورت بيننده تفاوت بسيار وتباين بی شمار واردر اگر ابای علويه واگر امهات سفليه ومواليد
ثلثه يه دقت ايله نظر اولنسه نيجه يوز بيك نظير ومثال بولنور كه صورتلری متحد ومعنی وخاصيتلری متباين اولوب مابينده هفتاد ساله
مسافه بعيده كورنورسن ايدی اين خورد گردد پليدی زو جدا بو گمراه وطاغيلر اكل ايدر اندن پليدلك جدا اولور يعنی بعد الهضم قوت ذائقه
نجاست حادث اولور آن خورد گردد همه نور خدا اما انبيا واوليا غذا تناول ايدر اندن نور خدا ظاهر اولور اين خورد زايد همه بخل وحسد
مشرك وكافر ومنافق ومنكرك يدوكی طعامدن جميعا بخل وحسد ظاهر اولور آن خورد زايد همه عشق احد اما انبيا واوليانك تناول اتدكلری
طعامدن جميعا عشق ربانی ونور سبحانی ظاهر اولور ايدی ای مؤمن صادق ويار موافق معلوم اوله كه ماكولات ومشروباتك هر بريسی
زبان حال ولسان استعداد ايله درگاه عزته نالش وزاری قيلوب الهی سيدی ومولائی سن بزی بر عبد مؤمن موحدك نصيبی قيل كه بزم
حقيقتمز انك سمع وگوش وبصر ونطقنه قوت اولوب وجميع قواسنه وقلبنده اولان تجلياتك نورينه ملحق اولماغله انسان كوكلندن
سكا واصل اولان طريق مستقيمی بولوب بو تيره خاكيده پابسته طبيعت ولمعدنی وآمد شددن خلاص اولالم پس حق سبحانه وتعالی انك بولنده
صادق اولان عاشقلره واجبدركه طعام يدوكی وقتده كوكلی حاضر بولنوب بعد الطعام شكر ايله انی اتدكدن صكره حق طعامی يرينه كتورمك ايچون
صحت ذكر الله ايله كوكل حالنه واردوب اول طعامدن حاصل اولان قوتی تجلی نوريله احيا ايليه زيرا اول نعمه حقيقت اوزرنده شكر تناول اولنان
طعامی نور محبت ايله محو ايدوب حقيقت اصليه سنه ايصال اتمكدر والا اول طعامك حقيقتنه ظلم صريح اتمش اولوب حضور حقده سندن
شاكی اولمايوب الهی كلوا واشربوا ولا تسرفوا قوله ديو فرمان بيورمشيكن بو ظالم بنی ضايع قلدی ديو حق طلب ايدر اما تناول اولنان نعمه
حلال اولمه آخرك حقی اولماغله سنی حالكدن آيروب بلكه نور ايتكه ظلمت طارمی اولور ومن عند الله حرام قلنان ماكولات ومشروبات
دخی تناول اولونسه اكل اولان مؤمنی نفسانيته مبتلا قيلور مثلا عياذا بالله تعالی شرب خمر صفت كلبيتی وشهوانيتی زياده ايدوب
ولحم خنزير دخی عدم حميت وخستلك ايراث اتمكله حق سبحانه وتعالی انی حرام قيلوب هر بر نهی اولنان اشياده حقك اسرار خفيه سی اولدوب
جمله سی عبادينه محض رحمتدر نه انكه مشقت اولمه اما كفار ومنافق حلال دخی اكل اتسه لر كندولری حقدن بعيد ومحض نجس اولماغله
طعامك حقيقتن كنه وخبائثلرينه دونوروب صفات ناريه دن اولان بخل وحسد وكبر وكين وغضب وشهوت وكبر ونخوت وانبيا
واوليايه بغض وعداوت وانواع حيل وشيطنت وانكار ونفاق حاصل اولماغله تناول اتدكلری طعام ای كافر بد بخت بزم اصلمز پاك
وطاهر ايكن سنك شآمتك سببی ايله بزی دخی جهنمی ونجس ايلدك ديو لعنت ايدر پس طعام پاك ايكن كافرده ناپاك اولمغه باعث نه در ديرسك
حضرت مولانا بيان ايدوب بيورورلركه اين زمين پاك وان شوره ست وبد انبيا واوليا وصلحا وسعدانك وجودلری زمين پاك مثابه سنده در
بذر طعام زرع اولندقده حب حب خدا ثمراتی ظهور ايدر وكفار ومنكرين وفجار ومنافقينك وجود ناپاكلری زمين شوره مثابه سنده در
وهر نه اكلسه ضايع وتلف اولوب اول زمين شوره ده خار وخراشدن غيری نسنه بتمز كما قال تعالی والبلد الطيب يخرج نباته باذن ربه والذی خبث

لا يخرج الا نكدا

یعنی انبیا و اولیا و مؤمنین اصفیانک راضی قلوبی بقدر کشوف انوار الصفات و الذات ازهار مواجید و ریاحین موارید انبات ایدر زیرا هر قنغی
قلبک که بذری محبت اوله نباتی مشاهده در و هر قنغی قلبک که بذری شوق اوله نباتی انس و وصالدر و هر قنغی قلب که بذری عشق اوله نباتی کشوف جلال
و جمالدر فاما هر قنغی قلب شوره که بذری هوا اوله انک نباتی شهواتدر و نور محبت خدا ایله منور اولان قلب مطهردن جوارحه دخی آثار محبت ظاهر
اولوب موافقت انک اثریدر و هر قلب مظلمدن دخی جوارحه ظلمت ظاهر اولوب عناد و مخالفت و انواع خباثت انک اثریدر این فرشته پاک و آن دیوست و دد
مثلا بو طایفه علیه فرشته پاک اول طایفه خبیثه دیو و دد کبیدر هر دو صورت گر بهم ماند رواست هر ایکی صورت بر برینه مشابه اولسه روادر
زیرا صورتده مماثلت مقرردر آب تلخ و آب شیرین را صفاست نته کیم آجی صو و طاتلو صونک صفاسی واردر صورتلرنده صفوت اولمقده بر برینه
مشابهتلری واردر اما سیرت و لذتده مابینلرنده فرق بین اولوب هیچ وجهله مناسبتلری یوقدر حضرت مولانا قدس سره آب تلخی کفره
و مشرکینه تشبیه ایدوب و آب شیرین ایله انبیا و اولیایی مراد ایدرلر آیدی ذوقی اولمیانلر صورتلرندن نسنه فهم ایلمز زیرا که جز که صاحب ذوق که شناسد بیاب
صاحب ذوقدن غیری کیم ادراک ایدر اذعان ایله او شناسد خوش از شوره آب آب لذیذ آب شوره دن صاحب ذوق اولان کمسنه ادراک ایدر
یعنی من لم یذق لم یعرف مصداقنجه ظاهر بین اولان بی ذوقلر انبیا و اولیاده اولان لذات انس و محبتی ادراک ایلمز و صورت بشریتلرندن
حقیقتلری فهم اولنماز الا شول اهل ذوق اولان ارباب وجدان فهم ایدر که انبیا و اولیانک دست قدرت و ید همتلرندن شراب طهور
عشق الهی نوش ایدوب فتیله قلبلرین نار محبت ربانی ایله ایقاد ایلیوب انبیا و اولیایی اول ذوق ایله ممتثلدر پس صورتده قالان منکرلر
سحر را با معجزه کرده قیاس سحری معجزه یه قیاس ایدن معاندلر کبی هر دو را با مکر پندارد اساس هر ایکیسنک بنیادینی مکر اوزرینه بینی در قیاسک
مع هذا سحر ایله معجزه بیننده فرق عظیم واردر مثلا ساحران موسی از استیزه را حضرت موسی علیه السلام عصرنده اولان سحره عناد و مجادله ایچندن
بر گرفته چون عصای او عصا موسی علیه السلام کبی اللرینه عصا طوتمشلر ایدی و حضرت موسی علیه السلامی کندولری کبی ساحر زعم ایتمشلر ایدی
ولکن زین عصا تا آن عصا فرقیست ژرف بو عصادن موسی علیه السلامک عصاسنه وارنجه بر فرق عظیم واردر زین عمل تا آن عمل راهی شگرف
و بو عملدن اول عمله وارنجه بر راه عمیق و مسافه بعیده واردر زیرا حضرت موسی علیه السلامک عصاسنده حق سبحانه و تعالی خاصیت کثیره
خلق ایدوب اول عصانک ایکی شعبه سی وار ایدی شب تاریکده شمعه کبی مشتعل اولوب ضیا ویررلردی و حضرت موسی سیر و سفرده یورلسه
عصایه سوار اولدقده اسب تازی کبی حضرت موسایی حامل اولورلردی و بر چاهدن صو المق اقتضا ایتسه هر نه قدر عمیق اولسه باذن الله
قعر چاهه ایرشوب و اوجنده بر ظرف پیدا اولوب مقدار حاجت آب اخراج اولنورلردی و سفرده بو یمینه وضع ایتسه تیر و ترکش ایله
مهیا بر کمان اولورلردی و میوه جنسندن برنسنه مراد اولونسه نهال آسا زمینه غرس ایتدکده فی الحال برگ و اثمار ظاهر اولوب تناول ایدرلر ایدی
و عصانک بنده بر دمن وار ایدی هر کون کفایت مقداری مراد اولنان اغذیه یی اظهار ایدرلر ایدی و یره دیکسه آب خوش ظاهر اولوب هر کس
نوش و دفع عطش ایدوب یردن نزع ایتدکده آب غایب اولوردی و عصادن انواع روایح طیبه فایحه اولوب دماغی معطر ایدرلر ایدی و دفع عدو
مقابله ده عصای موسی زمینه براقدقده عصانک غلظتی مقداری حیه صغرا اولوب بعده ضخامت حاصل ایدوب فی الحال اژدرها اولوب
و ایکی چشمی آتش کبی شعله ویررردی و باشن قالدروب هیبت ایله یوریوب دشمنلرن قچرادوب صدمه سندن زهره لر چاک اولوردی و کنه
کلن شجر و مدر و حجر و خاشاکی بربودم ایدرلر ایدی پس حضرت موسی الینه الدقده کیرو اولکی شکلنه منقلب اولوب عصا اولوردی العظمة لله
و منکرین و کافرین و آل فرعون و سحره عصادن صدور ایدن حالات عجیبه یی حاشا سحره حمل ایدوب عناد و مجادله ایله حضرت موسی ایله مقابله
ایتدیلر انلر دخی عصالر و عظیم تارکلر ایله رسنلر کتوروب سحر ایله حیات و عقارب شکلن کوستردکلرنده عصای موسی زمینه وضع اولندقده
وجه مشروح اوزره بر اژدرهای مهیب اولوب میدانده اولان حبال و عصالری بربودم ایدوب حضرت موسی علیه السلام اژدرهایی بوغازندن
اخذ ایتدکده کالاول عصا اولوب طاغار کبی بغدقلری عصا و حبالدن کوز کورینور شی قالمیوب جمله سی نابود اولدی پس سحر ایله
معجزه بیننده مناسبت اولمیوب فرق عظیم وار ایدوکی ظاهر اولدی معلوم اوله که حق سبحانه و تعالی انبیاء عظامه ملکوت سفلیه و علویه
و عناصر اربعه یی تسخیر ایدوب بامر الله تعالی انبیا علیهم السلامک حکملرینه مطیع و منقاد اولوب مراد اولنان معجزات بقدرة الله اظهار اولنور
و ظهور ایدن معجزات خیالات سحره کبی اولمیوب حقیقت اولور سحره ایسه کفر و عصیان ایله تشیطن ایدوب ارواح خبیثه نک معاونتی و بعض
اشیانک ترکیبی و انواع فسون ایله بعض خیالات کوسترر کرچه ایکیسنده دخی قدرت حقدر لکن سحره حق سبحانه و تعالینک وحدانیتنه و فاعل
مطلق اولدیغنه ایمان کتورمیوب ارواح خبیثه و کواکب نجومه اعتقاد ایتمکله کافرلردر و عملری دخی باطلدر
زیرا جواهر مکلفه ایکی قسمدر بر قسمی جسمانی و محسوس و بر قسمی روحانی معقولدر و جسمانی علی الاجمال اوچ قسم اولوب خیر و شریر و بینهماده متوسط اولور
روحانی دخی علی الاجمال اوچ قسمدر بر قسمی ارواح مقدسه در که ملایکه در و بر قسمی شریر در که شیاطین و جن در و بر قسمی متوسط در که مؤمنین جنیدر
پس ملایکه نک تواصل و تعاونلری حق سبحانه و تعالی یی تسبیح و تقدیس و عبادات بدنیه و قلبیه ایله حقه تقرب ایدن اخیار زمانه اولور و شیاطینک
دخی تواصل و تعاونلری معاند للرحمن و عابد للشیطان و مشرک و خبیث اولان اشرار زمانه در ایدی ساحر ایله نبی و ولی نک فرقی متبین و مشتهر اولدی
پس معجزات انبیا علیهم السلامدن ظاهر اولوب و کرامات و خوارق عادات دخی مؤمن مخلص و نفسنده مقدس و بدننده طهارت اولان
اولیادن صادر اولور و حقه تقربلری زیاده اولدقجه کرامتلری زیاده اولور و سحر دخی شول کفره و فجره یه منتهی اولور که شیطانه مناسبتلری اوله

ایدی سحر ظهوره کلمز الا نفسنده مشرک و خبیث و طبیعتنده شرارت و بدننده تدنس اولان اشراردن صدور ایدر فلهذا سحر ایله عمل ایدنلر غالبا طایفهٔ
یهود و عبدهٔ اصنام و کواکب و نساء حیض در و فجرهٔ مزبوره سحر ایله عمل ایتدکلرنده الکینه قذره و هیآت قبیحه اوزرینه عمل ایدرلر و انلرک سحری استعیذ بالله
قولنه مقابل اولسه سحرلری باطل اولور و حواشی سعدیه ده مسطوردر که السحر هو مزاولة النفوس الخبیثة لافعال و احوال یترتب علیها امور خارقة للعادة
و اهل سنت و جماعت قتنده جایزدر که ساحرلر هواده پرواز ایتمکه و انسانی حماره و حماری انسانه تقلیب ایتمکه قادرلردر لکن اشیاء مزبوره نک
خالقی حق تعالی در سحره رقای مخصوصه و کلمات معینه یی قرائت ایتدکده حق سبحانه و تعالی صدور ایدن اشیایی خلق ایدر زیرا مؤثر حقیقی
خالق ایجودر بیده ملکوت کل شئ ایدی عمل سحر کفر و ضلال اولماغله لعنة الله این عمل را در قفا سحر عملنک قفاده عقبنده و منتها و نتیجه سنده
اللهک لعنتی واردر رحمة الله آن عمل را در وفا اول عمل الحون وفا ایلمکده اللهک رحمتی واردر که معجزات انبیا و کرامات اولیا مقتضی رحمت رب اعلی در
پس حق و باطل بفضل الله تعالی متبین و ظاهر اولمش ایکن کافران اندر مری بوزینه طبع کافرلر عناد و جدالده بوزینه طبع در یعنی نسناس طبیعتلودر
که میمونک جبلتی تقلیده مجبوله در کذلک کفره و فجره دخی محض عنادلرندن تقلید بی معنی ایدوب نحن وجدنا آباءنا دیو خیری شردن و حقی باطلدن
فرق ایتمامه داتیمزلر آفتی آمد درون سینه طبع طبیعت نفسانیه سینه ایچنده بر آفت عظیم کلدی یعنی فی قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا
نحوای کریمه سی اوزره قلب مکدر اوزرنده خبث ذاتی بر مرض بی علاجدر که سینهٔ مظلم کفارده مستقر اولمشدر و حضرت مولانا قدس سره
کفار و منکرین ایله نسناس بیننده اولان وجه مشابهتی بیان ایدوب بیوررلرکه هر چه مردم میکند بوزینه هم هر نه که انسان ایلیه بوزینه هم
آن کند از مرد بیند دم بدم انی ایلر که دمبدم ادمیدن کورر ولکن انسان هر فعلنده برنسنه یی مقصود ایدر نسناس ایسه تقلید ایلیه
فعل بیهوده ایدوب کارینک حقیقتن بلمز و نفع و ضررن فرق ایتمز کذلک بوزینه طبع اولان ارباب تقلید انبیا و اولیادن کوردوب
اشتدکلرین ایدرلر لکن کارلرینک حقیقتندن خبردار اولمیوب و خبر دیرلره اعتقاد ایتمیوب محض تقلیدده قالورلر ولکن محقق ایله
عمل مقلدک ما بینی ناس ایله نسناسک کاری کبیدر مثلا او گمان برده که من کردم چو او یعنی اکر میمون اکر مقلد گمان ایلمشس که بن انسان کبی ایلدم
و مقلدم اولانک عملن ایشلیوب بن دخی انجلین اولدم ولکن فرق را کی داند آن استیزه رو اول استیزه یوزلو و تقلید و عناده جبلی
ایدیجی ایکی عمل بیننده اولان فرقی نجن بیلور یعنی بیلمز پس منکرین و منافقین دخی حقیقتلرندن بی نصیب اولماغله اولئک کالانعام بل هم
آیت کریمه سنک مظهری اولور اکا بناءً که این کند از امر و آن بهر ستیز بو امر الهیدن ایلر و اول لاجل العناد ایلر یعنی ارباب تحقیقک
عملی امتثالا للامردر و اهل تقلید بوزینه طبعک عملی عنادا و مجرد تقلیدا در بر سر استیزه رویان خاک ریز او مقوله صورتی ناس سیرتی
نسناس عنود و لجوج اولان استیزه رولرک سر بی دولتلرینه طپراق صاچ یعنی طپراق انلرک باشلرینه که آن منافق با موافق در نماز
اول موافق ایله منافق نمازده از پی استیزه آید نه نیاز محض عناد و تقلیددن اوتوری کلور موافق کبی نیازدن اوتوری کلمز ولکن
در نماز و روزه و حج و زکات صوم و صلوة و حج و زکاتده با منافق مؤمنان در برد و مات منافق ایله مؤمنلر برد و ماتده در یعنی
ارکان اسلامیه ده و عبادات صوریه ده بحسب الظاهر منافق ایله موافق و مقلد ایله محقق موافق و مساوی ظن اولنور اما ایکی
شطرنجباز کبی موافق منافقی و محقق مقلدی برد و مات ایتمکده در یعنی مؤمنلر غالب و منافقلر مغلوب اولوب نقد عمرلری آخر و عاقبت امرلری
ظهور ایتدکده اتفاق صورلری رفع اولوب بر موجب یوم تبلی السرائر اختلاف معنویلری مبین اولور مؤمنان را برد باشد عاقبت
عاقبت مؤمنلره برد اولور و جنت و مغفرت و نجات و رحمت بولوب غالب اولور بر منافق مات اندر آخرت آخرتده مات منافق اوزرینه واقع اولور
یعنی خایب و خاسر و عذاب الیمه کرفتار اولور گرچه هر دو بر سر یک بازی اند اگرچه هر ایکیسی بر اویون باشنده درلر یعنی مؤمن ایله منافق و محقق ایله مقلد
عمل احد اوزرنده در هر دو با هم مروزی و رازی اند لکن هر ایکیسی بر برینه نسبت مروزی و رازی درلر مرو میمک ضمی و راء مهمله نک سکونیله بری خراسانده
بر قریه و قبیله سنک اسمیدر و رازی دخی کذلک بری یه تابع بر قریه نک اسمیدر و بعضیلر دخی مروزی فتح میم ایله علی غیر القیاس مروده منسوب
و رازی ری شهرینه منسوب مقابله سنده در دیمشلر هر قنغیسی اولورسه اولسون کرچه بر عمل اوزرنده بولنورلر لکن هر یکی سوی مقام خود رود
کل شئ یرجع الی اصله مصداقنجه هر بری کندو مقام و مأواسنه کیدر هر یکی بر وفق نام خود رود هر بری کندو نامنک وفقی اوزرینه کیدر
حاصل کلام تقدیر ازلی ده نامی سعید و یاخود شقی و مؤمن و منکر و موافق و منافق هر نه اسم ایله موسوم اولدیسه وفقی یولدن کلدیسه قهر و جمالدن
هر نیه مظهر اولدیسه عاقبت رجوعی اکا اولور حضرت علی کرم الله وجهه بیوررلرکه کرچه عاقبت کاردن خوف اولنور اما اول کاردن خوف ایتمک
بنم قتمده ظاهردر و بونک تفصیلی بوندن اقدم مناسبت ایله مواضع کثیره ده ذکر اولنمشدر مؤمنش خوانند جانش خوش شود مؤمنه مؤمن دیرلر
انک دخی خوش اولور ور منافق کویی پر آتش شود و اکر مؤمنه منافق دیرسن پر آتش اولور زیرا لفظ مؤمن استعداد فطرتنده حقیقت
جبلیه سنه موافق و منافق حقیقتنه غیر مطابقدر نه آن که الفاظ و حروفدن حاصل اولان تأثیر و انفعال اوله بلکه مدلولاتی اولان معانی
و حقایقدن متأثر اولور و یاخود دکرک مؤمن کرک منافق مطلقا هر قنغیسنه مؤمن دیسک جانی خوش اولور و منافق دیسک پر آتش اولور زیرا منافق
کندویی حق اوزره قیاس ایدر و بالجمله جمله عالم کندوسن مستحسن ظن ایدوب صفات ردیه دن بریسی کندویه اسناد اولنسه متألم اولور
مثلا بر منکره منکر دنیلسه منکر ایکن صفت مزبوره کندویه اسناد اولندقده پر آتش اولور نته کیم حضرت فخر کاینات علیه اکمل التحیات
زمان شریفلرنده زمرهٔ منافقینک نفاقلری ظاهر اولدقده نفاقلرینک ظهورینه مضطرب اولوب و طایفهٔ یهود دخی بز مؤمنلرز

واللهك محبلريوز ديو دعوي ايتدكده آيت كريمه نازل اولوب فتمنوا الموت ان كنتم صادقين ديو تقريع اولنوب دعوالرنده كاذب اولدقلري
ظاهر اولدي ايدي نام او محبوب از ذات ويست مؤمنك اسمي محبوب اولمسي انك ذاتندندر في الحقيقه ايمان محبوبدر پس اسمي دخي محبوبدر
وعند الله مقبولدر كذلك نام اين مبغوض از آفات ويست منافقك انك مبغوض اولمسي آفاتندندر ونفاقله موصوف اولان ذاتندندر
زيرا في الحقيقه نفاق بر آفتدر كه صفت قبيحه سي نامني دخي قبيح ايتمشدر والا ميم وواو وميم ونون تشريف نيست لفظ مؤمنده اولان حروف اربعه
تشريفي يوقدر منافق دخي بش حرفدر پس مجرد حروف مؤمن مؤمنه شرف ويرمز وحروف منافق منافقه شين ويرمز بلكه
لفظ مؤمن جز پي تعريف نيست لفظ مؤمن تعريفدن غيري ايچون دكلدر يعني لفظ مؤمن مسمانك ذاتني تعريف ايچوندر ولفظ منافق ظاهري باطننه
مغاير اولان ذاتي توصيف ايچون موضوع اولمشدر لهذا اذا نسنه مؤمن سوء حد اولان كسنه يه منافق وبوكا مانند الفاظ ناسزا ديلسه نفسنه ظلم
زيرا بيلوركه درونى صفات مزبوره دن پاك وطاهر اولوب مجرد حروف والفاظ انك ذاتنه عيب ايراث ايتمز بلكه مؤمنه منافق ديمكله
منكر دين مفتري يه الكلام صفة المتكلم ديلور مثلا بر محبوب غنا ولقاسي روحه صفا اولان خوب رويه بر جلبه مذاق وبي تميز بدلقا دينه
اول محبوب بي بدل هيچ الم چكرمي بلكه خوش لقايه بدلقا دين كندونك بي ادراك اولدوغني اظهار ايدر اما في نفس الامر ذاتي نفاقله متصف اولان
شخصه منافق دينه لر مضطرب اولور نته كيم حضرت مولانا بيورر گر منافق خوانيش اين نام دون اگر منافق او تو يا سن بو اسم ذوقن هم چو كژدم ميخلد اندر درون
انك قلبني عقرب كبي صوقر ومجروح وبي حضور اولور ودوزخده صفت نفاق وانكار حيات وعقارب اولوب اكا عذاب ايدرلر
گر نه اين نام اشتقاق دوزخست اگر بو اسم منافق دوزخدن مشتق اولماسه ايدي پس چرا دروي مذاق دوزخست پس نيچون اول منافقده مذاق دوزخ
اولوردي يعني دوزخده اولان عذابك انواعني هر كس دنياده تحصيل ايدوب اخلاق سيئه واوصاف خبيثه سي بر موجب يوم تبلى السرائر
صورتنده اولور لكن دنياده ايكن انواع حجب وقيود ايله غفلت طاري اولماغله درونده اولان صفات رديه دن خبري يوقدر پس كنده
صفات مزبوره دن برسيني كندويه تلفظ ايتدكده اول اسمك مسماسي اولان حقيقت حركت ايدوب درونده عذاب ايدر آخرتده خود
صفات مزبوره سور اخرتدن خروج ايدوب والكله گرفتار عذاب اليم اولوب صفات مزبوره ايله حشر اولور مثلا حب دنيا ومردان خدايه
اذا وعباد الله جفا اوزره اولورسه حيات وعقارب وكبر وعجب غالب ايسه صورت پلنگ وغضب غالب ايسه صورت گرگ ومنافق
ميمون وشهوت وعدم حميت غالب ايسه صورت خوك وحرص غالب ايسه صورت خرس وموش والى غير ذلك صفات شنيعه نك
انواعنه مناسب صور شنيعه ايله محشور ورحمت رحيمدن دور اولور ايدي معلوم اولدكه زشتي آن نام بد از حرف نيست اول زشتي بد
اولان منافق نامنك قبحي اسمده اولان حرفده دكلدر كذلك مؤمن كلمه سنك حسني دخي اجزاء حروفك تركيبندن دكلدر بلكه هر بر اسمك
حسن وقبحي بحسب الذات والمعنيدر مثلا تلخي آن آب بحر از ظرف نيست آب دريانك تلخ اولدوغي ظرفندن دكلدر بلكه تلخلك وشيرينلك
ذاتندن واستعداداتندندر ايدي كذلك حرف ظرف آمد در و معني چو آب حرف ظرف كلدي ومعنا انجقده آب متابه سنده اولدي
بحر معني عنده ام الكتاب بحر معني ايسه اول ذو الجلال والاكرام اللهك قتنده دركه اول بحر معني ام الكتاب ولوح قضادر بو بيت شريف
سوره رعدده ولقد ارسلنا رسلا من قبلك وجعلنا لهم ازواجا وذرية وما كان لرسول ان يأتي بآية الا باذن الله لكل اجل كتاب
يمحو الله ما يشاء ويثبت وعنده ام الكتاب آيت كريمه سندن اقتباس اولنمشدر معالم التنزيلده بو آيت كريمه نك سبب نزولنده
بو وجهله مسطوردركه طايفه يهود حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم حقنده اعتراض ايدوب ديديلركه بو رجلك همتي نسادن غيري دكلدر
وبعضيلر بو اعتراض مشركين طرفندن اولوب كثرت زوجات ايله حضرت رسول عليه السلام حقنده قيل وقال ايدوب بعضيلر
دخي صدق نبوتنه دلالت ايدر آيت ظاهره اقتراح ايديلر ومقترح اولان عبد الله بن امية ايدي ديمشلر پس حق سبحانه وتعالى معترضلري
تبكيت ومقترح آيت اولانه جواب ايچون بو آيت كريمه يي وحي وانزال بيوردي فقال الله تعالى ولقد ارسلنا رسلا من قبلك يا محمد
تحقيقا بز عظمتم ايله سندن اول جنس بشردن سنك مثلك رسوللر گوندردك وجعلنا لهم ازواجا وذرية واول رسوللر ايچون ازواج
وذريت قيلدق نته كيم سنك نسا واولادك كبي يعني بز انلري ماكولات ومشروبات وتزوج نسايه احتياجلري اولميان ملايكه دن قلمدق
وما كان لرسول ان يأتي بآية الا باذن الله بو آيت كريمه عبد الله بن اميه يه جوابدر يعني بر رسوله صحيح اولمديكه آيتلردن بر آيت گتوره
الا حق تبارك وتعالينك اذنيله گتورر لكل اجل كتاب يعني هر وقت وامد ايچون بر حكم واردركه اول حكم عبادك اوزرينه مكتوبدر
تا كيم وقتي كلديكده اول مكتوبك مرئي ظهور ايتمز بعض مفسرين بونده تقديم وتأخير واردر لكل كتاب اجل ومدة دكلدر ديمشلر يعني كتب
منزله نك هر برسي ايچون بر وقت معين واردركه اول وقتده نزول ايدر يمحو الله ما يشاء ويثبت حق تعالى لوح محفوظدن ديلديكي
شيي محو ايدر وديلديكي شيي اثبات ايدر ابن كثير وابو عمرو وعاصم ويعقوب ويثبت قول كريمني تخفيف ايله قراءت ايدوب
قراء سايره تشديد ايله ويثبت قراءت ايتمشلر ومعناي آيتده اختلاف اولنوب سعيد بن جبير وقتاده رضي الله عنهما الله سبحانه وتع
فرايض وشرايعدن ديلديكني نسخ وتبديل ايدر وديلديكني نسخ ايتميوب اثبات ايدر ديو تفسير ايتمشلر وابن عباس رضي الله عنهما حق تعالى
ديلديكني محو واثبات ايدر الا الرزق ايله اجل وسعادت ايله شقاوت دكل ديو بيورمشلر وحذيفه بن اسيددن روايت اولنوركه
حضرت رسول عليه السلام بيوررلركه موكل نطفه اولان ملك نطفه رحم مادرده درت يا خود قرق بش كيجه مستقر اولدقدن صكره ملك مزبور

مطلب تفسير ولقد ارسلنا رسلا من قبلك

مطلب في تفسير وعنده ام الكتاب

اول نطفه نك

اول نطفه نك اوزرينه داخل اولوب ديركه يا رب بو نطفه شقي ميدر سعيد ميدر هر نه تعيين بيوررلرسه اول ملك كتب ايدر بعده ديركه يا رب ذكر ميدر
انثي ميدر هر نه امر اولنورسه انى يازر وعملني واثرني واجلني ورزقني يازر بعده صحف مزبوره يي دوروب يازيلاندن نه زياده ونه ناقص
اولور وعمر وابن مسعود بيورمشلركه اگر سعادت واگر شقاوت واگر رزق واجلدر حق تعالى ديلديكني محو وديلديكني اثبات ايدر حضرت
عمر رضي الله عنه بيت مكرمي طواف ايدركن بكا ايدوب بو دعايي قراءت ايتديلر ديو روايت اولنور اللهم ان كنت كتبتني في اهل
الشقاوة فامحني وان كنت كتبت على الشقاوة فامحني واثبتني في اهل السعادة والمغفرة فانك تمحو ما تشاء وتثبت وعندك ام الكتاب
وعكرمه رضي الله عنه بيوررلركه حق سبحانه وتعالى قوللرينك ذنوبندن توبه ايتدوكني ديلرسه محو ايدر وذنوبه بدل حسنات اثبات ايدر كما قال تع
فاولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات وعنده ام الكتاب يعني اصل كتاب كه لوح محفوظ قضادر اول اللهك عندندندر اصلا تبديل وتغير اولمز
وعن عطا عن ابن عباس رضي الله عنهم قال ان لله لوحا محفوظا مسيرة خمسماية عام من درة بيضاء لها دفتان من ياقوت لله فيه
كل يوم ثلثماية وستون لحظة يمحو ما يشاء ويثبت وعنده ام الكتاب وسأل ابن عباس كعبا عن ام الكتاب فقال علم الله ما هو خالق وما خلقه
عاملون وامّا نرينك بعض الذي نعدهم من العذاب قبل فوتك او نتوفينك قبل ذلك فانما عليك البلاغ ليس عليك الا ذلك وعلينا الحساب
والجزاء يوم القيمة معلوم اولاكه بو آيت كريمه ده عامه ناسك حركات وسكناتي مشيت رباني وارادت سبحانيه ايله اولدوغنه اشارت
وانبيا ومرسلينك حركات وسكناتي اذن رحماني ورضاي رباني ايله اولدوغنه دلالت واردر ولاجل اصل المشية والارادة حركات
عامه نك وقوع فعلنه زمان معين اولوب كذلك اهل رضا واذن ايچون دخي وقت معلوم واردر واهل سعادتك سيئاتني حسنات
تبديل واهل شقاوتك سيئاتني اثبات ايدر پس فريقيندن هر برينك خاتمه امري ام الكتابده حاصلدر زياده ونقصان قبول ايتمز
وام الكتاب بو وجهله دخي تعريف اولنمشدركه ام الكتاب هو العقل الاول المسمى باصطلاح الحكيم المعلول الاول والعقل الكل
والروح القدس وفي عرف المليين الروح الاعظم والقلم الاعلى كما قال عليه السلام اول ما خلق الله القلم ثم خلق النون وهي الدوات
ن والقلم وما يسطرون ثم قال له اكتب قال وما اكتب قال ما كان وما هو كائن الى يوم القيمة ثم ختم على فم القلم فلم ينطق ولا ينطق
الى يوم القيمة ثم قال اول ما خلق الله العقل ثم قال له اقبل فاقبل ثم قال له ادبر فادبر قال ما خلقت شيئا احسن منك بك اخذ وبك اعطي
قال ايضا اول ما خلق الله روحي اول ما خلق الله نوري وبلسان المتصوفين بالتجلي الاول والتعين الاول وغير ذلك ايدي
معلوم اوله كه ارباب كشف وشهود قتنده الواح اربعه اعتبار اولنور عقل كل وعقل اول وحقيقت محمديه وقلم اعلى دركه ام الكتاب
دخي ديرلر پس لوح عقل كلده منتقش اولان امور تبدلات وتغيرات واقع اولماز اكا قضا ديرلر ولوح قدر اكه نفس ناطقه كليه در
عقل كلده اولان امور مجمله نفس ناطقه ده مفصلا ظاهردركه اكا لوح محفوظ دخي ديرلر ولوح نفوس جزئيه سماويه ده هر شيئك شكلي وهيئتي
ومقداره منتقش اولوب لوح اول روح ولوح ثاني قلب ولوح ثالث خيال متابه سنده اولور ولوح رابع هيولا دركه بو عالم شهادته
قابل صورتدر پس بو لوحه لوح محو واثبات ديرلر نته كيم مقدمه ده بو معنايه اشارت اولنمشدر اي عاشق صادق ويار موافق گوش كش
هوشنك دوش قيلكه روزبهان بقلي قدس سره بو آيت كريمه ده نه تحقيق بيورمشلردر يعني بو آيت كريمه ايله حق سبحانه وتعالى عارفيندن
مجاهدت ايله طلب كرامادن اطماع مريدني حسم وقطع ومشايخدن دخي التماس خوارق عاداتي منع بيورمشدر زيرا مقامات ومراتب
هر بر مقام ومرتبه ايچون بر زمان معين واردركه وقت مزبورك بلوغندن اول فرد واحد مرتبه مزبوره يه نايل اولمز الا ازل ازلده
درجات وكراماته اصطفا اولندقدن صكره نايل اولور كما قال تعالى لما بلغ اشده آتيناه حكما وعلما وكذلك ذات وصفاتدن اوليادن
صدور ايدن هر بر كشف ايچون مراد الله ده بر وقت واردر وعيون ذات وصفاتدن اولان كشف مزبور عارف ايچون حاصل اولمز
الا عارفك قلبنده دايمي شيئك ظهورندن صكره حاصل اولوركه بري صفات بشريه دن محو وبريسي صفت عبوديتده اثبات وربوبيته
اولان عرفان وايقان وايمانده ازدياد ايله اولور وكذلك بو حجبت وعبوديت ونعمت وبليه دن قضيه مراد الله ده هر بر مقدر
ايچون ازلده وعلم الله ده بر وقت معلوم واردركه قبل الوقت المزبور اول مراد قرين الحصول اولماز كما قال جعفر الصادق رضي الله عنه
في قوله لكل اجل كتاب اي للرؤية وقت وابن عطا بيوررلركه هر علم ايچون بر بيان وهر بيان ايچون بر لسان وهر لسان ايچون بر عبارت
وهر عبارت ايچون بر طريقت وهر طريقت ايچون بر اهل واردر پس شول كسنه كه احوال بيني تميز ايليه اكا تكلم ايتمك يوقدر پس اشارت
مفهوم اولدي حق سبحانه وتعالانك صفاتي ازلياتندن اخبار ايدركه بريسي ارادتي وبريسي علميدر پس انفاذ قضا وقدرده هر بر
ارادت ايچون امور ربوبيتدن وقوعني اراده ايلديكي شيئك كيفيت وقوعنه في ذاته علمي واردر كتاب ايسه حق تبارك وتعالينك
علم ذاتيسيدر علمنده ديلديكني اراده ايله اثبات وقضا وقدردن ديلديكني محو ايدر پس كتاب كما كان في الازل ابدي ارادت دخي
كما كانت في الازل باقيدر وعباد ايچون احكام قضيات ومقدورات علم ارادت ايله متغير اولور پس حق تعالى ارادت قديمه سيله
نفوس مريدندن صفات بشريه يي محو ايدوب قلبلرنده صفات روحانيه يي اثبات ايدر وقلوب محبيندن معارضه
امتحاني محو ايدوب حقيقت نور ايقاني اثبات ايدر واوراق قلوبدن علم حدثاني محو ايدوب لدنيات علم عرفاني اثبات ايدر
وارواح صديقيندن اعلام مرسومات مكتسباتي محو ايدوب حقايق مراقباتده نوادر الهاميات اثبات ايدر وعيون

عقوللرن شواهد اياتي محو ايدوب انوار صفاتي اظهار ايدر وكذلك قلوبده آثار صفاتي محو ايدوب عيون قلبده ابداع انوار ذات ايدر
وكمال فضل واحسانيله خواطر وسواسيه وهواجسيه‌يي قلوب خالصه‌دن محو ايدوب خواطر حقايق معرفتي اثبات ايدر وتحكيم اسرار اهل توحيد
لغت تفريد ايله بحر تجريدده سابحه اولنه حق تبارك وتقدس اول اسرار سابحه‌يي بحر نكرات قدمده اغراق ايدر واسرار سابحه‌نك تحكيم فناسي اولمامغله
تاره اخرى مشاهده حقك بقاسي ايله بحار معرفت ازليه‌ده اغراق ايدر وكل شي منه بدا واليه يعود پس حضرت مولانا بو بيت شريفده بيورردوغي
حرفدن مراد قوالب انسانيه‌دركه جميع عالم مظهر امر كن اولدوغيچون مجموع كاينات حروف وكلمات مثابه‌سنده‌در وظروف قوالب انسانيه‌ده اولان
استعدادات وقابليات ارواح دخي آب منزله‌سنده‌در پس هر كسك مودع اولان سعادت وشقاوت قوالب شبحيه‌سندن
حاصل اولمايوب بلكه عند الله اولان بحر معاندن حاصل اولمشدركه ام الكتابدر وهر كلمه‌ده اولان حرف ظرف ومعنا دخي آب كبيدر
ايمدي تلخ وشيريني آثار ظروف اولميوب صفت آبدر وحسن وقبح دخي معنانك اولوب حرفك دكلدر كذلك ايمان ونفاق وخلاف ووفاق
صورتدن اولمايوب بهر تقدير معنادندر بحر معاني ام الكتابدر حافظ پير ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت آفرين بر نظر پاك خطاپوشش باد
عجب حكمت الهيه‌دركه بحر تلخ وبحر شيرين درجهان بحر تلخ وبحر شيرين جهانده درميانشان برزخ لايبغيان بو ايكي صنفك ميانلرنده بر پرده
وبرزخ واردركه بري برينه تجاوز ايتمزلر ومعنالري مختلط اولمزلر بحر تلخ ايله مراد كفار ومنافقدركه مظهر قهر وجلالدر وبحر عذبدن مراد
مظهر لطف وجمال اولان مؤمن وموافقدر اگرچه بحسب الظاهر بربرينه مختلط اولور ولكن من حيث المعنى بربرلرينه مخالف اولوب بينهماده
موضوع اولان برزخ معنوي اختلاط حقيقتي منع ايدر وبرزخدن مراد هر برينك خاصيت ذاتيه واستعداد ازليه‌لريدر وبو بيت شريف
دخي مرج البحرين يلتقيان بينهما برزخ لا يبغيان آيت كريمه‌سندن مقتبسدر وبو دخي ممكندركه بحر تلخدن مراد برموجب وهو معكم اينما كنتم
اعيان ممكنات وبحر عذبدن مراد سريان سر معيت اوله پس بين الوجوب والامكان جامعيت حقيقت انسانيه برزخدر زيرا حكم سلطنت
ذات ازليه بسط مملكت الوهيتي اقتضا ايتمكله نصب رايات ربوبيت ايدوب واظهار مظاهر قيلوب ذات وصفاتني اعيان ومتعلقات
اسماسني نمايان قيلمق ديلدي پس مشيت ازليه وارادت لم يزليه‌سي خلق ممكناته تعلق ايدوب ذات قديم واجب الوجوددن بلا واسطه
امر نوريك صدوري بعيد اولمغله بين الحدوث والقدم مناسبت اولمدوغي اجلدن اول حكيم بي علت جل جلاله برموجب ان الله
تعالى خلق آدم على صورة الرحمن آدمي واسطه فيوضات ربانيه اولمق ايچون استخلاف ايلدي وخليفة الله اولان آدمك بين الحدوث
والقدم مناسبتي اولمغله موجدندن استفاضه واستمداد وخلقه افاضه وامداد ايلدي فلهذا خلعت صفات الله ايله مطرزدر وتاج خلافت ايله
معزز اولوب مسند خلافتده صدرنشين ومقاليد امور جمهوره حافظ وامين اولدي ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم
ايمدي انسان كامل بو واقف واصل بين الحق والخلق سبب حصول انس اولدوغي جهتدن خليفة الله ايله مسمى اولدي پس صورت ظاهره انسان كبير
صورت عالم حس وشهادت وحقيقت باطنه‌سي روح اعظم اولمغله متصرف ملك وملكوت اولور وعقل اول وزير وترجماني ونفس كليه
خازن وقهرمانيدر وعرش وفرش وبسايط ومركباتك مجموعنه انسان كبير تعبير ايتدكلري بو معنايه اشارتدر اولوب وانسان صغير ايله نوع بشر
اراده اولنور پس بو تقديرجه انسان كبيرك خلافتي ملك وملكوت وحكمي علويده وسفليده جاري اولوب انسان صغير انسان كبيرك نسخه
منتخبه‌سيدر بناءً على ذلك انسان صغيرك صورت ظاهره وحقيقت باطنه‌سي اولوب صورت ظاهره‌سي بشريتي وحقيقت باطنه‌سي
روح اعظمدن نفخ اولنان روح انسانيسيدر وترجماني عقل جزوي وخزينه‌سي نفس جزويه‌در فسبحان من صانع جميع الكل في احد اجزائه شعر
وما على الله بمستنكر ان يجمع العالم في واحد نثر پس فرد معين اعتباري اوزره ناسدن هر برينك نتيجه صورت شخصيه‌سي آدم وحوادر
نته كيم حضرت علي كرم الله وجهه بيوررلر شعر الناس من جهة التمثال اكفاء ابوهم آدم والام حواء نثر وهر بر فردك معناي شخصيسي نتيجه روح اعظم
ونفس كليه‌در پس انسان كبير مظهر ذات حق ومرآت صفات واجب مطلق اولديغي انسان صغير دخي محو وجود وافناي تعينات ايله غايت
امنيه مربوده‌يه نايل اولمق مقرردر قال علي كرم الله وجهه شعر لا فضل الا لاهل العلم انهم على الهدى لمن استهدى ادلاء
وقيمة المرء ما قد كان يحسنه والجاهلون لاهل العلم اعداء فقم بعلم ولا تبغي له بدلا فان الناس موتى واهل العلم احياء
ولا تصحب اخا الجهل واياك واياه فكم من جاهل اردى حليما حين آخاه نثر اي عاشق صادق مرج البحرين يلتقيان آيت كريمه‌سنك تفسيرنده
علاء الدوله سمناني قدس سره بيوررلركه بحرين روحاني وجسماني بربرينه ملاقي وممزوجلردر لكن برزخ انسانيت بينهما حاجزدر وتغيرلرينه
مانعدر اگر تفت بين القوى العلويه والسفليه حاجز اولميدي دخان قواي ظلمانيه‌دن مزاج قواي نورانيه علويه متغير اولوردي وكذلك
خاصيات قواي سفليه دخي غلبات انوار قواي علويه‌دن باطل وعاطل اولوردي زيرا قواي سفليه حمل انوار علويه‌دن عاجز وقاصردر
ايمدي مقدمات مزبوره‌يي سمع قبول ايله استماع قلدك ايسه دانكه اين هر دو زيك اصلي روان بيل وآگاه اول كه بو ايكي بحر بر اصلدن واناردر
وبو بحرين ضدينك اصلي حقيقت واحده‌دركه ايكيسي دخي بو عالمه حقيقت واحده‌دن جريان ايتمشلردر يعني صورتلرنده مشهود اولان
محسوسات كه مظاهر اسما وصفاتدر برقسمي شاه راه هدايته وبحر عذب وفراته منسلك وبرقسمي طغيان ملح اجاجده منهمكدر لكن ايكيسنك منبعي
بردر ايمدي بر گذر زين هر دو رو تا اصل آن بو ايكي دريانك اختلاف صورلرندن گذر ايت وتا بونلرك اصلي اولان حقيقت واحده‌يه دك
گيت واتحاد اختلافات صوريه‌لريني مرتبه احديتده سير ايت بيت وجود مطلقك نكري نه وجهله كم ايدر ديله انا الحق سرني سويلر اگر مخفي اگر پيدا

مفهومني گوش ايت پس صورتدن كچمه كچه نيل حقيقت ميسر اولمز وصورتدن سيرتي تمييز دخي هر كسك كاري دكلدر والا قلبنده محك الهي
اولانه آساندركه نيته كيم زر قلب وزر نيكو در عيار قلب آلتون ايله زر خالصي عيار ايتمكده بي محك هرگز نداني اعتبار
محك مجرد اعتبار جهتندن تشخيص وتمييز ايده مزسن زيرا صورتا ايكيسي دخي ذهب اعتبار اولنور ومحك تجربه‌ده دروغ سرلرنده
اولان قبح وحسنلري ظاهر اولور يعني مؤمن ومنافق ومقلد ومحقق بحسب الصوره متفق ومتحد گورينور لكن قلوب طاهره‌لرنده
نور ايمان وشعله عشق يزدان مودع اولان عاشقلر اني محك عشقده عيار ايلدكلرنده تقليد ونفاقلري ظاهر وباهر اولور محرزه
بره طعن ايتمه اي عاشق انكنده طوغرولق صانمه محك عشقده اورر لر قريك چيقر اورانمه زيرا هر كه را درجان خدا بنهد محك هر كيمك كيم قلبنده
حق تبارك وتعالى نور عشق وايمان وجانينده محك ذوق ووجدان وسرنده معيار علم وعرفان قويه هر يقيني را باز داند او ز شك
اول كمسنه‌يه بر شي مستور قالميوب شكدن يقيني آشكاره بيلور ومحك مر نور ايله شك ايله يقيني حق اليقين قيلور زيرا جهلا موتادن
اولميوب فيوضات ربانيه ايله علماء احيادندر مثلا در دهان زنده خاشاكي جهد بر زنده‌نك دهاننه بر خاشاك صچراسه
آنگه آرامد كه بيرونش نهد ذي روح اولان كمسنه اول زمان آرام ايدركه اول خاشاكي دهانندن اخراج ايليه درهزاران لقمه يك خاشاك خرد
چون برآمد حس زنده پي ببرد هزاران لقمه‌نك ايچنده چونكه بر خاشاك خرد ظاهر اوله زنده‌نك حسي اني ايلندي يعني حس زنده نيچه بيك
لقمه‌نك ايچنده اول چوبچكي ادراك ايدوب دهانندن چقارر معناي آفاقيسي مراد اولورسه حس ظاهري يا هزاران لقمه‌نك ايچنده
بر خاشاك صغيري ادراك اتدوكي كبي حس باطني دخي صد هزاران مؤمنك ايچنده افعال صالحه صورتنده مرايي اولان منافقي ونيجه وجه ايله
ارباب تحقيقه تقليد ايلين متشبه مبطلي ذائقه علميه‌سيله فرق ايدر ومعناي انفسيسي مراد اولورسه قلبي تجليات رباني وفيوضات جذبه
رحماني ايله مجلا اولان عاشق حقاني خواطر رحمانيدن غيري هواجس نفسانيدن هر نه صدور ايدرسه تشخيص ايدوب دفع وازاله ايدر
وگوكل جانندن آيرمز وآينه‌ده جلا هر نه مرتبه زياده اولسه غبار ماسوي اول قدر زياده فرق اولنور واقسام خواطر ايسه دورت قسم اولوب
خواطر نفساني وشيطاني وملكي ورحماني اولدوغي مقدما تفصيل وبيان اولنمش ايدي اما بعضيلر دخي خواطري التي قسمه منقسم در ايدوب
خاطر نفسي وخاطر شيطاني وخاطر ملكي وخاطر عقلي وخاطر روحاني وخاطر يقيني دردرمشلر ع جمله‌نك مقصودي برامار روايت مختلف
سعدانكه مجموع مفهوم مساويدر حاصل كلام باي وجه كان حقي باطلدن فرق ايدن حس صوري اولمايوب ذوق معنوي وحس باطنيدر
اكا بناءً كه حس دنيا نردبان اين جهان حس ديني نردبان آسمان حس دنيا بو جهانك نردبانيدر يعني گركي حواس ظاهره وگركي حواس باطنه
غش انس بشريه‌دن پاك اولمايوب عقل معاش ايله ممتزج اولدقدن صكره ادراكات حقايقدن بي بهره اولوب انجق بو جهان صورينك
نردبانيدر اما دينه منسوب اولان حس كه ادراكات عرفانيه وايقانيه وكشفيات ذوقيه ووجدانيه نردبان آسمان معنوي ومعارج
مدارج اعلاي حقيقيدر ايمدي صحت آن حس بجوييد از طبيب حس دنيانك صحتني طبيبدن طلب ايلكز صحت اين حس بجوييد از حبيب دينه منسوب
اولان حسك صحت وسلامتني حبيبدن طلب ايديكز معلوم اوله كه بعض مستمعين خاطره‌يه دوشوب نردبان آسمان اولان حس معنوي
بزده نيچون اولميه كه ديو لسان حال ايله سؤال ايلدكلرنده كاشف استار سرائر ومشرف اسرار ضماير حضرت مولانا قدس سره الطاهر
سؤال مقدره جواب ويروب گرچه حس معنوي سزده دخي مركوزدر ولكن امراض مختلفه نفسانيه‌دن معتل الحال وشكسته بال اولمغله معارج
درجات عاليه‌يه ارتقادن محروم قالمشدر وحواس ظاهره بعض عوارض ايله علت پذير اولدوغي كبي حس معنوي دخي شكسته اولمقدن خالي دكلدر
ايمدي حس ظاهرينك ازاله علتني طبيبان صوريدن طلب ايلديكز كبي حس معنوينك دخي امراض خفيه‌سن ازاله ايچون طبيبان رباني وحبيبان سبحانيدن
اولان انسان كامل وصاحب زمان اولان عارفدن اصلدن رجا ايديكز وحس معنوينك مرضي اول مرضك علاجي نه وجهله دريايه گز
حس معنوينك اگر صحت وسلامتي واگر علت وسقامتي حس ظاهرينك خلافيدر زيرا صحت آن حس ز معموري تن اول حس صورينك معمورلغندندر
نته كيم روح حيواني ايله روح انساني بيلنسنده تفصيل اولنمشدر صحت اين حس ز ويراني بدن ودينه منسوب اولان حواس وادراكات يقينينك
صحت وسلامت ولطافت واستقامتي بدن ويرانلغندن وتن خرابلغندندر يعني نفس اماره وطبيعت قياله ضعيف اولدقچه قواي روحاني
قوي اولور زيرا كه راه جان مر جسم را ويران كند بعد از ان ويرانئ آبادان كند لاجرم راه جان جسمي ويران ايدر اول ويرانلقدن صكره
كمال مرتبه معمور وآبادان ايدر خلاصه كلام رياضات ومجاهدات صوريه‌دن قطع نظر دل عاشقده نظر پيردن بر نور جذبه رحماني عكس ايدكده
ظاهرا وباطنا سالكي اكل وشربدن منقطع ايدوب وقبل السلوك بدننده اولان لحم وشحمي اريدوب صورتا دخي نزار ايدر وشهوات ومقتضيات
طبيعيه‌يي دخي دفع وازاله ايدوب وباطنا دخي آرزوي اخرويه‌دن گچوروب بعده لذات انس وشهود وجه احدي الذات وعرفان حقيقي ايله
معمور ايدوب لحم وشحم صوريسين دخي نور عشق ايله رشته وحيات جاوداني ايله آبادان ايدر ايدي اي خنك جاني كه در عشق مال
بذل كرد او خانمان وملك ومال اي سعادت وبختياري شول جانه كم عشق مال وجب لايزالده بذل خانمان وترك مال وجان ايليه احمد ساربان قدس سره

وارمي اول دسته ديردم جانانم قالمدي ۰ جمله‌سنده اول بودم بس ده جهانم قالمدي ۰ چونكه حب الله ايرشدي كنديه چكدي بني ۰ آچدي گوكلم گوزيني آرتق خمارم قالمدي
دوست جمالي عكسني صالدي بو گوكلم آينه ۰ اي گورلدن بر دهيبر وقرارم قالمدي ۰ عين توحيد جليوب حق اليقين گوردم اني ۰ سرسنگه سوردم آره‌دن شك وگمانم قالمدي
اوليانك همتي ياردي بني قال ايلدي ۰ صاف اولوب بولدم صفا آرتق بلانم قالمدي ۰ احمدي ايدر الهي ساكه شكرم اولدرر ۰ حمد لله عشق حقدن غيري وارم قالمدي

عطار کسی ایدیت وحدت اندر آفاق • که چون منصور شد از جسم و جان طاق • کسی ایدیت وحدت در تجلا • که چون منصور شد در عین الّا
بیا بی سر و کل شو تو هویدا • فنا شو خاک بی لا شو تا بالاتر ایلدی ای عاشق ربانی • عشق یولنده جان و باش و ملک و مال فدا ایدوب نفی وجود
و بذل موجود ایلین عشاق الهی یه • حضرت مولانا کاتمثیل و تشبیه ایدر که گرد ویران خانه بهر گنج زر مثلا برکیمسنه گنج زر ایچون خانه سنی ویران ایلدی
زیرا خانه سنده کنز مدفون اولدوغن بیلدی وز همان گنجش کند معمورتر و گنجی بولوب ینه همان اول گنجدن خانه سنی اولکیدن زیاده تعمیر
ایلدی • و بر مثال دخی مثلا آب را ببرید و جو را پاک کرد برکیمسنه ایرماقدن کسدی و جویی پاک ایلدی • زیرا مجمع آب بلوتشاولیجاق آب ناب
مکدر و ناپاک اولور • پس حوضی تطهیر ایچون صویی باشندن کسدی بعد از آن در جو روان کرد آب خورد اندن صکره اول جویه که حوض معناسی متضمندر
ایچمکه لایق آب لطیف و پاک و روان ایلدی • آب خورد ایچمکه لایق صو دیمکدر • و بر مثال دخی بود که پوست را بشکافت و پیکان را کشید مثلا برجراح مجروحک
پوستنی خرق ایتدی • و گوشتی ایچنده اولان پیکانی چقاردی • اگرچه صورتده تکرار مجروح ایتمکدر • و معنی افاضه روح ایتمکدر پوست تازه بعد از آنش بر دمید
پیکان چقدقدن صکره برینه جلد جدید بتدی • بر مثال دخی قلعه ویران کرد از کافر ستد اسلام پادشاهلرندن بر پادشاه عسکر اسلام ایله غزا ایدوب
قلاع کفاردن برینی محاربه ایله ویران ایلدی • و کافرلردن الوب فتح ایلدی بعد از آن بر ساختش صد برج و سد بعد الفتح اول قلعه یی
اولکیدن زیاده دوزدوب و نیچه برج و بارو یاپوب عسکر اسلام و بات و یراغ و ذخایر ایله طولدروب کافرلرک یوللری سد ایلدی • و کنایسده
اصنامی اخراج ایدوب اقامت صلوة جمعه و عیدین اولنمق ایچون مساجد و جوامع ایلدی • ایدی ارباب مجاهدات دخی قلعه بدنی تصرف قوای
نفسانیه دن ضرب سیوف قواضب ذکر الله ایله تخلیص ایچون بذل همت ایدوب • و بعد الفتح عساکر قوای روحانیه ایله مملو قیله • و هر بر قوت
بر برج شدید و باروی اکید اولوب ملجاء روح ایتمکله تصرفات نفس و شیطاندن خلاص ایلیه • پس حضرت مولانا قدس سره الاسنا اعلای ادنادن
ارتقا طریقی اوزره اولا اظهار گنج ایچون تخریب خانه ثانیا سد راه آب ایله تطهیر مجمع ما • ثالثا اخراج پیکان ایچون تشریح جلد رابعا تصرف کفاردن
تخلیص قلاع • بعده بروج مشیده بناسنه اشارت بیوردی • اما حق سبحانه و تعالی نک فضل و احسانی شروطدن بر شرطه مشروط اولمیوب
بی علت و کیفیت اولماغله بیوررلر که کار بیچون را که کیفیت نهد کار بیچونه کم کیفیت ویرر این که گفتم این ضرورت می دهد بو مثاللی
و بو قدر شرحی که سویلدم بو ضرورت ویرر یعنی ع متاع همته انداز ه اولمازه لکن عبد مؤمنه لازم اولان ریاضتدر • و بو ذکر اولنان
امثال مسلک سالک مجذوبدر • اما مجذوب سالک بدایت حالده نهایت ایله واصل اولوب ع عاشقی گر زین سر و گر زان سرست شرحینک
شرحنده تفصیل اولندوغی اوزره جذبه لری سلوکلرینه • و مشاهده لری مجاهده لرینه تقدم ایدر • فعال لما یرید اولان فاعل مختارک کارینه دست
عقل و ادراک ایرشمز المحتره کیمک عقلی ایرر جانا بو شاهک صنعنه هرگز • کم ایتمش کندویی دریا بولنمز ساحلی هرگز که چنین بنماید و گه ضد این
گاه بو ایله جلوه گوسترر گاه بونک ضدینی گوسترر جز که حیرانی نباشد کار دین دین کارنده حیرانلقدن غیری اولمز • کاربردان و تیره واحد اوزره دکلدر
حد قیاسه گلمز • یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید • گاه اولور که عابد و زاهد • و مجاهد و ریاضت کشلری غالبا کرامته ایرگوروب آخر الامرده
مقصوده گوسترر • و گاه اولور کیمی مجاهده نیجه سنک حق شهودی اولور نظم آن یکی پا نهاده بر سر گنج وین زهر یکی قراضه برنج • و نیجه گاه اولورکه
انواع ریاضات ایله جگرلری خون اولانلر نیل مقصوددن دور • و مشاهده جمالدن محروم و مهجور اولور نظم • کار بد ولت نه بتدبیر باست
با جهان دولت روزی کرست • مرد بی دولتی افتد بخاک • دولتیان از جهان در چه باک • هر نظری را که بر افروختند
جامه باندازه تن دوختند • بار سیحا نکشد هر خری • محرم دولت نبود هر سری • نثر آه کیم نیجه لر سرمایه عمرین هوا و هوس
خرج ایدوب بلکه اوقاتنی کفر و طغیانده گچورر • حق سبحانه و تعالی محض لطفندن اول قولنک اوساخ کفر و عصیانن آب رحمت ایله یور
و عشق و ایمان شرابن ایچورر • و فردوس اعلاده برافره بندروب ملکلر ایله اوچورر • و نیجه سی دخی سعی و مجاهدات • و صوم و ریاضات
و دولت خلوت ایله قدم نهاده مرتبه ولایت اولمشکن رغبت ناس کندویی گوکسکدن دوشوروب هباء منثور • و بلکه ایماندن دخی دور اولور
بلعم باعور و برصیصای مغرور کبی • لا یسئل عما یفعل وهم یسئلون هو الذی ترک الاوهام حایره • وصیر العالم النحریر زندیقا • الهی سیدی مولای
سن استعداد گک نیجه گلور • رد ایلدوگک کمسنه دن نه ایلوک حاصل اولور • دماغی تلخ اولان کمسنه طوتالم که نهر فراته باتمش • و آب زلال
ایچمش نه فائده • و کنارنده گل خوشبوی اولان بر مراده خاردن نه زیان رسیده اولور • ازلده قسمت نه ایسه هیچ دگم اولمز • و سن هدایت
ایلدوگک گم اولمز • ای درد سند چاره قادر مطلق بویله دیمش چاره • ابلیس پر تلبیسی گورکم صد هزار عبادت و اذکار ایله افق سماده مکان
طوتمش ایکن • لایق جوار ربوبیت اولمدی نه فائده اذا کان الرضا و الغضب صفة ازلیة • فما تنفع الاکمام المقصرة والاقدام المورمة حکایت
روایت اولنور که بر گون حضرت عمر رضی الله عنه شیطانه دوش اولوب گریبانن اخذ ایتدی • و خطاب ایدوب ای مردود جیلی زمان
ایدی که سنک نه صورتده و نه هیأتده اولدوغک گورمک استردم • پس شمدی سنی خانه مه ایلته یم تا که اطفال سنکله ملاعبه ایلیه لر دیدی
ابلیس ایتدی یا عمر بیرلره حرمت قیل • و بنی الوکدن قوغیل • و بندن عبرت آل که هفت آسمانک هر برنده هزار و هزار سال عبادت و درجات
عالیاته عروج • و ملائکه ایله الفت ایلدم • و ظن ایلدم که بالاده اولمق بکا کرامت و دولتدر • نه معنادن بیخبر ایمشم • چونکه دقتله نظر ایلدم
گوردم که بو گوکسکدن محکم دوختم • لاجرم هلاک اولورمش • ناگهان اول دوشد رکه دوشدم • و تدارکندن قالوب شاشکن اولدم • و قعر جحیمه اوچدم
یا عمر ملاحظه قیل که سن بنم سنک اون بیک ییل عبادت ایلدوکم گوردک • اما بن سنک قبل الاسلام اصنام اوکنده خدمتده اولدوغک گوردم دیمسی

حضرت عمر رضی الله عنه عزازیلدن بو جوابی اصغا ایتدکده الندن قویوب درگاه قاضی الحاجاته سجده شکر ایلدی • ایدی عقول عقلا کار دیده حیران
و مجنون و سرگردان در نظامی • آنچه تغییر نپذیرد توئی • وانکه نمردست و نمیرد توئی • ما همه فانی و بقا بس تراست
ملک تعالی و تقدس تراست • گرچه کنی قهر بسی راز ما • روی شکایت نه کسی راز ما • بی طمعیم از همه سازنده
جز تو نداریم نوازنده • چاره ما ساز که بی یاوریم • گر تو برانی بکه روآوریم • قافله شد واپسی ما ببین
ای کس ما بی کسی ما ببین • بر که پناهیم توئی بی نظیر • در که گریزیم توئی دستگیر • جز در تو قبله نخواهیم ساخت
گر ننوازی تو که خواهد نواخت • در گذر از جرم که خواهنده ایم • چاره ما کن که پناهنده ایم • نثر ای عاشق صادق کاشف اسرار
کبریا • حضرت مولانا • کار خالق بیچون که جهاتدن مبرا • و علل و کیفیتدن معرا اولوب و کاردیده حیرتدن غیری شی اولمادوغن بیلدروب
و اول حیرت نه مقوله حیرت ایدوکن بیان بیورورلر نی چنان حیران که پشتش سوی دوست دیده حیراندن مراد انجلین حیران دکلدر که ارقه سی
دوست جانبنه اوله بل چنین حیران که غرق مست دوست بلکه انجلین حیران که غرق مست دوستدر • یعنی حیرت ایکی نوعدر • بیری حیرت مردوده
و بیریسی حیرت مقبوله در • حیرت مردوده اولدر که گاه صحبت مقلدان و گاه کندو پندار و گمانیله ریاضت و مجاهده ایدرم ظن ایدوب
و دلین و دماغن قوریدوب • و انواع تخیل باطله دوشوب بالاخره لا تحته طائل یوب عشق و محبتدن بی بهره اولماغله نفسنه کلال گلوب
بونک عاقبتی بر قوری وهم و خیال ایمش دیو حیرت مردوده ایله جانب حقدن یوزین دونوب مأیوس و سرگشته اولور • ایدی مراد اولنان
اول حیرت مقبوله در که انکا حیرت خاص دیرلر • که حکیم مرد طالب مرشد کاملدن فتیله قلبن نار محبة الله ایله ایقاد ایدوب سبحات
کشف سبحات وجه جمال اولدقده • وجودندن ال یوب شاهده ایتدکجه علم و عرفان • و ذوق و وجدان دریاسنه غرق اولوب حیرت
و دلهی افزون اولور • پس بو تقدیرجه آن یکی را روی او شد سوی دوست مست و مستغرق شهود وجه دوست اولان حیران جمالک یوزی
بر موجب من اسلم وجهه الی الله فهو محسن • جانب محبوبه در • وان یکی را روی او خود روی اوست واول بیریسی که ارقه سی حقه و یوزی
خلقه اولان حیراندر • انک یوزی کندو یوزیدر • زیرا خود بین و خود رایدر • کامل طریقه مولوی • شارح مثنوی معنوی • شیخ اسمعیل انقروی
سلمه الله لف و نشر غیر مرتب اولمق اوزره • بو معنایی اختیار ایتمشلردر • فی الحقیقه سباق و سیاق ده مناسبت ملاحظه اولندقده بو معنی
درست و طبعه موافقدر • و سروری و شمعی علیهما الرحمه مصراع ثانیده معنای اخر ویروب سروری افندی از خود فانی گشت و بخدا پیوست
و تصرف و توجه ازان خدا شده دیمشلر • و شمعی دخی اول بر ینک انک وجهی دوستک وجهی درکه مراد ارباب حقیقتک گزیده سیدر که مرتبه استغراقدر
دیمشلر گرچه سابقده اولان ع نی چنان حیران که پشتش سوی دوست مصراعنه توفیق متعذردر • لکن بحسب الذوق بو معناده لطافت اولمغله
تکلف دخی اولورسه تعسف اولمدوغی اجلدن معنای اخر قلبه صفا ویرکین برنده بو وجهی اختیار ایدرز که سابقده اولان مصراع ثانی که
غرق مست دوستدر • انلر دخی ایکی قسم اولوب بری سیر وسطده اولان طالبان • و بری نهایت سلوکده اولان مطلوبان در • تقدیر کلام
انان که حیران غرق و شیده اند دو گروهند یکی را روی او سوی دوست شده است • و یکی را روی او خود روی دوست شده است
دیمک اولور • یعنی حضرت مولانا قدس سره ارباب عشقک هنوز مرتبه فناده راسخ دم اولمیانلر ایله بعد فناء الفنا • وجود حقانیله بقا سعادتنه
نایل اولان • و اصل کامللره اشارت بیوررلر • یعنی مست عشق اولانلردن بعضیسی دایما نفی خواطر ایله مقید اولوب کل ماسوی اللهی نار عشقده
احراق و افنا • و فناده راسخ دم اولماغه کوشش ایدنلردر که توجهلری جانب دوستدر • لکن کلیا اوزره محو وجود • و افناء بشریت میسر اولمیوب
انما فنا ترقی و تنزل و فنایه قریب اولمقده در • اما بالکلیه مقتضیات طبیعیه دوجود وهمیلرندن فانی • و حق ایله باقی و عبودیتلری
سیادته • و غیبلری شهادته مبدل اولان فرد کامل و مرد واصللر طرفه عین شهود احدیة الذاتدن منفک اولمیوب و کثرت وحدتلرینه
حجاب اولمدوغی کبی • وحدت دخی کثرتلرینه مانع اولماغله بی جهت اولوب وجهلری وجه دوست اولمشدر • زیرا نظر پاک و دل طربناکلرندن
اثنینیت و غیریت مرتفع اولوب وجه واحددن غیریسی قالمامشدر • پس غیریت اولمایجق وجه دوستدن غیری نه قالور • نته کیم شیخ عطار
علیه رحمة الغفار • عین حقیقت فنادن بو وجهله بیان بیورمشدر نظم • همه فانی شوند و تو بمانی • خدا ماند چو تو بی تو نمانی
ندانگی در دان تا جان شوی پاک • برون آیی دمی زین آب و زین خاک • چو منصور از حقیقت بی جهت شد • بذات کل بحق او یک صفت شد
چو منصور از حقیقت جان برانداخت • چو شمعی در میان عشق بگداخت • چو منصور از حقیقت کل فنا شد • حقیقت جاودان عین بقا شد
خدا شد بود خود در بود حق باخت • عیان شد عشق و صورت را برانداخت • هر آن کو راز بین باشد درین کار • شود در عاقبت اندر سر دار
هر انکو سر براند سر فشاند • یقین در گشتن او حیران بماند • هر انکو سر براند جان جانست • ولیکن این سخن از من نهانست
نداری درد درمانی طلب کن • نداری جان جانانی طلب کن • نثر ایدی ای طالب حقانی و عاشق ربانی روی هر یک می نگر می دار پاس
هر بر یک یوزینه باق و حفظ طوت بو که گردی تو ز خدمت روشناس بو لایقه سن خدمتدن روشناس اولاسن • ای مستمع قابل حضرت مولانا بیوررلرکه
ای طالبان بن سزه کمال ایضاح ایله بیان ایدوب سوی دوسته ارقه ویرن مقلدینی • و جانب حقه متوجه اولان محققینی • و انلرک دخی
سیر وسطده اولنلرینی تحقیق ایلدم • پس هر قنقیگزده قابلیت و ارایش کلمات درربارمی گوش هوش ایله اصغا • و درونگزده حفظ ایدوب
تاکه هر صورته فریفته • و هر دانه گوردکگز دام تزویر • و مرغ صفیره پاگرفته اولماسق ایچون بیان اولنان طوائفک هر برینه صورتدن قطع نظر

دیده بصیرت ایله ذاتلرینه • وخاصیت حقیقیلرینه نظر ایلیه کوز • امیددر که سرمایه سعادت اولان خدمتلرندن سن دخی حقیقت شناس اولان
وکردن ارادتک • دست تغلب متغلباندن قورتاره سن **نظم**

تا ز بزرکان بباید کشید • تا ببزرکی بتوانی رسید • صورت خدمت شرف آدمیست • خدمت کردن شرف مردمیست
خار که همصحبتی کل کند • غالیه از دامن سنبل کند • سرمکش از خدمت روشن دلان • دست مدار از کمر مقبلان
بحر بصد رود شد آرام کیر • جوی بیک جرعه بر آرد نفیر • هر که کند صحبت نیک اختیار • آیدش از روز ضرورت بکار

اولنورسه متغلبان مفسداندن دخی دور اولمغه • مع زیادة اهتمام لازمدر زیرا **چون بسی ابلیس آدم روی هست** چونکه آدم صورتلو چوق ابلیس
واردر • یعنی صورتده آدم وسیرتده عزازیل • وخلقی اضلال اتمکده برموجب الذی یوسوس فی صدور الناس من الجنة والناس • ابلیسدن
زیاده مضلدر **پس بهر دستی نشاید داد دست** پس بیعت وارادت [illegible]
زیرا کم صیاد متغلب صدای مرغ کبی کتورر **تا فریبد مرغ را آن مرغ کیر** [illegible]
وصف ترکیبی در **بشنود آن مرغ بانک جنس خویش** اول مرغ کند وجنک [illegible]

[illegible]

جان و دلدن امتثال ایدوب فیروز دیلمی نام مرد سعید حمار لایقهم اولان ذو الحمار اسودی فراشنده خنزیر کبی یاتورکن بوغازین صقوب هلاک ایلدی
وابن عمر رضی الله عنه روایت ایدرکه حضرت فخر آدم صلی الله علیه وسلمه حضرت جبرائیل خبر ویردوب ذو الحمار اسودک قتلنی قتل اولندوغی کیجه ده اعلام ایلدی
حضرت دخی اصحابنی اسود ذو الحمارک هلاکیله تبشیر ایدوب قتل الاسود البارحة قتله رجل مبارک دیو بیوردی یا رسول الله علیک صلوات الله
اول رجل کیمدر دیو سؤال ایدرلر هو فیروز فاز فیروز دیو بیوردیلر و حضرت مبدأ موجودات اول کیجه نک ایرته سی رحلت بیوردیلر صلی الله علیه
وآله وصحبه اجمعین بعده ذو الحمار اسود عبسینک قتلی خبری مدینه منوره یه آخر ربیع الآخرده واصل اولدی و فرقه ثانیه مرتده بنو حنیفه در وانلرک
رئیسلری مسیلمه کذابدر اول دخی حضرتک حال حیاتنده دعوای نبوت ایدوب حاشا کنه دینی حضرت رسول علیه السلام ایله نبوتده شریک زعم ایلدی
وحضور رسول الله علیه السلامه ایکی کسنه ایله بو وجهله مکتوب کوندردی صورت مکتوب من مسیلمة رسول الله الی محمد رسول الله اما بعد فان الارض
نصف لی ونصفها لک پس حضرت فخر عالم علیه السلام مکتوب ایله کلن ایکی شخصه خطاب ایدوب بیوردیلرکه اکر ایلچیلر قتلدن منع اولنمیه ایدی شمدی
ایکیکوزک دخی بوینن اوروردم دامر ایلدی مسیلمه کذابه بو وجهله جواب یازدیلر صورت مکتوب شریف رسالت پناه من محمد رسول الله الی
مسیلمة الکذاب اما بعد فان الارض لله یورثها من یشاء من عباده والعاقبة للمتقین صکره چوق زمان کچمدین حضرته اجل ایریشوب انتقال
بیوردی و ابوبکر الصدیق خالد بن ولیدی جیش کثیر ایله مسیلمه کذاب اوزرینه کوندروب محاربه عظیمه اولوب بالآخره حق سبحانه وتعالی
اول حبشی حضرت حمزه یه شربت شهادت نوش ایتدردن وحشی نک الینده هلاک ایلدی و وحشی مسیلمه کذابی قتل ایتدکده قتلت خیر الناس
فی الجاهلیة وشر الناس فی الاسلام دیدی و مرتد اولان فرقه ثالثه بنو اسد در و رئیسلری طلیحة بن خویلد در و دعوای نبوت ایدنلرک
ابتداسی ایدن طلیحة بن خویلد در ابوبکر الصدیق رضی الله عنه خالد بن ولیدی انکا ارسال ایدوب قتال شدیددن صکره طلیحه فرار ایدوب
بعده تائب اولوب تکرار اسلامه کلمشدر الحاصل حضرتک وفات ایتدکلرندن صکره سلمی بنت مالک بن حذیفة البدر و طوایف عربدن غطفان
وهوازن و سلیم و اسد و طی قبیله لرندن نیچه سی طریق ضلاله دوشوب مرتد اولدیلر اصحاب رسول علیه السلام هر برینک اوزرینه غزا ایدوب
ابوبکر صدیقک زمان خلافتلرنده جمله سن هلاک ایدوب منصور و مظفر اولمشلردر و شهر موصلده ساکن طایفه نصارادن دخی سجاح نام
بر عورت دعوای نبوت ایدوب قصه غریبه سی واردر مسیلمه کذاب ایله بر یرده جمع اولوب بلا مهر انکله جمع اولمشلردر بعض اهل تواریخ
اول عورت صکره تائبه اولوب اسلامه کلدی دیمشلر تفصیلین ستین کتب تواریخه مراجعت ایلیوب ایدی ای مستمع متنصح معلوم اولا که بو قدر
ضلالت وطغیان وکفر وعصیانه باعث و بادی حب ریاست و بین الناس شهرت بولمق آرزو ایتدکلری اولمشدر پس لاجرم دعوای ریاست
وحب جاه ایله کندولرده لیاقت یوغیکن بیهوده یره کرامت و ولایت صاتوب دینلرین دنیایه تبدیل ایلیان ظالملر دخی عاقبت الامر
صنعت شیطانیه ایله هلاک ولتی اولورلردر نظم

بفعل مرد نیکی کز بین تو • بجز نیکوی اینجا که مبین تو • بدا ز خود بین و نیکی هم ز خود بین
درون جان و دل نور احد بین • منی را دور کن من من مکو تو • منی را کم شمر هم از منی تو • منی شیطان سزد تو آدمی باش
از آن دم آدمی تو آدمی باش • بترس از حق بقدر خود همی تن • که هرکز منی نباشد مرد چون زن

پس حضرت مولانا قدس سره الاعلانک
محقق اولان مرد کاملری شراب طهوره ومقلد و مزورلری خمر مرداره تشبیه ایدوب بیوررلرکه آن شراب حق ختامش مشک ناب دل ارشدن
حقانی وعارفان ربانی شراب نابدرکه عاقبت وخاتمه سی مشکناب در و بونلره کوکل ویروب دست همتلرندن نوش جان باده محبت
ایلیانلرک دخی خاتمه سی سعادت ابدی ایله کامیاب اولور باده را ختمش بود کند و عذاب اول مقلد و دونلرک نوش ایتدوکی باده غرور
وعصیان و شراب حب دنیا و بول شیطان در و خاتمه سی فضاحت و شناعت و عاقبتی ضلالت و عقوبتدر و بونلر مشربندن شاربی اولان
محل آلده ماغلرک غایتلری ذلت و ندامت و نهایتلری رذالت وخباثتدر نته کیم حضرت مولانا بو مقوله مکار و حیله کارلرک احوالنی کوش
هوشی اولان طالبلره اشعار ایچون جهودلر شاهی اولان خودبین وبدکردارک عیسویلره انکاری و انک وزیری اولان ابلیس و مکار
و ستمکار و غدارک صورت حقدن ایلدوکی شیطنتی و انی مرشد اتخاذ ایلین ارباب غباوت و اصحاب بلاهتی بیان و تحریر و عاقبت
کارلری نیه منجر اولدوغن تذکار و تقریر بیوروب طالب عاشق و حق یولنده صادق اولانلره درد والمادن مؤلف منکوش کوش
هوش اولاجق بر حکایت ایدرلر

داستان پادشاه جهود که نصرانیان را می کشت از بهر تعصب تبه خود

جهود پادشاهنک حکایه سی
بیاننده درکه کندو ملتنک کمال تعصبندن اوتوری نصرانیلری هلاک ایدر ایدی بود شاهی در جهودان ظلم ساز جهودلرده ظلم ساز و ستمکار
بر پادشاه وار ایدی دشمن عیسی و نصرانی کداز عیسانک دشمنی و نصرانیلری یعنی هلاک ایدیجی ایدی عهد عیسی بود و دولت آن او
اول جهودک سلطنتنک زمانی عیسی روح اللهک عهدی و نوبت نبوت انک ایدی یعنی عیسی علیه السلامه مخصوص ایدی جان موسی او و موسی جان او
حقیقتده خود او موسانک جانی و موسی دخی انک جانی ایدی زیرا حق تبارک وتعالی انک کبی دخی رسولری اولوب لا نفرق بین احد من رسله
آیت کریمه سی موجبنجه حقیقت و نور نبوتلری مقتضاسنجه اصلا فرقلری اولمایوب لکن هر برینک وجود شریفلری اول شمس احدیة الذات
نورینک بر جلوه سی مثابه سنده اولوب اختلافات بروج ایله حکم آفتاب مختلف اولدوغی کبی بحسب المراتب انبیا دخی علم و فضیلتده بر برلرندن افضل
اولدقلری مقرردر کما قال تعالی تلک الرسل فضلنا بعضهم علی بعض پس اقتضای مرور ازمان و اعصار ایله احکام شرایعده اولان تغایر
صوری انبیا علیهم السلامک اتحاد معنویلرینی منافی دکل ایکن شاه احول کرد در راه خدا • آن دو دمساز خدایی را جدا

شاه احول

شاه احول راه خداده اول خدایه منسوب اولان ایکی دمسازی جدا ایلدی یعنی طریق حقده و امر دعوتده بر برینه موافق ایکی پیغامبری کنفس واحده
بیلیوب بری ایکی کورن احول شاه اتحاد معنویه لرندن بی شعور اولماغله بر برلرندن دور و جدا بیلوب ما بینلرین تفریق و لباس دین دیباسنی
تمزیق ایلدی و شاه احول بری ایکی کوردوکن تفهیم ایچون بر شاکرد احول ایله استادک قصه سنی علی طریق التمثیل ایراد ایدوب بیوررلر
کفت استاد احولی را کاندر آ • رو برون آر از وثاق آن شیشه را • یوری خانه دن اول شیشه یی طشره کتور
پس شاکرد احول خانه دن ایچرو کیروب شیشه یه نظر ایتدکده ایکی کوردی پس احول تردد ایدوب کفت احول ز آن دو شیشه من کدام • احول ایتدی
اول ایکی شیشه دن بن قنقیسنی پیش تو آرم بکن شرح تمام • سنک اوکوکه کتورم تمام شرح و بیان ایله کفت استاد آن دو شیشه نیست • استاد ایتدی
اول شیشه ایکی دکلدر یوری احولی بکذار و افزون بین مشو • شاشیلغی قو و زیاده کوریجی اولمه کفت ای استا مرا طعنه مزن • احول ایتدی ای استا بکا طعنه
اورمه شیشه تحقیق ایکیدر کفت استا زان دو یک را در شکن • استاد ایتدی ایکی شیشه دن برینی کسر و شکست ایله شیشه یک بود و بچشمش دو نمود
شیشه ایسه حقیقتده بر ایدی لکن چشم احوله ایکی کورندی چون شکست او شیشه را دیکر نبود • چونکه احول شیشه یی ایکی قیاسیله برینی قیردی
اول برسی دخی نابود اولدی زیرا اولدن دخی یوغیدی چون یکی بشکست هر دو شد ز چشم • چونکه شاکرد احول برینی صیدی اول برسی دخی
کوزندن غایب اولدی مرد احول کردد از میلان خشم • پس انسانک دیده حق بینی خشم وغضب سببی ایله احول اولوب بری ایکی کورر نته کیم
پادشاه جهودک دیده بصیرتی احول ایدی و احول ظاهرده اولان شیشه یی بر ایکن ایکی کوردوکی کبی پادشاه جهود دخی حقیقت انبیا متحد ایکن
ایکی کوروب بر برندن فرق ایلدی پس بصر بصیرتنک احول اولماسنه باعث نه مقوله خصلت سیئه اولدوغن تحقیقه شروع ایدوب بیوررلرکه
خشم و شهوت مرد را احول کند • غضب و شهوت مردی احول ایدر و حقی باطلدن فرق ایده مز اولور ز استقامت روح را مبدل کند • روحی استقامتدن
تبدیل و تحویل ایلر یعنی قوت غضبیه و شهوانیه دیده حق بینی خیره لندروب عدالت و استقامتدن ساقط ایدوب حقیقته میل ایتمکدن حقیقتدن
اولمغدن محروم و دور ایدر چون غرض آمد هنر پوشیده شد • چون غرض کلکه هنر پوشیده اولدی صد حجاب از دل بسوی دیده شد • کوکلدن کوزه جانبنه
یوز پرده اولدی یعنی کوکله غرض پرده سی چکلدکدن صکره هنرمندن صد هزار هنرلر دخی ظاهر اولسه نظر ارباب اغراض قاتنده انک جمله
هنرلری پوشیده اولوب بلکه هنرلری عیب کورینور بیت • ز صاحب غرض تا سخن نشنوی • وکر بشنوی خود پشیمان شوی • تر اغره دن بر نیه
سؤال اولنمش که عبد ایله رب بیننده نیچه حجاب واردر بیورمشلرکه عاشق مشاهده جمالدن محجوب اولدقدن صکره حجاب کرک یوز بیک
اولمش کرک صوغان زاری اولمش بیت • بر قبیله قبیله نظر قالمه کیرو • یوخسه نعلر بوکی سنک او قیل بیت • هر که او را دیده احول بود
در دو عالم کار او مهمل بود • پادشاه جهودک غرض و نخوت و غضب و شهوتی چشم بی نورین احول ایدوب عیسایه و امتنه انواع عداوت
و اهراق دماء مسلمینه قصد و عزیمت ایلدی چون دهد قاضی بدل رشوت قرار • چونکه قاضی یه حب حطام دنیویه و اغراض نفسانیه غالب
اولوب قلبنده رشوته قرار ویره کی شناسد ظالم از مظلوم زار • زار و نزار مظلومدن ظالم بدکرداری قچن اکلر بلکه غرض فاسد و طمع کاسدینه
تابع اولوب ولا ترکنوا الی الذین ظلموا قول کریمندن قلب افسرده سی مختوم اولماغله طرف ظالمه میل و محبت و معاونت و مظاهرت ایدر پس
شاه از حقد جهودانه چنان • شاه جهود حقد جهودانه و حسد ابلیسانه سندن کشت احول کالامان یا رب امان • انجلین احول اولدی که
الامان یا رب الامان صد هزاران مؤمن مظلوم کشت • اول عنود و جهود و لعین و مردود دیو زبیک مؤمن مظلومی بی کناه قتل ایلدی
که پناهم دین موسی را و پشت • بو اعتقاد اوزرینه که دین موسانک معین و پناهیم و حافظ و ظهیریم نظم • حسد دور افکند مرد از ره حق
کجا باشد دل او آکه حق • حسد کر بر نهادت رخ نماید • نمود عقل و دینت در رباید • حسد دور افکند از جوهر پاک
حسد کرد اندرت در جهل ناپاک • حسد دور افکند مرد از خداوند • ز من بشنو تو این اسرار و این پند • حسد هرکز مبر بر هیچکس تو
نمانی همچو شیطان باز پس تو • حسد هرکز مبر با هیچ دنیا • وکر نه در بلا مانی بعقبی • آموختن وزیر مکر پادشاه را
اول جهود پادشاهنک شیطان صفت اولان وزیر پر تزویری پادشاهه مکر و حیله ایلمه سنک تعلیمی بیاننده در او وزیری داشت کبر و عشوه ده
اول پادشاه یول اورجی عشوه ویریجی مکر و حیله یوللرین بیلیجی بر وزیر طوتاردی کو بر آب از مکر بر بستی کره • که اول وزیر مکر و حیله دن
صو اوزرینه دوکوم باغلر ایدی یعنی بر وجهله مکار و خدعه کار ایدی که آب روانی جریان ایتمکدن حیله سی ایله الیقور ایدی برکونکه
حرامیسی و اهل حقک یوللرین اورجی تزویرنده مدقق بر منافق ایدی کفت ترسایان پناه جان کنند • وزیر پر تزویر ایتدی ترسالر جانن
صقلرلر و او ملکدن قورقرلر لاجرم دین خود را از ملک پنهان کنند • کندو دینلرین پادشاهدن پنهان ایدرلر ایمدی ای پادشاه
کم کش ایشانرا که کشتن سود نیست • انلری قتل ایتمه زیرا قتل ایتمکک فائده سی یوقدر دین ندارد بوی مشک و عود نیست • دین برام باطنی در
قوقوسی یوقدر مشک و عود دکلدر سر پنهانست اندر صد غلاف • دین غلاف ایچنده محفوظ سر نهانیدر ظاهرش با تو چو تو باطن خلاف
انلرک ظاهری سنکله سنک کبی در لکن باطنلری خلافدر یعنی قتل خوفندن تبدیل شکل ایدوب جهودانه کورینورلر و دخی باطنلرنده
نصرانیلردر یا خود انلرک ظاهری سنکله در باطنلری سنک باطنک کبی مخالفدر معنای اول آتی فهم اولنور شاه کفتش پس بکو تدبیر چیست
شاه وزیره پس بوکا تدبیر ندر سویله دیدی چاره آن مکر و آن تزویر چیست • اول مکر و تزویرک چاره سی ندر که تا نماند در جهان نصرانیی
تا جهانده بر نصرانی قالمیه بر وجهله نابود اوله که نی هویدا دین و نی پنهانیی • نه دینی آشکاره و نه دینی پنهان الحاصل مقتضای

طبع ویت ٭ ومنتهای فکر وامنیتم اوزره جهانده دین صقلارز ٭ واظهار ایدرز بر نصرانی قالمایوب قتل عام اوله کفت ای شه کوش ودستم را ببر
وزیر ایتدی ای پادشاه بنم دست وکوشمی قطع ایله بینی ام بشکاف ولب در حکم مر تلخ ٭ ومر حکم ایلمکده بورنمی وطوطاغمی یار ٭ در حکم مرده بر تاج معنی
تجویز ایتمشلر ٭ بر معنی مرامر امردن صیغه امر اولوب بورنمی وطوطاغمی یاروب بو مقوله حقارت ایله که خلق الجنده حکم ده مرایله ٭ ویاخود
ترکیبدن اولوب بورنمی یار ٭ ولبمی حکمده مرد ایله یعنی اجرای حکم ایله ٭ ویاخود معنای اول اوزره مر تلخ معناسنه اولوب کانه غضب تام ایله بکا
خشم وآجی حکم ایله دیمک اولور ٭ اما وزیر پر تزویرک مقصودی تلبیس اولماغله بکا بر غضب تلخ ٭ وحکم مر ایله که خلق انی صدقه حمل ایتسونلر دیمک مراد
ایلدوکی وجه در فهم اولنسون ٭ لکن اوجی دخی جایزدر بعد ازان در زیر دار آور مرا بو سیاستدن صکره بنی دار اغاجی دبنه کتور ٭ وصلب ایلمک
امر ایله تا بخواهد یک شفاعتکر مرا تا بر شفاعت ایدجی بنی دیلک ایدوب صلب اولنمقدن خلاص ایلسون اما بر منادیکاه کن این کار تو
سن بو ایشی ندا ایده جک ده ایله بر سر راهی که باشد چار سو بر یول باشنده که چارسو ومجمع ناس اولوب هر کس بکا اولان حقارتدن
خبردار اوله ٭ وبنم احوالم عالمه منتشر اوله انکهم از خود بران تا شهر دور اندنصکره بنی کندکدن شهر بعیده ٭ تا در اندازم درایشان شر وشور
تا انلر ایلرک بیننه شر وشور ٭ وفتنه وغوغا براغم ٭ ودینلرینه اختلال ویروب اضلال ایدم ٭ زهی شیطنت کیم حصول امنیه سی ایچون
زعم فاسدی ایله بو عذابی نفس خبیثنه ثواب ملاحظه ایدوب انواع عقوبته کرفتار اولور ٭ نفس اماره مکارهدن دخی امین اولمه که
صورت حقده نیجه مکر دهی مستحسن کوستروب روحه غالب اولمقده صاحبی دین وایماندن چقارر ٭ کانه پادشاه اول وزیره دیدی که سن بو نیره
بو مقوله مکر ایدرسن ٭ ونه وجهله سوز سویلرسن که سکا اعتماد ایده لر ٭ پس اول وزیر پر تزویر ٭ نصرانیلره ایده جکی مکری پادشاهه تقریر ایلدی ٭
تلبیس وزیر با نصاری ٭ پس بکویم من بسر نصرانیم پس نصرانیلره دیه یم که سرایله بن نصرانی یم ٭ یعنی خفیه درونمده عیسایه
ایمان کتورمیشمدر ٭ وسزکله دین قرنداشی یم ای خدای راز دان می دانیم ای عالم السر والخفیات ٭ سن بنی بیلورسن که ٭
شاه واقف کشت از ایمان من شاه بنم ایمانمدن وکزلو دین طوتدوغمدن ٭ واقف اولدی وز تعصب کرد قصد جان من وتعصب وغضبندن
شاه بنم جانمه قصد ایلدی خواستم تا دین ز شه پنهان کنم استدم که تا دینی شاهدن پنهان ایلیم ٭ انکه دین اوست ظاهر آن کنم اول انسنه که
انک دینی در ٭ انی اظهار ایدم ٭ یعنی یهودیت ایله کورنم اما ممکن اولمایوب شاه بوی برد از اسرار من شاه بنم اسرارمدن بر رایحه ایلدی
ودرونمده پنهان اولان نصرانیتم بلدی متهم شد پیش شه کفتار من بنم سوزم شاه قتنده متهم وبی اعتبار اولدی کفت کفت تو چو در نان سوزنست
پادشاه دیدی کیم سنک سوزک نان الجنده سوزن کبی در ٭ وصورتی نان اثری هلاک جاندر ٭ ومن القلب الی القلب روزنه ٭ ونقیجه
از دل من تا دل تو روزنست بنم قلبمدن سنک قلبکه پنجره واردر ٭ ودرونکده اولان حالک بکا غایاندر من ازان روزن بدیدم حال تو
بن سنک حالکی اول روزندن کوردم ٭ وحقیقت حالکه ایردم حال تو دیدم ننوشم قال تو دیده بصیرتله سنک حالکی کوردم ٭ وسنک قالکی
دوردم ٭ بعض نسخه ده دخی ننوشم واقع اولمشدرز یعنی مقالکی اشتمزم ٭ وقبولله اصغا ایتمزم دیمکدر کر نبود از جان عیسی چاره ام
اکر جان عیسی علیه السلامدن بکا مدد وچاره اولمیه ایدی ٭ بعض نسخه ده کر نبودی واقع اولمشدر ٭ یعنی عیسی علیه السلامک وجانتی بنم درکارم
اولمیایدی او جهودانه بکردی پاره ام اول پادشاه بنی جهودانه پاره لرایدی ٭ یعنی ترحم ایتمیوب پاره پاره ایدردی ٭ وبن اولمکدن قورقمازم
بهر عیسی جان سپارم سر دهم عیسادن اوتوری تسلیم جان وترک سر ایدرم صد هزاران منتش بر خود نهم وعیسی یولنده جان وباش
ویرمکی کندومه صد هزاران منت قیلورم ٭ یعنی جانمه منت بیلورم جان دریغم نیست از عیسی ولیک عیسادن جانم دریغ دکلدرز لکن یعنی ای نصرانیلر
عیسی یولنده جان وباش فدا ایتمک جانمه منت ٭ وحضرت عیسادن رحمت بیلورسن نیچون جانمدن دیلیه زیرا واقفم بر علم دینش نیک نیک
عیسانک دینی علمنده غایت مرتبه واقفم ٭ واصول وفروعن خوب بیلورم انکچون اولمک استمزم حیف می آمد مراکان دین پاک بکا حیف وغدر
کلورکه عیسانک اول پاک دینی درمیان جاهلان کردد هلاک بین الجهلا ضایع وهلاک اوله شکر ایزد را وعیسی را که ما حضرت حقه وعیسایه شکرکه بز
کشته ایم آن کیش حق را رهنما اول دین حقه ٭ ومذهب راسته دلیل ورهنما اولمشوز از جهود واز جهودی رسته ایم جهود پادشاهندن وجهودلردن
وجهودلقدن قورتلمشوز تا بزناری میان ز ابسته ایم تا بز زنار ایله میانمزی بغلامشوز دور دور عیسیست ای مردمان دور عیسی دوریدر
ای مردمان بشنوید اسرار کیش او بجان انک اسرار دینی سندن ایشیدیکز ٭ وجان ایله قولاق طوتیکز که ٭ سزه تحقیق ایلیم ٭ حضرت مولانا قدس سره
بو قصه دن عجب قصدلر ایتمشدر ٭ وغریب حصه لر دیرمشدر ٭ حق تعالی جان قولاغن کشاده قیلوب فی تسلیم میسر ایلیه الحاصل جمله دن
بیری ارباب سلوکه عظیم تنبیه درکه صورت صلاحده ودلق الجنده دین بیعجی نیچه ظالملر واردر ٭ وبالجمله بهر حال تصفیه درونه کوشش ایدوب ٭ زنهار قیل وقال
وانواع امثال ایله بحث وجدال ایدنه فریفته اولمه طوتالم که علامه عصر اولمش درونی ناپاک وقلبی حب دنیا ایله چرکناک اولدقدن صکره علمندن کیمنه یه
نه فایده ٭ امام ابو حنیفه رضی الله عنه بیوررلر که علیک بالعمل فان العلم بلا عمل کالجسد بلا روح ٭ الحق علم عمله مقرون اولمه صاف اولمز ٭ وهر کیم علم مجرد ایله
عمل ایتسه عالم اولمز ٭ زیرا عین هدایت مقتضی مجاهده اولدوغی کبی ٭ عین علم دخی عملی مقتضی اولور ٭ ومجاهده سز مشاهده اولمادوغی کبی ٭ علم دخی عملسز اولمز
پس علم اولدر که مورث عمل اوله بیت خوانش برای دانش ودانش برای عمل چون ایده نیست خوانش ودانش برای چه ٭ حجة الاسلام امام محمد غزالی احیاء العلوم ده
بیوررلر که سن مالک قیل یا مالک ما تقول فی طلب العلم فقال حسن جمیل ٭ ولکن انظر الذی یلزمک من حین تصبح الی حین تمسی فالزمه ٭ یعنی طلب علم
حقنده نه دیرسز دیو امام مالکدن سوال اولندقده خوب وجمیلدر ٭ لکن نظر ایله شول که صباحلدوک حیندن کیجه لدوک حینه دک نه سکا لازمدر

سرسخن

اکا ملازمت

مطلب فی کلمات ثابتة الاربعة

اکا ملازمت ایله یعنی عبادت خالقده جواده مداومت وقلبکی ماسوی الله دن تخلیه قیل ٭ دیمکدر ٭ ودخی الجدال فی الدین لیس بشی بیورمشدر ٭ وامام شافعی حضر
بیوررلر که اذا رایت عالما یشتغل بالرخص فلیس یجی منه شی ٭ یعنی قچن بر عالمی تاویل ورخص جانبنه مشغول کورهسن معلوم اوله که اندن بر شی وجوده کلمز
دایره شرعدن تجاوز ایتمیه یک ایچون رخصت طلب ایتمک عوام درجه سی در ٭ وتجربه سرلرندن ثمرات مشاهده ذوق ایتمک ایچون مجاهده اختیار ایتمک
خواص رتبه سیدر ٭ پس عالم مجاهده دن فرار ایدکده طالب رخصت اولور ٭ وقال الشافعی من ادعی انه جمع بین حب الدنیا وحب خالقها فی قلبه فقد کذب
یعنی سول کمسنه که حق محبتی ایله دنیا محبتنی قلبنده جمع ایلدی ادعا ایلسه تحقیقا کاذبدر ٭ وامام شافعیدن ریا ندر دیو سوال اولندی ٭ الریاء فتنة عقدها الهوی
بحیال ابصار قلوب العلماء فنظروا الیها بسوء اختیار النفوس فاحبطت اعمالهم ٭ وقال اذا انت خفت علی عملک العجب فاذکر رضا من تطلب
وفی ای نعیم ترغب ومن ای عقاب ترهب ٭ وای عافیة تشکر ٭ وای بلاء تذکر ٭ فاذا فکرت فی واحدة من هذه الخصال صغر فی عینک عملک ٭
یعنی ریا بر فتنه درکه هوا اول فتنه یی حبال ابصار قلوب علما ایله بند ایدوب ٭ فتنه مزبوره یه سوء اختیار نفوس ایله نظر ایدوب عمللری حبط اولور
پس قچن عملک اوزرینه وقوع عجبدن خوف ایلیسک کیمک رضاسنی دیلرسن ٭ وقنغی نعیمه رغبت ایدرسن ٭ وقنغی عقابدن قورقرسن ٭ وقنغی عافیته شکر
ایدرسن فکر ایلیه سن ٭ پس قچن خصال مزبوره دن برینی ذکر ایلیه سن ٭ دیده بصیرتکده عملک صغیر وحقیر کورینور ٭ عند ارباب التحقیق حقیقت ریا وعلاج عجبی
بوندن زیاده بیان اولمز ٭ حقا ایکیسی دخی کبایر آفات قلبیه دندر ٭ روایت اولنور که برکون بر کمسنه ٭ امام احمد حنبل حضرتلرینه اخلاص نه در دیو سوال ایلدی
الاخلاص هو الخلاص من آفات الاعمال دیو بیوردیلر ٭ یعنی اخلاص اولدر که عملک بی ریا وسمعه اولماغله آفات اعمالدن خلاص اولسن دیمکدر ٭
توکل نه در دیدیلر ٭ الثقة بالله تعالی دیدی ٭ یعنی نصیبکده حقه اعتماددر دیمکدر ٭ رضا نه در دیدیلر تسلیم الامور الی الله تعالی دیو بیوردیلر ٭
پس مجتبیدن سوال ایلدکلرنده ٭ انی بشر حافیدن سوال ایدیکز زیرا مادام که بشر حافی حیاتده در بن مجتبیدن جواب ویرمزم دیو بیوردیلر رضی الله
عنهم اجمعین ٭ ایدی علماء دین نه مقوله سرورلر ایمش معلوم اولدی ٭ وامام احمد حنبل حضرتلری مجتبی بشر حافیدن سوال ایدیکز بیوردقلرندن فهم
اولندی که محبت بر کیفیتدر که تحت عباره صغمز ٭ محبة الله دن خبر استرسکز مرشد کامل اولان بشر حافی قدس سره نک دامن شریفنه تشبث ایدوب
اندن صکره اول سره مجتبیدن بی قیل وقال خبر ویره دیمکدر ٭ ایدی طریق حقه سالک اولان طالبلره بو جواب کافیدر که مریدی ارشاد ایدن سوز دکل
بلکه مرشدده اولان سوزش عشقدر ٭ پس عاقل اولان صورت ظاهره یه ومجرد قیل وقاله الدانموب ٭ آتش عشق قنغی مرشدک قلبی اوجاغنده
یانرسه ٭ قزغان آنده قیناده ٭ والا کلمات سرقه یه الدانورسه عیاذا بالله تعالی وزیر پر تزویرک دامنه کرفتار اولنلر کبی بو دخی خوار وزار
اولور ٭ پس وزیر پر تزویر صورتا ادعای نصرانیت ٭ ونفسنده یهودیت اخفا ایتمکله طایفه نصارایه ایده جکی مکر وتزویری جهود پادشاهنه
بو اسلوب اوزره تقریر ایلدی که ذکر اولندی چون وزیر این مکر را بر شه شمرد جون وزیر بو مکری شاهه بر بر صایدی ٭ وبیان ایلدی ٭
از دلش اندیشه را کلی ببرد جهود شاهنک قلبندن جمله غم وغصه کتدی ٭ ونصارا طایفه سندن وقتل عام ایلمکدن واز کلدی ٭
کرد با وی شاه آن کاری که کفت دل ایش که وزیر سویلدی جهود شاهی اکا انی ایلدی ٭ یعنی الینی وقولاغنی کسدی ٭ بورنن وطوطاغنی یاردی ٭
خلق اندر کار او مانده شکفت خلق اول وزیرک کارنده عجبه قالمش ایدی که شاهک بو قدر مقبولی ایکن اکا بو قدر سیاست ندن دیو تعجب
اولمشلر ایدی ٭ بعض نسخه ده مصراع ثانی ع خلق حیران مانده زان مکر نهفت ٭ واقع اولمشدر یعنی خلق اول مستور مکردن حیران قالدی دیمکدر ٭
راند او را جانب نصرانیان اول وزیری نصرانیلر جانبنه سوردی ٭ نصرانیلره اعتقاد کلی حاصل اولمغیچون کرد در دعوت شروع او بعد ازان
اندن صکره اول وزیر دعوته شروع ایلدی ٭ وعیسویلر باشنه جمع اولمغه باشلادی قبول کردن نصاری مکر وزیر نصاری وزیرک مکرینی
قبول ایلدکلرین بیان ایدر صد هزاران مرد ترسا سوی او صد هزاران یعنی حددن متجاوز مرد ترسا اول وزیر پر تلبیسک جانبنه
اندک اندک جمع شد در کوی او ازآزاز انک محله سنده جمع اولدیلر ٭ تا کیم آیین عیسایی اول لعیندن تعلم ایلیه لر او بیان میکرد با ایشان براز
اول انلره راز ایله بیان ایدردی سر انکلیون وزنار ونماز انجیلک ونمازک وزنارک ترتیبی او بظاهر واعظ احکام بود ظاهر حالده اول وزیر
دین عیسانک احکامنی وعظ ایدردی لیک در باطن صفیر دام بود لیک معنیده دام صفیر ایدی ٭ حاصل معنی اول وزیر ظاهرده ناقل احکام
الهیه ایدی ٭ ولکن باطنده مجلس وعظ وعلم واصطلاحات خلقه دام تزویر ایدوب کندو اول دامک الجنده زغلکر کبی صفیر وصدا ویردی ٭
حتی صیاد زغلری صید اتدوکی کبی بو دخی اول صفیر ایله خلقی صید ایدوب وکندو ارادتنه قید ایتمکله یولدن چقاره ٭ قال الله تعالی من کان
یرجو لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک بعبادة ربه احدا ٭ بو آیت کریمه ده عمل صالحه اخلاص مراددر دیمشلر ٭ قال علیه السلام ان اخوف ما اخاف
علیکم الشرک الاصغر ٭ قیل ماهو قال الریاء ٭ وقال علیه السلام ان ادنی الریاء الشرک ٭ وقال عیسی علیه السلام اذا کان یوم صوم احدکم فلیدهن
رأسه ولحیته ویمسح شفتیه لکیلا یری الناس انه صایم واذا اعطی بیمینه ٭ عن شماله واذا صلی فلیرخ ستر بابه فان الله یقسم الثناء کما یقسم الرزق
برکون حضرت عمر رضی الله عنه برکمسنه یی کوردی کیم باشن اوکنه اطراق ایدوب مراقبه ده طورر ٭ بیوردیلر که یا صاحب الرقبه بوینکی وباشکی یوقارو
قالدر ٭ خشوع رقابده دکل بلکه قلبده در ٭ وحضرت رسول علیه السلام بیوررلر که روز جزاده مرائیلری دورت اسم ایله ندا ایدرلر ٭ یا مرائی یا غادر
یا فاجر ٭ یا خاسر ٭ اذهب فخذ اجرک عمن عملت له ولا اجر لک عندنا ٭ وحجة الاسلام امام محمد الغزالی کتاب الاربعین ده فصل عاشرده ریانک
انواعنی تحقیق بیوردقلری محلده بیوررلر که الریاء بالقول کریاء اهل الوعظ والتذکیر وتحسین الالفاظ ٭ وتسجیعها والنطق بالحکمة والاخبار ٭
وکلام السلف مع ترقیق الصوت ٭ واظهار الحزن مع الخلق ٭ ولیس له عن حقیقة الصدق ٭ والاخلاص فی الباطن بل الیظن به ذلک ٭ وکادعاء

سرسخن

مطلب فی بیان الریاء

حفظ الحديث ولقاء الشيوخ • والمبادرة الى الحديث انه صحيح او سقيم ليظن به غزارة العلم وكتحريك الشفتين بالذكر والامر بالمعروف ليشهد الناس
مع خلو القلب عن التفجع بالمعصية وكاظهار الغضب عن المنكرات والاسف على المعاصي مع خلو القلب عن التألم به والريا بالعمل كتطويل القيام وتحسين
الركوع والسجود • واطراق الرأس وقلة الالتفات والتصدق والصوم والحج والاخبات في المشي وارخاء الجفون مع ان الله يعلم من بطنه انه
لو كان خاليا لما فعل شيئا من ذلك بل يتباطأ في الصلوة واسرع في المشي وقد يفعل فاذا شعر باطلاع غيره عليه يعود الى السكينة اي يظن به الخشوع
والرياء بكثرة التلامذة والاصحاب وكثرة ذكر الشيوخ ليظن انه لقي شيوخا كثيرة • ولمن يحب ان يزوره العلماء والسلاطين • وليقال انه ممن
تبركت فهذه مجامع ما يرائي به في الدين وكل ذلك حرام بل هو من الكبائر نظم حرص وشهوت شويله طوتمش كوزلري • كيم اوهام كيمه دن هيچ بوزلري
شويله مستغرق بو دنيا دادنيه • كيم بازلدي ادي حيوان آدنيه • فعلي فتنه زرق وحيله ايشلري • هيچ اولمدن بو قدر تشويشلري
حق سبحانه وتعالى جمله امت محمدي • ريا وسمعه دن حفظ ايليوب خواطرلمزه دن مصون ايليه • ونفسك مكر وحيله لرين هدايت نوريله آشكاره ايدوب
حقي باطلدن فرق ايتمك ميسر ايليه • زيرا دكمه برحال ايله حيله نفس معلوم اولماشدر بهر اين بعض صحابه از رسول انكچون بعض اصحاب رضي الله عنهم
حضرت رسول عليه السلامدن ملتمس بدند مكر نفس غول نفس غولك مكريني ملتمس اولورلر ايدي • واغراض نفسانيه نه خدعه قيلورلر سؤال ايدرلر ايدي
كو چه آميزد ز اغراض نهان • در عبادتها و در اخلاص جان • يا رسول الله عليك صلوات الله شويله كه نفس غول عبادتمرده واخلاص جانمزده
نهان غرضلردن نه خلط ايدر ونه مكر وحيله اظهار ايدر • فضل طاعت را نجستندى از او اول رسول مكرمدن طاعتك فضيلتني استمزلر ايدي يعني
فضيلتني سؤال ايتمزلردي عيب ظاهر را بجستندى كه كو • بلكه عيب ظاهري قني ديو طلب ايدرلردي • بعض شوايدن خالص اولان طاعتك فضيلت
وثوابي محقق اولماغين استفسار فضيلت ايتمزوب • وياخود اخلاص ايله اولان طاعات قليله • بلا اخلاص اولان طاعات كثيره دن
خيرلو اولماغله طاعاتك زياده لكن طلب ايتمزلردي • بلكه اندن اولان عيبي سترلر ايدي • بعض نسخه ده عيب ظاهر را بجستندى كه كو وبعض
نسخه ده بجستندى يرينه نكفتندى واقع اولمشدر • بو تقديرجه معنى حضرت رسالت پناه عليه السلامدن ظاهرده اولان عيبي طلب ايتمزلردي
واندن سوز سويلمزلردي • زيرا ظاهر اولدقدن صكره سؤالده خشودن پرهيز ايدرلر ايدي • بلكه عيوب خفيه نفسدن سؤال ايدرلردي بلكه اول
الحاصل مو بمو وذره ذره مكر نفس مكايد مكر نفسي بلمكده دقت ايدوب مو بمو وذره بذره دقايق حيل نفسي صورت ارا ديلرد قبلي قرن بار بار
مي شناسيدند چون گل از كرفس • گل كرفسدن فرق اولندوغي كبي حيل نفسي الكليوب نقير وقطمير بيلديلر • موشكافان صحابه هم در آن
وعظ ايشان خيره گشتندي بجان • موشكافان صحابه هم اول وعظده انلرك جاني حيران قالورلردي • يعني اصحاب كزين حيل نفسده بو مرتبه
موشكافلر ايكن حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم مكر وخدعه نفسه متعلق وعظ بويوردقلرنده عاجز وحيران قالورلردي • الهي سن بزه
احسان وعنايت قيل نفس حيله لرني بلمكه هدايت قيل • الهي بو قوللرك ازغونلقدن صاقله • ودانالردن دور ايليوب ارباب قلوب ايله
انيس ايت كوكل صاحبلريله جليس ايت • ملكا پروردگارا • اهل دنيا ايله الفتمزي قطع ايت زيرا هر كسه كلسه قرينندن كلور مشهوردر كه
آزدورن بولداشدر • ايدي طالب حق اولانلر اهلنه اولاشمق كركت • الهي سن كرم وعنايت قيل خاص قوللركدن بر صاحب همته بولداش ايت
حياتمزك بقيه سن خدمتلرينه خرج ايت • الهي سيدي ومولاي نفسك حيله لري چوقدر • عنايت سندن • كرچه نفس ديو سويلرز لكن نه
ايلرز • سن كرم وفضلكدن ديده بصيرت ميسر ايله نظم • نفس در حلواي پر زهر وجفا • لطف حق آلوده قهر وعنا
نفس اماره عجب غداره در • يعني باشلو مار مردم خواره در • كه اطاعت كاه عصيان ايجره دل • كه هدايت كاه طغيان ايجره دل
كيمك اكا اوبوبن مغرور اولور • اول خدا حق خداندن دور اولور • خواب غفلتدن بزي بيدار قيل • بر زمان وارحبت وجوي يار قيل
كوكلمي بر بيره وير كيم دايم اول • سنكيله بولده قايم اوله اول • كيدراي دل انسي خار وخسك • جهد ايت اكه كيم حق اوله مونسك
متابعت كردن نصارى وزير را • نصارى نكم زير مزبوره متابعت ايلمه سي بياننده در دل بدو دادند ترسايان تمام • ترسالر
بالتمام كوكللرين اول وزيره ويرديلر • ومحبت واعتقاد ايلديلر • اما طوتلم كه كوكل ويرديلر خود چه باشد قوت تقليد عام • تقليد عوامك خود
نه قوتي اولور كما قيل اعتقاد العوام كذنب الحمار تقوم ساعة وتسقط ساعة • بونده ايكي وجهله تنبيه وارد • بري ابودر كيم عوامك اعتقادنده
دوام وثبات يوقدر • وشول وجهله تقليد ايلدوكي كمسنه دن ذوق وحالنه طالب اوليوب انجق كلمات وعبارات زينيته اولماغله بر ايكي كمسنه
تقليد ايلدوكي كبي سايرلري دخي رنه كوسغندان كبي اول سمته دوشوب اوشرلر • وبر شيخك صحبتنه اوتوز ييل ملازمت ايدوب بو قدر زماندن
بر وتحصيلدن نه محصولك وار در ديه لر • هركز فهم وادراكلري اولماغله تحصيل ايتمامش • بو قدر امت محمد خصوصا كبار وارد كليورين دخي
واردوب ثوابده بولنورم ديرلر • ومقلد سندن برفالج اعتماد ايدكلري شخصه منكر اولوب كنه لر عوام دخي على الفور
سوء اعتقاد ايدوب بنات النعش كبي پراكنده وپريشان اولورلار • وبر تنبيه دخي ابودر كه اولياء كرام مريد ومحب چوقلغندن معلوم
مرشد كامل طلبنده اولان عاشقلر مجرد مريدي چوق اولان مشايخ بهر حال ولي در ديميوب تقليدي عوام كبي اولمايوب انلرن نشان دردخي
دريان سته نشان غدر ديرايك مثنوى شريفده خود بيان اولنوب • كار پاكان روشني دگر است • ديو بيورلمشدر • وشمدن صكره دخي بيان
بيوردقلري محقق ايله متقلدي عيان در • يعني ارشادن طلب اولنان العطاء جذبه رحمان • وايقاد آتش عشق يزدان در • ايدي بر طالبك
قلبنده نظر پير كاملدن آتش عشق فروزان • ونور ايمان نمايان اولنه انك ايمان واعتقادي كشفي وشهودي اولوب شيخنه جميع عالم

اولسه انك ايماننده مقدار ذره نقصان ترتب ايتمزه • وجمله عالم انلرة رابتيه انلرك انوار سبب ازدياد اعتقاد اولمازه ايدي حضرت مولانا
قدس سره الاعلى انكچون اعتقاد دعوامده ثبات بو قدر ديو بيورمشلردر • پس اول زمانده دين عيسى اوزرينه اولان عوام دخي در درون سينه مهرش كاشتند
اول رأيه ومعتقده وزيرك محبتني سينه لري ايچنه اكديلر • نايب عيسيش مي پنداشتند • انى حضرت عيسى عليه السلامك قايم مقامي صانديلر
اما خبرلري يوقدر كه او بسر دجال يك چشم لعين • اول وزير ظاهرا عالم ومرشد كبي ايدي • اما عباد اللهي اضلال ايتمكده بر كوزلو دجال لعين ايدي
يعني كرچه ظاهري معمور ايدي • لكن باطن چشمي كور ايدي ديمكدر • كما قال عليه السلام تكون في آخر الزمان دجالون كذابون يأتونكم من الاحاديث
بما لم تسمعوا انتم ولا آباؤكم فاياكم واياهم لا يضلونكم ولا يفتنونكم • اى خدا فرياد رس نعم المعين • يا الهي فرياده ايرشن بونك شللو ظالملردن سن
نعم المعين سن • يعني حضرت مولانا قدس سره الاسنى كرچه اول وزير زمان سابقده واقع اولمشدر • لكن حالا زمانه مزده دخي اومقوله كذاب ودجال
صنفلردن خالي دكلدر ديو اشارت ايدوب • اومقوله لرك دام تزويرينه كرفتار اولمامق ايچون دركاه حقه نياز لازم ايدوكن بيان بيورر
صد هزاران دام ودانه است اى خدا • الهي جهانده يوز بيك دام ودانه وار در • وبعض نسخه ده دام ايله دانه جهنده عاطفه واقع اولميوب دام دانه است
ديو يازلمشدر • بو تقديرجه جهانده يوز بيك دانه دامي وار در • يعني كرچه صورتا دانه لكن سيرتده دام در • ما چو مرغان حريص بي نوا بزايم
كرسنه وحريص مرغلر كبي يوز • دانه كوردوكمز كبي دامدن غافل اولماغله اسير وكرفتار اولورز • دمبدم پابسته دام نويم • دمبدم ونفس بنفس بز دام
جديده مقيد وبسته يوز • هر يكي كر باز وسيمرغي شويم • هر برمز اكر باز وسيمرغ دخي اوله يوز • يعني فكر وادراكده عقل وانديشه ده هر برمز
پهلوي معارف شكار ايتمكده سيمرغ قاف دخي اولورسق • ينه بر دامه كرفتار اولمقدن خالي اولمازز • بعض شراح دمبدم پابسته دام نويم
ديو قرائت ايدوب • اكا كوره معنا ويرمشلر • خطاب حق سبحانه وتعالى يه اولمق اوزره • يضل به من يشاء ويهدي به من يشاء آيت كريمه سي
موجبنجه هر نفسده دام مكر وامتحانكله پابسته ومبتلا يوز • اكر هر برمز باز هماي صيد • وياخود سيمرغ قاف ايسه لاوز • سنك مكر كيدندن نجات ميسر دكلدر
وعقل وتدبير ايله قضا وقدردن حذر مقدور بشر دكلدر ديو تحقيق ايتمشلر • اما جمله صحيح نسخه لرده دمبدم پابسته دام نويم • وبعض نسخه ده
دمبدم چون صعوه در دام نويم واقع اولوب نوايم واقع اولماشدر • زيرا مصراع اولك غايت قافيه سنده • نويم انسب وادق در حاصل
ربنا ظلمنا انفسنا محلي در • وشمدي سياقده اولان بيتدن دخي معلوم اولور • نته كيم بيورررلر مي رهاني هر دمي مارا وباز • الهي هر بر دم لطف واحسان
ايدوب اول املردن بزي خلاص ايلرسن • ولكن سوي دامي ميرويم اى بي نياز • اى بي نياز كيرو بز بر دام جانبنه كيدرز • ومتجدد الامثال
دام وشبكه لره كرفتار اولورز نظم • بن كه بر سرگشته وبيچاره يم • حيرت ايليه ده دوشوب آواره يم • درد مندم نامرادم بي دلم
نيچه اوله حالم ديو لا يعقلم • درين انبار گندم ميكنيم • بز بو انبارده كندم ايدرز • حاصل عمر اولان كندم اعمال صالحه يي انبار
وجودده جمع ايدرز • وانبار كفه ء ميزانه وضع ايتدكده ظن ايدوب بي زجرده حاضر در ديرز اما بيهوده در • گندم جمع آمده گم ميكنيم
جمع اولمش كندمي ضايع ايلرز • يعني وجودمز صاندوغنده جمع ايلدك صاندوغمز كندم اعمالي ضايع وتلف ايدرز • وحيله ومكر شيطاني
وخواطر وهواجس نفسانيه قلبمزه دخول ايدوب كندم اعمالي واذواق افعالي ضايع ايلرز كما قال صلى الله عليه وسلم ان الشيطان ليجري
من ابن آدم مجرى الدم الى آخر الحديث • خصوصا طاعات وعبادتمز ايلرلويرنده ولكن نور ايله ذوق دروني مفقود در مي نينديشيم آخر ما بهوش
آخر بز عقل وهوش ايله فكر وانديشه ايلمزز كين خلل در كندم است از مكر موش كه بو خلل كندمده مكر الاعمال اهل المشكل خطهما يعني عاقبت عقلمز بالمزز
ديروب لمعاطره • اولان خلل ونقصان مكر موش نفس ووساوس ابليسدن اولدوغن فكر ايلمازز • آه كيم بيلدكمز عمر كيدر عمل ايتمزز دخي بولمزز
غافل آدمي عاقبت انديش اولوب انبار دلده اولان موش خلل افكني تفكر ايدوب سوراخن سد ايتمز • موش تا انبار ما حفره زده است
موش تا كه بزم انبارمزه حفره اورمشدر • وهر طرفدن دلمشدر • از فنش انبار ما ويران شده است • اول موشك فن وضررندن بزم انبارمز
ويران اولمشدر • يعني موش صفت اولان نفس وابليس قلبمزي دلك دلك ايدوب افكار فاسده ايله خانه قلبمزي ويران ايتمشدر • ايدي
اول اى جان دفع شر موش كن • اولا اى جان موشك شرني دفع ايله • وانكهى در جمع گندم جوش كن • اندن صكره گندمك جمع وتحصيلنه جوش
وسعى ايله • والا اكا اول كندمدن فايده اولمز • اكا بناءً كه سن جمع ايدكچه شيطان ضايع ايلر • بشنو از اخبار آن صدر صدور • اول
صدرلر صدري • وايكي جهان فخري عليه السلامك خبرلرندن ايشت • كه بيورمشدر • لا صلوة تم الا بالحضور • صلوة تمام اولمز الا حضور
قلب ايله اولور • قال عليه السلام لا صلوة الا بحضور القلب • زيرا خالص النيه اولمايوب مزخرفات دنيويه وافكار رديه دن قلبكده
صد هزار تلوثيات اولوب • وياخود عبادت وطاعتدن مرادك خلقه ارائت اولور • ولا يشرك بعبادة ربه احدا آيت كريمه سنده
اولان نهيدن اجتناب ايتمامش اولورسن • پس بو وجهله اولان نمازدن مقدار ذره كندوكه نفع اولماز • نته كيم مثنوى شريفك بر محلنده
بيورلور كه م • در حديث آمد كه تسبيح از ريا • همچو سبزه كولخن دان اى كيا • اما نهار كز فهم اولمايوب نم خلوص قلبم بو قدر ديو تسويلات نفسانيه
عبادتدن منقطع اولمه • تزكيه باطنه كوشش ايدوب عبادتده حقدن غيري مرادك اولمامغه حقدن توفيق وعنايت طلب ايله • زيرا حق سبحانه
وتعالى كلام مجيدنده • اقم الصلوة لذكري • ديو امر ايتمشدر • ظاهر امر وجوب ايچوندر • امر ايسه مقيد بالذكر اولوب غفلت خود ذكرك ضديدر
ولا تكن من الغافلين آيت كريمه سنده اولان نهيك دخي ظاهري تحريم ايدر • پس جميع حالده غفلت اوزره اولان كمسنه صلاتده ذكر
حق ايله نه وجهله قايم اولمش اولور • ولا تقربوا الصلوة وانتم سكارى حتى تعلموا ما تقولون آيت كريمه سنك سبب نزولي كرچه سكاري

اولدقلری حالده صلوته قرب اولان طائفه‌یی نهیدر لکن نیجه یکسنه واردر که ظاهر حالده سکراتدن برشی شرب ایتمامشکن حب دنیادن اول قدر غفلت
و خمر نخوت نوش ایتمشدر که نه قرأت ایتدوکن بیلور و نه قیلدوغن بیلور سؤال ایتسه‌لر انلرک صلوة دکلمدر دوغرالیوز صلوة خود رب العزة تواضع و تمسکندر
کما قال صلی الله علیه و سلم انما الصلوة تواضع و تمسکن فی رکلمهٔ انما و الف لام ایله حصر و تحقیق بیورلشدر و دخی ان الصلوة تنهی عن الفحشاء و المنکر آیت
کریمه‌سی موجبنجه من لم تنه صلوته عن الفحشاء و المنکر لم تزده من الله الا بعداً ذیو بیوردی صلوة غافل ایسه فحشادن منع ایتمدوکنه اشارت ایدوب
بر حدیث شریف دخی بیوررلر که کم من قائم حظه من صلوته التعب و النصب پس بونکله مراد بیوریلان صلوة غافلدر و کما قال علیه السلام لیس للعبد
من صلوته الا ما عقل منها ایدی غفلت ایله اولان کلام مناجات اولمز مصلی خود صلوتنده رب العزة مناجات ایدر صوم و صلوة و دخی
جمیع عبادات دخی بو ییله‌در ابن عطاء الله اسکندرانی شرح حکمده بو حدیث شریفی ایراد بیورمشلردر که قال ابو طالب المکی حدثت ان المؤمن اذا
توضأ للصلوة تباعدت عنه الشیطان فی اقطار الارض خوفاً منه لانه تیاهب للدخول علی الملک و اذا کبر حجب عنه ابلیس و ضرب بینه و بینه سرادق
لا ینظر الیه و اوجه الجبار بوجهه فاذا قال الله اکبر اطلع الملک فی قلبه فاذا لیس فی قلبه اکبر من الله فیقول الملک صدقت الله فی قلبک کما تقول قال
فیتشعشع من قلبه نور یلحق بملکوت العرش فیکشف له بذلک ملکوت السموات و یکتب له حشو ذلک حسنات قال و ان الغافل الجاهل اذا قام
الی الوضوء احتوشته الشیاطین کما یحتوش الذباب علی نقطة العسل و اذا کبر اطلع الملک فی قلبه فاذا کل شیء فی قلبه اکبر من الله عنده فیقول
الملک کذبت لیس فی قلبک کما تقول قال فیثور من قلبه دخان یلحق بعنان السماء فیکون حجاباً لقلبه عن الملکوت فیزداد ذلک الحجاب صلوته
و تلتقم الشیطان قلبه و لا یزال ینفخ فیه و تنفث و توسوس و تزین له حتی ینصرف من صلوته لا یعقل ما کان فیه پس حضرت مولانا قدس
سره الاعلی بو ابیات شریفه‌ده کندمدن مراد شریفلری ذوق دردن و حضور قلبدر ایدی وساوس شیطانیه و هواجس نفسانیه ایله طاعات
و عباداتک الحاصل کیدوب انجق بی ذوق و حالت بر رسم و صورت قالور و عند التحقیق صلوة اولمز گر نه موش دزد در انبار ماست اکر بزم انبارمزده چرخسز
موش اولمیایدی گندم اعمال چل ساله کجاست پس قرق یل مقداری اعمالک گندمی قنده‌در یعنی قرق سنه‌دن بر و ایلدوکک عباداتک اذواق
و انواری و آثار و ثمراتی وجودک انبارنده نیجه اولدی معلوم اولدی که نفس و شیطان غارتنه کتمشدر ریزه ریزه صدق هر روزه چرا
از ازواد و اذواق و اوفاق هر کونکی صدقی نیچون جمع می ناید درین انبار ما بو بزم انبارمزه جمع اولمز نظم کل ایدی سن دخی اکله نمازک

که مقبول اوله انده هر نیازک — طشنک قبله‌یه دوندردک مسلمان — دکل اول قاپویه ارکان ایمان — ایچی قالمایجق انک نمازی
ایچون ایشیدیلمیور دلده نیازی — همان ظاهر عبادت شرع ایتشدن — خراجن کوتورر قوللک باشندن — توجه اولمایجه قولده کامل
شریعت اهلی طوتمزلرنی قابل — اکر جسمک نمازین قیلدی دلیه — انک ارکان و شرطن کورردیه — نمازین اوکرن اول روح رنک
که کوزکوسیدر اول شاه جهانک — نه‌در شرطی نه‌در رکنی بیل ایدی — انک ایله اکا قوللق قیل ایدی — صلوة جان او کیم کوزدله هر سید
جمالی جانکه اوله مشاهد — کوره‌سن جان کوزیله اول جمالی — یویه وارلیغنی جانک وصالی — بیله‌سن جان کوزی هم نور حقدر
جمالی پرتوندن بر ورقدر — انوکیله کورن اولدر جمالی — بونبولده کورن اولدر قال و حالی — سنک کوکلک مصیقل اولدیسه کندن
او نور ایدی چو عکسی روشندی سندن — او کوردی لیکن انی سنی صاحب — او نورک شوقنک ادنیه بادک — بونترلده هنوز فانی دکلسن
کوکلک اردی درمانی دکلسن — چو جان اولدی جمالینه مصلی — جمالی جانکه قیلدی تجلی — پس اندن استنور ارکانی انک
که هر رکنی طوتیه سترین جهانک — کوره‌سن سر ستر احکام شرعی — نیجه اولمشدر نمازک اصل و فرعی — نه فرعنده بوریسک حکم شرعک
صلوة اصلینه ایلتور سنی فرعک — کورورسن انکیله اول یوزی سن — بیلورسن پرتو ایمش نور حقدن — پس اول اصلینه توتوب فرعه اویانلر
اولاردر ازوین بولده قالنلر — پس ان طوت که بولده قلماسن — وصالینه دوکونه المیاسن — انانسن ارد دکه ایکی جهانی
کورینه جانکه ستر نهانی — کرسنوکک یوبانجه اوزکدن — فنا بولمایسن کندوزکدن — اکر وارلیغله کلسک سن ای جان
وصالی قانی سن یا قانی جانان — او سنزلده بو الهامی بولانلر — اولاردر کندوسن یادی قیلانلر — وجودی دفترینی غرق ایدنلر
انوکیله اکا اینز کیدنلر — که محو اوله اوزندن کلی کثرت — قبول ایده انی دریای وحدت — بونه اول آره‌ده نام و نشانی
بویه اندن کوتوره او وصیانی — بیلن آدینی انک بوله مقصود — بیله نه ویرد وکن اول قوله معبود — حقک لطفن بوله کیم بوله آنی
ستوره کیم که یادی قیله انی — اوقینه وارلغندن ترشاهی — اوله اول دفتر حکم الهی — کل ای عاشق بو بولده فانی اول سن
بو دریا موجنک غمازی اولسن — که سنک سوجک اولکو پر افشان — بوله اندن نیجه‌لر درده درمان — او دریادن بزی ای حق آیرمه
مخالف بیللر ایله بولدن ایرمه — انک ترندوسن ویرجانه تمکین — ترددلر ایله کوسترمه تلوین

نثر ایدکی ای عاشق صادق بر انباره بوماقیو مادانه داخل اولوب ضایع اولماسه طلمه بطلمه کول و لور اکله و فضیحه لا بد اول انباره اولمش مقرردر پس هر کون خلوص ایله اولان حبوبات
اعمال دخی انبار وجودده ضایع اولماسه و وساوس و سواس غارت ایتمسه انبار دل پر ذوق و شوق اولوب صدق و صفا ایله مالامال
اولوردی پس بو معانی تفهیم ایچون کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا مثل ایراد ایدوب بیوررلر که پس ستاره آتش از آهن جهید مثلا آهندن
چوق ستاره آتش صچرادی یعنی چاقمقدن وافر شراره‌لر ظاهر اولدی و آن دل سوزیده پذرفت و کشید و اول آتش آهنه مستعد اولان
سوخته کوکل اذ قبول ایلدی و چکدی یعنی جذبهٔ حق ناکاه آید اما بر دل آکاه آید و فقیجه نظر بیردن کوکلده نیجه دفعه لمعات آتش عشق یزدان

وشعشعهٔ نور جذبهٔ رحمان هویدا اولوب قلبی بیداندن هویدا اولدی لیک در ظلمت یکی دزدی نهان لکن ظلمتده بر دزد می نهد انگشت بر استارگان
اول ستاره‌لر اوزره نهانی بر پارمغنی قورمی کشد استارگان را یک بیک بربر اول ستاره وش اولان شراره‌لری اطفا ایدر می کشد بو مقوله محلده
سویندرز معناسنه‌در تا که نفروزد چراغی از فلک تا که فلکدن بر چراغ شعله‌لنمیه بو بیت شریفک تأویلنده بیورمشلر که آهندن مراد طاعت
و ستارکاندن مراد انوار طاعت اولوب و سوزیده‌دن مراد عاشق سوخته‌نک قلبی و ظلمتدن مراد نفسانیت و دزددن مراد وساوس شیطانیه‌در
پس حاصل معنی بودر که طاعات و عباداتدن ستاره وش انواع انوار لامعه باهره ظاهر اولوب دل سوخته عابد دخی ورزش انواره مستعد اولدیلر
لکن کدورات نفسانیه‌دن بر دزد پنهانی لوامع ساطعه‌نک اوزرینه وضع بنان مکر و وسوسه ایدوب انوار مشتعله‌لری اطفا ایلدی زیرا آسمان
قلبدن بر چراغ روحانی شعشعه بار اولورسه کندونک خباثت و خبائثی ظهوره کلمیه و استعدادکبی خانهٔ قلبنده اولان متاع اذواقی غارت
ایلیه کما قال علیه السلام لولا ان الشیاطین یحومون علی قلوب بنی آدم لنظروا الی ملکوت السموات و یا خود آهندن مراد مرشد کاملک نفسی و ستاره‌لردن
مراد لوامع انوار جذبات ربانی و سوزیده‌دن مراد طالبک حرارت دردی و دزددن انکار ماسوی و ظلمتدن مراد احکام بشریه مقتضاسی
طبیعت اولوب پس بو تقدیرجه معنی بو وجهله رونما اولور که مرد طالب کرتبت دردن ایله نظر بیره وارروب توجه شریف و تلطف لطیفندن دل طالبده
لوامع سواطع سطوات تجلیات سبحانی و شراره جذبات رحمانی ظهور ایدر لکن طالب هنوز مقام تمکینه وارمایوب جبر رحمان مرتبه‌سنده اولمامغله
کوکل بکلمه اقتداری اولمدوغی اجلدن من حیث لا یشعر خواطر نفسانیه‌دن ناکهان بر فکر ماسوا انها نیجه دست درازلق ایدوب مرد طالبک مرتبه دوشوردوکده
جذبهٔ رحمانی و عشق سبحانیدن مشتعل اولان لمعات روحانی‌نک دیپوشی اولوب کدورات نفسانیه ایله مشوش الخاطر ایدر و طالب استعدادی
دفع خواطر ایدوب کوکل حالنه وارایم دیدکجه افکار ماسوا هجوم ایدوب سماء قلب مرشددن زمین دل طالبه طالع اولان ضیای شمس حقیقیه
سحاب وش حجاب اولورلر مریده بو مرتبه‌ده صاحب حال دیرلر زیرا توجهده برقرار اولمایوب احیانا مرشد کاملدن نظر اولندقده خانهٔ قلبی نور
اولوب فی الحال کیرو کثرته دوشوب نیجه زمان بو حال ایله امتحان اولنور ایدی بو حالده طالبه لازمدر که اهل فنا اولان فقرا و اخوانی ایله متصلا صحبتدن
خالی اولمایوب کوکلده مشتعل اولان نور محبت الهی سوندرمیه و اوجاغندن آتش عشقی الک ایتمیه و بار ماسوایی و دزد افکاری قلبندن اخراج ایتمکه
بذل همت و پیردن استمداد ایلیه و ممکن اولدقجه اجنبی‌دن عزلت ایدوب کسبندن دخی حلالدن ایلیه و احوالنی اهل حال اولمدقدن صکره والدیندن
و اهل و عیالندن دخی ستر ایلیه حتی نور محبت خدا قلبنده مستقر اولوب اول دخی اهل فنا منزلن بوله بونک تفصیلی بالاده بر قاچ یرده وجد ایله
تواجد و خسوف کسوف معنوی و سالک مجذوب و مجذوب سالک بیان اولندوغی محلده ذکر اولنمشدر اما بو دخی مقرردر که سالکک سعادت ازلیه
ایله کلمش اولورسه بو مقوله ماسوی و افکارک وجودی قالمایوب بر حال نور محبته ایله حمله‌یه غالب اولور آه کیم سعادت ازلیه مقدر دکل ایسه حیف
و دریغ اکادر که ایچون حضرت مولانا بیوررلر که گر هزاران دام باشد در قدم الهی هر بر قدمده اکر بیکلرجه دام اولورسه چون تو با مایی نباشد هیچ غم
چونکه سن بزمله بیله اولورسن و عنایت و هدایتک رفیق قیلورسن هیچ غم و الم یوقدر چون عنایاتت بود با ما مقیم چونکه سنک عنایتلرک بزمله مقیم اوله
کی بود بیمی از آن دزد لئیم اول لئیم اولان دزددن بزه نیجه خوف و بیم اولور یعنی خوف و خطر اولمز بو بیت شریف سابق سلطان ولد قدس سره‌نک
دیرلر هر شبی از دام تن ارواح را الهی سیدی و مولای سن شول قادر مطلق پادشاه سن که هر کیجه دام تندن ارواحی می رهانی می کنی الواح را
تور بار رسن و الواحی قو پاررسن یعنی الواح اذهاندن نقوش خواطری حک ایدرسن سبحان الله العظیم عجب قدرتدر که هر برینک قطرات احسان
علوم و انواع فنون و فهومی بحار واحده بربرینه مختلط اولمش ایکن ارواح ابدانه رد اولندقده هرکسک معلوم و مفهومی اولوب ضایع
و فنونی و اخلاق حسنه و سیئه‌سی هر بری اینه کندو برلرینه رجعت ایدوب عالمک علمی جاهله و جاهلک جهلی عالمه وارلوب خطا ایتمز نهی قدرت
و حکمت می رهند ارواح هر شب زین قفس هر کیجه ارواح بو قفس تندن خلاص و رها بولورلر یعنی نفس ناطقه دیدکلری روح روان بدندن
مفارقت ایدوب حالت نومده روح حیوانی بدنده قالور فارغان نی حاکم و محکوم کس کمسنک حاکمی و کمسنک محکومی اولمایوب فارغ و آزاده اولورلر
یعنی نفس ناطقه حالت نومده بدندن مفارقت ایدوب تعلقنی من وجه قطع ایتمکله نوع تجرد حاصل ایدوب حاکم و محکوم اولمقدن آزاده اولور
شب ز زندان بی خبر زندانیان حکامدن برینک حکمی ایله محکوم اولوب زندانده محبوس اولان زندانیلر کیجه ایله حالت نومده
زندان و حبس زنداندن بی خبرلر شب ز دولت بی خبر سلطانیان سلطنته منسوب اولان حاکملر دخی کیجه ایله دولت و حکومتدن بی خبرلردر
بر وجهله عدم شعور که نی غم و اندیشهٔ سود و زیان اکر حاکم و اکر محکومده نه غم و نه سود و زیان اندیشه‌سی واردر نی خیال این فلان و آن فلان
و نه بو فلانک و نه اول فلانک فکر و خیالی واردر زیاده خود اندیشه سود و زیان و خیال فلان و فلان یوقمیدر دیو بیورمشلر حضرت مولانا
قدس سره‌نک مراد شریفلری روح روانک بدنده اولدوغی حالده عارض اولان اندیشه و خیالی و سود و زیانی‌در نه آنکه عالم مثالده اولان
صور کسبیه‌سی اوله حد ذاتنده اکر ابی و اکر کدر اکر راحت و اکر زحمت حالت نومده برطرف اولوب جبرانی شعوردن قالور دیمکدر
مشو غافل که این دریای خموش — نکردست آدمی خوردن فراموش — ندارد اعتمادی بر زر و زور — کسی را که خفتست از شب گور
آه ای مستمع قابل شب گور ندر بیلورمیسن شب گور بر نیک جان باکدن فرقتی و زیر خاکده غریبتی‌در شب گور زن و فرزنددن و داغ
خویش و پیونددن انقطاعدر شب گور وطندن رحلت و گور دکفنده حسرتدر شب گور ناله و ندامت و پشیمانی اصبح روز قیامتدر
شب گور داغ دردن گلمک و دخی ان الله یبعث من فی القبور بنکامنه دک یاتمقدر پس ای عاشق روزک شب اولوب

شب کوری کلمزدن اول نعش و تفکر ایله که بر موجب الناس نیام • روز حیاتک شب دی • دخی فاذا ماتوا انتبهوا فقیجه لاجرم شب مماتک نیز روز در ایمدی
شب غفلتده جاغده گریان اولان • روز محاکمه خندان اولور • کما قیل المؤمن بکاء باللیل بسام بالنهار قطعه • ای که پیوسته در عصیان روی
گر بمیری سبحان غریان روی • نیک باید زیستن تا وقت مرگ • دیگران گریند و تو خندان روی غزل • شیروان از کوی دلبر خوش نشانی داده اند
شیروان از دوزخ ایمن در بهشت آزاده اند • شیروان اشک گویان اشک ریزان میر دند • شیروانش خود ز بهر این ره معنی زاده اند • شیروان آبیک عبدی هر شبانی ره شنوند
لاجرم سرمست شوق از جرعه این باده اند • شیروان خود تا بذنب آمدند از شهر جو • سوی ادهم آه صبح و ناله نفرستاده اند • ساقیا در ده شراب شوق چو کین شیروان
راه شب هر بیشه سرمست عشق افتاده اند • خواب شب بر چشم عاشق بسته اند این شیروان • قفلای عشق او در جان او در داده اند • پور شاطی حساما ساده شو آزاده شو
زانکه سرمستان شیر و ساده اند آزاده اند • نثر الیدی معلوم اولا که کاشف اسرار قیومی حضرت جلال الدین رومی قدس سره بو ابیات شریفه یه سابقنده
م گر هزاران دام باشد در قدم • چون تو با مایی نباشد هیچ غم • نثر دیو بیوردی عارف سر قضا و قدر اولماغله اگر هدایت و اگر ضلالت حق سبحانه و تعالی
یه قدرتنده اولدوغنه دلالت • هو قدرة اللهی اشارت بیورمشلردر • نته کیم حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم • مشرکلرک کمال ضلالت و غوایتلرین مشاهده بیوردقده
القاآت نفس شیطانیه ایله • دام شبکه شرک و عصیانه گرفتار اولماغله • هر بری کفر و عنادلرنده مصر اولوب • قبول اسلامده اولان مخالفتلری • حضرت
رسالت پناه علیه صلوات الاله • امر عظیم گورنمکله • حضرت حق و قادر مطلق • حبیب اکرم صلی الله علیه و سلمی تسلیت بیوروب • انا انزلنا علیک
الکتاب للناس بالحق • یعنی یا محمد علیک السلام • بز عظمت و شانمز ایله • کلام عزیز اولان کتاب کریم • فرقان عظیمی ملتبسا بالحق جمیع ناسک منافع
و مصالحی ایچون • سنک اوزرکه وحی و انزال ایلدک • فمن اهتدی فلنفسه • پس شول کمسنه که کتاب عظیم الشان • و سنک دعوتکی قبول ایتمکله
مهتدی اوله هدایتک ثوابی کندو نفسنه عاید اولور • ومن ضل فانما یضل علیها • و شول کمسنه که عدم قبول ایله ضلالتده قاله عقاب ضلالی
انجق کندو نفسنه راجعدر • وما انت علیهم بوکیل • حبیبم سن انلرک اوزرلرینه وکیل دکلسن • یعنی البته و التبته ایمانی علی سبیل القهر و الجبر خلقک اوزرینه
تحمیل ایله مأمور دکلسن • یا محمد بز سکا ابلاغ ایله امر ایتدک • سن دخی تبلیغ رسالت ایلیوب امریمی کما هو حقه یرینه کتوردک • دعوت رسول
و احکام کتاب الهی قبول ایدوب • ایمان ایله مستعد اولمق انلرک اختیار جزئیلرینه مفوض در دیو • مشرکین و کفره نک عدم انقیادلرندن
سنک خاطر شریفنک محزون اولمسون دیو تسلیت بیورر • و بو آیت کریمه ایله کذلک • تسلیت خاطرلرین تقویت بیوروب • تحقیقا هدایت و ضلالت
حق تبارک و تعالانک کمال قدرتندن اولوب • غیریدن دکلدر • زیرا هدایت • حیات و تیقظه • و ضلالت دخی موت و نومه مشابهلردر • پس
حیات و تیقظ حق تعالی جل شانه نک خلق ایتمه سیله حاصل اولدوغی گبی هدایت دخی لابد توفیق و عنایت سبحانی ایله حاصل اولور • و موت ایله
نوم دخی مرحله اولدوغی گبی • ضلالت دخی حقک اراده سیله حاصل اولور • لکن مشیت ارتضائیه سیله دکلدر • پس هر کیم بو دقیقه یه لطف حق ایله عارف اوله
سر قدره واقف اولور • و عارف سر قدر اولان کاملره واقع اولان مصائب هین و آسان اولوب • صابر و شاکر اولور • پس حق تبارک و تعالی
حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاته • سر قدری کشف ایدوب • مشرکینک دعوتی قبول ایتمیوب • کفرلرنده مصر اولدقلری ایچون • قلب شریفلرنده اولان
حزنی ازاله بیوردی • کما قال الله تعالی • الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها • حین موتها ایله موت اجساد اراده اولنوب
بیورلیور که • حق سبحانه و تعالی عند فناء الاکل • و انقضاء الاجل • نفوسک تصرف و تعلقنی ابدانندن قطع ایتمکله • انفسی ابدانندن قبض ایدر
و قبض انفسی ظاهرا و باطنا اولورسه حین موتدر • و اگر ظاهرا اولوب باطنا اولمزسه حالت نومدر • و عند النوم متوفاة اولان انفس
عقل و تمییز ایله متصفه اولان انفسدر • فیمسک التی قضی علیها الموت • و حق سبحانه و تعالی شول نفسک که اوزرینه موتی قضا ایلمشدر امساک
ایدوب بعد النوم بدنه رد ایتمز • ویرسل الاخری • و موت قضا اولنمایان نفس نائمه یی • عند التیقظ بدنه رد و ارسال ایدر • الی اجل مسمی
تا اجل مسماه دکین که اول نفس ایچون تقدیر اولنمشدر • ان فی ذلک لآیات لقوم یتفکرون • نفوسک ابدانه اولان کیفیت تعلقنده • و حین موتده
بالکلیه ابداندن توفیسنده • و حق تعالی نفوسی امساک ایدوب • نائم اتک ازاله سیله فانی اولمیوب • باقی قالمه سنده • و سعادت و شقاوت و حکمت
و معرفتده نفسه عارضه اولان حالات • و استیفاء آجالنه دکین حینا بعد حین نفوس نائمه یی ابدانه ارسالده فکر ایدن قوم ایچون حق تعالانک
کمال قدرت و حکمت • و شمول رحمتنه دلالت واردر • و حق سبحانه و تعالی یتوفی الانفس بیوردی • نفس ایله مراد اولنان روحمیدر • و غیرمیدر دیو سؤال
اولنسه • و بعضیلر نفس ایله کلری روحدر • و بعضیلر نفس غیری و روح غیریدر دیمشلر • الیدی معلوم اوله که هر انسان ایچون ایکی نفس واردر که بری
نفس حیات و بری نفس تمییز در • نفس حیات اولدر که عند الموت بدندن مفارقت ایدر • و نفس انسانی حیاتک زوالیله زائل اولور تنفس اولمز
و نفس تمییز اولدر که حین نومده بدندن مفارقت ایدوب بعد النوم نائم متنفس اولور • پس شول نفسک که اجل مسماسی ایرشه نفس قبوره جسدینه
رد اولنماز • و اجل مسماسی ایرشمینک نفسی جسدینه رد اولنور • حتی اجل مسماسی وقتنه دکین بعد النوم • هر حالت تیقظده رد اولنمقدن خالی اولماز
و بعضیلر انسانده نفس و روح واردر • عند النوم نفس خروج ایدوب روح باقی قالور دیمشلر • و عبد الله بن عباس رضی الله عنهما بیورر لر که
هر بر کالبدک نفس و روحی واردر • پس نفس اولدر که بونده اولدقچه فکر و بری تمییز ایلیه • و عاقبت کاری اندیشه ایلیه • و روح اولدر که کالبد
انسانی انکله حرکت ایدوب • آرامش انکله اختیار ایلمز • و نفس انکله الوب ویرر • و غذایی انکله اکل و هضم ایدر • دیرکاه که کالبد نائم اوله نفس بدندن
جدا اولوب بیدار اولدقده بدنه رد اولنور • و عند الموت نفس و روح معا بدندن مفارقت ایدوب الی یوم القیامه بدنه رد اولنماز • بناء علی هذا
عند النوم نائمک حس و حرکتی باقی • و عقل و تمییزی باطل اولوب • عند التیقظ عقل و تمییزی رد اولنور • اما عند الموت ایکیسندن دخی معزول اولور • و حضرت

امام علی

امام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه بیورر لر که عند النوم روح جسددن خروج ایدوب شعاعی بدنده باقی قالور • و رؤیایی بو روح ایله گورر • و تحکم نومدن
یقظان اولنسه اسرع من لحظة ان ولحده روح جسدینه عود ایدر • و ارواح احیا و اموات منامده بر بریله ملاقی اولوب • الی ما شاء الله تعارف ایدرلر
و حین تحکم ارواحک اجسادینه رجوعی اراده اولنسه حق تعالی ارواح امواتی عندنده امساک ایدوب • ارواح احیایی ارسال ایدر • حتی اجسادینه راجع اولور
عن ابی هریرة رضی الله عنه • قال قال رسول الله علیه السلام اذا اوی احدکم الی فراشه فلینفض فراشه بداخلة ازاره فانه لایدری ما خلفه علیه
ثم یقول باسمک ربی وضعت جنبی وبک ارفعه ان امسکت نفسی فارحمها • وان ارسلتها فاحفظها بما تحفظ به الصالحین • ای عاشق صادق و نعری
دردایله یانق • نوردیده فؤادی اویانق • ارباب تحقیق بو آیت کریمه نک تفسیرنده بیورمشلر که • حق سبحانه و تعالی ارواحی قبل الکون بین النور و السرور
خلق • و حسن و جمالیله تجلی ایلیوب • ارواح دخی روح ملکوتی ایله مسرور • و جمال جبروتیله مستبشر ایکن حق تبارک و تقدس ارواحی اجساده دخول ایله
امر ایدوب • و احتجاب اجساد ایله محتجب • و نسایم روح ملکوتی • و جمال جبروتیدن منقبض ایلدی • لکن ارواح نفحات سعادتی مشاهده دخی
استشمام و اشتیاق ایتمکله کریم و رحیم الله کمال فضل و احساننده ارواحه لطف ایدوب • هر شب اجسادن اخراج • و بساتین ملکوتیه
سوق ایدوب سربال نور • و ازار ملکوت • ارواح اوزرینه اسبال ایلدی که حتی لذائذ مجاهدات و حلاوات مشاهداتی ارواح اوزرینه تجدید ایدوب کندو
قربت و خوشنه رغبتلرین تشدید ایلدی • پس شول ارواح که دنیادن ملکوت و حضور حقه خروجلری حینده وقت اجللری ایرشه حق تعالی ارواح
مزبوره یی موت و یاخود نوم ایله عندنده امساک ایدر • پس عالم اشباحده بعضیسی باقی قالان ارواحی اجل مسماسیه دکین بدنلرینه ارسال ایدر
و قال صلی الله علیه وسلم • ان ارواح المؤمنین تصعد کل لیلة الی تحت العرش • فمن نام علی طهارة اذن لها بالسجود • و من لم ینم علی الطهارة لم یؤذن
و سهل تستری بیورر لر که • حیات نفس طبیعی بر روح لطیف ایله در • و حیات نفس روح لطیف ذکر الله ایله در • پس حضرت مولانا قدس سره الاسنا
دیده ظاهربین عوام • حالت نومده مزخرفات دنیادن اغماض عین ایدوب • تعطیل حواس جسمانی موجب استراحت تن • و نوم دستنه آسایش قوای تن
اولماغله غم سود و زیان • و خیال این و آندن فارغ و آزاده اولمق • اجسام عوامه انجق حالت نومده میسر اولوب • افکار علایق ماسوادن وقت بیدارده
رها ممکن اولماز • و لکن حال عارف این بود بی خواب هم • حال عارف بی خواب دخی هم بویله اولور دیو بیورر لر زیرا که گفت ایزد هم رقود زین مرم
حق سبحانه و تعالی بیوردی که بونلردن نفرت ایله یعنی انکار ایله که • بر کمسنه نائم ایکن متحرک اولمق نه وجهله اولور دیه • یعنی سوره کهفده اصحاب کهف
حقنده حق تبارک و تعالی کلام مجیدنده بیورر لر که • و تحسبهم ایقاظا • خطاب حضرت فخر عالم علیه السلامه • و یاخود قابل خطاب اولانلرک مجموعنه اولمق اوزره
علی الانفراد • اگر سن اول عصرده حاضر اولوب • اصحاب کهفی مغاره ده یاتورکن گورهیدک • انفتاح عیون • و کثرت تقلبلرندن سن انلری ایقاظ و بیدار
صانوردک • وهم رقود • حال انکه اصحاب کهف خوابده ایدیلر • و نقلبهم ذات الیمین و ذات الشمال • و بز انلرک ابدانینی ارض اکل ایتمامک ایچون
ییلده ایکی مرتبه صاغ جانبلرینه • و صول جانبلرینه رقده لری حالنده تقلیب و تحویل ایدردک • و کلبهم باسط ذراعیه بالوصید • حال ماضیه یی حکایتدر
یعنی اصحاب کهفک کلبی ایکی قولنی فناء کهفده باسط ایدی • و وصید فناء کهفه دیرلر دیمشلر • یعنی کلب اصحاب کهف دخی انلرک گبی مغاره قپوسنده یاخود
اشیکنده بسط ایتمش ایدی دیو • تفسیر تیسیرده مسطوردر که • جبرئیل علیه السلامی حق تعالی ارسال ایدوب • اصحاب کهفک لحومنی ارض
اکل ایتمامک ایچون ییلده بر کره صاغنه و بر کره صولنه دوندردی • و امام علی کرم الله وجهه اصحاب کهف یدی نفر ایدی • سکزنجیسی کلبلری ایدی دیو
بیورمشلر • و اسامیلری بونلردر که تفسیر قاضی دن نقل اولنمشدر • یملیخا • و مکسلمینا • و مسلبینیا • بونلر اصحاب یمین الملکدر • و مرنوش
و دبرنوش • و شاذنوش • اصحاب یساره • و کان یستشیرهم • و السابع الراعی الذی وافقهم • و اسم کلبهم قطمیر • و اسم مدینتهم افسوس • و سعدی چلبی
حاشیه سنده نیسابوریدن نقل ایتمشلر که • قال النیسابوری عن ابن عباس رضی الله عنهما ان اسماء اصحاب الکهف تصلح للطلب و الهرب
و اطفاء الحریق یکتب فی خرقة و یرمی بها فی وسط النار • و لبکاء الطفل یکتب • و توضع تحت رأسه فی المهد • و للحرث یکتب علی القرطاس و یرفع
علی خشب منصوب فی وسط الزرع • و للضربان و للحمی المثلثة • و الصداع • و الغنی • و الجاه • و الدخول علی السلاطین • تشد علی الفخذ الیمنی • و لعسر الولادة
تشد علی الفخذ الیسری • و لحفظ المال و الرکوب فی البحر و النجاة من القتل • ارباب تواریخ اصحاب کهفک حکایه سنده اقوال کثیره یازمشلر لکن تفسیر
ابی اللیث ده مسطوردر که • ابن عباس رضی الله عنه دن روایت اولنور که • قریش طائفه سی جمع اولوب • ولید بن مغیره • و عاص بن وائل
و ابو جهل بن هشام • و امیه بن خلف • و اسود بن عبد المطلب نام اکابر قریشی که بش نفر کمسنه در • یثرب یهودیلرینه گوندردیلر • و حضرت رسالت
پناه علیه السلامک احوالنی بیلدروب • بر کمسنه واردر اسمی محمد در • و کندو قریشی در • و فقیر و یتیم در • لکن کندو پیغامبر زعم ایدر دیدیلر • حکمت خدا
یهودیلرک پیرلری اولماغله • مدینه ده جمله سی بر یرده جمع اولمشکن بونلر دخی کلوب احوالی اعلام ایلدیلر • مدینه ده اولان علماء یهود دیدیلر کیم
اشبو سز دیدوگکز اوصاف ایله موصوف بر نبی صادق مبعوث اولاجقدر • و زمان بعثتی دخی اولمشدر • و توریته مسطوردر • اما اکا اوچ شی سؤال
ایدیکز اگر ایکیسندن جواب ویروب • سؤال ثالثک جوابنی حقه تفویض ایدرسه صادق پیغمبر در دیدیلر • و یهود علماسی دیدیلر که بز انلری مسیلمة
الکذابدن سؤال ایلدک بلمدی دیدیلر • زیرا بعض ملاعینک زعم فاسدی بو ایدی کیم حضرت رسالت پناه حاشا مسیلمة الکذابدن تعلیم المیش اوله
پس سؤاللرک بری اصحاب کهف • و سؤال ثانی ذو القرنین • و سؤال ثالث روح ایدی • و مدینه یهودیلری اول کلن بش نفر کمسنه یه جملگی سؤاللرک
جوابلرین دخی نه وجهله اولدوغن تعلیم ایلدیلر • چونکیم مذکورلر مدینه دن مکه یه عودت ایدوب • ابو جهله ملاقی اولدقلرنده احوالی اعلام ایتدیلر
تعلیم اولندقلری اوزره جمله سی حضرت رسالت پناهه کلوب • یا محمد سکا اوچ سؤالمز واردر دیدیلر • حضرت فخر عالم علیه السلام دخی یارین جواب

ویره یم دیو ب لسان قال ایله ترک استثنا اولنماغله اوج گونه دک وکلبی روایتنده اون بش گونه دک وضحاک روایتنده قرق گون کامل
جبرئیل امین وحی ایله نازل اولمایوب کفار مکه حاشا محمده ربی انجندی دیو نیجه گفت وگو ایتمکله کفار بدکردارک زعم فاسدلرین تکذیب وقیل وقالین
تبکیت ایچون سورهٔ والضحی نازل اولوب ما ودعک ربک وما قلی دیو حضرت رسول علیه السلام تسلیت خاطر بیوردیلر بعده جبرئیل علیه السلام
وحی ایله نزول ایدوب ولا تقولن لشیء انی فاعل ذلک غدا الا ان یشاء الله ایت کریمه سن قرائت بیوردی بعده هر سوالک جوابلری
کشف وبیان بیوردیلر الحاصل دقیانوس نام پادشاهک زماننده بر قاچ جوانمردان حضرت حق دقیانوس سطوتنه طاقت وجوابان اولوب طنلرندن ذکر
حق ایدرک چیقدیلر انلارک گذرگاهنده بر راعی نمایان اولماغله بن دخی طالب حقم دیو بونلره تبعیت ایدوب راعینک کلبی قطمیر دخی عقبلرینه
منفک اولماغله ضرب ایتدیلر پس حق تعالی کلبه نطق ویروب بن دخی طالب حقم دیو زبان فصیح ایله حالنی بیان ایلدی پس اوچ حقه روانه اولوب
بر غاره گیردیلر حق تبارک وتعالی انلره نوم اسلیش سنط قیلوب اوچیوز طقوز ییل خواب واستراحتده اولدیلر وحضرت عیسانک عهدندن
نیجه ییللر صکره بامر الله تیقظان اولوب ایچلرندن یملیخا اتمک المق ایچون شهره واروب دقیانوس سکه سنی چیقردقده سن کنج بولمشسن دیو
یملیخا اخذ اولنوب بالاخره اول شهرک ملکی حضورینه گوتوردیلر وبالجمله بونلرک حالنده خلق حیران اولوب عاقبت اولدقلری مغاره یه
گلدکلرنده یملیخا مقدمجه اخواننه واروب احوالدن خبر ویردکدن صکره حق سبحانه وتعالی جمله سنک روحلرین قبض ایدوب اخرتده بعثه دکین
اولان نومی نوملری ایله الزام وعامهٔ ناسه برات کبری ایلدی تفصیلی مراد اولنسه قدره کتب تواریخه مراجعت اولنه وما ویلات قاشانیده اصحاب کهف
عارف بالله اولان اولیادر خلق عالم عارف بالله اولنلری اشتغال دنیایه احساس وحرکات ارادیه وانفتاح عینلری اولماغله ایقاظ ایدرلر
حال انکه اولیاء الله ماسواء الله دن رقوددر حق سبحانه وتعالی انلری گاه جهت خیره تقلیب ایدر وگاه حکمتنی اظهار ایچون مقتضای طبع وشواغل
جسمانیه جهتنه تحویل ایدر وانلرک قوای نفسلری فنای یزدلریغده انلره ملازمت ایدر قال ابن عطا فی قوله ونقلبهم ذات الیمین وذات الشمال نقلبهم
فی حالتی القبض والبسط والجمع والتفرقة جمعناهم عما نفرقوا فیه فحصلوا معنی فی بین الجمع وقال بعضهم تقلبهم بین حالتی الفناء والبقاء والکشف
والاحتجاب والتجلی والاستتار وقال ابو سعید الخراز هذا محل الفناء والبقاء ان یکونوا فانین بالحق وبقین به الاهم کالنیام ولا کالیقظی اوصافهم
فانیة عنهم واوصاف الحق بادیة علیهم وهو حیات تحت کشف له مقابلة یقین خلاصهٔ کلام عارف بالله اولنلرک حالی ناسه مستردخی ازده اکدر
اگرچه نوم صکره بیدار وعالم دنیا به دیده اکری اچوق ظن اولنور لکن انلر حقیقتده بو عالمدن فارغ اونایم وقیود کوندن رها بولمشلردر وظاهر وباطنلری
ید قدرة الله ده مقهور گوروب حرکات وسکناتی تصرف حقله در اگرچه جمله عالم ید قدرتده مسخرلردر لکن عوام انک جهلی وغفلتی غالب اولوب
حقیقت مزبوره دن محتجب اولمشلردر عارف بالله ایسه ایمان شهودی وایقان کشفی ایله غفلت وجهلدن خلاص اولمشلردر نته کیم حضرت مولانا
بیان بیورمشلر خفته از احوال دنیا روز وشب عارف بالله گیجه وگوندز احوال دنیادن خفته در چون قلم در پنجهٔ تقلیب رب رب العزتک تقلیبی
پنجه سنده قلم کبیدر یعنی اصحاب کهف کبی بونلر دخی کندولرینی حق سبحانه وتعالینک ید قدرت ودست ارادتنه تسلیم ایدوب احوال دنیادن
اغماض ایدوب گه روز وشب خواب آلوددر وظاهرا وباطنا نفس وعقل جزونک تصرفندن مسلوب اولماغله پنجهٔ کاتبده حرکات قلم کبی بر موجب
قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن تقلیبات الهیه یه تابعلردر وافعال واطوارده مشیت ازلیه وارادت لم یزلیه مقتضاسنجه ذراعا
انکه او پنجه نه بیند در رقم شول گوتاه نظر که حین تحریرده پنجه یی گورمز انجق قلمی گورر فعل پندارد بجنبش از قلم جنبش وحرکت وفعل کاتب
قلمدن قیاس ایدر یعنی حرکات وجنبشده تقلیبی مشاهده ایتمین تنگ چشم اول حرکات وافعالی وجود عارفدن قیاس ایدر نظم
چنانم ازید الله اشکارست • فرا با دست این صورت چه کارست • ید الله راز ما گوید درین بس • نمیداند بجز من سر این کس
نمیدم واصلی تمراز گویم • وراسرار کلی باز گویم • شمهٔ زین حال عارف وانمود • حق سبحانه وتعالی بو عارفک
حالندن برشمه گوستردی خلق راهم خواب حسی در ربود خلقه دخی حسه منسوب اولان خواب انلری قاپدی حاصل معنی عوام الناس احوال عارفی
نفسلرنده مشاهده ایتمکه نمونه اولمق ایچون خوابی انسانه سبات واستراحت ابدان ایلدی کیم عارف بالله اولان اولیاء کرام قبضهٔ تصرفات
الهیه دن مسلوب الاختیار اولدقلری احوالدن ذره وشمه سن گوستردی رفته در صحرای بیچون جانشان اویقویه وارش کمسنه لرک جانلری
صحرای بیچونه گتمشدر روحشان آسوده وابدانشان انلرک ارواح وابدانی آسوده ودر راحت اولمشدر وز صفیری باز دام اندر کشی
الهی بر صفیر وصدادن ارواحی گیرو دام الجره چکرسن جمله را در داد ودر داور کشی جمله ارواحی داد وداوره چکرسن یعنی عدل وداد
وعادل ولمعه جذب ایدرسن حتی بدنلو بدنلرینه گله لر واعمال وافعالده وقوای بدنیه یی استعماله عادت ایده لر چونکه نور صبحدم سر بر زند
چونکه هنگام صباحک نوری سرافراز اوله گرگس زرین گردون پر زند فلکک گرگس زرینی قناد اوره یعنی افتاب زرین پر عالمی منور ایلیه
فالق الاصبح اسرافیل وار فالق الاصباح وخالق الاشباح اولان خدای متعال اسرافیل گبی جمله در صورت آرد زان دیار
جمله ارواحی دیار معنادن عالم صورته گتورر فالق باب تعبدن اسم فاعل در فارق یازجی معناسنه در یعنی صباحلری اظهار ایدیجی دیمک اولور
اصباح کسر ایله مصدر وفتح ایله جمع صبحدر مثنوی شریفک مقدمه سنده دخی بیان اولنمشدر کما قال تبارک وتعالی فالق الاصباح
وجاعل اللیل سکنا والشمس والقمر حسبانا ذلک تقدیر العزیز العلیم روحهای منبسط را تن کند فالق الاصباح اولان رزاق وفتاح ارواح
بسیط ومجرده یی تنه مقید ایلر هر تنی را باز آبستن کند هر بر تنی گیرو یوکلو ایلر یعنی حامل فرزند تکلفات ایدوب روح ایله ازدواجندن

انواع اعمال وافعال تولد ایدر خاطر فاتره خطور ایدر که کاشف اسرار قیومی حضرت جلال الدین رومی قدس سره گوابیات شریفه ایله دخی احوال
عارفینی بیان بیورمشلردر یعنی رفته در صحرای بیچون جان شان شربتندن مراد حق سبحانه وتعالی ارواح عارفینی سطوات تجلیات
احدیه الذاتی ایله بحار ازلیت ودریای ابدیتده غرق ومحق ایدوب وکالبد وروحلری شعور رؤیت اسما وصفات وافعالدن آزاده
ولی مع الله وقت محونده آسوده لر ایکن لحکمة وارشاد الطالبین نفخ انوار تجلیات اسما وصفات ایله دام بشریته قید ایدوب عمل وادکی
امتحان اولنورلر پس عشاق سبحانی وعارفین ربانی هر بار که محودن صحوه وجبروتدن ناسوته گلیرلر انواع تکلیفات شرعیه ایله مکلفلر اولوب
قوای بدنیه یی عدل ایله استعماللری تجربه اولنورلر وحالت استغراق تجلیات جلالده اولماغله گیجه یه مشابه اولوب ذوق تجلیات جلالده
مستانسین اولورلر پس اشراق انوار جمالده کثرتلری وحدتلرینه مزاحم اولماغله قلوب عارفین برموجب الم نشرح لک صدرک رحب الفضا
اولدوغی جهتدن روزه مشابه اولورلر یعنی انوار صباح تجلیات جمال انلک حقیقتدن پر اولوب فناء فناده عدم اصلیلرنده غنوده اولان
ارواح عشاقی عالم ناسوته سیر ایتدیردکده عالم وحدت صرفده مشهودلری اولان معارف الهیه ایله عقل معادلرینی حامل ایدوب الفاظ
وعباراتدن مجرده اولان ارواح معانی بسیطه یی ابدان الفاظ وعباراته اخراج ایدوب طالبلره اهدا وحقه دعوت ایدرلر
اسب جانها را کند عاری ز زین حق سبحانه وتعالی وقت نومده یاخود عارفلری حالت استغراقده جانلرینی بدنلرندن عاری ایلر زین اته
اوردقلری ایردر بوبنده بدن معناسنی متضمندر یعنی خلقک روح روانی عالم مثاله طیران وارواح عشاق مقام قرب ثم دنی فتدلی
جولانگاهنده جولان ایدوب حالت تیقظه وصحوده روح روانی تنه بدنلرینه گوندرر سر النوم اخ الموت این النوم اخ الموت حدیث
شریفنک سری بودر زیرا نوم احد توفیین اولدوغی سابق الذکر اولان الله یتوفی الانفس حین موتها ایت کریمه سنک تفسیرنده
تفصیل اولنمشدر اکا بناء حضرت مولانا بیورمشلر که لیک بهر انکه روز آیند باز لیکن اندن اوتوری که گوندز تنه بدنلرینه گله لر یعنی اجلها
بدنلرینه گلمک ایچون می نهد بر پایشان بند دراز ارواحک ایاقلرینه بند دراز وضع ایدر یعنی امام علی رضی الله عنهک قول شریفلری اوزره
ارواحک شعاعی ابدانه تعلق ایدر تا که روزش واکشد زان مرغزار تا که اول علاقه واسطه سیله مرغزار عالم ارواحدن نفوس ناطقه یی
بدنلرینه گیرو چکه وز چراگاه آردش در زیر بار ومراتع وچراگاهدن جان انلری بار آلتنه گتوره یعنی تکالیف واعمال بارینک حاملی اوله
ای عاشق صادق دیار موافق حضرت خداوندگار مقبول درگاه پروردگار کمال استغراق ولذات قرب جوار کردگاردن
هیچ بر وجهله انفصال استمیوب ابد الاباد تجلی ذات تجبده موصوفات ایلمکده برقرار وپایدار اولمق تمنا ایدوب بو تعبیر ایله بیورمشلرکه
کاش چون اصحاب کهف این روح را کاشکی حق تبارک وتعالی اصحاب کهف کبی اول روحی حفظ کردی یا چو کشتی نوح را حفظ ایدیدی وبالجمله
کشتی نوح علیه السلام کبی مصون قیلوب نجات ویریدی تا ازین طوفان بیداری وهوش تا که بو بیدارلق طوفانندن وهوش جزوی گردابندن
وارهیدی این ضمیر وچشم وگوش بو ضمیر وچشم وگوش ابد الاباد خلاص اولیدی یعنی حضرت مولانا قدس سره درگاه حقه نیاز ایدوب سیرده
اولان سالکینک مقام فنای فنایه وصللرین شفاعت ایدرلر که الهی کاشکی تجلی جذبهٔ رحمان ایله افنای بشریت ایتمشکن بعض سالک
فناسندن آیرلمایوب دار امتحان وصحو وبشریته رد اولنمایوب ابد الاباد کیفیت معهوده ده ذوق ووجدان ایچنده قالیدی وباخود
بشریته گلدکلرنده فنای فناده راسخ دم اولماغله وجود حقانیله بقا مرتبه سن بولان کاملر گبی خوف وحزندن خلاص اولوب کشتی وجودلری
سفینهٔ نوح گبی امواج طوفان ما سوادن نجات بولوب الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون فرقه سندن وعباد مخلصین زمره سندن
اولیدی دیو تضرع ایدرلر سلطان ولد قدس سره فرماید ای خدا دستگیر خلقان شو یکدم از لطف سوی ایشان شو

همه را غرق کن برحمت خویش	همه را وارهان ز زحمت خویش	ای که از تو پرست ارض وسما	بی حجاب ای تجلیه روی نما
ای قدیری که نیست عجز ترا	از تو شد حل محال در دو سرا	زانکه معلول نیست موهبتت	دو جهان مست شد زبک صفتت
چون برحمت نظر کنی دریا	دردی ما بدل شده بصفا	ای خوش آندم که ابر آب وگل	فاش نوشید وشاد گردد دل
همچو ماهی شوید در جولان	اندر آن بحر بجد وپایان	برهید از بلا ورنج وجود	باز گردید ان طرف موجود
آسمان وزمین که برکارند	روشنایی ز اولیا دارند	اولیا نور آفتاب حقند	زان گذشته ز هفتمین طبقند
اولیا صاف وباقیان دردند	غیر حق را ز سینه بستردند	تو در ایشان همه خدا بینی	که ترا هست باز چشم یقین

ای سنمع قابل حضرت مولانا قدس سره کاشکی ارواح عشاق اصحاب کهف گبی حق تعالی جل شانه نک عندنده محفوظ اولوب کشتی نوح گبی
طوفان کثرتدن خلاص اولیدی دیو بیورماغله کانه بر سایل لسان حال ایله سؤال ایدر که اصحاب کهف وانلارک مثللو اولیا زمان
سابقده ایمشلر شمدی انکا مانند کیم وار در دیوب نته کیم زمانه ده اولان نیجه قاصر الفهم اولانلر دخی بو سؤالی ایدوب زمانه ده ولی ولور
دیرلر پس حضرت مولانا اول سؤاله جواب ویروب بیوررلر که ای ابا اصحاب کهف اندر جهان ای ای فهم وادراکلر چوقدر اصحاب
جهانده پهلوی تو پیش تو است این زمان بو زمان سنک یانکده واوگوکده در یوزی یوزکه والگی الکوکه طوقنوب گزرلر اما قنی ادراک
واذعان ودیدهٔ بصیرت که انلری گوره سن که اقتدا ایده سن رباعی • غنی گله سرکمن که جای گله نیست • توفیق رفیق هر تنک حصه نیست
هرجا چاهیست یوسفی دروی نیست • صاحب نظری لیک بهر قافله نیست • یعنی انلر ارواح خفیه گبی گورنمزلر دیمکدر بلکه سن انلری

ظاهرده هر کون کورر و مکالمه قیلورسن لکن انلرده اولان نور ولایتی کوره مرسن دیمکدر ایدی اولا انلری کورمکه لایق بر دیده حاصل ایت
بعده انوار تجلیات ربانیه اولیاسی قلوبنده نه وجهله جلوه ایلدوکنه نظر قیل نظم نکو اصحاب دل فقسند و شهر عشق عنقا جهان پر شمس تبریز مردی کو چو مولانا
غار با او یار با او در سرود غار انکله یار انکله سر وددهٔ یعنی زمان ماضیده اولان اصحاب کهف کبی حالا زمانه ده موجود اولان اولیاء کرام
دخی غار فنا ده غنوده و یار حقیقیلریله صحبت و سر ودده لکن مهر بر چشمست و بر گوشت چه سود سنک چشم و کوشک اوزرینه مهر اورلمش نه فایده
یعنی چشم ظاهرک کرچه کشاده ایسه دخی بصر بصیرتک اعمی در مردان خدانک غنوده و آسوده اولدقلری غاری کورمزسن و کوش ممهور نکرده
صم اولمغله یار ایله اولان صحبت و سر ودلرنی استماع ایده مزسن سلطان ولد اولیای حق میانه مشهورند اولیای کزیده مستورند
شاهد بندکان مخلوق است چند روزی بجاز معشوقست از خلایق نهان کند او را تا همه کس
چون بود در مجاز غیر لقا تو ازین کن قیاس ای دانا که چه سانست غیرت یزدان شاهد خویش چون کند پنهان
تا که افلاک و چرخ کردانند دانکه حق را کزیده مردانند دایما باش طالب ایشان جان فدا کن برای درویشان
هر که جوینده است یابنده پادشاهست اگرچه او بندست قصهٔ دیدن خلیفه لیلی را خلیفه لیلایی کورمسنک قصه سی
بیانندهدر بو کلامک سابقه ارتباطی بو وجهله در که حق سبحانه و تعالی هر قنغی ابصاره که کحل انوار توفیقات ایله جلا ویره حقایق اشیا
بصر نبوره کاهی مرتبه اولوب کشف و شهود صاحبی اولور و شول دیده یه که توفیق ربانیدن توتیای نور هدایت کشیده اولمیه و معقولم
دیدهٔ رمد دیده الوان متنوعه و اشکال مختلفه دن غیری بر شی کورمکدن محروم اولور حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم اکا بناء اللهم
ارنا الاشیاء کما هی بیورمشلردر ابدی حیف و دریغ اول اعین مستعده که دیدهٔ بصیرتی مردان خدانک قلب تجلا الرنده ودیعت بیورلان
کحل نور محمدی ایله منجلی اولمیوب انوار جذبات ربانیه یی کورمکدن مهجور ودور و حقیقتده کور اوله مثلا کفت لیلی را خلیفه کان توی
خلیفه لیلایه ایتدی سن اول لیلی میسن کز تو مجنون شد پریشان و غوی که مجنون دیمکله مشهور اولان قیس بن الملوح سنک عشقکدن پریشان
حال اولوب طریق عقلدن ازدی مجنونک اسمی قیس و پدری ملوح دیمکله مسمادر و بنی عامر قبیله سندندر لیلای عامریه نک عشقنده عقلی
شاشوب امواج دریای جنون باشندن آشوب کرداب بلایه دوشمش ایدی و بعضیلر مجنون دیو عالمده شهرت بولان قیس بن ذریح در
دیمشلر و اول دخی عشقله مغلوب و اختیاری مسلوب اولانلردن ایدی پس لیلاده اولان حسن خفی مجنون کوزندن غیریدن مخفی اولمغله خلیفه
کوره میوب دیدی که از دکر خوبان تو افزون نیستی حسن ده سن غیری خوب و سایر محبوبلردن زیاده دکلسن پس نه حالتدرکه قیس سنک جمالکه
مفتون و عشقکله مجنون اولدی و غیریدن من کل الوجوه منقطع اولدی پس لیلی خلیفه یه جواب با صواب ویروب کفت خامش چون تو مجنون نیستی
خاموش ساکت اول چونکه سن مجنون دکلسن لیلادن بیخبرسن و مجنون کوزیله باقمیان جمال باکمال لیلایی قچن کورر دیدی کویا بو قصه اول
بی ادراکلره جوابدرکه یا مولانا قبول ایده لم که اولیاء الله اصحاب کهف مشابه سنده اولوب و بزم پهلو و پیشمزده طوروب بز کوره مزامشز
اما بزم کورمدوکمز اگر ترک و لیدر ردیو اشارت ایتدکلری کبی ایسه بز خود انلرده ولایته متعلق بر شی کورمدک دیلرسه سزده دیدهٔ بصیرت یوقدر
زیرا عشق خدا ایله شوریده و شیدا اولمادوکز و جمال لیلی ده اولان آنه نظر ایده جک چشم مجنونی تحصیل ایتمدوکز که مردان خداده بر کوردکز
نوری کوره سز دیمکدر هر که بیدار است او در خوابتر هر کیم که بیدار و امور دنیادن خبردار در و اول زیاده خوابده و غفلتده در زیرا دنیای
بی بقا آیینه عکس نما در امر معاش و احوال دنیویه ده چشم بازاولانلرک دیدهٔ حقیقت بینلری استار غفلت ایله محجوب در اکا بناء
هست بیداریش از خوابش بتر انلرک بیدارلغی خوابندن بتر و اقبح و ضررلودر زیرا حالت نومده کسب جناتدن محرز ملرابنه باری اکتساب سیئاتدن
دخی بریلردر و بو بیت شریفده ممکندر که بو دخی سؤال مقدره جواب اوله کویا بعض صاحب بیدار بز نیچون دیدهٔ بصیرت صاحبی دکلوز
نیچه تصوف کتابلری کوردک و مناقب اولیا قودرق ورد شلرین ایشتدک بز خود صاحب بصیرت و بیدار ز نیچون ولیدر ر دیدکز کیمسه لری بزده
بلمیوز دیدکلرینه حضرت مولانا قدس سره الاسنا بیورلر که سزک دخی دیدهٔ بصیرتکز اعما ایدن بیدار ز دیدوککز بیدار کوز زدرکه ادمقوله
علم و دانش عین جهل و غفلتدر او مقوله صاحب پندارک بیدارلغی خوابدن بدتردر زیرا بلم دین اوکر بور بیلور م دیانه نه سو ملیور
ابدی مادام کم بیدارسن و علم ایله بزکار زدیوب پندار کزدن کچمیه سز اولیا صحبتنه بر وجهله لیاقت حاصل ایده مزسز دیمکدر نظم مر بدین یار پنهان کشته اینجا
ازانی دایما سر کشته اینجا ندیدی یار اندر عین دیده که ماندستی تو در راز شنیده ندیدی یار اگر او را بدانی
دل و جان جملکی بروی فشانی تو از تقلید چیزی می ندانی چو جغدی اندر گلستان می شتابی جمال من کسی اینجا ببیند
که با من خیز د و با من نشیند ترا پندار سر گردان چنین کرد که افتادی چنین در عین این درد ترا پندار گمره کرد اینجا
ندانستی از و رستن همو دا گرفتار وجود خود شدستی باندی اینچنین در بت پرستی رها کن جمله و در حق فنا شو
دمادم سر ربانی تو بشنو ایدی ای سالک طریق حق و عاشق جمال جاودطلق چون بحق بیدار نبود جان ما چونکه بزم جانمز
حقله بیدار اولمیه و عقل و حسک بیدارلغی بیدار زنده قالسه هست بیداری چو در بندان ما اول بیدارلق بزه بند و قیده اولمق کبی لائق ولور
اور بند لفظی وصف ترکیبی اوزره قرائت ایدرسک اول بیدارلق بزه بند درکبی لایق اولدی و یاخود عقبه مغایسنه اولوب او مقوله بیدارلق
طریق حقده و مردان خدایه بلکده بزم ایچون بر در بند کبی در دیمک اوله جان همه روز از لکد کوب خیال جمیع ایامده سهراز مانده لکد کوب خیال

دانانی

دانانی و امالدن روح انسانی پایمال اولوب خصوصا صیاد همای معرفة الله اولاجق ایکن کندوسی دام افکار فانیات اولور
و ز زیان و سود و از خوف زوال و سود و زیان و خوف زوالدن دنیا غمی داخری لت اولان سریع الزوال دولتلرنیک الملریله
نی صفا می ماندش نی لطف و فر روحک صفاسی و نه لطافت و قوتی قالور رنی بسوی اسمان راه سفر نه جانب اسمانه سفر یولی قالور
یعنی روحه کثافت و جسمانیت غلبه ایتمکله تکدر قالوب سفر ملکوتی و سیر جبروتیدن محروم و مهجور قالور آیدی ای مستمع مسترشد ارباب دل
تمتنده خفته ان باشد که او از هر خیال خفته اولدرکه اول هر خیالدن دارد امید و کند با او مقال امید و رجا طوتر و انکله مصاحبت ایدر
یعنی قلبنه خطور ایدن هواجس شهوانیه و وساوس نفسانیه یه وجود ویروب عمرنی تصورات باطله یه خرج ایدر و نفس و شیطانک
وساوسنه بر وجهله مغلوب اولمشدرکه هر تصورات و تخیلاتی کندویه خوب و لطیف کورینورمثلا دیو را چون حور بیند او بخواب
برکشی رؤیاسنده ابلیسی حوری کبی کورر پس ز شهوت ریزد او با دیو آب پس اول کمسنه ابلیس مهلکی کندویه عرض ایلدوکی خوب و ینه
شهوتندن شیطانه آب منی انزال ایدر یعنی احتلام اولور چونکه تخم نسل او در شوره ریخت چونکه نسل تخمنی شوره زمینه دوکدی
یعنی واقعه سنده دیو ایله صحبت و مجامعت ایدوب منی بی اضاعت ایلدی او بخویش آمد خیال از وی گریخت اول کندویه کلدی
خیال اندن قاچدی یعنی احتلام اولان شخص و یا نوب کوردی کیم خیالدن اثر یوق الا جنابت ایله ملوث اولمش و اندن ما عدا
ضعف سر بیند از ان و تن پلید احتلام اولان شخص اندن باشنک ضعفن و صداعن و تنی پلید و مردار اولدوغن کورر آه از ان نقش پدید نا پدید
آه اول نقوش خیال نفوسدن کیم هم عیان و هم نهاندر یعنی خیال خوابده کورنن جمال خوب نا پدید و حالت بیدار یده اثار خبیثه سی عیان
و پدیددر یعنی دنیانک خیالی شبو ذکر اولنان محتلمک حالنه بکزرکه بونده کوریلن دولت دنیا و لذات و شهوات بی ثبات و فنا
ایام بیداری موت و بعثده نابود و ناپدید اولوب ولکن اعراض اعمال اگر نیک و اگر بد اعیانه تبدیل و جواهر و صورت بند اولور
و اخیار جزوئیه لرین مشیت رضائیه الهیه جانبنه صرف ایتمیلرک ابدان محشوره لری نا پاک و ملوثاتلری ایله چرکناک اولوب
نار سعیرده پلاس تنلری اصلا و احراق اولنور و قلبلرنده جوهر ایمان اولانلرک اوساخ ذنوبی بوتنه جهنمده یانوب محو اولوب جوهر ایمان
پاک و صاف اولدقده جنته اخراج اولنور والابد الاباد مخلد فی النار اولوب حطب جهنم اولور و کذلک مردان خدادن دکل ایکن تجرد
تغییر شکل لاجل الاکل ایدن ارباب تقلیدک مجرد کلماتنه الدانوب طالب نقد و حقیقت اولمیان و مواعید عرقوبیه و خواب خیاله بند اولان
دون همتلر دخی اول شخص محتلمه بکزرکه عاقبت حالده اجل کلوب بیدار اولدقده قلبنده اولان خیالات و امنیات ناپدید اولوب
وجودینی چرکناک بولور و اما نه فایده الحاصل هر قنغیسی اولورسه اولسون واصل مطلوب حقیقی اولمدقدن صکره همان اکا بکزرکه مرغ بر بالا
مرغ پران سوی چرخ و سایه اش می دود بر خاک پران مرغ وش مثلا مرغ هوایه هوا ده پرواز ایدوب و سایه سی زمین اوزرینه قوش کبی
پلوب ایچر بن حالده ابلهی میدود چند انکه بی مایه شود اول قدر پلور و سایه آردینه دوشوب بر وجهله کزرکه بی طاقت و بی مجال و بی مایه و بی قدرت
اولور زیرا عمرینی سایه امیدینه صرف ایدوب سایه ایله کلمات احتمالی یوق صیاد احمق ایسه بیخبر کان عکس ان مرغ هواست بی خبر که
اول سایه هواده طیران ایدن مرغک عکسی در بیخبر که اصل آن سایه کجاست بیخبر در اول ابلهکه اصلی اول سایه نک قنده در یعنی دنیا باطل
و خیال و اسما و صفات ربانیه مرغ کبی در که اسیر دنیا و گرفتار ما سوی اولان ابله ارکک فهم و ادراک و چشم دراکلری یوقدرکه نمایش نقوش
دنیا عکوس اسماء خدا اولدوغن کوروب سایه دن ال چکوب متوجه اصل اولالر حتی مقصوده ایروب محروم قالمیه لر و الا بو لردخی اول
صیاد ابله کبی تیر اندازد بسوی سایه او جانب سایه یه تیر انداز اولور ترکشش خالی شود از جست و جو اول صیاد ابلهک ترکشی سعی
و کوششدن خالی و تهی قالور یعنی بی فایده و بیهوده جانب ظله رمی سهام ایدوب تیرکشن تخلیه ایدر یعنی تیرکشدن مراد عمر عزیز و سهامدن
نفس انسانی و سایه دن مراد دنیای بی طایل و خیال بی حاصلدر و نه کیم بیورلیور ترکش عمرش تهی شد عمر رفت انک عمری ترکشی بو شاله بی عمر
کتدی از دویدن در شکار سایه تفت شکار سایه ده پلمدوکندن پر حرارت اولدی و وجودی اریوب کتدی تفت فعل ماضی در حرارت
حاصل ایتدی معناسنه و اریدی معناسنه دخی کلور یعنی عجب بلاهت و حماقتدرکه طالب دنیا اولان بی ادراکلرک ترکش عمرلری بوشالنوب
و صقاللری اغاروب قابض الارواح بوغازین دکشوروب امره منتظر طورر نولرایسه بیخبر و اکاه تحصیل دنیاده طورمزلر بیلورلر و پر حرارت
اولور یعنی دنیایه حرص و محبت و طول املی زیاده اولور المحترره پنجه صلاش عمر که شیر اجل پیلمزابان بیشه زار شنده بانوز بیخبر آهوی جان
اما توفیق ربانی رهین حال اولوب سایهٔ یزدان چو باشد دایه اش سایهٔ یزدان چونکه اکا دایه اوله و بستان همتندن البان محبت
و شیر معرفت اطعام ایدوب تربیه ایلیه وارهاندش از خیال و سایه اش دنیا خیاللرندن انی کیر و قورتارر پس سایهٔ خدا کیمدر دیر سکز
سایهٔ یزدان بود بندهٔ خدا حق سبحانه و تعالی سایه دن منزه در لکن تجلیات الهیه ایله افنای بشریت ایلین مردان خدا سایهٔ یزدانه
مشابه سنده در زیرا که مردهٔ این عالم و زندهٔ خدا بر موجب موتوا قبل ان تموتوا بو عالمک مرده سی و خدانک زنده سی در یعنی مراسم
شروط عبودیت و لوازم حقوق ربوبیت مراعاتنی ادا ایله لذات دنیویه و انحرافات معنویه دن خلاص اولدقده ظاهرا و باطنا
بوی و عدمن دست قدرت حقده مستهلک شاهده ایتمکله کندوسی ارادن چقوب ملکی مالکنه تسلیم ایتدکده عبد مملوک مرتبه سن بولور
پس العبد و ما یملکه لمولاه و نقنجه عبد مزبور مستملک سمع و بصر و نطق و گفتار و مشی و بطش و بالجمله حرکات و سکنات و جمله ملکاتن

رابطه کلامدن صیادک اولدوغی بیان ایدر
ابلهی صیاد ان سایه شود

جمله مولانانك اولوب كندوسی سایه وش تابع اصل اولور وای سالك طریق حق وطالب صادق جواد مطلق وقت فرصت فوت اولمادین
دامن اوکیر زود تربی کمان تیر چه اتك دامن طرت تا رهی در دامن آخر زمان تا کیم بلاشك وبلاشبهه دامن اخر زمانه اولاندن خلاص اوله سن
دامن ثانی نهایت معناسنه اولوب اخر زمانك نهایتنده اولان شرور وفتندن شك دکالکز خلاص اوله سن دیکدر ومعلوم اولاکه زمان حکمانك قتنده
فلك اعظمك مقدار حرکتندن عبارتدر ومتکلمین قتنده دخی زمان امر وهمی اولوب خارجده وجودلری یوقدر وحکماء اشراقین قتنده مکان جسم محوینك
سطح ظاهرینی مماس اولان جسم حاوینك سطح باطنیدر وارباب کشف وشهود قتنده زمان دیدکلری مراتب تعینات وظهوراتدن هر بر مرتبه دن
اوکارابعه نورتیه جمالیه ده واقع اولان تجلیات ذاتیه نك امتداد بقا ودیمومیت وسرمدیتندن عبارت اولوب هر بر مرتبه ده بر اسم ایله مسمادر
پس رتبه ولحدیت ومقام جبروتده وقت مطلق وآن دایم ایله مسمادر که طرف تکوین وایجاد وخلق ومجمع ازل وابدده دهر دعصر وزمان در
وبو مرتبه ده صبح وشام یوقدر کما قال علیه السلام لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملك مقرب ولا نبی مرسل وقال لیس عند ربك صباح ولا مسا
وزمان مرتبه ملکوتده دهر ایله مسمادر کما قال علیه السلام لا تسبوا الدهر فان الدهر هو الله وزمان مرتبه برزخده عصر ایله مسمادر کما قال تعالی
والعصر ان الانسان لفی خسر الآیه ومرتبه ملك وشهادتده زمان ایله مسمیدر پس حضرت مولانا قدس سره بو بیت شریفده اولان زماندن مراد
بیورد دکلری عالم ملك وشهادتده اولان زماندر یعنی ای پابسته وهم وخیال اولان غافل وبی مال نیجه بر سایه صیدنده افنای عمر ایدرسن
سنك دخی خود عوالم مختلفه ومواليد ثلثه قیدندن خلاص اولوب مرتبه انسانیه یه کلنجه نه ارحکمیشدر مجرد سؤال ایتسك بو روحه منزلندن

دوشنجه غربته لاهوت الیندن	ملك گوردی بو دورانك الندن	عسرتیره اولوب انسانه کلدك	بو امواج عناصردن وجودك
نیجه گردابه دوشدی راه نوتدك	کیدن کندی شکر منزلیه تیدك	گوکل شهرین بوکون سیرانه کلدك	بحمد الله عطار قلدی اول حق
سوای ظلمتی نوری ایدوب شق	خروش ایتدی بحار عشق مطلق	شناورلك ایدوب عمانه کلدك	ادب گوزله صقن شمدنکرو سن
سوایی بو آیت پاك ابدی کس	بولنده فرق ایرا کور برقیلی بس	حضور حضرت سلطانه کلدك	اومارز عبدیا اول شاد ارحم
برکوسترمیدی بر دخی غنم	عطاسی بردم دری هیچ اول اکرم	نوال رحمت رحمانه کلدك	ایدی روح انسانی نك سیر دمکنی

مرتبه انسانیه ده تمام وزمانی اخر اولوب تحصیل معرفة الله ایتمکله شمدنصکره اولان حرکتی جانب معاد ومدارج اعلایه عروج ایتمکدر
اخور طبیعت سفلیه ده پابسته اوهام وخیالات باطله اولورسه جو هوای لامکانه پروازدن محروم قالوب انواع دواهیه عجیبه یه
کرفتار اولور وای کی خواب غفلتدن بیدار اولوب آب وکل قیدندن خلاص اولمش بر مرد کامل ومکمل وظل خدانك دامننه تشبث ایله که
جانب اسفله اولان سیر وحرکتك زمانی نهایت بولوب محبوس طوارق افلاکی اولمقدن خلاص اولاسن زیرا که کیف مد الظل نقش اولیاست
کیف مد الظل قول کریمی نقش اولیادر کو دلیل نور خورشید خداست که اول اولیا دیاخود نقش اولیاء دلیل نور خورشید خدادر
بو بیت شریف سوره فرقانده الم تر الی ربك کیف مد الظل ولو شاء لجعله ساکنا ثم جعلنا الشمس علیه دلیلا ثم قبضناه الینا قبضا یسیرا
آیت کریمه سندن مقتبسدر اولا معلوم اولاکه مد ظل نقطه وجودیه نك تعینات الهیه وکونیه ایله اولان انبساطندن عبارتدر وسکون ظل
نقطه وجودیه نك تعینات الهیه وکونیه ایله عدم انبساطندن وبساطت اصلیه اوزره بقاسندن عبارتدر الم تر الی ربك کیف
مد الظل ولو شاء لجعله ساکنا یعنی یا محمد علیك السلام نظر ایتمزمیسن ربك صنعنه وقدرتنه که اعیان ممکناته ممدود اولان نور وجودی
نیجه مد ایلدی یعنی اعیان ممکنات وصور مصنوعاتنده نور وجود ایله نیجه تجلی ایلدی واکر مشیت الهیه یه تعلق ایدیدی ظل ممدودك بانی
کنز غیبده ساکن وغیب مطلقده کامن قیلور ایدی بحر زخار حقایق حضرت شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه فص یوسفیه ده بو آیت کریمه یه
تفسیرده بیورر لرکه ای یکون فیه بالقوة یکون ما کان الحق لیتجلی للممکنات حتی یظهر الظل فیکون کما بقی من الممکنات التی ما ظهر لها
عین فی الوجود یعنی اول ظل ممدود وجود حقده بالقوه اولوب ظهوره کلمزدی حق تعالی بیورر لرکه سکون ظلله مشیت الهیه متعلقه اولایدی
حق سبحانه وتعالی ظلی اظهار ایچون ممکناته تجلی ایلمزدی پس وجود اضافی اولان ظل خدا وجودده ظاهر العین اولمیان ممکناتدن باقی
اولان شی کبی الآن مکتوم اولوردی یعنی تشخصك ذاتنده ساکن اولان ظل کبی ممکناتك وجود مقید اضافیسی دخی وجود مطلقده کامن
اولوب متحرك ومتعدد اولمزدی زیرا امر غیب یا خود شهادتدر وغیب ایسه ابدا غیبیت اوزره در وشهادتنه ظاهر اولمین ساکن وظاهر اولان
متحرکدر کرچه فی الحقیقه ساکن ایسه دخی ثم جعلنا الشمس علیه دلیلا یعنی ظلی مد ایتدکدن صکره بز شمس ایله ظلله دلیل قلدق حضرت شیخ رضی
بیورر لر وهو اسمه النور الذی قلناه یعنی بزم انی نور کلامك سیاقنده لکن اسم النور دفع الادراك قولمزده ذکر ایلدك پس ادراك ظل شمس ایله
واقع اولمدی بلکه ظل حق اولان عالمك ادراکی دخی اسم نور حق ایله واقع اولدی ویشهد الحس فان الظلال لا تکون لها عین بعدم النور
وشمس وجود ظلاله دلالت ایدوکنه حس شهادت ایدر زیرا محققدر که نور شمس منبسط اولمدقجه ظلك دخی وجودی اولماز مثلا ایله مظلمده
شخص قایمك ظلی ظاهر اولمدیغی کبی حق سبحانه وتعالی انك اسم نوری تجلی ایتمدکجه ظل عالمك وجودی دخی ظاهر ومدرك اولمزدی ثم قبضناه
الینا قبضا یسیرا بعده بز اول ظل ممدودی قبض یسیر ایله کندو ذاتمزه قبض ایلدك ظلله دلیل اولان نوری قبض ایتمکله زیرا ظلك ظهوری
علت غائیه نوردر پس نور مقبوض اصلنه راجع اولدقده ظل دخی مقبوض اولور وکذلك موجد ظل عالم اولان نور سبحانی وتجلی ربانی
انقباض ایله اصلنه رجوع ایتدکده ظل عالم دخی قبض اولنور وحق تعالی ظل عالمی نوری قبض یسیر ایله قبض ایدوب محل ظهور ظل اولان اعیان ممکنه

غیبده باقیه وغیر باقیه قالورلر واما قبضه الیه لانه ظله فمنه ظهر والیه یرجع الامر کله وشیخ رضی الله عنه بیورر لرکه حق تعالی ظل عالمی انکچون کندو ذاتنه
قبض ایلدی که زیرا محققدر که ظل سایه حقدر پس حرکت انبساطیه نفسیه ایله حقدن ظاهر اولوب کیرو حرکت انقباضیه ایله حقه راجع اولور
وامرك کلیسی حقه راجعدر وارباب تحقیق قبض ظلده بر وجه اخر دخی بیان ایدوب بیورر لرکه مثلا شمس بر شخصك سمت راسنده اولوب قبه فلکده
خط استوا ده ایکن شخص مزبورك ظلنی قبض ایتدوکی کبی مطلع غیبدن طلوع ایدن افتاب احدیت دخی اسما وصفات حجاب ولمقسز حد استوا ده
تجلی ایتدکده ظل امکانیدن اثر قالمیوب ثم قبضناه قبضا یسیرا موجبنجه حق تعالی ظلی کندویه قبض ایدر پس نقش وجود مجازی موهوم
انوار قاهره زائده محو ومستهلك اولوب واجب الوجود دن غیرینك وجودی قالمز هرچون سایه از جهان بردا شت ماچه باشیم در میان درباب
ایدی محصول بیت شریف بودرکه الم تر الی ربك کیف مد الظل نقشنجه سایه کاینات نقش اولیادر والمراد دلیل نور ذات خدادر شول وجهله که
عالم حقیقت محمدیه نك صورت ونقشیدر زیرا هر بر موجودات حقیقت محمدیه در پس وراثت مطلقه عامه محمدیه یه مظهر تنده قایم اولان کامل
ومکمل ده دخی حق سبحانه وتعالی نور حقیقت محمدیه یی ودیعت قیلوب زمانده موجود اولان عبادندن اولا وبالذات جمیع اسما وصفات ذاتیله
بلا واسطه انك قلبنه تجلی قیلوب مجموع عالم انك نقش ظلی کبی اولور وحیث ما شاء عالمده تصرف قیلور ای عاشق صادق بو بیت شریفده بر معنی
دخی بیورکوستردی اول معنی بودرکه حق سبحانه وتعالی مرشد کاملده ودیعت بیورر دوغی نور محمدینك عکس وپرتوین ارباب عشقك قلوب طاهره لرینه
مد ایلدی یعنی پرتو دل طالب شمس حقیقت محمدیه یه مقابل دوشدکده پرتو انوار جذبات حق نظر همت پیردن دل خالصنده منتقش اولوب
اول نور الهینك تجلیسی نور خورشید خدایه دلیل واضح اولدی زیرا درزش انوار جذبات ایدن اول دل طالب استار غفلت ایله حقدن محجوب ایدی
پس نور شمس محبة الله اول حجابی رفع ایدوب طالبی بلاشك ولاشبهه وصلت حقه وسیله اولان صراط مستقیمه دلالت ایلدی ایدی دلیل نور
خورشید خدا اول طالبده پرتو ایدن عکس نور محبة الله اولوب اول دخی ظل یزدان اولان خلیفة اللهك نظر کیمیا اثرندن حاصل اولدی
لابد طریق حقده بر دلیل حاذق لازم اولدوغی محقق اولدی بناء علی هذا حضرت مولانا بیورر لرکه چونکه دلیل نور خورشید خدا اولیاء الله در
سنده اندرین وادی مرو بی این دلیل بو وادی یه وطریق حقه وطلب فیاض مطلقه دلیلسز کیتمه یعنی مردان خدایی وبولی اصلی ایله واران مرشدان کاملانی
کندوکه دلیل اتخاذ ایله دهر نیه دلالت ایدرلرسه جان ودلدن قبول ایدوب سنی کوکل حالندن آیروب موصل حق اولان طریق مستقیمه
عشق الهی در اول بولدن آلیقویان هر نه اولورسه اولسون قلبکدن ازاله واخراج ایدوب لا احب الافلین کو چون خلیل حضرت ابراهیم خلیل کبی
لا احب الافلین دی وقلبکی بی زوال ولا یزال اولان جلیل جمیل اللهك محبتنه پیوسته قیل واتش عشقله متصف بان باقی معلوم اولاکه بو مصراع
سوره انعامده فلما جن علیه اللیل رای کوکبا قال هذا ربی فلما افل قال لا احب الافلین آیت کریمه سندن مقتبسدر یعنی حق سبحانه وتعالی ابراهیم خلیل
علیه السلامك ابتدا احوالندن خبر ویروب بیورر لرکه وقتاکیم حضرت ابراهیمك اوزرینی لیل ستر ایتدیکه کوکبی کوردی بو ستاره بنم ربمدر دیدی
پس وقتاکیم کوکب بوزوال وافل اولدیکه بن افول ایدن شیلری سومزین دیدی تفسیر کبیرده مسطوردر که اول زمانك ملکی اولان نمرود
بر واقعه کوروب تعبیر ایتدردکده بر غلام وجوده کلوب سنك ملککه منازع اولسه کرك دیدیلر بو تعبیر ایتمکله نمرود وجوده کلان اطفالك
ذبحنه امر ایدوب نیجه اطفال هلاك ایلدیلر اتفاق حضرت ابراهیمك والده سی حامل اولوب لکن حملنی هیچ فرده اظهار ایتمدی پس وقتی کلدکده
بر غاره واروب وضع حمل ایلدی وغارك قپوسن طاش ایله سد ایدوب کیتدی وحضرت جبرئیل علیه السلام امر حقله حضرت خلیل علیه السلامی
عهده سنه آلوب حضرت ابراهیم انکشت مبارکنی دهاننه وضع ایدوب مص ایدردی ولطف حقله رزق وغداسی اندن حاصل اولوردی
وما دری احیانا کلوب حضرت ابراهیمی کوروب بوقلار ایدی پس حضرت ابراهیم حد تمییزه ایرشدکده لاجرم عالمك صانع وخالقی وار ایدوکن تعقل
وتفکر ایدوب والده سنه بنم ربم کیمدر دیو سؤال ایلدی مادری بنم دیوب سنك ربك کیمدر دیدکده پدرکدر دیو جواب ویردی پدرینه دخی
سؤال ایدوب سنك ربك کیمدر دیدکده شهر مرکز ملکی دردیو جواب ویروب حضرت ابراهیم علیه السلام والدینك معرفت ربده جهللرینی
مشاهده ایتمکله وحدانیت واجب الوجوده بر شی ایله استدلال ایچون باب غاردن طشره باقدقده سماده کواکب کثیره کوروب بین الکواکب
ومعظم مشتری یلدزین سایردن روشنتر کورمکله پدر وما درینه اسماع ایچون هذا ربی دیوب افول ایتدکده لا احب الافلین دیدی بعده قمر
بعده افتابی کوروب بوجمله دن اکبردر دیو باول دخی غروب ایتدکده تحقیق بونلر لایق ربوبیت دکلدر انی وجهت وجهی للذی فطر السموات
والارض حنیفا وما انا من المشرکین دیوب والدینی مشرك اولدقلرینه تعریض ایلدی بعضیلر حضرت ابراهیم علیه السلامه بو احوال بعد البلوغ
واقع اولدی دیوب بعضیلر دخی قبل الوقوع صغری حالنده واقع اولمشدر دیرلر اما اکثر محققین قول اولك فسادینه ذاهب اولوب فساد قول اولی
اون ایکی وجهله حجت اقامت ایتمشلر وجوابلر ویرمشلردر لکن ارباب حقیقت بو آیت کریمه نك تأویلنده بیورر لرکه حق جل وعلا خلیلی ابراهیم علیه السلامی
انواع بلایا ایله امتحان قیلوب جمله ابتلادن بری سی رؤیت ملکوت ایدی که حلاوت رؤیت ملکوت ایله مشاهده قدمدن مشغول اولورمی
دیو امتحان اولندی کما قال تعالی وکذلك نری ابراهیم ملکوت السموات والارض ولیکون من الموقنین الآیه وکذلك مقام التباس ده
نور کوکب نفل خاصك صورت شوری ده ظهوری ایله حضرت ابراهیمی بدایتی حالنده امتحان ایدوب حضرت ابراهیم علیه السلامی شب امتحان
پوشیده قیلدقده مشرب انوار صفت اولان نفل خاصه نك نورینی عین ارادت ایله کوروب لسان تعجب ایله هذا ربی دیدی ودار ارادت
حضرت ابراهیمك اوزرینه دوراید وب حق تعالی نور قربت ایله خلیل اللهی تربیه ایدوب ومقام خلته بالغ اولدی پس وقتاکیم لیله فرقت

مقام اولدن ابراهیم علیه السلامه تجلی ایدیبه معدن ذاتدن نور صفت بروز ایدوب نور فعل خاصدن صورت قمرده ظاهر اولدی
حضرت خلیل علیه السلام اکا دخی نظر ایدوب مشاهده صفتی فعلده کورمکله لسان شوقله هذا ربی دیدی پس دور خلت ابراهیم اوزرینه دور ایدوب
نور وصلت ایله تربیه ومقام عشقه ایصال ایلدی وطرب سرینک طعم حقیقتنی ذوق ایدردب شوقنی طلبنی زیاده تحریک ایلدی پس انوار ذات
صفاتده وانوار صفات ذوات افعال خاصده ده ظاهر اولوب بعده شمس ده باهر اولدی پس دخی قاکیم شب تاریک فرقت حضرت ابراهیمک
صفاء وقتنده مندرج اولدیبه لیله مزبوره نک ذرزینه شمس محبت طلوع ایدوب اکا دخی نظر ایلدکده مشاهده جلال قدمی مرآت شمس ده
کوروب لسان عشق ایله هذا ربی دیدی پس حضرت ابراهیمه غیرت قدم واصل اولوب حین رؤیتنه قدمده رؤیت وسایطدن مجرد اولکه
وعظمت انوار قدمده آیات نعت فنا ایله آفلین مشاهده ایتدکده عین قدم صرف منکشف اولوب وحدانیت حقله متوحد اولدی وده خی
لا احب الآفلین دیدی قال الواسطی فی قوله تعالی رأی کوکباً قال انه کان یطالع الحق بسره لا الکوکب وکذلک الشمس والقمر بقوله لا احب الآفلین
عند رجوعه الی اوصافه بارتفاع المعنی البادی علیه ای لا احب زوال من سوی فاننی من لذة المشاهدة فاذهلنی عنه واحضرنی فیه وبعض عارف
تحقق حضرت خلیل الرحمن علیه صلوات الله المنان ایچون مقامات ست اثبات ایدوب مقام فاقه مقام نعمت مقام معرفت مقام محبت مقام
معذرت مقام هیبت در دیرلر پس مقام فاقه ده لسان دعوت ایله اجعلنی مقیم الصلوة ومن ذریتی دیو تکلم ایدوب ومقام نعمتده لسان
شکر ایله الذی هو یطعمنی ویسقین دیدی ومقام اعتذارده والذی اطمع ان یغفر لی خطیئتی یوم الدین دیوب مقام محبتده لسان کوزتابله انی بری
مما تشرکون دیدی ومقام معرفتده لسان انبساط ایله رب ارنی کیف تحیی الموتی دیوب مقام هیبتده جبرائیل علیه السلام هل لک من حاجة
دیدکده لسان سکون ایله اما الیک فلا دیو جواب ویردی ایدی ای عاشق صادق سن دخی بیر وانبیا اولوب مقامات عالیات ودرجات سامیاته
عروج ایتمک استرسک روز سایه آفتابی را بیاب یوری دلیل نور خدا اولان سایه یزداندن آفتاب حقیقتی بول سایه یزدان کیمدر دیرسک
دامن شه شمس تبریزی بتاب شمس الدین تبریزینک دامن همتن محکم طوت تاب امر حاضر در بوک دیمک معناسنه در لکن محله مناسب طوت
معناسی دیرلکدر ره نهانی جانب این سور وعرس بو سور وعرس جانبنه یول بلمز ایسک از ضیاء الحق حسام الدین بپرس حقک ضیاسی حسام الدین
چلبی دن سؤال ایله سکا دلیل ورهبر اولوب مقصودکی کوستره سور وکون وعرس کلمه لری وکوکو معناسنه در لکن بو محلده اولیاء الله عرایس الله
ولا یری العرایس الا المحرمون فقیحه محبوب معناسنه استعاره اولنوب محبوبان الهیدن اولان شمس تبریزینک طریقینی بلمزسنک حسام الدین
محرم اولیادر اندن سؤال ایله که سنی دخی بو رازه محرم ایده دیمکدر حضرت مولانا قدس سره الاعلی عارف کامل وواقف اصطلاحیبنده مرغوب اولان
آداب طریقتی اجرا بیوروب شمس تبریزی وچلبی حسام الدینی ذکر ایدوب کندولرینی ذکر بیورمادیلر خصوصا شمس تبریزی اول زمانده رحلت ایلمش ایدی
ایدی معناسی بیورلرکه ای مستمع قابل بز طریق عشق ومحبتی شمسدن کوردک سن دخی طالب ایسک انک دامن الذین قوت شمس دخی جاده
دکل ایسه حسام الدین چلبی ایله صحبت ایله که شمس تبریزینک سری کیمده اولدوغن سکا بلدرر وحضرت مولانانک ذات شریف اولدوغنی
ایده نوادکه کوستررد دیمکدر وچلبی حسام الدینک کندولردن صکره خلیفه ومقام اولاجاغنه اشارت واردر دیو معنی اول عصره کوره در اما فی زماننا
دخی حصه بودرکه نور آفتاب حقیقتدن ذرات قلبی منور اولمق استین عاشقلر سر وطریقت ومرشد راه حقیقت اولان شمس تبریزی حضرتلرینک
مشربنده آتش عشق وجذبه حق اعطاسنه قادر بر دلی کامل عتبه علیاسنه یوز سوروب دامن الذین قوت یکلی اولور در حسد گیرد ترا در ره گلو
واگر حسد یولده سنک بوغازکی طوته یعنی یا مولانانه عجب در سایه یزدان دیدکک همان شمس تبریزی وچلبی حسام الدین اولوب غیرلر
نیچون اولیه بو دولت وطریق حقه دلالت همان بونلره می مخصوص در دیو حسد بوغازک الوب یولک اورریسه فضل واحسان حقکلر عشق ومحبت
خزینه سنک مفتاحین عبادندن کیمک دستنه تسلیم ایدررسه صاحب عطا وقدرت اولدر وحسد صفت شیطانیه در زیراکه در حسد ابلیس را باشد علو
حسدده ابلیس ایچون علو اولور یعنی طغیان ایدوب حقدن تجاوز قیلور ایدی فتیله دل طالبی آتش عشقله قدرتلری ادلیان مشایخ حق
وتعالانک آتش جذبه سن اتقاد ایلیوب ساقی شراب طهور عشق اولان مردکامله حسد ایتمک استقبحدر دیو جان قولاغیله مثنوی شریفی
اصغا ایدره تنبیه واردر که رجیم شیطان رجیم حسددن آدمه سجده ایتمیوب مردود ابدی اولدی کذلک مرشد کامل وولی مکمله حسد وطعن ایدن
دانا خبرینه دیان صاحب پندار ارحی انوار جذبات الهیه دن محروم وعتبه اولیادن مهجور اولمق مقرردر مثلا کو ز آدم ننگ دارد از حسد
که اول شیطان رجیم حسددن آدم علیه السلامدن ننگ وعار ایدرر اما حقیقتده با سعادت جنگ دارد از حسد حسددن سعادت ایله
جنک ایدر یعنی حسددن ملائکه ایله ساجد اولمیوب کندوسنی دولت ابدیه وسعادت سرمدیه یه وصولدن محروم ایلدی ورحمت حقدن
دور اولوب ابد الآباد لعین ورجیم اولدی استعیذ بالله من الشیطان الرجیم عطار چرا در بند این شیطان دری تو • ازان رو پرده خودی دری تو
ز شیطان نیز کاری نیک ناید • که میخواهد که این دل در رباید • همه رسوای عالم از و دانا • بقول حق از و رویت بگردان
ایدی ای مستمع صادق زنهار زنهار حسددن احتراز قیل زیراکه عقبه زین صعبتر در راه نیست راه حقده حسددن اصعب ودشوارتر برعقبه
دخی یوقدر ای خنک آنکس که حسد همراه نیست اکا سعادت ودولت اول کشی یه که حسد اکا همراه وکلدر یعنی سعادتمند اولان حسددن عاری
وپاک اولاندر این جسد خانه حسد آمد بدان معلوم اوله که بو جسد انسانی خانه حسد کلدی یعنی لا بد جسدک [illegible] از حسد آلوده باشد خاندان
حسددن خاندان آلوده اولور یعنی حسد بر صفت ردیه شیطانیه در که خاندان وجود انسانی اولان عقل وادراک وجمله حواس دار تلوث اولور

پس چونکه جسد خانه سی اوزره هیچ حسددن خالص دکلدر دیو کویا بر سالک سؤال مقدرینه جواب طریقی اوزره بیورورلرکه گر جسد خانه حسد باشد ولیک
اکرچه جسد انسانی خانه حسد اولور فاما آن جسد را پاک کرد الله نیک بو جسدی که مراد انبیا واولیا جسدیدر حق سبحانه وتعالی انی پاک ایلدی
طهرا بیتی بیان پاکیست طهرا بیتی قول کریمی پاکلغی بیان در کنج نورست ار طلسمش خاکیست اول جسد نور ربانی کنجیدر اگرچه بحسب الصورة
اول نورک طلسمی اولان جسد خاکیدر بو بیت شریف سوره بقره ده وعهدنا الی ابراهیم واسمعیل ان طهرا بیتی للطائفین والعاکفین والرکع
آیت کریمه سندن مقتبسدر یعنی حضرت ابراهیم واسمعیل علیهما السلامه بز امر ایلدک بنم بیتمی اوثان وانجاسدن وبیتمه لایق اولمیان اشیادن تطهیر ایدیکز
تولیه للطائفین اقطار ارضدن بیتمه متوجه اولوب طولنده طواف ایدنلر ایچون والعاکفین اهل مکه ومجاوران حرمدن کعبه ده ساکن اولنلر ایچون
والرکع السجود رکوع وسجود ایدوب نماز قلنلر ایچون روی عن ابن عباس رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله فی کل یوم
عشرین ومائة رحمة ینزل علی هذا البیت ستون للطائفین واربعون للمصلین وعشرون للناظرین ونجاست ایکی قسمدر بیریسی ذاتی وبیریسی فعلیدر
ذاتی اولان نجاستک ما ایله عینی ازاله وغسلدن غیر ایله طاهر اولماز ونجاست فعلی افعال مشرکین درکه بیتی تمریک الجنة والاطرافه وضع اصنام
واوثان ایله تلویث ایدرلر ایدی پس حق جل وعلا اوثان واضاحی ابعاد واخراج ایله امر ایدوب والک تطهیری صلوة وذکر الله ایله اولور بیوردی
آیه ده ای مستمع قابل تعقل وتأمل ایله که حق سبحانه وتعالی اول بیت مکرمی اضافت تشریفیه ایله کندو نفسنه مضاف قلوب عباد مسلمین آنی طواف
وزیارت ایتمک ایچون امر ایلدی پس اکا واصل اولمق استینلر انواع بلالر چکوب دشت رحل ایله جرعه محن نوش ایدوب جان وباش النه الماینجه
اکا وصول میسر اولمز اول دخی یا اوله ویا اولمیه پس بیت کعبه وصلتی ایچون انواع مشقت چکوب اصناف سرمایه خرج اولنورکن بضاعت مزجاة
وسرمایه قلیله ایله اسانلق اوزره حضرت جلال لم یزل ومشهد وصال لا یزاله وصلت امیدی نیجه ممکندر هیهات هیهات ایدی بیت الکعبه نک
تطهیری فرمان اولنجق المؤمن اشرف من الکعبة حدیث شریفی موجبنجه مؤمن کعبه دن اشرف اولدیغنه تطهیر قلب بطریق الاولی واجب اولور زیرا
قلب مؤمن حق سبحانه وتعالینک موضع نظری ونسفره انوارک محل زیارتی وسکان اسرارک مأوا ومثواسی وعرایس غیبک سجده کاهی اولوب
قلب مؤمن قبلة الله اولماغله زیارت وطواف امر اولنه فلهذا ارباب کشف وشهود بو آیت کریمه نک تفسیرنده بو وجهله تحقیق بیوررلرکه ابراهیم
واسمعیل علیهما السلامه عهد میثاقده بز عهد ایلدک که قلبلرینی ادناس تعلقات کونیندن واوزار ملاحظه اغیاردن پاک وطاهر قیلالر زیرا
قلب مؤمن بیتمدر فلهذا بیت مزبور سوای اغیار اولماق ایچون حق تعالی کندو نفسنه مضاف قلوب ذاتنه مخصوص ایلدی زیرا امر بالتطهیر کعبه یه
محصور اولماید خطاب براهیم واسمعیله معا اولمایوب دون الآخر بریسنه اولوردی کقوله تعالی واذن فی الناس بالحج الآیه پس امر تطهیر
بیتیه شمول اولدیبه حق سبحانه وتعالی تطهیر بیت ایله ابراهیم واسمعیله امر وفرمان ایلدی وبیت الله اولان قلب مؤمنک طائفینی حق تبارک وتعالی
واردات واشارات ولوامع انوار وطوالع اسرار ووفور مواهب لدنیه سی درکه ارباب حقیقت لسانده بونلره احوال اطلاق ایدرلر واحوال
مزبوره آفاتدن بری وملوثاتدن عاری اولان قلوب مطهره نک حوالیسنده طواف ایدرلر وانوار معرفت واشعه آفتاب محبت وحقایق
صفات حق قلوب زاکیه ده معتکف اولورلر وارباب حقیقت بو مذکوراته مقام تعبیر ایدرلر پس احوال اصحاب تلوینه ومقام ارباب تمکینه دررلر
آثار رکوع وسجود قلب مطهر ومنورک صفاتنه اشارتدر که صفات مزبوره ارادت وصدق واخلاص وخضوع وخشوع ودعا وتضرع وابتهال
وانکسار وتواضع وخوف ورجا وصفا وتسلیم ورضا وخشیت وهیبت وتوکل وتفویض در وصفات مزبوره نک مجموعنه عبودیت تعبیر ایدرلر
پس حضرت مولانا قدس سره دخی بو آیت کریمه ده معنای تطهیر بیتی تطهیر قلبه اشارت اولدوغن بیان ایدوب انسانک صورتنه نظر اولونسه
آب وگل وباد وآتشدن مرکب جسد کثیف کورینوب لکن من حیث المعنی دفاین اسرار ربانی وخزاین انوار سبحانی مشاهده اولنور فاما بو جسد علی
خزینه دلده مکنوز اولان انوار اسراری ستر ایدوب انسان صورت وشیطان سیرت اولان خودبین وحسودلره کنجینه اسراری فتح باب ایدوب
کوسترمز ایدی چون کنی مکر وحیله بی حسد چونکه بی حسد اوزره مکر وحیله ایلیه سن یعنی غل وغشدن پاک وصاف اولان احباب مردان خدایه
حسد ایلیه سن زان حسد دل را سیاهیها رسد اول حسددن قلبه سیاهلقلر ایریشور یعنی انواع کدورات وظلمات جهل وغفلت وتاریکی انکار
ومعصیته تیره دل اولوب اشراق انوار محبت الهی کورمکدن محروم وابدی اعما اولورسن زیرا من کان فی هذه اعمی وهو فی الآخرة اعمی قول کریمه
مظهر اولمش سندر ایدی کوکل کوزی روشن اولوب کورنی دلدن خلاص استرسک خاک شو مردان حق را زیر پا مردان خدانک ایاغی آلتنده خاک اول
وجواهر غبار اقدام توتیاشالن دیده رمد دیده یه اکتحال ایت ودخی خاک بر سر کن حسد را همچو ما بزم کبی حسدک باشنه طراق صاچ کن ایله معناسنه امردر
لکن محله مناسب اولان معنی ویرلدی یعنی حسده هرگز وجود ویرمه دیمک اولور حضرت مولانا قدس سره الاعلی زمانه سنده علمنه مغرور اولان
بعض حسود وخودبین وصاحب پندار اولانلره نصح وپند بیوررلرکه ما دام که سزده حسد وپندار صفتی ازاله اولمادقجه تیره دللکدن خلاص اولمزسز
بنم احوالم خود سزه برهان واضح درکه بو قدر علم وفضیلت بلکه صاحب کرامت ایکن شمس تبریزی کلدکده جمله بلدکلرمی فراموش ایدوب کمال تواضع
ومسکنت وتضرع ونیاز ایله خاک پایی اولدم پس علمم براکن صدرنشین اولوب مدارج اعلایه ارتقا ایلدم ایدی سز دخی انجیلین ترک پندار ایدوب
بی حسد اولکزکه حق تعالی جل شانه اولیاسنه سقی ایلدوکی شراب عشق وباده فنادن بر قطره نوش ایلیه سز عطار • جهان جان طلب در کل احوال
رها کن بعد ازین این قیل وقال • جهان جان طلب بگذر ز هستی • که چون هستی رها کردی برستی • دم ازایشان زن و دریا بان در
کر اینجا در نگنجد گفتن پر • دم ازایشان زن وآن دم نظر کن • دل خود از عیانشان کل خبر کن • سن ازایشان زد ستم دم حقیقت

السجود

مطلب طهرا بیتی للطائفین

سپردم من همین راه شریعت • از ایشان گشته اندر بحر واصل • وز ایشان شد مرا مقصود حاصل • شریعت گوش وانگه کن طریقت
سیم ره دم زن از عین حقیقت • حقیقت از شریعت می توان یافت • طریقت در حقیقت می توان یافت • ز نور شرع نور شمس منکر
که پنهان میشود هر شب بر نور • کسی کو شرع بشناسد ز الله • حقیقت هست عین قل هو الله • ترای مستمع صادق حضرت مولانا
خلال حکایه ده مناسبت ایله انواع معارف ومنافع بیان ایدوب کیرو وزیر پرتزویرك حکایه سنه شروع بیورردیلر بیان حسد کردن وزیر
بو محلده وزیرك حسد ایلمه سی بیاننده دران وزیرك از حسد بودش نژاد نژاد اصل معناسنه در • یعنی اول وزیرجك انك اصلی حسددن ایدی
تا بباطل گوش وبینی باد داد تاکیم باطل ایله گوش وبینیسنی باده ویردی • یعنی قولاغنی وبورنینی عبث یره قطع ایتدردی • وزیرك دد اولان
تصغیر تحقیر ایچوندر بر امید انکه از نیش حسد گوش وبینی سنی اول امید اوزرینه برباد ایتدی که حسد نیشندن حیات وعقارب کبی
زهر او در جان مسکینان رسد انك زهر قاتل وسم هلاهل کیفیتنده اولان گفتار مرداری • ضعفا ومساکینك جاننه ایرشه یعنی بیچاره
نصارانك جاننه حسد نیشن ایردوب هلاك ایلیه وضلالته دوشوره • محبوب قلوب اولیا حضرت مولانا • حقیقتده گوش وبینی دن مراد بیوردقلری
تأویله شروع ایدوب بیورورلر که • هر کسی کو از حسد بینی کند کند فتح کاف ایله کندیدن لفظندن قوپارمق معناسنه در • یعنی هر اول کمسنه که
حسدان بر بورندن قوپاره • یعنی فوحات نسمات محبة اللهی مجالس اولیادن استشمامه مستعد اولان • بر طالب خالی الذهنك قلبنه شك وگمان
براغوب حسدندن سن انلرك مجالسنه نه ایشلرسن • وکلماتنی نیچون استماع ایدرسن • زنهار سنی غلط یوللره ایلتوب آزدررلر • وعقیده که فساد ویروب
اضلال ایدرلر سن جمهور یولندن دور اولمه دیوب • یولدن خبری یوغیکن یول گوستروب طالبی انکاره دوشورمکله ضرر ایلیه دیمکدر • اما خبری یوقدر که
غیری یه اتدوکی کند دیه راجع اولوب خویشتن بی گوش وبی بینی کند • کندوسنی قولاقسز وبورونسز ایدر • نه وجهله بورونسز وقولاقسز اولدوغن
تحقیق بیورورلر بینی آن باشد که او بوئی برد • بینی اولدر که اول معرفة الله دن بر رایحه ایلته • یعنی بر اهل حقك نفحه سن طویه • بوی او را جانب کوی برد
رایحه دخی اولدر که انی کوی دلداره ایلته • یعنی معشوقك مشام روحانی سنه وزان اولان فوایح روحانی • وروایح سبحانی انی حقیقت
تجلیسنك جانبنه دلالت ایلیه ایدی • هر که بویش نیست بی بینی بود • هر کیمکه انك بوئی وباخود اکا بوی یوقدر • یعنی روایح حقیقتدن استشمام
فوایح مسکیه ایتموب دماغ جانی محل در • اول کمسنه بورونسزدر • زیرا بینی دن مراد • رایحه المقدر • چونکه رایحه دن نسنه طویمیه • عدم حکمنده در پس
بوی آن بویست کان دینی بود • بودن مراد اول بوی درکه دینه منسوب اوله • تاکیم اول بوی ایله یار حقیقی اولان مرشد کامل که کوی دلداردر
اکا واصل اوله اما هر رایحه استشمام ایدن دخی کوی دلداره واصل اولورمی دینورسه • چونکه بوئی برد وشکران نکرد • چونکه بر بوی ایلتدی وانك
شکرینی ایلمدی کفر نعمت آمد وبینیش خورد • اول کمسنه کفران نعمت کلدی وبورنینی یدی • یعنی چونکه بر طالب سایه یزدان اولان مرشد کامله
دینه منسوب بر رایحه اشتیاق موفاتحه نسمات محبتدن بر شمه استشمام ایدوب انك قدر وقیمتن بلمیه • وشکرینی قلمیه • اولدخی دماغی محل اولوب
شامه سنده قوت شامه اولمیان کمسنه کبی بورنینی یدی • یعنی بینی سی عدم شامه سنده اولدی دیمکدر • ایدی کافر النعم اولمقدن حذر ایلیوب بیت
مشو کفران نعمه زانکه کفران • چو نیکو بنگری باشد دو کفران • پس شکر کن مر شاکرانرا بنده باش • شکر ایله وشکر ایدیجیلره بنده اول
پیش ایشان مرده شو پاینده باش • انلرك اوکنده مرده اول وپاینده ودایم اول • یعنی مشام جان وبینی جنانکه واصل اولان • روایح انسیه قدسیه نك
شکری بودر که • نعمت صوریه ومعنویه نك شاکرلری اولان مردان خدانك نظرلرندن صورةً ومعنیً منفك اولمیوب • کمال تواضع وسکنت
وخلوص عبودیت اوزره خدمت ایدوب وجه من الوجوه کندوکه وجود ویرمیوب کالمیت بین یدی الغسال اختیارینی انلرك حکمنه کلیت اوزره
تسلیم ایتمکله فنا مرتبه سن بولوب بعده مرتبه فناده وجود حقانیله بقاء سرمدی • وصفای ابدی یه نایل اوله سن • ایدی معلوم اوله که حق سبحانه ونعم
شکری کمال تعظیم ایله تفخیم ایدوب وقلیل من عبادی الشکور قول کریمی ایله عباد خواصندن دخی عمل شکر ایله قایم اولانلرك قلتنی بیان بیوردی •
وشکر معرفت نعمت ایچون اسمدر • زیرا نعمت منعمك معرفتنه وسیله در • اکا بناءً که نعمت اثر منعمدر • واثردن موثره استدلال ایمان یقینیدر
کما ورد فی الحدیث القدسی کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق وتحببت الیهم بالنعم حتی عرفونی • ونعمتی منعمدن تصور ایدوب اندن غیردن
بلمك عین شکردر • نته کیم داود نبی علیه السلامدن روایت اولنور که مناجاتنده یارب سکا نیجه شکر ایده یم که • هر بر شکر سندن بر نعمت اخری در
پس اول نعمته دخی بر شکر اخر لازمدر • دیدکده حق تعالی دخی ایدوب یا داود اذا علمت ان ما بك من نعمة فمنی فقد شکرتنی بیوروب حق تعالی
نعمتی شکرینه عدم قدرتنی بلمك شکر اولدوغن بیان ایلدی • شعر افادتکم النعماء منی ثلثة • یدی ولسانی والضمیر المحجبا • پس شکر اوچ قسم اولوب
اولا شکر بالقلب درکه ادراك نعمت من المنعم در • ثانیا شکر باللسان درکه ثناء علی المنعم در • ثالثا شکر بالجوارح درکه طاعت منعم در • واقسام مزبوره
اصل اولان شکر قلبی در • واگرچه شکر لسانی قلبی دن اظهردر • لکن شکر قلبی اولمادقجه اگر شکر لسانی وجوارحی ایکیسی دخی معتبر دکلدر • وشکرك
معناسی دخی اوچ در • بریسی معرفت نعمت • وبریسی قبول نعمت • وبریسی ثنا بالنعمة در • وشکرده اوچ درجه واردر • درجه اولی اشیاء محبوبه یه
شکر در • بو شکرده مسلمانلر ایله یهود ونصاری ومجوس وعامه ناس مشترکلردر • حق سبحانه وتعالی محض بر واحسان • وکمال شمول فضل واحسانندن
بونلر شکر عد ایدوب • وبو شکرك مقابلنده انواع نعم زیاده ایتمکه وعده بیوردی • مع هذا شکر اولمایوب بلکه هر بری نعم جدیده در • ودرجه
ثانیه شکر علی المکاره در • وشکر مزبور المخلصین شاکردن صادر اولور که • اگر محاب واگر مکاره انك قاتنده متساوی اوله • وباخود محبوب ایله
مکروهك بینی تمییز ایلیه • لکن سالك عامه سلوك ورعایت ادب ایتمکله صبر ایدوب شکوای کظم ایلیه هضم ایلیه • پس محبوب مکروهی برابر کورن

صاحب مقامدر

صاحب مقامدر • وانك شکری کندویه نزول ایدن هر شیئه رضا کوسترمکدر • اما احوال حسنی تمیز اولان هنوز مقام محبت ورضایه واصل اولمامشدر
پس بو مرتبه ده اولانك شکری رعایة للادب کمرده دن کندویه اصابت ایدن غیظی کظم • وشکوایی ستر وهضم ایتمکدر • زیرا اظهار شکوی سوء ادب
وعلمه مخالفدر • پس صاحب حال اولمیان کمسنه مسلك علمه سلوك ایتمك واجبدر • زیرا العلم عامل اولانی سراده وضراده شکره • وعلی کل حال حمده
حکم ایدر • حالا که حمد راس شکردر • وعلمیله عامل • وحکم علمی قابل اولان کمسنه الم باطن مشقتدن اوزرینه نزول ایدن هر نه ایسه شکر ایدر
ایدی اگر غیر ممیز شاکر • واگر ممیز صابر • اول من یدعی الی الجنة اولان زمره دندر • زیرا حفت الجنة بالمکاره بیورلمشدر • اشد مکاره ایسه صبره
طاقتی اولمدوغی بلایه شکر ایتمکدر • زیرا ابتلا اولانلرك اکثری جزع وشکوایه مشغول اولور • پس شول کمسنه که جزع وشکوایی کتم ایدوب وصبرینی
زیاده قیلوب شکر ایلیه بفضل الله تعالی دخول جنته مستحق اولور • ودرجه ثالثه عبد شاکر منعم حقیقیدن غیری شیء مشاهده ایتممکدر • یعنی مشاهده
منعم ده بر وجهله مستغرق اوله که حتی شهودی انی مشاهده نعمتدن مشغول ایلیه • واستغراقده دخی اوچ مرتبه واردر • بریسی شهود حقده عبودیتده
استغراقدر • یعنی عبد شاکره حقك شهودی • عبدك سیدینی مشاهده اتدوکی کبی اوله • پس وجه مزبور اوزره مستغرق شهود اولان عبده
بین یدی سیده ده ادبی حفظ لازم اولوب • وقرب کرامتدن کندوده اولان اشیایی فراموش ایدر • وتذلل وتصاغر ایدوب کندویه
برشیء ایله اشارت اولنمقدن خوف ایدوب حضور ادبده مستغرق اولور • وعبد مزبور وقتا کیم جنب عظمت مولاده کندویی استحقار
ایدوب نفسنده بو وجهله بر قدر بولمیوب • ومولاسی کندویه التفات وانعام ایتمکه استحقاق کورمدیم • حالت مزبوره ده انك اوزرینه بر
بر نعمت افاضه اولندقده • نفسنی اکا اهل کورمیوب نعمتی استعظام ایدر • زیرا منعمك شهودی • وتجلی عظمتی عبدی ذلته • وکندویه برشیء
انعام اولنمقدن نفسنی احقر اولدوغنه حکم ایدر • اما حالت مزبوره مطلقا استعظام نعمت اولمایوب بلکه منعم ومعطینك استعظامندن وکندونی
استحقاردن اولور • واستغراقده مرتبه ثانیه • عبد شاکر منعمی حبا مشاهده ایتمکدر • حب ایسه محبوبدن هر نه صادر اولورسه محب اکا راضی
اولمق اقتضا ایدر • کما قیل کل ما یفعل المحبوب محبوب • پس حق تعالی عبد مزبوری مبتلا قیلوب انواع شدائد ایله امتحان ایلسه • کمال
استلذاذ ایله متلذذ اولور • زیرا المحبوبك فعلیدر • وشدت ورخا اول عاشقك قتنده مساوی در • واستغراقده مرتبه ثالثه • شهودده
تفریدا استغراقدر • ومقام تفریدده حقدن غیری موجود یوقدر • وبو مقامك صاحبی حقدن غیری شیء کورمز • وحقدن نعمت وشدت مشاهده ایلمز
زیرا اگر شهود حقده اگر نفسندن واگر غیردن ذاهل اولوب الحق منعمدن غیر بر شیء کورمز • واگر شیء اخر مشاهده ایلسه حقی وحده مشاهده ایتمه مش اولور
ومنفرد دخی اولمز • ایدی ای عاشق صادق حضرت مولانا قدس سره بو بیت شریفده بیورورلرکه عباد شکوردن اولمق استرسن بونك کبی
مستغرق شهود حق اولان کامل ومکملك بنده سی وانیس جلیسی اولسون • وعبودیتده ومحبتده فنا بولسون • تاکیم مقام تفریده واروب بقا بالله ایله
باقی اوله دیو بیورورلر • پس علم ومعرفت دلالت اولنان اشبو طریق مستقیمه قدم نهاده اولوب اصلاح نفس ایدوب شاکر وصابر وراضی
ومستسلم اولمقدر • والا چون وزیر از رهزنی مایه مساز • اول وزیر کبی علم ومعرفتی یول اورجی واضلال تلبیسلقدن اوتوری سرمایه دوزمه
خلق را تو بر میاور از نماز • سن مضل اولوب خلقی نمازدن ونیازدن یوقارو کتورمه • یعنی نمازی وکوکلدن حقه اتدکلری نیازی ترك ایتدرمه
کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا صحبت اولیا صلوة شابه سنده اولدوغنه اشارت بیورمشلردر • ناصح دین گشته آن کافر وزیر • یعنی کافر اولان
اول وزیر پرتزویر صورتا ناصح دین اولمشیدی • کرده او از مکر در لوزینه سیر • حیله وخدعه ومکر وفتنه سندن کویا اول وزیر لوزینه ایچنه صرمسق
ایلمش ایدی • لوزینه شول حلوادرکه بادمی سحق ایدوب سکر ایله خلط ایدرلر • یعنی فی المثل اول وزیر دخی ظاهر حالده لوزینه ومن حیث الباطن
صارمساق ایله مخلوط حلوایه بکزردی • نته کیم هر ظاهری باطننه موافق اولمایوب ناس صورتنده اولان نسناس سیرت • وصلحا صورتنده
اولان عزازیل سریرت مرایلیر دخی بویله در • فهم کردن حاذقان نصاری مکر وزیر را • طایفه نصاراندن صاحب ذوق وحاذق اولانلر
وزیر مردودك مکر وتلبیسنی فهم ایلدکلرین بیان ایدرلر • هر که صاحب ذوق بود از گفت او • طایفه نصاراندن هر کیمکه صاحب ذوق ایدی وزیرك
سوزندن لذتی می دید وتلخی جفت او • نوعا بر لذت کوردی • واچیلق انك جفتی • یعنی الفاظ وعباراتی شیرین • لکن معنی وباطن جهتندن فساد مرارت
وتلخی ضلالت ایله ازدواج قلنمش ایدی • کذلك بعض متقلدین دخی کتب تصوف وکلمات عارفیندن • انواع اصطلاحات ازبرلیوب خلقه
معرفت اظهار ایلیه • فنا وبقا ومحو وصحودن اصناف نکات سویلیه • شول عاشقلرکه قلبلرنده آتش عشق یزدان • ونور جذبه رحمان فروزان اوله
اهل ذوق ووجدان اوله • انك کلماتی کندو حالیمیدر • یوخسه حالی قائله مطابق اولمیوب کلمات سرقه یی دام تزویر ایدوب تجرد رعنا ایتمك وخلقه
کندویی کوسترمکمیدر • فرق وتمییز ایدرلر • وبحسب الظاهر مصلح وناصح • وبحسب الباطن مفسد ومضل اولدوغن دیده بصیرت ایله کورورلر نته کیم
کوزلویه کزلو یوقدر دیمشلردر • نکتهها می گفت او آمیخته • پس اول وزیر مضل دخی اغراض فاسده نفسانیه ایله قارشمش نکته لر بیان ایدردی
مثلا در جلاب قند زهری ریخته • قند جلابنك ایچنه بر زهر دوکمش ایدی • یعنی لباس تقوی وکلمات اولیا ایله تزیین صورت ایدوب خلق عالمه
ریاست • وسمعه وریا ایله عبادت ایلینلرك احوالی دخی بونك کبیدر دیمکدر • اگرچه ظاهرش می گفت در ره چست شو • کلام وزیرك ظاهری نصح وپندینه
حاضر اولانلره راه حق وطریق خدا ومطلقده چست وچالاك اول دیر ایدی • لکن در اثر می گفت جان را سست شو • کلامنك اثرنده واسلوب
ونحو اسنده جانه سست اول دیر ایدی • وباخود اثر کسر همزه ایله اولمق اوزره انك کلامنك ظاهر حالی راه حقده چابك اول دیر ایدی وانك
عقبنده خفیةً جانه سست اول دیر ایدی • اما وزیر پرتزویرك احوالی چونکه ارباب ذوقه معلومدر • اثر فتح همزه ایله قراءت اولنمق اولی در

یعنی ارباب ذوق هیچ فردک کلماتنه نظر ایتمیوب بلکه سوزنده اولان سوزشه و قلبده ظاهر اولان اثره اعتبار ایدوب ظاهرده اندن انواع معانی
و معانی ایشیدوب قلبنه قلبلرین مقابل ایتدکلرنده سستی و کدورت و قسوت و ظلمت مشاهده ایدرلر ایدی • و مجلسنده حاضر اولان احبابنه دخی دیده
عبرت ایله باقدقلرنده صفاء روحانیدن اثر کورمزلر ایدی دیمکدر • زیرا روشن دللره تیره دللر معلومدر • و فانوسلرنده شمع روشن اولانلر فانوس قلبلری
بی شمع و مظلم اولانلرک بی نورلری کوردکلری مقرردر • اما بصیرتلری اعمی و قلبلری مکدر اولان مقلدین قیاس ایدرلرکه • ارباب ذوق انلرک کلماتنه فریفته
اولوب مکر و حیله‌لرین بلمیه‌لر • خبرلری یوقدر که ارباب وجدان حضورنده رسوای اولورلار • مثلا ظاهر نقره کر اسپیدست و نو • نقره‌نک ظاهری
اکرچه بیاض و جدیددر • نو ضم نون ایله دخی نو معناسنه لغتدر • دست و جامه می سیه کردد ازو • اما دست و جامه اندن سیاه اولور • یعنی
هنوز سکه‌لنمش یکی اقچه بی صورته بیاض و لطیف کورینسه • اکا بر کسنه عدد ایلسه • یاخود بر فقیر بیاض کیسه‌ده طورسه • لابد دست و کیسه‌یی سیاه ایدر
کذلک کلمات مزوره • و نکات مزخرفه دخی ظاهر حالده مقفی و مسجع • و دین مبینی • و اسلام کزینک یوللرین بیان ایدیجی اولدوغی جهتدن پاک و لطیفدر
لکن صاحب کلماتک و اثر کلامه اعتبار ایله ظلمت فؤاد • و کدورت نهاد اولدوغی ظاهر و عیاندر • و بر مثال دخی بودر که آتش ارچه سرخ رویست از شرر
اکرچه آتش شرر جهتندن شعله و نوری ایله سرخ رویدر • تو ز فعل او سیه کاری نگر • سن انک یعنی آتشک فعل و اثرندن سیه کارلغنه نظر ایله
ویاخود از شرر مصراع ثانی‌یه مرهون اولوب کرچه آتش سرخ رویدر • لکن حرارت ایله کورندکی حطبدن ظهور ایدن دخان ایله ممتزج اولدوغندندر
پس شراری سویندرسک سرخ رو ایکن سیاه اولوب دمورجی و قیوجی • و بونک امثالی صنعت صاحبلرینک رولری اثر شرردن سیاه اولور
کذلک بی ذوق اولان خالی الذهنلر دخی بعض اهل ریا و تقلیدک قیل و قال • و لباس و شالنه فریفته • و مجلسنه مداوم اولسه عاقبة العاقبه
انک اثری کوکل کدورتی اولوب مقصود بالذاتدن کیرو قالمغله بی نور اولور • بر مثال دخی برق اکر نوری نماید در نظر • برق اکرچه نظرده بر نور
کوسترر • ویاخود اکرچه برق نظرده بر نور صاف کورینور • لیک هست از خاصیت دزد بصر • لکن نور بصری سرقه ایتمک انک خاصه‌سندندر
کما قال تعالی یکاد البرق یخطف ابصارهم الآیه • زیرا کوز قماشوب بر شی کورمز اولور • کذلک ارباب تقلید دخی تاج و عبا و تسبیح و سجاده
و اصطلاحات صوفیه ایله • نور صافی و نورانیت کوسترلر • لکن بونلرک خاصیت صحبتلری • طالبلرک انوار بصر بصیرتلرین خطف ایدوب
ادراکات حقایقی دیده‌لرندن سلب ایتمکدر • حق سبحانه و تعالی طالب مستعد اولنلری • بو مقوله رهزنلر صحبتندن دور ایتمکله حفظ و امانده
ایلیه • و ارباب حقیقت اولان مردان خدایه قرین ایدوب دیده قلبنی نور محمدی ایله کشاده و صاحب ذوق و وجدان ایلیه • هر که خرکاه و صاحب ذوق بود
هر کیمکه دیده فؤادی بی نور و صاحب ذوقه قرین غیری ایدی • کفت او در کردن او طوق بود • و زیرک سوزی بی ذوق اولانلرک کردننه طوق اولدی
طوق بوینده اولان نسنه‌در که سیم و زردن و انجودن ایدرلر • تورکچه بوغماق دیرلر • یعنی عوام نصاری اول وزیرک سوزینه اعتقاد و اعتماد
ایدوب انک محبتی کردن طاعتلرینه قید ایتدیلر • کذلک بعض مدعیلرک دخی • دام صفیر اولان اقوال بی مآلی بی ذوق و تمیز اولان دردمندلرک جید جان
و کردن جاننه طوق اولمشدر نظم

سخن تا چند از صورت شماری • و کر در بند آن روزی شماری • سخن از درد کو چون شمع می سوز
بدرد عشق چون شمعی بر افروز • بدرد عشق اوی سوز دمی ساز • وجود خویشتن چون شمع بگداز • بدرد عشق کن ایجاد دانو
مثال انبیا و اولیا تو • دوایم درد و درد آمد دوایم • ازان از عین زید انبیایم • تو مرده پیش آب زندگانی
چنین در پیش آب درمانی • زهی غافل شده از آب حیوان • بمانی غرقه کرداب حیران

الحاصل ذوق و حالندن بی بهره
اولان غافلره اول وزیر پرتزویر • مدتی شش سال در هجران شاه • جهود پادشاهنک هجرانده التی یل مقداری • شد وزیر اتباع عیسی را پناه
اتباع عیسی علیه السلامه پناه و مقتدی اولدی • یعنی اصحاب شوق و ارباب ذوق اولان خواصدن غیریسین کندویه تابع قیلوب ضبط ایلدی
دین و دل را کل همه بسپرد خلق • عوام خلق جمیعا دین و دلی اول وزیره تسلیم ایلدی • اما بر وجهله تسلیم که • پیش امر و حکم اوی می مرد خلق
انک امر و حکمی اوکنده اولوردی • و کمال مرتبه اطاعتلرندن جان و باش ترکین اوررردی • پیغام شاه پنهان با وزیر • جهود شاهنک نهانی وزیره
خبر کوندردوکی بابنده‌در • در میان شاه و او پیغامها • شاه ایله اول وزیرک میاننده پیغاملر • یعنی اورتالرنده مکاتبه و مراسله وار ایدی
شاه را پنهان بدو آرامها • شاهک وزیره خفیة آراملری • یعنی وزیرک قلبنه آرام و تسلیت ویره جک وعده‌لری وار ایدی •
پیش او بنوشت شه کای مقبلم • شاه اول وزیرک حضورینه مکتوب یازدی بو مضمونده که ای مقبل وزیر مقبولم • وقت آمد زود فارغ کن دلم
وعده‌نک وقت و ساعتی کلدی • بنم کوکلمی غمدن تیزجه فارغ و آزاده قیل • وزیر دخی مکتوب شاهه جواب یازوب • کفت اینک اندر آن فکرم شها
دیدی که ای شاه الحالة هذه بو فکر و تدبیرده‌یم • کافکنم در دین عیسی فتنها • که عیسی دینی اربابنه فتنه‌لر براغم که حتی ضلالتده قالوب کرفتار عقاب
و مستحق عذاب و نکال اولالر • بیان دوازده سبط از نصاری • نصارادن اون ایکی سبطک بیاننده‌در • سبط بلوک و قبیله معناسنه‌در
قوم عیسی را بد اندر دار و کیر • قوم عیسینک اوچون دار و کیرده یعنی ضبط و حکومتده • حاکمانشان ده امیر و دو امیر • انلرک حاکمی اون ایکی امیر ایدی
هر فریقی مر امیری را تبع • نصارادن هر فریقی اون ایکی امیردن برینه تابع ایدیلر • بنده کشته میر خود را از طمع • مزخرفات دنیویه
و حطام فانیه طمعندن هر بری کندو حاکملرینه بنده اولمشلر ایدی • بنده کشته بودن تقریری اوزره معنی ویرلدی • این ده و این دو امیر و قومشان
بو اون ایکی امیر و بونلرک قوم و اتباعی • کشته بنده آن وزیر بدنشان • اول وزیر بدنشانک بنده‌سی • و صید و شکاری اولمشلر ایدی • بعض
نسخه‌ده بنده ضمیر ایله واقع اولوب • بو تقدیرجه اول وزیر بدکردارک کفتارینه بنده و افکنده اولمشلر ایدی دیمک اولور • اعتماد جمله بر کفتار او

جمله‌نک اعتمادی اول وزیرک کفتارینه ایدی • اقتدای جمله بر رفتار او • جمله‌نک اقتداسی انک رفتارینه ایدی • پیش او در وقت و ساعت هر امیر
هر وقت و ساعت و زمان و اوانده هر بر امیر اول وزیرک مجلسنده ایدی • و حضورندن منفک اولمزلر ایدی • جان بدادی کر بدو کفتی بمیر
و بر وجهله کوکل ویرمشلر ایدی که • اول وزیر پرتزویر اون ایکی امیردن هر قنغیسنه یولمده جان و باش فدا ایدیکز • و حیاتدن ال یویوب مرده اولیکز
دیسه‌یدی جانلرین دریغ ایتمیوب یولنده مرده اولورلر ایدی • بلکه هر ساعتده نیجه بیک جانلری دخی اولسه فدا ایدرلر ایدی • تخلیط وزیر در احکام انجیل
وزیر بدکردار احکام انجیلی تحریف ایدوب تلقاء نفسندن نیجه مفاسد خلط ایلدوکنی بیان ایدر • ای سمیع قابل بو ابیات شریفه‌ده کاشف اسرار
کبریا حضرت مولانا بعض اسرار غامضه‌یه تلمیح بیورمشلردر • ایدی کوش هوشکی دوش ایله که • اول اسراردن بعضیسی روح مولانادن خاطر فاتره
افاضه اولندوغی مرتبه تقریر و بیان اولنه • معلومدر اولا که پادشاه جهوددن مراد نفس اماره • و وزیردن مراد هواجس نفسانیه و خواطر شیطانیه‌درکه
ارباب تحقیق بونلره عقل ثانی و شیطان تعبیر ایدرلر • زیرا انسانی رفقاء نفس اولان قوای طبیعیه که • غضب و شهوت و کین و عجب و حسد
و حرص و بخل و تعصب و غیبت • و دنیایه محبت • و طول املدر • بونلرک معاونتلری ایله اکل شجره محبت • و دنیانک تعمیرینه دعوت ایتمکدن خالی اولمز
و اون ایکی امیره حصردن مراد بودر که • احکام طبیعته کرفتار • و طوارق افلاکی جسنده خوار و زار اولان تیره دللره کواکب سبعه‌نک بروج
اثنی عشرده واقع اولان ظهور و آثارینک احکامیدر • و عناصر اربعه‌نک ترکیبندن حاصل اولان طبایع اربعه ذکر اولنان بروجک اقتضای
تأثیری ایله متأثر و متحرک اولدقلرینه بناءً • و زیرکارک اون التی طومار یازدوغن بیان بیورروب اون ایکی بروج ایله چار طبع اون التی عدد
اولدوغنه اشارت ایتمشلردر • و بو احوال بر مقدمه‌نک بیانینه محتاجدر • ایدی معلوم اولا که حقیقتده نار • و باعث تعذیب بالنار • انسانک
بو عالم طبیعتده ظاهرا و باطنا مزخرفات دنیویه و لذات نفسانیه‌یه اولان تعلقندن عبارتدر • زیرا تعلقات طبیعیه‌دن هر بر تعلق ملکات
ردیه‌دن بر ملکه‌یه نسبتدر که • انسان انی تملک ایدوب • و ملکه مزبوره اکا تملک اولنماغله • لسان عرفده اکا ملکه • و لسان شرعده ملک تعبیر اولنور
و کذلک اخلاق حمیده صورتنده اولان ملکات فاضله حسنه‌یه دخی ملک تسمیه اولنور • اما بینلرنده تفاوت بودر که • اکر ملکات مزبوره صورت
ردیه و اخلاق مذمومه‌ده اولورسه زبانیه ایله مسمادر • و صورت حسنه و اخلاق حمیده‌ده اولورسه • رضوان ایله مسمادر • و عالم کبیرده اولان
ملک قوای روحانیه و جسمانیه‌دن عبارت اولوب • عالم صغیر دخی انک مثالیدر • نته کیم محی الدین عربی رضی الله عنه فص آدمده بو معنایه اشارت
ایدوب بیوررلر که • و کانت الملائکة من بعض قوی تلک الصورة التی هی صورة العالم المعبر عنه فی اصطلاح القوم بالانسان الکبیر فکانت
الملائکة له کالقوی الروحانیة والحسیة التی فی النشأة الانسانیة • و کانت القوی الروحانیة والنفسانیة ملائکة وجود الانسان لان قوی العالم
اجتمعت فیه باسرها فالانسان عالم صغیر • والعالم انسان کبیر بوجود الانسان فیه • الحاصل ملکات فاضله حمیده سبب دخول جنت صوریه
و معنویه اولوب • ملکات ردیه دخی جحیم صوریه و معنویه‌نک دخولنه سببدر • و انبیای عظام و اولیای کرام علی الاتفاق بو معنادن
خبر ویرمشلردر • ایدی هر کیمک که اکثر تعلقی دنیایه اوله • انک اخلاقی اردی و اخس اولور • و هر کیمک که تعلقی دنیایه اقل اوله انک اوصافی
حمیده و اخلاقی احسن و الطف اولور • اکرچه تعلقات کثیره • و ملکات دخی بحسب التعلقات متنوعه‌در • لکن بحسب الاجمال والکلی تعلقات و ملکات
اون طقوز عدده منحصره‌در • بو تقدیر اوزره اکر سبب دخول جنت • و اکر دخول ناره سوق ایدن ملائکه اون طقوزدر • زیرا جنت صوریه و معنویه
و نار صوریه و معنویه من العرش الی الفرش اولان عالمدن خارج دکلدر • اکا بناءً که تعلقات انسانیه باجمعها حق تبارک و تعالانک قدرت
و ارادت • و صنع و حکمتی ایله بحسب الظاهر والباطن کواکب سبعه • و بروج اثنی عشردن خالی دکلدر • و حق سبحانه جل شانه و تعالی هر برینک موکلی
بر ملک خلق ایتمشدر • و بامر الله تعالی بروج مذکوره‌دن هر بر برج تعلقات انسانیه‌دن بر تعلقه مخصوصدر • و احکام بروج دخی ستاره
سیاره سبعه‌دن بروجده اولان بر کوکبه متعلقدر • نته کیم علم نجومده امر مزبور مقرردر • پس مجموعی اون طقوز عدد اولوب • و تعلقات
انسانیه بونلره منحصره‌در • و اون ایکی برجک اسامیسی بونلردر • حمل • ثور • جوزا • سرطان • اسد • سنبله • میزان • عقرب • قوس • جدی • دلو • حوت •
اما منجملرک اعتقادلری باطلدر • زیرا کوکبی مستقلا مؤثر ده بیلورلر • حالاکه من العرش الی الفرش جمله عالم و عالمیان ید قدرت الهیده مقهور
و مستهلک اولوب • مؤثر حقیقی خدای لایزالدر • و بونلر آلات و اسباب آثاردر • ایدی عند التحقیق بعثت رسل • و انزال کتب • و اساس تکلیف
و قاعده اوامر و نواهی • انسانی موجبه هلاک اولان تعلقات مزبوره‌دن خلاص ایتمک ایچوندر • تا کیم حق سبحانه و تعالینک رسوللرینه و کتبنه
و احکامنه ایمان کتوروب • و جنت • و نار • و صراط • و میزان • و بعث • و حشر • و سؤال • و حساب حق ایدوکنه • و ملکلر حق تعالانک عبادی اولدوغنه
خلوص قلب ایله اعتقاد تام ایدوب • اوامره امتثال و نواهیدن اجتناب ایله تعلقات مزبوره • و جهنم زبانیلرندن جسم و جانلری خلاص اولوب
حق سبحانه و تعالانک فضل و رحمتی ایله • سبب دخول جنت اولان اخلاق حمیده • و ملائکه رضوانه واصل اولالر • نته کیم حضرت فخر عالم صلی الله علیه
و سلمدن وارد اولان حدیث شریف بو معنایه اشارتدر • قال علیه السلام من اراد ان ینجیه الله یوم القیمة من الزبانیة التسعة عشر فلیقرأ
بقراءة بسم الله الرحمن الرحیم فان کل حرف منها یکون جنة له من کل واحد منها الحدیث • زیرا بسم الله‌ده واقع اولان اسماء الهیه ذاتیه و صفتیه
و فعلیه‌دن هر بر اسمک برکاتنده • و حروف تسعة عشرک هر بری • بر مالکک ازاسنده واقع اولماغله حقیقت اوزره بسمله‌یی قرائت ایدن عبید
مناجی تعلقات مزبوره‌دن تجرد ایدوب اهل نجاتدن ایدر • کما قال تعالی واذکر اسم ربک و تبتل الیه تبتیلا • و تبتلک معناسی ماسوادن
انقطاع و کلیت اوزره حقه توجه ایتمکدر • زیرا هر کیمکه ماسوادن منقطع اولوب بالکلیه حقه متوجه اوله دنیوی و اخروی انک بر شیئه تعلقی قالمز

نسه کیم حق تعالی کتاب کریمنده الیس الله بکاف عبده • ودخی ومن یتوکل علی الله فهو حسبه بیورمشدر سمعنا واطعنا غفرانک ربنا والیک المصیر
وقال النبی علیه السلام الدنیا حرام علی اهل الآخرة • والآخرة حرام علی اهل الدنیا • وهما حرامان علی اهل الله • وقال صلی الله علیه وسلم موتوا قبل ان تموتوا
وموت مزبوره موت ارادی اولدوغی مقدما بیان اولنمش ایدی • موت ارادی ایسه ماسوانک ترک وکلیدن انقطاع ایله رجوع الی الحق • وصفات
مزبوره ایله اتصاف موجب بقاء سرمدی • وباعث حیات طیبه ابدی در • کما قیل مت بالارادة تحی بالطبیعة • وقال علی کرم الله وجهه الناس نیام
فاذا ماتوا انتبهوا • نوم ایسه بو محلده جهل وغفلتدن وانتباه علم وتیقظدن عبارتدر • رزقنا الله الوصول الیهما • وقال تعالی اومن کان میتا فاحییناه
وجعلنا له نورا یمشی به فی الناس کمن مثله فی الظلمات لیس بخارج منها الآیة یعنی اومن کان میتا بالارادة • فاحییناه بالحیوة الطیبة الحقیقیة
من العلم والمعرفة یمشی بهذه المعارف بین الناس عالما عارفا مشاهدا کمن هو میت فی الظلمات الجهل غیر خارج عنها • پس نور علم وحیات وجود
منفعتنه در • وظلمت دخی جهل وغفلت وعدم منفعتنه در • کما قال تعالی افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه • ایدی جمله نک
بقا وقیامی بر موجب الله نور السموات والارض • سموات وارضک مبدأی اولان حقله در • وبالجمله ارباب کشف وعیان واصحاب ذوق ووجدان
بیننده قاعده کلیه در که • موت ارادی ایله فانی اولانلر لابد بقاء ابدی ایله باقی اولورلر • وموت مزبور کرک اخروی ومعنوی • وکرک دنیوی وصوری
اولسون • کقوله تعالی ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء عند ربهم یرزقون فرحین بما آتیهم الله من فضله • بو آیت کریمه ده دخی
قتل معنوی یه اشارت واردر دیمشلر • قتل معنوی ایسه موجب بقاء وحیات حقیقیه اولان موت ارادی در • ورزق معنوی دخی علم ومعرفت وکشف وشهوددر که
اهلنه بو معنی روشن در • ایدی ای عاشق ربانی • وطالب صادق طریق سبحانی • معانی مزبوره یی ذوق ایتدکسنه علم شریعه دخی اولمیه که بو دنیاده هر کیم •
سبب دخول نار اولان تعلقات مزبوره دن قلبنی خالص ایتمز ایسه • بعد الموت الطبیعی تعلقات سفلیه دن کندویه حاصل اولان ملکات ردیه نک
سببیله آخرتده جهنم زبانیلری الینده گرفتار • وعذاب الیمه خوار وزار اولوب • نور ایماندن کولکنده ذره وشمه برلمعه اولماز • ومن کان فی هذه
اعمی فهو فی الآخرة اعمی واضل سبیلا • قول کریمی • وفضیحه ابدالآباد درکات نارده مخلد اولور • کما قال تعالی خالدین فیها ابدا • زیرا بعد اضاعة الآلات
ازالهٔ ملکات ردیه کمال مرتبه دشوار اولوب بلکه محالاتدندر • پس هر کیمسه که سرمایه عمری النده موجود ایکن قبل الموت الطبیعی مزرعه آخرت اولان
دنیاده ملکات ردیه یی ازاله • وملکات فاضله • واخلاق حسنه یه تبدیل ایدرسه • انک ایچون وصول جنت صوریه ومعنویه حاصل اولوب • عذابه ایچون
موکل اولان زبانیلر یرینه ال چکوب ملائکه رضوان سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین • بشارتیله انی استقبال وتعظیم وتبجیل وتکریم ایدوب
ابدالآباد جنتده پایدار اولور • عطار • طبیعت رهزنست در راه گم کرد • ازان آدم فتاد اینجای دردرد • بپرهیز از طبیعت در خدا شو
زبود فعل هرانجا جدا شو • نثر • پس اول وزیر پر تزویر هر بر امیره بر طومار یازدوب مابینلرینه اختلاف دوشوردی • ناقل دقیقه مثنوی
کامل طریقه مولوی شیخ اسماعیل انقروی طیب الله انفاسه دخی بو محلده بر مقدمه لطیفه بیان ایدوب بیورلرکه • بو محلده طومارک اختلافندن
مراد مراتب سلوکک مخالفتی • واحکام شرعیه نک بربرینه مغایرتیدر • والحال لا اختلاف فیها حقیقة بل یلزم الاختلاف بحسب المراتب والاعصار
والاشخاص • لکن بعض مشایخ متقدمه ارباب تفرقه • وزیر ایله توابعی بحسب الاشخاص والاعصار وارده اولان اختلافات آیات واحادیثی
حقیقة متناقض ظن ایدرلر • ومشربلرینه موافق قبول ایدوب ماعداسنی تأویل ایدرلر • مثلا تزوج ایله عبادت ضدین ایکن بوح وقد حلرینه (?)
ترک مشربلرینه موافق • احادیث شریفه وارده اولوب لکن مغایرلکی یا بحسب الاشخاص ویا خود بحسب الاعصار در • مثلا تزوجه استطاعتی
اولانلره تناکحوا تناسلوا حدیث شریفی امتثال واجب اولوب لکن زمانک فسادی • ویاخود تزوجه عدم اقتداری اولنلره کوره • خیر امتی
بعد المأتین خفیف الحاذ • قالوا ومن خفیف الحاذ یا رسول الله قال من لا اهل له ولا ولد له بیورلمشدر • وبو عصرک اهلنه صومه قادر ایکن بلا عذر
افطار جائز اولیوب • لکن ابتداء ظهور اسلامده صومه معتاد اولمیان طایفه یه • وعلی الذین یطیقونه فدیة طعام مسکین آیت کریمه سی موجبنجه
افطاره رخصت ویریلوب بعد الاعتیاد • فمن شهد منکم الشهر فلیصمه نص شریفی ایله حکم سابق مطیق اولنلردن منسوخ اولوب شیخ وشیخه نک
حقنده حکم مزبور باقی قالدی • وطایفه یهود اختلافات مزبوره یی کوردکلرنده زبان حسدلرین جانب طعنه دراز قیلوب دیدیلرکه محمده
نظر ایدکز کیم اصحابنه برشی ایله امر ایتمش ایکن کیرو اندن نهی ایدر • برکون بر درلو دیر بر غیری درلو سویلر • پس بو آیت کریمه نازل اولدی
یهود عنودک سوزلرینی رد ایلدی • ما ننسخ من آیة او ننسها نأت بخیر منها الی آخر الآیة • کذلک اول وزیر جهود دخی دین عیسی ده مقلد اولنلر
یکرمکه عیسایه بیله در • وحقیقت احکام انجیله واقف دکلدی • فلهذا الطریق توحیدی بولمیوب هم ضال وهم مضل اولدی • ایدی شرایع انبیاده
اولان اختلافات بحسب الاعصار والاشخاص • وطریقه اولیاده اولان مغایرات بحسب المراتب الاستعدادات اقتضا ایلمشدر • مثلا حضرت
مولانا بیان بیوردقلری هر بر طومارک حکمی • مراتب سلوکدن بر مرتبه • وارباب سلوکدن بر شخصک حالی وسلوکیدر • وبرینک حکمی احد آخره لازم کلمز
ایدی مقدمات مزبوره معلومک اولدیسه • طومارده درج اولنان احوالی استماع ایتدکده • اکا کوره فهم وادراک ایدوب کرش نظر اولمیه • مثنوی
ساخت طوماری بنام هر یکی • ول وزیر پر تزویر که نامی بو اسمدر • هر بر امیر ایچون بر باشقه طومار دوزدی • نقش هر طومار دیگر مسلکی • هر بر طومارک
نقشی وطریق وروشی بر مسلک آخر ایدی • حکمهای هر یکی نوعی دگر • هر برینک حکمی بر نوع دیگر ایدی • این خلاف آن ز پایان تا بسر
ابتداسندن انتهاسنه وارنجه بو طومار اول طومارک خلافی • وبربرینک مغایری ایدی مثلا • در یکی راه ریاضت را وجوع • بر طومارده طریق
ریاضت وملازمت جوعی • رکن توبه کرده وشرط رجوع • ورکن توبه وشرط رجوعی بیان ایلمش • یعنی رونده کان طریق حق اولان طالبلره لابد

توبه رجوع

توبه ورجوع وریاضت وجوع شرطدر دیمش • در یکی گفته ریاضت سود نیست • بر طومارده دخی ریاضتک فایده سی یوقدر دیمش • اندرین ره مخلصی جز جود نیست
پس نافع اولان قنعیدر دیرکن جود وسخادن غیری مخلص ومنجا یوقدر دیو بیان ایلمش • فی الحقیقه ذات نزه اخلاقی مهذب اولان کمسنه یه ریاضت
تحصیل حاصلدر • بلکه اکا طریق حقده شرط اولان سخا وجوددر • وبذل وجود ایتمکدر • زیرا اخلاقی مهذب اولان کمسنه ریاضت وجوع ایله اشتغال اسم (?)
شئ الخلق اولور • بو تقدیرجه ریاضت اکا جائز اولماز • در یکی گفته که جوع وجود تو • بر طومارده دیمش که سنک جوع وجودک • شرکست با معبود تو
سنک معبودکه شرک اولور یعنی اکر ریاضت وجوع • واکر سخا وجود انانیت ایله اولورسه بریسیندن نجات بولمایوب شرک خفیدن خلاص اولمز سن
ایدی طریق حقده لازم اولان • لا طاقة علی طاعة الله الا بتوفیق الله • لا حول عن معصیة الله الا بعصمة الله • فقنجه جمله کارنده حقی وکیل
اتخاذ ایدوب • وحرکات وسکناتنده حقک محض قدرتن کوروب اصلا کندودن اثر کورمیه • وجمیع امورینی حقه تفویض ایدوب وعملنده عجب
کوررسه فی سبیل الله ازاله عجب ایچون انی ترک ایده • مثلا حضرت بایزیده برخاطره اولماغله تمیش حجنی ایکی اقچه یه فروخت ایتدوکی کبی • پس
جز توکل جز که تسلیم تمام • توکل تام وتسلیم تامدن غیریسی • در غم وراحت همه مکرست ودام • غم وراحتده عموما مکر ودامدر • وتوکل وتبتل ایله
سالکک هر کاری سعادت انجام در • در یکی گفته که واجب خدمتست • بر طومارده دیمش که سالکه واجب اولان عبادت وخدمتدر • ورنه اندیشهٔ توکل تهمتست
یوخسه عبادت وطاعت ترکیله مجرد اندیشه توکل تهمتدر • زیرا بلا مجاهده متوکل اولمق طریقت دکل • بلکه خروج عن الطریقتدر • وحقیقتده تسلیم
وتوکل اولدرکه • امر حقه وسنت رسوله اتباع واستسلام ایله کندو ارادتکی رضای حقه • واثر رسوله تسلیم وتفویض ایدوب خالصا ومخلصا
حقه عبادت ایلیه سن • وطاعت وعبادت اتمیوب توکل اوزره یوزدیان جهلا جبرلری بوقدر که عبادت ایتمدوکی حقه عدم توکلدر • ونهمت (?)
اولان توکل بو مقوله توکلدرکه • بو کا بطالت وکهالت دیرلر • در یکی گفته که امر ونهیهاست • بر طومارده دیمش که دینده اولان اوامر ونواهی که
واردر • بهر کردن نیست شرح عجزهاست • ایلمکدن اوتوری دکلدر • بلکه عجزمزک شرح وبیانی در • تا که عجز خود ببینیم اندران • تاکه اوامر ونواهی ده
کندو عجزمزی کورهلم • قدرت او را ببینیم آن زمان • ورمان عجزده حق تعالینک قدرتنی بیلهلم • اکر بو بیت شریفده کفتار ملاحده مراد اولنور
امر ونهی بزه امتثال ایچون دکلدر • بلکه عدم اقتدارمز وکمال عجزمز بیلمک ایچوندر • پس عجزمزی بیلدکدن صکره همان عبادتدر • زیرا کندو فرده عجز کورر
قدرتی حقی بیلکدر دیمک اولور • بو طریقه سالک اولان ملاحده در • ویا خود ارباب الجبرک عبد کندو فعلنک خالقیدر دیدکلری قول باطللرینه
خلافا لا استطاعة علی امتثال امر الله • واجتناب نهیه الا بخلق الاستطاعة علی امتثال امره • وتوفیقه • فقنجه هر فعل ایچون حقدن عبده
بر قوت جدیده ویریلوب تاکه قوت مزبوره ایله مأمور اولدوغی امری درکار اولور • وجمیع عالم هر حالده وافعالده حقه محتاج اولدوغی
مشاهده ایدوب • وحق سبحانه وتعالینک ارادتی تعلق ایتمدکجه کندوسی بر فعلک ایجادینه قادر اولمیوب • من کل الوجوه وجود دینی
بر قدرت حقده عاجز ومستهلک کورمکله ایاک نعبد وایاک نستعین دیو • فعل عبادتنه حقدن توفیق وعنایت • وامداد واستعانت
رجا ایدر • نه اینکه معتزله دیدکلری کبی استطاعت اعضای سلیمه وقوه موجوده ایله اولوب • واول قوتک موجدی نیز اولماغله عبادت ایله
تکلیف اولندق دیو خالقیتده حقه شریک قوشمیه • بلکه استطاعتی عرض اعتقاد ایلیوب • الاعراض لا تبقی زمانین قوا سنجه هر بر فعلی ایچون
ایجاد اولنان قوت فعل آخر ایچون باقی قالمیوب متجدد الامثال ایدوکن مشاهده وملاحظه ایلیه • ولکن جبریدن دخی احتراز ایدوب ربنا
ظلمنا انفسنا دیمکدن خالی اولمیه نته کیم • در یکی گفته که عجز خود مبین • بر طومارده دیمش که کندو عجزیکی کورمه • طاعتنه استطاعت ایله
کفر نعمت کردنست این عجز هین • بو عجزه آگاه اول که کافر النعمة اولمقدر • یعنی عطیات ربانیه دن اولان قدرت واختیار جزوینک
شکری عبادت وامره امتثال ونهیدن اجتناب ایکن تکاسل ایدوب مع هذا نواهی یه جرأت ایدرکن اظهار عجز • نعمت حقه کفران در
قدرت خود بین که این قدرت از وست • کندوکده اولان قدرتی کور کیم بو قدرت اندندر یعنی حقک قدرتندندر • قدرت تو نعمت او دانکه هوست
سنک قدرتکی انک نعمتی بیل که او حی واحد وفرد وصمد هودر • معلوم اوله که اسم اعظم مثنوی شریفک مقدمه سنی شرح ایتدکمز محلده
رب العالمین تفصیلنده کلمه جلاله اولدوغی تقریر وتحریر اولنمش ایدی • ایمدی کلمه جلاله اسماء ظواهر الهیه دن اولان اسمانک اعظمی اولدوغی
وباطن اسم اعظم هودر • وهو براسم درکه ظاهرک باطنی وباطنک ظاهری در • وکلمه جلاله ده اولان الف لام باینده هر بردن سره •
وحقیقتدن حقیقیه بر سر خفی واردر • وبین اللام والهاء دخی سر سر سردن بر سر خفینک سری واردر • وهر بر سر حرف هاده نهایت بولور
پس سر بر دتفکر ایدوب حقیقت ربانیه • ولطیفه ایمانیه وصولنه همت ایلیه سن • وسمع وبصر وبصیرت وفؤاد ایله ادراک ومشاهده اولنان
لو الدره لطیفه سریه مزبوره طالب صادق • وسالک عاشق مستغرق ایدوب حقی اول سر ایله واول سرده طلب ایدر • مع هذا بلا توهم الاثنینیة
ولا تعیین کیفیة حق انکله در • پس سر مزبور ذوق اولندقده طالب صادق حقی • اولا وآخرا وظاهرا وباطنا مشاهده ایدوب قل الله ثم ذرهم
آیت کریمه سنک سری منکشف اولور • ایدی یا باطن اسم اعظم اولدیغه کتاب ربانی وکلام سبحانی ده • هو الله • وهو الحی القیوم بیورلوب
هو توحیدده تقدم ایتمشدر • وکلمه جلاله ده اولان الف توحید ذاته • ویا باطن توحیده اشارت اولوب یا اسم مزبورده اعظم اولدوغی
بنا کلمه جلاله نک آخرینه کلوب ظاهر توحیدی باطنه جمع ایلیوب ظاهر توحیدک اولی اثبات یقین ایچون آخرینه متصل اولمشدر
قال تعالی هو الاول والآخر والظاهر والباطن • وهو ایکی حرفدن مرکب اولوب سر ترکیبده ارباب تحقیق بیورمشلرکه حرف هانک باطنی
حق تعالی محل حرارت قلوب حرارت شوق الی الله • وحرارت طلب وحرارت ذکر وحرارت فکر وحرارت طبع حرف هاده اولان حرارتدر

پس حرارت مزبوره باطنه استیلا ایتمکله حق سبحانه وتعالی نفس اسم باطن ایله اول باطنه رحمت ایلدی که اول باطن هودر و پس اوچ عارفدن اولو صادر
حرارت محرقه مزبوره اجتماع ایدوب نفس نفس روح هوایه چقوب ونفس برد هوایه رجوع ایدر که اول هودر الا بو قدر واردر که نفس ظاهرده بارد
وباطنده حاردر زیراکه نفس هوادر وهواده الف زائده نک ستریله نفسده هودن حیات زیاده اولور ایکیچون که نفس باطن هو ایله ظاهر الفک
بینی جمع ایلدی وهوده اولان واو دخی نفس حرارتی ایله مخرجدن بولماق ایچون شفتیندن اشمام ایله خروج ایدر زیرا واو آخر حرف هودر وحرف واو
اسم اولده متوسطه ویا ظاهر توحید ذاتیه متعلقه در کما قال تعالی هو الله وبو حال نداته لذاته حقک توحیدنده در ویا توحید قدرت وعلم موجودات
توحیدنده دخی متعلقه در کقوله تعالی وهو معکم اینما کنتم یعنی حق سبحانه وتعالی علم وقدرتی واحکام شتیتی ایله سزکله بیله در دیمکدر وحق تبارک وتعالی
جل شانه نک هو الاول قول کریمی ایله هو اسم اوله تقدم ایلدی زیراکه اوللک باطنی اولوب باطن آخر وباطن ظاهر وباطن الباطن در وبو بیانک
تقدیری هو الاول هو الآخر هو الظاهر هو الباطن قول کریمیدر وهوده اولان واو هوای لطیفه ویا دخی حیات لطیفی حاملدر زیرا النفس نامنک
صدره رجعی روح حیات ایله ودخی استرواح هوای لطیف ایله در وبو دخی معلوم اوله که هو داخل وخارج اولان نفسک حقیقتیدر
گرکه صاحب نفس الحلق نطق ایتسون وگرکه نطق ایتمسون زیرا هر قچن نفس داخل باطن اوله باطن اسم هو ایله ناطق اولور و پس اسم هو حیات لطیفک
اوزرینه قبض اولنور وقچن نفسک اخراج ایتسک باطنک واو دیو ناطق اولور وپس واو دخی سر هو ایچون بسط اولور اسما نفس داخل هادر که اول
قبضدر ونفس خارج واودر که اول بسطدر ویا قبض حیات ایله داخل واو دخی احتراق حرارت ایله خارجدر وقبل الواو سر حیات اولان
هادن سر حرارت اولان واوه تلقی حرارت ایچون الی انقضاء عهد الاجل دایره قدرتیه وحکمت الهیه ایله حرارت سر حیاته متصل اولور
ایدی اوهام وعقولک واسطه‌ده بین الهاء والواو اولقدر اسرار خفیه واردر که حق تبارک وتعالادن غیری کمسنه بلمز بل ما قدره
فی سابق علمه القدیم وفیه اشارة لقوله تعالی والله یقبض ویبسط الی ان تیم حکم القبض والبسط یرجع الیه بقوله تعالی والیه ترجعون
ایدی ای عاشق صادق فکر خفی ایله تدبر وتعقل اولنسه جمله موجوداتی انفاس لطیفه ایله توحید حقه مشغول گورورسن پس تحقیقات مزبوره
ارباب ذوق ووجدانک حرف اسم الله ده کشف بیوردقلری اسراردن بعض رموزاتدر که اسم هو مناسبتی ایله بر مقدار بیان
اولندی پس کیم صدده کلهلم که سنک قدرت وطاقتک اللهک نعمتی ایدوکن بیل که اول الله هودر دیدکدن صکره مرتبه مزبوره دن
اعلا بر مرتبه دخی واردر که اولیاء کمله مخصوص اولان فنا فی الله وفناء فنادر وبو مرتبه سنیه مزبوره یه اشارت ایدوب بیوررلر که در یکی گفته گزین دو بر گذر
برنده دخی دیمش که بو ایکیسندن گذر ایله یعنی کندوکی عاجز ویاخود قدرت حق ایله قادر گورمک اثنینیتدن خالی دکلدر وبن تعبیرجه
بت بود هر چه بگنجد در نظر هر نه کیم غیریت ایله نظره صغسه بت اولور اکا بناءً که هنوز انانیتدن فانی ومقام فناء فنایه نایل اولمامشدر
کما قیل شعر: ما وحد الواحد من واحد • اذ کل من وحده جاحد • توحید من ینطق عن نعته • عاریة ابطلها الواحد
توحیده ایاه توحیده • ونعت من ینعته لاحد • نثر: وگزیده اولیاء کبار واقف اسرار شیخ عطار علیه رحمة الله الغفار
دخی توحید ذات وعین الیقینک اثباتنده بیوررلر که نظم: باو دیدم عیان جمله ذرات • ندیدم جز یکی در جوهر ذات
ندیدم جز یکی اندر نمودار • عیان دوست دیدم لیس فی الدار • چو در توحید جز یکی ندیدم • یکی را در یکی یکی گزیدم
کسی هرگز ثنایم چون تواند • که این از خودی خود نماند • کسی هرگز ثنای من نگوید • وگر گوید ثنم از من نگوید
ثنم گویای خویش وستر اسرار • که میگوید درین گفتار عطار • نثر: وسیر وسلوکده اولان ارباب سلوک ایچون دخی در یکی گفته بکش این شمع را
بر طوماره دیمش که بو شمع نظری سوندرمه زیراکه کین نظر چون شمع آمد جمع را بو نظر جمع باطنه شمع کبی کلدی زیرا تجلیات صفات سیر وسطده در
وبو مرتبه‌ده سالک مرشد کاملک صورت شخصیه سن تخیل ایتمکله آناً فاناً تجلیات صفات ایله قلبی تجلی وکدورات بشریه دن فرقی اولوب
حتی تدریجله کاه ترقی وکاه تنزل ایدوب تجلی ذات سعادتنه نایل اولور ومرتبه سنیه مزبوره یه قبل الوصول نظر مزبوردن گسسته اولور
تجلیات مزبوره دن بی بهره وبی نور قالور نه کیم حضرت مولانا قدس سره بیوررلر از نظر چون بگذری واز خیال زیراکه اگر اوجات
درجات عالیات فناء فنایه قبل الارتقا بو نظر وخیالدن گذر ایده سن کشته باشی نیم شب شمع وصال شمع وصالی نیل مقصوددن اول
نصف سلوکده اطفا ایتمش اولورسن وتجلی ذات ایله وحدت مطلقه احدیة الذاتده مستهلک وبقا بالله مرتبه سنده بقاء ابدی
سعادتنه واصل اولامزه گوره بیوررلر که در یکی گفته بکش پاکی مدار برنده دخی دیمش که شمع نظری کشته قیل هرگز باک طوتمه تا عوض بینی نظر را صد هزار
تاکه سنک اولان شمع نظرک ایچون بلا انانیت واثنینیت اولان تجلی ذات احدیة الذاتدن صد هزار بلکه بیحد وبی شمار عوض گورهسن
که ز کشتن شمع جان افزون شود زیراکه اثنینیت ایله اولان شمع نظرک انطفاسندن نور بصیرتک نوری فزون اولور لیلیات از صبر تو مجنون شود
وعاشقلق مرتبه سندن معشوقیت درجه سنه نایل اولوب فنا فی الله ده اولان صبر وقرارکدن سنک محبوبک سکا عاشق اولور نه کیم
مولانا جامی علیه رحمة الباری بیوررلر که بیت: نحن اقرب گفت یعنی قطره در دریاست • عاشق ومعشوق ومستی صحبتست • ای که دور افتاده از خویش اگر داری خبر
شهود شاهد ومولی دمولی کیت مثلا ترک دنیا هر که کرد از زهد خویش هر کیم که کندو زهدندن دنیایی ترک ایلدی یعنی دنیایی ترک ایتدوکندن
اولان ترک ضروری اولمایوب بلکه کندونک زهدندن دنیایه ترک ایلدی بیش آید پیش او دنیا وپیش اکا دکنه دنیا ایلرو زیاده کلور
یعنی دنیا شول ظل ممدوده بکزر که هر نه قدر کیم آردنجه گیتسک فرار ایدر ودنیادن سن فرار ایتسک اردکجه یلن کما قال علیه السلام فی الحدیث القدسی

یا دنیا اخدمی من خدمنی واستخدمی من خدمک برگون امام علی کرم الله وجهه دن پاکیزه ترین کسب نه در دیو سؤال اولندی غناء القلب بالله دیو
جواب ویردیلر ایدی هر کیمک که قلبی حقله غنی اوله دنیانک بو قلوغندن فقیر وغمناک ودوارلغندن دخی فرحناک اولمز مع هذا غم وشادیدن
خلاص اولمدقچه مرتبه فنایه واصل اولمز زیرا ایکیسی دخی اقتضاء بشریتدر پس اقتضاء مزبور برطرف اولمدقچه بقا بالله ده دوام بولماز ایدی کل ما شغلک
عن مولاک فهو دنیاک خواسنجه وحدی ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة مصداقنجه تجلی ذاته مانع اولان سیر صفات وحجب قیودات
وجمله مقامات هر نه ایسه ترک ایتمیوب ودکه بر منزلده اکلنیوب مرتبه فناء فنایه قدم نهاده ایتمکه بذل همت ایدوب بقا بالله سعادتنه
نایل اولورسک تارک دنیانک دنیا آردنجه یلدوکی کبی تعلقات کونیندن قطع علاقه ایدنلره دخی جمیع مقامات مسخر اولور زیرا صفات ذاته
تابع اولدوغی کبی تجلیات صفاتده اولان مقامات دخی تجلی ذاتده اولان شاهداته تابعدر نظم: حقیقت جنت محیط جاودانی • که گردی از نمود خویش فانی
در یکی گفته که الجنت داد حق برینده دیمش که اول نسنه ایکه حق تعالی سکا ویردی بر تو شیرین کرد در ایجاد حق و وجودک تورکده سنک
اوزرکه اول عطیه یی شیرین ایلدی بر تو آسان کرد از خوش بگیر سنک اوزرکه آنی آسان ایلدی خوش طوت خویشتن را در میفکن در زحیر
کندوکی دردشکم وزحمت ومشقته برانمه یعنی ابتدا انواع ریاضات ومجاهده ایدوب دنیا وما فیها بلکه کونیندن قطع علاقه ایدوب
بقا بالله مرتبه سنه واصل اولدقدن صکره کندوکی رادن خچش اولورسن پس حق سبحانه وتعالی اگر دنیوی واگر اخروی سکا هر نه احسان ایدرسه
شویله که ذوق دروننکه حجاب اولمیه ومحبت ذاتیه لذاتنه ملحک کتورمیه وگوکل حالندن آیرمیه اول احسان حقکدر وسکا ضرری یوقدر
آنی خوش گور ونعمت حقی قبول ایدوب رد ایتمه وکندوکی مشقته اوغراتمه زیرا سنده وجوددن اثر قالمادقدن صکره کندوکندولکدن
نعمت حقی رد ایتمک مرتبه فنادن تنزلدر حکایت اولنور که سید قاسم انوار قدس الله سره ابتداء سلوکلرنده مجاهده وریاضت وجوع
وسهر وصمت وعزلتی مقدور بشر اولمیه جق مرتبه یه ایلدوب حتی مانع نوم اولمق ایچون صومعه لرینک سقفنه بر رسن بند ایدوب وبیلکلرینه
زینه طوتماسی ایچون اول رسنک وجهی قولتوغندن قید ایدرمش وبدن لطیفلری هلال مثل زار ومبارک مویی دخی خیال اولمش ایکن
مرتبه کماله واصل اولدقدن صکره مابینده خیلی زمان مرور ایدوب اتفاقا دیار آخرده اولان احبابدن بریسی مسافه بعیده دن شد رحل
ایلیوب قاسم انوار حضرتلرینک زیارتنه کلدکده صومعه ده بولمایوب سؤال ایتمکله فلان باغچه ده در دیو خبر ویرمکین محل مزبوره واروب
قاسم انوار حضرتلرینی بولدقده بهشت آسا بر لطیف باغچه نک ایچنده بر بالینه اتکا ایدوب ومریدلرندن بریسی مبارک ایقلرین اوغوب
وبشره شریفه لرینه نظر ایتدکده حمرت وبدنلرنده لحم وشحم مشاهده ایتمکله زیارته کلن اول کمسنه سؤال ایدوب سز خود مقدما شول مقوله
ریاضتده ایکن حالا بو قدر صفا اختیارینه باعث نه اولدی دیدکده اول زمان محب ایدک شمدی محبوب اولدق دیو بیورمشلر اما ای طالب
صادق زنهار سن دخی بونکی صفایه دوشوروب ریاضت ومجاهده دن فارغ اولمق ملاحظه ایتمیه سن زیرا اول خاطره نفسکدر بو مرتبه
باشقه اربابی واردر والا اکثر خلق مذهب رخصتی اختیار ایتمکله منافع دینیه دن محروم قالوب اسیر مقتضای طبیعت اولمشلردر وحضرت
مولانا دخی اگر سنک اوزریکه شیرین اولورسه دیو بیوردقلری طبیعتکه شیرین اولورسه دیمک دکلدر بلکه اگر اول داد حق ونعمت منحت
سنی فنا حالندن منقطع ایتمیوب گوشه گلخن ایله صحن سرای قتکده مساوی اولورسه دیمکدر غفلت ایدوب خلافن اکلمیه سن پس مقتضای
طبیعته تبعیت جایز اولمایوب رخصتی رد وجانب عزیمته اشارت بیوررلر در یکی گفته که بگذار آن خود برینده دیمش که کندوکی
یعنی مقتضای طبیعتکی ترک ایله کان قبول طبع تو ردست وبد زیراکه سنک طبیعتک قبول ایلدوکی رد وبددر درگاه حقدن سبب طرددر ایدی نفس
جانب سهولته مایل اولمغله بالطبع سمت رخصته حرکت ایدوب جمله کاری باطلدر گورمزمیسن راههای مختلف آسان شدست ارباب اکثر طبیعتلرینه
طرق مختلفه آسان اولمشدر ومشربلرینه خوش اولدوغیچون هر یکی را ملتی چون جان شدست هر بر طایفه یه بر ملت جان کبی اولمشدر نظم:
طبیعت نزد آدم گشت گندم • که آدم میکند اینجا که گم • ببازی نیست اسرار شریعت • بپرهیز از پلیدی طبیعت
ز ابلیس وز ابلیسان بیندیش • ممان زنهار اندر کفر در کیش • ایدی گر میسر کردن حق ره بدی اگر حق تبارک وتعالی امر ونهیی
میسر ایتمه سی ویاخود مقتضای طبیعیه یی میسر ایلمه سی طریق ومسلک اولایدی هر جهود وگبر ازو آگه بدی هر جهود وترسا حقدن آگاه اولوردی
پس دائم نفسک مخالفته عزیمت ایتمیوب طبیعته آسان اولان جانب رخصته گیده سن رضای یزدان ومقام رضواندن دور ومهجور اولورسن
نظم: کار آسان نیست ای دلدار من • جان بباید باختن ای جان من • نثر: کما قال الله تعالی واتبعوا احسن ما انزل الیکم من ربکم ربکزدن سزه انزال اولنان
شیئک احسنه اتباع ایدیکز یعنی احکام قرآنیه دن دون المنسوخ ناسخه ودون الرخص عزیمته تابع اولیکز دیمکدر اما ایله دخی دکلدر که مجرد تعب
ومشقت وحرج وزحمت چکوب تکلفده تعمق ایلیه کما قال الله تعالی یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر وقال علیه السلام ان الله یحب
ان تؤتی رخصه کما یحب ان تؤتی عزائمه ایدی حق تبارک وتعالی امرلرنده میسر بیوردوغی تکلفده اجرا مرغوبدر گرچه تکلفده عزیمت دخی مطلوبدر
لکن مجرد عنان طبیعتی ارخا ایدوب میسراتی مذهب اتخاذ ایتمک مرهوبدر وغالب الرخص اولان ارباب سعت منکوبدر قطعه: گر ترا مشتبه شوند دو کار
که ندانی کدام باید کرد • بر هوا هر کدام نزدیکست • بر خوان ان حرام باید کرد • نثر: وارباب حقیقت قتنده میسر اکا دیرلر که موافق طبیعت اوله
بلکه اول معنی معتبردر ومیسر عند التحقیق نه ایدوکن حضرت مولانا بیان بیوروب دیرلر که در یکی گفته میسر آن بود برطوماره دیمش که
حقک میسر ایتمه سی اول اولور که حیات دل غذای جان بود که اول نسنه حیات قلب وغذای روح اوله یعنی کوکل اوزرین عتبه بر طریقه وجهه

عجزونی درکاه احدیته وضع ایدوب توجه تام ایله نیاز ایدرکده • بلا غیرة • ماسوی قلبکدن خروج ایدوب • عشق الهی ایله مالامال • وانوار جذبات ایله
حصله اوله • والاذکر اولسان ذوق آهیدن غیری هرچه ذوق طبع باشد چون گذشت هرنه کیم ذوق طبیعی اوله چونکه کچدی • یعنی ذوق سبحانیدن غیریسی
فنا اولوب زوال ایردی بر نیارد هیچ شوره ریع وکشت اول طبیعت زمین شوره کبی حاصل کتورمز • و ریع وکشتی بوقار وکتورمز • کشت کاف عربیک
کسریله اکین • و ریع حاصل معناسنه در • اما کشت فتح کاف ایله بر نوع اوتدر که • ایلک ایلک اوزانوب بر برینه صارشور • واول تن زمینده
نسنه حاصل اولمز • لذتک تعلقات کونیه ایله آلوده اولان طبیعت دخی • مزرعه قلبی اول دت کبی خراب ایدوب • وامنیات واذواقی دخی
فانیات اولوب زوال بولماغله • اراضی قلب شوره زمین مشابه سنده اولمغین • اندن رضای حقه موافق بر شی حاصل اولمز • دیمک اولور • پس
نوع انسانی چونکه دولت محبتدن بی بهره اولسه • ونه ایچون بو عالمه کلدوکن بلمسه • ودایما اقتضای طبعنه اقتدا ایله جز پشیمانی نباشد ریع او
انک حاصلی ندامت وملامتدن غیری نسنه اولمز • اما نه فائده ع اصلی ایتمز صوک پشیمان اولدوغک جز خسارت بیش نارد بیع او • انک بیعی
خسارتدن غیری زیاده نسنه کتورمز • ویاخود بیش باء فارسی ایله اوکث معناسنه اولوب • بیش تقدیری اوزره انک بیعی اوکنه خسارتدن
غیری نسنه کتورمز دیمک اولور • کما قال تعالی • اولئک الذین اشتروا الضلالة بالهدی فما ربحت تجارتهم وما کانوا مهتدین • ایدی ای مؤمن [illegible]
ان میسر نبود اندر عاقبت قلبنده نور محبت سبحانی • ونار عشق ربانی لمعانیله • ذوق وجدانی اولیان • موجه خلوص قلب
طاعت عبادت قلمین کسنه لرک طبیعتلرنده اولان اذواق مزخرفه لری • عاقبتده میسر واخرتده متیسر اولمز • بلکه نام ادباشد معتبر عاقبت
عاقبت انک نامی معتبر اولور • حق تبارک وتعالی کمال فضل واحسانه نظر ایدوب • سعادت ازلیه ایله مکرم اولان قوللرندن ایلدیه بو بیت
شریفده اشبو حدیث شریفه اشارت واردرکه • عن علی کرم الله وجهه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • ما منکم من احد الا وقد کتب
مقعده من النار ومقعده من الجنة قالوا افلا نتکل علی کتابنا یا رسول الله • قال اعملوا فکل میسر لما خلق له • یعنی عمل خیر ایدیکز • زیرا هر کس خیر و
شردن خلق اولندوغی عمل ایچون موفق ومیسر اولمشدر • یعنی حق سبحانه وتعالی انک علم ازلیسنده اهل جنت اولانلره سبب دخول جنت اولان
اعمال صالحه میسر • واهل ناره دخی باعث دخول جحیم اولان افعال قبیحه میسر ومقدر در • وکذلک بهشتیلره اعمال اهل جهنم دشوار • و دوزخیلره
اعمال اهل بهشت دشواردر • ایدی ای مستعد لمعی سبحانه وتعالادن نور دیده فؤاد تمنا ایدوب تو معتبر از میسر باز دان
معتبری میسردن واضح واشکاره بیل • وعین یقین ایله مابینلرینی فرق قیل عاقبت بنگر جمال این وان عاقبت بونکله انک جمالنه نظر
ما لاریب اذعان ایله • یعنی دیده فؤادکده نور محمدی وار ایسه چشم باز اولوب برموجب سیماهم فی وجوههم من اثر السجود • قلبلرنده
نور ایمان • ولوامع جذبات رحمن اولان اعمال صالحه واذواق خالصه صاحبلرینی مشاهده قیلوب • ودخی یعرف المجرمون بسیماهم
بوجهیله کدورات نفسانیه • وظلمات طبیعیه ده صفات جهنمیه ایله متصف اولان ضالین • ومعتبرینی معاینه قیل • ودنیاده اولان
رفاهیتلرینه اعتبار ایتمیوب • دولت فانیه لری یسر عد ایلمیوب • عاقبتلرنده اولان لذت واخرتده کی دولتلرینه نظر ایله • زیرا نظر عاقبته در

درینجا زعکانی مرگ باشد • ولی در عاقبت گل برگ باشد • حجاب جسم این خوردست وخواب • تمت پیوسته در عین عذاب
زعقوی پاک گردان باطن خویش • حجاب جسم را بردار از پیش • چو باطن پاک گردی در فنا کوش • شراب صرف وحدت را تو کن نوش

درکمی گفته که استادی طلب دور طبارده دخی ازرفیق ثم الطریق • وفقیجه بو یولده بر استاد طلب ایله عاقبت مینی نیابی در حسب
واجداد ایله شرف ومفاخرت دیرلر • یعنی حسب ونسبده عاقبت مین کیمدن بوله رسن • بو بیت شریفده ایکی وجه جایزدر • بر وجه بودر که طریق
سلوکده اینکه حسب ونسب وشیخ زاده وملازاده لک وسیله اولمز • بلکه مرشد واصل واستاد کامل لازمدر • پس استاد طلب ایله دیمک
وبر وجه دخی استاد طلبنده اولان عاشقلر • استادی حسب ونسب ایله حسبت وجو ایتمیوب • بلکه دعوایه یعنی عاشقه نشان دیدکلری
حال وعشق لایزال معدنن بول • بعده انک نظرنده بان باقیل • زیرا طلب استاد هر کسه واجبدر • اکا بناء که • یا ایها الذین امنوا اتقوا الله
وابتغوا الیه الوسیلة • ایت کریمه سنده اولان وسیله دن مراد • مرشد کامل وعارف واصل در دیمشلر • ابدی چاه طبیعت ظلمانیدن خلاص
اولوب اوج اعلای ملکوته ارتقا ایچون • ولی کامل ومرشد مکملدن بر وسیله ابتغا ایله که • مشکات ولایت محمدیه مظهریتنده قایم وصفات
کمالیه انسانیه ایله ظاهر اولوب • مرتبه او ادنی دن مقام قاب قوسینه مبعوث اوله • زیرا صراط اقوم اولان توحید ذاتی یه سلوک
رسول ونبی • ویاخود خلیفة الله اولان اکمل وسالکی اولمادقجه میسر اولمز • وما کان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا او من وراء حجاب او یرسل رسولا
پس رسالت ونبوت خاتم الرسل علیه السلام بعثتی ایله مختوم اولوب لکن ولایت عامه محمدیه ابدا منقطعه اولمز • کما قال علیه السلام
لایزال طائفة من امتی ظاهرین علی الحق حتی یاتی امر الله • والمراد اکمل محمدیین اولان خلفادر • ودخی فسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون
ایت کریمه سی استاد طلب ایتمک ایچوندر • خصوصا حضرت موسی علیه السلام اولوا العزم • وکلیم الله ایکن تحصیل علم لدن ایچون • اطلب استاد
مأمور اولوب خضر علیه السلامه ملاقی اولدی • پس مجرد حسب ونسب ایله اسرار الهیه یه وصول ممکن اولسیدی • فلا انساب بینهم قول کریمی
وارد اولمزدی • وحضرت نوح علیه السلام اوغلی کنعان ایچون • انه لیس من اهلک بیورلمزایدی بیت چو کنعان را طبیعت بی هنر بود
پیمبرزادگی قدرش نیفزود • دخی ایدی ان اکرمکم عند الله اتقاکم • نحوای کریمه‌سی اوزره عند الله ما سک اکرمی • اتقی اولاندر • پس
کامل طلب ایتمیوب عاقبت دیدند هر کون عقبی مرشد کامله مراجعت ایتمیز • هر بر لیت عاقبت کوردیلر یعنی کندولری عاقبت بین ظن

طریق نجاتده ثابت قدم زعم ایدیلر • بیت سابق قرینه سیله بی استاد تقدیر اولندی • پس امم سالفه وملل سابقه انبیاء عظامه انقیاددن صاحب
اهل سنت وجماعته اقتدا • وارباب ظن وخیال وارث نبوی اولان اولیاء کرامه اتباع ایتمدکلری ایچون لاجرم گشتند اسیر زلتی لاجرم پای عقل چوبین لری
صراط مستقیمدن سورچوب اسیر زلت • وحقیر ذلت وبند سلاسل شهوت وتابع طبیعت • وگم گشته راه ضلالت • وسرگشته تیه غوایت اولدیلر
وطریق صوابه هدای قویوب • اغواء غول بیابان نفس وشیطان ایله خطا وهوا بولنه کتدیلر • اواه ودریغ کم تابع شریعت وطریقت • وراغب سلطان
راه حقیقت اولالردی ظن وخیال • وبحث وجدالدن خلاص اولوب • شمع وچراغ نور محمدی ایله صراط مستقیمی کوروب خطا ایتمزلردی • ابدی عالم علم
عاقبت دیدن نباشد دستباف عاقبت کورمک دستباف اولمز • دستباف ال ایله طوقیمق معناسنه در • وبو محلده دستبافدن مراد •
مقتضای طبیعت ایله • وهم وخیاللرینه کلف ونفسلرینه سهولت اوزره کوردکلری نیجه اقوال مردوده یا زمغله • وبحث وجدال قیولرین قازمغله •
طریق مستقیم کورمز • ورنه کی بودی بدینها اختلاف بو خسته دیلرده نچون اختلاف اولوردی • دورزبر بریز دبر قوم نصارایی بر برینه دوشوروب
نچان آز در را ایدی نظم

حقیقت دانکه تشویش وملامت • هر انچ رای که غیر از مصطفا بیت
که او دیدست کل دیدار الله • ره احمد گزین وزو مدد خواه
بهرزه هرچه کوید هیچ کویم • هران کو خبر محمد بر جوید
که بی شک احمد آمد جان جانها • ز احمد گفتم این شرح وبیانها
شوی زافات دهر عاقبا امن • ز احمد گرشوی اینجا تو مؤمن

حقیقت شرع دید مصطفادان • تو دید مصطفی کل یقین دان
سنه یا از خدا وشرع بیرون • تو هم از مصطفی دان راز بیچون
هرانکو شرع احمد دارد اینجا • محمد ضایعش نگذارد اینجا
از احمد وصلم جز او نجویم • هران خیری که کویم اوست کویم
محمد رحمة الله وحبیب است • همه رنجور عشقند او طبیب است

درکمی گفته که استا هم توبی • برطوماره دخی دیمش که استاد هم سخن زانکه استاد آشنا سا هم توبی
زیرا که استادی فهم وادراک ایدن هم سخن • یعنی فرض ایده لم که عالم استاد ایله مالامال دیلمش • سنده عقل تمیز اولمیوب • مرشد کامل ایله غیر کاملی
وتحقیق ایله مقلدی • وحقله باطلی فرق ایتمدکدن صکره • مرشدک سکا نه فائده سی اولور • پس معنا نظر اولنسه کرچه مرشد کامل مربی در • اما حقیقتده
من عند الله سکا اعطا بیورلیان استعداد ازلی • وتحقیق ایله مقلدی • وحقی باطلدن تمیز ایلیان عقل کامل • واذعان پاک واکلا اشک سکا
مرشد واستاد کاملدر • مثلا ایکی شخصک بریسی مستعد • وبریسی نامستعد اولوب • لکن ایکیسی دخی قطب عالم • وغوث اعظمه ملاقی اولسه لر
انلردن مستعد اولانی • انواع علوم لدنیه صاحبی اولوب • وحقیقته یول بولوب • الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون
زمره سنه داخل اولوب • سرکردانلقدن خلاص اولور • اما دولت استعداد ایله سعادتمند اولمیان ناقابل ایسه • نه قطب عالمک ونه کندو
حقیقته یول بولامیوب • وکندو وجودی ورطه لرندن خلاص ایده میوب • سرکردان اولور • اکرچه فیاض ده بخل یوقدر • مرشد کاملده
اولان اثر کیفیت • وحرارت محبت ایله تکیف وتأثر اولور • ولکن اول حال کندونک ملک ومقامی اولمیوب • مرشد کاملک مجلسندن
تأثر ایتمکله کندو حالنه کلدکده کبر ونفس اماره زنکنه بویانوب • ذوق الهی قلبنده قرار قلمز • نته کیم بوندن اقدم مجموع ارواح فرق گروه اولوب
اصحاب فوز وفلاح دورت گروه اولدوغی • ومرشد کاملک تربیه سی اول فرقه یه اولدوغی مفصلا بیان اولنمش ایدی • عارف کاملردن
بریسی فقرادن برینه خطاب ایدوب • بز بلا ملاقات ایتمدین خود • مشاهده ایلدوکک تجلیات الهیه سنده بو غیدی • بو لطفی ادراک ایدرسین
دیدکده منتهم اعتقاد مه در دیو جواب ویروب • اول عزیز کامل دخی جوابن پسند وتصدیق بیورمشلر • پس بو تقدیرجه بحسب الاستعداد
استاد دخی نیه کیسنن بیوردقلری صحیحدر • ایدی ای طالب مستعد مرد باش وسخره مردان مشو مرد اول وسخره مردان اولمه یعنی خدمت
ایتدوکک استاد کاملدن تحصیل کمال ایدوب • احتیاجدن قورتل عدم قابلیت ایله سخره مردان اولمه رو سر خود گیر وسرگردان مشو
یوری کندو باشک قیدین کور حیران وسرکردان اولمه • معلوم اوله که مرشد کامل تربیه سنه بر طالب ابتدا واروب داخل صحبت وداخل محبت اولسه
طالب مزبور مبتدی • اول حالده طفل نوظهور مشابه سنده اولمغله • طفل مزبوری مادری شیر ولبن ایله پرورده ایدوب • قوجاغنده
گزدروب واغلاسه آویدوب • طفل مزبورک جمله اموری مادرینک کفالتنده اولوب • حتی وقتی کلدکده سوددن کسوب • دیشی وحرکته
استعداد کلدکده • قوجاغنده طوتمقدن فراغ ایدوب • طفل مزبور کندو حرکته باشلر • الحاصل عقل وتمیزه وحد بلوغه ایرشدکدن صکره کسبی
دخی رایسه کندو اختیارینه تفویض اولنوب • لقمه وخرقه وجمله مؤنتی کندو اوزرینه لازم کلور • کذلک مرشد راه حقیقت • ورهبر ارباب طریقت اولان
عارف کامل واستاد مکمل دخی • طالب مبتدی‌یه استعداد وقابلیتنه کوره • کوکلن یولن کوستروب • وفتیله قلبنی نور شمع افروز محبت الهی ایله ایقاد
ایدوب • وحوزه حمایه وسایه تربیه سنده پستان همتدن البان معارف ایچورر • تاکیم طالب نور حقله باطلی فرق • ونفس ایله روحی تمیز ایدوب
مرتبه استعداده رسیده اولدقده • مرشد کامل انی کندو کسبنه ترک ایدوب • دخی وهدیناه النجدین آیت کریمه سنک معناسن تفهیم ایدوب
شمدنصکره مرد مردان اول • وسخره مردان اولمه • وکندو باشک تمارکن ایدوب • سرکردان وحیران قالمه دیو • کندو کندویه استاد اولدوغن
بلدررر اول دخی الله ویرلیان سرمایه یی آرتورماغه چالشوب تجارتنده ربح عظیم حاصل ایدر • وحق تعالی صقلیه کیمیسی • دخی سرمایه یی
نفس وهوا اوزدلرینه سرقه اتدروب خسارت اولنور • والا صورته بر مرشددن • ویاخود بر کاملک روحانیتندن تربیه اولنمادقجه بر کمسنه کندویه
نجه استاد اولور • ولکن بو قوله دخی بعض کمسنه لر ذاهب اولوب • فنا وبقا ومحو وصحو • ووجد وجودینه ایدوکن کورمیوب • وچاشنی محبتدن برشمه
ذوق ایتمیشکن عارفین • وواصلین • وحدت وجودده خبر ویردکلری کندو معاملرینی مقلدیه استاد قرات ایدوب • وبعضیلرندن ایشیدوب

عقله موافق اولماغله ایدی اندن غیری نه واردر خصوصا همه اوست دیمشلر ایدی لازم اولان چونکه وحدت وجودی بلمکدر بز خود وحدت وجودی
بلمک بزه استادینه برزر دبحره مردان اولمیوب مرد میدان وحدتز دیو کندولرین بلمش والکلاش ظن ایدرلر جزرای بو قدر که وحدت وجودک
الحق مصاحبتن تعلم ایدوب قلبلرنده محبة اللهدن اثر اولمایوب بلکه ظلمات بعضها فوق بعض در ایدی بونلرک فاسد قوللری ارباب ذوقه
معلوم در شلا فناء فنا وبقا باللهده اولانلره کوره بیوررلرکه دریکی گفته که این جمله یکیست برطومارده دیمش که بو اقوال مختلفه بحسب الحقیقة
بردر هرکه او دو بیند احول مردکیست هر اولک که بیری ایکی کورر شاشی آدمجکدر ایدی شول مردکاملدرکه دیده بصیرتلری نور وحدت ایله
منور اوله بحسب المراتب والاقوال ولان کثرت اختلاف فائدن مرتبه حقیقتده اختلاف وتغیر اولمادوغن مشاهده قیلوب کثرت تغایر
افعال متناقض احکام دینیه اولمدوغن کشفا وعیانا گوروب شرفی کل شیء له آیة تدل علی انه واحد شرحی اسیجه ذوقا ووجدانا کثرت وحدته
مانع ومزاحم اولمدوغن بیلور نظم ◦ یکی دید ویکی را راستی دید ◦ همه ذرات را بر کاستی دید ◦ حقیقت دریکی دل بی نشان شد
صورشکست تا کل جان جان شد ◦ حقیقت بود را نابود دیداو ◦ تمامت دریکی موجود دیداو ◦ چو معنی این انجا بود توحید
یکی دیدم کند رکردم زتقلید ◦ همه ذرات اندر گفت وگو بید ◦ تویی در جمله وجمله تو جوید ◦ دریکی گفته که صد یکی چون بود
برطومارده دیمش که یوز اولان نیجه بر اولور این که اندیشد مگر مجنون بود یوز بر اولدوغن کیم فکر ایدر مگر مجنون اوله یعنی وحدت
وجودی ذوق ووجدان ایله مشاهده ایدنلر تجلیات احدیة الذاتیهده محو ومستهلک اولوب کلیت ایله افناء وجود وهمی ایلیان ووحدت
صرفه مستغرق اولان ارباب تفرید واصحاب تجرید در والا شونلرک کیم قلبلرنده شمس حقیقت محمدیه فلک وحدتدن طلوع ایتمیوب قلبی
کثرات ماءت والوف ما سوادن منقطع اولمایوب صفت وحدت وذات احدیت تجلیسی ایله متفرد ومتوحد اولمیان وبلکه اهوا وسبل طبیعی
والحرافات صوری ومعنوی ایله قلبلری یوز پاره ونیجه بیک ذره اولان اهل کثرت وپرزنگ وکدورت اولان کسنه ارباب توحیدک برلکین
قنده کوررر ونظر وحدتی نیجه بولورر پس بو کثرت ایله وحدت مشاهده سن اتمک انی تشه سن ایلیان دکلدر الا مجنوندر نته کیم وزیر پرتزویر
دخی نور توحید ایله قلبی منور اولمایوب شب مظلم طبیعتده چاه حسده دوشوب وبو حال وبو ضلال ایله کندیی اهل توحیددن زعم ایدوب
مع هذا حضرت عیسانی موسی ایله واحد اولدوغن کورمدی وکندویی موحد بلدوکی کندویه مفید اولمدی پس کلار ارباب تقلید دخی بودرکه
وساطت سمع کلمات ارباب توحید ایله وحدت مطلقهیه نطقه کتوروب سویلرلر اما وحدتک حالنه دعوت اولونسهلر جانب کثرته کیدرلر
هر یکی تو لیست ضد هم گر زیرا بو اقوالدن هر بری بر قول درکه بر برینک ضدیدر پس چون یکی باشد یکی زهر وشکر بری زهر وبری شکر
نیجه بر اولور یعنی نسمات وحدتدن روایح مسکیه دماغ جانلرینه رسیده اولمیان کز نظرلر الضدان لا یجتمعان دکلمیدر زهر ایله شکر نیجه بر اولور
دیرلر ایلا اگرچه بحسب المراتب لکل شیء اثر ولکل بناء مستقر دیمشلردر پس زهر وشکر دخی صورتا وخاصیة مغایردر ولکن ذکر اولنان تباین
استعدادات مختلفه صاحبلرندن ظهوره کلور اما زهری دخی شکره تبدیل اولان ارباب ذوق دریای وحدته غرق اولوب قعر مغایه نظر
ایتسه کلرنده اختلافات کثراتدن شیء کورمزلر ومغایرت بولمزلر ایدی تا ز زهر واز شکر درنگذری مادام که سن زهر وشکر قیدندن گچمیهسن
وشرب وحدت الحب عالم بالای الطلاقه گوچمیهسن کی تو از گلزار وحدت بو بری گلزار وحدتدن قچن رایحه ایلدرسن یعنی استشمام روایح گلزار وحدت
بستان موایح شکوفه زار احدیت ایدوب بلغ جانلری معطر اولان شول کاملر واصللردرکه جمال وحدت احدیة الذاتی روضات اسماء
متضاده وجنات اوصاف متقابله وکثرات افعال متنوعه ایله جلوه کر شده ایدوب هو الاول فی عین آخریته والآخر فی عین اولیته
والظاهر فی عین باطنیته والباطن فی عین ظاهریته سرینی عینا وحقا وکشفا ویقینا معاینه قلوب اسم معز عین مذل ومحیی عین ممیت وقابض
عین باسط اولدوغن ذوقا بیله مولانا جامی ◦ مستی مطلق تویی دیگر خیالی بیش نیست ◦ زانکه اندر نشأه تو جمله اشیا یکیست ◦ حسن عالمگیر تو از هر لطف کال
می نماید در هزاران آینه اما یکیست ◦ با همه خوبان اگر حسن تو همسر بود ◦ در حقیقت دلبر یکتای بی همتا یکیست ◦ این همه آشوب وغوغا در جهان از عشق دوست
کت معلوم من آن سر فتنه غوغاست قال ابن العربی قدس سره کیف یمکن الخلاف فی البشر ◦ تمیزوا عن العلا فی البشر ◦ فهم ذو درجة وذو نظر
مستد فی تخالف الصور ◦ ونعمة لا تزال تصحبهم لیس اذوی مرتبة ولا ضرر این نمط وین نوع ده طومار ودو بو نمط وبو اسلوب ایله ده اون ایکی
نوع طوماری برنوشت ان دین عیسی را عدوا عدوی دین عیسی اولان اول وزیر احول چشم یازدی معلوم اوله که حضرت مولانا قدس الله روحه الاعلی
بو نمط وبو اسلوب بو بیوردقلرندن فهم اولنان مثنوی شریفده اولان کلمات مختلفه وزیرک یازدوغی طومارک اقوال متغایرهسی اولمامقدر بلکه
مهما امکن اختلافی مثنوی معنویده اولان کلمات منظومه مختلفهیه تشبیه وتمثیل اولوب بوکا مانند کلمات مختلفه وطرق متغایره سویلدی دیمک اولور
بو تقدیرجه شول دلمایوب مثال ولورز زیرا طومار وزیرادن ایکی ومثنوی شریفده دریکی گفته دیو بیان بیوردقلری اختلافات ادن الی اولماغله
محقق اولدی که بو انلک عینی اولمایوب بلکه بر نیجه توجیه اولندوغی وزرده اختلافات مراتب طریقت ومغایرات احکام شریعت اوله ایدی
وزیر پرتزویر احکام انجیلی حقیقتده متغایر زعم ایدوب عوام طایفه نصارایه تفرقهیه دوشوردوکی کبی طایفه مقلده دخی اوامر مختلفه
شرعیهیی ذوق ایله توفیق ایدهمدکلرندن جانب جمعیته گیدهمیوب فرق کثیره اولمشلردر معلوم اولاکه حضرت رسالت پناه علیه السلام
جمله بجراب بابرلندلرکه کندولردن صکره امتی یتمش اوچ فرقه اولاجغن خبر ویروب ستفترق امتی ثلثا وسبعین فرقة کلهم فی النار
الا واحدة بیوروب واصحاب سئل رضی الله عنهم ماهی یا رسول الله دیو استکشاف اتدکلرنده وهی ما انا علیه واصحابی دیو بیوردیلر

وبر روایتده الناجیة منها واحدة والباقون هلکی واردر اولمشدر وبر روایتده دخی فافترقت الیهود علی احدی وسبعین فرقة والنصاری
علی اثنین وسبعین فرقة وستفترق امتی علی ثلث وسبعین فرقة والناجیة منها ابدا واحدة واقع اولمشدر پس بر موجب قول النبی علیه السلام
اهل توحید یتمش اوچ فرقه اولوب زمان فراق متمادی اولدقجه قرنا بعد قرن ثقاته مراجعت ممکن اولمایوب تدوین کتبه اشتغال اولندی واختلاف
تکثر اولوب مسئله جبار المبدی پس معبد جهنی وغیلان دمشقی ویونس اسواری ظهور ایدوب قضا وقدرده اختلاف اولندی معتزلیلر جهانی پراکنده
اولوب قدریلر غلبه ایتمکله حسن بصری رضی الله عنه امام حسن ابن علی رضی الله عنهمایه بو مکتوبی یازوب جواب استدی بسم الله الرحمن الرحیم
السلام علیک یا ابن رسول الله وقرة عینه ورحمة الله وبرکاته اما بعد فانکم معاشر بنی هاشم کالفلک الجاریة فی اللجج ومصابیح الدجی واعلام الهدی
والائمة القادة الذین من تابعهم نجا کسفینة نوح المشحونة التی یرد الیها المؤمنون وینجو فیها المتمسکون فما قولک یا ابن رسول الله عند حیرتنا فی القدر
واختلافنا فی الاستطاعة لتعلمنا بما تأکد علیه رأیک فانکم ذریة بعضها من بعض بعلم الله علمتم وهو الشاهد علیکم وانتم شهداء الله علی الناس
یعنی ای فرزند نبی ونور چشم مصطفوی حق سبحانه وتعالی انک رحمت وبرکاتی وسلام سعادت آیاتی اوزریکزه نثار اولسون که جمله بنی هاشم
دریاده جریان ایدن سفاین کبی سز ونجوم زاهره واعلام هدایت وامام الائمه سز پس حقه مؤمن ولانلر کشتی نوحده نجات بولدقلری کبی
سزه دخی متابعت ایدنلر نجات بولورلر بزم قدر اولان حیرتمز وقدریلر ایله اختلاف وعدم استطاعتمز خصوصنده سزه نه بیوررسز
تا کم بز دخی حقیقت اوزره بیلهلم که سز بو بابده نه تکلم اوزرینه سز وسز فرزند پیغامبر سز هرگز سزلکز منقطع اولمز وسزک علمکز تعلیم خدادر
وسز نگاه دارنده خلق سز پس بو مکتوب امام حسن رضی الله عنهه واصل اولدقده بو وجهله جواب یازدیلرکه بسم الله الرحمن الرحیم
اما بعد فقد انتهی الی کتابک عند حیرتک وحیرة من زعمت من امتنا والذی علیه رأیی ان من لم یؤمن بالقدر خیره وشره من الله فقد کفر
ومن حمل المعاصی الی الله فقد فجر ان الله لا یطاع باکراه ولا یعصی بغلبة ولا اهمل العباد من الملکة لکنه المالک لما ملکهم والقادر علی ما علیه اقدرهم
فان ائتمروا بالطاعة لم یکن لهم صادا ولا لهم عنها مثبطا وان اتوا بالمعصیة ان یمن علیهم فالحول بینهم وبینها فعل وان لم یفعل فلیس هو حملهم علیها
اجبارا ولا الزمهم ایاها باحتجاجه علیهم اذ عرفهم ومکنهم وجعل لهم السبیل الی اخذ ما دعاهم الیه وترک ما نهاهم ولله الحجة البالغة وبو مکتوب شریفک دخی
مفهوم اجمالیسی بودرکه شول قدریلرکه بزم امتمزدن اولدقلرن زعم ایدرلر اول نسنه که رأی مستقیم اوزرینه در هر کیمکه قدر خیر وشر حقدن اللهدندر
ایمان کتورمیه کافردر وهر کیم که معاصییی حقه حواله ایلیه فاجردر یعنی انکار تقدیر مذهب قدردر ومعاصییی خدایه حواله ایتمک مذهب جبردر
پس بنده عاجز خدا عز وجل ان استطاعتی مقداری کند وکسبنده مختاردر ودین اسلام جبر ایله قدر بیننده در وبو تکلمولرک صورتلرین
نقل ایتمکدن مراد دین اسلام بین الجبر والقدر اولدوغن اثباتدر ویتمش اوچ فرقهنک کبارلری کیم سکزدر بونلردر ناجیه ومعتزله وشیعه
وخوارج ومرجیه ونجاریه ومشبهه وجبریه وجملهنک اسامیسی بونلردر ناجیه معتزله مشبهه کرامیه امامیه واصلیه هذیلیه
نظامیه حائطیه بشریه معمریه مرداریه ثمامیه هشامیه جاحظیه خیاطیه جبائیه جهمیه نجاریه ضراریه محکمیه ازارقه
نجدات بیهسیه عجارده صلتیه میمونیه حمزیه خلفیه اطرافیه صفاتیه شعیبیه حازمیه ثعالبیه اخنسیه معبدیه
رشیدیه سنانیه مکرمیه معلومیه اباضیه حارثیه حفصیه یزیدیه اصفریه یونسیه عبیدیه غسانیه ثوبانیه تومنیه
صالحیه کیسانیه زیدیه نعمانیه غالیه اسمعیلیه مختاریه هاشمیه رازمیه بیانیه جارودیه سلیمانیه حسنیه باقریه
ناووسیه افطحیه شمیطیه کیالیه موسویه سبائیه کاملیه علبائیه مغیریه ایدی فرق مزبورهدن برموجب حدیث شریف
بیری ناجیه ماعداسی هالکه در وفرقه ناجیهدن مراد اهل سنت وجماعتدر واهل سنت وجماعت اعتقاد بابنده ماتریدیه واشعریه درلر
ماتریدیهدن واشعریهدن مراد ابو منصور ماتریدی وابو الحسن اشعری در وحنفیهنک اعتقاد بابنده شیخی ابو منصور ماتریدی وشافعیهنک
ابو الحسن اشعری در وعهد سابقده مجتهدین بسیار ایدی لکن صکره ائمه اربعهنک مذهبی اوزرینه قرار داده اولدی وائمه اربعهنک اولکیسی
امام اعظم ابو حنیفه نعمان بن ثابت رضی الله عنه در هجرت نبویهنک سکسانجی تاریخنده متولد اولوب قضا تکلیف اولندقده قبول ایتمیوب
خلفاء عباسیهدن ایکنجی خلیفه اولان منصور دوانیقینک حبسنده بغدادده هجرتک یوز اللی تاریخنده وفات ایلدی رحمة الله علیه ورضی الله عنه
وحضرت علی کرم الله وجهه ابو حنیفه رضی الله عنهک پدری ثابته وذریتی ایچون دعاء خیر ایتمشلردر وعلامه زمخشری کشافنده
لا ینال عهدی الظالمین آیت کریمهسنک تفسیرنده بطریق المناسبه بو وجهله یازمشلرکه کان ابو حنیفة یفتی سرا بوجوب نصرة زید بن علی رضی الله عنهما
وحمل المال الیه والخروج علی اللص المتغلب المتسمی بالامام والخلیفة کالدوانیقی واشباهه وقالت امرأة له اشرت علی ابنی بالخروج مع ابراهیم ومحمد
ابنی عبد الله بن الحسن حتی قتل فقال یا لیتنی کنت مکان ابنک وکان یقول فی المنصور واشیاعه لو ارادوا بناء مسجد وارادونی علی عد آجره
لما فعلت وسبب حبسی دخی زید بن علینک نصرتی ایچون فتوا ویردوکی اولمشدر دیرلر وامام ثانی مالک بن انس بن مالکدر رضی الله عنهم
خمس وتسعین سنهسنده متولد اولوب تسع وسبعین ومایه تاریخنده مدینه منورهده وفات ایلدی وامام شافعی امام مالکک شاگردی ایدی
امام ثالث در وامام شافعی حضرتلرینک نسب شریفلری بو وجهله مضبوط در امام شافعی محمد بن ادریس بن عباس بن عثمان بن شافع بن سایب بن
عبد یزید بن هاشم بن عبد المطلب وسایب بدر غزاسی گوننده اسلامه کلوب شافع دخی طفولیتنده حضرت رسول علیه السلامی کورمشدر امام شافعینک
مسقط رأسنده اختلاف اولنوب لادلی غزهده یاخود عسقلانده ویاخود یمنده دیمشلر سنه اربع ومایتین تاریخنده شهر رجبده مصرده وفات ایتمشلردر

وشیخ محی الدین عربی قدس سره فتوحات مکیه نك اوچیوز اوتوز یشنجی بابنده امام شافعی اوتاد اربعه دن ایدی دیو نقل بیورمشلر • وامام رابع احمد بن محمد بن حنبل
رضی الله عنه در • شهر بغداد ده سنه اربع وستین ومایه تاریخنده متولد اولوب امام شافعی حضرتلرینك شاکردی ایدی • سنه احدی واربعین
ومایتین تاریخنده بغداد ده وفات ایتمشدر رحمة الله علیه • پس مذاهب اربعه مزبوره حق مذهب اولوب صحابه گزین وسلف صالحین مجتهدین
رضی الله عنهم اجمعین • اشبو ملت حنفیه • وسنت سنیه اوزرینه ایدیلر • وسفیان ثوری حضرتلری دخی باشقه مذهب صاحبی اولوب لکن
اکثر اصحابی عقیم اولمشدر • ومذهب شیعه حاشا شان صحابه ده طعن • وکلمات ناسزا واکثری سب ولعن ایتمکله • عند الله والناس مردود
وبین جمهور الاسلام اول مذهبك اثری مفقوددر • وابن اثیر شرح کتاب نبوتده جامع الاصولدن نقل ایتمش که • بین الاسلام اقطار ارض ده
دار مسلمین اولان مذاهب مشهوره • مذهب شافعی • وابو حنیفه • ومالك • واحمد بن حنبل • وامامیه در • ومجدد مذهب امامیه سر مائه ثانیه ده علی بن موسی
الرضا ایدی دیو تعیین ایتمشدر • لکن ابن اثیرك بو جوابی بین الجمهور نوعا مقبول دکلدر • واعدل طوایف شیعه زید بن علی بن حسین رضی الله عنهم
اصحابی درکه • انلرده سب ولعن یوقدر لکن امام علی رضی الله عنه افضل صحابه در • وابو بکر الصدیق رضی الله عنهك خلافتی للمصلحة واقع اولمشدر
دیرلر • اما بونلردن غیریسی عیاذا بالله تعالی ترهات سویلرلر • وقاضی ابو بکر باقلانی تکفیر روافضده تردد ایتمیوب • ملل ونحل ده بیورلرکه لا خلاف
بین الائمة فی تکفیر غلاة الروافض وهم الذین زعموا ان الله حل فی الانبیاء ثم فی الائمة • وامام الحرمین • وامام غزالی • وامام بغوی بیورلرکه
شول کمسنه که ابو بکر الصدیق • وعمر الفاروق رضی الله عنهمانك امامتنه منکر اوله • ویاخود سب صحابه ایلیه • وحاشا عایشه صدیقه رضی الله عنهایه
قذف ایلیه انك شهادتی مقبوله دکلدر • وقذف عایشه ایدن مطلقا کافردر • وقتلی واجب در • لکن مجرد تفضیل علی ایلینك شهادتی مسموعه اولمقدن
منع اولنماز • حق سبحانه وتعالی جمیع امت محمدی نفس وشیطان شرندن وراه ضلالتدن حفظ ایدوب هدایت طریق فلاح • ورزق
رحیق صلاح میسر ایلیه • وعقاید اسلامیه بونك اوزرینه درکه حضرت حق وفیاض مطلق • واجب الوجود • وقدیم وواحد وحکیم وقادر
وعلیم وماجد ورحیم ومرید وسمیع وبصیر ومتکلم وحی وقیوم وباقی وصمد وازلی وابدی در • وعلمی ایله عالم وقدرتی ایله قادردر
واراده‌سیله مریددر • وسمع ایله سمیع • وبصر ایله بصیر • وکلام ایله متکلم • وحیوة ایله حی • وبقاسیله باقی در • وله ید لکن هما صفتان یخلق بهما
من یشاء علی التخصیص • وله الوجه • وصفات ذاتی ذاتنه مختصه در • وذاتی کبی صفاتی دخی قدیم در • صفات ذاتنك عینی در • ونه غیری در • بلکه
صفاتی ازلیه ونعوتی سرمدیه در • احدی الذات در • مصنوعاتدن برشیئه بکزمز • ومخلوقاتدن برشی اکا مماثل اولمز • جسم دکلدر • جوهر دکلدر
وصفاتی اعراض دکلدر • وذاتی محل حوادث اولمز • واوهام وعقول ایله ذاتی تصور اولنماز • جهت ومکاندن منزه در • اوزرینه وقت وزمان
جاری اولمز • وصفنده زیاده ونقصان جایز اولمز • وحد ونهایت اولمز • وفعلنك علتی یوقدر • ومقدوردن بریسی قدرتندن خارج دکلدر
وحکمندن بر مفطور منفك دکلدر • واوزرینه برشی واجب دکلدر • فضلیله مغفرت قیلور • عدلیله عذاب ایدر • مغفرت وعذابی ارادتنه مفوض در
جمیع مکونات انك ملکیدر • وجمله اشیانك مالك ومالکی در • کیف یشاء ملکنده تصرف قیلور حکیم در • اصلا ظلم احتمالی یوقدر • وعذاب قبر
وراحت قبر حق در • وسؤال وصراط ومیزان وحشر اجساد وجنت وجهنم حق در • وبالفعل موجودلر • ونشأه اخرویه خلوده مستعدلردر
وشفاعت عصاة حق در • ومعراج رسول الله علیه صلوات الله جسدانی در • وبیعت رضوان اهلی واهل غزوة البدر اهل جنت در • وکتاب الله
وملائکه وانبیا جمله‌سی حقدر • وصادقدر • وقیامت کونی حقدر • واصحاب تکلیفه نصب امام واجب در • وشریعت متین • ودین خاتم النبیین الله
جن دخی مامورلردر • وانلرك مؤمنلری دخی جنته داخل اولورلر • وبعد النبی علیه السلام • افضل بشر ابو بکر الصدیق • بعده عمر • بعده عثمان
وعلی در • رضی الله تعالی عنهم اجمعین • وبو مذکورات کلیات در • هر برینك جزئیات وفروعی بو محلده قابل ایراد دکلدر • تفصیلن استین
کتب کلامیه تتبع ایلسون • فایده مسئله ایکی قسم در • بر قسمی اولدرکه دلیل قطعی در • یا نص دن ویاخود اجماع دن • اگر مجتهد انك طلبنده تقصیرات
ایدرسه آثم اولور • واگر سعی ایدوب بولمازایسه آثم اولماز • ولکن مخطی در • قسم ثانی اولدرکه دلیل قطعی اولمیه • واشعری وابو علی جبائی دیرلرکه
مجتهد اول مسئله ده مصیب در • یعنی حق تعالانك اول مسئله ده که حکم معینی اولمیه • ظن مجتهد هر نه ایسه اوزرینه منتهی اولورسه حکم خدا
دخی انك اوزرینه در • وبعضیلر دخی دیرلرکه بهر حال حق تعالانك حکم معینی واردر • لکن مصیب بریسیدر غیریسی مخطیدر • وابو اسحاق
اسفراینی دیرکه دلیل ظنی در • پس مخطی آثم اولماز • وابو بکر اصم دیرکه • دلیل قطعی ومخطی آثم در • ایدی زنهار شان علماده بدگمان اولمه
وانلرك طعنه زبانك کشاده قیلمه • زیرا لحوم العلماء مسمومة حدیث شریفی موجبنجه غیبت علما اکل لحم مسموم در • کما قال تعالی ولا یغتب
بعضکم بعضا ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتا • وقال علیه السلام علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل • ایدی مذمت علما نیجه مذموم ایسه اهل قبله دخی
جهت صریحه ایله تکفیر قبیحدر • زیرا مقرر درکه هیچ بر عالم صراط مستقیمدن کندو اراده‌سیله سورجمز • واختیار ایله اسیر قید ضلالت اولمز • پس
لایق اولان بو درکه • ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتی هی احسن آیت کریمه‌سنك فحوای شریفی اوزره بطریق الرفق
والتلطف لوح سینه‌سندن حرف شبهه‌یی تراش ایتمکه بذل همت ایدوب • بادیه طلبده گم گشته راه اولنلره مقام شفقت ومرحمتده اولمسن
حافظ نش درست دلش شاد باد از دولت • که دست دارد و یاری ناتوانی داد • پس یتمش اوچ فرقه دن شول طایفه کیم اهل سنت وجماعتله
قبله ده متحد اولوب ذبیحه‌سی اکل اولنه انلر اکفار اولنمز • مگر کیم غلاة روافض اولوب وارکان دینیه دن برینی انکار ایلیه • ویاخود خمر
برشیئی رکن دین اتخاذ ایلیه‌لر • اول زمان کفرلرنده تردد اولنماز • حتی شیخ علاء الدوله سمنانی قدس الله روحه عروة نام کتاب لطیفنده

بیوردی

بیورلرکه فرق اسلامیه نك جمله‌سی اهل نجاتدر • وستفترق امتی علی نیف وسبعین فرقة فالناجیة منها واحدة • حدیث شریفنده واقع اولان ناجیه دن
مراد سؤالسز وحسابسز وشفاعت اولنمقسزین جنته داخل اولانلردر • وماعداسی [illegible] لدقدنصکره کیمیسی کناهی مقداری عذابدن صکره • وکیمیسی شفاعتله
مغفور اولورلار دیو بیورمشلر • مع هذا طوایف امتدن هر بریسی کندولرین ناجیه عد ایدوب • ناجیه اولان انجق بزز دیو ادعا ایدرلر • کما قال تعالی
کل حزب بما لدیهم فرحون • زیرا اگر تحقیقا واگر تقلیدا واگر لسانا • ویاخود برهانا طوایف مزبوره نك اعتقادلری توحیده مبنی در • وحضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلم دخی امتی دیو نفس شریفنه مضاف قیلوب • فرق مزبوره نك جمله‌سنی امتندن قیدیله عبارت بیوردی • امت اسمیه لابد
اسلام اولان توحیدك اوزرینه در • کما قال علیه السلام امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله • وقال تعالی ان الدین عند الله الاسلام
پس بو تقدیرجه فرق مزبوره دن ناجیه اولان عن اعتقاد وحقیقة • اهل توحید اولاندن غیریسی دکلدر • اکا بنا که مادام که توحید اعتقادا وحقیقة
اولمیه اگرچه دنیاده نفعی اولوب ونفس هالی خلاص ولور • لکن آخرتده نفعی اولماز • مقصود حقیقی دولت ابدی خود آخرتدر • ونجات ایله مراد
بیوریلان دخی نجات اخرویه دن غیری دکلدر • وفی الحقیقة ناجیه دن مراد • بلا حساب ولا سؤال • وبغیر شفاعة جنته داخل اولانلر ایسه
انلر نه مقوله فرقه در • وعلما توحیدك تعریفنده بیورمشدر • امام محمد غزالی قدس سره العالی • توحید واهل توحیدی بیان ایدوب بیورلرکه اعلم ان العلم
تصور النفس الناطقة المطمئنة حقایق الاشیاء وصورها المجردة عن المواد • باعیانها وکیفیاتها وکمیاتها وجواهرها وذواتها ان کانت مفردة
او مرکبة • والعالم هو المحیط المدرك المتصور • والمعلوم هو ذات الشیء الذی ینتقش علمه فی النفس • وشرف العلم یکون علی قدر معلومه
ورتبة العالم یکون بحسب رتبة العلم • ولا شك ان افضل المعلومات واعلاها واشرفها واجلها هو الله تعالی الصانع المبدع الحق الواحد
فعلمه وهو علم التوحید افضل العلوم واجلها واکملها • وهذا العلم ضروری واجب تحصیله علی جمیع العقلاء کما قال صاحب الشرع صلی الله علیه وسلم
طلب العلم فریضة علی کل مسلم ومسلمة • وامر بالسفر فی طلب هذا العلم • فقال اطلبوا العلم ولو بالصین • وعالم هذا العلم افضل العلماء • ولهذا السبب
خصهم الله تعالی بالذکر فی اجل المراتب فقال عز من قائل • شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة واولوا العلم قائما بالقسط • فعلماء علم التوحید
بالاطلاق هم الانبیاء • وبعدهم الاولیاء • ثم العلماء الذین هم ورثة الانبیاء • ثم من یکون علی قدمهم • ایدی علاء الدوله سمنانی وامام محمد الغزالی
قدس سرهما تخصیص بیوردقلری اوزره • حدیث شریفده اولان اهل نجات ایلیه • ارباب توحید حقیقیدن اولان اولیاء الله مراد اولنورکه
لابد انلر اهل سنت وجماعتدرلر • اما فرق اسلامیه یتمش اوچه حصر بیورلدوغنه حکمت ندر دیو سؤال اولنه قده • ارباب تدقیق بر قاچ
وجهله بطریق الضرب والقسمة تحقیق ایتمشلر • جمله دن بری ظاهرا هیچ احدك شك وگمانی یوقدرکه • طبقات ناس بحسب سیرهم اصناف
ثلثه یه منقسمدر • مثلا ملوك واهل بیعت که خلفادر • وسوقه که ملوکك بردستنده اولانلردر • پس اصناف ثلثه مزبوره دن هر بریسی
بحسب اغراضهم دورت طایفه اولور • اولکیسی طالب لذت • ثانیا طالب شهرت وثروت • ثالثا طالب ریاست • رابعا طالب محمدت در
پس ثلثه مزبوره اربعه مذکوره یه ضرب اولندقده اون ایکی عدد اولور • وطوایف اثنی عشردن هر بریسی بحسب مذاهبهم ماخذ ثلثه یه منقسم اولورلار که
بریسی مکر وخدیعه • وایکنجیسی قهر وغلبه • واوچنجیسی رسم وسنتدر • پس اون ایکی اوچه ضرب اولندقده اوتوز التی عدد اولور • واوتوز التیدن
هر بریسی ایکیدن خالی دکلدر • یا مجاهر فی المذهب ویاخود مداجی بالمذهب در • پس اوتوز التی دخی ایکی یه ضرب اولنه قده • آخرت اوزرینه دنیا اختیار
ایلین فرق یتمش ایکی اولور • اما فرقه ناجیه که یتمش اوچنجیدر • انلردرکه قصد وغرضلری طلب فضیلت ایچون تجرید ایلمشلردر • فی الحقیقة ناجیه جدا
قلیلة العدددر • دخی وقلیل من عبادی الشکور • آیت کریمه‌سی ناجیه نك قلتنه اشارتدر • وحضرت علی کرم الله وجهه دخی بونلرك قلتندن خبر
ویروب اولئك والله الاقلون عددا والاعظمون قدرا آه آه شوقا الی رؤیتهم دیو بیورمشلردر • وامام محمد غزالی قدس سره العالی دخی
بر غیری وجهله تقسیم ایدوب بیورلرکه • ارباب نظره روشن درکه مجموع ناس مراتب ثلثه اوزرینه در • بریسی ملوك • وبریسی علما • وبریسی
دخی عوام در • بونلردن هر برینك محبت جبلیه‌لری دورت شیئه در • بریسی ریاست • وبریسی محمدت • وبریسی دخی ثروت در • پس ثلثه مزبوره
دخی دورده ضرب اولندقده اون ایکی عدد اولور • واثنی عشردن دخی هر بریسی مطلوبنه واصل اولمز الا اوچ شی ایله واصل اولور • واشیای ثلثه
بریسی رسم وسنت • وبریسی قهر وغلبه • بریسی دخی مکر وخدیعه در • پس اثنی عشر دخی اوچه ضرب اولندقده اوتوز التی عدد اولور • وبونلردن
دخی هر بری ایکیدن خالی دکلدر • یا بودرکه اعتقاد ایتدوکی شیده مجاهر ویاخود مداجی در • پس اوتوز التی دخی ایکی یه ضرب اولندقده یتمش ایکی
عدد اولور • وبونلرك هر بریسی بسبب العلایق هالکلردر • وفرقه ناجیه واحده خواص عباد الله دن اولان اهل الله درکه مخلصلر • وعلایق
کونین دن خالصلردر • وارباب کشف وایقاندن بریسی دخی بو وجهله تقسیم ایلمش که • اهل عالم من وجه اون سکز صنف در زیرا
مجموع عالم کلی • من العقل الاول • والنفس الکلیة • والسموات السبع • والعناصر الاربعة • والموالید الثلثة • اراء وخلقا اون سکز عالم در
واون سکز عالم ملك وشهادت • واون سکز عالم دخی ملکوت وغیب در • پس سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق
آیت کریمه‌سی موجبنجه آفاق وانسان کبیر اعتباریله اوتوز التی عدد اولور • وانفس وانسان صغیره تطبیق اعتباریله اوتوز التی عدد دخی
حاصل اولوب جمعا یتمش ایکی عدد عوالم کلیه حاصل اولور • پس شونلرکه صورة ومعنی عوالم مزبوره یه متعلق ومقید اوله • بقدر تعلقه حجابدن
محجوب اولور • عند التحقیق ایسه هر محجوب هالکدر • وکما قیل المحجوب محجوب سواء کان الحجاب او بالف حجاب • وان لله سبعین الف حجاب من نور
وظلمة لو کشفها لاحرقت سبحات وجهه ما انتهی الیه بصره من خلقه حدیث شریفنده بو معنایه اشارت واردر • بو تقدیرجه عند التحقیق ناجیه

شول طایفهٔ علیه درکه جمیع موجوداتی وجود واحد ده مستهلک و وجودی واحد مشاهده ایتمکله عوالم مزبوره دن حجب کوره دن خلاص اولوب عباد
مخلصین زمره سندن اوله • و عباد مخلصین اهل توحید حقیقی و اهل الله ایله معروف اولان موحد عارف کامللردرکه اصلاً و قطعاً و صورةً
و معنی برشی انلری حقدن محجوب ایتمز • پس سبب دخول جنت و نار صوری و معنوی در • سبب ظاهری خود باهردر • زیرا هر دین و اسلام که
مبنی علی التوحید اولمیه دین و اسلام اولمز • زیرا اسلام ظاهری حاصل اولمز • الا نفی آلهه کثیره و اثبات اله واحد ایله اولور کلمهٔ لا اله
الا الله کبی • وقال تعالی ان الدین عند الله الاسلام • اما بحسب الباطن و المعنی توحید حقیقی نفی وجودات کثیره • و اثبات وجود واحد در
کقول العارف الکامل لیس فی الوجود سوی الله و اسمائه و صفاته و افعاله فالکل هو و به و منه و الیه • و هو کلمة التوحید الوجودی الذی
علیه اساس الدین الالهی • ایمدی مستکشفان اسرار تفرید و مستفتحان انوار تجرید اولان ارباب توحیدک قلوب طاهره لرینه ظاهر و باهر اولمغله
اصحاب کشف و ایقان • وحدت صورت بحر ایله امواجده مشاهده ایتمشلردر • زیرا بحر صور امواجده متکثر • و حقیقتده واحد اولوب امواج دخی
صورت بحرده متحد • و صورت تعیناتده متکثره در • یعنی فی الحقیقه امواج غیر موجوده اولوب وجودی بحسب التعینات و التشخصات صور
موجیه ایله ظاهره اولور • فاما وجود حقیقیسی بحردر • پس بحر جوهریت با اجتماع الیه بحر ایله تعریف اولنوب اسم بحر حقیقت مایه تسمیه اولنور و اما
عند الافتراق نهور و شطوط و عیون و جداول ایله مسمی اولور • پس بحر عارف لیس فی الواقع الا البحر • والامواج کلها هالکة دیشه بو معنا اراده
ایتمش اولور • زیرا امواج فی الحقیقه هالکة فی البحر • و بلکه هر آن و ساعت وجودات امواج زایله اولوب مثلی و یاخود شبهی ایجاد اولنور و امواج
ایجاد مثل اولمیوب بلکه ایجاد شبه در • کذلک مخلوقات دخی عند مشاهدات العارفین امواج مثلیدر • زیرا بر فحوای کل شیء هالک الا وجهه
له الحکم و الیه ترجعون مجموع خلق موجود بالحق اولوب زوال هلاک و فنا و عدم صدد ده در • بل هم فی لبس من خلق جدید آیت کریمه سنده
بو معنایه اشارت واردر • اکا بناءً که بحر مع صور الامواج اظهار جدید ده در • کذلک حضرت حق و فیاض مطلق دخی غیر ما کان او ظهوره
بصورتهم غیر الصورة التی کانت • خلق جدید اظهار ایتمکده در کقوله سبحانه و تعالی کل یوم هو فی شان • و کما قیل سبحان من لا یتجلی فی صورة
مرتین • و لا یتجلی فی صورة للاثنین • و عند ارباب التحقیق حق سبحانه و تعالی خلق ایجاد ایتمکده • بحرک صورت امواجده ظهوریندن اقرب مثال کلمز
اکرچه کیم دیدهٔ بصیرتی اولمیانلر بو مشاهده دن غافل ایسه دخی شعر و فی کل شیء له آیة • تدل علی انه واحد • شعر منطوقنک حقیقت معناسی بودر
پس مشاهد نسق مزبور اوزره عارف وجود اولورسه صور عالمدن هر بر صورتده تجلیات حقی مشاهده ایتمش اولور • زیرا بحر ایله امواج کبی
خلق ایله معتبر اولان صوردن هر بر صورت حقک مظهریدر • و بحر و حدوث و قدم • و وجوب و امکان و کثرت و وحدت لاظهار
المعنی اعتبار اندر • کما قیل شعر البحر بحر علی ما کان فی القدم • ان الحوادث امواج و انهار • لا تحجبنک اشکال تشاکلها • عمن تشکل فیها فهی استار
ایمدی موجوداتک کلیسی • تنزیه ذات مقدس • و توحید وجود مطلقه آیات باهراتدر • زیرا ارباب فطانتدن هر احده معلومدرکه
مثلا اعداد ده واحد اثنین اولمز • و اثنین بو قدر الا واحد ده مرتین در • و ثلثه دخی اثنین اولمز • اما واحد مراتب ثلثه ده موجوددر • و بالجمله بالنسبه
الی العدد جمیع اعداد بونک کبی در • و بالنسبه الی الحروف دخی اسم الف بحسب اللفظ و باعتبار العقل الفک غیری ایسه من حیث الحقیقه الفک
غیری دکلدر • و حروف باء دخی اکرچه بحسب الصورة الفک غیری در • و لکن کالمطلق و المقید مع تعین زاید علیه من حیث الحقیقه غیری دکلدر •
پس جمله حروف دخی بونک کبی در • و بالنسبه الی الاسم و المسمی اسم ذات ایچون بحسب الحقیقه دون اللفظ خارجده وجودی یوقدر لکن
من حیث اراده المعنی و الحقیقه ذاتدن غیری دکلدر • پس ذات واحدی هزار اسم و هزار عبارات ایله تسمیه ایتمک جایزدر • لکن فی تلک الذات
تصور کثرت ممکن دکلدر • زیرا کثرت محبین کثرت محبوبه دلالت ایتمدوکی کبی • کثرت اسما دخی کثرت مسمایه دلالت ایتمز شعر عباراتنا شتی و حسنک واحد
و کل الی ذاک الجمال یشیر • ایمدی اولوا الابصاره توهم تکرار لایق دکلدر • زیرا عند العارفین کثرت اسماده تکرار اولمیوب بلکه تذکار در شعر
اعد ذکر نعمان لنا ان ذکره • هو المسک ما کررته یتضوع • ای عاشق صادق اسرار توحیدده هزار و هزار معانی کثیره واردر لکن اظهاره
قدرت یوقدر • من لم یذق لم یعرف پس بو مقدمه بر کلیاتدرکه جزئیات بوندن مستنبط در • ایمدی بری ایکی کورن احوللردن و موسی ایله
عیسی مغایر کورن و زیرک ذوق قبیلندن اولمیوب قلبکی تعلقات کونین دن کسته قلوب بر عیسی دم مشفق و طبیب حاذقک
همت و عنایتی ایله حقیقت اوزره اولان اهل توحیددن اولوب طلب باد انده حقه توجه ایلیه سن • قال تعالی و لئن شکرتم لازیدنکم و لئن
کفرتم ان عذابی لشدید • و قال علی رضی الله عنه تعلمت من رسول الله صلی الله علیه و سلم الف باب فتح لی بکل باب الف باب
پس حضرت علی بن ابی طالب کرم الله وجهه بو قولیله حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاتدن • اخذ کلیاتنه اشارت ایدوب جزئیاتی
کندو وجدانیله استنباط ایلدوکنی بیان بیوردیلر • اللهم اجعلنا من التابعین لهما و اصحاب رسول الله صلی الله علیه و علی آله و اصحابه اجمعین
علی قدم الصدق و المحبة فانه المستعان و علیه التکلان • و هو یقول الحق و هو یهدی السبیل • پس حضرت مولانا قدس سره حکایت بیوردوغی
وزیر جهود نور ایماندن دور • و طریق توحیددن مهجور اولمغله طایفه نصارایی اضلال ایدوب انواع بلایه اوغراتدی

بیان این که اختلافات در صورت روش است نی در حقیقت • بو بیان لطیف و سخن شریف اختلافات صورتده روش
اولوب حقیقتده اولمدوغن تحقیق ایدر • او ز یکرنکی عیسی بو نداشت • اول وزیر مقلد بی مشام حضرت عیسانک یکرنکی وحدتندن
رایحه ذوق طوتمدی • وز مزاج خم عیسی خو نداشت • و حضرت عیسانک مزاجی کوهندن خوی طوتمدی • و خم محبتنک بو یاسنه کوکلنی بویامادی حال اکه

نسخه

جامهٔ صد رنگ از آن خم صفا • جامهٔ صد رنگ اول خم صفا اولان مزاج عیسادن • ساده و یکرنگ گشتی چون ضیا • صبا کبی ساده و یکرنک اولوب
رنکها سوادن اثر قالمز ایدی • خم عیسادن ظاهر مراد اول نسان بودرکه • ارباب تواریخ نقل ایدوب حضرت عیسا صباغ اولمشدر دیمشلر
روضة الصفاده بو وجهله مسطوردرکه • بعضیلر حواریون صباغلر ایدی دیرلر • برکون حضرت عیسی علیه السلام حواریونک دکاننه اوغرایوب
احکام الهی و کندونک نبوتنه اقرار • و متابعت و انقیاد ایتمکه دعوت ایلدی • حواریون دخی حضرت عیسانک صدق نبوتنه دلالت ایدر
معجزه استدکده • عیسی علیه السلام انلارک بو بایه جق ثوبلرین الوب برکوپه براقدی و چقاردقده هر کسک اسبابی کندو مراد ایتدوکلری
لون ایله ملون اولوب • حواریون معجزهٔ مزبوره یی کوردکلرنده حضرت عیسایه ایمان کتوردیلر • و بعضیلر دخی بو وجهله روایت ایدرلرکه
حضرت عیسانک مادری مریم علیها السلام عیسی علیه السلامی بر صباغه شاکردلکه ویردوب • برکون صباغ مهماتنه کیدوب حضرت عیسایه
دیدیکه • حالا دکانمزده اولان ثیابک هر بری نه رنکده اولاجغنه نشان ایتمشمدر • بن کلنجه سن انلری نشانلو نشانیجه بویایه سن
دیو سفارش ایدوب کندکده • عیسی علیه السلام ثیابک جملهسن برکوپه وضع ایلدی • و استادی کلدکده ثیابی دیدوکم کبی ایلدکمی دیوب
عیسی علیه السلام دخی جملهسن برکوپه وضع اندوکندن خبر ویردوب • استادی نیچون بویله ایلدک • انلرک اصحابی هر بری بر درلو رنک
مراد ایتمشلر ایدی دیو تنکدل اولدی • پس حضرت عیسی مبارک اللرین کوپه صوقوب ثوبلری اخراج اندکده • هر کسک ثیابی استدوکی
لون ایله ملون چقمغله • حواریون اول محلده حاضر اولمغین حضرت عیسایه ایمان کتوردیلر • اما بو محلده جامهٔ صد رنکدن مراد امت
عیسانک اخلاق بشریت ایله ملون اولان وجودلری در • و عیسی رنک خم مزاجندن مراد • حضرت عیسانک نبوت و شریعتی درکه خم
شریعت عیسی یه داخل اولانلرک • جامهٔ وجودلری اختلافات طبیعتدن خلاص اولوب نور توحید ایله منصبغ اولدیلر دیمکدر • کذلک
مرشد کامل دخی خم مزاج عیسی کبی اولوب نیجه بیک طالب کوکل بویارین یره دوشوب طرف بیره توجه اندکده • هر برینک قلبنه نور محبة الله
طلوع ایلیوب • درونلرنده اولان خواطر نفسانیه و الوان صفات بشریه مرتفع اولوب • بر موجب و من احسن من الله صبغة رنک
وحدت و صبغة الله اولان جذبهٔ احدیت ایله محو و فانی • و جملهسی اول نورک شعله سیله یکرنک اولورلر • نیست یکرنکی کزو خیزد ملال
نور محبة الله ایله حاصل اولان توحیدک • یکرنکلکی اول یکرنکلک دکلدرکه عاشقه اندن ملال حاصل اوله • کان سیر صفاتده اولنلره جوابدرکه
نشاط قلب ضد سیر مقاماتک انواعیله حاصل اولور • یکرنکلکده نوعا ملال یوقمیدر دیرسکز • بو اول یکرنکلک دکلدرکه قلبه اندن ملال و عاشقه
کلال حاصل اوله • بل مثال ماهی و آب زلال • بلکه اول عالم بیرنکی آب زلال در • و اکا مستغرق اولانلر ماهیلر کبی انکله حیات و راحت بولورلر
شراب عشقدن نوش جان ایتمین • و خواب و خیالده قالان افسرده دللرایله • عشاق الهی ده اولان وجد و حالت • و جذبه و حرارتی کوردکلرنده
کندولر اول چاشنیدن بیخبر اولمغله • دایما وجد و دایما جذبه نیجه بر • بونلردن غیری نسنه یوقمیدر دیرلرمی • و متصلا بو حالده اولمقدن اوصانمزلرمی
دیانلره جوابدرکه • هیچ ماهیلر دریادن اوصانور و طویارلرمی • کذلک عشاق الهی دخی آب زلال محبت • و دریای لایزال وحدتک ماهیلری
اولوب انلرک حیات و راحتی وجد و حال • و شورش عشق لایزال ایله در • پس حیاتندن هیچ کمسه اوصانورمی دیمکدر • بو حالات سنیه
ارباب ذوقدن غیریلرک معلومی دکلدر • نظم

منم سیمرغ بحر لامکانی • که در من جوهرست و جان جانی • درین بحر سعادت راه دیدم
درون بحر دل آکاه دیدم • تو کشتی دیدی و من عین دریا • رسیدم در نمود دیار یکتا • زجمله فانیم از خویشتن هم
کذشتم من ز بود جان و تن هم • تو در دریای ذات من قدم نه • وجود خویش در عین عدم نه • تو در دریای ذات من چنانی
مثال قطره اندر وی نهانی •

کرچه در خشکی هزاران رنکهاست • اکرچه کیم قوروده هزاران رنکلر واردر • بو دخی سالک غیر مجذوبه
جوابدرکه • اکرچه سز دخی بلا جذبه انواع سیر ایدرسز • و مظاهر اسماده درلو درلو رنکلره بویانورسز • لکن ابهرحال الوان عالم صورتده اولور
مادام که جذبه یه واصل اولمیوب آتش عشقله یانمیهسز • و دریای وحدته طالمیهسز • قیود و حجب بندندن • و کرفتاری صورتدن خلاص اولمزسز
و ارباب عشق ترک رنک و الوانکزه اعتبار ایتمز • نه کیم ماهیانرا با یبوست جنکهاست • ماهیلرک یبوست ایله جنکلری واردر • کذلک عیسی جانک
دریای وحدته غوطه ایدن عاشقلرک دخی جنکی ماهی وش یبوست ایله در • یعنی عالم صورتدن غایب اولوب خشکی کثرتدن فرار ایدرلر
و عشق خدادن غیری نسنه بلمزلر • و عشقدن غیرده سنی کوزینه دیرمزلر • نظم درین دریا دری مانند ماهی • که جز آبی ازین دریا نخواهی
درون بحر رو تا راز بینی • حقیقت جوهر جان باز بینی • کرچه عشاق الهی ماهی یه • و وجود مطلق دریایه مثال اولندی
لکن کیست ماهی چیست دریا در مثل • مثلده ماهی کیمدر و دریا ندرکه • تا بدان ماند ملک عز و جل • تاکه ملک عز و جل اکا بکزیه یعنی بو تمثیل
مثالدر • و تمثیل ضروریدر • و الا صفوت بیرنکی و حدتی • بیرنکی دریایه قیاس ایتمه • زیرا صد هزاران بحر و ماهی در وجود • نیجه یوز بیک
دریا و ماهی بو عالم وجودده • سجده آرد پیش آن اکرام وجود • اول اکرام و جود صاحبنک درکاه عزت و حضور الوهیتنده • وجه عبودیتلرین
زمین الطاعته کتوررلر • بو معنی حذف مضاف تقدیری اوزره دیرلمشدر • و یاخود بغیر حذف المضاف رجل عدل قبیلندن اول
عین اکرام و جودک حضورنده ساجدین اولورلر دیمک اوله • ایمدی ماهی و اکر دریا من العرش الی الفرش و من السماء الی السمک جمیع موجودات
و جملهٔ مکونات • حق سبحانه و تعالی جل شانه و عم نواله نک • ید قدرت و دست مشیتندن مقهور اولوب استردوکنی مظهر لطف و جمال
و دیلدوکنی مظهر قهر و جلال ایدوب انک حکمندن خارج برشی یوقدر • پس اول پادشاه بی زوال • و خالق لایزال درکه کمال فضل و احساندن

چند باران عطا باران شده برقاج قطره باران عطا متقاطر اولمشدر • باران اول طرباران تا یایمی معکسنده در تابدان ان بحر درافشان
تا اول برقاج قطرات باران عطا سببی ایله دریا درر صاچیجی اولمشدر • ویاخود چند لفظی تقلیل اولنموب تکثیر ایچون اولمق دخی وجه درکه
نه قدر امطار عطا ماطر ایتمشدر که • حتی بحر انک سببی ایله درافشان اولمشدر دیمک اوله • وجه اوله کوره حق سبحانه وتعالی بر جلیل
وکریم وعظیم پادشاه درکه • دریاکی درر صاچیجی اولمغه انک باران عطاسندن برایکی قطره نک ثمره سیدر دیمکدر • وقطرانک تقلیلنده
باران عطانک عظمت وکثرتی مراد اولنور • وجه ثانی یه کوره دریا درافشان اولنجیه دکین • حق سبحانه وتعالانک باران عطاسندن
اکا نه قدر باران یاغمشدر • حتی دریا درافشان اولمغه مستعد اولدی • بونده دخی لاینقطع حق تبارک وتعالانک اشیاده اولان
تربیه سی مراد اولنور • حالا یازلماجق جیده دخی بوایکی وجه قابلدر چند خورشید کرم افروخته • واحسان سبحانیدن برنیچه خورشید کرم
شعله لنمش وطلوع ایلمشدر • تا که ابر وبحر جود آموخته تا که بحر وسحاب جود وسخا • ولطف وعطا اوکرنمشدر • یعنی بونلردادن اولان منافع
اول جواد ونافعک فضل وعطاسندن اولوب سحاب وبحار انک یم جودنده یکقطره • ونیرات منیره انک شمس کرمنده بر ذره در
پس دریا اکا بنجه شال اولور پرتو دانش زده برخاک وطین خاک وطینک اوزرینه پرتو علم آلهی • وعکس لمعه نور خورشید سبحانی
اورمش تا که شد دانه پذیرنده زمین تا که زمین وساطت پرتو نور علم الله ایله • دانه پذیرنده اوله کی کورمزمیسن خاک امین دهر که دردی کاشتی
خاک امین دهر نه کیم زمینده اکرک • بی خیانت جنس وی برداشتی زمین انجنده وضع اندوکک تخم هر نه اینه خیانت ایتمکسزن
بلکه مع زیاده فی کل سنبلة مائة حبة • اول تخمک جنسنی قالدردک • این امانت زان امانت یافتست زمین امین بو امانتی اول امانت
الهیه دن بولمشدر که کافتاب عدل بروی تافتست افتاب عدل انک اوزرینه بلدرامش وطلوع ایتمشدر • یعنی حق سبحانه وتعالی
زمینه صفت عدل ایله تجلی ایدوب ارض مظهر اسم عدل دردیمکدر • تا حق سبحانه وتعالانک حکم خفیه سنی بری اخ بودر کیم تا نشان حق نیارد نوبهار
ثا ندن مراد امر باری • واسم عدالت زمان اثاری درکه • زیر زمینده مودعه اولان حبوباتی اظهاره اول زمانده مستعد اولور •
ایدی تا کیم نشان حق نوبهاری کتورمیه خاک سر بار انکرده آشکار خاک زمین درونده اولان انواع اسراری اشکار ولظهار ایلمز
حتا جمیع مکونات • اول صانع پروردکارک قدرت مصنوعاتیدر • سعدی برک درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقی دفتریست معرفت کردکار
ای عاشق صادق ودیده قلبی اویانق • سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم فحوای شریفی اوزره • ضمیر منیره خفی اولمیه که سحاب افاضه
کوهرباری • ودریای انوار متواج اسرار • ومطلب افتاب حقیقت کردکار اولان • همت مرشد کاملدن دریای قلبه قطرات باران عطای
رحمت متقاطر • وامطار اسرار ولا ومحبت متماطر ایدوب • وفلک سرندن اشعه انوار جذبات لمعان • وزمین ناسوته اصناف
پرتو علوم لدنیات درخشان • اولمق کرکدر که نظم سالها خون جکر باید خورد خاک ره کلی بهر باید کرد بو که از زنده دلی یابی بوی
بره زنده دلی آری روی نثر مضمونی بنجه مرتبه استعداده نایل اولوب سر شد صادقک دخی اصداف درونی درر غرر حقایق ایله مالامال
اوله • وزمین استعداده ودیعت اولان ازهار معارف • واثمار لطایف ظهوره کله • وغیریلر دخی اندن بهره وبار بوله گلشن راز
تن تو ساحل وهستی چو دریا • بخارش فیض وباران علم اسما • خرد غواص این بحر عظیمست • که او راصد جواهر در کلیمست
دل آمد علم را مانند یک ظرف • صدف بر علم دل صوتست با حرف • نفس کردد روان چون برق لامع • رسد زو حرفها با کوش سامع
صدف بشکن برون کن در شهوار • بیفکن پوست مغز نغز بردار • کتاب حق بخوان از نفس وآفاق • مزین شو باصل جمله اخلاق
نظاهر چون فتد بر نقوط ظاهر • در اول می نماید عین آخر • ان جوادی که جادی رابدید اول واحد واحد اولان جواد وکریم
که برجاده ویردی این خبرها وین امانت وین سداد بو اخبار وامانتی وبو سداد واستقامتی هر جادی را کند فضلش خبیر هر برجمادی
انک فضل وعنایتی خبردار ایدرکه • جمیع حالده حضرت حق وحاکم مطلقک فرماننه مطیعلردر • حال انکه جماداته عقل وتمیز یوغیکن
کیروادمه منحا لغتلری یوقدر عاقلانرا کرده قهر او ضریر اما عجب حکمت خفیه الهیه درکه • قهر حق عاقلری کور وضریر ایلمشدر که •
قوت عقلیه ایله الله سبحانه وتعالانک قهر وجلالندن خلاصه مجاللری • وفکر وفراست وحکمت وریاضت ایله قضاء ربانیدن نجاته
قدرتلری یوقدر • حکماء فلاسفه کافرین ومشرکین کبی که • عقل وتدبیرده موشکافلر ایکین نفسلرینی ظلمت شرک وکدورت کفردن
نور ایمانه اخراج ایده مدیلر • آه کیم حق سبحانه وتعالانک اسرار بی غایه • وحکمت مالانهایه سنی فهم ایتمکه جان ودل را طاقت ان جوش نیست
جان ودلک اول جوشه طاقتی • واکا لایق قدرتی یوقدر پس با که کویم در جهان یک کوش نیست بوراز نهانی کیمه سویلیم کیم جهانده بر کوش یوقدر
یعنی النادر کالمعدوم ونفحه اسرار الهیه استماعنه مستعد بر کوش یوقدر بورو ندرت اوزره اولماغله نفی کلی ایتمشلردر •
ویاخود در جهان یک کوش نیست بیورمقدن مرادشریفلری • بوجهانه متعلق اولان کوش کوشت پاره سی مطلقا اسرار الهیه فهمنه لایق دکلدر
دیمک اوله • بوتقدیرجه نفی کلی فی نفس الامر اولور هر کجا کوشی بداز وی چشم کشت هرقنده کیم برکوش وارایدی اندن چشم اولدی •
هر کجا سنکی بداز وی یشم کشت هرقنده کیم برسنک وارایدی اندن یشم اولدی • یعنی هرقنده کیم کوش مرتبه سنده برکسنه وار ایدی
توفیق ربانی وهدایت سبحانیه ایله اول رؤیت ومشاهده صاحبی اولدی نته کیم قولاق اولان کوز اولور دیمشلردر • ایدی سعادت
اول کمسنه یه که وارد اولان اسرار الهیه یه سمع قبول ایله اصغا ایلیه لابد انک سمعی عین اولوب صاحب ذوق واهل کشف اولور •

وقلبی سنک مثال اولوب جوهرتی یوغیکن تجلیات ربانیه ایله یشم مثال اولنه • وشن مجلا اولوب جوهرتیه مرتبه سن بولور نته کیم بر مجلد
دخی بیورررلر م کر تو سنگ صخره ومرمر شوی • چون بصاحب دل رسی گوهر شوی کیمیا سازست چه بود کیمیا خدای بیهمتا سازنده کیمیا
کیمیانه شی حقیردر • یعنی کیمیانک تأثیری • نحاس ورصاص مثللو شیایی زر وسیم خالص ایلر • اما حق سبحانه وتعالانک عشق ومحبتی
برکبریت احمردر که • کدورات نفسانیه • ودنس غش بشریه ایله • وجودلری مس ونحاس ورصاص مرتبه سنده اولان ارباب جهل وغفلت
وکرفتار کفر ومعصیت اولان افسرده دللری • ظلمت جهل وکفردن نور ایمان وعرفانه اخراج • ووجودلرینی کثیف ایکن لطافته تبدیل ایدر •
بعض اسیر دنیا اولان نامستعدلر • اولش شعر ست واخر کیمیا • مفهومنی لاتحته طائل قبیلندن اولان کیمیای صوری قیاس ایدوب
شیخ ارر طور فریلو • شیخدن مقصودین سؤال ایسک • اولیاء الله کیمیا بیلورمش بکا دخی تعلیم ایلسون دیوب عیاذا بالله دین وایمانی
دنیایه دکشور • مع هذا اولیاء کرام دل طالبی دنیادن ومافیها اولان علایقدن • بلکه تعلقات اخراویه دن دخی کسسته قیلوب حقه
تخصیص اتمکه دعوت ایدرکن اول احمقلر • زر وسیم عاشقی اولوب شیخدن کیمیا استرلر • ایدی مردان خدانک مالک اولدقلری شول
کیمیا درکیم اکا عشق سبحانی • وجذبه ربانی دیرلر • مرد طالب خلوص قلبله عتبه علیه لرینه یوز سوردکده • نظر کیمیا اثرلرندن دل طالبه
اتش عشق ما • واکسیر جذبه بی طرح ایدوب جمله ماسوایی وبود وعدمن باتو یحو ایدوب زرخالص مثال زنک وکدردن پاک ومصفا • وقلبی آینه سی
تجلیات الهی ایله مجلی اولور • حقا بوندن غیری کیمیا استین دولت دارینلدن محروم قالور • واول پادشاه بیزوال وکریم لایزالک لطف واحسانی
معجزه بخش است چه بود سیمیا معجزه باغشلایجیدر • سیمیانک مقداری واردر • یعنی حق سبحانه وتعالی انبیاسنه معجزات واولیاسنه
کرامات اعطا ایدوب خوارق عادات نیجه علامات اظهار ایدرلر • وانبیا واولیادن ظهور ایدن معجزات وکرامات حقیقتدر • اما سیمیا صنعت
شعبده • وبعض خیالات کوسترمکدر که • انک حقیقتده اصلی اولمیه • پس سیمیا ایله معجزه وکرامتک مناسبتی واردر • وحضرت مولانا قدس سره
بی عشق وجذبه راه طریقته قدم نهاده اولان بی ذوقلرک • مشاهده ومعرفتلرین سیمیایه تشبیه ایتدکلرینه بو مصرع شریفده اشارت خفیه
واردر • ایدی ای طالب صادق اکر دردمندکه آتش عشق فروزان اولوب • جذبه حقانی ظاهر اولدیسه • شکر وقیمتن بیل که انک شکر وثناسنه کیمسه قادر
دکلدر • نته کیم حضرت مولانا بیورررلر این ثنا کفتن زمن ترک ثناست بندن بو ثنایی دیمک ترک ثنادر • کما قال علیه السلام • لا احصی ثناء علیک
انت کما اثنیت علی نفسک ایدی نام تمام عجز ثنادر • زیرا که این دلیل هستی وهستی خطاست بو ثنایی دیمک وارلغه دلیل ونشاندر • وجود ایسه محض خطادر
کما قال علیه السلام وجودک ذنب لا یقاس علیه ذنب آخر • پس اصحاب کمال وارباب فنانک شانی • وجودلرینی افنا واعدام • ووجود حقده مستهلک اولوب
حمد وثنایی کندو واراقلریله ایتمیوب • بلکه حقه حقله ثنا ایدرلر • نته کیم حکیم سنایی قدس سره بیورررلر نظم • واجد ذات خود بذات خودست
ذاکر وشاکر صفات خودست • غیر او در میانه واسطه نیست • ذات را جز صفات رابطه نیست • کر شناسد فسون رحمت او
کر کزارد حقوق نعمت او • رحمت او زحد وعد بیرون • نعمت او زحد وعد افزون • ذکر رحمت یکی ز رحمت او
شکر نعمت یکی ز نعمت او • ثمر ایدی حقیقتده ذاکر ومذکور وشاکر ومشکور اول رب غفور اولدیسه پیش هست او بباید نیست بود
اول واجب الوجودک وجود مطلقی قتنده فانی وعدم اولمق کرک • بو مجلده بود وبودن مقابله سنده در حیث هستی پیش او کور وکبود انک قتنده
وجودندر کور وکبود • یعنی وجود غیر انک وجودی عندنده بی نفع ومعنی در • کور وکبود اراده قالمش شی در • ویاخود وجود حقدن غیری وجود دیو قدر
وانزل غیری وجود وار دربلین تیره دل • وکور چشم دردیمکدر • نته کیم کور وکبودی کندولری شرح بیورررلر کر نبودی کور زو بکداختی
اکر غیره وجود کورن کور وضریر اولمیایدی • طلعت افتاب وجود احدیت الذاتک تجلیسندن محو ونابود اولایدی • هستی موهومی آتش عشقله
بوته شوقده اریدیدی • اندنصکره کرمی خورشید را بشناختی خورشید معنوی ومهر حقیقینک کرمیت وحرارتن فهم واذعان ایدیدی • ایدیه
نس مزبور اوزره توحید حقیقیدن غافل اولوب برف هستی موهومی اشعه کرمی افتاب تجلی ذاتدن کداخته اولمیانلرک افسرده دل اولدقلری
اعمی بی بصر اولدقلرینه دلالت ایلدی ورنبودی او کبود از تعزیت واکر اول تیره دللرک وجود موهوملری تعزیتدن کبود اولمیایدی • یعنی
جهل وغفلتلری سببی ایله حقدن دور اولدقلری ماتمندن کبود پوش ظلمت بشریه اولمیایدی کی فسردی همچو یخ این ناحیت بو ناحیه ممکنات بوز کبی
نچین منجمد اولوردی شعر له الوجود کله • والحکم فیه حکمنا • فما رایناه سوی • وما بدا الآبائه • وشل فان کان ذا • قد حار فیه عقلنا
لکن بدا ولاکن • فانه بعیننا نظم همه هستی ذات اوست اینجا • چو خورشید وجود پنهان وپیدا • ازو پیدا نموده آفرینش
زنور اوست پیدائی بینش • دو عالم در تو پیدا کرد بنکر • وصالش یابی از وصل برخور • سراسر در تو پیدا می ندانی
که جنگ این جهان وان جهانی • در زیان خسارت وزیر در این مکر بو مکرده نصارایه ایلدی • وزیره اولان خسارت وزیان بیانده در
همچوشه نادان وغافل بد وزیر پادشاه جهود کبی وزیر دخی جاهل وغافل ایدی پنجه می زد با قدیم ناکزیر ناکزیر بدولابدکبی درکه لازم
اولمیانه کزیر • ولازم اولانه ناکزیر دیرلر • یعنی اول وزیر غافل ممتنع المفارقة • وبالضروره امری لازم الاطاعه اولان • ابدی وازلی وقدیم
اولان خالق بیچونه نه کان بنجه اوردی زیرا • لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون • قول کریمی اوزره اول زمانده دین عیسی حق سبحانه
وتعالانک مشیت ارتضائیه ایله مراد ایلدوکی دین ایدی وزیر جهود ایسه • یریدون ان یطفئوا نور الله نحوای کریمی اوزره دین عیسانک
تغییرینه سعی ایلدوکی حقله بنجه اوردی کبی اولدی باچنان قادر خدایی ازعدم انجلیس قادر مطلق برخدایه بنجه اوردی که عدمدن •

صد چو عالم هست گرداند بدم بر دمده دبران بو عالم گبی یوز عالم وجوده گتورر صد چو عالم در نظر پیدا کند سنک نظرکده بو عالم گبی یوز عالم
پیدا ایلر چونکه چشمت را بخود بینا کند چونکه سنک گوزنکی کند وسیله گوزیجی ایلیه یعنی بی یبصر وبی یسمع نحو اسنجه چونکه سنک دیده عبرت
وبصر بصیرتک حلقه گوزیجی وضد این اوله بر نظرده بونک گبی یوز عالم ایجاد ایدر دیمکدر ای خدا این اولیا چشم ظاهربین گر جهان پیشت بزرگ وبی بنیست
اگر جهان سنک پیش نظرکده عظیم وبی پایان وبی نهایت وگراندر اما پیش قدرت ذره میدانکه نیست اول صانع وقادر مطلقک قدرتی
قتنده مقداری یوق بر ذره بیل که حقیقتده مقدار ذره دخی دکلدر بلکه عدم مشابه سنده در نظم تعالی الله زهی ذات وصفات
که نتوان کرد مر جود صفات • توئی صانع توئی جان وتوئی حق • توئی در هر دو عالم نور مطلق • جز او یافت در ذرات اینجا
که رجعت کرد سوی ذات اینجا این جهان خود حبس جانهای شماست بو جهان خود ترک جانلرکزک حبسی در هین روید آن سو که صحرای شماست
ایمدی اکا اولیکوز اول جانبه گیدیکز که ترک تفرجگاه وسیع وصحرای منبسطدر یعنی بو جهان تنک وفانی ومحبس جسد ظلمانی ده اسیر طبیعت
اولمیوب ارض الله واسعة قول کریمی ایله وصف بیوریلان ومجمع انبیا واولیا ومحشر اصفیا واتقیا اولان فضای حقیقته تحریک
پر وبال ایدیکز بیت چه دیدی بازین از رخ دنیا که خواهی رفت آخر سوی عقبی این جهان محدود وآن خود بیحد ست بو جهان صورت وعالم
ملک وشهادت محدوددر واول جهان ملکوت وعالم وحدت خود بی نهایت وبی حددر نقش وصورت پیش آن معنی سدست دیو نقش وصور
وصفات بشریت عالم معنانک قتنده مانع وصلت وحجاب وسددر • حجاب یار اینجا صورت تست • اگر باشی چو مردان جهان جست
تو برداری حجاب وترک گوی • ازین معنی چو نادانان چه گوی • تو هستی او دلی صورت حجابست • ز صورت جمله اعداد وحسابست
اگر یک ذره ماند هستی بصورت • کجا باشد بنزدیکش حضورت • دلت را محو کن تا جان شود پاک • نماند این نمود آب با خاک
حضورت آنگهی باشد چو مردان • که بیرون آیی از صورت بنیسان • نثر پس بو عالم کون وفساده تعلق وتعشق ایدنلر عالم وحدت وبقاده
اولان دولت ابدی وسعادت سرمدیدن محروم اولورلار وعالم بقا ووحدت ایله آشنا اولوب وجود وهمیلرین وجود حقده افنا
وکونیندن قطع علاقه ایدنلر ایکی جهان پادشاهی اولوب تاییدات الهیه ایله بو جهان صوریده اولان عالمیانه تصرف قیلور وعالم
امر وخلق اکا تسخر اولور بو خود مسموعک اولمشدر که صد هزاران نیزه فرعون را فرعونک صد هزاران نیزه سنی یعنی عسکر فرعونده
اولان نیچه یوز بیک نیزه داری درشکست از موسیی با یک عصا عالم وحدتک اهلی اولان بر موسی دن بر عصا ایله مغلوب وشکست ایلدی
کذلک تجلیات الهیه ایله افناء وجود ایدوب مرتبه ملکیت وعالم وحدتده مستقر اولان مرد خدا دخی نفس فرعونک یوز هزار
عساکر نیزه دار وصفات ردیه سنی موسای روحی عصای قوت قدسیه ایله غلبه ایدوب جمیع اقتضاسنی قهر وشکست ایدر صد هزاران طب جالینوس بود
وبو عالم سفلی اهلندن اولان جالینوسک صد هزاران طبی وار ایدی وجالینوس مانندی نیچه بیک اطبا دخی وار ایدی ولکن
پیش عیسی ودمش افسوس بود اول عالم علوینک اهلندن اولان عیسی علیه السلامک حضورنده ونفس شریف ونطق لطیفنک قتنده
جمله سنک فن طبابتلری افسوس وبیهوده اولدی زیرا دم عیسی دن ابرای اکمه وابرص ونفس روح افزادن احیاء موتی اولوب طبابتده
حاذق اولانلر بو معجزات باهراتی مشاهده قیلوب وفن طبابت وترکیب معاجین ایله بو مقوله حالاته هرگز کندولرده قدرت بولنمدیغن
بیلوب دم بسته قالدیلر کذلک جالینوس عقل معاش دخی کندوده انواع فنون وعلوم واردر ظن ایدوب لکن مرض نفسک علاجنده
عاجز قالوب وروح نفس الله ده حکمندن معزول اولوب میت مرتبه سنه وارمش ایکن عیسی دم اولان مرشد کاملک نفسندن ونظر پاکندن
دل طالبده پرتو نور محبة الله عکس ایتدکده نفس مانند ابرص اولان اماره لک صفتندن خلاص اولوب وکوکل کوزی اکمه لکدن نجات بولوب
ومیت مشابه سنده اولان روح حیات ابدی بولوب حق سبحانه وتعالی نک بو قدرت وعظمت دبیر طریقندن بو کرامتک ظهورینه تعجب قالوب
کندونک مقدما اولان رای وتدبیرلری عشق الهی حضورنده افسوس وبیهوده اولور عطار چو عیسی گر شوی نور علی نور
تو روح الله شوی تا نفخه صور • چو روح الله شوی جان بخش مرده • برافکن از نمود ذات پرده • چو روح الله مرده زنده گردان
فلک با ملک تو زنده گردان • تو عیسی در درون داری حقیقت • ولیکن باز ماندی در طبیعت • چو روح الله باش اندر طریقت
حذر کن از پلیدی طبیعت • محیط مرکز جانهاست احمد • که او را در دو عالم بد مؤید • سر وجانم فدای روی او باد
همیشه روی من در سوی او باد • در آخر گرد اینجا واصل او • همه مقصود کلی حاصل او • صد هزاران دفتر اشعار بود
صد هزاران دفتر اشعار وار ایدی وفصحادن هر بریسی بلاغت شعر ایله تفاخر ایدرلردی ولکن پیش حرف امیش عار بود نقطه که جانه دولت
وجانه بر نقطه رحمت صحرای نازک سر وخرامی ودریای رازک گوهر خاصی ختم رسل مقتدای کل حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاتک
امیلکی حرفنک اوکنده عموما دفتر اشعار عیب وعار اولدی یعنی وحی جبریل ایله گفتار درربار نبوتدن صدور ایدن قرآن عظیم الشانک
کمال بلاغت وفصاحت معجز نظامی قتنده شعرانک جمله سی خجل وعاطل وسبعه معلقه یه ایتدکلری رغبتلری باطل اولدی یعنی
بعثت فخر عالم صلی الله علیه وسلمک زمان سعادت اقترانلرنده بلغای عربدن چوق شعرا وار ایدی ایچلرندن بری شاعرک قلیلة اللفظ
وکثیرة المعنی مرتبه تحدی ده اولان شعرلرینی باب کعبه یه تعلیق وآویخته قیلوب ابنیلرنده مباهات ایدرلر ایدی پس حق سبحانه
وتعالی خاتم النبیین ورحمة للعالمین حبیبی حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمی عامه ناسک خصوصا که بلغای اعرابک

دعوتنه مبعوث قیلوب کلام قدیم معجز نظام سبحانی وکتاب کریم ربانی نازل اولدقده حاشا ابو جهل لعین واکا مانند نیچه معاندین بو شعردر
واساطیر الاولیندر وبونی محمد کندو کندودن تکلم ایدر دیدکلرنده حق سبحانه وتعالی آیت کریمه انزال ایدوب وان کنتم فی ریب
مما نزلنا علی عبدنا فأتوا بسورة من مثله قول کریمی ایله کفار مکه نک بلغاسنه عتاب الهی بیوریلوب بزم عبد خاص الخاص ورسولمزه
تنزیل وحی ایتدوکمز کلام عزیزمزده ریب وگمانده ایسه کز قرآن عظیم الشانده اولان سور قصیره دن انک مثللو بر سوره گتورکز دیو
قرآن عظیم الشان گبی بر آیت قصیره وبلکه بر شی گتوره میجکلرینی علی وجه التقریع بیان بیوروب ولکم فی القصاص حیوة
وقیل یا ارض ابلعی ماءک ویا سماء اقلعی وسایر آیات قرآنیه شعرای مزبوره نک مسموعلری اولماغله قرآن عظیم الشانه مثل ومانند اولمیوب
بلاغت وفصاحتده درجه اعلی وغایت اعجازده اولدوغی اظهر من الشمس اولماغله کلام مخلوق کلام خالقه نظیر اولمادوغنی بیلوب هر بری
مختفی اولدیلر وشب تاریکده باب کعبه یه کلوب سبعه معلقه نامنده اولان اشعاری سرقه ونابود ایتدیلر وبعض مفسرین من مثله ده
اولان ضمیری سباقنده اولان عبده ارجاع ایدوب یعنی حبیبم محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی معلم ومعلمخانه یه واریوب استاددن
بر حرف اوقومیوب یازمیوب بنم آیات منزله می سزه تبلیغ وقرائت ایتدکده محض عنادکزدن کندو وجداننکزدن سویلیور دیو افترا ایدرسز
اگر شک وشبهه کز وار ایسه استاده وارمامش واوقیوب یازمامش محمد علیه السلام مثللو بر کمسنه دن بونک مثللو بر سوره گتورک مع هذا
ز حبیبم محمد مثللو بر عبد مکرم خلق ایتمشمدر ونه کلامم مثللو کلام واردر دیو بیوریلوب کفار مکه مبهوت اولدیلر پس نبی الامی ایله ملقب
وتوصیف اولنماغه باعث بو معنی اولوب ودخی وعنده ام الکتاب آیت کریمه سنده اولان ام ایله حضرت مراد بیوریلوب
ذات اصل معناسنه اولماغله حضرت فخر عالم علیه السلام دخی بر موجب اول ما خلق الله روحی جمیع ارواح وجمله مکوناتک اصلی اولدیغیچون
امی دیو وصف اولندیلر نته کیم مولانا جامی رحمة الله علیه سبحه ده بیوررلر نظم • سلک هستی چو در آید بشمار • او بود اول وفکر آخر کار
صورتش گرچه ز آدم زاده • معنیش اصل وجود افتاده • روشن است این بر هر فرزانه • که ز هم زاد درخت ودانه
قبله بنده وآزاد وبیت • علت غایی ایجاد دویست • گرد بر خوان نبوت یکشب • دعوت گرسنه چشمان عرب
قرص مه را بیکی انگشت لئیم • بسر انگشت گرم کرد دو نیم • نیست زین هیچ عجب تر عجبی • که نسود ندبدان قرص لبی
بقلم گر نرسید انگشتش • بود لوح وقلم اندر مشتش • بود در روشنی قلم صنع ازل • گر قلم نیست قلمزن چه خلل
از سواد خط اگر دیده ببست • بکمالش نرسید هیچ شکست • نور بود او وخط تیره ظلم • نشود نور وظلم جمع بهم
ابدی جهان بقا وعالم لقا اهلنک هر حال ایله بو جهان فنا وعالم هبا اهلنه غالب اولدقلری بو قدر حجج قاطعه وبراهین ساطعه ایله اثبات
اولندقدن صکره با چنین غالب خداوندی کسی بو نچلین غالب بر خداوندک مقابله سنده یعنی حضورنده بر کمسنه چون نمیرد گر نباشد او حیی
نیچون اولمیه اگر اول کمسنه زیاده دنی اولمینه پس دنی واسفل اولماسی افنای وجود ایدوب حیات طیبه ابدیه ایله باقی وسرمد اولورکن
اگر چه دون وخسیس اولانلر کندو عقل وجودلرینه طیاندی لکن بس دل چون کوه را انگیخت او ذو القوة المتین اولان خدای بی چون
جبل عظیم گبی توی چوق قلب قوپاردی یعنی عقل وپندار وفن بسیار ایله کوه دش قوتدار اولان چوق دل برقراری برندن قلع وقمع
ایدوب قضای الهی ونیچه قهر وجلال سلطانیدن خلاص اولامادی وظلمت کفرده ضالین وتیه انانیتده هالکین اولدی
مرغ زیرک با دو پا آویخت او اول حی وحیا وقادر وتوانا مرغ زیرکی ایکی اباغیله آصدی یعنی عقل وادراک وفهم دراکنه اعتماد ایلین
نیچه مدبرلرک مرغ زیرکلرینک ایکی اباغنی اخذ وقید ودام قهرینه بند ایتدی ایمدی ای طالب فوز وفلاح فهم وخاطر تیز کردن نیست راه
فهم وخاطره اعتماد ایلمک طریق نجات اولمز زیرا جز شکسته می نگیرد فضل شاه اول پادشاه انس وجانک فضل واحسانی شکسته
ومنکسردن غیری یی طوتمازه ودرگاه عزتنده قلبی صنیقلردن غیری سن قبول ایتمز کما ورد فی الحدیث القدسی انا عند المنکسرة قلوبهم مولانا جامی فرماید
ای ز اندازه تو پر خون دل ما • دمبدم از تو دگرگون دل ما • دل ما در رهت افتاده پریست • که بر باد هوا راگذریست
وای ما گر تو قرارش ندهی • بهر خود میل بکارش ندهی • بر در تو ندهی تسکینش • حرف تمکین نکنی تلقینش
بو خود مقرردر که عقل وادراک وفهم وپندارینه اعتماد ایدنلرک اکثری گم گشته راه هدایت اولمشلردر نته کیم حضرت مولانا قدس سره بیوررلر
ای بسا گنج آگنان کنج کاو بو مصرعده اولان کاو وکاف عربیله تلفظ اولنوب بو جاق قازیجی دیمک اولور وکاویدن لفظندن اسم فاعلدر
حاصل معنی ای چوق خزینه طولدریجی وبو جاق قازیجی کمسنه لر کان خیال اندیش را شد ریش گاو اول خیال اندیش اولان وزیر پر تزویرکه
گاو صفت اولدی استعمال اهل فرس ده بر دنی ونادان کمسنه یه تبعیت ایلین شخصه ریش گاو دیرلر پس مفهوم بیت شریف بودر که
ای نیچه چوق جمع اموال ایدوب خزینه لر دفن ایدن احمقلر وکندو عقل وپنداری ایله انواع علوم فلسفه جمع ایدوب وکنج تصوراتن
داستان فکر ایله قازوب گز قلبنده مفهوم تصورات مملو ایدن سفیه لر دنیای دنی یه ونفس خسیسه تابع اولوب طبیعت مسخره سی اولمشلردر
وکشف وشهود ایله مدارج اعلای ملکوته ارتقا ایله جمله مکوناته باش مرتبه سنده اولاجق ایکن دنیای دنی یه کوکل ویرمکله بقرک قوروغی
منزله سنده عالم اسفلده پابسته آب وعلف اولمشلردر دیمک اولور ایمدی ای مستمع متنبه سن زبده برکون وعمده کاینات
گاو که بود تا تو ریش او شوی گاو کیم اوله کیم سن اکا ریش اولاسن یعنی بقر دنیا وگاو طبیعته تابع اولاسن خاک چه بود تا حشیش او شوی

خاک نه شی حقیردر که سن انک حیثیتی اولاسن • وسن زبدهٔ مکونات • وخلاصهٔ موجودات اولوب جمیع مصنوعات سنک ساحتک ایله
مقصود اصلی • ومعاد حقیقی لرینه • واصل اولماغه طالبلر اولوب سنک شانکه • هو الذی خلق لکم ما فی الارض جمیعا • قول کریمی بیورلمش ایکن
وطن اصلی اولان عالم جبروت وملکوتی ترک ایدوب عالم سفلیده اولان خاک اسفلک مغلوبی وانک محکومی اولاسن مولانا جامی فرمایه

عام را خود ز شام تا سحر • نیست جز خورد و خواب فکر دگر • صلح و جنگش برای این باشد • نام و ننگش برای این باشد
سخن از دخل و خرج راند و بس • شهوت و بطن و فرج داند و بس • همتش نگذرد ز فرج و گلو • داند از امر فاکلوا و کلوا
پوست آمد نصیب اهل حجاب • مغزها بهرهٔ اولوا الالباب •

ایدی اشرف ممکنات اولان انسانه نفس وطبیعته فریفته اولوب
عالم سفلیه میل ایتمک مسخ معنوی اولدوغی مقرردر نته کیم بیورررلر چون زنی از کار بد شد روی زرد جونکه بر عورت فعل بددن روی زرد
اولدی وبد حالنده قالدی مسخ کرد او را خدا و زهره کرد خدای متعال انک صورتنی مسخ ایلدی وزهره یه تبدیل ایتدی عورتی را زهره کردن مسخ بود
بر عورتی زهره ایلمک مسخ اولدی خاک و گل گشتن نه مسخست ای عنود خاک وگل اولمق مسخ دکلمیدر ای عنود • زهره هاروت وماروتی
اضلال ایلین عورتک اسمیدر • ارباب تفسیر بو بابده اختلاف ایدوب • وما انزل علی الملکین ببابل هاروت وماروت آیت کریمه‌سنک
تفسیرنده هر بری بر وجه بیان ایلمشلر • وبو آیت کریمه‌نک ماقبلی • واتبعوا ما تتلوا الشیاطین علی ملک سلیمان وما کفر سلیمان ولکن الشیاطین
کفروا یعلمون الناس السحر • قول کریمیدر • معلوم اولاکه • وما انزل علی الملکین قول کریمنده واقع اولان عطفده اوچ وجه جایز کورمشلر •
عطفک ایکی وجهنده ما موصولدر • وبر وجهده ما نافیه اولور • تفسیر قاضیده ابتدا • یعلمون الناس السحر قولنده اولان سحر اوزرینه
عطف ایدوب بیورررلر که • عطف علی السحر والمراد بهما واحد والعطف لتغایر الاعتبار او به نوع اقوی منه • ایدی لفظ ماده ایکی وجه بیورمشلردر
وجه اول بودر که ما نافیه اولوب تکذیبا للیهود • وما کفر سلیمان قول کریمنه معطوف اولوب هرگز هاروت وماروته سحر انزال اولنمادی
وذکر اولنان ایکی ملک • آسماندن تعلیم سحر ایچون نازل اولمادیلر • ویاخود هاروت وماروت ایله زهره حقنده اولنان قصه غیر واقعدر
دیمک اوله وجه ثانی ما نافیه اولمایوب واتبعوا ما تتلوا الشیاطین قول کریمنه معطوف وموصوفه اوله یعنی یهودیلردن توریت تلاوت
ایدن فرقه‌دن بعضیسی کتاب الله اولان احکام توراتی آردلرینه اتوب • وامر الهیدن یوز دوندروب ایکی شیئه تابع اولدیلر •
بریسی ما تتلوا الشیاطین علی ملک سلیمان • وبریسی ما انزل علی الملکین قولنه که شیاطینک تلاوت ایتدکلری افسون وافسونه وهاروت وماروت
اوزرینه نزول ایدن تعزیم وسحره مشغول اولوب انلر تسخیر جن ایتدیلر دیمک اوله • وچاه بابلک موضعنده اختلاف اولنوب بعضیلری
دیار مغربده • وبعضیلری کوه دماونده • وبعضیلری کوفه‌ده دردیمشلر • وهاروت وماروت لسان سریانی اوزرینه ایکی اسمدر
پس ارباب تفسیر دیرلر که • هاروت وماروت ایکی ملک ایدی لوب برینک اسمی عزا ایدی برینک اسمی عزائیل ایدی روایت اولنور که
ملائکه وجه ارضده احوال بنی آدمه نظر ایدوب • انبیا ورسل بعث اولنوب امر بالمعروف ونهی عن المنکر اولنمشکن اکثری تغافل ومخالفت
ایدوب وجه ارضده سفک دما واستحلال محارم • وعبادت اصنام ایتدکلرینه تعجب • وادمیانی تعییب وتعییر ایتدیلر پس حق جل وعلا ملائکه‌یه
خطاب ایدوب اگر آدم کبی ترکیبنده اولان شهوت سزک ترکیبکزده دخی موجود اولایدی • سزک حالکز دخی بنی آدم کبی اولوردی دیو
بیوردی • ملائکه کندولردن بو حالی استبعاد ایدوب سبحانک ما ینبغی لنا ان نعصیک دیدیلر • خدای رب العالمین بیوردی کیم ایدی
ایچکزدن ایکی فرشته اختیار ایلیه سز که • انلری صفت بشریت ایله متصف • وشهوت انس ایله ترکیب ایدوب وجه ارضه انزال ایده‌یم
ملائکه دخی جمله‌دن زیاده عابد اولان هاروت وماروتی اختیار ایتدیلر • فلهذا حق تبارک وتعالی انلرک ترکیبنده • شهوت خلق ایدوب
عدل وانصاف ایله حکومت ایچون وجه ارضه انزال ایلدی • وعبادتکزده بکا شریک قوشمیه سز • وزنایه قریب اولمیوب شرب خمر ایتمیه سز
وناحق یره قان دوکمیوب حکم وقضاده طرف آخره میل ومحابا • وجور وجفا ایتمیه سز دیو امر ایلدی • وانلر دخی ادریس نبی علیه السلام زماننده
وجه ارضه هبوط ایدوب • کوندز بین الناس عدل وداد ایله حکومت • وکیجه اسم ایله سمایه عروج ومقاملرنده عبادت ایدرلر ایدی •
اتفاقا ملوک فارسدن بر ملکک دختری زوجی ایله مخاصمه ایدوب اقامت دعوی ایچون هاروت وماروتک حضورینه کلدیلر •
مراة مزبوره نک حسن وجمالی غایت کالده اولماغله • هاروت وماروتک قلبلرنده اول عورتک هواسی جایکیر اولوب حیله ایتمک آرزوسیله
اجرای حکمده تراخی ایدوب مراة مزبوره‌یی تنهاجه خلوتکرینه دعوت • ونفسلری مرادینی اجرایه عرض حاجت ایتدیلر عورت راضیه اولمایوب
بنم وصلتمدن کام المق استرسکز • اوچ شرط ایله بر مراد اولورسز • بریسی بودر که بن عبادت ایتدوکم صنمه سز دخی عبادت ایلیه سز • ثانیا
خمر ایچه سز • ثالثا ناحق یره قان دوکه سز • بونلر عورتک تکلیفندن ابا ایدوب ای زن • بو سن دیدوکک افعالدن بز نهی اولنمشوزدر
غیری تکلیفک وار ایسه ایده‌لم دیوب • عورت بو شرطلردن غیری ایله اولمز دیو جواب ویردی • الحاصل عورت بر ایکی دفعه کلوب هاروت وماروت
قربان التماس ایتدکجه عورت وصلتنی شروط مزبوره‌یه مشروطه قیلدی • بالاخره هاروت وماروتک عسکری باد صرصر شهوت ایله
هباء منثورا اولوب صبره طاقتلری قالمامغله • شروط مزبوره‌دن باده نوش اولمغی اسهل کوروب • شرب خمره رضا ویردیلر • مع هذا
شرب الخمر ام الخبائث حدیث شریفی فحواسنجه • ام الخبائث اولدوغندن غفلت ایله شرب خمر ایدوب مست اولدیلر • پس عورت
تکرار شیوه ایدوب بکا اسم اعظمی تعلیم ایتمینجه رام اولمازم دیمکله • اسم اعظمی دخی تعلیم ایتدیلر • بعده شناعته مباشرت صددنده ایکن

خارجدن

حکایت هاروت وماروت

خارجدن بر مرد فقیر کلوب بونلرک حالنه مطلع اولماغله • جایز که بو شخص کشف اسرار ایدوب رسوای عام اولالم دیو اول کسنه‌یی قتل ایلدیلر •
پس حق سبحانه وتعالی ملائکه‌یه بونلرک احوالنه مطلع ایدوب معارضه لرندن شرمسار اولوب الی الان بنی آدم ایچون استغفار ایتمکده ونا
دم اولدیلر • وهاروت وماروتدن بو مقوله معصیت صدور ایتدکدن صکره • سمایه صعود مراد ایتدکلرنده عروجه قادر اولمایوب بیچاره وزار
ادریس نبی علیه السلامک حضور سعادتنه کلوب استشفع لنا الی ربک وادع لنا دیو شفاعت استدیلر حضرت ادریس علیه السلام دخی درگاه
قاضی الحاجاته روی مال اولوب استعفا ایتدکده • حق سبحانه وتعالی انلری عذاب دنیوی ایله اخروی بیننده مخیر قلدی • انلر دخی عذاب دنیایی
اختیار ایدوب زمین بابلده بر چاهک ایچنده پای وهمت انلری قید بند سلاسل اولوب سرنکون آویخته قلنمشلردر • والی یوم القیام
چاه مزبورده آتش ایچنده معذبلردر • وبر روایتده دخی چاه مزبورده صو واردر • وآب ایله انلرک بینی دورت برمق مقداری در
بو قدر قربلری وار ایکن باراده الله صویه واصل اولمغه قادر اولمایوب تشنگی عطشدن زبانلری بیرون از دهان اولمشدر دیرلر •
وروایت اولنور که زمان سابقده بر کمسنه تعلم سحر ایچون چاه بابله واروب انلری بو حالده کوردکده حکایت ایتمش که بو وجهله اولان
رنج وعذابلرندن بکا خوف ودهشت مستولی اولوب لا اله الا الله دیدم • پس هاروت وماروت بنم سوزم استماع ایتدکلرنده
سن کیمک امتندنسن دیو سؤال ایلدیلر • بن دخی محمد امتندنم دیو جواب ویردوکمده • محمد علیه السلام مبعوث اولندیمی دیدیلر مبعوث
اولمشدر دیدم • الحمد لله فانه نبی آخر الزمان وعما قریب ینقطع العذاب عنا دیدیلر دیو روایت اولنور • قصهٔ مزبوره تفسیر بزدیده
بو وجهله مسطور اولوب • وشیخ زاده نک حاشیه سنده دخی • بو قصهٔ غریبه بو وجهله مسطوردر که • روی ان امراة اتت عائشة رضی الله عنها
فقالت انی ساحرة فهل لی من توبة • فقالت ما سحرک • فقالت صرت الی المواضع الذی فیه هاروت وماروت ببابل ان اتعلم السحر فقالا لی
یا امة الله لا تختاری عذاب الآخرة بامر الدنیا فابیت • فقالا لی اذهبی فبولی علی ذلک الرماد • فذهبت لابول علیه ففکرت فی نفسی
فابیت ان افعله • ثم جئت الیهما فقلت قد فعلت فقالا لی ما رأیت لما فعلت قلت ما رأیت شیئا • فقالا لی انت علی رأس امرک
فاتقی الله تعالی ولا تفعلی • فابیت فقالا لی اذهبی فافعلی ففعلت فرأیت فارسا مقنعا بالحدید • قد خرج من فرجی فصعد الی السماء فجئتهما
فقالا ایمانک قد خرج عنک فقد احسنت السحر • فقلت وما هو فقالا لا تریدین شیئا فتصوریه فی وهمک الا کان • فصورت فی نفسی حبا
من حنطة فاذا انا بحب فقلت انزرع فانزرع فخرج من ساعته سنبلا • فقلت انطحن فانطحن واختبز • وانا لا ارید شیئا اصوره فی نفسی
الا حصل • فقالت عائشة رضی الله عنها لیس لک توبة • الحاصل هاروت ایله ماروته بو وقعه اولدقده مراة فتانه دخی تعلم ایلدوکی
اسم اعظم وسیله‌سیله آسمانه صعود قصد ایتدکده • حراس سما اولان ملائکه مذکوره‌یی عروجدن منع ایدوب امر حقله صورتی کوکب زهره‌یه مسخ
اولندی دیرلر • وابن عباس وابن عمر زهره‌یه لعن ایدوب لا مرحبا بها ولا اهلا لقی الملکان منها ما لقیا • دیرلر ایدی دیو روایت اولنمشدر
وامام علی کرم الله وجهه‌دن روایت اولنور • کان النبی صلی الله علیه وسلم اذا رأی سهیلا قال لعن الله سهیلا بانه کان عشارا بالیمن
ولعن الله الزهرة فانها فتنت ملکین حدیث شریفی نقل اولنور • وجامع الصغیرده دخی امام سیوطی رحمه الله علیه لعن الله الزهرة فانها
هی التی فتنت الملکین هاروت وماروت • حدیث شریفی امام علی رضی الله عنه‌دن بو وجهله روایت ایتمشدر حدیث صحیحدر • وروی ان النبی
صلی الله علیه وسلم سئل عن الممسوخ فقال علیه السلام هم ثلثة عشر الفیل • والدب • والخنزیر • والقردة • والجریث • والضب
والوطواط • والعقرب • والدعموص • والارنب • وسهیل • والزهرة • والعنکبوت • فیل معروف مشهور جانوردر • ودب خرس در که
تورکجه ایودر • خنزیر دخی معروفدر • وقرده میمون در • وجریث مار ماهی که تورکجه یلان بالغی دیکلدر • وساران بالغی دخی دیمشلر • وضب
سوسمار در که تورکجه کلر دیکلدر • ووطواط خفاش در که ترکجه یراسه دیکلدر • وعقرب دخی معروفدر • ودعموص ضم دال وسکون عین مهمله ایله
سکثهی که کوچک بالغی دیدکلریدر • وارنب خرکوش در • تورکجه طوشان در • وسهیل بر کوکب روشن در که یمن سمتندن جانب جنوبده طلوع ایدر •
وزهره فلک ثالثده اولان زهره کوکبی در • وعنکبوت تورکجه اورمجکدر • پس حضرت رسول علیه السلام ممسوخلردن سؤال اولندقده
اصناف مزبوره اولدوغنی تحقیق بیوروب • یا رسول الله علیک صلوات الله • بونلرک مسخنه نه شی سبب اولمشدر دیو سؤال اولندقده
قال صلی الله علیه وسلم • اما الفیل فکان جبارا لوطیا لا یدع رطبا ولا یابسا • واما الدب فکان رجلا یدعو الناس الی نفسه • واما الخنازیر
فقوم نصاری سألوا ربهم نزول المائدة • فلما نزلت علیهم کانوا اشد تکذیبا واشد کفرا • واما القردة فقوم یهود اعتدوا فی السبت • واما الضب
فکان اعرابیا یسرق الحاج بمحجنه • واما الوطواط فکان رجلا یسرق الثمار من رؤس النخل • واما العقرب فکان رجلا لداغا لا یسلم من لسانه
احد • واما الدعموص فکان رجلا نماما یفرق بین الاحبة • واما العنکبوت فامراة سحرت زوجها • واما الارنب فکانت امراة لا تطهر من حیض
وغیر ذلک • واما سهیل فکان عشارا بالیمن • واما الزهرة فکانت نصرانیة بنتا لبعض ملوک بنی اسرائیل فتن بها هاروت وماروت قال
الراوی ولم یذکر علیه السلام سبب الجریث • الحدیث • اما غیری مجلده جریثه مسخ اولان بر مرد دیوث ایدی دیمشلر • دررغرر ده وجه مسخ
مسطوردر • پس مخالطت زنان تخم فتنه وآفت دین اولماغله حضرت رسول علیه السلام لا یخلون رجل بامراة فان ثالثهما الشیطان •
ودخی النساء حبائل الشیطان دیو احترازا عن النسوان بیورمشلردر • وقال الحسن ابن الصالح سمعت ان الشیطان قال للمرأة انت
نصف جندی • وانت سهمی ارمی به فلا اخطی • وانت موضع سری • وانت رسولی فی حاجتی • وبالجمله بعض مفسرین ذکر اولنان احادیث شریفه موجبنجه

مسخ اولنان عورت الا نه سبعه سیاره دن اولان کوکب زهره یه مسخ اولندی دیوب بعضیلری دخی بو قوله راضی اولمامشلردر و تفسیر تبیانده
مسطوردر که حق سبحانه و تعالی هاروت و ماروتی وجه ارضه انزال اتدکده کوکب زهره یی و زهره یه موکل اولان ملکی دخی زمینه هبوط اتمک ایچون
امر ایدوب امر حقله زمینه نزول اتدکلرنده زهره صورت مراءه و ملک موکل صورت رجلده خلق اولنوب و هاروت ایله ماروت سابق الذکر
اولدیغی اوزره زهره ایله مواصلت و مجامعت مراد اتدکده زهره ایله نزول ایلین ملک صورت صنمده زهره نک منزلنده وضع اولنوب بالاخره
عورت الحاحیله هاروت و ماروت صنمه سجده و سفک دما و شرب خمر ایدوب بعده نادم اولوب سمایه عروج مراد اتدکلرنده قادر اولمیوب
زهره ایله موکلی اولان ملک آسمانه عروج ایدوب هاروت و ماروت نه بلایه کرفتار اولدقلرین بیلدیلر دیو تحقیق اتمشلر بعده بیوررلر که
قصه مزبوره عند المحققین غیر مقبوله اولوب کتاب الله ده بونلره دلالت ایدر نسنه یوقدر بلکه آیات کریمه ملائکه نک عصمتنه دلالت ایدر
و هاروت و ماروتک حالت تعذیبده تعلیم سحر اتدکلری مستبعد اولوب و مراه فاجره دخی آسمانه عروجی تعقل اتمک بعیددر و زهره یه مسخ ادعاسی
ابعددر و حق سبحانه و تعالی ملائکه یه خطاب ایدوب سزده دخی بنی آدم کبی شهوت ترکیب اولنسه انلر کبی عصیان ایدردکز دیو بیورلمش ایکن
عصیان اتمزدک دیدکلری حتی حاشا تکذیب و تجهیل اولور بو وجود ملائکه دن بعیددر بلکه انلرک هبوطنه باعث اول زمانده سحره نکثره اولوب
و انواع سحردن ابواب غریبه استنباط ایدوب نیجه سی نبوت ادعاسیله اضلال خلق ایدیلر پس حق سبحانه و تعالی هاروت و ماروتی وجه ارضه
انزال ایلدی که سحر ایله دعوای نبوت ایدن کاذبلرک عملری فاسد و کندولری باطل اولدوغن بلدرمک ایچون ناسه ابواب سحری تعلیم ایدیلر
حتی سحر نه شی ایدوکی معلوم ایدنوب سحره کاذبه ایله محاجه ایدوب معارضه یه قادر اولالر پس مقاصد و اغراضک احسنی بو اولور و لکنه
شک یوقدر دیو تحقیق ایلمش اما شیخ زاده رحمه الله حاشیه سنده بو جمله بسط کلام ایدرلر که و قال عامة اهل السنة انهما کانا ملکین
و جاز ابتلاء الملائکة فی الجملة بما هو سبب العقوبة والملامة کما مر فی قصة ابلیس من ان بعض الناس قالوا انه من الملائکة فلما کفر مسخ
و صار شیطانا و قوله تعالی لا یعصون الله ما امرهم و نحو ذلک و ان دل علی ان الملائکة معصومون مطلقا لا یعصون الا ان المراد به
المقید ای لا یعصون الله ما امرهم مادام مواظبة عصمة الله تعالی فانهم مادام معصومین لا یتحقق منهم العصیان من البعض لو زالت
عصمة الله تعالی عنهم الی آخره و تفسیر تیسیرده مسطوردر که خلقت سماواتده کواکب دخی معا خلق اولنوب و کوکب زهره سبعه سیاره دن
اولوب اول دخی اسمان ایله معا خلق اولنمشدر و مراه مزبوره ممسوخه اسم اعظم قوتیله سمایه صعود ایدوب هنوز آسمانده معذب و یا خود
ممسوخات سایره کبی نابود اولمشدر و زهره یه واقع اولان لعن حقنده روایت اولنان احادیث شریفه اسمده توافق حسبی ایله در دیمش
و شارح مثنوی کامل طریقه معنوی شیخ اسمعیل انقروی متعنا الله بطول حیوته بو محلده دیمشلر که مثنوی شریفک بو بیتنده بادی نظرده
زهره مشهوره اولمق متفهم اولور لکن عین زهره مشهوره اولمق کورینور بو تقریبله که مسخ لغتده بر صورتک بر صورته تبدیل اولنماسنه
دیرلر که صورت اولی دن ادنی اوله پس حق تعالی اول عورتی مسخ ایدوب شکل زهره یه تبدیل ایتدی دیمک اولور و صورت زهره یه
تبدیل اولنماغله عین زهره اولمق اقتضا ایتمز بلکه زهره صورتنه تبدیل ایلدی دیمک اولور و صاحب تیسیرک قولنه دخی بو تأویل مطابق
اولوب توهمات دفع اولور دیمش و ارباب کشف و ایقان و اصحاب ذوق و وجدان بو آیت کریمه نک تأویلنده بیوررلر که و ما کفر سلیمان
الروح و لکن شیاطین النفس والهوی کفروا یعلمون الناس السحر من تخیلات الهواجس و توهمات الوساوس التی تملی علی النفس بیانا
هو بمثابة السحر لقوله علیه السلام ان من البیان لسحرا و ما انزل علی الملکین فتنة و خذلانا من العلوم الضارة غیر النافعة علی ملکی الروح
والقلب المعلقین المنکسین رؤسهما بالتفاتهما الی السفلیات ببابل الجسد هاروت الروح و ماروت القلب ایدی معلوم اوله که روح ایله قلب
انسانی عالم علوی روحانیدن ایکن ازهاق باطل و اقامت حق ایچون خلافة وجه ارض جسمانی یه هبوط ایلدیلر پس زهره نفس
زهره حیات دنیانک مکر و خدیعه سیله بطریق الامتحان والابتلاء ترکیبلرنده اولان شبکه شهوته کرفتار اولوب تجاسر عقل ایله خمر حرص
و غفلت نوش ایدوب یعنی دنیای دنیه ایله زنا و صنم هوایه عبادت ایلیوب علو بایدن اعراض و سفلیاته التفات ایله منکوس الراس
اولوب قاری حالده معذب اولدیلر پس فلما زاغوا ازاغ الله قلوبهم قول کریمی اوزره حق سبحانه و تعالی دخی انلری استقامتلرندن تحریف ایدوب
موجب جمعیت اولان کشف حقایق علوم نافعه و استماع خطاب حقدن محروم اولوب سبب تفرقه اولان اباطیل علوم ضاره انزالی ایله انلری
مبتلا ایلدی مثلا فلاسفه نک قدم عالمده و زنادقه نک سلب اختیارده اولان قول مزخرفلری و نفی علم جزئیاتده اولان کلمات
مزخرفه لری و بونک امثالی لغویات ایله طریق مستقیمدن چقوب تیه غوایته و چاه ضلالتده هالکین اولدقلری کبی و هوالری اوزرینه
قتال ایدوب ظن و خیال ایله بعضیسی بعضیسن اکفار ایدن ارباب بدعت دخی بونک کبیدر زیرا بو مقوله علم لا ینفع دن استعاذه لازمدر
کما قال علیه السلام اللهم انی اعوذ بک من علم لا ینفع و قلب لا یخشع و نفس لا تشبع ان شاء الله تعالی هاروت و ماروتده اولان بعض دل
و حقایق دخی مثنوی شریفک التنجی جلد اولنده اخرینه قریب هاروت و ماروت احوالی کلدکده بیان اولنه ایدی روح علوی اولمغله
جانب اعلایه و نفس و طبیعت سفلی اولمغله جانب سفله میل اتمکدن خالی اولمامغین کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا قدس سره بیوررلر که
روح میبرد سوی چرخ برین روح سنی چرخ برین جانبنه ایلتر یعنی روح عالم علویدن اولمغله لابد میلی علوی و روحانی اولوب
سنی عالم نورانی و مآوای روحانی یه جذب ایدر و سن ایسه سوی آب و گل شدی در اسفلین اسفلینده اولان آب و گل جانبنه کتدک

یعنی روح

یعنی روح اقتضاسنی ترک ایدوب مشتهیات نفسانیه جانبنی اختیار ایدوب طبیعت سفلیه ده قالدک و خبرک یوقدر که خویشتن را مسخ کردی زین سفول
بو التصاق سببندن کندوکی مسخ ایلدک زان وجودی که بدان رشک عقول معنی کندومی نه وجه ایله مسخ ایلدم الحمد لله نقش و صورتم تبدیل اولنمامش
مسخ ایسه صورت حیوانیه یه تبدیل اولنلره دکلمیدر دیلورسنه اول سؤاله جواب بدر و علت مسخی بیاندر یعنی اشول بر وجوددن مسخ ایلدک که
اول وجود عقولک رشکی ایدی زیرا مراد اولنان صورت دکل سیرتدر و انسان صورت ایله انسان دکل بلکه سیرت ایله انساندر
احسن تقویم انکا اطلاق اولنور و عقول مجرده و ملائکه مقدسه نک رشک اتدکلری اول سیرت و اول حقیقتدر و سن ایسه اول حقیقتی محبت دنیا
و اشتغال ماسوا ایله نظرگاه خدا اولمقدن محروم ایدوب عالم طبیعت ظلمانیده قالوب حقیقت انسانیه یی صفت حیوانیه یه مسخ ایلدک
گرچه صورت مزبوره حالا اولان نشأه ده ظاهر دکل ایسه موجب یوم تبلی السرائر نشأه اخریده ظهور ایدر و ارباب کشف و شهود
نشأه اولیده دخی مسخ سیرتک مشاهده ایدوب سکا مرحمة و شفقة سویلرلر ایدی سن دخی بو غفلتدن بیدار اولوب دیده بصیرتک
اچوب پس ببین کین مسخ کردن چون بود پس نظر ایدوب کور که بو مسخ ایلمک نیجه اولور پیش آن مسخ این بغایت دون بود اول زهره یه
مسخ اولنان عورتک مسخی قتنده بو مسخ غایت دون اولور زیرا انک مسخی علویده واقع اولوب بو مسخ اسفل سافلین اولان عالم طبیعت
و صورت حیوانیه ده واقع اولمشدر پس صورة و معنی فرق بین السماء والارض اولور پس حضرت مولانا علوا و سفلا باعث مسخ اولان
نسنه ایدوکن بیان ایدوب بیوررلر اسب همت سوی اختر تاختی اسب همتی جانب اختره سوردک آدم مسجود را نشناختی آدم عموما ملائکه
علویه نک مسجودی و جمیع اشیاء سفلیه نک مطلوبی اولدوغن بلمیوب اذعان ایلمدک یعنی خلقت الاشیاء لاجلک و خلقتک لاجلی
مفهومندن غافل اولوب اشیاء علویه و سفلیه سکا خدمتکار اولوب هر بری انک کوکلنه یول بولوب انک وساطتی ایله وصلت حقه
طالبلر ایکن سن کندوکی انلره بند ایدوب فلک قمرک تحت مقعرنده عالم عنصر سفلیده اسباب آثار اولان کواکب و بروجک آثارینه
تعلق اتمکله حقیقتکدن خبردار اولمیوب محبوس طوارق افلاکی و قید بند تیره خاکی اولوب چاه اسفل طبیعتده سرنکون اولدک
و دخی ع سن محبوس ارکان و طبایع پندینی کوشکه بند اتمیوب سلطان ایکن قول اولدک ایواه و دریغ ای غافل مسکین و ظلمات
نفسانیه ده زار و مهین اولان دون همت آخر آدم زاده ای ناخلف الولد سر ابیه و فقنجه آخر سن ادم زاده دکلمیسن ای ناخلف
چند پنداری تو پستی را شرف نیجه دک بو دنائتی شرف عد ایدرسن و مقصود بالذات اولان مدارج اعلایه قوتوب طریق مستقیمدن
چقوب جانب اسفله کیدرسن معلوم اولدی که آدمی زاده دکلسن اگر خیر خلف اولایدک سر آدم سنده دخی ظهور ایدوب مسجود ملائک اولوردک
یعنی ملائکه سنک مرتبه سنیه که رشک ایدرلر ایدی نظم

بصورت مبتلا تا چند باشی ⁂ تو در عین بلا تا چند باشی
بصورت مبتلایی چون عزازیل ⁂ ازانی رخ سیه مانند پیل
نمی یاری دمی تا راز بینی ⁂ وصال شه در اینجا باز بینی
نمی یاری گذشت از خود حقیقت ⁂ حقیقت دوست میداری طبیعت
طبیعت دوست داری زو جدایی ⁂ ازان محروم از دید خدایی
تو آدم دان همه افلاک و انجم ⁂ همه چون قطره و او عین قلزم
تو ای آدم چرا مغرور گشتی ⁂ باندک چیز ازان دم دور گشتی

چند گویی من بگیرم عالمی نیجه دک بن بو عالمی طوتارم دیرسن این جهان را پر کنم از خود همی و شهرت و ثروت و سلطنت و حکومت ایله
بو عالمی کندومدن پر ایدرم دیرسن مولانا جامی فرماید

ای درین خوابگه خفته دلان ⁂ جمع گشته چو آشفته دلان
این همه لعبت و لعبت سازی ⁂ وین بصد شعبده لعبت بازی
نیست جز در نظر خواب آلود ⁂ جلوه گر گشته خیالی بی بود
چند خرسند نشینی بخیال ⁂ هان و هان دیده خود نیک بمال
بو که زین خواب چو بیدار شوی ⁂ خارق پرده پندار شوی

ایدی تیز نظر چشم شهود دلکیم
دیده بصیرتکه کشف ستر وجود اوله مثلا گر جهان پر برف گردد سربسر اگر بو جهان قار ایله پر اوله تاب خور بگدازدش با یک نظر
حرارت آفتاب انی بر نظرده اریدر و محو و نابود ایدر یعنی دولت صوری دنیوی فی المثل برف کبیدر پس برکشته دولت و شوکت
و کبر و نخوت ایله دنیای فانی سراپا تصرفنده اولسه خورشید جلالک تاب قهری طلوع اتدکده انی محو ایدر و یاخود بو بیت شریف کان
شول سؤال مقدره جواب اوله که محبت دنیا و التفات ماسوا ایله دللری افسرده و زمین ماسوی نکری برف خواطر نفسانیه و ثلج هواجس
شیطانیه ایله مالامال اولان تیره دللر کلمات درربار مولانادن نوعا متأثر اولوب عجبا بز بو قدر تعلقاتدن کسسته اولوب حقیقت
اصلیه مزه رجوع اتمک قابلمیدر دیو قلبلرنده اولان ماسوانک رفع و ازاله سنی استبعاد اتمکله حضرت مولانا بیوررلر که بو خاطره یی
دخی رفع ایدیکز کیم بونک ازاله سی امر سهلدر بونک مثالی اکا بکزر که جهان قار ایله مالامال اولسه آفتاب آسمان چارم طلوع ایدوب حرارتی
برفه تأثیر اتدکده جبل شامخ کبی اولان برف بی پایان بر نظرده محو و نابود اولور کذلک سز دخی طریق حقه و رضای فیاض مطلقه کرچکدن
طالب ایسه کز جیدا ذکر بر مرشد کاملک دست همتنه تسلیم ایدیکز کیم انک قلبنده اولان نور محبت احمدی و آفتاب حقیقت احدی
سزک قلبکزه پرتو ایدوب اثر کیفیت محبة الله ایله حرارت آتش جذبه تأثیر ایدوب ظاهر و باطنکز برف افکار ماسوی ایله مالامال
دخی اولورسه بر نظرده جمله سی محو و نابود اولوب فی الحال گل و گلزار محبت ربانیه و لاله زار نوبهار وحدت سبحانیه اولوب و گلشن توحید
بلبل هزاری انواع شوق ایله سرآغاز زار ایدوب زمین وجوده ریاحین معرفت ایله مزین و مزهر و دماغ جان معطر اولور و فی الحال
زر او و زر چون او صد هزار قوم نصارا یه اول وزیر پر تزویر و برکت الله کی وزیری و اول وزیر کبی اولان مقلدینک وزرینی

وعقل معاش که انسانده وزیر پرتزویر کبی ایلدوکی اوزره صد هزاری نیست گرداند خدا از یک شرار خدای متعالک آفتاب عنایتی وتاب خورشید جلالی
برشراره دن محو ونابود ایلر وظلمتنی نوره وغیبتنی حضوره وانده وزیر بشریتنی ملکیت وسروره تبدیل ایدوب عین آن تخییل را حکمت کند
اول تخیلات فاسده وتوهمات کاسده نک عینینی حکمت ایدر عین آن زهراب را شربت کند وصورت آبده کورینوب نوش اتدوکی خمر محبت دنیانک
زهرابستانی عین شربت حیات عشق احدیت ایدر یعنی اولئک یبدل الله سیئاتهم حسنات فحواسنجه سیئاتی عین حسنات اولور ودخی
آن گمان انگیز را سازد یقین اول گمان کتورن کسنه یه یقین ویرر مهرها رویاند از اسباب کین واسباب کیندن مهر ومحبتلر بتورر الحاصل
اول پادشاه بی زوال وقادر متعال برکریم لایزالدرکه برموجب قلنا یا نار کونی بردا وسلاما علی ابراهیم پرورد در آتش ابراهیم را
خلیلی حضرت ابراهیم علیه السلامی آتش ایچنده پرورده قیلور ایمنی روح سازد بیم را وخوف وبیمی ارواحه ایمنلک ویرر یعنی حق سبحانه وتعالی
عشاقی نار عشق وآتش جذبه ده پرورده ایدوب آناً فآناً تجلیات ذات احدیتی ایله حیات جاودانی ویروب وجود دمیلردن فانی ووجود
حقانی ایله باقی ایدر وروحلری درکات اسفله دوشمک خوفندن ایمن ایدوب لا خوف علیهم ولا هم یحزنون مظهری اولان زمره عباد مخلصینه
داخل وجنت دیداره واصل ایدر ایدی سن جهان راه طلبده قدم صدق اوزره اولوب بار کثرتک حملنی ظهر قلبکدن رفع وازاله یه حقک
لطف وعنایتی قتنده دشوار قیاس ایتمه حق سبحانه وتعالانک حکمت وقدرت ورحمت ومغفرتنه عقل الی ایرشمز ومنابع احسانه حد واندازه اولماز
از سبب سازیش من سوداییم بن خدای الی جونک سبب سوزلغندن سودایی اولوب حیرتده یم یعنی کاه اولورکه عادة الله برمقتضای اسباب ووسایط
جاری اولوب عقل دخی انی ادراک ایدر وکاه اولورکه برخلاف اسباب ووسایط خرق عادة ایدوب عقول وفهوم انی ادراکه قادر اولمز قلنمز
در خیالاتش چو سوفسطاییم انک خیالاتنده سوفسطایی کبی یم سوفسطائیه حکماء دهریه دن لاادریه دیدکلری طایفه درکه حقایق اشیانک
منکری اولوب ثبوت وعدم ثبوت اشیانک علمنی انکار ایدرلر پس اشیاء مرتبه ندر دیو سؤال اولنسه لا ادری دیو جواب ویررلر پس
حضرت مولانا دخی بطریق التمثیل طایفه سوفسطائیه یی ایراد ایدوب حق سبحانه وتعالانک فهوم وعقول ادراک ایلمدوکی حکمت خفیه سندن
سوفسطائیه کبی یم دیو بیورورلر جامی رحمه الله ای زبان خرد از کنه تو بند • پایه قدر سخن از تو بلند • بخرد شرح کمالت نتوان
بسخن شکر نوالت نتوان • سخن از باغ جمالت ورقیست • واندرین مرحله باد آورقیست • از گلی رونق باغی که شناخت
وز تفی نور چراغی که شناخت • به که زین زمزمه خاموش شویم • پای تا سر چو صدف گوش شویم مکر دیگر انگیخت وزیر در اضلال قوم
وزیر قوم نصارایی اختلال ایچنده بر غیری مکر پیدا ایتدی وکیدر مکر دیگران وزیر از خود بهست اول وزیر حیله کار کندوسندن برغیری مکر پیدا اتمز
وعظ را بگذاشت و در خلوت نشست وعظی ترک ایدوب خلوتده اوتوردی زیرا کثرت صحبت موجب قلت حرمتدر ایکی جلب احباب ایچون
برای عزت وحرمت اختیار خلوت ایدن ارباب پایه دخی بو بیت شریفده اشارت واردر پس وزیر مزبور خلوت نشین اولوب کیمسه یه
کورنمکله در مریدان درفکند از شوق سوز مریدلره شوقدن سوز براقدی یعنی صحبت وزیره اشتیاقلری زیاده اولدی بود در خلوت چهل پنجاه روز
قرق اللی کون خلوتده اولوب احبابنه عرض دیدار ایتمدی خلق دیوانه شدند از شوق او وخلق انک شوق محبت وایله صحبتندن دیوانه
اولدیلر از فراق حال و قال و ذوق او انک فراق حال وذوق مقالندن سوزان اولدیلر وسوزان شدنه از فراق حال تقدیری اوزره
معنی ویرلدی لابه وزاری همی کردند واو خلق اشتیاقدن زار اولوب تضرع وفغان ایلدیلر اول وزیر ایسه از ریاضت گشته در خلوت دوتو
خلوتده ریاضتدن ایکی قات اولمش ایدی بو بیت شریفده دخی طالب حق اولنلره ارشاد بیورورلرکه مرشد کاملی مجرد کمین خلوتده عزلت نشین
اولوب ریاضتدن یوزلری صاروب وطوطقلری تبسروب ومیانلری ایکی قات اولنلرده دخی ارامیه سز زیرا سمعه وریا ایله دخی حالت
مزبوره حکمسز دیرلر بیت تا کی از دین بیری رونق را گز پی خلق پرستی حق را پس قوم نصاری وزیرک سر خلوتنه کلوب گفته ایشان بی تو مارا نیست نور
دیدیلرکه سنسز بزه نور یوقدر بی عصاکش چون بود احوال کور عصاکش سز کورلرک احوالی نیجه اولور یعنی کورلر اوکنجه بر عصاکش اولمایوب
وکورلر دخی اول عصاکشه یاپشوب کیتمینجه حالی نیجه اولور بو بیت شریفده دخی عجب نکته واردر دیده جان وسمع جان صاحبلرینک
معلومیدر فافهم از سر اکرام و از بهر خدا اسنده اولان اکرام ایچون لله تعالی بیش ازین مارا مدار از خود جدا بزی بوندن زیاده کندکدن
جدا طوتمه درد فراقه طاقتمز یوقدر ومصرع اولده اولان از سر اکرام واکرام باشندن واوجندن دیمکدر لکن محلنه مناسب اولان معنی اختیار
اولندی ما چو طفلانیم و مارا دایه تو بز طفللر کبی یوز وسن بزه دایه کبی سن بر سر ما گستران آن سایه تو سن اول سایه یی بزم باشمز اوزرینه دوشت
یعنی بزی سایه حمایه وظل عنایتکدن مهجور ایلمه گفت جانم از محبان دور نیست وزیر ایتدی قالبم سزدن مهجور ایسه جانم محبلردن دور دکلدر
لیک بیرون آمدن دستور نیست لکن خلوتدن طشره کلمکه دستور یوقدر آن امیران در شفاعت آمدند اول امیرلر بو بابده شفاعته کلدیلر
وان مریدان در شناعت آمدند اول مریدلر شناعته کلدیلر یعنی وزیرک کندولره عرض جمال ایتمدوکنی کندولرینک شناعت وگستاخلغنه
حمل ایتدیلر کین چه بدبختیست مارا ای کریم ای کریم بو بزه نه مقوله بدبختلکدرکه از دل ودین مانده ما بی تو یتیم بز سنسز دل ودیندن یتیم قالمشوز
تو بهانه میکنی و ما در درد سن خلوتدن چیقمق ایچون تعلل وبهانه ایدرسن وبز درد وفراقدن میزنیم از سوز دل دمهای سرد کوکل حرارتندن
صوغوق آهلر ایدرز حضرت مولانا قدس سره بو مصرع شریفده نکته قصد ایدوب اول وزیر پرتزویر واحبابی اولان نصاری
آتش عشقدن بی بهره مقلدلر اولوب کرچه سوزش دل صاحبلری یوز دیو کچینورلر لکن سوز درونلرندن ظهور ایدن آه جکر سوزک

شراره سی خرمن وجودی احراق ایده جک ایکن آه سردلری کوکلدن کلور ایدی دیمکدر ونصارا انک کندو قوللری اوزره صوغوق بره
وبیهوده وبی فایده آه ایدرز دیدیلر ما بگفتار خوشت خو کرده ایم بز سنک خوب ولطیف گفتارکه معتاد اولمشوزدر ما ز شیر حکمت تو خورده ایم
بز سنک پستان کلماتکدن البان حکمت وشیر معرفت نوش ایتمشوزدر ایدی بردنبره سندن مفارقته مجالمز یوقدر الله الله این جفا با ما مکن
الله تعالی بو جفایی بزه ایلمه خیر کن امروز را فردا مکن شمدی خیر ایله بو کونی یارینه قومه زیرا تاخیرده آفت واردر جفادن الله حقیچون
خوف ایله می دهد دل مر ترا کین بیدلان کوکلک رضا ویررمی کیم بو بیدللر بی تو گردند آخر از بیحاصلان بالاخره سنسز بیحاصللردن
اولالر وهجر وفراقکدن غمکین اولوب استماع معارفدن محروم قالهلر الحاصل طایفه نصاری جمله در خشکی چو ماهی می طپند جمله سی خشکی
وساحلده اولان ماهیلر کبی سنسز حیاتدن قطع امید ایدوب حرکت واضطراب ایدرلر ایدی کرمیلرده خود بخل یوقدر سندخی
آب را بگشا ز جو بردار بند نهر معرفت وجوی حکمتدن رفع سد وفتح بند ایدوب آبی گشاده وماء علمی روان ایله ای که چون تو در زمانه نیست کس
ای که زمانه ده سنک بکی کمسنه یوقدر الله الله خلق را فریاد رس الله ایچون اولسون خلقه فریاده ایرش وبزی بو اضطرابدن خلاص ایله
دفع گفتن وزیر مریدان را وزیر مریدلره دفع ایله سوز سویلمه سنی بیان ایدر گفت هان ای سخرگان گفت وگو وزیر مکار غرض شیطانیدن
ایلیان احبابنه مرشد محقق کبی گفتاره کلوب دیدی که ای گفت وگوینک سخره سی ومغلوبی اولانلر آگاه اولک فی الحقیقه مریدلر دخی
سخرگان قیل وقال اولماسه او مقوله تقلیده صید اولورلرمی ایدی وعظ و گفتار زبان و گوش جو وعظ وگفتار زبان طلب ایدیجی قوم
کرچه حضرت مولانا بو حکایه یی وزیر زبانندن نقل ایدر لکن گوش هوشی اولانلره عجب وعظ ونصیحتدرکه بیورورلر پنبه اندر گوش حس دون کنید
گوش حس دونه پنبه ایدیکز یعنی ظاهر قولاغن بند ایدیکز وباطن قولاغن گشاده قیلکز کیم کلمات الهیه استماعنه مستعد اولاسز
بند حس از چشم خود بیرون کنید بند حسی کندو بصرکزدن طشره ایدیکز یعنی چشم باطندن چشم ظاهر بندینی رفع ایدیکز کم حتی بصر بصیرت
ودیده حقیقتکز روشن اولوب جمال ازلی ومحبوب لم یزلی مشاهده سنه مستعد وخدا بین اوله وکماندن خلاص اولوب صاحب یقین اوله
پس پنبه گوش سر در دیرسکز پنبه آن گوش سر گوش سر است اول سمع ترک پنبه سی گوش سردر ایدی تا نگردد این کران باطن کرست
مادام که بو باش قولاغی صاغر اولمیه گوش باطن صاغردر یعنی باطن قولاغی گوش ظاهر سد اولمادقچه مفتوح اولماز نظم
دیلرسک کیم سکا آسان اولا بو   دلیل وحجت وبرهان اولا بو
قولاغکدن صقولر پنبه سن چک   یقین دینه بایسون پرده شک
ایدی ای عاشقلر سزدخی وصول الی الله دیلرسکز بی حس و بی گوش و بی فکرت شوید حس سز وگوش سز وفکرتسز اولیکز تا کیم نفس مطمئنه
درجه سنه قدم نهاده اولوب تا خطاب ارجعی را بشنوید حضرت حق وفیاض مطلقدن نفس مطمئنه یه مخصوص اولان ارجعی خطابنی شنونده

ارجعی الی ربک

اولاسز کما قال تعالی یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیة مرضیة فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی معلوم اولاکه بو آیت
کریمه نک سبب نزولنده اختلاف اولنوب بعضیلری مقتدای شهدا پیشوای سعدا عم ماجد حضرت محمد المصطفی حمزه بن عبد المطلب رضی الله عنه
حقنده نازل اولمشدر دیدیلر وبعضیلری دخی مکه مشرکلری قبل فتح مکه اصحاب رسول اللهدن اولوب صلب اتدکلری خبیب بن عدی رضی الله عنه
حقنده نازل اولدی دیمشلر روایت اولنورکه مکه مشرکلری خبیب بن عدیی صلب اتدکلرنده یوزینی مدینه جانبنه دوندردیلر
خبیب دخی درکاه حقه مناجات ایدوب اللهم ان کان لی عندک خیر فحول وجهی نحو قبلتک دیو دعا ایلدی پس حق سبحانه وتعالی
خبیبک یوزینی کعبه یه توجیه ایدوب هیچ فرد خبیبک وجهنی کعبه دن تحریف ایتمکه قادر اولمدی ارباب تفسیر بیورورلرکه بو آیت کریمه ده
علی ارادة القول کفاری ایمانه ترغیب واردر واراده قول یقال للمؤمن الصالح تقدیر اولنمشدر یعنی عمل صالحی اولان مؤمن موحده عند الموت
والبعث اکراما له حقدن خطاب ایرشوب دینلورکه یا شول نفس مؤمنه مطمئنه که ایماننده خلجان شک اولمیوب ذکر الله ایله سکونت
ولقاء اللهه اطمینان حاصل اولمش ایدی ربکه رجوع ایت زیرا نفس ابتداء سلسله اسباب ومسبباته تشبث ایتمشکن عنایت حق ایله
ترک اسباب ایدوب مسبب الاسبابه وواجب لذاته یه ترقی وتوجه ایدوب انک معرفتی قتنده مستقر ومعرفت حقله غیر حقدن مستغنی
اولور وحقی مشاهده ایدوب انکا برشی ریب وگمان کتورمز وایماننده بروجهله سکونت بولورکه خوف وحزندن انکا اصلا برشیء
طاری اولمز پس بو مقوله نفس زکیه یه مطمئنه اطلاق اولنوب حق سبحانه وتعالی اول نفسه یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک
خطاب ایدر یعنی ربکک امرینه ویاخود موت ایله موعدینه راجع اول دیمک اوله قاضی بیضاوی رحمة الله علیه بو آیت کریمه نفوس قبل الابدان
عالم قدسده موجوده در دینلرک قوللرینی مشعردر دیو بیورمشلر راضیة مرضیة سکا ویردوکم شیئه راضیه وعند الله مرضیه اولدوغک
حالده فادخلی فی عبادی بنم صالح قوللرم جمله سنه داخل اول وادخلی جنتی واول قوللرم ایله جنتمه داخل اول دیمکدر ویاخود زمره مقربینه
داخل اولوب انلرک نوری ایله مستضیئه اول دیمک اوله زیرا جواهر قدسیه مرآت متقابله کبیدر ویاخود بو خطاب یوم بعثده اولوب
یا ایتها النفس المطمئنة عبادمدن شونلرک اجسادینه دخول ایدیکز کیم مقدما انلردن مفارقت ایتمش ایدیکز ودار ثوابمه داخل اولکیم سنک ایچون
حاضرلدم ایدی دیمک اوله العلم عند الله ان شاء الله ارباب حقیقت بو آیت کریمه ده نلر تحقیق ایتمشلردر عن قریب مثنوی شریفده
محلی کلدکده بیان اولنه حالا ارجعی مناسبتی ایله بو مقدار ایله اکتفا اولندی ایمدی حضرت مولانا قدس سره الاسنا بیورورلرکه
مادام که طریق حقده افناء بشریت ایدوب بی حس وبی گوش وبی فکرت اولمادقچه نفس مطمئنه صاحبی اولمایوب وخطاب حقدن

ارجعی نداسن سماع ایده‌ترسن تا نگفت و گوی بیداری دری بیداری ده اولان یا مصدریه و دری ده اولان یا خطاب اولوب گوی دخی
بیداره مضافدر یعنی مادام که سن بیدارلغک گفت و گوینده سن و مجرد قیل و قال ایله متقیدسن تو ز گفت خواب بویی کی بری گفتار خواب و اسرار
رب الاربابدن سن نه‌چن بر رایحه ایلدرسن و ذوق باطنی نه‌چن چشیده قیلورسن پس سیر ظاهر و سیر باطن نه دیر دیرسک سیر بیرونیست قول و فعل ها
سیر ظاهری بزم قول و فعلمزدر پس عالمدن غیری عالم بیلمز و ترقی سیری انجق قولدن قوله و فعلدن فعله‌در اما سیر باطن هست بالای سما سیر باطن
آسمان اوزرنده‌در یعنی عالم ملکوت و مقام جبروت و سیر مرتبهٔ معارج لاهوتدر بو مصراعده اولان هست بوجود معناسنه اولان هست
مفردی اولملوب است معناسنه اولان هست مرکبی درکه هست ده ها زایدر است تقدیرنده درکه در سماست دیمکدر ایدی
حس خشکی دید کز خشکی براد حس ظاهری خشکیه منسوب اولان بو عالم صورتی گوردی زیرا که عالم خشکیدن تولد ایتمشدر پس حسدن غیرینی
گورمیوب آشنالق ایده‌مز اما عیسی جان پای بر دریا نهاد جان عیساسی قدمینی یعنی دریانک اوزرینه قودی حضرت مولانا قصیدهٔ آفاق و انفسده بیوررلرکه

قوت روحست نوح نوحه گر • این چه باشد چون کشتی ای فلان • هست روح الله عیسی در تنم • مریم نفس است با ما در بیان

پس حس ظاهری خشکیده دراولدیسه سیر جسم خشک بر خشکی فتاد خشکه مضاف اولان جسمک دخی سیری خاکه منسوب اولان بو عالم صورتده دوشدی
سیر جان پا در دل دریا نهاد اما جان سیری قدمینی دریانک اورتاسنه وضع ایلدی و علو همتله عالم قدسه جولان ایدوب بحر شهوده طالدی نظم

گوزم اول آی ایله گوز گورن آچ • اول بسته نظر دیله گوزک آچ • جاندن گوز آچ گور حقیقی • نوردن یاپلمش نباتیقی • چون تبتک ایله حقیقی ظاهر
حقدر بولنان اول اوده ظاهر • وحدت بوکه سن حقیقی سنده • کثرت نه ایسه گوین آنده • بردن گوره‌سن نه‌یرسن ای بر • کیم اول بر ایمش حقیقت سر
شنده گورنیورسک آنی شنکله • صانه گوره‌سن سنی انکله • گورن گورنین نه ایسه سن • هر وجهه گوره‌یقین حق سن • حقدن گوز اچوب حقه نظر قیل
هر شانده گوز قلوب سفر قیل • وحدت گوروین بو کثرت ایچره • بل بر نه ایمش بو حکمت ایچره •

حق سبحانه و تعالی طالب صادقلره بو گوزی و بو ذوقی میسر ایلیه والا چونکه عمر اندر ره خشکی گذشت چونکه سنک عمرک خشکلکده و یبوست یولنده گچدی و گوکل جمع ایدوب محبته ایله بهره‌مند اولمدک
گاه کوه و گاه دریا گاه دشت گاه طاغلرده و گاه دریالرده و گاه صحرالرده مرور ایلدی الحاصل درلو درلو طول امل و فکر محال و خواب و خیال
ایچون عمره آب حیوان از کجا خواهی تو یافت آب حیاتی سن قنده بولسک گرکدر موج دریا را کجا خواهی شکافت معنی و عشق بحرینک موجنی قانده
یارسک گرکدر یعنی مادام که عمرک بو عالم صورده خرج ایدوب طرح ماسوی ایتمیه‌سن غواص دریای وحدت اولامزسن دیمکدر ایدی طالب معرفت
و راغب راه حقیقت اولانه معلوم اوله که موج خاکی وهم و فهم و فکر ماست موج خاکی بزم وهم و فهم و فکرمزدر موج آبی محو و سکرست و فناست
آبه منسوب اولان موج محو و سکردر و فنادر معلوم اوله که سکر شراب عشق الهی نوش ایدن عاشقلره ذوق و طرب استیلا ایتمکله حکم و سلطنت
اقتضاء عشقک اولوب عاشقک صبر و قراری و زمام اختیاری الدن گیدوب مقام وجده گلدوگیدر و فنا عند ارباب التحقیق علماً و وجداً و حقاً سالکده شهود
حقک غیری مضمحل و شهود طلب فانی اولوب و شهود معرفت دخی شهود عیان ایله فانی اولمقدر و محوده دخی برقاچ مرتبه واردر محو ارباب ظواهر
اوصاف عادة و اخلاق ذمیمه‌یه رفع ایدوب اخلاق حمیده‌یی اکتساب و اقامت احکام عبادتدر و محو ارباب سرایر علل و آفاتی ازاله ایدوب
مواصلاتی اثبات ایتمکدر و بو مرتبه‌ده عبدک اوصافی و اخلاق و افعالنک رسومی حق سبحانه و تعالینک افعال و صفاتی تجلیاتی ایله رفع اولوب
تخلق باخلاق الله ایتمکدر و محو جمع و حقیقی افناء کثرت فی الوحدتدر و محو عبودیت و محو عین عبد دخی اضافت وجودی اعیانه اسقاط ایتمکدر
زیرا اعیان الحکم العالمیه حضرت واحدیتدن بروز ایتمش شئونات ذاتیه‌در اضافت ایله بر نسبتدر که خارجده وجودی یوقدر و افعال و آثار
تابع وجود اولوب معدومده تاثیر یوقدر ایدی عند اولی الابصار حقدن غیری فاعل مؤثر و موجود یوقدر پس سالک راه طریقت اولان
عاشقلر ساقی بزم محبت اولان مرشد کامل الندن شراب عشق الهی نوش ایدوب نار تجلیده سوزان اولمق گرکدرکه سکر و محو و فنا ایله بقاء
حقانی مرتبه‌سن بولوب دریای وحدت مطلقه‌ده آشنا اوله پس تا درین سکری از آن سکری تو دور مادام که بو سکرده سن اول سکردن دورسن
یعنی مادام که شراب حب ماسوا ایله مستانه سن شراب عشق الهی ایله سکران اولمقدن دور و مهجورسن تا ازین مستی از آن جامی تو کور مادام که بو
مستی موهوم مستکنده سن فنا جامندن کورسن الحاصل اگر دنیویه و اگر اخرویه و ملکوتیه و روحانیه‌دن مسلک قیدنده و وجود بندنده
اولدقچه تجلیات احدیة الذات ایله استغراقدن دورسن و عین شهوددن کورسن زیرا عالم اطلاقده قید اولمز بونلر ایسه بهر حال قیودات
و حجابدر زیرا سکران اولمق دخی من وجه اثر وجوددر ایدی بنم روحم گفت و گوی ظاهر آمد چون غبار بو قیل و قال ظاهری غبار گبی گلمشدر
زیرا کلمات صوری مرآت قلبک زنگاری و بلکه محوذات و وحدت صرفده مستغرق اولانلره مطلقا تکلم کدردن خالی دگلدر پس
هین خاموش خو کن هوش دار بر رتبت خاموشلغی خوی ایله و عقل طوت یعنی عین شهودده مستهلک اولوب بی لفظ و حرف و صوت تکلم ایله
عطار یعنی

سو پهان شکافتم من • طریق این خموشی یافتم من • همه جز خامشی راهی ندارم • که یک تن زهرهٔ آهی ندارم
چو خاموشیست بس خاموش گردیم • ز دید یار ما بیهوش گردیم • چو چشمه تا کی در جوش باشیم • چو دریا همدم و خاموش باشیم
ز خاموشی رسی در وحدت کل • برون آی تو از پندار و از ذل • ز خاموشی شوی مانند دریا • چو چشمه تا بکی چندین تو غوغا
ز خاموشی همه مردان عالم • نمودند هم نهان ستر دمادم • ز وصلش جمله حیرانند و مدهوش • ز خود در بسته و با عقل خاموش

تکمه گردن مریدان خلوت را تشکن خلوتی ترک ایله دیو مریدلرک تکرار ابرام و الحاح المه‌سی بیاننده در جمله گفتند ای حکیم رخنه جو

جمله مریدلر دیدیلر کم ای فرجه و رخنه و بهانه جوی حکیم این فریب و این جفا با ما مگو بو فریب و جفایی بزه دیمه و بویله سوز سویلمه چارپا را قدر طاقت بار نه
چارپایه قدر طاقتی اولدوغی مرتبه بار قو یعنی یوکی تحملندن زیاده یوکلتمه بر ضعیفان قدر قوت کار نه یعنی لا یکلف الله نفسا الا وسعها
و نقنجه ضعفایه قوتلری مقداری ایش قو دانهٔ هر مرغ اندازهٔ ویست هر مرغک دانه‌سی انک مقداریدر اندازه بو محلده مقدار معناسنه‌در
یعنی هر مرغک غذاسی جثه‌سنه گوره‌در دیمکدر طعمهٔ هر مرغ انجیری کیست بر انجیر هر مرغک نه‌چن طعمه و لقمه‌سی اولور طفل را گر نان دهی بر جای شیر
مثلا طفله سود یرینه نان ویره‌سن طفل مسکین را از آن نان مرده گیر طفل مسکینی اول ناندن مرده طوت یعنی همان میت حکمنده و هلاک اولمش بیل
زیرا هنوز اکل نانه استعدادی گلمامشدر و معده‌سنده تحمل یوقدر چونکه دندانها بر آرد بعد از آن چونکه طفلدن دندانلر ظهوره گله
اندن صکره هم بخود طالب شود آن طفل نان اول طفل گندوسنه نان طلب ایدیجی اولور و دایه‌سنه احتیاج قالمز و یا خود اول طفل
نانی گندوسی طلب ایدر مرغ پر نارسته چون پران شود قنادی بتمه‌مش اولان مرغ چونکه طیران ایلیه لقمهٔ هر گربهٔ دران شود
هر یرتیجی گربه‌نک لقمه‌سی اولور چون برآرد پر بپرد او بخود چونکه مرغ قناد بوقارد گتوره یعنی قنادی ظهوره گلوب کمال بوله گندو اختیاریله
پرواز ایدر بی تکلف بی صفیر نیک و بد تکلف سز نیک و بد صفیر و صدا ایتمکسز حضرت مولانا قدس سره الاسنی بو ابیات شریفه‌ده دخی
منگوش گوش جان اولاجق درلر نثار ایدوب آداب صحبتی بیان و احوال ارباب طریقتی عیان بیوردیلر یعنی ارباب سلوک ابتدا حالده
طفل شابه‌سنده‌در پس کلم الناس علی قدر عقولهم مصداقنجه هر کسک مقدارین بیلوب اسرار طریقت و گفتار حقیقتدن هر برینه سوز
سویلیه و گوگل تقدیرجه حوصله و ادعانه گوره سویلیه زیرا فیل لقمه‌سی قارنجه‌یه اولمز مبتدی ایله منتهی‌نک حالی بر دگلدر طفل ایله شاب بر دگلدر
فرضی مبتدی‌یه غوامض اسراردن بعض راز کشف و باز ایلسک ایکیدن خالی دگلدر یا بودرکه سکا انکار ایدر و یاخود بودرکه الحاد
و زندقه‌یه دوشر پس ایکی وجهله دخی اول دردمندی ورطهٔ هلاکه دوشورورسن بیری بودرکه انکاری سبب خذلان اولوب استفاضه‌دن
قالور ایکنجی بودرکه الحاده دوشر ایسه فلاح بولمز بلکه سالکک تربیه‌سی بی قیل و قال نیچه زمان نظر و همت ایله گرکدر حتی حقایق اشیا
و مبدا و معاده گندو وجدانی ایله معرفت کسب ایدوب کشف و شهود مرتبه‌سن بولدقده اول سویلیه حجک اسرار و معانی بلا تلقین
گندو وجودنده ظاهر اولمغه باشلر و مرغ همتی پر آچوب جو هوای لامکانه اوچار اما نه چاره گندوده نظر و همت و حقدن اعطا
و قدرت غایت اولنمیان ناپخته بیچاره‌لر مجرد گفتار تصوفدن بعض کلمات ضبط ایتمکله گندویی مرشد مرتبه‌سنه قویوب طالب
سوز ایله ارشاد اولور قیاس ایدوب هم ضال و هم مضل اولور و حق سبحانه و تعالی جمله طالبلری اول مقوله ناپخته‌لر دامندن صاقلیه
ایدی هر بر سالکی نه منزلده و نه دایره‌ده ایدوگین بیلوب مرضنه گوره علاج ایتمک و هضمنه گوره لقمه ییدرمک مرشد کامله مخصوصدر
غیرینک آنده مدخلی یوقدر زیرا مرشد کامل اولا طالبک قلبنه عشق آتشی یاقوب طالب دخی سوزش دروندن حاصل ایدن مجاهده‌ده
جانلر ایدوب مقتضیات نفسانیه نار جذبات ایله یانوب محو اولدقدن صکره اسرار حقیقتدن انک مقدارنجه بر سوز آچار
اندن صکره مرتبه‌سنه گوره بر سوز دخی آچوب بو اسلوب اوزره حد کماله وارنجه تربیه ایدر اما مرشد کامل تربیه‌سنده اولان
بعض کمسنه‌لرک دخی سبقی عالی اولماغله دون اولانلر انک کلماتن استماع اتدکده خلجان حاصل ایدوب تشویشه دوشر فلهذا سالکلره
تنبیه اولنوب هر کس هم مشرب و هم سبق اولانلردن غیریله مکالمه ایتمه‌دن دیرلر انکچون مرشد کامل تربیه‌سنده اولان عاشقلرک دأبی
فقرا بربره گلوب صحبت اتدکده قیل و قال ایتمیوب صمت ایله اوتوروب گوگل حالنه واروب شمع عشقک پروانه‌سی اولوب بر بریله
گفت و گویا رشته‌لر بلکه هر کس صفای درونی قدر مشاهدهٔ قرب وحدت ایدوب سوز یرینه آه جگرسوز ایدرلر و یاش یرینه
گوزلرندن قان دوکرلر عاشقلرک حالی بودر اگر بو طایفه‌یی بولوب سن دخی عشق شرابن ایچوب و آتش جذبه‌ده جگر بریان ایتدیسه
صحا و عافیه والا لاف و گذافی قو و حقدن قورق انبیا و اولیادن اوتان طالب دخی اولمزسک باری طالبلرک یولن اورتیجی ابلهلردن
و قیون باشلو قوردلردن اولمه مولانا جامی علیه رحمة الباری سلسلة الذهب بو بابده خوب و لطیف بیورمشلر درگوش هوشنکه دوشقبل که نه دیرلر

ای نکرده دل ز علایق صاف • مزن از دانش حقایق لاف • زانکه در عالم خدادانی • جهل علمست و علم نادانی
وانکه خود را کلان برد ز خواص • می فزاید برین معانی خاص • شیخ خود بین بر ذر نا دانی • ظن که آن شد کمال انسانی
که کند خانقاه و صومعه جای • وانکه شد بازباغ و راغ و سرای • کند اسباب شیخی آماده • بنشیند بروی سجاده
صد کرامت بنام او سازند • تا سلیمی بدامش اندازند •

نرمس گیرو صد ده کلهم توم نصاری اول وزیرک گفتارنه شیفته
و فریفته اولوب لابد خلوتدن چقوب بونلر ایله الفت و مصاحبت ایتسون دیو بو قدر تحملر اقامت ایدوب و دیدیلرکه دیو را نطق تو خامش میکند
ای مرشد و مربی سنک نطق و گفتارک شیطان و نفسی خاموش و دور ایلر گوش ما را گفت تو هش میکند سنک سوزک بزم گوشمزی
هوش ایلر فی الحقیقه مرشد کاملک بر علامتی دخی بودرکه صحبتلریله مشرف اولان و کلمات دربارلرین ایشیدن کمسنه‌ده خواطر
نفسانیه و وساوس شیطانیه قالمیوب انک تاثیرندن قلبنده نور محبة الله مشاهده ایدر گوش ما هوش است چون گویا توی بزم گوشمز
هوش و سمع عقلدر چونکه گویا سن اوله‌سن خشک ما بحرست چون دریا توی بزم خشکمز بحردر چون دریا سن سن یعنی چونکه دریاسن اولان
بزم صوری اولان وجودمز قطره دوش اول دریایه وصول ایله عین دریا اولور با تو ما را خاک بهتر از فلک سنکله بزه خاک فلکدن بهتردر

ای سماک از تو منور تا سمک ای سن شول ذات شریفسن که سماکدن تا سمکه دکین عالمی سنک نورکدن منوردر • زیرا انسان کامل مطلع نور
افتاب حقیقت محمدیه • و مظهر ذات و صفات الهیه در • و علوی و سفلی جمله مکوناتک مطلب اعلاسی انسان کامل قلبنده جلوه کر اولان نور
محمدیدر • پس مرشد کامل ایله زمینده اولمق افلاکده املاک ایله اولمقدن اعلیدر • کما قیل من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف
طوتالم که فلکده اولمش • نور محمدی ایله قلب ضیالنمدکدن صکره بی تو مارا بر فلک تاریکیست سنسز بزه فلک ایله زره اولمق تاریکلکده بر فلک
بودن تقدیری اوزره معنی ویرلدی • یعنی اعتبار فلکه دکلدر • بلکه قلب نورینه در با تو ماه این فلک باریکیست ای ماه بهجت و طلعت
سنک فلکده شعشعه بار اولان نور شید حقیقته و قرب نسبتله باری بو فلک کبیدر • و نه شیدر زیرا اکرچه صورت رفعت بود افلاک را
صورت رفعت افلاک ایچون اولور • یعنی افلاکه انجق رفعت صوریه ویرلمشدر اما معنی رفعت روان پاک را رفعت معنویه روان
پاک ایچوندر یعنی رفعت معنویه که • قرب جوار حضرت احدیة الذاتدر • اول جان پاکه مخصوصدر صورت رفعت برای جسمهاست رفعتک
صوریسی اجسام ایچوندر جسمها در پیش معنی اسمهاست جسملر معنی قتنده اسملردر • یعنی شکرک اسمی لذتی قتنده نیجه ایسه جسم دخی معنی قتنده انجلیندر
مثلا اسم شکری هزار بار ورد زبان ایلسک • مادام که شکرک ذاتنی اکل ایتمدکجه معناسی اولان لذتی ذوق ایتمزسن • کذلک معنایی ذوق
ایتمدکجه جسمه دخی اعتبار یوقدر دیمکدر نظم
دو عالم در رخ او کل عیان بین • رخش خورشید برج لامکان بین • دو عالم از فروغ نور رویش
مثال ذره افتاده بسویش • دو عالم پرتو یک لمعه اوست • دو عالم پرتو دیداران روست • دو عالم ماه تا ماهی کرفتست
دلت کر نیز کاهی کرفتست • جواب کفتن وزیر که خلوت برای شکنم وزیر مریدلره خلوتی صمیمی زعم دیو جوابنده سی بیانندهدر
کفت حجتهای خود کوته کنید وزیر مریدلره ایتدی حجتلریکزی کوته ایدیکز • یعنی بنمله محاجه و معارضه ایتمیوب ترک ابرام ایدیکز •
فی نفس الامر مرید اولدر که شیخنه بر وجهله مناقشه و معارضه ایتمیوب دائما تسلیمده اوله • زیرا مرید اولدر که کندو ارادتنی شیخک
ارادتنه تفویض ایلیه • پس کندوده ارادت قالمایجق خلاف مرضی شیخ اقامت حجت جایز دکلدر پند را در جان و در دل ره کنید
بنم پندمه جان و دل ایچنده یول ایدیکز • یعنی پندمده اولان حکمتی جان کوزیله کوروب و حقیقتنی سمع جان ایله استماع ایدیکز
کر امینم متهم نبود امین اکر امین ایسم امین متهم اولماز • و مخبر صادق اولانده کذب تصور اولنماز کر بکویم آسمان را من زمین
فرضا اکر بن آسمانه زمین دخی دیسم سز بنی کمال صدق ایله تصدیق ایدوب اتباع قلمق لازمدر • ای سمع قائل اکرچه بو کفتار جانب
وزیردن نقلدر • ولکن نفس امرده مرشد ایله مرید بیننده اولان اداب صحبت و مراسم تبعیتی بیاندر کر کمالم با کمال انکار چیست
اکر بن کمالده ایسم کماله انکار ندر • یعنی اقرار کمال خود بودر که • بندن هر نه صدور ایدرسه کمال اوزره کوروب سوزمه مخالفت ایتمیه سز
دکنه وکز خیر محض اولان شیء بنم کلامم بیله سز ور نیم این زحمت و آزار چیست اکر اهل کمال دکلسم بو زحمت و آزار ندر • یعنی بنی کندوکزه
مقتدا ایدینوب بو قدر زحمت و مشقت چکوب بیهوده یره جان کداخته اولمانک نه فائده سی واردر • پس ایکیدن خالی دکل
یا بودر که بکا تابع اولوب مخالفت ایتمیه سز • و یاخود دیدوککز کبی بندن رفع ایدوب فارغ اوله سز ایدی بکا اتباع ایدیکز • و الا بیننا (?)
من نخواهم شد ازین خلوت برون بن بو خلوتدن طشره اولمق دیلمزم زانکه مشغولم باحوال درون زیرا که احوال درونه مشغولم
اعتراض کردن مریدان بر خلوت وزیر مریدلرک خلوت وزیره اعتراضلی تکرار ایتدکلری بیانندهدر جمله کفتند ای وزیر انکار نیست
جمله مریدلر دیدیلر که • ای وزیر سنک کمالکه انکارمز یوقدر • بعض نسخه ده ای حکیم واقع اولمشدر • یعنی جملهمز سنک کمالکی اقرارده یوز
کفت ما چون کفتن اغیار نیست بزم سوزمز کفتار اغیار کبی دکلدر • بلکه اشک دیده است از فراق تو دوان سنک فراقکدن دیدهلردن اشکلر روان (?)
کوزمز یاشی سرعت ایله اقیجیدر آه آهست از میان جان روان میان جاندن روان اولمش آه آهدر • یعنی آه و آتش (?)
ظهور ایدن دم جکر سوزدر طفل با دایه نه استیزد ولیک طفل دایه ایله عناد ایلمز ولیکن کرید او کرچه نه بد داند نه نیک طفل کریه و زاری ایلیور
نیک و بدی فرق ایتمز • حضرت مولانا قدس سره الاعلی • مرید ایله مرشد بیننده واقع اولان ناز و نیازی تقریر بیورر لرکن
مظهر کل اولان ظل یزدان • و خلیفه رحمانک وجودنده باهر اولان اسما و صفات کلیه الهیه که • عند ارباب التحقیق الکا ظاهر للطلاق ایدرلر
قاعده مزبوره اوزره مظهردن ظاهر • و تجلیات صفاتدن استغراق تجلی ذاته انتقال ایدوب مستخلفک شهودی غالب اولماغله
مرآت دل خلیفه ده ظاهر اولان مستخلفه مناسب کلماته شروع ایلیوب شاهد و مشهود و ظاهر و مظهرک واحد اولدوغنی بیان ایدوب
وحدت مطلقه عیان اولماغله • نیازی جناب حقک درکاهنه توجیه ایدوب بیورر لرکه • ای پادشاه بی زوال و قیوم لایزال
و فاعل مطلق ذو الجلال و الجبار ما چو چنکیم و تو زخمه می زنی بز چنک کبی بر آلت ملاحظه یوز سن اکا زخمه اورر سن یعنی مرشد
کاملک مظهرنده اسما و صفاتکله ظاهر اولوب • بزم چنک وجودمزده زخمه اولان سنسن • یعنی بزی حرکت ایتدورن سنک عشق و قدرتکدر
زاری از ما نی تو زاری می کنی حقیقتده زاری و ناله بزدن دکل بلکه سن زاری قیلورسن • صفه قدرتک صفه ذاتکدندر ما چو نائیم و نوا در ما ز تست
بز نای کبی یوز و بزده اولان نوا سندندر ما چو کوهیم و صدا در ما ز تست بز کوه کبی یوز و بزده اولان صدا سندندر • یعنی بزده اولان
تکلم سنک صفات ذاتکدن اولان کلامک اثریدر ما چو شطرنجیم اندر برد و مات غالب و مغلوب اولمقده بر شطرنج کبی یوز
برد و مات ما ز تست ای خوش صفات بزم غالبیت و مغلوبیتمز سندندر ای صفاتی خوش ربمز • یعنی بزده واقع اولان ارادت سنک

صفات ذاتکدن اولان ارادتمزک اثریدر • یعنی قل کل من عند الله • و دخی والله خلقکم و ما تعملون آیات کریمه لری
مقتضیجه جمیع اقوال و افعال و اطوار و احوالک خالقی اللهدر • و عبد مقهور تحت حکم الهیه در • شویله که بر آلتدر • پس عبد خالصک وجودی
عشق آتشنه یاندقده کندوده اختیار قالمیوب اقتضا و حرکت عشقک اولدقده • عبده قرب نوافل حاصل اولوب و بی یسمع و بی یبصر و بی ینطق
و بی یمشی درجه سنه نائل اولدقده توحید افعاله قدم نهاده اولور • پس بو مرتبه ده اولان سالکلرک توحیدنه توحید افعال و توحید صفات
دیرلر • و بو مقامده اولانلر کسر لام ایله اولان مخلصلر زمره سندندر • لکن هنوز تبری و اثنینیت کلیت اوزره مرتفع اولمامغله ان المخلصین
علی خطر عظیم بیورلمشدر • اما مرتبه فناء فنایه واروب وجوددن اثر قالمیه مظهریت اعتباری دخی قالمیوب وحدت مطلقه ده بقاء
ابدی یه واصل اولوب زمره مخلصیندن اولور • یعنی فتح لام ایله الکا خوف و حزن قالمیوب اهل نجاتدن اولور • و مرتبه مزبوره تجلی
احدیة الذاتده اولوب بو مقامده اولانلرک توحیدنه توحید ذات اطلاق اولنور شیخ عطار فرماید
الا ای نور قدسی باز بنمای • ز زنک آیینه دل پاک بزدای • زمین و آسمان از پیش بردار • نمود جسم و جان از پیش بردار • صفات و ذات خود هر دو یکی بین
درون را با برون حق بیکی بین • تویی ذات و صفات و فعل در حق • جهان جان تویی ای یار مطلق • حجاب از پیش من بردار بی من
بخود کن راه چشم جان تو روشن • شرح کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا توحید ذات مرتبه سنه اشارت ایدوب بیورر لرکه •
ما که باشیم ای تو مارا جان جان بز کیم اولایوز ای بزم جانمزک جانی سنسن تا که ما باشیم با تو در میان حتی سنکله بز اورتاده اولاوز
سندن غیری وجود اولمق ممکن دکلدر ما عدمهاییم و هستیهای ما ای پادشاه لایزال بز معدوملرز • و بزم وارلغمز محض عدمدر •
تو وجود مطلق فانی نما سن کاکوستریجی بر وجود مطلقسن جلال ذوالجلالی (?) • هستی تو بذات و ما بتو هست نما • الله چه تفاوت ز کجا تا بکجا
هستی تو غنی مطلق و خلق کدا • دارند ز تو وجود و از خویش فنا • شرح معلوم اوله که عند الحکما وجود • واجبده عین • و ممکنده زائددر
و حق سبحانه و تعالی یه علة العلل اطلاق ایدوب • وجود حقی عقل کله علت تامه قیلوب عقل اولی حقدن مفارقت ایتمز • و حق تعالی دخی
عقل اوله افاضه دن خالی اولمز دیو وجود مطلقی مقید • و عقل اوله علت طوتارلر • لکن شیخ محی الدین عربی قدس سره • فتوحات مکیه نک
باب ثانیسنده بیورر لرکه • اعلم ان الحق تعالی موجود بذاته مطلق الوجود غیر مقید بغیره • ولا معلول عن شیء ولا علة لشیء • و هو خالق المعلول
والعلل • یعنی حق سبحانه و تعالی موجود بذاته و مطلق الوجود اولوب مقید بغیره دکلدر • و بر شیدن معلول • و اول دخی بر شیئه علت اولماز
بلکه اول ذات احدیت معلولات و عللک خالقیدر دیمکدر • و عند جمهور المتکلمین اکر واجبده • و اکر ممکنده • وجود زائد علی الماهیه در دیرلر
و ابو الحسن اشعری • وجود اکر واجبده • و اکر ممکنده عین ذاتدر دیوب • وجود مطلقده هر بری بر وجه بیان ایدر • فلهذا ارباب فکر و نظر دیرلرکه
ایجاد خود فرع وجوددر • پس وجود سابق عین وجود لاحق اولسه شیء کندو نفسی اوزرینه تقدم ایتمک لازم کلور • و غیری دخی اولسه وجودانده
تسلسل • و یاخود بر وجوده منتهی اولمق لازم کلور که عین ذات اوله • واحدک وجودنده خود تعدد محالدر • کما یشهد به الفطرة السلیمه و بر وجه دخی
بیان ایدوب دیرلر که • بالنظر الی الذات معرض وجودده اولان هر شیدن وجود مسلوبدر • زیرا ماهیت من حیث هی غیر ذات اولوب
ذاتیاتندن مسلوبدر • کما هو مشهور بین الجمهور من انه لیس للماهیة من حیث هی لا واحدا و لا کثیرا • و لا شیئا من الامور العارضة لها • پس حق سبحانه
و تعالی انک ثبوت وجودی ذاتندن ناشیدر دیمک اولماز • زیرا ایجاد فرع وجود اولدوغنی عقل دخی حکم ایدر • ابدی ماهیت من حیث هی بلا شرط
الوجود موجد اولور دیمک ممکن دکلدر • زیرا الشیء ما لم یوجد لم یوجد مقدمه سی بین العقلا مقرره و مثبته در • پس وجود واجب کندو ذاتیله قائم اولوب
هم وجود و هم موجوددر • یعنی معنای وجود ما قام به الوجود دیمک اولور • و بالجمله بو بابده ارباب فکر و نظر ابحاث کثیره ایتمشلردر کتب کلامیه
تتبع ایدنلرک معلوم شریفلری در • و ارباب کشف و عیان • و اصحاب ذوق و وجدان قتنده وجود حق عین ذات حقدر • و حقدن غیری موجود
حقیقی یوقدر • و اشیاء سائره شئونات ذاتیه اولوب وجود مطلق مستغرق جمیع موجوداتدر شعر
ظننت ظنونا بانک انت • و ما ان تکون و لا قط کنت • فان کنت انت فانک رب • و ثانی اثنین دع ما ظننت • فان کان کذلک وجود من حیث هو وجود
وجود حقدن غیری اولمیوب حق تبارک و تعالی جمله جهاتدن منزه • و واحد حقیقیدر • و وحدانیت حقده لا ذهنا و لا خارجا و لا عقلا
و لا وهما • و لا حقیقة • و لا مجازا • و جها من الوجوه کثرت اولمیوب جمله شیدن غنی مطلقدر • و تعریف و تعیین و اطلاق و تقیید و تشبیه و تعطیل
و بالجمله اعتبارلردن هر نه وار ایسه جمله سندن منزه و مقدس اولوب وجود غیر مجازی و اعتباریدر • زیرا جمیع اشیا اضافة المطلق الی المقید
والممکن الی الواجب بحسب الاعتبار والاضافه موجودلر • ولکن بحسب الحقیقه معدوملر اولوب موجود حقیقی ازلی و باقی ابدی سرمدی حق تبارک
و تعالی انک وجهیدر که • اول وجه انک ذاتی و حقیقتیدر • و جمله نک ابقا و اعدامنه حکم حقکدر • و بعد افناء ذواتهم و اسقاط اضافاتهم جمله
اشیا حقه راجع اولور • کما قیل التوحید اسقاط الاضافات • و قال تعالی کل شیء هالک الا وجهه له الحکم و الیه ترجعون • پس تسمیه وجود مطلق
وجوددن قیدی سلب ایچوندر • و الا بالنسبه الی الوجود نه اطلاق و نه تقیید واردر • و بو مرتبه یه مرتبه اول و غیب هویت دیرلر • هیچ وجهله
مشار الیه و هیچ وصفله موصوف و بر اضافت ایله منسوب و منسوب الیه اولماز • نته کیم مقدمه ده و بعض محلده بونک ذکری سبق ایتمشدر
و قدم و حدوث • و وحدت و کثرت • و بونک امثالی اوصاف اعتبارات • مراتب احکام تنزلاتدن اولوب من حیث الاطلاق ذاتک
والوحدة مرتبه الوهیتده در • و الا اوله دکلدر که موجوداتک وجودی حقیقتده وجود حقدن غیری • وجود قائم بنفسه اوله زیرا قائم بنفسه اولان

وجود حقیقی در پس حقیقتده حقدن غیری وجود اولمز کما قال الشیخ محمد بن العربی رضی الله عنه فهو عین کل شیء فی الظهور ما هو عین الاشیاء
فی ذواتها سبحانه بل هو هو والاشیاء اشیاء زیرا اتحاد وحلول موجودینمدن حاصل اولور وجودده ایسه وجود واحددن غیری اولمایوب
اشیانک وجودیله موجوده وکنده ونفسلریله معدومه در پس کندو نفسلریله معدوم ووجود حقله موجود اولانده حلول واتحاد تصور اولنمز رباعی

هستیست که در نیست کند جلوه مدام • زان هستی نیستیست عالم بنظام
اشیاست درو محو وباو موجودند • ان یک صفت جلال واین یک اکرام

ایدی ای عاشق ربانی بو نقد ماتمدن مراد بو درکه حضرت مولانا قدس الله روحه الاعیان الثابته ما شمت رائحة الوجود بل هی باقیة
علی عدمها وقبحه بالنسبة الی الاعیان الثابته بیوررلرکه بزم خارجده اولان وارلغمز حجب الاعتبار دستی نمادر ولکن بحسب الحقیقه
فانی وهالکدر پس ای قادر مطلق ومعبود بالحق سن شول باقی ابدی واحد وصمدیسن وجود مطلق حقیقیسن که حقیقتده فانیه اولان
اشیایه وجود عاریتله کوستریجیسن بلکه کان الله ولم یکن معه شیء وهو الان علی ما کان علیه نحو اسنجه حقیقتده بزم وجودمز وجود اولمایوب
ذوات حقیقیه واعیان ثابته مز سنن کرع وجود مطلق فانی نماسن پس بزده وجود اولمایجق فعله نه وجهله قادر اولورز الهی بجود
جان سنطاه وجود افتاب عالمتاب سنک قدرت واحسانکدر زیرا حق سبحانه وتعالی دانش وبینش عنایت اتدوکی عباد خواصی
بیلورکه ما همه شیران ولی شیر علم شلا اکرچه بر حمله شیرلرز آثار آیات واعلام شیری یوز یعنی ظاهر حالده بزدن صدور ایدن حرکات
وافعال جهتندن ارسلانلرز لکن حقیقته نظر اولنسه سنجاقلرده نقاشلر تصویر ایلدوکی حیات وحرکتدن عاری ارسلانلر صورتنده یوز که
حمله شان از باد باشد دمبدم علمده تصویر اولنان اول شیرلرک حمله وحرکتی دمبدم وزان اولان باد وریاحدن حاصل اولور
ایدی مثل القلب کمثل ریشة فی فلاة یقلبها الریاح ظهرا وبطنا حدیث شریفی موجبنجه بزم دخی حرکات وسکناتمز من حیث الحقیقه
نسمات ریاح ارادت ازلیه دن ظهوره کلدوکی محققدر حمله شان پیدا وناپیداست باد علملرده اولان شیر نقشنک حرکات وحمله لری
پیدا وظاهر ومحرکی اولان باد وزان ناپیدا ومستوردر کذلک بزم دخی حرکات اجسادمز پیدا ومحرک حقیقی اولان محیی ومعطی
ناپیدادر اما سکون وحرکتمز اندن مفارق دکلدر انکه ناپیداست از ما کم مباد اولکه ناپیدادر بزدن اکسک اولماسون وباخود کاف
فارسینک ضمه سیله قرائت اولنوب اول محرک که ظاهرده باطندر بزدن غایب اولمسون دیمک اوله ایدی بالتفصیل حقیقتده وجود
مطلق ایچون خارجده وجود یوقدر لکن انک جود وجودی ایله جمله موجود انک وجودلری هستی نمادر وانسز بر شینک وجودی یوقدر
پس حضرت مولانا قدس سره الاعلی هستی موهومدن دست شسته وبالکلیه وجودینی وجود حقده افنا ایدوب وبقا بالله ایله
پیوسته اولوب بیوررلرکه باد ما وبود ما از داد تست الهی بزم باد وبودمز سنک داد واحسانکدر یعنی بزم حرکتمز ووارلغمز سندندر
هستی ما جمله از ایجاد تست بزم وجودمز جمله سنک ایجاد کردکدر یعنی ظلمات عدمده ایکن نور وجودی سندن بولوب اول نور ایله
عالم کون جانبنه شتاب قلدق کما قال علیه السلام ان الله تعالی خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه ذلک النور
فقد اهتدی ومن لم یصبه فقد ضل وغوی الهی سن شول قادر وجوادسن که لذت هستی نمودی نیست را عدمه وجود لذتنی کوستردک
عاشق خود کرده بودی نیست را ازل ازالده عدمی کندوکه عاشق ایلمش ایدک یعنی عدم اضافی اولان اعیان ثابته که خارج عالمه اضافت ایلمم
رایحه وجودی هنوز شمم ایتمه مشلر ایدی المراد اذاقه طعم وجود اندرب ووجود خارجی تنزل ایله هنوز تنزل ایتمین انبیا واولیا وعاشقین
واصفیانک اعیان ثابته لرینی حضرت علمیه ده کندوکه عاشق ایلمش ایدک دیمکدر الها ملکا معبودا پروردکارا لذت انعام خود را وامکیر
کندو انعامک لذتنی بز آج ومحتاجلردن کیرو طوتمه یعنی لذت انعام انس وتجلیات محبت ذاتک مقدس عاشقان بی سر وپادن
دریغ ایتمه نقل وباده وجام خود را وامکیر یعنی نقل معرفت وباده محبت وجام حقیقتی دریغ ایتمه مولانا جامی

ای بسویت همه را روی نیاز • چشم لطف تو بر دیت همه باز
عاشقان کشته سودای تواند • داغ بر دل ز تمنای تواند
خرقه فقر وفنا پوشیده • درره صدق وصفا کوشیده
درد دم بر دم تو همدمشان • داغ بی مرهم تو مرهمشان

الهی ومولای ور بکیری کیست جست وجو کند
اکر فضل واحسان وفیض انعامک دریغ طوترسک اول کیم جست وجو ایلیه یعنی ای مانع ودافع چونکه بر قولکدن فیض احسانکی منع ایده سن
هیچ کیمسه انی طلب ایتمکه قادر اولمایوب باب طلبی انک اوزرینه سد ایدرسن طلب دخی سنک احسانکدر زیرا طلب وجوده کلدکده
من طلب شیئا وجد وجد نعرا اسنجه مطلوب دخی چهره کشا اولمق مقرردر الهی سن بزی عباد طالبیندن ایلیوب سنک یولکه عزیمته
همت عنایت قیل والا نقش با نقاش چون نیرو کند نقش نقاشه نیجه زور ومقابله ایلر یعنی صور ونقوش شمابه سنده اولان
صنایع وبدایع سنک دست قدرت ویدارادتکده مملوک ومقهورلردر پس بزی نیچون بویله قیلدک دیو معارضه یه کمنه ده مقدار ذره
قدرت یوقدر الهی سیدی ومولای چونکه بو ضعیف وکثیر واحقر قوللرک قبل الاستحقاق سنک نعم عطا واحسانک ایله پرورده
وخلعت باده انکوردن اول سخا وجودک خمریله مست خراب ولب تشنه اولمشلردر وتحقیقده پس کمال فضل واحسانکدن تضرع ونیاز
ایدرز که منکر اندر ما مکن در ما نظر اندر بقیه بزه نظر ایلمه یعنی بزم زلات وعصیانمزه بقمه اندر اکرام وسخای خود نکر کندو جود وعطا
واکرام وسخاکه نظر ایله نظامی

ای زکرم چاره کر کارها • مرهم راحت نه آزارها
عقده کشاینده هر مشکلی • قبله نماینده هر مقبلی
پای طلب راه کذار از تو یافت • دست توان قوت کار از تو یافت
بلکه تویی کارکر راستین • دست همه دست تو راستین
تا نکنی تو نتوانیم ما • کر ندهی توجه ستانیم ما
نیست درین کارکه کیرودار • جز تو کسی کابد از و هیچ کار
روی عبادت بتو آریم وبس • چشم عنایت ز تو داریم وبس
درکف ما شعل توفیق نه • ره بنهان خانه تحقیق نه

الهی قوللرک ایشی سهو وخطا سنک کارک لطف وعطا ما نبودیم وتقاضامان نبود سیدی ومولای سن بر کریم ورحیم وسمیع وعلیمسن
که بز یوغیدک وبزم تقاضامز دخی یوغیدی لطف تو ناکفته ما می شنود سنک لطفک بزم سویلنمامش سوزمزی وظهوره کلمدک سرمزی ایشیدردی
ونه وجهله مناجات ایده جکمز بیلوردی نقش باشد پیش نقاش وقلم نقاش قتنده نقش وقلم عاجز وبسته چو کودک در شکم عاجز ومقید اولور
کودک رحم مادرده عاجز اولدوغی کبی پس نقش وقلمک دست نقاشده اختیاری اولمیوب کودک عاجز دخی بطن مادرده اضطراری اولدوغی کبی
پیش قدرت خلق جمله بارکه قدرت الهیه قتنده دخی جمله بارکاه عالمک مخلوقاتی عاجزان چون پیش سوزن کارکه کارکه کبی سوزن اوکنده
عاجزلردر کارکه تورجه کرکف دیدکلریدر ایدی نقاش مشیت ازلیه دخی کارکاه عالم خصوصا وجود انسانیده کاه نقش بو وکاه ادم کند
کاه نقش شادی وکه غم کند کاه آدم وکاه شیطان نقش ایلر وکاه شادی وفرح وکاه اندوه ومزج نقشن ایلر یعنی صفت انسانیه ایله متصف
وفرحناک وکاه صفت شیطانیه ایله مکدر وغمناک ایلر دست نی تا دست جنباند بدفع موجوداتدن هیچ فردک دست قدرتی وقوت
وطاقتی یوقدر که کندویه صورت بند اولان نقشنک اوغنه تحریک ید ایلیه نطق نی تا دم زند از ضر ونفع وهیچ فردده نطق یوقدر که
ضرر ونفعدن تکلیم دم اوره یعنی کندودن منفعت دفع اولوب ضرر کلسه نفعی نیچون مهجور ایلدک وضرری نیچون اصابت اتدردک کفتار نه
کمسنه ده طاقت یوقدر وفرد واحددن بو وجهله تکلمه استحقاق یوقدر کما قال تعالی لا یسئل عما یفعل وهم یسئلون مولانا جامی فرماید

ان که نه دم میزند از عجز کیست • غایت این کار بجز عجز چیست
عجز به از هر دل داناکه هست • بر در آن حی وتواناکه هست

ایدی حق سبحانه وتعالی انک فعل ربت وعظمتنی بیلمک استرسک تو ز قران باز خوان تفسیر بیت سن بیتک تفسیرینی قراندن کیرو اوقی
کفت ایزد ما رمیت اذ رمیت ایزد متعال وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی بیوردی ایدی ای عاشق اکر تیر انیم تیر آن نه زماست
اکر ظاهرده تیر انداز اولاوز حقیقتده اول تیر اندازلک بزدن دکلدر بلکه ما کمان وتیر اندازش خداست یعنی ده بز کمان وتیر انداز اولان
خدادر یعنی بزدن صدور ایدن اقوال وافعال مشیت الهیه وقدرت ربانیه ایله در بیت سابق سوره انفالده وما رمیت اذ رمیت
ولکن الله رمی آیت کریمه سندن مقتبسدر که حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمک بقا بالله ایله باقی سرمدی اولدوغندن حق سبحانه دفع
خبر ویروب فعل رمی حضرت رسول علیه السلامدن بعد الاثبات نفی ایدوب ولکن الله رمی قول کریمی ایله حضرت حق کندو ذاتنه
اسناد ایلیوب فی الحقیقه رامی حضرت حق ونبی علیه السلام آلت حق اولوب قرب نوافل ذوالفینک بینینی جمعه اشارتدر معلوم اولاکه
بو آیت کریمه نک ماقبلی فلم تقتلوهم ولکن الله قتلهم قول کریمیدر وبو آیت کریمه نک سبب نزولنده روایت اولنورکه وقتا کم قریش
مشرکلری اهل اسلام ایله محاربه قصدینه خروج ایدوب عقنقل نام وادیدن ظهور اتدکلرنده حضرت رسول علیه السلام هذه قریش
جاءت بخیلائها وفخرها یکذبون رسولک اللهم انی اسئلک ما وعدتنی دیو دعا قلدیلر پس فی الحال حضرت جبرئیل علیه السلام نزول ایدوب یا نبی الله
ارضدن بر قبضه تراب الوب کفاره قرشو رمی ایدیکز دیو تعلیم ایلدی پس ایکی عسکر بر برینه مقابل اولدقده حضرت رسول علیه السلام
مبارک اوجلرینه بر قبضه خاک ایله مخلوط حصی الوب وجوه کفاره قرشو رمی ایدوب شاهت الوجوه آیت کریمه سنی قرائت بیوردیلر
بقدرت الله تعالی مشرکلرک کوزلرینه طراق اولوب مشرکلردن هیچ فردک کوزی ترابدن خالی قالمدی پس مشرکین کوزلری دردینه دوشوب
منهزم اولماغله اصحاب رسول رضی الله عنهم ترادف وتعاقب ایدوب مشرکلرک بعضیسن قتل وبعضیسن اسیر قیلوب بعون الله
منصور ومظفر اولدقلری حالده عودت اتدکلرنده بن فلانی قتل ایتدم وبن فلانی اسیر ایتدم دیو تفاخره توجه ایلدکلری ایچون بو آیت
کریمه نازل اولوب مؤمنلرده اولان شجاعت قلب ونصرت وظفر عون وعنایت حق اولدوغنه تنبیه بیورلدی ارباب تفسیر فلم تقتلوهم
قول کریمنده اولان فا شرط محذوفک جوابی اولمق اوزره تقدیر کلام ان افتخرتم بقتلهم فلم تقتلوهم ولکن الله قتلهم معناسنه دردیو
تفسیر اتمشلردر یعنی ای مؤمنلر قتل کفار ایله اکر افتخار ایدرسکز سز مشرکلری کندو قوتکز ایله قتل ایتمدکز لکن حق تعالی لطفک عون ونصرتیله
کفاره مسلط اولوب حقیقتده فعل قتل حقکدر دیمکدر بعده حضرت حق وفیاض مطلق خطاب مستطابینه خاصة حبیب اکرم صلی الله
علیه وسلمی تشریف ایدوب وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی دیو بیوردی معلوم اولاکه ارباب حقیقت بحر احدیته غوطه ایدوب
آویزه کوش اهل معرفت اولمق ایچون کشفا وشهودا دست آویز اولدقلری درر فرائد معانی ابدا ایدوب بیوررلرکه حق سبحانه وتعالی
بو آیت کریمه ایله عارفلر ایچون موضع اتحاد وار ایدوکنی افهام واعلام بیورمشلردر ایدی عند ارباب التحقیق اتحادده مقاما اثبات اولنوب
اتحاد بالافعال واتحاد بالصفات واتحاد بالذات اعتبار ایدوب مؤمنلره بو محلده اولان خطابده افعال وصفاتده اولان اتحاده
اشارت بیورلمشدر دیرلر زیرا مؤمنلردن بحسب الصوره صدور ایدن فعل قتلی حق تبارک وتعالی ولکن الله قتلهم قولی ایله نفسنه
مضاف قلدوغی اتحاد فعلی بیانیدر ومرتبه مزبوره مقام جمع وتفرقه وجمع فی التفرقه در زیرا مؤمنلره فعلی اثباتدن صکره
نفی بیورمشدر ومباشرت قتل محل تفرقه ده اولوب حق تعالی کندو نفسنه مضاف قیلدوغی محل جمعده اولور پس ایچون
بحسب الخلقیه خلق فاعل مطلقک مصدر خاصیت فعلندن مفارق اوله لر عالم صورت ورسم خلقیت ایله تفرقه ده اولورلر

مطلب تفسیر آیت کریمه وما رمیت اذ رمیت

اما جمیع افعاله وذراتنده قدرت حقه متعلق اولان نعمت خاصی ایله قائمیدر اولدقلری حیثیتدن عین لری خاصة عین فعل اولوب حق سبحانه
مومنلره فعل خاصی ایله تجلی ایتمکله مقتوللره صفت قهر ایله ظاهر وفعل ایله عین واحد اولورلر زیرا بو آیت کریمه ده اولان اضافت الی نفسه
اضافت حقیقیه اولوب من جمیع الوجوه غیرک فعلی باقی قالماز فاذا کان کذلک من العرش الی الفرش من جهة الفعلیة والخلقیة احکام
خلق دخی بویله در فاما وقت مباشرتده تجلی فعل الی الفعل اعتبار اولنماسنه خاصیت اتحاد افعال اولمیوب کالسیف فی ید الضارب
وبکه بالمراتب والترقی سیف وید واحد ومصدر دخی مصدر واحد اولوب وجود حقدن غیری وجود اولمز وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی
آیت کریمه سنده دخی حضرت فخر کائنات علیه افضل التحیاتک صفاتنده اتحادینه اشارت بیورلمشدر یعنی حضرت رسول علیه السلام
صفات حق ایله متصف اولوب تجلیات صفات ربانیه یی قلبنده وروحنده وعقل وسرنده وظاهر وباطننده نعت کشف ایله
معاینه بیوردقده بجمیع الوجود والوجوه انوار صفات حقده مستغرق اولماغله حق سبحانه وتعالی فعل نبی علیه السلام کندو صفتنه
مضاف قیلوب فعلنه مضاف قلمدی زیرا مومنین رؤیت انوار آیاتده اولوب رسول علیه السلام رؤیت انوار صفاتده ایدی
وآیاتی مرور وبحر صفاتی سباحت ایله عبور ایتدکدن صکره خاصیت اتحاد ذات واقع اولدی پس حضرت رسول علیه السلام
صفة فعل وصفة خاصه ایله متصف اولدقلری ذات حقده فانی وبقاء حق ایله باقی وازال وآباده استغراق کلی وبحر اولیت وآخریت
نعت صفات وثناء ذات ایله خروجیدرکه صفات وذات وفعل حقه مرآت اولماغله حق سبحانه وتعالی خلقیت آدم علیه السلامی لاجل غرائب
الملائکه ابراز ایلدوکی کبی رسول علیه السلام ایله دخی نفسنی تعریف ایچون عالمینه ابراز ایلدی پس آدم صفات ایله متحد اولدوغی حالده
متصف بالصفات اولوب وحضرت محمد رسول الله علیه صلوات الله بعد الاتصاف بنور الصفات نور ذات ایله متحد اولماغله
آدم علیه السلامه تفوق ایلدی پس رسول علیه السلامک اتحاد ذاتنده کمالی اولماغله شان شریفنه ومن یطع الرسول فقد اطاع الله
بیورلوب کمال اتحادندن اخبار وتجلیات افعال وصفات وذات ایله نبی علیه السلام ده اوصاف حدوثیتدن شی باقی قالماددوغندن
اشعار بیوردی فلهذا حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم دخی من رآنی فقد رأی الحق ودخی من عرفنی فقد عرف الحق بیوردی
پس تفرقه رسول عین فعلده جمع اولوب ومن حیث الخلقیة تفرقه فی الجمع اولماغله واحد مطلق وحضرت حق رمی رسولی اتحاد
واتصاف وتفرقه مقامندن ذکر بیوردی ایدی بو آیت کریمه نک معانی بطونیه سی عند فهوم الفهما معلوم اولمایوب الحق انس
شاهد وفنای الذات وبقا بالحق ایله اتصاف بالصفات ایدوب مقام عشق وبسط محبت وذوق شوقده اولان عارفلرک
شهودیدر پس حضرت مولانا قدس سره الاعلی بو ابیات شریفه ده عشاق الهی سطوات تجلیات صفات وذات ایله وجود موهوملرین
افنا ایدوب بعد التلاشی بقای حق ومشیت وجود مطلق ایله کار کننده اولدقلرینه ومرتبه قرب فرایضده جمیع افعال حقک اولدوغنه
اشارت ایدوب کتاب کریمده وما رمیت اذ رمیت آیت کریمه سنی بلسان القال والحال قرائت ایدرکیزکم بو معنایه شاهد دربو
کندولرینک مرتبه کشف وشهودلرندن خبر ویروب وارث نبوی اولان اولیاء کرام دخی ید قدرت الهیده آلت مثابه سنده اولدقلرندن
صدور ایدن اقوال وافعال حضرت پروردکاردن اولوب وجود حقانیله باقی اولدقلرندن حکایت ایدر وکاشف اسرار قیومی
حضرت جلال الدین رومی توحید افعال وصفات وذات دن انواع غوامض اسرار کشف واظهار ایتمکله بعض فهوم قاصره ذکر اولنان
کلمات طیبه دن شائبه جبر توهم ایتمکله دفعا للتوهم بیورلر که این نه جبر این معنی جباریست یعنی بو ذکر اولنان گفتار اسرار
تکالیف شرعیه نک اسقاطنی موجب اولان جبر مذموم دکلدر بلکه عین اختیارده اول جبارک فاعل مختار ومقلب القلوب والابصار
اولدوغنی اشعار اولوب حق تعالانک جبار اسمنک معنای حقیقیسیدرکه تکالیف شرعیه نک مناسی اختیار جزوی یی سلب ایتمز
پس کرز فهم اولمیه سن که ذکر جباری برای زاریست حق سبحانه وتعالانک جبار لغنی ذکر ایتمک حقه تضرع وزاری قلمغیچوندرکه
دایما فاعل مختار حقدن غیر یسن بیلمیوب یا مقلب القلوب والابصار ویا محول الحول والاحوال حول حالنا الی احسن الحال دیو تضرع ونیازدن
خالی اولمیه سن حاشا اختیار جزوی نه وجهله سلب اولنور که زاری باشد دلیل اضطرار بزم زاری وتضرعمز دلیل اضطرار اولدی
خجلت باشد دلیل اختیار وبزم خجلتمز اختیاره دلیل اولدی یعنی فغان وزاری بی اختیار اولوب اضطراری در ومقتضای
طبیعتدن صدور ایدن اعمال سیئه خجالت وندامتمز بدکارلغی اختیارمز ایله ایلدوکمزه دلیلدر ایدی حق سبحانه وتعالانک صفت جباریته
مشاهده ایدن عبد مملوک علی الدوام فغان وزاریدن منفک اولماز وجبار اسماء حسنی دن بریسی در بجبت اللغة کالمکار ودلیلدوکی
فعلی اظهار ایدیجی دیمکدر وابنیه مبالغه دن اولوب یعنی حق سبحانه وتعالی عبادینی اوامر ونواهیدن دیلدوکی شیئه بالقاهر الغالب
جبر وقهر ایدیجی واخلاق وارزاق واعمال واجالدن وبونک امثالی احوالدن صدور ین اراده بیوردوغی شیلره مخلوقنی علی سبیل الاجبار
حمل ایدیجی دیمکدر وامام محمد غزالی قدس الله سره العالی اسماء حسنی شرحی اولان مقصد الاسنی نام کتابنده جبار اسمنک تعریفنده بیورلر که
الجبار هو الذی ینفذ مشیته علی سبیل الاجبار فی کل واحد ولا ینفذ فیه مشیة احد الذی لا یخرج احد عن قبضته وتقصر الایدی دون حمی حضرته
فالجبار المطلق هو الله تعالی فانه یجبر کل احد ولا یجبره احد ولا مثنویة فی حقه فی الطرفین سلسلة الذهب کر تو کویی چو بنده مامور
هست در اختیار خود مجبور ◦ اختیارش بجبر شد راجع ◦ وان بود امر ونهی را مانع ◦ کس نگوید بسنگ کز لب بام

مطلب في الجبر والاختيار

چون بیفتی

چون بیفتی مکن تکاب مقام	بازپسی هواء بالا کن	از بن کوه بر سرش جا کن	گویمت نکته بوجه صواب	که شود زین سوال صعب جواب
حق چو تعیین جمله اعیان کرد	صفت هر یکی دگرسان کرد	ساخت لطف وقهر بهم مربوط	شد یکی شرط ودیگری مشروط	خوردن نان نهاد شرط شبع
خوف وامید شرط زهد وورع	بهر آن کرد امر ونهی عباد	تا شود ظاهر انقیاد وعناد	ایدا از انقیاد حب ورضا	وز خلاف وعناد سوء قضا
زید اگر نه نهی بودی وامر	در ادای زکات خوردن خمر	کی شدی پیش غایب وحاضر	انقیاد وعناد او ظاهر	زان چشیدی عواید درجات
زین کشیدی شداید درکات	زان بدید آمدی صفات جمال	زین هویدا شدی نعوت جلال		

ز ایمدی مذهب اهل سنت وجماعت اختیار جزوی یی
سلب ایتموب جبر متوسط اختیار ایدیلر اینه حضرت مولانا قدس سره الاسنا دخی اختیار جزوی یی اثبات ایچون بیورلر که گر نبودی اختیار این شرم چیست
اکر نزده اختیار جزوی اولمیایدی افعال سیئه واعمال قبیحه دن برفعل نامشروع وکار نامعقول صدور ایتدکده حقدن وباخود خلقدن
بو شرمسارلق نه در این دریغ وخجلت وآزرم چیست وبو دریغ وخجلت وحرمت وحیا نه در بونلر خود اختیاره دلیل در زیرا اختیار اولمسه
حیوانات کبی دریغ وخجلت وحیا وحرمت نه ایدوکین بلمز ایدی آزرم فتح زاء معجمه وسکون راء مهمله ایله حیا وحرمت معناسنه در
ایمدی سلب اختیار جزوی ایلین جبری چونکه اختیار جزوی یوقدر زجر استادان بشاگردان چراست بر وضع ناهموار ایچون استادلر
شاگردلرینی زجر ومنع ایتدکلری نیچوندر لاجرم اختیار جزوی اولدوغیچوندر خاطر از تدبیرها گردان چراست واگر اختیار جزوی دکل
خاطر تدبیرلردن نیچون گردان اولور یعنی بعض اموره نیجه تدبیر وتدارک درای ومشاوره اولنوب بعضین رد وبعضین قبول ایدوب
انکله عمل اولنور ومثلا بر یره گیتمک ایچون نیت ایتمشکن فراغت ایدوب گیتمزسن پس اختیار جزوی وار ایدوکی محقق اولدی
ور تو گویی غافلست از جبر او ماه حق پنهان شد اندر ابر او بو بیت شریفده اولان سؤالی ایکی وجهله توجیه ایتمک وجهدر وجه اول
اکثر شراحک ذاهب اولدقلری وجه درکه حضرت مولانا قدس سره بو بیت شریفدن اول دورنجی بیتده این نه جبر این معنی جباریست
بیورمغله جبر ممدوح ایله جبر مذموم مابیننی فرق ایتمین معترض جانبندن سؤال ایراد ایدوب بیورلر که ای معترض اگرچه اول مریدلر جبر ممدوحدن
غافلدر وبونلردن بو مقوله کلماتک صدوری جبر مذمومدن اولدقلری یوقدر وماه جباریت حق انلرک ابر وجودنده پنهان اولمشدر دیرسک
بو کا معقول وجهله جواب وار دیمک اولور وجه ثانی بودرکه حضرت مولانا مقدما توحید ذات وصفاتدن ووجود مطلقدن نیجه اسرار
اظهار ایدوب مریدلرسانندن نیجه حقایق بیان بیوردقلرنده بو جوابلر خود جبر صرفدر وجبریه مذهب اهل سنت وجماعت دکلدر
دیو سؤال ایدن سائله جواب اولمق اوزره بو جبر دکلدر بلکه معنای جباریت خدادر دیو معترضده اولان توهم واعتراضی دفع ایدوب
بعض دلایل ایله اختیار جزوی یی اثبات بیورمشلر ایدی پس بو دفعه جبرلرک دخی شبهاتن دفع وجبر اوسطی بیان ونیجه وجوه ایله
اختیار جزوی یی عیان ایتمک ایچون جبرلر طرفندن دخی بر سؤال ایراد ایدوب کان جبری طایفه سی دیرلر که اختیار جزوی یوقدر جبر صرفدر
وبزده اختیار جزوی وار دیرلر جبریدن غافل اولوب حق تعالانک جباریت وصفت قهاریتی انلرک سحاب غفلت وابر جهالتلرنده
مختفی اولماغله جبر قطعی کورمدکلرندر بو جهه غفلت ایله ماسوی کوررلر دیو جبر صرفه شبهه ایله اعتراض ایلین جبریه نک سؤاللرینه
جوابه بر مکمله شروع بیوردیلر الله اعلم سباق وسیاقه کوره بو وجه اولی فهم اولنور ایمدی عبد مجادله مرتبه سنده در وشر دخی جبردن
هر نه ظهور ایدر سه اصلا عبدک انده مدخل واختیاری یوقدر جمله سی حقکدر دیو جبری اولان کمکشته لر هست این را خوش جواب ار بشنوی
اگر سمع قبول ایله استماع ایدرسک بو شبهه کی دفع ایتمک ایچون خوب ولطیف جواب وار درپس محاب اولوب جوابی قبول ایدرسک
بگذری از کفر در دین بگروی کفردن گچرسن ودینی قبول وتصدیق ایدرسن یعنی کفردن خلاص اولوب دین حقده یکین اولماغله
نجات بولورسن حسرت وزاری گه بیمار یست حسرت وزاری بیمارلق وقتنده در وقت بیماری همه بیداریست بیمارلق وقتی دکلدر
بیدارلقدر آن زمان که میشوی بیمار تو اول زمانکه سن خسته اوله سن میکنی از جرم استغفار تو جرمکدن سن استغفار ایدرسن یعنی
ای معترض لر حسرت وزاری وآه وانین وقت بیمار یده اولوب صحت حالنده دکلدر وزمان بیماری بیداری غفلت اولوب معصیت
وقتی دکلدر ایمدی بو احوال معلوم اولدیسه مریدلر دخی بو مقوله کلماتی غایت سوزش وحرارتلرندن سویلرلر وخسته فراق یار ایکن
فغان وزاری قیلدیلر بو ابیاتی الاختیار در وحقدن آگاه اولمق وقتی زمان جرم دکلدر نته کیم بیمار وقت بیمار یده استغفار ایدر
بو ابیات شریفه نک بو وجهله اولان معناسی وجه اوله کوره در اما وجه ثانی تقدیری اوزره اولان سؤاله کوره معنای بیت
بودرکه ای جبری بزم اختیار عبدی اثبات ایتدوکمزدن اول معنایی دخی توهم ایلمه که معتزله لر کبی عبد کندو فعلنک موجد حقیقیسیدر
دیوب صفت جباریتی سلب ایده یوز ایله دکلدر لکن جبرسن دیدوکک کبی جبر صرف دخی دکلدر بلکه جبر اوسطدر اما ایله دخی دکلدر کم
اولیاء کملدن بعضیلر اختیار کلی وجبر صرفده بولنمیه لر وقل کل من عند الله آیت کریمه سنک معناسن مشاهده ایتمیه لر لکن حالت
مزبوره هر زمان مستمره اولمایوب لی مع الله وقت بیورلمشدر ایمدی شویله که حق سبحانه وتعالی تجلی احدیت ایله تجلی ایدوب
عشق سبحانی وجذبه ربانی سنی سنلکدن الوب ظاهر وباطنکده اقتضاء بشریت ووجود انانیت مرتفع اولدقده بن جبر ده یم
دیمک سزادر زیرا اول زمانده تجلی مزبور ایله اختیار جزوی لری مسلوب اولوب فنا فی الله مرتبه سنده اختیار کلی مظهری اولان
کمسنه لر شدت مرضنده بی اختیار آه وفغان ایلین بیمار مضطر کبیدر ایمدی بیمارده مادام که علت بیماری اولدوغی کبی سنده دخی

جوانبی

اختیار جزوییی ازاله ایلین تجلیات سبحانیه • وجذبات ربانیه موجود اولدقجه • فی الحقیقه خواب غفلت کرفته اولمیوب مرتبهٔ شهود
ومقام وحدته بیدار سن • والا ای جبری تجلیات وجذبات نه در هرکز خبرک اولمیوب • همان حضرت حق وجود مطلقدر • واندن غیری وجود
وهیچ کیسه ده قدرت یوقدر • جملهسی جماد مرتبهسنده بی اختیار مسخرلردر • اعتقاد ایدرسک نه مرده هاکیندن اولوب صفت شیطانیه ایله متصف
اولورسن لابن کمال • صفت سلب ایلیوبن اختیاری • دیمه کیم کمسنه یه سندن اولدی • عزازیله انکچون اولدی لعنت • خدایه دیدی حاشا سندن اولدی
انکچون کبر ومقبول اولدی آدم • اولوب نادم دیدی کندیدن اولدی • نثر ایمدی شول معنایی ملاحظه ایله کیم خسته اولدوغک زمانده جرم وکناهک
ذکر ایدوب • وانواع زاریله آه ایدوب صدور ایدن جرایمه توبه واستغفار ایدرسن • چونکه جرم وکناه کنده سنک صنعتک یوغیدی • پس
توبه واستغفاره باعث نه ایدی • معلوم اولدی که عبدک اختیار جزوییسی وار ایمش • لکن وقت بیمارلیقدن اول غافل ایدی • پس چونکه بیمار اولدی
پرده انکار رفع اولوب می نماید بر تو زشتی کنه حالت شکستکیده جرم وکناهک خبث وقبحی سکا عیان کورینور می کنی نیت که باز آیم تره
پس صحت بولورسم من بعد جرم ایتمیوب طریق مبینه • وصراط مستقیمه کلم دیو نیت ایدرسن عهد وپیمان میکنی که بعد ازین عهد وپیمان ایدرسن که
بو مرضدن صکره یعنی خستهلکدن سلامت بولورسم جز که طاعت نبودم کار گزین که طاعتدن غیری بکا بر کار مقبول وکزین اولمیه یعنی
اوقاتمی طاعات وعباداته صرف ایدوب اقتضاء نفسه هرکز تابع اولمیم • پس یقین کشت این که بیماری ترا پس شکک کان مرتفع اولوب
یقین حاصل اولدی که بو بیمارلق سکا می بخشد هوش وبیداری ترا عقل وانتباه باغشلر پس بدان این اصل را ای اصل جو پس ای اصل طلب
ایدیجی کمسنه اشبو اصل وقاعده یی بیل وضبط ایله که هر کرا درد است او بردست بو هرکیمک که دردی وار در اول کمسنه راحه ایلمشدر
یعنی ای طالب حقیقت سکا بر اصل بیان ایلدک کیم • جرم وکناهه استغفار حالت شکستکیده اولور • وبیمارلق هوش وبیدارلق باغشلر
چونکه بو قاعده معلوم اولدیسه هرکیمه درد الهی وعشق سبحانی ایله آشنا اولوب • چشم کریان وجکر بریان اولورسه • اختیار ایله جبر نه دیمکدر
انک محاسن اول فهم ایدر • والا دردی اولمیان نه بیلسون زیرا که هر که او بیدارتر پر دردتر هرکیمه بیدارتر در انک دردی دخی جمله دن
زیاده در • یعنی حق سبحانه وتعالانک تجلیات جلال وجمالیله قلبی مزهر • ودیده بصیرتی منور • اولان حق سبحانه وتعالانک صفت جباریتن
مشاهده • وستر قضا وقدری معاینه ایتمکله دردی زیاده اولوب ابد الآباد وجدنه کثرت طاری اولور • وقیل وقال بحثی جدالی ترک ایدوب
کل لسان اولور • وخضوع وخشوع وکوکل حالندن آیرلمز • کما قال علیه السلام انا اعلمکم بالله وانا اخشیکم من الله • هر که او آگاه تر رخ زردتر
وهرکیمه حق سبحانه وتعالانک عظمت واستغناسندن آگاه تر در انک رخ کلکونی زرد تر در • نثر • اول که دلا دردایله باران اوکیمز
آخر جیل انی قابل درمان اوکیمز • یعقوب اولوب اقتمز ایسک خونی جکردن • مصره یرشوب یوسف کنعان اوکیمز • نثر زیرا درد ومحبت وقربت وصلت
اکا هر مقداری در • ایمدی ای جبر صرفه ذاهب اولان معاند گر ز جبرت آگهی زاریت کو • اکر حق تبارک وتعالانک جبرندن • یعنی کیف مایشاء
هر شیده تصرف حقیقی وارادت کلیهسندن آگاه وخبردار ایسک • سنک ناله وافغانک قنی • حق سبحانه وتعالانک صفت جباریتن مشاهده
ایدوب حقیقت جبری معاینه ایدنلر خود زاری وافغاندن خالی دکللردر • نته کیم حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • یا مقلب القلوب والابصار
ثبت قلوبنا علی دینک یا الله • مناجاتنی اکثر زمانده تکرار ایدرلر ایدی • برکون انس رضی الله عنه حضرتلرندن سؤال ایدوب یا نبی الله
بز سکا وسکا نازل اولان کتاب الله ایمان کتوردک • سنده دخی خوف وار میدر دیدکده • حضرت رسول علیه السلام بیوردیلر که نعم
ان القلوب بین الاصبعین من اصابع الرحمن یقلبها کیف یشاء • ایمدی ای جبری بینش زنجیر جباریت کو اکر کندوکی جباریت زنجیرنه
مقید کوررسک جبارلک زنجیرنک کوریشی قنی • زیرا جبر حقده مقهور ومستهلک اولانک علامتی وار در • بسته در زنجیر چون شادی کند
زنجیرده بغلو اولان کمسنه نیجه شادلک ایدر • کی اسیر حبس آزادی کند واسیر حبس اولان قچن آزاده لک ایلر • پس دخی بند وزنجیر جبر وارادت
واسیر حبس مشیت اولدوغک بیلورسک آزاده لرکبی نیجه شادلک ایلرسن • ور تو می بینی که پایت بسته اند • واکر سن کوریدک کیم
ایاغک غلاشلردر • بر تو سرهنکان شه بنشسته اند • وسنک اوزرکه پادشاهک جاوشلری موکل اولوب اوتورمشلردر • یعنی بو جمله
کندوکده اولان عجز ومغلوبیتی معاینه ایتدکدن صکره • پس تو سرهنکی مکن با عاجزان • پس عاجزلک ایلیوب عاجزلره سرهنکلک ایلمه
زانکه نبود طبع وخوی عاجزان زیرا که عاجزلرک طبع وخویی سرهنکلک ایتمک دکلدر • یعنی کندویی دست قدرت سبحانی • وید مشیت
الهیده فانی ومستهلک • وزنجیر عشقده مقید کورن عارف کندو حالنه مشغول اولوب غیرلره طعن وملامتدن بری اولور • ولو
ابیات شریفهده حصهٔ روحانی وبهرهٔ نورانی بودرکه • روح انسانی دریای وحدت وبحر احدیتده مستغرق • وعالم تکوینده ازادکین
کسب معارف ایچون مرتبهٔ عناصر وموالیده سفر • وعالم ناسوتده سفر اولمغچون • ملک جبارکن امر اولندقده بالضروره قرب جوار ربوبیتدن
سفر وعوالم مختلفهدن کذر ایدوب اطلاق وتجرددن اکین • انواع اوضاع متنوعه ایله بسته ومقید اولوب • وهر بر منزلده که اوغرادی
بو منزلک اثر احکامنه کلدردیلر • سرهنکان شاه کبی ملائکهٔ موکله • روحی سیر وحرکت ایتدروب بالاخره عالم ناسوته نزول ایتدکده
بو عالمده دخی قرار ایتمیوب وطن اصلیسی یه رجعت قیلدیو اوامر ونواهی سرهنکلری اوزرینه موکل اولوب حق سبحانه وتعالانک
رضا وجبری زنجیرنه کردن اطاعتن بسته ومقید کورن عاشق صادق • هیچ توجه دنیایه • وسوز وکدازدن خالی اولورمی • وکندو
یونک کبی بر کار عظیم یوز کوسترمشیکن • کندو ایشن قویوب غیرلرک کارینه مشغول اولورمی • وجوارح واعضاسنه وحواسی قوهسنه

سرهنکان نفس امارهیی مسلط ایدوب طریق حقدن دونمکده قادر اولورمی • جانب حقه مجبور اولان کمسنه راه مستقیمه عازم اولورمی
ایمدی بیم روحم چون تو جبر او نمی بینی مکو چونکه سن کندو نفسکده اول فاعل مطلق وقهار وجبار اللهک جبرنی بو اسراری کورمزسن
ومعنای اکراهی بلمزسن • بن مجبورم دیمکه بیهوده دیولاف وکذاف سویلمه • در همی بینی نشان دید کو • واکر جبر حقنه معتقد ایسک حقیقت جباریتی
کوردک ایسه کورسکک نشانی قنی • دعوی یه معنی عاشقه نشان دیمشلردر اما عجبدرکه • در هر آن کاری که میلستت بدان • امور دنیویه ولذات
نفسانیهدن هر اول ایشده که سنک طبیعتکده اکا میل وار در قدرت خود را همی بینی عیان • اول ایشده کندو قدرتکی عیان کورورسن جبره حواله
ایتمزسن • وکندو نفسکه اسناد ایدوب بن ایتدم دیرسن • ومفاخرهیه اقبال ایدرسن • در هر آن کاری که میلت نیست وخواست • اما شول افعال
حسنه واعمال مستحسنهده که طبیعت ونفسک میلی • والفت ومحبتی یوقدر • اندران جبری شدی کین از خداست • بو خدادندر دیو اول ایشده
جبری اولورسن • یعنی آخرت ودینه متعلق اولان اموره نفس وطبیعتده میل اولمادوغندن • اختیار جزوییی اعمال حسنهیه صرف ایتمیوب بو مقوله
امورده جبری اولورسن • ونیچون اوامره امتثال ونواهیدن اجتناب ایتمزسن دیسهلر • قول نه قادر ایش حقکدر • عبد خود مجبوردر دیو
شیطنت ایدرسن • ایمدی حق سبحانه وتعالی کمال لطف واحساننده جمله عبادینی بو مقوله جبریکدن صاقلیه • این بحرمة سید المرسلین • مناجات

آن روضهٔ مقدس وان کعبهٔ صفا • آن مرقد منور وان قبلهٔ دعا • یارب بانبیا ومقبولان حضرتت • یارب بعز ومنزلت فخر مصطفا
یارب بحق سید کونین وآل او • یارب بعلم وحلم کمالات مرتضی • یارب بحق ذات تو وبی نیازیت • از خلق ای تو باقی وعالم همه فنا
دار الشفای خسته دلان آستان تست • ما با نیاز آمدهایم از پی شفا • جز زاری ودعا چه برین حضرت آورم • ای قادر وکریم وخداوند رهنما
چشم عنایتی بسوی حال ما فکن • تا از عنایت تو رهیم از غم وعنا • درویشم وتو پادشه بنده پروری • سلطان وسیلهی وبیچارهات گدا
کین بندهات که روی بدین کعبهٔ نجات • آورده است زاری وحاجات ربنا • جرمم ببخش وجمله مرادات بندهات • از فضل خود برآور وحاجات ما روا
امیدوار بنده بسی بفضل تست • یا قاضی الحوائج ویا سامع الدعا • ایمدی ای طالب تقبل واستمع قابل • انبیا در کار دنیا جبری اند

انبیا علیهم السلام دنیا ایشنده جبریلردر • یعنی دنیادن فارغلردر • کافران در کار عقبی جبری اند • کافرلر ایسه آخرت ایشندن جبریلردر یعنی
کلیت اوزره اقتصارلری دنیای دنییه تعلق ایدوب امر عقبایه طالب وراغب دکللردر • انبیارا کار عقبی اختیار • انبیا علیهم الصلوة والسلام
عقبی ایشنه اختیاردر • جاهلانرا کار دنیا اختیار • جاهللره دنیا ایشی اختیاردر • یعنی انبیا واولیا موفق من عند الله اولوب اختیار جزوییلرین
امور اخرویه واعمال دینیهیه صرف ایدوب امر دنیادن نهی اولنماغله • حق سبحانه وتعالانک عظمت وجباریتن مشاهده ایتمک ایله
امر دنیایه بالضروره التفات ایتمزلر • وسبب عدم التفاتلری سؤال اولنسه • حق سبحانه وتعالی دنیایه لهو ولعب یو بیورمشدر • ودنیا
ومافیهانک فناسندن خبر ویروب • باقیات صالحات آخرته متعلق اولان اعمال صالحه اولدوغن بیان • ورضاسی دنیادن انقطاع
ایدوکن عیان ایتمشدر • پس چونکه دنیایه محبتدن نهی اولندق • لاجرم بز مجبورز دنیادن فارغ دیرلر • اما کفار وجهلا امر آخرته تقید
ایتمکده عسرت چکوب ثقل عظیم وجبر کورمکله آخرتدن روکردان اولوب امور دنیویهیه کندولرینی مختار واسا کورینور • زانکه هر مرغی بسوی جنس
زیرا هر بر مرغ کندو جنسی جانبنه • میپرد او در پس وجان پیش پیش • اول مرغ آرده اوچار وروح ایلرو ایلرو اوچار • بو بیت شریفده
مرغدن مراد اکر سعید واکر شقینک اختیار جزویلریدر • وهر بر کارده اولان قصد وعزیمتلریدر • یعنی انبیا واولیاده کار دنیاده جبری
وامور آخرتده اختیاری اولوب کفره وجهله وفسقه وفجره اعمال اخرویهده جبری • وکار دنیویده اختیاری اولمغه باعث بودرکه
فکل میسر لما خلق له فحواسنجه • هر برینک ازل آزالده علم اللهده • ارواحی سعیدمی یاخود شقیمی اولاجق هر نه ایسه عالم ابدانه تنزل ایتدکده
مرغ اختیار جزوییسی دخی اول جانبه پرواز ایدوب • اختیار جزوی فعله کلمزدن اول • روح میل ایتمکده تقدم ایدوب ایلرو وحرکت
وجنسی جانبنه عزیمت ایدوب • اختیار جزوی دخی روحه تبعیت ایدر • آه کیم ستر قضا وقدرده عقول عقلا حیران • والسنهٔ علما کل
اولور • پس ارواحک جملهسی محل واحددن کلمشلر میدر دیبورسه • حضرت مولانا قدس سره اکا جواب ایچون بیوررلر که
کافران چون جنس سجین آمدند • کافرلر چونکه سجینک جنسی کلدیلر • سجن دنیا را خوش آیین آمدند • اکا بناءً سجن دنیایه خوش آیین کلدیلر
یعنی ناردن کلمکله موصل نار جحیم اولان لذات دنیویه وشهوات نفسانیهیه حریص اولوب بالاخره اصل وجنسلری اولان دوزخه
ملحق اولدیلر • ودنیایی آخرت اوزرینه اختیار ایتدیلر • کما قال علیه السلام الدنیا سجن المؤمن وجنة الکافر • انبیا چون جنس علیین بدند
اما انبیا علیهم الصلوة والسلام چونکه جنس علیین اولدیلر • سوی علیین جان ودل شدند • جان ودلدن جانب علیینه ویاد علیین
جان ودل جانبنه کیدوب مقام جبروت وقرب جوار احدیته جولان • وجو هوای لامکانه طیران ایتدیلر • سجین بر وزن فعیل
سجندندر که محبس وزندان معناسنه اولوب منصرفدر • زیرا علتین بولنمایوب انجق علت واحده موجوده درکه علمیتدر •
ودو صیغهدن علمیته نقل اولنمشدرکه • جای ضیق معناسنه ایکن کتاب سجین ایله تلقب اولندی • زیرا کتاب سبب حبس اعمال وافعال
واقوال واحوالدر • پس سجین یدی قات یرک آلتنده بر صخرهدرکه موضع کتاب فجاردر دیمشلر • وتفسیر کشافده سجین دیوان شردرکه
جن وانس وشیاطین وکفرهنک اعمال سیئهسنی حق سبحانه وتعالی انده تدوین ایلمشدر • کما قال تعالی ان کتاب الفجار لفی سجین
وما ادریک ما سجین کتاب مرقوم • ای کتاب مسطور جامع الاعمال الفجرة من الثقلین • او معلم یعلم من رآه انه لا خیر فیه • وتفسیر بغویده

خویش

فی بیان

بو وجهله مسطوردرکه • قال شمر بن عطیه جاء ابن عباس الی کعب الاحبار فقال اخبرنا عن قوله ان کتاب الفجار لفی سجین • قال ان روح الفاجر
یصعد بها الی السماء فتابی السماء ان یقبلها ثم یهبط بها الی الارض فتابی الارض ان یقبلها فتدخل تحت سبع ارضین حتی تنتهی بها الی سجین
وهو موضع جند ابلیس فیخرج لها من سجین رق فیرقم ویختم ویوضع تحت جند ابلیس لمعرفتها الهلاک لحساب یوم القیمة • والیه ذهب سعید بن جبیر
قال سجین تحت جند ابلیس وعلیین دخی فعلیل وزننده علیّ دن مشتقدرکه علودن در • صلحانک دفتر اعمالنک سماء سابعه ده اولان
مقامنک اسمی دیاخود دیوان خیراتی در کما قال تعالی ان کتاب الابرار لفی علیین وما ادریک ما علیون کتاب مرقوم یشهده المقربون
ابو سعید الخراز بیوررلرکه • ابرارک علاماتی واردر جمله علامتندرکه مخالفتدن عصمت حق ایله معصوم • وطاعة اللهده توفیق ایله محفوظ
اولوب مخلوقدن هیچ فردی رنجیده ایتمیه • واحاددن بریسی اندن متاذی اولمیه • وضعفایه لاجل ضعفهم مرحمت ایلیه • وجمیع احوالده
کندویه اولان نعم حقی بیلوب جمله افعالنده عجز ونقصانن کوره • پس حاصل معنی شول کمسنه که شرع شریف نهی ایدوب عقل دخی فسادنه حکم
ایدوکی اعمال رذایله ارتکاب ایتمکله حد اعتدالدن خروج ایلیه • اول کمسنه فجاردن اولوب اعمالی مکتوب فی السجین اولور ایدی عند
اهل التحقیق سجین وجوددن بر مرتبه درکه • ارباب مرتبهٔ مزبوره حبوس ضیقهٔ مظلمهده محبوس ومقید اولوب • مثلا تحت الارض بر سنکک
اوزرنده حیات وعقارب کمال کثرت وانبوه ایله نه وجهله حرکت ایدرسه • بطون فجارده دخی اعمال فاسده حیات وعقارب صورتنه
تمثل ایدوب لدغ وزحف ایدرلر • ودرکات طبیعت سفلیهٔ مظلمهده ذلیل وحقیر ومستحق عذاب سعیر اولورلار • ودرکهٔ سفلیهٔ مزبوره
دیوان اعمال فجار اولماغله کتاب قوم قول کریم ایله خبر ویرلشدر • یعنی فجارک اعمالی مکتوبه اولان محلده هیئات رذائل وشرور اسافل
منتقش کتاب مرقوم واردر دیمکدر • وابرار وسعدانک دخی صور اعمال حسنه وهیئات نفوس نورانیه وملکات فاضلهلرندن مکتوبه اولان
مرتبه علیین دهدر وعلیین علودن • وارتفاع درجه جهتندن مقابل سجین درکه ارباب خیرک دیوان اعمال صالحهسی در نته کیم حضرت حق
وعلا دخی کتاب مرقوم یشهده المقربون دیو خبر ویرمشدر • یعنی مقام علیین شول محلدرکه ابرار وسعدانک جرائم سماوی
وعنصریاتندن مرقومه اولان صور اعمالی یازلوب اهل توحید ذاتیدن اولان خواص اولیا محل مزبورده حاضر اولورلارکه انلر
مقربلردر وقال تعالی ان الابرار لفی نعیم • یعنی درّان صفات نفوسدن مزکی اولان اتقیا وابرار جنان صفات وافعاله داخل اولوب
شول ارائک اوزرنده جالس ومستقر اولورلارکه • ارائک مزبوره اعین ناسدن مختفی اولوب جمال عالم قدسده اولان اسماء الهیهدن بر مرتبه در
که سعدانک مقامیدر پس مرتبهٔ سنیهٔ مزبورهنک اصحابی مراتب وجودک جملهسنه نظر ایدوب جنت ودوزخ اهلنی مشاهده ایدرلر هیچ شی
اندن محجوب اولمز • لکن انلر اغیاردن محجوبلردر • پس ای عاشق ربانی ذکر اولنان مقربون قرب مسافت ایله مقرب اولمیوب بلکه قرب ولایت ایله
مقربلردر • بو جهانده نه وجهله مقربلر ایسهلر • اول جهانده دخی اویله مقربلردر انلرک زندگانیسی زیور عرش در • نه بو کون دورلردر
ونه یارین نزدیکلردر • ونه بو کون غایبلردر ونه یارین حاضرلردر • یعنی بو کون نیجه ایسهلر یارین دخی اویله درلر • پس مقرب اولدرکه انک
چشم وکوشنی نه صور مشغول قیله نه فردوس • آه کیم ای عاشق صادق وجگری درد ایله یانق اولان یار موافق حقا دیده جانی جمال یار
یاره مشاهده ایلیان عاشقک کوزینه غیری کورینورمی • وانک خطاب مستطابن استماع ایلیان کوشه غیرک کلامی کلورمی • شول عاشقه که
انک قربیله بشارت دلنه هیچ اول عاشق انک غیریله شاد اولورمی • هیچ مقرب اولورمی شول کمسنه که آواز صوردن آگاه اولوب
هول قیامت انی مشغول قیله • والکا دوزخ ایریشه • ویاخود نعیم جنت انی اشغال قیله ایمدی بکون خلق عالم دردکلی جهانگیرده دخی البه
مالامال ایکن انلر وحدتده وبحر احدیتده بلا انیت واثنینیت مستغرقده اولوب یارین دخی خلق عالم دار نعیمده انواع الهیهیه مستغرق
ومتقربلر تجلی احدی الذاتده مستهلک وغرقلردر **شعر** بهشت حوربی وصلت حرامست اهل معنی را • کزان وصل تو مقصودست مشتاق تجلی را
خیالت کر نه در جنت نماید جلوه هر دم • بزیر سایه ننشیند اهل روضه طوبی را • قیامت کر براندازی زقامت سایه بر طوبی
کند سودا عارف سقر فردوس اعلی را • غم دنیی وفکر دین نکنجد در دل عارف • که بی سودا سری باید هوای دین ودنیی را
ای عاشق صادق حضرت مولانا قدس الله سره الاسنی کافر جنس سجیندن کلدی • وانبیا واولیا جانب علیینه کتدیلر دیوب مراتب
ارواحه اشارت بیورمشلردر • ومراتب ارواح نه وجهله در بیلمک استرسک کوش هوشنک دوش قیل که ارباب کشف وشهود نه بیوررلر ایمدی معلوم
اولاکه • اول موجد مختار وخالق پروردگار جواهر واعراض اولان عالمک خلقتنه ارادت ازلیهسی تعلق ایلدکده اول ایجاد ایلدوکی
بر جوهر ایدی که انکا جوهر اول دیرلر • پس حق سبحانه وتعالی دیلدکیم عالم ارواح واجسامی خلق ایلیه اول جوهره نظر ایلیوب جوهر مزبور
جوشه کلدی پس شول نسنه که جوهر مزبورک خلاصهسی ایدی زبده کبی ظهوره کلدی • وشول نسنه که دُرد ومکدر ایدی دُرد قند کبی
دبه چوکدی پس حق تبارک وتعالی اول زبدهٔ نورانیدن مراتب عالم ارواحی ودرد ظلمانیدن مراتب عالم اجسامی یاراتدی • آه ای طالب
صادق بو بابده النفس لعبا رایدنلر دیرلرکه • زبدهٔ نورانی آدم • ودردکی ظلمانی حوادر • حوا آدمک پهلوی یسارندن اولمغک سری بودر
دیمشلر ایدی روح جوهر لطیفدر • وقابل تجزی وتقسیم اولمایوب عالم امردندر • بلکه عالم امر وحدر نته کیم مثنوی شریفک اوللرنده
تن زجان وجان زتن مستور نیست • بیتنک شرحنده روحه اولان تحقیقات تفصیل اولنمش ایدی • پس معنای روح معلوم اولدیسه
ضمیر منیره دخی اولیه که • حق تبارک وتعالی انک چونکه ارادت ازلیهسی مراتب ارواحک ایجادنه متعلقه اولدی اول جوهرک زبدهٔ نورانیسنه

نظر ایلیوب

نظر ایلیوب زبدهٔ مزبوره ایدی • وجوش وحرکته کلدی • واول زبدهنک خلاصه وزبدهسندن روح خاتم انبیا علیه الصلوة والسلامی
خلق ایلیوب اول زبده وخلاصهدن بقیه قالاندن ارواح اولوا العزمی یاراتدی • وانک بقیهسندن ارواح رسل • وانک بقیهسندن
ارواح انبیا • وانک بقیهسندن ارواح اولیا • وانک بقیهسندن ارواح اهل معرفت • وانک بقیهسندن ارواح زهاد • وانک بقیهسندن
ارواح عباد • وانک بقیهسندن ارواح مؤمنینی خلق ایدوب واندن باقیه قالاندن طبیعت آتشی • وانک بقیهسندن طبیعت هوائی • وانک
بقیهسندن طبیعت آبی • وانک بقیهسندن طبیعت خاکی خلق ایلدی • وهر روح ایله نیجه ملائکه خلق ایدوب بو اسلوب اوزره مفردات عالم
تمام اولدی • پس جسم دخی بر جوهر کثیف اولوب قابل تجزی وتقسیمدر • وعالم خلقدندر • بلکه عالم خلق جسمدر • فاذا کان کذلک عالم جسم دخی معلوم
ایمدی معلوم اولهکه حق تعالی عالم اجسام ومراتب اجسامی یاراتمق دیلدکده • جوهر مزبورک دبنه چوکن درده نظر ایلیوب اول دُرد ظلمانی
اریوب جوشه کلدی • پس اول دردک زبده وخلاصهسندن عرشی یاراتدی • وانک بقیهسندن کرسی • وانک بقیهسندن آسمان هفتم
وانک بقیهسندن وبقیهٔ بقیهسندن بو اسلوب اوزره آسمان ششم • وآسمان پنجم • وآسمان چارم • وآسمان سوم • وآسمان دوم • وآسمان اول
وعنصر آتش • وعنصر هوا • وعنصر آب • وعنصر خاکی خلق ایدوب مفردات عالم ملک دخی تمام اولدی • پس مفردات ملکوت اون دورت • ومفردات
ملک دخی اون دورت عدد اولوب مجموع مفردات ملک وملکوت یکرمی سکز عدد اولدی • ومرکب دخی معدن • ونبات • وحیوان اولماغله
اول دخی اوچ عدد اولدی • کذلک حروف هجی دخی یکرمی سکز • ومرکب اوچ عدد اولدی که • اسم وفعل وحرفدر • پس چونکه مراتب ارواح الهیه
مراتب اجسام تمام اولدیسه • مراتب ارواحک هر بری مراتب اجسامده بر مقام طوتدیلر • پس عرش مقام روح پرفتوح حضرت ختم الانبیا وخلوتخانه
صومعهٔ محبوب خدا علیه من صلوات الله ادناها اولدی • وکرسی دخی مقام وخلوتخانهٔ ارواح اولوا العزم اولوب آسمان هفتم مقام ارواح
رسل • وآسمان ششم مقام ارواح انبیا • وآسمان پنجم مقام ارواح اولیا • وآسمان چهارم مقام ارواح عرفا • وآسمان سوم مقام ارواح زهاد
وآسمان دوم مقام ارواح عباد • وآسمان اول مقام ارواح مؤمنین اولدی • وطبایع اربعه دخی عناصر اربعهده مقام طوتوب مراتب
علویه طقوز ومراتب سفلیه دورت عدد اولوب مرتبهٔ خاک اسفل سافلین • وعرش اعلای علیین اولدی • ایمدی ای طالب معراج روحانی
ورتبهٔ اسرار ربانی • جمیع ارواح هر بری مقاملرندن نازل • ومرکب قالبه سوار اولوب واسطهٔ قالب ایله کندو کماللرین حاصل ایدوب
تکرار بو عالمدن عروج ایدوب مقام اوللرینه واصل اولورلار • وچونکه کندو اولکی مقام اوللرینه ایریشهلر هر برینک عروجی ودائرهسی
تمام اولور • پس اندن تمام اولدقده ترقی ممکن اولمز • زیرا ترقی اولدرکه هر کس کندو مقام اولنه واصل اوله • پس کذلک مراتب سعدادن هر بر
مرتبهنک اربابی کندو مقاملرینه عروج ایدرلر • اما معلوم اولهکه مقام اولنه نایل اولمغه قادر اولماغله • سلوکن تمام ایدوب پسمانده
اولمق ممکندر • لکن کندونک استعداد ازلیسی اولان مقامندن ایلرو کچمک ممکن دکلدر دیمشلر • وراه مانده اولمق اندن عبارتدرکه هر کیمک
روحی مقام ایماندن مفارقت ایلیه انک عروجی تکرار آسمان اوله در • وروحی مقام عباددن مفارقت ایلیانک عروجی آسمان ثانیهیه در
پس بو اسلوب اوزره جمله ارواح کندو مقاملرینه عروج ایتمک مطلوبدر • پس هر کس که کندو مقامندن مفارقت ایتمشدر عروج وبازکشتی
ذکر اولنان مقام اولی اولاجقدر • اکرچه حقیقته نظر اولنسه جملهسی مقام اعلیدن نزول ایتمشدر • ایمدی حیف ودریغ اول کمسنهیه درکه
کندونک مقام اولنه رسیده اولمغه قادر اولمایوب پسمانده راه اوله پس مقام ایمانه رجوع • وآسمان اوله عروجه قادر اولمیانک مقام
وماواسی مراتب سفلیهدن هر قنقی منزله نزول ایدرسه انده قرار ایدر • کما قال تعالی ان الذین کفروا وکذبوا بایاتنا لا تفتح لهم ابواب السماء
ولا یدخلون الجنة حتی یلج الجمل فی سم الخیاط • ایمدی شول پسمانده وپیش انده لرکه • انبیایی تصدیق ومتابعت ووارث انبیا اولان
اولیایه موافقت ایتمیهلر • اوسفلهٔ اراذل اکرچه صورتده آدم ایسه دخی معنی حیوان • بلکه بهایمدن دخی ادنادر کما قال تعالی ولقد ذرأنا
لجهنم کثیرا من الجن والانس لهم قلوب لا یفقهون بها ولهم آذان لا یسمعون بها ولهم اعین لا یبصرون بها اولئک کالانعام بل هم اضل
اولئک هم الغافلون • ایمدی بهایم عالم علوییه عروج ایتمک میسر دکلدر • اکا بنا عالم علوی ملائکه وانقیا • ومؤمنین واصفیا واولیا
وانبیانک صومعه وخلوتخانهلریدر • پس علم وتقویدن عاری اولانلر عالم علویه عروجدن محروم قالورلر • اما فی الاصل جمیع ارواح ابتدا
فطرتده پاک وطاهر خلق اولنوب طلب کمال ایچون عالم سفلییه نزول ایتدکده بعضیسی بو عالم طبیعتک لذایذنه فریفته اولوب
ملوث اولدیلر • ویولدن قالدیلر • کما قال صلی الله علیه وسلم کل مولود یولد علی فطرة الاسلام فابواه یهودانه وینصرانه ویمجسانه [illegible]

بو جسم اوینه طالبا سیر ایدرک چون جان کلور
روشن کورر اهل نظر نفخ اولوبن خندان کلور
چون طعمهٔ حیوان اولور اتکه جسم وجان اولور
انسانه واصل اولمغه بی دست وپا حیران کلور
اول نطفه انسان اولور انسانه جسم وجان اولور
ایرلدی غنچون ذرهوش بو عالمه نالان کلور
چون من لدن علمینه اول اولمادی عالم ای فقیه

بو اوده باقی صانمه کیم بر ایکی کون مهمان کلور
اول خاکدن ایدر سفر معدن نبات اولور شجر
اتدوری ایلک قان پس طعمهٔ انسان کلور
چون آدمه واصل اولور مقصود اکا حاصل اولور
پس روح انسانی اولوب اول صورت رحمان کلور
بو عالمه چونکیم کلور کسب کمال ومعرفت
اهل نظر اوکندهٔ اول برحا بو رحیران کلور

ذات ایلدی خاکه نظر خاکدن ظهور ایتدی اثر
سن بیلکیم ای صاحب نظر کل طعمهٔ حیوان کلور
چون طعمهٔ انسان اولور اول روح حیوان جان اولور
اول نطفهدن انسان اولور لولو کبی غلطان کلور
اول عالم اطلاقدن اول شمس دین خلاقدن
ایتمز اولورسه مبدءم نادان کیدر نادان کلور
چون معرفتدن خالی در حالی شو قیل وقالی در

چونکیم کتاب نفسنه اولمادی عالم ای حکیم
بو انبیا و اولیا بیل فی المثل عنوان کلور
بیل بو علوم نشانک پایانی یوقدر طالبا

انک وجودینه عدم دیرسم سکا بالان کلور
بو کز انک آباتنی اول وحدته ایر کورمین
چونکیم بو بحرک قطره سی دریای بی پایان کلور

… ان کلور عریان کیدر
… ت و مصحف درو
… هد دلی پیمان کلور

… سبحانی این سخن پایان ندارد لیک ما بو الهی سوزلر پایان طوتمز لکن بز باز گوییم آن تمام قصه را
… نی دیه‌لم نومید کردن وزیر مریدان را از رفض خلوت وزیر مریدلرینی خلوت ترکندن نا امید و مأیوس
… وزیر از اندرون آواز داد اول وزیر ایچروندن آواز ویردی بویله دیو که کای مریدان از من این معلوم باد
… معلوم اولسون که مرا عیسی چنین پیغام کرد که حضرت عیسی ع‌م بکا بویله اعلام ایلدی که کز همه یاران و خویشان باش فرد
… فرد و جدا اول ای طالب طریق هدایت اگرچه حضرت مولانا بو گفتاری وزیر جانبندن قوم نصارایه واقع اولدوغن
… یوزندن سمع قبول ایله کلام حق استماع ایلیان مستمعینه نصیحت بیوررلر که طریق حقه قدم نهاده اولان طالبه
… یاران و احبابندن بلکه قوم و قبیله و اقربا و تعلقاتندن ظاهرا و باطنا منقطع اولوب و خاطر نفسانیه‌دن
… فرد اولوب عزلت ایلیه پس نسق مزبور اوزره اول وزیر اثنیه‌ده حضرت عیسی علیه السلام بکا یوقی دخی دیدی که
… نشین یوزی دیواره ایله تنها اوتور یعنی دایما محرابه متوجه اولوب خلقدن انقطاع ایله و ماسوادن تعلقی تخلیه

ولى عهد كيمدر ديو سؤال اتدكلرى بيانه شروع بيورديلر طلب كردن امت عيسى عليه السلام ازامرا كه ولى عهد از شما كدامست امت عيسى‌م
سزدن ولى عهد قنقكزدر ديو امرادن قايم مقام اولانى طلب اتدكلرى بياننده در بعد ماهى خلق كفتند اى مهان برآيدن صكره
خلق ايتديلر اى اولولار از اميران كيست بر جايش نشان اميرلردن انك يرينه نشان خليفه اولان كيمدر كه تا بجاى او شناسيمش اميم
حتى اول وزير كت يرينه انى امام ومقتدا وارباب سلوكه پيشوا ايدلم دست و دامن را بدست او دهيم دست ودامنمز انك النه ويره‌لم
يعنى انكا تسليم اولوب كوكل تعليليم چونكه شد خورشيد وما را كرد داغ چونكه خورشيد كتدى وبزه داغ ايلدى چاره نبود بر مقامش جز چراغ
انك مقامنه چراغدن غيرى چاره اولمز بعض نسخه ده چاره نبود بر مقام او چراغ واقع اولمشدر وبو تقديرجه معنى افتاب يرينى شمع چراغ طوتمز
هرحال بزه افتابك طلعتى لازمدر ديمك اولور مثلا توركى مثلده آى كوره تك يلديزه طاقت يوقدر ديرلر الحاصل ديمك اولور كه فلك حقيقتك
افتابى واسمان معرفتك ماهتابى چونكه برج محبت اولان مرشد كامل انتقالى ايله غروب ايلديه بهرحال اول خورشيد حقيقتك برج ومطلعى
كيم ايسه بز انى بولوب مراياى قلبمز اول مطلعه مقابل طوتوب اقتباس نور ايتمك لازمدر كرچه مشكات جسد مرده بر شمع اويانمز شوزدر
لكن شمع وچراغ افتاب يرينى طوتمز ديديلر فاما چاره نبود بر مقامش جز چراغ تقديرى اوزره معنى بيت شريف بو وجهله اولور كه خورشيد
فلك ارشاد اولان مرشد كامل كتدى ايسه انك خليفه سى بر چراغ احمدى لازمدر كه ظلمات بشريه ده قالان طالبلر وكدورات نفسانيه دن
خلاص اوليان سالكلر اندن مستنير اولوب قايم مقام مزبورى طريق حقده پيشوا ايدينه‌لر ديمك اوله چونكه شد از پيش ديده وصل يار
چونكه وصل يار كوزدن كتدى نايبى بايد ازو مان يادكار اول يارك وصالنى مذكر بزه بر نايب كركدر كه انك نايبى كورمك
كندويى كوردكى افاده ايليه چونكه كل بكذشت وكلشن شد خراب چونكه كل وقتى كچدى وكلشن خراب اولدى بوى كل را از كه يابيم از كلاب
كل كوزشته اولدقدن صكره كلى كيمدن بولورز كلابده اولان رايحه دن بولورز يعنى كل وكلزار رحمت وشكوفه‌زار معرفت اولان
مرشدان كاملان انتقال اتدكدن صكره انلرده مشاهده اولنان اثار تجليات وفتوحات اسرار جذباتى انك يرينه صاحب فيض اولان
كيم ايسه انك واج سكينه سندن بولورز ونشانندن بيلورز زيرا چون خدا اندر نيايد در عيان چون خداى تعالى عيانه كلمز يعنى چشم
ظاهر ايله اول ذات مقدس كورلمز نايب حقند اين پيغمبران حق تعالانك عبادى ايچنده انبياء عظام عليهم السلام الله سبحانه وتعالى
خلفا ونوابيدركه من رانى فقد راى الحق فحواسنجه انلرى كورن حقى كورمش كبى اولوب وانبيا ووارثلرى اولان اوليانك اثرينه
كيدوب شريعت وطريقتلرينه تبعيت ايدنلر واصل حق اولورلار نى غلط كفتم كه نايب با منوب بو پيغمبرلر نايب حقدر ديمش ايدم
لكن من حيث الحقيقه بويله ديكلرز غلط ايلدم زيرا كر دو پندارى قبيح آيد نه خوب اكر نايب ومنوب اعتبارندن ايكى وجود ظن ايلرسك
قبيح كلور خوب كلمز زيرا وجودده اثنينيت كورمك شرك خفيدر اكابر انكه انبياء عظام واولياى كرام ظل يزدان اولوب انلردن حق تعالا
اراده ايتمز برشنه ظهور ايتمز زيرا انلر وجود موهوملرندن فانى ووجود حقانيله باقيلردر مشهود جمع ايله فقر مطلق اولان فناء محض ايله اولور
وبعده وجود حقانيله بقاء سرمدى يه رد اولنوب موطن غيب مطلقده نور وجود حقى لابس اولدوغى حالده امر دعوتده قايم اولور
فلهذا انبياء عظامك شان شريفلرينه حق تبارك وتعالى ومن يطع الرسول فقد اطاع الله ديو بيورر ومستخلف مستجمع اوصاف مستخلف
اولماغله كتاب كريم سبحانيده ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله بيوريلور وبو بيت شريفك معناى تفصيليسى بوندن اسبق
وجود مطلق بحثنده وما رميت اذ رميت ولكن الله رمى آيت كريمه سنك تفسيرنده تحقيق اولنمشدر والحاصل حلول واتحاد انجا محال آمد
مضمونى اوزره نايب ايله منوب قيدندن ايكى شيئك اتحادين وياخود وجود مطلق حقيقيدن غيرى وجود اولدوغن ملاحظه قلميه‌سن
ديو حضرت مولانا قدس سره تصور اتحادى منع بيورر نى دو باشد تا توى صورت پرست اول نايب برا اولمز ايكى اولور مادام كه سن
صورت پرستسن وبعض نسخه ده ان دو باشد واقع اولمشدر يعنى بو مصراع شريف صورت بين اولان كمسنه‌لرك سؤالنه جوابدركه
كاتن بولمز خود واحد كل بحسب الصوره متعدد دار پس نيچه ممكندركه نايب منوب ايله برا اوله ديلرهء مادام كه سن صورته ناظرسن بهرحال
اول برا اولمز ايكى اولور اما بزم بو كلامز صورت پرسته كوره دكلدر بلكه وجود وهميلرين افنا ايليوب حقيقت بين اولنلره كوره در ايمدى
پيش او يك كشت كز صورت برست مستخلف ايله مستخلف ونايب ايله منوب اول كيمسه‌نك شهود وحضورنده واحد اولدى كه صورت
عالمندن قورتلدى وحقيقت درياسنه غوطه قلدى پس انبيا واوليا بحسب المعنى متحد ومن جهة الصورة متعدد اولدوغن بعض مثال ايله
ذوق ايتكه طالبانك كوش هوشنه قيل كه حضرت مولانا قدس الله سره نه بيوررلر چون بصورت بنكرى چشم تو دوست مثلا سن صورته
نظر ايليسن سنك چشمك ايكيدر يعنى بحسب الظاهر لاجرم چشم عددده ايكيدر اما بحسب المعنى تو بنورش در نكر كز چشم رست سن نور ديده يه
نظر ايليه كه اول نور چشمدن بتدى يعنى ظاهر اولدى بو خود متقرردركه نور هر دو چشم نتوان فرق كرد هر ايكى چشمك نورينى بربرندن فرق ايتمك
ممكن اولمز چونكه در نورش نظر انداخت مرد چونكه كشى چشمك نورينه نظر ايلدى حال انكه چشم ظاهرده ايكيدر ايمدى جسملرينه نسبت ايله اولان
انبيا واوليانك قلبلرى بمنزله اولان نوره وتر متنبعلرنده اولان ظهوره نظر ايلسك محض نور برى وعين ظهور حقدر اكورسن ومن
حيث الحقيقة والمعنى جميع انبيا واوليا درياى نور احديت الذاتيه ده مستغرق وبلا فرق بولورسن نظم نى آمد احد در ديدهء تو
احد اندر عدد در ديدهء تو • چو تو بر قدر ديد خويش بينى • يكى را صد هزاران بيش بينى • اكر احول عدد در واحد ديد

غلط ديدست چون او در احد ديد • چه كويم چون نميدانم دكر هيچ • همه اوست همه اوست ودكر هيچ • در بيان انكه جمله پيغامبران
نور حقند لا نفرق بين احد من رسله انك بياننده دركه لا نفرق بين احد من رسله فحواسنجه جمله پيغامبرلر نور حقدرلر يعنى حق سبحانه
وتعالى وحدانيت حقه وبعثت انبيايه ايمان كتورن مؤمنين لسانندن برحق تعالانك رسوللرى بيننى فرق ايتمزز ديدكلرينى كتاب كريمنده
بيان بيوروب وعدم فرقلرى نه وجهله واتحاد معنويلرى نه جهتدن اولدوغنى حضرت مولانا تقرير ووآيت كريمه‌يى تفسير بيوررلر
ده چراغ ار حاضر آيد در مكان فرضا اون چراغ بر مكانده حاضر كلسه يعنى بر موضعده اون چراغ يانسه هر يكى باشد بصورت غير آن
بحسب الصوره هر بر چراغ اول بر چراغك عينى اولميوب غيرى اولور وعدد اولنسه اون عدد كورينور اما معنى ونوره اعتبار اولنسه
فرق نتوان كرد نور هر يكى اون چراغدن هر برينك نورينى بربرندن فرق ايلمك ممكن دكلدر شكسز وشبهه‌سز چون بنورش روى آرى بى شكى
چونكه اول چراغلرك نورينه توجه ايليه‌سن بى شكى معناسى سهولت معنى ايچون مصراع اولده اجرا اولندى يعنى كرچه اون چراغك صورتنه
نظر اولنسه تكاثر وتغاير كورينور لكن نورينه نظر اولنسه وحدت صرف اولوب كثرت تصور اولنماز كذلك انبيا واوليانك دخى
مشكات جسدلرينه نظر اولنسه تعدد اشباح كورينور لكن مراياى قلبلرنده اولان نور احديته توجه اولنسه بر وجهله فرق اولنميوب
كثرت وتغاير تصور اولنماز وياخود بى شكى ما قبلنده اولان آرى كلمه سنه قيد اولنمق دخى ممكندر شو معنايه كه اون چراغك نورينه علم
اليقين توجه ايلسك فرق بولنماز ديمك اولور زيرا انك ايله توجه اولنسه تفرقه مقرر اولدوغى اهل ذوقه معلومدر وبر مثال دخى بودركه
كر تو صد سيب و صد آبى بشمرى اكر سن يوز عدد الما ويوز عدد ايوا تعداد قلسك ايكى يوز عدد اولور ولكن صد نماند يك شود چون بفشرى
چونكه صيقه‌سن يوز عدد قالمز جمله بر اولور يعنى صقلوب شربتى النده تعدد برطرف اولوب جمله سى معنى جهتندن واحد اولور زيرا ديدى
در معانى قسمت واعداد نيست معانيده قسمت واعداد يوقدر در معانى تجزيه وافراد نيست معانيده تجزيه وافراد يوقدر زيرا عالم
معانيده هر شى متحددر يعنى مرتبه واحديت ودرياى احديتده كثرت يوقدر ووجود حقدن غيرى وجود دخى يوقدر ايمدى اى عاشق
زنهار وحدت مشاهده سندن منفك اولميوب توحيد حقيقيده ثابت قدم اول واغياره نظر ايتميوب ياردن غيرى كورمه ويار ايله بر
حاصل ايت زيرا اتحاد يار با ياران خوشست يارك ياران ايله اتحادى خوشدر ولطيف وخوبدر پاى معنى كير وصورت سركشست
معنى اياغنى طوت كه صورت سركشدر يعنى پاى همتى جانب معنايه وضع ايدوب عالم فرقده اولان صورتى ترك ايت زيرا صورتده
هركز اتحاد اولميوب تغاير مقرردر پس كليت اوزره كثرت واختلافدن تخلص ايسترسك صورت سركش كدازان كن برنج صورت سركشى
رنج ايله كداخته قيل يعنى حجاب مشاهده جمال معنى وباعث تفرقه وبلوى اولان صورت سركشى بوته مجاهده ده آتش رياضت ايله اريت ايله كه
نكبات صورت ودركات طبيعتدن نجات بولسن تا ببينى زير او وحدت چو كنج تاكيم اول صورتك تحتنده كنز مخفى كبى اولان وحدت مطلقه‌يى
كوره‌سن وكثرتدن قورتله‌سن ور تو نكدازى عنايتهاى او واكر سن رنج ومجاهده ايله صورتى اريتميه‌سن اول پادشاه بى زوالك عنايتلرى
خود كدازد اى دلم مولاى او خود اريدر ومحو وازاله ايدر اى صورتى اريتمكده عاجز اولان كمسنه بنم كوكلم اول عنايت ورحمتى درياسنه
نهايت اوليان كريم ولايزالك عبد مستمنديدر بو محلده مولا عبد معناسنه‌در ومنادى محذوفدركه تقريرده تقديرى بيان اولندى
حاصل معنى حضرت مولانا سالك غير مجذوب زمره سنه تسليت ويروب بيوررلركه اى رياضت ومجاهده اوزره اولان سالكين بز خود
بو قدر زمانلردر رنج ومشقت وخلوت وعزلت چكرز كثرات صورتدن خلاص اولامدق وچاشنى وحدتدن لذت آلامدق ديرسكوز
غم يمه كز ومجاهده دن خالى اولمكز فياض ده بخل يوقدر بر كون ولاكه حق سبحانه وتعالانك عنايتى اولان مرشد كامل نظرندن كبريت
قلبكزه نار جذبات حقدن بر شراره ايرشوب نحاس صورتكز اريده وخرمن وجودكز احراق ايليوب اثر قويميه ايمدى همان لازم اولان
مجاهده ده راسخ دم وطريق طلبده ثابت قدم اولمقدر زيرا بن دخى نيچه زمان سرجلين رياضت كش اولوب بالاخره عنايت يار ايرشوب
شمس تبريزى كلدكده بر نظر حقانى ايدوب جذبة من جذبات الرحمن توازى عمل الثقلين نورينى اهدا ايتدكده نه وجود قالدى نه صورت
جمله سى آتش عشقه ياندى ودرياى وحدته طالدى ايمدى اى عاشق بن اول پادشاه متعالك عنايت واحسانى بى نهايت ولاخالق بى مثالك
قولى يم كه بنى مرشد كامله ايركوروب شراب وحدت ايچوردى لطف وكرم جهتكدر قول نيه قادر در او نمايد هم بدلها خويش را اول محبوب ازلى
كمال كرمندن دردلو كوكلره هم كنديى عرضه قيلوب كوسترر يعنى تجلى ذات ايدوب مراياى قلوب طاهره دن كندو كنديى كورر وعاشقلره
كنديى نيه كندو نوريله كوسترر او بدوزد خرقه درويش را درويشك قلبندن استعاره اولان خرقه سنى يعنى انكسار قلبنى اول ديكر
يعنى عشق ومحبت وتجلى احديتى ايله ارشاد ايلر ديمكدر زيرا عاشقلرك الم وانكسارى مشاهده جماله حجاب اولان كثرت ماسوادن غيرى دكلدر
وطرفة العين ده اولان فراق انلره بيك يل فراقدن اشددر ايمدى تجليات آلهى ايله قلبلرى حيات بولان عشاق آلهى احيانا حكم بشريته
اوشوب محزون اولسه‌لر فى الحال حق تبارك وتعالى غايت احساندن رحمت قپوسن اچوب وكنج جنبندن عاشقلر اوزرينه ذرلر صاحب
تجلى جمال ايله سحاب بشريتلرين سماء قلبلرندن رفع ايدوب افتاب احديتى طلوع ايتمكله عروس وحدت اولورلار ومادام كه ظاهرا دخى عالم
صورتدن كوچلميه وصال ابدى ميسر اولميوب لى مع الله وقت فحواسنجه نوع ما بشريت دخى كندو حكمن اجرا ايتمكله كثرت تعين رد ايما
اولدوغى جهتدن حضرت مولانا قدس سره الاعلى عالم ارواحده واطلاق صرفده اولان وحدت بى فرقى ذكر ايدوب بيوررلركه منبسط بوديم ويك جوهر همه

اول عالم اطلاقده منبسط ایدک • ودخی اول ما خلق الله الدرة البیضاء • حدیث شریفی محواسنجه جمله مز جوهر ولعل ایدک بی سر وبی پا بدیم آن سر همه
جمله مز اول طرف معاینده بی سر وبی پا ایدک • جوهر اول ودره بیضا • اصطلاحات صوفیه ده عقل اولدن عبارتدر • وجوهر مزبورک تفصیلی
بونده ان اقدم • ان کتاب الابرار لفی علیین • آیت کریمه سنک تفسیرنده • مر انبیا چون سوی علیین بدند • بیتنک شرحنده تفصیل ولنمش ایدی
یک گهر بودیم همچون آفتاب • مرتبه احدیتده بر گوهر ایدک آفتاب کبی بی گره بودیم وصافی همچو آب • آب کبی بی گره وصافی ایدک یعنی
بو عالم صورتده اولان امتیاز کبی • اول عالمده بر برمزدن متمیز اولمایوب آب کبی صافی وآفتاب کبی نور منبسط ایدک • چون بصورت آمد آن نور سره
جونکه اول نور لطیف صورته کلدی • سره ابو معناسنه در • شد عدد چون سایهای کنگره • کنگره لرک ظلالی کبی عدد اولدی کنگره بارو
وبارو اوزرنده اولان بدن معناسنه در • حاصل معنی وقتاکیم قهرمان سلطنت وحدت • وفرمان اطلاق احدیت • کمال جلا واستجلا
اقتضا ایلدیکه شمس حقیقت وحدت ذاتیه • افق سماء تعیندن طالعه • وانوار سماء الهیه • واز هار تعینات کونیه • ساطعه اولوب
مراتب عقول وارواح • وقوالب اجسام واشباحدن • خانه اعیان کونیه • وکلبه احزان عدم ممکنه یی روشن ایلدی • واعیان مزبوره دن
هر برینی قابلیت واستعدادلری اولان مراتبه لایق قلدی • یعنی فیض اسرار اقدس ایله تعبیر اولنان نور ذات • مرتبه اعیان ثابته یه
پرتو انداز اولدقده • مانند ظلال کنگره • صور علمیه اعیان موجودات ایله متعدد • وبر برندن متمیزه اولدی • وفیض اقدس مرتبه ارواحه کلدکده
هر بر روحک عین ثابته سی بحسب الاستعداد وجود روحانیله موجود • وبر برندن ممتاز اولدی • بعده وساطت آدم وحوا ایله عالم صورت
وشهادته هبوط ایدوب بحسب الاستعداد هر بری صورت انسانیه ایله وجود عارضی یه ملتبس • وسایهای کنگره کبی متعدد بالاجساد اولدی گلشن

مشبکهای مشکات وجودیم	سن وتو عارض ذات وجودیم
تو او را در عبارت کرده من	حقیقت کز تعین شد معین
ایدی ای همدم نسیم احدیت	که از آیینه پیدا شد ز مصباح
همه یک نور دان اشباح وارواح	

ومحرم حریم واحدیت سن دخی
مرتبه وحدت مطلقه وصولنک حصولنی طلب ایدرسک کنگره ویران کنید از منجنیق • جذبه رحمانی وعشق سبحانی منجنیقی ایله کنگره
انانیت وشبکه اثنینیتی ویران ایدکز تا رود فرق از میان این فریق • حتی بو فریقک ارهسندن فرق کیده • یعنی قلبکزده آتش عشق
فروزان اولدقده • انبیا واولیانک اتحاد معنولرین حق الیقین مشاهده ایدوب • وتجلیات صفات وذات ایله افنای وجود ایتمکله
جمال وحدت مطلقه چهره کشا اولوب کثرت ما سوا کلیت ایله مرتفع اوله نسیمی • کیمکه بیلدی بو اینجه اسراری
فانی اولدی او زندن اولدی وحی • بلدی کیم جمله حق ایمش مطلق • عشق ومعشوق وعاشق اولدی بار
لیس فی الدار غیره دیار • ای نسیمی سوزکدر آب حیات • الحمد لله الذی فی الظلمات • نه بیلور دکمه جا نو رحانی
خضره صور خضره آب حیوانی • شرح این را گفتمی من از مری • لیک ترسم تا بلغزد خاطری • عناد وجدل جهتندن بو ستر وحدتک شرحنی سویلردم دخی زیاده
عیان ایلردم • لکن کما لیله شرح ایتمکه قورقرم تاکه بر خاطر طیرنبوب سور چمیه • یعنی هرچه باداباد علی رغم انف المنکرین • سر احدیت ومرتبه
وحدتدن • انواع حقایق اسرار گفتارینی اظهار ایدردم • لکن بعض خالی ذهن اولانلرک • اقدام افکاری سور چوب دوشمیه لر دیو بیلمم
زیر اسرار توحید • مزلقة الاقدام اولوب غوامض اسرارک استماعنه دکمه اسماعک استعدادی یوقدر • فلهذا وحدت وجوددن اکثری
الحاد وزندقه یه دوشوب وکیمیسی دخی جبری ودهری اولمشلردر • بیت • علوم دین زاخلاق فرشته است • نباشد در دلی کو سک سرشته است
ایدی ای طالب اسرار احدیت • نکته‌ها چون تیغ پولاد است تیز • نکات اسرار توحید پولاددن اولان تیغ تیز کبیدر • گر نداری تو سپر واپس گریز
اکر فهم درست ایچون سپر استعداد • وطبع مستقیم طوتمز ایسک کیرو یه قاچ • لفظ واپس کیرو معناسنه در • ایله اوله ایکیدن خالی دکلدر
یا بودرکه وازاید اوله • ویاخود تاکید اولوب زیاده کیرو قاچ معناسنه اوله • پیش این الماس بی اسپر میا • بو الماس تیغک اوکنه سپرسز کلمه
کز بریدن تیغ را نبود حیا • زیرا سیف قاطعه کسمکدن حیا اولماز • خلاصه کلام سمع نامستعده سر توحیدده اولان بو نکات عجیبه یی
استماع ایلمک ضرر محض در • ایدی نامستعده سکا خیر محض اولان کندو مقدارک بیلوب نکات ارباب تحقیقی استماع ایتمکدر اما
بر مرشد کامله متابعت ایله حال حاصل ایدوب بعده استماع نکات ایلمک منافع کثیره مشاهده ایدوب کلمات اولیا • ونکات اصفیا
حالکدن خبر ویروب • سلوککده اولان سیرکه شاهد دوشر • ایدی بی استاد وبلا استعداد حقایق واسرار فهمنه جرأت ایله • زیرا تیغ
بران نکات توحید سبحان • قطع ایتمکدن استحیا ایلمز • پس لابد بوبوله بر دلیل حاذق • ورفیق صادق کرکدر که • انک تربیه سنده
درجه استعداده نایل اولاسن • بعده طالب نکات اسرار توحید اولاسن زین سبب من تیغ کردم در غلاف • بن تیغ نکاتی بو سببدن
غلاف اخفاده ایلدم • یعنی تیغ بران اسرار توحید کسمکده استحیا ایتمدوکیچون تیغ نکاته غلافنه قویوب حفظ ایلدم تاکه کژ خوانی نخواند بر خلاف
تاکه بر کژ خوان وسقیم الطبع اک خلاف اوزره اوقومایه • وهوای نفسنه المائله اداب طریقتدن خروج ایدوب طریق ضلالته دوشمیه
ایدی کشف اسرار توحیددن فراغ ایدوب آمدیم اندر تمامی داستان • بر داستانک تمامنه کلدک • وز وفاداری وجمع راستان
وراستلر جمعنک وفادار لغندن اولان داستانه شروع ایلدک • ویاخود دستانده اولان جبنه مرهون اولمق اوزره ده حاصل معنی
بو ایله دیمک اولاکه • بر نیه داستانک تمامنه کلدک جمع راستانک وفادار لغندن کز پس این پیشوا برخاستند • بو وفات ایدن پیشوادن
صکره قالقدیلر • بر تقاضاش نابی می خواستند • انک تقاضاسنه بر نایب استدیلر • ای استماع قابل کاشف اسرار قیومی • حضرت جلال الدین رومی

قدس سره بو ابیات شریفه ده دخی غایت نزاکت ولطافت اوزره بر نکته قصد بیورمشلردر • اول نکته بودرکه کژ فهم اولانلر اسرار توحیدده
سویلنن کلماتی خلاف مراد اوزره قرأت ایتمسونلر دیو • تیغ نکاتی غلافده حفظ ایلدم دیو بیوروب بعده سامعین استعدادینی کمال کرملرندن
تسلیت ایچون بیورلرکه • ای عاشقان ای صادقان • قیاس ایتمیه سزکه من بعد اسرار توحیددن نسنه سویلمیه • کتم اسرار نا مستعدلره در • واما
سر قصه دن حصه سند اولیکوز • وغلاف امثال واصطلاحات • وسرا پرده الفاظ وعباراتده مستور اولان عرایس کلماته دیده جان
وسمع جنانکز دوش ایدیکزکه • عشق ومحبت واسرار وحدتدن نلر اظهار اولونه کرکدر • ایدی طبع شریف وذهن لطیف اصحابی اولوب
ورثه وخلفاء انبیا اولان اولیاء کرامدن اقتباس انوار توحید • واستیناس اسرار تفرید ایلین • جمع راستان ایچون داستانک تمامنه کلدک
ضمن حکایه ده قاعده مستحسنه اوزره غواص دریای احدیت اولوب شنکوش گوش جان اولمغه لایق • انواع درر بواهر حقایق • واصناف جواهر
زواهر دقایق • نثار ایتمکه شروع ایلدک • بو بیوررلر منازعت امرا در ولی عهدی • ولی عهدلکده امرانک بر بریله ایتدکلری نزاع وخصومتی
بیانده در • یک امیری زان امیران پیش رفت • اول اون ایکی بکلردن بریسی ایلرو کتدی • پیش آن قوم وفا اندیش رفت • اول وفا اندیش اولان
تورک اوکنه کتدی • گفت اینک نایب آن مرد من • اشته اول مردک خلیفه ونایبی بنم دیدی • نایب عیسی منم اندر زمن • بلکه زمانه ده
نایب عیسی علیه السلام بنم دیدی • زیرا وارث نبی اولان ولی کامل خلیفه الکل دخی من حیث الحقیقه وارث ونایب نبی در • واکر بنم نیابته
صد قمه برهان وار میدر دیرسکز اینک این طومار برهان منست • اشته بو طومار بنم صد قمه دلیل قاطع • وبرهان ساطعدرکه بو طوماری بکا
اول وزیر ویرمشدر • پس شک وگمان ایتمیه سزکه کین نیابت بعد از وی آن منست • بو نیابت اندن صکره بکا مخصوص در دیو بنم ایچوندر
آن امیر دیگر آمد از کمین • اول بر غیری امیر دخی پوسودن کلدی دعوی او در خلافت بد همین • انک دعواسی دخی همین خلافتده ایدی
از بغل او نیز طوماری نمود • اول دخی قولتغندن بر طومار کوستردی • تا بر آمد هر دو را خشم جهود • حتی نزاعی بر حده ایلتدیلرکه ایکیسنه دخی
جهود خشمی کلدی یعنی بر برینه انسد عداوت ایله خشم وکین طوتدیلر • وان امیران دگر یک یک قطار • اول بر غیری بکلر دخی بر بر قطار اولوب
برای ادعای نیابت قالقدیلر • بر کشیده تیغهای آبدار • تیز وآبدار تیغلر چکدیلر یعنی قلج چکوب قتاله مباشرت ایلدیلر • هر یکی را تیغ وطوماری بدست
هر برینک النده سیف قاطع • ودعواسنی اثبات ایچون وزیرک ویردوکی طومار • برهان ساطع • در هم افتادند چون پیلان مست • فیللر کبی
بر برینه دوشدیلر • وحرب وقتاله درشدیلر • صد هزاران مرد ترسا کشته شد • سن قیاس ایت که اول قتیدی جنک اولور • آره ده اراجی اولان ذنک اولور
جنک وقتالده بنجه یوز بیک مرد ترسا مقتول اولدی • تا ز سرهای بریده پشته شد • حتی کسلمش باشلردن پشته اولدی • یعنی باشلر ویدنلر طاغلر کبی
یغلدی • خون روان شد همچو سیل از چپ وراست • صاغدن وصولدن سیل کبی خون فراوان روان اولدی • کوه کوه اندر هوا زین گرد خاست
جنکدن هوایه طاغلر کبی غبار قالقدی • یعنی غظیم جنک اولدی • تخمهای فتنها کو کشته بود • فتنه تخمرینی که اول وزیر ترزویر اکمش ایدی
آفت سرهای ایشان گشته بود • اول زراعتک بیع وحاصلی انلرک باشلرینک ضرر وآفتی اولمش ایدی • جوزها بشکست وانکو مغز داشت
کشته ارکی اجاری فی المثل جوز لرکبی ایدی صندی • شول جوز ابدان که مغز ایمان ونور عرفان طوتدی • بعد کشتن روح پاک نغز داشت • بعد الهلاک
پاک ولطیف روح طوتدی • نغز لطیف معناسنه در • یعنی هر کیمکه روحی بدنده ایکن عالم قدس ایله انس ایدوب وطن اصلیسی فراموش ایتمیه
ونور معرفة الله ایله روشنا • وارباب حقیقت ایله آشنا اوله • انک جسم فرسی اعلای علیینه پیوسته اولور • وهر کیمکه او صافی حلیه معنی دن
عاطل • ونقد گرانمایه عمری باطل یره صرف ایله زایل اوله • ابد الآباده شمع وصال انکده حسنه چهره کشا اولمز • وننزلی آتش حرماندن غیر یسی اولمز
زیرا که نقد رواحک قلب وخالصی محک مماتده • ومفارقت اشباحدن غیری ایله ظاهر اولمز • مثلا ایچی چورک اولان جوز ایله ایچی صاغ اولان جوز
شکسته اولمایجه متبین اولمدوغی کبی • ایدی بنم اخ اعزم کشتن ومردن که بر نقش تنست • اولمک ودرده اولمق که تن نقشنک درزنه واقعدر
چون انار وسیب را بشکستنست • همان انار والمانک کسر اولنمسی کبی در • یعنی سیب وانار اوقادله وکسلنه کیفیت وچاشنیلری ظاهر وطعمی
باهر اولدوغی کبی • کذلک اشباح ارواح انسانی دخی موت ایله منکسر اولدقدن صکره • بر موجب یوم تبلی السرائر • درونده مستور اولان
صور لئالی آشکاره ومعلوم اولور • وبعد الظهور انچه شیرینست او شد ناردانک • اول نسنه که شیرین ایدی نار دانک اولدی یعنی لذت انس وحدتله
متلذذ اولان روح شیرین مقبول درگاه احدیت اولوب ابد الآباد وجه جمال لایزالی مشاهده سیله قرب جوار رحمانده معزز ومکرم اولدی
وانچه پوسیده است نبود غیر بانگ • شول سیب وانار که ایچی چورمشدر • بانکدن وصدادن غیری نسنه ظاهر اولمز • کذلک شول کمسنه که قلبنده
نور ایمان ولذت محبت یزدان اولمایوب علم وعرفاندن بر نسنه اولمایه اول مستعد جنت دیدار اولمایوب داخل نار جحیم اولور • واول کمسنه یه
انسان اطلاقی صورت اعتباریله اولوب سیرتنه ان اولمامغله • الکا ان دیمک بر قوری صیت وصدا اولور • واول ایله بر شیئه یرامز
وانچه با معنیست خود پیدا شود • اول نسنه که لب ومعنی ایله در بعد الموت ظاهر اولور • وانچه پوسیده است او رسوا شود • اول نسنه که چورمشدر
اول رسوای اولور الحاصل اکر اعمال حسنه • واکر اعمال سیئه هر نه ایسه ظهور ایدوب فسقه وفجره رسوای اولور • ایدی نظر واعتبار صورته
اولمایوب معنایه اولدی ایسه • رو بمعنی کوش ای صورت پرست • یوری چالش معنی یه ای صورت پرست • زانکه معنی بر سر صورت پرست
زیرا که صورت باشنه معنی قنادر • یعنی ایمان وایقان • وعشق یزدان • ونور عرفان • وذوق وجدان • بو صورته بال دولت • وجناح سعادتدر
که • روح انسانی مدارج لامکانه انکله پرواز ایده • نظم • بصورت ره مکن از خود فنا باش • یعنی چون رسی ای دل خدا باش

ترا صورت کجا راهی نماید • کجا شیطان ترا راهی نماید
ره مردان طلب نی راه ابلیس • درین ره باش تو بی مکر و تلبیس
تو همراه سکی سگ با تو همراه • از و دوری گزین استغفر الله
براه انبیا رو تا بدانی • که صورت ناگهان یابی تو فانی

حجاب بت برم آخر برانداز • حجاب بی نشان صورت شده باز
که همراهی در اینجا اوفتادست • چو نفس کافرت اندر نهادست
بره از دست وسواس طبیعت • بکو لاحول نیز اندر شریعت

پس ای طالب صادق **همنشین اهل معنی باش تا** معنی اهلنک همنشینی
اول و اهل صفا ایله صحبت قیل که **هم عطا یابی و هم باشی فنا** حتی المردن هم عطا و احسان بوله سن • و هم محبت الهیه ایله تازه جوان اوله سن **نظم**
بحر فناده فانی اول کور که نه خوش حیات اولور • آب حیات ایمش فنا کرچه ادای ممات اولور • کعبهٔ عشقه یوزنکی طوغری طوتوب پیاده وار
تشنهٔ عشقه اودی زمزم و هم فرات اولور • جان و جهانه اور رقفا عاشق ایسک ای کوکل • عاشقه فرض و مستحب ترک تعلقات اولور
آه کیم ای همدم و همدرد **جان بی معنی درین تن بی خلاف** جان بی معنی بو تنده بی خلاف و بلاشک **هست همچون تیغ چوبین در غلاف**
غلاف ایچنده تیغ چوبین کبی در • اعتبار ایسه غلافه دکل ایچنده اولان تیغه در • و نظر صورته دکل سیرته در **تا غلاف اندر بود با قیمتست**
تیغ چوبین مادام که غلاف ایچنده اوله قیمتلو در • زیرا قین ایچنده حقیقتی معلوم دکلدر • غلافه نظر ایدن انی قلیچ قیاس ایدر **چون برون شد سوختن را آلتست**
چونکه قیندن طشره کله اغاج پاره سی ایدوکی معلوم اولوب آتشه یانمق ایچون آلتدر • یعنی یا قمقدن غیری یه یارامز • کذلک روح انانی دخی
غلاف بدنده ایکن صورت انسانده کورنوب زمره انسانده عد اولنور • اما غلاف تندن دست موت انی اخراج ایتدکده حقیقتی معلوم اولوب
صورت انسانده قیاس اولنان نیجه کسنه صورت جهنمیده اولان بهایم و سباع صورتنه مسخ اولنوب بر موجب وقودها الناس والحجارة
حطب سعیر اولورلر ایدی نعم ر دجم **تیغ چوبین را مبر در کارزار** تیغ چوبینی وخشبدن اولان سیفی جنکه ایلتمه **بنگر اول تا نگردد کارزار**
جنکه کتمزدن اول اول تیغه نظر ایله و حقیقت حاله واقف اول که • تا کیم کار کت فغان و زار اولمیه • کذلک تیغ چوبین ماننده اولان روحی بو معنی یه
دیدهٔ بصیرت ایله نظر ایدوب حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا فحواسنجه کار زار رستخیزه وارمزدن مقدم تصحیح و اصلاح ایله کیم حتی یوم الحساب
اینک آه و زار اولمیه **کر بود چوبین برو دیگر طلب** اکر اول تیغ چوبین ایسه یوری بر تیغ پولاد طلب ایله **ور بود الماس پیش آ با طرب**
و اکر تیغ الماس دیدکلری صمصام صارم ایسه ذوق و طرب ایله ایلرو کل که • الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون بیورلمشدر •
الحاصل ای طالب محبت سبحانی • و سالک طریق ربانی • شمدیه دکین مذکور اولان ابیات شریفه ده بر حصه دخی بودر که • اول وزیر پرتزویر مجرد
تقلید ایله کندونی نایب عیسی طوتوب • ذوق و حالتدن اکاه اولمایوب • اسیر قیل و قال اولان بکلره بر بر طومار و یروب • هر برینه بانقه بانقه
سویلیوب • بن خلافتمی سکا وصیت و نفس ایلدم دیمکله • اول بی ذوق فکر طریق حقده قیل و قالدن غیری نسنه بلمه مکله • بر قوری نفس
و بی معنی طومار ایله • غلاف ایچنده اولان تیغ چوبینه مشابه بحث و جدال • و حرب و قتال ایدوب نیچه قالمردکوبلر • و دعوای پیغمبری یولنده
غنا ایدوب هلاک اولدیلر • و بعد الممات کندولرنده اصلا و قطعا ذوق الهی اولمامغله ایماندن دور • و رحمت حقدن مهجور اولوب مستحق عذاب
اولدیلر **تنبیه** من دیه کیم اکسکه بر سن طاشی • اولمیه اور رحق کیم اولورسن شاشی **نثر** پس سن دخی بو قصه دن حصه مند اولوب مجرد قیل و قال الدامنه دن
فلان عزیزک خلیفه سی یم دیو مشتبه طومار • و اجازت نامه • و سلسله نامه دیو قوری کاغدی برهان کوستردکنه التفات ایتمه • دعوی یه معنی عاشقه
نشان دیو عشق و محبت و ذوق و حالت طلب ایله که اکر اعطایه قادر دکلسه انک کلمات و دعواسی تیغ چوبینه بکزر • فی الحال انی ترک ایدوب
تیغ الماس ماننده اولان اهل حالک صحبتنه داخل اول • خلیفة الله اولان کامل و مکملک سلسله طومارینه • و اجازت نامه یه احتیاجلری یوقدر
متاع عشق و محبتدن الریده بر حبه اولمایوب ذوق و حالتسز اولان معنی مفلسلری • الحق قیل و قاله قناعت ایدوب • و نیچه فقیری دلم تزویر ایله
اسیر ایدوب • نیچه بیلدرجاکی یالی قفدقدن صکره • انی دخی کندو کبی طریق حرامیسی ایدوب • سکا نفس ایتدم دیو • اصلا حالات واذواقدن
اننده سرمایه سی یوغیکن خلیفه نصب ایدر • اول دخی کاه کرچک قیاس ایدوب • وکاه عزیزک نفسی در کیدرک ظاهر اولور دیوب بو حال ایله
عمری کچوب هم کندوسی اخرت مفلسی اولور • و هم نیچه کسنه نک اول دخی یولن اوروب متاع طلبن غارت • و حسن اعتقادین خسارت ایدر •
الهی سیدی و مولای بو نک کبی مقلدیندن جمله عبادکی سن حفظ ایله **نظم** هرچه در روی ضلالتی بینی • دامن از وی تمام در چینی
وانچه در روی هدایتی یابی • روی همت بسوی او تابی • الهی بنم جانم مقلدینک صحبت و صداسی چورک جوز دکلمات
مانند اسی تیغ چوبین کبی در • پس تیغ تیز الماس قانده بولنور دیرسک **تیغ در زرادخانهٔ اولیاست** تیغ الماس کلمات روحانیه
و شمشیر بران جذبات ربانیه • و سیف قاطع ماسوای کونین جبه خانهٔ اولیاده در غیری یرده بولنماز **دیدن ایشان شمار کیمیاست**
اولیاء اللهک مبارک جمالن کورمک • و نظر لرینه ایرمک سزه کیمیا در **المحترره** دیمه سن اولا حقدن بو کنجک صاحبینی بول

که قلبی عرش در حقه ایشی لطف و سخاوتدر • رسول اللهه پیرو در انک نور ایله پر کشش • سزنی اولور در عشقک اکا خلعت خلافتدر
اوتی سن نور ایله صادق انک شکر دهانندن • سکا بلدوره معنایی دیه ختم نه ایتدر • و بالجمله انک وجهی کتابندن اکر بر درس
او قیدک سعادتدر سکا وصلت بشارتدر • قومارسه دل هماباشه کوکل یوزین بره دوشه • انک سایه سنه طور تو سکا حقدن بداتیدر
اکر بر کز کرم قیله طوله حق جذبه سی کوکلک • منور اوله چون جانک کوره سن خوش لطافتدر • نظر اکسیر ینی اور دخالص قلبک اول بر
زر خالص اولوب فی الحال کورهسن اذر که قدرتدر • الهی سن نصیب ایله بولارک صحبتن بنده • کز زیرا بو طره قوللق ایکی عالمده دولتدر

جمله دانایان **همین گفت همین** جمله دانا و واقف و بینالر همین بونی دیمشلر در همین **هست دانا رحمة للعالمین** علم لدن صاحبی اولان عالم
ربانی رحمة للعالمین در • زیرا العلماء ورثة الانبیاء • دیو حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم مدح و وصف بیوردیغی علم لدن نبوی
و خلق عظیم مصطفوی یه وارث اولان علماء بالله در • پس خلق محمدینک بیریسی دخی • رحمة للعالمین اولدیغی قلم بیدر که • حق سبحانه و تعالی
شان شریفلرینه • وما ارسلناک الا رحمة للعالمین بیورمشدر • پس وراثت و لایت مطلقهٔ احمدیه مظهر تینده قایم اولان خلفا کمال دخی
رحمة للعالمین اولور • المدی ای طالب مرشد اولان کسنه • چونکه مرشد طلبنده سن • الفاظ و عبارات السنده • و تحت لباس صوفیه ده
ستیر اولان مقلدلری نیلرسن **کر اناری می خری خندان بخر** اکر انار صاتون آلور سک خنده ایدیجی اناری صاتون آل • یعنی دهانی
شق اولوب دانه لری ظاهر اولان اناری شرا ایله که **تا دهد خنده ز دانه او خبر** حتی خنده انک دانه سندن خبر ویره • انار بطریق التمثیل
مرشد کاملک وجود شریفندن مستعار در • خنده دن مراد مرشد کامل نیه و فرد ایه صالمیوب و بوکونی یارینه قویمیوب نقد وقت اوکی غی
دانه دن مراد • قلوب طالبینه القاء جذبات ربانیه ایدوب • ذوق و حالت بخش و عطا بیوردوغیدر • امیدی کرچکلرده بیلان اولمز • و نقدی اولان
در بیع قیلمز • و سنی غنی ایده یم دیمکله کیمسه غنی اولمز • مادام که کرسنه اطعام اولنمادقچه شبع حاصل ایتمز • و باده ایچمدکچه هیچ فرد مست اولوب
غمدن قورتلمز • بال دیمکله اغز طاتلو اولمز • همان نقد وار ایسه خوش یوغیسه دعوای بیهوده دن فارغ اول • سن دخی بر صاحب عطا بولوب
غنی اول **بیت** کرکمز حق بولنده خود نمالق • خود آرالق دغلق قلتبالق **ای مبارک خنده اش کو از دهان** ای مبارک دل انارک
خنده سی که اول خنده اغزدن **می نماید دل چو در از درج جان** درونی جان درجندن درکبی کوستره • یعنی خنده دهانن اولان انارک
درونی نیجه اشکاره کوروره • مرشد کامل دخی جان درجندن در انوار محبت • و غرر اسرار وحدت کوستره • و حقیقته طالبک شک
و کمانی قالمیه • و کسنه دن صورتنه محتاج اولمیه **نامبارک خنده آن لاله بود** نامبارک خنده اول لاله نک خنده سی اولدیکه
کز دهان او سیاهی دل نمود که انک دهانندن قلبنک سیاهلغی کورندی • لاله دن مراد دخی شول مدعی مقلد در که • علم ظاهر ایله اراسته
و الفاظ و عبارت ایله لسانی پیراسته ایدوب • دکان صورتن اسباب مشایخ ایله تزیین و ارایش ایدر • و مجلسنه وارانلر علوم و معرفت
استماع ایدر • اما ارباب بصیرت اول محققمیدر • و مقلد میدر درونه نظر ایتدکده معاینه ایدر • و قلبنده اولان ظلمات ریا • و کثرت کدورت
ماسوایی مکاشفه ایتدکده • زرق و حیله سن بیلور • الحاصل کوزلو یه کیزلو یوقدر **شعر** اکل امری تحسبین امراء • و نار توقد باللیل نارا
اما ای طالب سن دخی تقلید ایلیوب کورکیم • انک کلماتندن قلبنک نور محبة الله ایله مجلامی اولور • یوخسه ظلمات ماسوا ایله مکدر و سیاهی می اولور
شعر و ز نجوشد در خصوصش از دم • منطقی بیرون ازین شادی و غم • من بدانم کو فرستاد آن بمن • از ضمیر چون سهیل اندر یمن
مضمونیجه مقلد و محققی اندن بیل زیرا که **نار خندان باغ را خندان کند** نار خندان باغی خندان ایدر **صحبت مردانت از مردان کند**
کذلک مردان خدا صحبتی دخی سنی مردان الهی دن ایلر • زیرا نظر اولیا خورشید انور • و صحبت اصفیا اکسیر اکبر در • و بالجمله صحبت مردانک
تأثیری بر درجه ده در که **کر تو سنگ صخره و مرمر شوی** فرضا اکر سن قتی طاش و مرمر اولسن **چون بصاحب دل رسی گوهر شوی** چونکه صاحب دله
ایریشه سن کوهر اولورسن • یعنی حجرتنک جوهرتیه • و ظلمتک نوره • و غلظتک رقته تبدیل اولور • پس ای **مهر پاکان در میان جان نشان**
پاکلرک محبتنی جانک ایچنه دیک • یعنی محبت ماسوایی قلبکدن طرح ایدوب جان و دلدن مخصوص انلرک محبتنده ثابت قدم اول **دل مده الا بمهر دلخوشان**
کوکل قونمه الا خوش دللرک محبتنه کوکل تو **کوی نومیدی مرو امیدهاست** یعنی بو اوصاف ایله موصوف اولانلرک ملکی قتنده بولورم دیو
نومیدلک محله سنه کتمه • زیرا امیدلر واردر • یعنی مایوس اولمه حق سبحانه و تعالینک طالب اولان قوللرینه الطاف خفیه سی واردر •
و یاخود محله نومیدی اولان مقلدلر جانبنه کتمه که • الطاف و عنایات امید اولناجق مرد فاضل و مرشد کامللر واردر **سوی تاریکی مرو خورشیدهاست**
ظلمت مشابه سنده اولان مدعیلر جانبنه کتمه • زیرا افتاب نور محبت مطلعی اولان اولیا محققین واردر **دل ترا در کوی اهل دل کشد**
کوکل سنی اهل دل محله سنه چکر **تن ترا در حبس آب و گل کشد** تن ایسه سنی آب و کل حبسنه چکر • یعنی بهر حال مرشد کاملک اوصاف علیه لری
ذکر اولندقده روح کسب صفا ایدوب و یقودن اویانور کبی لابد قلبی اول جانبه میل ایدوب • بو لایکه شمدی صکره بن دخی کیجه یی کوندزه
قاتوب طالب مرشد کامل اولایم • دیو نیت خالصه و عزیمت صالحه ایدر • لکن احکام تن و تعلقات طبیعیه فی الحال • دیدهٔ قلبه پردهٔ
غفلت اصوب آب و کل جانبنه چکر • دیولدن آلیقور • و یاخود تندن مراد بی ذوق و حالت اولان مقلدین • و دلدن مراد ارباب حقیقت
اولان مرشد کامل اولوب • تن سنی آب و کل حبسنه چکوب • و دل کوی اهل دله جذب ایتدوکی کبی • تن مشابه سنده روح جسد منزله سنده اولان
مقلد دخی سنی عالم طبیعته • و ارباب دل اولان کرچک ولیلر سنی معنی کوینه • و محبوب حقیقی جانبنه جذب ایدر دیمکدر • پس بو کا
نه چاره واردر دیر ایسک **هین غذای دل بده از همدلی** متنبه اول نیلرسک ایله مقتضای طبعه مخالفت ایدوب بر همدلدن
کوکلک غداسنی ویر • بهر حال بر صاحب دل بولمغه جهد قیل **رو بجو اقبال را از مقبلی** یوری طورمه دولت و اقبالی بر مقبلدن ایسته
و سوسهٔ نفسه اویوب اوقاتک ضایع ایلمه **تعظیم نعت مصطفی صلی الله علیه وسلم که مذکور بود در انجیل**
قوم نصارادن بعضیسی حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمک نعت شریفنه تعظیم ایتدکلرینی بیان ایدر که • اول نعت لطیف
انجیل شریفده مذکور ایدی • یعنی حق سبحانه و تعالی حضرت حبیب اکرم علیه السلامک اوصاف علیه سنی انجیلده بیان ایدوب

عاشق صادق هم

سرخن

انجیلک صحیحن قراءت ایلیان نصارینی حین قرائتده نعت رسول علیه السلام کلدکلرنده شوق ومحبت وخلوص ایله تعظیم ایدرلردی
حق سبحانه وتعالی دخی انلک برکاتنده تعظیم ایدنلری هلاک صوری ومعنویدن نجاته چقاروب رحمتنه لایق ایلدی نته کیم حضرت مولانا
قدس سره تحقیق بیوررلر بود در انجیل نام مصطفی حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الله اوفاها نام شریف واسم منیفلری
انجیلده وار ایدی ان سر پیغمبران بحر صفا اول سرور انبیا وبحر صفانک وصفی وار ایدی بود ذکر حلیها وشکل او اول رسولک حلیه لرینک
وشکلنک ذکری وار ایدی بود ذکر غزو وصوم واکل او انجیلده اول ذات شریفک غزالرینک وصوم واکلنک ذکری وار ایدی
حلیه بحسب اللغه زینت معناسنه در لکن بو محلده شکل ظاهرده دیده یه باهر اولان صفاتدن عبارتدر طایفه نصرانیان بهر ثواب
برای اجر وثواب طایفه نصرانیان چون رسیدندی بدان نام وخطاب حین قرائتده چونکه اول نام شریفه وخطاب منیفه ایرشورلر ایدی
بوسه دادندی بران نام شریف اول نام شریفه بوسه ویررلر ایدی یعنی اوپرلر ایدی رو نهادندی بران وصف لطیف اول وصف لطیفک
اوزرینه یوز قورلر ایدی یعنی تعظیما وتکریما روی مال ولورلردی اندرین فتنه که گفتیم ان گروه بو فتنه ده که اول وزیر پرتزویر
قوم نصاری ایچنه اختلال براغوب واون ایکی امیری اضلال ایدوب بربرینه دوشوروب دعوای خلافتده سل سیف ایدوب
کشته کردن پشته لر اولمش ایدی دیدم پس نام مصطفایه تعظیم وتکریم ایلیان گروه ایمن از فتنه بدند واز شکوه فتنه وشکوهدن
ایمن اولدیلر یعنی وزیرک فتنه سندن وامرانک [illegible] ایمن وسالم اولدیلر ایمن از شر امیران ووزیر وزیر وامرانک شرندن ایمن
وسالم در پناه نام احمد مستجیر احمدک نام لطیفی پناهنده مستجیر اولدیلر یعنی حضرتک پناهنده جار طلب ایدیجی اولماغله شرارتدن
محفوظ اولدیلر نسل ایشان نیز هم بسیار شد انلرک نسلی دخی هم بسیار اولدی نور احمد ناصر احمد یار شد احمد نوری بونلره ناصر
ومعین کلدی ویار اولدی وان گروه دیگر از نصرانیان ونصرانیلردن برغیری طایفه نام احمد داشتندی مستهان احمدک نام شریفنی
حاشا خوار ومستهان طوترلر ایدی مستهان وخوار گشتند از فتن پس اول طایفه دخی فتنه دن خوار وحقیر ومستهان وذلیل اولدیلر
از وزیر شوم رای وشوم فن شوم رای وشوم فن اولان وزیردن یعنی وزیر پرتزویرک نامبارک وشوم رایی انلری خوار ومستهان
ایلدی هم مخبط دینشان وحکمشان هم انلرک دینی ودینلرنده جاری اولان حکمی دخی مخبط ومشوش اولدی از پی طومارهای کژ بیان
نامربوط وکژ بیان طومارلردن اوتوری یعنی بربرینه مخالف سراپا سقیم اولان طومارلرک احکامنه اعتماد ایدوب طریق مستقیمدن
خروج ایتمکله احکام دینلری مختل اولدی نام احمد اینچنین یاری کند ایمدی ای عاشق صادق اشرف ذوی النفوس القدسیه
واصل اقصای مراتب انسیه اکمل اعیان نوع بشر افضل افراد اهل وبر ومدر سید رسل وانبیا وقدوه اولیاء اصفیا
حضرت محمد المصطفی علیه الصلوة والسلامک نام شریف واسم لطیفی بو نجلین معاونت ویاری ایلیه توجه تام ایله ملاحظه قیل که
تاکه نورش چون نگهداری کند تاکه اول شفیع الامم اولان ذوشیم یم همتک نور لطیفی نه کونه نگهداری وحافظلک ایدر بونلری
قیاس ایلیه سن ونور محمدی اقتباسنه اکا کوره طالب اولوب بولنه جان وباش فدا قیله سن وانک محبتنه کونینی ترک ایده سن
نام احمد چون حصاری شد حصین مظهر تجلی ذات احد نام شریف احمد چونکه محکم وقوی بر حصار اولدی وتعظیم کننده کانی فتن
ومحندن خلاص ایتدی تا چه باشد ذات ان روح الامین عجبا اول حبیب رب العالمین وطبیب قلوب العارفین حضرت
روح الامینک ذات پاک لولاک لما خلقت الافلاک اولان حقیقتی نه وجهله حصن حصین وفقیر ومستجیر اولانلرینه یار ومعین
اولمق گرکدر تعقل ایله الحاصل اول محض نور وکوکلرک سروری اولان ذات مقدسک وصف جمیلن بیان ایتمکه دریالر مداد
واسمانلر کاغد واشجار قلم وجمیع مکونات کاتب اولسه عاجز وحیران اولوب بیکده بر وصفن ایده مزلر نعت شریف سید نسیمی

ای صباحت والیل اذا یغشی یدرکر والضحی
هم الم نشرح لک صدرک بیورمش حق سکا
ادرکی جسمی رجاسندن اولدی اشکار
بو بیانک علمه سن والیل وهم سما
استوا خطن سن ایتدک ظاهر انشق القمر
سن اول فی صورة احسن کورن وجه لقا
سن اول ذات مطهرای مبارک یا طس
احمد ومحمود ابوالقاسم محمد مصطفی
یا الهی اول حبیبک مصطفانک قهیجون
نثری کشف ولدی قلوبه بولدی وحدت بارها

یاوسین شانکده منزل سم بانک طاوها
خلقت افلاکه سن واسطه نورا آله
سید کونین عالم یا محمد مصطفی
لا نبی بعدی [illegible]
چون سکا کلدی که الرحمن علی العرش استوی
رحمة للعالمین [illegible]
قل کفی کلدی [illegible]
وحدتک شمعی [illegible]
وبر مراد [illegible]

تاب قوسین ایکی قاشنک وصف دادنی ایله
هم سنک شانکده نازل اولدی لولاک لما
کنت کنزک معنیسی سندن اجلدی عالمه
[illegible]

نثر آه کیم [illegible]
بو بیان شریفده دخی نه نکته قصد بیوررلرسه عجبا کوش هوشکله داخل اولدی ایدی سمع جانکله استماع ایلک که
نه بیوررلر یعنی انجیل شریفده حضرت سید المرسلین وحبیب رب العالمینک اوصاف جمیله ونعت جلیلیسن کوروب

الها

اسم شریفنه

اسم شریفنه تعظیم ایدنلر فتن ومحندن نجات بولوب اهانت ایدنلر هلاک اولدیلرسه بن دخی مثنوی شریفده اخلاق انبیا ووارثلری
اولیا واصفیانک طریق ارشاد واوصاف حمیده لرین عیان ایدوب متقلدان بی ایقان ومدعیان بی ذوق ووجدان اولانلرک
حیله وتزویرلرین اظهر من الشمس بیان ایلدم ایمدی هر قنقی طالب که مثنوی شریفی جان ودلدن قراءت واستماع واصول تحقیقینی
حفظ ایدرسه بفضل الله تعالی فتن دهر اولان متقلدلرک مکر وتزویرلرندن دامن عصمت وجید ارادتی خلاص اولوب مثنویده بیان
اولنان علامات ایله موصل طریق حق اولان مرشد کامل وولی مکمله واصل اولمق مقرردر وشول منکرین ومعاندین که بو کتاب لطیفده
مسطور اولان انبیا واولیانک اخلاقندن نسنه فهم ایتمیوب حق وذره سوبلینن کلمات قدسیه یی قبول ایتمزسه کردن اختیاری دست متقلدینه
گرفتار ونار بعد وافتراقده خوار وزار اولمق مقرردر دیو بیوررلر حاشا که کاملی بولمغه مثنوی شریفدن اعلی بر دلیل اولماز صدهزار دریغ
وحیف که بونک کبی کتاب لطیفه دخل وتعرض ایدنلرک حالی نیه منجر اولاجقدر حق تبارک وتعالی عنایت وهدایت ایلیه امین
بعد ازین خونریز درمان ناپذیر بو درمان قبول ایلمیوب قان دوکیجی جهود پادشاهندن صکره که کاندر افتاد از بلای آن وزیر اول
پادشاه مزبور وزیر مکارک بلاسندن اوتوری طریق قویم وصراط مستقیمدن دوشدی مستعینه بو بیت شریفدن صحیح
سکوت افاده ایلین بیاندن صکره سیاقده کلن بیتک مضمونی در حکایت پادشاه دیگر که در هلاک دین عیسی علیه السلام سعی نمود
برغیری جهود پادشاهنک حکایه سی درکه عیسی علیه السلام دیننده اولان قومک هلاکنه سعی کوستردی دینچه فساد ایلدی
یک شه دیگر ز نسل آن جهود اول شاه جهودک نسلندن بر جهود پادشاهی دخی در هلاک قوم عیسی رو نمود عیسی علیه السلام قومنک
هلاکنه یوز کوستردی یعنی بو دخی قوم نصارانک قتل وهلاکنه توجه وعزیمت ایلدی گر خبر خواهی ازین دیگر خروج اگر بو غیری خروجدن
خبر استرسک یعنی ذونواس دینی نام جهود پادشاهنک خروجی خبرنی ایشتمک استرسک سوره بر خوان والسماء ذات البروج والسماء
ذات البروج سوره سنی قراءت ایله معلوم اولا که کفار قریش مؤمنلره عداوت شدیده وانواع جفا ایله رنجیده ایتمکله تثبیتا للمؤمنین
وتسلیة لرسول رب العالمین حق جل وعلا سوره البروجی وحی وانزال ایدوب کفار قریش جبار وقهار اللهک عذاب ولعنته مستحق
اولدقلرین تبیان واصحاب اخدود وجند فرعون وثمودک قصه سنی تعریضا للقریش بیان بیوردیلر قال الله تبارک وتعالی بسم الله الرحمن الرحیم
والسماء ذات البروج والیوم الموعود وشاهد ومشهود قتل اصحاب الاخدود النار ذات الوقود اذ هم علیها قعود وهم علی ما یفعلون
بالمؤمنین شهود صدق الله العظیم الجبار وبلغ رسوله الکریم المختار ونحن علی ذلک من الشاهدین بالتصدیق والاقرار والسماء ذات
البروج واو قسم ایچوندر یعنی اون ایکی بروجک صاحبی اولان سمایچون دیمکدر بروج اکابر واشرافک یکین اولدقلری قصور عالیه در
پس استعاره تصریحیه ایله سمایه ذات البروج اطلاق اولنوب بروج اثنی عشر قصوره تشبیه اولندی زیرا منازل قمر بروج مزبوره ده
اولوب وسیارات سبعه اون ایکی بروجه نزول ایدر وکواکب ثوابتک دخی مقری بروج مذکوره در ومفسرینک بعضیسی
دیمش که بو محلده بروجدن مراد منازل قمر اولان یکرمی سکز عدد کواکبدرکه منازل مزبوره نک اسامیسی بونلردر شرطین بطین
ثریا دبران هقعه هنعه ذراع نثره طرفه جبهه زبره صرفه عواء سماک غفر زبانا اکلیل قلب شوله
نعایم بلده سعد الذابح سعد بلع سعد السعود سعد الاخبیه فرع الدلو المقدم فرع الدلو المؤخر رشاء پس قمر بقدرة الله تعالی
هر شب منازل مزبوره دن برینه نزول ایدوب حرکتنده زیاده ونقصان اولمز وحین قمر منازلک آخرینه وارسه دقیق ونقوص اولور
پس قمر منازل مزبوره یه نازل واندن ظاهر اولدیغیچون نجوم مزبوره یه دخی بروج اطلاقی قصوره تشبیه جهتیندن اولور
وحرکت ظهوری دخی بزه نسبت ایله در والا بروج ظهوردن مستغنی در وقیل عظام الکواکب سمیت بروجا لظهورها وابواب السماء
فان النوازل تخرج منها وارباب هیئات دیرلر که فلک البروج فلک هشتم در وفلک مزبورک حرکتی مغربدن مشرقه در وانک منطقه سی
معدل النهار ایله ایکی نقطه ده مقاطع در نقطه مفروضه نک بریسی که حرکت غربیه ایله کوکب اندن کذر ایدوب جانب شماله اولور
که اکا اعتدال ربیعی دیرلر وانک مقابلنه اعتدال خریفی دیرلر وبو دایره نک غایت بعدی که میل کلی ایله مسمی در کج درجه ول دقیقه
ویز ثانیه در فلک البروجده مفروضه اولان اون ایکی نقطه نک غایت بعدینه انقلاب تعبیر اولنوب شمالی یه انقلاب صیفی
وجنوبی یه انقلاب شتوی دیرلر پس لاجرم منطقة البروج وساطت نقاط اربعه مفروضه ایله مذکوره
دورت قسم اولوب فصول اربعه ظاهر اولور وهر بر ربعده دخی اوچ قسمه برابر منقسم اولمق اوزره
ایکی نقطه فرض اولنوب لا محاله اون ایکی قسم ظاهر اولوب هر بر قسمه برج اطلاق اولنور
وهر برج [illegible] درجه در وافتاب یکرمی طقوز کونده یاخود اوتوز یاخود اوتوز ایکی کونده بروج اثنی عشردن بر برجی قطع ایدوب
[illegible] ایکی کوندن ارتوجقده قطع ایدوب یکرمی سکز کونده
[illegible] پوشیده ازچشم اولوب مرئی اولمز وبونلر حضرت
پروردکارک کمال قدرتنه ایات بینات ودلایل واضحات در شلا بو دایره یه نظر اولنسه

مذکوره ایله
اوزره
خالق اون ایکی بروج

حکایت دیگر

معلوم اولور

اما لفظ برجک اصل ترکیبی تبرج الرفعه والاشتمال على المحاسن ظهور وامتیاز ایچوندر • زیرا اگر قصور عالیه • واگر قصور عالیه ده جالس اولانلر
من حیث الارتفاع اعین ناسه ظاهره اولماغله برج تسمیه اولنور • وطایفه عرب تبرجت المرأة دیرلر یعنی مرأه اظهار محاسن ایتمکده کندینی
برجه تشبیه ایلدی دیمکدر • وهو معنی قولهم التبرج اظهار المرأة زینتها ومحاسنها للرجال • والیوم الموعود دخی قیامت کونی ایچون • وشاهد ومشهود
ارباب تفسیر شاهد ومشهودده معانی کثیره ایراد ایدوب شاهددن مراد • قیامت کوننده جمع اولان خلایق • ومشهوددن مراد اول یوم عظیمده
مشاهده اولنان عجایبات وغرایبدر دیمشلر • وتنکیر شاهد ومشهود وصفده ابهام وموصوفی تعظیم تمام ایچوندر • ویاخود شاهد ومشهودک
مبالغه ایله کثرتنه بناءً منکر اولمشدر • وبعضیلری شاهددن مراد حضرت رسول علیه السلام • ومشهوددن مراد امت محمددر دیمشلر • ویاخود
شاهد حق تعالی ومشهود خلایقدر • ویاخود شاهد کراماً کاتبین • ومشهود بنی آدمدر • ویاخود شاهد امت محمد • ومشهود امم سایره در • ویاخود بعضی شاهد
واشیاری مشهوددر دیمشلر • وارباب کشف شهود دیرلرکه سماء قلوب عارفین • علوم وحکم واسرار وحقایق بروجنک صاحبیدرکه ارواح وعقول
وجدان انوار وجود حق • وتربیه عجایب خلق خلق ایچون • بروج مزبوره ده سیر ایدرلر • ویوم موعود کشف لقادر • وشاهد ومشهود حق در
زیرا حقیقتده ذات حقدن غیری هیچ احد کورمز • پس تجلیات حسن وجمالیله تجلی ایلدیشاهد در • وانک جمالیله متحسن اولان هر جمیل مشهوددر
پس قلوب عاشقین شاهد ولقاء الله مشهوددر • وحق تعالی شاهد عارفین وعارفلر شاهد حقدر • الحاصل مذکور اولان شاهد ومشهود ایچون
قتل اصحاب الاخدود • اصحاب اخدود ملعون ومقتولدر • یعنی انلر ملعون اولدیغی کبی • کفار قریش دخی ملعون ومقتوللردر • وبو جمله نک اعرابنده
اختلاف اولنوب • اولا لقد قتل تقدیری اوزره لام ابتدا ایله جواب قسمدر • شیخ زاده رحمه الله علیه حاشیه قاضیده دیمشلرکه • زیرا جواب قسم
جمله فعلیه وماضی مثبت اولسه کلمه قد اوزرینه داخل اولان لام ابتدا ایله مصدر اولور • مثلا والله لقد خرج کبی • ویالکز لام ویاخود قد اوزرینه
اقتصار جایز اولماز • مگر کیم طول کلام • ویاخود ضرورت شعرده اوله • والشمس وضحیها دن قد افلح من زکیها جمله سنه وارنجه واقع اولان طول کلام
وقتل جمله سنه بعد اللام قد تقدیری ایچوندرکه • لام ابتدائی واسطه قد • ماضی مجرده داخله اولمز • زیرا لام ابتدائیت حالیت معناسنی متضمندر
وماضیده معنای حال اولمیوب • قد ماضی یی حاله تقریب ایتمکله لام دخی دخوله مستعد اولور • اما تفسیر درّ المصون ده ابن یمین ماضی مجرده
لام دخولنی تجویز ایدوب دیمشلرکه هذا جواب القسم على المختار وانما حذفت اللام والاصل لقتل کقوله شعر حلفت لها بالله حلفة فاجر
لناموا فما ان من حدیث ولا صال • وانما حسن حذفها للطول • وقیل تقدیره لقد قتل فحذف اللام وقد • شعر مزبورک اول بیتی شعر فقالت سباک الله
انک فاضحی • الست تری السمار والناس احوالی بیتیدر • امرئ القیسک قولیدر • حال انکه شیخ زاده دخی ضرورت شعرده قد حذف اولندوغنه
شایع بو قولنی کتورمشدر • پس ابن یمین قولنده نظر واردر فافهم • زیرا مغنی اللبیب ده باب القاف ده ابن عصفورک ابن یمینه موافق قولی بیان
اولنوب والظاهر فی البیت عکس ما قال دیو رد اولنمشدر • محلنه مراجعت ایلینه احوال معلوم اولور • وبعده ابن یمین دیمش که • اگر لقتل اگر
لقد قتل تقدیر اولنسون ایکیسنده دخی قتل جمله سی خبردر دعا دکلدر • ومبرددن نقل ایدوب قتل جمله سی جواب قسم دکلدر بلکه دعادر • وبو تقدیرجه
جواب قسم سیاقده واقع اولان ان الذین فتنوا • ویاخود اندنصکره واقع اولان ان بطش ربک لشدید جمله سیدر دیمش • وعلامه زمخشری
جواب قسم محذوفدر • قتل اصحاب الاخدود جمله سی جواب محذوفه دلالت ایدر دیمش • کأن دینلمش اولا که اقسم بهذه الاشیاء ان کفار قریش
ملعونون کما لعن اصحاب الاخدود • وابن یمین بو تقدیری زمخشریدن غیریسی ذکر ایلمدی دیمش • اما قاضی بیضاوی رحمه الله علیه زمخشری قولنی
اولی طوتوب بیورلرکه • والاظهر انه دلیل جواب محذوف کأنه قیل انهم ملعونون یعنی کفار مکة کما لعن اصحاب الاخدود فان السورة وردت
لتثبیت المؤمنین على اذاهم وتذکیرهم بما جری على من قبلهم • اما خاطر فاتر حقیره دخی بو نکته لایح اولدی که حضرت حق قادر مطلق مقسم بهی
اوچ کره ذکر بیوروب جواب قسم دخی لف ونشر مرتب اولمق اوزره • بطریق التوزیع جمل ثلثه اولوب • مثلا اصحاب اخدودک ملکی
حوالی خندقده قعود نشین اولوب مؤمنلری ناره القا ایتمکله • حق سبحانه وتعالی دخی سماء ذات البروجه قسم ایدوب وبروجده اقتران ایدن
کواکب واسطه سیله واقع اولان بادصرصر اول آتشی کفار اوزرینه طاغیدوب هلاک ایتمکله • قتل اصحاب الاخدود دیو خبر ویروب جمله قتل
جواب قسم یاخود دلیل جواب در • وآیت کریمه نک مابعدی ان بطش ربک لشدید جمله سنه وارنجه اصحاب اخدودک ومؤمنینک حالنی تقریر
وقدرت الهی وسماوات وارض حق تعالی نک ملکی اولدوغنی بیان در • وقسم ثانی والیوم الموعود قول کریمی در • ان بطش ربک لشدید
قسم ثانی یه جواب در • پس ملک وخواص مؤمنینی ناره القا واحراق ایلدوکی یوم موعود مقابله سنده حق جل وعلا دخی یوم موعوده قسم ایدوب
قیامت کوننده رب العزتک کفاری عذاب شدید ایله اخذ ایتدوکی • مؤمنلری دنیا آتشنه احراق ایتدکلرینه بکزمز • عذاب آخرت غایت شدید
وابد بعید اولوب خلاص ممکن دکلدر دیو خبر ویرر • ونار آتش ملکه بو مؤمنلری احراق ایتدکده • اصحاب اخدوددن حوالی اخدوقده خلق کثیر جمع اولوب
مؤمنلره اولان تعذیب وجفا وشکنجه یه ناظر شاهد • ومؤمنلر حالت عذابلری ایله مشهود اولماغله • اول جلیل وجبار وقادر وقهار خالق دیار کردکار
شاهد ومشهوده دیو قسم ایدوب یوم حسابده اولین وآخرین جمع اولوب هرکس بحسب الاعمال جزالرین کوروب فریق فی الجنة وفریق فی السعیر
اولدقده • انواع عبرت وعجایبات کوره جکلرندن خبر ویروب انه هو یبدئ ویعید دیو بیورر • یعنی کیف تکفرون بالله وکنتم امواتا فاحیاکم
ثم یمیتکم ثم یحییکم ثم الیه ترجعون فحوای شریفی اوزره • سزی یوقیکن ابداع وایجاد ایدر • وبعد الموت آخرتده احیاء اعاده ایدر • هر بنیه کیم اراده
تعلق ایلیه اظهار ایتدکده قطعا عجزی یوقدر دیمکدر • وما یعلم تأویله الا الله • لان العلم عند الله • واخدود بر وزن افعول اکذوب واسطور کبی

صیغه مبالغه

صیغه مبالغه در خد معناسنه در • وبناء ومعنی خد واخدودک مثالی خق واخقوق درکه ایکیسی دخی ارض ده اولان شقوق معناسنه در • النار
اخدوددن بدل اشتمالدر • زیرا اخدود مشتمل ناردر • بو تقدیرجه نارده تقدیر ضمیر لابد ولازم اولمغله بصریون ضمیر مقدر فیه درکه
النار فیه تقدیرنده در دیمشلر • وکوفیون النار کلمه سنده اولان الف لام ضمیر معناسنه قائم در تقدیری نار فیه ایدی • صکره ضمیر حذف اولنوب
الف لام ضمیردن عوض قلندی دیمشلر • وبعضیلر بدل اشتمال طوتمیوب بدل الکل من الکل در دیمشلر • بو تقدیرجه حذف مضاف ایجاب ایدوب تقدیر
کلام اخدود النار دیمک اولور • بعضیلر دخی • النار اولمق اوزره تقدیر ایدوب مضاف محذوفی اخدوددن صفت طوتمشلر • ومضاف
حذف اولندقده مضاف الیه اعرابده مضاف معناسنه قائم اولور دیمشلر • الحاصل بونده برقاچ وجه دخی واردر تفصیلن مراد ایلین تفسیر
درّ المصونه مراجعت ایلسون • حاصل معنی اصحاب نار قتل اولندی دیمکدر • اذ هم علیها قعود • کلمه اذ قتلک ظرفی اولوب اذده عامل قتل کلمه سی
اولور • ای قتلوا فی هذا الوقت • وبعضیلر دخی اذده عامل مقدر اذکر اولوب بو تقدیرجه مفعول به اولور دیمشلر • وهم ضمیری دخی مؤمنلره وکافرلره
ارجاع اولنمق جایزدر • مؤمنلره ارجاع اولنورسه اول مؤمنلر نارده قعود ایتدیلر • ویاخود کفاره ارجاع اولنور ایسه اول کافرلر حوالی نارده
قعود ایتدیلر دیمک اولور • وهم على ما یفعلون بالمؤمنین شهود • واصحاب اخدود مؤمنلره تعذیبدن اشلدکلری شیئه حاضر وناظر ایدیلر
ایدی معلوم اوله که بو آیات کریمه نک حقیقت معناسی اصحاب اخدودک قصه سی بلنمکه موقوفدر • واصحاب اخدود تعبیر اولنان اوچ
کافر پادشاه ایدیلر دیمشلر • اوچی دخی مؤمنلره عذاب وعقاب ایدرلردی • انلرک بریسی انطیانوس رومی در • وبریسی یوسف ذونواس
وبریسی دخی بخت نصر ایدی • پس قصه اصحاب اخدودده مفسرین اختلاف ایدوب تفسیر بیضاویده بو وجهله مذکوردرکه ولادت
نبی علیه السلامدن برقاچ ییل تقدم دین عیسی علیه السلام جانب یمنه دوشمکله • اهالی یمن دین عیسایی قبول ایدوب یهودیت ومجوسیتدن
ال چکدیلر • وخاندان ملوکدن اولان نسل حمیر بایدن ذونواس نام بر پادشاه وار ایدی • دایما فساد ایله مشغول ایدی • برکون سکری حالنده
همشیره سنه فعل شنیع قصد ایدوب اعیان واعوانی آکاه اولدقلرنده • منعنه قصد ایلدکلری ایچون • بن عیسی دینی ترک ایلدم • حالا سکا کافر
اولان آیین مجوسیی قبول واختیار ایلدم • اول مذهبده خود بنات واخواتک نکاحی جایزدر • وبن همشیره مه قربان مراد ایلدکم دین مجوسی
حکمیدر • دیوب بعده شمشیر عداوتی غلاف عناددن عریان قیلوب • آیین مجوسیانی حمایت ودین عیسایه اهانت ایلدی • وطایفه نصارایی
اول دیاردن سوروب چیقردوب • وآیین مجوسیانه مخالف هر قنده صاحب دیانت وار ایسه اطالمنه سعی ایدوب ارباب دیانته درلو درلو
عذاب وعقاب ایدر ایدی • حتی برکون عیسویلردن جمع کثیر مؤاخذه ایدوب • وبر صحراده عظیم خندقلر حفر ایتدروب آتش ایله طولدردی •
خندقک طولی قرق ذراع وعرضی اون ایکی ذراع ایدی دیمشلر • وطایفه نصارادن مجوسیلک قبول ایتمیانی • مصاحف انجیل ایله ناره القا ایدوب
جمله سن احراق ایلدی • وروی سعید ابن جبیر عن علی بن ابی طالب رضی الله عنه انه قال ما هم بیهود ولا نصاری ولا لهم کتاب وکانوا مجوسا
وکبرو حضرت علیدن روایت اولنورکه • اصحاب اخدود کتابلرنده بنات واخواتک نکاحی حرام اولنمش ایدی • برکون ملکلری سکران اولوب
همشیره سنه ویاخود دخترینه جماع ایلدی • وسکری کیتدکده نادم اولوب نفسنه انواع لوم ایلدی • لکن شیطان نفسنه وسوسه ویروب بوکا
علاج بودرکه ناسه خطبه اوقیوب بنات واخواتک نکاحی جوازینی بیان ایلیه سن • دیو فکر ایدوب بو زعم فاسد ایله ناسی جمع ایدوب
حق تعالی نکاح بنات واخواتی حلال ایلدی دیدکده • جماعت معاذ الله دیوب قبول ایتمدیلر • پس اول خبیث بونلره اقدام ایدوب البته
قبول واقرار ایدیکز • ویاخود سزی احراق بالنار ایدرم دیدی • خلق بونک تکلیفن قبول ایتمیوب ابا ایتدکلری ایچون خندقلر قازدوب وآتش ایله
مالامال ایدوب قبول ایدنی آزاد • وقبول ایتمیانی احراق بالنار ایلدی • وبعضیلر دخی نقل ایدرلرکه نجران یمنده بر کمسنه ظاهر اولوب
خلقی دین عیسایه دعوت ایتمکله اکثری قبول ایدوب • ذونواس یهودی خبر الدقده عسکر چکوب اوزرلرینه واردی • وانلری یهودیت ایله
آتش میاننده مخیر قیلوب تکرار یهودی اولانی آزاد • رجوع ایتمیانی احراق ایلدی • بعضیلری اون ایکی بیک • وبعضیلری یتمش بیک آدم
هلاک ایلدی دیمشلر • اما تفسیر یزدی دیمکله معروف کشف الاسرار نام تفسیرده • واکثر تفاسیرده مسطوردرکه • مسلم بن حجاج صحیحنده
نقل اولنوب هدبة بن خالد حماد بن سلمه دن اول دخی ثابت بنانیدن اول دخی عبد الرحمن بن ابی لیلی دن • اول دخی صهیب رومی
رضی الله عنه دن • وانلر حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمدن روایت ایدرلرکه • زمان سابقده بت پرست وجادو پرور بر پادشاه
وار ایدی • وانک بر استاد ساحری زیاده پیر اولماغله • پادشاهه خبر کوندروب تعلیم سحر ایتمک ایچون بر غلام قابل استدی • پادشاه دخی
بر قابل وجود غلام بولوب • ساحر مزبوردن تعلم سحره کوندردی • پس غلام دخی هر کون ساحر مزبوره واروب تعلم سحر ایدر ایدی •
برکون رهکذرده موحد وعارف بر راهبک صومعه سن کورمکله • راهبک حضورینه واروب بیننده مصاحبت ایلمکله راهب
غلام مزبورده استعداد مشاهده ایدوب • کلمات توحید وایمانی بیان ایلدی • پس غلام ساحره واروب کلدکجه راهبه دخی اوغرایوب
صحبتندن شاکر اولور ایدی • اتفاقا برکون غلام مزبور ساحره کیدرکن • رهکذرده بر افعی عظیم مشاهده ایلدی که اول یولدن کمسنه
کچه میوب افعی مزبور یولی بطال ایتمش ایدی • پس غلام کندو کندویه ایتدی باطل ایله حق بینی فرقه بوندن اعلا میزان اولمز ایدی
اگر راهب ساحردن افضل ایسه بن بو افعی عظیمی هلاک ایده یم دیوب النه بر طاش الدی • دیوزینی آسمانه طوتوب • اللهم ان کان
امر الراهب احب الیک من امر الساحر فاقتل هذه الدابة حتی یمضی الناس دیوب طاشی اتدی حق تبارک وتعالی اول طاشی افعی یه اصابت ایتدروب

اول زخمدن هلاك ايلدی • پس غلام راهبه كلوب اعلام حال ايتدكده شاد اولوب يا بنی سن بندن افضل سن • اما سكا امتحانات الهيه‌دن
انواع بلا وآفات • واصناف شدت ومحنت اصابت ايده جكدر همان صابر اولاسن • وايسه دركه وقت بلا ومحنتده اول قومه صاحبنی
بنی خبر ويرميه سن ديو وصيت ايلدی • پس كيدركت غلام مشهور جهانيان اولوب هر مجلسده غلامك احوالی مذكور اولوردی • واطبا
علاجنده عاجز اولدقلری مرضی غلامك نظرنده شفا بولوب اعمالر بينا اولوردی • مكر اول بت پرست پادشاهك نديمندن بر مقربی
اعمی اولمغله حددن بيرون انواع تحف وهدايا ايله حضور غلامه كلوب اكر بكا دخی شفا وچشم بينا اولورسه اشبو كوتردوكم اموال فراوان
سنك اولسون ديدی • غلام ايتدی ای فقير • شافی وكافی اول قادر وحكيم وخبير وعليم اولان واحد مطلق در • والا عبد نيه قادر در ايدی
بنم ماله احتياجم • وحددن غيری يه حاجت وانقيادم يوقدر • اكر سن دخی خالق سموات وارضك وحدانيتنه ودين عيسانك حقيتنه ايمان
كتورر سك دعا قيليم • بتفضل الله شفا بولوب بينا وچشم روشنا اولورسن ديدی • پس اول كمسنه توحيد وايمانی قبول ايدوب اسلام ايله
مشرف اولدقده • غلام دركاه قاضی الحاجاته تضرع تام ايدوب فی الحال چشمی روشنا اولدی • بعده مرد مزبور انواع طرب وفرح ايله
كيدوب پادشاهك حضورينه واردی • پادشاه دخی نديمنك چشمی شفا بولدوغن كوروب سبب شفا كيمدر ديو سؤال ايلدی •
اول كمسنه دخی جواب ويروب شافی اولان اول مسبب الاسبابدركه جمله عالملرك خالقی • وبنم وسنك ربی در ديدی • پس پادشاه
اول مرد مؤمنه عقاب شديد ايدوب بالاخره غلامی خبر ويردی • پادشاه غلامی كتوردوب ای غلام سحری بر درجه يه ايلتمش سن كه
اعمی لری بينا قيلورسن ديمش ايدی • غلام دخی قدرت وقوت • وشفا ورحمت • ودردلولره دوا وصحت حق تبارك وتعالانكدر • عبد الله ده
نه وار در ديو جواب ويردی • پس غلامه دخی اشد عذاب وانواع عقاب ايلنوب خواه وناخواه راهبی اقرار ايتدردیلر • پس راهبی دخی
كتوروب بچقی ايله باشندن ايكی بچدیلر • وغلامی دخی بر جبل شامخه ايلدوب سر نكون اتمق استدكلرنده • جبلده رجفه وزلزله ظاهر اولوب
انلره كيدن كافرلر عموما هلاك اولدیلر • غلام صحيح وسالم كلدكده • اول پادشاه ظالم غلامی بر كشتی يه سوار ايدوب دريايه اتيكز ديو امر ايتمكله
كمی يه سوار اولوب دريانك عميق اولان محلنه واردقلرنده • دريا تموج ايليوب غلام ايله كيمده كنديلر جمله سی غرق اولوب غلام صحت ايله
حضور پادشاهه كلدی • اول بت پرست بی دين زياده غضبه كلوب غلام ايتدی اكر سن بنم قتلم ايله بر مراد اولمق استرسك بو شهرك
وضيع وشريف وكبار وصغاری جمع اولوب بعده بنی جمله سنك حضورنده بر دار ايدوب وبنم كندو تركشمدن بر تير چقاروب
وبنم كمانمه كز لنوب بسم الله رب الغلام ديو رمی ايله تاكه بن شهيد اولوب مرادك حاصل اوله ديدی • پس غلامك ديدوكی كبی ايدوب
رمی سهام ايتدكده • سهم غلامك شقاقه سنه اصابت ايليوب غلام الني سركوشه سنه وضع ايدوب رحمة الله واصل اولدی • چونكه
خلق عالم بو حالی مشاهده ايتديلر • اكثری آمنا برب الغلام ديوب ايمانه كلديلر • اول بی پادشاه بی دينك آتش غضبی اوج دماغنه يوكسلوب
اولوب كفر وطغيان وتمرد وعصيانی غايت كماله ايروب عظيم خندقلر حفر ايتدروب دينلرندن رجوع ايليان مؤمنلری ناره احراق ايدر
بعده بر طفل شيرخوار ايله مادری ايله آتشه القا ايتدكلرنده • احوالنه متحير اولدوغن • كاشف اسرار قونوی • حضرت جلال الدين رومی
قدس سره العالی • بيان بيوروب اول مناسبت ايله نكته تحقيق ايلمشدر • شمع جانك دوش قيل سن دخی طريق حقده ثابت قدم اولوب آتش عشقه
يان يانيل سنت بد كزشته اول براد • مقدما ذكری سبق ايدن جهود پادشاهندن كه سنت سيئه طوغدی • يعنی فعل قبيح ظاهر اولدی
اين شه ديكر قدم بروی نهاد • بو شاه ديكر دخی انك اوزرينه قدم قودی • يعنی شاه سابق نه مقوله ظلم وستم ايلدی ايسه بو دخی انك
اثرينه ذاهب اولدی • ايدی من سن سنة حسنة فله اجرها واجر من عمل بها • ومن سن سنة سيئة فله وزرها ووزر من عمل بها حديث
شريفك فحوای لطيفی اوزره هر كه او نهاد ناخوش سنتی • هر اول كمسنه كه بر ناخوش سنت وضع ايدوب بر بدعت سيئه وقوانين قبيحه
احداث ايلدی سوی او نفرين رود هر ساعتی • هر بر ساعتده انك اوزرينه لعنت ونفرين كيدر • بيت • نبايد برسم بد آيين نهاد
كه كويند لعنت بران كين نهاد • نيكوان رفتند وسنتها بماند • محسنلر بو عالمدن كتدی • وانلردن خصال حسنه وافعال حميده اثر قالدی •
وز لئيمان ظلم ولعنتها بماند • وادانی وظالم ولئيم وذميملردن اثار ظلم • وظالملره لعنتلر قالدی عجبا حكومت وریاست كردابنه دوشنلر
بو نصيحتدن متاثر اولورلرمی • ايدی كلام حقی سمع قبول ايله استماع ايلين اهل انصافه • وممالك اسلاميه‌ده اولان سلاطين وامرا
ونواب وحاكملره نصيحت بی غرض بودركه • زير دستكزده اولان اهل سوقه ورعايايه ظلم وستمدن اجتناب واحتراز ايدوب حق سبحانه
وتعالانك بطش شديدن تفكر وتدبر ايليه سز • وخواب وخيال اولان دنيا دولتی ايچون جان وتنكزی عذاب اليمه كرفتار ايتمكه نفسكزه
روا كورميه سز • ومغاير شرع مبين مصطفوی اولان بدع سيئه‌نك نامنی قانون قديم تسميه ايدوب بزدن اول كلان پادشاهلر
وحاكملر بو وجهله قانون وضع ايتمش ديو • ستمكار اولانلرك سنت سيئه سنه ذاهب اولميه سز • وعدل وظلمك كيفيت وماهيتن بلمك
بعده انكا كوره كار وعمل ايده سن • والا العمل بلا علم ضلال فحواسنجه حقيقت عدل وظلمی بلميوب بلكه ظلمی عدل يرينه عد ايتميه سن •
وظلم صريح اولان قوانين ناشروعه ارتكابنه عدل ديرسكز • حيفا ودريغ كه باطله حق ديئلردن اولوب بدعت مزبوره نك اكر واضعنه
واكر فاعلنه • الا لعنة الله علی الظالمين موجبنجه الی يوم القيام نفرين اولنوب آخرتده دخی عذاب اليم اولمق مقرردر • ايدی حقيقت اوزره
عدل احكام شرعيه واوامر الهيه در • وماهيت ظلم دخی خلاف شرع مبين • ومغاير اوامر خدای رب العالمين • ومباين سنن سيد المرسلين •

ورای كزين

ورای كزين خلفاء راشدين • واجتهاد برين ائمه مجتهدين • اولان هر نه ايسه اولدر • پس لايق اولان بودركه احكام مخالف سابقه بر بدعت
دخی ايتمش ايسه سن جد وجهد ايدوب خشية من الله • وشفاعة عن رسول الله • ودايع خالق البرايا اولان رعايا وعباد اللهی اوزرلرندن اول
بدعت شوم • وجور مشومی رفع ايدوب عدل ساعة خير من عبادة ستين سنة مظهری اولوب نحن علی ما وجدنا عليه اباءنا ديئلردن ودخی
وما للظالمين من انصار زمره سندن اولميه سن • اما عجب حالدركه كلام حق بودر • وامر وفرمان شريعتكدر ديلسه بعض حكام جهله سن ديدكك
اول زمانده ايمش • شمدی مقتضای وقت وزمان بودر ديو • دين وايماندن خروج ايدر جزلری يوقدركه • دنيا دولتی • دين محمدی وشرع شريف
احمدينك سايه سی در • ايدی تصحيح دين • وتاييد شرع مبين ايتدكجه • سايه دين اولان دنيا دولتی دخی صحت بولمز • مثلا دين مبين خيمه دولتك
عماد قوی بنيادی • وسنن رسول امين طناب ومعين قيامی در • پس طنابلر يرندن چقسه ستون خيمه دخی سقيم اولور • وخيمه دخی بر جانبه ميل ايدوب
يقيلور • ايدی طناب سنن رسول يرلو يرينه وضع اولنمايوب وستون دين مستقيم اولمادقجه • خيمه دولت دخی راست اولمز • بلكه حق تعالی
دين ومذهبده مخالف بر طايفه بيرحم مسلط ايدوب حق سبحانه وتعالانك صفت قهری ظهور ايتمكله غره اولدقلری بنای ضعيف
دولتلری زير وزبر اولور • ايدی ديده بصيرتنك وارايه كشاده قيلوب دينك طوغرلتمغه • واجرای شرع شريفه سعی وكوشش ايله دين ودنيادن
خبری اولميان جاهلری • حاكم مقامنه نصب ايتميوب الله دن قورقار • ورعايايه مرحمت ايدر حاكملر بولوب حكومتی منت ايله ويرلر • فنده
قالدی كه اول كامنت ايله • دين كنشی افق طالع محمديدن بروز ايدوب ضياء لطيفی بين المغرب والمشرق عالمی وعالميانی غرق انوار
هدايت ايلدی • پس سن شريعتی قويوب قنقی دينه • وكيمك آيين وقانوننه تابع اولورسن • نقيض خود نقيض عليه اولمز ديمشلردر • بو بدعت
وظلمی بن ايجاد ايتمدم • بندن اول كلنلر اختيار ايتمشلر • بن دخی بويله جه بولدم بيلهم ديمك سكا جواب اولمز • ونار سعيردن جانكی خلاص ايتمز
ايدی نور ايمان • وضيای ايقاندن بهره استرسك عدل ودادده سعی قيل • زيرا جور وستم قلبی مظلم ومكدر قيلوب العياذ بالله تعالی
كيدرك دين وايماندن دخی دور ايدر • پس من لا يرحم لا يرحم بيورلمشدر • وحضرت شيخ عطار عليه رحمة الغفارك بو پندی حق ايسن
كوش جانله استماع ايدوب موجبی ايله عمله چالش • نظم • حق تر از عدل پرسد عدل كن • غير اين خود نيست در معنی سخن

كر تو داری عدل دنيا جای تست • تخت سلطانی بزير پای تست
ور نه عمر خويش ضايع ميكنی • خويش را از خويش مانع ميكنی
جور مظلومان ز ظالم خود ستان • غير را محرم مكن در اين مكان
كار انست كه بدين حق كنی • ظالم ومظلوم پيش خود كنی
كر تو اين معنی بخود همره كنی • كرد اسلام بنی بی شك قوی
ور نه باشی سير نور وزی بدهر • عاقبت ظلمت بكيرد شهر شهر
حق تعالی سر نكون انداز دت • خود چه ميدانی كه چون انداز دت
رو تو راهی ساز از شرع نبی • تا ببينی روز روشن در شبی
رو تو اندر ملك تخم عدل كار • تا نكردی در دو عالم شرمسار
رو مكن تو ملك ويران زكس • زانكه باشد تيغ مسكينان نفس
رو حذر از آه خلقان خدای • ور نه آويزند در مارت زپای
رو نظر كن در هزاران خاك شاه • جمله رفتند در درون قعر چاه
رو تو با ارباب دين همت [illegible] • زانكه اين دنيا نباشد پايدار
رو تو پند من بمعنی كوش كن • همچو دری خويشتن در كوش كن
هم تو پند من بجان خود نشان • تا دهندت خود بمعنی‌ها نشان

نثر • ايدی غالب حال بودركه • اثار اصل آز فرد ديمشلردر • يعنی اول
حاكملرك كه درونده نور ايمان • وخوف يزدان اوله • بفضل الله تعالی اندن افعال قبيحه ظهور ايتمز • وبلكه ايله خلاف مرضی بر كاری
مرتكب اولسه • بی غرض كلام ايشيدوب نصيحت اولندقده • جان ودلدن قبول ايدوب من بعد اول كارندن فراغت • وكندو عيبن سؤال ايدوب
عيبن خبر ويرنلره شكران ايدر • وكندويه عيبن كتورنی • اموال فراوان • وتحف وهدايای بی پايان كتورندن خوش كورر • بو صفت ايله متصف
اولان حكام وسلاطينك عاقبتلری خير اولوب تحت لواء الحمدده • وحضرت عمر الفاروق رضی الله عنه جوارنده حشر اولور • وبی اصل وبد كردار
اولوب كوكلنده نور ايمان ومرحمت اولمايوب كندوسن كورن فراعنه مشربلر • وشداد خلقلرك ميل ومحبتی جانب ظلمه اولوب وخوش امدی
خطا ايدوب وعيبن سويلينی وكلمات حق ايله نصيحت ايدوب ظلمدن منع ايلين ارباب حقی • اصحاب اخدود مؤمنلری احراق نار ايتدوكی كبی
اول دخی غضب وكبری آتشنه ياقوب • فتنه فاسد واراسه انلاری كندويه اعوان وانصار • ومصاحب وهم اسرار ايدر • زيرا بديهيت در
نته كيم حضرت مولانا بيورورلر • تا قيامت هر كه جنس آن بدان • تا قيامته دكين هر كيم كه اول بدلرك جنسی • در وجود آيد بود رويش بدان • وجودده كلير
انك ميل وتوجهی انلره اولور • زيرا الجنس الی الجنس يميل ديئلمشدر • وهر كس كندو اصلنه چكوب جنسنه ميل ايتدوكن • مثل محسوس ايله بلمك استرسك
نظر ايليوب كوركيم دك روان است اين آب شيرين وآب شور • بو طتلو صو واجی صو طمرده در بربرينه قارشمز • كرچه صوريا اختلاط ايدرسه
معنی ولذتلری هر طرفك باشقه در • در خلايق ميرود تا نفخ صور • خلايق ايچنده نفخ صوره دك بويله كيدر • يعنی مانند آب شيرين اولان
اخلاق حميده واوصاف جميله • وطاعت وعبادت • وداد وعدالت • وعلم وحكمت • وعشق ومحبت • وذوق وحالت • وتجريد وحدت
محسنلره نصيب اولمشدر • وآب شوره مشابه سنده اولان اخلاق ذميمه • وافعال سيئه • وظلم ومعصيت • وجهل وغفلت • وعجب وانانيت
وكبر ونخوت • وغرور وثروت • وشرك واثنينيت • وسمعه وارات • وبونك امثالی انواع قباحت • وشناعت • بدسرشتلره ويرلمشدر •
ايدی ای نور ديده پدر • وجكر پاره مادر • نيكوان را هست ميراث از خوش آب • محسنلره ميراث آب شيرين • وماء لذيذ ومعين دن در
آنچه ميراثست اورثنا الكتاب • اول نه ميراثدر • اورثنا الكتاب ميراثی در • يعنی عجبا اول ميراث نه مقوله ميراثدر ديرسك حق سبحانه وتعالی

عبادندن اصطفا ایلدوکی قوللرینه میراث ویردوکی کتاب کریم • وفرقان عظیم در • ومصراع ثانی سورهٔ فاطرده بو آیت کریمهدن مقتبس در
ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات باذن الله ذلک هو الفضل الکبیر یعنی بعد هلاک الامم
بز اعطا ایلدک کتاب • شول عبادمزه که سنک امتکدن بز انلری گزیده واصطفا ایلدک • وبونلردن بعضیسی ظالم النفسه • وبعضیسی مقتصد
وبعضیسی سابق بالخیرات در • ذکر اولنان فرق ثلثهده • مفسرین اقوال کثیره بیان بیوروب • وحسن بصری قدس سره ورضی الله عنه بیوررلرکه
السابق من رجحت حسناته • والمقتصد من استوت حسناته وسیئاته • والظالم الذی ترجح سیئاته علی حسناته • وامام جعفر صادق رضی الله عنه
بیوررلرکه فرق مؤمنین اوچ فرقهدر • وحق تبارک وتعالی اوچنه دخی مؤمن تسمیه ایدوب • بالفضل والاحسان من عبادنا دیو نفسنه مضاف قلمشلر
ودخی اصطفینا دیو بیوروب • هر برینک معاملاتی بر برندن متفاوت اولدوغنه علم حق محیط ایکن • جملهسنی اصفیا قیلوب بعده آخر آیتده
جنات عدن یدخلونها بیوروب کلیسنی جنته دخول ایله دار نعیمده جمع ایلدی • پس بو لطف واحسان حق تبارک وتعالینک محض فضل عظیم
وکرم محضی در • وقاضی بیضاوی تفسیرنده • فمنهم ظالم لنفسه بالتقصیر فی العمل به • ومنهم مقتصد یعمل به فی اغلب الاوقات • ومنهم سابق بالخیرات
باذن الله بضم التعلیم والارشاد الی العمل دیو مسطوردر • بعده بعض قیلر دخی ایراد ایدوب • ظالمدن مراد جاهل • ومقتصددن مراد
متعلم • وسابقدن مراد عالم در دیمشلر • وبعضیسی حدیث شریفده نه وجهله تقسیم بیورلمش ایسه فرق ثلثهیی اکا کوره تقسیم
ایتمشلر • کما قال علیه السلام اما الذین سبقوا فاولئک یدخلون الجنة ویرزقون بغیر حساب • واما الذین اقتصدوا فاولئک یحاسبون
حسابا یسیرا • واما الذین ظلموا فاولئک یحبسون فی طول المحشر • ثم یتلقاهم الله برحمته صدق حبیب الله • وبعضیلر دخی فمنهم ضمیری عباددن
بعض اولان کفاره راجع اولمق اوزره ظالمدن مراد کفار در دیمشلر • وبعضی تقدیم ظالمده کثرت اولدوغنه بناءً در • زیرا ظلم جهل طبیعیدر
در کون الی الهواسیه جبلی اولوب • اقتصاد وسبق عارضیلردر • فلهذا حق تعالی جل جلاله • ذلک هو الفضل الکبیر دیوب توریث
ویا خود اصطفا ویا خود سبقه اشارت بیورلمشدر • اما ای مستکشف اسرار ربانیه • ومستفتح استار معانی بطون قرآنیه • غواص دریای
انوار نکات کلام سبحانیه • شیخ نجم الدین دایه بو آیت کریمهنک تأویلنده قوش دلین سویلیوب جانلر فدا اولاجق نکتهلر ایدرلر
ایمدی گوش هوشکی دوش قیل که نه بیورمشلردر • قال قدس سره اخبر الله تعالی عن احوال اهل السعادة واعمال اهل الشقاوة بقوله
ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا • یشیر الی ایراثهم الکتاب حیث علمهم القرآن بلا واسطة کما قال الرحمن علم القرآن
وذلک قبل خلقهم لانه قال علم القرآن خلق الانسان • ای علمهم القرآن وتلاهم وهم اسان الطیور • ثم خلقهم وعلمهم البیان کما قال
خلق الانسان علمه البیان • وهذا النوع من الارث مخصوص بهذه الامة لانه فی الخبر لما نزلت هذه الایة • قال علیه السلام امتی ورب الکعبة
ثلث مرات • ایمدی معلوم اولا که بو آیت کریمهده کتاب لفظ میراث ایله مذکور اولدی • زیرا میراث علی وجه مخصوص صحت نسب
وصحت سببی مقتضی در • پس شول کمسنهده که سبب ونسبدن بیریسی اولمیه اکا میراثدن نصیب یوقدر • پس قول کریم سبحانیده بیورلان
سبب وراثت کتاب عبدیتک حقه الطاعتی • ونسب دخی اول کریم ورحیم اللهنک فضل ورحمتی در • واهل جنت ایسه اصحاب طاعات در
کما قال تعالی اولئک هم الوارثون الذین یرثون الفردوس • ایمدی وارث جنت مطیعلر اولوب • واصل وراثتی بینهم وبین الله
اولان سببیت متابعهلردرکه • حق تبارک وتعالی وتقدس ذاته الاعلی • ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة
دیو اول متابعهدن خبر ویرمشدر • پس بو بیع وشراده بولنان شول مؤمنین موحدین درکه • مالاری ونفسلری ایله اطاعت حق ایدوب
الله سبحانه وتعالی دخی انلری اعمال حسنهلری سببی ایله جنته داخل ایلدی • واهل فضل اهل الله درکه حق تعالی انلری عشق ومحبت
ومعرفت وقربته وارث قلدی کما قال تعالی یحبهم ویحبونه الی قوله ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء • ایمدی وراثت نسب
وسبب ایله اولدیغنه سبب جنس واحد اولدی • مثلا زوجیت کبی که • ایکیسی دخی صاحب فرضلردر • ومن حیث الاصول والفروع
سبب دخی ایکی جنس اولدی • مثلا اصول آبا وامهات در • وفروعک دخی کلیسی اصولدن تولد ایلدی • اولاد • واخوه • واخوات
وانلرک اولادی • واعمام واولاد اعمام کبی • وورثه دخی یا صاحب فرضدر • ویا خود عصبهدر • پس مجموع ورثه اصناف ثلثه اولوب
بریسی صاحب الفرض بالسبب • وبریسی صاحب الفرض بالنسب • وبریسی دخی صاحب الباقی درکه انلر عصبهدر • ایمدی کذلک بو آیت
کریمهده دخی ورثهٔ کتاب اوچ صنف اولمشدر • کما قال تعالی فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات باذن الله پس
شیخ نجم الدین بیوررلرکه • بو محلده ایکیدن خالی دکلدر • یا بودرکه اصناف ثلثهنک افضلی ذکرده تقدم ایلین درکه • حق جل وعلا فمنهم ظالم لنفسه
دیو انی تقدیم بالذکر بیورمشدر • اما اگر فهم اولمیهسن که ظالمدن مراد سن بلدوکک ظالم دکلدر • ان شاء الله تعالی انلرک مراد بیوردوغی
ظالم نه معنی در بعد بلمک اولور • ویا خود افضلیت ذکری تأخیر اولنان سابق بالخیراتدهدر • اما سبب تقدیم ظالم بودرکه • زیرا ظالم
فی البدایة والوسط والنهایة لله وفی الله وبالله نفسنه ظلم ایتمشدر • اما بدایتده اولان ظلمی بودرکه • سماوات وارض وجبال
اهالیسنه حق جل وعلا حمل امانتی عرض ایلدکده • انلر ابا ایلدیلر • وانسان قبول ایلدی • کما قال تعالی فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها
الانسان انه کان ظلوما جهولا • زیرا انسان وضع امانت قدیمهیی غیر موضعنه تحمیل قصد ایتدوکیچون نفسنه ظلم ایلدی • واول شول
محل انسانیت درکه • شاننده خلق الانسان ضعیفا بیورلمشدر • فلهذا قدم آدم شغل امانتدن لغزیده اولدقده • ربنا ظلمنا انفسنا

معذرتیله درگاه قاضی الحاجاته مناجات ایدوب • وآب دیده رمد دیدهسی مانند دجله وفرات جریان • وفضای وسیع سینهده
جمع اولان سیل روان مجمع البحرین بی پایان اولوب • امانت جلیله وحمل ثقیلک وزنی ایله نفسمه ظلم ایلدم یاربی دیوب تقصیراتنه اقرار
وسلت مغفرت ستار ایلدی • پس حق تبارک وتعالی دخی معذرتن قبول • وتوبهسنی اجابته وصول میسر ایدوب دریای رحمت
وبحر مغفرتنه غرق ایتمکله • ثم اجتباه ربه فتاب علیه وهدی دیو آدمه قدمی مقداری استحقاقاً له لطف عنایت وتوفیق هدایت
بیوردی • زیرا که آدم دخی سماوات وارض وجبال واهالیسی کبی امانت معروضهیی کندویه تحمیلدن ابا ایلسه امانت مزبوره باقیه وغیر محمول
قالوب • وعرض امانتک حملی ظاهر اولمزدی • وآدم حامل امانت اولمسه عرض حمل امانت عبث اولوردی • جناب قدس الهیدن ایسه وقوع فعل عبث
محال اولمغله آدم علیه السلام • اول ذات مقدسدن عرض اولنان امانت عبث اولمادوغن تفطن ایدوب تارکاً لحظوظه وراغباً لحقوق ربه
امانت معروضهیی نفسنه تحمیل ایتمکله ظالم لنفسه اولوب • مخلوقات سائره رعایةً لحظوظ انفسهم بار امانتدن گریزان اولدیلر • پس انسان
لحقوق الحق نفسنه ظلم ایتدیسه لاجرم • خالق وپروردگار عالم • بر موجب ولقد کرمنا بنی آدم • انسانی ملائکه اوزرینه تقدیم ایدوب
ملائکهیه آدم ایچون سجدهٔ تعظیم امر ایلدی • زیرا که آدم ایثاراً لربه نفسنه ظلمی روا کوردی • پس بو تقدیر وتأویل اوزرینه ظالم اولی بالتقدیم
ایدوکی ثابت وظاهر اولدی • واما انسانک نفسنه فی الوسط اولان ظلمی • دنیادن اعراض ایتدوکیدر • وزینت وزخرفات دنیایی علی خلاف
طبعه ترک ایدوب • وهوای نفس وحطام دنیا • وشهوات حیوانیه • ولذات بهیمیه • وبالجمله مألوفات انسانیهدن نفسنی نهی ایدوب
عبادات وطاعاته تکلیف • ومجاهدات وریاضت ایله تزکیه • واوطان واوطاری ترک وفراغت • واخوان واخداندن مفارقت وکاشانه
وبلدانندن مهاجرت ایلیوب • وعند نزول القضا صبر بالبلاء • وبذل الروح فی محاربة الاعداء • الحاصل بونک امثالی هر محن وبلوی
ارباب ارادت • واصحاب هدایته • معالجهٔ اصلاح نفس اولان • معاجین واشربهٔ روح افزادر • فاما انسانک نفسنه فی النهایه اولان ظلمی
نفسک صفاتنی صفات روحده افنا • بعده ذات نفسی دخی ذات روحده افنایه سعی ایدوب بعد ازان ناسوتیهٔ انسانیهیی لاهوتیهٔ
ربانیهده افنا ایتدوکیدر • پس یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک راضیة مرضیة فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی • قول شریفنک دخی مفهوم منیفی
بو معنای لطیفه اشارتدر • وآه کیم حسین بن منصور الحلاج • مرتبهٔ سنیهٔ مزبورهیه عروج ایتمکله • درگاه قاضی الحاجاته مناجات ایدوب
الهی افنیت ناسوتیتی فی لاهوتیتک فبحق ناسوتیتی علی لاهوتیتک ارحم علی من سعی فی قتلی • ودخی اقتلونی یا ثقاتی ان فی قتلی حیوتی دیدی
پس حالت مزبوره نفس اولان ظلمک غایتی اولمغله حق سبحانه وتعالی صیغهٔ مبالغه ایله ذکر ایدوب انه کان ظلوما جهولا دیو بیوردی
پس بر مقتضای معانی مزبوره • وبر فحوای حقایق مذکوره • دفع شبهات اولوب ظالم لنفسه اولی بالتقدیم اولماسنک سببی مبین اولدی
آه آه ای عشق احدیتدن آگاه اولان سالک راه • روزبهان بقلی قدس سره العالی دخی ظلم مزبوردن خبر ویروب دیرلرکه کذلک شول کمسنه که
عند الخلق من غلبة المواجید سر اسراری اظهار ایلیه بو ظالملرک زمرهسندن اولور • وکذلک شول عاشق واله که کمال سکری اولمغله جادهٔ
قدم معرفتنی اخراج ایلیه حد تمکیندن تجاوز ایتدوکیچون ظالم اولور • وکذلک شول متوحد که عشق ازل غلبه ایتمکله عین ازل اولمق مراد ایلیه ظالم
اولور • وای ظالم اعظم من الحادث الذی یدعی الانانیة علی نعوت الحدوثیة وان کان معذورا من جهة السکر والوله • وکذلک شول مجذوب
سالک که التوحیدده اولان سیردن مقام لذت مشاهدهده توقف ایلیه ظالم لنفسه اولور • وکذلک شول محب که اندن ماعداسیله محتجب اولوب
حجاب بزنور یکم ازل ایدوکن بلمیه ظالم اولور • وکذلک راحت مشاهده ایچون حقه محبت ایلین • وکرامات وآیات ودرجات رافعات طلب ایلین
وبقا اوزرینه فنا اختیار ایلین دخی ذکر اولنان ظالم لنفسه زمرهسندندر • ایمدی ای عاشق سبحانی • وطالب طریق ربانی • ظالم لنفسه اوزرینه
سابق بالخیرات اولانک افضلیتنه دخی دلیل بودرکه سبقت سابقده دخی بدایت ووسط ونهایت اولوب مراتب ثلثهده دخی سابقک
ظالم اوزرینه تقدمی واردر • واما سبقت فی البدایه • سابق ایچون عنایت ازلیه سبقت ایتدوکیدر • کقوله تعالی ان الذین سبقت لهم منا الحسنی
یعنی فی الازل قبل خلقهم • اما سبقت فی الوسط • سابق عدمدن وجوده خروج ایتمکده سبقتدر • وروح محمدی علیه السلام اتباع ایتدوکیدر زیرا
عدمدن وجوده خروج ایدن روح اول • روح احمدیدر • وعنایت سابقهٔ الهیه مظاهری اولان • روح رسول الله تبعیت ایدنلردر • فاما سبقت
فی النهایه علی قدم الخیرات • حضرته رجوع • ومعارج اعلای اوجات درجاته عروجده • سابق ایچون سبقت اولدوغیدر • کما قال تعالی ومنهم
سابق بالخیرات وخیرات مزبوره شطرینه منقسمدر • شطر اول کسب تقدیم الخیرات عبددن مرکبدر • وشطر ثانی تواتر جذبات ایله حق سبحانه
وتعالینک عبادینه عنایت ایلدوکی کمال فضل واحسانی درکه • عبد منجذب جذبات الهیه ایله سیر ایتدوب اگرچه مسبوق بالذکر ایسه دخی
مقتصدی وظالم لنفسهیی سبقت ایدر • نته کیم قافله سالار انبیا حضرت رسول کبریا علیه من صلوات الاوفی • تبلیغ رسالت ایچون آخر
زمانده خروج ایله مسبوق اولوب • ولیلهٔ معراجده بالرجوع الی الحضرة الاحدیه جمیع انبیا ورسله سبقت ایلدی • وکندو حالندن وسبقده
پیروی اولان امتنک فضیلتندن خبر ویروب نحن الآخرون السابقون دیو بیوردی • یعنی عالم صورته بروز جهتندن آخرون • وعالم حقیقته
وصول جهتندن سابقون اولدق دیمکدر • اما اگر بر سالکک خاطرهسی اولوب افضلیت خود ظالم وسابق طرفینندن بر طرفده واقع اولور
وشمدییه دکین تقریر اولنان تحقیقات خود • افضلیتی طرفینده اثبات ایلدی • پس توجیه مزبور نه وجهله موافق اولور دیو سؤال ایدرسه
نجم الدین دایه بیوررلرکه • بوکا جواب باصواب بودرکه • تعدد عالم اثنینیتده اولورکه • اثنینیت عالم قالدهدر • اما ظالم لنفسه ایله

سابق بالخیرانک مصیر و مأواسی عالم وحدتده اولنه اثنینیت مرتفع اولوب وحدت باقیه قالور و پس بن الظالم والسابق فرقی اولور زیرا
حل اماننده ظالم ایچون عنایت ازلیه سبقت ایدوب و سابق ایچون دخی سر بالله الیه غیره سبق ایتمکده عنایت خدا بات حق سبق المیوب
نفسی اوزرینه واقع اولان حل امانده ادراک ظلم ایلدی ایدی بو تحقیق دتفتیحه ظالم سابق و سابق ظالمدر کما قیل اذا البصر تنی ابصرته
واذا ابصرته ابصرنا فلهذا حق جل وعلا اسم سابقی مکرر ذکر ایدوب والسابقون السابقون اولئک المقربون دیو بیوردی زیرا انسان بن
ایکی قسمدر برقسمی اکر تولد واکر معاش واکر وفاتی سابقا اولان متقربون در و برقسمی دخی سابقا تولد و ظالما معیشت ایدوب لکن
عنایت حقله سابق اولدوغی حالده وفات ایلین در ایدی علی کلا التقدیرین ایکیسی دخی سابق اولوب عاشوا سابقین وماتوا سابقین
دیو وصف ولسان مختارلردرکه ظالم تسمیه سی بونلره عاریت واقع اولمشدر فاما انت محمد دن ظالما متولد وظالما متعیش وظالما متوفی
اولنلر سئول ارباب کبایردرکه انلرک حقنده صاحب اللطف والکرم شفیع الامم حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم شفاعتی لاهل الکبائر
من امتی دیو بیورمشدر و علی هذا التقدیر مقتصد انلردرکه توبه اوزرلرینه ختم اوله و سابق اولدرکه معاش و وفاتی طاعت اوزرینه اولا
وتعمیم مزبور لسان اهل ظاهردر اما ارباب حقیقت لساننده ظالم سالکدر و مقتصد سالک مجذوبدر و سابق مجذوب سالکدر زیرا
سالک متقربدر و مجذوب مقربدر و مجذوب سالک کمالات قربده مستهلک اولوب نفسندن فانی و ربیسی ایله باقیدر و شیخ روزبهان بقلی
بیوررلرکه مقتصد اولدرکه حق حقله عارف اولوب و خلقی خلق ده قیلوب حدود عبودیتدن عالم ربوبیته تجاوز اتمیه و احوال و افعال
و جمله اقوال و سکر و صحوی و فنا و بقاسی مساوی اوله و سابق دخی اولدرکه جمیع احوالده مستقیم اولوب صحوی سکرندن اکثر و بقاسی
فناسندن اقوی اوله پس ارباب اصطفا واصحاب ولایه سابق فی الازل بالتقدیم اولان سابق مزبوردر و بعضیلر بیده ظالم و محبه
مقتصد و عارفه سابق دیمشلر ایدی ضمیر منیره خفی اولمیه که ایراثده و اصطفاده و دخول جنتده ظالم مع السابق اولدوغی حق سبحانه
وتعالانک فضل عظیم و دقایق حکمتندندرکه فی هذه المعرض ذلک هو الفضل الکبیر بیوروب حکمت خفیه سنه اشارت ایتمشدر زیرا ظالمک جنتده اولان
فضل کبیر کریم و رحیم اللهدر ظالم النفس اولان عبادینی فضل و مقامده مع السابق جمع ایتمیدر نته کیم ظالمی ذکرده مع السابق جمع ایلدوکی کبی
و فضل کبیردن بیری دخی بودرکه جنات عدن یدخلونها دیو بیوردی زیرا دخول جنت استحقاق ایله اولمایوب بلکه محض فضل حق ایله در
پس ولیس فی الفضل تمیز فیما یتعلق بالنعمة دون ما یتعلق بالمنعم لان فی الخبر ان من اهل الجنة من یری الله فی کل جمعة بمقدار ایام الدنیا مرة
فهو مقام الظالم ومنهم من یراه فی کل یوم مرة وهو مقام المقتصد ومنهم من هو غیر محجوب عنه لحظة وهو مقام السابق ایدی ای عاشق چونکه
بو دولت عظمی و سعادت کبری که امت محمده ویرلمشدر امم سابقه دن بریسنه میسر اولمامشدر فلهذا حضرت مولانا قدس الله سره بیوررلرکه
شد نیاز طالبان گر بنگری اگر فکر و نظر ایدرسک اگر مرید و اگر محب و اگر عارف الحاصل جمله طالبلرک نیازی شعله از گوهر پیغامبری
جوهر پیغمبرک شعله لریدر یعنی طالبلرده سوز عشق و آتش شوق گوهر نور محمدینک شعله و پرتویدر پس ظاهر و باهردرکه شعلها با گوهران گردان بود
شعله لر گوهرلر ایله گردان اولور یعنی شعله و پرتو فرع و گوهر اصل اولدوغی کبی قلوب طاهرات عاشقانده نور ایمان و شعله آتش
جذبه رحمان دخی گوهر رسالتک فرعی اولماغله شعله گوهره تابع اولدوغی کبی بونلرک دخی حرکات و سکناتی تابع جوهر نور محمدیدر گوهر معدن
شعله آن جانب رود هم کان بود شعله لر قنغی معدنک جوهرلری ایسه اول جانبه گیدر پس عاشقلر دخی معدن نور جوهر محمدی جانبنه
گیدوب محاضر قدس و مجالس انسده انیس محرم انبیا و جلیس و همدم اصفیا اولور زیرا که نور روزن گرد خانه می دود نور روزن
اطراف خانه یه جریان ایدر زانکه خورشید برج برج می رود اکا بنا که آفتاب بر برجدن بر برجه گیدر یعنی روزندن درون خانه یه افاضه اولنان
نور آفتاب حرکت ایلدکجه درون خانه دن منفک اولمیوب گیر و خانه اچنده دور ایدر و حرکتنه دخی سبب آفتابک برجدن برجه تنقلیدر
اگرچه برجدن برجه نقل ایدر والا نور آفتاب خورشیددن آیرلماز و خانه نک دخی مطلع شمسده اولان روزنلری اوزرینه آفتابدن افاضه
نور اولدقجه نور مزبور خانه اچندن یره پرتو ایتمز هر قنغی روزندن طالع اولورسه درون خانه یی منور ایدر کذلک بو بیت شریفده دخی
آفتابدن مراد انوار آفتاب حقیقت محمدیه و برجدن مراد مرشد کاملک وجود شریفلری و روزندن مراد طالبین و مریدینک توجه تام
و اعتقاد کامللری و خانه دن مراد قلبلریدر یعنی آفتاب حقیقت محمدیه بر هیچ وجهله تغیر گلمز لکن برج منزله سنده اولان مرشدان
کامللرک مجالی قلبلریدن طلعت ایدوب عاشقین و طالبین مرآت اعتقاد و توجه و انقیادلری روزنه سن برج آفتابه مقابل طوتغله
نور آفتاب محمدی دخی خانهای قلوب عشاقده پرتو ایدوب شعشعه بار اولمقدن خالی اولماز و پرتو آفتاب خود آفتابدن منفک اولماز
و قلوب طالبین دخی خاصیت نور محمدی ایله منصبغ اولور و آفتاب حقیقت احمدیه قلوب طالبینه تأثیر ایدوب عاشقلر انک حکمیله محکوم
اولدقلری اکا بگزرکه مثلا هر کرا با اختری پیوستگیست هر کیمک که بر کوکب ایله اتصال و مناسبتی واردر مراد اسماء سبعه یه آلت تأثیر
اولان کواکب سبعه درکه نه وجهله آلت تأثیر اولدوغی بشنو این نی چون حکایت می کند بیتنده و بعض محللرده تفصیل اولنمشدر
مر ورا با اختر خود همتکیست اول کمسنه یه کندو اختری ایله بیله جه یلمکلک واردر نکی یلمکلک مقامنده در یعنی خاصیت کوکب ایله اتده اول
اول کمسنه ده ظاهر اولوب تأثیری ایله منفعل اولور مثلا طالعش گر زهره باشد در طرب اول کمسنه نک طالعی که زهره اوله میل کلی دارد و عشق و طلب
طربه میل کلی و عشق و طلبی اولور یعنی زهره یه منسوب اولان طبایع عشق و شوق و طرب و شادمانیه میل و محبت و طلب و رغبتی

کلیت اوزره اولور ور بود مریخی خونریز خو و ربود مریخی ده اولان همزه یای حکایه دن بدل اولوب و خونریز خو بود تقدیری اوزره
معنی بو وجهله اولورکه و اگر کوکب مریخه منسوب اولورسه اول کمسنه خونریز خوی اولور اکا بنا جنگ و بهتان و خصومت جوید او اول کمسنه
جنگ و بهتان و خصومت طلب ایدر پس بو قیاس اوزرینه محبوس طوارق افلاکی اولان هر بر طبیعتک نیک و بددن واقع اولان اقتضاسی
اولدقلری بر بر کوکبک تأثیریدر زیرا هر کسک حالت ولادتده طالعی قنغی کوکب ایسه سعادت و شقاوتده انک اتصالی کوکب مزبور ایله
همنکیدر وسماواتده ظاهر اولان ستاره لر مظاهر اسما و صفات ربانیه اولوب لکن سموات حضرات الهیه که محل کواکب معنویه اسما و
صفات نامتناهیدر حالا مرئی اولان کواکب بو نجومک اصولیدر نته کیم حضرت مولانا قدس سره الاعلی بیوررلر اختران اند از ورای اختران
بو کواکب ظاهره نک ورای سنده که فلک صفات سبحانیه در اختران اسماء ربانیه واردر کاحتراق نحس نبود اندران که اول اخترلرده احتراق
و نحس اولمز احتراق شمس ایله جمله متحیره دن بر نیک اجتماعنه دیرلر پس شول کمسنه لرکه تأثیرده نجومی مستقل اعتقاد ایلیه کافر اولور
و کواکبی بو ره مظاهر اسما و صفات الهیه اولوب آلات تأثیر در دیرلرایسه اعتقاد درست ایدوب مؤمن و موحد اولور نته کیم بونک تفصیلی
بزرگستاخی کسوف آفتاب و دخی عشق اسطرلاب اسرار خداست بیتلرینک شرحنده مفصل و مشروح بیان اولنمشیدی ایدی نجوم زاهره
معنویه اسما و صفات سایران در آسمانهای دگر غیری آسمانلرده سیر ایدیجیلردر و انلرک سیر ایتدوکی آسمان سول آسمان صفات الهیه درکه
غیر این هفت آسمان مشتهر بو مشهور اولان یدی آسماندن غیریدر الحاصل اختران اسما و صفاته پیوسته اولانلر مظهر کمالات حضرت
اولوب اگر مظهر صفات جمال اولورایسه لطف و رحمتنه اشتغال و دولت و سعادتنه انقلاب و زوال اولماز و مظهر قهر و جلال دخی اولورسه
قهری عین لطف و جلالی عین جمال اولوب وجود سالکک قهر ایله اولان تربیه سی دین افروز و شیطانسوز اولور زیرا راسخان در تاب انوار خدا
افلاک صفات ربانیه ده اولان نجوم زاهره اسمائیه سبحانیه انوار ذات الهیه ده راسخ درلر نی بهم پیوسته نی از هم جدا نه بر بر لرینه متصل
و نه بر برندن منفصلدر حاصل معنی تاب انوار خداده کواکب اسما و صفاته ازلا و ابدا تغیر گلمز و صیالرینه ظلمت طاری اولمز و صفاتدن
بیری سلب اولنوب یرینه صفت اخری ثابت اولمز اکا بناءکه ذات الهی محل حوادث دکلدر و نجوم اسما و صفات نه بر برینه متصل و منفصلدر
یعنی اسماء الهیه من حیث الآثار و الاحکام بر بر ندن متمیز در لکن من حیث المسمی و الذات متباین و ممتاز دکلدر نته کیم بونک تفصیلی دخی
بوندن اول همچو اوج فرقه بیحشنده بحر ایله امواج تمثیلنده تفصیل اولنوب و نیجه یرده دخی ذکری سبق ایتمشدر و سلطان ولد
قدس سره الامجد ابتدا نامه سنده فلک حقیقتدن خبر ویروب بیوررلرکه نظم فلک الروح مجلس الاحرار فوقه یسبحون فی الانوار

نظر الحس لا یراه جدا | صورة الجسم حایل ابدا
بصر الحس ناظر الاشباح | نظر العقل شاهد الارواح
فلک الجسم جسره و دخان | فلک الروح روضة و جنان
فلک الروح لا مکان له | ما جری منه لا زمان له
فلک الدهر فی هواه یدور | یغتذی من ضیاءه و نور
فلک الکون هالک فانی | کل من قال دایم جانی
بی مکانست قدرت یزدان | گرچه اندر مکان شدست وان
در مکانش بحس توان دیدن | بی مکانش شود بجان دیدن
هر که از حس و از جهت برهید | یار را دید و از خطر بجهید
چون صور پرده اند وی مقصود | پرده را عقل کی کند معبود

انتهی اللهم تعالی صفات و ذات الهی افلاکنده اولان تحقیقات حکیم سنایی قدس سره نک ع اسمانهاست در ولایت جان بیتینک
شرحی کلدکده بر مقدار دخی بیان اولنه و بالجمله هر که باشد طالع او زان نجوم هر اول کمسنه که چاه طبیعتدن خلاص و کواکب صوریه
احکامی ایله متأثر اولمق داهیه سندن نجات بولوب انک طالعی نجوم اسماء الهیه دن اوله نفس او کفار سوزد در رجوم انک نفسی رجوم
کفاری یاقر یعنی انک نفسنک نوری کافرلرک کفرینی احراق ایدر دیمک اوله و یاخود در حین القاء رجوم ان نجوم کفار نفس صاحب
طالعش را بسوزد تقدیری اوزره معنی بو وجهله اولاکه حین رجومده اول نجوم اسمائیه صاحب طالعک نفسی کفارینی احراق ایدوب
انده مقتضیات نفسانیه و صفات ذمیمه قومز نار تجلی ایله احراق ایدر دیمکدر پس جمله عالم سیما بنی آدم مظاهر اسما و صفات
دکلمیدر بو تقدیرجه جمله نک طالعی انلردن اولمق لازم دیلورسه نعم هر بری مظاهر اسماء الهیه در لکن شونلرکه تمکنی تعلقات کونیه
و عقبات تکوینیه دن خلاص اولمیه انلر عالم طبیعتدن خروج ایتمیوب بالواسطه مظاهر آثار اسماء ربانیه اولورلر و قلبلرینی تعلیق
وسایط و اسبابدن کسمدکجه وسایط اسماء الهیه اولان کواکبک احکامی دخی انلره تأثیر ایدوب فلک قمرک تحت مقعرنده
محبوس تیره طبایع مختلفه اولمقدن نجات بولمازلر اما قلبلرین اسباب و وسایطدن منقطع ایدوب مسبب الاسباب اولان
ذات بیچونه توجه تام ایدنلر بلا واسطة الوسایط مظاهر اسما و صفات کلیه اولوب کواکب سبعه نک انلرده حکمی قالمز و دو لتلری
آفتابنه زوال ایرمز نته کیم حضرت مولانا قدس سره نک شو نصکره بیورد قلری ابیات شریفه بو سؤالی دفع ایدوب و بو احوالی بیان ایدرلر
خشم مریخی نباشد خشم او مظهر اسما و صفات اولان کمسنه نک خشمی مریخه منسوب اولانلرک خشمی کبی دکلدر بلکه انلرک خشمی
حق سبحانه و تعالانک صفت قهاریت و جباریتندن نشأت ایلین غضب و جلالیدر و مظهر اسماء کلیه الهیه اولان اولیاء کرام
منقلب رو غالب مغلوب خو منقلب یوزیجی و من حیث الحقیقة غالب و بحسب الظاهر مغلوب در منقلب رو و مغلوب خو وصفی کبی در
و یاخود مصراع ثانی مریخه صفت اولمق اوزره مفهوم بیت اول مظهر اسما و صفات اولانک غضب و قهری مریخه منسوب و پیوسته اولان

ارباب طبیعتک خشی کبی دکلدر که حکم مریخ ایله متاثر اوله ۞ اول مریخ انقلاب اوزره بوریجیدر صورتا غالب ومعنی مغلوب خودر زیرا غلبه وقهری
ذاتندن اولمیوب اول دخی محکوم حکم الهیدر ۞ وقهر وغلبه سنده استمرار اولمیوب کندویه منسوب اولان ضعفای عوامه تاثیر ایدر ۞ والا اغلب واشرف
اولان خواصه مدخلی یوقدر ۞ بلکه مریخ انلرک مغلوب ومقهوریدر ۞ زیرا که نور غالب ایمن از نقص وعنق مظهر اسما وصفات کلیه اولان
اولیاء کملک نوری غالب ونقص وعنقدن وظلمت وکدردن ایمندر ۞ اکا بنا که درمیان اصبعین نور حق حق سبحانه وتعالی نک اصبعین
نوری میانده محفوظدر ۞ یعنی اصبعین نور جلال وجمالده در ۞ کما ورد فی الحدیث قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبه کیف یشاء
ایدی که بنم جانم بو بر لطف الهیدر که ۞ حق سبحانه وتعالی جل شانه نک کمال محض لطف وکرمنه مخصوص اولوب حق فشاند نور را بر جانها
حق تعالی اول نوری خزینه عطاسندن ارواح اوزرینه نثار ایلر مقبلان برداشته دامانها مقبولان درکاه احدیت ومقبلان بارکاه
صمدیت اولان سعدا ۞ اول مرشوشه دامن استعدادلرین قالدرمشلر ۞ یعنی دامنلرین آچمشلر ۞ کما قال علیه السلام ان الله خلق الخلق فی ظلمة
ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه ذلک النور فقد اهتدی ومن اخطاه فقد ضل عن سواء السبیل وان نثار نور را او یافته واول کسنه که
لطف حقدن نثار اولنان نور هدایتی بولمشدر روی از غیر خدا بر تافته یوزینی غیر خدادن دوندرمشدر ۞ یعنی ذکر اولنان نور مرشوش جذبات
ربانیه دامن استعدادنه اصابت ایتمکله تعلقات کونیه ۞ وتقییدات تکوینیه دن یوز دوندروب ومحکوم آثار کواکب اولمقدن قورتلوب
سماء قلبی اسما وصفات وتجلیات ذات ایله پرنور ۞ ومحبة الله ایله مسرور اولمشدر ۞ پس هر کیمکه دامن عشق طوتوب درکاه حضرت قدسه
یوز دوشیه لاجرم حق سبحانه وتعالی نک تجلیاتندن بهره ونصیب بولمق مقرردر ۞ فاما هرکرا دامان عشقی نابده ۞ هر شول نامستعد که عشق الهی لوازمنی
قبول ایده جک محبت وعشقه منسوب دامان لیاقتی اولمیه زان نثار نور بی بهره شده اول نور مرشوشدن بی نصیب اولمشدر ۞ واکا نور
اصابت ایتمکله تیه ضلالتده هلاک اولمشدر ۞ پس نورک اصابتی کیمک نصیبی اولدی ۞ شول سعید ومقبللرک نصیبی اولدی که قلبنده
نور محبت ربانیه وآتش جذبه حقانیه فروزان اوله ۞ ابدی سعادت وشقاوت ازلیه در ۞ رش نور جذبات ربانیه یه هر کس مستحق ومستعد دکلدر
نته کیم بوندن اقدم قصه سابقک اخرنده ۞ م کافران چون جنس سجین آمدند سجن دنیا را خوش آیین آمدند انبیا چون جنس علیین بدند
سوی علیین جان ودل شدند دیو بیوروب هر برینک دخی بر استعداد اخر ایله متصف اولدیغی بیان اولنمش ایدی کذلک بوده دخی
سؤال مقدره جواب اقتضا ایدوب دامن عشقی اولمیان ذکر اولنان نور مرشوشدن بهره ور اولمز ۞ دینلوه اولمز زیرا که جزوها را رو بها سوی کلست
اجزانک میل وتوجهی جانب کله در ۞ نته کیم بلبلان را عشقبازی با گلست بلبللرک عشقبازلغی کل ایله در ۞ حاصل کلام قلبنده نور هدایت
وضیای محبت اولان عاشق صادقک لمعات تجلیاتی نور کلی حقیقت محمدیه نک جزئیدر ۞ پس بر موجب کل شیء یرجع الی اصله هر حال
هر جزو کندونک کلی جانبنه راجعدر ۞ ایدی بلبل ایله کلک بیننده مناسبت کلیه اولدیغندن ۞ ایام ورده آه وزار ایله فریاد ایدوب
عشقبازلغی کل ایله اولدیغی کبی ۞ عاشقده اولان قلب صنوبری ایله محبوب ازلی بیننده دخی بر مناسبت قدیمه ودیعت اولنمشدر که
نسبت مزبوره نک تعلقندن آه وافغان ایدوب عشقبازلغی محبة الله دن غیری ایله اکلنمز ۞ وکوکلنی برجه یه المز دلغای الله دن غیره

التفات ایتمز سلطان ولد فرماید	حق جمیل وجمال منظر او	غیر خوبی نکشت منظر او	بی کمان خوب هست خوب ایه
زشت با زشت هم بیاب اید	یطلب المراء ما یجانسه	عند تمقابه یوانسه	جنس خود را چو یافت جوینده
گرچه لالست گوینده	نیک وی یاب نیک ای دانا	که نه هر جنس را خورست ترا	وصف هست در تو چشم کشای
نیک ز فرش وبکی زعرش علا	اهل فرش از سپهر جان دور	عرشیان همچو خور پر از نورند	رو ببر شی کرد کران جنسی
سوی جنسی مرد اگر انسی	وایما عاشقان حق را جو	هرچه کوی همیشه زیشان کو	عشقبازی عاشقان شو از دون
چون شدی یار شان شوی مجنون	ای برادر بنیه جنس نشین	تا بری ره بسوی منزل دین	پس بو تقدیرجه دخی بر سؤال

لازم کلوب عجبا نور مرشوشک اصابت ایتدوکی مستعدین ظاهر حالده بر مخصوص کسوه لری واردر که انلرمی معلوم اولور دینلورسه خبر اهل نور
ظاهر حالدن بلنمز دیو بیورر که گاو را رنگ از برون ومرد را اکا وحیوانک رنکنی طشره دن استه از درون جو رنگ سرخ وزرد را
ومردک سرخ وزردینی درونندن طلب ایله ۞ یعنی مردک نیک وبدی درونندن معلوم اولور ۞ آه ای سالک رنگهای نیک از خم صفات
اخلاق جمیله وصفات جلیله رنکلری خم صفادندر ۞ یعنی قلوب عاشقین خم صفا اولان مرشد کامل نظرندن صبغة الله ایله منصبغ اولوب
کندوده اولان نور جزئینک قوتیله صاحب مشاهده اولدقده ۞ نور کلیدن آگاه اولور ۞ ودخی من عرف نفسه فقد عرف ربه سرینه
دیده جان وعین جنانیله ظاهر وهویدا اولور ۞ رنگ زشتان از سیاهابه جفاست یعنی کافر وفاسق ۞ ونامستعد ونا موافقلرک
رنکی مکر حقدن ۞ وقهر وغضبندن مستعار اولان خار وخاشاک ایله مخلوط آب سیاهدندر ۞ واخود آب سیاهدن مراد کفر وعصیان اولوب
شقیلرک رنکی کفر وعصیاندندر دیمک اوله ۞ صبغة الله نام آن رنگ لطیف یعنی بر موجب قول کریم صبغة الله ومن احسن من الله صبغة
اول رنگ لطیفک آدی صبغة الله درکه ۞ نور توحید وایمان ۞ وضیای ذوق ووجدانله منصبغ اولمشدر ۞ لعنة الله بوی این رنگ کثیف
وبو کثیف واسفل اولان رایحه کفر ورنگ ضلال حق سبحانه وتعالی نک رد ولعنتیدر ۞ یعنی کفر وضلالت باعث طرد باب رحمت
وسبب رجم وحرمان ولعنتدر ۞ نتیجه کلام وخلاصه مرام آنچه از دریا بدریا میرود اول نسنه که دریادندر دریایه کیدر از همانجا کامد آنجا میرود

اول دخی

اول دخی اندن کلمش ایدی کیرو اورایه کیدر ۞ کورز میسن بو خود مشاهددر که از پی که سیلهای تیز رو روشن جبالدن سریع الجریان اولان
سیللر دریایه ملحق اولورلر ۞ وز تن ما جان عشق آمیز رو وبزم تنمزدن عشق آمیز جانمز دخی کذلک ۞ دریای وحدت وفضای قدس احدیته
کیدر ۞ بو ابیات شریفه اجزا جانب کله کیتدوکنی اثبات ایچون جبالده اولان سیل ودخی جانب بحره شتابنی وکنی مثل ایراد ایتمشلردر نظیره

مولانا سنک دردک ایله اولمش کوکل کریان کیدر	یار محبتده یانوب وصل ابنه عطشان کیدر	یغمور اولوب یاشی یاغر سیللر اولوب جانی علی اقر
کوکسنده کوک طشلر ایله دریا ره غلطان کیدر	طورمز کوکل صبر ایلمز هیچ بنده انی بند ایلمز	دوست عشقنه نذر ایلمش المش باشن قربان
حق آرمش دلدارینی خرج ایلمش هب وارینی	مژده دیمشلر سنده در رغبت ایله خندان کیدر	چوق کزدک عبدی سرسری طوید کبهانی دلبری
کیر کوکلکه طوره یورر فرصت کچر مهمان کیدر		

آتش کردن پادشاه جهود وبت نهادن پهلوی آتش که هر که این بت را سجده کند از آتش برست

جهود پادشاهنک آتشی یاقمه سی ۞ وآتش یانینه صنم وضع ایتمه سی ۞ وهر کیم بو صنمه سجده ایلدی ۞ آتشدن خلاص اولدی دیمه سنک بیاننده در
آن جهود سگ ببین چه رای کرد اول کلب عقور اولان جهود مغروری کور که نه وجهله رای ایلدی پهلوی آتش بتی بر پای کرد آتش یاننده
بر بتی ایاغ اوزره ایلدی ۞ بنی الامیر المدار قبیلندن اولوب حاصل معنی اول جهودک امر ایله پهلوی آتشده بر بت وضع اولندی دیمک اولور
کانکه این بت را سجود آرد برست ودیدی که اول کمسنه که بو صنمه سجده کتوره آتشدن قورتلدی ور نیارد در دل آتش نشست واکر بو بته
سجده کتورمیه درون آتشده اوتوردی ۞ یعنی آتشدن خلاص صنمه سجده ایتمکه مشروطدر ۞ شرط یرینه کلمز ایسه احراق بالنار ایتمک مقرردر
دیدی چون سزای این بت نفس او بداد چونکه اول جهود عنود نفسی بتنک لایقنی ویردی ۞ وبعض نسخه ده نداد نون نفی ایله واقع اولوب
مفهوم بیت نفسی صنمنک سزاسنی ویرمدی ۞ یعنی نفس بتنک سزاسی امر حقله انی شکست وسرنکون ایدوب اسلامه کتورمک ایدی بویله ایتمدی
علی کلا التقدیرین از بت نفسش بت دیگر بزاد انک نفسی بتندن بر غیری بت دخی طوغدی ۞ اگر نفسی بتنی اقتضاسنه قومایوب امر حقه
امتثال ایله احکام نفسی قهر ایدیدی ۞ اندن بر غیری بت دخی تولد ایتمز ایدی ۞ ایدی نفس مرادی ویرلدکجه هل من مزید دیو لاینقطع انواع
مراداتی دخی ظهوره ایدوب طریق حقدن دور اولور ۞ همان علی مراداتنی ویرمکده ایدی برخوای النفس هی ام الاصنام مادر بتها بت نفس شماست
بتلرک مادری نفسکز بتیدر ۞ واما بتیکز صنعیدر ۞ زیرا شرک وکفر وفسق وفجور ۞ وجمله فسادک اصل ومادهسی نفس اماره در کما قیل
النفس هی الصنم الاکبر زانکه آن بت مار واین بت اژدهاست زیرا صنم ظاهر افعی مشابه سنده ۞ ونفس بتی اژدها وثعبان مرتبه سنده در
پس حیه قتلی اسهلدر ۞ وهلاک ثعبانده کمال صعوبت اولدیغی کبی ۞ ظاهر اولان اصنامی شکست ایتمک آساندر ۞ فاما نفس بتنی ازاله ایتمک عسیردر
کما قال تعالی فاقتلوا انفسکم ذلکم خیر لکم عند بارئکم یعنی نفسکزی قمع هوا ایله قتل ایدیکز ۞ زیرا انفسک حیاتی هوا ایله در ۞ وحقیقتده من دون الله
هر نیه عبادت اولنورسه هوا ایله عبادت اولنور ۞ کقوله تعالی افرایت من اتخذ الهه هواه ۞ وفرعون دعوای ربوبیتی هوای نفس ایله ایدوب
بنی اسرائیل دخی عجله هوای نفس ایله طابدی ۞ وآدم اکل شجره کندمی هوای نفس ایله ایدوب ابلیس دخی هوا ایله استکبار ایدوب مردود
درکاه اولدی ۞ وبالجمله عموما بت پرستلر هوای نفس ایله عبده اصنام اولدیلر ۞ ایدی بر موجب فتوبوا الی بارئکم نفسی هواسندن نهی
قتل ایتمک ایچون حقدن استنصاره رجوع ایدوب عون ربانی ونصرت سبحانی ایله نفسکزی قتل ایدیکز ۞ زیرا ظاهرده اولان قتل نفس
مؤمنه وکافره امر سهل اولوب لکن قتل نفس باطن امر صعبدر ۞ فلهذا قهر هوای نفس میسر دکلدر ۞ الا شول خواصه میسردر که ید همتلرینه
سیف صدق ویرلوب نصرت حقه معین وموفق اوله ۞ ولهذا مرتبه صدیقین مرتبه شهدایه تفوق ایلدی ۞ کما قال تعالی اولئک مع الذین
انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء ۞ وقال علیه السلام رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر ۞ زیرا مجاهد وغازی سیف کفار ایله
برکره قتل اولنسه تعب دنیادن خلاص اولوب راحت سرمدیه واصل اولور ۞ اما بو عجیبدر که نفس سیف صدق ایله کونده بیک کره قتل اولنسه
هر بر قتلده بصیرت اخری ایله حیات بولوب ۞ مکر وتلبیس وحیله وخدعه سن اولکیدن زیاده ایدوب مجاهد صادق طرفه عین جهاددن
آرام قیلمز ۞ ومکر وحیله سندن راحت وامین اولمز ۞ پس حقیقتده نفس صورت مکر حقدر ۞ فاذا کان کذلک ولا یامن مکر الله الا القوم الخاسرون
ایدی سیف صدق ایله نفسی بیک کره قتل ایتمک عند الله سزه خیرلودر ۞ زیرا هر بر قتلده نیجه درجات عالیاته نایل اولوب قمع هوا ایله حضرته
تقرب حاصل ایدرسز ۞ وحق سبحانه وتعالی دخی توبهیه توفیق عنایت ورحمت وهدایت ایلمکله سزه قریب اولور ۞ کما قال فی الحدیث القدسی
من تقرب الی شبرا تقربت الیه ذراعا ۞ فتاب علیکم انه هو التواب الرحیم قول کریمنک دخی معنای لطیفی بوکا اشارتدر ۞ م
آهن وسنگست نفس وبت شرار مثلا نفس آهن وسنکدر وبت انک شراره سیدر آن شرار از آب می گیرد قرار اول شرار آبدن قرار طوتار
یعنی تسکین بولور سنگ وآهن ز آب کی ساکن شود ولکن سنک وآهن آبدن قچن ساکن اولور ۞ مثلا سنک وآهن نیجه روزکار درون آبده
طورسه بر برینه طوقندقده شراره اظهارندن قالمز آدمی با این دو کی ایمن بود آدمی بو ایکیسندن قچن امین اولور ۞ یعنی نفس وشهوتدن مستعار
اولان سنک وآهندن قچن امانده اولور ۞ بعض نسخه لرده بو دورت بیت واقع اولمشدر سنگ وآهن در درون دارند نار سنک وآهن
ناری دروننده طوتارلر اکا بناء آب را بر نارشان نبود گذار انلرک ناری اوزرینه آبک کذری یوقدر ۞ یعنی آتش آهن وسنکی آب اطفایه قادر دکلدر
آب چون نار برونی را کشد آب چونکه طشره ده اولان ناری اطفا ایدر در درون سنگ وآهن کی رود سنک وآهنک ایچنه قچان
کیدر که آتشی سوندره سنگ وآهن چشمه نار ودود سنک وآهن که مراد نفس وشهوتدر نار ودخان چشمه سیدر قطرهاشان کفر ترسا وجهود

سرسخن

الحق

اول چشمه نك قطراتی ترسا وجودك كفری در آب خم وكوزه كر فانی شود برداعك وحمك آبی اكر فانی اوله آب چشمه تازه وباقی بود
چشمه نك صویی تازه وباقی اولور والحاصل ثمرت نفسدن خلاص امر عسیر در بت سیاه به است در كوزه نهان بت درون كوزه د نهان سیاه آب
شایسته در نفس آب سیه را چشمه دان نفسی آب سیاه چشمه بیل ان بت منحوت چون سیل سیاه اول یونلمش بت سیل سیاه كبی دركه
كلور كچر واثری دخی كیدر قالمز نفس بت كر چشمه بر شاه راه اما بت یونجی نفس شاه راه اوزرنده بر چشمه دركه لا ینقطع جریان اوزره
یعنی نفس اماره طریق قویم حق ده وضع اولنمش بر چشمه زهر آلود دركه نیچه سالككرك حلقوم جانبنه ایرشدكده ورطه هلاكه دوشوب بیچانده راه
وبازكشته مقصود اولمشلر در صد سبو را بشكند یكپاره سنك سنك یكپاره بو عدد دستی پاره پاره ایدر وآب چشمه می رهاند بی درنك
اما چشمه صویی بلا توقف تعاطر ایدوب جریان ایلر یعنی بر پاره وبلكه بر قاج طاش قپاماغله چشمه اقه دن قالمز وضر مقدن خالی اولماز
بت شكستن سهل باشد نیك سهل ظاهری اولان صنمی شكست ایتمك نهایت سهل اولور وسهلدر سهل دیدن نفس را جهل است جهل اما نفس اماره
نك كسری سهل كورمك جهل در جهل تكرارلر تاكید ومبالغه افاده ایلر صورت نفس ار جویی ای پسر اكر نفسك صورت وشكلن استر ایسك ای پسر
قصه دوزخ بخوان با هفت در یدی قپولو اولان دوزخك قصه سنی اوقی كما قال تعالی وان جهنم لموعدهم اجمعین لها سبعة ابواب

ایدی برنجی بو دولت اگر رصانه قدر وقیمتین بیلوب اندر اما در مده دولت ز دست الحرو کل ای دردولتی الدن ویره قدرتان سکه می بدی اندرا
اول کلب جهود ونفس عنودک طرز ده غی قدرتنی کوردک • وبو جهان ناپایدار هیچ فرده وفادار اولمادوغن بلدک • من فنا وعدم اصلی وتعاقبی
انوارینه شتاب ایده دب کل کیم تا ببینی قدرت ولطف خدا احتی قدرت قادر مطلق • ولطف وعنایت حقی عین الیقین کوره سن • ابعض نسخه ده
قدرت رب الوری واقع اولمشدر • یعنی خلقک ربینی قدرتنی کوره سن دیمکدر • بن خود مطلب اعلایه واصل • ومدارج اعلایه نایل اولدم
سن کلسک وکلمیسک بکا نه حاصل ولکن من ز رحمت می کشانم پای تو بن سنک قدم اختیار وپای ارادتکی جانب اتشه کمال شفقت وعنایت
مرحمتدن جذب ایدرم کز طرب خود نیستم پروای تو والا که طرب وذوقدن خود بکا سنک پروا وقیدک یوقدر • زیرا بن تجلیات صفات
وجذبات احدیة الذاته ده بر مرتبه مستغرق • ومحض ذوق اولمشدر که سنک وانک پرواسندن قالمشم الحق بو قدر دعولر سنک نفعک ایچوندر
لذکک نار عشقک سمندرلری • وخانقاه فنانک قلندرلری • اقلیم بقانک سرورلری • طریق مانک رهبرلری • ودعوت وارشادک کرچک ارلری دخی
فلک احدیتک مهر انوری اولوب افتاب محبتلرینه غروب اولمز • لکن طالب مستعدی دعوت اندکلری کمال مرحمتلریندن • وکان شفاعت اولدقلریندندر
پس شفاعت وسخاوتلرین کورکیم نه دیرلر اندرا ودیگر انرا هم بخوان اتش عشق ایچنه کل غیرلرین دخی دعوت ایله کاندر اتش شاه بنهاد ست خوان
زیرا که پادشاهلر پادشاهی اولان خالق الاکوان • جهود شاهنک لاجل تعذیب المومنین ایقاد ایلدوکی اتش ایچنده نعم فراوان وضع ایلمشدر •
ویاخود مصراع اولک تأویلی اودرکه بو اتش عشق ونار فقره کلکز کیم کرچه صورتا تعب ومشقت کورینور • لکن حق تعالی بونده خوان محبت
ونعم معرفت احضار ایتمشدر دیمک اوله • فی الحقیقه اتش فقر ومحبت بر اتشدرکه • اهل صفایه تازه بوستان • واصحاب رضایه روضه نعم فراوان
وارباب فنایه جنات خلد بی پایاندر • پس اول طفل دخی درونی شوقله نعره زن اولوب • لوکان بینی وبینک بحر من النار لالقیت نفسی
فیها شوقا الی لقائک مفهومنی کویان • واتشه کندولری پران ایلدی • ایدی تشنه آب زلال وصال جمال ذی الجلال اولان عاشقلر دخی
کمال شوقلرندن • دریای اتشبار عشق یاری نوش جان ایدرلر • وکندولکلرینی نار فنایه اتارلر • وغایت ذوقلرندن داخل نار حضرت
اولدقلرده باشی ایاقدن وایاغی باشدن فرق وتمیزه قادر اولمیوب • درون اتشده میوه جان وبرک کل جنانلرین • تازه وتر ودیرلکم بولورلر
پس طفل مزبور ومادری بو حالی مشاهده ایتمکله • رقصه کنان ونعره زنان اولوب دیدیلر که اندر آیید ای مسلمانان همه ای مسلمین
وزمره موحدین عموما اتش عشق ایچنه کلکز غیر عذب دین عذابست ان همه عذب دین ولذت اسلام کزیدن غیری هرنه اولور ایسه اولسون
حقیقتده انک کلیسی عذابدر • اندر آیید ای همه پروانه وار ای مسلمانلر عاشق جمال یار ایسه کز پروانه وار اتش عشق ایچنه کلکز
کمال عاشقی پروانه دارد که هیچ از سوختن پروا ندارد اندرین بهره که دارد صد بهار بو نصیب وبهره یه کلکز کیم یوز بهار طوتر
وبالجمله طفل مزبور بلا انقطاع دعوتدن خالی اولمیوب بانک میزد درمیان ان گروه اول کروهک اورتاسنده ندا اوردی •
پر همی شد جان خلقان از شکوه وندای طفلک هیبت وتأثیرندن جمله خلقک جانلری طولدی • یعنی عموما متأثر اولوب قلوب مؤمنین
پر نور ایمان وایقان اولدی خلق خود را بعد از ان بی خویشتن اندر فکنده خلق بی اختیار کندولرینی کندولکلری می فکندند اندر اتش مرد وزن
مرد وزن کیم وار ایسه اتش ایچنه براقدیلر بی موکل بی کشش از عشق دوست موکلسز وکیمسه یاپشوب چکمکسز دوست عشقندن • ومحض محبت حق
وجذبه حق مطلقدن • کندولری بو قلق آتشه • دفعة محاری سور رشته براقدیلر زانکه شیرین کردن هر تلخ ازوست زیرا که هر تلخی شیرین
ایلمک اولدر مطلقک قدرتندندر • یعنی عباد اصفیاسنه جفاسنی عین صفا • ومحنتنی منحت • وفرقتنی وصلت • ووحشتنی الفت
ونقمتنی نعمت • وذلتنی لذت • وزلتنی مغفرت • وکثرتنی وحدت • ودوزخنی جنت • وصورتنی سیرت • وظلمانیتنی نورانیت ایدوب
دیلدوکنه دخی عکس ایلیه • فاعل مختار دیلدوکن ایشلر • ایشنه کمسه قارشمز • وایدوکنی کیمسه یه طانشمز • سید نسیمی سفر باید

کر سعادت نظری بر من زار اندازد • بر سرم سایه سرو قد یار اندازد • سببی ساز خدایا که طبیبم نظری • بر دل خسته بی صبر وقرار اندازد
من که باشم شوم کشته تیغش کرد • از کرم سایه برین صید نزار اندازد • عشاق اگر ابنت سر زلف تو ابن • ای با سر که درین راه کدار اندازد
کر کند چشم تو بر کوشه نشینان نظری • مستی وعربده در صومعه دار اندازد • چون شد از دولت عشق تو بسی منصور • وقت انست که سرش بر سر دار اندازد

تا چنان شد کان عوانان خلق را حتی خلق درون اتشه کیرمکه بر وجهله شتاب قلدیلر • وبرمرتبه نار دکیر دیلرکه • حوالی نارده شاه جهود جانبندن
نصب اولنان طایفه عوانان خلقی منع میکردند کاتش درمیا آتشه کلمه دیو منع ایلدیلر ان یهودی شد سیه رو وخجل اول یهودی پادشاهی
سیه رو وخجل اولدی شد پشیمان زین سبب بیمار دل بو سببدن پشیمان وبیمار دل وجان اولدی • ویاخود تعصب وحسددن بیمار دل اولوب
پشیمان اولدی • وسبب ندامتی بو ایدی که کاندر ایمان خلق عاشقتر شدند زیرا که خلق حسن وجمال ایمانه اولکیدن زیاده عاشق اولدیلر
در فنای جسم صادقتر شدند وفنای جسمده صادقتر اولدیلر مکر وشیطان هم در وپیچید شکر خدای منانه شکر وفراوان که ابلیسک مکر وتلبیسی
ینه انکا صارلدی دیو خود را هم سیه رو دید شکر شیطان کبی کندوسی سیه کوردی • خدایه شکر وسپاس بی نهایه اولسون • یعنی مکری صورت
پذیر اولمیوب حمد الله تعالی که توفیق ربانی • یار وهمین اولماغله کمسه ایماندن رجوع ایتمیوب • اوجات درجات یقینه عروج ایتمکله •
وسوسه وسواس باطل وزایل • وضروری کندو دینه راجع وواصل اولدی • انجه می مالید در روی کسان اول انسنه یی که شاه جهود مؤمنلرک
یوزلرینه سوردی • یعنی مؤمنینی نار واحراق • وانواع عذاب ایتمک استدی • لکن بفضل الله تعالی • قارز وغی قویلی یه کندو دوشوب

من حفر بئرا لاخیه وقع فیه حدیث شریفنک مفهوم منیفی اوزره جمع شد در چهره ان ناکس آن مؤمنلرک یوزلرینه سوردوکی نسنه اول ناکسک چهره سنده
واقع وجمع اولدی • انکه می درید جامه خلق چست اولکمسنه که خلقک جامه عرضنی بردی یعنی تلکنی صیوب حقارت ایلدی • شد دریده ان اوایشان درست
بالاخره درنده نک لباس ناموسی دریده اولوب مظلوملرک عرض ووقاری درست اولدی • یعنی حق تعالی شاه جهود واعوان جهودی نار قهر
وغضبنه یاقوب مؤمنلره اتش ایچنده نعمت ویردی • کژ ماندن دهان آن مرد که نام محمد علیه السلام تمسخر خواند حضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلمک نام شریفنی تمسخر واستهزا ایله اوقویان کمسنه نک دهانی اکری قالمسی بیاننده در سید نسیمی

ایکی عالمده سلطاندر محمد • بیان علم قراندر محمد • حساب حشر ونشر اوله اوکونده • شفیع جمله خلقاندر محمد
کمال معرفت اندن آچلدی • یقین حبل کوهرکاندر محمد • سراسر یدی کوکی کزدی کوردی • که عرش وفرشه سیراندر محمد
نسیمی دا ایما مدح نبی قیل • همیشه دین وایماندر محمد •

ان دهان کرد او تسخر بخواند اول برکسه دهانی منحرف ایلدی وتسخر
جهتندن اوقیدی مر محمد را دهانش کژ بماند یعنی حضرت محمد علیه السلامک نام شریفنی اوقیدی انک اغزی اکری قالدی باز آمد کای محمد عفو کن
اول کمسنه کناهنه نادم اولوب قدم پاک رسوله یوز سوروب کیرو جرمنه اعتراف ایله مغفرت دیلیوب ای محمد علیه السلام عفو ایله •
ای ترا الطاف علم من لدن ای رسول خدا ونور بدر دجا سنک ایچون عند الله اولان علم لدندن الطاف واعطاف واردر •
من ترا افسوس میکردم ز جهل ای رسول الله علیک صلوات الله بن جهلمدن سنی تمسخر ایلدم من بدم افسوس را منسوب واهل تمسخره منسوب وتحقیره اهل
بن اولدم • ایدی مردان خدایی هر کیم تمسخر وتحقیر ایلیه • وکلمات ناسزا سویلیه ضرری کندویه راجع اولور • وندامت ایله استغفار واستعفا ایتمیه
دین وایماندن دور • ورحمت حقدن محروم ومهجور اولور • نته کیم حضرت مولانا بیورررلر چون خدا خواهد که پرده کس درد چونکیم خدای متعالک
ارادت علیه سی تعلق ایدوب کمسنه نک پرده سنی یرتمق استیه میلش اندر طعنه پاکان برد انک میلنی پاکلرک طعنه ایلدر • یعنی طعنه زن
انبیا واولیا اولور ور خدا خواهد که پوشد عیب کس واکر حق سبحانه وتعالی انک مشیت ارتضائیه سی صفت ستاریت ایله تجلی ایتمکه تعلق ایدوب
برکمسنه نک عیبنی پوشیده قلمق استیه کم زند در عیب معیوبان نفس معیوبلرک عیبنه نفس اورمز • یعنی اول کمسنه مظهر اسم ستار اولوب عیبلو
اولانلرک دخی عیبینی سویلمز • وکمسنه نک نقصانلرینه نظر ایتمز • قنده قالدی که عیب ونقصاندن عاری اولان پاکلره طعن ایلیه •
کم زند بو مقوله محللرده نزند معناسنه استعمال اولنور چون خدا خواهد که مان یاری کند چون اول خدای بی نظیر ومعین ونصیر
اسم هادی ایله نظر ایدوب بزه معاونت وعنایت ایلیه میل ما را جانب زاری کند بزم میلمزی جانب نیازمندی • وسمت مستمندی یه
سوق ایدر مناجات مولانا جامی

ای ابوبیت همه راردی نیاز • چشم لطف تو بردی همه باز • عاشقان کشته سودای تو اند
داغ بردل زتمنای تو اند • خرقه فقر وفنا پوشیده • درره صدق وصفا کوشیده • رسته از خود ز پرستند کیت
خواجکی یافته از بندکیت • دردم بردم تو همدمشان • داغ بی مرهم تو مرهمشان • الله الله جانم ای خنک چشمی که ان کریان اوست

ای سعادتلو چشم که اول چشم انک کریانی در ای همایون دل که ان بریان اوست وی سعادتلو دل که اول کوکل انک اتش عشقنک بریانی در المحرره

مدبر جار بسل ای شه طوتشدم آتش عشقه • خیاله دوندم ایکله دوشلدن اتش عشقه • عجب شوریده بلبلدر سنک کلزار حسنکده • هزاران زار ایدر کوکلم کیرلدن روضه عشقه
درونم درد نه باتبد دوستلدن اولورجانا • فیلورسه وصلنک مرهم طبیبان خسته عشقه • بولکده جان نثار اتمک نیاز ایلر دل عاشق • که زیرا قان بها وجهک اولور مشکشته عشقه
نیچه دیلر در عیدی غم هجر ایله قان اغلر • کوزم لعلیله در صاحبدار دیر سر رشته عشقه •

اخر هر کریه آخر خنده ایست عاقبت هر کریه وزارلنک آخری خنده در
مرد آخر بین مبارک بنده ایست مرد عاقبت بین مبارک بنده در • کوز رمین ای دردلو کوکل هر کجا آب روان سبزه بود مثلا هر قنده کیم
آب روان اوله انده سبزه وبوستان اولور هر کجا اشک روان رحمت شود هر قنده کیم بر کوز یاشی یلیجی اوله انک اردنجه رحمت وبرکاتی مغفرت اولور
آه ای دردلو چوق کوکل باش چون دولاب باش لان چشم تر دولاب کبی کوزی یاشلو وباغری باشلو اول تا ز صحن جانت بر روید خضر تا سنک
صحن جانکده خضروات بته • یعنی درون دل ومیان جانک سبزه زار معرفت وکلزار محبت اوله المحرره

نیاز ایله اودرکاهه همان قولقده کور کاری • ندای شه بوناز ایله لطافت دار اتجلر • نیاز اتسن عاشقلرن سکا یلواری یالواری • غیوراسمی جلال اتدی قتی اسکیه شیدا ایلر
قومادی سور کداز ادن کوکلده وجه اغیاری • تجلی ناری ادم حکیدی جذب ایلدی اولن • وصال عاشقه باری تو ومرهیج فصلنه باری • جمالنه یسن صالمش کفی بی حسبنا الله
دل پرتو صفاتو حسنی خیال الدی افکاری • ثنا ایلیه ای عبدی ادیش ما شکر داشکر کم • یوزک سوررد بجه دابله فیلکو تهلیل واذکاری •

اشک خواهی رحم کن بر اشکبار
اشک وکریه استرسک کوز یاشی یاغدر تجلیک اوزرینه رحم ایله • یعنی چشم کریان وجکر بریان اولان مظلوم وستمدیده • وایتام مصیبت زده لره
کمال شفقت ومرحمت ایله که • حتی سندن دخی اشک چشم تقاطر ایدوب شفاعت ومغفرته لایق اوله سن زیرا رحم خواهی بر ضعیفان رحم آر
اول رحیم وکریم الله دن رحمت وعنایت دیلرسک فقرا وضعفایه رحم کتور • یعنی ضعیفلری آجیوب اسرکه • ودخی ارحموا ترحموا حدیث شریفنی
استماع ایله • ودخی ارحموا من فی الارض یرحمکم من فی السما حدیث شریفنه جان قولاغن طوتوب موجبی ایله عمل قیل عتاب کردن اتش را
ان پادشاه جهود اول جهود پادشاهی آتشه عتاب ایلمه سی بیاننده در رو باتش کرد شه کای تند خو شاه جهود اتشه توجه ایلیوب دیدی
ای تند خو یعنی سنک شانکده هیچ فرده مرحمت وامان یوغیکن ان جهانسوز طبیعی خوت کو سنک اول بالطبع جهانسوز اولان خویک
قنی احراق ایتمک خود سنک خاصیت طبع وذاتکدر پس چون نمی سوزی چه شد خاصیتت نیچون یاقمزسن سنک خاصیتکه نه حال اولدی

طبیعتک نه سببدن بوزلدی یار بخت ما دگر شد نیست یا خود بزم طالعمزدن سنک تنک غیرتمی اولدی می نجشایی تو بر آتش برت پس خود
ترحم ایلمزسن آنچه بر بستد ترا او چون برت دل کسنه که سکا پرستش قیلمز پس اول کسنه نیجه خلاص اولدی هرگز ای آتش تو صابر نیستی هرگز ای آتش
سن یاتمقده صابر دکلسن چون نسوزی چیست قادر نیستی نیچون یاقمزسن باعث نه در یوخسه احراقه عدم قدرتکمی واردر الحاصل پادشاه جهود
کمال حیرت و غایت تعجبندن کندو کندویه ایتدی چشم بندست ای عجب یا هوش بند ای عجب بو حالت غریبه کوز باغیمیدر ویا خود عقل باغیمیدر
چون نسوزاند چنین شعلهٔ بلند بونک کبی شعلهٔ بلند و قوی و علو علوی نیچون احراق ایلمز جادوی کرد کسی یا سیمیاست ای آتش سکا بر کسنه
جادولقمی ایلدی یوخسه سیمیامیدر یا خلاف طبع تو از بخت ماست یا سنک خلاف طبیعتک بزم بختمزدنمیدر گفت آتش من همانم آتشم
آتش حالا و یا خود لسانا باذن الله تعالی قاله کلوب ایتدی بن همان اودیم یعنی سن بلدوکک آتش سوزانم اگر اعتمادک یوقسه
اندر آ تا تو ببینی تابشم الخ وکل حتی بنم تابش و سوزشمی کوره سن بعض نسخه ده دخی آتشم بر بنه ای شمن و تابشم بر بنه تاب من واقع
اولمشدر ای شمن ای تاب پرست دیمکدر طبع من دیگر نگشت و عنصرم بنم طبعم و عنصرم متغیر اولمادی تیغ حقم هم بدستوری برم الله سبحانه
وتعالینک تیغ قدرتیم هم انک دستور و اذنیله قطع ایدرم ایدی جمیع حرکات و سکنات و جمله اشیاده اولان تأثیرات با خصوص آتشک
طبعنده مودع اولان احراق و حرارت حق سبحانه وتعالینک امری اولوب مؤثر حقیقی اول قادر مطلق و حضرت حقدر جمیع مکونات
اگر علوی و اگر سفلی اگر طبایع و اگر عناصر حق سبحانه وتعالی شانه نک ید قدرت و زیر ارادتنده مقهور و مسخرلردر و حق دوستی
اولان انبیا و اولیا و مؤمنین اصدقایه دوست و عدوی خدا اولان مشرکین و کفار و معاندین و منافقینه عدولردر نته کیم حضرت مولانا
لسان آتشدن جهود پادشاهنه مثل ایراد ایدوب و اول طبیعتده اولان دهری و طبیعی و معاند و منکرلره امر حقی ایضاح ایچون بیوررلرکه
بر در خرگه سگان ترکمان شو قدر اذعانک یوقمی کورمزمیسن ترکمانک اوبالری قپوسی اوزرنده کلاب جابلوسی کرده پیش میهمان
آشنا اولان قونوغی الجمیوب جابلوسلک ایلمش یعنی قویروغین صالوب دلکوک ایدر و تملق کوسترر ور بجز که بگذرد بیگانه رد
واگر جانب خرگاهه ویش و ناقدن بیگانه شکل و اجنبی رو بر کسنه گذر ایلیه حمله بیند از سگان شیرانه رد و اول بیگانه کلاب ترکماندن شیرانه
واسد وار حمله کورر پس آتش جهود پادشاهنه بو مثلی ایراد ایدوب بعده دیدی که ای جهود و عنود و بیگانهٔ درگاه رب ودود
من ز سگ کم نیستم در بندگی بن بنده لکده سکدن اکسک دکلم کم ز ترکی نیست حق در زندگی حق سبحانه وتعالی قوت و قدرت و حیات
ورمکده بر ترکدن اکسک دکلدر ایدی کلاب ترکمان آشنایه تملق و رغبت و بیگانه یه عداوت ایتدوکی کبی بن دخی عبودیتده ثابت قدم اولوب
مؤمنلره برد و سلام و کافر و جهود و مشرک و عنودلره اشد سوزش ایله عذاب و عقاب ایلرم ای مستمع قابل نار آفاقینک امر حقه
اطاعت و انقیادی ظاهر و باهر اولدیسه کندو وجودکه دخی نظر ایله کورکیم حضرت مولانا بیوررلر آتش طبعت اگر غمگین کند اگر سنک طبیعتک
آتشی سنی غمگین ایلیه سوزش از امر ملیک دین کند سوزشی دین پادشاهنک امرندن ایلر یعنی کندودن طبیعتک سنی غم آتشنه یاقمز
اول دخی امر حقله ظهور ایدر آتش طبعت اگر شادی دهد و آتش طبعک اگر سکا سرور ویره حقیقتده اول طبعکدن اولمایوب
اندرو شادی ملیک دین نهد بلکه انده اولان سروری دین پادشاهی قور حاصل کلام اگر غم و اگر شادی حق سبحانه وتعالینک ایجادیدر
عملکه کوره اکیلمدن قنقیسنه لایق ایسک آنی خلق ایدر ای طالب صادق و حق جماله عاشق حضرت مولانا قدس الله روحه بیوردوغی
غم و شادی نه مقوله غمدر و نه مقوله شادیدر اذعان قلدکمی دنیایه و نفسه متعلق اولان غم و شادی خود معلومدر و سرور دنیونک آخری غم
و عاقبتی المدر ایدی بونده اولان غم و شادیدن مراد طاعت و عدم طاعت و کفر و ایمان و فسق و صلاح و عبادت و عدم عبادت
و بونک امثالی اولنلردر و عاشقلر بیاننده اولان غم فکر ما سوا ایله قلبلری کثرت حاصل ایدوب عالم بشریته کلدکلری و اطلاقدن
قیده دوشدکلریدر و شادمانی عشاق انوار رحمانات الهیه مرآت قلبلرنده جلوه کر اولوب فکر آن و این و شعور و عدم شعوردن خلاص
اولمغله اطلاق و وحدت صرفه ده مستغرق تجلی ذات اولدقلریدر ایدی ذکر اولنان شادی و غم حق سبحانه وتعالینک دست قدرتنده
اولوب بر موجب قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن کیف ما یشاء تقلیب و تصریف ایدوب دیلدوکی کبی حرکت ایتدرر اما
و ما ربک بظلام للعبید فحوای کریمی اوزره حاشا ایله دخی دکلدر که حق تبارک وتعالینک حکمنده ذره قدر ظلم اوله الله سبحانه وتعالی
عبادینه ظلم ایتمز اگر کفر اگر ایمان اگر دوزخ اگر جنت اگر عقاب اگر ثواب قوللرینک استکنه اعطا ایدر عذابی کندو کیم استر در سکوز
موجب عذاب اولان اعمال سیئه اصناف محبت ایله سعی و کوشش ایدوب رضای حقه مخالف نیجه مرادلرنک حصولیچون [illegible]
دیو آه و واه ایلدوکک عذاب سعیری استمک دکلمیدر و غیبت و مساوی و تفاخر و تکبر و مردان خدایه زبان درازلق ایتمکلر و بوکا
متعلق اوصاف ردیه یه ارتکاب عذاب الیمه خواستار اولمق دکلمیدر و ذکر اولنان اعماله ترک ایله دایه لر نفسکه کوج کلوب
فسادکدن کچیوب تنده جانک کبی الفت ایلدوکک الهی بنی دوزخدن خلاص ایله دیو رجا ایتمک دکلمیدر ایدی حق تعالی هر قولنه
استدوکن ویرر و هر کس جنته و دوزخ و آتشه بورادن کوتورر اصلا بوکا شبهه اولمسون اما عاشقلرک غم و شادیسنه اولان
بنه عاشقلره معلومدر عاشقلره معشوق جنبنده واقع اولان ناز و نیازه اغیار اولانلر واقف اولمز انلرک برنزلکی بیک ترقیدر
و ذره قدر غملری ایکی جهان شادمانلغیدر کما قیل شعر بین المحبین سر لیس یفشیه قول و لا قلم للخلق یحکیه زیرا عابدک غمی کناهدن

وعاشقلرک غمی وجود و همیلریدر فلهذا حضرت مولانا هر بر فرقه یه بطریق التوزیع نصیحت ایدوب بیوررلرکه چونکه غم بینی تو استغفار کن
چونکه قلبکده غم کورسن استغفار ایله زیرا من لزم الاستغفار جعل الله له من کل هم مخرجا و من کل ضیق مخلصا حدیث شریفنک فحواسنجه
استغفار سبب خلاصی هر هم و دشواری اولمق مقرردر غم بامر خالق آمد کار کن یعنی چونکه غم امر خالق ایله کلدی ایدی ای غمدیده طوره
عمل ایله یعنی کیجه و کوندزلرین کوزکه حرام ایدوب آه درون ایله یان یاقیل و بو درکاه حقه سور ایدوب تقصیر ایتمک بیلوب توبه و استغفار قیل
دیمکدر ویا خود کار کن وصف ترکیبی اولمق اوزره غم خالق الاکوانک امر و فرمانیله ایش ایدیجی کلدی دیمک اوله مصراع اوله مناسب اولان
معنای اول اولمق فهم اولنور ایدی بنم جانم بیت عابدان از گناه توبه کنند عارفان از عبادت استغفار نثر مضمونی اوزره عابدلر
زلات و تقصیراتندن استغفار ایدرلر ولکن عاشقلر بی سر و پا اولنلر بر فحوای حسنات الابرار سیئات المقربین انانیت ایله اولان طاعتلر
و مقابله ده توقع مجازات اولنان عباداتدن و بلکه مطلقا وجودلرندن استغفار ایدرلر خواجه حافظ مارا بر ندی افسانه کردند
شیخان جاهل پیران گمراه از دست زاهد کردیم توبه وز فعل عابد استغفر الله جانا چه کویم شرح فراقت
چشمی و صد نم جانی و صد آه نثر پیشوای ارباب طریقت عارف کامل و محقق و مدقق قدوة الاولیا ابو اسمعیل عبد الله بن محمد الانصاری
الهروی منازل السائرین ده باب التوبه ده بیوررلرکه فتوبة العامة لاستکثار الطاعة فانه یدعو الی ثلثة اشیاء الی جحود نعمة الستر والامهال
و رؤیة الحق علی الله تعالی والاستغناء الذی هو عین الجبروت والتوثب علی الله و توبة الاوساط من استقلال المعصیة و هو عین الجرأة والمبارزة
و محض التزین بالحمیة والاسترسال للقطیعة و توبة الخاصة من تضییع الوقت فانه یدعو الی درک النقیصة و یطفی نور المراقبة و یکدر عین الصحبة و لا یتم
مقام التوبة الا بالانتهاء الی التوبة مما دون الحق ثم رؤیة علة تلک التوبة ثم التوبة من رؤیة تلک التوبة و ارباب تحقیق عبد الله انصاری قدس الله
سره نک توبهٔ خواص ده بیوردوغی قولنی شرح و ایضاح ایدوب بیوررلرکه تضییع وقت خواصدن مراد مع عدم البلوغ الی حد التمکن مشاهده لرنده
مقام جمعه مشارف اولان حین استغراقلریدرکه کمال قربدر و وقت مزبورک تضییعی مقام مزبورک مقابلی اولان درک نقصانه دعوت ایدر
پس دایما و مستمرا محافظهٔ وقت مزبور ایچون علی عباد الله الخواص توبه و استغفار واجب اولور و درک فی النقصان ایسه درجات
کالهٔ تعلق و دوادج اعلایه ترقی مقابله سنده اولان درکات اسفله تنزلدر پس حالت مزبوره نک وقوعی لاجرم نور مراقبه اطفا ایتمکه سبب اولور
زیرا انحطاط بالتضییع اولمز الا رؤیت غیر ایله تفرقه ده و صفات نفس ایله احتجابده اولمقدن حاصل اولور پس رؤیت غیر و صفات نفس ایله
تفرقه و احتجابده اولان کمسنه موجب حفظ وقت اولان نور مراقبه دن محروم قالور و مقام مشاهده ده اولان صحبت مع الحقه کدورت
واقع اولور زیرا صحبت مع الله صفای وقت مع الحق اولمادقچه میسر دکلدر پس قچن وجه مشروح اوزره وقت خواص ضایع اولسه
وقت صحبت دخی مکدر اولور و حضور مزبوره صحبت اطلاقنک صحتی حدیث نبوی ایله ثابتدرکه قال علیه السلام اللهم انت الصاحب فی السفر
و حقدن غیردن توبه دخی مقام فنادن غیرده اولمز و مقام فناده اولان تلوین عبد خاصک انیت ایله ظهوریدر پس عبد فانی مستهلک
عما سوی الحق کندودی تایب کورسه توبه سنه علت اولان انانیتی من حیث لا یشعر ظاهر اولوب حق سبحانه وتعالی کمال لطفندن عبد خاص
فانی یه علت مزبوره نک رؤیتنه توفیق ایدر پس علت مزبوره نک رؤیتی مقام فناده تلوین آخردر ایدی تلوین مزبوردن دخی خلاص
علت مزبوره یی کورمکدن حقه توبه و استغفار ایله اولور و بو وجهله اولان خلاص کلی اولمز الا مقام تمکینده اولور پس عبد فانی مقام
تمکینده رائی بالحق و توبه سی دخی حقله اولور پس بو تقدیرجه عبد فانی نه رائی و نه تایب اولور فافهم جدا ای مستمع قابل غم و شادی و توبه [illegible]
نه در معلوم اولدیسه و جمله سی ید قدرت و دست ارادت ازلیه ده اولدوغی معاینه قلندی ایسه حضرت مولانا بیوررلرکه چون بخواهد عین غم شادی شود
چونکه خدای رب العالمینک ارادت علیه سی ایله تعلق ایلیه غمک عینی عین شادی اولور عین بند پای آزادی بود و عین بند پای عین آزادی اولور
و بالجمله حق سبحانه وتعالی بر قولنک سیئاتن حسناته و جهلنی علمه و غمنی شادمانی یه تبدیل ایلسه سیئات عین حسنات و جهل علم و غم شادی اولور
یعنی بونلر صفات معنویه در بری خروج و بر نیه ولوج اولمیوب بلکه حقایق سیئات و جهل و غم عین حسنات و علم و سرور اولور دیمکدر شعر
هر حسنات کیم سنی طوغری ایلمدی حقه توبه ایتمک اول حسن کیم قومسیئات اولور نثر شیخ ابو سعید ابو الخیر بیوررلرکه برکون شیخ ابو العباس ابن قصاب الآملی
حضورنده ایکن ایکی کمسنه کلوب اوتوردیلر و دیدیلرکیم بزم بینمزده بر سوز واقع اولدی برمز دیدی که اندوه ازل و ابد تمامتر و برمز دخی دیدیکه
شادی ازل و ابد تمامتر حضرت شیخ بو بابده نه بیوررلر دیو حکم ایتدیلر شیخ ابو العباس مبارک الیدین قالدروب الحمد لله که نزلکاه پسر قصاب
نه اندوه و نه شادی لیس عند ربکم صباح ولا مساء دیدی و بیوردیلرکه اندوه و شادی سنک صفتکدر و هرنه که سنک صفتکدر اول محدثدر
و محدث ایچون قدیمه یول یوقدر بعده بیوردیلرکه پسر قصاب بندهٔ خدادر و امر و نهی ده پی رو مصطفی و تابع سنن حبیب خدادر هرکیم دعوای
راه جوانمردان ایدرسه انک شاهدی بودر چونکه اول ایکی شخص کتدیلر شیخدن سؤال ایدوب بونلر کیمدر دیدم بریسی ابو الحسن خرقانی
و بریسی دخی عبد الله دامغانیدر دیو بیوردیلر ایدی خاص الخواص اولان اولیاء کرامک احوالنه دست عقل ایرشمز تمام حق سبحانه وتعالی
محبتلرنده ثابت قدم ایدوب آثار انوار برکاتندن مستفید و مستفیض ایلیه انلره محبتدن اوزکه دولت اولمز ایدی بنم روحم دیدهٔ بصیرتک
کشاد و قیل که باد و خاک و آب و آتش بنده اند باد و خاک و آتش و آب بنده لردر با من و تو مرده با حق زنده اند بکا و سکا نسبت مرده اما حقله
زنده لردر یعنی عناصر اربعه و جمادات و نباتات و جمله مکونات اگر بسیط و اگر مرکب حقله قایم و امر حقه مطیعلردر و تسبیح و تنزیه باری ده

راسخ دلمردر کما قال تعالی وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لا تفقهون تسبیحهم بیش حق آتش همیشه در قیام حضور حقده آتش دائما قیام ده در
همچو عاشق روز و شب پیچان مدام اول آتش عاشق کبی دائما پیچان در یعنی عاشق متصلا در معشوقی طولاشوب عجبانه زمان عرض جمال ایلیه دیو
منترصد و مترقب اولدوغی کبی آتش دخی درگاه عزتدن نه امر صادر اوله که بی توقف و اهمال کمال انقیاد ایله یرینه کتوروب تحصیل واقع اولمیه دیو
باب طاعته طولاشیجیدر و معقدما آتش جهود پادشاهنه ع من زنکم نیستم در بنده کی نز دمیش ایدی و بو مناسبت ایله پیچان مدام قبول ایلیجی
منعاینه اولمقده حس وارد در والحاصل فرمان الهی به تمام مرتبه کوز قولاق طوتیجی وخدمتده امن اریاقلیجی دیمک اولور سنگ بر آهن زنی بیرون جهد
سنکه آهنه اورسن طشره آتش صحرار وبعض نسخه ده بیرون جهد یرینه آتش جهد واقع اولمشدر حاصل معنی اگرچه آتش چقماغی چقماقدن حاصل اولور لکن
حقیقته نظر اولونسه هم بامر حق قدم بیرون نهد طشره به امر حقله قدم نهاده اولور اما ظاهرده سبب سنگ و آهنی بر برینه اوردوغکدر ایدی
ای کب لعل ایدوب سنگ و آهندن آتش ظهورینه سبب ظاهری اولان کمسنه آهن و سنگ هوا بر هم مزن آهن و سنگ و هوایی بر برینه اورمه
بعض نسخه ده آهن نفس و هوا واقع اولمشدر یعنی هوا آهنی نفس سنگنه اورمه دیمک اولور وبعض نسخه ده دخی آهن و سنگ ستم واقع اولمشدر
یعنی جور و ستم چقماغنی چاقمه دیمک اولور والحاصل نفسکی هوا ایله مقارن قلمه زیرا کین دو بنزانید همچو مرد و زن بو ایکیسی مرد و زن کبی طوغوررلر
یعنی نفس ایله هوایی بر بر ایله جمع ایدرسک سنگ ایله آهن ضربه سندن شراره نیجه حاصل اولورسه نفس ایله هوا اکناز د واجدن دخی نار غضب
و شهوت شراره لری ظهور ایدوب و مرد ایله زن تزوجندن اولاد تولد ایتدوکی کبی بونلردن دخی انواع اخلاق مذمومه و اوصاف ردیه ولوزناکی
تولد ایدوب نار فسادک اشتعالنه سبب اولور سنگ و آهن خود سبب آمد ولیک سنگ و آهن خود وجود ناره ظاهرا سبب اولدی انته کیم نفس
و هوا دخی انواع فساد و عصیان و شرور و طغیان آتشنک باعث ایجادی اولمشدر ولکن تو ببالاتر نکر ای مرد نیک ای مرد نیک سکن
جانب اعلایه و رتبه بالایه نظر ایله یعنی آلات صوریه و حالات اعتباریه اولان اسباب و وسایطه نظر ایتمیوب دیده عبرت و عین بصیرتک
مسبب الاسباب اولان رب الاربابک قدرت و ارادتنه دوش ایله کیم فاعل حقیقی حقدن غیری یوقدر زیرا کین سبب را آن سبب آورد پیش
بو سبب اعتباری اول سبب حقیقی ظهوره کتوردی والا بی سبب کی شد سبب هرگز ز خویش سبب صوری بلا سبب کندو سندن قچن اولدی
یعنی جمله اسباب و آثار حق سبحانه و تعالی نک صنعی اولوب ارادت علیه ازلیه سبحانیه اولمدقچه سببک خود وجودی اولمز پس الاسباب
اول مفتح الابواب در ایدی ای علم و فضیلتنه و ثروت و سلطنتنه و حسن صورتنه و قوت و قدرتنه و فن و صنعتنه و زهد و عبادتنه و مجاهده
و ریاضتنه و کشف و کرامتنه غره اولوب حالت مزبوره یی کندویه اسناد ایدن جاهللر اولا ملاحظه قیلکز کیم سز نطفه سرکین و ماء مهین ایکن حق تبارک
و تعالی محض فضل و عطاسندن سزی بو صورته کتوروب عریان ایکن کیدروب و بو حاله کلنجه بدروب و ایحوروب دولت و سلطنت
و فکر و ذکاوت و عقل و کیاست و انواع فنون و مهارت احسان ایلدی پس جمله سی خشک ملکی اولیجق نیم دیده ک قنقیده ز الله سبحانه و تعالی
ظلمت جهلدن و بصر بصیرتک روشنا ایلیه که جمله سی قدرت حق اولدوغن کوروب مرکز دایره عبودیتدن خروج ایتمیوب دائما ارادت
ربانیه ده مقهور و مسهک اولدوغک کوروب شبکه شرکت و دام پندار و انانیتدن رها و نجات بوله سن و اسبابه اعتماددن رجوع
ایدوب قرب جوار مسبب الاسبابه عروج قیله سن و انبیا و اولیانک اثرینه کیدوب وجود موهومدن فانی و بقاء حق ایله باقی اوله سن زیرا
وان سببها کانبیا را رهبرند اول سببلر که انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلامه رهبرلردر آن سببها زین سببها برترند اول سببلر بو سببلردن
اعلیدر یعنی رهبران انبیا و اولیا اولان شؤل اسما و صفات الهیه در که اسباب صوریه نک حاکملری و اسباب ظاهره صفات ربانیه نک
آلات آثاریدر این سبب را آن سبب عامل کند بو سبب ظاهری یی اول مذکور اولان سبب باطنی عامل ایدر یعنی بونلرده اولان تأثیرات اسما
و صفاتدندر که کورمز میسن باز گاهی بی بر و عاطل کند گاه اولور که اسباب صوری یی سبب معنوی بی ثمر و اثر و بی نفع و ضر ایدوب
کارینی عاطل و عملنی باطل ایلر پس کاری کندونک اقتضاسی اولیدی اصلا تغیر پذیر اولمزدی مثلا نارک طبیعتی محرق ایکن عملی عاطل
ایدوب طفل مزبور و مؤمنلری یاندرمادی گلشن راز

کدا این اختیار ای مرد جاهل | کسی را کو بود بالذات باطل

چو بود تست یکسر همچو نابود | نکو بی اختیارت از کجا بود
کسی کورا وجود از خود نباشد | بذات خویش نیک و بد نباشد
کرا شد حاصل آخر جمله تقلید | که ماند اندر کمال خویش جاوید
مراتب باقی و اهل مراتب | بزیرا مر حق والله غالب
اثر از حق شناس اندر همه جای | زحد خویشتن بیرون منه پای
بما افعال را نسبت مجازیست | نسب خود در حقیقت لهو و بازیست
نبودی تو که فعلت آفریدند | ترا از بهر کاری برگزیدند
عجب‌تر آنکه این از ترک مأمور | شد از الطاف حق مرحوم و مغفور
مران دیگر زنهی گشت ملعون | زهی فعل تو بی چند و چه و چون
جناب کبریایی لاابالیست | منزه از قیاسات و خیالیست
کسی کو با خدا چون و چرا گفت | چو مشرک حضرتش را ناسزا گفت
نه ظلمست این که عین علم و عدلست | نه جورست اینکه محض لطف و فضلست
برو جان پدر تن در قضا ده | بتقدیرات یزدانی رضا ده

ایدی ای مستمع قابل هیف بو اشارتکیم اشتدک آشکار خوش بضعه‌ عهد ازو همه رها کر
حق مسبب الاسباب اول خالق ارض و سماوات در لکن کورنین سببلر اندر بر خود بونلرده تأثیری ظاهر دستیا در کورور زدیر ایک
این سبب محرم آید عقلها بو اسباب ...ن بی ذوق آلهیدن بی بهره اولان ارباب عقول محرم کلدی زیرا عقل قاصر اثری ظاهرده کورنن
اسبابدن بیلوب دست کاتبده قلمی کوروب نقش و حرکتی اندن قیاس ایدوب تحریکی ایدن دستی و متصل اولان بدنی و بدنده کی جانی

کوردی پس بو معنایه محرم کیملردر دیرایسک وان سببها راست محرم انبیا اول حقیقی اسبابه محرم اولان انبیاء عظام و اولیاء کرام درکه انلر جمله اشیاده
مؤثر حقیقی حقی بیلورلر بلکه حقدن غیری شی کورمزلر و حقی حقله کوررلر و دخی لا مؤثر فی کل الاشیاء الا الله و دخی لا موجود الا الله دیرلر و عامه
ناسی بو توحیده دعوت ایچون مبعوث اولمشلردر و امر حقله بو معنایی بلدروب تبلیغ رسالت ایتمشلردر اما فنی قولاق که ایشیده و موجبی ایله ایشله یه
ایدی بنم روحم این سبب چبود بتازی کو رسن لسان فارسیده عربی اولان سببک معناسی ندر دیو سؤال ایدرسک فارسیجه سببه رسن کی
اندرین چه این رسن آمد بفن بو چاه ده بو رسن فن و عمله کلدی ایدی لسان عربده سبب شول حبله اطلاق اولنور که انکله آب ابریشه لرتعیده
هر شول نسنه که انکله غیری شیئه وصول میسر اوله سبب اندن استعاره قیلندی نته کیم ابن اثیر کتاب نهایه ده بیوررلر که السبب هو الحبل الذی
یتوصل به الی الماء ثم استعیر لکل ما یتوصل به الی شیء آخر کقوله تعالی وتقطعت بهم الاسباب ای الوصل والمودات پس حضرت مولانا قدس سره
الاسنا دخی بطریق الاستعاره دنیایی چاهه تشبیه ایدوب بو چاه دنیاده واقع اولان آثار و اسباب صوریه قدرت ربانی و ارادت سبحانی ایله
حاصله اولمشدر دیو بیوررلر که گردش چرخه رسن را علتست چرخه چقر قدر انک کردشی رسنه علتدر یعنی رسن چاه ده اولان آب ابریشوب
و دلو ایله صو چقرمغه دخی چقرق کردشی علتدر چرخه گردان را ندیدن زلتست اما چقر دوغی دوندرجی یی کورمک خطادر کذلک کردش کردون دخی
اسباب دنیویه یه علتدر و حدوث آثاره سبب در ولکن افلاک و املاک و کره نار دن خاکه و سماکدن سمکه وارنجه جمله سنک متصرفی و جن و انس
و وحوش و طیور و جمیع ملکوتک خالق و عموما اشیانک فاعلی و مالکی اول مسبب الاسباب اولان رب الارباب در ایدی تأثیری کردش افلاکدن
بیلوب و نحس و سعد و دولت و نکبت و رفعت و ذلت و مغلوبیت و نصرتی نجوم و کواکبک احتراق و اقترانی و تسدیس و تربیع و تثلیث
و رجعتنک آثاری در اعتقاد ایدوب چرخه گردان اولان خالق الاکوانی مشاهده ایتمامک خطا و زلتدر بلکه کفر و ضلالتدر نته کیم عبده نجوم
و بعض دهریه شوم و طبیعیه میشوم بو اعتقاد باطله شوب کافر و مرجوم و رحمت حقدن محروم اولدیلر و حکما و فلاسفه دخی فلکک حرکتی حرکت
قسریه و طبیعیه اولمیوب حرکتی حرکت ارادیه و قوه محرکه سی مجرده عن الماده و بلکه حرکتی غیر متناهیه در و قابل کون و فساد و ممکن خرق و التیام دکلدر
دیو درلو درلو تخیلات باطله ایدوب تیه غوایده ضالین و دشت ضلالتده هالکین اولدیلر گلشن راز ولی چون بنگری در اصل این کار
فلک را بینی اندر حکم جبار منجم چون ز ایمان بی نصیب است اثر گوید کزین شکل غریب است
نمی بیند که این چرخ مدور زحکم امر حق گشته مسخر ایدی ای نور دیده پدر و جگرپاره مادر این رسنهای سببها در جهان بو سببلر رسنلرینی جهانده
هان و هان زین چرخ سرگردان مدان زنهار و زنهار بو چرخ سرگرداندن بلمه کیم تا نمانی صفر و سرگردان چو چرخ حتی چرخ کبی خالی و مجوف و سرگردان
قالیه سن تا نسوزی تو ز بی مغزی چو مرخ و عقلسزلکدن چرا و چام غنچی کبی یانمیه سن و مرخ چرا نغماسنه در زیرا دهری و طبیعیلرک گفتار
بی مغیلری نا روا اموکندولری عذاب الیمه سزادر و طبیعیلری تبکیت ایچون جواب باصواب در که باد آتش میشود از امر حق امر حقله باد آتش اولور
هر دو سرمست آمدند از خمر حق ایکیسی دخی خمر حقدن مست و مدهوش کلدیلر و بالجمله عناصر اربعه بر برینه منقلب اولوب جمله سی شراب مشیت الهیه
سکران و حیران اولمشلردر پس بو معانی لطیفه یی ذوق ایتدک ایسه آب حلم و آتش خشم ای پسر آب حلم و آتش غضبی ای اوغول یعنی لطافت حلم
آب مانند و شدت غضب که آتش کبی در ای پسر هم ز حق بینی چو بگشایی بصر حقدن کورسن چونکه دیده بصیرتک کشاده قیله سن و بالجمله
خیر و شر و نفع و ضر حق سبحانه و تعالی نک مخلوقیدر و نیک نفسی و بدنفسی دخی ارادت حقله در گر نبودی واقف از حق جان باد اگر جان باد
امر حقدن واقف اولمیایدی فرق کی کردی میان قوم عاد عاد قومنک اورته سنی قچان ادراک و فرق ایدردی یعنی هود نبی علیه السلام
ایمان کتورن موحدلره باد نسیم اولوب ایمان کتورمین قوم عاد پر عنادی هلاک ایدوب مؤمنلر ایله کفار بیننی فرق ایدرمی ایدی ایدی
معلوم اولدی که جان باده حق تعالی کوش و ادراک ویروب انکله تمییز ایلدی قصه باد که در عهد هود پیغامبر علیه السلام قوم عاد را
هلاک کرد بادک قصه سی بیانندهدرکه هود نبی علیه السلام زمانندهده قوم عادی هلاک ایلدی ای عاشق صادق ربت و دود وطالب
قصه پرحصه هود معلوم اولاکه نخلبندان حدایق آثار و نقل کنندکان طرایق اخبار سمند باد پیمای گفتارلرین میدان وسیع بیانده
رفتار ایتدروب بو وجهله بسط کلام در بار ایدرلر که بعد نوح النبی النجی عهد ابراهیم خلیله کلنجه بیک یکرمی ایکی سال شمسیه تعاقب ایدوب
ما بین ده هود و صالح نبی دن غیری پیغامبر مبعوث اولمادی ایدی معلوم اولاکه اولا نسب هود علیه السلامده ایکی روایت اولوب
بر روایتده هود بن عبدالله بن رباح بن حارث بن عاد بن عوص بن ارم بن سام بن نوح دیو ضبط اولنمشدر و بر روایتده دخی
عابر بن شالح بن ارفخشد که سام بونلرن عبارتدر بو وجهله ضبط اولنمشدر زیرا هود علیه السلامک زبان عبریده نام شریفی عابر
دلسان عربیده هود دیو مستمادر ولقب شریفلری نبی الله در قبل التشریف بالنبوه دخی عابد و زاهد و سخی و مشفق اولوب فقرا و مساکینه
انواع بذل احسان و تصدقات کثیره ایله هر برینی خوشدل و خندان قیلورلردی و احیانا تجارت ایله دخی اشتغال کوسترلر ایدی
محمد بن اسحق و سایر مورخین خصوصا مفسرین رحمهم الله بیان بیوررلرکه قوم عاد طوایف عربدن اولوب عاد بن عوص بن ارم
اولادندن ایدیلر و هر بری ضخامت جثه و طول قامت و عرض بدن و شدت بطش و کثرت قوت ایله موصوف اولوب فقط بالا
صاحبلرینک طول قامتلری یوز ذراع و قصیر القامه اولانلرک التمش ذراع قدلری وار ایدی و من حیث البطش والقوه سایر ناسه
غلبه کلیه لری اولوب و جمله سی عبده اصنام اولوب ایکی صنملری وار ایدی که برینه صمودا و برینه دخی صمدا تسمیه ایدرلر ایدی

ومردیدرکه قامتلرینه کوره سنکدن تراشیده ستونلر دوزوب واوزرینه قصور عالیه بنا ایدوب وغضب اثرلکری کشتیی بالای قصوردن
زمینه اتوب هلاک ایدرلر ایدی • حاصل کلام عاد بایانک روزکاری عبادت اصنام • وارتکاب فواحش • واصناف منکراته مصروف اولوب
فسق وفسادلری سرحد افراطه ایرشمکله هود نبی علیه السلام • بافرمان رب الانام • اول قوم ضلالت ارتسامه مبعوث اولدی کما اخبر سبحانه
بقوله • والی عاد اخاهم هودا • بو آیت کریمه سابقده اولان • ولقد ارسلنا نوحا الی قومه جمله سنه معطوف اولوب یعنی بز عظمتمز ایله عاد قومنه
نسبده برادرلری اولان هود نبی یی ارسال ایلدک دیمکدر • پس هود علیه السلام • بر موجب فرمان ملک علام • نوح علیه السلامک شریعت شریفه لری
مقتضاسنجه • قوم عادی دعوت • والتی ییل مقداری طریق مستقیمه هدایت • وصراط قویمه دلالت ایدوب • وحدانیت حقه اقرار وکفر وعصیاندن
فراغتمه ترغیب وجحود وعناددن ترهیب بیوردی کما قال تعالی • قال یا قوم اعبدوا الله ما لکم من اله غیره ان انتم الا مفترون یا قوم لا اسئلکم علیه اجرا
ان اجری الا علی الذی فطرنی افلا تعقلون • قوم عاد ایسه کثرت حول وقوتلرینه اعتماد ایدوب مواعظ هوده متابعت • وقبول دعوت وطاعت
شریعت ایتمدیلر الا ایچلرندن فرقه قلیله حضرت هودک نبوتنه وحق وحدانیتنه ایمان کتوروب لکن انلر دخی لدفع مضرات الکفار • ایمانلرینی اظهار
ایتمیوب ستر وپنهان ایتمشلر ایدی • واشراف عاد بایاندن مرثد بن سعد بن عفیردن غیریسی ایمانه کلمدی • وبالجمله هود علیه السلامک باب دعوتده
اولان مساعی جمیله لری درجه احصادن تجاوز ایتمکله • قوم عاد حضرت هوده علی الاتفاق جفا واذایه مباشرت • وبلکه سوء قصده عزیمت ایتدیلر
قال الله تعالی وتلک عاد جحدوا بآیات ربهم وعصوا رسله واتبعوا امر کل جبار عنید • واتبعوا فی هذه الدنیا لعنة ویوم القیمة الا ان عادا کفروا
ربهم الا بعدا لعاد قوم هود الآیة • وشایعان هود قضیه مزبوره دن اکاه اولمغله • واقع حالی پیشکاه هوده عرضه قیلدیلر حضرت هود نبی
دست تضرع ونیازی درکاه قاضی الحاجاته رفع ایدوب سلامت اهل ایمان • ونکبت ارباب کفر وطغیان ایچون دعا ایلدی • پس تیر دعای هدف اجابته
وصول بولیسر اولوب جانب سمادن فیضان ایدن تقاطر آب باران منقطع اولدی وعیون آبار وانهارک دخی صولری غائب اولوب
قعر زمینه باتدی • وبساتین ورياض خاک خشک اولوب اول جحود وعنودلرک خار بن طغیان ایله پر اولان کلخن معده لرنده آتش جوع کلک مشتعل
اولدی • پس بر ییل مقداری کرفتار محنت قحط وغلا اولدیلر • وحضرت هود بر سنن خصایل لطایف نبویه بحار شفقتلری تموج • وتکرار طریق
المرحمه نصیحت ایدوب ای سرکشتکان تیه ضلالت ایمانه کلکز • وتوبه واستغفار ایله رجوع الی الله ایدیکز که • حتی بو عذاب سماوی اوزرکزدن
رفع اوله زیرا بو لعنت داهیه بلیه مزبوره شرک کفر وعصیان • وشرک وطغیانکزدر دیو بیوردی • کقوله تعالی • ویا قوم استغفروا ربکم ثم توبوا الیه
یرسل السماء علیکم مدرارا ویزدکم قوة الی قوتکم ولا تتولوا مجرمین • ولکن قوم عاد بد نهاده امتثال امر الهی خیال محال اولمغله جاده انکارده
راسخ • وموعظه هود علیه السلام نامسی وناسخ اولوب • یا هود بز سنک سوزکله کندو آلهه مزک عبادتنی ترک ایتمزز دیو معرض کفر وعصیان
وشرک وطغیان اولدیلر • نته کیم حق سبحانه وتعالی اول قوم کفر بنیادک فرط عناد • وبغی وفسادلرندن خبر ویروب کتاب کریمنده بیورر که
قالوا یا هود ما جئتنا ببینة وما نحن بتارکی آلهتنا عن قولک وما نحن لک بمؤمنین ان نقول الا اعتراک بعض آلهتنا بسوء • الحاصل اول بدسرشت
دلکشته لر سعد هدایت اولمغله طریق فوز وفلاحه توجه وعزیمت ایتمیوب • طلب کوشت ونان ایچون چکدکلری رنج ومشقت جانلرینه دسکین
محنت استخوانلرینه کچوب • بالاخره علی الاتفاق رای وتدبیرلری بونک اوزرینه جازم اولدی که ایچلرندن بر قاچ اشراف انتخاب طلب باران
مکه مکرمه یه کوندره لر • ورای مزبوره باعث بودرکه اول زمانده مشرک وموحد • ومؤمن وملحددن هر کیمکه بر کار صعب رونما اولسه کعبه مکرمه یه
سفر ایدوب استدعای حاجات قیلورلر ایدی • وعهد مزبورده بیت کعبه نک یری بر قرمزی قومدن دپه ایدی • هر کیم اول قرمزی دپه نک اوزرینه
چقوب جناب الهه لاجی شرف اجابت اولوردی • واول زمانده مکه ده ساکن اولان جماعت عملاق بن لاود بن سام نسلندن ایدیلرکه • انلار
عمالقه دیمکله معروفلر ایدی • وعملاقی بعضیلر عملیق دخی دیمشلر • وعهد مزبورده اول قومک رئیسی ومکه مکرمه نک شریفی اولانک اسمی معاویه بن بکر ایدی
ومادر معاویه قبیله عاددن • جیبری دختری ایدی که کلهجره دیمکله موسومه ایدی • پس عاد بایان رای سابقلری اوزره دعا استسقایه کیتمک ایچون
رؤساء قومدن اولان قیل بن عنز • ولقیم بن هزال • ومرثد بن عفیر ومکه شریفی معاویه بن بکرک خالی جلهمه بن خیبر نام کمسنه لری تمیش نفر عاد بایان ایله
مکه یه کوندروب • وقیلی جمله یه سردار ایدوب انلری اوزره شرایط دعاء استسقا رعایت اولنماسی ایچون محکم سفارش قلدیلر جماعت مزبوره
دخی قطع منازل وطی مراحل ایدرک مکه یه واصل • وبیت معاویه یه نازل اولدیلر • معاویه بن بکر دخی برای رعایت مراسم قرابت اشربه واطعمه دن
ما یحتاج الیه اولان نه ایسه تمامه احضار • واجرای لوازم ضیافت ایلدی • ومجلس وفد عاده ملازمت ایچون ایکی کنیزک مغنیه دخی تعیین • وخاطر
سافرلری تطییب وصیانت قیلدی • قوم عاد دخی محنت قحطده ایکن راحت نعمت وصفالرندن • ولایتلرینده اولان عاد بایانک زحمت ومشقت
وبولری استسقایه سعلت ایچون کوندرلدکلرین فراموش ایدوب بکماه کامل حوالی حرمده خانه معاویه ده عیش ونوشه مشغول • وطنطنه عشرتلری
عیوقه پیوسته اولوب • [illegible]
چونکه مدت اقامت وفد عاد • منزل معاویه ده امتداد بولدی • معاویه بو سببدن آزرده دل اولوب کندو کندویه ایتدی • عجبدر که بو عاد قبیله لر
دعاء باران ایچون کلیوب بکرباده نوش ایتمک ایچون کلمشلر • وقوم وقبیله لری بلای قحط وغلاده محنت کش ایکن بونلر فراموش ایتمشلردر
واکر بن بونلره بوکا متعلق بر نکته واشارت ایتسم شاید که بخیله حمل ایده لر • دیو فکرتده دوشوب بالاخره مغنیه لرندن کندوده اولان کمال عجزه
دلیلک غایت فطنتنه • دباران سلسنه متعلق بر قطعه انشا ایدوب ذکر اولنان مغنیه لره تعلیم • وعاد بایانه اثنای سرودده انشاد ایدیکز دیو

تفهیم ایلدی انلر دخی بروفق اشارت قطعه مزبوره یی • سرود ونغمات ایله قراءت ایتدکلرنده اول کروهی دولت مضمون ابیاتدن متنبه اولوب
تمت مدیدلرینه تاسف وبربرینه سرزنش ایدرک • ترتیب اسم دعا ایچون دافزدایج احضار ایدوب بحمت استسقا مقام معهوده عزیمت ایتدکلرنده
مرثد بن عفیر که هود نبی علیه السلامه ایمان کتوروب اخفاء اسلام ایتمش ایدی • عاد بایانه اول اثناده خطاب ایدوب مادام که هوده ایمان کتورمیه سز
فیاض مطلق سزه باران یاغدرمز دیدی وفی الحال بر قاچ بیت انشا ایلدی که ابیات مزبوره نک اولی بودر شعر عصت عاد رسولهم فاصبحوا
عطاشا لا تبلهم السماء • پس عادیلر کلام مرثدی استماع ایلدکلرنده اسلامنی بلوب اندن مفارقت ایدوب شتابایده رک موضع دعایه روان
وذبح قربان واستدعای باران ایتدیلر • بقدرة الله تعالی اثناء دعاده • بری سفید • وبری سرخ • وبری دخی سیاه اوچ قطعه ابر پیدا اولوب وجانب
سحابدن بر آواز کلوب ای قیل اشبو اوچ قطعه سحابدن بریسن اختیار قیل دیدیلر • قیل دخی ابر سیاهده مطر کثیر اولمق ملاحظه سیله سحاب سیاهی اختیار قلدی
اخترت السحابة السوداء • فانها اکثر السحاب ماء • پس هاتفدن دخی بر صدای مهیب ایله ندای غریب اولنوب دیدیلرکه • اخترت رمادا رمددا • لا تبقی من آل
عاد احدا • لا تترک والدا ولا ولدا • یعنی ای قیل بر خاکستر مهلک وآتش محرق اختیار قلدک کیم • قوم عاددن هیچ احد زنده قالمیوب فنایه دار سرکرکدر
پس اول حینده حضرت مرسل الریاح • تیلک اختیار ایتدوکی ابر سیاهی باد عذاب وعقوبت ونکال محنت ونقمت ایله • مالامال قیلوب قوم عادک
اوزرینه کوندردی • وعاد بایان طاغیان اول ابر سیاهک کندو جانبلرینه متوجه اولدیغن کوروب شادمان اولدیلر • وبربرینه بشارت ایدوب
بو سحاب اول ابر پر آب درکه • چمن املمز اول شاداب رشحاتندن سرسبز وخندان اولاجقدر دیدیلر کما قال تبارک وتعالی فلما رأوه عارضا
مستقبل اودیتهم قالوا هذا عارض ممطرنا بل هو ما استعجلتم به ریح فیها عذاب الیم • یعنی ای قوم بدنهاد کفر معتاد • سزکمان ایلدوکوز کبی دکلدر
بلکه شول شئی که سزانک ظهورنده استعجال ایتدکز • بر ریح صرصر وباد عظیم درکه • متضمن عذاب الیم وعقاب مولم در • روایت اولنورکه هود دائم
قوم عادی دین حقه دعوت ایدوب عقوبت الهیدن خوف وخشیت کوستردکجه • قوم عاد مناقشه ایدوب یا هود دعوای نبوتده صادق ایسک
وعده ایتدوکک عذابی شمدی کوستر • والا وقوع عذاب آتی دن بزی تخویف ایلمه دیو علی سبیل الهزل والاستهزاء کلمات ناسزا ایدرلر ایدی • وهود نبی
علیه السلام ای قوم اکر ایماندن اعراض ایدرسکز • بکا امر اولنان دعوتی یرینه کتوروب تبلیغ رسالت والزام حجتی ادا ایلدم من بعد عذرکز قالمادی
دیو جواب ویررردی • کما قال تبارک وتعالی • فان تولوا فقد ابلغتکم ما ارسلت به الیکم ویستخلف ربی قوما غیرکم ولا تضرونه شیئا ان ربی علی کل شیء حفیظ
روایت اولنورکه اول ابر سیاهدکی قضیه هائله یه عادیلردن ابتدا مطلع اولان مهر نام بر عورت ایدی • پس مراة مزبوره بلیه عظیمه مزبوره یی
کوردوکی کبی بر نعره سهمناک اوروب وبیهوش اولوب زمینه دوشدی • ومراة مزبوره نک بو ضعفندن حاضر اولانلر دخی شاشدی • بعد زمان
زن بیهوش دایره هوشه کلدکده سکانه واقع اولدی دیو سؤال ایلدیلر • عورت دخی بر کروه پر شکوه کوریورم که بر عظیم آتش درخشنده یی
چکوب بزم جانبمزه کتوریورلر • پس حالت مزبوره نک هیبتندن عنان اختیار الیمدن وعقل ودانش باشمدن کتدی دیو جواب ویردی •
وهود علیه السلام دخی مقدمه عذابی مشاهده بیورمغله بافرمان ملک دیان • عاد قومنک ایچلرندن چقوب • ومؤمنلردن دورت بیک مقداری
موحد نبی دخی جونه حمایه سنه الوب عین جمع نام محله نهضت بیوردی • وحوالی مؤمنانه قلعه حصین شابه سنده سرانکشت مبارکیله زمینه
بر خط موهوم چیزوب زنهار بو سحکش بو دایره محدوده دن طشره ایق بصیموب حددن تجاوز ایتمیون تا که ریح صرصردن خلاص اوله دیو تنبیه
بیوردیلر • وابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدرکه • اول اثناده هود علیه السلام کندویه اتباع ایدن مؤمنین ایله اول حوالیده بر حظیره یه واروب
اوزرلرینه هوای دلکش وباد خوش وزان اولدی دیو بیورمشلر • وحضرت مولانا قدس الله روحه هود علیه السلامک خط چکدوکن بیان ایدوب
بیوررلرکه • هود کرد مؤمنان خطی کشید • نرم می شد باد کانجا می رسید • هود علیه السلام اطراف مؤمنینه بر خط چکدی • باد صرصر که محل محدوده
ایرشدی کیدوب نرم ولطیف اولوردی • کما قال تعالی • ولما جاء امرنا نجینا هودا والذین آمنوا معه برحمة منا ونجیناهم من عذاب غلیظ • فاما
هرکه بیرون بود زان خط جمله را • هر کیمکه اول خطدن طشره ایدی جمله سنی • پاره پاره می شکست اندر هوا • هواده پاره پاره صردی • روایت اولنورکه
چونکه قوم عاد شدت حرکت هوا • وعظمت وصعوبتنی مشاهده ایتدیلر • جمله سی بالاتفاق هیئات اجتماعیه ایله منزللرندن چقوب شعب
جبالدن بر قوتیه واروب اموال وارزاق • وعیال وفرزندلرین بر شکل سنده جمع ایدوب وجنس جمال دخی بر برینک اللرینه یاپشوب
وانکلرین بربرینه بغلیوب صف طوردیلر • وقوتلرینه اعتماد ایدوب ای باد هود الوکدن کلنی دریغ ایتمه که قطعا سندن خوفمز یوقدر دیدیلر
پس باد صرصر بامر الله تعالی ابتدا قوم عادک اطفالن • وجمله انیاسن • ودواب ومواشیسن • وجبارضدن ریشه پر کبی قاپوب فضای هوایه
پران ایتدی • بعده شدت عظیمه ایله زمینه اوروب مانند شیشه پاره پاره • وشال پشم وپنبه ذره ذره ایلدی • پس عاد بایان طاغیان بو وقعه
غریبه نک هیبتندن وباد صرصرک دهشتندن بنات النعش کبی داغیلوب دار البوار نکبت قرارلرینه پناه ایلیه فرار ایتدیلر • باد صرصر دخی
پی اندرپی اردلرندن ایرشوب • بر کروهنک بنای وجود خباثت آلودلرین زیر دیوارده منهدم ایتدی • وبعضیسن بیوتندن طشره چقاروب
وخذولان مزبوران بو مرتبه دن صکره صلابت اجسام وقوت اجساده اعتماد ایتمقده ورلری اولدقچه ایاقلرین یره طیایوب قدم نابارکلری
دزلرینه وارنجه زمینه باتدی • وریح صرصر سکز کون ویدی کیجه لا ینقطع اسوب جمله سی فانی ومنعدم اولوب ایچی چوریمش بوش اغاجلر کبی قالدیلر
وهلاک اولدی کما قال تعالی • واما عاد فاهلکوا بریح صرصر عاتیة سخرها علیهم سبع لیال وثمانیة ایام حسوما فتری القوم فیها صرعی کانهم اعجاز نخل خاویة
فهل تری لهم من باقیة • حالا تقاویم منجمین ده ثبت اولنان ایام عجوز وبرد عجوز • ایام مزبوره دن عبارتدرکه اخرشتادیمکدر • وبر روایتده

جین مهبوب ریاحده برپره زن عادی زیر زمینه قرار ایدوب ریح صرصر سکز بچی گون زیر زمینه گیروب انی دخی هلاک ایلدی • وسابق الذکر اولان
قیل دخی مکه ده ایکن وقعهٔ مزبوره یی ایشتدکده ثمود نصکره بزه دخی بلی قیل وقال • دیرلک حرام ومحالدر • باران چشیده قلدیغی شربتدن کاشکی
اجل ساقیسی بزه دخی نوش ایتدرسه دیو سالت ایلدوکن گوش باد استماع ایتدکده انلره دخی دیلدوکن دیروب جمله سن روزخه طپسوردی پس قوم عاد
مظهر قهر وغضب ومنزللری خراب ویباب اولماغله • هود علیه السلام اول دیاردن نقل رخت ایدوب ناحیهٔ حضرموتده وطن طوتدیلر • وجمله مؤمنلر ایله
ظل امن وامانت سبحانیه • وضمان حفظ وحمایت ربانی ده آسوده حال • ونیچه ماه وسال فراغ بال اوزره اقامت ایلدوب • چونکه هود علیه السلامک
سن شریفی اوز بیوز التمش سنه یه منقضی اولدی • داعی الی الحق اولان پیک اجله تبلیک سمعا وطاعه دیوب روح مطهری ریاض خلد برینه پرواز
ایدی • ومرقد شریفلرنده اختلاف اولنوب بعضیلر دیرلرکه جبال حضرموتده اولان مغارهلردن برنده برگنبد عالی واردر • اول گنبدک پیشگاهنده اوجاق
پرداخته بر تخت واردر • هود علیه السلامک جسد شریفی اول تختک اوزرنده وضع اولنوب وبرلوح ذهبک اوزرنده بویله دیو یازلمشدر •
بسم الله العلی الاعلی انا هود النبی • رسول رب الارض والسماء الی ملاء من عاد • فدعوتهم الی الایمان وخلع الاصنام والاوثان • فعصونی فاهلکهم الریح
العقیم • فاصبحوا کالرمیم • وبعضیلر دخی امام علی کرم الله وجهه دن روایت ایدرلرکه • هود نبی علیه السلامک قبری حضرموتده بر قرمزی قوم دیه سنک
قله سنده در دیو بیورمشلر • وبعض دخی دیرلرکه بعد هلاک القوم هود علیه صلوات الله الودود • اتباعیله مکه یه گلوب آخر عمرلرینه دکین بلدهٔ طیبهٔ مبارکه ده
آسوده اولوب هودک مرقدی • واتباعنک قبوری دار الندوه ایله باب بنی سهم بیننده در دیمشلر • العهدة علی الراوی • وجمهور مورخین مدت دعوت هود
یوز یل کامل اولوب اللی سنه سی قبل هلاک القوم واللی سنه سی بعد هلاک القوم اولمشدر دیرلر • ومدت حیاتنده دخی اختلاف اولنوب برقول علماء
نصاری التی یوز قرق اوچ سنه • وعانه سفترین یوز اللی یل • وبر قولده دورت یوز سکسن یلدر دیرلر • اما قول اصح مقدما ذکر اولنان دورت یوز التمش دورت
یل معمر اولمشدر دیمشلر • ای طالب هدایت حضرت هودک معجزه سی معلومک اولدیسه • اولیاء کباردن شیبان راعی حضرتلرینک دخی کرامتنی استماع ایله که
حضرت مولانا حکایت بیوررلر • همچنین شیبان راعی می کشید • بو بجلین یعنی هود نبی علیه السلام کبی شیبان راعی قدس الله روحه دخی
گرد بر گرد رمه خطی بدید • قیون سوریسنک اطرافنه انگا بر خط چکدی می کشید معناسی مصراع ثانی ده اجرا اولنمشدر • شیبان راعی دیار مصرده امام شافعی ایله
همعهد اولوب امام شافعی احیانا شیبانک زیارتنه وارر ایدی • اهل کرامت وصاحب ولایت ایدی • چون بجمعه می شد او وقت نماز • چونکه شیبان راعی
قدس سره نماز وقتنده جانب جمعه یه گیدیدی • حاصل معنی شیبان راعی قیون گودوب جمعه دن جمعه یه جمعه نمازینه گلوب بعد اداء صلوة الجمعه
گیرو قیون گودمکه وارردی • وجمعه نمازینه گلدکجه قیون سوریسنک اطرافنه هود علیه السلام اتشنه چزدیکی کبی بو دخی عصای مبارکه سیله بر خط
چزردی • ایچون کیم نا یارد گرگ انجا ترکتاز • تاکه قورد اوراده قیون سوریسی اوزرینه ترکتاز گتورمیه • ترک تاز ضم تا وسکون کاف ورا ایله یغما
وغارت ایچون ایل اوزرینه چاپمق معناسنه در • هم اسم مصدر وهم چاپیجی ویغماجی معناسنه وصف ترکیبی اوزره دخی استعمال ایدرلر • خلاصه
کلام قوردلرک قیون سوریسنه سکردشدکلری ترک وتاتار یغمایه چاپقین اتدکلرینه تشبیه اولنوب شیبان قیون سوریسنه قورد گیرمسون دیو اطرافنی
خط چزردی • دیگر رسن عقدر تا الله تعالی • هیچ گرگی در نرفتی اندران • هیچ بر گرگ اول خطک ایچنه گیرمز ایدی • گوسفندی هم نگشتی زان نشان • وگوسفندلردن
دخی برگوسفند اول خط موهومدن طشره گلمزدی • والحاصل طرفیندن خط تجاوز اولنماز ایدی • وبر ذره حددن ایلرو گچلمز ایدی • ای عاشق صادق
عجب اسن دخی گوسفندان نفسکه گرگ هوا نفستدن امین اولمق ایچون خط شریعت وتقوایی کشیده قلدیکمی ایدی • حضرت مولانا قدس سره الاسنی
قصه دن حصه بیان ایدوب بیوررلرکه • باد حرص گرگ وحرص گوسفند • باد حرص گرگ وحرص گوسفند بو ایکیسی • دایرهٔ مرد خدا را بود بند
بند دایرهٔ مرد خدا اولدی • یعنی قیون چراگاهه حریص • وقورد دخی رمهٔ گوسفندان برینی شکار ایتمکه حریص ایکن • مرد خدا اولان شیبان راعینک
خط ودایرهٔ موهومی ایکیسنه دخی قید وبند اولوب هر برینی مقتضای طبع وحرصلرندن منع ایتدی • کذلک مردان خدا اولان ارباب راه دخی
حدود شریعت وطریقت • ودونه حمایهٔ عشق ومحبته داخل اولدقلرنده • وساطت حرص وهوا ووسوسهٔ افکار ماسوا ایله احکام نفسانیه • وتصرفات
شیطانیه یه بند وگرفتار اولمازلر • ونفس وشیطان • وخناس وغیلان دخی دایرهٔ محبة الله قریب اولمازلر ایدی • ای طالب عنایت ربانی
وراغب هدایت سبحانی • خاطر فاتره برحکایهٔ عجیبه خطور ایلدی • گوش هوش ایله استماع ایله که حصه مند اولاسن • کتب تفاسیرده مسطوردر
زید بن اسلمدن روایت اولنورکه • اوس وخزرج قبیله سی • حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمک نبوتنه • وحق تبارک وتعالینک وحدانیتنه ایمان
گتوروب شرف اسلام ایله مشرف اولدقدن صکره • گونلرده برگون ایکی قبیله دن برقاچ مؤمنین بربره گلوب مقتضای ایمان حقیقی اولان
کمال محبت والفت ایله صحبت ایدرلر ایدی • حکمت ربانیه احبار یهوددن شدت کفر • وآتش حقد • کمال بغض وعداوت ایله متصف اولان
شاس بن قیس نام • برجهود زال پر ضلال وار ایدی • قبیلهٔ اوس ایله خزرجک صحبتلری اوزرینه اوغرایوب گذار ایدرکن • ذکر اولنان ایکی قبیله نک
بربرینه کمال محبت وفرط مودتلرین معاینه قیلدقده • عرق یهودیتی حرکت قیلوب • والفت قبیلتینه حسد وعداوت ایدوب اگر بونلر بو حال اوزره
مستمر اولورسه بزم بو دیارده قرار ومجالمز قالمز • پس بونلرک مابینلرینه عداوت دوشورمک لازمدر دیو • یهودیلردن برجهود شابی
چاغروب ای فرزند حیله بند • اوس ایله خزرج قبیله سی که محمده ایمان گتورمشلردر • حالا فلان محلده غایت مصافات اوزره صحبت ایده یورلر
گرگدرکه مجلسلرینه واروب فلان قصیده یی انشاد ایدوب تذکیر وقعهٔ یوم بعاث ایلیه سن • امیددرکه محبت والفتلری خصومت وعداوته
مبدل اوله دیو تعلیم ایتمکله • اول یهودی دخی واروب ملقن اولدیغی اوزره قصیدهٔ مزبوره یی انشاد ایلدی • ویوم بعاثک اصلی بودرکه

بعاث عین مهمله ایله بر موضعک اسمیدرکه • اوس ایله خزرج قبیله سی زمان جاهلیتده اول موضعده بربریله حرب وقتال ایلیوب قبیلهٔ اوس
خزرج قبیله سنه ظفر بولمشلر ایدی • پس یهودینک قرائت ایلدوکی قصیده اکا متعلق اولماغله • بر مقتضای بشریه بین القوم تنازع وتفاخر
واقع اولوب بالاخره بربرینه آتش غضب دوشوب وباد خشملری اسوب هر بری تیغ وشمشیره یاپشوب وجمع کثیر اولوب قتاله مباشرت ایتمکله
قضیهٔ مزبوره • شفیع الانام • حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمه ابلاغ اولندقده • بالذات کندولری سعادت ایله قالقوب وجمله مهاجرین ایله
مذکورلره متوجه اولدیلر • وبونلری حالت مزبورده مشاهده بیوردقده • اوس ایله خزرج قبیله سنه خطاب ایدوب بیوردیکه • یا معاشر المسلمین
اتدعون الجاهلیة وانا بین اظهرکم بعد اذ اکرمکم الله بالاسلام • وقطع به عنکم امر الجاهلیة • والف بینکم • ترجعون الی ما کنتم علیه کفارا الله الله • یعنی
یا معاشر المسلمین الله سبحانه وتعالی سزه اسلام ایله اکرام ایدوب • واسلام شرفیله سزدن امر جاهلیتی قطع ودفع ایلیوب میانکزده الفت ویرمش ایکن
گیرو سز جاهلیتده اولان حالکزمی استرسز • وحالت کفرده اولان معتادکزهمی رجوع ایدرسز • حال انکه بن سزک حضورکزده یم الله دن قورقیکز
دیو بیوردیلر • پس خطاب مستطاب رسول رب الارباب استماع ایتدکلرنده • هر بری خواب غفلتدن بیدار اولوب کندولره رونما اولان
بو قصهٔ عجیبه • نزغهٔ شیطان • ومکر وخدعهٔ عدوان ایدوکین بیلوب فی الحال سلاحلرین براغوب وزاری وبه واستغفار ایله • قدم پاک رسوله
یوزلرین سوروب انواع آه وزار ایتدیلر • وبربریله معانقه ومصافحه • وتجدید محبت وتشیید الفت ایدوب حضرت رسول علیه السلام ایله
من بعد بنای محبتلرینه خلل وانحراف گلمدی • پس حق سبحانه وتعالی اول مؤمنین مطیعینه نفسه خطاب ایدوب حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه
بو آیت کریمه نازل اولدی که • یا ایها الذین آمنوا ان تطیعوا فریقا من الذین اوتوا الکتاب یردوکم بعد ایمانکم کافرین • یعنی یا مؤمنلر که ایمان گتوردیلر
اگر سز اهل کتابدن اولان فریقه تابع اولورسکز انلر سزی ایمانکزدن صکره کافر اولمکز استرلر • من الذین اوتوا الکتاب قول کریمی ایله مراد بیوریلان
شاس بن قیس وانک امثالی اولان یهودیلردر دیو تفسیر اولنمش ایدی • ای مؤمنلر سز انلره تبعیت ایتمیه سز • وتابع دخی دکلسز • وکیف تکفرون وانتم
تتلی علیکم آیات الله وفیکم رسوله • کلمهٔ کیف استفهام انکاری در • ودخی کفردن صارفه وایمانه داعیه اولان اسباب جلیه اجتماع ایتمش ایکن
کفرلرینه تعجب در • حاصل معنی ای مؤمنلر هیچ سز کافر اولورمیسز • حاشا اولمازسز • حال انکه سزک اوزریکزه انزال اولنان آیات حقی تلاوت وقرائت
ایدرسز • ورسول رب العالمین سزک حضورکزده در • بو مقوله اختلال واقع اولدقده موعظه ونصیحت ایدوب سزی غفلتدن اویارر • وبالجمله داعیه
الی الایمان • وصارفه عن الکفر اولان اسباب سزکله بیله اولدقدن صکره • سز طریق مستقیمدن خروج ایتمزسز • ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط
مستقیم • وشول کمسنه که دین حقی تمسک وجمیع امورده حق النجا ایلیه • لامحاله اول کمسنه طریق قویم وصراط مستقیمه مهتدی اولور • الحمد لله حالا
بحمد الله تعالی امت محمدک جمیعنده دخی کتاب ربانی • وسنن محمدی اولوب • وانکشت احکام شرعیه کشیده قلدیغی دایرهٔ شریعت ایچنه داخل اولوب
حدود اللهدن تجاوز ایتمدکچه • ذئاب نفس وهوا • اغنام الطاعه ضرر ایده مزلر • ودخی شول مریدین وسالکین • وعاشقین وصادقین که • وراثت ولایت
عالیهٔ محمدیه مظهریتنده قایم وخلیفة الله اولان • مرشد کاملک ذیل حمایه سنه چاره دیوب قلبنده نور محبة الله یانوب ظلمات جسمانیه دن وکدورات
نفسانیه دن خلاص اولسهلر • انگشت قدرت تجلیات صفات ایله • حوالی گوسفندان تسلیم ورضالرینه کشیده قلنان دایرهٔ عصمته داخل اولوب
مادام که لمعات انوار باهرات جذبات حق مرآت قلبلرنده ضیابخش اولوب کتاب فؤادلرندن آیات واضحات تجلیاتی تلاوت ایدوب
نور حقیقت محمدیه مشهودلری اوله • بو مقوله عاشق هرگز کفر انانیت • وشرک اثنینیته دوشمیوب خط محدود فنالرینه گرگ وجود موهوم
دست درازلق ایده مز • ووساوس نفسانیه جهودلری اغوا دخی دیرسهلر • همت پیر کامل فریادرس دیار • وگفتار محبة الله ایله نوم غفلتدن بیدار
اولوب طریق هدایته رفتار ایدرلر • وجمله جوارح واعضا • وقوای ظاهره وباطنه سی حق یولنده بر برینه مألوف ایدوب جادهٔ حقدن ابدالاباد
عدول ایتمزلر • وزمرهٔ مخلصیندن اولورلر • اما ای طالب صادق اصل باعث اختلال • وبادی اضلال بودر دیرسکز • اهل هوا ایله صحبت ومنکر ومنافقین
ایله مقارنت ایدوب انلره گوکلدن محبت والفت ایتمکدر • ومحبت ارباب طغیان ضرر محض اولماغله حق تعالی نهی ایدوب بیوررلرکه • لا یتخذ المؤمنون
الکافرین اولیاء من دون الله ومن یفعل ذلک فلیس من الله فی شیء ویحذرکم الله نفسه والله رؤوف بالعباد • زبدة الاولیا • وعمدة الاصفیا
شیخ روزبهان بقلی تفسیر عرایسده بو آیت کریمه نک تفسیرنده بیوررلرکه • ای لا یصحب العارف الجاهل • ولا المخلص المرائی • ولا المصدق المفتری
ولا المؤمن المبتدع المنکر • ولا المرید الصادق الفاتر المدعی • ولا یحب اهل الحق اهل الباطل حتی ینالوا ببغضهم مقام حقیقة العبودیة • ومن یفعل ذلک
فلیس من الله فی شیء • ای لا ینال من الله تعالی درجة اهل محبته وقربته ومعرفته • ویحذرکم الله نفسه • حذر اصفیاءه بالفراق عن وصله بسبب محبة اعدائه
وبهذا التخویف یربی خواص احبته فی قباب الشفقة • واسبل بهذا علیهم نقاب الغیرة حتی لا یراهم احد سواه • والله رؤوف بالعباد • مشفق باولیائه
واهل طاعته بان یسترهم عن ابصار الغفلة والجهلة • واکرمهم بصحبة اهل التوحید والمعرفة • وبسط لهم بساط الشریعة والحقیقة حتی یردوا موارد الانبیاء
والرسل • وشربوا من مناهل المقربین شراب الصفاء • ولبسوا من نسج الکرم بین اثواب الوفاء • انتهی کلامه • یعنی عارف جاهل ایله • ومخلص مرائی ایله
ومصدق مفتری ایله • ومؤمن مبتدع منکر ایله • ومرید صادق فاتر مدعی ایله صحبت ایتمسون • واهل حق دخی اهل باطله محبت ایتمسون کو حتی انلارک
بغضی ایله مقام حقیقت عبودیته نایل اوله • وشول کمسنه که بو مذکورات مخالفن ایشلیه • حق تبارک وتعالی انی اهل محبت وقربتی • وارباب معرفتی
درجاتنه نایل ایلمز • وحق تبارک وتعالی عباد اصفیاسنی اعداسنه اولان محبتی سببی ایله • وصلی فراقندن تحذیر ایدر • وتخویف مزبور ایله
خواص احباسنی قباب شفقتده تربیه قیلور • ودخی ترهیب مزبور ایله عاشقانه نقاب غیرت پوشیده قیلوب • بر موجب اولیائی تحت قبائی لا یعرفهم غیری

خواص عباد مقربینی حقدن غیریسی کورمز وبیلمز ورؤف بالعباد اولان اول کریم وجواد • ابصار غفله وجهله دن اولیاء اصفیاسنی ستر ایتمک ایله
انلره شفق اولوب اهل توحید ومعرفت صحبتی ایله • ارباب طاعته اکرام ایدوب • وبسط بساط شریعت وحقیقت ایتمشدرکه • حتی موارد انبیا ورسله
ورود ایدوب • ومشارب ومناهل مقربیندن شراب صفانوش ایدوب • ونسج کرد بیندن ثیاب سندس وفا ایله مطرز • وخلع فواخر صفا ایله
مغرور اولالر مناجات مولانا جامی

زنگ ظلمت بر آینه دل | ای حیات دل هر زنده دلی | سرخ رویی ده هر خجلی | قفل حکمت نه گنجینه دل
قبله وحدت یکتاشدگان | مرهم داغ جگر سوختگان | شادی جان غم اندوهگان | مونس خلوت تنهاشدگان
لاله سان سوخته داغ تو ییم | پرده عصمت گل پیرهنان | حله رحمت خونین کفنان | غنچه تنگدل باغ تو ییم
گرچه پرورده تو پرده تست | هرچه بر دل زتو داغش باشد | رانچه غیر تو فراغش باشد | هرچه غیر تو رقم کرده تست
همه آیینه هستی بر دای | چند بر طلعت خود پرده نهی | پرده بردار که بی پرده بهی | هرچه القصه بود رنگ نمای
| تا بمشتاقی افزون زهمه | بنگرم روی تو بیرون زهمه | نثر ایدی ای عاشق صادق

صفات سنیه مزبوره ایله متصف اولان عارفلره همچنین باد اجل با عارفان نرم وخوش همچون نسیم یوسفان کذلک باد اجل یوسف
علیه السلامک فوایح طیبه • وروایح لطیفه سی کبی نرم وخوشدر • وبعض نسخه ده صیغه جمع ایله یوسفان • وبعض نسخه ده دخی کلستان واقع اولمشدر
یعنی باد هبود موسیلره نرم ولطیف اسدوکی کبی عاشقلره دخی باد اجل بوی زلف عنبر شمیم دلبران • وروایح فوایح نسیم کلستان کبی در شعر
جعد زلفن عنبر افشان ایلمش • نافه چینی پریشان ایلمش • جان ودل هردم نیجه طوب اولماسون • چون حبیبم زلفی چوکان ایلمش
عید اکبر درجیبی یه بو کون • جانی شول ماهه قربان ایلمش • نثر آه ای عاشق آواره دیجر یار ایله بیچاره • وجکری پاره پاره
آتش ابراهیم را دندان نزد اتش نمرود ابراهیم علیه السلام دندان زن اولمدی چون گزیده حق بود چونش گزد چونکه حضرت ابراهیم
اول جلیل وجبل الهیک گزیده وخلیلی در • پس اتش آنی نیجه ایصره یعنی نیجه احراق ایده • ایلدی نیم روحم زاتش شهوت نسوزد اهل دین
کذلک ارباب دین ودیانت دخی نار شهوت وطبیعتدن یانمز • فاما باقیانرا برده تا قعر زمین اهل دیندن غیریسنی یاقوب قعر زمینه ودرکه نجینه
ایلتمشدر موج دریا چون بامر حق بتاخت موج دریا چونکه امر حق ایله چاپدی اهل موسی را ز قبطی وا شناخت موسانک اهلنی قبطیلردن اکلادی
حضرت موسی دریای قلزمی عصاسیله ضرب ایتدکده بقدرة الله تعالی اون ایکی شق اولوب بنی اسرائیلک اون ایکی سبطی دخی کچوب وهربر
شقدن سبطلر بربرینی کوررک اچون غرفه لرک ده اولوب قوم موسی تمامه سالما مرور ایدوب فرعون وقبطیلر دخی عقبلرندن کلوب سبطیلر
کندوکی طرفه قدم نهاده اولوب وسط دریایه کلدکلرنده • بر موجب فغشیهم من الیم ما غشیهم امواج دریا آل فرعونی بوریوب جمیعا غرق وهلاک اولدیلر
کما قال تعالی واذ فرقنا بکم البحر فانجیناکم واغرقنا آل فرعون وانتم تنظرون • بو حکایه نک تفصیلی ان شاء الله تعالی مثنوی شریفده نیجه مجلده ذکر اولنه جکدر
مجلده بیان اولنه خاک قارون را چو فرمان در رسید با زر وتختش بقعر خود کشید چونکه فرمان جلیل وجبار • وحکم عزیز وقهار خاکه ایرشدی قارونی
زر وتختی ایله قعر زمینه چکوب خسف ایتدی قصه خسف قارون قال الله تعالی ان قارون کان من قوم موسی فبغی علیهم وآتیناه من الکنوز
ما ان مفاتحه لتنوء بالعصبة اولی القوة اذ قال له قومه لا تفرح ان الله لا یحب الفرحین • معلوم اوله که قارونک اسمی زبان عبریده قاروح ایدی •
وقارون ایچون بعضیلر موسی علیه السلامک عم زاده سی وبعضیلر دخی خواهر زاده سیدر دیمشلر • وعلی اختلافات الروایات نقل اولنورکه موسی وهارون
علیهما السلامدن صکره بنی اسرائیلک اعلم وافضلی • وسبطلرک عابدترینی قارون ایدی • وحسن صورت وشکل وشمایلده ملاحت ولطافتی کماله
اولماغله قارون منور دیرلر ایدی • وکثرت تلاوت توراته مشغول اولوب حضرت موسی دخی قارونک تربیه سنه بذل همت بیوروب نیجه علوم
وفنون عجیبه تعلیم ایدوب • حتی قارون حضرت موسی علیه السلامدن تعلم کیمیا دخی ایتمش ایدی • وموجب علم کیمیا ایله عمل ایدوب • اکثر اوقاتنی تجارت
اکسیره مصروف ایتمکله کثرت مالی بر درجه یه ایرشدی که • کنوز وخزاینک مفتاحلرینی قرق رأس قاطره تحمیل ایدرلر ایدی • پس بر قاچ زماندن صکره
حضرت موسی وحی الهی ایله قارونه بیک دینارده بر دینار زکوة امر ایدوب واداء زکاته ترغیب بیوردی • قال تعالی وابتغ فیما آتیک الله الدار الآخرة
ولا تنس نصیبک من الدنیا واحسن کما احسن الله الیک ولا تبغ الفساد فی الارض ان الله لا یحب المفسدین • لکن قارونک اخراج زکاتدن کوجنه کلوب
موسی علیه السلامه مخالفت • ومناقشه ومجادله یه عزیمت ایلدی • ومتابعت موسادن روکردان اولوب طریقه جبارین ومتمردینه روان اولدی
وبر قصر عالی بنا ایدوب صفایح دیوارینی مطلا قیلوب • وباب قصری زر خالصدن ایدردی • ومیان قصرده بر تخت مرصع وضع ایدوب
مراسم ترتیب شهرتده مافوقی متصور اولمیان مرتبه تقیید ومبالغه کوستروب • وصید وشکار وکشت وکذارده سوار اولنسه توابع ولواحقندن
بیک نفر رجال سوار اولوب • واوچیوز نفر دخی جوانان ماه روی عنبر بوی • ملبوسات فاخره واکالیل پر جواهر • وحلیلات مرصع ولآلی بابزه ایله
آراسته اولوب قارونک رکابنجه رفتار ایدرلر ایدی • وسیر وتماشادن عودت وسرایه رجعت ایتدکده نعم فراوان ایله ما لامال بساط بزم
کشیده قلنوب • مراسم ضحک ومطایبه رعایت ایله • اسرائیلیلره عظیم ضیافت ایدردی • وحریص دولت وثروت اولان غافلان وجهلا
تجملات قارونی • وطنطنه ودولوله ایله مشاهده ایتدکلرنده • یا لیت لنا مثل ما اوتی قارون انه لذو حظ عظیم نه اسنجه تولیدی قارونده اولان
دولت وحظ عظیم بزده دخی میسر اولیدی دیو تمنا ایدرلر ایدی • نته کیم زمانه ده اولان جهلانک دخی احوالی بویله در • پس جهلا امر دنیاده واقع اولان
بیت عاقبت را فنا خواهی گرفت زین جهان آخر فنا خواهی گرفت نثر هر بیتک استماعنه تعامی ایدوب کون بوکون غدر دیرلر ایدی شیخ عطار

اغنیارا اعتبار از درهمی حیث کی بود • همچو طفل نفس کو خرم بشیر مادرست • اعتبار زینت دنیا بدان ماند که کس • بیند اندر خواب راکه جامه نو دربرست
سفله را قطع دنیا خوشتر از عقبا بود • خود جعل را بوی سرکین به ز طیب عنبرست • نثر وبالجمله قارون برای منع زکات • موسادن مفارقت • وکمال مرتبه
بغض وعداوت ایدوب • بالاخره بین الناس زنا ایله مشهوره بر زن فاحشه یی خانه سنه دعوت • وزر وجواهر ایله مملو بر زرین طبق عطیه ایدوب
ای زن موسی عقد مجلس وعظ ایتدکده • موسی بنم ایله زنا ایلدی دیو تهمت ایلیه سن • شویله که شرط مزبورینه کلسه سکا عظیم اموال فراوان اعطا ایده یم
دیو مواعید کوناکون ایله عورتی اضلال ایلدی • عورت دخی عهد وقرار ایدوب محلنه منتظره اولدی • روایت اولنورکه بنی اسرائیل هفته ده بر کون
جمع اولوب وموسی علیه السلام انلره وعظ ونصیحت ایدردی • پس یوم معهود ایرشوب مجلس وعظ منعقد اولدقده • قارون دخی تجملات عظیمه ایله
محفل وعظه کلوب بطریق الاستهزا مقابله موسی علیه السلامده قعود ایلدی • وزن فاحشه معهوده دخی کلوب بر کوشه ده قرار ایلدی •
وموسی نبی علیه السلامک دخی • امواج بحار اسرار خاطری تلاطم ایدوب • فوایح سکینه انفاس طیبه سندن مجلس وعظ معطر • وتأثیر نظر اکسیرلرندن
نحاس قلوب مستمعین زر مزهر اولدقده مراة مزبوره فاتمن راست قیلوب • بر موجب شروطه بهتان وافترایه نیت • وداءن عصمت موسی علیه السلامی
لوث تهمت ایله آلوده قلمغه عزیمت ایتدکده • اول محول الحول والاحوال ومقلب القلوب والابصار • جلیل وجبار خالق وپروردکار • زبان زنی طریق کذبدن
تحویل • وجانب گفتار راستیه گشاده ایدوب مراة مزبوره آواز بلند ایله دیدیکه • ای بنی اسرائیل معلومکز اولسونکه • قارون موسایه عداوت ایتمکله
بنی دخی کوناکون دعوت ایلیوب • وبر طبق زر وجواهر ویروب مجلس وعظده موسایه عمل نابالی افترا ایله که سنی بنی اسرائیلدن خلاص ایده یم
وموسانک توراتی حکنجه سنک رایمه دیوب نه تعلیم ایلدیسه بلا نقصان سویلدی • وبعده زبان کشاده ایدوب بن شهادت ایدرم که موسی حق پیغامبر
وکلماتی وحی الهی در • ودین حق دین موسادر شمدیه دکین ایتدکلرم اعمال فاسده یه توبه ایلدم صدهزار استغفر الله • اشهد ان لا اله الا الله • واشهد ان
موسی کلیم الله ونبیه • تبت عما صنعت رجعت عما فعلت دیوب ایمانه کلدی • پس بنی اسرائیلک قضیه مزبوره یه وقوفلری اولدقده • زبانلرین قارونک طعنه سنه
دراز ایدوب انواع لوم وتشنیع ایدیلر • وموسی علیه السلامده دخی صورت جلال رونما اولوب غیرت نبوت غلبه ایتمکله • اتش جلال وقهری
فلک اثیره پیوسته اولدی • وفی الحال منبردن نزول ایدوب • وجه مبارکن فرش زمینه مالیده • ودست تضرع ونیازی عرش برینه افراشته قیلوب
آلهی سنک دشمنک بنم فضاحتمه قصد ایلدی بحق غیرت انبیا قارونی قهر وغضب ایله هلاک • وبنی اکا مسلط قیل دیدی • پس فی الحال جبرئیل امین
نازل اولوب یا موسی باشک سجده دن قالدرکه • حق تعالی زمینی سنک اطاعتکه فرمان ایتدی • قارونی نیجه دیلرسک ایلیه سن دیدی • موسی اکرم
دخی رفع رأس ایدوب ای قوم حق تعالی بنی فرعونه مظفر قلدوغی کبی قارونه دخی مظفر ایلدی • فمن معه فلیلبث معه ومن معی فلیعتزل عنه یعنی هرکیمکه
پی رو قارون ایسه انکله طورسون • وهرکیمکه بنمله در قارونندن دور اولسون دیدی • پس بنی اسرائیل قارونندن دور اولوب الا قارونک
هراسورده مشیر ومصاحبی اولان ایکی ادمی • اوتان وازان نام ایکی کمسنه قارونه تابع اولوب مفارقت ایتمدی • پس حضرت موسی یا ارض خذیه دیو زمینه
امر ایتدکده زمین قارونی طوبوقلرینه وارنجه اخذ ایلدی • قارون خنده ایدوب عجب سحر ایدرسن یا موسی دیدی • حضرت موسی تکرار یا ارض خذیه دیو
ارض قارونی زانولرینه وارنجه اخذ ایلدی • چونکه قارون نیاز وغرور دوغنی بیلوب • دهشت غضب الهی درون وبرونن استیلا ایتمکله یا موسی
مدد الامان الامان دیو زاری یه باشلادی • فریادی سمع اولنمایوب یا ارض خذیه دیو بیورمغله • زمین سراپا قارونی بلع ایدوب خسف اولدی
وبعد الخسف فسقه بنی اسرائیل ساوی یه باشلایوب قارون بوقدر امان دیمش ایکن امان ویرمیوب موسی اموال واسبابنه طمع ایدوب
زمینه خسف واخذ ایتدردی دیو گفتگوی ایدیلر • کلمات اراجیف سمع موسی علیه السلامه ابلاغ اولندقده درگاه عزته تکرار دعا ایلیوب حق تعالی
زمینه امر ایلدی قارونک جمیعا اسباب اموال • واقمشه وامتعه وملابس ومفارش ودواب وانعام • وآلات واوانی الحاصل قارونه نه مالک اولدیسه
جمله سی زمینه خسف اولوب • واطراف واکنافده اولان تجاردن هرکیمک النده مال قارون وار ایسه بر طرفتی ایله جمله سی مفقود ومعدوم اولدی
وقضیه مزبوره ده روسای بنی اسرائیلدن اون دورت بیک یدی یوز نفر کمسنه تلف اولدی • قال الله تبارک وتعالی فخسفنا به وبداره الارض
فما کان له من فئة ینصرونه من دون الله وما کان من المنتصرین نظم • کر ز دنیا بوی زینت در دست • قناعت را سعادت باد کین هست
ببین قارون چه برد از گنج دنیا • بنر زد گنج دنیا رنج دنیا • ایدی ای مستمع مستعد معجزات انبیا وکرامات اولیایه نهایت یوقدر
ومکونات علویه وسفلیه دن دیلدوکنی حق انبیا واولیاسنه مسخر • وچار عنصری امرلرینه رام ایدوب انلرک دیلدوکی حق مرادی اولور مثلا
آب وگل چون از دم عیسی چریدی آب وگل دم عیسادن چونکیم اوتلادی بال وپر بگشاد ومرغی شد پرید یعنی آب وگل دم عیسادن حیات بخش اولوب
وبال وپر آچوب بر مرغ اولوب اوچدی • نته کیم حق سبحانه وتعالی سوره آل عمرانده لسان عیسادن بطریق الحکایه بیورر که انی اخلق لکم
من الطین کهیئة الطیر فانفخ فیه فیکون طیرا باذن الله • یعنی حضرت عیسانک نفخی وحق تعالانک امریله حیات بولوب طیران ایلدی •
حضرت عیسانک نفخیله حیات بولان طیرده اختلاف اولنوب اکثری دیمشلرکه حیات بولان مرغ خفاش ایدی • زیرا بنی اسرائیل علیه السلامدن
خفاشک خلقتنی طلب ایلدیلر • انکا بناء که اعجب خلقتدن بری دخی خفاش در • وعجایبندن بعضی بودرکه خفاشده ریش ویر اولمایوب مجرد دم لحم ایکن
بلا ریش پرواز ایدر • وانسان کبی ضحک ایدر • ومراة کبی حایض اولور • وحیوانات سایره کبی تولد ایدوب سایر طیور کبی یومورطلامز •
وضوء نهار وظلمت شبده کورمیوب انجق بعد غروب الشمس ایکی ساعت • وبعد طلوع الفجر قبل الاسفار دخی بر ساعت کورر پس بنی اسرائیل
حضرت عیسادن بو معجزاتی کوردکده کولشوب بو سحردر دیدیلر • ای نور حدیقه عالم • ونور حدقه آدم هست تسبیحت بخار آب وگل

نفخ عیسی کبی سنک دخی تسبیح و تقدیسک بخار آب و کلدر • یعنی عناصردن مرکب اولان جسدک بخاریدرکه مرغ جنت شد ز نفخ صدق دل
صدق نیت و خلوص طویت ایله صعود ایدن نفخ دلدن مرغ جنت اولدی • یعنی حق سبحانه و تعالی نفخ عیسادن طیر خلق ایتدوکی کبی عاشق
صادقک دخی قلب خالصدن نفخندن صادر اولان تسبیح و تهلیللرین طیور رجان ایدوب نغمه زن عندلیب کلزار بهشت اولورلر •
پس بر کوکلده که انوار تجلیات ربانیه درخشان ایله • بامر الله تعالی انک وجودی جماد شابه سنده دخی اولسه حیات جاودانی بولوب
و ریاض قلبنده زاهره اولان ازهار معارف سبحانیه نک نسمات طیبه سی ظاهر و باطنن معطر ایدوب عندلیب لسانی جنان جناننده
بلبل شوریده حال اولور • و او مقوله زباندن صدور ایلین کلمات دربار • دخی هزار زار کلستان عالم قدس محبان اولور کورمزمیسن
کوه طور از نور موسی شد برقص کوه طور جماد ایکن موسی علیه السلامه واقع اولان تجلیات جمال احدیت الذاتدن رقصه کیروب
مولوی لر کبی سماع و دوران ایلدی صوفی کامل شد و رست از نقص و نقصاندن قورتیلوب صوفی کامل اولدی • کوه طورک کیفیت رقصنده
اولان تفصیل اول مثنوی ده م عشق جان طور آمد عاشقا • طور مست و خر موسی صاعقا • بیت شریفنده سبق ایتمشدر • ولکن حضرت مولانا
بو بیت شریفده دخی نقصدن قورتلدی و صوفی کامل اولدی دیدکلرنده • بر ستر عظیمه تلمیح واردر • ولکن مشاهده یه موقوفدر فافهم وجد وجد
چه عجب گر کوه صوفی شد عزیز نه عجب اکر جبل طور صوفی عزیز اولدیسه یعنی عجب دکلدر جسد انسانی دخی بعینه کوه طور کبی جماد لایتحرک دکلمی ایدی
جسم موسی از کلوخی بود نیز جسم موسایه دخی نظر اولونسه بر کلوخ و کسکدن جماد بی روح ایدی • پس قدرت حقه کوره ذی روح
حرکتی ایله حرکت جمادک نه فرقی واردر • ایکیسنده دخی محرک حقیقی ارادت سبحانیه در • پس هر قنقیسنه مشیت ازلی تعلق ایلسه بی جان ایکن
ذو حیات اولور • و روح اضافی نفخ اندکده • بر حیات جاودانی دخی حاصل اولوب • روح حیوانی انک قاتنده کسک و کلوخ شابه سنده ایکن
عاشق حق و عارف فیاض مطلق اولوب • ارنی انظر الیک نیازینه مستعد اولور • و نقص و زوالدن رها بولوب کامل اولور •

بن ازل حمخانه سنده الحتشم صهبای عشق • تا ابد سرمستم از صهبای روح افزای عشق • عشقله کرد شده در زیر چرخ و هفت اختر توم • طیطلو در شش جهت پر شورش و غوغای عشق
رایج عنصر که خاص عقل و نفس و کائنات • جمله سی بر قطره در در کوشه دریای عشق • انبیا و اولیا و اصفیا و اتقیا • مست و لایعقل کزرلر در ره صحرای عشق
سنلن از رکه یمه طرز عشقنک تا دلمی • بر عجب سر چشمه در منبع و ماوای عشق • ای حسینی حق شرابلم زیلدن للطفه • هر کیجه کیم برلق صوندی دریای عشق

طعن و انکار کردن پادشاه جهود و قبول ناکردن نصیحت ناصحان و خاصان خویش پادشاه جهودک طعن و انکاری و ناصحلرک و کندو
خواصنک نصایحن قبول ایتمدوکی بیاننده در این عجایب دید آن شاه جهود اول جهود پادشاهی بالاده مذکور اولان عجایبی یعنی مؤمنلری
نار احراق ایتمدوکن کوردی • اما عناد ایله مصر اولوب جز که طعن و جز که انکارش نبود اول قدرته طعن و انکاردن غیری اولمادی یعنی
طعن و انکاری کتدکجه مشتد اولدی ناصحان گفتند از حد مگذران ناصحلر اکا حددن تجاوز ایتمه دیدیلر مرکب استیزه را چندین مران مرکب عنادی
بو قدر سورمه ناصحان را دست بست و بند کرد ناصحلرک اللرین باغلیوب مجرملر کبی قید بند ایلدی ظلم را پیوند در پیوند کرد ظلمی بر برینه اولاشدردی
یعنی فساد و ظلمی حد و حصردن تجاوز ایلدی بانگ آمد کار چون اینجا رسید چون اول جهودک کار رسمی بو رایه یعنی بو مرتبه حد افراطه
ایرشدی اول اثناده ناکهان بو ... دیو بر آواز کلدی که پای دار ای سگ که قهر ما رسید اباق طوت یعنی اباغک چک ای کلب
و سگ جهود که بزم قهرمز ایرشدی العظمة و الکبریاء لله بعد از آن آتش چهل گز بر فروخت اندن صکره نار احد ... قرق ذراع بویننده
شعله لندی حلقه گشت و آن جهودان را بسوخت و حلقه اولوب اول جهودلری عموما احراق ایلدی • پس اول جهود عنود قبل الهلاک
آیات الهیه دن بو قدر علامات باهرات کوروب و نصح و پند اولنمش ایکن • نه عجب متنبه اولمایوب کفر و عنادنده مصر اولوب بالاخره
آتشه کندویی احراق ایتدردی • دیرسه کز اصل ایشان بود ز آتش ابتدا انلرک اصلی ابتدا آتشدن ایدی • یعنی علم ازلیده بونلر دوزخی اولوب
و جبلتلرینده دخی طبیعت ناریه اوزرینه خلق اولنوب صفات ناریه لری غالب اولمش ایدی • پس کل شی یرجع الی اصله سوی اصل خویش رفتند انتها
بالاخره کندولرینک اصلی جانبنه کتدیلر هم ز آتش زاده بودند آن فریق • دیهم بو فریق آتشدن طوغمشلر ایدی جزوها را سوی کل آمد طریق جزولرک
طریقی کل جانبنه کلدی • یعنی اصللری آتش • و کندولری آتشدن جزو اولماغله بر طریق تقرر اجزا جانب کله رجوع ایلدی آتشی بودند مؤمن سوز بس
اول جهودلر انجق مؤمن یاقیجی بر آتش ایدیلر • یعنی آتشده احراقدن ماعدا انچه منافع کثیره اولوب خصوصا طبخ نعم وافره آتشدن عبارت اولماز
اما اول جهودلرده قطعا بر نفع اولمیوب انجق احراق مؤمنین ایدرلر ایدی سوخت خود را آتش ایشان چو خس عاقبت انلرک آتش حسد و نار غضبلری
خار و خس کبی کندولرین یاقدی آنکه بودست امه الهاویه اول کسنه نک اصلی هاویه اولمشدر هاویه آمد مر او را زاویه اکا مکان و زاویه
هاویه کلدی کما قال الله تبارک و تعالی و اما من خفت موازینه فامه هاویه هاویه حاطمه و قارعه کبی اسماء جهنمدندر • یعنی اما شول
کسنه نک که سیئاتی حسناتنه راجح اوله انک مسکن و ماواسی ناردر • و ما ادریک ما هیه ای ما الهاویه یعنی انک لا تعلم کنهها فانها اعظم
من ان یبلغها درایة احد • ماهیه که اولان ها وقف ایچوندر • اصلی ماهی در عند الوصل حذف اولنور • و بعضیلر عند الوصل دخی
ثابته در • زیرا مصحفده ثابته دردیمشلر • پس حق سبحانه و تعالی هاویه نه اولدوغن تفسیر ایدوب نار حامیه دیو بیان بیوردی • یعنی
هاویه ذات حمی در • و شدید الحراره بر نار محرقه در • و یا خود اعماله خفیفة الموازین اولانلرک ماواسی نار عمیقه در • و هاویه هوی دن در که
هوی باشی اشاغی دوشمکدر • و غیرک زورندن باشی اشاغی کلمک معناسنه در • پس خفیفة الموازین اولان اهل نار دخی منکوس الراس

اولدی

اولدقلری حالده • ناره طرح اولنماغله جهنم دخی اسم هاویه ایله موسوم اولدی • و مأوی دخی مادره تشبیه اولنوب ماوایه ام دیو تسمیه اولنمشدر
زیرا ام مأوای ولددر • دیو تحقیق ایتمشلر • قال سهل قدس الله روحه فمن ثقلت موازینه بالاخلاص فهو فی عیشة مشاهدته الابدیة مرضیة ینقلب
فی جوار الحق • و من خفت موازینه بالریا و السمعة فامه هاویة • فانه ینقلب فی سخط الله و ماویه النار • آه ای طالب فوز و فلاح علاء الدوله سمنانی
طیب الله انفاسه • بو آیت کریمه نک تفسیرنده بیوررلرکه • شول کسنه که موازین اعمال صالحه سی خفیفه اوله • انک امی هاویه در • یعنی ولد هاویه در
دیمکدر • اکا بنا که بلوای مزبوره و هاویه مذکوره ایچون مدخر اولان اعمال خبیثه • مادر هوادن متولده و صادره اولوب • مادر هوا اول ولد
ناخلفی حجر قالبده تربیه ایتمشدر • و فعیله تعتید ایدوب سنی نعیم ابدی یه هدایت ایدن آب خیره اتباع ایلیه سن • یعنی آب خیردن مراد قوت روحانیه
نورانیه درکه • سنی چاه مظلم طبیعتدن اخراج ایدوب مدارج اعلای مقام انسه معراج ایتدررر • و مادردن مراد • قوت قالبیه ظلمانیه درکه • سنی زیر
تراب طبیعتده دس و پنهان ایدوب حقیقتده جیفه دن اخبث و انتن اولان قالبک تربیه سنه امر ایدر • ابدی لایق دکلدرکه تبعیت ایدرسن
روکردان و متابع مادر هوا و طبیعت اولاسن • ایچون حضرت مولانا بیوررلرکه • مادر فرزند جویان ویست فرزندک مادری فرزندینی طلب ایلیجیدر
اصلها مر فرعها را در پیست اصول فروعک ارتنده و طلبنده در • آبها در حوض اگر زندانیست مثلا آبلر اکرچه حوضده زندانی و محبوس در
باد نشفش میکند کار کانیست باد اول مایی نشف ایدر • زیرا که ارکانی در • یعنی عنصر بیدر می رهاند می برد تا معدنش باد اول آب محبوسی راکدی
حوضدن خلاص ایلر • یعنی صورت نوعیه مائیه سن ازاله ایدوب • صورت هوائیه یی الباس ایدر • و هوانک حیز طبیعیسنه کیدر اندک اندک تا نبینی بردنش
تدریجله آز آز ایتمه سنی کورمزسن • یعنی هوا مایی بر وجهله کندویه جذب ایدرکه • انی فانی ماهیتی هوائیته تبدیل • و عناصر بربرینه تحویل اولور •
لکن تدریجله اولماغله کیفیت تکونلرین تشخیص ایده مزسن دیمکدر وین نفس جانهای ما را همچنان کذلک بو نفس دخی بزم جانلرمزی اندک اندک زدد در حبس جهان
اندک اندک جهان حبسندن سرقه ایدر • یعنی باد نفس دخی عمرمز آبنی حوض بدندن اندک اندک جذب و عالم طبیعتدن اخراج ایدر • پس ارباب نهایه
لایق و سزا اولان بودرکه • رواج انفاسی باد هوا و هوس اولمایوب • عمری آبنی هبا یه ویرمیه • بلکه نسمات طیبات محبة الله ایله دماغ جانی معطر
و انوار باهرات تسبیحات ایله مرآت قلبنی منور • و روح روانی فرح ایلیه که • بر موجب الیه یصعد الکلم الطیب مدارج درجات عالیاته ارتقا ایلیه
نته کیم حضرت خداوندکار علیه رحمة الغفار بیوررلر تا الیه یصعد اطیاب الکلم اطیاب کلم تا جناب الهی یه صعود و عروج ایده صاعدا منا الی
کلمه طیبه بزدن صعود ایلدوکی حالده • و یاخود صاعدا صعود دن مفعولنه مفعول مطلق اولمق اوزره • یصعد صعودا تقدیرنده اولوب • بزدن
صدور ایدن کلمات طیبه جناب قدس کبریایه صعود ایتمکله صعود ایدر • شول هادی بر نیه که انک علو قدرینی الله بیلور • علم کله سنک فاعلی الله در
کلم قافیه سنه موافقت ایچون علم دیو سکون اوزره قرائت اولنور • و حضرت مولانا سوره فاطرده • بو آیت کریمه یه اشارت بیوررلرکه قال الله تعالی
الیه یصعد الکلم الطیب و العمل الصالح یرفعه صعود هبوطک مقابلی در مکانا و جهتا جانب اعلایه حرکتدر • پس صعود کلم طیب ایله عمل صالحک جناب الهی یه
توجهلریندن مستعار در • یعنی حق سبحانه و تعالی کلمات طیبه و اعمال صالحه یی قبول ایلدوکی صعود منزله سنده قلنمشدر • و یاخود کلم طیب
و عمل صالحک کتبه سی صعود بالاعمال ایدر دیمکدر • و بناء کلم ده اختلاف اولنوب مطرزی و اکثر نحات لفظ کلم جمع کلمه دردیمشلر لکن شیخ علی
سمرقندی بو آیت کریمه نک تفسیرنده بیوررلرکه کلم جمع کلمه اولمق غلطدر • زیرا باجماع المحققین فعل ابنیه جمعدن دکلدر دیمش و بعضیلر
دخی تمر و نخل کبی کلم دخی بین الجمع و الواحد تا ایله فرق اولنان جمع جنس در • و لفظده مفرد و تسمیه ده جمع اولدوغی معنای جنس اعتبار ایله در
فلهذا اعتبار الجانبی اللفظ و المعنی • بونک امثالی ابنیه نک وصفنده هم تذکیر و هم تانیث جایز دردیمشلر • نخل خاویة و نخل منقعر کبی • و بناء کلم
بطریق التغلیب کثیره اطلاق اولنماغله • لابد واحدده استعمال اولنمامشدر • و کلم طیب ایله وصف اولنسه دغی دخی کلم من حیث اللفظ جمع اولمادوغنه
دلیلدر • و ابن عباس رضی الله عنهما دن کلم طیب سؤال اولندقده کلمه لا اله الا الله دردیمشلر • و حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم هو قول الرجل
سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر دیو بیوردقلری مرویدر • پس قچن بر عبد مؤمن قائل کلمه طیبه مزبوره اولسه کلمه مزبوره یه
متوکل اولان ملک اول کلمه ایله سمایه عروج و جناب قدسه صعود ایدر • و عمل صالحه مقارن اولمیان کلم طیب قبوله قرین اولماغله صعود ایتمز
پس کلمات طیبه نک رافعی عمل صالح اولور • اما تفسیر در المصون ده مسطوردرکه ابن عباس رضی الله عنهما قول مزبور صحیح دکلدر دیو
بیورمشلر • زیرا مذهب اهل سنت دخی بونک اوزرینه درکه صاحب کلم عاصی دخی اولورسه مؤمن اولدقدن صکره اندن صدور ایدن •
کلم طیب عند الله مقبولدر • و بعضیلر کلم طیب تسبیح و تهلیل و قرائت قرآن و دعا و استغفار • و بونک امثالی اولان اذکاردر دیمشلر • و الیه
ضمیری الله راجعدر • و بعضیلر سمایه راجعدر دیمشلر یعنی کلم طیب مقبول اولماز و صعود ایتمز • الا عمل صالحه مقارنت ایله متصاعد اولورکه
عمل صالح کلم طیبی محقق و مصدق اولوب • اصعاد و رفع ایدر • و یرفعه جمله سنده اولان ضمیر مستتر دخی عمل صالحه ارجاع قلنمشدغی بو معنایی تصریح ایدر
و بعضیلر دخی ضمیر یرفع کلم لفظنه راجعدر دیمشلر بو تقدیرجه کلم رافع • و عمل صالح مرفوع اولور • زیرا عمل صالح غیر موحددن قبول اولماز • توحید ایسه
کلم طیب درکه لا اله الا الله در • و بعضیلر دخی یرفعه ده اولان ضمیر الله راجعدر دیمشلر • یعنی رافع عمل صالح حق تعالی در دیمک اولور • و عمل صالحک
بونک کبی تشریفه تخصیص اولندوغی عمل صالحده کلفت و مشقت اولدوغیچوندر • پس بو آیت کریمه نک معنای لطیفندن لجب اللفظ و الاعراب
بهره مند اولدکنه سمع جانک دوش قیل که معانی البطونیه سندن دخی حصه مند و مستفیض اولاسن • ایلدکی علم شریفه خفی اولمیه که بو آیت کریمه نک
ما قبلی من کان یرید العزة فلله العزة جمیعا قول کریمیدر • یعنی شول کسنه که شرف و عزت و علو مکانت طلب ایلیه • عزت و سعادت •

وشرف ومنفعت وتمكنت وقدرته حقدن غیریسی مالك دكلدر پس طالب عزت اولان طاعت وعبادت ایدوب عزتی حقدن طلب ایلسون زیرا هر شی
ملك وصاحبندن طلب اولنور مثلا من اراد العلم فهو عند العلماء فلیطلبه من عندهم دینلور ایمدی ای عاشق صادق وجگری دردایله یانق بر موجب
والله الغنی وانتم الفقراء انسان ذلیلا ومهینا خلق اولنوب هر شیئه محتاج اولدی فی الحقیقه انسانك جمیع اشیایه واقع اولان احتیاجی كلیسی كبی بر شیئك
بر شیئه احتیاجی یوقدر وسایر شی آخره دخی محتاج اولسه احتیاجی دون الاخری در ذلت ایسه قدر حاجتدر زیرا هر كیمك حاجتی زیاده اولسه ذلتی
دخی علی قدر الحاجه زیاده اولور عزت ایسه جمیعا حقه مخصوصدر واللهك ملكیدر زیرا حق سبحانه وتعالی احتیاجدن غنی ومنزه در كما قال تعالی
ان الله لغنی عن العالمین پس جمیع اشیانك حقه كمال احتیاجلری اولوب حقك ذلیل ومقهورلریدر علی الخصوص انسان احتیاجده جمله دن زیاده اولدیغندن
حقه اولان ذلت وحاجتی دخی جمله دن زیاده كاملدر اكا بناءً حق سبحانه وتعالی من كان یرید العزة فلله العزة جمیعا بیوروب جمیع اشیا حقك
ذلیل ومحتاجی اولوب وحقدن غیریدن عزت طلب اولنماد وغن عباده خبر ویردی پس عبد مستعد دخی نظرینی جمله اشیادن قطع ایدوب
عزتی حقدن طلب ایتدوكی مقداری ذلتی ناقص وعزتی مزید اولور وحقدن غیری یه احتیاجی قالماز فاما قلوب عباددن دخی حقك غیری یه اولان
افتقار واحتیاج زایل اولمز الا نفی لا اله واثبات الا الله ایله اولور زیرا عبد مخلص دن نفی لا ایله تعلقات كونین رفع وازاله اولنوب
اثبات الا ایله قلبی بكلیته حقه متوجه اولور وعبد مزبور وجه مشروح اوزره علایق كونیه وعوایق تكوینیه دن كسنسه اولسه حقیقه كلمه لا اله الا الله
دخی حضرت حقه راجع اولور مثلا حجر وحدیدك اصطكاكیله فلك اثردن مستنزل اولان شراره نار ایله ایقاد شجره اولنوب نار دخی شجره نك حرفله
اكل ایدوب صورت حطبیه سن افنا ووجود ناریت ایله ابقا ایدر حتی وجود شجریت بكلیتها فانیه اولوب صورت حطبیه دن اثر قالمادقده
نار مستنزله حیز طبیعی وفلك اثیره رجوع وعروج ایدر همچنان الیه یصعد الكلم الطیب والعمل الصالح یرفعه قول كریمنده دخی بو سره اشارت واردر
زیرا عمل صالح اركان شریعتدر پس شریعتك ركن اولی مستنزل نار نور الله دركه آهن لا اله الا الله ومسنگ لك اصطكاكی وبر برینه
چاقلماسیله نور توحیدك ناری ایقاد شجره وجود انسانی ایدوب اول اتناده عبد مؤمن دخی مبانی اسلام اولان اركان خمسه ن بر یسی ایله
عمل ایتمش اولور واركان اربعه باقیه دخی شول اعمال صالحه وخالصه دركه دمار درخت طبیعی ارض دنیادن بریده قیلوب قبول ناره واشتعال اتشه
مستعد وقطعه لر ایله حتی درخت وجوده نار نور توحیدك هیزم سوزنده سی اولوب نار توحید دخی احراق وجود شجریتدن افنا وبقا بالله
ابقا واوج اعلای قرب حقه ترفیع ایدر پس شجره وجود موهوم دخی نار محبت ونور تجلیات احدیت ایله اخیر حضرتده مشتعله اولدقده
موسای قلب جانب طوردن انس نار اولوب فلما اتیها نودی من شاطی الوادی الایمن فی البقعة المباركة من الشجرة معناسی عیان اولوب
علی لسان الشعله انی انا الله رب العالمین نداسن جان قولاغیله اشیدر ایمدی عمل صالح عمل قلبدر وعمل قلب دخی محبة الله وشوق الی لقاء
الله دركه انگسی دخی جذبات ربانیه دن صدور ایدوب مصاحبان كلمه طیبه اولورلار زیرا كلمه ومحبت جانب الوهیتدن پرتو ایدوب بر موجب
منه بدا والیه یعود كبرو اصلنه رجوع ایدرلر نته كیم كاشف اسرار كبریا نور چشم اصفیا حضرت مولانا قدس الله سره الاسنی بیورورلر كه
ترتقی انفاسنا بالمنتقی برزم انفاس طیبه مز نقاوت وطهارته ولطافت ونظافته ملابس اولمغله ترقی وعروج ایدر متحفا منا الی دار البقا
بزدن تحفه ومهدی قلنمش عی حالده دار بقایه حاصل كلام بزم نفسلریمز ریا وسمعه دن ونفسلریمز دخی معاصی واثام واوهام وخیالدن
رها بولوب محبة الله ایله تزكیه وقلبلریمز ماسوادن تخلیه اولنمدقده درگاه عزته هدیه اولمغه لیاقت تحصیل ایدوب اوجات عالیات
وحدت مطلقه ودرجات سامیات بقاء احدیة الذات اعتلاء وارتقا ایدر دیمكدر وترتقی نك فاعلی انفاسنادر ثم یأتینا مكافات المقال
بعد الارتقاء والاعتلا مقاملرك مكافات ومجازاتی بزه كلور ضعف ذاك رحمة من ذی الجلال مقاملرك ضعفی كلور رحمت یونندن ذی الجلال
الله دن جمله تأتینا ترتقی جمله سنه معطوفدر مكافات تأتینایه فاعلدر ضعف مكافاتدن بدلدر ونصب رحمت تمییزیت اوزره در
وذی الجلال متعلق ایله ضعف رحمتدر حاصل كلام كلم طیب وعمل صالحك جزا ومكافاتی عند الله اضعاف مضاعف بولورز واحسان الهی
من حیث اللزوم والوجوب لمایوب بلكه من محض اللطف والاحسان ومن كمال الجود والرحمة والغفران دیمك اولور ثم یلجینا الی امثالها
كی ینال العبد مما نالها یلجینا دخی تأتینا جمله سنه معطوف اولوب تحتنده مستكن اولان ضمیر فاعل ذی الجلاله راجعدر وضمیر امثالها مكافاته
راجعدر وكی حروف نصبدن اولوب ینال كلمه سنی نصب ایتمشدر عبد ینال نك فاعلی ویاخود منصوبا قرائت اولنوب مفعولی دخی اولمق
جایزدر ومما ده اولان من حرف جر ما دخی یا موصوله ویاخود موصوفه اولمق اوزره مقالدن عبارت اولوب نالها تحتنده اولان ضمیر
مستكن عبده راجعدر وضمیر بارز دخی مكافاتدن عبارت اولان مایه راجعدر وما دخی مع صلته ویاخود مع موصوفه محلا من بیانیه ایله
مجرور اولوب متعلق محذوفی ایله نعیم ویاخود بونك امثالنك بیانیدر پس عبد ینال جمله سنك فاعلی اولور ایسه متعلق محذوف مفعول
ینال اولور والا فاعل ینال اولور حاصل معنی عبد اتیان مكافات المقال اول رب ذی الجلال اول مكافاتك امثالنه بزی ایصال ایلر
عبده نایل اولمغیچون شول حسناتدن كیم عبده نایل اولان مكافات قبیلندندر بو معنی عبدك منصوب اولدوغنه گوره در اما مرفوع
اولدوغنه گوره عبد اول خیره واول احسانه نایل اولسون ایچون كه اول نعیم كلم طیب جنسندندر كه عبد اكا نایل اولدی ویاخود مما دا ما كا
من زایده اولوب كی ینال العبد ما نالها یعنی عبد نایل اولدوغی شیئه كه مكافاتدر نایل اولمغیچون دیمك اوله هكذا نعرج وننزل دائما
ذا فلا زلت علیه قائما نعرج كلمه سنده اولان ضمیر مستكن انفاسه راجعدر وننزل كلمه سنده اولان ضمیر مستكن دخی مكافات مقاله راجعدر

دائما تمییزیت اوزره منصوبدر ویاخود نصبی ظرفیت اوزره اولوب زمانا دائما دیمك اولور وذا اسماء اشارتدندر فا تعقیب ایچون در
لا زلت كلمه سنده اولان لا زال افعال ناقصه دن اولوب ضمیر فاعل كه تادر محلا مرفوع زال نك اسمی وقائما خبریدر وعلیه ده اولان ضمیر
ذاك مشار الیهی اولان مفهومه راجعدر حاصل معنی متنبه اول كه بو مذكور كبی بزم انفاسمز جناب حقه عروج وصعود ایدر ومكافات مقاللر
نزول ایدر دوام حیثیتندن ویاخود دایم الازمان عروج ونزول ایدر عروج ونزولدن شول مفهوم كه ذكر اولندی پس سن دائما بونك اوزرینه
قایم اولوب بو ایكی حالت كه عروج ونزولدر زایل اولمدك یعنی سندن صدور ایدن كلمات طیبه واعمال صالحه جانب اعلایه عروج ایدیجك
اضعاف مضاعفه مكافاتی دخی سكا نزولدن خالی اولماز آه ای طالب محبت فیاض مطلق بو ابیات شریفه دن حصه بودركه سالكان راه
حق اولان عاشق صادقلرك انواع درد وفراق واصناف شوق واشتیاقله یوزلرین درگاهه سوروب دروندن دلدن وجاندن دكولدن
ایلدكلری ذكر وتوحید وآه واین وتضرع وحنینلری معشوق حقیقی اولان درگاه عزته عروج ایدوب اول محبوب ازلی ومطلوب لم یزلینك دخی
دریای رحمت ومغفرتی جوش وخروشه گلوب كمال فضل واحسانندن قلوب عاشقینه تجلیات حسن وجمالیله نظر قلمغه تنزل ایتمكله عشاق الهی
شمع عشقك پروانه سی اولوب نار جذبات حقله محو وجود ایتمكله حضیض طبیعتدن خروج واوج اعلاء جبروته عروج ایدوب بركات تجلی
احدیة الذات ایله عنایات بی غایات ربانیه وانعامات بی نهایات سبحانیه مشاهده سنده مستغرق وباقی بالحق اولورلار الهیسی
عاشق صادقلرك درگاه قدسنه تضرع ونیاز ایدوب سبحات وجهندن نقاب عزت كشف وبازاولمقدن خالی اولماسون

و عاشق ایله معشوق بیننده بو ناز ونیاز دایم اولسون دیمكدر رشید نسیمی • جانك وجودی سن لاشی كبی عدم ایكن • سندن جدا دیرلك مشتاقه كی المدر
روح القدس یسندن عیسی ابن مریم اولدی • ای بیخبر لودمدن كل كه دم بودمدر • زلفك قرا گیسنده نور رخك كه زندكی • هر قنده شام اولور سار دخی صبحدمدر
یارك غمینی گوكلم گوردن ومكانه ویرر • بیچون كیم اول بیلور كیم یارك غمی نه غمدر • وار ایله بوب غمیت بیت الحرام گلكیم • معشوقه نك جمالی هم كعبه هم حرمدر
عشقك نسیم بلاسنا بردم تومانا الدن • عاشقلرینه دایم عشقك ایشی كرمدر • زرق وریادن الكه بوخیول كرنسیمی • یارك محبتندن كوركیم نه محتشمدر
آه ای عاشق صادق ودردیارده حالمه موافق وشوق وذوق ایله جگری یانق • جیب كوزی اعمی اولانك نور تجلی نه بیلور • بوسوزك شرحینی بنیایه صور اعمی بیلور
مفهومنجه لذت درد وفراقی دردی اولمیان ذوق ایتمز ونور تجلی عشاقی كوزی اولمیان كورمز هر كس نه لایق ایسه بالاخره لایقن بولور نته كیم
حضرت مولانا بیورور پارسی گوییم یعنی این كشش عروج ونزولده اولان احوالی تمیع الیه یصعد الطیاب الكلم دن اوتحله كلنجه لسان عربیه ده بلدك
شمدنصكره زبان پارسی سویلیلم وشرح وبیان ایلیلم یعنی بو جذب وكشش كه انفاس طیبه ونفوس زكیه نی حق سبحانه وتعالی علم بالا یه جذب ایدر
زان طرف آید كه آمد آن چشش اول طرفدن كلور كه اول چشش كلدی یعنی تجبهم وتجبونه نحواسنجه جانب آمیدن روح وقلبه ذوق ومحبت ولذت
انس وحدت اعطا اولنوب روح دخی اول حب ازلی نك جانبنه میل ایلیدی چشم هر قومی بسوی مانده است هر بر قومك چشمی بر جانبده قالمشدر
یعنی هر بر كروهك نظری بر سمته دركان طرف یكروز ذوقی رانده است زیرا كه اول طرفده بر گون بر ذوق سورمشدر ایمدی هر كیمك همت ونظری
عمل صالح وجانب آخرت واولیا واصفیانك روشی وحق سبحانه وتعالانك عشق ومحبتنه اولسه ان شاء الله تعالی اول كمسنه نك میلی علوده
واخری سعادتمند اولمغه دلیلدر زیرا عالم ارواحده مقام انسدن چشیده قلدوغی لذت مشاهده كبر واول جانبه میل ایدر جانب فساده میل
ایدنلره دخی عاقبت خوفی وشقاوت ایله ختم الهی واردر زیرا ذوق جنس از جنس خود باشد یقین یقینا جنسك ذوقی كندو جنسندن اولور
وخلاف جنسدن الم چشیده اولور ذوق جزو از كل خود باشد ببین نظر ایله گوركیم جزوك ذوقی كندو كلندن اولور سلطان ولد
طیبین سوی طیبات روند • هم خبیثین بجنس خود گروند • یطلب المرء ما یجانسه • عند تلقایه یوانسه
اجتماع المیاه والقطرات • جمعها یرتقی یصیر فرات • یكذا النار والهوی اعلم • كل شیء بجنسه یتجم
جنس از جنس می شود افزون • جنس از غیر جنس ناموزون • پس جنس شطرینه منقسم اولوب بری نیك وبری بد وصفات دخی
باعتبار الكلی ایكی نوعدر یعنی بری عرشی وبری فرشیدر وفرشیان فلك جانبندن مهجوردر وعرشیان ایسه انوار تجلیات ایله پرنوردر
نته كیم بوندن اقدم دخی بونك بیانی سبق ایتمشدر وبر نوع دخی واردر كه جنسنك ایكیسنده دخی قابلیت ویرلمشدر حضرت مولانا قدس الله روحه
نوع اخیره اشارت بیوروب دیرلر كه با مگر آن قابل جنسی بود با مگر خلاف جنسدن اولانك جنس علادن اولمغه قابلیتی اوله چون بدو پیوست جنس او شود
چونكه خلاف جنس ایكن جنسه پیوسته اوله استعدادی اولمغله اول جنسدن اولور لكن قابلیت شرطدر مثلا بادام قدانسه شفتالو اشلانوب
بادام ایكن شفتالو اولور لكن جوزه شفتالو اشلانمز زیرا قابلیتی یوقدر پس اهل هوا وارباب فسادك دخی بعضیسی اصحاب صلاحه مقارن اولدقده
فسادی زایل اولوب صلاحه تبدیل اولور وارباب تلوینیدن دخی بعضیسی فسقه ایله مقارن اولسه فاسد اولور نظم رو بعشی كرد كران جنسی
سوی جنسی برو اگر انسی • چون زجنس آدمی گزین بر را • ترك كن چو یافتی مه را • ایدی ای طالب صادق دولت
وسعادت اكا كیم صحبتی دائما مردان خدا اولان عاشقلر ایله اولوب زبانی انلارك مدحنی سویلیه وخلاف جنس ایكن جنس آخره مقارنت ایله
تحصیل جنسیت نه وجهله ممكن ایمش حضرت مولانا مثال ایرادینه شروع ایدوب بیورورلر كه همچو آب ونان كه جنس ما نبود مثلا آب ونان
كبی كه ظاهرا بزم جنسمز دكل ایدی ولكن گشت جنس ما واندر ما فزود بزم جنسمز اولدی وبزده زیاده ایلدی یعنی آب ونانی بز اكل ایتمكله
كندو جنسیتلرین خلع ایدوب وجودمزده لحم وشحم ارتوروب قوت شامه وباصره وسامعه ولامسه یه ملحق اولوب هر بر قوا وجوارحمزه

توزیع اولندی الحاصل آب و نان اگر انسان اولدی نقش جنسیت ندارد آب و نان آب و نان من حیث الشکل والصورة • اگرچه جنسیت طوتمز یعنی
انسانه برجهله شباهتی یوقدر فاما ز اعتبار آخر از جنس دان • اعتبار آخردن آب و نانی جنس انسان بیل • یعنی بعد الاکل والهضم انی جنس بشردن بیل
ور ز غیر جنس باشد ذوق ما • واگر غیر جنس که مراد ناجنس حقیقیدر • بزم ذوقمز اندن اوله • آن مگر مانند باشد جنس را • مگر اول ناجنس بحسب الصورة
اول جنسک مانندی اوله • الحاصل حق ایله • و اولیا و اصفیا ایله اشتغال ایدوب حظ و نصیب آلانلر غیرلر ایله ذوق ایتمز • و انلرک تقدیرجه دخی صورته
و لسانده انلره مشابهات صوریسی اولماغله • نوعا ذوق دخی اولنورسه باقی و پایدار دگلدر • بلکه باعث ذوق مشابهتدر • پس بو تقدیرجه
آنکه مانندست باشد عاریت • اول انسانه که عین اولمایوب مجرد شباهت اوله اول عاریت اولور • یعنی عارضی برحالت اولماغله سریع الزوالدر
زیرا عاریت باقی نماند عاقبت • عاریت باقی قالمز عاقبت • مثلا مرغ را گر ذوق آید از صفیر • مرغه اگرچه صفیردن ذوق گلور • چونکه جنس خود نیابد شد نفیر
چونکه کندو جنسنی بولمیه نفرت ایدیجی اولور • و یاخود دام بلایه گرفتار اولماغله فریاد و زاره باشلر • محصول بیت بودرکه دام تزویر وضع ایدوب
پس پرده دن صفیرلرینی صدای مرغه تشبیه ایتمکله ایشیدن قوشجغزلر دام و صفیری کندو جنسنک آوازی قیاسیله جانب صفیره قریب اولدقده
ایکلرندن عاقل اولانلری کندو جنسی اولمادوغن بیلوب دام بلایه گرفتار اولمادین فرار ایدوب و خلاص اولدوغنه شکرلر ایدر • اما بی ادراک
اولان مرغلر کندو جنسنی گوره مدکلرندن متنبه اولمایوب و صفیر دام اولدوغن اذعان قلمایوب دانه یه طمع ایتمکله گرفتار دام اولوب نفیر و فریاده
باشلرلر بو معنی نفیر توجیه مغایسنه اولمق اوزره در • و بر شال دخی تشنه را گر ذوق آید از سراب
تشنه یه اگرچه سرابدن ذوق گلور • چون رسد در وی گریزد جوید آب • چونکه سرابه ایریشه اندن قچر جویان آب اولور • یعنی چول و صحرالرده خصوصا
ایام حارهده سفر قیلن ابناء سبیله عطش و حرارت مستولی اولدقده پیش چشمنده اولان صحرا الکااب کبر و شط و فرات کبی گورنوب دفع عطش ایچون
اول جانبه پویان اولوب آب تخمین ایتدوگی محله واردقده • مگر سراب اولمغله شکل آب چشمندن غایب اولوب تشنه لب گیرو آب طلبنده اولور
و مسافه بعیده یه نظر ایتدکجه لا ینقطع سراب آب کبی گورنوب هر برینه واردقجه آبدن محروم و تشنه لکدن هلاک اولور • وحق سبحانه وتعالی
اعمال کفار و فجاری سرابه تشبیه ایدوب بیورر • قال تعالی والذین کفروا اعمالهم کسراب بقیعة یحسبه الظمآن ماء حتی اذا جاءه لم یجده شیئا • ارباب تحقیق
بیوررلرکه بو آیت کریمه شول زمره کفران النعمه یه اشارتدرکه نعم الهیه یی معاصی یه مصروف قیلوب و عهد ازلی سبحانی یی فراموش ایدوب
کلیت ایله عهد مزبوره توجه و اقبال ایده جک ایکن خلافنه ذاهب اولوب بعده عقل قاصرینه تابع • و اقتضای نفسه متابع اولماغله آبا و اجدادینی
بولدوغی صوری و بلا معنی اولان رسم و عادت ایله عمل ایدوب بلکه انکا دخی ریا و سمعه مباشرت ایدر • و بو طایفه شقیه کمال جهللریندن ظن ایدرلرکه
عمللرینه اجر و ثوابه نایل اولوب ایشلری مستحسن اوله • و نفس و شیطان دخی جمله مزبوره یه عمللرینی تزیین ایدوب خوب و لطیف گوسترر
کما قال تعالی وهم یحسبون انهم یحسنون صنعا زین لهم الشیطان اعمالهم • حال انکه اعمال مزبوره ماءدن خالی • و لا تحته طائل قبیلندن اولان سراب
کبیدرکه اول سراب چول و صحرالرده اولور • پس اول عملک صاحبنه فایده سی یوقدر • مگر کیم عمل صالح و عبادت خالصه سی اوله • و صاحب الاعمال ایسه
بحسب الغفلة والجهل • اعمال شوبه سنی مطفی نار غضب الله قیاس ایدر • حتی موت اصابت ایدوب و صاحب الاعمال اعمال کندویی منجیه
اولور ظن ایدرکن • توهم ایتدوگی شیلردن آخرتده بر شی بوله مز • بلکه ووجد الله عنده فوفاه حسابه • اعمال عبدک قتنده وزن و حساب ایچون
و سوء معامله سنه مکافات و مجازات ایچون اللهک قهر و غضبنی حاضر بولور • وحق جزاسیله جزالنور • پس حق تبارک وتعالی ریا و سمعه ایله
و مغایر صورت ایله اولان اعمالی سراب قیعانه تشبیه بیوردی • زیرا اصحاب سمعه • ریا و شرکلرنده اهل خسران و حرماندر • و انکا بناء که قلدقلری
اعمالک اجراسنه محتاجلر اولوب و مقابله ده خیر و ثواب توقع ایدرکن حضور حقده وصول مرادن برشی بولمزلر • زیرا احسن قبوله قرین اولان
من حیث الیقین والصدق والاخلاص اولان • اعمال صالحه اصفیا و اولیادر • پس ارباب ریا حقی کندولردن نعت اعراض ایله بولوب
ذوق و انقطاع ایله جزالنورلر • کذلک حقدن خلقه و سببدن سببه رجوع ایدن بازگشته لرک دخی شانی بویله در • پس حضرت مولانا دخی
بو بیت شریفلریله اشبو آیت کریمه یی تفسیر ایدوب بو وجهله تأویل بیوررلرکه • مشیخ اولان کذاب • و متعلقد اولان قلابلر • دخی سرابه
و آب زلال محبته طالب اولان تشنه لبلر دخی عطشانه بگزرلر • و مقلدین و مغرورین اولان کذابلری بحسب الشکل والصورة • دفع عطش
طلب ایده جک آب زیان ظن ایلیوب • و دام تزویر لباسدن استماع ایتدکلری صفیر خدعه لرین • آواز مرغ قدس آشیان ملاحظه ایتمکله
حضورلرینه واروب دفع عطش و صحبت بهجتیه کمال رغبت ایله توجه ایلدکلرنده دام تزویره • و سراب قیعان مشابه سنده بولوب مراده
واصل اولمزلر • پس کیمسی اذعان پاک صاحبی اولماغله اول جانبی ترک ایدوب چشمه سار محبت الهیه اولان مرشد کامل دریادللرک جانبنه گیدن
طریق فلاحی صوروب نشان الوب اول سمته روان • و طالب بی مان و دفع عطش ایدرلر • و دام تزویرده دانه حرفه الدانمایوب مرغزار
فضای حب و ولایه پرواز قیلورلر • فاما شونلر کیم قاصر الفهم و بی ادراک اولهلر • سراب جهالت و بلاهت • و ورطه غفلت و حماقتدن
جیدا ... تخلیص ایده میوب صفیر صیادک دام تزویرینه گرفتار • و قید خذلان و حرمانده خوار و زار اولورلر • آیدی بنم جانم
قلبنده نور محبت ربانیه باهر اولان عشق غنیلری دگه برلمعه یه الدانمز • و جانب سرابه باقمز • و دام تزویره طوتلمز • زیرا مفلس اولمایوب
گوکلی عشق سبحانی ایله غنی • و نور هدایت ایله میان حق و باطلی فارقدر • و عشق و محبتدن و ذوق و حالدن تهی دست اولان مفلسلر
کندو قلابلغی ایله تفاخر ایدرلرسه قایز فر زیرا مفلسان گر خوش شوند از زر قلب • مفلسلر اگرچه کیم قلب التوندن خوش اولورلر

لیک آن رسوا

لیک آن رسوا شود در دار ضرب • لکن اول قلب التون ضربخانه ده رسوای اولور • یعنی یا مولانا مقلد دیدوگک کمسه لرک باشنه خلق کثیر جمع اولوب
و هر بری شیخم شویله در دیو مدح ایدوب اصحاب ذوق و محبت و مفلس عشق و معرفتز دیمزلر • دیو سؤال ایدن سایله جواب بیوررلرکه
بی تمییز و بی اذعان اولان کمسنه لر • شول مفلسه بگزرکه قلابدن بیر کیسی النه برقاچ التون ویرمکله خوشدل اولوب بعده ضربخانه ده رسوای
اولدوغی کبی • بونلر دخی سکه و کسوه گیدکلرینه • و طیلسان و ردا صارندقلرینه • و کلمات تصوفدن برقاچ اصطلاحات و عبارات ازبر ایتدکلرینه
مسرور اولوب • لکن ضربخانه عشقده • عشق ضربخانه جیبی اولان مرشد کامل ید همتنه • و پوته تربیه سنه داخل اولدقده مقدما مسرور اولدوغی
کلمات و اصطلاحاتی • رسوای اولوب هیچ شیئه مالک اولمایوب مفلس و سند بورا اولدوغی ظاهر و باهر اولور • و یاخود ضربخانه میزان آخرتده
رسوای اولور • ایمدی ای مرد طالب طریق مستقیمه راغب بو نصایح و مواعظدن متنبه اول • تا زراندودیتان از ره نفگند • زنهار زراندود دلق
سنی یولدن براقمیه • یعنی ایچی مس و اوستی التون یالدز مشابه سنده اولان عمارت ظاهر و خرابی باطن • سنی طریق حقدن دور و مهجور ایتمیه
تا خیال کژ ترا چه نفگند • و خیالات سقیمه و باطله • و توهمات مزخرفات عاجله • سنی چاه مظلم طبیعته براقمیه • مولانا جامی فرماید

حذر از صوفیان شهر و دیار • همه نامردمند و مردم خوار
هرچه دادی بدستشان خوردند • هرچه آمد ز دستشان کردند
کارشان غیر خواب و خوردن نی • هیچشان فکر روز مردن نی
ذکرشان صرف هر سفره و آش • فکرشان صرف در وجوه معاش
هر یکی کرده منزل دیگر • نام آن خانقاه یا لنگر
بهر جمع اوانی و شهوات • کرده میل اولنی و ادوات
فرشهای لطیف افکنده • ظرفهای نکو پراکنده
چشم بر در که کیت در ره و شهر • یافته از طریق مردان بهر
گوشت با آرد آورد و سه من • تا نشیند بصدر شیخ زمن
سر انبان لاف بگشاید • بر حریفان گزاف بیماید
بهر آنست آشنایی او • زانکه شد دیگ روشنایی او

ترا ایمدی ای طالب هدایت ناجنسه و مقلده مقارنت و ارباب ریا
و سمعه ایله مصاحبت • و خیالات و اوهام باطله یه متابعت ایدن چاه مظلم طبیعت و درکات نار حسرته دوشد و گنه بر مثل لطیف
استرایسک از کلیله بازخوان آن قصه را • کلیله و دمنه حکایه لرنی مسطور اولان همایون نامه کتابندن بو قصه یی اشکارا اوقو
و ندران قصه طلب کن حصه را • اول قصه ده حصه طلب ایله • ایمدی اول قصه نه در دیرایسک قصه بودرکه مع الحصه سکا تفصیل و بیان ایده لم
بیان توکل و ترک جهد گفتن نخجیران بشیر • طایفه نخجیران ارسلانه توکل بابنده و سعی و جهدی ترک قلمق خصوصنده سویلدکلری بیاندر
طایفه نخجیر در وادی خوش • نخجیر صید و شکار معناسنه در • یعنی حیواناتدن قابل صید و مناسب شکار اولان بر طایفه وادی خوشده
بودشان از شیر دایم کش مکش • نخجیرانه شیردن دایما کشمکش و نزاع و اضطراب وار ایدی • بس که آن شیر از کمین در می ربود • اول شیر کمیندن
نخجیرانی بسیار قپاردی • یعنی تقدیر بیت بالتقدیم والتأخیر که آن شیر از کمین نخجیران بسیاری ربود اولمق اوزره معنی ویرلدی •
آن چرا با جمله ناخوش گشته بود • اول اوتلاق بر فضای خوش • و صحرای دلکش ایکن شیرک خوفندن جمله نخجیرانه ناخوش اولمش ایدی • شیردن مراد روح
و چرادن مراد طبیعت و نخجیراندن مراد حواس انسانیه و قوای بدنیه اولاکه شیر روح نخجیران حواسه اتباع ایتمکله چاه طبیعته سرنگون دوشدی
و یاخود شیردن نفس اماره • و چرادن مراد ریاض ریاضت و مجاهده • و فضای محبت و مشاهده • و نخجیراندن مراد قوای روحانیه اولوب نفس
قوای روحانیه یی کندویه شکار ایتمکله جای منیع ریاضت • و فضای وسیع محبت • باشلرینه تنگ اولوب بالاخره خرگوش عقل نفس شیرینک
شرینی دفع ایتدوگیدر • ایکی وجه اوزره اولان تأویل دخی وجه در • زیرا حضرت مولانا بو قصه برحصه ده شیری کاه روحه و کاه نفسه تشبیه بیورمشلردر
ان شاء الله تعالی محللرنده معلوم اولور • حاصل کلام علی کلا التقدیرین طایفه نخجیران فرومانده و درمانده اولوب بالاخره حیله کردند آمدند ایشان بشیر
نخجیران شیره گلدیلر حیله ایلدیلر کز وظیفه ما ترا داریم سیر • بویله دیو که وظیفه دن برسنی طوق طوتارز • ایمدی ای شیر دلیر من بعد زحمت و مشقتی
کندوکه روا گوره • جز وظیفه در پی صیدی میا • سکا مرادک اولدوغی مقداری تعیین اولنان وظیفه دن غیری برصیدک اردنجه گلمه •
تا نگردد تلخ بر ما این گیا • تا که بو چمنزار و چراگاه و مرعی و گیاه بزه تلخ و رنج‌آرا اولمیه • و نیجه قهرک بز ضعفایه بلا و ادا و جفا وادی گوسترمیه
جواب گفتن شیر نخجیران را و فایده جهد گفتن • نخجیرانه شیرک جواب دیمه سی و فایده جهدی عیان سویلمه سی بیانده در • گفت آری گر وفا بینم نه مکر
شیر طایفه نخجیرانه ایتدی بلی بو بابده عرضه قیلنان کلامکز مقبولمدر • اما شول شرط ایله که عهدکزده وفا گورم خلف وعد و نقض عهدکز
سببندن مکر و خدعه • و حیله و زرغه گورمیم زیرا که دفعاتله بو مقوله مواعید و معاهده غره و فریفته اولوب • مکرها بس دیده ام از زید و بکر
زید و بکردن چوق حیله و مکرلر گورمشم در • احتمالدر که سز دخی وعدکزده صادق اولمایوب تزویر و مکره نیت ایتمش اولاسز حال انکه
من هلاک فعل و مکر مردمم • بن خلقک فعل و مکرینک قهر و هلاکیم • من گزیده زخم مار و کژدمم • بن مار و عقربک زخم کرده و زهر چشیده سی یم
یعنی مار جبلت و عقرب خلقت اولان نیجه بد سیرت و حشرات سیرتلرک مضرتلرین گورمشم • یعنی شیردن مراد روح اولورسه قوای
طبیعیه یه خطاب ایدرکه • بن عالم ارواحدن گذر ایدوب مأوای انسانیه یه گلنجه طبایع مختلفه • و عوالم متنوعه ده انواع گرم و سرد چکوب
و شدیده دگین مشتهیات حیوانیه دن نیجه زهرلر یودوب جفالر چکمش و بلالر گورمشم در • ای مقتضیات نفسانیه جایزکه سنک دخی گفتارک
بکا زهرمار • و لدغه کژدم نیش ارا اوله • ایمدی مردم نفس از درونم در کمین • ذهنده درکمین اولان مردم نفس خدعه کار و مکاره
از همه مردم بتر در مکر و کین • بکا مکر و کین ایلمکده جمله دن اقبح و شر • و مطلقا ضرردر • بعض نسخه ده مکر یرینه کبر واقع اولوب کین انک عطف

واقع اولمشدر حقا نفس اماره دن زیاده عدوی واردر • کما قال علیه السلام اعدی عدوک نفسک التی بین جنبیک ایدی شول کمسنه که تفویض امر
الی النفس ایدوب انک وساوس شیطانیه سنه فریفته اوله • طریق صوابه مهتدی اولماز • زیرا نفس اماره بالسوء در • کما قیل النفس الاماره وهی التی
تمیل الی الطبیعة البدنیة وتأمر باللذات والشهوات الحسیة • وتجذب القلب الی الجهة السفلیة • فهی مأوی الشرور ومنبع الاخلاق الذمیمة شیخ عطار

همه مقصود ما نفس است غدار • که تا گردد ز خواب جهل بیدار • همه مقصود ما نفس است بی شک • که از عین دوی بیند همه یک
چو نفس کور اینجا باز مانده است • یقین در حرص واندر آز مانده است • چو نفس کور اینجا ره نه بیند • بمنزل کی رسد گوشه نه بیند

ایدی ای نفس شوم چونکه سنک دفعات ایله بونک کبی مکر وحیله لرک گورلدی • ودخی من جرب المجرب حلت به الندامة دینلدی پس سنک دیدککه
بر دخی اعتماد ایتمزم • دبر دو شد وگم قبو یه بر دخی دوشمزم خصوصا گوش من لا یلدغ المؤمن شنید ایم قولاغم لا یلدغ المؤمن من جحر واحد مرتین
حدیث شریفی معنعنة رواة احادیثدن ایشتدی • یعنی مؤمن بر دلکدن ایکی کره لدغ اولنمز • یعنی عاقل بر کره ضرر گوردوکی محله تکرار [illegible]
لدغ عقرب ویلان وسایر حشرات صوقمسنه دیرلر • وجحر ضم جیم ایله عقارب وحیاتک وسایر موذی لدغلرک سوراخلریدر • وبو حدیث شریفی
احمد وابو داود • ابو هریره دن • وابن ماجه ابن عمردن روایت ایتمشلردر • رضی الله تعالی عنهم چونکه قولاغم بو حدیثی سمع قبول ایله گوش ایتدی
قول پیغامبر بجان ودل گزید قول رسول علیه السلام جان ودل ایله قبول ایتدی ترجیح نهادن نخجیران توکل را بر جهد واکتساب نخجیران توکلی جهد
واکتساب اوزرینه ترجیح وتقدیم ایلدکلرینک بیاننده در جمله گفتند ای حکیم باخبر جمله نخجیران شیر زبانه ایتدیلر ای حکیم باخبر الحذر دع لیس یغنی عن قدر
ترک حذر قیل زیرا حذر قدردن غنا وفائده ویرمز • یعنی المقدر کائن وجف القلم بما هو کائن بیورلمشدر • پس دع الحذر فان الحذر لا یغنی عن القدر
حدیث شریفنک ونفحه • سهم قدر • جنه حذر ایله دفع اولمز • وتیر تقدیر سپر جهد وتدبیر ایله گیرو دونمز • ونشانه سنه اصابتدن خطا ایتمز • کما قیل
اذا حل القدر بطل الحذر بیت ارادت یابنک تیری نشانه فرسیج نشانمدن • نشان اولمغه بن دخی نه سهیم نه سپر دارم نثر ایدی ای شیر باتدبیر عبد مطیعه
لازم اولان توکلدر • قضا وقدره تسلیم ورضادن غیری یه چاره یوقدر بیت قضا در گر شود گر صد هزار ناله وآه • بشکر یا بشکایت برآید از دهنی
در حذر شوریدن شور وشر است قدردن حذرده پریشانی شور وشر واردر شوریدن بو محلده پریشانی معناسنه مستعملدر رو توکل کن توکل بهتر است
یعنی توکل ایله که توکل بهتردر حکیم سنایی

بانه بانفاق بر درگاه • بتوکل وند مردان راه • گر بگوی توکل آری رخت • در زمانت بدین آید بخت
تا توانی جز او بیار مگیر • خلق را هیچ در شمار مگیر • کار را جز خدای نگشاید • بخدا گر ز خلق هیچ آید • هیچ در فضول خلق مبند
دل در و بند رستی از غم و دند • جز بدرگاه او پناه مساز • خلق را هیچ تکیه گاه مساز • کین همه تکیه جایها هوس است • تکیه که رحمت خدای بس است

زیرا توکل قضا وقدره تسلیم • وجهد واکتساب گویا قضایه مقابله ومعارضه در ایدی با قضا پنجه مکن ای تند وتیز قضایه پنجه اورمه ای تند وتیز
وتهور وغضوب تا نگیرد هم قضا با تو ستیز تا قضا دخی سنکله عناد وخصومت قلمیه مرده باید بود پیش حکم حق عبد خدا پیشگاه حکم
الهیده کالمیت بین یدی الغسال مرده مشابه سنده اولمق گرکدر تا نیاید زخم از رب الفلق حتی کائناتک موجدی وتکوینک مظهر ومبدعی اولان
خالق الخلق ورب الفلق ان قهر وغضب کلمیه حکیم سنایی

جمله تسلیم کن بدو تو چه • جان وتن اگر دکار سپار • باش در صولجان حکمش گوی • هم بمعنا وهم بلطف گوی • هر کجا حکم او بود تو که
نگسواند از حظ خود زمیان • تا بیابی حلاوت ایمان • تا دهندت بقرب حضرت کار • هدف تیر حکم او جان کن • صدف در عشق ایمان کن

نثر کتاب شرح تعرف ده مسطوردر که اجمعوا ان الله تعالی خالق الافعال العباد کما انه
خالق لاعیانهم • اختلف الناس فی افعال العباد • فذهب جماهیر اهل السنة الی انها واقعة بقدرة الله تعالی • قال القاضی ابو بکر منهم کونها طاعة
ومعصیة یکون بقدرة العبد وذوات الافعال واقعة بقدرة الله • وقال امام الحرمین ان الله تعالی یخلق للعبد قدرة وارادة یقع بها افعاله
وهو قول ابی الحسن البصری والفلاسفة • وقال الاستاد ابو اسحق اسفراینی المؤثر فی وجود افعاله مجموع القدرتین قدرة الله وقدرته • وقال جمهور المعتزلة
العبد یوجد الفعل باختیاره • ایدی ای طالب طریق فوز وفلاح • وراغب راه صلاح ونجاح • عبد خدا اجردن وشردن نه ایشلرسه جمله کاری حق سبحانه
وتعالینک قضا وقدرتی وارادت ومشیتی ایله در • پس مسئله قضا وقدرده حق تعالی جمیع افعالک خالق وموجدی اولدوغنه ایمان گتورمینجه
وطاعت وعصیان وکفر وایمان وخیر وشر ونفع وضر جمله سی حقک مشیت وارادتی • وقضا وقدری اولدوغنه اعتقاد تام ایتمینجه مؤمنک
ایمانی درست اولمز • معتزله نک ایسه عقیده سی بونک مخالفدر • زیرا اعتقاد معتزله بونک اوزرینه درکه حق سبحانه وتعالادن قضا وقدر سبق
ایتمکسزین عبد کندو امور کارنده مستقللردر دیرلر • فلذلک بو طایفه یه قدریه دینلدی • زیرا بونلر قدری نفی ایتدیلر • وقدریه تسمیه اولنملری ایچون
ان القدریة مجوس هذه الامة حدیث شریفی وارد اولمشدر • اکا بنا که طایفه مجوس ایکی خالق اثبات ایدوب خالق خیره یزدان • خالق شره
اهرمن دیدکلری کبی قدریلر دخی معنا ایکی خالق اثبات ایدوب بری خدا • وبیری عبددر دیرلر • واگر بویله اولماسه عباد عبید اولمزدی • واوزرینه
امر اجرا اولنمزدی دیرلر • حق تعالی ایسه عبادندن خیر دیلدی • وشری دیلمدی • پس عبد فعلنده مستقل اولماسه عبددن خیری اراده وشری
نهی ایلمزدی دیرلر • الحاصل قول معتزله ده اولان کلمات مزخرفه • خریطه تحریره کشیده اولنورسه صدددن تجاوز ونیجه خالی الذهنلرک
دماغی فساد انجام اولور • پس لازم اولان مذهب اهل سنت وجماعت • والحقه لطائف ایلین سلک اصحابه ایتدر از گفتار حکیم سنایی فی القضاء والقدر

کفر ودین زشت وخوب گنه • یرجع الامر کله سوی او • بد ونیک تو بر تو رانده اوست • تا ندانی که دشمنی یاد دوست • کرده امر خدای در هر فن
تو تقی را بفعل اعتن • تا چو راه شیمه بگشایند • زانکه کشتند حال آن رانند • هر چه آن هست بود وخواهد بود • آن تواند کرد کاو فرمود

هر چه استاد بر نوشت براند • طفل در مکتب آن تواند خواند • بنده کان را که از قدر قدرت • ان زبان که آن هم از قدرت • تلخ وشیرین چو هر دو زو باشد
زشت نبود همه نکو باشد • چون زبالا نهند قضا بنوری • رو تو الله گوی وآه مگوی • چه کند با قضای او آسیب • جز فره ونایه ومگرهی
حکم تقدیرا و بلا نبود • که قضایش بجز عطا نبود

نثر اما جبر مذموم دخی مزلقة الاقدام اولدوغی بوندن اول بیان اولنمشیدی تکراره احتیاج
یوقدر ترجیح نهادن شیر جهد واکتساب را بر توکل وتسلیم شیر دخی جهد واکتسابی تسلیم وتوکل اوزرینه ترجیح وتقدیم ایتدوکنک بیاننده در
گفت آری گر توکل رهبر است شیر ایتدی نعم اگرچه موصل حق اولان راهه توکل دلیل ورهبردر • کما قال علیه السلام یدخل الجنة من امتی سبعون
الفا بغیر حساب وهم الذین لا یکتوون ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوکلون لم یأمنوا انفسهم ان تجرهم الاسباب دون المسبب بل فوضوا الاسباب
اعتمادا علیه وتفویضا الیه صدق حبیب الله • ولکن فی زماننا توکل صرفه قدرت عبد اولمادیغنه الکاسب حبیب الله نحو اسنجه کسب حلال معاشک
اولاسی اولدوغی مقرردر این سبب هم سنت پیغامبر است بو سبب که جهد واکتسابدر • بو دخی سنت نبی علیه السلام در • حق سبحانه وتعالی
لا یکلف الله نفسا الا وسعها بیورمشدر • واندن ماعدا گفت پیغامبر باواز بلند پیغامبر علیه السلام اواز بلند ایله ایتدی با توکل زانوی اشتر ببند
توکل ایله زانوی ناقه یی بند ایله • وسبب ورود حدیث شریف بودرکه • معاذ بن جبل رضی الله عنه روایت بیوررلرکه • بر گون حضور رسول الله
علیه صلوات الله بر کمسنه گلوب • یا حبیب الله ناقه مکی دیزینی بند ایدوب حمایه سنده احتیاط قیلایمی یوخسه توکل ایدوب مطلق العنان ایدیمی
دیو سؤال ایتدکده • اعقل بعیرک ثم توکل علی الله دیو بیوردیلر • وبر روایتده اعقلها وتوکل واقع اولمشدرکه • ضمیر ناقه مذکوره یه راجع اولور
رمز الکاسب حبیب الله شنو الکاسب حبیب الله رمزینی استماع ایله از توکل در سبب کاهل مشو توکله اعتماد ا سببده کاهل اولمه وجهدده
توانی وتکاسل ایتمه • ایدی اسبابه مباشرت اولنور بعده اول اسباب ایله مقصوده نایل اولمغیچون سببه توکل اولنور • ایشتمدکزمی کیم
بر گون عمر بن الخطاب رضی الله عنه بر جماعتک اوزرینه اوغرایوب بی کار گوردکده سز کیملرسز دیو سؤال ایلدی • انلر دخی بز متوکللرز دیو جواب
ویردیلر • عمر رضی الله عنه انلرک جوابنی رد ایدوب بلکه سز متأکللرسز • متوکل اولدرکه حبه یی زمینه القا ایلیه • بعده توکل قیله دیو رد بیوردیلر
خصوصا اکابر صحابه رضی الله عنهم هر بری بر صنعت وکسب ایله مشغوللر ایدی • پس کسبدن نه جهله گسسته ولازم دیدی ترجیح نهادن نخجیران
توکل را بر اجتهاد تکرار نخجیران توکلی اجتهاد اوزرینه ترجیح ایتدکلرین بیان ایدر قوم گفتندش که کسب از ضعف خلق توکلی جهد واکتساب اوزرینه
ترجیح • وطریق توکله عازم اولان قوم لسان نخجیراندن دیدیلرکه • کسبی خلقک ضعفندن لقمه تزویر دان مقدار حلق هر برینک حلقی واستعدادی
مقداری • تزویر وحیله لقمه سی بیل • زیرا ابن مسروق التوکل الاستسلام لجریان القضاء فی الاحکام دیو بیورمشلر • پس متوکل احکامده جریان ایدن
قضایه مستسلم اولمق گرکدر • زیرا مادام که حق تعالی هر شیئک خالقی • وهر خلقک رازقی اولدوغی معلوم اولمادقجه توکل بولنماز • حق سبحانه وتعالی ایسه
صفات مزبوره ایله بلنمه ایمان درست اولماز • پس توکل بر حالتدن عبارتدرکه • حالت مزبوره توحیددن صادر اولوب • واثری اعمالده
ظاهر اولور • ایدی هر کیمکه جمیع اموری مالکنه تسلیم ایدرسه • احکامده جاری اولان قضایه تسلیم وانقیاد ایله حقیقتده اول کمسنه متصف اولور
بالخصوص حق تبارک وتعالی وعلی الله فتوکلوا ان کنتم مؤمنین • ودخی ان الله یحب المتوکلین • ودخی ومن یتوکل علی الله فهو حسبه بیورروب
ودخی ان الذین تعبدون من دون الله لا یملکون لکم رزقا فابتغوا عند الله الرزق • دیو خبر ویروب وحضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم
لو انکم تتوکلون علی الله حق توکله لرزقکم کما یرزق الطیر تغدو خماصا وتروح بطانا • ودخی من انقطع الی الله تعالی کفاه الله کل مؤنة • ورزقه
من حیث لا یحتسب • ومن انقطع الی الدنیا وکله الله الیها دیو بیورمشدر • ایدی باب توکلده بو قدر آیات واحادیث • وکلمات اکابر
اولدقدن صکره مقرر اولدی که نیست کسبی از توکل خوبتر حقه توکل ایتمکدن اعلا بر کسب یوقدرکه الیس الله بکاف عبده بیورلمشدر
چیست از تسلیم خود محبوبتر پس تسلیمدن محبوبرک خود نه واردر مناجات جامی در توکل

جزو را معرفت کل تو دهی • توشه راه توکل تو نهی • خاصگان را تو سوی رانمون • ای دو عالم ز تو اجرا و توکل • خار صحرای توکل ز توکل
چشمه آب برآری ز سراب • گاه بر گرسنه از بر شاخ • ریزی از بهر غذا میوه فراخ • سوی روزی ز جهان برون • گه بی تشنه لب پر تب وتاب
چون شود بر کتف شیر سوار • تازیانه دهیش از دم مار • جامی که درین گرداب • مرد ره را جگر شیر دهی • بار او بر کتف شیر نهی
سازان روضه تماشاگاهش • غنچه آن چو شود نافه گشا • بتاش برسان بوی رضا • مرکز دایره اسباب • ده بجلاز توکل راهش

ایدی ای شیر دلیر • دانکه قضادن پای اجتهاد ایله
هیچ کس فراره قادر اولمز • وعواقب اموری دیده پر غفلت ایله هرگز گورمز بس گریزان از بلا سوی بلا چوق کسه لر بلادن بلا جانبنه قچارلار
یعنی بر بلادن قاچوب خلاص اولاین دیرایکن • اندن اشد بلایه ملاقی اولورلر • خرسوزدن قاچوب شلاحانی یه اوغرارلر • ویاغموردن قاچوب
طلویه طوتیلورلار بس جهند از مار سوی اژدها چوق کسه لر ماردن اژدها جانبنه صچرارلر • یعنی انعیدن قاچرکن اژدها اغزینه دوشرلر •
وتوکلدن خوف ایله فرار ایدوب عفریت وش اولان کسب وکار رنجنک پنجه سنه گیررلر حیله کرد انسان حیله ش دام بود نفس وعاجز وضعیف
وظلوم انسان حصول مراد نفس ایچون اجتهاد واکتساب بو حیله ایلدی لکن حیله سی کندویه دام اولدی آنکه جان پنداشت خون آشام بود
واول کمسنه یه جان قیاس ایلدی • قان ایچیجی اولدی که مراد نفس اماره مکاره در در ببست ودشمن اندر خانه بود در بنده انسان خوف دشمندن
امنیه سیله قپویی باغلادی • اما خبری یوقدرکه عدو درون خانه ده ایدی • یعنی آفاقی اولان اعدالر ایچون دربولر وتدبیرلر ایدوب
گلمه جک یوللرین سد ایتدی • وحصن حصین یاپوب ایچنه گیردی • اما اعدای عدو اولان نفس اماره خانه حسنده ایکین اوکندن خبری یوق

وانك تداركی هرگز خاطرنه كلمز بيت تو با دشمن نفس همخانه چه در بند پیكار بیگانه نز كندكك قوت واهمه وعقل معاش ع دشمنه قالورسه قالسون
دیركسب غنا ایله فقر دعنا قپوسن بند ایدوب ابالیس حب دنیا وحرص آز وطلب جاه وحشمت وتمنای دولت وثروت درونده وطن طوتمش
دیو مردم خوار ایكن قلبندن ازاله واخراجه تقید ایتمیوب بالاخره دستاعداده كرفتار وخوار وزار ودنبای دین وسرای اخرتن منهدم وتار ومار ایلدی
حیلهٔ فرعون ازین افسانه بود فرعونك حیله سی بو افسانه دن ایدی بو وجهله كه اول جاهل وغافل دخی صد هزاران طفل كشت آن كینه كش اول كینه كش
ومردم كش اولان فرعون بنچه یوز بیك طفل قتل ایلدی وانكه او درحجت اندر خانه اش اول كسنه یی كه فرعون استردی كند وخانه سنده ایدی
كما قال تعالی یذبحون ابناءكم ویستحیون نساءكم وفی ذلكم بلاء من ربكم عظیم یعنی فرعون لعین عدوی دولتی ظهوره كلمسون ایچون ابنای بنی اسرائیلی
قتل ایلدی وباعث قتل ابنا بو ایدی كه فرعون بر رؤیای مخوفه كوروب تعبیر ایتدیردكده بنی اسرائیلدن بر ولد ظهوره كلوب سنك دولت وسلطنتك
انك النده هبایه وارسه كرك دیو تعبیر ایتدیلر وبر روایتده دخی كهنه حضرت موسانك زمان تولدین كونی وساعتی ایله خبر ویروب سنك ملكك
انك النده اولاجقدر دیدیلر اول دخی اوزرندن قضایی دفع ایچون مقدورین صرف ایدوب اجتهادی قدر الله دن برشیئی دفعه قادر اولمدی
حال انكه موسی علیه السلام فرعونك سراینده صلب پدردن رحم مادره هبوط ایدوب وبعد التولد آب نیل فرعونك سراینده قصرینه قریب یردن
تابوت ایله موسایی ساحله اخراج ایدوب فرعونك زوجه سی آسیه موسایی الوب قرة عین لی ولك دیوب موسی علیه السلامی یانلرنده
پرورده قلدیلر كما قال تعالی اذ اوحینا الی امك ما یوحی ان اقذفیه فی التابوت فاقذفیه فی الیم فلیلقه الیم بالساحل یأخذه عدو لی وعدو له والقیت
علیك محبة منی ولتصنع علی عینی اذ تمشی اختك فتقول هل ادلكم علی من یكفله فرجعناك الی امك كی تقر عینها ولا تحزن وفرعون علیش بن سالم
اولادندن قاهر مصر اولان ملكك لقبی در نته كیم فرس پادشاهلرینه كسری وروم پادشاهلرینه قیصر دیدكلری كبی مصر تختنده پادشاه اولانلره دخی
فرعون دیرلر وفرعون دیو لقب ویردكلرینه باعث ملوك مصرك كمال تكبر وعتولری اولدوغیچون تفرعن الرجل دخی فرعوندن مشتق در
بر كسنه تكبر وعجب كوسترسه تفرعن الرجل دیرلر موسی علیه السلام زمانده اولان فرعونك اسمی مصعب بن ریان ایدی ان شاء الله تعالی
بیسترا اولورسه قصهٔ فرعون مثنوی شرینك جلد ثالثنده مفصل ومشروح كلدكده بیان اولنه ایدی دولت دنیا المدن كتمسون دیو
بنچه فاطر دوكوب وبی كناه كسنه لر قتل ایدوب وكهنه ومنجمین دروغنه اعتماد ایلیوب امت محمدی پامال ایدن فراعنه مشربلر دخی قضایه اومقده
زیرا فراعنه یه ملحق وعاقبة العاقبه بر موسای وقتك بد دعاسی ایله مظلوملرك اشك چشم خون آلودلرندن حاصل اولان دریای اشتبار
قهر الهی یه غرق اولمق مقرردر اما فنی بر حق كلامن اصغا ایلین كوش كیم اشیده وقنی بر عبرت بین كوز كیم بو معنایی كوره پس نیچون كور رمز
كوزی بو قیدر دیورسه دیدهٔ ما چون بسی علت در وست بزم چشم چونكه انده علت كثیره واردر فلهذا حقیقت اشیایی كورمكده
خیره اولوب خطا وخللدن خالی دكلدر ایدی بو خودبین اولان چشم احول ودیدهٔ معتله علاج ایدوب روفنا كن دید خود در دید دوست
بوری سن كندو دیدكی دوست دیدنده محو وافنا ایله حتی سنك چشم كز نظر خود بینك نابود ونظر دوست موجود اولوب غلط بین اولمقدن
خلاص اولهسن دیدیكه محلده دخی دیدن معناسنده در كه كورمك دیمكدر چونكه بو نصیحت ایله عامل اولوب محو وافنای انانیت ورفع
وازاله بشریت ایدهسن دیدهٔ خودبینك عین خدا بین اولور دید ما را دید او نعم العوض بزم كورمز دوستك كورمه سی نه خوب عوض
ونه كوجك بدل در كه یابی اندر دید او كلی غرض اول محبوب ازلینك نظرنده غرض اصلی ومقصود كلی بی بولورسن وخطا وخللدن
خلاص اولورسن طفل تا كیرا ونا پویا نبود مادام كه طفل طوتیجی ویلیجی اولمیه مركبش جز كردن بابا نبود طفل مزبورك مركبی باباسنك كردنندن
غیری اولمدی حاصل كلام طفل تا كیم قوت دست وپا طوتمیه وامور ومصالحنی كف وكفایت مادر وپدره تسلیم ایلیه پدر ومادرانك
جمله امورین كوروب جكر كوشه لرینی آب وآتشدن جانلری كبی حفظ وحراست ایدرلر زیرا طفل كندوده عجز وبی قدرتنك اظهار ایتمكله
انلر دخی وكالةً طفلك كارینی اقامه ایدرلر كذلك بر عبد مؤمن دخی مستسلم دخی قوت وقدرت ومشیت وارادت مطلقا حق سبحانه
اولدوغنه عین یقین حاصل ایدوب كندوده اولان كمال عجز وفقرینی بیلوب بلا تقلید حقیقة اوزره جمله امورینی قدرت حقه تفویض ایدوب
وقوت دست وپایه مالك اولمیان طفل كبی امر حقه تسلیم اولوب فاتخذه وكیلا قول كریمی اوزره حق سبحانه وتعالایی وكیل اتخاذ ایلیه
بلا زحمت ومشقت جمله كاری اتمامه ایرشوب امور كلیه وجزئیه دن هیچ برشیده نصب وتعب چكمز وقناعتكی بر كز لایفنا یه واصل اولور
اما كندوده مستقلا قدرت وارزعیله انانیت وفرعونیته دوشوب دفع مضرات وجلب منافع ایتمك ایچون بنچه ییللرسعی وكوشش ایلیه مقدوردن
زیاده نصیب بولمز ورنج والمدن غیری الینه كیرمز مثلا چون فضولی كشت ودست وپا نمود چونكه طفل بر فضول اولدی ودست وپا كوستردی
یعنی بن دخی قوت وقدرت پایه مالكم دیو مشی وحركت ایلدی در عنا افتاد در كور وكبود عنایه وكور وكبوده دوشدی یعنی زحمت وبلا
ومشقت وعنا ورنج وجفایه دوشوب كفالت پدردن دور ومهجور وقوتنه مغرور واولكی صفاسندن غافل ومحروم اولماغله
ظلوم وجهول اولدی ایدی بنم روحم جانهای خلق پیش از دست وپا خلقك جانلری دست وپادن اول یعنی قبل النزول الی الابدان
والاجسام می پریدند از وفا اندر صفا اجنحهٔ روحانیه لریله عالم ارواحده كاشانهٔ وفادن نشیمن صفایه جولان وطیران ایدرلر ایدی
چون بامر اهبطوا بندی شدند چونكه قلنا اهبطوا منها جمیعا فرمانیله قید وبند اولدیلر وانشاء الام عالم اشباح واجساده نزول ایدیلر
حبس خشم وحرص وخرسندی شدند برموجب قلنا اهبطوا بعضكم لبعض عدو ولكم فی الارض مستقر ومتاع الی حین بو عالم سفلی وارض

وزندان

وزندان جسمانیده خشم وحرصه وقناعت وقلته وزلت وذلته اسیر وكرفتار وكفر وجهلده خوار وزار اولدیلر اما غنایت ازلیه سبق ایدنلر
وطن اصلیلرندن غافل وعالم ارواحدن جاهل اولمیوب بو دار بوار مضیقه الدانمیوب كلدكلری ماوالرینی آرزو ایدوب مدارج اعلایه ارتقا
ایدیلر كما قال تعالی فاما یأتینكم منی هدی فمن تبع هدای فلا خوف علیهم ولا هم یحزنون والذین كفروا وكذبوا بایاتنا اولئك اصحاب النار هم فیها خالدون
ایدی ای مؤمنین موحدین ما عیال حضرتیم وشیرخواه بز حق تعالانك عیالیوز وحقدن سوت طلب ایدیجی یوز كفت الخلق عیال للاله كم
مفخر عالم صلی الله علیه وسلم خلق جمیعا عیال حقدر بیوردی حق سبحانه وتعالی فرد واحد لم یلد ولم یولد ولم یكن له كفوا احد صفاتیله متصف
واهل وعیالدن اولمقدن مقدس ومنزه پادشاه دبی بدلدر نیتی نسیمی اوخرم اسمكده بسم الله الرحمن الرحیم ای صفاتكده رصفاتك قل هو الله احد
اول وآخر هو الحی الذی سن لا یموت ظاهر وباطن هو الباقی سن الله الصمد لم یلد سن اوخر لرای ولم یولد آنی لم یكن ذات وصفاتكده ر كفوا احد
لكن عیال مادر ینك پستانندن لبنه طالب وشیر ایله تربیه اولنه دوغی كبی عباد الله دخی قوت جسمانی وغذای روحانیده حق سبحانه وتعالانك
پستان ربوبیتی والبان رزاقیتدن تغذی واستفاضه ایتمكله عیاله تشبیه اولنوب ابوهریره رضی الله عنه رسول رب ذی الجلال
علیه صلوات الله ذی الجلال الخلق عیال الله بیوردی دیو روایت ایلدی جیاد جیدك جمعی اولدوغی كبی عیال دخی كسر عین ایله كتاب فعال اوزره
عیل جمعیدر كه اهل واولاد معناسنه در ذكر وانثی یه شامل در وعیله لغت بنز اده دردیشه دیرلر وعیله فقیر اولمغه دیرلر وعائل فقیر
ومحتاجه دیرلر ایدی عیال دخی نفقه وكسوه سنده پدر ومادرینه محتاج اولوب وحقیقتده جمیع اشیانك احتیاج كلی لری حقه اولماغله خلق
عیال حق دردیمك صحیح اولور پس بر مصداق قول كریم وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها جمله دواب وحیوانات حق سبحانه
وتعالادن مرزوق اولورلار بلكه آب وباد وخاك وآتش وبرك وكیا ومجموع ارزاق رزقی الله دن استرلر نته كیم مثنوی شریفك جلد ثالثنده
اولنده حضرت مولانا بیوررلر كه م خلق بخشد جسم را وروح را خلق بخشد بلكه هر عضوت جدا خلق بخشد خاك را لطف خدا
تا خورد آب وبروید صد كیا باز خاكی را ببخشد خلق ولب تا كیاهش را خورد اندر طلب بركها را بركت از انعام او
دایكان را دایه لطف عام او رزقها را رزق هم او می دهد زانكه كندم بی غذایی چون زهد زجونكه خالق الارض والسموات
ورازق الاشیاء والمكونات انكه او از آسمان باران دهد اول قادر بی چون در كه آسماندن قطرات باران احسان ایدر ایدی بو كا قادر
اولان اول پادشاه لا شریك هم تواند كز رحمت نان دهد بنده لرینه دخی كمال شفقت ورحمت وغایت فضل واحسان ولطف وعنایتندن
بی رنج ومشقت نان ونعمت ویرمكه قادردر امنا وصدقنا ایمانا یقینا وصدقا عیانا ترجیح نهادن شیر جهد را بر توكل تكرار
شیر دخی اقامت حجت ایلیوب جهدی توكل اوزرینه ترجیح ایلمه سی بیاننده در كفت شیر آری ولی رب العباد شیر ایتدی نعم قوكز ده صادق
وكفتاركز عقاید اسلامیه یه موافقدر حقا اول كریم وجواد اولان رب العباد بی كسب وبلا سبب رزق ویرمكه قادردر ولكن نردبان پیش پای ما نهاد
بزم اقدام اختیار رمزپیشنه نردبان اسباب وضع ایلدی ایدی بر مقام عالی یه نردبانسز چیقلمیوب وبلا جناح طیور طایره پرداز ایده مدكلری
بنز دخی اوج اعلا ومرتبهٔ علیایه بی وسیله وبی سبب نایل اولامز پس نردبان عروجه لازم اولدیغی اسباب صوریه دخی نردبان ارزاق
صوریه ومعنویه در پایه پایه رفت باید سوی بام مرادات وحاجات بامنك جانبنه پایه پایه كتمك كرك والا مطلقا اختیار واسبابی
ترك ایتمك هست جبری بودن اینجا طمع خام وبو مرتبه ده جبری اولمق بیهوده مرام وطمع خام در باخصوص حرف وتجارتدن شرع شریف تجویز
ایلدوكی مكاسبك باحسنده جمهور علما اجماع واتفاق ایتمشلردر كرچه طایفهٔ كرامیه كسبی انكار ایدوب وانكارلرنده احوال اصحاب صفه یی
دلیل كتوروب حضرت رسول علیه السلام انلره كسب امر ایتمیوب وتوكلدن نهی ایتماشدر دیرلر لكن اصحاب صفه رضی الله عنهم كسب صوریدن
كسسته اولدیلر انه كسب اخرویدن ومشاهده ومجاهده دن بر آن خالی اولماشلردر كرامیه كسبی همان امور دنیویه یه حصر ایدوب امر اخرته متعلق
اولان كسبدن غافل اولماغله طریق مستقیمدن خروج ایدوب فرق ضاله یه ملحق اولمشلردر قال علیه السلام من اصبح وهمه الاخرة
جمع الله همه وحفظ علیه ضیعته وجعل غناه فی قلبه واتته الدنیا راغمة زیرا همم اخرتده كمال طلب اولان قبلهٔ حقه توجه ایدوب حق تعالی حضرتلری
انی قصد ایتدوكی شی ایله حصول دنیادن لابدی اولان قسمتنك حصولنه ایرشدرر پس اصحاب صفه نك دخی اجتهاد وریاضتلری كسب اخروی
اولور حتی جنید بغدادی قدس سره دخی كسب متقربهٔ الی الله اولان اعمال صالحه در وارباب تفسیر علی الاتفاق وابتغوا من فضل الله آیت
كریمه سنی كسب ایله تفسیر ایتمشلردر پس اصحاب صفه نك ترك اكتساب ایتدكلری كسب صوریده عاجز اولدقلریچوندر بوخسه قدرتی اولاندن
كسب منع اولنماز ایدی مؤمن موحدك اسبابه مباشرت ایتدكلری لاجل انفسهم دكلدر بلكه سببیه عبودیت محضه ایچوندر وعباد الله
هر حالده خالق بیچونه افتقار اوزره اولدقلری معلوملریدر باخصوص حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم ان الله یحب ان یری المؤمن محترفا
وان الله یحب العبد المحترف ولم تزل الرسل تحترف دیو سعی واكتسابه تحریض بیوروب وحتی لكل نبی حرفة ولی حرفتان الفقر والجهاد
فمن احبهما فقد احبنی ومن ابغضهما فقد ابغضنی دیو بیورمشلردر دفقر ایله جهادی محققین تحقیق ایدوب فالجهاد حرفة ظاهرة والفقر حرفة باطنة
لا یعرفها الا من ذاقها دیو بیورمشلردر یعنی حق سبحانه وتعالی قولنی محترف كورمكلكی سور وعبد محترفی سور وجمیع مرسلین هر بری بر صنعتس
اولماشلردر وهر نبینك بر صنعتی واردر بنم دخی ایكی صنعتم واردر كه بریسی فقر وبریسی جهاددر شول كسنه كه بو ایكی صنعته محبت ایلیه
بكا محبت ایتمش اولور وشول كسنه كه بو ایكی صنعته بغض ایلیه بكا بغض ایتمش اولور پس جهاد حرفهٔ ظاهره وفقر حرفهٔ باطنه در اول حرفه

بلمزالا

ذوق ایدنلر بیلور • وبنه اول فخر عالم صلی الله علیه وسلم • رزقی تحت ظلال رمحی • دیو بیورمشدر • واسم رزاقک تعریفنده
هو الذی خلق الارزاق والمرتزقة واوصلها الیهم وخلق لهم اسباب التمتع بها دیو بیورمشلردر • ورزق دخی ایکی قسمدر • بریسی رزق ظاهری که
لازمهٔ بدن اولان اقوات واطعمه‌در • وبریسی رزق باطنی‌در که • قلوبه اعطا اولنان معارف ومکاشفات • واسراره بخش اولنان معاینه ومشاهدات
ورزق ظاهرینک ثمره‌سی مدت اجله قریب اولنجیه دکین جسده قوت • ورزق باطنینک ثمره‌سی حیات ابدیدر • وحق سبحانه وتعالی عبادنده
علی ما ادی • وسانی مرشد ومعلم • ویدی شفقهٔ خلق ایلیوب الیله تصدق ایدوب • وعلمی ایله عمل وسائلنه ذکر ایدوب هر بریسی سبب وصول
ارزاق معنویه اولور • اذا احب الله عبدا اکثر حوائج الخلق الیه بیورلمشدر • فلهذا انبیا واولیا نفسلرینه اکتسابی اختیار ایتمشلردر • پس
استحباب اکتسابه بوندن قوی دلیل اولمز • وبو حدیث شریف خود • اکتسابه دلیل واضحدر که • قال علیه السلام الخازن الامین الذی یعطی
ما امر به طیبة به نفسه احد المتصدقین • وایدی العباد خزائن الله • سنک خود الک وایاغک واردر پس پای داری چون کنی خود را تو لنک ایاق
طوتارسن کندوکی نیچون لنک ایدرسن دست داری چون کنی پنهان تو چنک ال طوترسن الکی نیچون پنهان ایدرسن • بونلردن خود مراد
اکتسابدر • وبلاشک وبلاشبهه • قادر مطلق • وحضرت حق • بونلری عبادینه استعمال ایچون ویرمشدر • مثلا خواجه چون بیلی بدست بنده داد
خواجه چون بنده سنک الی ستنه بر بیل ویردی بی زبان معلوم شد او را مراد برموجب لسان الحال انطق من لسان المقال بی زبان وگفتار
افندینک مرادی بنده‌یه معلوم اولدی • معلوم شد او را مرادش تعذیری اوزره معنی ویرلدی ایدی دست همچون بیل اشارتهای اوست
کذلک دست دخی بیل کبی حقک عبادینه اشارتلریدر • یعنی حق تبارک وتعالینک اشارتلریدر که • خواجه بنده سنه بیل ویردوکی کبی حضرت
حق دخی عبادینه ال ویروب عمل ایله دیدی آخر اندیشی عبارتهای اوست عبدک عاقبت اندیش اولماسی حقک عباراتیدر • یعنی
حکمت خلقت جوارحی مدرک اولان عقل سلیم • عبارات الهیه کبی‌در • وفکر وتدبر کلام نفسی قبیلندندر • ایدی هر کیم که عقل عاقبت اندیش ایله
مرزوق اوله • گویا حق تبارک وتعالی حقیقت حالی بی حرف وصوت ولفظ • اکا بیان ایتمش اولور چون اشارتهاش ابر جان نهی چونکه حاکم مطلق
ورازق الخلق اولان پادشاه لایزالک اشارتنی جان اوزره قویاسن • ودرون دلدن قبول ایلیه‌سن در وفای آن اشارت جان دهی
اول اشارتک وفاسنده بذل جان ایلیه‌سن • وبرموجب اشارت اعماله سعی واجتهاد ایتمکده تن اریده‌سن پس اشارتهای اسرارت دهد پس حق سبحانه
وتعالی سکا اسرار اشارتنی ویرر • ومدارج اعلای شهودده تعریج ایدر بار بردارد ز تو کارت دهد سندن ثقل مشقت وحمل وزحمتی رفع ایدوب
سکا کار وتصرف عنایت ایدر حاملی محمول گرداند ترا ثقل کلفت ایله که شمدی حامل‌سن سنی محمول ایلر • یعنی تشریف بارینک زبونی
اولان روحکی مغلوبیتدن قورتاروب • نفس وطبیعته غالب ایتمکله • حامل ایکن محمول ایلر • یعنی قوای ظاهره وباطنه محکوم روح وحامل
اوامر اولوب • روحک حاکم ومحمول اولور قابلی مقبول گرداند ترا شمدی قابل‌سن یعنی حق سبحانه وتعالینک امری هر نه ایسه قبول ایدیجی‌سن
سنی مقبول ایدر • حاصل کلام مجاهدات وریاضات • وطاعات وعبادات ایله وزر گثرتی قلبکدن ازاله • ومرآت دلی ستعد وزرنش
جذبات ربانیه ایتدکده • رفرف سوار عشق الهی اولوب • قرب جوار ربوبیته نائل اولمغله کندو بقاسیله باقی • ووجه ابدی ایدر دیمکدر •
قابل امر وی قابل شوی شولیه که امر حقی قبول ایدیجی اولاسن • سن دخی آمر اولورسن • ومعارف الهیه بیان ایدوب طالبلره طریق هدایته
دلالت ایلیجی اولورسن • وکلامک لمقاء نفسدن اولمیوب نطقک نطق حق اولور • وحقدن سویلرسن وصل جوبی بعد ازان واصل شوی
وصل طلب ایدرسن بعده سن طالب شیا وجد وجد • واصل اولورسن • معلوم اوله که اصحاب کشف وشهوده • ثم دنی فتدلی فکان قاب قوسین او ادنی
آیت کریمه‌سی اتصالک حقیقتندن خبر ویرر دیمشلر • پس معنای اتصال عند العقل اثنینیتی مشعر اولدیغی احدیة الذاتده فنا معناسنی
متضمن اولان اتصالک اثباتنه عقل قادر اولمیوب • بوترکیبی ادراکنده عاجز اولمغله • بو بابده اولان بحث قول اوادنی ایله منقطع اولدی
وارباب حقیقت اتصالده درجهٔ ثالثه اثبات ایدوب بیوررلر که درجهٔ اولی اتصال اعتصام • وبعده اتصال شهود • بعده اتصال وجوددر
پس اتصال اعتصام که درجهٔ اولیدر • اولا تصحیح قصد بعده تصفیهٔ ارادت بعده تحقیق حالدر ودرجهٔ ثانیه که اتصال شهوددر
اعتلالدن خلاص واستدلالدن غنیدر • ودخی حضرت اسمائیه‌دن ترقی ایله شتات اسرارک سقوطیدر • زیرا اسرار معانی تجلیات اسمائیه‌در
وجمال وجلال • وقهر ولطف • واعزاز واذلال • وبونک امثالی اولان اسماء مختلفهٔ متضاده‌نک حقایقی اولان صفات ایچون اسرار وحکم
واحکام مختلفه واردر • وهر اسم شول صفتک خزانهٔ اسراریدر که • صفت مزبوره اول اسمک حقیقتیدر • پس تجلیات اسما ایچون اسرار شتی
متضاده ومختلفه واردر • وذکر اولنان اسرار شتی حضرت اسمائیه‌دن حضرت ذاته ترقی ایله ساقط اولوب معنای اتصال اول ترقیدر
ودرجهٔ ثالثه اتصال وجوددر که • اتصال مزبور عبدک وجودی وجود حقده فنا اولمقدر • واتصال مزبور نعوتدن برنعت ایله ادراک اولنمز
زیرا نعت اثنینیت اقتضا ایدر • بو مقامده ایسه اثنینیت اولمز • زیرا حضرت احدیتده بر وجهله تعدد یوقدر • وفانی فی احدیة الذات ایسه
فانی فی الازل • وذات احدیت دخی باقیه لم تزل‌در • ایدی کی فلیس للفانی الذی لم یکن له نعت • وللباقی علی ما کان علیه فی الازل
واذ لا نعت فلا ادراک بیورمشلر • واتصال وجوددن مقدار دخی ادراک اولنماز • الا اسم معار • واکا اشارت اولان نظر اعتبار ایله
ادراک اولنور • یعنی اتصال وجود ایچون نه رتبه ونه قدر یوقدر • الا بر اسم بلا مسمی‌در که • فنا فی الحق معناسی ایچون معاردر فنایه ایسه
اتصال تسمیه اولنماز • لکن اسم اتصال فنایه عاریتی اولور • ونظر اعتباری فانی‌نک فناسی ظهورینه نظری‌در • اما نه مقوله فانیدر

خبر ویروب بیورمشلر که الفانی الذی توهم وجوده فی شهود الحق ذاته بذاته فالمشار الیه بالاتصال هو لمح ارتفاع الوهم عنه صفاء شهود الحق
المسمی صحو المعلوم فی کلام امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه • وهذا غایة ما یمکن العبارة عنه • پس اتصال مزبورک وصلنی طلب ایدوب مراتبی بوندن
ترقی ایتدکدن صکره ذکر اولنان دولت اتصاله واصل اولورسن سعی شکر نعمت قدرت بود ایدی ارباب مجاهده‌دن اولوب طریق حقده
سعی وکوشش ایتدوکک حق سکا ویردوکی قدرت نعمتنک شکری اولور جبر تو انکار آن نعمت بود سنک جبرک اول نعمته انکار اولور
یعنی حق تعالی سکا قوت وقدرت عنایت ایتمش ایکن طاعته عدم اقتدار اظهار ایدوب بن مجبورم دیر ایسک نعمت حقی انکار اولور • پس
ولئن شکرتم لازیدنکم • قول کریمی فحواسنجه شکر قدرت قدرت افزون کند قدرت نعمتنک شکری سنک قدرتکی زیاده ایدر ودخی ولئن
کفرتم ان عذابی لشدید • فحوای کریمی اوزره جبر نعمت از کفت بیرون کند جبر نعمتی الکدن طشره ایدوب کفران النعمه اولمغله سنی
عذاب شدیده مستحق ایدر • عند العلما جبرک تعریفی سلب اختیار • واسقاط تکلیفات اولنوب عبد جماد مرتبه‌سنده‌در دیو معاصی حاشا حق تعالی‌یه
حواله ایلمکدر • کما قیل من احال المعاصی علی الله فقد فجر • یعنی بو مقوله جبریلرک معاصی علی الله ایتدکلرندن مرادی • مرتکب اولدقلری اعمال فسق وفجور
مخاصمه وتوهم ایلدکلری شیئه تشبث ایله احتجاج قصد ایدرلر که • احالهٔ معاصی علی الله کندولرینه حجت ودلیل اوله • نته کیم حق سبحانه وتعالی
مشرکلرک جبرده اولان قوللرینی کتاب کریمنده بیان ایدوب بیورر که • سیقول الذین اشرکوا لو شاء الله ما اشرکنا ولا اباؤنا ولا حرمنا من شیء
یعنی اگر حق سبحانه وتعالینک مشیت ارتضائیه‌سی اولمسه • وبابالریمز مشرک اولمزدق دیرلر • پس حق سبحانه وتعالی انلرک قوللرینی رد ایدوب
کذلک کذب الذین من قبلهم الرسل دیو بیورر • غریبدر که معتزله دخی نفی قدرده کندولرینی بو آیت کریمه ایله تایید ایدرلر • لکن اهل سنت
وجماعت بونده رد اولنان ارادت مطلقه اولمیوب بلکه مشیت ارتضائیه‌یی قدر دیکدر • ومشرکلرک دخی بو جبر ایله مرادلری
ارتکاب شرکدن عذر ایدوب بلیلم اراده الله بزم شرک اولمامزه تعلق ایلدی دیمک دکلدر • بلکه انلرک اوزرینه وقوع حجتدن صکره
بو قوللرینده استهزا مراد ایتمشلردر • یعنی گویا که فلو شاء لهداکم اجمعین بیورلمش • ایدی حق تعالی بزم شرکک خلافنی اراده ایلمش دیرلر
وانبیاء عظامی بو کلمه ایله تکذیب قصد ایدرلر دیو جواب ویرمشلردر • کذلک جبر مذمومده اولانلر دخی تجرد کندولرده نقصان بولماق ایچون
عبددن اختیار جزوی‌یی سلب ایدرلر • بوندن اقدم دخی جبر ایله اختیار بیننده اولان جبر اوسط ومذهب حق تفصیل اولنمش ایدی
اما عند ارباب التحقیق جبر اعتبار ایتدکلری • سیر وسطده اولان سالکین قبل الوصول الی الکمال ترک سعی واجتهاد ایدوب متابع مقتضای
طبیعت اولمه وغیدر • نته کیم حضرت مولانا سیر وسطده ترک اجتهاد ایلین زمره‌یه خطابا بیوررلر که ای دون همت ومتابع طبیعت اولانلر
بازگشته‌لر • بر خود جبری دکلز دیرسکز جبر تو خفتن بود در ره مخسب سنک جبرک یولده اویومق اولدی • ایدی اویومه • وعاقبت کاردن
غافل اولمه تا ببینی آن در ودرگه مخسب تاکیم موت اختیاری بلکه موت اضطراری ایله • در حقیقت ودرگاه احدیتی حق الیقین گورنجه
اویومه • یعنی ترقی وحرکتکه سکون عارض اولماسون • بو فرصتی بر دخی اله کیرر قیاس ایلمه • یعنی حق سبحانه وتعالی یا ایها الذین آمنوا
وعملوا الصالحات بیوروب ایمانی عمل صالحه مقارن اولدوغی حالده ذکر بیورمیوب مجرد ذکر ایمان ایله اقتصار اولنمامشدر هان مخسب ای جبری بی اعتبار
ایدی ای جبری بی اعتبار زنهار غافل اولمه جز بزیر آن درخت میوه دار اول درخت میوه دارک التندن غیری یرده اویومه مصراعی اولده
اولان مخسب کلمه‌سنک معناسی مصراع ثانیده اجرا اولندی تا که شاخ افشان کند هر لحظه باد تاکه باد درخت وریاح عنایت هر لحظه اول
درخت میوه دارک شاخ افشان • واغصان شجره‌یی تحریک ایلیه بر سر خفته بریزد نقل وزاد وسنک دنیادن خفته وجانب آخرته
بیدار اولان باشکک اوزرینه نقل وزاد دوکه • معلوم اوله که حضرت مولانا قصهٔ نخجیرانه قبل الشروع صحبت مقلدان ونا جنسلردن
حذر ایله • وهر کور ردوگک دام تزویر • وصفیر صیاده ترغیب طمع کاری گرفتار • وخوار وزار اولمه • ونعلی زر قلب ایله خندان اولوب بعده
ضرنجانه‌ده رسوای اولدقلری کبی سن دخی طریقت قلابلرینک قلب التون مانندی کلمات مزخرفه‌لرینه فریفته اولمه که حتی زراندودلک
سنی طریق حقدن شاشورمیه • وخیال کژ ایله چاه طبیعته دوشورمیه • ایدی شیر ایله نخجیر حکایه‌سن استماع ایله دیو • توکل ایله کسب تحقیقنه
شروع ایدوب • وجبردن منع ایلیوب نیجه حقایق بیان بیوردقلرندن صکره • پس ای طالب صادق بعض جهله دیدوکی کبی مرشدینی قنده ایسه بولور
دیو کاهل اولمه وجد وطلبدن قالمه • ومرشد کاملی بولمایینجه آرام قلمه • وشجرهٔ پر ثمرهٔ محبت • ودرخت میوه دار معرفت اولان • سایهٔ حمایت وجود
پیردن غیری یرده استراحت قلمه • واول درخت قدسینک ظل همتنده تسلیم کلی ایله آسوده اول که • سنک کمال طلب وانقیادک • ونوم مثابه‌سنده
اولان فراغ قلب ودنیادن انقطاعک شاهده قلدقده • باد نسیم مرحمت • اول شجرهٔ تجلیات اسما وصفاتک غصون شفقت وعنایت
وشاخهای نظر وهمتلرین تحریک ایدوب • دهان استعداده • وکلوی نهاد که ثمرات جذبات ربانیه • وفواکه معارف سبحانیه نثار ایلیه دیمکدر • نته کیم
ثوبان رضی الله عنه‌دن روایت اولنان اشبو حدیث شریف • وجود عالم ربانی شجرهٔ خلد برین اولدوغنه حجت واضحه‌در • قال صلی الله علیه وسلم
اذا لقیتم شجرة من اشجار الجنة فاقعدوا فی ظلها وکلوا من اثمارها • قالوا کیف یمکن هذا فی دار دنیانا یا رسول الله • قال اذا لقیتم عالما فکانما
لقیتم من اشجار الجنة • ویاخود اعمال صالحه وکسب مجاهده تکاسل وتکاهل ایلیوب جانب جبره گیدن وکهالتلرینه توکل تسمیه ایلین تارک مجاهداته
خطاب ایدوب بیوررلر که ای جبری زنهار وزنهار کسب عملدن غافل اولمه • وریاض انسانیه‌ده منبته اولان وجودک شجره‌سنک
علم وحیات وقدرت وارادت وسمع وکلام وبصر شاخلرینک سایه‌سنده • وتسبیح وتهلیل وذکر وفکر وصوم وصلوة وانواع مجاهدات ایله

نزین اولان ثمرات الشدن غیری یرده استراحت قلمه • یعنی راحت قلبک وغذای روحک حقه عبادت اولسون • حتی جنتده دخی تحت شجره
طوباده • راحت ابدیه ایله تنعم • وثمرات جنت • وفواکه بهشت تناول ایدهسن • اخرج ابن حبان عن ابی سعید • ان رجلا قال یا رسول الله
ما طوبی قال شجرة مسیرة مائة سنة ثیاب اهل الجنة تخرج من اکمامها • واخرج ابن المبارک وابن جریر عن شهر بن حوشب قال طوبی شجرة فی الجنة
کل شجرة الجنة من اغصانها من وراء الجنة • وجابر رضی الله عنه حضرت رسول علیه السلامدن روایت ایدرکه • برکمسنه سبحان الله العظیم
دیسه انکچون جنتده بر نخل غرس اولنور • واخرج الحاکم وصححه وابن ماجه عن ابی هریرة ان رسول الله صلی الله علیه وسلم مر به وهو یغرس غرسا
فقال الا ادلک علی غرس خیر لک قلت ما هو • قال سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر • تغرس لک بکل واحدة شجرة • وانس
رضی الله عنه دن روایت اولنورکه • قال علیه السلام عند ختم القران دعوة مستجابة وشجرة فی الجنة • بو حدیث شریفی دخی طبرانی قیس بن
یزید جهنی دن اخراج ایدوب روایت ایدرکه • قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • من صام یوما تطوعا غرست له شجرة فی الجنة ثمرها
اصغر من الرمان واضخم من التفاح وعذوبته کعذوبة الشهد • وحلاوته کحلاوة العسل یطعم الله منه الصایم یوم القیمة • وعن ابن عباس رضی
قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من مشی علی غریمه بجمعة صلت علیه دواب الارض ونون الماء ونبتت له بکل خطوة شجرة
فی الجنة وذنب یغفر صدق حبیب الله علیه صلوات الله • ایدی ای طالب ثمرات اشجار غنایات ربانی ذکر اولنان احادیث شریفه
معانی لطیفه سندن حصه منداولوب ذکر وتسبیح • وتقدیس • وتنزیه • وصوم • وصلوة • ومجاهدات • وطاعات • اشجار مثمره جنت ایلدیکی
معلوم اولدیسه • پس سکا لازم اولدیکه • سعی ومجاهده دن بر آن خالی اولمایوب • اکر ریاض جنان • واکر روضات جنان • اشجار محبت
وطاعت • وازهار ریاضت ومعرفت • واثمار مشاهده وحقیقت • ایله معمور وآباد ان ایلیه یوخسه جبر خفتن درمیان رهزنان جبر میان
رهزنان ده یاتمق • وترک مجاهدات ایله • ارباب نفس وهوا ابینده • فالمقدر مرغ بی هنکام کی یابد امان • وتفسیر قوش یعنی مرغ بی پر وبال پرواز
قصد ایتسه قچان امان بولور • یعنی مرغ پر نارسته چون پران شود • لقمه هر گربه دران شود • مصداقنجه لابد بر یرتجی نک پنجه سنده
هلاک اولور • ایدی شول طالب که طریق حرامیلری اولان مقلدلر میاننده قاله • وشول سالک غیر مجذوب که عشق ومعرفت جناحینی
اولمادن آشیانه بدندن مرغ روحی اوچه • وشول مجذوب غیر سالک که شریعت وطریقت قناد لری تمدین • بو عالمدن کوچه لابد کماله
واصل اولمایوب مقصود اصلیدن کیرو قالور • وتسلیم ورضاده کامل اولمیان توکلدن لاف اوروب کندو یولنی اورر • در اشارتهاش را بینی رزنی
واکر حق سبحانه وتعالینک اشارتلرینه بوردن اورهسن • یعنی عجب واستکبار ایله چیق بوروب • وبوردن اوینادوب انواع مسکنت وافتقار ایله
جبهه انقیادک سجده کاه اطاعته وضع ایتمیهسن • وجوارح واعضا سلامتنه قولی وفعلی • ولسانا وحالی شاکر اولمیاسن • مرد پنداری وچون بینی زنی
کندوکی مرد صانورسن چونکه امعان نظر قیلهسن • کندوکی عورت کوررسن • زیرا رجل حقیقی اولدرکه کافر نعمت اولمایوب شاکر وذاکر اوله
وقوای بدنیهسن ما خلق له سنه صرف ایدوب حدود اللهدن خروج ایدن فسقه دن • ونفسی محکومی اولان زن بی حیالردن اولمیه • الحاصل
شویله که عاقبت بین اولوب امر الهی به امتثال ایلمزسک این قدر عقلی که داری کم شود • بو قدر عقلی که طوتمارسن ضایع وکم اولور •
سر که عقل از وی بترددم شود • عقل که باشدن اوچه اول باش قوریق اولور • زیرا انسانک شرفی عقل ایلهدر • شویله که عقل کیده اول کیک الانعام
قبیلندن اولور • بلکه حیوانلک دخی اشبهی اولمایوب دم شابه سنده اولان اخس حیواناتدن اضل اولوب حقنده بل هم اضل سبیلا بیوریلمش
آه ای عاشق صادق حضرت مولانا قدس سره • بو بیت شریفده کشف وشهود ایله ذوق اولناجق عجب اسراره اشارت بیورمشدر • فافهم جدا
زانکه بی شکری بود شوم وشنار • وباعث تضییع عقل مودرکه • شکر ترکی نا مبارک وشوم • وعیب مذموم اولور • شنار عیب معناسنه در
می برد تا شکر را تا قعر نار • نا سپاس اولان ناس صورت ونسناس سیرتلی • شکر ترکی قعر نار سقره ایلدر • ایدی بنم جانم دولت دو جهانی
استرسک شکره زیاده قیل سنایی

شکر گوی از پی زیادت را | عالم الغیب والشهادت را | شکر او را کی چه داند گفت
گهر شکر او که داند سفت | گر همه مو بها زبان گردد | هر یکی را هزار جان گردد | پس سوی شکر نعمتش پوید
گر بگوید هم بد گوید | گر کسی شکر او فزون گوید | شکر توفیق شکر چون گوید

گر توکل میکنی در کار کن
اگر توکل ایدرسک توکلی اکتساب وکار رده ایله • والا جبر صرف مذهب اولوب بیکار اولمغی توکل عد ایلمه نته کیم ان الله لا یحب البطالین
بیورلمشدر کشت کن پس تکیه بر جبار کن اولا زراعت وحبی زمینه القا ایله • ولعمل صالح یی علی ما امر الله تعالی ایشله • بعده جبار
اللهه اتکال واتکا ایله • ایدی ممکن اولدقچه لوجه الله بر کسب ایله تقید کرکدر • اما بعض کاهلر وبطاللر تکاسللرندن بر کسبله تقید اولمایوب
انک بینی ترکی زهد اطلاق ایدرلر • او مقوله لر تسویلات شیطانیه یه تابع اولمشلردر • ادنک جمله دن اشغل وکثری بیکار اولنلردر
وحکماء فرسک نصایحندندرکه • قال لکل شیء داعیة وسبب • فسبب طیب العیش مداراة الناس • وسبب المداراة وفور العقل
وسبب التزایل الستر • وسبب لمزید الشکر • وسبب زوال النعمة البطر • وسبب العفة غض البصر • وسبب النشاط الطلب • وسبب الطلب العفف
وسبب الزینة الادب • وسبب الفجور الخلوة • وسبب المحبة الهدیة • وسبب البغضة الخدعة • وسبب الدعة [illegible] • وسبب المودة
والاخوة البشاشة والبشر • وسبب الفقر السرف • وسبب المذلة المسئلة • وسبب الثروة حسن التدبیر • وسبب الحرمان الکسل
وسبب الکسول الخذلان [illegible] • پس ای [illegible] عارفلر رحمهم الله امرا

نظرفتفکر

نظر فتفکر وتفکر فاعتبر واعتبر فابصر وابصر دیمشلردر • لایق اولان بودرکه کسب واختیاری بالکلیه سلب ایتمیوب جبریلردن اولمیه سز • وطریق توای
الوکردن قومیه سز باز ترجیح نهادن نخجیران توکل را بر جهد واکتساب • تکرار نخجیران توکلی جهد اوزرینه ترجیح اتدکلریدرکه • ای شیر اکرچه جمله کلمات
دربارکت مقبول اصاغر واکابر • وموافق شرع نبوی • وسنت مصطفوی در • وترک کسب وتداوی واستسلام للمهلکات ایتمکی توکله ظن ایدن
دیانلر عند العلما مردوددر • وکشی نفسنی تهلکه یه القا شرع شریفده حرامدر • اما ارباب حقیقت دیمشلردرکه • توکلی معرفت اولدرکه وحدانیت
حق مشاهده سندن طرفة العین غافل اولمیه • زیرا التوکل علی الله اولمز الا حقدن غیری فاعل کورمکله اولور • وبو ذکر اولنان معرفتک کمالی
لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر قولی ترجمه ایتمشدر • واصحاب توحید حقیقی • توحیده قشری ولبی
اعتبار ایدوب بیوررلرکه • توحید لبی ده دخی لب لب واردر • اولا لب اول اولدرکه • حق سبحانه وتعالینک نوری هدایتی ایله توحیدک
حقیقتی وسری منکشف اولدقده • اول نور ایله مشاهده ایدرسنکه • علی الترتیب اشیاء کثیره بجملتها فاعل واحددن صادر اولمش
پس علم یقینی ایله معلومک اولورکه • اسبابک سلسله سی • وکیفیت تسلسلی • واول سلسله نک ارتباطی مسبب الاسبابه راجع امش • لکن مرتبه
مزبوره صاحبی ارباب تفرقه دن عد ایدرلر • زیرا افعال • وکثرت افعال • وارتباط افعالی فاعل ایله کورمشدر • اکا بناء بو کا مرتبه فنا وتوحید
لب لب دیمزلر • اما توحید لباب اولدرکه • بو مرتبه ده اولان موحد وجودده واحددن غیری وجود کورمیه • وحق الیقین معلومی اولاکه
حقیقتده موجود واحد اولوب • وجودده کثرت نظرنده تفرقه اولنه کوره در • مثلا برکمسنه انسان بر بنیک • رجلنی بعده یدینی بعده
وجهنی بعده راسنی کورسه • بو مقوله رأیی یه لابد کثرت غلبه ایدر • اما اکر جملة واحدة انانی کورسه • انک خاطرینه آحاد خطور ایتمیوب
بلکه مدرک شیء واحد کبی اولور • کذلک توحید لباب ایله موحد اولان عارف کاملک دخی نظرنده رؤیت سماوات وارض • وسایر
موجودات فرق اولنمایوب • بلکه کلیسی فی حکم الشیء الواحد مشاهده ایدر • نته کیم روایت اولنورکه • حاتم اصمه برکون برکمسنه بو کلوب
من این تاکل • یعنی نره دن یرسن یا اصم دیدی • اول دخی من خزائنه الله دیو جواب ویردی • اول کمسنه ایلقی علیک الخبز من السماء
یعنی یوخسه الله تعالی سکا نفقه وزادی اسماندنمی القا ایدر دیدی • حاتم اصم دخی لو لم یکن الارض له لکان یلقیه من السماء •
یعنی اکر ارض انک اولمسه حقا سمادن القا ایدردی دیو جواب ویردی • اول رجل ایتدی انتم تقولون الکلام • یعنی سز همان بر قوری سوز
سویلیلردن سز همی دیدی • حاتم اصم دخی لانه لم ینزل من السماء الا الکلام • یعنی انکچون کلام سویلرم که سمادن نازل اولمادی الا الکلام
نازل اولدی دیدی • اول رجل ایتدی لا اقوی علی مجادلتک • یعنی بن سنکله مجادله یه قادر دکلم دیدی • حاتم اصم دخی لان الباطل لا یقوی
مع الحق دیو بیوردیلر • وسری سقطی یه توکلدن سؤال اولندقده • التوکل الانخلاع من الحول والقوة دیو بیوروب • وسید الطایفه
جنید بغدادی قدس سره دخی • حقیقة التوکل ان یکون لله کما لم یکن فیکون الله له کما لم یزل بیورمشلر • وشبلی دخی التوکل کرایة حسنة
بیورمشلر • یعنی توکل ترک اسباب وتوجه الی المسبب دیکدر • قدس الله ارواحهم • وقال علی کرم الله وجهه ان احب الناس سعیا
واخسرهم صفقة • رجل اتعب بدنه فی آماله • وشغل بها عن معاده فلم تساعده المقادیر علی ارادته • وخرج من الدنیا بحسرته • وقدم علی
آخرته بغیر زاد • وحضرت عیسی علیه السلام دخی کسب اولان شغللرنده حدادن تجاوز ایدن طایفه یی توکله ترغیب ایدوب ای قوم
انی اصبحت ما ارجوا ولا استطیع دفع ما احذر وانا مرتهن بعملی • والخیر کله بید غیری • فای فقیر افقر منی • وای عبد احوج الی مولاه منی دیو
بیوردی • پس طایفه نخجیران باب توکلده بو قدر حقایق بیان ایدوب جمله با وی بانکها بر داشتند جمله سی شیره آوازلر قالدردیلر
وای شیر دلیر دیو چاغروب ایتدیلر که کان حریصان که سببها کاشتند اول حریصلر که اسبابی کوروب وسببلر تخمنی اکدیلر یعنی اسبابه
تشبث ایلدیلر صد هزار اندر هزار از مرد وزن ع نیچه یوز بیک کره یوز بیک مرد وزن پس چرا محروم ماندند از زمن پس زمانه دن
نیچون محروم قالدیلر • یعنی سعی واقدام • وجد واهتمام ایدن نیچه یوز بیک مرد وزن مرادلرینه نایل اولمایوب زمانه ده محروم قالدیلر
واسبابدن برشینک نفعن کورمدیلر صد هزاران قرن ز آغاز جهان جهانک ابتداسندن الی یومنا هذا قرون ماضیه دن • وقرن
موجوددن نیچه یوز بیک کروه همچو اژدرها کشاده صد دهان جانب امرلرینه اژدرها کبی صد دهان اچمش مکرها کردند آن داناگروه
اول قوم دانا وطایفه صاحب آرا • وصول مراد ایچون مکر وتدبیر ایلدیلر که ز بن برکنده شد از مکر کوه • بر مرتبه مکر که جبال عظیمه اول
مکردن قعر بندن قوپمش اولدی • یعنی مکر وخدعه ایله قلع جبال ایدرلر ایدی کرد وصف مکرهاشان ذو الجلال اول ذو الجلال لا یزال
پادشاه بی زوال • اول طایفه نک مکرلرینی کتاب کریمنده وصف ایدر لتزول منه اقلال الجبال اول مکردن البته قلل جبال زایل اولور
ضمیرینه مکره راجعدر • حضرت مولانا قدس الله روحه • سوره ابراهیمده بو آیت کریمه یه اشارت بیوررلرکه • امم سالفه ده قرون ماضیه دن
نیچه سی قضا وقدردن خلاص اولمق ایچون هزار حیله ومکر ایدوب مکرلری کندولره راجع اولدوغندن خبر ویرر • قال الله تبارک وتعالی
وضربنا لکم الامثال وقد مکروا مکرهم وعند الله مکرهم وان کان مکرهم لتزول منه الجبال • یعنی ای طایفه کفره • شرک ومعاصی ایله نفسلرینه
ظلم ایلینلرک • اندکلری افعالک صفتنی • ومکرلری مقابله سنده کندولره واقع اولان انتقام واهلاکک اوصافنی سزه بیان ایلدک دیمک اوله
وصفاته امثال اطلاقی غرابته در • ظالم ایچون مضروب اولان امثال کبی اولدوغیچوندر • بو تقدیرجه امثال میمک وثاء مثلثه نک فتحیله
اولان مثلک جمعیدر • [illegible]

اِشباع کسر میم و سکون تا ایله اولان جمع مشکل اولور • حاصل کلام ای قوم ضالّین نرک مشکلری و امم سالفه‌نک ایشاللی سزه بیان ایدوب • انواع
تنبیهات ایلدک تا که خواب غفلت • و غرور مستی انانیتدن بیدار اولوب سزدن غیریلری عبرت اولمزدن اول سز غیریلرک حالندن عبرت آلاسز
و کفر و عصیان و شرک و طغیاندن قلبکزی پاک ایدوب توحید و ایمانه رجوع ایلیه‌سز • وقد مکروا مکرهم • و کفار و مشرکین • ابطال حق و اثبات
باطل قصدی ایله • بذل وسع و استفراغ جهده متلبس اولان مکر عظیملریله تحقیق مکر ایتدیلر • وعند الله مکرهم • و انلری مکری عند الله مکتوب
و محفوظدر • یعنی حق سبحانه و تعالی مکر کفارک مقابله‌سنده کندولرک مکرندن اعظم بر مکر ایله مجازات ایدر دیمکدر • بو تفسیر اوزرینه مکر فاعلنه
مضاف اولور • و یاخود حق سبحانه و تعالی کفاره ایده‌جکی مکر کفارک مستحق اولدقلری عذابدن عبارت اولوب عذاب بو رکفاره
شعور و ظنلری اولمدیغی جهتدن اتیان ایده‌جکدر • و اول عذاب عند الله ثابت و امر محققدر دیمک اوله • و بو تفسیر اوزرینه مصدر مفعولنه
مضاف اولور • و یاخود حذف مضاف اوزره مجاز فی الکلمه اولوب وعند الله جزاء مکرهم دیمک اوله • وان کان مکرهم لتزول منه الجبال
عامهٔ قراء لتزول کلمه‌سنده اولان لامک کسریله قراءت ایلمشلر • و کسائی لامک فتحیله قراءت بیورمشلردر • و قراءت اولاده وجوه ثلثه یحتملدر •
وجه اول ان نافیه • و لام کون منفیدن صکره لام جحود اولماسیدر • و بو تقدیرجه کان کلمه‌سنده ایکی قول واردر • قول احد کان تامه اولوب
کلامدن مقصود تحقیر مکر کفار اولمقدر • پس معنای نظم کریم دیمک اولور که • مکر کفار مکر حقیردر • یعنی ثبوت و قوتده جبال راسیات
مثابه‌سنده اولان • شرایع نبویه‌نک ازاله‌سیچون کفارک مکرلری ثابت اولمادی • و ثبوتی دخی امر ممتنع و محالاتدندر دیمک اولور • وعبد اللهک
وما کان مکرهم قراءتی • حرف ان نافیه اولدوغنی مؤیددر • و قول ثانی کان ناقصه اولمقدر • و بو صورتده خبر کانده بصریون و کوفیون
بیننده ایکی قول مشهور واردر • قول اول قول بصریوندر که • خبر کان محذوف اولوب لام خبر محذوفه متعلق اوله • تقدیر نظم شریف ماکان
مکرهم ثابتا لتزول منه الجبال دیمک اوله • و قول ثانی • قول کوفیوندر که • لام مع مدخوله خبر اوله یعنی جبال راسیات مثللو اولان شرایع متینه
مکر کافرین ایله زایله اولمز دیمکدر • وجه ثانی ان مخففه من الثقیله اولمقدر • بو تقدیرجه معنای نظم شریف تحقیق شان بودرکه • انلرک مکری
جبال مثابه‌سنده اولان شرایعک زوالی ایچون اولدی دیمک اولور • و ابن عطیه بیورر که • بو وجه ایله اولان قرائتک معناسی کفارک مکرینی
تعظیمدر • زیرا کفار امور عظامک ذهاب و زوالیچون واقع اولمش ایدی • فلهذا مکر دخی عظیم اولمش اولور • و وجه ثالث ان شرطیه
و جوابی محذوف اولمقدر • تقدیر کلام وان کان مکرهم معدا لازالة اشباه الجبال الرواسی • وهی المعجزات والآیات فانه مجازیهم بمکر هو
اعظم منه • یعنی اگر انلرک مکری مانند جبال راسیات اولان معجزات و آیاتک ازاله‌سیچون اولورسه اول مراد کفاره حاصل اولمز • بلکه مکرلری
کندولرینه علیه اولور • زیرا حق سبحانه و تعالی کفار بدکرداره • ایلدکلری مکر مقابله‌سنده مکر عظیم و عذاب الیم ایله مجازات ایده‌جکدر
دیمک اولور • و معالم التنزیل و اکثر تفاسیرده بو آیت کریمه‌نک تفسیرنده • اشبو حکایتی امام علی کرم الله وجهه دن روایت ایدوب نقل ایدرلر که
حضرت ابراهیم علیه صلوات الله الرحیم • نمرودی ایمانه و توحید یزدانه • دعوت ایتدکده نمرود اتباعنه • اگر ابراهیم علیه السلامک دیدوکی صادق ایسه
بزه لازمدرکه بر طریق ایله سمایه صعود ایدوب • آسمانده کیم واردر و آسمانده نه شی وار کوره‌وز • پس امر ایلدیکه دورت دانه کرکسی هنوز یاورو ایکن
طوتوب بسلدیلر و کوشتدن غیری نسنه یدرمدیلر • چونکه کرکسلر تمام بیوب قوتده حد کماله ایرشدکده بر تابوت دوزوب • و تابوتک
جانب سفلیسنده بر پنجره • و جانب علویسنده بر پنجره وضع ایتدیلر • و نمرود کندوسی بر آدمیسی ایله تابوتک ایچنه اوتوروب تابوتی دورت
کوشه‌سندن دورت کرکسک آیاغنه بند ایتدیلر • و بالای تابوته بر عصا وضع ایدوب عصایه کوشت پاره‌سی قودیلر • کرکسلر عصا اوجنده
کوشت پاره‌سی کوردکلری کبی آرزوی کوشت ایله • بر اوغوردن هوایه پرواز ایدوب تابوتی معا کوتوردیلر • و کوشت پاره‌سی یر طمع ایله برکون
بر کیجه اوچدقلرنده نمرود مصاحبنه ایتدی که • تابوتک فوقنده اولان دریچه‌یی اچوب آسمانه نظر ایله کورکیم سمایه قریب اولدقمی • پس اول
کمسنه سمایه نظر ایتدکده ای نمرود • سما اولدن نه هیئات اوزرینه ایسه کما فی الاول هیئات مزبوره اوزرینه طوروب اصلا تفاوت واقع
اولمامش دیدی • نمرود ایتدی جانب سفلیده اولان دریچه‌یی دخی اچوب وجه ارضه نظر ایله کورکیم نه قدر بعید اولمشوز دیدی • اول دخی
باب سفلی‌یی اچوب نظر ایتدکده ای نمرود زمین کویاکه جمله‌سی دریا و جبال راسیات دخان کبی کورینور دیو جواب ویردی • پس پنجره‌نک قپاقلرینی
قپایوب برکون دخی اوچدیلر • نمرودک مصاحبی بر موجب اشارت نمرود • دریچهٔ بالادن جانب آسمانه نظر ایتدکده کما فی الاول شاهده
ایدوب • و روی زمینه دریچهٔ سفلیدن نظر ایتدکده • اصلا زمیندن نسنه کورینیوب انجق بر دومان و سیاهلق کورینور دیدی •
و شدت هوا دخی کرکسلری طیراندن منع ایدر اولدی • بو اثناده جانب سمادن کوش نمروده بر ندای مهیب ایرشدی که • ای کمراه بی حاصل
نه دیلرسن و نه جانبه کیدرسن • عکرمه رضی الله عنه روایت بیوررلر که • نمرودک مصاحبی اولان غلامده تیر و کمان وار ایدی • نمرود
ندای مزبوری ایشتدکده جانب سمایه بر اوق آتدی • حکمت خدا بین المشرق والمغرب حرارت شمسی اعتدال ایچون خلق اولنوب سماده
معلق اولان دریادن بر ماهی نمرودک تیرینه کندو نفسنی فدا ایدوب • تیر مزبور اول ماهی‌نک آلودهٔ خونی کوروب تابوتک اوزرینه دوشدی
و بر روایتده سهم مرمی جو هواده اولان طیوردن بر طیره اصابت ایلدی دیدیلر • الحاصل علی کلا التقدیرین • نمرود لعین سهمی خون آلود
کوردکده • حاشا خدای آسمانک اشنی تمام ایلدک دیوب • تابوتک فوقنه نصب اولنان خشبی تابوتک آلت یانه وضع ایلدیو
غلامنه امر ایدوب • غلام اول خشبی اوجنده باغلنان کوشت پاره ایله تابوتک جانب سفلیسنه اوزادوب کرکسلر کوشت پاره‌یه

ایرشمک

ایرشمک آرزوسیله جانب سفلی‌یه توجه ایدوب تابوتی کیرو وجه ارضه کتوردیلر • پس نمرودک مکری بو ایدی • و جبال دخی کرکسلرک قنادی
کورلدیسندن • و تابوتک کوتردیسندن اولان صدایی فزع قیامت صانوب • جبال راسیات عظمتی ایله حرکته کلدی • پس وان کان مکرهم لتزول منه
قول کریمی بوکا اشارتدر دیمشلر • الحاصل نمرودک مکر و حیله و سعی و جهدی • قضا و قدرک منعنه قادر اولمیوب بالاخره دماغنه بر بعوضه دخول ایدوب
انکله هلاک اولدی • ایدی قضا و قدره مکر و حیله‌نک فائده‌سی اولمدوغی مقرر اولدی • پس سن دخی هر نه قدر کسب و کاره چالشوب درلو درلو مکر و خدعه
ایلسک جز کان قسمت که رفت اندر ازل • که اول قسمت و نصیبدن غیری که تقدیر ازلده واقع اولدی روی ننمود از کسب و کار و از عمل • کسب و کاردن
و عملدن یوز کوسترمدی • یعنی تقدیر اولنان شی کسب و کسب و جهد و عملدن حاصل اولمیوب بلکه مقدر اولان هر نه ایسه زمانی کلدکده ظاهر اولدی
جهد افتاد از تدبیر و کار • جمله مدبرلر تدبیر و کاردن عاجز اولدیلر • و رای و تدبیرلرنده فائده کورمدیلر • ماند کار و حکمهای کردکار • عاقبت
حق سبحانه و تعالانک کاری و حکملری قالدی • و مراد حق نه ایسه اول اولدی • کسب جز نامی مدان ای نامدار • ایدی ای نامدار کسبی بر نامدن غیری بیلمه
زیرا کسب مجرد برالت ملاحظه‌در • حقیقته نظر اولونسه الده تاثیر یوقدر • جهد جز وهمی مپندار ای عیار • پس جهدی وهمدن غیری بیلمه ای عیار
اکا بناءً که مقدر اولمیان مرادک وصولنه جهدک قطعا فائده‌سی یوقدر • خصوصا امورک کلیسی بر دقیق تقدیر رحمانی اولوب هیچ تدبیر انسانی دررز [?]
اولماز • امام علی کرم الله وجهه بیان ایدوب بیورمشلردرکه شعر لو کانت الارزاق تجری علی الحجی • مقدار ما یتأهل العبد • لکان من یخدم مستخدما
و غاب نحس و بدا سعد • و اعتدال الدهر الی اهله • و اتصل السؤدد و المجد • لکنها تجری علی سمتها • کما یرید الواحد الفرد

ننگرستن عزرائیل علیه السلام بر مردی و گریختن آن در سرای سلیمان علیه السلام و تقریر ترجیح توکل بر جهد و قلت فائدهٔ جهد

عزرائیلک بر مرده نظر ایتمه‌سی • و اول مرد سلیمان نبی علیه السلامک سرایینه قاچمه‌سی • و جهد اوزرینه ترجیح توکلک تقریری • و قلت فائدهٔ جهدی
بیان ایدر • دیو بیان لطیف بو خبر شریفه اشارتدر که سورهٔ لقمانده • وما تدری نفس بای ارض تموت • آیت کریمه‌سنک تفسیرنده ثبت اولنوب • قاضی بیضاوی
و شیخ علی سمرقندی تفسیرلرنده بو وجهله مسطوردرکه • روی ان ملک الموت مر علی سلیمان علیه السلام فجعل ینظر الی رجل من جلسائه یدیم النظر الیه
فقال الرجل من هذا • فقال ملک الموت • فقال کانه یریدنی فمر الریح ان تحملنی و تلقینی بالهند • و تفسیر سمرقندیده • و سأل سلیمان ان یحمله علی الریح و یلقیه
ببلاد الهند دیو مسطوردر • ففعل ثم قال ملک الموت لسلیمان کان دوام نظری الیه تعجبا منه لانی امرت ان اقبض روحه بالهند و هو عندک
و قاضی بیضاوی رحمه الله علیه • روایت مزبوره‌یی ایرادن صکره بیوررلرکه • و انما جعل العلم لله و الدرایة للعبد لان فیها معنی الحیلة فیشعر بالفرق بین
العلمین و یدل علی انه ان اعمل حیله و انفذ فیها وسعه لم یعرف ما هو الحق به من کسبه و عاقبته فکیف بغیره مما لم ینصب له دلیلا علیه • پس حضرت مولانا
بو خبر منیفک مفهوم شریفنی نظمه کتوروب بیوررلرکه زادمردی چاشتگاهی در رسید • بر کریم کمسنه بر قوشلق وقتنده ایرشدی •
در سرا عدل سلیمان در دوید • سلیمان علیه السلامک عدلی سرایینه یلدی • رویش از غم زرد و هر دو لب کبود • انک دخی غمدن یوزی زرد و ایکی طوداغی کوکرمش
پس سلیمان گفت ای خواجه چه بود • پس سلیمان علیه السلام ای خواجه سکا نه حال واقع اولدی دیدی • گفت عزرائیل در من اینچنین
یک نظر انداخت پر از خشم و کین • خواجه حضرت سلیمان علیه صلوات الله المنان ایتدی • عزرائیل بکا خشم و کیندن پر • و غضب و قهر ایله مالامال
بو کوزلرله بر نظر ایلدی • گفت همین اکنون چه میخواهی بخواه • حضرت سلیمان خواجه‌یه ایتدی اکا اول دشمنی نه دیلرسک دیله • گفت فرما باد را ای جان پناه
خواجه سلیمانه ایتدی ای جان پناه ایتدیجی باده فرمان ایله که • تا مرا زینجا بهندستان برد • تا بنی بورادن خطهٔ هندستانه ایلته • •
بو که بنده کان طرف شد جان برد • بولایکه بندهٔ ضعیف اول جانبه کیدوب جان ایلته • یعنی زمین هندستانه وارمغله بولایکه جان خلاص ایدم
ایدی خصلت مزبوره اکثر ناسده موجوده و بو صفات ایله متصفه اولوب • اینما تکونوا یدرککم الموت ولو کنتم فی بروج مشیدة • آیت کریمه‌سنده
اولان تحقیقدن غافل اولوب • و طول امل کندولرینی قضا و قدردن شاغل ایتمکله • حضرت مولانا بو قصه‌دن مستمعینه حصه ایچون بیوررلرکه
ننگ درویشی گریزانند خلق • اشته کذلک خلق دخی درویشلکدن فرار ایدرلر • لقمهٔ حرص و امل زانند خلق • اول سببدن لقمهٔ حرص و امل ایدرلر بو خلق
سلطان دنیا و دین • سیمرغ قاف یقین • کنج عالم عزلت • شاه اقلیم ادهم [?] • ابراهیم بن ادهم • بیوررلرکه • بر درویشلک
طلب ایتدکجه توانکرلک اوکومزه کلور • غیریلر توانکرلک دیلدکجه درویشلک بولورلار • ایدی مرتبهٔ ولایته نائل اولانلر دنیا و آخرتدن بر ذره‌یه
نظر ایتمیه • دائما حقه توجه ایدوب ماسوادن فارغ اول و حلال لقمه تناول ایله • والا وصول الی الحق تجرد و قیام شب • و صیام روز ایله میسر اولمز
ترس درویشی مثال آن هراس • درویشلک خوفی اول کمسنه‌نک خوفی کبیدرکه عاقبت خوف ایتدوکنه اوغرایوب موتدن خلاصه قادر اولمدی
ایدی سن دخی حرص و کوشش را تو هندستان شناس • حرص و کوشش و سعی و جهدی هندستان اکله • یعنی فقر و درویشیدن خلاص اولایم دیو
هر نه قدر حریص اولوب • و انواع کوشش ایدرسک انجق همان بلا و مشقت چکوب • نه دکلو جهد ایدرسک مراده • نصیب اولمز مقدردن زیاده
مفهومنجه مقدردن زیاده بر ذره‌یه نائل اوله‌مزسن • بلکه سعی ایدنلرک اکثری محروم قالوب نیجه کمسنه‌لرک سعی و جهدی یوغیکن انواع دولت
و ثروته نائل اولورلار • نته کیم آدم الاولیا • امام علی المرتضی کرم الله وجهه بیوررلر شعر • للناس حرص علی الدنیا بتبذیر • و صفوها لک ممزوج بتکدیر
کم من ملح علیها لا تساعده • و عاجز نال دنیاه بتقصیر • لم یرزقوها بعقل حین ما رزقوا • لکنهم رزقوها بالمقادیر • لو کان عن قوة او مغالبة
طار البزاة بارزاق العصافیر • نثر ایدی قصه‌دن حصه ندر معلوم اولدیسه • ینه قصه‌یه کلهلم • باد را فرمود تا او را شتاب • برد سوی قعر
سلیمان علیه السلام باده امر ایتدیکه اول کمسنه‌یی اقصای هندستانک جانبنه صو اوزرینه ایلتدی • یعنی هندستانک نهایتنده بر جزیره‌یه

الجبال

سخن

هندستان برد

کوتوردی که اطرافی آب ایدی روز دیگر وقت دیوان ولقا ایرتسی کون دیوان وخلق ایله ملاقات وقتی پس سلیمان گفت عزرائیل را پس سلیمان عزرائیله
دیدی کان مسلمان را بخشم از چه ران که اول مسلمانه اندن اوتوری غضب وخشم ایله بنگریدی تا شد آواره ز خان نظر ایلدک که اول کمسنه خانماندن
ووطن مألوفندن آواره وسرگردان اولدی • بعض نسخه ده خان یرینه جیم ایله جان واقع اولمشدر • یعنی انکچون نظر ایلدک که جانندن آواره اولدی
دیمکدر گفت من از خشم کی کردم نظر عزرائیل علیه السلام سلیمان علیه السلامه ایدی بن اکا غضبدن قچن نظر ایلدم از تعجب دیدمش در ره گذر
بلکه یولده کچرکن اکا تعجبا نظر ایلدم والا نظرم خشم ایله دکل ایدی • وتعجبمه دخی باعث بو ایدی که که مرا فرمود حق کامروز هان حق تعالانک فرمانی
بکا بو وجهله صادر اولمش ایدی که بوکون اکا اول جان او را تو بهندستان ستان ای عزرائیل انک جانی سن هندوستانده آل • پس اول کمسنه
بوز فادی دخی وار ایله او بهندستان شدن دور اندر ست اول کمسنه هندستانه کتمک دوردر • یعنی اول کمسنه هندستانده اولمق بعیددر دیمک اولور
ایدی ای مستمع حصه مند چونکه نتیجه کار معلوم اولدی تو همه کار جهان را همچنین کن قیاس وچشم بگشا وببین سن جهانک جمله کارینی
بوکلین قیاس ایدوب • وخواب غفلتدن بیدار اولوب عقل وتدبر چشمنی کشاده قیلوب دیده عبرت بین ایله نظر ایدوب کورکم فقردن خوف
ایمین • وتحصیل غنایه حریص اولوب سعی وحذر ایله مقدردن خلاص ممکن دکلدر از که بگریزیم از خود ای محال کیمدن قچالم کندو فردن ای کسه محالدر
یعنی کشی کندو نفسندن قاچمق ممکن میدر بو خود امر محالدر • کذلک موتدن دخی قاچمق محالدر • زیرا قنده قاچسه کوت سکیله در از که بربائیم از حق ای وبال
کیمدن قپارز حقدنمی قپارز • ای صاحب وبال مضاف تقدیری اوزره معنا ویرلمشدر • حاصل کلام قضا وقدر بزم عین ونفسمز کبیدر
پس قضاء الهیدن فرار کشی کندو ذاتندن فرار کبیدر • ایدی حق سبحانه وتعالانک قضاسندن فرار ایله کمسنه خلاص اولمز • وحق تبارک
وتعالانک ارادت ازلیه ومشیت علیه سی برشینک حصولنه تعلق ایتمدکجه اول شیئه هیچ فرد واصل اولمز • ستم دوست اچوازدر اوست

دوست دارم که دوست آزار دست
بقضای خدا غذا ده صبر

در رضای خدای خویش بکوش ... بمرادش مراد خود بفروش
نشناسی خدا از الخدا ... بحکم خدای راضی شو
گر ترا تیغ سینه غذه کن ... ور ترا زخم سینه غذه کن
ورنه بگردش وپیش قاضی شو ... تا ترا از بلاش بربایند

ایله انکه کم اینچنین دائم ترجیح نهادن شیر جهد را بر توکل وفواید جهد را بیان کردن سیر جهدی توکل اوزره ترجیح قوماسنک جهدک فوایدینی
بیان ایله سنک بیانده در شیر گفت آری ولکن هم ببین جهد های انبیا ومؤمنین شیر طایفه نخجیرانه ایدی بلی امر دنیاده توکل لطیفدر
وقضا تدبیری سیر جهد ایله کسه دفع ایتمه شدر • بزم عقیده ده وایمانمز دخی بونک اوزرینه در • ولکن بز دیده وکز اکتساب • ناقض توکل وقضاییه
عدم رضا دکلدر • پس انبیا ومؤمنینک سعی واجتهادینی هم کور • بو خود معلومدر که قضایه رضا • وتسلیم وتوکل • وجمله اموری حقه تفویض ایتمک
انبیاء عظام علیه السلامه مسلمدر • ومؤمنین دخی انبیا اثرینه کیدوب • حال انکه سعی واجتهاد اخردیدبران حاضر اولمشلردر حق تعالی جهد هاشان راست کرد
حق سبحانه وتعالی انلرک جهدینی راست ایلدی انکه دید از جفا وگرم وسرد انی که جفادن وگرم وسردن کوردیلر • یعنی نفسلرینه مشقت ولا
طاعات ومجاهدادن نه کوردیلرسه • بر موجب ان الله لا یضیع اجر المحسنین عند الله ضایع اولمایوب • مساعی جمیله لری مشکور ومجازات
ومکافات حسنه لری موفور اولدی حیله هاشان جمله حال آمد لطیف انبیا واولیا • ومؤمنین اصفیانک طریق مجاهده ده نفسلرینه اولان
حیله لری • واوزرلرینه تحمیل ایتدکلری مشقتلری • جمله سی حال لطیف • وخصال شریف کلدی کل شیء من ظریف هو ظریف ظرافت ذکا وکیاست
معناسنه در • ایدی بر دوقوع کل شیء من الظریف ظریف • هر نسنه که ظریفدن صادر اوله جمله سی خوب وظریف • ومستحسن ولطیفدر
دامهاشان مرغ گردونی گرفت انبیا واولیانک داملری گردون وافلاکه منسوب مرغ طوتدی نقصهاشان جمله افزونی گرفت انلرک نقصی جمله
زیاده لک طوتدی • یعنی دنیاده فقر وفنا اختیار ایتدکلری دار بقاده رفعت وسعادت اولدی • ایدی ای نخجیران کز فهم اولمیوب بن سزه
ایدوکم سعی واکتسابده عدم توکل ملاحظه ایتمیه سز • وسز دخی توکل وقضایه رضا دیو • جانب تکاسل وبطالت • وسمت جبر وکاهلته کتمیه سز
زیرا اکتساب قضا وقدره مقابله اولمیوب بلکه قضایه مقابله ترک اکتساب ایتمکدر • نته کیم امام محمد غزالی قدس سره العالی بیوررلرکه ینبغی ان لا
یظن معنی الرضا بالقدر ترک الدعاء • بل ترک السهم الذی ارسل الیک حتی یصیبک مع قدرتک علی دفعه بالترس • بل تعبدک الله تعالی بالدعاء
لیستخرج به من قلبک صفاء الذکر وخشوع القلب • ورقته لتستعد به لقبول الالطاف والانوار • ایدی قضایه رضا بودر که توصل رضای
حق ایچون • من عند الله سبب وصول اولان شیئه تشبث ایلیه • وقضایه عدم رضا بودر که فرمان حقه مخالف • ورضاء اللهه مغایر اولان
جانبه کیدوب اسباب وصول رضای حقی ترک ایلیه • مثلا برکمسنه یه کمال عطش وحرارت عارض اولوب تشنه لب ایکن • بفضل الله تعالی آب روانه
ملاقی اولدقده عطشنی قضاء ربانی زعم ایدوب • آوجی ایله یاخود برآلت ایله آب رواندن نوش ایدوب دفع عطش ایتمیه ورمان اولمه
قضایه رضا اولمز • وبو مقوله بیهوده وضعه توکل دینلمز • بلکه حق سبحانه وتعالانک قضاسنه رضا • وامرینه تسلیم اولمق • بکا احسان
قلدیغی آب حیات ایله ازاله عطش ایتمکدر • پس شول نسنه که حدود شریعتدن تجاوز اقتضا ایلیه قضایه رضادن اولمز • بلکه معنای رضای
محابات الله توصل ایده اولان بذل جهد • وحفظ اوامر • وترک نواهی ایله مشغول اولوب • اظهارا واضمارا اللهه اعتراضی ترک ایتمکدر
وابن عطاء الله اسکندرانی دخی نصوص الحکمده بیوررلرکه • اجتهادک فیما ضمن لک • وتقصیرک فیما طلب منک • دلیل علی انطماس البصیرة منک
ایدی عبد ایچون مضمون اولان شول رزقدرکه • قوام وجود عبد انکله حاصل اوله • ورزق فربورک مضمون اولدوغی شول معنی درکه
حق سبحانه وتعالی اول رزق ایچون تکفل ایدوب عبادینی اکا شغلدن فارغ قلمشدر • واول بابده سعی واجتهاد طلب ایتمه مشدر

کما قال تعالی وأمر اهلک بالصلوة واصطبر علیها لا نسئلک رزقا نحن نرزقک والعاقبة للتقوی • بز دخی بو توکله راضی یوز • اما عبادندن حقک
مطلوبی اولان • موصل سعادت اخرویه • وسبب قرب جوار ربانی اولان عبادات وطاعات • وریاضات ومجاهدات • وسایر اعمال
صالحاتدر • ومطلوب اولدوغنک معناسی بودرکه • ذکر اولنان اعمال صالحه یی عبد مؤمن اکتساب واجتهاد ایدوب • مراعات شروط آداب
واوقات ایتمکه موکولدر • زیرا بین العباد سنة الله بونک اوزرینه جاری اولمشدر • لا تبدیل لسنة الله ولن تجد لسنة الله تبدیلا • ایدی
شول نسنه که حق تعالی عبدی ایچون ضامن اولمشدر • انک حصه سی • وکاین من دابة لا تحمل رزقها الله یرزقها وایاکم • دیو بیوررلر • وشول امور که
حق تعالی انی عبادندن طلب ایتمشدر • انک حصه سی • وان لیس للانسان الا ما سعی • دیو بیوررلر • وبو حدیث قدسی یی دخی بعضلر روایت ایدرلر
که • قال تعالی عبدی اطعنی فیما امرتک ولا تعلمنی بما یصلحک • پس بونلرک جمله سی اکتساب اخرویه یه دلایل واضحه در • قال تبارک وتعالی
یا ایها الذین امنوا اذکروا الله ذکرا کثیرا وسبحوه بکرة واصیلا • وبعض مواعظده مسموعدرکه • یقول الله عز وجل یا ابن آدم اکثر من الزاد
فان الطریق بعید • وجدد السفینة فان البحر عمیق • وحقق العمل فان الصراط رقیق • واخلص العمل فان الناقد بصیر • فنهوتک فی الجنة
وراحتک الی الاخرة • وکن لی اکن لک • وتقرب الی بهوان الدنیا • وحب الابرار • ان الله لا یضیع اجر المحسنین • وقال کذلک
یا عبدی اصبر وتواضع ارفعک • واشکرنی ازدک • واستغفرنی اغفر لک • واذا دعوتنی استجب لک • وتب الی اتب علیک • واسئلنی
اعطک • وتصدق ابارک لک فی رزقک • ولا تکن ممن یرجو الاخرة بلا عمل • وبالجمله ترجیح کسبه متعلق اولان آیات واحادیث
ومواعظ ونصایحک نهایتی یوقدر • حتی امام علی کرم الله وجهه بیوررلرکه شعر اذا انت لم تزرع وابصرت حاصدا • ندمت علی التفریط فی زمن البذر
وما انا لیوم البعث زاد سوی التقوی • تزود به حتی القیمة والحشر • یعنی معنای بیتی قاضی میر حسین تجربه ایدوب بیمشلرکه رباعیه
ای دوست که اسباب زراعت داری • تا کی گذرد عمر تو در بیکاری • چون علم وعمل آب وزمین است ترا • گر اهل لی تخم سعادت کاری
ایدی ای طالب هدایت • وراغب عنایت • وجوب اکتساب اخروی دلیل نقلی وبرهان عقلی ایله ثابت ومقرر اولدیغیه طریق جبردن رجوع
ایدوب جهد میکن تا توانی ای کیا ای زبده مکونات • معرفت خالق المصنوعات ایچون ایجاد اولندوغک بیلوب • ودخی وما خلقت الجن
والانس الا لیعبدون آیت کریمه سنک معنای شریفین تفهم وتعقل ایدوب قادر اولدقجه • وطاقتک یتدکجه جهد ایله در طریق انبیا واولیا
انبیا واولیانک طریقنده • حتی مساعی جمیله کز عند الله مشکور اولوب مقامات اولیایه نایل • وجوار انبیایه واصل اولاسز از کفتار عطار
اگر بی شرع اید فرع دانش • بجز زندیق در این سر مخوانش • بشرع احمد اینجا پاک دل باش • تو اندر پاک بازی باش نقاش
شریعت رهنمای سالکان شد • نمود جمله دید وصلان شد • ز قول شرع مگذر تا توانی • که یابی تو بقای جاودانی
زیرا ترک اجتهاد • امر حقه عدم انقیاددر • پس با قضا پنجه زدن نبود جهاد قضایه پنجه اورمق جهاد اولمدی زانکه این را هم قضا بر ما نهاد
زیرا کسب واجتهادی بزم اوزریمزه قضاء الهی وضع ایلدی • ایدی ترک اکتساب ایدوب کروهدن مقدر اولانه راضی یم دیمک لاف وگزاف
وبلکه قضا وقدره اعتراض واختلاف ایدوب مقتضای طبعه اتباع ایتمکدر • ایدی ای طالب صادق طریق مجاهده که مسلک انبیادر اکا ذاهب اول که
رنج عظیم اله کتوره سن کافرم من گر زیان کرد ستکس در ره ایمان وطاعت یک نفس کافرم بن اگر راه ایمان وطریق طاعتده برکسه برنفس
زیان ایلمش ایسه • زیرا حق سبحانه وتعالی وما کان الله لیضیع ایمانکم بیوروب طاعت وعبادت یولنده صرف اولنان عمر عزیزک بر نفسی ضایع
اولمز • ایدی حضرت مولانا یه اختیار کفر نیجه محال ایسه جزاء محسنین دخی ضایع اولمق محالدر • وجد وجهد ده انبیا طریقنه کیدرسک طاعتک
ضایع اولمز بو مرحله • ریا وسمعه • وبین الناس شهرت ایچون عبادت قیلانلری استثنا بیورمشلردر • زیرا انلرک عبادتلری حقیقتده حقه اولمیوب
بلکه هوای نفسلرینی آلهه اتخاذ ایتمکله بت پرستدن فرق اولنماز • وشرک خفیدن قورتلمز • واو مقوله نک عبادت مشوبه سی • وقدمنا الی
ما عملوه وجعلناه هباء منثورا آیت کریمه سی فحواسنجه هباء منثور اولور • زیرا خالصه اولمیان حسنات درکاه عزته صعود ایتمز • فلهذا حق سبحانه
وتعالی • من جاء بالحسنة فله عشر امثالها بیوروب من عمل دیو بیورمدی • پس ضایع اولان خالص اولمیانلردر • اما عجب درکه عمل باتریا دخی
صاحبنی بطریق الاستدراج کشف وکرامته دوشوروب • کندوکه صاحب وجود • ومتکبر ومتعجب اولوب بر موجب تجادعون الله وهو خادعهم
کراتی اکا مکر عظیم • واخرتده باعث عذاب الیم اولور • بلعم باعورا ایله برصیصا درکات نارده خوار وزار اولدقلری کبی • پس مقصود آکدات
اولان عمل وغشدن پاک اولمش شول اعمال حسنه خالصه درکه • قلب بکدری ماسوادن تخلیه ومحبة الله ایله تحلیه ایدن حسنات خالصه در
نته کیم حکیم سنائی بیوررلر شعر تا درین خاکدان نه بینی رنج • نرسی زان سرای بر سر گنج • کرم وسرد زمانه ناخورده • برسی بر در سرا پرده
پس بفضل الله تعالی جوارح واعضا صحت وسلامتده اولوب • وطاعات فرموده یه عبدک استطاعتی وار ایکن • اظهار عجز عن الاکتساب
ایتمک • الم وجعی یوغیکن تمارض ایدوب بصداعم وار دیو باشن باغلیانه مماثل اولماغله • حضرت مولانا او مقوله کهله یه خطاب ایدوب
بیوررلرکه سر شکسته نیست این سر را مبند ای قصد ایله جبری اولان کمسنه سر شکسته دکلسن بو باشکی باغلمه • معنای جبر لغتده
صنیق کموکی باغلامق • وزور ایتمک • وبر کمسنک حال وخاطرینی خوش ایتمک معناسنه کلور • بو مصراع شریفده جبر صنیق باغلامق معناسنه
اولدوغنی اشعار ایدوب • سرشکسته دکل ایکن باشن باغلیان کبی سنک عبادت وطاعته قدرتک وار ایکن • نیچون تکاسل وتمارض ایدوب
کندوکی جبره اسناد ایدرسن دیو بیوررلر • ایدی اللهم انی اعوذ بک من الجبن والبخل والعجز والکسل وغلبة الدین وقهر الرجال • دیو

حضرت فخر کاینات علیه اکمل التحیات تعلیم بیوردوغی دعاء مستجابه ایله حق سبحانه وتعالادن استدعای توفیق وعنایت ایدوب
یک دو روزی جهد کن باقی بخند بر ایکی کون جهد قیل بعده شنکک امی نهایه واصل اول • یعنی اوجودە لغلیان اوبانعلقده کلوردیشلر • ایدی ای سن دخی
ظل خیال • وخواب شالی اولان • دنیای سریعة الزوال ده • ریاضات ومجاهدات • وعشق وجذبات ایله بیان ایتقیل • ودرکاه عزته یوز کتوروب
آه وزاری قیل که • دار بقای بی زوال • وحضور پادشاه لایزال ده • اجر جزیل کوروب مسرت سرمدیه یه نایل • ونعم ابدیه یه واصل اوله سن • ایدی بم جانم
بد محالی جست کو دنیا بجست اول کمسنه که دنیا استدی معنی ده ممتنع الحصول اولان بر محالی استدی نیک حالی جست کو عقبی بجست وشول
کمسنه که عقبایی استدی برحال خوب استدی که دولتنه زوال ایرمز شعر

بکو تا اندرین دنیا چه کردی — که ای مسکین چرا چندین بکردی
جهان جان طلب کن یار خواهی — دکرنه همچو برف کوه کاهی
تو ای غافل درین دنیای بیکار — که ناکاهت برون آید ز پرکار
تو این دم جنت آکاهی نداری — که اینجا عین اللهی نداری
همه مردان سوی درکاه رفتند — ز بوی خویشتن آکاه رفتند
اکر مردی تو اندر دار دنیا — خبرداری ز اعیان عین عقبا
طلب کن اینچنین مردان حق تو — که بردی از همه در ره سبق تو

ایمدی ای عاشق صادق مکر با در کسب دنیا بار دست کسب دنیاده اولان مکر وحیله لر وسعی وکوششلر باردر مکر با در کسب عقبا وار دست اما کسب آخرتده
اولان سعی واجتهاد • ونفسه حیله لر ایتمک واردر • بعض نسخه ده کسب عقبی برینه ترک دنیا واقع اولمشدر • اول تقدیرجه ترک دنیاده اولان
مکرلر دخی کسب آخرت ایتمش اولور • مکر دنیا • ومکر آخرت ندر دیو سؤال ایدرسک مکران باشد زندان حفره کرد مکر اولدر که زندانی دلک ایلدی • یعنی
سجن دنیایی کلنک ذکر الله ایله دلوب • وروحنی محبس طبیعتدن قورتاروب عالم جبروته کتدی • وفضای لاهوتی سیر ایتدی انکه حفره بست آن مکریست سرد
اول کمسنه که کشف ده اولان دلوکی اورتوب باغلادی وسد ایتدی • اول بر مکر سرد وبارددر • یعنی حبس دن رها بولماغه قدر • پس ای مستمع قابل
این جهان زندان وما زندانیان بو جهان اسفل زندان مظلمدر • دیر محبوس طوارق افلاک اولان زندانیلرز حفره کن زندان وخود را وا رهان
زندانی دلوک ایله وکندوکی حبسدن خلاص قیل • یعنی قید بند وجود وهمی اولمقدن خلاص اسرسک افناء بشریت ایدوب اجنحهٔ عشق ومحبت ایله
جو هوای لامکانه پرواز قیل • کان بعض کمسنه لر الدنیا مزرعة الآخرة بیورلمشدر • نه عجب بو دنیا بر شیئه یرا فرامش ایدوب خاطره ایتمکله حضرت مولانا
انلره جواب طریقیله بیوردیلر که چیست دنیا از خدا غافل بدن حقیقت دنیا ندر خدادن غافل اولمقدر نه قماش ونقره وفرزند وزن
بو خصوصه ملاحظه قلدوغکز کبی دنیا دیدکلری قماش ونقره وفرزند وزن دکلدر • شویله که بوندکوراتی عبد مؤمنک قلبنی خدادن غافل ایتمیه دنیا اولمز
اما انکوراتدن برشئی به مالک اولمایوب خدادن غافل اولورسه اهل دنیا اولان اول کمسنه در • نته کیم حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم دن
ما الدنیا یا رسول الله دیو استعلام اولندقده • کل ما الهاک عن مولاک فهو دنیاک دیو بیوردیلر • ایدی حقیقتده اکر فقیر واکر غنی • واکر محسوس
واکر معقول قلبده فروزان اولان نور محبة اللهیه هر نه کیم حجاب اولوب حقدن ومحبت الهیه دن غافل ایدرسه • حقیقتده دنیا اودر •
حتی امام علی کرم الله وجهه دخی محدث فتور واحتیاج اولان فقرک اوزرینه • موجب سرور وابتهاج اولان غنایی ترجیح ایدوب بیوردیلر که شعر
بلوت صروف الدهر ستین حجة • وجربت حالیه من العسر والیسر • فلم ار بعد الدین خیرا من الغنی • ولم ار بعد الکفر شرا من الفقر
وابو طالب مکی رضی الله عنه • قوت القلوب نام کتاب لطیفنده بیوردیلر که • روینا عن رسول الله صلی الله علیه وسلم • ان الله تعالی
فی خلقه مثوبات فقر وعقوبات فقر فمن علامة الفقر اذا کان مثوبة ان یحسن علیه خلقه • ویطیع به ربه • ولا یشکو حاله • ویشکر الله تعالی
به علی فقره • ومن علامة الفقر اذا کان عقوبة ان یسوء علیه خلقه • ویعصی فیه ربه • ویکثر الشکایة • ویسخط القضاء • وهذا النوع من الفقر
الذی هو عقوبة • هو الذی استعاذ منه النبی صلی الله علیه وسلم • ولیس هو الفقر بالمال • انما هو فقر النفس الی الخلق والفقر من الجلال •
وابو المکارم علاء الدولة السمنانی بیوررلر که • عجبدر که خلق عالم درویشلری محتاج اعتقاد ایلمیوب • والبته محتاج وبی نوا اولمق کرکدر دیرلر
اما جزایی بو قدر که حق سبحانه وتعالی فقراسنی آج وخلقه محتاج ایتمز • نیجه محتاج ایدر که آفرینش جهاندن خود مقصود انلردر • ایدی فقرا
حقدن غیره مشغول ومحتاج دکللردر • حتی مجد الدین بغدادی سفره سنه سنوی ایکیوز بیک دینار خرج ایدرلر ایدی • بن دخی حساب ایلدم
فقرایه شیوز بیک التونلق املاک وقف ایلدم دیو بیوررلر • پس بو تقدیرجه فقر بعض محلده غنا اوزرینه ترجیح اولنوب وفقر غنادن افضل
اولمدوغنه بو حکایات وروایات • وحضرت مولانانک مثنوی شریفنده اولان ابیات • منافی ومناقض اولمز • زیرا مال را کز بهر حق باشی حمول
شول مالی که رضای حق ایچون حامل اوله سن نعم مال صالح خواندش رسول اوسقوله ماله حضرت رسول علیه السلام نه کوزل مالدر •
مال صالح دیو اوقودی • کما قال علیه السلام نعم المال الصالح للرجل الصالح • پس رضای حق ایچون اولان مال دنیادن اولمایوب شویله
اولور • ایدی دنیانک ونقره وقماش وفرزندک ضرری نه وجهله در دیو بیان ایدوب بیوررلر که آب در کشتی هلاک کشتی است آب که
کشتی نک ایچنده اوله کشتینک هلاکنه سبب در آب اندر زیر کشتی پشتی است اما آب زیر کشتی ده اولورسه حامل کشتی اولوب سفینه نک
جریانه معین ویاری در • کذلک وجود انسان کشتی • واموال وارزاق آب کبی در • شویله که مالک محبتی قلبه دخول ایدرسه سبب هلاک اولور
اما محبت دنیا قلبه داخل اولمایوب • ومحبة اللهیه مانع اولمزسه ضرر ویرمیوب • بلکه سلوکنه معین وظهیر اولور چونکه مال وملک را از دل براند
زان سلیمان خویش جز مسکین نخواند چونکه حضرت سلیمان علیه صلوات الله الرحمن • مال وملکی قلبندن سوردی • یعنی محبتنی کوکلندن اخراج
ایلدی • اول سببدن سلیمان علیه السلام کندوکی مسکیندن غیری اوقومادی • روایت ایدرلر که سلیمان علیه سلام الله المنان اکثر

اوقاته

اوقاتده فقرا ایله همصحبت اولوب وطعامی فقرا ایله معا تناول ایدرلر ایدی • بر کون بر غافل کلوب یا سلیمان • سن سلیمان جهان اولاسن
نیچون فقرا ومساکین ایله اوتوروب یک پرسن دیدی • حضرت سلیمان دخی انا المسکین اجالس المساکین واکل معهم دیو جواب ویردیلر
ای طالب فوز وفلاح • وسالک طریق صلاح • ابو النجیب سهروردی قدس الله روحه آداب المریدین نام کتابنده بین الفقر والغنی تحقیق
لطیف ایدوب بیوررلر که • اجمعوا علی ان الفقر افضل من الغنی اذا کان مقرونا بالرضا • فان احتج محتج بقول النبی صلی الله علیه وسلم • الید العلیا
خیر من الید السفلی • قیل له الید العلیا تنال الفضیلة باخراج ما فیها والید السفلی تجد المنقصة بحصول الشئ فیها • ففی تفضیل السخاء والعطاء
دلیل علی فضل الفقر • فمن فضل الغنی للانفاق والعطاء علی الفقر • کان کمن فضل المعصیة علی الطاعة لفضل التوبة • یعنی بعضیلری فقری غنادن
افضل دیدیشلر • واکر بر کمسنه دست دهنده دست ستاننده دن افضل اولدوغنه ذکر اولنان حدیث شریف ایله استدلال ایدرسه •
جواب بودر که • ید منفقه مالنی ایثار • وفی سبیل الله نثار ایتمکله فتح باب فقر ایتمش اولور • وید فقیر اخذ مال ایله فتح باب غنا ایتمش اولور
پس خیریت دهنده غنی جهتندن اولمایوب • ومفضولیت کیرنده فقر جهتندن اولمایوب • بلکه باب غنایی فتح ایدوب نیچون فقر غنادن
ادنی اولور • پس تفضیل سخا وعطا فضیلت غنایه دلیل اولمز • وغنایی فقره تفضیل ایدنلر لاجل الانفاق والایثار تفضیل ایتمشلردر
مثلا معصیتی طاعته تفضیل ایدنلر • معصیت اوزرینه توبه ترتب ایتمک اعتباریله در • والا عجب وریا وسمعه دن طاهر اولان طاعت
خالصه اوزرینه معصیت نه وجهله تقدیم اولنور • پس غنایی فقره تفضیل نفس غنایی نفس فقره تفضیل دکلدر • بلکه غنانک لازم اعتباریله در
نته کیم حضرت مولانا قدس الله سره الاسنا دخی بو معنایه مراد بیورمشلردر • ایمدی شول غنی کیم قلبنده محبت دنیا اولمایوب مایل فقر حقیقی اوله
اول دخی فقرا زمره سندن معدوددر • نته کیم حضرت سلیمان علیه السلام کندوی مساکیندن عد ایلدی • بحر زخار حقایق شیخ محمد عربی دن
نقل اولنور که حکایت بر رجل صالح مدینهٔ اندلسدن دیار مصره کیدرکن ساحل دریاده صورت فقرده بر زاهده ملاقی اولوب شدت
حری دفع ایچون قصبدن بر مسکن • وستر عورت مقداری حصیردن لباسی اولوب هر یوم اوچ ماهی صید ایدوب برین آزاد •
وبرین فی سبیل الله انفاق • برین دخی کفاف ایدوب بو حال اوزره عبادت وطاعت • ومجاهده وریاضت ایدردی • بن تعجب ایدوب
ای عزیز بو موضعده مستقر اولالی نه قدر مدتدر دیدم • اوتوز سنه یه قریب وار دیدی • پس بر قاچ کون زاهد مزبور ایله همصحبت اولدم
بعده جانب مصره متوجه اولدقده • زاهد ایتدی ان شاء الله تعالی داخل مصر اولدقده فلان اسم ایله مسمی اولان عزیزی بولوب بو فقیردن
دست بوس ایدوب بزم ایچون بر نصیحت التماس ایلیه سز دیدی • پس وداع وراه مصره عزیمت ایلدم • وداخل مصر اولدوغمده اول
عزیزی استفسار ایلدم مسکننه دلالت ایتدیلر • وارد وغمده بر سرای عالی ودر سرایده نیجه خدام کوروب جایزکه بنی تغلیط ایتمشلردر دیو
تکرار تکرار سؤال ایدوب • بالآخره مطلوبمز صاحب خانه ایدوکی معلوم اولوب • عزیزه ملاقات مراد ایتدوکمده سلطان مصره کتدی
دیدیلر • حیرتم زیاده اولوب بو نه حالدر ایله مترقب قدوم میمنت لزومی اولدم • ناکهان کوردم که خدم وحشمته کلوب • بکا دقتله
نظر ایدوب ایچرو کتدی • بعد زمان بنی دعوت ایتدیلر • حضورینه واردقده سلام آلوب • نه دیارک سالکن کتوررسن دیدی • بن دخی
وطنمدن خبر ویردوب • زاهدک سلامن ونصیحت التماس ایلدوکن تبلیغ واعلام ایلدم • بعد اتمام المصلحه کیدر اولدوغمده تکرار حضورینه
واروب زاهدک التماسن اعلام ایلدم • اکابردن سلام ایلیه سن • محبت دنیایی کوکلدن چیقارسن دیه سن دیدی • حیرتم زیاده اولوب
مصردن عودت • ومنزل زاهده مراجعت ایتدکده • بکا استقبال ایدوب عزیزدن نه خبر دیدی • بن دخی بعد تبلیغ السلام واقع حالی
اعلام ایلدم • بر شهقه اوروب بیهوش اولدی • بعده صحوه کلوب اوتوز ییلدر که • قلبمدن محبت دنیا ازاله ایچون • بو غربت وبو صورتی
اختیار ایلدم • هنوز محبت دنیادن خلاص اولمادم • اما صورت اغنیاده کوردوکک عزیزک قلبنده مقدار ذره دنیایه رغبت اولمایوب
وصورت غنایی اختیار • وباب سلطانه ملازمت قلدوغی نیجه مظلوملره دستکیر اولوب کریبان بغرلری ایدی قهر ظلمه دن تخلیص
ایچوندر دیو تحقیق ایلدی شعر
سرم بدنیی وعقبی فرو نمی آید — تبارک الله ازین شیوه که در سر ماست
ایدی دنیانک ضرری محبتنده
اولدوغی مقرر اولدی • حضرت مولانا بر مثال دخی ایراد ایدوب بیوررلر که کوزهٔ سر بسته اندر آب رفت عمیق دریا صونک
ایچنده باشی واغزی بغلانمش اولان کوزه از دل پر باد فوق آب رفت باد ایله پر اولان کوکلندن آب اوزرینه کتدی • یعنی ایچی آبدن
خالی • واغزی دخی بند اولمغله • صویه غرق اولمایوب آب اوزرنده یوریدی • کذلک درونی هوای عشق حق ایله مالامال • ودهان دلی
شهوات طبیعیه ولذات نفسانیه دن بسته اولان کوزهٔ وجود سالک دخی • آب دنیایه غرقه دن خلاص اولوب درجهٔ اعلاده سیر ایدر
باد درویشی چو در باطن بود چونکه بر سالکک درونده درویشلک هواسی اوله بر سر آب جهان ساکن بود کوزهٔ پر باد وسر بسته غرق
آب اولمدوغی کبی • بو دخی دریای حب دنیایه غرق اولمایوب جهان جانبنده ساکن اولور کرچه جمله این جهان ملک ویست کرچه بو جهان
جمله انک ملکیدر ملک در چشم دل او لاشی است لکن هرکز جهانه التفات ایتمیوب ملک دنیا انک قلبی کوزنده لاشی در • حجة الاسلام
امام محمد غزالی قدس سره بیوررلر که • باعث عذاب قبر دنیایه قلبک علاقه سیدر • خصوصا زن وفرزند دخی دنیادن معدوددر • پس
دنیایه تعلق ایتمه مش کیم واردر • بو تقدیرجه عذاب قبردن هیچکس خلاص اولمامق لازم کلور دیو سؤال اولنورسه • جواب بودر که
اغنیا ایکی قسمدر • بر قسمی شول عاشق صادقلردر که • اکرچه اموال واهل وعیالریله نوع ما علاقه ایتمشلردر • لکن حقه اولان

عشق محبتلری جمله دن زیاده اولوب دنیا ایله مسرور اولمازلر • ولقاء مولی کریمه کوزرلر • و بونلرک مثالی بودرکه • بعض کمسنه لرک ساکن اولدقلری
خانه و شهرلرینه کرچه تعلقلری واردر • لکن پایت و سلطنت و قصر و ایوانه تعلقلری اغلبدر • پس انلره منشور پادشاهی کلوب ولایتک تصرفی
و حکومتی اعطا اولونه • وطن مالوفندن نقل رخت ایدوب حکومتنه کتدوکی کنده رنج والم اولمز • بلکه مسرت کلیه حاصل اولوب نایل اولدوغی
دولت عظمایه کوره ترک اتدوکی شی لاشی و حقیر اولور • ایمدی اولیا و انبیا و مؤمنین اصدقانک اهل عیال • و وطنلرینه من وجه التفات قلیلی
دخی وار ایسه حق محبتی جمله یه غالب • و لذت عشقله دماغ جانلری عذب اولماغله کوش هوشلرینه ندای ارجعی القا اولندقده اسباب دنیویه لاشی اولور
علاقه واحده دن ذره دشمه قلبلرینه یول بولمز بیت هرکه از دیدار برخوردار شد • این جهان در چشم او مردار شد • اما اغنیانک بر قسمی دخی
دنیایی دوست اتخاذ ایدوب • قلبنده محبة الله دن ذره و شمه بر لمعه اولمامغله • دروننلرین حب دنیا و ظلمت ماسوا احاطه ایدوب • ان الذین
یکنزون الذهب والفضة ولا ینفقونها فی سبیل الله فبشرهم بعذاب الیم • قول کریمنک فحوای شریفی اوزره عذاب قبردن خلاص اولمازلر •
و دنیاده تحصیل ایلدوکی اموال خبیثه سی ایله کرفتار عذاب الیم اولورلر عطار درخیال هرچه باشی عین آنی آن زمان • زر چو در آتش در آید دردمی چون اخکر است
اما عجبدر که عموما خلق عالم ادعاء محبة الله قیلوب دنیایه محبتم یوقدر دیرلر • لکن حق محبتنه قلبده بر معیار واردر که • صدق و کذب اول معیارده
هویدا اولور • مثلا شهوات نفسانیه • و خواطر شیطانیه هربار که قلبه بر منکر القا ایلدکده • انک خلافنده اولان احکام شرع مبین غالب شهوات
و قاهر تسویلات اولوب کوکل فرمان حقه میل و انقیاد ایدرسه • حقه اولان محبتین اثبات ایدر • والا دعواسنده کاذب اولوب مثنوی
درمیان ناقدان زرقی مشت • با محک ای قلب دون لاف مزن • نثر و تفحص که ذنب باکذاب خطا بیله تهمت و تبکیت اولنور • و دنیانک وجود و
عدمی هم قیمتده مساوی در دنیلر دعواسنده اول زمان صادق اولورکه • دنیاسی الندن کتدکده غمکین اولمیوب جمله سی دریای محبة اللهه غرق اوله
زیرا مستغرق دنیا ایکن فراقی غمندن خبردار دکلدر • پس و بضدها تتمیز الاشیاء مصداقنجه • شی خود ضدیله منکشف اولور • مثلا بر کمسنه محبوبیله
مستمرا وصلت و صحبتده ایکن • ادعاء عدم محبت قیلوب اتفاقا افتراق واقع اوله • قلبنده مستتر اولان آتش عشقی بعد المفارقه ظاهر اولوب
دود و آه ایله شعله لری پیوسته دماغ اولدقده عشقندن دیوانه سان • و پروانه وار آتش فراقه سوزان اولور • ایمدی دنیایه هیچ عدم تعلق
ممکن اولمز الا مقدار ضرورته قناعتله اولور • ایمدی نیم جانم بو امثال و احوال معلوم و مفهومک اولدیسه • محبت دنیایی قلبکدن اخراجه همت ایدوب
پس زبان دل ببند و مهر کن کوزه وش دهان دلکی بند ایله و محکم مهرله تا که اچنه باد محبت کیرمیه • پرکنش از باده من لدن اول قلبی باده محبت
من لدن دن پر ایله • بعض نسخه ده مهر یرینه علم من لدن واقع اولمشدر • یعنی دل بسته یی من لدن علمندن مملو قیل • جهد حقست و دوا حقست و درد
جهد حقدر و دوا حق در و درد حق در • منکر اندر نفی جهدش جهد کرد • منکر اول شرکت جهدی نفی ایتمکه جهد ایلدی • جهدش ده اولان ضمیر غایب منکره راجعدر
بو محلده منکردن مراد جحد الشریعة والطریقة جهد و اکتسابک فواید لطیفه سن بیان ایدن علماء بالله در • و منکردن مراد جبریه تمثیل اولنور
سعی و اکتسابی نفی ایدن بطله و عطله درکه جانب جبری طوتوب تیه غوایتده ضالین اولمشلردر • حاصل معنی سعی و جهدک دوا و دردک
ثابت الحقایق در • اکرچه منکر جهد اولانلر • اثبات جهد ایدنلرک جهدینی نفی ایتمکه • براهین عقلیه و نقلیه ایله جهد ایدرلر • لکن نفی جهدده واقع اولان
اجتهادلری کندولرینی تکذیب و جهدی اثبات و تصدیق ایتمش اولور مقرر شدن ترجیح جهد بر توکل جهدک توکل اوزرینه ترجیحی مقرر
اولماسنک بیاننده • در زمین نمط بسیار برهان کفت شیر بو اسلوب و نمطدن که بیان اولنمشدر • شیر دلیر چوق دلایل قاطعه و براهین
ساطعه سویلدی کز جواب آن جبریان کشتند سیر که اول جبریلر جوابندن طویدیلر یعنی ملزم اولوب کسبک توکل اوزره ترجیح و تقدیمی ظاهر و مبین اولدی
روبه و آهو و خرکوش و شغال • ع • دلکو و جیران و طوشان و چقال جبر را بکذاشتند و قیل و قال جبری و قیل و قالی قودیلر تحت التاویل روبه
تنک مرد نیاده اولان حیله سی • و آهو حلال و حرام دیمیوب هر کوردوکی ساعة شکاردر دیو صحرا ماسی • و خرکوش حق یولنده و طریق مجاهده ده
مخنث اولوب بشرتیب چالیشک النده تنبل اولوب یاتمه سی • و چقال کمال حرصندن بر طریق ایله مسلمانلرک الندن اموال و ارزاقن
حیله ایله الوب • و متصل تحصیل دنیا ایچون قپو قپو کزوب • حال انکه مال و رزقی دخی وار ایکن محضا بر منصب آلایم دیو حالنی اعلام ایچون
اولوب اغلاماسی در • و بو صفات خبیثه ایله متصف ایکن عبادات و طاعات یولنه دعوت اولندقده الله کریم در بزم عبادیمزه
احتیاجی یوقدر • ازلده قسمتمز نه ایسه اول اولور • حقه توکل اتمشوزدر • و قضایه راضی یوز دیو جاهلانه و غافلانه نیچه کلمات ایدوب
همت عبادته و جانب طاعته بر قدم ایلرو قومز • و امور دنیویه ده بو قدر جد و جهد • و سعی و کوششلر • و مکر و خدعه لر ایدر • پس عقل معاد
در دجله صفات مزبوره بو قدر محاجه دن صکره ملزم اولوب • بالاخره مشتاقن شاهده ایدوب • و قیل و قال و بحث و جدالی ترک ایدوب
عهدها کردند با شیر ژیان شیر ژیان و غضبان ارسلان ایله عهدلر ایلدیلر • ژیان هیبتلو و برنجی صفتلوده استعمال اولنور • بر ژیان
دخی دیرلر اکراچی معناسنه در کاندرین بیعت نیفتد در زیان بو وجهله عهد ایتدیلر که بو بیعتده ارسلان زیانه دوشمیه قسم هر روزش بیاید بی جکر
هر کونک غداسی بی زحمت و مشقت ارسلانه واصل اوله بی خون جکر تقدیرنده در حاجتش نبود تقاضای دکر شیره غیر تقاضا و طلبه حاجت
اولمیه • پس بو بابده نیلمک و بوکا نه تدبیر ایتمک کرک دیو بونک اوزرینه قرار داده ایتدیلر که مقارعه ایده لر قرعه بر هر که فتادی روز روز
نخجیرلردن قرعه هر کیمک اوزرینه دوشرسه روز بروز سوی آن شیر او دویدی همچو یوز اول شیرک جانبنه پارس کبی یلردی یعنی قرعه
هر کیمه کلور ایسه بلا توقف لقمه شیر اولمغه کیدر ایدی چون بخرکوش آمد این ساغر بدور چونکه بو ساغر دور ایدوب خرکوشه کلدی •

و نوبت انکا ایرشدی بانک زد خرکوش اخر چند جور خرکوش بانک ایردی و ایتدی آخر نیچه دکر بو جور • معلوم اوله که بو محله کلیجه بحث الآفاق
نخجیرلردن مراد بطالت و کهالت اوزره اولان عاطللردر • و شیردن مراد کسب و مجاهده ده سعی موفور ایدن عاقللردر • و بحسب الانفس نخجیرلردن
مراد قوای نفسانیه • و هواجس شیطانیه • و شیردن مراد عقل معاد اولور • اما شمدی بو محلده شیردن مراد نفس اماره • و نخجیرلردن مراد
قوای روحانیه و حواس ظاهره و باطنه • و خرکوشدن مراد عقل معاد اولور • یعنی عقل معاد غدای نفس اولدوغنه رضا کوسترمیوب • و قوای سایره یی
دخی • دست تغلب نفسدن تخلیص ایچون تدبیر قلدوغی در • و قوای سایره عقل معادده بو قدر ذکا و کیاست اولدوغی تجربه اولنماغله مقتضای
عقله مخالفت و انکار اوزره اولدقلریدر که • حضرت مولانا اول بابه شروع بیوررلر انکار کردن نخجیران بر خرکوش در تاخیر رفتن بر شیر
ارسلانه کچ کتمک بابنده نخجیرلر خرکوشی انکار ایلمه سنک بیاننده در قوم کفتندش که چندین کاه ما طایفه نخجیران خرکوشه ایتدیلر که • بو قدر وقت و زماندر کم
بر جان فدا کردیم در عهد و وفا عهد مرک و فی سنده جانمز فدا ایلدک تو مجو بدنامی ما ای عنود سن بزم بدناملغمز استمه ای عنود •
تا نرنجد شیر رو رو زود زود تا که سنک کچ کلمکدن شیر رنجیده خاطر اولمیه • ایمدی توقف ایتمیوب عجله ایله و تیز کیت حواس ظاهره و باطنه
و سایر قوای روحانیه نفس الندن زبون اولماغله خلاصی امر محال کوروب • و عقل معادک علوم و فضایلندن • و فنده سحر حاله مالک اولدوغندن
غافل اولماغین • انی ضعیف ملاحظه سیله انکار ایدرلر • عقل معاد دخی بونلره جواب ویروب نه دیدوکن • حضرت مولانا بیان بیوررلر
جواب کفتن خرکوش ایشانرا خرکوش انلره جواب ویرمه سنک بیاننده در کفت ای یاران مرا مهلت دهید خرکوش انلره ایتدی •
ای یاران و خلان بکا مهلت ویرکز تا بمکرم از بلا بیرون جهید تا بنم بو بابده اولان مکرم سببی ایله بلادن طشره صچرایه سز • و شیر پنجه سندن
خلاص اوله سز تا امان یابد بمکرم جانتان تا که بنم مکرم سببی ایله سزک جانکز امان بوله ماند این میراث فرزندانتان بو مکرک ابناء
و فرزندلرکزه میراث قاله حتی باشلرینه بر بلا کلدکده • بنم ایتدوکم مکر ایله بلادن خلاص اوله لر دیدی هر پیمبر امتانرا در جهان هر نبی امتلرینی
جهانده همچنین تا مخلصی میخواندشان همچنین تا بر مخلص منجایه دعوت ایلدی • مخلص فتح میم ایله در اسم زمان اسم مکان مصدر میمی در •
کز فلک راه برون شو دیده بود زیرا هر بر نبی فلکدن طشره اولمق یولنی کورمش ایدی در نظر چون مردمک پیچیده بود هر بر نبی نظر ناسده
مردمک کبی پیچیده ایدی مردش چون مردمک دیدند خرد خلق عالم انبیاء عظامی کوز بیکی کبی صغیر و حقیر کوردیلر در بزرکی مردمک کس ره نبرد
لکن حقیقة و معنی مردم دیده مردمک عظمتنه کمسنه یول ایلتمدی • کذلک انبیاء عظام و اولیاء کرام • دیده ناسه حقیر کورندیلر لکن من حیث
الحقیقه انلرک مرتبه علیا • و عظیم شانلرینه واقف اولمادیلر • و انلر عالم ملک و ملکوتک مردم چشمی اولدوغنه یول بولمادیلر • و نور دیده عوالم کلیه
اولدوغن اذعان قیلمادیلر • ای باده ذوقک لب تشنه سی • و بادیه شوقک سرکشته سی • اولان عاشق صادق • کاشف اسرار قیومی
حضرت جلال الدین رومی قدس سره • بو ابیات شریفه ده انبیاء کرام علیهم السلام فلکدن خروج طریقنی کوردیلر دیوب انواع معانی غامضه
و لطایف کثیره یه اشارت بیورمشلردر • ایمدی بحردن قطره و مهردن ذره سی علی قدر الطاقه بیان اولنوب مستعد ورزش نور محبة الله
اولان صادقلرک کوش هوشنه اهدا اولنه محمدیه نه عرض ایلدی دلبر بو یتی قصر جلالیدن • نه بالذه شیدایم شراب لایزالیدن
نه کشف حجاب ایتدی کوزم کوکلم جهانندن • نه جانه ندا ایتدی ندای ذو التعالیدن • بیندرانی کیم انکا سویلمیه رازین
بیندرلر جانی کیم باشن چکه اعلی الاعالیدن • بنم دریای توحیده چو محو محض مستغرق • کتورسم نوله کر کوهر بو دریای وصالیدن
ایمدی معلوم اولاکه افلاک و کواکب دست کاتبده مانند قلم آلات اسماء الهیه • و اسباب ظهورات صفات ربانیه اولوب تشکلات
و اتصالاتی دخی مظاهر توجهات و اجتماعات حقایق اسما اولماغله • بو عالم صورت و مقام شهادتده بالواسطه مؤثرلردر • و تشکلات
و اتصالات مزبوره نک صور و نتایجی بو نشاه دنیویه ده صور امزجه و اشخاص و اقوال و اعمال و اصول ایله متشخص اولوب تاثیرلری تجدد
عنصریات و طبیعیاتده واقع اولور • پس انبیاء عظام و اولیاء کرام نور بصر بصیرت ایله نظر ایدوب حقیقت انسانیه محبوس طارق
افلاکی اولان بو تیره خاکی اولمیوب • بلکه حقیقت انسانیه لطیفه ربانیه دن عبارت • و بو قفص مسدسه کرفتار اولمزدن مقدم بلبل کلزار حضرت
اولوب • آشیانی حظایر قدس • و ماواسی مجالس انس ایدوکن معاینه قیلوب • و وطن اصلیه یه وصوللری بو تیره خاکی و کواکب افلاکی هلکندن خلاص
اولماوغن مکاشفه ایتمکله آتش جذبه رحمان • و نور محبت سبحان ایله • وجود بشریه و احکام طبیعیه لرین افنا ایتمکین • مقید محور حکم زمان
اولمیوب بلکه زمان انبیا و اولیانک محکومی اولور • نته کم عمر بن الفارض قدس الله روحه بیوررلر شعر فبی دارت الافلاک فاعجب لقطبها
المحیط بها والقطب مرکز نقطة • ولا قطب قبلی عن ثلث خلفته • وقطبیة الاوتاد عن بدلیة نثر مضمون ابیات شریفه بودرکه
شمدی مقام قطبیتده بن قایم • و افلاک بنم وجودم سببی ایله دور ایدر • یعنی بن افلاکه قطب معنوی یم • دوایر افلاک بنم اوزرمه دور ایدوب
و بن اقطار افلاکی احاطه ایتمشمدر • و مرکز ایکن محیط اولمق خواص قطب معنوینک عجایبندندر • زیرا قطب حسی کندو اوزرینه دور ایدن دوایری
احاطه ایلمز • بلکه وسطده مفروضه اولان مرکز نقطه محاط اولور • پس قطب معنوی اولان انسان مرکز افلاک ایکن کرد افلاکی احاطه ایتمشدر
و قطب اعتبار اتدکلری انسان کاملک احاطه سی علم و قدرت و شرف و رتبه جهتندن اولور • و انسان کامله قطب اطلاق اولندوغی ایچوندر که
اکمل انسان مقام فردیتده متمکن اولوب احوال خلق انک اوزرینه دور ایدر • اما بو دخی ایکیدن خالی دکلدر • یا بودر که مقام قطبیتده اولان
کامل • عالم شهادتده اولان مخلوقاته قطب اوله • بو تقدیرجه قطب مزبور انتقال اتدکده • ابدالدن کندویه اقرب کیم ایسه انی معناسنه

استخلاف ایدر اولیا روم اصطلاحنده بونلره مقامات وکرامات ارلری دیرلر • وياخود عالم غیب وشهادتده اولان جمیع مخلوقاته قطب اوله
قطب بو رکنه ومقامنه ابدالدن اسنده وکی استخلاف ایتمز • وبوکا قطب الاقطاب دیرلر که متعاقباً عالم شهادتده در • نه انی بر قطب سبق ایتمشدر
ونه اخر اکا خلیفه اولمشدر • واول شول روح محمدی در که لولاك لما خلقت الكون خطابیله مخاطبدر • وجمیع زمانده قطب الاقطاب اولان حقیقتده
روح محمدی در • ابن فارض طیب الله انفاسه اول معنایه اشارت ایدوب شعر ولا قطب قبلی علی ثلث خلفه • وقطبية الاوتاد عن بدلية
دیو بیورررلر • وابدال واوتاد واقطاب وسایر ارباب مقاماتك تفصیلی مثنوی شریفده اولان ایکنجی حکایت که مرد بقالك طوطیسی قصه سی در
حکایت مزبوره ده م کم کسی زابدال حق اکاه شد • بیتك شرحنده تفصیل اولنمشدر • حاصل کلام مدد وجود وبقا وثبات جمله عالم ودوران
افلاك وکواکب وغیرها حضرت جمعیت حقیقته متعلقه در وصورت عنصریه انسان کامل اول حقیقتك صورتیدر • کما قال صلی الله تعالی علیه وسلم
ان الله خلق آدم علی صورته • پس قطب دایره افلاك • بلکه مرکز جمیع موجودات صورت انسان اکمل در • وبقاء صورت عالم بو صورت
انسانیه نك بقاسنه منوط ومربوط در • کما قال علیه السلام لا یقوم الساعة وعلی الارض واحد یقول الله الله • ای یذکره کما هو حقه پس قطب عالم
بو صورت انسانی اولوب دوران وبقاء افلاك دخی اکا متعلق اولور • ودخی سراج اسرار ومعانی شیخ سعید الدین فرغانی بیورررلر که اکر برسایل
سؤال ایدوب صورت انسانی نك خود تعین وتحققندن اول صورت افلاك ثابت وقایم ایدی • وصورت ادمی نك عدم تعینندن صکره دخی
صورت ودوران افلاکه هیچ بر خلل ونقصان ترتب ایلمز • پس ادم نه وجهله قطب الافلاك اولور • دیو جواب بودر که اکرچه آدم حساً یوغیدی
اما معنی وار ایدی • زیرا بر موجب فاحببت ان اعرف ایجاد عالمدن مقصود کمال ظهور ایدی • وکمال ظهور حقیقت جمعیت ذات اجمالاً وتفصیلاً
بو ظهورك ظهورینه موقوف ایدی • وذکر اولنان حقیقت جمعیه نك کما هو ظهوری • صورت انسانیه کمالیه دن غیریسی دکلدر • زیرا افلاك وعناصر
ومولدات وما فوقها وما تحتها ان مذن ماعدا هر نه قدر مظاهر وار ایسه هر بریسی حضرت جمعیتدن بر حقیقت • وبر صفت وبر اسمدن زیاده
مظهری دکلدر • فلهذا بو کمال جمعیتدن غیریسی حمل امانتدن ابا ایلدیلر • کما قال تعالی انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین
ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان • یعنی حق سبحانه وتعالی کمال ظهور ایله مظهر جمعیت مزبوره اولمقلغی • اعلای عالمدن سماوات
واسفل عالمدن ارض وجبال وما بینهما اولانلره عرض ایلیوب لکن هر برنده حکم قید وجزئیت غالب اولماغله • قبول امانتدن ابا ایلیوب انسانك
کمال قابلیتی اولدیغیچون • بو صورت جمعیه عنصریه یی قبول ایلدی • ولحکمة عظیمة ولمصلحة کلیة • الله سبحانه وتعالی ایجاد عالمی صورت بو
صورت انسانیه یه تقدیم ایلدی • واول توجه ایجادینك قبله سی صورت انسانیه اولدی • زیرا مقصد ومقصود انسان ایدی • پس
مدد وبقای اجزای عالم • بو صورتك تعیننده اول انك کینونت مزبوره سی ایله حکماً ومعنی اول توجه ایجادی یه مضاف ایدی پس مقصود
اصلی اولان بو صورت انسانیه کمالیه حساً دخی متعین اولوب مدد وقیام وبقا وثبات عالمك حفظنه بو صورت انسانی متعهد اولدیلر
ومقام قطبیت ومستقر مرکز تبدده استقرار بولدی • وینه شیخ سعید الدین فرغانی شرح تائیه ده شعر نخايب ابيات غرايب نزهة
رغايب غايات کتابی نخبه ده نثر تائیه یی شرح ایتدکدن صکره برفاج مقدمه بیان ایدوب بیورررلر که تشکلات واتصالات افلاك وکواکب
صور ونتایج نشأه دنیویه ده صور وامزجه واقوال واعمال ایله متجدده ومتشخصه اولدیغی کبی • صورت انسانینك دخی قوا واعضاسی که
مجمل جمیع عوالم درلر انلك صور ومظاهر حقایق واسماء الهیه در • وتشکلات واتصالات صورت انسانیه که اقوال واعمال تشکلات مزبوره دن
عبارتدر انلر دخی مظاهر توجهات واجتماعات حقایق واسمادر • لکن حقیقت صورت انسانیه غش ودنس بشریت ایله مکدر اولماغله
وجه مشروح اوزره اولان مظهریتندن غافل اولمشدر • واکرچه کیم اول تشکلات واتصالاتك صور ونتایجی اعراض در • فاما افلاك واطباقه
متجدده اولوب وجمیع صور برزخی وحشری وجنانی وغیرها • اول هیئات متجدده نك عینی اولور • ونفوس انسانیه برزخده صور مزبوره یه
متعلقه اولوب وبرزخده واقع اولان نعمت ونقمت • انلره اول صورك تناسبی حیثیتندن اصابت ایدر • فاما نیت خالصه وقصد صحیحه
مقارن اولان اعمال صالحه • وافعال واقوال طیبه وصادقه نك بحسب القوة تجردی بالوحدة والاخلاص • فلك اعلای علیینده متعدد اولور
حتی وحدت واخلاص • بر قول وعمل وزرینه کمال مرتبه غالب اولسه • الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه • نص کریمینك فحواسنجه کلیاتله
عالم وحدته مرتفع اولوب • بو افلاکده صورت باغلمز • کما اشار الیه قوله علیه السلام لا اله الا الله لیس لها دون الله حجاب حتی یفضی الیه •
وقال صلی الله علیه وسلم ما قال عبد لا اله الا الله مخلصا من قلبه الا فتحت له ابواب السموات حتی یفضی الی العرش • فاما شول فعل وقول که
نیت خالصه وقصد صحیحدن خالی اوله • او مقوله اعمال هباء منثورا اولوب بو عالم خاك وآب وهوا وآتشدن تجاوز ایتمز • نته کیم
بونك تفصیلی بو بندن اقدم مثنوی شریفده ع تا الیه یصعد اطیاب الکلم • ودخی انبیا چون جنس علیین بدند ابیات شریفه سنك شرحنده
مفصلاً سبق ایتمشدر • پس اعمال غیر خالصه وصالحه • نشأه اخرویه ده صور متناسبه یه منتقله • وجسمانیت ایله مصور اولوب
وعذاب شدیده موجب اولماغیچون • جسامت عظیمه حاصله اولور • واشار الیه قوله صلی الله علیه وسلم • ان غلظ جلد الکافر اثنان
واربعون ذراعا وان ضرسه مثل احد وان مجلسه فی جهنم ما بین مکة والمدینة • ونصوص قرآن عظیم وحدیث شریف رسول رب رحیم ایله
نظر ارباب کشف وشهودده مبین در که کرسی کریم فرش جنت وعرش عظیم سقف جنت اولدیغی بیان اولمشدر • ودخی سبحانه وتعالی
سعت کرسی یی نشی ایله وصف بیوررمشلر ایسه • عرض جنتی دخی اول شئیله وصف بیوررمشدر • کما قال تع وسع کرسیه السموات والارض

وکقوله

وکقوله تعالی وسارعوا الی مغفرة من ربکم وجنة عرضها السموات والارض اعدت للمتقین الخ • ودلالت حدیث شریفی در که • قال علیه السلام
ان فی الجنة مائة درجة ما بین کل درجة کما بین السماء والارض والفردوس اعلاها درجة ومنها تفجر الانهار الاربعة ومن فوقها یکون العرش •
پس مقاصد صحیحه یی هر قنقی اعمال واقوال حمله دن زیاده مؤید اولورسه • جنت فردوسده صور حدایق • واشجار • واثمار • وانهار • وحور وقصور ایله
متجسده اولور • کما قال تعالی • وان لیس للانسان الا ما سعی وان سعیه سوف یری ثم یجزیه الجزاء الاوفی • وقال تعالی • فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره
پس بو آیات بینهانك مضمون سعادت آیاتی بو معنایه دلالت ایدر • اما سعی وعمل اعراض قبیلندن اولوب تعریف عرضده ایسه العرض
لا یبقی زمانین دنلمشدر • وتعریف مزبور تعریف صحیح ودائم مقرردر • نص کریم سبحانی ایسه سعی وعملك عیننك رؤیتنی اثبات ایتمشدر •
بو تقدیرجه اعراض اعمال • زمان ثانیده نه کیفیت ایله مرئی اولور دینورسه • اشبو تقریر اولنان وجه اوزره متجسده اولور • کما قال صلی الله
علیه وسلم فی حدیث القدسی حاکیا عن الله تعالی فقال یا محمد اقرء امتك منی السلام واخبرهم ان الجنة طیبة التربة عذبة الماء وانها قیعان
وان غراسها سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر • پس تجسد مزبور حقیقت کامل • وساطت اعمال حسنه واقوال طیبه ایله منبسط
وبناء کمالی انبساط مذکور ایله محکم اولور • اما ذکر اولنان اوجات عالیاتك وصولنه سبب • درجات کثیره واردر • لکن اب مزبوره نك
اصول کلیاتی • مقامات ثلثه یه منوط در که • اولا اسلام • ثانیا ایمان • ثالثا احسان در • اکا بناء که • چونکه اول سر وجودی • مراتب تنزیل
افلاك وعناصر ومولدات • ورحم مادرده اولان مرتبه استقراردن تجاوز ایدوب • بو صورت نفس ومزاج انسانی ایله ظاهر اولدیسه
احکام کثرت عناصر ومولداته ملابستی سببی ایله • حکم وحدت وطهارت • وساطت سر وجودی • ذکر اولنان آثار کثرت حرکات وسکنات
طبیعیه • واحکام انحرافاتده مغلوب ومحبوس اولوب کندونك مبداء وحدتی ولابدی اولان عود ورجوعندن • وطرق ظاهری وباطنی
معاددن کمال حجاب ایله محجوب قالدی • پس سونلرك که توفیق وعنایت ازلیه ربانیه قرین حاللری اولوب مادر وپدرینك وساطت
تقلیدی وياخود بر رسولك دعوتی • وياخود خلیفه رسول اولان مرشد کاملك ارشاد ودلالتی ایله • مبداء ومعاددن خبردار اولورلر
اولا وبالذات اثر آکاهی • ظاهر نفسده باهر اولوب لاجل التدبیر انك مزاج وقوی وجوارح واعضاسنه اصابت وسرایت ایدوب قولاً
وفعلاً حرکات وسکنات نامضبوطه • وصور انحرافات نامربوطه ایله ظهوردن اعراض ایدر • واحکام شرعیه ده مدرجه اولان وحدت عدالته
انقیاد کلی ایله متوجه اولورلر • واول زمان انلرك دایره مقام اسلامه دخوللری که اطاعت اوامر وزواجر شرع نبویدن عبارتدر • ودرست اولور
وحالت مزبوره ده داخل دایره اسلام اولان شخص انسانینك حضرت حقه واسما وصفات مقدسه ربانیه یه ارتباطی بطریق التعلق اولور
زیرا مربوبك اسم ربه وصفت ربوبیته • ومخلوقك اسم خالق وصفت خالقیته • ومهدینك اسم هادی وصفت هدایته • وتائبك اسم تواب
وقابل التوب صفتنه • ومغفورك اسم غفاره وصفت مغفرته • ودخی جزاً تعلقلری ضروریدر • وکذلك مقام اسلامده اسباب وعلل تعلقی ایله
عالم حکمته تقیددر • وهر شینك بر سبب وعلتی ظاهره یه اضافتی • واسباب وعلل مزبوره یه مضاف اولان اجزانك رؤیتی دخی اسماء
الهیه نك مظاهر وآثاری در • ومادام که برکسنه داخل دایره اسلام اولمیه • انك تعلقی اسماء کلیه یه اولمایوب • دون البعض بعض اسما وصفاته
اما چونکه مقام اسلامك حقایقیله متحقق اوله • اول مرد سالکك تعلقی اسما وصفات کلیه ده تمام اولور • وبو مرتبه دن صکره مبداء ومعاده
وطریق عودك اثر آکاهیسی قوای باطنی • وحواس نفسه سرایت ایدوب تکلف وتلطفه جهد ایدر • ونفسی صم بکم عمی فهم لا یرجعون دار
مضیقندن خلاص ایدر • ونطق وسمع وبصر وفکرت ووهم که • فضول مالایعنی ایله ذکر وفکر آثار وعبردن بالکلیه محجوب ومستور
قالمش ایدی • نسمات نفحات الهیه کشف استار حجاب ایدوب • توفیق وهدایت سبحانی ایله حمله سنی ما خلق له سنه صرف ایدوب علیم
کتورر • وذاتنی اسم سمیع وبصیر وعلیم ومتکلم ایله متخلق قیلور • وقوای باطنه سنی حضیض نقایص وانحرافات جهل وبخل • وطیش وظلم وفساد
قلب • والی غیر ذلك صفات ردیه دن خلاص ایدوب • اوج کمالات وصور اعتدالات عقل وکرم وحلم ورأفته نایل اولماغیچون سعی بلیغ ایدر
وبو مرتبه یه قدم نهاده اولدقده • مقام اسلامدن رتبه سنیه ایمانه ترقی ایتمش اولور • واثناء سیرده کلیات مقامات ایماندن اولان توبه
وزهد وورع • وتوکل ورضا مقاملرینی مشاهده ایدوب وهر مقامك حرزیاسنده اسماء حقدن • مثلا کریم وحلیم وعلام ورؤوف وبونلرك امثالی
اسما ایله • بر دخی تخلقوا باخلاق الله کندویه متصف ایدر • فلهذا ارباب تحقیق مقام ایمانه مقام تخلق اطلاق ایدرلر • وچونکه باطن وظاهر
احکام انحرافات وجه مشروح اوزره منتفی اوله • سینه نفسده کامن اولان صورت وحدت وعدالت متولد اولوب اسم قلب ایله
مسمی اولور • والحکم ومعنی قلب عبدی المؤمن التقی • اول دل اکاه توابع اسم ظاهردن • بر اسمك مرآت مجلیسی ومحل تجلیسی اولور که اسم مزبور
شخص مزبورك منشا تعین نفس ومزاجی اولمشیدی • وسقوط نطفه ونفخ روح وقتنده وزمان ولادتده شخص مزبور اول اسمك
محکوم تأثیری • وتربیه سنك مربوبی اولمشیدی • پس واسع حق اولان قلب مؤمن • بو مرتبه یه نایل اولدقده اول اسم ایله متحقق اولور
یعنی سالك مزبورك قلبنده اول اسم تجلی ایتدکده • سالکك اسم ورسمی تجلیسنه مرتفع اولوب • سالکده اول اسمدن غیری شی باقی قالماز
پس بو مرتبه ده مقام ایماندن اوجات درجات احسانه اعتلا وارتقا ایتمش اولور • واول اسم که انك مرآت قلبنده جلوه کر اولمشیدی
وشول اثر که اسماء ذاتیه نك آثاردن اثر ایتمش ایدی • سالك فانینك سمع وبصر ویدی ورجل وعقلی اولور • حتی بو مقام تحققك
حقیقتنده وارد اولان کنت سمعه وبصره ویده ورجله حدیث شریفی • وسایر اخبار وآثارك لطایفنی ذوق سلیم ایله فهم ایدر

بعده مراتب اسما و افلاك صفاتده سیران ایدوب هر بر اسمك تحققی اول سالكی بر اسم اخرك تحققنه مستعد ایدر حتی اسم ظاهر جامع اولدیغی
جمیع اسما متحد اولور و اول وقتده اول مرد كامل و رجل فاضل باطن روحك سیرینه عزیمت قیلوب جمیع اسما باطن تنزیهی ایله تحقق متیسر اولور
و اول حینده تجلی جمعی كمالی یه ایریشوب سیری كمالین بولور و ذكر اولنان سیر و سلوك امت محمددن اولان فرد كامله میسر در آما سیر مصطفوی
كامله كه نتیجه سیرلری اولان حضرت جمعدن قاب قوسین و اندن مقام احدیت جمع او ادنادر كه اندن اعلی و اكمل مرتبه اولمایوب رتبه
مزبوره انجق حضرت سید الانبیا و المرسلینه مخصوص در و بو ذكر اولنان مراتب و مقامات اسلام و ایمان و احسانه عمر بن الفارض قصیده
تائیه سنده اشارت ایدوب بیورر كه

فللبس منها بالتعلق فی مقام
وللحس منها بالتحقق فی
وللنفس منها بالتخلق فی
وللجمع من مبدا كانك وانتهاء

الاسلام عن احكامه الحكمیة
مقام الایمان عن اعلامه العملیة
مقام الاحسان عن انبائه النبویة
فان لم تكن عن آیة النظریة

عقایق احكام دقایق حكمة
صوامع اذكار لوامع فكرة
لطایف اخبار وظایف منحة
غیوث انفعالات بعوث تزة

حقایق احكام رقایق بسطة
جوامع آثار قوامع عزة
صحایف اخبار خلایف حسبة
حدوث اتصالات لیوث كتیبة

و خصایص كامل اولدر كه باطن و سری ایله غالبا شاهد حضرت غیب اولوب مقام احسانده علوم غیب
ولدنی یه روحی و نفسی ایله مطالعه قیلور و حواس ظاهره و باطنه سی ایله مقام ایمانده آثار و عبراته مشغول اولوب و فراج و قواسی مقام اسلامده
عبادات بدنیه یه مداومت و انواع احكام ابتلاآت شرعیه یه ملازمت ایدوب جمیع اوقات و آناتی زینت شرعیه ایله معمور و ظاهر و باطنی
دریای احكام طریقته مستغرق اولور اما كامل مزبورك سر شریف و روح لطیفنك حضرت غیب و مقام احسانده مقید اولدوغنك
فایده سی تجلیات ذاتی و علوم حقیقی و مكاشفات صحیحه ایله متصف اولدوغیدر و حواس و قوای ظاهره و باطنه سی دخی مقام ایمانده مقید
اولدوغنك فایده سی بو نشاء دنیویه ده فكر و ذكر و سماع و عبرات ایله و نشاء اخرویه ده رؤیت ایم بالبصر و سماع كلام بی واسطه
و بونك امثالی تشریفات ایله متلذذ اولدوغیدر و فراجی مقام اسلامده مقید اولدوغنك فایده سی ابتلاآت احكام شرعیت ایله تحقق و نشاء
دنیویه و اجرای اوامر شرعله تلذذ و احكام شرعیه دن هر بر حكمت دقایق حكمتی و صوم و صلوة و حج و زكوة و سایر عبادات و طاعاتك
تعیین و تحدید اعداد و حصر اوقات و مقادیرینك علل و اسرارینی كشف و شهود ایله معاینه قلدوغیدر و كامل مزبورك جمیع عوالم
و نشاء دنیوی و برزخی و حشری و جنانی ده كمال انبساط حقیقی تقید فراج ایله مقام اسلامده بازنسنه اولماسیدر و عبادات و طاعات
و حسنات شرعیه نك برزخده و حشرده حاصل اولان صورونتایجندن بهره مند و برخوردار اولمغلق مقام اسلامه متعلق در و جنات و حور و قصور
ذكر اولنان صورك عینی در و نیجه اوقات اولور كه كامل مزبورك نفس حواس و فراجی مزبورك سر اولور اما ذكر اولنان حكم مزبورك تمكن شانی
انفصالیله حالت مزبوره نك دوام و بقاسی مستمر اولمز زیرا لی مع الله وقت بیورلمشدر ایدی ای نور حدیقه عالم و لنور حدقه آدم
مراتب بو یول سیر و تماشا ایدوب حقیقت ذاتیه سندن خبردار و عشق و محبت ربانیه ایله برخوردار اولان عاشق صادقلر احكام افلاك
صوریه دن دخی خروج ایدوب افلاك حقیقیه اسما و صفات و ذاته عروج ایتمكله ابو الوقت اولورلر سن دخی انلره كوره سعی و كوشش
ایدوب انبیاء عظامك خصوصا فخر كاینات علیه اكمل التحیاتك امته ترك ایتدوكی میراث شریعت و طریقت و معرفت و حقیقته وارث
حقیقی اولمغه بذل همت و حقدن مدد و عنایت رجا ایله سن و داهیه عظمه نجوم نفسدن نجات ان قوای روحانیه تخلیص ایده سن سعید

گوهر دریای وحدت آدم است ای آدمی
گر بسر تحقیق میدانم كه جان عالمی
گر ببینی صورت خود را بچشم معرفت
هم خلیل و هم كلیم و هم مسیح مریمی
كی شود روشن بخورشید ارخش چشمی كو او
نفخه چون صور اسرافیل در عالم دمی

گر چو آدم سر اسما را بدانی آدمی
گر بدایت یابی از من عنده علم الكتاب
روشنت گردد كه هم جمشید و هم جام جمی
از خیال خویش و كم فارغ شو و آسوده باش
از محیط معرفت نادیده هرگز شبنمی

جان اگر خوانم ترا باشد بدین معنی بكر
هم سلیمانی هم اسم اعظمش را خاتمی
رنگ نمرودی و فرعونی و دجالی چو رفت
تا بكی در بند آن باشی كه بیش و یا كمی
ای نسیمی وقت آن شد كز دم روح القدس

اعتراض نخجیران بر سخن خرگوش

خرگوشك سوزینه طایفه نخجیر انك اعتراضی
ایله كلرین بیان ایدر قوم گفتندش كه ای خرگوش دار نوم نخجیران بطریق الاعتراض خرگوشه ایتدیلر ای خر برزم كلمامزه قولاق طوت
خویش را اندازه خرگوش دار كندوكی خرگوش مقداری طوت یعنی رحم الله امرا عرف قدره و لم یتعد طوره حدیث شریفی ایله
عمل ایدوب مقدارك بیل و حدكدن تجاوز ایتموب حماركی ترك ایله زیرا حدینی بلمین حماركبی احمقدر مصراع اولده اولان خر حمار
ركوش سمع مجانسه در حضرت مولانا قدس سره تجنیسده اولان لطیفه یی مراد ایدوب بیورمشلردر این چه لافست این كه از تو بهتران
الكاد اول بو نه لاف و گذافدر كه سندن بهترلری و قوت و جثه ده مهترلری در نیاورد ند اندر خاطر آن سن اتدوكك لافی خاطره
كتورمدیلر آن ضمیری مصراع اولده اولان لافه راجع در معجبی یا خود قضامان در پی است ای خرگوش سنك بو لافكه سبب ایكی نسنه در
یا بو در كه معجب و خود پسند سن ویا خود قضا بزم قفامزده در كه سنك عجب و انانیتكله بر بلایه دوش اولورز ورنه این دم لایق چون تو كیست
یوخسه بو نطق و كلام سنك كبی ایكی قچان لایقدر بو ابیات شریفه دن مراد قوای جسمانیه و حواس نفسانیه در شیر نفسی قوتده
و عقلی ضعفده ملاحظه سیله نفسه غلبه سنی محال اعتقاد ایدرلر بازجواب خرگوش نخجیران را خرگوش طایفه نخجیرانه كیروجواب ویردوكنی بیان ایدر

گفت ای یاران حقم الهام داد خرگوش ایتدی ای یاران حق سبحانه و تعالی بكا الهام ویردی مر ضعیفی را قوی رایی فتاد تحقیقا بر ضعیفه بر رای
قوی دوشدی ایدی ای نخجیران و ضعفایه اعتراض ایدن صورت بنیان نظر كز صورته حصر ایتموب چشم دلدن غبار اعتراضی رفع ایدوب
عبرت نظر ایدیكز كیم صورته چوق حقیر و صغیر واردر كه صنعت و كاری كبیر اولوب جسامت و ضخامتی اولنلردن اول كار ظهوری متیسر اولمز
و بونك امثالی چوقدر سزه بر قاچنی بیان ایده یم جمله دن بیری بیتی آنچه حق آموخت مر زنبور را اول نسنه یی كه حق سبحانه و تعالی زنبوره تعلیم ایلدی
آن نباشد شیر را و گور را اول صنعت شیره و یابان حمارینه اولمز خانها سازد پر از حلوای تر اول نحل ملهمه حلوادن پر و عسل ایله مالامال
خانه لر بنا ایدر حق بر وان علم را گشاد در اول علمك قپوسنی نحل اوزرینه حق تبارك و تعالی فتح ایلدی وحی و الهام الهی ایله مسدس الشكل
خانه لر دوزوب حذاق مهندسین انك صنعتنده متحیرین اولوب التسنز شكل مسدس اوزره بر خانه بناسنه قادر اولمزلر كما قال تبارك و تعالی
و اوحی ربك الی النحل ان اتخذی من الجبال بیوتا و من الشجر و مما یعرشون ثم كلی من كل الثمرات فاسلكی سبل ربك ذللا یخرج من بطونها شراب
مختلف الوانه فیه شفاء للناس الآیه روی ان العسل ینزل من السماء فیستقر فی مكان فیاتیه النحل و تشربه ثم تاتی الخلیة فتلقیه فی الشمع
المسالة لا كما یظن بعض انه من فضلات الغذاء یستحیل فی المعدة عسلا ابن عطا قدس الله روحه بو آیت كریمه ده اولان وحی حقی تفسیر
ایدوب بیوررلر كه الهمها و دلها علی الموضع و علمها كیف یضع ما فی بطنها لا یضع الا علی حجر صاف او خشب نظیف لا یخالطه طین و لا تراب
و بر مثال دخی بودر كه آنچه حق آموخت كرم پیله را اول نسنه یی كه حق سبحانه و تعالی ایپك قوردینه تعلیم ایلدی هیچ پیلی داند آن گون حیله را
هیچ بر فیل عظیم جامتی ایله كرم پیله نك حیله سنی بیلورمی ایدی ای نخجیران بو صنایع و بدایع جثه و جسامته كوره اولمز بیت
كار خلقت اینكه علت نیست است هر چه زان در كه رسد بی علت است
پس اول قادر لا یزال و مقتدر بی زوال زنبور عسله قابل وحی ایدوب
و انك لعابنی تشریفی ایچون فیه شفاء للناس آوازه سنی جهان و جهانیانه ایر كوردی و كرم پیله نك بلدوكی حیله ده فیل عظیم فرو مانده
و در بسته قالدی خصوصا شول شرف و كرامتی كه آدمه احسان بیورمشدر ساكنان مواضع افلاكی یه میسر اولمامشدر زیرا بر موجب
و علم آدم الاسماء كلها ثم عرضهم علی الملائكة آدم خاكی ز حق آموخت علم آدم خاكی علم شریفی حق سبحانه و تعالی دن تعلم ایلدی و دخی
و علمناه من لدنا علما مكتب خانه سنده قراءت ایلدی تا بهفتم آسمان افروخت علم حتی آسمان هفتمه دكین آدمك علمی شعله لنوب سموات سبع
انك علمی نوری ایله منور و مزهر اولدی نام و ناموس ملك را در شكست ملكك نام و ناموسنی شكستا ندی یعنی ملائكه اتجعل فیها من یفسد
فیها و یسفك الدماء و نحن نسبح بحمدك و نقدس لك دمشلر ایكن آدم تعلیم اولندوغی اسما ایله جمله ملائكه یه عرضه قیلنوب جانب حقدن
فقال انبئونی باسماء هؤلاء ان كنتم صادقین دیو ملائكه یه خطاب اولندقده ملائكه اسماء مشار الیهاده عدم شعورلرینه اعتراف ایدوب
سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العلیم الحكیم دیو عجزلرین بیلوب خلافت آدمده واقع اولان استفسارلرندن معذرت
و مغفرت دیلدیلر و كندولرندن نفی علم قیلدیلر كوری آنكس كه در حق در شكست اول كمسنه نك كورلكنه كه حقه شكده قالمشدر مراد
ابلیس علیه اللعنه در كه بو بیت ایله تعریف بیوررلر زاهد ششصد هزاران ساله را التی یوز بیك ییللق زاهدی كه شیطان در
پوزبندی ساخت آن گوساله را پوزبند اناسنی الموندن ایچون بوزاغونك اغزینه بغلدقلری بند دهاندر و حضرت مولانا بر سبیل استعاره
تخییلیه ابلیسی گاو ساله یه تشبیه ایدوب و پوزبند ایله شیطانك قیاسات عقلیه سی مراد ایدوب بیوررلر كه اول گاو ساله ایچون پوزبند
دوزدی یعنی قیاس باطل و همیسی طریق حقدن شیطانی رجیم ایتدی تا نتاند شیر علم دین كشید تا كه پستان لدنیدن البان علم دینی چكوب
امكه و استفاضه یه قادر اولمیه تا نگردد گرد آن قصر مشید تا كه اول قصر مشید و ماوای عالی نك اطرافنه طولانمیه قصر مشیددن مراد حب
الهی و علم لدنی در حق سبحانه و تعالی ای ادمك قلبنه القا ایلدی و شیطان عجب و پندار و انانیت و استكباری جهتندن اول ذوقدن
بی بهره و محروم قالدی و سبب حرمانی ادمك ظاهرینی كوروب باطنندن غفلتی اولدی كذلك علمهای اهل حس شد پوزبند مجرد علم ظاهره قناعت
ایدوب موجب علم ایله عمل ایتمین و علم لدنی طالبی اولمایوب انبیا و اولیانك اثرینه كیتمین ارباب حسك علومی پوزبند اولدی یعنی دهان
همتلرین بند ایلدی تا نگیرد شیر از آن علم بلند تا كه اول علوم عالیه یقینیه دن شیر طومیه یعنی مرشدان كاملانده اولان اولیا اسراری
و حقایق علم لدنی و لذات محبت سبحانیدن دماغ جان و دهان جانی لذت و ذوق المیه و استفاضه انوار جذبات حق قلمیه
زیرا انجق بسته پای الفاظ و عبارات و قید بند قیاسات عقلیات اولانلر اصحاب ذوق و وجدانك اتفاقی بودر كه اسرار انبیا و اولیادن
ذره و شمه ذوق الممزلر ایدی اذواق و احوال انلرك قلبنده ظاهر اولور كه رفع ما سوا ایدوب كوكل یوزینی خاك راه اولیا ایلیه
و اول ذوقی ظاهرده آرامیوب كوكلده آرایه زیرا قطره دل را یكی گوهر فتاد دل قطره سنه بر گوهر دوشدی كان بدریاها و گردونها نداد
كه حق سبحانه و تعالی اول گوهری دریالره و افلاكه ویرمدی و اول امانتی انلره تودیع ایتمدی قطره دن مراد لحم صنوبری الشكل اولان درون دلده
مردمك دیده مقداری بر قطره دم رقیق در كه محل حیات اولورا كا سویدای قلب دیرلر و گوهردن مراد نفخ روح قدسی اضافی و نور محبت ربانیه در
كه افلاك و بحارده اول گوهرك وضعنه استعدادی یوقدر و سویدای دل بحسب الصورة مردمك چشم مقداری ایكن من حیث المعنی عرشدن اعظم
اولوب حقنده قلب المؤمن عرش الله دیو بیورلمشدر اما قلب اطلاق اولنان مجرد اول لحم صنوبری و یا خود دم سویدایی قیاس ایدوب ظاهرده
اولان صورت صغیره سنه نظر ایدنلر انده ودیعت اولنان اسرار الهیه و وسعت قلبدن خبردار اولمیوب محروم قالمشلردر فلهذا ارباب تحقیق

بيورمشلردركه • ينبغى لك ان تعلم ان القلب ليس عبارة عن الصنوبرية فانها وان سميت قلبا فانما تلك التسمية على سبيل المجاز وباعتبار تسمية الصفة
والكامل باسم الموصوف والمحل له • والاكمل عاقل يعلم ان القلب الذى اخبر الحق على لسان نبيه • بقوله وسعنى ارضى ولا سمائى ووسعنى قلب عبدى المؤمن
التقى النقى الوداع • ليس هو هذا الصنوبرى الشكل • فانه احقر من حيث صورته ان يكون محل سره جل علاه فضلا ان يسعه • ويكون مطمح نظره الاعلى ومستواه
وانما القلب الانسانى عبارة عن الحقيقة الجامعة بين الاوصاف والشئون الربانية • والخصايص والاحوال الكونية الروحانية المحرره

آلهى عشقك نور نهانى گوكلمده بولدم • جمالك شوقنه باغدم عيانى گوكلمده بولدم
سوردم برلره گوزمى بو بادم قانه گورمه • بتوردم گنجدوا اوزومى جانانى گوكلمده بولدم
جانگك ارماغى طيورى باغ وايوانى • حور وولدان وغلمانى سرائى گوكلمده بولدم
گتوررلر ملكلر سلام غزتله حقدن كلام • قالم خابر ده هنج طلام سلطانى گوكلمده بولدم
قلب المؤمن بيت الله قلب المؤمن عرش الله • اولدركه عبدى عبد الله ايمانى گوكلمده بولدم

ايمدى بنم روحم حضرت فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم • ان الله
لا ينظر الى صوركم ولا الى اعمالكم بل ينظر الى قلوبكم واحوالكم بيورمشدر • پس صورت پرستلر معنادن غافل • وظاهر بينلر احوال باطندن ذاهللردر
چونكه بويله در • چند صورت آخر اى صورت پرست • اى صورت پرست نيچه دگل آخر صورت • جان بى معنيت از صورت نرست • سنك
بى معنى جانك صورتدن كذر قيل كه واقف معنى اولاسن • زيرا اگر بصورت آدمى انسان بدى • اگر بنى آدم
صورت ايله انسان اوليدى • احمد وبوجهل خود يكسان بدى • احمد وبوجهل خود يكسان اولورلردى • ايمدى نظر صورته دگل سيرته در • وبو آيت
كريمه بوكا دليلدركه • ما هذا الا بشر مثلنا • ديدلرده • قل انما انا بشر مثلكم يوحى الى • ديو جواب ويرلدى • پس بحسب الصورة ايكيسى دخى مشتركلردر
لكن من حيث المعنى بو وجهله ما نسبتلرى يوقدر • مثلا نقش بر ديوار مثل آدمست • ديوار اوزرنده اولان نقش آدم شبيه در • بنگر از صورت چه چيزى كم است
اعمان نظر ايدوب گوركه من حيث الصورة انك نه شيئى ناقص در • ايمدى اگسك اولان نه شيئى ايدوكن بيان ايدوب بيورلركه • جان كمست آن صورت با تاب را
اول ديوارده تاب وزينت ايله اولان صورتك ناقص اولان جانى در • رو بجو آن گوهر ناياب را • يورى اول ناياب بادر • وممتاز وبى نظير
گوهر جانى طلب ايله كه صورتدن مراد اولدر • قال على كرم الله وجهه شعر

الناس من جهة التمثال اكفاء • ابوهم آدم والام حواء
فانما امهات الناس اوعية • مستودعات وللاحساب آباء
فان يكن لهم من اصلهم شرف • يفاخرون به فالطين والماء
وان اتيت بفخر من ذوى نسب • فان نسبتنا جود وعلياء
لا فضل الا لاهل العلم انهم • على الهدى لمن استهدى ادلاء

شد سر شيران عالم جمله پست • جمله شيران عالمك باشلرى پست ونگون ومنكوس الرأس اولدى • چون سگ اصحاب را دادند دست • چونكه
اصحاب كهفك كلبنه صدر وقدر ويرديلر • دست بو محلده صدر وقدر معناسنه در • يعنى عنايت ربانى • وتوفيق سبحانى • سگ اصحاب كهفك
رفيقى اولمغله اصحاب كهفك مقارنتى ايله • داخل جنت اولوب • وقرآن عظيم اشارتنده • وكلبهم باسط ذراعيه بالوصيد • قول كريمى ايله اسمى
مذكور اولدى • وشيرلر سلطان وحوش ايكن قطميره ميسر اولان عز وشرفدن • محروم اولوب اسفلده قالديلر • مع هذا شيرك جثه سى
قطميره گوره جبل عظيم در • اما قطمير مرتبه اعلاده • اولان انسانيت مرتبه سن بولوب • شير دركات اسفلدن اولان صفت سبعيتده
خوار وزار اولدى • چه زيانستش از ان نقش نفور • اول منفور وقبيح صورتدن قطميره نه زيان واردر • چونكه جانش غرق شد در بحر نور
چونكه انك جانى دریای نوره غرق اولدى • نطفه بصورت آدمى شد قطره آب • كه چل روزش قرار اندر رحم ماند • دگر چل ساله را عقل وادب نيست
تحقيقش نشايد آدمى خواند • شر ايدى گركدركه صورتنه قالميوب طالب سيرت اولاسن • وصف صورت نيست اندر خامها • خامه
وقلمده صورتك وصفى يوقدر • عالم وعادل بود در نامها • عالم وعادل نامه لرده اولور • حاصل كلام ذكر سبب اراده مسبب طريقى اوزره
خامه ايله كتاب مراد اولنوب • مكاتيب ومراسلاتده بركمسنه يى توصيف لازم گلسه • صورت جميله سى وچشم وابروسى نقش اولنميوب بلكه
اوصاف حميده دن اولان عدل وعلم • ورأفت وحلمى ثبت اولنور • گرچه صورت پرست بيننده نقش صورت دخى معتبر ايسه ارباب معنى
قتنده صورت زائله اعتبار يوقدر • عالم وعادل همه معنيست بس • الحاصل عالم وعادل صفاتى جميعا معنى در • فقط غيرى دگلدر •
كش نيابى در مكان پيش وپس • كه اول صفاتى سن مكان ومحل وجهات سته ده بولامزسن • زيرا صفات علم وعدل • وساير اخلاق حميده
داخل مكان اولان بدن صفاتندن اولميوب صفات روحانيه دن در • اول ايسه داخل حيطه جهات دگلدر • ولا مكاندن اولان روحك اوصافيدر
نته كيم حضرت مولانا بيوررلر • مى زند بر تن ز سوى لامكان • عدل وعلم صفتلرى ايله موصوف اولان جان • تن اوزرينه جانب لامكاندن اورر
يعنى روح جسمه عالم غيبدن پرتو صالر • مى نگنجد در فلك خورشيد جان • خورشيد جان افلاكه صغمز قالدى كه ابدانه صغه • يعنى روح
داخل تحت ذل كن اولميوب كون ومكانه صغمازه وشاننده قل الروح من امر ربى بيوريلوب ظاهر رسوم علماده ابهام اولندى • اما
انبياء عظام واولياء كرامه مكاشفه لرنده • روحى اوصافيله مبين ايدوب ديده فؤاد ايله گوستردى • وعند الانبياء والاولياء روح حق سبحانه
وتعالينك بر سر عظيمى دركه • افهام خلق تنگ وعليله • وادراكلرى قليله اولمغله • روحدن خبر ويرميوب كتم اسرار بيورديلر • وفى الحقيقه
روحك ماهيت وكيفيت خلقتى • حقدن غيرى كمسنه بلمز • خلق عالم ماهيت روحى نه كيفيت ايله بيلورلركه • تكون روحده كنده ولر معدوم ايدى
وحق سبحانه وتعالى صفات وذاتنى نعت تجلى وكشف ايله بلا حجاب عدم عيان اندكدن صكره • روحى قدرت قائمه وارادت ازليه سيله
ايجاد ايدوب ظاهرى غيب الله • وباطنى سر الله • وصورتى آدم ايله مصور اولدى • زيرا حق سبحانه وتعالينك ارادت عليه سى
خلقت آدمه تعلق ايلمكده • روح آدمى احضار ايدوب • صورت آدمى • روحك صورتى اوزرينه تصوير ايلدى • فلهذا حضرت فخر عالم •

صلى الله عليه

صلى الله عليه وسلم • بطريق الابهام والاشاره خلق الله ادم على صورته بيوردى • وروح مؤنث سماعى اولوب مؤنث لفظى اولمغله على صورته
بيورلدى • قال ابن عباس الروح خلق من خلق الله صورها على صورة بنى آدم • وما نزل من السماء ملك الا ومعه واحد من الروح • وقال ابو صالح
الروح كهيئة الانسان وليسوا بانسان • وقال مجاهد الروح على صورة بنى آدم لهم ايد وارجل ورؤس يأكلون الطعام وليسوا بملائكة • وقال بعضهم
الروح شعاع الحقيقة تختلف آثارها الى الاجساد • وقيل الروح لم تخرج من الكون لكان عليها الذل فقيل من اى شئ اخرجت فقال من سر جماله
وقدس جلاله بملاحظة الاشارة وغشيها بجلاله ودارها بجنته واستلمها بسلامه وحياها بكلامه فهى معتقة من ذكر كن • وسئل الواسطى عن الروح
اين مكانها حين تظهرها فقال ان الارواح خلقها وقبضها قبل الاجساد اين كانت ترى صارما عاش عيانا لان الدنيا والاخرة عند الروح سواء
ايمدى بو ذكر اولنان وجوه ايله روح تحت حكم افلاكه داخل اولمز • دبوندن اقدم اوايل مثنوى شريفده م • تن ز جان وجان ز تن مستور نيست
ليك كس را ديد جان دستور نيست • بيتنك شرحنده نفس ايله روح • وروح اضافى ايله روح حيوانى تفصيل اوزره بيان اولنمشدر • ذكر دانش
خرگوش وبيان فضيلت ومنافع دانش • خرگوشك علم ودانشى • وفضيلت ومنافع علمك ذكر وبيانيدر • اين سخن پايان ندارد هوش دار
معارف الٰهيه وحقايق ربانيه ده اولان كلمات دقيقه حد ونهايت واندازه وغايت طوتمز • عقل را ادعان طوت • وسوزك معانيسن فهم ايت
هوش سوى قصه خرگوش دار • عقلى خرگوشك قصه سى جانبنه طوت • گوش خر بفروش ودیگر گوش خر • گوش حمارى فروخت ايله وبر غيرى
قولاق صاتون آل • كين سخن را در نيابد گوش خر • زيرا گوش ظاهرى اذن خرشابه سنده در • صيت وصدا اشاليده اولان عبارتدن
غيرى ايشتمز • وكلمات قدسيه نك معانى روحيه سن فهم ايتمز • بلكه حقايق واسراريابنده اولان دقايق نكاتى ادراك ايدن گوش هوش در
ايمدى بيت تو عقلى ويرايلكى عش البينه • كيم ايله وادى ايمن البينه • ثر ونقضيه عقل معاش وگوش حسى لى ترك ايدوب عقل معاد وگوش هوش
الگور لكه سعى وكوشش قيل • رو تو روبه بازى خرگوش بين • يورى سن خرگوشك روبه بازلغن يعنى دلكوكبى حيله بازلكنى گور • بعض نسخه ده
شيرگيرى سازى خرگوش بين • واقع در يعنى خرگوشك شير طوتجلق دوزنى گور ديمك اولور • مكر وشير اندازى خرگوش بين • خرگوشك شير اندازلغى
مكر وحيله بازلغن گور • يعنى خرگوش شيرى نه مقوله مكر وحيله ايله چاهه آتدوغنى استماع ايله ديمك اولور • ايمدى فنون عاليه وعلوم ساميه
جثه يه گوره اولميوب • وجمله هنرلر علم ايله اولدوغى محقق اولديه • حضرت مولانا فضيلت علم • ومدحت وثناى علمه شروع ايدوب بيورديلركه
خاتم ملك سليمانست علم • خاتم ملك سليمان در علم • جمله عالم صورتست وجانست علم • جمله عالم صورت وجان در علم • يعنى سليمان عليه السلام
جن وانس ووحوش وطيور • وجميع اجناس مختلفه يه حكم ايدوب خاتمى ايله قبضه تسخيره كتوردى • واول خاتمك نقشى • وحضرت سليمانك حكمى علم ايله
اولمش ايدى كما قال تعالى حكاية عن سليمان • يا ايها الناس علمنا منطق الطير • اى مستمع قابل سليمان عليه السلام جن وانس وطيور ووحوشه
پادشاه اولمه وغيله مفاخرت ايتميوب • بلكه عالم منطق الطير اولدوغيله فخر ايلدى • باخصوص علم منطق الطير صفير طيوردن مراد نه در
شكر دباخود شكايتميدر • انى بيلكدر • پس سليمان عليه السلام علم مزبورى ملك سليمانيدن اعلى گوروب • مفاخرته براى ملك اولميوب
علم منطق الطير ايله اولدى • پس جلال وجمال • وذات وصفات • وقدرت وارادت الٰهيه يه متعلق اولان علم نه مرتبه عالى دركه گور قياس ايله كه
اول علم وحكمتك قدرينى حقدن غيرى بيلمز • كما قال تعالى ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا • ايمدى حكمت قرآن عظيمده دورت معنى اوزرينه
تفسير اولنمشدر • كه بيرى موعظه معناسنه در • نته كيم سورة بقرده وما انزل عليكم من الكتاب والحكمة • آيت كريمه سنده اولان حكمتدن • وسورة
نساءده انزل الله عليك الكتاب والحكمة • آيت كريمه سنده اولان حكمتدن دخى مراد • مواعظ قرآن در ديمشلر • ومعناى ثانى حكمت فهم علم معناسنه در
نته كيم سورة مريمده • وآتيناه الحكم صبيا • وسورة لقمانده • ولقد آتينا لقمان الحكمة • آيت كريمه لرى فهم علم معناسنه تفسير اولنمشدر • ومعناى ثالث
حكمت نبوت معناسنه اولوب سورة نساده • ولقد آتينا آل ابراهيم الكتاب والحكمة • وسورة بقرده • وآتاه الله الملك والحكمة • آيت كريمه لرى
اى بالنبوة ديو تفسير اولنمشدر • ومعناى رابع حكمت بيان وقرآن معناسنه در • نته كيم سورة نحلده • ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة • آيت
كريمه سى • اى بالبيان والقرآن ديو تفسير اولنمشدر • پس بو معنالر معلومك اولديه • حق سبحانه وتعالى • وما اوتيتم من العلم الا قليلا • بيوردوب خلق عالمه
علمدن شئ قليل اعطا اولنديغندن خبر ويردى • پس شخص واحدك مذكور اولان علم قليلدن نصيبى اقل من القليل • ودريادن قطره ومهردن ذره
اولور • بويله ايكن حق سبحانه وتعالى نصيب مزبور قليله خير كثير ديوب • قل متاع الدنيا قليل بيوردى • ايمدى دلايل مزبوره ايله معلوم اولدى كه
علم شريف متاع دنيانك جمله سندن اعلى • وعالمك جانى اولدى • ونظام عالم علم ايله اولدوغيچون حق سبحانه وتعالى • اطيعوا الله واطيعوا الرسول
واولى الامر منكم بيوردى • ومفسرين ومحققينك اكثرى اولو الامردن مراد علماء دين در ديمشلر • زيرا پادشاه اسلامك سيفى مفتى نك قلمنه تابع در
اما قلم مفتى تيغ سلطانه تابع اولمز • پس يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات • قول كريمى اوزره • عند الله علمانك درجات
عاليه سى واردر • وتوريت وانجيل وزبورده دخى علمك فضيلتى بيان اولنمشدر • توريتده فضيلت علما اولان دليل بودركه • حق تعالى موسى
عليه السلامه بيوررركه • يا موسى عظم الحكمة فانى لا اجعل الحكمة فى قلب • الا واردت ان اغفر له • فتعلمها ثم اعمل بها • ثم ابذلها كى تنال كرامتى فى الدنيا
والآخرة • وانجيلك سفر ثانى سنده دخى بو وجهله ترجمه اولنمشدركه • ويل لمن سمع بالعلم ولم يطلبه كيف يحشر مع الجهال الى النار • اطلبوا العلم
وتعلموا • ولا تقولوا نخاف ان نعلم ولا نعمل • ولكن قولوا نرجوا ان نعلم فنعمل • والعلم يشفع لصاحبه • وحق على الله ان لا يخزيه • يقول الله يا معشر
العلماء • ما ظنكم بربكم • فيقولون ظننا ان يرحمنا ويغفر لنا • فيقول قد فعلت انى استودعتكم حكمتى لا لشر اردت بكم بل لخير اردت بكم

شرح

ادخلوا جنتی برحمتی • وزبورده دخی بو وجهله مسطوردرکه • یا داود اذا رأیت عاقلاً فکن له خادماً قل لاحبار بنی اسرائیل جالسوا الاتقیاء فان لم تجدوا تقیاً
فجالسوا العلماء فان لم تجدوا عالماً فجالسوا العقلاء • فان التقی والعلم والعقل ثلث مراتب ما جعلت واحدة فی احد من خلقی وانا ارید هلاکه
پس بر سائل سؤال ایله که زبورده اولان ترتیبدن تقوی علمدن افضل اولمش اولور • زیرا تقوی علمه تقدیم اولنمشدر • علامهٔ شیرازی رحمة الله علیه
درة التاج نام کتابه که انموذج علم دیمکله معروفدر • اول کتاب لطیفنده بوکا جواب ویروب بیوررلرکه • مادامکه علم اولمیه تقوی دخی اولماز
زیرا نه شایسته عزیمت ونه شنیدن اتقا ایدهجکن بلمدکجه • ناشایستهدن پرهیز • وشایسته ایله عمل اتمکه قادر اولماز • پس متقی اولدرکه هم عالم
وهم عامل اوله • وشك یوقدرکه عالم عامل • عالم غیر عاملدن • وعامل غیر عالمدن افضلدر • اما تعریف علمده کمال صعوبت اولماغله اختلاف اولنمشدر
حقیقت علم نه مقولهدندر • مقولهٔ اضافتدنمیدر • ویاخود مقولهٔ انفعالدنمیدر • وعلمك تصوری بدیهی ویاخود کسبیمیدر • واگر کسبی ایسه تحدیدی
ممکنمیدر دکلمیدر • هر بری بر سوز سویلیوب اختلاف اتمشلردر • تحقیق استینلر کتب کلامیه وحکمیه مطالعه ایتسونلر • وبالجمله بطریق الاجمال
بعضیلر علمه بدیهی ووجدانی • وبعضیلر کسبی وضروریدر دیمشلر • ایدی مطلق علم • وعلم مقید واردر • پس اگر بدیهی ووجدانی • واگر کسبی نظریدر
دینلرك قصدی مطلق علمك تعریفی یوقدر • ومطلق علم علم واجب وعلم ممکنه شامل اولوب • مطلق علمك تعریفی ممکن دکلدر • وعلم واجبك تعریفی
علم ممکنك تعریفنك غیریدر • زیرا علم واجب فعلی ذاتی حقیقی ازلیدر • وعلم ممکن انفعالی عارضی مجازی کسبیدر • وکلام واصولده علمك تعریفی بودرکه
العلم ما یتمیز به العلوم • تمیزاً تاماً لا یحتمل النقیض • وعلم مقید دخی ایکی قسمدر • بر قسمی کسبیدر • وبر قسمی شول شیدن عبارتدرکه حق سبحانه وتعالی
الی عباد خواصنه • بطریق الوحی والالهام والکشف عطا ایدر • وکشف دخی باقی وجهکان معلوم مطلوبك وجهندن رفع حجاب ایلمکدن عبارتدر
وعند ارباب التحقیق علم مقیدك قسم ثانیسی کسبیات وبدیهیاتدن اولمایوب وجدانیات وذوقیات قبیلهسندندر • الحاصل علی کلا التقدیرین
طلب علم فرض اولماغله • حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • طلب العلم فریضة علی کل مسلم ومسلمة • بیورمشدر • ومسلم ومسلمه اوزرینه فرض عین اولان
علمده دخی اختلاف اولنوب • احیاء العلومده امام محمد غزالی قدس سره العالی • ناس بو بابده یکرمی فرقهدن زیاده اولمشلردر دیو بیوررلر • بعضی
متکلمیندیرلرکه فرض اولان علم • علم کلامدرکه توحید باری انکله ادراك اولنور • وذات وصفات حق انکله بیلنور • وفقها دیرلرکه فرض اولان
علم فقهدرکه عبادات وطاعات • وحلال وحرام • وجمیع معاملات انام • انکله معلوم اولور • ومفسرین ومحدثین دیرلرکه فرض اولان علم
علم کتاب وسنتدرکه علومك کلیسنه وصول کتاب وسنت ایله میسر اولور • وصوفیه دخی دیرلرکه • اطلبوا العلم ولو بالصین • حدیث شریفی ایله
مراد بیورلان بزم علممزدر • وبعضیلر دیرلرکه علم مراد بندهنك حالنه • وعند الله واقع اولان مقامنه علمیدر • وبعضیلر دیرلرکه علم مذکور شول علمدرکه
اخلاص وآفات نفوسی ولمهٔ ملك ایله لمهٔ شیطانی تمیز ایلیه • وبعضیلر دیرلرکه بو علمدن مراد علم باطندر • پس بو تقدیرجه لازم گلورکه علم مذکور
اول علمك اهلی اولان اقوامه مخصوص اولوب لفظ عمومندن منصرف اوله • پس بو وجهله اولان حصر مردوددر • وابو طالب المکی بیورمشدرکه
مسلم ومسلمه اوزرینه فرض عین اولان شول علمدرکه • مبانی اسلامی بیان بیورلان حدیث شریفك مضمونیدر • کما قال علیه السلام بنی الاسلام
علی خمس • زیرا واجب اولان خمس بودرکه • کلمهٔ شهادت • واقامت صلوة • وصوم • وایتاء زکوة • واستطاعتی اولانه اداء حجدر
پس علم مقید کسبی اولدرکه • بو ذکر اولنانلرك ارکان وشرائطی • وواجبات وسنن • ونکاح وطلاق • وکندویه متعلقه اولان سائر معاملاتی
بیله • بو علم کسبیدر • وشیخ صدر الدین قونوی قدس سره مفتاح الغیبده بیوررلرکه • اعلم ان الحضرة العلمیة مشتملة علی مراتب کثیرة کلیة • وهی حضرة
العلم • وحضرة المعرفة • وحضرة الحکمة • وحضرة التقدیر والقدر • فالعلم الکشف الاحاطی التمیزی للمعلومات علی ما هی علیه من کل واحد بلوازمها ولوازم
لوازمها • والمعرفة هی العلم بحقایق المعلومات من حیث حقیقتها مجردة من لوازمها ولوازم لوازمها وترتیبها فی مراتبها لا غیر • والحکمة عبارة عن العلم بالمراتب
والحقایق المرتبة والترتیب الواقع بین حقایق المعلومات واللوازم والعوارض وبالمواطن والاحوال • وحضرة التقدیر تلی حضرة العلم وهی عبارة
عن تعیین اقدار الحقایق وخصوصیاتها فی العلم بحسبها علی قدرها • فالتقدیر من المقدر القدیر بحسب قدر المقدر العزیز • وقدره فی العلم ولکن کشف
بهذه الحضرات کلها والاحاطة بحقایقها بما به الامتیاز وما به الاشتراك کان الکشف الکاشفین • انتهی کلامه جعلنا الله وایاکم منهم بفضله وکرمه فانه علی ما یشاء
قدیر • ایدی معلوم اولاکه علم معرفتدن اعمدر • ومعرفت اخصدر • وایکیسنه دخی علم اطلاق اولنور • وعلم بزه نسبت ایله کشفی احاطی وتمیزی انفعالیدر
وواجبه نسبت ایله کشف تام حقیقی ذاتی فعلیدر • وعلم وهبی اهل الله خواصنك علومیدرکه • وحی والهام وکشفه منقسمدر • واقسام مزبورهنك دخی
هر بری خاص وعامه منقسمدر • زیرا وحی حق انبیا ورسل علیهم السلام نسبت ایله خاص • وغیره نسبت ایله عامدر • نحل وموجودات سایرهیه
واقع اولان وحی کبی • کما قال تعالی واوحی ربك الی النحل • والهام دخی بالنسبة الی الاولیاء خاص • وبالنسبة الی غیرهم عامدر • وکشف دخی اهل سلوکه
نسبت ایله خاص • وسایرلره نسبت ایله عامدر • کشف مزبور دخی گرك باطل وگرك حق اولسون • مثلا اهل الله وعارفینه واقع اولان
کشف حقدر • وکهنه وکفره ودیونك امثالی ضالینه اولان کشف باطلدر • پس بونلرك تفصیلی تطویل اقتضا ایدر • بزم ایسه مقصودمز شول علمدرکه
ارثیه ذوقیه کشفیه الهامیه • والقاآت ربانیه • وواردات غیبیه • وفیوضات وتجلیات سبحانیهدر • ایدی شول علم که اهل اللهه مخصوصدر
دون الکسب والاستفادة من الغیر • اولیا وکرامه من عند الله کشف معنوی ووارث حقیقی ایله حاصل اولمشدر • وگاه اولورکه علم مزبور • ارباب
کشف وشهوده حق سبحانه وتعالی بلا واسطه فیض اولور • کقوله تعالی وعلمناه من لدنا علماً • وقال تعالی الرحمن علم القرآن خلق الانسان علمه
البیان • وگاه اولورکه عقل کل ونفس کلیه وساطتی ایله حاصل اولور • کما قال تعالی اقرأ وربك الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم • زیرا

ارباب

علم

ارباب تحقیق قتنده قلم ایله مراد عقل اولور • دیو بیورمشلردر • کما قال علیه السلام اول ما خلق الله القلم • وقال تعالی ن والقلم وما یسطرون • ارباب حقیقت نونی
تفسیر ایدوب نفس کلیه • وقلم عقل اول • وما یسطرون قول کریمی ایله مراد • ما یسطر علی قلوب العباد من عالم الغیب بوسیلة آدم الحقیقی الذی هو
ابوهم المعبر عنه بحقیقة الانسان الکبیر • والعقل المذکور • ومن هنا یسمونها بالارثیة لانها تصل الیهم من ابیهم المعنوی دون الصوری • بالارث المعنوی
دیو بیورمشلردر • کما قال تعالی ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا • الی آخر الآیة • وقال تعالی والذین هم علی صلواتهم دائمون اولئك هم الوارثون
الذین یرثون الفردوس هم فیها خالدون • ایمدی صفات مزبوره ایله متصف اولانلر حقیقتده بعد الانبیا اولیاء اصفیادر • کما قال علیه السلام
العلماء ورثة الانبیاء • وقال علیه السلام علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل • پس هر کیمکه علمی وجه مشروح اوزره اولورسه • وارث حقیقی اولدر
زیرا علمانك علمده • خصوصاً علوم ارثیهده اشتراکلری اولماغله انبیاء بنی اسرائیله مشابه اولدیلر • وقال تعالی شهد الله انه لا اله الا هو والملائکة
واولوا العلم قائماً بالقسط لا اله الا هو العزیز الحکیم • وقال تعالی وما یعلم تأویله الا الله والراسخون فی العلم یقولون آمنا به کل من عند ربنا وما یذکر
الا اولوا الالباب • پس حقیقتده علمده راسخ اولنلر • وکل من عند الله دینلر • موحدین محققیندرکه • اولوا الالباب انلرك شاننه صادقدر • وعند التحقیق
راسخون فی العلم اولان علماء باللهدن اولان اولیاء اتقیادر • ونوم العالم خیر من عبادة الجاهل حدیث شریفی دخی من حیث الحقیقة انلرك
شاننده در • یعنی نوم عالم حقیقی الهی • غیر حقیقی اولان عالم غیر عاملك عبادتندن خیرلودر • زیرا علمی ایله عامل اولمیان من حیث المعنی جاهلدر
وحضرت عیسی علیه السلام علوم مزبورهیه اشارت ایدوب بیوررلرکه • یا بنی اسرائیل لا تقولوا العلم فی السماء کل من یصعد الیه یأتی به •
ولا فی تخوم الارض کل من ینزل یأتی به • ولا من وراء البحار کل من یعبر یأتی به • بل العلم مجبول فی قلوبکم • مرکوز فی نفوسکم • تأدبوا بین یدی الله
آداب الروحانیین • وتخلقوا باخلاق الصدیقین • یظهر لکم العلم حتی یغطیکم ویغمرکم • وروی سعید بن المسیب عن ابی هریرة رضی الله عنهما
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • ان من العلم کهیئة المکنون لا یعلمه الا اهل المعرفة بالله • فاذا نطقوا به لم ینکره الا اهل الغرة بالله
پس خلاصهٔ کلام • وزبدهٔ مرام بودرکه • الله سبحانه وتعالی هو الظاهر وهو الباطندر • ایمدی ظاهر ظاهر ایله • وباطن دخی باطن ایله معلوم اولور
پس علم ظاهر شطرینه منقسم اولور • شطر اول قرآن عظیمك ظاهرندن مستفاد اولان علمدرکه حدود شرعیه وعقاید اسلامیهیی
متضمن اولوب • علم مزبور بدن مثابهسندهدر • وشطر ثانی حواس ظاهره واعضا وجوارح انسانیهدن اولان قوت سمع وبصر ولامسه
وشامه • وقوای سایره ایله حاصلهدر • پس قوی واعضاء مذکورهدن هر بریسی ایله نشأهٔ انسانیه ایچون بر علم حاصلدر • وبو مذکورات
نشأهٔ انسانیهنك عمال ظاهرهسیدرکه • سنریهم آیاتنا فی الآفاق • دقیق شریفنجه آفاق عالمده مبسوطه اولان آیات ربانیه • وعلوم سبحانیهیی
اخذ • وباطنه ایصال ایدر • وعلم باطن دخی نوعینه منقسمدر • بر نوعی بطون قرآنیهدن مستفاد • واسرار الهیه وحقایق غیبیهیی متضمن
اولان علمدر • وبر نوعی دخی حواس باطنه وقوای روحانیهکه • روح حیوانی • وروح خیالی • وروح عقلی • وروح فکری • وروح قدسیدر • وتجلیات
ربانیه ایله مجلی اولان قلب قابل ایله حاصل اولور • وبونلر دخی نشوهٔ انسانیهنك عمال باطنهسیدر • پس وفی انفسهم فحوای کریمی اوزره باطندن
ونشأهٔ غیبیهٔ انسانیهدن وحقیقتدن اخذ • ونشأهٔ ظاهرهٔ عنصریهسنه ادخال ایدر • وبالنسبة الی الظاهر علم مذکور روح مثابهسندهدر
پس روح بدنسز • وبدن دخی روحسز قایم اولمادیغی کبی • علم باطن دخی علم ظاهرسز • وعلم ظاهر علم باطنسز قایم اولماز • بو تقدیرجه ان الله خلق آدم علی
صورة الرحمن حدیث شریفی ایله بیان بیورلان نشأهٔ انسانیهیه علمینك اجتماعندن لازمدرکه حتی ظاهری ظاهر • وباطنی باطن ایله مشاهده
بین الظاهر والباطن جمع ایله متصف اوله • زیرا کمال انسانی بونکله ظاهر اولور • ایمدی ارباب ظاهردن بعضیسی کبی مجرد ظاهره • وباطنیلرك دخی
بعضیسی کبی مجرد باطنه حصر ایتمیه • زیرا معلومی الحق علم ظاهره حصر ایلین علم باطن ایله معلوم اولان شیدن محجوبلردر • وکذلك معلوم باطنه حصر ایدنلر
دخی علم ظاهر ایله مدرك ومعلوم اولان شیدن محتجبلردر • زیرا کمال وراثت محمدیه ظاهر ایله باطن بینینی جمع ایتمکلهدر • پس ظاهر وباطن بینینی جمع ایلین
مرتبهٔ قاب قوسینده اولان انسان کاملدر • ومرتبهٔ علیهٔ مزبوره • قوس ظاهر وباطن • وقوس وجوب وامکان • وقوس حق • وقوس خلقدر
جمع اولان مرتبهٔ خلافتدر • وانسان کامل بین القوسین حاق وسطده قایم • وعلی التسویه طرفینه ناظر اولوب • اظهور واظهاره حلل کلمهنك
وامکان وجوب بحرندن بریسی آخر اوزرینه بغی ایتمهمك ایچون بر موجب اعطی کل شیء خلقه • بین بحری الوجوب والامکان برزخدر • کما قال تعالی
مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ لا یبغیان • ایمدی انسان کامل مقام الکلیتیه توجه ایدوب • وانفقوا مما جعلکم مستخلفین فیه فحوای کریمی اوزره
علوم باطنه وظاهرهدن • انسانه اعطا اولنان جمله اشیادن تجاوز ایدوب • جمع صوریه ونقوش عقلیه وغیبیه • ودقایق اسمائیه ووجوبیه
وحقایق مظاهر امکانیهدن قلب مجلی ومزکی • وعزیمت کلیه ایله • حضرت احدیته متوجه اولوب • دل صفاسنی تجلی احدیهٔ ذاتیه مرآت تمام
ومظهر کل ایتمکله مقام او ادنایه نایل • وقرب جوار حضرت محمدیهیه واصل اولور • نظامی
سیر وجودش بلطافت رسید • دور کمالش بخلافت رسید
کشور اسماء الهی گرفت • مملکت نامتناهی گرفت
یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم • حکیم سنائی

بیت از بهر آسمان ازل	نردبان پایه به زعلم وعمل	علم سوی در اله برد	نه سوی ملك ومال وجاه برد	علم با کار سودمند بود
علم بی کار پای بند بود	علم را ثمر عمل باده	دین ودولت ازین دو شد زاده	تا تو در علم با عمل نرسی	عالمی فاضلی ولی نه کسی
عالم علم عالمیت لکف	بیت آن خط آخط وحرف	انکه با خود نبود دهر کز بایی	اوست از علم وعمر برخوردار	پس علمی ایله عامل اولان

بو مقوله عالم عالمك جانیدر • ودخی موت العالم کموت العالم انکك ماصدقی شانیدر • قال صلی الله علیه وسلم لعلی کرم الله تعالی وجهه

لان یهدی الله بک رجلا خیر لک مما علیه تطلع الشمس یعنی یا علی اگر حق سبحانه وتعالی بر فرده سنک واسطه کله هدایت ویره • بر اول شیدن خیرلدر که
آفتاب انک اوزرینه طلوع ایلیه • یعنی زمین ومافیهادن اعلی اردر دیمک اولور • پس ای طالب عاشق سنده بر مرشد کاملدن تعلم علم صحیح کسبت ادوب
عمله سعی وکوشش قیل • وخرکوش عقل سعادتک تدبیری ایله نخجیران قوای ظاهره وباطنه یی نفس اماره شرندن خلاص ایله • وخاتم فقتنه وجود • نفس یاقوته
حمرای قلبدن نفی کدورات کثرات ماسوا ایدوب وحکاک جذبات الهیه نک دست محبتنه تسلیم ایلیوب معارف ربانیه • وتوحید ذاته متعلقه
اولان علوم لدنیه ایله منقش ایلیه سن که • صاحب خاتم سلیمانی اولوب عالم ملک وملکوت ومافیهایی قبضه تسخیر • ودست تصرفکده بوله سن
زیرا علم شریف بر مهر سلیمانیدر که آدمی رازین هنر بیچاره گشت • آدمی بو هنر جهتندن بیچاره اولدی • خلق دریاها وخلق کوه ودشت
دریالرک وکوه وصحرالرک خلقی • یعنی انسان علم ایله بر وبحرک مخلوقاتنه غالب وعزیز اولوب وحوش وطیور مغلوب وزبون اولدی
زو پلنگ وشیر ترسان همچو موش • شیر وپلنگ انساندن فاره وار خوف ایدیجیدر • زو نهنگ بحر در صفرا وجوش • نهنگ دریا انسان خوفندن
صفرا وجوشده در • صفرا وجوش بو محلده اوردن نهنگ مضطرب ومتألم اولوب وبولانوب قینامقدن عبارتدر • نهنگ تمساح وذکر بالکلیه دخی
دیرلر زو پری ودیو ساحلها گرفت • خوف انساندن دیو وپری ساحللرده وطن طوتدی • وطن گرفت تقدیری اوزره معنی ویرلدی •
هر یکی در جای پنهان جا گرفت • هر بریسی جای پنهانده مقر طوتدی • الحاصل گرچه خوفلرندن هر بری پنهان اولدی • ولکن ان الشیطان
للانسان عدو مبین • نحوای کریمه اوزره عداوتلری زائل اولمایوب جبلتلرنده مرکوز اولماغله • وجودلری پنهان • وعداوتلری مبین وعیان
ایدی غافل باش که آدمی را دشمن پنهان بسیست • آدمینک پنهان دشمنی قتی چوقدر • پس غفلتدن اوزره اولمایو • آدمی با حذر عاقل کسیست
حذر وتدارک ایله اولان آدمی عاقل کمسنه در • فاذا کان کذلک جن وانسدن • ونفس وحواسدن قلبه وسوسه ویرن وسواس خناسدن
حق سبحانه وتعالی یه • علی کل حال استعاذه لازمدر • زیرا خلق پنهان زشتشان وخوبشان اگر آفاقده اولان مخلوقک نیک وبدلری
ونفع وضرری واگر انفسده خلق اولنان اخلاق سیئه وحسنه نک سود وزیانی • میزند بر دل بهر دم کوبشان • انلرک کوبی وتأثیری هر دمده
قلب اوزرینه اورر • یعنی وساوس شیطانیه • وخواطر نفسانیه • قلبه افکار ردیه الفاسده ایله اخلاق سیئه اظهارندن منفک اولمازلار
والهامات ملکیه • وخواطر رحمانیه دخی کذلک قلبه • اذکار وافکار الهی • والاعراض عن المناهی • وحب تابع الفاسیله اخلاق حسنه
وعبادات خالصه واعمال صالحه اظهارندن خالی اولمزلر • روی ابن مسعود رضی الله عنه قال • قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان للشیطان
لمة وللملک لمة بابن آدم فاما لمة الشیطان فایعاد بالشر وتکذیب بالحق • واما لمة الملک فایعاد بالخیر • والتصدیق بالحق • فمن وجد ذلک
فلیعلم انه من الله ومن وجد الاخری فلیتعوذ بالله صدق حبیب الله وصدق رسول الله • وقال القاشانی قدس سره فی شرحه للتائیة • والعقل الاول
ملک مقرب وکله الله بالدعوة الیه ویهدی القلب الی افق الروح والعقل الثانی ملک وکله الله بالدعوة الی عالم الصورة لتعمیره فصار
لیعمره من الدعوة الی اکل شجرة الطبیعة شیطانا • پس حق سبحانه وتعالی نک آفاقی وانفسی ونوری وناری مخلوقات خفیه سی واردر
[illegible] ان نه دو مستوردر • وانلرک ناریلری در دشمندر • گرچه حسنی ایله گورلمز • لکن افعال واقوال وابدانده اثرلری ظاهر دردکو
مثال بودر که بخسل اردر روی خار در جویبار • مثلا مجنون غسل ایچون برار ماغه کیره سن بر تو آسیبی زند در آب خار • آب ایچنده اولان خار
گرچه پنهان خار در آب است پست • اگرچه وجود خار درون آبده پست وپنهاندر • چونکه در تو می خلد دانی که هست
خفی اولان خار سکا باته معلومک اولور که درون آبده خار وار امیش • پس شول کمسنه که ظاهرینی زینت شرع ایله
تزیین ایدوب تجرد انکله اصلاح نفس ایتدم قیاس ایلیه • همان الجنده خار مخفی اولان آیه بکزر که • قلبنه خمرات شیطانیه دن بر شی
داخل اولدقده یعنی هوای نفسده اولان صفات ردیه • وحب دنیا وشهوات طبیعیه سی حرکت ایدوب پای قلبه باتر • وشول کمسنه‌لر که
اتفاقا تحت البشریه کندوسندن بر فعل ناشایسته ظهوره کلسه فی الحال الهامات ملائکه • وتمییزات عقلیه ایله انواع
ندامت ایدوب توبه واستغفاره ملازمت ایدر • پس قلوب مؤمنینه خمرات شیطانیه • والهامات ملکیه اولمقدن خالی [illegible]
بولورلر خار خار وحیها ووسوسه • قلبده واقع اولان وحی ووسوسه‌لرک خلجان واضطرابی • از هزاران کس بود نی یک کسه
دکل هزاران کمسنه دن اولور • یعنی قلبه واقع اولان القاآت ملکیه • والهامات ملائکه • اگر خارجدن واگر مملکت وجودکده
اخلاق حسنه • وقوای روحانیه نک نیجه بکیدن واقع اولور • یالکز بریدن دکل کذلک اگر آفاقی واگر انفسی خمرات
شیطانیه • خواطر نفسانیه • یالکز بر شیطان ویاخود بر خاطره دن ظهور ایتمز • بلکه نیجه بیک ابالیس آفاقی وانفسیدن نیجه وسوسه‌لر
دخی بر کمسنه یه مخصوص دکل • بلکه جمیع ناسه واقع اولور • بهر حال هرکس بو ابتلاآت ایله ممتحن • ودنیا دخی دار امتحاندر
طریق هدایت • باش تا حسهای تو مبدل شود انبیا واولیانک ذوقندن ذوق وحال حاصل ایلیه که • حتی سنک ظاهری اولان
رذایل • واخلاق ذمیمه خصایل حمیده یه مبدل اوله • تا ببینی شان ومشکل حل شود حتی سن دخی انبیا ذوقندن ذوق
اولان شمع وچراغ محمدیدن فتیله قلبی اشعال وپرشوق ایلدکنه الهامات ملائکه وخواطر رحمانیه ایله تسویلات
شیطانیه وخواطر نفسانیه وذبابیه نک بینینی فرق وتمییز ایدوب ومشکل قالمایوب حل اولور • ویاخود اگر سن جن وملائکه وجودینی
انکار ایدرسک بر فاج کورن صبر ایلیه که • اگر اضطراری واگر اختیاری موت اصابت ایتدکده عین الیقین ایله • بو ذکر اولنان احوال سکا

منکشف

مشکل اولوب مشکل قالمز حل اولور کما قال تعالی • وکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید • اما نه فایده اول زمانده اولان ایمان • ایمان یأسدر
اولدیغی صورتده اضطراریدر اول ایمان بالغیب ایتمیه سن • ایمانک مقبول اولمز • ایدی لکن جانم انبیا واولیا • وکتاب کریم سبحانی خبر ویردوکی
جن وملکه ایمان بالغیب ایلیه • والا صکره واقع اولان ندامت ونا منفعک ذره مقداری نفعی اولمز • پس نظر ایدوب کوره کیم تا سخنهای کیان رد کرده
کیمی قبول کیمی رد ایلمش سن • تا کرا سرور خود کرده • تا کیملری کندوکه سرور ایلمشسن • یعنی الهامات ملائکه • وتسویلات شیطانیه دن
قنغیسنی قبول ایلمش • وقنغیسنک تابعی اولمشسن کندو حالکه متفطن اول • وانی اخلاقکدن وقلبک قنقی جانبه میلی زیاده اولدوغندن
تحقیق ایدوب واقع حاله مطلع اول • حضرت مولانا قدس سره اصلا وراسا ملائکه وجنک وجودینی انکار ایدن فلاسفه دن بعضنه وقدریه وزنادقه
تعریض ایدوب الزام وارداد ایتمشلردر • زیرا طوایف مزبوره نک بعضی • وزنادقه عموم اوزره ملائکه وجنک خارجده وجودی یوقدر دیرلر • وآفاقه
[illegible] یعنی انفس اعتباریله ایتمزلر • بلکه تجرد آفاقی انکار ایدوب فقط تأویلی اخبار ایدرلر • پس بو فرقه تیه غوایتده هالکین ودشت ضلالتده
ضالیندر • اما ملائکه نک حقیقتلرنده اختلاف اولنمشدر • تفسیر بیضاویده بو وجهله مسطوردر که • واختلف العقلاء فی حقیقتهم بعد اتفاقهم علی انها
ذوات موجودة قائمة بانفسها فذهب اکثر المتکلمین الی انها اجسام لطیفة قادرة علی التشکل باشکال مختلفة مستدلین بان الرسل کانوا یرونهم کذلک
وقالت طائفة من النصاری هی النفوس الفاضلة البشریة المفارقة للابدان • وزعم الحکماء انها جواهر مجردة مخالفة للنفوس الناطقة • یعنی حکما ملائکه
جواهر مجرده در تدبیر وتصرف تعلقیله اجسامه تعلق ایتمز دیرلر • کذلک وجود جنده دخی اختلاف اولنوب کیرو تفسیر بیضاویده بو وجهله
مسطوردر که • والجن اجسام عاقلة خفیة تغلب علیهم الناریة والهوائیة وقیل نوع من الارواح المجردة وقیل نفوس مفارقة عن ابدانها •
وشرح مواقفده دخی بو وجهله مسطوردر که • واکثر المتکلمین لما انکروا الجواهر المجردة قالوا الملائکة والجن والشیاطین اجسام لطیفة قادرة
علی التشکل باشکال مختلفة • واوائل المعتزلة انکروها لانها ان کانت لطیفة وجب ان لا تکون قویة علی شیء من الافعال وان تفسد تراکیبها
بادنی سبب وان کانت کثیفة وجب ان نشاهدها والا لامکن ان تکون بحضرتنا جبال ولا نراها • اجیب بانه لم لا یجوز ان یکون لطیفة
بمعنی عدم اللون لا بمعنی رقة القوام • ولئن سلم انها کثیفة لکن لا نسلم انه یجب ان نراها لان رؤیة الکثیف عند الحضور غیر واجب • ونقل عن المعتزلة
انهم قالوا ان الملائکة والجن والشیاطین متحدون فی النوع ومختلفون باختلاف افعالهم • اما الذین لا یفعلون الا الخیر فهم الملائکة واما
الذین لا یفعلون الا الشر فهم الشیاطین • واما الذین یفعلون تارة الشر وتارة الخیر فهم الجن • ولذلک عد ابلیس تارة فی الملائکة وتارة
فی الجن انتهی کلامه • وبحر زخار حقایق شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه نص الیاسیه ده بیورورلر که • الوهم هو السلطان الاعظم فی هذه
الصورة الکاملة الانسانیة وبه جاءت الشرایع المنزلة فشبهت ونزهت شبهت فی التنزیه بالوهم ونزهت فی التشبیه بالعقل
وارباب تأویلدن بعضیسی دخی دیرلر که ابلیس قوت واهمه در • وملائکه آدمه سجده ایلدی • وابلیس سجده ایتمدی دیمکدن مراد بودر که جمیع
قوای انسانیه نفس ناطقه یه منقاد لردر • اما قوت واهمه منقاد دکلدر دیمکدر • اگر بو قوله ذاهب اولانلر ظاهر معنای آیت کریمه یه وملائکه
وجن آفاقی یه انقیاد تام ایدوب بعده سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم نص کریمنک فحواسنجه انفس اعتباریله تأویل ایدرلر ایسه مقصود
[illegible] زنادقه وملاحده نک قول فرغلری اولور فافهم جدا • وبعضیلر دخی دیرلر که ملک کاشف وشیطان ساتردر • وبعضیسی
[illegible] شیطان سبب در • پس سبب کشف ملک • وسبب ستر شیطاندر • وسبب خیر ملک • وسبب شر شیطاندر • وسبب رحمت
ملکدر • وسبب غضب شیطان • وشیطان غضابدر • پس هر قنغیسی که سنی • افعال ناشایسته دن منع ایدوب افعال مرضیه یه دعوت
ودلالت ایدرسه ملکدر • وهر قنغیسی که بدکارلغه دعوت ونیکوکارلکدن منع ایدرسه شیطاندر • زبدة العارفین عمدة الواصلین عزیز بن محمد النسفی
بیورورلر که [illegible] نسفده ایکن • برکیجه رؤیاده حضرت شمس ضحی • وبدر دجی • خاتم الانبیا • محمد المصطفی علیه من صلوات الله ازکاها [illegible] جمال
فرخنده مآلیله • نور چشم باطنم پر نور اولوب بکا بیوردیلر که • ای نسفی اعوذ خوان اولان دیودر • ولاحول خوان اولان شیطاندر بیلورسن
[illegible] بدم • بیوردیلر که فلان کمسنه دیو اعوذ خوان • وفلان دخی شیطان لاحول خوان در • ای نسفی انلردن احتراز ایلیه سن
[illegible] معلومم اولوب من بعد انلر ایله صحبتی ترک ایلدم • عزیز نسفی بیورورلر که بو فقیرک قتنده اگر عالم علوی • واگر عالم سفلی نک
[illegible] ملائکه درلر • هر برینک علمی ومقامی معلومدر • کما قال تعالی • وما منا الا له مقام معلوم • پس انلرک علمی زیاده ونقصان قبول [illegible]
[illegible] مشغوللردر • ذکر اولنان علم وعملک هر بری انلرده ذاتی • وذاتلریله همراهدر • هیچ بریسی قادر اولمز که اول عملی ایتمیه
ویاخود خلافنی ایشلیه لر • کقوله تعالی لا یعصون الله ما امرهم ویفعلون ما یؤمرون • وعمر بن الفارض قدس الله روحه قصیده تائیه سنده
بیورورلر که شعر ولحظ اشباحا تراءی بانفس • مجردة فی ارضها مستجنة • تباین انس الانس صورة لبسها • لوحشتها والجن غیر انیسة
[illegible] بانه اشخاص وصوری که پس پرده دن کوسترسن انی کورورسن • یعنی صور جنیان کندولرینک نفوس مجرده لریله
[illegible] مدرک اولان ماده دن مجرده در • وانلرک نفوسنک محل کینونتی بر زمین ده در که بزم نظرمزدن مستوردر • وشول صورتلر که
نفوس جنیان انلری تلبس ایتمشدر • سنک اوزرکه بر وحشت وخشیت ایله ظاهر اولور که • وحشت مزبوره جنلرک همراهی اولوب بر وجهله مباین
ومخالف انسیدر که • صورت دنیانده موجوده در • زیرا جنیان ایله آدم بیننده عدم مناسبت اولماغله کندولری وصورتلری انیس
اولمازلر • پس مذهب اغلب محققان اولدر که • آدم علیه السلام ابو البشر • واصل صورت انسانی اولدوغی کبی • ابلیس دخی

جنلرک اصل وپدریدر • وابلیس علیه اللعنه انلرک دشمنیدر • وحکم بدایت ولادتک عمومنه شامل اولمدوغی کبی • حکم کفر وغوایت دخی ابلیس
عقبنه عام دکلدر • زیرا ادمیانک بعضیسی کافر • وجنیانک دخی بعضیسی مؤمن اولوب انبیا علیهم السلامه ایمان کتوردیلر • کما قال تعالی قل اوحی الی
انه استمع نفر من الجن فقالوا انا سمعنا قرانا عجبا یهدی الی الرشد فامنا به ولن نشرک بربنا احدا • ایمدی معلوم اوله که بحکم خلق الانسان من صلصال
کالفخار • وخلق الجان من مارج من نار • خلقت آدم آب وخاک • وبنیه ابلیس آتش وهوادن اولوب آب وخاک ایله ظهورده وتصورده اتم واکمل در
پس لاجرم صورت آدمیان • صورت وخلقت جنیاندن اتم واکمل اولوب جنیلرک صورتی کالده آدمدن ادنی • وصورت حشرات وبهایمدن اعلی در
فلهذا اجنیان کندولرک نفوسنده موجود اولان بعض قوی واسطه‌سیله بنی آدمدن بریسنه ظاهر اولسه‌لر • من حیث اصل خلقتهم صور محسوسه ایله
کمال ظهوری قبولده نقصانلری اولماغله غالبا صور موحشه ایله باهر اولورلار • بو دخی معلوم اوله که اهبطوا منها جمیعا • نص کریمنک
خطابنده • عالم دنیایه نزول ایتمکده جن دخی مشترک اولوب • اصل خلقت جنیان ایسه • حکم بطون المرکز اوزرینه غالب اولمق ایدی پس
لاجرم ملکوت آسماندن زمین ودنیایه انلرک نقللری • وطن غیبیده مقدر اولوب • منزل ومقاملری زیاده غیبی وبطونی اولدی
اما غیب وبطون که بین الدنیا والآخرة واقع اولان غیب وبطون برزخیدن ادنادر • فلهذا احوال برزخ انلردن دخی مستوردر • وبزم منزلمز
ظاهر وانلرک منزل ومقاملری بزه نسبت غیب اولماغله بز انلاری کورمزز زیرا صورتمز هوا • وحقیقت صورت آتش بزه نسبت ایله غایبدر
نت اجن ایسه آتش وهوادن اولوب لابد بزم نظر ظاهرمزدن غایبلردر • وحق سبحانه وتعالانک حکمت عظیمه • ونعمت جلیله‌سیدر که جن بزم
نظرمزدن غایب • وبز انلره ظاهر ایکن • مادام که جمیع اعیانک مالکی • وجمله مکوناتک خالقی اول قادر وقیومک امری اولمیه علی العموم جنیان بزم صور
ظاهره‌مزه برضرر وگزنده قادر اولامزلر • حتی ادمزک قپوسن بند ایتسک • وصوقانک اغزینی آچق قوماسق • انلر چوزوب آچمغه قادر اولمزلر حاصل کلام
نفوس وصور جن حسده وانسده • وبعضده روح وراحتده • بر نسبت اولدوغی صورتدن ومواددن مجرده‌در • لکن بعضیلری بزم حسمزه
مناسب اولان صورت اظهار ایتمک استدکلرنده حس صورتنده صورت انسانیدن کمتر برصورتده وآب وآتش میانده ظاهر اولورلار
پس رایی دخی جن مزبور پس پرده‌دن ظاهر اولدوغی صورت خیالی ایله اشکاره کوروب مستوحش اولور • وصورت مزبوره جنک فعلی اولوب
فی نفسها کما هو فی نفس الامر اول صورت حقیقت دکلدر • بو تفصیلدن مراد ملایکه وجنک وجودینی انکار • الحاد وزندقه اولوب مشرب فلاسفه‌دن
بعض کمگشته‌لرک • اتباعندن نهی ایدوب طریق انبیا واولیایه تبعیت ایلمک ایچون • مؤمن صادقلری ترغیب در باز طلبیدن نخجیران از خرگوش
تیر اندیشه ادراک • وبز نخجیران خرگوشدن انک اندیشه‌سنک سرینی طلب ایلدکلرینک بیاننده در بعد ازان گفتند کای خرگوش چست بعده طایفه
نخجیران ایتدیلر ای چست وچالاک اولان خرگوش پرهوش درمیان آر آنکه در ادراک تست اورتایه کتور اول نسنه‌یی که سنک فکر وادراک
وعقلک ادراک ایلمکده در ای که با شیری تو در پیچیده‌ای ای خرگوش سنکه بر شیره صارلمشسن • یعنی انکله خصومت ومقابله‌یه قصد ایتمشسن
باز گو رایی که اندیشیده‌ای اشکاره سویله شول رای وتدبیری که فکر وخاطره ایلمشسن • یعنی فکر وخاطره که بز دخی واصل • وبو بابده مشاوره‌یه
داخل اولالم زیرا که مشورت ادراک وهشیاری دهد مستشیره مشورت ادراک وهشیارلق ویرر عقلها مر عقل را یاری دهد عقللر عقله
قوت ویرر • وبعیش وطراوت اولور • کما قال بعض الحکما ینتظم العقل فی انواع الکلام • ودخی حکما دیمشلردر که مشورت عقلی زیاده ایلمک
ونادانلقدن ال چکمکدر • بالخصوص گفت پیغامبر بکن ای رای زن حبیب ذو المنن بویوردیلر که ای رای ایدیجی وتدبیر مشورت کالمستشار موتمن
مشورت ایله که المستشار موتمن در • بو حدیث شریفی مسلم وبخاری ده ترمذی ابو هریره‌دن • ونسائی ام سلمه‌دن روایت ایدرلر که قال
رسول الله صلی الله علیه وسلم المستشار موتمن • یعنی مشورت طلب اولنان کمسنه امین قلنمشدر • زیرا برکمسنه برکارده برکمسنه‌نک راینی طلب ایلسه
استشار فلان بالامر من فلان دیرلر • الحاصل برکاره عزیمت اولندقده استشاره لازمدر • بالخصوص ای خرگوش سنک قصدک شیر ایله
پیچیده اولمقدر • پس استشاره جمله‌دن زیاده سکا لازم کلمشدر • ایمدی ای خرگوش امر مزبورده بزی کندوکه مستشار ایدوب رای
وتدبیرکده خطا ایتمه‌مک ایچون هرحالمش وره ایله دیدیلر منع کردن خرگوش راز از ایشان را خرگوش نخجیرانی راز نهانی عیان واشکاره
ایلمک طلب ایتدکلرندن منع ایلدوکیدر گفت هر رازی نشاید باز گفت خرگوش ایتدی هر راز واسراری اشکاره سویلمک مناسب ولایق دکلدر
زیرا که جفت طاق آید گهی که طاق جفت گاهی جفت تک وتک دیدوگک جفت کلور • پس امور آتیه‌نک تحقق ووقوعی معلوم اولمادقچه
قبل الوقوع بطریق الاخبار • والاستشاره انی ظاهر واشکاره ایتمک عند ذوی العقول مقبول دکلدر • پس خصوصا حکمادن قس بن ساعده
فرزندینه ایلدوکی وصیتده بو دخی مذکوردر که • ولا تشاورن مشغولا وان کان حازما لبیبا ولا جایعا وان کان فهما علیما ولا تودعن
دینک احدا • وان قربت قرابته فانک اذا فعلت ذلک لم تزل وجلا • وکان المستودع بالخیار فی الوفاء والغدر • ایمدی مرد کامل اولمیان مشاوره‌یه
سزاوار اولماز • وهر تدبیر دخی موافق تقدیر اولماز • صد کلمه علی ذمدر که رب امل خایب • رب رجاء یودی الی الحرمان • ورب رباح
یودی الی الخسران بیورلمشدر • پس کشف ضمیردن ایسه حفظ اسرار ایلمک اولی در • وهرکسی دوست قیاسیله کوکلده اولانی لسانه کتورمک
روا دکلدر • خصوصا امام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه اظهار اسراردن دخی نهی ایدوب بیوررلر که شعر فلا تفش سرک الا الیک
فان لکل نصیح نصیحا • فانی رایت غواة الرجال • لا یترکون ادیما صحیحا • ایمدی ای نخجیران کشف اسرارده مضرات کثیره واردر
مثلا از صفا گر دم زنی با آینه اگر صفادن مرآته دم اوررسن تیره گردد زود با ما آینه علی الفور آینه بزه تیره ومکدر اولور

بو بیت شریفده مشبه محذوف ومشبه به مذکوردر که مشبه به آینه • ومشبه حصول مراده اولان اسباب وصول مراد ایله اولدر • وتیرکی مرآت
اسباب وجه مرادی نماینده اولمیوب عدم قابلیتی اولمقدن کنایه در پس صمت وسکوتک فوایدینه متفطن اولمیان • وحبس نفس قلمیانلر محض صفادن
اوتوری مرآت اسباب مرادینه نفس اوروب سوز سویلمک مرآت مزبوره مکدر اولوب خسار مراد رونما اولور • کما قیل لا تفش سرک الی زیرک فان لکل زیرک زیرکا
رباعیه ای دوست بکو سر دل خویش بکس • آینه دل تیره مکردان بنفس • چون غنچه زبان خویشتن کش بدهان • تا چند کنی بهرزه درای چو جرس
پس ای وصول مرادک حصولنه طالب اولان کمسنه در بیان این سه کم جنبان لبت بو اوچ نسنه‌نک بیاننده لبکی آز دپرت بلکه هرگز سویلمه
از ذهاب واز ذهب واز مذهبت ذهابکدن وذهبکدن ومذهبکدن • یعنی استر ذهبک وذهابک ومذهبک حدیث شریفیله عامل اول • زیرا
اذا تم العقل نقص الکلام بیورلمشدر کین سه را بسیار خصمست وعدو زیرا که بو اوچک خصم وعدوسی بسیاردر درکمینت ایستد چون داند او
چونکه خصم وعدو ذهاب وذهب ومذهبکی بیله کمین فرصتده مکین اولوب طورر وسنک ضررکه مترقب اولور • حقا بو در که زمانه‌ده هرکیمی
دوست قیاسیله کشف راز ایلسک لابد ضررین چکمه‌مک اولماز آه کیم زبانی موافق • ونهادی منافق • احباب صورتنده اعدا • وصادق صورتنده
کاذبلردن • حق سبحانه وتعالی عبادینی حفظ ایلیه • ولساندن کشف اسرار اولمقدن • خالص القلب اولان مظلوملری صاقلیه • نته کیم امام علی
کرم الله وجهه ظاهری باطننه مطابق اولمیان کمسنه‌لردن شکایت ایدوب بیوررلر که شعر هذا زمان لیس اخوانه • یا ایها المرء باخوان
اخوانه کلهم ظالم • لهم لسانان ووجهان • یلقاک بالبشر وفی قلبه • داء یواریه بکتمان • حتی اذا ما غبت عن عینه
رماک بالزور والبهتان • هذا زمان هکذا اهله • بالود لا یصدقک شنآن • یا ایها المغرور کن مفردا • دهرک لا تانس بانسان
ایمدی جان پدر • وجگرپاره مادر زنهار کتم اسرار ایلمکه سعی وکوش قیل • وهیچ فردک تملقنه فریفته اولمه • شویله که بو نصیحت ایله عامل اولمیو
ور بگویی با یکی دو الوداع اگر برایکی کمسنه‌یه رازکی سویلیه‌سن • اول رازکه واسرارکه الوداع قیل که عالمه فاش اولمق مقرردر • زیرا
کل سر جاوز الاثنین شاع هر سرکه ایکی کمسنه‌یی تجاوز ایلدی • اول سر شایع اولدی • اثنیندن مراد گر شفتین • وگر خارجده ایکی کمسنه
اولسون شویله که ایکی‌یی تجاوز اوله هرحال شایع اولور • اما سندن غیری ایکی مراد دکل بلکه سنکله ایکی اولمقدر سجع ای برزبان نکته گذار آمده

وی بسخن نادره کار آمده	نقطه نطقت ترا بر زبان	گشته از آن نقطه زبانت زبان	گر کنی آن نقطه ازین حرف حک
بر خط حکم تو نهد سر فلک	غنچه که نبود بدهانش زبان	لعل وزرش بین گره اندر میان	سوسن رعنا که زبان آورست
کیسه تهی مانده ز لعل وزرت	منطق طوطی خطر جان اوست	قفل نه کلبه احزان اوست	گرچه سخن خاصیت زندگیست
موجب صد گونه پراکندگیست	بر سخن بیهده کم شو دلیر	تاکه از آن پایه نیفتی بزیر	پس لاجرم ستر اسرار لازمدر وبا خود

اغیاردن احتیاط واحتراز گرکدر • وبالجمله احباب صادقه‌یه دخی کشف اسرار اولندقده • بطریق التمثیل والکنایه اولوب تصریح اولنمق گرکدر
مثلا گر دو سه پرنده را بندی بهم اگر ایکی اوچ مرغ پرنده‌یی بربرینه بند ایتسک بر زمین مانند محبوس از الم المدن پرواز زنده محبوس قالورلر
وپرواز قادر اولمزلار • پس حبسدن خلاص ورها بولمق ایچون مشورت دارند سر پوشیده خوب سرپوشیده وخوب مشورت طوتارلر
یعنی لسان حال وبعض حرکات وسکنات ایله ظاهری مخفی مشورت مستحسنه ایدرلر • بروجهله مشورت که درکنایت با غلط افکن مشوب
ظاهر حالنه نظر ایدنلر کنایت ایلمکده مخلوط ومشوب وغلط افکن اولور • حاصل کلام مقصودلری نیدوکی ظاهرندن برکسه معلوم اولماز مثلا
مثلا برقاچ مرغ پرنده صید اولنوب بربره بند اولنسه بالکنایه مشاوره‌لری بو اسلوب اوزره اولور که • کاه حرکت ایدوب بربرلیه قناد اوررلر
وانکله خلاص ممکن اولمادوغن بیلوب بالاخره سکون وسکوتی اولی کوروب حرکتدن کسته اولورلار • پس طیورک عدم حرکت وسکوننه ناظر
اولان اول طیور زمین ایله الفت ایلدی قیاسیله بندلرینی کشاده ایتدکده جمله پران اولوب علی الاتفاق بنددن خلاص اولورلار وبونک
تتمه‌سنی حضرت مولانا بونک سیاقنده واقع اولان طوطی حکایه‌سنده تفصیل بیوررلر • ایمدی عاقله لازمدر که لسان حال طیوردن
حصه‌مند اولوب کشف راز • ومشورت دخی ایدرسه بطریق الکنایه والمغالطه مکالمه ایلیه بیت لب چو کشایی کرو هوش باش
ورنه زبان درکش وخاموش باش • بالخصوص وجه مشروح اوزره اولان مشاوره سنتدر زیرا مشورت کردی پیمبر بسته سر حضرت
رسول علیه السلام اصحاب رضی الله عنهم ایله مستور وبسته سر مشورت ایلرایدی گفته ایشانش جواب وبی خبر اصحابه جوابلر دیمش ونسا بعضلر
وخارجده اولانلر مشاوره‌دن خبردار دکل • وظاهر کلامدن دخی نسنه فهم ایتمزلرایدی اکا بناءً که در مثالی بسته گفتی رای را
حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم مشاوره مراد بیوررسه‌لر داب شریفلری بو ایدی که • رای شریفلرین بعض مثاله تقیید ایدوب بیلدیردی
تا نداند خصم از سر پای را تا که خصم اول کلامک سر وپایینی بربرندن فرق ایتمیه • ومشاوره‌نک اوزرینه درلمیه او جوابش بگفتی از دو
حضرت فخر کاینات علیه اکمل التحیات که جواب شریفنی طوتاردی • یعنی حفظ بیوررلردی وز سوالش می نبردی غیر بو وحضرت رسول
علیه السلامک سؤالندن • واصحابه بیوردوغی کلامندن غیرلر • ودین محمدیدن آیرولر • شمه واحده استشمام ایتمزلردی • وحین مشاوره‌ده
برکمسنه اوله ذو الوجهین بر حدیث شریف بیوررلرایدی که • اصحاب رضی الله عنهم اول حدیث شریفه تحصیل اطلاع ایدوب سایر غیر
فهم وادراک ایلمزدی • مثلا خمروا آنیتکم واوکوا اسقیتکم واغلقوا ابوابکم • حدیث شریفندن مفهوم مرادی فهم ایدوب آینه قلبلرین
تخمیر واسقیه مقاللرین ایکا • وابواب افواهی اغلاق ایدوب سکوتی کندولره شعار قیلورلرایدی • ذو الوجهینلر حدیثی فهم ایتمیوب

الحق معنای ظاهرینه حمل ایدرلر ایدی روضة الاخبارده مسطوردرکه خاتم الانبیا سلطان الاولیا حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الله ازکاها
هجرت نبویه نک سکزنجی سنه سنک اول ماه رمضاننده جانب مکه یه عزیمت وفتحنه نیت بیوردقده حضرت عایشه صدیقه رضی الله عنهایه
خفیه بنم اسباب سفرم مهیا ایله دیو بیوردیلر پس حضرت ابی بکر الصدیق عایشه صدیقه یی حضرتک مهمات سفریله تقید ایدرکن کوردکده یا عایشه
نبی علیه السلام غزایه می کیدر دیو سؤال ایدوب حضرت عایشه واقفه دکلم دیو جواب ویردی زیرا نه جانبه توجه ایده جکلری معلومی دکل ایدی حضرت
ابی بکر الصدیق سؤالده مبالغه ایدوب اکر حضرت رسول علیه السلامک غزایه عزیمتی وار ایسه یا عایشه بیان ایله که بن دخی اسباب سفرایله تقید ایده یم دیوب
بو مکالمه ده ایکن حضرت علیه السلام سعادتخانه سنه کلوب پس ابوبکر الصدیق حضور سعادته سوفور رسوله یوز سوروب یا رسول الله سفره داعیه کز
اولدی دیو سؤال ایتدکده نعم دیو بیوروب قریش اوزرینه می دیو سؤال ایلدکده بلی ولکن بو رازی کمسه یه سویلمه دردکده مخفی طوت دیوب اللهم خذ
علی ابصارهم فلا یرونی الا بغتة دیو دعا ایلدی وسایر اصحاب رضی الله عنهم طرف رسول علیه السلامدن اسباب سفری مهیا ایتمک بابنده قیام
کوسترملر ایچون مأمور اولوب هر بری اسباب سفره اشتغال کوستروب لکن نه جانبه عزیمت اولنه جغی بلمزلر ایدی حتی سید عالم صلی الله علیه وسلم
طرق مدینه یی حفظ ایتدروب جانب مکه یه کیمسه کیتمه مک وکیدن وار ایسه الیکوردلمک ایچون ضبط بیورمشلر ایدی وابوقتاده انصاری یی سکز نور
نفر اصحاب رضی الله عنهم ایله قبیله اضم اوزرینه ارسال بیوردیلر که عوام ناس اول تصورده اولالر که حضرت صلی الله علیه وسلم اضم قبیله سنک
اوزرینه نیت وعزیمت ایلمش اوله پس حضرت رسول علیه السلام عسکر اسلام ایله مدینه دن جانب مکه یه نهضت بیوردقلری اضم قبیله سنه کیدنلرک
سمعلری اولدقده عقب رسوله روان وشعیا نام منزلده سرور کائناتک خدمت شریفلریله مشرف اولدیلر الحاصل شاه دره بابنده اولان
سنت نبویه وجه مشروح اوزره در وسن دخی انکا کوره عمل ایلیه سن **قصهٔ مکر خویش** مکر خرکوشک قصه سی بابنده در حاصل کلام
خرکوش طایفه نخچیرانه کشف اسرارک مضراتن بیان ایدوب وخاطره سنی هیچ فرده اچمایوب تدبیره تقید ایلدی **ساعتی تأخیر کرد اندر شدن**
خرکوش جانب شیره کیتمکده علی خلاف العاده بر ساعت تأخیر وتراخی ایلدی **بعد ازان شد پیش شیر پنجه زن** اندن صکره شیر پنجه زنک اوکنه کیتدی
پس بونده تنبیه بودر که نفس اماره شیرینک مراداتنی همان استدوکی کبی ویرمیوب تأخیر وصبر ایلیه سن که برکات صبر ایله اکا غالب اولوب منطفی
اوله سن **زان سبب کاندر شدن او ماند دیر** خرکوش شیره کیتمکه کچ قالدوغی سببدن **خاک را می کند و می غرید شیر** شیر خاکی پنجه سیله قوپاردی
واکرادی وکوردی یعنی غداسی کچ کلدوکندن جبلتنده اولان سبعیت صرفه مقتضاسنجه غضبه کلوب یری پنجه سیله قازوب صوت مهیب ایله
چاغرمغه باشلادی کذلک نفس اماره نک مقتضای طبعنه موافق اولان مراداتی هر نه ایسه ساعده اولنمایوب وغداسی کلمیوب تأخیر اولونه صفت
سبعیتی ظهور ایدوب صورت غضب ایله کورینور وهر کوردکی ایله چکشوب بولدوغنک عرضنی پایمال ایدر اکا بنا شیر صفت اولان حکامی کرسنه ایکن
دیوان حکومتده حقمقدان منع ایدرلر وشرع حاصل اولدقجه مصالح خلایق ایله تقید ایتمه دیرلر اما عجب حالتدر که نفسلرک مراداتن دخی ویریک
نیک خصلت اولمایوب صفت جهنمیت ایله هل من مزید دیو سویلر وسبعیتنه قوت کلور پس بای وجهکان مرادات نفسی ویرمیوب صبر ایله
غلبه ایلمکدن غیره چاره یوقدر نفسه غالب مطلق اولان اجلقدر پس اسلان خرکوشک عجله ایله زماننده کلمدوکندن بو مرتبه الم کشیده اولوب
گفت من گفتم که عهد آن خسان کندو کندویه ایتدی بن دیدم که اول دنا واخسلرک عهدی **خام باشد خام و سست و نارسان** سست وضعیف
ونارسان اولور وعهدلر غره لابدیه وفا اولور **دمدمهٔ ایشان مرا از خر فکند** انلرک بالاتفاق اولان آوازه ودمدمه سی بنی حماردن برآقدی
ازخر فکندن مراد فریفته اولمق معناسنه اوله ویاخود انلره اعتماد ایدوب بیان حماری واکا ماننده شکار فربه صیدندن بنی الیقودیلر
دیمک اوله یعنی طوشانک کلمه سنه انتظار چکوب حمار کبی فربه وجثه دار شکاردن قالدم دیدی **چند بفریبد مرا این دهر چند** بو دهر بنی نیجه بر الدار
نیجه برکذلک نفس اماره صاحبلری اهل دهرک حیله وخدعه سنه فریفته اولمقدن خالی اولمازه ومغبون وفریفته اولدقجه کندویه لوم دن
خالی اولمز ویریره متوجه اولوب اوال جثه دن مرادی اوزره الله برشنه کرمه سبب اولانه شتم ایدوب بن انک سوزی ایله بو خدمتی
الدم بوجه فلان خدمت وفلان منصبده بو قدر مال فراوان الومه کیررردی دیو تأسف ایدوب قلیله قناعت ایلمز زمانه ده اولان اراذل
اوبقوکه نک اسمنه قرینی دیو تعبیر ایدرلر حق تعالی هدایت ایلیه وکیروشیر ایتدی **سخت فی رمانده اسیر سست ریش** سست ریش ترکیبه کوشنک صقل
دیکلدر ولکن اصطلاحات عجمده ولسان ترکیده دخی بو تعبیر تدبیر وتدارکه ضعیف اولان کمسنه دن کنایتدر حاصل بیت سست ریش بد اندیش
اولان کمسنه محکم عاجز قالور دیکدر **چون نه پس بیند نه پیش از احمقیش** چونکه اول امیر احمقلغندن نه اردینی ونه اوکینی کوره احمقیده اولان پایا
مصدرتیه اولوب وبو بیت مثل بوقعنده در وبالجمله حماقت پیشه وضعیف اندیشه اولان عاجز وفرومانده در طریق رأی باصوابدن
محروم قالور پس اسیره لایق اولان بودرکه سست ریش ولس ودپیشنی کورمین ابلهلردن اولمایوب بلکه اخرین وعاقبت اندیش اوله
وهر بر قدمن زمینه احتیاط اوزره وضع ایدوب نفع وضررینی بوقلایه زیراکه **راه هموارست وزیرش دامها** یول ظاهر حالده هموار ولطیف در
فاما غفلت ایتمه که التنده شبکه ودامر واردر وپس احتیاط لازمدر **قحط معنی در میان نامها** نامر بابنده معنی قحطی واردر یعنی هر اسم مسماسنه
موافق اولمز نیجه کمسنه واردرکه اسمی مؤمن مسمیه ایمشلردر لکن مسماده ایماندن اثر یوقدر ونیجه سنه عادل دیرلر عدلدن شمه یوق وعاقل دیرلر
عقلدن بهره سی یوقدر ایدی نامرده قحط معنی متقرر اولدوغی کبی هر هموار اولان طریق دخی سالک وطالبی حقه موصل اولمازه زیرا بعضه
اولان دام وشبکه یه کرفتار اولورلر پس هر کس اقلیم وجودینک حاکمیدر کما قال علیه السلام کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته

ایدی حاکم

ایدی حاکم عالم وصفت عدل ایله متصف اولمیوب تدبیر عقل معاد ودلالت نور جذبات ایله سلوک ایتمزایسه طریق وسلکنده اولان دام تزویر نفس
وشبکه طبع وهوایی کورمیوب کرفتار شرکه انانیت اولور وظرف معانی اولان نام وکفتاری بی معنی اولان الفاظ مهمله دن تمیز ایده میوب ورطه جهل
هلاک اولور حاصلی وپیشی کورمین احمقلر التنده دام وضع اولنان راه هموار ممالکدر ومعنیسی اولمیان دیز دیز وشغلق معلق قبیلندن اولان
الفاظ مهمله بی معنی یه مشابه در کرچه ظاهر حالده کندوکی طریقی هموار در ولکن اول طریقدن واراکک اکثری چاه طبیعته ودام نفسه کرفتار ومقصود اصلیه
واصل اولمایوب درکات اسفله ده خوار وزار اولمشدر پس حضرت مولانا قدس الله سره الاسنی اکثر الفاظ مربوطه وتراکیب مضبوطه نک حقیقتنه
نظر اولندقده معنادن خالی وصاحب تلفظک دامی اولدوغنه اشارت ایدوب بیوررلرکه **لفظها و نامها چون دامهاست** الفاظ واسامی دام
وشبکه لرکبیدرکه **لفظ شیرین ریگ آب عمر ماست** لفظ شیرین بزم عمرمز آبنک ریکیدر یعنی صلاح الدین نور الدین قطب الدین عماد الدین
شلو لحسب الظاهر چوق شریف وعالی اسملر واردر ولکن معناسی لفظنه مطابق اولمایوب بلکه بحسب المعنی مفسد الدین ومظلم الدین وهادم الدین
دیمکدر لکن حقیقت بین اولمیان نیجه کول طبیعتلر مجرد لفظه قناعت ایدوب طالب معنی اولمامغله اسامی مزبوره کندو یه دام اولوب دات
مسمایه نظر ایتمیوب دیده فؤادی کور وکوش نهادی کر اولمغین مسمیاتی جمله مطابق اسما قیاس ایدرلر ومعنیدن بی نصیب قالورلار
پس بو بی معنیلر معنادن عاری اولان عبارات فصیحه شکلنده صناعات شعریه ایله تکلم اولنان الفاظ کبی درکه طاق طرمبین وطاق طرمبات
شلو در پس بو مقوله الفاظ بی معانی کسراب بقیعة یحسبه الظمان ماء نص کریمی وفقنجه سراب قیعانه مشابه در اکا بناء حضرت مولانا شیرین لفظ
آب عمرمزک ریکی در دیو بیوررلر یعنی آب جاری قومده باتوب وجمله غایب اولورسه مجرد ظاهری لطیف اولان مسلو دل وکلام مصطلح دخی
بزم آب روان عمرمزی ضایع وتلف ایلر چونکه الفاظ شیرین جاذب ماء جاری وراکد اولان ریل وریک ماننده اولدیسه هر لفظ بو حکمه داخل
اولورمی دینورسه هر لفظ بو حکمه داخل دکلدر بلکه مطلق الفاظ متعلقه اولان علوم بی طایل عمر انسانی ضایع ایدر یجیدر ومرید ومحب جمعی ایچون
الفاظ وعباراتنده انواع تعسفات اختیار ایلیوب محض خلق بنم الفاظ وعبارت وپند ونصیحتمده اولان طلاقت لسانمه اکلنده اولسونلر دیو
دام تزویر ایدنلرک بی معنی وبی ذوق اولان کلمات مسروقه لری ودرلو درلو تصنع واثرلری دریوخصه **آن یکی ریگی که جوشد آب ازو**
اول بر ریک که اندن صو قینار اول بو حکمه داخل دکلدر ولکن **سخت کم یابست رو آن را بجو** بو دیده وکم فتی نادر الوجود در یوری انی طلب ایله
حاصل کلام منبع آب حیات علم وعرفان وچشمه سار ماء زلال ذوق ووجدان وساقی جذبه رحمان اولان صاحب کلام معجز نظام
ووارث حقیقی علوم انبیاء عظام اولان ذات ستوده صفات کمسنه دن سوز آلوب صاحب ونکلمنده تعسف چکمز ومعنی دار اولمیان لفظ
اندن صادر اولمز انک قلب شریفی دریای علم وعرفان ولسان لطیفی چشمه سار آب زلال معانی فراوان در مرشد کامل برشانی دخی بودر
اما بونک وجود شریف وجسم لطیفی عنقای قاف واکسیر کاف کبی نادر وکیمیادر لکن هر کسه لازم وواجب اولان انک وجود بهبودینی بولوب
آب زلال معرفت ونور جذبه ومحبتیدن دل عطشاننی ریان وقلب مکدرینی فروزان ایتمکدر ایدی فرصت اله داکین طورمه وخواب وراحتی
کنه وکه حرام ایله یوری اول وجود شریف جست وجو ایله واندن غیریله مشتغل اولمه ایدی ای عاشق صادق **هست آن ریگ ای پسر مرد خدا**
اول ریک ای پسر مرد خدادر یعنی اندن آب جوشان اولور دیدیکم ریکدن مراد مرشد کامل وجودیدر **کو بحق پیوست و از خود شد جدا** که اول
مرد خدا کندودن جدا وحقه واصل اولدی یعنی ترک اثنینیت وافناء بشریت ایدوب تجلی ذاته مستغرق اولمغله وجود حق ایله باقی
وصفات ربانیه ایله دولت سرمدیه ایردی فلهذا **آب عذب دین همی جوشد ازو** آب عذب دین همیشه اول مرشدک قلب طاهرندن قینار
وانهار معارف ربانیه وشط وذرات لدنیه تفجر ایدوب اراضی مقدسه قلوب طالبینه جریان ایدر انکیچون **طالبان را زان حیاتست ونمو**
طالبلره اندن حیات ونشو ونما واردر وصفت علیه مزبوره بو ذکر اولنان قدرت واعطا امرحقله اول مرشد کامله وانک ادنی نیله ارشاده مأمور اولان
ارباب نیابه مخصوص در وبو حال وبو صفت ایله موصوف اولمیانلر اینه مردان خدادن دکلدر فاذا کان کذلک **غیر مرد حق چو ریگ خشک دان**
مرد خدادن غیریسینی قوری وصوسز قوم کبی بیل **کآب عمرت را خورد او هر زمان** که اول هر زمان سنک عمرک آبنی نوش ایدر ایلدی ای نور دیده
بدر مردان خدادن اولمیانلرک اکر ذاتلری واکر کلماتی تضییع عمر ایتدوکی محقق در پس عمرکی ضایع ایتمیوب بو مقوله لر ایله صحبت ایتمه ونظرلرینه

احتیاط واحتراز اوزره اول احمدی
عقلکی باشکه دیرفکر ایدوب اعالی بر
ربکه ایله عبادت که بودر فعل سلف
همدم اهل دل اولوب تنکی جان ایده کور
نفسکی اکله محقق دخی اللهه اولاش

الدادی حرص هوا نفسکی عز الغی تو
غافل اولمه کوزکی اچ سن سنی انسان ایده کور
ادمی اول که دیسونلر سکا ده خیر خلف
انبیا کتدی ایرین ایزلیودر کا یه اولاش
غافل اولمه کوزکی اچ سن سنی انسان ایده کور

اوصلمه بهی دلو دیوانه بو رسوا الغی تو
همدم اهل دل اولوب تنکی جان ایده کور
غفلتی ترک ایده کور تا که بوله روح شرف
اولیا بخشنده سرچشمه اولان شاهه اولاش
همدم اهل دل اولوب تنکی جان ایده کور

اهل حال اول کله شنده کیمرو شیدا الغی تو
کل عبث برلره عمرکی صرف ایتمه تلف
غافل اولمه کوزکی اچ سن سنی انسان ایده کور
خرعرف سرنی طوی عارف باللهه اولاش
پس کلام اهل الله منبع حکم الهی

ومصدر اسرار نامتناهی اولدوغنه اعتقاد تام ایدوب انلرک استماع مقالی مورث ذوق وحال وموجب قرب حضرت کبریا وجلال
وواسطه تجلیات جمال اولدوغن علم الیقین تحقیق ایدوب شک وکماندن پاک وعاری اولدک ایسه من بعد تکاسل وتهاون ایتمیوب
همان بلا تأخیر وتوقف **طالب حکمت شو از مرد حکیم** مرد حکیمکه مراد مرشد کاملدر اندن طالب حکم الهیه اول که **تا ازو گردی تو بینا وعلیم**
حتی سن انک تربیه سندن بصیر وعلیم اولاسن زیراکه **منبع حکمت شود حکمت طلب** حکمتی طالب اولان صادق اول حکیم حاذقک

نظر اکسیر اثرلرنده تحصیل کمال و معرفت ایتمکله اول اخی منبع حکمت • و عین جاری معرفت اولور فارغ آید او ز تحصیل و سبب و بو حال و بو کمالی
تحصیلدن صکره اول مرد کامل سببدن و تحصیلدن فارغ اولور • یعنی اخذنا علمنا عن الحی الذی لایموت دیوب اولکی کبی قیل و قال اعتباریله
تقلیده احتیاج قالمز • سلطان ولد فرماید • از ره قال فهم از نکنی • بحر را فهم از سبو نکنی • حال از قال اکر نموده شدی • دانکه ننها ز دل زدوده شدی
لیک از قال انکه دارد حال • برسد بی کمان بشهر وصال • لوح حافظ لوح محفوظی شود • اول طالبک سینه سی لوح حافظ ایکن لوح محفوظ اولور
عقل او از روح محظوظی شود • اول طالب صادق و مستعدک عقلی روح قدسی اضافی و روح محمدیدن محظوظ اولور • و بلا واسطه فیضی اندن الور
یعنی طالب حق ابتداء حالده مرشد کامله قبل الوصول عبادات بدنیه • و صلاح دینیه متعلق اولان علوم شریفه یی کتب معتبره دن ضبط و کیمینی درج
بعضنک لساندن حفظ ایدوب و انبیا و اولیا و مرشد کاملک اوصاف علیه سنه قولاقدن عاشق اولوب بعده حق سبحانه و تعالی انک عون عنایتی
رفیق حالی اولمغله • صدق ایله اولان طلبی برکاتنده • من طلب شیئا وجد وجد • و فقنچه اول مرد خدایه و صل و تربیه شریفه سی حیطه سنه داخل اولدقده
لسان قال اولیوب لسان حالدن صادر اولان حقایق دینیه • و دقایق علوم لدنیه • ماسوادن پاک و لوح محفوظ مثابه سنده اولان لوح دل مصفاسنه
زبان حال ایله اوقیوب • و سمع جنان ایله ایشیدوب • شک کاملدن قورتیلور • و عقل معاشی دخی عقل معاده تبدیل اولنوب مظهر روح محمدی اولان
مرشد کاملدن افاضه اولنان روح اضافیدن محظوظ اولوب کوندزی عید • و کیجه سی قدر اولور • و صفات حسنه مزبوره ایله متصف اولان
اول کامل و مکملک خدمت شریفی کندویه خمیر مایه سعادت دارین بیلور • نته کیم بیر کامل و مرشد مکملک وصفنده سلطان ولد قدس سره بیورمشلردر

کوش هوشنک دوش قبل شعر	صحبت شیخ به ز طاعتهاست	زیر بخش نفسه ز جنتهاست	سر علم و عمل غنایت اوست	داد او بجر و جهد تو چو سبو
نظر الشیخ البس العریان	من ثیاب الجنان والعرفان	عینه ناظر بنور الله	حشره ناشر بصور الله	الا الحق طلبه الطاهر
هو ان کان شک فی الظاهر	فعل جسم لو انی فی الدنیا	هو من امر ربه الاعلی	خالق السفل والعلی والحد	هو فی الدهر طالب واجد
نظر الشیخ یفتح العینین	سنه بانیک خالق الکونین	انچه ازدی بری تو هر نفسی	بر دسا لها بجهد کسی	کمهست انکه رفت بی رهبر

کار باید زجنبش بی سرور • نثر • پس طالب عاشق توفیق ربانی ایله چونکه بو نک کبی کنز لایفنا یه و کبریت احمره واصل اوله جهل و غفلت و خطا و زللدن
مصون اولوب و حکما فلسفه نک اقوالنه احتیاجی قالمز • و قلبی مرآت مجلی • و مقابل لوح محفوظ اولوب انده اولان علوم و حقایق بونده عکس ایدر
چون معلم بود عقلش مرد را • چونکه اول حالده اول مرد خدایه • و طالب راه هدایه عقلی معلم ایدی بعد ازان شد عقل شاکرد ورا • اندن صکره عقل
انک بر شاکردی اولور • زیرا علم و حالی درجه ماورای عقلده اولان مقام خفی یه واصل • و قرب جوار حضرت احدیته نایل اولدی • و اول مرد خطر
معراج روحانی ایتمکله عقل چون جبرئیل کوید احمدا • عقل جبرئیل کبی دیر که احمدا کر یکی کامی نهم سوزد مرا • اکر بر خطوه و بر قدم ایلرو قوم تجلی نوری
بنی احراق ایدر • یعنی لیله معراجده حضرت جبرائیل علیه السلام سدرة المنتهی ده قالدقده • حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم یا اخی لم تاخرت
دیو سؤال بیورمغله لو دنوت انملة لاحترقت • دیو جواب ویردی • پس عقل دخی مجذوب سالکک حضرت حقه انجذاب کلی • و کمال قربنی مشاهده ایتدکده
کندو مرتبه سندن ایلرو به استعدادی اولمامغله جبرئیل سالک منجذبک حقنه دیر که • ای پیرو معراج محمدی • وای وارث اسرار احمدی
بن بو مرتبه دن ایلرو یه تجاوز ایده مم • و بر قدم بوندن اعلایه کیده مم • سن سعادت ایله اوجات عالیاته عروج ایله • و ذات و صفات
حقک تجلیاتیله مشاهده جمال احدیة الذات ده مستغرق اول • والان بو ندن ایلرو کیدرسم • نور تجلی بنی احراق و افنا ایدر ••
تو مرا بکذار زین پس پیش ران • سن بنی بوندن صکره ترک ایله و رفرف عشقه سوار اولوب ایلرو سور حد من این بود ای سلطان جان • بنم حدم
بو ایدی ای سلطان جان • پس وارث ایله مورثک میانه سنده مناسبت تامه اولمامغله وارث کامله دخی روحانیت ایله بو حالت
ظهور ایدوب • عقلی لسان حال ایله • انکره دخی بو کلماتی سویلر • و سوزش عشقدن بو وجهله تاخر ایلر شیخ عطار قدس سره فرماید

یقین را پیشوا کن هیچ شید	که تا کار تو باشد جمله جید	فراد پیشوا او راه بین است	درون جان او عین الیقین است
درون جانت او حق رهنمایست	کر او هم عقل نیست و جانفزایست	دلا معراج داری هست معراج	چرا تیری نمیندازی با ماج
چرا ابراهیم ابن جانب بر زمین زن	نفس انی لا احب الافلین زن	حقیقت باز جویی از دل و جان	که باشد در حقیقت دید جانان
براندازی حجاب جان صورت	یکی بینی حقیقت بی کدورت	جمال جاودان چون رخ نماید	ز دل زنگ حوادث در زداید
جمال دوست اندر خود نظر کرد	نمود جسم و جان زیر و زبر کرد		

پس کرکدر که طریق حقه سالک اولان طالب عاشق • رقی احکام نفس
و طبیعتدن خلاص ایتمک ایچون بر کامل و مکملک دامن همتنه جان و دلدن تشبث قیلوب • علم لدنی و معارف ربانیه تحصیلنه و معراج
روحانیه کمال مرتبه سعی و کوشش قیلوب • تکاسل کوسترمیه و کیجه نک نصفنده قالقوب درکاه قاضی الحاجاته یوز سوروب انبیا و اولیانک
جنت فردوس ده همجواری اولمغیچون حق سبحانه و تعالی انک فضل و احساندن رجا ایلیه • والا کهالت و بطالت ایله ایش بتمز • نته کیم حضرت
مولانا بیورمشلردر هر که ماند از کاهلی بی شکر و صبر • هر کیمکه کهالتدن بی شکر و صبر قالدی • یعنی کندونک قدر و قیمتن • و نه مقوله نسخه کبری
اولدوغن بیلیوب جوارح ظاهره سیله عبادت و طاعت • و قلبی ایله محبت • و لسانیله ثنا و محمدت قلمدی • و نواهی دن اجتناب ایتمیوب
هوای نفسه اویوب امره امتثال و صبر ایلمدی • او همین داند که کیرد پای جبر • اول کمسنه همان بونی بیلور که جبرا یاغن طوته • و طریق جبره کیده
یعنی او مقوله کاهللر دیرلر که • بکا مرشد ارامق لازم دکل • اول بنی نصیب ایسه هر قنده ایسم بولور • و اکر حق تعالی انک ارادتی تعلق ایدوب

وصفت هدایتی ایله هادی اولورسه طاعت و عبادتدن کسلم قالدروب قوت و استطاعت میسر ایدر • شمدی بنم طاعته رغبتم اولمدوغی ایدر قدرت
الهیده در کلمیدر دیو ضلالته دوشوب و مذهبی جبری اولوب • فسادینی ابلیس کبی حقه حواله ایدر • و جمیع اوقاتنی هوای نفسی مقتضاسنه صرف ایدوب
عیاذا بالله تعالی دین وایماندن دخی خروج ایدر • پس بو صفات ردیه ایله متصف اولان کاهللردن اوله زیرا هر که جبر آورد خود رنجور کرد
هر کیمکه جبر کتوردی • و استطاعتی وار ایکن اظهار عدم قدرت ایدوب طاعات حقده تکاسل ایلدی • اول کمسنه کندویی رنجور ایلدی • و مریض
دکل ایکن تمارض کوسترمکه اولدی تاهمان رنجوریش در کور کرد تا کیم اول تمارض انی کورده هلاک ایلدی • در کور هلاک کرد تقدیری اوزره
معنی ویرلدی زیرا استطاعتی وار ایکن بو قدرت دیو جبر کوسترمکله موتا منزله سنده اولوب احیادن اولان مؤمنین زمره سنه داخل اولمدی
ایمدی ای مرد طالب قوت و استطاعتک اولدقچه طاعات و عبادات ده سعی جمیل ایله • و عدم استطاعت اظهار قیلوب کوران التغه اولمغی کندوکه لایق
کورمه • زیرا مع القدره اظهار عدم قدرت • باعث ازاله نعمت • و سبب افنای قوت در • نته کیم کمال صحتده اولان کمسنه لاغ و مزاح ایله تمارض
ایلسه فی نفس الامر حق تعالی انکا بر مرض ویرر • کما قال صلی الله علیه و سلم • لا تمارضوا فانکم اذا تمارضتم فتمرضوا • کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا
قدس سره دخی بو حدیث شریفک مضمون منیفن نظم ایدوب بیورلر که کفت پیغامبر که رنجوری بلاغ حضرت پیغامبر علیه السلام بیوردی که
لاغ و لطیفه ایله اولان خسته لک رنج آرد تا بمیرد چون چراغ رنج کتورر و چراغ کبی منطفی اولور • چراغ بردغجده چراغ سوندی دیمک کلمنده
استعمال اولنور • مثلا شمعه یی سوندر دیه جک محلده شمع را بکش دیرلر • اصطلاحات عجمدندر • اما عربده اطفئ السراج دیرلر • پس کندویه خسته
و مریض لک تطیر ایدن کمسنه بر موجب حدیث شریف کرچکدن مریض اولوب بلکه اول مرض باعث موتی اولمق مقرردر • کذلک بیهوده یره
کندوده قدرت و استطاعت اولمادوغن اظهار ایدن کمسنه دخی • بر مرض ظاهری و باطنی یه کرفتار اولور که • هم قلبنی و هم قالبنی موتی حکمنده ایدر
جبر چه بود بستن اشکسته را بحسب اللغه معنای جبر نه در • شکسته و مکسوری بغلامقدر یا بپیوستن رک بکسته را یا خود اوزلمش طمری برابر
متصل قلمغه دیرلر • پس جمیع مکسورانک مصلحی اول جبار جبار • و فاعل مختار • و اولان خالق و پروردکار • انکچون طایفه عرب حضرت حقه یا جابر المکسور
دیو ندا و غایت طلب ایدرلر • ایمدی ای کندویی جبری کوسترن کاهل چون درین ره پای خود نشکسته طریق طاعت و بو راه عبادتده
سن کندو ایاغنک چونکه شکسته قیلمدک بر که می خندی چه پا را بسته • ایاغکی نیچون بغلرسن دیکی استهزا ایدوب کلرسن حال انکه جمیع اعضا و
جوارحک سالم و سقامتدن اثر یوق • پس ای جبری پای قوت و قدم استطاعتک جبال کسالت ایله بسته قیلوب عاجز و فرو مانده یم دیوب
وجاهدوا فی سبیل الله امرینه لطاعت ایتمیوب • و طریق طاعتده کمیوب تمارض ایدرسن • ایمدی ای کهله و بطله اکر بو طریق حقده شکسته پای
اولایدوکز • حق تعالی جل جلاله • و عم نواله کمال فضل و احساندن سزک مکسورکز جبر ایدوب پای بقا و ساق بی فنا • و براق رضا اعطا ایدردی
زیرا شویله که روح پرفتوح مدارج معارج اعلایه ارتقا ایچون سوار اولدوغی اسب تمتنک عنان عزیمتن کیرو چکیه • دبال در طلبک سرخسته
و شکسته اولماسندن خوف ایتمیوب • و من یتوکل علی الله فهو حسبه • دیوب جولاندن کسته اولمیه • لاجرم حضرت جلیل و جبارک سر جبری که
بر موجب انا عند المنکسرة قلوبهم شکسته کانک جبر خاطریدر • عالی همت اولان سالکه تبق عین الیقین ایله حالت مزبوره یی مشاهده ایدر و شکسته
دکلمز فالمزکه وانکه با پیش درره کوشش شکست اول کمسنه که مراد شمس ضحی • و بدر دجی حبیب خدا حضرت محمد المصطفی • علیه الصلوة والسلام
طریق سعی و کوشش ده قدم مبارکلری تورم ایدوب شیشدی پس در رسید او را براق و برنشست جانب آلهیدن اول ذات عالیشانه براق
ایرشدی و اوزرینه سوار اولدی • صحیحین ده مسطوردر که حضرت رسالت پناهک مبارک ایاقلری طول قیام و کثرت تهجددن متورم اولمغله
ام المؤمنین حضرت عائشه صدیقه رضی الله عنها و عن ابیها یه رقت کلوب • یا رسول الله اتکلف هذا وقد غفر لک ما تقدم من ذنبک وما تأخر
دیوب سؤال ایلدی • حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم • افلا اکون عبدا شکورا دیو جواب بیوردیلر • حتی حضرت خاتم الانبیا تهجدده مبارک
ایاقلرین کاه بیرین وکاه بیرین قالدروب زمینه دکشدری قوردی پس جبرئیل امین وحی ایله نازل اولوب سوره طه یی وحی ایلدی
قال الله تعالی • طه ما انزلنا علیک القرآن لتشقی الا تذکرة لمن یخشی • کلمه طه نک معناسنده و اعلالنده اختلاف اولنوب بعضیلر لغت عکده طه
یا رجل معناسنه در • و بعضیلر لغت نبطیه ده دخی کذلک طه یا رجل یرینه استعمال اولنور دیمشلر • حتی ابن سمین تفسیرنده کلبی دن حکایت ایدر که عکده
بر کمسنه یه یا رجل دیو سویلسک • وندا ایلسک • دائم که طه دیمه یینجه سن جواب ویرمز دیمش • و قاضی بیضاوی رحمة الله علیه دخی عک لغتنده یا رجل معناسنه
اولدوغنی یازدقدن صکره فان صح فلعل اصله یا هذا فتصرفوا فیه بالقلب والاختصار • و بعضیلر دخی طه قرائت ایدوب یا محمد ایاغک ایله باص
دیو حضرت رسول علیه السلام امردر دیمشلر • و بونک اصلی طا ایکن همزه سی ها یه قلب اولنمش اولور • ویا خود اصلنده طا یا اولوب طی یطی دن
امر اوله • و ها مفعول ضمیری اولوب ارضه راجع اوله صکره همزه ساکن اولدوغیچون الفه تبدیل اولنوب • اصلنه نظر ایله همزه حذف اولنماز
حاصل معنی طا الارض بقدمیک دیمک اولور • و بالجمله یا محمد بز سکا قرآن کریمی عبادت ایله نفسکه مشقت و زحمت ویرمک ایچون انزال ایلمدک
لکن سؤال من ایچون تذکره و موعظه کوندردک که الله دن خوف و خشیت اوزره اوله • آه ای عاشق صادق دریای قلزم انوار تجلی شیخ
روزبهان بقلی قدس الله روحه العالی • سوره طه تفسیرنده بیوررلرکه • ان حروف المعجم صنادیق اسرار الحق مع حبیبه لا یطلع علیها بالحقیقة
احد غیره • و کل لسان یخبر عنها بقدر ما فتح فی قلبه من علوم التربیة • بعده بیوررلرکه یا ایها الکامل قلب عالی فه واقع اولان بودرکه حق سبحانه و تعالی
حبیب اکرم صلی الله علیه و سلم • روح شریفی ایله عدمدن قدمه مقدم سندن خبر ویروب طا ایله روح احمدی • و سر محمدی نوری عبجدن

قبل الخروج صحاری هویتده طواف اتدوکنه اشارت بیورلیور • ودخی روح محمدی وصول ذات سرمدیه • ومشاهده صفات ازلیه طلبی ایچون طیران ایدوب حتی حضرة حقه واصل اولدی • ودایره هویت غیبده جولان ایدوب حتی حضرة بولدی • ومانی الحج اولانی حضرة حقدن بیلدی • پس اول حبیب رب العالمین قدس حضرة مقدس • وطهارت صفت ایله مطهر اولدی • کانه قال یا طائف قفار الهویة فی غیب الازل • ویا مطهرا من الاکوان والحدثان یا هادیا بنوری • خلق الی ما وطاء احد علی بساط هویتی افضل سنک طویت لک تحت اقدام همتک صحاری الازلیات والابدیات حتی بلغ سرک سر هویتی بهوای تهوی • ونلقفت بلطفی هوی نجم همتک • بعد ارتفاع عمایی فی هواء وحدانیتی علی بساط ملکی وملکوتی • فطاب طیب وصالی یا طه لاجل ذلک قسمت به بقولی والنجم اذا هوی • طوبی لمن اهتدی بهدیک • وطاء عرشی من هوی طریقتک یا بدر افق سماوات القدم ویا شمس الکرم • طاشت العقول فی ادراک بقائک • وهامت القلوب فی اودیة محبتک • وطارت الارواح من حقایق اشارتک وقال الاستاذ الطاء اشارة الی طهارت القلب عن غیر الله والهاء اشارة الی اهتداء قلبه الی الله • پس اول بدر دجا حبیب خدا • اکوانده برکیسی تحمل ایده انقال سطوات ربوبیتک تحمله ایکن • حق سبحانه وتعالی کمال لطفندن حبیبنه اثقال عبودیتی تخفیف قیلوب ما انزلنا علیک القرآن لتشقی بیوردی یعنی ای حبیبم وطلبا المقام المحمود بزم بساط حضرتمزه وطی قدم ایلیین رسولم • لاجل مادة الهدایة نفسکه مشقت دیرمه • زیرا حبیبم بز سکا ازل ازلده هدایت ایتمشوزدر • وسنی خاصة مشاهده وقربتمز ایچون اصطفا ایلمشوزدر • حال انکه رسالت ومحبت کثرت مجاهده یه محتاج دکلدر • زیرا سن مشاهده دهسن • بز سکا قرآن کریمی انکچون انزال ایلدک که بزم ذات وصفاتمزک اسرارندن خبر ویره سن • وعباد مؤمنین دخی اسرار عبودیت والکام معرفت وعزت ربوبیتی اسماع جنان ایله سندن ایشیدوب عارف اوله لار • وسکا قرآنی انکچون انزال ایلدک که عنان قرآن سنک عنان همت علیه که مقارن اولوب سنی منازل علیه ثم دنی فتدلی یه ایرشدوره • پس موانست قرآن ایله بکا بزه واصل اوله سن • بن کندو نغم ایله سنک مونسک اولورم • وتحکیم بنی کوره سن قرآنی بندن بلا واسطه ایشیده سن • پس ارواح اهل خشیت دخی عدمدن خروجلرنده دریای قدمده مستغرق اولوب مشاهده ذات وصفاتدن منازل شهودلرینی عارف وبساط قربده اولان خاصیت واصطفا یتلرینی عالم اولدیلر • وحق سبحانه وتعالی دخی ارواحه لطفی ایله تجلی ایدوب ارواحه اولان محبت وانبساطندن خبر ویردی • پس بر موجب امر الهی ارواح • داخل اشباح اولدقلرنده • خشیت عظمت وصولت هیبت ارواحده باقیه قالوب ارواح عالم بابنده • ووصلت وفرقتدن آگاه اولماغله وحشت فراق ارواحه غلبه ایلدی • پس مقام فراقده ایام وصالی ارواحه تذکیر ایچون • ومناهل وموارد اصلیه لرینه واصل اولمالرندن دیو واقع اولان ظنون وحسبان ومعارضه نفوس • وتخویف شیاطینی رفع وازاله ایچون کمال فضل واحساننددن حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه قرآن کریمی وحی وانزال ایلدی • شعر

سقی الله ایامانا ولیالیا مضت فجرت من ذکرهن دموع فیا هل لنا یوما من الدهر اوبة وهل لی الی ارض الحبیب رجوع

ابدی معلوم اوله که ارباب خشیت عارف ذات وصفات اولان علماء بالله در • کما قال تعالی انما یخشی الله من عباده العلماء • زیرا خشیت رؤیت عظمت حقدن صادر اولوب قلوب علمایه داخل اولور • پس وقتاکیم علما منازل امتحان وحجابه داخل اولدیلر سه انلرک وجه اسرارینه غبار اغیار ووحشت استکبار داخل اتمه مک ایچون • قرآن عظیمی حق سبحانه وتعالی حبیبنه انزال ایدوب عظایم عظمت جبروت • وسلطان قهر کبریاء ملکوتی تذکیر ایلدی • پس حضرت رسول ثقلین • امام التقلین براق اوزرینه اوتوروب براقی سدرة المنتهایه اوچوردی • واندن رفرفه سوار اولوب مدارج اعلای اوادنایه یتوردی • وشریعت وسنته تبعیت ایدن • وطریقت ومعرفت حقیقتدن بهره الان امت ضعیفه سین دخی شفاعت ایدوب معراج بولمارینی کوستردی حامل دین بود او محمول شد ابتداء حالده اول گزیده انبیا • وجان جانان اولیا حبیب خدا • حامل اعمال دین وتحمل اثقال شرع متین ایدی • محمول براق ورفرف اولدی قابل فرمان بد او مقبول شد فرمان الهی یی قبول ایدیجی ایدی مقبول ومحبوب اولدی ملا جامی فرماید

اولدی ملا جامی فرماید	طره او نافه دولت کشای	غره او نور سعادت فزای	بارقه لطف در افشان درد	ابر عنایت گهر افشان درد
عشق رگ جانش کشیدن گرفت	دل پی جانان طپیدن گرفت	برمژه از اشک ره خوب د	راه طلب از رشک آب زد	چون نم آن ابر کرامت نثار
بارش منزل بمقصد غبار	قاصدی از کشور نور ایمان	پاک ز آلایش ظلمانیان	آمد و آورد براقی چو برق	پیکری از نور قدم تا بفرق
بود بیک لحظه دران نیم شب	آمدن ورفتن او ای عجب	بود بلی نور زمین آسمان	در سفر نور نکنجد زمان	عالم ازان نور بود مستنیر
دست بزن جاه ولامانش کشید	بو که ازانجا بفنا رسی	راه بپا به دیجای رسی	ای رویت جمال محمدی یه عاشق اولان صادقلر	

تاکنون فرمان پذیر فتی زشاه تاکه اول رسول رب العالمین شمدی پادشاه لایزالدن امری قبول ایدیجی اولدی بعد ازان فرمان رسان بر سپاه بعده خلق جهان وسپاه اکوان اوزرینه فرمان حقی ایرشدردی یعنی تبلیغ رسالت ایچون حق واننه مبعوث اولدی • اقرار ایدنلر مؤمن وانکار ایدنلر کافر اولدی تاکنون اختر اثر کردی درو شمدیه دکن آلات تأثیرات اولان اخترانده اثر ایلدی • یعنی قبل الوصول الی النبوة والکرم نجوم اول معدن حلومه اثر ایچون واسطه اولدی • اما بعد اداء العبودیة وافناء البشریة بعد ازین قوت از قوت حق مه زهد نزعوقی کز حرارت می جهد خبر مضموننجه احکام طبیعتدن خلاص • وبخوددن مشاهرا ولمقدن رها اولوب بعد ازان باشد اسیر اختر ازاد اندیشکره اول سلطان انبیا واولیا • اخترک حاکمی اولدی • یعنی مسبب الاسبابک مشاهده سیله سببدن منقطع • وفلک اسما وصفاته عروج وسماء دنیانک حکمندن خروج ایدوب • مظهر اسما وصفات کلیه اولدقدن صکره انک وجود شریفی • حاکم نجوم وکواکب وامیر اختران وستارکان اولدی • نجوم حاکم اولمانک معناسی موجدن اوجه مه کز فلک راه برون شود یده بود • درنظر چون مردمک پیچیده بود

بیتنک شرحنده وبر تاج مجلده مفصلا مذکور اولمشدر • ایدی بیم جانم بونی تحقیق بیل که قوت ابدال حق دخی بو ایله در • نته کیم حضرت مولانا مثنوی شریفک جلد ثالثنک اثناسنده بیورررلر که مثنوی

همچنان این قوت ابدال حق • هم زحق دان نز طعام وز طبق
جسمشان را هم زنور اسرشته اند • تا ز روح واز ملک بگذشته اند
چونکه موصوفی باوصاف جلیل • ز آتش امراض بگذر چون خلیل
گردد آتش بر تو هم برد وسلام • ای عناصر مر مزاجت را غلام
هر مزاجی را عناصر مایه است • وین مزاجت برتر از هر پایه است
این مزاجت از جهان منبسط • وصف وحدت را کنون شد ملتقط

ای معراج رسول علیه السلام حاشا منکر اولان • وحضرت فخر کاینات علیه اکمل التحیات • بجوه امیر وحاکم اولدوغنه شبهه قیلان • وانبیاء عظامدن خوارق عاده ونیچه معجزات باهرات • واولیاء کرامدن دخی انواع کرامات صادر اولدوغنه اعتماد ایتمین منکر ضالین گر ترا اشکال آید در نظر اگر بو خصوص ایچون نظر وفکرکده سکا اشکال وتردد کلور ایسه پس تو شک دار انشق القمر پس منکر انشقاق قمر اولان مشرکین وکفار مکه کبی سن دخی • انشقاق قمرده شک وشبهه طوتار ایسن • یعنی شق قمرده دخی شک وکمانک وار ایسه در • بو خود آیت کریمه ایله مثبتدر • وهم شاک اولان مطلقا کافردر • پس مؤمن اولان شکدن عاردر • قال الله تبارک وتعالی بسم الله الرحمن الرحیم اقتربت الساعة وانشق القمر وان یروا آیة یعرضوا ویقولوا سحر مستمر وکذبوا واتبعوا اهواءهم وکل امر مستقر • تفسیر تبصایرده مسطوردر که • بر شب مهتابده حضرت بدر دجی محمد المصطفی علیه الصلوة والسلام فناء کعبه ده صنادید قریشک میانده سعادت ایله اوتوروب انلری دین اسلامه دعوت بیوررلر ایدی • قریش طایفه سی دخی کندو هوالری مقتضاسنجه هر بری بر جواب نامربوط سویلرایدی • پس ابوجهل دخی بر یهودینک تعلیمی ایله ایلرو کلوب یا محمد اگر بن سندن معجزه یی اظهار ایدرسک بلا توقف نبوتکه اقرار ایدوب ایمان کتوره یم دیدی • حضرت رسول علیه السلام دخی هر نه معجزه استرسک استه حق تعالی کوسترمکه قادردر دیدی • ابوجهل دخی استرم که ماهی ایکی شق ایله سن کوره وز دیدی • پس حبیب خدا • محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی • انکشت مبارکیله ماهه اشارت ایلدکده • بامر الله تعالی وباشارة رسوله • بدر منیر ایکی پاره اولوب وحرا طاغنه اینوب • بر پاره سی بر جانبه • وبر پاره سی بر جانبدن کذر قیلدی • بعده کیرو مقانه وارد بربره قاد شدی • عبد الله بن مسعود رضه بن جبل حرانک ماهک تلفیقنی میانده کوردم دیو بیورمشلر انتا وصدقنا • وبر روایتده دخی ماهک بر نیمه سی کوه حرانک بالاسنده وبر نیمه سی دخی دامننده کورندی دیمشلر • وبر روایتده دخی ماه بدرک نصفی جبل قعیقعانده • ونصف آخرینی جبل قبیسده کورمشلر الحاصل هرکس سمتنده کوره مشاهده ومعاینه قلمشلر • پس حضرت نبی آخر الزمان • علیه صلوات الله الرحمن • انده موجود اولانلره اشهدوا اشهدوا دیو خطاب ایدوب • نیچه سی ایمانه کلدیلر • وابوجهل لعین وقریش مشرکلرینک اکثری ایمانه کلمیوب • هذا سحر ابن ابی کبشه دیوب خاتم معجزات رسالت پناهی سحره حمل ایتدیلر • وهدایت بولمادیلر • بالخصوص سفردن کلان ابناء سبیلدن هر کیمه سؤال ایتدیلرسه کوردک دیو تحقیق ایتدیلر ومن یهدی الله فهو المهتدی • ومن یضلله فلا هادی له • ودانیال علیه السلامک کتبنده آخر زمانده مبعوث اولاجق پیغامبرک بر معجزه سی دخی قمری ایکی شق اتمکدر • دیو مسطور اولدوغن روایت ایدرلر مولانا جامی علیه رحمة الباری

ای ز تو شق خرقه ماه منیر • پیش تو مه آمده فرمان پذیر
قصر نبوت بتو چون شد بلند • کرد بمقصوره کسری فکند
چتر فرازنده فوق سحاب • سایه نشین چتر تو آفتاب
تا ندید بر زمین مجلس • نور بود سایه خورشید بس
سایه بر انداخت برین خاک پاک • جانت از آلایش تن پاک باد
جامی عاجز که نوا سازنست • بسته لب از نکته اعجاز تست
ای بسرا پرده یثرب بخواب • خیز که شد مشرق ومغرب خراب

پس ارواح انبیا ومرسلین • وملاء ملایکه مقربین • واولیا وعارفین • من آدم واولاده الصالحین • کشف رویت حق • وقرب وصال وجود مطلق • ودخول جوار حضرته جلیکلری انتظار ده حق سبحانه وتعالی نک علم ازلیسی شامل اولدیغه وقوع ساعت • قدوم میمنت لزوم محمد صلی الله علیه وسلمه مقرون اولدوغنی • ارواح انبیا واولیا • وعباد اصفیاسنه تبشیر بیوردی • پس حضرت محمد رسول الله علیه صلوات الله • نبوت ورسالت ایله مبعوث اولدقده طایفه مشرکین شک وریب اتمکله الله سبحانه وتعالی • صدق وعدینی عیان ایدوب اعظم آیات ساعتدن اولان انشقاق قمری انلره کوستروب واقتراب ساعتدن عالمینه خبر ویروب • اقتربت الساعة وانشق القمر • آیت کریمه سنی جبرائیل علیه السلام ایله حبیبنه انزال ایلدی • قال عبد العزیز المکی الاقتراب دل علی مضی الاکثر • وبقی الاقل عن قریب • یعنی قیامت قریب اولدی • حال بوکه اقتراب ساعتک اعظم آیاتندن اولان انشقاق قمر دخی واقع اولدی • وطایفه قریش بو آیت عظیمه • ومعجزه باهره یی کوردیلر • کیرو ایمانه کلمیوب یوز دوندردیلر • ورسول علیه السلامی کذبه ومعجزه یی سحره حمل ایلدیلر • وکندو هوالرینه تابع اولدیلر • وعند ظهور الثواب والعقاب مشرکینک تکذیبی • ومؤمنینک تصدیقندن هر برکار قرار کرفته در • وخیر وشر هر کسک عملنه کوره جزا مقرردر • وقیل معناه سینشق القمر • بو وجهله معنی ویرنلرک تفسیری بین الجمهور مقبول اولمایوب • صحیح سکوت افاده سن ویره جک جوابلر ویرلمشدر • پس بو آیت کریمه نک معنای ظاهرینه بالتصدیق الکلی والایمان الاصلی اقراردن صکره • ان للقرآن ظهرا وبطنا ولبطنه بطنا الی سبعة ابطن حدیث شریفنک فحواسنجه تفسیر تأویلاتنده بو وجهله مسطوردر کم انما کان انشقاق القمر آیة قرب الساعة الکبری • لان القمر اشارة الی القلب لکونه ذا وجهین وجه مظلم یلی النفس • ووجه آخر منور یلی الروح ولاستفاضته النور من الروح کاستفادة القمر النور من الشمس • وانفلاقه تاثیر نور الروح منه • وظهور شمس من مغربها ای بروزها من حجاب القلب بعد کونها فیه علامة قرب الفناء فی الوحدة • لکونه مقام المشاهدة المؤدیة الی الشهود الذاتی • وان حملت علی دور الظهور

الذی هو زمان المهدی المبعوث فی نهایتها • فانشقاق القمر انفلاقه عن ظهور محمد علیه السلام لظهوره فی دور القمر • وان حملت علی الصغری فالقمر هو البدن
لاستفادته نور الشعور والحیوة من شمس الروح • وظلمته فی نفسه • ویقویه قوله بدع الداع • ایدی ای مسلمان مستعد بالایمان تازه کن ایمانه از کفت زبان
تصدیق بالجنان ایدوب ایمانکی تازه ایله دیدوکم مجرد کفت زباندن ایمان اوله دیمک کلدر • زیرا التصدیق بالجنان اولمسه اقرار باللسانک اعتباری یوقدر
جمله منافقین دخی اقرار باللسانده مشترکلردر • نتهکیم سال جدبه ده بنی اسد قبیله سندن برجماعت مدینه یه کلوب کلمه شهادتی لسانًا اظهار ایدیلر
لکن تصدیق بالجنان ایتمیوب مؤمنین فی السر اولمدقلری ایچون حق جل جلاله حبیبنه وحی ایدوب انلرک حاللرین لسانلرینه موافق اولمادوغندن
خبر ویردی کما قال الله تعالی قالت الاعراب امنا قل لم تؤمنوا ولکن قولوا اسلمنا ای هوا را تازه کرده در نهان ای ترنده ونهادنده هوایی تازه ایلمیش
ایمان ایله • والوده حب ماسوا تا هوا تازه ست ایمان تازه نیست مادام که هوای نفس پژمرده وفنا اولمیوب تازه ونماده در ایمان تازه وقوی
وحقیقی وکامل کلدر کین هوا جز قفل آن دروازه نیست زیرا که بو هوای نفس حب ماسوا دروازه ایمانک قفلندن غیری دکلدر یعنی مادام که
هوای نفس قلبدن رفع وازاله ومحبت الهیه ایله کدورات طبیعیه ومیل ماسوا محو اولوب نهاد سالک مانند مرآت مصفا مجلی ومزکی اولمیه
حب ذاتی ووطن اصلیه یه وصول میسر اولماز کرده تاویل حرف بکر را ای ظاهری انکار ایدوب هواسنی اکه الحاد ایلیین کم کشته
بکر حرفی وکلام حقی مراد نفسک اوزره تاویل ایلمیشسن وحقیقت معنادن روکردان اولوب مقتضای طبعک اوزره معنی ویرمش
وجانب رخصته کیدوب تارک عزیمت واحتیاط اولمشسن ایمدی طریق ضلالتدن رجوع ایدوب صراط مستقیمه توجه ایت اینک خویش را تاویل کن نه ذکر را
کندوکی تاویل ایدوب قرآن عظیم وحدیث شریف ولمراحت ومعجزات رسالت پناهی تاویل ایتمه نفسکی شریعت وطریقته تبعیت ایتدروب
احکام الهیه وسنن نبویه یی نفسکه تابع ایتمکه تقیید ایتمه زیرا شرع شریف وسنت سنیه کمسنه نک تابعی دکلدر بلکه عالم وعالمیان انک تابعیدر
بر هوا تاویل حکمت میکنی ای هوا پرست کتاب کریمی هوای نفسک اوزرینه تفسیر وتاویل ایدرسن حقیقتی اوزره معنی ویرمزسن
پست وکژ شد از تو معنی سنی فی نفس الامر معنای کتاب بانی واحادیث نبوی روشن وعالی ایکن سنک تاویل باطلکدن پست اولدی
وکژ کورندی حاشا قرآن عظیم وحدیث شریف من الازل الی الابد مستقیم وعالی در دون ومنحرف اولان سنک وجود خبیثکدر ایمدی ای مؤمن
صادق شول کمسنه قرآن عظیمک عالم آفاقی ناسوتی ده واقع اولان معنای ظاهرسینی انکار ایلیه ملحد وعنیددر وهر کیم که عالم انفس ملکوتده
اولان معنای باطنیسنی انکار ایلیه جاحد وجامد ومشتهی بلیددر اما ظاهر ایله باطن بینینی جمع ایلین قابل مستعد ومؤمن موحد ومسلم
سنی سعیددر هر کیمکه عالم جبروتده حد قرآنی عالم اوله عارف ورشیددر وعالم لاهوتده اولان مطلع قرآنه مطلع اوله عارف نوربر
محض کامل ومطلع غیوب ومشهد امردر زیرا کتاب عظیم سبحانینک معناسیچون ظهر وبطن وحد ومطلع واردر کما قال علیه السلام
ان للقرآن ظهرًا وبطنًا وحدًا ومطلعًا • ظهر قرآن اول معنایه دیرلر که ذهن اکا سبقت ایتمکله معانی مزبوره الفاظدن فهم اولنه • ومفهوم اولک
لازمی اولان مفهومه بطن دیرلر • وحد اول مرتبه درکه فهوم وعقولک ادراکی اکا منتهی اوله • ومطلع شول اسرار سبحانیه واشارات ربانیه درکه
قرآن عظیمدن علی سبیل الکشف والشهود ادراک اولنه • پس مفهوم اول که ظهردر عوام وخواصک جملهسیچوندر • ولازم مفهوم که بطندر مخصوص
بالخواص اولوب عوامک اکا مدخلی یوقدر • وحد قرآن کمل خواصه مخصوص اولوب مطلع قرآن دخی اخص خواص ایچوندر • یعنی تفسیر
ظهر قرآن خلافتیه • وتفسیر بطن ولایتیه • وتفسیر حد وراثته متعلق اولوب تفسیر مطلعک دخی تعلقی شول محبوبیته درکه انک شانندن
کنت سمعه وبصره ویده ورجله حدیث شریفی ایله خبر ویرلمشدر • کذلک احادیث شریفه وکلمات قدسیه نبویه ده عوام وخواصدن
هر برسی ایچون انباآت رحمانیه • واشارات ربانیه اولوب شریعت مطهره ایچون دخی ظاهر وباطن واردر • ومراتب علما دخی بحسب الظاهر
والباطن متکثره اولماغله ایچلرنده فاضل ومفضول وعالم واعلم واردر • پس حقیقتی عالمک که نسبتی نبی علیه السلامه انسب واتم وقربی نوعی
روح محمدی یه اقرب واقوی اوله شریعت ظاهره وباطنه ده اکا وقوفی جملهدن اعلم اولان اولدر • ایمدی مع اللطایف الانبیه
مخاطبات قدسیه ده بین الآفاق والانفس مناسبته طالب اولان عاشق صادق زنهار ظنون فاسده وهمیه غلبه ایتمکله سنی
غلط ده شوروب اصحاب لطیفه قالبیه اولان اصفیایی لطایف اخردن عاری در قیاس ایتمیهسن زیرا حقایق لطایف هر بر صاحب
لطیفه نک وجودنده یا غالبًا ویاخود مغلوبًا ویاخود اعتدال اوزره مجتمعه در • وعرش نفسه قریب اولان فیض کرسی ایله غالبًا
وفیض عرش ایله مغلوبًا نیرات علویه بلا واسطه تربیه ایتدوکی صاحب لطیفه قالبیه فیوضات نیرات علویه سماویه وسفلیه عنصریه ایله
نشو ونما بولوب لطایف عشر مستودعه اولان بدن مجموعک تکمیلندن صکره حقایق لطایف سبعیه یه بدن مزبور مستجمع اولور وحقایق
سبع عند ارباب التحقیق بودرکه حق سبحانه وتعالی بر موجب خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحًا دست لطف قدر ایله تخمیر ایلدوکی
طینت آدم شول لطیفه قالبیه درکه نطفان عمادن حضرت احدیه • ونقطه احدیتدن حضرت واحدیته تنزل وحقیقت احدیه
علی عرش العشر استوادن صکره مراتب اربعین لاهوتیه احادیه • وجبروتیه عشراتیه • وملکوتیه مائتیه • وناسوتیه الافیه ده
عشر اعشارًا بین ظلمة اللیل الخلقی ونور النهار الامری واقع اولان صباح حاجزده تخمیر اولنمشدر که لطیفه مزبوره آدم وجود عارف
واصل وواقف کاملدر • نتهکیم علاء الدوله سمنانی موارد شوارد نام کتاب لطیفنده بو خصوصی تفصیلًا ذکر بیورمشدر • پس لطیفه
سلالیه واخوانی تکمیل اولدقجه لطیفه قالبیه نک دخی تکمیلی میسر دکلدر • وحقایق سبعک بیرسی دخی دار البوار ابتلاده انواع بلا ایله

مبتلی اولان لطیفه نفسیه درکه لطیفه مزبوره نوح وجود عارفدر • وبیری دخی شول لطیفه قلبیه درکه ذره ذریت انک صلبنده پرورده اولوب
وذریت مزبوره نک صدف وجودینی دره لطیفه انائیه حامل درکه لطیفه مزبوره ابراهیم وجود عارفدر • وبیرسی دخی مناجاته مخصوص اولان
لطیفه سریه درکه موسای وجود عارفدر • وبیرسی دخی لطیفه روحیه درکه خلعت خلافت ایله مطرز ومعزز اولمشدر • ولطیفه مزبوره داود
وجود عارفدر • وروح قدسی ایله مؤید اولان لطیفه خفیه دخی عیسای وجود عارفدر • یعنی روح قدسی وجود سالک مستعد وعارف
کامله اولان لطایف مستودعه دن هر بر لطیفه نک قوای مختصه سی اولان ام لطیفه یه مقدم لطیفه خفیه ایله بشارت ایدوب مفردات
علویه وسفلیه ده واقع اولان جمیع حقایق مستکنه یی جذب ایلین آیات جلیه سنیه نک ظهورینی روح قدسی مبشر اولور • وآیات جلیه
جاذبه دخی لطیفه قالبیه • ومرکبات خلقیه وامریه ده مستودعه اولان لطایف نفسیه وسریه وروحیه وخفیه یی • واحد حقیقی اولان
جانب حقه جاذبه ومستجمعه در • واول شول لطیفه اخفی درکه • عارف کامل ومکمل ومرد واصل وفاضلک • وجودنده تجلی ایدن سر محمدی در
ووجود اکمل مزبور صدف دره لطیفه انائیه کاملیه یی • بالاصاله حامل اولوب ووجود لطیف مزبور لطیفه قلبیه ده تربیه قلنمشدر • فلهذا
مراتب سنیه مزبوره یه وصول بابنده ارباب حقیقت بیورورلر که • فالاهتداء الیه انما یجاره تعالی عن ذاته وصفاته واسمائه • اذ تجلیه بعباده
واشهاده نفسه لهم • وجل جناب العزة عن ان یکون شریعة لکل وارد ولا یطلع علیه الا واحد بعد واحد • فهم الانبیاء والاولیاء علیهم السلام
الذین هم خلاصة خاصة اهل الوجود • ایمدی طالب حقه واجب اولان انبیا واولیایه اقتدا وانوار واسرار ایله اهتدادر • کما قال تعالی
قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله • پس هر کسه انوار سبحانیه واسرار ربانیه انبیا واولیایه اولان تبعیتی مقداری ظاهر اولور •
ایمدی عامه مؤمنینه واجب اولدی که حقک وحدانیتنه وکتب منزله • ورسل مبعوثه • ویوم آخره • وجنت ونار • وسؤال وحساب وثواب وعقابه
وکتاب کریم • ورسول رب رحیم خبر ویردوکی هر شیئه بلا شک ولا شبهه صدقًا خالصًا ومخلصًا تاویل وتوجیه سز ایمان کتوروب مقتضای
شرع وسنت ایله عامل • ونهی اولنان هر نه ایسه انلردن بری وعاری اولوب ایمان غیب ایله بطریق التقلید عمل ایلیه که حتی کیدرک مأموراتی
ومنهیاتدن هر برینک سر وحقیقتی اکا ظاهر ومنکشف اولوب عند الانکشاف مأمورات اتیان ومنهیاتدن انتهاسی مجرد تقلید ایله اولمایوب
بلکه عن علم ویقین وبلکه شهود وعیان مرتبه سی اولور • ایمدی ای نیم جانم عبادت وطاعت ایتمیوب ومجاهده وریاضت چکمیوب مجرد شناعت نفس
ومفسدات طبیعته تابع اولماغله کاه حکماء وفلاسفه مشربنه موافقت • وکاه دهریه وطبیعیه ایله مناسبت وکاه ملاحده وزنادقه یه متابعت ایله
اگر معراج • واگر چاه یوسف • واگر آتش ابراهیم ده درلو درلو تاویلات باطله یه ذاهب اولوب • ظاهر معناسی انکار کلی ایله انکار ایدوب
افلاک خرق والتیام قبول ایتمز • دیو سنک چاهه القاسی ظاهرده واقع اولمایوب اندن مراد الجق چاه طبیعتدر • وطبع آتش دخی محرق
ابراهیم دوشدوکی آتشدن مراد آتش غضب نمروددر دیو • بونک امثالی ترهات وکفریات سویلیوب • من فسر القرآن برأیه فلیتبوأ مقعده
من النار • حدیث شریفنه مظهر اولان ارباب هوایه • حضرت مولانا مکس ایله بول حماره تشبیه ایدوب دیرلر که ز یافت تاویل
رکیک مکس مگسک تاویل رکیک وباطل ایله رعنالغنه سی بیانده در وبعض نسخه ده بو اوچ بیت دخی واقع اولمشدر مانند احوالت بدان طرفه مکس
ای تاویل باطل صاحبی سنک احوالک اول ذباب طرفه یه بکزر کو همی پنداشت خود را اهل کس که اول مکس کندوسنی برکسنه زعم ایلدی
از خود او سرمست گشته بی شراب اول مکس شرابسز کندودن سرمست اولمش ذره خود را بدیده آفتاب کندونک ذره سنی
آفتاب کورمش وصف بازان را شنیده در بیان بیان وتفصیله طغانلرک وصفنی کورمش • یعنی مقلد دخی کذلک عالم جبروتک بازلری
معانی سنک اوصاف علیه سنی کتابلرده کوروب ایشیتمش گفته من عنقای وقتم بی گمان مکس دیدوکی کبی بونلر دخی بن بی شک وکمان
عنقای وقت وزمانم دیمش نظم

نه بیلدک نیه ایردک اشبو حالده • عقللر مات اولوبدر بو خیالده
حقی بیلدم دیو فریاد ایدرسن • که یعنی خلقی هم ارشاد ایدرسن
بوکا عقلیله کیمسه ایرمامشدر • کوز ایله حقی کیمسه کورمامشدر
بو بر دریادر عقلیله بیلنمز • اوزندن کچمین ربینی بیلمز
سنی بن ایلمک شیطان ایشیدر • اوزین بن ایلمز اول کیمسه شیدر
اوزدکه کل اوزدکه تکری کا دوستی • سکا درم بودر سوزک درستی

ان مکس بر برک کاه وبول خر اول مکس صمان چوپی وحمار بولنک اوزرنده همچو کشتیبان همی افراشت سر
کشتیبان کبی باشنی یوجلدردی گفت من دریا وکشتی خوانده ام اول مکس ایدی بن دریا وکشتی اوقومشم وهر برینک وصفن ایشتمشم
مدتی در فکر آن می مانده ام بر مدت کتابده کوردوکم دریانک فکرنده وکشتی نک اوصافی ملاحظه سنده قالمشم • واصطلاحاتن ازبر ایتدم
وخریطه لر پیدا ایدوب هر معنی اذعان ایتمشم • ایمدی دریا وکشتی یه بندن اعلا بیلور یوقدر اینک این دریا واین کشتی ومن ایلدی اشته
دریا واشته کشتی • یعنی وصف دریا وکشتی یی استماع ایتمکله • بر چقور رجهده که آت ایاغندن حاصل اولور • انده جمع اولان بول حماری
وصمان چوپنی کوردوکی کبی • بنم اوقید وغم دریا وکشتی بودر مرد کشتیبان واهل رای زن کیمی بم وکمی قوللنوب رئیسلک ایدن ودریا
یوللرینی تشخیص ده صاحب رای بنم دیوب تاویل فاسد وزعم کاسد ایله رعنالندی بر سر دریا همی راند او عمد دریا زعم ایتدوکی بول خرک
اوستنده • اول مکس کندو کوزینه صال قدر کورینن صمان چوپنی صال یرینه سوردی می نمودش این قدر بیرون زحد بو مقدار حقیر که بول خر
وبرک کاه • وجثه صغیره ذبابدر • اکا حددن بیرون وقیاسدن افزون کورندی بود بی حد آن چنین نسبت بدو چنین چاین لفظندن مخففدر
که بول معناسنه در • یعنی بول خردن اولان ایرکندی فی الواقع مکسه نسبت ایله بی حد وبی ساحل ایدی • ولکن آن نظر کو بیند از آن راست کو

قنی اول نظر درست بین که بول حماری راست کوره • یعنی هر شیئی حقیقتی اوزره کوره • اللهم ارنا الاشیا کما هی • اما ای جان پدر نظر حقانی که
اعطا اولنیوب اول نظردن بهره جنس انسان آزچقدر • وان آزدن مسعود اولوب نظر حقانیدن بی نصیب اولنلر دخی جهان اولنمس کبی کاه بولور
و بابول افتخار مقوله سیدر • پس چونکه بویله در عالمش چندان بود کش بینش است • ملک عالمی اول قدر اولور که آنک نظر چشم چندین بحر هم چندینش آب
اول کنگ کوزی بو قدر • وهم دریا دخی آکا بو قدردر • حاصل کلام هر کسک عقل وادراکی • وفهم وادراکی کندویه کوره اولوب عالمی بینشنه
دریا دخی چشمنک احاطه سنه کوره اولور دیمکدر • پس مجرد وهم وخیال ایله تأویله تقیید ایدوب وتوجیهات باطله لری عقل ضعیفلرینه
خوب ولطیف کورینن صاحب پندارلر دخی بونک کبیدر • نته کیم حضرت مولانا قدس سره بیوررلر صاحب تأویل باطل چون مگس • پس تأویل باطل
صاحبی مگس کبیدر در وهم او بول خر وتصویرش خس • آنک وهم وظنی کول بول حمار وتصویر باطلی خس در • یعنی صاحب علم اولان مگس کشتی عظیم کبی
ملاحظه قلدوغی وجود مکدری • بول حب دنیا ایچنده دوشمش برگ کاه • وفکر ووهمی بول حمار • وعقل وادراک وچشم ادراکی مگس کبیدر دیمکدر
گر مگس تأویل بگذارد برای • اگر مگس رأی فاسد وعقل کاسد ایله تأویلی ترک ایده جک اولور سه آن مگس را بخت گرداند همای • بخت وطالعی
اول مگسی همای اوج پرواز ایلر آن مگس نبود کش این عبرت بود • اول مگس که فضل حق ایله آکا بو عبرت وبو حالت میسر اوله • اول مگس اولماز
یعنی آکا مگس دینمز • ومگس کبی حقیر باقلمز • زیرا تأویل باطلدن راه تحقیقه کیدوب همای اوج قربت اولدی • روح او نی در خور صورتش بود
آنک روحی صورت ظاهره سنه کوره اولمز • بلکه عالم صورت وجهان طبیعتدن خروج • وعالم حقیقت ومعنایه پرواز وعروج ایتمکله عقول
وفهوم ادراکندن دم بدم کذشته اولور احمدی • بو عالم سفلیده قویوب علوی جهد ایت • مقصود عرش اولمه یکون همت کوتاه • موسی کبی سن طور تجلی یه چیقارسن
کوش ایلر ایسک وادی ایمنده بالله • کل مصر معانیده عزیز اولمغه جهد ایت • جا یوسفه حسنک اوین ایلمیدین چاه • نالش ایدر سحر کبی تا صبحه دک احمد
شو قبله وار عرشه چیقره سحرکاه • تولیدن شیر از دیر آمدن خرگوش • خرگوشک کچ کلدوکندن شیر طارلدوغی وغضبه کلدوکن بیان ایدر
همچو آن خرگوش کو بر شیر زد • مثلا اول خرگوش کبی که اول کندولی شیره اوردی یعنی شیره پنجه اوردی • روح او کی بود اندر خورد قد
آنک روحی نیچون قدینه لایق ایدی • یعنی روح قده وسیرت صورته کوره اولمز • زیرا خرگوشک قدی صغیر وحقیر ایکن شیر دلیر ایله پنجه
اوروب عاقبت شیری چاهه آتدی • وسایر نخجیرانی شردن خلاص ایلدی • پس خرگوش شیره وار مقدده زیاده مکث ایتمک ایله
شیر بگفت از سر تیزی وخشم • شیر حدت وغضبدن وسر خشمدن کندو کندویه ایتدی • گز ره گوشم عدو بربست چشم • راه کوشدن عدو
کوزم باغلدی • یعنی نخجیر انک معاهد ومواعدنه الدانوب عاقبت بنی اولمایوب کوزم باغلدیلر • وبنی سوزلرینه غره قیلدیلر دیمکدر
مکرهای جبریانم بسته کرد • جبریلرک مکری بنی بسته ومقید ایلدی • ویاخود جبریانه نسبته مضاف اولمیوب مکرهای جبر پایم بسته کرده
اوقنوب جبرک مکر وخدعه لری ایاغم بسته ایلدی • یعنی کسبی ترک ایتدروب توکل ایلدم دیو صید وشکاره چقمایوب • انلرک سوزلرینه
اعتماد ایله کار وشکاردن قالدم دیمک اوله • تیغ چوبین شان تنم راخته کرد • انلرک تیغ چوبینی تنمی مجروح ایلدی • یعنی انلرک صادق دوست
اولمیان کذب وسخنلری بنی شکسته خاطر ایتدی • زین سپس من نشنوم آن دمدمه • من بعد بن اول دمدمه یی استماع ایتمزم • وانلرک اقاویل
کاذبه سنه اعتماد ایلمزم • بانگ دیوانست وغولان آن همه • انلرک کلمات غیر صحیحه لری بانک وصدای غولان بیابانیدر که • ابناء سبیله کیجه ایله
صدا ایدوب • واو کیجه سوار وپیاده یولجی شکلنده کورنمکله • یولجی قیاسیله اردینه دوشوب وصداسنه الدانوب بالاخره یولدن چقوب
هلاک اولور • طایفه جنّدن غول دخی بر نوع درکه • انسانه بو وجهله ضرر اصابتنه سعی ایدر • بیت • اویوب غول بیابانه ندامت اودینه یانمه
عبث اینسه لر ایدوب ملوث اولنه بو یانمه • بر دران ای دل تو ایشان را ثیاب • ای دل سن انلری یرت طوره وصبر وتوقف ایلمه الحاصل
گفتار بنده معنی اولمیان دروغ زن ولاف فلکک سوزلری غول بیابانی مقوله سیدر • انلره الدانوب یولدن قالمه • وجهت وجودن کسسته
وطریق طلبده پا شکسته اولمیوب عجبا بو کلماتک بو کون اولمز سه بلکه یارین معناسی ظهور ایدر دیو توقف وتراخی ایلمه همان مقلده یی
کلمات کاذبه لری ایله ترک ایدوب • ارباب حقیقتی جهت وجوابله • زیرا ارباب تقلید جانسز بر بدن ایدی • پوستشان برکن کشان جز پوست نیست
انلرک پوستنی تو یار که انلر پوستدن غیری دکلدر • یعنی شیر انلرک پوستنی دریده قلدوغی کبی • سن دخی قلبکه حجاب اولان کلمات بی معانی
قلبکدن ازاله ایدوب استتار وحجابه بتمک ایله • زیرا مقلده نک گفتاری الفاظ وحروفدن غیری دکلدر • معنادن خالی اولدقدن صکره
پوست بی جاندر نته کیم حضرت مولانا بیوررلر پوست چه بود گفتهای رنگ رنگ • پوست نه در درلو درلو کلمات وکوناکون مقالات در
چون زره بر آب کش نبود درنگ • آب اوزره زره کبی که مراد نقوش وارقام در • روزکاردن حاصل اولور • کذلک اول گفتار بی معنی
وبی ذوق دخی زره آب کبی بیقراردر دیمکدر • زیرا آب اوزرنده اولان نقوشک درنگ وقراری اولماز • ابدی ای مستمع قابل
این سخن چون پوست ومعنی مغز دان • بو سوزکه سویلنور پوست کبی • ومعنای سخنی مغز ولب کبی بیل • این سخن چون نقش ومعنی همچو جان
بو سوز نقش کبی ومعنی آکا جان کبیدر • بر سوزکه معناسی اولمیه • واول سوزک صاحبی سویلدوکی سوزدن بی ذوق اوله مستمعینه دخی
ذوق بخش اولمایوب بی مغز • ومالایعنی اولور • اما ارباب سخن معنی داردیدر • بو خسر بی ذوق ووجد المیدر • ارباب وقدن غیریسی ادراک ایده مز
زیرا درون حالنه وقوف کسب ایتمیوب الفاظ وعبارته فریفته اولورلر • آکا بنا که پوست باشد مغز بد را عیب پوش • پوست یرامازلیک عیبنی
ستر ایدیجی در • جوزک چوروکنی ظرف جوز • واجی بادمی پوست بادم پوشیده قلدوغی کبی • الفاظ وعبارات دخی متکلمک درونده اولان

عیبنی پوشیده قلشدر • کذلک حق سبحانه وتعالی دخی بر موجب اولیاء الله عرایس الله ولا یری العرایس الا المحرمون • مغز نیکو را ز غیرت غیب پوش
غیرتدن مغز نیکونک غیب پوشیدر • غیبدن مراد بو محلده • وحدت حق وفیاض مطلقک • تجلی احدیه الذاتیه ده مستور ومستغرق اولان
ارباب فنا • واصحاب وجدان وبقانک حقیقتلری ودرونلرنده اولان اسرار ومعانیدر که • عارف کامل که مغز نیکو ولب لطیفلریدر
اسم غیور کمال غیرتدن معانی اولیایی • وجمال جان مردان خدایی دیده نامحرمادن ستر ایدوب لطافتدر ولطرینه نظر اغیار دوش اولماز

سلطان ولد فرماید
ظاهر وباطن اولیا جانند
شود از لطفشان جحیم ارم
بندکیشان خلاصه علت
حال او کاه نیک وکاه تباه

نور را غیر نور کی بیند
زان چو جان آن کروه پنهانند
انچنان دولتی کرا باشد
هر که روشان ندید در ظلمت
نظر مرد حق یقین بخشد

دیده دیو حور کی بیند
اولیا را بجهد نتوان دید
که بشه شسته در سرا باشد
با میدی همی کند شادی
نفس را فهم وعقل ودین بخشد

جنس با هر که جنس را داند
مکرشان کند خویش بدید
ای برادر غلام مردان باش
که پذیر دخراش آبادی
ملکش عرش پذیر وساکن باش

غیر کاتب نبشته کی خواند
کرنماید روی خود ز کرم
کرد ایشان چو چرخ کردان باش
بی یقینی همی رود در راه
همچو تیشه زبر تخیر تراش

پس ای سالک راه حقیقت • سن دخی طالب معنی اولوب مجرد الفاظ وعباراته الدانمه زیرا چون قلم از باد بد دفتر ز آب • چون قلم باددن
ودفتر آبدن ایدی یعنی کلمات ولسان باددن • ودفتر آبدن اوله هر چه بنویسی فنا گردد شتاب • هر نه که یازر ایسک فوری محو ونابود اولور
پس باد اوزرن صو اوزره نقش ایتدوکی صورت آن واحدده برباد ونابود اولدوغی کبی • یا کذ قیل وقال ایله آب تصورات وامنیه ده کره بند
اولان نقوش خیال دخی دایم وثابت اولمایوب سریع الزوال ونا پایدار اولور • نقش صو اوزره نقش اولان حسنک خیالینه سن الدانمه
انک نقاشنی کورسن همان زینتنه الدانمه • نباسی بادیله طورن وجودک قصرنه الدانمه • کنتش تابنده چون شبنم بیلورسن کیم اولور زایل
نقش آبست ار وفا جویی ازان • بی ذوق ومالایعنی اولان کلمات فی المثل نقش آب در • اکر اندن وفا استرسک باز گردی دستهای خود گزان
کندو الارکی ایصریجی اولدوغک حالده کیرو دونرسن • یعنی ناموکک اولان وفادن اثر بولمیوب دندان ندامتی دهان تأسفه وضع ایدوب
حرمان ایله دونرسن • باد در مردم هوا وآرزوست • باددن مراد مردمده اولان هوا وآرزودر • چون هوا بگذاشتی پیغام هوست • چونکه
هوای نفسی ترک ایلیه سن • هویت الهیه نک الهامی مرتبه سی در • خوش بود پیغامهای کردکار • حق سبحانه وتعالانک پیغاملری خوب ولطیفدر
کوز سر تا پای باشد پایدار • زیرا که الهامات سبحانیه • وتجلیات ربانیه • نقش آب کبی بی ثبات اولمایوب • سرا پا یعنی من الازل الی الابد
برقرار وپایدار اولور • خطبهٔ شاهان بگردد وان کیا • شاهلرک خطبه سی • ودبدبه وشوکت وسلطنت ودولتی متغیر ومتبدل اولور
جز کیا وخطبهای انبیا • انبیا واولیانک خطبه ودولتلری غیری ماعداسی فانیدر • زانکه بوش پادشاهان از هواست • زیرا پادشاهلرک بوش
وهیبت وسلطنت وشوکتلری هوادندر • اما بازنامهٔ انبیا از کبریاست • انبیاء عظام علیهم السلامک اجازتنامه وحکم وحکومت
وتصرف وقدرتلری عظمت وکبریا صاحبی اولان خدای لایزالدندر • الحاصل دولت دنیا بی بقا وبی ثبات • وسعادت اخرویه ابدی وسرمدی در
بو خود عوام وخواصک مشهوریدر که • از درمها نام شاهان برکنند • اقچه لردن شاهلرک نامنی رفع وازاله ایدرلر • یعنی سکه لر متغیر ومتبدل اولور
نام احمد تا ابد بر می زنند • اما سرور کائنات علیه اکمل التحیاتک نام شریفنی تا ابد اوررلر • یعنی سیم وزردن بعض الواح دوزوب
اسم محمد واحمد علیه السلامی تبرکا انک اوزرینه قازدروب حرز وحمایل ایدرلر • وکتب وصحفده نام احمد وانبیایی یازوب ذکر ایدرلر
پس نام احمد ابدا اکر الواح ظاهره • واکر لوح قلبده مضروب ومنقش اولمقدن خالی اولماز • وشول قلبده که نام احمد • وروح محمدینک
تجلیسی اولمایوب سکهٔ مصطفوی ایله مسکوک اولمیه • قلب اقچه والتون کبی اولوب کچمز • واخرتده بر نقیر قدر اعتبار اولنمز • پس حضرت
مولانا قدس سره الاعلی • پادشاهلرک نامی سکه لردن مرفوع اولوب • انبیاء عظامک خطبه واسامی شریفلری باقی در متبدل اولمز دیو بیوروب
لکن بعض کسنه کان سؤال ایدرکه • یا مولانا انبیاء پیشینک دخی شرایعی منسوخه اولوب وجمله سنک اسم شریفلری مضبوط ومعلوم اولمدی
بر تقدیرجه • جز کیا وخطبهای انبیا دیو واقع اولان استثنا نه وجهله صحیح اولور دیو • واقع اولان سؤال تقدیرده جواب طریقی اوزره •
بیوررلرکه نام احمد نام جمله انبیاست • حضرت محمد رسول الله صلی الله علیه وسلمک نام شریفی جمیع انبیانک نامیدر • یعنی نام احمد جمیع
اسامی جمیع انبیا • وجمله شرایعک خلاصه واکملیدر • وجمیع ارواح انبیانک محشری روح محمدی اولوب • هر کلان رسول ونبی نبوت ورسالته
اول نور محمدی ایله واصل اولدیلر • واول نور ایله مبعوث اولدیلر • واولیاء کرام دخی چراغ قلبلرین اول شمع محمدیدن ایقاد ایتدیلر
پس شرع محمدی • ونور احمدی معدن انوار واسرار جمیع انبیا واولیا • ومرکز دایرهٔ جمیع شرایع واحکام الهیه در • ایدی چونکه نام احمد ذکر اولنه
حقیقتده جمیع انبیا ومرسلین • واولیا وموحدین مذکور اولور • ومشاهده اولان کثرت انلرک وحدتلرینی منافی اولمز • چونکه صد آمد نود هم پیش ماست
چونکه یوز کلدی طقسان هم بزم قتمزده در • یعنی مایهٔ اکمل اعداد اولوب مادونی اولان مجموع اعداد داخل حیطهٔ مایه در • وما دون مایه
مرتبهٔ مایه ده اولمایوب • اما مایه محیط جمله اعداددر • ومایه تعداده دخی آخر مرتبهٔ اعداددر • کذلک وجود شریف احمدی دخی صورة مؤخر اولوب
معنی محیط جمیع مراتبدر • وعند ارباب التحقیق خود کثرات اعداده اعتبار اولمایوب قلیل وکثیر واحددر • زیرا واحد • آحاد • وعشرات
ومآت • والوف ده • بالمرات موجوددر • پس مرتبهٔ واحدیتی مشاهده ایدن کاملر • سر واحدیتی جمله ده موجود بیلورلر • وجملهٔ الکله موجود
کوررلر شیخ عطار فرماید • محمد بر همه عالم رسولست • رسول سرور صاحب قبولست • حقیقت او ست در هر دو جهان نور

که اندر بحر و عالم اوست مشهور • تویی شاه و همه آفاق خیلند • تویی اصل و همه عالم طفیلند • زهی شرعت نموده روی دردن
گشوده رازهای سر مشکل • تویی جمله چگویم اندرین کار • حقیقت نقطه و عین پرکار • طفیل تو همه کردیم پیدا
ز نورتست روشن جمله اشیا • اگر بنیادلی در جسم و جان رو • دمادم اندرین راز نهان شو • جمال بی‌نشان دریاب در کل
حجاب آب و گل گردان تو در دل • ایدی ای طالب عشق سبحانی و راغب وقت ربانی • اگر کدرکه کثرت ماسوایه سن دخی فلکدن رنج و ازاله و ترک هوا ایدوب • طریق حق و مسلک انبیا و اولیایه کیدوب • روحکی ذکر اولنان اتحاد معنوی‌ده حشر ایتمکه حقدن مدد و عنایت طلب ایلیه‌سن • والفاظ و عبارتده پابسته اولمیوب • اوج عالیات معنایه جولان ایلیه‌سن که • الهام حقه لایق اولوب پیغام حقی گوش هوش ایله استماع ایلیه‌سن •
ازان دم یافتم این دمدمه من • کنم اندر دم تو زمزمه من • چو من گر ناله و فریاد داری • وزان دم اندرین دم یاد داری

هم در بیان مکر خرگوش خرگوشک شیره ایلدوکی مکر و خدعه بیاننده‌در در شدن خرگوش بس تاخیر کرد خرگوش شیره گلمکده چوق تاخیر ایلدی مکر را باخویشتن تقریر کرد کندوی کندویه رازداش و مخاطب ایدوب شیره ایده‌جک مکری کندویه تقریر ایلدی که وقتی چوق تدبیر و تفکر ایدوب در ره آمد بعد تاخیر دراز نکث مدید و امد بعیددن صکره خرگوش یوله گلدی تا بگوش شیر گوید یک دو راز تا شیرک گوشنه برایکی راز سویلیه • و شیر پنجه‌سندن خلاص اوله • کذلک عقل معاد اربابی دخی جمیع کارلرنده عجله ایتمیوب • تانی‌یی کندویه شعار ایدرلر • و حرکات و سکنات و جمله اطوار و افعالده عاقبت بین اولماغله • انواع تفکردن صکره برایشه شروع • و عزیمت ایدرلر • زیرا العجلة من الشیطان والتأنی من الرحمن بیورلمشدر • پس طریق صوابی فهم ایدوب کندولی داهیهٔ عظیمه‌دن خلاص ایدن عقلدر • نته‌کیم حکما عقل ایچون دورت مرتبه اعتبار ایدوب • مرتبهٔ اولاده اولانه عقل هیولانی دیرلر • و عقل هیولانی اولدرکه مبدأ فطرتده معقولات بدیهیات و نظریاتک جمله‌سندن خالیه اولوب • لکن طفلک کتابته اولان استعدادی کبی • عقل هیولانی دخی معقولات مزبوره‌یه مستعددر • و مرتبهٔ ثانیه‌ده اولانه عقل بالملکه دیرلر • یعنی عقل بالملکه‌یه اولمیدن توالی‌یه ملکه اشتغال حاصله اولماغله • نفس ناطقه معقولات بدیهیه‌یی تحصیل ایدوب قلم و دواتی بیلور • و بسائط حروفک کتابتنه قادر اولور • و مرتبهٔ ثالثه‌ده اولان عقله عقل بالفعل دیرلر • اگرچه کیم مابعدینه نسبت ایله عقل مزبور بالقوه ایسه جدا فعله قوت قریبه‌سی اولماغله عقل بالفعل تعبیر اولنور • یعنی عقل بالفعل ایچون معقولات نظریه حاصل اولور لکن معقولات نظریه‌یی بالفعل مطالعه‌یه قادر اولمیوب • بلکه عندنده مخزونه اولور • مثلا غیر کاتب بالفعل اولان قوت کاتب کبی مستکمل الصناعة • و مرتبهٔ رابعه‌ده اولان عقله عقل مطلق تعبیر اولنوب • وانک معقولاتنه عقل مستفاد دخی تسمیه ایدرلر • زیرا عقل مزبوره عقل فعال بالملکه‌دن مستفاددر • یعنی حال مباشرتده صنعت کتابتی مستکمل اولان کاتب کبی • عقل مستفادک صاحبی دخی معقولات مکتسبه‌یی مطالعه قیلور • و اگر عقل مستفاد غایت کمالده اولورسه اکا قوت قدسیه دخی تسمیه ایدرلر • ان شاء الله تعالی مثنوی شریفک بعده بوکا متعلق مبحث گلدکده تفصیل اولنه • ایدی قوت عاقله مجرده عن الماده بر جوهر مضیئه‌درکه تا چه عالمهاست در سودای عقل سودای عقلده نه عجب عالملر واردر تا چه پهناهاست این دریای عقل دریای عقلده نه عجب وسعتلر واردر • سودای عقلدن مراد عقلک وجودیدر • پهنا عریض معناسنه‌در • لکن بو محلده و اکثر مواضعده وسعت معناسنه استعمال اولنور صورت ما اندرین بحر عذاب مثلا بزم صورتمز بو بحر عذابده دریای شیرینده که مراد دریای عقلدر می دود چون کاسها بر روی آب آب اوزرنده اولان کوسه و آنیه‌لر کبی یلر و حرکت ایدر تا نشد پر بر سر دریا چو طشت مادام که بزم صورتمز کاسه‌سی آب عقلدن مملو اولمیه دریا اوزرنده اولان لکن چونکه پر شد طشت در وی غرق گشت چونکه درون طشت آب دریا ایله طولدی غرق بحر اولدی • کذلک تا کیم کوس وجود • آب دریای عقل معاددن و اسرار و معانیسندن پر اولمیه • سیر کثرات و عالم صورتدن خالی اولماز • و حقایق و اسرار ایله مالامال اولدقده • عالم صورتده اولان نقوش و الواندن تجاوز ایدوب دریای علم و حکمت هو قاموس عقل و فراستده غوطه ایدوب مشاهدهٔ وحدت ایله مستغرق بحر احدیت اولور عطار قدس سره

عیان عقل را در پیش بیدار • دمادم جان و دل با خویش بیدار • ز غفلت کار بگشاید نه از نقل • که غفلت این که بشنیدی تو از عقل
همه کار جهان آثار عقلست • درین جای خطر چه جای نقلست • دران دریا قدم زن تا بن آب • نمود عشق بین اینجای دریاب
دران دریا همه جانست و جانان • نمودش عین پیداست و پنهان • چو سرگردانی اندر عین دریا • کجا هرگز رسی در منزل ما

ایدی مرشد کامل و مرد فاضل و عاشق صادق کبی دریای عقل کل اشنالغنه دعوت ایدرلر • سن دخی بو بحرده اشنا اولوب قعر دریایه غوطه قیل که • در یتیم معانی‌یه الکتوره‌سن • و سینه‌کی صدف گوهر گرانمایهٔ اسرار ربانی ایده‌سن عقل پنهانست و ظاهر عالمی عقل نهاندر و ظاهر اولان عالم شهادته منسوب اولانلردرکه • بو عالم صورتدر پس صورت ما موجی ما از وی نمی بزم صورتمز اول دریادن بر موج و یاخود بدن برنمدر هرچه صورت می وسیلت سازدش هر نسنه‌یی که صورت و جسم اول دریایه وسیله دوزر زان سبب بحر دور اندازدش لاجل غیره الوسیله دریای عقل • صورت و جسمی کندودن ایراغ ایلر • یعنی دریای نور عقل کله غوطه قلمق ایچون • جسم و صورت هر نه کیم وسیله و واسطه دوزرایسه • وصلت دریایه واسطه اولمیوب • بلکه سبب دوری و باعث مهجوری اولور • زیرا اکا واصل اولان کندو نوریدر • ایدی عقل کل غیره وسیله اولور • اما عقل کله آخری وسیله اولماز • و کندو نفسن عارف اولان عارف رب اولور • پس نفسنی بلمک استین عقل کلی واسطه قیلکه عارف نفس اوله عطار قدس سره • ز عقل کل شد اسرار پیدا • نمود جسم و جان گرد هویدا

ز عقل کل ببینی هرچه پیداست • که نور عشق اندر روی مصفاست • ز عقل کل اگر ره برده تو • چرا اندر درون پرده تو
محمد عقل کل بد ست تحقیق • ز حق دریافت این سر توفیق • محمد عقل کل دان دگر هیچ • درین اسرار بت ای دوست مپیچ
ازو دریاب سر جمله اشیا • ازو گردان تو جان و دل مصفی • ایدی ای طالب دریای زخار اسرار الهی تا نبیند دل دهنده راز را مادام صورت قیدنده اولان دل • دهنده راز اولان محبوب ازلی‌یی گورمیه تا نبیند تیر دور انداز را و مادام که تیر دور اندازی مشاهده قلمیه یعنی سببدن گذر ایدوب مسبب الاسبابی گورمیه • و یاخود تیر دور اندازه مضاف اولمیوب نبیند کلمه‌سنک فاعلی اولمق اوزره مادام که تیر وجود • رمی سهام وجود ایدن فاعل حقیقی‌یی دیدهٔ بصیرت ایله مشاهده ایتمیه اسب خود را یاوه داند وز ستیز • می دواند اسب خود در راه تیز اول غافل کندونک اسبنی ضایع اولمش بیلور • و عنادندن آتنی یولده تیز یلدرر • اسبدن مراد • غافل اولان شخصک عقل معاشیدرکه دائما اکا سوار اولوب روحنی یلدرر عطار • ز عقل سفل انعام جهانست • که نورش در زمین و آسمانست • ز عقل سفل دیدن باشد ای جان • ولیکن در نگنجد جان جانان • ز عقل سفل چیزی می نیابد • بجا کار در راز انجا کشاید اسب خود را یاوه داند آن جواد اول جواد کندو اسبنی گم گشته و اسب خود او را کشان کرده چو باد مع هذا کندو اسبی باد پویان کبی انی کشان ایتمش • در فغان و جست و جوان خیره سر اول سراسیمه و سرگشته ایه جست و جوده و غلط ایدوب فغانده در هر طرف پویان و جویان در بدر اسبنی طلب ایتدیکی اولدوغی حالده هر طرفه یلیجی و قپودن قپویه تجسس ایدیجیدر • و بویله دیوکه • کان که دزدید اسب ما را کو و کیست اول کمسنه که بزم اسبمزی سرقه ایلدی قنی و کیمدر • یعنی من عرف سرندن آگاه • و روح و عقلندن خبردار اولمیان گمراه • عالم ملکوت و ارواح و معانی و اسرار عقل و روحنی طلب ایلین اسب پویان اوزرنه راکب و دوان ایکن • سوار اولدوغی آتی ضایع ایلدم ظنیله جست و جو ایدن غافل کبیدر • پس عارف کامل و مرد واصل اکا جواب ویروب دیرکه این که زیر رانست ای خواجه چیست حالا سنک اویلوغک آلتنده اولان اسب ندر ای خواجه • عجب غفلتدرکه عارف واقفدن عیانا اسب عقل و روح سواردن • خبردار قدن صکره گیرو فهم و ادراک ایده‌میوب بو وجهله سؤال ایدرکه آری این اسبست لیکن این اسب کو نعم اسبدر لکن بو اسب قنی پس عارف واقف جواب ویررکه با خود آی ای شهسوار اسب جو ای غافل عقنه و غفلت پرده‌سن دریده قیل کندوکه گل ای شهسوار اسب جو که • حتی حقیقتکی بیله‌سن • و عالم ارواحی کندو روحکده • و عالم جبروتی عقلکده سیر و تماشا ایده‌سن • و عالم لاهوتی سرکده مشاهده قیله‌سن • خصوصا حق سبحانه و تعالی وهو معکم اینما کنتم دیو بیورمشدر و نحن اقرب الیه من حبل الورید • دیو خبر بیورمشدر • پس بو اسراردن خبردار اولمیوب بو وجهله اولان معیت و قربدن غافل • و کندوکی مهجور

بلکه مرتبهٔ انسانیتدن دوردر عطار
ندانم تا چه نوری که حضوری
نه زیر ابر ماه و خور ندیدی
هر آیینه جمال یار در تست
که در جان مر تو داری هر دو عالم

همه سالک ره اتو در سلوکی
ز نزدیکی فتاده دور دوری
درون خود نظر کن آفتابی
حقیقت ای پری رخسار در تست
حجاب دوست عین پوست باشد

حقیقت بی‌شکی شمس الدلوکی
درونت نور خورشید حقیقی
گرو بگرفته جانت نور ذاتی
ز خود جو هرچه میجویی که یابی
چو پرده رفت کلی دوست باشد

تو هم هستی بخود خود را طلبکار
که با روح القدس اینجا رفیقی
دلت آیینه است و صیقل یار
برون از خود مجو زیرا نیابی

حقیقت نقطه بر عین پرگار
تصور داری تو وجود هر بدیدی
که بردار از دو اینجای زنگار
ز خود غایب مشو ای دل یکی دم

ایدی کیم جانم جوینده جان و طلب کننده حقیقت انسانی روح حقیقتنک کمال ظهوردن خفاسن ملاحظه ایدوب جانم قنده‌در دیو سؤال ایدر • خبری یوقدرکه جان ز پیدایی و نزدیکیست گم و نفخت فیه من روحی تشریف بیورلان • روح انسانی کمال ظهور • و غایت قربندن گم و پنهاندر چون شکم پر آب لب خشکی چو خم مثلا شکم انان خم کبی درکه دروی آب ایله پردر • و گوکلی لبی و ظاهری خشک ایدوکی کبی انلرک دخی ظاهری خشک و خالیدر • پس وجودلرنده روحدن آیرو بر یر بوش دکلکن جمله وجودی روح محیط ایکن • روحدن خبری اولمیوب جوینده روح اولور • مع هذا دیدهٔ بصیرت ایله نظر اولنسه • روحدن غیری نه واردر لکن کمال ظهوری جمالنه نقاب اولوب • چشم دلی روشنا اولمیان مشاهدهٔ جمال روحه قادر اولمز • پس کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا قدس سره الاسنی • غایت جلاسندن مخفی و شدت اشراقندن مستور اولان روح پرفتوحی ضیای الوانه تمثیل ایلدیلر • کما قال قدس سره العزیز کی ببینی سرخ و سبز و فور را ای صاحب نظر قزل و یشیل و مور رنگلری سن قچن گوررسن یعنی گوره‌مزسن تا نبینی پیش ازین سه نور را مادام که ذکر اولنان الوان ثلثه‌دن اول مظهر انوار اولان نوری گورمیه‌سن • الوان ثلثه ذکر ایله حصر مراد دکلدر • بلکه الوانک عمومی مراد اولوب ذکر جزو اراده کل قبیلندندر • پس اولا مشاهده اولنان نوردر و واسطهٔ نور ایله الوان دخی مرئی اولور لیک چون در رنگ گم شد هوش تو و لکن چونکه سنک هوشک مستغرق فی الالوان اولدی شد ز نور آن رنگها روپوش تو اول رنگلر سکا نوردن حجاب و روپوش اولوب تماشای الوان مشاهدهٔ نوردن • دیدهٔ نور دیده‌کی خیره و بی فرقوردی چونکه شب آن رنگها مستور بود پس چونکه لباس لیل الوانی بوروب اول گوردوگک الوان متنوعه گونه‌وار دو مستور اولدی پس بدیدی دید رنگ از نور بود پس بلا شک و لا شبهه گوردک که رؤیت الوان متنوعه نوردن ایدی • ایدی معلوم اوله که شیخ رئیس ابو علی سینا قتنده الوانک وجودی گیرو الوانک ظهوریله‌در • و بعضیلر عندنده وجود الوان بواسطة النوردر • وجود الوان لونک ظهوریله دیلو • مشاهدهٔ الوان لون ایله اولور • الوان الوانک غیریله گورلمز دیو نورک رؤیتنی انکار ایدرلر • بالخصوص نور • اظهر اشیادر • و بلکه جمیع اشیانک ظهوری نورله‌در • زیرا نور ظاهر بنفسه و مظهر لغیره‌در • پس منکر نور اولانلر ایچون گرکدرکه وقت غروب شمس • و غیبت سراجده • و ظلک وقوعنده محل ظل ایله موقع ضیا بیننده ادراک تفرقهٔ ضروریه حاصل اولوب وراء الوانده نور بر معنادرکه الوان انکله مدرک اولدوغنه اعتراف ایده‌لر • و لکن نورک الوان ایله شدت اتحادی اولدوغی جهتدن

ممتاز عن الالوان او لمیوب غایت ظهورندن مخفی اولور • وبو معنانک عدم ادراکی بوجهتندر که • الوان نورک روپوشی اولمشدر • وظهور الوان دخی
انوار ثلثه ایله حاصل اولور که • بیریسی نور بصر • وبیریسی نور شمس وقمر • وبیریسی نور شمع وچراغ در • پس اولا انوار ثلثه مزبوره حاصل اولور
بعده الوانک وجودی ظاهر اولور • ایمدی حق سبحانه وتعالانک اسماء حسنی سندن براسم شریفی دخی نوردر که • اول نورک تعریفنده بوجهله
تحقیق ایتمشلردر که • النور هو الظاهر الذی ظهر به کل ظهور • فان الظاهر فی نفسه المظهر لغیره یسمی نورا • وبتفصیل تعریف نورده بطریق الایجاز
بیورورلر که • النور عبارة عما یظهر به الاشیاء • وارباب تحقیقدن بعضیسی دخی بیورمشلر که • وقد یطلق النور علی کل حال معنویة ترد علی القلب
وبها یکشف المستور من العلوم اللدنیة التی علمها الله تعالی عباده المخلصین • والافراد المخصصین بها • والواردات الالهیة ترد من جانب الاله
بطرد الکون وصور المکونات عن القلب • پس مستکشفان ستار اسرار • ومستفتحان قناع انوار • اولانلرک ضمیر مهر تنویرلرینه مخفی اولمیه که
چونکه وجود مقابل عدم اولدیسه • لاجرم وجود ایچون ظهور مقرر اولدی • زیرا عدم ظلمتندن اشد برظلمت دخی یوقدر • فلهذا وجود ظلمت عدمدن
بری • وبلکه عدم دخی امکاندن عاری در • پس جمیع اشیایی ظلمت عدمدن اخراج ایلین موجد مکونات • اسم نور ایله تسمیه اولنمق وحقیقتده نور
دیمک اکا لایقدر • فلهذا احقه نور الانوار اطلاق ایدرلر • پس وجود باری • بر نور فایضدر که • نور ذات واسما وصفات • ونور حقایق افعالیدن
علی ذوات الموجودات افاضه نور ایدوب • عموما اشیا مظاهر نور الهیدر • وسموات وارضک نوری • موجد السموات والارض وما فیهما اولان
پروردکار لایزال در • کما قال تعالی الله نور السموات والارض ومن فیهما • پس ذرات نور شمسدن هر بر ذره شمس منوره نک وجودنه داله
اولدوغی کبی • سماوات وارضین وما بینهما ممکن الوجود اولان موجوداتدن دخی هر بر موجود • موجدی اولان واجب الوجودک وجودینه دلالت
ایلمشلردر • فلهذا قال ابو بکر الصدیق رضی الله عنه • ما رأیت شیئا الا ورأیت الله قبله • ایمدی معلوم اوله که • نورک ایکی قسمه منقسم اولور برقسمی ظاهر
وبرقسمی باطندر • وظاهر دخی ایکی قسمه منقسم اولور • بیری محسوس وبیریسی دخی معنوی در • پس محسوس اولان • نور بصردر که • حق جل وعلا ذوی الابصارک
اعین قلوبنده حاسه باصره یه ملابسه ومقارنت ایله • بالاعتبار ستر تدبیری ودیعت قلدوغی کبی نور بصره دخی اعتبار ودیعت قیلمشدر •
وقسم ثانی که معنوی در • نور علمدر • واول شول علمدر که • من ای جهة کان • وعلی ای نوع کان • بالسلوک الی المعلوم • حقایق علم قایم اولمز الا
علمک نوری • وحقیقتی ایله قایم اولور • وعلم مزبورک دخی حصولی یا سلوک عقلی • ویاخود سلوک شرعیله اولور • وعلم مزبورک حقیقتی
تنزیه ربوبیت ایچون اولان ظهور حکمت وشهود عبودیتدر • وقسم ثانی نور باطندر که • اول نور بصیرتدر • اما نور باطن دخی سکز قسمه
منقسم در • اولا نور قلب • ثانیا نور ایمان • ثالثا نور نفس • رابعا نور روح • خامسا نور عقل • سادسا نور سر • سابعا نور قرآن • ثامنا نور کشف در
وانوار ثمانیه مزبوره دن هر بر نور ایچون اسرار عرشدن بر ستر واردر • زیرا انوار مذکوره نک کلیسی حقایق عرشیه در • حتی ستر ثمانیه حمله عرش
دخی انوار مزبوره دندر • پس نور ایمان انوار صفتدن مستمد اولدوغی کبی • نور قلب دخی انوار ایماندن مستمددر • ودقبل التکالیف الشرعیه
والاوامر النبویه قلب مؤمن نور ایماندن مفاض علیه در • وفراست متفرسین دخی اول نوردندر • وانلر شول متوسمین درکه • حق سبحانه وتعالی
انلری کتاب کریمنده ذکر ایدوب ان فی ذلک لآیات للمتوسمین دیو بیورمشدر • پس عیون قلب مؤمنین قابله الانوار الایمان اولدقده
حق سبحانه وتعالی عالم ملکی جملة وتفصیلا انلره کشف ایدوب • بعده عالم ترکیبی • واطوار ترکیبده ودیعه اولان اشیایی ادراک ایدر
بالخصوص ترکیبده مودعه اولان هر ذره اختلاف اوزرینه در • پس عین قلب مؤمن ذرات مزبوره دن هر بر ذره یی عین حقیقتده نور الهیدن
بر نور ایله قایمه اولمش نور مشاهده ایدر • زیرا ذره مزبوره بر نوره موصل اولان نور ایله قایمه اولمش بر نوردر • ومؤمن مشار الیه قلبینی
جسمی نور کورر • ونور نفس دخی نور روحدن مستمددر • پس شول کمسنه نک نفسی که ظلمات طبایع وکدورات عادتدن تزکیه یه مستعد اولوب
حتی نور نفس ایله نور روحی قبول ایلیه محبة الله ده مستغرق شهود اولور • ونور مزبور شول نوردر که عالم ملک ایله عالم ملکوت جنبنده
واقع اولوب جبروت ایله مسمی اولان لطیفه نک • نور حقایق علمیه • وارواح ونفوسک اسراری اول عبد خالصه کشف اولماغله نفوس مزبوره
وارواح مذکوره عالم آخرته انتقال ایدوب • اطوار ملائکه کرام ایله علی اختلاف انواعهم حق سبحانه وتعالانک موجوداتنه اولان لطایف
تصرفینی مشاهده ایدر • وافواه ذاکریندن صادر اولان کلمه طیبه • وتسبیحات وتهلیلاتک • نور ساطع اولدوغی حالده صعود الی السماء
معاینه قیلور • اما مشاهده مذکوره زمان استغراقده واقع اولور • ونور عقل دخی نور سردن مستمددر • پس شول سالک کیم عقلی ماسوادن
سقوط ایلیه • خالق الامر والکونک معرفتنه مستقیم اوله • نور وجود ایله نور سره نظر ایدوب عجایب ملکوتی مشاهده • وحقایق قدسیانده
سیاحت قیلور • ودار اطلاق • ومعبود بالحق • عالم علویه وسفلیه • وجزئیه وکلیه یی کلمه واحده ایله درجا دون درج • وحقیقه دن حقیقه
نه وجهله ربط ایلمشدر • علم یقین ایله بیلوب • اسرار ملکوتی من حیث الامر علی الاجمال • ومن حیث الحکم علی التفصیل مشاهده ایدر • ونور سر دخی
نور قرآندن مستمددر • پس شول کمسنه که اکوانک سقوط وفناسیله ملاحظه اغیاردن تطهیر سر ایلیه • اول کمسنه یه انوار تحقیق قرآن •
وحقایق معارف • وانواع تجلیات تلاقی ایدوب • بحر قرآنده سباحت • وفضای سنتده سیاحت ایلمکله بحر قرآندن لؤلؤ ومرجان •
وفضای سنتدن جوهر عقیان اخراج ایدر • ونور قرآن نور سبحانی درکه • نور مزبور نور کشف اعلی در • کما قال تعالی وانزلنا الیکم نورا مبینا
ایمدی علم شریفه پوشیده اولمیه که • استعدادینه ملکوتیات ایچون حق سبحانه وتعالی اسم نوری سماواته بسط ایلیوب • وعالم ملکوتیات
علویات ایله دخی • عالم ملک مظلم ادراک اولنمق ایچون نورانیتی وجه ارضه بسط ایلدی • پس خالق الملک والملکوت • ومظهر الامر والخلق

وفاعل مطلقک اسم نوری • ملکده باطن • وحق • ومرتب در • وملکوتده ظاهر وحقیقت • ومطلق در • پس شول کمسنه نک که نظری من حیث القالب
والجسم اوله • نور ملکه نظر ایدر • وشول کمسنه نک نظری نور روح وایمان ایله اوله • نور ملکوته نظر ایدر • ونور عقل ایله بصیر اولان نور کرسی یه
نظر ایدر • ونور سر ایله بینا اولان نور عرشه نظر ایدر • ودیده سری نور قرآن ایله روشنا اولان نور صفاته نظر ایدر • ونور کشف ایله
منور اولان نور ذاتی مشاهده قیلور • پس هر کیم که حق سبحانه وتعالی نور مزبوری کمال فضل واحسانندن کشف ایلیه • اسرار آخرت اکا منکشف
اولوب قبرده مونسی نور اولور • واخرتده دخی اول نور ایله حشر اولور • کما قال تعالی یوم لا یخزی الله النبی والذین آمنوا معه نورهم یسعی بین
ایدیهم وبایمانهم • وعرش حق سبحانه وتعالانک نور ذاتندن • وکرسی وقلم نور عرشدندر • ولوح وسموات نور کرسیدندر • وملائکه کروبیون دخی
نور عرشدن • وملائکه صافون نور قلمدن • وملائکه مسبحون نور لوحدن • وملائکه تصریف نور کرسیدندر • وجبروت که بین السماء والارض
اولان برزخدر نور سمواتدندر • وارض نور جبروتدندر • وحیوان نور ملکدندر • ونبات نور حیواندندر • وجماد نور نباتدندر • ونبات نور ابداندندر
وانسان دخی نور عرشدندر • ثم رجع الامر عودا علی بدایته • پس شول مؤمن که اسم نورک حقیقتی اکا منکشف اوله • ان الزمان قد استدار کهیئته
یوم خلق السموات والارض حدیث شریفنک اسرار معانیسی اکا فتح اولور • وبو نطقلیدن مراد درج تدریجی تنبیه اولمایوب • بلکه انسان
بو مذکوراتی کندو حقیقتنده مشاهده قیلمه دیمکدر • زیرا وجود انسان کاملده اولان عقل نور عرشدندر • ونطق نور کرسیدندر • وروح نور
ونفس نور لوحدن • وقلب نور سمواتدن • وجسم نور ارضدندر • ایمدی هر نورک مستقری انسان کاملک وجودنده مودع اولوب وجود انسانی
محط انوار الهی ومهبط اسرار نامتناهی در • فافهم • جذابت نور کوه طور سینا مشرف نور • بلندی اشنه کوز نور علی نور • کوکل اول اسلام اولدی
بر یر کعبه وهم بیت معمور • ایمدی اشیایی نور الهیده مستغرق مشاهده ایدن ارباب بصیرتدر • وحق اشیا ایله کوروب اثردن مؤثره
استدلال ایدنلر ارباب استدلالدر • نته کیم حضرت مولانا بیورورلر • نیست دید رنگ بی نور برون • الوانک مشاهده سی خارجده اولان
نور نیر میسر دکلدر • زیرا شب مظلمده الوان واشکال کورنمز • همچنین رنگ خیال اندرون • کذلک رنگ خیال دروندن دخی نور بصیرت
ضیای عشق ومحبت • وتجلیات صفات احدیت اولمدقچه مشاهده اولنماز • اما نور برون ایله نور درونده فرق بودر که • نور ظاهر
غروب شمس وقمر • وانطفای سراج • وعمی بصر ایله محجوب وغایب اولمق متصوردر • اما نور درون که پرتو نور تجلی الهیدر • جمیع موجوداته وجود
اول نوردن افاضه اولنوب • انک غروب وتغیری محالدر • پس لاجرم انوار ظاهره نور ظاهری اولمادن مشاهده ممکن اولمدوغی کبی
نور ربانی اولمدین دخی قیام اشیا • واحوال دروندن مشاهده اولنمق میسر دکلدر • این برون از افتاب واز سها • بو نور ظاهر افتاب وسهادندر
یعنی کواکب مضیئه دندر • وان درون از عکس انوار علا • واول نور باطنی عکس انوار خدا • وپرتو تجلیات صفاتدر • نور نور چشم خود نور دلست
نور چشمک نوری خود نور قلبدر • نور چشم از نور دلها حاصلست • زیرا نور چشم کوکلر نورندن حاصلدر • باز نور نور دل نور خداست • کذلک کوکل
نورینک نوری نور خدادر • کوز نور عقل وحس پاک وجداست • که اول نور خدا نور عقل وحسدن جدادر • ویاخود عقل وحس اول نوردن جدادر
یعنی عقل معاش وحس اول نوری ادراک ایلمز • ونور خدا دخی عقل وحس نوری اولمقدن منزه در • وحقیقتده نور اطلاقی حقه صحیح وماسوایه
نور اطلاق اولنمق مجاز محضدر • وعند ارباب الظاهر نور معناسنه اولوب ظهور ایسه امر اضافیدر • زیرا شی ایکیدن خالی دکلدر • یا غیر اوزرینه ظاهر
ویاخود غیردن باطندر • پس نور بالاضافه ظاهر وبالاضافه باطندر • وظهور نور ایسه لاجرم ادراکات اوزرینه در • واقوای ادراکات عند العوام
حواس اولوب • حاسه بصر دخی ادراکاتدندر • وبالاضافه حس بصری یه مدرک اولان اشیا دخی اوچ قسمدر • برقسمی بنفسه مبصر اولمیان شی درکه
مثلا اجسام مظلمه کبی • وبرقسمی بنفسه مبصر اولوب لکن انکله غیر مرئی اولماز • مثلا اجسام مضیئه دن اولان کواکب وجمره نار غیر مشتعله کبی • وبرقسمی دخی
هم بنفسه مبصر اولوب وهم غیری مبصر در • مثلا شمس وقمر ونیرات مشتعله کبی • ایمدی نور چشم بر قوت باصره درکه ذو العین اولان هر حیوانده
موجوددر • لکن چشم حیوانده انضمام نور قلب اولمامغله حس حیوانی حقیقت اشیایی فهم ایتمز • پس نور چشمنده نور عقل وقلب وروح اولمیان
کمسنه انسان صورت وحیوان سیرتدر • وحجة الاسلام امام محمد الغزالی قدس سره مشکاة الانوارده بیورورلر که • قلب انسانیده عین
واردر • وعین قلبه کاه عقل وکاه روح وکاه نفس انسانی تعبیر اولنور • پس عقل ایله مراد اولان بودر که • عاقل انکله بهیمه ومجنون وطفل
رضیعدن ممتاز اولور • وقوت باصره ده یدی نقیصه اولوب عقل نقایص مزبوره دن پاک وعاریدر • پس بصرده اولان نقیصه اولا
بودرکه عین غیری یی حس ایدر لکن کندو ذاتنی ادراک ایتمز • عقل ایسه هم غیری وهم کندو نفسنی وصفات نفسنی ادراک ایدر • زیرا عقل نفسنی
علم وقدرت ایله مشاهده • وعلم نفسی • وعلم نفسه اولان علمنی • وعلم نفسیله علمنک علمنی • الی غیر النهایه ادراک ایدر • وبو بر خاصیتدر که • مادرک
بالة الاجسام اولانک بریسی ایله تصور اولنماز • ثانیا عین کندویه بعید اولانی وافراط ایله کمال قربده اولانی ادراک ایتمز • عند العقل ایسه
قرب وبعد متساوی اولوب طرفة عین سماواته عروج • ولحظه واحده ده تخوم ارضه نزول ایدر • وبلکه حجاب قدسه طیران • پس نور عقل ود
انموذج نور خدادر • کرچه کیم ذروه سماواته ترقی دخی ایتمز ایسه • بو انموذج محاکاتدن خالی دکلدر • ثالثا عین وراء حجابده اولانی ادراک ایتمز
اما عقل بدن خاص ومملکت قریبه سنده تصرف قلدوغی کبی • عرش وکرسی وماوراء حجاب سماواتده • وملک اعلی وملکوت اسمیده دخی تصرف ایدر
وبلکه حقایقک کلیسی عقلدن محتجبه اولمز • وعقل محجوب اولماسی صفات نفسندن بر سبب ایله محتجب اولدوغندندر • رابعا عین اشیانک ظواهر
وسطوح • وصور وقوالبنی کوروب • بواطن وحقایق اشیایی ادراک ایتمز • عقل ایسه بواطن وحقایق اشیایه رفتار وتغلغل ایدوب

حقایق وار واخنه مطلع اولور • واشیانک سبب وعلت • وغایت وحکمتنه واقف اولوب نه ایشیدندر • ونیجه خلق اولنمشدر • وقاچ مفاددن جمع
ومرکب اولمشدر ومراتب وجوددن قنغی مرتبه یه نزول ایتمشدر • وخالقنه اولان نسبتی نه وجهله در • ومخلوقاته اولان نسبتی نه جهتدندر حکم حسن
استنباط ایدر خامسا عین بعض موجوداتی باصره • ومعقولاتک جمله سندن قاصره در • ومحسوساتک دخی اکثرینی کورمز • وقوای مدرکه دن اولان
سمع وبصر وشم وذوقی ادراک ایتمز • وبلکه صفات باطنهٔ نفسانیه دن اولان فرح وسرور • وغم وحزن والم ولذت • وعشق وشهوت
وعلم وارادت • وبونک امثالی موجوداتی فهم ایتمز • زیرا عین مختصر المجری • وضیق المجالی اولوب عالم اشکال والواندن تجاوزه قادر اولمز
اجسام ایسه فی اصلها اخس اجسام موجودات اولوب • والوان واشکال اعراض اجسام در • اما عقل موجودات مزبوره نک کلیسنی ادراک ایدوب
وحکم یقین وصادق ایله جمله سنده حکم وتصرف ایدر • پس اسرار باطنه عند العقل ظاهره • ومعانی خفیه جلیه در • وحواس خمس ظاهری وباطنی
جواسیس عقل اولوب • وبونلردن ماعدا عقلک نیجه خادمی دخی وار در سادسا عین مالانهایه اولانی ادراک ایتمیوب انجق متناهی یی اولان
صفات اجسامی کورر • عقل ایسه علم غیر متناهی یه کوره معلومات بی نهایه ادراک ایدر • واکرچه کیم عقل علوم مفصله یی ملاحظه قلمه حاضردن
اولان حاصل لاجرم تناهی اولور • فاما بو قدر وار در که • عقلک قوت مالانهایه سی وار در سابعا عین کبیری صغیر ومتحرکی ساکن وساکنی
متحرک کورر • مثلا دریاده کناره قریب فلک جاریده اولان کمسنه لر جبال راسیاتی کندولریله معا حرکت ایدر ملاحظه قیلور • حال انکه متحرک
دکلدر • ومثلا شمس وقمری جفنه وسپر مقداری کورر • وکواکبی التون قدرجه کوروب • وظلال ونجومی • وصبیانی • ساکن کورر • اما عقل شمس
وبعض کواکب اضعاف مضاعفه جرم ارضدن کبیر اولدوغین ادراک ایدوب • وصبیی دخی من حیث النشو والنما والزیادات مستمر المتحرک اولوب
ظلی دخی حرکتدن کسته اولمایوب • کواکب دخی هر لحظه ده امیال کثیره حرکت ایلدوکن ملاحظه ایدر • کما قال صلی الله علیه وسلم لجبریل علیه السلام
ازالت الشمس فقال لا نعم فقال کیف قال منذ قلت لا الی قلت نعم قد تحرک مسیرة خمسمایة سنة • پس انواع غلط بصر متکثره اولوب
عقل غلط دن عاری در • اما بر سایل سؤال ایدوب عقلا خود نظر عقلی ده غلط ایتدکلرین کوریورز دیرسه بو سؤاله جواب ویروب دیرلر که
سن دیدوکک عقلاده خیالات واوهام • وبعض اعتقادات وار در که • انلرک احکامنی احکام عقل ظن ایدرلر • ایدی غلط خیالات واوهام
واعتقاداته منسوب اولوب عقله غلط نسبت اولونمز • زیرا انجق عقل غشاوهٔ وهم وخیالدن مجرد اولسه اندن غلط متصور اولمایوب بلکه
اشیایی علی ما هی علیه ادراک ایدر لکن تجرید عقلده عسر عظیم اولمغله هر کسه میسر اولمدکلدر • وانواع مزبوره دن عقلک کما هو کمال تجردی
اولمز الا بعد الموت اولور • وعند الموت غطا منکشف واسرار منجلیه اولمغله • هر احد خیر وایا خود شردن • هر نه تقدیم ایلمش ایسه یوم جزاده
حاضر بولوب کتابنی مشاهده ایدر • وصغیره وکبیره بر شیء ترک اولنمایوب جمله سنی احصا قیلوب • فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید
خطاب مهیبنی استماع ایدر • پس غطا اندر دیرایتک خیال ووهم وبونلرک امثالی در • واوهام وخیالات باطله • واعتقادات فاسده ایله
مغرور اولانلره وجه مشروح اوزره کشف غطا اولدقده • ربنا ابصرنا وسمعنا فارجعنا نعمل صالحا • قول کریمی فحواسنجه بر مخلص ومنجا جستجو
ناشلر ایدر • اما امنیه سی حصوله قرین اولمایوب نالشی مفید اولماز • ایدی بنم جانم غشاوهٔ وهم وخیال • واعتقادات فاسده دن مجرده
اولان شول عاقلک عقلیدر که • روح قدسیدن استفاضهٔ انوار ایدوب • غش ودنس بشریتدن مقدس اولان • وروح قدسی روح
محمدی در که • جمیع خلایق انوار معارفی اول روح الارواحدن استفاضه ایدوب • واکا بلا واسطه حقدن افاضه اولنور • پس ای عاشق
صادق سن دخی مظهر سر محمدی اولان کامل ومکملدن مستفیض اولوب کدورات نفسانیه دن خلاص اولدقده موتوا قبل ان تموتوا
مرتبه سن کوروب • لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا • معناسنی فهم ایدرسن • وروح وسترک • روح محمدی • وسر احمدی یه واصل اولدقده
نور چشمک نور قلبدن • ونور قلب دخی نور خدادن اولور • والا شب تیرهٔ کثرت • ولیلهٔ مظلم انانیتده اولنلر نوری قنده کورر • زیرا
شب نبد نور ونبدی رنکها کیجه نور یوقدر رنکلری دخی کورمدک پس بضد نور پیدا شد ترا پس نورک ضدی سببی ایله سکا نور پیدا
اولدی • یعنی الاشیاء تنکشف باضدادها • وقنچه کیجه نک ظلمتی اولمسه نورک ضیاسی بلنمزدی • ایدی مرشد کامله واصل اولان عاشق دخی
دخی قبل وصول المرشد کندونک صفات بشریه سی چاه مظلم طبیعتده مکدر ایکن • مرات قلبنه مطلع نور محمدیدن افتاب حقیقی پرتو اندکده
واشرقت الارض بنور ربها فحواسنجه اراضی مقدسهٔ قلبی منور ومزهر اولوب قبل اشراق النور • نه مرتبه ظلمتده ایدوکی معلوم اولور
ومقتضای صفات نفسده اولان • انواع تلونانی مشاهده ایدوب تنزل وترقیسن فرق وتمییز ایدر • ایدی ای جانم دیدن نورست انکه دید رنک
اول نوری کورمکدر • بعده رنکی کورمکدر دین بضد نور دانی ای در رنک • وبو معنایه یعنی اول نور بعده رنکی کورمکی بلا فکر وبلا توقف
نورک ضدی ایله بیلورسن • ایدی ظاهری اولان احوالده بونلرک بدیهیاتندن اولوب ملاحظه ونظره احتیاجی قالمادوغی کبی اراضی قلبه
نور محمدی ایله پر ضیا اولان عاشق صادقک دخی توقفی قالمز که • بشریتک ظلمتی نور مصطفوی ایله رفع اولوب • عیوب نفس انکله وکمالی
دخی انکله بیلنور • وکناه دل قلبده زرینه نقطهٔ سودا اول نور ایله سچیلور • وکزلو اولان اشکاره اولور رنج وغم را حق پی آن آفرید حق تعالی شانه
رنج وغمی انک ایچون خلق ایلدی که تا بدین ضد خوشدلی آید پدید تا بو ایکی ضد سببی ایله خوشدللک ظهوره کله • مثلا خسته لک اولمسه صحت
وفقر اولماسه غنا • والم اولماسه حضور • وغم اولماسه سرور • وذلت اولمسه عزت • وزحمت اولمسه راحت بلنمزدی • وبربرندن فرق اولنمزدی
کذلک عاشق صادقلرک قلبنده دخی احیانا رنج کثرت • وماسوادن حاصل اولان غم وکدورت اکچوندر که • عالم وحدت ونور محبت وتجلی احدیتی

انکله

انکله فرق ایدوب دایما مجاهده ومشاهده ده اوله • وظلمت قلبدن حقه صیغنوب وروی نیازی عتبهٔ چاره سازه قویوب اللهم اجعل
فی قلبی نورا • وفی سمعی نورا • وفی بصری نورا • وعن یمینی نورا • وعن شمالی نورا • وفوقی نورا • وتحتی نورا • وامامی نورا • وخلفی نورا •
واجعل لی نورا مناجاتندن منفک اولمیه پس نهانیها بضد پیدا شود پس نهانلر ضد ایله پیدا اولور • وباخود حق کزلولر ضد ایله اشکار اولور
چونکه حق را نیست ضد پنهان بود چونکه حقک ضدی وندی یوقدر پنهاندر • یعنی اول قادر مطلق وجناب حقک وجودده شریکی والوهیتده ضدی
یوقدر که • وساطت تضاد وتقابل ایله ظهور ایده • بلکه مرایای موجوداتده جمیع اسماء متقابله وصفات متضاده ایله تجلی حقدن غیری یوقدر
فسبحان من احتجب عن الخلق بشدة ظهوره • واحتجب عنهم لاشراق نوره • آه ای عاشق بیچاره تجلی احدی الذات عاشقی افنا ایدوب
کندو کلکنز قالدقده • اول بی ند وبی شریک اولان احد وصمدک نورندن غیری باقی قالمایوب • حق سبحانه وتعالی مرات دل مصفادن
کندو جمالن کندو مشاهده ایدر • الهی بسن نور کله جلا ویر عطار • قدیمی محرمم سن در دو عالم • ز نور ادم عیان دید این دم
چه حالت این که جمله جان تو باشی • مرا پیدا وهم پنهان تو باشی • نمی بینم بجز ذات تو ای جان • حقیقت مر مرا بنمود اعیان
منزه چون تویی من خود که باشم • که بی بود تو من هرکز نباشم • آه کیم غایت خفاسی کمال ظهورندندر • که نظر بر نور بود انکه برنک
ایدی چونکه پنهان ضد ایله عیان اولور • نظر اول نوره اولور اندن صکره رنکه اولور ضد بضد پیدا بود چون روم وزنک ضد ضد ایله
پیدا اولور رومی وزنکی کبی پس بضد نور دانستی بنور پس نوری اکر افاقی واکر انفسی ضدی اولان ظلمت ایله بیلدک •
ضد ضد را می نماید در صدور صدور وظهورده ضد ضدی کوسترر • یعنی ضد ضددن ظاهر اولمق امکانده اعتبار اولنوب بعبد الوجود
ضد یوقدر که تا بضد او را توان پیدا نمود تا کیم ضد ظلمت اولان نور کبی انی دخی ضد ایله کوسترمک ممکن اوله یعنی وحدتی مقابل کثرت
واطلاقی دخی مقابل تقید دکلدر • که وحدتی کثرتدن واطلاقی قیددن فرق ایتمکله مطلق وجوده استدلال ایدوب عارف اوله بس شیخ رضی
ان الذی ظهر الاعیان لو ظهرا • ما زاد حکما عن الامر الذی ظهرا • هو الجلی الخفی فی تصرفه • فلیس نظهر منه کلما ظهرا • مقدس الذات عن ادراک ما طرا • لکنه یهب الارواح والصورا
ایدی نظر حق بین جمله کثرات واضداد ایله متجلیه بر حقیقت مشاهده ایدر که • کثرتی وحدت ووحدتی کثرته مزاحم ومرز • وکثرات ومظاهر حقه
محل ومکان اولمز • اما الم نشرح لک صدرک معناسندن خبردار اولمیان محتجبک سینه سی بو معالده منشرح اولمغله کماکان عقل وجان هرکز نرسد
اکرچه راه بسیاری بریدند • فرو شد عقلها در قطرهٔ آب • همه در قطره نهانست دریاب • همه در بحر این اندیشه غرقند • ز فکرت دایما بی پایان نبوقفند
ایدی بنم جانم مادام که سن سنکله سن لاجرم ابصار مالا تدرکه لاجرم بزم ابصارمز انی کورمز وهو یدرک بین توا زموسی وکه واو وهو حالیه
اولوب ضمیر منفصل حقه راجع • ومفعول یدرک محذوف اولوب تقدیر کلام وهو یدرک الابصار دیمکدر • وبین توا زموسی وکه جمله
مستانفه در • یعنی حال بو که خدای متعال جمیع ابصاری کورر • وسن بزم ابصارمز حضرت خدایی کوره مدوکنی • موسی علیه السلام وجبل
طوردن کور که • رب ارنی انظر الیک دیدکده لن ترانی یا موسی بیوریلوب وجبل طور نور تجلی یه طاقت کتوره میوب پاره لندی • وحضرت موسی
بیهوش اولوب دوشدی • بونک تفصیلی متعدد مثنوی نک اوایلنده تفصیل اولنمشدر • اما نفی ادراک نفی رؤیتی مستلزم دکلدر • زیرا ادراک
احاطه یه دیرلر • حق سبحانه وتعالی محاط اولمقدن منزه در • معتزله ایسه خلافنه ذاهب اولوب رؤیتی انکار ایدرلر • وبو بیت شریف سورهٔ انعامده
اولان • لا تدرکه الابصار وهو یدرک الابصار وهو اللطیف الخبیر آیت کریمه سنه اشارتدر • روی ابو سعید الخدری رضی الله عنه
عن النبی صلی الله علیه وسلم انه قال فی قوله تعالی لا تدرکه الابصار • ولو ان الجن والانس والشیاطین والملائکة • منذ خلقوا الی ان فنوا
صفوا صفا واحدا ما احاطوا بالله ابدا • وقال ابو یزید البسطامی فی قوله لا تدرکه الابصار ان الله احتجب عن القلوب کما احتجب عن الابصار
فاذا وقع التجلی فالبصر والفؤاد واحد • یعنی محدثاتدن اولان ابصار ظاهره وباطنه دن اکا بر شیء لاحق اولماز • اول فرد واحد لم یلد
ولم یولد ولم یکن له کفوا احد • وقادر مطلقک صمدیتی هر لحوقدن تقدس وتنزه در • ودرک ولحوق مخلوقاته منسوبدر • وهو یدرک الابصار
یعنی اول بی مثیل وبی نظیر • وسمیع وبصیر • ابصاره تجلی ایله افنای محدثات ایدوب • بر موجب کنت سمعه وبصره عارف فانینک نور بصر بصیرتی
اولوب • بر فحوای وبی یبصر انکله کورر • وعند التجلی فی الرؤیة بنور الربوبیة ابصار ظاهره وباطنه متساوی اولور • وذات حق ادراک
اولنمقدن ولحوق محدثاتدن لطیف در • وتجلی سنه مستحق اولان عبادینی خبیر در • وایجاد مکونات • وابداع موجودات اول ذات پاکک کمال
لطف وکرم • وغایت فضل واحسانندندر • لا یحیط به العلوم ولا یدرکه الفهوم • واحاط بکل شیء علما • حقا ذات بیچونه حدثان نیجه ادراک ایده بیلور
که عند ظهور سطوات تجلی الذات • وجود کون عدمدر • وحق سبحانه وتعالی مشابهه حدثاتدن تقدس اولان بصر قدیم ایله ابصاری ادراک
ایدوب • وانوار صفاتنی ابصاره اکسا ایتمکله • ابصار دخی حقی نور حق ایله مشاهده ایدر • رؤیتی کندو نفسیله اولمز • زیرا انک اکچونک
ذات لطیفی • مطالعهٔ خلقدن ممتنع در • وبر لطیف وکریم در که • قلوب عاشقینی بالعجز والاضطرار نعت عشقله ضیای وجه کریمه منجذبه • وارواح
عارفین بحار محبتده مستغرقه • وفضای هویتده فانیه اولدقلری • تجلیات لطف وجمالندندر • وقلوب طالبین دخی معارک اشواقده
مدهوش • وعقول سالکین بیداء الوحیدده منفعل ومدهوش اولدقلری • ادراک غوامض علم الهی دندر • هو اللطیف الذی ان دعوته لباک •
وان قصدته آواک • وان احببته ادناک • وان اطعته کافاک • وان عصیته عافاک • وان اعرضت عنه دعاک • وان اقبلت الیه هداک •
وقال الجنید اللطیف من نور قلبک بالهدی • وربی جسمک بالغذی • وجعل لک الولایة فی البلوی • ویحرسک وانت فی اللظی • ویدخلک الجنة المأوی

وقال الحسين فی قوله اللطیف • قال لطف عن الکنه فانی له الوصف ومن لطفه ذکره لعبده فی الدهور الخالیة • اذ لا سماء مبنیة • ولا ارض مدحیة قبل سبق الوقت واظهار الکون وما فیهما • فهذا معنی اللطیف مولانا جامی فرماید

چشم شبه ز جمال تو کور • عقل منزه ز کمال تو دور
بحر محیطی و کناریت نه • نیست کناریت ولی صد هزار
در تتق ذات تو هر سر که بود • روی در آیینه علت نمود
رونق آن انجمن از آدم است • با تو خود آدم که و عالم کدام
چون فتم از پای و دست گیر • انت نصیری والیک المصیر

هست توئی هستی مطلق توئی • هست کی هستی بود الحق توئی
نیست جز این غایت تنزیه تو • نور بسیطی و غباریت نه
نیست ز تنزیه تو تشبیه تو • موج تو بود آنکه شدی جلوه گر • در خود بر خود بهزاران صور
کوهریست از موج فند بر کنار • ذات ز نگر اصور شد دوات • انجمن جمع همه عالم است
صورشان عکس نماید ز ذات • گرچه نماید بسی غیر تو • نیست درین عرصه کسی غیر تو
نیست ز غیر تو نشان غیر نام

ایدی ای مستمع قابل البصارە عدم رؤیت • من حیث ذاته اولوب من حیث الصفات والآثار دکلدر • اگرچه یعنی چشم ظاهر ایله کورلمز • لکن معنی صورتده ظهور ایتمکله اثردن مؤثره وصورتدن معنایه استدلال اولنور پس کرکدرکه اختلاف صور ایله مصوردن محجوب اولمیەسن کورمزمیسن که برای اندیشه صورت هزار وصد هزار صورت حرف وصوت ظاهر اولور وبس صورت وحرفک امواجنی مشاهده ایدرکن بحر مواج اندیشه قنده ایدوکنی بلمزسن لکن لطافت امواجدن بحر مواجه استدلال ایدرسن اکا بناء کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا روح الله روحه بیورورلرکه صورت از معنی چو شیر از بیشه دان عالم معنادن بو عالم صورتی بیشه دن ظهور ایدن شیر کبی بیل • یعنی شیرک نشو ونما • ومقر ومأواسی بیشه زارده ظهور ایدوب عودتی بیشه زاره اولور • کذلک عالم صورت دخی بیشه زار معنیدن بروز ایدوب کیرو معنایه رجوع ایدر یا چو آواز وسخن اندیشه دان ویا خود عالم صورتی فکر واندیشه دن صورت بند اولان نطق وصوت کبی بیل • یعنی عالم معنی فکر واندیشه • وعالم صورت آواز وسخن مثابه سنده در بو خود مشاهده در این سخن وآواز اندیشه خاست بو آواز وسخن اندیشه دن ظهور ایتدی فاما تو ندانی بحر اندیشه کجاست بحر اندیشه سن قنده در بلمزسن زیراکه انانه نه متصل ونه منفصل ونه خارج ونه داخل در • انکچون طبیعتی بغایت مشکل در لیک چون موج سخن دیدی لطیف لکن چونکه موج سخنی لطیف کوردک بحر آن دانی که باشد هم شریف انکک بحری دخی هم بیلورسن که شریف ولطیف در چون ز دانش موج اندیشه بتاخت چونکه بحر عقل ودانشدن موج اندیشه اولان حرف وصوت جانب نطقه چاپدی از سخن وآواز او صورت بباخت سخندن واول سخنک آوازندن الفاظ وعبارت شکلن تعلیوب صورت دوزدی از سخن صورت بزاد وباز مرد وسخندن صورت کلام تولد ایدوب کیرو مرده وزایل اولدی موج خود را باز اندر بحر برد بحر دانشدن حاصل اولان موج سخن کندوی کیرو بحر دانشه ایلتدی • زیرا حروف وکلمات اعراض سیاله کبی ایکی زمان باقی قالمز • نته کیم شیخ محمود شبستری دخی کلشن رازده بیورورلرکه نظم یکی دریاست نطق وعلم ساحل • صدف حرف وجوهر دانش دل • بهر موجی هزاران در شهوار • برون ریزد ز نقل ونص واخبار • هزاران موج خیزد هر دم ازوی • نکردد قطره هرگز کم ازوی • وجود علم ازان دریای ژرفست • غلاف در او از صوت وحرفست • معانی چون کند اینجا تنزل • ضرورت میشود او را تمثل • کلشن رازک ابیاتنده اولان دریادن مراد • مطلق وجوددن عبارت اولوب • وانک کناری تجلی ذاتیه درکه حضرت علمدن عبارتدر • وابر صفت قدرت واراده در • وباران صفت اقدس • وصدف اعیان ثابته • وماهیات ممکنه وحروف بسیطه عالیه ودرر ولآلی وجواهر سلالی معارف فطری • وموج شئونات الهیه در • ویا خود دریا • حقیقت محمدیه • ابر اسماء ذاتیه • وصفات اولیه • وباران فیض اقدس اسمائی • وصدف استعدادات ذاتیه وقابلیت ازلیه • ودرر وجواهر معاهد اولیه درکه الست بربکم حیطه سندن منعقد اولمشدر • وساحل صفت کلام نفسی • ونطق معنوی حقیقی صورت علم • وموج انبساط نفس رحمانی • ومد فیض جود دیدرکه • هردم مد وجزر • وقبض وبسط اندن حاصلدر • ویا خود دریا عالم جبروت وواحدیت • وابر تجلی ثانی • وساحل عالم ملکوت وابر اسماء افعال • وباران فیض مقدس • وصدف تعینات معنویه • ودرر ولآلی علوم وادراکات مرکبه • ومعارف ذوقیه • ومشاهدات روحیه • ومقامات قلبیه • وتجلیات آلهیه • وجواهر اعیان روحیه وجسمیه • وموج اسرار آثار صفت تکوین اوله • ویا خود دریا • وجود انسان کامل • وامواج احوال معنویه • وحالات قلبیه • وساحل متضمن علم وادراک اولان عدم شعور که فنا فی الله اندن عبارتدر • وباران فیض انوار تکمیل • وصدف کوش سامع طالب • وجواهر معارف انوار ربانیه • ویا خود بر توجیه دخی بو وجهله ممکندرکه • دریا دل دانا • وسحاب تجلیات • وباران تطور شهود ومشاهدات • وصدف اطوار قلبیه • ودر ولؤلؤ انوار سبعه • وساحل متضمن علم وادراک اولان نشأ عنصریه ومرتبه بشریه • وکذلک لسان ساحل • وحروف کلمات صدف ومعانی درر وجواهر در • ایدی ای جانم بو مقدمات معلومک اولدیسه صورت از بی صورتی آمد برون صورت بی صورتک عالمندن ظهور ایلدی • یعنی محل کلمات استمداد نفس رحمانی ایله ظاهر • ومراتب کونیه ده متشکل اولوب حروف وکلمات کبی معانی اسماء الهیه بارزه وباهره اولدی باز شد کانا الیه راجعون کیرو کلدوکی یره کیتدی زیرا که موجودات ممکنه بونزه تحقیقا جمله مز اکا راجعلرز ای عاشق صادق دریای مطلق وجود موجی ایکی نوع در • بر یسی جمالی بر یسی جلالی در • موج جمالی ایله صور کثرات هویدا ایدوب موج جلالی ایله دخی تعینات مقتضیات جمالی دخی مختفی ایدر • اما اختفا دخی عدم صرف اولمایوب بلکه تموج جلال ده شب وروزک تعاقبی کبی تعینات جمالی باطن • ومقتضای تعینات جلالی ظاهر اولور • زیراکه اشیاده ایکی وجه واردر • نته کیم ابداء مثنوی شریف ده هر کسی کو دور ماند از اصل خویش جستنده بونک ذکری بر مقدار سبق ایتمشدر • یعنی وجهینک بر یسی ظهور وجوده • وبر یسی بطون وعدم در • پس تجلی جمال ایله اشیانک وجه وجودی • وتجلی جلال ایله • وجه عدمی ظاهر اولور • ودوره دنیا وآخرت کبی اشیانک دخی جلال وجمالک دوره معینه لرنده

بر اقتضاری واردر شعر چو موجی بر زند گردد جهان طمس تعین شد کان لم تغن بالامس نثر وهمچنین دریای وحدتک دخی امواجی ایکی نوع در بر یسی انبساط جواهر واعیان صورت ومعانی مقتضی در • وبر یسی دخی جانب مرکز وحدت وفناء ذاتیه • امواج کثراتک انقباضنی مقتضی وجهان وجهانیان • موج انقباضی ایله منطمس اولوب کویا که اولدن دخی معدوم کبی مختفی اولور • وحالت مزبوره ده مقتضای وهم وخیال پیش نظرسالکدن مرتفع اولوب فناء ذاتی ممکنات حد شهوده رسیده اولور • اما اویله دکلدرکه ممکن ایچون برذات وحقیقت اولوب وکنده حدندن تجاوز ایتمکله • ممکن ایکن واجب اوله • حلول واتحاد محالدر زیرا وجود اضافی نک • وجود مطلق • دستی حقک وراسنده برغیر حقیقی یوقدر • پس اوراری حق • وحقیقتی فراموش ایتمک کشی کندو نفسندن دور اولمقدر • کما قال تعالی یا ایها الذین آمنوا لا تکونوا کالذین نسوا الله فانسیهم انفسهم ایدی حقه قریب وبعید اولمق زمانی ومکانی دکلدر • زیرا حق جل وعلا زمان ومکاندن منزه در • وبعید اولمق جانب بندەدن جانب حقدن اولمز • زیرا حق عبادنه حبل الوریددن اقربدر • وقلب وروحدن دخی نزدیکتر در • وغایت بعد ایله قرب مفرط • قوت باصره یه مانع شهود رؤیت اولدوغی کبی • کمال قرب وحضور دخی مانع رؤیت وادراکدر • پس حقدن بعید اولمق عبد کندو انانیتنه قریب اولوب توجهنی هستی موهومنه مقصور ایتمکدن عبارتدر • وتقرب الی الله دخی • عبد فانی کندودن • وخصوصیت تعینی ادراکدن دور اولوب دیده بصیرت • ودیده فؤادی کلیت ایله • وحدت حقه متوجه اولمقدن عبارتدر • فلهذا حق سبحانه وتعالی یه قرب وبعد معنوی در صوری دکلدر مثنوی
انکه هست او اقرب از حبل الورید • تو فکنده تیر فکرت را بعید • قرب نی بالا وپستی رفتن است • قرب حق از حبس هستی رستن است
وبو ذکر اولنان فنا وانتفا • وتلاشی واختفا دخی نوعینه منقسم اولوب • بر یسی کلی وجزوی آفاقی • وبر یسی دخی کلی وجزوی انفسی در • وجزوی آفاقی بر موجب کل یوم هو فی شان • هر دم واقع اولور • اما کلی آفاقی انتقال قیامتک عندنده • واسماء ذاتیه دن هر بر اسمک اقتضاسنده جمعیت جزوی انفسی ایسه تابع افاقیدر • وکلی انفسی متضمن مظهر کلیه اولان فنا وبقا حالنده بحسب اختلاف احوال سالکین ظهوره کلور • وامواج مزبوره متضمن نشأت وشئونات لایتناهی اولور شعر هزاران نشأه داری خواجه در پیش • برو آمد شد خود را بیندیش نثر زیرا الحب اقتضاء جمال جلال ومقتضاء فردانیه اسماء ذاتیه • ووجودده وعدمده جمال وجلالدن هر برینک بر اقتضاسی واردرکه • اقتضاء مزبور ایله مقتضیات جمیع اسما ظهوره کلمک ایله • نشأت وظهورات غیر متناهیه یه باهره اولور • فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرة اعین • قل اللهم مالک الملک تؤتی الملک من تشاء • وتنزع الملک ممن تشاء • پس کاشف اسرار کبریا • حضرت مولانا معانی مذکوره یه اشارت ایدوب بیورورلرکه پس ترا هر لحظه مرگ ورجعتیست پس ای سالک قابل • ومستمع متقبل نور بصیرت ایله بقسک سکا هر لحظه موت ورجعت واردر • یعنی فی کل آن اعدام • وانک مثلی ایجاد مقرر در لکن امثال تجدد • واشکال تعاقب ایتمکله غافللر بو اسرار آکاهیدن محتجبلردر • پس برنحوای معنای حقیقی • بل هم فی لبس من خلق جدید • ممکنات دن هر بر فرد علی الدوام خلق جدیده در مصطفی فرمود دنیا ساعتیست فلهذا سرور انبیا واولیا حبیب خدا حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی • الدنیا ساعة بیوردی • وقال تبارک وتعالی • وما امرنا الا واحدة کلمح بالبصر • وقال تعالی وما امر الساعة الا کلمح البصر او هو اقرب پس عمر دنیا بر ساعت اولدوغی محقق اولدیسه عمر انسانی اول ساعتده بردر کلشنی فرماید نه وارسه بو دمده در دمی طوی • فوت ایتمه دیرم سکا دمی طوی

آدمدن تورەدی مکرم آدم • آدم امیش وسیله همدم • دمدن دمه دم دیرر وجودی • چون صورتنه معنی ایده جودی • صورت بوللی وسیله اعیان
معنی یوزینی کورمین اکوان • عشقیله دیری جود مدن امیش • محدث دیکر قدمدن امیش • دمده دیرلین بولور بقایی • بلمزنه اولور عدم فنایی
دیر بیله اولوب قیامت او لعل • محشر له قیامتک ندر جیل • بو کونده دراستکک بولا کور • بو کوندر اد داکلاغی بیله کور • بونده بولنور نه وارسه انده
بوندن کیده یورنه کیته انده • بو مزرعه ده اولان اکینجی • انده واردن اولور رنجی • ایجاد دلیک امانه ادنیل • اول وجهه کوره آمانی طونیل

پس حضرت مولانا تلبس وخلق جدیدی بیان بیورد قدن صکره بحر اندیشه ومنبع فکر وبیشه لی عیان ایدوب بیورورلرکه فکر ما تیریست از هو در هوا بزم فکرمز هواده هویت ذات احدیتدن کویا بر تیردر در هوا کی پاید آید تا خدا پس اول تیر فکر هوای وجود انسانیده قچن اکلنور الکنمز یعنی هوا یه رمی سهام ایدن رامی نک تیری هواده مکث ایتمیوب تیرانداز ه عودت ایتدوکی کبی • بزم دخی هوای وجود مزده اولان تیر فکر رامی حقیقیه اولان جانب خدایه کلور • زیرا سهام افکار وافهام هوای قلوبه • قدرت ربانیه دن رمی اولنوب بر موجب کل شیء یرجع الی اصله حقه رجوع ایدر • الحاصل استمداد نفس رحمانیدن افاضه بیوریلان وجود اضافی • بر مقتضای جلال موجوداتدن قبض اولنوب جناب احدیته عود ایدر • ایدی ای سالک روشن دل هر نفس نو می شود دنیا وما بزم وجود مز ودنیا ومافیها هر نفس وهر آنده مرده وحی • وکهنه ومتجدد اولور ولکن بی خبر از نو شدن اندر بقا بزو جمله اشیا تجدد جهان وجهانیا ندن بیخبرز کلشن راز جهان کلست واز یک طرفة العین • عدم کردد که لا یبقی زمانین دگر باره شود پیدا جهانی • بهر لحظه زمین واسمانی • بهر لحظه جهان این کهنه بیرست • بهر دم اندرو حشری ونشرست • در و چیزی دو ساعت می نپاید دران حالت که می میرد بزاید • ولیکن طامة الکبری نه اینست • که این یوم عمل وان یوم دینست • یعنی قیاس ایدرزکه دنیا آنا فانا کهنه وجدید اولمقدن خالی اوله • مع هذا الخطة فلحظة ایجاد واعدام اولنمقده در • ایدی بو عالم کون وفساد • اقتضای لطف وجمال • ومقتضای قهر وجلال ایله تجدید اولنمقدن کسسته اولمادیغه عمر انسانی دخی آب روان وسیل وان کبی • اولماغله بیورورلرکه عمر همچون جوی نو نو میرسد انسانک عمری دخی ماء جاری کبی طورمز کیدر • ونو نو تعاقب ایدر • وکذا انجه نفس رحمانیدن لاینقطع استمداد اولور • اکا بناء مستمری می نماید در جسد عمر جسد انسانیده دائم ومستمر کورینور • وتجدد الامثال اولماغله حرکتی فرق وتمییز اولنماز • نته کیم بیورورلر آن ز تیزی مستمر شکل آمدست کمال سرعت وغایت جریانندن

اول عرستم آتش کلمشدر • وحاسهٔ باصره طول و دراز قیاس ایدوب غلطه دوشمشدر • فلهذا حضرت مولانا روح الله روحه کمال سرعت و سریان
عمر وحدت ایله ظهور کثراتی نقطهٔ ناریهٔ جواله یه تشبیه ایدوب بیورررلر که چون شرر کش تیز جنبانی بدست مثلا شرر که سن انی الکله سرعت اوزره
تحریک ایده سن اکر وضع استقامتله حرکت اتدررسک خط مستقیم مرتسم اولمش کورورسن • واکر استداره اوزره حرکت اتدررسک بر دائره
ارتسام کورورسن • پس بو نه وجهله اولور دیر ایسک شاخ آتش بجنبانی با ساز مثلا بر شاخی الوب اوجنی آتشه یاقوب کندی صنعتکله تحریک
ایلسک در نظر آتش نماید بس دراز نظرده طول و دراز آتش کورینوب سرعت ایله حرکتندن شکل نقطه اولدوغی حس بصری ادراک ایده میوب
غلط ایدر گلشن زهر یک نقطه زین دور مسلسل • هزاران شکل میکردد مشکل • زهر یک نقطه دوری کشته دایر • هم او مرکز هم او در دور سایر
الحاصل نقطهٔ جواله ناردن • و قطرهٔ نازله آبدن ظاهر اولوب ذهن ده و خارجده نقطه دن غیری نسنه دکل ایکن مدرک جمیع انواع
محسوسات اولان حدقهٔ بصریه نک خزینهٔ حس مشترکنده اولان خیاله • هیئات دائره و خط مستقیم صورتنده کورینور • ای چشم ظاهر بین دنیا
بر ساعت • و عمر انسانی بر آن نه وجهله اولور که مکث مدید وامد بعید اولدوغی مقرردر دیر ایسک • این درازی مدت از تیزی صنع صنع الهی نک
تیز کندن بو درازی مدت و زمان ممتدی می نماید سرعت انکیزی صنع • سرعت انکیزی صنع حق کوسترر • یعنی درازی مدت انسانه نسبت ایله در
زیرا حقیقت کاردن غافلدر • تیزی صنع الهی برانی نیچه بیک ییل کوسترر • والا حقه نسبت ایله ایام و سال اولمز • و بالجمله مادام که عقل و حواس
ظاهره ایله صور مختلفه • و کیفیات مقتضیاتی حس ایدوب • و قوت واهمه صور کیفیات محسوسه دن معانی متقابله و مبانی متباینه یی
ادراک و تعقل ایلیه • ماهیات و حقایق و تباین صور نوعیهٔ خلایقک اختلافاتنه حکم ایدوب کثرتدن خلاص اولمز • فاما عقل استتباع
وهم و خیالدن خلاص اولوب و کشف صحیح و شهود صریح امر اعتباری اولدوغنی حکم ایدوب جمیع کائنات عند وجود الحق نابود اولدوغنه
شک و کمانی قالمز • و دخی کسراب بقیعة یحسبه الظمآن ماء حتی اذا جاءه لم یجده شیئا و وجد الله عنده • آیت کریمه سنک معناسندن خبردار اولور
بیت نمود وهمی از هستی جدا کن • نه بیکانه تو خود را آشنا کن نثر آه ای غافل بیچاره • اولین و آخرین طامة الکبری • و قیامت عظماده قبرلردن
قالقوب میدان عرصاته دعوت اولندقلرنده • دیدهٔ فؤادلرنده اولان غطا منکشف و حقیقت حاله واقف اولمغله • دنیاده بر وقت
و یا بر ساعت اکلندک دیه لر • کما قال تعالی کانهم یوم یرونها لم یلبثوا الا عشیة او ضحیها • ایمدی ای طالب اسرار الهیه • نقطهٔ نسبیدن هر بر نقطه و حضیض
اضافات فلک هستی و جزئی • و منطقهٔ آسمان تعین بالا و پستی • بر مقتضای کل یوم هو فی شان • ادوار سلسلهٔ حرکات انقباضی
و انبساطیدن هر بر دوره ده • اسماء نفس رحمانی • بر شکل مخصوص تعیین ایدر • و مراتب استکمالده • ادوار متعاقبهٔ متتالیه و اکوار متناسبهٔ
متوالیه ده تعین مزبوردن هر بریسی • اکسیر اعظم و حجر مکرم • ارواح و نفوس اجسام کائنات اولان نشأت انسانیهٔ کمالیه یه ایرشنجه
استحالات متکثره ایله مرتبه دن مرتبه یه و نشأه دن نشأه یه جریان و سریان ایدوب انواع هزار اشکال و صور ایله تشکل ایدر نظم

یک دائره فرض کن جهان را • هر نقطه ازو بیان نماید • این دائره هست نقطه ئیست • لیکن نظر[illegible] نماید • تو نقطهٔ آتشین بکردان
تا دائره عیان نماید • این نقطه ز سرعت تحرک • صد دائره هر زمان نماید • این نقطه تبو شهادت و غیب • هم ظاهر و هم نهان نماید
هر لحظه تبو جمال مطلق • در صورت این و آن نماید • هر لحظه تبو کمال هستی • در کسوت نقصان نماید • نثر ایمدی ای جانم و هو معکم

سرندن آکاه اولوب • و بو تعینک غمزه سی ادراکنده صاحب نظر اولورسک • اینما تولوا فثم وجه الله نه معنی اولدوغن علم الیقین ایله بیلورسن
آه کیم بو بنلک و سنلک • دوست جمالنک نقابی • و این و آن وجه کریمک حجابیدر • کرچه کیم سر انکشت دیدهٔ بیداره مانع و رویت آفتابه حجاب
اولمز • ولکن سر انکشت دیده اوزرینه وضع اولنسه دیده یه کورمک قالمز • و صد آفتابه حجاب اولور • آه ای عاشق صادق بو بر عجب حالتدر که
نه افشایه امکان و نه اخفایه طاقت واردر • و بو که نه اشارت وافی • نه عبارت کافیدر • آه کیم بو سر مکتومده زبان لال • و حضرت
محبوب ازلی غایت کبریا و جلالده • در مصراع لباب قصه تمام است و کفتن امکان نیست نثر خلاصهٔ کلام بو اسرار عظیمه مجرد قیل و قال ایله منجز
الا مطلع نور حقیقت محمدی اولان مرشد کاملک خاک راهی اولمغله • انک نظر اکسیر اثرندن دل طالبه جذبة من جذبات الرحمن توازی
عمل الثقلین نوری القا اولنمغله جلیلنور • و هر نه اولسه اول نور ایله بولنور بیت ای خدا جانرا تو بنما آن مقام • کاندرو بی حرف میروید کلام
فلهذا کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا بیورررلر که طالب این سر اکر علامه ایست بو سرک طالبی علم و فضیلتده علامهٔ عصر دخی اولورسه
علم و قال و بحث و جدال ایله بو عروس اسرارک جمال باکمالندن کشف قناع اولمز • ایمدی اکر طلبنده صادقیسه نک حسام الدین سامی نامه ایست
اشته کامل و مکمل اولان حسام الدین چلبی که • وجود شریفی نامهٔ سامی • و طریق حقه کیدنلرک زمانه سنده مقتدا و امامی دخی انکی امثنه
تشبث ایلسون و فی زماننا طالب اولانلر دخی • زمانک صاحبی اولان مرشد کاملی بولوب اندن علم لدنی اخذ ایلسون دیمک اولور سلطان ولد فرماید

شمع حق را پف کند کی بود	چون پلیدی مهل چنان چو	دفع حرکت حدث ز آب بود	چو نمه در آب رفت پاک شود	کس خود هیچ پیشه نامورد
بی چراغی چراغ نفروزد	شمع مرده ز زنده زنده شود	مرده ماند چو پیش او نرود	پیشه نور ست پیشه ور چو چراغ	جو رستا دکش کریز ز لاغ
هر مریدی که او ز شیخ رسید	نور دل را چشم روح جو	اولیا در رستند و برد نشد	در کم اندر جمله افزوند	عین وصلند در جهان فراق
ظاهر احمد و باطنا [illegible]	تا ابد جمله دمند بحق	علتی [illegible] ز کتاب و در قدا	تایبان حقند درد و سرا	هیچ او عزیز در راه نما

رسیدن خرگوش بشیر خرگوشک شیره ایرشدوکی بیان ایدر شیر اندر آتش و در خشم و شور شیر کرسنه لکدن و خرگوشک کلمکده

زیاده توقف ایدوب کندن آتش غضبی مشتعل اولوب کمال حدت ایله غضب و اضطرابده ایدی • پس ناکهان دید کان خرگوش می آید ز دور کوردی که
اوزاقدن کلورمی دود بی دهشت و کستاخ او اول خرگوش بی خوف و بی دهشت • و بی کستاخی و بی تکلیف یلر • یعنی کان تأخیر و توقف سز
خدمتده قصور ایتمه مش کبی بی باک کلور و کستاخ کاف فارسینک ضمه سیله بی تکلفانه و بی ادبانه وضع ایدنه خشمکین و تند و تیز و ترش رو
غضبناک و حدتلو و ترش رو اولدوغی حالده خرگوش ارسلانه کلور • یعنی ارسلان خرگوشی بو هیئات ایله کلدوکن کوردی • و هیئات مزبوره
انک صداقتنه دلیل و برهان اولمغیچون خرگوش حیله ایدوب کندویی ارسلانه ترش رو و تندخو کوستردی کز شکسته آمدن تهمت بود
زیرا شکسته و زبون کلمکدن متهم اولور و ز دلیری دفع هر ریبت بود وجرأت و دلیر کلمکدن هر ریب و شبهه دفع اولور • و حرکت دلیرانه یه
دکمه حال ایله شبهه اولنماز • الحاصل خرگوش بو خدعه و حیله ایله چون رسید او بیشتر نزدیک صف چونکه شیرک صفنه زیاده یقین کلوب ایرشدی
بانک بر زد شیر های ای ناخلف شیر نعره اوروب های ای ناخلف دیو خرگوشک اوزرینه حیقردی • و ایتدی که ای کستاخ من که گاوان را زهم بدریده ام
بن که کاولری براوغوردن یرتمشم • و پاره پاره قلمشم من که گوش شیر نر مالیده ام بن که ارکک ارسلانک قولاغن بورمشم • و بر دست
تغلبده زبون قلمشم نیم خرگوشی که باشد کو چنین بر پایم عقلو و نصف گوش خر مقداری اولان خرگوش کیم اولا که • بونک کبی ضعیف
امر ما را افکند او بر زمین • بزم امر مزی زمینه براغه • یعنی اطاعت فرمان ایتمیوب بزی تحقیر ایلیه • کذلک شیر موت • و اظفار قهر الهی
هر امره و قبیله امتثال ایتمیوب تأخیر ایدن کهله و بطله یه خطاب ایدوب دیر که • ای امر الهی یی وراء ظهرلرینه براغوب توانی و تکاسل ایدن
خرگوش شللولر نه عجب خوف و خشیتسز طورررسز • شیر موتک و بطش شدید ربانی نک پنجه سنه کیرمکدن قورقمازمیسز • بن خود منم دکر نیت
دین پنجه فراعنه • و نمرود و شداد • و قوم عاد • و قهرمان و نریمان و کیقباد • و بونک امثالی بدنهاد • و ضلالت معتادک جانلرین حلقومندن
چیقاروب ارقه سن یره کتوردم • و سرای و متاعلرین منزل زاغ و بوم • و سرلرین لقمهٔ مار و مور • و طعمهٔ هوام ایلدم پس سن نجه
پنجه مدن قچان قورتیلورسن • نیچون عاقبت اندیش اولمزسن ترک خواب و غفلت خرگوش کن خرگوشک خواب و غفلتنی ترک ایله
و کندوکه طوشن ادیقوسن ویره • اجلدن خلاص اولورم صانمه • و بن اویومم کوزم خود آچقدر دیمه • زیرا طوشان دخی کوزی آچق اویور
بلمین انی بیدار صانور • ایمدی بیدار کبی اولان غافللر • و امر آخرتده مشکاسللر غفلت اویقوسنده جرک یوقدر که • هر شب چیدی درخت عمرکه تا اجل
آشیان تنده یاتور بلبل جان بیخبر نثر ایمدی اویقودن اویان غره این شیر ای خرگوش کن ای خر لایفهم غضب الهی و اجل شیرینک
غره و خروشنی گوش هوش ایله استماع ایله • غره کسر غین ایله غریدن معناسنه در • و مصراع ثانیده اولان خر یعنی حمار • و گوش اسم معناسنه در

کوکل ویر جهانه بی وفادر	کوکل بریک کا باقی خطادر	بو کا جان و دل ایله کلوباق	فنادر بو فنا صانمه بقادر	کوز آچ عقلک ای مرد کامل
قولاق طوت کیم بنم سوزم بکادر	بقا ملکینه عزم ایله قدم بص	فنادر بو جهان باقی فنادر	بقا وار اولیدی بو جهانک	فنا ایله باقی شول کیم مصطفادر
بونک هرکز بقاسن بولمادیلر	شول کیم انبیا و اولیا در	بونک کوکلکری آغودن آجی	بونک سوکولری جمله بلادر	زهی مجنون که کلمیدر شوکیمه
که دائم دنیه ایچون مبتلادر	جهانک چون بقاسی یوق نیجه	بونی قویوب حقه دونمک رودادر	عذر گفتن خرگوش	خرگوشک شیره معذرت

دلیه سنک بیانده در گفت خرگوش الامان عذریم هست خرگوش ایتدی الامان بر عذرم واردر گر دهد عفو خداوند ید دست اکر سنک
خداوندلک عفو ال ویره • یعنی سنک عفوک میسر اولورسه عذری بیان ایدیم گفت چه عذر ای قصور ابلهان شیر خرگوشه ایتدی نه مقوله عذر
ای ابلهلرک قصوری این زمان آیند در پیش شهان شاهلر حضورینه بو زمانمی کلورلر • و زمانسز عذرمی اولور • یعنی جان حلقومه کلوب
علامات آخرت و صور برزخیه • و تشاکل اعمال خبیثه عیان اولدقده • و یوم حسابه حشر اولدقده عذر • و اعتراف ذنوب ایدوب •
لو کنا نسمع او نعقل ما کنا فی اصحاب السعیر فحوای کریمه سی اوزره • تأسف ایتدوکی انی مفید اولورمی بلکه فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعیر
فحواسنجه رحمتدن بعید اولوب عذاب سعیره لایق اولور ایمدی قبل معاینة العذاب • و مشاهدهٔ احکام الآخرة ایمان بالغیب ایله خوف
و خشیت اوزره اولوب • عبادات و طاعات • و امر الهی یه امتثال ایله جرم و خطایه توبه ایدوب معذرت دیلمک کرکدر که • حق سبحانه و تعالی
فضل و احساندن مغفرت ایدوب • اجر کبیر عنایت ایلیه کما قال تعالی • ان الذین یخشون ربهم بالغیب لهم مغفرة و اجر کبیر • ایمدی ای غافل
وقتسز عذر ایدن زمانسز اوتن خروسه بکزر • پس مرغ بی وقتی سرت باید برید وقتسز اوتن خروسک باشنی کسمک کرک عذر احمق را نمی شاید شنید
احمق اولانک معذرتن قبول ایتمک • و جوابن استماع ایلمک لایق دکلدر • زیرا که عذر احمق بدتر از جرمش بود احمقک عذری کناهندن
بدتر اولور عذر نادان زهر هر دانش شود جاهلک عذری هر علمک زهریدر • زیرا نه وجهله عذر ایلیه طریق عذری بلمیوب ارباب علم
و دانشه الم ویرر • و عذری کناهن تازه لر عذرت ای خرگوش از دانش تهی پس ای خرگوش سنک دخی عذرک علم و ادبدن خالیدر
من نه خرگوشم که در گوشم نهی بن سنجلین خرد کلم که • عذرکی بنم کوشمه قویاسن یعنی معذرتک اصغا ایدره سن گفت ای شه ناکسی را کس شمار
خرگوش ایتدی ای سلطان وحوش • و شیر با هوش • بر حقیر و ضعیف ناکسی کس عد ایله عذر استم دیده گوش دار بر مظلوم و ستم دیده نک
عذرینه قولاق طوت • و کلماتنی اصغا ایله خاص از بهر زکات جاه خود خصوصا کندو منصب و عزتک زکاتی ایچون اولسون
گمرهی را تو مران از راه خود بر کمراهی کندو یولکدن یعنی درکاهکدن سورمه • حضرت مولانا قدس سره حلیم عبادیه عباد مذنبین
درکاه عزتنه بویوررسوروب • انواع تأدب و تذلل ایله تضرع و زاری قیلوب • و رحمت رحیمیه یه مأیوس اولمیه • بو وجهله نالش و نیاز ایلمک لازم ایدوکن تعلیم بیوررلر

مولانا جامی قدس سره • ای کرده پیش تو راز نهانم • آشکارست تا بکی خوانم • چون کند دست قهرمان اجل • طی این نامهٔ خطا و خلل
ز آب عفوش قلم نشوی بخت • پس بکلک کرم که در کفت ست • بهر آزادیم برات نویس • وز خطاها خط نجات نویس • مپسندم از آن صحیفه خجل
یوم نطوی السماء کطی السجل • جامی از گفت و گو ببند زبان • هیچ سودی ندید چند زبان • پس خرگوش نیازه باشلیوب گیرو بو وجهله تضرع ایلدی که
بحر کو آبی بهر جوی دهد • دریا که او دریا هر جویه آب ویرر یعنی گلشن بخاری مرتفع کردد ز دریا • فرو بارد بامر حق تعالی تر معمور اوزره
دریا جویه اول جهتدن آب ویرر که • حرارت شمس ایله ابخره ما هوایه صعود ایدوب • سحاب جی ابخره متصاعده یی کند دیه جذب ایتدکدن صکره
بادوران ابر بارانی • بر برینه تراکم قیلوب باذن الله تعالی زمینه متقاطر اولور • وانهار وجداول اولوب سیل فراوان روان اولور
وجویلر انکله جریان ایدر • وبحر بی کرانک فضل وعطا • وجود وسخاوه بو مرتبه عظیم شانی وار ایکن هر خسی را بر سر و رومی نهد هر بر خس
وخاشاکی باشی ویوزی اوزره قور • فی الحقیقه خار وخاشاک قعر دریایه باتمیوب اوستنده چلقاوزر کم نخواهد گشت دریا زین کرم
دریا بو کرمدن ایله وناقص اولمز • یعنی کرمدن دریا ارتمز • وخرد خاشاک بر سر اید وکندن کند دیه نقصان ترتب ایتمز گلشن وجود تو همه خار ست و خاشاک
برون انداز از خود جمله را پاک • بر دو تو خانهٔ دل از فرو روب • مهیا کن مقام وجای محبوب تر پس شیر خرگوشه خطاب ایدوب
گفت دارم من کرم بر جای او بن کرمی کرمک یرنده طوتارم • یعنی کرم واحسانه لایق اولانلره کرم ایدرم • زیرا ظلمک تعریفی وضع الشیء
علی غیر موضعه در • پس کرمی غیر موضعنه وضع ایتمک ظلم درته کیم دیشلردر نظم نکویی با بدان کردن خیانت • که بد کردن بجای نیکمردان
وشعرای عربدن دخی مسموع در که شعر • ووضع الندی فی موضع السیف بالعلی • مضر کوضع السیف فی موضع الندی تر دیو غیر موضعنه وضع شیدن تحذیر ایدرلر
ایدی ای خرگوش لاجرم بن کرمی محلنه ایدرم جامه هر کس برم بالای او • هر کسک جامه سنی قامتنه کوره بچرم • زیرا مقتضای عدل بودر بیت
هر چه هست از قامت ناساز بی اندام ماست • ورنه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست تر پس بکا طاعت وعبادت رب کریمک کرمنه مغرور اولمامق کرکدر
کما قال سبحانه وتعالی یا ایها الانسان ما غرک بربک الکریم الذی خلقک فسویک فعدلک • پس خرگوش تکرار نیازه ایدوب گفت بشنو گر باشم جای لطف
ایدی اگرچه لطف وکرمه دخی محل ومستحق دکل ایسم عذر وجوابمی اصغا ایله سر نهادم پیش اژدرهای عنف عنف وقهر اژدرهاسنک اوکنده باش
قودم جوابمی استماع ایله • بعد ما لم کت نه ایسه اجرا قیل • بن تسلیم کلی اولمشم در • ایدی ای شاه وحوش بنم عذرم بودر که من بوقت چاشت در ره آمدم
یعنی امتثال امره تکاسلدن تراخی ایتمدم • حقیقت حال بودر که بن قوشلق وقتنده حضورکه عزیمت ایدوب یوله کلدم ویالکز دخی کلمیوب
با رفیق خود سوی شاه آمدم کندو رفیقم ایله جانب شاهه کلدم • زیرا ای شاه وحوش نخجیران ایله سنک میانکده واقع اولان عهد
ومیثاق اوزره • با من از بهر تو خرگوشی دگر سندن اوتوری بنمله بیله بر غیری خرگوشی جفت وهمره کرده بودند آن نفر اول قوم جفت
وهمراه ایتمشلر ایدی • اتفاقا یولده کلورکن شیری اندر راه قصد بنده کرد بر شیر بنده یه قصد ایلدی • ویالکز بکا دکل قصد هر دو همره آینده کرد
هر ایکی آینده وهمراهه قصد ایلدی • یعنی عنف معاد نفس اماره شیر بنده یه بو کونه جواب سویلدی گفتمش ما بندهٔ شاهنشهیم بن اول شیره ایتدم
بز بر شاهنشهک بنده ومحکومی یوز خواجه تاشان که آن درگهیم اول درگاهک جمیع خواجه تاشلری یوز • واول شیر بنم بو کلماتمی ایشتدکده
گفت شاهنشه که باشد شرم دار بکا عتاب ایدوب دیدی که شاهنشه کیم اوله شرم وحیا طوت پیش من تو یاد هر ناکس میار هر ناکسک نامنی
بنم حضوریمده یاده کتورمه • والا هم ترا وهم شهت را بر درم هم سنی وهم شاهکی پاره پاره ایدرم گر تو با یارت بگردید از درم اگر سن رفیقکله
بنم قپومدن رجوع ایدرسک گفتمش بگذار تا وقت دگر بن شیره ایتدم قو بنی هلاک ایلمه حتی برکره دخی روی شه بینم برم از تو خبر شاهمک یوزینی
کوره یم سندن خبر ایلده یم گفت همره را گرو نه پیش من اول شیر ایتدی همراهکی بنم یانمده رهن قو ورنه قربانی تو اندر کیش من
یوخسه سن بنم آیینمده وکیشمده قربانسن لابه کردیمش بسی سودی نکرد اول شیره بسیار تضرع وزاری قلدم لکن بر فایده ایتمدی •
یار من بستد مرا بگذاشت فرد خواه وناخواه بنم یارمی الدی بنی یالکز قودی مع هذا یارم از زفتی سه چندان بد که من بنم یارم بو کللکده
وجثه وجسامتده اوچ اول قدر ایدی که بن • یعنی اوچ بن قدر ایدی هم بلطف وهم بخوبی هم بتن هم لطافتده هم خوبلقده هم سمینلکده
ایدی ای شاه انک امثالنی کورلمز ایسه بعد ازین زان شیر این ره بسته شد شمدنصکره اول شیردن بو یول سد اولدی حال من این بود با تو گفته شد بنم
حالم بو ایدی که سکا عرض قلندی از وظیفه بعد ازین امید بر شمدنصکره وظیفه دن قطع امید ایله حق همیگویم ترا والحق مر قل الحق ولو کان مرا
حدیث شریفنک مقتضاسنجه حق سوزی سکا سویلرم وحق سوز اجی در گر وظیفه بایدت ره پاک کن اگر سکا وظیفه کرکسه یولی پاک وطاهر ایله
هین بیا و دفع آن بی باک کن اکا اول واهمال وامهال ایتمیوب کل اول بی باکی دفع ایله • گر باشم جای لطف بیتندن • بو محله کلنجه
خرگوشدن مراد عقل • وشیردن مراد نفس اماره • ومحاکات ایلدوکی شیر آخر اثار وعکوس نفس اماره در • وهمراه خرگوشدن مراد توفیق ربانی در
پس عقل معادک توفیق سبحانی • رفیق وهمراهی اولماغله شیر نفس اماره یه • نیجه خدعه کوستروب • اول شیر ربانی سبعیتندن جدا قیلوب •
چاه فقر وریاضته القا ایتمز • ونخجیران قوای روحانیه یی دخی انک شرندن خلاص ایتمکه • ومدرکات ظاهره وباطنه یی رها قلمغه همت ایلر •
جواب گفتن شیر خرگوش را و روان شدن با او خرگوشه شیرک جواب ویردوکی • وخرگوش ایله اول شیرک جانبنه کتدوکن بیان ایدر
گفت بسم الله بیا تا او کجاست شیر ایتدی بسم الله کل تا اول شیر قنده در پیش در شو گر همی گویی تو راست اوکجه کیت اگر سن طوغری
سویلرسک تا سزای او وصد چون او دهم حتی انک ویوز انک کبی نک سزا ولایقن ویررم ور دروغست این سزای تو دهم واگر بو

کلامک

کلامک کذب ودروغ ایسه سنک لایقکی ویررم اندر آمد چون قلاوزی به پیش خرگوش بر قلاوز کبی شیرک اوکنه کلدی تا بر دام او را بسوی دام خویش
تا شیری کندونک دامی جانبنه ایلده سوی شاهی گونش نش کرده بود بر چاهک جانبنه که خرگوش انی نشان ایلمش ایدی چاه مغ را دام جانش کرده بود
خرگوش اول چاه عمیقی شیرک جاننه دام وشبکه ایلمش ایدی • مغ در یک عمیق مغاکه در می شدند این هر دو تا نزدیک چاه بو ایکیسی که مراد
خرگوش ایله شیر در • تا چاهک قتنه کتدیلر اینت خرگوشی چو آبی زیر کاه اشته سکا بر خرگوش صمان التنده بر صو کبی • یعنی عقل معادک
شیر نفسه اتدوکی خدعهٔ خفیه شول آبه بکزر که • اوستی صمان ایله مستور اولوب وصمان التنده صو اوله وغن طمیرلر انجنه دوشر •
آب کاهی را بهامون می برد آب بر صمانی صحرایه ایلدر • هامون صحرا معناسنه در یعنی صمان چوپی غایت ایله خفیف وضعیف اولماغله صو
باتمیوب صحرایه کوتورر کذلک عقل سلیم صاحبلری اولمیان سفهایه دخی آب سیل محبت دنیا صحرای طول آمال وامنیاته کوتورر وعمرلری
هباء منثور ایدر آب کوهی را عجب چون می برد آب بر طاغی عجب نیجه ایلدر یعنی ایلده مز • کوهدن مراد الرجال کالجبال • وفقنجه کوکل صاحبلری
اولان مردان خدا • وعلم دیده ده ثابت اولان علماء بالله در • آب سیل وهوا • وباد فکر ماسوا • انلرک جبال راسیات کبی تمکین حاصل ایدن
قلوب ثابته لرینی تحریک ایده مز • هیچ آب جبالی تحریک ایتسونمی • وبو بیت شریف محل تعجبدر که • آب طاغلر قدر ریغیلان صمان چوپلرینی آنکجده
یرندن قالدروب صحرالره پریشان ایدوب لکن جبالی تحریکه قادر دکلدر • اما قدرت حقی کور که شیر کوه وشک کوزنه خرگوش ضعیف برک کاه کبی
کورنش ایکن • خرگوش هوشنک خدعه سیله شیر کندو یرندن قالقوب چاهه دوشوب هلاک اولدی • کذلک انسان دخی شیر نفس اماره النده
برک کاه کبی زبون قالوب • وانک الندن خلاصی امر محال کورینورکن • توفیق ربانی عقل معاده رفیق اولدقدن صکره ضعفده برک کاه
کبی ایسه دخی جبل شامخ کبی اوزرنده اولان ثقلت نفسی رفع ایدوب شیر اماره یی باشسوز چاه ریاضته دوشورر دام مکر او کمند شیر بود
ایدی لطف حقی کور که خرگوشک مکری دامی شیره کمند اولدی طرفه خرگوشی که شیری می ربود عجبه وطرفه خرگوش که بر شیری قاپدی یعنی
صورتده ضعیف ایکن • بر قوی وعظیم شیری هلاک ایتدی • الیوم ضعفا صورتنده حق سبحانه وتعالی نک عباد اصفیاسی قهار وجبار نیجه
عسکرلری هلاک ایلدوکی قتی چوق واقع اولمشدر • مثلا موسی فرعون را با رود نیل بر موسی فرعونی نیل ارماغنه می کشد با لشکر وجمع ثقیل
لشکری وجمع ثقیلی ایله چکر یعنی حضرت موسی علیه السلام • فرعون وآل فرعونه حقیر کورنمش ایکن • تأییدات الهیه ایله فرعونی ال عسکری ایله
آب نیله چکوب حضرت موسی قومیله آب نیلی کچوب • فرعون زوالاونا • نیله غرق وهلاک اولدی • وکذلک پشه نمرود را با نیم پر
بارم قدا ایله بر بعوضهٔ ضعیفه نمرودی می شکافد بی محابا درز سر بی میل ومحابا وبلا ترحم باشنک درزینی یارر • بونک دخی قصه سی
بودر که • وجه ارضده اول جبار اولان نمرود ابن کنعان در • وهلاک نمروده باعث بر پشهٔ نیم پر اولوب بونک دخی روایتنده
اختلاف اولنمشدر • روضة الصفاده بعض تواریخ مشهوره دن بو وجهله نقل اولنمشدر که • چونکه حضرت ابراهیم علیه السلام بلیهٔ آتش نمروددن
عون حقله خلاص اولدی • ونمرود عنود دولت دنیا وجاه وحشتنه مغرور اولوب دعوای الوهیتدن قطعا ال چکمیوب حضرت ابراهیم
علیه السلامی کندو ایله مقاتله یه دعوت ایلدی • حضرت ابراهیم علیه السلام دخی • درگاه قاضی الحاجاته مناجات ایدوب نمرودی واتباع واشیاعنی
اخس واحقر حیواناتدن بر نوع ایله هلاک اولمغیچون دعا علیه ایلدی • پس نمرود عنود • روز موعدده لشکر بسیار مور وملخ شمار ایله مرتب
ومسلح اولوب • شهردن طشره چقوب • بر میدان فسیحده صف بغلیوب طوردی • وحضرت خلت پناه فرد وتنها کلوب لشکر نمروده برابر
اولدی • نمرود لعین صورت مزبوره یه تعجب ایدوب یا ابراهیم سنک عسکرک قنده در دیدی • حضرت خلت پناه دخی عن قریب
عزیز وقهار • خالق وپروردگار • اول عسکری ارسال ایدر دیو بیورروب • سؤال وجواب اخره ایرشدکده • فرمان خدای لایزال ایله
جنود پشه ایرشوب • اول نمرود عاصینک لشکرینک اثرینک اسلحه سنی • بعده لحوم وعظامنی اکل ایدوب انلردن اثر قومادی •
وابو اسحاق ابراهیم الثعلبینک مجالس العرایس نام کتابنده بو وجهله مسطوردر که • نمرودک سلطنتندن دورت یوز یل مرور ایتدکدن صکره
حق سبحانه وتعالی نمروده صورت بشرده بر ملک کوندروب نمروده نصیحت ایدوب • ای بندهٔ ضعیف فعال ناشایسته دن ال چکوب
سنی وجمله کایناتی خلق ایلین پروردگارک وحدانیتنه ایمان کتور • وذنوب ومعصیت • ودعوای الوهیت ایلدوکه توبه ایدوب بغی
وعصیاندن فراغت ایله • والا سنی هلاک ایدر دیو • اوچ کون کلوب ایمان تکلیف ایلدی • نمرود جهل وعناد نده مصر اولوب جهانده
مکر بندن غیری پادشاهی واردر • اگر اسمانکده دخی پادشاهی وار ایسه اکا سویله عسکرین کوندروب انلر ایله محاربه ایده لم دیدی • ملک
دخی نمروده • ایمدی اوچ کونه دکن سکا مهل اولسون جمله عسکرک جمع ایدوب حاضر اول دیدی • اول پلید احمق دخی اوچ کون ایچنده
جمله عسکرین آلات جنک ایله مهیا ومرتب ایدوب • دوردنجی کون صحرایه چقوب • جنود الهیه ایله منتظر حرب اولدی • پس حق جل وعلا
اول ملکه امر ایدوب • نمرودک اوزرینه بعوضه دن بر باب فتح ایلدی • فی الحال لشکر بعوضه بر ابر سیاه عظیم اولوب کنش یوزینی
طوتوب عالمی ظلمات احاطه ایتدی • ونمرودک عسکری اوزرینه اوشوب جمله لحومن یبوب عظامندن غیری شی قالمدی • وبر روایتده
جنود بعوضه لشکر نمرودک بورننه وکوزنه اوشوب جمله سی بنات النعش کبی پراکنده اولوب فرد وواحد قالمدی • نمرود یالکز قالوب
تعجب ایلدی پس ناگهان بامر الله تعالی بر پشهٔ نیم پر نمرودک بورنندن کیروب دماغنه صعود ایلدی • وبیننی سنی محکه باشلایوب
نمرودک فریادی آسمانه پیوسته اولدی • بر روایتده قرق یل وبر روایتده دورت یوز یل سلطنتندن سبق ایدن مدت مقداری

بعوضه نمرودک دماغنده تکث ایدوب • دردسره مبتلا اولدی • وبر وجهله دفعنه چاره بولامیوب خدامنه مطارق دوزدروب باشنه اوررلردی
وانلر اوردقجه برمقدار آرام ایدوب ضرب اولنمادقجه المی شدید اولوردی • ونمروده زیاده جه مرحمت ایدن • وکندویه دخی احسان اول ایدی که
مطرقه بی سبب دولتنه ایکی اللری ایله اوررلر • وهر کیمکه نمرودک خدمتنه کلسه • دستبوسدن آول خدمتلری اول ایدی که نمرودک باشنه اولان
مطرقه لی الوب بی طاقت اولنجه دکین باشنه اوررلردی • وهر کیم که خدمت مزبوره ده زیاده جه قیام کوسترسه نمرودک بخشش وعطاسندن
جمله دن زیاده اول حصه مند اولوردی • پس حق سبحانه وتعالی نمرودی وجه مشروح اوزره دنیاده اذیت وزجر ایله معذب ایدوب بعده بعوضه
منفور دماغنی اکل ایدوب جانی ناره طپشوردی • در سراو چار صد سالش برداشت • عطار نیم پشه بر سر دشمن کماشت • حال آن کو قول دشمن باشنود
کور اول کمسنه نک حالنی که • قول دشمنی استماع ایلیه • بین جزای آن که شد یار حسود • کور انک جزاسنی که حسوده یار وهمصحبت اولدی بیت
حذر کن زانچه دشمن کوید آن کن • که بر زانو زنی دست تغابن • دشمن سوزین دکلیوب • وحسود ایله همدم اولمادن مراد کیم ایدوکن
بیان ایدوب بیورر که حال فرعونی که هامان راشنود • اول فرعونک حالنی کور که • هامانک سوزینی استماع ایلدی • زیرا هر بار که فرعون
آسیه ایله عهد ایدوب موسی علیه السلامه وحدانیت حقه ایمان کتورمکه میل ونیت ایلدکجه • وزیری هامان ایله مشاوره ایتدکده • سن بو قدر
زمان ربوبیت ادعا ایدرکن • شمدی عرضکی پایمال ایدوب کندوکه خدمتکار اولان برکمسنه یه می تابع اولورسن دیوب کمانه عرضن
صاقنیب دوستانه سویلیوب دولت ایماندن محروم قودی • ومعنی جمله زیاده دشمنلک ایدوب • مخلد فی النار اولماغه سبب اولدی
حال نمرودی که شیطان راشنود • واول نمرودک حالنی کور که • وسوسه شیطانه فریفته اولوب قول باطلنی اصغا ایلدی • یعنی شیطان
صورت بشره تمثل ایدوب نمروده کورندی • وحاشا سن نکرسن ابراهیمه تابع اوله دیو اغوا ایدوب • اول خرلا یفهم دخی انک سوزیله مغرور
وغضب الهیه دمقهور اولدی • عطا بمیر فرمان شیطان زا تو زنهار • که کرداند ترا او خوار ومردار • مشو مانند او در عین لعنت • ز لعنت در کذر در باب رحمت
زه فسق وفجورت دنمود دست • که عین آتش اوبر زد ودست • نثر حاصل کلام قصه دن حصه بودرکه دشمن ارچه دوستانه کویدت
دشمن اکرچه سکا دوستانه سویلیه • لکن سن آنی دام دان کرچه زدانه کویدت • دام بل اکرچه کیم سکا صورتا دانه دن سویلیه • کر ترا قندی دهد آن زهر دان
اکر عدو سکا قند وشکر ویره • سن آنی تمام بلاهل بیل • کر بتن لطفی دهد آن قهر دان • اکر جسمکه متعلق بر لطف ایلیه • سن آنی قهر محض بیل یعنی مراد
نفس وشیطان درکه • حق سبحانه وتعالی • ان الشیطان للانسان عدو مبین • بیوردی • وقال تعالی ان النفس لامارة بالسوء • وقال علیه السلام
اعدی عدوک نفسک التی بین جنبیک • پس نفس وشیطان • دوستانه کاه بطالت وکهالت • وکاه عجب وانانیت • وکاه سمعه وریا ایله
عبادت وطاعت بوزمغن کوستریوب طبیعتکه موافق هرنه القا ایدرسه • انی دام تزویر • وعاقبتنی موجب عذاب سعیر بیل • عطار

ترا ابلیس اینجا داوری کرد • ترا اندخت اندوه دردرد • زبانی خوش دلی همچو اینجا • دلت ابلیس چون بربود اینجا • همه طبعت چو ابلیس خوش نیست
همه کبرت بد دوزخ آتش نیست • ببین چندین هزاران سال کابلیس • بنودش کار جز تسبیح وتقدیس • همه طاعات او برهم نهادند • ز استغنای حق بر باد دادند
چو نفس کافرت اندر نهاد • که همراهی در اینجا اوفتاد • بصورت زره مکن باشد شیطان • که صورت فی مکنجد نزد جانان • براه انبیا رو تا توانی

کر ره انبیا شرعت دانی • ابدی مادام که قضاء الهی اولمیه • احتراز واحتیاطک فوایدی بیاردر • ولیکن چون قضا آید نه بینی غیر عیوب
چونکه قضای الهی کله • بوسعدن غیر عیبین کورمزسن • وصورتدن چوب حقیقت کاره واقف اولمزسن • دشمنانرا باز نشناسی ز دوست • دشمنلری
دوستدن فرق وتمییز ایتمزسن • کما قال صلی الله علیه وسلم • اذا جاء القضاء عمی البصر • واذا حل القدر بطل الحذر • شیخ عطار قدس سره
قضا پیوسته اندر اینجا یک • بباید بر سران جمله بی شک • قضای حق همه برسر نوشتت • عزیز اندر همه طینت سرشت • قضای نیک وبد کل اخذ ایت
دلیکن قول ما بر انبیا است • براه انبیا رو از بدی دور • ترا ای جان تا یابی غرفه نور • بفعل بد مرو نیکو کزین تو • بجز نیکویی هلم اینجا مبین تو
کمان نیک بجو ز جد اشو • حقیقت پاک وچون انبیا شو • ابدی ای دل بی چاره • چون چنین شد ابتهال اغاز کن • چونکه بویله اولدی تضرع
ونیاز واغاز ایله • ناله وتسبیح وروزه ساز کن • ناله وتسبیح وصوم وصلوته مباشرت ایله • وحکم قضا وقدر زمن بنه حقه صیغین •
اللهم انی اعوذ برضاک من سخطک • واعوذ بعفوک من قهرک • واعوذ بک منک • دیو حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • تعلیم بیوردقلری
دعالری اغزدن وقلبکدن اکسک ایتمه • ودخی ناله میکن کی تو علام الغیوب • ای پادشاه لم یزال سن علام الغیوب سن • زیر سنک بکر بدنما را مکوب
زیر سنک بکر مبده • بیزی دوکه دیو • ناله وافغان ایله • ناله میکن معناسی سهولت معنی ایچون مصراع ثانیده اجرا اولنور • کر سکی کردیم ای شیر آفرین
ای شیر خلق ایدیجی • معبود بالذات • اکرچه نفسه اولوب کلبلک ایلدکسه • شیر را مکمار بر ما از کمین • سن لطف واحسانک ایله عفو ومغفرت ایدوب
کمیندن شیری بزم اوزریمزه حواله قیلمه • یعنی درون نمروده مختفی اولان شیر نفس اماره یی بزه غالب قیلمه • اللهم لا تکلنی الی نفسی طرفة عین
ولا اقل من ذلک • آب خوش را صورت آتش مده • آب خوش ولطیفه آتش صورتن ویرمه • اندر آتش صورت آبی منه • آتشده صورت
مایت قومه • آب خوش شانلنده اولان طاعات وعبادات • وفقر ومجاهداتی بزه صورت نارده کوستریوب • وحقیقتده نار اولان
هوای نفس • وغنا وثروت • وبطالت وکهالتی صورت آبده کوسترمه • عطار • ریاضت اختیار کاملانست • کی کره رود ایش نشست
ز نعمت ای برادر این فکانست • قناعت کن که تا یابی سعادت • قناعت جوهرست از عالم عشق • که بنخواند اورا آدم عشق • اللهم ارنا الحق حقا فنتبعه
والباطل باطلا فنجتنبه • از شراب قهر چون مستی دهی • آلهی چونکه غلطه شراب قهردن مستلک ویرسن • نیستها را صورت هستی دهی

یوقلره وارلق صورتن ویرسن • یعنی وجودلری عدم حکمنده اولان زینت دنیایه وارلق صورتن ویروب اکا محبت ایدنلری جاه امانیته دوشوب
وباقیات صالحات اولان وطن اصلی وعالم اخرتی اونودوب پندار هستی آتشنه احراق ایدرسن بیت بصورت مانده حیران ودل ست
اگر مردرهی زینت شو هست • چیست مستی بند چشم از دید چشم • مستلک نه در چشمک باغلانمه سی در کوریه سندن • یعنی چشم کورمکدن برمرتبه بند
اولا که تا نماید سنگ گوهر پشم یشم • حتی صخره ودرر • وسنک حجر جوهر • وپشم وصوف یشم مجلا وصاف کورینه • یعنی ادانی واسافل اعلی • وبدوقبیح
نیک وملیح کورینه • ودنیا سر خوشلغی هر شیک حقیقتن کورمکدن کوزینی باغلایه • اللهم ارنا الاشیاء کما هی • چیست مستی حسها مبدل شود
شرابهر الهیدن مستلک نه در • حواس مبدل ولمقدر • وحواس ادراکات صوری ومعنوی متغیر اولوب اشیای علی ما هی علیه ادراک ایتمامکدر
چوب گز اندر نظر صندل شود • مثلا ایلغون اغاجی نظرده صندل ولمقدر • عطار • حجاب تست صورت با معانی • بقدر عقل تو راز نهانی
همی کویی مکر بیدار کردی • زمستی یکزمان هشیار کردی • کاشف اسرارهای کبریا • شه جلال الدین مولانای ما • قضا وقدر بند چشم اولدوغن
تحقیق ایتمک ایچون هدهدک قصه سنه شروع بیوررلر • قصه هدهد وسلیمان علیه السلام • در بیان آنکه چون قضا آید چشمهای روشن بسته شود
هدهد وسلیمان علیه السلامک قصه سی در • انک بیاننده که چون قضا وقدر کله روشن چشملر بسته اولور • چون سلیمان را سراپرده زدند • چونکه
سلیمان علیه السلام ایچون سراپرده اوردیلر • یعنی عدل وداد ایچون صدر سلیمانی ده سراپرده حکم وحکومت وضع ایتدیلر • جمله مرغانش بخدمت آمدند
جمله مرغان وطیور حضرت سلیمان علیه السلامک حضور سعادتنه کلوب • وخبرهمایونی اوکنده خدمته ال باغلایوب طوردیلر • اکا بناء که
همزبان ومحرم خود یافتند • مرغلر سلیمان علیه السلامی کندولرینه همزبان ومحرم بولدیلر • پیش او یک یک بجان بشتافتند • لاجرم بربر اول حضرتک
خدمتنه جان ودل ایله بلدیلر • وسعی جمیل قیلدیلر • جمله مرغان ترک کرده چیک چیک • چیک چیک سماء اصواتدر صفیر مرغه دیرلر • یعنی جمله طیور حضرت سلیمانک
اوکنده صوت وصدالرین ترک ایلمش • وخاموش اولمشلر ایدی • با سلیمان کشته افصح من اخیک • مرغلر حضرت سلیمان ایله سنک برادرکدن افصح
اولمشلر ایدی • یعنی برادرکله سن نیجه فصیح تکلم ایدرسک طیور دخی حضرت سلیمان علیه السلام ایله دخی افصح تکلم ایدوب احوالن عرضه قیلورلر ایدی
همزبانی خویشی وپیوندیست • همزبانلق خصملق وپیوندلکدر • یعنی ایکی همزبانک میاننده اتحاد والفت مقرردر • مرد با نامحرمان چون بندیست
مرد نامحرملر ایله مقید ومحبوس کبیدر • فی الحقیقه برکمسنه اخر دیاره دوشوب اول دیار خلقینک لسانن فهم ایتمیه • اول کمسنه محبوسدر • کذلک محرم قدس الهی
اولان مردان خدا دخی حاللرندن خبردار اولمیان نامحرملر الینده مقید ومحبوس کبیدر • مصراع • روح را صحبت ناجنس عذابیست الیم • پس حضرت مولانا
همزبانلردن مراد اصل محرم اسرار خدا اولان عارفلر • ونامحرملردن مراد عشق ومحبت وحجاب قدس ایله اشتغال ایتمین جاهللر اولدوغن بیان ایدوب
بیوررلر که ای بسا هندو وترک همزبان • ای فتی چوق هندو وترک واردر که • بحسب اللغه متغایرلرکن لسان حال عشق ومحبت خدای متعال ده
بربرلیله همزبان • وبربرلرینه مهربانلردر • ای بسا دو ترک چون بیکانکان • ای مستمع قابل فتی چوق واقع درکه • ایکی ترک بر لسان وبر لغت تکلم ایدرکن
بربرینه حاللرن اولمامغله بیکانه لر کبی در • الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف • وما تناکر منها اختلف • جامی • معارف کرچه بو باریک باشد
چه حاصل زان چو دل تاریک باشد • درون تیره از سیل زخارف • زبان بکشای در شرح معارف • همزبانی محرمی خود دیکرست • محرملک همزبانی خود غیریدر
یعنی بربرلیله حال دلین سویلشمک وسر درونه تحصیل اطلاع ایلمک ظاهرده اولان همزبانلقدن باشقه در • انلرک لسانی اوزکه در • همدلی از همزبانی بهترست
همدللک همزبانلقدن اعلی در • یعنی وحدت حقه عارف وسر درونه واقف اولدقدن صکره • اکر هندو اکر ترک اکر عرب واکر عجم مساویدر
اکا بناء که غیر نطق وغیر ایما وسجل • نطق سر وایما واشارت وسجل وکتابتدن • صد هزاران ترجمان خیزد ز دل • قلبدن صد هزاران ترجمان ظاهر اولور
یعنی لسان الحال انطق من لسان القال • فحواسنجه عارفلر اصللر ابتدا حاللرین لسان حال ایله عیان ایدوب بعده اقتضا ایدرسه انی قالی دخی
کشف قیلوب سر اولان معانی بطریق التمثیل والتشبیه تحت عبارات والفاظه کتوررلر • واهل قال ولنلر فهمنده جاهللر وارباب علمانک دخی
نیجه سی انک انلرک فهمنده عاجز وقاصرلردر • پس برکمسنه لسان تصوفی • قوت علم ایله تعلم ایدوب • لکن ذوق وحالدن بی بهره اولسه سر درونندن
غافلدر انک بلدوکی اصطلاحات کندویه نجات ویرمز • واولیاء کرامک عبارات النده مکنوز اولان نور حقیقت محمدیه دن نصیب بولماز
پس حقیقتده همزبان اولان محرم شهود وجه جمال • وهمدم نسیم قرب وصال ولانلردر • پس حضرت مولانا مناسبت ایله همدمیت ومحرمیتک تعریفن ایتدکدن
صکره • کیرو قصه یه شروع ایدوب بیوررلر که جمله مرغان هر یکی اسرار خود • جمله طیور هر بری کندو اسرارینی • از هنر وز دانش واز کار خود
کندونک دانش وهنر وکار وکردارندن • با سلیمان یک بیک وا می نمود • سلیمان علیه السلامه واحد بواحد عیان کوستردی • از برای عرضه خود را میستود
حضور سلیمانه عرضه قلمق ایچون کندوسنی مدح ایلدی • یعنی کندولرینی مدح • فاما بنعمة ربک فحدث • تحدیثا ایچون اوزرده • از تکبر نی واز هستی خویش
عرض دانش وهنر ایلدکلری عجب وتکبر وانانیتلرندن دکل ایدی • بهر آن تا ره دهد او را بپیش • بلکه عرضه داشت هنر ایتدکلری انکچون ایدی که تا حضرت
سلیمان علیه السلام اول مرغلرک هر برینه • کندو حضور شریفنه یول ویره • وخدمتنه لایق وسزاوار ایلیه • چون بباید برده را از خواجه • چونکه
براسیره خواجه دن لابد اولسه • برده فتح با ایله اسیر معناسنه در • یعنی چونکه بر بنده بر افندی یه قول اولمق استیه • افندی انی آلسون دیو
عرضه دارد از هنر دیباجه • اول غلام وجاریه هنرلردن بر دیباجه عرضه طومار • یعنی هنرلرینک بر مقدارین پیشکاه خواجه یه عرضه قیلوب
خدمتنه وصول امیدنده اولور • دیباجه بونک کبی محلده بر مقدار معناسنه استعمال اولنور • چونکه دارد از خریداریش ننگ • اما چونکه بنده
خواجه نک مشتریلکندن عار طوته • یعنی اول خواجه یه بنده اولمق استمیه • خود کند بیمار وکر وشل ولنگ • اول بنده کندوسنی خسته وصاغر

دُولاق واقسا قایلر • و تمارض قیلور کندک اجناس طیور دخی عرضهٔ داشت هنره آغاز ایدوب نوبت بهدهد رسید وپیشهٔ اش هدهد وانک پیشه
وکارینک نوبتی ایرشدی وان بیان صنعت واندیشهٔ اش وانک صنعت واندیشه سنک بیانینک نوبتی ایرشدی کفت ای شاه یک هنر کان کهترست
هدهد ایتدی • ای شاه کشور عدالت بر هنر که اول هنر حقیرتردر باز کویم کفت کو ته بهترست عیان سویلیم حال آن که • بر موجب خیر الکلام ما قل ودل
کلامک اختصاری مطلوب وبهتردر • یعنی جمیع طیور رجاب عالی شانکه دانش وهنرلرین عرضه قلمغه کلمشدر • پس غیری طیوره مضایقه وانتظار چکدرمسون
همان جمله دن برهنرم عرضه قیلوب کلامی بوجز سویلیوب اطناب ایتمیم • پس حضرت سلیمان علیه السلام دخی هدهده کفت برکو تا کدامست آن هنر
ایتدی سویله اول نتیجه هنر در کفت من انکه که باشم اوج بر هدهد ایتدی یا سلیمان زمان • اول دقیقه ده که بن اوج اوزره اولم • ویاخود بر
باء فارسیله اولوب اول زمانکه بن جو هواء واوج علایه پرواز ایدیجی اولام بنکرم از اوج باچشم یقین چونکه اوج هوادن چشم یقین ایله نظر ایدم
من ببینم آب در قعر زمین قعر زمینده بن ایی کوررم • ویاخود باچشم یقین مصراع ثانی یه مصروف اولوب قعر زمینده اولان آبی بن
دیدهٔ یقین ایله کوررم دیمک اوله تا کجایست وچه عمقست وچه رنکست تا اول آب قنده در وعمقی نه مقدار دُر لونی نجه در از چه میجوشد زخاکی یا ز سنک
اول آب نه دن قیناره برخاکدن وياخود برطاشدن می تفجر ایدر • بنم مشهودمدر • بو معنی هدهدک خاصیتندن در نته کیم کمال الدین دمیری حیوة الحیوان ده
دیمش که • وذکر عن الهدهد • انه یری الماء فی باطن الارض کما یراه الانسان فی باطن الزجاج • وزعموا انه کان دلیلا لسلیمان علی الماء ولهذا السبب
تفقده لما تفقده • ای سلیمان بهر لشکرگاه را هدهد ایتدی ای سلیمان لشکرگاهدن اوتوری یعنی لشکر بر محله نزول ایتدکده آبی هدهد انکیچون
در سفر سید ازین آگاه را سفرده یانکده طوت بو آبدن آگاهی پس سلیمان کفت ای نیکو رفیق پس سلیمان علیه السلام ایتدی ای نیکو رفیق
در بیابانهای بی آب عمیق بی آب وصوی عمیق اولان بیابانلرده بزمله اول تا بیابی بهر لشکر آب را • در سفر سقا شوی اصحاب را
تا کیم لشکردن اوتوری آب بوله سن • وسفرده اصحابه سقا اوله سن • بو بیت اخیر سلطان ولد قدس سره نکدر • بونده ارباب حکومته اولان حصه بودر که
هر نه قدر عزت ودولت • وقدر ومنزلت • وعقل وکیاست صاحبی دخی اولورسه صورتا حقیر ایسه دخی • ارباب هنردن اعراض ایتمیوب خلعتنه کتوره
زیرا انسان علی الطبع اولماغله • بر برینه محتاجدر • وهر مناصب وخدماتی اهلنه تفویض وتقلید ایلیوب نا اهله منصب ویرمکدن احتراز ایلیه زیرا
برکاری نا اهله ویرمک اشراط ساعتدندر • کما قال علیه السلام اذا وسد الامر الی غیر اهله فانتظر الساعة • اکرچه اشراط ساعت کبرادن دخی اولمز سه
هر دولتک یکیسی • واشراط سلطنتی مناصبی نا اهله ویرمک • وحکامی تیز تیز تبدیل ایتمک • وناقصات العقل اولانلرک سوزین طوتمق • وورای حجابده
مقتضای طبعه موافق اولان ارباب هوا ایله صحبت وساز وسوز • وضحک وتحکّکلر ایله عشرت ایدوب خلقه یوزین کوسترمامک • وفقرا وضعفا
ورعایا وبرایای حضورینه کتورمیوب مظالم خلقی کندو استماع ایتمامک • ورشوت الوب التزام ایله منصب ویرمکدر • وشهرتی ووظیفه خواری چوغالدوب
ایرادی مصرفندن قلیل اولمقدر • زیرا مادهٔ ظلم قلت ایراددن نشأت ایدر • ولعوان سلطانک دخی بیت المال خیانتلری • حدلرندن زیاده
طنطنه وشهرته تقیید اتدکلرندن حاصل اولور • وعلمانک دخی لسانلرینی حق کلام سویلمکدن حب جاه ودنیا • وطمع وحرص قطع ایدر • پس پادشاهلره
لازم ارکه • هرکسک حالنه واقف اولوب • هیچ کسه حدندن تجاوز اتدرمیه • وکندو دخی جان ودلدن شرع مطهره تابع اولوب • اقامت حدود دالته ده
بذل مقدور ایلیه • وفقرا وصلحایه میل ومحبت ایدوب • عدل وادی کندویه شعار ایتمکله • فقرا وصلحا واولیا واصفیانک کوکللرینه کیروب رعایا
وبرایانک جان عزیزلرندن سوکلوسی اوله • حتی جمیع ناس خیر دعا ایتمکده بی اختیار اوله • پس بو وجهله اولان پادشاهلرک عمری طویل ودولتی پایدار
وسلطنتی برقرار اولوب دنیا واخرت پادشاهلغن بولور • وبونک خلافنه اولان حاکملرک عمری کوتاه • وکندولری کمراه • ودولتلری از زمانک ایچنده
برباد وتباه اولور • وراه حقه سالک اولان عاشق صادقلره دخی حصه بودرکه • بر موجب کلکم راع وکلکم مسؤل عن رعیته • هرکس کندو وجودی
مملکتنه پادشاهدر • ایدی قصهٔ هدهد وسلیماندن بطریق التأویل مراد بودرکه مصراع روح سلطان وجودست بر سریر قلب شاه • مضمونجه سرای بدنده
صدر قلب زرینه سرایرده روح سلیمان وضع اولنوب • روح کاه حکومته اوتوردقده • حواس خمسه ظاهره وباطنه • وقوای بدنیه ودرجیه
جمیعا پیش تخت روح کلوب وخدمته الخلایوب هربری خدمته لایق اولماغیچون کار وهنرلرین عرضه قیلورلر • وهدهدکه مراد اولنان عقلدر
اول دخی کندو پادشاه اولان روح سلیمانه عرضه قیلوب • ومن الماء کل شیء حی اولماغله • ای سلیمان وجود • بن خاک حفیف طبیعتنه فنا اجوب
جو هوای تجرده جولان ایتدکده • کثافت ارض بشریه بکا پرده وحجاب دلمایوب وهر شیئک اصلینه دندر • وماء علم ودانش نه منبع موضعدن
تفجر ایلدوکن کوروب • پس عساکر حواس وقوا ایله هر نه منزله نزول ایلسک سبب هلاکلری اولان عطش حب ماسوادن آب محبت ومعرفت •
وماء علم وحکمت ایله دفع وازاله ایدوب تا سون طول امل ده هلاک اولمقدن حفظ ایدرم • پس سنک سفرده وحضرده یانکده بنی بولمم دیمکله
روح دخی عقلک هنرینی اصغا ایتدکده • کندویه رفیق موافق اوله دغن بلیوب • ایدی ای عقل ستغادمن بعد بنم یانمدن مفارقت ایتمیوب
دایما بکا مرافقت ایله دیوب • عقلی خدمتنه یار صادق • وهمدم موافق ایلدی • اما قوت واهمه که زاغدن مراد اولدر • عقلده بو مقوله هنر
اولدوغنی انکار وحسد ایدوب چونکه عقلده بو مقوله هنر واردر • دام قضا وقدری دانه فکر ونظرک التنده نیچون کورمزدیو معارضه ایلدی
عقل دخی صحیح سکوت افاده ایدوب حجت اصحیحه کتیروب قوت واهمه یی تبکیت ایلدی • که شمدی نسخه ده واقع اولان ابیاتک تأویلی در
طعنهٔ زاغ در دعوی هدهد زاغک دعوای هدهده طعن اوردیغنی بیان ایدر زاغ چون بشنود آمد از حسد زاغ چونکه هدهددن
بو سوزلری ایشتدی حسددن ایلرو کلدی با سلیمان کفت کو کژ کفت وبد سلیمان علیه السلامه ایتدی اول هدهد اکری وقبیح سویلدی

یعنی صادق

یعنی صادق القول دکلدر دیدی از ادب نبود به پیش شه مقال حضور شاهده سوز سویلمک ادبدن اولمز خاصه خود لافی دروغین محال علی الخصوص
لاف وکذاف وزیاده کذب ودروغ اولوب واول لافک عینه سندن کلمکی ممتنع ومحال اوله • دروغین فتح دال وغین ایله دخی قرائت اولنمق
جایزدر • زیرا غین لغتده غیم معناسنه در که سحابک تراکم اولسی وسمایی پوشیده قلمقدر • وهر شیئی که ذهنی پوشیده قله اکا دخی غین دیرلر
پس بو محلده پرده معناسندن ستعار اولوب بو تقدیرجه معنا بودرکه • بالخصوص بر لاف ایلاکه انده پرده اولوب اول کذاف محالاتدن
اوله • وهدهده لاف اسناد اولنمق نه جهتدندر دیو سؤال بیورلیورسه که مرا ور این نظر بودی مدام اکر اول هدهدک دایم بو نظری اولا یدی
چون ندیدی زیر مشتی خاک دام بر آوچ خاکک التنده طوزاغی نیچون کورمزدی چون کرفتار آمدی در دام او اول هدهد دامه نیچه کرفتار کلوردی
چون قفص اندر شدی ناکام او اول هدهد قفصده نیچون ناکام وناچار اولوردی • بو تأویل دخی وجه درکه • هدهددن مراد • اسرار خفیهٔ الهیه یه عارف
واحوال ضمایره واقف اولان ارباب کشف وشهود • وزاغدن مراد حالات ومکاشفات اولیایی انکار ایدن بعض عنود وجحود اوله ••
پس سلیمان کفت ای هدهد رواست پس سلیمان علیه السلام هدهده خطاب ایدوب ای هدهد روا مید ردیدی پس تو در اول قدح این دردهاست که اول قدحده
سندن بو دُرد ظاهر اولدی • یعنی قدح دهان • وشراب کلمدن ابتدا بو کونه تیره لک نمایان اولدی چون نمایی مستی ای خورده تو دوغ نیجه مستلک
کوسترر سن ای ایران ایچمش کشی پیش من لافی زنی انکه دروغ بنم حضوریمده بر لاف اورر سن • اندنصکره اول لاف دروغ کذب اوله یعنی بنم حضوریمده
کذب اخبار ایدوب قادر اولمادوغک هنری کندوکه اسناد • والکله تفاخر ایدوب لاف وکذاف سویلیه سن جواب کفتن هدهد طعنهٔ زاغ را
زاغک طعنه سنه هدهدک جواب ویدیکی در کفت ای شه برمن عور کدای هدهد حضرت سلیمان علیه السلامدن حسود بلاسیله چونکه معاتب
اولدی جواب ویروب ایتدی • ای شاه رسالت پناه بن عریان وکدا اوزره واقع اولان قول دشمن مشنو از بهر خدای دشمن قولنی اصغا
واستماع ایلمه حق رضاسیچون اولسون کر ببطلانست دعوی کردنم اکر دعوی ایلدوکم مقارن کذب وبهتان ایسه من نهادم سر ببر این کردنم
بن حکمکه سر قومشم وامرکه مطیع اولمشم بو بینی کس زاغ کو حکم قضا را منکرست زاغ که اول زاغ حکم قضایه منکردر • کذلک امر قضا وقدره
انکار ایدن زاغ طبیعت وغراب جبلتلر دخی کر هزاران عقل دارد کافرست اکر هزاران عقل دخی طوتر ایسه کافردر • ایدی فرق مختلفه نک
مذاهبنه وهر برینک منشأ غلطنه عارف اولان • وارث کامل حقیقت محمدی در • پس ارباب شهوده اسرار وجوده عارفین ومراتب کونیه ده
مختفی اولان آب معنایه واقفلر دیسه لر • وکرامات اولیا • ومکاشفات اصفیایه انکار ایدن معاندین • چونکه انلرک مکاشفه لری وار ایدی ارض
بشریتده مکتوم اولان • بلا وقضایی نیچون کورمیوب دام زلّه یه پابسته اولورلر • معلوم اولدی که کشف وشهودک اصلی یوقدر • بلکه بر قوری لاف وکذافدر
ایدکلرنده وارث حقیقت محمدیه بونلری تبکیت ایچون • عارفین ومکاشفینه بطریق الامتحان بو اعتراضه جواب ندر دیو سؤال ایتمکله اول هدهدان
معارف وموحدان وعارفان دخی • زاغ جبلت اولان منکرین • قدریه ومعتزله کبی قضا وقدره انکار ایتمشلردر • هزاران عقل ودانشلری دخی وار ایسه
حق ستر ایدیجیلر در • دیو جواب ویررلر • ایدی منکر قضا وقدر اولان کمسنه در تو کر کافی بود از کافران فرضی اکر سنده کافرلردن برکافر اولسه
یعنی عقاید اسلامیه دن ناقص بر حرف وبر عقیدهٔ فاسده موجب کفر اوله جای کند وشهوتی چون کافران عورتک فرجی کبی رایحهٔ خبیثه
ومحل شهوت سن کاف یارق معناسنه • دران دخی دیلو قدرکه • کافراندن مراد فرج زن در • حاصل کلام بر فحوای کریم انما المشرکون نجس
شرک نجاست معنویه در • ودخی القدریة مجوس هذه الامة حدیث شریفنک موجبنجه • ودخی امام حسن رضی الله عنهک من لم یؤمن بالقدر خیره وشره
فقد کفر ومن حمل المعاصی الی الله فقد فجر قول شریفی اوزره قضا وقدر • وخیر وشر حقدن ایدوکنه ایمان واعتقاد ایتمین زمرهٔ مؤمنیندن
اولمادوغنی مشعر احادیث شریفه واخبار صحیحه وارد اولمشدر • وکما قال علیه السلام لا یؤمن احدکم حتی لا یؤمن بالقدر خیره وشره •
وقال صلی الله علیه وسلم الایمان بالقدر نظام التوحید • وقدریه یی اکفار ایتمیانلر اهل قبله در دیو آیت کریمه ایله استشهاد ایتمکله توقف ایدوب
تکفیر ایدنلر دخی افعال عباد عبدک خلقی در • وحقدن شر صادر اولمز دیو مجوسیلر کبی حقه شریک اسناد ایتدکلری ایچوندر • قضا ایسه من الازل الی الابد
واقع اولاجق احواله جاری اولان حکم کلی اجمالی الهی در • قدر دخی حکم قضا موجودات اوزرینه • صور تفصیلیه ایله اوقات معینه ده
واقع اولدوغیدر • پس متضمن شرک اولان اعتقادات باطلهٔ ثنویه وقدریه دن • شویله که سنده دخی بعض اعتقادات فاسده اولور ایسه
درونک محل رایحهٔ قاذورات شرک اولوب • وکافران فواحش کبی اکر سانک اکر عقایدک جنابت باطنیه دن خلاص اولمایوب جنابت معنویه یه
ابدیه ده ملوث ونا پاک • وعذاب وزحمده خوار وزار اولورسن • ایدی ای غافل وعقیده سی باطل کندوکی تلوث باطنی دن تطهیر ایتمکیچون
آتش آه توبه وندامت وسوزش درون صداقت ایله حمام سینه کی قزدروب ولولهای چشمه سار چشمکدن جریان ایدن دموع
لعلکون ایله غسل ایدوب • وآب زلال توحید وایمان • وشراب طهور ذوق ووجدان نوش ایدوب امراض شرک وطغیان • وبرص کفر وعصیاندن
خلاص اولاسن که • حتی سن دخی ارباب کشف وشهود زمره سنه لاحق اولوب جو هوای قرب لامکانده پرواز ایلیه سن پس هدهد
صاحب نظر • سلیمان علیه السلامه ایتدی یا سلیمان من ببینم دام را اندر هوا بن جو هواده طیران ایدرکن زیر خاکده اولان دامی کوررم
کر نپوشد چشم عقلم را قضا اکر قضاء الهی عین عقلمی پوشیده قیلمز ایسه چون قضا آید شود دانش بخواب اما چونکه ناکهان قضا سبحانی کله
عقل ودانش خوابیده اولور • یعنی اسرار قضا عقل ودانشه خواب غفلت ویرر • وفکر ونظر وحدت بصرک نفعی اولماز •
مه سیه کردد بکیرد افتاب ماه سیاه اولور • وافتاب طوتیلور • یعنی قضاء الهی کلدکده ماهه خسوف وافتابه کسوف واقع اوله دخی کبی

عقل قمر طلعت ونور بصیرت آفتاب منزلت خسوف وکسوفه دارر وداراضی مقدسه قلب مظلم ومکدر قالور **از قضا این تعبیه گی نادرست**
قضاء الهیدن بو تعبیه یعنی بو مکر وتخلیط قچان نادر وقلیلدر یعنی نادر وعجب دگلدر بلکه قضاء حقدن بونک امثالی تعبیه وتخلیط چوق واقع اولمشدر
وتعبیه عسکری قورقمغه دخی دیرلر عبی الجیش یعنی بترساند جیش را وفی الصحاح عبیت الجیش تعبیة وتعبیة اذا هیأته فی مواضعه یعنی بو تقدیرجه
قضاء الهی عباد اللهی تخویف وتنبیه قلمقدن خالی دگلدر دیمک اولور وجه ثانی اوزره اولان معنی اولی فهم اولنیور **از قضادان کو قضا را منکرست**
اولکسنه که قضاء الهی یه منکردر انک انکارینی دخی قضاء ربانیدن بیل زیرا کافرک کفرینه قضاء الهی تعلق ایتمسه اول شخص آلوده کفر اولمز ایدی
پس کافرک کفری ومنکرک انکاری • وهر کسک نیک وبدکاری قضادر دیکدر **عطار**
قضا رفته ز اول تا باخر • ز باطن او نمود وستر ظاهر
قضا رفته هر زرات از اول • ازان گردند اینجا که معطل
قضا رفته اینجا هر کسی را • نتاده ستر این اینجا بسی را
قضا رفته جمله سالکان را • نمودر از هم پنهان وپیدا
قضا رفته بنوشته ازپیش • تو هیش اندیش اینجا بنیدیش
تو از هیش قضا چون می گریزی • که باجی این زمان تو می ستیزی
کنون با قصه آدم شوم باز • دربن دم من بدان همدم شوم باز
عیان قصه آدم بگویم • نمود غصه او هم بگویم

قصه آدم علیه السلام

وبستن قضا نظر او را از مراعات صریح نهی وترک تأویل حضرت آدم علیه السلامک قصه سی وقضاء الهی انک چشمنی نهی صریحک عاقبتی ملاحظه سی وترک تأویلدن دخی غافل قلمه سی بیاننده درکه نهی صریحدن مراد ولا تقربا هذه الشجرة فتکونا من الظالمین آیت کریمه سیدر وترک تأویل مراعاته معطوف اولوب حاصل کلام آدم ترک تأویل ایلدی اولان نوایدی وحضرت تأویل ایلدی اولان شدایدی کورمیوب جانب تأویله گیتمکله جنتدن اخراج اولنمسی دیمک اولور ایدی ای ولد آدم چونک آدم ومادرک حوا علیهما السلامک قصه غریبه سنی استماع ایله که حق تبارک وتعالی کتاب کریمنده ذکر ایدر وقلنا یا آدم اسکن انت وزوجک الجنة وکلا منها رغدا حیث شئتما ولا تقربا هذه الشجرة فتکونا من الظالمین یعنی حق سبحانه وتعالی بز عظمتمزله آدمه دیدک که یا آدم سن وزوجک جنتده ساکن اولیکوز وجنتده اولان ارزاق وثمراتدن هر نه مکانده دیلرسکز وتنقلیسکز تناول ایلرسکز واسعا ورافها اکل ایدیکز وشو شجره منهیه یه قریب اولمیه سز بو آیت کریمه ده واقع اولان نهی مقدمات تناولدن اولان قربه تعلیق اولنمشدر مبالغه نهی وتحریم تناول ایچوندر زیرا اندن تناول ایدرسکز انک سببی ایله ظالم النفس زمره سندن اولورسز یعنی اعمال ظالمین ایله عمل ایدرسکز ظالملره ملحق اولوب نفسلریکزه ضرر ایدرسز وناقصیندن اولورسز دیمک اولور وشجره منهیه ده اختلاف اولنوب بعضیلر شجره علم ایدی هر کیم اندن تناول ایتسه نتیجه سنده بلورردی وبعضیلر شجره مزبوره بر درخت ایدی که تناول ایدنلر حدث ظاهر اولوردی وبعضیلر دخی شجره تین ایدی دیمشلر وسعید بن جبیر رضی الله عنه درخت انگور ایدی بیورمش وابن عباس رضی الله عنهما واکثر مفسرین شجره حنطه ایدی دیو بیورمشلر اما قاضی بیضاوی رحمه الله علیه ایدر والاولی ان لا تعین من غیر قاطع کما لم یتعین فی الآیة لعدم توقف ما هو المقصود علیه وتفسیر نیسابوریده بو وجهله مسطوردر که ذکر السدی عن ابن عباس وابن مسعود وناس من الصحابة رضی الله عنهم ان الله تعالی لما اخرج ابلیس من الجنة واسکن آدم الجنة بل وحده وما کان معه من یستأنس فالقی الله تعالی علیه النوم ثم اخذ ضلعا من اضلاعه من شقه الایسر ووضع مکانه لحما وخلق منه حواء فلما استیقظ وجد عند رأسه امرأة فسألها من انت قالت امرأة ولم خلقت قالت لتسکن الی فقالت له الملائکة امتحانا لعلمه ما اسمها فقال حواء قالوا ولم قال لانها خلقت من شیء حی قبل فلما اراد آدم ان یمد یده الیها منعته الملائکة وقالوا اد مهرها قال فما صداقها قالوا ان تصلی علی محمد وآله قال ومن محمد قالوا من اولادک خاتم النبیین ولولاه ما خلقت وعن ابن عباس ان جندا من الملائکة حملوا آدم وحواء علیهما السلام علی سریر من ذهب کما یحملوا الملوک ولباسهما النور علی کل واحد منهما اکلیل من ذهب مکلل بالیاقوت واللؤلؤ وعلی آدم منطقة مکللة بالدر والیاقوت حتی ادخلا الجنة نیسابوری بو ایکی روایتی یازدقدن صکره بیورر که فهذا الخبر یدل علی ان حواء خلقت قبل الجنة والخبر الاول دل علی انها خلقت فی الجنة والله اعلم بحقیقة الحال حاصل کلام چونکه آدم داخل جنت اولوب گندو جنسندن هیچ فرد آخر گورمامک ایله مستوحش اولوب بامر الله تعالی آدمه نوم غلبه ایدوب خواب استراحته واردی وحق تبارک وتعالی اول حینده آدمک ضلع ایسر اسفلی که قصیری دیمکله معروفدر آدمک خبری یوغیکن حوانی اندن خلق ایلدی پس چونکه آدم جنت اوخوسندن بیدار اولوب نظر ایتدکده غایت حسن وجمال ایله آراسته گندو جنسندن بر محبوبه نورسته یی سر بالینده اوتورمش گوردی پس حضرت حوایه ای سرو قامت وخوب قیافت سن کیمسن دیو سؤال ایلدی حوا دخی بن سنک [illegible] حق تعالی بنی انک ایچون خلق ایلدی که سکا مونس اولام وسنکله آرام طوتاسن دیدی پس ملائکه آدمک علم ودانشین امتحانا سؤال ایدوب یا آدم بو کیمدر دیدیلر آدم علیه السلام عورتدر دیدی اسمی ندر دیدیلر حوادر دیدی سبب تسمیه حوا ندر دیدیلر حی دن خلق اولندوغیدر دیدی یا آدم حوایه جنسک ارسیدر دیدیلر واردر دیدی یا حواسن دخی آدمی سورمیسن دیدیلر سومزین دیدی مع هذا حوانک آدمه محبتی آدمک گندویه اولان محبتندن زیاده ایدی لکن حوا راست گویلک ایلدی فقالوا لو صدقت امرأة فی حبها لزوجها لصدقت حواء وقال صلی الله علیه وسلم ان المرأة خلقت من ضلع لن یستقیم لک علی طریقة فان استمتعت بها استمتعت بها وبها عوج وان ذهبت تقیمها کسرتها وکسرها طلاقها ایو شرح ایتمشلر پس ملائکه حوانی آدمه مهر صلوات شریفه ایله تزویج ایتدیلر وایکیسی دخی بربرله مونس اولوب جنتده سرو خرامان کبی روان اولدیلر ونعم فراوان جنتدن حیث شئتما تناول وتنعم ودیلدکلری مکانده تفرج قیلوب الا شجره گندیدن نهی اولندیلر وتفسیر بزدیده مسطوردر که بو آیت کریمه معتزله یه رده برهان ساطعدر زیرا معتزله دیرلر که جنت هنوز مخلوقه وموجوده دگلدر

شرح

قصه آدم وحوا علیهما السلام

الجواب اگر جنت موجوده اولمیایدی یا آدم اسکن انت وزوجک الجنة بیورلمزایدی ومعتزله دیرلر که شجره مزبوره دن آدم وحوا نهی اولندقلری دلالت ایدر که جنتده اولمیوب بلکه روضات دنیادن بر روضه اوله زیرا جنتده اولایدی انده خود آدم برشیدن تحریم قیلنمزدی اهل سنت وجماعت طرفندن جواب بودرکه جنتده ولدان وغلمان دخی واردر لکن انلرک استمتاعی حرامدر بودخی اول شابه ده در دیگر ومعتزله دیرلر که اگر بوندن مراد جنت خلد اولایدی آدم انده امر ونهی ایله مکلف اولمزدی بوکا دخی جواب ویررلر که دنیا دار تکلیفدر لکن بعضیلردن تکلیف ساقطدر مثلا اطفال ومجانین کبی که جمله تکالیفدن بریلردر وبودخی جایزدرکه جنت علی العموم دار تکلیف اولمیوب لکن خاصة آدمه فی وقت دن وقت جای تکلیف اوله باخصوص لا یسأل عما یفعل وهم یسألون قول کریمی اوزره ودخی لله ملک السموات والارض نحوامنجه حق سبحانه وتعالی ملکنده کیف مایشاء تصرف قیلور انکا چون وچرا وکیف ولم ومتی واین دینلمز وعلی کل حال جنتده تکلیف دخی مستبعد دگلدر زیرا اجماع مسلمین بونک اوزرینه درکه جمیع ناس جنتده معرفة الله ایله مأمور ومکلفلردر ودینه معتزله دیرلر که جنت دار حزن والم وسرای اندوه وغم دگلدر آدم ایسه بلا والم واندوه وغم گوردی جواب بودرکه حق سبحانه وتعالی عجب دگلدرکه ایکی ضدی بر یرده جمع ایلیه زیرا دیلدوکنه قادردر مثلا طبع نار محرقه ایکن ابراهیم علیه السلامی احراق ایتمیوب برد وسلام وگل وریحان وباغ وبوستان اولدی کذلک آدم علیه السلامه دخی جنتده واقع اولان محنت فی النعمه آتشده اولان نعمت کبی اوله وبونک سری بودرکه عبد مؤمن نه محنت والم حالنده نومید ونه نعمت وراحتده امین اوله ومعتزله بر سؤال دخی ایدرلرکه اگر جنت دار ثواب اولان جنت اولیدی آدم اندن خروج ایتمزدی کما قال تعالی وما هم عنها بمخرجین انکا دخی جواب بودرکه جنتدن خروج ایتمیان جنته ثواب ایله داخل اولاندر آدم ایسه اول زمان جنته ثواب اعمال ایله داخل اولمدی مثلا رضوان وخازنان جنت طشره چقدقلری ایچوندر که جزاء اعمال وثواب ایچون داخل جنت اولمشلردر تفسیر نیسابوریده دخی اختلافات مزبوره بو وجهله مسطوردرکه ثم هذه الجنة کانت فی الارض او فی السماء وعلی تقدیر کونها فی السماء هی دار الثواب ام جنة اخری فقال ابو القاسم البلخی وابو مسلم الاصفهانی هی الارض وحملا الهبوط من بقعة الی بقعة کما فی قوله اهبطوا مصرا قال لان دار الثواب للخلد ولو کان فی جنة الخلد لما لحقه الغرور من ابلیس بقوله هل ادلک علی شجرة الخلد وملک لا یبلی ولان من دخل هذه الجنة لا یخرج منها لقوله تعالی وما هم منها بمخرجین ولان بعد ابلیس ان غضب الله علیه کیف یقدر ان یصل الی جنة الخلد ولان دار الجزاء یدخل المکلف فیها بعد العمل ولا عمل لآدم وقبله ولانه تعالی خلقه فی الارض ولم یذکر نقله الی السماء ولو کان قد نقله لکان ذکره اولی لان ذلک النقل من اعظم النعم وقال الجبائی هی فی السماء السابعة اهبط منها الی السماء الدنیا ثم منها الی الارض وقال الجمهور هی دار الثواب والدلیل علیه ان اللام فی الجنة لیست للعموم لان السکنی فی جمیع الجنان محال فهی للعهد ولا معهود بین المسلمین الا دار الثواب فوجب صرف اللفظ الیها انتهی کلامه پس سهام قضا کمان قدردن شستن بولوب نشانه سینه آدمه اصابت ایدوجکندن آگاه اولمیوب جنتده حوا ایله آدم گشت وگذار وسیر ورفتار ایدوب صفاده ایکن ابلیس علیه اللعنه نک درون پرخار وسینه پرکینه سی آتش حسد احراق ایدوب علولری پیوسته دیلنغ اولدقده بالآخره آدمه مکر ایدوب جنتدن خروجنه وطاعتدن دونمکه باعث اولدی کما قال تعالی فازلهما الشیطان عنها ای اصدر زلتهما عن الشجرة وحملهما علی الزلة بسببها ونحاهما وبعدهما فاخرجهما مما کانا فیه ای من الکرامة والنعیم ومن الرتبة ولین العیش لیس فعل الله آدمی حق سبحانه وتعالی شیطانه مضاف قلدی زیرا سببی اول شیطاندر کما قال تعالی رب انهن اضللن کثیرا من الناس پس بو آیت کریمه ده دخی اضلال اصنامه مضاف قیلندی زیرا سبب ضلالت انلردر یعنی شیطان آدم ایله حوایه وسوسه قلدی کما قال تعالی فوسوس لهما الشیطان بعضیلر وسوسه شیطان آدمه خارج جنتدن واقع اولدی زیرا شیطان بعدما جنتدن مطرود اولوب تکرار جنته داخل اولمدی دیرلر وبعضیلر شیطان آدمه دهان ماردن تکلم واغوا ایلدی دیرلر نته کیم وهب بن منبه بیوررلرکه مار شتر بختی مثاللنده چارپای ایدی وانواع چارپادن جمله دن اعلی واحسن مار ایدی آدمی اضلالدن صکره دنیایه رد اولنوب مار صورتیله متشکل اولدی پس خزنه جنت مانع دخول اولمغ ایچون ابلیس بطن ماره گیروب جنته داخل اولدقدن صکره بطن حیه دن چقوب اغوایه متقید اولدی ابن اسحق ایدر ابتدا شیطانک مکر وحیله وکید وخدعه سی بو وجهله اولدی که آدم ایله حوانی گوردوگی کبی نوحه وزاری یه باشلادی انلر سؤال ایدوب نیچون اغلرسن دیدیلر شیطان ایتدی سیزه اغلارم که موت اصابت ایدوب بونک کبی ناز ونعیمدن دور اولورسز دیدی ابلیسک بو کلماتی حوا ایله آدمک درونه کمال مرتبه تأثیر ایلدی پس شیطان فرصت غنیمتدر دیوب هل ادلک علی شجرة الخلد وملک لا یبلی دیو آدمه سویلدی وبالجمله شجره منهیه دن ابتدا حوا تناول ایدوب یا آدم بن بیدم سنده اولمادم دیو انواع ابرام والحاح ایله آدمه دخی ویروب تناول ایتدکده بدت لهما سوآتهما فحوای شریفی اوزره موضع عورتلری مکشوف اولوب ایکیسنه دخی عقوبت ایرشدی پس حکمت نه درکه حوا ایتدکده عقوبت اولنمیوب آدم تناول ایتدکده ایکیسنه دخی عقوبت واقع اولدی جواب بودرکه آدم پیش رو ومقتدا واصل حوا ایدی حوا ایسه فرع آدم ورعیت ایدی مادام که مقتدا واصل اولان صفت صلاح ایله موصوف اوله فرع ورعیتدن هر نه مرتبه فساد ظهور ایتسه برکات صلاح مقتدا ایله رعیته اثر ایتمز کما قال صلی الله علیه وسلم ان الله لا یهلک الرعیة وان کانت ظالمة اذا کانت الائمة هادیة پس آدم علیه السلام بعد کشف العورة شرمسار اولوب جنتک درختانینه قاچدی حق سبحانه وتعالی یا آدم این انت یعنی یا آدم قنده سن سن خود اعلم مخلوقات ایدک دیو ندا ایلدی اما هذا یا رب یعنی میان اشجارده یم دیو خبر ویردی قال الا تخرج یعنی حق تعالی یا آدم نیچون طشره چقمزسن بیوردی

قال اسنجی بنک یا رب • یعنی یا رب سندن اونا نورم دیدی • کما قال تعالی الم انهکما عن تلکما الشجرة • یعنی بن سزی بو درختدن تناول ایتمیه سز دیو
منع ونهی ایلدمی دیدی • آدم ایتدی الهی ومولای • ابلیس بزه سنک اسم شریفک ایله قسم ایلدی • بن قیاس ایدردم که هیچ احد سنک اسم شریفکله
یالان یره قسم ویمین ایلمیه • کقوله تعالی • وقاسمهما انی لکما لمن الناصحین • پس حق تعالی حوایه عتاب ایدوب • یا حوا سن آدمی مغرور قیلدک
ایدی سن دخی اکرها بر حمل ایله حامله اول که • بطنکده اولان حملی وضع ایتمک ایستدکده • کرارا ومرارا مشرفه موت اوله سن دیو بیوردب بعده
حیه یه عتاب ایدوب ایتدی • یا حیه سنک جوفکه ابلیس حلول ایدوب • بنم عبدمی مطرود قیلدی • پس سن دخی ملعونه سن • شمدنصکره سنک ترابدن
غیری نصیبک یوقدر • سن بنی آدمه وبنی آدم سکا عدودر • اهبطوا بعضکم لبعض عدو • دیو بیوروب جنتدن اخراج اولندیلر • وهب بن منبه
روایت اولنور که • وقتا کیم آدم لطف حقله • داخل جنت اولدقده • حق سبحانه وتعالی آدمه بر خاتم سلیمانی ویردی • وبیوردیکه یا آدم
هذا خاتم العز حلقته لک لا تنس فیه عهدی فاخلعه • یعنی یا آدم بو خاتمی سکا احسان ایلدم • وسنک عزتک خاتمه قید ایتدم • زنهار اول
عهدی فراموش ایلمه • والا بو خاتمی سندن آلوب غیره ویررم دیدی • عکرمه رضی الله عنه دن مرویدر که • خاتم مزبور مربع الشکل ایدی •
بر جانبنده انا الله لم ازل • وبر جانبنده انا الله الحی القیام • وبر جانبنده انا الله العزیز لا عزیز غیری الا من البسته خاتمی تعز بعزی
وبر جانبنده دخی آیة الکرسی یازیلوب اخرنده محمد رسول الله خاتم الانبیا یازلمش ایدی • وخاتمک حواشی سنده لن یستقر هذا الخاتم علی من
عصی الرحمن نقش اولنمش ایدی • روایت اولنور که چونکه آدم اول خاتمی انکشت مبارکنه وضع ایلدی • اول انکشتدن بر برق لمعان ایلدی کیم
آفتاب چرخ ارضه نه وجهله ضیا کستر اولورسه • اشجار وحیطان جنت دخی • اندن ضیا بخش اولدی • وفرش جنت بو بای معطر • ودماغ جان آنک رایحه
طیبه سندن بحرا اولدی • پس آدم عصیان ایتدکده • خاتم انکشت آدمدن طیران • وسدرة المنتهایه جولان ایدوب • شاخ سدره یه آویخته اولدی •
وبر روایتده دخی رکن عرشده آویخته اولدی دیرلر • فقال الخاتم الهی قد نقص عهدک وانک جعلتنی لاهل الطهارة • فقیل استقر فلک الامان •
وانک تبعث الی ولی من اولیائی فقال له سلیمان بن داود لتدخل الدنیا کلها راغمة فی طاعتی • ولا یملکه بعده احد • شیخ عطار فرماید

تو ای آدم ز ذات حق نموده • بسی کفته ابا حق هم شنوده • درون جنت جان بود ای دل • کرا بر کو بمیش این راز مشکل • تو زیشان آمدی اینجا حقیقت
فتادستی تو در حبس طبیعت • تو ای آدم از آن دم یاد آور • زمانی از خداوندی تو مکذر • اکر آدم تویی زان دم دمی زن • کر آن دم این وجود تست روشن
دم آدم دم تست این بران تا • بکر خانان ببین در ستر نهان • درون جنت وحور آن اسر • بهشت تو که بسته تو بنکر • بهشت نقد جوی از نیه مکذر
که هستی این زمان از خویش بر در • آه ای همدم نسیم جان • ومحرم قرب وصال اولان عاشق صادق • نی کبی درونی آه سوز ایله یانق • وبنوی ناله وزار ایله

ولکن الک • ارباب تحقیق بیورورلر که • شجره منهیه دن مراد • شجره محبتدر که • بر موجب یحبهم ویحبونه • درخت میوه دار مزبور • جنتده لاجل آدم غرس اولنمشدر
وحق تعالی شجره مزبوره یی انوار قدس ایله الباس ایدوب • شجره موسی دن حضرت موسی علیه السلامه اولان تجلی کبی • آدم ایله حوایه تجلی اولنوب ایکیسی دخی
شجره مزبوره یه تعشق • ومنهی اولندقلرین فراموش ایتمشلردر • واول کمال اغدن نهی اولنماسی ایکی معنی ایچوندر که • بریسی غیرت ودلال محبوب ایچوندر
زیرا غیرت تتمه حسن • وکمالیه جمالدندر • وبریسی دخی عاشق شوریده حالی • محبت وعشقه لاجل الحث والتحریض در • فان الانسان حریص علی ما منع
مع هذا عجب بودر که • آدم جنتده شجره منهیه دن غیری برشی تناول ایتمدی • وبلکه آدم شجره محبتدن نهی اولمسه • انواع کثرات مستلذات نفسانیه ایله
شجره محبته میل ایتمیدی • محبت ایسه غذای روحانی در • پس حق تعالی شجره محبتی ذکر ایدوب • آدمی شجره دن نهی ایله تحریض علی المحبة ایلدی •
وبو قصه عجیبه • حضرت موسی علیه السلامک حالنه شابه درکه • وقتا کیم حق سبحانه وتعالانک ارادت ازلیه سی موسانک جمالنه مشتاق ایتمکه
تعلق ایلدیکنده • حضرت موسایی طلب رؤیت ایله مبتلا قیلوب • وباب طلب رؤیتی جمله عاشقلرینه کشاده ایلدی • وموسایه بلا واسطه جبرئیل
تکلم ایتدکده • موسی علیه السلام اقداح کلام ایله سکران • ولذات شراب سماع ایله حیران • وجمال حقه مشتاق وبی درمان اولوب • رؤیت جمالی
طمع ایلدی • وحالت سکرده جلابیب حیا مرتفع اولوب • رب ارنی انظر الیک نیازینه سر آغاز قیلدی • بعده رداء کبریا وازار عظمت وعلا ایله
ردا اولوب حق تعالی لن ترانی بیوردی • کذلک آدم علیه السلامی دخی • ید قدرتیله خلق • ونفخت فیه من روحی ایله مکرم ایدوب • وسجود ملائکه
ایله بکند وجوار غده جنتده اسکان ایلدی • وحوایی آکا تزویج ایدوب • آدم دخی جمال حقی جمال الله دن • هر برات جمیلده مشاهده قیلدی •
وشجره محبتی یابنلر یره انبات ونهی ایله آکا دلالت ایلدی • پس یا آدم اسکن انت وزوجک الجنة فکلا منها رغدا حیث شئتما ولا تقربا هذه الشجرة
فتکونا من الظالمین دیو بیوردی • یعنی حد عقلدن حد عشقه متجاوز اولوب • استجلاب محبت ایله نفسکزه ظلم ایدرسز • زیرا المحبت محنت متلازمان
وبلا ولا توامان • وجنت دار السلام وجای امانر • سلامت ایسه اصحاب سلوه • وملامت ارباب غلوه مخصوص در • فان الفارغ السالم المحب العالی
وما لاهل الفراق فی دار السلام • بیت • فبتنا علی رغم الحسود وبیننا • بطیب سکک شرب به الخمر • فلما اضا الصبح فرق بیننا • وای نعیم لا یکدره الدهر • عطار
چه کویی سر وپا خوش بمکرد • چو مردان اندرین دریا بمی برد • چه کویی هیچ نه تسلیم او باش • براه شرع وترس از بیم او باش • دران کمی جمله ذرات مستمند
از آن ربو دش ما بیت مستند • نثر • وقال ابن عطا نهی عن جنس الشجرة فظن آدم ان النهی عن المشار الیه فتناول علی حد النسیان وترک المحافظة
لا علی التعمد والمخالفة • قال تعالی فنسی ولم نجد له عزما • وقال بعضهم معناه انه نهاهما عن قرب الشجرة وقضی علیهما ما قضی لیریهما عجزهما •
وان العصمة هی التی تقویهما لا جهدهما وطاقتهما • بیکل شغف اسرار کبریا • حضرت مولانا قدس سره الاعلی دخی • شرح شریفنده اولا بیان ایلیه
ابن عطانک قولنی ومعنای اخیری مراد ایدوب بیورورلر که • بو البشر کو علم الاسما بک • ابو البشر که اول ابو البشر علم الاسما بکی در •

صدهزاران

صدهزاران علمش اندر هر رکست • انک هر طمرنده صد هزاران علم واردر • واسمادن مراد نه در تحقیق بیورورلر • اسم هر چیزی چنان کان چیزهست
هر شینک اسمی انجلین که ازلده اول شیء ایله اولمشدر • تا بپایان جان او را داد دست • تا نهایته دکین انک جاننه ال ویردی • یعنی هر شینک
اسمی ندر • وخاتمه وعاقبتی نه اولاجقدر • انک علمی جان آدمه منکشف اولدی • یعنی حق سبحانه وتعالی • وعلم آدم الاسماء کلها • بیوردب اسماء
اولان الف لام استغراق جنس ایچون اولدی • پس استغراق جنس مقتضی درکه جمیع اشیانک اسماسنی • وحقایق مسمیاتی معلوم ایدینه یعنی
علم آدم الاسماء والمسمیات وحقایقها • حاصل کلام حق تبارک وتعالی آدمه شول اسماء صفات خاصه سنی تعلیم ایلدی که اسماء مزبوره ایله
جمیع صفاتنه عارف اولوب • وانوار صفات ایله طریق معارف ذاته مهتدی اولدی • وحق تعالی آدمه مدارج حالات اولان اسما معانی
دخی تعلیم ایلیوب واسماء مجرده سندن بر اسم تعلیم ایلدی که • انکله جمله اسامی بیلدی • مثلا حق تبارک وتعالی انسانه اسم غنمی بلدروب مجرد
اسمی ایله اقتصار اولنمایوب بلکه اسمانک کلیسنی بلدردی • شول وجهله که بطرانه غنمک اسم لونی تعلیم ایدوب مثلا اسود ویاخود ابیض سیدر بلدردی
وسمعنه دخی صوتنی • وشمنه رایحه سنی وذوقنه اسم طعمنی • ولمسنه لینت وخشونتنی • واسماسنی • وکذلک اسماء صفات واخلاقنی • وخواص منافع
ومضارینی قولنه وعقلنه تعلیم ایدوب • واسماسیله اسم خلقتنی دخی تعلیم ایدوب اجزاسندن هر جزو ایچون بر اسم ولون وطعم ورایحه
وصفت وخاصیت وماهیت • وحقیقت اخری اولدوغن • اندن غیریسی بلمز • زیرا انسان اشیانک صور ومعانی وحقایقنی بیلمک ایچون
احسن تقویمده خلق اولنوب • اشیاء مذکوره یی ادراک ایده جک جمله مزبوره دن هر بر شینک حسبنجه انده بر آلت مدرکه واردر که • مدرکات
کلیه مذکوره ملایکه ده یوقدر • والا انجق قوت مدرکه عقلیه ملکیه یه متعلق اولان شی واردر • پس آدم ملایکه اوزرینه فضایل جمه ایله تفضیل اولنوب
اسما مسمیات کلیه ایله جمله ملایکه یه عرضه قلندی • وهر برینک اسما وحقایقندن خبر ویردی • وحقدن بن غیر واسطه مشاهده خطابه قوت استعدادی
اولماغله آدمک علمی ملایکه نک علمنه غالب ایلدی • وقال ابن عطا لو لم یکشف لآدم علم تلک الاسامی لکان اعجز من الملایکة فی الاخبار عنها • ایدی آدم
هر شینک حقایقنی بلدیسه • هر لقب کو داد آن مبدل نشد • هر لقبی که آدم ویردی القاب مزبور متبدل ومتغیر اولمادی • زیرا هر شیئه که باعتبار حقیقه
نه اسم تسمیه ایتدیسه • القاب مزبوره اشیانک لوح محفوظده مثبت اولان اسماسی ایدی • آنکه چستش خواند او کاهل نشد • آدم علیه السلام اول کمسنه یه
جست وچابک اوقیدی • اول بطی وکاهل اولمدی • زیرا اول اسمی آدم علیه السلام اول کمسنه یه • وعنده علم الکتاب مرتبه سندن سویلدی •
هر که آخر مؤمن است اول بدید • هر کیمکه عاقبتی مؤمن • وآخری سعادت اولاجقدر انی اول کوردی • وخاتمه سی ایمان ایله مختوم اولماغله آکا مؤمن دیدی •
هر که آخر کافر او را شد پدید • هر کیمکه عاقبتی کفر ایله اولاجقدر • آدم علیه السلامه پیدا وهویدا اولدی یعنی • واذ اخذ ربک من بنی آدم من ظهورهم
ذریتهم واشهدهم علی انفسهم الست بربکم قالوا بلی شهدنا ان تقولوا یوم القیمة انا کنا عن هذا غافلین • او تقولوا انما اشرک آباؤنا من قبل وکنا ذریة
من بعدهم افتهلکنا بما فعل المبطلون • آیت کریمه سی فحوای شریفی اوزره آدم علیه السلام وجه ارضه هبوط ایتدکدن صکره • برکون جبرئیل امین نزول
ایدوب حقله آدمک ارقه سن صغاوب الی یوم القیام آدمدن وجوده کله جک جمیع ذریات ذرات کتف آدمدن طشره چقوب • حق سبحانه وتعالی
انلردن عهد الوب الست بربکم دیو بیوردی • بعضیلر اقرار ایتدیلر • وبعضیلر انکار ایتدیلر • اول کونه یوم میثاق دیرلر • وکفر اوزره کیده جکلرک ذراتی
آدمک جانب شمالنده صف تعلیوب • وعاقبتی خیر اولوب ازلا وابدا سعادت ایله اولان ذرات انبیا واولیا • ومؤمنین اصفیا عموما آدمک جانب
یمیننده صف باغلیوب • حق سبحانه وتعالی آدم علیه السلامه جمیع ذریتنی شکل وصورت • وقد وقامت وصفات وهیئتلریله • واسم وشهرتلریله
واحدا بواحد کوستروب مفصل ومشروح هر برینی سیر وتماشا قلدی • وابتدا جانب شماله نظر ایدوب ذرات کفاری سیه رو وازرق چشم
وبدرایحه کوروب محزون اولدی • بعده جانب یمینه نظر ایدوب ذرات انبیا واولیا ومؤمنینی هر برینی بر مهر انور • وبدر منور • سرو قامت وخوش قیافت
وروایح قدسیه وفوایح انسیه ایله معطر اولدقلری حالده مشاهده قیلوب • در رخشان اولدی • وهر برینک اسامی وحلیه لرین بیلوب مؤمن
تسمیه ایتدوکی مؤمن • وکافر تسمیه ایتدوکی عاقبت کافر اولوب متبدل ومتغیر اولمدی • کما قال الله تعالی ولو اننا نزلنا الیهم الملایکة وکلمهم الموتی وحشرنا
علیهم کل شیء قبلا ما کانوا لیؤمنوا الا ان یشاء الله ولکن اکثرهم یجهلون الآیة • ایدی ای مستمع مستعد • اسم هر چیزی تو از دانا شنو • هر بر شینک اسمنی
سن دانادن ایشت • سر رمز علم الاسما شنو • علم الاسما رمزینک سرینی ایشت • یعنی اسمک مجرد ظاهرینه قالمیوب حقایق مسمیاته عارف اولماغچون
حق سبحانه وتعالی آدم علیه السلامه تعلیم بیوردوغی رمز سر علم الاسمایی عالم اولان عارف واصل • ومرشد کاملدن استماع ایت که • حق جل وعلا وارث
حقیقت احمدیه • ومظهر تجلیات صفات واسماء کلیه اولان کمله دخی هر شینک اسما ومسمیات • وحقایق صفاتنی کند وفضل واحساندن بلدروب
کشف وشهود صاحبلری در • وشیخ مؤید الدین جندی شرح فصوص الحکمده • شیخ صدر الدین قونویدن روایت ایدرکه • صدر الدین قونوی محی الدین
عربی رضی الله عنه دن روایت ایدوب بیورورلرکه • شیخ رضی الله عنه برکون بکا ایتدی • یا ولدی صدر • وقتا کیم بن بلاد اندلسدن بحر رومه
واصل اولدم • کندو نفسمله قصد ایلدم که • بحره کیرمیم واکر سفینه یه اولمیم • الا ظاهره وباطنه وجودیه دن حق سبحانه وتعالی • بکا دیمم ایچون وبندن
اخر عمرمه دکین مقدر اولان جمیع احوالک تفاصیلنی مشاهده ایتدکدن صکره • راکب بحر اولم • پس حضور تام • وشهود عام • ومراقبه کلیه کمال ایله
حقه توجه ایلدم • پس حق سبحانه وتعالی آخر عمرمه دکین بندن جریان ایده جک احوال ظاهره وباطنه یی بکا مشاهده ایتدروب • حتی ای صدر الدین سنک
باباک اسحق بن محمد ایله • وسنکله صحبت ایدوب • وسنک عموما احوال علوم • واذواق ومقامات • وتجلیات ومکاشفاتک • والله سبحانه وتعالادن
اعطا اولنه جق جمیع حظوظاتک مشهودم اولوب • بعده علی البصیرة وبالیقین راکب بحر اولدم • وهر نه که مشاهده ایتدم ایسه اولان اولدی • وشمدنصکره دخی

اولاجق من غیر اخلال واختلال اولسه کرکدر دیو بیوردی • وشیخ رضی الله عنه فتوحات مکیه ده دخی کندو حالن بیان ایدوب بیوررلرکه •
ولقد آمنا بالله وبرسوله • وما جاء به مجملا ومفصلا • مما وصل الینا من تفصیله • وما لم یصل الینا او لم یثبت عندنا • فنحن مؤمنون بکل ما جاء به فی نفس الامر
اخذت ذلک عن ابوی اخذ تقلید • ولم یخطر لی • ما حکم النظر العقلی فیه من جواز واحالة ووجوب • فعملت علی ایمانی بذلک حتی علمت من این آمنت
وبما آمنت • وکشف الله عن بصری وبصیرتی وخیالی • فرایت بعین البصر ما لا یدرک الا به • ورایت بعین البصیرة ما لا یدرک الا به • ورایت
بعین الخیال ما لا یدرک الا به • فصار الامر لی مشهودا • والحکم المتخیل المتوهم بالتقلید موجودا • فعرفت قدر من اتبعته • وهو الرسول المبعوث الی محمد صلی الله علیه وسلم
وشاهدت جمیع الانبیاء کلهم من آدم الی محمد علیهم السلام • واشهدنی الله تعالی المؤمنین بهم کلهم • حتی ما بقی منهم من احد ممن کان او هو کائن الی یوم القیامة
خاصتهم وعامتهم • ورایت الجماعة کلها • فعلمت اقدارهم • واطلعت علی جمیع ما آمنت به مجملا مما هو فی العالم العلوی • وشهدت ذلک کله فما
زحزحنی علم ما رایته وعاینته عن ایمانی • فلم ازل اقول واعمل ما اقوله واعمله لقول النبی صلی الله علیه وسلم لا لعلمی ولا لعینی ولا لشهودی • فواخیت بین الایمان
والعیان الخ • ایدی ای طالب مستعد سن دخی ولی کامل ومرشد مکملدن بر وسیله ابتغا ایله که مشکوة ولایت محمدیه مظهریتنده قایم • وصورت کمالیه
انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبه او ادنی دن مقام قرب قاب قوسینه مبعوث • وبو وجهله موصوف اوله • حتی اول وارث کامل حقیقت محمدیه دن
مجلای حق اولمغه لایق بر قلب صاف الکتوروب • وحقایق اشیایه واقف اولوب آب وکلده آلوده اولمش مضغه مکدره • وقلب تیره وچشم خیره دن
خلاص اوله سن • وزمانه ده بویله مرشد قنده بولنور • وبولندوغی تقدیرجه بو مراتب مزبوره یه نه وجهله واصل اولور دیو دون همت اولمایوب حق سبحانه
وتعالی قدرتنه بر شی محال اولمادوغنه ایمان کتوره سن • من طلب شیئا وجد وجد بیورلمشدر • وشیخ رضی الله عنه حالنی بیان ایدوب بواتی تمام عیان
ایدکدن صکره بیوررلرکه • وما ذکرت ما ذکرته للفخر لا والله • وانما ذکرته لامرین الامر الواحد لقوله تعالی واما بنعمة ربک فحدث • وای نعمة اعظم من هذه
والامر الاخر لیسمع صاحب همة فتحدث فیه همة لاستعمال نفسه فیما استعملها فینال ما نلت هذا • فیکون معی وفی درجتی وانه لا ضیق ولا حرج الا فی
المحسوس • ایدی علو الهمة من الایمان فحواسنجه لازم اولان همتدر • ومرشد کامله خدمتدر • پس حضرت مولانا قدس سره بیوررلرکه
اسم هر چیزی بر ما ظاهرش • هر بر شینک اسمی بزم قتمزده انک ظاهریدر • یعنی برهان هر نسنه نک ظاهر حالی ایله بیلورز • حقیقتنی ادراک ایده مزز
اسم هر چیزی بر خالق سرش • فاما هر بر شینک اسمی خالق الکونین ورازق الثقلین قتنده انک سر وحقیقتیدر • مثلا نزد موسی نام چوبش بد عصا
موسی علیه السلامک قتنده انک چوبینک نامی عصا اولوب حقیقتی ثعبان ایدوکندن خبری یوغیدی • نزد خالق بود نامش اژدها • اما خالق بی چونک
قتنده انک نامی اژدها ایدی • یعنی حق سبحانه وتعالی وما تلک بیمینک یا موسی دیو • موسی علیه السلامه سؤال ایتدکده • هی عصای اتوکأ علیها
واهش بها علی غنمی ولی فیها مآرب اخری دیو • علمدوکی مرتبه دن خبر ویروب • حق سبحانه وتعالی القها یا موسی • دیو عصاسنی زمینه القا ایلمکه امر ایدوب
حضرت موسی دخی • امر الهی ایله عصاسنی زمینه براقدقده • بر موجب فاذا هی حیة تسعی • عصا حیه متحرکه اولوب موسی علیه السلامه عظمت خدادن
هیبت ودهشت • وعصانک فی الحال حیه اولدوغندن خوف وخشیت • واقع اولمغله • بر موجب قال خذها ولا تخف سنعیدها سیرتها الاولی
حق جل وعلا یا موسی عصانی اخذ ایله • وخوف ایتمه کیم عصانک سرتنده اولان صفة ثعبانیتی صورت اولیسی که عصالقدر • عن قریب اکا
تبدیل ایدرم • سن قدرتم کامل وهر شیئه شاملدر دیو بیوروب • موسی علیه السلام حیه یه بوغازندن یاپشوب الله دخی کیمی کما کان عصا اولدی
عصانک عند الله اولان اسم وحقیقتنی شاهده ایدوب عارف اولدی • وکذلک بد عمر را نام اینجا بت پرست • حضرت عمر رضی الله عنهک
قبل الاسلام مابین المشرکین بت پرست ایدی • لیک مؤمن بود نامش در الست • لکن الست بربکم عالمنده حضرت عمرک نام شریفی اسم مؤمن ایله تسمیه ایدی
پس فرجع الامر عودا الی بدایته وفتحیجه لاجرم ازلده اولان اسم حقیقتی • بعد دخول الاسلام ظاهر اولوب حضور حقه ایمان کامل ایله ختم اولدی
فلهذا حضرت علی کرم الله وجهه • بنم خوفم سابقه دندر دیو بیوررلر ایدی • زیرا خاتمه علم ازلیده اولان سابقه یه تابعدر • جامی ای ملطف انجمن جان آرای
تیغ مهرت جبین دل پیرای • دست جودت ز ازل نخل نشان • تا ابد بر سر ما نخل فشان • خرو برشال دخی • انکه بد نزدیک ما نامش منی
اول نسنه که بزم قتمزده نامی نطفه اولدی • پیش حق این نقش بد که با منی • اما عند الله اول منی بو نقش صورت انسانیدرکه بنلک ایله
مشهود اولدی • الحاصل اسماء اشیا نوعینه منقسم اولوب • بر نوعی اسم صوری ومجازیدرکه لا بد زایلدر • وبر نوعی عند الله ثابت اولان
اسم حقیقیدرکه • اصلا وقطعا قابل تبدل وتغیر اولمایوب ازلا وابدا ثابتدر • فی الحقیقة اسما حقایق اشیادن عبارت اولوب والحقایق
لا تنقلب مضمونی بو معنایه اشارتدر • وآدم علیه السلامه من عند الله تعلیم اولنان اسما حقایق مزبوره نک اسمالریدر • صورتی بود این منی اندر عدم
بو منی عدمده یعنی کون غیبده • بر صورت ایدی • پیش حق موجود نی بیش ونه کم • وصورت مزبوره عند الله بلا زیادة ولا نقصان موجود ایدی
حاصل آن آمد حقیقت نام ما • پیش حضرت کان بود انجام ما • حاصل کلام حقیقتده اولان بزم نامز • حضور حقده اولان نهایه اول
کلدیکه اول بزم انجام وعاقبتمز اوله • یعنی انجام کارمزه هر نه منجر ایسه حضور حقده نامز اولدر دیمک اولور • وبالجملة السعید قد سعد والشقی قد شقی
حدیث شریفی • السعید سعید فی بطن امه • والشقی شقی فی بطن امه • حدیث شریفنک مضمونی مغایر اولمایوب بلکه انجام کاره نظر اولنمقده
ایکیسنک دخی معناسی بردر • وعلم ازلی نه ایسه ظهور ایده جک اولدر • مرد را بر عاقبت نامی نهد • حضرت حق وفیاض مطلق عاقبت کار
نه اولاجق ایسه مردی انکله تسمیه ایدر • وحکمی انک اوزرینه اجرا ایدر • نه بر آن کو عاریت نامی نهد • وضع الهی اولان اسمانک اوزرینه کلدرکه
خلق انکا بر عاریتی نام اطلاق ایدر • یعنی خلق بعضی کسنه یه مؤمن وموحد تسمیه ایدرلر لکن عیاذا بالله عاقبتی کفر اوزرینه کیدر •

وبعضیسنه

وبعضیسنه کافر وفاسق تسمیه ایدرلر • ولکن لطف حق ایله اخری صلاح وایمان • وتوحید وایقان اوزره ختم اولور • پس خاتمه ده نه صفات ایله متصف
اولورسه حق قتنده انک اسمی اولدر • ایدی ای مؤمن موحد چشم آدم کو بنور پاک دید • آدم علیه السلامک چشم روشناسی که نور پاک ایله کوردی
جان وسر نامها کشتش پدید • جان ونامک سر وحقیقتی آدم علیه السلامه ظاهر وهویدا اولدی • چون ملک انوار حق در وی بیافت • چون ملک
آدم علیه السلامده انوار حقی بولدی • در سجود افتاد ودر خدمت شتافت • لاجرم سجوده دوشدی • وخدمته شتاب قلدی • یعنی وقتا کیم حق سبحانه وتعالی
طینت آدمی دست قدرتیله تخمیر • وصورت رحمانی اوزرینه تصویر ایتدکدن صکره • انوار صفات واسرار ربوبیتن الباس • ونفخت فیه من روحی ایله اعزاز •
وسریر خلافته اجلاس ایلدی • روایت اولنور که آدم علیه السلامک جلوس ایلدوکی تخت سعادت بختک یدی بیوز پایه سی اولوب • هر ایکی پایه نک مابینی بر بیوز
ییللق مسافه ایدی • عطار • چو آدم در جهان اغرا کل یافت • خدا را هم در جان ودل یافت • نظر بکرد وجمله خویشتن دید • اکر خود خویشتن بی خویشتن دید
رموز علم الاسما درون یافت • خدا را هم درون وهم برون یافت • تمامت انبیا در خویشتن یافت • همه اولیا هم تن بتن یافت • بعد از آن جبرائیل ومیکائیل علیهما السلام
فرمان الهی صادر اولوب ای جبرائیل ویا میکائیل آدمک تختنی کوتوروب • سموات سیران ایتدیرکز کیم • اتجعل فیها من یفسد فیها دیلرکه • آدمک شرف ومنزلت
وقدر وفضیلتن کورسونلر دیو بیوردی • پس جبرائیل ومیکائیل سمعا وطاعة دیوب • بر موجب فرمان منان خالق الاکوان تخت خلافت ایله آدمی تعظیما
وتکریما کوتوروب وسبع سمواتی سیر ایتدردکدن صکره • عرش مجیدک برابرنده تخت آدمی وضع ایدوب • ای مکرم آدم بیت تو داری نور اسرار الهی
نشسته این زمان بر تخت شاهی • نثر دیو آیه مدح وثنا قلدیلر • بعده جمیع ملایکه یه امر ربانی صادر اولوب جمله سی آدمک تختی جانبنه وارق فرمان اولندی •
پس ملایکه پای تخت آدمه شتاب قیلوب آدم علیه السلامه نظر ایتدکده • نظم • ملایک دیدم کردش ایستاده • همه دیده به سوی آدم کشاده
طبقها پر ز نور اندر کف دست • کرفته جمله اندر هستیش هست • نثر مضمونی اوزره ملایکه آدمی احاطه ایتمش کوروب • ملایکه دخی آدمه نظر ایتدکلرنده خلق الله
آدم علی صورته تاجنی باشنده • ونفخت فیه من روحی خلعتی قامتنده • ویحبهم ویحبونه کمری میان عصمتنده آراسته • بر حسن وجمال فرخنده فال
وخجسته خصال کوردیلرکه • جمیع ملایکه ملاحت ولطافت جمال آدمدن واله وحیران • ومست سکران اولدیلر • بیت • رخی که خدای آسمان آراید
کردت مشاطه زابسند شاید • نثر پس عبودیتده کمال صفات ربوبیت ایچون • نور جمال احدی الذات وجه آدمده تجلی ایدوب • جمیع ملایکه یه
اسجدوا لآدم دیو امر اولندی • نظم • زهی نور تجلی در دل وجان • فکنده عاشقان بی جا وسامان • زهی نورت یقین جان ودل شد • از آن این مشکلات جمله حل شد
پس چونکه ملایکه آدمی مشرق انوار تجلی ذات • ومطلع آفتاب اسرار اسما وصفات مشاهده ایتدکلری کبی • بر موجب فسجد الملائکة کلهم اجمعون
وبر فحوای کریمه فقعوا له ساجدین • فی الحال امر الهی یه الطاعة والانقیاد • وفضیلت وخلافت آدمه تعظیما وتکریما • آدمی کندولره قبله وسجده کاه
ایدینوب • وجبهه عبودیتلرین زمین نیازه وضع ایدوب تجلی ذاته طاعت وعبادت • وآدمه سجده تعظیم وحرمت ایتدیلر • کما قال قتاده رضی الله عنه
کانت الطاعة لله والسجود لآدم • نظم • سوی جنت شتابان شو دمادم • سجود عشق کن اینجای آدم • تو آدم سجده کن تا جان نمایی
ز جان کلی شو وعین خدایی • سجود آدم اینجا در یقین کن • تو سر اولین وآخرین کن • عمر بن عبد العزیز رضی الله تعالی عنه
ابتدا آدمه سجده قیلان اسرافیل علیه السلام ایدی • فلهذا حق سبحانه وتعالی آنی اکا تکریم ایدوب جبهه مبارکه سنده قرآن عظیم الشان یازلوب بر ملایکه دن
ممتاز ومکرم اولدی دیو روایت بیورمشلر • وملایکه نوردن خلق اولنوب نورک ایسه اطاعت وانقیاد شانندن اولمغله آدمه سجده قیلدیلر •
کما قال علیه السلام خلقت الملائکة من نور • اما ابلیس • بر فحوای الا ابلیس ابی واستکبر وکان من الکافرین • استکبار وسجده دن ابا ایلدی • زیرا ابلیسک
خلقتی ناردن ایدی • استکبار ایسه نارک شانندن • وطلب علو طبیعتندر • وآدم اوزرینه حتی سر ایتمکله کافرلردن اولدی • ونامی دخی انکچون ابلیس
تسمیه اولندی • روزبهان بقلی قدس سره تفسیرنده بیوررلرکه • فلما سجد الملائکة لآدم فابی ابلیس عن السجود • لان الملائکة رأوا فیه سر الله • وعلیه لباس الله
مصبوغا بصبغ الله • ولم یر ابلیس ما کشف لهم فابی واستکبر من غضب الله علیه • وکان من الکافرین ای فی سابق علمه من المطرودین • نظم
چرا از نقش مغروری چو ابلیس • چرا چندین کنی ای دوست تلبیس • ز لعنت در شو رحمت طلب کن • تو جسم وجان او تو ادب کن • تکو من هیچ آدم رنجه کوی
نمود وصل جانان در خدا جوی • نثر • حاصل کلام آدم علیه السلامک علم ودانش وفضل وبینشی حد وغایت اولمامغله • حضرت مولانا قدس سره الاعلی بیوررلرکه
مدح این آدم که نامش می برم • بو آدم کیم که انک نامنی ایلدرم • یعنی اوصاف علیه سن ذکر ایدرم • قاصرم کر تا قیامت بشمرم • اکر قیامته دک ادکت
فضایلن عد ایلسم ینه قاصرم یعنی • نظم • بیکده بر وصفن ایده مز خفا • بر ادلمش اولورسه بتک کویا • اما قضا وقدری کورکیم • این همه دانست وچون آمد قضا
بو جمله یی بیلدی • وچونکه قضا کلدی • دانش یک نهی شد بروی خطا • بر نهینک دانشی اکا خطا اولدی • کای عجب نهی از پی تحریم بود • دکندو یه ایتدی که ایا نهی
تحریم ایچونمی اولدی • یا بتأویلی بد وتوهیم بود • ویا خود تأویلی وتوهیم می ایدی • یعنی ولا تقربا هذه الشجرة نهیینده تردد اولوب عجبا نهی مزبور تحریمی
ویا خود تأویله منسوب اولان تنزیهی میدر دیوب • عاقبت جانب تأویله ترجیح ایلدی • نهی تحریمی اولدرکه مرتکبی مستحق عذاب اوله مثلا • ولا تقربوا
مال الیتیم قول کریمنده اولان نهی کبی • ونهی تنزیهی اولدرکه فاعلی مستحق عقاب اولمایوب فقط ترک اولی ایلمش اولور • وکندولی نهی دن تنزیه لازم کلور
کما ورد فی هذا الحدیث قال علیه السلام من اکل الثوم والبصل والکراث فلا یقربن مساجدنا • قضا پوشیده کرد چشم [?] • درین معنی کجا آید باسان
چو حوایت کرفتی دور کردی • میان جزو وکل مغرور کردی • نثر پس قضاء ناکهانی • در دلش تأویل چون ترجیح یافت • آدمک قلبنده تأویل چونکه ترجیح
بولدی • طبع در حیرت سوی کندم شتافت • آدمک طبعی حیرتده اکین جانبنه شتاب ایتدی • نظم • طبیعت این زمان از حق جدا کرد
همه کارش مجبلی اقتضا کرد • چو شد کارت به آدم نباشی • درین جنات حق همدم نباشی • دمادم کن نظر در ترک کندم • که در هر کندمی غرقست قلزم

ایلدی ای جان پدر باغبان از خار چون در پای رفت چونکه باغبانک پاینه دیکن باتدی دزد فرصت یافت کالا برد و تفت یعنی دزد که مراد شیطاندر
باغبان جنت اولان آدمک پای عقلنه خار فکر وطن باتماغله کندو و همنه مشغول اولدوغن کوروب فرصت بولوب علی الفور متاع عصمت
وکالای احتیاطنی ایلتدی و سرقه ایلدی چون ز حیرت رست باز آمد براه چونکه آدم علیه السلام حیرتدن خلاص اولوب کیرو یوله کلدی
دید برده رخت دزد از کارگاه کوردی کیم دزد اسبابنه کارگاهدن ایلتمش یعنی اسباب عصمت و متاع طاعت ابلیس دزد النه کیروب حلل جنانی
قامت بالالرندن خلع ایدوب چاه ظلم طبیعتده عریان قومش پس آدم علیه السلام نیاز اولدوغن بیلوب ربنا انا ظلمنا گفت و آه
ربنا انا ظلمنا دیدی و آه ایلدی یعنی آمد ظلمت و گم گشت راه یعنی ظلمت کلدی و صراط مستقیم و طریق قویم ضایع اولدی دیو ناله و افغان
ایلدی بو بیت شریفده سورهٔ اعرافده اولان ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین آیت کریمه سنه اشارتدر
یعنی آدم ایله حوا انواع تأسف و ندامت ایله توبه ایدوب ای بزم ربمز دردمزه درمانمز بز مرتکب معصیت اولماغله نفسمزه ظلم ایلدک
الهی اکر توبه و معذرتمزی قبول و رحمتکله عفو و مغفرت ایلمزایسک بز مغبونین و خاسریندن اولوب ضرر عظیم ایتمش اولورز یعنی
فتلقی آدم من ربه کلمات فتاب علیه انه هو التواب الرحیم قول کریمی اوزره آدم ربندن ربنا ظلمنا کلماتنی تلقی ایتدکده حق تعالی
توبه لرین قبول ایلدی زیرا حق تبارک و تعالی عبادینک توبه سن قبول و معصیتن مغفرت ایدیجی و مبالغه ایله رحمت قلیجیدر و ارباب تفسیر
آدم رب العزتدن تلقی ایلدیکی کلماتده اختلاف ایدوب عکرمه و سعید بن جبیر و حسن رضی الله عنهم کلمات مزبوره ربنا ظلمنا انفسنا
آیت کریمه سیدر دیشلر و بو قول قرآن عظیمه موافق و حال آدمه لایقدر و قال عبد الله بن مسعود رضی الله عنه ان احب الکلام الی الله
ما قال ابونا حین اقترف الخطیئة سبحانک اللهم وبحمدک وتبارک اسمک وتعالی جدک لا اله الا انت ظلمت نفسی فاغفر لی انه لا یغفر الذنوب
الا انت یعنی آدم تلقی ایلدوکی بو کلمات ایدی دیمش اما قول ابن عباس بودر که قال آدم یا رب الم تخلقنی بیدک قال بلی قال الم تنفخ فی من
روحک قال بلی قال الم تسبق لی رحمتک غضبک قال بلی قال الم تسکنی جنتک قال بلی قال فلم اخرجتنی منها قال بشؤم معصیتک قال یا رب
أرأیت ان تبت واصلحت اراجعی انت الی الجنة قال بلی ابن عباس رضی الله عنه آدمک تلقی ایتدوکی کلمات مزبوره در دیو بیورمش
و عبید بن عمیر رضی الله عنه بیوررلر که قال آدم یا رب اشیء کتبته علی قبل ان تخلقنی ام شیء ابتدعته من قبل نفسی قال بل شیء کتبته علیک
قبل ان اخلقک قال فکما کتبته علی فاغفر لی و بعضیلر دخی روایت ایدرلر که آدم ساق عرشه نظر ایتدکده لا اله الا الله محمد رسول الله
یازلمش کوروب پس کندودن زلت صادر اولدقده حبیب خدا احمد مصطفی صلی الله علیه وسلمی شفیع کتوروب یا رب حبیبک محمدک شفقته
بنی مغفرت ایله دیو مناجات ایلدی حضرت رب العالمین و ارحم الراحمین یا آدم محمدی ندن بلدک که بکا شفیع کتوردک دیدی
آدم علیه السلام ایتدی الهی سیدی و مولای انک نام شریفنی ساق عرشده سنک اسم شریفکله مقارن کوردم تحقیق بلدم که عبادک
ایچنده سنک عندکده جمله دن معزز و مکرم محمد علیه السلام در حق سبحانه و تعالی یا آدم حبیبم محمد مصطفی حرمتنه سنی مغفرت ایلدم
دیو بیوردی فلهذا قال صلی الله علیه وسلم کنت نبیا و آدم مجبول فی طینته و لقد کنت وسیلة الی ربی مناجات رهی سرور که چرخ و مهر و افلاک

بر در همت آمد کف خاک
بتو امید میدارم شفاعت
عجایب خسته و غمخوار مانده
جنانت عاشقم ای یار اینجا
که قوت یافت از هر سو طبیعت

زهی مهتر که قدر تو فرونست
گزین رنجم تو بخشایی براحت
امید من تو ایی در هر دو عالم
که بر گردون زدم خرگاه اینجا
فنا گردان هر آن بود خویشم

ز جمله انبیا خود مهتر تست
امیدی داشتم همت آن امیدم
نظر با سیکنی در من دمادم
تو میدانی که راز جان ما چیست
که دیدم در فنا معبود خویشم

ترا بر رسم نه حق فرستاد
که دل گشته سیاه و مو سفیدم
طلبکار تو بودم در جهانش
درین درد و بلا درمان ما چیست

یقینم این عزت و تمکین بر اداد
ضعیف و مبتلا و خوار مانده
کنونت یافتم رایگان من
بکن درمان درد ما حقیقت

و بعضیلر دیرلر که آدم علیه السلام رب العزتدن تلقی ایلدوکی
کلمات حروف تهجی درکه الفاظک مفردات و مقدماتی اندن مرکب اولوب و مفردات و مقدماتدن دخی ادله و اخبار مرکبدر پس ادلهٔ صحیحه
و اخبار صادقه دن حقایق علومه و حقایق علومدن اعمال صالحه یه رسیده اولوب و مجموع علم و عملدن ایمان کامل حاصل و متحقق اولور
و تحقیق ایمان ایلدیکی مؤمن حقیقت توبه یه نایل و قرب جوار رب العزته واصل اولور کما قال تعالی ان الله یحب التوابین و یحب المتطهرین
ان شاء الله تعالی عن قریب مثنوی شریفده اضافت کردن آدم زلت را بخویشتن سرنده ارباب تحقیق ربنا ظلمنا انفسنا آیت کریمه سنده
مر تحقیق ایلدوکی تفصیل و بیان اولنه پس حضرت مولانا قضا و قدر رحیم پوشیده قلدوغن بیان ایدوب بیوررلر که این قضا ابری بود خورشید پوش
بو قضاء الهی برابر خورشید پوش درکه شیر و اژدرها شود زو همچو موش شیر و اژدرها قضاء الهیدن موش کبی اولور بو سوزه بهجه اسناددر
نه کیم سیاق بوکا دلیل و شاهددر من اگر دامی نبینم گاه حکم پس ای سلیمان زمان بن اگر حکم سبحانی و قضاء ربانینک وقت اتیاننده بر دام
و شبکه یی کورمیم من نه تنها جاهلم در راه حکم امر الهی حولنده همان یالکز بن جاهل و غافل دکلم بلکه جمله عالم و عالمیان و عالمان و فاضلان وقت
ظهور قضاده حیران و سرکرداندر آه کیم ای چوکان قضاده طوب اولان سالک ای خنک آن کو نکو کاری گرفت ای دولتلو و سعادتلو
اولکمسنه که نیکوکارلق طوتوب اندن اعمال خالصه و صالحه ظاهر اولدی زور را بگذاشت و زاری گرفت زور و قوت و کینه و عملنه اعتمادی
ترک ایدوب تضرع و زاری یمینی طوتدی و کیجه یی کوندوزه قاتوب ناله و افغاندن منقطع اولمدی ایلدی بنم جانم سن دخی مقدارکی اکله و دراکله
گر قضا پوشد سیه همچون شبت اگر قضاء الهی سنک دروکی شب کبی سیاه قیلوب ظلمات نفسانیه نور صباح مجتبی پوشیده قیله

زنهار رحمت سبحانی و طلوع آفتاب عشق ربانیدن نومید و مأیوس اولمه و ناله و زاریدن فراغ قیلمه هم قضا دستت بگیرد عاقبت سنک الکی
ینه عاقبت قضا طوتر و آفتاب مجتبی زیر ابر ظلمت طبیعتدن اول اخراج ایدر و شب تیره کثرتی رفع ایدوب نور لامع وحدت ایله منور ایدر
گر قضا صد بار قصد جان کند و اگر قضا صد بار جانکه قصد ایلیه و سنی هلاک ایتمک دیلیه هم قضا جانت دهد درمان کند ینه قضاء الهی
سکا جان ویره و بی درمان اولان دردکه درمان قیلور این قضا صد بار اگر راهت زند بو قضا اگر صد بار یولکی اوره بر فراز چرخ خرگاهت دهد
سنک خرگاهکی چرخ برین اوزره اوره یعنی خیمهٔ قرب و دنوکی اوج اعلای لامکانده نصب ایدر و مرتبهٔ قاب قوسینه ایرکوره از کرم دان این که می ترساندت
و قضا و قدرکه سنی تخویف ایدر حقک کرمندن بیل زیرا انما یخشی الله من عباده العلماء و دخی ان الذین یخشون ربهم بالغیب لهم مغفرة و اجر کبیر
بیورلمشدر پس بو بنده قضاء حقدن خوف و خشیت اوزره اولان آخرتده خوف و حزندن امین اولور و خوف ایتمیوب حقدن امین اولان
آخرتده هول عظیم و عذاب الیمه کرفتار اولور ایمدی قلبنده اولان خوف و خشیت جانب حقدن عباد مؤمنینه کرم و رحمتدر پس بر موجب
فان الجنة للمتقین تا بملک ایمنی بنشاندت حتی سنی خوف و اتقا سببی ایله ایمنلک ملکنه کیم دار الخلد دیدارد رانده نصب ایدر و دخی الا ان
اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون زمره سنه ملحق قیلور قال تبارک و تعالی ان المتقین فی جنات و نهر فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر
این سخن پایان ندارد گشت دیر بو سوز که قضا و قدرک اسرارینه متعلق اولان کشف و شهوددر حد و پایانی طوتمز صدد بعید اولدی و قصهٔ شیر
و خرکوش کیرو قالدی گوش کن تو قصهٔ خرگوش و شیر پس شمدنصکره شیر و خرکوشک قصه سن استماع ایله که سر انجاملری معلوم اوله
وا پس کشیدن خرگوش از شیر چون نزدیک چاه رسید چونکه خرکوش چاهه قریب اولدی شیردن ایاغنی کیرو چکدوکی بیانندهدر
یعنی خرکوش شیره قلاوز اولوب ایلرو کیدرکن چاهه یقلشدقده ایلرو کیتمیوب کیرو قالدوغنی بیان ایدر چونکه نزد چاه آمد شیر دید
چونکه شیر چاهک یانینه کلدی کوردی کز ره آن خرگوش ماند و پا کشید که اول خرکوش یولدن قالدی و ایاغن چکدی پس چونکه شیر خرکوشک بو وضعنی
کوردکده گفت پا وا پس کشیدی تو چرا اکا ای خرکوش ایاغکی نیچون کیرو چکدک پای را وا پس مکش پیش اندر آ ایاغکی کیرو چکمه ایلرو کل دیدی
ارتباط معنی ایچون گفت کلمه سنک معناسی آخر کلامده اجرا اولنور گفت کو پایم که دست و پای رفت خرکوش شیره ایتدی قنی بنم ایاغم والم کیتدی
یعنی حرکته مجالم و دست و پایمده رفتاره قوتم قالمدی جان بلرزید و دل از جای رفت بنم جانم خوفدن لرزان اولدی و کوکلم یرندن کیتدی
یعنی یورکم قوپدی رنگ رویم را نمی بینی چو زر و کمال خوفدن اولان خود رنگ رویمی زر کبی صفرتن کورمزمیسن ز اندرون خود می دهد رنگم خبر
رنگ رویم خود درونمدن خبر ویرر حق چو سیما را معرف خوانده است حق سبحانه و تعالی چونکه سیمایی معرف قومشدر یعنی کتاب سبحانیده
یعرف المجرمون بسیماهم و دخی و علی الاعراف رجال یعرفون کلا بسیماهم و دخی سیماهم فی وجوههم من اثر السجود بیوروب هرکسک سیماسی
ارباب بصیرت اولانلره احوال درونندن خبر ویرر و سیمادن معلوملری اولور فلهذا چشم عارف سوی سیما مانده است عارفک چشمی
سیما جانبنده قالمشدر یعنی هرکسک احوالنه سیماسندن استدلال ایدرلر رنگ و بو غماز آمد چون جرس الوان و روایح جرس کبی غماز کلدی
یعنی صوت شیئک کیفیتندن خبر ویردوکی کبی رنگ و بویدن دخی ما فی الضمیر ارباب فراسته ظاهر در از فرس آگه کند بانگ فرس مثلا فرسک
صهیلی استماع اولنان کمسنه یی فرسدن خبردار ایدر یعنی آت کشنه دوکی کبی وجودی مرئی دکل ایکن در ایه دیوارده و درون حجرده
و شب تیرهده آوازندن فرسک وجودینه حکم اولنور الحاصل هر جنس آوازندن معلوم اولور و صورت بانگ هر چیزی رساند زو خبر
زیرا هر شیئک صدا و آوازی اول شیدن خبر ایرشدرر تا بدانی بانگ خر از بانگ در حتی صدای در ایله بانگ خردن در و خری تشخیص و تمییز
ایدرسن برکمسنه کلامه آغاز ایلسه اول ارباب علم و معرفتمی کشاده قیلور یوخسه امر دنیا و مالایعنیدن اولان الفاظ مهمله می تکلم ایدر کفتارندن
معلوم اولور حضرت مولانا قدس الله سره انا مدینة العلم و علی بابها حدیث شریفنک مضمونجه علماء بالله اولان عارفینک کلماتی دربار
باب علمک گشاده اولدوغنه و گفتار ناهموار جهلا و ارباب دنیایی ان انکر الاصوات لصوت الحمیر فحوای کریمی اوزره اصوات حماره تمثیل
ایتمشدر پس هرکس گفتارندن معلوم اولور نته که گفت پیغامبر بتمییز کسان حضرت رسول رب العالمین خلقی بربرندن تمییز و تشخیص
ایلمکه بنده بیوردیلر مرء مخفی لدی طی اللسان انسان لسانینی طی ایلمکده یعنی دیلنی قتنده مخفی و مستوردر یعنی سویلمینجه احوالی ظاهر اولماز
زیرا الظاهر عنوان الباطن بیورلمشدر و دخی المرء مخفی تحت لسانه حدیث شریفی وارد اولمشدر قطعه مرد پنهان بود بزیر زبان
چون بگوید سخن بداننداش خوب گوید لبیب گویندش زشت گوید سفیه خوانندش نثر زیرا لسان ترجمان جنان و دلیل
گلزار جنان جاندر ایمدی ارباب کمالک قالی حالنه و ظاهری باطننه موافقدر زیرا رنگ رو از حال دل دارد نشان رنگ رو کوکل حالندن نشان
طوتر و سیما درونه دلالت ایدر رحمتم کن مهر من در دل نشان ای محبوب ازلی سن خود عالم السر و الخفیات سن بنم حالمه رحمت قیل
و محبت ذاتی یی قلبمده نصب ایله سعید
یاندردی عشقک جانمی سندن بکا درمان گرک • گرچه بولکده عاشقک جان و دلی سوزان گرک
دوشدم نیه عشق ادنه بریان یورک کریان کوزم • هر کیمه که دوشدی عشقکه بریان و هم کریان گرک
صون ساقیا کاسات رحیق حال سطر با عشقا رفیق • کیم مست اولان بو باده دن غلطان و هم حیران گرک
نثر پس رنک و احوال درونه نه وجهله دلالت ایدر دیو سوال اید نه جواب ویروب بیوررلر که
رنگ روی سرخ دارد بانگ شکر روده کی سرخلکی شکر بانکنی طوتر یعنی بطریق ذکر مسبب اراده سبب شکردن مراد نعمتدر و نعمت حقیقی
عشق و محبتدر یعنی عند ظهور التجلی عاشقک رخ گلگونی ورد احمر کبی گل گل اولور نته کیم شیخ عطار علیه رحمة الغفار

دریای ابرار نام قصیده سنده بوکا اشارت ایدوب بیوررلر نظم دل عشق ارغرق خون خواهی برو همت گمار • سرخی اجزای آهن از دم آهنگر بت
عاشقان را چهره از خوناب دل گلگون بود • سرخی رخسار مستان از شراب احمر بت رنگ روی زرد دارد صبر و نکر کذلک صبر و ذکر سبب
اراده سبب ایلمق اورره • صبر و نکر بلا و محنتدن کنایه اولوب وجه ده اولان صفرت درد و بلایه دلالت ایدر • نکر ذکر ضم نون و کاف
وضم نون و سکون کاف ایله برامر عظیم و سهمناکه • و کار سخت و جهانک معناسنه در • جمعی انکار در • یعنی رویک زرد اولماسی نعمت مقابلی
اولان نقمت • و ضدی سخت اولان محنتک اصابتنه دلالت ایدر • مثلا ارباب دنیا نعمت ظاهره نک زوالی • و نعمت صوریه نک اصابتی المی
خوف و خشیت • و وجه لرنده صفرت عارضه اولدوغی کبی • عشاق الهی نک دخی بعض عوارض بشریه • و مقتضیات طبیعیه ایله مراتب معنا لرنک
کمال جلاسنه خفا کلوب کثرت ماسواه • و غبار منی و ما واقع اولماغله حرارت آتش عشقدن نوع ما مهجور اولوب • برودت نفس حاصل اولسه
انلرده زیاده کار سهمناک • وامر خطرناک اولمایوب • عجبا بوکدورت و ظلمت نه مقوله زلّه دن عارض اولمشدر دیو • حزین و غمناک اولوب
بر موجب حسنات الابرار سیئات المقربین • خشیت عظمت خدادن برگ خزان کبی زرد • و اوراق بید کبی لرزان اولورلر مصراع
اخراین کبریت احمر نیست طین اصفرت نثر پس عقل معاد ایله تا دل اولنان خرگوش هوش • نفس اماره شیرینک الندن نه وجهله خلاص اولسم
و بر خدعه ایله انی چاه ریاضته دوشورسم دیو لرزان و هراسان • و اصفر اللون اولوب شیر نفس • و ضرغام موئنه ایتدی •
در من آمد انکه دست و پا برد بکا اول حالت کلدی که دست و پایی قطع ایلر رنگ زرد و قوت سیما برد رنگ زرد و قوت سیمایی ازاله ایتدی
ایمدی ای نفس اماره لک صفتن ترک ایدوب صورتنه کوکل باغلامه • و دنیای الدانمه • و دولت و ثروت • و قدرت و قوته غره اولمه
فرح و سرور و دبدبه که هادم اللذات اولان موت بی امان سنک رنگ رویک صولدروب • و قوت و قدرتدن اثر قومایوب گرم و سرد دن
صاقنوب • ناز و نعمت • و حضور و راحت ایله طعمه و غک بدنک جیفه خبیثه و طعمه مار و مور ایدر • پس حضرت مولانا طبیب النفس
لسان خرگوش شدن احوال موتک بیاننه شروع ایدوب بیوررلر که انکه در هر چه برآید بشکند اول انسنه که یعنی ضرغام پلنک انتقام اجل
هر نه شیئه که کلسه • و پنجه قهر و هلاکی اوره البته انی شکست و زار ایدر هر درخت از بیخ و بن او برکند و هر درخت میوه دار عمری بیخ و بندن
قوپاروب کوکی یوقار و کتورر • ایمدی ای نفس غافل • و عاقبت امره جاهل در من آمد انکه از وی گشت مات باکه کلدی اول انسنه که
اندن مات اولدی آدمی و جانور جامد نبات انسان و حیوان و جماد و نبات این خود اجزا اند کلیات ازو زرد کرده رنگ و فاسد کرده بو
بوذکر اولنان موالید ثلثه خود • کلیات اولان عناصر و طبایعدن اجزادر • کلیات دخی تغیر و فنا الندن لونی زرد • و رایحه سی کاسد
اولمشدر • افلاک و کواکب دخی داخل کلیاتدر • پس کلیات نه وجهله فانیلر • و زرد رو و فاسده الروایح اولورلر دیرسک تا جهان که صابر است و گه شکور
تا که جهان و جهانیان گاه بلا و محنته صبر • و گاه نعمت و راحته شکر ایده جدید ر بوستان که حله پوشد گاه عور بوستان گاهی اوراق سبز
و ازهار و اثمار حله لرین پوشان • و گاه باد قهر و جلال حسن و جمالن زواله ایرکوروب خزان و عریان اولور • پس بو داخی گاه موجود
و گاه معدوم اولوب اماته و احیایه محاکات • و حشر و نشره مضاهات اولدی • کما قال تعالی و هو الذی یرسل الریاح بشرا بین یدی رحمته
حتی اذا اقلت سحابا ثقالا سقناه الی بلد میت فانزلنا به الماء فاخرجنا به من کل الثمرات کذلک نخرج الموتی لعلکم تذکرون افتابی کو برآید نارگون
شول بر آفتاب پرتاب که نار گون اولوب حین طلوعده یوقار و کلور • و شعشعه پر ضیا ایله دشت و صحرا روشن ایدر ساعتی دیگر شود او سرنگون
بر غیری ساعتده اول مهر منیر سرنگون اولوب افل • و چشمدن زایل اولور • و روز فیروز سیه پوش اولوب • و جهنه شب نقاب اورینور •
پس بو دخی آمد و شد • و تغیر و تبدلدن خالی اولمدی • ایمدی ارباب فکر و نظر هر شینک فناسن مشاهده • و اختلاف لیل و نهاری معاینه
قلدقده کندونک دخی فناسن ملاحظه قیلوب بقا و دوام موجد مکونات اولان • واجب الوجوده مخصوص اولدوغن تعقل ایدوب
ریب و گماندن قورتیلورلر • کما قال تعالی و اختلاف اللیل و النهار و ما انزل الله من السماء من رزق فاحیا به الارض بعد موتها و تصریف الریاح
ایات لقوم یعقلون اختران نافته بر چار طاق شول نیرات مشتعله که چار طاق گردون اوزره طلوع ایتمشدر لحظه لحظه مبتلای احتراق
انلر دخی حالت واحده اوزره اولمایوب • فلک تدویرلرنده اولان حرکاتده • بحسب البطؤ و السرعة • گاه تراجع و گاه تقابل ایله احتراق •
و لحظه فلحظه تغیر و تبدلدن آسوده اولمزلر ماه کو افزود ز اختر در جمال ماه که حسن و جمال • و نورانی اشتعالده کواکب سایره دن
زیاده اولدی • و بو یله ایکن شد ز رنج دق او همچون خیال ماه بدر دق رنجندن خیال و ش اولدی • بعض نسخه ده همچون خلال واقع اولمشدر
یعنی قمر بعد المحاق شمس ایله اجتماعدن اون ایکی درجه منحرف اولسه • شکل خلالده خیاله بالال کورینور • و دق حمادن جگرده حاصل اولان
بر حرارت محرقه در که • اطبا مرتبه اولی ده تفطن ایدرلر ایسه علاجن امید ایدرلر • وسط حالده دبیلنور سه علاجی ممکن اولمایوب حرارت کندکجه کبدی
احراق ایدوب • وجهی زار و خلال وار • بر خیاله دوندروب بالاخره هلاک ایدر • کذلک ماه دخی تدریجله شمسه قریب اولدقجه تربیعه وارد وب
کندکجه دقدن ضعیف اولان کبی • ماه دخی خلال و خیال اولوب بالاخره حین اجتماعده مختفی و محاق اولور این زمین باسکون و با ادب
بو زمین که ادب و سکون ایله در • یعنی حرکتی یوغیکن اندر آرد زلزله ش در لرز تب ناگهان زلزله انی حالرزه سنه کتورر بالخصوص یوم قیامتده
بر موجب ان زلزلة الساعة شیء عظیم زلزله عظیمه اولوب • و اذا الارض مدت فحوای کریمه سی اوزره جبال راسیات زایله • و منذکه ده و جه الارض
بسیطه اولور ای بسا که زمین بلای مرده ریگ ای جبال کثیره بو ارته قالمش بلادن • مرده ریگ آرته قالمش نسنه در • یعنی عاقبت الامر

تهی و فنادن • بر فحوای و تکون الجبال کالعهن المنفوش • و بر مغزای و بست الجبال بسا فکانت هباء منبثا الآیه گشته است از غم جهان او خرده ریگ
جهان ایچره اول جبال خرده ریگ اولمشدر • یعنی پاره پاره و ریزه ریزه • و قوم کبی ذره ذره اولمشدر • تحقق وقوعنه و انا فانما سریع الاستحاله
اولدوغنه بنا گشته شد دیو بیورمشلردر • و تری الجبال تحسبها جامدة و هی تمر مر السحاب الآیه عطار

مثال قطره در عین یم لازم
زمین و آسمان او را نظر کن
دمی با سوده در کاری همیشه
صدف وار ای جهان اندر کشیده

زمین و آسمان اینجا نه بینی
اگر مردی دلت را با خبر کن
فراوان سال ره پیموده تو
جمال جوهر معنی ندیده

بحر یک جوهری پیدا نه بینی
جمال یار بر تو یافته بار
دمی اینجا بگه نا سوده تو
درین بحری فتادی زار و محزون

زمین و آسمان اینجا سین تو
شدستی همچو من مست ازمی یار
تمامت کوکبان از تست پیدا
مثال دانه در هفت گردون

زمین و آسمان اینجا شود گم
بحر حق گر حقی عین الیقین تو
چو من جویای دلداری همیشه
بنور ذات تو گشته مصفا
آه ای عاشق صادق چو نگه

دنیا متبدل و متغیردر • لا احب الآفلین دیوب بوکا کوکل باغلمه • و سریع الزوال الاستحاله اولدوغن بوذکر اولنان مثالدن اذعان قیل • بالخصوص
کورمزمیسن این هوا با روح آمد مقترن اگرچه بو لطیف هوا روحه مقترن کلدی • و ممد حیات انسانی اولدی چون قضا آید و با گشت و عفن
چونکه قضاء الهی کلسه اول هوا تعفن حاصل ایدوب • و عفونتدن وبا ظاهر اولور • بو مصراعک مقدما طبیب الهی ایله عاشق کنیزک اولان پادشاه
حکایه سنده وزنا افتد و با اندر جهات • بیتنده شرح اولان تحقیقه مغایر دکلدر • بو دخی سبب ابدن بری یسی آب خوش کو روح را همشیره شد
آب لطیف و شیرین که اول روحه • و جعلنا من الماء کل شیء حی • فحواسنجه یار و همشیره اولدی • روح مؤنث سماعی اولوب همشیره لفظی مناسب اولماغله
همشیره بیورلدی • یعنی ما دخی سبب حیات اولمقده روحه برابر و مماثل اولماغله کان همشیره کبی اولدی • بو یله ایکن در غدیری زرد و تلخ و تیره شد
بر غدیرده • یعنی بر کولده که جریان ایتمیوب راکد اوله • صاری و آجی و بولانق اولدی • تورکی شلدرکه • قابنده چوق طوران صو توقار در لر
آتشی کو باد دارد در برودت شول بر آتش که بغینده یل طوتار • بو محلده باد برودت کبر و تعظم • و سرکشلک معناسنه استعمال اولنور مثلا
آتش یانان یرده کورلدی و چارلدی مقرردر • و آتش بر جوهر نورانی و علوی اولماغله کورلدیسی تکبرینه • و اعتلاسی سرکشلکه حمل اولنور مع هذا
هم یکی بادی برو خواند بموت هم بر باد اول آتشک اوزرینه موت اوقور • یعنی آتشی اطفا ایدر • مثلا شمعه پف دیو سوندیرک کبی • و بر وجه دخی
بودر که • کره نار فلک قمرک مقعرینه مماس اولوب عناصرک جمله سندن اعلا ایکن • زمین ده مشتعله اولان نار کندویی اشعلده کوروب بن
بر عالی وجود ایکن سفل بکا نه لایق در دیو • تکبر ایله کره ناره صعود ایده یین دیدکجه • هوا انی کندویه تبدیل ایدوب قوت محرقه سنی محو نابود ایلر
کذلک عناصر بر برینه منقلبه اولوب تبدلات و تشکلاتدن خالی اولماز حال دریا ز اضطراب جوش او فهم کن تبدیلهای هوش او
دریانک حالنی و تبدلات سر و هوشنی • دریانک اضطراب و جوشندن • و امواج و خروشندن فهم و ادراک ایله • هوش عقل معناسنه در عقل اینه
بر شیئی ودوه ایاغنی باغلامغه دخی دیرلر • یعنی ریاح تسالیه دن دریا جوش و خروشه کلوب • و طاغلر قطار قطار سراز ترکیبی تشکل اولان
امواج • و درلو درلو نقش اولنان کریله • متجدد الامثال اولوب تعاقب ایلدوکن • و بر آن بر صورت اوزره برقرار اولمایوب هر آن و ساعتده
انواع تشکلات و تغیرات بولدوغن • دریانک متصلا جوش و خروشندن اذعان قیل • دیمک ایلورلر رباعی چیزی که نمایشش بیک منوالست
و ندر صفت وجود هر یک حالست در دید و نظر گرچه بقایی دارد ان نیست بقا تجدد امثالست چرخ سرگردان که اندر جست و جوست
بر چرخ دوار که جست و جوده در • یعنی الملأ الاعلی یطلبون الله کما انتم تطلبونه مضمونی اوزره • چرخ سرگردان دخی موجد مکوناتک عشقی ایله
دوران ایدوب • رضای حقی جست و جوده • و مقصد اصلی یی تجسسده در حال او چون حال فرزندان اوست انک حالی دخی جوقنده اولان فرزندلرینک
حالی کبیدر • یعنی جوقنده اولان موالید ثلثه خصوصا اکمل موالید اولان نوع انسان کبی سعی و طلب و تبدل و تغیر ده در که حضیض و که میانه گاه اوج
مثلا گاه حضیض و گاه میانه و گاه اوج ده • یعنی شمسک سایر کواکب سیاره نک فلک ممثلرندن مفرز و مختلف اولان • فلک خارج مرکزه • و تمم لرک که
اوج و حضیضی واردر • افتاب و کواکب انلرک تحتنده گاه اوج و گاه حضیض • و گاه میانه ده حرکت ایتمکله اندر واز سعد و نحسی فوج فوج اول کواکبده
سعد و نحسدن فوج فوج واردر • و اوج و حضیض و ممثل • و خارج مرکز • و بعض اصطلاحات هیأت • و نجوم • مقدما دایره دکلر ایله تفصیل اولنمشیدی گلشن راز

هر آنچه او ز زمانست و مکانست
چرا گشتند اختر مختلف حال
همه انجم در او گردان پیاده
بنهد پای یک قدم پس و پیش

ز یک استاد و از یک کارخانست
چرا که در حضیض و که در اوجند
گهی بالا و گه شیب او فتاده
جهان از سر در خویش می بین

کواکب گر همه زاهل کمالند
گهی تنها فتاده گاه زد جند
عناصر باد و آب و آتش و خاک
هر آنچه آمد با خویش می بین

چرا هر لحظه در نقص و زوالند
دل چرخ از چه شد اخر پر آتش
گرفته جای خود در زیر افلاک
ایدی چونکه عالم کون و فسا

همه در جاه و سیر و لون و اشکال
ز شوق گیت واندر کشاکش
ملازم هر یکی در مرکز خویش
دخلطه بلحظه دکرکون اولدوغی تغیر

اولدیسه از خود ای جزوی ز کلها مختلط • فهم میکن حالت هر منبسط ای کلیاتدن مختلط اولان جزوی • مرکب اولمیان هر مفردات و بسایطک
حالنی کندکدن فهم و ادراک ایله • یعنی صلب پدردن رحم مادره • و رحم مادردن دنیایه کلوب عمرک اخره ایرشنجه • نشاه دن نشاه یه و حالدن حاله
انتقال ایدوب • ومعنی دخی عقل و فکر کیفیتنک تبدلات و تغیرات قبول ایلدوکی • کلیات دخی بو تبدل و تغیردن خالی دکلدر • و نیم تبدلی نه وجه ایله در
دیرایسک • بو آیت کریمه یی سمع قبول ایله استماع ایله • قال الله تعالی • هو الذی خلقکم من تراب ثم من نطفة ثم من علقة ثم یخرجکم طفلا ثم لتبلغوا
اشدکم ثم لتکونوا شیوخا • و منکم من یتوفی من قبل • و لتبلغوا اجلا مسمی و لعلکم تعقلون • و هو الذی یحیی و یمیت فاذا قضی امرا فانما یقول له کن فیکون •
چونکه کلیات را رنجست و درد چونکه کلیاته رنج و درد واردر جزو ایشان چون نباشد روی زرد جزو کلیات نیچون روی زرد • و متبدل و متغیر اولمیه

خاصه جزوی کو ز اضداد است جمع خصوصا شول جزوی که انک ترکب وجمعیتی اضداددن در که طبایع اربعه در ز آب و خاک و آتش و باد است جمع
و آب وخاک وباد و اتشدن جمع اولمشدر • پس بو اضداد اربعه کمال اعتدالدن دور در لکن اعتداله قریب اولماغله بر قاچ کون جمعیت ایدوب
بالاخره پراکنده و پریشان اولورلار عطار قدس سره • ترا این چرخ گردان خورد خواهد • بگردت تا همه بودت بکاهد • خرازان کین وجودت خورد گردد
ترا این هفت چرخ اندر نوردد • شود اجزای ظاهر عین باطن • ز ظاهر بگذر و بنگر بباطن • درون خود نظر کن آفتابی • که دیگر نیست جانت نور تابی
ای عاشق صادق این عجب نبود که میش از گرگ جست بو عجب دکلدر که قیون قوردن صچرادی و قاچدی این عجب کین میش دل در گرگ بست تا عجیب و غریب بودر که
میش وغنم گرگ درنده یه کوکل بغلدی • گرگ ان مراد بو جهان فانی در که • خلق جهانی ندیجه یه کلش کوسفندان کبی زیج و شکنجه دیده و افنا ایتمکدن خالی دکلدر
ایمدی دنیا و مافیهادن منقطع اولوب حب و میلنی قلبدن دور ایتمک عجب دکلدر • بلکه عجب بودر که بو بی رحم و شفقت اولان گرگ درنده جهانه کوکل
بغلیوب سنی مقصد اصلیدن محروم ایتمکله قهر و هلاکه نفسکی القا ایتمکدر • و یاخود طبایع و عناصر اربعه متضاده نک امتزاجلرینی میش و گرگه
تمثیل ایدوب • انسانک سعادت و موتی عجب دکلدر • زیرا اضدادک بر بریندن مفارقتی مقرردر • بلکه عجب بودر که الضدان لا یجتمعان ایکن •
عناصر اربعه بر برینه کوکل ویروب مصالحه ایتملریدر نظم چار طبع مخالف سرکش • پنج روزی بوند با هم خوش • گر یکی زین چهار شود غالب
جان شیرین برآید از قالب زندگانی آشتی ضدهاست زندگانی و صحت انسانی اضداد اربعه نک بر بریله صلحیله جمع اولمهلریدر مرگ آن کاندر میانشان جنگ خاست
موت اولدر که اضداد مزبوره نک بینلرنده اختلاف و جنگ پیدا اولوب مزاج اعتدالیسی فساده واردی • بونک تفصیلی مقدما مثنوی شریفده
ع تن ز جان و جان ز تن مستور نیست • بیتنک شرحنده روح حیوانی و اضافی بحثنده بیان اولنمشدر • و بو موته موت حیوانی تعبیر اولنمشدر
لطف حق این شیر را و گور را • الف دادست این دو ضد دور را حق سبحانه و تعالانک لطف و احسان و قدرت و ارادتی • وجودان نیده اولان
بو شیر و گوره • و بو ایکی ضد دوره الفت ویرمشدر • یعنی عناصر و طبایعه امتزاج ویروب اضداد ایکن بر بریله الفت اولدیلر چون جهان رنجور و زندانی بود
چونکه جهان بالکلیه رنجور و زندانی اوله چه عجب رنجور اگر فانی بود مریض اگر فانی اولورسه عجب دکلدر خواند بر شیر او ازین رو پندها خرگوش
عقل معاد نفس اماره شیرینه بو یوزدن انواع پند و نصایح اوقیدی گفت من پس مانده ام زین بندها و بن بو بندلر سببندن پس مانده اولمشم
و کوکلیمی حب ما سوادن تخلیه ایتمشم دیدی • و انی قناعت و ریاضت چاهنه دوشوردی پرسیدن شیر از سبب واپس کشیدن خرگوش پای را
خرگوشک ایاغنی کیرو چکمه سندن شیرک سؤال ایتمسی در شیر گفتش تو ز اسباب مرض شیر خرگوشه ایتدی سن ارمض سبدن این سبب گو خاص کاینستم غرض
خاصه بو سببی بیان ایله که • بنم غرض و مقصودم بودر • یعنی تبدلات جهان • و فنای انسان • و زوال جمیع جهانیان معلومدر • لکن بنم مقصودم بودر که
سن چاهدن دور اولوب ایاغنک کیرو چکلمه باعث ندر • انی تفهیم ایله گفت آن شیر اندرین چه ساکنست خرگوش شیره جواب ویروب ایتدی
اول شیر بو چاهده ساکندر اندرین قلعه ز آفات ایمنست اول شیر بو قلعه ده آفاتدن ایمن و محفوظدر • یعنی چاه ریاضت قلعه عصمتده ایتده
طوروب شیران بیشه ز معرفت اولان • نفس مطمئنه صاحبلری آفات شیطانیه و نفسانیه دن محفوظ و مصوندر • و ایمن و سالمدر • و مامون
حرص و طمع • و تیه طول امله مغرور و سرگشته اولان شیر نفس اماره • چاه طبیعتده هالکدر • ایمدی ای طالب هدایت • تیه غوایت و چاه طبیعتده
گمراه و تباه اولمقدن احتیاط ایدوب • چاه ریاضته کیروب ایمن اول • زیرا قعر چه بگزید هر کو عاقلست هر کیمکه عاقلدر قعر چاهی اختیار ایلدی •
زانکه در خلوت صفاهای دلست زیرا که خلوتده • صفاهای درون واردر ظلمت چه به که ظلمتهای خلق ظلمت چاه یکدر که خلقک ظلمتلرندن
یعنی ظلمات اختلاط ارباب دنیادن ظلمت چاه یکرکدر سر نبرد آنکس که گیرد پای خلق اول کسنه که خلقک ایاغن طوتره باشن خلاص ایلمدی یعنی
کوکلنی دنیایه و طبیعته بند ایدوب • عوام خلق اولان ارباب دنیایه محبت والفت و صحبتدن خالی اولمیان کسنهلر • خلق اشتغال ایده میوب
و طریق عشاقه گیده میوب • بلکه گیدرک ایاغدن دخی محروم اولوب • یا لیتنی لم اتخذ فلانا خلیلا • قول کریمی اوزره آه و ندامت و غرامت ایله عذابدن
غیری شی حاصل اولمز • ایمدی ممکن اولدقچه طالب حقه لازمدر که • قلبنی دنیادن • و دنیا دوستلری اولان • دون و دنیلردن دوندروب خالصا مخلصا
حقه توجه ایدوب • اهل حق و اصحاب صفا ایله صحبت ایلیه • و الدنیا عموما پر شهوت و حرص در • و ارباب دنیاده حرص و طمع بلاسندن بریرلرینک

دم و بلاکه تشنه لبلردر عطار
چنین در خواب که بیدار گردد
فرو مانده درین چاه چنین جلا اند
بگردان رنج ازو ای دوست ترخار

همه در بخت بند این قوم دنیا
چنین اغیار کی با یار گردند
ترا گر ذات کلی آرزویست
رخ آور بالکلی در حضرت یار

تمامت بیخبر از نوم دنیا
بوند ایشان همه غرقاب دنیا
در اینجا گاه جای جنت و دوست
عدم کن جسم و عادت در بر یار

همه در خواب فارغ جمله از کار
شده کل اندرین گرداب دنیا
برون کن از سرت پندار دنیا
ببین خود را در اینجا که یکبار

بسته دل درین دنیای بی برگ
درین گرداب جمله مبتلا اند
مشو تو بعد ازین غمخوار دنیا
الحاصل خرگوش شیره •

بو قدر کلمات اکدکدن صکره گفت پیش از زخم او را فایزست شیر خرگوشه ایتدی خوف و هراس ایلمه اول بنم زخم و پنجه قهریمدن هلاک ایدر
تو ببین کان شیر در چه حاضرست ای خرگوش بمان سن گورکیم اول شیر چاهده حاضر میدر • یعنی چاهده ایسه وار وب بکا خبر گتور انی هلاک ایدهیم
دیدی خرگوش مکر ایدوب گفت من سوزیده ام زان آتشی شیره ایتدی بن اول آتشی وغضوب ظالمدن سوزانم تو مگر اندر بر خویشم کشی
ای شیر مگرسن بنی کند و سینه که چکه سن تا به پشت تو من ای کان کرم حتی سنک ظاهر تکلهای کان کرم بن چشم بگشایم درین چه بنگرم
گوزم اچم • و چاهه اچنه نظر ایلیم • و الا یالگز کندم چاهه نظر ایتمکه قادر دکلم دیدی نظر کردن شیر در چاه و دیدن عکس خود را و آن خرگوش را
شیر چاهه نظر ایلمهسی • و آب چاهده کندونک و خرگوشک عکسنی گورسی بیانندهدر چونکه شیر اندر بر خویشش کشید چونکه شیر خرگوشی سینهسنه چکدی •

در پناه شیر تا چه می دوید خرگوش شیرک حفظ و پناهنده چاهه دکن یلدی چونکه در چه بنگریدند اندر آب چونکه شیر سینه سنده اولان
خرگوش ایله معا چاهده اولان آبه نظر ایلدیلر اندر آب از شیر و او بر تافت تاب شیر و خرگوشدن آب اچنده عکس و تاب ظاهر اولدی • بو محلده
تاب عکس و تافت یلدرادی معناسنه در شیر عکس خویش دید از آب تفت شیر کندو عکسنی گوردی که صودن یلدرادی تفت تافتن مخففدر
شکل شیری در برش خرگوش زفت برشیرک شکلنی • و سینه سنده بر فربه و سمین خرگوش گوردی زیرا کندونک عکسنی چونکه خصم خویش را در آب دید
چونکه شیر کندونک خصمنی چاهده اولان آب اچنده گوردی مر ورا بگذاشت و اندر چه دوید شیر خرگوشی خارج چاهده قویوب کندوسی اوردن
چاهه اتلدی • پس بر معنانک بر صورتی اولماغله • چاه مظلم مزبوره دخی • اول شیرک صورت ظلمی ایدی که • مظلوملرک هلاکی اچون حفر ایتمش ایدی
پس بموجب من حفر بئرا لاخیه یوشک ان یقع فیه • کندو قازدوغی قیویه دوشدی • کذلک هر بر ظالمک عباد اللهی هلاک اچون حفر ایلدوکی ظلم و ستم
قیولری • روز جزاده بر چاه مظلم اولوب کیمسنک حبسی هاویه • و کیمسنک قراری حاقه و قارعه • و ویل و درک اسفله اولور • و بعضیسی اتدوکی
ظلمک جزاسنی هم دنیاده و هم اخرتده ذوق ایدر عطار ز فعل زشت شیطان در بلایی • چنین استاده رسوا مبتلایی • کسی هرگز کند آنچه تو کردی
که مر فرمان ز خود راهی ندیدی • ز فعل خود تو اندر چه فکندی • که تا حیران و زار و مستمندی نثر پس لاجرم ارباب ستم • عاقبة العاقبه چاه معاصی و مظالمه
سرنگون اولاجقلردر • حضرت مولانا خبر ویروب بیورر لرکه برفتاد اندر چهی کو کنده بود اول شیر بر قیویه دوشدی که اول چاهی حقیقتده
اول شیر قازمش ایدی زانکه ظلمش بر سرش آینده بود زیرا که من عمل صالحا فلنفسه و من اساء فعلیها فحواسنجه شیرک جور و ستمی باشنه کلیجی اولدی
یعنی اول شیر زبان تجبرانه ایلدوکی ستم چاهنه سرنگون اولدوغی کبی • اگر ظالم لغیره و اگر ظالم النفسه دخی چاه مظلم جزاسینه سرنگون اولماسی
مقرردر دیکدر چاه مظلم گشت ظلم ظالمان ع چاه مظلم اولدی ظلم ظالمان اینچنین گفتند جمله عالمان ع بویله دیدی بویله جمله عالمان
قال صلی الله علیه وسلم الظلم ظلمات یوم القیامه • چونکه حقیقت حال بویله در • پس هر که ظالمتر چهش با هولتر هر کیمکه اشد ظلم ایله ظالم ایسه انک
چاه ظلمی جملهدن زیاده مظلم و مخوف و هولناکدر • ایمدی متنبه اولوب کاگوره کمال احتیاط اوزره اول • و ظلمکاریدن فراغت قیل • زیرا که
عدل فرمودست بدتر را بتر عدل الهی بدتره بدتر بیورمشدر • کما قال تعالی و جزاء سیئة سیئة مثلها • و بعض نسخهده عدل فرمودست سلطان البشر
واقع اولمشدر • یعنی ظلمدن رجوع ایدیکزکیم • سلطان بشر • افضل افراد اهل و بر و مدر • علیه السلام عدل ساعة خیر من عبادة ستین سنة بیورمشدر
دیمک اولور • ای ظلمکار و ستم پیشه اولان مغرور و مقهور • استماع ایله که حضرت مولانا نه بیورر ای که تو از جاه ظلمی میکنی ای شول کسنه که جاه
و منصب اچون خلقه ظلم و جور ایدرسن از برای خویش چاهی می کنی خبرک یوقدر که کندوکه هلاک اچون بر چاه عمیق یا و یه حفر ایدرسن • و هیچ شک و شبهه
قیلمه که اچنه سرنگون دوشرسن • اما نه فایده ظلم قلبکی و ایاغکی قررد وب • قولاغک کر • و چشمک کور اولوب • اشتمز و گورمزسن قیاس
ایتمه کیم کندکدن غیره ضرر ایلیه سن • کشی کندو یه اتدوکن کمسنه یه ایتمز مولانا جامی علیه الرحمه سفلگانی که سر افراخته اند بهر دنیای تو دین باخته اند

جاهلانند همه جاه طلب
ز آب پاک طهارت نه روات
تیغ بر کس مکش از کینه وری
از برای دگران هم آن کن

خویشتن را علما کرده لقب
بیخ ظلم از دل خود پاک بکن
به که باشد دلت از کینه بری
کله از عدل و قبا پوش از داد

چشمها بند درین تیره مغاک
شاخ ظالم ببیاسات شکن
حیف باشد که دران روز گران
بر تو این نکته فراموش مباد

گشته از جیفه دنیا نا پاک
بلکه آن بیخ جو بر کنده شود
از تو پرسند گناه دگران

جستن پاکی ازین قوم خطاست
شاخ ناچار بر افکنده شود
تخم روز جزا آسان کن

ای کلام حق و اخبار صادقه انبیا و اولیا ایله متنصح و متاثر
اولمیان ظالم و ستمکار گرد خود چون کرم پیله بر متن ظلمدن قطع نظر ایلیه • و ایپک قوردی کبی اطرافکی چوریروب در بر خود چه میکنی اندازه کن
کندوکدن اوتوری قویی قازرسک باری مقدار ایله قاز • یعنی اگر غیره و اگر کندوکه ایلدوکک ظلم و تعدی • و معاصی و فسادات چونکه سکا راجع
اولوب حق سبحانه و تعالی یوم تجد کل نفس ما عملت من خیر محضرا و ما عملت من سوء تود لو ان بینها و بینه امدا بعیدا • دیو بیورمشدر
ایمدی چاه طبیعت و هر معصیتی حفر ایدرسک باری اول مقدار حفر ایله که • اچنه دوشدکده مخلد فی النار اولمیوب • توبه و استغفار ایله خلاص
اولهسن والا که • و لو یری الذین ظلموا اذ یرون العذاب ان القوة لله جمیعا و ان الله شدید العذاب • اذ تبرأ الذین اتبعوا و رأوا العذاب
و تقطعت بهم الاسباب • فحوای کریمی اوزره ظالم و فاسقلره و منکر دنیا فعلکره • و اتخاذ انداد ایلین مشرکلره • خبر ویریلان عذاب شدیدی
ملاحظه ایدوب • قبل انقطاع الاسباب • توبه و ندامت ایدیکز • و جمیعا قوت اللهه مخصوص اولدوغن مشاهده ایدوب • نه وجهله شدید العقاب
اولدوغنی دیده بصیرتله بلکز • یوخسه حین رویت عذاب • و بعد وقوع العقاب • و انقطاع الاسباب • نادم اولدوغکزک فایدهسی یوقدر
ایمدی عظمت و جاهه تکیه ایلمه • و زیر دستکده اولان ضعفایه حقارت نظری ایله باقمه مر ضعیفان را تو بی خصمی مدان سن ضعیفلری ناصر
و معینسز بیلمه • ضعفانک معین و ناصری • اول ملک قادردر • و بوکا دلیل قاطع • و برهان ساطع استر ایسک از نبی اذا جاء نصر الله خوان
قرآن عظیمدن اذا جاء نصر الله سورهسن اوقی • و آگاه اول که اصحاب رسول علیه السلام • و رضی الله عنهم ابتدای اسلامده قلیله و ضعیفه ایکن
قوی و غالب و کفار مکه • و سایر مشرکین مغلوب و مقهور اولدیلر • و عون ناصر و معین ایله غرب و شرقه حکم ایدوب دین اسلام ایله جهان
و جهانیانی منور و مشرف قیلدیلر • یعنی سوره اذا جاء نصر الله • حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه وحی و انزال اولنوب حق تبارک و تعالی بیورر که
بسم الله الرحمن الرحیم اذا جاء نصر الله و الفتح • قاضی بیضاوی رحمة الله علیه • اظهاره ایاک علی اعدائک و فتح مکة • و قیل المراد جنس
نصر الله للمؤمنین و فتح مکة و سایر البلاد علیهم • دیو تفسیر بیوررلر • یعنی کلمه نصر فاعلنه مضاف • و مفعولی محذوفدر که خطاب

حضرت رسول علیه السلام اولوب • اذا جاء نصر الله آیاتک تقدیری اوزره • معناسی حبیبم چون خدای متعالک عون و نصرتی سکا کله • و فتح ده
اولان الف لام دخی عوض عن الاضافه • و مفعولی محذوف اولوب مکه در • یعنی حق تعالانک فتحی که فتح مکه در میسر اوله • و رأیت الناس یدخلون
فی دین الله افواجا • و الهک دینی که دین اسلام در • ناس فوج فوج و گروه گروه دین حقه داخل اولدقلری حالده کوره سن • فسبح بحمد ربک
خدای متعال سنی کفار اوزرینه غالب ایدوب • انواع نعم جلیله سن مشاهده ایلدوکله تعجبا سبحان الله دیو سویله • و ذاتک حمد و ثناسنه ملتبس
اولدوغک حالده • خدای متعالک شانه بیچونه لایق و سزاوار اولمیان اوصاف و نقایصدن تنزیه و تقدیس • و نعمتی حقنه شکر ایله • و استغفره
انه کان توابا • و امتک ایچون ربکدن مغفرت طلب ایله که تحقیقا حق تبارک و تعالی • تائب اولان عبادینک توبه لرینی مبالغه ایله قبول ایدیجی • و توابین
و متطهرینی مغفرتیله سوجیجیدر • کما قال تعالی ان الله یحب التوابین و یحب المتطهرین • اذا جاء نصر الله قول کریمنده اولان اذانک جوابی دیلی فسبح
قول کریمیدر دیمشلر • یعنی اذا جاءک النصر والفتح کثرة الاتباع والامم فاشتغل انت بالتسبیح والحمد والاستغفار • و بعضیلر دخی اذا جا کلمه سیله
منصوب اولوب جوابی محذوف در دیمشلر • تقدیر کلام اذا جاءت هذه الاشیاء فقد عظمت نعم الله علیک دیمک اولور • و بین النصر والفتح فرق ندر که
حتی فتح نصر اوزرینه عطف اولندی دیو سوال ایدنه • امام فخر رازی علیه رحمة الباری جواب ویروب بیورررلر که • نصر مطلوبک تحصیلنه اعانتدر
فتح ایسه نصره متعلق اولان مطلوبک تحصیلیدر • پس نصر فتح ایچون سبب کبی در • فلهذا ابتداء نصر ذکر اولنوب فتح منصوب علی النصر اولدی
و بر جواب دخی بودر که • نصر کمال دین در • و فتح نعمتک اتمامندن اولان اقبال دنیادی در • کما قال تعالی الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی
و بر جواب دخی بودر که نصر • دنیاده ظفر علی المنی در • فتح ایسه جنتده اولان مأمولک حصولی در • کما قال تعالی و فتحت ابوابها • الحاصل اظهر اقوال
بودر که • نصرک معناسی طائفه قریشک • و یاخود جمیع اعرابک اوزرینه غلبه در • و ارباب تفسیردن بعضیسی بو فتحدن مراد خیبر • و بعضیلر دخی
طائف در دیمشلر • و لکن تفسیر کبیرده ابن عباس رضی الله عنهمادن نقل اولنور که • بو فتحدن مراد فتح مکه در که • فتح مزبور فتح الفتوحدر دیو
بیورمشلر • و بین المفسرین دخی • مشهور اولان بودر که • بو سوره کریمه ده اولان فتحدن مراد فتح مکه در • و دخی تفسیر کبیرده مسطور در که
ذکرنا ان الاصح هو ان السورة نزلت قبل فتح مکة • واما الذین قالوا انها نزلت بعد فتح مکة فذکروا ما روی انه علیه السلام لم یلبث بعد
نزول هذه السورة الا ستین یوما مستدیما للتسبیح والاستغفار • وقال مقاتل عاش بعد السورة حولا و نزلت • الیوم اکملت لکم دینکم • فعاش
بعدها ثمانین یوما • ثم انزل آیة الکلالة • فعاش بعدها خمسین یوما • ثم نزل لقد جاءکم رسول من انفسکم • فعاش بعدها خمسة و ثلاثین یوما •
ثم نزل واتقوا یوما ترجعون فیه الی الله • فعاش بعدها احد عشر یوما • وفی روایة اخری عاش بعدها سبعة ایام • والله اعلم کیف ذلک • اما تفسیر
معالم التنزیلده • قتاده و مقاتل رضی الله عنهمادن روایت اولنور که • حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • بو سوره کریمه نک نزولندن صکره
ایکی سنه حیاتده اولدی دیو بیورمشلر • پس سوره نصرک وقت نزولنده اختلاف اولنوب • فتح مکه هجرتک سکزنجی سنه سنده • و نزول سوره نصر
اونجی سنه ده واقع اولدی دیو روایت اولنماغله • کلمه اذا بو محلده مجرد وقت ایچوندر دیمشلر • و روی الحافظ البیهقی عن ابن عباس قال لما
نزلت اذا جاء نصر الله والفتح دعا رسول الله صلی الله علیه وسلم فاطمة • وقال انه نعیت الی نفسی فبکت ثم ضحکت فسئلت عن ذلک فقالت اخبرنی
انه نعیت الیه نفسه فبکیت ثم قال اصبری فانک اول اهلی لحاقا بی فضحکت • و قد رواه النسائی بدون ذکر فاطمة • و روی ان العباس عرف ذلک
و بکی فقال النبی علیه السلام ما یبکیک • فقال نعیت الیک نفسک • فقال الامر کما تقول • قال ابن عطا فی قوله اذا جاء نصر الله والفتح اذا شغلک به
عما دونه فقد جاءک الفتح من النصر • والفتح هو النجاة من السجن • والبشری بلقاء الله • وقال الواسطی فتح علیک العلوم فسبح بحمد ربک واستغفره
علی ما کان منک من قلة العلم بجلال ربک منک انه کان توابا • وقیل اذا فتح الله قلبک برؤیته منه علیک اقبل الله قلوب عباده الیک حتی یأتوک فوجا فوجا
و بالجمله حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • سال حدیبیه ده قریش ایله مصالحه ایدوب کتب تواریخ و تفاسیرده • مفصل و مشروح نقل اولندوغی اوزره
بنو خزاعه داخل عهد و امان رسول علیه السلام • و بنو بکر قبیله سی قریش قومنک عهدنده اولوب • طرفیندن بر برینه مضرات اصابت ایتمامک اوزره
صلح اولنمشیکن • ذکر اولنان ایکی قبیله نک میاننده • بعثت نبی علیه السلامدن اول مقاتله واقع اولماغله عداوت اوزره اولدقلری ایچون قبیله
بنی بکر عداوت مزبوره یی کوکلرنده صقلیوب • و بعد الصلح هر کس آلات حرب و سلاحدن براغوب امن و امان اوزره اولوب بو حال اوزرینه
بر سنه مرور ایتدکده • بنی بکر قبیله سی عداوت قدیمه یی اظهار ایدوب • مکه لیلردن استمداد ایلدیلر • انلر دخی امداد ایتمکله امان و عهد رسول الله اولان
بنو خزاعه قبیله سنک اوزرینه واروب جنیلی کسنه قتل ایدوب بقیه سنه هزیمت واقع اولدی • پس ارحقلرنه جبرئیل امین نازل اولوب • بنو بکر
و طائفه قریش نقض عهد ایتدکلرین خبر ویروب • و مکه مکرمه نک فتحیله تبشیر ایلدی • بعده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم اصحاب کرام ایله
واروب مکه مکرمه یی فتح ایدوب • دین محمدی ضعیف ایکن قوی • و اهل اسلام فئه قلیله ایکن • دریا مثال و انجم شمار اولوب جمیع ادیانک
و جمله اناسک اوزرینه نصرت و فتح حقنده منصور و مظفر • و غالب مطلق اولدیلر • ایدیمی حق اوزره اولان مؤمنینک صورت ظاهره لرنده
اولان ضعفلرینه نظر ایتمیه سز که • انلرک معین و ناصری الله رب العالمین • و خیر الناصرین در • بالخصوص اولیا و اتقیانک الله دن غیری حامی
و معینلری یوقدر • و انلر دخی حقدن غیری بر امداد و اعانت دیلمزلر • گر تو پیلی خصم تو از تو رمید • ای ظالم فرضی اگر سن فیل ایلیک صورتده
و قوتده نریمان پیل ایسک • و خصمک سکا نسبت ضعیف و زبون اولماغله سندن اورکدی • و مقاومته قادر اولمایوب قاچدی • یعنی
بو حیله یه دخی زنهار غافل اوله که ای مغرور مقهور • مرغ جزا طیرا ابابیلت رسید • اشته سکا ابابیل قوشی جزا ایلتدی • یعنی طیر ابابیل •

اصحاب فیلی نه وجهله هلاک ایدیسه • قوت و قدرت و دولت و سلطنته مغرور اولوب قلب المؤمن بیت الله دیو بیوریلان مؤمنین
اتقیا و اولیاء اصفیانک کوکلری کعبه سن هدم نیت ایلیان ظالملره حق سبحانه و تعالی • بلمدوکی یردن بلا ویروب • اضعف ضعفادن
بر عبد حقیری الذه هلاک ایتمکه قادر در • انا و صدقنا • بو بیت شریف ایله کاشف اسرار قیومی مولانا جلال الدین رومی سوره الم تر کیف ده
بیان بیوریلان اصحاب فیلک قصه سنه اشارت بیورررلر • تاریخ عام الفیلده اختلاف اولنوب • بعضیلری حضرت رحمة للعالمین دنیایه کلمزدن
قرق یل اول واقع اولمشدر دیرلر • و بعضیلر یکرمی اوچ سنه اول واقع اولدی دیوب • بعضیلری دخی یوم الفیلدن صکره اللی کون مرور ایتدکده
حضرت فخر عالم علیه السلام متولد اولوب • عالم شهادتی قدم میمنت لزوملری ایله مشرف ایلدی دیو روایت ایدرلر • واکثر مورخین حضرت رسول
علیه السلامک مولد شریفلری ایله • اصحاب فیلک قصه سی • بر ییلده واقع اولدی دیو تحقیق ایدرلر • اصح روایت دخی بودر دیمشلر •
و اصحاب فیلک اجمالا قصه پر حصه سی بودر که • یمن ولایتنک والیسی اولان ابرهة بن الصباح نام مغرور و مقهور • شهر صنعاده بر کنیسا
و در و دیوارین زیب و زیوره غرق ایدوب اسمنی قلیس دیو تسمیه ایلدی • و کنیسا بناسنه دخی باعث بو اولدی که • مکه مکرمه شرفها الله تعالی الیه
بهر سنه اطراف و اکنافدن • افواج کثیره کلوب بیت الله الحرامی زیارت ایدرلر ایدی • ابرهه خلقک بو وضعندن متألم اولوب خلق عالم
کعبه زیارتنه کیتموب • بنم بنا ایتدوکم کنیسایی زیارت ایتسونلر دیو مقدوری صرف ایدوب • اول زمانه کلنجه اندن شهر نکو و مذهب و مطلی
بر کنیسه دخی بنا اولنمامش ایدی • حکمت خدا کنانه قبیله سندن بر رجل دلیر • ابرهه نک کنیسا بنا ایدوب خلقی زیارت کعبه دن منع ایتدوکن
استماع ایتمکله • صنعایه عزیمت ایدوب • و بر کیجه واروب کنیسه مزبورک ایچنه بول و غایط ایدوب • و دیوارینه نجس سوردی • و بر روایتده
دخی طایفه عربدن بریسی کنیسایه قریب محلده آتش ایقاد ایدوب روزکار شدید اسمکله آتشی کنیسایه اولاشدروب احراق بالنار اولدی
دیرلر پس علی کلا التقدیرین ابرهه قضیه مزبوره دن خبردار اولدقده غضبه کلوب البته واروب کعبه یی هدم ایدرم دیو قسم عظیم ایلدی
و حبشه عسکریله قالقوب • و محمود نام بر جثه دار و قوی فیل • و بیله سنجه بر قولده سکز • و بر قولده اون ایکی • و بر قولده بیک راس فیلر کوتوروب
انواع کبر و غرور ایله مغمس نام موضعه کلدکده • اشراف مکه ایله عبد المطلب ابرهه یه قرشو چقوب • بو داعیه دن فراغت ایله دیو ثلث مالنی
عرضه قیلوب • ابرهه قبول ایتمیوب عناددن دونمدی • و تخریب مکه نیتی ایله فیلری جانب حرمه سوروب • میلره وار دقلرنده بر خطوه
ایلرو کیتموب • و بر قدم تجاوز ایتمیوب • فیلبانلر هر نه قدر چنکال و مغول اوروب اقدام ایتدکجه مفید اولمزدی • و شام و یمن طرفنه منصرف
ایتدکلرنده • سرعت و شتاب ایله دونوب کیدرلر ایدی • پس بونلر بو کاره اشتغال اوزره ایکن • حق سبحانه و تعالی جانب بحردن طیر ابابیل
کوندروب هر برینک چنکاللرنده برر • و منقارلرنده دخی بر بر طاش کوتوروب • هر برنده اوچر طاش وار ایدی • و احجار مزبوره نک اصغری
مرجمک مقداری • و اکبری نخود مقداری ایدی • پس طیر ابابیل ذکر اولنان احجاری • ابرهه عسکرینک باشلرینه اوروب • بقدرة الله تعالی
احجار مزبوره اول قوم طاغینک • باشلرندن کیروب دبرلرندن چقوب هلاک ایلدی • و هلاک اولان آدملردن بریسی برکسنه برالیله واتی
وکندوسی ایله قالدروب • برالمالکی الذه طوتر ایدی • احجار مزبوره بقدرة الله بونلاری یاقوب فی الحال قاوکبی ایدر ایدی • قصه نک
تفصیلن استین کتب تواریخه مراجعت ایلسون • بسم الله الرحمن الرحیم • الم تر کیف فعل ربک باصحاب الفیل • خطاب رسول علیه السلامه
و استفهام تقریری در • حاصل معنی عجبا حبیبم سن کورمدکمی ربک اصحاب فیله نه ایشلدی • یعنی اصحاب فیله واقع اولان آثاری مشاهده
و اخباری تواتر ایله استماع ایدوب • همان معاینه کورمش کبی اولدک • و علم ضروری حاصل اولدی • زیرا دیده اصل رؤیت بالبصر اولمقدر
و استفهام دخی تقریر ایچون اولوب • تحقیقا حبیبم سن کوردک و مشاهده ایلدک دیمک اولور • رسول علیه السلام ایسه اصحاب فیله واقع اولانی
بلیه یی چشم ظاهر ایله کورمش ایدی • ارباب تفسیر رحمهما الله بو سؤاله جواب ویروب بیورررلر که • بو محلده اولان رؤیتدن مراد رؤیت
قلبی در • رؤیت قلب ایسه علم در • و علم ضروری قوتده و جلاده مشاهده و عیان ایله برابر اولدوغیچون • علمدن رؤیت ایله عبارت اولندی
و علم ضروری دخی اصحاب فیلک اخباری متواتره اولدوغیچوندر • کما روی عن ابن عباس رضی الله عنهما • انه رأی من الحجارة التی اهلک الله
تعالی بها اصحاب الفیل • عند ام هانی رضی الله عنها • نحو قفیز مخططة بحمرة کالجزع الظفاری • و عن عائشة رضی الله عنها و عن ابیها • قالت رأیت
قاید الفیل • و سائسه اعمیین مقعدین یستطعمان • و ارسل علیهم طیرا ابابیل ترمیهم بحجارة من سجیل • و حبیبم ربک اصحاب فیل اوزرینه ابابیل ایله
موصوف طیر ارسال ایلدی • انجلین طیر که سنک و کلدن اولان حجاره یی اصحاب فیل اوزرینه رمی ایتدی • و یاخود ترمیهم طیردن صفت اخری
اولمایوب حال اولمق اوزره • طیر ابابیل انلرک اوزرینه رمی حجاره ایتدکلری حالده • فجعلهم کعصف مأکول • پس حق سبحانه و تعالی اول طائفه
طاغیه یی عصف مأکول کبی قیلدی • عصف شول صمان چوپیدر که بعد الحصاد • ریح عاصف انی طاغیدوب پریشان ایدر • و مواشی اکل ایدر
و فی التفسیر الکبیر • انه ورق الزرع الذی یبقی فی الارض بعد حصاده و تعصفه الریاح فتأکله المواشی • و قال ابو مسلم العصف التبن کقوله تعالی
ذو العصف والریحان • کأنه ما یعصف به الریح عند الذر فتفرقه عن الحب و هو اذا کان مأکولا فقد بطل و لا رحقة له • و لا منفعة فیه • و قال الفراء
هو اطراف الزرع قبل ان یدرک السنبل • و قیل هو الحب الذی اکل لبه و بقی قشره • و لفظ ابابیل صفت طیردر • زیرا طیر اسم جمع در • فلهذا
ترمیهم تا ایله و یا ایله دخی قرائت اولنمشدر • و ابابیل اساطیر و سماطیط و عبادید کبی اولوب • واحدی یوق بر جمعدر • و بعضیلر ابیه ابابیلک
واحدی عجول کبی ابول در • زیرا عجولک جمعی عجاجیل در دیمشلر • بعضیلر دخی واحد ابابیل ابال • و یاخود بروزن سکین ابیل در دیشلر • ذوا انمکله

ابابیلك واحدی • دنانیرك احدی دینار اولدیغی كبی ابابیل دردیلر • صواب اولوردی بیلمش • الحاصل ابابیل شیئاً بعد شیء اولان جماعتدر
وابابیل طیرك غیریته دخی بطریق الاستعاره اطلاق اولنور • ورنگ ابابیلك لون وصورت • ومقدار وهیئاتنده • روایات مختلفه واردر
فی تفسیر البغوی • ثم قال ابو مسعود لعبد المطلب انظر نحو البحر فنظر عبد المطلب فقال ارى طيرا ابيض نشأت من شاطئ البحر فقال ارمقها
ببصرك اين قرارها • قال اراها قد دارت على رؤسنا قال لا تعرفها قال لا والله ما اعرفها ما هي بنجدية ولا تهامية ولا عربية ولا شامية
وما قدرها • قال اشباه اليعاسيب في مناقيرها حصا كانه حصى الخزف قد اقبلت كالليل يكسع بعضها بعضا امام كل فرقة طير تقعوها احمر المنقار
واسود الراس طويل العنق فجاءت حتى اذا جاءت بعسكر القوم ركدت فوق رؤسهم فلما توافت الرجال كلها اهالت الطير ما في مناقيرها على من تحتها
مكتوب على كل حجر اسم صاحبه • وابن سيرين ابن عباس رضى الله عنهمادن روايت ايدركه • ابن عباس بيورمشلركه طير ابابيلك فيل خرطومى كبى خرطوملرى
وكلاب ايشى كبى دشلرى وارايدى • قال كانت طيرا لها خراطيم كخراطيم الفيل واكف كاكف الكلاب • وروى عطا عنه قال طير اسود جاءت
من قبل البحر فوجا فوجا • امام فخر الدين رازى تفسير كبيرده بيورورلركه • ولعل السبب انها ارسلت الى قوم كان في صورتهم سواد اللون • وفي سيرتهم
سواد الكفر والمعصية • وعن سعيد بن جبير انها بيض صغار • ولعل السبب ان ظلمة الكفر انهزمت بها والبياض ضد السواد • وقيل كانت خضرا ولها
رؤس مثل رؤس السباع ومناقير صفر • وقيل كانت بلقاء كالخطاطيف • واقول انها لما كانت افواجا فلعل كل فوج منها كان على شكل آخر وكل واحد
وصف ما رأى انتهى كلامه • ومعنای سجیلده دخی مفسرین • دورت قول یازمشلردر • قول اول سجیل فی الاصل فارسی اولوب كلمتین ایدی كه بریسی
سنك وبریسی كلدر • پس معرب ایتدكلرنده سنك سنج • وكل جیل • دیو معرب اولوب طین معناسنه استعمال اولندی • بعده بعلبك كبی
ایكیسی بر كلمه اولوب • سنك وكلدن متحجر اولان احجاره سجیل اطلاق اولندی • قول ثانی سجیل سجلدندر • وسجل صو ایله طولو اولان بیوك قوغه یه
دیرلر • نته كیم اعراب سجلت الماء سجلا فانسجل دیرلر • ای صببته بالدلو فانصب • یعنی صویی دلو ایله دوكدم صو دخی دوكلدی دیمكدر • پس
ترمیهم بحجارة من سجیل قول كریمی • رمی اولنان حجاره • حق سبحانه وتعالانك خزانه قهرندن منصبه در دیمك اولور • حتی بعضیلر یا ایله یرمیهم
قرائت ایدوب وفعل رمی حقه اسناد اولنوب یرمیهم الله • اولمق اوزره • ضمیری رب اوزرینه ارجاع ایتمشلر • ویاخود اسم جمعك تذكیر وتأنیثی
مساوی اولوب • تأویل جماعتده • اولدیغیچون مؤنث • واسم جمع اولدیغنه نظر ایله مذكر اولماغله ضمیر طیر ابابیله ارجاع اولنمش كما مر ذكره •
قول ثالث سجیل ارسال معناسنه اولان • اسجالدندر دیمشلر • مثلا بهیمه یی مادر ایله ارسال ایتسه لر اسجلت البهیمة مع امها دینلور • وكذلك
خیل مسجی دخی دینلور • یعنی مرسل مطلق دیمكدر • بو تقدیرجه معنی • ان تلك الحجارة مما ارسله الله علیهم دیمك اولور • عذاب ایسه ارسال ایله وصف اولنمشدر
مثلا بو محلده • وبر دخی وارسلنا علیهم الطوفان قول كریمنده • وبعض محلده دخی واقع اولمشدر • قول رابع سجیل سجلدن مأخوذدركه سجل مزبور
كتابدر • وسجین اعمال كفارك مكتوب اولان دیوانه علم اولدیغی كبی • سجیل دخی عذاب كفار مكتوب اولان دیوان ایچون علمدر • فكأنه قیل بحجارة
كائنة من جملة العذاب المكتوب فی الكتاب المسمى بسجیل • حتی طیر ابابیل رمی ایتدكی حجاره دن هر بر سنك اوزرنده صاحبنك اسمی یازلمش دیو
روایت اولنوب قول مزبور دخی قول رابعه موافقدر • وعبد الرزاق قاشانی طیب الله انفاسه تفسیرنده بیورورلركه • فهی لا تقبل التأویل كالحول
القبائة وامثالها واما التطبیق • فاعلم ان ابرهة النفس الحبشية لما قصد تخريب كعبة القلب الذي هو بيت الله في الحقيقة والاستيلاء عليها
واراد ان يصرف حجاج القوى الروحانية الى قليس الطبيعة الجسمانية التي بناها واراد تعظيمها فخرا فيها قريش العاقلة العملية بالقاء فضلة الغذاء
النفلي فيها من صور التأديب المخصوص بالامور الطبيعية كالعادات الجميلة والآداب المحمودة • او وقع شرارا من نار الشوق التي اوقدها غير قريش
القوى الروحانية فاحرقها بالرياضة • فساق جنوده وعبا جيوشه من حبشة القوى النفسانية • وصفاتها الظلمانية بالطبع كالغضب والشهوة وامثال ذلك
وقدم فيل شيطان الوهم الذي لا ينهزم عن جنود العقل • ويعارضه في الحرب • والشيطان اكثر ما يتشكل يكون بصورة الفيل • كما رآه معاذ في زمن
رسول الله صلى الله عليه وسلم • ولهذا قال عليه السلام • ان الشيطان ليضع خرطومه على قلب ابن آدم فاذا ذكر الله خنس • جعل الله كيدهم في تضييع
وارسل عليهم طيور الافكار والاذكار ربضا صوره بنور الروح ابابيل • اى حزائق جماعات كصور القياسات وكثرة الاذكار • ترميهم بحجارة من سجيل
اى رياضة محكمة سجل • وخص بكل واحد منهم كتب على كل واحدة اسم الرمى بها بتعليم الشرع والعقل • وعين ان هذه الرياضة مزجرة للقوة الغالبة
مهلكة لها كالانقهار والتسخر للغضب • والصوم للشهوة • والضعة للتكبر • والذلة للتجبر • وامثال ذلك فجعلهم هلكى بمادة لا حراك بها كعصف مأكول
اى كتقوى نباتية اثبت وذهبت قوتها وخاصيتها • ووقفت عن فعلها لضعفها بالرياضة • انتهى كلامه • ایدی ای دولت وثروت وقوت
وقدرتنه غره اولان غافللر • چونكه ضعفا ومساكینك دستگیری • حق سبحانه وتعالانك عون وعنایتی اولوب ابرهه یی بیلی مبتلای بلای ابابیل ایلدیسه
سن دخی تنبه وآگاه اولوب مظلوملرك تیر آه سحرگاهیدن حذر قیل • كما قال علیه السلام رب اشعث اغبر ذی طمرین لو اقسم علی الله لابره زیرا
گر ضعیفی در زمین خواهد امان • اگر بر عبد ضعیف زمینده امان دیلیه • یعنی بر ظالمك ظلمندن مضطر اولوب • یا سمیع ویا بصیر • ویا عزیز
ذو انتقام • دیو یوزینی یره سوروب درگاه رب العزته مناجات • وظالمك ظلمندن داد وفریاد دیو امان ایتسه • غلغل افتد در سپاه آسمان
اول مظلوم ستمدیده نك آه وانین وتضرع وحنینی ایتدكندن عالم آسمانه غلغله دوشر • یعنی ملائكه ایچنه غلغله دوشوب لاجرم حق تعالی
اول مظلومك ظلمنی ظالمدن الوب انتقام ایدر • بیت • ترسی كه پاك اندرون شبی • برآرد زسوز جگر یاربی • نثر • اما ای ظالم بلكه سن دیرسن كه
بن خود • بو قدر جور وستم ایدرم • ونیچه قلوب یا مم ایدرم كبر ودولت وسلطنتم بریده در • بكا كمسنه نك آهی كچمز • آخرته قالورسه قالسون

ایمدی تحقیق بیله سن كه بو حال اوزره اولان كمسنه ظالم اولدیغندن غیری كافر دخی اولور • ایله دكلدركه حق سبحانه وتعالی ظالملرك ظلمنی كورمیه
ومظلوملرك حقن آلیویرمیه • لكن حق تعالی جل وعلا عاصی وظالملری حین فسادلرنده بلا تأخیر مؤاخذه یه قادر ایكن تأخیر ایلدوكی اهمال دكلدر
بلكه امهالدر • یا بودركه مهل ایله متنبه اولوب انصافه كله • ودنیاده حلاللق دلیوب توبه واستغفار ایدوب ایشی آخرته قالمیه • ویاخود بودركه
نار سعیرده عذاب شدید اولماغیچون استدراج اوله • كما قال تعالی ولا تحسبن الله غافلا عما یعمل الظالمون انما یؤخرهم لیوم تشخص فیه الابصار مهطعین
مقنعی رؤسهم لا یرتد الیهم طرفهم وافئدتهم هواء وانذر الناس یوم یأتیهم العذاب • ای ظالملر خبركز یوقدركه • حق تعالی قلبلركز بكدر وظلم ایدوب
انا فانا صفات ردیه ایله • دركات ناره كیرمكون ایتمكده در • لكن كیفیتندن بیخبرلرسز • چند چند كیرم وتو بی خبر • در سلاسل مانده پا تا بسر
زنگ تو بر توت ای دیك سیاه • گرد سیمای درونت تباه • بر دلت زنگار بر زنگارها • جمع شد تا كور زاسرارها • نثر • ایدی ای مستمع قابل ومتنصح
مقبل • هر كس عملیله اگر دنیاده واگر آخرتده مجازات اولندیغنه اعتقاد تام اوزره اولاسن • واصلا وقطعا شك وشبهه ایتمیه سن • ونیك وبد
هرنه واقع اولورسه كندو عملكدن بیله سن • مثلا گر بدندانش گزی پرخون كنی • اگر بر ضعیفی دیشك ایله اصروب پرخون ایلیه سن بر موجب
كما تدین تدان سن دخی آنك جزاسن چكوب • درد دندانت بگیرد چون كنی • بقدرة الله تعالی سنی بر عظیم دیش اغریسی طوتار نیجه ایدرسن پس
دیشكی قوپارر وجراحه واروب دبندن چقاررسن • چون كنی ده چون كنی قرائتنه دخی امكان واردر • محله مناسبدر • لكن كنی فتح كاف ایله
اولدقده چون اماله سز قرائت اولنور • پس حضرت مولانا مناسبت ایله بو قدر نصیحت وموعظه بیوروب شیر مسعود دخی بو قدر زمان طائفه نخجیرانه
جور وستم ایدوب • وهر برینی اصروب دپاره لیوب ظلمی كالن بولماغله • بر خرگوش ضعیفك حیله سیله انی هلاك ایلدوكی قصه یه شروع ایدوب
بیورورلركه شیر خود را دید در چه وز غلو • شیر چاهه التدوغی كبی غیری كورمیوب كندویی كوردی خویش را نشناخت آندم از عدو • وغلو وهجوم وغضب و
وتجاوزندن • اول حالده كندویی عدودن تشخیص وتمییز ایده مدی • غلو هجوم ایدوب حددن تجاوز ایتمك معناسنه در • عكس خود را او عدوی خویش دید
چاه ایچنده اولان كندو عكسنی اول شیر كندویه عدو كوردی • لاجرم بر خویش شمشیری كشید • لاجرم شیر كندو اوزرینه بر شمشیر چكوب كندو
كندویی قهر وهلاك ایلدی • ایمدی ای غافل اگر سنك دخی دیده بصیرتك گشاده ایسه • سندن حاصل اولان اخلاق ذمیمه چاهنك قعرینه
دوشدكده معاینه ومشاهده ایدرسن كه • هرنه ستم كه سكا عدودن اصابت ایلیه • لاجرم كندو صفات ردیه كدن حاصل اولان عكسدر •
وكذلك فلان كمسنه بكا ظلم ایلدی دشمندر دیو اخذ انتقام اعادی ایلدوكك كندو عكسنه غلو وهجوم ایدوب هلاك اولان شیرك حمله سی كبیدر
فلهذا حضرت مولانا قدس سره بیورورلركه ای بسا ظلمی كه بینی در كسان • ای چوق ظلم كه غیری كمسه لرده كورورسن • یعنی غیرلردن سكا واقع اولان
جور وستم كه مشاهده ایدرسن خوی تو باشد در ایشان ای فلان • اول ظلم ظالملرده سنك خویكدر ای فلان • یعنی سنك اخلاق سیئه
واوصاف قبیحك غیرلرده عكس ایدوب انلرك یوزندن حق سبحانه وتعالی سنك عملكی سكا ظلم كوستروب جزا وعقاب ایدر • كما قال تعالی
وكذلك نولی بعض الظالمین بعضا بما كانوا یكسبون • پس هر شیئك حقیقتنه نظر اولونسه حق جل وعلانك انواع اسرار وحكمی مشاهده اولنور بو كا
كمسنه نك عملی ایرشور • اندر ایشان تافته هستی تو • سنك كبر وانانیتك انلاره یلدرامش ومنعكس اولمشدر • از نفاق وظلم وبدمستی تو
سنك نفاق وظلم وبدمستلكدن یعنی وجودكده ظهور ایدن نفاق وظلم وغرور وحب دنیادن نوش ایتدوكك نخوتدن • وبنك غفلتك بدمستلكی
واخلاق ردیه دن هر نه ایسه صورت بند اولوب غیرلرك مرایای وجودنده یوز كوسترر • سن ایسه بكا ظلم ایتدیلر دیو عداوت ایدرسن مع هذا
رونما اولان كندو احوالكدر • حكایت اولنوركه حضرت موسی علیه الصلوة وعلی نبینا • بر كون مكالمه ده مناجات ایدوب الهی ظلم صورتنده
اولان بعض عدل مخفی • وحكم خفیه كی بكا مشاهده ایتدر دیو رجا ایلدی • حق سبحانه وتعالی حضرت موسانك حاجتن قبول ایدوب یا موسی فلان چشمه ساره
واروب عبادته مشغول اول كه بنم اسرار خفیه می مشاهده ایلیه سن دیو • خطاب مستطاب ایله تشریف بیوردی • موسی علیه السلام دخی بر موجب
فرمان خالق الاكوان • چشمه سار معهوده واروب بر گوشه نهانیده عبادته اشتغال بیوردی • ناگهان بر رجل اسب سوار كلوب اول چشمه سارده
آتندن اینوب وساز وسلاحن وقوینندن بر كیسه آلتون چقاروب چشمه كنارینه قویوب قضاء حاجت ایتدكدن صكره الن دیوزین یویوب
واسباب وسلاحن الوب آتنه سوار اولوب كیتدی • والتونی فراموش ایلدی • بعده بر چوبان كلوب قیونلرین صواروب واول آلتونی بولوب
آلدی • وقوینینه قویوب كیتدی • بعده بر اعمی كلوب چشمه دن صو ایچركن • مكر آلتون فراموش ایلین • رجل فارس آلتون اونتدوغی خاطرنه كتوروب
بروجه استعجال دونوب اول چشمه یه كلدكده اعمایی بولوب بنم آلتونی كوروب المادكمی دیو سؤال ایلدی • اول دخی ای مرد فارس بن اعمایم سنك
آلتونك كوردم ونه آلدم دیو فریاد ایتدكجه فائده مند اولمیوب اعمایی اوروب قتل ایلدی • واتنه سوار اولوب بادصرصر كبی شتابان كیتدی
پس حضرت موسی علیه السلام الهی سیدی ومولای بو بنده اولان حكمت خفیه كی بو عبد مستمندكه اظهار ایله دیدی • حق سبحانه وتعالیدن
خطاب عزت ایریشوب • یا موسی مشاهده ایلدوكك احوالك جمله سی بنم عدلمدر • زیرا مقدما كلن مرد فارس كنددن صكره چشمه یه كلان
چوبانك سابقا بیك فلورسین ظلما وغصبا الوب • چوبان خوفندن استمكه قادر اولمیوب بنم دركاهمه یوز سوروب عدلمه حواله ایلمش ایدی
حالا رجل فارسك فراموش ایتدوكی آلتون • اول چوبانك ایدی كه حق مستحقنه واصل اولدی • وصكره كلن اعمای مقتول دخی رجل فارسك
مقدما والدین قتل ایدوب ورجل مزبور یتیم قالوب دعواجی دخی اولماغله قصاص اولنمامش ایدی • حالا رجل مزبور پدرینك قاتلی اولان
اعمایی قتل ایدوب قصاص یرین بولدی • وبنم عدلم دخی ظاهر اولدی دیو بیوردی • حضرت موسی علیه السلام بو حكمت خفیه دن آگاه اولدقده

یوزین سجده یه قویوب بحر حیرته مستغرق اولدی • وحق سبحانه وتعالی جل جلاله نک قدرت وعدالتنی مشاهده بیوردی **مناجات**

ای زعدلت تو سماوات بپای • نور عدلت ززمین ظلم زدای • نام تو عدل بود کار تو عدل • آشکارا شده آثار تو عدل • ظلمهایی بعالم پیداست
همه عدلست ولی ظلم نماست • نسبت ظلم بتو نیست اداب • ظلمت باش وهد ظلم لقب • جام عدلی بسر جامی ریز • کش ارستی نکند ظلم انگیز
از همه ظلم رهایی بخشش • دولت عدل نمایی بخشش • تا بهر سفله که ظلم اندوزد • رستن از ظلمت ظلم آموزد • ایدی بنم جانم کشی نه ایدر

کندویه ایدر • وغیرلردن هر نه ستم گورسه کندو عملنک مجازاتن چکر • اکا بناءً کاشف اسرار قیومی مولانا جلال الدین رومی بیورلرکه
ان تویی وان زخم بر خود میزنی یعنی بر موجب المسلمون کنفس واحدة اول ظلم وعداوت ایلدوگک کمسنه حقیقتده غیری دکل سنسن • واول زخم سنکه
کندوکه اورسن • وکندو هلاککه قصد اتمش اولورسن **برخود آندم تار لعنت می تنی** واول دمده اوزرکه تار لعنت طوقورسن • یعنی ابلیس کبی
کندوکه لعنت اتمش اولورسن • تار مطلقا دیه دیرلرکه فرق معناسنه در • اکر آدمی نک فرقی اولسون وکرک حبالک دیه سی اولسون • وقرارش معناسنه
دخی کلور مثلا چشمه خورشید تار • وشب تار دیرلر • وآخرینه بر ها کتوروب تاره دخی دیرلر • وتاریک دیرلر تاکو معناسنه اولور • وکرباس وقماش
وسایر طوقنان نسنه نک ارشنه دخی تار دیرلر • بونده مراد اولنان ارش معناسی در **در خود آن بد را نمی بینی عیان** ولکن کندکده مرکوز اولان
افعال قبیحه • واعمال سیئه نک خبثنی عیانا کورمزسن وکندو عیبکی بیلمزسن **ورنه دشمن بودیی خود را بجان** یوخسه کندکده اولان اوصاف
ردیه یی عیانا کوریدک جان ودل ایله نفسکه وافعال سیئه که عدوی بالذات اولوردک • مذکور اولنان اوصاف رذیله نک محو وازاله سنه
کوشش قیلوردک **حمله بر خود میکنی ای ساده مرد** وای ساده مرد اوزرکه حمله ایدردک **همچو آن شیری که بر خود حمله کرد** اول شیر کبی که کندو
عکسنک اوزرینه حمله ایلدی • یعنی سنک وجود کده ماء علم وهدایت تفجر ایلسه • اول شیر قعر چاهده اولان آبه نظر ایدوب صورت سبعیه سن
کوردکله اوزرینه حمله ایلدوکی کبی • سن دخی مرآت قلبک ذکر الله ایله تصفیه ایدوب • چاه طبیعتکه نظر ایلسک • ونفسکده اولان صفات
سبعیه وصورت ردیه یی کورسک اوزرینه هجوم ایدوب • اول صفاتی محو وازاله ایدردک • ویاخود هر نه ایدرسک شیر کندویه ایدوب
هلاک اولدوغی کبی • سن دخی کندو کندوکه ایدوب • مضراتنه اصابت ایدر دیمک اوله • معنای اول سیاقه کوره • ومعنای ثانی سیاقه کوره در
چون بقعر خوی خود اندر رسی چونکه کندو خویک قعرینه • وصفاتک غورینه ایریشه سن **پس بدانی کز تو بود آن ناکسی** پس بلاشک وبلا شبهه
بیلورسن که اول ناکسلک سندن ایدی • یعنی سنک عکوس صفات ذمیمک اولوب غیردن دکلمش • مثلا **شیر را در قعر پیدا شد که بود**
نقش او آنکش دگر کس می نمود قعر چاهده شیره ظاهر اولان شیرک کندو نقشی ایدی • اول نقش شیره غیری کمسنه کورندی • کذلک سکا دخی
آخر کمسنه دن اصابت ایلین جور وستم کندو نقش صفاتکدر • سن انی غیردن کورسن • ایدی بنم جانم قوت بازوکه استناد ایله
هر که دندان ضعیفی می کند هرکیمکه بر ضعیفک دندانن قوپاره **کار آن شیر غلط بین می کند** حقیقتده اول غلط بین اولان شیرک کارین
ایشلر یعنی کندو کندویه زیان ایدر **ای بدیده خال بد بر روی عم** ای عمینک یوزنده خال بد کورمش کمسنه **عکس خال تست آن از خود مرم**
اول سنک عکس خالکدر عملکدن نفرت ایلمه • خال ایکی مصراعده دخی بک معناسنه اولان خاء معجمه ایله در • خلاصه بیت کل مؤمن الخوة
موجبنجه ای وکدآدم سایرناسده کوردوگک عیوب ونقایص سنده اولان عیوبک عکسیدر • اگر سنده اول عیبلر اولماسه سایر اخوان مؤمنینده
دخی ذره قدر عیب کورمزدک • وهیچ فرده نظر حقارت ایله بقمزدک اکا بناءً که **مؤمنان آیینهٔ همدیگرند** المؤمن مرآت المؤمن فحوای شریفنجه
مؤمنین بر برینک آیینه سی در **این خبر ما از پیمبر آورند** بو خبری تا حضرت نبی علیه الصلوة والسلامدن کتوررلر • یعنی مذکور اولان
حدیث شریفی روایت صحیحه ایله راویان احادیث روایت ایدرلر • وطبرانی دخی اوسطده بو حدیث شریفی انس رضی الله عنه دن
روایت بیورمشدر • پس مؤمن چونکه مرآته نظر ایلیه ایده رونما اولان زنک روی صفادن رنجیده اولمایوب کندو اعمالنک جمالی
عکسنی مشاهده اتدوکن بیلور • ونمایده اولان اوصاف غیره وکناهی آیینه یه اسناد ایتمیوب کندوده اولان صفاتک تبدیلنه سعی ایدر
مثلا **پیش چشمت داشتی شیشهٔ کبود** پیش چشمکه بر شیشهٔ کبود طوتدک **زان سبب عالم کبودت می نمود** اول سببدن عالم سکا کبود
کورندی • بعض نسخه ده بو بیت بویله واقع اولمشدر **م** جام روزن ساختی شیشهٔ کبود • نور خورشیدی کبودت می نمود • یعنی جام روزنی
شیشه کبوددوزدک • آفتابه منسوب اولان نور بیاض اول سببدن کبود کورندی • والا اگر نور خورشید واگر عالم کبود دکلدر
بلکه علت شیشه وجامده در • ایدی ای نور دیده پدر **گر نه کوری آن کبودی دان زخویش** اگر اعمی دکلسک اول کبودلکی کندکدن بیل
عالم وخورشید عالمدن بیلمه **خویش را بد گو مگو کس را تو بیش** ویرامز دیرا ایسک کندوکه یرامزدی ار تق سن غیره بد دیمه **شیخ عطار قدس سره**

بلا از خویش بین از غیر منکر • که اینجا نیست غیر و سیر منکر • بلا از خویش بین عصفور رهانش • ازین آلودگی خود با صفا شو • بلاها می کشی از نفس دار
گرفت آیینهٔ دل جمله زنگار • بلاها می کشی از خوی بد تو • بدوزخ با زمانی تا ابد تو • بنادانی گرفتاری در اینجا • حقیقت خویش آزاری در اینجا
تو اندر پرده و اکنون مانده باز • چو واصل اندی پرده بر انداز • فنا باش و فنا بگزین که اینجا • حقیقت در فنا بودست کیجا • نهان شو همچو مردان در صفات
بلکه کن الهی در دیده ذات

ایدی بنم ایکی کوزم اعمی وضریر اولمه • عالمده عیب ونقصان کورنه کندو عیبکدن غیری عیب کورنه کندو حالکه مشغول
غیرلری کامل کندوکی ناقص بیل • سنکی غیب کوکلیکدن حفظ وصیانت قیل • روی الدیلمی فی فردوس الاخبار عن انس رضی الله عنه
انه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • طوبی لمن شغله عیبه عن عیوب الناس • وانفق الفضل من ماله • وامسک الفضل من قوله

حکایت

حکایت پیشوای اهل ملامت • شمع جمع قیامت • برهان مرتبه تجرید • سلطان معرفت توحید • حجت الفقر فخری • ثوبان بن ابراهیم ابو الفیض
اعنی ذو النون مصری قدس الله روحه یه اهالی مصر زندیق اعتقاد ایدوب بعضیلری دخی شک وحیرتده قالوب • وفاتنه دکین علو شاننده
کمسنه اکاه اولمیوب مادام که حیاتده ایدی عموما اهالی مصر اول ذات ملک سماته انکار اوزره ایدیلر • برکون ذو النون مصری حضرتلرندن
دیار مصرده نیکمردلر وار میدر دیو برکمسنه سؤال ایلدی • بیوردیلرکه اهالی مصرک جمله سی صلحا ونیکمرداندر • وبندن ادنی واحقری یوقدر
حتی بن فاسد اولدوغم ایچون ایچلرنده بنی قبول ایتمیوب سن فاسدسن دیو رد ایلدیلر دیو جواب ویردی • زهی حسن خلق وزهی لطف وکرم
ایدی بنم جانم مردان خدانک اخلاق جمیله • واوصاف جلیله لری بویله جهدر • ذو النون مصری قدس سره نک کفتار نصیحت شعارلرندندر
که بیوررلر • سخت ترین حجب کیشی نفسنی کورمکدر • علامت محبة الله حبیب الله یه متابعتدر • ماسوادن فکری منقطع اولمایوب قلبی سوزان اولمیان محب
کاس محبت صونلمز • وهر شیئک عقوبتی وار در عقوبت محبت اولدرکه حقدن غافل اوله سن • عارف هر ساعت خاشعتر در زیرا هر ساعت نزدیکتردر
معرفت • اسرار الهی یه اطلاع در • زیرا عارف پیوسته انوار رباینددر • پس بو حال وبو صفت ایله متصف اولوب عیبی کندو نفسنده کورن
واسرار الهی یه واقف اولوب • ترک بحث وجدال ایلین • الله نوریله دیده بصیرت تحصیل ایلین مؤمن موحد • وعارف متفردلردر • زیرا
مؤمن ار ینظر بنور الله نبود مؤمن کامل وعارف واصل اگر نور خدا ایله نظر ایدر اولمیدی **غیب مؤمن را برهنه چون نمود** احوال غیب
واسرار خفیه مؤمنه آشکارا نیجه کورینور ایدی • ایدی اسرار خفیه الهیه یه عارف اولان مؤمنین • دبی یبصر وبی یسمع حدیث شریفنک مظهری
اولانلردر • قال علیه الصلوة والسلام • اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله • صدق حبیب الله • رواه البخاری فی التاریخ • والترمذی عن
ابی سعید • والطبرانی عن ابی امامة • اما ای نور محبت ومعرفتدن بی بهره اولان تیره دل • ومحجوب غافل **چونکه تو ینظر بنار الله بدی** چونکه سن
نار الله ایله نظر ایدر اولدک یعنی بر موجب نار الله الموقدة التی تطلع علی الافئدة • نظرک آتش حقد وحسد ونار قهر وغضبدن ناشی اولوب
وبعد وفراق • وحجب انانیت آتشنه سوزان اولدوغک حالده اثنینیت ایله نظر ایدرسک **نیکویی را وا ندیدی از بدی** ایلوکی یاوزلقدن فرق
وتمییز ایلمدک • واشیانک حقیقتن بیلمدک • یعنی مرآیای عالمده کندوکدن عکس ایلین قبایح اعمال • وفضایح افعالی مطالعه ومشاهده ایدمیوب
نار جهالتده • وآتش فراقده معذب قالدک • باری ای غافل اصلاح حال پر ضلالکه اشتغال کوستروب **اندک اندک نور را با نار زن** اندک اندک
وتدریجله نور توحید ومعرفت • وضیای عشق ومحبتی نار بشریت • وآتش انانیتک اوزرینه اورکه **تا شود نار تو نور ای بوالحزن** حتی سنک
نار انانیت ولهب نفسانیتک • نور محبت وخورشید ضیابخش وحدته تبدیل اوله • ای حزن وغم صاحبی • زیرا مادام که نار بشریت نور وحدت ایله
مکیفه متبدل اولمیه • دنیا وآخرتده حزن والمدن خلاص اولمزسن • ایدی نارک نور اولماغیچون درکاه ملک متعاله خلوص بال ایله تضرع وابتهال
بو وجهله مناجات ایله که **هم تو زن یارب از آن آب طهور** الهنا ملکا پروردکارا اول نور عشق ومحبت وضیای توحید ومعرفت اطیع
لطف وکرمکه نار بشریت اوزرینه سن اور **تا شود این نار عالم جمله نور** تا که بو عالم طبیعتک ناری جمیعا نور اوله • یوخسه الهی سیدی ومولای
اگر سنک فضل واحسانک چشمه سارندن جریان ایدن ماء توفیق وهدایت • وآب عنایت سبب لصوق نار جحیم بعد وفراق اولان نار طبیعت
وآتش انانیتی اطفا ایدوب جنان جنان • وصراط باریک طریق اسلام وایمان • نور توحید وایقان ایله واسع وفروزان وپرضیا ولمعان
اولمزسه • ایواه ودریغ بو تیه غفلتده کمگشته اولان باشمزه • الهی لطف وکرم سنکدر سن عنایت وهدایت قیل • ای کریم ورحیم الله ؞ ؞
آب و دریا جمله در فرمان تست آب ودریا جمیعا سنک فرمانکده در • اکثر نسخه ده آب ایله دریا بیننده واو عاطفه واقع اولمشدر • یعنی انهار
وشطوط وابار وعیونده اولان جنس میاه خصوصا جمله دریا سنک حکمکده در دیمک اولور **آب و آتش ای خداوند آن تست** الهی ومولای
آب وآتش سنک مخلوقک ومملوکک وفرمانکه مطیعلردر • کرکه آب وآتش صوری • وکرکه معنوی اولسون • ویاخود آبدن مراد رحمت ومغفرت
ونار دن مراد قهر وغضب وجمال وجلال اولوب بو تقدیرجه حاصل معنی خداوندا اگر رحمت واگر غضب سنکدر • دیلرسک رحمتکله عفو ومغفرت
وداخل جنت ایدرسن • ودیلرسک قهر وجلالکله وعدالتکله مجازات ومکافات ایدرسن • اما الهی سبقت رحمتی غضبی بیورمشسن لطف
واحسانکدن امیدمز بودر که • رحمتکده عفو ومغفرتک دریاسنه بو عاصی وروسیاه قوللرک غرق • وبحر عشق ومحبتده مستغرق ایلیه سن قدرت
وقوت سنکدر • **گر تو خواهی آتش آب خوش شود** الهی اگر ارادت علیه ازلیه تعلق ایدوب تجلیات جمالک اولورسه نار محرقه آب لطیف ولذیذ
اولور **ور نخواهی آب هم آتش شود** واگر ارادتک تعلق ایتمیوب قهر وجلالک ظهور ایدرسه آب دخی آتش سوزان اولور • حاصل کلام
اگر ظاهر اولان آب وآتش • واگر نار وآب باطنی سنک ارادتکله بر برینه منقلب اولور • وبزده اولان نار غضب وآتش عصیان دخی • اگر نور محبت
وآب مغفرتکله یونورسه جمله سی نوره • واخلاق سیئه حسنه یه تبدیل اولور • شویله که کوکلده نور محبت ومعرفت طلوع ایتمیوب قهرکه مظهر اولورسه
جمله نیکمز بد اولور • قل اللهم مالک الملک تؤتی الملک من تشاء وتنزع الملک ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیدک الخیر انک علی
کل شیء قدیر **این طلب در ما هم از ایجاد تست** الهی ومولای بزده اولان بو سعی وکوشش • وجد وطلب دخی سنک ایجادکدندر • ولطف واحسانکدندر
رستن از بیداد یارب داد تست الهی بیداد وظلمدن خلاص اولمق سنک عدل ودادکدر • وظلمت نفسدن نجاته چیقمق سنک عطاکدر • کما قال تعالی
فمن یرد الله ان یهدیه یشرح صدره للاسلام ومن یرد ان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا کانما یصعد فی السماء کذلک یجعل الله الرجس علی الذین
لا یؤمنون **بی طلب تو این طلب مان داده** یا الهی بو بزم طلبمزی سن طلبسز ویردک • یعنی سنک بوکلی طلب ایلدوکمز نفس طلبی طلبک

بزده وجودی یوغیکن احسان ایلدک گنج احسان برهمه بگشاده آلهی احسان خزینه‌سن جمله عالمک اوزرینه فتح وگشاده ایلمش سن • بعض نسخه‌ده مصراع ثانی بویله‌در • مع بی‌شمار وحد عطا بادداده • یعنی ای کریم وجواد بیحد وشمار عطالر ویرمش سن • امید درگه تار فرد خی نوره تبدیل ایلیه سن مناجات

ایا دانای اسرار ضمایر
کرم قیل رحمت ابن آچی ویرکل
سنک لطفکدن ایدرون ابن استیر
کروشن ایلیه راه انجام
بنی بوتن تشمندن جدا قیل
وجودی مشرق انوارک ایله
دماغ دردمندیمه دوا ایت
شفابخش دل بیمار سن سن
شودمه کیم نفعدن باله برو

شناسای تمنای خواطر
بنی سوره آلهی سن قبولکدن
کرا تمایه سن اخر هی نوسیله
بنی سن حضرتکده قیل یکانه
دل جان گلشنینه آشنا قیل
دکشدر گل بو اخلاق وصفانی
دوامی خاک پای مصطفی ایت
الهی اولمدن توفیق سندن
ایرشدر رحمتکدن باکه برمو

شفابخش درون دردمندان
بنی رد ایتمه یارب حضرتکدن
که سن ویردک چراغ عقله نور
بنی بندن اراغ ایت جاودانم
دیار قدس ایچنده خانه ویرکل
بو غل ودلدن بو نقش کابنانی
نه عذر ایدم که بیحد در گناهم
بو جا ایرلمه دن تحقیق سندن

دوا فرمای دردمندان
بکا هرنه قیلورسک سزاوار
کنه سندن عطاکی ایلمه دور
بنی شیرانه نغمه در منت ایت
اول اقلیمده بکا کاشانه ویرکل
هدایت نورینی جانه دلیل ایت
نکر کیم لطفک اوله عذرخواهم
الهی بو امیده سن وفا قیل

نظر قیل جان کوزینی آچی ویرکل
ولی لطفوکه کوره ایله سن کار
اوله تا بنده اولدقچه حیاتم
نم بنچه بنده اولکلبی کز ذات
بوکو کلم محرم اسرارک ایله
عنایت رهبرن هادی سبیل ایت
الهی واقف اسرار سن سن
بنی سن حضرتوکه آشنا قیل

مژده بردن خرگوش بسوی نخچیران که شیر در چاه افتاد

شیر چاهده دوشوب هلاکت اولدی دیو خرگوش جانب نخچیرانه مژده ایلتمه‌سی بیاننده‌در • چونکه خرگوش از رهایی شاد گشت • چونکه خرگوش عقل معاده حالت ابتلای شیر نفس اماره‌یی مشاهده ایدوب • وچاه ریاضته دوشوب نجه سندن خلاص اولدوغندن شاد اولدی • وانواع شکر وثنا ایدرک سوی نخچیران دوان شد تا بدشت • جانب نخچیرانه صحرایه دکین یلرک کیتدی • شیر را چون دید در چه کشته زار • خرگوش شیری چاهده چونکه مقهور وخوار وکشته وزار کوردی • چرخ میزد شادمان تا مرغزار • رقص کنان وشاد وخندان اولدوغی حالده تا مرغزاره روان اولدی • وچونکه خرگوش موتوا قبل ان تموتوا مرتبه‌سن بولوب • ودخی المؤمنون لا یموتون حالنی مشاهده ایلدی • دست میزد چون رهید از دست مرگ • وچونکه خرگوش موت طبیعی الندن قورتلدی • سرورندن اللرین بربرینه اوردی • سبز ورقصان در هوا چون شاخ وبرگ • هواده فصل بهارده شاخ وبرگ سبز ورقصان اولدوغی کبی • خرگوش دخی سبز ورقصان وخرم وشادمان اولدی • شاخ وبرگ از حبس خاک آزاد شد • شاخ وبرگ حبس خاکدن آزاد اولدی • سر برآورد وحریف باد شد • باشن خاکدن یوقارو کتوردی • وباد صبانک مصاحب وحریفی اولدی • یعنی کذلک عقل معاد دخی نفسی چاه ریاضته براغوب روح انسانی حبس طبیعتدن • وخاک بشریتدن خلاص اولدقده • عالم قدسه سر برآورده اولوب نسمات فوحات تجلیات الهیه واستروح روایح قدسیه انسیه ایله سبز وخرم اولور دیمکدر • مثلا برگها چون شاخ را بشکافتند • اوراق اشجار چونکه اغصانی شق وفلق ایدیلر • تا ببالای درخت اشتافتند • تا بالای درخته سکردوب ذروه اعلایه عروج ایتدیلر • با زبان شطأه شکر خدا • شطؤ نخلک ابتدا چقان پراغی • وزرع وورق زرعه دخی دیرلر • یعنی هنوز ظهور ایدن اوراق اشجاره • وزرع زبان شطأ ایله شکر خدایی • می سرایند بر وبرگ جدا • سرایدن کسرسین • وفتح ایله سردین ایرلامق وتغنی ایتمک معناسنه کلور • سرایند سرایدن لفظندن فعل مضارعدر • الحاصل هر برورق وثمر باشقه باشقه تسبیح خدا ایدوب تغنی وترنم ایدر • یعنی بر موجب ان من شیء الا یسبح بحمده • بو وجهله حمد وثنا وتسبیح ودعا ایدرلرکه • که بپرورد اصل ما را ذو العطا • ذو العطاء والاحسان اولان خالق الاکوان • بزم کوکمزی زمین اچنده فصل شتاده بسلدی • اصل بزده کوک ودانه معناسنه‌در • تا درخت استغلظ آمد واستوی • تا که اصل حبه وزرع نحیف وضعیف ایکن قوی وغلیظ وساقلک اوزرنه قایم ومستوی اولدی • ابیات مزبوره ایله سوره فتحده اولان بو آیت کریمه‌یه اشارت اولنمشدر • قال الله تعالی هو الذی ارسل رسوله بالهدی ودین الحق لیظهره علی الدین کله وکفی بالله شهیدا محمد رسول الله والذین معه اشداء علی الکفار رحماء بینهم تراهم رکعا سجدا یبتغون فضلا من الله ورضوانا سیماهم فی وجوههم من اثر السجود ذلک مثلهم فی التوریة ومثلهم فی الانجیل کزرع اخرج شطأه فآزره فاستغلظ فاستوی علی سوقه یعجب الزراع لیغیظ بهم الکفار • وعد الله الذین آمنوا وعملوا الصالحات منهم مغفرة واجرا عظیما صدق الله العظیم وبلغ رسوله الکریم • ونحن علی ذلک من الشاهدین • ایدی ای عاشق بو آیت کریمه‌نک تفسیرینه سمع جانک وگوش هوشک ودوش قیل که حق سبحانه وتعالی نه بیورر • هو الذی ارسل رسوله بالهدی ودین الحق لیظهره علی الدین کله • یعنی اول واحد وفرد وصمد حضرت خدای متعال جل عن الشبیه والمثال • رسولی وحبیبی محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم • هدایه ملتبس اولدوغی حالده • ویاخود هدایت سببی ایله • ویاخود لاجل الهدایه ودین حق ایله که حقیقتده دین حق • ودین کامل دین اسلامدر • جمیع ادیانک اوزرینه غالب ایتمکیچون جمله خلقه ارسال ایلدی • زیرا اول رحمة للعالمینک قلب تجلی مشکاة نور قرآن • ودین منیفی بیان معرفة یزدان • وآداب فی حضرت الله اولوب تا دره زمان دعوت سعادت جنابلرینه ایرشن خلقک جمله‌سنه بالفعل • وتقدم ایلین خلقک کلیسنه بالقوة رسول‌در • واخرده اولین وآخرین تحت لواء زنده بالفعل آسوده اولاجقلردر • وانبیاء عظام علیهم السلامک جمله‌سندن اول سید الکونینه ایمان کتورملکه اخذ میثاق اولنمشدر • الحاصل ما کان وما سیکون انک مرتبه‌سنه وهمک عشقنه وجوده کتورلمشدر • قیل للحسین متی کان محمد صلی الله علیه وسلم نبیا وکیف جاء برسالته فقال نحن نبعد فی الرسول والرسالة • والنبی والنبوة • این انت عن ذکر من لا ذکر له فی الحقیقة الا هو • وعن هویته الا بهویته • واین کان النبی عن نبوته حیث جری القلم بقوله محمد رسول الله • والمکان عدله • والزمان عدله • فاین انت عن الحق والحقیقة • ولکن اذا اظهر اسم محمد صلی الله علیه وسلم بالرسالة عظم محله بذکره له وبالرسالة • فهو الرسول المکین والسفیر الامین

جری ذکره

جری ذکره فی الازل بالتمکین • بین الملائکة والانبیا علی اعظم محل واشرف حال • ودین اسلام ادیان سایره ده حق اولان شیئک نسخیله وادیان اخرده اولان فساد وبطلانی اظهار • واهل اسلام سایر ادیانک اوزرینه تسلط اولمغله غالب اولمشدر • زیرا امت محمد جمله ادیانک اوزرینه غالبلردر • باخصوص نزول عیسی علیه السلام • وخروج مهدیده وجه ارضده بر کافر باقی قالمایوب جمله‌سی اسلام دینی قبول ایدرلر • پس بو صفات جلیله ایله متصف اولان حبیبنه الله سبحانه وتعالی بالذات شهادت ایدوب • وکفی بالله شهیدا محمد رسول الله دیو بیورر • یعنی حق تبارک وتعالی حبیبنه شهادت رسالت ایله کافیدر • عن ابن عباس شهد له بالرسالة وهو قوله محمد رسول الله • ویاخود شهادتن وعد ایلدوکی شیئی اوزرینه ویاخود اظهار معجزات ایله رسول علیه السلامک نبوتنه حق جل جلاله کافیدر • وعن الحسن شهد لنفسه انه سیظهر دینک • ومحمد رسول الله قول کریمی شهوده بیان ایچون جمله مبنیه‌در • ویاخود رسول الله صفت • ومحمد مبتدا محذوفک خبری اولمق جایزدر • ای هو محمد اشارة الی قوله رسوله بالهدی • ویاخود محمد مبتدی ورسول الله عطف بیاندر • ودخی سبحانه وتعالی‌نک شهادتی شهادت ازلیه‌در • پس حبیبنک اصطفاسنه ازل ازالده شهادت ایلیوب بعده اصحاب واحباب واشیاع واتباعنی رضی الله عنهم دخی اختصاصات شریفه • واخلاق حمیده • وعلامات صحیحه وآداب جمیله ایله الی یوم القیام وصف ایدوب بیورلرکه والذین معه • ای معه فی الازل باصطفائیة الولایة بنعت الارواح لا برسم الاشباح • والذین معه جمله‌سی محمد رسول الله جمله‌سنه معطوفدر • یعنی ازلده اصطفائیت ولایت ایله موصوف اولان حبیب اکرم واصحاب رسول الله اشداء علی الکفار رحماء بینهم • اشداء علی الکفار محمد رسول الله والذین معه‌نک خبریدر • رحماء بینهم دخی خبر بعد الخبردر • واشداء جمع شدید • ورحماء جمع رحیم‌در • یعنی اصحاب رسول الله کفار اوزرینه اشداء وغلیظلردر • وبربرینه کالوالد مع الولد رحماءدر • فهم لا تأخذهم بهم رأفة بل هم کالاسد علی فریسته لان الله امرهم بالغلظة علیهم وامرهم باللین للمؤمنین • کما قال تعالی اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین • وعن الحسن بلغ من تشددهم علی الکفار انهم کانوا یتحرزون من ثیابهم ان تلزق بثیابهم • ومن ابدانهم ان تمس ابدانهم • وبلغ من رحمتهم فیما بینهم انه کان لا یری منهم احد مؤمنا الا صافحه وعانقه لا خلاف فیها • یعنی کفار اوزرینه بر مرتبه شدیدلر ایدیلرکه کافرک ثوبلری ثوبلرینه • وبدنلری بدنلرینه طوقنمقدن تحرز ایدرلر ایدی • ورحملری دخی بر درجه‌ده ایدی که بر مؤمن بر مؤمنی کوردکده لابد مصافحه ومعانقه ایدرلر ایدی • ولکن امام اعظم رضی الله عنه معانقه‌یی تجویز بیورمامشلردر • وتقبیلی دخی تجویز ایتمامشلردر • وقال لا احب ان یقبل الرجل شیئا من جسد رجل آخر • اما امام ابو یوسف بو روایت اوزرینه معانقه‌یی تجویز ایتمشلردر • عن انس کان اصحاب النبی صلی الله علیه وسلم اذا تلاقوا تصافحوا واذا قدموا من سفر تعانقوا • رواه الطبرانی • وعن تمیم الداری • قال النبی صلی الله علیه وسلم • اول من عانق خلیل الله ابراهیم • وکان قبل ذلک السجود • فهذا یسجد لهذا • وهذا یسجد لهذا فجاء الاسلام بالمصافحة • وعنه علیه السلام تقبیل المسلم ید اخیه المصافحة • وعن عائشة رضی الله عنها قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ایما مسلم قبل ید مسلم فهی احدی السجدتین لله تعالی • پس حق سبحانه وتعالی اصحاب رسول الله علیه السلامک اوصاف جمیله‌سن زیاده ایدوب بیورلرکه تراهم رکعا سجدا • رکع جمع راکع • وسجد جمع ساجددر • خطاب حضرت رسول علیه السلامه • ویاخود اولو الابصارک هر برینه اوله • یعنی حبیبم سن انلری راکعلر وساجدلر کوررسن • یعنی اوقات خمسه‌یه محافظه ایدوب بر نجوای کریم • وعلی صلوتهم دائمون • صلاته مداومت ایدرلر • یبتغون فضلا من الله ورضوانا • جمله یبتغون حال اولمق اوزره موقع نصبده‌در • یعنی حق جل وعلادن ثواب ورضا ایدکلری حالده سجود ورکوعلرین کوررسن • الحاصل حبیبم سنک اصحابک بنم انوار عظمتی چشم یقین ایله کوروب • بساط عبودیت اوزرنه رایحه ورؤیت جمال وجلال ایله بساط حرمت اوزرینه ساجدین • وبقاء خلقه باقی اولوب بغیر حجاب وعتاب مزید کشف ذات • ودنو وصال طالبیدرلر • مراتب سنیه مزبوره ایسه محل رضوان اکبردر • فلهذا انلر دخی حقدن فضل واحسان ورضوان رجا ایدرلر • حق تبارک وتعالی دخی رجالرین قبول ایدوب سجود وخضوع • ورکوع وخشوعلری حالنده • معاینه قلدقلری عظایم ملکوتیه‌دن • وجوه منوره‌لرنده تلألؤ ایلین انوار مشاهداتی وصف ایدوب بیورلرکه سیماهم فی وجوههم من اثر السجود • یعنی سیما الجبین فانهم لا یسجدون لشیء من الدنیا والعقبی الا لله مخلصین له الدین • سیما نشان وعلامت معناسنه‌در • وعلامتدن مراد شول نشاندرکه • کثرت سجوددن انلرک جباهنده ظاهردر • من اثر السجود قول کریمی سیماء وجوهک بیانی وتفسیریدر • ویاخود جارده اولان مستکندن حالدر • وعلامت مزبوره بر علامتدرکه انلرک وجوهندن منفکه ومفارقه وزایله وآفله اولماز • وعلامت مزبوره یوم قیامتده انلرک وجوهنده اولان نوردر • عن ابن عباس والحسن رضی الله عنهما هو بیاض یکون فی وجوههم یوم القیمة • روی الطبرانی عن ابی بن کعب رضی الله عنه عن النبی صلی الله علیه وسلم هذا مع ما لهم من مثل ذلک فی الدنیا من اثر الخشوع والهیبة بحیث انهم اذ رءی احدهم اورث لرؤیته ذکر الله • واذا قرأ اورث قراءته حزنا وخشوعا • واخباتا وخضوعا • وان کان رث الحال زری الهیئة • وعکرمه وسعید بن جبیر رضی الله عنهما سیمادن مراد جباه اوزرنده اولان اثر ترابدر دیو بیورمشلر • وضحاک رضی الله عنه سهردن واقع اولان صفرت وجهدر دیو بیورمشلر • وعن سعید بن المسیب هو ندی الطهور وتراب الارض • وعن عطا استنارت وجوههم من طول ما صلوا باللیل کقوله علیه السلام • من کثر صلوته باللیل حسن وجهه بالنهار • رواه جابر • وخرجه ابن ماجه فی سننه • اما عکرمه وسعید بن جبیر وسعید بن مسیب سیمادن مراد صفرت وجه وجباهده مرئی اولان اثر ترابدر دیو مراد بیوردقلری • بعض مرائی وسالوسلرک کان صلوتده اولدقلرین اشعار واظهار ایچون جبهه‌لرینه تصنعا وضع ایتدکلری اثر سجود اولان تراب دکلدر • ایله ظن ایتمیه‌سن طراق انلارک باشنه • زیرا ریا ایله اولان علامات مزبوره خوارج سیماسیدر • نته کیم ابراهیم بقاعی مناسبات القرآن نام تفسیرنده دیرلرکه

ولا يظن ان من السيما • ما يصنعه بعض المرائين من اثر السجود في جبهته فان ذلك من سيما الخوارج • وفي نهاية ابن الاثير في الثفنا ومنه حديث
ابي الدرداء رضي الله عنه • رأى رجلا بين عينيه مثل ثفنة العنز فقال لو لم يكن هذا كان خيرا • يعنی ابو درداء بر رجلک جبهه سنده اثر سجود
اولدوغنی کوروب خوفا من الريا اي کراهتدن عدا ایلدی • وقد روى صاحب الفردوس عن انس رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم
انه قال واني ابغض الرجل واكرهه اذا رأيت بين عينيه اثر السجود • فلهذا عبد العزيز بیوررلرکه • هو ليس من النحولة والصفرة لكنه نور يظهره
على وجوه العابدين يبدو من باطنهم على ظاهرهم يتبين ذلك للمؤمنين ولو كان ذلك في زنجي او حبشي • وقال ابن عطا ترى عليهم خلع الانوار لائحة
پس حضرت حق فیاض مطلق عباد خالص • واولیاء خواصنک اوصاف حمیده سن • شول رجلیل ایله وصف ایلدی که جمیع حظوظ وشهواتدن خلاص
اولوب درونلری علایق تکوینیه دن صفا • ومحبت ذاتیه ایله مرآت قلبلری جلا اولمیانلردن غیریسی • صفات سنیه مزبوره ایله اتصافه قادر
اولمامغله حق جل وعلا اول عباد اصفیاسنک علو شانلرینه اشارت ایدوب بیوررکه ذلك مثلهم في التورية ذلك وصف مذكوره
اشارتدر • ویاخود اشارت مبهمه درکه اشارت مزبوره یی كزرع قول شریفی ایضاح ایدر • وذلك مبتدا اجری مثلهم در یعنی انلرک وصف
عجیب الشانلری اوصاف مزبوره ایله توراتده مذکوردر • روى اصحاب فتوح البلاد في فتح بيت المقدس عن كعب الاحبار رضي الله عنه ان ابا اسلم
ان اباه كان اخبره انه ادخر عنده ورقتين جعلهما في كوة وطين عليهما • وامره ان يعمل بهما بعد موته • قال فلما مات فتحت عنهما فاذا فيهما محمد رسول الله
خاتم النبيين لا نبي بعده • مولده بمكة ومهاجره بطيبة • ليس بفظ ولا غليظ • ولا سخاب في الاسواق • ولا يجزي السيئة بالسيئة • ولكن يجزي بالحسنة
ويعفو ويغفر • ويصفح امته الحمادون الذين يحمدون الله على كل شرف وعلى كل حال • وتذلل السنتهم بالتكبير • وينصر الله نبيهم على كل من ناواه يغسلون
فروجهم بالماء • ويأتزرون على اوساطهم • واناجيلهم في صدورهم • يأكلون قربانهم في بطونهم ويوجرون عليها تراحمهم بينهم تراحم بني الام والاب وهم
اول من يدخل الجنة يوم القيمة من الامم • هم السابقون المقربون والشافعون المشفع لهم • وعن كعب والمثل الذي في التورية ما ترجمته هم اعدائهم كهم دون الجديد
ورحماء بينهم في النفع والتواصل بالماء والصعيد • ولربهم كنبات الزرع مع الريح • والصديق النصيح • وفي الاقبال على الاخرة كالماء فراشا حب والباكي
الناحب تعبر عنه في كتابنا بما ذكر ومثلهم في الانجيل مثلهم في التورية اوزرینه معطوفدر • یعنی ایکی کتابده دخی وصف جمیللری كزرع تمثیل ایتمشدر
ویاخود تفسیر ایضاحدر • ویاخود ومثلهم في الانجيل مبتدا در كزرع خبریدر اخرج شطأه اي فراخه يقال اشطأ الزرع اذا فرخ یعنی انلرک مثلی انجیلده
ویاخود توراتده وانجیلده شول زرع مثلیدرکه ورقنی اول حالنده اخراج واظهار ایلیه فآزره اي فقواه من الموازرة وهي المعاونة او من الازار
وهو الاعانة • یعنی پس شول شطء معاونت ایدوب تقویت ویره فاستغلظ فصار من الرقة الغلظ • یعنی پس رقت غلظه تبدیل اولنه فاستوى
على سوقه سوق بو محلده جمع ساقدرکه پای درخت معناسنه در بونده پای درختدن مراد زرعک قصبیدر • اي فاستقام على قصبه یعنی زرع بعد الغلظة
من الرقة ساقلری اوزرینه قایم اولدی • بر وجهله قیام که يعجب الزراع زرعک نما واستقامت وقوت وغلظتی وحسن منظری زراعی عجبه کتورر
حاصل کلام حضرت حق وقادر مطلق اصحاب کرام رضي الله عنهم اجمعين ایچون بو مثلی ضرب ایتمشدر • یعنی اصحاب رسول علیه السلام مبدا اسلامده قلیل وضعیف
اولوب بعده بر مرتبه کثیر وقوی اولدیلرکه • ناس انلرک قوت وکثرت وقدرت وهیبتنه تعجب ایدر اولدیلر • وشطأ اسلامه اول داخل اولانلردن کنایه در
دیو تفسیر ایتمشلر • زیرا سنبله ابتداء منفرده اولدوغی حالده خروج ایتدوکی کبی حضرت رسول علیه السلام دخی منفردا مبعوث اولدی بعده سنبله قوتلندوکی
کبی حضرت دخی اصحاب ایله قوت بولدی • قال قتادة مكتوب في الانجيل سيخرج قوم ينبتون نبات الزرع يأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر
ومناسبات القرآن ده انجیلده واقع اولان مثل بو وجهله مسطوردر • قال متى ضرب لهم مثلا قائلا يشبه ملكوت السموات حبة خردل اخذها انسان وزرعها
في حقله لانها اصغر الزرايع كلها • وقال مرقس وهي اصغر الحبوب التي على الارض فاذا طالت صارت اكبر من جميع البقول ونضير شجرة • وقال مرقس
وصنعت اغصانا عظاما • وقال لوقا نمت وصارت شجرة عظيمة حتى ان طاير السماء يستظل تحت اغصانها • يوحنا ومرقس ومتى ولوقا حواریوندن
دورت کمسنه درکه انجیلی بونلر یازمشدر • ومرقسک انجیلین طایفه رومیان قرائت ایدرلر • مرقسک یازدوغی انجیل لسان رومه ترجمه اولنوب سایرینک
لسان لاتین درکه اصلیدر • وزرع ایله ضرب مثلده بر تمثیل دخی یازمشلرکه حالا ذکر اولنور • وقال مرقس من له اذنان سامعتان فليسمع وقال انما يشبه
ملكوت الله انسانا يلقي زرعه على الارض وينام ويقوم ليلا ونهارا والزرع ينمو ويطول وهو لا يعلم اولا عشب • وبعد ذلك سنبل حتى اذا انتهت الثمرة
حينئذ يضع المنجل اذ قد دنا الحصاد • وقال متى هذا كله قال يسوع المجموع ليتم ما قيل في النبي القايل افتح فاي بالامثال • وانطق بالخفيات من قبل اساس
العالم • حينئذ ترك الجمع • وجاء الى البيت فجاء اليه تلاميذه • وقالوا فسر لنا مثل زوان الحقل • اجاب الذي زرع الزرع الجيد • هو ابن الانسان والحقل
هو العالم • والزرع الجيد هو بنو الملكوت والزوان هم بنو الشرير • والعدو الذي زرعهم هو الشيطان • والحصاد هو منتهى الدهر • والحصادون هم الملائكة
فكما انهم يجمعون الزوان اولا • وبالنار يحرق بهذا يكون منتهى هذا الدهر يرسل ملائكته ويجمعون من مملكته كل الشوك • وفاعلي الاثم فيلقونهم في اتون النار
هناك يكون البكاء وصرير الاسنان • حينئذ يضيء الصديقون مثل الشمس في ملكوت • وحسن رضي الله عنه دن روایت اولنور • انلر بیورمشلرکه والذين معه
ایله مراد ابو بکر الصدیق رضي الله عنه در • اشداء على الكفار قول کریمی ایله مراد عمر بن الخطابدر • رحماء بينهم عثمان بن عفاندر • تراهم ركعا سجدا
علي بن ابي طالبدر • يبتغون فضلا من الله ورضوانا • قول کریمی ایله مبشره بالجنه اولان بقیه عشره مبشره در رضي الله عنهم • ودخی كزرع قول منیفنده
اولان زرعدن مراد • محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم در • اخرج شطأه ابو بکر الصدیق • فآزره عمر • فاستغلظ عثمان • فاستوى على سوقه علي رضي الله عنهم
که اسلام علینک سیفی ایله قایم اولدی • يعجب الزراع المؤمنون • ليغيظ بهم اهل مکه یه عمر رضي الله عنهک قولیدرکه بعد الاسلام لا نعبد الله سرا بعد الیوم دیو بیوردی

وعن عكرمة اخرج شطأه بابي بكر • فآزره بعمر • فاستغلظ بعثمان • فاستوى على سوقه بعلي • وكذا مثل طلاب الحق كمثل زرع اي كنبات ثم اخرج فراخه اي اثمر
يعجب الزراع اي الطلاب • فآزره فاستغلظ لحمل الثمرة • فاستوى على سوقه اي اثمر • يعجب الزراع اي ثمر شجرة وجوده وهي قول بعضهم سبحاني ما اعظم شاني
ليغيظ بهم الكفار • كفار النفس لان شجرتهم غير مثمرة معدة لنار الجحيم القطيعة ليغيظ بهم الكفار زکاده واستحکامده وقوتده انلری زرعه تشبیه ایچون
تعلیل ویاخود سیاقده اولان آیت کریمه یه تعلیلدر • زیرا کفار بد کردار مؤمنین موحدینه وعد آخرتده احضار اولنان نعم لا تتناهی ودنیاده اولان
عزت وقوتی استماع ومشاهده ایتدکلرنده غیظ عظیم ایدرلر ایدی • پس حق سبحانه وتعالی اصحاب رسول الله علیه السلام وجمله مؤمنلرک یوما فیوما کثرت
وقوت وعزت وشوکتلرین زیاده ایلدوکی کفار خاکسارک بونلره غیظ وحسد • وحقد وغضب ایتدکلرندن اوتوریدر • پس حق جل جلاله اصحاب رسول
رضي الله عنهم • وجمیع مؤمنین صادقین • مرادلرینه نایلین اولوب کشف جمال ایله ابد الابدین بلا وحشة ولا فترة سرور رؤیتده اولاجقلرین وعلو کرم
بیوروب تبشیر ایدرکه وعد الله الذين آمنوا وعملوا الصالحات منهم مغفرة واجرا عظيما منهم ده اولان من بیانیه در • الله سبحانه وتعالی وعد ایلدی
شول صادقلره که ایمان کتوردیلر • وعمل صالح ایشلدیلر • بونلاردن ولانه مغفرت ذنوب ستر عیوب • واجر عظیم وعد بیوردی • ای مؤمن موحد انلارک
ایمانی رؤیت نور الغیب بالغیب • وتصدیق الغیب برؤیة الغیبدر • وعمل صالحلری شوقا الی جمال الرحمن حدثاندن نظر وجهدر • وحق تبارک وتعالی انک مغفرتی
انلر ایچون اولوب عبودیتده اولان تقصیرلرین مغفرت ایلمشدر • زیرا کما یلیق بالحق اداء حقوق عبادت حقه هیچ فرد قادر اولمایوب وحقیقت
ربوبیتده کندو قصورلرین ادراک ایتمکله • الله سبحانه وتعالی انلاره اجر عظیم وعد ایدوب • بساط قربنده اجلاس • ونور وصلت ایله الباس • وتاج
محبت ایله متوج • وشراب نور لقی ایله مست ومدهوش ایلدی • کما قال تعالی وسقاهم ربهم شرابا طهورا • وکذلک ایمانی طلب ایله مؤمن اولوب سلوکده سیر الی الله
عمل صالح ایشلینلرک صفاتنی • حق سبحانه وتعالی تجلیات صفاتیه ایله ستر ایدوب • ذات وصفات عظماسیله انلره تجلی ایتمکله اجر عظیم احسان ایلدی زیرا
عظیم حقیقی الله تبارک وتعالی در • ومنهم قول کریمنده خواصه اشارت اولدوغی ملحوظدر • زیرا هر مؤمن وعد مزبور ایله موعود دکلدر بلکه موعود اولانلر
خواص ارباب محبتدر • مناجات الهی خواجه کشور کاینات دیباجه دفتر موجودات • برکزیده جمیع مصنوعات علیه الصلوة والتحیاتک روح مطهرلرینک
صفاسی • وروان منورلرینک ضیاسیچون • باخصوص اجراء شرعده چکدوکی زحمتلر ایچون • وامر تبلیغده کوردوکی محنتلر ایچون • واول ذات مکرمک معجزاتی
واحکام شریعتده بیان بیوردیغی اوامر ربانیه عزتیچون • وطریقتده واقع اولان کمالات انسانیه حرمتیچون • الهی اول حبیبک چار یاری • وآل واصحابنک
قربتی ایچون • وحبیبکه نازل اولان قرآن • واکا اولان ایمان حقیچون • وعشقک میکده سنده اولان اهل خرابات ایچون • الهی عشاقک چکدوکی بلالر ایچون
سنی جانیله سونلره ایتدوکک ابتلالر ایچون • عشق اهلنک سرکردانلغی ایچون • درد اهلنک حیرانلغی • وفضای حیرتده بادیه محبتکه دوشوب زلال وصلکه
عطشان اولان عاشقلرک یوزنی صوینه • وصحرای ملکوتنده عشقک بر تیه سنده پیچان • وجذبه شوقک ایله واله وحیران اولان مجذوبلرک باغری یانوغینه
وعشق میخانه سنده باده لعل لبندن مست وشلق ایلیان ساقی خم جذبه رحمانی اولان پیر کامل ومکمل حرمتنه • بزکه کلو قوللرک ایمانی درستنه اولان وهیچ
اخلاصمزی شکسته کچور • انعامک اولان ایمان واحسانکی دارینده قایم قیل • عشق شرابنی کندو دست تجلی جمالکله ایچور • وجذبه رحمان ایله بنی کندمدن کچور
ای جمیل وکریم • عاشق جمالک جلالک • جمالکه محب سن کنه ذاتکه عقل ایرمز • امیدمدرکه بر براوج خاکی رحمتک دریاسنه غرق ایدوب مؤمنینه اولان
وعده لرکدن بو ادنی قوللرکه دخی نصیب ویره سن • امین یا رب العالمین • آه ای عاشق صادق ربانی • وطالب سلوک طریق سبحانی حق سبحانه
وتعالی تمثیل بیوردوغی زرع کبی جانهای بسته اندر آب وگل آب وگلده مقید ومحبوس اولان ارواح چون رهند از آب وگلها شاد دل چونکه آب
وگل طبیعت وجسمانیتدن خلاص اولالر شاد دل اولدقلری حالده که سیاقنه مرهون در در هوای عشق حق رقصان شوند حق سبحانه وتعالی انک
عشق ومحبتی هواسنده رقصان اولورلر همچو قرص بدر بی نقصان شوند وبدر منیرک قرصی کبی بی نقصان اولورلر • یعنی قید آب وگلدن
خلاص اولان ارواح • عروج الی المعاد ایدوب ذل نقصاندن وپابسته اوضاع مختلفه فلکی • ومحبوس احکام عنصری اولمقدن • رها ونجات
بولوب بدرلرینه خسوف • وآفتابلرینه کسوف واقع اولمز • دیکه جسمشان در رقص وجانها خود مپرس وکمال غلیان عشق ومحبتدن اول عاشقلرک
جسمی رقصده در • وجانلرینی خود صورمه وانکه کرد جان از انها خود مپرس اول کمسنه لرکه مرتبه روحه واصل اولوب اشباحی عین ارواح اوله انلرک
حالندن خود صورمه • زیرا انلرک علو شانلرندن • زبان ایله تقریر وبیان حد امکانده دکلدر • یعنی انلر هستی موهوم ایدوب فنا وفنایه واران
وباقی بالحق اولان اولیاء کرامک احوالی قال ایله فهم اولنماز • پس حضرت مولانا قدس سره بو کره شیری روحه وخرکوشی نفسه تشبیه وتمثیل ومحبوس
چاه طبیعت اولانلرک ارواحنه دریغ ایدوب بیوررلرکه شیر را خرکوش در زندان نشاند خرکوش نفس اماره شیر عقل وضرغام روحی محبس آب وگل
وزندان قعر چاه طبیعتده اوتورتدی • وفضای وسیع وشکارجای منیع معارف الهیه ومحبت ذاتیه دن الیقودی ننگ شیری کو ز خرکوشی بماند
اول شیره زهی عیب وعارکه • شیر دلیر ایکن وپادشاه وحوش ایکن • بر خرکوشدن قالدی • یعنی زهی عیب ونقصان • وعار وخذلان شول روحه که نفس الینده
زبون اولوب وانک مکر وحیله سنه الدانوب • اسیر حب دنیا وشهوت • وقید بند معصیت • ومحبوس چاه طبیعت اولوب سعادت ودولت ابدیه دن
محروم قالدی • وبو بیت شریفده علم ظاهرده مشهور دلیر کچنوب • نفس اماره احکامنده اسیر اولان ارباب جاه وحشمته دخی تعریض وار در نته کیم بیوررلر
درجهان ننکی وانکه این عجب • انجلین بر عیب وعار ده در • واندن عکسی بو عجبدرکه فخر دین خواهد که کویندش لقب اسرکه انک لقبنی فخر الدین دیه لر
یعنی اسیر نفس وزبون شهوت • ومحکوم طبیعت • وعاشق شهرت وثروت • وسراپا غرق حب ماسوا ایکن عجبدرکه کندیی دین وطریقتده مقتدا
وپیشوا زعم ایدوب لاجرم خلق اکا فخر الدین • واساس الاسلام • وعلامه زمان • وفاضل دهر دیوب • وتعظیم شعر اولان بونک کبی القاب ایله تکریم اولنوب

زمانه سنك امام فخر الدين رازيسي در • ديو مدح وثنا اولندقجه استر • وخلقك مدحندن نفس اماره سي صفا كسب ايدوب غرورندن صابون شيشه سي كبي چيلار
حال انكه علمي دخي يوق • فرضا علمي دخي اولوب زمانه سنك فخر الدين رازيسي اولسه • مادام كه علمي ايله عامل اولمايوب اسير نفس اماره اولدقدن صكره
علمندن انكا فائده • علمي زياده اولدقجه راه حقده حجابي زياده اولوب • بعد وفراق نارينه سوزان اولور • وبندن اعلا كيم بيلور ديو طور فرلانغه كداي اولور
وكونده نيجه بكي وار خدانك كفر وخطاسنه حكم ايدر • حق سبحانه وتعالى كبر وغرور ايله سخره خركوش طبيعت اولوب چاه انانيته سرنكون اولمقدن صاقلايه
ونفسي علمنه عالم • وعلمي ايله عامل اولان قوللرندن ايليه • جامي فرمايد • از مجلد نديده غير از پوست • پي نبرده بمغزها كه دروست • پوست آمد نصيب اهل حجاب
مغزها بهره اولو الالباب • مردانا زخوان چو سوده خورد • انكه پوست تا بهيمه چرد • وانكه باشد بهيمه سيرت وخوي • پوست چيند ز برزن واز كوي
پوست جز كثرت بر ديانيست • مغز جز وحدت در يني نيست • ايدي بنم جانم اي تو شيري در تك اين چاه فرد • تك بو محلده قعر معناسنه مستعملدر
يعني اي اسير طبيعت اولان كمسنه • سن بو تنها چاهك قعرنده • وجسمانيت بژنينك درونده بر شيرسن • نفس چون خركوش خونت ريخت وخورد • نفس مكاره ايله
خركوش كبي سنك قانكي دوكدي واچدي • يعني كرفتار عذاب اليم ايلدي • نفس خركوشت بصحرا در چرا • سنك خركوش نفسك مراتع حب دنيا ومزارع ماسواده چراده در
تو بقعر اين چه چون وچرا • سن ايسه بو چون وچرا چاهنده محبوس اولوب قالمشسن • يعني افتاده قعر چاه بحث وجدال • واثبات وآمال ومیول
طبيعيه پامال اولوب زار وزبون دركات نار نفسانيه اولمشسن • ايدي غفلتدن بيدار اولوب • وحق سبحانه وتعالادن توفيق وهدايت استيوب
خركوش عقل معادي • شير نفس اماره يه غالب ايدوب چاه رياضتده تهذيب اخلاق ايتدرسن • حضرت مولانا قدس سره كه خركوشي عقل معاده وشيري
نفس اماره يه تشبيه ايدوب بيوررلركه سوي نخجيران دويد آن شيرگير • اول شير طوتيجي خركوش جانب نخجيرانه يلدي وسكردي كه ابشروا يا قوم قد جاء البشير
كه اي قوم بر بريكزه بشارت ايديكز • تحقيقا بشير ومژده ويريجي كلدي • واهلاك عدو ايله سزي خندان قلدي • ودخي من افضل الاعمال ادخال السرور
على المؤمنين • حديث شريفي مفهومنجه خركوش نخجيرانه ايدي • مژده مژده اي گروه عيش ساز • اي گروه عيش ساز سزه مژده وبشارت اولسون كه
كان سگ دوزخ بدوزخ رفت باز • كه اول دوزخ كلبي كيرو اصلنه رجوع ايدوب دوزخه كيتدي • مژده مژده كان عدو جانها • مژده مژده كه اول جانلر دشمني
كند قهر خالقش دندانها • قهر حق وغضب قادر مطلق انك دشلريني قوپاردي • آنكه از پنجه بسي سرها بكوفت • اول شير نفس اماره كه انك پنجه سندن
چوق باشلر دوكلدي • ويا خود دوكدي • يعني پنجه سيله چوق باشلر قوپاردي • همچو خس جاروب مرگش هم بروفت • اما جاروب مرگ دخي اول شيري خس وخاشاك كبي
سپوردي ووجوديني عالمدن كوتوردي • پس قواي روحانيه وجسمانيه • وحواس ظاهره وباطنه • شير نفس اماره نك محو وازاله سندن نجات
بولدقلرنده • وعقل معاد معاونتي ايله موت حيوانيدن خلاص اولدقلرنده مسرور وخندان اولوب • الحمد لله الذي اذهب عنا الحزن • ديو حمد اولنا
وشكر وسپاس بي پايان قلديلر • جمع شدن نخجيران گرد خركوش وثنا گفتن او را • اول چراگاهده اولان نخجيرلر خركوشك اطرافنه جمع اولماسي
وخركوشه ثنا ايتمه سي بيانندهدر • جمع گشتند آن زمان جمله وحوش • اول زمان جمله وحوش اول چراگاهده جمع اولديلر • شاد وخندان از طرب در ذوق وجوش
شاد وخندان اولديلر حالده طرب وسروردن ذوق وجوشده كه مراد قواي روحانيه در • حلقه كردند او چو شمعي درميان • خركوش عقل معادك اطرافني
وحوش حواس ظاهره وباطنه • وقواي روحانيه وجسمانيه حلقه ايلديلر • عقل معاد ايسه بر شمع منور كبي اورتاده ايدي • يعني نور عقلدن جمله سي بهره ور اولمغله
سجده آوردند وگفتندش كه هان • سجده كتورديلر يعني شمع عقله تعظيم ايدوب سر فرو ايلديلر • واكا ديديلر كه • اگاه اول اي خركوش عقل معاد
تو فرشته آسماني يا پري • سن يا فرشته آسماني ويا خود پريسن كه • الوكدن بو هنرلر ظهوره كلدي • ني تو عزرائيل شيران نري • فرشته ويري دكل
بلكه ارسلانلرك عزرائيليسن كه • اي قهر كله هلاك ايدوب پنجه سندن لطفكله بزي خلاص ايلدك • وسن بزه مرشد اولوب راه حقي هدايت ايلدك
ايدي اي مرشد كامل • هرچه هستي جان ما قربان تست • هرنه ايسك يعني فرشته ويري وعزرائيل • وهرنه اولورسه بزم جانلرمز سنك قربانكدر
واختيارمز مطيع فرمانكدر • دست بردي دست وبازويت درست • ال الديك • يعني شير نفسه غالب ومنصور ومظفر اولدك • دست وبازو قوت وقدرتك
درست اولسون • راند حق اين آب را در جوي تو • حق سبحانه وتعالى بو آب علم وماء توفيقي سنك نهر اذعانكه • وجوي استعدادكه سوردي
آفرين بر دست وبر بازوي تو • آفرين وتحسين سنك دست وبازوكه • باز گو تا چون سگاليدي بمكر • سگاليدن صانمق معناسنه مصدردر
اگر بكي اكر حر • يعني بكا سويله كه مكر ايله اول ارسلاني كندوكه نيجه حسن ظن ايتدروب انا نذر دك • حتى چاهه براقدك وهلاك ايلدك
آن عوان را چون عاليدي بمكر • اول ظالم وعواني خدعه ومكر ايله نيجه قهر وپامال ايلدك • باز گو تا قصه درمانها شود • اول شيره ايلدوكك
قصه مكري كيرو سويله • يعني انكار حسن خلق نيجه تكرار ايله حتى قصه مزبوره بزه انواع درمان اوله • باز گو تا مرهم جانها شود • شيره نه وجهله
دست بولدوغك بزه اشكارا وصراحة سويله كه حتى جانلرمزه مرهم اوله • يعني اي مرشد كامل نفس اماره شيرينه نه وجهله غلبه ايلدوگك بزه عيان بيان ايله
كه سنك قصه پر حصه ك درده درمان ومرهم جان اولوب دخي اول كلبي زبون ايده لم • وشرندن خلاص اولالم • باز گو كز ظلم آن استم نما
اشكاره سويله كه • اول جور وستم نمانك ظلم وجفاسندن • صد هزاران زخم دارد جان ما • بزم جانلرمز نيجه يوز بيك زخم طوتار • بو مذكور حصه بودر كه
اصلاح نفسه سعي ايدن طالبلر • هواي نفسانيه وآرزوي طبيعيه سندن چوب عشق خداي متعال ايله شير نفس اولدورن كامللردن تعلم
ايدوب نفسلرينه انكله شاد وخالي اولورلر • پس خركوش عقل معاد نطقه آغاز ايدوب • گفت تأييد خدا بود اي مهان • نخجيران قواي صوريه
ومعنويه يه ايتدي اي كبار واشراف تأييد الهي وتوفيق رباني ايدي • ورنه خركوشي كه باشد در جهان • يوخسه جهانده بر خركوش كيم اوله يعني
اگر عدوي آفاقي • واگر عدوي انفسي اوزرينه غالب اولان خالقه • انواع تحسين وآفرين اولونه • كندويه وجود ويرلسوب وقوت وقدرتي

حقك توفيق وعنايتي • وعون ونصرتي لطفي بدر • شمندن بيله • بو دخي انفسك هلاكنه شاهددر • زيرا نفسي محو وازاله اولمسه نفسه غرور كلوردي • ومفاخره
ولافه جرأت ايدردي • ايدي نفسه غلبه حقك توفيقي ايله اولور رايله اولسه • قوتم بخشيد ودل را نور داد • حق جل وعلا بكا عون ونصرتندن قوت باغشلادي
وقلبه نور توفيق وهدايت • وضياي عشق ومحبت عطا بيوردي • نور دل مر دست وپا را زور داد • كوكلده اولان نور هدايت وايمان • وقلبده فروزان اولان
آتش جذبه رحمن • دست وپايه زور وقوت • ونفسه غالب اولمغه قدرت ويردي • ايدي نفسه غالب اولانلر دلكرده نور محبت يزدان اولانلردن غيريسي دكلدر
از بر حق مي رسد تفضيلها • تفضيلها يعني قوت وقدرت • وعون ونصرت • وغلبه وفرصت • وبونلرك امثالي جميع فضائل وخصائل عباده حضرتنه
حق جانبندن ايريشور • باز هم از حق رسد تبديلها • تبديلها دخي كيرو حضرت حق وفياض مطلقدن ايريشور • يعني قوتي ضعفه • وغلبه يي انهزامه
وقدرتي عجزه • وبالجمله هر احوالي عكسنه تبديل ايتمك حق سبحانه وتعالادن ايريشور • هو مقلب القلوب والابصار • وهو محول الحول والاحوال
حق بدور ونوبت اين تأييد را • حق سبحانه وتعالى بو تأييد وتوفيقي دور ونوبت ايله • مي نمايد اهل ظن وديد را • اهل ظن وگمان وارباب بصيرت
وعيانه كوسترر • يعني هر بر دوره وهر بر نوبتده • حق سبحانه وتعالى اسعد دوكي بنده سني مؤيد قيلوب اعداي آفاقي وانفسي يه غالب مطلق ايدر • واكا
ويردوكي تأييداتي اگر اهل ظن واگر ارباب يقين مشاهده ايتدرلر • ومعاينه ايدرلركه تأييدات مزبوره توفيق رباني در • والا بر عبد ضعيف بو قدر كار
عظيمه كندو الجله قادر اولمازدي • وبو بيت شريفده اشارت وتلميح اولنان اسرار غامضه لسان قال ايله قابل تقرير وبيان دكلدر • اما دور ونوبتلري
تأييدات الهيه يه مقارن اولان مرد كامللره بو اسرار خفيه عياندر • گوزلويه كيزلو يوقدر • پس حضرت مولانا جلال الدين رومي قدس سره نوبته منسوب
دولت وملكه مغرور اولمامغه علي حده خركوش لساندن بعض كلمات نصيحت آيات بياننه شروع بيورديلر • پند دادن خركوش نخجيران را
كه بدين شاد مشويد • خركوشك نخجيرلره بو نكته شاد ومسرور اولميكز ديو نصيحت ويرمه سي بيانندهدر • هين بملك نوبتي شادي مكن • آگاه اول
اي غافل زنهار نوبته منسوب اولان ملك سببي ايله شادلك ايليه • ودنيا دولتنه مسرور اولمه • اي تو بسته نوبت آزادي مكن • اي محبوس طوارق افلاكي
وبسته تيره خاكي • سن بسته نوبتسن آزادلق دعوي ايلمه • يعني ملك نوبتي كه دولت دنيادركه هر كس مدت ايله قسمت ازليسي مقدارين تصرف ايدوب بالاخره
نوبتي تمام اولدقده • بالضروره ترك ايدوب بر صاحب نوبت دخي كلور • اما احمق وغافللر ملك نوبتي يه كوكل باغلايوب مدارج اعلايه ارتقادن محروم قالورلر
ودركات حب دنيا وماسوا • ونار طبيعتده بعد وفراق ايله سوزان اولورلر • پس مادام كه بسته نوبت اولاسن مرتبه حريته نائل اولامازسن • زيرا بر رشته ده كرا باشد
وبر رشته ذكر ديمشدر عطار • بهر نقشي كه مي بازي نداني • كه خواهي گشت اندر چاه فاني • دلا زين چاه آخر چند شتاب • كني چون عاقبت گشتي تو غرقاب
درون چاهي وصحبت خود منه • بخواهي مرد اگر خواهي وگرنه • كه اينجا مانده در چاه بلايي • بمير از خويش تا يابي رهايي • بده جان تا بر آيي زين صورت
كه در مانست جان دادن ضرورت • بده جان از سر شوق وارادت • كه تا يابي عيان اندر سعادت • ايدي مرد طالب طريق حقه راغب • مرد آزاده كامل اولدركه
قلبنده نور محبت الهيه طلوع ايدوب محبت ماسوا ازاله اولندقدن صكره اشبو ذكر اولنان صفات ثمانيه سنيه ايله محلي ومزين اوله • يعني اقوال وافعال
واخلاق حسنه وحميده اولوب • معارف الهيه صاحبي اوله • وترك عزلت وقناعت وخمول اختيار ايدوب • دنيايه محبتدن واهل دنيا ايله صحبتدن دور ومهجور اوله
وارباب هوادن شر وملكيدن احتراز اولندوغي كبي احتياط ايليه • واختيارني رضاي حقه تسليم ايدوب • عسي ان تكرهوا شيئا وهو خير لكم • فحواي شريفي اوزره
بلا طلب وحرص جاه ومال اللرندن بر نسنه فتح اولوب قبول ايدرسه دخي كوكلي مال وجاه ايله مسرور اولميه • ومال وجاهي اللرندن كتدوكنه دخي غم چكميه
وقلبي اهل دنيا صحبتندن خوش اولمايوب ميلي اهل آخرته وفقرايه اوله • واهل دنيادن نفع اميد ايتميه • ومنع وعطا ولحسان حقك اولدوغنه
علم اليقين • وعين اليقين حاصل ايليه • پس صفات مزبوره ايله متصف اولان عبد خاص • مرد آزاده وكاملدر • زيرا جمله حجابلرك اصولي درت شي دركه • بريسي
حب جاه • وبريسي حب مال • وبريسي بلا تحقيق مجرد تقليد پدر ومادر • وبريسي دخي معصيتدر • وكذلك اصول مقامات دخي درتدر • اقوال نيك • وافعال نيك
واخلاق حسنه • ومعارف الهيه • انسان ايسه بو عالم سفلي يه مسافرته كلوب تحصيل كمال ايچون كوندرلمشلردر • ومدارج اعلايه ارتقا ايدوب قيوددن خلاص
اولمق تحصيل كمال ايدنلردر • اما بعضلر بو عالم سفلي يه مسافر كلوب وطلب كماله كوندرلدكلرين بيلميوب اعمال اخرويه يه اشتغال كوسترمديلر • وديده بصيرتلري
حقيقت بين اولمايوب شهوت فرج • وشهوت بطن • ومحبت زن وفرزند • بونلري فريفته قيلوب مقصود اصليدن بازگشته وحبس رانده ايلدي
وبعضلري حقيقت حالي بلمش ايكن • تحصيل كماله مشغول اولميوب حب آرايش مظاهر كه صنم صغير • وحب مال كه صنم كبير • وحب جاه كه صنم اكبردر
بونلره فريفته اولوب قرب جوار رحمانيدن بعيد اولمشلردر • پس حقيقتده حجاب ذي التي حجب اولوب بو نجي حب نفسدر • ومقدما ذكر اولنان
صفات ستة توابع نفس اولوب حب نفسدن اعظم حجاب • ونفسدن اكبر بر صنم دخي يوقدر • واصنام سايره وساطت نفس ايله ظاهر اولور
پس مادام كه قيودات مزبوره • وحجابات مذكوره ايله مقيد • وبسته نوبت اولدقجه حريت مرتبه سندن محروم اولمق مقرردر • اما شونلر كه
سابق الذكر اولدوغي اوزره صفات ثمانيه جميله ايله متصف ومتخلق اوله • انلر اولياء اصفيا • ومخلصين اتقيادر • نته كيم حضرت مولانا قدس سره بيوررلر
آنكه ملكش برتر از نوبت تنند • اول كمسنه كه انك ملكني نوبتدن اعلا طوتورلر • يعني ترجيح ايدرلر • وقلبني تعلقات زخرفه دن تطهير قيلورلر
برتر از هفت انجمش نوبت زنند • انك ابدي اولان ملك سلطنتي • نوبتني كواكب سبعه دن يوقارو اورلر • زيرا انبيا واوليا • واصفيا واتقيا نوبت
كواكب افلاكي اولان دولته ميل • ومحبت ايتميوب حب الهي يه كوكل ويرديلر • وعلائق كونيندن خلاص اولوب مرتبه حريت بولديلر • پس انلر محبوس
طوارق افلاكي اولمقدن رها بولوب نوبت دبدبه دولتلري افلاك وكواكبدن عالي تر اولوب عرشيون زمره سندن اولديلر • ايدي بنم روحم
برتر از نوبت ملوك باقيند • نوبتدن برتر اولان ملوك باقيه دركه انبيا واوليا • ومؤمنين اصفيادر • دور دائم روحها با ساقيند

اوردایم روحلری ساقیلر ایله در • بعض نسخه ده ع دور دایم روحهالر ساقیند • واقع اولمشدر یعنی انبیا و اولیا • علی الدوام ارواح سالکلک ساقیلری ایدرلر حاصل
انبیا و اولیا و عاشقین و صادقینک روحلرینه دور دایم عشق ربانی • و معارف سبحانی ایچیرمکده لر • و اسرار الهیه سقی ایلمکدن خالی دکلدر بلکه
ابدالآباد تجلیات ذات و صفاتده مستغرقلردر • و حقدن غیری مشهودلری یوقدر • ایمدی ای طالب آب عشق الهی اولان صادق ترک این شراب بگوی یک دو روز
اگر برایکی کون بو شرابی ترک ایدوب • تن پرورلکدن بری اولورسن • و صوم و ریاضته اشتغال گوسترسن • و باطنا دخی خمر محبت دنیایی حلقوم قلبه القا
ایتمیوب حب باسوادن بری • و احکام نفسانیه دن عاری اولورسن درکنی اندر شراب خلد یوز یوزده یانکی • و افواه جانکی جنت شرابیله دولدر
و باده عشق سبحانی • و خمر محبت ربانی نوش ایدرسن عطار • ز طاعت یک نفس غافل مشو تو • درین دنیا چنین بیدل مشو تو • دل و جان را منور کن بنورش
ز طاعت جوی اینجا حضورش • تمامت انبیا کردند طاعت • صبوری کن خموشی کن قناعت • دمی طاعت کن و فرمان حق بر • ز جمله ذرها اینجا سبق بر
دوا کن خویشتن را پیش از مرگ • دوای نیست عاشق را به از ترک • ایمدی ای سالک طریق حقانی • مولانا جلال الدین رومی قدس سره • خصم برونی اولان شرک
بلاکن تمام ایدوب • خصم درونی اولان نفس اماره یه اشارت ایدوب بیورر که ای شهان کشتیم ما خصم برون • ای شاهلر بز ظاهرده اولان دشمنمزی
قتل و هلاک ایلدک ولکن ماند خصمی زو بتر در اندرون • درونمزده اندن بدتر و قویتر • بر دشمن باقی قالدی که نفس اماره در تفسیر رجعنا
من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر آه کیم مکاره اماره بر دشمن دوسترودر که حیلتنده مرکوز اولان مکر و خداعه عقل ایرشمز • قال الله سبحانه و تعالی
ان النفس لامارة بالسوء • و انهم حصب جهنم • پس بر موجب فرمان فاقتلوا انفسکم ذلکم خیر لکم نفس اماره نک قمع و قهری • و شرینک دفع و ازاله سنه
سعی بلیغ لازمدر • زیرا نفس شوم بر فحوای حدیث شریف • اعدی عدوک نفسک التی بین جنبیک • قوم شیاطین و کفار بدکرداردن زیاده دشمندر
و نفسله مجاهده افضل جهاددر • کما قال علیه السلام افضل الجهاد ان یجاهد الرجل نفسه و هواه • رواه البخاری عن ابی ذر الغفاری رضی الله عنه عطار
توی کافر ولیکن بیخبر تو • نمی بینی بت خود در نظر تو • توی گر زانکه داری تو درین • نظر کن با بت خود در نظر بین • درون پاک را با صفا باش • دران لحظه تو دیدار خدا باش
ایمدی تربیه نفسدن معرفت نفس حاصل اولوب • عارف نفس اولان ایسه عارف رب اولمغله • نفسک اماره لک صفتن مطمئنه لک صفتنه تبدیل ایتمک
عظایم اموردن اولوب • اصلاح نفس اماره • سالکک سرمایه سعادت و اقبالی اولور • زیرا من عرف نفسه فقد عرف ربه بیورلوب من عرف
الکاینات والکواکب والسموات • و من عرف الحیوان والمعادن والنباتات • فقد عرف ربه دیو بیورلمامشدر • پس معرفت رب معرفت نفسه مشروط
اولوب غیره مشروط اولمامشدر • در روایت اولنور که آدم صفی علیه صلوات الله نفخ روح رحمانیدن صکره • ابتدا نظر که ایلدی کندو نفسنه نظر ایدوب
انک ورلسنده خالق و پروردگارینک قدرت و قوت و العطا و عظمتنه نظر ایلدی • و زبانن حمد و ثنایه کشاده قلوب سبحان الذی خلقنی فقدرنی
دیو سویلدی • اما شیطان علیه اللعنه خلق اولندقده • ابتدا اشیایه نظر ایدوب و جمله دن اشهر و الطف آتشی کوردی • فلهذا امر ربانی یه عدم امتثال ایله
آدمه سجده ایتمیوب کندویی آتشدن بلمکله خلقتنی من نار و خلقته من طین • و اما جرئته زبان درازلغنه جرأت ایلدی • اما آدم علیه السلام درای
قدرت آفریدگاری شاهده ایتمکله جبهه عبودیت و نیازنی عتبه چاره سازی یه قویوب ربنا ظلمنا انفسنا دیدی • پس هر کیمکه حقیقتده ولد آدم
کندو نفسی معرفتندن غیره مشغول اولمدی • و نفسی معرفتنه اشتغال کوسترمین ماند ابلیس باب رحمتدن دور اولدی • ایمدی بنم روحم مادام که
نفس اماره نک صفات خبیثه سی زایله اولوب صفات حمیده یه تبدیل و مرتبه مطمئنه یه رسیده اولمانجه حیات پذیر اولماز • و رذایلدن تخلیه
اولنمادقجه صاحبه الفضایل اولماز • پس قتل نفس تزکیه و تخلیه دن عبارت اولوب تزکیه نفس سبب فوز و نجات • و واسطه رفعت درجاتدر
اما تزکیه و تخلیه دخی طریق عقل ایله هرگز میسر دکلدر • حتی فلاسفه و براهمه • و بعض جهله و عنده تزکیه نفس و طریق حقک سلوکی قدم عقل و نظر ایله
میسردر قیاس ایدوب لاجرم علی العمیا مجاهدات و ریاضاته اشتغال کوستردیلر • و انبیا و اولیایه اتباع ایتمکله مهالک آفات و مسالک شبهات
و ضلالتده هالکین اولوب عنان استغناسنی الدن براقدیلر • فاذا کان کذلک تزکیه نفس میسر اولماز • الا بنظر عنایت نبی علیه السلام ایله اولور
و دخی جمیع احوالده متابع انبیا اولوب عمرینی صرف تجربه • و تزکیه و تصفیه ده کچورن وارث کامل و مرشد مکملک حسن تربیه • و همت علیه سیله حاصل اولور
زیرا بعثت انبیا و ارشاد اولیا انکچوندر که نفوس مرضای امه • دار و خانه کرمدن معاجین شریعت و طریقت • و شربتخانه عشقدن
شراب معرفت و حقیقت سقی ایدوب علاج ایلیه کما قال تعالی هو الذی بعث فی الامیین رسولا یتلوا علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمة
پس لاجرم مجاهده بسیار • و بنچه زمان خدمت ابرار کرکدر که • بر سالک تزکیه نفسه قادر اوله • فلهذا حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم
هر بار که بر غزادن سعادت ایله عودت بیورسه لر رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر دیو بیورر لردی • یعنی مجاهده نفسی غزاء اکبردن عد ایدرلردی
ایمدی بو یوله بر طبیب حاذق • و عیسی دم مشفق لازم اولوب عقل ادراک بو طریقی ادراک ایده مدکی محقق اولدیغی • حضرت مولانا قدس سره بیورر لرکه
کشتن این کار عقل و هوش نیست • بو خصمک قتل و قهری عقل و هوشک کاری دکلدر شیر باطن سخره خرکوش نیست • زیرا شیر باطن که نفس اماره در
سخره خرکوش عقل معاش دکلدر • دوزخست این نفس و دوزخ اژدهاست • آه کیم بو نفس اماره دوزخدر • و دوزخ اژدرهای هفت سردر
کو بدریاها نکردد کم و کاست • زیرا که اول دوزخ و دوزخ نفس دریالر ایله نقصان بولمز • و بر ذره اکسلمز یعنی آتش و حدتنی اطفا و اسکان
ایتمز هفت دریارا در آشامد هنوز • دوزخ بحور سبعه یی نوش ایدر و هنوز کم نکردد سوزش آن خلق سوز • اول خلق سوزک یانش و حرارتی
ذره قدر اکسلمز • و احراق ایتمکدن طویانمز • بل هل من مزید نعره سندن واز کلمز • کذلک حق سبحانه و تعالی نفسی صورت دوزخده خلق ایدوب
و جهنمک هر قپوسی مقابله سنده نفسده دخی صفات ردیه دن یدی صفت خلق ایلدی • که هر بری باعث دخول درکات جهنم اولور

وصفات سبعه ردیه بونلردر • کبر • و حرص • و شهوت • و حسد • و غضب • و بخل • و حقد • پس هر کیم که نفسنی صفات مزبوره دن تزکیه ایدر
درکات ناردن خلاص اولوب درجات عالیات جنانه عروج ایدر • پس نفس اماره و غدار و مکاره بر اژدهای هفت سر و بر دوزخ د
نار سقردر که جمله دنیایی و دریالر قدر دولتی • و نعمت و ثروتی نوش ایلیه قناعت کلمیوب هل من مزید دیمکدن خالی اولماز • ایمدی وقودها الناس
والحجارة اعدت للکافرین • قول کریمی فحواسنجه سنگها و کافران سنگدل حجاره و سنگدل اولان کافرلر اندر آید اندر و زار و خجل
زار و خجل دوزخک ایچنه کلورلر • و حطب نار اولورلر هم نکردد ساکن از چندین غذا • دوزخ بو قدر غذادن دخی ساکن اولمز و اکا قناعت کلمز
تا ز حق آید مر او را این ندا • تا کیم حق سبحانه و تعالادن • اول دوزخه نداکله بویله دیو که سیر کشتی سیر کوید نی هنوز • طویدکمی طویدکمی و حق ذماندن
تمام طولدکمی جهنم یوق یارب هنوز دیه • کما قال تعالی یوم نقول لجهنم هل امتلأت و تقول هل من مزید • اینت آتش اینت تابش اینت سوز • اشته سکا آتش
اشته سکا حرارت اشته سکا شعله • سامعینی تحذیردر که یعنی جهنمک چونکه بونک کبی کرمی و تابش • و شعله و سوزشن ایشیدکوز • ایمدی باعث عذاب دوزخ
اولان اعمالدن • و صفات جهنمیه دن احتراز و احتیاط اوزره اولیکوز دیمکدر • اخرج احمد فی مسنده عن انس عن رسول الله صلی الله علیه و سلم
قال لجبریل ما لی لم ار میکائیل ضاحکا قط • قال ما ضحک میکائیل منذ خلقت النار • و اخرج الطبرانی فی الاوسط عن عمر بن الخطاب قال جاء جبریل الی النبی
صلی الله علیه و سلم • فقال یا جبریل ما لی اراک متغیر اللون • قال ما جئتک حتی امر الله بمفاتیح النار • فقال یا جبریل صف لی النار • قال ان الله امر بجهنم
فاوقد علیها الف عام حتی ابیضت • ثم اوقد علیها الف عام حتی احمرت • ثم اوقد علیها الف عام حتی اسودت • فهی سوداء مظلمة • لا یضیء شررها و لا یطفأ لهبها
والذی بعثک بالحق لو ان قدر ثقب ابرة فتح من جهنم لمات من فی الارض کلهم جمیعا من حره • و لو ان خازنا من خزنة جهنم برز الی اهل الدنیا فنظروا الیه لمات
من فی الارض کلهم من قبح وجهه و من نتن ریحه • و لو ان حلقة من حلق سلسلة اهل النار التی نعت الله فی کتابه وضعت علی جبال الدنیا لارفضت
و ما تقارت حتی تنتهی الی الارض السفلی • و اخرج هناد عن مغیث بن سمی قال ان لجهنم کل یوم زفرتین یسمعها کل شیء غیر الثقلین الذین علیهم الحساب و العذاب
حاصل کلام بر فحوای ویل یومئذ للمکذبین • حق سبحانه و تعالی جل جلاله دن خذوه فغلوه ثم الجحیم صلوه • دیو خزنه جهنمه امر اولندقده • کفار و منافقین
و ملاحده و زنادقه و فسقه و فجره • و ظلمه و جبابره • و بالجمله هوای نفسنه تابع اولوب امر حقه امتثال و اعمال صالحه یه اشتغال ایتمین عاصیلری ناره
القا ایدرلر • جهنم دخی دم چکوب عالمی لقمه کرد و درکشید • عالمی بر لقمه ایلدی و یوتدی و قعرینه چکدی • درکاتنه براقدی دکر و طویمایوب هنوز کالبله
طویمایوب معده آتش نعره زنان هل من مزید • بنه معده سی هل من مزید نعره سن اوروجیدر • عن ابی هریرة رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله
علیه و سلم • ما رأیت مثل النار نام هاربها • و لا مثل الجنة نام طالبها • حق قدم بروی زند از لامکان • پس جهنم هل من مزید نعره سن اوردقده حق سبحانه
و تعالی لامکاندن قدمنی اول جهنمک اوزرینه وضع ایلیه • انکه او ساکن شود از کن فکان • اندن صکره اول جهنم ساکن اوله کن فکاندن یعنی عالم امر
و قبولدن • و حق سبحانه و تعالانک ارادت ازلیه سندن • اخرج الشیخان عن ابی هریرة رضی الله عنه • قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم
تحاجت النار و الجنة • فقالت النار اوثرت بالجبارین و المتکبرین • و قالت الجنة فما لی لا یدخلنی الا ضعفاء الناس و سقطهم • فقال الله للنار انما انت عذابی
اعذب بک من اشاء • و قال للجنة انما انت رحمتی ارحم بک من اشاء • و لکل واحدة منکما ملؤها • فاما النار فلا تمتلئ حتی یضع الله تعالی رجله • فتقول قط قط
فهنالک تمتلئ • و یزوی بعضها الی بعض فلا یظلم الله من خلقه احدا • و اما الجنة فان الله ینشئ لها خلقا • و اخرج الشیخان عن انس عن النبی صلی الله
علیه و سلم • قال لا تزال جهنم یلقی فیها و تقول هل من مزید • حتی یضع رب العزة فیها قدمه • فینزوی بعضها الی بعض • و تقول قط قط بعزتک و کرمک
و لا یزال فی الجنة فضل حتی ینشئ الله لها خلقا فیسکنهم فضل الجنة • و اخرج ابن عاصم فی السنة عن ابی بن کعب قال قال رسول الله صلی الله
علیه و سلم • جهنم تسأل المزید حتی یضع تعالی قدمه فیها • فینزوی بعضها الی بعض و تقول قط قط • معلوم اوله که ذکر اولنان احادیث شریفه ده واقع
اولان قدم متشابهاتدن اولمغله • مذهب سلفده اولانلر تأویل ایتمیوب توقف و تسلیم ایتمشلردر • و مذهب خلفده اولانلر تأویل و توجیه بیورمشلردر
و تأویلنده وجوه کثیره اولوب • لکن بطریق الاجمال عند ارباب التحقیق مقبول اولان وجوه بونلردر که • قدم مخلوقات الهیه دن بعض مخلوقک اسمی اوله
و قدمده اولان ضمیر رب العزة یه راجع اوله • و یاخود قدمدن مراد انبیا و اولیا اولوب • رب العزة یه اضافتی لاجل التعظیم و التشریف اوله • وجه مزبوری
ابن ملک دخی تجویز ایدوب • و الاستعارة لجماعة من الناس غیر بعیدة دیمشدر • و بو حدیث شریف بر روایتده دخی انس رضی الله عنه دن بو وجهله
مرویدر که • قال علیه السلام لا تزال جهنم تقول هل من مزید حتی یضع الجبار فیها قدمه فتقول قط قط و عزتک فینزوی بعضها الی بعض • بو حدیث شریفک
شرحنده مولانا جامی علیه رحمة الباری بیورر لرکه • اصطلاحات کبارده قدم جبار انسان کامله اطلاق اولنور • اول ملابسه ایله که • قدم آخر عضو
انسانیدن اولوب انسان دخی من حیث النشأة العنصریة آخر جمیع مخلوقاتدر • کما قال علیه السلام خلق الله آدم بعد العصر من یوم الجمعة فی آخر
الخلق فی آخر ساعة من ساعات الجمعة • ایمدی کمال نوع مشابهت بولنمغله • انسان کامله قدم جبار اطلاقی ممکندر • زیرا تابش و سوزش دوزخ
انوار مؤمنین ایله منطفی اولدیغی حدیث شریف ایله مثبت اولوب انوار انبیا و اولیا ایله بطریق الاولی تسکین اولنمق مقرردر • کما قال علیه السلام
تقول جهنم یوم القیامة جز یا مؤمن فان نورک اطفأ ناری • مناجات الهی سن صاقله بو بلالردن • الهی سن خلاص ایت بو ابتلالردن •
ملکا پروردگارا بزم حاجتمزدن اکسلوکمز یوق سنک رحمتکده • بزم کناهمزدن اکسلمز یوق سنک مغفرتکده • یا سیدی یا مولای آخرتمزه توشه
تقوا ایله زاد ایت • و بو ضعفا قوللرک آخرت غصه لرندن آزاد ایت نظم نه بیلورم نیلیم نیجه ایدم • نه بیلورم قنده وارم نه ایدم
اول کیم لطف ایلیوب غفران ایده • راه حقی بر قوله آسان ایده نثر الهی سیدی و مولای محبت آتشنه سوخته لری نار بعد و فراقدن قورتار

ازله‌ده قوللوغه قبول ایلدک فضل واحسان سنکدر ● نعمت ودولت بزه واکر دست رد ایله ناره سوردک ایسه عدل سنکدر ● حسرت وندامت بزه **نظم**

قانی اول دم کیم خدادن شاد ایده ● بو قفصدن بو قوشی آزاد ایده ● پرویره لطف ایلیوب پرواز ایده ● بلبلان قدس ایله دمساز ایده

قورتاره بو کلخنک دوزندن اول ● انده داخی نه جحیم او زندن اول ● بیلورم چالشمدم بن خدمته ● یوزی قاره واریرم حضرتنه

بنده ایشی دایما نقصان اولور ● حقه لایق عفو ایدوب غفران اولور ● عفوین اولوب فضلکه بن واثقم ● عدل ایدرسه تجبیده بن لایقم

لطفی چوقدر قولره لطفی عماد ● ایلدم بن قولده اکا اعتماد ● کر جهان خلقینه غفران ایلیه ● بحر جودندن نه نقصان ایلیه

ای مستمع قابل صفات نار معلومک اولدیسه نفس شوم دخی جزو دوزخ اولماغله حق سبحانه وتعالی هر قنقی عبدینه احسان وعنایت ایدوب قدم ارشاد اولیا ویای همت اصفیایی نفوس انسانیه‌دن بر نیکو وزرینه وضع ایلیه صفات نفسانیه جحیمیه ● وسوزش نار طبیعیه‌سن تسکین ایدوب نار تیغ نورانیته مبدل اولور ● وصاحب ریاضت وقناعت اولوب حرص وطمعندن هل من مزید دیو نعره اورمز قط قط دیو تسلی بولور لکن کیم نفس شوم جزو نار اولدوغن حضرت مولانا بیان ایدوب بیورلرکه **چونکه جزو دوزخست این نفس ما** چونکه بو بزم نفس اماره‌مز جزو دوزخدر **طبع کل دارند دایم جزوها** اجزا ایسه لاجرم دایما کلک طبعنی طوتارلر ● یعنی دوزخ هل من مزید دیوب کندویه قناعت کلمدوکی کبی نفس دخی ● شهوت ● وشهرت ● والایش ● وثروت ● ونخوت وریاست ● وفساد وشناعتدن کلال وقناعت کلمیوب علی الدوام هل من مزید دیو سویلیوب وتبدیل صفات ایتمدکجه جزو دوزخ اولماغله جانب کله کیدر **این قدم حق را بود کو را کشد** پس نفس اماره دخی طبع جحیم اولدیسه بو قدم حقه مخصوص اولورکه آتش دوزخ نفسی اطفا ایدر **غیر حق را که کمان او کشد** کمان نفسی حقدن غیری کیم چکر ● بو محلده کمان چکمک قدرت وقوت ● وقهر وغلبه معناسنده مثلا فلان کسنه فلانک یاین چکه مزدیرلر ● یعنی اول انک عهده‌سندن کله‌مز ● واکا غالب اولامز دیکدر ● ایدی نفس آتش دخی حق سبحانه وتعالی عشق ومحبتی وتوفیق وهدایتی نورندن غیریسی سوندیره‌مز ● ایدی نیم جانم چونکه کمان نفسی حقدن غیریسی چکه‌مز ● اما هر تیر دخی کمانه وضع اولندقده ثانه طوغری واره‌مز ● پس **در کمان ننهند الا تیر راست** کمانه قومزلر الا طوغری اولان اوقی قورلر ونشانه تیر راست ایله اوررلر طوتالم که بیرون جهت ونظر دخی اولمش تیر نفس راست ومستقیم اولمدقدن صکره نه فایده ● هدف سعادته اصابت ایتمیوب طریق ضلاله کیدر عجب حالدرکه **این کمان را بازگون کژ تیرهاست** بو کمانک اکری وترس اوقلری واردر ● الله اعلم بو بیت شریفک مضمونی ذوقیسی بودرکه خلقت وجود انساندن مراد حق سبحانه وتعالانک عشق ومحبت ومعرفتن تحصیل ایدوب روح انسانی تعلقات کونیه وتعویقات کونیه‌دن خلاص اولماغیدی ● پس حضرت مولانا قدس سره ● وجود انسانی کمانه تشبیه ایدوب کماندن نشانه ایتیلان تیر مستقیم وراست ● اولماغی نشانه وارمز پس وجود انسان کمان برکمانه درکه ایکی نوع تیر انداز الی ظاهر اولور ● بر ایسی بودرکه اکر نفس روحه تابعه ● ومرتبه اطمینانه نایل اولورسه احکام طبیعتدن خلاص اولوب ● اعلای علیین اولان مقام قربه وصلته عروج ایدر ● وبر ایسی دخی بودرکه اکر غلبه نفس وطبیعتده اولوب نفس روحی کندویه تابع قیلوب ● شهوات دنیویه ● وتمتعات حیوانیه ایله آلوده اولورسه ● روح احکام طبیعتدن رها بولامیوب ● بر موجب عذاب جهنم وبئس المصیر اسفل سافلین وعذاب الیمده مغبون ومخذول اولور ● کما قال تعالی لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم ثم رددناه اسفل سافلین الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون ● ایدی وجود انسان بر عجب کماندرکه انکه وضع اولنان تیر نفس ایلرو یا خود کیرو آتیلور یعنی یا مقبل ویا خود مدبر اولور ● پس ایکی عاشق صادق چونکه احوال معلومکدر لدی **راست شو چون تیر واره از کمان** تیر کبی راست اول وکماندن نفسدن رها بول **کز کمان هر راست بجهد بی کمان** زیرا بلاشک ولاشبهه تیر راست کماندن صچرار ● یعنی شصتدن بولوب هدف مراده اصابت ایدر یعنی کمان نفسدن واسطه رها ونجات ● راستی واستقامتدر ● واستقامت ایسه جمیع صفات حمیده‌نک اصلی ● ودرجات عالیات وذروه مقامات اوجاته اعتلا وارتقایه باعث وبادیدر **نظم** سایان جان الف راستت پوینده ● که اندر صورت او راستی هست ولکن تحصیل صفات جمیله مزبوره ● والتباس خصایل مذکوره هر امر عظیم اولماغله ● سوره هود ده فاستقم کما امرت ● آیت کریمه‌سی نازله اولدقده ● حضرت خواجه جهان ● ورحمت جهانیان ● علیه صلوات الله الرحمن ● شیبتنی سورة هود دیو بیورروب صفات استقامت ایله کمال اتصاف امر عظیم وکار دشوار اولدوغن اشعار بیوردیلر **نظم** ای جو قلم صورت خود کرده راست ● میل رقمهاء کژ از تو خطاست ● تا قلم آسا بسر خود روی کرچه همه نیک روی بد روی ● هرکه بیک حرف قلم کژ نهاد ● حرف وی از لوح بقا محو باد ● چند بدفتر رقم ناصواب ● یاد کن از دفتر یوم الحساب پس پیکار دشمن آفاقی ایچون صف کر صف شکن احضاری لازم اولوب ● جنک ایچون صفلر دوزمک لابد اولدوغی کبی ● حرب وقتال عدوی انفسی ایچون دخی ● عساکر منصوره طاعت وتقوی ایله صفلر بغلیوب بر وجه استقامت امره امتثال ایله مجاهده‌دن غیری چاره یوقدر فلهذا حضرت مولانا بیورلرکه **چونکه واکشتم ز پیکار برون** چونکه ظاهری اولان دشمنک جنکندن رجوع ایلدم **روی آوردم به پیکار درون** پس بر موجب حدیث شریف درونی اولان عدونک جنکنه توجه وعزیمت ایلدم ● یعنی شیر ظاهری یی هلاک ایلیوب ینکک دشمن نفس ملاکنه متوجه اولدم **قد رجعنا من جهاد الاصغر** ... حقیقتا جهاد اصغردن که محاربه کفاردر کرداردر رجوع ایلدک وقتی ... قرب ... وصرف ... الی جهاد الاکبر ... وصرف اتحاد وصول ...

قتل نفس ایدوب اول قدمی عبودیته وضع ایله توبه ● ونفس ترک شهواته کما ینبغی نائل اولمغه ایلدک **قوت از حق خواهم وتوفیق لاف** نفس اوزرینه غالب اولمقده عون وعنایت وقوت ونصرت وتوفیق وهدایتی حقدن رجا ایدرم ● ونفسه غالب اولدم ونور محبت وآتش عشقله محو اولوب نفسی مقهور قلدم دیو ● واما بنعمة ربک فحدث قول کریمی اوزره سوز سویلمکه الله‌دن احسان وانعام تمنا ایدرم **تا بسوزن بر کنم این کوه قاف** حتی بو کوه قافی اکنه ایله یرندن قوپارم ● لاف بو محلده قوت معناسنه استعمال اولنور ● ویا خود سوز سویلمک معناسنه کلور ● ویا خود لاف کند ومبالغه اولوب قتل نفس ایلدم دیمک عجب دعوای مردی ● ونفسه غالب اولدم دیمک عظیم لافدر ● ونفسی محو وازاله **سر سوزن ایله کوه قافی** یرندن قوپارمق کبی محالدر ● ایدی بو کاری باشه ایلتوب بو امر عظیمک عهده‌سندن کلدم دیمکه توفیق ربانی ● وعنایت سبحانی لازمدر ● پس بنده حقدن معاونت واحسان رجا ایدرم ● یوخسه بر کند وکلمز ایله نفسه غالب اولورز دیمک ● بر قوری لاف وکذاف ● وجبال راسیاتی اکنه ایله یرندن قوپارمقدن دخی دشواردر ● کما قال ابو هاشم قلع الجبال بالابر ایسر من قلع صفة الکبر ایدی ای سالک مجاهد **سهل شیری دانکه صفها بشکند** سهل ویی اعتبار بیل اول شیری که جنکده صفلر بوزر ● دینجه کافر باشی کسر ● بو محلده شیر مرد دلیردن استعاره‌در **شیر آن باشد که خود را بشکند** حقیقتده شیر دلیر اول کسنه اولورکه نفس وانانیت ● واوصاف بشریتینی کسر وهدم ایلیه ● وآرزوی طبیعیه‌سندن کچوب ملکیت مرتبه‌سنه رسیده اوله ولد کفت احمد که بدترین دشمن ● مر ترا نفس تست اندر تن ● قصه خون تو دار دان دشمن ● مرد باش وبهر دو را کردن ● زود بهر حداش کن قربان ● تا کنی کشف معنی قرآن

آمدن رسول روم تا عمر رضی الله عنه ودیدن او کرامات عمر را رضی الله عنه

قیصر روم کم ایلچیسی امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنهک حضور سعادت موفورلرینه کلمه‌سی ● وحضرت عمرک کرامات علیه‌سن کورمسی بیانده‌درکه ● رسول قیصر روم حضور عمر الفاروق رضی الله عنه کلدکده ● کفر اوزره ایکن عمر رضی الله عنهک همت علیه‌سیله نفس کافرینه غالب وشرف اسلام ایله مشرف اولدی **در بیان این شنو یک قصه** بونک بیانده بر قصه ایشت ● یعنی حقیقتده شیر دلیر کندوده اولان کفر وانیتی ● وکبر وانانیتی کسر ونفی ایتمیت اولدوغنک بیانده بر قصه بر حصه استماع ایله که ● کوش هوش ایله اذعان قیلورسک بهره‌مند اولوب **تا بری از سر گفتم حصه** حتی سر کفتارمدن بر حصه ایلده‌سن پس قصه بودرکه **تا عمر آمد ز قیصر یک رسول** حضرت عمر رضی الله عنه‌یه قیصر روم‌دن مدینه‌یه بر ایلچی کلدی **در مدینه از بیابان نغول** دور ودراز یولدن ● وبعید وبیابانلردن مدینه منوره معناسی مصراع اولده اجرا اولندی **گفت کو قصر خلیفه ای حشم** اول رسول مدینه منوره خلقنه قصر خلیفه قنی دیدی **تا من اسب ورخت را آنجا کشم** تاکیم بن اسب ورخت واسباب واثقالی اوراده چکم ● یعنی خلیفه‌نک قصر وسرایینه نزول ایدم **قوم گفتندش که او را قصر نیست** قوم مدینه منوره اول رسول رومه دیدیلرکه ● خلیفه‌نک قصری ● وسایر قیاصره کبی سرایی یوقدر ● **مر عمر را قصر جان روشنیست** حضرت عمر رضی الله عنهک قصر وسرایی ● روشنا لکه منسوب جانیدر ● یعنی سایر امرا وملوک کبی عمر الفاروق عمارت ظاهره وبنای دنیه وجهامن الوجوه میل وتنزل ایتمیوب بلکه بر موجب طوبی للطایفین تشیید قصر مشید قلب شیده‌سی سعی واهتمام ایدوب حب ثانی ● وعشق سبحانی ایله سرای جانی منور وروشنا اولمشدر ● وتجلیات ربانیه ایله لحظه واحده تطهیر خانه دلدن کسسته اولمشدر **گرچه از میری ورا آوازه ایست** اکرچه کیم انک صیت جلالت وعظمتی ● وآوازه خلافت وحکومتی ● اقطار ارض وآفاق عالمه ایرشمشدر ● اما خواجه کاینات علیه افضل الصلوات انک بر موجب الفقر فخری ● افتخاری فقر ایله اولماغله **همچو درویشان مر او را کازه ایست** حضرت عمر رضی الله عنه دخی خلیفه رسول رب العالمین ● وامیر المؤمنین اولوب اثر محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمه ذاهب اولماغین درویشلر کبی انک حقیر وصغیر خانه‌سی وار در کازه خانه حقیر معناسنه در **عطار**

مران خورشید رخشان را بدیده ● تو خانه دیده جانان را بدیده
درون خانه معشوقست دریا ● زبانت کوش کن جانا درین باب ● دل عاشق برانده کان چه جاست ● دم نی عاشقا اینجا وصاست ● تو بین تا باز یابی کلشن جان
درین کلخن برو خود از درجان ● دلت نورست در کردون کرفته ● خود اندر خاک مانده خون کرفته ● دلت نورست چون می دوست داری ● که چون دیدار جانان می نکاری

ای عاشق صادق ارباب حقیقت خانه دلک وسعتندن بو وجهله خبر ویررلرکه ● عرش دیر اعرش ● وعرش ده اولانلر ناکاه دل عارفه کلسه عارفک قلبنک بر کوشه‌سنده ذره وش پنهان اولوب عارفک انلردن خبر واکاهی اولمازه ● و وسعت دل عارفه خود ● لا یسعنی ارضی ولا سمائی ولکن یسعنی قلب عبدی التقی النقی الورع ● حدیث شریفی دلیل قاطع ● وبرهان ساطع در ولکن سعت مزبوره ایله متصف اولان شول عبد خالصک قلبی درکه ● کوکلدن کوکنینی رفع ایلیه ● وخاطره‌سندن تعلق ماسوایی ازاله ایدوب ● خانه یاری خیال اغیاردن خالی قیله ● وقاصر الهمه اولماغله قصر قیصر باشنه تقید ایتمیوب ● علو همت اولوب بیت المعمور قلبی تعمیر ایلیه ● ایدی قصر جنان عمر رضی الله عنه کمال سعت وجلالت اوزره اولدوغی مقرر در اما نه فایده هر کس لذت دیداردن آکاه دکلدر **ای برادر چون ببینی قصر او** ای برادر انک قصرینی نیجه کوررسن ها **چونکه در چشم دلت رستست مو** چونکه سنک دیده فوادکده قیل بتمشدر ● کوزده قیل بتمک چشمه عارض اولان امراضک بریسی درکه اشیای حقیقی اوزره کورمکدن الیقور ● ایدی ای غافل سنک دخی چشم دلکده هوا وهوس مولری ● وشرک واثنینیت علتلری ظاهر اولوب ● ره کثرت وحجاب انانیت کوزلکی کورمکدن الیقومشدر ● پس قصر جان عمری ● ای رسول قیصر نه وجهله کوره بیلورسن ● ایدی نیم کوزم بوزی **چشم دل از مو وعلت پاک آر** چشم دلی مو کثرت وعلت بشریتدن پاک ایکن ... دلکمان دیدار قصر جان ...

هرکیکه جان ودلی ماسوادن پاک ● ونفس وطبیعتی متعلق هوا وهوسلردن عاری در ... حضرت ایوان پاک اول جان پاک جمال حق

وایوان پاک فیاض مطلق تیز کورر سید عماد الدین نسیمی فرماید • حق بین نظری باید تا روی مرا بیند • چشمی که بود خودبین کی روی خدا بیند
دل آینه ایدکن کان تشنهٔ دیدارست • تا همچو کلیم الله بر روی لقا بیند • از شرق دیدارش ازاکه بود دیده • انوار تجلی را پیوسته چو ما بیند
جان در طلب دردش باید که کند قربان • انکو ز لبش هردم صدگونه صفا بیند • ازاکه چو ما سینه صافی شد از لایش • در جام ازل مهرش چون صبح ضیا بیند
چون سنبل شکسته‌ش با برگ گل نسرین • محرم نتواند شد حسنی که خطا بیند • ای چشم نسیمی از روی تو بینایی • ازاکه تو منظوری غیر از تو کرا بیند
آیدکای نور دیده قصر مقصور پاک • دیدهٔ جان پاکدن غیریله شاهد اولنماز • دیدهٔ آلوده خاک قندن • وایوان قدس ومجالس انسی کورمک قندن
نی بار هر کسی را دیدار مینماید • نی هر حقیر رشته را خسار می نماید چون محمد پاک شد زین نار و دود • چونکه رسول امجد • وحبیب واحد واحد •
حضرت محمد صلی الله علیه وسلم • آتش ودوددن پاک اولدی • یعنی وجود شریفلری نار غضب وشهوت • ودود کثافت بشریتدن پاک اولوب
نور محبة الله مستغرق • واحکام طبیعیه دن مجرد ومطلق اولدی • هر کجا رو کرد وجه الله بود • بر موجب فاینما تولوا فثم وجه الله • هر قنده که متوجه
اولدی وجه الله ایدی سید • مطلع نور تجلی آفتاب روی اوست • لیلة القدری که میکویند سان موی اوست • قاب قوسینی که در معراج دیدان شب رسول
گر بچشم دل ببینی آن خم ابروی اوست • خلد وفردوس ونعیم وروضه ودار السلام • چون ببینی بنگری وصف بهشت کوی اوست • کنج مخفی را طلسم واسم اعظم را کلید
طرهٔ عنبر نسیم سنبل هندوی اوست • انچنان غرقه در رنگش که بر لوح وجود • نقش هر صورت که می بینم خیال روی اوست • جانم از پابوس وصلش کرچه دور افتاده است
چند از زلف سیه تابش که همزانوی اوست • معجزات انبیا وسر علم من لدن • حرفی از دیوان سحر غمزهٔ جادوی اوست • چون نسیمی حل اسرار شان از لب کس نمید
کین چنین پاکیزه شهد ناب کندوی اوست • وبو بیت شریفده بر معنی دخی ممکندر که • حضرت عمر رضی الله عنه • حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم کبی • چونکه نار و دود
بشریتدکی وردن خلاص اولدی • یعنی نور محمدی ایله قلبی مجلا اولوب غل وغش • نور محمدی یه ملحق • وسر احمدی یه ملصق اولدی • اول دخی هر نه جانبه متوجه
اولدیسه • نور محمدی ایله وجه الله ایدی بیت • روی که صبح صادق شهر وجود ماست • از هر جهه که می نکرم فتح باب دوست نظم آه ای عاشق بیچاره
محمد صلی الله علیه وسلم • بر سرور سرافراز در که • روح شریفلری نوح کشتی طریقت • ضمیر منیرلری شاه راه حقیقتدر • بر آفتابدر که شعاع و پرتوی
قلوب عشاقده درخشان • وشمع ماه شریعتی عالم وعالمیانه نور افشاندر • بر ساقیدر که دست کرمندن بر قطره بادهٔ عشق نوش ایدنلر • سرمست جذبه اولدر
وبر مروت کانیدر که شفیع فرومانده کان عرصاتدر • ایواه ودریغ اول بی دولته که آنک شفاعتندن محروم قاله • پس اول دولتدن بی بهره کیمدر
ایتورسه چون رفیقی وسوسهٔ بدخواه را • چونکه وسوسهٔ بدخواهه رفیقسن کی بدانی فثم وجه الله را • اسرار ربانی فثم وجه اللهی نجه بیلورسن سید
آنها که بتقلید مجرد کرویدند • دور از ره حق زان بحقیقت نرسیدند • خورشید یقین از افق غیب برآمد • آن بی بصران دیده ببستند ونه دیدند
نزدیکتر از مردم چشمی تو ولیکن • بی معرفتان از رخ این راه بعیدند • ستان هوا ز ظلماتند وضلالت • از عین حیات آب بقا را نچشیدند
آنها که نکشتند بحق دیدهٔ جاوید • بر مرده و پوسیده بجا همچو قدیرند • اعمی شمران بی بصر از که به تحقیق • در دیدهٔ دل کحل بصیرت نکشیدند
ایمدی ای روح مصور • وقلبی نور محبة الله ایله منور هر کرا باشد ز سینه فتح باب • هر کیمه که سینه دن فتح باب اوله • یعنی علم لدنی وجودی در جنبه
او قیوب واقفه وکرانه نظر ایتمیوب کنه وحقیقتندن خبردار اوله • وکوکل کوزی آچیلوب لوح ضمیرین مشاهده ایلیه او ز هر ذره ببیند آفتاب
آنک وجدینه کثرت فراحمه ویرمیوب هر ذره دن نور آفتاب موحدیت معاینه قیلور • بیت • من آن گنجم که در باطن هزاران کنج زر دارم
من آن بحرم که در دامن چو دریاها کهر دارم • من آن چرخ پر انوارم در اقلیم الوهیت • که در هر خانهٔ برجی هزاران ماه و خور دارم
خیال روی شمس الدین مرا تا مونس جان شد • نه در اندیشهٔ شمسم نه پروای قمر دارم نظم آه ای نور دیدهٔ دل حق هویدست از میان دیگران
حضرت حق وجود مطلق میان اغیاردن ظاهر در همچو ماه اندر میان اختران • ماه اخترلر آراسندن ظاهر وهویدا اولدیغی کبی سید
شول تمام انکشت زدن چونکه رفع اولدی نقاب • فلکک درانی کبی ظاهر اولدی آفتاب • لیک جام میندن جمله اشیا انشرمش
طیب ای پاکیزه ساقی بارک الله ای شراب • دلبرک یولنده سالک چون الکیک پرده در • منلکک محو اولمانیجه آره دن کتمز حجاب
قاضی الحاجات ایش لعلک مکر کیم عاشقه • هر نه کیم قیلدی تمنا استجب کلدی جواب • ای نسیمی سجده قیل شول ماهه کیم حقدن سکا
فاعبد وایاه واسجد واقترب کلدی خطاب • نظم آه ای فتی بر دیده حق بین که اغیار کورمیه • وانکشت انانیتی چشم دلندن رفع ایده • ای مسترشد سعید
دو انکشت بر دو چشم نه ایکی برماغک اوچنی ایکی کوزک اوزرینه وضع ایله هیچ بینی از جهان انصاف ده • عیان اولان جهاندن هیچ کورر میسن
انصاف ویر • پس انصاف بودر که جهاندن بر شی کورمزسن • فاما گر نبینی این جهان معدوم نیست • اگر سن کورمز ایسک فی نفس الامر جهان خود معدوم دکلدر
بلکه معدوم اولان سنک نور بصرکدر بیت • نور خورشید در جهان فاش است • آفت از ضعف چشم خفاش است • عیب جز ز انکشت نفس شوم نیست
عیب چشمین بصیرتکه مانع رؤیت اولان انکشت نفس شومدن غیری نسنه دکلدر • ایدی ایمدی کوزنکن رفع ایله • جمال حق ودیدار فیاض مطلق کوزیدن عیان
وتجلیات الهیه • قلوب عشاقده شمس تابان دن انور ودرخشاندر • لکن سنی اول تجلیدن محروم ایلین قلبک کوزینه وضع ایلدوک انکشت نفسدر
ایدی ایم جام سنکه چشم بینا اولمق استرسک تو ز چشم انکشت را بر دار هین • غفلتی قالدر آکاه اول وکوزکدن سر انکشت بشریتی رفع ایله •
وانکهانی هر چه میخواهی ببین • واندن صکره هر نه دیلرسک دیدهٔ بصیرتله نظر قیل علم • حجاب صورت این صورت وادی ای دوست • ازان اینجای تو پیوسته ز بوست
حجاب صورتت ای کار دیده • خود اندر پنج وشش چار دیده • ز غفلت نیز خوش داری همیشه • حقیقت در یکی شو افکار
حجاب این دوئی از پیش بردار • یکی باش ودکر را ز دوئی تو • نکو دیگر ز مایی و توئی تو • چراغی از چراغی باز کن تو • دگر زین راز دیکر راز کن تو

چنان آن کس همه از یک چراغند • فتاده از ازل زعین یاغند • چو تو در لذت نفس وهوایی • مثال قطره از دریا جدایی نظم ایدی نیم جانم جمال دوست
ودیدار رحمان • وقصر جانان الکیک ایله کورمز مثلا نوح را کفتند امت کو ثواب • نوح نجی علیه السلام امتی قنی ثواب دیدیلر
کفت از ان سوی واستغشوا ثیاب نوح علیه السلام ایتدی اول جانبدن که سرورکز در جامه پیچیده ایدوب یوزکز وکوزکز بوردیکز ثوابی انکچون
کورمزسز • وباخود نوح علیه السلام ثواب اول جانبدندر • یعنی حقک وحدانیته ونیم رسالتمه ایمان واقرار ایتمکدر • ثواب حاصل دلور دیدکده بالکز
ثیابن بوریدیلر • وقولاقلرینه پارمقلرن صوقوب کلام نوح نجی یی استماع ایتمدیلر • مثنوی شریفک بو بیتی سورهٔ نوحده استشهاد کریمه دن مقتبس در
قال تعالی وانی کلما دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم فی آذانهم • واستغشوا ثیابهم • واصروا واستکبروا استکبارا • یعنی • وانی کلما دعوتهم
الی الایمان لتغفر لهم • ما سلف من ذنوبهم جعلوا اصابعهم فی آذانهم لئلا یسمعوا صوتی • واستغشوا ثیابهم • غطوا بها وجوههم • مبالغة فی الاعراض
عنی کیلا یرونی • واصروا • واقاموا علی کفرهم واکبوا علی المعاصی من اصر الحمار علی العانة اذا صر اذنیه واقبل علیها • واستکبروا عن اتباعی استکبارا
عظیما • لانهم قالوا انؤمن لک واتبعک الارذلون • یعنی نوح النبی علیه صلوات الله وعلی نبینا • حق جل وعلی قومنک ذنوب ماضیه سن مغفرت
ایتمک ایچون سرا وجهرا • وعلانیة وخفیة • ولیلا ونهارا • توحید وعبادته وتقوی وطاعته • دعوت ایدوب طریق فوز وفلاح • ومسلک نجات ونجاحه
هدایت ودلالت ایلدکجه • قومی انکه اتین قبول ایتمیوب طریق اسلام وایماندن فرار ایلدکلرین • حق تبارک وتعالی کتاب کریمنده نوح علیه السلام دن
مطرتق الحکایه • وتسلیة لرسوله • بیان بیورر • یعنی نوح علیه السلام ایتدی • الهی سیدی ومولای • سنکا شریفک اوزره تحقیقا بن هر بار که بو قومی
توحید وایمانه دعوت ایدوب • سنک عفو ومغفرتکله نایل رحمت اولمالرین دیلدم • بو قوم ضالین جمله ذرت شی اوزرینه معامله ایلدیلر • اولا بودر که
بندن صدور ایلین نصح وبیانی شنوا اولماق ایچون انکشتلرین کوشلرینه وضع ایتدیلر • ثانیا بودر که بنم یوزمی کورمامک ایچون سر بسته
ثیاب خباثت صفاتلریله بوروندیلر کانه نه کلامم ایشیده لر • ونه یوزم کوره لر • وکمال تصامم حاصل اولمغیچون • هم قولاقلرین برقلرله وهم
باشلرین ثوبلریله اورتدیلر • ثالثا بودر که کلمات حقی استماع ایتمکده • وبغی وفساد • وکفر وعناد اوزره مصر اولدیلر • رابعا بودر که بالغا
الی النهایة القصوی استکبار عظیم ایله استکبار ایتدیلر • پس نوح علیه السلام قومنک بو جمله قبول ایمان ایتمیه جکین بیلوب برفحوای آیت کریمه
وقال نوح رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا • دیوب بلا کلری ایچون دعا علیه ایتمکله حق سبحانه وتعالی وجه ارضده کافرلردن
فرد واحد قومیوب جملهسنی طوفانده غرق وهلاک ایلدی سلطان ولد • سالها می نمود دعوت نوح • قفل جانی نکشت ز مفتوح • با خلایق بجد نه صد سال
پند میداد هم بقال وبحال • کس از ان قوم پند او نشنید • جانب پند اکر دراز تنید نظم ای عاشق صادق • وردلی نی کبی درد عشق ایله نالان • ارباب حقیقت
بو آیت کریمهنک تفسیرنده • بو وجهله تحقیق ایدرلر که • حضرت نوح نجی علیه السلام مشکات نور عظمة الله اولماغله • اول ذو الجلال والاکرام
نوح علیه السلام قومنه • ارسال بالانذار ایدوب • انا ارسلنا نوحا الی قومه ان انذر قومک من قبل ان یأتیهم العذاب • دیو بیوردی • پس نوح علیه السلام
قومنده کمال عصیان وطغیان مشاهده ایتمکله • قوم عصاتی حق تبارک وتعالانک قهر جبروتی مس ایلمسن اختیار ایلدی • زیرا انبیا واولیا درجات
قربده متفاوتلردر بعضی • انبیا واولیانک بعضیسی نور جلال • وبعضیسی دخی نور جمالدن • وبعضیسی نور عظمت • وبعضیسی دخی نور کبریادن خروج
وبروز ایتمشلردر • پس انبیا واولیادن شول ذوات اصفیا که • نور جمالدن بروز ایلیه • قومی اوزرینه بسط وانس • وسهولت ولطافت ایراث ایدرلر
ونور عظمتدن بروز ایتمش اینه • قومنه هیبت واجلال ایراث ایدرلر • پس نوح علیه السلام هر بار که قومنی توحید وایمانه دعوت ایلدی • انلرک
عدم فهوم وقصور استعدادلری اولماغله • دعوت نوحی استماع ایتمکا ایچون • اصابع غفلتلرین آذان مخاصمتلرینه • وضع ایدوب تصامم ایتدیلر
وشهوات نفسانیه • ومستلذات دنیاویه یه کمال تعلقلری اولماغله • تعلیم نوح انلره واصل اولمغیچون ثیاب جهل وعناد ایله تغطی وتلبیبات
ابدان ایلیه • التحاف واحتجاب ایتدیلر • وغایت ظلام وجود • وکثافت استعداد • وکدورات فوادلری اوزره مصر اولوب تجرده عزیمت
قیلمادیلر • واستعلاء نار غضب • واستیلاء صفات نفسلری ایچون • قبول حقدن استکبار عظیم ایله استکبار ایتدیلر • وطوفان محبت ایله
غرق وهلاک اولدیلر • پس شول جبار وجاهل • وعنید وغافل که معصیت وفسادینه اصرار ایلیه اصرار مزبور انکا ضلالتده تمادی ایراث ایدوب
حتی اعمال قبیحهسی کندویه مستحسن کورینور • وافعال خبیثهسنی مستحسن کوردکده استکبار ایدوب اولیا واصفیا وعلما وصلحانک نصایح ومواعظن
سمع قبول ایله استماع ایتمیوب تکبر وتعلیه ایدر • قال سهل قدس سره الاصرار علی الذنب یورث الاستکبار • والاستکبار یورث الجهل • والجهل
یورث التخطی فی الباطل • والتخطی فی الباطل یورث القساوة فی القلب • وقساوة القلب تورث النفاق • والنفاق یورث الکفر سلطان ولد فرماید
هست پرده است وتو خود را • پرده پنداشتی ز جهل وعما • هین مبر بر خود این کمان نخری • نیک بنکر که پای یا که سری • تو تنی تا درون تن جانی
یا که در جان نهفته جانانی • مست در جسم تو همه آن وجهم • هر که این که بهتر است گزین • این ببین ابخوش کن سقرون • ار چه بر کمترین شدی مفتون
کفر این سرشته با ایمان • همچو نان کاه رست سکن جان • نیم دیت برد بجانب جاه • نیم کفر افکند نکون درچاه • وایمانی فدای ایمان را
کم کن از کفر زعم شیطان را • کر شوی انچنین ولی کردی • از عطای خدا علی کردی • اما نه چاره ای فتی وجه الله ستردن غافل • ومعرفت نعمتنه
جاهل اولان بی حاصللر زود و سر در جامها پیچیده اید سوی جان و سر چو باتکز لباس انانیت وجامهٔ بشریته صارمش • ونفس وطبیعت
ثیابنه بورنمش سز لاجرم با دیده و نا دیده اید لاجرم ولهم اعین لا یبصرون بها فحواسنجه کرچه چشم بینا کلکز • وبلکه انسان صورتنده ولدک لکن
جهتدن قابلیتکز دخی موجود در لکن حجبات جسمانیه • وکدورات نفسانیه ایله مستور ومحتجب اولماغله وجه حق وحقایق اشیادن بیخبر سز علی الخصوص

آدمی دیدست باقی پوستست آدمی خود حقیقتده دیده و عین درر ما باقیسی قشر و پوست درر یعنی مردمک چشمه انسان العین تعبیر اولنوب انسانه دخی
انسان اطلاقی اشیاء آخره نسبت انسان العین مشابه سنده اولدوغیچوندر پس انسان فی الحقیقه عیندن عبارت اولوب آ عین دخی قنغی عیندر بیلور میسن
دید آنست آنکه دید دوستست کوز اودر که دوستی کوره و کورمک دخی اودر که دوستی کوره زیرا آدم دیده در دیده ایسه دوستی کورندر
پس دوستی کورمین دیده عین اولمز و عین اولمیان انسان آدم اولماز و اولکا انسان العین دکلمدر بلکه اولئک کالانعام بل هم اضل سبیلا
مصداقنجه حیوانات و بهایم قبیلندن اولور ایمدی بنم ایکی کوزم چونکه دید دوست نبود کور به چونکه بر دیده یه دوستی کورمک میسر اولمایه
او مقوله کوز کور اولمق یکدر دوست کو باقی نباشد دور به و شول دوست که باقی اولمیه اندن دور اولمق یکدر و بعض نسخه ده مصراع ثانی
ع کر سلیمانست ازوی دور به واقع اولمشدر زیرا حقدن غیری هر نه یه دلبسته اولسه لر فانی در پس مرد خدا اولدر که توجه قلب الی الحق ایدوب
تعلقات جسمانیه و تعویقات نفسانیه دن دوره و دنیای فانیدن اختیار ایله مهجور اوله سلطان و لو فرماید چند روزست عمر این عالم
جانهاست بسته یکدم • ازدمی زنده که چون بادست • نیک بنکر که سست بنیادست • زنده از باده شو پیمانه باد • اعتمادی مکن برین بنیاد
زنده از عشق شو ازتن وجان • تا بمانی چو عشق جاویدان • حاصل کلام و غایت مرام چون رسول روم این الفاظ بر • در سماع آورد شد مشتاق تر
رسول قیصر روم چونکه اهالی مدینه منوره دن بو تر و تازه و خوب و لطیف الفاظ علیه و کلمات سنیه یی سمع قبوله کتوردی حضرت عمر
رضی الله عنهنک جمال فرخنده فالیله مشرف و رؤیت قصر جنانی ایله روشنا دل اولمغه اشد اشتیاق ایله مشتاق اولدی • ای مستمع قابل
مولانا جلال الدین رومی طیب الله انفاسه بو محلده دخی طالب صادقه مرشد کاملدن نشان ویرر یعنی انسان کامل و مرشد مکملک علامتی
بریسی دخی بودرکه انک طلبنده اولان مسترشد اثنای طلبده مرشد کاملک اسم شریف و وصف لطیفن استماع ایلسه قلب سالکده بار محبتدن
برلمعه و شوق پیدا اولوب و کندوکجه اثر کیفیت سوزش عشق شعله زن اولماغله ملاقات ذات ملک سماتنه اشتیاق عظیم ایله مشتاق اولور
نه کیم اول دلیل فایق و طبیب حاذق و عیسی دم شفیق عمر الفاروق رضی الله عنه یه رسول قیصر رومک اشد اشتیاقن بیان ایدوب
شدنفسکره تحقیق بیورر که طری دخی طرائف ارشاد و دلایل ارشاده و مرشد کامل و مکملک سمات و علاماتن ایضاح و عیان ایتمکدر • ایدی بنم رحسم
همان کوش هوشک دتش و حقنه ستد اولماغه کمال سعی و کوشش قیل پس رسول قیصر روم دیده را بر جستن عمر کماشت دیده سنی عمر رضی الله عنهک
جست وجو و طلب رؤیتنه حواله قیلدی و بر وجهله متأثر ذوق و شوق اولدی که رخت را و اسب را ضایع کذاشت رخت و اسب و اسبابنی
ضایع قیلدی کذاشتنک معنای لازمیسی ویرلشدر یعنی کمال اشتیاقدن اسباب و اثقال و اسب و احمالن و بلکه کندو وجودین دخی
بتوردی و عمر الفاروقدن غیری مرادی قالمایوب هر طرف اندر پی آن مرد کار اول مرد کارک اثرنده و طلبنده هر طرفه می شدی پرسان او دیوانه وار
دیوانه وار کزروب عمر رضی الله عنه دن خبر صوردی • حقا طالبک طلبی بو اسلوب او زره اولماسه مردان خدا اکا چهره کشا اولمز • پس طلب
بو یله جه کرکدر عطار کوید • چه کویم چون عمر اسرار دانست • حقیقت صاحب عین العیانست • زسر مصطفی او صاحب راز • بدیده کفته با یاران خود باز
حقیقت یافته اندر شریعت • رها کرده بیکبار طبیعت • زعدل او جهانی را سرایت • مرور اقرب و عز و هدایت • اساس شرع او دایم تمامست
که بر ارواح او دایم سلامست • روان پاک او از عالم پاکست • پر از نورست او در عالم خاک • طلب میکن نجات خود ازیشان • که تا یابی حیات خود ازیشان
پس رسول قیصر روم جست و جو ایدرکن کندو کندویه ایتدی کین چنین مردی بود اندر جهان عجبدر که جهانده بو نجلین بر مرد خدا اوله و نام شریفی جهانی
ولوله انداز ایکن وز جهان مانند جان باشد نهان اول مرد خدا جهاندن جان کبی نهان اوله فی الحقیقه مرشد کاملک نام شریفی ایله جهان مالامال ایکن
لکن کندوسی مانند جان نهان در جست اورا تاش چون بنده بود رسول قیصر عمری طلب ایلدی تا که اکا بنده اوله و جمله امورنه انی تحکیم ایده
و وجودنی بو ورن تسلیم ایلیوب کندوسی ارادن چیقه پس لاجرم جوینده یابنده بود لاجرم طالب مطلوبنی بولور یعنی بو وجهله اولان جوینده
لابد یابنده اولور کما قال صلی الله علیه وسلم من طلب شیئا وجد وجد • پس رسول قیصر طلبنده بو اسلوب اوزره تجدید ایتدی دید اعرابی زنی اندر جلیل
بر اعرابیه بر عورت اول رسول رومی دخیل کوردی • اعرابی شهری اولمایوب بادیه و قراده ساکن اولان عربانه دیرلر • و دخیل خارجدن کلوب
بر توکه داخل حمایه سنه دیرلر یعنی بادیه عربلرندن بر مراة مشفقه اول مرد غریبی کوروب و عمر بن الخطاب رضی الله عنهک طلبنده اولدوغن بیلوب
کفت عمر نک زیر این نخیل کا زن اعرابیه ایتدی اشته عمر اول خرما اغاجنک التنده در زیر خرما بن ز خلقان او وحید اول خلیفه رسول رب العالمین
و امیر المؤمنین خرما اغاجنک التنده خلقدن جدادر زیر سایه خفته بین سایه خدا سایه خدایی زیر سایه خرماده خفته و آسوده کوره سین دیدی
و حضرت عمر رضی الله عنهک قنده اولدوغندن خبر ویردی کذلک ظل رحمان و سایه یزدان اولان وارث کامل محمدی و واقف سرار احدی که
زیر درخت بر ازبار طریقت و شجره میوه دار معرفت و سایه نخل اثر نیده خفته و غنوده اوکوز حقیقت حالندن سر شریفنه خبر ویرر و اول ذات مکرمتی
خبر الاثر شریفدن خبر الور سعید نسیمی فرماید • بونیجه سرو قامتدرکه بکزر سرو بالایه • بونیجه حسن صورتدرکه نور احسان ایدر آیه
نه خورشید منورسن بوکون عالمده ای جانکیم • ملکلر واله و حیران قمو بو حسن زیبایه • فاشکلر رکاب قوسین هر کز اسرارینه عقل ایرمز
دلی بوسترن اول بلدی که قرآن اولمز اول آیه • لبک لعل لعل احمر در دیشک شول در و کوهر در • که لعلی طپراغه صالدی براقدی دری دریایه
جهانک طپراغی چونکیم عبیر و عنبر اولمشدر • صباشکین صاچک بوین صالدن طاغ و صحرایه • وصالک استین عاشق عجب سودایه دوشمشدر
جهان و جانی ترک ایلر دو شر هر کیم بو سودایه • بوکون ای خوبلرک شاهی میری دلبری سنسن • خیالک لشکری ویردی کوکل شهرینی یغمایه

کوزلرکه کرچه نهان در حبیبک صورتی اما • کورون و جهید را نک نظر قلدقجه بر جایه • اولورسه شیفتکدن نه غم هجرانکه تبدید • بو نرکی کوردی و کیردی بکمز فردوس اعلایه
یافت رسول روم امیر المؤمنین عمر را رضی الله عنه خفته بر زیر درخت رسول قیصر روم حضرت عمر رضی الله عنهی بولمه سی و زیر درختده
خفته کورمسی بیاننده در آمد او انجا و ازدور ایستاد رسول قیصر روم اول محلّه کلدی اوزاقدن طوردی مر عمر را دید و در لرز او فتاد
عمر رضی الله عنهی کوردی لرزه یه دوشدی • یعنی پرتو اتش جذبه دن لرزان اولدی هیبتی زان خفته آمد بر رسول و رسول قیصرک اوزرینه اول
خفته دن بر هیبت واقع اولدی حالتی خوش کرد بر جانش نزول رسولک جانینه بر خوش حالت نزول ایلدی • یعنی قمر طلعت و جه عمردن
مرآت قلب رسولده • انوار آفتاب محبت سبحانیه لمعان ایلدی • حالت مزبوره مرشد کامله حین ملاقاتده آینه قلب سالکده مشاهده
کوزلرک معلومی در • پس رسول قیصر روم حالت مزبوره یی معاینه ایدکده مهر و هیبت هست ضد همدکر • این دو ضد را دید جمع اندر جکر
محبت و هیبت بربرینک ضدیدر • لکن رسول بو ایکی ضدی جکرنده جمع اولمش کوردی • یعنی عمر بن الخطاب رضی الله عنهک رؤیتندن رسولک قلبنه
هم خوف و هیبت مستولی اولوب و هم جمال خلیفه یه با هزار جان عاشق و حیران اولوب هم حقدن خوف و خشیت • و هم حقه عشق و محبت حاصل اولوب
خوف ایله الفت ضدان ایکن تجلیات جلال و جمالی قلبنده جلوه کر کوردی کفت با خود من شهان را دیده ام پس رسول قیصر روم چونکه بو حالت عجیبه یی
مشاهده ایلدی کندو کندویه ایتدی بن پادشاهلر کورمشمدر پیش سلطانان مه و بکزیده ام حضور سلاطینده کزیده و مختار و مقبول و کبار دن
اولمشمدر • ولکن از شهانم هیبت و ترسی نبود ملاقی اولدوغم ملوک و سلاطیندن بکا بر هیبت و دهشت و خوف و خشیت واقع اولمادی اما عجب قدرتدرکه
هیبت این مرد هوشم را ربود بو مرد خدانک هیبتی بنم عقل و هوشمی قاپدی • علی الخصوص رفته ام در بیشه شیر و پلنگ بن بیشه زاره شیر و پلنکه
و ببر و غضنفره بو زین کورمشم روی من زیشان نکردانید رنک هم بو نرم المردن رنکمی دوندرمدی یعنی خوف ایدوب متغیر اللون اولمادم
و اندن ماعدا بس شدستم در مصاف و کارزار • همچو شیر آن دم که باشد کار زار بسیار و بسیار مصاف و کارزارده شیر کبی اولدم اول دم که کار
دشوار اوله یعنی هر بارکه بر دشوار کار و حرب و قتال و جنک جدال اوله نعمان ارسلان کبی شجیع و دلیر اولورم • و بو قدر چوق کارزارده اولدم
بس که خوردم بس زدم زخم کران چوق زخملر یدم و چوق کسه لره زخم کران اوردم دل قوی تر بوده ام از دیکران اول حالده غیریلردن دلیر
و قویتر اولمش ایدیم • اما عجب حکمت و غریب حالتدرکه بی سلاح این مرد خفته بر زمین بو مرد مهیب سلاحسز زمین اوزره یاتوب اویوش •
من بهفت اندام لرزان چیست این بن یدی اندام ایله لرزان و مانند برک خزان اولدم بو نه تماشادر • ای طالب صادق کذلک سالک مستعد دخی
کشف و کراماتده • و زهد و عبادتده ملوک و سلاطین طریقتدن • نیجه کباره خدمت ایدوب • و هر برندن تکمیل طریقت ایلیوب مرتبه کرامته وارمش ایکن
و بیشه زار وجودنده صفات نفسانیه دن نیجه ببر و پلنک هلاک ایلیوب • و انواع ریاضات و مجاهدات چکوب کاه ترک زخملرین یدوب و کاه نفسه
مخالفتلر ایله زخم کران اوروب • تبدیل اخلاق ایلمش ایکن • و نحو و صرف و معانی و منطق • و هیئات و حکمت آلاتن مهیا ایتمکله قیل و قال و بحث و جدالده
نیجه لره غالب اولوب • بر سؤاله هزار جواب ویروب کسنه دن یوز دوندرمز ایکن • علی طریق الاحکمیه وراثت کمالیه کاهنده نشین اولان مرشد
کاملک نظر شریفنه کلدکده جمله بلدکلرین اونودوب • و نطق و کفتاردن قالوب و جذبه رحمانیدن لرزان اولوب مرشد کامل یوزندن کوردوکی
اذواق و حالاته سعدیا برسنده کوروب • باخصوص پیر کامل • و مرشد مکمل بی قیل و قال • و بلا بحث و جدال زمین تواضع و شکسته دن ترل فنا
فناده خفته مثال ایکن • نظر سالک وجه مبارکنی کوردوکی حینده • جسم و جاننده آتش عشق غلیان ایدوب پیر کاملک قوت و قدرت و هیبت
و عزتنه • و عند الله اولان منزلت و قربتنه • علم ضروری حاصل اولماغله خواب و خیال • و محبت خدادن غیری هر حالدن کچوب جذبه عشق
و قرب حق • و فیض فیاض مطلق • نه معنی اولدوغن بیلور • و مستغرق هیبت و عظمت خدا اولور زیرا هیبت حقست این از خلق نیست
بو هیبت حق هیبتی در خلقدن دکلدر هیبت این مرد صاحب دلق نیست بو هیبت مرد صاحب دلق هیبتی دکلدر • اکا باعث که من خاف الله خاف
کل شیء منه حدیث شریفنک فحوای منیفی اوزره هر که ترسید از حق و تقوی کزید هر کیمکه حقدن قورقدی و تقوی اختیار قلدی ترسد ازوی جن و انس و هر که دید
جن و انس و هر کیم انی کوره بامر الله تعالی اندن قورقار • کما قال صلی الله علیه وسلم من خاف الله خوف الله الخلق عنه • و من خاف الخلق خوفه
عن الخلق صدق رسول الله • ارباب شهود تعریف خوفده بو وجهله تحقیق ایدرلرکه الخوف هو الانخلاع عن طمأنینة الأمن بمطالعة الخبر یعنی استحضار
الخبر الوارد من الله تعالی علی لسان الرسول بالترهیب ایدی معلوم اولا که معنای خوف مستقبلده اولاجق • بر مکروهک اصابتی و بر محبوبک فوتندن
روعه و خوف ایتمکدر • و خوف من الله حق جل و علا یا دنیاده عاجلا • یا آخرتده آجلا عبادینی معصیتلری سببی ایله مؤاخذه و عتاب ایتمکدن
عبد مؤمن خوف ایتمکدر • زیرا حق تبارک و تعالی قوللرم اکر مؤمنلر ایسه کوز • بنم عقابمدن خوف ایدیکز دیو عبادی اوزرینه کندودن خوف ایتمکی واجب قلمشدر
کما قال تعالی و خافون ان کنتم مؤمنین • و قال علیه السلام انا اعلمکم بالله و اشدکم له خشیة • و قال ابو عثمان اهل ولایة الله ثلثة اصناف
الانبیاء و الملائکة • و الصدیقون • قال الله تعالی فی الانبیاء یدعوننا رغبا و رهبا کانوا لنا خاشعین • و قال فی الملائکة یخافون ربهم من فوقهم
و یفعلون ما یؤمرون • و قال فی الصدیقین • و یخشون ربهم و یخافون سوء العذاب • روایت اولنور که برکون حواریون حضرت عیسی علیه السلام
رجا ایدوب یا نبی الله بزه علم اکبری تعبیر بیورر دیدیلر • عیسی علیه السلام بیوردی کیم • علم اکبر او ج شیء در غیری دکلدر • بریسی خوف من الله و بریسی
حب الله • و بریسی رضا بقضاء الله در • و یحیی بن معاذ راضی قدس الله روحه بیورر که • هر شیئک زینتی واردر عبادتک دخی زینتی خوف
و خوفک دخی علامتی قصر الامل در • و ابو حفص طیب الله انفاسه بیوررلرکه • خوف قلوب مؤمنین ده بر سراج در که خیردن و شردن قلبده اولان

الحكم كوريتور • وعن ابن مسعود رضى الله عنه • قال رسول الله صلى الله عليه وسلم رأس الحكمة مخافة الله • وقال يحيى بن معاذ الهى كيف اخافك وانت كريم
وكيف لا اخافك وانت عزيز • وقال فضيل قدس سره من خاف الله كل شى • وقال ابو الحسين النورى • الخايف يهرب من ربه الى ربه • وسئل الجنيد
عن الخوف فقال توقع العقوبة مع مجارى الانفاس • وقال سفيان اصل الطاعة الخوف والرجاء والمحبة • وعلامة الخوف ترك المحارم • وعلامة الرجاء الرغبة
فى الطاعة • وعلامة المحبة الشوق والانابة • وقال ذو النون دلالة الخوف الهرب ودلالة الرجاء الطلب ودلالة المحبة قلة الخلاف • وقال وهب بن منبه
علامة الخوف طاعة الله • ومن يعص الله ثم يزعم انه يخاف الله فقد كذب • وقال سهل بن عبد الله الناس كلهم موتى الا العلماء • والعلماء كلهم نيام
الا الخايفون والخايفون كلهم فى القنوط الا الراجون • والراجون كلهم فى الغرور الا المحبون • والمحبون هم المؤثرون الله فى كل حال • وابو على دقاق
قدس الله روحه بيورررلركه • معناى خوفده اوچ مرتبه واردر • برسى خوف • وبرسى خشيت • وبرسى هيبت در • پس خوف شرط ايماندر كما قال تعالى
وخافون ان كنتم مؤمنين • وخشيت شرط علمدر • كما قال تعالى انما يخشى الله من عباده العلماء • وهيبت شرط معرفتدر • كما قال تعالى ويحذركم الله نفسه
پس ارباب خوفده دخى بو تقديرجه درجات ثلث واردر • درجهٔ اولى خوف عامه دركه • خوف من العقوبة در • وايمان اشبو خوف ايله صحيح ودرست اولور
زيرا ايمان تصديق در • پس تصديق ايمين خوف دخى اتمز • اما خواص عبادك خوفلرى مجرد عقابدن اولمايوب • بلكه حقدن محجوب اولمقدن خوف ايدرلر
كما قال عمر رضى الله عنه لصهيب نعم العبد صهيب لو لم يخف الله لم يعصه • پس مرتبهٔ اولى ده اولان خوف خايف تصديق وعيد • وذكر جنايت • ومراقبهٔ
عاقبتدن تولد ايدر • وحالت مزبوره دوام حضور القلب مع الاخرة در • ودرجهٔ ثانيه فى حالة اليقظة حلاوت ايله مشوبه اولان انفاس مستغرقه يه
جريان مكردن خوف اتمكدر • زيرا ارباب مراقبه دن عاشقلرك انفاسى • حالت تيقظده مستغرقة فى المراقبة • وحضور مع الله ده لذت شهودده ايكن
حلاوت انس ولذت حضورك سلب واعراضى ايله مكر اصابت اتمكدن خوف ايدرلر • زيرا اعلا وه حضور معنى انزاجون حقدن استدراج ومكر
اولور • پس هربار كه حلاوت بالاقبال اتمام اوله • خوف من الاعراض دخى اشد اولور • كما قال عليه السلام انا اتقاكم لله واشدكم منه خوفا •
ومرتبهٔ مزبوره • وحالت مذكوره • غايت خوفه اشارت اولنان اقصاى مراتب خوفدركه درجهٔ ثالثه در • وهيبت مزبوره بر هيبت عظيمه دركه
عارف مكاشفه اوقات مناجاتده عارضه اولور • واحيان مسامره ده شاهدى صيانت ايدر • وصدمهٔ عزت ايله معاينى قتل وهلاكه قريب اولور
زيرا عزت ابدا جلالت وغيردن احتجابى مقتضى در • پس تجلى سامر معاينه طلبنده اولسه صدمهٔ عزت • فناء صرفله طالبى قهر ايدر كما قال تعالى
فلما تجلى ربه للجبل جعله دكا وخر موسى صعقا • وبالجمله عقوبتدن خوف مقام نفس ومرتبهٔ غيبتده در • ومكردن خوف مقام قلب ومرتبهٔ حضورده
اما مقام سر ومشاهده ده خوف هيبت واجلال اولور • زيرا اقصاى درجات خوف • هيبت واجلال در • وحالت مزبوره اخص خواصه مخصوصه در
ومعناى تقوى دخى طاعات حقله عقوبتدن تحرزدر • واصل تقوى اولا ايمانا واتقانا اجتناب عن الشرك بعده اتقا عن المعاصى بعده اتقا
عن الشبهات بعده مالايعنى اولان فضلاتى ترك ايدوب اخلاق ذميمه دن صفاتنى تطهير • وخصال حميده ايله تخلق در • وابو عبد الله رودبارى
قدس الله سره دن تقوى نه در ديو سؤال اولندقده • التقوى مجانبة ما يبعدك عن الله ديو بيورمشلر • وذو النون مصرى طيب الله انفاسه دن دخى
متقى كيمدر ديو استفسار اولندقده التقى من لا يدنس ظاهره بالعارضات • ولا باطنه بالكلالة • ويكون واقفا مع الله موقف الاتفاق ديو
بيورمشلر • ابن عطا بيورلركه • تقوانك ظاهرى وباطنى واردر • ظاهر تقوى حدود اللهى محافظه در • وباطن تقوى نيت واخلاص در • وقال القاسم
بن القاسم التقوى هو المحافظة على اداب الشريعة • وعن ابى سعيد الخدرى • قال جاء رجل الى النبى صلى الله عليه وسلم • فقال له اوصنى فقال عليك بتقوى الله
فانه جماع كل خير • وسئل عليه السلام عن معنى قوله تعالى اتقوا الله حق تقاته • فقال ان يطاع فلا يعصى • ويذكر فلا ينسى • ويشكر فلا يكفر • وقال ابو يزيد
البسطامى المتقى اذا قال قال لله • واذا سكت سكت لله • واذا ذكر ذكر لله • وقال عمر بن عبد العزيز ليس التقوى صيام النهار • وقيام الليل
والتخليط فيما بين ذلك • ولكن التقوى ترك ما حرم الله • واداء ما افترض الله • فمن رزق بعد ذلك فضلا فهو خير الى خير • قال تبارك وتعالى
وأمر اهلك بالصلوة واصطبر عليها لا نسئلك رزقا نحن نرزقك والعاقبة للتقوى • پس تقوى مأمورات اوزرينه اقدام • ومنهياتدن رجوع واحجام • وشبهاتدن
اجتناب • وطاعاتده ترك تسويف • واتباع سنت • وترك بدعت • ومكارم اخلاقى استعمال در • وحقيقت تقوى متقى تقواسندن دخى اتقا اتمكدر
كما قال الواسطى • ومعناه ان لا يرى تقواه • وحق تقوى دخى تحت سلطان هيبتده فنا • ونعت حيا ايله مقام معرفتده تحير • وسطوات مشاهدهٔ جلالده
رؤيت عظمتده ذوبان قلب واستهلاك • ومشاهدهٔ رحمن ايچون ترك اكوان وحدثان در شعر وصف التقى كانت ذو التقى
ودع المعاصى من شأنك تستطع عطار قدس سره

بتقوى زندگانى كن در اينجا • دل وجان با معانى كن در اينجا • بتقوى زندگانى كن چو عشاق
كه در تقوى شوى اى مرد ره طاق • بتقوى زندگانى كن تو از دل • كه از تقوى شوى در عشق واصل • بتقوى وپاكى در جهان تو • بيا اى دوست اينجا جان تو
بتقوى وپاكى در حقيقت • زنى دم اندرين عين شريعت • شريعت چيست از تقوى سپردن • پس آنگه راز جانان چيست مردن • ز تقوى گر خبر دارى تو اى شيخ
درين جايگاه بيدارى تو اى شيخ • چه باشد كمين تقوى پاكبازى • كه جان ودل بردى دوست بازى • هر آنكو پاك باشد همچو مردان • بپاكى باز بيند روى جانان

پس رسول قيصر روم حضرت عمر الفاروق رضى الله عنه ده • ذكر اولنان اوصاف حميده • وهيبت عظيمه يى مشاهده ايتمكله كمال مرتبه متأثر
الحال اولوب • از اين فكرت بحرمت دست بست • بو حيرت وتفكرده مستغرق اولوب انواع حرمت وعزت ايله ال باغلدى ••
بعد يك ساعت عمر از خواب جست • وبر ساعتدن صكره عمر رضى الله عنه خوابدن صچرادى • يعنى سعادت ايله اويقودن اويانوب اوتوردى
معناى نا ولى ايسه مراد اولورسه • اويقودن مراد حالت مراقبه وتوجه • وزمان تجلى واستغراق در • زيرا طريقه كلمده قبل المكالمة قاعدهٔ مستحسنه

توجه على الصمت در • نته كيم بونك تفصيلى كنزكه عاشق اولان پادشاه حكايه سنده سبق ايلمشدر • سلام كردن رسول روم با امير المؤمنين عمر رضى الله عنه
امير المؤمنين عمر رضى الله عنه يه • قيصر رومك ايلچيسى سلام ويرمسى بياننده در • كرد خدمت مر عمر را وسلام • رسول قيصر حضرت عمره خدمت وحرمت
وتعظيم وتكريم وسلام فراوان ايلدى • گفت پيغامبر سلام آنگه كلام • زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اول سلام اندن صكره كلام
ديو بيورديكى كما ورد السلام قبل الكلام • وفى رواية اخرى السلام ثم الكلام • رواه الترمذى عن جابر رضى الله عنه • مولانا قدس سره

گوش ما منتظر پيام ترا • جان بجان جسته يك سلام ترا • در دلم خون شوق مى جوشد • منتظر بوى جوش جام ترا • گرده شاهان نثار تاج وكمر
مرتب ما كمين غلام ترا • بحق آن زبان كاشف غيب • كه بگوشم رسان كلام ترا •

پس السلام تطوع والرد فريضه حديث شريفى نحوانجه
حضرت عمر رضى الله عنه دخى پس عليكش گفت او را پيش خواند • اول رسوله عليكم السلام ديدى • وحضور سعادتنه دعوت قبلدى •
ايمنش كرد وبه پيش خود نشاند • وانى خوف وخطردن امين ايلدى • وپيش نظرنده اوتورتدى • زيرا كه لا تخافوا هست نزل خايفان • خايفينك
نزلى لا تخافوا قول كريميدر • يعنى حقدن خوف ايلينلرك طعام وغذاسى خوف وخشيت چكميه سز ديو امين قلمقدر • نته كيم حقك ربوبيتنه اقرار ايدوب
وصدق وايماننده ثابت قدم • وبر وجه استقامت راسخ دم اولان خايفينه عند الموت ويا خود حين بعث من القبور • وبعد نفخ الصور •
ملايكه نزول ايدوب لا تخافوا ولا تحزنوا ديو تبشير ايدرلر • كما قال تبارك وتعالى ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا تتنزل عليهم الملائكة
الا تخافوا ولا تحزنوا وابشروا بالجنة التى كنتم توعدون • هست درخور از براى خائف آن • زيرا خوف ايدنلر ايچون سزاوار اولان لا تخافوا ولا تحزنوا
نزلى در • وانكله قلوب خاشيه يى امين قيلوب • انواع نعم جنان ايله تبشيردر • اكا بناءً كه هركه ترسد مر ورا ايمن كنند • هركيمكه سخط وعقابدن قورقه
والطاعت حق ايله اتى قورقدوغندن امين ايدرلر • مرد دل ترسنده را ساكن كنند • وتحقيق وتحقيق قلب خاشع • ودل ترسنده يى ساكن ايدرلر •
واحسان وعطايا ايله متسلى قيلورلر • فاما آنكه خوفش نيست چون گوئى مترس • اول كسنه نكه خوف وخشيت وتفكر عاقبتى يوقدر • اكا نيچه خوف ايلمه
درس يعنى خوف ايلمه ديمه درسن • زيرا خوف اتميانك حقنده • وسواء عليهم أأنذرتهم ام لم تنذرهم لا يؤمنون • ودخى وذر الذين اتخذوا دينهم
لعبا ولهوا وغرتهم الحيوة الدنيا بيورلمشدر • وانبيا واولياك موعظه ونصيحت ايدوب تخويف وتحذير ايلدكلرى حقدن خوف ايلرلر • وهنك
وعداينته ايمان • ونكران عظيمه اتباع ايدوب حشر وبعثه وجنت وجهنمه • وثواب وعقابه • وسؤال وحسابه اعتقاد ايلينلره در • كما قال تعالى
انما تنذر من اتبع الذكر وخشى الرحمن بالغيب فبشره بمغفرة واجر كريم • وقال تعالى وانذر الذين يخافون ان يحشروا الى ربهم ليس لهم من دونه ولى ولا شفيع
لعلهم يتقون • ايدى انعام واحسان طالبلره ومحتاجلره در • والا درس چه دهى نيست او محتاج درس • اول كسنه كه محتاج درس اولميه اكا نه وجهله
درس ويررسن • ايدى نعم جانم مادامكه مرشد كامل • وعارف واصلك حضور سعادت موفورلرنده رعنالق صاتن تواضع وسكنت • وتذلل
وسائلت ايله كمال احتياجك اوله • وغن عرضه قلميه سن • علامهٔ عصر دخى اولورسك مادام كه سن نه دانم ديوب يوقلق وافتقار منزلنده بولنميه سن
هرگز سكا انلردن بهره يوقدر • وجميع جهانيان مستغرق احسانلرى اولسه سكا حصه يوقدر • سلطان ولد قدس سره •

در دو درش گشتند چون مردان • تا ابد زنده واند پر دردان • مرد بيدرد دانكه مرده بود • دائما هيچ يخ فسرده بود • نيست بنده هر آنكه دردش نيست • نشنو از كسى كه گردش جست
هركه را درد هست پيش بود • مرد بى پا چگونه راه رود • اندرين راه درد باشد پا • اين چنان پا برد ترا بسما • مرد بيدرد زشت جان دارد
مرد بيدرد كى امان دارد • تن زجان زنده است جان زدرد • مرد بى درد را خوانش مرد •

پس قيصر رومك رسولى چونكه هزار دردى شمع وانواع
سكنت وافتقار • وخوف وذلت بسيار ايله • عمر رضى الله عنهك شمع محبتنده پروانه وار • سوزان نار عشق يار • وبى كبى فغان واز فلكدن
آن دل از جا رفته را دلشاد كرد • حضرت عمر بن الخطاب دخى • اول كوكلى يرندن كتمش عاشق سوزنده بالى دلشاد وخوش حال ايلدى •
خاطر ويرانش را آباد كرد • وانك خاطر ويرانن معمور وآبادان ايلدى • بعد از آن گفتش سخنهاى دقيق • وبو وجهله احسان اولنان •
بخشش وعطادن صكره عمر رضى الله عنه رسول رومه كلمات قدسيه دن انواع دقايق انسيه • بيان ايلدى • از صفات پاك حق نعم الرفيق
ونعم الرفيق اولان حق جل وعلانك صفات پاكندن انواع تحقيقات ايلدى • ويا خود نعم الرفيق حضرت عمر رضى الله عنهك مدحى اولوب
حق تعالى نك صفاتندن حقايق • ودقايق سويلدى • نه كوچك ونه لطيف رفيقدر ديكاوله • وز نوازشهاى حق ابدال را • وبشريتين ملكيته
وسيئه سن حسنه يه تبديل ايدن ابدال حق سبحانه وتعالى نك نوازش واحسانلردن سويلدى • تا بداند او مقام وحال را • تاكيم اول رسول روم
مقام وحالى بيله • ومابينلرن ذوق ووجدان ايله تميز قيله • الحاصل حالا وقالا رسول رومه دنيانك فناسن • وماسوانك زوالن • وصفات حقك
وصفات حق ايله متصف اولوب عشق سبحانى ايله زنده اولان عشاق وابدالك بقاسن بيان ايدوب • ارباب حال ايله اصحاب مقامك
احوالن • وفنا وبقاده اولان مشاهداتك اسرارين تمام ايضاح ايله عيان ايلدى • وحال ايله مقامه بو وجهله تحقيق • حال چون جلوه است زان زيبا عروس
حال اول عروس زيبادن جلوه كبى در • يعنى مرد طالبك هنوز تكونى حالنده تجليات صفات اولدقچه اثر حرارت محبت نظر هيردن قلب بنده
جلوه كر اولوب • وكثرت وما سوالى اول جلوه دن مستقلا جدا قيلوب • وطالب دخى انا فانا انك طلبنده اولوب گاه تنزل وگاه ترقى ده
اولدوغى درو مقام ان خلوت آمد با عروس • وعند ارباب التمكين مقام اعتبار ايتدكلرى اول عروس ايله خلوت كلدى • يعنى سالك فانى لر
فنا منزلنه وارد قده تجلى ذات قلبنده جلوه كر اولوب • تجليات ذات وصفاتده مستمر استقرار اولمغله وحدتنه كثرت طارى اولمايوب
بشريتى بتجليته ملكيته مبدل اولدى • وتجليدن غيرى قلبنه ماسواكا كلمكدن خلاص اولدى • واغيار رفع اولوب جمله يار اولدى •

ومقدن غیرینک وجودی قالمیوب مرتبه بقایه واردی ● وتلون وتنزلدن خلاص اولوب صاحب مقام اولدی جلوه میبیند شاه وغیر شاه نیز
شاهدن مراد صاحب مقام ● وغیر شاهدن مراد اهل حالدر ● ویاخود شاهدن مراد انسان کامل ● وغیر شاهدن مراد سالکین وطالبیندر ● ایمدی
جلوه‌ده اگر شاه ● واگر غیر شاه دخی مشاهده ایدرلکن وقت خلوت نیست جز شاه عزیز وقت خلوتده اول سلطان غالب ● وشاه عزیزدن غیریسی یوقدر
یعنی تجلیات ذات بحت واقع اولدقده ● شیخلک ومریدلک قیدلری اطلاق وبسیطه واروب شهود احدیت مطلقه‌دن غیری شی قالمز
اما حالت مزبوره صاحب مقامدن غیریده ظهور ایتمز جلوه کرده خاص وعام از عروس گرچه عروس خواص وعوامه جلوه ایلمشدر ● بونده مراد اولنان
عوام وخواصدن ارباب سلوکک بینلرنده اعتبار اولنان خواص وعوام درکه ● خواصدن مراد اصحاب مقام ● وعوامدن مراد ارباب حالدر ●
خلوت اندر شاه باشد با عروس لکن خلوتده عروس ایله الحق شاه اولورلر ● ویاخود عوامدن مراد عوام الناس ● وخواصدن مراد ارباب دل اولوب
خلاق جهان عالمه قید قد تجلی ● هر شیء بر حال ایله قلمش متجلی شعر مضمونیجه جمیع جهانیان اسماء الهیه‌دن بر اسمک تجلیسنه مظهردر لکن قلبلرندن
نقش ماسوی ● وصور کثرت ● وتزاحم غیریت مرتفع اولوب جمال عروس ازل ایله ● بلا اثنینیت وحدت وخلوتده اولمازلر ● سروران طریقت اولان ارباب فنا
ومظاهر اسماء کلیه اولان اصحاب تعالیدر ● اما شمدی بو بیتلر بیت شریفه کوره خواص وعوامدن مراد ● اصحاب مقام ایله ارباب حال اولدوغی انسب وانفع اولنور ●
مثلا بیورلرکه هست بسیار اهل حال از صوفیان صوفیلردن اهل حال چوقدر ● یعنی اکثری ارباب تلون در نادرست اهل مقام اندر میان فاما اصوفیانده
اهل مقام اقل من القلیلدر ● فلهذا ارباب تحقیق اهل مقام ایچون هزاردن بیک ● وبسیاردن اندک دیدیلر اعلموا ان معنى الحال عند ارباب الشهود
مایرد على القلب بمحض الموهبة من غير تصنع وتعمد وتكلف في العمل ولا اجتلاب ولا اكتساب من الواردات المحمودة من جانب الغيب من طرب او حزن
او خوف وقبض او بسط ● او شوق او ذوق ● او انزعاج او هيبة ● ويزول بظهور صفات النفس سواء يعقبه المثل او لا ● فاذا دام وصار ملكا يسمى مقاما
والمقام هو استيفاء حقوق المراسم فان من لم يستوف حقوق ما فيه من المنازل لم يصح له الترقي الى ما فوقه ● كما ان من لم يتحقق بالقناعة حتى يكون له ملكه
لم يصح له التوكل ● ومن لم يتحقق بحقيقة التوكل لم يصح له التسليم ● وهلم جرا في جميعها ● وليس المراد من هذا الاستيفاء ان لم يبق عليه بقية من درجات المقام
السافل ● حتى يمكن له الترقي الى المقام العالي فان اكثر بقايا الت[؟] افل و[؟] درجاته الرفيعة ● انما يستدرك في العالي ● بل المراد تمكنه على المقام بالتثبت فيه بحيث لا يحول
فيكون حالا ● وصدق اسم المقام عليه بحصول معناه بان يسمى قانعا ● ومتوكلا ● وكذا في الجميع فانه انما سمي مقاما لاقامة السالك فيه ● ایدی احوال مواهب
ومقامات مکاسبدر ● وحال عین جوددر ● ومقام محصول بذل مجهوددر ● وقیل الاحوال کالبروق فان بقي فحدیث نفس وارباب احوال تلوینده ● واصحاب مقام
تمکینده‌در ● ومادام که طریقده وسفرده تلونده‌در ● زیرا حالدن حاله ● وصفتدن صفته ● ومرتبه‌دن مرتبه‌یه ● نقل وحرکتدن منفک دکلدر ● پس مرتبه
کماله وصل اولدقده ● صاحب مقام ● واهل تمکیندن اولورلر کما قیل شعر لو لم تحل ما سميت حالا ● وكل ما حال فقد زالا ● انظر الى الفيء اذا ما انتهى ● يأخذ في النقص اذا طالا
ومقامده دخی ایکی اعتبار واردر ● اعتبار اول مقام فتح میم ایله قامدن اولمقدر ● اعتبار ثانی مقام ضم میم ایله اقامدن اولمقدر ● پس اعتبار لا اول
اطوار قلب ونفسه اشارتدر ● وباعتبار الثانی اطوار سر وفؤاد ● وروح ● وخفی ● وغیب الغیوبه اشارتدر ● یعنی سالک احکام بدن واطوار جبد ونفس اماره‌دن
استکمال ● وقلب وعقلی ادراک ایلدکده ● حتی اول که حصول اخلاق وکمال علوم فطریه وعلم یقین وعین الیقینک موطنی ● وتجلیات شهود وحق الیقینک
محلی درکه ● علی الشریعة والطریقة ● والحقیقة بالتمام والکمال حاصل اولور ● فاذا کان کذلک مقام اعتبار اولنان انواع عبادات واصناف طاعات
ومجاهدات ● والطوار نهایتنک حقوق مراسمی استیفا واتمام ● ورسوم وعاداتی ترک ● ووحدت حقه کمال توجه‌در ● زیرا سالک منازلده اولان جمیع
لوازم استیفا ایتمزسه ● حالت منتظره‌سی باقیه قالوب مافوقنه ترقی ایتمک صحیح اولماز ● اما استیفادن دخی اول مراد دکلدرکه ● سالکک اوزرنده درجات
مقام سافلدن بقیه قالمیوب حتی مقام عالی‌یه ترقی ممکن اوله ● زیرا اکثر بقایای سافل ● ودرجات رفیعه ● لابد عالی‌ده مستدرک اولنور ● بلکه استیفادن
مراد ● سالک مقامی تملک ایدوب بر حیثیت ایله ثابت قدم ● وراسخ دم اولاکه ● مقامی اندن زایل ومنقلب اولمیه ● اما اگر حالت مزبوره سرعت ایله اندن زایله
اولورسه حال اولور مقام اولمز ● زیرا بسهولة تحول ایلدی ● ومقامه مقام تسمیه‌سی اول زماندن صادق وموافق اولورکه ● سالک مرتبه مزبوره‌ده اقامت ایدوب
بحصول معنی المقام سالک مزبوره قانع ومتوکل تسمیه اولنه ● اما عند بعض العارفین احوال زایله اولمیوب باقیه ودایمه‌در زیرا دایمه وباقیه اولمیانه
حال دیمزلر ● اوشقوله مواهب ولوایح وبوادی اعتبار ایدرلر ● وسالک تبدلات مزبوره‌ده ایکن ارباب لوایحدن اولوب هنوز صاحب حال اولمامشدر
پس سالکده صفات مزبوره ثابته ودایمه اولدقده ● اکا اهل حال اطلاق اولنور ● کما قال ابو عثمان قدس سره منذ اربعین سنة ما اقامني الله في حال
فكرهته ● واشار الى دوام الرضاء ● والرضا من جملة الاحوال ● حاصل کلام احوال ایکی قسمه منقسمدر ● بر قسمی بودرکه سریع الارتحال وطویل الغیبه اوله ●
وبر قسمی دخی دایم وثابت وحالا فی حالا متجدد اولوب ارتحالی سریع وغیبتی دور ودراز اولمیه ● زیرا عند سالکک احوالی کدوراتدن خالصه وصافیه ومستقره
ومستمره اولماغیچون ● مقاماتده اولان استقامتک نتیجه‌سی لزوم موافقات ایلدر ● قال ابو علي الدقاق قدس الله روحه في معنى قول النبي صلى الله عليه وسلم
انه ليغان على قلبي حتى استغفر الله في اليوم سبعين مرة ● انه كان عليه السلام ابدا في الترقي من الاحوال فاذا ارتقى عن حال الى حالة ● اعلى مما كان
فيها ● فربما حصل له ملاحظة الى ما ارتقى عنها فكان يعدها غينا بالاضافة الى ما حصل فيها ● فابدا كانت احواله في التزايد ● ومقدورات الحق سبحانه وتعالى
من الالطاف لا نهاية لها ● وقال ابو سعيد بن الاعرابي في معنى هذا الخبر ● قال كانه صلى الله عليه وسلم ● احب ان يكون ذاكرا الله تعالى على الدوام بلا فتور
ولا سهو ولا غفلة ● وكان من الذنوب معصوما محفوظا الا انه وان كان نبيا فقد قال انما انا بشر مثلكم ● وكان يذكر الله تعالى وكان بمجيئه من البشرية
ما لا بد منه الى الكمال الله عز وجل ● فاذا لحقه ادنى ما يكون راى غينا ● فاستغفر فهو في كل احواله زايد ● وفي رؤيته الغين ● فاما ان يكون عن غفلة او سهو

في تحقيق الحال والمقام واقسامه

اعاذه الله

اعاذه الله تعالى وعصمه من الغفلة ● وانما ذلك لاظهار الرق والعبودية ● تيلالا ضياء ونورا وبصيرة يرى ذكر الله عز وجل له دائما في دوام
ازليته وسوابغ نعمه عليه ● وتواتر كراماته والطافه فيرى ذلك بصفاء قلبه وتيلقاه وبالبشر والالتذاذ ● ويحب ان يقابله بذكره وشكره فيتجدد
من ذلك ● ولا يجد القوة فيرى عدم القوة ووجود العجز غينا فيستغفر الله من وجود العجز عن بلوغ الوفاء بما اوجبه الله تعالى من الشكر على نعمه
على عباده ● والله اعلم ● ایدی ای مستمع قابل ● وطالب مقبل ● سالکک انتهاء سفری نفسنه ظفر بولنجه‌دکندر ● پس تا جان مستیلا سلطان حقیقت ایله
نفسنه ظفر بولوب خناس وسواس احکام بشریه‌سن قهر ایلیه ● وحالت مزبوره انده دایمه وباقیه اولسه ● صاحب مقام واهل تمکین اولور پس
مادام که سالک ترقیده اولوب زیاده ونقصان ایله احوالی وصف اولنمق صحیح اولدقچه اهل تلوین‌در ● اما واصل حق اولدقده معلولات نفس
ومعلولات طبیعته رد اولنماز ● زیرا سالک کامل مزبور ● علی حسب محله ● ومن حیث استحقاقه ● حالنده متمکن اولمشدر ● ومرتبه مزبوره‌یه بعد الوصول
حق جل وعلا اول عبد خصه اتحاف انواع عطیات ایدوب مقدورات حقه نهایت وغایت اولماز ● پس بو تقدیرجه صاحب مقام واهل تمکین اولان
کاملار گرچه اصل اولان حاللرنده متمکنلردر ● ولکن زیادات متلونلردر ● وتلون مزبوردن جمیع ارباب مقامات عالیه خالی دکللردر ● زیرا ابدا بر حالدن
اعلی حالنه ● وبر مرتبه‌دن اسنی مرتبه نیل وارتقادن منفک دکللردر ● زیرا البشر مرتبه حد وغایت واردر ● اما قرب حقه حصر ونهایت یوقدر ● فاما عبد فانی
نفسندن وحسندن ● وبود ونابودندن وشعور وعدم شعورندن ● وکونانک جمله‌سندن باسرها غایب ● وغیبت مزبورده باقی اولسه فناء مزبور وجود در
اول حالده تلوین وتمکین ● وحال ومقام وتکلیف وعدم تکلیف ● ونحوکا مانند بر شیء اعتبار اولونماز ● کما قال تعالى وتحسبهم ايقاظا وهم رقود ونقلبهم
ذات اليمين وذات الشمال قال الشيخ رضي الله عنه ان ترى هو قولي ● انني عين وجوده ● واذا ابصر عيني ● انني عين شهوده ● وبذا الكون شكري
ان شكرت مزيده ● اقرب الامر الكوني ● من حبل الوريد ● فاما بين مراد الحبيبي ومريده ● عدم لست وجودا ● مع كوني من عبيده ● بوجود اثبت الناظر
عندي عين وجوده ● پس کیرو صدده کلم حضرت عمر رضی الله عنه رسول قیصردر ● ارباب حال واصحاب مقامک مراتب واحواللری علی التفصیل تحقیق
وبیان وکشف وعیان ایدوب ازمنازلهای جانش یاد داد جانلرلرندن ومراتب ارواحدن رسول رومه خبر ویردی وزسفرهای روانش یاد داد
وروان رسولک سفرلریندن خبر ویردی ● یعنی روح انسانی نشیمن انس قرب سبحانی ● وحظیره قدس ونور آبادندن کلدکده ● وعوالم ملکوتیه‌دن
اشباح ناسوتیه‌یه کلنجه واقع اولان منازل ومراحل وسفر وحرکتندن ● وکیرو اصلنه رجوع ایدجکندن ذکر ایلدی وززمانی کز زمان خالی بدست
وبر زماندن خبر ویردی که زماندن خالی اولمشدر ● یعنی لیس عند ربکم صباح ولا مساء سرندن بیان ایلدی وزمقام قدس کا جلالی بدست وشول مقام
قدسدن یاد ایلدی که اجلاله منسوب اولمشدر ● یعنی تخلل کثرت ● ونزاحم غیریتدن اجلی ومقدس اولان مرتبه احدیت وتجلی ذاتدن سویلدی
وجذبه رحمان ایله قلبنی مقام قدس واجلال ایلدی ● وزهوایی کاندر وسیمرغ روح وشول هوادن خبر ویردی که اول هواده سیمرغ روح
پیش ازین دیده است پرواز وفتوح اجساد واشباح ● والواح واجسامه نزول ایتمزدن مقدم ● عالم جبروتده ول هوا وفضای لامکانده پرواز
وفتوح کورمش ایدی ● ویی پروبال جولانلر ایدوب ● وصالده جولان ایتمش ایدی هر یکی پروازش از آفاق بیش اول هوانک وسیع وکسیمرغ روحک هر بر
پروازی آفاقدن زیاده ایدی ● زیرا آفاق محسوس ومحدوده ● وعالم لاهوت لایعد وبیحدده ● وروح دخی قابل تحدید دکلدر ● پس پروازی دخی
محدود اولمز وزامید وهمت مشتاق بیش وامید وحرص مشتاقدن زیاده ایدی ● یعنی کمال قربه ایدی ● همت نونک فیحیله همت متناولنه
اولان حرص عشاقدن عطار ● ازان نورست اینجا جوهر جان ● که در صورت شده اینجای رخشان ● تو زان نوری که اشیا پر توتست ● بود نورت جو جسم معز زتست
ازان نوری نداری مر خبر تو ● نیادستی عجب مر بی‌خبر تو ● چنان رخشان بدی اندر خدایی ● که اکنون سر نکردی جدایی ● زاصل ذات کل پیوسته بودی
ازان در عز ودر کل پیوسته بودی ● سوی خاک آمدی از عالم پاک ● نظر کردی عجب در حقه خاک ● زنیک جوهر روی اهید انمودی ● زبهر آن تو نا امید انمودی
زنیک جوهر وما دم نون بر لون ● عجایب سا ختسی در عالم کون ● چه کویم بی ندانم تا چه کویم ● که در میدان عشقت برده کویم ● کنت اینجا نماند جز که واصل
کسی کو رابود مقصود حاصل ● وبالجمله چون عمر اغیار در دور را یار یافت چونکه عمر رضی الله عنه ● وجه اغیارده اولان رسول رومی یار بولدی
یعنی گرچه ظاهر حالده هنوز شرف اسلامه داخل اولمیوب لکن قلبی نور ایمان ایله پرانوار اولدوغن کوردی جان او را طالب اسرار یافت
وانک جانینی طالب اسرار الهیه بولدی ● انکچون اسرار الهیه‌دن ● انواع اسرار کشف واظهار ایلدی ● کان سؤال مقدره جوابدرکه ● نه عجب عمر رضی الله عنه
رسول قیصر ایله ابتداء ملاقاته‌ده بو وجهله مکالمه ایلدی دینورسه ● عمر رضی الله عنه رسول رومک صورتنه نظر اندکده اغیار یوزلو کوروب لکن
دل وجاننه نظر ایتدکده یار بایدار ● وایمان توحید ایله پرانوار ● وصدق وخلوص ایله طالب اسرار بولماغله ● اظهار اسرار ایلدی ● زیرا نظر صورت
دکل سیرته‌در ● سروران طریقت اولان مرشدان کاملان ایسه طالبک استعدادینه ● وخلوص نهادینه اعتبار ایدرلر ● مثلا نیجه بیللر خدمت ایدنده
اولان فقراسنه کشف ایتمدکلری رازی عمر رضی الله عنه رسول رومه اظهار ایلدوکی کبی ● اغیار ومبتدی شکلنده رو نما اولان بر طالب مستعده
کلدوکی کبی کشف وابراز ایدرلر شیخ کامل بود وطالب منتهی عمر شیخ کامل ایدی ● ورسول روم ایسه طالب منتهی ایدی مرد چابک بود ومرکب درکهی
ومرد چابک ایدی ● مرکب ایسه درکاهه منسوب ایدی ● حاصل کلام بر چابک سوار اولان مرد جگرداره ● سرج ولجام ایله درده مهیا براسب
صبا رفتار بولدقده ● بلا تأخیر سوار اولدوغی کبی عمر رضی الله عنه دخی قطعه کلبر وای طالب سر خدا ● انکه سوزم کورنه دیرم بن سکا
اهل حقده وعد فردا یوقدرر ● نقد در بازار جمله اولیا ● صاحب لمعه‌یه ذوق اولورنشان ● پرتوی قلبه وبر ذوق ای فتا شرکه دیوب قدم
ارشادی طالب مشتهینک رکاب استعدادینه وضع ایدوب ولجام همتی جانب قدسه تحریک ● واب ارادتی صحرای ملکوته رفتار ایتدردی ●

دید آن مرشد که او ارشاد داشت اول مرشد کامل کوردی که اول طالب ارشاده طوتدی • یعنی استعداد وقابلیتی کالده ایدی فلهذا بخش عطا
وذوق وصفا افاضه سنی دریغ ایتمیوب تخم پاک اندر زمین پاک کاشت لاجرم تخم پاکی زمین پاکه اکدی • یعنی اسرار الهیه یی کمال استعداد
وخلوص اعتقاده • وما سوادن فرکه وپاک اولان نهاد طالبه القا ایلدی • ایلدی مادام که بر طالبک مزرعه وجودی خار وخاشاک ما سوادن پاک
اولمیه • ویاخود زمین شوره شابه سنده اولماغله • القا وزرع اولنان بذر محبت ودانه معرفت ضایع وتلف • ومار دهاننه چکان اولان قطره
نیسان کبی در وتریاق ایکن زهر اوله • او مقوله بد سرشتک زمین شوره نهادینه • حب حب سبحانی • وکوش مار دهاننه قطره نیسان معرفت یزدانی
القاسندن احتراز اولنمق کرکدر رنجیده‌ای هر کسی در حرم عشق تو محرم نشود هر براهیم بدرگاه تو ادهم نشود مرد تا روی نیارد ز دو عالم بجدا
مصطفی وار گزین همه عالم نشود سؤال کردن رسول روم از عمر رضی الله عنه امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه دن • رسول قیصرک سؤال ایلمه سی
بیاننده در • یعنی عمر رضی الله عنه چونکه رسول قیصر رومه • منازل جان • ومسالک ومراحل روان • وزماندن خالی زمان • ومقام قدس جلالی
وقرب رحماندن خبر ویروب • وسیمرغ روحک حق هوای لامکانده اولان جولانن ذکر ایدوب • رسول قیصر رومه دخی ذوق ووجدان • وتصفیه جنابلم
اول مقام قدس شیانه طیران • ومنازل جانی سیران ایلیوب لذت انسی چشان اولماغله • روح انسانی بو دار ضیق ابدانه تنزل ایدوکنه تعجب ایدوب
مرد گفتش ای امیر المؤمنین اول مرد خدا عمر رضی الله عنه یه ایتدی ای امیر المؤمنین جان ز بالا چون درآمد در زمین جان مجرد عن الاکوان
ومنسوب لامکان ایکن بالادن زمینه نیجه کلدی مرغ بی اندازه چون شد در قفص ومرغ عالم افلاک بی اندازه • قفص خاکی یه نیجه • وادن احد
پاک علونک بو زندان دار سفلی یه رغبتی نه جهتدن اولدی گفت حق بر جان فسون خواند وقصص حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه التواب
اکا جواب ویروب ایتدی • حضرت ملک متعال • وپادشاه بی زوال • قدرت کامله وحکمت شامله سی ایله • طیور ارواحک کوش هوشنه افسون وقصص
اوقیوب عالم اشباح ایله الفت ایتمک ایچون میل ومحبت ویردی • اکا بناءً روح دخی کلوب بر قاچ کون ابدانده قرار ایلدی • آه کوش جانه
القا اولنان قصه دن بر حصه بودر که • حق سبحانه وتعالی روحه ایتدی • ای روح سکا سیر وسفر ایتمک فرمانم اولمشدر • ایلدی همان روان اول که
بنم توفیق وهدایتم هر رفیقه راهکدر • وعنایت بی غایتم پشت وپناهکدر • سفرده سنک رفیق وشفیقک بنم لطفمدر • وخوف وخطرلرده نکهدارنده
وحافظک بنم نصرت واعانتمدر • اکرچه سفر قطعه سقردر • اما آیینه جمال نمای هنردر • ای دل ار چند در سفر خطرست کس سفر بی خطر کجا یابد
باز کز آشیان برون نپرد • بر شکاری ظفر کجا یابد • وانکه در بحر غوطه می نخورد • سلک در وگهر کجا یابد • وانکه چون سایه گشت خانه نشین
تابش ماه وخور کجا یابد • نثر ای روح روان شراب انفصالی چشان اولمادقچه • زلال وصالی نوش جان ایده من سن • الحاصل همان طوروب
کیت که • بر موجب ان ربک لبالمرصاد • هر بر منزلده بنم مغفرتم سکا دلیل ورهنمادر • وبر فحوای • وما من دابة الا هو آخذ بناصیتها • سنک
ناصیه وجودک بنم ید قدرت ودست ارادتمده در • چو بغربت بردی فرجه شوی • باز باید بوطن باخبری پر بسری • پس جان بیچاره نک
کوش هوشی • بو افسونی وقصصی سماع ایتدکده • بی اختیار مجالس انسدن نهضت • ومحاضر قدسدن عالم حضیضه هبوط وحرکت وتنکنای
قالبه غربت • وآشیان ناسوتی کوردکی کبی الفت ایلدی • واکثری وطن اصلیسی یی اونوتدی بر عدمها کان ندارد چشم وگوش عدملر اوزرینه که
اول عدملر چشم وکوش طوتمز چون فسون خواند همی آید بجوش حق تبارک وتعالی چونکه افسون اوقویه • اعدام مزبوره جوش وخروشه کلور
عدمدن مراد اولدر عدم مطلق دکلدر • یعنی عدمدن مراد عدم مضافدر • واول عدم بر عالمدر که • وجود عالم اوزرینه مقدم وسابقدر
وعدم مزبور ازلی در • وذات بحت • ومطلق وجوده • انک اوزرینه معطوفدر • زیرا اکر بو عدم سابق اولمسیدی • وجود لاحق که عالمدر ظاهر اولمزدی
دیمی که عدم بصردر • کذلک عدم مزبورده دخی شایبه وجود واردر • وعدم مزبور عدم لفظی واعتباری در • مقابل ونقیض وجود اولان عدم
ممتنع دکلدر نظم بگذر ز وجود وبا عدم ساز • زیراکه عدم عدم نباشد • ای دان بیقین عدم جوابست • هر جا که وجود در انظام است
بلکه وجود وعدم که مرتبه احدیتده بر برینک عینی در • تعین وواحدیتده بر بریندن ممتاز اولورلر • زیرا مرتبه تعین وواحدیتده دخی
بر بریندن ممتاز اولمیه‌لر ایدی • واحدیت ولاتعین دخی متمیز اولمزدی • پس ظهور وجود عالم • عدم عالمدن اولور
پس بو تقدیرجه گلشن عدم آیینه عالم عکس انسان • چو چشم عکس دروی شخص پنهان نثر سعد اقنجه عدم عالم • مرآت حق اولور وچونکه
مرآت مزبورده ذات حق تجلی ایلیه • اولا مبدا عالم جبروت • وعالم واحدیت که وحدت ذاتیه • وحقیقت محمدیه در • وکذلک عوالم باقیه دخی
علی الترتیب ظهور ایدر • حتی عدم عالم ناسوت که آدمدر • حق سبحانه وتعالی تجلی ایدوب تمام اسما وصفات • وعوالم کلیه وجزئیه آیینه آدمده عکس ایدر
دکندویی کندویه کوستروب • مرآت مزبورده کندو عینیله کندیبی مشاهده ایدر • بیرون وی دید یار ز خلوتگه شهود • خود را بشکل جمله جهان هم بخود نمود
وبو ذکر اولنان اعتبار طور تنزلاتده در • اما طور عروج وترقیاتده امر بر عکس اولوب • وجود مرآت اولور • وعکس عدم عالم اولور • یعنی اعتبار
مزبور حال عارفه مطابق در • زیرا عارف کندونک عدم ذاتیسنه ایرشوب بحر احدیتده فانی اولور • وچونکه ساحل عالم بقایه کلوب باقی بالوجود اولا
اولا صورت وحدت ایله ظاهر اولور • بعده ترتیبه کلوب حتی نشئه بشریه • ومرتبه انسانیته ایرشور • واعتبارات مزبوره احوال مذکوره نک
ازاو مقابلنده اعتبار اولنور • والا اول قدیم ولایزال خدای متعال همیشه حالت واحده ده ثابتدر • کان الله ولم یکن معه شیء والان
علی ما علیه کان • ایلدی بو مقدمه معلومک اولدیسه • حضرت حق وفیاض مطلق • وکنتم امواتا فاحیاکم فحوای شریفی اوزره • چونکه حب الظهار اذن
وغنی اولمیان ارواحک اسماع قابلیتنه خطاب • وکون غیبدن شهادته • وباطندن ظاهره خروج ایله امر ایدوب آشیان اشباحه نزول ایتمکه کون

ارادت ازلیه سی تعلق ایلیه • فی الحال امواج دریای احدیت تموج ایدوب صور مختلفه رونما اولور از فسون آن عدمها زود زود اول افسون یزدانی
ونفس رحمانیدن اعدام مزبوره شتاب واستعجال اوزره خوش معلق میزند سوی وجود بر موجب انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون جانب وجود
ومرتبه تعینه خوش معلق اورر عطار سفر کردی سوی منزل رسیدی • دمی وصلت ز نور خود ندیدی • سفر کردی ز دریا سوی عنصر • سفر ناکرده قطره کی شود در
نخستین قطره باران سفر کرد • ازان پس قعر دریا پر گهر کرد • تو ای کرده سفر در عین دریا • حقیقت جوهر لبی والا • تو در دریای عشقی پر گهر
کمال خود درین دریا ندیده • طلب کن جوهر خود سوی دریا • چرا مانی تو اندر قعر دریا • طلب کن جوهری دانای اسرار • صدف را بشکن وگوهر برون آر
چرا تو اندرین دریای خونخوار • بچنگ این صدف ماندی گرفتار • نه جای تست این دریا تو بگذر • دران دریای بی پایان تو بنگر • پس ارواح ابدانده باقیه
مسافر اولماغله باز بر موجود افسونی چو خواند بر موجب کل نفس ذائقة الموت حق سبحانه وتعالی کیرو موجود اوزرینه چونکه افسون اوقیدی •
زود اسپه در عدم موجود راند امتثالاً لامر ارجعی علی الفور موجود عسکرینی جانب عدمه سوردی الحاصل اماته واحیا حق سبحانه وتعالینک ید قدرتنده در
قال تبارک وتعالی تبارک الذی بیده الملک وهو علی کل شیء قدیر • الذی خلق الموت والحیوة لیبلوکم ایکم احسن عملا • وهو العزیز الغفور عطار
نماند نقش کشتی هیچ در آب • زمانی گاهی پذیرد زود غرقاب • جهان هر چه در هر دو جهانست • چو بینی اندرین دریا نهانست • روانی دار داینجا حس فانی
کر ای صورت نمای این معانی • بسی بادام چشمانند در خاک • که جان دادند نزد صانع پاک • مخسب ای دل سخن بشنو براخر • زچندین رفته عبرت گیر آخر
درین اسرار تو اندیشه کن • نمود عشق خود را پیشه کن • پس اول قادر مطلق وحضرت حق گفت در گوش گل وخندانش کرد گوش گله راز سویلدی •
وانی ور خندان ایلدی گفت با سنگ وعقیق کانش کرد وتجلیات جمالیه ایله سنک واحجاره دخی راز سویلدی • انی جوهر کان وعقیق یمن ایلدی
گفت با جسم آیتی تا جان شد او حق سبحانه وتعالی بر فحوای ونفخت فیه من روحی جسمه بر آیت سویلدی حتی جسم جان اولدی • مراد انبیا واولیادر که
جسملری دخی جان اولوب کیمی معراج روحانی • وکیمی معراج جسمانی ایلدی • مثلا حضرت ادریس وعیسی عروج ایلیوب افلاکده مکان طوتدی • علی الخصوص حضرت سید الکونین
ورسول الثقلین صلی الله علیه وسلم • دفعات ایله معراج جسمانی وروحانی ایدوب پایه سی زینه دوشمدی • واولیا واصفیا دخی اتباع سر محمدی ایدوب
اثر احمدی دن شاشمادی سید • زهی وجود مطهر زهی عناصر پاک • که خاک اولور قدمنده کواکب الافلاک • زهی سالار معراج سید ثقلین
که باصدی عرش ایله فرش اوستنه قدم چالاک • انک ثناسنی اوقور وحوش وجمله طیور • انک مدیحنی سویلر دکز دبنده سماک • انک صفاتنی ایلر جلیل دخی تقدیم
کما خرجت من العرش آیة الافلاک • ز نور احمد ومحمود طولدی ارض وسما • ملک چو قلدی اکا سجده درگه لولاک • اکر وصال محمد دیلرسه جان ودلک
دیلک دیله سن دکل قورخمغل ز صورت پاک • مقام عشق محمد بکون نسیمی در • که آل واهل نبی در که قلدی اول ادراک • گفت با خورشید تا رخشان شد او
حق سبحانه وتعالی خورشیده راز دیدی • حتی آفتاب درخشان اولدی • یعنی قرص آفتابی ایجاد • ومظهر اسم نور ایلیوب خورشید انور دخی جهان جهانیانی
منور ایلدی باز در گوشش دمد نکته مخوف کیرو آفتابک کوشنه بر نکته خطرناک واز سهمناک نفخ ایدر در رخ خورشید افتد صد کسوف اول نکته مخوفه
سببی ایله رخ خورشیده یوز کسوف دوشر • کما قال تعالی والشمس والقمر مسخرات بامره الا له الخلق والامر تبارک الله رب العالمین • یعنی قابض ومانع
وضار ونافع اسملریله تجلی ایلدکده • شمسک نوری • رخ منورندن رفع اولوب نوردن بی بهره ومظلم قالور • گرک خورشید آفاقی • دگرک خورشید
انفسی اولسون • بونک تفصیلی مقدما بدر گستاخی کسوف آفتاب بیتنده بیان اولنمشدر تا بگوش ابر آن گو یا چه خواند عجبا اول خالق بی چون
سحابه نه سویلدی که گو چو مشک از دیده خود اشک راند ابر دیده دن مشک کبی کوز یاشی اقتدی • یعنی دموع ابصار کبی قطرات امطار یاغدردی
تا بگوش خاک حق چه خوانده است عجبا حق جل وعلا کوش خاکه نه اوقومشدر که گو مراقب گشت وخامش مانده است که خاک مراقب اولوب خاموش قالمشدر مجرده
مر خورشید سجود ایتمش سوروب یوزلرینی یره • یانرلر شمع اولوب تابان شها دیوان عشقنده • نجومه بق کوزین یوممز کیجه لر صبحه دک اصلا
طورر لر شب چراغ اولمش حنک دیوان عشقنده • سحابک حالنی صوره عجایب آه ایدر اغلار • نوله حالم دیو اغلر بنم دیوان عشقنده
بو طاغلر دیزلرین چوکمش کوروب هیبت خطابندن • وقار ایله طورر خاموش اولوب دیوان عشقنده • کیمک عقلی یتر جانا او شاهک صنعنه هرگز
بتورش کندی دریا جوش وبی دیوان عشقنده • حاصل کلام ذرات جهان بو قلموندن هر بر ذره انک غریبه افسونیدر زیرا در تردد هر که او آشفته است
هر اول کشی که تردده آشفته وسرگرداندر حق بگوش دمعما گفته است حق سبحانه وتعالی انک کوشنه بر کلام مخفی ومعمای مستور سویلمشدر •
تا کند محبوسش اندر دو گمان تا که اول کمسنه یی ایکی گمان آره سنده محبوس ایلمشدر • یعنی وهدیناه النجدین دیو بیوروب اول کمسنه نفی جانبنه رغبت ایده جکمن
بیلمیوب ان کنم کو گفت یا خود ضد آن عجبا بو یوله می کیده یم • ویاخود خلافنه می ذاهب اولاین یعنی بر موجب استجیبوا لله وللرسول اذا دعاکم امر شریفینه می
امتثال ایده یم • ویاخود نفس اماره وشیطان رجیمک اغواسنه می تابع اولاین • دیو تردد ایدر • ویاخود فاینما تولوا فثم وجه الله فرمانیله جمله کوردکم آیینی
ضابن • یوخسه فول وجهک شطر المسجد الحرام امرینه امتثال ایدوب بر قبله حقیقیه بولاین دیو تردده اولور • ودخی یضل به من یشاء ویهدی به
من یشاء الی صراط مستقیم قول کریمنی ایشیدوب دم بسته قالور هم ز حق ترجیح یابد یک طرف دیگر والله یدعوا الی دار السلام ویهدی من یشاء الی
صراط مستقیم فحوای کریمه اوزره • طرفیندن بریسی توفیق ربانی • وهدایت سبحانی ایله ترجیح وقوت بولور زان دو یک را برگزیند زان کنف
لاجرم اول کمسنه اول ایکیدن بری که طریق اقومدر • کنف حقدن انی اختیار قیلور • وتوفیق وعنایت سبحانی اولمزایسه • لاقعدن لهم صراطک المستقیم
قول کریمه اوزره • سر راهده ابلیس علیه ما یستحقه کوروب • فبعزتک لاغوینهم اجمعین تاکیدنی ایشیدوب • الا عبادک منهم المخلصین استثناسنه
داخل اولماغله • تیه غوایته کیدوب هلاک اولور شعر عالم اولان توی در انسان • دیو وعفریت وجن جهالتدر • انی کیم اکلامادی حرفندن

جنه بکزر اینی ضلالتدر • دیو و حیوان ناطق حقنده • قول قرآن بل هم آیتدر • اصطلاح استماعی انسانه • ظفر و فتح و کرچه نصر ندر
اول سغلدکه یوخدر ایمانی • یار بو یولده کی ملاستدر • اولیا ایله بو شرحی ایچنک • انبیا ایله روح و راحتدر • اصلنی کم طوبن بو شیانک
ایکیکت نشرانه • وحدتدر • ایدی بنم روحم کر نخواهی در تردد هوش جان اکر هوش جانک تردده اولمق استرسک کم فشار این پنبه اندر کوش جان
بو پنبه جهل و غفلتی جانک قولاغنه طقمه تا کنی فهم آن معماهاش را تا که حق جل وعلانک اول معمالرینی سن دخی فهم و ادراک ایلیه سن تا کنی ادراک رمز و فاش را
وحی اول فیاض مطلقک رمزاً و صراحةً • و ظاهراً و کنایةً • بیوردوغی کلام ازلینک فحوای شریفینی تعقل و تفطن ایلیه سن • و اسرار ظاهره و باطنه یه واقف
و عارف اوله سن • و چونکه کوش هوشکدن پنبه غفلتی ازاله ایلیه سن پس محل وحی کردد کوش جان پس سنک کوش جانک و سمع جنانک محل وحی ربانی و مجلای
الهام سبحانی اولور وحی چبود کفتنی از حس نهان وحی نه در حس دن نهان اولان کلام سویلمکدر • بو محلده وحی دن مراد الهامدر • یعنی الهام ربانی ایله
اغیار واقف اولمدوغی اسراردن خبردار اولورسن دیمکدر • اما انبیایه مخصوص اولان وحی واسطهٔ ملک ایله اولور • وحی ده چوق معنا واردر • مثلا وحی
اشارت و کتابت و کلام خفی معناسنه در • کقوله تعالی فاوحی الیهم ان سبحوا بکرة و عشیا • و وحی پیغامبر معناسنه دخی استعمال اولنمشدر • کقوله تعالی
انا اوحینا الیک کما اوحینا الی نوح والنبیین من بعده • وحی جبرئیل امین ایله حق تعالی انبیاسنه وحی کوندرمکدر • کقوله تعالی • واوحی الی هذا القرآن لانذرکم
ومن بلغ • وحی الهام معناسنه در • کما قال تعالی • واذ اوحیت الی الحواریین ان آمنوا بی وبرسولی • وحی واقعه ده برشیدن خبر ویرمک معناسنه در • کقوله تعالی
وما کان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا • وحی فرمان معناسنه در • کقوله تعالی • بان ربک اوحی لها • وحی خفیة سوز سویلمک معناسنه در • کقوله تعالی • فاوحی الی عبده
ما اوحی • وحی یازمق معناسنه دخی کلور • و محللرینه کوره معنی ویریلور • وسوسه معناسنه دخی کلور • کقوله تعالی • وان الشیاطین لیوحون الی اولیائهم لیجادلوکم
حاصل کلام الهام ربانی استماع ایلین کوش حس دکلدر • کوش جاندر زیرا کوش جان و چشم جان جز این حست کوش جان و چشم جان بو کوش و چشم حسدن غیریدر
کوش عقل و کوش حس زین مفلس است • عقل معاش و حواس ظاهره نک اسماعی • وحی الهی • و الهام ربانی استماعندن مفلسدر • سید ای بی نظیر واحد حسنک جمال الجنده

بوزک قباسات ایلر شول زلف و خال الجنده • صبح ازلده هر کیم بولدی سنکله دولت • قالدی سنکله سرمد عیش وصال الجنده • سن اولدیغی بولدم حق الیقینه ایردم
آنکو ده قالدی سنک نقش و خیال الجنده • ای عاشقک حیاتی عشقک غذاسی کیم • غرق ایلدی جهانی آب زلال الجنده • فردینک کمالی اولدی سکا مسلم
کیم غایتیه ایرشدی حسنک کمال الجنده • روح الامینه صوردم سرارینی طوطاغک • نطقی طوتلدی قالدی شول بر سؤال الجنده • ای بکر الجنده صوفی الدانمز آیه دلبر
کل عمر کی چو رتبه تزویر وال الجنده • شول غمزه شیوه سندن برحاله دوشمشم کیم • کورن بو حالی اسرد شمنک بو حال الجنده • آه کیم عشق الهی اختیاری الومدن آلدی

وکندو حکمنی اجرا ایدوب بنی مجبور قیلدی • فلهذا لفظ جبر عشق را بی صبر کرد بن جبر لفظی عشقه اطلاق ایلدم • زیرا عشق بنی بی صبر و قرار ایلدی •
و بو سوزلری اول سویلیدی • یعنی حضرت مولانا قدس سره نک مقدما بیوردقلری کلمات قدسیه لرندن جبر معناسی فهم اولنماغله کان سؤال مقدره
جواب بیوررلر • لفظ جبر را زین برحالت عشق اطلاق کنم بنابرین که عشق مرا بی صبر و قرار کرد • و اختیارم بغارت و تعارفت وازمن اثری نماند •
بو بیت شریفده کمال غموضت اولماغله مفهومندن مستفاد اولان معنای مضمونینی ویرلدی • و شراحک بعضیسی معناده اصابت ایدوب عشقدن
لذت آلماغله اسمعیل وار تیغ جبر عشقه جیدآرادن تسلیم ایدوب محو و فنایه قریب اولمشلر • و بعضلر دخی غوغای عشقه دوشمکله • و ولولهٔ عشقدن عقلی
آشوب • و بعضلرک فانوس قلبنده شمع محبتدن لمعه اولمامغله معناده خطا ایدوب ظن و خیاله دوشمش الحاصل وانکه عاشق نیست حبس جبر کرد
اول کمسنه که عاشق دکلدر جبری حبس ایلدی • یعنی معنای جبر محمودی کرفتار جبر عشق اولان عاشق بی اختیار بیلور • یوخسه اسیر زنجیر جبر عشق اولمیان
افسرده دل معنای جبر خاصی نه بیلور • عشقک وجودین دخی انکار ایدرلر • قانده قالدی که عشاقک مجبور محبت • و مقهور عشق اولدقلرینه اقرار ایلیه لر
ایدی عقل معاش ایله عشقک اصلا مناسبتی • و زاهد خشکک ورزش عشقه لیاقتی یوقدر قاسم انوار عزت هرکس بقدر همت والای اوست
زاهد از اسبه طوبی و ما دلفروز • عشق ورزید بین قاسمی در شرح عشق • عاشقان را جایز آمد زاهدان لا یجوز • نثر باخصوص بی عشق و محبت اولان
عبادت و طاعتک لطافتی دخی یوقدر • پس هرکس محرم عشق یار اولماز • نه کیم کمال خجندی بو بابده نه خوب دیمشدر که شعر

عشق حالت که جبرئیل از آن نیست امین • صاحب حال شناسد سخن اهل یقین • جرعه بر سر خاک از می عشق افشانند • عرش و کرسی همه بر خاک نهادند جبین
مرغ فردوس درین پرده نوازد دستان • طوطی قدس ازین آینه کیرد تلقین • نعل عشق ندارد هوس منصب و جاه • خاک این راه به از مملکت روی زمین
شب فرقت بردای دل غمدیده بخواب • کر سر زنده دلان حیف بود بر بالین • ای که روشن نشدت حال دل سوختکان • همچو شمع از سر جان خیز و در آتش بنشین
باد روشن بتماشای رخت چشم کمال • این دعا را همه خلق جهان باد آمین • ایدی بنم کوزیمک نوری پس عشاق الهی ده اولان جبری جبر مذموم کبی قیاس ایتمه

و مردان خدایه جبارلک ثروت حکم جدال و قیل و قال ایلمه که این معیت با حقست و جبر نیست بو ذکر اولنان معنی حق ایله معیتدر جبر دکلدر •
این تجلی مه است این ابر نیست بو ذکر اولنان تجلی ماه صفاتدر • و رشح نور جذبات احدیة الذاتدر • ابر خطا و ضلالت • و سحاب مراکم بشریت
و کدورات شائبهٔ انانیت دکلدر • ور بود این جبر جبر عامه نیست زیرا بو ذکر اولنان احوال جبر دخی اولسه • طوتالم که جبر اولمش • ولکن جبر عوام دکلدر
بلکه جبر خواص در • جبر آن امارهٔ خودکامه نیست • و جبر عشاق • نفس امارهٔ خودکامه جبری دکلدر قاسم انوار ای خواجه قدم در حرم عزت مانه
تا ری تو روشن شود از روی نفیران • در بادیه عشق تو حیرت زده کانیم • حیران تر از آنیم که کویند که حیران • زاهد چه خبر داری از احوال دل ما
در لجهٔ بحریم و تو بر ساحل عمان • ما باغم خویشیم و تو با غصهٔ خویشی • این کشتی قلندر بود و راه بیابان • زاهد برو از کوچهٔ مستان بسلامت
ما مرد وصالیم نکو قصهٔ هجران • خودکامه نفسی مرادی اوزره حرکت ایلین غافلدر • پس جبر مذموم اولدر که هم خود بین اوله • و هم بنده اختیار جزوی بولندیغی

منکر اقتدار اوله • و مردان خدا ده اولان جبر مقبول و ممدوح اولدر که انوار جذبات رحمانیه ظلمات بشریتلرین نوره • و اسرار تجلیات وحدانیه
اثنینیتلرین وحدت و حضوره تبدیل ایتمکله • وجود امکانی بالنسبه الی واجب الوجود ابدا مستهلک اولوب • و بلکه من الازل الی الابد انکا نه وجود ده
کوریلوب • و کندولری درمیان بولمیوب • و هرکز وجودلرندن ذره و شمه استشمام ایتمیوب محو و مضمحل اولورلر • پس کندولرینه و جمله مصدر افعال
و محل اعمال کلورلر قاسم انوار • زهستی برده ام الحمد لله • بجانان زنده ام الحمد لله • زجام مصطفی شرب الهی • مصفا خورده ام الحمد لله
تولا ایم بمحبوبت وازخود • تبرا کرده ام الحمد لله • ندارم پرده با معشوق با خلق • اکر در پرده ام الحمد لله • ز قاسم پرده در پیش دل بود
فا نشر پرده ام الحمد لله • اما صاحب وجود و پندار • و ارباب اختیاردن • شول قدریه که کارلرنده کندولری مختار ظن ایدرلر • هرکز درکه شرکدن
خلاص اولمزلر • و طریق هدایتی بولمازلر • و هیچ صاحب اختیار • و فاعل مختاردن برینی تحصیل حاصله قادر اولمازه • بلکه هنوز موجود اولمیوب مستقبلده
وجود پذیر اولاجق شیئه نسبت ایله کندولی فاعل ظن ایدر • و نسبت مزبوره شول شخص محجوبه ممکندر که محبوس ظرف زمان اوله • اما شول مقبل قابل که
محبوس طوارق افلاکی • و زبون تیره خاکی اولمقدن خلاص • و قید بند زماندن رها و نجات بولوب • من حیث الذوق والوجدان • سعت علم و احاطهٔ کمال
ماضی و مستقبل انک حالی اوله • لاجرم هر شیئی عدم بحته ابدا کائن مشاهده ایدر • و اکا واقع اولان تحصیل فعلی فی الحقیقه حاصل فهم ایدر • فاذا کان کذلک
جبر را ایشان شناسد ای پسر • ای پسر و جکرپارهٔ مادر • بو ذکر اولنان جبری انلر فهم و ادراک ایدرلر که خدا بکشادشان در دل بصر • حق سبحانه و تعالی
انلرک قلبنده اولان دیده لرین کشاده ایلدی • حتی غیب و آینده بر ایشان کشت فاش • غیب و آینده و ماضی و مستقبل اول نور بصیرت سببی ایله انلره فاش
اولوب اسرار غیبیهٔ الهیه ظاهر و هویدا اولدی • ذکر ماضی پیش ایشان کشت لاش • و ذکر ماضی انلرک حضورنده لاشی و عدم اولدی • قاسم انوار
دلم را بر دعشقش فات مافات • کجا یابم دکر هیهات هیهات • نه تنها قاسمی مست ازمی اوست • که از جامات اوست ذرات
اختیار و جبر ایشان دیکرست • اولیاء و اصفیانک جبر و اختیاری قدری کبی دکلدر • نوع آخردر • زیرا جبری و قدرینک جبر و اختیارلری مذموم در • اما
اولیا و اصفیانک جبری • برموجب وما تشاؤن الا ان یشاء الله • حکم رضاسنه تسلیملری در • و دخی قل کل من عند الله • قول کریمنک معنای لطیفین ذوقاً
و شهوداً اذعان قیلوب • توحید افعال و صفات مشاهده سیله • توحید ذات ده مستهلک اولمشلردر • حقله کورورلر • حقله ایشیدرلر • حقله طوتارلر • حقله یورورلر
پس ارباب نفس ایله اهل صفانک جبر و اختیاری بیننده فرق بین السماء والارض در • مثلا قطرها اندر صدف ها کوهرست • قطرات نیسان درون اصدافده
جوهریت ایله مکون اولوب در کرانمایه اولور • اما دهان مارده سم هلاهل • و زهر قاتل اولور • کذلک جبر و اختیار دخی آداب شریعت و ارکان طریقتله
آراسته اولان اجسام اصفیاده لآلی و جواهر • و ملاحده و مباحی • و جبری و قدریلرک • مارجبلت اولان دهان اذهان فاسده لرنده زهرمار
و باعث عذاب نار اولور • زیرا اسقاط تکلیفات ایلین کمکشته لر رحمت حقدن دور • و باب مغفرتدن مطرود و مهجورلردر • و بالجمله مرتبهٔ صفوت
و درجهٔ ولایه لاف و کذاف • و قوری قیل و قال ایله ایرشلمز • و بن هرشیئی حقدن بیلورم • و حقدن غیری شی کورمم • و وحدت وجوده قایل اولندم
دیمکله اولماز • لابد بر مرشد کامل نظرنده تایب و تائب اولوب • و عبادت و طاعتده وجودک اریدوب • دست همت پیردن خم محبت الهی نوش ایدوب عاشقانه
جذبات رحمانیه سنی سنکلکدن آلوب • و احکام نفسی قهر و هلاک ایدوب مست مدهوش عشق سبحانی اولمادقجه بو حالدن خبردار اولیمزسن • و اسرار عاشقاندن
لذت آلیمازسن • و نفسی جذبهٔ رحمانیه دن غیری برشیئی اصلاح ایلمز شعر اکر مردی مشو قانع بتقلید • چو مردان دامن مردی بدست آر • اکر صد علم داری دل ندارد
بهارت شرک سر بتان ز بار • ز قاسم کوش این پند نشین • بعادت بیش ازین در کوی ادبار • دوی بکذار و در یک جلد کن جمع • همه اقوال مولانا و عطار
ایدی بنم جانم بو حالی تحصیل ایتمکه سعی و کوشش قیل • و قطرات اشک چشمک دوکوب باران قیل • که سنک دخی صدف قلبکده بر در یتیم حاصل اوله
هست بیرون قطره خرد و بزرک صدفدن خارج ایکن • قطرات حین تقاطرده خرد و بزرک واهر برندن متفاوتدر • کوزک در صدف دریای خردست و بزرک
صدفده اولان درر و لآلی دخی کیمی کوچک و کیمی بیوکدر • یعنی لاجرم خاصهٔ صدف بودر که • قطرات صغیره یی در صغیره • و قطرات کبیره یی لؤلؤی شهوار
پس اصداف قلوب عارفین دخی • افاقده اولان اشیایی • و عوامده اولان جبر و اختیاری حسنه یه تبدیل ایدوب • درر و جواهر ایدرلر • و جمله تلوینات
ماء علم توحید و معرفت ایله غسل و تطهیر ایدوب • و خورشید انور کبی جمیع عالمیانک اوزرینه رشح انوار محبت ایدوب • و طریقه لرینه سلوک ایدنلری
استعداد و قابلیتلرینه کوره • درر و جواهر ایلیوب • کندولری کمسنه نک رنکنه بویامزلر • و جمله کندو رنکلرینه بویالیه نمایه ایدرلر طبع ناف آهوست آن قوم را
اول قوم اصفیا ایچون مسک آهوسی نافه سنک طبعی واردر • از برون خون و درونشان مشکها • انلردن طشره خوندر • و درونلری مسکدر • یعنی فی حیث
الصورة البشریه نظر ایدنلره دم و لحم و حقیر و خوار کورینورلر • اما کنجینهٔ اسرار بار • و مطلع تجلیات انوار کردکار اولان • قلب صافیلری جانبندن
ظاهر اولان کلمات قدسیه لرندن • نسمات فوایح مسکیه انتشار اولوب • دماغ جانی معطر ایدر • و خون حقیر • نافهٔ آهوی مسک • و مشک
اولدوغی کبی بونلرک دخی بشریتلری ملکیته تبدیل اولنمشدر • تو مکو که مایه بیرون خون بود • سن دیمه که بو مایه خود خارجده خون اولور • چون رود در ناف مشکی چون شود
چون مایه نافه یه کیدوب نیجه مشک اولور • یعنی معترض اولان کمسنه لر بو وجهله اعتراض ایلمسون • و مایه دم ایکن نه وجهله مسک اولور دیو استبعاد ایلمسون
تو مکو کین مس برون محتقر • سن دیمه که بو نحاس و مس ظاهر المحتقردر • در دل اکسیر چون کیرد کهر • عجب اکسیر الجنده نیجه زر و کهر اولدی • یعنی اکسیر نحاسی
نه وجهله زر ایدر دیو بعید کورمه • بعد ذلک اذواق و حالات اولیا دخی بر اکسیر اکبر • و نظر شریفلری بر کبریت احمردر که • کندولری زر خالص اولدقلرندن
غیری استعداد ایدنلری دخی • زر خالص و مشک ختن ایدرلر • نه کیم بیوررلر ع اولیارا هست قدرت از آله • مولانا قدس سره فرماید
کر تو عودی سوی این مجمر بیا • ور برانندت ز بام از در بیا • یوسفا از چاه زندان چاره نیست • سوی زهر قهر چون شکر بیا

گفتنت الله اکبر رسمی آت • گر تو آن اکبری اکبر بیا • چون می الحم سکان هم نخورند • گر تو شیری چون می احمر بیا • زرچه جوبی است جو در از رب
گر نباشد زر توسیمین بر بیا • گر صفتهای ملک را محرمی • چون ملک بی ماده و نی نر بیا • در صفای دل اگر فتنی از سفر • همچو دل بی پا بیا بی سر بیا
چون لب لعلش صلای می دهد • گر نه چون خاره و مرمر بیا • چون ز شمس الدین جهان پر نور شد • سوی تبریز آ دلا بر سر بیا • ایدی بنم جانم • مادام که
سن احکام نفسده سن اختیار و جبر در تو بد خیال اختیار و جبر سنده خیال ایدی • یعنی بنده اختیار و یاخود جبر وار در خیال ایدرسن
چون در ایشان رفت شد نور جلال اما چونکه انلره کتدی • اول خیال اولان جبر و اختیار نور جلال اولدی • یعنی سنک وجودکده ظن و خیال مرتبه سنده
اولان جبر و اختیار • مردان خدانک وجودنده تجلیات انوار صفات و ذاته • و ذوق و وجدانه • و شهود و عیانه تبدیل اولور • و ظن و خیالدن
قورتیلور • پس بونلرک اختیار و جبرلری مرتبه حس و خیال • و عقل و معاشده اولانلرک جبر و اختیارلری کبی دکلدر • و خیال بونلرده نه وجه ایله
نور جلال اولور دیرسکز • مثلا نان چو در سفره است باشد آن جماد نان چونکه سفره ایچنده اولوب هنوز تناول اولنمیه • در تن مردم شود او روح شاد
اما اکل اولنوب ملاصق ابدان مردان اولدقده روح شاد اولور • یعنی روح حیوانی اندن قوت بولوب حواس انسانی یه امداد ایدر • فاما
نان مادام که داخل ابدان اولمیه در دل سفره نگردد مستحیل مجرد سفره ایچنده طورماغله مرتبه جمادیتدن مرتبه روحه تبدیل و تحویل اولماز
مستحیلش جان کند از سلسبیل نان جانی مستحیل ایلر سلسبیل جهتندن • سلسبیل شول لین و ملایم درکه انده اصلا خشونت اولمیه و صفت مزبوره
ما صافی ده بولنماغله آبه سلسبیل اطلاق ایدرلر • و کمال عذوبت و صفوتندن سهل الدخول فی الحلق اولماغله ما سلسال و سلسبیل تعبیر ایدرلر
و سلسبیل جنته بر ایرماغک اسمی در • و خمره دخی سلسبیل دیرلر • حاصل کلام سلسبیل آب لطیف معناسنه اولورسه • بعد الاکل نان معده ده طبخ اولنوب
ارمکده آبه تبدیل اولوب • وجعلنا من الماء کل شیء حی • نحو اسنجه اول نان دن بر بخار لطیف صعود ایدوب جوارح و اعضایه سرایت • و هر محله توزیع
اولندقده قلبده دم سویدا • و عروقده خون روان • و چشمده قوت بصر • و گوشده قوت سمع • و زبانده قوت نطق • و دست و پاده قوت مشی و بطش
و قوت لمس اولوب • جان نانی بو وجهله تبدیل ایدر • و بو تبدلات جان دندر زیرا ابدان موتی نان ایله طولسه سفره ایچنده اولمادن نه فرقی واردر
بلکه پاک اکمک مردار اولور • و اگر کیم سلسبیل خمر معناسنه اولورسه • شول جان که سلسبیل بهشت جناندن باده عشق الهی نوش ایتمشدر • نان داخل ابدان
در فیق جان اولدقده • اول باده دن نانه دخی بر جرعه صونوب جان مرتبه سنه نایل ایدر • و بو وجهله حیات بولمیان نان • یا حیوان لقمه سی اولمش
و یاخود انسان لقمه سی اولمش • کنده ده فرق بولونمز • انک ایسه حقدن لسان حال ایله مرادی مرتبه انسانیته عروج ایدی • پس نان لقمه ارباب نفس اولدوغنه
الی یوم القیام نایس و ماتم ایدر • و ضایع اولدم دیو اشک چشم دوکر قوت جانست این ای راست خوان ای درست در راست اوقیوجی بو بیان اولنان
قوت و تاثیر جانکدر • و بو تبدیل و تحویله روح قادردر • پس فهم درست ایله اذعان قیل که تا چه باشد قوت آن جان جان جان جان جانه و روح الارواح که
قوت و قدرتی نه مرتبه ده اوله • یعنی نانی آدمی ایتمک کار قوت جان اولدیسه قیاس ایله که صاحب افاضه روح اضافی اولان • روح محمدی ده دورات
کمالیه غایه مطلقه مصطفویه صاحبی اولان انبیاء افضل و مرشد اکمله • حق سبحانه و تعالی نه قدرت قومشدر • یعنی انلرده بر قدرت جلیله و قوت
جلیه واردرکه • نظر شریفلرینه صدق و خلوص ایله گلان • طالبک قلبی مزخرفات دنیویه ایله ملوث و مردار ایکن غل و غشدن عاری و پاک
و جماد مرتبه سنده ایکن جماد چالاک • و ظلمات نفسانیه ده مرده ایکن حیات باقیه ایله فرخناک ایدرلر قطعه هر جا که هست پرتو جان با مراد جان
مار اهمیشه نور نبیا زست بر زمین • وصفش چه گونه گویم و شرحش چه سان دهم • از اوکه افتاب عیانست در جبین • و کمال ایضاح ایچون بر قاچ ابیات
شریفه ایله دخی تمثیل ایدوب حضرت مولانا قدس سره بیورورلرکه گوشت پاره آدمی از زور جان می شکافد کوه را با بحر و کان مثلا گوشت پاره
آدمی که الی در • جانک قوتندن اله دخی قوت بازو حاصل اولوب بحر ایله کانی و کوهی شق ایلر • یعنی النه معول • و داسمان الوب جبالی یاروب معادندن
زر و جواهر • و دریالره طالوب درر بواهر چیقارر • ایدی بنم جانم زور جان کوه کن شق حجر طاغ قازیجیک جانک زوری شق حجر ایتمکدر
کوه کن وصف ترکیبی در زور جان جان انشق القمر اما جان جانک قوتی شق القمر ایلمکدر که مراد حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه و سلمدن ظهور ایدن
معجزه باهره در • و محمد علیه السلام جان جانه • و گوکلر سلطانی درکه سر انگشت مبارکیله شق قمر ایلمشدر بیت همه جانها ازین نور رتبه تابان
که در افاق شهرتست میدان • همه جانها بدین باشد سرافراز • حقیقت اوست اینجا صاحب راز • براه شرع این نورم هدایت • از آن دل بود بسیاری سعادت
در آن بیرحم دانسته این • گزین نورم شود اسرار روشن • ایدی کتطریق التطبیق علی الانفس بو بیت شریفده ارباب سلوکه و عاشق صادقه خصوصا درکه
زور جان کوه کنی الحق شق حجر اندوکی کبی مجرد ظاهره اقتدار ایدوب معانی انکار ایدنلر دخی علیه تنبیها عن مثبت اخذ ایدوب • ولفظدن مجرد معنای ظاهره
قناعت ایدرلر • و تصحیح ترکیب و قواعد نحو و صرفدن خلاص اولمزلر • اما قلبلری آینه سی نور محمدی ایله صاف اولان زنده دللر افلاک معنوی ده تصرف
ایتمکله • سر انگشت نور هدایت ایله • شق قمر قلب ایدوب • قوای ظاهره و باطنه سنه اظهار کرامت • و تسلیم رضای حقه دعوت ایدر • زیرا قمر قلبه تمثیل
اولنمقده • وجه شبه بو درکه • قلب ذو الوجهین اولوب • وجه مظلمی جانب نفسی • و وجه منوری جانب روحی لکی ایدر • و قمر نور شمسدن استفاضه
ایلدوکی کبی • قلب دخی روحدن استفاضه نور ایدر • و تأثیر نور افتاب وحدن • ماه قلب سالکک تعلقی اولوب • و نور ماه بدر قلبک ظهوری دخی
مغرب وحدندر • زیرا روح قلبده کامنه و محتجبه اولدقدن صکره بروز ایدر • و حالت مزبوره وحدتده اولان قرب فنایه علامتدر • اگر قلب
روح حک شهود ذاتی یه متوجه اولان مشاهده سنک مقامی در • و بونک تحقیقاتندن بعض تدقیقات بومدن اقدم دخی اقتربت الساعة و انشق القمر
تغییرنده و بعض محله مناسب مواضعده سبق ایلمشدر • خلاصه کلام نیم روحم گر گشاید دل سر انبان راز اگر دل سر انبان رازی گشاده و باز ایدرسه

وبوندن زیاده

و بوندن زیاده جه کشف اسرار قیلورسه جان بسوی عرش سازد ترکتاز روح چالاک جانب عرشه جولان و کمال سرعت ایله روان اولور حاصل کلام
ابن عباس رضی الله عنهما • الله الذی خلق سبع سموات و من الارض مثلهن یتنزل الامر بینهن • آیه کریمه سنک معنای باطنیسنی بزه تفسیر ایلسهم
بنی سنکسار ایدر دیو گز بیوردقلری • و ابو هریره رضی الله عنه حملت عن النبی وعائین من العلم اما الواحد فبثثته فیکم • و اما الاخر فلو بثثته قطع منی
هذا البلعوم • بیوردقلری کبی • اگر گوکل اسرار جاندن دخی زیاده جه کشف ایدیدی • سر انکاره دوشکلی بو جان بدندن چقوب جانب عرشه چابار دی
دیمک ایسترلر • و یاخود امام علی کرم الله وجهه • سینه بی کینه لرینه اشارت ایدوب ان ههنا لعلوما جمة لو وجدت لها حملة • بیوردقلری کبی حضرت مولانا
قدس سره دخی • پیچیده بن تکلم اوله • اسرار جاندن • و جبر و اختیاره • و احوال اولیای کبار دن • چوق معانی کشف و اظهار ایدردم • لکن تکلم بو قدر
جایزدر که ارواحکز ابدانکزدن طیران ایلمیه دیوب • کتم اسرار ایلدکده بیورلر کمال خجندی • رخ بپوشید و جگر سوزدم • آتش پنهان تر سوزدم
خانه گر از آب سازم چون حباب • آه دل دیوار و در می سوزدم • بادآن لب آل که خون آلود دادست • چون تنک بر ریش بر سوزدم • باز سر بر سیکنم پیشش چو شمع
گر چه از پا تا بسر می سوزدم • سوخت جانم نازد او بادش حلال • گر بیک بار دگری سوزدم • نامه شوقم کبوتر دید و گفت • چون پرم چون بال و پر می سوزدم

اضافت کردن آدم علیه السلام آن زلت را بخویشتن که ربنا ظلمنا انفسنا و اضافت کردن ابلیس گناه خود را بحق که بما اغویتنی

سرخن

آدم علیه السلام • اول زلتی کندویه اضافت ایلمیشدرکه • ربنا ظلمنا انفسنا دیدی • و ابلیس کندو گناهنی حق تعالی یه اضافت ایدوب بما اغویتنی دیمه سنک
بیانندهدر • بو بیانک سابقه مناسبتی بودرکه • چونکه مولانا قدس سره • اختیار کل و جبر خاصی بیان • و قل کل من عند الله سرینی عیان ایلدی • لکن بو مجلده
افلاح سالکین ایچون • آدم علیه السلام ایله ابلیس قصه سن گتوروب • ایکیسی دخی جمله کار • حق سبحانه و تعالینک دست ارادت و ید قدرتنده اولدوغن
عارفلر ایکن • ابلیس بر تلبیس جرم و گناهی حقه اضافت ایدوب نفسنی تنزیه ایتمکله مردود و مطرود • و آدم علیه السلام جرم و خطایی کندو نفسنه اسناد
و حق سبحانه و تعالایی تنزیه و تقدیس • و لوازم عبودیت و مراسم ربوبیتی مراعات ایتمکله مغفور و مرحوم • و عند الله مقبول اولدوغن حکایت بیورورلر
ایدی خطایی حقه اسناد ایلین شیطان کبی مردوددر • و نفسنه اسناد ایلین آدم علیه السلام کبی مغفور اولور • پس سمع جان ایله استماع ایله که نه بیورورلر
گرد حق و گرد ما هر دو ببین ای عاقل حق سبحانه و تعالانک خالق الافعال اولدوغی جهتدن فعلنی • و بزدن صدور ایتدوکی جهتدن بزم فعلمزی گور
کرد ما را هست دان پیداست این بزم فعلمزی موجود بیل که هر شخص متعینک مقتضیات و انفعالی ظاهردر • کرد کاف عربینک کسریله فعل معناسنه در
یعنی و ما اصابک من سیئة فمن نفسک فحوای شریفی اوزره • شیئاتی نفسکدن بیلوب • لکن قل کل من عند الله • و دخی • والله خلقکم و ما تعملون
قول کریمی اوزره حسنات و سیئاتک خالقیتی حقدن غیری بیلمیه سن • پس نه جبریلر کبی سلب اختیار ایله • و نه قدریلر کبی عبد کندی افعالنک خالقی دردیو
بیهوده سویله • زیرا لا جبر و لا تفویض و الامر بین ذلک دنلمشدر رباعیه • سر رشته اختیار از دست مده یعنی سر زلف یار از دست مده
مقصود زامر کن فکان هستی تست • بی فایده روزگار از دست مده • پس مذهب اهل سنت و جماعت • و مختار ارباب حقیقت بو وجهله در اکا بنا که
گر نباشد فعل خلق اندر میان اگر من حیث الاکتساب فعل خلق اورتاده اعتبار اولنمازایسه پس مگو کس را چرا کردی چنان پس خلاف طبع افعالی
ظاهره اولان کمسنه یه نیچون شویله ایلدک دیمه • و اکار رنجیده خاطر اولمه • حال آن که انواع عتاب و قدرتک یتر سه جزا و عقاب ایدرسن • پس افعال
عبادکسبی و اختیاری اولدوغی محقق اولدی • و لکن خلق حق افعال ما را موجد است حق سبحانه و تعالانک صفت خالقیتی بزم افعالمزی موجددر • و حین
عزیمتمزده کسبمزی خلق ایدیجیدر • فعل ما آثار خلق ایزدست • و بزم افعال و اعمال و مکاسبمز اول خالق الامر و الکون اولان فاعل مطلقک
آثار خلقیدر شعر • مرید الخیر و الشر القبیح • و لکن لیس یرضی بالمحال • پس عبد صفت خالقیت ایله متصف اولوردیک ضلالدر • و قدریه نک بو باده
سویلدکلری کلمات نا سزا • مانند مجوسیان ایزد متعاله شریک قومشدر • تعالی الله عن ذلک علوا کبیرا • پس لاجرم بر موجب خیر الامور اوسطها فرد مهتدی
طریق اوسطی اختیار ایدوب • هم خلق حقی شاهده ایلیه • و هم کندوده کسب اختیار جزوی اولدوغن معاینه قیله زانکه ناطق حرف بیند یا غرض
زیرا که ناطق یا حرفی گورر یا غرضی گورر که مراد معنی در کی شود یکدم محیط دو عرض ناطق اولان شخص و لحد حالت واحده ده ایکی عرضی قچان
محیط اولور • یعنی معنایی بیلورسه حرفدن غافل • و حرفی گورورسه معنادن ذاهل اولور • آن واحده ایکیسن دخی احاطه ایده مز • اگر غرض
عین مهمله ایله • و اگر غرض غین معجمه ایله علی کلا التقدیرین • حرف ایله معنی مراد اولنور • پس عبد عاجز افعالنک هم موجدی • و هم کاسبی اولمق محالدر
گر بمعنی رفت شد غافل ز حرف آدمی حین تکلمده جانب معنایه گیتسه حرفدن غافل اولور • زیرا شان آدمی ایکی طرفی حرف و معنادن برینی ایتمک
و برینه مشغول اولدقده بریندن محجوب اولمقدر • مثلا بو هر کسه معلومدرکه پیش و پس یکدم نبیند هیچ طرف هیچ بر گوز نظر واحده و بر نفس ده
پیش و پسی گورمز • بهر حال یا اوکین گورر و یاخود آردین گورر آن زمان که پیش بینی آن زمان تو پس خود کی ببینی این بدان زیرا اول زمان که
نظر در پیش ایلیه سن • سن اول زمان کندو آردوکی نیچه گورهسن بونی اذعان قیل چون محیط حرف و معنی نیست جان چونکه جان حالت واحده ده
حرف و معنایه محیط دکلدر چون بود جان خالق این هر دوان پس جان بو ایکی انک نتیجه خالقی اولور • یعنی هم کاسب فعل • و هم خالق فعل نه وجهله اولور
این هر دو لفظندن مراد • فعل • و خلق فعلدر • مصراعک اخرنده اولان آن جانبه راجع اولمق ممکندر • و یاخود آن وقت معناسنه اولوب حاصل کلام
بر آنده ایکی غرضی • و معنی و حرفی احاطه یه قادر اولمیان جان • بر آنده هم فعل و هم خلق فعله نیجه قادر اولور اولماز • زیرا احاطه کلیه سی یوقدر
بالخصوص اوزرینه آن و زمان مرور ایده یور • پس بر نسنه یه محل اولان • و اوزرینه آن و زمان گچن • و ایکی شیئک برینه مشغول اولدقده
بریندن غافل اولان صفت خالقیته سزاوار دکلدر • جان چون خالق بود این هر دو را در یک آن • تقدیری اوزره معنی ویرلدی •

یعنی آن واحده احاطه‌سی اولمیان خالق اولمامق خود اولی بالطریق در دیمک اولور • پس جمله‌سنک موجدی وحرف ومعنی • وکسب وفعلک خالقی
اول قادر مطلق در که • زمان وآن • ووقت ومکاندن منزه اولوب • برمصداق لایشغله شان عن شان • برفعلک ظهوری انی برفعل آخردن محتجب ایتمز
وشنودن برشان انی شان آخردن مشغول قیلمز حق محیط جمله آمد ای پسر حق سبحانه وتعالی جمله اشیایی محیط کلدی • ای نوردیدهٔ پدر •
وانزا آورد کارش از کار دگر انی برکار کار آخردن کیرو طوتماز شیخ نظامی فرماید • ای هست نه برطریق چونی • دانای درونی وبرونی

ای ولب عشق باعث جان
سلطان تویی آن دگر اسند
ای عقل مرا کفایت از تو
هم لطف برای ماست آخر
بیش تو دین نه طاعت آرم

با حکم تو مت ونیت یکسان
ذات تو بنور لایزالی
جستن زمن وهدایت از تو
با شربت لطف دار ریشم
افلاس تهی شفاعت آرم

ای حکم تو عالم التحیر
از شرک وشریک هر دو خالی
گر لطف کنی وگر کنی قهر
با قهر مکن بقهر خویشم
هم تو بغیایت الهی

عالم ز تو هم تهی وهم پر
توفیق تو گر نه ره نماید
پیش تو بکیت لونثار زهر
تا در نغم عنایتی هست
انجا قدمم رسان که خواهی

صاحب تویی آن دگر غلامند
این عقده بعقل کی کشایم
گر قهر سزای ماست آخر
فتراک تو کی گذارم از دست
از ظلمت خود رهاییم ده

با نور خود آشناییم ده • ایدی ای عاجز کمتر • وبندهٔ افقر • کرچه کرکه شاهدهٔ خلق خالق ایدوب • وحین صدور قبایح اعمال • ووقت ظهور
فضایح افعالده • جرم وخطایی ایزد متعاله نسبت ایتمه‌سن • وشیطان صفتی دیلمه‌سن • بلکه آدم خصلتی اولوب کسب واختیاره ملاحظه سیله جرم و
عصیانی نفسکه اسناد ایدوب سن دخی لایق تاج اجتبا • وسزاوار تخت اصطفا اوله‌سن گفت شیطان که بما اغویتنی شیطان رجیم که بما اغویتنی
دیدی کرد فعل خود نهان دیو دنی دیو دنی ولعین وغوی اولان شیطان کندو فعل واختیارینی کتم ایلدی • وصدور ایدن ضلالت وغوایتنک
خالقی حق اولدوغن اقرار ایدوب کندونک اختیار جزوی • وکسب فعلنی انکار ایتمکله طرد ولعنه مستحق اولدی • وحضرت مولانا قدس سره لاعلی
سورهٔ اعرافده اشبو آیت کریمه‌یه اشارت ایدرلر • قال تبارک وتعالی حکایة عن قول ابلیس • قال فبما اغویتنی لاقعدن لهم صراطک المستقیم
ثم لآتینهم من بین ایدیهم ومن خلفهم وعن ایمانهم وعن شمائلهم ولا تجد اکثرهم شاکرین • ارباب تفسیر فبما اغویتنی جمله‌سنده اولان باء جاره‌ده
ایکی قول بیان ایتمشلر • قول اول باء قسمیه اوله • ای باغوایک لاقعدن لهم صراطک المستقیم • یعنی الهی سن بنی اغوا ایلدوکک حقیچون البته بن ولد آدمی
وضع ایلدوکک صراط مستقیم اوزرنده اوتورورم • اما قعوددن مراد قعود حقیقی اولمایوب طریق حقه سلوکدن منع • ویاخود صراط مستقیمی بنی آدمه
تلبیس ایتمکله • مسالکده توقفدن عبارتدر • الحاصل بنی آدمه باطلی وکسب ایلدوکلری نامشروعی تزیین ایلمکله • بکا ویردوکک قدرت • ونفاذ سلطنک
حقیچون • بنی آدمک حقه سالک ولاجی طریق قویمیوب اوزرنده اوتورورم دیمکدر • پس بابا قسم اولدقده لاقعدن کلمه‌سنده اولان لام جواب
قسم اولوب • وبما اغویتنی قولنده اولان ما مصدریه • واغویتنی تاویل مصدرده وباء قسم ایله مجرور اولور • وقول ثانی فبما اغویتنی جمله‌سندن
باء سببیه اوله • ای فبسبب اغوائک ایای لاقعدن لهم • فبسبب وقوعی فی الغی لاجتهدن فی اغوائهم حتی یفسدوا بسبب اغوائی کما فسدت بسببهم
یعنی الهی سنک بکا واقع اولان اغواک سببی ایله بن ادمیان ایچون اولان صراط مستقیم اوزرنده اوتورورم • ونیم غی ده وقوعم سببی ایله
لاجرم اغوا ایمانه سعی واجتهاد ایدرم • تا که انلری وساوس وتسویلات ایله اغوا واضلال ایدوب • بن انلارک سببی ایله گمراه وفاسد اولدوغم کبی
انلری دخی فاسد وگمراه ایده‌یم • پس باء سببیه اولدوغی تقدیرجه فعل محذوف قسمه متعلقه اولوب فبما اغویتنی اقسم بالله لاقعدن تقدیرنده اولنور
زیرا لام مابعد لاقعدن اوزرنه تعلقنی منع ایتمشدر • مثلا والله لزید لامرن دیمک جایز اولماز • وبرقول دخی فبما اغویتنی جمله‌سنده اولان ما استفهامیه در
دیمشلر • کانه قیل بای شیء اغویتنی • ثم ابتدا فقال لاقعدن لهم • ولکن تفسیر کبیرده امام فخر الدین رازی رحمة الله علیه • وجه ثالثی مقبول طوتمایوب
دفیه اشکال وهوان اثبات الالف اذا دخل حرف الجر علی ما الاستفهامیة قلیل • دیو بیوررلر • یعنی فبما اغویتنی اولمایوب فبم اغویتنی اولورایدی دیمک ایسترلر
مثلا عم تساءلون کبی که عادن محفف در • لاقعدن لهم صراطک المستقیم قولنده دخی عند النحویین علی محذوف اولدوغنده خلاف یوقدر • تقدیر کلام
لاقعدن لهم علی صراطک المستقیم دیمکدر بیورمشلر • قال الزجاج ومثاله قولک ضرب زید الظهر والبطن • والمعنی علی الظهر والبطن • والقاء کلمة علی جائز
لان الظرف فی المعنی فاحتمل ما یحتمله الیوم واللیلة • فی قولک اتیک غدا او فی غد • وابلیس بو قولنده کندو اغواسنی حقه مضاف قیلوب
ثبعزتک لاغوینهم اجمعین • قولنده اغوای عبادی کندویه اضافت ایتمشدر • پس علی قوله الاول ابلیس مذهب جبرده • وعلی قوله الثانی مذهب قدرده
ومابین الجبر والقدر اولان مسئله‌ده متحیر اولماسنه دلالت ایدر • وبو وجه دخی قایلدرکه ابلیس بو اعتقاد اوزرینه اولدی که فی الحقیقه غوایتی حاصل اولمز
الا برمغویدن حاصل اولور • پس کندو نفسنی لاآخر من الغادین مغوی قیلوب بعده زعم ایلدی که قطعا للتسلسل کندولی مغوی اولان دخی
حق تعالی در • وقال محمد بن الکعب قاتل الله القدریة • لابلیس اعلم بالله منهم یرید انه علم ان الله یهدی ویضل • ومعنای اغواده اختلاف اولنوب
ابن عباس رضی الله عنهما • واکثر مفسرین رحمهم الله • اغویتنی اضللتنی معناسنه در دیمشلر • قال الحسن معنی اغویتنی لعنتنی • وقال ابن الانباری
معنی اغویتنی اهلکتنی • وقال بعضهم خیبتنی • وقیل امتحنتنی • وقیل حملتنی غاویا • وقیل سمیتنی غاویا لتکبری عن السجود لمن انا خیر منه • وقیل جعلتنی فی الغی وهو العذاب
وقیل نفیت منی الافعال الذمیمة • وقیل ادخلت علی داء الکبر بابه • حاصل کلام اهل سنت وجماعتدن اولان علما دین بیوررلرکه الاغوا ایقاع الغی
فی القلب والغی هو الاعتقاد الباطل • پس برمصداق قول مزبور • اعتقاد بونلر اوزرینه کرکدرکه تحقیقا حق وباطل قلبده واقع اولماز الا
ارادت حقله واقع اولور • فاما طایفهٔ معتزله بو بابده ایکی فرقه اولمشلردر • برگروهی اغوا اهلاک معناسنه در دیوب فسوف یلقون غیا
آیت کریمه‌سنده اولان کلمهٔ غی بو قبیلدندر • زیرا اهلاکا وبلاء معناسنه در دیرلر • ودخی ان کان الله یرید ان یغویکم آیت کریمه‌سنی

ان کان الله یرید ان یهلککم بعنادکم الحق دیو تفسیر ایدرلر • وبرگروهی دخی اهل سنت والجماعت کبی تفسیر ایدوب وکیمیسی نیجه وجوه ایله
اعذار کثیره ایراد ایتمشلردر • بیان ایتدکلری اعذاردن وجه اول بودرکه • ابلیسک بو قولی ظن وحسباندر • زیرا ابلیس غی وجهل وکفرک
خالقی حق تعالی در دیو اعتقاد ایلدی قول ابلیس ایسه حجت دکلدر • وجه ثانی بودرکه • حق تعالی شیطانه آدم ایچون سجده امر ایدوب وعنده
شیطانک غی وکفری ظاهر اولدی • فلهذا اغوای مزبوری ابلیس حقه اضافت ایتمک جایز اولدی دیرلر • وجه ثالث بودرکه ابلیسک رب بما اغویتنی
قولی سن بکا آدم سببی ایله لعنت ایلدک • بندخی لاجل هذه العداوة • انلرک قلوبنه القاء وسوسه ایدرم • دیو معنی ویررلر • وجه رابع
بودرکه • معنای فبما اغویتنی • الهی عقوبة علی عملی سن بنی جنتدن خایب ایلدک • بندخی انلری جنتدن محروم ایتمک ایچون • صراط مستقیمک
اوزرنده طوروب اغوا ایدرم • دیمکدر دیو معنی ویررلر • اما امام فخر الدین رازی • تفسیر کبیرده بیوررلرکه • اغوانک معناسی اضلال در
وبربونک بیاننده مبالغه ایتمزز • ولکن ابلیسک دخی مغویسی حق تعالی در دیو • برهان یقینی اثبات ایدرز • زیرا ابلیس ایچون دخی لابد
برمغوی گرکدر • پس شوندن خالی دکلدرکه • شیطانک مغویسی یا کندوسی اوله • ویاخود مخلوق آخر اوله • ویاخود مغوی حق جل وعلا اوله
حال انکه شیطان کندو کندونک مغویسی اولمق باطلدر • زیرا غوایتک غوایت اولدوغن عالم اولان عاقل غوایتی اختیار ایتمز • ومخلوق آخر دخی
مغوی اولمق باطلدر • زیرا تسلسل ویاخود دور لازم کلور • بو خود باطلدر • پس ثالثی ثابت اولدی که • فی الحقیقه مغوی حق تعالی در • یضل به
من یشاء ویهدی به من یشاء الی صراط مستقیم • خلاصهٔ کلام شیطان رجیم قسم ایدرکه • الهی بنی اغوا ده اوزرمه سبق ایدن ارادت ازلیه
حقیچون • وبنی ازلده لباس قهر ایله الباس ایلدوکک عزتک حقیچون • اگر سن بنی انلرک طریق مستقیمی اوزرنده قعود ایتمکه قادر ایدرسک
قعود ایدرم • والآن انلر ایچون وراء عالمده امر ایتمکه قادر دکلم • الهی ازلده اولان قوت قهرک ایله آدمی زادک صدد رینه وسوسه
ویرورم • وصدور رمزبورهٔ سنک عساکر انوار تجلیاتک سالک اولدوغی صراط مستقیمکدر • آه ای سمع قابل ارباب تحقیق دیرلرکه ابلیس
لاقعدن علیهم دیمیوب • لاقعدن لهم دیمکده • برنکتهٔ عجیبه وار در • یعنی ابلیس دیمک ایسترکه • الهی آدمی زاد اوزرینه ظفر بولمقدن نعتا ایاس ایله
مهجور اولدوغمده بنم وسوسه‌م انلره باعث ازدیاد شرف اولور • پس لهم اولور علیهم اولماز • وبنم وساوسم انلره ظفر بولمقده نعوت اضطراب
وطوارق علت وسواس • وغبارلشکدن انلرک ایمان وایقانی مزکی اولوب • شهود ووجدان صاحبی اولورلر • فاشار الی هذا علیه السلام
بقوله ذاک صریح الایمان • قال محمد بن علی طیب الله انفاسه • لو نجا ابلیس بشیء لنجا برؤیة القدرة علیه والاقرار علی نفسه بقوله رب بما اغویتنی
واهل تحقیق بیوررلرکه • ابلیس اغوایی حقه حواله ایلدوکی نظر توحید • ورؤیه امور من الله دکلدر • بلکه حقه اثبات حجت ومعارضه در • زیرا
اگر نظر توحید اولایدی • صراط مستقیمدن خطا دخی ایتدیه • مدعی اغوا واضلال دکلز ایدی • پس ابلیس دون الصفات والافعال ذات احدیتدن
محجوب الابدیة • لشهوده الافعال • وتعظیمها • افعاله قسم ایدوب فبما اغویتنی دیدی • ولشهوده الصفات • واعظامه لها • فبعزتک
دیو قسم ایلدی • وطریق توحید ذاتی دن بنی آدمه اعتراض ایدوب • سنک غیرکدن انلاری مشغول قلمامغله • طریق توحیده سلوکدن منع ایدرم دیدی
وحق سبحانه وتعالی عزازیلک باب اغوا واضلالده کمال جرأتندن خبر ویروب بیوررکه • ثم لآتینهم من بین ایدیهم ومن خلفهم وعن ایمانهم
وعن شمائلهم ولا تجد اکثرهم شاکرین • یعنی الهی بن انلرک راه راست لرنده قعود ایدوب • واندن صکره وسوسه وتسویلاتمی انلره درت جهتدن
وجب واستیلا ایدن کتورورم • والهی سن بنی آدمدن اکثرینی • احسان ایلدوکک نعم سابقه‌یه شکر ایدیجی بولمازسن دیدی • ارباب تفسیر بیوررلرکه
جهات اربعه‌دن ابلیسک اتیانی • وسوسه واغوا • وتسویل واضلالنده اولان جد وکوششی من کل وجه ممکن اولدوغندن کنایه در • وغالبا
اعدا دخی جهات اربعه‌دن ظاهر اولوب • ابلیس دخی عدو مبین اولماغله حقیقة جهات اربعه‌دن کلور • پس ابلیس جهات اربعه‌یی ذکر ایدوب
فوق وتحتی ذکر ایتمدی • زیرا موجب تقویت سعادت روحانیه اولان جوانب اربعه بدنده موضوعه در • ورحمت فوقدن نزول ایدوب
وتحتدن اتیان اولنان مورث وحشت اولور • عزازیل ایسه بلا وحشت اغوا مع الانس سعی ایدر • ویروی ان الشیطان لما قال هذا الکلام
رقت قلوب الملائکة علی البشر • فقالوا یا الهنا کیف تخلص الانسان من الشیطان مع کونه مستولیا علیه من هذه الجهات الاربع • فاوحی الله تعالی
الیهم • انه بقی للانسان جهتان • الفوق والتحت • فاذا رفع یدیه الی فوق للدعاء علی سبیل الخضوع • ووضع جبهته علی الارض علی الخشوع
غفرت له ذنب سبعین سنة • وعن ابن عباس • من بین ایدیهم من قبل الاخرة ومن خلفهم من قبل الدنیا • وعن ایمانهم وشمائلهم من جهة حسناتهم
وسیئاتهم • وقال ابو صالح الاولان الحق والباطل • والاخران الاخرة والدنیا • وقیل الاولان لم یمتنعوا عن محظور • والاخران وقوعهم
فی المحذور • وفعل اتیان من وعن ایله تعدیه ایتمک سماعی در • وقال البیضاوی رحمة الله علیه • وانما عدی الفعل الی الاولین بحرف الابتداء
لانه منهما متوجه الیهم • والی الاخرین بحرف المجاوزة فان الاتی منهما کالمنحرف عنهم • المار علی عرضهم ونظیره قولهم جلست عن یمینه •
قاشانی قدس الله روحه بیوررلرکه • ابلیس قلبدن کلمک • مکر حقدن امین ایتمکله کلوب • وفریفتهٔ مکر شیطان اولانی حق کریمدر • وغفوررحیمدر
دیو مغرور • ولا تخف یوب طاعتدن تثبیط ودور ایدر • وبعدندن کلمک فقر وضیعهٔ اولاددن تخویف ایدوب مستقبلده اولاجق
طول عمر • وامل دراز ایله نفسی واولاد ایچون • مال جمعنه • ودفاین ادخارینه تحریض ایتمه‌سی در • وجانب یمیندن کلمک تزیین فضایل ایدوب
وعلم وفضیلتله عجب ویروب • رؤیت فضیلت ایله محجوب عن الحق ایتمه‌سی در • وجانب شمالدن کلمک • اعمال معاصی ومقابحی ارتکاب ایتدروب
شهوات ولذاته دعوت ایتمه‌سی در • وروزبهان بقلی قدس الله اسراره بیوررلرکه • من بین ایدیهم من جهة النفس والهوی • ومن خلفهم

من جهة الشهوة والمنی • وعن ایمانهم من طریق الدعوی • وعن شمائلهم من طریق اظهارهم الشکوی فی البلوی • وایضا من بین ایدیهم من طریق القلب
ومن خلفهم من طریق العقل • وعن ایمانهم من طریق الروح • وعن شمائلهم من طریق الصورة والنفس • وایضا من بین ایدیهم من طریق الاسلام ومن خلفهم
من طریق الایمان • وعن ایمانهم من طریق العرفان • وعن شمائلهم من طریق الایقان • پس فوق وتحت مذکور اولمادی • اکا بناءً که موجبهٔ قرب اولان
سجدهٔ معبود دیده • تحت موضع فنادر • وفوق دخی محل کشف وشاهده • ووارد تجلیات در • پس من العرش الی الفرش شیطان ایله مالامال اولوب
مرد فانی به جیبگا قریب اولسه لر • ناگهان سبحات وجه قدمک سطوات انوار تجلیاتی • سوراخ سوزن مقداری درخشان اولدقده • طرفة عین
واقل من لمحة • جمله شیاطینی احراق واهلاک ومحو ونابود ایلر نظامی در عصمت این چنین حصاری • شیطان رجیم کیست باری • چون حرز توام حمایل آمود
سرهنگی دیو کی کند سود نثر ای طالب قابل ومستمع مقبل • مرشدان راه حقیقت • وسروران طریقت بیورورلرکه • جهات مزبوره دن هر جهتده
نفس ایچون بحسب صفاتها خطوطات مختلفه اولوب • فلذلک مفسرین محققیندن هر بری • بر وجهله تفسیر ایتمشلردر • پس گوش هوشک دوت قبل کم
مظهر التوفیق والهدایه • نجم الدین دایه نه بیورمشلردر • شیطان دیر که لآتینهم من بین ایدیهم • یعنی بنی آدمه قبل حسددن وسوسه گتوردوب
ترمن حسد ایدرم • حتی اکابر علما وزمانلرنده اولان مشایخ عظامه حسد • واحوال واعمال • واقوال کمله طعن وانکار ایدوب آدم علیه السلام ایله
حال ابلیس نیجه ایسه • بو حسودلر دخی هم کندولر ضال اولورلر • وهم کانت خربیت اظهار ایله خلقی اغوا ایدوب مضلین اولورلار • ومن خلفهم
یعنی من قبل التعصب • اتیان وسوسه ایدوب امر ایدرم که متقدمیندن اولان صحابهٔ کرام • وتابعین رضی الله عنهم ایچون سوء ظن وانواع
طعن ایلیه لر • وعلماء دین ومشایخ گزین ماضیه یی قدح ایله • بغض وعداوت • واصناف بهتان وافترا ایدوب • وانلردن گورمدکلرین گوردک دیو لر
واشتمدکلرین روایت ایده لر • وعن ایمانهم یعنی افساد ذات البین قبلندن اتیان تسویلات ایدوب • اخوان دین میاننی افساد • والقاء عداوت
وبغضا ایدرم • وعن شمائلهم اهالی وقبایل واصدقا واقربا سبیله ترک نصیحت ایتمک ایچون • اتیان تسویلات ایتمکله • انلره خیانت وطمع ایله امر ایدوب
ترک امر معروف ونهی عن المنکر • ومعاملاتده عامهٔ مسلمین ایله مکر وخدعه ایتدورم • وکذلک جانب ایدیلرندن عجب وریا ایله وسوسه ایدوب
افساد طاعات ایدرم • وخلف لرندن لاف وصلف ایله اتیان تسویلات ایدوب • ایام سالفه ده انلردن صدور ایدن اعمال بری ذکر ایتدروب
ریاء وسمعه اوزن اوزرینه الکله مفاخره ومباهات ایتدررکه عمللرین حبط ایدرم • وعن ایمانهم من قبل الادعا اتیان وسوسه وتسویل ایدوب
من غیر المعانی احوال وحالات ادعاسن ایلیوب • ومواجید وحالات کندولرده اثر یوغیکن • اظهار مواجید وحالات ایله امر ایدرم • وعن شمائلهم
من قبل الافترا اتیان وساوس ایدوب • وقایع وکشوف ایله مرایات غریبه • ومقامات کاذبه تسویل ایدرم • وخاصة مریدلرک دخی جانب
ایمانلرندن اتیان اعتراض ایله وسوسه والقا ایدرم که • مشایخ ومربیلرینه معارضه ایلیوب دل سبب ایله قطع طریق ارادت وطلب ایدرم •
وانلردن ماعدا مواهب وآیات • وفواید صحبتدن اخراج ایدرم • ومن خلفهم قبل تفرقیدن اتیان وسوسه ایدوب تسویل حج وغزا وزیارات
وتحصیل علوم ایله انلری صحبت مرشد کاملدن دور واخراج ایدرم • زیرا صحبتده ظفر بولامه وغم مغنایه • حالت تفرقه ده مظفر اولورم • وعن ایمانهم
من قبل الانبساط اتیان تسویلات ایدوب سوء ادبه تحریض ایتمکله • ترک تعظیم ایلیوب • وانلری رتبهٔ قبولدن تنزیل ایچون توسیع فراح
فی الکلام ایدرم • وعن شمائلهم من قبل المخالفة اتیان وسوسه ایدوب • انلری مواردرده ایراد • وسطوات غیرت ولایت ایله اهلاک
وبعد القبول رد اولنماغیچون اوامر ونواهی مرشدرا حقیقتی ترک ایتمک امر ایدرم • والهی سن اکثر بنی ادمک قوی وجوارحنی انلره انعام ایلدیگک
سعادت دنیویه واخرویه ده شاکرین • وطریق طاعات وتقرب ده مشتعلین وحامدین بولمزسن • زیرا انلار بنم اضلال واغوادهٔ نفسلرینه موافق
وطبعلرینه مطابق ایلدوکم تسویلات وتمویهاتی قبول • وسنک امر وفرمانکی رد ایتمشلردر دیوب ابلیس لعین دقسم • واناتی دلیدوکی کبی
قدح وذم ایلدی • وچونکه ابلیس ظنا بو مقوله کلمات سویلیوب • بو معنانک تحقیقنده • ودعوای مزبوره ادعاسنده اولدیغنه حق جل جلاله
شیطانه خطاب بالعتاب ایدوب • قال اخرج منها مذءوما مدحورا لمن تبعک منهم لاملأن جهنم منکم اجمعین دیو بیوردی • یعنی حق سبحانه وتعالی
ابتدی ای ملعون مذءوما ومدحورا • وهر خیردن ورحمتمدن مطرودا ومبعدا جنتمدن چیق • زیرا سن نهایت شرده اولان غایت ذنبانه زرینه
غربت ایلدک • شول بنی ادمدن که سن انلرک پیش وپس وچپ وراستلرندن • اتیان تسویلات وتمویهات ایلدکده • سکا اتباع والقا
وامرکی قبول ایدوب • سنک اغوا واضلالکه فریفته اولالر • وشول ارباب ضلالت که سکا تابع اولوب • اضلالکی قبول ایلین ضال ومضل
اولانلره اقتدا ایلیه لر • غرض وجلالم حقیچون سزدن وتوابعلرک جمیعسندن جهنمی مالامال ایدرم • ولذات نعیم ابدی واذواق بقاء سرمدی
وکمالات روحانیه وحقانیه دن محجوبین اولدقلری حالده • اسفل مراتب وجود اولان جهنم طبیعیه ده مخلدین • وانقلابات عالم تضاد
وتقلبات کون وفساد ده نیران حرمان عن المراد ایله معذبین ایدرم قاسم انوار الا ای نفس خودکامی دخود بین • ازان گشتی اسیر سجن سجین
چنین در گمرهی اوردی که آتش • اسیر لعبت ان چین ماچین • جهاندر جهان آواره گشتم • قوی تم دل بلا کین • دلم را زنده کردانید وصلت
چو باد صبحدم برگ نسرین • خدایا از بلای بد نگه دار • بحق حرمت طاها ویاسین • آه ای عاجز ومسکین حق تبارک وتعالانک رحمت بی پایان
واحسان وغفرانی عبادی اوزرینه نه وجهله نثار اولنه دغن ملاحظه قیل که • بنی آدمه کمال رحمتندن تنبیه ایدوب بیورر که • یا بنی آدم لا یفتننکم
الشیطان کما اخرج ابویکم من الجنة ینزع عنهما لباسهما لیریهما سوآتهما انه یریکم هو وقبیله من حیث لا ترونهم انا جعلنا الشیاطین اولیاء للذین لا یؤمنون
عطار مبر فرمان این شیطان تو زنهار • که گرداند ترا او خوار ومردار • مبر فرمان شیطان وجدا شو • ازین شیطان وبد نفسی رها شو •

مبر فرمان شیطان وبیندیش • حجاب نفس را بردار از پیش نثر آه ای غافل بیچاره • وجگری جراحات اغوای شیطان ایله پرپاره • ایمدی بو کا چاره
درگاه کردگاره • آه وزار ایله جرکه استغفار • ودردکه چاره طلبندن غیری چاره یوقدر • پس سن دخی آدم علیه السلام کبی الهی یوللی شاشدم ونفسمه
ظلم ایتدم دیوب یاش یرینه قان اغله • مانند ابلیس بما اغویتنی دیوب مردود ابدی اولمه • پس گفت آدم که ظلمنا انفسنا آدم ربنا ظلمنا انفسنا دیر
اوز فعل حق نبد غافل چو ما آدم علیه السلام فعل حقدن بزم کبی غافل دکل ایدی • بعض نسخه ده اوز فعل خود نبد غافل چو ما • واقع اولمشدر • یعنی
آدم تابع ابلیس اولان جبریلر کبی • کندو فعلندن واختیار جزویسندن غافل دکل ایدی • وشر وخیر حق تعالانک مخلوقی اولدیغن دخی بیلوردی • نه جبری
وقدری ایدی دیمکدر • بو بیت شریف قالا ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین • آیت کریمه سنه اشارتدر • وبو آیه
کریمه یه متعلق اولان قول مفسریندن بعضی بودر که • ادم قصهٔ نجیر انده • رم ربنا انا ظلمنا کفت وآه • یعنی آدم ظلمت وگم گشته راه نثر بتنده ایراد
اولنوب بعض تحقیقاتی بو محلده ذکر اولنه دلمش ایدی • ایمدی گوش هوشک دوت قیل که • آدم ایله حوا علیهما السلام نیجه نیاز ایلدی • مناجات
ایتدیلر که • الهی ای پروردکارا • بزی ابلیس اضلال ایدوب اکل گندم ایتمکله • شداید عظیمه یه گرفتار • ودنیاده کد عیش ایله کارمزی دشوار
ایدوب نفسمزه ظلم ایلدک • اگر سن بزی مغفرت ورحمت ایلمزسک لابد بز خاسرلرندن اولوز دیدیلر • واشک روان دوکدیلر عطار
ز شرم وخجلت انجاکاه آدم • بعجزی برگشاد ان لحظه او دم • زبان بگشاد کای دانای اسرار • تو میدانی چه گویم من گنهکار • تو دانایی من اینجا که چه گویم
ستاده مبتلا وزرد رویم • گنهکارم فتاده در چه گل • که از قوت نبودم آگه دل • مرا ابلیس کرد اینجا بخواری • نکردم من ز رازت پایداری
مرا از ره ببرد و کرد رسوا • تو میدانی که هستی ذات یکتا • بدی کردم بنفس خویشتن من • شدم تاریک ای شنگ ز روشن • ولیکن من ز خود دیدم شیطان
تو ستاری وهم غفار ورحمان • قیل ان آدم علیه السلام اکل من الشجرة وهو ناس لنهی الله ایاه عن اکله منها وکان اکله نهاظلما لنفسه وعصیانا لربه
وان کان فعله ناسیا فان النسیان جایز المؤاخذة عقلا فکان جایز المؤاخذة شرعا • الا ان الله تعالی تفضل علی امة محمد صلی الله علیه وسلم
فرفع عنهم الخطاء والنسیان وما استکرهوا علیه • کما قال علیه السلام رفع عن امتی الخطاء والنسیان وما استکرهوا علیه • معلوم اوله که امم سالفه نبیهم
وبین الله تعالی کندولردن خطاء ونسیانا صدور ایدن جرایمده مؤاخذه اولنورلر ایدی • لکن امت محمد رسول کرام اوزرینه تفضیللری اولماغله
شفاعت نبیه وحبیبه علیه السلام حق جل وعلا کندو فضل واحساننددن امت محمدک اوزرلرندن رفع حرج ایلیوب • سهو ونسیان وخطا ایله واقع اولان
زلاتی عفو ومغفرت بیوروب • نبوت اضطه ایلمدی • فاما غرامات وضمانات که • خطا واقع اولان قتل ایچون حکم اولنان دیت • واخرک متاعنی ناسیا
ومخطیا احراق واتلاف دائرنه ضمان • وبین الناس بونک امثالی واقع اولان احکام حدود وانده باقیه قالدوب • اومقوله ده گرک عمد وگرک خطاء
اجرای احکام شرعیه اولنور • ومفسرین رحمهم الله بو بابده ایراد سؤال وجواب بالصواب ایله دفع اشکال ایدوب بیورورلرکه السؤال انبیا ومرسلین
رب العزتدن مسئلت مغفرت ایلیه لر • شونلر خالی دکلدر که ذلک السؤال اجابت بیوریله • ویاخود مستجاب اولمیه • دعالری مستجاب اولمامق خود
شان انبیا علیهم السلامه روا دکلدر • پس حق سبحانه وتعالی مسئلت انبیایه اجابت بیورور • بو تقدیرجه معنای مغفرت ایسه ستردر • پس آدم علیه السلام
زلاتده ایلدوکی مسئلت عند الله لاحق اجابت اولوب • فتلقی آدم من ربه کلمات فتاب علیه بیورلمشدر • مع هذا حق سبحانه وتعالی حالی دستر ایتمیوب
الی یوم القیام • وعصی آدم ربه • ودخی فازلهما الشیطان عنها فاخرجهما مما کانا فیه • قول کریمی ایله مذکوردر • پس مغفرت بلا ستر نیجه اولور الجواب
بو کا بر قاچ وجهله جواب ویرلشدر • بر جواب بودر که معلوم اوله که ستر ذنوبده اولان مغفرت • کاه خلقدن ستردر • بر وجهله ستر که بین الخلق ظاهر
اولماز ذکر دخی اولنماز • وکاه اولور که ستر اثر ذنبده اولور • واثار ذنوبک ستر ومغفرتی • صاحب الذنب اولان کمسنه زلاتیله مؤاخذه اولنمایوب
ذنوبندن تجاوز اولنمقدر • پس بر موجب حسنات الابرار سیئات المقربین • انبیاء عظام علیهم السلامدن زلهٔ صغیره صدور ایلسه انلره عظیمه گوروب
عند السؤال بر وجهله مشغول اولورلارکه • ستر عن الناس وکتم عن الخلق خاطره ایتمیوب • بلکه تجاوز ومغفرت ایله اثر زلاتک ستری • وعند الله
عتاب اولنماسنی رجا ایدرلر • پس الله سبحانه وتعالی دخی اجابت بیوروب تجاوز عن الزلات ورفع مؤاخذه ایدر • وبر جواب دخی بودر که
بحتمل که • حق سبحانه وتعالی بو مقوله نک اظهار وافشاسی ایله غیریلرینی ایقاظ وتنبیه اراده بیوروب • حتی خلق عالم متفطن اولالرکه • انبیاء عظام
علیهم السلام • بعظم شانهم وجلیل قدرهم • زلهٔ حقیره وصغیره ایله توبیخ جایز اولدقدن صکره • عوام الناس خود معاتبه ومعاقبه الیق اولی بالطریق
وبر جواب دخی بودر که • بر موجب وما الله بغافل عما تعملون • تحقیقا حق جل وعلا غافل دکلدر دیو • بالشهود والعیان عبادی بلمک ایچون اظهار ایلدی
الوعد عند الله • وفی هذه الآیة دلالة علی قول المعتزلة لانهم یقولون الصغائر مغفورة باجتناب الکبائر • ثم من قولهم ان الرسل والانبیاء معصومون
عن الکبائر • وزلة آدم لا شک انها صغیرة لما ذکرنا • ثم قوله وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین • فاذا کانت الصغیرة مغفورة عندهم
ولم یکن له ان یعذبه علیها من حیث الحکمة • حتی لو عذبه یکون جائرا علی قولهم • فیکون قول آدم وان لم تغفر لنا علی مذهبهم کانه قال ان جرت وظلمت علینا
لنکونن من الخاسرین • وهذا اقبح من القول نعوذ بالله من ذلک نقلت هذه من تفسیر القرطاس • وفی التفسیر الکبیر ان هذه الآیة تدل علی صدور الذنب
العظیم من آدم علیه السلام الا انا نقول ان هذا الذنب انما صدر عنه قبل النبوة • وعلی هذا التقدیر فالسؤال زائل • قال ابن عطیه اعتراف من آدم
وحوا علیهما السلام • وطلب للتوبة والستر والتغمد بالرحمة • فطلب آدم هذا • وطلب ابلیس النظرة • ولم یطلب التوبة فوکل الی رأیه • وعلما دیمشلردر که
دیمشلر که • سعادت آدم علیه السلام بش شیله • وشقاوت ابلیس دخی بش شیله در • یعنی سعادت آدم مخالفته اعتراف • وذنوبنه ندم •
ونفسنی لوم • وتوبه یه مسارعت • ورحمت حقدن مأیوس اولمامق ایله در • وشقاوت ابلیس ذنوبنه اقرار • واعتراف ایتمامک • ونفسنی لوم ایلمیوب

ونحو شئ اضافت الى الرب ايتمك • وطلب انظار • وقنوط من الرحمة ايلدكيدر • وارباب كشف وايقان • واصحاب ذوق ووجدان بيورر لركه •
ظلم بو محله حقايق مقامه جهل • ومقام شاهده حقده طلب حظ نفس در • پس آدم ايله حوا عليهما السلام • مقام تلوين ده اقرار بالجهل ايلديلر زيرا اول
زمانده مقام تجريد توحيده اولالردي نفسي لوم • وبلكه ذكر دخي ايتمزلردي • اكا بنا كه مقام توحيد ده نفسك برشئ ده قدرتن گورمك شركدر ديمشلر
كما قيل من لام نفسه في مقام التوحيد فقد اشرك • قال الحسين الظلم هو الاشتغال بغيره عنه • وقال الشبلي ذنوب الانبياء تؤديهم الى الكرامات والرتب
كما ان ذنب آدم يؤدي الى الاجتباء والاصطفاء • وذنوب الاولياء تؤديهم الى الكفارة • وذنوب العامة تؤديهم الى الاهانة • وامام قاشاني طيب الله انفاسه
بو آيت كريمه نك تفسيرنده بيورر لركه • آدم ايله حوانك ربنا ظلمنا انفسنا قوللري • نفس ناطقه نك من جهة الطبيعة • انطفاء نور وانكسار قوتنه منتهي در •
ونفس ده اولان داعي نك تجرد ايله طلب كمالده حصولي در • وان لم تغفر لنا يعني الهي اگر سن بزي انوار روحانيه ايله الباس • وانوار منوره اوزره
شرقه اولمغله افاضه ايلمز ايسك • وترحمنا وافاضه معارف حقيقيه ايله رحمت ايلمز ايسك • لنكونن من الخاسرين • لابد ماده سعادت ابدي وبقا
سرمدي اولان • استعداد اصليي • دار فانيه صرف ايله اتلاف • ونقص طبيعي يه ملازمت ايله كمال تجرددن محرومين زمره سندن اولورز ديديلر • پس آدم
بو وجهله تضرع وزاري • وتوبه واستغفار ايدوب • وجميع اشيانك خالقي • وجمله مكوناتك موجدي • وفعلك دخي خالقي اوله وغني عارف اولوب • غافل دگل ايكن •
درگنه او از ادب پنهانش كرد • حين صدور فعل ذنبده آدم عليه السلام ادب رعايت ايلدوكندن • فعل حقي پنهان ايلدي • يعني ابليس كبي ترك ادب ايله
فبما اغويتني ديدوكي كبي حقه خطا اضافت ايتميوب ظهور قبايح نفسندن طوتوب بلا التعلق الارادة الازليه برشئ ظاهر اولماز نم گناهم وارسن بو بليه
تقدير ايتمشسن ديو حقه زبان درازلك ايتمدي • ومراسم مراعات عبوديت ايدوب زان گنه بر خود زدن او بر نخورد لاجرم آدم عليه السلام اول جرم
وخطايه كندو نفسنه اسناد ايلدوكندن • ثمرات مغفرت وفواكه رحمت تناول ايلدي بعد توبه گفت اي آدم نه من • حضرت الله بعد از معرفت گناه
ايدي اي آدم • وبرگزيده حضرت من آفريدم در تو آن جرم ومحن • اول جرم ومحنتلري سنده بن خلق ايتمدممي • نه من لفظنك معناسي مصراع ثانيده اجرا اولنمشدر
يعني سنده اولان ذنوب ومحن خود نيم خلقم در نه كه تقدير وقضاي من بد آن • وسندن ظهور ايدن جميع افعال واقوال واحوال نيم تقديرم وقضام دگلميدي
قضا وتقديرم ايدي پس اي آدم چون بوقت عذر كردي آن نهان • وقت عذرده اني نيچون پنهان ايلدك سن خود بو معنايه عارف ايدك •
گفت ترسيدم ادب نگذاشتم • آدم عليه السلام ايدي الهي سيدي ومولاي سنك عتابكدن خوف ايلدم ترك ادب ايلدم گفت من هم پاس آنش داشتم
حق سبحانه وتعالى ايتدي اي آدم سنك اول ادبكي دخي بن حفظ طوتدم • يعني يا آدم ترك ادب ايتميوب مراسم رعايت عبوديت ايلدوكك دخي سنك
اوزركه سبقت ايدن عنايت ازليه مدندر • وسني بو وجهله محفوظ قلدوغم بنم احسانمدر • ايدي عذركي مقبول ورعايت ادب ايلدوكك حفظ ايلدم ديمك اولور

عطار
پس آنگه حق تعالى گفت آدم • عجب عجز آوريدي اندرين دم • زعجز خويشتن مسكين نمودي • كنون اسرار ما را در فزودي • بري كردي بدآمد بر بهشت
دلي مرهم نهم بر جان ريشت • كنون بردن زجنت بي عقوبت • بسي ابشه تراندوه ومحنت • بلاي قرب ما كش اين زمان تو • كه بخشيدم در اينجا رايگان تو
تو با من باش هر جاي كه باشي • دمي بايد زما غافل نباشي • تو با من باش اندر درد ومحنت • كه كاهات دهم هر لحظه راحت • تو با من باش اكنون راز گفتم
نمود عشق با تو باز گفتم • هر كاري كه پيش آيد مرا تو • درون جان نگر در من لقا تو • مرا بر خوان كه با ستار سبحان • وجود آدم از اين غم تو بر ان

ايدي اي نور ديده پدر • وجگرپاره مادر هر كه آرد حرمت او حرمت برد • هر كيمكه حرمت گوزتورر ايسه اول كمسنه حرمت ايلدر • يعني بر موجب جزاء الاحسان الا الاحسان
ادب واحسان صاحبلرينه حق سبحانه وتعالى دخي رحمت وغفران • وجسكر بن لكاسكان ايدر هر كه آرد قند لوزينه خورد هر كيمكه قند گتورر شكري بادام
حلواسي يير • يعني بر فحواي كريمه من جاء بالحسنة فله عشر امثالها • هر كس اعمال حسنه دن حضور حقه عن خلوص نه گتورر سه اون او قدر جزا بولور • قال الله تعالى
ومن يعظم حرمات الله فهو خير له عند ربه • حرمات حقوق واجبه در • واكا حرمت مراعات وتعظيمي در • واول مراعات حقوق طاعته موافقتدر • فلهذا
عبد الله انصاري رضي الله عنه منازل السائرين ده بيورر لركه • الحرمة هي التحرج عن المخالفات والمجاسرات • وقال القاشاني في شرحه فان التحرج هو
تضيق النفس في التجنب عن المخالفات في الاوامر • والمجاسرات بالاقدام على المناهي والمحارم • ايدي معلوم اولاكه حرمتده درجات كثيره واردر
لكن ارضا دلي عبد الله انصاري تحقيق • وامام قاشاني شرح ايتدوكي اوزره بيان اولنوب حق سبحانه وتعالى بر عبد مستعدي به درجه اوليده
اولان حرمتي توفيق ايدرسه درجات اخر دخي بفضل الله تعالى كشفا وعيانا وذوقا ووجدانا ميسر اولوب تقرير وتوضيحه احتياج قالمز • واگر درجه اولده
بولنمزسه هزار رو هزار درجات ذكر اولنسه ذره ونمه بهره بولماز خجندي • كسي دست ندارد در زجان ندارد حظ • كه چشم دور زجان از جهان ندارد حظ
بزاد اين سخن تو اثر نكرد كمال • درخت خشك زآب روان ندارد حظ • فاعلم ان الحرمة تعظيم الامر والنهي لا خوفا من العقوبة فيكون خصومة
للنفس • ولا طلبا للمثوبة فيكون مستشرفا للاجرة • ولا شاهدا للجد فيكون متدينا بالمراآت فان هذه الاوصاف كلها شعب من عبادة النفس يعني
حرمت انسان مأموربه ايله امري تعظيم • ومنهي عنه دن انتها ايله نهي حرمت وتعظيم در • وتعظيم مزبور شول عبد اكابك كاري دركه عارف عظمة الله ولكن
عبادت حقي تعظيما له ايليه • زيرا عبد خبيرك بو لاشه مخالفتي جايز اولمايوب بلكه اوزرينه طاعتي واجب در • يعني عبد مطيع • وفاء بحق عظمة ربه
واداء لحقوق عبوديته • خالصا ومخلصا لوجه الله • لا خوفا من عقوبة الله طاعت حقي اوزرينه واجب ايتمكدر • زيرا ترك طاعت ايله نفسنه عقاب
اولنمامق ايچون • الله سنك عقوبتي مطالبه • وعند الطاعة لاجل نفسه خاصمه ايدن عبد • عبد سوء وبنده گستاخدر • اكا بنا كه اول كمسنه نك عبادتي
طوعا اولمايوب بلكه كرها در • زيرا خوف من العقوبة ايتميدي عبادت دخي ايتمزدي • فاذا كان كذلك اول كمسنه لاجل الخلاص من العقوبة
نفسنه عبادت وامر ونهيي تعظيم قلدوغي نفسه حق ايله خصومت اولور • خصومت ايسه جدالدر كقوله تعالى • وهم في الخصام غير مبين •

بيان تحقيق الحرمة

وقد جاء الجدال مع الله عن الغير في القران كما قال تعالى • هؤلاء ها انتم جادلتم عنهم في الحيوة الدنيا فمن يجادل عنهم يوم القيمة • وامر ونهيك تعظيم وحرمتي
طلب ثواب ايچون دخي اولماملق گركدر • زيرا طاعتي اجرت ايچون ايتمش اولور • زيرا الاجير اولان مستاجردن اجرت المق ايچون خدمت ايدر • پس اول مقوله
كمسنه عبد اجرت اولوب عبد مولا اولماز • زيرا الاخذ الاجرة خدمت ايدردي • اجرتن الدوغي كبي بابي سيدي ترك ايدر • فاما عبد مولى بونك خلافيدر
يعني عبد مولا ملازم عتبه عليه باب سعادت سيد اولوب • مقابله عملده توقع اجرت ايتمز • واجرت ايچون نفسنده استحقاق دخي گورمز • اجرت ايسه
نفسك مصالح ومنافع • وحضور وراحتي ايچون مطلوبه در • بو تقديرجه اجرت عبادتي حقيقتده نفسي ايچون اولور • وعبد مطيع طاعتنده شاهد جد
دخي اولميه • يعني نجات وكمالنده جدينك تاثيري ملاحظه سيله • وياخود لنفسه جدنده فعل گورركله • شاهد جد اولميه • زيرا طاعتنده اغياره نظر ايدن
متدين بالريا اولور • خصوصا رؤيت نفس اوله • زيرا نفس شر اغيار در • پس بو مرتبه ده اولان دخي عبد نفس در • ايدي صفات مزبوره دن
پاك وصافي اولمايانلرك بريسي حرمت حقدن برشئ ده بولنمايوب بو مقوله نك صدور ايدن عبادتي • نفسك فروع وشعبندن معدوده اولور
فافهم جدا شعر انهم يعبدونك من خوف نار ويرون الثواب فضلا جزيلا • اولان يسكنوا الجنان فيسقوا • من عيون رياضها سلسبيلا
ليس لي في الجنان يا قوم راي • انا لا ابتغي بحبي بديلا نثر اصمعي حكايت ايدر كه بعض سواحلده فقرادن برجماعته ملاقي اولدم كم • بكا وشديد ايله
بكي ايدرلر ايدي • وايچلرنده بر رجل شاب تبسم وضحك ايدردي • پس شاب مزبوركه ندوحاليله اول اغنيانك دونك حالني سؤال ايتدكده انشبوه
ذكر اولنان ابياتي انشا ايلدي • پس اول شابه ايتدم • يا فتى حبيبكه نه عجب جرأت ايلدك اگر محبوب سني طرد ايدرسه حالك نيچه اولور ديدم •
پس في الحال بو شعري دخي لنفسه انشا ايلدي شعر انا ان لم اجد من الحب وصلا • رمت في النار منزلا ومقيلا • ثم ازعجت اهلها بندائي
بكرة في جحيمها واصيلا • معشر المشركين نوحوا علي • انا عبد احب مولى جليلا • لم اكن في الذي ادعيت محقا • فجزائي به العذاب طويلا
آه اي عاشق بيچاره • حب الهي عاشق سكيني مجبور ايدوب مكردن ايمن اولمغه حكم ايلمش • پس مقام محبت سكرده اولان مقام حرمتك فوقنده در
گوش هوشك دوش ميل كه خداي متعال عاشق صادقلرينك حقنه نه بيورر • قال تعالى اولئك لهم الامن وهم مهتدون سيد نسيمي فرمايد

يار كجا سي جمله وفا در جفا دگل • ياري جفا قيلور دين اهل وفا دگل • معشوق هر نه قيلسه روا در محبت نه • الا فراقي اودينه باقيسي روا دگل
هر كشك قبله سي اي جان سن اولمادك • ابراغه دوشدي كعبه دن اهل صفا دگل • فاني جهانده اي گوكل اول وحدت اهليم • بو زيبنك بلا ومحنت ايله مبتلا دگل
صبرك شرابي گرچه سغر حد را اي حكيم • عاشقلرك دواسي بو آجي دوا دگل • وصلكدن اول گدا اكيم ار ايشدي مرادينه • معنيده بل كه شاه جهاندر گدا دگل
صورتده آدم اوغلي ومعنيده ديو اولان • اولدر كه حقي تانيماش آشنا دگل • صورتده گرچه آدي بشر در نسيمينك • معنيده آدي هر حجرك كيميا دگل

آه وواه اي طالب راه • وراغب عشق الله • دل شمعني شعله عشقله يانديركه • عاشق حالني بيله سن • وجميع مقامات ومراتبي • رفرف عشق زيران ايتدكده
تحت اقدامكده مشاهده ايده سن • ايدي عاشق قدريني عاشق • وعشقك حرمت وتعظيمني نه عشق بيلور • عاشق ايلك گلي برد • عاشق دلكسك قال گرد
زيرا كه طيبات از بهر كه للطيبين طيبات كيمك ايچوندر طيبلر ايچوندر • قال الله تعالى الطيبات للطيبين والطيبون للطيبات • الخبيثات
للخبيثين والخبيثون للخبيثات • ايدي گوزم نوري يار را خوش كن بر نجان وببين ياري خوش ايله خوشلق گور • ورنجيده قيل رنج گور • يعني امر حقه تسليم اول
احسان گور • ومخالفت قيل عذابه گير • وياخود يار وفادار اولان روح پايداري • احكام نفسدن پاك • وعشق حق ايله خوش دل وچالاك قيل
خوشلق گور • وحم غفلت ايچوب ماسوا ايله رنجيده قيل آتش بعد وفراقده ناخوشلق گور كمال خجندي • اي خدمت تو كسي جهان قدرتي نيافت

شاهي كه چاكر تو نشد حرمتي نيافت • تا غم نخورد دور دنيغر زود قدر مرد • تا لعل خون نكرد جگر قيمتي نيافت • دل زان لب بهان نتوانست برد جان
بو دش مجال تنگ مگر فرصتي نيافت • نه خنده تو كان نمك خوان رحمت • جان از نعيم هر دو جهان لذتي نيافت • پشمينه پوش خرقه سالوس تا نسوخت
از جامه خانه كرمش خلعتي نيافت • چندانكه باز جست در اعمال خود كمال • مقبولتر ز ترك ريا طاعتي نيافت • پس هر كس خير واگر شر عمله گتورر ايسه جزاسني گورور

ودخي ان احسنتم احسنتم لانفسكم وان اسأتم فلها فحواي كريمه سي اوزره • هر كشينك نيك وبدي كندويه راجع اولور • پس جبري اختياردن فرق ايچون
بر مثال واضح گتوروب حضرت مولانا بيورر لركه يك مثال اي دل پي فرقي بيار • اي گوكل فرق ميان جبر واختيار ايچون بر مثال گتور • تا
بداني جبر را از اختيار تا كه جبري اختياردن بيله سن • وتشخيص وتمييز قيله سن • في المثل دست كان لرزان بود در ارتعاش دست كه اول
ارتعاش دن درتره بجي اوله وانكه دستي را تو لرزاني زجاش • واول بريدي كه اني يرندن سن لرزه يه گتورورسن هر دو جنبش آفريده خدا شناس
اگر رعشه دن حاصل اولان حركت اضطراري • واگر كندك تحريك ايلدوكك حركت اختياري ايكيسني دخي حق سبحانه وتعالى نك خلق وايجادي ايله
وآفريده خدا بيل ليك نتوان كرد اين با آن قياس لكن حركت اختياري يي حركت اضطراري يه قياس ايده مزسن اكا بنا كه زان پشيماني كه دادي لرزه اش
اول حركتدن نادم وپشيمانسن كه • اكا اختيار كله لرزه ويردك مرتعش را كي پشيمان ديديش اما مرتعشي اول حركتدن نيچان پشيمان گوردك بعض نسخه ده
دخي مصراع ثاني هم چون پشيمان نيست مرد مرتعش • واقع اولمشدر • يعني مرد مرتعش نيچون پشيمان دگلدر زيرا مجبوردر • معلوم اوله كه رعشه بر مرضدر كه
عارض اولان كمسنه نك الني دتره در • وعلت مزبوره يه مبتلا اولانلرك اكثري مدمن خمر اولانلر در • پس حضرت مولانا قدس سره بو مثالده نكته
قصد ايدوب جبر ممدوح ايله اختيار جزوي • وجبري وقدري بيني بو وجهله فرق ايدركه • في الحقيقه بين الخواص بر جبر واردركه • خواص عباد الله
انك اظهار ايتمكه قادر دگلدر • وافشاسنده مجبوردر • مثلا بو طايفه شول باده نوش اولانلرك مرتعشنه شابه دركه • الرعده رعشه واردر
پس عشاق الهي دخي دست ساقي بزم ازليدن شراب عشق لايزالي • وسلسبيل وصالي دن مالامال طولولر ايچوب • دهر گز دهان جانندن جام صفاي محبت

اولمایوب مدمن خمر فنا اولان محو و بیهوش • و مست مستغرق و مدهوش عشق و محبت • و وجد و حالت ایله لرزان و بی سامان هر کارنده
مجبوردر • وانک هر عیبی هنر و هر سیاتی حسنات در • وانلردن صدور ایدن فعل اضطراریدن عاشق مجبور نادم و پشیمان دکلدر • اما عشق
و محبتدن بی لذت ایکن دعوای محبت ایدوب خطوطات نفسانیه اقتضاسی ایله عرایس مناهی • و بعض شطحیاته بر ید جرأت و زبان درازلق
ایلین • متقلده بی مدانک بی اختیارم دیدوکی • همان جبریه نک بی اختیارم دیدوکی کبی در • بالاخره انکله معاقب اولوب او مقوله حرکات ناشایسته
و غیر مرضیه ایله وکندن مذلت چکر **قاسم انوار** هر که هشیار در این دیر مغانش مکذار • سر تسلیم ندارد سرش از تن بردار • من همان لحظه بدریای یقین توبه رسیم
کر دلم ابر کرم کرد و چشم ذربار • ساقی از روز ازل بنده مسکین توایم • ذوق مخموری ما جام رها کن خم آر • هر کسی راز شرابات خدا بخش رسید
زاهدا که مرا بخش و لیکن بخرار • هر که منصور شد او جام انا الحق بردار • چون چو منصور شدی جام انا الحق بردار • کر ز مستان حقی از ره تحقیق و یقین
باده مینوش تو بیکانه ز مستان مشمار • قاسمی در دو جهان برخوردار آن یار نکو • تا نهی نام تو در هر دو جهان برخوردار • و بالجمله مذکور اولان مباحث جبر و قدر
تشکیلنک طریقی • و قوانین عقلیه مبتنی در • ارباب ذوق و شوق • و اهل محبت و عشق ایسه حالات عقلیه چندان ملتفت اولمازلر • ملهم اولکاشف اسرار
قیومی • جلال الدین الرومی قدس سره بیورر لرکه **بحث عقلست این چه عقل ای حیله گر** ذکر اولنان بحث بحث عقلدر • بو نه عقل در ای حیله کر • استفهام
انکاری در • یعنی ای عقله اعتماد ایلین حیله بند • سن اعتماد ایلدوکک عقل جزوی خود عقلدن معدود دکلدر • زیرا انبیا و اولیاده اولان عقل کلی در
پس برده اولان عقل جزوینک بر وجهله فایده سی • وانکله اولان بحثک منافعی یوقمیدر دیرسک • عقل جزوینک فایده لکی شو قدر در که اولا که
تا ضعیفی ره برد آنجا امکر تا کیم بر ضعیف و خالی الذهن اولان کمسنه مکر کیم جبر و اختیار سمتنه یول ایلیه • و عقلیه نیجه جبر و اختیار بینی فهم ایدوب
جبری و قدری اولمیه • **والا بحث عقلی کر در و مرجان بود** فرضی عقلی اولان بحث اکر در و مرجان دخی اولسه **آن دکر باشد که بحث جان بود**
اول بحث که جان بحثی اوله غیری درلو اولور ع بحث عقلی کا مانند اولمز • واکا عقل ایرشمز **بحث جان اندر مقام دیکرست** بحث جان بر غیری مقامدر
باده جان را قوامی دیکرست جان باده سنک برادرکه قوامی • و ماورای عقلده بر عجب کیفیتی واردر ع ازلذت عاشقی چو مست و رشوی
در لشکر عاشقان چو منصور شوی • از ظلمت خود اکر دمی دور شوی • در نور شوی و عاقبت نور شوی • **ان زمان که بحث عقلی ساز بود** اول
زمانده که عقله منسوب اولان بحثک دزنی (?) و رونق و اعتباری وار ایدی • **این عمر با ابو الحکم همراز بود** بو حکایه سی اولنان عمر رضی الله عنه
ابو الحکم ایله همراز ایدی • مقدما ابو جهلک کنیتی ابو الحکم ایدی • و اسمی انک دخی عمر ایدی • و ابو جهل امر دنیایه متعلق اولان تدبیر و تدارکده بدع لدی
ماهر اولمغله رحمة للعالمین حضرت سید المرسلین علیه الصلوة والسلامک عنادا و جحودا رسالتنه اقرار ایتمیوب طریق توحید و ایماندن فرار و شرک
و کفری اختیار ایتمکله ضدی اولان ابو جهل دیمکله کنیت ویرلدی • و عقل و تدبیری کندولی مخلد فی النار اولمقدن خلاص قیلمادی • پس عمر رضه
قبل التشریف بالاسلام ابو جهل ایله دمساز ایکن **چون عمر از عقل آمد سوی جان** چونکه عمر عقلدن جان جانبنه کلدی • یعنی عقل معاشی ترک ایدوب
حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمه خلوص قلب ایله ایمان کتوروب صاحب کشف و ایقان و اهل ذوق و وجدان اولوب کوکله کلدی • و تابع
روح اولدی **بو الحکم بو جهل شد در بحث جان** بو الحکم اول عین جان اولان عمرک بحثنده • و حقایق و لطایفی بلمکده بو جهل اولدی • و کندو کندویه
غدر ایدوب ظلمت جهلک ایچنده بی نور • و ابلیس کبی رحمت حقدن دور اولدی شر الناس کناه اباحکم • والله کناه ابا جهل **سوی حس و سوی عقل او کاملست**
ابو جهل حس ظاهری سمتنده • و عقل جزوی جانبنده کاملدر • و یاخود ابو جهلک حس و عقله جانبی کمالده در **کرچه خود نسبت بجان او جاهلست** اکرچه جانه نسبت
ابو جهل خود جاهلدر • یعنی کرچه عالم معنی و ملکوتده جاهل • اما عقل جزوی و حس ظاهریده ماهر ایدی • ولکن لازم اولان ملکوت اعلی و معرفت نفس
و مبدأ و معاد • و رسول علیه السلامه ایمان و انقیاد ایدی • انلردن غافل اولمغله علوم حسیه سی نفسنه نجات ویرمدی • ایدی ای مؤمن موحد
بحث عقل و حس اثر دان یا سبب حسی و عقلی اولان بحثی اثر و یاخود سبب بیل • بو بیت شریفده لف و نشر مشوش واردر • زیرا عقلک انتقالی مؤثردن
اثره • و حسک انتقالی اثردن مؤثره در • و اثردن مؤثره اولان انتقاله انی • و مؤثردن اثره اولان انتقاله لمی اعتبار ایدرلر • الحاصل الحاث عقلیه
و حسیه یا اثردن مؤثره استدلال • و یاخود سببدن مسببه • و یاخود وجود ملزومدن وجود لازمه انتقال در • زیرا عقل و حواس • مراتب اسباب ظاهر
و آثاردن تجاوز ایده مز • و ماورای طبیعته دخی فقا ما **بحث جانی یا عجب یا بو العجب** جانه منسوب اولان بحث وجدانی یا عجب در • و یاخود بو العجب در • یعنی عقل
ادراک جان یولنه کیدنلرک کردها ین کوره میوب وعشق با این حکمه میوب جان بحثی اعجب عجایب • و افضل مواهب در • ایمدی جبر و قدر بحثی قیل و قال
و جدال عقل پر عقال در • پس بو مقوله بحثی ارباب جدله ترک ایدوب مورث کثرت اولان اقوال استماعندن اصم و ابکم و صامت و عفو و ...
زیرا که **ضوء جان آمد نماند ای مستضی** ای طالب ضیای نور عرفان • و راغب پرتو اشعه آفتاب جذبه رحمان اولان • عاشق سبحانی جان ضیای
کلدی • و شکوفه زار عین العیانک سنبل و ریحانی آچلدی **لازم و ملزوم و نافی مقتضی** لازم و ملزوم و نافی و مقتضی و نفی و اثبات قیدلری کافالک
معلوم اوله که اصطلاحات رسمیه اوزره لزوم بین الشیئین امتناع انفکاک در • و لازم مستقبل عرفنده شیئک لازمی شیدن انفکاکی ممتنع اولانه دیرلر
کما قیل اللازم ما یمتنع انفکاکه عن الملزوم • یعنی شی اول هر نه زمان موجود اولسه شی ثانی دخی انکله موجود اولوب • انفکاکی تصور اولنمیه تقدیر
مثلا قابل صنعت و کتابت اولماق انساندن منفک اولماق • و هر نه زمان انسان موجود اولسه قابل کتابت اولدوغی دخی موجود اولمق کبی
و ملزوم اول شیدر که انک تصوری لازمک تصورینی مستلزم اوله • و لازم دخی اهل منطق قتنده ایکی قسمه منقسمدر • بر قسمی لازم غیر بین در
و لازم غیر بین اولدر که جزم باللزومده لازم و ملزومک تصوری کفایت ایتمیوب بلکه وسط و دلیله محتاج اوله • مثلا مثلثک زوایای مثلثک قائمتین

تساویسی کبی • زیرا مثلث و قائمتینک تصوری جزم باللزومده کافی اولمیوب بلکه مقدمات هندسیه یه محتاج اولور • نته کیم معنای مزبور کتب هندسیه ده
مفصلا مبین در • و لازم بین اولدر که لازم و ملزومک تصوری جزم باللزومده کفایت ایلیه • و قسم مزبور دخی ایکی قسمه منقسم در • بر قسمی لازم بین
بالمعنی الاعم • و بر قسمی لازم بین بالمعنی الاخص در • لازم بین بالمعنی الاعم اولدر که لازم و ملزومک تصوری جزم باللزومده کفایت ایلیه • مثلا زوجیتک
اربعه یه تزوجی کبی • و لازم بین بالمعنی الاخص اولدر که تصور ملزوم فقط جزم باللزومده کفایت ایلیه • کلزوم البصر للعمی • ایمدی لازم اوچ قسم اولدی
بریسی لازم غیر بین • و بریسی لازم بین بالمعنی الاعم • و بریسی دخی لازم بین بالمعنی الاخص در • فافهم جدا • اما اهل بیان میاننده معتبر اولان لزوم
مع التساوی در • ولکن بحسب العقل کثیر الضیف اولانک ثانی لابد کثیر الرماد اولمق دکلدر • تفصیلن بلمک استین کتب منطق و بیانه مراجعت قلسون
و نافی و مقتضی دخی اصطلاح اهل اصولدر • یعنی عند ارباب الاصول بر شیک عدمنی مقتضی اولان دلیله نافی و مانع • و وجودینی اقتضا ایلین دلیله
مقتضی اطلاق ایدرلر • مثلا بو فنک اهلی قتنده دلیل نفی و اثبات شی واحدده تعارض ایلیه • دلیل نفی تقدیم و ترجیح اولنور • و عندهم ... العموم خیال
بو بر قاعده کلیه در • بونک دخی علی التفصیل تحقیق طلب ایلین اصول کتابنه ملازمت ایلسون • حاصل کلام • و خلاصه مرام • فنون عقلیه ده اولان وهم و
و علوم رسمیه ده اولان اصطلاحات بحث و جدال • جذبات رحمانیه نک پرتو اشعه آفتاب جمال ناسی لمعان • و تجلیات ذات و صفات
قلوب ارباب ولایتده درخشان اولدقده • بالکلیه محو و فنا • و نابود و ناپدید اولوب عشق جانان • و نور رجادن غیری بر شی قالمز •
زانکه بینایی که نورش بازغست اکا بنا که شول بصیر و بینا که انک نوری بازغ در • یعنی دیده فوادی روشنا • و انوار تجلیات الهیه مرآت
قلبنده رونما اولمشدر **از دلیل چون عصاکش فارغست** اول بینا عصاکش کبی اولان دلیلدن فارغ در • بعض نسخه ده از عصا و از عصاکش
فارغست واقع اولمشدر • یعنی اول مقوله بینا عصا و عصاکشدن فارغدر دیمک اولور • حاصل کلام مانند عصاکش اولان کلمات ارباب جدالدن
و عقلی اولان قیل و قالدن مستغنی در • زیرا عصای عقل و عصاکش اولان کلمات ذوی العقول الجزئیه کوکل کوزلری اعمی اولانلر ایچون بصیره
لازم در **خجندی** بدایه خواندی و هیچت هدایتی نرسید • عنان کشیده کا وران سوی غایتی نرسید • زخوان علم که بر نقل حکمت آرا • بر تو زنقل و حدیثی روایتی نرسید
بقصه کوش نهادی سبب نزول امین • ز لحن غیب بکوش تو آیتی نرسید • ترا چه سود بروز جزا وقایه و جرد • چو از وقایه عفوش حمایتی نرسید
مزید دیده و انا بدایت این ره • بهر که شفقه تا در نهایتی نرسید • ز سالکان خبری یافتم نهایت راست • که یک و منزه درین ره بغایتی نرسید
ازان دمی که خدا العلم وصف اوست کمال • بکوش حرف شنو جز حکایتی نرسید • **تعبیر و هو معکم اینما کنتم** بو محل بو آیت کریمه نک تفسیری بیانندهدر
و بو آیت کریمه سوره حدیدده در • قال القاضی فی تفسیرها لا ینفک علمه و قدرته عنکم بحال • و قال السمانی یعنی وجودکم مستفاد من نظر وجوده
و کینونتکم موجوده به • والله بما تعملون بصیرا • لانه مستعلکم • و قال العارف ... و هو معکم اینما کنتم لوجودکم به • و ظهوره فی مظاهرکم • والله بما تعملون
بصیر • لسبق علمه به و کونه منقوشا فی اربعة الالواح فی عالم ملکوته بحضرته • پس بو آیت کریمه نک سیاقنده اولان یعلم ما یلج فی الارض و ما یخرج منها
و ما ینزل من السماء و ما یعرج فیها آیت کریمه سی مناسبتی ایله معنای کریمی بودر که • بذور و امطار و غیرها دن ارضه ولوج ایلین • و زرع و نبات اشجار
و غیرها ارضدن خروج ایلین • و ارزاق و امطار و املاک و غیرها سمادن نازل اولان • و ابخره و انفاس و اعمال و غیرها دن سمایه عروج ایدن اشیانک کلیه
و جزوییه سنه علم ازلیسی شامل و محیط اولان خالق ارض و سما • و دانسته و بینا • هر قنده و هر نه حالده اولسه کز • علمه و قدرته سزکله بیله در • و علم و قدرتی
هیچ بر حالده سزدن منفک دکلدر • و سزک وجودکز انک نظر وجودیسندن مستفاددر • و کینونتکز انکله موجوده در • زیرا وجودکز انکله در و انک
ظهوری سزک مظاهرکزده در • و جمیع اعمالکزی بصیر در • زیرا مستعلکز اولدر • و اعمالکزه علم ازلیسی سبق ایلیوب حضرتنده اولان عالم ملکوتنده
موجوده الواح اربعه ده اعمالکز منقوش در • و عملکزه کوره جزا ایدر دیکلر • و بالجمله معیت مزبوره ده طوطی لسان کل و لال • و باز بلند پرواز
عقل شکسته بال در • ولکن و علمناه من لدنا علما مکتب خانه سنده معلم علم لدنی اولان روح محمدیدن تعلم عرفان ایلین بیغای شکر افشانی
زبان حال بردان خدای • مرآت مجلای فواد جمال آراده ظهور ایلیان انعکاس تجلیات حقایق نمادن • اقتباس اولنوب و شرح معیته کفتار بیانی
ادای سحر آرای ایدوب بیورر لرکه • ماهیت مطلقه نک وجودی • ماهیت مجرده و مخلوطه ده متقرر اولدوغی کبی • حضرت هویتک دخی جمیع مظاهر ایله
معیتی متحققدر • و هویتک اشیاده اولان سریانی • سریان واحد فی الاعداد کبی در • یعنی هیچ بر عدد بلا واحد دکلدر • و بالنظر الی الحقیقه
جمیع مراتبده ظهور واحد ایچون در • و اختلافات بحسب التکرار و الاضافات در • تکرار و اضافات ایسه امر اعتباری در • نته کیم بونک تفصیلی
بوندن اقدم بحر ایله کثرات امواج تحقیقنده سبق ایتمشدر • و علی هذا التقدیر موجوداتدن بر موجودده • بلا معیت هویت لباس شهود ایله متلبس اولماشدر
اما فتی بر دیده حقیقت بین که اول معیتی کوره **شعر** همه عالم پرست ازین دلدار • لیس فی الدار غیره دیار • نیست پوشیده آفتاب رخش
دیده جوی درخور دیدار • از خودی خودت کناری کیر • تا ببینی نکار رو خود یکبار • چونکه بو عین یقین حاصل اوله اختلاف هستی موهوم
مرتفع اولوب • بر موجب فاینما تولوا فثم وجه الله • هر نه یه توجه ایلسک حقه متوجه اولورسن • و بعده و هو معکم سرندن خبردار اولوب و نحن اقرب
الیه منکم اشارتنه مطلع • و دخی و فی انفسکم افلا تبصرون حقیقتی بینا و مطلع اولورسن • پس و الله بکل شیء محیط رمزینه واقف اولوب
ذوقا و وجدانا مشاهده قیلورسن که • بر استاد کامل پر هنر • کارخانه قدرتنده ایجاد انواع صور ایدوب اشباح مختلفه و اشکال متضاده
ظل خیالن کوستروب جمیع حرکات و سکنات • و عموما تصرفات انک ید قدرت و دست مشیتنده اولوب • کندوسی پس پرده کمال جلالده
خفی و نهان اولمش **سید** چونکه رخ او که بو زکدن ای شه خوبان نقاب • قالمدی جهل و ضلالت ظاهر اولدی آفتاب • حق عیان اولدی عیان ای مظهر ذات و صفات

کز نهفتی آشکار اولدی و هم یوم الحساب • چشمهٔ میعاد ایمش کردم وجودم سر بسر • کاف و نوندن ایکی یا که هر طرف ایکی قطعات • اوکه بو تری بلور اولدرش خضر وجود
حکم ایکی بر بری ایکی اول صاحب امر خطاب • عارف حق استرم سوزنانه عالمده کیم • سویلیم مقصودمی تا اول ویره کرچک جواب • ای نور حدیقهٔ عالم • و نور حدقهٔ آدم
اشبو مقدمه و بیان • و تفسیر و تبیان مضبوطک اولدیسه ضمیر خورشید تنویره ظاهر و باهر اولا که ارباب حقیقت بو آیت کریمه‌ده • عارفین ایچون
ایکی مقام اعتبار ایتمشلردر که • بریسی مقام عین جمع • و بریسی مقام افراد القدم عن الحدوث در شعر زمرة العشاق قد قرب الوصال • زبدة العشاق لا تشتغلوا
ایها الاحباب قوموا من نیام • اشربوا من کاسه شرب المدام • تا بکی از خویشتن غافل دریغ • کافتابت کشته پنهان زیر میغ • حسرتا کز نفس محجوب دغل
بی خبر ماندی ز محبوب ازل • پس من حیث الوحدة والقدم غیرت عزت رحمان • و سطوت عظمت سبحانیده • اکوان بر وجهله مضمحل اولور که
حتی اثر با قالماز • پس عظمت و جلال لا یزال • تسقط مع الوحدة ایدوب اکوانی بر حیثیت ایله ازاله ایدرکه • بین فعله و قدرته افتراق قالماز • و من حیث
الجمع نور صفاتی نور فعلنه اشراق ایدوب • نور صفات ایسه قایم بذاته اولماغله • فعلنه من ذاته و صفته تجلی ایدوب • مرآت وجودده حق مشاهده ایدر
و هو ظاهر بکل شیء من کل شیء للعموم بالفعل • و للخصوص بالاسم والنعت • و لخصوص الخصوص بالصفة • و للقایمین بمشاهدة ذاته بالذات • و هو تعالی منزه
عن البینونة والحلول والافتراق والاجتماع • ایدی ای روح مصور • و نور بصر • بو ذکر اولنان احوال ذوق عشق • و مشاهدات عشاق در • و لا یعلم تأویله الا
العاشقون • قال الحسین یا فارق الاکوان الحق • و لا قارنها کیف یفارقها و هو موجدها و حافظها • و کیف یقارن الحدوث القدم • به قوام الکل و هو باین
عن الکل • الا تراه یقول و هو معکم اینما کنتم • ای طالب صادق • و یار موافق • بو آیت کریمه‌ده حیث معهم اینما کانوا عاشقلره بشارت • و سوکلیلره توثیق
و عارفلره سکینه • و محبلره بهجت • و مراقبلره یقین • و مقبللره رعایت • و موحدلرک اتحادینه اشارت واردر • فافهم جدا نظم از حد گذشت قصهٔ درد نهان ما
ترسم که ناله فاش کند راز جان ما • بسیار فکر کرد و ندانست شمه‌ء • در لطف آن دهان خرد خرده دان ما نثر پس حضرت مولانا قدس سره الاعلی
قصهٔ عمر رضی الله عنه ایله • رسول قیصر رومک سرانجامنه • و بو آیت کریمه‌نک بعض حقایق و دقایقنه • و اسرار معیته شروع ایدوب بیورر لرکه •
بار دیگر با قصه آمدیم زیرکیر و حجب الظاهر قصه‌یه کلدک ما ازان قصه برون خود کی شدیم بز خود فی الحقیقة اول قصه‌دن قچان طشره
کتدک • یعنی فی الحقیقة قصهٔ اصلیدن خروج ایتدک • هر حالده و هر قالده اولسق انکله بیله‌یوز گر بجهل آییم آن زندان اوست اگر جهله کله‌وز جهل انک
زندانی در ور بعلم آییم آن ایوان اوست و اگر علمه کله‌وز اول علم انک ایوانی در • بعض نسخه‌ده قافیه زندان ماست • و ایوان ماست • واقع اولمشدر
یعنی بزم زندانمز و بزم ایوانمز در دیمک اولور • حاصل کلام نور معرفت • و ضیای علمک فکر ماسوا و پوشی اولوب مرتبهٔ جهل و غفلته کلورسک اول
غفلت حق تعالانک بزم ایچون وضع ایلدوکی زندانی در • زیرا الجهل ظلمة دیلمشدر • و زندانه مجرملر کیردوکی کبی بز دخی جرم و غفلت سببی ایله زندان فکر
ماسواده‌یوز • حقیقة نظر اولنورسه ده • ماسواده وجود یوق پس کیر و اندن مفارق دکلوز • لکن معیتدن غافل اولماغله زندان غفلتده قید بند تصور
کثرت اولمشوزدر • و اگر شمس فلک چارم محبت برج وحدتدن طلوع ایتمکله • مرآت مجلای قلب ضیای علم و معرفت ایله پر نور اولورسه قلب الکبری مع عین الله
مصداقنجه انک درگاه و ایوانیوز • زیرا علم نوردر • ایوان کسر همزه ایله عربی در • درگاه و صفهٔ بزرگ معناسنه در • اواوات و اواوین جمعیدر زیرا
ایوان اصلده اوان در • و ایوان فتح همزه ایله فارسیدر سایبان معناسنه در که عوام تحریف ایدوب صیوان دیرلر • حاصل کلام بزم انسانی ایوان
صورتده راحت اوله‌رق کبی • روح انسانی دخی سایبان علمده راحت اولور • و چاه طبیعت ظلمانیه‌ده آلودهٔ ماسوا اولدقده غمناک و محنتده اولور
اما بالنظر الی الحقیقة • اگر غفلت و اگر علمده هیچ بر حال ایله اندن جدا دکلوز عطا • که جز من در نگنجد در دو • سر نم اندرون و در برونت
سر نم دانا منم بینا درین حال • همی بینم نمودت کل احوال • چو ما با تو درون جسم و جانیم • درین جنت اعین العیانیم • آه ای عاشق صادق و یار
موافق عشق و محبت بزی بزدن بر وجهله آلدی که در خواب آییم مستان ویم اگر خوابه کله‌وز حق مستلری‌یوز ور بیداری بدستان ویم
و اگر بیداره کله‌وز انک قصه و دستانیوز • یعنی آتش جذبات رحمانیه هستی موهومی بالکلیه احراق • و عشق سبحانی بود و نابودمزی یغما
و غارت ایدوب مستغرق تجلی احدی الذات • و محو و فانی اولورسق حق مستانه‌لری • و عشق و محبت شرابنک سکران و حیرانلری‌یوز
و اگر سکردن صحوه • و محودن وجود حقانیله مرتبهٔ عقله کلورسک • مقام فنا و مرتبهٔ وحدتده مشاهده اولنان لذت انسی ذکر ایلیوب گفتار و کلامز
قصه‌ها اندن غیری دکلدر • الحاصل اگر سکر و اگر صحوده • و اگر محو و اگر اثباتده هیچ بر حال ایله محبوب ازلیدن جدا دکلوز ور بگرییم ابر پر رزق ویم
و اگر عشق و محبتدن رقت قلب حاصل اولوب بکا و گریه ایدرسک محبوب ازلینک رحمت ایله مالامال سحاب باران ریزیوز • یعنی چشم گریانمز
مانند سحاب • قطرات محبت تقاطر ایدوب قلهٔ رأسمزدن فضای سینه‌مزه سیل فراوان روان • و دل عطشان ریان اولور • و گلشن باغ
وجودمزده معارف و حقایق گللری • و شکوفه زارلرمزده کلمات قدسیه سنبللری شکفته اولوب بلبل هزار کبی زار ایدرز ور بخندیم آن زمان برق ویم
و اگر ضحک و خنده ایله‌ورز • اول زمان اول کریم و رحمان • و دیان و سبحانک برقی‌یوز • یعنی عشاق الهینک تبسملری دخی محبت خدادن درخشان
و عشق یزداندن لمعان ایدن تجلیاتک اقتضاسی در • پس اقتضاء محبت ایله بلبلر کبی گفتاره گلسک • انوار کلمات انسیه‌مزدن قلوب مستمعینی
روز روشن کبی منور ایدرز ور بخشم و جنگ عکس قهر اوست و اگر خشم و جنگه کله‌وز حق سبحانه و تعالانک قهار اسمنک اثری و جلالنک عکسی‌یوز دیر
ور بصلح و عذر عکس مهر اوست و اگر صلح و عذره گله‌وز • حق تبارک و تعالانک تجلیات جمالی و مهر و محبتنک عکس و پرتوی در • یعنی بز اگر آفاقده
جنگ و خصومت • و یاخود صلح و معذرت مشاهده ایده‌یوز • و بزدن دخی جمال و یاخود جلال ظهوره کلسه • حق سبحانه و تعالانک تجلیات قهر و جلال
و محبت و جمالنک آثارین مشاهده ایدرز • و یاخود بالنظر الی الانفس قلبمزده میل طبیعی کورسک انی حق تعالانک صفت قهری بیلوب •

نفس مخالفت ایله • جنگ مجاهده ایدوب • و نفس روحه تابع اولوب صلح و عذره گلسه حق سبحانه و تعالانک آثار محبت • و طلوع نور وحدتک عکسی
بیلورز زیرا ما کییم اندر جهان پیچ پیچ بوزیاده دنی و فانی • و شورش حقیر جهانده بر کیمز • وجودمز معدوم • و هستیمز موهوم در
چون الف او خود ندارد هیچ هیچ پس بزم وجودمز باعتبار الحقیقة حرف الف کبی در • الف خود نقاط و حرکاتدن هیچ طوتمز • کذلک بزم وجودمز دخی نابود
اولوب مرآت وجودمزده ظهور ایدن حرکات و سکنات • و اختلافات و کثرات • مقتضیات اسما و صفات ربانیه در • پس هر حالده و هو معکم سرین
شاهد ایدوب جنگ و صلح • و گریه و خنده • و خواب و تیقظ • و جهل و علمده • حقدن جدا دکلوز • و انانیت ایله بزدن برشی وجوده کلیوب افناء
وجود ایتمشلردر • پس اوصاف مزبوره ایله متصف اولوب بو وجهله دیرلک دیرلک ایلین • طایفهٔ علیه حقنده عین القضاة همدانی زبدة الحقایق
نام کتاب لطیفنده • بر حدیث مفصل ایراد ایدوب • بو عبد ناچیز دخی • سلسلهٔ عشق عشاقی تحریک • و آتش شوقلرین اشعال • و هر حالده حق ایله
معیتلرین اظهار ایچون • اول حدیث شریفی عینی ایله ایراد ایلدک • برگون حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم اصحاب صفه‌دن ابو ذر غفاری رضی الله عنه‌یه
بیوردیلرکه • یا اباذر ان الله جمیل یحب الجمال • یا اباذر اتدری ما غمی و فکری • و الی ای شیء اشتیاقی • فقال اصحابه رضی الله عنهم اخبرنا یا رسول الله بغمک
و فکرک • ثم قال آه واشوقاه الی لقاء اخوانی یکونون من بعدی شأنهم شأن الانبیاء و هم عند الله بمنزلة الشهداء یفرون من الآباء و الامهات
و الاخوة و الاخوات ابتغاء لمرضاة الله • و هم یترکون المال لله • و یذلون انفسهم بالتواضع لا یرغبون فی الشهوات • و فضول الدنیا یجتمعون فی بیت
من بیوت الله تعالی مغمومین محزونین من حب الله قلوبهم الی الله • و روحهم من الله • و علمهم لله • اذا مرض واحد منهم هو افضل عبادة سنة • و ان شئت ازیدک
یا اباذر • قال بلی یا رسول الله • قال الواحد منهم یموت فهو کمن مات فی السماء لکرامتهم علی الله • و ان شئت ازیدک یا اباذر • قال قلت بلی یا رسول الله • قال الواحد
منهم تؤذیه قملة فی ثیابه فله عند الله اجر سبعین حجا و غزوة • و کان له اجر عتق اربعین رقبة من ولد اسمعیل کل واحد منهم باثنی عشر الفا • و ان شئت
ازیدک یا اباذر • قلت بلی یا رسول الله • قال الواحد منهم یذکر اهله ثم یغتم یکتب له بکل نفس الف الف درجة • و ان شئت ازیدک یا اباذر • قلت بلی یا رسول الله
قال الواحد منهم یصلی رکعتین فی اصحابه افضل عند الله من رجل یعبد الله تعالی فی جبل لبنان مثل عمر نوح علیه السلام الف سنة • و ان شئت ازیدک یا اباذر
قال نعم • قال الواحد منهم یسبح تسبیحة خیر له یوم القیمة من ان یسیر معه جبال الدنیا ذهبا • و ان شئت ازیدک یا اباذر • قال قلت بلی یا رسول الله •
قال نظرة تنظر الی احدهم احب الی الله من نظرة الی بیت الله • و من نظر الیه فکانما ینظر الی الله • و من ستره فکانما ستر الله تعالی • و من اطعمه فکانما
اطعم الله تعالی • و ان شئت ازیدک یا اباذر • قال بلی یا رسول الله • قال تجلس الیهم قوم مصرین مثقلین من الذنوب ما یقومون من عندهم حتی ینظر الله
الیهم • و یغفر لهم ذنوبهم لکرامتهم علی الله • یا اباذر ضحکهم عبادة • و مزاحهم تسبیح • و نومهم صدقة • ینظر الله الیهم فی کل یوم سبعین مرة • یا اباذر انی الیهم لمشتاق
ثم اطرق رأسه ملیا • و بکی حتی دمعت عیناه • فقال آه واشوقاه الی لقاء اخوانی • و یقول علیه السلام اللهم احفظهم و انصرهم علی من خالفهم و اقر عینی بهم
یوم القیمة ثم قرأ • الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم و لا هم یحزنون • الهی بو لطفدن بزه دخی ذره‌ء من نصیب قیل • بو ادنا و کمتر قولکده لیاقت یوق احسان و لطف
سنکدر • هدایت و عنایت سندندر • پس مولانا جلال الدین الرومی قدس الله روحه بو بیت شریفده • معیت حق مع الخلق فی الحقیقة مع الاغیار اولیوب
بلکه بحسب المراتب و الاسما معیت اولدوغن اشعار بیورمشدر • زیرا ذات ایله آخرک معیتی اولماز • ذات بحت احدی الذات در • و معیت مع الغیر
من کل الوجوه ممکن دکلدر کما قیل • و لیس معی فی الملک شیء سوای • والمعیت لم تخطر علی المعیت • و قال علیه السلام کان الله و لم یکن معه شیء • و قال الجنید
الآن کما کان • قال المغربی قدس سره بیت ظهور تو بمنت وجود من از تو • و لست تظهر لولای لم اکن لولاک سؤال کردن رسول روم
از عمر رضی الله عنه از سبب ابتلاء ارواح با این آب و گل جسم ارواحک جسم آب و گلنه ابتلاسی سببندن • رسول قیصر روم عمر رضی الله عنه‌دن
سؤال ایلمه‌سی بیانندهدر • یعنی رسول روم ارواحک خلقه اولان معیتندن • و عالم وحدتده اولان انس و محبتندن خبر آلوب و معیت مزبوره‌یی
ذوق و مشاهده ایتدکده • عجبا روح مرتبهٔ وحدتده ایکن • بو عناصردن مرکب اولان جسمه مبتلا اولمغه حکمت ندر دیو سؤال ایلدوکی • و حضرت عمر
رضی الله عنه • نه عجب بحث عجب ایلدک دیوب • روحک حکمت ابتلاسندن خبر ویردوکی بیان لطیف در چون ز عمر آن رسول این را شنید
چون عمر رضی الله عنه‌دن • اول رسول روم بونی ایشتدی • یعنی مرتبهٔ وحدت • و اسرار معیت • و روحک عند الله اولان قرب و منزلتن استماع ایلدی
و روح عالم بالادن • زمین بسیطه نزول ایلدوکی قصه‌سن گوش هوشنه حلقهٔ زرین ایلدی روشنی در دلش آمد پدید کلمات عمر رضی الله عنه‌دن
انک کوکلنده بر روشنلک ظاهر اولدی • یعنی نور آفتاب محبت سبحانیه • روزنهٔ قلبنده طلوع ایدوب ظلمات ظن و گماندن خلاص اولدی
و عین یقین حاصل ایدوب مرتبهٔ عیانه ایرشدی محو شد پیش سؤالش هم جواب وانک اوکنده هم سؤال و هم جواب محو اولدی زیرا اکا نی قالمادی
گشت فارغ از خطا و از صواب خطا و صوابدن فارغ اولدی • اکا بنا که مقصود بالذات محبت ذاتیه • و جذبهٔ رحمانیه آفتابی طلوع ایدوب
ظلمات بشریه و کدورات نفسانیه‌دن خلاص اولماغله • هستی موهومی نابود اولوب عشق خدادن غیری بر اقتضا و موجود قالمامق ایدی •
اولا ایسه حاصل اولدقده • حق باطلدن متمیز اولوب خطا و صوابدن فارغ اولدی • فاذا کان کذلک اصل را دریافت بگذشت از فروع
اصلی بولدی و فرعدن کچدی • یعنی مقام وحدت و کمال صفوته ارتقا ایدوب مرتبهٔ کثرت و اختلافات صوردن گذر ایلدی • و لیکن
بهر حکمت کرد در پرسش شروع لاجل حکمة رسول قیصر روم • عمر رضی الله عنه‌دن سؤال و پرسشه شروع ایلدی • یعنی اول سؤالی مسئول عنه اولان
شیئک حقیقتنی بلمک ایچون ایدی • بو دفعه حکمت خفیه‌سندن سؤاله شروع ایلدی • اشبو ذکر اولنان اوچ عدد ابیات شریفه سلطان ولد
قدس سره الامجد حضرتلرینکدر که • مناسبت ایله خلال مثنوی‌ده ربط کلام ایچون بیورمشلردر • پس لحکمة سؤال بودر که گفت یا عمر چه حکمت بود و سر

رسول روم ایتدی یا عمر نه حکمت ونه سر ایدی • وبونک سری بودر که حبس آن صافی درین جای کدر اول صافی نک بو جای کدرده حبسی یعنی روح
جسمدن مجرد اولوب وآب وکل ایله امتزاجدن صافی ایکن • عالم انواردن هبوط • وجسم مکدر وبدن سفلی ومظلمه نزول ایدوب بر قاچ کون محبس اولماغه
سر وحکمت ندر عجب حالتدر که آب صافی درگلی پنهان شده • آب صافی برکلک ایچنده مستور وپنهان اولمش تماشا درکه جان صافی بسته ابدان شده
جان صافی وروح مجرد بسته ابدان • ومقید اجسام زنان ومردان اولمش بونک سر وحکمتی ندر که دیدی شعر • آن آفتاب دولت بر چرخ ما بر آمد
آن زهره سعادت در چنگ ما در آمد • آیینه کرد مارا درما شد آشکارا • آن گوهری که زاشیا چون چرخ بر بر آمد • ای دین ودلبر ازرخ بر دار پرده کزغم
چندین هزار عاشق ازدین ودل بر آمد • گفت تو بحث شکرف ومیسکنی عمر رضی الله عنه ایتدی ای رسول روم سن شگرف وعمیق • وبحث دقیق ایدرسن
زیرا افهام خلق • روحدن خبر ویرمکله تحمل ایتمامکله حقیقت روحدن وبو سر وحکمتک افشاسندن حضرت رسول علیه السلام منع بیوروب بحسب الشرع
افشاسی جایز اولامزدن دکلدر • لهذا روحدن سؤال اولندقده قل الروح من امر ربی دیمکله جواب ویرلدی • نته کیم امام محمد الغزالی قدس سره العالی
رساله روحیه سنده کندویه روحدن سؤال اولنوب کشفاً وشهوداً جواب ویردوکن ذکر ایدوب بیوررلر که فصل فقیل له ما حقیقة هذه الحقیقة
وما صفة هذا الجوهر • وما وجه تعلقه بالبدن • اهو داخل فیه • او خارج منه • ومتصل به او منفصل عنه • فقال لا هو داخل ولا خارج • ولا هو متصل ولا هو منفصل
لان مصحح الاتصاف بالاتصال • والانفصال الجسمیة والتحیز • وقد انتفی عنه فانفک عن الضدین کان الجماد لا هو عالم ولا هو جاهل • لان مصحح العلم والجهل
الحیوة فاذا انتفت انتفی الضدان • فقیل بل هو فی جهة • فقال هو منزه عن الحلول فی المحال • والاتصال لا جسام والاختصاص بالجهات • فان کل ذلک
صفات الاجسام واعراضها • وهو لیس بجسم ولا عرض فی جسم • بل هو متقدس عن هذه العوارض فصل فقیل له لم منع الرسول علیه السلام
من افشاء هذا السر وکشف حقیقة الروح • فقال لان الافهام لا تحمله • لان الناس قسمان عوام وخواص • اما من غلب علی طبعه العامیة فهذا لا یقبله
ولا یصدق به فی صفة الله تعالی فکیف یصدق به فی حق الروح الانسانی • ولهذا انکرت الکرامیة والحنبلیة • ومن کانت العامیة اغلب علیه ذلک وجعل الاله
جسماً • اذ لم یعقل موجوداً الا متجسماً مشاراً الیه • ومن ترقی عن العامیة قلیلا نفی الجسمیة • وما اطاق ان ینفی عوارض الجسمیة فاثبت الجهة • وترقی عن هذه
العامیة الاشعریة والمعتزلة • فاثبتوا موجوداً لا فی جهة • فقیل له فلم لا یجوز کشف هذا السر مع هولاء • فقال لانهم احالوا ان یکون هذه الصفة لغیر الله
فاذا ذکرت هذا معهم کفروک • وقالوا انک تصف نفسک بما هی صفة الاله علی الخصوص فکانک تدعی الالهیة لنفسک • وقیل فلم احالوا ان یکون هذه الصفة
لله ولغیر الله ایضاً • فقال لانهم قالوا کما یستحیل فی ذوات المکان ان یجتمع اثنان فی مکان واحد یستحیل ایضاً • ان یجتمع اثنان لا مکان له لانه انما استحال
اجتماع جسمین فی مکان واحد • لانه لو اجتمعا لم یتمیز احدهما عن الاخر • فکذلک لو وجد اثنان کل واحد منهما لیس فی مکان فبم یحصل التمییز والفرقان • ولهذا
ایضاً قالوا لا یجتمع سوادان فی محل واحد حتی قیل المثلان یتضادان • فقیل هذا اشکال قوی فما جوابه • فقال جوابه انهم اخطأوا حیث ظنوا ان التمییز
لا یحصل الا بالمکان • بل یحصل التمییز بثلثة امور احدها بالمکان کجسمین فی مکانین • والثانی بالزمان کسوادین فی جوهر واحد فی زمانین • والثالث بالحد
والحقیقة کالاعراض المختلفة فی محل واحد • مثل اللون والطعم والبرودة والرطوبة فی جسم واحد • فان المحل لها واحد والزمان واحد • ولکن هذه معانی
مختلفة الذوات بحدودها وحقایقها • فیتمیز الطعم من اللون بذاته لا بمکان وزمان • ویتمیز العلم عن الارادة والقدرة بذاته وان کان الجمیع فی محل واحد
فبان یتصور اشیاء مختلفة الحقایق شیء واحد • فاذن کما تتصور اعراض مختلفة الحقایق بذاتها فی غیر مکان اولی • فقیل ههنا دلیل آخر علی احالة ما ذکرتموه
لخارج من طلب التفرقة • وهو ان هذا تشبیه واثبات لاخص وصف الله فی حق الروح • فقال هیهات فان قولنا الانسان حی عالم سمیع بصیر قادر مرید
متکلم • والله تعالی کذلک لیس فیه تشبیه لانه لیس ذلک اخص وصف الاله • فکذلک البراءة عن المکان والحیز لیس اخص وصف الاله بل اخص وصف الاله
انه قیوم ای هو قایم بذاته وکل ما سواه قایم به • وانه موجود بذاته لا بغیره • وکل ما سواه موجود به لا بذاته بل لیس للاشیاء من ذاتها الا العدم • وانما لها الوجود
من غیرها علی سبیل العاریة • والوجود لله تعالی ذاتی لیس بمستعار • وهذه الحقیقة یعنی القیومیة لیس الا لله تعالی انتهی کلامه • ایدی روحدن سؤال
وبحث وجدال ایله خبر ویرلمک ممکن دکلدر • نته کیم بونک ذکری مقدما مفصلا سبق ایتمشدر • فاما روح صافی ومجردک بدنه تعلق ایتمه سنده فوایدکثیره
واردر • مثلا جمله فوایددن بیریسی بودرکه معنی را بند حرفی میکنی • بر معنای لفظ وحرف وصوتدن مجرد ایکن بر حرفه بند ایدرسن حتی اول
حرفی لفظ وصوته کتوروب خزانه فکرکده موجود اولان معانی ومراداتی مخاطبه اشعار واظهار ایدرسن حبس کردی معنی آزاد درا
لفظ وصوتدن آزاده اولان معنای حروف وکلماته حبس ایلدک • زیرا بلا حرف وصوت • وبغیر التلفظ معنی ده ظهور یوقدر بند حرفی کرده تو بادرا
سن بادنفسی بر حرفه قید ایلمش سن • وسمعینی دخی اول حرفی تلفظ ایتمکله معنایه بند ایلمشسن • پس معانی مجرده وانفاس غیر مقیده یی بند
حرف ولفظ ایتمک نیچون اولدی ظاهر اولدرکه از برای فایده این کرده • سن بونی لابد بر فایده ایچون ایتمش سندر توکه خود از فایده در پرده
سن که خود فایده دن پرده ده سن • یعنی روحک معنای مجرد کبی ایکن حرف مرتبه سنده اولان بدنه کلدوکندن محجوب سن • زیرا استماع کلماته
قوت سامعه لازم اولدوغی کبی سنک دخی کوش جانک کشاده اولمق کرکدر که معنای روح حروف بدنه بند اولدوغندن • معانی وحقایق واسرار
وحکم ودقایقی شنوا اولهسن • ایدی باعث صمم سنک کدورات نفسانیه کدر • حال انکه سن معنی آزاده • بادنفسی بند حرف ولفظ ایلدوکک
بیهوده اولمایوب انی لابد بر فایده ایچون ایلمشسن • پس انکه ازوی فایده زاییده شد اول خالق بیچون که جنس فایده مانند ظهوره کلمشدر
چون ببیند انچه ما را دیده شد • اول سمیع وبصیر نیچه کورمیه اول نسنه یی که بزه مرئی واشکار اولدی • مصراع اولده اولان زاییده کلمه سی
بعض نسخه ده اسم فاعل صیغه سی اوزره زاینده واقع اولمشدر • زاینده اولمق فایده طوغمجی وزاییده اولورسه فایده طوغمش معناسنه اولنور

لکن مجمله مناسب اولان معنی ظهور معنیسی اولماغله • ظهوره کلمش ردیو معنی ویرلدی • حاصل بیت بودرکه • سن مخلوق ایکن بر معنی شاهده ایلمک
معانی مجرده یی حرف وصوته بند ایتمزسن • پس حضرت حق وقادر مطلق دخی • عالم معناده اولان ارواح مجرده یی • عالم صورت واشباح شهادته کتورمکده
نیچون فایده اولمیه • ومنافع کثیره کورلمیه • ایدی روح پاک بو تیره خاکه تعلق ایلدوکندن بر فایده عظیمه بودرکه • زمین قالب انسانی ذره من عند الله
بر استعداد واردرکه • بر موجب ونفخت فیه من روحی تخم روحانیت مزرعه اجسام انسانیه یه القا اولنوب • واغذیات سبحانیه • وآفتاب تربیت
ربانیه ایله پرورش بولدقده • اول قدر ثمرات قرب ومعرفت • وحبوبات عشق ومحبت حاصله اولورکه • هیچ فردک عقل وفهمی انک مقدارینی ادراک
ایدمز • وهیچ کسنه انک حسابنی بیلمز • کما قال تعالی اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر • اگرچه کرچه
روح عالم ارواحده قرب جوار حقدن ذوق ولذت الممش • واول عالمه مناسب علم ومعرفت بولمش • وحقلرندن بهره ونصیب المش ایدی لکن
اول معاملک کمالی • واول استعدادک تمامی • قالب انسانی یه تعلق ایدوب زمین اجسامده پرورش بولدقدن صکره حاصل اولور • وکمال لذت انس
دخی شاید مفارقت چکلدکدن صکره ذوق اولنور • وواسطه ادراک جزئیات اولان • آلات ومدرکات قوالب واشباحده حاصله اولوب واسطه
مزبوره اولمادقجه معرفت شهود میسر اولماز • اکا بناءً روح بر فتوح قالبه تعلق ایدوب • وبنی آدم سایر موجوداتدن معرفت حق ایله ممتاز وسرافراز
اولدیلر • وبالجمله صد هزاران فایدست وهر یکی • معنانک کلماته بند اولمه سندن صد هزاران فایده واردر صد هزاران پیش آن یک اندکی
وصد هزارانک هر بری • اول بر فایده نک قاتنده که روحک جسده تعلقیدر • اقل من القلیلدر • یعنی معنی حرفه بند اولدقده انواع فواید شاهده
اولنوب • ونیچه یوز بیک اسرار وحکم ظاهر اولدوغی مقرردر • ایدی روحک ابدانه تعلقنده اول قدر فواید دخی واردرکه • معنانک حرفه تعلقنده اولان
صد هزاران فوایدی انک یاننده بحردن قطره ومهردن ذره در • مثلا بلور صافیده وجه ناظر متمثل ایتمز • ومرآتک بر یوزینه کثافت کلمدکچه رو نما اولمز
کذلک ارواح مجرده وصافیه دخی ظهر آینه ده اولان کثافت کبی کثافت ابدانه متعارن اولمدقجه • کمال صفات ربانیه چهره کشا اولمز نظم

آفتاب عشق بر مرآت روح • چونکه تابان آمد از غیبی فتوح • دل چو ماهی در وجود آمد ازین • محض عرفانست اگر مردی ببین • عکس انها را اگر گفتیم بار یکی
میکند بر دل تجلی بی شکی • بعد از آن بر نفس میگیرد قرار • این تجلیها بار گرد کار • ذره گرد درد عرفان باشدت • این تجلیها خوشتر از جان باشدت
عالمی اگر بگردی سر بسر • زین حدیث از کم کسی یابی خبر

آن دم نطقت که جزو جزوهاست سنک اول نطقک نفسی که جزو اجزادر فایده شد کل کل خالی چراست اول دم نطق کلی فایده اولدی • پس کل فایده دن نیچون خالی در • مصراع اول مصراع ثانی یه مرهوندر یعنی
ان دم نطقت که جزو جزوهاست کلی فایده شد دیمکدر • وکل اول کل ثانی یه مضاف دکلدر • حاصل معنی دم نطق خود اجزاء بدندندر • مع هذا دم النطق
جزو ایکن الفاظ وحروفه تعلق ایلدکده • فایده کلیه ظهوره کله • پس نفخه الهیه اولان روح که جسمده کل در • اول نیچون فایده دن خالی اوله
زیرا اجزا واجزا فایده مند اولمق کلک فوایدی خود اولی بالطریق دیمک اولور • توکه جزوی کار تو با فایده است سن که جزوسن سنک ایشک فایده ایله در
پس چرا در طعن کل آری بدست • پس نیچون کلک طعنه دست کتوررسن • یعنی نیچون طعن ایدرسن • ایدی ای روح مصور نیچون عالم ارواحده ایکن
بو محل باهیبه کلدوکک دیمه • وجزوده اولان فوایدی چونکه کوردک • کله دخل وتعرض ایلمه • اکا بناءً که اگر سن بو عالم اشباحه کلمسک لذت انس
وذوق وصلتی نه بیلوردک زیرا ولنبلونکم حتی نعلم المجاهدین منکم والصابرین • آیت کریمه سی فحواسنجه • اگر مجاهد واگر صابر عالم ارواحده دخی
حق سبحانه وتعالانک معلومیدر • ولکن اعیان ثابته لری مستور صبر واجتهاد ایله • ابتلا وامتحان قیلنمامشلر ایدی • پس عالم اشباح وابدانه نزول
ایتدکلرنده انواع تکلیفات شاقه ایله مبتلا وممتحن اولوب بلالره صبر ایتمکله صابر مرتبه سن • وطریق حقده مجاهده ایتمکله مجاهد درجه سن بولدیلر •
وصابر ومجاهد اسملریله موسوم اولمغه موافق اولدیلر • اکا بناءً که صفات مزبوره عالم ارواحده روح ایچون بالقوه ایدی • عالم اشباحده بالفعل
ظاهر اولدی • مثلا قابل صنعت کتابت اولان انسان مادام که فعل کتابتی وجوده کتورمیه اکا کاتب تسمیه اولنمز • کذلک روح دخی عالم اشباحده
تحصیل صفت ربانیه ایتمدکجه • ولذت انسی چشان اولمادقجه • عارف کامل وواصل حق دنلمز • سایر منافعی اکا کوره قیاس ایله • ایدی دیده عبرت بین
صاحبی اولمایوب نابینا اولان غافله • وروحک ابدانه تعلق ایتمه سنده نه فایده وار دردین نادانه جواب بودرکه گفت اگر فایده نبود مگو
ای روحک جسده تعلقنده فایده یوقدر دین جاهل گفت دینک اگر فایده سی اولمزسه سویلمه ور بود هل اعتراض وشکر جو واگر کلامک فایدی
اولورسه ترک اعتراض ایدوب طالب شکر اول • ایدی معانی بسیطه • الفاظ وحروفه قید • وکلمات ایله مرکب اولدقده متکلم مافی الضمیری انکله بیان
ایدوب • حرف معنایه ظرف اولدوغی کبی • روح مجرد دخی نفس رحمانیدن جسده تعلق ایدوب کلمه معنایه دلالت ایلدوکی کبی • کلمه شابه سنده اولان
کالبد دخی • معناسی اولان روح لطیفک شانینه دلالت ایدر • فاذا کان کذلک صحایف اکوان ده کلمات اشباح وآثاردن آیات سبحانیه قرائت
ایلمین عالم ربانی • وعارف سبحانی صور کونیه وقوالب انسانیه خصوصا سینه بی کینه لرنده اولان لوح محفوظه نظر ایتدکلرنده • هر بر صورت وقالب
بر معنایه دلالت ایلدوکن کوروب متکلم حقیقی • صور مختلفه یه اسماء متضاده ایله تجلی ایلدوکک اسرار وحکمی عارف کامل • ومقصود اصلی یه
نایل وواصل اولورلار • ایدی بو دولت وعزت • وقرب جوار احدیت • روحک قالب انسانی یه کلدوکندن حاصله اولدیسه ترک اعتراض

ایدوب بو نعمتک شکرینی بیل وحقه ثنا قیل سید • صورتک نقشنده هرکیم کورمدی نقاشنی • واهب صورت انک کوزنه یارالمش باشنی
قاب توسینک رموزین صانمه کیم فهم ایلیه • کیمکه ظاهر کورمدی شول بدر ماهک قاشنی • دوشمدی باطل خیاله اولمدی سوداسی خام
هر کیمکه عشق ادیله حق بشور رسش اتشنی • گرچه فراشش بلکه ره عنبرافشان سنیک • چونکه من سلطان بولدم نیلرم فراشنی

جانمی عشقک ازلدن بولیلاش ایتمش کنج دیر ● قویمه یولیدا اشلعک حقنی بیلن بولکدا انی ● ای نسیمی حالکی کرکیمه بلمز غم دکل ● حق بیلور خلق جهانک سرینی هم فاشنی
ایمدی بنم روحم شکر یزدان طوق هر گردن بود شکر یزدان هر کردنک طوقیدر ● یعنی حق سبحانه وتعالانک قلاده شکری هر منعم علیه اولان
کمسنک جید اطاعتنه وضع اولنمشدر ● پس اذرینه فرض وواجب درکه منعم حقیقی اولان خدای متعاله شکر فراوان ایلیه ● باخصوص راد حکی مرتبهٔ
انسانیته کتوردوکندن اعلی نعمتی واردر ● واکمک شکرینک عهده سندن کلمکه کمده قدرت واردر ● اما شکر دیدوکمز نه جدال و رو ترش کردن بود
جدال و یوز بورتارمق دکلدر ● یعنی قادر مطلق سنی بر بلا ایله مبتلا قیلسه ● وانواع محن ایله امتحان ایلسه حالکدن شکایت ایدوب بن مبتلا یم
دیو جدال ایلمک وبلایه صبر وتحمل ایتمیوب ترش روی اولمق دکلدر خجندی ● کجا کنند جفا از تو عاشقان اعراض ● ز شمع بازی پروانه کی بود تعراض
بیا که با تو کنم عرض سوز درد نهان ● که از طبیب نپوشند خستکان امراض ● تو مستعد نظر شو کمال وقابل فیض ● که منقطع نشود فیض هرگز از فیاض
گر ترش رو بودن آمد شکر بس اگر شکر فقط ترش روی اولمق کلدیسه پس چو سرکه شکر گوئی نیست کس پس بو اعتبار ایله مانند خل بر شکر ایدیجی
وثناگوی کمسنه یوقدر ● زیرا سرکه دایما ترش روی در ● ایمدی بنم جانم سرکه را گر راه باید در جگر سرکه یه اگر جگره یول بولمق کرک ایسه گو بشو سرکنگبین او از شکر
سرکه یه سویله که شکردن سرکنگبین اولسون ● حضرت مولانا قدس سره الاعلی بونده بو معنایه اشارت بیورورلر که ● کرچه شکر ایتمک جوارح واعضایی
ما خلق له سنه استعمال ایتمکدر ● ولکن ایله دخی دکلدر که ● بر بلایه مبتلا ● و بشریته کرفتار اولان افتاده لی کوردکده ● بنم صلاح حالم وار ● و بو کمسنه عاصی
ومجرم در ● ونعمت حقه شکری یوقدر ● دیو الوکه تسبیحک الوب اکا حقارت ایله باقوب افظ شکری کند وکه التعجب ایدوب ترش روی اولمق دکلدر
بلکه شکر اولدر که ● یولدن آزان ودام بشریته کرفتار اولان مبتلالره چشم شفقت ونظر رحمت ایله باقوب الٰهی سیدی ومولای ● بو مجرم
ومبتلایه سن هدایت ایله ● ونفسی بو یوله کتمکدن سن صاقله ● سنک قدرت کامله وارادت علیه کبی بونک حالنه کرفتار ایدوب دبو
مبتلای صلاح حاله کتورمکه محیط وشامل در ● الٰهی هم بو قولکه هدایت ویر ● وهم بن قولکی حفظ دام مانکده قیل ● دیو یوزین یره سوروب عجب وانانیتدن
صاقنمق ● وکمسنک عیبنی یوزینه اورمامق ● وحقدن کلن لطف وقهره راضی وشاکر اولوب محبوبک جفا ووفاسی انک قتنده مساوی اولمقدر
نه کیم مقدما شکرک اقسامی ومراتب شاکرین مفصلا بیان اولنمشدر ● ایمدی کوکله یول بولمق استرسک ترش رولغی ترک ایمه‌سن ● فاما بی غیرت
وبی حمیتلک مرتبه سنه دار مایوب ● دکفره دخی رضا ویرمک درجه سن بولمیه سن ● سرکنگبین کبی اولوب هر اشک حکمت اوزره ایله سن دیمکدر ●
حاصل کلام هر شینک حقیقتن حق سبحانه وتعالانک نورندن غیریسی بلمز ● واکر سوز ایله حقیقت حال معلوم اولماز ● ومعانی مزبوره
ابیات واشعاردن بطریق التصحیح استفاده اولماز ● نه کیم حضرت مولانا بو معنایه تنبیه ایدوب بیورورلر که معنی اندر شعر جز با خبط نیست
معنی شعرده خبط وخطا ایله اولمقدن خالی دکلدر چون فلاسنگست اندر ضبط نیست فلاسنک فلاخن معناسنه در ● یعنی صبیان ● وصبیان طاشی
دخی فلاسنک دیرلر ● بو مصراعده صبیان طاشی معناسنه در ● یعنی معنی شعرده بر صبیان طاشی کبیدر ● مثلا صبیان اتان کمسنه هر حال دیلدوکی
نشانه اورمادوغی کبی ● ناظم دخی کما هو حقه معنایی ادا ایده مز ● ومقصود بالذات استدوکی کبی تعبیر ایده مز ● وبو احوال یالکز شعرده دکلدر
بلکه هر نه مقوله معانی دقیقه وغامضه که لاجل التفهیم بعض تمثیلات ایله ایراد اولونه ● یا بو درکه نشانه ومقصوده اصابت ایلیه ● ویاخود
مستمع اندن بر غیر معنی تصور ایلیه ● وتمثیل ایلینک مرادی نه ایدوکی فهم اولونمیه ● ایمدی درون حالی وتجلیات الٰهی وصفای روحانی تجرد
قال ایله فهم اولونماز ● بوکا ذوق ووجدان کرکدر ● ومرشد کامل صحبتنه ملازمت لازمدر دیو اشبو بیانه شروع بیورورلر در معنی آن که
من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف اول قولک معناسنک بیاننده درکه ● برکمسنه الله ایله اوتورمق دلیه پس اول
کمسنه اهل تصوف ایله اوتورسون ● زیرا بونلر مستی شهود هو ملرندن محض فانی اولوب وجود حقله باقی ● ومظهر تجلیات ذات وصفات اولمشلردر
وصوفی ایله تصوفک تعریفنده ع صوفی ابن الوقت باشد ای رفیق ● بیتنده برلمعه جک اظهار قیلنمش ایدی ● وعند ارباب التحقیق حقیقت تصوف
داخل تحت عبارت اولمز ● وحقیقت تصوف ضابطه دن برشی ایله ضبط اولنماز ● نقل عن الشیخ ابی محمد الجوینی انه لم یصح الوقف علی الصوفیة
اذ لیس للتصوف حد یوقف علیه ● فلهذا ماهیت تصوفده اقوال مشایخ بیکدن زیاده در ● اگرچه کم الفاظ وعبارتلری مختلفه ● ولکن معنالری
متقاربدر ● الحاصل تصوف تخلق باخلاق الله ● وحیات بلا موت ● وموت بلا حیات در ● وبلکه اهلاک بلا املاک ● واملاک بلا اهلاک در ● وتصوف
برق محرق ● وذوق مورد ● وشرق متحقق در ● اکا بناءً جنید بغدادی طیب الله انفاسه ● ما اخذنا التصوف من القیل والقال ● ولکن عن الجوع والسهر
وترک الدنیا وقطع المالوفات والمستحسنات دیو بیورمشلر ● ومرشدان راه حقیقت ارکان تصوف اون در کندر دیمشلر اولا تجرید توحید ● ثانیا فهم سماع
ثالثا حسن عشرت ● رابعا بذل وایثار ● خامسا ترک اختیار ● سادسا سرعة وجد ● سابعا کشف خواطر ● ثامنا کثرت اسفار ● تاسعا ترک اکتساب ● عاشرا
تحریم ادخار در ● پس بونلر تصوفک ارکانیدر دیمکدن مراد ● اشیاء مزبوره تصوفک لابد ولازمه سیدر دیمکدر ● ایمدی کا برکمسنه ده ارکان مزبوره اولمیه
اکا اهل تصوف دنلمز ● اما بونلرک وجودندن تصوفک وجودی دخی لازم اولماز ● تصوف بونلردن اخص در ● وبالجمله تصوف قال ایله اولماز حال ایله اولور
ولکن ارباب حقیقتک تصوف تعریفنده اولان بعض کلمات قدسیه لرین ذکر ایده لم که ● مستمع قابل اهل تصوفه معارف اولوب انلردن حال
حاصل ایتمکه سعی واجتهاد ایلیه ● شهاب الدین سهروردی قدس الله روحه عوارف المعارف نام کتاب لطیفنده ● باب خامسده ذکر ماهیة التصوفده
بیورورلر که ● اخبرنا الشیخ ابو زرعة طاهر بن ابی الفضل فی کتابه ● ابو بکر احمد بن علی بن خلف الشیرازی اجازةً ● الشیخ عبد الرحمن السلمی ● ابراهیم بن احمد
محمد بن رجاء ● عبد الله بن احمد البغدادی ● عثمان بن سعید ● عمر بن راشد ● عن مالک بن انس عن نافع ● عن ابن عمر رضی الله تعالی عنه ● قال

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لکل شیء مفتاح ومفتاح الجنة حب المساکین والفقراء ● هم جلساء الله یوم القیمة ● وقال الجنید وقد سئل
عن التصوف ● فقال ان تکون مع الله بلا علاقة ● وقال معروف الکرخی التصوف الاخذ بالحقایق ● والیأس مما فی ایدی الخلایق ● فمن لم یتحقق
بالفقر لم یتحقق بالتصوف ● وقیل نهایة الفقر مع شرفه بدایة التصوف ● وقال ابو حفص التصوف کله اداب ● لکل وقت ادب ● ولکل حال ادب
ولکل مقام ادب ● فمن لزم اداب الاوقات بلغ مبلغ الرجال ● ومن ضیع الاداب فهو بعید من حیث یظن القرب ومردود من حیث یرجو القبول
وقال ایضا حسن ادب الظاهر عنوان حسن ادب الباطن ● لان النبی علیه السلام قال لو خشع قلبه لخشعت جوارحه ● وسئل ابو محمد الجریری عن التصوف
فقال الدخول فی کل خلق سنی ● والخروج عن کل خلق دنی ● وبعضیلر دخی دیمشلر که ● تصوفک اولی علم ● اوسطی عمل ● اخری حقدن موهبه در ● وبعضیلر
تصوف ذکر مع الاجتماع ● ووجد مع الاستماع ● وعمل مع الاتباع در دیمشلر ● وبعضیلر دخی تصوف ترک تصرف وبذل روح در دیمشلر ●
وسهل بن عبد الله صوفی شول کمسنه درکه کدردن صافی ● وفکر حقله قلبی مالامال اوله ● وبشردن انقطاع ایله حقه رجوع ایدوب ذهب ومدر قتنده مساوی
اوله دیو بیورمشلر حکیم سنائی ● مرد صوفی نه تصلفی نبود ● خود تصوف تکلفی نبود ● صوفی آنست کز تمنی وخواست ● گشت بیزار و دیگر همه برخاست
گشته آزاد آنچه بگریزد ● وانچه بدهند خلق نپذیرد ● هر چه باید ز کردگار جهان ● خواهد و خلق از همه جویان ● صوفیانی که کاسه بردارند
چشم تحقیق راهمه کارند ● صوفیانی که اهل اسرارند ● در دل مار بر سرش دارند ● تو بصفو صفات صوفی باش ● خواه بصری وخواه کوفی باش
صوفی عشق و در حدیث هنوز ● سلب وایجاب و لا یجوز و یجوز ● صوفیان دردمی دو عید کنند ● عنکبوتان مگس قدید کنند ● آنکه از دست روح قوت خورد
کی نمک سود عنکبوت خورد ● ذو النون مصری قدس سره دن روایت اولنور که حکایه بیورمشلر که ● سیاحت ایدرکن سواحل شامده بر مرأه صالحه
ملاقی اولوب قندن کلورسن دیدم ● جواب ویردی که بر قومک حضورندن کلورم که ● تتجافی جنوبهم عن المضاجع ● قول کریمی انلرک شاننده در
بن اینه م ای مرأه مبارکه پس قنده کیدرسن ● جواب ویردی که شول رجال خدایه کیدرم که ● رجال لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله ● قول کریمی
انلرک وصف حسیلری در ● پس اکا ایتدم ای زن اول قومی وصف قیلسک لطفدر ● پس بو شعری فی الحال انشا ایلدی شعر
قوم همومهم بالله قد علقت ● فما لهم همم تسمو الی احد ● فمطلب القوم مولاهم وسیدهم ● یا حسن مطلبهم للواحد الصمد
ما ان تنازعهم دنیا ولا شرف ● من المطاعم واللذات والولد ● ولا للبس ثیاب فائق انق ● ولا لروح سرور حل فی بلد
الا مسارعة فی اثر منزلة ● قد قاربوا الخطو فیها باعد الابد ● فهم رهائن غدران واودیة ● وفی الشوامخ تلقاهم مع العدد
ایدی ای طالب طریق سبحانی ● وصلت حق استر ایسک ذکر اولنان طایفه علیه نک
مجلس قدس انسلریله مشرف اولماغه حقدن مدد وعنایت طلب ایله ● زیرا انلره ملاقات حقدن هدایت اولدوغنه کمان ایتمیه سن ● نه کیم جنید بغدادی
بیورورلر که ● الصوفی کالارض یطرح علیها کل قبیح ● ولا یخرج منها الا کل ملیح ● وقال هو کالارض یطأها البر والفاجر ● وکالسحاب یظل کل شیء ●
وکالقطر یسقی کل شیء ● فلهذا من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف بیورلوب ● وحضرت جلال الدین رومی قدس الله روحه
بونک تحقیقنه شروع بیوردیلر ● قال طیب الله انفاسه ان رسول از خود بشد زین یکه وجام اول رسول بو برایکی جامدن کندوسندن کیتدی یعنی
حضرت عمر رضی الله عنهک مجلس قدس انسلرینه واصل اولوب کوش هوشی کلمات انسیه لرین کوش ● وجان ودلی نظر اکسیر اثرلرندن رحیق
صاف عشق ازلی نوش ایتدکده ● کیفیت باده محبت ● ولذت انس معیت کندویی کندودن الوب دریای وحدتده مستغرق وفانی اولدی
ومستهلک فی الذات اولماغله نی رسالت یاد ماندش نی پیام انک خاطرنده نه رسالت ونه پیام قالدی ● یعنی مست ومدهوش محبت اولوب
جمله سنی فراموش ایلدی واله اندر قدرت الله شد حق سبحانه وتعالانک قدرت وجلالنده واله وحیران اولدی ان رسول اینجا رسید وشاه شد
اول رسول روم بو مرتبه یه ایرشدی وشاه اولدی ● ویاخود رسول روم ایکن نور ایمان ● وجذبه رحمان ایله جان ودلی روشن اولوب سر سعادتنه
الله ولی الذین آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور تاجی کیدرلیوب شاه دلشاد ● ومراد آزاد اولدی ● پس بنده ایکن آزاد ● ورسول ایکن شاه اولدی
نه وجله دردریا ایکن سیل چون آمد بدریا بحر گشت کورمزمیسن سیل چونکه دریایه کلدی بحر اولدی ● کذلک رسول قیصر روم دخی مانند سیل وان
جانب دریای دل عمر رضی الله عنه یه لاحق اولوب بحر بیکران اولدی دانه چون آمد بمزرع کشت گشت وبر مثال دخی رسول قیصر روم
بذر ودانه کبی ● کشتزار اسرار کردکار اولان عمر الفاروقه ملاقی اولدی ● وحضورینه کلدی کشت معارف ربانی ● وزرع حقایق نامتناهی اولدی
کشت اول کاف عربینک کسریله زرع معناسنه در ● پس محنله رفیق اولان بهر حال نیک حال ● وخوش خصال ● ومقبول خدای متعال اولمق مقرردر
وبوکا بر مثال دخی بودر که چون تعلق یافت نان با بو البشر چونکه نان بو البشره تعلق بولدی یعنی لقمه انسان اولدی نان مرده زنده گشت وباخبر
نان مرده زنده ودانشده اولدی ● یعنی جماد ایکن انسان مرتبه سن بولدی ● نه کیم مقدما بونک ذکری سبق ایلدی موم وهیزم چون فدای نار شد
شمع وحطب چونکه فدای نار اولدی ● یعنی وجودلرین آتشه یاقدی ذات ظلمانی او انوار شد موم وهیزمک ذات ظلمانیسی عین انوار اولدی
کذلک وجود عنصری بشری دخی کثیف وظلمانی ایکن ● فدای نار محبت اولدقده تجلیات انوار احدیت ایله ● کمال نورانیت حاصل ایدوب
نور وحدتدن غیریسی قالماز ● کذلک بر مثال دخی سنگ سرمه چونکه شد در دیدگان بعد التربیه سرمه طاشی حد ذاتنده سیاه ومظلم ایکن چونکه کوزلرده
اولدی ● یعنی ابصاره کشیده قیلندی گشت بینایی شد آنجا دیدبان اول حجر مسحوق وکحل اصفهانی بالغه سبب ● وباصره یه قوت اولدی ● کذلک
قلبی سنگ سرمه کبی شدید وسیاه اولان مرید عاشق دخی ● نظر کیمیا اثریره واصل اولوب ● غبار اقدام کحل اولوالابصاردن دیده جانه توتیا
ایدکده قلبی آفتابدن انور ● ودیده فؤادی منور اولور ● ایدی ای نور دیده پدر ● باد اجل ورد عمرک پریشان ایدوب ابتر اولمزدن اول

برمرشد کامله ملاقی اولمغه سعی وکوشش قیل شعر اسرار خرابات هم از پیر مغان پرس • این قصه سماعیست مکن فکر قیاسی ای خنک آن مرد کز خود رسته شد
ای سعادتلو شول مرد که کندو نفسندن قورتلمش اولدی • یعنی عجب وانانیتدن • وپندار ونفس هستیدن کوبا بلنتریت ایلدی در وجود زنده پیوسته شد
بر زنده نک وجودینه پیوسته وملصق اولدی • یعنی وجود حقانیله زنده وباقی اولان بر زنده کوکلنه یول بولوب انک جانی جهاننه داخل اولماغله
ارواح انبیا واولیا ایله حشر اولدی • زیرا مرشد کاملک وجود شریفی محشر انوار اولیا ومجمع اسرار انبیادر تخندی • هرکه در راه تو اول قدم از خویش برید
هم باول قدم آنجا که همی خواست رسید • هیچکس در تو نیارد بخت که از خود نگریخت • هیچکس با تو نه پیوست که از خود نبرید • وای آن زنده که با مرده نشست
وای ودریغ وحیف اول زنده یه که مرده ایله اوتوردی مرده گشت وزندگی از وی بجست اول زنده مرده یه مقارن اولماغله زنده لکدن صیحادی •
اول دخی مرده اولدی • بو بیت شریفده برقاج وجهله معنی قابلدر • وجه اول بودر که ایواه ودریغ شول مرد طالب سعیده که زنده لک مرتبه سن بولمغه کندوده
قابلیت وار ایکن • نور عشق ومحبت • وضیای ذوق وحالتدن بی بهره قلبی افسرده بر متعلمک دامنه کرفتار اولماغله • اولدخی انک کبی ذوق وحالتدن وعشق
ومحبتدن اولوب مرده وجاهل قالدی • ویاخود حیفا ودریغ اول روح انسانیه که کوکلنی زخرفات فانیه بند ایدوب حیات ابدی وسعادت سرمدیدن محروم
قالدی • ویاخود ایواه ودریغ وصد هزار حیف وتأسف شول زنده دل اولان • ارباب محبته که مرشد کامله ملاقی اولوب وشمع جانی نور آفتاب روح محمدیدن
ایقاد ایدوب حضله باطله فرق ایتمش ایکن • کیرو اشغله میل ایدوب اهل دنیا ایله صحبت وذوق ومحبتی اولمیان تیره دللر ایله موانست ایلیوب انلر مرده اولالی
کثرت • وظلمت جهل وکدورت • بونک قلبنه دخی تأثیر ایتمکله مکدر وپر زنک اولوب • حالت مزبوره کندوده مستتره اولورسه زنده ایکن مرده اولوب
نفس بهیمی غلبه ایتمکله دل وقلبینی قتل ایلدی • کما قال علیه السلام ایاکم ومجالسة الموتی قالوا ومن الموتی یا رسول الله • قال صلی الله علیه وسلم الاغنیاء
وفی روایة اخری قال اهل الدنیا • قال علی کرم الله وجهه شعر أف علی الدنیا واسبابها • فانها للحزن مخلوقة • همومها ما تنقضی ساعة
عن ملک فیها وعن سوقة • وقال ایضا شعر وفی الجهل قبل الموت موت لاهله • واجسادهم قبل القبور قبور • وان امرأ لم یحی بالعلم میت
ولیس له حین النشور نشور • پس طالبه لازم اولان بودر که زنده دللره پیوسته اولوب مرده دل اولان جهلا واهل دنیادن دور اوله رباعیة
با مردم نیک باش مصاحب ای دل • تا شاد که شوی یار مناسب ای دل • بگذر ز فراغ وترک بدکن نفسی • تا حق بدهد ترا مراتب ای دل
واکر بن دایما زنده دل خواجه سندهیم ولکن هنوز بولامدم مرده دللر ایله ضروری صحبت ایدرم دیرسک لا بد وعک تقدیرجه دخی زنهار مقلده
ومرده دلان صحبتن اختیار ایتمیوب • قرآن عظیم آتشنک حکم ایلدکی شرع شریف نبوی • وسنت سنیه احمدیدن منفک اولمیه • اولاسی طریق
مستقیمه دلالت ایدر زیرا چون تو در قرآن حق بگریختی • چونکه سن جلیس جنان • وانیس روان اولان کلام قدیم • وقرآن کریمه فرار ایلیه سن
یعنی کتاب ربانی یه التجا قیلیه سن • وتلاوت قرآن ایله جانکه لذت بولوب حکمی ایله عامل اولاسن • هرحالکه کفته اولمیه با روان انبیا آمیختی
روان انبیا ایله مختلط اولوب روح پرفتوحلری ایله اشتیاق ایدرسن • وبو بیت شریفده بو وجهله معنی ویرمک دخی قابلدر که چونکه سن مرده دللردن
کسته اولوب احکام قرآنیه ایله آراسته • واوصاف باطنیه ایله پیراسته • وحضور شریفلرنده حق باطلدن متمیز اولان عارف اصل ووارث
کامل ومرشد مکمله فرار والتجا ایلیه سن • تحقیق وتحقیق مرده دل اولمقدن قورتیلوب ارواح انبیا واولیا ایله مختلط اولوب واسرار علیه لریله
اشتیاق ایدوب حیات ابدی وبقاء سرمدی بولورسن تخندی • مر آن طالب پیر ند وپیران طاهر وبیدا • دریغا تشنه لب خواهیم مردن بر لب دریا
کر اصحاب دل رفتند وشهر عشق شد خالی • جهان پر شمس تبریز است کو مردی چو مولانا • جناب عشق بس عالیست کو سعی همتی باید
که نتوان بر جنان طوری شدن بی همت والا • ایدی سعی وکوشش قیلوب بولامادم دیه • حق سبحانه وتعالی قادردر • البته طالب مطلوبنه
واصل اولمق مقرردر بیت اکر دمی بگذاری طریق ناهلی • بمبینی انچه نبی دید وانچه ولی • خدای را بشناسی وخاص بنده شوی
خدای را توبه بینی بر غم معتزلی • ای طالب صادق تلاوت قرآن ایله • واحکام قرآنیه ایله موصوف اولان مردان یزدان ایله مألوف اولیجاق
وانلردن لذت التجاق ارواح انبیا ایله اشتیاق مقرر دیرایسک مقرردر زیرا هست قرآن حالهای انبیا قرآن عظیم انبیاء عظام علیهم السلام احوال
واوصافی در ماهیان بحر پاک کبریا انبیاء عظام علیهم السلام فی المثل دریای کبریانک ماهیلریدر • علی الخصوص قرآن کریم وصف جمیل محمدی در سبد

ای رسول فخر عالم سید ذات وصفات	ای وانک کورسن هم صفاتک عین ذات	مظهر سر حقایق مطلع نور ازل	معدن سر دقایق منبع هر معجزات
احمد ومحمود وقاسم شاه سلطان رسل	کنت کنزک مخفی نوی کشف قیل مشکلات	وصفنکه والشمس والنجم وتبارک سویلدی	شانکه طه ویس کلدی حقدن تحیات
صورتک انوارینک مرآتی شمس وقمر	طره عنبرفشانک لیلة القدر وبرات	غم والقیاکیدن قدر اولدی ترکیبت جهان	پیر وکوک انس وملایک اصل وفرع کائنات
هر کرم امانن یقین ترسی سکای پاکدن	لا یزال اولدی همیشه جاودان آب حیات	مؤمن وصادق موحد جان نثار الکرام	کرچه مشرک شبهه دن پاک اولدی اول بی ثبات
عقل وجان حیرتده دل ای کوهر کون ومکان	سندن اولدی جمله اشیا شکر وقند ونبات	ذیل ... ترحم ای شفیع المذنبین	حاصلم انکی جهانده سنسن ای پاکیزه ذات

ایمدی بنم روحم چونکه قرآن احوال واوصاف انبیادر سن دخی احکام قرآنیه ایله تخلق اولدقده • بهرحال ارواح انبیا ایله حشر اولمق محققدر •
ور بخوانی ونه قرآن پذیر • واکر قرآن عظیمی تجوید تلاوت ایدوب طوتالم کونده بر ختم ایلمش سن • ولکن قرآن کریمده اولان اوامر ربانیه یه امتثال •
واعمال صالحه یه اشتغال ایتمیوب احکام قرآنیه یی قبول قلمیه سن انبیا واولیا را دیده کیر فرض کندوکی انبیا واولیایه ملاقات کورمش طوت یعنی
انبیا واولیایی کورمکدن مراد • شرف ایمان ایله مشرف اولوب • وانلرک بیوردقلارین طوتوب • واثرلرینه کیدوب حاللری ایله حاللنمک در
پس قرآن کریم خود احوال انبیادر • تلاوتدن دخی مقصود انکله عمل ایتمکدر • عمل اولمیوب حاللنمدکدن صکره طوتالم که اوقومش ویاخود انبیا واولیانک •

ملاقا

بالذات کندولرین کورمش • بلکه دور آدمدن بر ومعمر اولوب بر بر ایله صحبت ایتمش سن • نه فایده • یونس امره ایدر قدس سره نظم
کتی دنیایه کلمکدن سبب بلمک ایمش • رتبه‌سنی بلمکه سبب اولیالی بولمامش • بولمق دکل ایمش بولمق بلمک دکل ایمش بلمک • اولیایه کوکل ویروب نکته بو بولمامش
ایمدی بنم جانم • بلمک کورمک اولمق دیمشلردر • سن دخی حالکی اکا کوره قیاس ایله • وکندوکه نافع کار ایشله • پس بر کمسنه عمل ایتمدوکی تقدیرجه
قرآن اوقومانک کیمسه دیه فایده‌سی یوقمیدر دیر ایسک عمل‌سز قرآن اوقومق رب العزتک کلام شریفنه اعتبار ایتمامکدر • اوقومقله برکت حقنه بلکه
حضرت رسول علیه السلام رب تال القرآن والقرآن یلعنه بیورمشدر • یعنی چوق قرآن اوقویجی واردر • حال بوکه قرآن اکا لعنت ایدر دیمکدر
وبو محلده لعنتدن مراد • حق تعالانک رضاسندن دور اولورد دیمکدر • زیرا رضای حق قرآن ایله قوللری عمل ایتمکدر • مولانا جامی علیه الرحمة بو
حدیث شریفی شرح ایدوب بیورمشلردر که شعر رب تال یعوذ بالقرآن • وهو یفضی به الی الخذلان • خواجه را بنت جز تلاوت کار • لیکن از طرد ولعنت آید بار

لعنت این که بهر لهجه وصوت	شود از تو حضور خاطر فوت	فکر حسن غنا برد هوشت	تشکلم شود فراموشت	نشود بر دل تو تابنده
لیس کلام خداست یا بنده	لعنت این که ساز دت بی بیم	روز وشب با امیر وخواجه ندیم	مجلس پاک آن بیار الی	تا بدان یک وجه خرده بر بالی
خاتشان مزبله است وقرآن نور	دار این نور را ز مزبله دور	شرم بادت که بهر مزبله	سازی از نور قدس مشعله	لعنت این که همت تو تمام
...ت مصروف لفظ وحرف وکلام	نقد عمرت ز فکرت معوج	خرج شد در رعایت مخرج	کر شود مدتی ادای تو کم	حرف غم در دولت شود مدغم
نوبت کردی سعادت سرمد	غم نخوردی برابر یک مد	همچنین هرچه از کلام خدا	جز خدا قبله دلست ترا	موجب لعن وما یه طرد ست
حبذا اقبالی کزان فرد	معنی لعن چیست مرد ودی	بمقامات بعد خشنود ای	هرکه ماند از خدا یک سر مو	آید اندر مقام بعد فرود
کرچه ملعون نشد ز حق مطلق	بیت ملعون بقدر بعد از حق	زانکه اندر مقام یکتایی	بیت مور الجبال کنجایی	ایمدی بنم جانم قرآن عظیمی

لسان صدق ایله قرائت ایله • وجان قولاغیله دیکله • عجبا قرآن کریمده اولان اشبو آیتی فهم ایدرمیسن • که قال الله سبحانه وتعالی
لو انزلنا هذا القرآن علی جبل لرأیته خاشعا متصدعا من خشیة الله • وقال علیه السلام القرآن غنی لا فقر بعده ولا غنی دونه • ای جان پیر
عین القضاة همدانی بیورر لرکه • چونکه قرآن نقاب عزتی وجه کریمندن رفع ایلیه • وبرقع عظمتی کشاده قیله • بعد وفراق بیمارلرینک جمله سنه
لقاء اللهدن شفا ویرر • وهرکس دردینه دوا بولور • کما قال علیه السلام القرآن هو الدواء • قرآن مبین بر حبل متیندر که طالب صادقی
لاجرم مطلوبنه جذب ایدر • حق سبحانه وتعالی قرآن عظیمی بو عالمه کسوة حروف ایله انزال ایدوب هر بر حرفنده صدهزار غمزه جان ربا تعبیه قلدی
اما سن قرآنی قنده کوررسن • هیهات صدهزار اغطیه وحجبک وراسنده مستوردر • سن ایسه اکا محرم دکلسن • اکر درون پرده یه کیتمکه سکا
اذن اولایدی • معانی قرآنیه سکا جلوه کر اولور ایدی • اما قرآن عظیمی حق تبارک وتعالی بیگانه لردن حفظ ایدوب انا نحن نزلنا الذکر وانا له

لحافظون

بیورمشدر • ایدی قرآن عظیم اولیایه • وعمل صالح ایلین مؤمنینه خطاب لم یزلدر • بیگانه لره اندن بهره ونصیب یوقدر • وحروف وکلماتدن
غیری نسنه ایشتمزلر • زیرا که سمع باطنلری یوقدر • کما قال تعالی انهم عن السمع لمعزولون • آه ای عاشق صادق حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم
بیورر لرکه • اقرؤا القرآن والتمسوا غرایبه • ایمدی بنم جانم غرایب قرآنیه طلب ایتمک هرکسک کاری دکلدر • پس بو حالی حاصل ایتمکه کتابخانه
اول ما خلق الله نوری یه ایرشوب • ادبنی ربی فاحسن تأدیبی • استادندن تعلم ایلیه سن • ولوح دلدن بلا واسطه اوقیه سن • ونظر ایدوب
کوره سن که لوح دلده وربک الاکرم الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم • مکتوب اولوب وکتابخانه قلبده اولان قلم نه اولدیغن مشاهده
قیلورسن فلهذا کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا بیورر لرکه در پذیرایی چو برخوانی قصص • واکر قرآن کریمی قبول ایدیجی اوله سن
وانده اولان قصص انبیایی چونکه اوقویاسن • سکا بر لذت وحالت کلور که مرغ جانت تنگ آید در قفص مرغ جانک تن قفصنده
تنگ کلور • یعنی فضای وسیع لاهوت • وصحرای منیع ملکوتی مشاهده ایدوب • روح روان قفص تنده طوریوب عالم لامکانه جولان ایتمک استر
زیرا مرغ کو اندر قفص زندانیست • برمرغ قفصده محبوس در می نجوید رستن از نادانیست حبس قفصدن قورتلمق استمزسه نادانلق در
حجاب چهره جان می شود غبار تنم • خوشا دمی که ازین چهره پرده برفکنم روحهایی کز قفصها رسته شد شول روحلر که قفصلردن قورتلمشلردر
ومحبوس طوارق افلاکی اولمقدن خلاص ونجات بولمشلردر انبیای رهبر شایسته اند ارواح انبیادر که رهبرلکه لایقلردر • ویاخود شایسته
حق ورهبر سالکان طریق اولان انبیا واولیادر • پس نه وجهله رهبرلر وقفص تندن روحک آزادلغنه دلیلکردر از برون آواز شان آید ز دین
اول انبیاء عظامک آوازی طشره دن دین جانبندن کلور • یعنی کرچه کندولری قفصهای کوندن خلاص اولوب عالم معنی یه مناص • ودخی
فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر ماوراسنده مکین لردر • ولکن کلمات قدسیه • وخطابات انسیه لری سمع جانه کلور • وطالبلره تن قفصندن
خلاص بولن کوستروب کز ره رستن ترا اینست این که قورتلمق یولی سکا بودر بودیرلر • وبو کلماتی جان قولاغی اولوب ترک صحبت نادان
ایدنلره ایشتدررلر • ودیرلرکه ما بدین رستیم زین تنگین قفص ای طالب فلاح • وراغب نجاح • بو مضیق وتنگین اولان طبیعت قفصندن
اشبو ذکر اولنان اسباب ایله خلاص اولدق • ونفی وجود موهوم ایدوب عالم وحدته اوچدق جز که این ره نیست چاره این قفص بو قفصک چاره سی
وبوندن خلاص اولمغه درمان بو یولدن غیری دکلدر • یعنی مرده دللر صحبتندن دور اولوب مرشد حق کامل • ووارث نبی اولان عارف واصل
مکمل وزنده دللر صحبتنه مقارن اولوب کوکل چراغن نور آفتاب محبتدن یاندرمغله اولور قاسم انوار • برو پیر مغان رو که راه مستیست
خلاف پیر مغان ره مرو که در بستیست • مکو حکایت حس را وبکذر از محسوس • کسی که سخره حس مانده است معزلیست • ولا تو جام می لیک جام بحر اشام

گر جام تو ز شراب خدای لبالبیت • بنوش باده که این باده از حجاز آمد • اگر که باده حبینی و شیشه حلبیت • شرح روح روانک بند بشریت •
وزندان طبیعت • و قفص عنصر تندن خلاص اولمغه • وصحبت مردان خدایه واصل اولمغه علاج بودر که خویش را رنجور سازی زار زار کندوکی
زیاده رنجور و نزار • وخوار و زار دوزه سن یعنی اولیاء کرام مجلسنده علم و فضیلتکه • وحسب و نسبکه افتخار • وکندو پندارکله استکبار ایتمیه
ولدت شهرتی دماغ جانکدن ازاله ایچون خلقه کندوکی معیوب کوستروب تواضع و سکنت و فقر و فنا • وبی نام و نشان اولمغی اختیار ایلیه سن که
تا ترا بیرون کنند از اشتهار حتی سنی اشتهاردن طشره ایلیه لر یعنی خلاص ایده لر کاشتهار خلق بند محکم است زیرا که اشتهار خلق بند
محکم در در ره این از بند آهن کی کم است طریق حقده بو اشتهار بندی بند آهندن قچان کم در • یعنی بر کمسنه حسب و نسب • و علم و فضیلت و معرفت
و سخاوت • و دولت • و ثروت • و صلاح • و عبادت • و زهد و طاعت • و ارشاد و شیخت • و بونک امثالی حالت ایله بین الناس شهرت
بولمق • طریق حقده بند آهندن اشاغی دکلدر • بلکه بند اشتهار قید آهن و سلاسل حدیدن اشد و محکمدر • کما قال علیه السلام بحسب امرء من الشر
ان یشار الیه بالاصابع فی الدین او فی الدنیا الا من عصمه الله جامی این همه اکنون گره و بند چیست • وین همه آمیزش و پیوند چیست • بگسل از ینان که زیان تو اند
خصم دل و دشمن جان تو اند شرح پس شهرتدن قورتیلوب قفص تندن خلاصی بیان ایچون • حضرت مولانا اشبو طوطی قصه سنه شروع ایدوب •
جان قولاغی اولان لره درر و جواهر نثار ایدرلر قصهٔ بازرگان که طوطی محبوس او اورا پیغام داد بطوطیان هندوستان در هنگام رفتن
بازرگانک قصه سی در که • انک قفسده محبوس طوطیسی بازرگانه خبر ویردی هنگام عزیمتده • یعنی هندوستانه کیدر اولدقده هندوستانده
طوطیلرینه سلام کوندردوکی بیان اولنور • پس قصه دن حصه بودر که • بازرگاندن مراد عقل معاد • و طوطیدن مراد روح روان • و نفس ناطقه
و هندوستاندن مراد عالم ملکوت و انده طوطیلردن مراد • ارواح انبیا و اولیا و مؤمنین اصفیا • و بازرگانک اهل و عیال و جواری و خدمتکارلرندن
مراد • حواس خمسهٔ ظاهره و باطنه در • پس عقل معاد بطریق التجاره جانب ملکوته عزیمت ایلدکده • حواسدن هر بریسی عقلدن کندویه مناسب
بر شئ تمنا ایدوب • طوطی شیرین ادای نفس ناطقه • و بنفای شکرانس حای روح روان دخی حبس بدن و زندان مظلم طبیعتدن خلاصه چاره
دیو هندوستان ملکوتده قفس تندن آزاد اولمش • طوطیان حظیرهٔ قدسه سلام و پیام امانت ایدر دیکدر • ایدی بو حکایتی کمال صدقله
اشبو تأویل اوزره او قیوب حصه منداولاسن • و روح روانک حبس قفس تن • و زندان طبیعتده پابند اولمقدن خلاصه سعی ایلیه سن بیت
جان عالم تو و این قصه ز جانت بیداست • یا من جان منی جان و جهانت بعدا بود بازرگان و او را طوطیی زمان سابقده بر بازرگان وار ایدی
و انک بر طوطیسی وار ایدی • و بعض نسخه ده ع تاجری را بود گویا طوطیی • واقع اولمشدر • اول تقدیرجه بر تاجرک بر طوطی کویاسی وار ایدی
دیمک اولور در قفص محبوس و زیبا طوطیی قفسده محبوس بر زیبا طوطی ایدی چونکه بازرگان سفر را ساز کرد چونکه بازرگان سفر ایچون
ساز و تدارک ایلدی • و اسباب سفری مهیا قلدی سوی هندستان شدن آغاز کرد جانب هندستانه کتمکه آغاز ایلدی هر غلام و هر کنیزک را ز جود
سخاوتکرمندن هر بر غلام و جاریه سنه گفت بهر تو چه آرم گوی زود سندن او توری نه کتوره یم تیز سویله دیدی هر یکی از وی مرادی خواست کرد
غلام و جواریدن هر بریسی خواجه لری اولان • بازرگاندن بر مراد دیلدی جمله را وعده بداد آن نیک مرد اول نیک مرد وجواد اولان سوداگر
جمله سنه وعده ویردی • و انشاء الله تعالی استدوککز ارمغانلری کتوررم دیدی • پس خواجه سوداگر ع سفر گزیدم و آهنگ آن جهان کردم
دیو طوطی یه خطاب ایدوب گفت طوطی را چه خواهی ارمغان طوطی یه ایتدی که سن دخی نه ارمغان استرسن کارمت از خطهٔ هندوستان
که سکا هندوستان سرحدندن هدیه کتوره یم • و مرادکه یتوره یم • پس طوطی خوش گفتار جواب ویروب گفتش آن طوطی که آنجا طوطیان اول طوطی
بازرگانه ایتدی اول یرده که طوطیلری یعنی خطهٔ هندوستانده اولان طوطیلری چون ببینی کن ز حال ما بیان چونکه کوره سن بنم حالمدن اول
طوطیلره بیان • و سرّ درونم عیان ایله بویله دیو که کان فلان طوطی که مشتاق شماست اول فلان طوطی که سزک مشتاقکزدر از قضای آسمان در حبس ماست
قضای آسماندن بزم حبسمزده در بر شما کرد او سلام و داد خواست اول طوطی سزه سلام ایلدی • و سزدن داد طلب ایلدی • و ز شما چاره و ره ارشاد خواست
و سزدن چاره و ارشاد دیلدی تمنا الملک • بر من جانه غمزه یار دست و السلام • خون در دلم ز دست نگار ست و السلام • ای صبح دم ز مهر من کافتاب ما
رخسار ان خجسته عذار ست و السلام • ای باد اگر بزلف نگارم رسی بگو • دل بی تو بی شکیب و قرار ست و السلام • ای وصل گل مپرس که جونست عندلیب
چون واقفی که همدم خار ست و السلام • وای خواجه بو طوطی بسته بال • و شکسته حال • و محبوس قفس تن • و قید بند دهم و خیالدن اول طوطیان قدس
انسه بویله جه سویله سن که گفت می شاید که من در اشتیاق اول طوطی ایتدی لایقمیدر که بن اشتیاقده جان دهم اینجا بمیرم در فراق بوندن
جان ویرم سزک فراقکزده اولم • و قالام این روا باشد که من در بند سخت بو روا میدر که بن قفس بشریت و زندان طبیعتده بند محکمده
اولام گه شما بر سبزه گاهی بر درخت سز ایسه گاهی سبزه زارده • و گاهی درخت میوه دار ده اوله سز • و یا خود سز بر سبزه گاه ده • و درخت فارز نده
اوله سز دیمک اوله • یعنی ارواح انبیا و اولیا • و مؤمنین اصفیا • سبزه زار انس و درخت حظیرهٔ قدس ده اولوب • بو فقیر بیچاره دخی بر موجب
انما المؤمنون اخوة • و دخی ما خلقکم و لا بعثکم الا کنفس واحدة • جنس هم ادمدن ایکن پابند اسیر طبیعت • و محبوس زندان بشریت اولایوز
عن ابن مسعود ان ارواح المؤمنین طیر خضر تعلق فی شجر الجنة • کذا ذکره الاقلیشی • و اختصره و فی الروایة ان ارواحهم فی جوف طیر خضر لها قنادیل
معلقة بالعرش تسرح من الجنة حیث شاءت ثم تأوی الی تلک القنادیل • فاطلع الیهم ربهم اطلاعة فقال هل تشتهون شیئا قالوا ای شئ نشتهی
و نحن نسرح من الجنة حیث شئنا ففعل ذلک بهم ثلث مرات فلما رأوا انهم لن یترکوا من ان یسألوا قالوا یا رب نرید ان ترد ارواحنا فی اجسادنا

شرح قصه طوطی

حتی نقتل فی سبیلک مرة اخری فلما رأی ان لیس لهم حاجة ترکوا • پس بو طوطی روح عقل تاجره ایتدی • ای خواجه جواد شکرستان ملکوت
و بوستان جبروتده بنم جنسمدن اولان طوطیان بلند پرواز جلوه سازی تماشا قلدقده • سکا توصیه اولندوغی اوزره • بنم احوال پریشان
و اشتیاق بی پایانمی • بطریق داستان • اول دوستان قدس آشیانه تقریر و بیان • و انواع درد و حسرت • و ناله و فرقت ایله گریان اولوب
دیه سن که ای مروت و کرم کانلری اینچنین باشد وفای دوستان دوستلرک دوستلره وفاسی بویله می اولور که من درین حبس و شما در گلستان
بن بویله حبس و زندانده اولام • و سز گلستانده اولاسز • ایدی بو مقرردر که • انلردن هر بریسی مرغ روحی بو قفس تنده حبس و گرفتار •
و بال همتی بند غفلت ایله مقید • و خوار و زار در • پس هر بری روحه لازمدر که • حبس بشریتدن خلاص اولوب • مقام ملکیته پرواز ایتمک ایچون
عالم ملکوت و مقام جبروتده اولان • ارواح انبیا و اولیایی کندویه شفیع کتوروب • و ارواح طیبانه صلوة و سلام ایلیوب • مدد
و عنایت طلب ایلیه • و یوزین درگاه حقه سوره بیت • صنوبر قدلو دلدارم حبیبم • رفیقم مونسم آرام جانم • حبیبم غمزم جانم جهانم
منور دیده و روح روانم • بو جانی قوشی اوچار برکون قفسدن • قالو ر فرقت اودینه مهر جانم • فراق و دردچو قدرد و نه بلز • اگر دونسم قالور حیران دلدارم
قالمدن کتمز اولدی یا بجران • چکه بیلمن بنیدم آرام جانم • غمام هجر یکزه یاندردی جانی • یتور شربت صاکلدن نهانم • نسیم حکیدی غم آتشت ناره
اوده یاندی نه قلسون توانم • و بونده ارباب سلوکه دخی تنبیه وار در که • داخل محبت ربانیه اولوب بنفای قدس آشیان روحی سبزه زار
تجلیات صفاتده جولان ایدرکن شبکهٔ نفسه گرفتار • و قفس طبیعتده بند اولوب مقتضای بشریت ایله مرتبه سندن دوشه • و پای
همتی طریق مستقیمدن سورچیه مأیوس اولمیوب • درگاه عزته یوزین سوروب منزل انس و حدته ایرمک ایچون ارواح انبیا و اولیادن
مدد و عنایت رجا ایلیه • و بو جمله نیاز ایده که یاد آرید ای مهان زین مرغزار ای اشراف و کبار • بو مرغ زار و گرفتاردن یاد کتوریکز
یعنی خاطر شریفدن دور ایتمیوب • نظر رحمت ایله بیوریکز یک صبوحی در میان مرغزار بر صبوح ایله مرغزارک ایچنده • یعنی حین طلوع
شمس محبتده صباح تجلی احدی الذات ارواح طیبه یی منور ایدوب • مشاهدهٔ جمال لایزالیدن شراب عشق ازلی اقداحنک طولاری نوش
اولندقده • بو گرفتار بادیهٔ انفصال • ولب تشنه زلال وصال اولان شکسته بال • و خسته حالی فراموش ایتمیوب • بو جانبه دخی بر جرعه
احسان ایدیکز زیرا یاد یاران یار را میمون بود یارانک یاری ذکر ایتمک مبارک و میمون اولور خاصه کان لیلی و این مجنون بود علی الخصوص
یاد ایدن لیلی و مذکور اولان مجنون اوله • آه ای عاشق ربانی • کاشف اسرار سبحانی • بو بیت شریفده بین العشاق واقع اولان حالدن
خبر ویرمشلردر که • حالت مزبوره یی مرشد کامل تربیه سنده اولان عشاق الهیدن غیریسی بیلمز • و بو بشارتدن حصه منداولمز
و اشارت بیوردقلری بودر که • مثلا مرشد کامل و عارف و اصل صحبتنه داخل اولان • و محبة الله تحصیل ایدن اهل محبت عوارض نفسانیه دن
بعض خاطره یه دوشوب کثرتده • و قفس تنده محبوس ایکن مرآت دللری ژنگ کثرتدن مصیقل و مصفا اولان ارباب فنادن بریسنی یاد ایدوب
بر قاچ اول کمسنه یی خاطره کتوروب • انک صورت شخصیه سنه متوجه اولسه لر • هر نه مرتبه کثرتده ایسه کثرت اوزرندن مرتفع اولوب
تجلیات ربانیه • و جذبات رحمانیه ایله کوکلی آیینه سی مجلا • و طوطی روحی عالم ملکوته ارتقا و جولان ایدر • علی الخصوص عاشق صادق
خاطر شریفنه کتورن بالذات مرشد کامل • و پیر مکملک کندوسی اوله • و اول زمانده عاشقک دخی کوکلی حاضر بولونه • مثلا هر نه قدر کثرتده
و هر نه ایشده • و قنقی محلده بولنور ایسه • ناکهان انک ذات قلبنده انوار تجلی بر مرتبه شعشعه و ضیا ویرر که طوره و نوره ماغه مجالی قالیوب
دماغ جانی فوایح سکینهٔ انسیه دن معطر اولوب مست و مدهوش و مستغرق و بیهوش اولور • و کشف خواطری اولان عاشقلر کندولری
قنقی عاشقی ذکر ایتدوکن بیلور • و تجلیهٔ قلب ایلین عاشقلر • اخوان صفادن بریسی کندویه زیارت ایچون توجه ایتدکده کلجک
قرنداشی کثرت ایله بیلور • و یا خود وحدت و محبت ایله بیلور قبل المجئ تشخیص ایدر • پس کلن قرنداشی کثرت ایله کلدیسه بریره کلدکلرنده
درگاه حقه نیاز ایدوب کثرت اورتادن زایل اولور • و اگر دخی وحدتده ایسه خود نور علی نور اولوب محل و غش انوار محبت
عالم و عالمیانی منور ایدوب دیدهٔ بصیرتلری اعما اولمیانلر اول نوری کورر • اعمی دللر نه حاصل قیلور • کما قال الله تعالی مثل الفریقین
کالاعمی والاصم والبصیر والسمیع هل یستویان مثلا افلا تذکرون • مرشد کامل خدمتنده اولانلرک بر شانی دخی بودر • عجبا تجسس ایتمک
بو شأن سنده دخی وار میدر • ای حضور حقی ذکر ایتمین غافل عجبا حالک نیه منجر اولور خواجه حافظ • بیا که آریم شبی دست دعا نکنیم
شب هجران ترا چاره ز رجا بکنیم • دل بیمار شد از دست رفیقان مددی • تا طبیبش بسر آریم و دوائی بکنیم • خشک شد بیخ طرب راه خرابات کجاست
تا در آن آب و هوا نشو و نمائی بکنیم • آنکه بی جرم برنجید و بتیغم زد و رفت • باز آرید خدا را که صفائی بکنیم • مدد از خاطر رندان طلب ای دل ورنه
کار صعب است مبادا که خطائی بکنیم • سایهٔ طایر کم حوصله کاری نکند • طلب سایهٔ میمون همائی بکنیم • دلم از پرده بشد حافظ خوش لهجه کجاست
تا بقول و غزلش ساز و نوائی بکنیم • ای مستمع قابل • و طالب مقبل • حافظک اشبو غزلی دخی بو معنادن خبر ویرر • سن دخی متفطن اولوب روح
روانکه لایق کار و عمل ایلیوب • طوطی جان و مرغ خبانک بو جمله نیاز ایلسون که ای حریفان بت موزون خود ای کندولرک موزون
و معتدل اولان محبوبلرینک حریفلری • و جوار سبحانی نک مقربلری • و کرم و مروت کانلری انصاف میدر که من قدح ها بخورم پر خون خود
بن عالم هجر و فراق • و جهان بعد و افتراقده کندو خونمله و جگرم قانیله پر اولمش قدحلر ایچرم قاسم انوار جگر پر درد و دل پر خونم ای جان
ز آب دیده گلگونم ای جان • ندارم طاقت ایام فرقت • چه گویم من که بی تو چونم ای جان • چه سازم چاره کارم چه باشد • بران زلف رخت مفتونم ای جان

نه‌دارم داروی دردم چه سازم • که در هجران تو مغبونم ای جان • بهر حالی نمیدانم شب از روز • چنان وآنکه چنان محزونم ای جان • همیشه قامتم چون الف بود
زسودایت کنون چون نونم ای جان • اگر قامم نبیند روی آن یار • بجان تو که بس محزونم ای جان • پس طوطی گویای روح روان • وعاشق بی سامان طالبان
قدس آشیان اولان عشاقک مجموعنه نیاز ایدرکن مجمع ارواح انبیا واولیا • ومخزن انوار اسرار اصدقا واصفیا اولوب منبع جذبات سبحانیه
ومقسم ارزاق معارف ربانیه اولان • فرد کامل ومرشد مکملک وجود شریفنه خطاباً مناجات • ومرتبه وحدتده جمع المجامع اولمسنه
انواع اشارات قلوب نیاز ایدرکه ع ای حبیبم ای طبیبم سرورم یک قدح می نوش کن بر یاد من بنم یادمه بر قدح می نوش قیل
گر همی خواهی که بدهی داد من اگر دیلرسک که بنم دادمی ویره سن • یعنی بو ادنی وبیچاره وجکری ناربجر ایله صد پاره‌یه اگر داد واحسان ایدرسک
باری بن خاکه بر نظر فرخنده اثرک تعلق ایدوب . بومکرک یادینه بر قدح شراب عشق لایزال • وباده طهور مشاهده جمال • نوش جان قیل
یا بیاد این فتاده خاک بیز یاخود بو خاک بیز افتاده‌نک یادینه • لفظ بیز امردر بیختن‌دن مشتقدر • ووصف ترکیبیده استعمال اولنور
نته کیم بو بیت شریفده خاک بیز خاک الیجی معناسنه‌در • حاصل کلام بوچاه طبیعت وارض بشریتده آلوده اولمش افتاده ودلداده‌نک یادینه
شراب طهور عشق ومحبتدن چونکه خوردی جرعه بر خاک ریز چونکه نوش ایلیه سن بر محوای • وللارض من کاس الکرام نصیب انک جرعه‌سنی خاک
اوزرینه دوک • حضرت مولانا قدس سره الاسنانک عادت حسنه • وقاعده مستحسنه‌لری بو منوال اوزره جاریه درکه • وراثت کمالیه احمدیه
مظهریتده قایم اولان پیر کامل ومرشد مکمله خطاب ایدرکن مظهر وظاهر • حین تجلی ذات بحت • ومرتبه احدیت • وشهود وحدت مطلقه‌ده
اشیئیتدن عاری • ومستهلک فی الذات اولوب وحدت صرفه یوز گوسترمک ایله • مظهردن ظاهره • ومتجلی لهدن متجلی‌یه نظر والتفات ایدوب
اکا مناسب کلام سویلرلر • مثلا خطاب بو محلده مرشده ایکن جناب کبریایه نیاز ایدوب بیوررلرکه ای عجب آن عهد وآن سوگند کو الهٰا ملکا پروردگارا
عجبا اول عهد واول یمین قنی • وعدهای آن لب چون قند کو اول قند کبی لذیذ • ونبات کبی شیرین وعد کریم قنی • یعنی الست بربکم عهدنده اولان
مواعید صادقه قنی • یعنی آلهی روح روانه سیر وسفر • ومرغ جانه قفص تنده مستقر اولمق امر ایلدکده • بنم توفیق وهدایتم بدرقه راهک
ولطف وعنایتم پشت ودنیاهکدر بیوروب • ودخی ای روح روان • شراب انفصال چشیده اولدقجه • زلال وصال نوش جان اولماز • همان
طورسوب تن قفسلرینه کیروکز • ومرآت مجلای دلدن مشاهده جمال لایزال ایدوکز • خوف وخطرلرده معین وحافظکز بنم نصرت واعانتمدر دیو
بیورلمش ایدی فاما اثنای وعدده اوفوا بعهدی اوف بعهدکم دیو ایفاء عهدی بزم عهده وفاکلمه فزه تعلیق بیورلمش ایدی • ودخی وهو معکم
اینما کنتم • ودخی فاینما تولوا فثم وجه الله • ودخی ونحن اقرب الیه من حبل الورید • دیو علم وقدرتکله ولطف وعنایتکله وجمیع اسما وصفاتک ایله
عبادکه انکه قربکله بشارت بیورلمش ایدی • ولکن بز عهدی فراموش ایدوب • وجهل وپندار فرا ایله پرده هستی موهومده قالوب
نار بعد وفراقه یاندق • والستده اولان عهد ومیثاقی بحسب البشریة ساهی وناسی اولدق • وهر نه ایتدک ایسه کندو کندومزه حیف وظلم ایلدک
ولکن آلهی سیدی ومولای گر فراق بنده از بد بندگیست اگر بنده‌نک بعد وفراقی وعدم وفاقی بد بنده‌لک • وسوء حال وقبایح اعمالندن ایسه
چون تو با بد بد کنی پس فرق چیست چونکه سن بده بد ایلیه سن • پس عبد ایله سیدک بیننده فرق ندر بیت • بدی را بدی سهل باشد جزا
اگر مردی احسن الی من اساء • نثر بو بیت خود عبادک شاننده سویلنمشدر • یا آلهی سن خود محسنلرده اولان احسانی خلق ایلین پادشاه بی زوال
وکریم ورحیم لایزالسن • نیاز اولنورکه بو زمره بانفوس عفو ومغفرتکله ستر سیئات ایدوب عبادکدن صدور ایدن خطالری عطالرکله پوشیده
قیله سن مجراه • انکدی یار ایله عهد سوابق • دیدی قانی وفا عهده مطابق • نمونزا ولله افندی سا که لایق • همان لطف وکرم احسانه کلدک
وبالجمله آلهی سیدی ومولای • سنک عبد فقیر وحقیرکز • بالکز احسان تولی اولوب عتابکدن یوز چویرمز • ودایما وفا امیدین ایدوب جفاکدن دخی دونمز
ای بدی که تو کنی در خشم وجنگ ای محبوب ومطلوبم بیت شهم ماهم دل آرامم حیاتم دیرلکم روحم • پناهم مقصدم سلیم مدارم فکر انجامم نثر اول بد
جفایکه سن خشم وجنگده ایلرسن باطرب تر از سماع وبانگ چنگ دل زار وعاشق بیقراره سماعدن وبانک چنکدن دخی زیاده باطرب تردر
وذوق وصفاسی جمله‌دن زیاده‌در زیرا محبوبک جفاسی عاشقه عین صفادر سید نسیمی قدس سره • جانمه سندن نه کیم کلسه جگرلر اغلمز
حق بیلور بر نوش ایچون بیک نیش اوررلر اغلمز • اشتاقد ربعید رباحقی سومکدن منیدر • جسمی سرتاقدم بیک کز پاره‌لرلر اغلمز • حق شرابینی ایچنک یورکی سندان اولور
بیک چکوچ سندانه اورسک که سندان اغلمز • زاهدک بر برغن کسک انجقدن فجار • گور بو کرچک عاشقی سرپا صویرلر اغلمز • ای جفای تو ز دولت خوبتر
ای جان وجهانم ای درده درمانم سنک جور وجفاک دولتدن خوبتردر • وانتقام تو ز جان محبوب تر وسنک انتقامک جاندن محبوب تردر
دیولکده جان ویرمک سنکه دیرلکدن الذ تمودر بیت عاشقان دردت ز دولت افزون خوانند • محنت عشق ترا بخت همایون خوانند • اهل میخانه دعا بای تو اشک فشان
زیر لب چون خط جام زدل پرخون حنا • نثر آه آه ع اینم سونم یارم دلفروزم ودلدارم نار تو اینست نورت چون بود سنک نارک بویله‌در عجبا
نورک نیجه اولور • یعنی جلالک نارنده اولان عاشقلر سمندروار پر ذوق وشوق اولورلار • عجبا انوار جمالک مشاهده‌سن ایدوب ذاتک
اهلری نیجه اولمق کرکدر ماتم این تا خود که سورت چون بود سنک ماتم هجرک بویله‌در عجبا سور وصلتک حالنده راه کیم ان حلاوتها که دارد جور تو
وز لطافت کس نیابد غور تو اول حلاوتلرکه سنک جورک طوتار • ولطافتلردن که خشم وجفاکده مشاهده اولنور • اول حلاوت ولطافتلرک
غورینی کیمسنه بولامز • وکنه ذاتکی ذاتکدن غیری بیله‌مز آه تظلم دائم دنم وفادارم جگر سوزم جفاکارم • خداوندم جهاندارم روانم درده درمانم
نالم وترسم که او باور کند ناله وافغان ایدرم خوفم بودرکه اول محبوب بی بدل • ومعشوق لم یزل بنم ناله وزاریمی تصدیق ایلیه

وارکه

تذکره

وز کرم آن جور را کمتر کند وکمال لطف وکرمندن اول جور پر لذتی کمتر ایلیه • وعاشق زارندن جفاسنی اکسک ایده آلهی سیدی ومولای
ع شویله مجنون اولمشم بن لعلکک عشقنده کیم عاشقم بر قهر وبر لطفش بجد بن اول محبوب ومطلوبک قهر ولطفنه جان ودلدن جد وشوقله
عاشقم بو العجب من عاشق این هر دو ضد اعجب عجایبدرکه قهر ولطف ضدین ایکن بن ایکیسنک دخی عاشقی یم • آه وناله عاشق نه جفادندر
ونه عدم رضا ونه قلت وفادندر • بلکه ناله عاشق عشق اقتضاسندندر زیرا محبوب نازنینک قتنده ناله عاشق خوشدر • وعاشق قتنده
اگر لطف واگر قهر محبوبدن هر نه ظهور ایدرسه انلره محبوبدر • وانلرک چشم وحدت بینلرندن ضدیت اولمق رفع اولمشدر • رضا طریقه
ارباب صفا • ووظیفه اصحاب وفادر • رضا جمال نمای اخلاص وصیقل مرآت قلوب خواصدر • رضا شیوه دردمندان پر نیاز • وشیوه
مستمندان باسوز وگدازدر • رضا سرمایه بازار اقبال • وپیرایه عروس کمالدر • رضا محک عیار محبت • ونقد بازار مودتدر شعر
اگر چه درد تو گرد از نهاد من انگیخت • هزار شکر که چون ذره در هوای توام • وفا امید ندارم جفات باقی باد • مرا بس است که من در خور جفای توام
بکش مراد منیدش وکام خویش برآر • که عمرهاست که من طالب رضای توام • مجنونه سؤال ایتدیلرکه لیلانک وفاسنی دیلرسن • ویاخود جفاسنی م
احب علی ایما حالها • اساءت لیلی واحسانها دیو جواب ویردی • سلطان العارفین بایزید بسطامی قدس سره بیوررلرکه • بن تسلیم ورضا م
اولان اوجات درجاتدن بر مرتبه ارتقا واعتلا ایلدم که • اگر بنی ابد الاباد دوزخده تخلید قلسه‌لر • اعلای علیینده اولمق ایله بانمده
مساویدر وامر نیه راضی یم پس لاجرم نامرادلق یولنده بویوز شعر ارید وصاله ویرید هجری • فاترک ما ارید لما یرید • وقال ذو النون
المصری طیب الله انفاسه • الرضا سرور القلب بمر القضاء • ارباب حقیقتدن بعض عاشقلر دیرلرکه • بسم الله الرحمن الرحیم نکاتندن
بریسی دخی بودرکه • اسم جلاله اسم رحمان اوزرینه تقدم ایتمشدر • یعنی کلمه جلاله‌نک جوهر حروفی آثار جلالدن اولوب دهشت وحیرته
دلالت ایدر • ورحمن اسمنک جوهر حروفی لطف ورحمته دلالت ایدرکه آثار ومقتضای جمالدر • طالب خصوصیت اولان عاشقلر ایسه
جلاله جمالدن دخی زیاده دوستلردر • زیرا لذت عشق وآه وناله انده ظاهر اولور • صحا وعافیه اول عاشقه که انکدر اوکامی • نامرادی
وناکاملک اوله • پس سرافراز عشاق اولان حضرت جلال الدین رومی • کمال استیلای تجلیات جلالدن جفای یار ذو الجلاله رغبت
ومحبت کوستروب بیوررلرکه والله ار زین خار در بستان شوم والله العظیم وبالله الکریم • اگر بو خاردن بستانه کیدم • یعنی خار آزاردن
تماشای گلزاره کلم همچو بلبل زین سبب نالان شوم بو سببدن یعنی الم مفارقت زخم خاردن بلبل کبی افغان ایدرم روز وزار این عجب بلبل که بگشاید دهان
تا خورد او خار را با گلستان بو عجب بلبلدرکه دهان کشاده اولور • تاکیم خاری گلستان ایله اکل ایده یعنی یارک جفا وبلا وقهر وآذاسنی
وفا وصفاسی کبی قبول ایلیه این چه بلبل این نهنگ آتش است بو نه بلبلدر یعنی بلبل کلدر نهنگ آتشدر زیرا جمله ناخوشها ز عشق او را خوش آ
عشق غلبه‌سندن جمله ناخوشلر اکا خوشلقدر • یعنی مجرد عاشق لطف اولمایوب محبوبک لطف وقهری قتنده برابردر عاشق کلست خود کلست او
نهنگ آتش کبی اولان بلبل گویا • وعاشق شیدا عاشق کلدر • عاشق خود کندوسی کلدر • خارجدن کیمسنه‌یه عاشق دکلدر • ونظردن اثنینیت
مرتفعدر فلهذا عاشق خویش است وعشق خویش جو بو عاشق کندونک عاشقیدر • وکندو عشقنک طالبیدر • یعنی بو مرتبه‌یه ایرن بو وجهله فانی اولان
بولان عاشق مظهر اسماء کلیه • ومجلای جلال وجمال اولوب معشوق هر نه یوزدن ونه صفتدن جلوه‌گر اولسه عاشقک دخی مرادی اول اولور
وبالکلیه کندودن قورتیلور • وبر موجب من خرج علی الکل وصل الی الکل • کلدن کچن کل • ومستخلف متخلفک عینی اولور دیدکلری درجه‌یه نائل اولور
زیرا بعد المحو اولان صحوده اثنینیت متصور اولماز • ووجها من الوجوه مغایرت بولونمز • کما قال ابن الفارض قدس سره شعر
ففی الصحو بعد المحو لم اک غیرها • وذاتی بذاتی اذ تحلت تجلت • ووصفی اذ لم تدع باثنین وصفها • وهیئتها اذ واحد نحن هیئتی • وقد رفعت تاء المخاطب بیننا
وفی رفعها عن فرقة الفرق رفعتی • آه ای عاشق صادق ویار موافق • سید قاسم انوار بیوررلرکه نظم • یار همان درد همان دل همان
غصه همان قصه شکل همان • ناز همان حسن وجلالت همان • شوق همان گریه وحالت همان • عشوه همان شیوه همان خوی همان • غمزه همان نرگس جادو همان
عشق همان زار وزاری همان • چشم مرا گریه وزاری همان • سوز همان داغ جدایی همان • سکنت وفقر وگدایی همان • دوست همان حسن ملاحت همان
بر دل وجان سوز وجراحت همان • عجز همان درد مودت همان • قاسمی وداغ محبت همان • ایدی بنم جانم اگر دیده فؤادی کشاده قلوب وگوش
هوشنک باز ایدوب • لا یحب الله غیر الله نکته‌سن تامل ایدرسک بیت اوست عاشق اوست معشوق اوست عشق • گیتی تو چون یار آمده است
معناسی نیدوکن مشاهده ایدرسن • وسر وحدتی اذعان قیلورسن صفت اجنحه طیور عقول آلهی بو بیان اللهیه منسوب اولان طیور عقولک اجنحه‌سنک
صفتیدر • معلوم اوله‌که مقدما قصه‌ده ذکر کوشده • عقل انجون بین الحکما مراتب اربعه اعتبار اولنوب • عقل هیولانی • عقل بالملکه • عقل بالفعل • وبوکا
عقل مستفاد دخی تعبیر ایتدکلری بیان اولنوب • ومقدمه کتاب وبعض محلده • روح ونفس وعقل وقلب دوردی دخی معنای واحده دلالت
ایدوب ولکن ولکل مقام مقال مصداقنجه محلنه کوره بر وجهله عبارت ایلدکلری تفصیل اولنمش ایدی • ونزهة القلوبده مسطوردرکه
از امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه مرویدر • قد سأله بعض الاصحاب عن النفوس • فقال له ای النفس تسأل • لان النفوس اربعة • منها نفس نامیة
فهی قوة طبیعیة اصلها الطبایع الاربعة بدو ایجادها عند سقط النطفة مستقرها الکبد موادها من لطایف الاغذیة سبب فراقها اختلاف المولدات
اذا فارقت تعود الی ما منه بدت عود ممازجة لا عود مجاورة • واما النفس الحسیة الفلکیة فهی قوة ملکیة اصلها الافلاک • بدو ایجادها عند الولادة
جسمانیة مستقرها القلب ونشأتها العز والغلبة موادها الاغذیة • سبب فراقها اختلاف الطبایع الاربعة • فاذا فارقت تعود الی ما منه بدت عود

مجاورة

واما النفس الناطقة القدسیة فهی جوهر بسیط حی بالذات عالمة بالقوة • بدایجادها عند الولادة البدنیة موادها من العلوم الربانیة ثم قرها العلوم الالهیة
فاذا فارقت تعود الی ما منه بدت عود مجاورة • لا عود ممازجة • واما النفس الکلیة الالهیة هی جوهر بسیط بالذات عالمة بالقوة • اصلها العقل الکلی الفعال
منه بدت والیه یعود • وهی شجرة الطوبی • وهی سدرة المنتهی • وکلمة الله العلیا • وهی جنة المأوی • فقال له السائل یا امام اذا کانت النفس الناطقة
القدسیة جوهرا بسیطا • والنفس الکلیة الالهیة جوهر بسیط فما یکون بذاته العقل • فقال له الامام العقل محیط بالاشیا کلها • عالم بالشی قبل کونه •
پس جوهر بسیط اولان روح تشریفات عالیه یه مخصوص اولوب ولقد کرمنا بنی آدم نص کریمی بو معنایه اشارتدر • واسرار عقل کل و روح انسانی
دخی زیاده شرح اولنماز • زیرا افشاء سر الربوبیة کفر عرفها من عرفها • وجهلها من جهلها بیورلمشدر • پس بو مقدمه معلومک اولدیسه • امام محمد غزالی
علیه الرحمة انفاسه مشکوة الانوارده عقول ایله تسمیه اولنان ارواح نوریه بشریه ایچون مراتب خمس اثبات ایدوب بیوررلرکه مرتبهٔ اولی
روح حساسی در • و روح حساسی حواس خمسهٔ ظاهره ایراد ایلدوکی وارداتی اخذ وتلقی ایدوب • روح حساسی کاتن اصل روح حیوانی اولور
وحیوان دخی روح مزبوردن حیوان اولور • وبو روح صبی رضیعده دخی موجوددر • ومرتبهٔ ثانیه روح خیالی درکه صورذات حواسی حفظ
ایدوب وقت حاجتده ما فوقنده اولان روح عقلی یه عرضه قیلور • و روح عقلی صبی رضیعده اولماز • زیرا صبیان صورذات حواسی
حفظ ایتمکه قادر اولمیوب کوردوکی اشیا حسندن غایب اولدقده فی الحال فراموش ایدر • ومرتبهٔ ثالثه روح عقلی در • و روح عقلی حس
وخیالدن خارج اولان معنالری ادراک ایدر • یعنی روح عقلی نک مدرکاتی معارف کلیهٔ ضروریه اولور • نته کیم بونک تفصیلی قصهٔ خرگوشده
نور نور چشم خود نور دلست • نور چشم از نور دلها حاصلست بیتنک شرحنده نور عقل نور عین اوزرینه ترجیح اولنده بیان اولنمش ایدی
پس روح عقلی حیوانات وصبیانده اولماز • ومرتبهٔ رابعه روح فکری درکه علوم عقلیهٔ محضه یی اخذ وانواع تألیفات وازدواجات ایله کندو
معلوماتی بینینه درج ایدوب تألیفات مزبوره ایله استنتاج معارف شریفه یه مالک اولوب مرة بعد اخری الی غیر النهایه استفادهٔ نتایج ایتمکدن
خالی اولماز • ومرتبهٔ خامسه شول روح قدسی نبوی درکه انبیایه ووارث نبی اولان اولیا واصفیایه مخصوص اولوب لوایح اسرار لاریبی
ولوامع انوار غیبی روح قدسیدن درخشان ایدر • روح قدسی ایسه شوایب بدندن مبرا اولوب جمیع معارف ملکوت سموات وارض روح
قدسیدن بشارت ایدر قطعه • ای در بنیاد قدسی در درون دو جهان • کس ندیدست عیان دست بنان • گر کسی گوید که دیدم در مکان لامکان
بر درخت غیرت آویخته شد آن بیش از آن • پس حضرت مولانا قدس سره الاعلی دخی طیور عقول الهی بیوردقلرندن مراد شرفیاری روح قدسی یی بیاندر
عشق وجذبه • ومحبت وهمت • ودرد ونیاز • وسوز وگداز • ذکر اولنان عقولک جناحینی • وپر وبالیدر • پس روح قدسی وعقل کلی اجنحهٔ
مزبوره ایله هوای هویته طیران • وفضای احدیته جولان ایتدکده • قاف قربک قله سنده آشیان طوتوب • ومکینه جای نزهتی روضات
جنتده اولور • وخبرده وارد اولمشدرکه ارواح کاملان امت گیجه ایله عرشده نوردن معلق قندیلده اولوب • وگوندزده قنادیل مزبوره دن
طیور سبز وخرم جوقنه کلوب • طیور مزبوره جنتده جولان ایدرلر • نته کیم حضرت مولانا بر بیتنده بیوررلرکه بیت • ارواح بر فلکند بدان قول نبی
ارواح انبیانی جوف طیر اخضر نثر • وطیور ارواح بدندن مفارقت ایتمدکلری آنده گرچه قفس قالبده مبتلا صورتنده نمایش قیلورلر • ولکن
اجنحهٔ جذبات ربانیه • ومحبت سبحانیه حاصله اولدقده • هر ساعت وآن صحن فرشدن اوج عرشه • وحضیض خاکدن ذروهٔ افلاکه عروج ایلر
اما غواشی بشریتده بسته چشم اولانلرک بصر بی نورلری جولان طیور عقولی گورمز • وتری الجبال تحسبها جامدة وهی تمر مر السحاب • ایدی
بنم روحم سن دخی اشبو حکایه سن استماع ایلدوکک طوطی گبی • موتوا قبل ان تموتوا مرتبه سن بولمق گرکسن که قفس بشریتدن مرغ جانک طیران
ایدوب طیور مزبوره نک • هر بریسی حس ظاهری ده بدن گبی • بر قفس ضیقده محبوس شکلنده ایکن • معاده بر وسعت بی نهایه گورهسن که
افلاک تسعه آفتاب وماه ایله • وسکندر وسلیمان انجم شمار اولان سپاه ایله • اول مرغک گوشهٔ قلبنده بر ذره گبی گم اوله نظم

مخزن اسرار ربانی دلست • محرم انوار روحانی دلست • خانهٔ دل معدن صدق وصفاست • مظهر انوار ذات کبریاست • دل چه باشد کاشف اطوار روح
دل چه باشد قابل اسرار روح • ای اسیر درد بی درمان دلست • غرقهٔ دریای بی پایان دلست • دل بدست دیو مگذار ای پسر • باز از دیو بستان وباز آرای
دیو را بیرون کن از دیوان دل • مرتبی مردانه شو دربان دل • ایمدی بنم جانم و روح روانم • سمع جان ایله • وگوش هوش جنان ایله استماع وصغا

ایله که • کاشف اسرار کبریا • حضرت مولانا نه بیوررلر قصهٔ طوطی جان زین سان بود جان طوطیسنک قصه سی بو اسلوبدن اولور یعنی
خواجه نک طوطیسی محبوس قفس اولوب • آرزوی پرواز قلدوغی گبی • جان طوطیسی دخی قفس تندن خلاص اولوب فضای لامکانه پرواز
قلمق ایستر • وبونه مقوله طلبلدر • بلکه بو نهنگ آتش ندرکه جمله ناخوش اولانلر انک عشقندن خوشدر • وعاشق گلدر • وبلکه کندوسی گل در
وعاشق خویشست • وطالب عشق خویشست • دیو وصف ایلدوکم طوطی جاندر • فاما کو کسی کو محرم مرغان بود • قنی بر کمسنه که اول مرغ لامکانیه
محرم اوله بیت • زاهدان کمتر شناسند آنچه مارا در سرست • فکر زاهد دیگر وسودای عاشق دیگرست • کو یکی مرغی ضعیفی بی گناه • قنی بر گناهسز
وزیاده ضعیف مرغ که واندرون او سلیمان با سپاه • انک درونده سلیمان زمان عسکری ایله اوله • یعنی پادشاهلر پادشاهی وسلیمان حقیقی
اولان فیاض مطلق • تجلیات اسما وصفات وذاتیله انک قلبنده جلوه گر اولوب • بود ونابودینی احاطه قیله • پس اول مرغ ضعیف دخی
مهر سلیمانی اولان عشق سبحانیده • وجذبهٔ رحمانیه یی انگشت اولدینه وضع ایدوب • رأی عقل آصف رأی ایله توفیقات الهیه • وعنایات ربانیه
عسکرینی چکوب • دیو مردمخوار اولان نفس امارهٔ سرکشه غالب مطلق اولوب حکم وحکومت ایلیه • وتخت صدقنی رباح همت • وباد محبت

جو هوای لامکانه گوتوره • چون بنالد زار بی شکر وگله • اول مرغ ضعیف بی شکر وشکایت چونکه آه وزاری قیلوب ناله وافغان ایلیه یعنی کندودن
فانی وحقله باقی اولان عاشقلرک ناله وافغانی شکر ویاخود شکایت اولمیوب انلرک آه وزاری وناله وافغانی بی اختیار اقتضای عشق باردر
ایدی چونکه محبت الهیه دن زار وزار اولان • عاشق بی صبر وقرار آه وزاری قیله افتد اندر هفت گردون غلغله هفت آسمان خلقنه انک
ناله سندن غلغله دوشر نظم • گر رفت اشکم در زمین زیر تنهای غمش • آخر رسانید این دلم تا آسمان فریاد را • خواهم که بر بنیاد دل بنیاد صبری افکنم
عشقش همی بر می نهد بنیاد این بنیاد را • هر دمش صد نامه صد پیک از خدا آه ای عاشق انکه اوصاف مزبوره ایله متصف اولان عاشق بیهوشه جانان
محبوب ازلیدن • بو نامهٔ تجلیات ربانیه • وپیک جذبات رحمانیه ایرشور یاربی زو شصت لبیک از خدا او مقوله عاشقدن صادر اولان
بر کره یاربی مناجاتنک مقابله سنده • حضرت حق وفیاض مطلقدن آلتمش کره لبیک گلور • آلتمش کره لبیکدن مراد حصر وتحدید دکل بلکه
تکثیر مراددر • معنای لبیک لغتده انا مقیم علی طاعتک دیمکدر • یعنی سنک فرمانکی قبول ایتدم • وهر نه دیر ایسک اجابت قلدم دیمک اولور بو محلده
اجبت اجابة بعد اجابة معناسنی متضمن اولور • حق تعالی عبادینک مناجاتنی سمیع در • ودیلکلرینی قبول ایدیجیدر دیمکدر شیخ نسیمی قدس سره فرماید
جمله رنگم شا یازلدی بونده برنامه • که شهود لدی اسرارم جهت عدل خاص عامه • نقل کی شیخ ذراهدرکه یعنی صومعه گزینی • مردم بوایدی حقدن ایرشدم بی کوکی کامه
گل ای باد صبا تزرک الی شیب اولارک • بنم احوالمی سویله نه حاجت رزخی نامه • که بردر صومعه ده بو معنی سنک فی انکده ای عار • چقر دک جامهٔ تقوی بکیدن گیدک اوش جامه
آه بنم گوزم نوری زلت او به ز طاعت نزد حق ذکر اولنان عشاق الهینک زلتی حضور حقده طاعتدن یکدر پیش کفرش جمله ایمانها خلق
خلق فتح خا ولام ایله کهنه معناسنه در • مثلا ثوب خلق دیرلر • یعنی انک کفری قاتنده جمله ایمانلر کهنه در • حاصل کلام دیمک اولورکه وجودلرندن
فانی اولوب مرتبهٔ استغراقدن صحوه گلمک عشاق قتنده زلت منابه سنده اولوب • وحالت صحوده وجودلرندن استغفار ایدوب بلکه عد ایلدکلری
حالت صحولری عند الله انانیت وتقلید ایله طاعت ایدنلرک عبادتلرندن یکدر • وکفر دخی بو محلده ضد اسلام وایمان اولان کفر اولمیوب
وجودلرینی اخفا • و وجود حقده ستر ومحو ایتمک معناسنه در • بو تقدیرجه خلق فتحتین ایله اولمیوب اضافت ایله ایمانها خلق اولوب خلق
مخلوق معناسنه اولمق دخی مناسبدر • یعنی خلق جهانک ایمان غیبی ایلدکلری اشیاء غیبیه انلرک مرتبهٔ فنا وفناده اولوب حق ایله باقی اولان
وجودلری قتنده ایمان حضوری وشهودی در • وخلق اولورسه اول مردان خدا مرتبهٔ شهوده گلدکلرنده ایمان رسمی یه رجوع ایتمیوب ایمان حضوریده
مستغرق اولمالری کان قبل الشهود غیبلری کهنه منابه سنده اولور دیمکدر • زیرا غیب اولان شهادته گلدکدن صکره غیبه احتیاج قالماز مولانا جامی
علیه رحمة الباری سورهٔ بقره تفسیرنده ان الذین کفروا سواء علیهم أانذرتهم ام لم تنذرهم لا یؤمنون آیت کریمه سنده • ای لا یرجعون الی الایمان الرسمی
دیو بو معنایی خوب یازمشدر • محلنه مراجعت اولنه • وسید الطائفه جنید بغدادی قدس سره دخی بو معنادن خبر ویروب کفرت فی دین الله
والکفر واجب لدی بیورمشدر • وشیخ شبلی دخی طوبی لمن مات فی کفره فمن مات فی کفره فما داه الفردوس دیوب کفر ایله فنا فی الذات
ومحو وجود مراد بیورمشلردر • شیخ محمود شبستری دخی گلشن رازده بو رازی باز ایدوب بیوررلرکه گلشن راز ترسایی غرض تجرید دیدم

خلاص از ربقهٔ تقلید دیدم • جناب قدس وحدت دیر جانست • که سیمرغ بقا را آشیانست • ز روح الله پدید آمد این کار • که از روح القدس آمد پدیدار
نظم
هم از الله در پیش چو جانست • که از قدوس اندر وی نشانست • هر آنکس کو مجرد چون ملک شد • چو روح الله بر چارم فلک شد • گل ایمدی بیا جانم سوز ذکر ایلیک
رموزین اولیانک اکلایلک • لدن علمندن ادبی بر ورق سن • الاسن معنی یوزندن سبق سن • دیل ایله کفری نه عشق ازینک • کردین طوتدی عالم سر در رنک
او نوع خلقی حقه اولدی عارف • خلایق غرضه دوشدی مخالف • بو خلق الجنده انلر اولیادر • ادی ترسا ولیکن بسیما در • بولر ایدوغی شول نعمت اریدر
که گوز خلقک صفاتندن بریدر • بولادن محو اولوبدر زرق طاعت • بولارده قالمیوبدر عرف وعادت • چو بیلدیلرکه قیلمق ترک عادت • گورر گوکلی گوزی نور عبادت
گل ایمدی بو عباد آنلر کبی سن • بزر در غصیله انک اکسیر بن سن • ریاد سمعه دن بر اراغ اول • طوتیشوب عشقه اخلاصه چراغ اول • مجرد قیل ازرک تاج دکمردن
نه ال سجاده دن نه سیم وزردن • بوتر سالک گوره سن عین دین در • حماده لق حکمت آن واین در • انک عشقی ایله محو اوله هر بیر • گیده کلی اضافت حاله اول ار
اگر اکلایه سن عاشق دلنده • نیچه گوهر الاسن عشق الندن • کیم انک قیمتی بیک جانه ارزان • اولورسه اول بوله بیک جان قربان • بیری اول گوهرک ای زنده حق

آیرمه قسیموینی قیله تعلق • ایمدی ای مستمع قابل • اوصاف مزبوره ایله متحلی اولان عاشقلر صادقلر ایچون • حضرت خداوندگار بیوررلرکه
هر دمی اورا یکی معراج خاص هر بر نفسده اول عاشق فانی ایچون بر معراج خاص واردر • یعنی تجلی احدی الذاتده مستهلک اولوب ذات قلبنده مشاهدهٔ
جمال لایزال ایتمکدن • وهر مشاهده ده دماغ جانی بر لذت جدیده ذوقی ایتمکدن خالی گلدکدر بر سر تاجش نهد صد تاج خاص اول عاشقک باشی اوزره
یوز تاج خاص قور • یعنی عاشق ربانی قرب جوار رحمانی تحصیل ایدوب حق سبحانه وتعالانک عظمت وکبریاسی انی محو وفانی ایتدکچه ادب نفسی احاطه ایدوب
سر شاه وراس سرینه صد هزار تاج ادب وضع اولنور • یعنی قیاس اولنمیه کیم بو مرتبهٔ قرب حق صاحبلری بزدن تکلیف ساقط دردیوب
عبادات بدنیه یی ترک ایده لر • بلکه انلرک عبادات بدنیه لری دخی • سایر ناسدن بیک طبقه زیاده اولور • ولکن ترک انده کلری بلا یقین اولاغی
عرف وعادت وبلا اخلاص محض ریا وسمعه جهتندن اولان عبادتدر • وبالجمله انلرده عادت قالمیوب جملهٔ حرکات وسکناتی محض عبادت وعین
اولور دیمکدر • اوندن مراد شریعتدر صورتش بر خاک وجانش لامکان اول عاشق فانینک صورت ظاهره وبدن عنصریسی وجوارحی ده
وحیز ومکانده در • ولکن روح روانی عالم لاهوت وفضای لامکانده در لامکانی فوق وهم سالکان اما بر لامکان که سالکلرک وهمنک
فوقنده در • یعنی هنوز وهم وخیالدن خلاص اولمیان سالک غیر مجذوبلرک عقل وفهمی • وخیال ووهمی • مجذوبان خدانک لامکانی اولدقلرین

ادراک ایده مز • انلر ورای وهم وخیالده در • سالک غیر مجذوب ایسه اسیر قید وهم وخیال وخواب بیگانلردر • ایدی ای سالک افسرده دل لامکانی که در وهم آید مجذوبان الهی نک لامکانی اوله فکری • اول لامکان دکلدر که سنک عقل وفهمک کله هر دمی در وی خیالی زایدست وهر بر دمده سکا اول لامکان ده برخیال طوغه وبر اندیشه حاصل اوله • یعنی نور افتاب عشق الهی طلوع ایدوب ظلمت بشریه • وشب تیره انانیتکی صباح انوار احدیته وضحای شهود حقه تبدیل ایتمدکجه • اول لامکانده کنده ولنک ایله • درلو درلو فکر واندیشه لر ایدوب وخیالات باطله یه دوشوب واق نور • وصاری وپاشل وقزیل نورلر بکورب سیاه نور ایمش دیو اذعان ایده مزسن • وبو دکر اولنان لامکان اول دکلدر • بونده عقل ذوات ورنک وکیفیت یوقدر • بو ذوق ووجدانلر

محمد شیرین مغربی قدس سره دیر

ماهر تو دیدیم وز ذرات کذشتیم • از جمله صفات ازلی ان ذات کذشتیم • در خلوت تاریک ریاضات کشیدیم

در واقعه از سبع سماوات کذشتیم • دیدیم که اینها همه خوابست وخیالات • مردانه ازین خواب وخیالات کذشتیم • بابا سخن از کشف وکرامات چه کویی

چون ما ز سر کشف وکرامات کذشتیم • ای شیخ اکر جمله کمالات توانیست • خوش باش کزین جمله کمالات کذشتیم • اینها بحقیقت همه آفات طریقند

ما در طلب از جمله آفات کذشتیم • ما ازپی نوری که بود مشرق انوار • از مغرب وکوکب مشکات کذشتیم • بو بر لامکاندر که ل مکان ولامکان در حکم اوله

بلکه مکان ولامکان انک حکمنده در • هم چو در حکم بهشتی چار جو • نته کیم خشک ودرت ارماغی اهل جنتک حکمنده اولوب استدکلری یره روان اولدوغی کبی مکان ولامکان دخی لامکان حقیقینک حکمنده در • شرح این کوته کن ورخ زین بتاب • بو طیور عقول الهی وعشاق لامکانک شرحنی تطویل ایلیه کوتاه ایله

دم بومدن یوز چویر فراغت قیل • دم مزن والله اعلم بالصواب • ارتوق سویلمه • وصوابه جمله سندن خدای متعال اعلمدر • سید قاسم انوار

بنا دانان مکو سر حقایق • که هر کوشی راسخن را نیست لایق • ولی کر زو حسنی باشد توان کفت • بکوش جان عذرا سر وامق • سخن از توبه وتقوی رها کن

زمستی کو بمستان عاشق • ولی باید که اندر راه معنی • ز صفوت دم زند چون صبح صادق • اکر هشیار راهی نوش بادت • وکر مستی مکن بحث علایق

بجز عشقت درین ره کس ندارم • انیس خاطر ویار موافق • مکو با عاقلان اسرار قاسم • خلایق را نداند غیر خالق • ایدی کی سندن صکره

باز می کردیم ما ای دوستان • بز طیور عقول ربانی • وعاشقان لامکانک شرحندن ای دوستان کیرو عودت ایده لم • وعالم صحوه کلم

سوی مرغ وتاجر وهندوستان • مرغ وتاجر وهندوستان جانبنه کلم • یعنی بونلرک قصه سنی بیان ایده لم • مرد بازرکان پذیرفت این پیام

مرد بازرکان طوطیدن بو پیام وسلامی قبول ایلدی • کو رساند سوی جنس از وی سلام • که اول بازرکان طوطیسندن جنسی جانبنه یعنی هندوستانده اولان طوطیلره سلام ایرشدره • دیدن خواجه طوطیان هندوستان را در دشت وپیغام رسانیدن از ان طوطی • خواجه نک هندوستان طوطیلرینی صحراده کورمسی • واول طوطیدن سلام وپیام ایرشدرمسی بیاننده در • چونکه تا اقصای هندستان رسید • چونکه خواجه تاجر تا اقصای هندوستانه ایرشدی • در بیابان طوطیی چندی بدید • صحرای بیابانده • وفضای هندوستانده بر قاچ طوطی کوردی • مرکب استانید وپس آواز داد

سوداکر اول محلده مرکبنی طورغوردی بعده آواز ویردی • ان سلام وان امانت باز داد • اول سلامی واول امانتی آشکاره ویردی • قاسم انوار

ای دوای درد بیماران علیک السلام • وی شفا وراحت سرجان علیک السلام • پیش چشم مست مخمور تو سر بنهاده اند • جمله مستان جمله هشیاران علیک السلام

در ره وصل تو کردم قطع دریاهای ژرف • ای وصالت بحر بی پایان علیک السلام • پس طوطیلر خواجه یه قولق اوروب قصه محبوس اولان طوطینک

امانت وارمغان ویردوکی سلام وپیامی ایشتدکلری • طوطیی زان طوطیان لرزید بس • اول طوطیلردن بر طوطی بسیار لرزان اولدی •

اوفتاد ومرد وبکسستش نفس • ییره دوشدی ومرد اولدی نفسی کسلدی • ویاخود مصراع اولده اولان بس باء فارسیله اولوب بر طوطی ییره دوشدی

وصکره یره دوشوب میت اولدی ونفسی منقطع اولدی دیمک اولور • بو بیت شریفده دخی طریق عشقده اولانلرک بعض حالاتنه اشارت واردر فافهم

چونکه سوداکر اول طوطینک دوشوب • سوتواقبل ان تموتوا مرتبه سنه وارد وغنی کوردی • ولکن حالدن خبردار اولمامغله • شد پشیمان خواجه از کفت خبر

خواجه کنده طوطینک سلام وپیامی • وردن والانی انلره خبر ویردوکندن نادم اولدی • کفت رفتم در هلاک جانور • دکنه دکنه دیلی لوم ایدوب

بر جانورک هلاکنه کتدم دیدی • ودرنغ وتأسف چکدی • وطوطیی بی نفس الام مرد اولدی ظنیله بازرکان کنده کنده دیه ایندی • این مکر خویش است با آن طوطیک

مکر بو طوطی اول بزم قفسده اولان طوطینک • خویش وپیوند واقرباندن ایمش • این مکر دو جسم بود وروح یک • مکر کیم بزم طوطی ایله بو طوطی جسمده ایکی

وروح ومعناده واحد ایمش • حیفا ودریغا • این چرا کردم چرا دادم پیام • بو ایشی نیچون ایلدم • وبزم طوطینک سلام وپیامنی بوکا نیچون ویردم

سوختم بیچاره را زین کفت خام • حیفا که بیچاره طوطییی بو کفت خامدن یاقدم • پس حضرت مولانا بو مناسبت ایله لساندن وجوده کلن مضراتک

تبیین وبیاننه شروع ایدوب بیورر لر که • این زبان چون سنک وهم آهن وشست • بو زبان فی المثل سنک وآهن کبیدر • وانچه بجهد از زبان چون آتش است

واول انسانک زبانندن صچرایان سوز اتش کبیدر • یعنی آهن زبان سنکه ماغه چالنقده لاجرم شراره سخن جهیده اولمق مقرردر • سنک وآهن را مزن برهم کزاف

ای عاقل سنک ایله آهنی بر برینه کزاف وبیهوده اوره • که از روی نقل وکاه از روی لاف • کاه نقل یوزندن وکاه لاف یوزندن یعنی کرک

نقل ایله وکرک لاف وکذاف ایله بیهوده سوز سویلمه • زانکه تاریکست وهر سو پنبه زار • زیرا که بو عالم طبیعت مظلم وتاریک وهر جانب پنبه زاردر

درمیان پنبه چون باشد شرار • اکر کیجه ده پنبه ادرمیاننده اتش نیجه اولور • یعنی جمله پنبه یه احراق ایدوب علولری آفاقه پیوسته اولور

ایدی ای کور سیوب طلمه وکن سویلمین • وقلاغدن فلان ایشتدم دیو لاف اوروب بیهوده کلمات ایلین جاهل وفاسد • خلق عالم ظلمت بشریه ده

اولوب وابدان وجسملری کشترار طبیعتده القا اولنمش پنبه در • سنک اول کلمات بیهوده وکزافک خلق عالمی اتشله یاقوب عالمی فساده ویرر

ایدی بو صفت دبو عملدن فراغت قیل • وسنکی بیهوده سوزدن وافرادن حفظ ایله • شب مظلم جهلده دل حقاغن چاقمه حقدن خوف ایله

ظالم آن قومی که چشمان دوختند • ظالم اول قوم درکه کوزلرینی دکدیلر • هر شینک اصلنی وحقیقتنی کورمکدن اغماض عین ایدوب تجرد بر برندن ایتمکله اولیا واصفیایه بهتان وافترالر ایدوب • زان سخنها عالمی را سوختند • اول سوزلردن عالمی یاقدیلر • هم بر مسلمانه محض افترا ایدوب

وهم اول سوزی کندولردن ایشیدوب انلره تابع اولانلری دخی جهنم اتشنه یاقدیلر • وصد هزار فتنه وفسادک ظهورینه باعث اولدیلر •

زمانه ده اولان اکثر نا سنک احوالی بو منوال اوزره در • حق سبحانه وتعالی لطف واحسانندن صفات مزبوره یی عبد مؤمنه نصیب ایتمیه • واکر

وار ایسه رفع ایلیه • زیرا اکثر قوتک بلاکه باعث صفات مزبوره در • وبالجمله عالمی را یک سخن ویران کند • بر کلام فتنه انکیز عالمی خراب وویران

ایلر • زیرا صورت صلاحده کورینوب خلق عالم سوزینه اعتماد ایتمکله انواع فتن ومحن ظهوره کلوب قیامتدن نشانلر اولور • روبهان مرده را شیران کند

اولمش دلکولری ارسلانلر ایدر • یعنی حیله وخدعه صاحبلری موتی حکمنده • وتواضع وشکسته ایکن • اول سوز انلاری شیر ژیان • وبلان وچیان ایدر

ویاخود انبیا واولیایه دل ازارلق ایتمکده کمال خوف وهراسلری اولان کمسنه لری زبان درازلغه جری وقوی ایدوب صفات سبعیه کرفتار

ایدر • مناقب مولاناده مسطوردر که • جلال الدین رومی قدس سره احبابنه دعا ایدوب • حق تبارک وتعالی یارانی قوجه قورد لرک شرندن مصون

ومحفوظ ایلیه دیرلرایدی • احباب سؤال ایدوب یا مولانا انلر نه طایفه در دیدیلر • جواب ویردیلر که مرشد نامنده اولان بدبختلر واصحاب بدعت

وارباب هوا وطبیعت اولان جاهل ومنکرلردر که • طریق مستقیمدن منحرف اولوب هم ضال وهم مضل اولمشلردر • اما عجب حالات وغرایب مخالفت

واوزر که حکمتدر که • جانها در اصل خود عیسی دمند • ارواح خود اصلده عیسی دملردر • یعنی نفسلری بدن مرده لرا احیا اولمق هر برنک شانندندر

پس عالم طبیعته کلوب ادناس بشریت ایله ملوث • وقفص ابدانه کرفتار اولدقدن صکره • اول صفوت ولطافت کیدوب کدورت حاصل

ایتمکله یک زمان زخمند وکاهی مرهمند • بر زمان زخملر وبر زمان مرهملردر • یعنی احکام نفسانیه ومقتضیات بشریه غلبه ایتدکجه مار وکژدم کبی

زبان زهر آلود • وانفاس مسمومه لری زخم جکر سوزدر • ونفس وطبیعتک اقتضاسنه تبعیت ایتمیوب • روحانیتی غالب اولدقده اصلنده اولان

خاصیت روح ظهوره کلوب دردلره درمان • ومرده دللره حیات جاودان اعطا ایدر • ایدی باعث تلوینات اولوب حیات بخش جان اولمغه

مانع اولان حجبات بشریه • وظلمات نفسانیه • وکدورات طبیعیه در • پس کر حجاب از جانها بر خاستی • اکر بو ذکر اولنان حجبات جانلردن

مرتفع اولایدی • کفت هر جانی مسیح آسا ستی • هر بر جانک کفتاری مسیح آسا اولایدی • ومرده دللری احیا ایدیدی • آه ای عیسی دم مشفق نظم

سقاهم ربهم خمری طوطاغک کوثریندر • بو سیده ایچنک نعلی حدیث شکر بندر • دم عیسی کبی نطقک دیلسلدر جان شراب جانی • بو معجزالنفر العلک مفتح جوهر مندر

ایدی ای بنم روحم • کر سخن خواهی که کویی چون شکر • اکر قند وشکر کبی لذتلو سوز سویلمک • ونطق جان بخشکله عیسی وش احیای اموات ایلمک استرسک

صبر کن از حرص واین حلوا مخور • حرص واز دن صبر ایله وبو حلوایی ییمه • یعنی حظوظات نفسانیه ومشتهیات جسمانیه تناول ایتمیوب •

صبور وشکور اول • وحرص وطمعدن قلبکی کسسته قیل • وهوای طبعکه تابع اولمایوب نفسکه شکردن لذیذ کلن غیبت ومساوی • واهل حقه بهتان

وافترا ایدوب حلوا ایمه • یعنی هرزه کویلک ایلمه • زیرا مسغیرلری مجرم چفار روب کنده کی پاکیزه کوسترمک نفسک لذاتیدر • دنیا جیفه سنه اولان

حرص وطمعک بلا سیدر • سید • ای روح قدس جیفه مرداره باشمه • کلزار جنانی قویوبن خاره باشمه • مجبوب ازل یار ابد وار ایکن ای دو

سن یار ایکن توبه واغیاره باشمه • منصور کبی استرایسک منزل عالی • ایتورمه بقا داری فنا داره باشمه • قالو ادن اکر عالمه اقرار ایله کلدک

اقرارکی ترک ایتمه وانکاره باشمه • بنلک صفتنه نک جو نکه زغل حقدی تماشی • وارآری ساع ابتسه بو بازاره باشمه • ای کوپه بلی انجودن ایدن بندن اشدسند

سوز دریمی طوت لؤلؤ شهواره باشمه • کسب ایلین آخرتی ای دلو بیل • ای عقل ایه سی دنیی غداره باشمه • صاحی قره نک الغنه باشدی نسیمی

ای باده ویرن عمرنی زناره باشمه • ایدی بنم جانم وروح روانم • صبر باشد مشتهای زیرکان • عقلانک مشتهاسی صبر اولور • هست حلوا آرزوی کودکان

حلوا ایسه اطفال وصبیانک آرزوسیدر • یعنی تن پرورلکدن فراغت • واختیار قناعت ایدوب صبر جمیل صاحبلری اولان • وصبردن لذت الان

انبیا واولیادر که فی الحقیقه عقلا انلردر • وبی صبر وقناعت اولوب لذات نفسانیه • ومشتهیات جسمانیه ایله • تن پرورلک ایدن بحسب الظاهر

عقلا شکلنده دخی اولورسه اطفال ونابالغ • ولا یعقل حکمنده درلر • ایدی ای ادعای عقل ایدن عاقل نابالغ • سنک دخی خلقک صبردن اولمغه جهد ایت

زیرا هر که صبر آورد کردون برود • هر کیم صبر کتوردی یعنی صابر اولدی کردون اوزره کیدر • یعنی محبوس طبیعت سفلیه اولمقدن خلاص اولوب

اعلای علیین اولان مقام ملکوت ومرتبه جبروته کیدر • وطوطی روحی جو هوای لامکانده اوچار • هر که حلوا خورد واپستر رود • هر کیم که حلوا ایدی

الجا قوق وکیر و کیدر • قال تعالی • الذین یستحبون الحیوة الدنیا علی الاخرة ویصدون عن سبیل الله ویبغونها عوجا اولئک فی ضلال بعید • یعنی هر کیم که

مستلذات نفسه تابع اولوب تن پرورلکدن فراغت ایتمیه • محبوس طوارق افلاک اولمقدن خلاص اولمیوب چاه اسفل طبیعته دوشر • وکتدکجه کیرو

کیدوب علیینه یول بولماز • قال الله تبارک وتعالی • واصبر وما صبرک الا بالله الآیه • وانما قال وما صبرک الا بالله لان الصبر انما یکون بالقوة

وان القوة لله جمیعا • فمن لا یؤیده بقوته لا یستطیع ان یصبر • وروی ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قرأ فصبر جمیل • قال صبر لا شکوی فیه

ومن بث فلم یصبر • وعن علی رضی الله عنه • انه قال الصبر من الایمان بمنزلة الرأس من الجسد • ولا خیر فی جسد لا رأس له • وقال ایضا الصبر صبران صبر

علی ما تکره وصبر عما تحب • ومعنای صبرده عبارات محققین مختلفه در • فقال الجنید الصبر تجرع المرارات من غیر تعبیس • وقال ذو النون الصبر

التباعد عن المخالفات • والسکون عند تجرع غصص البلیات • واظهار الغنی مع حلول الفقر بساحات المعیشة • وقال ابراهیم الخواص الصبر الثبات

علی احکام الکتاب والسنة • وقیل الصبر هو امساک القلب عن الاعتراض علی التقدیر • پس صبرک معنای لغویسی عند الجزع کشی نفسنی حبس ایتمکدر

فلهذا شيخ الاسلام عبد الله انصاري قدس سره • منازل السائرين نام كتاب مرغوبنده صبرده اوچ درجه اثبات ايدوب بيورورلركه • والصبر حبس
النفس على جزع كامن عن الشكوى • وهو ايضا من اصعب المنازل على العامة • واوحشها في طريق المحبة • وانكرها في طريق التوحيد • وهو على ثلث درجات
الدرجة الاولى الصبر عن المعصية بمطالعة الوعيد ابقاء على الايمان • وحذرا من الحرام • واحسن منها الصبر عن المعصية حياء • والدرجة الثانية الصبر
على الطاعة بالمحافظة عليها دواما • وبرعايتها اخلاصا • وبتحسينها علما • والدرجة الثالثة الصبر في البلاء بملاحظة حسن الجزاء • وانتظار روح الفرج
وتهوين البلية بعد ايادي المنن • وتذكر سوالف النعم • وفي هذه الدرجات الثلث من الصبر • نزلت اصبروا يعني في البلاء • وصابروا يعني عن المعصية
ورابطوا يعني على الطاعة • واضعف الصبر يعني الصبر لله • وهو صبر العامة وفوقه الصبر بالله وهو صبر المريدين • وفوقهما الصبر على الله وهو صبر السالكين
انتهى كلامه • ايدي اي طالب صادق • دردو بلالره صبر ايلين عاشق • عبد الرزاق كاشاني نور الله رمسه وقدس نفسه بو محلك شرحنده بيورورلركه •
يعني صبر مع كمون الجزع في الباطن • غيره شكايتدن نفسي حبس ايتمكدر • والعبارة كمون جزع في الصبر الكاملين اعتبار • دركه • اگر قلبده جزع كامن اولميا يدي
نفسي حبس ايتدي ديمك صحيح اولمزدي • پس بو تقديرجه صبر اولميوب بلكه رضا اعتبار اولنوردي • وشكوادن دخي مراد حقدن غيري يه اولكان شكايتدر
زيرا باب صبرده شكوى الى الله محموده ومستحسنه در • نته كيم ايوب صبور عليه صلوات الله الغفور • اني مسني الشيطان بنصب وعذاب • ديو
رب العزته شكايت ايلدي • مع هذا حق سبحانه وتعالى كتاب كريمنده ايوب عليه السلامي صبر ايله مدح ووصف ايدوب • انا وجدناه صابرا نعم العبد انه اواب
ديو بيوردي • ويعقوب عليه السلام دخي صابرلردن ايكن انما اشكو بثي وحزني الى الله ديدوكني حق تبارك وتعالى قران عظيمنده حكايت بيوردي
ايدي دركاه حقه يوز سوريوب حقه ترك شكايت ايتمك اظهار تجلد • وظهور بالدعوى در • وشيخ الاسلام وهو ايضا قوليله بو كلمه اشارت بيورورلر
يعني صبر عامه نك اوزرينه اصعب منازلدن اولماغله • توكلك شاركي در ديمك اولور • صبر ايسه هر حال دشواردر زيرا مرد عامي رياضت ايله ازموده
اولميوب • وبلايه صبر ايتمكه تحملي • وقمع نفسه تعودي يوقدر • واهل محبتدن دخي دكلدركه • مراد دوستي اختيار • وبلا ايله ياد اولوب التذاذ ايليه
پس فيض حضرت حق • وفياض مطلق عبد عامي يي بلا ايله امتحان قيلسه • عبد مزبور بر مقامده بولنوركه بلايه احتمال ويرمز • ونفسنك عدم اطمينيتي اولماغله
جزع ايليوب • اظهار جزعدن حبس نفس ايلمك نهايت دشوار اولور • وصبر طريق محبتده اوحش منازلدندر • زيرا اقتضاء محبت محبوب ايله انس
وبلا ايله التذاذدر • زيرا عاشق محبوبنك مرادين اختيار ايدوب • وانس مع المحبوبي افضل وبهتر كورمشدر • كما قيل • وكل لذيذ قد نلت منه سوى
ملذوذ وجدي بالعذاب • ايدي محبت تلذذ بالبلادر • آه زيرا عاشق نفسي بلاده بولدقجه محبوبني ذكردن خالي اولماز • آه كيم محبك مرادي محبوبنك
قربي وانسي در • محبوبك انسي ايسه ذكري كادر • صبر ايسه كراهت بلايي مقتضي در • بو تقديرجه كراهت انسي منافي در • وكذلك صبر اظهار تجلددر • تجلد ايسه مذهب محبتده
اشد منكردر • پس صبر ايله محبت متنافيان اولوب طريق محبتده اوحش منازلدن اولدوغي متحقق اولدي • كما قال ابن الفارض • ويحسن اظهار التجلد للعدى
ويقبح غير العجز عند الاحبة • وطريق توحيده دخي صبر انكردر • زيرا صابر قوت ثبات ادعاسنده در • دعواي ثبات واظهار تجلد ايسه رعونات
نفسدندر • توحيد ايسه فناء نفسي مقتضي در • پس طريق توحيده دخي صبر انكر منازلدن ايدوكي محقق اولدي • وصبرده درجات ثلث اثبات اولنوب
درجه اولى ابقاء على الايمان • وحذرا من الحرام • بمطالعة الوعيد ايله معصيتدن صبر ايتمكدر بيورلمش ايدي • يعني دوام نظر ايله استحضار وعيد ايدوب
بر وجهله نظر ايليه كه • ذكر وعيد عبد ناظري ايمان اوزرينه ابقا ايليه • يعني صحيحا وسالما باقي قالماغچون محافظه ايمان قيله • زيرا تصديق وعيد ايمان
وحرمات حقي تعظيم • وحدود الهي حفظدندر • وحذرا من الحرام معصيتدن صبر ايتمك دخي درجه اولادندر بيورلمش ايدي • ولكن معصيته جزادن
حذر ايتمكله صبر ايتمك ضعيفدر • زيرا احذر جزا خوف عقابدر • حفظ حرمت ايسه خوف عقابدن اعلى واولي در • وبوكا دليل شيخ الاسلام
قدس الله روحه نك • واحسن منها الصبر عن المعصية حياء • بيوردقلري در • پس حيا حفظ حرمته اشددر • اكابناء كه لاجرم حيا تعظيم ايچون اولور
زيرا حيا اولمز الا للاحتشام عن المخالفه اولور • حشمت ايسه مقام احسانده حضور مع الحقده اولور • خوف عقاب ايسه حضور مع العقوبه • وحفظ نفس ايچون
اولور پس صاحب حيا حق ايله • وصاحب خوف نفس ايله در • فاذا كان كذلك حيا شيمه احرار واشراف • وخوف شيمه عبيد واراذل در • ودرجه ثانيه
الصبر على الطاعة فوق الصبر عن المعصية بيورلمشيدي • زيرا صبر على الطاعه صبر عن المعصيتي مستلزم در • كما قال تعالى • ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنكر
على الخصوص صاحب طاعت اولان عبد مؤمن طاعاتني آفاتدن حفظ وحراست • واوقاتيله اداء صلوته مداومت وشرايط واركانني اجرا
وريا وسمعه دن صيانت • وخشوع وخضوع وحضور قلب ايله اقامته ملازمت ايدوب • ومطالعه علم شرعي ايله طاعاتني مستحسن ايدوب
آداب وسنن ونهايات صلوتدن بر شيئه خلل كتورميوب • عدم خلوص ايله وزانه نقص كلمكدن احتياط ايليه • قال الله سبحانه وتعالى
والذين صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية ويدرؤن بالحسنة السيئة اولئك لهم عقبى الدار •
پس مراسم امور مغلطه مذكوره • وجه مشروح اوزره مراعات اولندقده • عبد مؤمننك قلبي حضور مع الله ايله تحصيل صفوت ايدوب حضرت حق
او قلب صافي يه دوام رابطه ايله تقذف نور عظمت ايدر • عبد مزبور دخي معاصيدن محفوظ ومصون اولوب حقدن دايما انواع الهامات اخذ وتلقي
ايلر • صابر عن المعصيه ايسه • وساوس شيطانيه يه نفسي مشتغله • ومعاصي يه نازعه اولور پس بينهما ده فرق بين وبون بعيد واردر • ودرجه ثالثه
ملاحظه حسن جزا ايله صبر في البلادر بيورلمش ايدي • يعني حسن جزايه ملاحظه • وقران كريم وفرقان عظيمده عباد صابرين ايچون • وعد رباني اولان
حسن ثواب • وعند الله اولان كرامات • وحق سبحانه وتعالى عباد صابريني مدح وثنا ايلدوكن مطالعه قلمق مشقت صبري نفسه خفيف [?] وقلبي
قوي ايدر • وصبرده روح فرجه اولان انتظار • عبادت اقوى در • وايادي وسوابق منني تعداد • ومبادي وسوالف نعمي ذكر وتفكر شدايد صبري

نفس اوزرينه آسان وهين قيلور • روايت اولنوركه ايوب عليه السلامه يا ايوب بو بلاي شديد اوزركن كشف ورفع اولماغچون حقدن دعا
ايلسكه ديديلر • ايوب عليه السلام انلره سؤال ايدوب • شمديه دكين واقع اولان مدت عمرمزدن ايام رخا وراحتمي چوقدر • يوخسه ايام بلا
وجفامي چوقدر ديدي • ايام صفا وراحت چوقدر ديديلر • ايوب عليه السلام دخي • فانا استحيي من الله ان اشكو اليه ديو جواب ويردي • وصبرده
اولان درجات ثلثه يي بيان ايدوب اصبروا وصابروا ورابطوا • آيت كريمه سي نزول ايدوب • صبرك شهرت استعمالي عرفا بلاده اولماغله
صبر بلايه تخصيص اولنوب • مصابره دخي تخصيص بالمعصيه قلندي • زيرا نفس طاعت ورياضت ومحاربه شيطان • ودوام ارتياضده نفس
مرابطه يه تشبيه اولنمشدر • وشيخ الاسلام طيب الله انفاسه • اضعف صبر صبر لله دركه صبر عامه در • وانك فوقنده صبر بالله دركه مريدينك
صبريدر • وايكيسينك دخي فوقنده اولان صبر على الله دركه • صبر سالكين در • بيورمشلر ايدي • اكابناء صبر لله معصيتدن صبر • ويا خود على حذف
المضاف لاجل الثواب والغفران طاعت اوزرينه اولان صبردر • وصبر بالله تاييدات الهيه وقوت ربانيه ايله اولان صبردر • زيرا مريد اولدركه
كندونك فعل وقوتندن منسلخ اولوب • لا حول ولا قوة الا بالله معناسني عالم اوله • وصبر على الله احكام الهيه يه صبردر • زيرا سالك تصرف
واختياردن بريدر • وعين اليقين مشاهده ايدركه • كندوده وجميع اشياده متصرف • وجمله اموري متصرف • حق تعالادن غيري يوقدر
پس مع مكابدة الالم • سالك راه حق • احكام وتصرفات قادر مطلقه صبر ايدر • وقال يحيى بن معاذ • صبر المحبين اشد من صبر الزاهدين واعجبا
كيف يصبرون وانشد • الصبر يجمل في المواطن كلها • الا عليك فانه لا يجمل • ايدي صبر اوچ درجه اوزرينه اقتصار قيلندي زيرا
شيخ الاسلام بيوردقلري اوزره صبر • عوام ومتوسطينك مقاماتندندر • مقام محبين وموحدين • مقام صبردن ارفع واعلى در • اما بعض عارفين
صبر مع الله اصحاب مشاهدات وحضور • وصبر عن الله ارباب محبت ايچون اثبات ايلمشلردر • يعني محبين محبوب محبتنك فراقني اراده ايليه
اكا صبر عن الله تعبير ايدرلر كما قيل • اريد وصاله ويريد هجري • فاترك ما اريد لما يريد • وروي ان شابا من المحبين سال الشبلي
عن الصبر • فقال اي الصبر اشد • فقال الصبر بالله • فقال لا • فقال الصبر على الله فقال لا • فقال الصبر في الله • فقال لا • فقال الصبر مع الله
فقال لا • فقال ويحك فاي • فقال عن الله • فشهق الشبلي وخر مغشيا عليه • وروي عن الشبلي في معناه • صابر الصبر فاستغاث به الصبر • فصاح المحب
بالصبر صبرا • ايدي نسيمي

بكا سنسز جهان اي جان كركمز • وصالك وار ايكن هجران كركمز
لب لعلك زلال آبندن ايرو • شراب چشمه حيوان كركمز
غمكدر كوكلمك تختنده سلطان • بر اقليمه ايكي سلطان كركمز
يتر دردك دواسنده اي جان • كه دردك بليه درمان كركمز
كلستانك كلي سنسز دكلدر • بكا جان سنسز اي جانان كركمز
ازلدن قلمشم عشقكله پيمان • بتون پيمان حق پيمان كركمز
كل اي عاشقك رضواني جنتك • كه سنسز عاشقه رضوان كركمز
ايكي عالمده ديداركدن اوزركه • بكا اي صورت رحمان كركمز
وصالك شربتن الحق محبته • فراقك اغوسي چندان كركمز
بكا صبر ايلمك سندن حبيبا • اگر مشكل وگر آسان كركمز
كسلمز گرچه وصلكدن نسيمي • كوزندن اولدوغك پنهان كركمز

پس اي عاشق صادق • حضرت مولانا قدس سره دخي
مرتبه اولاده اولان طايفه يه بلالره صبر ايدركز • ورياضت ومجاهده قيلكز كيم • بركات صبركز ايله اوجات درجات عاليا ته ارتقا
وافلاك جبروته اعتلا ايليه سز • ديو بيورروب بعده مرتبه فناده اولانلرك • احوال واذواقني بيانه شروع بيوردلر • تقرير قول فريد الدين عطار

بيت • توصاحب نفسي اي غافل ميان خاك خون ميخور • كه صاحب دل اگر زهري خورد آن انگبين باشد • فريد الدين عطارك تقرير قوليدر

يعني بو بيتنك معناسني بيلندركه • اي غافل سن صاحب نفس سن خاك اوزره قان تناول ايله • يعني بزكي خاك آلود ايدوب مجاهده ورياضتدن
جكر قاني تناول قيل • ويا بيلكه سكا نافع اولان رياضتدر • پس مرشدين راه حقيقت وعارف بالله ديدوكمز بنجه كاملري رياضتدن بري
كوريوب زديه • زيرا كه صاحب دل اولان اگر زهر دخي تناول ايليه • اول زهر اكا عسل اولور • حاصل كلام هر شينك محلي واردر • وجوع ورياضت
انكچوندركه امراض نفسانيه ازاله اولوب • ومرتبه اطمينانه واروب خسته كوكل صحت بوله • ويارهيه مرهم وضع اولنه وغي انكچوندركه لحم فاسد
كيدوب يكيدن لحم وشحم بته • پس امراض نفسانيه دن خلاص اولوب • وعلل شريه دن اثر قالميوب • وخانه دل زنگ زعشق ومحبت وضياي
علم ومعرفت ايله طولوب • ونفس مطمئنه صاحبي اولوب وكمال صحت بولوب مرتبه ولايته نايل اولدقده • حين رياضتده سكا زهر شابه سنده ضرر ويرن
شيلر ارباب قلوب صافيه يه ترياق اولور • وزهرلر شكره تبديل اولوب اكل شرب ايلدوكي آب ونان • وساير ماكولات عشق نورينه مبدل اولور
زيرا مرد فاني واهل لدنك اقتضاي عشقدن غيري سي قالمامشدر • وحالت عشق كندولره غالب اولوب • اني بر شي ازاله ايلمكدن قالمشدر • واملردن
ناشايسته • وخلاف رضاي الهي كا ظهوره كلمك احتمالي يوقدر • ايدي سن دخي انلر مرتبه سنه وارنجه انواع هزار رياضت ومجاهده ايدوب
واصلاح نفس ايدنجه نيچه قانلر يوتمق كرك سن ديمكدر • پس حضرت مولانا جلال الدين افاض الله علينا اسراره بونك شرحنه شروع ايدوب بيوردلر
صاحب دل را ندارد آن زيان • صاحب دله اول زهر زيان طوقنمز • گر خورد او زهر قاتل را عيان • اگر اول صاحب دل آشكاره زهر قاتل دخي يرسه
زانكه صحت يافت واز پرهيز رست • زيرا كه اول صاحب دل امراض نفسانيه • وعلل طبيعيه دن خلاص اولوب صحت بولدي • وپرهيز ورياضتدن قورتلدي
طالب مسكين ميان تب درست • اما طالب مسكين هنوز حما وتب اچنده در • يعني امراض نفسانيه يه مبتلادر • لاجرم اكا پرهيز ورياضت لازمدر
زيرا محموم اولان پرهيز ايتميه • استسقا مرضنه مبتلا اولوب • حين موته دكين آب تشنه لكي كتميوب • وآب سبب هلاكي اولدوغي كبي حماي نفسه
مبتلا اولان دخي • رياضت ومجاهده وپرهيز وتقوي ايتميوب • نفسي مرادين ويررسه • استسقاء نفسه مبتلا اولوب • معتاده آتش وصورته
آب اتش اولان • حطام دنيويدن نوش ايتدكجه قناعت كلميوب • لسان طمعي دهان حرصندن هل من مزيد ديوب بالاخره نار جحيم طبيعتده هلاك اولور

کفت پیغامبر کای طالب جری حضرت فخر عالم وشفیع الامم صلی الله علیه وسلم بیوردی که ای طالب جری ومرد دلیر با مکن با هیچ مطلوبی و مری
زنهار هیچ بر مطلوب ایله نزاع وجدل ایلمه یعنی ای طالب مرتبه سنده ومقام تلوین ده وحکم نفس وطبیعتده اولان مبتدی سن ریاضت ایتمه مک
ایچون ضروریه ویزه ضروریه دیلوب مرید ایکن مراد وعاشق ایکن معشوق وطالب ایکن مطلوب ومحب ایکن محبوب مرتبه سنه نایل اولان
مرد واصل وفرد کامل ایله عناد وهمسرلک ایلمه وبن دخی ریاضتدن کسته اولورم دیمه زیرا ع هست فرقی درمیان بی منتهی معنوی اوزره
سنک ایله انک حالی بیننده بون بعید واردر سکا لازم اولان حکیم ربانی وطبیب الهی امرینی قبول ایدوب مرض نفسدن خلاص ایچون ریاضت
ومجاهده ایتمکدر صحیح المزاج اولان طبیبان مشفقانه سز نیچون پرهیز ایتمیوب بکا پرهیز ایله حکم ایدرسز دیو معارضه ایتمک خسته یه لایق دکلدر
عدم پرهیزک ضرری کندویه عایددر مثلا در تو نمرودیست آتش در مرو سنده نمرودلک واردر آتش ایچنه کیتمه رفت خواهی اول ابراهیم شو
اگر آتشه کیتمک استرسک اول ابراهیم اول صکره درون آتشه داخل اول یعنی ای نمرود صفت ونار طبیعت اولان اهل شهوت نار جحیمدن مشتعل
اولان حظوظات نفسانیه وشتهیات جسمانیه آتشنه دوشوب یانمه اگر نفس وجسمک دخی بعض حصه سی ویریلوب وبعض اقتضاسنه کوره
فعل وعمل لازم کلدکده اجرا اولنوب سنی احراق ایتمامک استر ایسک اولا ابراهیم صفتیله متصف وانبیا واولیا نوریله نور محض اولوب بعده
اول جانبه توجه ایله که سنده نار طبیعت وآتش بشریت قالمایوب جمله نارک نوره تبدیل اولمغله طبیعت محرقه سی زایل اولوب سکا دخی
مانند ابراهیم نار محرقه برد وسلام وباغ وبوستان اولا ونفسک مرتبه اطمینانه وارمغله اقتضاسی بشریتدن اولمایوب مرتبه روحانیتدن
اولا اگر اولیا اولماسه انبیاء عظام واولیاء کرامک نفس نفیسلرندن ظهور ایدن نکاح وازدواج واکل وشرب وخواب واستراحت
ایچون اقتضاء نفس دیلوردی لکن دیلمز زیرا انلرک بدنلری جان ونفسلری عین روح اولمشدر فاذا کان کذلک روحانیلرک اقتضاسی دخی
روحانی در ایدی کندوکی تجسس ایدوب اذعان قیل وبو نشانلردن سنده موجود اولمادقچه مرشد کامل بولوب امت محمدی نار خذلانه یانمه
وکندوکی کرداب عذابه اتمه چون نه سباح نه دریایی چونکه سباح واشنا دکلسن ودریای احدیته منسوب اولان ماهیلردن دکلسن
درمفکن هیچ از خود رایی سفاهت وپندار وتقلید وخودرایلکدن کندوکی دریایه براقمه زیرا غرق وهلاک ونفرعون کبی مرد ناپاک اولور
یعنی غواص بحر معارف اولیوب وحقیقتن بلمدکک امواج کلماتی سرزبانکدن آشیروب کندوکی ضلالته براقمه وبحر ظلمات انانیتده مستغرق اولمه
او ز آتش ورد احمر آورد اول ابراهیم خلیل الله علیه صلوات الله آتشدن ورد احمر کتورر وبعض نسخه ده ع او ز قعر بحر گوهر آورد واقع اولمشدر
یعنی غواص بحر احدیت وسباح دریای واحدیت اولان مرشد محقق واهل دریادن اولان وافنای وجود ایدن عاشق صادق قعر دریای وحدتدن
ارباب عشق ومحبتک سنکوش کوش جانی اولمغه لایق جواهر حقایق ذی قیمت کتورر از زیانها سود بر سر آورد اول غواص دریای معانی
زیانلردن فضله وبرسر فائده کتورر برسر فضله مقابلسنده در یعنی مثلا الجواهر اخراجی ایچون نیچه اموال فراوان خرج ایدوب کرچه صورتا زیانکار اولور
اما لؤلؤی شهوار حقیقتچه خرج ایتدوکی مالدن فضله انواع سود فائده اله کتوردوکی کبی غواص دریای محبت اولان عاشقلر دخی کرچه آتش عشقه
یانوب بحر فنایه طالوب افنای وجود موهوم ایدرلر لکن معدوم اولمایوب سربسر وفضله وجود حقانیله حیات باقیه بولوب ابد الآباد
خندان وشاد اولورلر حقا دریای حقایقده لالی وجواهر معارفه نهایت یوقدر ولکن ساحت اوکرنمدین غواصلک ایتمک سبب هلاکدر رباعی

غواصی کن گرت گهر می باید ۞ غواصی راچند هنر می باید ۞ سررشته بدست یار وجان بر کف دست ۞ دم نازدن وپای رسن می باید

آه نه تفاوتدر که فعل واحد ایکن کاملدن ظهور ایتدکده خوب ومرغوب وناقصدن ظهور ایتدکده ناقص ومعیوب در زیرا دست کامل ید قدرت
رحمان ودست مقلد وجاهل آلت تلبیس شیطان در ایدی نم جانم کاملی گر خاک گیرد زر شود کامل اگر طپراغی طوتسه یعنی الته الطون اولور
ناقص از زر برد خاکستر شود اگر ناقص اولان کمسنه زر ایلتسه خاکستر اولور یعنی مرشد کامل وپیر مکمل آلوده خاک بشریت اولمش بر طالبه نظر ایله
ودست تربیه سنه الیه زر خالص ایدوب بشریتدن رتبه ملکیته اخراج ایدر ونفسانیتدن روحانیته مبدل قیلور اما ناقص ومقلد اولان کمسنه
بر طالب مستعد وقلبی زر کبی خالص حسن اعتقاد اوزره اولان راغب صادقی تربیه سنه اله اولکی صفوتی دخی کیدوب زر مشابه سنده ایکن
مانند خاکستر جاهل وابتر اولور چون قبول حق بود آن مرد راست چونکه مرد راست مقبول حق اوله وارشادی ایچون بعث اولنه دست او در کارها دست خداست
جمله کارلرده انک الی برموجب ید الله فوق ایدیهم وبرنحوای کنت یده ورجله حق تعالانک ید قدرتیدر یعنی مردان خدانک زر ایتدوکی
استبعاد اولنماسون انک الی دست خدادر وناقصک دخی قابل ومستعد اولان طالبلری اضلال وخاکستر کبی خوار وپایمال ایتدوکی
تعجب اولنماسون که دست ناقص دست شیطانست ودیو ناقصک الی دیو وشیطان الی در زانکه اندر دام تکلیفست ودیو زیرا ناقص ابلیسک
تکلیف وحیله سی دامی در یعنی مقلدین بی ذوق ومدعیان بی شوق کندولرین پیر ارشاد وطریق مستقیمه رهنما وصوم وصلاته معتاد
کوستردکلری برقاچ خالی ذهنلری دام حیله لرینه صید ایتمک ایچون قوردقلری شبکه تکلیف ابلیس پرتلبیس در جهل آید پیش او دانش شود
ایدی نم جانم مرشد کاملک حضور عزت وپیش سعادتنه جاهل کلور عالم اولور وجمله جهلی عین علم اولور جهل شد علمی که در ناقص رود اما برعلم که
ناقصه کیده جهل اولور زیرا علمی شهودی وحضوری دکلدر ظنی وفکریدر پس ظن ووهم ایله اولان علم جهل اولور اما عند ارباب التحقیق
ظن وخیال اولمغله اندره جهل اولمایوب جمله سی علم شهودیدر وارباب تحقیقک علم توحیدده اولان حقایق ودقایق سمع ناقصه رسیده اولسه
جهل ووبال والحاد وضلال اولور ومرد واصلک حضورنده انلارک باعث ضلالی اولان وهم وخیاللری عین علم وتأمل ومشاهده در

دجه ذی الجلال اولور پس بونک سببی نه در دیو رسه ناقصلر مریض نفسلردر ایدی هر که گیرد علتی علت شود علته منسوب اولان مریض هرنی طوتسه
علت اولور زیرا مزاجی فاسد اولمشدر وطبایعه خلل کلمشدر پس صفرا وسودا ودم وبلغمدن تقیبسی علیه ایدوب انک علتی ظهور ایتمش ایسه جمله
مأکولات ومشروباتی اکا تبدیل اولوب وطبیب کندو خسته اولدقده نبض تشخیص ایده میوب علاجی دخی علیل اولور کذلک مقلدک دخی اگر علم وعرفان
واگر تربیه وارشادی علل نفسانیه وامراض انانیت ایله مخلوط وممزوج وعین علت اولور اما حکمتی کور که کفر گیرد کاملی ملت شود بر کامل کفر طوتسه ملت اولور
زیرا کاملک کفری عین علم طوتار وشرعا وعقلا واجب اولدوغی حینده طوتر قصه عمار بن یاسر ایله حبیب کبی بو بیتده بر توجیه دخی واردر یعنی کامل طوتدوغی
کفر دکلدر بلکه ملتدر لکن عرف عوامه مخالف اقتضای عشقله کاملدن برکار ظهور کلسه عامی اولنلر انی خطای عظیم وکفر مشابه سنده عد ایدرلر ایکن
کاملک اول کاری طریقت اولوب اثرینه کلن فقرایه ملت اولور والی یوم القیام طریقنده اولان طور وآیین اجرا اولنور حق سبحانه وتعالی مثلا موسی
علیه السلامدن صکره عیسی علیه السلامی بعث ایدوب موسویلرک عرفنه مخالف کورینوب حاشا حضرت عیسی علیه السلامک اعمال صالحه سنه سحر وضلالدر
دیدیلر لکن ضال ومضل انلر اولوب حضرت عیسانک کاری وحی ایله اولمغله زمان بعثت فخر عالم صلی الله علیه وسلمه کلنجه حق دین اولوب انجیل
حکمنجه اولانلر سلامت بولدیلر بعده انلر دخی ازغون اولوب حق سبحانه وتعالی رحمة للعالمین وسید المرسلین وخاتم النبیین محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمی
بعث ایدوب وکتاب ربانی نازل وجمله ادیانک احکامی منسوخ وباطل اولدی حق دین اسلامدر دیو بنی اسرائیل ونصاری وجمله خلقی دین حقه دعوت ایتدکده
اول غافل وجاهل ومعاند وباطللره شرک ادیانکری حق سبحانه وتعالی نبی بعث ایدوب وقرآن کریمی ازال ایلیوب نسخ ایتمشدر قرآنه تابع اولوب بعد
انجیل وتوریت ایله عمل ایتمیه سز وعمل ایدرسکز باطلدر بیورد دخی انلاره خطای محض کورینوب اوصاف محمدیه لی کتابلری ایچنده کوروب عین الیقین
بلمشلر ایکن ایمانه کلمیوب کندولری کفر وبطلان اوزره اولوب دین محمدی الی یوم القیام ثابت ودایم اولدی زیرا انبیا واولیا
لقاء نفسدن برنسنه ایتمیوب انبیاء عظام وحی حق واولیاء کرام الهام ربانی ایله عمل ایدرلر پس اولیادن صدور ایدن بعض اصول عامی اوقشنده
بدعت کورینور لکن الی یوم القیام طریقت اولوب بین الفقرا اسورلیور والا اولیه دکلدر که حاشا انبیا واولیادن رضای حقه مخالف برناشایسته کار
ظهوره کله انبیاء عظام معصوملر واولیاء کرام محفوظ ومصونلردر ایدی حق سبحانه وتعالادن استدعای عنایت ایدوب اولیاء کرامک اصول
وطریقلرینه بای وجه کان دخل وتعرض وکندولرینه انکار وعداوت ایلمه بوخصوصده خاتمه احتمالی واردر زیرا اولیا ورثه انبیادر واغصان شجره نبویه در
پس اغصان وشعوبه انکار ایدن اصله انکار ایتمش اولور رای مری کرده پیاده با سوار ای سوار وفارس ایله جدل وعناد ایلمش پیاده کمسنه
سر نخواهی برد اکنون پای دار شمدی باشکی الیتمایسرسن ایاق طوت یعنی ایاغک چک پیاده دن مراد مقلد وناقصلر ومنکرلر ومعاندلردر
وسواردن مراد کامل ومکمل ومرشد واصللردر یعنی ای پیران طریقت ومرشدان راه حقیقت ایله جدل وعناد وبرابرلک ادعا ایلین ناقصلر
واولیاء کرامه کفر وضلال وبدعت ووبال اسناد ایلین منکر وجاهل ومعاند وغافللر زنهار بحث وجدال ایتمیه سز والا باش قورتارمزسز
وایمان واسلامکزی شیطاندن خلاص ایده مزسز ایدی همان بو انکار وعداوتدن وانلر ایله همسرلک دعوا ایتمه دن فراغت ایدوب توبه واستغفار
ایلیه سز وکندو مقدارکزی بیلوب وقصورکزه اعتراف ایلیه سز کورمزمیسز حضرت موسایه ساحرلر تعظیم وتکریم ایدوب کندو قصورلرینه اقرار
ایتمکله حق سبحانه وتعالی انلره ایمان کامل میسر ایلدی دیو مولانا قدس سره اول بیانه شروع بیوررلر تعظیم ساحران موسی را که چه فرمایی
اول تو اندازی عصا یا ما ساحرلر موسی علیه السلامه تعظیم ایلدکلری بیاننده درکه یا موسی نه بیوررسن اول عصایی سن می القا ایدرسن یاخود بز می
القا ایده لم دیدیلر ساحران در عهد فرعون لعین ساحرلر فرعون لعین زماننده چون مری کردند با موسی بکین کین وعداوت ایله چونکه حضرت موسی
علیه السلامه عناد وجدال ایلدیلر لیک موسی را مقدم داشتند لکن موسی علیه السلامی مقدم طوتدیلر ساحران او را اکرام داشتند ساحرلر حضرت موسایی
معزز ومکرم طوتدیلر زانکه گفتندش که فرمان آن تست زیرا که ساحرلر حضرت موسایه ایتدیلر سنک ایچون یعنی امر سنکدر گر همی خواهی عصا تو افکن نخست
اگر استرسک عصاکی اول سن براق کما قال تعالی قالوا یا موسی اما ان تلقی واما ان نکون نحن الملقین پس ساحرلر اما ان تلقی دیو حضرت موسی علیه السلامی
تقدیم وکندولرین تأخیر ایلدکلری امر وفرمان سنکدر اراده ایدرسک سن براق وارکا اولورسه بز براغه لم دیمک معناسنی متضمن در
کفت نی اول شما ای ساحران افکنید آن مکرها را درمیان حضرت موسی علیه السلام ایتدی ای ساحرلر اول مکرلری اورتایه اول سز
براغیکز کما قال تعالی قال لهم موسی القوا ما انتم ملقون این قدر تعظیم دینشان را خرید بو قدر تعظیم وتکریم ساحرلره دین صاتون الدی کما قال تعالی
فالقی السحرة سجدا قالوا آمنا برب هرون وموسی گردن از دست و پاهاشان برید وعجبدر که موسی علیه السلام ایله عناد وجدال ایلدکلری
اجلدن انلارک دست وپالری کسلدی یعنی فرعون لعین نیچون ایمانه کلدکز دیوب اللرین وایاقلرین کسوب خرما اغاجنه داللرینه کندولرینی
صلب ایلدی کما قال تعالی فلاقطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف ولاصلبنکم فی جذوع النخل ولتعلمن اینا اشد عذابا وابقی ای عاشق صادق
عبرت بین اولان قتنده عجب حکمت دکلمیدرکه ساحرلرک تعظیمی مقابله سنده ایمان واسلام وحیات جاودان میسر اولوب وبحث وجدال ایلیه
زمینه القاء حبال ایتدکلری ایچون دنیاده جزاسن چکوب دست وپالری قطع اولنوب شربت شهادت نوش ایتدیلر ایدی اگر حسنه واگر سیئه لاجرم
کشی اعمالیله دنیاده وآخرتده جزا کورمک مقرردر بالخصوص اولیایه جفا ایدنلرک حاللری دار آخرت ویوم جزاده نه اولاجقدر اکا کوره قیاس ایلیه
وکمسنه نک ایتدوکی یانینه قالور رصانه کج وتیز قیدی بزه کوره در عند الله تأنی وعجله تصور اولنماز بهر حال جزا مقرردر ساحران چون حق او بشناختند
پس ساحرلر چونکه نور ایمان ایله مشرف اولوب موسی علیه السلامک حقنی اکلادیلر وجلالت قدرینه واقف اولدیلر وسعادت سرمدی

اسلام وایمان اوزره ختم اولنمق ایدوکن حق الیقین مشاهده ایدوب کویا دیلر • فرعونک تخویف وتحذیر • وقتل وسیاستندن قلبلرینه خوف وخشیت کلمیوب دست وپا در جرم آن در باختند اول اندکلری جرم ومقابله‌نک جراسن دنیاده چکمک ایچون • حق یولنده دست وپالرین اویناد دیلر • وجانلر فدا ایتمکدن اصلا وقطعا تحاشی ایتمدیلر • ودنیایه آخرت اوزرینه ترجیح ایدنلردن اولمادیلر • نته‌کیم حضرت حق سحره موسانک فرعونه جواب ویروب طریق ایمانده جان وباش اویناد قلرین حکایت • وارباب عشق ومحبته طریق عشقده جانبازلق نیجه اولورمش دلالت بیورورلر • قال تعالی لن نؤثرک علی ما جاءنا من البینات والذی فطرنا فاقض ما انت قاض انما تقضی هذه الحیوة الدنیا انا امنا بربنا لیغفر لنا خطایانا وما اکرهتنا علیه من السحر والله خیر وابقی • ایدی ای نور دیدهٔ پدر وجکرپارهٔ مادر بونده حصه بودر که • ورثهٔ انبیا اولان اولیاء واصفیایه تعظیم وحرمت • ومیل ومحبت اوزره اولانلر لاجرم اولیا واصدقانک حال الابلیه حاللنوب • وکوکللری ضیای عشق ومحبت ایله صباحدن انور اولوب جان کوزلری نور محمدی ایله مکحل ومنور اولدقدن صکره • خارجدن نیجه منکر ومنافق • وفرعون طبیعت اولان نیجه مترفین ومعاند • سن اول بحه وفاسده نیچون اتباع ایدرسن • الکله صحبت ایتمکدن فراغت قیل • والا سنی انواع سیاست ایله قتل ایدرز دیسه‌لر • اومقوله غافل وجاهل ومنکر ومنافقک مردانه خدایه بو وجهله اندکلری اقرارلرین • وکندویه اولان تحذیر وتخویفلرین استماع اندکده • حق سبحانه وتعالی انک قلبنده نار عشق علولرین • پیوسته ساق عرش ایدوب • وایمان شهودیسی ازدیاد بولوب • نیجه یوز بیک جان اولسه طریق حق وراه عشقده فدا ایتمکی جانینه منت بیلوب • دنیایی آخرت اوزرینه اختیار ایتمز • وحیات ابدیه‌یی بر قاچ کون‌لک اولان حیات عاریتی‌یه دکشمز • نته‌کیم شیخ عطار قدس سره منطق الطیرده بیورورلر نظم • هدهد رهبر چنین گفت آن زمان • کانکه عاشق شد نیندیشد ز جان • چون بترک جان بگوید عاشقی

خواه زاهد باش خواهی کافری	سندره حاجت جان ایثار کن	پس برافکن پرده و دیدار کن	منکرکر گویداین بس منکرست	عشق کو از کفر وایمان برترست
عشق را با کفر وبا ایمان چه کار	عاشقان از الحطه با جان چه کار	عاشق آتش در همه خرمن زند	ارّه بر فرقش نهند او تن زند	درد وخون دل بباید عشق را
قصهٔ مشکل بباید عشق را	ساقیا خون جگر در جام کن	گر نداری درد از من وام کن	ذرّهٔ عشق از همه آفاق به	شمّهٔ درد از همه آفاق به
کفر کافر را و دین دیندار را	ذرّهٔ دردت دل عطار را	هرکرا در عشق محکم شد قدم	درگذشت از کفر واز اسلام هم	عشق سوی فقر در بگشاید ت
فقر سوی کفر ره بنماید ت	چون ترا این کفر واین ایمان نماند	این تن تو گم شد واین جان نماند	بعد از آن مردی شوی این کار را	مرد باید همچنین اسرار را

پس حضرت مولانا قدس الله سره مناسبت ایله نیجه معارف • وحالات عشقدن بعض لطایف بیوروب • سرنخنده اولان قول فرید الدین عطار علیه رحمة الغفارک بیتنی شرحه شروع بیورورلر لقمه است ونکته کامل را حلال ای تقلید اولان سخرهٔ شیطان • وای ناقص اولان اهل نفس وبی ذوق ووجدان لقمه یمک ونکته سویلمک کامل اولانلره حلالدر • زیرا انلر احکام نفسانیه • واقتضاءات بشریه‌دن خلاص اولوب درون وبیرونلرنده حب الهی حکمندن غیریسی قالمامغله هرنه لقمه کیم ییه‌لر • ملاصق نور محبت • ولاحق علم ومعرفت اولوب وهرنه قدر نکته سویلیه‌لر کندو حاللرندن سویلیوب غیرلردن الوب صاتمزلر • وتحت عبارات والفاظه کتوردکلری ده • ملبوسات فاخرهٔ شریعت مطهره ایله الباس ایدوب عرایس معانی نکته دامن حقایقنه دست جاهل ونادان • ووجه جمالنه چشم منکر ومنافقان طوقندرمزلر تو نهٔ کامل مخور هی باش لال ای مبتدی وناقص سن کامل دکلسن لقمه تناول ایتمه وسوز سویلمه بی زبان ولال اولمغی اختیار قیل • زیرا سنک وکلک غفلت وکثافت • ومقتضای طبیعتی زیاده ایدر • وارباب توحید کلماتی کبی سوز سویلمک مراد ایلمک شرع شریفه مطابق لباس کیدره میوب • حد اعتدالدن تجاوز ایتمکله • هم کندوکه ضرر اصابت ایدوب • وهم نیجه‌لرینی طریق حق • ووحدت ایله دکلی غیره انکار وعداوت ایتدررسن • وسوزکی قبول ایدنلرک دخی عقایدین افساد ایدوب هم ضال وهم مضل اولورسن • پس سکا نافع اولان بودر که • نیجه زمان لقمه ونکته‌دن پرهیز ایدوب • پیرک رضاسی اوزره بی قیل وقال • وخلقدن عزلت • وجوع وسهر ایله ریاضت عشق ومحبتده قال اولوب جان وتنکی ایدوب • زر خالص ایلیه‌که اهل کمال درجه‌سن بولاسن چون تو گوشی او زبانی نی جنس تو چونکه سن هنوز کوش مرتبه‌سنده‌سن اولاسن • وکاملر زبان مرتبه‌سنده اوله‌سن سنک جنسک دکلدر • یعنی هنوز جنسیت حاصل ایتمیوب کاملر ایله همسر وبرابر دکلسن • وسوز سویلمکه مأذون اولمامش سنسندر انکا نبا که گوشها را حق بفرمود انصتوا حضرت رحمان ورحیم وقادر وحکیم کوش مرتبه‌سنده اولانلره انصتوا دیو استماع واصغا ایله امر بیوردی سمعا واطعنا • وبو بیت شریف سورهٔ اعرافک آخرنده اولان شبو آیت کریمه‌یه اشارتدر قال تعالی • واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا لعلکم ترحمون • انصات نصوت شلودر که سکوت معناسنه‌در • ولاجل الاستماع یستعینی اسکات معناسنه دخی استعمال اولنور • یعنی قچن قرآن عظیم قرائت اولنه استماع قیلکز • وانصوت وسکوت ایدیکز • اولا که سز مرحوم ومغفور اولاسز عن ابن عباس رضی الله عنهما ان النبی صلی الله علیه وسلم قرا فی المکتوبة وقرا اصحابه رضی الله عنهم خلفه فنزلت هذه الآیة • وقیل نزلت فی الصلوة کانوا یتکلمون فیها فامروا باستماع قراءة القرآن والانصات له • معلوم اوله‌که فاستمعوا وانصتوا صیغهٔ امردر اطلاق امراینه مطلقا هرنه محلده قرآن عظیم تلاوت اولنه استماع وانصاتک وجوبن اقتضا ایدر • ولکن عامهٔ علما خارج صلوتده انصات واستماعک استحبابنه اتفاق ایدوب ثم صار سنة فی غیر الصلوة ان ینصت القوم فی مجلس یقرا فیه القرآن دیمشلر • اما فاضل ومحقق • ومتبحر ومدقق • ابن کمال علیه رحمة الله المتعال تفسیرنده بیورمشلرکه • وفیه اشکال لانه یلزم الجمع بین معنیی الامر • ویمکن ان یقال انه جایز عند اختلاف المحل علی ما ذهب الیه العراقیون من اصحابنا • یعنی داخل صلوتده امر وجوب ایچون اولوب • وخارج صلوتده مندوب اولمقده اشکال واردر • بو تقدیرجه امرده اولان ایکی معنایه جمع لازم کلور • یعنی امر واحدهم وجوب هم استحباب ایچون اولمق ایجاب ایدر • بو ایسه ممنوع در پس مذهب عراقیین اوزره بوکا جواب ویرمک بو وجهله ممکن اولورکه • عند اختلاف المحل وجوب واستحباب جایز اولور • زیرا جمع محل واحده

بولنقده

بولنقده اعتبار اولنور • فاما محلده اختلاف اولنجه جمع بولنمز • یعنی محل صلوتده واجب ومحل خارج صلوتده مستحب اولور جمع اولمز • وائمهٔ حنفیه ابن عباس رضی الله عنهمانک قولیله احتجاج ایدوب داخل صلوتده مأموم اوزرینه قرائت یوقدر دیرلر • وائمهٔ شافعیه واحمد اوزاعی وغیرهم حنفیه‌نک احتجاجی ضعیفدر دیرلر • وبو آیت کریمه‌نک مابعدنده اولان • واذکر ربک فی نفسک تضرعا وخیفة ودون الجهر من القول ایت کریمه‌سن دلیل اتخاذ ایدرلر • وابن عباس رضی الله عنه دن انلر دخی بو روایت ایله استدلال ایدرلرکه • قال ابن عباس یرید بالذکر القراءة فی الصلوة یعنی یقرا سرا فی نفسه • پس واذکر ربک فی نفسک قول کریمی • امام قرائتدن فراغت قلدقدن صکره مأموم سرا قرائت ایتمکه امردر دیرلر • اما اکثر مفسرین واذکر ربک فی نفسک قول کریمی • اکر قرائت ودعا • واکر تسبیح وتهلیل ورجمیع اذکارده عامدر • زیرا اخفاء افضل اخلاص وخشوعه ادخلدر • وحسن تفکره اقرب دیرلر وقیل معناه اذا تلی علیکم الرسول القرآن عند نزوله فاستمعوا له • وقیل معنی فاستمعوا فاعملوا بما فیه ولا تجاوزوه • بعضلر دخی امر بالاستماع والانصات حین خطبه‌ده دردیمشلر • لکن کمال پاشازاده بو قول ضعیفدر • زیرا بو آیت کریمه مکیه‌در • خطبه ایسه مکه‌دن مدینه‌یه بعد الهجرت واقع اولمشدر دیو بیورمشلر • وبو کلامک سیاقنده بر دقیقه بیان ایدوب دیرلرکه • بقی ههنا دقیقة انیقة لابد من التنبیه لها • وهی ان الانصات مقدمة الاستماع فحقه التقدم فی الذکر • وانما اخر ههنا اهتماما بشانه واخراجا له عن حیز الاتباع الی حد الاستقلال • وتنبیها علی انه مقصود بالذات ومأمور به اصالة حتی لو کان فی مجلس القراءة نائیا عن القاری فحقه ان ینصت وان لم یتیسر له الاستماع تعظیما لشان القرآن واحرازا لاحدی الفضیلتین ولو قدم الانصات لتبادر الی الفهم ان الامر به لمصلحة الاستماع فلا یجب بدونها • ایدی انصات حسن استماعه طریق وحسن استماع دخی استماعه شرطدر • پس حق جل وعلا عباد مؤمنینه بیورورکه • قرآن اوقندقده آذان ظاهره‌کز ایله استماع ایتمک ایچون لسان ظاهری ایله انصات ایدیکز • وآذان باطنه ایله شنوا اولمغیچون لسان باطنی ایله نصوت وسکوت ایدیکز • اولاکیم سمع حقیقی ایله استماع ایتمکله مرحوم ومغفور اولاسز • وسمع حقیقی نزردینورسه کنت له سمعه فبی یسمع معناسیدر • پس قرآن عظیمی سمع باری ایله استماع ایدن حقیقتده قاری کیم ایدوکن بیلور • ودخی الرحمن علم القرآن معناسنی عارف اولور • ایدی بنم روحم قرآن کریمی قلوب حاضره ونیات صادقه وفضولاتدن سکوت ایله اسرار ظاهره‌یی مشاهده واستماع ایتمک عند الله مندوبدر • پس تجلیات عباد مخلصین منازل دقار خطاب • ومقامات حرمات امرده بولنورسه حق تعالی اول عبادک قلوبنه کشف اسرار ایله احسان ایدوب • اسرار خطابک طعمنی اذاقه ایدر • واشارات نکات لطیفه • وانباآت عجیبه وحکم غریبه‌سنه مطلع قیلور • پس هر قچن عاشق صادق مواقع اسرار حقی انوار ایله • وکلام حقی حق ایله مشاهده ایلیه • قرآنک بصایری اولورز وجمیع صفاتنی قرآن ایله کورر • کما قال تعالی هذا بصائر من ربکم وهدی ورحمة لقوم یوقنون • ای سالک ناقص • وطالب مبتدی چونکه مذاهب اربعه‌ده صلوتده اولان مأموم ایچون رسا وباخود جهرا قرائت ایتمک برموجب کلام سبحانی ممنوع ایسه سن دخی مادام که مقتدای طریقت اولان امام حقیقی ومرشد کامله اقتدا اوزره‌سن • وکندو جوارح واعضا • وقوای ظاهره وباطنه‌کی روحکه تابع ایدوب مقام امامتده دکلسن • زنهار زنهار بانشقه بانشقه چکیوب معارف وحقایقدن سوز سویلمه • بلکه مرشد کاملک کلمات قدسیه‌سنی انصات ایله استماع ایله • وکوش جان ایله دیکله • زیرا مرشد کامل صاحب کلام معجز نظامدر • وکفتار در شهواری موافق کتاب ربانی • ومطابق خطاب سبحانیدر • ایدی جان وبا شبله خدمت واطاعت ایدوب نیجه زمان کوش کبی خاموش اول حافظ در بساط نکته دانان خودفروشی شرط نیست • یا سخن دانسته کو ای مرد عاقل یا خموش نثر ایدی ای طالب صادق کورمزمیسن • بوخود معلوم اکابر واصاغردرکه کودک اول چون بزاید شیرنوش طفل چونکه ابتدا اشولدقده شیرنوش در یعنی پستان دایه‌دن سود امر • وحالت مزبوره‌ده مدتی خاموش بود او جمله گوش برمدت خاموش • واول جمله کوش اولور • یعنی تکلمه قادر اولمایوب مادر وپدر ودایه ومربیسی نه سویلرسه اکا قولاق طوتر • زیرا مدتی می بایدش لب دوختن طفل رضیع تکلم ایتمیوب برمدت لب دوخته اولمق کرکدر که از سخن تا او سخن آموختن حتی سوزدن اول دخی سوز اوکرنمک ممکن اوله والا ور نباشد گوش تی تی می کند اکر طفل رضیع مادر وپدرینک کلماتنه کوش طوتمز ایسه تی تی ایلر • یعنی الفاظ مهمله سویلیوب معنیدار سوزه لیاقت حاصل ایتمز • پس صاحب نطق وخوش کفتار اولمایوب • خویشتن را گنگ گیتی می کند کندوسنی جهانک دلسزی ایلر گنگ کاف عربیک ضمه‌سیله غلط شهور اولوب دلسز معناسنه‌در • اما فصحای عجم کاف عجمی ایله استعمال ایدرلر • ایدی مرتبهٔ طفولیتده اولان طالب مبتدی‌یه لازم اولان بودر که • پدر ومادردن ارحم اولان پیرلری طریقتک نیجه مدت کلام معجز نظامن اصغا ایلیوب • بعده اول دخی احوال طریقت • واسرار حقیقتدن معرفت سویلیه • واول دخی صاحب نطق اوله • والا جانب فضولی‌یه کیدوب وکلمات استادی شنوا اولمایوب • تکلمه جرأت ایدرسه انواع خطایا صدور ایدوب تی تی دین ارباب لکنت کبی بو دخی الفاظ غیر مربوطه • وکلمات نامشروعه سویلمک ایله • سکین شریعت ایله انک لسانن قطع ایدوب جهان دلسزی ایدرلر • وحضرت مولانا قدس الله روحه • بو نصیحتی شول قابل ومستعدینه بیورورکه • فی نفس الامر انده قابلیت اولوب • لکن عدم انصات واستماع ایله تضییع استعداد ایتمش اوله • اما شول نامستعد وناقابلرکه تقدیر ازلیده انلره سمع وبصر بخش اولنمایوب صم بکم عمی قبیلندن • ودخی ولهم آذان لا یفقهون بها ولهم اعین لا یبصرون بها زمره‌سندن اولورلار • انلرک صم وبی زبانلغی جبلی اولمغله کر اصلی کش نبود آغاز گوش اصلی اولان کردر اصم که اکا ابتدادن کوش ولمدی • وقطعا قوت سامعه ویرلمدی • پس او مقوله بقر وحمار • بلکه انلردن دخی اضل وخوار لال باشد کی کند در نطق جوش قچن نطق ده جوش ایده • لال وبی زبان اولور یعنی ابدا الآباد اسرار طریقتدن بر حرف ایشتمز • وبر لفظ نطق ایتمکه قادر اولماز • تی تی دخی دیه‌مز زانکه اول سمع باید نطق را اکا بنا اکه اولا نطقه سمع کرکدر • واستماع شرطدر • ایدی ای طوطی جان طالب کفتار

سوی نطق آزره سمع اندر آ سوز جا بنسنه سمع بولنلدن کل انوانصکره حافظ در پس آینه طوطی صفتم داشته اند • الخ استاد ازل گفت بگو میگویم
دیو بر طوطی خوش گفتار • وبنغای شکرخای شیرین ادای سحرآرای معجز نمای مرتبه سنه واصل اول • ایدی نیم روحم هر شیئک اصولی وبر سببی واسطه وار
پس سن دخی اصولنه تشبث ایدوب بعده مرادک حصولنی ترقع ایله وادخلوا الابیات من ابوابها وابیاته ابوابندن داخل اولکز واطلبوا الاغراض فی اسبابها
واغراض ومقصودانی اسبابنده طلب ایدیکز • یعنی طالب دخول ابیات کلمات وراغب خوش ادای نکات اولان اخوان صفا • ابیات کلماتک ابوابی
اولان سمع دن • ونکات ومعارفک اسبابی اولان نیچه زمان سکوتدن داخل وواصل اولسون • وطالب علم لدنی اولان خلان باوفا دخی •
انا مدینة العلم وعلی بابها مصداقنجه مدینهٔ علمک باب همایونی اولان بر علی صفت • ومرتضی منقبت • وانبیا سیرت مرشد کامل تربیه سندن
واصل وداخل اولسون • والاظهر بیتدن دخول علامت برخورداری ونشان نکوکاری دکلدر • کما قال تعالی لیس البر بان تاتوا البیوت من ظهورها
ولکن البر من اتقی واتوا البیوت من ابوابها واتقوا الله لعلکم تفلحون • بو آیت کریمه اول اسلامده اولان امر جاهلیتی مونسلردن رفع ایچون
نازله اولشدر • زیرا انصاردن اولان ناس حج شریف ایچون محرم اولدقلرنده اشهر حجده خانه لرینه ابوابندن داخل اولمایوب اگر محرم
اولانلر اهل قرادن ایسه ظهر بیتلرنده بر سوراخ اولوب اندن خارج وداخل اولورلر ایدی • واگر اهل بادیه دن ایسه خیمه لرینک آردندن دخول وخروج
ایدوب • وجه شروح اوزره اولان وضعلرینی کمال بر واحسان عد ایدرلر ایدی • پس بو آیت کریمه نزول ایدوب • بیوته خلفندن وقبانه مؤخرندن
کلک وعکسندن خروج ودخول ایتمک بر واحسان دکلدر • لکن بر واحسان حقه مخالفتدن • ومحارم وشهواتدن اتقا واحتیاط ایلین کمسنه نک بریدر
ایدی محرمین ومحلین اولانلر بیوته ظهرندن داخل اولمایوب ابوابندن داخل بیت اولیکز • زیرا عدولده بر یوقدر • وامور وجوهندن مباشرت ایدیکز
عقوبتدن نجات وبر وهدایته ظفر بولمق ایچون احکام الهیه یی تغییردن • وافعال ربانیه یه اعتراضدن اتقا ایدیکز • ایدی ضمیر منیره خفی اولمیه که
بو آیت کریمه ده هر شیء ایچون بر سبب • وبر مدخل اولدوغنه اشارت واردر • یعنی هیچ بر شیئه وصول ودخول ممکن اولماز • الا سبب ومدخل
مذکوره اتباع ایله میسر اولور • کما قال تعالی • وآتیناه من کل شیء سببا فاتبع سببا • فلهذا حضرت مولانا دخی بو معنایه اشارت ایدوب • ع
واطلبوا الاغراض فی اسبابها • بیوردی • ایدی جوار قرب احدیت • وحضرت ربوبیته سبب مدخل ووصول تقوادن غیری دکلدر • وتقوا ایسه
اعمال ظاهره وباطنه دن اولان هر بر واحسانی جامع • واتباع موافقات • واجتناب مخالفات • وتصفیهٔ ضمایر • ومراقبهٔ سرایرک کلیسنی
محیط وشامل در • پس هر کسک حضرت مولایه وصولی • مراتب تقواده اولان سلوکی مقدار ایدر • کما قال تعالی • ان اکرمکم عند الله اتقیکم • وقال
صلی الله علیه وسلم علیکم بتقوی الله • زیرا تقوی جامع کل خیردر • ایدی حقوق بو باطنی تقوای احوال ایله رعایت ایتمکسز مجرد ظواهر اعمالی محافظه
سبب وصول الی الله اولماز • بلکه بر واحسان حق تقوا ایله • الله سبحانه وتعالادن اتقادر • کما قال تعالی اتقوا الله حق تقاته • پس اموره
مداخلنده داخل اولوب • اعانت ملک قیوم ایله مهالک نفوسدن فلاح ونجاح بولمق ایچون • ماسوادن حقه حقله اتقا ایدیکز • یعنی حق تبارک وتعالی
محرز ومتقی • ومفزع ومفر • ومرجع وملاذ قیلکز • زیرا حقدن غیری ملجا ومنجا • ومرجع وملاذ یوقدر • منه بدأکم والیه تعودون • وقال علیه السلام
اعوذ بک منک • ایدی هواجس ووساوسه قلبلرینه یول ویرمیوب ماسوادن وحید • وهمتلری جمله دن فرید اولمغله احرام فنا کیوب مقدم یاره
کاشانهٔ دلی زین آراسته ایدن عاشقلر • واشهر حرم جلال وطواف کعبهٔ جماله واصل • وعرفات کماله نایل اولوب حاج الحرمین شریعت
وطریقت • ومجاور روضهٔ جان معرفت وحقیقت اولمغه راغب اولان صادقلر • بو امنیه نک حصولی • وبو مامولک سبب وصولی
باب سعادت بیت معرفة الله اولان مرشد کامللردر • سن دخی اکا کوره عمل ایدوب بیوت معارفه ابوابندن داخل اولوب ظهور ابیات
متشابه سنده اولان مقلده وناقصلردن داخل بیت قیل وقال اولمغی بر واحسان ظن ایتمیه سن • واول یولدن باب بیت الحرام قلبی بولوم
ملاحظه سنده اولمیه سن • کلمات حقایق نکات استرایسک اهل کمال کلامنه قولاق طوته سن والسلام • پس نطق الحق سمع یولندن کلور طریق آخر
دخی یوقمی دیرایسک حضرت مولانا اکا جواب ویروب بیوررلرکه نطق کان موقوف راه سمع نیست • اول نطق که راه سمعه موقوف دکلدر یعنی بی حرف
ولفظ وصوت • ذوق وفهم اولنور جز که نطق خالق بی طمع نیست طمعسز اولان خالقک نطقندن غیری دکلدر • بی طمع دیمک بو محلده حق سبحانه
وتعالانک کلامنده علت وغرض یوقدر دیمکدر • مبدعست او تابع استاد نی • اول قادر مطلق نطق وکلام • وجمله اشیانک موجد ومبدع در • وعدمدن
وجوده کتوریجیدر • اخرک ارشادینه • وغیری استاده تابع دکلدر • مسند جمله وراء اسناد نی • جمله اشیانک سندی ومأوی ومنجا وملجاسی
اول فیاض مطلق در • اما اول صانع لایزالک اشیایه استنادی یوقدر • وانک کمسنه استادی دکلدر • شبیه ونظیر • ومدبر ووزیردن منزه ومقدس
بر پادشاه بی زوالدر • وبلا حرف ولفظ وصوت عبادنه دیلدوکندن نطق حقی اسماعه قادر در • نته کیم حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم لیلهٔ
اسری ده طقسان بیک کلمات الهیه یی بی حروف ولفظ وصوت استماع ایلدی • حافظ

سر خدا که عارف سالک بکس نگفت • در حیرتم که باده فروش از کجا شنید
ساقی بیا که عشق ندا میکند بلند • کانکس که گفت قصهٔ ما هم ز ما شنید

ایدی حق سبحانه وتعالانک کلامنی جان قولاغی نه کیفیت ایله ایشیدرکه
لسانه کلمز • ونطق حقک کنهنه عقل الی ایرمز کمال خجندی فرماید

پادشاهی که بهر این جاش نرسد • از ازل تا ابد وصمت ونقصان زوال
در حریم ملکوتش ملک بار نیافت • عقل وحس از محالت که یابد مجال
پیش اصحاب یقین بردن نامش ز زبان • همچنانست که با تشنه لبان صف زلال

باقیان هم در حرف هم در مقال • اما باقیلر یعنی مخلوقات هم حرف وصنایعده • وهم نطق ومقالده تابع استاد ومحتاج مثال لاجرم تابع استاد •
ومحتاج مثال در • یعنی استادسز ومثالسز بر صنعتک اجراسنه • وبر مقالک معناسی اداسنه قادر دکلدر • ایدی ای طالب ومستمع •

لیس البر بان تاتوا البیوت ... سبب نزولش

زین سخن

زین سخن گر نیستی بیگانه • اگر بو سوزدن بیگانه دکل ایسک • وکلمات اهل حاله انیس ومحرم ایسک دلق وپشمی گیر در ویرانه بر ویرانه ده دلق وخرقه
پشمینه وکوز یاشی طوت • یعنی بو کلمات قدسیه یی سمع قبول ایله استماع ایلدکسه • ترک دنیا وقلبکدن رفع ماسوا ایدوب • پلاس قناعت قبول
وعزلت اختیار ایدوب بر ویرانه کوشه ده چشمه چشمکدن اشک فراوان دوکوب یان یاقیل • ویاخود گر حرف شرط اولمایوب کاف عربیه اصم
معناسنه اوله • ومعنای بیت بو وجهیله اوله که • ای مستمع متنصح سکا سویلنن بو قدر نصایحدن صاغر دکلسن ایشیدرسن • ولکن ارباب احوالندن
بیگانه وکوکل حالندن غافلسن • ایدی دنیادن قطع علایق ایدوب دکهنه لباس کیوب • وشهرت وثروتدن کچوب ارباب المحبة داخل سنه
وکوکل حالنه واصل اولمغیچون آه وزاری قیل • ودرد ایله یان یاقیل • امید درکه محرم وانیس قرب وصال اوله سن • وکنجینهٔ اسرار اولان صاحب کرمی
بولاسن • وآتش عشقله فتیلهٔ قلبی یاقه سن • وبیته بابندن داخل اوله سن • زانکه آدم زان عتاب از اشک رست زیراکه حضرت آدم کندیه اولان
اول عتابدن کوز یاشیله قورتلدی • ایدی نیم انکی کوزم اشک تر باشد دم توبه پرست توبه پرست اولان تائبک دم ونفسی اشک تر اولور یعنی
تقصیراتن دیلیوب توبه دن توبه ایدن دردمندک • وباب مغفرته ملازمت ایدن ستمدیدک درونندن ظاهر اولان آه سوزناکی • وهر نفسی کوز
یاشیله کرکدر • بو خسته چشم کریان وسینه سوزان اولمیوب • مجرد ثبت درجعت قولنه نه اعتبار واردر • وقوری قوری طالب حقم دیوب
صوغوق صوغوق مرشد جست وجو ایتمک نیه مفیددر • لا بد بو یولده سرشک دیده • وسوزش سینه لازمدر • بهر گریه آمد آدم بر زمین آدم ع
وجه ارضه گریه وزاری قلمغیچون کلدی • تا بود گریان ونالان وحزین تا کیم زمینده گریان ونالان وحزین وسوزان اوله • آدم از فردوس واز بالای هفتمین
آدم علیه السلام فردوس برین • واعلای علیین • وبالای آسمان هفتمیندن پای ماچان از برای عذر رفت عذر دیلکدن اوتوری پای ماچانه کتدی • پای ماچان
دیار عجمده مکتبده اولان اطفال سبقنی بلمسه • وسبقنک باشنی اونوتسه • انی یوتلامق ایچون بازاردن پاچه آلدررلر • واول پاچه یه پای ماچان درلر
وکله دخی آلدررلر اکا کله ماچان تعبیر ایدرلر • بعده عجمده اولان پیران طریقت بو اصطلاحی مابینلرنده استعمال ایدوب • ارباب طریقتدن بیرینه
خلاف طریقت بر زله واقع اولسه اکا طریقت چکدروب وقزان قیادوب • ویاخود پیاده کعبه یه وارمق امر ایدوب • زله سنه کوره جزا چکدروب
بعده اول درویشی طریقتلرینه قبول ایدوب • اول دخی ال بغلایوب ایشیکده طوروب عذر دیلکه پای ماچان تعبیر ایدرلر • کذلک آدم علیه السلام دخی
زله نک عذر خواهلغی • ودرکاه عزتده توبه سنک قبولی ایچون آدمی وجه ارضه پای ماچانه کوندردیلر • واوزرینه اجرای طریقت ایتدیلر دیمکدر • پس
چونکه پدرک آدم • ومادرک حوا علیهما السلام • عذرخواهلق ویا پای ماچانه کلدیلر گر ز پشت آدمی وز صلب او اگر سن دخی آدم علیه السلامک صلب وپشتندن
یعنی ولد آدم ایسک در طلب میباش هم در طلب او همیشه طلبده وآدم بلوکنده اول • طلب ضم طا وسکون لام ایله بلوک معناسنه در • حاصل کلام
ابلیس کبی سرکش اولمیوب • آدم خیر خلف اول • ودرون دلدن نی کبی آه وناله ایدوب یان یاقیل • شیخ عطار • چو آدم باش پر درد وملامت

که صاحب درد باشد اندر قیامت • همه دیدار باشد اندران درد • میان انبیا باشد بکل مرد • اگر دردی درون جان تو داری • چو مردان اندرین جا پایداری
نی از دردی اینجا یافت دردی • که آدم هیچ نی فریاد کردی • چونی باش اندرین جا رهم جان • بزن آدم تو در اسرار اعیان • چونی باش دکر در بند محکم
که تا یابی نهان اسرار آدم • چونی باش تو در دن جان همی نال • که بکشاید در جان تو فی الحال • چونی اندر سر معرفت باش • میان جزو وکل تو بی صفت باش
چو در سر خودی نی نال ومی سوز • که ناکاهی ترا اینجا یکی روز • از آن دم این دم تو بر کشاید • عیان دلدار مر رویت نماید • آه ای عاشق بیچاره وجگری

دریار ایله صد پاره • زآتش دل وآب دیده نقل ساز کوکل آتشندن وکوز یاشندن نقل ومزه دوز • بوستان از ابر وخورشید است باز زیرا بوستان ابر وسحاب
وشمس وآفتابدن کشاده وتازه رو وسبز وخرم در • ایدی سن دخی آه درون ایله رعدوار کورلیوب • وسحاب کبی اغله که • خورشید محبت ارض بشریتکه
طلوع ایتدکده زمین استعدادکده اولان معرفت کللری • وحقیقت سنبللری آچلوب سبز وخرم اوله • ودل بلبلی کلزار حال یاره قرشو ناله وزار ایلیه • اما ذوق
آب چشمه چشمی ارباب نیازه • واصحاب سوز وکداز بیلور • زیرا کلستان درون دردمندان • اشک چشم تقاطر ایتدکجه نضارت پذیر اولماز • وهیچ بر
ستمدیدک بوستان قلبی نسیم آه سینه سوزان اولمادقجه طراوت طوتماز • عاشق آب ونان باشقه • وطالب صفای دل وجان باشقه در • ایدی نیم روحم
چونکه محرم دردمندان دکلسن تو چه دانی ذوق آب دیدکان سن کوزلردن اقان قانلو یاشک ذوقنی نه بیلورسن • زیرا عاشق نانی تو چون نادیدکان سن
کور ممسک کبی عاشق نانسن گر تو این انبان ز نان خالی کنی اگر سن بو درونک طغارجغنی ناندن خالی • واکل وشربدن عاری ایلیه سن پر ز گوهرهای اجلالی کنی
پس ارزنکی اجلاله منسوب اولان کوهرلردن مالامال قیله سن • ای مرد طالب طفل جان از شیر شیطان باز کن جان طفلنی لبن شیطاندن کیرو قیل یعنی سنک
شیطاندن جان طفلنه البان امانیه • وشیر اشتهیات افرنه • وانک سودندن قطع ایله بعد از انش با ملک انباز کن اندن صکره اول جانی ملایکه یه
شریک ایلیه یعنی غدای روحانی اولان تسبیح وتهلیل • وعشق ومحبت اشربه سن نوش وتناول ایدر • ومشاهدهٔ تجلیات جماله مستغرق وپر ذوق اول • نظم

کاسه پر زهرست خود را گوش دار • خون خود را خود مریزی زینهار • گرچه می ماند عسل رنگ آن • هلک جانست وجان رو بی امان • گر تو ترک خود کنی مردی شوی
بگذری از خار غم وردی شوی • خود برای یار خواه از کاهلی • یار بهر خود مخواه از کاهلی • گر ز عشقش یک دو گرد ندیم • می توانی برد این بار عظیم
زانکه وصف اوست این عشق جواد • خواه جوشش نام کن خواهی وداد • نور او بگرفت عالم را تمام • دیده بگشا تا ببینی والسلام • آه ای غافل ومسکین

تا تو تاریکی وملول وتیره • مادام که سن چاه تاریک طبیعتده محبوس وملولسن • واوصاف بشریه ایله تیره دلسن • دانکه با دیو لعین همشیره
معلوم اولا که شیطان لعین ایله همشیره سن • یعنی ابلیس نه محلدن متلذذ اولور ایسه سنک دخی التذاذک اندن اولور • وشیطانک همشیره سی دیدوکی
نفسک مؤنث اولدوغی اعتباری ایله در • زیرا نفس دخی شیطاندر لقمه کو نور افزود وکمال بر لقمه که نور وکمال زیاده ایلدی آن بود آورده از کسب حلال

اول حلال کسبدن کتورلمش لقمه اولور • یعنی لقمهٔ حلال لاجرم درون نورینی زیاده قیلور • وچراغ قلبه ضیا ویرر • زیرا تناول اولنان اغذیه حواسه دعوده منتشر اولدقده • اکر لقمه حرام ایسه دله غیبت وکوزده حرامه نظر • والده اوروب طوتق • وایاقده مناهی ومنکراته کتمک • وفرجده زنایه مباشرت وقلبده غفلت • واهل حقه عداوت اقتضالری حاصل اولور • واکر لقمه حلال ایسه قلبده نور عشق ومحبت • وبصرده عبرت • ولسانده ذکر وتسبیح • والده کسب حلال • وایاقده مساجده ومجالس علما ومشایخه سعی وحرکت ایجاب ایدوب • نور ایمانی زیاده قیلور • پس صفات ردیه لقمهٔ حرام • واخلاق حسنه لقمهٔ حلالدن حاصل اولدیغی مقرردر • پس بنم خود کسبم حلالدر • لکن ذکر اولنان اوصاف ردیه دن خلاص اولمایوب اقتضاء بشریه دن قورتلمادق دیو کوکل چراغی شعله لنوب سوزش ویرسکه • کرچه سن اول لقمهٔ حلال قیاس ایدرسن • لکن بر حال انده بر غل وغش واردر • روغنی کاید چراغ ماکشد
شول روغن که کلور بزم چراغمز سویندررسه • آب خواندش چون چراغی راکشد • چونکه روغن بر چراغی سویندره اکا آب دیمک روغن دیمه • یعنی روغنک خاصه سی نور چراغه قوت ویرمک ایدی • چونکه قوت ویرمیوب چراغی سویندره اول روغن شکلنده آبدر • کذلک لقمهٔ حلالک دخی خاصه سی کوکل چراغنک نورینی اشعال ایتمکدر • چونکه اشعال ایتمیوب اطفاء نور محبت ایلیه • اکا لقمهٔ حلال اوقومه حرام دی • ایدی بنم رحم علم وحکمت زاید از لقمهٔ حلال
لقمهٔ حلالدن علم وحکمت طوغر • عشق ورقت آید از لقمهٔ حلال • ولاجرم لقمهٔ حلالدن عشق ورقت قلبه کلور • وذوق ومحبت حاصل اولور • چون ز لقمه تو حسد بینی ودام
چونکه سن بر لقمه دن حسد ودام کورهسن • یعنی کندوکی خلاف مرضی بر کاره مقید کوروب پیمانده وخوار وصفت حسده کرفتار • جهل وغفلت زاید آنرا دان حرام
واول لقمه دن جهل وغفلت توکد ایلیه انی حرام بیل لقمهٔ حلال بیلمه • هیچ کندم کاری وجو بر دهد • مثلا هیچ بغدای اکنک اربه حاصل ویررمی ویرمز • لابد بغدای زراعت ایلین نیه بغدای حاصلن آلور • دیده اسبی که کره خر دهد • وهیچ بر اسبی کوردکمی کیم طوغوردغی طایی خر اوله • وحمار کره ویره • حاصل کلام اسب کره حمار وخر کره اسب ویرمک محال عقلدر • کذلک لقمهٔ حلال دخی عشق ومحبت • وعلم ومعرفت • وانواع نیک خصلت ظهوره کتوروب • لقمهٔ حرام دخی ظلم ومعصیت وجهل وغفلت • وعجب وانانیت • ومردان خدایه کبر وعداوت محصولن بتوروب • بر برینک خاصه سی بر برینه قارشمز • مثلا اربه بغدای وبغدای ارپه • واتدن حمار • وحماردن آت اولمدیغی کبی • فاذا کان کذلک لقمه تخمست وبرش اندیشها • لقمه تخم در واکا حاصل اولان ندر لقمه بحر وکوهرش اندیشها
وفي الحقيقه لقمه بحردر • واکا کوهری فکر واندیشه لردر • زاید از لقمهٔ حلال اندر دهان • ودهانده حلال لقمه دن تولد ایدر میل خدمت عزم رفتن آن جهان
خدمت وطاعته میل • وعالم ملکوت وجبروته عزیمت ایلمک • یعنی لقمهٔ حلالدن بونلر تولد ایدر • قال الله تبارک وتعالى کلوا من الطيبات واعملوا صالحا • ایمدی حرام خبیث در طیب دکلدر • وحق سبحانه وتعالى اکل طیبی عباداته مقارن بیوردی • وقال عليه السلام طلب الحلال فريضة بعد الفريضة
یعنی طلب حلال بعد فریضة الایمان والصلوة مؤمن ومؤمنه اوزرینه فریضه در • وقال صلى الله عليه وسلم من اكل الحلال اربعين يوما نور الله تعالى قلبه واجرى ينابيع الحكمة من قلبه وفي رواية زهده الله في الدنيا • وقال عليه السلام ان لله تعالى ملكا على بيت المقدس ينادي كل ليلة من اكل حراما لم يقبل منه صرف ولا عدل • یعنی حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم بیوررلرکه • بیت المقدسده الله سبحانه وتعالانک ملایکه سندن بر ملک واردر • هر کیجه ندا ایدرکه هر کیم که حرام یه حق تعالى اندن نه فریضه یی قبول ایدر • ونه نوافلی قبول ایدر • وقال عليه السلام من اشترى ثوبا بعشرة دراهم وفي ثمنه درهم حرام لم يقبل الله تعالى صلوته مادام عليه منها شيء • صدق رسول الله وصدق حبيب الله • روایت اولنورکه سعد رضي الله عنه کبار صحابه دن ایدی • برکون رسول عليه السلامه نیاز ایدوب ایتدی • یا رسول الله علیک سلام الله • بکا دعا ایدیکز کیم هر نه دعا ایدرسم عند الله مستجاب اوله • بیوردیلرکیم حلال طعام تناول ایله که حتی دعا وحاجتک مستجاب اوله • ونیه حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم بیوررلرکه • هر کیمکه اکلنه مال نه مقوله یردن کلمشدر قایرمسه حق سبحانه وتعالى دخی اول عبدکی نه سبیدن دوزخه ادخال ایتمکه قایرمز • ونیه حدیث شریفده وارد اولمشدرکه عبادت اون جزودر طقوز جزوی طلب حلالدر • وبر حدیث قدسیده دخی وارد اولمشدرکه • حق سبحانه وتعالى بیوررکه • شونلرکه حرامدن پرهیز ایلیه لرین انلری حساب ایتمکه استحیا ایدرم • وبر حدیث شریفده دخی وارد اولمشدرکه • بر کمسنه حرامدن کسب ایلدوکی مالدن صدقه ویرسه قبوله قرین اولماز • واکر اندن ثواب امید ایدرسه اهل نار دن اولور • وروایت اولنورکه مهاجرین وانصارک اولاسی • ورسول عليه السلامک خلیفهٔ اولاسی • سید اهل تجرید • شهنشاه ارباب تفرید • رسول عليه السلامه غار معروفده رفیق شفیق • ابو بکر الصديق رضي الله عنه بر غلامک الندن بر انجم لبن نوش ایدوب • پس لبن مزبور وجه حلالدن اولمادیغی معلوم شریفلری اولدقده • انکشت مبارکن حلقومنه ادخال ایدوب قی ایلدی • حتی بر مرتبه ضعف طاری اولدیکه موته قریب اولدیلر • ودرکاه عزته مناجات ایلدیکه • الهنا ملکا پروردکارا سندن مغفرت رجا ایدرم که • عروق ودبقیه قلان ایچون بنی مواخذه ایتمیوب عفو ایلیه سن • وسفیان ثوری بیوررلرکه • مال حرامدن تصدق ایلین اکا بکزرکه ملوث اولان جامه سن بول ایله یویوب پاک ایتمک استیه • وسهل تستری بیوررلرکه هیچکس حقیقت ایمانه نایل اولمز • الا درت شيء ایله نایل اولور • اولا جمله فرایضی بشرطه سنته ادا ایتمکله • وبشرط الورع لقمهٔ حلال تناول ایتمکله • وظاهرا وباطنا ناشایسته اولان قول وفعلدن دست وزبانن کوتاه ایدوب • وبونک اوزرینه مستقر اولوب صبر ایتمکله • وارباب ورعدن بعض محققین بیورمشلرکه • بر کمسنه قرق کون حرام اکل ایلیه قلبنی ژنکار طوتوب لیله ظلمه دن زیاده تاریک اولور • ونیه سهل تستری بیوررلرکه لقمهٔ حرام تناول ایلین کمسنه نک هفت اندامی معصیته واقع اولور کندوسی ایسته سون وکرک دیلمسون • وحلال تناول ایلین کمسنه نک هفت اندامی • وجمله جوارحی طاعتده واقع اولور • کندوسی کرک ایسته سون وکرک استمسون • آه ایواه ودریغا بر هیچ کلدککه • حقیقت حالمزه نظر اولونسه کار ضایع اولوب بر وجهله تلفیه مجالمز قالمز • ایدی ایم برادر جان برابرم • امام محمد الغزالی طیب الله روحه احیای علوم • وکیمیای سعادت • واربعین نام کتاب حیات بخشلرنده • ورع ایچون

درجات ورع حلال ارباب ورع

درجات بیان ایدوب بیوررلرکه درجهٔ اولى ورع عموم مسلمیندرکه بحسب الشرع انکچون فقها وعلما فتوی ویرمشلردر • وبوکا ورع عدول دیرلر یعنی مرتبهٔ مزبوره دن خروج ایدوب مخالف فتوی اولان حرام ال اوزادن فاسق اولوب عدالته زوال کلور • ودرجهٔ ثانیه ورع صالحین درکه اکر سفتی بناء على الظاهر انک حلنه فتوی دخی ویرسه احتمال تحریم تطرق ایدن شیدن حذر ایدرلر • وحضرت رسول عليه السلام درجهٔ مزبوره یه اشارت ایدوب بیوررلرکه • دع ما یریبک الى ما لا یریبک • ودرجهٔ ثالثه ورع متقین در • قال صلى الله عليه وسلم • لا يبلغ العبد درجة المتقين حتى يترك ما لا بأس به مخافة ما به بأس • یعنی ورع متقین اولدرکه • برشی حلال مطلق اولوب نه حرام ونه شبهه لو اوله • ولکن اندن بر غیری حرام • ویا خود شبهه یه اخره دوشمک خوفی اولماغله اندن دخی کف ید ایدر • مثلا سفده اولان بعض متقیلر یوز درهمه مستحق ایکن طقسان طقوزین الوب کندو ایله تاربینه حاجز اولماغیچون لخوف الزیاده غیرسین المایوب ترک ایدرلرایمش • کما قال عمر رضي الله عنه کنا ندع تسعة اعشار الحلال مخافة الوقوع في الحرام • ودرجهٔ رابعه ورع صدیقین در ورع صدیقین اولدرکه • برشی في الاصل حلال اوله • وحرام اخره دخی مؤدی اولمیه • لکن انده سبابدن بر سبب اوله که • سبب مزبورک حصولی بر معصیتده واقع اولمش اوله • مثلا بشر حافی بغدادده سلاطین حفر اتدوکی انهاردن صو ایچمز ایدی • وصدیقیندن بعضیلر دخی طریق حجده خیرات ملوکدن اولان حوضدن صو ایچمزلر ایمش • واو مقوله حوض وآبار وانهاردن سقی اولنان باغ وبوستانک میوه سن تناول ایتمزلر ایمش • وحکی ان ذا النون المصری کان محبوسا جایعا فبعثت اليه امرأة صالحة من طيب مالها طعاما على يدي السجان فلم يأكل واعتذر بانه جاءني على طبق ظالم اي يد السجان والمعنى انهم سراجا اشعله غلامه من بيت ظالم • ودرجهٔ خامسه ورع مقربین وموحدین درکه • بر نه مقوله اکل وشرب ومشی وحرکت • وخواب وراحت • ونطق وگفتار که لله اولمیه کندولرینه حرام بیلورلر • وحق ایچون یرلر وایچرلر • وحق ایچون مشی وحرکت ایدرلر • وحق ایچون سویلرلر • وجمیع حالده حقله اولورلار • وبو طایفهٔ علیه بر قوم درکه بک همت وبک صفت اولمشلردر • حکی ان يحيى بن يحيى شرب يوما الدواء فاشارت اليه امرأته بالمشي والتردد فقال هذه مشية لا اعرف لها وجها وانا احاسب نفسي على جميع احوالي منذ ثلثين سنة • وبو رتبه قوم دخی بقوله تعالى قل الله ثم ذرهم • قراولدکلی مالم یکن لله وحده حراما • وشیخ الاسلام عبد الله انصاری روح الله روحه دخی • بو مرتبه ده اولان ورعی بو وجهله تعریف بیوررلرکه • التورع عن کل داعية تدعو الى شتات الوقت والتعلق بالتفرق • وعارض يعارض حال الجمع • یعنی تورع عن الداعیه ملاحظه غیر ایله تفرق اقتضا ایلین داعیه یی نفی خواطر ایله قمع ایلمکدر • ویا خود تعلق بالتفرق ایلین داعیه دن تورع ایله نفی خواطردر • مثلا مرد فانی کندوینی مقام جمعده کورمکدن تورع ایدر • زیرا کشی کندوینی مقام جمعده کورمک • رؤیت نفس • ورؤیت معانی متضمن اولور • بو ایسه عین تفرقه در • وکذا کل ما يعرض من منافيات حال الجمع كشهود الوقت والمقام والحضور • فان الجمع هو الغيبة عن الجمع والغيبة والحضور • لانه الحق بدون الخلق وبقاء لم يزل بفناء ما لم يكن • بشر حافی رضي الله عنه وقدس سره نک ورعده احتیاطی عظیم اولماغله • سزنه مقوله یردن اکل وشرب ایدرسز دیو سؤال ایتدیلر • بیوردیلرکه غیریلر نه یردن تناول ایدرلر ایسه بز دخی اندن تناول ایدرز • ولکن لقمه تناول ایدوب ناله وکریه ایدرلر ایله طعام یوب خنده بی معنی ایدنلر یکسان دکلدر • پس تکرار بیله خطاب ایدوب بهتر اولدرکه دست کوتاه بهتر • ولقمه کهتر اوله دیو بیوردیلر • ای یار موافق • انواع هزار ناله وآه • وحالمزه حیفا ودریغاه • خبرده وارد اولمشدرکه حضرت شفیع الامم فخر عالم صلى الله عليه وسلم بیوررلرکه • بدترین خلق شول قوم درکه جسملری نعمتده راست طوروب • وکوناکون طعاملر یییوب وانواع البسه فاخره کییوب • وبو حال ایله دهان وزبانلرین اچوب • زهد وتقوی وورع وپرهیزدن دم اوروب • وکوکچک خبرلر سویلیه لر • وقال عليه السلام لا تقوم الساعة حتى يكون الزهد رواية • والورع تصنعا رواه ابو نعيم في الحلية عن ابي هريرة رضي الله عنه • پس درجات ورع وسعادات اهل ورع معلوم اولدی • ایدی اخوان صفا • وخلان باوفادن رجو درکه • باری هر بریمز احوالمز تجسس ایدوب کیسه ویا خود ناکسلر دنیوز متفطن اولمیوز وحقدن اعانت وعنایت رجا ایدوب • بولایکه درجهٔ اولى ده اولان ورعی حفظ ایدوب حد شرعدن تجاوز ایتمکله نامزی جریدهٔ فسقه قید اتدرمیه وز • حالاکه بو مرتبه یه دخی نایل اولمغه کمال عجزمز اولوب • ورع ایله متصف اولمق شانمزدن دکلدر • ای مستمع منصف الانصاف نصف الدین بیورلمشدر • ایدی انصاف اولونسه وزمانه حالنه نظر قلنسه • احوال کبار نه مرتبه ده بولنمشدر • پس صغارک دخی حالی اکا کوره قیاس اولنسه • عجبدرکه ذکر اولنان اوصاف ایله متصف اولمیان نیجه مغرور رغافل • وحقیقت حالدن جاهل ولا یعقللر • حقدن قورقمایوب ونیجابردن اوتانمایوب کندولرین ذرهٔ اعلاده کوروب • مرتبهٔ قطبیتدن بر قدم اشاغی تنزل ایتمزلر • وکندولرا ناس بشریت ایله ملوث ایکن منم دکرنیت دیو کمسنه یی پسند ایتمیوب • عجب وانانیت ایله کمینی اکفار • وکمینی ضلاله نسبت ایدوب • رجما بالغیب بهتان وافترالر ایدرلر • ونیجه اهل حالک خاطرین یقارلر • ایدی بو تطویلدن مراد • هر کس نظر انصاف ایله کندو حالنی کوروب • وعجز وقصورین بیلوب • وکندو تقصیراتی دریاسنه طالوب • اخرک عیبین تجسس ایتمکدن توبه واستغفار • ویوزین درکاه حقه سوروب ناله وزاری ایلیه • ودرد ایله یانوب یاقلوب • اخرده بو عمل وبو حال ایله سرانجامز نیجه اولاجقدر دیوب • عقلی باشندن کاه کیدوب کاه کله • دیو قلق مرتبه سندن منفک اولمیه • نظم از مناجات

ای کرفتار زجوز ولایجوز • حالکی کورجوق اولور عالمه سوز • ماضی ومستقبلی قو حالی کور • هر بر آنده سن کمالک آنی کور • عاقلسک کوز کلکله بیک غم کلر
باغ دلدن بر ورق کرکم اوله • کورمز ایسک کر دلکدن سن اثر • المز ایسک فی وقله اندن خبر • سعی ایدوب علم او قیدم صالحینی • ایلمز اول علمی بیل حقه یقینی
شونکه انک علمی هوا ایچون دلور • انک ایشی آه واهیسله اولو • کر دیلرسک بولسن اوددن نجات • ایده کور تهذیب اخلاق وصفات • خواب غفلتدن سنی بیدار قیل
بر زمان واجب وجوی یار قیل • روز وشب ادیله صباح باشینکه جاک • دور قالد شیدن اول محبوب پاک • رد ع کیبنی قودک زندانده سن • اول دل بیچاره درمانده سن
وار درش کیم روحی آزاد ایده سن • بو دل ویرانی آباد ایده سن • عاقل ایسک بوری فکر ایت سن مال • ترک ایده کور خانمان وملک ومال • طالکه سنک الور ملک غرب دیرق

نولوراندن بردم اوره شرق برق • جمله اسرار حقایقدر سوزم • اول اخرهب دقایقدر سوزم • محرم ارواح درویشاندرر • مرهم شافی دلریشان درر
کرچه بو سوزلر بکا لایق دکل • چون دکل حالم سوزم صادق دکل • الجه کیشی دردینی اسما قیلور • لیک عیسی اوقوسه احیا قیلور • فعلمی قو قولمه قلقل نظر
سوزنیه باق صاحبندن قیل کذر • دردمندم نامرادم بی دلم • نیجه اوله حالم دیو لایعقلم • ای خداوند کریم دکارسنه • پادشاه قادر بنده نواز
بیلدوکر لطف ایدوب تحقیق ایت • مصطفی اثر نیجه کسن توفیق ایت • مرغ روحه وصلتوکه راه ویر • دیده بینا دل اکاه ویر • شو فلکیله سن بزی پرشور قیل
عیبمز سن لطف ایدوب مستور قیل • بی نهایت قصه دردکناه • کیمه دیم قصه می بن آه واه • باز کفتن بازرکان باطوطی انچه دید از طوطیان هندوستان

بازرکان هندوستان طوطیلرندن • اول نسنه یی که کوردی • کنه وطوطی سنه کیرو سویلمه سی بیانده در • کرد بازرکان تجارت را تمام • هندوستانده
کیدن بازرکان تجارتی تمام ایلدی • باز آمد سوی منزل دوستکام • دوستلرک مرادی اوزره شادکام • وتحصل المرام • خانه وسکنا • ومنزل ذات اسنیه جاننه
کلدی • هر غلامی را بیاورد ارمغان • الکریم اذا وعد وفا مصداقنجه • بازرکان عهدینه وفا ایدوب • وبر موجب وعد الکریم دین • وعدایلدوکی ارمغانی
هر بر غلامنه کتوروب ایصال ایلدی • هر کنیزک را ببخشید او نشان • وهر بر کنیزکه اول بازرکان صاحب احسان نشان باغشلدی • وانعام فراوان ایلدی
کفت طوطی ارمغان بنده کو • طوطی خواجه سنه ایتدی بنده نک ارمغانینی • انچه دیدی وانچه کفتی باز کو • اول نسنه یی که کوردک وشول سوزلرکه ایشتدک اشکار
وعیان سویله • کفت نی من خود پشیمانم ازان • بازرکان ایتدی سویلمزم بن اندن پشیمانم • دست خود خایان وانکشتان کزان • کندو الومی چینیه‌جی وبارمقلری
ایصرجی اولدوغم حالده • ویاخود الومی چینیه‌جی وبرمقلرمی ایصرجی ایم • بویله دیو که من چرا پیغام خامی از کزاف • بن نیچون کزافدن یعنی بیهوده یره برخامک پیغامنی
بردم از بی دانشی واز نشاف • سخافت ونادانلغمدن ایلتدم • یعنی احمقلغمدن سنک خبرکی الیدوب سخاهت ایتدم • نشاف سخافته دیرلر • ایدی ای طوطی
اول قصه پر غصه دن سؤال ایتمه • وبو رازک کشفنی طلب ایلمه که • اول حالتک مشاهده سندن هنوز پریشان حالم • کفت ای خواجه پشیمانی ز چیست • طوطی ایتدی ای خواجه
پشیمانلق نه در • چیست آن کین خشم وغم را مقتضیست • که بو خشم وغمی مقتضی نه در • اول نه نسنه در • کفت کفتم آن شکایتهای تو • خواجه طوطی یه ایتدی اول سنک
شکایات دردامیز • وحکایات شوق انکیزک چونکه ایلدم • با کروهی طوطیان همتای تو • سنک همتا ومانندک اولان بربلوک طوطیلره • سلامکی تبلیغ ایلدم •
آن یکی طوطی ز دردت بوی برد • ایچلرندن اول بر طوطی سنک دردکدن رایحه الیندی • ومرادکی فهم واذعان قلدی • زهره اش بدرید ولرزید وبمرد
زهره سی چاک اولدی ولرزان اولوب مرد اولدی • واخرته کتدی • من پشیمان کشتم این کفتن چه بود • بن تبلیغ رسالتدن پشیمان • وبو حالتک مشاهده سندن
پریشان اولدم • بونی دیمک ایدی • لیک چون کفتم پشیمانی چه سود • لکن چونکه سویلدم صکره پشیمانلق نیجه مفید • کاشف اسرار ربانی حضرت جلال الدین مولانا
بو مناسبتله حفظ لسان • وصیانت دهانه متعلق حصه بیان ایدوب بیورر که • نکته کان جست ناکه از زبان • بر نکته که ناکاه اول زباندن صچرادی
همچو تیری دان که جست آن از کمان • نکته مزبوره یی بر تیر کبی بیل که • اول تیر کماندن صچرادی • یعنی کمان دهاندن دخی کلمات تیر کبی صچرار • وجهدقدن صکره
وانکردد از ره آن تیر ای پسر • اول تیر یولدن کیرو دونمز ای پسر • بند باید کرد سیلی را ز سر • بر سیل ونی باشندن بند ایلمک کرکدر • یعنی
سیل منوز کلمزدن اول باشندن سد ایتمک لازمدر • والا شهری صو الوب خسارت واقع اولدقدن صکره بندک فایده سی اولمز • کذلک نطق وکلام دخی
دهاندن جریان ایدوب عالمی خرابه ویرمزدن تقدم لسانی بند ایدوب سویلمامک کرکدر بوخصه • چون کذشت از سر جهانی را کرفت • حفظ لسان • وبند دهانه
قادر اولمیوب چونکه سیل روان سخن حد شغبتیندن کچدی • وسر لساندن تجاوز ایلیوب جهانی طوتدی • کر جهان ویران کند نبود شکفت • اکر جهانی
ویران ایدر ایسه عجب اولمز • نیجه کلمات فتنه انکیز جهانی فساد سیلنه غرق ایتمشدر • وبو احوالی چوق کورلمشدر • تعجب اول زمان اولوردی که برشی نادر الوقوع اولمه
بونک ایسه هر ساعتده نیجه سی واقع اولور • محل تعجب دکلدر • ولساندن ضرر کلمه مش یوقدر • همان حفظ لسان جهد قیل • وسیلی باشندن سد ایله • بیت
بند ای پسر دجله در آب کاست • که سودی ندارد چو سیلاب خاست • فعل را در غیب اثرها زادنیست • کذلک خیر وشر انسانلردن صدور ایدن فعل وقول
بر نیجه عالم غیبده اثرلری تولد ایلمک مقرردر • وان موالیدش بحکم خلق نیست • وموالید افعال که عالم غیبده متولده اولور خلقک حکمنده دکلدر یعنی
کرچه مصدر افعال واقوال بزم وجودمزدر • لکن عالم غیبده صورت بند اولدوغی خالق المکونات • وموجد المصنوعاتک خلق وایجادیدر مخلوقک ایجادیده
حکمی یوقدر • بی شریکی جمله مخلوق خداست • موالید واثارک جمله سی • بی ند وشریک اولان حق تبارک وتعالانک مخلوقیدر • حقدن غیری خلقنده شریک دکلدر
آن موالید ار چه نسبتشان بماست • اول موالیدک اکرچه نسبتلری بزه در • یعنی قول وفعل بشر وغمز وکدر دیو ظاهر انسبت اضافیه سی واردر • لکن خالقی حق سبحانه
وتعالادر کما قال صلی الله علیه وسلم الناس مجزیون باعمالهم ان خیرا فخیر وان شرا فشر • وقال تعالی لله ما فی السموات وما فی الارض وان تبدوا ما فی انفسکم
او تخفوه یحاسبکم به الله فیغفر لمن یشاء ویعذب من یشاء والله علی کل شیء قدیر • حاصل کلام اکر اختیاری واکر اضطراری اکر بالفعل واکر بالقوه خیر وشر
ونفع وضرردن • انسانلردن هر نه مقوله شی صادر اولورسه • ونفسنده منتقش اولورسه • نشأه اخرتده انک جمله سی معاد ومسترد ومحسوب اولور • ونفسک الکله
اعتیاد اتمیش اولوب • اندن متأثر اوله • اول شیئک صورتی نفسده راسخ وثابت اولوب کا اخلاق اعتبار اولنور • ونفس هر حین تندن برهنه وعریان اولدقده
هیئات راسخه مذکوره • وملکات ثابته مزبوره نفسی وفعلی کاوب • اخرتده الکله خیر اکر شر جزا کورر • کلشن راز • ز تو هر کار کاول کشت ظاهر
بران کردی بهاری چند قادر • هر باری که اکر نعمت اکر قهر • شود در نفس تو چیزی مدخر • بعادت حالها با خوی کردد • بمدت میوه ها خوشبوی کردد
ازان آموخت انسان پیشه‌ها را • وزان ترکیب کرد اندیشه‌ها را • همه افعال واقوال مدخر • هویدا کردد اندر روز محشر • چو عریان کردی از پیراهن تن
شود عیب وهنر یکباره روشن • ایدیکی قادر مطلق اول حضرت حقدن غیری دکلدر • وصدور ایدن افعال واعمالمز حق تعالانک مخلوقیدر • واصل فعل
برشخصدن صادر اولدقده فعل مزبورک اثاری شخص مزبوره مضاف قلندوغنه • مولانا قدس سره بو ابیاتی مثال کتوروب بیورر که •

زید پرانید تیری سوی عمرو • مثلا زید بر تیری جانب عمروه رمی ایلدی • عمرو را بکرفت تیرش همچو نمر • اتفاق زیدک پران اتدوکی اوق عمروی قپلان کبی
اخذ ایتدی یعنی مجروح ایدوب بدننه کچدی • نمر قپلانه دیرلر • مدت سالی همی زایید درد • وبر ییل مقداری عمروک جسمنده زیدک رمی اتدوکی سهمدن دردلر طوغوردی
دردها را آفرید حق نه مرد • پس عمروده اولان دردلری حق تعالی خلق ایدر • زید رامی خلق ایتمز • انجق زیددن صدور ایدن فعل رمیدر • وتیردن درد تولد
ایتدورن حق سبحانه وتعالانک صفت خالقیتیدر • زید رامی آندم ار مرد از وجل • مثلا بو بیتین درکه • رمی ایلدین زید اکر تیری اتدوغی کبی خوفندن مرد اولسه
وجل خوف معناسنه در • دردها میزاید انجا تا اجل • عمروک وجودنده اول تیرک زخمندن دردلر طوغار • واجل وقتی کلنجه الم واضطرابی شتد اولور •
ایدی حاشا وحیکت موجدی زید اولمایدی • زید مرد اولدوغی کبی عمروک وجعی زایل اولوردی • پس چونکه زایل اولمایوب عمروک وجودنده وقت اجله دکین
مستمر اولدی • ثابت اولدی که خالق وجع ودرد • اول حی وقادر وفرد در • اما شول قدر وار درکه • زان موالید وجع چون مرد او • چونکه عمرو اول تیر
وجعنک موالیدندن مرد اولدی • یعنی اثر جراحات تیردن وفات ایتدی • زید را ز اول سبب قتال کو • زیده سن اول سبب اولدوغی جهتدن قتال دی •
آن وجعها را بدو منسوب دار • عمروده اولان اول وجعلری زیده مجازا منسوب طوت • زیرا ابتدا سبب وجع زیدک رمی ایتدوکی تیر اولمش ایدی •
کرچه هست آن جمله صنع کردکار • اکرچه جمله اوجاع ودردلر • خالق وکردکارک صنع وایجادیدر • وزیدک وجعده مدخلی یوقدر لکن سبب ظاهری
همچنین کشت ودم ودام وجماع • کذلک اکین ونفس وجماع دخی بویله در • آن موالیدست حق را مستطاع • اول موالید که بونلردن تولد ایدر حقه
مطیع در • یعنی اکمک وصاورمق وسویلمک • وبر معنا ایچون بعض تدبیر دوزمک • وجماع ایتمک اسبابدر • بونلردن تولد ایدن موالید حق تعالانک
قدرت وایجادیدر • ویاخود مرمیه اولان دم جبریل دخی اولمق قابلدر • پس برسؤال وارد اولور که • بو عیان وبیان اولدی که موالید واثار صنع
فاعل مختار • وایجاد خالق وکردکار ایله • نیکدن نیک وبددن بد • وبغدایدن بغدای • واربه‌دن اربه • تولد ایدوب خطا واقع اولمادی • وهرکس
اعمال وافعالدن اکدوکن بچدی • وجزاسن بولدی • پس بو دخی اولورمی کیم عادت الهیه متبدل اولوب حسنه مأمول اولان سیئه • وسیئه نتیجه‌سی اولان
افعال واقوالدن حسنه تولد ایدوب • توقع اولنان اثر منعدم • ویاخود مستبدل اوله • حالا کا جواب ویروب بیورر که • اولیا را هست قدرت از اله
نور وراثت وولایت عامه مطلقه محمدیه مظهریتنده قایم • وصورت کمال انسانیه ایله ظاهر اولوب • مرتبه او ادنادن مقام قرب قاب قوسینه
مبعوث • وجودی مشکوة نور حقیقت احمدیه • وخلیفة الله اولان • اولیاء کمل ایچون اللهدن بر قوت وقدرت واردر که • تیر جسته باز کرداننده ز راه
اتمش اوقی یولندن کیرو دوندررلر • بسته درهای موالید از سبب • ابواب موالیدی ولی کامل سببندن باغلامشدر • یعنی ولی اکمل اثاری اسبابدن
قطع ایدر • چون پشیمان شد ولی زان دست رب • چونکه ولی کامل موالید اقوال وافعال ظهورندن پشیمان اولدی • موالیدی دست ربدن باغلر
یعنی کندویه اعطا اولنان ید قدرت الهی تصرفیله باغلر • زیرا دست ولی دست قدرت الهی اولیجق افعال واقوالنک اثارندن قطع نظر اشیلرنی دخی
دست قدرت الهیه ایله طبایعندن چقاروب تأثیرینی رفع وازاله ایدر • مثلا مانک شانی اغراق ایکن غرق ایتمز • ونارک شانی احراق ایکن حرق ایتمز
وشی حقیر مغلوب مطلق ایکن • برشی عظیمه غالب ایتمک • وسم هلاهل مهلک وقاتل ایکن آب زلال کبی اولوب ضرر ایتمامک کبی • وبغیر الاسباب نیجه خوارق
عادات ظهوره کلوب • اولیادن کرامات بهیه • وانبیادن معجزات بینه صدور ایتدوکی • انلرک تلقیق تلقی حقی • ودستلری دست قدرت
فیاض مطلق اولماغلادر • کما ورد فی الحدیث القدسی فبی ینطق وبی یبطش • وقال تعالی وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی • مثلا قیصر روم برکون
زمان خلافت عمر رضی الله عنه ده • حضرت عمره ایلچی کوندروب ایلچی عمر رضی الله عنهک حضور سعادتنه کلدکده • برمهرلو شیشه چقاروب
بو شیشه یی سزه قیصر روم هدیه کوندردی دیدکده • عمر رضی الله عنه بونک ایچنده اولان نه شیدر دیدی • ایلچی بو شیشه ده سم هلاهل واردر • برعدوکز
اولسه بوندن برقطره اشراب اولونسه فی الحال هلاک اولوردی • پس عمر رضی الله عنه شیشه یی النه الوب ومهرین بوزوب • ای رسول دم
هم نفسمدن قوی وواجب الازاله • بر دشمنم دخی یوقدر دیو اول شیشه ده اولان زهری بالکلیه نوش ایلدی • وبر زمان وجه مبارکلری مانند ورد احمر
کل کل • وغرق عرق اولوب بیک سرسونه خطا ایتمدی • رسول روم بو کرامت سنیه یی کوردکده بی اختیار اولوب اسلامه کلدی • وکذلک محیی الدین عربی
قدس الله روحه • مذهب طبیعی ده اولان برحکیم فلسفی ایله صحبت ایدوب • قلنا یا نار کونی بردا وسلاما علی ابراهیم آیت کریمه سی تلاوت اولنماغله
قصه ابراهیم علیه السلام مذکور اولوب • نار نمرود احراق ایتمدوکی • وبرد وسلام اولدوغی حکایه اولندقده • حکیم طبیعی بو آیتده مذکور اولان ناردن مراد
نار غضب نمرود ابراهیم علیه السلامه ضرر ایتمدی دیمکدر • والا نار محرق بالطبع در • پس قابل احراق اولان اجسامی نار یاقمامق نیجه قابلدر دیو کندو مذهب
باطلنه کیدوب مجلس حاضر اولان نیجه خالی الذهنلرک عقیده لرینه خلل ویرمک احتمالی اولماغله • شیخ اکبر رضی الله عنه یه بر حالت کلوب فصل شتا اولمغین
منقل ایله آتش وار ایدی • حکیمه خطاب ایدوب حالا بو منقلده اولان آتش سنی احراق ایتمز ایسه ایمان کتوروب بو اعتقاددن رجوع ایدرمیسن دیدی
اول دخی اکر بو حالت ظهور ایدرسه رجوع ایدرم دیدی • فی الحال حکیمک الن آلوب آتشه صوقدی • والیله حضرت شیخ آتشی آلوب حکیمک اصحابنه
اصلا احراق ایتمیوب • التشید رغبته کلمیدر بیلمدی • بعده حکیمه خطاب ایدوب ایدی سن شمدی بر منعک آتشه صوق دیدی • حکیم تکرار کندو الیله
برماغن آتشه قودوغی کبی تأثیر ایدوب یاقدی • حکیم بو حالتی کوروب مؤمن اولدی • واعتقاد باطلندن دوندی • وشیخ اکبره سر فرو ایلیوب بونه
حالتدر دیدی • شیخ اکبر رضی الله عنه دخی • اولیا را هست قدرت از اله معنیسنی سویلدی • ویاخود شو مصراع اخرده واقع اولان لفظ ولی
حرف استدراکدن اولان ولیکن معناسنه اولوب بسته وپشیمان شد ده اولان ضمیرلر مصراع ثالثده اولان اولیادن بطریق البدل هر بریسنه
عائد اوله • یعنی اولیاء اللهدن هر بر ولی کامل • اکرچه موالید افعال واقوالی • واثار وکیفیات عناصر • وخواص اشیایی ازاله ایدوب سببلردن باغلر

وکن کنده ده بر باشقه قدرت اولماغله دکل • بلکه کنده ویه حقدن اعطا اولنان دست قدرت حق جهتندن باغلر • وفایده استدراک اولدرکه حضرت مولانا
بوندن اقدم قول وفعلدن ظهور ایدن آثار وموالید حق سبحانه وتعالانک ایجادی در • خلق وایجادده حق تعالانک شریکی یوقدر بیورمشلر ایدی • پس ولی
موالیدی سببدن بته • وبو قدر اظهار قدرت ایلمک نه وجهله موافق اولور دینورسه • ولی ده اولان قوت وتصرف کنده ونک دکلدر • بلکه ولی کامل
کنده وندن فانی وحقله باقی اولماغله • اول ظاهر اولان قدرتده حقه آلت دوشمشدر • وفی الحقیقه اولاً واخراً وظاهراً وباطناً حقدن غیریده قوت وقدرت
یوقدر دیمک اولور • وچون پشیمان شد قیدینک دخی فایده سی بودرکه مقدما زبان بازرکاندن بن سوزمدن پشیمان اولدم چونکه سویلدم اولاجق اولدی
دیرکاندن صحرا دیکیرو دونمز بیورمشلر ایدی • آلدی یدی دست قدرت اولان • ولسانی نطق حق سویلین ولی کامل • قوس دیانندن رمی سهام کلام
صکره پشیمان دخی اولورسه • حق تبارک وتعالانک ید قدرتی اولدوغی جهتدن تیر آن کفتاری کیرو دوندررر • انبیا واولیا خود سویلدکلری نطقدن پشیمان
اولمز • ولکن چونکه پشیمان اولالر دیو بیوردقلری بطریق المشاکله در • پس تیر آن کفتاری انبیا واولیانه وجهله دوندررلر دیرسه کفته ناکفته کند از فتح باب
اول ولی کامل کنده ویه اولان فتح بابدن سویلمیشی سویلمه مش کبی ایدر • کفته را ناکفته کند تقدیرنده در تا ازان فاسیخ سوزد نه کباب حتی اندن
نه شیش یارونه کباب یار • یعنی کسنه یه ظلم اولمایوب کمال اعتدال اوزره سویلر • حاصل کلام ولی کامل • ومرشد ملکک مثلا مجلسنده یوز آدم اولوب
وهر آدمک استعدادی بربرینه موافق اولمایوب • اعلی واوسط وادنی وحجب المشارب والمراتب متفاوت الشه • بر وجهله کلام سویلرکه جمله سی حصه سند
اولوب هر کس مرتبه سنجه ذوق ایدر • وقضیه اتفاقیه بر نسنک حوصله سندن زیاده بر نطق صدور ایدوب • اول کسنه یه خلجان کلمک احتمالی اولوب
بر وجهله توجیه وتادیل ایدرکه • نه شیش یارنه کباب • یعنی کمال درجه افهام ایدوب عقلنه توفیق ایدر از همه دلها که ان نکته شنید ودخی کاملدن
کرستمیش اول نکته لری که ایشتدی مرشد کامل جمله قلوبدن آن سخن را کرد محو ونا پدید اول نکته وسخنی محو ونابدید ایلدی • یعنی اتفاق ولی کاملدن
بر کلام صادر اولوب وقلوب سامعینده نکته مزبوره برقرار اولوب لکن نکته مزبوره نک فراموش اولنماسی اولی اولسه ولی کامله حق تبارک وتعالی
بر قدرت ویرمشدرکه • اول نکته ایله اولان کفتاری جمله قلوبدن ازاله ومحو ونابدید ایدوب • بر نسنک خاطرنده اول سوز قالمز • وکلیت ایله
فراموش اولنور • وکذلک طالب مبتدیدن دخی بر نکته ایشیدوب • طالبی اول نکته دن اول زمانده منع ایتمک طالبه خیرلو اولسه نکته مزبوره یی
انک قلبندن محو وازاله ایدر دیمکدر کر کشت برهان باید وحجت مها ای اولو وشریف کمسنه اکر سکا برهان وحجت کرک ایسه • یعنی انبیا واولیانک
قلوبده اولان تصرفه • واستدکلری نکاته فراموش ایتدردوکنه برهان لازم ایسه ما ننسخ من آیة او ننسها قران عظیمده اولان ما ننسخ
من آیة او ننسها آیت کریمه سن اوقی • ویاخود اوقوب اونتدکسه کیرو اوقی • وآیت مزبوره بو معنایه حجت وبرهان اولدوغی اذعان ایله
بو آیت کریمه سوره بقره ده در • قال الله تعالی • ما ننسخ من آیة او ننسها نأت بخیر منها او مثلها الم تعلم ان الله علی کل شیء قدیر • نسخک معنای لغویسی
بر شینک صورتنی ازاله • وشیء آخرده اثبات ایتمکدر • مثلا شمس ظلی • وظل شمسی نسخ وازاله ایلدوکی کبی • وکتاب بر نسخه ده اولان خطی مع بقایه
فی نفسه صحیفه اخرایه نقل ایتمک کبی • ونسخک معنای اصطلاحیسی دلیل شرعی متاخر ایله حکم شرعی متقدمک رفعی در • کما قال البیضاوی فی تفسیره
النسخ لغة هو الازالة يقال نسخت الشمس الظل ای ازالته • والنقل ایضا وهو ان یغیر الشیء فی صفته وحاله مع بقایه فی نفسه ومنه نسخت الکتاب
والمناسخات فی المواریث لانتقال الترکة من قوم الی قوم • فقیل مشترک بینهما وقیل حقیقة فی الاول مجاز فی الثانی • وقیل بالعکس وفی الاصطلاح
هو رفع الحکم الشرعی بدلیل شرعی متاخر فنسخ المباح بحکم الاصل اذا ورد الشرع بضده رافعا للاباحة فانه لا یسمی نسخا اذ لیس رفع حکم الشرع
الی آخره • وارباب تفسیردن معرب قران اولانلر • ما ننسخ قولنده اولان ماء شرطیه ده ایکی قول بیان ایدوب • قول اول که ظاهر در بودرکه
ماء شرطیه جازمه • وفعل شرطک مقدم مفعولی اولوب تقدیر کلام ای شیء ننسخ دیمک اوله • مثلا ایاما تدعوا قول کریمی کبی • وبر قول دخی ابو البقاء
وغیریدن بعضنک قولیدرکه ماء شرطیه • وفعل ننسخ ما ایله مجزوم اولوب لکن موقع مصدرده واقع اوله • وتقدیر کلام ای نسخ ننسخ دیمک اولوب
لفظ ما ننسخ دن عبارت اوله • یعنی بز قنغی نسخ ایله بر آیتی نسخ ایدرسک • اول آیت منسوخه ومنسوخه دن خیرلوسن اتیان ایدرز دیمک اولور
من آیة قولی دخی مفعول به اوله • وابو البقاء ماء شرطیه نک مصدریه اولماسنی تجویز ایدوب شو بیت ایله استدلال ایلمشدر • شعر
نعب الغراب فقلت بین تحمل • ما شئت اذ ظعنوا البین فانعب • اما قول مزبوری بعضیلر ایکی معنی ایچون رد ایتمشلردر • بریسی بودرکه
اسم شرطه عاید اولان ضمیردن جمله جزانک خلوی لازم کلور • بو ایسه جایز دکلدر • ثانیا کلام موجبه ده من زایده اولمز • حال انکه شرط موجب در
ولکن ائمه بصریه دن دخی بعضیلری بو بابده اختلاف ایدوب • دیرلرکه شرطده لفظ من زاید اولمق جایزدر • زیرا شرط حالده جزانک وجودینی
اقتضا ایتمکده نفیه مشابه در • اما خلاف مزبوری نحویون ضعیف طوتمشلردر • ودخی من آیة قولنده اولان من مذکوره تبعیضیه در • ومحذوفه
متعلقه در • زیرا من اسم شرطک صفتی در • حاصل معنی ای شیء ننسخ من الآیات دیمک اولور • اکرچه کریم آیت مفرد در لکن موقع جمعده واقع اولمشدر
والانساء باب افعالدن بر شیئی اونوتدرمق وقلبدن اذهابه دیرلر • پس او ننسها قولی دخی ما قبلنده اولان فعل شرطه معطوف اولماغله مجزوم در
نأت جمله سی دخی جواب شرط در • وفعل شرط ایله جزانک ایکیسی دخی مضارع اوله واقع اولمق افصح تراکیبدندر • بخیر منها قولی دخی نأت کلمه سنه
متعلق در • وخیر اسم تفضیل در • یأتی به منسوخ ومنسی دن اخف اولورسه خیریت عباد تکلیفک سقوطنه نسبت ایله در • واکر یأتی به اثقل اولورسه
خیریت ثوابده زیاده اولدوغنه نسبت ایله در • او مثلها قولی دخی تکلیف وثوابده مثلی دیمکدر • الم تعلم ده اولان استفهام دخی تقریری در
وبو آیت کریمه نک اعرابنده نیجه اقوال دخی اولوب • وبعضیلر دخی خیرا اسم تفضیل طوتمایوب • ان ینزل علیکم من خیر من ربکم • قول کریمنده اولان

خیر کبی

خیر کبی مصدر اولوب خیوردن بر خیر دیمک اولور دیمشلر • تفصیلی مراد ایدن ابن سمینک در المصون نام تفسیرینه مراجعت ایلسون • معلوم اولاکه
بو آیت کریمه نک سبب نزولی بودرکه • یهود ومشرکین نسخ قران خصوصنده اعتراض • وحضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمه طعن ایدوب دیدیلرکه
اکر فرمان سابق حق وپسندیده ایسه موجب نسخ ندر • واکر باطل وناپسندیده ایسه مقدما شیء باطل ایله امر ایتمکک نه معناسی واردر • پس حاشا قبل حقدن
اولمیوب بلکه ساخته محمد • وتلقاء نفسندندر دیو افترا وبهتان ایتدکلرنده نازله اولدی • معلوم اولاکه مذاهب اهل حق اولدرکه • احکام قران وسنتک
بعضیسنده نسخ جاری در • مثلا قران قران ایله • وهمچنین قران سنت مشهوره ایله • وسنت قران ایله • وسنت سنت ایله منسوخ اولور •
پس طایفه یهود کمال جهل وعنادلرندن اهل اسلام ایله بو بابده عظیم نزاع ایدوب دیدیلرکه نسخ جایز دکلدر • زیرا نسخ انی اقتضا ایدرکه فرمان سابق
نادانسته دن ظهور ایتمکله • آمرن امرک حقیقتی پوشیده اولوب بعده فرمان سابقدن اعلی بر امر دخی ظاهر اولماغله حالا امر ایتدوکی معنانک اول کیدن
خیرلو اولدوغی شمدی معلوم ایدنمش اولور • ومتقدم اولانی رفع ایدوب متاخر اولانی اتیان ایدر • پس حالت مزبوره آفریدکاره لایق وسزاوار دکلدر
الجواب اهل اسلام دیرلرکه حق سبحانه وتعالادن بر شیء مستور دکلدر • وهرکز پوشیده دخی اولماز • اشیا حق سبحانه وتعالادن نیجه پوشیده
اولورکه • جمیع اشیا خالق وپروردکارک • ابداع وایجاد • وصنع وخلقی در • کما قال تعالی الا یعلم من خلق وهو اللطیف الخبیر • پس معنای نسخ اولدرکه
حضرت رب العالمین • بر موجب یفعل الله ما یشاء ویحکم ما یرید • عبادینه بر شیء ایله امر ایدر • وامر مزبوری بر قاچ زماندن صکره عبادی اوزرندن رفع
ایده جکن دخی بیلور • عبادینه انی بیلمز • واول امره حق تعالی بر بدل ویررکه • عبدک صلاح حال واستقامت افعالی انده در • پس حق سبحانه وتعالی
نیجه ایده جکن کندو بیلور • ودیلدوکن قیلور کاه اولورکه تشدیددن تخفیفه امر ایدر • وکاه اولورکه تخفیفدن تشدیده • حاصل کلام زمان واوقات
ومکان • وعبادک احوالنه مقتضیسی لایق واولی • وسزاوار واحری ایسه انی امر ایدر • پس قول حکمدر دوام کندو نکدر • وایام نبی صلی الله علیه وسلمده
دخی امت محمدک نسخه حاجتلری اولدوغنه باعث بودرکه • اهل اسلامک ایامی مختلفه اولوب حالدن حاله منتقل اولماغله • بر حکم بر وقته • وبر حکم دخی
بر وقته کوره اولدی • وهر بر وقتده اولان حکم اول وقتده اولانلرک لایقی ایدی • وقران عظیمده اولان وقوع نسخده • ابو مسلم جواب ویرمشکه
بان المراد بالآیات المنسوخة الشرایع التی فی الکتب القدیمة من التوریة والانجیل کالسبت والصلوة الی المشرق والمغرب • مما وضعه الله تعالی
وتعبدنا بغیره فان الیهود والنصاری کانوا یقولون لا تؤمنوا الا لمن تبع دینکم • فابطل الله ذلک علیهم بهذه الآیة • وایضا نقل المراد من النسخ نقله
من اللوح المحفوظ • وتحویله عنه الی سایر الکتب • الحاصل نسخ اوچ نوع در • بریسی اولدرکه هم خطی منسوخ اوله • وهم حکمی منسوخ اوله • بریسی دخی اولدرکه
خطی منسوخ اولوب حکمی منسوخ اولمیه • اما هم خطی وهم حکمی نسخ اولنان اولدرکه • حضرت رسول الله علیه صلوات الله بیورررلرکه • بن کیجه قراندن بر سوره
اوقیدم • اول سوره نک بر قاچ آیتن بکا فراموش ایتدردیلر • پس بلدم که آیات مزبوره زمیندن رفع اولنمشدر • روی عن انس بن مالک • قال کنا
نقرا علی عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم • سورة تعدلها سورة التوبة • ما احفظ منها غیر آیة وهی لو ان لابن آدم وادیین من ذهب لابتغی
الیهما ثالثا ولو ان له ثالثا لابتغی الیه رابعا • ولا یملأ جوف ابن آدم الا التراب • ویتوب الله علی من تاب • وکما روی عن عایشة کان فیما انزل
عشر رضعات محرمات ثم نسخن بخمس • ویروی ان سورة الاحزاب کانت بمنزلة السبع الطوال او ازید ثم وقع النقصان • وکذلک روی عن ابن مسعود
قال اقرانی رسول الله صلی الله علیه وسلم آیة فحفظتها واثبتها فی مصحفی فلما کان اللیل رجعت الی حفظی فلم اجد منها شیئا • وغدوت الی مصحفی واذا
الورقة بیضاء فاخبرت رسول الله صلی الله علیه وسلم • یا ابن مسعود تلک رفعت البارحة • اما قراندن خطی کیدوب حکمی قالان اولدرکه • اول محصن
ومحصنه اولان زانی وزانیه حقنده • الشیوخ آیت قرائت اولنور ایدی • کما روی عن عمر رضی الله عنه • کنا نقرا آیة الرجم الشیخ والشیخة اذا زنیا
فارجموهما البتة نکالا من الله والله عزیز حکیم • بو آیت کریمه قراندن رفع اولنوب حکمی باقی قالدی • وجوه نسخدن اوچنجیسی اولدرکه سابقا اولان حکم
برینه بر بدل ایله رفع اولنوب انک حکمی باقی قالدی • مثلا بر عورتک زوجی متوفا اولسه حکم انک اوزرینه ایدی که سنه کامله عدت چکه • کقوله تعالی
والذین یتوفون منکم ویذرون ازواجا وصیة لازواجهم متاعا الی الحول • پس قول مزبور قراندن رفع اولنمیوب • اول حکم بدل دورت آی اون کون
فرمان اولندی • کقوله تعالی • والذین یتوفون منکم ویذرون ازواجا یتربصن بانفسهن اربعة اشهر وعشرا الآیة • بونک امثالی نسخ قران عظیمده بسیاردر • پس بو
آیت کریمه ده تقدیم وتاخیر واردر • تقدیر کلام ما ننسخ من آیة نأت بخیر منها او مثلها • یعنی آیتدن هر قنقیسنی که منسوخ ایده وز • وانک یرینه بر غیریسی کتوره وز
اول اتیان اتدوکمز آیت منسوخه دن بهتر در • یعنی حکمده اندن اسهل وآسانتر در • وثوابی اکثر در • مثلا زوجی وفات ایدن زنک عدتی سنه کامله ایکن
دورت آی اون کون اولدوغی • وغزات مسلمین کفار ایله مقابله ده اون کافره برابر طوروب مصابره ایله امر اولنمش ایکن تخفیف بیوریلوب بر مسلم غازی
ایکی کافره مقاومت ومصابرت ایله امر اولندوغی کبی • او مثلها ویاخود آیت سابقه نک ثوابده ومنفعتده مثلنی اتیان ایدرز • قبله نک کعبه یه تحویلی کبی •
او ننسها ویاخود آیت مزبوره یی فراموش ایتدروب یرینه بدل اتیان ایتمزز • یعنی امر المسلمین ترکها من غیر آیة ترک ناسخة لها • الم تعلم ان الله علی کل شیء قدیر •
خطاب حضرت رسول علیه السلامه • ویاخود مومنلردن هر برینه علی حده اولمق اوزره جبیبم • ویاخود ای مومن وسلم بلمزمیسن یعنی بیلورسن • تحقیقا حق جل وعلا
هر شیئی کتوررکه وکیدررکه • وامر ونهی ومحو واثبات • وتغییر وتبدیله قادر بر پادشاه لایزال در انا وصدقنا • آه ای مرد راه • وعاشق مشتاق رؤیت جمال
بو آیت کریمه ده اشارت واردرکه حق سبحانه وتعالی رسولنه التفات ایدوب بیورررکه • ای مهتر خافقین • ورسول ثقلین • ای بدر منیر وخلاصه مقدر • وای کل کمال
وقبله اقبال • وای مایه افضال ومنور جمال وجلال • ع ای سرو خرام باغ وحدت • شاخ نخل سندن نازان • وکوکب دری غرنک تجلیات صفات وذاتم ایله
همیشه درخشاندر جبیبم آفتاب دولتک منبع هستی دن طلوع ایلدکده • شواهد ربوبیت وتاییدات الهیه یه مخصوص قلدم حتی انا فانا ولحظة فلحظة کارندک

مدارج ادجات عالیاته ارتقا ایدوب غیر برکت تاجی سکانعلین اولمشدر **بیت** آن نعل که می انداخت رهوار توازپایش • تاج سر سلطان شد تا باد چنین بادا
پس ای خواجه کاینات وعلت غاییه موجودات • بر موجب حسنات الابرار سیئات المقربین • حسنات جهانیان سنک سیئاتکدر • ایدی هر چند که بر مقامدن
بر مقامه کذر ایدرسن • اندن استغفار قیل فلهذا قال علیه السلام انه لیغان علی قلبی فاستغفر الله فی الیوم سبعین مرة • وقال الصدیق رضی الله عنه
لیتنی شهدت ما استغفر منه رسول الله صلی الله علیه وسلم • پس ارباب ذوق ووجدان • واصحاب کشف وعیان بو آیت کریمه نک حقیقتنده بطریق الاشاره
بیوررلرکه • ما نزعک من محل العبودیة الا احللناک بساحات الحریة • وما رفعنا عنک شیئا من صفات البشریة الا آنسناک بشاهد من الشواهد الالوهیة
وما اریناک شیئا من عجایب علمی الا اریناک ما هو اشرف منه • قال تعالی ولو ان ما فی الارض من شجرة اقلام والبحر یمده من بعده سبعة ابحر ما نفدت کلمات الله
یعنی حبیبم • ووارث نبی وولی رد اثر مصطفوی اولان عاشق صادقلرم • بزعلی حده هر بریکزی محل عبودیتدن ترقی ایتدردک • یعنی سزده اولان
آثار عبادتدن برشیئی ازاله • وانوار عبودیتدن برشیئی تبدیل ایتدک • الا انسزی میدان حریته ادخال ایلدک • یعنی قلبکزی آثار انوار تجلیات ایله توسیع ایدوب
احجار حریتدن عبودیته بدل انواع خیرات اتیان ایلدک • ودیوان حقایق ومعانی اولان قلبکزدن • صفات بشریه دن برشیئی رفع ایتدک • الا انم
صفاتمدن بر صفت ثبت ایتمکله • شواهد الوهیتدن بر حجت واضحه ایله سزی قایم ایلدک • وعجایب علممدن سکا برشیئی مشاهده ایتدرمدم • الا ادل شاهده
ایتدردکمدن اشرف شیئی مشاهده ایتدردم • ایدی وجه ارضده اولان اشجار اقلام • ودیکر دریا مداد اولسه کلمات الهیه نهایت بولمز • وتجلیده تکرار اولماز
ونظم جراح حق سبحانه وتعالی عباد اصفیاسنی • ادنادن اعلایه نقل ایدوب • حتی جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین • درلو وصف بیورلان جذبات
حقدن بر جذبه یه دوش اولورکه • مرفوع درکاه ربوبیت • ومقبول شواهد الوهیت اولوب • حضرت احدیت نعت محبت ایله • مجذوب مزبوری قباب غیرتده
پرورده قیلوب • قلب المومن بین اصبعین من اصابع الرحمن مصداقنجه انی حالدن حاله دوندروب کندویه قریب ایدر • وجذبه یه واصل اولدقدنصکره
مجذوبه بو رسلوک ایدوب • ربوده تجلی ذات اولور • حقیقتده سلوک بعد الجذبه در • قبل الجذبه اولانه سلوک دینلمز • بلکه اوهام وخیال وخواب مالدر
پس جذبه یه دوش اولان • مجذوب قبل الانجذاب جمیع عمرنده تحصیل ایلدوکی مقاماتی وجمله کراماتی • اول قدمده کذر ایدر • وجذبه یه دوش اولمیانلرکز
جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین • نه معنادر بیلمز • آه ای عاشق آکه • ارباب تردشه دیرلرکه امر ونهی حفظ ورعایت ایدیکز • اما امر ونهیه
دیرلرکه • ارباب جذبه بی حفظ وحراست ایدیکز • زیرا ارباب جذبه انلردرکه • مع العلم والحقایق نسب آدم انلر ایله زنده ومسرور • ومنهج صدق انلرک
ثبات قدمیله معموردر • قدر شریعت مصطفویه بی انلر بیلور • وحق سنت نبوتی انلر ادعان قیلور • انلرک صفای سرلری هر قنغی خاره یه پرتو ایلسه جوهر دن
اولور حقا اکر طبیعه پرتو ایدرسه لابد صاحب ولایت اولور **مغربی** • کو جذبه که باز رستاند مرازمن • کو جرعه که تاکنندم فارغ ازمن
کو ماده که تا بخورم بیخبر شوم • ازخویشتن که سخت ملولم زخویشتن • کو آن عزیز مصر ملاحت که تا دهد • یکدم خلاص یوسف جانرا زحبس تن
کو ساقی موئیه باقی که در ازل • بودی مدام نقل ومیم ازلب ودهن • درحالتی چنین که منم دردمند عشق • درمان درد من نبود غیر درد من
ای ساقی که هستی ارباب دل زدست • ازروی مرحمت نظری بر دلم فکن • چشمت بیکی شمه تواند خلاص داد • چون من هزار خسته دررنج ازین فتن
مسکین دل شکسته ما راکه پیش ازین • اوخود شکسته است ازین زلف پرشکن • درحلق جان مغربی انداز زلفرا • اورا بدست خویش برآر از چه بدن
ای مستمع دل اشبو آیت کریمه نک مثنوی شریف ده بو محله مناسبت وتوفیقی بو وجهله درکه • انبیا واولیادن انلرکه واصل قرب فرایض اولوب
اوصاف حقله متصف اولورلر • جمیع اشیاده قدرت حق • وتصرف فیاض مطلق ایله تصرف قیلوب • وقلوب ناسده حاکم اولوب کندولره
اعتقاد تام ایله مرید اولانلرک قلوبندن ازاله افکار فاسده ایدوب • الکا بدل عشق ومحبت • وانس مع الوحدت اتیان ایدرلر • ومنکر
اولانلرک قلبندن دخی ذکر وفکری ازاله • وحق انی اتیدروب • افکار خبیثه وظلمت وکدورت ایله هلاک ایدرلر • وقرب فرایض دیدوکمز
باعث اولدرکه • حق سبحانه وتعالی نسخ وانسانی کندو ذاتنه اسناد ایدوب • ما ننسخ • ودخی او ننسها بیورمشدر • یعنی انبیا واولیادن صدور ایدن
قدرت وقوت • حین قرب فرایضده واقع اولوب • قدرت مزبوره حقک اولور • وبو معنایه ربط اچون حضرت مولانا برقاچ ابیات شریفه دخی
بیورروب حق سبحانه وتعالی آیت آخرده انی اولیاء اصفیاسنه اسناد ایدوب کمال اتحادلرندن خبر ویرر • کما قال علیه السلام اتقوا
فراسة المومن فانه ینظر بنور الله فانهم جواسیس القلوب یدخلون قلوب الناس ویخرجون الخواطر والوساوس فاذا جالستموهم فجالسوهم بالصدق
والاخلاص • پس حضرت مولانا بیوررلرکه **آیت انسوکم ذکری بخوان** انسوکم ذکری آیت کریمه سن اوقی **قدرت نسیان نهادنشان بدان** اول طایفه
علیه نک قلوبه نسیان قومسنک قدرتنی بیل **چون بتذکیر ونسیان قادرند** چونکه اولیا واصفیا تذکیر وانسایه قادرلردر **برهمه دلهای خلقان قاهرند**
وجمیع خلایقک کوکللرینه قاهرلردر • یعنی دیلرلر ایسه برشیئی خلایقک قلبنه اتیان • ودیلرلر ایسه انی قیلورلر زیرا **چون بنسیان بست او راه نظر**
چونکه ولی کامل نسیان سببی ایله بر شخصک راه فکر ونظرین بغلیه **کار نتوان کرد ور باشد هنر** اول کمسنه نک هنری دخی اولورسه اصلا بر کار وعمله
قادر اولمز • وعلمی دخی وار ایسه کندویه فایده قلمز **خلتم وسخریه اهل السمو** خلت افعال قلوبندر • وسخریه مفعول اولی • واهل سمو مفعول ثانی سیدر
سمو عالی معناسنه در • حاصل بیتک کندولری عالی قدر کورن متجبر • واهل دنیا وارباب نفس وهوا اولان صاحب پندارلر • حقیقتده اهل سمو وعلو
اولان اولیا الله یی سخریه طن ایلدوکز • وانلری تحقیر ایدوب کندوکزی عالی طوتدیکز • ایدی ای شیطان صفت نابخبرلر **از نبی خوانید تا انسوکم**
قرآن عظیم الشان نبی نا انسوکم آیت کریمه سندن اوقیکز • وسخریه اولیا ایدنلره حق سبحانه وتعالی نه بیورمشدر • معناسنی اذعان ایدوب مردان خدانک
تمسخر واستهزاسندن احتراز قیلکز • حضرت مولانا قدس سره قرائت ایدیکز دیدوکی آیت کریمه • سوره مومنینک آخرنده در • قال الله سبحانه وتعالی

انه کان فریق من عبادی یقولون ربنا آمنا فاغفر لنا وارحمنا وانت خیر الراحمین • فاتخذتموهم سخریا حتی انسوکم ذکری وکنتم منهم تضحکون • انی جزیتهم الیوم
بما صبروا انهم هم الفائزون • فریق ایله مراد اولنان اصحاب صفه وصحابه ومومنیندر • اهل مدینه وحمزه وکسائی بو آیت کریمه ده • وسوره صده
ضم سین ایله سخریا قرائت ایتدیلر • وقراء سایره ایکیسنده دخی کسر سین ایله قرائت ایدوب • سوره زخرفده بالاتفاق ضم ایله قرائت ایتمشلردر
خلیل ایدر سخریا اکر ضم ایله واکر کسر ایله معنای واحدده استعمال ولنور لغتدر • مثلا لجی ولجی • وکوکب دری ودری • لام ودالک ضم وکسر ایله
مستعمل اولدوغی کبی • فاما کسائی وفراء • سخریا کسر ایله اولورایسه قول ایله اولان استهزا معناسنه در • وضم ایله اولورسه معنی السخرة والاستعباد
بالفعل دیدیلر • پس سوره زخرفده تسخیر معناسنه اولماغله ضم ایله قرائتده اتفاق ایتمشلر • وعلی کلا التقدیرین ایکیسی دخی سخر فعلندن مصدر
اولوب ایکیسنده بیله مبالغه اچون یاء نسبت زیاده قلنمشدر • وبو آیت کریمه اصحاب صفه دن بلال • وخباب • وعمار • وصهیب • وسلمان
وفقراء صحابه شاننده • وکفار قریشک ذمنده نازله اولمشدر • قال مقاتل ان رؤس قریش مثل ابی جهل وعتبة وابی بن خلف وغیرهم
کانوا یستهزءون باصحاب النبی صلی الله علیه وسلم • ویضحکون بالفقراء کبلال وخباب • وعمار • وصهیب • وسلمان رضی الله عنهم • پس معنای
آیت کریمه یه شروع ایده لم • انه کان فریق من عبادی • انه ده اولان ضمیر ضمیر شاندر • وعبادک یای متکلمه اضافتی تشریفیه در • یعنی تحقیق
شان بودرکه • بنم عبادمدن بر فریق • وزمره هدایت رفیق واردرکه • یقولون اول عباد صفوت نهاد دیرلر • ربنا ای بزم ربمز • وخالق وپروردکارمز
آمنا بزسنک وحدانیتکه • وحبیبک محمد المصطفانک رسالتنه اقرار باللسان • وتصدیق بالجنان ایدوب ایمان کتوردک • فاغفر لنا پس الهی
مغفرت قیلوب صفات بشریه مزی ازاله • وانوار صفات وذاتکله ستر ایله • وارحمنا وبزه رحمت وعنایت قیل • یعنی جنت خلدده مشاهده
جمالکله مسرور ایت • وانت ارحم الراحمین حال بوکه سن ارحم الراحمین سن • فاتخذتموهم سخریا • پس ای کفار قریش سز اول عباد مکرمینی سخره
اتخاذ ایلدوکز • وانلر بنم ذکرمده اول قدر اشتغال کوستردیکز کیم • حتی انسوکم ذکری • حتی انلرک استهزاسی بنم ذکرمی سزه انسا ایلدی • ویا خود
سز انلری سخریه ایتمکله انلر دخی بنم ذکرمی سزه اونتدردی • زیرا انلر مقام قرب فرایضده اولوب تصرفلری قدرت حقله در • وکنتم منهم تضحکون
حال بوکه ای کفار قریش سز انلره کلر اولدوکز • اما خبرلری یوقدرکه محل ضحکده ذکر حقی فراموش ایتمکله سخره ومضحک کندولری اولدی
اصحاب رسول الله ایسه انلرک سخریه سنه صبر ایتمکده ثابت قدم اولدیلر • پس مقتضای فعل کفار اولدرکه • انلر ذکر حق ایله آخرتده عذاب الیمه
کرفتار اولالر • انی جزیتهم الیوم بما صبروا • تحقیقا بن اول عبادمه یوم قیامتده انواع نعم ایله جزا ویردم • سزک استهزا واذاکزه صبر ایتدکلری
سبب ایله • انهم هم الفائزون تحقیقا اول عبادم انلردرکه اصناف نعمته فایزلر • وانواع رحمته وصل وحایزلردر • وفی تفسیر کشف الاسرار
وقوله حتی انسوکم ذکری • ای کلامی الذی هو ذکر وقرآن مبین • وذلک انهم کانوا اذا قالوا لهم کلام الله وذکروهم به یستهزءون بهم ویضحکون منهم
وربما ال الامر الی اعظم من ذلک فسکتوا فکان سکون العلماء والصالحین • هو المصیبة الکبری الموجبة لهم • انهم نسوا الذکر فکان العلماء قد نسوهم
واذا عاذ المذکر منسیا فقد احاط البلاء • پس علینا بالله • ونصحا لله • ربنا اننا فاغفر لنا وارحمنا وانت ارحم الراحمین دیوب اهل طلبدن وارباب
قلوبدن سایرین الی الله اولانلر دخی • مع الله بطریق المعامله حقه نیاز ومناجات ایدرلر • واظهار آلا ونعماسیله حقک مدح وثناسن قیلورلار
منکرین واهل دنیا ایسه انلری سخریه ایدوب • نفسلرینی رجال اللهک سیوف قهر علیه سنه اوررلر • حتی اولیا اصفیا ایله استهزالریله ذکر حقی
فراموش ایتدروب مرتبه ولایتدن رد ایدرلر • منکرین ایسه نه عذابه کرفتار اولدقلرندن بیخبر اولوب مردان خدایه کلرلر • زیرا قلبلری مرده وافسرده در
اکا بنا که کثرت ضحک قلبی اولدرر • پس شول کمسنه نک که قلبی مرده اوله • اولیایه کلمز • ومردان خدایه استهزا قیلمز • وحق جل وعلی صبرلری برکاتنده
اولیاسنی مقام وحدت وذات احدیتنه وصول ایله دلشاد ایدوب فوز وفلاح ویرر • پس بو آیت کریمه ده بر لطیفه خفیه واردرکه • اصحاب
سعادت وارباب محبت • الله ایله اولان معاملات خالصه وصالحه لرنده حقدن نه وجهله انتفاع ایدرلر ایسه • منکرلرک استهزا وتسخرلرینه صبر ایتمکله
دخی عند الله اجر جزیله نایل اولورلار • کذلک اهل شقاوت دخی نفسلریله اولان معاملات فاسده لریله نه وجهله خاسرین اولورلر ایسه • اولیا
وعاشقلره اولان انکار واستهزالریله • دخی زیاده خسران وخذلانده معذب قالورلر • ایدی حضرت مولانا بیوررلرکه • اولیا واصفیا • وعرفا
واصدقا • وعشاق بی سروپایی تحقیر وسخریه ایدن جاهل وغافل • ومنکر وباطللر الحذر الحذرکه • انلرک غیرتی قلبکزدن نور ایمانی نزع • ودواهیه
کفر وضلالده هلاک ایدر • نته کیم محی الدین العربی بیوررر • من جلس مع الصوفیة والعرفاء وخالفهم فی شئ مما یتحققون به نزع الله الایمان عن قلبه
وصحیحینده واردرکه من اهان لی ولیا فقد بارزنی بالمحاربة • وقال علیه السلام رب اغبر اشعث لو اقسم علی الله لابره • فحصل مرام وخلاصه کلام
عارفین وعاشقینه من کل الوجوه سوء ظن وانکار • وسخریه واستهزادن کمال مرتبه احتیاط واحتراز لازمدر **بیت**
زهی انسان کامل کیم وجودی طلسق بزدانذر • محمد نوری حقیچون کیم انکار ایتسه شیطانذر • صباحی سوداسی ای منکر که حقدر عشق نازلقی
سنک فانکده کفر ایسه بنم فانمده ایمانذر • بتمله مدعی کرچه قرار ایتدی وانذر ایچدی • اینانمم عهدینه بیچون وفاسز نامسلمانذر
اوقیدم علم تحقیقی برا قدم جهل تعلیدی • جمالک وحدت شرحی تو تفسیر قرآنذر • ایدی ای نورده یدر فتیله قلبده شعله
ویرن نور ایمان چراغ ضیابخش احمدی اولان اولیادن ابعاد اولنمشدر **بیت** اولیا در خلقه ایمان اوکردن • یوخسه کافر جیدر بیل بو بدن
بیت اولیانک سری وار دردوجهاندن ایچری • سن صانورسن انلرکم آتدر وقالمز یادری **صاحب ده پادشاه جهانست** قرا وقصبات
وشهر وبلاد صاحبی اولانلر جمله پادشاهیدر • یعنی پادشاه مملکت آب وکلک تصرف وحکومتی اجسام ومشاهده جاریدر • فاما قدرت حقی کورکیم

در تفسیر آنک کنزده حتی انسوکم ذکری

قال تعالی ده لرزما لا نری رجالا کنا نعدهم من الاشرار اتخذناهم سخریا ام زاغت عنهم الابصار سوره صده اولان بودر

قوله تعالی ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات لیتخذ بعضهم بعضا سخریا • سوره زخرفده اولان بودر

صاحب دل شاه دلهای شماست صاحب دل اولان ولی کامل سزک قلوبکز پادشاهی در • یعنی پادشاه اقلیم جان ودل اولان • رجال اللهک حکمی ارواح
وقلوبده جاری در مغربی • بر دو عالم پادشاهی میکنم • کرچه از ایزد کدایی میکنم • بنده حقم خداوند جهان • بر جهان زد کتخدایی میکنم
لا تظن انی فقیر مفلس • چون بکنج گنج رهنمایی میکنم • مغربی مرده افسرده را • روحبخش جانفزایی میکنم • پس کان حقیقت انسانیه دن
غافل اولان بر جاهل سؤال ایدر که • انک جثه سی صغیره بر ضعیف ایکن • پادشاه دل وجان اولوب ایکی عالمده نه وجهله حکم ایدر • بو عجب دکلمیدر •
پس حضرت مولانا اول سؤال مقدره جواب ایچون تمثیل ایدوب بیوررلر که فرع دید آمد عمل بی هیچ شک ای غافل تفکر وتعقل ایدوب کورکم بلا شک ولا شبهه
عمل نورک فرعی کلدی • یعنی کرچه دیده دخی صورتا شیء صغیر در ولکن بو علاده نظر اصل وعلت مستقله در کوزی کورمین خود بر صنعته ونقش وکتابت
وبونک امثالی کاره • وتشخیص الوان واعیانه قادر اولمز ایدی • دیده کار وعمله علت مستقله اولدیه پس نباشد مردم الا مردمک پس فی الحقیقه انسان اولان
الا مردمک چشم اولور • یعنی انسان دخی بدن واحد حکمنده اولان ایکی جهانک مردمک چشمی منزله سنده اولوب • دیده بدنده وجمیع جوارحده تصرف
ایتدوکی کبی • انسان العین اولان مرد کامل دخی جوارح واعضاسی شابه سنده اولان ایکی عالمده حکم وتصرف ایدر • نته کیم بحر زخار حقایق شیخ محی الدین
عربی رضی الله عنه بیوررلر فسمی هذا الکون الجامع انسانا • وخلیفة لانه للحق بمنزلة انسان العین من العین الذی به یکون النظر • وهو المعبر عنه بالبصر •
وینه شیخ رضی الله عنه بلغة الغواص نام کتابنده بیوررلر • فالعالم باسره انسان کبیر وروحه الانسان الکامل من نوع الانسان الصغیر الذی هو
رابطة الامداد والاستمداد فالانسان الکامل بمنزلة انسان العین من العین ومن سواه بمنزلة العین • ومنهم بمنزلة طبقات العین • ومنهم بمنزلة البیاض
وطبقات السواد • وبمنزلة الاجفان والاشعار والاهداب ولهذا قلنا انه مرآة للعالم مغربی • ای چشم وچراغ وقرة العین • وی زبده ومقصد ای کونین
هم ذات وصفات را تو مظهر • هم غیر بتو عیان وهم عین • یک نقطه میان عین وغین است • انت میان هر دو مابین • تو نقطه غین محو کردان
تا غین همان زمان شود عین • هر چند که هست غیر نقطه • در کسوت غین وصورت عین • ای غین ز پیش عین بردار • پس بی شک ولی حجاب بی رین
بکشای دو چشم تا ببینی • چون صاحب قاب قوسین • کنجی که طلسم اوست عالم • ذاتی که صفات اوست آدم • ایدی ای زبده کونین •
وعمده کار • ونور اعین وابصار من تمام این نیارم گفت از آن • منع می آید ز صاحب مرکزان بن بونک تمامنی نطق ولسانه کتورمکه قادر دکلم
یعنی مردمک چشم وانسان العین مرتبه سنده اولان اولیاء کمل • وعارفان مکملک حقیقت حالنی بوندن زیاده سویلمکه قدرتم یوقدر • الا بنا کم
لو ظهرت الحقایق لبطلت الشرایع دینلوب • صاحب مرکز اولان انبیا ورسل علیهم السلام دن منع وارد اولوب • ودخی کلموا الناس علی قدر عقولهم
ولا علی قدر عقولکم دیو افهام ناسدن خارج کلام سویلمکدن نهی اولنمشدر • ومرتبه حقیقتدن افشاء ستره • اذن ورضا کوسترلمشدر ایدی العارف
یکفیه الاشاره • مرتبه اولیایه بو قدر اشارت ایله اذعان • وکندکدن غافل اولمایوب • نه کار ایچون وجوده کتورلدوکک اذعان قیل مغربی
تویی خلاصه ارکان وانجم وافلاک • تو در کوهر جانی فتاده در دل خاک • تو مهر مشرق جانی بغرب جسم نهان • ولی چه سود که خود را نمیکنی ادراک
تویی که آینه ذات پاک اللهی • بما یکون فی الاکوان کاین لولاک • غرض تویی ز وجود جهان همه ورنی • ولی چه سود که هرکز نکردی آینه پاک
همه جهان بتو شادند وخرم وخندان • همه ز غفلت تو خایفند وتو بی باک • همه جهان بتو مشغول وتو ز خود غافل • تو از برای چه دایم نشسته غمناک
نجات تو بتوست وهلاک تو از تو • چنان مکن که شوی ظلمت خس وخاشاک • تو عین نور بسیطی وموج بحر محیط • ولی تو باز ندانی نجات را ز هلاک
اکرچه مغربی آبی ز کاینات آرد • بیک قدم توانی شد از سمک بسماک • ایدی ای بم کوزمک نوری چون فراموشی خلق ویادشان چونکه خلقک فراموش
ونسیانی ویاد وتذکری باویست واو رسد فریادشان اول خلیفه حق وانسان العین اولان ولی کامل ایله بیله در • یعنی اتباع وتذکیر انلرک حکمنده در
خلقک فریادینه اول ولی مرشد یتشور • ایدی رجال اللهی حقه واسطه بیلوب انلردن استغاثه لازم در • وانلره غوث اطلاقی بو معنی ایچوندر عمر ابن الفارض
وانی دعیت کنت المجیب وان اکن • منادی اجابت من دعانی ولبیت • وان نطقت کنت المناجی کذاک • ان قصصت حدیثا انما هی قصت
صد هزاران نیک وبد را آن بهی اول بها وحسنله آراسته وحسن خلقله پیراسته اولان خلیفة الله صد هزاران نیک وبدی یعنی افکار حسنه وخواطر
فاسده یی میکند هر شب ز دلهاشان تهی هر کیجه کوکللردن تهی ایلر روز دلهارا از آن پر میکند وکوندزین کوکلری اول نیک وبددن پر ایدر
آن صدفهارا پر از در میکند اول قلوب صدفلرینی دردن پر ایدر • معلوم اولاکه بو بیت شریفده اولان میکند کلمه سنک فاعلی حق سبحانه وتعالی
اوله بو ظاهردر • یعنی خلق کیجه ایله خوابه وارد قلرنده • نوم شعور خلقی ربوده قیلوب • حق تبارک وتعالی عبادینک قلوبندن افکار نیک وبد • وفرق وتمییزی
رفع ایدوب بر شیئه شعور قالمازه • وکوندز اولدقده هر بری نیامدن یقظان اولوب کندولره کلدکلرنده نیک وبددن خالی اولان اصداف قلبلرینی
افکار وعلوم دررلرندن پر ایدر • بونک مثلی بوندن اقدم مثنوی شریفده سبق ایدوب م هر شبی از دام این ارواح را • می رهانی می کنی الواح را
می رهند ارواح هر شب زین قفص • فارغان نی حاکم ومحکوم کس • نی غم واندیشه سود وزیان • نی خیال این فلان وآن فلان
ابیاتنده تفصیل اولنمش ایدی • وبو بیت شریفک سابقنه مناسبتی بودرکه • حضرت خداوندکارک مثنوی شریفده داب منیفلری بودرکه اکثر محلده
خلیفه اکمل ومرشد مکملی ذکر ایدوب • اکمل اوصاف علیه سین بیان ایدرکن خلیفه حین مستخلفا ولدوغنه اشارة ذکر مستخلفدن مستخلفک ذکرینه انتقال
بیوررلر • والکا مناسب کلام سویلرلر • ویاخود تصرفات خلیفة الله بر موجب وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی حقیقتده تصرف دوست ولی •
بر موجب ید الله فوق ایدیهم • وبر فحوای کنت لسانه ویده ورجله یده قدرت الهی اولماغله • میکند کلمه سنک فاعلی خلیفه اکمل اوله • زیرا خلیفة الله
اولان هر روز وشب اشیاده قدرت حقله تصرف ایدر کما قال الشیخ رضی الله عنه یتجلی الحق لمرآة قلب الولی الکامل فینعکس الانوار من قلبه الی العالم

فیکون

فیکون العالم باقیا محفوظا • بو صورتله فیض الیها • فلا یجبر احد من العالم علی فتح الخزاین الالهیة والتصرف فیها الا باذن هذا الکامل • لانه هو
صاحب الاسم الاعظم • ولا یخرج من الباطن الی الظاهر معنی من المعانی الا بحکمه • ولا یدخل من الظاهر فی الباطن شیء من الاشیاء الا بامره • وان کان
یجهله احیانا عند غلبة البشریة علیه • وایضا قال فی بلغة الغواص ان الخلافة هی الظهور بمراتب الوجوب والامکان المعبر عنهما بالالوهة
فی المرتبة الاولی والخلافة فی المرتبة الثانیة • وقال سهل الخلیفة الذی قامت به الدنیا هو افضل النسمة التی تقوم بهم الدنیا • واذا کان الخلیفة
غیر صالح فهو من الابدال • واذا کانت صالحا عادلا فهو القطب الذی یدور علیه الرحا • پس بو تقدیرجه سلطانک دلدیشه حضرت مولانا بولیکه
بیت شریف ایله • عند ارباب السلوک واقع اولان انبساط وانقباض وکثرت ووحدت • وجهل ومعرفت ولی کاملک دست ارادتنده ویدقدرتنده
اولدوغن اشعار ایدوب • شب ایله سالکی غواشی بشریه ستر ایتدوکنه • وروز ایله نور تجلی طلوع ایتدوکنه اشارت بیوررلر • یعنی بر سالکک قلبنه
بعض خطرات وساوس خطور ایدوب غواشی بشریه روپوش محبت الهیه اولماغله حقی باطلدن فرق ایده میوب • واشغال کثرت وخواب غفلتدن
کوز اچامادوغی • پیر کامل ومرشد مکملک رضاسنه مخالف بعض خصوصده کستاخلق ایتدوکندندر • وکیر قلب سالکه انوار تجلی الهی طلوع ایدوب
ودرونی نور صباحدن انور اولماغله • انواع ابواب معارف ربانیه کشاده اولوب • واصداف قلبی درر بواهر حقایق • وغرر جواهر دقایق ایله
مالامال اولوب وحدتده وجمعیتده بولندوغی ولی کامله انقیاد کاملی ایله انقیاد • وفرمانینه اطاعت ایتدوکندن اولور • وبو مراتب وحالاتی
سیر وتماشا ایلین سالک وعاشقلر خلیفة الله اولان ولی الحالک قدرت وتصرفی • تصرف حق اولدوغن بلا شک ولا شبهه بیلور
وریبدن خلاص اولور • باش تا تو نیز همی واحوال عاشقانرا واقف شوی ایدکیم جانم کرک آفاقی وکرک انفسی ان همه اندیشه ها چابها
اول اندیشه اولان یعنی روز روشنده سبق وتقدم ایلین دوکلی اندیشه وافکاری می شناسد از هدایت جانها جانلر هدایتندن بیلورلر
بعض نسخه ده جانها بر یته • خاء معجمه ایله خانها واقع اولمشدر • بو تقدیرجه معنای بیت پیشین اولان اندیشه لر وفکرلر بعد الیقظه
خانه لرینی • یعنی صاحبلرینی اذعان ایدرلر • یعنی عالمک علمی عالمه • وجاهلک جهلی جاهله • وکمسنه نک فکری آخره وارمایوب •
پیشه وفرهنگ تو آید بتو سنک صنعت وکمالک حالت تیقظده سکا کلور تخلف ایتمز تا در اسباب بکشاید بتو حتی باب اسبابی
سکا فتح ایلیه • یعنی اول صنعت وکمال ایله • انواع سبیلره دلالت ایدوب • ابواب ارزاق صوری ومعنوی کشاده ایدر • عجب قدرت
ربانیه درکه • خواب واستراحتده هر کسک کار وصنعتی لوح ضمیرندن رفع اولوب • حضرت حق وفیاض مطلق • انلری خزاین غیبنده
حفظ ایدر وبیدار اولدقلرنده • هر کسه کار وصنعتن اعطا ایدر • کورمزمیسین پیشه زرکر بآهنکر نشد زرکرک صنعتی آهنکره کتمدی
خوی آن خوش خو بآن منکر نشد بو حسن خلق صاحبنک خلقی اول بد خلق اولان منکره کتمدی حاصل کلام هر کسک اخلاقی واوصافی وکار
وصنعتی غلط ایتمیوب اصحابنه عودت ایلدی • پس بر فحوای النوم اخ الموت • موت دخی شبیه نوم • وبعد الموت واقع اولان
بعث وحیات شابه حالت تیقظه در • ایدی الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لا ظلم الیوم نحو رستخیز روز قیامتده دخی هیچ فرده
ظلم اولمق احتمالی اولمایوب هر کس عملی ایله جزا بولور • ودخی ولا تزر وازرة وزر اخری موجبنجه کمسنه نک کناهن کوتورمیوب
هر کس کندو کناهی ایله مسئول ومعذب اولور • پس احوال آخرت وحین موتی • نوم ایله تیقظه یه قیاس ایدوب اکا کوره کارشلیه سن
وتبدیل صفات وتهذیب اخلاقه • وفکر حقه • وقلبکدن رفع ماسوایه جد واهتمام قیله سن • زیرا پیشها وخلقها همچون جهیز
پیشها وخلقها همچون جهیز کار وصنعتلر وخلقلر جهاز کبی سوی خصم آیند روز رستخیز یوم قیامتده خصمی وصاحبلری جانبنه
کلورلر پیشها وخلقها از بعد خواب خواب موتدن صکره پیشه واندیشه وصفات واخلاق واپس آید هم بخصم خود شتاب سرعتله صاحبلرینه
کیرو کندو خصمی وصاحبی کیم ایسه اکا کلور • وصاحبی ایله مخاصمه قیلور کما قال علیه السلام • یبعث الناس علی ما ماتوا علیه
پیشها واندیشها در وقت صبح اندیشه وپیشه لر وقت صبحده هم بدانجا شد که بود آن حسن وقبح اول محله کتدی که محل حسن وقبح ایدی
یعنی اکر نیک واکر بد • کندو صاحبنه کیدوب تخلف ایتمز • مثلا محاسن اعمال ایله قبایح افعال چون کبوترهای پیک از شهرها
پیک اولان کبوترلر کبی شهرلردن سوی شهر خویش آرد بهرها کندو شهری جانبنه خبرلر ولطیفه لر کتورر • نته کیم بغداد وعراق
سمتلرنده معتاددر • امور مهمه دن بعض خصوصی تعجیلا بر شهره اعلام واخبار ایتمک مراد ایتسه لر • اول کمسنه لر مقدما بر قاچ کبوتری
اشندن آیروب • مرسل خبر اولاجق کمسنه یه ویررلر • اول دخی اول کبوترلری کندو شهرینه کوتوروب حفظ ایدر • واقتضا ایتدکده
لازم اولان احوالی بر کاغده یازوب • اول کوکرجنک قنادی التنه باغلایوب پران اولور • اول بش یکرمی کونلک یولدن
بر ساعتده خبر کتورر • کذلک اعمال انسانی دخی بونک کبیدر که • انسان صدور ایدن نیک واکر بد • اعمال برزخده صورت بند
اولوب • کان اعمال مزبوره نک شهر ووطنی صاحب اعمال در • بعد الیقظه هر کسه طیور اعمالی • وافکار وافعالی کلوب واصل
اولور • علی الخصوص بو دنیا که خواب شابه سنده اولوب • وقت صبح که روز قیامتدر • هر کسه صور افعال ومکاتیب اعمالی کلوب
کیمسنه جانب یمین • وکمسنه جانب یسار • وکیمسنه دخی ظهر بندن ویریلوب • اقرا کتابک کفی بنفسک الیوم علیک حسیبا دیو خطاب
اولنوب • هر کس عملنه کوره • فریق فی الجنة وفریق فی السعیر اولور • آه کیم دنیاده بر حرف بلمین • انده کتابی حرفی استاددن
اوقومش کبی اوقور • کما روی عن قتادة رضی الله عنه فی قوله • اقرا کتابک قال سیقرا یومئذ من لم یکن قاریا فی الدنیا

واخرج العقيلي عن انس عن النبي صلى الله عليه وسلم • قال الكتب كلها تحت العرش فاذا كان الموقف بعث الله ريحاً فتطيرها بالايمان والشمائل
اول خط فيها اقرأ كتابك كفى بنفسك اليوم عليك حسيبا • آه روز قيامت بر كوندر كه هر كس اهل عمليله حشر اولور • كما قال تعالى • احشروا الذين
ظلموا وازواجهم • وقال تعالى واذا النفوس زوجت • عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه • يقول واذا النفوس زوجت قال هما الرجلان يعملان العمل
يدخلان به الجنة او النار • وعن ابن عباس في قوله احشروا الذين ظلموا وازواجهم قال اشباههم • واخرج ابو حاتم عن النعمان بن بشير قال •
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم واذا النفوس زوجت قال الضرباء كل رجل مع قوم كانوا يعملون عمله • وذلك بان الله يقول • وكنتم ازواجاً
ثلثة • فاصحاب الميمنة ما اصحاب الميمنة واصحاب المشأمة ما اصحاب المشأمة والسابقون السابقون • وقال تعالى يوم ندعوا كل اناس بامامهم
قال ابن عباس اما هدى واما ضلالة • آه ايواه ودريغاه • اى نفس شوم عجبا بز دخى فسقى عمللي ايشلدك وته مقوله امامه اويدق • ايا امام هدى
وياخود امام ضلالت ايله مى دعوت اولنورز • الهى سن هدايت وعنايت ايدوب عمل صالح ايشلمكه توفيق قيل • وامام هدايه درون دلدن تابع قيل
وبو دردمنده ى انكله دعوت قيل • اى برادر با جان برابر • وروح مصور اميددر كه پرده غفلتى ديده بصيرتدن رفع ايدوب عاقبت كاره نظر
ايده • موت خود مقرردر • وهر كس بكا موت بو قدر ديكه قادر دكلدر • وموت بو قدر دخى ديه شبر اجل انك باشنه سن نيجه سنه الق محققدر •
ايمدى مرد عاقل اولدر كه بو دنيانك فناسن • وحلالى حساب • وحرامى عذاب اولدوغن ملاحظه قيلوب افكار فاسده • واعمال قبيحه • وطول امالدن
فراغت قيلوب • محاسن افعال • ومساوى اعماله جد واهتمام ايليه • وبر امام هدى • ومرشد ومقتدايه اقتدا ايدوب موجب عذاب اولان اخلاق
رديه سندن خلاص اولوب تهذيب اخلاق ايليه • وحالت موتى وقبره وارا جاق كونى متصلا خاطردن كيدرميه • قيل رايت في كتاب اللطايف
يقول فيه جاء رجل الى رسول الله صلى الله عليه وسلم • فقال يا رسول الله من ازهد الناس • قال عليه السلام من لم ينس القبر والبلى • وترك فضل زينة الدنيا
واثر ما يبقى على ما يفنى • ولم يعد غداً من ايامه • وعد نفسه من اهل القبور • وابو الفضل محمد بن نعيم ابى اسحقدن حكايت ايدر كه • بر كون يزيد الرقاشى
يا من الموت موعده • والقبر منزله الا تبكون ديوب • شول حده وارنجه اغلادى كه حتى كوزلرينك وست قپاغى كثرت بكادن دلنوب بر ندن كيتدى
وابن مسروقدن مرويدر كه • ام المؤمنين عائشه رضي الله عنها روايت ايدرلر كه • ايكى جهان كنشى خاتم النبيين وشفيع المذنبين صلى الله عليه وسلم
بر كون حجره ده اويورلر ايدى • پس احوال قيامتى خاطره ايتمكله بكا رقت كلوب اغلادم • تقاطر دموعم حضرت رسالت پناهك رخ كلكونه دوشوب
سعادتله اويخودن اوياندى • وبنم حالمى كوروب يا عائشه نيچون اغلرسن ديدى • بن دخى يا رسول الله عليك صلوات الله • روز قيامتى
واول كونده واقع اولاجق احوال وندامتى ذكر ايلدم عجبا يا رسول الله اول يوم عظيمده اهلكى ذكر ايدرميسن حال انكه يا حبيب الله دنياده سن بزه
بو وجهله شفقت ايدرسن • فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم • يا عائشه ثلثة مواضع لا يذكر احد احداً الا نفسه عند الميزان حتى يعلم اتخف او يثقل
وعند الصحيفة اياخذ صحيفته بيمينه ام بشماله • وعند الصراط حتى يجاوزه • يا عائشه وعند الصراط الزالون والزلات كثيرة قال ثم تعبد
قراءة الكتب العرض على الرحمن والحساب • كما قال تعالى فسوف يحاسب حساباً يسيراً يعنى حضرت فخر عالم عائشه صديقه رضي الله عنهايه بويوردلر كه
يا عائشه اوچ موضعده هيچ احد هيچ احدى ذكر ايتمز • الا نفسى ذكر ايدر يعنى نفسى نفسى ديو زارى قيلور • بريسى ميزان قتنده كه • حتى
ميزانى خفيف وياخود ثقيل اولدر بلنجه • وبريسى كاتب اعمال قتنده عجبا صحيفه سى صاغندنمى وياخود صولندنمى عيان اولورنجه • وبريسى عند الصراط
كه سلامت ايله كچنجه • يا عائشه صراطده قتى چوق ايغلر سوروجر بيور ديلر • روايت اولنور كه بر كون امام على كرم الله وجهه يه بر كيمسنه كلوب يا امام
بيزه دنيايى وصف ايله وتطويل ايلمه زيرا بن حفظ ايده مم • ديو نصيحت التماس ايلدكده بيور ديلر كه • اعلم ان الدنيا حلالها حساب وحرامها عذاب
تحاسب يوم القيمة في كل شيء مرتين • مرة من اي شيء اكتسبت • ومرة بما انفقت • وقال تعالى يوم نحشر المتقين الى الرحمن وفداً ونسوق المجرمين
الى جهنم ورداً • حكايت اولنور كه بر كون بو آيت كريمه يحيى معاذ قدس سره نك مجلس شريفلرنده قرائت اولندقده بيور ديلر كه يا ايها الناس
مهلاً مهلاً • غداً تحشرون الى الموقف حشراً حشراً • وتوقفون بين يدي الرحمن فرداً فرداً • وتسئلون عما فعلتم حرفاً حرفاً • ويقرب الاولياء الى الرحمن
وفداً وفداً • ويرد العاصون الى عذاب الله ورداً ورداً • وكل هذا اذا دكت الارض دكاً دكاً • وجاء ربك والملك صفاً صفاً • وجيء يومئذ بجهنم
ويلاً ويلاً • اخوانى الويل لكم من يوم مقداره خمسين الف سنة • يوم الراجفة ويوم الازفة • ويوم الندامة ويوم الحسرة • ويوم المناقشة • ويوم
المحاسبة • ويوم المسئلة • ويوم الموازنة • ويوم الزلزلة • ويوم الصيحة • ويوم النشور • ويوم الثبور • ويوم ينظر المرء ما قدمت يداه • ويوم التغابن
ويوم يصدر الناس اشتاتاً • ويوم تبيض وجوه وتسود وجوه • ويوم لا تغنى نفس عن نفس شيئاً • ويوم كان شره مستطيراً • ويوم لا ينفع الظالمين معذرتهم
ويوم لا ينفع مال ولا بنون • ويوم تاتى كل نفس تجادل عن نفسها • ويوم تذهل كل مرضعة عما ارضعت • ويوم تبدل الارض غير الارض والسموات
وبرزوا لله الواحد القهار • ويوم القارعة • ويوم يكون الناس كالفراش المبثوث وتكون الجبال كالعهن المنفوش • ويوم الصاخة • ويوم الطامة •
ويوم ياتى لا تكلم نفس الا باذنه • اهل الجنة في الجنة يتلذذون • واهل النار في النار يعذبون • فليت شعرى من اى الفريقين انا • ايواه ودريغاه
يحيى معاذ فليت شعرى ديجك بزم كبى عاجزلرك حالى نيجه اولاجقدر • الهى عاصيلره عذاب ايتمك عدلكدر • عفو ايتمك دخى عهدكدر • الهى مجرملره
عقاب حق ايسه • باغشلامق دخى وعدكدر • الهى هر حالده ناظرسن بكا نديم • ملكا معبودا بو كثر وضعيف نيلسون كه • بيك محبتك كل دير سه
كبرياى عزتك رد ايدر • جمالك تجليسى جذب ايدرسه • جلالك سطوتى قهر ايدر • سيدى ومولاى من طلبنى وجدنى • بشارتى اكرچه كيم تلف كنكسى
زحناك وكرم ايدر • ولكن الكبرياء ردائى • سهامى كبر وبر طرفدن مجروح قيلور • وه حكم انجا كنستم مژده سى دخى كرچه روح ارتورر • ولكن

فعالله

فتعال الله الملك الحق هيبتى بدندن جان قوپارر • اكرچه كيم وعدك اياتى خندان ايدر • فاما تهديد ووعيدك ينه فى الحال دسته وحيران قيلور
حبيبا وصلك جذبه سنك شيوه لرى فرحان ايدكچه • نسيم مرحمت شوربده لكلرى سر كردان ايدر • ملكا معبودا عفوك وكرمك خصوصنه تقرسم • بلا ذهرك
علاماتنى نيجه ايده يم • واكر رحم ومغفرتك خصوصنى كوررسم بطشك وغضبك اياتنى نيليه يم • الهى سيدى نه ديم كه طاقتم بونده طاق • ودل ارباب دعوى
پر نفاق • وجان اصحاب معنى پر اشتياقدر • الهى وادى شريعتده هادى طريقتى مهتر ايت • ودرياى حقيقتده نسيم عنايتى رهبر ايت • الهى لطفك خزينه سى
بى پايان • كرمك درياسى بى كران • سحاب جودك قائم • رياح فيضك دائم • رحمتك انعامى شامل • قدرتك اثارى كامل • درياى جودكده دو عالم بر قطره
ومهرك هواسنده ايكى جهان بر ذره در • لطفك علت استمز • قهرك سبب كوزتمز • بر لطيف سن كه لطفك لا تقنطوا درايه • جمله منازل نعم افرادان ايله مالامال اولور
شويله كيم رحمتك نسيمى ايره • خاك كلزار پاك اولور نظم • يا الهى سن بزه احسان قيل • يوك دمنده ايشمز اسان قيل • قوللرك الحنده بر بيچاره يم
نفسه ديوب روز و شب اواره يم • عاقبت خير ايله مقدر قيل بزه • هر عيبى سن ستر قيل بزه • سنده درتوكمه مز يوق يا الله • سن كرم ايت لطفله قيل نكاه
عون سنده ن لطف سنده ن دائما • قول سنكدر متصل سن اى خدا • شنيدن آن طوطى حركت آن طوطيان ومردن آن طوطى در قفص ونوحه خواجه بروى
اول طوطى بازركاندن • اول طوطيلرك حركتنى ايشتمه سى • وقفصده اول طوطى دخى مرد اولمه سى • وخواجه بازركان اول طوطينك اوزرينه نوحه وماتم قلمه سى
بياننده در • پس حضرت مولانا اول طوطى حكايه سنه شروع ايدوب بيوررلر كه چون شنيد آن مرغ كان طوطى چه كرد • چونكه بازركانك طوطيسى اولان اول
مرغ ايشتدى كه هندوستانده اولان طوطى نه ايشلدى هم بلرزيد اوفتاد وكشت سرد • همان بو طوطى دخى تتره دى دوشدى وميت كبى بدنى صوغوق
اولدى خواجه چون ديدش فتاده همچنين • چونكه خواجه طوطيسنى بونك كبى دوشمش كوردى بر جهيد وزد كله را بر زمين • المندن سوداكر بكاى ديوب صچرايوب
كلاهنى زمينه اوردى چون بدين رنگ وبدين حالش بديد • چونكه خواجه تاجر طوطى يى بو رنك وبو حالده كوردى خواجه بر جست وكريبان را دريد • خواجه
يرندن بى قرار وصچرادى • واضطرابدن يقه سن چاك ايتدى كفت اى طوطى خوب خوش حنين • وديدى كه اى خوب وخوش حنين اولان طوطى
اين چه بودت اين چرا كشتى چنين • بو سكا نه اولدى ونيچون بويله اولدك اى دريغا مرغ خوش آواز من • اى دريغ اولسون بنم خوش آوازلو مرغم
اى دريغا همدم وهمراز من • اى دريغا بنم همدمم وهمرازم اى دريغا مرغ خوش الحان من • اى دريغا بنم مرغ خوش الحانم راح روح وروضه وريحان من
بنم روحمك راحتى وشراب كبى كيف وحالتى • وبنم روضه جنانمك ريحانى • وريحان جانمك روضه سى ديوب مرد تاجر انواع نوحه وناله ايلدى
آه اى عاشق بيچاره ودرد يار ايله يوركى پاره پاره • مرد سوداكر طوطى خوش پيامى ايچون نوحه ايدوب اطاله كلام ايتدكندن حاصل كلام
ونتيجه مرام بودر كه • هر كسك قفص كالبد خاكيسنده بر طوطى شيرين كفتار افلاكى محبوسدر • واول ببغاى شكر خاى بلند پروازك مقر
ماواسى • قرب جوار ربوبيت اولمغله • پر وبالن باز ايتدكده • جو هواى لامكانه پرواز ايدوب • كوشه كنكره عرشدن غيرى ماواده قونماز •
وسدرة المنتهى شاخندن غيريده آشيان طوتمز • پس اول طوطى لامكانى نظرغاهنده كاهى جلوه ساز اولوب • اسرار حقايق • وكفتار دقايقدن
نيچه شيرين اداى معجز نماى سحر آساى اظهار ايدر • وكاه قلب ايكده غواشى بشريه دن بعض عوارض واقع اولوب • غبار كثرتدن مرآت تجلايه
كدر كلمك ايله • چشم جاندن عاشقدن محجب اولوب كون غيبه كيدر • عاشق بيچاره دخى انك فراقنه طاقت كتوره ميوب • اداى شيرين طوطى جانى
استماع ايتمك ايچون دائما درد وبلا وسوز وكدازين ارتوروب ناله وآه ايله جكرين دلر • زيرا باغ وبوستان • نوحه ابر سياه • وباد نسيمك
سحرى ايلدوكى آه دن نضارت پذير اولدوغى كبى • كلزار محبت دخى آب ديده عاشق • وآه سينه صادقدن طراوت بولور • ننه كيم محمد شيرين
مغربى بو مقامدن خبر ويروب بيوررلر شعر • لقد كان لى قلب وقد كان عن صدرى • ولا اسمه يدرى ولا رسمه ادرى • اهيم سارفى ليل من العشق والشوق
الى حضرت المذكور من عالم الذكر • الا ليت شعرى القيه مرة • وهل اقض في لقياه من فات من عمرى • الا من راى قلباً فريداً من الكون
الا من راى قلباً وحيداً من الدهر • الا من راى قلباً مصفا مطهراً • من الشك والانكار والشرك والكفر • الا من راى قلباً ترفع عن الوهم
الا من راى قلباً ترقى عن الفكر • الا من راى قلباً يدور على اللب • الا من راى قلباً ينفر عن القشر • الا من راى ببغاء خضراء حلة
زمان الصفا غابت عن الايك والوكر • وقلت له يا من لك الكون طائع • تحجبت عن عينى وقدست من هجرى • وقال انبأ طاعنك كنت نازحاً
ولكننى عودا الى البطن من ظهرى • پس عاشق بى سر وسامانك اشك چشم خون فشان نيله • باغ جان وروضه جانى لطافت بولمغله اول طوطى جان
نهان ديده جانانه رخ نما اولوب انواع دلنوازلقلر ايدر • عاشق بيچاره دخى بيت مرغ دلم باز پريدن كرفت • طوطى جان قند مزيدن كرفت •
ديوب رقص وسماعه باشلر • اكرچه كيم كروبيان ملاء اعلى • وروحانيان عالم بالا • ببغاى جان • وعندليب جنانك قفص تن • ومحبس آب وكلده
قيد وكرفتار • وشكرستان ازلى • وبوستان لم يزلدن مهجور وزار اولدوغن كوروب بيت آه كان طوطى جان بى شكرستان چه كند •
آه كان بلبل دل بى كل وبستان چه كند • نثر ديو انواع شفقت وحسرت ايله استغفار ايدرلر • اما هدايت بى غايت احدى • وعنايت بى نهايت
صمدى دن كلستان بزمده كلستان بديدار • وشورستان تنده شكرستان نمودار اولوب • اول ببغاى شكرخاى جان • مقام قرب احديتده اشيان
آشيان قيلور • اول كى اولياء اصفيا • وعشاق واصدقا • بونك امثالى حالات مشاهده ايتدكده • انلرك همدم وانيسى كاه وبيكاه نوحه وزارى
وسوز وكداز اولور • وكاهى محرم وجليسلرى شكر وازادى • وفرح وشادى اولور • پس مثنوى بهتر آن باشد كه وصف دلبران
كفته آيد در حديث ديكران نثر وفقنجه حضرت مولانا قدس سره الاسنى • مرد تاجرك طوطى يه اولان نوحه وزاريسى مناسبتيله كندولرك بعض
حالات سينه سى بيانه شروع ايدوب بيوررلر كه كر سليمان را چنين مرغى بدى • اكر سليمان عليه السلامه بونك كبى بر مرغ خوش الحانى اولسيدى •

کی خود او مشغول آن مرغان بدکا سلیمان علیه السلامک خود بو یله مرغی وار ایکن خارجده اولان طیور آفاقی یه نیچه مشغول اولوردی یعنی
مشغول اولمز ایدی • بو بیت شریفده بین الشراح خیلی قیل و قال اولمشدر • لکن سر مولانا قدس سره الاسنی دن • توجه تام ایله استمداد
اولندقده • معنای بیتده ایکی وجه رونما اولدی • وجه اول بودرکه • اگر عاشق الهی ظهور تجلی احدی الذات ایله مستغرق فی الوحده اولدقده
نیجه زمان صحوه کلمیوب حالت استغراقلرنده اولان وحدتلرینه مرتبه صحوده اولان کثرتلری مانع وحجاب اولمدیغی کبی • سلیمان علیه السلامک دخی
حین حکومتنده وحالت دعوتنده اولان صورت کثرت وحدتنه مانع اولمز ایدی • سلیمان نبی علیه السلام وحوش وطیور سایره • ودعوت وحکومت ایله
نجان مشغول اولوردی یعنی اولمز ایدی • کذلک سلیمان زمان شانه سنده • ووراثت ولایت عامه مطلقه محمدیه مرتبه سنده اولان قطب عالم
ومرشد اعظمک سایر سالکلر کبی • وحدتلرینی کثرت ستر ایدیدی • طالبلرک احوالیله نجن تقید ایدرلر ایدی • لکن حق جل وعلا انبیاء عظام • ومظهر مشرب
محمدی اولان ولی الکمله اسم واسع ایله تجلی ایدوب • بر موجب الم نشرح لک صدرک • صورت کثرت وحدتلرینه حجاب اولمز • پس انلرک قتنده کثرت
ووحدت متساوی اولماغله • انبیاء عظام عباد اللهی عامه دعوت واولیاء کرام خاصه طالب صادقلری تربیت ایدرلر • وطالبلرک ترجیلری
انلری حقدن بر آن مشغول قلمز • وحضرت مولانا بو بیت شریفده سلیمان علیه السلامی تخصیص الذکر اتدوکی مرغ مناسبتی ایله در • ووجه ثانی بودرکه
بوندن اقدم مرتبه ولایت ایله نبوتده اولان تحقیقات بیان اولندوغی اوزره • هر بر نبی نک کندوده اولان ولایتی کندوده اولان مرتبه نبوتدن افضل در
نه انکه ولی نبی دن افضل اوله • ایمدی سلیمان علیه السلام وحوش وطیور ایله مکالمه • ودعوت خلقه اشتغال اوزره ایکن • نور خورشید تجلی احدی الذات
آسمان چارم حقیقتدن طلوع ایدوب • اراضی مقدسه ولایتی منور اتمکله • سر قضا وقدر آشکاره اولوب برموجب لی مع الله وقت لا یسعنی
فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل • نبی نک نور ولایتی نور نبوتنه غلبه ایدوب بزده واقع اولان حالت کبی بنغای روح قدسی • وهمای جنان انسی
جو هوای لامکانه طیران ایدیدی • اول حینده وحوش وطیوره شعور تکلمدن • وناهل اولانلری طریق هدایته دعوتدن قالوردی • زیرا دعوت انبیاء
[illegible] ایچون • حق تبارک وتعالی حین دعوتده انبیاسنی سر قضا وقدردن محتجب ایدر • اکا بناء انبیانک دعوتی عام در • مع هذا حق جل وعلا
انبیاء عظام علیهم السلامه سر قضا وقدری کشف ایدوب قبل الدعوه اهل هدایت ایله • ناهل هدایت اولانی بیلورلر • پس اگر سر قضا وقدر
حین دعوتده انبیادن محتجب اولماسه • دعوت عامه ده صواب کورمزلر ایدی • پس حق تعالی حین دعوتده انبیاسندن سر قضا وقدری ستر ایدوب
عموم اوزره دعوت ایله امر ایلدی • فلهذا انبیاء عظام دخی هدایته اهل اولانلری مشاهده اتمک ایچون سر قضا وقدره مطلع اولمغی حقدن الحاح
ایدرلر • حتی موصل اولمیانلری دعوتدن صکره دعوتده مبالغه اتمکله بلا فائده تعب وزحمت چکمیه • ونیچون دعوتمز قبول اتمدیلر دیو متألم اولمیه لر
اما نجیه رکه سر قضا وقدر • عالم قضا وقدر اولانلره • راحت والم اعطا ایدر • حال انکه راحت والم نقیضین در • یعنی سر قضا وقدر انبیاء عظامه
منکشف اولدقده مؤمن وکافر • وموحد ومشرک کیملردر • وایمانه مستعد اولان ایله اولمیان کیملردر معلوم ایدرمشکین • دعوت عامه ایله امر
اولندقلری ثقل عظیم اولوب • لکن حین دعوتده قضا وقدردن محتجب اولماغله المده ایکن راحت اولورلر • ودعوته قیام کوسترر • پس دعوتی قبول
اتمیانلرده استعداد ازلی اولمادوغن مشاهده ایدوب راحت اولورلر • ودخی وما علینا الا البلاغ دیو جواب ویرر • نته کیم بحر زخار حقایق شیخ
محی الدین عربی فص عزیری ده سر قضا وقدر اعطاء نقیضین اتدوکن بیان اتمشدر • قال قدس سره • فسر القدر من اجل العلوم • وما یفهمه الله الا
لمن اختصه بالمعرفة التامة • فالعلم به یعطی الراحة الکلیة للعالم به • ویعطی العذاب الالیم للعالم به ایضا فهو یعطی النقیضین وبه وصف الحق نفسه
بالغضب والرضاء • وبه تقابلت الاسماء الالهیة • ایدی ای مستمع قابل مقدمه مزبوره • ومعانی مذکوره یی اذعان قیلدک ایسه • بو بیت شریفده
بعض متوهمین توهم ایدوب اگرچه خواجه دن مراد حضرت مولانا • ویاخود عشاقدن براخری اولورسه علی کلا التقدیرین تفضیل ولی علی النبی لازم کلور
واگر خواجه دن مراد عامه مؤمنین اولورسه • سؤال کبر ومقرر در • پس بو بیتک معناسی شرح شریفه تطبیق • وعقل سلیمه توفیق نه وجهله اولور دیلرک
سؤاللری بیهوده • وتعللری سلامتدن خالی در • وشراحک دخی بعضیسی • دفع توهمات ایچون یازدقلری توجیهات معنادن بعید اولوب وافراط
عاشقه کرمیت ویرمکله ادبدن خروج لازم کلور دیو جنید بغدادی قدس الله سره نک محبت درست اولدقده شرط ادب ساقط اولور بیوردقلرن
بو محلده اجرا مناسب اولماز • بلکه حضرت مولانا قدس سره سلیمان ایله کندولرین مراد بیوروب ووراثت کمالیه محمدی ده اولدقلرینی اشعار
ایدوب سیر وسطده اولان سالکلره • واحیانا وحدتلرینه کثرت طاری اولان عاشقلره بیوررلرکه • ای عاشقان ای صادقان اگر سزک طوطی
جانکز کبی بزم دخی مرغ سرمز بعض عوارض ایله دیده جاندن محتجب اولایدی • ووحدتمزه کثرت حجاب اولوب بزم شهودمزده کثرت ایله وحدت
مساوی اولمیایدی • شول سالکلره اولان صادقلرک طوطیان دللری که • فضای محبت وجو هوای وحدتده جولان اتمکه طالبلردر • انلاری
حبس قفص تن • ودام مضیق بدندن خلاص اتمک تربیه سیله نیجه تقید ایدردک • یعنی تقید ایده میوب سزک کبی هنوز کاه ترقی وکاه
تنزلده اولوردق • مرتبه مزبورده اولان سالکلر ایله ارشاد صحیح اولمز • وانلارک ارشاد اتدوکی فلاح بولمز • معناسنی متضمندر فافهم جدا
زیرا مرد کامل ومرشد مکملدن غیری اولان عاشقلر حالت استغراق وذات احدیتده مستهلک اولوب • جذبات رحمانیه ایله بی سر وپا اولدقلری
نظر پیر کاملدن بخشش وعطا اولنمشدر • وهنوز کندونک ملکی اولمامشدر • ایچون اول طوطی جان کاه کمون غیبه کیدر • وکاه ظاهر اولور پس
عاشق صادقلره بعض عوارض واقع اولوب کمال ذهوللرینه نقصان کلوب تنزل واقع اولدقچه ناله وآه ایدوب دیرلرکه ای دریغا مرغ کازان یافتم
ای دریغا اول مرغی که مجازا واجوزر بولمدم • یعنی بنم اکا لیاقتم ایله دکل • بلکه محض عطادن واصل اولمشیدم • ولکن کوکل بکلمکه قادر اولمیوب

حفظ وحراستی نه وجهله اولورمش بیله میوب زود روی از روی او بر تافتم علی الفور انک یوزندن یوز چویردم • دیوب حالت تلونندن فریاد ایدرلر •
واگر سالکلر حاللرندن ایریلوب تنزله دوشدکلرینه باعث حفظ لسان ایتمیوب کشف اسرار اتدکلریدر • فلهذا حضرت مولانا زبانک زیانینه متعلق اولان
احوالکت بیانینه شروع ایدوب بیوررلرکه ای زبان تو بس زیانی مرمرا • عشق سوداکرلری اولان سالکلر حیات قلبلری اولان • بنغای عشقک
وطوطی جانک تن قفسنده مرده مثابه سنده قالدوغی کندونک حفظ لسان اتمدوکندن اولدوغن بیلوب زبانینه سرزنش ایدوب دیرکه • ای زبان
سن بکا چوق زیانسن چون توئی کویا چه کویم من ترا • چونکه کویاسن بن سکا نه دیه یم • یعنی بکا زبان نه بند ندر • وبو قدر مضرته سبب سنسن دیه
کیمدن شکایت ایده یم • حال انکه طور میوب ینه سویلرسن ای زبان هم آتش وهم خرمنی • ای زبان هم آتش وهم خرمنسن • یعنی کاه کلمات طیبه وعبارات
لطیفه ایدوب انواع معارف وحسنات خرمن قالدروب کوکل انبارین معانی وحقایق ایله مالامال ایدرسن • وکاه اولور که کلمات نامشروعه وعبارات
غیر مربوطه ایدوب خرمن طاعات ومحاسنه آتش اورسن • واهل حقه سنک ملامت رمی اتیدررسن چند این آتش درین خرمن زنی • ای زبان بو آتشی
بو خرمن طاعاته نیجه دک اورسن در نهان جان از تو افغان میکند • ای زبان جان نهانده سندن افغان ایلر • کرچه هرچه کویش آن میکند اگرچه
جانه هر نه سویلرسک جان انی ایلر • یعنی امر ونهی دن هر نه دیرسک جان اکا مخالفت اتمز • سنده بو خاصه دخی واردر • لکن جانک شکایتی دخی
ینه سندندر ای زبان هم گنج بی پایان توئی • ای زبان هم گنج بی پایانسن • یعنی بکرمی سکز حرفده درج اولنان علوم وحقایقک
کنجینک کشف اسرارینه سن مفتاحسن • وکز بی غایسن عطار • زلفظت انجین آسایش روح • دردن دل فناد ازعین مفتوح ای زبان هم رنج بی درمان توئی
ای زبان رنج بی درمان دخی ینه سنسن • کما قال علی کرم الله وجهه • سلامة الانسان فی حفظ اللسان • وقال البلاء موکل بالمنطق • فی الحقیقه زبان صغیر الجرم در
لکن اثر جرحی اوکولمق احتمالی یوقدر • کما قیل • جراحات السنان لها التیام • ولا یلتام ما جرح اللسان • بیت • اصحاب ذکر راهمه سود از زبان خود
لیکن زیان ما همکی از زبان ما • فی الجمله ای زبان پر زیان هم صفیر وخدعه مرغان توئی • هم طیور ومرغانک صفیر وخدعه سی سنسن یعنی دهان متقلدن
مرغ جان طالبانی الدایجی • وکلمات محققین سویلیجی • وخالی ذهنلر صید ایدیجی سنسن هم انیس وحشت هجران توئی • مضاف تقدیری اوزره هم هجران
ووحشت صاحبنک انیسی سنسن • یعنی مقام قرب جوار رحمانیدن غربت آباد ابدانه قید اولنان طوطیان جانک هجر وفراقده انیسی سنسن زیرا مرغ ارواح
کلمات قدسیه انبیا واولیادن متنبه اولوب وطن اصلیلرینه رجعت • ومحبت الهیه ایله انسیت حاصل ایدرلر • پس ای زبان سنده بو ایکی صفت بکا
موجود در ایدی چند امانم میدهی ای بی امان • ای زبان بی امان بکا نیجه دک امان ویررسن • یعنی عاقبت برکون امان ویرمیوب هلاکمه قصد ایدرسن
زیرا ای تو زه کرده بکین من کمان • ای سن بنم کینمه کمان کرشلمیسن • یعنی سنان لسان ایله کمان دهاندن رمی سهام کلام ایدوب بنی مجروح اتمکه
عزیمت ایلمشسن نک بپرانیده مرغ مرا • ای زبان اشته شمدی بنم مرغمی اوچورمشسن • یعنی بنم مرغ خوش الحانم ضایع اولمغه سن باعث اولدک
در چراگاه ستم کم کن چرا • ظلم چراکاهنده وستم مرعاسنده آز اوتله • یعنی ظلم وستم سمتندن سوز سویلمه • وحد شرعدن تجاوز قیلمه
یا جواب من بکو یا داد ده • یا بکا شافی جواب ویر که دفع مضرتکه علاج ندر • ویاخود داد ویر • وعدل ایدوب انصافه کل • یا مرا از اسباب شادی یاد ده
ویاخود بکا شادلیغه متعلق اولان اسبابدن یاد ویر • یعنی اسباب مسرت وظهور محبتی ذکر ایله که • فرحناک اولوب کوکل کلزار محبتک هزاری اولالم
وذوق درونی بولالم ای دریغا صبح ظلمت سوز من • ای دریغا بنم صبح ظلمت سوزم ای دریغا نور صبح افروز من • ای دریغ اولسون بنم صبحه ضیا
ویریجی نورم • یعنی بطریق الاستعاره طوطیئی صبح ظلمت سوزه • ونور صبح افروزه تشبیه ایدوب • بو محلده طوطیدن مراد نور جذبه رحمانیه
وضیاء محبت سبحانیه در • پس عاشق کثرت بشریتدن فریاد • وپرتو انوار جذبات رحمانیه نک سراپرده غیبده اولدوغنه آه وناله ایلیه
داد وداد دیوب • ای ظلمت جبل وغفلت وکدورت بشریتی احراق ومحو وازاله ایلین ضیای صبح جذبه ومحبت • وصبح افروز محبت اولان نور تجلی
احدیت • وحالت استغراق فی الوحدت حیفا ودریغ بکا اولسونکه سندن محجوب قالدم • وکدورات نفسانیه وغواشی بشریت ایله آلوده کثرت اولدم
قنده سن ای دریغا مرغ خوش پرواز من • حیفا ودریغ ای بنم مرغ روح خوش پروازم ز انتها پریده تا آغاز من • انتهادن تا بنم آغازمه پرواز
ایدیجی طوطی جانم • یعنی انتها که حضیض بشریتدر • ابتداسی اولان مرتبه احدیته ارتقا ایدیجی روح روان • وبنغای جانم دیمکدر • زیرا روح انسانی عند الله
واعیان ثابتده اولان مرتبه وحدت که مبدأدر • اندن نزول ایدوب عالم شهادته کلدکده • اخر مراتب اولان مرتبه انسانه کلدوکی نهایت تنزل اولدوکی
کثرت ایله مقید اولدوغنه دخی مبدأ اعتبار ایدرلر • وکثرتدن مرتبه وحدته سفر اتمکه معاد دیرلر • پس بعکسه هم مبدأ معاد • وهم معاد مبدأ اولور
پس بو بیتده اولان انتهادن مراد بشریتدرکه روح انسانی سیر الی الله ایدوب مبدأی اولان عالم بالایا وحدته جولان ایدر دیمکدر • بوندن اقدم
دخی بعض محلده ترید وایجاد • وبیان مبدأ ومعاد تفصیل اولنوب خصوصا مثنوی شریفک اولنده م هرکسی کو دور ماند از اصل خویش
باز جوید روزکار وصل خویش • بیتنده • ودخی عاشق کنیزک اولان شاه حکایه سنده م عاشقی کرزین سر وکرزان سرست • عاقبت مارا بدان سر رهبرست
بیتنک شرحلرنده تحقیق اولنمش ایدی لکن بو محلده دخی تفنن فی العباره طریقی اوزره بطریق الاجمال بر مقدار کشف وبیان لازم کلکله طالب صادق
وسالک عاشقلرک ضمیر مهر تنویرلرینه خفی اولمیه که • موجوداتدن هر موجود • تربیه وجود ایچون وضع اولنان سلسله طریقیدن • انواع عوالم مختلفه
عبور ایدوب بو عالم شهادت ومرتبه بشریته کلدکلری • دست طلب دامن جانانه تشبث ایدوب • وتشنه آب زلال وصال اولان جانک غرب
متوجه قرب کبریا وجلال اولماغیچوندر • ایدی اگرچه کیم اعیان کونیه یه • کشور عالم وجوبه معاددن • سراچه عالم امکان وصورته وحجره
دنیای پر مشغله کلدکلری جهتدن مسافر دیرلر • اما عند ارباب الکشف والشهود • مسافر اکا دیرلرکه ادهم تازی سیر • ومطیه بادپای سلوکه

سوار اولوب حضیض رکات عالم امکان وطبیعتدن • اوج وذروهٔ عالم وجوب ووحدته ترقی وصعود ایلیه • اما استصعاد دخی عند ارباب استدلال
معتبر اولان خطوات فکر واقدام نظر ایله اولیوب • بلکه سیر کشفی وطر شهودی طریقی اوزره اوله • پس سیر دخی اوچ نوعه منقسم اولوب سیر الی الله
وسیر بالله ومع الله • وسیر فی الله در • وبو سیر سیر اولک عکسیدر • یعنی موجودات سیر عن الله ایلدکده • نهایت مواطن نزول وسیر الی الله اچون بدایت
ومنزل اول اولان مرتبهٔ انسانیته دوشیان طوتمشلردر که • سیر مزبور عموم خلقه واقع اولمشدر • پس بونکه اییتی • والمک نهایتی بونکله اییتی ادمش اولور
ایدی مجذوب • سالک آره حقیقت اولان بعد الارتقاء الی القصوی متصف بالبقا اولوب • ومراتبه تنزل ایدوب • حتی جمیع مراتبده مشاهده ایلدکده
جمیع مراتبی حقله سیر ایدر • وبوندن صکره سیر مع الله نه معتاد ظهور • وعین الیقین کورر • وچونکه حق خلق ایله • ووحدتی کثرت ایله مشاهده ایلیه
کثرتی عین وحدت • ووحدتی عین کثرت اولوب • نه کثرت ساتر وحدت • ونه وحدت قادح کثرت • ونه حق مانع خلق • ونه خلق ساتر حق اولور
وبو کا سیر فی الله دینلور • وسیر فی الله ده غایت ونهایت اولمز • اکا بناءً که تنوعات تجلیات الهیه • وتطورات شئونات ربانیه یه حد ونهایت
یوقدر • پس سیر اول شجره • وسیر ثانی ثمره • ونتیجه سی کلمهٔ توحید اولور • یعنی بطریق لف ونشر • لا اله الا الله دیمک اولور • ونتیجهٔ سیر ثالث الله دن
غیری اولماز • حاصل کلام چونکه سالک صفات بشریه وسمات امکانیه متناهیه سندن صافی • وکندوده غیر متناهی اوله • وجذبات حقدن
بر جذبه ایله • موجب اثنینیت اولان هستی موهوم مجازیسندن خلاص • ووصل هستی حق اوله • خصایص ذاتک شئوناتی حبیبی ایله لایتناهی اولور
مثلا گلشن رازده هستی حق آتشه • وهستی مجازی دخانه نسبت اولنوب شیخ محمود شبستری بیورر لرکه **گلشن** سا قرآن بود کو بکذرد زود
زخود صافی شود چون آتش از دود • بعکس سیر اول در منازل • رود تا کردد او انسان کامل • دهد یکباره هستی را بتاراج
در آید از پی احمد بمعراج • رسد چون نقطهٔ آخر باول • در انجا نه ملک کنجد نه مرسل • ایدی سیر اول اولدرکه سالک
مراتب استکمالده کامل اولور • وسیر سالک اولدرکه سالک کامل ومکمل اولور • وسیر ثالث اولدرکه اول منزلده بولنان عارف محقق اولور
پس عرفان نهایت مرتبهٔ کمال انسانی ایدوکی مقرر اولدی **نظم** ای مهر تو مهر خاتم جان • وی زندکی از تو در دم جان • بی تو نفسی نمیتوان زد
ای همدم جسم وهمدم جان • ای صورت ومعنی دو عالم • وی احمد روح وآدم جان • دلشاد بروی تو جهانست • کو را نبود دمی غم جان
بکرفت ولایت سویدا • سلطان سواد اعظم جان • تا که سفری فتاد ما را • از عالم تن بعالم جان • پیدا شد از آن سپس جهانی
بیرون ز جهان خرم جان • کنجی که طلسم اوست عالم • ذاتی که صفات اوست آدم • ایدی ای عاشق جمال ربانی • وسالک طریق سبحانی •
اکرچه هر کس کوکلنی بر شیئه بند ایدوب • هر بری بر محبوبک عاشقی • وبر مقصودک طالبی اولوب سیر وحرکتده • وسعی وکوششده درلر • ولکن **مصراع**
همه را آغاز سوی آخر آید • مصداقنجه حرکت وسفرلری • ابتدادن انتهایه • واصلدن فرعه • ووحدتدن کثرته • وحقدن خلقه اولوب **مصراع**
من از آخر بیایم سوی آغاز • مفهومنجه انتهادن ابتدایه • وکثرتدن وحدته • وفرعدن اصله سفر ایتمزلر • وکندوکجه حقدن بعید • ومقصد اصلیدن محروم
قالورلر • پس مادام که مرد طالب انتهادن ابتدایه • ووطن اصلی اولان جانب مولایه رجعت • وروح روانی چو هوای لامکانه جولان وحرکت ایتمیه
طوطی بال شکسته بال • وضعیف الحال اولوب • محبوس طوارق افلاکی اولمقدن خلاص اولمز • ورنج مدیددن صحت بولمز • آه عجب حالتدرکه
اکثر خلق کمال جهل وغفلتلرندن • عالم تندن عالم جانه ارتقا ایتمکه طالب • وشهود وجه جمال لایزال ایله دلشاد اولمزلر • وابد الآباد راحت جان
الکتورکه رغبت ایلمیوب • مزخرفات دنیای فانیه نک رنج وعذاب • ومشقت بی حسابنه طالب اولورلار • فلهذا حضرت مولانا • اول جاهل
ونادانک حالتندن خبر ویروب بیورورلرکه • مردان خدا • راحت ابدیه یه نه وجهله طالب • وحقه عاشقلر ایسه لکن **عاشق رنجست نادان تا ابد**
نادان دخی الی الابد • مشقت ورنج دنیویه • وابتلاآت جسمانیه نک عاشقیدر • ومناصب وشهرتک دردسریدر • واکر بوکا برهان واری دیر
خیز لا اقسم بخوان تا فی کبد قالق لا اقسم سوره سن • فی کبد محلنه وارنجه قرائت ایدوب • آیت مزبوره یی بوکا حجت بیل • وحضرت مولانا
قدس سره قرائت ایله بیوردوغی • سورهٔ بلدک ابتداسی درکه • قال الله تعالی بسم الله الرحمن الرحیم • لا اقسم بهذا البلد • وانت حل بهذا البلد
ووالد وما ولد لقد خلقنا الانسان فی کبد • بعض مفسرین لا یی زایده طوتوب کلام عربده لاجل التاکید • لای نافیه نک قسم اوزرینه ادخالی معهود
دینلر • کما قال امرؤ القیس • لا وابیک ابنة العامری • لا یدعی القوم انی افر • وبعضیلر دخی لا زایده دکلدر دیمشلر • وانت حل جمله سنی بعضیلر
حال طوتوب • بعضیلر دخی معطوف ومعطوف علیه بیننده معترضه در دیمشلر • تفصیلن مراد ایدن طالبلر محلنه مراجعت ایلیه • ایدی
لا زایده اولورسه معنی بودرکه • حبیبم بن قسم ایدرین شو مکه شهرینه سن بو بلده یه حلول ایلدوکک حالده • زیرا شرف المکان بالمکین در
واول شهره قسم سنک تعظیم شانکی تبیین در • اکر سن اولمسک اکا قسم ایتمزدم دیمک اولور • ولا زایده اولمز ایسه • معنی بو وجهله اولور که
یا محمد بن بو مکه شهرینه قسم ایتمزین • حال بوکه سن بو شهر مکه یه نزول ایده سن • پس قسم سنک شانکه لایق وذاتکه سزاوار در • ومفسرین
بالاتفاق بلددن مراد مکه در دیمشلر • فضل مکه ایسه معروفدر • زیرا حق تبارک وتعالی مکه مکرمه یی حرم امن قیلوب • ومن دخله کان آمنا
بیوردی • واهل مشرق ومغربه اول بیت مکرمی قبله وسجده کاه ایدوب • وحیث ما کنتم فولوا وجوهکم شطره بیوردی • وناسه حج بیتی بیورک
حجی ایله امر ایلدی • قال الله تعالی • ولله علی الناس حج البیت • وبعضیلر حل معنی حلالدر دیوب ایکی وجهله دخی معنی ویرمشلر • بر وجه بودرکه
بن شول بلده قسم ایدرین که • بو شهرده کفار ایله قتال ایتمک سکا حلالدر • زیرا سندن اول بو شهرده کفار ایله محاربه ایتمک هیچ احده
حلال اولمامش ایدی • اما فتح مکه ده مقدار ساعت واحده قتال بالکفار حلال اولدی • وبر وجه دخی بودرکه حبیبم بن قسم ایدرین

شول بلده که سن کفاره حلال سن • یعنی کفار قریش بو شهری محترم طوتوب ترک حرمات ایتمزلر • مع هذا حق تعالی سکا نبوت ایله اکرام • وبو شهره سنک [illegible]
احترام ایتمشیکن • کفار قریش بو سردن غافل اولوب • وسنده اولان نور نبوتی بینا اولمیوب • سکا جفا واذایی استحلال ایدرلر • وقادر اولسه لر
سنی قتل ایدرلر • وغیر بلدده کوردکلری حرمتی کبی اصلا سنده کورمزلر • وحرمده تعرض صیدی استحلال ایتدکلری کبی • حبیبم سکا دخی تعرضی ایتمکی حلال مرتبه سنه
ایتمشلردر • پس کفارک اعتقاد باطلنده انلر اچون سن حلال اولدک • ووالد وما ولد • والددن مراد ابو البشر آدم عم اوله که ابو الاشباح در • وولددن
مراد عموما ذریتی اوله • ولاکه اعجب مخلوقاتدر • ویاخود والددن مراد حضرت فخر کائنات علیه السلام اوله که نتیجهٔ جان وجهان • وابو الارواح در • ویاخود والددن
ابراهیم واسمعیل • وولددن مراد نبینا محمد صلوات الله علیهم اجمعین اولالر • حق تعالی ابراهیم وانک بناسی اولان مکه یه قسم ایدوب • ثانیا ساکن مکه اولان
اسمعیل ومحمد علیهم السلام قسم ایلدی • وبونده بنجه وجوه دخی واردر • جمله سنی تحریر ایدرسک مقصوددن قالورز • ایدی باقی وجه کان • والد وولد
هیچ چون • لقد خلقنا الانسان فی کبد • جواب قسم در • یعنی تحقیقا انسانی تعب ومشقت • ورنج وزحمتده خلق ایلدک • وکبدده ایکی وجه واردر دیمشلر
بر وجه قول کشافدر • قال والکبد اصله من کبد الرجل کبدا فهو اکبد اذا وجعت کبده وانتفخت فاتسع فیه حتی استعمل فی کل تعب ومشقة • ومنه اشتقت المکابدة
کما قیل کبته بمعنی اهلکه • واصله کبده اذا اصاب کبده • وکشافدن غیریسی کبد شدت امر معناسنه در دیوب • تکبد اللبن قولی بوندندر دیمشلر • یعنی
تجمد لبن غلیظ ومشتد اوله • اعراب تکبد اللبن دیرلر ایمش • وایکی قولک بینی امام فخر رازی رحمة الله علیه فرق ایدوب بیورمشلرکه • قول اول
اسم کبدی اولا کبد اچون موضوع قیلوب بعده اندن شدت مشتق اولور • وقول ثانی لفظ کبد شدت وغلظت اچون موضوع اولور •
بعده اسم عضو اندن مشتق اولور دیبیورمشلر • وامام فخر الدین رازی ایکی قولک بینی فرق ایتدکدن صکره برقاچ وجوه بیان ایدوب
بعده بیورورلرکه • وعندی فیه وجه آخر • وهو انه لیس فی هذه الدنیا لذة البتة بل ذاک الذی یظن انه لذة فهو خلاص عن الالم فان ما یتخیل
من اللذة عند الاکل • فهو خلاص عن الم الجوع • وما یتخیل من اللذة عند اللبس فهو خلاص عن الم الحر والبرد • فلیس للانسان الا الم او خلاص عن الم
وانتقال الی آخر • فهذا معنی قوله لقد خلقنا الانسان فی کبد • ویظهر منه انه لابد للانسان من البعث والقیامة • لان الحکیم الذی دبر خلقة
الانسان • ان من کان مطلوبه منه ان لا یتألم ولا یلتذ ففی ترکه عن العدم کفایة فی هذا المطلوب • وان کان مطلوبه ان یلتذ فقد بینا انه لیس فی هذه
الحیوة لذة • وان خلق الانسان فی هذه الدنیا فی کبد ومشقة ومحنة • فاذن لابد بعد هذه الدار من دار اخری لیکون تلک الدار دار السعادة
والکرامات • آه ای عاشق صادق ربانی • ارباب کشف وشهودک دخی بو آیت کریمه ده اولان تحقیقاتن کوش جان ایله استماع ایله که •
مراد مولانا دخی معلومک اولوب معنای آیت کریمه ده مثنوی شریفه مناسبت نه یه بولاسن • ایدی معلوم اوله که حق جل وعلا اشبو بلده قسم ایدوب
لا اقسم بهذا البلد وانت حل بهذا البلد بیوردی • یعنی فیاض مطلق شول بلد قدسی • ومکه مبارکه یه قسم ایدرکه • شاهدین حضرت وطالبین قدرت
اولان اولیاء اصفیا اچون اول بیت مزبورده آیات شروق انوار صفات حاصلدر • واول بیت مکرم منزل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
اولوب • اول بیت محترم افق اعلی ووادی مقدس در • پس حضرت خدا رسول مجتبایه بیورر که • حبیبم بز سنک غیرکه بو بلدی حرام قیلدق • وبلد مزبوره
شول اشیایی ادخال ایلدک که • بلد وجودده اولان کفار نفسی قتل • وهواسنی اسیر • وقوای طبیعیه یی سبی ایلیه • پس حبیبم نفسک عاداتی وقیود
صفاتیله بسته ومتقید اولمادوغک حالده • بلد مزبورده دیلدوکک اشرسن • ووالد وما ولد • یعنی لطایف فاعله ونتایج حقیچون • وشول روح قدسی
حقیچون که نفوس انسانیه نک اب حقیقیسی اوله • کما قال عیسی علیه السلام انی ذاهب الی ابی وابیکم السماوی • وشول نفس ناطقه حقیچون که روح قدسینک
ولدی نفس ناطقه مزبوره در • لقد خلقنا الانسان فی کبد • تحقیقا نفس ناطقه • ولطیفهٔ انسانیه یی • نفس وهوا ومرض باطن • وفساد قلب وغلظ حجاب
اولان مکابده ومشقتده خلق ایلدک • زیرا کبد شول غلظ درکه • مبدأ واصل قوت طبیعیه غلاظ مزبوره در • وقوت طبیعیه نک فسادی • وقلبک دخی
فساد وحجابی قوت مزبوره دندرکه • غلاظ کبد غلظ حجاب قلب • ومرض جهل اچون استعاره قلندی • ایدی ای عاقل بیچاره • بر موجب آیت کریمه
الم نجعل له عینین ولسانا وشفتین وهدیناه النجدین حق سبحانه وتعالی الکتاب کماله تمکن حاصل ایده جک آلات برینه احسان ایدوب علی الخصوص عین روح
ودیدهٔ قلب • وچشم عقل • وعین سر • ولسان حال • وشفتین معنویه عنایت ایدوب خیر وشر یوللرینی • وطریق شریعت ومعرفت • وطریق الی الصفات
وطریق الی الذات • هدایت ایتمشیکن • حق سبحانه وتعالینک بو عنایات بی غایه سنک شکرین ایتمیوب • وطریق هدایته کیتمیوب • ومقام مجاهده ومحاربهٔ
نفسی ترک ایدوب طریق ضلالته کیتمک • وعاشق رنج ابدی • وطالب مشقت سرمدی اولمق • مؤمن موحده لایق وسزاوار دکلدر • فلهذا حضرت مولانا
قدس سره الاسنی بیورورلرکه • ای طالب طریق هدایت اولان عاشقلر بوکا چاره مرشد کاملدن بر وسیله ابتغا ایلیوب کبددن خلاص اولقدر
الهی ملکا پروردکارا • هزار وهزار شکر بسیار که **از کبد فارغ بدم با روی تو** سنک تجلی نور جمالکله رنج وکبددن فارغ • یعنی ماده الملقدن خلاص اولدم
متقید فکر ماسوا اولمقدن رها بولدم • **وز زبد صافی بدم در جوی تو** وسنک جوی محبت ودریای عشقکده شسته اولمغله زبد بشریت وادناس طبیعیه دن
پاک وصافی اولدم • بحمد الله تعالی رنج والم ومشقت وغمدن نجات بولوب سمع جان ایله روح قدسی یه • الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون
خطابینی رمز اولنده غلی اشتدم **نظم** کسی که روی تو بیند چکونه شاد نباشد • مرید عشق تو ای دوست نامراد نباشد • مرا که قبلهٔ جان روی تست اول وآخر
یقین که خوشتر ازین مبدأ ومعاد نباشد • پس حضرت مولانا عاشق رنج دنیا • ومبتلای فکر ماسوی اولانلری نادان زمره سندن عد ایدوب وکندو دخی
ولا یعقلها الا العالمون مصداقنجه عقلادن عد ایدوب بحمد الله بن روی یار ایله رنج والمدن خلاص اولدم بیورمغله • بعض کژ فهم ونادانک
خاطرینه • جانب مولانایه اعتراض خطور ایدوب یا مولانا چونکه رنج والمدن رها بولمشسن وعالم وعاقل اولمشسن • پس بو قدر حیف ودریغلرکه ایدرسن

اظهار رنج و الم • واشعار شفقت وغم دکلمیدر • دیولسان قلب ایله سؤال ایتمکله اول معترضینک خاطره لرینی کشف ایدوب و سؤاللرینه جواب ویروب
بیت خیالست این که من بی یار باشم • محالست این که بی دلدار باشم نثر مضمونن بیوروب بنم دریغ وحیف و آه و انینم شرک کبی رنج دنیا و شفقت یا سودن
اولمایوب بلکه این دریغا با خیال دیدنست بو حیف و دریغلر و آه و انینلر و فریاد و حنینلر خیال جمال محبوب ازلی • وملاحظهٔ وجه معشوق لم یزلی
دستم آ انوار تجلیات صفات و ذات شاهده سندندر شعر این همه موج بیکران زچه خاست • عشق بادست و جان ما دریاست • شیوهٔ عشق رستخیز بود
هرکجا شد قیامتی برخاست نثر اما ای کرز فهم بن خیال دیدنست دیدم ایسه ایله قیاس ایتمیه سن که جمال لایزالی وهم و خیاله صغه • بلکه بنم دریغم شاهده
جمال خیالندن غرر دیدکم ور زوجود نقد جود بر دیدنست عاشق کند ذکت نقد شکلنده اولان وجود موهومندن کسته اوالمقدر • یوخسه بادام که
سن سنکله سن لن ترانی خطابی کلوب جمال دوستی تجلی نورندن غیریسی کورمک محالدر مثنوی ای زخت پنهان بنور خویشتن • وی تو مخفی در ظهور خویشتن
خود بخود دراد و خود به تا زخود • بشنود هردم زبور خویشتن • تا کند بر خود تجلی هم زخود • موسی خود بود طور خویشتن • چون شعوری یافت ازغایات
کشت عاشق بر شعور خویشتن • ایدی بنی زیاده کتورن اول اقتضای عشق • و شول انوار جذبات حقدرکه • بنی بندن آلوب محو وجود ایدر • دکوز نابینکر
اول دوکر • ناله وافغانی اول ایدر • یوخسه ناله و آه عاشق • شرک کبی فراق دنیا • ورنج ماسوادن دکلدر • پس ای مستمع قابل غیرت حق بود و با حق چاره
عاشق صادق هستی موهومندن معدوم اولوب طوطی جانی جانبندن ال یومق غیرت حق ایدی • وحق ایله اولمغه چاره یوقدر • بو بیت شریفده
اولان بایمغ معناسنه در • یعنی هم عاشقک وجود موهومی اوله • وهم حق اوله • حتی سایر عاشق ومعشوق کبی ایکی وجود معاً • معتبره اوله • موکا چاره
لابد شول عشاق الهینک مرآیای قلوبنده که • ذات بحت تجلی الهیه • مرتبهٔ مزبوره ده معیت تصور اولنمایوب • بلکه وجود عاشق بالکلیه فانی وهالک
اولوب بر موجب کل شئ هالک الا وجهه الحق • ذات حقدن غیریسی قالمز • زیرا محدثک قدیمه اتصال واتحادی محالدر • وجود حقدن غیری موجود
حقیقی یوقدر • ایدی بنم جانم کو دلی کز حکم حق صد پاره نیست قنی بر دل عاشق که حکم حقدن صد پاره اولمیه • بو مصراعده اولان صد پاره دن مراد
تکثر دکلدر • بلکه تلاشی ومحو وفنا معناسنه در • یعنی هیچ کوکل یوقدرکه حق سبحانه وتعالانک حکم سطوات تجلیات ذاتی • اول قلبه استیلا ایلدکده
فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا • وخر موسی صعقا • فحوای کریمه سی اوزره جبل انانیت عاشق • کان لم یکن لا وجود له اصلاً • مدکوک ومتلاشی • وموسی قلب
صادق مغشیاً علیه وفانیاً بلا انیت • رخت وجوددن ساقط اولمیه شعر حسن دلدار چون تجلی کرد • هوش ادکم شد وجنون افزون
که جز او نیست در سرای وجود • بحقیقت کسی دکر موجود • نثر ایدی ای عاشق بی سر وسامان • و سالک راه بی پایان •
غیرت آن باشد که او غیر همه ست غیرت اول معنایه اولورکه اول ذات پاک • دوکلی اشیانک غیریدر • یعنی جنس کل • نوع دکل • جوهر وا عرض
عرض دکلدر • ذات بی چون چون و چرادن منزه ومقدس در • وشبیه ونظیری یوقدر • ومخلوق حسب المخلوقیت کان سلوکنده نهایت بولمغله
صفات بشریه سیله واصل حق اولمق متصور دکلدر • مخلوق خالق اولمز • وخالق دخی مخلوق اولمز • پس حق تعالی جل جلاله • ماسوا اکنده اولانه
ابی غیوراً ایله تجلی ایدوب رفع غیریت ایدر • ووجود وبود عاشقی • نار جذباتیله احراق ونابود قیلور • غیرت حق کندودن غیری وجود قومز
حال انکه • اولاً وآخراً اندن غیری وجود یوقدر انکه افزون از بیان ودمدمه است اول ایزد متعال بر پادشاه بی مثال درکه • بیان ودمدمه دن
افزوندر • یعنی ذات پاکنی احاطه ممکن اولمایوب • مطلق وجوددن حرف ولفظ وصوت ایله • وعبارات واشارات ایله خبر ویروب کما هو وصف
وبیان ایتمک دخل ولیره امکان دکلدر • همان محرم عشق یار اولان عاشق زاره • آه دروندن ایله اشک دیده بسیار نثار ایتمکدن غیری چاره دکلدر
فلهذا شیخ جلال الدین رومی قدس سره بیورلرکه ای دریغا اشک من دریا بدی ای دریغا کاشکی بنم کوزم یاشی • دریای تا نثار دلبر زیبا بدی
تا که اول دریای مروارید دن • کوزم یاشلرینه کلوب نثار ایدن لعل و درلر • اول دلبر زیبا • ومحبوب بی همتا • ومعشوق رعنانک نثاری اولایدی
طوطی من مرغ زیرکسار من بنم طوطی زیرک خویم • ومرغ دلجویم • سار بو محلده خوی معناسنه در • ومرغدن مراد بنه روح قدسی • ومرغ نفس ناطقه
محرم انسی در ترجمان فکرت واسرار من بنم فکرت واسرارمک ترجمانی اولان مرغ خوش الحانم • یعنی شکرخای ترجمان اسرار خدای اولان •
مرغ روح بلند پرواز عالم حقیقت • ونایی نفس ناطقه شکار باز معرفتی • ومراد دینعا ماننده طایره تشبیه اولنوب وبطریق الاستعاره مشبه به
مذکور ومشبه مراد اولنمق بین العلما المحققین کثیر الوقوع در • پس حضرت مولانا مرغ روح قدسی یه مدح وثنا ایدوب بیورلرکه هرچه روزی داد ونادادآیدم
هرچه روزی دادم ونادادم آیدم مرا تقدیرینه در • یعنی اول طوطی جانه هرنه که رزق ویردم • وروزی دیرمدم بکا کلوردی • یعنی اکر رزق معنوی
اولان عشق ومحبت • واکر رزق صوری یه ویرسم ویرسم و ویرسم • بر مرتبه مانوس درکه • آن واحد بندن مفارقت ایتمزدی • وساعی کلمدین
تن قفص قویوب کیتمز ایدی اوز اول کفته تا یاد آیدم اول طوطی تا اول کفته دن که مراد الست بربکم • وذکی یحبهم ویحبونه قولی در • بنم یادیمه
کلوردی • یعنی بقای روحک شاهی جمله ازلی ایدی • کرچه عوارض نفسانیه دن جمال باکمالین پس پرده وکمون غیبه ایلتوردی • ولکن نهانندن
سنک دکل ایدی • ایدی صفات مزبوره ایله وصف ایلدیکم طوطی کاید زوحی آواز او برطوطی شیریندادرکه • انک آوازو نغماتی وحی دن کلور
پیش از آغاز وجود آغاز او ان الله خلق الارواح قبل الاجساد بالفی عام • حدیث شریفنک فحوای منیفی اوزره • اول طوطینک بدو
وایجادی آغاز ایجاد وجوددن متقدمدر اندرون تست آن طوطی نهان اول طوطی جان سنک درونکده نهاندر • کرچه سن طوطی روانی
کورمزسن • ولکن عکس او را دیده تو بر این و آن بو نکا ولک ایله سن اول روحک عکسنی کورورسن • یعنی اشیاده ظاهر اولان پرتو نور روح
واثر جان پرفتوح در • فاما اثرین کوروب ذات روحدن غافلسن می بردشادیت را تو شاد ازو اول روح سنی شادی سروری ایلدر

حال انکه سن اندن شاد سن یعنی اکرچه رونق بدن • ومسرت تن روحک شجدن کتمه سیله در لکن نیه انکله شاد وخندان اولورسن • زیرا ازاله مسرت
روحک اندن کتمه سیله اولیجق • سرور وشادی روحله اولور • عجبدرکه مزیل شادی اولان باعث شادی در می پذیری ظلم را چون داد او • ظلم اندن
عدل واحسان کبی قبول ایدرسن • یعنی جسمه متعلق اولان مسرت دنیایی کیه رسم سرور جاودانی یه وصل اولورسن • وحظ نفسک ازاله ایتمکله صورت ظلمده
کورینه حاجتی خیر کورمکله اول ظلمی عدل واحسان بیلوب جان ودلدن قبول ایدرسن عجبدرکه • ان الله خلق الارواح قبل الاجساد بالفی عام •
حدیث شریفندن ظاهر افهم اولنان روح • اجسادی بو قدر زمان تقدم ایتمک ایکن • امام محمد غزالی رساله رحیه ده بر عجب تحقیق ایتمکله • بو محله تعیینه درج اولندی
قال قدس سره • ان الارواح البشریة حدثت عن استعداد النطفة للقبول کما حدثت الصورة فی المرآة بحدوث الصقالة • واذا کان ذو الصورة
سابق الوجود علی الصقالة • وایجاز هذا البرهان • ان الارواح لو کانت موجودة قبل الابدان لکانت اما کثیرة واما واحدة • وباطلة وحدتها وکثرتها
فباطل وجودها • وانما استحال وحدتها قبل التعلق الکاستحالة وحدتها وکثرتها بعد التعلق بالابدان • اما ان بقیت علی وحدتها • او تکثرت • ومحال اتحادها
وکثرتها فمحال وجودها • وانما استحال وحدتها بعد التعلق بالابدان لعلمنا ضرورة بان ما یعلمه زید یجوز ان یجهله عمرو • ولو کان الجوهر العاقل
منهما واحدا لاستحال اجتماع المتضادین فیه • کما یستحیل فی زید وحده • ونعنی بالروح الجوهر العاقل • ومحال کثرتها • لان الواحد انما یستحیل ان ینثنی
وان ینقسم • اذا لم یکن ذو مقدار کالاجسام • فالجسم ینقسم فانه ذو مقدار • فله بعض فیتبعض • اما ما لابعض له • ولامقدار فکیف ینقسم • اما تقدیر
کثرتها قبل التعلق بالبدن محال • لانها اما ان یکون متماثلة • واما مختلفة • وکل ذلک محال الی آخره • واستحاله تماثل وتغایره دخی دلایل وبراهین
اثبات ایدوب بعض تفصیلات دخی یازدقدن صکره • بو وجهله سؤال ایراد ایدوب جواب ویررلرکه • قیل لم ان کانت الارواح حادثة مع الاجساد
فما معنی قوله • خلق الله الارواح قبل الاجساد بالفی عام • وقوله علیه السلام انا اول الانبیاء خلقا واخرهم بعثا • وکنت نبیا وآدم بین الماء والطین
فقال شئ من هذا • لایدل علی قدم الروح • بل یدل علی حدوثه وکونه مخلوقا • نعم ربما دل بظاهره علی تقدم وجوده علی الجسد • وامر الظاهر هین
فان تأویله ممکن • والبرهان القاطع لایدرأ بالظواهر بل یسلط علی تأویل الظواهر • کما فی ظواهر التشبیه فی حق الله تعالی • اما قوله خلق الله الارواح
قبل الاجساد • اراد بالارواح • ارواح الملائکة • وبالاجساد اجساد العالم من العرش والکرسی • والسموات والکواکب والهواء والماء والارض • وکما ان
اجساد الآدمیین بجملتهم صغیرة بالاضافة الی جرم الارض • وجرم الارض اصغر من الشمس بکثیر • ثم لا نسبة لجرم الشمس الی فلکه • ولا لفلکه الی السموات التی فوقه
کذا وکذا الی العرش • فاذا تفکرت فی جمیع ذلک استحقرت اجساد الآدمیین • ولم تفهم من مطلق لفظ الاجساد • فکذلک • فاعلم وتحقق ان ارواح البشر
بالاضافة الی ارواح الملائکة • کاجسامهم بالاضافة الی اجسام العالم • ولو انفتح لک باب معرفة ارواح الملائکة لرأیت الارواح البشریة کسراج من نار
عظیمة طبق العالم • وتلک النار العظیمة هی الروح الاخیر من ارواح الملائکة • وکارواح الملائکة ترتیب • وکل واحد منفرد برتبته • ولایجمع فی مرتبة واحدة
اثنان • بخلاف ارواح البشریة المتکثرة مع اتحاد النوع والمرتبة • واما الملائکة فکل واحد نوع برأسه هو کل ذلک النوع • والیه الاشارة بقوله تعالی وما منا الا له مقام معلوم
وبقوله علیه السلام ان الراکع منهم لایسجد والقائم لایرکع وانه ما من واحد الا وله مقام معلوم • فلا تفهمن اذن من الارواح والاجساد المطلقة الا ارواح الملائکة
واجساد العالم • اما قوله انا اول الانبیاء خلقا واخرهم بعثا • فالخلق هاهنا هو التقدیر • دون الایجاد • فانه قبل ان ولدته امه لم یکن موجوداً مخلوقاً لکن
الغایات والکمالات سابقة فی التقدیر • لاحقة فی الوجود • وهو معنی قولهم اول الفکرة آخر العمل • واما قوله کنت نبیا وآدم بین الماء والطین • ایضا اشارة
الی ما ذکرناه • وانه کان نبیا فی التقدیر قبل تمام خلقة آدم • لانه لم ینشأ خلق آدم الا لینزع الصافی من ذریته • ولایزال یستصفی تدریجا الی ان یبلغ کمال الصفاء
فیقبل الروح القدسی المحمدی • الی آخره • پس امام محمد غزالینک بو تحقیقی معلوم اولدیسه • بزکیر وصدده کلهلم • کاشف اسرار کبریا • حضرت مولانا • ارباب
نفس وهوایه خطاب ایدوب بیورلرکه ای که جان را بهر تن میسوختی ای شول اهل نفس وهواکه • علی خلاف اهل المحبة • جانکی تنک ایچون یاقدک • یعنی لذائذ
جسمانیه • وشهوات نفسانیه دن کف ید ایتمیوب • جانکی نار بعد وفراقه یاقدک سوختی جان را و تن افروختی وجانکی یاقوب تنکی اشعال ایلدک
یعنی حیات ابدیه روحانیه • وسعادت سرمدیه معنویه دن محروم قالوب تن پرورلک • ولذات عاجله یه قناعت قلدک • اما عشاق الهی بعکسه
تنلرینی جان ایچون مجاهده ورياضت • وعشق ومحبت آتشنه یاقوب • واحکام جسمانیه دن • ومقتضیات بشریه دن کچوب • مانند آفتاب آسمان جانم
روحلرینی ذوق وحالت • وعشق ومحبت • وعلم ومعرفت ایله ضیالندررلر • پس اکر اولنلر سوخته لردن بیرینی کورمک استرسک سوختم من سوخته خواهد کسی
بن ریاضت ایله تن سوخته • ونور محبت ایله جان افروخته یم • اکر بر کمسنه آتش عشقه یانمق استرسه تا زمن آتش زند اندر خسی تا بنده اول آتش عشقدن
اقتباس ایدوب خس بشری وخاشاک نفسانیسنه آتش اوره • وقلبی انوار جذبات حقله پرنور • واقلیم جانی معمور ایله سوخته جون قابل آتش بود
درد وطلب آتشنه یانمش • وریاضت ومجاهده ایله وجودی قاو کبی اولمش کمسنه • چونکه قابل آتش اولور سوخته بستان که آتشکش بود سوخته ال که
آتش کش اولور • یعنی آتش عشق الهی ایله یانمش • ووجودی فنا قلمش • درون دیرونی نار جذبات ایله پر اولمش • مرشدک سوخته سن آل که آتش کش اولور
وقلوب طالبینی محبت ربانیه یه جذب قیلور • یعنی کوکل چراغنی معدن آتش عشق اولان کاملدن ایقاد ایدوب • قلبی اوجاغی دود دریا ایله قرارش
واتشی سونمش • ویا خود هرکز اوجاغنده آتش یانمامش • وخانهٔ قلبی نه نور آفتاب هدی • ونه چراغ محبت الهی ایله منور اولمش • مکدر حالل ومقلده دن
احتراز ایلیه دیکدر • ای سالک راه نوع بشردن هر بر قلبده تصفیه وتجلیه • وماه محبت آفتاب وحدتدن اقتباس نور ایدوب سحاب کثرتی باد همتی منتشر
وازاله ایلدکده • چهره کشا وزیب نما اولمغه استعداد وقابلیت واردر • ولکن ای دریغا ای دریغا ای دریغ حیف وتأسف بسیارد دریغ که
کانچنان ماهی نهان شد زیر میغ که انجلین بر ماه صورت وافتاب طلعت • افکار ماسوا وکثرت • ومیغ مظلم نفسانیت السنده قالوب نهان اولدی

وتضییع استعداد اولنوب اراضی مقدسه قلب مظلم ومکدر قالوب مقر گرگ وسباع ودجر عقارب وحیات اولدی • ویاخود بو بیت شریفده اولان
درنج کلام استیناف اولوب • وحیات قلبیه سی بعض عوارض بشریه ایله خسته وقوت روحانیه سی شکسته اولوب ضیای آفتاب محمدیدن اقتباس نور ایدن
قلب قمر طلعتی زیر میغ کثرتده نهان اولان عاشق سالک • وسوداگر متاع محبت لسانندن اولوب جرم وخطاسنه انواع توبه واستغفار • وناله وزاری ایله
تضرع بسیار • وکندو کندویی لوم بی شمار ایدوب • آیا دردا ودریغا که بونک کبی ماه منور طلوع ایتمش ایکن • سحاب بشریتده مستتر ونهان اولدی دیو برمرتبه
گریان وبریان اولدی که شدت نار فراقدن بو بلیه دید چون نفس دم کاتش دل تیز شد بن نیجه دم اوردم که آتش دل تیز وزیاده اولدی شیر هجر آشفته وخونریز شد
وشیر هجر وفراق آشفته وخونریز اولدی • یعنی زیاده اولان آتشی اذورگ • وینجه بن آچوب قان دوکمکه کلن شیر ژیانه سویلمک ممکن اولمادیغی کبی
بنم دخی حسرتم آتشی تیز اولدی • وهجر وفراقم شیری خونریز اولدی • پس حالمدن وهجر وفراقدن سویلمکه طاقتم قالمدی • وبنی حیرت آلدی • ایمدی شول
عاشقلرکه حالت صحوی • ومرتبه کثرتده اولان نار محبتی بویله تیز • وشیر فراقی بو وجهله خونریز اوله • اومقوله عشاق اکا مماثلدرکه مثلا
آنکه او هشیار خود تند است ومست اولکمسنه که هشیارلکی حالنده دخی تند ومست در چون بود او چون قدح گیرد بدست چونکه النده قدح طوته انک مستلکی
وباده نوش اولدوغی حالی نیجه اولور • وکذلک عشاق الهینک دخی حالت صحولری بویله مست ومدهوش اولیجق • حالت سکرلری نه اولمق گرکدر • اکا کوره قیاس ایله
مثلا شیر مستی کز صفت بیرون بود برمست ارسلان که صفتدن بیرون ودایره عقلدن خارج اوله از بسیط مرغزار افزون بود بسیط اولان
مرغزاردن اول شیر مستک • مستلکی دخی زیاده اولور • کذلک شیر مست کبی اولان شول عاشق که صفات بشریه دن بیرون اوله • فضای گلزار وحدت
وجای مرغزار معرفته قدم نهاده اولدقده • مستلکی حد وقیاسدن کذر ایدر • ویاخود مانند شیر مست اولان عشق ربانی که وصف وحددن •
وفکر وعقلدن خارجدر • چونکه صحرای وسیع دل عاشق • وشکارجای منیع قلب عارفک • وآدی مرغزارینه کله • سکر وحالتی فکر ووهمه کلمیوب •
مست ومدهوش ولا یعقل ومبهوت اولور • ای عاشق صادق چونکه بنای سلوک طریقت • زمین پاک محبت اوزره مبنیدر • لاجرم هر بر عاشق آواره •
ودردیار ایله بیچاره نک احوال پریشانی کاه هجران جانگداز • وکاه وصل چاره ساز • وکاهی نیاز ونازه اولوب • هر حال که هر بر مجبدن تقریر وبیانه
مطلوب مرتبه محبتدن تکلم ایلیه • مذکر حالات جان مشتاق • ومهیج آتش اشتیاق • ومحرک سلسله اذواق عشاق اولور • وارباب شوق واصحاب ذوقه
ابواب گنجینه معانی وحقایق مفتوح وگشاده اولدقده • بطریق التکلف سایر شعرا کبی شعر ونظمده رعایت قوافی • وانشاد ونثرده سجع وفقرات
فکر واندیشه قلمق • مانع جذبه وحال • ووقر لذت مقال اولور دیو • کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا تماشای مرغزار ملکوت • وسیر گلزار جبروت ایلیوب
معشوق ازلی ایله اولان • ناز ونیازینی تقریر ایدوب بیوررلرکه قافیه اندیشم ودلدار من نظم کلامی چون قافیه فکر ایدرم • وبنم محبوب ویارم •
ومعشوق ودلدارم گویدم مندیش جز دیدار من بکا ناز ایدوب دیرکه بنم دیدارم • وجمال با کمالمدن غیری سن خاطره کتورمه • وفکر واندیشه ایلمه

خوش خاطرم که یار مرا گفت مرحبا • همراه درحیات صفا در پی صفا • صافی شدست شیشه دل از صفای عشق • ای لطف مرحبای ترا جان ودل فدا
زاهد مگو محال که از عشق توبه کن • سن در عشقه ایچکنم چون برم دوا • تقلید گفت توبه وتحقیق گفت عشق • مغلوب شد حکایت تقلید غالبا
دل دولت وصال ترا ارکان بیافت • ازبارهای بس که کشیدست بارها • چون واردات نیست مگو قصه از گزاف • برشاه راه عشق بخوان رمز هل اتی
چندین مگو که خون دل از دیده ریختم • فریاد حال باش گذر کن زماجرا • قاسم سخن مگوی زهجران جانگداز • در طی عاشقی شو وبگذر زماجرا

خوش نشین ای قافیه اندیش من ای بنم قافیه اندیش اولان عاشقم خوش نشین اول • وآسوده حال اوتور قافیه دولت توئی در پیش من بنم
حضورمده قافیه دولت • وفقره سعادت سنسن حرف چبود تا تو اندیشی ازان حرف وصوت ندرکه حتی سن اندیشه یاری حرفدن قیلهسن •
حرف چه بود خار دیوار رزان حرف فی المثل باغ کرت حالی دوکیندن اورلمش دیواریدر • یعنی حروف والفاظ حدایق معانی وحقایق • ورباض اذواق
عاشقک ثمرات محبتن حفظ ایچون خار شابه سنده اورلمش دیوار وحاشیه در • ایمدی حین تجلی ذات ووقت مشاهده ده عاشق مستغرق •
گفت وسخن • وحروف وصوتدن منقطع اولور • واول زمانده اکا سوز سویلمک • وابیات واشعار اوقومق • وسجع وقافیه فکر ایتمک ذکر اولنان
شهود ذوقدن آیرلمقدر • بو ایسه عند العشاق جرم عظیمدر • ایمدی هر سالک بر حالی واردر • حالت استغراقده گفت وسخن برطرف قدر • وکذلک تجرد
حرف وصوت وکلمات وعبارات ایله • وصلت حق آسیدین ایدوب الفاظ قناعت ایلمین اکابرکه • روضه میوه دار محبت • ومرغ گلزار معرفتد
گیر سیوب • وثمرات عشقدن لذت وصلتی طاتیوب الحق حدایق معانینک • دیوار خاری شابه سنده اولان حروف والفاظی کوردکلیله تسلی اولور
ومع هذا بستان حقیقت تماشاسن ایلدم دیو غرور اولور • هزار دون همت ومحرومی دولت دکلی حقا حرمان ابد بودر کمال خجندی فرماید

می بروی گلرخان خوردن خوش ست آنچه سود • کین سعادت زاهدان شهر را کم تر رسد • چون قلم انگشت بر حرفم منه صوفی که من • خرقه کردم رهن مستان وسخن در گرد فرست
ما برندی بر مقام قرب رفتیم وهنوز • همچنان پیر ملامتگوی ما بر منبرست • پس عاشق لسان معشوق • ومعشوق لسان عاشق اولوب کمال اتحاد

حاصل اولماغله محبوب حقیقی مرآت قلبیدن تجلی جلال • ورفع نقاب ایله جمال ایدوب روح مولانایه التفات تام ایله بیوررکه حرف وصوت وگفت را برهم زنم
حرف وصوت وگفتی بر بر بنه اورورم تا که بی این هر سه با تو دم زنم حتی بو اوچی اولمقسزین یعنی بی حروف ولفظ وصوت • مرتبه وحدت
وقرب احدیتده سکا کلام نفسی سویلیم • وسکا برسر سویلیم که آن دمی کز آدمش کردم نهان اول بر دمی که آدمدن نهان ایلدم •
با تو گویم ای تو اسرار جهان سکا دیرم ای اسرار جهان • ومحرم کاه • وزبده اکوان سن • چونکه بند زبان ناله • ودمکش حال اولدسن •
فی الحال آن دمی را که نگفتم با خلیل اول بر دمی که خلیل ابراهیمه دیمدم سکا دیرم وان غمی را که نداند جبرئیل واول غمی جبرئیل بلمز سکا بلدررم بیت

عشق حالتی که جبرئیل ازان نیست امین • صاحب حال شناسد سخن اهل تمیز • آن دمی کز وی مسیحا دم نزد اول بر دمدر که عیسی علیه السلام انی
رمز وریمدی حق زغیرت نیز بی ماهم نزد حق جل وعلا کمال غیرتندن بزسز دخی بهم اندن دم اورمادی • یعنی بعثت محمد علیه السلام اولمادین • وانک
وارثلری اولان اولیا اصفیا وجوده کلمدین • حق سبحانه وتعالی اول اسراری • کمال غیرتندن غیریلره کشف ایتمدی دیمکدر • معلوم اولاکه بو ابیات
شریفه نک مضمونندن • فهم درست صاحبی اولان عاشقلر • بعض کژ فهم وکژرولر کبی اول معانی فهم ایتمزلرکه • مولانا خداوندگار رکنیدی
تفضیل علی النبی ایتمش اوله • بلکه حضرت مولانا بو ابیات شریفه ایله دخی • تجلی ده تکرار اولمایوب • وجناب ختم [illegible] • وراثت ولایت کاملیه
محمدیه مظهریتنده قایم اولدوغنی اشعار قیلدوغن فهم ایدرلر • ایمدی ای مستمع قابل اولا • مرتبه وراثت کاملیری بیان ایدوب • بعده تجلی ده
تکرار اولمادوغن عیان ایده لم • ضمیر منیر تنویره خفی اولمیه که • نور قمر مستفاد من الشمس اولدوغی کبی • قلب قمر بهجت مصفای مولانا دخی
مرآت مجلای آفتاب حقیقت محمدیه اولماغله • انوار اسرار احمدیه اول دل مصفاده بطریق الابدار متجلیه اولوب • مرتبه سنیه مصطفویه دن
ترجمانلق ایدوب اکا مناسب کلمات قدسیه تکلم ایدرلر • مثلا بعض کمل اولیا • خصوصا عمر بن الفارض قدس الله اسرارهم • بونک امثالی انواع
عبارات انیقه وکلمات قدسیه بیوررلر • نته کم تائیه ده دیرلرکه •

فطوفان نوح عند نوحی کادمعی • وایقاد نیران الخلیل کلوعتی
ولولا زفیری اغرقتنی ادمعی • ولولا دموعی احرقتنی زفرتی • وحزنی ما یعقوب بث اقله • وکل بلاء ایوب بعض بلیتی
وآخر ما لقی الالی عشقوا الی • الردی بعض ما لاقیت اول محنتی • وینه قصیده تائیه نک بر محلنده دخی لسان ترجمانیدن بیوررلرکه •
وروحی للارواح روح وکل ما • تری حسنا فی الکون من فیض طینتی • ومنی ادرج السابقین بزعمهم • حضیض تری آثار موضع وطاة
وآخر ما بعد الاشارة حیث لا • ترقی ارتفاع وضع اول خطوتی • فما عالم الا بفضلی عالم • ولا ناطق فی الکون الا بمدحتی

پس حضرت مولانا قدس سره الاسنی دخی بو ابیات شریفه ده بیوردقلری • زبان ترجمان محمدی اولدوغی اعتبار ایله در

هر لحظه مرا میرسد از نور تجلی • با نور تجلی چه زند معجز عیسی • گردیده جانت بکشاید ببینی • صد موسی حیرت زده بر طور تجلی

ایمدی ای نور حدیقه عالم رسل علیهم السلام علم ارسالده • انلرنک تفاضلی حسبی ایله متفاضل اولورلر • زیرا هر رسول انلرنک استعدادی قدرلر
مقتضاسنجه ارسال قلنمشدر • نته کم بحر زخار حقایق شیخ اکبر قدس سره • فص عزیریه ده بیوررلرکه • واعلم ان الرسل صلوات الله علیهم من حیث هم
رسل لا من حیث هم اولیاء وعارفون علی مراتب ما هی علیه اممهم فما عندهم من العلم الذی ارسلوا به الا قدر ما تحتاج الیه امة ذلک الرسول
لا زاید ولا ناقص والامم متفاضلة یزید بعضها علی بعض فتفاضل الرسل علیهم السلام فی علم الارسال بتفاضل اممهم • وهو قوله تعالی تلک الرسل
فضلنا بعضهم علی بعض • کما هم ایضا فیما یرجع الی ذواتهم علیهم السلام من العلوم والاحکام متفاضلون بحسب استعداداتهم • وهو قوله ولقد فضلنا
بعض النبیین علی بعض • ایمدی افضل رسل • وخاتم انبیا • حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الله الازکی اولدیغی • امتی دخی افضل امم اولدی
بالخصوص اولیاء محمدیین دن حق تبارک وتعالی بعض عباد خواصنه بر حالت عجیبه ارزانی بیورمشدرکه • انبیا وشهدا اکا غبطه قیلورلر
کما روی عن ابی مالک الاشعری • قال کنت عند النبی علیه السلام اذ قال ان لله عبادا لیسوا بانبیاء ولا شهداء • ولکن یغبطهم النبیون والشهداء
بقربهم ومقعدهم من الله بیت

حاصلی قصه عشاق ندارد پایان • کمترین شیوه او رمز معما باشد

نثر وبو ابیات شریفه ده بر وجه دخی
لیس التکرار فی التجلی معناسنی مشعردر دیمش ایدک • اکا بناء که حضرت مولانا آن دمی کز آدمش کردم نهان • با تو گویم ای تو اسرار جهان
دیوب وسباقنده اولان ابیات ده دخی اول دمی ذکر بیوردقلرندن مرادی انبعاث نفس رحمانی • وتجلیات ربانیه در • وعلی لسان المحققین
نفس رحمانی • مثلا نفس انسانی کبی عالم بطوندن بروز وظهوره خروجی مقتضیه • وصور تعینات ممکنه ده متجلیه اولان شئونات ربانیه ایدوکی •
مثنوی شریفک ابتداسنده بیان اولنمشیدی • ایمدی ضمیر مصفا ومرآت دل مجلایه خفی اولمیه که • تجلی الهی تکرار اولماز • زیرا مقتضیات اسماء الهیه
وشئونات ربانیه غیر متناهیه اولوب • حضرت حق • وفیاض مطلق • دایم التجلیدر • پس تجلی ده تکرار اولمیوب • وتجلی اول عینه رجوع ایتمز • زیرا
مراتب اسمادن تجلینک حیثیتیله حقیقت تکرر مطلقا بالنسبه الی التجلی متحققه اولور • پس گرکسه تجلی واحدک ذات وحقیقتی اعتبار اولنسون • وگرکسه تجلیات
حضرت • ومراتب اسما وخصوصیات قوابل غیر متناهیه حسبیله اولان ظهورات الهیه یه نظر اولنسون • کشفا ویقینا • واصلا وقطعا تجلی ده تکرر تصور اولنمز
هر آن وزمانده • تجلیات ربانیه تجدد وتعدد اوزره در • زیرا قبول اول قبول ثانینک غیریدر پس تعدد تجلیات دخی قوابلک قبولی حسبی ایله در نظم

یار ما هر ساعتی آید ببازاری دگر • تا بود حسن وجمالش را خریداری دگر • یار ما با هیچکس در اندنه هر زمان • آید از خلوت برون بر کسوت یاری دگر
کسوتی دیگر بپوشد جلوه دیگر کند • منظر دیگر نماید بهر نظاره دگر • چشم جان از روی ماه او چه هر ماه روی • می نماید هر زمانی تازه دیداری دگر
کار او عشقست وبا خود عشقبازی می کند • نیستش جز عشق با خود باختن کاری دگر •

وشیخ محیی الدین عربی قدس الله سره • فص شعیبیه نک آخرنده بو معنایه
اشارت ایدوب بیوررلرکه • وما اهل الکشف فانهم یرون ان الله یتجلی فی کل نفس ولا یتکرر التجلی • ویرون ایضا شهودا ان کل تجلی یعطی خلقا
جدیدا • ویذهب بخلق فذهابه هو الفناء عند التجلی • والبقاء لما یعطیه التجلی الآخر • فافهم انتهی کلامه • وابو طالب مکی دخی بیوررلرکه ان الله لا یتجلی
لصورة مرتین • ولا لصورتین مرة واحدة • خلاصه کلام عین یقین ودیده حق بین ایله • مکونات وشئوناته نظر اولنسه • موجوداتدن هر بر موجود
اسما وصفات الهیه دن بر اسم وصفتک مظهری ایدوکی بیتن اولوب • وصف واحده نک مظهری صفت اخرانک مظهرینه مباین بولنور • حتا هر ذره ده
بر نور • وهر قطره ده بر ظهور واردرکه • آفتاب چارم آسمان • ودریای عمانده بعینه اول نور وظهور یوقدر • زهی فیاض بی مثال که • ایکی ذره یه بر صورت

اوزره • و بر صورته نسق واحد اوزره ایکی کره تجلی ایتمه مش • و هر شی بر حال ایله متلبس قلمشدر • فاما بو معنایه دخی مشاهده ایدن • شول عارف
واقف درکه • قلبنک هر گوشه سنده عرش رحمان گزلودر • کما یقول ابو یزید البسطامی لو ان العرش و ما حواه مائة الف الف مرة فی زاویة من زوایا
قلب العارف ما احس به • و قال الجنید فی هذا المعنی ان المحدث اذا قرن بالقدیم لم یبق له اثر • و قلب یسع القدیم کیف یحس بالمحدث موجوداً • پس چون حق سبحانه
و تعالانک تجلیسی صورده تنوع گوسترسه قلب عارف بالضروره متسع اولوب و تجلی واقع اولان صورت حسبی ایله ضیق اولور زیرا تجلی
واقع اولان صورتدن برشی قلب عارفدن فاضل اولمز که حق تجلی الهی انده ظاهر اولمیه • پس انسان کامل و عارف واصلک قلبی حقله دایردر
و ذکر اولنان قلب ایچون حیثیت معینه • و قابلیت جزئیه • و کیفیت مقیده یوقدر که حق شیء واحده مخصوصه اولوب شیء آخره شامله اولمیه
بلکه قلب بو قابلیت کلیه ایله مطلق اولوب حقک اکا تجلیسی حق مطلق حسبی ایله در • و قلب عارف تجلی صوری الهی ایچون هیولانی القبول در
پس حق جل و علا قلب انسان کامله • گرک صورت ذاتیه کلیه مطلقه ایله تجلی ایتسون • و گرک صورت اسماء جزئیه مقیده ایله تجلی ایلسون •
قلب اول تجلینک حسبیله بحسب الصوره متسع و ضیق اولور • اما قلوب جزئیه بو کا مخالفدر • زیرا قلوب جزئیه دن هر بریسی ایچون بر حیثیت
معینه و کیفیت مقیده • و قابلیت مخصوصه واردرکه • قلوب مزبوره یه تجلی الهی اول استعداد خاص حسبیله واقع اولور • فافهم جداً •
پس حضرت مولانا قدس سره وراثت کاملیه و ولایت محمدیه مظهریتنده قایم اولماغله حق سبحانه و تعالی قلب مصفاسن توسیع ایدوب اکا سو بلدم
رازی غیردن نهان ایتدم • و سکا ایتدکم تجلیاتی آدم و خلیل و مسیحدن مستور قیلدم • و سنک عکدن جبریله خبردار ایتمدم بیوررر • مع هذا
مولانا جلال الدین رومی کندویی حاشا تفضیل علی النبی ایتمز • و فی نفسه جبریل مولانایه مخصوص اولان علمی بیلمز • و عیسی علیه السلام دخی انده اولان
دمدن دم اورمز • و مولانا قدس سره حضرت حقی غیرتندن بزم سر دم اورمادی دیدوکنک بر وجهی دخی بودرکه ظهور حق بزمله و بزم وجودمز انکله در
دیکدر کما قال الشیخ رضی الله عنه • فلولاه و لولانا • لما کان الذی کانا • و محمد شیرین مغربینک دخی بو شعری معنای مزبوری مشعردر نظم

ای حسن ترا دیده ما گشته خریدار • گر دیده نباشد که کند حسن تو اظهار • هر دیده ازو هر نفسی دیده جمالی • زو تازه شده هر نفسی دیده دیدار
بر هر نظری کرده تجلی دگرگون • تا هر نظری زو نظری یافته هر بار • بر آینه دیده و دل اهل دلارا • ز جلوه بپایی رسد اما نه بتکرار
روی ار چه یکانست ولی گاه تجلی • بسیار نماید چو بود آینه بسیار • ای گشته نهان از دل و جان در تتق غیب • واستاده عیان در سر هر کوچه و بازار
حاشا که اگر پرده ز روی تو برافتد • از غیر تو نه عین توان یافت نه آثار • گر باده ازین سان دهدان ساقی سرمست • حقا که نماند بجهان یک دل هشیار

پس کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا ماحق ز غیرت نیز بی هم نزد • دیو لفظ ما ایله اثبات موهوم سینی من وجه اشعار و اظهار ایله تقریر ایتمه سی • وجود حقدن
غیری وجود دخی اعتبار ایله اولمایوب • بلکه وجود مجازی وهمی اعتبار ایله در • و تجلی وحدت مطلقه نک ظهورنده هستی مجازی • بر امر اعتباری موهوم
و بلکه فی نفس الامر معدوم در دیوب بیوررلر که ماچه باشد در لغت اثبات و نفی • ما لغتده هم اثبات و نفی میاننده مشترک بر حرف درکه اثبات ایچون
معنای شیء متضمن • و نافیه اولدقده نفی وجود شیئی مشعردر • پس نفیه مثال ما انا بقاری حدیث شریفنده • و ما الله بغافل عما تعملون •
آیت کریمه سنده اولان مادر • و اثباته مثال یعلم ما بین ایدیهم و ما خلفهم آیت کریمه سنده • و دخی ما بین بیتی و منبری روضة من ریاض الجنة
حدیث شریفنده اولان مادر • و زبان دری ده دخی ما بمعنی نحن اولوب جماعت متکلمیندن عبارتدر که • متکلمینک هر بریننک انانیتنه
اشارتدر • پس لفظ ماده نفی و اثبات واقع اولدوغی کبی گویا لفظ ما اولان انسان • و بلکه جمیع اکوان و اعیانده معنای نفی و اثبات حاصل در
نه کم هستی مجازی موهوم بحسب التعین و الصوره مثبت اعتباری • و بالنسبه الی الوجود المطلق و الحقیقی معدوم و منفی در • پس حضرت مولانا
انوار تجلیات وحدت مطلقه ایله نفی وجود موهوم ایتمکله بیوررلر که من نه اثباتم منم بی ذات و نفی • بن اثبات دکلم بلکه ذاتسز نفی مطلقم
پس حضرت مولانا وجه مشروح اوزره نفی وجود موهوم ایدوب • وحدت مطلقه ده فانی و مستغرق اولدیلر • و ابیات سابقه ده اولان
کلمات قدسیه اختیاری اولمادیسه • م چونکه عاشق اودست تو خاموش باش • مضمونجه کبار اولیانک کلماتنه اعتراض اولنمایوب دردن دلدن
استماع اولنمق لازمدر • و ذکر اولنان بقاء حقانی عجبا نه وجهله حاصل اولور که دین طالب صادقلری ارشاد ایچون بیوررلر ای طالبان ای عاشقان
من کسی در ناکسی دریافتم • بن کسلکی ناکسلکده بولدم • یعنی افناء وجود مجازی قیلوب وجود حقانی ایله بقاء جاودانی یه واصل اولدم
پس کسی در ناکسی دریافتم • پس کسلکی ناکسلکده نیج و صرف ایتدم • و جمله دارمی قمارخانه عشقده اوتدردم • ترک وجودده وجود حقانی
و فناده بقاء ربانی گوردم • و دخی کل من علیها فان و یبقی وجه ربک ذو الجلال و الاکرام نه معنی در بیلدم • ایدی ای یار موافق • درونی
مانند نی آتش عشقله یانیق • و ای جگر سوز ایله سینه سی دلکن لک • مادام که کندوکله سن کندوکدن خلاص اوله مزسن • و مادام که خود پرست سن خداپرست
اوله مزسن • و مادام که بنده اولمیه سن آزادلق بوله مزسن • و مادام که ایکی عالمدن یوز چویروب جمله سنه پشت و پا اورمیه سن آدم اوله مزسن
و مرتبه انسانیته ایریشه مزسن • و مادام که راه خداده جان و تن اوینامیه سن مقبول حضرت اوله مزسن • و مادام که فقیر اولمیه سن غنایه ایره مزسن
دخی اولمادقجه بقا بوله مزسن رباعی • تا آتش عشق اندر دو عالم نزنی • در دایره محققان دم نزنی • تا هر چه علایقست برهم نزنی •
یکروز رسان که زمان کم نزنی • نته که حسین بن منصور الحلاج قدس الله سره بیوررلر • اذا اراد الله ان یوالی عبداً من عباده فتح علیه
باب الذکر • ثم فتح علیه باب القرب • ثم اجلسه علی کرسی التوحید • ثم رفع عنه الحجب فیراه بالمشاهدة • ثم ادخله دار الفردانیة • ثم کشف عنه کبریاء
الجلال فاذا وقع بصره علی الجمال بقی بلا هو فحینئذ صار العبد فانیا و بالحق باقیا • فوقع فی حفظه سبحانه • و بری من دعاوی نفسه •

آه ای طالب راه • نه دیمکدر که • هنوز تعمیر خانه بشریت • و گرفتار هوای نفس و طبیعتسن • پس بو کلمات روح افزانک قدر و قیمتن بلمزسن • و باده عشقک
نه کیفیتی اولدوغن ذوق ایده مزسن • گوش هوشنکدن دوش قیل که حضرت مولانا نه بیوررلر جمله شاهان بنده بنده خودند جمله شاهلر کندو بنده سنک
بنده سیدر • یعنی اگرچه شاهلرده ظاهراً طنطنه سلطنت • و شهرت و عزت • و دبدبه حکومت واردر • و کثرت بلاد و عساکر ایله مفاخرت قیلورلر •
اما حقیقته نظر اولونسه • پادشاهلر بنده لرنک بنده سیدر • زیرا جمله سی بحسب الصوره وظایف و لوازمن پادشاهدن طلب ایدوب • پادشاه دخی انلرک
مواجب و مؤنتن تدارک ایدنجه • انواع خون دل و وبال عظیم حاصل ایدوب معنی ده بنده لرنک خدمتکاری اولور • و مواجب و علوفه دیرمسه
یا بنده عسکر قالمیوب دولت و سلطنته زوال گلور • و مصرفی و قولی حددن زیاده اولسه • بالضروره انلرک مواجبی تحصیلی ایچون رعایا و مملکت تعدی
و حد شرعدن تجاوز ایله حکامی بنجه مکر و دهی ارتکاب ایتدوکنه • رضا گوستروب بالاخره سلطنته زوال گلور • مگر حق تعالی عنایت ایدوب شرع شریفه
موافقت و ایراد و مصرفک مطابقتنه بذل همت ایلیه • پس علی کلا التقدیرین بو مقوله احواله تقیید • مالزم سلطنت و اعوان و عساکر ایچون اولماغله
فی نفس الامر پادشاهلر بنده لرنک بنده سی اولور • و کذلک هو الذی خلق لکم ما فی الارض جمیعاً • آیت کریمه سی • و دخی خلقت الاشیاء لاجلک
و خلقتک لاجلی حدیث شریفی فحواسنجه • حق تعالی وجه ارضده • و بلکه سبع سماواتده اولان جمله اشیایی انسان ایچون خلق ایدوب • و انسانی
کندو ایچون ایجاد ایتمکله • فی الحقیقه انسان جمله نک سرافرازی • و زبده و عمده • و مطلوب شاهی ایکن • اول غافل بیچاره کندویه بنده و انکنده
اولان اشیایه اسیر و بنده اولوب دولت ابدیدن محروم قالور • حقا بودرکه جمله خلقان مرده مرده خودند جمله خلق کندو مرده سنک مرده سیدر
و بو بیت شریفک سیاقنه انسب اولان برمعنی دخی بودرکه • جمله شاهلر کندو قوللرینه التفات ایدنجیدر • و جمله خلق کندو محبتنده بذل جان ایلیان
محب صادقلرینه • و معشوقلر دخی جان فدا ایدیجی عاشقلرینه گوکل ویریجی • و گوکلن الیجی در • و بهر حال معشوق عاشقه عاشقندن زیاده میل ایدیجی در
کذلک محبوب ازلی و مطلوب لم یزلی دخی • الا طال شوق الابرار الی لقائی و انا اشد الیهم شوقاً • حدیث قدسیسی فحواسنجه عاشقلره ارحم در • و دخی
من کان لله کان الله له • و نفحه بر عبد صادق که عین خلوص عبودیت تامه • ذکرک ماسوا ایدوب جمیع حالده لله اولسه حق تبارک و تعالی دخی
لطف و احسانیله اول عبد خالص ایچون اولور • و شول طالب عاشق که طریق حقده جان و تن اریدوب تهذیب اخلاق • و تحصیل محبت ذاتیه ایله حقه قریب
اولسه من تقرب الی شبراً تقربت الیه ذراعاً حدیث شریفی موجبنجه • حق سبحانه و تعالی دخی توفیق و عنایت • و رحمت و هدایتی ایله عبد مزبوره تقرب
ایدوب حتی انی انانیتندن دور • و کندو بقاسیله مسرور قیلور • ایدی بنم جانم همان لازم اولان درگاه حقه تذلل و مسکنت و خلوص و عبودیت ایله
یوز قلق عتبه سنده طوروب یوزین یره سورمکدر • بو محققدر که جمله شاهان پست پست خویش را مالا کلام جمله پادشاهلر کندو دستگیرسی در
یعنی تواضع و مسکنت ایدنلره تواضع ایدوب لطف و احسان ایدیجیلردر • و جمله خلقان مست مست خویش را • و جمله خلایق کندو مستلرینک مستی
و سوجیلرینک سوجیلیری در • مشهوردر که هرکس گوکلنک سلطانی • و سونلرک قولی سونلرک سلطانی دردیرلر • حاصل کلام هیچ طالب بو قدرکه مطلوبی
دخی انک طالبی اولمیه • و هیچ بر عاشق حقیقی یوقدر که حقه محبت ایلیه • و حق اکا محبت ایتمیه • بلکه محبت اول اولدن اولوب یحبهم و یحبونه • قول کریمی
بو بابده دلیل قطعی واقع اولمشدر • مثلا بو کار بر مثال استرسک نظر اعتبار ایله گور کیم می شود صیاد مرغان را شکار • صیاد قوشلره شکار اولور
یعنی جمله کارینی ترک ایدوب و بر پرده کندویی مخفی ایدوب شکار مرغ اولور تا کند ناگاه ایشانرا شکار • حتی ناگاه اول مرغلری شکار ایلیه پس صیاد
اول حیله ده کندو صیدینه شکار اولمش اولور • زیرا گوکلی غیریدن منقطع اولوب اکا قید و بند اولدی • ایدی محل چون و چرا دکلدر که • بی دلان را دلبران
جسته بجان
عاشق بیدللره دلبرلر جان و دل ایله طالب اولمشلردر جمله معشوقان شکار عاشقان • و جمله معشوق و محبوبلر عاشقلرک صید و شکاری در نظم

عاشقان هر چند مشتاق جمال دلبرند • دلبران بر عاشقان از عاشقان عاشقترند • در گلستان گر بپای بلبلی خاری خلد • نو عروسان چمن صد جامه بر تن می درند

زیرا محبوبک شرف و عزتی • و قدر و قیمتی عشاق ایله ظهوره گلوب • لابد هر معشوقک حقیقتی شکار عشاقدر • اگر معشوق مستور العین اولدوغی جهتدن
عاشقه ناز • و اندن اعراض دخی ایدرسه • و عاشق مفتوح العین اولدوغی جهتدن معشوقنه نیاز • و اظهار سوز و گداز دخی ایدرسه • گیرو معشوق
عاشقنه عاشقندن زیاده عاشقدر • ایدی هر که عاشق دیدیش معشوق دان • هر کیمه که عاشق گوردک معنی معشوق بیل • کو بنسبت هست هم این و هم آن
که اول عاشق محبوبنه عاشق اولدوغی جهتدن عاشق • و معشوقی اکا محبت قلدوغی جهتدن معشوق بیل • یعنی یحبهم معناسنه نظر ایله عشاق الهی
اولانلری معشوق • و یحبونه معناسنه نظر ایله گرفتار عشق بیل • نته کیم محمد شیرین مغربی • ترجیع بندنده بو معنادن خبر ویرمشدر نظم

عشق پیش از جهان کن فیکون
بهر اظهار حسن خود بیرون
روی خود دید در هزاران روی
صفت این دگر خفا و کمون
در آینه روی خود را دید
هرچه در دفتر جهان بد کنون

در سرای منزه از چه و چون
جلوه کرد بر نظاره گون
چون نظر کرد چشم او ز عیون
نام او گشت عاشق و معشوق
شاهد شنگ و دلبر موزون
که جز او نیست در سرای وجود

بود آزاد از حدوث و قدم
تا برون را بداد رنگ درون
گاه وامق شد و گهی عذرا
چونکه شد بر جمال خود مفتون
وصف معشوق را بعاشق داد
بحقیقت کسی دگر موجود

بو مستغنی از ظهور و بطون
داد بر چشم خویشتن جلوه
گاه لیلی شد و گهی مجنون
وصف ان یک شده غنی و قوی
تا فخاک شد دل المحزون
ای طالب درد الهی

پا نهاد از حریم خلوت خود
حسن خود بر لباس گوناگون
صفت این یکی ظهور و بروز
نام این یک شده فقیر و زبون
برانداخت موج قلزم عشق
و عاشق صادق سبحانی •

تشنگان گر آب جویند از جهان • تشنه لر اگر جهاندن آب طلب ایدرلر ایسه • آب جوید هم بعالم تشنگان • آب دخی عالمده تشنه لری طلب ایدر •
لمنشئه • آه ای دردمند بیچاره • یورکی عشق برله پرپاره • فرقت یار برله آواره • زهره سی حسرتیله صد پاره

چونکه عاشق اوست تو خاموش باش چونکه بالنظر الی الحقیقه عاشق او در سن خاموش اول وچو گوشت میکشد تو گوش باش چونکه اول سنک قولاغک چکه
سن کوش اول یعنی چونکه عاشق سکا راز نهانی سویلمک ایچون قولاغکی لبنه قریب ایلیه زنهار سوز سویلمیوب همان محبوبک کلمات روح افزاسنی کلام
واتکله عمل ایله وبا خود ای عاشق بیدل قنی چوق کشف اسرار ایلدک چونکه معشوق غیرتن اظهار ایدوب قولاغک چکه اول اسنی ایقاظ در وانباه در
عقلک باشکه کتوره ولسانکی حفظ ایدوب بوندن زیاده جرات ایلمه ودخی زیاده سوز سویلمه خموش وگوش اول بندکن چون سیل سیلانی کند ای مولانا
چونکه سیل سیلان وجریان وطغیان ایلیه ورنه رسوایی و ویرانی کند یوخسه سیل فراوان رسوالیق و ویرانلق ایلر ایدی بر موجب یا ارض ابلعی
ماءک ویا سماء اقلعی سر وحدت درتبه احدیتدن سوز سویلمه والا اسرار وحدت بر سیل عظیم وبلکه طوفان نوحه بکزر وجهان وجهانیانی ویران
وذهنی قوی اولمیان ضعفایی غرق وهلاک ایدر دیو حضرت مولانا بطریق التجرید کند ونفسنه خطاب ایدوب سر توحیدک زباندن جریان ایدن
سیل روانی بند ایله دیو بیورر لر کلام • بگوش سر توچه گفتی که پای گو پاپنست • بگوش عقل چه گفتی که مست وحیرانست • مرا بگوی که آهسته باش ودم درکش
فغان من همه زان چشم مست فتانست • بیا بگوی خرابات عشق تا بینی • زشام تا بسحر نعرهای مستانست • هنوز فکر سر وجان خوشتن داری
اگر بکوی عشق گذر کن که جای شیرانست • پس حضرت مولانا کیر دکنه ونفسنه خطاب ایدوب بیورر لر که طوتلم کم سن سویلمه دیش سن عشق دریاسی جوش وب
وموجلی باشدن اشوب کشتی وجود غرق بحر عشق ووده اولدقدن صکره نه کر سنده اختیاری قالور ایدی بو تحذیرات وترهیبات هنوز عقل ایله یار اولان
بنده یه کوره در یوخسه من چه غم دارم که ویرانی بود عشق الهیدن بکا ویرانلق اولدوغنه نه غم طوتارم زیرا زیر ویران کنج سلطانی بود
ویرانه التنده سلطانه منسوب کنج وخزینه اولور غرق حق خواهد که باشد غرق تر غریق دریای عشق ربانی اولان استر که دخی زیاده غرق اوله
همچو موج بحر جان زیر وزبر جان بحرینک موجی کبی زیر وزبر اوله دوفرق وتمییز دن رها بوله ونام ونشاندن اثر قالمیه سید قاسم انوار
فکر عقل از حد گذشت ای عشق آتش بر فروز • هر کجا یابی نشان هستی ما را بسوز • باوجود آنکه در یا جرعهٔ جام منست • بر لب دریای حیرت با لب خشکم هنوز
غرقه هر کس بقدر همت والای اوست • راه ارانسایه طوبا مار الفروز • ایدی نیم بو رحم بر عاشق غریق دریای عشق • وحریق نار شوق اوله
شعور وعدم شعوردن قالوب بر رتبه مستغرق فی الوحده اولورکه زیر دریا خوشتر آید یا زبر • تیر او دلکشتر آید یا سپر دریانک تعریفی خوشتر در
ویا رک تیری دلکشتر در یوخسه سپری دلکشتر کدر فرق وتمییز ایتمز • زیرا عاشق بو مرتبه ده فنا وفناء فنا یه وارمشدر • دلی سر و پا اولمشدر
وجهاتدن قورتلمشدر • زیر وزبر وتیر وسپر فرق ایتمک خود مقید جهات اولانلرک ووجودندن اثری قالانلرک کاریدر • فنا اندر فنا اولان عاشق
خود بونلردن عاری در • وبو مرتبه یه غرق وغیبت دیرلر • وغرق وغیبتک دخی درجهٔ علیاسیدر • یعنی درجهٔ عالیهٔ غرق • استغراق شواهد فی الجمع در
یعنی شواهد تجلیات اسما وصفات • واکا تابع اولان واردات واشارات که شواهد جمع در • شهود جمع ایله انلرک آثاری جمعده محو وفنا اولوب
عبدک الکلیه تقیه عبد بالکلیه فنایه وارر • وتعرف غیبات الکثره عود ایدر • یعنی کنت کنزا لم اعرف • ودخی کان الله ولم یکن معه شی • حضرتنه عود ایدوب
فانی مزبوری انوار اولیت شتملاولور • وضیای قدم حق احاطه کلیه ایله احاطه ایدر • وانک عینینی حق تعالی انوار ازلیتی مطالعه سنه کند ونوریله فتح ایدوب
بعد الفنا مقام بقاده کند وحیاتیله احیا ایدر • پس عاشق غریق دخی دیده جانی نور رحمان ایله کشاده قیلوب انوار ازلیت وابدیتی
مطالعه قیلوب همرتبه دن خلاص اولور • زیرا انجق غریق دریای وحدت اولان فانی • وجود حقله حی وموجود اولوب حیاتی دخی بقاء حقله باقی اوله
نور حقله نظر ایدوب انک جمیع صفاتی صفات حق اولور • وغیبت ده اولان درجات عالیه دخی • حصن جمع ده عیون احوال وشواهد درجاتدن عارفک
غیبتی در • یعنی عین جمع احدیه واصل اولان عارف کامل عیون احوالدن غایب اولوب احوالی کورمز • وسن دخی اول عارفی برحال ایله تشخیص ایدوب
کورمزسن که حتی انک انزرینه بر شی ایله حکم ایلیه سن • زیرا احوال واجد وموجود ووجدانی مقتضیه در • اقتضاء مزبور ایله محو رسوم وطمس
واثری حصن الجمع در • پس غیبت جمله دن غایب اولمقدر • زیرا درجات قرب وحضرات اسمائیه ترقی • رسمک تعاکسن اقتضا ایدر • حال آنکه انی جمع
ایتمشدر • فافهم جدا • پس حضرت مولانا قدس سره دخی مرتبه غرق وغیبتدن خبر ویروب • بن قعر دریا ایله بر دریا • وتیر یار ایله سپرک تفصیلی قیلمقدن
ممتازدر • فرق وتمییزم یوقدر دیو بیورر لر پاره کرده وسوسه باشی دلا ایدی ای وسوسه نک پاره لنمشی اولورسن ای دل یک پاره کر طرب را باز دانی از بلا
اگر طرب وصفایی عنا وبلادن کیرو بیلور سک • وبلا وجفا وصفا ووفانک بینینی فرق ایدر سک • یعنی فارق وفرق کننده اولوب محو وذوق
وغرق عشق اولمامش اولورسن دیکدر گر مرادت را مذاق شکرست اگر سنک مرادک محبوبدن مذاق سکر وفا • وذوق لذت صفا ایسه
بی مرادی نی مراد دلبرست سنک دلبرک مرادی نامراد اولقدر دکلمیدر • پس مرادی دوستی قویوب وکند وکه باشقه مرادکو ستروب طالب لذت وفا • ویاخود
رنج وجفا اولمق عشقده اولان مرتبه محو وفنادن بعیددر • پس علی کلا التقدیرین کند ومرادک استیوب مرادی دوستی استمه مش اولورسن شعر
دلی دارم که در وی غم نگنجد • چه جای غم که شادی هم نگنجد • دلی کو فارغست از سور و ماتم • در وهم سور و هم ماتم نگنجد
ایدی ای مرد فانی هر ستاره اش خون بهای صد هلال اول محبوبک هر بر ستاره سی یعنی هر ذرات تجلیسی یوز هلالک خونبهاسیدر یعنی محو ومحاق
یوز هلال قدر خیال اولان عاشق نزارک قان بهاسی وحیات روح افزاسی در خون عالم ریختن او را حلال عالمک قانینی دو کمک اول محبوب
حیات بخشه حلالدر • زیرا من احبنی قتلته • ومن قتلته فانا دیته • فحواسنجه عشاق الهی قتیل عشق ربانی اولوب وخون بهای عاشق جمال بی بهای
سبحانی اولور • ایدی بز جان عزیزم ما بها وخون بها را یافتیم ز بها وخون بهایی بولدق • اکا بنا جانب جان باختن بشتافتیم با خبر ورانی
ایتمیوب جان اوینامق جانبنه تعجیل وشتاب قلدق • وبلا روح الله سانیه من زعشق یار نتوانم بجان باز آمدن • زانکه نیست آیین ما در عشق جانباز آمدن

تا بسوزم زاتش عشق رخش پروانه • گرد شمع روی او خواهم بپروازآمدن • جان بباید داد عمری در غمش تا چون صبا • با سر زلفش توانی محرم راز آمدن
عزم آن دارم که سر در پاش اندازم ولی • حسن رویش بر سرم نگذارد از ناز آمدن • هر که او را چون نسیمی کام دل می بایدش • از مراد خود گذشتن وز همه باز آمدن
ای حیات عاشقان در مردگی ای عشق دعواسن ایلین گسنه عاشقلرک حیاتی عشق یار ایله اولمقده در دل نیابی جز که در دل بردگی ایدی ای طالب صادق
کوکل بولمیسن الا کوکل الدرمقده • یعنی بیت یا کوکل اول حضرته ایریک گرک • یا ایرنه کوکلنی ویریک گرک • مضمونی اوزره مادام که اول حضرته کوکل
ویرمیه سن کوکل صاحبی اولیمازسن • دیبولنده جان فدا ایتمیه سن حیات ابدی بولیمزسن دیکدر من دلش جستم بصد ناز و دلال او بهانه کرده با من از ملال
بن محبوبک کوکلن استدم • اول معشوق بی بدل صد ناز ودلال ایله • اجتناب وملال سمتندن بکا بهانه ایلمش • یعنی قلبی عرش رحمان • وخلیفهٔ سبحان
ووارث حقیقت زبدهٔ اکوان وفخر جهان اولان مرشد کاملک کوکلنه یول بولماغله کند وکوکلم دخی مرآت مجلای جمال لایزال اولمغه لایق کوکل
اولمق تمنا ایلدم اول محبوب ومطلوبم ناز • واجتناب جهتندن بکا انواع بهانه ایلدی • ویاخود نظار ارباب شهودده وجه جمال دوستدن غیری شی کورنمیوب
وجناب حقله معامله ایلدکلرنده کاه اطلاق وتنزیه • وکاه تقیید وتشبیه یوزندن مکالمه ایدر لر نته کیم کتاب کریم واحادیث شریفه تنزیه وتشبیه اوزره
نازل ووارده اولمشدر • پس عارف واصل ووارث فاضل دخی تنزیه وتشبیه مرتبه سندن نطق ایدر • وحق جل وعلا یه دل اسنادی بو وجهله کم
قلب صافی ارباب شاهدات مرآت مجلای تجلیات اسما وصفات • ومظهر تجلی ذات اولدوغی اعتبار ایله در • باخصوص کل اناء یترشح بما فیه
مصداقنجه دلده کمال جلا واستجلا حاصل اولدقده • همان دل تجلی • وتجلی دلدن عبارت اولوب • بن زجاجهٔ القلب ونور التجلی فرق وتمییز قالمز
وملال اسنادی دخی بو محلده اجتناب معناسنی متضمن در • ودلال دخی ناز معناسنه در • وعمر بن الفارض بو مقوله قلبک وصفنده بیورر لر که
شعر نقلبی کنت فیه سکن ونه • ظهور صفاتی عنه من حجبتی گفتم آخر غرق تست این عقل وجان محبوبه ایتدم حبیبا معشوقا ملکا پروردگارا
بو عقل وجان خود اخر سنک غریق دریای عشقکدر گفت رو رو بر من این افسون مخوان محبوب ومطلوبم • دایکی جهانده مقصودم بکا ناز ایدوب
ایتدی یوری یوری بو افسونی بکا اوقمه • ونار شوقک حریقی یم دیوب سوزش عشقمده لی کبی دم اورمه من ندانم انچه اندیشیدهٔ بن بلمزمیم
اول معنایی که سن فکر ایدرسن • انه علیم بذات الصدور • قول کریمی خود ایشتدک • ایدی فکر کرده اولانی دخی فکر که کلمزدن اول بیلورم
سنک ایه بو قول وفکر کدن رایحه اثنینیت استشمام اولنور ای دو دیده دوست را چون دیده پس ای ایکی کورش احول دوستی اینجه
کورمش سن که ایکیلکده رویت جمال دوست طلب ایدرسن • وباشقه رایی وباشقه مرئی اولمق اوزره • رویت طلب ایدنلره خود
الی یوم القیام نهی لن ترانی ایله جواب ویرلمکدن زمان بران خالی دکلدر • سن ایه بولری ایشیدر کن عقل وجان وعشق جانان دریای عشقده
نهان اولمق قید گرینه بند اولوب • بن اکا دیدم واول بکا دیدی دیو طور رمز ایکیلکدن سویلرسن • وکند ووجودک بیان ایدرسن • پس بو حالیله
جمال دوست مشاهده سن تمنا ایتمک امینه بی حاصلدر مغربیه • ای تو مخفی شده ز پیدایی • وی نهان گشته از هویدایی • من که باشم که تا ترا شایم
تویی آنکس که خویش را شایی • غیر تو نیست هیچکس موجود • زان سبب لا شریک وتنهایی • عین وعینی دکثرت ووحدت • هم تو مجموع وهم تو تنهایی
صفت واسم غیر تو چون نیست • چون تو عین صفات اسمایی • مغربی که رهی ز مغرب خود • تا ز مشرق چو ماه بر آیی • از تو وادست بی تو وادی
از من ومات بی من ومایی • جهد کن تا شوی بدو بینا • چونکه یابی بدوست بینایی • پس بدانی یقین وبشناسی • پس ببینی عیان ونمایی
که جز او نیست در سرای وجود • بحقیقت کسی دگر موجود • ای مستمع قابل حضرت مولانا قدس الله انفاسه • بو ابیات شریفه ایله هم کند ولرینک
بلا وجود موهوم دریای وحدت مطلقه ده کلیت ایله غرق وغیبا ولدقلرین بیان ایدر • وهم حقیقت بین اولمایوب سر وحدتدن بی خبر
وعاشق ایله معشوقی غیری بیلوب عشقدن غیری شی کورن کژ نظرلره واثنینیتده ایکن دعای عشق ایدنلره تعریض ایدر لر • وبعض کمسنه لر دخی
ابلغی اکهان کنج کونه کجش کبی • بی زحمت ومجاهده مرشد جوادک بخشش وعطاسندن نور محبت الهیه ایله فتیله قلبن اشعال ایدوب لکن بلا مجاهده
ومشقت حاصل اولماغله قدر وقیمتن بلمیوب • وحفظ ان ایتمیوب اسرار محبتدن نااهل ومنکر اولانلره راز اچان وکفران النعمه ایدنلره بیورر لر که
ای گران جان خوار دیدستی ورا ای جانی ثقیل اولان کفران النعمه اول دوستی خوار کوردک • وقدر وقیمتن بلمیوب کشف راز ایلدک
زانکه بس ارزان خریدستی ورا زیرا که اول حالی ودوستک محبتنی زیاده ادجوز صاتون الدک طریق محبتده خود جان وباش فدا اولمق کرک ایدی
سن ایه ناکهانی بولدک انکچون قیمتن بلمزسن • دبولدوغک سویلرسن ایدی هر که او را زان خرد ارزان دهد هر اول کمسنه که بر شی ارزان اله
ارزان ویرر مثلا گوهری طفلی بقرص نان دهد پس گوهر گران بهایی بر طفل بر قرص نانه ویرر • پس طفل نابالغ طریقت اولان گران جانلر دخی
قدر انوار محبت • وقیمت اسرار طریقتی بلمیوب • وطاعت حقده وانقیاد مرشده رعایت مراسم عبودیت وادب بلمیوب نان وخوان • ومکر ونفس
وشیطانه فریفته اولمغله • اول در یتیم بی همتا • واو گوهر عظیم بی بهایی اضاعت ایدر • زهی خسران وزیان پس بعض سائلر سؤال ایدوب مولانا
سز خود عوام وخواصه علی السویه بو قدر کشف اسرار ایلدکز کیم • بلکه سزدن اول کلنلر بو مرتبه یه جرات ایتمدی • پس اول سؤال سزه دخی وارد اولماز
دیو واقع اولان سؤال مقدره جواب طریقی اوزره بیورر لر که غرق عشقی ام که غرقست اندرین عشقهای اولین واخرین ای بکا اعتراض
ایدن کمسنه لر بن بر عشقه غریق • وبر نور کثرت نارینه حریقم که • اولین واخرینک عشقلری بو عشق دریاسنده غرق اولوب قطره لغی مرتبه سی دخی نابود
اولدی یعنی فی الحقیقه اولین واخرینک عشق ومحبت وطلب ورغبتلری بن غرق اولدوغم بو عشق دریاسنده غرق اولمامغچو ندر • وجمله عشاقک
حشری بالاخره بو دریای عشقده غرق اولوب نور محمدی بحرنده بر قطره • وشمس محبتده محو اولمش ذره در • ونیم قطره محبتیم بر درجه ده در که

عشق جهانیان اول دریاده غرقدر • پس بویله ایکن ینه تمام حال درونم بیان ایچون مراد اوزره بسط مرام و تقریر کلام بیت مجملش گفتم نکردم زان بیان
کلمات اسرار الهیه‌یی مجمل دیدم مفصل دیمدم • و اول اسراردن کماهی بیان ایلمدم ورنه هم افهام سوزد هم زبان یوخسه بو سؤال اوزره بطریق الاجمال
والکنایه و بحسب التمثیل والاستعاره سویلمیوب آشکارا و صراحةً سویلیدیم نه فهوم و عقول قالوردی نه زبان جملهٔ سوزان اولوردی
پس اسراری ستر ایدوب علی طریق الکنایه و بر سبیل استعاره سویلمک و محل تفصیلده مجمل بیان ایلمک اداب طریقتدندر • بلکه عند ارباب المعارف
واجبدر • فلهذا اخفاء اسرار • و اهل اولانلره مقصود و مرامی اظهار ایچون بعض اصطلاحات وضع اولنمشدرکه • انک نا اهلی اربابنه معلوم و محرم
اولمیانلردن مستوردر • ایدی طالب متعدلره کرکدرکه • نعل بازکونه‌دن غافل • و صورت افسانه‌یه قانع و مایل اولمیه • و عبارتک مفهوم صریحیله
اکتفا ایتمیه بلکه انک حقیقت مآلن تفکر و تفطن ایدوب • معنای باطنیسنی اذعان قیله مثلا جملهٔ کنایاتدن بعضیسی بودرکه من چو لب گویم لب دریا بود
بن چونکه لب دیرم مرادم لب محبوب صورت اولمایوب بلکه لب دریای وحدتدر • و لب دریای وحدت ایله دخی مرادم بواطن انبیا و اولیادرکه
درون ذاتلری بحر وحدت • و برون ذاتلری ساحل بشریتدر • اما بعض محلده بحسب اللفظ اصطلاحات شعرایه دخی مطابق اولمایوب تفطندن نسخه فهم اولنمز
مثلا من چو لا گویم مراد الا بود یعنی بن لا دیسم مراد عکس لا اولان الا اولور • یعنی بن نفی وجود ایدوب لاشیء و معدوم دیسم • و فنا و هیچ دیسم
مرادم وجود واحد حقیقی‌یی اثبات در • و بقاء حقله باقی اولمغی اشعاردر • ایدی ولا تقف ما لیس لک به علم فحوای کریمه‌سی اوزره مجرد الفاظدن
ظاهر و مستفاد اولان معانی مراد اولنمشدر زعم ایتمیوب گفتار اسرار عاشقه انکار ایتمیه‌سن • و علم ظاهر • و تاج و خرقه • و تسبیح و سجاده و زهد
و عبادته دخل اولندقده • مطلقا علم ظاهری • و عموما تاج و خرقه کیندکلری • و تسبیح و سجاده استعمال قلنلری • و زهد و عبادت ایدنلری نفی و سلب دکلدر
بلکه نفی و سلب ایتدکلری علمی ایله عمل ایتمیوب • و ظاهره اقرار ایدوب باطنه اقرار ایتمین معاندلر • و تاج و خرقه‌یه مستحق دکل ایکن بغیر استحقاق
تاج و خرقه کیوب • و النه تسبیح و عصا الوب • و اردنجه سجاده کوتوردوب اصلا ذوق و حالدن خبری اولمیان مقلدلر • و زهد و عبادتی
لله اولمایوب ریا ایلین بدبختلردر • یوخسه نه انکه سلب عموم اوله • ایدی عاقل فهم درست صاحبی اولوب مردان خدانک کلماتنه نه مقوله کنه‌لره واردر
اذعان قیل • و اکر مرائی و مقلده‌یه دخی نیچون تعرض اولنور دیرسک • ریا و تقلیدی انبیا و اولیا عموما ذم ایدوب خصوصا ریا شرک ایله
برابر تنلوب • اکبر کبایردندر • اکر سنده دخی وار ایسه قلبکدن رفع و ازاله ایچون حقه مناجات ایله • و خلوص قلب الله کتورمک استه و تقلیدده
ایسک تحقیقه ایرشمک تمنا قیل • حاصل کلام بیان اولنان اوصاف ردیه‌دن سنده وار ایسه ازاله ایدوب • و اوصاف سنیه‌دن
نه وار ایسه اکا شکر ایله • و حق تعالی انک نعمتنی بیل • و اکا کوره عمل قیل من ز شیرینی نشستم رو ترش بن شیرینلکمدن و لذت درونمدن
ترش رو اوتورمشم من ز بسیاری گفتارم خمش بن کثرت گفتاردن خاموشم • یعنی حلاوت حال درونم اولدوغنه بناءً یوزم بو بارده
دکورم قپایوب دایم الاوقات توجه اوزره اوتوررم • و زبان حال مفتوح و ابواب معانی کشاده اولوب نیچه اسرار و حقایق کشف اولمغله
صمت و سکوت اوزره طوررم • پس ترش روی اولدوغم معنی حلاوتدن • و خاموش اولدوغم کثرت گفتار اسراردندر تا که شیرینی ما از دو جهان
حتی بزم شیرینلکمز ایکی جهاندن و جهانیاندن در حجاب رو ترش باشد نهان ترش رولک حجابنده خفی و نهان اوله تا که در هر گوش ناید این سخن
تا که بو سوز هر کوش نامستعده کلمیه • و نامحرملر استماع ایتمیه دیو یک همی گویم ز صد سر لدن سر لدنیدن یوزده بیرن سویلرم • و غایت ایله
چوق بیلوب سر وحدتدن ذوق کلی الدوغم ایچون قدر محبتی بیلوب اوجوز خرج ایتمم • و طفل نادان کبی کوهر بی بهایی بر نان پاره‌یه ویرمم
و ارباب استعدادی اقل من القلیل مشاهده ایتمکله بالضروره قبض و امساک اقتضا ایدوب کشف راز ایتمم پس بو قدر حقایق و دقایقدن
دخی زیاده کشف راز اولورمی دیرسکز • بو سویلدیکم گفتار اسرار لدنیه‌دن یوزده بیری • و دریادن قطره و مهردن ذره در • یوخسه کماهو حقه
مرادم ادا ایدوب کشف اسراره قابلیت یوقدر • و دخی من تمام این نیارم گفت ز آن منع می‌آید ز صاحب مرکزان • و فقط نجه تکلمه دخی اذن یوقدر
والا انلر سویلنوردی • اما ای طالب صادق • سن کرچکدن عاشق • و طریق محبت و راه وحدتده سالک فایق ایسک • زنهار بونک کبی شاهد بهجا
و زیبایی • زیر پرده‌ده مشاهده ایتمکه قناعت ایلمه • و اکر دست همتک برقع جمال یاره ایرشور ایسه کشف قناع ایدوب ملاحظهٔ وجه جاناندن
بر آن و طرفة العین ذاهل اولمه • و وصلت دوست ال دیر ایسه انی اخره صاتمق ایچون آلمه • حتی محبوب بی‌همتا سنی بیلیوب وصلندن بهره‌مند اولورسن
شاهد فرد شکک خود غبن عظیمدر • پس محبوب فروش اولورسک • باری شول رجال خوش خصاللره فروخت ایله که • رجال لا تلهیهم تجارة
ولا بیع عن ذکر الله انلرک شاننده اوله • و عبارات و الفاظ موضحهٔ حقیقت اولور قیاس ایتمه • و دعوای کمال فهم ایلمه • زیرا پندار کمال
و پندار فهم • فهم ایتمامک و کمالدن بی بهره اولمقدر • پس پندار فهم • و خیال و وهمدن رها بولمق کرکسن که • مقام فهمه قدم نهاده اولاسن
ای جان پدر زنهار بونی دخی دیمه که • بن مشک حوصله‌م امواج دریادن پر ایتدم • و دریایی مشکه صغدردم • بو خود محالدر فاما نم مشک هوشم دریاده
گم اولدی دنبال خویم هه • زیرا عقل شول محله دکن لازمدرکه • سنی درکاه سلطانه ایلته • چونکه حرم سلطانه داخل اولدک عقله طلاق ویرکه مصراع
هم عقل عقیله است و هم علم حجاب • پس مادام که عقل و وهم • و علم و فهمی برطرف ایتمیه‌سن • جمال شاهدی کوره مزسن • و مادام صورت شاهددن
نظر قالدرمیه‌سن محبوبک معناسن ملاحظه ایده‌مزسن نظم حجاب طلعت جانان تویی تت ای نادان • حجاب از پیش برخیز و چو تو از خود شوی کم یا
زهی حسرت که ای عاشق بصورت دوری از معنی • زهی حسرت که ای تشنه بکف محجوب از دریا • سحاب از پیش دور افکن اگر خورشید می‌جویی
صدف بشکاف تا یابی نشان لؤلؤ لالا تفسیر قول حکیم سنایی قدس سره حکیم سنایی قدس سره‌نک قولنک تفسیریدر • و قول مزبور بو بیتدر که بیقدر

بهرچه از راه وا مانی چه کفر آن حرف و چه ایمان حکیم سنایی بیوررلرکه • هر نه سبب ایله که طریق حقدن و راه نامندن کیرو قالسن • اول حرف
یاخود اول طرف نه کفر نه ایمان • حرف طرف معناسنه دخی کلور • حاصل کلام کرک اول کلمهٔ کفر و یاخود طرف کفر • و کرک کلمهٔ ایمان • و یاخود
طرف ایمان اولسون • چونکه انک واسطه‌سیله طریق حقدن دور قالسن • بینهماده فرق یوقدر • فرضا سنی طریق حقدن بعید ایدن کلمهٔ ایمان
دخی اولورسه بهرچه از دوست دور افتی چه زشت آن نقش و چه زیبا هر نه سبب ایله که دوستدن بعد و فراقه دوشه‌سن • اول نقش زشت
اولمش • و یاخود نقش زیبا المش نه فرق واردر • یعنی کرکسه نقش کفر و معاصی و اعمال سیئه • و کرک نقش طاعات و ایمان و افعال حسنه اولسون
نه فرق اولنور • زیرا مقصود بالذات وصلت حق ایدی • اولمادقدن صکره یا نقش زشت اولمش • یاخود نقش زیبا اولمش ایکیسی دخی سبب
دوریده مساوی در • پس فی الحقیقه کفر و عصیان انسانی طریق حق • و صراط مستقیمدن دور ایدر • فاما ایمان و اسلام نه وجه‌له دور ایدر
دینورسه • خالصاً و مخلصاً تصدیق بالجنان اولمیان اقرار باللسان • و صورت ایمان • و لوجه الله اولمیان اعمال • هر کیم اولورسه اولسون
صاحبنی نجاته ایرکورمیوب حقدن بعید قیلور • و کذلک شول قلبده که ایمانک نوری ظاهر اولمیه • اول دخی صاحبنه ناردن نجات ویرمز
و حقه قریب ایتمز سنایی • ذرهٔ نور اگر بدست آری • بی تعب جسر نار بگذاری • ور ندیدی تو نور زنار شوی • پیش پروردگار خوار شوی
رهنمای تو نور ایمانست • عقل در کار خویش حیرانست • مردگی کفر و زندگی دینست • هر چه گفتند مغز آن اینست • دین و ملت ز در عدم زدنست
گم شدن از برای گم شدنست • دین نیابی گرت غم دینست • زانکه کابین بی طلاق تنست • کار دین خود نه سرسری کار است • دین حق راهیست ناهموار است
آنکه گم زد وجود عالم را • کو ببین مصطفی و آدم را • نته کیم عین القضاة همدانی دخی زبدة الحقایق نام کتابنده تمهید اصل ثانیده
بو معنادن خبر ویروب دیرلرکه • اگر مذهب مرد را بخدا رساند سلامتست • و اگر هیچ آگاهی ندهد طالب را نزد وی از کفر بتر باشد • اسلام
نزد روندگان آنست که مرد را بخدا رساند • و کفران باشد که طالب را منعی و تقصیری در آید که از طلب باز ماند • طالب را با بنده مذهب کار است
نه با مذهب رباعی آتش بزنم بسوزم این مذهب و کیش • عشقت بنهم بجای مذهب در پیش • تا کی دارم عشق نهان در دل خویش •
مقصود رهی تو یی نه دینست و نه کیش نثر چه دانی که چه میگویم طالب باید که خدا را در جهت و در دنیا و در آخرت • و در بهشت نجوید راه طالب
خود در اندرون اوست راه باید که در خود کند • وفی انفسکم همه موجودات طالب دل رونده است که • هیچ راه بخدا نیست بهتر از راه دل
القلب بیت الله همین معنی دارد • انتهی کلامه و در معنی قوله علیه السلام و بو سر سخن نبی علیه السلامک بو حدیث شریف و قول منیفنک
بیاننده‌درکه اول حدیث شریف بودر ان سعداً لغیور وانا اغیر من سعد والله اغیر منی ومن غیرته حرم الفواحش ما ظهر منها وما بطن
بو حدیث شریفک سبب ورودی بودرکه • حق تبارک و تعالی قذف محصنات ایدنلره حد تعیین بیوردقده • سعد بن معاذ رضی الله ایتدی
یا رسول الله علیک صلوات الله • اکر بن خانه‌مده برکسنه‌یی زوجم ایله فعل زناده کوررسم • شهود احضارینه کیدرسم بن کلنجه زانیه حامله اولور
و زانی دخی فرار • و اکر اکا سوز سویلر ایکن قذف ایدرسم حد قذف ایچون بکا تازیانه ضرب ایدرلر • و اکر سکوت ایدرسم بنی غیرت هلاک ایدر
دیدکده • رسول علیه الصلوة والسلام بیوردیلرکه تحقیقا سعد غیوردر • و بن سعددن زیاده غیورم • و حق جل و علا بندن اغیردر • و غیرت حقدندرکه
فواحشدن ظاهر اولان و باطن اولان شیء حرام ایلدی • و بو حدیث شریفک ما قبلنه مناسبتی • و معنای شریفنک احوال عاشقه موافقتی بودرکه جمله‌دن
حضرت مولانا قدس سره بن اسرار وحدت • و اخبار محبتی تفصیل ایتمیوب مجمل سویلدم • و کنایت ایدوب تصریح قلمدم • یوخسه حقیقتی اوزره
عیان ایتسم عقول و فهوم سوزان اولوردی • و بن شیرینلکمدن ترش رو اوتوروب • و بسیاری گفتاردن خموش اولمشم درکه • حتی کوش
نامحرمه سوز کتمسون • و نا اهل اولانلر اسراره واقف اولماسون پس لاجرم سر لدنیدن یوزده بیرین سویلدم بیورمش ایدی • پس
بعض مستمعین کویا سؤال ایدوب • یا مولانا چونکه بوندن زیاده عیان و بیان ایتمکه امکان واردر • تحقیق و ایضاح ایتمه‌کز اولمازمی
دیدکلرنده • بو حدیث شریف ایله جواب ویروب بیوررلرکه • غیرت عاشق و معشوق اقتضا ایدرکه • عاشق ایله معشوقک سرینه غیر واقف اولمیه
و نامحرمه کشف اسرار قلنمیه • زیرا غیرت غیردن مأخوذه و مشتقه اولوب • و اصطلاحده ان الغیرة کراهة مشارکة الغیر فیما یحاربه • و دخی
الغیرة سقوط الاحتمال ضنا والضیق عن الصبر نفاسة دیو تعریف اولنمشدر • و غیرت دخی ایکیدر • بریسی غیرت عبد • و بریسی غیرت حقدر
غیرت عبد اولدرکه احوالنه غیرک اطلاعنی کریه کوروب • عجب و ریا تداخل ایتمامک ایچون حالنی غیردن ستر و حفظ ایده • و ازدواج ایتدکی
عرایس ابکار اسرار الهیه‌نک جمالی قناعنی کشف ایدوب نامحرمه کوسترمیه • سعد رضی الله عنه کبی غیور اوله • و اعمال و احوالی خالصاً لله اولوب
اندن غیره نصیب ویرمکی اوزرینه واجب قیله • و عبد اوزرینه اولان غیرت حق دخی طاعات عبددن مخصوص بالحق اولان شیءده غیرک انکله
مشارکتنک کراهتی در • روی عبد الله بن مسعود رضی الله عنهما قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ما احد اغیر من الله تعالی ومن غیرته حرم
الفواحش ما ظهر منها وما بطن • وعن ابی هریرة رضی الله عنه قال قال النبی علیه السلام ان الله یغار وان المؤمن یغار • وغیرة الله ان یأتی العبد
المؤمن ما حرم الله علیه حکایت اولنورکه برکون سری سقطی قدس الله سره‌نک حضورنده • واذا قرأت القرآن جعلنا بینک وبین الذین
لا یؤمنون بالآخرة حجاباً مستوراً بیورلین نه مقوله حجابدر معلومکزمیدر دیدی • سز اعلم سز دیدیلر • بیوردیلرکه حجاب مزبور حجاب غیرتدر
و حق تعالادن اغیر هیچ احد یوقدر پس بو آیت کریمه‌نک معناسی بودرکه حق تبارک و تعالی کمال غیرتندن کفاری معرفتنه اهل قلمادی
و شبلی طیب الله انفاسه دخی بیوررلرکه • غیرت ایکیدر • بریسی نفوس اوزرینه اولان غیرت بشریه‌در • و بریسی قلوب و انفاس اوزرینه اولان

غیرت الهیه درکه • انفاس عشاق ماسواده ضایع اولمایوب وقلوبده محبت الهیه دن غیریسی واقع اولمیه • وقال بعض العارفین الغیرة [فرض؟]
علی اولیاء الله • وما احسن الغیرة عند المحبة وعند المنادمة • وقال الجنید الغیرة لا تجوز الا فی اوقات ثلثة عند الذکر والغفلة • وعند المحبة ان
یری صاحبه مع العلاقة • وعند التعظیم • وقیل الغیرة غیرتان غیرة من الحق علی عباده وهو ان یسترهم عن اعین الخلق • ویقع له المهابة فی اعینهم
وغیرة من العبد فی الحق فیستر حاله عن ان یعلم احد معرفته له • وشوقه علیه • وشیخ الاسلام عبدالله انصاری قدس الله روحه دخی غیرتده عبده
اوج درجه اثبات ایدوب بیورر که • الدرجة الاولی غیرة العابد علی عمل ضایع یسترد ضیاعه • ویستدرک فواته ویتدارک تواتره • والدرجة الثانیة
غیرة المرید علی وقت فات وهی غیرة قاتلة • فان الوقت وحی الغضب ابی الجانب بطیء الرجوع • والدرجة الثالثة غیرة العارف علی عین
غطاها غین • وستر غشیه رین • ونفس علق برجاء والتفت علی عطاء • پس عبدالله انصاری قدس سره نک غیرتده بیان بیوردوغی درجات
معلومک اولوب درجهٔ ثالثه ده اولان غیرت عارفین عین اوزرنده واقع اولان پرده غین ایچون اولدوغن ذوق ایتدکده ضمیر خورشید تنویره
ستیر اولمیه که • حی بالذات وقیوم کل اولان حضرت حق • وفیاض مطلق جمیع موجوداته تجلی عام ایله تجلی ایدوب • حی ومحیی اسمنک حضرتندن
جمله اشیا حیات باطنه وظاهره ایله حیات بولمشلردر • فلهذا جمیع اشیانک نطق وحیاتی • حقک نطق وحیاتیله در • ولکن اشیاده اولان سر نطقک
ظهورندن وارباب حجابک اول سر نطقه اطلاعندن حق جل جلاله کندو نفسنی غیرت ایله وصف ایلیوب • محرم اولان ارباب کشفدن
غیری یه • اول سرک ظهور واظهارین حرام ایلدی • ودخی غیرتندندر که ظاهرا وباطنا • وجود حقدن غیری بر وجود آخر یوغیکن • ینه [محل؟] ذات
احدیت اولماق ایچون ظاهرده وباطنده اولان صور اشیاده تجلی وجودی عامی ایله ظاهر ومتجلی • وعین اشیا اولدی • بعده نفسنی
غیرت ایله وصف ایلدی • اکا بنا که صور اشیاده تجلیاتیله ظاهر وعین اولدوغی • ارباب حجابک عیننه ظاهر اولمیه • پس کمال غیرتندن
فواحشی یعنی اشیاده اولان اسرار عینیتک اظهارین عین اولان اشیایه حرام قیلدی • واظهاردن منع ایلدی • زیرا هر شیده اولان تعین
الهی نطق انما الحق ایله ظاهر اولوب حق هر شیده کندولی اظهار ایتدکده • ستر وحدت بارز ومنکشف اولوردی • فلهذا انطق اشیا نفی باطنیدر
کقوله تعالی • وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لا تفقهون تسبیحهم • وبحر زخار حقایق • ومعدن اسرار دقایق • شیخ محیی الدین عربی قدس الله سره
فصوص حکمیه ده بو معنایی بیان ایدوب بیوررلرکه • فقد ورد النص الالهی بهذا کله • الا انه تعالی وصف نفسه بالغیرة • ومن غیرته حرم الفواحش
ولیس الفحش الا ما ظهر • واما فحش ما بطن فهو لمن ظهر له • فلما حرم الفواحش • ای منع ان تعرف حقیقة ما ذکرناه • وهی انه عین الاشیاء
فسترها بالغیرة • وهو انت من الغیر • فالغیر یقول السمع سمع زید • والعارف یقول السمع عین الحق • وشیخ رضی الله عنه بو محلده • ماذکرنا بیوردوغی
بونک سابقنده اولان قولی ایدی که • حق سالکک وطریقک عین وغایتی در دیمش ایدی • وهو قوله قدس روحه • فالناس علی قسمین من الناس
من یمشی علی طریق یعرفها • ویعرف غایتها • وهی عین الطریق التی عرفها الصنف الآخر • فالعارف یدعو الی الله علی بصیرة • وغیر العارف یدعو
علی التقلید والجهالة • فهذا علم خاص یاتی من اسفل سافلین • لان الارجل هی السفل من الشخص • واسفل منها ما تحتها • ولیس الا الطریق فمن عرف
الحق عین الطریق • عرف الامر علی ما هو علیه • فان فیه جل وعلا تسلک وتسافر • اذ لا معلوم الا هو • وهو عین السالک والمسافر • فلا عالم
الا هو • فمن انت فاعرف حقیقتک وطریقتک • فقد بان لک الامر علی لسان الترجمان • ان فهمت وهو لسان حق • فلا یفهمه الا من فهمه حق
فان للحق نسبا کثیرة ووجوها مختلفة • انتهی کلام الشیخ • پس شیخ طیب الله انفاسه نک کلمات قدسیه سنک معناسندن فهم اولنان بودرکه
حق عین جمیع اشیا اولوب • ولکن قل انما حرم ربی الفواحش ما ظهر منها وما بطن قول کریمی ایله • اول جمیع اشیانک عینی اولدوغنک معرفتندن منع ایلیوب
حقیقت مزبوره یی غیرت ایله ستر ایتدی • وغیرتدن معنای غیریت ملحوظ اولماغله • شیخ رضی الله عنه غیرتک معنای غیریت اوزره استعمال ایدوب
یعنی حقیقت واحده اولان حقی • اسم غیر اطلاقی ایله غیریت ملحوظ اولنان تعینات کثیرهٔ مختلفه ایله ستر ایلدی دیو بیوردی • حتی حقیقت حال بودر
ساترهٔ حقیقت الهیه اولان غیرت سنکمات ایله اشارت اولنان وجودکدر • سنک وجودکده متعین وظاهر اولان حقی سنک تعینک ایله ستر ایتدیلر
زیرا تعین سنک تعینک غیریدر • فلهذا مخاطبک وجودی غیر ایله تسمیه وانکله ستر قیلندی • اکا بنا که انانیت • وانتیت • وهویت • وفوقیت • وتحتیت
هویت واحده غیر متناهیه نک • تعدیداتیدر • پس هویت واحده دن انت وانا • ونحن وهو ایله اولان • انانیات تکثره وعبارات اشیا
وتعدد ده ده ظاهره • وغیریت باهره اولدی • انت ایله مقید اولان غیرت ایسه غیردن مأخوذه • وغیرت لفظا ومعنی غیری مستلزمدر فافهم

مغربی

ای بخورشید حسن عالمگیر • کرده هر ذره را چو مهر منیر • نقش خود در نگاشته در دل • شسته نقش جهان ز لوح ضمیر • کرده بر لوح عالم ترکیب
صورتی بر مثال خود تصویر • هم بخود نفخ روح او کرده • هم بخود کرده طینتش تخمیر • نام او کرده آدم وحوا • در جهان عبارت وتعبیر
اوست خورشید وکاینات شعاع • اوست دریا وکاینات غدیر • زانکه با او جدا وهمحال بود • زین سبب شد سریر عین امیر • از چه رو عشق وعاشق ومعشوق
متحدند ومتحد بتصییر • چه ذلیل وعزیز هر دو یکیست • یا غنی ارچه روست عین فقیر • پس سزد مر ترا اگر گویی • بزبان فصیح وبی تغییر
کو جدا غیرت در سرای وجود • بحقیقت کسی دگر موجود • ایدی ای عاشق صادق • مقدمات مزبوره معلومک اولدیسه کاشف اسرار کبریا

حضرت مولانا دخی قول حکیم سنایی یی • ومفهوم حدیث شریفی تفسیر • وبو ذکر اولنان اسراری تقریر ایدوب بیوررلرکه جمله عالم زان غیور آمد که حق
جمله عالم اول سببدن غیور کلدی که حضرت حق • برد در غیرت برین عالم سبق • غیرتده بو عالم اوزرینه سبق ایلیدی • یعنی غیرت حق
عالم وعالمیانه غلبه ایدوب جهان وجهانیان غیرته غیرت حقدن اخذ ایتدی • او چو جانست وجهان چون کالبد • خدای تعالی وایزد بی همال

فی المثل جان کبیدر • وجهان اکا نسبت قالب کبیدر • فاذا کان کذلک • کالبد از جان پذیرد نیک وبد • کالبد کندودن ظاهر اولان نیک وبد هر نه ایسه معنی
جاندن قبول ایدر • زیرا اجساد عالمده متصرف حقیقی حقدن غیری یوقدر • بناء علی هذا ارباب کشف وشهود مرایای اشیاده حقدن غیرین کورمزلر
وغیره نظر قلمزلر • غیر یوق قانکیسنی کورسونلر • پس حسنات الابرار سیئات المقربین فحواسی اوزره • ارباب کشف مرتبهٔ شهوددن • ایمان بالغیبه
رجوع ایتسه • ومشاهدهٔ غیر قیلسه • غیرت حق حالت مزبوره یی عارف مزبوردن زلّه عدّ ایدوب اکا عیب وشین اولور • نته کیم حضرت مولانا بو معنایی
بیان بیوررلر • هر که محراب نمازش گشت عین • هرکیمک که صلوة جانبنک محرابی عین اولدی • یعنی قبله سی رؤیت وحدت مطلقه • ومنظر قلبی حقیقة الحقایق
اولدی • سوی ایمان رفتنش دانی شین • آنک ایمان جانبنه کیتمه سنی سن اکا عیب وشین بیل • زیرا ایمان غیبه ایمان اولانی تصدیق بالجنان • واقرار
باللسان در • وعین غیبده اولان ظاهر اولماغله کشفا شهودی اولمقدر • پس اصحاب عیان مرتبهٔ ایمان رسمیه یه کلمک انلره کوره شین در • وعوامه
عزت وشرفدر • مثلا هر که شد مر شاه را او جامه دار • هر اول کمسنه که پادشاهه تقرب ایدوب جامه دار اوله • هست خسران بهر شاهش اتجار • شاهدن
اوتوری آخر دیار • وکیدوب تجارت قلمق اکا خسران وزیان در • زیرا روز وشب حضور شاهده ایکن دور وغایب اولور • وکذلک هر که با سلطان شود او همنشین
هر اول مقرب که همنشین سلطان اوله • بو مرتبهٔ مقبول ومقرب ایکن • بر درش شستن بود حیف وغبین • اولکمسنه همنشینی شاهی قویوب سلطانک قپوسی اوزره
اوتورمق غبن عظیم وحیف در • زیرا قدرین بلمامش اولور • نته کیم امام علی کرم الله وجهه • رحم الله امرأ عرف قدره • ولم یتعد طوره بیورمشدر • ودخی
مالک امرؤ عرف قدره دیمشدر • وکذلک • دست بوسش چون رسید از پادشاه • چونکه پادشاهدن برکمسنه یه ال او پمک ایرشه • یعنی پادشاه اکا درجه
عالیه اعطا ایدوب • وقانون پادشاهی اکا پادشاهک الن او پمک اولوب • عنایت پادشاهیدن اکا بو مرتبه اعطا اولنمشیکن اول مرتبه دن مطلوب واول
درجه نک حکمن دیرسیوب • گر گزیند بوس پا باشد گناه • اگر اول کمسنه پادشاهک الن قویوب ایاغن او پمک اختیار ایدرسه گناه در • زیرا الاشرف
مع سوء الادب • بیورلمشدر • بو محلده ایسه سوء ادب در • گرچه سر بر پا نهادن خدمتست • اگرچه پادشاهک ایاغنه باش قومق • وغبار اقدامنه یوز سورمک
خدمت • وحضور پادشاهیده اولانلره عزتدر • ولکن ولکل مقام رجال موجبنجه • پیش آن خدمت خطا وزلتست • اول خدمت صنیعه قتنده
سر پا نهاده اولمق خطا وزلّه در • وکندوسنه مورث ذلتدر • حاصل کلام • پادشاه انی ال او پمک مرتبه سنه ترقی ایتدروب اعزاز واکرام ایتمش ایکن
مرتبهٔ دنیه یه تنزل ایتمک • پادشاه قتنده ترک ادب وذلت ودناءتدر • وبو توجیه مراتب اعتبار ایله در • وایمان غیبی ایله ایمان شهودی یه کوره
بو خصه عاشقه شرف وعزت محبوبک ایاغن او پمکدر • ایدی ای عبد مقرب خاص • شاه را غیرت بود بر هر که او • بو گزیند بعد ازان که دید رو
هر کیمکه پادشاهک جمال باکمال • ودیدارینی شاکن کوردکدن صکره دیداری قویوب بوی اختیار ایلیه • پادشاه انک اوزرینه غیرت ایدر • بویدن مراد
الفاظ وعبارت • ونقش وصوردر • پس پادشاهک جمالی کورلدکدن صکره کاغده یازیلان نقشه وغیره نظر ایتمکه پادشاه راضی اولماز
غیرت ایدر • کما قال ابو القاسم النصرآبادی • من نظر الی شیء غیر الحق فلا ینظر الی الحق فانه غیور • ومن غیرته انه لم یجعل الیه طریقا سواه • ولا علیه دلیلا غیره
کورمزمیسن آدم علیه السلام جنتده نفسی ایچون وطن خلود اتسه • وکیچون حق تعالی جنتدن آنی اخراج ایلدی • وابراهیم علیه السلام جکرپاره سی اسمعیل
صلوات الله علیه یه محبت اتسه • وکیچون ذبح ایله امر ایدوب • حتی محبتن قلبندن چیقردی • فلما اسلما وتله للجبین • وصفا سره منه امره بالفداء منه فانه غیور
لا یحب ان یری فی قلب عبده سواه • وقیل ان ابا یزید البسطامی رأی جماعة من الحور العین فی منامه فنظر الیهن فسلب وقته ایاما • ثم انه رأی فی منامه جماعة
منهن • فلم یلتفت الیهن • وقال انکن شواغل • وبالله التوفیق • بو مرکب جمله سی آثار غیرتدندر • غیرت حق بر مثل گندم بود • مثلا غیرت حق گندم گبی اولور
کاه خرمن غیرت مردم بود • وغیرت مردم فی المثل خرمن صمانی کبی اولور • یعنی خرمنده بغدای اصل وصمان فرع اولدوغی کبی فی المثل غیرت حق ایله
غیرت خلق خرمنک بغدای ایله صمانه مماثل اولوب غیرت حق اصل • وغیرت خلق فرع در • فاذا کان کذلک • اصل غیرتها بدانید از اله • غیرلرک
اصلنی اللهدن بیلکز • آن خلقان فرع حق بی اشتباه • خلایقک آن ولایقی • وما خود مخلوقاتک غیرتی بلاشک ولا شبهه فرع غیرت حقدر بیلکز •

مغربی

ای آنکه مشتری تو بازار آمده • خود را ز دست خویش خریدار آمده • پنهان بدین جهان ز سراپرده نهان • یارست در ملابس اغیار آمده
محبوب گشته است محب جمال خویش • مطلوب خویش را طلب کار آمده • از روی اوست این همه [سوسن؟] عیان شده • وز سوی اوست این همه گفتار آمده
این کثرتیست لیک ز وحدت عیان شده • این وحدتیست لیک بتکرار آمده • این موجهای بحر محیط حقیقتست • وین جوشهای قلزم زخار آمده
از موج اوست شدت عراقی ومغربی • وز جوش او سنایی وعطار آمده • آه ای یار صادق • وطریق عشقده همراه موافق • معشوق ازلی ومحبوب لم یزلی
عشاق بیدلارک هر برینه بر تجلی خاص ایدوب • وکمال مرتبه کوکل الیجی وعاشق نواز لغندن • هر برافتاده سنه بر یوزدن معامله ایدرکه هر بریسی
بن بنده سنه • وبو افکنده سنه اولان اظهار حسن وجمال • وافشاء اسرار وصال بندن غیره واقع اولمامشدر • ملاحظه سنده اولور • مصراع
لیکن دل عاشقان بد اندیش بود • ونقیضه احیانا نظر عقلی ایله نظر ایلدکده • هر بر سرده بر سر • وهر بر دلده بر کار مشاهده ایدوب • کثرات تجلیاته
مطالعه قلدقده • لاجرم ده دلی یاردن شکایت ایدر • وبرای ناله وزاری تلخی هجر وفراقدن شکایت ایدرلر • وچشم سار چشملرندن اشک فراوان
دوکرلر • نته کیم حضرت مولانا بو معنادن خبر ویروب بیوررلرکه • شرح این بگذارم وگیرم گله • بو ستر وحدت وشرح غیرت بیانن ترک ایلیوب شکایت
طوتارم • از جفای آن نگار ده دله • اول اون کوکللو نگارک جفاسندن • بو محلده نگار محبوب حقیقیدن عبارت • ده دله تجلیات مختلفه
قلاوغنا اشارتدر • وجفادن مراد عشق الهی قلب عاشقه مستولی اولماغله حالدن حاله دوندروب • وعاشق جمال یار اولان صادق
وصال دوستدن غیری بر حاله قناعت ایتمیوب • سیر ایتدکده اولان تلوناتندن عبارتدر • وبو دخی شکایت دکل • بلکه علی ای وجه کان

آیه زیرا نغمه‌سنده‌در

محبوبی ذکر و فکر ایدوب دردرون حکایت • واحوال پریشانن روایت ایدر • و بو بهانه ایله کوزندن قانلو یاش دوکوب دردلو دردلو اغلار ایدر
زیرا کمال وصلنده و ظهور ستر وحدتده اغلاق یوقدر • پس حق سبحانه وتعالی عشاقک کوزی یاشنی خریدار اولوب ناله و زارلرین ازدر دقده
هجر و فراق یوزندن تجلی ایدوب عاشق دخی بی اختیار جوش و خروشه کلوب زاری و کریه قیلور • و بو هجر و فراق بر فرقدر که عین وصلت
و بو شکایت شکر حکایتدر • و بو زاری عین خنده‌در بیت • کرچه فراقه دوشمشم عین وصالی جنده‌یم • کل نظر ایله حالمه کور که نه حال ایچنده‌یم
اکا بناءً حضرت مولانا بیورر لرکه نالم ایرا نالها خوش آیدش ناله و زاری ایدرم زیرا ناله وانین • وآه وحنین اول محبوب عالمینه خوش کلور •
از دو عالم ناله و غم بایدش ایکی عالم اهلندن اول حبیب درد و ده ناله و غم کرکدر نظم شها عشقک نی زار ایلمشدر • جهاندن کلی بیزار ایلمشدر
بهار وصلک دیلر دیوانه کوکلم • سنکله شوبله بازار ایلمشدر • نیرده اچیلورسه در خندان • انکله همنشین خار ایلمشدر
چون نالم تلخ از دستان او اول یار بی نظیرک دستان هجراندن نیجه ناله تلخ ایلیم که چون نیم در حلقه مستان او چونکه انک حلقه
مستانندهٔ کلم • بو بیت شریفه بو وجهله معنی ویریلورسه حلقه مستانه داخل اولمیان طالبلره تعریض و امحاض نصح قبیلندن اولور • یعنی
ای طالبلر عجب اغلیه‌سز • و یارک فراقندن ناله قلمیه‌سز انک حلقه مستانه داخل اولماش سز • ایدی داخل حلقه مستان خدا اولمیجون
ناله و زاری کرکدر دیمک اوله • و یا خود معنای بیت شریف بو وجهله اوله که دوستک عین وصلت اولان دستان فراقندن نیجه ناله تلخ ایتمیم که
مستان خدا انک حلقه سنده نی کبی یم • پس بن دخی لاجرم آه و ناله ایتمکدن خالی اولمزم • وکندی دست نایی دن المازم دیمک اوله • بو تقدیرجه تعریض
اولمایوب ناله سنه شکر ایتمش اولور نسیمی • دون کون فراقکدن کوزم یاشین ادکرفان اقیدر • لعلک غمندن دمبدم یاقوت و مرجان اقیدر
یا هر دی شوقک جانمی یاقدی فراقک بغرمی • عشقک بلاسی باشمه کور رکم نه طوفان اقیدر • کل کل او نوتمه یارکی حالن کور انک صورانی
شوقکدن ای دردانه کور کوزلرمدن نعمان اقیدر • شول الجوصورتلو دیشک کلکش خیالی عینمه • اغزندن اصدافی انک لولوی غلطان اقیدر
نوحک کمیسی ایسته کم تعلشدی طوفان تو نمیه • سیلاب اشکن شویله کیم بو چشم کریان اقیدر • شکین صاچک سودا سنه چون باشمی طوب ایتمشم
عشقک بلاسندن نیه اول طوبی چوکان اقیدر • لعل لبک تغییرنی سویلر نسیمی جان ایله • شول رسم ایله کیم صانه سن خضر آب حیوان اقیدر
چون جانم هیچ شبی روز او • بی وصال روی روز افروز او • اول محبوب انلی نیکوزن سز • و انک روز افروز اولان روی وصالن سز
وجمالن مشاهده ایتمکسز • بن نیجه شب کبی تیره و تاریک اولمیم • شبدن مراد بو محلده عشاقک غم هجرانی • و روزدن مراد نور وصلتی در یعنی بن
نیجه غمناک اولمیم که • وصال یاردن و روی روز افروزی مشاهده سندن هجر و انفصاله دوشوب فرقتده قالدم • ایدی سحاب کبی آه ایدوب اغلامق
و شب تیره کبی غم چکمک بکا لایقدر نظم • شها کوکلم طولو قان اولدی سنسز • جکر هجر کله بریان اولدی سنسز • یقینده سندن ایرد شاه خوبان
بو کوکلم تختی ویران اولدی سنسز • کوزم یاشی جهانی طوتدی ای جان • کورن ایدر که طوفان اولدی سنسز • آه ای عاشق آواره و دردایله
سینه‌سی پاره • بوکانه چاره اولسون که • وظیفه عاشق لاجرم نیازه • و طریقه معشوق لابد نازدر • و شیمه معشوق هر بار عاشق کش اولمق
قاعده عاشق دخی محنت کش اولمقدر • ایدی کرکدر که جفای یاره کوکل ویروب دامن رضا جویی بی دست صبردن قومیه سن • کوش هوش ایله
استماع قیل که • حضرت مولانا دخی بو بابده نه بیورر لر ناخوش او خوش بود در جان من • اول محبوب مطلوبک ناخوشی • بنم جانم او زره خوشدر
جان فدای یار دل رنجان من بنم دل رنجیده ایدن یاره جان فدا اولسون شعر • شکایت ایلزم دلبرک جفاسندن • کانک جفاسی بکا یکدرر وفاسندن
ازلده جانمه چون عشقنه بلی دیشم • بلاسنی جکرم و دخی غم بلاسندن • نه در دلمش عجب ایکی کوکلمی الان عشقک • که عاجز ایلدی خلقی انک دواسندن
بهانه سز سکا قول اولمشم بیلور کسن • بو بنده کی کرم ایت صاقنه کچ بهاسندن • منور ایله وصالکله ای قمر کوزمی • که فرقتک انی اجدی او تو تیاسندن
فراقک کبی رو شدم او دوستنه یکانم • بو آتشی اکا صورکیم نیار هواسندن • اما بنم هجر و فراقده ایکیلک قیاس ایتمیه سز • بو هجر و فراق عین وصلت
وستر وحدتدر دیوب حضرت مولانا بیورر لرکه عاشقم بر رنج خویش و درد خویش بن کندو دردمه و کندو رنجمه عاشقم بهر خشنودی شاه فرد خویش
کندو فرد و واحد دلم یکن له کفوا احد ایله • وصف اولنان شاهمک رضا و خشنودلغندن او توری خاک غم را سرمه سازم بهر چشم اول محبوب
لاینزالک غبار غم • و خاک درد و المنی کحل دیده و سرمه دیده دوزرم • و تنویر بصیرتم ایچون عین جانمه کشیده قیلورم تا ز گوهر پر شود دو بحر چشم
تا کیم ایکی کوزمک ایکی دریاسی جواهر سرشکدن مالامال • و پر لولو و مرجان اوله • بو بیت شریفده تشبیه بلیغ واردر • فی الحقیقه درد چشمی اولان
کمسنه کوزینه توتیا چکسه • پر اشک قطرات اولور • کذلک بن دخی خاک غم یارکه • توتیای چشم عاشق زاردر اکتحال ایدرم • تا که کوزمدن • درر
قطرات اشک روان اوله دیو بیورر لر نظم • ای انجوکی موج ایلین یاقوتکی ریحان ایله • بن بو لدم غم دردانه‌یی بیک بحر و کانه ویررم
یارک طوطی وصفنه ای زاهد ایسم اوردم • نطق مسیح مرشکه هر بی روانه ویررم • انجون ویرزکم اشک کان از بهر او بارند خلق
شول کوز یاشی که خلق • یعنی عشاق الهی اول محبوب ازلیدن او توری یاغدررلر کوهرست او اشک پندارند خلق اول کوز یاشی دکل کوهر در
خلق انی کوز یاشی ظن ایدرلر • و قیمتن بلمزلر • زیرا قیمت جوهری نه جوهری بیلور غیری بیلمز نظم • شول روح مصور کیم اسمی بدن اولمشدر
هر درجه حقیقتده و جه حسن اولمشدر • کلزار حقیقتدن نو باوه عدن اولدر • فنا د معارفدن قند لکن اولمشدر • او لجاه زنخدان کیم درد اهلنه بیجن اولمشدر
طغرا قشی رهبندن زلفی رسن اولمشدر • درلر دو کیلور کوزلرمدن مطر ایله عقیق اولدی • بو مردمک چشمم ملک یمن اولمشدر • کل کوزله لبی لعلن کور خاتم یاقوتی
بی لفظ معانیدن کور نیجه فن اولمشدر • داغ غم هجر انک کور بغرمی قان ایتدی • کوزله کوزمک یاشکن الکله ندن اولمشدر • شول حد که جا ایدی لعلینه ویرر کن دل

کوزله رحمی ور زنده زلفی شکن اولمشدر • بو سفینه صفا برله مرده جتی ای مرد • جان کعبه سنه وصلک حب وطن اولمشدر • روایت اولنور که سید الطایفه جنید بغدادی
قدس سره بیورر لر که • بر کون کیدر ایکن کوردم که اسماندن ملایکه بسیار چوق چوق زمینه هبوط ایدوب کمال کثرت و ازدحام ایله بنم او کومدن بر نسنه
قاپشوب الورلار • پس بن تعجب ایدوب ملایکه حالا کمال رغبت ایله بربریله مزاحمه ویروب قاپشدقلری نه در دیدم • جواب ویروب بو ساعتده بر یا جنید
سندن مقدم بو محلده بر عاشق بی چاره • و دردیار ایله پرپاره اوغرایوب فرط محبت و درد فرقتدن بر آه جکرسوز ایدوب کوزلرندن بر قاچ قطره
یاش دوکلدی • عند الله اول سرشک چشمک • کمال شرف و عزتی اولماغله • حالا بطریق المزاحمة والرغبة قاپشدقلر اولدر • و انک هر بر قطره‌سی
دنیا طلوسی جواهردن بزم قاتمزده بکرکدر دیدیلر • ایدی بنم جانم عاشقک شانی کوزینک یاشی • وآه جکرسوزندن حاصل اولان بغری باشی در
عین الهیه‌نن سید قاسم انوار ایدر که • مجنون اغشته‌ام درمان من چیست • عجب اشفته‌ام سامان من چیست • مرا عشق آتشی در جان نهادست
چه میداند کسی درجان من چیست • درین ره کر نه سرکردان یارم • سرشک لعل سرکردان من چیست • مرا ساقی دمادم جام دارد
اکر مستی کنم تاوان من چیست • قضا اشفته میدارد دلم را • نمی کویم قضا جنبان من چیست • چو شکر من بتوفیق حبیب است
درین صورت نکو شکران من چیست • دلم نعمای ان زلفست وکرنه • همه شب ناله و افغان من چیست • قصور قاسمی را عفو فرمای
چو دانایی که در امکان من چیست • من ز جان جان شکایت میکنم بیکلم استفهام اولمق اوزره معنی بو وجهله اولا که • بن جان جاندن شکایتمی ایدرم
من نیم شاکی روایت میکنم بن شاکی دکلم حالمی حکایت • و سرکذشتم روایت ایدرم • ایدی آه و انینم شکایت دکل حکایتدر • و یا خود معنای
استفهام اولمایوب مفهوم بیت بو وجهله اولا که • اکرچه بالصوره شکایت کننده‌یم • ولکن حقیقته نظر اولونسه شاکی بن دکلم • بلکه شکایت کننده
و شکر کوینده دخی کنده وسیدر • و بن نای شابه سنده و کوه مثالنده اولوب صور تابندن صدو رایدن صدا و نوا حقیقتده اندندر • و بنم ردایتم
اولاتر وحدتی حکایتدر نظم • او ست عاشق او ست معشوق او ست عشق • کیستم من چون همه یار امده است • آینه اندر برابر داشتست
تا بخود او عاشق زار امده است • اما عجبدر که دل همی کوید از و رنجیده‌ام کوکل همیشه دیرکه اول یاردن رنجیده‌یم • و ز نفاق سست می خندیده‌ام
و بن ایسه دل رنجیده نک سست اولان نفاقندن خنده ایدرم • یعنی کوکلک چوق بیلد وکنه تعجب ایدوب کولرم که معشوق ایله بر مرتبه اتحاد •
و وصلت یار ایله بر درجه التذاذ حاصل ایتمش کن • شکایت امیز بعض کلمات نکته انگیز ایله • حالنی محرملردن ستر ایلد وکندن ماعدا • کمال غیرتندن
عقل و جاندن دخی اخفایه قصد ایدوب بعض شکایاتی شعر حالات ایله • الفت یار و وصلت دلداری پوشیده ایدر • حقا دل شیدا یه کوله جکلر
خبری یوقدر کم ع عاشقک بر بلمدک نسنی وار • دیمشلردر • ایدی ای دل شیدا یاردن رنجیده‌یم دیو جان تحیفی غلطه دوشورمه • سنک حالک
سر و انعقادن قالمشدر قاسم • توان ذری که در عمان نکنجد • توان کنجی که در ویران نکنجد • بیا ساقی مرا جامی کرم کن
از ان جامی که در امکان نکنجد • خدا این عاشق زاهتی داد • که در کنجر و خاقان نکنجد • بحمد الله بدان یوسف رسیدم
که اندر مصر در زندان نکنجد • چو قاسم با وصال یار بیوست • در انجا قصه در بان نکنجد • ایدی شاکی و شاکر • و باطن و ظاهر
و باهر و ساتر شیء واحد ایدوکی معلوم اولدیسه • ای کوکل شکایت و حکایتی قو • همان درکاه یاردن آیرلمه • و مرشد کامل و حقیقت محمدیه
تضرع و نیازی • و سوز و کدازی الک ایتمه دیوب حضرت مولانا مطلع تجلیات احدیه • و مظهر حقیقت احمدیه اولان وجود اکمل • و دخی کندو ترنیه
و حضرت حقه مشاهده وحدت مطلقه ایله نیاز ایدوب دیرلرکه راستی کن ای تو فخر راستان راستلک و نظر عنایت ایله نظر ایله ای راستلرک
مفخری اولان حقیقت محمدیه • و سر سر احمدیه ای تو صدر و من درت را استان ای سید عالم سن بنم و جمله راستان و عاشقانک صدری سن
و بن سنک در دولت و باب سعادتنگ عتبه و استانی یم • دعتبه علیه کده بر عبد ناچیزم • الهی سیدی و مولای • جوشش عشقله اکرچه عتبه دصدر
فیدرین ایلدم ایسه • بو بلر صورت و مراتب اعتبار ایله • و تجلیات اسما و صفات حسبیله‌در • ولکن آستانه و صدر در معنی کجاست حین تجلی ذات و ظهور
وحدت مطلقه و عالم معنی ده استانه و صدر قنده در یاد من کو ان طرف کان یار ماست بز و سن قنی • اول طرفده که بزم یار مز انده در • آه کیم
این و آن و ما و منی • محضا بر آینه دوز دوب کنده جماله نظر ایتمک ایچون اول آینه‌یی برابرینه طوتمقدر • و محبوبک قتنده وجود عاشق • افتابک
سایه‌سی شابه سنده در • نه کیم مغربی قدس سره بیورر لر شعر • هیچ دانی که ما کییم تنها • سایه افتاب نور خدا • سایه افتاب تابش اوست
تابش مهر اوست عین ضیا • نیست خورشید از شعاع بعید • نیست سایه ز افتاب جدا • سایه و افتاب یک چیزند • هست او واحد و کثیر نما
چون یکی بود سایه و خورشید • یارب این کثرت از چه شد پیدا • نظر از عین کاینات بدوز • تا که سایه نمایدت یکتا • شیء واحد بکو که چون کردید
عین هستی جمله اشیا • کثرت نقش موج کونا کون • نیست الا ز جنبش دریا • انچه امواج خوانمش بحرست • کشته ظاهر بصورت من و ما
ایدی ای موحد حقیقی • مرتبه لا تعین تعینات صغری • و درجه وحدتده اثنینیت اولمز • ای رمیده جان تو از ما و من ای مطلع نور افتاب احدی
و مظهر سر حقیقت احمدی اولان غوث اعظم و قطب عالم • دانکله نفس واحده حکمنده اولان افراد کمل • سنک دخی قید ما و مندن رها بولمش
و انا و نحن بندندن خلاص اولمشدر ای لطیفه روح اندر مرد و زن ای مرد و زنده اولان لطیفه روح • سنک نورک سحاب اغیار ایله روپوش
اولمقدن خلاص اولمشدر • اللطیفة فی اصطلاح القوم کل اشارة دقیقة المعنی یلوح منها فی الفهم معنی لا یسعه العبارة • فاما بو محلده واقع اولان
لطیفه دن مراد • مرد و زنده واقع اولمق اعتباریله نفس ناطقه درکه • اکا قلب • و لطیفه انسانیه تعبیر ایدرلر • و لطیفه مزبوره حقیقتده •
باعتبار کثرة الصفات اماره • و لوامه • و ملهمه • و مطمئنه ایله تسمیه اولنوب • مدبره بدن اولان نفس حیوانیه‌نک تبه قریبه‌سنده • روحک تنزلندن

والطیفه مزبوره نک من وجه جانب نفسه • ومن وجه عالم روحه مناسبتی واردر • یعنی عالم طبیعته تصرف • وعالم قدسه توجه • وقبول اشراقات وشهود تجلیات
وصولیدرکه • وجه اوله صدر • ووجه ثانی یه فواد تسمیه اولنور • وسر دخی تعبیر اولنور • وسر مزبور مبداء تجلی اثاری اولان طور سری درکه روحی ولی ایدر •
کما قال تعالی • ماکذب الفواد ما رای • آه ای صاحب دیده جهان • ومستکشف لطیفه جان • عجبا حضرت مولانا لطیفه روح محمدی یه نیاز تام ایدوب
ای مرده وزنده اولان لطیفه روح دیو • نه مقوله اسرار غریبه • وحقایق عجیبه یه اشارت ایتدیلر متفطن اولدیکمی • ایدی ضمیر منیره خفی ونهان اولمیه که •
حضرت هویه مضاف اولان اسماء ذات که • اکا ارباب وجدان مفاتیح الغیب تعبیر ایدرلر • پس محض ذات شول تعینات واعتبارات اولیه یی که تجلی
اول ایله اقتضا ایتمش ایدی • ذکر اولنان تجلی اول مفاتیح الغیب • برزخیت کبری اولان • برزخیت الوهیت حیثیتندن • تحقق بطریق التفصیل •
کمال اسما ایله بالتمام رسیده کمال اولمق ایچون سیر ایدوب • بعده برزخیت مزبوره که مقام او ادنی اندن عبارتدر • اسما کلیه وجزویه نک جمله احکام وکمالات
وظهورات وخاصیاتنی • مشتمله اولمق ایچون • ینه تجلی اول مزبور بکلیته وجملته واحدیه جمعیه • بمفاتیح الغیب المذکور من حیث الباطن توجه ایدوب
جملسی انده مندرجه اولدی • پس بحکم تجلی اول • وحرکت حبی • ومیل اصلی • وانگیزش عشقی • ذکر اولنان اسما کلیه وجزویه • ومظاهر روحانیه ومثالیه •
ومظاهر حسیه • تجلی مزبور • ومفاتیح غیب • وباطن حیثیتندن • ساریه اولدی که حتی سیر اولده اولان کمالات حاصله اولوب اصلنه رجوع ایلیه •
پس تجلی مزبور اولا اکمل وجه اوزره کنه ذاتک توجه اجتماعاتیله ثانیا توجهات اجتماعات مظاهر روحانیه ثالثا توجهات اجتماعات مظاهر مثالیه
رابعا توجهات اجتماعات مظاهر حسیه سیله • هر بر فلکه مناسب اولان • اوضاع وتشکلات فلکی • واتصالات کوکبی ایله • من حیث شرفها وسعدها
واوجها • اعلای درجات اعتدال ده بر مزاج کاملک تعینن اقتضا ایلدی که • مزاج مزبورده ذکر اولنان تجلی اوله کمال قابلیت اوله • فلهذا التجلی المذکور
صورت مدا ایله • اولا متوجه مراتب جمله اسما اولوب احسن وجه • واکمل صورت اوزره مجتمع اولدی • وسبحان اول مزاج مبارک دخی • هر فلک وکوکب
وارواح ومثالدن که مرور ایلدی • بلا توقف وتعویق مناسب سعادت اولان • بر هیات لطیفه • وشکل واتصال شریف ایله عبور ایدوب انواع عوالم مختلفه
سیر ایلدی • بعده بر وقت لطیف وزمان شریفده • صورت غذادن سر براورده اولوب • اول فخر جهان • وزبده اکوانک پدر ومادری عبد الله
وآمنه خاتون • احسن وجه واشرف حالت ایله اول غذای لطیفی تناول ایلدیلر • وغذای مزبور بر ساعت سعد اخترده مستحیل بالنطفه اولمغله اجتماع
متعذر اولدی • ورحم مادرده مستقر اولدی • وشول اسماء کلیه وجزئیه که بجمیع مظاهرها وکمالاتها • اول مزاج شریفه متعلقه اولمش ایدی
انک تربیه سنه قیام کوستردیلر • واشهر اربعه نک انقضاسندن صکره • ظاهر اجمالی قلم اعلی • ومدبر صور عالم اولان • روح اعظمک بالنسبه ظهوری
اول مزاج مستوانک تربیه سنه متعین اولوب حمله مدتک تمامندن صکره • امین زمان واسعدان ده • نشیمن مشیمه دن • صحرای ظهوره نصب خیمه وجود
ایدوب زمین وآسمان • وجهان وجهانیان • قدوم میمنت لزوملری ایله مشرف اولوب شب تیره کفر کیدوب • نور افتاب توحید وایمان ایله
اراضی مقدسه اسلام روز روشن • ونور فیروز اولدیکمی • وبحکم سابقه عهد مهددن حالت طفولیت • ومبداء بلوغدن حد رجولیته وارنجه جمیع اقوال
وافعالی احوالنه • ومقام کمالنه مناسب وموافق • وملایم ومطابق صدور ایدوب • جمله حرکات وسکناتی • اول سرافراز کل ورسیده کاینانک • بکل ذات
وکثرت صفاتی اولدی • وبعده حرارت وسوزش محبت مطلوب • اول ذات شریفی غار حرایه جذب ایدوب • وامارات محبوبیتی سیر واسراده
ظهور بر ثمره سبحان الذی اسری اولدی • حتی مدارج اوج کمالاته • کمال ارتقا ایله عروج ایدوب • هویت محضه اولان حقیقت معانده بتمامه
متحقق اولدی • ونور افتاب تجلی ذات بکلیته قلب منور • وقالب مطهرنده قرار ایدوب • ومعنی قلب عبدی المؤمن التقی النقی حدیث قدسی سینک
سری کما هو ظاهر اولوب • اول مزاج مبارک برزخیات کبرانک باطنی اولدی • وبرزخیت مزبوره عامه • وجه مشروح اوزره شامل جمله حقایق الهیه
وکونیه • وجامع وحامل اسماء کلیه وجزئیه اولدیسه لاجرم برزخیت مزبوره اوزره بر صورت عام الحکم • ومیزان شامل الاثر ظاهر اولدی که
جمیع حقایق کلیه وجزئیه ده مندرجه اولان احکام واثارک حافظ اعتدالی اولدی • یعنی حافظ مزبور شریعت محمدیه درکه • بحکم برزخیت مزبوره
جمیع شرایعی جامع وحاوی • وجمله احکامی محیط وشامل در • فاذا کان کذلک • اول حضرتک تابع شریعت • ووارث حقیقتلری اولان • امت ذوی
السعادتلری دخی • کمال متابعت ایله • پی رو اثر محمدی اولمغله • بر موجب کنتم خیر امة • خیر امم اولدیلر • وقدم رسول اوزره ثابت قدم اولمغله
سوابق محمدیدن نصیب بولدیلر • وحضرت رسول علیه السلام دخی شانلرینه • علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل • ودخی ان لله تعالی ثلثمایة قلوبهم
علی قلب آدم واربعون منهم قلوبهم علی قلب موسی • دیو • حدیث مفصل بیوروب حتی واحد منهم علی قلب محمد بیوردیلر • پس چونکه ظهور مزبور تحقیقه ایرشه
تجلی مزبور ظهوردن بطونه توجه ایدوب • ظهوردن بطونه اولان توجه مزبورک مبدای قیامت کبراده اولان صعقه اولی اولور • حتی
لمن الملک الیوم لله الواحد القهار • خطابی • حکم وحدت ایله احکام کثرته غلبه ایدوب انتهایه ایرشور • کما قال تعالی • والیه یرجع الامر کله • وقال
الیه مرجعکم جمیعا • وقال ان وعد الله حقا • والله اعلم واحکم • ایدی ای عاشق صادق مولانا جلال الدین رومی قدس سره • ای ما وسندن فوز نمش
پدر ومادرده اولان لطیفه روح دیو • بو اسرار غامضه یه اشارت بیوررلر **فصل** وضمیر منیر مهر تنویره باهر اولا که حضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلم • نوع انسانیده اکمل موجودات اولمغله • بحر زخار حقایق شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه • فص محمدیه ده • فص حکمة فردیة
فی کلمة محمدیة • انما کانت حکمته فردیة • لانه اکمل موجود فی هذا النوع الانسانی • ولهذا بدئ به الامر وختم • دیو بیورمشلردر • وکاشف اسرار قیومی
جلال الدین رومی • بونک سیاقنده بیان ایده جک بیت شریفک معنای ذوقیسی شیخ اکبر قدس سره نک • فص محمدیه ده اولان تحقیقاتنک
مضمونی اولوب • بوذکر اولنان اسرار حضرت مولانا • مرتبت الیه اشارت ایتمکله • فص مزبورده اولان کلمات شیخک بعضیسی وبعضنک دخی

دخی

وشراحک دخی تحقیق ایلدکلری مضامینی بیان ایتمکه مناسب اولمغله • تکاسل وتوانی اولنمیوب بر مقدارینک تحقیقنه شروع اولندی که حضرت مولانا
قدس سره بیوردقلری • بیت شریفک معنای مستمعینه کشف اوله • پس سابق الذکر اولان مبحث اوزره نبی علیه السلامک حقیقت وتعینی • جامع جمیع
حقایق الهیه وکونیه • ووجود بشری عنصریسی • مظهریه کلیه ذاتیه دن متعین • وتعینات الهیه نک تعین اولی اولوب • وذات احدیت جمیع تعیناتدن
اول التحله متعینه • وظهور کلی جمعی ایله انده ظاهره اولدیسه • پس اول سید عالم • مبداء ومنشاء • وشامل تعینات اولوب • وجودده واحد وفرددر • ونظیری
یوقدر • ومرتبه ده دخی اکا مساوی متعین یوقدر • اکا بناء که انک مرتبه سی فوقنده ذات احدیت مطلقه دن غیری اولمیوب • فلذلک مطلقا فردیت
اکا مختصه • وکلمه محمدیه حکمت فردیه اولدی • قال رضی الله عنه • فکان نبیا وآدم بین الماء والطین • ثم کان بنشاته العنصریة خاتم النبیین • ایدی معلوم اوله که
افرادک اولی ثلثه در • واحد دکلدر • اگرچه کم واحد دخی عددک اصلیدر • ولکن عدد اولنمامشدر • واثنان دخی ازواجک اولیدر • بو تقدیرجه ثلثه اول افراد
اولور • زیرا اثنین ایله واحده اولان شفع ووتری • فردیت اولی جامعه اولوب اثنین ایله واحدک اجتماعندن فردیت حاصله اولدی • واثنین ایله
واحددن اوتوری فردیت مختصه بالثلثه اولوب • ثلثه افرادک اولی اولدی • وافراد ایله مراد اولنان • ذات وارادت وقول درکه • انک مظهری
وجودده اکمل موجوددر • وفردیت مزبوره یه حقیقت حقایق کبری • وبرزخیت جامع • وآدم حقیقی تعبیر ایدرلر • وافراددن اولان خمسه وسبعه وتسعه
وافراد سایره اقدم افراد اولان ثلثه اوزرینه زیاده اولوب جمیع اولیات ثلثه دن متفرعه اولدی • وحق تعالی دن وجود عالمی مقتضیه اولان
فردیت اولی که • ذات وارادت وقول در • رسول علیه السلام انک مظهری اولوب کذلک نفسی ایله دخی فردیه الهیه دن صدور ایدن عالمک جمیع صفات
وکمالات موجوده سنی جامع • وجمیع افرادندن متفرعه اولمغله • ربسنه ادل لیس رسول علیه السلام اولوب صورت نوعیه بشریه جمعیه سیله دخی جامع
وخاتم جمیع افراد اولدی • وباعتبار الجمعیة المزبوره • اول سید بنی آدمه • اسماء آدمک مسمیاتی اولان جوامع کلم اعطا اولندی • کما قال الشیخ فکان علیه السلام
ادل دلیل علی ربه • فانه اوتی جوامع الکلم التی هی مسمیات اسماء آدم • پس کلمات الهیه دخی اگرچه کم فروع اعتباریله غیر متناهیه در • ولکن اصول امهات ثلثه ده
منحصر درکه • بری حقایق واعیان فعلیه وجودیه الهیه در • وبری دخی حقایق انفعالیه امکانیه ومربوبیه در • وبری دخی حقایق جمعیه کمالیه انسانیه در
وبو ذکر اولنان مجمعی علی امهات شیون ذاتیه اولوب • احاطه واطلاقده صاحبی حقیقت ذاتیه در • وحضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • مثلث النشئ
اولمغله کندوده اولان تثلیثک حصولی ایچون اصل وجود اولان باب محبتده • حبب الی من دنیاکم ثلث النساء والطیب وجعلت قرة عینی فی الصلوة
دیو بیوردی • کما قال الشیخ • ولما کانت تعطی الفردیة الاولی بما هو مثلث النشئ لذلک قال فی باب المحبة التی هی اصل الوجود حبب الی من دنیاکم ثلث
بما فیه من التثلیث • ثم ذکر النساء والطیب وجعلت قرة عینه فی الصلوة • فابتدا بذکر النساء واخر الصلوة • وذلک لان المراة جزء من الرجل فی اصل
ظهور عینها • یعنی رسول علیه السلام ذکر نسا ایله ابتدا • وصلوتی تاخیر ایلدی • اکا بناء که مراه نک عینی ظهورینک آدم اصلی اولوب • مراه رجلدن بر جزء در
وقال الشیخ • ومعرفة الانسان بنفسه مقدمة علی معرفته بربه • فان معرفته بربه نتیجة عن معرفته بنفسه • لذلک قال علیه السلام من عرف نفسه فقد عرف ربه
ایدی حوا آدمدن مخلوقه وجزء آدم اولمشدر • نته کیم انسان حقک بعض ظهوراتی • وحق دخی حقیقت انسانیه نک منشائی در • کما ورد ان الله خلق آدم علی صورته
پس وجود متقید انسانی • وجود مطلق الهی ایچون مرتبه ثانیه در • وحقیقت محمدیه اولان تعین اول دخی لاتعین ایچون مرتبه ثانیه در • ونفس کل دخی
عقل کل ایچون • ولوح محفوظ قلم اعلی ایچون مرتبه ثانیه اولدیغی کبی • حوا آدم ایچون مرتبه ثانیه اولمشدر • پس وجود انسانی وجود حق ایچون مرتبه ثانیه درکه
مرتبه اولانک تفصیلی • وتنزلی وظاهریدر • فاذا کان کذلک • بر موجب ونفخت فیه من روحی • اول ذات مقدسه دن کان جزو شابه سنده اولان
انسانک کنه ونفسنه معرفتی ربنی معرفتنه مقدمه در • زیرا معرفت نفسک نتیجه سی معرفت ربدر • من عرف نفسه فقد عرف ربه بو معنایی بیان ایچون
وارد اولمشدر • ایدی صورتده حق ایله انسان بیننده مناسبت واقع اولوب • مراه صورت انسان اولدیغی کبی انسان دخی صورت رحمن اوزره
مخلوقدر • وحق تعالی شانه قول ایچون حضرت داود علیه السلامه خطاب ایدوب • یا داود انی اشد شوقا الیهم • دیو نفسی مشتاقلک لقاسنه شدة شوقیله
وصف ایدوب • وکتاب کریمنده یحبهم ویحبونه • بیوردیغی اوزره صورت حق اوزرینه خلق اولنان انسانه حقک محبتی • مشتاقلک کندو نفسنه اولان اشتیاق
وحنینی کبیدر • کذلک انسانک دخی حقه اولان اشتیاق وحنینی • مشتاقلک کندو اصلنه ووطننه اولان اشتیاق وحنینی کبیدر شعر یحن الحبیب الی رؤیتی
وانی الیه اشد حنینا • وتهفو النفوس ویأبی القضاء • فاشکو الانین ویشکو الانینا نثر وکذلک رجلک زوجه سنه اشتیاقی • مشتاقلک کندو نفسنه اولان محبتی کبی
ومراه نک زوجنه اولان محبتی دخی مشتاقلک کندو اصلنه اولان اشتیاق وحنینی کبیدر • پس جانبین ده اولان شوق ومحبت صورتده واقع اولان
مناسبت اوزرینه مبتنی در • ومناسبت صورتده واقعه درکه • صورت غیبیه الهیه اسمائیه • صورت شهادیه امکانیه آدمیه ده ظاهره اولوب الوهیت
صورت الهیه اسمائیه یی جامعه اولدیغی کبی • آدم دخی صورت نوعیه بشریه یی جامع در • وصورت آدمیه اول صورت الهیه دن ظاهره در • مثلا آدمدن
حوانک ظهوری واشتیاقی کبی • فاذا کان کذلک مراه یه رجلک حنینی حقک رجله اولان حنینی ایچون تمثیل قیلندی • اکا بناء که صورت انسانیه زوج در • یعنی صفات
حق صورت انسانیه ده ظهور ایتمکله • صورت انسانیه وجود حقی شفع ایتمشدر • مثلا مراه وجود ظاهرسی ایله رجلی شفع ایلدیکی کبی • پس رجل فرد ایکن مراه
انی زوج ایدوب • ووجود رجل مرتبه ذکوریتده متعین ایکن مراه نک وجودنده بالتعین الثانی • تعین ایتمکله زوج اولمشدر • وزوجیت رجل کندودن
مشتقه اولان مراه ایله حاصله اولدیغی کبی • حق ایچون اعتبار اولنان شفعیت دخی وجود انسانیله ظاهر اولدی • وثلثه که حق ورجل ومراه در ظاهره
وثلثه ایله فردیت حاصله اولدی • کما قال الشیخ رضی الله عنه • فمن هناک وقعت المناسبة والصورة اعظم مناسبة • واجلها واکملها فانها زوج
ای شفعت وجود الحق کما کانت المراة شفعت بوجوده الرجل فصیرته زوجا فظهرت الثلثة حق ورجل وامراة • ایدی مقدمه مزبوره یی مهما امکن

لهم ایتدکه حق سبحانه وتعالی حبیبی محمد المصطفی علیه من صلوات الله الأوفایه • نسایی تحبیب ایلدی • فلهذا اول سزاوار کل دخی حدیث شریفده حببت الی
دیوب • کندو نفسندن احبت دیدی • زیرا حب رسول شول رب مطلقه درکه • اول انک صورتی اوزره در • پس کندونک حقیقتی اولان حقه انک محبتی ذاتی در
وکندودن متفرعه اولان نسایه محبتی تحبیب الهی ایله واقع اولمشدر • کذلک رجل کاملک دخی زوجه سنه اولان محبتی ربنک محبتنه متعلق در • زیرا رجلک
مرأه یه محبتی حق سبحانه وتعالی نک لکا اولان وساطت حبیله • وخلق الهی نک انده تحققیله در • زیرا مرأه دخی مظهر الهی در • وهکذا رجله ورجلک مرأه یه
حبی حقک کندویه اولان حبی در • وچونکه رجل تحبیب الهی ایله زوجه سنه محبت ایلدی • محبتده واقعه اولان وصلتک غایتن طلب ایلیوب • ونشأه عنصریه
صورتنده نکاحدن اعظم وصلت واقع اولمادی • ووصلت نکاحیه نک اعظمیتی اولدیغیچون • حین وصلتده شهوت • رجلک جمیع اجزاسنه سرایت ایدوب
رجل مجتمع جمله اجزاسیله انده فانی اولور • وشهوت عامه اولدیغیچون بعد المباشره نکاح ایچون اغتسال ایله امر اولندیلر • وجمله اجزایه طهارت عامه قیلندی
زیرا عند حصول الشهوه مرأه ده رجلک فناسی عام اولوب • بعض اجزاسی اشتغال حقده قالمادی • نشأه عنصریه صورتنده اولان اعظم وصلت ایسه
حین وقاع ده • وعند حصول الشهوه اجتماع ده • رجل مرأه ده فنا بولماسی ایدی • پس حق تعالی صفت غیرت ایله متصف اولماغله عبد خدا غیر حقله
متلذذ اولوب • ومرأه حقک غیری اولدیغی حالده عبد انکله تلذذ ایلدم اعتقادنده اولمقدن • حق تعالی عبد اوزرینه غیرت ایدوب • عبدینی غسل ایله
تطهیر ایلدی تاکیم عبد مزبور غیره نظر اتمامک ایله حقه رجوع ایلیه • کما قال الشیخ فان الحق غیور علی عبده ان یعتقد انه یلتذ بغیره فطهره بالغسل لیرجع
بالنظر الیه فیمن فنی فیه • اذ لا یکون الا ذلک • فاذا شاهد الرجل الحق فی المرأة کان شهوده فی منفعل • واذا شاهده فی نفسه من حیث ظهور المرأة عنه
شاهده فی فاعل • واذا شاهده من نفسه من غیر استحضار صورة ما تکون عنه کان شهوده فی منفعل عن الحق بلا واسطة • فشهوده للحق فی المرأة اتم
واکمل لانه یشاهد الحق من حیث هو فاعل ومنفعل • ومن نفسه من حیث هو منفعل خاصة • فلهذا احب صلی الله علیه وسلم النساء لکمال شهود الحق
فیهن اذ لا یشاهد الحق مجردا عن المواد ابدا • فان الله بالذات غنی عن العالمین • فاذا کان الامر من هذا الوجه ممتنعا • ولم تکن الشهادة الا فی مادة
فشهود الحق اعظم الشهود واکمله • واعظم الوصلة النکاح • ونظیره التوجه الالهی علی من خلقه علی صورته لیخلفه فیری فیه صورته بل نفسه فسواه وعدله
ونفخ فیه روحه الذی هو نفسه • فظاهره خلق وباطنه حق الی اخره • ایمدی شول عارف که زوجه سنه حد مزبور اوزره محبت ایلسه انک حبی حب الهی اولور
وشول غافل که منکوحه ویاخود مملوکه سنه شهوت طبیعیه اوزره محبت ایدوب • مجرد التذاذ نفس ایچون مباشرت قیلسه حقیقت امردن جاهل اولور
محبت مزبوره حب الهی اولدیغن بلمز • والتذاذی کیمکله در الکلمز • وانک حبی والتذاذی گویا روحسز بر صورت اولور • قال الشیخ رضی الله عنه
کما قال بعضهم بیت صح عند الناس انی عاشق • غیر ان لم یعرفوا عشقی لمن • کذلک هذا احب الا التذاذ • فاحب المحل الذی یکون فیه وهو المرأة
ولکن غاب عنه روح المسئلة • فلو علمها لعلم بمن التذ • ومن التذ • وکان کاملا • انتهی کلام الشیخ • ایمدی بونک کما هی تفصیلن مراد ایدن فصوصک
شروحنه مراجعت ایلسون • پس حضرت مولانا قدس الله سره • مشرب احمدی • وقدم محمدی اوزره اولماغله • اول توجه ارادی صور عنصریه عالمنده
نکاح • وارواح نورانیه عالمنده همت • وظهور نتایج ایچون معاینده ترتیب مقدمات • وبونک کلیسی فردیه اولانک وجوه مزبوره دن بر بر وجهده
نکاحی اولدیغن مشاهده ومعاینه • وذکر اولنان اسرار ومعانی یه اشارت ایدوب بیورر لرکه مرد وزن چون یک شود آن یک تویی چونکه تعین مرد وزن
فانی ومحو اولوب مرتبهٔ وحدتده بقا بولهلر • اول وحدت مطلقه بلاقید سنسن چونکه یکها محو شد آن تویی چونکه مقابل کثرات اعداد اولان احدلر
یاکثرت محو اولهلر انک ایچون غیر سنسن • انکده اولان کاف تصغیر ایچوندر • وبو بیت شریفده مثنوی شریفک اوائلنده اولان • از نفیرم مرد وزن نالیده اند
جهتنده دیرلیان معنی دخی قابلدر محلنه مراجعت اولنه • وحالا اولان تحقیقک دخی مفهومی اول معنایی متضمندر فافهم • پس ای معبود بالحق • و[illegible]
مطلق • بو محققدر که • اولاً • واخراً • وظاهراً • وباطناً • سندن غیری موجود یوقدر • ولکن این من وما بهر آن بر ساختی • بوما ومن دن تعینات کثیره یه
انکچون دوزدک • ودر مظاهری رشتهٔ وجوده انکچون دیزدک که تا تو با خود نرد خدمت باختی • تاکیم ای حقیقت واحده سن کندو شئونات ذاتیه
ظهورات اسمائیه ک ایله نرد خدمت اوینایه سن عطار قدس سره • توئی اصل تمامت کاینات • حقیقت ذره کیان تو نور ذاتی • شدم خاموش دیدم ابتدایت
شدم بیهوش ودیدم انتهایت • ندارم هیچ حیله از تو دارم • چو دارم روی کا تو سن غم ندارم • ندارم هیچ جز دیدار شاه جان • چرا هستی زخویش خویش پنهان
نجستی اینجا نزاینت ختم من • نمود خویش در تو باختم من • اه ای احدی بالذات سنک وصلکی کیم ادراک ایده بیلور • مگر کندو وصلکی کیم دسن بلورسن
الهی بصر بصیرته • نور تجلی احدیت کحل ومنور اتدکده سندن غیری کیم کورر نیور • وما ومن سنک وجه احدیتک مشاهده سیچون بر برات کبی اولور
تامن وتو ها همه یک جان شوند • حتی من وتو ومتکلم ومخاطب قیدلری نور تجلی ذاتده مستغرق • ودریای احدیتده غرق اولدقده دکلیسی
بر جان اولور عاقبت مستغرق جانان شوند • وعاقبت الامر اضداد مرتفع اولوب مستغرق جانان اولورلر این همه هست وبیای امر کن
عدل یعنی عادل اولدیغی کبی • امر دخی یعنی آمر اولوب ای آمر کن • ویاخود مضاف تقدیر اولنوب ای ذو امر کن دیوب خطاب بلا اثنینیت
واثنینیت وحدت محضه یه ادلتی اوزره • بو ذکر اولنان افنای من وما • ومحو وجود وهمی دوکلی واردر • وبقای ابدی • وحیات سرمدی • اول حضرت
ذات بحته مخصوص در • وسن کل ای کن امرینی ایدیجی • ومکونات کن دیمکله وار ایدیجی امر صاحبی • الها ملکا معبودا • اگرچه سکا کل دیدم • ولکن
ای منزه از بیا واز بخن ای احدی الذات • وسرمدی الصفات • سن کل دیمکدن • وحرف وصوت ایله امر ایلمکدن • وذات بیچونک اگر کنایت
واگر صراحت ایله ایما واشارت اولنمقدن منزه بر پادشاه بی مثال • وسلطان سلاطین لایزال سن • نه انکه اصحاب کشف وعیان • وارباب
ذوق ووجدانک تشبیهلری مجسمه ومشبهه طایفه سی کبی • وتنزیهلری دخی معطله گروهی کبی اوله • بلکه ارباب حدت واهل سنت وجماعتک

تبریزی

تشبیهلری عین تنزیه • وتنزیهلری عین تشبیه در • وکلمات قدسیه اصحابنک • مذاهب مشبهه یه وباطله یه مشابه اولماغی ایچون • وموافقت بولماغی ایچون
بیا دیو تشبیهدن سویلنور لکن فی الحال تنزیه لازمدر • وبیا دیمکدن مرادمز • ای منزه ومتعال • وحدانیت مطلقه وظهور وبروز ایله کن امرینک
صاحبی سن دیمکدر • بو حسبه ای احدی وصمدی جسم جسمانه تواند دیدنت جسم محض کدر اولانلر • ومرتبهٔ طبیعت وجسمانیتده قالانلر انک حسی
جسمانه کورمکه قادر اولورلر • نیجه کوره بیلورلر کندولر مرتبهٔ جسمدن گذار اتمامک ایله عقل وادراکلری جسمانیتده قالوب معتزله دخی وجود باری
جسم دکلدر که کورنه دیو مطلقا رؤیتی انکار ایدرلر • ومجسمیلر ایسه آتش پرست کبی مشرک ومجوسی مرتبه سنده بولنورلر • ووحدت مطلقه نک
ظهورندن محروم قالورلر • پس بو طایفهٔ سفلیه هیچ اصحاب رؤیتدن اولمق قابلمیدر دکلدر در خیال آرد غم وخنده یدنت طایفهٔ مشبهه
سنک غم وخنده وضحک وفرحکی خیاله کتورر • وجسمده اولان غم وخنده کبی قیاس ایدر • زیرا جسمدن غیری سنه بلمز • مثلا ان شرع ده
وارد اولان غم وخنده یی مشبهه ومجسمه طایفه سی مطلقا ظاهرینه حمل ایدوب متشابهاتدن اولان آیاتک تأویلن اتمزلر مثلا • وجاء ربک
آیتی • وضحک الله البارحه • ودخی والله یفرح بتوبة عبده المؤمن • احادیث شریفه سنی ظاهره حمل ایدوب جسمانی اولان ایاب وذهاب • وخنده
وغمی تخیل ایدرلر • وطریق توحیددن خروج ایدرلر • وبو بیت شریفده بو معنایه دخی اشارت واردر که • جسمانیت مرتبه سنده اولوب • ومتشابهاتی خیاله
کتوروب اول اعتقاد اوزره اولانلره • حق تبارک وتعالی یوم قیامتده عقیده لری اوزره تجلی ایدر • زیرا انلر کندو نفسلرنده تصوری ایله جعل اتدکلری
صورت آلهه اعتقاد اتمزلر • حال انکه اول صورتی نفسلرنده کندو ظن ووهملری وفکر وخیاللری ایله احداث ایدوب حاشا الهی اول صورت مجعوله اوزره
تصور واعتقاد ایدوب انکا حصر ایدرلر • فلهذا حق سبحانه وتعالی هر برینه • صورت اعتقادلری اوزره تجلی ایلدکده اقرار ایدوب • وصورت اخرده
تجلی ایلدکده انکار • وبلکه اندن استعاذه ایدرلر • نته کم صحیح مسلمده بو حدیث شریف بو وجهله واردر که • انه تعالی یتجلی یوم القیمة فی صورة ینکر
فیها ویقول انا ربکم فیقولون نعوذ بالله منک • انا نخرج ربنا منتظرون • فیقول هل بینکم وبین ربکم علامة • فیذکرونها له • وهو اعلم بها فیتجلی لهم فی تلک الصورة
فیعرفونه فیسجدون له • ایمدی بو حدیث شریفده واقع اولان صورتدن مراد • ارباب عقاید مختلفه نک • حق سبحانه وتعالی حقنده اولان صورت
اعتقادلری دردیلر • وروی عن ابی موسی الاشعری رضی الله عنه • سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول اذا کان یوم القیمة مثل لکل قوم ما کانوا
یعبدون فی دار الدنیا • فیذهب کل قوم الی ما کانوا یعبدون • ویبقی اهل التوحید فیقال لهم ما تنظرون وقد ذهب الناس • فیقولون ان لنا ربا کنا
نعبده فی الدنیا لم نره • فیقال تعرفونه اذا رأیتموه فیقولون نعم • فیقال لهم کیف تعرفونه ولم تروه • قالوا انه لا شبیه له • فیکشف لهم عن الحجاب
فینظرون الی الله فیخرون سجدا • ویبقی اقوام فی ظهورهم مثل صیاصی البقر • فیریدون السجود فلا یستطیعون • فیقول عبادی ارفعوا رؤسکم قد جعلت
بدل کل رجل منکم رجلا من الیهود والنصاری فی النار • صدق رسول الله علیه صلوات الله • ومقتدای ارباب حدت شیخ اکبر رضی الله عنه
نقش هودیه ده بیورر لرکه • وبالجملة فلا بد لکل شخص من عقیدة فی ربه یرجع بها الیه ویطلبه فیها فاذا تجلی له الحق فیها عرفه واقر به وان تجلی له
فی غیرها انکره وتعوذ منه • واساء الادب علیه فی نفس الامر وهو عنده انه قد تأدب معه • فلا یعتقد معتقد الها الا بما جعل فی نفسه فالاله
فی الاعتقادات بالجعل فما رأوا الا نفوسهم وما جعلوا فیها • فانظر مراتب الناس فی العلم بالله هو عین مراتبهم فی الرؤیة یوم القیمة • الی آخره
حاصل کلام مرتبهٔ جسمانیت • وعقیدهٔ مقیده اوزره بسته اولانلر سعادت عظمایه نایل اولمزلر • زیرا اول وجود مطلق • وحضرت حق من حیث
الاطلاق واللاتعین والذات • تعین وتقییددن • وبر صورتده تجلی ایدوب اول صورتده اولان اعتقاددن منزه در • ولکن من حیث الاسما
والصفات ظهورات مختلفه • وتجلیات متباینه واردر • پس قلوب طاهره لری • ظنون عقلیه • وعقاید وهمیه دن ساذجه اولان • وکدورات
جسمانیه دن رها بولان • ارباب کشف وشهود • واصحاب عرفان ووجود • حقی بر صورتنه حصر اتمزلر • وعقد واحده تخصیص ایدوب انده اعتقاد اتمزلر
بلکه اکوان مختلفه دن هر بر شیده تجلیات ربانیه یی • اول شیده اسماء الهیه دن هر برینک رب خاصی اولان اسمک ظهور تجلیسی واشیانک
استعدادلری حسبیله مشاهده ایدوب • بر تجلی ده حقه اقرار • واکا مخالف اولان تجلی اخرده حقی انکار اتمزلر • ومشاهده قلدقلری تجلیاته دخی حصر اتمیوب
هر نقی صورتده تجلی ایدرسه • اسمانک تجلیاتی حسبیله مشاهده حق ایدرلر • زیرا سابق الذکر اولدیغی اوزره تجلیده تکرار اولمیوب تجلیات وشئونات
غیر متناهیه در • وحق سبحانه وتعالی بر موجب کل یوم هو فی شأن • هر انده بر شان وبر تجلی غیر مکرر ده در • اما دیده جانلری اعمی اولوب وحجب
جسمانیت واغطیهٔ ظنون وخیالات ایله مستور ومحتجب اولانلر دربسته لر • حقی کندو معتقدلرینه حصر ایدوب • هر بریسی اخرک صورت عقیده سنده
ظاهر اولان تجلی یی نفی ایدرلر بیت هر کرا نفی فراوان شد واثباتی نیست • گرچه بنیات ولی صاحب مراتب نیست نثر • وقال الشیخ رضی الله عنه فی الفتوحات
ان المعتزلة لا یری الله تعالی یوم القیامة وان دخل الجنة لانه ما عرفه وما اعتقده بانه جائز الرؤیة • پس زیاده ناسک علم بالله ده اولان مراتبه
نظر ایله • رؤیت حقده انلرک مراتبندن مرتبه اولان شی • ناسدن هر برینک علم باللهده اولان استعدادات مختلفه سی • ونشوه ذیویه ده
تربیه وصحبتی حسبیله • نایل وبالغ اولدقلری کمال قدر در که • اول کمال انکا مخصوص در کمال خجندی همه کس را نظری از تو تمنا باشد
این توقع همه از دیدهٔ بینا باشد • گرچه چون چشم تو افتاده بکنجینت کمال • با خیال تو میندار که تنها باشد نثر ایمدی ای طالب کشف وشهود • ومرتبهٔ
ارباب عرفان • واهل ذوق ووجدانه نایل اولمق دیلرسک • بر عقد مخصوص ایله مقیده وبسته اولمیوب • جمیع انده تجلیات الهیه یی مشاهده قیلمه سن
انسانده بو حالت ظهور اتمکه نظر مرشد کاملدن قلبکده نور محبت الهیه لمعان ایدوب سنی مرتبهٔ جسمانیتدن قورتاروب • کوکل کوزین گشاده
قلمق گرک • بو خسته جسمانه اولان چشم ایله سن بو معنایی قنده مشاهده ایدرسن • اکا بنا مثنوی شریفک بعض نسخه لرنده بو بیت شریف مصراع

چشم جسمانی توانند دیدنت نثر واقع اولوب نثر آخردن بعض دخی استفهام اولمق اوزره معنی ویروب جسمانی اولان چشم سنی کورمکه قادر اولور
اولمازه وسکاکسنه ضحک وغمی خاطرینه وخیالنه کتورمی کتورمزه دیو تحقیق ایتمشلردر فی الحقیقه بویله در زیرا دل که اوبسته غم وخنده نیست بر دل که هنوز
غم وخنده نکبسته سیدر تو بکو که لایق آن دیدنست سن دیه کم اول کوکل اول کورمکلکه لایقدر زیرا مشاهده حقه سزاوار اولان قلب
غم وخنده وقیودات سایره دن آزاد اولان قلب صاف عارفدر غیریسی دکلدر آن که اوبسته غم وخنده بود اول دل که بسته غم وخنده اوله
اوبدین دو عاریت زنده بود اول صاحب دل بو ایکی عاریت که غم وخنده در انک سببی ایله زنده اولور وعاریتی اولان حزن وسرور
وغم وشادی کتدکده حیاتی زائل ومرده اولور حاصل کلام تجلی وحدت مطلقه ایله اخروی ودنیوی جمیع قیوداتدن خلاص اولمیان دل بسته در
وتجلی ذات ایله مرتبه اطلاقده بولنان رسته در محمد شیرین مغربی

باکه کردلم ازنقش غیر آئینه پاک • که تا تو چهره خود را بدو کنی ادراک
اکر نظر نکنی سوی من بآینه کن • تو خود ببین که کی نظر کنی حاشاک
اکرچه آینه روی جانفزای تواند • همه عقول ونفوس وعناصر وافلاک
ولی تراننماید بتو چنانکه تویی • مکر دل من مسکین بی دل غمناک
تمام چهره خود را بدو توانی دید • که هست مظهر تام ولطیف وصاف وپاک
چرا که زنکی بر دلی که از پاکی • اذا مررت به ما وجدت فیه سواک
ولو جلوت علی القلب ما جلوت علیه • لاجل قربته بل لانه مجلاک
مرا که نسخه مجموع کائنات توام • روا مدار بخواری فکنده بر سر خاک
بحل اکرچه فکندی به بحر بازآرم • که موج بحر محیط توام نیم خاشاک
ظهور تو بمنست ووجود من از تو • ولست تظهر لولای لم اکن لولاک
تو آفتاب منیری ومغربی سایه • ز آفتاب بود سایه را وجود وهلاک

آه کیم بو اقوالک ترجمانی وبو احوالک رغمانی عشق در غیری دکلدر وغوامض اسرار مزبوره احاطه عقل دراکدن بیرون وشمول وهم وادراکدن
بالاتر وفزوندر وعاشقک جوزنده کارفرمای اولان عشق خدادر واوصاف حالات عشاق حد وغایتدن جدادر وبو معنالرک
شاهد عادلی کفتار حضرت مولانادر که بیورمشلر قدس سره باغ سبز عشق کو بی منتهاست عشق الهی نک باغ سبزی که اول روضه جنات
بی منتهادر جز غم وشادی برو بس میوهاست اول جنات عشق وروضات ذوق ده غم وشادیدن ماعدا ثمرات کثیره وفواکه متکثره
واردر بسته حزن وغم ومتقید شادی والم اولانلر ایسه درختان جنان جانده بو ایکی میوه دن غیری یوقدر قیاس ایدرلر لکن بو قیاس
قیاس باطلدر زیرا که عاشقی زین هر دو حالت برترست عاشقلق بو هر ایکی حالتدن برتر وعالیتردر وانلرک شکوفه زار جنان واشجار
میوه دارعالمنده وهم وخیاله کلمز وخاطره خطور ایتمز انواع ازهار واثمار بی انواع واردر عشاق الهی نک ریاض خلد برین دروغی
بروجهله آراسته وپیراسته در که بی بهار وبی خزان سبز وترست بهار سز وخزانسز اثمار عشق وازهار شکوفهاری تازه وتردر قائلم انوار

عشق خداپادشاه راکوست • عاشق دیوانه مست ملنک • ازغم وفکر دو جهان فارغست • نوری ونار که صلح وجنک • درتو عجب مانده ام ای غیر شنک
بحر جهان را بکشد چون نهنک • عشق چو شوریده ودیوانه شد • بازره از باده وافیون وبنک • جرعه از جام محبت بنوش • عشق نه از صنعت رنک بود رنک

آه ای آتش عشق هستی سوموی تباه قیلان پادشاه ده زکوة روی خوب ای خوبرو حسن جمال ووجه کریم بی مثالک زکاتنی بو فقیر ومحتاجه
عنایت قیل ای خوب رو بیت نصاب حسن در حد کمالست • زکاتم ده که مسکین وفقیرم شرح جان شرحه شرحه بازگو شرحه شرحه وپاره پاره
اولان جانک شرحنی وسرکذشتنی کیرو سویله یعنی زکوة حقیقی یه محتاج اولان مستمندة وطالب تنمیه وتزکیه اولان بنده افکنده یه عرض جمال ایله
اعطاء زکوة ایدوب لوث وجود مجازیدن تطهیر قیل وذکر جمالک ایله سینه می شرحه شرحه ایله آه کیم اول محبوب بی بدله بو وجهله نیاز اتدکمده
رجازه هدف اجابته وصول بولوب الحمد لله ثم الحمد لله اول معشوق ومحبوبم وایکی جهانده جان ودلدن مقصودم کرکرشم غمزه غمازه
که طعنه زن اولان غمزه سنک کرشمه سندن بر دلم نهاد داغی تازه بنم کوکلمه بر داغ تازه وزخم بی اندازه قودی کرشمه ناز وکوز اوجی ایله
باقمق معناسنه فارسیدر وغمزه کوز وکربک قیمق معناسنه در عرف عربیدر غمازه دخی دو رتوجی وکین ایدیجی معناسنه کلور بو محلده کرشمه ونه
وغمزه وغمازه بحسب اصطلاحات عشاق الهی سلوکده اولان بعض احوال وتجلیات ربانیه دن بعض اطواره اشارتدر مثلا کرشمه مظاهر
آثاریده اولان تجلی جمالی یه اطلاق اولنور وغمزه سالکک محذوبی تعین بشریت والحکام طبایع عنصریه دن افنا ایدن تجلی صوری یه ومطلقا
تجلی یه دخی اطلاق ایدرلر وبطریق الذوق حالت صحوده مشهود اولان تجلیات جمالیه یه دخی اطلاق ایدرلر وحضرت مولانا بو محلده
غمزه غمازه دیوب تجلیات ذاتیه جلالیه یی مراد بیورمشلر غمزه ایسه عینه مخصوص بر شیوه در ولب ده ضم ونفخ حالتلری اولدوغی کبی
چشم ده دخی ایکی حالت واردر که بری یمح وبری فتح در پس اکر لب واکر چشم ایکی حالت لازم کلور که اولکیسی انقباضی وایکنجیسی انبساطیدر
پس حرکت ثانیه که انبساطیدر مقتضیه ظهوردر وحرکت اولی که انقباضیدر مقتضیه خفا وفنادر نته کم ارباب تحقیقدن بریسی
بو بابده بیورمشلر که از لب وچشم هر یکی دو حرکت لازم باشد چنانچه قوس نصفه منطقة البروج وکرسی چون منطبق شود بر قوس فلک اطلس
وعرش تمام مرکبات منحل شوند وعناصر اربعه بر وضع طبیعی راجع کردند وعنصر خاکی مشمول ومحاط کره آب شود وچون این دو کوکب
از انطباق برخیزد دکر بار ارکان اربعه وطبایع عنصریه امتزاج یابند وصور موالید ثلثه وانسان پدید آید وسر ازل وابد درهم آویزد
ونکته نهفته وفتنه خفته هویدا کردد وپیدا نماید کقوله تعالی کانتا رتقا ففتقناهما الآیه بیت کز لب یک تابی تو بدان معنی باریک
رازهای سر نقش دهان تو توان دید نثر ایدی ای یار موافق اسرار مزبوره دن آکاه اولدک ایسه لب ده اولان حالت ثانیه انبساطیه کبی
چشم ده اولان حالت ثانیه دخی صور کثرات علوم ومعارفک اظهارین اقتضا ایدر ولب ده اولان حالات اولاء انقباضیه کبی

چشم ده اولان حالت اولی دخی حرکت انقباضیه ایله ظاهردن باطنه رجوع اقتضا ایدر ومحبوبک غمازه اولماسی کینه دار وخونخوار اولماسی
اولماسنی شعوردرکه دل عشاق پر ز افکک عالم وحدته تعلقیندن عبارت وکنایت اولور ومفهوم بیت شریف بو وجهله اولور که تجلی ذاتدن
اعطا اولنماسن تنا اتدوکمده اول محبوب ازلی تجلی جلالیدن قلب مصفایه مطهر ونسخ بشریته اولان بر داغ تازه وضع ایلدی که اکرچه افنا الذات
جسمانیه ایلدوکی جهتدن درد والمدر فاما اعطاء وجود حقانی قلدوغی حیثیت ایله جمله دردلره اَم درر وکرشمه وغمزه وشیوه وعشوه
وچشم خونخوار ولب لعل وبونک امثالی عبارات شان حقده وارده اولمیان اسما والفاظدن اولماغله لسان شرعده جائز کورلمامشدر
زیرا اسماء الهیه توقیفیه در دنیلمشدر ولکن علما باللهدن دخی بعضیلری دیرلر که هر لفظ وعبارت که بر معنایه دلالت ایلیه وجناب
کبریانک تعظیم وثناسنی شعر اوله الفاظ مزبوره نک جناب حقه اطلاقی جائزدر فاذا کان کذلک عشاق الهی عالم وعاقل وحالت صحوده
مذهب جمهوره موافق ولسان شرعه مطابق اسما ایله مناجات ایدوب وحالت جذبه واستغراقده مست مدهوش شراب عشق ربانی اولوب
مشاهده لرینه مناسب مجاز وتکلم ایدرلر زیرا حالت سکرده عاشق بی دل عقال عقلدن دوردر وبو مقوله کلماتده معذوردرلر آه کم مرتبه فنا فناده خود
تفرقه تمیز بر طرف اولوب قید قدم وحدوث رتبه عقلده فالور وجمله تعینات ظهور تجلی احدی الذات ده مختفی وهستی موهوم عاشق
محو ومضمحل اولور وحالت مزبوره ده لساندن جریان ایدن کلام جانب حقدن ظاهر اولور ابو یزید بسطامی قدس سره نک
سبحانی ما اعظم شانی قولی کبی ومشایخ عظام وعشاق ذوی الاحترامدن بونک امثالی کلمات کثیرة الوقوع در وزلف وغمزه وچشم ولب
تعبیر اولنده دخی جوقدر لایق اولان مردان خدانک احوالنه تعرض اولنمامقدر مثلا شیخ محمود شبستری کلشن رازده بیورمشلر که کلشن راز

از و هر غمزه دام ودانه باشد • وز و هر کوشه بتخانه باشد • زغمزه مید هد هستی بغارت • ببوسه میکند بازش عمارت
بغمزه چشم او دل می رباید • بعشوه لعل او جان می فزاید • زچشمش خونها در جوش دایم • زلعلش جانها مدهوش دایم
وجود ما همه مستیست یا خواب • چه نسبت خاک را با رب ارباب • ومحمد شیرین مغربی دخی بیورمشلر که غزل
جنونی فوق غایات الجنونی • جنونی من حبیب ذو فنونی • بعشقت زان زهر مجنون فزودم • که در خوبی زهر لیلی فزونی
نکار ادیده اندر جست وجویت • چه سیکردد چو تو عین عیونی • الا ای غمزه غماز دلبر • چنان پر مکر ودستان وفسونی
که اندر سحر مکاری وافسون • دلا از چشم پرستش حذر کن • که هم ترکست وهم سرمست وخونی • دلا درتست چون ساکن دلارام
زحد ووصف واندازه برونی • چرا بی صبر وآرام وسکونی • اکرچه برتر از چند وچونی • ترا در چند وچونی مغربی یافت
پس کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا دخی
جذبات رحمانیه وتجلیات ذاتیه جلالیه ده محو وفانی اولوب وحالت عشقدن ومرتبه فنا فنادن خبر ویروب بیورمشلر که من جلالش که دم از خونم بریخت
اکر اول محبوب بی بدل قانمی دوکدی ایسه بن بنده افکنده اکا حلال ایلدم برموجب ومن قتله فانا دیته فان بهای حسن جمال
بی بهاسی در اما بنجه ایده یم ونه چاره قیلایم که من همی کفتم حلال او می کریخت بن دایما اول محبوب زیبایه قانم حلال اولسون دیردم اول
قانمی دوکمکدن اباء ایلدی بیت ای آب حیات قطره از آب رخت • دریاء فلک یک اثر از تاب رخت چون کریزانی ز ناله خاکیان چونکه خاکیلرک
ناله سندن کریزانسن غم چه ریزی بر دل غمناکیان پس غمناکلرک کوکلنه نیچون غم دوکرسن الهی درد سنک در زمان ع بلسنولرده اولمیان بو که در دلده غم
ای که هر صبحی که از مشرق بتافت ای عطاسی بسیار ورحمتی بی شمار پادشاه که حاکیلرک ناله سندن نیچون قاچارسن دیدم اما غلط سویلدم هر بر صبح که
بادنسیم جذبات ایله مشرق تجلیات جمالدن یلدرادی همچو چشمه مشرقت در جوش یافت اصلا فیوضاتکده نقص بولمایوب عین جاری لا ینقطع کبی
سنک مشرق تجلیات وفیوضاتکی جوش وخروشده بولدی ایدی انک ف واحتجاب زعم حالمزدر یوخسه سنک ذات بیچونک بو ایکی حالتدن
منزه ومقدسدر ویاخود بو ایکی بیت مطلع نور آفتاب محمدی ومشرق انوار تجلیات احدی اولان مرشد کامله خطاب اولوب ای عطاده در
حقه مظهر وخلیفه اکبر اولان مرشد اکرم وغوث اعظم سنک نظرکده اصلا تفاوت اولمایوب وجه همتک هیچ فردن محتجب ایمیوب فیض الحسانک
جمله برابردر ولکن تجلی ناکاه آید اما بر دل آکاه آید مصدوقنجه استتار واحتجاب کیرو بزم کندودن مرده اولان کدورت وکثرتدر یوخسه هر آن که
قلبدن محو نقش ماسوا ایتدیکی ایله قبله حقیقی اولان سنک وجود شریفکه توجه وصورت شخصیه کی تفکر ایدوب نیاز اتدوکمزده وهر بر لمعات نور افشانک
جذبات تابنده اولوب ظلام لیالی بشریتی روز فیروز ایدوب مشرق نظرکدن خورشید محبت درخشان اولدقده بو دل شیدا چشمه مشرق
وآفتاب شارق کبی سنی علی الدوام جوش وخروشده وطالبان خدایه افاضه انوار محبت ایتمکده وجود وکرم وبخشش وعطا قلمقده بولدی
دیمکت اولور وجه اوله کوره چشمه مشرق لفظنه مضاف اولماز وجه ثانیده چشمه مشرقت دیو اضافت ایله قرات اولنور وشمدن صکره
واقع اولان ابیات شریفه دخی حضرت حق وفیاض مطلقه ویاخود مرآت ذات الهیه اولان خلیفه ربانیه یه خطاب اولمق اوزره معنی ویرلمک
ممکندر پس عاشقان شوریده دلره محبوبلری هر نه مرتبه عرض جمال ایلسه نه قناعت کلمیوب واکا نیاز ایتمکدن بروجهله کسته اولمایوب
دایما بلبل زار کبی آه وزار ایتمک اقتضاء عشق یار اولماغله حضرت مولانا کیرو نیاز ایدوب بیورمشلر که بیت ای حسرت خوبان جهان روی خوشت
وی قبله زاهدان دو ابروی خوشت چون بهانه دادی این شیدات را داد کرا حبیبا سنک خود بخشش وعطاکه حد وغایت یوقدر پس بو دل شیداکه
وعاشق بی سروپایه نیچون بهانه ویررسن وبنم قانمی یولکده نثار اولمقدن اجتناب ایدرسن عاشقکزادی سنک یولکده اولمک وجانده
دخی بیکت جانی دخی وار ایسه بذل ونثار ایتمکدر ای بهانه شکرین لبهات را ای معشوق لایزال ومحبوب بی مثال سنک لبهای شکرینکه بهانه قدر

بیت ای از شکرت دهان کلک پر زر • زان هجر کبود پوش تو نیلوفر نر بو مصراعده اولان لب شکرینندن مراد موجب کمال قرب سالک اولان
فیض کلامی بی واسطه دن عبارتدر که • بر فحوای شفاء القلوب لقاء المحبوب دل بیمار • و جان عاشق زار • اول لب شکرینک تمامندن شفا و صحت • و حیات
ابدی بولور لمترجمه ای بنم نقلم بنم حب نباتم شکرم • ای حبیبم ای طبیبم ای شکارم شاهدم • ای بنم خورشید و ماهم ای چراغم فانیم
شوخ چشم کلعذارم ای سارکت پیکرم رباعی برناله و بیزاری من رحمت کن • بر فقر نکونساری من رحمت کن • بر گریه و بیدای من رحمت کن
بر مفلسی و خواری من رحمت کن ای جهان کهنه را تو جان نو ای فنا و زوال ایله کهنه • و غم و الم ایله سرشته اولان جهان فانی یه بخش هدایت و عطیات
غایتکله تازه جان کبی اولان پروردکار • و یا خود بو جهان کهنه و فانی ده جان نو شابه سنده اولان صاحب زمان • و حزن و غم ایله افسرده دل اولانلره
حیات جان بخش اولان مرشد حقیقی • و زبده ارباب عرفان از تن بی جان و دل افغان شنو بی جان و دل اولان تن فرسوده دن ناله و افغانی کوش ایت
و آه جکر سوزمی ایشیت • آه ای قبله جان و مقصود جهان • بو فقیر و افکنده • و مسکین و بنده نک حالی نیه وارر غزل ای رخکله کالکت عاشقره صبح و مسا
بر تو نور رخکدر دو عالم روشنا • شمع حسنکدر ویرن فانوس افلاکه ضیا • دی یوزک آیینه ارواحه مرآت صفا • اولن کز بیک عالمک علمی یوزکده مندرج
ای صفا تکدر سنک آیینه گیتی نما • طوغدی مهر طلعتک قورتلدی ظلمتدن جهان • نور وجهک ایلدی کون و مکانی روشنا • کل قدم بص عینمه ای نور مازاغ البصر
خاکپایک دیده مشتاقه اولدی توتیا • طالب دیدار اولمین مشتاق دیدار اولمدی • بی خبر رسیم نوله سرمستادن اکا • آه ای مونس جانم شرح کل بکذار از بهر خدا
الله تعالی کل شرحنی ترک ایله شرح بلبل کو که از کل شد جدا شول بلبل شوریده شرحنی سویله که • ور دخندان جانان اولان عشق بلبلی و آتش
شوقنک سمندری در سید نسیمی فرماید خرامان سرو دلبر بستان وقت کل کل کل • برخ کل کل بلبل مل بقد چون سرو و سنبل بل
عرق بر عارضش نم نم بعدحش دم بدم دم دم • کمندش کرده کم کم سمندش همچو دل دل دل • سمند دوار کج کج کج بقدش راست عرعر
دلش چون سنک مرمر مر زنابش همچو بلبل بل • بنکتی چو که که بحسنی باد صرصر صر • درآمد در چمن چم چم چمن پر شد زغلغل غل
خرامیدی تو خوخویش نرفتی سوی سو سویش • نسیمی دیده رویش نهاده بر سلاسل سل • آه ای مستمند هو از غم و شادی نباشد جوش ما
بو عاشق بیدلان که • بلبلان کلستان محبت • و طوطیان شکرستان معرفت اولمشوزدر • بزم جوش و خروش و آه و زار • و کفتار شیرین ادای
دراربار غم و شادیدن اولماز باخیال و وهم نبود هوش ما و عقل و هوشمز دخی وهم و خیال ایله اولان هوش هوشیاران دکلدر • بلکه
فهم وراء العقل علم عقلی حق • مدارک غایات العقول السلیمه نثر دخی • مجانین الآن سر جنونهم • عجیب علی ابوابهم سجد العقل • فقیجه
حالتی دیگر بود کان نادرست عشاق الهی نک حالی • ورای عقول و فهوم ده بر غیری حالت عجیبه در که • اول هر عقل و فهم درست صاحبنده بولنماز
و اول کوهر دکه بر کنجده الکه کیرمز • نادر الوقوع بر حالتدر تو مشو منکر که حق بس قادرست عقول سلیمه و فهوم مستقیمه وراسنده نه نقوله حالت اولورمش
دیو سن منکر اولمه که • اول قادر مطلق • و حضرت حق مبالغه ایله قادر پادشاه مقتدردر • عقول و فهوم سلیمه ادراک ایلمدکی جوش و خروش • و علم و هوشی
عاشقلر نیه لطف و احسان ایلمشدر نسیمی ستر الهی بیلن شول خط و خالی بلور • حال خبر اولمیان خانه ده بو حالی بلور • مهر رخی قیمتین بهره یابن جان صور
فرقتکی چکمین خانه ده صفا بیلور • شول صنمک صورتن کیمکه عیان کورنمدی • خانه ده بو وجه حسن یا بو جمالی بیلور • آه ای منکر احوال عشاق و ای دمن عشاق
سید قاسم انوار میفرماید که صنیر مانشناسی که زاهد خشکی • مرا اگر تو ندانی حبیب می داند • دوای درد دلم ای طبیب سیداند
بسان فاخته کبک بحیب می داند • مکو ز بوی کل و یاسمن بر شیخ جبل • شراب عشق بر شفتکان مجنون کر • برغم خواجه که جو در البیب می داند
که در لطافت کل عندلیب میداند • همیشه وصل تو قاسم بجان و دل طلبید • مرا بوعده وصلش حیات داد حبیب • که در دست نوبت مرک قریب می داند
که این دعا باجابت قریب می داند ایدی بنم جانم تو قیاس از حالت انسان مکن سن عشاق الهی ده اولان عشق و حالت و محبت ربانیه یی
انسانک عشق و حالتندن قیاس ایلمه • و خدای تعالی خود جسم دکل و جنس دکل • بی جنس جسم اولان انسان بونلردن منزه اولان خدای تعالی
عاشق اولمق نیجه اولورمش دیو • حقه اولان عشق و محبتی انکار ایلمه منزل اندر جور و در احسان مکن و نزله جور و احسانده ایلمه یعنی مقتضیات
بشریه اولان غم و ترحدن رو ترش • و شادی و فرحدن جوش و خروش قیلوب بو منزلده قالمه • و حقک لطفنه عاشق اولوب قهرینی یرمه • و عشق
واحد اوزره بر قرار اولمیانه کوکل نعلمه • زیرا که جور و احسان رنج و شادی حادثست جور و احسان و رنج و شادی صفات بشریه و حادثدر
ابدی محقق و مقرردر که • کل من علیها فان و یبقی وجه ربک ذو الجلال و الاکرام فحوای کریمه سی اوزره حادثان میرند و حق باقی وارثست حوادث
نزد و فانی و محو و مضمحل اولورلر • دخی سبحانه و تعالی بو جمله نک وارثی در • ابناء و صد فنا • اول حی و باقی و ازلی و ابدی • شول وارث ملک و ملکوت
و ما فیهن در که • بعد فناء الملاک جمیع املاک اکا راجع اولور • کما قال الله تعالی • و لله میراث السموات و الارض • ای نور دیدم غم و شادی حالت متغیره
متغیرات ایله داخل ماضی و مستقبلدر • ماضی و مستقبل اثر یا زمان عبارتدر • زمانه ایسه حرکت و تغیردن غیری ایله داخل اولمز • زیرا حرکت بذاتها ماضی و مستقبله
منقسمدر • و متغیر بواسطة التغیر داخل ماضی • ابدی تغیر و حرکتدن مقدس اولان • داخل زمان و ماضی و مستقبل اولماز • و تقابل ماضی و مستقبل ایله
منفصل عن القدم دخی اولماز و اول ذات بیچونه انقضاء زمان و کیف جاری اولماز • لان الله تعالی کان قبل الزمان • وحیث خلق الزمان
لم یتغیر من ذاته شیء • و قبل خلق الزمان لم یکن للزمان علیه جریان • و بعد خلق الزمان علی ما علیه کان • و هو الباقی بعد فناء خلقه • و الیه مرجع کل شیء
و مصیره • و هو القایل لمن الملک الیوم • و هو المجیب لله الواحد القهار • آه ای سالک راه • بو سؤال و جواب کنه و تفسیرینی بر شیئه مالک • و صاحب ملک
زعم ایدن ارباب ظنونه کوره درکه • حق سبحانه و تعالی یوم قیامتده انلرک دیده بصیرتلرندن کشف حجاب ایدوب • وقت مزبورده واقع اولان

کشف و شهود • و اصحاب عرفان وجود • ذکر اولنان نداء حقک مغناطیس • دیده بصیرت ایله ابدا مشاهده قیلوب فی کل یوم و آن • و فی کل ساعة و زمان
بی حروف و لفظ و صوت نداء حقی شنوا اولوب • ملک و ملکوت و ما فیهن اول جلیل و جبار • و وارث و قهارک اولدوغنی کشف و شهود ایله کوروب
علم الیقین ایله بیلورلر • و دخی المحدث اذا قرن بالقدیم لم یبق له اثر • نه معنادر کو کل کتابندن اوقیوب عالم بابتدا اولورلر • پس قدیم اولان عشقک حالاتی
تغیر پذیر اولان محدثات کبی اولماز • و حال عشاق اکا قیاس اولنماز نظم حالت جان مرا پیر مغان میداند • آنکه پیوسته ز پیدا و نهان میداند
همت پیر مغان را چه توان کفت که او • قیمت راه روان راه روان میداند • همه کفتیم و شنیدیم بقینستان باک • همه راز سر از نور عیان میداند
صبح شد ای صبح را پشت و پناه • عذر مخدومی حسام الدین بخواه صباح اولدی ای صباحک پشت و پناهی اولان رب الفلق • حسام الدین نک
عذرینی دیله • اکر معنای حقیقی مراد بیوریلورسه دیمک اولورکه • ای صباح انوار تجلیاتک صاحبی اولان پادشاه لایزال • و یا خود سید و سند ارباب قلوب
صبح نوری اولان مرشد کامل • چونکه بو حالاتک تقریری ایله • ظلمات لیل شبهات مرتفع اولوب • هنگام صبح ظهور اسرار ارشدی • و نور تجلی ذات طلوع
ایدوب • وسط سما قلبده جلوه کر اولماغله • طاق وجود موهوم کلیت ایله نابود اولدی • حالت مزبوره ده لسان قال ایله تکلم اولماز • و معانی مزبوره
تحت الفاظ و عبارات صیغه • ابدی ای ظهور کلی • و تجلی ازلی • مخاطبه حالت عشقده اولان حسام الدین چلبی نک عذرینی سن دیله • و بنم لبمدن
ظاهر اولاجق و لسانه کلمه جک اسرار و حقایقی بی حروف و صوت الهام ایله که • استفاضه و افاضه اسراره واسطه اولدر • و یا خود صبح ایله مراد
حقیقت صبح اولوب • مناقبده بیان اولندوغی اوزره • حضرت مولانا دراباتن سلک تقریره دیزدکجه حسام الدین چلبی یازدوب بو محله کلدکده کیجه کیدوب
صباح اولماغله • مولانا قدس سره چلبی حسام الدین ایچون درکاه حقدن معذرت دیلمش اولالر • یعنی ای پشت و پناه صبح اولان خالق الاکوان نظم مثنوی شیفته کمی
وقت صبح اولدی • پس بن چلبی حسام الدینک سزاوار اعتذاره قادر دکلم • لطف و احسانکدن بنم ایچون انک عذرینی سن دیله • و تقصیراتنی عفو ایدوب درجات
عالیاته ایرکور • و حق سبحانه و تعالی عباده عذر ایتمه سی عفو تقصیرات ایدوب رحمتی دریاسنه غرق ایتمه دن کنایه در • کما روی عن الحسن البصری قال
قال صلی الله علیه و سلم • یؤتی بالعبد یوم القیمة فیعتذر الله الیه کما یعتذر الرجل فی الدنیا الیکم فیقول تعالی بعزتی و جلالی مازویت عنک الدنیا لهوانک علی ای عبدی
ولکن با اعددت علیک من الکرامة و الفضیلة الی آخر الحدیث • و عذر حق عباده اولان تعظیمندن دخی کنایه اولور • نته کیم اشبو بیت شریفده واقع اولان عذر
معنای تعظیمی متضمندر که بیورورلر عذرخواه عقل کل و جان تویی الهی سیدی و مولای • عقل کل و روح محمدی نک عذرخواه و تعظیم کننده سی سنسن
پس وارث حقیقت محمدی اولان مرد کامل که دخی عذرخواهی سنسن جان جان و تابش مرجان تویی جانک جانی • و مانند مرجان اولان دل عشاقک
تابش و لمعانی • و نور درخشانی سنسن • فی الحقیقه مرجان بعد الحک احمر • و صنوبری الشکل اولمغله درج حمرتده قلبه مشابهت تامه سی واردر ای معبود بالحق
تافت نور صبح و ما از نور تو • در صبوحی با می منصور تو نور صبح محبت یلدرادی • و بز سنک نور جذبه کدن سنک منصورک الجدوکی
باده عشق و محبت و شراب سر وحدت ایله صبوحی ده یوز • صبوحی وقت صباحده نوش اولنان باده نک اسمیدر • حاصل بیت الهی تجلیات احدیه
و محبت ذاتیه سرمدیه بزی بزدن کلیت ایله بر وجهله ربوده قیلدی • و سنک نور وحدتکدن بر شراب صبوحی نوش جان ایلمشزدرکه • سنک منصورک
اولمشوزدر • و انک کلماتن بلا قید انا سویلمشوزدر • دیمک اولور داده تو چون چنین دارد مرا چونکه سنک عطا و احسانک اولان تجلی ذات و باده محبتنک
بنی بو تجلین مست و مدهوش ایتمشدر • پس ذات احدیتک شرابندن غیری اولان باده که بود کو طرب آید مرا باده محبت اغیارنه اولورکه اول باده
بکا طرب و سرور کتوره • و سندن غیری اکر دنیوی و اکر اخروی اشیا ایله کوکلم خوش اوله • و یا خود سنک باده محبتکله مست و مدهوش اولان عشاقی
باده صوری نه در که مست و طربناک ایله شعر مغربی میفرماید زچشم مست ساقی من خرابم • نه از خمر بجود از جام شرابم • مرا عشقت چنان کم کرد از من
که من خود را اکر جویم نیابم • چنان باقی شدم اکنون ز عشقت • که بی عشق تو چیزی در نیابم • مرا عشق تو فانی کرد از من • چو دیدار خود بغایت در غلیم
کنون از منو بی رستم بکلی • که از مشرق بر آمد آفتابم باده در جوشش کدای جوش ما بلکه باده کیفیت و جوشده • بزم جوش و خروشمزک کداییدر
چرخ در کردش کدای هوش ما چرخ کرد شده بزم کدای هوشمزدر باده از ما مست شد نی ما ازو باده بزدن مست اولدی • بز باده دن مست اولمادق
قالب از ما هست شد نی ما ازو قالب بزدن وار اولدی • یوخسه بز قالبدن وار اولمدی ما چو زنبوریم و قالبها چو موم بز زنبور کبی یوز
و قالبلر موم کبی در خانه خانه کرده قالب را چو موم ارواحمز قالبمزی موم کبی خانه خانه ایلمشدر • علم شریفه خفی اولمیه که بو ابیات شریفه ده اولان جوش مادن
مراد عشق الهی • و هوش مادن مراد عقل کل • و زنبوره تشبیه اولنان مهبط وحی الهی اولان روح انسانیدر • و عقل کل در روح محمدی نک شرحی و بیانی بر قاج یرده
ذکر اولنمشدر • ذکر سابقک اجمالیسی بودرکه • عقل کل که اول عقول عشره در • مدبره عقوللدر • و عقول دخی مدبره افلاکدر • و افلاک متصرفه عناصر و موالیددر
و عقول عشره اصطلاحات حکماء اشراقیه و مشائیه اولوب • ارباب کشف و شهود قتنده عقل کل دیدکلری • روح محمدیدر که علت غائیه جمیع موجوداتدر نظم
خواجه کونین و ختم المرسلین • صدر عالم رحمة للعالمین • پادشاه ملک لولاکدر • جلوه کاهی عرصه افلاکدر • ذاتی مقصود کونین ابتدای حق
مسندی قاب قوسین انتهای حق • مشرق خورشید عزتدر یوزی • مطلع نجم سعادتدر اوزی • شهریار دولت و عالی جناب • دفترینک صفحه سی ام الکتاب
هر کشی پر درد ه انعامیده • اهد قومی غایت اکرامی در • و عالم ارواح بین الوجوب و الامکان برزخ اوسطدر • و الاکوان مرآت جمال حضرت
وجوب مطلق در • و هر شیئک تعینی بر اسمک صورتیدر • و اشباح آیینه ارواح و ارواح آیینه اعیان • و اعیان آیینه اسما و اسما آیینه صفات
و صفات من حیث الاجمال و التفصیل تجلیات ذات احدیه در • پس ظرفیت و مظروفیت ملاحظه اولنماقسزین بر وجه تمثیل معشوق ازلی بزار وجهله هر
جام ده مرئی بر می صاف در • و ذات من حیث الحقیقه کندونک صفت و عظمت و جلال و کبریاسی ایله اعراض اسما و صفاتدن منزه در

ومجموع اسما وسمیات برامر اعتباری در • پس صور عالم ارواح صور معقوله الهیه اولوب وجمیع ارواح وعناصر وطبایعده ساری اولان • نفس کل
اطلاق اولنان طبیعت کلیه درکه • ارادت حقله جمیع اشیاده اثر ایدوب اشیاده اولان سبب تعین ارادت مزبوره در • وارواح ارادت حقله
مرتبهٔ احدیتدن بروز ایدوب مرتبهٔ واحدیتده اولان تعین اولله • واندن مثال مطلق دیدکلری عالم جبروته • واندن مثال مقید دیدکلری عالم ملکوت
بعده عرش طبیعی ملکی • اندن عالم عناصر وموالید ثلثه یه تنزل ایدوب • بعده اخر مراتب تنزلات وسر جامعیت اسماء الهیه اولان • مرتبهٔ انسانه ایریشوب
مرتبهٔ مزبوره یه ستر وجودی • وعالم سرمد تعبیر اولنور • وعالم سرمد ابتداء ازلیتدن انتهاء ابدیه اطلاق اولنور • ایمدی جمیع افلاک وکواکب
وعموم اشیا • بر موجب خلقت الاشیاء لاجلک وخلقتک لاجلی • بروجه سرعت دوران وحرکت • وجوش وخروش ایدکلری حقیقت محمدیه نک
مظهری ونور عقل کلک مطلعی اولان • انسان کامل کوکلندن مبدا اصلیلرینه یول بولمغیچون در نظم اودن ایکی بر درج ویدی یلدز
بونجه حرکات که کوستریور • دوراید وکی ندر فلکلر • یاندر صف صف طورر ملکلر • یردن ندرر بوقسو اطباء • فاعتبروا یا اولی الابصار
بل کیم ندرر بو آی ایلکون • قندن کلوبن کیدر ره کون • اکله ندرر بوقسو اشیا • کیمک ایله در جمله سی کویا • اولدر قمونک وجود وجانی
سرچشمهٔ آب زندکانی • حقله زنده در جمله سی مدام • اکلرسک اکر محو اوله ظلام • پس حضرت مولانا کردش افلاک • وجوش وخروش می
بزم جوش هوشمندر دیو بیوردقلری • وارث حقیقت محمدیه ومظهر کل ومجلای اسماء الهیه اولدوغنه اشارت در • وزنبور الهام ربانی ایله
شمع عسلی خانه خانه • وعسل ایله مالامال ایتدوکی کبی • ارواح دخی بقدرة الله تعالی اشباحی تعمیر ایدوب • شهد عشق ومحبت وسکر علم ومعرفت
بحسب الاستعدادات مملو وپر ایدر دیمکدر • وعلم ومعرفت وعشق ومحبت ایله پر اولان ابدان عارفین • واشباح عاشقین در • بوخسه
ابدان سایره محبت دنیا • ولذت ماسوا ایله پر اولمشدر • وارواح عارفین دخی قلوبنده اولان لذات عرفان ومحبتی • مانند شجرهٔ طوبی اولان
مرشد کامل شجرهٔ وجود • ودرخت شهودنده اولان • ازهار فیوضات الهیه دن اخذ ایتمشدر • نظم • حیات باقی اولدر جسم وجانه
اودر رونق ویرن هر دو جهانه • اودر قطبی زمین وآسمانک • اودر بیل مرکزی دور زمانک • فلکلر هم ملکلر انس وپری • مسخر در اکا بحری وبری
قوام بنیه فرمان طاپوسنده • جهانک بکلری قول قاپوسنده • دوام دولتی انک مؤبد • کمال عزتی انک مخلد • جمالی پرتوندن انک ای جان
فلکده نور آلور شمس درخشان • کل وکلشن طراوتدن شمیمی • معطر اولور اندن جان حریمی • نعیم وخلد وطوبی جنت حور • جمالندن اولور لرجمله مسرور
ایکی عالم وجودی مظهری در • اکا دیرسم فلان باشد پدیدر • صفاتی حق صفاتیدر تحقق • سواد زلفیدر دار انا الحق • آه ای عشقک رنکی زکنه
بویانمش • ودرد ایله بغری یانمش • وآه سوز ایله جکری دلنمش • وفضای وحدتده کندویی بتورمش بس درازست این حدیث خواجه کو بوبیان ایلدوک
اسرار الهیه • ومعارف لدنیه • وحقایق محمدیه • ودقایق کمالات انسانیه • واوصاف وارث ولایت احمدیه • زیاده درازدر • وحد وغایتی یوقدر
بوخواجه تاجر ایله طوطینک حدیثن سویله • وانک حکایه سن نقل ایله که تاچه شد احوال آن مرد نکو حتی اول مقبول ومستحسن مرد تاجرک طوطی ایله احوال
وسرانجامی نیجه اولدی • رجوع بحکایت خواجهٔ تاجر حضرت مولانا قدس سره الاسنی • خواجهٔ تاجرک حکایه سنه رجوع بیورد قلری بیان در
ع عشق کاریست که موقوف هدایت باشد خواجه اندر آتش و درد وحنین خواجه آتش عشق ونار فراق ده • ودرد وحنین ده حالا ذکری سبق
ایدن کبی صد پراکنده همیگفت اینچنین صد پراکنده وپریشان سوز سویلدی • مصراع ثانیده اولان اینچنین مصراع اولده اجرا اولندی
که گه تناقض گاه ناز و گه نیاز گاه سودای حقیقت گه مجاز یعنی گاه اولوردی کلامی بر بر ینه متناقض سویلر ایدی • وگاهی ناز واستغنا
کاهی دخی نیاز وسوز وگداز اظهار ایدردی • وگاه حقیقت وگاهی مجازدن حکایت ایدردی • زیرا عاشق ایدی • اقتضاء عشق ایسه لاجرم
گاه ناز ونیاز وگاه حقیقت ومجاز دن سویلدر مولانا • ای جهان ادلک اقبال عشق • نفعل الله ما یشاء اقبال عشق • ای صفا وای وفا درد وعشق
ای خوشا وای خوش اقبال عشق • ای بده جان زجان دیدار عشق • ای فرزون ازجان وجان اقبال عشق • وحدت عشقت انجابند دو • یا تویی یا عشق یا اقبال عشق
ایمدی مرد تاجرک مقتضای عشقله کلمات پریشان ایلدوکی معذور در • زیرا الغریق یتشبث بکل حشیش معناقنجه مرد غرقه گشته جانی می کند
مرد غرقه زیاده جان چکشور • وجان قورتارمغه الینی هر بر حشیش وگیاهه اورر دست را در هر گیاهی میزند تا کدامش دست گیرد در خطر
تا کیم محل خطرده عجبا انک الینی قنغیسی طوته • وغرق اولمقدن خلاص ایدردیو دست و پایی میزند از بیم سر باشی قورخوسندن الن واین اورر
پای ده اولان یا یاء وحدت اولوب معنی بر جنس در • حکایه اولسه معنی مناسب اولور وحاصل کلام غریقک حالی بویله در • حین غرقه ده جان
خوفندن دینه لنوب • والن ایاغن چارپوب • والنه کلنه یاپشوب نجاته سعی ایدر • ایمدی غریق دریای عشق اولان عاشقک دخی احوالی بونک کبی در
وعشاقک مسیح بحر محبتدن صادر اولان اقوال وافعال • واطوار واحوالی عند الله مقبول • وارباب بینش قتنده مرغوب در دوست دارد یار این آشفتگی
اول یار حقیقی بومقوله آشفته لکی دوست طوتر زیرا کوشش بیهوده به از خفتگی بیهوده یره سعی وکوشش ایلمک خفته اولمقدن یکدر • یعنی
غرقه بحر اولانک الی ایاغی اورماسی بیهوده حرکت اولوب عاقبت غرق اولدوغی کبی • انسان دخی کندویی ورطهٔ هلاکدن تخلیص ایچون سعی وکوشش
ایدوب مقصد طلبده اولماسی بطال ومعطل یاتماسندن • ومأیوس اولوب اجتهاد ایتمه مسندن یکدر • نته کیم سید العاشقین والعارفین الشیخ
عمر بن الفارض تائیه سنده دیمشدر شعر وسر زمنا وانهض کسیرا فحظک • البطالة ما اخرت عزما لصحة • اکرچه عاقبتی هلاک دخی اولورسه
زیرا ان الله لا یحب البطالین بیورلمشدر • نته کیم حضرت مولانا دوردنجی جلدده بیرلی حکایه سنده بیورر لر • گر نبودی حبس دنیا را مناص
نی بدی وحشت درو نی هیچ خلاص • وحشت همچون موکل میکشد • که بجو ای ضال منهاج رشد • هست منهاج ونهان در مکمنت

یافتش بهن کرانه جستنت • ایمدی ای مستمع قابل وطالب مقبل انکه او شاهست او بیکار نیست اول کمسنه که اول شاه در اول بی کار دکلدر
ناله از وی طرفه کان بیمار نیست ناله واینن اول کمسنه دن عجبدر که اول بیمار دکلدر • کامل طریقهٔ مولوی • شارح مثنوی • عارف محقق شیخ اسمعیل انقروی
مصراع ثانی یه سروری وشمعی رحمة الله علیهمانک ویردکلری معنی مابعدنده اولان ابیاته نسبت ایله مناسبت اولمغین انلرک قولنی رد ایدوب
بطریق الذکر الملزوم واراده اللازم • ناله دن مراد شوق • وعدم بیماریدن مراد عدم احتیاج اولمق اعتباریله • بو وجهله معنی ویرمشلرکه • اول که پادشاه
مطلقدر بیکار دکلدر • بلکه حیران وپریشان ده در • کار اوزره شوق ومحبت قلمسی اندن عجبدرکه • اول کاره عمله محتاج دکلدر • ویاخود مصراع ثانی
استعاره تمکینه طریقی اوزره • حضرت حقک احتیاجی یوغیکن • برکار اولمسی ایچون • مثال موقعنده ذکر اولنمش اوله • بوتقدیر اوزره معنی بویله دیمک اولورکه
اول که پادشاه مطلقدر بیکار دکلدر • کار اندن طرفه در که اول محتاج دکلدر • ناله ازوی طرفه کو بیمار نیست دیمک ع کار ازوی طرفه کو محتاج نیست •
معناسنده استعاره اولنمش اولور • وکنایت ایله بومعنایه اداقیلور • انتهی کلامه • نقل اولنده شاهدن مراد حضرت حق اولورسه توجیه مزبور وجیه در
سلمه الله • ولکن بوناپیدای بیدای وجود • ذرهٔ نابود موهوم الوجودک خاطر فاترینه دخی • نورچشم اولیا حضرت مولانا قدس سره نک استاد
کارکذار فکرتمری • مثنوی شریفک بوبیت ده خریداران معارفه عرض ایلدوکی امتعهٔ نفیسهٔ فاخره • وبهادخرده کار طبیعتلری چهره کشا اولوب
جرأت افزای عقول عرفا اولان صورنادره لرندن • برمعنای آخر خطور ایدوب • ابکار افکارک دست آویز استعدادی اولان مضمون دررر
برموجب ومما رزقناهم ینفقون • رشحهٔ قلم شکسته زبان ایله • پیشکش پیشگاه ارباب عرفان • وهدیهٔ محافل اصحاب کشف ووجدان قلنمغه
جرأت اولندی نظم هرکجا ذکری ازان اکبر دی پرخم میرود • کرد دانجا حدیث ماه نوکم میرود • کوییا مور سلیمانست خط کرد لبش •
کانچنان گستاخ در بالای خاتم میرود • شر ایمدی ضمیر منیره دخی اولمیه که • بوبیت شریفک سیاقنده اولان ابیات شریفه نک مفهوم منطوقیسی
بوایدی که • لابد سعی وکوشش وناله وجوشش کشی کندویی ورطهٔ هلاکدن خلاص ایتمک ایچون اولور • ویار حقیقی آشفته لکی سور • وکوشش بیهوده
خفته اولمقدن بهتر در بیورمشلر ایدی • پس سعی وکوشش • وناله وجوشش • علل نفسانیه یی ازاله وافنا • وروح انسانی یه نجات ویرمک ایچون اولیجق •
شاهدن مراد حضرت حق اولمایوب معنی بووجهله اولا که • پس وراثت ولایت کاملهٔ محمدیه مظهر تینده قایم اولان سلطان دنیا ودین • وسیمرغ
قاف یقین • شاه اقلیم معرفت • وکنج دولت طریقت • شمع دانش وبینش • روشن چراغ افرینش • منبع اسرار • مطلع انوار • قطب زمان • ومرکز دوران
امراض نفسانیه وعلل بشریه دن نجات بولوب • مستغرق بحر شهود وحدت محضه ایکن • اول دخی بی کار وبی عمل دکلدر • پس اول کامل فی تکملندن دخی
علت بیماری انانیت واثنینیت یوغیکن • اندن ناله واینن • وافغان وحنین • وآه آتشین صدور ایتمک طرفه عجب در • زیرا ارباب سلوکک سعی وکوششی
وآه واینینی شکسته بال • وعوارض نفسانیه ایله بدحال اولماغله انلک مرتبه سن بولمق ایچون ایدی • اکرچه بویله در • ولکن حقیقته نظر اولنسه شاه اولیادن
صدور ایدن آه واینن • وناله وحنین دخی محل تعجب دکلدر • اکا بناء که • ای برادر بی نهایت درکهیست • وفقنجه اکرچه مبدا حرکت اولان میل دردن
موصل وصول حقدر • ولکن مراتب قرب حقه نهایت اولمایوب • قلب عارف لاینقطع متلون در • نته کیم سالکک انتهای سفری نفسه ظفر بولوب خناس
وسواس احکام بشریه سن قهر ایدنجه دکن در • وواصل اولان حاللرنده متمکنلر در انلره ارباب تلوین دینلمز • فاما بوذکر اولنان تلوین اول تلوین اولمایوب
بلکه تلوین مزبوردن جمیع ارباب مقامات عالیه خالی دکللردر • زیرا ابدا بر مرتبه دن اعلی مرتبه یه • ارتفاع وارتقادن منفک اولمازلر • اکا بناء که
بشریته حد وغایت واردر • اما قرب حقه حصر ونهایت یوقدر • خصوصا وقل رب زدنی علما ایت کریمه سی • ودخی انه لیغان علی قلبی حتی استغفر الله
سبعین مرة حدیث شریفی • حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمک احوال شریفه سی تزایدده • والطاف الهیه بلانهایه اولدوغنه دلالت ایتمشدر
وسیما سابق الذکر اولدوغی اوزره • مقتضیات اسماء الهیه • وشئونات ربانیه غیر متناهیه اولوب • وتجلیاتده تکرار اولمادوغی تفصیل اولنمش ایدی
ایمدی بیمار نفس وبشریت اولمیان شاه ولایتدن دخی ناله وحنین طرفه دکل • بلکه عجب بودرکه انین وحنین ایتمیه • وبونک سیاقنده اولان
ابیات دخی معانی مزبوره یی مؤیددر • وحق سبحانه وتعالی دخی دایم التجلی اولدوغیچون • کل یوم هو فی شان بیورمشدر • نته که حضرت مولانا بیوررلر
بهر این فرمود رحمان ای پسر کل یوم هو فی شان ای پسر اول رحیم ورحمان • ومقدس وسبحان تجلیسنده تکرار اولمادوغیچون سوره
رحمان ده • یسأله من فی السموات والارض کل یوم هو فی شأن بیوردی • ای نور دیدهٔ پدر • وپسر معتبر • یعنی سماواتده اولان جمیع ملایکه
وارضینده اولان جن وانس حاجتلرینی اول قادر بیچوندن مسئلت ایدر • واول فیاض مطلق وحضرت حق هرآنده برشانده در • وبرموجب
وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیدک الخیر دیلدوکنی عزیز ودیلدوکنی ذلیل ایدر • روایت اولنورکه حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن بوآیت
کریمه ده اولان شان الهیدن سؤال اولندقده • بیوردیلرکه اول قادر مطلقک شانی مغفرت ذنوب وتفریج کرب • ورفع اقوام بعض انام • وخفض
بعض اقوام در • وابن عیینه دن منقولدرکه مجموع دهر عند الله ایکی کوندر • اول ایکی کونک بریسی مدت دنیا • وبریسی یوم قیامت در • دخی تبارک
وتعالانک روز وشبانه ده اولان شانی امر ونهی • واماته واحیا • ومنع واعطادر • ویوم ثانی که قیامتدر • اول کونده شان رب الارباب جزاء وحساب در
وپیشوای ارباب تحقیق • ومقتدای اصحاب تدقیق • شیخ روزبهان بقلی طیب الله انفاسه • بوآیت کریمه نک تفسیرنده بیوررلرکه • یسأله من فی
السموات من الملائکة کلهم علی قدر مقاماتهم • یسأله الخایف النجاة من البعد والحجاب • ویسأله الراجی الوصول الی محل الفرح • ویسأله المطیع
قوة عبادته • ویسأل المحب ان یصل الیه • ویسأل المشتاق ان یراه • ویسأل العاشق ان یقرب منه • ویسأل العارف ان یعرفه • ویسأل الموحد
ان یفنی فیه • وهکذا اهل الارض • ویسأل الجاهل ما یحتجب به عنه • ویسأل العالم ما یوقف به ربه • وکذلک الانبیاء والاولیاء والاصفیاء والابدال

بیسلون منه علی قدر مراتبهم ودرجاتهم معرفته ووصاله ویخلص بوفایه عصمته من قهره یا ال العارف الرعایة ویا ال المحب الکفایة ویا ال العاشق
المشاهدة ویا ال الموحد النهایة وهو تعالی یکون من حیث مراد الجمیع یعطی الکل ما مولهم ویزید فی فضله فی کل یوم هو فی شان بمزید قرب المقربین
ووصل الواصلین وکشف اللقاء للمشتاقین وظهوره فی کل ذرة للمتیقنین یظهر فی کل لحظة من انوار عجایب ربوبیته للمستانسین وتلک العجایب
مما لم ترها العیون ولم تدرکها العقول ولم تعلمها القلوب ولم تحطها الارواح ولم تنا ولها الاشباح ولم تشاهدها الاسرار ولیس لها نهایة یبرزها
کل یوم وساعة انوار عجایب ملکه وملکوته علی قدر قوة ادراک الدراکین وافهام العلماء والعارفین وما کان فی سوابق علمه فی ازل ازله یسوق
اسرارها ومقادیرها بسوط القدر الی مجاریها وموار دها ولا تظن ان احدا یصل الی شانه فان شانه اعظم ان یدرکه احد من خلقه ابدی ای نور
دیده پدر روز بهان بقلی نک بو اسلوب اوزره اولان تفسیر وتحقیقی ذکر اولنان بیت شریفک خاطر فاتره خطور ایدن معناسنه موافقدر
وبو آیت کریمه نک بعض تفاسیر ودقایقی انشاء الله الملک الاعز عن قریب محلی کلدکده تفصیل اولنه پس همان عاشق بی دله لازم اولان
اول پادشاه لایزال وقادر متعالک درکاه عظمتنه آه وانین وناله وحنین ایتمکدر فلهذا کاشف اسرار پروردکار حضرت خداوندکار
بیورورلر که **اندرین ره می تراش ومی خراش** ای طالب نجات وهدایت وراغب صلاح وعنایت بو یولده بذل مقدور وسعی موفور ایدوب
دیرین ودوین وورزش وجالش روز وشب مجاهده دن خالی اولمه تراش وخراش امر حاضردر یعنی اول مطلبک معناسنه در بو مجلده
بذل وجود وصرف قدرت ایله مغناسنده در **تا دم آخر دمی فارغ مباش** تا آخر نفسه وارنجه بر نفس فارغ اولمه وناله وحنین ایدوب آخر نفس
یان باقل وطاعت وعبادت قیل زیرا وان لیس للانسان الا ما سعی ودخی ولا تکسب کل نفس الا علیها ودخی من جاء بالحسنة فله عشر امثالها
بیورلمشدر ابدی بو ملارک مغناسنه شفقط اولوب انکا کوره کار ایت بعده ان الله لا یضیع اجر المحسنین نحوای کریمه اوزره عند الله
وعد بیورلان اجر وحسناته نایل وشه یده دیدار وصل اول زیرا ان تلوندن خالی دکلدر فرضی عمرک اول واوسطنده انواع
اعمال صالحه ایشلیوب وقلبک چراغی نور عشق ومحبت ایله یانوب حال حاصل ایتمش ایکن پرده غفلت وغواشی کثرت روپوش نور آفتاب
محبت اوطاعله تابع خطوات شیطانیه وفریفته تسویلات نفسانیه اولوب فساده مباشرت ایدکدن صکره اعمال سابقه دن سکانه حاصل
اولور بلکه سیئات ایله حبط حسنات ایدرسن ابدی نظر حاله درحال ابه آخر نفسدر پس زنهار مغرور ومغبون اولمایوب واعبد ربک
حتی یاتیک الیقین آیت کریمه سنک مغناسی موتدن غیری یه توجیه ایتمیه سن وتضرع ونیاز وسوز وکداز وعشق ومحبت وغریق دریای
المعتدن بردم کسته اولمیه سن حتی دم آخرده اول حال ایله بولنه سن وچونکه نظر دم آخره در شمدی نیچون رحمت حکم بن موته قریب متوجه
حبیب اولاین دیمیه سن والا خاسرین دن اولورسن بیت جهانده بوغدن ارتق واری خسران که هر کون اکسله عمرا نه عصیان زیرا دم آخر
قسمی در معلوم دکلدر بلکه دم آخر دیدوک حالده اولان دم اوله کشی بارین نه اشلیه چکین ونه دمده اوله چکین بلمز بو سقوله افکار جمیعا
تسویلات شیطانیه در قد هلک المسوفون بیورلمشدر بیت دم بودم دردم بودم دردم بو دم دردم بودم کل بودمی خوش کوره اول
چین دم دم دکل **تا دم آخر دمی آخر بود** تا آخر دمده بالاخره بر دم اولور که **که عنایت با تو صاحب سر بود** که خدای ذو العطانک عنایتی
سنکله صاحب سر اولور ویاخود مظهر نور حقیقت محمدی اولان صاحب سرک انوار جذباتی واندن اولان عنایات بی غایاتی سنکله
بیله اولور وسن انک کوکلی نورنده حشر اولورسن ودار خلد برین ده قرار طوتارسن امن صکره ومن دخله کان امنا سرینی شاهد
ایدوب الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن ایتمنی اوقورسن الهی عنایت وهدایت سندن اول دم آخرده اولان حسن خاتمه بیدی
وبودمدن اول دم آخره وارنجه حسن حال اوزره اولمغی توفیق وعنایتک رفیق قیل فمن یرد الله ان یهدیه یشرح صدره للاسلام
ومن یرد ان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا کانما یصعد فی السماء **هرچه گوش جان که در مرد وزنست** جان که مرد وزنده در هر نیه جاسوس
گوش چشم شاه بر جان روزنست جان شاهنک سمع وبصری روزن اوزره در یعنی حق سبحانه وتعالی بر موجب وهو السمیع البصیر
خلقک اشباح وقلوبنه روزنه سنه بصفة السمیع والبصیر حاضر وناظر وعلیم وخبیردر الا یعلم من خلق وهو اللطیف الخبیر وقال تعالی
هو الله فی السموات وفی الارض یعلم سرکم وجهرکم ویعلم ما تکسبون **نظم**

قیل عبادت ایکه ای اهل دین • نفسکه حتی ایرشنجه یقین
رتبهٔ عبدیتک عبودیتدر • اول که یوق قوللغی بی زینتدر
بی نیاز اولمه خدادن برزمان • بی نیاز اولمق اکا یار رهمان
ای برادر سینهٔ اهل فلاح • نور اسلامیله بولور انشراح
وار نفیک یوق ایله دیوب لا اله • تا بولاسن دار ملکی پادشاه
غسل ایله کل فنا خزینه طال • بوله سن معبود که تا اتصال
راه صحبت احمدی مختار قیل • نفسک اوزره غیرینی ایثار قیل
باسوادن کف قلب ایت ای پسر • پس بودر صوم اخص معتبر
هر کیم ایلر جانینی قربان یار • هر دم ایلر عید اکبر صد هزار
ثوب تقویدن بوری احرام طوت • پس طوق کعبهٔ اسلام طوت
دار ایسه نور صفا جانکده کر • قیل صفا وروه ده سعی ای پسر
یوری وار او حرمن پنداره نار • باقمه لتیک ای روسن عشاق دار
سر توحید اول زمان اولور عیان • قورتیله اشبو قفصدن مرغ جان
قیلله ترک کلشن طبع وحواس • نی خیال ووهم کوره بی قیاس
نه اشارت وار بو راده نه بیان • زیره محو رسم ایلر بو عیان
یوله غافل کتمه کل ای یول اری • بولمکا بیلر دکلدر سر بری

برون انداختن مرد تاجر طوطی را از قفص وپریدن طوطی مرده
مرد تاجر طوطی بی مرده قیاس ایدوب قفصدن طشره اتمسی وورده صورتنده اولان طوطینک اوچماسی بیاننده در

بعد ازانش از قفص بیرون فکند مرد تاجر نوحه وزاریدن صکره اول طوطی بی قفصدن طشره براقدی **طوطیک پرید تا شاخ بلند** طوطیجک اوچرادن
شاخ بلنده دک اوچدی **طوطی مرده چنان پرواز کرد** اول طوطی مرده انجلین پرواز ایلدی که **کافتاب شرق ترک تاز کرد** کویا که آفتاب شرق ترکتاز
ایلدی ویاخود براوجیش اوچدی که آفتاب مشرقه بر قناد آچشده ایرشدی خلاصهٔ مرام ومآل کلام سایهٔ آفتاب احدیت وپرتو خورشید حقیقت
اولان روح قید قفص جسمانیتدن خلاص حبس ارضیق طبیعتدن رها بولدوغی کبی بال وپر آچوب وسر عقله اوچوب قلهٔ قاف قربت وحظیرهٔ قدس جنسنده
اولان شجرهٔ شهودک شاخ بلندنده آشیان طوتدی وآفتاب شارق برج مشرقدن طلوع ایتدوکی حینده نور رخشنده عکس وپرتو ایتدوکی کبی
روح قدسی دخی بو عالم جسمانیدن پرواز ایتدکده بلا توهم الان والزمان خورشید مشرق حقیقت اولان قرب حضرتده روح محمدیده قرار ایدر **نظم**

جوهر جانه بودر کان ای پسر • کلن رد بولور کنج نهان ای هنر
حیرت الدی هر زمانده عارفی • اولمدی تحقیق جانک واقفی
مرغ قدسیدر چکر اوازا اول • حق موسنده ایدر پرواز اول
مرغ کیبی اولمه محبوس قفس • قلمه منزل چار دیوار ای هوس
بو طقوز چنبردن ایدرسک کذر • آسمان عزه اولورسا که مقر
قالمه مرکز کرفتار ای پسر • اولمه سرکردان چو پرکار ای پسر
کیم میان نقطه کلدی قالور • بو جهان عشقدن غافل اولور
عاقل ایسک تارک ناسوت اول • شاهباز حضرت لاهوت اول
بنده با دمندن اولمز سک خلاص • بولیجه سن بو تعلقه اختصاص
کار ربان عزم ایتدی بند ایت محملی • ترک جان ایت الاسن منزلی
حبل قیدی قطع ایدوب آزاد اول • بلکه وار ایله سلیم بو مکان
بند عالمدن یوری آزاد اول • اهل ذوقک اکلر بو معنا همان
پس چونکه طوطی جان قفص بدندن

بو وجهله خلاص اولوب اوچدی **خواجه حیران کشت اندر کار مرغ** خواجه سوداکر مرغک کارنه حیران اولدی **بی خبر ناگه بدید اسرار مرغ** بی خبر ایکن ناگاه اسرار
مرغی کوردی **روی بالا کرد وگفت ای عندلیب** خواجه یوزینی یوقاری ایتدی ودرغه خطاب ایدوب ایتدی ای عندلیب **از بیان حال خودمان ده نصیب**
کنده وبیان حالکدن بزه نصیب ویر **او چه کرد آنجا که تو آموختی** اول هندستانده اولان طوطی نیلدی که سن اوکرندک **ساختی مکری وما را سوختی**
بر مکر وخدعه اوزدک وبزی مکرایله یاقدک **گفت طوطی کو بفعلم پند داد** طوطی ایتدی اول هندوستانده اولان طوطی فعل وحرکتی ایله بکا نصیحت وپند ویردی
که رها کن لطف آواز وگشاد بو ایله دیو که ای محبوس قفس اولان طوطی لطافت آوازه وگشاده وسخن بازلغی ترک ایله **زانکه آوازت ترا دربند کرد**
زیرا که سنک آوازک سنی بند وحبس ایلدی **خویش را مرده پی این پند کرد** اول طوطی کندوسنی مرده کوستردوکن بو پند ونصیحت ایچون ایلدی
یعنی ای مطرب شده با عام وخاص یعنی اول رفیق مهربان وصادق ترین دوستان وطوطی هندوستان حال وفعلیله دیدی که ای خاص وعامه
مطرب اولمش طوطی **مرده شو چون من که تا یابی خلاص** بنم کبی مرده اول که حتی حبس قفصدن خلاص اوله سن **دانه باشی مرغکانت بر چنند**
دانه اولورسک سنی توتجوغلر برلر **غنچه باشی کودکانت بر کنند** غنچه اولورسک سنی اطفال وصبیان قوپاررلر الحاصل محبوس طوارق افلاک
ومقید زندان تیره خاک اولدقدن صکره اکر دانه واکر غنچه اول اکر بای واکر کدای اول لابد عاقبتی فنادر بهر حال مرغ ایام دانهٔ عمرک دوکشررلر
واطفال ساعات وتجددات وتوالیات آنات غنچهٔ جانک نهال بدندن قوپاررلر بیت منعم ودرویش اینبود خلاصی از اجل صید صیادست صید ار فربه وار لاغر
ابدی ای طوطی جان **دانه پنهان کن بکلی دام شو** دانه یی کزله بکلی دام اول **غنچه پنهان کن گیاه بام شو** غنچه یی پنهان قیل طام اوتی اول
بو بیتده اولان دانه وغنچه دن مراد صورت علم ومعرفت واظهار صلاح وعبادتدر پس مرتبهٔ فنایه واروب قفص طبیعتدن خلاص اولمق استرسک
علم ومعرفتم وصلاح وعبادت وخیر وحسناتم وار دیو اظهار فضیلت ایلمه بلکه صمت وسکوت اختیار ایدوب بر کیسک دانهٔ معارف علومنه
سن دام اول وکل وغنچه کبی اچلمایوب طام اوتی اوتجوغلرکبی کندوکی فرومایه کوستر که بندلردن خلاص وموتوا قبل ان تموتوا مرتبه سنی بولوب
قید بند انانیتدن اولمقدن رها ونجات بولاسن وطریق ملامت اختیار ایدوب بی نام ونشان اولاسن زیرا **هر که داد او حسن خود را در مزاد**
هر اول کمسنه که کندونک حسنی مزاده ویردی **صد قضای بد سوی او رو نهاد** انک جانبنه صد سوء قضا یوز طوتدی ونیچه بلالره مبتلا اولدی
زیرا الشهرة آفة بیورلمشدر واکثر عارفین شهرت آفتنه مبتلا اولمامق ایچون خلقدن ظاهرا وباطنا عزلت اختیار ایدوب کوشه نشین زاویه
خمول اولمشلردر اما اول عزلت دکل که عزلت ایله شهرت چقاروب خلق خدمتنه وارهلر بلکه عزلت اول عزلتدرکه خلق انده ظاهر ایرشیه
لیاقت کورمیوب تعظیمی خاطرلرینه کتورمیه لر اما مادام که بر حالت مرتبه ایله چهره کشا اولاسن **چشمها وخشمها ورشکها** چشملر وخشملر وغضبلر
ورشک وحسدلر **بر سرش ریزد چو آب از مشکها** اول اظهار هنر ایدن کمسنه نک باشنه شکلردن آب کبی دوکلور یعنی ان العین حق نحواینجه
نیچه بد نظرلرک اکا کوزی دکوب ونیچه حسودلرک بد توجهی کندویه تاثیر ایدوب انواع مضراته ایرشورلر وشهرتدن بری اولان بونک امثالی
انواع آفاتدن آسوده اولورلر **دشمنان او را ز غیرت می درند** ودشمنلر اول هنرمندی غیرتدن پاره پاره ایدرلر **نظم** بولورلر بر سوزی بیک سوز زیاده لر

قو یوب طوغری یولی اکری کیدرلر • غرازلدر حقه ایلمز اقرار
کرکه سویله سن بیک کره تکرار • نجیدوب نیلیه جکین بیلمز
برینک اکدوغن بیری دیلمز • همان بر بیرینک عیبین کوزه در
کوکلدن درلو فتنه لر دوزه در • یا بر جنکده ری بیرین بکنمز
عارفلر حقدن اوزکه نسنه بیلمز • بو ذکر اولنان عدولر حالی در

یا دنیاده هیچ دوست یوقیدر دیرسک نعم دوست واردر دلکن طوته لم که
دوست اولمش سنکله بحال وهمدرد اولمه قدن صکره اومقوله **دوستان هم روزگارش می برند** دوستلر دخی انک روزکارینی ایلدرلر یعنی
هر برینک اقتضا وبرآخر مقتضاسی اولوب احوال درونندن خبردار اولمایجق صمت ذکر الله وتوجهدن غافل اولماغله حالی قالدن حاصل اولور
قیاسیله چکه دمعرفت یا رشد ردوب اهل ذوقک اوقاتنی تضییع ایدرلر وعمرینی عبث یره کچوررلر وشاهده ومجاهده سندن وتوجه قلبیسندن
ابررلر **مولانا جامی فرماید** چون بود عزلت ز صحبت به بار صحبت بکنج عزلت نه عزلت آمد کلید کنج شهود عزلت آمد علاج رنج وجود

غفلت سالکان بود بجد ● غفلت عارفان بهوش و خرد ● آن بود غفلت جسد که مدام ● بگسلی از همه چه خاص و چه عام ● پا نفرسایی از خروج و دخول
لب نیالایی از کلام فضول ● بمقامات خلق دم نزنی ● بملاقاتشان قدم نزنی ● خرسان عین سود انگاری ● بخلشان محض جود پنداری
پیش از آن کش برد اجل زهم ● ببری از رشتهٔ امل زهم ● غفلت هوش آنکه غیر خدای ● در حریم دلت نیابد جای ● بی نشان بنده شوی احدی
جان فشان زنده شوی ابدی ● بی نشانی و جان فشانی تو ● گرد اسباب زندگانی تو ● آمدی ای یار موافق فلکسن دو زبانشدن ● و عداوت
ودوستلغندن گچوب زبانلرین عیش سود ● و بخللرین محض جود بیله سن ● زیرا غفلت ظاهری ایتمدکجه غفلت باطنی دخی اولمز ● وصفای درون اله کلمز ●
اما ای طالب مستعد ● معرفت تضییع روزکاری شول صادق برکار بیلورکه ● روزکارده تخم عمل اکوب شجرهٔ خلوصدن ثمرهٔ محبت ● و فاکههٔ معرفت تناول
ایتمش اوله ● وکندو وکندویه اکلنجه اولوب وحدتدن لذت طویه ● بعده قدر روزکاری فهم ایدوب ● وحدت و محبت ایله مرور ایدن بر ساعتن کثرتده بیک ییل
کچن عمردن عزیز بیله ● یوخسه آنکه غافل بود از کشت و بهار ● اول کمسنه که کشت و بهار و عمل دکاردن غافل اولدی ● او چه داند قیمت این روزکار ● اول کمسنه
قیمت روزکاری نه بیلور ● کشت کسر کاف ایله اکین معناسنه اولمق محتمل در ● آمدی بوکا چاره بودرکه غفلت اختیار ایدوب ● در پناه لطف حق باید گریخت
حق سبحانه وتعالی نک لطفی پناهنه قاچمق کرک ● کو هزاران لطف بر ارواح ریخت ● زیرا اول فیاض مطلق ● اوانی ارواح اولان قلوب صافیه اوزرینه انواع هزاران
الطاف و محبت ● و انواع عشق و معرفت دوکدی ● و پناه لطف حقدن مراد تربیهٔ مرشد کامل ● و نظر پیر مکمل در ● تا پناهی یابی آنگه چون پناه ● تا کیم بر پناهی بوله سن
اندنصکره نیجه پناه که نظیری یوق ● و وصفی لسان ایله تعبیر اولنماز ● بر پناه درکه اول پناهک لطف و احسانیله ● آب و آتش مر ترا گردد سپاه ● آب و آتش و بلکه
جمیع موجودات علویه و سفلیه سکا سپاه و خدمتکار و معین و یار اولور ● نه کی انک نظیر سن کیم صفاتک جمله دن اعلی ● حالک کوزین قاکد ایکی عالمده نابینا
پس آب و آتش و باد و خاک ● لطف حق پناه ایدنلره سپاه اولدوغنه شبهه وکمان ایدرسک ● نوح و موسی را نه دریا یار شد ● نوح نجی ● و موسی کلیم
علیهما السلام دریا یار اولمادی می ● نی بر اعداشان بکین قهار شد ● اولدی خود زیرا نیجه دفعه قصه لرین ایشتدک که ● قوم نوح تابع دعوت نوح اولمدقلرندن جمیعی
جمله غرق اولوب ● وکذلک فرعون دخی دریاده هلاک اولوب نوح و موسی اتباعیله نجات بولدیلر ● آتش ابراهیم را نی قلعه بود ● آتش نمرود
حضرت ابراهیم خلیل صلوات الله الجلیل ایچون قلعه اولمادی می ● و ایچنده کلزار بتوب چشمه سارلر اقمادی می ● بو لار خود واقع اولدی ● تا برآورد از دل نمرود دود
حتی نمرودک قلبندن بو قاره دود دکتوردی ● یعنی نمرود لعین ابراهیم علیه السلامه ● نار کل و کلزار اولوب ● وکندوسی مغلوب و خوار اولدوغنه جهنم وار
دود سیاه ایله آه ایدوب یوزی دخی قلبی کبی قره اولدی ● کوه یحیی را بسوی خویش خواند ● کوه حضرت یحیی علیه السلامی کندو جانبنه اوقیدی ● خود
قاصدانش را بزخم سنگ راند ● حضرت یحیایه سوء قصد ایدنلری سنک زخم ایله سوردی ● گفت ای یحیی بیا در من گریز ● جبال راسیات حضرت یحیایه ایتدی
ای یحیی کل بکا قاچ ● تا پناهت باشم از شمشیر تیز ● تا که شمشیر تیزدن سکا پناه اولم ● نقل اولنورکه یهودیلر حضرت یحیای معصوم علیه السلامه محض عداوتله
بعض اسناد و افترا ایدوب ● حاشا سنک قتلک ایجاب ایتمشدر دیو ● سیفلرین عریان ایدوب قتلنه قصد ایلدکلرنده یحیای نبی علیه السلام فرار ایلدی
یهودیلر آردنجه قوارکن ● بر جبل شامخ حضرت یحیایه ● یا نبی الله کل بکا قاچ دیو نطقه کلوب ● و یهودیلرک اوزرینه سنک حمل اولوب یهودیلر یحیا علیه السلامه
دست درازلق ایدمیوب ● اول جبله تحصن ایتمکله شرلرندن خلاص اولدی بعده ● قضاء ربانی و امر الهی کلدکده ● بر فحوای و لا راد لما قضیت
ولا مبدل لما حکمت ● اول زمانده اولان بر ظالم پادشاهک الندە شهید اولدی ● م چون سفیهان راست این کار و کیا ● لازم آمد یقتلون الانبیاء
وداع کردن طوطی خواجه را و بر پریدن ● طوطی خواجه یه وداع ایدوب وجد و غم بیان ایدر ● یک دو پندش داد طوطی پر مذاق ● طوطی پر مذاق خواجه یه
برایکی پند ویردی ● ویاخود طوطی خواجه سنه ذوقه دایر برایکی پند ویردی ● بعد از آن گفتش سلام الفراق ● اندن صکره خواجه یه طوطی ایتدی سلام علیکم
سنکله بنم بیننده فراق در ● مولانا ای ظریف جهان سلام علیک ● کای زهجرت فغان سلام علیک ● گوش پنهان کجاست تا شنود ● از جهان نهان سلام علیک
چون ببینم دهان سلامت شد ● جانب گلستان سلام علیک ● خواجه گفتش فی امان الله برو ● خواجه طوطی یه ایتدی یوری فی امان الله ● مر مرا اکنون نمودی راه نو
حقا بکا شمدی راه نو و طریق جدید کوستردک ● خواجه با خود گفت کین پند منست ● خواجه کندو نفسنه ایتدی که طوطینک بو مقوله فعل و حرکتی بنم پندمدر
راه او گیرم که این ره روشنست ● طوطینک یولن طوتایم ● وانک اثرینه کیده یم که ● بو یول روشن در ● زیرا بو یول موتوا قبل ان تموتوا یولی و فنادن
صکره بقا منزلی در ● و بو یول شول مجذوب سالکین ● و شطار و عاشقینک یولی درکه ● بو یولده بولنانلر قدم اولده جذبات رحمانیه ایله
نفی وجود موهوم ● و قلبلرندن رفع ماسوا ایدوب حبس تن و قفص بدندن ● و قیود کونیندن نجات بولمشلردر ● پس بلاشک و کمان موصل حق اولان
طریق اقوم ● و صراط اسلم جو بنمکه بودر ● جان من کمتر ز طوطی کی بود ● بنم جانم طوطیدن نیجه کمتر اولور ● جان چنین باید که نیکو پی بود ● جان بویله
کرک که نیکو پی ● و خوب روش اوله ● نظم ● خاک تندن کیمکه قیلمادی خروج ● جان و دل افلاکنه قلمز عروج ● کیمکه عشقک ذره سنه ایرمدی
قلبی آنک آهنی در سنک و تنج ● بیر عشقک اکینه یک یاپشمش ● تا بولمیه اول آکیده سندن جرم و صروج ● مضرت تعظیم خلق و انگشت نما شدن
خلقک تعظیم و تکریمنک ● وانکشت نما اولمانک مضرتی بیانندە در ● کما قال صلی الله علیه وسلم ● بحسب امرء من الشر ان یشار الیه بالاصابع
فی الدین او فی الدنیا الا من عصمه الله ● نظم ● خلاص اولان بو خلقک شهرتندن ● خلاص اولور بو نفسک آفتندن ● چکیلور خلقدن عزلت قیلور جان
درون دلدن ایلر ذکر سبحان ● الهی رحمتک نورین بیزه ساچ ● بو نفس شومه قیلمه جانی محتاج ● ای شمع قابل مکر الهی یه نهایتسز قدر
اما اعظم مکر ● و اکبر ابتلاء ● بر سالکک قلبنده حب ریاست ● و سودای خلافت جای کیر اولوب ● بو داعیه ایله ناسه کندین کوستروب کندی معارفندن
نیجه ابواب فتح ایدوب ● ع ● عرض کالای حالات ایتمکله ● خلق عالم آکا تعظیم ایدوب کیمیسی الن اوپوب ● و کیمی دامان طوتوب ● و آب وضوسی

حمایه کفارت اولوب ● و خاکک پاینه یوزلر سوروب ای افضل زمان دیو دعاسندن استمداد ایلەلر ● اول کمسنه من عند الله دعوت طالبیه مبعوث
اولمیوب هنوز مرتبهٔ ارشاده نایل اولمامش ایسه ● ابتداء حالده محبت و ذوقی دخی وار ایسه کندولکه‌سی اولمامغله ● نفس و شیطان صورت صلاح
و تعظیم خلق جهتندن انی اضلاله یول بولوب ● و تصورات باطله یه دوشوروب ● قلبنه بو وجهله القاآت شیطانیه اولورکه ● عجب حالتدر
بنم نظر و گفتارم خلقه تأثیر ایدوب خلق جهان بنم یولومه بذل خانمان ایده یورلر ● و دعام دخی غالبا مستجاب اولوب ● معتقدلرم نیجه آثار مشاهده قیلورلر
فی الحقیقه اگر بن مرتبهٔ ولایت و درجهٔ قطبیتده اولمسم ● و عند الله بو عز و شرفه لایق اولماسه ● بنم محبتم عامهٔ عالم قلبنه شامل اولوب ● بو مرتبه اقرار
و انقیاد ایدرلر ایدی ● بلکه بن قدری محجوب لکن بنم درجات عالیاتمدن جهان و جهانیان خبردار اولمشلردر ● پس محقق و مقرر حالا بن فضل زمانم
دیو ● توهم و تخیل ایلدوکی کبی ● شبکهٔ عجب ● و شرکهٔ پنداره پای تصوری بند اولوب وضاع و اطوارندن کیتدکچه ● غبار انانیت چو هوای بصیرتن بوزرلر
سما قلبنده باهره اولان شمس خلوص و محبتی ستر ایتمکله ● اراضی عبودیتی مظلم و مکدر قالور ● و آناً فآناً درکات نار انانیت ● و غیابات نفسانیته
سرنکون اولور ● و آخر نفسه دکین نه اوغرادوغن بیلمیوب ● دم آخرده متاعی بازاره چیقوب عین یقین حاصل اولدقده علاجن ایده میوب انواع
آه و ندامت ایله نفسلر در پاینه لقمهٔ واحده اولور ● پس بو داهیهٔ عجیبه نفس و شیطانک اغواسندن ● و بین الناس نامور اولمق سوداسندن
نشأت ایدوب باب رحمتدن دور اولور ● عاشق پاشا ● هر کرا اول کندوسنه عجب ایلدی ● کندو حالن با کسون سویلدی ● عاقبت الله انی قیلدی خجیل
تا ابد اول حال ایله قالدی ذلیل ● هر که کندو اوزینی طوتدی یوجه ● دولتی اولدی خراب اول جدن اوجه ● هر که باقدی حالنه شیون دیدی ● رحمتندن حق انی محروم قودی
انده کیم معنی اوله دعوی یوق ● قنده کیم دعوی اوله معنیسی یوق ● دعوی و معنی بیله بولداش دکل ● دعوی اهلن پادشا قلمز قبول ● قال تعالی ان اولیاؤه
الا المتقون ● پس خلق جهانک توقیر و احترام ● و تعظیم و اکرامی ارباب سلوکی نه وجهله اضلال ایلدکن ● مولانا خداوندکار علیه رحمة الله الغفار
بطریق التمثیل ایضاح ایدوب بیوررلرکه ● تن قفص شکلست تن شد خار جان ● طوطی جانه تن قفص شکلدر ● و تن حبس و خاشاک جان و خار دیوار
روان اولدی ● در فریب داخلان و خارجان ● داخلان و خارجانک فریبنده ● یعنی طوطی جان کلزار قدس و نشیمن انسدن مهجور اولوب انواع
شدائد و غربت چکوب بالاخره خارزار بدن عنصری ● و قفص کالبد خاکیده حبس اولنوب ● وطن اصلیسی تذکرندن خالی دکل ایکن ● بر فحوای اخلد
الی الارض و اتبع هواه ● داخلان و خارجانک عشوه و مکرندن ● مبتلای بلای نسوا الله اولدی ● و حقنده فانسیهم انفسهم دینلدی ● داخلاندن مراد
عشق هوا ● و عقل معاش ● و نفس و صورت ● و قلب صنوبریده حاصل اولان هوای نفسانی ● و اقتضای جسمانی و حب ماسوادر ● و خارجدن مراد
نقوش مکونات ● و مدح و ثنای مخلوقاتدر ● پس اینش کوید منم همراز تو ● بو داخل اولان مذکوراتدن هر بری دیرکه بن سکا یار موافق و ملایم
و آنش کوید نی منم انباز تو ● و اول خارجده اولان مداحلر دیرکه ● یوق سنک انبازک و همراز و دمسازک بنم ● نظم ● الکدی بونلر نیجه بیلدن بیله
نازنین عمری بولردیردی یله ● عاقبت بیری همنفس کلمدی ● دوست بولنده باکه بولداش اولمدی ● اینش کوید نیست چون تو در وجود
در جمال و فضل و در احسان و جود ● کذلک داخلده اولانلر قفص تنده اولان رخ روحه دیرکه ● وجودده و جمالده و فضل و احسانده سنک کبی
بر کمسنه یوقدر ● آنش کوید هر دو عالم آن تست ● جمله جانهامان طفیل جان تست ● و خارجده اولان مداح و ثناکویلر دیرکه ● هر ایکی عالم سنکدر لایقکدر
و سنک ایچوندر ● بزم جمله جانلرمز سنک طفیلکدر ● قال تعالی و اذ زین لهم الشیطان اعمالهم و قال لا غالب لکم الیوم من الناس و انی جار لکم الآیه ● نظم
کورنه حاللر سوریلور خلق اوستنه ● خواهی دشمنه و خواهی دوستنه ● او چو بیند خلق را سرمست خویش ● اول قفص تنه مبتلا اولان لایعقل جوانکم خلقی
کندونک سرمستی کوره ● از تکبر می رود از دست خویش ● عجب و تکبردن کندو الندن کیدر ● یعنی بی اختیار اولوب کرچکدن کندویی مرشد و مقتدا بیلور
نظم ● شیخ باقوب بونلره ایدر بکا ● دنیه‌ده کیم بکزیه اوکدن صوکا ● بندن اولو کمسنه کلمش دکل ● کمسنه بن بلدوکم بلمش دکل
ویردی حق قدرت قلیجن الومه ● کیم اولا کیم قارشو طوره یولومه ● کیم اوله بودنیه‌ده بندن اولو ● قامو عالم بنی سومکدن دلو
اوندا اندکه همزاران را چو او ● اما خلقک مدح و ثناسی ● و نفس و شیطانک اغواسیله مغرور اولان بلمزکه آنک کبی ● دیو افکندست اندر آب جو
شیطان ارماق صوینک ایچنه براقمشدر ● یعنی غول بیابانی ابنای سبیلی یولدن چیقاروب آب جویه دوشوروب هلاک ایلدوکی کبی ● خلقک
مدح و ثناسنه الدانوب هوای نفسه تابع اولانلری ● ابلیس پر تلبیس درکات نار خذلانه براقمشدر ● نظم ● مسکین آدم اوغلانی پس نیلسون
بو قمو درده نیجه صبر ایلسون ● ینه اول حقدن مکر توفیق ایره ● یوخسه کیمدر کیم ایرلمادین طوره ● ای خدا توفیقکی ایرماغل
دنیه آخر طوغری یولدن ایرماغل ● ای طالب فلاح ● وای سالک راه نجاح ● لطف و سالوس جهان خوش لقمه است ● جهانک لطف و سالوسی خوش لقمه در
یعنی خلق جهانه کندویی ولی و مرشد کوستروب ● انواع لطائف و حلاوت ● و کشف و کرامات صاتوب سالوسلنمک اگرچه خوش لقمه در ● و جلب و اخذ
نفسک حظیدر ● اما بو داعیه‌نک آخرنده اولان عقابی ● ویوم جزاده اولاجق لیسأل الصادقین عن صدقهم ● معنای شریفنی فکر ایدوب
کمترش خور کان پر آتش لقمه است ● اول زرق و ریا لقمه‌سنی تناول ایلمه که آتش ایله مملو بر لقمه در ● کما قال تعالی ان الذین یکتمون ما انزل الله من الکتاب
ویشترون به ثمنا قلیلا اولئک ما یأکلون فی بطونهم الا النار ● ولا یکلمهم الله یوم القیمة ولا یزکیهم ولهم عذاب الیم ● آتشش پنهان و ذوقش آشکار
تغییر شکل لاجل الاکل اولان لوت و نعمتک آتشی نهان و ذوقی عیان در ● دود او ظاهر شود پایان کار ● آنک دود و دخان سیاهی پایان کارده و آخر نفسده
ظاهر اولور ● و روز جزاده آشکار کورینور ● اگرچه بعض کمسنه‌لر خالی دکل ایکن ● مصراع ● دوست بر حندن نه اصلی ذم دشمندن نه غم ● دیو غرور
و نفس شوم حیله و تزویر دامرین قوروب ● مادام که مدحی قبول ایتمدکجه ● وانکله سرور اولمادقجه اندن بکا نه ضرر دیو زعم ایدر ● ولکن بو دخی خداع نفسدندر دیو

حضرت خداوندکار بیوررلر تو مکوان مدح رامن کی خورم سن دیمه کم ذوقی ظاهر • وناری پنهان اولان تتمه مدحی بن فجان یرم • دانی فجن قبول ایدرم
از طمع میکوید ببی می برم مداح اول مدحی طمعندن سویلر بن انی ازایلدرم • و مدحنه مغرور و فریفته اولمم • زیرا که بر مدح که مداحک طمعندن ظهوره کله
لاجرم مبالغه در • مثلا شعرانک بعض ارباب دولتی مدح اتدکلری کبی • پس او مقوله مدحدن بن نه وجهله کبر عجب حاصل ایدرم • او مقوله مدحدن مسرور اولان احمقلردر
بن خود احمق دکلم • ایدی بکا مدحک ضرری یوقدر • نعم عقلا اغیار مدحنه مغرور اولمازه لکن بو دعوا صاحبندن صادق غیریدن کاذبدر زیرا و بضدها
تتمیز الاشیاء فحواسنجه هر شی ضدیله ظاهر اولور • کذلک سن دخی حالکی ضدیله فرق ایدرسن مثلا مادحت کر بهجو کوید بر ملا سنک مداحک اولان کمسنه
آشکاره سکا هجو ایلیه روزها سوزد دلت زان سوزها اول هجوک المی وحرارتندن نیچه کونلر قلبک یانار • اکرچه ظاهرا اضطراب کوسترمزسن لکن کوکلک
نیچه دکین سن بیلورسن • پس بادلم که مدحک لذتی • و ذمک حرارتی دلده بولنه • سوزکده صادق دکلسن کرچه دانی کوز جهان کفتت آن اکرچه
بیلورسن که اول نتجاد • مادح ایکن هجوی حرمانندن دیدی کان طمع که داشت از تو شد زبان که اول طمعی که سندن طوتاردی امنیه سی ستر اولمایوب
زبان اولدی • و سنی انکیجون قدح و ذم ایلدی • پس حال جه شرح اوزره ایکن ان اثر می ماندت در اندرون اول هجوک اثری سنک درونکده
قالور • فاذا کان کذلک در مدح این حالت هست آزمون سکا بو حالت مدحده دخی واردر تجربه قیل که آن اثر هم روزها باقی بود اول ثنا
و مدحک اثری نیچه کون هم سنک درونکده باقی اولور مایه کبر و خداع جان شود و مایه کبر و خداع جان اولور • پس اکر قدح و اکر مدحک
آثاری مذموم و ممدوحک قلبنده ثابته در لیک ننماید چو شیرین هست مدح لکن چونکه مدح شیرین در انک اثری کورنمز • یعنی مدح و ثنا نفسک خلاف
طبعی اولمایوب بلکه مراد نفس کنه ولی مدح اولمغله اندن متلذذ اولوب منضرت مدحک اثارینی فی الحال مشاهده یه قادر دکلدر بر نماید زانکه تلخ افتاد قدح
فاما قدح فی الحال نفسه بدکورنور • زیرا قدح نفسه کوج کلمک لعله تلخ واقع اولمشدر • پس نفسه خلاف اقتضا بر نسنه ظهور اتدوکی کبی اول حینده مرارتی ظهوره
کلور • روی عن المقداد بن اسود قال • قال صلی الله علیه وسلم • اذا رأیتم المادحین فاحثوا فی وجوههم التراب • وعن اسامه رضی الله عنه قال علیه السلام
اذا مدح المؤمن فی وجهه ربی الایمان فی قلبه • فاذا کان کذلک مدح و قدحک لذت و تلخینی • و ظهور اثرده بیریسی سریع الظهور • و بریسی بطی اولدوغن
تمثیل ایدوب بیوررلر که همچو مطبوخ است و حب کان را خوری مثلا قدح و هجو شخص مستمع ایچون • مریضه طبخ اولنان تلخ دارو و اشربه و معاجین و حبوبات
کبیدر که انی تناول اتسک و ایچسک تا بدیری شورش و رنج اندری تا نیچه زمانه دکین شورش و رنجده سن • و دماغک مرارت والمده اولوب تلخی
آجیلیغی دماغکدن زایل اولمز در خوری حلوا بود ذوق دمی و مدح و ستایش مثلا شکری حلوا کبیدر • پس اکر حلوا اشا ول ایلسک انک ذوق و لذتی بر دم اولور
این اثر چون اونمی باید همی بو حلوا انک اثری حب تلخک اثری کبی دکلدر • یعنی اثر تلخ اکرچه کیم کلو و دماغده ظاهر اکتا ایدر • و اثر لذت دخی اکرچه کیم
تیزجه زایل اولور • لکن مدحک لذتندن حاصل اولان تخم مضرات درونده پنهان • و نیچه زمان مکث ایدوب بالاخره مزارع قلبده عجب و غرور و کبر و انانیت
و صفات شیطانیه ثمراتن تبورودب جحیمده اولان شجره زقومدن بر شاخ اولور • و نعل بازکونه اولوب نفسه لذتلو اولان اخرتده زقوم و نفسه
خوش کلیوب تلخ اولان جنتده انواع نعم لذیذه • و ماء عسل و شراب طیب را اولور • نته کیم بیوررلر چون نمی باید همی باید نهان چونکه اثر شیرین ظاهر دکل
الکثر و لکن نهانده الکشور هر ضدی را تو بضد آن بدان ایمدی هر بر ضدی انک ضدیله بیل مثلا چون شکر باید نهان تاثیر او چونکه شکر
و حلوانک اثری باقی و نهان قاله انک تاثیری بعد حینی دمل آرد نیش جو بعد زمان نشتر ایستیجی بر چبان ظهوره کتورر • و نشتر ایله دشلمک اقتضا ایدر
امام محمد غزالی قدس الله روحه بیوررلرکه • وفی المدح ست آفات • اربعة علی المادح • و ثنتان علی الممدوح • اما المادح فالاولی فیه انه قد یفرط
فیذکره بما لیس فیه فیکون کاذبا • الثانیة انه قد یظهر له من الحب ما لا یعتقد فیکون منافقا مرائیا • الثالثة انه یقول ما لا یتحققه فیکون مجازفا • کقوله
انه عدل وانه ورع • وغیر ذلک مما لا یتحقق مدح رجل واحدا بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم • فقال ویحک قطعت عنق صاحبک ان کان
لا بد احدکم مادحا اخاه فلیقل احسب فلانا والله حسیبه ولا ازکی علی الله احدا احسبه الله ان کان یری انه کذلک • الرابعة ان یفرح الممدوح به وربما یکون ظالما
فیعصی بادخال السرور علی قلبه • قال صلی الله علیه وسلم • ان الله تعالی یغضب اذا مدح الفاسق • وقال الحسن من دعا لظالم بالبقاء فقد احب
ان یعصی الله تعالی • والظالم الفاسق ینبغی ان یذم لیفتر رغبته فی الظلم والفسق • واما الممدوح فاحدی الآفتین فیه ان یحدث فیه کبرا او اعجابا
وهما مهلکان • ولذلک قال علیه السلام قطعت عنق صاحبک • الثانیة انه یفرح فیه فیفتر عن العمل و یرضی عن نفسه • قال صلی الله علیه وسلم لو مشی رجل
الی رجل بسکین مرهف کان خیرا له من ان یثنی علیه فی وجهه • وحق الممدوح ان یتأمل فی خطر الخاتمة و دقائق الریاء وآفات الاعمال • ویتذکر ما یعرفه
من نفسه من القبائح الباطنة لا یستمع الی افکاره وحدیث نفسه ما لو عرفه المادح لکف عن المدح • و ینبغی ان یظهر کراهة المدح و یکره بالقلب والیه الاشارة
بقوله علیه السلام احثوا التراب فی وجوه المداحین • وقال بعضهم لما اثنی علیه اللهم ان عبدک هذا تحبب تقرب الی بمقتک • وانا اشهدک علی مقته
وقال علی رضی الله عنه لما اثنی علیه • اللهم اغفر لی ما لا یعلمون • ولا تؤاخذنی بما یقولون • واجعلنی خیرا مما یظنون • حاصل کلام اکثر خلقک هلاکی حب جاه
و حشمت و ذم نیکو و ثنا و خلقی طلب ایتمکله دکدر • نته کیم امام علی کرم الله وجهه بیورمشلردر که ایکی نسنه خلقی هلاک ایدر • بیریسی هوای طبیعه ادیماق
و هوا ایله کار ایتمک • و بیریسی کندونک مدح و ثنا اولنمغن سومک • ایمدی بو بلادن شول کمسنه خلاص اولور که • نام نیکو و بین الناس شهرت
اولمقدن فرار ایدوب ملامت اختیار ایلیه • و کوشه عزلت و خمول و قناعتده مستقر اوله • کما قال تعالی تلک الدار الآخرة نجعلها للذین لا یریدون
علوا فی الارض ولا فسادا والعاقبة للمتقین • یعنی سعادت اخرت شول کمسنه یه روزی قلدق که دنیاده جاه و حشمت • و ثروت و عظمت استمیه
و فساد ایلمیه • و شفیع الامم فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوررلرکه • اهل جنت اندر که • خاک آلود و ژولیده موی • و کهنه لباس پوش اولوب

برکسنه انلره اعتبار ایتمیه • و بابلرینه وارسه لر اچرو قویمیه لر • واولکمسنه لر تحقیر ایدوب کمسنه قبرین ویرمیه • و سوز سویلسه لر کمسنه سوزین دکلمیه
و کلامنه اعتبار ایتمیه • انلرک آرزو و تمنی لری دایما سینه لرنده جوش ایلیه • یعنی محبت آلهیه قلبلرنده قینایه • و اکر روز قیامتده انلرک نور قلبی خلق
اوزرینه رش اولونسه جمیع خلقی احاطه ایلیه • و بینه حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم بیوررلرکه • حق تبارک و تعالی شول اهل تقوایی سور که حالارینی خلقدن ستر
اکر غایب اولسه لر فقده کتدی دیو کمسنه تجسس ایتمیه • و بر شهره وارسه لر فلان کلدی دیو کمسنه بلمیه • پس بو مقوله طایفه نک قلوب طاهره لری • راه هدانک
روشن چراغی اولوب جمیع شبهات و ظلماتدن خلاص اولمشلر • و آفات مدح و ذمدن رها بولمشلردر • فلهذا حضرت مولانا طیب الله انفاسه بیوررلرکه
نفس ازبس مدحها فرعون شد نفس چوق مدحلردن فرعون اولدی • و یا خود مدحلردن تمتی چوق نفس فرعون صفتی ایله متصف اولدی • ایمدی بو کا
چاره ندر دیرسک کن ذلیل النفس هونا لا تسد مهان و خوار و حقیر اوله دعک حالده ذلیل النفس اول زنهار سید اولمه • یعنی دایما کندو نفسکی
تذلیل و تحقیر ایدوب اولولق و افندیلک طلب ایلیه نفسک فرعونیتی بوندن غیریله ازاله اولنماز • بهر حال ملامت اختیار قیل غرالتی ترک ایله کما قال تعالی
و عباد الرحمن الذین یمشون فی الارض هونا • وقال تعالی و لا تمش فی الارض مرحا انک لن تخرق الارض ولن تبلغ الجبال طولا • وقال الجنید قدس سره
النعمة العظمی الخروج عن النفس لان النفس اعظم حجاب بینک و بین الله عاشق پاشا • هرکیم اول کندوزینی سکین کوره • طوربادن جعدن کا رحمت ایره
هرکه اول کندوزینی کوردی اولو • اولولر کوکلنده اول طوتمدی تمام • کنه درین اکسک کورن اولدی تمام • اکسکی هرزه ایسه بتوردیلر • هرکه دوشدی طپراغه کوتوردیلر
نجه دیرسک اکی وار دردی چوق • انکیچون عاشقک دعوسی یوق • اکر خود دعوی حرامدر مطلقا • هرکیمکیم کوکلی طوغرلدی حقا • عاقبت اولدر اولان ایشدن الله
ایدی نیم جانم چونکه احوال • حاصل کدن سن بزی آزمغل • ای خدایا طوغری بولدن آزمغل • نوح لایق قانی دیرلک بو بوله • دردنه درمان مکر حقدن اوله
معلوم اولدی • وآفات مدح بلیندی تا توانی بنده شو سلطان مباش مادام که قادرسن بنده سلطان اولمه زخم کش چون کوی شو چوکان مباش
طوب کبی زخم کش اول چوکان کبی اولمه • یعنی بار کش اولوب زحمت اختیار ایله • وسن کندک هیچ فرده زحمت دیروب بار اولمه قاسم انوار
چه کویم ای مسلمانان چه کویم • درین میدان که سرکردان چو کویم • روان مجروح و دل محزون و تن زار • چه کویم اندرین ره چون نمویم
ایدی ای برادر با جان برابر مدحت ناسه زنهار زنهار فریفته اولمه • و تولق نفرلسندن آیرلمه ورنه چون لطف نماند وین جمال والافضحت
قبول ایتمیوب بو مقوله قربلردن دور اولمیه سن • چونکه سنک بو لطافت و جمالک قالمیه از تو آید آن حریفان را ملال اول سنک مداحک اولان حریفلره
سندن ملال کلور آن جماعت کت همی دادند ریو اول جماعت که سکا ریو ویردیلر • یعنی مدح و ثنا ایتمکله سنی آلدادیلر حسن و لطافتک زوال بولنجه
چون ببینندت بکویندت که دیو چونکه سنی کوره لر سکا شیطان دیرلر جمله کویندت چو بینندت بدر چونکه سنی قبوده کوره لر جمله سی سکا درلرکه
مرده از کور خود برکرد سر بر میت مقبره دن باش قالدردی • یعنی سندن فرار اتدکلری کبی سندن دخی فرار ایدرلر همچو امرد که خدا ناش کنند
مثلا امرد که محبوب بدست کچن خبیثلر انک نامنی حاشا خدا ایدرلر • و انواع کفریات سویلیوب سن بزم خدامزسن جان و باشلر بولکه فدا سلطانم محبوبم
دیوب اوکنه و اردینه دوشوب کلاب کبی ایدرلر تا بدین سالوس در دامش کنند حتی بو سالوسلق و حیله و خدعه ایله انی دامه ایدرلر • یعنی صید ایدوب
شناعت ایدرلر چونکه در بدنامی آمد ریش او چونکه وجه مشروح اوزره اولانی بدنام حالنده اول امردک صقالی کلدی دیو را ننک آید از تفتیش او
انک تفتیشنده شیطانه عار کلور • یعنی بار دده مشغول و مستعمل اولان امردک یوزنده نور • و قلبنده حضور قالمیوب صقالی کلدکده دخی بی نور
و مکدر دل بلکه بار حمتدن مهجور اولمغله انی کورن استعاذه ایدوب یانندن دور اولور • و ابلیس علیه اللعنه اهل هوایی انکله اضلال ایده مکه جکن
بیلوب انی تفتیشدن قالور • و غمزه و کرشمه لرندن فتنه اوقلرین آتمز اولور • و وسواس خناس انس دخی اول مستعملک ریشی کلدکده فلان دلبر
تنقی جانبه کتدی • و نه وجهله صید اولوردیو تفتیش و تفحص ایدوب آردینه دوشمکدن قالور خذلهم الله زهی خسران • و خذلان • عن جابر رضی الله عنه
قال علیه السلام ان اخوف ما اخاف علی امتی عمل قوم لوط الحدیث نظم تبین دلفریبش چو حور بهشت • کز ان روی دیگر چو دیو زشت
اکر پای بوسی نداند سپاس • و کر خاک باشی ندارد هراس دیو سوی آدمی شد بهر شر شیطان اهل خیر اولان آدمی جانبنه شر القا ایتمک ایچون
کیدی اما ای حیز و مستعمل سوی تو باید که از دیوی بتر سنک جانبکه شیطان کلمز • بلکه شیطان دخی سندن استعاذه ایدر • زیرا سن ابلیسدن بترسن
عن ابی هریرة رضی الله عنه لعن الله الرجل یلبس لبسة المرأة والمرأة تلبس لبس الرجل • وعن ابن عباس رضی الله عنه لعن الله المتشبهات من النساء
بالرجال والمتشبهین من الرجال بالنساء • وعن ابن عباس لعن الله المخنثین من الرجال والمترجلات من النساء تا تو بودی آدمی دیو از پیت
ای مخنث مادام که سن آدمی و پاک نهاد ایدک ابلیس سنک آردکدن می دوید و می چشاند او میت یلردی و اول شیطان سکا خمر عصیان
و حرام طاتدردی چون شدی در خوی دیوی استوار اما چونکه سن شیطانه اولوب ابلیسلک خویینده استوار و برقرار • و راسخ دم و پایدار اولاسن
شیطانلک مرادی حاصل اولوب می کریزد از تو دیو نابکار ای نابکار ابلیس نابکار سندن قچر انکه اندر دامنت آویخته اول وقت که
آدمی و صالح ایدک • سنک دامنکه ابلیس آویخته اولدیلر چون چنین کشتی ز تو بکریخته چونکه صورت انسانیه و سیرت ملکیه یی اضاعت ایدوب
تابع عزازیل اولمغله بو سوء حاله کرفتار • و بو بلیه خوار و زار اولدک شیاطین سندن قاچدیلر • پس سن کندک اولدک عاشق پاشا
چو سن سنده سنی کوردک بکندک • سن ابلیس ایلدک کنه دکی کندک • کما قال تعالی کمثل الشیطان اذ قال للانسان اکفر فلما کفر قال انی بری
منک انی اخاف الله رب العالمین فکان عاقبتهما انهما فی النار خالدین فیها و ذلک جزاء الظالمین عاشق پاشا • بینه کلدی کوکلمه بر قاج اوکت
عقله شرتدر بو سوزلر جانه قوت • هم دکو ندر کلیانه هم ادب • هم عطا در یول وارانه هم سبب • هم بو سوزلر شرط و واجبدر بزه • هم دخی کی فرض و واجبدر بزه

هم قیلور معلوم شیخک حالنی • هم دخی ایدر مرید احوالنی • اشبو سوز معلوم اولور دکلانه • دکلیوب سوز معنیسن اکلانه
اشبو سوزک معنیسن ایدم سکا • بر قولاغ ادر بردم اوخت سندن بکا • ای مؤمن متقبل ومستمع قابل • وحق کلامه قایل حضرت مولانا بو ابیات شریفه‌ده
اهل هوا وضلالت ایله امردتحشک احوالن تقریر ایدوب لکن مراد شریفلری جذبه وعشقله سلوک ایدوب طریقه شطارده اولان • ره روندکانک بعض
احواله کنایت وارباب دعوانک سوالیلغنه اشارت بیورمشلردر • ایدی اصحاب وجدانک ضمیر مهر تنویرلرینه خفی اولمیه که صاحب زمان • ومرکز دوران اولان
وارث حقیقت محمدی • رحلت ایلدکده باراده الله طرفة عین انسز زمان مرد ایتمیوب حق تبارک وتعالی فضل واحسانندن اول دولته • ومرتبه خلافته
کیمی لایق کوررسه خدمت ارشاده انی بعث ایدوب بلا واسطه مظهر تجلیات ذات وصفات اولوب قلب شریفلری مهبط اسرار ومطلع انوار اولور •
کما قال عبد الکریم الجیلی فی کتابه المسمی بالانسان الکامل • فی الباب الستین فی الانسان الکامل • اعلم حفظک الله ان الانسان الکامل هو القطب الذی تدور
علیه افلاک الوجود من اوله الی آخره • وهو واحد منذ کان الوجود الی ابد الآبدین • ثم له تنوع فی ملابس • ویظهر فی کنایس فتسمی به باعتبار لباس ولا یسمی به
باعتبار لباس آخر • فاسمه الاصلی الذی هو له محمد صلی الله علیه وسلم • وکنیته ابو القاسم • ووصفه عبد الله • ولقبه شمس الدین ثم له باعتبار ملابس اخری اسام
وله فی کل زمان اسم ما یلیق بلباسه فی ذلک الزمان فقد اجتمعت به صلی الله علیه وسلم • وهو فی صورة شیخی شرف الدین اسمعیل الجبرتی • فکنت اعلم انه النبی
صلی الله علیه وسلم وکنت اعلم انه الشیخ • وهذا من جملة مشاهد شهدته فیها بزبید لسنة ست وتسعین وسبعمایه الخ نظم وهو نقطة التحقیق وهو محیط
وهو مرکز التشریع وهو مکانه • وهو الوسیلة وهو عین وسیله • هی الحقیقة تجلی بهار رحمانه نثر پس اول زبده زمانک سر مبارکنه تاج نور خلافت
وضع اولنوب سریر ارشاده مستقر اولدقده • حکمت الهیه بونک اوزرینه جاری درکه • سالکلرک جبلتلرنده مرکوز اولان اکر لطافت • واکر خباثت
هر نه ایسه ظهوره کلوب برفحوای کریمه لیمیز الخبیث من الطیب وحق باطلدن متمیز اولمق ایچون ابتلاء وامتحانا اذن حقله اول کامل ومکمل بیده بصیرتلری
اولیالردن حالی ستر ایدوب هر بر سالکه شراب محبت ایله مملو کؤس تجلیات صونلوب جمله سنک خانه قلبلری • ودماغ جانلری کیفیت رحیق محبت ایله
پرمذاق اولدقده بعضینی برج افتاب فیوضات • وساقی شراب جذبات کیم اولدوغن تجسس ایدر • وبعضلرینک اولدن دخی درونده حب
ریاست وامنیه خلافت مضمر اولمغله ظهور ایدن کیفیت قنقی مطلعدن بروز ایتدوکن کوره میوب • ومکر الهیدن حقه صغماییوب کیفیت وسوز عشقله
غره اولمغله حالت مزبوره تحقیق نمدر • ودست قدرت نم الومدر دیو • اظهار فضیلت • ودعوای قطبیته جرأت ایدر • اما جری اوقدر که دعواسی کذبنه
شاهددر • وبرقاج بی بصیر مرد دخی • انک ادعاسن ظن ایله تصدیق ایتمکله • اول مغرور ومهجور بیدار وانانیته دوشوب جوش وخروشه باشلار • ودردن
آهن پاره انا النار ادعا ایتدوکی کبی • بو دخی انا مهبط الانوار والاسرار زمزمه سنه سراغاز • ودعوا ایله ولوله انداز اولور • وحالت اولده
مدعی مذکورک لطافتی مشاهده ایدنلر فریفته اولوب فی نفس الامر حالت مزبوره کندو ملکیدر قیاسیله اکا کوکل تعلیق بزم ایسه‌دکر خودستنی
بولدقده بو عرض خلوص وطوعیت ایدرلر • قال الله تعالی • وما کان الناس الا امة واحدة فاختلفوا عاشق پاشا هر که بیلدی کندو حالن دنیه‌ده
آدمی اولدر حقیقت ای دده • کندو حالن بیلمین آدم دکل • اکر حیوان دیرایسک سن غم دکل • پس اول مدعی ظننده غلط دوشدوکن بیلوب ندامتله
استغفار ایتسون ایچون • پیر کامل نظر اکسیر اثرین اندن چکوب • اول حینده مدعی مزبورک محبتنه برودت • ونور آتشنه ظلمت • ولطافتنه کثافت کلوب
ناردن دور اولان آهن سیاه کبی مظلم ومکدر قالور • پس اکر حق سبحانه وتعالی توفیق وعنایت • ولطفی هدایت ایدرسه نیه اوغرادوغن بیلوب
توبه واستغفار • وپیر کاملدن تکرار بیعت ایدر • قال تعالی وان استغفروا ربکم ثم توبوا الیه یمتعکم متاعا حسنا الی اجل مسمی ویؤت کل ذی فضل فضله
اولیالر کوکل صیقل ویرن • جسم ایچنده نفسک بوینن اورن • اولیانک حکمی کوکلده یورر • انک ایچون قامولری بوزن یورر • بونلره ویردی حلیبک کوکل الکن
بونلره بلدردی هم قدرت دلیلی • هر که محکوم اولمزیسه بونلره • باری آنده قوپسه بوزی قره • کسنه کیم بونلره منکر اوله • حق جمالندن کرک محروم قاله
واکر توفیق ربانی قرین حالی اولمایوب مردود ومهجور اولاجق ایسه عنادنده مصر اولوب صاحب زمانه انکار ایدر • وانلرک حقنه • وان تولوا فانی اخاف
علیکم عذاب یوم کبیر • وعیدی قرائت اولنور • بعده مدعی کاذبک ظاهر وباطننی ظلمات بشریه • وکدورات نفسانیه احاطه ایدوب یوزینک وقلبنک نوری زوال
ودنیای اخرته اوزرینه اختیار ایدوب شیطنتی قبول ایدر • قال الله تعالی • ان الذین لا یرجون لقاءنا ورضوا بالحیوة الدنیا واطمأنوا بها والذین هم
عن آیاتنا غافلون اولئک مأویهم النار بما کانوا یکسبون • آه ای طالب راه بیت آدمی اولدر که حالن بیله • بیوردوکی یرلرده یولن بیله نثر پس شمول طالب
صادقلرک که دیلکی محبت ربانیه • وتجلیات الهیه اوله • مدعی مزبور دعواسنده صادق اولمادوغن بیلوب • وصورت وسیرتنی • رنگ انکار وضلالت
پوشیده قلمغله قلبنده منعکس اولان نور افتاب تجلی مطلعنه رجوع ایدوب بی لطافت وطراوت قالدوغن اکر چشم ظاهر واکر دیده باطن ایله اشکار اکوردکده
طلب مرضات الله ومحبته اندن اعراض ایدوب • روکردان وکوکل دردنه طالب درمان اولورلر عاشق پاشا هر که کندو اکسکن بیلی طوره
طورماوین رحمت اکا کلی طوره • عاشقک سوزی اوکوتدر طوتنا • طوتمیسر مغبون اولوب دوتنا • ای خدایا طوغرو یولدن ایرغل • رحمتکدن سن بیزی ایرغل
پس مدعی مزبور عشقسز قوان • وصوسز ارمق کبی بی ذوق وحالت قالوب محض تقلید ایله حالدن عاری • وصفادن بری قیل وقال ایدوب وخالی دماغلره
معرفت صاتوب عنکبوت وش صید مکس ایتمکه باشلار بیت دلکارده اوزرنگ وبوی ساکنکه آدلار • آلا قار زوا وردک قودار اغلار نثر واو مقوله ابالسه‌دن
ابلیس لکار دخی استعاذه ایدر • قال الله تعالی فمن اهتدی فانما یهتدی لنفسه ومن ضل فانما یضل علیها وما انا علیکم بوکیل عاشق پاشا
عجب ایله دعوا ایلین شیخ اولدی • رحمتندن ایرتیک هر وقت قالور • دخی نه ایدم بکا اوندن لطیف • کر حریفک کی قرمیسک کی ظریف • یوزی طراق عاشقک اسعل کیبه
کیم بو سوزی حال ایچنده دکلیه • اکر لایق آری اوله دیرلوکی • دیرلک استیکه بریکه برلکی • ای خدایا روزی قیل قوللارکه • اول دوکنز خوانی بحسوللارکه

آه ای رفیق راه عجب سر خفیدرکه • برکسنه مرکز جهان وقطب زمان تربیه سنه داخل اولوب کوکل معنی نور محبت ایله یانوردوب دعواسیه دوشدکده شیطان انی لعنده
اولدوغن بیلورکن • کبر وباد عجب وانانیت ایله شمع هدایتی پف ایدوب سوندوروب هم ضال هم مضل اولورلر • اما ای مستمع قابل فهم درست صاحبی اولوب کذب دعوی اولدیغن
که بوندن مراد سجاده ارشادده اولان اهل کمالی سلب کبی دکلدر حاشا • شویله که مرتبه کمالده اولوب باذن الله تعالی ارشاده مأمور اولانلر • تربیه لری حق اوزره اولور
دایره مدعی اولمز جمله سی صدیقلردر • وانلرک قبول اتدکلری دخی مقبول انسان کاملدر • وبر مصداق ع جسملری معدود لیکن جان یکی • جانلری نور سر وحدت ایله
منور اولوب اتحاد معنوی حصوله کتورمشلردر • وجمله سی مقبول حضرت رب العالمیندر • سوز فرد دعوای کاذب وظن فاسد ایله کنه ولی اعلی کوروب ادعای کاملیت ایدنلردر
انکه مولانا خداوندکار قدس سره العزیز • مثنوی شریفلرنده نیچه یرده بو کا متعلق تحقیق وتدقیق بیورمشلردر • تتبع ایله مطالعه ایدنلره معلومدر • فافهم وتفطن ولا تغلط
ومن یهدی الله فهو المهتدی ومن یضلله فلن تجد له ولیا مرشدا • ایدی باعث ضلالت نه ایدوکی تجسس اولنورسه حب سیادت وریاست • وکندوی اکثردن اعلی
کورمک بلاسیدر • انکچون حضرت مولانا قدس الله سره م تا توانی بنده سلطان مباش • زخم کش چون کوی شو چوکان مباش • بیورروب قوللق درجه سنده دمنک اولمه دیرلر
حق سبحانه وتعالی عبادینی مکر نفسدن حفظ ایله بو خصوصده عاشق پاشا • عقل ایکا هیچ رای وتدبیر قلیمز • شربت اسرار طبع ایچنده بولمیز • سوز ایشنده کوکل طوتنده در
ایش اکیلنده کوکل حیتنده در • ایدی کوکل کندو زین برابر دکل • بونلرک حالنی سنده اسکل • کورکه سن قنقینک حالنده سن • دیرلکن ایر اکلکوب بولنده سن
قنقینک جبری غالبدر • کیم سنی کندو سنه آلوبدرر • بلدره بو سوزلرک احوالکی • اشبو سوزدن کلیسن حالکی • بو شلدر بر اوکوتدل ای کشی
حاضرن کوزنیدرر اول ایکی شی • آه ای طالب فوز وفلاح • ومن یهدی الله فهو المهتدی ومن یضلله فلا هادی له فحوای کریمه سی اوزره اکر لطف وهدایت واکر قهر وضلالت
اولی الجلال والجمال الملک دست قدرت ویدمشیتنده در • بو قصه هدایت حق اولمادین هیچ کس هدایته قرین اولامز • حق جل جلاله دعم نواله دن رجا وتضرع
ایدرز که • هر حالده هدایتی توفیق وعنایت • وعنایتی رفیق وهدایتی الیه قلهذا کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا قدس سره • بادئ سبب اولغره اولدوغن
تجسس ایتمک ایچون اشبو بیانه شروع بیوررلر تفسیر ماشاء الله کان یعنی ماشاء الله کان ومالم یشأ لم یکن حدیث شریفنک تفسیر بیدرکه حضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلم بیورررکه اول نسنه‌یی که الله سبحانه وتعالی دیلدی اولدی • وشول نسنه‌یی که حق سبحانه وتعالی دیلمیه اولماز • آه ای دل بیچاره
این همه گفتیم لیک اندر بسیچ بی عنایات خدا هیچیم هیچ بسیچ باء فارسی وجیم عجمی ایله تهیه که سفره عزیمت ویوله براقلمق معناسنه در • وبعضلر دخی کسر باء عربی وجیم عربی ایله در
دیمشلر • اما افواه عجمدن استماع اولنان فتح باء عربی وجیم فارسی ایله در • حاصل معنی اکرچه بو قدر نصایح ومعارفی دیدک • ولکن تهیه طریق اقوم • وعزیمت
یعنی یول وارشن ومقصودی بولمقده بی عنایات خدا هیچیم هیچ عنایات بی غایات ربانیه • وتوفیقات جذبات سبحانیه یدرقه راه
دستکاه اولمز ایسه هیچیم هیچ • ایدی نقد ورمز مرتبه سی طریق حق • وجاده عبودیتده دام آکهی اوزره ثابت قدم وراسخ دم اولمق ایچون حضرت حق فیاض
مطلق درکاهنه ناله وانین وزاری وحنیندن خالی اولمایوب عنایت وهدایت • وتوفیق واحسان رفیق استیه لم • وسر ذلتی عتبه عظمتنه قالبلرسوده
یوزمزی سوره لم • امیددرکه توفیق وعنایتی رفیق ایدوب کندو جانبنه هدایت ایلیه • آه نه دیلم کم بو وجهله اولان زاری وحنین • وآه وانین دخی
عنایت حقدر الهی سن هدایت قیل بو خسته بی عنایات حق وخاصان حق حق سبحانه وتعالی انک • ودرکاه عزتی خاصلرینک عنایتلری اولمزسه
کر ملک باشد سیاهستش ورق اکر ملک دخی اولورسه ورقی سیاه در بیت هر نه شکل اولسه اولور رفیح باب • چونکه درکاهدن اچه حق حجاب نظم
خبر ویردی قمو اسمادن آدم • ملکلر بیلدی کم آدمدر اکرم • بیوردی حق ملکلر قلدی سجده • صفادن کلدیلر جمله سی وجده • عزازیل بیلمدی ادراک ایدی حقدن
حسد قلمشدی زیرا استبقدن • انکچون تا ابد ملعون اولوبدر • اکا ادیان دخی ملعون اولوبدر • اکر فرزند آدم ایسک ای یار • صقین شیطان سوزینه اویمه زنهار
درش ون کون کمالات ایله حاصل • ملک طبع ایسک اول اصلوکه بایل • جهان سودالرین سرابه دوکه آت • ایکی عالم صفاسن بر بوله صات • کمال علم شغول اول جهانده
ارابول کندوزرک کرزمه بارده • الحاصل انسان کامل ومرشد مکملک شفاعتنه جنس بشر • واهل بر ومدر • وجن وملایکه محتاج اولمغله حضرت مولانا •
کر ملک باشد سیاهستش ورق • بیوروب خاصان درکاه الهینک عنایات وهمتنی عنایات حقدن عد ایلدی • پس سن دخی اکا کوره سعی اولوب
انسان کامل طلبنه سعی وهمت قیل • وحق سبحانه وتعالادن توفیق وهدایت • ومدد وعنایت رجا ایت • کما قال الشیخ رضی الله عنه فی الفتوحات المکیة
فی الباب السادس وثلثین وثلثمایه فاول مبایع له العقل الاول • ثم النفس ثم المقدمون من عمار السموات والارض من الملائکة المسخرة ثم الارواح المدبرة
للهیاکل التی فارقت هیاکلها بالموت • ثم الجن ثم المولدات وذلک کل مسبح الله من مکان ومتمکن ومحل وحال فیه مبایعه الا العالون من الملائکة
وهم المهیمون والافراد من البشر الذین لا یدخلون تحت دایرة القطب وماله فیهم تصرف وهم کلهم مؤهلون لما ناله هذا الشخص من القطبیة
لکن لما کان الامر لا یقتضی ان یکون فی الزمان الا واحد یقوم بهذا الامر ای خدا ای قدر تو بی چند وچون ای خدا سنک قدرک بی چند وچون در
واقفی بر حال بیرون ودرون درون وبیرونده اولان حاله واقف وناظر • وسمیع وبصیر ولطیف وخبیرسن سنک عظمت وکبریاک کیف وکمدن منزه در
ای خدای فضل تو حاجت روا ای خدا سنک فضل واحسانک حاجت قبول ایدیجیدر با تو یاد هیچکس نبود روا سنکله هیچکسی یاد ایتمک روا اولمز بیت
کردکار ملکا پادشاها دانا • چونکه بیچون تو سن چون تراچون دانم این قدر ارشاد تو بخشیده الهی بو قدر ارشادی محض فضلکدن سن باغشلامشسن
تا بدین بس عیب ما پوشیده بو زمانه دکین چوق عیبلرمز ستر ایلمشسن ستار العیوب وغفار الذنوبسن بیت این عشق ومحبت اثر لطف خدا بود
الهی سیدی ومولای قطره دانش که بخشیدی ز پیش بر قطره علم که اولدن باغشلادک وباخود زپیش تو تقدیری اوزره معنی ویریلوب بر قطره علم که
سنک حضرت علمکدن برفحوای کریمه غرای وما اوتیتم من العلم الا قلیلا بخش وعطا بیوردک متصل کردان بدریاهای خویش اول بر قطره علمی کندو
علمک دریالرینه متصل قیل قطره علمست اندر جان من بیر جانمده دریای علمدن بر قطره واردر وارهانش از هوا وز خاک تن الهی اول بر قطره علمی

هوادن وتن خاکندن خلاص ایله • واصل اولان دریایه اولاشدر پیش ازان کین خاکها خسفش کند اندن اول که • اول قطره علمی بو خاکلر محو وخسف ایدرلر •
پیش ازان کین بادها نشفش کند اندن اول بادلر بو قطره یی نشف وازاله ایدرلر • یعنی خاک تن وباد اجل بو قطره علمی خسف ونشف ایتمزدن اول آنی
قطره یی دریایه ملحق ایت گرچه چون نشفش کند تو قادری اگرچه کریم آدل که قطره یی چون نشف وناپدا قیله سن قادرسن کش ازایشان واستانی واخری
که اول بر قطره علمی خاک تن وهوای بدن پریشان اندکدن صکره • کیرو سن انی جمع ایدوب کیرو آلمغه • وخلاص ایتمکه قادرسن لکن سندن رجامز بو جمعه
تفرقه کلمدین دریای وحدتکه اولاشمقدر • والا قدرتکه نهایت یوقدر • وجمله طاغلمشلری سن جمع ایدرسن قطره که در هوا شد یا که ریخت شول بر قطره که
هوایه منقلب اولدی • ویاخود دریادن چقوب خاکه دوکلدی از خزینه قدرت تو کی گریخت الهنا ملکا سنک خزینه قدرتکدن قنقی قاچدی • یعنی
هر قنده ایسه یه قدرتکده در • وملک وحکمکدن خارج دکلدر • آه اما شو قدر وار درکه دریادن منفصل اولمشدر • ودریانک اسمی اندن کیدوب عدم حکمنه
وارمشدر ای مستمع قابل جان قولاغنک اچ اینه حضرت مولانا دریا کبی تموج ایدوب عجایب اسرار غریبه یه اشارت ایتمشدر • غفلت ایتمیوب جان ایله
دکله واکله گر در آید در عدم یا صد عدم اگر اول قطره عدمه کله ویاخود صد عدمه کیده • یعنی یوز قات فانی وپریشان اولوب انواع تفرقه یه دوشه
چون بخوانیش او کند سر از قدم چونکه اول قطره یی تفرقه دن جمعه • وکموندن ظهوره وعدمدن وجوده اوقویه سن • باشدن ایاق ایلر یعنی ارادت
علیه ازلیه ک انک جمعیت ایله ظهورینه تعلق ایدرسه کمال سرعت واستعجال ایله جانب وجوده قدم نهاده اولوب درکاهکه یوز سورر مغربی

ای کائنات ذات ترا مظهر صفات • وی پیش اهل دیده صفات تو عین ذات
تا افتاب حسن جمالت ظهور یافت • ظاهر شدند جمله ذرات ممکنات
از ابر فیض تو بارید در عدم • سر برزد از زمین عدم چشمه حیات
خاک عدم نگر که ز آثار یک نظر • شد مورد ورود تجلی واردات
هم درد وهم دوایی وهم حزن وهم فرح • هم قفل وهم کلید وهم حبس ونجات
هم گنج وهم طلسمی هم جسم وهم روان • هم اسم وهم مسمی وهم ذات وهم صفات
هم مغربی ومغرب وهم مشرقی ومهر • هم عرش وفرش وعنصر وافلاک وهم جهات

آه ای کریم وای جواد وای رحیم • اسماء متضاده ومتقابله مقتضاسنجه صد هزاران ضد ضد را می کشد نیجه یوز بیک اضداد کندو ضدینی • اماته وافنا ومحو وازاله ایدر باز شان حکم تو برون می کشد کیرو سنک حکمک وموجد وبدیع وخالق وربّ اسمارک اقتضاسی اشیاء فانیه یی عدمدن طشره جذب ایدر از عدمها سوی هستی هر زمان عدملردن وجود جانبنه • هر زمان هست یارب کاروان در کاروان یارب کاروان کاروانه متصل وپیوسته اولمشدر • عدم ایله وجودده اولان تحقیقات • بوندن اقدم عمر رضی الله عنه ایله ایلچی روم حکایه سنده م . بر عدمها کان ندارد چشم وگوش • چون فسون خواند همی آید بجوش تا بیتنده بعض محلده تفصیل اولنمشدر اصولی

بو طوقز قبه وشش سوا چنینه گلدک وکیدک • نه گلدیکک قبیع ظاهر نه کیتدوکک سپید
دوز یلور نیجه بیک ایشلر بوز یلور نیجه جنسلر • نه کار بو عجبدر بو که اولمز کارکر پیدا
یولوغز بر بیابانه ایرشدی کهان کاکه • کیدر بیک کاروان اولمز برندن بر اثر پیدا
نیجه کوندز کیجه کلدی نیجه بیک آی دیل کیدی • درین عالمده قالدی شبجره سحر پیدا
نیجه رحمت چکر کلدی نیجه برعاشق • بلی چوق قان یودرکان ایلنیجه بر گهر پیدا
نیجه بیک آدم اوغلانی هلاک اولمغی کرکدر • بلاجی فانی دنیاده اوله بر کرچک ایر پیدا

خاصه هر شب جمله افکار وعقول خصوصا هر کیجه جمیع افکار وعقول نیست گردد غرق در بحر نغول بحر زخّار اسرارده غرق وعدم اولورلر باز وقت صبح آن اللهیان کیرو وقت صبحده اول اللهیه منسوب اولان عقول وافکار برزنند از بحر سرچون ماهیان ماهیلر کبی دریای عمیق اسراردن باش یوقاروا ورلر • یعنی کموندن ظهوره وعدمدن وجوده • ومحودن صحوه کلورلر مغربی

صبح ظهور دم زد وعالم پدید شد • مهر رخت ز شرق آدم پدید شد
پوشیده بود روی تو در زیر برقع • چون بازگشت موی تو از هم پدید شد
جان وجهان که در خم زلف تو بد نهان • زلف ترا ز هر شکن وخم پدید شد

در خزان آن صد هزاران شاخ وبرگ وقت خزانده اول نیجه یوز بیک اغصان واثمار در هزیمت رفته در دریای مرگ منهزم اولوب دریای مرگ وبحر موته کتمش زاغ پوشیده سیه چون نوحه گر زاغ نوحه گر وماتم زده کبی سیاه پوشیده اولمش در گلستان نوحه کرده بر خضر فوت اولان سبزه زار اوزرینه گلستانده نوحه لر ایلمش • بو ابیات شریفه ده عشاق الهی عالم انبساطده وارد اولان گل وگلشن کبی گشاده ایکن • عالم انقباضه دوشوب گلشن وجودی فصل خزان • وسائلری زاغ وش نوحه گیان • وماتم زنان اولدوغنه دخی اشارت باز فرمان آید از سالار ده کیرو قریه وجودک حاکم وسالارندن فرمان کلور مر عدم را کانچه خوردی باز ده عدمه که اول سنی یی که اکل وبلع وکتم واخفا واعدام وافنا ایلدک کیرو ویر وانچه خوردی واده ای مرگ سیاه اول نسنه یی که یدک ای مرگ سیاه از نبات ودارو وبرگ وگیا نبات وگیاهدن وبرگ ودارودن • یعنی مذکوراتدن هر نه یی که اکل وبلع ایتمش ایدک • کیرو رد ایله دیو عدمه امر الهی وارد اولوب کتمانده اولان اشیانک جمله سی وجوده کلور • قال الله تعالی فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها ان ذلک لمحیی الموتی وهو علی کل شیء قدیر ای برادر عقل یکدم باخود آر ای برادر عقلکی بر دم کندوکه کتور • وانی قدده اولا انفسده تور دمبدم در تو خزانست وبهار سنده دخی دم بدم خزان وبهار وار در • یعنی سنده اولان بسط محبت بهار دلکش • وقبض بشریت خزان ناخوشدر باغ دل را سبز وتر وتازه بین وقت انبساطده کوکل باغنی سبز نشاط محبت ایله تر وتازه کور پر ز غنچه وورد وسرو ویاسمین وغنچه معرفت وورد حقیقت وسرو شریعت ویاسمین طریقتدن مزین کور ز انبهی برگ پنهان گشته شاخ اثمار افکار • واوراق گفتارک کمال کثرت • وغایت وفرتندن شاخ دل پنهان اولدی ز انبهی گل نهان صحرا وکاخ دوز معرفت وریحان محبتک انبوهندن صحرای عقل وکاخ فهم مستور ونهان قالدی • حاصل کلام باد نسیم محبت اشجار بهار معرفتی تحریک ایدوب • زمین صدور • چمن علم وحکمت ایله حله پوش • وهوای نطق عنبر فروش اولور • وهنگام انبساطده باغ دل بهشت آیین • وروضه نمودار بزم قدس خلد برین • پر شکوفه ورباحین اولور • واول گلزار

معنوینک بلبل هزار دستانی اولان • زبان ارباب عرفان • انواع نکات شریفه • وکلمات لطیفه ایله نغمه زن اولور تخمی زان پیش جان در تتق غیب نهان بود عکس رخ دلدار در آیینه جان بود • ازخواب عدم دیده دل ناشده بیدار • در دیده دل نقش خیال تو عیان بود • زان پیش که نبود از دل وجان نام ونشانی برچهره عشاق ز نام تو نشان بود این سخنهایی که از عقل کلست بو بیان اولنان کلمات انسیه • ونکات قدسیه عقل معاشدن اولمایوب بحر عقل کلدن تموج ایتمشدر بوی آن گلزار وسرو وسنبلست وبو گفتار دربار • واسرار پر انوار • اول گلزار عقل کلک وسرو استقامتنک روایح طیبه سی وسنبلستان معرفت وشکوفه زار حقیقتک فواتح مسکیه سیدر نظم حافظ

چو افتاب می از مشرق پیاله برآید • ز باغ عارض ساقی هزار لاله برآید
نسیم در سر گل بشکند کلاله سنبل • چو از میانه چمن بوی آن کلاله برآید
حکایت شب هجران نه آنچنان حکایت • که شمه ز بیانش بصد رساله برآید
نسیم زلف تو گر بگذرد بتربت حافظ • ز خاک کالبدش صد هزار ناله برآید

ایدی بو سکا بشارت اولسون که • شول عارفک کلمات جانفزاسنده که بوی محبت ورایحه وحدت استشمام اولنه • لاجرم انک قلبی گلستانی گلزار حقیقت اوله وغنچه شبهه ایتمیه سن • ودانسن الدن قویوب استنشاق ایلدوکک رایحه نک ریاحین طلب ایلیه سن زیرا بوی گل دیدی که انجا گل نبود هیچ سن گل رایحه سن کوردکمی که انده گل اولمیه لاجرم بریده که بو رایحه اوله گل دخی موجوددر جوش مل دیدی که انجا مل نبود هیچ باده ومل جوشنی کوردکمی که انده باده اولمیه • البته باده نک بوی وجوشی اولان محلده وجود باده دخی مقرردر ایدی اهل کمال سوزندن وارباب محبت جوش وخروشندن • واهل عشق سوزشندن بللودر • لاجرم اهل حالک کلماتنده حرارت • وصحبتنده لطائف واردر قاسم

با عشق ز تسبیح ومصلا نتوان گفت • جز باده گلرنگ ومصفا نتوان گفت
آنجا که کند عشق خدا غارت دلها • جز ذکر تقدس وتعالی نتوان گفت
زان باده حمراست که بی رنج خمارست • زان باده حمراست که اسرار نتوان گفت
جانان دل قاسم همگی غرق وصالست • عشقست که از بحر معلاست یکبار
با تو سخن از بحر معلا نتوان گفت • با او سخن صوفی وملا نتوان گفت

ایدی ای طالب ریاحین محبت بو قلاووزت وسهبر مر ترا بوی کلمات اهل عرفان ومحبت سکا قلاووز ورهبر روضه جنان در • پس انلرون بوی گلزار محبت شم ایدوب باغ تسلیم واطاعت بولنه کیدرسک می برد تا خلد وکوثر مر ترا سنی خلد برین وحوض کوثر وانکبینه ایلدر • وروضات فردوس گزینه واصل ایدر بو دوای چشم باشد نور ساز روایح کلمات قدسیه وعبارات انسیه دیده ریمده دیده یه نور ودوزنجی کحل دوا اولدی ایشتمدکمی شد ز بوی دیده یعقوب باز حضرت یعقوب علیه السلام دیده مبارکی بوی پیراهن یوسفدن اچلدی کما قال تعالی فلما ان جاء البشیر القیه علی وجهه فارتد بصیرا • ایدی نیم جانم ارباب محبتک بوی گفتار دربارلری چشم دلی روشنا قلدوغی کبی • بی ذوق حالت اولان ارباب تقلیدک دخی گلخن دهانلرندن وزان اولان بوی بد دیده بصیرتی نابینا ایدر دیو حضرت مولانا بیوررلر که بوی بد مر دیده را تاری کند تحقیقا رایحه بد چشم دلی تیره وبی نور ایلر بوی یوسف دیده را یاری کند اما یوسف وش لطافت قلب اربابنک روایح انسیه ونفحات مسکیه سی نور دیده یه معاونت ایدر • یعنی بصر بصیرتک ده وروشنا قیلور • ایدی ای نور دیده پدر تو که یوسف نیستی یعقوب باش سنکه یوسف گلشن یعقوب اول • یعنی چونکه مقام محبوبیته نائل گلمدن • وبوی پیراهن ورایحه سخنکدن کمسنه نک چشمی روشنا اولاجق مرتبه ده اولمادک • باری کندوکی یوسف ثانی منزلنده طوتیوب لاجرم همچو او با گریه وآشوب باش یعقوب کبی عاشق زار وطالب یار اولوب روز وشب انک شوقنه یان یاقیل • وانک عشقنه گریه وزار واه وناله قیل

گر بنالم من ازین درد که در دل دارم • پس عجب نبود اگر رحم کند دلدارم
اشک گلگون مرا رحم کن ای جان که ببود • ای تو از دیده فرو می بارم
هیچ جان غیر تو در جان ودل قاسم نیست • حالم اینست اگر مستم اگر هشیارم

بشنو این پند حکیم غزنوی حکیم سنائی غزنوی طیب الله انفاسه دن • بو پندی استماع واصغا قیل تا بیابی در تن کهنه نوی تا کهنه تن ده بی حیات قلبکه انک کلمات جانفزاسندن تازه حیات حاصل ایده سن • ونغمه جادوانی بوله سن حکیم سنائی قدس سره نک پند بیورردقلری کلمات دربارلری بو ایکی بیتدر ناز را رویی بباید همچو ورد نازه گل کبی تازه وورد احمر کبی زیبا بر یوز گرک • یعنی ناز وشیوه وغمزه وکرشمه وچشم وابروسی گوکل الیجی بر دلبر زیبایه • ویوزی ورد احمر کبی رعنایه لایقدر چون نداری گرد بدخویی مگرد چونکه گل کبی سرخ وزیبا موجه رعنا طوتمزسن باری نازلنمه • وبدخویلق اطرافنه طولانمه زیرا که زشت باشد روی نازیبا وناز هم روی نازیبا وهم ناز وشیوه زشت ونامقبولدر • هر شینک لایقی واردر • پس بر یوز که خوب ولطیف اولمیه اکا ناز ودلال جیلی بی مزه وبی نمکدر • سخت باشد چشم نابینا ودرد نهایت مشکلدر که چشم هم نابینا وهم درد زده اوله • کورلکی خود بتر دی اندن ماعدا سزه کوزی اغرمق دخی حقا مشکلدر • کذلک روی نازیبا ایکن بدخوی اولمق نابینانک مریض اولماسی کبیدر • پس رحم الله امرأ عرف قدره ولم یتعد طوره • حدیث شریفنک ونفحه سی کندو مقدارین بیلوب طورندن تجاوز ایتمکه رحمت حقه قریب اولمقدر • وعشق ومحبتدن وذوق وحالتدن کندوده اثر اولمایوب قبیح المنظر واعمی وبی بصر ایکن دعوای محبت وادعای بصیرت ایدوب کندویی مرشد کامل مرتبه سنده طوتوب محبوب حقیقیلر کبی ناز ایتمک عجب مستبعد وحقدن بعید اولمغه سبب در فافهم • پس حضرت مولانا قدس سره بو نکته یی قصد ایدوب بیوررلر که پیش یوسف نازش وخوبی مکن ای رویی نازیبا اولان نفله • یوسف حقیقی اولان ارباب تحقیقک حضور سعادت موفورلرنده • یوسف نازینی وانک خوبلغن ایله طوتالم که نازش وخوبی ایلمیسن سنده حسن یوسف اولمادقدن صکره نه فائده • ایدی سن دخی اول حسن وطراوتی تحصیل ایتمک استرسک جز نیاز وآه یعقوبی مکن یعقوبه منسوب اولان آه ونیاز وسوز وگدازدن غیرسن ایلمه • وعجب وتقلیدی ترک ایدوب طورکی بیلوب تحقیقه ایرشمکه سعی ومجاهده قیل معنی مردن ز طوطی بد نیاز طوطی حکایه سنده اولان اولمکدن مراد نیاز اولدی ایدی در نیاز وفقر خود را مرده ساز سن دخی ترک پندار ایدوب فقر وفنا وناله ونیازده کندوکی مرده دوز تا دم عیسی ترا زنده کند حتی عیسی دم اولان بر طبیب مشفق سنک فقر واحتیاجکه وتضرع ونیازکه مرحمت ایدوب نطق جان بخشی سنی زنده دل ایلیه همچو خویشت خوب وفرخنده کند واکسیر نظر ایله نحاس قلبکی زر خالص قیلوب کندوسی کبی سنی دخی

خوب جمال ودرخشنده فال ونیک نهاد • وخوش خصال ایلیه یاتضرع وزاری • وفقر واحتیاج عرض اولنمایجه اولمزمی دینورسه ایلرزیرا از بهاران کی شود سرسبز سنگ
بهارلردن صخره وسنگ تمام سرسبز اولور • هیچ حجردن نسنه بترمی بتمز ایدی خاک شو تا گل بروید رنگ رنگ راه اولیا وطریق اصفیاده خاک اول
حتی سنگ اراضی قلبکده گوناگون • وانواع الوان ایله رنگارنگ معنی گللری ومحبت سنبللری بته تادام که خاک مرتبه سن بولمیاسن • زمین وجودک گللراز
ولالهزار معرفت اولمق احتمالی یوقدر سالها تو سنگ بودی دلخراش ای معاند وغافل نیجه ییللرسن خود سنگ دلخراش ایدک آزمون را یکزمانی خاک باش
طاشلق مرتبه سندن چقوب امتحان ایچون برزمان خاک اول • وارشاد محققینی قبول ایله گورکیم بستان وجودکدن نه گللر بتر • ونه شکوفهلر اچیلور

نیکبخت آنکسی که بنده اوست • بندگی جز نکند کی چه بود • چند پرسی که بندگی چه بود • نتوان کرد ظرف پر راپر • نشوی بنده تا نکردی حر
جز به بدست وپای ازدرها • زهی ای فضولی رعنا • تاکه کردی زبند خیره رها • بند او دار بر همه اعضا • در همه کار رهاپسنده اوت
خویشتن را رباب ده که زما • نشود علم آشنا دریا •

داستان پیر چنگی در عهد عمر رضی الله عنه از بهر خدا روزی بی نوایی چنگ زدن در میان گورستان

پیرچنگی داستانی بیانندهدرکه • عهد عمر رضی الله عنهده • فقر واحتیاجندن گورستان اورتاسنده چنگ چالدی •
اشبو داستانک ماقبلنه مناسبتی بودرکه • حضرت خداوندگار علیه رحمة الغفار • نیجه زمان سنگ دلخراش ایدک برزمان دخی خاک اول • وخاکلکی
تجربه قیل بیورمش ایدی • بعض کمسنهلرک خاطرهسن دفع ایدوب برخود عمرلری هوای نفس ده افنا ایلدک شمدنصکره طوتالم که خاک راه اولیا اولدق
نه فایده دیسهلر ایچون نصیحت ایدوب بوخاطرهیی دفع ایدیکز • والقاء شیطانی اولدیغن بیلکز • درگاه حق اکرام • والکرچه گلنلره گشاده
رحمتی مفتوحهدر • اصلا گلنلره رد یوقدر • وبوکا شاهد عادل استرسک • نیجه زمان طریق هواده افنای عمر ایدوب قلبی صخره ومرمر ومدر وحجرکبی اولمش
وحیات قلبدن قطع امید ایتمش ایکن • ناگهان برصبح سعادت افروزده بادنسیم عنبرشمیم رحمت رحمان • فضای فضل الهیدن وزان اولماغله اغرعم
درگاه قاضی الحاجاته یوز سوروب بیت در نغابر گذشته عمر تا گاه • مانده خوار وزار اندر سرراه • نثر بوگوزلرمدن اشک حسرتی سیل روان
وخاک راه اولیا ومرشدان اولان • پیرچنگی حکایهسن جان قولاغیله دیکله • والکا گوره سن دخی کار ایلهدیوب • فقر وفنا غایت معارج ارتقا
ونهایت مدارج اعتلا • وسرمایه بقا ایدی • وواسطه مشاهده جمال صمدی اولدیغن اعلام • ومقام استغراق ومحوی افهام ایچون • بوحکایه شروع
بیوردیلر آن شنیدستی که در عهد عمر اشتمدکمی ای که حضرت عمر رضی الله عنه زماننده بود چنگی مطربی باکروفر بین الناس کروفر ولطافت
ورونق ایله مشهور بر مطرب چنگی وار ایدی بلبل از آواز او بیخود شدی بلبل اول چنگینک خوب آوازندن مدهوش وبیخود اولوردی
فی نفس الامر بلبل وقت گل • واوان شوریدکیده • بعض آواز خوب وصدای نای وطنبوردن بیهوش اولوب وبعض طنبورک اوستنه قونیدوغی
تواتر ایله ثابتدر • بلبل ایله جمل آوازخوندن متأثر اولدقلری مشهوردر • الحاصل اول مطربک نغمات دلنوازی بر مرتبهده ایدی که •
یک طرب ز آواز خوبش صد شدی مستمعینک طربی انک آواز خوبندن یوز اول قدر زیاده اولوردی مجلس وجمع دمش آراستی
عوام الناسک مجلس ومجمعی انک آواز خوشی آراسته ومزین قیلوردی وز نوای او قیامت خاستی والنک نغمات وزمزمه ونوا وغلغلهسندن
قیامت قائم ایدی • یعنی مستمعینه کمال مرتبه تأثیر ایتمکله عاشقه معشوق • وهرکس مطلوبن تذکر ایدوب هر بری کندو دردینه دوشوب
آه وزاری به باشلارایدی همچو اسرافیل کآوازش بفن شلا اسرافیل وارانک نفخ وترنمات وآواز نغماتی فن موسیقی ایله مردگان را جان در آرد در بدن
مردهلرک بدننه جان گتوردی یعنی صور اسرافیلدن • واذا نفخ فی الصور فاذا هم من الاجداث الی ربهم ینسلون مجوای کریمی اوزره تونک
عظام رمیمی نفخه بعث ده حیات بولوب اجداث وقبورلردن کمال شتاب ایله خروج ایدوب حضور حقه سارعت ایدکلری کبی • مطربک
دخی نغمات جان فزاسندن هرکسک اسکی دردلری دیرلشوب • وشوق وذوقدن صوغیوب مرده شایهسنده اولان گوکللرده آثار شوق
ظاهر اولوب قبورلردن خروج ایدن موتی کبی • اجداث نهاده مستور اولان حالات عشق سرآورده اولوردی یا رسائل بود اسرافیل را
رسائل در سالات جمع رساله درکه پیغام معناسنهدر • یعنی وباخود اول مطربک ترنمات ونغمات • وصیحه ونفخاتی گویا اسرافیله اخبار
وپیغام ایدی که • ای اسرافیل سن دخی نفخه ایله بعضین مردهلرا احیا ایدرسن دیر ایدی • ویاخود یاره • سائله مضاف اولمق اوزره • اول مطربک آوازی
نفخ اسرافیله سؤال ایدرکبی • واول حالی اکه ترکی یار سعادل ایدی دیک اوله کز سماعش پر برستی فیل که انک سرود ونغماتندن فیل کبی
برجسم ثقیله پر وبال بتردی • وقتاده ایجوب چوهواده کبوتر کبی اوچاردی • یعنی مانند فیل برنه قدر جسم وجانی ثقیل خشک دلر وارایسه
انک ترنمندن پر وبال شوق حاصل اولوب هوای عشقه پرواز ایدردی دیمکدر • الحاصل خلق جهان اول مطربک خوب آوازینه
جان ودلدن مشتاق وزار • وهر مجلسی زر بسیار ایله خریدار اولوب • حافظک بوشعری ایله شیرین گفتار اولورلر ایدی نظم

در کار رباب بربط وآواز نی کنم • مطرب کجاست تا همه محصول زهد وعلم • من لاف عقل میزنم این کار کی کنم • حاشا که من بموسم گل ترک می کنم
تا من حکایت جم وکاوس دی کنم • کی بود در زمانه وفا جام می بیار • یک چند نیز خدمت معشوق ومی کنم • از قال وقیل مدرسه حالی دلم گرفت

استماع اتمکی صدای چنگدی و آواز مطربان اسرافیلک نفخ صورینی تذکر ایدوب • دگوزلرندن اشک خونفشان دوکیلرکه
صد ناله وآه که • سازد اسرافیل روزی ناله را اسرافیل علیه السلام برگون نفخ صور ایچون نایسنی دوزر • وبر فحوای ونفخ فی الصور
فجمعناهم جمعا جان دهد پوسیده صد ساله را یوز ییللق چورومش اجساده • وریم اولمش عظامه جان ویرر • قال تعالی • وضرب لنا مثلا
ونسی خلقه قال من یحیی العظام وهی رمیم • قل یحییها الذی انشأها اول مرة • وهو بکل خلق علیم شعر سید نسیمی

عالم الغیبک وجودی کانک عینی در • ای شهادتدن خبر ز جانا یوم النشور • گنت کنزک پرده سندن عارف الله اولدی • زاهد استغفاره گلدی هردم ایدر یا غفور
عین شمس ذاته تو باری حاملین انده کور • قل تبارک یا مصور لیس فیها من قصور • تو بچی حسن ذات ای حاجبان یا گلن • اوکوردن طور کیم ایرشدی وعده من فی القبور
لطف وقهرک علتی معنیده واحد دردی • بلمین شیطان بو توحیدی احددن دور ایدی • روح قدس اولدی نسیمک سوزی ای نادان دیل • کرسیحا دیرسک یا تکیم حالیدی صور

ای طالب صادق • وطریق حقده رفیق موافق • اگرچه کم حسن صوت وترنمات ومقامات واصول ایله اولان سرود ونغمات دل عشاقی تحریک ایدر
اما بشریتده اولان قلوبی تحریک ایدر • زیر صوت وصدا ونغمه ونوا حس ایله بیلندن گلور • مستغرق عشق ومحو ذوق اولان اهل فنا ایسه حسدن فالور
ودریای غیبک غلغله کبرای حقا بودرکه نغمه ونوای نیم مست اولانلر بیلور • بوقسه مدهوش وبیهوش اولانلر بانگ وصدایی فرقدن قالور شعر

مرغ لاهوتیم وآزاد از همه کون ومکان • ایمن از گفت وشنید وقصه وافسانه ایم • ذره وار از هستی خود گشته بی نام ونشان • در هوای مهر خورشید رخ جانانه ایم
راز دلکا شمع رخسار تجلی تاب دوست • هرنفس از آتش عشق تو چون پروانه ایم •

وبو مقوله غرق بحر فنا اولان بی نام ونشانلرک سمع ارواحنه حرف وصوت
سر النغمات جانفزا • سر انبیا واولیادن القا اولنوب صور اسرافیل اشباحه جان بخش اولدیغی کبی • بونلره دخی نغمات اولیا روح قدسی بخش
اولوب حیات ابدی بولورلار • نته کیم حضرت مولانا بومعنایه اشارت ایدوب بیورلرکه انبیا را در درون هم نغمه هاست انبیا عظام علیهم السلامک
ووارث حقیقت انبیا اولان اولیاکرامک • هم اندرون سعادت مشحونلرنده نغمات جذبات رحمانیه • وترنمات تجلیات ربانیه واردر
طالبان را زان حیات بی بهاست طالب مستعدینه اول نغمات معنویه • وتجلیات صمدانیهدن حیات بی بها • وسرات بی منتها وبقای بی فنا واردر

حیات تن زجان آمد حیات جان ز جانان • زهی حکمت زهی قدرت زهی سلطان جاویدان • چه محرومی ومحجوبی که اندر عالم خوبی • قاسم
دولت نوری نمی بیند بغیر از عرصه امکان • گدایی کن ز هر جامی که تا یابی سرانجامی • مگر وقتی بدست آری ز فیض مجلس مستان
تبرا کن ز ما ومن درآ در وادی ایمن • ببین روشنتر از روشن چراغ موسی عمران • بیا ساقی بده جامی بفرما لطف وانعامی
بجان آمد دل تنگم زدست عقل سرگردان • ز جام عشق حیرانم سراز پا وا نمیدانم • زهی عشق وزهی مستی زهی حیرت زهی حیران
بیا قاسم اگر صافی زحکمتها چه می لافی • حکیمان در ره جانان ببرهانند سرگردان •

آه ای طالب درد آلهی • درون انبیا واسرار اولیاده
اولان نغمات جانبخش جذبات • لاینقطع ولاینفک سماع جان وجانهای سماعه ایرشور • ولکن نشنود آن نغمهها را گوش حس گوش حس
اول نغمات حیات بخشی ایشتمز کز ستمها گوش حس باشد نجس زیرا که ظلملردن گوش حس نجس ونا پاک اولور • یعنی ظلمات نفسانیه وکدورات
جسمانیه ایله گوش حس ملوث اولوب قاذورات حب دنیا ایله مالامال اولمشدر • پس اول نغماتی ایشتمکه نه چاره واردر دینورسه حضرت مولانا
سعد نامه بر محلده بیورمشلر ایدی که • پنبه اندر گوش حس برون کنید • موی حس از چشم خود بیرون کنید • پنبه آن گوش سر گوش سرست
تا نگردد این کران باطن کرست • بی حس وبی گوش وبی فکرت شوید • تا خطاب ارجعی را بشنوید • بعض قاصرفهملر بو مقوله نغماتدر که
گوش حس انی ایشتمیه • وانک اسمی نغمات اولدیغی بوحیرتده دوشمکله • انلری تبکیت ایچون بیورلرکه • نغمات معنویه وکلمات قلبیهیه گوش حس شنو
اولمدیغی موجب تعجب دکلدر • اکا بناءً که بوظاهردر که نشنود نغمه پری را آدمی آدمی نغمه پریانی ایشتمز کو بود زاسرار پریان اعجمی زیرا که
بشر پریلرک اسرارندن اعجمی وغافلدر گرچه هم نغمه پری زین عالمست اگرچه کیم پرینک نغمهسی دخی بوعالمدندر • ولکن عدم جنسیت اولدیغیچون
استماع اولنمز • پس بو مقدمهیی اذعان قلدک ایسه نغمه دل برتر از هر دو دمست نغمه دل خود پری وآدمینک دم ونطقندن اعلی وبرتردر
زیرا نغمه دل عالم ملکدن اولمایوب عالم ملکوت وجبروت ومقام لاهوتدندر که پری وآدمی زندانیند زیرا که پری وآدمی محبوس طوارق افلاک
واسیر جهان سفلی خاکی در هر دو در زندان این نادانیند هر ایکیسی داخی بونادانلق زندانندهدرلر • روی البیهقی عن ابی ثعلبة الخشنی
رضی الله عنه قال • قال صلی الله علیه وسلم الجن ثلاثة اصناف صنف لهم اجنحة یطیرون بها فی الهواء • وصنف حیات وکلاب • وصنف یحلون
ویظعنون • آدمی کره خاک وجنی کره نار دن برقدم الهرو قوماغه قادر اولمایوب سلاسل طبایع واغلال عناصر ایله
پای استعدادلری قید وبند اولمشدر • ودرکات جسمانیتده قالمشدر • وبوکه دلیل قاطع وبرهان ساطع واردر یا معشر الجن سوره رحمن بخوان
یا معشر الجن والانس آیتنی سوره رحمانده اوقی لا تستطیعوا تنفذوا را بازدان لا تستطیعوا تنفذوا معنای شریفنی تفطن ایدوب اشکار ایله
قال الله تعالی یا معشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا لا تنفذون الا بسلطان فبای آلاء ربکما تکذبان
وهذا النداء خطاب الله ایاهم یوم القیمة • وهو معنی قول الضحاک بن المزاحم • قال اذا کان یوم القیمة امر الله تعالی ملائکة سماء الدنیا فینزل
من فیها من الملائکة فاحاطوا بالارض ومن علیها • ثم الثانیة • ثم الثالثة • ثم الرابعة • ثم الخامسة • ثم السادسة • ثم السابعة • وصفوا صفا دون صف
فاذا رأوها ونودوا فلا یأتون قطرا من اقطار الارض • الا وجدوا سبعة صفوف من الملائکة فیرجعون الی المکان الذی کانوا فیه فذلک
قول الله تعالی • انی اخاف یوم التناد • یوم تولون مدبرین • وذلک قوله تعالی وتقدس • وجاء ربک والملک صفا صفا وجیء یومئذ بجهنم • فعندها
ینادون • یا معشر الجن والانس ان استطعتم ان تنفذوا من اقطار السموات والارض فانفذوا • وذلک قوله تعالی • فاذا انشقت السماء
فکانت وردة کالدهان • وقوله تعالی وانشقت السماء فهی یومئذ واهیة • والملک علی ارجائها • وقال البیضاوی • ان قدرتم ان تخرجوا
من جوانب السموات والارض هاربین من الله فارین من قضائه • فاخرجوا لا تقدرون علی النفوذ الا بقوة وقهر • وانی لکم ذلک اوان قدرتم
ان تنفذوا لتعلموا ما فی السموات والارض فانفذوا لتعلموا • لکن لا تنفذون الا ببینة نصبها الله فتعرجون علیها بافکارکم فبای آلاء ربکما تکذبان

اى من التنبيه والتحذير والمساهلة والعفو مع كمال القدرة • او مما نصب من المصاعد العقلية • والمعارج النقلية • فتنفذون بها الى فوق السموات العلى
يعنى اى كروه پريان وآدميان اگر سز موتدن وبنم قضا وقدرمدن قاچمغه قادر اولدوغكز حالده • نواحى ارض وجوانب سماواتدن نفوذ وخروجه قادر
اولورسه كز خروج ايديكز لكن خروجه قادر اولمزسز • الا قوه ايله كه • وقهر وغلبه ايله اولورسز • مع هذا سز قهر وغلبه وقوه وملكه مالك دكلسز
ولله ملك السموات والارض • پس عجز وقصور وبندكى ومملوكيتكز بيلوب حد عبوديتدن تجاوز ايتميه سز • وياخود معشر الجن والانس
سماوات وارضده اولان اشيايى بلمك ايچون خروجه اقتدار كز وار ايسه اقطار سماوات وارضدن خروج ونفوذ ايديكز • لكن خروجه
اقتداركز وعلمكز بو قدر • الا عروج ايتمكه بر حجت وبينه ايله تحصيل اقتدار ايدرسكز كه • بينۀ مزبوره مصاعد عقليه دن ومعارج نقليه دن
اولوب اى حق سبحانه وتعالى نصب ايتمشدر • پس سماوات وارضدن بينۀ مزبوره ايله خروج وعروج ايدرسز • پس مصاعد عقليه ومعارج
نقليه دن حق تبارك وتعالى نصب ايلديكى الا ونعمتى قنغيسنى تكذيب ايدرسز • وكمال قدرتيله سزى فى الحال مؤاخذه يه قادر ايكن تنبيه
وتخويف وامهال ايتديكى نعمدن قنغيسنه كفران ايدرسز • ومحقق ومدقق • وفاضل متفوق عبد الرزاق كاشانى عليه رحمة الله • بو آيۀ كريمه نك
تفسيرنده بيورورلر كه • يا معشر الباطنيين والظاهرين اكر هيئات جسمانيه • وتعلقات بدنيه دن تجرد ايله • اقطار سموات وارضدن خروجه
قدرتكز وار ايسه نفوس ملكوتيه • وارواح جبروتيه سلكنه منخرط اولمغ ايچون • وياخود حضرت الهيه يه وصول ايچون عروج ايديكز • لكن خروجه
قادر اولمزسز مكر بر حجت واضحه ايله قادر اولورسز كه بينۀ مزبوره علم وعمل وفنا فى الله ايله تفريد وتوحيد وتجريددر • وارباب تحقيقدن
بعضلر دخى بو وجهله تحقيق ايتمشلردر كه • ايها القوى العلوية والسفلية ان كنتم تستطيعون ان تنفرقوا وترجعوا الى السما الروحانية
والارض الجسمانية • فتنفرقوا • وما كنتم قادرين على التفرق • والرجوع الى كليا تكم الا بسلطان وحكما وبينياتها • وارباب كشف ووجداندن
بريسى دخى عبارت اخرى ايله بيورركه • يعنى تحصيل معارف علويه وسفليه يه قادر ايسه كز سعى وكوشش ايله طلبده اولكز • ولكن سز كندو
سعى وكوششكز ايله تحصيل معارفه قادر اولمزسز • مكركم سلطان واردك نزولى قسنده قادر اولورسز • فباى الاء ربكما تكذبان
ايها القوى العلوية والسفلية • ابنعمة اجتماعكما لكسب الحسنات الباقيات فى دار الكسب • ام بنعمة تفرقكما واذخالكما فى دار الجزاء
لاستراحتكما عن التعب • وتمتعكما بالاعمال الصالحة المكتسبة تكذبان • يرسل عليكما شواظ من نار • اى يمنعكما عن النفوذ من اقطارها والترقى
من اطوارها • لهب صاف عن ممازجة الدخان • اى سلطان الوهم واحكامه • ومدركاته بارساله الوهميات الى حيز العقل • وممانعته اياهما
عن الترقى دايما • ونحاس دخان اى هيئة ظلمانية يرسل النفس الحيوانية بالميل الى الهوى والشهوات • فالشواظ مانع من جهة العلم والنحاس
من جهة العمل • فلا تنتصران • فلا تمتنعان عنهما • وتغلب عليهما فلا تنفذان الا بسلطان التوحيد • وفى عبارة اخرى • يرسل عليكما
ايها الثقلان • شواظ من نار علوية • وهو لهب النار الاخضر واستعداد النحاسية من العناصر السفلية • فلا تمتنعان صاحبهما عن العذاب
ان شبناعداهما • وارباب كشف وعيان • واصحاب فطنت خبير اولمق ايچون • بو آيت كريمه ده بعض اسرارجه يه اشارت ايدوب بيورمشلردركه
تربيه وتصعيد ايله طرح اكسيره مستعد اولان نحاس كبى انسانك قالبنى دخى • حضرت حق وقادر مطلق • عين روحانى نك تقلبنه
مستعد اولمق اوزره ايجاد ايدوب • نار قوه فاعله دن قالب انسانى ده بر قوت خلق ايلدى كه • تا كه نحاس كالبد • اركان ارضيه نك
اولان اوساخ منطبعه دن تزكيه اولنوب ولهب محبتدن نار عشق ظاهر اولوب ظلمت دخانيه وكدورات نحاسيه دن نجات بولسه
وتزكيه وتطهيرى قبول ايدوب طرح اكسير ايمان • وكبريت احمر عشق يزدانه مستعد • ولهب طبع وهوادن مطهره اولان • نار جذبات رحمانى
قلبنده مشتعله اولسه • حق جل وعلا انك قالب ظلمانيسنى نورانى • ونحاس جسمانيسنى عين باقى وروحانى ايدرده • فاما نحاس كالبد ظلمات
ظلمات طبيعيه دن تزكى ومصفى اولمايوب لهب محبتدن نار عشق ظهور ايتمسه • نحاس استعداد قوه تكدره جسمانيه سنى • نار ذات لهب
هوائيه اذابه واحراق ايدوب • دار كسبده متغير اولان كالبدى ابد الآباد معذب اولوب كاه جحيم اعتزارده نور نار ايله اذابه واحراق
وكاهى تجميد نحاس مذاب قالب ايچون • زمهرير انكاره ادخال اولنور • وملك قهار كه طاعتندن اعراض ايدنكبى كاه اولوركه اذابه
نحاس جسمانى ايچون دار قرارده اصلاح اولنور • ابدى اى نور ديدۀ پدر • وجكرپارۀ مادر • اسماع جنان عارفين • وكوش جان عاشقين
نعمات انبياء عظام عليهم السلامدن ذكر اولنان اسرار غامضه يه استماع ايدوب • واتش مجاهده ايله بوته عشق ومحبتده اوساخ
نفسانيه لرى احراق وتطهير اولنوب نحاس بشريه لرين اكسير جذبات ايله نور مزهره • وروح مطهر ايدرلر • ابدى اى نيم جانم نغمهاى اندرون اوليا
نغمات درون اوليا • سمع جنانده صمم اولميانلره اولا كويند كه اى اجزاى لا زبان معنوى ايله اولا ديرلركه • اى اجزاى لا يعنى اى فنايه
مقارن وعدمه منضاف اولان جزولر • هين زلاى نفى سرها برزنيد • آكاه اولك باشلركزى نفى لادن بوقاره ديركى يعنى لا اله الا الله
ديكله قلبكزده اولان ماسواى نفى ايدوب بقاى حق ايله باقى ابدى اوليكز • زيرا ماسوا داخل نفى لادر • لا موجود الا الله • بيت
زدرياى شهادت چون نهنك لا برآرد سر • تيمم فرض كردد نوح را در وقت طوفانش • اين خيال ووهم يكسو افكنيد • بو خيال فاسد
ووهم كاسدى بر طرفه براقكز • يعنى طرح ماسوا ايدوب • وورزش جذبات حقه توجه تام ايله متوجه اوليكز • حضرت مولانا قدس سره
بو ابيات شريفه ده • طالب حق مرشد كامله ابتدا ملاقى اولدقده • تلقين وتربيه سى نه وجهله اولدوغن اشعار بيورورلر • يعنى مرشد كامل
واخود بعبير اولان كسنه اولا طالبه جمله زلتى ايچون توبه ويروب • دنيا وما فيها ولذات نفسانيه • وجميع آرزو واهتيه دن • وبكه

لذات اخرويه دن دخى كچوروب نفى صورت آلهه مجعوله ايدوره • ولا اله الا الله معناسى بو اولدوغن بلدره • حتى طالب دخى جناب حقه
متوجه اولمغه مستعد اوله • وچشم ظاهر وباطنى صور كثراتدن يوموب • انواع شوق واشتياق ايله مرآت قلبنى نور مشكوة مرشده توجيه
وجان وتننى خلوص وصدق ايله تسليم ايدوب كنه وسى اجزاى لادن اولوب ارادن چقه • پس اول حالده مرشد دخى طالبى كوكلنه كتوروب
توجه حقى تعليم ايدر • وحالت مزبوره ده طالب مستعدك قلبنه نور فيض آلهى عكس ايدوب تجليات عشق پرتو ايدر • اصطلاح عشاقده جذبه
ديدكلرى بو معنيدر • پس بعض كسنه لر جذبه نه در كورمامكله مجرد لفظ جذبه دن مستفاد اولان معنى يه نظر ايله جذبك معناسى چكمك در
يعنى كوكل صلاحه وطريق حقه ميل ايلمكدر ديوب ظهور تجليدن اغماض ايدرلر • نعم بو اسمده معناى لغوى مقرردر • ولكن اسم ايچون مسمى دخى مقصود
مثلا بر رجلك اسمى مصطفى • وياخود حسن قولمه مصطفى معناده اورند وليمش • وحسن كوكچك معناسنه در ديو اول اسمك معناى لغويسندن
غيرى مسمالرى اولدوغى انكار اولنمق غايت جهل وعناددن اولور • ابدى تجلى وجذبه نك معناى اصطلاحيسى معلومك اولوب مسماسنى كوردكسه
اكر طالبى كوكل حالنه كتورن بالذات مرشد اولمايوب اخوان حقانيدن بيريسى اذن پير ايله تربيه ايتمش ايسه ظهور تجلى ده كركدركه • اول حال
ظهورى • ونور تجلى نك پرتوى قدرت الهيه ايله • مرآت مجلاى مرشددن طلوع ايلدوكن • وبرج نور آفتاب حقيقت محمدى اول ايدوكن
بلدره • تا كيم طالب قبلۀ حقيقى يى بيلوب غلطه دوشميه • وتربيه ايدن دخى تربيه سنده حق اوزره اولوب دعواى انانيته كرفتار اولميه
اى همه پوسيده در كون وفساد اى نور اوليادن جان قولاغى كر • وديدۀ جنانى نور تجلى كورميوب كور اولان قلبلر • وبو جهانك كون وفساد ده
پوسيده وچورمش اولان قلبلر جان باقى تان نرويد ونزاد • سزك ابدى وباقى اولان جانلركز بتمدى وطوغمادى • يعنى سزك قلبكزده
اولان ولد معنوى ظهوره كلمدى • وسمع جانكز آچلمادى • يوخسه سزه دخى نغمه لر ايديدم • دنه نكات غريبه بيان قليدم كه عقللرك يقاسى
چاك اوليدى كر بكويم شمۀ زان نغمها اكر درون اوليادن اولان نغمات قدسيه • وترنمات انسيه دن سزه برشمه سويلسم

جانها سر برزنند از دخمها •	روح لر سوى دخمه وقبورده باش قالدرر لردى
اى جمالك آفتابى پرتو انوار ذات •	كلمدى شكلك جهانه نقش اولالى كاينات
بو بساط كاينات ايچنده قالدى تنها شاه •	اويناد لدن خط وخالك عشقله شطرنجى
لا يموت اولدى ايكدن خضر وعيسى جاودان •	آفرين اولسون سكا اى منبع آب حيات
ايچلين شكر طوطاغك شيرين بولمز نبات •	كورمن زيبا يوزوكى دوشدى خلكده جدال
سوى به برى دى عصا نعبان زلفك سحر ينى •	كوزلرك عيسى كوستردى بزاران معجزات
اول جهندن ساجد اولدى مسلمين ومسلمات •	يوز جمالك كعبه سينه طوتماين بولمز صفا
قبلۀ عرفان يوزكدر قاشلرك محراب جان •	اكه ساجد اولميانك سجده سيدر سيئات
ادبا نور شيرين سوزندن محو اولورقند ونبات •	لبلرك وصفن نسيمى شرح ايده بيلك حالمه
اى طالب طريق نجاح كوش اين نزديك كن كان دور نيست •	بو لسان حالمه

بى حروف ولفظ وصوت سويلنان نغمات حيات بخشه جان قولاغن يقين ايله كه • اول نغمه بازار اولان چاره ساز هر عصرده سندن دور دكلدر
ليك نقل آن بتو دستور نيست لكن اول نغمات قدسيه يى سكا نقل ايلمكه • وتحت الفاظ وعباراته كتورمكه دستور يوقدر • پس لازم اولان
اوش هوش ايله بى حروف ولفظ وصوت استماع ايتمكدر • وياخود صاحب نغمۀ حيات بخش اولان مرشد اكمل سندن دور دكلدر • لكن انى اسمى ايله
ذكر ايتمكه اذن يوقدر • بو ذكر اولنان اوصاف حميده انك اخلاق جميله سيدر • ابدى اى جان قولاغيله دكليوب • وكوكل كوزين اچوب اول
ذات ستوده خصالى بو اوصاف عليه ايله بولاسن • والا غيره چاره بو قدر جهان آرا جهان ايچنده در آرايى بيلمزلر • شوما هيلركه دريا ايچره در دريايى بيلمزلر
اى قبر طبيعت وخم نفسانيتده مكدر الحال • ومرده مثال اولان اهل ملال • هين كه اسرافيل وقتند اوليا متنبه ومتيقظ اولوكزكه اوليا اصفيا
اسرافيل وقت درلر • مرده را زيشان حياتست ونما • مرده وافسرده جان اولانلره اسرافيل وقت اولان اوليانك نفخ صور معنويلرندن
حيات باقى ونماى ابدى واردر • جان هر يك مرده از كور تن • هر بر مرده دلك جانى تن دخمه سى وبدن قبرندن بر جهد زاواز شان اندر كفن
كفن صورت وخواب موت وغفلت ايچنده ايكن اسرافيل وقت اولان اوليانك آوازندن حيات جاودان بولوب صچرار • وروح قدسى
پر اچوب اوج اعتلاى لا مكانه اوچار • بلكه اسرافيلك نفخ صورى قلب محمدى اوزره اولان خليفة اللهك نفخ روح اضافيسنك نمونه سيدر
كما قال عبد الكريم الجيلى قدس سره الجلى فى كتابه المسمى بالانسان الكامل فى الباب الثانى والخمسين فى القلب • ولما خلق الله العالم جميعه من نور
محمد صلى الله عليه وسلم • كان المحل المخلوق منه اسرافيل قلب محمد صلى الله عليه وسلم • وغيرهم كل من محل منه • فلهذا لما كان اسرافيل عليه السلام
مخلوقا من هذا النور القلبى • كان له فى الملكوت هذا التوسع والقوة حتى انه يحيى جميع العالم بنفخة واحدة بعد ان يميتهم بنفخة واحدة
للقوة الالهية التى خلقها الله تعالى فى ذات اسرافيل عليه السلام لان محله القلب • والقلب قد وسع الله من القوة الذاتية الالهية •
فكان اسرافيل عليه السلام اقوى الملائكة واقربهم من الحق شعر

هو بيته المعمور فى الانسان •	القلب عرش الله ذى الاكوان
وعليه حقا استوى الرحمن •	فيه ظهور الحق فيه لنفسه
ومحيط دور الكون والاعلان •	خلق الاله القلب مركز سره
بالمنظر الاعلى ومجلى الان •	فهو المعبر عنه فى تحقيقهم
والرق والسقف الرفيع الشان •	والطور فيه مع الكتاب وبحره
بالزيت والمصباح مع مشكاته •	وهو الذى ضرب الاله بنوره
وزجاجة المتكوكب اللمعان •	مثلا به فى محكم القرآن

فاذا كان كذلك نفخ اوليادن زنده دل اولان عاشق كويد اين آواز زآواها جداست بو آواز اوليا آواز خلايقدن جدا •
وصدا وندادن باشقه دردر • زيرا آواز خلايقدن اولمش مرده لرى احيا ايلمزدى زنده كردن كار آواز خداست احيا موتى اينه
بى حروف ولفظ وصوت اولان آواز حق • واو قادر مطلقك كاريدر • ابدى رتبه تعيبلرندن وصيتى موهوبلرندن متلاشى اولوب

فنا و فناء فناده وجود حقانیله بقاء ابدی • وحیات سرمدی بولان انبیا واولیانک آواز ورازلری من حیث الحقیقه وحی الهی وکلام حق
اولدوغنه اشارت ایدوب حضرت خداوندکار بیورر لرکه مابمردیم وبکلی کاستیم برکه محض محو وفناده اولان عاشق بی وجودلرز
برموجب موتوا قبل ان تموتوا اولدوک وبکلیه اکسیلوب محو ومحق اولدق بانگ حق آمد همه برخاستیم امر ربانی وکتاب سبحانی کلدی نسیمع کلامز
ایشیدوب جمله قالقدق وحیات جاودانی بولوب باقی بالحق اولدق • بی حلول واتحاد آن شاه عشق • لایزال ولم یزل همان ماست
صدهزاران نامه دارد شاه عشق • درطی هر نامه یار اما مهاست • قاسمی طالب زفرط اشتیاق • چون گذشت از جان زجانان وحیاتست
بانگ حق اندر حجاب وبی حجب امرحق اکر وراء حجابده • واگر حجابسز آن دهد کو داد مریم را زجیب انی ویرر که اول قادر مطلق مریمه جیبندن دیرلر
یعنی حضرت مریمه واسطه جبرئیل ایله برموجب فنفخنا فیه من روحنا یقاسندن نفخ روح ایدوب عیسی علیه السلام وجوده کلدی • ودرای حجاب
واکر بی حجاب کلام حق دیوب حضرت مولانا بو آیت کریمه یه اشارت بیورر • قال تعالی وما کان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا او من وراء حجاب
او یرسل رسولا فیوحی باذنه • پس کلام حق اگر بغیر واسطه وگر بواسطة الملک • وباخود وراء حجابدن ظاهر اولسون بای وجه کان اکا کلام ربانی اعتبار
اولنور • مثلا حضرت موسایه شجره دن انی انا الله دیو وارد اولان ندا کبی • ومریمه نفخ ایدن جبرئیل ایکن حق تعالی فنفخنا فیه من روحنا بیوردب
نفخک جبرئیله اسنادی اسناد مجازی اولدوغی کبی • پس هرکیمک که قلبنه الهام سبحانی • وتجلی ربانی اوله انک قلبی مهبط انوار الهیه • ومنبع
اسرار قدسیه اولوب ولد قلبیسی عیسی دم شفق کبی مرده لر احیا ایدر • ای فنا تان نیست کرده زیر پوست اول پادشاه بی همتا وحیی الموتی نک
جانب قدس الوهیتندن ارباب فنایه ندای عزت وارد اولوب بیورر لرکه • ای بی سروپا اولان عاشق صادق قلرم • چونکه سز وجود مجازی
وهستی موهومکزی محو ایدوب اجل طبیعی وموت اضطراری اصابت ایتمزدن اول برمقتضای موتوا قبل ان تموتوا • مقتضیات نفسانیه
اختیارکز ایله افنا وامانه ایدوب • وهنوز روح روانکز زیر پوست صورت • وتحت لباس بشریتده مستتر ایکن کل من علیها فان ویبقی
وجه ربک ذو الجلال والاکرام • معناسنی نطق ایتمکله • دریای وحدت وبحر زخار احدیتده بکلیه مستغرق • ومحو محض ذات بحت اولدوکز
ایمدی بن دخی محض لطف واحساندن سزی مظهر اسم حی وباقی ایدوب احیا ایلدم • وعباد صادقین ارشاد ایچون سزی محودن صکره
صحو وفنادن صکره بقاء سرمدی ایله بعث ایلدم ایمدی باز گردید از عدم زآواز دوست دوست آوازندن حیات جاودانی بولوب
عدم انفنادن مرتبه وجوده رجوع ایدیکز • وطالبلری ارشاد ایدوب محو وفنا ایله نیم وصلتی بولن کوستروب حیات بخش جاودانی اولیکز
وبو بیت حیات بخشه اگرچه کیم اکثر شراح ای مرده دلر فنانسزی جسمانی پرده سنده وماسوا الله ده افنا ایلمش • ومشاهده رحمانیدن دور ایتمش
دوستک آوازندن وجود حقانی مرتبه سنه کلکز • دیو معنی ویرمشلر لکن سیاق وسیاق اعتباریله بو حقیر فرومایه دیردوکی معنی انسب
فهم اولنور • زیرا مرده دللر وجود حقانی مرتبه سنه نایل اولمز • بلکه مرده دللر دنیاده واخرتده موتی حکمنده در • اما مطلق بعث قبور ویوم نشور
مراد اولنورسه بی مناسبت اولمز • وضمیر منیره خفی اولمیه که • ارباب فضیلت حق سبحانه وتعالی یی برشیء ایله وصف ایلسه لر غرضلری اول شیئک
نهایتی اولور • مثلا فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیورر لرکه • ان ربکم حیی کریم یستحیی من عبده اذا رفع یدیه ان یردهما صفرا • پس استحیا
تغیر وانکسار اولوب جمله اعراضدندر بو تقدیرجه استحیا کلمه سی اوزره حق سبحانه وتعالی یه نسبت اولونمق سزا دکلدر •
فاما عدم عطادن استحیا لابد عطا ایتمکی مقتضی در • فاذا کان کذلک غرض فرمودن غایت استحیا اولان عطا معناسیدر
کذلک حقه آواز نسبت اولنمق دخی اعراضدن اولماغله معنای ظاهریسی مراد اولمایوب بلکه آوازدن مراد اسماع کلام وتفهیم مرامدرکه
بانگ وآوازک غایتی در • وکلام الهی غیر مخلوق وآواز وبانکدن منزه ایکن عبد مؤمن قرائت ایلدکده بانگ وآواز ایله متصف اولوب
ینه اکا کلام الله دینلور • پس وحدت مطلقه ده اولان انبیا واولیانک دخی کلماتی تلقاء نفسدن اولمایوب وحی ربانی والهام سبحانی
ایله اولماغله انلرک کلامنه دخی • برموجب وما ینطق نطق حق دردینلور • فلهذا کاشف اسرار کردکار • حضرت خداوندکار بیورر لرکه •
مطلق آن آواز خود از شه بود گرچه از حلقوم عبد الله بود احیاء اموات ایلین آواز خود مطلق شاهدندر عبد اللهدن مراد فخر عالم در
یعنی اگرچه بحسب الظاهر عبد اللهک حلقوم ودهانندندر • کما قال علیه السلام ان الله یقول الحق علی لسان عبده • وقال علیه السلام
ان الله ینطق علی لسان عمر صدق رسول الله • حاصل کلام مرتبه لاتعین وغیب الغیبده الفاظ وحروف وتراکیب وکلمات تعینندن
وقیود لغات والسنه دن عاری اولان • مطلق معنی • اگرچه کم شخص معین • وحروف والفاظ ایله متقید اولان عبد اللهک لسان ودهانندن
صدور ایدر • لکن عبد مزبور قید وجود وهمیدن مطلق اولماغله • اندن ظهور ایدن کلام حقدر دیمکدر • واصطلاحات کاشانیده
وشرحنده عبد الله شول عبد مخصوص خواص درکه • حق سبحانه وتعالی فنا فی الله وبقا بالله ده جمیع اسماء ذاتیه • ووصفیه وفعلیه اکا تجلی ایدر
وعبد مزبور اسم اعظم اولان کلمه جلاله ایله متحقق • وجمیع صفات حق ایله متصف اولدوغیچون حق تبارک وتعالی انک عبادنده مقاما ارفع
وشانا اعلی اندن اولی برعبدی دخی یوقدر • فلهذا اسم عبد الله • خاتم الانبیا وسند الاولیا حضرت محمد المصطفی علیه صلوات الله الاولی
تخصص اولوب حق جل علا کتاب کریمنده • وانه لما قام عبد الله یدعوه بیوردی • ایمدی اسم مزبور حقیقتده شفیع الامم حضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلمه مخصوص در • واول سرافراز کلک شریعت مطهره • وسنت سنیه سنه متابعت ایله ورثه وخلفاسندن اولان
اقطاب ایچون اسم مزبور بالتبعیه والفرعیه اطلاق اولنور • اقطاب نوردخی کرک قطب الاقطاب • وکرک قطب الابدال وقطب الاوتاد

وکرک

وکرک قطب الرجال وفرق اقطابدن هر قنقیسی اولور ایسه اولسون • زیرا حقیقت وکلیه وعینیه ثابته ووحدت ذاتیه • واحدیه جمعیه
جمیع انبیا واولیانک حقایقی اوزرینه متقدمه در • پس انوار ولایت ونبوت اندن تلألؤ ایدوب عبر بحقیقت محمدیه • وروح احمدیه دن
افاضه اولنمشدر • وان اطلق علی غیره مجازا لاتصاف کل اسم من اسمائه بجمیعها بحکم الواحدیه واحدیه جمیع الاسماء • وقال الشارح الفاضل فیکون
ذلک مجازا لاتصاف کل اسم من اسمائه الذاتیه بل الفعلیه بل الاثاریه الکونیه بجمیعها بحکم الواحدیه ای بحکم اتحاد کل واحد من جمیع الاسماء فی هذه
الحضره من حیث انها عین الذات حقیقه وکذا یتصف کل اسم بجمیعها بحکم احدیه الاسماء ای بجمعیتها الوحدانیه ومباینتها الفردانیه وهذا الحکم جار
فی التعینات الکونیه الکلیه والجزئیه • ایمدی ای محرم حریم جمال • وانیس همدم قرب وصال اصطلاحات اهل کشف وشهودده عبد الله اسمی کیمک
اولدوغن بلدکسه • اول بدر دجا • ومهر قبه وفا • معلی ومزکی • ومجلی ومصفی • متمکن تمکین کان لله • ومشهد شاهد من کان لله کان الله له •
وصدر نشین صفه لایزال عبدی یتقرب الی بالنوافل حتی احبه • ومظهر سر فاذا احببته کنت له سمعه وبصره • ویده • ولسانه • ومخاطب شریف
وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی • اعنی حبیب خدا محمد المصطفی علیه من صلوات الله ازکاها نک آواز دلنوازی • ونطق چاره سازی کلام ربانی
ووحی سبحانی اولوب وارث حقیقیلری اولان اولیا واصفیا دخی اکا تبعیت ایله نطق حق سویلدکلرینه • رفع شک ودفع شبهه ایده سن
نته کیم حضرت مولانا • بر محلده دخی بیورر لرکه • گرچه قرآن از لب پیغمبرست • هرکه گوید حق نگفت او کافرست • پس حق سبحانه وتعالی اول عبد الله
ایلتسی اولان عبد اخصنه قرب نوافلده خطاب ایدوب گفته او رامن زبان وچشم تو اکا دیمش که بن سنک دیده ولسانکم
من حواس ومن رضا وخشم تو واسما وصفاتمله بن سنک حواسکده ظهور ایتمشم • وبن سنک رضا وخشمکم • ومن احبک فقد احبنی ومن
ابغضک فقد ابغضنی رو که بی یسمع وبی یبصر تویی ای سرو باغ قرب • وتذرو نشیمن وحدت • ورثه واتباعکله خرامان اول که حتی
فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش وبی ینطق سنسن سر تویی چه جای صاحب سر تویی یعنی نال کلام صاحب سر سنسن • نه صاحب سر محلی در بلکه
عین سر سنسن • کما قال علیه السلام فی الحدیث القدسی • والانسان سر من اسراری • وقال الانسان سری وانا سره عطار

تو لی واصل درین دور زمانه • تو خواهی بود در خود جاودانه • من آوردم ترا از بهر دیدار • من و دیدار دید خود خریدار
منم تو تو منی بی هیچ ایکی من • مرا در دید دیدت بیشکی من • من و تو تو من و بهر دیکی ام • نمود خود نموده بیشکی ام
بجز من منگر و در خود نظر کن • بجز من دور باش از خود بدر کن • مرا این بحر من هیچ منگر • چو من باشم بدل تن هیچ منکر

حاصل برام حق سبحانه وتعالی حبیبنه دیر که حبیبم • سر ایجاد خلایق • ومحبوب حضرت خالق سنسن • بزم نامحرم حریم جمالمزا اولان انلر درکه
سنک حقیقتک شاهده سندن محروم اولهلر • وصاحب سراپرده وصالمز دخی انلر درکه • سنک حقیقتک کوروب محبوبیتک معلوم ایدینه لر •
سن بزم ستر نهانمز وشمع شبستان آرامسن • وجمله اصحاب اسرار سنک طفیل وپیرو اکمدر • آه ایها المشتاقون بجمال کمال حبیب الله • روشن چشم
جان اولانلره عیان در که • قول کریم لعمرک حضرت مصطفانک تاجی • ولباس التقوی محمد علیه السلامک دیباجی در • وارکعوا مع الراکعین مبارک
انما یتقبل الله من المتقین سر لطیفی در • ودخی ولا تسجدوا للشمس ولا للقمر جبهه قمر طلعتی در • والاسلام محمدی ان الدین عند الله الاسلام •
وچشم احمدی مازاغ البصر وما طغی در • وکوش پر هوشی واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه در • وهوش پر جوشی • تنام عینای ولا ینام قلبی قولی در
آه کیم فتبارک الله احسن الخالقین ظاهری • ان رحمة الله قریب من المحسنین باطنی در • فروح وریحان مشامی • وسبحوه بکرة وعشیا صبح وشامی
سیماهم فی وجوههم وجه مکرمی • والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس خلق عظیمی در • لا یغتب بعضکم بعضا لسان شریفی • کلوا مما
فی الارض حلالا طیبا دهان لطیفی در • سقیهم ربهم جرعه سی • وجام لی مع الله وقت جذبه سی در سید قاسم انوار کوید

ای پرتو جمال الهی چه گوییت • وی فیض فضل نامتناهی چه گوییت • خواهم ز لطف وجود تو شکری کنم ادا • آن هم ز جود تست الهی چه گوییت
گر کاینات خصم شود از کسی چه باک • ای جان ودل تو پشت وپناهی چه • وصف تو بر صحیفه دلها نوشته اند • بالاتر از سفید وسیاهی چه گوییت
حیران شده است جان ودل عاشقان ترا • نشناخته کسی بکماهی چه گوییت • کاهی بغمزه رهزن کاروان زنی • که مرشد طریقت راهی چه گوییت
جان خواستی ز قاسم بیچاره ای صنم • جانها گدای تست وتو شاهی چه گوییت • پس ای طالب قرب جوار ربانی • چونکه رسول الثقلین وسید الکونین

علیه صلوات الله وسلامه یه تبعیت ایله سن دخی تحصیل قرب نوافل ایلیه سن • جانب قدس الوهیتدن سکا بو وجهله خطاب عزت اولور که
چون شدی من کان لله از وله من ترا باشم که کان الله له چونکه سن وله وحیرتکدن من کان لله اولان عبادم زمره سنه داخل اولدک
بن دخی سنک ایچون اولورم که • من کان لله کان الله له • حدیث شریفی بو اتحاددن خبر ویرمشدر • ای محرم حریم جلال • وهمدم نسیم
قرب وصال • عبد خاص ایزد متعال • مولانای نیک خصال • عظم الله روحه بالفضل والاجلال • من کان لله از وله دیوب حیرت
ووله دن • الله ایچون اولان کمسنه ایله نه معنایه اشارت بیورمشلردر • ذوق ایتدکمی • واوصاف مزبوره کیمک شانینه صادق دلدکمی

کان لله گفت وکان الله له • وصف مستان طریقت در وله • یعنی از هستی خود فانی بباش • بعد ازین خوش رو که روشن گشته
راه روشن شد ز فیض آفتاب • زنگ ظلمت رفت بار وی سیه • چل چله بنشست صوفی ره نیافت • جلجله بهتر بود زان چل چله
خانه واپرداز از غیر حبیب • دور از انصاف بارده وله • رمز مستان طریقت فهم کن • وارهان جان را ز قلب ناسره
قاسمی در بند زلف یار ماند • خوش بود دیوانگان را سلسله • ایمدی معلوم اوله که • جان عباد پاک نهاد • اعمال صالحه وخالص

وتوجهات كليه ايله تصفيه قلوب وتزكيه نفوس ايلبوب مكاشفه ذوقيه ونور هدايت وهبيه ابصار بصيرتلرين تكحل ايلسه انهار علوم لدنيه
اوديه فطرتنه جاريه وامواج بحار حكم حقيقيه قلب وسيع مصفالرنده متلاطمه اولوب عالم قدسدن اولان براهين تحقيق علمينك معانيسي
ادراك ايدرلر وحضرت اسمائيه ده عالم الوهيتدن اولان عجايب اسرار غيبينك حقايق ودقايقنه واصل اولورلر وباطنلرنده ليلاح
انوار صفات باهره اولوب عقول وافكار متلاشيه اولور وذوقا ووجدانا من غير فكر وروية بطريق الورود دل نظرندن حكم معارف
جريان ايدر ... الوقوع في عين القدم ذكر اولنان عباد خواصك رهبري بقا بالله ده محو ومحق واحوال حدثان
وصروف زمانك ... ايلين سلطان ازلك معاينه سيله دريای ابد وبحر شهود ذاتده منطمس وغرق اولوب احساس حواس
واحوال ناسدن غايب ... حمانده واله وحيران اولورلار پس حالت مزبوره ده العبد في ممالكه كان لمولاه ودخی من كان لله
... فياض مطلق دخی برموجب كان الله له رش انوار جذبات وافاضه آثار انوار بی غايات
... ايدوب كندو ذاتنه تجلی ومصفی برمرآت ايدر وعبد مزبوردن هر نه صدور ايدرسه موافق رضای
... اولماز ابن الفارض • وفيمن بها ورثت عيني ولم ارد • سوای خلعت اسمی ورسمی دكينتي
... ضلت عقول بالعوايد ضلت • فلا وصف لي والوصف رسم كذا • ك الاسم وسم فان تكن اداعت
... كاه حق تعالی ربوبيت والوهيتی حيثيتندن عبد مزبوره خطاب ايدوب بيورر كه توبی كويم ترا كاهی منم
وكاهی سن دكلسن منم ديرم هرچه كويم آفتاب روشنم • هر نه ديرسم آفتاب روشنم
... تجلياتی • نظر اغياردن پوشيده قلمق ايچون كاهی انك لا تهدی من احببت وكاهی انك ...
... چشمرنده جلوه ايچون وما رميت اذ رميت ولكن الله رمى ديو بيورر وكاهی حقيقت ...
... انما يبايعون الله ديو بيورر • مغرب آفتاب وجود كرد اشراق • نور او سر بسر كرفت آفاق
... ز هر دريچه وطاق • مطلق آمد بجانب تقييد • كشت تقييد عازم اطلاق
... اورا دام شد ترياق • آمد ايام قرب عهد وصال • رفت هنكام بعد وهجر وفراق
... خود بر تراش ازين اوراق • وصف اورا مدان بخويش مضاف • نعت اورا مكن بخويش الحاق
... مر ترا باستحقاق • رو ز اخلاق خويش فانی شو • تاكه حق مر ترا شود اخلاق
... بديده خلاق • كه جز او نيست در سرای وجود • بحقيقت كسی دكر موجود
حاصل كلام ... هر قنده كم برصاحب نفسك شكاتندن درخشان ايدم • وبعض نسخه ده زشكاتی دخی
... اولورلر كه ... منظور ... تجلی ايدوب ... حل انحلال مشكلات ...
... [illegible]

ادمی زاده نجوم ... سمانموده حق جل وعلا برموجب وعلم آدم الاسماء كلها اول آدمه وقدم آدمده اولان اولاد ينه كندو اسما وصفاتنی
... واودن غيرينه اسمايه اودن فتح ايلدی وبرموجب انا جعلناك خليفة في الارض ولادادی استخلاف
... قلدی پس نفس انبيا واوليا نفس رحمانی اولوب اهل ملكوت وملكه تعليم اسما ايتديلر وتحصلری صورة
... ايدی آيدی مستخلف ايله مستخلف بينده اولان اتحاد واتصال معلومك اولدی خواه زادم كير نورش خواه ازدو
... جامع برزخ اولان آدمدن اخذ ايله ودلرسك بلا واسطه حقدن اخذ ايله يعنی كركسه انسان الكمل بالذات
... اخذ نور ايلمش سن وكركسه انسان الكمله تبعيت ايدوب رش نورده انی واسطه قلمش سن اصلا فرق يوقدر
... عشقی اشتراك كوبدن طوت يعنی ايچ واسترقاقدن ايچ ايكيسی دخی بردر زيرا مراد قلبده انوار
... مرتبه شهودده وارمق ايدی پس مراد حاصل اولدقدن صكره واسطه وبغير واسطه خاطره سنده اولمكه سن
... اعظم ايله كمال اتحاد واتصال حاصل ايدوب ارشاده مأمور اوله نور جذبات وتجلياتی اشترسك
... خليفة الله الكلدن اخذ ايله نورده فرق يوقدر زيرا معنا اعطا كيرد مرشد الكلدر كين كرو باخم پيوسته بخت
... مستخلفه متصلدر وياخود بوآينه قلب دفانی خم صبغة الله اولان انسان الكمك دل درياسی مواجه متصل
... نيك بخت اي قيد بند انانيت ومحبوس زندان بشريت اولان پرغفلت اول كدوی نيك بخت تجلی
... شاد وخندان دكلدر بلكه محو محض وحدت مطلقه اولوب دريای احديته غرقدر • نظم •
... • اردی دوست بانجامه يانه
كفت طوطی ... رآنی مصطفی ... حضرت المصطفی صلی الله عليه وسلم بيوردی كه سعادت ودولت وطيب وطلعت ...
... كوردی والذی ... رای ... عزت ودولت ...
قال رسول الله صلی الله عليه وسلم طوبی لمن رآنی وآمن بی ... طوبی لمن رأی من رآنی ...
... سعادت شول ... ايمان كتوردی ...
... ايمان كتوردی ... تابعين ...
رسول الله ...
... [illegible]

وکان التلمیذ صاحب کشف نعرفه • وقال اشهد انک رسول الله • وهذا امر غیر منکور • وهو کما یری النایم فلانا فی صورة فلان • واقل المراتب الکشفیات
ان یسوغ به فی الیقظة ما یسوغ فی النوم • لکن بین النوم والکشف فرق • وهو ان الصورة التی یری فیها محمد صلی الله علیه وسلم فی النوم لا یوقع
اسمها فی الیقظة علی الحقیقة المحمدیة • لان عالم المثال • یقع فیه التعبیر • فیعبر عن الحقیقة المحمدیة الی حقیقة تلک الصورة فی الیقظة • بخلاف الکشف
فانه اذا کشف لک عن الحقیقة المحمدیة • انها متجلیة فی صورة من صور الآدمیین • یلزمک ایقاع تلک الصورة علی الحقیقة المحمدیة • ویجب علیک ان تتادب
مع صاحب تلک الصورة • تادبک مع محمد صلی الله علیه وسلم • لما اعطاک الکشف ان محمدا علیه السلام متصور بهذه الصورة • فلا یجوز لک بعد
شهود محمد صلی الله علیه وسلم فیها ان تعاملها بما کنت تعاملها به من قبل • ثم ایاک ان تتوهم شیئا فی قولی من مذهب التناسخ • وحاشا رسول الله
ان یکون مرادی • بل ان رسول الله علیه صلوات الله • من التمکین فی التصور بکل صورة حتی یتجلی فی هذه الصور • وقد جرت سنته صلی الله
علیه وسلم • انه لا یزال یتصور • فی کل زمان بصورة اکملهم • لیعلی شانهم • ویقیم میلانهم • فهم خلفاؤه فی الظاهر • وهو فی الباطن حقیقتهم
انتهی کلامه • ایمدی شهود چراغ آخر مشاهدهٔ لقای شمع اول اولدیغیچون **خواه از نور پیشین بستان تو آن • هیچ فرقی نیست خواه از شمع جان**
استرسک سن انی صکره‌کی چراغک نوردن ال • استرسک شمع جان اولان زبدهٔ اکواندن ال • اصلاً وقطعاً بر فرق یوقدر • واختلاف چراغ
مانع اتحاد نور دکلدر **ابن الفارض** • یشاهدنی حسنها کل ذرة • بها کل طرف جال فی کل طرفة • فلو بسطت جسمی رأت کل جوهر
به کل قلب فیه کل محبة • واغرب ما فیها استحدث وجادنی • به انفتح کشفاً مذهبا کل ریبة • **خواه بین نور از چراغ آخرین**
استرسک نوری آخرکی چراغدن مشاهده ایله **خواه بین نور از چراغ غابرین** استرسک نوری اولکی چراغدن تماشا قیل فرق وتمیز یوقدر
همان مراد اولان عینه واصل اولمقدر • ونور حقیقتی کورمکدر • وآفتاب محمدی طلوع اتمکدر • فنقی برجدن طلوع ایدرسه ایتسون آفتاب کبیر اولدقجا
مغربی کاه ملبسی وکه شمایسی تو • می نه کویی چنین چرایی تو • هر زمان کسوت دکر پوشی • بلباسی دکر برآیی تو
دانمت کر جهان نه لیکن • می ندانم که از کجایی تو • جز تو کس نیست تا ترا بیند • زچه برقع همی کشایی تو
زکهای عجب برآمیزی • نقشهای عجب نمایی تو • مغربی تو ترا نمیدانی • بحقیقت بدان که مایی تو
در معنی این حدیث که ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها اشبو محل بو حدیث شریفک معناسنده درکه طبرانی کبیرده
بو حدیث شریفی محمد بن مسلمه‌دن بو وجهله روایت ایلدی که • قال صلی الله علیه وسلم • ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها
لعله ان تصیبکم نفحة منها فلا تشقون بعدها ابداً • صدق حبیب الله علیه صلوات الله • نفحات خاطی ایله جمع نفحه درکه • روایح طیبه معناسنه در
تعرض توجه وقصد معناسنه در **ودهر** مقدار حرکت فلک اعظم اولان زمانک مجموعیدر که • حکما اکا زمان سرمد دیرلر • کما قیل لو لم یکن الزمان
سرمدیا لزم ان یکون له بدایة ونهایة وهو محال • وارباب کشف وشهود اصطلاحنده ایسه آن دایم دیدکلری بر مرتبه‌ده دهر ایله مسمی اولور
وآن دایم دیدکلری اسما وصفات ذاتیه ایله اولان امتداد حضرت الهیه • واستمرار دیمومیت ذاتیه در • لکن امتداد مزبور عالم واحدیتک
[illegible] اعتبار اولنور ایسه مطلق وقت وازل آزال دینلور • واکر بالنسبه الی عالم الجبروت اعتبار اولنور ایسه وقت مطلق
[illegible] اولنور که تکوین انده واقع اولمشدر • واکر عالم امر وملکوت • وعالم ارواح وعالم ربوبیته نسبت ایله اعتبار اولنور
[illegible] عالم مثال وبرزخه نسبت ایله عصر • وعالم ملکوته نسبت ایله ابد وزمان تعبیر اولنور • نته کیم بونک تحقیقی بقدر ما دخی
[illegible] دامن او کیر زود ترسی کمان • تا رهی در دامن آخر زمان • بیتینک شرحنده بر مقدار ذکر اولمشیدی
[illegible] اعتبار اولنورسه • وقت حاضر وآن حاضر تسمیه اولنور • فهذا الاعتبار هو الذی یندرج فیه الازل فی الابد حال کونه
[illegible] الابد • فی ذاته لذاته بذاته بجمیع جهاته وحالاته • بتمام اسمائه وصفاته • فی کون جامع بحضر الامر لا کاندراج الجزء
[illegible] الحال فی المحل • ولا بالعکس • بل کاندراج الدنیا فی الآخرة • والآخرة فی الدنیا • وکاندراج النهار فی اللیل
[illegible] اجماعی طرفی اللیل والنهار • پس دهر دخی نه معنایه در ظاهر اولدیسه • معنای حدیث شریف بو درکه • تحقیقا
[illegible] انس محبوب اولانلری لطایف غیوب ایله ترویج قلوب ایده‌جک نفحات قدسیه • وفوحات انسیه واردر
[illegible] کیزه • اولا که نفحات مزبوره‌دن سزه بر نفحه ایرشوب • اندن صکره ابدی شقاوته مبتلا اولمیه‌سز • وسعادت
[illegible] نسیم زلف مشکین تو سازد • دماغ جان مشتاقان معطر • وکاشف اسرار کردکار مولانا خداوندکار
[illegible] نفحاتی وارث حقیقت محمدیه اولان • اولیای اصفیانک انفاس طیبه‌لری اولمق اوزره معنی ویرمشلردر که
[illegible] فخر عالم وشفیع الامم صلی الله علیه وسلم بیوردیکه حق سبحانه وتعالانک نفحاتی **اندرین ایام می آرد سبق**
یعنی دهور وایامده وجمیع ازمانده نفحات الهیه • ورحمت سبحانیه عباد الله اوزرینه سبقت ایدر • وکالک
[illegible] روایح طیبه رحمت الهیه‌دن غافل اولمایوب **کوش وهش دارید این اوقات را** بو اوقات شریفه‌یه
[illegible] کبی بر وقت غنیمت • بر دخی اله کیر رصانمکز **در ربایید انچنین نفحات را** استعجال ایدوب بو تجلی لطیف شریف
[illegible] اولیادن اخذ ایده‌یکزه • آه ای غافل وبی خبر **نفحه آمد مر شما را دید ورفت** نفحهٔ ربانیه سزه کلدی وغفلتکزی
[illegible] اکانک یوق **هر کرا میخواست جان بخشید ورفت** وذکر اولنان نفحهٔ الهیه • هر کیمه کیم دیلدی روح اضافی نفخ ایدوب

حیات باقیه باغشلادی وکیتدی • ابدی دولت وسعادتی استین کیمسنه **نفحهٔ دیکر رسید آکاه باش** بر نفحه دخی ایرشدی خواب غفلتدن اویانوب
آکاه اول **تا ازین هم وانمانی خواجه تاش** تا بوندن دخی کیرو قالمیه‌سن ای خواجه تاش • یعنی زمان حیاتکده نیجه مرشدلر کلدی • وانلردن نیجه
طالبلر برمراد اولدی سن محروم قالدک • باری شمدی زمانده موجود اولان مرشد کاملک نفس رحمانیسن استشمام ایدوب سن دخی نائل سعادت
اولمغه کوشش قیل • وای خواجه تاش • بو بیت شریفده عجب اسرار غریبه‌یه اشارت واردر • ولکن زبان حال ایله بی لسان قال انلاری سن وجدانکده
بولوب ذوق ایله اکله • واوقاتکی تضییع ایتمیوب باری بو زمانده الوکه ویریلن فرصتی فوت ایتمیوب دولت سرمدیه‌دن محروم قالمه **شعر**
ای با نفحه کامد وتو بخواب • بر شامت زد وتو مست خراب • آه ای مستشم روایح سبحانیه • ومستنشق فوایح جذبات رحمانیه •
عجبا اول ذکر اولان نفحات الهیه • نه مقوله ریاح راحت بخش در • بیلورمیسن بیلمزمیسن معلومک اولسون که • کاشف اسرار قیومی • مولانا جلال الدین
رومی • اختیار بیوردقلری معنی اوزره • نفحات مزبوره شول نفخ روح اضافی درکه • روح حیوانی اندن زنده • وقلب انسانی اول نفحهٔ قدسیه ایله
حی جاودانیدر • عجب قدرتدر که نفحهٔ ربانیه بطریق التنزل رتبهٔ علیه اطلاقدن سفر اندکده • ناکهان کذرکاهی دربند طبیعت سفلیه‌یه
اوغرایوب • نشیمن تعیناتده بر مقدار رکث وآرام اتمکه میل ایلدکده • خواب فراقه چشم وصالنی استیلا ایدوب کان استراحته واردی
بر نفسدن صکره کوزین اچوب حالنه نظر ایتدکده • کندولی سلاسل عناصر ومولدات ایله پابسته بولوب • هر نه مرتبه که خلاصه جد وجهد ایلدیسه
ششجهت دربانلری کندو اوزرینه وضع اولنمش دیدبان کوردی • پس خواه وناخواه زندان انانیتده محبوس • وحجرهٔ بدنده مقید قالوب
قامتنده اولان خلعت نورانیه چقوب • اوزرینی لباس کبود جسمانیت ایله متلبس بولدی • وحر الاصل ایکن اسیر شهوات حیوانیه اولمغله
اسم اولی تبدیل اولنوب حیات تن دن سمعنه نا نفس نداسی کلوب • بالآخره نفس بو تسمیه اولندی • پس روح آزاد بالضروره لطیف ایکن
کثافت تن ایله کثیف • وعلوی ایکن سفلی اولوب طبیعتک ضمنده قالدی • وهر بار که وطن اصلیسن تذکر • وعالم بالایه جولان ایتمک
استدکجه • انکارها سوانک صور مختلفه‌سی یولن آلوب اصلنه واریمادی • پس روح بیچاره • اهدنا الصراط المستقیم دیو دردینه حقدن
چاره استمکله ناکهان توفیق وهدایت ربانیه فریادرس اولوب • اول محبوس صور کثرات اولان روحه رفاقت ایدوب • وطن
اصلی‌یه ایصال ایچون جانب حقه کیدن یولی کوستروب • انسان کاملک کوکلی قلاوزلادی **عاشق باش** اول امر کیم مطلقا حقدن ایدی
عالم انک جسمیدر اول جان ایدی • عالم ایچره سرنکون طورمشیدی • حضرت اوکنده یوزین اورتیشیدی • سرنکون طورمشیکن امر خدا
پرده دوشدی اوزرینه قلدی جدا • پس چاغردی اولدم اول آوازله • نالش ایتدی حضرته بیک نازله • ایتدی ای حق طوغری یول کوستر بکا
کیم طورام طوغرو سنک دیدارکا • تنکریدن کلدی اکا اولدم خطاب • آدمه وار آدمه قیلمه شتاب • یورکم اول استدکس طوغری یول
بلکه بیل آدم نهاد ندر اول • یول اوله اول آدمک کوکلی سکا • آدمه وار آدمه وار آدمه
یولداش اولغل اول نفسله اول یه • اول نفسده چون طوتاسن وجود • ساکه خلق انده قیله جمله سجود • اول نفس یول ایلدر حقدن سکا
اندن اول یولدن کله‌سن بکا • آدمیلک کی اولمشلردر • حضرته غایت یقین محکملدرر • پس نفس تعبیره دلالت اولنان
ایزدن انسان کاملی ارایوب کوکلی یولی اچلدقده پیک جذبهٔ رحمان ایله نفخ روح اضافی ایرشوب • دنیادن آخرته بر قدم باصدی • وروح نفسانیت
مرتبه‌سندن خلاص اولوب ششجهاتدن خروج ایتمکله علو وسفل اعتباراتی برطرف اولدی • وملک ملکوت وجبروته **جان آتش یافت وآتش کشی**
اول آتش کش نفس وطبیعت اولان • مرشد کاملک نفخه‌سندن جان وجنان آتش عشق یزدان بولوب حیات ابدی ومسرات سرمدیه‌یه ایردی •
جان مرده یافت در خود جنبشی ظلمات نفسانیه وکدورات طبیعیه ده مرده • ودرکات زمهریر شهوات ده افسرده اولان جان طالب
کندوده آتش عشقدن کرمیت وحرکت بولدی • وجانب اصلی‌یه جنبش قلدی **جان ناری یافت از وی لطفها** ونار بعد وخذلانده اولان
جانک آتش کثرات وجسمانی اول نفحات قدسیه‌دن منطفی وکشته اولوب • نار شهوتی نور محبته متبدل اولدی **مرده پوشید از بقای او قبا**
وهستی موهومه‌سندن مرده وفانی اولان جان بعد الفنا بقاء حقدن • قبای زرین وجود باقی حقانی کیدی • آه وای اول سربی دولته که بو درلکی
بولمایوب دنیادن حسرت ایله کیده • وحقنده کلا انهم عن ربهم یومئذ لمحجوبون آیتی قرائت اولنه • الهی سیدی ومولای لطف واحسانکدن نیاز
ایدرز که • انه لیس له سلطان علی الذین آمنوا وعلی ربهم یتوکلون • ودخی ان عبادی لیس لک علیهم سلطان وکفی بربک وکیلا • آیت کریمه‌سیله
تشریف وتبشیر بیوردوغک • قوللرکه ملحق ایت **عاشق باش** • بو حکایت لیواری وصنفیدرر • سوز دکلدر سوزلرک اصلیدرر
هر که کیدی ایلرو اول اولدی حق • کندی کندو وارلغی وطولدی حق • چون کیرو میل ایلدی بو جان کوکل • رد حضرت بیل انی بیلمه قبول
عاشقک اولدر تماشاسی جلیل • کندویه کیرو اولا کند وذلیل • قومیا اول بیزی کیرو دونمکه • صارشوبن دنیه ده اکلنمکه
ای خدایا طوغرو یولدن ایرغل • کندو عشقکدن بیزی آیرماغل • آه ای طالب فوز وفلاح **تازکی وجنبش طوبیست این** بو آتش عشقدن
تازه وتر اولوب قوت پر بولان • وحرکت وجنبش قیلان • آتش کش تجلیات اولان جان • ومرات صفای جنانک تر وتازه لکی •
وحرکت وجنبشی وطراوت ولطافتی درخت طوبی طراوتیدر **همچو جنبشهای خلقان نیست این** نفحات حیات بخش نفس رحمانی ونفخهٔ
روح اضافی ایله زنده اولان عشاقک حرکات وجنبشلری خلقک حرکاتی اولمایوب جهاتدن اولان اعلی واسفل • ویمین وشمال وقدام
وخلفه دکلدر • وحرکات خلقه سکون وکسل طاری اولدوغی کبی • بونلرک جنبشنه دخی عجز وکسل • وسکون وکهالت • کلمز دروح

حیوانیدن

مفارقت ایدکلرنده حیوانات کبی مرتبهٔ جمادده بی جنبش قالمز • ولطافتلرینه کثافت کلمز • وماننده طوبی بونلارک شجرهٔ وجودلرنده اولا ازهار معرفت
واثمار حقیقتک خزان وفناسی اولمز • وجمیع زمانده پرمیوه اولوب بهار انبساطده بولنوب زمستان انقباضده بولنماق اولمز کما قال عز
کلما نزعت عادت مکانها اخری • وورد جماللری فی کل آن ورنان سرخ ولاله رنک اولوب هرکز صولمز • واهل جنت درخت طوبانک
ظل ممدودنده آسوده اولدقلری کبی ارباب جنان جنان دخی • انسان الکملک سرور غنای وجودینک زیر سایه سنده خوش کچوب ظل
عرش حمایه سنده آسوده اولوب اغصان محبت هربرینک بیوت جاننده متدلیه • واثمار معرفت غرف جاننده دانیه اولوب دنیاده
طوبانک شالی خورشید ضیاکستر اولدوغی کبی • انسان کاملک دخی شال ونمونه سی طوبای جنتدر • روی عن شهر بن حوشب قال قال علیه السلام
طوبی شجرة فی الجنة کل شجرة الجنة من اغصانها من وراء الجنة • وعن ابی هریرة فی الجنة شجرة یقال لها طوبی یقول الله لها تفتقی لعبدی عما شاء
فتفتق له عن الراحلة برحلها وزمامها وهیئتها کما شاء وعن الثیاب • صدق حبیب الله علیه صلوات الله • وعلی آله واصحابه • ایمدی ای روندهٔ
طریقهٔ ربانیه حضرهٔ قدس • وخطیرهٔ انس دن تروح ایدوب اشمام جان عاشقینی معطر • وافهام روان عارفینی مزهر ایلین نسیم نفحات
نوحات مسکیهٔ محبت الهیه در گر درافتد درزمین واسمان اگر زمین واسمانه دوشه ایدی زهرباشان آب گردد درزمان فی الحال
آسمان وزمین • واهل جهانک زهره لری اریوب آب اولایدی • وسنک ومرمر مثللو اولان قلوب خشنیه یه کمال رقت حاصل اولوب
هربرگوشه وزوایاسندن انهار معارف ربانیه تفجر ایدیدی • حقا هر برموجود قابل قبول نفحات الهیه اولایدی • ارض وسماوات
وجبال راسیات اول عرض امانتده اباعن الحمل ایتمزلرایدی خود زبیم این دم بی منتهی بازخوان فابین ان یحملنها خود بودم بی منتهی
ونفس جان بهاسندن • فابین ان یحملنها آیتنی کیر واوقی ورنه خود اشفقن منها چون بدی یوخسه اشفقن منها قول کریمی خود نیجه اولورایدی
گرنه از بیمش دل که خون شدی اگر اول امانتک حفظ حملندن کوکل کوهی خون اولمیایدی • ایمدی اول امانت الهیه ونفخهٔ روح انسانیه
حمله انساندن غیریده استعداد وقابلیت اولمامغله • انسان حامل امانت مزبوره اولدی • وحق سبحانه وتعالی سورهٔ احزابده بومعنایی
بیان ایدوب انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا دیو
بیوردی • یعنی حق جل وعلا بیوررکه تحقیقا بز عظمت شانمز ایله امانتی ارض وسماوات وجباله عرض ایلدک • پس حمل امانتدن سماوات وارض
وجبال ابا ایلدیلر • وثقل امانتدن خوف ایتدیلر • اشفقن منها اندن خوف ایتدیلر معناسنه در • وامانت مزبوره یی انسان حامل اولدی • وتحقیقا
انسان نفسنه ظلم ایدیجی • وجاهل اولدی • ظلم وجهلده مبالغه کوستردی • الله اعلم بحقیقة المعنی • وامانتدن مراد نه شی اولدوغنده ارباب تفسیر
اختلاف ایتمشلردر • روی عبد الرزاق عن معمر عن زید بن اسلم انه قال الامانة ثلث الصلوة والصوم والغسل من الجنابة • پس اکثر مفسرین
امانت مزبوره عباد الله اوزرینه اداسی لازم اولان طاعات وفرایضدر دیو تفسیر بیورمشلردر • کما قیل الامانة کل ما افترض علی العباد من صلوة وصیام
وزکوة واداء دین • وکتم الوفاء بالعهود • پس امانت مزبوره من حیث التخییر لا من وجه الایجاب • سماوات وارض وجباله عرض اولندقده
اختیاری بابنده فکر ایدوب اگر اداء امانت طاعات ایدرسک ثواب • واگر ادا اولنمزایسه عقاب مقرر دیو حمل امانتدن ابا ایلدیلر •
ولکن اشفاق وابالری معصیت جهتندن اولمایوب بلکه امانت حقی کما ینبغی حفظ وحراست • واداء حقوق طاعت ایده مز دیو تعظیما
لدین الله ابا ایدوب • نحن مسخرات لامرک لانرید ثوابا ولا عقابا دیو معذرت دیلدیلر • کما قال الحسن عرض الامانة علی السموات عرض التخییر
لا عرض الایجاب • لذلک لم یعصهن بترک قبولهن • وعرض امانت سموات وارض وجباله اولورسه ابا واشفاق حقیقتده حمل اولنمایوب
مجاز وتمثیل اولور • فاما اهل سموات وارض واهل جبال اراده اولنورایسه تمثیل اولمایوب اشفاق وابا حقیقت اولور • وقال الامام الرازی
فی تفسیره الکبیر فی قوله تعالی فابین ان یحملنها لم یکن اباؤهن کاباء ابلیس فی قوله تعالی فابی ان یکون من الساجدین من وجهین احدهما ان هناک
السجود کان فرضا وههنا الامانة کانت عرضا • وثانیهما ان الاباء کان هناک استکبارا • وههنا استصغارا استصغرن انفسهن • وقال ایضا
رحمه الله علیه فان قیل کیف حملها الانسان ولم یحملها هذه الاشیاء فیه جوابان • احدهما بسبب جهله بما فیها وعلمهن • ولهذا قال تعالی انه کان
ظلوما جهولا • والثانی ان الاشیاء نظرن الی انفسهن فرأین ضعفهن فامتنعن والانسان نظر الی جانب المکلف • وقال المودع عالم قادر لا یعرض
الامانة الا علی اهلها واذا اودع لا یترکها بل یحفظها بمعینه وعونه • نقبلها • وقال ایاک نعبد وایاک نستعین انتهی • ذکر ستکولنه قول رازی
من وجه موافقدر • کما قال فارس عن الحسین • قال عرض الامانة علی الخلایق • والجمادات فاشفقوا وهربوا وظنوا ان الامانة تحمل بالنفوس فکشف
لآدم ان حمل الامانة بالقلب لا بالنفس • قال انا احملها فان القلب موضع نظر الحق • والاطلاع فاذا اطاق ذلک یطیق حمل الامانة • فان الامانة
حدث واطلاع الحق وتجلیه لم یطقها الجبال واطاقها القلوب وانشد فارس علی اثره شعر حملت بالقلب ما لا یحمل البدن • والقلب یحمل ما لا یحمل البدن
یالیتنی کنت ادنی من یلوذ بکم • عینا لاتنظرکم ام لیتنی اذن • وبالجمله بوآیت کریمه ده ارباب تفسیر انواع تقریرات کثیره ایدوب نیجه دقایق لطیفه
رحمهم الله • ولکن اصحاب کشف وشهود امانت مزبوره • رابطهٔ ارتقاء مدارج قدسیه • وواسطهٔ اعتلاء معارج انسیه اولان عشق ربانی
ومحبت سبحانی • اولدوغنی ذوق ووجدان ایله معاینه قلمشلردر • وعلی سبیل التفرید تحقیق توحید اولدوغن بیان ایتمشلردر • کما قال ابن العطا
الامانة تحقیق التوحید علی سبیل التفرید • وقدوة المکاشفین وعمدة للشاهدین روزبهان بقلی قدس سره الجلی بیوررلرکه • لما لم یکن للکون
استعداد حمل امانة الربوبیة بنعت الانفراد والفناء • والسکر فی العشق والخروج بنعت الالوهیة ابی ان یحملها • لان سطوات الالوهیة اذا بدت

اضمحلت الاکوان والحدثان فیها بقی آدم • لانه کان مستعدا لقبول ذلک • لانه کان مخلوقا بخلقه • موصوفا بصفته • مستحکما بایداه الازلیة
ومباشره نور صفته • بقوله خلقت بیدی • وقویا بقوة روح القدسیة التی بدت من ظهور نور الذات • حین تجلی من القدم بقوله ونفخت فیه من
روحی • فاذا کان کذلک حمل امانة الله بالله • لا بالحدثان • فانه تعالی قائم بنفسه منزه عن مباشرة الحدثیة • فقد حمل انوار جمیع الصفات والذات
حیث صدر وجوده من تجلی الذات والصفات فخرج موصوفا بالصفات • منورا بنور الذات • وبهذه بحبیها الامانة ولا یکون لتلک الامانة
موضع الا آدم • ومن کان بوصفه من ذریته من الانبیاء والاولیاء • فاذا قابل القدم • وقبل الامانة • فقد جهل القدم اصلا • حیث قبل الکل بالبعض
لذلک قال انه کان ظلوما جهولا • ظلوما اذ واری الازل والابد مع علة الحدوثیة • حیث لم یعلم ان حقیقة التوحید بالحقیقة مزلة اقدام الموحدین وکیف
یکون صفوان القدم موضع اقدام الحدث • فمجاز الامانة بعد ذلک المحبة والعشق والمعرفة • وحقیقتها الامانیة • انتهی کلامه قدس سره • اه ای قابل
امانت • ومستعد محبت اولان اهل وحدت • روزبهان بقلینک کلمات قدسیه سنی ذوق ایتدک • ایمدی کاهی ذوق اولنمادی ایسه •
نجم الدین دایه نک کفتار دربارینه کوش هوشک دوش قیل که نه بیوررلر • حق جل وعلا سموات وارض وجباله وجمله سنک اهالیسنه عرض
امانت ایلدک دیوب فوز عظیم ایله معبر اولان حقیقت امانته اشارت بیوررر • وفوز عظیم فنا فی الله وبقا بالله مرتبه سنده بلا واسطه
فیض الهینک قبولندن عبارتدر • ولکن امانت تسمیه اولنمشدر • زیرا فیض الهی حقک صفاتندن اولوب • وحقدن غیریسی انکا مالک دکلدر
پس بر مؤدای ان الله خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره • فیض مزبورک قبول حملنه انسان مخلوقات سایره دن اخص در • وفیض ربانی یه
بلا واسطه قابل ومستعد اولان رشاش نور سبحانی اصابت ایلین روح انسانیدر • فلهذا عرض فیض الهی جمیع مخلوقاته عام • وحمل فیض خاصه
انسانه واقع اولدی • زیرا انسان ایله مخلوقات سایره بینلرنده مناسبت شخص ملکک مناسبتی کبیدر • مثلا عرض فیض شخص انسانی یه عام وبلاواسطه
قبول وحملی قلب انسانی یه مخصوص اولوب • بعد از ان عروق شریانات • وعروق ماساریقا وساطتیله روحک فیضی قلبدن جمیع اعضایه سرایت
وعموما جوارح الکله حرکت ایلدوکی کبی • فیض ربانی یه دخی موجودات احتیاج تامی اولمغله • عرض فیض مکوناته عام • وحملی انسانه خاص اولدی
وعکوس فیوضات الهیه • ملک وملکوت • وعموما مخلوقاته انساندن واصل اولدی • مثلا وساطت صورت انسانیه ایله انواع صنایع عجیبه
وحرف غریبه ظهوره کلوب • عالم شهادت ودنیا انکله معمور وآباددان اولدی • وملکوت که باطن کون وعالم آخرتدر • اول دخی وساطت
روح انسانیله مستفیض اولدی • مثلا اعمال صالحه • وذکر وتسبیح وتهلیل وتقدیس • وتوجهات قلبیه لرندن • دار الجنان حور وغلمان • وقصور وجنان
واشجار واثمار • وعیون وانهار • وانواع واصناف نعم بسیار ایله • آراسته وتزیین قلندی ع زین ایتمک ایچون جنته انسان ایلدیلر • پس
قدرت حق تعلق ایلین • اول شی روح انسان اکمل اولمغله • امرکن دن صدور ایدن فیض الهی • اولا وبالذات روحه تعلق ایدوب • بعده
عالم ملکوته اندن افاضه اولنمغین • لاجرم عالم ملکک ظاهری ظاهر آدم • وباطنی دخی باطن انسانی ایله معمور ومزین اولدی • وامانت مخصوصهٔ مزبوره
سر خلافت اطلاق اولندی • وظلوم وجهول دخی صیغهٔ مبالغه ایله کلمکده اشارت بودرکه ظالم غیره ظلم ایدوب جاهل دخی غیرک نفسنه جاهل اولور
اما ظلوم نفسنه ظلم ایدوب وجهول دخی نفسنی بلمیاندر • پس انسانک بو محلده نفسنه ظلمی • حامل امانت اولمغله شی غیر موضعنه وضع • وانده
نفسنی افنا ایلدوکیدر • نته کیم بونک ذکری مثنوی شریفده حکایت پادشاه جهود دیکرده • نیکوان رهست میراث ازخوش آب • ان چه میراث
شرحنده مقصد ایله ظالم لنفسه • وسابق بالخیرات تفسیرنده مناسبت ایله بر مقدار بیان اولنمش ایدی • وانسان جاهل النفس اولدوغی بودرکه
انسان غافل کندوسنی مجرد اکل وشرب ونکاح وازدواجه محتاج اولان بهایمدن قیاس ایدوب • بوصورت حیوانیه قشر اولوب • اول قشرک لبی
روح اولدوغن • وروح دخی من وجه قشر اولوب انک دخی لبی وار ایدوکن • ولب لب لب اولان اول محبوب ازلی • ومعشوق لم یزلی ایدوکن
بلمز • وحق جل وعلا یحبهم ویحبونه بیوردوغن فکر ایتمز • ایمدی هرکیمکه حقدن غیره محبت ایلسه نفسنه جاهل اولور • فلهذا • ومن یرغب عن ملة ابراهیم
الا من سفه نفسه دیو تفسیر اولنوب بو معنایی تأیید ایتمشدر • یعنی ان ابراهیم کان علی ملة الخلة دیمکدر • پس هرکیم که حقک غیرینه محبت ایدوب
نفسنی جاهل اوله ملت ابراهیمدن نکول ایتمشدر • وشول عاشق صادق که قشر ظلمانیهٔ جسمانیه دن عبور ایدوب لب روحانیهٔ نورانیه یه
واصل اولدقده • ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة • معناسنی مشاهده ایتمکله • درحال قشر روحانی نورانیدن دخی عبور ایدوب شول
لب لب لبه • وحقیقة الحقایقه واصل اولور که فی الحقیقه محبوب اولدر • پس عاشق مزبور نفسنی عارف اولوب • ونفسنی عارف اولدقده
ربنی برتوحید ایله عارف اولور که • توحید مزبورده شریک یوقدر مولانا جامی

هیچ موجود نیست درعالم • که شناسد حقیقت آدم
داند آدم حقیقت همه چیز • عین حق را حقیقت همه نیز • بیند آن عین را بچشم عیان • کشته ظاهر بصورت اعیان
لیک این دولتی نه آسانست • بلکه خاص خواص انسانست • جانب ان اشارتیست نهفت • ان امانت که حضرت حق کفت
برسماوات وارض وباقی البین • قد عرضنا الامانة فابین • لیس فی الکون کائن ما کان • کافل کلها سوی الانسان
غیر انسان کسش نکرد قبول • زان که انسان ظلوم بود وجهول • ظلم او آن که هستی خودرا • ساخت پنهان بقای سرمدرا
جهل او آن که هرچه جز حق بود • صورت آن زلوح دل بزدود • نیک ظلمی که عین معدلتست • نغز جهلی که عین معرفتست

پس حضرت مولانا قدس سره الاسنی نفحات الهیه دن نفخهٔ روحانیه ومحبت سبحانیه یه انتقال ایدوب • واول مناسبت ایله • انا عرضنا الامانة
آیت کریمه سنده بیوریلان عرض امانتدن مراد • ذکر اولنان نفخ روح اضافی • وعشق شافی اولدوغنه اشارت ایدکدن صکره • نفخ الهی ده

واردات ربانیه‌دن ضمیر منیر مولانایه بعض اسرار غامضه دخی لایح اولماغله بیوررلرکه دوش دیکر لون این می داد دست بو نفخهٔ الهیه و نفس رحمانی
معاینه‌سندن دون کیجه برلون آخر و رنک دیکر ال ویردی • و بو تقریر اولنان دقایقدن غیری • بر دقیقهٔ عجیبه • و حقایق غریبه چهره کشا اولدی • و لکن
لقمهٔ چندی درآمد ره ببست بر قاج لقمهٔ بشریه کلدی • و اسرار مزبوره‌نک یولنی بند ایلدی • بو بیت شریفده اوچ وجهله معنی ویرلمک ممکندر
معنای اول بودرکه ذکر اولنان معاینه‌دن ماعدا • نفخ الهینک معاینه‌سندن الهام ربانی ایله خاطر فوتماثره • بر معنای رعنا دخی ظاهر اولوب
و لکن وجود جسمانی • لاجرم محتاج اکل و شرب اولماغله • تغذی ایچون سفره و نان کلدی • و لقمه تناولنه عزیمت اولنوب لقمهٔ مزبوره سد راه
عبارت اولدی • و علی ای حال آوان تناول حالت بشریه اولماغله • حکم الهیه سراپردهٔ مغاده قالدی • و باب لسان اولان دهان لقمه ایله
مسدود اولدی • کما قال علیه السلام • اذا ملئت المعدة خرست الحکمة • و معنای ثانی بودرکه بر موجب فیها ما لا عین رأت و لا اذن سمعت و لا خطر
علی قلب بشر • نفخهٔ مزبوره‌نک اسرار معاینه‌سندن • بر سرّ عجیب ظاهر اولدی • لکن آنک حوصله اولوب اول لقمهٔ لطیفه‌یه • قوّهٔ هاضمه‌سی اولمیان
لقمهٔ ثقیله شاید سعدهٔ • بر نا اهل و اجنبی مابینه تخلل ایتمکله • لا تعطوا الحکمة الی غیر اهلها • حدیث شریفنه امتثال اولنوب غیرت حق لسانی منع ایلدی
اول سر لطیفی کون غیبده مختفی اولدی • و معنای ثالث بودرکه قلب مجلا و دل مصفایه • تجلیات الهیه‌دن بر صبغهٔ آخر • و فیض غیر مکرر
جلوه ایلدی • لکن اقتضای بشریه ایله کلوی افکاری بر لقمهٔ کثرت • و غین با کدورت استیلا ایدوب جلای کلی تحصیل اخبار ایتمکله جلوهٔ
مزبوره وراء غشاده مستور اولدی دیمک اوله • ایمدی قابل حکمت رحمانیه • و نایل رتبهٔ لقمانیه • اولمق استین عاشقلر • اغذیهٔ نفسانیه‌یی
ترک ایدوب تجلیهٔ قلب • و تصفیهٔ باطندن کسسته اولماق کرکدر که • حتی آب فرات حکمت عیون قلبندن تفجر • و انهار معرفت جداول افکارندن
سیلان ایدوب • سلسبیلندن جریان • و حوض دهانندن طاشوب • فضای عبارته روان اوله • و دیو کفتار درربارلرندن • بر قاچ
ابیات حکمت آمیز • و کلمات لقمانیه نکته انکیز • انتراب ایدوب • بیوررلرکه بهر لقمه کشت لقمانی کرو • لقمه‌دن اوتوری بر لقمان صفت و افلاطون
حکمت اولان روح بر صفوت • کرفتار غداری نفسانیت • و مرتهن مقتضای بشریت • اولمش حیفا و دریغ لقمه ندرکه انکچون پابسته
وبال شکسته اولاسن • و امر معاش ایچون یولدن قالاسن • و دخی و من یتق الله یجعل له مخرجا • و یرزقه من حیث لا یحتسب قول کریمی استماع ایتمیه‌سن
و امر الهی‌یه امتثال ایتمیوب • و أمر اهلک بالصلوة و اصطبر علیها لا نسئلک رزقا نحن نرزقک و العاقبة للتقوی • فحوای شریفی اوزره ایش ایتمیه‌سن
ایمدی بنم روح روانم • و لا تمدن عینیک الی ما متعنا به ازواجا زهرة الحیوة الدنیا لنفتنهم فیه و رزق ربک خیر و ابقی • قول کریمنده اولان
نهی‌دن خبردار اولوب • سکا لازم اولان باقیات صالحات نه ایسه اکا اشتغال ایله • وقت لقمانست ای لقمه برو • حکمت لقمان و علم و عرفان
و ذوق و وجدان • وقت و اوانیدر ای لقمهٔ شهوانی • و غذای جسمانی یوری سن • روح لطیفه تعقیب ویرمه • و مدارج اعلایه ارتقادن منع ایتمه
عجب حالتدرکه اخوان صفایه • از برای لقمه این خار خار • بو الم و غم و غصه و هم • و خار خار ستم بر لقمه ایچوندر • ایمدی دون همت اولمایوب
بیت تو کز سرای طبیعت نمی روی بیرون • کجا بکوی طریقت کذر توانی کرد • و قطیحه مرغ روح شکسته حاله • قوت پر و بال کلمک ایچون
از کف لقمان برون آرید خار کف لقماندن خاری طشره کتورمکز • یعنی لقمان جاننک پای قلبندن خار افکار ماسوا و لقمه و معاش خاطره‌سنی
دفع و ازاله ایدیکز • درکف او خار و سایش نیز نیست لقمان جاننک کفنده خود خار یوقدر • خار دکل بلکه افکار ماسوانک سایه‌سی دخی یوقدر
درکف لقمان جان خود خار و سایه نیست تقدیری اوزره معنی ویرلدی لیک تان از حرص آن تمییز نیست لکن سزک حرصکزدن فرق و تمییزکز
یوقدرکه • وجه مشروح اوزره اولان صفوت روحی مشاهده ایده سز • اما بعض نسخه‌ده نیز نیست لون ایله اولمایوب • تا ایله مصراع
درکف او خار و سایش تیز نیست • واقع اولمشدر • وجه اخیر حقا که وجه اولدن انسبدر • یعنی حضرت مولانا افکار ماسواده اولان اماره‌ه
کف لقمان جاندن رفع خار انکار ایدیکز بیوروب • آنک فکر و نظری محسوس اولان خارده قالماغله • یا مولانا بزم خود کف لقمانمزده
خار یوقدر • دیو کویا سؤال ایدنلره جواب ویروب لقمان جاننک پاینده خار اولدوغی مقرردر • و جسمی تیز و سبک • و چالاک و لطیف اولمایوب
چو هوای جبروته جولان ایتمدوکی اکا بنادر • و لکن سزک نور بصیرتکزی • زر حرص و طمع اعمی ایدوب • فرق و تمییزدن قالماغله • پای جان
و قدم جنانده اولان خاری کوره مزسز • و دفع و ازاله‌سنه چاره ایده مزسز دیو بیوررلر • پس ای غافل خار دان آنرا که خرما دیده
اولانسه‌یی که ظاهرده خرما کورمش سن • انی خار بیل • یعنی الطعام نفیسه قیاس ایتدکلرک • و خرما و انجیر کبی لذیذ طعام آندکلرک سنک کوزکلکی
حقدن الیقودقدن صکره • انلر خرما و انجیر • و الطعمهٔ نفیسه دکلدر • بلکه حقیقتده خار مغیلاندر • و لکن سن انی خرما کوردک • و حقیقتدن خبردار اولمدک
زانکه بس نان کور و بس نادیده زیراکه غایت کورمش آچ کوزلو • و زیاده نان کورسن • انکچون خاری خرما کورسن • و خرمادن اللذ و الطف
اولان محبت الهیه‌یی انکار ایدوب • خرما ایکن خار کورسن • و معکوس و سرنکون کیدرسن • ایمدی ای مستمع قائل ع کله انصاف ایده‌لم حق سوزه قائل اولالم
جان لقمان که کلستان خداست جان لقمان که کلستان معارف سبحانیه در پای جانش خسته خاری چراست • آنک پای جانی نیچون بر خارک
مجروحیدر • و تعصدا صلبیدن قالوب اول بوجه درکا بکت مجروح میدر • ایمدی انصاف دکلدرکه پای جاندن خاری ازاله ایدوب وطن
اصلیسنه کتمیه‌سن • عدمدن وجوده کلمکدن مراد خود • همان جسمی بسلمک دکلدرکه بلکه اشتر آمد این وجود خار خوار بو خار ییجی اولان وجود
مثلا اشتر کبی کلدی مصطفازادی برین اشتر سوار بر مصطفی زاده بو ناقه‌نک اوزرینه سوار اولمشدر • یعنی بو جسم خار خواره نور محمدیدن
ظاهر اولمش بر روح مستور رکب مرکبیدر • کما قال علیه السلام • انا من نور الله و المؤمنون من نوری • ایمدی اکل و شربدن مراد بدنه قوت

کلوب طاعات و عبادات ارتقه‌سنه اول مظهر نور محمدی اولان • روح اضافی‌یی کوتورمک ایچوندر اشترا تنک کلی بر پشت تست ای شتر خار خوار
غافل اولمه که سنک ارقکده بر دنک کل واردر کز نسیمش بر تو صد کلزار رست اول کلک نسیم عنبر شمیمندن سنده یوز کلزار معارف بتدی غزل
جانا رخ و زلفکده اکر قلت تأمل • تحقیق ایله اثبات ایدرم دور تسلسل • ای صوفی چو صاف ولدی شراب خم وحدت • کل سجده‌یه فخر ایله و چوق قیله تعلل
زلفنکی بلدک حقی بی‌شبهه بیلورسن • کیم کند و زنخ‌دان بندی اول صاحب دلیل • تا عشق دلارام الوبدر بنی بندن • کوکلمده نه آرام قالوبدر نه تحمل
کلکون یوزیکی کورمکه بلبل کبی زارم • بن بلبلم ای دوست حقیقتده و سن کل • حاصل کلام ای جسم ظلام میل تو سوی مغیلانست و ریک سنک میلک
مغیلان لقمه و نان • و خار افکار معاش و ریک نفس و طبیعت جانبنه‌در • و توجه و تمنک شهوات نفسانیه • و ادخار اموال دنیویه‌یه متعنه‌در
نیجه بر اوصانمزسن تا چه کل چینی ز خار مرده ریک عجبا آرته قلاسی خاردن نه مقوله کل دررسن • هیچ خار مغیلانده کل ترمی • و کوزکده خار
بشریت وار ایکن • کل رعنای محبتی قنده کوررسن • زیرا ارباب کشف و شهود • انسانی آدمی دیو جانندن غیرینه اطلاق ایتمزلر • و هیچ بر حال ایله
قالبی ذات انساندن عد ایتمزلر • بلکه قالبی مرکب • و آدمی که جاندر راکب دیرلر • حقا مرکب مرکز راکبک ذاتی اولمق محتمل دکلدر • مثلا بر کمسنه اسبه
سوار اولسه اسب غیری و سوار غیری اولدوغی خود ظاهردر • و قفص غیری مرغ غیر بیدر • اما قفصدن غیر بیس کوریمن • مرغ خود قفص ایمش دیسه
بینا قتنده نابینا سوزینه اعتبار یوقدر • زیرا بینا میان قفص تنده مرغ جانی کورد • قفص تن مرغ روح ایچون ایدوکن بیلوب • و مرغ روحه قفصدن
خلاص میسر اولدقده • قفص بدنه احتیاجی قالمادوغن مشاهده قیلور • و قالب اکل و شرب و جماع و نومه تعلق ایتمکله • خواص اهل الله صنفا کوره
کنه ولرینه اطلاقدن نفی ایدوب بیدک و ایچدک دیمزلر • بلکه بیدی و ایچدی و یاتدی و اویودی • و کرسنه و تشنه اولدی دیرلر • و بالجمله ارباب بصایره
تن ایله جاننک احوالی بطریق المثل بونده معلوم اولوب جانی راکب و قالبی مرکوب کبی بولمشلردر • و راکبک کوبی تناول ایتدوکی علفی • راکب تناول
ایتدی دیمکی روا کورمشلردر • پس محقق اولدی که ذات انسان شیء آخر • و اکل و شربه محتاج اولان جسم شیء آخردر ایمدی ای بکشته زن طلب ازکو بکو
ای بو لطلب نفسانیدن کوبه‌کوبه و قبوده‌ن قبویه کشت ایتمش و لقمه و نان ایچون • سعی و کوشش ایلمش بی‌بصیرت چند کوئی این کلستان کوبکو نیجه دیکین
صفت انکار ایله کوردل اولوب بو کلستان قنی قنی دیرسن پیش از آن کین خار پا بیرون کنی اندن اول که بو خار پایی طشره ایده‌سن • یعنی پای
خار طبیعتی ازاله ایتمزدن اول چشم تاریکست جولان چون کنی چشم دلک تاریکدر ولی نور دریچه جولان ایدرسن • یعنی خاری پای جاندن
کیدرمک کرکسن که دیدهٔ بصیرتکه نور کلوب بعده جولانه قادر اولاسن • و یاخود مصراع اولده اولان پیش از آن یا فارسی ایله اولمایوب
زیاده معناسنه اولان با ء عربیه بیش از آن اوله • بو تقدیرجه ما حصل بیت بو وجهله اولورکه • ای غافل کلستان الهی‌یی کوروب • و اول کلزارک
بلبل هزار دستانی اولوب • فضای ملکوتده جولان ایتمکه شرط • انجق اکل و شربی رفع ایدوب مجرد ریاضت ایله کوشش ایتمک دکلدر • بلکه خاری
پایدن ازاله ایتمکدن زیاده • سنده علت چشم باطن دخی واردر • طوتالم که خاری پایدن اخراج ایتمش سن • دیدهٔ بصیرتک اعمی و تاریک ایلدقدن
صکره • اول کلزار جبروته نیجه جولان ایدرسن • ایمدی بونک علاجی بر عیسی دمه • و طبیب الهیدن کوکل کوزنده اولان رمده علاج ایدوب
کحل نور محمدی ایله تکحل و مجلا ایتمک کرکسی که • انبیا و اولیا جولان ایتدکلری کلستان الهی‌ده سن دخی جولان ایلیه‌سن قطعه

در کوچهٔ زاهدان رسیدم • از شیوهٔ عاشقان خبر نیست • پروانه شدم بعشق آن شمع • این قصه حدیث مختصر نیست

عجب حکمت و محل حیرتدرکه آدمی کو در نکنجد در جهان آدمی که حقیقتی اولان روح اعظم • و عقل کل اعتبار ایله عالم کبرا اولوب • بو جهان اصغره صیغمز ایکن
در سر خاری همی کردد نهان بر خارک او جنده دوکلی نهان اولور • و یاخود بر خار نهانک طرفنده • دایما طولانور حاصل کلام شعر

بنده صغار ایکی جهان بن بو جهانه صغمزم • کوهر لامکان بنم کون و مکانه صغمزم • کون و مکاندر ایتم ذاته کیدر بدایتم • سن بوکا ثلمه بی بلکه نشانه صغمزم

دین جان و عقل کل • بر خار شابه‌سنده اولان جسم ظلمانیده نهان اولوب خار اقتضای نفسانیه طرفنده طولانور فی الحقیقه بوندن
عجب بر حالت اولورمی کم • روح جسمه مقید اوله • بونده دخی حق سبحانه و تعالانک حکمت عجیبه • و اسرار غریبه‌سی واردر اسرار مزبوره‌دن
بعضیسن بیان ایدوب عین القضاة همدانی بیوررلرکه • دنیا را محک آخرت کردند • و قالب را محک جان کردند صبغة الله و من احسن
من الله صبغة • جوابی شافی • و بیانی وافی باخود دارد • کوش دار از مصطفی بشنو • الدنیا مزرعة الآخرة میکوید • دنیا خم است بیان ازل و ابد
نهاده • درین خم جمله رنکها پیدا آید • سعادت از دنیا و قالب ظاهر شد • و شقاوت همچنین • و اکرنه در فطرت همه یکسان بودند • تفاوت از خلقت
نیامد • ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت • بلکه از نوابل و قوالب آمد • اکر دنیا و قالب ضرورت نبودی • چرا مصطفی را بدین حال باز کذشتندی
کریه عاو تضرع کفتی • لیت رب محمد لم یخلق محمدا • یا ابوبکر کوید لیتنی کنت طیرا اطیر • یا عمر کفتی لیتنی کنت شجرة تعضد • دریغا این فریاد از دنیا و قالب
بر می آید • و اکرنه این سخن و این شکایت نبی و ولی را بحقیقت چه کار • و معنی این سخن آنست که کاشکی مارا در عالم فطرت و حقیقت کذاشتندی
و هرکز بعالم حکم و تکلیف نفرستادندی • ای عزیز آدمی یک صفت ندارد • بلکه صفات بسیار دارد • در هر یک از نهی آدم دو باعث است یکی
رحمانی دیکر شیطانی • قالب و نفس شیطانی بود • جان و دل رحمانی بود • و اول حیزی که در قالب آمد نفس بود • اکر سبق قلب یافتی هرکز نفس را
در عالم نکذاشتی • قالب کثافتی باضافت با قلب • و نفس صفت ظلمت دارد • بایکدیکر انس و الفت کرفته اند • نفس را وطن پهلوی چپ آمد •
و قلب را وطن صدر آمد • نفس را هر لحظه مزید هوا و ضلالت • و دل را هر ساعتی بنور معرفت مزین می کنند • افمن شرح الله صدره للاسلام
فهو علی نور من ربه • ایمدی اسرار مزبوره‌دن بر مقدار حصه‌مند اولدکسه • جانک قالبه قید اولماسنده حکم کثیره وار ایمش • باخصوص

حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • روح اعظم وعقل کل بالذات کندولری ایکن کورمیسن مصطفی اندکه سازد همدمی مصطفی علیه السلام
اوج لاهوتدن بو عالم ناسوته کلدی که • بر همدم دوزه • وبشریته تعلق ایلیه • فلهذا کلمینی یا حمیرا الکلمی کلمینی یا حمیرا الکلمی دیو • ام المؤمنین
حضرت عائشه صدیقه رضی الله عنهایه خطاب بیورررلرکه • یعنی بر نحوایلی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل حضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلمه تجلی ذات غلبه ایلیوب بالکلیه شعور بشریتدن غایب اولسه امر دعوته قیام کوستروب عالم بشریته تنزل ایتمک ایچون عائشه
رضی الله عنهایه تقرب ایدوب • کلمینی یا حمیرا یعنی بکا سویله یا عائشه دیو بیورررلر ایدی • حمیرا حمرانک تصغیریدر • وانک بیاضنه دیرلر • قال ادم
خذوا شطر دینکم من الحمیرا • قال ابن اثیر فی شرح هذا الحدیث • یعنی عائشة کان علیه السلام یقول لها یا حمیرا یرید البیضاء • فان العرب یقول
امراة حمراء ای بیضاء • ای حمیرا آتش اندر نه تو نعل ای حمیرا سن نعلی آتش ایچنه قو • تا ز نعل تو شود این کوه لعل تا که سنک نعلکدن بو کوه وجود
لعل اوله علم بارنجاندرکه • عاشق معشوقنک قلبینی کندویه جذب وتسخیر ایچون • وعبد ابقک سیدینه رجوعی ایچون • بر طونمادق ودلنمدک نعله
بعض خواص • ومعشوقک ویا خود عبد ابقک اسمین یازوب آتشه براغورلر • وغرایمه مشغول اولوب اثر عظیمین کورررلر • پس بو محلده دخی آتش
ایچنه نعل قومق جذب وتسخیردن کنایه • وذکر ملزوم اراده لازم قبیلندن اولور • حاصل معنی دیمک اولورکه • یا عائشه جذب وتسخیر ایچون استعمال
ایلدکلری نعل شابه سنده اولان وجودکی بکا قریب ایله • وکلامکی سمعمه القا ایله که • حتی سنک جذب وتسخیرکدن بنم عالم بی رنکیده • وتجلی ذاتده
مستغرق اولان کوه وجود بیوجودم • تجلیات صفات ایله تخلق وتلون حاصل ایدوب • عالم بی رنکیدن عالم رنکده اولان بشریته •
تنزل ایدم • والفاظ وعبارات ایله متلون لعل بدخشان معرفت • ویاقوت حمرای اسرار حقیقت بیان ایلیم • آه ای عاشق صادق حضرت مولانا
بو بیت شریفده نه مرتبه یه اشارت بیورررلر معلوم کمیده • اول مرتبه یه اشارت بیورررلرکه • مادام که آتش حطب ودخان ایله ممتزج اولمیه
اندن رنک ولون اولمز • واثر حرارتدن غیری برنسنه ذوق اولنماز • اما نار حطب وشمعه ملاقی اولنه • کاه حمرت وکاه صفرت ایله متلون
کورینوب • وبذه النار دیو اشارت اولنور • پس حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم دخی • وصول الی الله ده • وذات تجلیک تجلیسنده
بود وعدمدن غایب • وشعور وعدم شعوردن عاری • ولون ورنکدن بری تجلی محض اولماغله مرتبه شعوره کلمک ایچون کلمینی یا حمیرا بیورردیلر
اما اینه دخی دکلدرکه • اول محرم قرب لی مع الله بشریته کلدکده • شهود وحدت مطلقه دن محجوب اولالر • ونور محض اولمق مرتبه سندن تنزل ایده لر
مثلا بر نار عظیمه بر نعل براغلسه • نعل بر بورانی اتشک مرتبه سندن ازاله ایتمز • بلکه نعل حرفت آتش ایله حمرت حاصل ایدوب انا النار
دیمکه باشلر • کذلک کلمات بشریة عائشه صدیقه دخی • اول سرافراز انبیا واولیانک عالم بی رنکیده اولان استغراقنه مرتبه صفاته تنزل ایله
رنک تعین ویروب کوه وجود شریفلری لعلکون اولوردیمک استرلر حکایت اولنورکه • وارث اکمل حقیقت احمدی • ممشاد دینوری
زماننده عشاق الهی صحبت ذکر الله ایچون جمع اولوب صمت ذکر الله ایله توجه قلبی ایلدکلرنده • اخواندن برینه جذبات الهیه غلبه
ایدوب • وتجلی ذاتده مستغرق صرف اولماغله • انتقالی حالی مشاهده اولنماغله ممشاد دینوری • قدس سره فقرا حقدن برینه خطاب ایدوب
ای درویش طشره وچق • وهوای نفس اوزره اولوب حد بلوغه ایرشمش بر امرد بولوب کتور دیو بیوردیلر • اول دخی بر موجب اشارت
بر امرد کتوردکده • اول مغشی علیه اولان منجذب یاننده برمقدار رکعت اتدردیلر • حتی منجذب مزبور حرکته باشلایوب مرتبه صحوه قریب اولدقده
فی الحال اول امردی انک یانندن قالدروب طشره چقردیلر • بعده فقرا ممشاد دینوریدن بو وضعک حکمتن سؤال ایلدکلرنده جواب ویروب
اولکسنه یه تجلی ذات کمال ظهور ایله غلبه ایدوب • بو عالمدن کوچکه یوز طوتمش ایدی • پس اول امرد محض بشریتده اولماغله کتوروب
منجذب مزبورک یاننده قعود ایتدردک • حتی انک بشریتی منجذبک بدننه تأثیر ایدوب حرکته کلدکده درحال یانندن قالدروب
طشره چقاردق • اکر دخی زیاده طورسه انک بشریتی روحنه دخی تأثیر ایدوب لطافتنه کثافت طاری اولوردی دیو بیورردیلر ایدی •
انبیا واولیانک اطوار واحوالی • بز بلدکمز مرتبه ده دکلدر • سعادت اول باشه که انلارک خلوص ومحبتنده راسخ دم اوله • ای مستکشف
اسرار رحمانیه • ومستفتح انوار قدسیه • روح انفی تذکیر وتأنیثدن • ومرد وزندن معرا ومبرا ایکن • لسان عربده لفظ روح تأنیث سماعی
واشباهه کلدکده رجل ومرآة اسمیله تسمیه اولنماغله کاشف اسرار کردکار • مولانا خداوندکار • بعض حقایق واسرار بیان ایدوب بیورررلرکه
این حمیرا لفظ تأنیث است وجان • تصغیر حمرا اولان بو لفظ حمیرا • وروح تأنیثلر اولوب حمرا تأنیث لفظی • وروح تأنیث سماعی در
نام تأنیثش نهند این تازیان • عرب عربا روحه ایله حمیرانک مبنی تأنیث وضع ایتدیلر • وارجاع ضمیر ایتدکده ضمیر مؤنث کتوردیلر
لیک از تأنیث جانرا باک نیست • ولکن روح باکه تأنیثدن باک یوقدر • روح را با مرد وزن اشراک نیست • روحک مرد وزن ایله اشتراکی یوقدر
ومذکر ومؤنث اولمقدن عاریدر • زیرا که شان روح پرفتوح • از مذکر وز مؤنث برترست • مذکر ومؤنث اولمقدن برتر ومقدسدر •
این نه آن جانست کز خشک وترست • اما بو تحقیق اولنان جان رطوبت ویبوست وحرارت وبرودتدن • اولان روح حیوانی دکلدر •
این نه آن جانست کافزاید ز نان • بو اول جان دکلدرکه ناندن زیاده اوله • ولطیفه اغذیه دن تکون ایدن دم رقیقک بخارندن حاصل اوله
یا کهی باشد چنین کاهی چنان • یا کاهی خشک وترندن وناندن وتره دن قوت بولوب مزاج اعتدالیسی مختل اولدقده • قابل غذا اولمیوب
صورت اصحاب ایلیه • وحالدن حاله انتقال ایدوب تغیرپذیر اوله • روح قدسی بو صفتلردن مقدسدر • خوش کننده است وخوش وعین خوشی
نفخ الهی وامر ربانی اولان روح قدسی • خوش کننده روح حیوانیه • ورونق دهنده قوای جسمانی در • وحالیدر • ذی نفسه وذاته خوش در

وخوشلغک عین وحقیقتی در • بی خوشی نبود خوشی ای مرتشی • روح قدسی لطافت وخوشلغی غیریدن الماز • وذوق ولذتی غیرک وساطتیله بولماز
ای مرتشی یعنی ای مقصود ومرامنه غیری کسنه یی اتخاذ وسیله ایلین کمسنه • رشوة موصل حاجت اولان شیئه دیلور • وبو محلده حاجته وسیله
اتخاذ ایلینه دیلور • قال عبد الکریم الجیلی قدس سره الجلی فی الانسان الکامل فی الباب الخمسین • اعلم ان روح القدس هو روح الارواح وهو المنزه
عن الدخول تحت حیطة کن • لانه وجه خاص من وجه الحق • قام الوجود بذلک الوجه • فهو روح لا کالارواح • لانه روح الله • وهو المنفوخ منه فی آدم
والیه الاشارة بقوله ونفخت فیه من روحی • فروح آدم مخلوق • وروح الله لیس بمخلوق • فهو روح القدس • ای انه الروح المقدس عن النقایص الکونیة
وذلک الروح هو المعبر عنه فی الآیة بقوله • فاینما تولوا فثم وجه الله • فمعنی هذا الروح المقدس • الذی اقام الله به الوجود الکونی بوجود اینما تولوا باحساسکم
فی المحسوسات او بافکارکم فی المعقولات • فان روح القدس متعین بکماله فیه • لانه عبارة عن الوجه الالهی القایم بالوجود • فذلک الوجه فی کل شیء هو روح الله
وروح الشیء نفسه • والوجود قایم بنفس الله ونفسه ذاته الی آخره • وقال المشار الیه فی کتابه المذکور فی الباب الرابع والخمسین • اعلم ان الروح
فی الاصل بدخولها فی الجسد وحلولها فیه • لا تفارق مکانها ومحلها • ولکن تکون فی محلها • وهی ناظرة الی الجسد • وعادة الارواح انها تحل موضع نظرها
فای محل وقع فیه نظرها تحله • من غیر مفارقة لمرکزها الاصلی • وهذا امر یستحیله العقل • ولا یعرف الا بالکشف • ثم انها لما نظرت الی الجسم بنظر الاتحاد
وحلت فیه حلول الشیء فی هویته اکتسبت التصویر الجسدی • وهذا الحلول فی اول وهلة • ثم لا تزال تکتسب منه • اما الاخلاق المرضیة الالهیة فتصعد
وتنمو به فی علیین • واما الاخلاق البهیمیة الحیوانیة الارضیة • فتهبط تلک الاخلاق الی سجین • وصعودها هو تمکنها من العالم الملکوتی حال تصورها
بهذه الصورة الانسانیة • لان هذه الصورة تکسب الارواح ثقلها وحکمها • فاذا تصور الروح بصورة الجسد اکتسب حکمه من الثقل والحصر والعجز
وامثال ذلک • فیفارق الروح ما کان له من الخفة والسریان لا مفارقة انفصال • ولکن مفارقة اتصال • لانها تکون متصفة بجمیع اوصافها الاصلیة
ولکنها غیر متمکنة من اتیان الامور الفعلیة • فتکون اوصافها فیها بالقوة • لا بالفعل • فلهذا قلنا انها مفارقة اتصال لا انفصال • فاذا کان
صاحب الجسم یستعمل الاخلاق الملکیة • فان روحه تتقوی وترفع حکم الثقل عن نفسها • حتی لا تزال کذلک الی ان یصیر الجسد فی نفسه کالروح فیمشی
علی الماء • ویطیر فی الهواء • ثم ان کان صاحب هذا الجسد یستعمل الاخلاق البشریة • والمقتضیات الارضیة • فانه یتقوی علی الروح حکم الطبع
والثقل الارضی فینحصر فی سجنه فیحشر هذا فی سجین • الی آخره • وبالجمله روح قدسی تحقیقنده عقل وفهم ذکیه لال اولوب وارباب کشف وشهودک
عبارته کتوردکلری کلمات روح افزا نقل اولونسه نیجه بیک بونک کبی کتاب اولور • ایدی چون تو شیرین از شکر باشی بود • چون سن شکردن
شیرین ولذیذ اولاسن کان شکر کاهی ز تو غایب شود • اولورمی کیم اول لذت شکر احیانا سندن غایب اوله • مصراع اولده بود کلمه سی
مصراع ثانیده استفهام اولوب • بود کان شکر اولمق اوزره معنی ویردیلر • شراحک جمله سی بو معنایی اختیار ایدوب • مصراع اولده
اولان باشی کلمه سنی باء عربیله ضبط ایتمشلر • اما ذهن سلیم صاحبلرینه روشندرکه • بو جمله ویریلان معناده سباق وسیاقه مناسبت
فهم اولنماز • زیرا حضرت مولانا بونک سباقنده • روح قدسی متبدل ومتغیر اولماز • وانک خوشلغی اخردن دکلدر ذاتی در • وخوشلغی
بعینه کندوسی در بیورمش ایدی • بو تقریرجه مناسب اولان معنی بودرکه • مصراع اولده اولان باشی باء عربیله اولمیوب باء فارسیله
شکر پاش یعنی شکر صاچیجی معناسنه وصف ترکیبی اولوب یا وحدت ایچون اوله • وبود کلمه سی استفهام اولمیوب بلکه فعل شرط اوله
ومصراع ثانی جزاء شرط اولوب تقدیر کلام • چون شیرینی تو از شکر پاشی بود • کان شکر کاهی ز تو غایب شود دیمک اوله خلاصه کلام
وزبده مرام • ای مستمعین ذوی الافهام • عشقی بطریق التعریف بلمک باشقه در • وعاشق اولمق باشقه در • وکیفیت عشق وجذبات ایله
عین عشق اولوب درق مستی • ونقوش وجودی بتمامه افنا وازاله ایتمک دخی اوزکه در • ایدی مادام که بر صاحب نظره ایرشوب •
نحاس بشریتکه اکسیر عشق طرح اولنمیوب شکرپاش شابه سنده اولان بعض مجالس علم وتذکیر • ومحافل موعظه ده اوقونوب دکلمات تصوفیه ایله
مالامال کتب نفیسه ایریشوب اخبار عشق • واطوار عشاقی استماع ایتمکله • دهان کوشک شیرین • ودماغ جانک لذت دخی بولسه اول لذت عشق
درونکدن جوشش قلمیوب خارجدن وراه حواسدن کلمکله لذت مزبوره سنک ملکک اولمیوب کاه کلوب وکاه کیدر • ومقوله یه حال
دلمیوب لایحه ولامعه دیلور • ولکاهرکز اعتبار یوقدر • نته کم مثنوی شریفک دردنجی جلدنده بو کا متعلق بر بیان لطیف واقع اولوب بیورررلرکه

مثنوی

عقل دو عقلست اول مکسبی • که در آموزی چو در مکتب صبی • از کتاب واوستاد وذکر وفکر • از معانی وز علوم خوب وبکر
عقل تو افزون شود بر دیکران • لیک تو باشی ز حفظ آن کران • لوح حافظ باشی اندر دور وکشت • لوح محفوظ اوست کوزین درکذشت
عقل دیکر بخشش یزدان بود • چشمه آن در میان جان بود • چون ز سینه آب دانش جوش کرد • نه شود کنده نه دیرینه نه زرد
ور ره نبعش بود بسته چه غم • کو همی جوشد ز خانه دمبدم • عقل تحصیلی مثال جویها • کان رود در خانه از کویها
راه آبش بسته شد شد بی نوا • از درون خویشتن جو چشمه‌ها • پس ای سالک طریق سبحانی • وطالب لذت عشق ربانی

چون شکر کردی ز تأثیر وفا • چونکه سن صاحب عطا ووفا اولان مرشد کاملک نظر اکسیر اثرندن کندک شکر اولاسن • ویا خود
طریق حقده افنای وجود ایدوب عهده وفا قلدوغک • تأثیرندن عین شکر اولاسن پس شکری از شکر کرد جدا • پس شکرلک شکردن
نچون جدا اولور اولماز • یعنی تجلیات الهیه مرآت قلبکده متعاقبا ومتوالیا • رش نور جذبات رحمانیه ایتمکله • مرتبه نفسانیتدن
رها بولوب عین روح قدسی • وعشق حقیقی رتبه سن بولاسن • الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون • زمره سنه ملحق اولاسن

هرگز لذت عشق عین لذت اولان قلبکدن منفک اولماز • زیرا لازم الحقیقه لذاتها لا ینفک عنها • و فقنجه لازمه حقیقت حقیقتدن گسسته
و منفک اولماز • اکا بناءً که لذات حبا زلی • بر موجب • فاحببت ان اعرف • روحک صفته ضروریه سیدر قاسم انوار
بقدر جام بود شور حالت مستان • هزار جان گرامی فدای رطل گران
اگرچه طاقت رطل گران بوسع تو نیست • ز دست ساقی باقی بیاله بستان
ازان شراب که مدهوش اوست ملک و ملک • ازان شراب که مستست ازو زمین و زمان
ازان شراب که مرهون اوست جان و خرد • ازان شراب که موقوف اوست امن و امان
زهی شراب و زهی شورش زهی مستی • زهی عطا و زهی منت و زهی احسان
زهی ز عشق تو مستیم همچو آتش تیز • زهی حلاوت باده زهی حرارت جان
بشکل شکر بود شکر هر کجا باشد • اگرچه شکر ندارد نهایت و پایان
ز شکر آب شدم پس شراب باب شدم • شرابخانه شدم هر چه خوانیم بنخوان فاذا کان کذلک عاشق از خود چون غذا یابد رحیق
عاشق چونکه بادهٔ عشق و محبت • و رحیق شهود وحدت • و شراب ذوق و حقیقتی • کندو وجودنده غذا بوله عقل انجا گم شود گم ای رفیق عقل انده
گم اولور رکم ای رفیق • یعنی عقل جزوی سر عشقی فهم و ادراک ایده میوب گم گشته و دم بسته قالور • فلهذا عقل جزوی عشق را منکر بود
عقل حالت عشقه منکر اولور گرچه بنماید که صاحب سر بود اگرچه عقل جزوی صاحبی کوسترر که صاحب سر اوله • یعنی بعض حرکات و اوضاعدن
و کلمات و گفتاردن • گرچه لم صاحب سر اولان عشاق الهی کبی کوسترر • و دایما انلرک کلمات دررباردن اوقیوب عشق عاشق و معشوقدن
دم اورر • لکن محلی کلدکده کندونک لقمه سی اولماغله فی الحال تقلیدی ظاهر اولوب مستان الهی اولانلرک حالنی انکار ایدر و الکبر
فتنی ایله سنلی اولماز قاسم انوار
ای عشق چاره ساز تو عیی که حکمت • عاشق رهین مهر و وفا هر کجا که هست • عارف قرین صدر صفا هر کجا که هست
عاقل بعقل مایل و عقلش بهانه جوی • دستار عقل را بربا هر کجا که هست • ای صوفی ای در غم دستار و ریش مانده • صوفی مکو بکو بنزما هر کجا که هست
عاشق انیس رنج و بلا هر کجا که هست • همراه عشق باش که در طور عاشقی • همراه توست وصل و لقا هر کجا که هست
پس بعض سائلار یا مولانا • یا بزم
عقلمزده هیچ اذعان یوقیدر • همان بالکلیه سلب ایده وکرمه دیو کویا سؤال ایتدکلرنده جواب بیوررلرکه زیرک و داناست اما نیست نیست
نعم عقل جزوی زیرک و داناد ر • اما نه فایده صاحب پندار و انانیت اولوب وجود و هستیدن فانی دکلدر ایدی تا فرشته لا نشد اهر منیست
مادام که فرشته لا اولمیه اهرمندر • یعنی ملایکهٔ ارضیه دن هر قنقی ملک که سطوات نور الهیده محو وجود ایتمیه • و ابلیس خلقتنی من نار دیدوکی
اول فرشته دخی خلقتنی من نور دیوب آدمه سجده ایتمیه • و پندارندن چوب تذلل و مسکنت کوسترمیه • اول فرشته مرتبهٔ ملکیه دن سقوط ایدوب
اولوب شیطان مرتبه سنه هبوط ایدر • کذلک فرشته کبی نورانی اولان عقل دخی • هر نه قدر علم و دانشی وار ایسه • مادام که ورزش عشق
الهی ایله فانی لله و اروب محو وجود موهوم ایتمیه • و عجب و پندارندن چکمیه • فرشته دخی اولور ایسه اسفل طبیعنده پایسته اولوب ابلیس کبی
باب قرب وحدتدن مهجور اولور • و شیطانک فرشته ایکن شیطان اولماسنده معتزله ایله اهل سنت و جماعت بیننده اختلاف
واقع اولوب اهل سنت و جماعت متفقلردرکه • شیطان آدمه سجده ایتمکدن ابا و استکبار ایتمزدن اول زمرهٔ ملایکه دن اولوب بعده
امر الهی یه امتثال ایتمامکله شیطان اولدی • ارباب تفسیر مبحث مزبوری • و اذ قلنا للملائکة اسجدوا لآدم فسجدوا الا ابلیس ابی و استکبر
و کان من الکافرین آیت کریمه سنده تفصیل ایتمشلردر • قال القاضی فی تفسیر هذه الآیة • وان ابلیس کان من الملائکة و الا لم یتناوله
امرهم • و لم یصح استثناؤه منهم • و لا یرد ذلک قوله تعالی • الا ابلیس کان من الجن • لجواز ان یقال کان من الجن فعلا • و من الملائکة
نوعا • و لان ابن عباس رضی الله عنه • روی ان من الملائکة ضربا یقال لهم الجن • و منهم ابلیس • بو بابده مباحث کثیره وارد ر • ان شاء الله بوندن
دخی انسب محلی کلدکده تحقیق اولنه • همان بوندن مراد اولنان عقل جزوی صاحبی فرشته دخی اولسه محو وجود موهوم ایتمدکجه اهرمندر
دیمکدر زیرا او بقول و فعل یار ما بود اول عقل جزوی قولاً و فعلاً بزم یارمز اولور فاما چون بحکم حال آیی لا بود چونکه حال حکمنه
کلسن لو دونوت انمله • لا حرفت دیوب عقل جزوی محو و لا اولور نجندی در صحبت دست جان نگنجد • شادی و غم جهان نگنجد
ای خواجه تو مرد خود فروشی • رخت تو درین دکان نگنجد • پر شد در و بام یار از یار • یک خانه دو میهمان نگنجد
یا دوست گزین کمال یا جان • اغیار دران میان نگنجد • و بالجمله لا بود چون او نشد از هست نیست چونکه عقل جزوی هستی مجازیدن
محو و لا • و محض فنا اولمادی • او معقوله انانیت صاحبی هرکون فنا و عدمه کیدوب محو و نابود اولور اکا بناءً که چونکه طوعا نشد کرها بنیست
چونکه وجود موهوم • و عقل محروم طوعا و اختیارا فانی اولوب کندولی معدوم بلمدی • کرها و اضطرارا تطورات فلکیه او معقوله صاحب رزارلری
افنا و اهلاک ایتدوکی چوقدر نظم
یکه حق و حضری یوقدر • پرده راه اولدی اوصافک کا • پرده یی رفع ایت یولکدن اولا
وارلغکدر دار ملکت ابتلا • ترک قیل بو وارلغی ای مبتلا • پر صفا در باق بو یولق جانبنه • دانه اچون دو شمه وارلق دامنه
محو نقش ایت عشقدن الدکه سبق • اول قیاس ایت اثبات حق • تخت اثباتک دلور اول سروری • وارلغندن ایله کندین بری
شاد اول ای مقبل و فرخنده فال • طو غدی ایسه نور جذبه وجد و حال • کل کلستان صفایه باص قدم • چون صلا ایتدی نسیم صبحدم
ساقیا جام حیات آمیز ور • حالت مستان شور انگیز ور • جرعهٔ فیضک نصیب جان اوله • حالت عشقیده دل سکران اوله
حالت اسرسنک یوری دیوانه وار • عاقل اولان بو لیمز بو نزمه یول • ایله امید و بیمی تکیه گاه • لطف حقدر هم مدار و هم پناه
بو دکل الا که علم الله در • صافه بوندن هر کشی آگاه در • امر وجدانی در ر بو ای پسر • نیجه سی تعبیر ایدر بونی بشر
کفت و گوییده بیلنمز بو عیان • اهل ذوق اکلر بو معنایی همان • جان کمالت و ندای او کمال جان کمالدر و ندای جان دخی کمالدر

مصطفی گویان ارحنا یا بلال اکا بناءً حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الادنی • ارحنا یا بلال بجیده • اراحه دکلنمرنگ معناسنه در
ای بلال افراز بانگ سلسلت ای بلال بانک سلسله کی بلند ایله زان دمی کاندر دمیدم در دلت اول دمدن بانک افراز اول که اول نفخ و دمی
سنک قلبکه نفخ و افاضه ایلمشم در زان دمی کادم ازو مدهوش گشت یا بلال اول دمی ترفیع ایله که آدم علیه السلام اول نفخهٔ الهیه دن مست
و مدهوش اولدی هوش اهل آسمان بیهوش گشت و ملکوت اعلی و جمیع اهل سمانک هوشی • اول نفخه نک صفاسندن بیهوش اولدی •
یعنی مرآت مجلای جان بلال • پرتو روح محمدیدن اقتباس نور جمال • و کسب کمال ایتمکله • ندای دلنوازی • روح افزا و راحت زای اولماغله
حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم • کثرت دعوتدن • هر بار که نوع ما کندولرنده رایحهٔ تعین استشمام ایتسه لر عالم لا تعینه پرواز ایچون
ارحنا یا بلال دیو بیوررلر ایدی • و آواز بلالدن نفحات قدسیه استنشاق ایدوب غرق بحر ذات بحت اولورلار ایدی • پس بو دخی
بر شکر باشدن لذت الحق دکلمیدر دینورسه • بو ذکر اولنان لذت استماع الجلیلن دکلدر • بلکه بلال رضی الله عنه • وجود مجازیسی نور محمدیده
محو و محق ایتمکله • بلالدن صادر اولان صدای خوش • و ندای دلکش • همان دریای سر محمدیدن تموج • و نور آفتاب احمدیدن تفوج ایلمشدر
پس خارجدن اولمایوب شکر کندودن نشأت ایلین لذت کبی اولور • فاذا کان کذلک مصطفی بیخویش شد زان خوب صوت مصطف
صلی الله علیه و سلم • بلال حبشی رضی الله عنهک ندای روح بخشندن نشأت اولماغله • فنا اندر فنا اندر فنا اولوب تجلیات حقانی • و وجود ربانی الهی
باقی بالله و موجود بالحق اولدی • فلهذا شد نمازش در شب تعریس فوت اول رسول مجتبا و حبیب خدانک نمازی شب تعریسده فوت اولدی
تعریس اکا دیرلر که • ارباب سفر کیجه نک آخر زمانلرنده کیدوب واخر لیلده • برای نوم و استراحت بر محله نزول ایده لر • کما قیل التعریس نزول المسافر
اخر اللیل نزلة للنوم و الاستراحة • و شب تعریسده اولان نمازدن مراد ابو قتاده رضی الله عنه دن روایت اولنورکه • غزوات رسالت پناهدن
بر غزاده لیله نک اکثرنده کیدلوب بعده بر مقدار خواب و استراحت ایچون اخر لیلده تعریس ایلدک • حکمت الهیه اول قدر خواب و استراحت
و مکث و آرام ایتمشلرکه • وقت صلوه صبح کچوب • و آوزمره کنش طوغوب حتی حرارت شمس بیزی ایقاظ ایلدی • و بیدار اولدقده نیر اعظمک
ارتفاعنی درجهٔ ضحوه کبراده مشاهده ایلدک • پس اول اسرا سبحان الذی اسری • و کرم رو ما ضل صاحبکم و ما غوی • و متکلم و ما ینطق عن الهوی
ان هو الا وحی یوحی • یعنی مهر انور نبوت • و ماه بدر رسالت • و مفیض انوار هدایت • حضرت محمد صلی الله علیه و سلم دخی • خواب نازدن چشم باز
و سرافراز اولدقده • بلال حبشی رضی الله عنه یه اذان اوقی دیو بیورروب • وقتی فوت اولان صلوه صبحی جماعت اصحاب صفا صفوت ایله
قضا ایلدیلر • ابو قتادة الحارث بن ربعی • ان الله قبض ارواحکم حین شاء • و ردها علیکم حین شاء • یا بلال قم فاذن الناس بالصلوة
و فی ابن الملک ابو قتادة الحارث بن ربعی • روی البخاری عنه کان النبی علیه السلام فی سفر مع اصحابه فنزلوا آخر اللیل فناموا فما ایقظهم الا
حر الشمس • فقال علیه السلام ان الله قبض ارواحکم و هو مجاز عن سلب الحس و الحرکة الارادیة عنهم • لان النایم کالمقبوض الروح فی انسلابهما
حین شاء و ردها علیکم حین شاء • قم فاذن الناس بالصلوة • و هذا یدل علی وجوب قضاء الفایتة • و اثبات الاذان لها • فان قیل کیف فات
عنه الفجر • و قد قال علیه السلام تنام عیناى و لا ینام قلبی • اجیب عنه بوجهین • احدهما ان قلبه علیه السلام کان یدرک الحسیات اذا لم تبطل الا بها
کالات السمع و الشم و غیرهما • و ههنا طلوع الفجر مما یدرک بالعین • و هی قد نامت فلا ینافی عدم ادراکه الطلوع تیقظ قلبه • و الثانی یجوز ان یکون له
علیه السلام حالتان • احدیهما ینام فیها قلبه • و الاخری لا ینام فیها • و هذه هی الاکثر • و قال النووی الجواب الثانی ضعیف و الصحیح المعتمد هو الاول
و اقول ارى الامر علی • لان النفوس القدسیة تدرک الاشیاء بلا واسطة الآلات کما ورد انه علیه السلام • اتموا صفوفکم فانی اراکم خلف
ظهری کما اراکم امامی • و یؤیده الجواب الثانی • ما روی عنه علیه السلام • قال ما القیت علی نومة مثلها • لعل حکمة الله فیه اعلام هذه الحکمة بارائة
فعل رسول الله صلی الله علیه و سلم • انتهی کلامه • و ارباب روایاتدن دخی بعضیسی بو وجهله نقل ایدرلرکه • حضرت فخر جهان علیه صلوات الرحمن
وجه مشروح اوزره • لاجل التعریس نزول بیوردقلرنده • وقت صبح قریب اولماغله صلوه صبحک وقتی کذر ایتمه مک ایچون حضرت بلاله
توجه ایدوب یا بلال سن ترک خواب ایدوب بیدار اول • و صلوه صبحک وقتی کلدکده خوابده اولانلری بیدار قیل دیو بیورماغله • بلال دخی
بسر و چشم یا رسول الله • علیک صلوات الله دیوب اصحاب کرام • و رسول علیه السلام لباس نوم ایله پوشیده چشم اولدقلرنده •
بقدرته حی لا ینام • بلال دخی بی اختیار مناجاته واروب سابق الذکر اولدوغی اوزره صباح نمازینک وقتی کچمکله • ساعت ضحوه کبراده
اذان و اقامت • و جمهور جماعت ایله قضا اولوندی • و روایت اولنورکه لیلهٔ تعریس همان برکره واقع اولمایوب بلکه مراراً واقع اولمشدر
حتی بر وقت آخرده دخی • حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله و سلامه • بر موجب قل انما انا بشر مثلکم • بحکم البشریة کیفیت نوم اولکه
راحله سندن بر جانبه میل و انحنا کوسترمشلر • ابو قتاده رضی الله عنه • حضرت رسالت پناهه طیانوب مستقیم القامه ایتمشلر • بعده تکرار
میل کوسترمکله کیرو طیانوب راست قلمشلر • حتی دفعهٔ ثالثه ده سحر قریب اولوب • و حضرت فخر عالم مبارک باشلرین قالدروب من هذا دیو
خطاب ایتمکله • ابو قتاده دخی انا یا رسول دیو جواب ویردکده • حفظک الله بما حفظت نبیه • دیو دعاء خیر ایتمشلر • حاصل کلام • و خلاصهٔ مرام
حضرت مولانا قدس سره الاسنی • حضرت شفیع الانام رسول علیه السلام • و اصحاب کرامه وقت صلونک فوتنی کثافت جسمانیه • و تعلقات
بشریه دن اولمقدن تقدیس و تنزیه ایدوب • بلکه بلال حبشی نک آواز صفابخشله • اوقودوغی تمجید و تهلیلدن • بر ذوق و حالت کلدی که
هر بری قعر دریای انوار تجلیات احدیة الذات ده محو و فانی • و شعور و عدم شعوردن عاری اولماغله صلوه صبح قضایه قالمشلر

عقابر سالكه جذبات رحمانيه • وسطوات تجليات احديه غلبه ايدوب اوزرينه وقت صلواتك كلدوكن • وكچدوكن بلمه او مقوله مستغرق حالت
مزبوره ايله مواخذه اولنمايوب بعده قضاء مافات ايدر • اما اوزرينه وقت صلواتك دخولنه شعورى وار ايكن تارك صلوة اولنه عياذاً بالله تع
كهالت نفس واغواى شيطان در • او مقوله مبتلالرى يوله كتورمك • وحيله نفسه الدانه وغن بلدرمك لازمدر • پس حضرت مولانا آواز بلالدن
محو محض تجليات اولان اصحاب كرام • ورسول عليه السلامك اوزرينه وقت صبحك فوت اولمسنه اشارت ايدوب ديرلركه سرازان خواب مبارك بر نداشت
اول انيس قرب لى مع الله حضرت حبيب الله • اول خواب مباركدن سر مباركن يوقارو قالدرمادى تا نماز صبحدم انجا بچاشت حتى صباح نمازينك
وقتى كچوب هنگام ضحايه كلدى • يعنى جذبات عشق احديت • ونفحات روضه هويت • اول قاف قرب وحدت حضرت رسالت پناهى تجليه
ربوده وقلوب شاهد جمال شاهد عشقده بروجهله مستغرق اولدى كه احوال بدنيه تداركندن قالدى • وهنگام ضحاى صحوده مرتبه شعوره
هبوط ايدوب صلوات فائته يى قضا ايلدى درشب تعريس پيش آن عروس اول زبده اكوان واصحاب كرامك شب تعريس اتصالده اول
عروس كبى اولان ذو الجلال والجمالك عندنده يافت جان پاك ايشان دستبوس انلارك ارواح قدسيه لرى دستبوس سعادتنى بولدى بعض
نسخ ده • رست جان پاك ايشان از عبوس واقع اولمشدر • يعنى حضرت معشوقك تجلى ذاتى قتنده انلرك روح پاكى • وجان طرنباكى كدورات
بشريه ايله عبوس اولمقدن خلاص اولدى • يعنى انلارك ارواحى وصلت حقله بقاء سرمدى بولدى ديمكدر • پس حضرت مولانا كرشمه وغمزه
ديدوكى كبى • بو دفعه دخى جناب عزته پيش ان عروس ديوب • اسماء الهيه دن اوليان عبارت ايله تسميه ايتمكله • معقد تا شرحى سبق ايدن •
غمزه وكرشمه واواز اسناد اولنديغنك اسرارينه واقف اولميانلر • سؤال واعتراض ايليه كلرنده بطريق الالتفات دل جواب ديرلدوكى بوكره
دخى مولانا قدس سره يه سؤال سابق وارد اولماغله • اول سؤالى دفع ايدوب اى بنم حالمده • وكلمات ومعاملمده متردد • وحالات عشقه
منكر اولوب لذت عشقدن واقتضاى ذوقدن بيخبر اولان عقل جزوى صاحبلرى بكا اعتراض ايتميه سز • بن اول جناب مقدس • وحضرت سبحانى
تنزيهه عروس ديدوكم حكمت بودركه • عروس آراسته ابصار نامحرماندن مستور وپوشيده اولدوغى كبى عشق وجان هر دو نهانند ومستير
معشوق حقيقى وجان عاشق هر ايكيسى مستور ونهانلردر • ايمدى بنم عروس ديدوكم رجل ومراد نك نعتى اولان عروس اولمايوب بلكه مرادم
عروسك معناى لازميسى اولان ستر وخفا اولوب اول واحد واحد • تتق عزت ورداء كبرياسيله • ابصار نامحرمانى پوشيده قيلوب ونور
وظلمتدن اولان يتمش بيك حجاب ايله محتجب اولوب • وروح روان دخى كمال لطافت • ونورانيتى ايله چشم ظاهردن خفى ومستير اولدوغى مناسبت ايله
كرعروسش خوانده ام عيبى مكير استعاره تمثيليه طريقى اوزره اول لا نظيردن شبيهه عروس اوقيدم ايسه بر عيب طوتمه • وعروسدن غيرى بر تمثيل اخر
يوقميدر ديه • ابواب استعارات خودكشاده ومفتوحه در • وبونى دخى تحقيق بيل كه از ملولى يار خامش كردمى يارك ملول اولمقدن خاموش اولوردم
يعنى محبوب ازلى ومطلوب لم يزلى يه بونك امثالى استعارات وتمثيلات ايله تضرع ونياز ايتدوكم • موافق رضاى سبحانى اولميدى من بعد بوقوله
تمثيلات اختيار اولونمز ايدى كر بهم او مهلت بدادى يكدمى واكر يارم بكا بردم مهلت ويرديدى • يعنى عشق ربانى وتجلى سبحانى • وجذبات حقانى
بر نفس بندن منفك اولميدى • وكوكلى طور عقله كتوروب • روح مستغرقه مهلت وآرام ويرديدى • هركز بنم لسانمدن بونك امثالى سؤال واعتراض
اولنه جق كلمات صدور ايتمز ايدى ليك ميكويد بكو هين عيب نيست لكن اول معشوق ومحبوبم • وايكى جهانده مقصودم دير كه طورمه سويله عيب يوقدر
يعنى بنم عاشقلغمدن بكا هر نه كه جمله ناز ونياز واقع اولور ايسه بنم دركاهمده مقبولدر • وانلرك جميع حركات وسكنات وعبارات وكلماتى بنم عندمده
عيب دكلدر • ايمدى يا مولانا سنك جاغلرسندن سينه بى كينه كه رمى اولنان سنك طعن وملامتدن ملول اولمه همان مقتضاى عشقدن نه مقوله
مقوله كلمات ظهور ايدرسه كتم ايلمه زيراكه جز تقاضاى قضاى عيب نيست بونك امثالى اسما والفاظك نقلى دل مجلاده اولان قضاء غيبك
تقاضاسندن غيرى دكلدر • يعنى جذبات رحمانيه • ومحبات سبحانيه سنى سنلكدن آلوب بحر عشق ازلى ده غيب مطلق • ومحو ومستغرق محض
اولماغله سنده ارادت جزويه قالميوب • اصداف قلبكدن سررشته لسانكه هر نه مقوله در وجواهر منتظمه اولور ايسه درياى غيب وشهود حق
ديكر فياض مطلقك تلاطم جود واحسانندن وتموج فضل وعطاسندن ظهور كلمشدر • عقل جز ونيابتنده تصرفى يوقدر مثنوى

عقل سايه حق بود حق آفتاب • سايه را با آفتاب او چه تاب • نقش او فانى واو شد آينه • غير نقش روى او انجا ى نه
انكه او از پرده تقليد جست • او بنور حق ببيند انچه هست • جهد كن تا پير عقل ودين شوى • تا چو عقل كل تو باطن بين شوى
اندك اندك خوى كن با نور روز • ورنه خفاشى بمانى بى فروز • ظلمت اشكال زان جويد دلش • تاكه افزونتر نمايد حاصلش

خلاصه كلام • وحاصل مرام عيب باشد كو نبيند جز كه عيب اول كمسنه كه عيبدن غيرى بن كورميه اول صافى عيب اولور عيب كى بيند روان پاك عيب
اماكه عالم غيبه ارتقا ايدن روان پاك • درنج جاكا قچان عيب كورر حافظ • هاتفى از گوشه ميخانه دوش • كفت ببخشند گنه مى بنوش
اين خرد خام بميخانه بر • تا مى لعل آوردش خون بجوش • كرچه وصالش نه بكوشش دهند • ان قدر اى دل كه توانى بكوش
رندى حافظ نه كناهيست صعب • با كرم پادشه عيب پوش • ايمدى بنم روح روانم عيب شد نسبت بمخلوق جهول عيب نقصه
عيب نقصه جاهل اولان مخلوقه نسبت ايله عيب اولدى نى به نسبت با خداوند قبول يوخسه قوللرينك عيوب كثيره سن عفو ايله قبول ايدن •
خداوند قبوله نسبت ايله عيب يوقدر • وحق سبحانه وتعالى يه عيب ونقصان تطرق ايتمكدن مقدس • ومخلوق جهوله نسبت ايله اولان
عيوبدن سبحانه وتعالى يه • ملال وكلال ويرمكدن منزه بر پادشاه بى چون وچرادر كه بلكه عند ارباب الكشف والشهود كفر هم نسبت بخالق حكمت

كفر هم خالقه نسبت ايله حكمت در • يعنى برموجب ولو شئنا لآتينا كل نفس هديها • بنى ادمك جمله سنى اهل ايمان دن ايتمكه قدرت كامله سى شامله ايكن
ولكن حق القول منى لاملئن جهنم من الجنة والناس اجمعين • فحواى كريمه سى اوزره كيمنى مجوسى وبت پرست • وكيمنى يهود وترسا خلق ايلمه سى حقه كوره
حكمت در • ودخى وما خلقنا السماء والارض وما بينهما باطلا • موجبنجه حق سبحانه وتعالى باطل وعبث ومهمل وبيهوده برشى وجوده كتورمشدر
الا كه انده بر حكمت خفيه سى واردر • مثلا كيمنى ملك وكيمنى جن وشياطين • وكيمنى انسان وكيمنى حيوان • وكيمنى اعلا وكيمنى اسفل • وهر بر نوعى دخى
بربرندن متفاوت يرادوب • مثلا انسانلرك كيمنى پادشاه بنمكه لايق • وكيمنى اودون چكمكه مناسب خلق ايدوب وقس على هذا هر برينى استعداد
ظهوره كتوردوكى بيهوده يره دكلدر • بونده حق سبحانه وتعالانك عقل لحاظ ايتميه جك اسرار غريبه سى واردر • پس حق سبحانه وتعالى
ذكر اولنان حكم واسرارينى ينه حق تعالى بيلور • وبو حكمتى كوكل كوزلرى الله نورى ايله مجلا اولان مردان خدا كورر • پس كفر خالقه نسبت ايله عجب حكمتدر
فاما چون بما نسبت كنى كفر آفتست چونكه بزه نسبت ايليه سن كفر آفتدر • وظلمت كفرده بولنانلره نكال ومحنتدر • ونار بعد وفراقده وسعير
جهل ونفاقده كمال حرقتدر • ولكن درياى مغفرتنه نظر اولونه • غضبنى سبق ايلين هر زمانده رحمتدر • وآتش قهرينى اطفا ايلين عفو وعنايتدر

حافظ عفو الهى بكند كار خويش • مژده رحمت برساند سروش • لطف خدا بيشتر از جرم ماست • نكته سربسته چه دانى خموش

ايدى حق سبحانه وتعالانك عفو واحسانه حد وغايت • وحصر ونهايت اولميوب • درياى رحمتى جوشه كلدكده • جمله عصات وعصيان
اول درياى جود واحسانه غرق اولدقدن صكره در يكى عيبى بود با صد حيات اكر يوز حيات حسنات ايله اولان مؤمنده • وعشاق الهيده
بر عيب دخى اولور ايسه • حق سبحانه وتعالانك كمال فضل وجود ايله بر مثال چوب باشد در نبات اول عاشق صادق ومؤمن وموافق
وجودنده اول عيب نبات شكرنده اولان چوب كبى در پس كو در ميزان در ترازو هر دو را يكسان كشند ترازوده نبات ايله چوبى هر ايكيسنى
برابر وزن ايدرلر • وچوبه دخى شكر بهاسن ويررلر • ونبات شكرى الدم ديوب چوب الدم ديمزلر زان كه ان هر دو چو جسم وجان خوشند زيراكه
اول چوب ايله نبات جسم جان كبى خوشلردر • كما قال الله تعالى • فاولئك يبدل الله سيئاتهم حسنات وكان الله غفورا رحيما •
پس بزركان اين نكفتند از كزاف پس كبار اوليا بونى كزافدن وبيهوده يره ديمديلركه جسم پاكان عين جان افتاد صاف پاكلرك جسم پاكلرى
صاف وعين جان اولدى • كما قيل ارواحنا اشباحنا • واشباحنا ارواحنا • وقال الجنيد رق الزجاج ورقت الخمر • فتشابها وتشاكل الامر
فكانما خمر ولا قدح • وكانما قدح ولا خمر • الحاصل كفتشان ونفسشان ونقششان شمديه دكين وصف اولنان عشاق الهينك
سوزلرى ونفسلرى ونقش صورتلرى • برموجب ان الله خلق آدم على صورته جمله جان مطلق آمد بى نشان جميعا بى نشان اولان
جان مطلق كلدى مغربى

دو عالم چيست نقش صورت دوست • چه جاى نقش صورت بلكه خود اوست • هر آن جويى كه از دريا روان شد
چو از درياست آن درياست جو دوست • چو يك دانه برست آمد بديدار • درخت وبرك وبار ومغز با پوست • غلط نبود اكر مجموع كويى
همان يك دانه اصلى خود در دوست • ز صد آيينه يك روى مقابل • اگر چه صد نمايد ليك يك روست • هر آن نقشى كه مى بينى از آن رو
كز آن نقاش آن نقش نكوست • تو آن چشم وابرويى كه بينى • يقين مى دان كه اين آن چشم وابروست • نظر كن باز در خوبان نظر كن
باشان بين عيان حسن رخ دوست • چو خوبان مظهر حسن نكارند • در ايشان مغربى حيران از آن روست

ايدى شك وشبهه قيلمه كه
جان دشمندارشان جسمست صرف اولياء اصفيا • ومردان خدايه دشمن طوتيجى كمسنه نك جانى جان دكلدر • بلكه جسم صرفدر • زيرا جان اولكيدى
جنسكن حسنه ميلى مقرر ايدى • اما ضد جان اولان جسم صرف مكدر اولماغله مردان خدايه عداوت ايلشدر چون زياد نرد او اسم صرف
مردان خدايه عداوت ايدن جان نردن زياد كبى اسم صرف در • نرد طورنجه تا ولى ديدكلرى اويوندر • ايكى زار ايله پنج وشش وچهار وسه ودو
ويك دوشش ديو اوينيايوب • وزارى كلدكده مقابله ده بر يول كورسه لر اوررلر • وخانه دن چيقاررلر ونرد بازلر انكا زياد وكشاد ديوب
افناى عمر وتضييع اوقات ايدرلر • ونرد ديدكلرى لعبى ملوك عجمدن دوردنجى طبقه اعتبار اولنان ساسانيلرك طبقه سنه اول پادشاه اولان
اردشير بن بابك بن ساسان بن بهمن بن اسفنديار زماننده اولان حكمادن برى • ايجاد وپيدا ايدوب قضا وقدر • واهل جهانه مثل ايراد
ايلدى • وانسانك كندو نفسنده نفع وضرره • وسعادت وشقاوته • وامور كليه وجزويه دن برشيده مدخل وتصرفى يوقدر • بلكه خير وشردن
هر نه افعال وآثار پيدا ايدرسه قضا وقدر كدر ديو • بو ملاحظه اوزرينه سنه ده اون ايكى آى • واون ايكى بروج مقابلى اون ايكى خانه لى
بر لوحه وضع ايدوب • وعدد ايام شهر • وهر برجه اوتوز درجات اعتباريله اوتوز قطعه پوللر دوزوب • وكيجه وكوندوزه تمثيل ايچون ايكى عدد
زار دخى دوزوب جهات ستة اعتبارايله • هر برزاره يك ودو وسه وچهار وپنج وشش نقاطن • وخير وشر جهات مزبوره نك تقسيمندن كلدكن
انسان فرق ايده ميوب • وكعبتينك تقلباتى اقتضاء قضا وقدره اشارت ايدوب تقليب اطواردن تغاير اوطارده الى غير النهايه
حال بو منوال اوزره در ديو • اردشيره پيشكش ايلدى • وحكيم مزبورك اسمى نردشير اولماغله واضعنك اسمى ايله مسمى اولدى • وعلامه زمخشرى
ربيع الابرار نام كتابنده اولان قولى حكيم مزبورك اسمى نردشير اولدوغنى مصدق در • كتاب مزبورده زمخشرى ديركه • اردشير نام بر شخص
واروب نرد بازلكده كوردوكده • الاردشير والنردشير بئس المولى وبئس العشير ايدم ديمشلر • حاصل كلام برفحواى ولقد كرمنا بنى آدم
اول خالق عالم • آدمى زبده مكونات واشرف مخلوقات ايدوب • برموجب انى جاعل فى الارض خليفة • آدمه نور آفتاب ذات
وصفاتيله تجلى ايتمكله آدم دخى اول تجلينك سطوات انواريله مرآت مجلاى قلبنى نقوش هستى • وتعلقات صور وتصورات كثراتدن

معنی وعاری ایتمکله • ظلمات نفسانیه وکدورات جسمانیه سی • برمصداق یمحو الله ما یشا محو وفنا اولماغله • انوار تجلی جوارح جسمانیه وقوای
روحانیه سنه غلبه ایدوب انکشاف ذات حاصل اولماغله • کنت کنزا مخفیا معناسنک سری هویدا اولوب من عرف نفسه فقد عرف ربه مضمونی اوزره
کندو وجودنک علمنه وجمیع اشیانک حقایقنه عالم اولوب جمله مکوناته رشح انوار فیوضات ایلدی • وبرمصداق وعلم آدم الاسماء کلها علوم اولین
واخرینی ن خبردار اولوب ملائکه یه اسمائی اعلام ایتدکده • جمله سی آدمه سجده ایدوب ابلیس استکبارا سجده ایتمامکله کافر اولدی • فاذا کان کذلک
عهد آدمدن بو دمه کلنجه نوع بشر ایکی فرقه اولوب • برفرقه سی اولئک حزب الله الا ان حزب الله هم المفلحون • نحواسنجه فرقه رحمانیه اولان
شول مؤمنین درکه • ادمک سر وحقیقتنه محرم دوشوب • وانبیا یه ایمان • واولیا یه اعتقاد ایدوب • نور عشق سبحانی • وتجلی ذات یزدانی ایله
نور ازهر وسم جاله مظهر دوشوب • وصل قرب جوار احدیتا ولدیلر • وبو زمره مخلصین اوامر ربانی • وسنن نبوی یه اتباع • واعمال صالحه
ومحبت الله ایله لایق رحمت • وقابل فیض هدایت اولوب • وتخلقوا باخلاق الله • فرمانیله جمیع اخلاق بشریه سنی اخلاق حمیده یه تبدیل ایدوب
آدم شرفنه نائل اولماغله • خلقت صورت رحمانیه ایله ظاهر اولور • وحضرت مولانانک گفتشان ونفس شان ونقش شان • جمله جان مطلق آمدی شان
بیورودغی بو زمره نک حقنه اولور • ونوع بشردن اولان فرقه اخری • اولئک حزب الشیطان الا ان حزب الشیطان هم الخاسرون
نص کریمی اوزره • شول فرقه شیطانیه درکه • علی الدوام انبیا واولیا یه • ایمان واعتقاد ایتمامکله عجب وانانیت • وکبر ونخوت وکفر وضلالت
وعناد وجهالت اوزرینه مصر اولوب • ابلیس آدمه سجده ایتمدوکی کبی بو زمره شمالیه دخی اهل حقه سرفرو ایتمیوب • طینت بشریه سی کفر وعنادله
تخمیر اولنمشدر • زیرا بو زمره سفلیه واحزاب شیطانیه • ابلیس علیه ما یستحقک اقوال واحوالنه تبعیت ایدوب صفات شیطانیه ایله متصف
اولمشلردر • وشیطان بونلرک جمیع عروقنه حلول ودخول ایتمکله شیطان منزلنه دوشوب • جمیع اطوار وحاللری • اطوار شیطانیه یه شبیه در
پس بو فرقه باغیه بو حال وبو ضلالتده ایکن • ویحسبون انهم یحسنون صنعا • نحواسنجه کندولرین اهل هدایت صانوب انبیا واولیا یه حاشا
ضلالت اسناد ایدرلر • وبرموجب فریقا کذبتم وفریقا تقتلون • انبیانک واولیانک نیجه سن تکذیب ونیجه سن قتل ایدرلر • پس الضدان
لا یجتمعان مصداقنجه • اصحاب یمین ایله اصحاب شمال ضدین اولماغله • اهل بطلان ارباب حقه عداوت ایده کلمشدر • نظم •

اسم جلالک مظهری اولان ابدا اول ازل • ایماندن ایرد دوشر اول کیم کفر ایله طغیان کلور • شول نا خلف کم آدمه کورک کیم اولمادی خلف
نا بالغ اول اوغلانلر اندن بسی عدوان کلور • اسم جمالک مظهری اولان کیشیدن دائما • خلق حسن لطف وکرم هم جود ایله احسان کلور

ایدی انسان اول زمان اصحاب یمیندن اولورکه • کندویی انسان کامله تسلیم ایدوب • اندن نور فیض الهی اخذ ایتمکله • اول محبت ربانیه
قوتی ایله عناصر اربعه • وطبایع واجسام جسمندن چیقوب • روح جسمنه داخل اوله • وانکلکدن خلاص بولوب عالم وحدت • وتجلی ذات احدیته
مظهر اولوب • فاینما تولوا فثم وجه الله سرینی شاهده قیلور • والله اعلم بالصواب • آیدی ای مستمع قابل • حضرت جلال الدین رومی •
بو محلک سباق وسیاقنده بو معنایه اشارت ایدوب • ذکر اولنان ایکی فرقه دن خبر ویرمشلردر • پس بیورورلرکه ان نمک اندر رشد وکل خاک شد
اول انبیا واولیا یه عداوت ایدن اصحاب شمال • ومظهر قهر وجلال اولانلر جسم محض اولماغله • سفلی اولان خاکه کندی • وکلیت ایله خاک کردر
اولوب تجیین ده قالدی این نمک اندر رشد وکل پاک شد این کدن مراد محبت الهیه ایله • ابدان لطیفه لری ارسرشته اولان اصحاب یمین
ومظهر لطف وجمال اولان اهل ایمان درکه • نمک محبت ولذت الفت مع الوحدت انجنه کندی • وبکلیته پاک اولدی • یعنی طوزله یه دوشن
نا پاکلر بلیخ پاک اولدوغی کبی • انسان کامل نظریه • وعشق ومحبت طوزلاسنه دوشن طالبلرک دخی • ملوث اولان احکام بشریه لری •
رفع وازاله اولوب • اقتضای عشقله پاک وطاهر • وجسملری جان اولدی • ان نمک کزدی محمد املح است اما دیدکم اول نمک ملاحت
صفتنه رکیم محمد علیه السلام اندن املح در زان حدیث با نمک او افصح است اول رسول مجتبا • اول حدیث بانمکدن افصح در • کما قال علیه السلام
انا افصح العرب • وقال علیه السلام انا املح من اخی یوسف • ویوسف اجمل منی • وبالجمله ملاحت حبیب خدا • ولطافت محمد المصطفی • مملحه
محبت الهیه • ونمکدان جذبات ربانیه دن لطیف وملیح اولوب الحالة هذه این نمک باقیست از میراث او • بو نمک محبت الهیه • وملح ملیح
انوار اسرار احدیه اول حضرتک میراثندن وارث کاملده الان باقیدر • با تو ندان وارثان او بجو • واول وارثلر سنکله بیلهدر وصورت
بشریه ده در • واول وارث اولان مرشد کاملی جست وجو قیل پیش نوشته ترا خود پیش کو • واول وارثان حقیقت محمدیه اولان کاملر
سنک قبل وپیشکده اوتورمشدرر • اما قنی سنک پیش وقدامک • ووارثان کاملانه توجه واقبالک • پیش هست جان پیش اندیش کو
ایدی محقق ومقرر • اول مرشد کامل سنک اوکوکده در • ولکن پیش اندیشه • واقبال پیشه اولان جان سنده قنی • وبر معنی دخی بودرکه
اول وارث اولان مرشد مکمل سنک اوکلکده در • ولکن اول پیر کاملی کوردکده سکا بر حالت غریبه کلورکه • کرچه پیش دیمش ایدم • اما اول
پیش قنی • جهاتدن اولان قدام خود وار در • لکن عالم جاندده آدم جهاتدن غایب اولور • پس اول حالده پیش اندیش اولان جان قنی •
اول کیفیت عشق پیش وپس • ویمین ویسار • وفوق وتحت اندیشه سن قومازه • مرشد کاملک بر علامتی دخی بودرکه • ملاقی اولانلر صدقله
کوکل ویردکده ذکر اولنان استغراقده بولنورلر • وشش جهتدن قورتیلورلار زیرا اکر تو خود را پیش وپس داری کمان اکرسن کندو کندوکلکله
پیش وپس کمانن طوتر سنک یعنی جذبات رحمانیه • ومحبت سبحانیه سنی سنکلکدن کلیت ایله الماوب شش جهت فکرنده اولور سک
بسته جسمی وفرد ومی زجان جسمک بسته سی وجاندن محروم سن یعنی هنوز بشریت حکمنده اولوب مرتبه روحانیتدن مهجورسن • اکا بنا کم

زیره وبالا پیش وپس وصف تنت فوق وتحت وقدام وخلف ویمین وشمال تن وصفی در بی جهت ها ذات جان روشنست بی جهتلکلر جان روشنک
ذاتی در • وانده شش جهت قیدی یوقدر • آیدی ای طالب وعاشق • بو سعادت عظمایه واصل اولمق استر ایسک برکشا از نور پاک شه نظر
شاه اولیا اولان مرشد کاملک • نور نظر پاکندن دیده جانک کشاده قیل تا نپنداری توچون کوته نظر تا که سن مرشد کاملک حقیقتنه یول
بولوب وقدر وقیمتین بیلوب • وعناد وجدلی قویوب سنجلین کاملاری دخی کوتاه نظر قیاس ایتمیه سن • پس بو ظن فاسددن خلاص اولماغه
چاره انلارک نظر پاکی نورندن دیده بصیرتک مجلا ایتمکدر • والا ظن فاسد • وکمان کاسددن قورتلمزسن بلکه در که همینی در غم شادی وبس
سن که همان بو بیلسن یعنی انوار انظار کاملاندن • نور بصیرت حاصل ایتمیوب • واحکام تندن خلاص اولمیوب محبوس شش جهات سن
دایم الاوقات برحالده طورمیوب • مقتضیات بشریه دن اولان افکار دنیویه ایله • کاه غم وکاه شادی ده سن • الحق بو حالدن غیری کارک
قادر دکلسن ای عدم کو مر عدم را پیش وپس نیچه یه دکین بو سراب کبی • خیال وخواب اولان شادی وغم • ای عدم موت اصابت ایدوب
جهتک معدوم اولدقده • اول عدمه چون پیش وپس قنی • آیدی قبل الانعدام کندوکی عدم بیلوب • ونار عشق ایله یانوب فانی اولوب
جهات ست • وعناصر اربعه • وطبایع مختلفه قیدندن آزاد اولسک اولمزمی روز باران است میرو تا بشب روز باراندر کیجه یه دکین طور رغه کیت
نه ازین باران ازان باران رب اما سکا باران دیدوکم بو باران ظاهری دکلدر • اول باران ربانیدندرکه • فیوضات الهیه در • وشبدن مراد
وقت موت وروزدن مراد ایام صحت در • حاصل کلام ملک وملکوت • وشمس وقمر وکواکب وافلاک دورانی • وعلوی وسفلی جمیع اشیانک
حرکات وجنبشی صورت انسانیه یه یول بولوب • بعده انک مرآت قلبنده جمال حقی نور حقله مشاهده ایتمکدر • آیدی حق سبحانه وتعالی
اول صورت انکلی سکا احسان ایلدی • وباران فیوضات الهیه صورت انسانیه ایله کچن ایام عمرده متقاطر اولور • پس ایام انسانیه نک
قدر وقیمتین بیلوب • اجل کیجه سی کلنجه یه دکین طورمیوب طریق حقه کیدوب • ومرشد کاملی بولوب بوجمعیتی غنیمت • وبر دخی بو دولت
الاکبر رصانه کورک باشنی یغمور کبی یاغدر • مناجات •

الهی پادشهلر پادشاهی • طپوکده جمله عاصی نک پناهی
خطا بخش وکریم وکار دانی • براندک کاف ونوندن دو جهانی • قودک آدمه برکنج نهانی • طلسم قدرت ایتدک جسم وجانی
الهی قادر وقیوم وستار • که سن خالق ودانای اسرار • مناجات ایدنه ویررمرادین • ایو یا کوز برینک صورفرادین
اکر خشم ایده کیم بولور خلاصی • وکر رحم ایده قالمز هیچ برعاصی • علیم وعالم وعلام واعلم • عیاندر حضرتکده جمله مبهم
باغوسه عالمه بر قطره شفقت • دو عالم اوله ایدی غرق رحمت • قدیم وحاکم وقیوم ومطلق • بصار کیمه بر حرفینکه برحق
بولور لطفی نطفه پاک سیرت • یازر برقطره آبه خوب صورت • بشر بیلمز جمالک یا ورسن • بصر کورمز کمالک منتهاسن
طوتدی جان ودل دام صفاته • ایرشمز مرغ وهم اول اوج ذاته • نه ادراک ایرشور اول کنه ذاته • نه هیچ فکر ایرشور غور صفاته
بنی غرق ایلدی دریای پرخون • ایرشدر چاره کی ای فرد بیچون • طلب پایبله کلدم بو درایه • محبت برلسن ایلت اورایه
جیالم پرده سینی ایله پامال • بنی غرق ایلسون اول نور اجلال • چو رهبر سنر بو یولدن کیمه کچمز • قولاوزسز جهانده بر قوش اوچمز
عنایت رهبر ایله یا الهی • قمو کمراهه کوستر طوغرو راهی • محمد حرمتیچون پادشاهم • باغشله بنده که جمله کناهم

قصه سوال کردن عایشه رضی الله عنها از مصطفی علیه السلام که امروز باران بارید چون تو سوی کورستان رفتی جامهای تو
چون ترنیست ام المؤمنین عایشه صدیقه رضی الله عنهانک • حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الاوفادن • سؤال ایلمه سنک قصه سی درکه
یا رسول الله علیک سلام الله • چونکه سن سعادتله جانب کورستانه کتدک بوکون باران عظیم یاغدی • پس جناب شریفککز مبارک
جامه لری نیچون یاش دکلدر مصطفی روزی بکورستان برفت ایکی جهان کنشی محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی برکون مزارستانه کتدی
با جنازه مردی از یاران برفت اصحاب صفا انتابدن • برمرد خلوص اکتسابک جنازه سیله کتدی خاک را در کور او آکنده کرد خاک پاکی
انک قبر منورینه اکنده وپر ایلدی زیر خاک آن دانه اش را زنده کرد زیر خاکده اول دانه دردانه یی ماء فیوضات ربانی ایله زنده وجاودانی
ایلدی • یعنی اول مرد سعادتمند الله یک وحدانیتنه • ورسول علیه السلامک نبوتنه اقرار باللسان • وتصدیق بالجنان ایدوب ایمان کامل ایله
ختم اولماغله کرچه ظاهرده وقت اجل عاجل اولوب • تحت ترابده صورت عنصریه سی مخفی وپنهان اولدی • لکن المؤمنون لا یموتون
بل ینقلون من دار الفناء الی دار البقاء • فحواسنجه حقیقتده مرده اولمایوب مشکوة محمدیه دن اقتباس نور روح قدسی ایتمکله نظر پاک
احمدیدن حیات جاودانی بولدی • وهرکز اولمکدن قورتلدی • پس حشر اجساده دک منکر اولوب زیر خاکده رسیم اولان عظام انام نیجه
حیات بولور دینلری تبکیت ایچون • عالم برزخ وساعت کبرا • وقیامه عظمانک اثبات • وبطریق التشبیه اشجاره تمثیل ایدوب بیورورلرکه
این درختانند همچون خاکیان بو اشجار ودرختان آدم خاکیلر کبی دستها بر کنده انداز خاکدان مثلا اللرینی خاکداندن یوقارو
قالدرمشلردر سوی خلقان صد اشارت می کنند یعنی نظم برگ درختان سبز در نظر هوشیار • هر ورقی دفتریست معرفت کردکار
وبقیه اشجار مزبوره مخلوقات جانبنه لسان حال ایله صد اشارت ایدرلر • واحوال بعث قبور • واهوال یوم نشوری سویلرلر •
وانکه کوشستش عبارت می کنند اول کمسنه نک که لسان حال استماعنه • ومقال اشارت فهمنه قبولی واردر • اکا اسرار برزخ • ووقایع حشری
تقریر وتعبیر ایدرلر با زبان سبز وبا دست دراز • زبان سبز واخضر • وید طولی ایله از ضمیر خاک می کویند راز ضمیر پاک خاکدن رازسویلرلر

يعنى هم لسانه مشابه اولان برگ سبز ايله عبارت • وهم دست وساعده مماثله اولان اغصان ايله اشارت ايدوب جماعت اتيه ده مردگى
بعد الموت قبوردن بزم كبى خروج ايدر سز ديو فصاحت اوزره تبليغ رسالت ايدرلر قطعه • كدام دانه فرو رفت در زمين كه نرست
چرا بدانه انسانت اين گمان باشد • كدام دلو فرو شد كه پر برون نامد • ز چاه يوسف جان را چرا فغان باشد • پس تخم وجود انسانى زمين گورستانه
بذر اولنديسه لاجرم بهار حشرده درخت وجود سر برآورده اولوب از بار اعمالى گلزار نشرده چهره گشا اولور • حقا كه ديدهٔ انوار بين
وگوش اسرار چين اصحابنه معاين ومتبيندر كه • مثلا درخت چنار اللرينى قالدروب • وسوسن صد زبانن دراز • وغنچه لر خنده ايله دهان گشاده
وكشف راز ايدوب اشارت صحيحه • وعبارت فصيحه ايله ضمير خاكى اظهار • واثار رحمت يزدان پاكى وصف واخبار ايدرلر بيت
درخت وسبزه برآيد ز خاك وانگه گويد • كه خواجه هرچه بكارى تراهمين رويد • وبر موجب قضيهٔ مرضيه • فانظر الى اثار رحمة الله كيف يحيى الارض
بعد موتها ان ذلك لمحيى الموتى وهو على كل شىء قدير • هر بر وقت بهارده احوال حشردن بر نشان ويررلر هيچو بطان سر فرو برده باب
بو اشجار بر اوراق فصل زمستانده خزان اولوب باشلرين صو اچنه صوقان قازلر كبى • اشجار دخى اوراقن دوكوب زير خاكه اليتمشلر
كشته طاوسان وبوده چون غراب • وبهار زمانده مانند طاوس برگ سبز وسرخ ايله آراسته اولوب فصل شتاده غراب سيه پوش كبى اولمش
در زمستانشان اگرچه داد مرگ اول قهار ومميت اوان زمستانده اشجار ونباتاته • اگرچه مرگ وفنا ويردى • وزير ترابده مختفى قيلدى
ولكن كيرو محيى اسميله تجلى ايدوب زنده شان كرد از بهار وداد برگ بهاردن انلرى زنده ايلدى • وهر بر درخته برگ وبار ويردى
قال الله تعالى • الم يروا الى الارض كم انبتنا فيها من كل زوج كريم • ان فى ذلك لاية وما كان اكثرهم مؤمنين شعر

صفا باغنه كلمش باغه صبا عيسى لبن ديدن • يشارمش قورى اغجلر نته كم نخل مريمدن • عجب گنجينه اچلمش چچكلر بيره صاچلمش
بلور مر بر زمرددن نته كم لعل مرجاندن • شوارمقلر حباب اولمش عنبرى خوش تراب اولمش • نباته فتح باب اولمش نه اول كاس قاقمدن
نه اول عالم الغيبك رياحينى حريسندن • اك اول قارك التندن كلور جاسوس چيدمدن • ندا ايدر كا برشدى اوش عجايب لشكر خاموش
كيبى ال كيمى اطلس پوش كمينك طونى كوك ممدن • كلور سوسن بليجيله صوبار طونينى نسرينك • چقار خطمى سكو ايله قپار فلعانى رستمدن
گلوب نرگس كوزين سوزدى گل اچيلوب برين دوزدى • اراده سنبلن چوزدى صچار قوخولى پرچمدن • برگ يغمور حياتيدر حيات اوجماق حياتيدر
بهار انك نياتيدر كه كوسترر بو عالمدن • نه محرم اوده قالمش سن بو موسمده ايا غافل • چو بلبل گلدن آيرلمز وعاشق يار محرمدن

قال تعالى • وهو الذى يبدؤا الخلق ثم يعيده وهو اهون عليه • الآيه • امنا وصدقنا • فاما عجب جهال تركه • وقال الذين كفروا ائذا كنا ترابا
وآباؤنا ائنا لمخرجون • آيهٔ كريمه سنك فحواسنجه منكران گويند خود هست اين قديم حشر اجساده ايمان كتورميوب منكر بعث اولان كفره
وزنادقه • ودهريه بو عالم خود قديمدر ديرلر • وصانعى انكار ايدرلر وديرلر كه اين چرا بنديم بر رب كريم اشجارك خزان وبهارى بوكونك
اقتضاسندندر • بونى نيچون رب كريمه بنا ايدرز • وبونلرى ايشلين بر صانع ومبدع واردر ديرز خذلهم الله تعالى • قال تعالى لا يؤمنون به حتى
يروا العذاب الاليم فيأتيهم بغتة وهم لا يشعرون • حكمادن بر طايفه واردر كه انلره دهريون ديرلر • وزنادقه دخى اول زمرهدن اولوب •
وما يهلكنا الا الدهر ديوب آخرتى انكار ايدرلر • وصانع ومدبرك وجودينه ايمان كتورميوب • عالم كون وفساد • ابدا زوال پذير دكلدر
وبنفسه قايمدر • وحيوان نطفهدن ونطفه حيواندن تكون ايدوب كندو كندودن ابدا بويله دردير لر • حاشا بونلرك جملهسى زنادقهدر
قال تعالى • ان الذين لا يؤمنون بالآخرة زينا لهم اعمالهم فهم يعمهون • اولئك لهم سوء العذاب وهم فى الآخرة هم الاخسرون • وحكماء فلسفهنك
اكثرى حشر اجسادى انكار ايتمشلردر • نته كيم امام محمد غزالى • المنقذ من الضلال • والمفصح عن الاحوال نام كتابنده • بو معنادن خبر ويروب
بيوررلر كه • اعلم انهم على كثرة فرقهم • واختلاف مذاهبهم ينقسمون الى ثلثة اقسام • الدهريون • والطبيعيون • والالهيون • الصنف الاول
الدهريون وهم طايفة من الاقدمين جحدوا الصانع المدبر العالم القادر • وزعموا ان العالم لم يزل موجودا كذلك بنفسه لا بصانع ولم يزل
الحيوان من نطفة • والنطفة من حيوان كذلك كان وكذلك يكون ابدا • وهولاء هم الزنادقة • الصنف الثانى الطبيعيون • وهم قوم
اكثروا بحثهم عن عالم الطبيعة • ومن عجايب الحيوان والنبات • واكثروا الخوض فى علم تشريح اعضاء الحيوانات • فرأوا فيها من عجايب صنع الله
عز وجل • وبدايع حكمته • ما اضطروا معه الى الاعتراف بفاطر حكيم مطلع على غايات الامور • ومقاصدها • ولا يطالع التشريح • وعجايب منافع الاعضاء
مطالع الا ويحصل له هذا العلم الضرورى • بكمال تدبير البانى لبنية الحيوان • لا سيما بنية الانسان • الا ان هولاء لكثرة بحثهم عن الطبيعة
ظهر عندهم لاعتدال المزاج تأثير عظيم فى قوام قوى الحيوان • فظنوا ان القوة العاقلة من الانسان تابعة لمزاجه ايضا • وانها تبطل ببطلان
مزاجه فتنعدم ثم اذا انعدم فلا يعقل اعادة المعدوم كما زعموا • فذهبوا الى ان النفس تموت ولا تعود فجحدوا الآخرة • وانكروا الجنة والنار
والقيامة والحساب • فلم يبق عندهم للطاعة ثواب • ولا للمعصية عقاب • فانحل عنهم اللجام • وانهمكوا فى الشهوات انهماك الانعام •
وهولاء ايضا زنادقة • لان اصل الايمان هو الايمان بالله وصفاته • الصنف الثالث الالهيون • وهم المتأخرون منهم مثل سقراط
وهو استاد افلاطون • وافلاطون استاد ارسطاطاليس • وارسطاطاليس هو الذى رتب لهم المنطق • وهذب العلوم • وخمر لهم ما لم يكن مخمرا
من قبل • وانضج لهم ما كان فجا من علومهم • وهم بجملتهم ردوا على الصنفين الاولين من الدهرية • والطبيعية • واوردوا فى الكشف عن فضايحهم
ما اغنوا به غيرهم • وكفى الله المؤمنين القتال بتقاتلهم • ثم رد ارسطاطاليس على افلاطون وسقراط • ومن كان قبله من الالهيين ردا

لم يقصر فيه حتى تبرأ عن جميعهم • الا انه استبقى ايضا من رذايل كفرهم وبدعتهم بقايا لم يوفق للنزوع عنها • فوجب تكفيرهم • وتكفير شيعتهم
من المتفلسفة الاسلاميين • كابن سينا والفارابى • وامثالهم على انه لم يقم بنقل علم ارسطو احد من المتفلسفة الاسلاميين كقيام هذين
الرجلين • وما نقله غيرهم ليس يخلو من تخبيط وتخليط يتشوش فيه قلب المطالع حتى لا يفهم وما لا يفهم كيف يرد ويقبل • ومجموع ما صح عندنا من فلسفة
ارسطاطاليس بحسب نقل هذين الرجلين ينحصر فى اقسام ثلثة • قسم يجب التكفير به • وقسم يجب التبديع • وقسم لا يجب انكاره اصلا • الى آخره
بونك تفصيلن ستين كتاب مزبورى مطالعه قلسونلر • حاصل كلام جمله پندارد كه اين خود دايم هست منكر صانع وكافر حشر اولان زنادقه
وفلاسفه دهريه وطبيعيه • الافلاك قديمة باشكالها دايم الصورة بتشكلاتها • ديوب جملهسى زعم ايدرلر كه • بو عالم خود باقى ودايمدر
در قدم اين جمله عالم قايم است • وقدمده بو جمله عالم قديم وقايمدر • بويله زعم ايدرلر وحشر منكردر • وبو عالم حادث ومتغيردر قديم دكلدر
وجملهسى فنايه واروب كل شىء هالك الا وجهه بيورلمشدر • ديو كلام حق تبليغ ايليك • ودخى ويوم ينفخ فى الصور ففزع من فى السموات
ومن فى الارض الا من شاء الله وكل اتوه داخرين • آيتن اوقوسك عنادلرنده مصر اولوب • ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين
فحواى كريمه اوزره جدل ايدرلر • پس اول زمانده سن دخى • ويوم نحشر من كل امة فوجا ممن يكذب بآياتنا فهم يوزعون حتى اذا جاؤا
قال اكذبتم بآياتى ولم تحيطوا بها علما اماذا كنتم تعملون • ووقع القول عليهم بما ظلموا فهم لا ينطقون آيت كريمهسنى اوقويوب المردن بعيد اول
چونكه اول زنادقه ومنكرين بو باغ صورينك حقنده انكار ايديلر كورى ايشان درون دوستان انلرك كورلكنه على رغم انفهم دوستان خدا
اولان انبيا واوليا ومؤمنين اصفيانك جنان جانلرنده حق برويانيد باغ وبوستان حضرت حق وقادر مطلق باغ وبوستان علم وحكمت
بتوروب شكوفه زار معرفت وحقيقت ايلدى • تا كيم مؤمنين موحدين انك فوايح سكينهسين استنشاق ايدوب دماغ جانلرى معطر اولوب
وايمان بالغيب مرتبهسندن ايمان شهودى اوجنه ارتقا ايليه هر گلى كاندر درون بويا بود • هر بر درختان محبت ورد وريحان
معرفت كه گلزار جان • وشكوفه زار جانلرنده بويا ومتروح اوله ان گل از اسرار كل گويا بود اول گل معنوى لسان روايح ايله
اسرار گلدن خبر ويريجيدر • پس بوى گل اسرار گلدن خبر ويردوكى كبى • بوى ورد حقيقة الحقايق اولان جذبات رحمانيه • وتجليات
ربانيه • ومشاهدات تجليات سبحانيه دخى اسرار الهيهدن خبر ويريجيدر بوى ايشان رغم انف منكران بوى جنان العارفين على رغم
انف المنكرين گرد عالم ميرود وپرده دران پرده دران اولدوغى حالده اطراف عالمه كيدر • يعنى قلوب طاهرهٔ انبيا واولياده
ظاهر اولان فوايح سكينهٔ علوم دينيه • ونفحات قدسيهٔ معارف يقينيه • مشام جانلرنده اغطيهٔ غفلت • واستار بشريت اولان
محجوبلرك دماغندن رفع شبهات وشكوك ايدوب • اطراف عالمده مستعد بالايمان اولان مؤمنينك شمنه اصابت ايتمك ايله
حقيقت حالى كليوب • سلك اسلامه منسلك اولورلر • ومنكر آخرت اولانلرك تيغ برآن توحيد ايله بوينلرين اوررلر • وجزيه لرين الور
بورونلرين اوغارلر • وذكر اولنان روايح طيبهيى شم ايدنلر هدايت حقه لايق اولان مؤمنلردر بو قسم منكران همچون جعل زان بوى گل
منكرلر اول گلك رايحهسندن جعل سرگين گردان كبيدر • مثلا اول رايحه انلرك مشامنده ترويح ايلسه روگردان اولورلر • وقابل بدنام
اولمزلر باچو نازك مغز در بانگ دهل • وياخود بانگ دهلده نازك مغز كبيدر • يعنى دماغى خفيف وعقلى ضعيف اولان كمسنه طاول آوازن
تحمل ايدهمدكى كبى منكرلر دخى انبيا واوليانك كلماتندن حظ ايتمزلر • واشتمك مراد ايتمزلر • ودايما كلمات خبيثهدن حظ آلوب نجاست
بوجكى كبى تخيلات خبيثه اطرافنى طولانورلر • وانبيا واوليا بونلره مرحمت وشفقت جهتندن حق سوز سويليوب طريق هدايته دلالت ايليهلر
بدنهاد اولوب عدم استعدادلرى اولدوغيچون اصفياء كلمات طيبهٔ قدسيهٔ استماع ايتميهلم ديو خويشتن مشغول مى سازند وغرق كنند ولرينى
افكار دنيويه • واوهام نفسانيه • وتسويلات شيطانيهدن بعض كار خبيثه مشغول ومستغرق دوزرلر • وياخود بز دخى اهل وحدتدنوز
وهمه اوست ديلر دنوز حقدن غيرى نه واردر نظرنه كز بز دخى اويوز ديو كندولى غرق وحدت كوسترر • وانبياء عظام واوليا كرامك
جبههٔ مباركه • وقلوب متبركهلرنده جلوه قيلان انوار ربانيهدن اغماض عين ايدوب چشم مى دزدند ازين لمعان برق بو لمعان ايلين
برق شهود وايقان • واعتقاد وايماندن كوز اوغورلارلر • يعنى يوزلرين دوندروب كيرو لاجق كوزلرين يومارلر چشم مى دزدند وانچه چشم نى
منكرين وزنادقه گرچه انبيا مسكنندن • وانلرك اسرار وحقايقندن كوزلرين اوغورلايوب طرف حقه نظر قلمزلر • اما حال انكه اول منكرلنك
حدقهسنده نور چشم يوقدر • يعنى ولهم اعين لا يبصرون بها • نص كريمى وفقنجه انلرده ديدهٔ حقيقت بين يوقدر • طوتالم كه كلاب وحمارده
اولان چشم حس كبى بونلرده دخى بصر حاسه وار ايمش • اما نه فايده چشم آن باشد كه بيند مأمنى حقيقتده چشم اولدر كه كندويه
ضرر محض اولان راه ضلالت • وطريق غوايتى فرق ايتمكله انده هلاك اولمقدن قاچوب صراط مستقيم اولان شريعت انبيا
وطريقت اوليايه كيدوب برمأمن ومأوى كوره قطعه • اى موحد گل حقى جان دكوگلدن ياد قيل • قورتروب خار بلادن جانكى آزاد قيل
نور احددن اثر كورمك ديلرسك اى كوكل • خواب غفلتدن كوزك آچ كندوكى آزاد قيل • حاصل كلام احوال آخرت واطوار برزخيهيه نهايت اولمغله
كاشف اسرار كبريا حضرت مولانا كيرو قصهٔ صديقهيه شروع ايدوب بيوررلر كه چون ز گورستان پيمبر بازگشت چونكه حضرت پيغمبر
عليه الصلوة والسلام گورستاندن عودت وسعادتخانهلرينه عزيمت ايلدى سوى صديقه شد وهمراز گشت عايشهٔ صديقه
رضى الله عنها جانبنه كندى • وانكله همراز اولدى چشم صديقه چو بر رويش فتاد شعاع بصر صديقه چونكه نور آفتاب روى محمد عليه السلام

اصناف فلاسفه

ومبارکت وجهنه نظر ایتدی پیش آمد دست بردی می نهاد ایلرو کلدی دست مبارکنی رسول علیه السلام اوزرنه قودی برعمامه وردی او دلوی
برکریبان وبرو بازدی او اول حضر مبارکت یوزینه وصقالنه • وعمامه سنه وسینه وکریبانه وبازوسنه النی قویوب تجسس ایتمکه باشلادی
کفت پیغامبر چه میجویی شتاب حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله • یاعایشه استعجال وشتاب ایله نه جست وجو ایدرسن دیو سوردی
کفت باران آمد امروز از سحاب عایشه صدیقه رضی الله عنها ایتدی • ای شمس دوجهان علیک صلوات الله المنان • بوکون سحابدن
مطر عظیم تقاطر ایلدی جامه هایت می بجویم در طلب طلبده سنک جامه لرک استرم • ولیکن ترنمی بینم زباران ای عجب باراندن اصلاتش
کورمیورم ای عجب کفت چه برسر فکندی از غدار رسول علیه السلام ایتدی یاعایشه باشکه آزاردن نه براقدک • یعنی باشکه مقوله
آزار اورتدک کفت کردم آن ازار تو خمار عایشه صدیقه جواب ویروب سنک اول مبارک رداکی خمار ایلدم دیدی • خمار کسر خاء
معجمه ایله عورتلر باشنه اورتدکلری ازاردر کفت بهر آن نمود ای پاک جیب چشم پاکت را خدا باران غیب حضرت رسول علیه السلام
بیوردیلرکه • ای پاک جیب اولان عایشه حق جل وعلا سنک چشم پاککه • باران غیبی اندن اوتوری کوستردی نیست آن باران ازین ابر سما
اول مشاهده اولنان باران بو سزک ابر وسحابکزدن دکلدر رحمت ابر دیگر و دیگر سما بلکه ابر دیگر واسمان آخردندر تفسیر بیت حکیم
رضی الله عنه حکیم غزنوی سنایی رضی الله عنهک بیتنک تفسیریدر • وابیات مزبوره انلردر اسمانهاست در ولایت جان ولایت جانده
اسمانلر واردر کارفرمای آسمان جهان اول آسمانلر آسمان جهانک ایشن بویرجیدر • در ره روح پست وبالاهاست روح یولنده
الچق ویوکسکلر واردر کوههای بلند ودریاهاست یوکسک طاغلر وموج اورر دریالر واردر • ولایت جانده اولان اسمانلردن مراد
افلاک اسما وصفات • ودریادن مراد تجلیات ذات • وجبال راسیادن مراد مراتب تعینات • وپست وبالا اوج لاهوته صعود
وحضیض ناسوته هبوطدن عبارتدر • وبونک تحقیقی برقاچ دفعه سبق ایتمشدر • وارباب کشف وشهود ولایت جانده اولان اسمان
وزمیندن خبر ویروب هر بری بر عبارت ایله اول عالمه اشارت ایتمشلردر • مثلا شیخ محمود شبستری کلشن رازده بیوررلرکه کلشن

تو از عالم همین لفظی شنیدی • بیا برکوی کز عالم چه دیدی • چه دانستی ز صورت یا ز معنی • چه باشد آخرت چونست دنیی
بکو سیمرغ وکوه قاف چه بود • بهشت ودوزخ واعراف چه بود • کدامست ان جهان کو نیست پیدا • که روزش یک بود یکسال اینجا
همین نبود جهان آخر که دیدی • نه ما لا تبصرون آخر شنیدی • بیا بنما که جابلقا کدامست • جهان شهر جابلسا چه نامست

ولفظ جهانی برقاچ معنی اوزرینه اطلاق ایدرلر • مثلا مطلقا عالم عناصر ومرکباته جهان اطلاق اولنور بیت جهان در جنب این نه سقف مینا
چو خشخاشی بود بر روی دریا • نکر تا تو ازان خشخاش چندی • سزد کر بر بروت خود بخندی نثر وعناصر واجزادن مرکب اولان
عالم اجساده دخی جهان اطلاق اولنور بیت جهان را بلندی وپستی توبی • چه کویم چه هر چه هستی توبی نثر وتمام مراتب معانی وصورته دخی
جهان اطلاق اولنور بیت کین جهان صورتست ومعنی دوست • چون بمعنی نظر کنی همه اوست نثر وشول مراتب معانی که بو چشم حسی
انی ادراکه قادر اولمیه انکا دخی جهان معانی • وعالم آخرت تعبیر ایدرلر • پس اسمانهای ولایت جان • بو عالم مرکباته کارفرما اولور •
وعالم طبایع وعناصر وجهان اجسام • عالم معانی نک طبقه سفلیه سنده اولان عالم برزخه نسبت ایله دریادن قطره در • کذلک عالم برزخ دخی
عالم ملکوت وارواحه نسبت دریادن قطره در • وعالم ملکوت دخی عالم جبروته نسبت • وعالم جبروت دخی عالم لاهوته نسبت اولنده قدر
دریادن قطره ومهردن ذره قدردر • العظمة لله والقدرة لله • وجابلقا وجابلسا عالم مثالده ایکی شهردرکه • بیری شرقی وبری غربیدر
وذکر اولنان ایکی شهرک عظمت ووسعتی خدادن غیری کمسنه بلمز • درروایت اولنورکه عالم مثالده بو ایکی شهردن ماعدا بین المشرق والمغرب
سورقیا نام برشهر دخی واردر • ذکر اولنان شهر جابلقا وجابلسادن بزرکدر • وبو شهرک اوچیوز التمش دروازه سی واردر • وهر بر دروازه
بینی بر دروازه دن بر دروازه یه وارنجه • اول جهانک ماه وساللیه برآیلق مسافه در • وشجرة الالهیه نام کتابده • بو اوچ شهرک احوالی
مفصل ومشروح تحقیق اولنمشدر • وکتاب مزبورده مسطوردرکه • بدن وصورت تن جابلقا شهریدر • وروح روان شهر جابلسادن
وقلب انسانی شهر سورقیادر • وبو شهر سورقیانک ایکی جهتی اولوب کندوسی برزخ واقع اولمشدر • مثلا جهت شرقیه سی عالم امر وجهت
غربیه سی عالم ملکدر • وهر جهت دخی اعتبار اولنورکه • جهت مزبوره ذکر اولنان جهتینی جامعدر • الله تعالی اعلم بحقیقة الحال • وسلطان ولد
قدس سره الاحد دخی افلاک مزبوره دن بو وجهله خبر ویررلرکه نظم • فلک الروح لامکان له • ماجری سنه لا زمان له
فلک الکون هالک فانی • کل من حال دایم جانی • اسمان صورتست ومعنی نیست • اسمان که مقام اهل صدیست
قدر همت کان بلند ازوست • وین بپستی نیاز مند ازوست • پس حضرت مولانا قدس سره الاسنی حکیم سنایی طیب الله انفاسه نک
ابیات شریفه سنده اولان • اسمانهای ولایت جانی شرح وتحقیق ایدوب بیوررلرکه غیب را ابری وآبی دیگرست عالم غیبک بر غیری
ابر وسحابی • وآخر آب وامطاری واردر • ومراتب معنویه دن هر بر مرتبه نک مافوقنه نسبت ایله اسمانی • وما تحتنه نسبت ایله زمینی واردر
وسالک سلوکده فنا حاصل ایدوب عدم اصلی یه رجوع ایتدکده • سحاب رقیق عماده مستتر اولوب اول حالده فضای قلبنه باران فیوضات ربانیه
وامطار تجلیات صفات سبحانیه تقاطر ایدر دیمکدر آسمان وآفتاب دیگرست عالم غیبک اسمان آخر وآفتاب دیکری واردر •
الحاصل مرتبه لاتعین مرتبه اولیه نسبت ایله اسمان وآفتاب • ومرتبه واحدیت دخی مرتبه عقوله نسبت ایله زمین واسمان • وکذلک

عقول

عقول بالنسبة الی النفوس • ونفوس دخی بالنسبة الی الاجسام • سماوات وارض کبی اولوب تجلیات صفات جمالیه غیوث بهار • وتجلیات صفات
جلالیه امطار خزان مرتبه سنده واقع اولمشدر • آه ای عاشق صادق بی اشتباه • اول صانع لایزال • وخالق بی زوال انواع کائنات • واصناف
موجوداتی کتم عدمدن صحرای وجوده کتوروب ذات انسانی جمله دن اشرف واکرم ایدوب • اسرار حقایق بیحد • ورموز دقایق لایعد ایچون قلب انسانی
مرآت نقشبند • الله خالق کل شئ ایلدی • ایدی شول مرد عاقل که کندو حقیقتنه یول بولمق ایچون • بر مرد کامله واروب وقلبندن رفع ماسوا ایدوب
جناب احدیته توجه کلی ایلدکده • مرآت دل انوار تجلیات الهیه ایله • فضای وسیع لامکانی اولوب سبع سماواتدن ارفع واوسع فلک عرش رحمانی
اولور ودخی قطعه آفتاب حسن او چون سایه بر جان افکند • مشرق دلرا برآید صد هزاران آفتاب • پرده ظلمت درید ونور شد در غرق نور
تاکه در نور علی نور کشاد از فتح باب • مضمونی اوزره که یهدی الله لنوره من یشاء • بو معنایه اشارتدر • نور آفتاب جذبات الهیه کوکل آسمانندن
مشرق محبتدن تجلی ایلیوب ارض بشریت وسماء ملکیتده اصلا برکزلوشی قالمیوب دیده جانه عیان اولور • وابواب سماوات اسما وصفات
وفلک اطلس ذات مفتوح اولوب نور علی نور معناسنی مشاهده قیلور • وعالم غیبک بر غیری آفتاب واسمانی واردر دیمک • بو معنایه اشارتدر بیورلور
نته کیم حضرت مولانا مقدما دخی م هرکرا باشد زسینه فتح باب • بیند اندر چرخ دل صد آفتاب • هرکراهست از هوسها جان پاک • زود بیند
بیوردیلر ایدی • وبو مرتبه علیه یه نائل اولانلر مردان آزاد زمره سندن اولوب احکام عنصریه وآثار طبیعیه دن خلاص ونجات • وفی لبس من خلق جدید
داهیه سندن رها بولور • نته کیم حضرت مولانا بو معنایی خبر ویروب بیوررلرکه تا بدان آلاکه بر خاصان بدید احوال عالم غیب وعجایبات ملکوت
وجبروت • وآفتاب فلک لاهوت پیدا وآشکارا اولماز • الا که قید بشریت وبند طبیعتدن خلاص اولوب فلک عناصردن خروج ایدن
خالصلره ظاهر اولور • وفلکدن خروج نه وجهله اولدوغن نخجیران وشیر حکایه سنده • جواب کفتن خرکوش ایشان را بیاننده مصراع
کز فلک راه برون شو دیده بود • بیتنک شرحنده مفصل ومشروح بیان اولنمشدر • ایدی ذکر اولنان اوجات عالیه یه ارتقا ایلین
خاصلردن ماعدا هرکیم اولورسه اولسون باقیان فی لبس من خلق جدید باقیلری تطورات فلکیه • وتغیرات عنصریه مقتضاسنجه حالدن حاله
وطوردن طوره کیروب • وکوکلی بر پرده قرار ایتمیوب • انکار ماسوادن خیالده صورت بند اولان صور مختلفه • ونقوش متنوعه ایله
هر آن وساعتده خلق جدیددن بر شکلده در • وپرده غفلت وظلمات جسمانیه کوزلرین بوریوب • وعقللرینی بنک نخوت وخم کثرت شاشردوب
اصلا وقطعا نه اوغرادقلرندن خبرلری یوقدر کلشن راز رمد دارد دو چشم اهل ظاهر • که از ظاهر نه بیند جز مظاهر

چه میکویم چو مست این ستر باریک • شب روشن میان روز تاریک • اکر خواهی که بینی چشمه خور • ترا حاجت فتد با چشم دیگر
چو چشم سر ندارد طاقت تاب • توان خورشید تابان دید در آب • چو بر خیزد خیال از چشم احول • زمین وآسمان کردد مبدل
اکر در خویشتن کردی کرفتار • حجاب تو شود عالم بیکبار • شو محبوس ارکان وطبایع • برون آو نظر کن در صنایع
دو خطوه بیش نبود راه سالک • اکرچه دارد ان چندین مهالک • یکی از های هویت در کذشتن • دوم صحرای هستی در نوشتن
کسی این سر شناسد کو کذر کرد • ز جزوی سوی کلی یک سفر کرد

ومصراع اخیر ایله حضرت مولانا سورهٔ قافده اولان شبو آیت کریمه یه
تلمیح بیوررلر • قال تعالی افعیینا بالخلق الاول بل هم فی لبس من خلق جدید • وتفسیر البیضاوی افعجزنا عن الابداء حتی نعجز عن الاعادة •
من عیی بالامر اذا لم یهتد لوجه عمله والهمزة فیه للانکار • بل هم فی لبس من خلق جدید • ای هم لاینکرون قدرتنا علی الخلق الاول بل هم فی خلط
وشبهة فی خلق مستانف لما فیه من مخالفة العادة • وتنکیر الخلق الجدید لتعظیم شانه • والاشعار بانه علی غیر وجه متعارف ولا معتاد انتهی الکلام
عیی یعیی عیا دوردنجی بابدندر اسم فاعلی عیی وعیی وزننده کلور عاجز اولمق وفرد عاجز معناسنه در • یقال عیی الرجل عن الامر والکلام •
یعنی رجل کاردن وسخندن عاجز اولدی دیمکدر • وافعیینا ده اولان همزه استفهام انکاریدر • حاصل معنی مکونات ومخلوقاتی ابتداء ایجاد
وخلق ایتمکه بزی عاجز قلدیمی کیم • حتی بعث واعاده • وبعد الموت احیاسندن عاجز اولایوز عاجز دکلوز • وکفار خلقت اولی لرنده بزم قدرتمزه
منکر دکللردر • وهر بری کندولرنی عدمدن وجوده کلدکلرین بیلوب • ولئن سألتهم من خلق السموات والارض لیقولن الله • فحوای کریمه سی اوزره
جواب ویررلر • بلکه شک وشبهه لری یوم بعثده اولاجق خلق جدیده • وحشر اجساده در تفسیر وجیزده بل هم فی لبس شک من خلق جدید •
یعنی البعث دیو تفسیر اولنمشدر • وجمهور ارباب تفسیر بو آیت کریمه ده بو وجهله معنی ویرمشلردر • ولکن بحر زخار علوم حقایق یعنی شیخ محی الدین
ابن عربی رضی الله عنه • بل هم فی لبس من خلق جدید معناسنی لباس دیگر وعبارات اخرا ایله تفسیر ایدوب فص شعیبیه ده بیوررلرکه
وما احسن ما قال الله تعالی فی حق العالم • وتبدله مع الانفاس فی خلق جدید فی عین واحدة • فقال فی حق طایفة بل اکثر العالم بل هم فی لبس
من خلق جدید • فلا یعرفون تجدید الامر مع الانفاس • لکن قد عثرت علیه الاشاعرة فی بعض الموجودات وهی الاعراض • وعثرت علیه الحسبانیة
فی العالم کله • وجهلهم اهل النظر باجمعهم • ولکن اخطاء الفریقان • اما خطأ الحسبانیة فبکونهم ما عثروا مع قولهم بالتبدل فی العالم باسره علی احدیة عین الجوهر
المعقول الذی قبل هذه الصورة ولا یوجد الا بها • فلو قالوا بذلک فازوا بدرجة التحقیق فی الامر • واما الاشاعرة فما علموا ان العالم کله مجموع
اعراض • فهو یتبدل فی کل زمان اذ العرض لا یبقی زمانین • ویظهر ذلک فی الحدود للاشیاء فانهم اذا حدوا الشیء تبین فی حدهم تکون الاعراض
وان هذه الاعراض المذکورة فی حدها عین هذا الجوهر • وحقیقته القائمة بنفسه • ومن حیث هو عرض لایقوم بنفسه • فقد جاء من مجموع ما لا یقوم
بنفسه من یقوم بنفسه کالتحیز فی حد الجوهر القائم بنفسه الذاتی • وقبوله للاعراض حد له ذاتی • ولا شک ان القبول عرض • اذ لا یکون

الا فی قابل لانه لا یقوم فی نفسه وهو ذاتی للجوهر • والتحیز عرض ولا یکون الا فی متحیز فلا یقوم بنفسه ولیس التحیز والقبول بامر زاید علی عین الجوهر
المحدود • لان الحدود الذاتیة هی عین المحدود وهویته فقد صار ما لا یبقی زمانین وازمنة • وعاد ما لا یقوم بنفسه یقوم بنفسه • وهم لا یشعرون
لما هم علیه وهؤلاء هم فی لبس من خلق جدید • واما اهل الکشف فانهم یرون ان الله یتجلی فی کل نفس ولا یتکرر التجلی ویرون ایضا شهودا •
ان کل تجل یعطی خلقا جدیدا • ویذهب بخلق فذهابه هو الفناء عند التجلی والبقاء لما یعطیه التجلی الاخر فافهم انتهی کلامه • یعنی حق تبارک وتعالی
عالمک عین واحده ده خلق جدیده تبدلی حقنده • بل هم فی لبس من خلق جدید بیوردی • حتی عالم خلق جدیدن لبسده در • وعالمیان تجدد امر
مع الانفاسی عارف دکللردر که هر نفسده خلق عالم تجلیات الهیه ایله تجددده در • زیرا عالم کندو نفسیله معدوم ووجود حقله موجود اولوب
فیاض مطلق ابدا ودائما تجلی ایتمکده در • پس تجلی اول اصلنه رجوع ایتدکده عالم مفقود ومعدوم • وتجلی ثانی انک ظهوری حیننده مخلوق وموجوددر •
ولکن تجلیات الهیه نک کمال سرعتندن نور تجلی ثانی تجلی اولک نورینه متصل اولماغله • ایکی تجلینک میاننده تمیز مشاهده اولنمادوغی ایچون
عالم خلق جدیده اولوب اولا معدوم • بعده تکرار موجود اولدقلری فرق اولنماز • فلهذا صور ظاهره عالمه نظر ایلین ارباب ظاهر حقایق کونیه
کرک جوهریه وکرک عرضیه اولسون • وجود اضافیله متلبس اولدقلری حالده تغیر وتبدل واقع اولماز تصور ایدرلر • نعم داخل وجود اولان شیء
معدوم اولماز • ولکن عدم عدمیتندن دخی عدم تبدل لازم کلمز • وموجود اولان شیء متبدل اولماغله شیئه عدم دخی طاری اولماز • زیرا حضرت حق
وقادر مطلق تجلیات غیر متناهیه ایله دائما تجلیده • وعالم دخی تجلیات ربانیه یی مستمرا قبولده در • پس عدم صرف وجود اولمادوغی کبی وجود دخی
عدم اولماز • ولکن عدم مضاف اعتبار ایله عند ورود التجلیات • وجود عالم فی لبس من خلق جدید صددنده در • فاما حقدن غیرک وجودی اولماق
اعتبار ایله عالمده تبدل وتغیر یوقدر • فاذا عرفت هذا ضمیر مهر انجلایه خفی اولمیه که جمهور ارباب حجابک قتنده عالم سوای حق وظاهر ومشهوددر •
وشهود جمال حق انلردن غیب ومفقوددر • فلهذا عین واحده اوزرینه ثابته اولان حقیقت عالم انفاس ایله متبدل وخلق جدیدده در • اکا بنا کر
کرک جواهر وکرک اعراض مجموع عالم ابدا متغیردر • وهر متغیرک تعینی دائما متبدلدر • وبر آنده اولان متعین آن آخرده اولان متعینک عینی دکلدر
غیریدر • وحال انکه عین واحده اوزرینه تطرق ایدن تغیرات کندو حالی اوزرینه در • پس عین واحد تعین اول ایله متعینه اولان حقیقتدر
ومجموع صور اعراض طاریه • وبر آنده متبدله وفانیه در • وارباب نظر حقیقت عالمدن بیخبر اولوب صور عالمک جمله سی مع الانفاس خلق جدیدده
اولدوغندن لبس وشک ایچنده در • فاذا کان کذلک حق جل وعلا تجلیات متعاقبه ده مشهود • وعالم ابدا مفقود • وهر بر طرفة العینده فانی
وصورت اخراده حادثدر • وحسبانیه که سوفسطائیه در عالمک کلیسنده اولان خلق جدیده مطلع اولوب وارباب نظر طایفه حسبانیه یی
تجهیل ایتمشلردر • ومذهب حسبانیه بودر که طایفه مزبوره عالم آنات ایله متبدل دیرلر • وحقیقت احدیه که بالحقیقه وجه حقدر اثبات ایدرلر •
ولکن صور مزبوره حقیقت مذکوره ایله متبدله اولدوغن اثبات ایتمیوب • بلکه صور مزبوره نک حقیقتی یوقدر جمله سی تخیلات وحسباناتدر دیرلر
وبونک سببی ایله حقدن • وتجلیات ربانیه غیر متناهیه ایله قلبلری پرنور اولمقدن محروم ومحجوب قالورلار • ومتفلسفه وارباب نظر فکری دخی انلر
حسبانیه یی تجهیل قیلورلار • زیرا بو طایفه وجود ایله متلبسه اولان حقایق متبدله اولمز • وماهیت متغیره اولماز دیرلر • وعین واحده یی
اثبات ایدوب لکن عین واحده ایله انک شئونات وحالاتی • واکا تابعه اولان لوازم واضافاتی بینی تمیز ایتمزلر • وصفت ذاتیه
عین واحده اولان ثبوت • وعدم تبدل ایله انک شئونات وحالاتنی وصور وتعیناتنی وصف ایدرلر • الحاصل اصلاح تعبیر مرام وایضاح
تقریر کلام بودر که عین واحده اولان ذات احدیت کندو ذاتیله کندو ذاتنده قایمه ودائمه • وبذاته کثرات اسمائیه وتعددات صفاتیه دن
منزه ومقدس در • وذات بحت وبحر احدیتده جمیع اسما وصفات معقوله • وکثرات صور مکونات مستهلکه در • پس کمال جلا واستجلا ایچون •
نفس رحمانی وتجلی اسمائی ایله صور اسمای ربانیه ده معقوله • وذاتده مستهلکه اولان مظاهر کونیه ده متجلیه اولدقده • معقوله ومستهلکه اولان
کثرات ظاهره • وذات الهیه کثرتده باطنه اولور • پس تجلی الهی بحسب المظاهر متعین • ووجود وحدت حقده معدوم اولان مرایای صور عالمده
ظاهر ومتبین اولوب ظاهرده اولان کثرت تعینات موجوده ومشهوده • ووحدت ذات باطنده مجمله ومعقوله اولور • فظاهرده مشهود اولان
کثرت وجود عالمدر که حکما انده تعینی اعتبار ایله بالوجود الاضافی عالم موجود • ومرآت مجلاده مرتبه اولان صورت مرآتده مشهود اولدوغی کبی
مرآت وجود حقده دخی عالم مشهوددر • وخارجده مستقلا وجودی یوقدر • وارباب ظاهر نظرنده ظاهر عالم مشاهد ومحسوس • وحق معقولدر
ولکن ارباب کشف وشهوده • مرایای صور عالمده ظاهر اولان تجلیات حقی مشاهده ومعاینه قیلوب • بو عالم صوری انلرک قتنده معقول ومعدومدر
پس بو اسرار عظیمه نک غایت غموضنی اولماغله • شیخ رضی الله عنه ذات احدیه وعین واحده اولان وجود حق باطنه • صور عالمک ثبتنی وصور عالم
دخی حق باطننک ثبتنی تفهیم • ومستعدین مستعدینه تعلیم ایچون • هیولایی تمثیل ایدوب کثرت واختلافات • صور عالمده موجوده ایکن جوهر واحد اولان
هیولایه انلرک رجوعنی • وهیولا صور عالمده اولدوغنی بیان بیوردی • وجوهر معقولدن شیخک مرادی هیولا اولوب • وحدت وکثرت اول یوزدن
عیان • وارباب ظاهرک عقاید مختلفه ومذاهب متباینه سندن بعضیسنی اتیان • واصابت وخطالرین تبیان ایدوب بیورر که • اکر حسبانیه
عالم باسره متبدلدر دیدکلری قوللرنده ثابت اولوب • حقیقت احدیه ثابته یی دخی اثبات ایدوب • بو تبدلاتک وراسنده بر حقیقت واحده واردر که
کندو حقیقتندن ومقتضای ذاتندن متبدله اولماز • وعند التجلی والتعین صور ایله ظهور ایتمک شانندر • وجمیع صور عرضیه کندو عینندن قابلدر
وکثرت عرضیه ایله تعین وتجدد حقیقت عین احدیه یی قادح اولمادوغنی عارف اولالردی • درجه تحقیقه فایز اولورلاردی • والا شئونده دخی

بنفسه جواهرک وجودی یوغیکن وجود حقه نسبت ایله • وجود اغیار عرض ایکن غیره وجود ویرمیه لردی • وعالمک کلیسی اعراض ایله مسمی اولان
صورک مجموعی اولوب عین واحده اولان ذات احدیتده باهر وعین واحده اولان وجود حق انده ظاهر • وعالم انک ظهور ووجودیله قایم
وکندو نفسیله فانی ومعدوم اولوب نفسیله قایم اولان حقدن غیری وجود اولمادوغن عالم اولالردی • وجمیع صورده متعین ومتقوم صور
اولان وجود • عین واحده • وحقیقت وجود حق اولدوغنی کمالیله عارف اولالردی • فایز بیدن اولورلاردی • اما ارباب کشف وعیان
واصحاب ذوق ووجدان • تجلیاتده تکرار اولمایوب هر نفسده حقک تجلیاتنی مشاهده • وتجلیات الهیه اعطاء خلق جدیده • واذهاب خلق
ایلدوکن عین شهود ایله معاینه ایدرلر • یعنی تجلی واحدک ینبوع جوددن تفجر ایدن دوام انبعاثنه نظر اولنماغله بحسب القوابل نور وجود بر نوع
تعین ایله بلا مکث متعین • وکندو اصلنه رجوعی حالنده منسلخ • وانک ما بعدی تعین آخر متوالیا تعقیب ایلدوکن کورورلر • پس تجلی الهینک اذهاب خلق
ایلمه سی • عند ذهاب التجلی • ورجوعه الی اصله خلقک فانی اولدوغیدر • وخلق جدیدک دخی بقاسی تجلی آخر اکا اعطاء وجود ایلدوکیدر •
وخلق جدید تجلی آخرک ورودیله باقیدر • معنوی: نیست پنهان حق زچشم وجان مرد حق شناس • کرچه هر ساعت نماید خویش را در هر لباس • هر زمان در لباسی یار از خلوت برون
کاه اطلس پوش کشته کاه پوشیده پلاس • کر هزاران جامه پوشد قامتش هر زمان • بر نظر هرکز نکردد ملتبس آن التباس • کر شراب بی نکت همی باید بجام
دیده زر برنک ساقی دار بر کاس لطاس • در هزاران آینه هر لحظه رویش منعکس • می شود تا شاید ش دیدن برای انعکاس • از برای جمله ذرات عالم مهر او
میکند پرستش وهم ستایش هم سپاس • هر یکی از کثرت عالم که می بینی یکیست • پس ازین کثرت بران وحدت توان کردن قیاس • نور هستی جمله ذرات عالم تا ابد
میکند از مغربی چون ماه ازفی اقتباس • کر همی خواهی که ره یابی بکوی وحدتش • بکذر از خود دیغی از جان ودل وعقل وحواس • چون اساس خانه توحید بر فقر وفناست
جز که بر فقر وفنا نتوان نهادن این اساس • پس بیت کاشف اسرارهای کبریا • شه جلال الدین مولانای ما نیز دخی • ع بیت من بیت نیست اقلیمت
دیدکلری کبی هر بر تبیلر مزن • نیجه بو نکته کبی مجلد کتابلر یازیلاجق اسرار ودقایقه اشارت بیورمشلردر • وبعده عالم غیبدن نازله اولان
غیوث صوریه ومعنویه نک خواصنی بیاننه شروع ایدوب بیوررلر که هست باران از پی پروردکی • بر نوع باران واردر که پرورده قلمقیچون
اوتوریدر هست باران از پی پژمردکی • وبر نوع باران دخی واردر که پژمرده لکدن او توریدر نفع باران بهاران بوالعجب • فصل ربیع
وهنکام بهارلرده اولان بارانک نفعی بو العجبدر • کما قال تعالی الم تر ان الله انزل من السماء ماء فاخرجنا به ثمرات مختلفا الوانها •
باغ را باران پاییزی چو تب • کوزده وفصل خزانده تقاطر ایدن باران باغ وکلستانه حما استمه کبی در آن بهاری ناز دپرورد ش کند
اول وقت بهاره منسوب اولان باران باغ وبوستان واشجار وفدانلری • ناز ایله پرورده وتازه وتر ایدر کما قال تعالی الم تر
ان الله انزل من السماء ماء فتصبح الارض مخضرة ان الله لطیف خبیر وین خزانی ناخوش وزردش کند • وخزانه منسوب اولان باران
برک درختانی وباغ وبوستانی خزان ایدوب ضرر در • وناخوش ایدوب اوراقن پریشان ایدر بیت بهار حسنه الدانمه صقین مظلومک آهندن
طاعتدی یپراغن سنبل یله دیر دکل اوراقی باقی • سلطنت تاجن کین عالمکده اوراق مغرور اولماکه • نیجه سلطان بورکن المشدر یکم باد خزان • کرچه مردانه صوبیدیک کردی میدانه درخت
کلدی قش باصدی ولیکن ویرمدی اصلا امان • قالمو باش اولمش رخ زرد وغبار آلوده نه • وارایه دهرک قفسن اکدی میر عاشقان • صرصر غم فکرم اوراقن پریشان ایلدی
چهره زردم بلابدان بولدی رنک زعفران • آفت باد خزاندن تا ابد محفوظ اولور • باغ دهره چمن تمییزک اولورسه باغبان • همچنک شمشادینک شاخ بلند وارانما
تنده یاپسون شاهباز طبع باقی آشیان • همچنین سرما وباد وآفتاب • کذلک سرما وباد وآفتابه برتفاوت دان در سر رشته بیاب • تفاوت اوزره
وسررشته یی بول • یعنی اختلاف لیل ونهار • وباران ربیع وخریف • واوراق واشجارک نشو ونما • وفنا وزوالی بعث قبور واحوال نشوره
علامتدر • وذکر اولنان تبدلات وتغیرات خلق جدیده اشارتدر • ایدی بونلری کوروب سر رشته یی یتورمه • بلکه واختلاف اللیل
والنهار وما انزل الله من السماء من رزق فاحیا به الارض بعد موتها وتصریف الریاح آیات لقوم یعقلون • آیت کریمه سی موجبنجه
بر احوال متغیره دن کندو حالکی تفکر وتعقل ایدوب • جان وتنکی اول قادر حی لا یموت • وقیوم لا یزال ولا یفوتک • ید قدرت ودست مشیتنده
اولدوغن • وکیفیات وحیله اشیایی تصرف قیلدوغن مشاهده ایلیه سن • وانظر الیه وتری الارض هامدة • فاذا انزلنا علیها الماء اهتزت
وربت وانبتت من کل زوج بهیج • ذلک بان الله هو الحق وانه یحیی الموتی وانه علی کل شیء قدیر • وان الساعة آتیة لا ریب فیها
وان الله یبعث من فی القبور • آیت کریمه سنی لسان صدق وایمان ایله اوقیوب • وسمع جان وجنان ایله دیکلیوب شهود وعیان ایله
نظر ایلیه سن که • بو قدر تبدلات وتغیرات امارات قیامتدن اولوب لاجرم اول یوم هولناک برکون بغتة ادراک ایدوب • ثم نفخ
فیه اخری فاذا هم قیام ینظرون • نص کریمنک فحواسنجه اولین وآخرین قبرلردن حیات تازه ایله قالقوب • وبر موجب قول کریم
ثم انکم یوم القیمة عند ربکم تختصمون • هر کس خصمنی بولوب دیوان حقه کوتوره جکن • ودخی واشرقت الارض بنور ربها ووضع الکتاب
وجیء بالنبیین والشهداء وقضی بینهم بالحق وهم لا یظلمون • وفقنجه جمیع انبیا وشهدا محضرنده • ومیزان عدل کفه سنده هر کسک اعمالی
وزن اولوب • ومظلومک ظالمدن الذوب هیچ احده ظلم اولمیاجغن • وکمسنه نک کمسنه ده حقی قالمیاجغن • وبر فحوای ووفیت کل نفس ما عملت
وهو اعلم بما یفعلون • حق سبحانه وتعالی هر کشینک ایشلدوکنی داننده وبیننده اولوب هر بر نفسک اعمالنه کوره جزاسن ویره جکن •
تفکر ایدوب اکا کوره کار ایلیه سن • وجناب الهی یه توجه تام ایله نیاز ایلیوب • باران بهار کبی کوزکدن سینه که قطرات اشک چشم
دوکه سن که • حق سبحانه وتعالی دخی • وهو الذی یقبل التوبة عن عباده ویعفو عن السیئات • وعد کریمی اوزره سکا رحمت ایدوب •

سماء فیض وجوددن امطار توفیق وهدایت • وغیوث تجلیات ومحبت ارسال ایمکله • مرده قلبک احیا وثمرده اولان شجره قوای روحانیه
نشو ونما بولوب • فضای وسیع نوادک فواکه معرفت وثمرات حقیقت ورياحين محبت ایله روضه جنان اوله • ودخی ویستجیب الذین آمنوا
وعملوا الصالحات ویزیدهم من فضله • نص شریفی اوزره سن بعد کوکل باغی خزان اولمایوب نفحات الهیه دن وزان اولان نسیم محبت •
وباران فیوضات معرفت ایله رونق ولطافتی ابدا متزاید اوله • آیدی حضرت مولانا قدس سره • سررشته لی بول دیو بو معنایه تلمیح واشارت
ایدوب • ودخی وفی انفسکم افلا تبصرون • قول کریمی مغزانجه غیوث وامطار آفاقیه صورتیه ده قالمیوب بونلرک هر برینی کنه وجودکده دخی بول
ذاتکی اکلیه سن • زیرا اصل سررشته اولدر دیوب بیورلرکه همچنین درغیب انواعست این • دنیاده اولان خزان وبهار • واشجار واثمارک
انواعی اولدوغی کبی • عالم غیب ومعاده دخی بو انواع واردر • درزیان وسود ودر رنج وغبین • زیان وسود ورنج وغبین ده یعنی عالم غیب
باران معنویسی دخی • زمین قلبه سود وزیان • ورنج وخزان ویرمکدن خالی دکلدر • مثلا ذکر وتسبیح • وصلوة وصیام • وقعود وقیام وطرح
ودفع خواطر وهوا ایله جناب حقه اولان توجه تام • وجود انسانیه باران بهار کبی نفع عظیم ویرر • ووساوس وغیبت وکبر ونخوت وبطالت
وکهالت • ومزخرفات فانیه یه محبت • واهل هوا ایله الفت • واثنینیت وانانیت • باران کشتا کبی وجود انسانه رنج وزحمت • وعذاب
ونقمت ویروب • کوکل باغنده حقه لایق بر نسنه بتمز • ایدی باغ جنان فصل بهار اولوب انواع کل وریحان شکفته وخندان اولمق آنک
بر مرد خدانک نسیم انفاسندن جمع اولان سحاب هدایتدن تقاطر ایلین امطار کلماتنی فضای سینه که جریان ایتدیرمکه • فلک بوستان
معارف سبحانی اوله • زیرا این دم ابدال باشد از بهار • صفات بشریه لرینی صفات ملکیه تبدیل ایدوب تخلق باخلاق الله ایلین
ابدالک بو نفس عیسی دمی اول باران بهار اسراردندر • ابدال کیمه دیرلر تفصیل اوزره بوندن اقدم ع کم کسی ز ابدال حق آگاه شد • بیتنده
تحقیق اولنمشدر تکراره حاجت یوقدر • پس دم ابدال قلب طالبه تأثیر ایدوب • در دل وجان روید از وی سبزه زار • سالک مستعدک
دل وجاننده اول دمدن انواع خضروات علم وحکمت منبته اولوب • ریاض جنانی جنان شکوفه زار محبت • وبوستان سبزه زار
معرفت اولور • اما بونی دخی تحقیق بیل که فعل باران بهاری با درخت • بهاره منسوب اولان بارانک فعل واثری درخته در یعنی تازه وتر
اولان درخته در • قوریوب حطب نرلنده اولانه دکلدر • کذلک آید از انفاسشان در نیکبخت • انفاس ابدالدن دخی اول اثر فیض ربانی
مستعد اولان نیکبخته کلور • خلاصه کلام اولیاء کرام ایله صحبت ایدر ونیجه بدمهام کورلیور • پس نیچون انلرک انفاس متبرکه سندن نیلرک
دل وجانی سبزه زار اولمادی دیو خیال فاسده دوشمیه سن • زیرا تأثیر انفاس روح افزای ابدال • وآثار دم راحت زای ارباب حال •
وشوارق ضمائر اصحاب ذوق وصال • وبوارق سرائر اهل شوق نور جمال • اگرچه کیم بهارده اولان باد نسیم وآفتاب وباران منزله سنده در
ولکن قابل مستعد دخی درخت سبز وتر مشابه سنده در • پس انلرک نفس مبارکی • قابل مستعدک شجره وجودینه اثر ایدر • یوخسه
درخت خشک • وحطب نار مرتبه سنده اولان • قالب فرسوده • وقلب افسرده یه اثر ایتمز • وبیک سوز سویله طوتمز بیت •
زخشم وزلف اوعاشق کبی یابد حضور دل • کشیدی کحل بینایی ولی در چشم نابینا • ایدی ای طالب مستفیض مثلا گر درخت خشک باشد در مکان
اگر مکانده درخت خشک واره عیب آن از باد جان افزا مدان • اول درخت خشک عیبنی یعنی تر وتازه اولمادوغنی باد نسیم حیات
افزادن بیلمه • بلکه انک بی نشو ونما اولماسی • درخت عدم قابلیتندن وبی استعداد اولدوغندندر • یوخسه باد کار خویش کرد وبر وزید
ریح راحت بخش اسدی • وکندو ایشنی ایلدی آنکه جانی داشت برجانش گزید • اول کمسنه که جان طوتدی • باد وزانک اثرینی جان اوزرینه
قبول ایلدی • وکذلک آفتاب ضیابخش برج مشرقدن طلوع ایدوب جمیع اشیایه علی السویه افاضه نور ایلر • ولکن مسکه اصابت ایلدکده
روایح طیبه • وجیفه یه اصابت ایتدکده رایحه خبیثه استشمام اولنور • کما قال بعض الافاضل شعر الراح کالریح ان مرت علی عطر
ذکوا وخبث ان مرت علی الجیف • پس خورشید انور بذاته طیب اولوب • هر شی کندو استعدادینه کوره جبلتنده اولانی اظهار ایدر • ایدی
ولی کامل ومرشد مکملک دخی وجود لطیف ونظر شریفی خورشید تابان • وانفاس طیبه سی باد وزان کبی در • وبر موجب فاستقم کما امرت •
هر بر طالبه کلام حقی سویلیوب • وافاضه نور هدایت ایتمکده بخل وتقصیر ایتمیوب جمله سنه علی السویه نظر وهمت ایدر • وباران فیض ومحبتی
هر برینک اراضی قلبنه ارسال قیلور • ولکن هر کسک مرتبه استعدادی نه ایسه زمین وجودنده اول بتر • وعاقبتی اکا تبر پس اگر سن دخی
جان قابل صاحبی اولوب کلزار جانک سرسبز وخرم اولمق دیلر سک • ناقابل وناستعد اولان بی دولتلره نظر ایتمیوب بر کامل ومرشد
مکملک انفاس نفیسه وهمت علیه سندن استفاضه انوار جذبات ربانیه ایلیه سن • وباب ارشادده اصلاح نفسک ایچون کاه گرم وسرد
وکاه نرم ودرشت کلمات طیبه لرندن پذیر اولوب اهمال ایتمیه سن سلطان ولد • هرچه آید ز شیخ ای دانا • همچنان دان ز حق نیست جدا
گر شوی آگه ازو تا خدا • دانکه هستی تو جان ارض وسما • پیش آن بحر علم گوش شدم • پس چو دریا ازو بجوش شدم
چونکه گشتم مقیم در خمشی • از درون رو نمود بحر خوشی • در وصلش درون آن دریا • گشت تابان چو آفتاب سما
چه بود تاب آفتاب سما • که بود شب آن فروغ وضیا • پیش این نور آن بود تاریک • آن چو عنقا واین حقیر چو دیک
آن چو بحرست واین چو یک قطره • آن چو خورشید واین چو یک ذره • نور او پرشده در آن دریا • مثل آفتاب در صحرا
سر بار آلوده او روشن • خار هر روح گشته زو گلشن • باغها اندرون برون ز شمار • میوهاشان عزیز وبا مقدار

حوریان اندرو فزون از ریگ • اشتها پخته اندرو بی دیگ • قصرهای بلند هر طرفی • هر خسی یافته درو شرفی
اندرو چار جو روان چون تیر • از می وآب وانگبین وز شیر • شاخ وبرگ وثمارشان زنده • همچو گل هر نبات در خنده
گذر از نقش وجوی معنی را • اصل را گیر هل تو دعوی را • ایدی ای سالک طریق ربانی • وعاشق صادق حقانی • اولیاء کرامک
انفاس طیبه وکلمات قدسیه • وتربیه شریفه لرنده بو قدر آثار لطیفه انسیه اولماغله • حضرت مولانا اشبو ذکر اولنجق حدیث شریفک معنای
حقیقی سنده بو اسرار علیه یه تلمیح واشارت • وانفاس متبرکه مردان خدادن استفاضه یه دلالت اولدوغنی معاینه قلماغله تحقیقنه شروع
ایدوب بیورلرکه درمعنی این حدیث که اغتنموا برد الربیع فانه یعمل بابدانکم کما یعمل باشجارکم • واجتنبوا برد الخریف فانه یعمل
بابدانکم کما یعمل باشجارکم • بو حدیث شریفک بیاننده درکه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم اصحاب کرامه خاصة • وبالتبع آحاد امتدن
هر برینه عامة بیورلرکه • برد وقت ربیعی غنیمت عد ایدیکز • زیرا بهارک سردی اشجاره نه عمل ایلدوکی کبی ابدانکزه دخی عمل ایدر • وفواید
ومنافعی ظهور ایدر • وفصل خریف وشتاده اولان برد وسرددن اعراض واجتناب ایدیکز • زیرا خزانک بردی اشجاره نه ایشلر ایسه ابدانکزه
دخی انی ایشلر • فصل ربیع دیدکلری آذر ونیسان وایار آیلریدر آذر روم آیلرندن مارتس دیدکلریدر • اوتوز بر کوندر • اون اینجی کوننده آفتاب
حمل برجنه تحویل ایدوب لیل ونهار برابر • وفصل بهار داخل اولور • ویوم مزبوره عجم نوروز تسمیه ایدرلر • فصل مزبورده طبیعت بهار حار ورطب
اولماغله اشجار واثماره نشو ونما کلوب • وبدنده بلغم منکسر ودم مستولی اولوب فصد وحجامت وادویه واشربه ایله امراضه علاج ایتمه نک
وقتی اولور • ونیسان لسان رومیده ابریلیس دیدکلریدر اوتوز کوندر • یوم ثانی عشرده آفتاب ثور برجنه انتقال ایدوب طبیعت ربیع
ثابت ودم صاف وصحیح اولوب وانهار ارتوب یمشلر نموه باشلر • وبدن انسانی دخی نشو ونما حاصل ایدر • وایار رومیلر لساننده
مایس دیدکلریدر اوتوز کوندر • یوم رابع عشرده آفتاب برج جوزایه انتقال ایدوب اون التنجی کونی آب نیل ارتمغه واستیلا اولمغه باشلر و
یکرمی ایکیسنده ثریا ظهور ایدر • وربیع فصلی آخر اولور • پس اوقات مزبوره ده واقع اولان ریاح طیبه وصباحده اولان برد لطیفک مزاجه
قوت وبدنه صفوت ویرر • واول خریف ایلولک اون بشندن ابتدا ایدر • وتشرین ثانینک ایکی دوردنده تمام اولوب شتا
فصلی دخول ایدر • ابتداء خریف اولان ایلول رومیلر لساننده استوریس دیدکلریدر اوتوز کوندر اون بشنده آفتاب میزان برجنه نقل ایدوب
روز وشب برابر • واول خریف اولور • وصفرا مغلوب وسودا غالب اولور • وتشرین اول رومیلر لساننده اختوبریس دیدکلریدر • اوتوز بر کوندر
اون بشنده آفتاب عقرب برجنه واروب طبیعت خریف ثابت اولوب مختلف یللر اسر • یکرمی برنجی کون صوغوقلر اولمغه باشلار • وقاسم قاتی
اولوب توحی قیونه قاترلر • وصور ومار وسایر حشرات تحت الارضه داخل اولور • وتشرین ثانی رومیلر لساننده نودرس دیدکلریدر
بو دخی اوتوز کوندر • اون دوردنده آفتاب قوس برجنه انتقال ایدوب • برنجی کون اشجارک صویی کوکلرینه نزول ایدر • وسطر ثلج ایله
ریاح شدیده سبب دریا سفری قپانور • وبو موسمده باد سرددن بدنی غایت حفظ ایدوب مضراتندن احتراز لازم اولور • پس کاشف
اسرار قیونی • مولانا جلال الدین رومی دخی • بو حدیث شریفک اولا ظاهرندن مستفاد اولان معناسنی تقریر ایدوب بعده • اوتیت جوامع الکلم
حدیث شریفنک مصداقنجه قلت لفظ ایله معانی کثیره یه دلالتی جهتندن • معانی باطنه سن دخی ذهن دراکلرینک صفاسی حسبنجه
عیان ایدوب بیورلرکه گفت پیغمبر ز سرمای بهار • حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله بیوردی که سرمای بهاردن •
تن مپوشانید یاران زینهار • زنهار بدنکزی پوشیده قلمکز یاران • زان که با جان شما آن میکند • زیرا که برد ربیع سزک جانکزه انی ایلرکه
کان بهاران با درختان میکند • اول بهارلر درختلره ایلر • لیک بگریزید از سرد خزان • لکن خزانک سردندن قاچکز • کان کند کو کرد با باغ ورزان
زیرا برد خزان سزک ابدانکزه اول ایشی ایدرکه • باغ واصمه لره انی ایلدی یعنی یپراقلرین دوکوب خزان ایلدی • راویان این را بظاهر برده اند
رواة احادیث بو حدیث شریفک معنای طبیعی وجه مشروح اوزره ظاهرینه ایلتمشلر • یعنی حمل المؤمن علی الظاهر دیوب • ونحن نحکم بالظاهر
دیمشلر • هم بران صورت قناعت کرده اند • همان اول صورت ظاهره ده اولان معنی اوزرینه قناعت قلمشلر • مثنوی • ما که باطن بین جمله کشوریم
دل ببینیم وبظاهر ننگریم • قاضیانی که بظاهر می تنند • حکم بر اشکال ظاهر میکنند • ایدی بیخبر بودند از جان آن گروه
اول گروه ظاهربین احوال جاندن بیخبر ایدیلر • کوه را دیده ندیده کان بکوه • کوهی کورمش وکوهده مندرج اولان کان گوهر ومعادن
سیم وزری کورمشلر بیت • دوای درد باطن را ز اهل نفس مگزر جو • که از موری مسلم نیست اعجاز سلیمانی • فاما عند ارباب الکشف والشهود
آن خزان نزد خدا نفس وهواست • حدیث مقدس نبویده واقع اولان اول خزان خدانک مردان خدانک قتنده نفس وهوادر
وارباب نفس وهوانک کلماتیدر • عقل وجان عین بهارست وبقا • عقل وجان وانفاس نفیسه اصحاب وجدان عین بهار وبقا ودائم
مرترا عقلیست جزوی در نهان • ای نفس وهوا ایله آلوده سنک نهان نهادکده عقل جزوی واردر • ایدی عقل جزوی کلی یه مبدل
اولماغیچون کامل العقلی بجو اندر جهان • معرفت نفس ایله عارف رب اولان • بر کامل العقل ومرشد کامل بولوب جهانده انی
طلب ایله که حتی جزو تو از کل او کلی شود • سنده اولان عقل جزوی • اول کامل العقلک عقل کلیسندن کلی اوله • عقل کل بر نفس چون غلی شود
عقل کل نفس اوزرینه بر زنجیر اقوم • وبند مستحکم کبی اولوب قلبی حقه ربط ایدر • ونفس وهوا یولندن آلیقور • ای مستمع قابل
موجودات عالمدن • هر بر موجودک مبدأدن بر نهایتی • ورجوع ایده جک بر غایتی واردر • وغایتنه ایریشنک بلوغی آنک حریتی در

نته کیم بوندن اقدم مردازاد بخشنده بر مقدار ذکری سبق ایتمشدر • مثلا شجره ثمره یه رسیده اولدوغی حالده کنه و نهایتنه بالغه اولوب اکا شجر بالغ دیلور
وثمره دخی کمالن بولدقده • ثمر بالغ تعبیر اولنوب • و بعد البلوغ ثمر شجردن جدا و شدکده اکا جزو اعتبار اولنور • پس معنای نهایت و بدایت معلوم اولوب
علامت غایت اولدرکه • شی کنه و بدایتنه رجوع ایلیه • پس هر شی که کنه و بدایتنه واصل اوله نهایتنه بالغ اولور • یعنی بر تخم که زمینه القا اولنوب
آفتدن مصون اوله لاجرم زیر خاکده نشو و نما ده • و روز بروز آناً فآناً ترقی و تزایدده اولوب بعده میوه لک مرتبه سنه ایرشور و بر شجرک
میوه سی ینه همان کنه و نک تخمی اولور • و مرتبه تخمیته ایرشدکده • دورنک نهایتن بولوب دایره سی تمام اولور • و مادام که نهایتنه وارمیوب
دایره سن تمام ایتمیه • ناقص و ناتمام قالور • کذلک تخم آدمی که نطفه در • چونکه قالب آدمی ده کیر و نطفه لک درجه سن بوله تجب الظاهر اکا
مرد بالغ دیلور • زیرا بلوغک معناسی شی کنه و غایتنه ایرشمکدر • اما کامل العقل و مرد آزاده • و رجل حر اولمق قطع علایق بشریه • و ازاله عوایق
کونیه ایتمکدر • نته کیم مقدما بیان اولنمشدر • فاذا عرفت هذا جمیع موجوداتک دخی تخمی عقل در • زیرا انبیا و اولیا بلکه حکما و عقلا • بالاتفاق و بالکشف
والشهود خبر ویرمشلردرکه • اولا حق سبحانه و تعالینک ایجاد ایلدوکی بر جوهر درکه • جوهر مذبورک اسمی عقل اولدر • پس تخم موجودات عقل اول اولوب
عقول و نفوس و افلاک و انجم • و عناصر و طبایع • و نبات و معادن و حیوان جمله عقل کل ده بالقوه موجودلردر • مثلا بیخ و شاخ و برک و میوه
تخم کنه ده بالقوه موجود • بعده فعله کلوب تدریجله مرتبه اولاسنه رسیده اولدوغی کبی • موجودات دخی باجمعها عقل کلدن ظهور ایدوب
نهایتلری مرتبه انسانیه ده تمام اولور • و دورین تمام ایدوب بعد آخر شی قالمز • فاذا کان کذلک • انسان میوه درخت موجودات • و ثمره
شجره مکونات اولدوغی ظاهر و مبین اولدی • پس چونکه انسان مرتبه عقل کله ارتقا ایلیه • عقلدن صکره شی آخر اولماز • و کمالنی بولدقده •
نهایتنه بالغ اولوب مرد عاقل اولور • و دایره سی تمام اولوب حر و آزاد اولور **بیت** تویی خلاصه ارکان انجم و افلاک
ولی چه سود که خود را نمی‌کنی ادراک **نثر** ایدی حق سبحانه و تعالی عقلدن شریف بر شی ایجاد ایتمیوب عقل کل اشرف مخلوقاتدر • و حقه
تقرب ایلین • و حق شناس اولان عقل در • و عقولک مراتبی مقدما تفصیل اولنوب عقل کلی و جزوی بیان اولنمش ایدی **نظم**

پیش ازین غافل ز خود بودن چرا • جان بدست نفس فرسودن چرا • چون چراغ عقل داری راهبر • خیز و چون مردان بسوزش راه بر
چیست عقلت مدرک اسرار روح • قابل انوار عرفان یار روح • دارد از انوار ربانی ضیا • تا بدان باطل کند از حق جدا
ضد عقلت لشکر شهوات شد • شاه روح از کید شان شهمات شد • بر بساط انبساط این نفس خوار • همچو فرزین کجروی دارد شعار
رخ ز راه راست گرداندی دریغ • پیل بند نفس خود ماندی دریغ • چون پیاده گردت از اسب طلب • بازی ابلیس نفس بو العجب
هان خرد را رهبر خود ساز و رو • رخت ازین ویرانه دا بردار و رو • تا بتدبیر از هوای نفس بد • وا رهاند جان پاکت را خرد
رهبر آید تا بر حد صفات • از صفات خویشتن بخشد نجات • ایدی تمم روحم اصلانک شبهه قالمدی که **جزو و کل از کل او گردد پدید**

کلک جزوی انک کلندن ظاهر اولدی **آنچنان که مستی عقل از نبید** عقلک مستلکی نبیذدن اولدوغی کبی • نبیذ خرما صویندن اولان شرابکدر
پس عقل معاش شرب خمر و ماء نبیذ ایله مست و مدهوش اولدوغی کبی • عقل جزوی دخی • عقل کلی صاحبی اولان انسان کاملدن بی لب جام
شراب عشق الهی نوش ایلسه مست و مدهوش محبت الهیه اولوب کندو تصرفندن غایب اولور • و عقل کل ایله متصف اولور • عجبدر که خمر ظاهری
عقل الور • و شراب محبت الهیه عقل کله واصل ایدر **پس تاویل این بود انفاس پاک** پس تقدمات مزبوره معلومک اولدیسه • بو حدیث
شریفک بحسب التاویل معنای شریفی بودرکه • انفاس پاک مردان خدا **چون بهارست و حیات و برگ و تاک** بهار کبی درو برک و تاک
حیاتی کبی در • تاک دیگک صوغی در • پس ایام بهار اوراق اشجاره برک و لطافت ویردکی کبی • انفاس پاک اولیا دخی • اوراق جان
و اشجار جانه حیات و طراوت ویرر **از حدیث اولیا نرم و درشت** حدیث اولیا و انفاس اصفیادن نرم و درشت • و گرم و سرد •
هر نه ایسه **تن مپوشان زانکه دینت راست پشت** تنکی پوشیده قیلمه • و سیاست صوفیه دن قاچمه • زیرا که انلرک کلمات لطیفه و گفتار سرد گرمی
سنک حیات دینک ایچون معین و پناه در **گرم گوید سرد گوید خوش بگیر** اگر پیر طریقت و مرشد راه حقیقت گرم سویلیه و سرد سویلیه
گاه جمال کوستروب سنی طوتلیه • و گاه جلال کوستروب خاکک صوتلیه • انی خوش طوت یعنی خاص دخی و قبول ایدوب جانه صفا ویرکه
تا ز گرم و سرد بجهی و ز سعیر حتی گرم و سرددن و عذاب سعیردن صیچرایوب خلاص اوله سن • و تشکلات فلکیه و تبدلات عنصریه
و مقتضیات طبیعیه دن رها بوله سن • زیرا سن کندو مرادکدن کچمینجه هرکز مرادی اولمازسن • و گرم و سرد و لطافت و خشونتی قانکده
صادی اولمادقجه • مرادکدن کچوب مرید اولامزسن • و گرم و سرد فرقنده اولدقجه • ارم وحدت ذاته ایره مزسن • ایدی بنم روحم روانم
گرم و سردش نو بهار زندگیست پیر طریقتک گرم و سردی نو بهارک زندکیدر • زیرا سرد اولماسه • و خزان کلمسه بهار فصلی دیمک اولمازدی
پس پیر طریقت هر بار گرمیت کوسترسه گرمیت قدر بیلنمزدی • ایدی ارباب سلوکه پیر کاملک خشونت • و اجرای احکام طریقت ایلدوکی
سالکی یکی باشدن طالب ایدوب • آتش عشق بوستان قلبنده اولان درخت خشکی یاقوب • باران فیوضات الهیه تازه نهاللر بتورور
و خلوص و صدقی زیاده اولور • زیرا **مایه صدق و یقین و بندگیست** پیر طریقتک حکمنه راضی اولوب قهر و جلالنه بلادن ویرکت
و جفاسنی صفا کورمک صدق و یقین ایله اولان بنده لکک مایه سیدر • پیر طریقت دخی صدق و خلوص مریدی جمال و جلال ده
امتحان قیلور **زانکه ازو بستان جانها زنده اند** زیرا که جانلر بوستانی انک نفس عیسی دمندن زنده لردر **زین جواهر بحر دل آگنده اند**

و بو جواهر زواهر کلمات قدسیه • و لآلی بواهر عبارات روحیه دن بحر دل عاشق مالامالدر • پس کامل العقل اولان کرکدرکه ذکر اولنان
جواهر قدسیه یی • دریای قلبنده بتورمیه • و حفظنده کمال دقت کوستره • و روز و شبانک فکرنده اوله • و دوست غمنی چکه زیرا
بر دل عاقل هزاران غم بود عاقلک قلبنده هزاران غم اولور **گر ز باغ دل خلالی کم بود** اگر باغ جنان جناندن و دریای دل
بی کراندن بر خلال اکسک اولور

خلق گوید که در عشق بپایانی نیست • قدمی نیست درین ره که افانی نیست • بر سر کوی تو کان منزل سرمستانست
نرود شب که دلم راهی و بیابانی نیست • روی تو کشف منم و غمزه کرامات منست • تا نگویی که مرا کشف و کراماتی نیست • هله ای زاهد فردا که بخود مغروری
که یقینت ترا حسن ملاقاتی نیست • هرکه آزاد شد از خود بجهان آخر کار • مثل او در دو جهان سید ساداتی نیست • بمناجات نشاید شدن اندر ره عشق
موسی جان مرا وعده میقاتی نیست • قاسمی را بجز از عشق تو در ملک وجود • درجهان دل و جان هیچ عباداتی نیست • **پرسیدن صدیقه رضی الله عنها**

از مصطفی علیه السلام سر باران امروز به چه بود عایشه صدیقه رضی الله عنها بو کونکی بارانک سری نه ایدی دیو رسول علیه السلامدن
سؤال ایلمه سی بیاننده در **گفت صدیقه که ای زبده وجود** صدیقه رضی الله عنها ایدی • ای زبده وجود کاینات • و خلاصه جمیع مکونات
حکمت باران امروزین چه بود بو کونکی تقاطر ایدن بارانک حکمتی نه ایدی **این باران های رحمت بود یا** **بهر تهدید است و عدل کبریا**
بو نیسان نغمور حق سبحانه و تعالینک باران رحمت بی حسابیمی ایدی • یاخود برای تهدید • و عدل کبریاسندن اولان باران قهر و
جلالمی ایدی **این از آن لطف بهاریات بود** یا حبیب الله علیک سلام الله • بو باران عیب اول بهاریاته متعلق اولان باران لطفدنمی ایدی
یا ز پاییزی پر آفات بود و یاخود فصل خزانه منسوب اولان امطار پر آفاتدنمی ایدی • و بالجمله شکل باران ده کورینن اول تجلیات
غیبیه • فیوضات صفات جمالیه دنمی ایدی • و یا عجب نوازل اسماء قهریه دنمی ایدی دیوب استخبار اسرار ایلدکی **گفت این از بهر تسکین غمست**
حضرت بدر دجا و رسول مجتبا • ایدی یا عایشه بو باران تسکین غم ایچون نازل اولمشدر • و حق سبحانه و تعالینک آسمان اسم
کاشف الغم • و سحاب فاتح الهم اولان لطفی جانبندن مرسل اولمشدر **کز مصیبت بر نژاد آدمست** که اول دفع و تسکین اولنان غم
آدمک نژاد و نهادنده اولان مصیبتدندر **گر بران آتش بماندی آدمی** اگر بنی آدم اول مصیبت آتش کربته قالیدی **بس فسادی در خرابی و کمی**
چوق خرابلغه و کمکه دوشر ایدی **این جهان ویران شدی اندر زمان** فی الحال بو جهان ویران اولوردی **حرصها بیرون شدی از مردمان**
و مردملردن حرص و طول امل قلبلرندن طشره کیدردی • و تعمیر دنیا و عمارت اجسامه تقید ایتمیوب هر کس بالآخره عالمک فناسن
اکلیوب دکار دنیادن ال چکوب عجبا انجام کار نیه منجر اوله دیو غملرندن اولورلردی • ولکن بر موجب لولا الحمقا لخربت الدنیا
استن این عالم ای جان غفلتست بو عالمک عماد قوی بنیادی غفلتدر • ای جان عالم **هوشیاری این جهان را آفتست** هوشیارلق
و عاقبت کاردن آکاه و خبردار اولمق بو جهانه آفتدر • و فناسنه علتدر • حاصل کلام اصحاب کرام رضی الله عنهم برضائه التام
یارلرندن اولان اول مرد ذی الاکرامی دفن ایچون کورستانه واردقده • قلوب مشفقه لرنده • بر وجهله رقت حاصل اولدیکه
ملاحظه عاقبت • و فکر آخرت هوش و اختیارلرین ربوده قیلوب بحر قلزم خشیتده محض مستغرق اولدیلر • پس حق سبحانه و تعالینک
خزاین کرمندن باد نسیم عطا وزان • و غیوث رحمت و سخا تقاطر ایدوب بر عفو و غفران حالت اولیلرینی پوشان اولماغله
باب شفاعت نبویه مفتوح اولوب جانب رجا غالب اولدی • و هر بری صحوه کلوب طاعت بدنیه و مشاغل دینیه یه اشتغال کوستردی
و کذلک عشاق الهی دخی بر موجب **انما یخشی الله من عباده العلماء** حق سبحانه و تعالی عظمت و جلال یوزندن تجلی ایلدکده تطورات
فلکیه • و تقلبات قلبیه ملاحظه سن ایدوب عاقبت کارنه وجهله انجام بولاجاغن حقدن غیریسی بلمامکله انجام کار تفکرندن عقل و هوشلری
دست اختیارلرندن کیدوب • وجود موهوملری عدم کوگا و متلاشیاً ذره ذره اولمغه قریب اولور • پس بر موجب **ان الذین یخشون
ربهم بالغیب لهم مغفرة و اجر کبیر** سحاب فضل الهیدن باد نسیم محبت ایله قطرات امطار فیوضات جمالیه • اراضی قلبلرینه تقاطر ایلکله
ذیل انوار جذبات ربانیه • حالت خشیتلرین ستر ایدوب • همت عشقله دریای وحدت مطلقه یه غوطه قیلوب باش کوسترمزلر • و اول این
فکردن خلاص اولوب • **لا خوف علیهم و لا هم یحزنون** سرینی معاینه قیلورلار • و عالم شهادتدن غایب اولورلار • و غفلت غلفدن مغلوب
اولماغله • بشریتلری لباس نور جمالیه ایله متلبس اولوب • بو مقوله غفلته غفلت مقبوله و محموده دینلور • و بو غفلت جمله سالکلرک مطمح نظری
اولان غفلت هشیاری در • اما غفلت عوام بویله دکلدر • انلر خواطر نفسانیه و غواشی بشریه ایله مشوش الحال • و مختل البال اولوب
غفلت مذمومه و تجاوزه عمقنده منهمک اولماغله • مقدورلرینی مشتهیات طبیعیه • و حظوظات دنیویه • و لذات شهوانیه ایچون
بذل و صرف ایدوب • تسویلات شیطانیه ایله عمارت دنیایه سعی موفور قیلورلار • و آخرتی متاع قلیله تبدیل ایدوب قطعاً غم آخرت
و هم موت • و فکر عاقبت ایتمیوب • رحمت حقدن بعد و خذلان مده قالورلار • کما قال ابن عطاء الله الاسکندرانی فی حکمه • و ان الناس
فی ذلک علی اقسام ثلثة • غافل منهمک فی غفلته قویت دایرة حسه • و انطمست حضرة قدسه نظراً احسان من المخلوقین • و لم یشهده من العالمین •
اما اعتقاد فشرکه جلی • و اما استناد فشرکه خفی • و صاحب حقیقة غاب عن المخلوق بشهود الملک الحق • و فنی عن الاسباب بشهود مسبب الاسباب
فهذا عبد مواجه بالحقیقة ظاهر علیه سناها • سالک للطریقة قد استولی علی مداها غیر انه غریق الانوار مطموس الآثار قد غلب سکره
علی صحوه و جمعه علی فرقه و فناؤه علی بقائه و غیبته علی حضوره • و اکمل منه عبد شرب فازداد صحواً • و غاب فازداد حضوراً • فلا جمعه

بجبه عن فرقه ولا فرقة تحجبه عن جمعه • ولا فناؤه عن بقائه ولا بقاؤه يصده عن فنائه يعطي كل ذي حق حقه • ويوفي كل ذي قسط قسطه انتهى كلامه
وابن عطاء الله اسكندراني • واكمل رتبه بو در دغي • وسط طرفين اولوب جمله مراتبدن اعلى واوصاف انبيا • ومراتب اولياء كمل اصفيادر •
وبو بيت شريفده عماد بناء دنيا اولان غفلت غفلت مذمومه در • وباعث زينت بدن وعمارت تن در پس هر قنده كه بر غافل وجاهل
درلو درلو لباس فاخر كيوب طاوس كبي صورتنه كمال شهرت ويرمكه تقييد ايدر • اما فكر موت وذكر آخرت ايدوب حلالها حساب وحرامها عذاب
قول كريمنه صدق وخلوص ايله ايمان واعتقاد قلدي • تزيين صورت ايله تقييد ايتميوب تعمير باطن قيلوردي • وقليله قناعت ايدردي ادحي
اهل دلرا نا پسند آيد زر ولعل وگهر • عار باشد مرد را آنچه زنان در خورست • تكمهاء زر كه بر سنجاب شاهان ديده • اخگر چندي درخشان گشته در كاست
ابياتني ايشيدوب • والكا كوره ايش ايدردي • وشراب عشق الهي ايله مست اولدقده • اول مستانه لك كندويه بر مرتبه هشيارلق ويرردي كه
عشق چون غالب شود عاشق نيند شد سر • مست لا يعقل كجا دربند حفظ ساغرست • ديو تبارك بدن وحفظ تندن فالوردي زيرا كه هوشياري زان جهانست وچو آن
غالب آيد پست گردد اين جهان هوشيارلق عالم ملكوت • ومرتبه جبروتدر • چونكه اول هشيارلق غفلته غالب كله بو جهان ملك وشهادت
واحوال طبيعت وبشريت پست ومغلوب اولوب معدوم وناچيز اولوردي هوشياري آفتاب وحرص يخ مثلا هوشيارلق آفتاب
وحرص وشهوت ثلج ويخ كبي در هوشياري آب واين عالم وسخ هوشياري آب وبو عالم وسخ در • حاصل كلام كنش قاري ارتدوكي كبي نور آفتاب
تجلي دخي جبل وجوده اولان برف حرص وهوايي محو وازاله ايدر • وآب طاهر ومطهر ثيابك وسخن ازاله ايدوب ورد ابيض ومانند يخ
پاك وسپيد ايلدوكي كبي • آب هشياري سيرت وماء علم ومعرفت دخي قلبده اولان ادناس بشريه • واوساخ نفسانيه يي كيدروب
ظلمت نوره مبدل اولوب پاك وتطهير ايتمكله جمال لايزالي پرتوينه لايق بر مرآت مجلا اولور • ودوستك حسن مرآت مزبوره ده
تماشا قيلور لمنشه مجلا كوزكي در كوكلك سنك حسن دلارايه • كوررسكنده زيني محبوب كبره فرقيمه آرايه • الحاصل زان جهان اندك ترشح ميرسد
اول جهان لامكانيدن ازاجق ترشح وصيزنتي ايريشور • يعني انوار آفتاب هدايت ربانيه دن • عنايت ايله قلبه نور عنايت ترشح ايتمكله
ديده بصيرته اعطاء نور ايدر تا نغرد در جهان حرص وحسد تا كه جهانده پلنك حرص وشير حسد غران اولوب آكرايه ونفس روحه
غلبه ايدوب كوكره ميه • خلاصه كلام كوكل حقه وجانب آخرته ميل ايدوب • ودنيانك فناسن مشاهده قيلوب حرص وحسد وشره وطمعدن
خلاص بولمق تجليات انوار آفتاب جذباتك قتي ازاجق ترشحنك آثاريدر • يوخسه گر ترشح بيشتر گردد زغيب اگر عالم غيبدن انوار
جذبات زياده ترشح ايدوب • قلب سالكك قرص آفتاب شارق كبي محض نور بارق اوليدي • اثر بشريت بالكليه محو ومضمحل اولوب
ني هنر ماند درين عالم نه عيب بو عالمده فرق وتميز ده نه هنر قالوردي نه عيب • يعني نه حجاب ظلماني • ونه حجاب نوراني قالوردي •
پس جمله سي محو اولوردي • زيرا شب وروز ظل ارضدن حاصل اولدوغي كبي • ظلمت ونور دخي ظل بشريت ايله فرق اولنور •
وهنر وعيب انده كورينور • وشيء ضدي ايله بيلنور • پس نوردن غيري هيچ شيء اولمايجق تشخيص وتمييز عالي برطرف اولور • اما عاشق دخي
قرص آفتاب محبته داخل اولوب • ذات خورشيد كبي صاف ومجلا اولمدقجه • قيد وجوددن خلاص اولمز • وآفات دهردن قورتلمز •
سوز جوي عشق اولسون حاله وذوقه • ذوق وشهوددن غيره مردان خدا الوداع ديشلر الوداع ثم الوداع اين ندارد حد سوي آغاز رو
بو معارف الهيه واسرار سبحانيه حد وغايت طوتمز • زيرا مثنوي شريف معاني بطون قرآنيه در • پس ولو ان ما في الارض من شجرة
اقلام والبحر يمده من بعده سبعة ابحر ما نفدت كلمات الله ان الله عزيز حكيم • نه نسخه حقايق قرآنيه • ودقايق احاديث نبويه ده
حد وغايت اولمايه • اكيدي اسرار خفيه دن بسته لب اولوب سوي قصه مرد مطرب باز رو مطربك كيرو قصه سي جانبنه كيت
وانك حكايه سنه آغاز ايت قصه پير چنگي وبيان مخلص آن پير چنگينك قصه سي وانك مخلص ورهاسي بياننده در • روايت كنندكان
اسرار عشاق حكايت ايدرلر كه مطربي كزوي جهان شد پر طرب اول پير چنكي بر مطرب ايدي كه جهان انك ايله پر طرب اولدي رسته زاوازش خيالات عجب
انك آوازندن عجيبه خيالات بتمش • ودا عتاقده طرفه حالات وجوده كلمش ايدي از نوايش مرغ دل پران شدي انك نواسندن
مرغ دل اوچاردي • وقفادين فضاي عشقه اچاردي وز صدايش هوش جان حيران شدي وانك صداي فرح زاسندن هوش جان حيران
اولوردي وملامت شيوه اولان عشاق اول مطربك صداسنه جان ودل دن فدا اولوب بيت حديث زاهدان تقوي طريق مفتيان فتوي
مقام زاهدان عفت ميان عاشقان غوغا • زهو جو هر چه ميجويي كه او دريا وتو جويي • بخوان مطرب به نيكويي ولا هو ولا هو كتنا
سخن از عقل وهشياري مگو با فاسي ديگر • كه عيش جاودان دارند مستان نا پروا • مفهوم نسخه انك چنك وترنماتن ديكرلرايدي
پس وكل نعيم لا محاله زايل وفقنجه • دنيانك هر خوب ونعمتي ولطافت وراحتي ظل زايل وخيال آفل اولماغله چون برآمد روزگار وپير شد
چونكه روزكار كلدي ونيچه ماه وسال كچوب مطرب پير اولدي باز جانش از عجز بشه گير شد انك باز جان وشاهين رواني
عجز وضرورتندن بشه گير اولدي • يعني باز بلند پرواز بتهو وتذرو شكارينه تنزل ايتميوب قاز وطورنه آولاركن ضعف پيري دن
سكك آولاماغه تنزل ايتدوكي كبي • مطربك ني باز آوازي ايشتمه فاخره وكفه چنكي طلوسي از وسيم كسب ايدركن • ودعوت اولنان يرلره
انواع ناز واستغنا ايله واررركن حالت پيري ده وارد دخي يرلرده استقبال اولنوب سكك آولاركبي مشتري آولاماغه باشلادي
پشت او خم گشت همچون پشت خم اول مطربك رقه سي كوپ رقه سي كبي بوكلدي • صاملركيم قوجالق بوكدي بني داني • نقد عمري بتورو بذراكيلوب آكي ارر

ابروان بر چشم همچون پالدم اول مطربك هلال ابرولري كوزينك اوستنده پالدم كبي اولدي عاشق پاي • كوزسكم درلو جوهر دد كلور
سلج صقال اغار روبيل بو كلور • عضولردن كيدر اول درلو هنر • صورتك شكلي ازار ركي دونر • غصه وتشويش دقيقه اول زمان
شادلقدن ارتق اولور ربكمان • ايدي چونكه احوال اكوان متغيره در كشت آواز لطيف جانفزاش پس اول مطربك دخي حالت پيري ده آوازي
جان فزاسي زشت وپيش كس نيرزيدي بلاش زشت اولدي وكيمسه نك يانده انك آوازي هيچ شيئه دكمزدي آن نواي رشك زهره آمده
اول زهره نك رشك كلمش نوا يعني اول نوا زهره يي رشك كتوريشدر همچو آواز خر پيري شده برموجب ان انكر الاصوات لصوت الحمير
بر قوجه حمارك آوازي كبي منكر اولمش ايدي • زيرا هر شيئه كه بدنه متعلق اوله • وبدندن ظهور ايده • ولذات حسيه اوله • انك زوال وفناسي
مقرردر حكايت اولنور كه بركون بركمسنه كلوب والد ماجد مولانا • سلطان العلما قدس الله روحه يه • فلان كمسنه جناب عاليلريني عجب
مدح وثنا ايلدي • ودنياده مثلي بولنمز دندر • ديو حسن شهادت ايلدي ديدي • سلطان العلما بيورديلر كه اي درويش عجبا بزي مدح وثنا
ايدوب حالمزه شهادت ايدن بزده نه مقوله نشان كورمشدر • اگر صورت ظاهره وشكل وسيمامز مدح ايدرسه • روح اندن قطع علاقه ايلدكده
طراوتي كيدوب رنك رويي بوزيلور • وخاككه يكسان اولور واگر عبادت ظاهره مزه نظر ايدوب ركوع وسجود • وقيام وقعودمز مدح ايدرسه
اول دخي اوصاف تندر • بدنه فنا كلدكده انلر دخي فاني اولور • اگر سوزمزدن ظهور ايدن حسن عبارت ونكات واشاراتي مدح ايدرسه
بعد الموت عندليب لسان خاموش اولوب اول دخي فنا وعدمه كيدر • پس بونلردن هر قنغيسن مدح ايتديسه لايق مدح وثنا اولمايوب
وشهادتنده كامل اولمامشدر • اما بزده اولان روح قدسي • وروان انسي • ونور جذبات ربانيه • ونفحات سبحانيه يي مشاهده ايدوب
انكا شهادت وانك ايله مدح وثنا قيلوررايسه في الحقيقه قولنده صادق در • وانك مثلي بولنمز • ولطافت وطراوتنه بر وجهله زوال وكثافت
كلمز ديو بيورديلر • حقا كه جميع اوليا ده مدح اولنان اول حقيقتدر • يوخسه مجرد صورت مدح اولنمايوب • ومدح اولنان صورت دخي اول حقيقتك
مدح اولنور فاذا كان كذلك حضرت مولانا بيورر لركه خود كدا اين خوش كه آن نا خوش نشد خود قنغي خوش در كه اول زواله واروب ناخوش اولمدي
كما قال علي كرم الله وجهه شعر • سل الخليفة اذا وافت منيته • اين الجنود واين الخيول والخول • اين الكنوز التي كانت مفاتحها
تنوء بالعصبة المقوين لو حملوا • اين العبيد الذي ارصدتهم عددا • اين الحديد واين البيض والاسل • اين الفوارس والغلمان ما صنعوا
اين الصوارم والخطية الذبل • اين الكفاة الم يكفوا خليفتهم • لما راوه صريعا وهو يبتهل • اين الكماة التي ماجوا لما غضبوا
اين الحماة التي تحمى بها الدول • اين الرماة الم تمنع باسهمهم • لما اتتك سهام الموت منتصل • هيهات ما منعوا ضيما ولا دفعوا
عنك المنية اذ وافى بك الاجل • ايلدي بنم روحم بو جهان فانيده يا كدا اين سقف كان مفرش نشد يا قنغي سقف در كه اول مفرش اولمادي
يعني لاجرم هر طاق عالي سافل • وسقف متعالي منهدم ومعدوم • وكاشانه بوم اولوب كون اثري دخي قالمايوب صحرا وفراغ اولكو امجدي
كنج غم بن عاشقه عيش ايتمكه بادر • تازه داغم كل نعام بلبل كويا يتر • لمكنك شك انجم طاق وسراي فرشيم • ياكه برقاج كونلكه بو قبه ميناير
سير صحرا ايلسم چتر همايون اكرم • اشك خونين نسيم جناب خيمه والايتر • تكيه كاه دلده هردم صحبت اسرار له • شوبله حيران اولمشم كم غم بكا جلوه ايتر
درد عشقيله كوزمدن دوكيلن خون جكر • سيل اچون كوه بلاده لاله احمر ايتر • احمدم سحاره كردوندن غم حكم • اني ابطال ايتمكه بو نظم ازدرهاير
الحاصل هر شيء متغير ومتبدل • وفاني ومضمحل در • مكر كيم غير آواز عزيزان در صدور صدورده بي لفظ وحرف اولان اوليا اصفيانك
آوازندن غيري كه كه بود از عكس شان نفخ صور نفخ صور اسرافيل • اول عزيزلرك دم ونفسلرينك عكسي اولدي نته كيم بونكا كري بو عزلن
اقدم سبق ايلدي اندروني كاندرو بهاست ازوست بو اعزه كبارك درونلري • بر خمخانه عشق الهي در كه • جمله درونلر اول باده
ربانيدن مست ومدهوشلر در نيستي كين هستها مان هست ازوست • وبونلارك محو وفنا ونيستي هستيلري • بر بو قلقدر كه نرم دار لقلريمز
اندندر • يعني انلر وجود موهوملرندن فناء محض اولماغله حق سبحانه وتعالى بلا واسطه • اول ولي اكمله ذات وصفاتيله تجلي ايدوب
مطلع آفتاب تجليات وسرچشمه آب حيات اولور • وبزم وجمله موجودات انك ارلقلريمز • اول سرچشمه آب حيات • وبرج نور طلعت افروز
تجلي ذاتدن وجود پذير اولور كهرباي فكر وهر آواز او اول انسان كاملك ومرشد مكملك هر آواز وفكرك كهرباسي در • يعني كهربا نوجهله
جذب موي ايدرسه جمله عارفينك فكر وذكرلري • اول ولي كاملك كهرباي نفس • ومقناطيس قلبنده جمع اولور • وقلوب عاشقين
انك سر جنبه الماواسنده حشر اولور لذت الهام ووحي وراز او واول عقل كل صاحبي اولان انسان كامل • ووارث اكمل الهام ووحيك
وهر راز واسرارك لذتي در • زيرا بو ذكر اولنان اذواق وحالات اندن اعطا اولنور • وانك سرندن افاضه قيلنور قاسم انوار
ساقي بمن آور قدح پر منا را • تا تازه كند جودت او جوهر جان را • يك جام من بخش از آن خم قديمي • زان مي كه كند مست زمين را وزمان را
زان باده كه در لذت او آب حيات • زان باده كه او جلوه دهد عين عيان را • زان باده كه تابان شد از او طلعت خورشيد • زان باده كه سرمست كند پير وجوان را
قومي كه ازين باده چشيدند درين حال • گفتند بمستي همه اسرار نهان را • تا از سخن ارباب قدم مست درين راه • زين بيش مگوييد حدث حدثان را
قاسم همه يار است مجو يار دگر نيست • روشن بود اين نكته حريف همه دان را • آه اي مستمع متيقظ ومتنبه • چونكه انفاس متبركه مردان خدادن غيريسي
تقلبات فلكيه دن خلاص اولمدوغي ذوق سليم ايله معلومك اولديسه از كلام علي والدهر في صرفه عجيب • لكن غفلة الناس اعجب
قد شاب راسي وراس الحرص لم يشب • ان الحريص علي الدنيا لفي تعب • مضمون سعادت مشحوني اوزره چونكه مطرب پير تر گشت وضعيف

چونکه مطرکبت قوای بدنیه • وجوارح بشریه سنه کمال ضعف کلوب زیاده پیر اولدی • وارذل عمره واردی شد ز بی کسبی همین یک ضعف حرکات
جسمانیه سی ست اولماغله کسب هنر ایلکدن بر کرده یه رهین ومحتاج اولدی • قال الله تعالی الله الذی خلقکم من ضعف ثم جعل من بعد ضعف قوة
ثم جعل من بعد قوة ضعفا وشیبة یخلق ما یشاء وهو العلیم القدیر • پس شعر فرض علی الناس ان یتوبوا • لکن ترک الذنوب اوجب فنحو اسنجه
سطرب عاجز روی نیازی درگاه بی نیازه چاره سازه ایدوب گفت عمر ومهلتم دادی بسی ایتدی که الهنا ملکا • پادشاها • پروردگارا • بن بنده عاجز
چوق عمر ومهلت ویردک لطفها کردی خدایا باخسی خدایا معبودا برحس دنی • وجانی وغوی یه چوق لطف وکرملر ایلدک معصیت ورزیده ام صد ساله
ای عفو وغفور تمش ییل عمر اچنده خطایا ومعاصی یه سعی ایلمشم بازنگرفتی ز من روزی نوال ای عطابخش وخطاپوش اولان کریم متعال
ورحیم بی زوال ورزاق لایزال • تمش ییل عمرک اچنده بو عبد ناچیزکدن برکون احسان ونوالکی کیرو طوتمادک ورزقکی کسمدک الهی بو فضل
وعطا سکا مخصوصدر رحمتک دریاسنه حد یوقدر • کما قال الله الذی خلقکم ثم رزقکم ثم یمیتکم ثم یحییکم هل من شرکائکم من یفعل من ذلکم
من شیء سبحانه وتعالی عما یشرکون الآیه از دیوان علی • خبت نار حسی باشعال منادی • والظلم عینی اذا اضاء شهابا • ایا بومة قد عششت فوق هامتی
علی الرغم منی حین طار غرابها • رأیت خراب العمر منی فزرتنی • ومأواک من کل الدیار خرابها • رباعیه • شد آتش من فسرده از ضعف بدن
وان رفت که بود باغ عیش گلشن • ای موی سفید بر سرم جا کردی • چون بوم که در خرابه گردد مسکن • الحاصل پیر چنگی بو مضمون اوزره
انواع ناشکر ایدوب بالآخره ایتدی که نیست کسب امروز مهمان توام • بوکون کسبم یوقدر سنک مهمانکم ای مهمان محرومم اتیمین کریم وجواد
چنگ بهر تو زنم کان توام چنکی سندن اوتوری چلارم سنک عبد مملوککم از دیوان علی کرم الله وجهه • الیک یاربی لا الی سواکا
اقبلت عبدا ابتغی رضاکا • اسئلک الیوم بما دعاکا • ایوب اذ حل به بلاکا • ان یک منی قد دنی قضاکا
رب تبارک لی من لقاکا • پس پیر چنکی بو مناجاتی ایدوب چنگ را بر داشت شد الله جو چنکی بو قارد قالدردی • وطالب الله
اولدی • وسازنه دوزن ویروب سوی گورستان یثرب آه گو واه جگرسوز ایدیجی اولدوغی حالده • مدینه منوره نک مزارستانی
جانبنه کتدی • بو تقدیرجه مصراع اوله اولان شد رفت مضاسنه اولور • پس پیر چنکی • ومن یسلم وجهه الی الله وهو محسن فقد
استمسک بالعروة الوثقی والی الله عاقبة الامور • آیت کریمه سنده اولان تشریفه وتبشیره مظهر دوشوب گفت خواهم از حق ابریشم بها
کند وکندویه ایتدی حقدن ابریشم بها استرم کو به نیکویی پذیرد قلبها زیراکه اول خداوند بی مثال کمال فضل واحساننی ایله
قلب وزیوف اولانلری قبول قیلیجی • وسیئاته حسنانه تبدیل ایدیجی بر پادشاه درعطادر بیت هرچه خواهد گو بیا وهرچه گوید گو بگو
کبر ونازه وحاجب ودربان در بن درگاه • دیوب چنگ زد بسیار وگریان سر نهاد وار چنکی چالدی وگریه وزاری ایدرک
چنگ بالین کرد وبر گوری فتاد چنکی باصدق ایلدی • وبر مزارک اوزرینه دوشدی قاسم انوار از حد گذشت قصه درد نهان ما
ترسم که ناله فاش کند راز جان ما • جایی رسید ناله که از آسمان گذشت • با او هیچ جا نرسید این فغان ما • ما گم شدیم در طلب حی لایموت
از سالکان ره نه بد کس نشان ما • نادیده گرد هر نفس از لطف غیب پوش • چندین جفا که دید زمان دلستان ما • در آتش تو منتظر آب رحمتیم
ساقی بیار جام می ارغوان ما • مضمونی اوزره پیر چنکی • آه وانین ونالته وحنین ایدرکن خواب بردش مرغ جانش از حبس رست • انی خواب
آلدی وعالم مثاله التوب مرغ روانی حبس تندن قورتلدی چنگ وچنکی بی رها کرد وبجست درغ روحی چنگ وچنکلکی ترک ایدوب عالم
بشریت وشبکه عنصریه دن صیچرادی گشت آزاد این تن ورنج جهان همای اوج قربت اولان روح روان هوای لامکانه اوچوب
قید تن ورنج جهاندن آزاد اولدی در جهان ساده وصحرای جان قیود جهات وتعلقات عنصریه دن ساده جهانده
وطبع وهوادن آزاده صحرای جان ده • یعنی بو عالمه وار ماغله رنج جهان وحبس تندن رها بولدی • ونور محض ولدی قاسم انوار
ذکر جمیل یار جهان را فرو گرفت • عالم گرفت لیک توجه نکو گرفت • جان نکته شنید از آن حسن برکمال • سوزی ز دل برآمد وشوری که در گرفت
فارغ شد از بلیات وراه فنا گزید • هرجان که با بلا است عشق تو خو گرفت • روشن شد از لوامع اشراق آن جمال • از پرتوی که نیر خورشید از او گرفت
قاسم بیان خاک حود در شاهوار • چون باز یافت باز ره جستجو گرفت • پس پیر چنکی عالم اطلاقه واروب جان او انجا سرایان ماجرا
انکه جانی اول عالمده ماجرای ایرادجی اولدی • وبو مفهومی تغنی ایلدی که کاندرین جا گر بماندی مرا گرچه بو مکان بی قید ده الیقو یلردی
ویاخود گرکاشکی معناسنی متضمن اولوب کاشکی بنی بونده قویالردی دیمک اولور • معنای اخیر اوزره بیت آتیه مرتبی • ومعنای اول اوزره
بیت آتیه جواب شرط اولور یعنی خوش بدی جانم درین باغ وبهار بو باغ وبهارده جانم خوش اولوردی • ویاخود خوش اولایدی
مست این صحرا وغیبی لاله زار بو صحرای لاریبی ولاله زار غیبنک مست ومدهوشی اولدوغی حالده • ویاخود بونی دخی استقلالا ترجی اولور
بو لاله زار غیبی وصحرای وهمی ده نولیدی جانم ابدی مست وسکران اولوب صحوه گلمیدی دیمک اوله بی پر وبی پا سفر می کردمی
اول جهان معنوی ده بی بال وپر وبی پا وسر سفر ایدیدم بی لب ودندان شکر خوردمی بی لب ودندان شکر تناول ایدیدم •
ذکر وفکری فارغ از رنج ودماغ کردمی با ساکنان چرخ لاغ رنج ودماغدن فارغ وصورت سیرلری • نور ربانی ایله بازغ اولان
ساکنان ملکوت اعلی ایله ذکر وفکر ایدیدم • وتسبیح وتقدیسه منسوب لاغ ایدیدم بو وجهله اولان معنی فکر ده اولان بانسبیه اولمق ارزده
اما بعض نسخه ده رنج ایله دماغ بینده واو عاطفه یوقدر • بو تقدیرجه باء فکری وحدت اچون اولوب مصراع اول مصراع ثانی مرهون اولمان

تقدیر کلام بو وجهله اولور که • مصراع اوله • ویاخود مصراع ثانی یه بر لفظ کردمی دخی تقدیر اولنوب • حاصل کلام ذکر وفکری فارغ از رنج
ودماغ کردمی • با ساکنان چرخ لاغ کردمی اولوب اگر بنی اول عالم غیبی ده قویالردی • رنج دماغدن فارغ بر فکر وذکر ایدیدم • وساکنان چرخ ایله
لاغ قیلیدم دیمک اولور • اگرچه بعض شارح بو بیت ده تنازع فعلین وار دیمش • لکن تنازع فعلین یوقدر • زیرا فعل کردمی تکرار اولنوب
وتفصیلی اثر واحد دکلدر • بلکه فعل واحد بر قاچ مفعوله تعدیه ایدوب فکر کردمی • ذکر کردمی • لاغ کردمی دیمکدر • وبو دخی وجه در که مصراع اول
مصراع ثانی یه مرهون • وچرخ دخی لاغه مضاف اولوب لاغ چرخنک ساکنلریله رنج دماغدن فارغ ذکر وفکر ایدرم دیمک اوله • ولاغدن
مراد بو تقدیرجه ارباب ناز ونیاز اولان عاشقلردر • زیرا رؤیای صادقه عالم خیال ایله ارواح بیننده اولان عالم برزخ وجهان مثالدر
پس روح روان نایم اول عالمه وصول بولدقده بحسب الاستعداد مشاهده صور خیالیه قیلور • واحیانا عالم ملکوته ارتقا ایدوب
ارواح ایله معامله ومکالمه ایدر • پس حضرت مولانا دخی بو معنایه اشارت بیورر گلشن تو در خواب ودر دیدن خیالت • هرآنچه دیده از وی مثالت
چشم بسته عالمی می دیدمی • چشم ظاهر بسته اولوب بر عالم گور ایدیم ورد وریحان بی کفی می چیدمی • بی کف دست ورد خندان وسرین
وریحان دیر ایدیم قاسم انوار • گر نسیم عاشقی از کوی جانان آمدی • قعر بحر لم یزل در موج احسان آمدی • گرنه خود حیثیت ان اعرف بدی مقصود بار
این ظهورات فراوان عین کتمان آمدی • گر تجلی جمالی عام گشتی در جهان • هر کجا سنگی بدی لعل بدخشان آمدی • عشق اگر در پرده ظاهر شدی بی آب وگل
همچو قاسم ذره ها در رقص عرفان آمدی • ایضاح تقریر مرام بو درکه • بو ابیات شریفه ده درج اولنان قصه مطربده طالب اولان مستمعینه
بر حصه غریبه واردر • ومراد مولانا دخی اول قصه دن سالکلره حصه مزبوره یی افاده ایتمکدر • آیدی ضمیر مهر انجلا یه خفی اولمیه که بر کمسنه نک
بو جهانه متعلق انواع صنایع عجیبه • واصناف بدایع غریبه سی اولوب • وکندو حقیقتندن آگاه ایتمیه جک • وطریق مستقیمه مهتدی اولمیاجق
نیچه فنونه مالک اولوب علم حکمت وهیئات • وهندسه وقیافت • ونجوم وطبابت • وتواریخ وحکایت • ونقل وروایتده ید طولی
وتقریر وتحریرده زبان عندلیب گویایی اولسه • وهر بر سر موینده بر درلو هنر صداسی گلسه • دقت پیری ایرشدکده • جوارح اجسام
ومدرکات وافهامه دخی ضعف طاری اولوب • واوان اجل قریب اولدقده • عمر ثمینی نه مقوله یره اضاعت ایتدوکن ادراک ایدوب
ذکر اولنان علوم وفنوندن کندویه مقدار ذره نفع اولمادوغن کشفا وعیانا گورر • ومولانا جامی علیه رحمة الباری نک سبحه سنده
بو ابیاتی اوقیوب نظم • متعلق دلش بهر ورقی • دارد اندر کتابخانه مقام • خدمت مولوی چه صبح وچه شام
در خیالش بهر ورق سبقی • نه بجانش طوالع انوار • نه دلش اکتساز مصباح • نه شبش را فروغ از اصباح
تافته از مطالع اسرار • از مقاصد بدیده کشف نجات • نور کشف شهود وذوق حضور • کرده کشاف بر دلش مستور
بی خبر از مواقف عرصات • بی فروغ وصول تیره وتار • وز بدایه نهایتش حرمان • از هدایه فتاده در خذلان
از فروع واصول کرده شعار • سوی هر خشت ازانکه رو کرده • از حری سیجو خشت گرده خره • گرد خانه کتابهای ناسره
در فیضش برخ برآورده • سر هر اندیشهای گوناگون • جز بر آن خشتها نکرده بنی • قصر شرع نبی وحکم نبی
لب پر افسانه دل پر از افسون • با چنین حال باطن معمور • سوی مسجد خباب مولانا • آید از طعن عامه احیانا
نیز خواهد زهی خیال غرور • با تو گفتم حدیث اشرف ناس • شرم بادش از آن عمامه وفش • میکند بر دل این تمنا خوش
حال ارذال را ازان شناس • بو مفهومی جان قولاغیله دکلین • نه حالده ایدوکن شبهه سز جه بیلور • پس اوزرینه سعادت ازلیه
سبق ایلمش ایسه آخرت مغلسی اولمامق ایچون درگاه حقه یوز اوروب اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور • حدیث شریفی
موجبنجه • حقیقتده اهل قبور اولان • وموتوا قبل ان تموتوا سرلن بولان • وجود موهوملرندن فانی اولوب اولیا واصفیا • ودعوت
وعلی صفت اولان مرشدان کاملان طریق هدایتک آستان فلک اشتباهنه ملازمت ایدوب • بو آنه دکین تحصیل ایلدم دیو عجب وغرور
بره دکو که صنعتها دوغی علم وفنونی سبحه صایوب • ومغنته صاتوب دردینه درمان • ودعین وچشمه غیب اولان ملکوتی عیان نک
ایچون • توجه تام ایله تضرع ونیاز ایدوب • عاجز ومسکین لک گوستره • حتی انلر دخی اذن حقله اول دردمند بیچاره • ومقصود دین اصلیدن
آواره یه نظر رحمت ایدوب • فریادرس اولالر • والن الوب حضیض خذلاندن قالدرهلر • پس اول مرد طالب طریقه ابرار واخیارده
اولان اعزه کبارده استناد ایدرسه • نیجه زمان ریاضت وخلوت وتعبیر رؤیا ایله تربیت ایدوب • تصفیه باطن وتزکیه نفسه
ترغیب ایدرلر • ومقام محمودی دلالت قیلورلر • زیرا انبونک قرق آلتی جزؤندن برجزؤیدر • الکابناء که حضرت رسالت پناه
علیه افضل الصلوة والسلامک زمان بعثت • وهنگام دعوتلری یکرمی اوچ سنه اولوب لیل ونهار اعتباری ایله • وبهار وشتا
ملاحظه سیله قرق آلتی جزء اولور • واجزای مزبوره نک برجزؤی که • آلتی آی در • حضرت رسالت پناه علیه السلام • اسرار غیبیه
وخفایای ملکوتیه • آلتی آی مقداری • حالت رؤیاده واقع اولوب • بعده ظاهر ایله باطن جمع اولوب • ظاهر عین باطن • وباطن عین ظاهر
اولماغله رؤیاده باهر اولان حالت یقظه ده ظاهر اولوب • تخصیص رؤیایه حاجت قالمادی • پس رؤیا نبوتک قرق آلتی جزؤندن
برجزؤ دردیه نک معناسی بو دردیمشلر • فاما اگر اول طالب محبت ربانیه • وراغب جذبات حقانیه • اولان صادق طریقت شطار ده
اولان عشاقه التجا ایدرسه • تکمیلنده طالب نوری افکار کونیه • وملاحظه کونیه دن اغماض عین ایله امر ایدوب • رفع ماسوا ایله

ریاضت ایتدروب خلوتخانه قلبکه کتوروب برنظرده جذبهٔ رحمانیه یه واصل ایدرلر • پس جذبات الهیه کندوبی کندودن ربوده قیلوب فنا مرتبه
وبیدارلق خوابنه وهشیارلق سکرینه وارر • وکندو حقیقتندن خبردار اولوب ابدالاباد مقام فنادن واول ذوق وصفادن •
بو عالم کثرته تنزل ایتمک استمز • لکن کسب حسنات ایچون طالب مزبوری سکردن صحوه ومحودن اثباته کتوروب ولعطا اولنان نور هدایتی
طالبک دست اختیارینه سرمایه ویروب مشاهده قلدوغی مقام قرب بقایه کندویه تملک ایتمک ایچون کوکل بکلمکی ورد ایدینوب •
مجاهدهٔ قلبیه وقالبیه ایله مکلف اولور • وعیناً ویقیناً نائل اولدوغی مرتبهٔ عالیه نک قدر وقیمتین بیلوب کندویه ماوی ایتمک ایچون
بذل جان وخانمان ایدوب روز وشب آتش عشقله یانوب یاقیلور • وغایتنه بالغ ومرادازاد اولنجیه دکین نیجه مهالک کورر • نجب وسعادت
اکاکه نفسی مهلکه دن رها بولوب اول سعادت ابدیه یه نائل اوله • وندامت وحسرت الکاکیم • اول مراتب سنیه یه بعد المعاینه تابع نفس
وشیطان اولمغله ترک ایدوب • وپیش رانده وپسمانده اولوب اسفل سافلینه سرنکون اوله • وجذبات حقک خاصه سندن درکه
سالک مجذوبه ابتدا حالده • غایت مرام ونهایت مهامه ایرکوروب بعده اول مقامی مجاهده یه موقوف قیلور • نته کیم قاسم انوار
اشبو غزل پراسرارده بو معنادن خبر ویرمشدر • دوش بر اوج لامکان خیمهٔ اصطفا زدم • نوبت ملک لم یزل بر در کبریا زدم
داد خدای ذوالمنن جان مرا [illegible] که من • برمه وخور ز فیض آن شعشعهٔ صفا زدم • خلعت جود یافتم یار وداد وبافتم
پیرهن وجود را ایش رخش قبا زدم • دوست چو غمکسار شد دل زجهان کنار شد • روی بروی یار شد بر دو جهان قفا زدم
شکر که پاک یافتم چونکه برای سبحان • نقد صفات جان ودل بر محک ولا زدم • کفت که قاسمی ترا کس نشناخت غیر ما
در غلبات سکر جان نعرهٔ قل کفی زدم • چونکه رسید از آن عطا جان ودلم بمبتدا • در جذبات ارتقا لاف ز منتها زدم
ایدی ای نور حدیقهٔ عالم • ونور حدقهٔ آدم • امیددرکه علم لاینفع • وقلب لایخشع صاحبی اولمایوب کندو حقیقتکه یول بولمق ایچون
ذکر اولنان پیران طریقت • ومرشدان راه حقیقتک عتبهٔ علیه لرنده انواع عجز ومسکنت ایله • جبههٔ عبودیتی زمین الطاعته قویوب
[illegible] دولت • وسعادت سرمد اله کتوره سن • وکاشف اسرار کرد کاز حضرت خداوند کارک • شمه بفکره
بیوردقلری کلمات قدسیه لرینه دخی کوش هوشک دوش قیلوب حصه مند اوله سن • قال قدس سره • مرغ آبی غرق دریای عسل
دریای عسل [illegible] ذوق محبت وصالدن عبارتدر • یعنی بر مرغ آبی جمال ایدی که دریای عسله
غرق اولدی [illegible] عین ایوب شراب مغتسل • اول دریای عسل عین ایوبی ایدی که شراب مغتسل ایدی • که بدو ایوب از پا تا بفرق
[illegible] اول عین حیات سببی ایله باشندن ایاغنه وارنجه • پاک شد از رنجها چون نور شرق • نور آفتاب شرقی کبی
رنجلردن پاک اولدی • وبیت اولک مصراع ثانیسنده اولان شراب مغتسل ایله حضرت مولانا • سورهٔ ص ده اولان شبو
آیت کریمه یه اشارت بیوررلر • قال تعالی • واذکر عبدنا ایوب اذ نادی ربه انی مسنی الشیطان بنصب وعذاب • ارکض برجلک هذا
مغتسل بارد وشراب • قصهٔ ایوب علیه السلام • قال البغوی فی تفسیره کان ایوب ع م رجلا من الروم • وهو ایوب بن اموص
بن رازح بن روم بن عیص بن اسحق بن ابراهیم • وکانت امه من بنت لوط بن هاران الخ • وفی التفسیر الشیخ علی السمرقندی
[illegible] بن یوسف الصدیق • او رحمة بنت افرایم بن یوسف بن یعقوب • وهما اعنی یعقوب وعیص اخوان انتهی کلامه
وفی تاریخ الطبری قال کعب ووهب وغیرهما من اهل الکتب • کان ایوب علیه السلام • رجلا طویلا عظیم الراس • جعد الشعر حسن العینین
[illegible] والساعدین • وکان مکتوبا علی جبهته المبتلی الصابر • الحاصل ایوب نبی علیه السلامک حکایه سنده
ارباب تواریخ اقوال کثیره یازمشلردر • لکن ارباب تفسیر • ومعالم التنزیلده • وبعض اخبار ثقاتده • تقریر اولندوغی اوزره • اجمالا بودر جمله
روایت اولنور که ایوب علیه السلام • وفور مال وکثرت منال • وحواشی بی غایه • ومواشی بی نهایه • وافزونی اولاد رشید
[illegible] ودولت وولایت شانک مقبلهرندن اولوب • دولت صوریه ومعنویه ایله متفرد ومنفرد ایدی • وعلی الدوام
[illegible] وتربیت یتامی • وتعهد ضعفایه تقید وبذل مال • وستمرا وظایف شکرکذاری • وقواعد سپاس حضرت باری
قیام واشتغال اوزره ایدی • وسیاحان منازل اسمانی امر سبحانی ایله • زیارت ایوبه کلوب • خلوص طویت • وصدق نیت ایله
[illegible] بو قدر وجود تمول فراغ بالله کثرت ویریبوب • افعال حسنه واعمال مستحسنه • وصفای عقیده
[illegible] ایله مخلوط ومشوب اولمایوب • قلب سلیم وطبع مستعین عین یقین ایله مشاهده قیلوب • مدح وثنا
[illegible] علیه السلامک انوار لامعهٔ صورت • وشوارق بارقهٔ سیرتی • اهالی طبقات نه افلاکده جلوه ایدوب
[illegible] خلوص قلبی افواج ساکنان حظایر قدسه صفوت ویرمش ایدی • وفرق مبارکنه تاج نبوت • وقامت
موزونه خلعت خلافت ارزانی بیورلمش ایدی • نخلبندان حدایق آثار • بو وجهله روایت قیلورلرکه النبی الهاشمی اعنی حبیب خدا
محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی نک بعثتندن اول • ابلیس علیه ما یستحق سمایه عروج ایدوب ملایکه نک کلمات قدسیه سنی
استماع ایدر ایدی • کما قال البغوی فی تفسیره • وکان ابلیس لا یحجب عن شئ من السموات • وکان یقف فیهن حیث ما اراد حتی رفع الله عیسی
[illegible] صلی الله علیه وسلم حجب من الثلث الباقیه • پس ابلیس بر تلبیس لسان ملایکه دن • ایوب علیه السلامک

مدحت وثناسن استماع ایدوب • عند الله اولان شرف ومنزلتن بلدکده • نایرهٔ حقد وحسد باطن ناپاکنده اشتعال ایدوب عداوت ایوبه
مبادرت ایلدی • اول اثناده سراپردهٔ کبریادن برندا کلوب ای لعین • ایوب نبی بنم صالح ومخلص • وصبور وشکور قوللرمدن در • سنک اغوا
واضلالکدن مصون ومحفوظ در بیورلدی • ابلیس ایتدی الهی الهی بن ایوبک اغواسنه نه وجهله قادر اوله بیلورم • واول دخی سنک نعمتک
شکرینه نیجه ادا ایتمسون که • بو زمانده اکا ویردوکک ثروت ومکنتی کمسنه یه ویرمدک • اکر اول دولت دنیا الندن کیتسه طاعت وعبادتدن
فراغ ایدوب بلکه بر کره دخی جبهه سن زمین عبودیته قومازایدی دیدی • تکرار خطاب کلوب ای لعین کذب ودروغ سویلدک • بزم عباد اصفیامز
سنک ظن فاسدک کبی دکلدر بیورلدی • ابلیس ایتدی الهی بنی انک اموال واولادینه مسلط قلسک عبادتدن نه وجهله روکردان
اولدوغی کوریلوردی دیدی • پس اول پادشاه بیزوال حکمت خفیه سنی اظهار • وایوب نبی ده اولان کمال صبر وخلوص اشکار قلمق ایچون
شیطانک دیلکن قبول ایدوب • اموال واولاد ایوبه سنی تسلیط ایلدم بیوردی • ابلیس علیه اللعنة شاد اولوب عفاریت جن • ومردهٔ
شیطان اولان اتباع وذریاتنی جمع ایدوب صورت حالی انلره عرضه قیلدی • وبو بابده هر بر بکرک مقدوری ندر دیو کندویه
کمال معاونت استدی • انلر دخی مرتبهٔ وسع وطاقت • وفساده اولان قدرت وشناعتلرین بیان ایلدکلرنده • ایتدی کده یم حربی
بکا نیجه مواد ار اولورسز دیوب • مواشی ودوابی اوزرینه قوم شیاطینی حواله ایلدی • پس تبع شیاطیندن بریسی • روزکار اعصاری
نار محرقه یه تبدیل ایدوب جمله اشترانی دوه جیلری ایله مرعی ده ایکن آتش یاقدی • وهلاک ایتدی • واغنام ومواشی یه دخی صدمه
[illegible] ایدوب مواشی ودوابدن بر شئ حیاتده قالمدقده • ابلیس علیه ما یستحق اغنام وبقورک چوبانلری صورتنه تمثل ایدوب ایوب
علیه السلامه کلدکده سجود ورکوع وقیام وقعودده بولدی • وفریاد وفغان ایدوب یا ایوب بر نار محرقه کلوب جمال وبقر • وخیل وحمیری
یاقوب هلاک ایدوب • وبر سیل عظیم کلوب اغنامی غرق ایلدی دیدی • ایوب علیه السلام الحمد لله الذی هو اعطاها وهو اخذها • وقد انا
[illegible] مالی ونفسی علی الفناء دیوب • شکر وثنا وعبادت مولایه قیام کوستردی • کذا وکذا ایوب علیه السلامک جمیع اموال وخانمانی کیدوب
شیطان علیه اللعنه هر بر لسنده بر صورت قبیحه ایله کلوب • افغان وفزع ایدوب یا ایوب جمله اموال دار زاکک کیتدی • وناس حالکده متحیر
قالدی • بعضیسی دیرلرکه اکر ایوبک ربی فایتنده اعتباری اولایدی • انی بو مصیبتی دفع ایدردی • وصعه بقینه تفجع ویروب عدوسنی
کلدر مزایدی • ایوب علیه السلام کیرو رد جواب ایدوب • الحمد لله الذی حین اعطانی • وحین نزع منی • عریانا خرجت من بطن امی • وعریانا
اعود فی التراب • وعریانا احشر الی الله عز وجل • لیس لک ان تفرح حین اعارک • وتجزع حین قبض عاریته • الله اولی بک وبما اعطاک • ولو
علم الله فیک ایها العبد خیرا لنقل روحک مع تلک • وصرت شهیدا • ولکنه علم منک شرا فاخرک • دیو بیوردی پس ابلیس خایب وخاسر
اندن رجوع ایدوب غیری تدبیره باشلادی • ویدی کونک ایچنده اول جناب نبوت مآبک صامت وناطق جمله متملکاتی • فانی ومعدوم
اولوب سنده قالمادی • وایوب علیه السلام قطعاً تشوش خاطر کلمیوب تسبیح وتقدیسدن کسته اولمادی • وسکز ایکی کون اولاد کرامی
[illegible] واروب ابلیس لعین اذن حقله دیرستانه زلزله ویروب وسقفنی اولاد ایوبک اوزرینه ییقوب جمله سی شربت موتی نوش جان ایلدیلر
شیطان لعین غرق خون اولوب • ذکر اولنان قصهٔ هولناکدن ایوب علیه السلامه خبر ویروب • رقت قلبه متعلق انواع کلمات تکلم ایتمکله
[illegible] ان اولادنا اکبادنا • سینهٔ بی کینهٔ ایوبده بر مقدار تضییق رونما اولمش ایکن فی الحال تیقظ ایدوب جبل متین صبره متمسک •
ولسان شریفی انا لله وانا الیه راجعون ثناسنه مفتوح قلدی • وپرستش معبود بی همتایه اشتغال کوستردی • پس ابلیس لعین ایتدی
الهی ایوب اموال واولادنه عوض ویره جکک بیلور انکچون شکر ایدر • بنی انک جسدنه مسلط قلسک حالنی تمام ایدردم دیدی •
حق سبحانه وتعالادن شیطانه خطاب اولوب • ای مردود ورجیم سنی ایوبک جسدینه دخی تسلیط ایلدم • الا لسان وبصر وسمع وقلبی
کندو حفظ وحمایتمده آسوده ومحروس قلدم • انلرده سنک دخلک یوقدر • زیرا لسان ایله ذکرم ایدر • وبصر ایله مصنوعاتم وانواع
عبرتم کورر • وسمع ایله وحی والهامم دکلر • وقلبنده آب حیات محبتم قیناد • بونلردن غیریسنه مسلط اول دیو بیوردی • پس ابلیس
رخصت بولوب بر مرد ساحر صورتنه تمثل ایدوب • ایوب علیه السلامک سجده ده ایکن منخرینه بر نفخ زهرناک اوفوردی •
فی الحال ایوب نبی نک مزاج مستواسنه اختلال کلوب • وحرارت عظیمه ومفرطه مستولیه اولوب بدن مبارکنده قرحه وکیجیک دیدکلری
جبالر ظاهر اولدی • وجملهٔ لحم وکوشتی وجلد وپوستی اریوب دوکلمکه باشلادی • واول حضرت مقدس نبوی اصلا جزع وفزع
اظهار ایتمیوب عبادتدن کسلمدی • لکن مرض متمادی اولمغله کرم ودیدان حاصل اولوب جوارح مبارکه سنده نتن عظیم وعفونت
پیدا اولدی • واول بقعه ده ساکن اولان قوم • ایوبی شهردن طشره بر محله نقل ایتدیلرکه • بنی اسرائیلک مزبله سی انده دوکیلور ایدی
پس اول کناسه ده ایوب ایچون بر عریش یاپوب کنشدن حفظ ایچون انده اسکان • وجمله اقربا ودوستانی استکراه ایلیوب ایوبک
یانندن کیتدیلر • زوجهٔ طاهره سی اولان رحمه خاتوندن غیری هیچ فرد ایوب نبی نک خدمت وتعهدنه قیام کوسترمدی • ورحمه خاتون
کمال اخلاصی میان بسته اولوب خدمت ایوب علیه السلامده سعی وکمال اجتهاد ایلدی • وقدر موجود باب نفقهٔ ایوبه صرف ایدوب
متملکات ومخزوناتدن شئ اطلاق اولنور نسنه لری قالمدقده • مزدورلق ایدوب اجرت ایله ایلیجک اکر وبی ایش ایشلردی
وقوت یومدن زیاده الینه کیرسه صدقه ایوب نیتنه لله تصدق ایدر ایدی • روایت اولنورکه ابلیس علیه اللعنه برکون تا نقده

رحمه خاتونک کمال مضایقه واضطرارین کوروب بکا بوندن اعلا فرصت اولمز دیو • کندولی برزن کوتاه موی شکلنه قویوب رحمه خاتونک
یولی اوزرنده طوردی • وایتدی ای رحمه بنم صاچم غایت نفیسدر • اگر کیسولریکی کسوب بکا ویررسک بوکون یته جک نفقه مقداری
برشی اعطا ایده یم دیدی • رحمه خاتون بالضروره کیسوی مبارکنک ایکیسنی دخی کسوب اکا ویردی • وایوب علیه السلامی اطعام ایچون
برمقدار طعام آلدی • پس ابلیس لعین شتاب استعجال ایله رحمه خاتونی سبق ایدوب ایوبه ع م کلدی • وایتدی که یا ایوب سنک حرمک
برکار ناپسندیده یه جرأت ایتمکله کیسولرین بریده قلدیلر دیوب متهم ایلدی • درعقب رحمه خاتون دخی کلدکده • ایوب ع م حرمنک کیسولرینه
نظر ایتدکده ایکیسی دخی بریده اولمش کورمکله یا رحمه اگر حق تعالی بو مرضدن بکا صحت وعافیت ویررسه سکا یوز دکنک اورایم دیو قسم عظیم
ایلدی • پس رحمه خاتون تهمت ابلیس وسوکند ایوبدن تنکدل اولوب الهی حالم سکا معلومدر دیوب کماکان ایوب علیه السلامک طاعت
خدمتنه قیام • وتمهید قواعد بساط شفقته متمام اوزره اولدی • پس ایوب علیه السلام ابن شهابک انس رضی الله عنه دن •
روایتی اوزره • اون ایکی سنه • وکعب رضی الله عنه روایتی اوزره یدی ییل • وبر روایتده یدی ییل یدی آی یدی کون ویدی ساعت
ووهب روایتنده اوچ ییل کامل • اول بلیهٔ عظیمه نک شدتنه بر وجهله صبر وشکر ایلیوب وحسب الطاقه رواتب عبادت • وروابط
الطاعتدن منفصل اولمایوب اینک ما فوقی تحمل متصور دکل ایدی • وایوبک حالنی • وبو وجهله اولان صبر وتحملنی مشاهده ایدن
قاطنان عالم پاک • وساکنان خطهٔ خاک دسبسته وحیران اولوب ولسان حیرتلرین ان هذا لشیء عجاب کلامنه مفتوح قیلورلر ایدی

صبرت کفیل هست علاج از کجا مخواه • دردت چنین نماند ونیکو شود بغیر • ترکیب عافیت ز مزاج جهان مجوی • در ساحت زمانه ز راحت نشان مخواه

الحاصل چونکه ابلیس علیه اللعنه بو حالات عجیبه یی مشاهده قیلوب بواعث حقد وحسد • ونایرهٔ بغض وعداوت • نهاد بدنهاد
بی بنیادنده مشتعل اولدی • وحصول مطلوبی مرادی اوزره بولمامغله لاجرم کندویی بر صورت عجیبه ایله آراسته قیلوب
اول بقعه سکاننه اظهار ایلدی • وبر آواز قبیح ایله ندا ایدوب یا معاشر الناس بیلکز واکاه اولیکز که بن ملایکهٔ مقربیندن
اولوب مقام آسمان چارمده در • وسزه کرکلو بر خبر ایله نزول ایلدم • پس سمع قبول ایله کلامم اصغا ایدیکز کیم • ایوب بن اموص
نبی ایزد متعال • ومقرب درکاه لایزال ایدی • لکن ربی اکا غضب ایدوب نامنی جریدهٔ انبیادن حک ومحو ایلدی • ایدی کرکدرکه
شهری وارندن ایوبی اول معادندن دخی سوروب چیقاره سز • تاکیم سخط الهی سزه دخی سرایت ایلمیه دیوب • وبونک امثالی الفاظ
مزخرفه تلفظ ایدوب کوزدن نهان اولدی • وایوب علیه السلام بو وجهله اولان کلماتی کوشی استماع ایدوب • وشماتت اعدادن
مضطرب اولوب الهی اعوذ بک الیوم منک واستجیرک من جهد البلاء فاجرنی • واستغیث بک من عقابک فاغثنی واستعین بک
علی امری فاعنی • واتوکل علیک فاکفنی • واعتصم بک فاعصمنی • واستغفرک فاغفرلی فلن اعود لشیء تکرهه منی دیو مناجات ایدوب
وحکه سنده اولان دودلردن بیر بیسی ایوب علیه السلامک قلب صنوبریسی ولسان شریفنه قصد ایلدکده • ذکر وفکرینه فتور کلمدن
خوف ایدوب تمام رنج ومشقت • وسر صحتدن وجه مبارکن قبلهٔ حاجاته توجیه ایدوب • رب انی مسنی الضر وانت ارحم الراحمین
دیوب تضرع ونیاز ایلدکده • بر موجب فاستجبنا له فکشفنا ما به من ضر • ایوب علیه السلامک دعاسنی اول قادر ولطیف
قبول ایدوب پیک حضرت جلیل جبریل امینی تبشیر صحت وعافیت ایله ایوبه ارسال ایلدی • پس جبریل امین ایوب علیه السلامک
الن الوب ویرندن قالدروب یا ایوب • ارکض برجلک الیمنی دیوب • ایوب علیه السلامک پای راستنی تحریک ایدوب
برن شریفنده اولان قورتجغزلر دوکلوب • وتحت قدمنده بر عین حارهٔ شافیه پیدا اولدی • پس اشارت جبریل ایله اول
صودن غسل ایدوب ظاهر جسدنده اولان جمیع امراض واسقام زایل اولوب حالت اولیسنه معاودت ایلدی • بعده جبریل
ایوبک پای یسارین تحریک ایدوب • بر ماء بارد وعین حیات جاری اولدی • واندن دخی نوش ایدوب درونده اولان هر علت
رفع اولوب صحته متبدل اولدی • وجبریل امین بهشت برندن بر بساط بهترین کتوروب • وحلهٔ جنت وتاج سعادت کیدروب •
بساط مزبورده ایوبی اجلاس ایلدی • وابلیس علیه اللعنه نک رحمه خاتونه ایلدوکی اسناد بهتان وافترا ایدوکن بیلدروب •
نزاهت حرم ایوبه شهادت ایلدی • وحلف وسوکندی برینه کلمک ایچون یوز دانه اینجه چبوغی بر یره بغلیوب یکبار رحمه یه
ضرب ایلمکی تعلیم ایلدی • پس ازینجانب رحمه خاتون تحصیل قوت وکفاف ایچون شهره وارمش ایدی • عودت ایدوب کلدکده
ایوب علیه السلامی عرشنده کوره میوب فریاد وفغان ایلدی • ودرحال ایوب ایله جبریل علیهما السلام رحمه خاتونه کلوب •
باعث فریاد ندر دیدیلر • رحمه خاتون بر آه جکرسوز ایدوب • بو عرشده بر مبتلا وار ایدی کورمدکز می دیدی • جبریل یا رحمه اگر
اول مبتلایی کوردک بیلور میدک دیدی • ایوب علیه السلام کفتار جبریل امین اسراردن • ورد احمر کبی تبسم ایلیوب • ورحمه خاتون
لطف الهی یی بیلوب ایوبک ایاغنه دوشوب معانقه ایتدیلر • وجبریلک تعلیمی اوزره ایوبک یمینن برینه کتوردیلر • پس حضرت
ایوب منزلنه واروب اول حضرت حق وقادر مطلق ایوبه تمامت خیل وحواشی • ودواب ومواشی • واملاک واموالن • مع زیادهٔ
تجدید ایدوب واولاد کرامنه دخی حیات نو احسان ایلدی • ومعارفده مذکوردرکه ایوب علیه السلامک منزل مبارکی ارض
شامدن بین الدمشق والرمله • اثنیه نام موضعده اولوب عهد مزبورده موضع مذکور بر شهر معمور ایدی • وتحت اقدام همایون

ایوبدن جاریه اولان عینین الی الآن موجودین وباقیین اولوب اصحاب امراض وعلل اطراف واکنافدن کلوب اول عین جاریه ده یونوب
وایچوب صحت بدن بولورلار • وایوب علیه السلامه یوم ابتلایه دکین اوچ کمسنه ایمان کتوروب • بریسی اهل یمندن الیفن • وایکیسی دخی بلده
ایوبدن اولوب بلدد • وصافر نام کمسنه لر ایدی • انلر دخی اول بلای شدیدک نزولن کوردکده مرتد اولوب ایوبک خدمتندن کتدیلر
وایوب علیه السلام بعد العافیه اهل رومک دعوتنه مأمور اولمغله جانب رومه توجه ایدوب • وقرب وفات واخر ایام حیاتنده ارشد
اولادندن اولان حومل نام پسرینی وصی وولی عهد ایلیوب تجهیز وتکفینین اکا وصیت بیوردی • وایوب علیه السلام ابراهیم علیه السلامک
شریعتی اوزره ایدی • ومدت دعوتی بقول کعب الاحبار یدی ییل • وبر روایتده اوچ ییل • وانس بن مالک روایتنده اون سکز ییل در
بیورمشلر • واوقات حیاتی بر روایتده طقسان اوچ • وبر روایتده طقسان • وعقد الجواهر صاحبی ایکی یوز ییل عمر سوردی دیمشلر •
ونخب المعارفده یوز قرق ییل عمر سوردی دیو ذکر اولنور • وکتاب مزبورده مدت دعوت ایوب یکرمی یدی ییل اولمشدر • وبلایایه
صبر ایتمشدر • کما قال تعالی انا وجدناه صابرا نعم العبد انه اواب • ای شیخ سنمند قصهٔ ایوب علیه السلامدن حصه مند اولدک ایسه
معلوم اوله که حق سبحانه وتعالی تسلیةً لرسوله وتثبیتا للمؤمنین • بیورر که حبیبم کفار ومشرکین ومعاندین ومنافقینک جفا واذاسنه
صبر وتحمل ایدوب • واذکر عبدنا ایوب اذ نادی ربه انی مسنی الشیطان بنصب وعذاب • یعنی حبیبم بزم عبدمز ایوب علیه السلامک
شیطان بنی مشقت وعذاب ایله مس ایلدی • وبدنمک الم وجراحتنه ومالمک هلاکنه سبب اولدی • دیو ندا ایلدوکی وقتی تذکر ایله زیرا
بزم عبدمز ایوب نعماءمزه شاکر • وبلالرمزه صابر ایدی • وبزم درکاه چاره سازمزه • بو وجهله نیاز ایدردی که • ای دانای غیب
وای شنوای بی عیب هر کسک ضمیر مکنونی سنک علمکده هویدا • وسرانجام کاری جریدهٔ تقدیرکده پیدادر • پس الهی سمیع وعلیم وبصیر
وخبیرسن که • بو دیو مردم فریب • هر روز وسوسه واغواسیله خزینهٔ سینه می تاراجه قصد ایدوب دست تعدیسی ایله خرمن صبرم
باد جزعه ویرمک استر • وانواع تلبیسات وتمویهات ایله اقربا وتعلقاتمک رشتهٔ شفقتلرینی بندن کسسته قیلوب • باب معالجه دن تردد
وبانمدن بعید اولدیلر • الهی هزار هزار شکر بسیار که دست امیدم دامن وصالکدن کسسته قیلمادی • یوخسه بو عبد فقیرک بو زار نحیفک
الجنده هلاک ایتمک مقرر ایدی • الهی لطف وکرم سنکدر دیوب اغلادی • حبیبم بن دخی کمال فضل واحسانمدن ایوبک دعاسن قبول ایدوب
شب محنتی روز صحته متبدل ایلدم • ورباح رحمتم افق عنایتمدن دمیده قیلوب • ارکض برجلک هذا مغتسل بارد وشراب
زبانم ایله مشرف ومعزز ایلدم • قال القاضی فی تفسیر هذه الآیة • والاسناد الی الشیطان اما لان الله مسه بذلک لما فعل بوسوسته
کما قیل انه اعجب بکثرة ماله • او استغاثه مظلوم فلم یغثه • او کانت مواشیه فی ناحیة ملک کافر فداهنه فلم یغزه • او لسؤاله امتحانا
لصبره فیکون اعترافا بالذنب • او مراعاة للادب • او لانه وسوس الی اتباعه حتی رفضوه فاخرجوه من دیارهم • او لان المراد ماکان
یوسوس الیه فی مرضه من عظم البلاء والقنوط من الرحمة • ویغریه علی الجزع • وقال الشیخ زاده فی حاشیته • وشراب خبر مبتدا محذوف
ای هذا ماء بارد ویشرب منه والواو لتأکید لصوق الصفة بالموصوف • اما تفسیر کشف الاسرارده لاجل الوزان صفت موصوفه
تقدم ایتمشدر دیمشدر • کما قال هذا مغتسل بارد وشراب • واخر وشراب للوزان • وتقدیره شراب بارد انتهی کلامه • وقال قتاده
هما عینان بارض الشام فی ارض یقال لها جابیه • وامام بغوی تفسیر معالم التنزیلده بیورر که • فقد علمتم ان الله تعالی یبتلی المؤمنین
والصدیقین والشهداء والصالحین • ولیس بلاؤه لاولئک بدلیل علی سخط علیهم ولا لهوانهم ولکنها کرامة وخیرة لهم ولو کان ایوب
لیس من الله بهذه المنزلة الا انه اخ اجتبموه علی وجه الصحبة لکان لا یجمل بالحکیم ان یعذل اخاه عند البلاء ولا یعیره بالمصیبة ولا یعیبه
بما لا یعلم وهو مکروب حزین ولکنه یرحمه ویبکی معه ویستغفر له ویحزن لحزنه ویدله علی مراشد امره ولیس بحکیم ولا رشید من جهل هذا •
حاصل کلام شروط عبودیتدن بری دخی بودر که • احکام قضانک جریانیله عند نزول البلا خواص عباد الله اولان انبیا واولیایه
صبر ایتمک عادت قدیمه در • وانبیا واولیاسنه حق سبحانه وتعالی تسلیط شیطان ایدوب وبلا اصابت ایتدردکی لاجل الاثابه ادی
بلکه انبیا واولیاسی کمال عزته بالغ • ودرجهٔ صابرین محبوبینه نایل اولماغیچوندر • ولاجرم مقام رجاله بالغین اولان عاشقین صادقین
انواع بلایا ومحنه صبر ایدوب • وجمیع اموری حضرت مولایه تفویض • وقضایه رضا وتسلیم ایله بالغین اولمشلردر • فلهذا حق جل وعلا
عبدینه نظر رضا ایله نظر ایلینه ارکض برجلک فرمانی ایله مرضنی شفایه • وشدتنی رخایه • وجفاسنی وفایه تبدیل ایدوب • رکضت
رجل همت • وعزیمتیله تحت قدمین صدق وخلوصندن • بر عین رحمت وینبوع هدایت اخراج ایدرکه • مغتسل اصحاب علل وشرب
ارباب ملل اندن تفجر ایدر • پس بیر جنکی دخی بلوای فقر وفاقه یه صبر ایدوب • وتحریک اقدام صدق وخلوص ایله مزارستانه وارده
انواع تضرع وزاری ایله • مرغ آبی اولان روح روانی غرق دریای محبت • ومستغرق بحر مودت اولماغله درونندن تفجر ایدن
عین شوق وجذبانده یونوب • وچشمهٔ معرفتدن آب حیات نوش ایدوب امراض نفسانیه • وعلل جسمانیه دن خلاص اولدی
وسراپا ضیای نور وحدته بویاندی • وآفتاب محبت وجه کرمینده اشراق ایلدی • قاسم انوار

جان کنهکارست مجرم رحمت جانان کجاست • نفس طغیان زحد شد شیوهٔ غفران کجاست
محو کرداند کناه عالمی را در دمی • یارب آن موج کرم آن بحر بی پایان کجاست
از عطش جانها بلب آمد درین دریای ژرف • ساقی باقی شناسد چشمهٔ حیوان کجاست
طاعت بیدرد را کر نباشد چاشنی • عشق سرمستست ومیکوید بآواز بلند • باجانان واصلیم آن عقل سرکردان کجاست

نالهٔ ستان سرگردان بی سامان کجاست • فاسی زدیو مردم نفرتی دارد عظیم • صوت غولان زهر شد صدمهٔ سلطان کجاست شر ایدی ای مستمع مثنوی
اسرار الهیه ولطائف عشاق ربانیه یه حد وغایت وحصر ونهایت یوقدر مثلا مثنوی درحجم گربودی چو چرخ مثنوی شریف حجم وجثه دقدرده عدده
اگر چرخ فلک مقدارنده اولایدی درنگنجیدی اندرو زین نیم برخ بو اسرار الهیه دن مثنوی ده یارم پارچه صغمایدی • زیرا عالم ملکوت وجهان
جبروتنک انوار غریبه • واسرار عجیبه سی بر مرتبه لایعد ولایحد درکه • اشجار قلم ودریالر مرکب وطبقات نه افلاک کاغذ واهل ملکوت اعلی واسفل
ومجموع ثقلین کاتب اولسه • والی یوم المیزان تحریره اشتغال قلسه لر • دریادن قطره ومهردن ذره سن یازمیه لردی • کما قال تعالی قل لو کان البحر مدادا
لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی ولو جئنا بمثله مددا • وبالجمله کان زمین واسمان بس فراخ اول زیاده وواسع وفراخ اولان
زمین وآسمان کرد از تنگی دلم را شاخ شاخ ضیق وتنگلکندن کوکلمی پاره پاره وشرحه شرحه ایلدی • زیرا کوکل برجنبده طلوع ایدن اسرار کلیه
عالم ملکوتدن اولماغله • اول معانی غیبیه • بو عالم حسیه یه صغشامیوب • وتحت عباراته داخل اولامیوب کوکلمی شرحه شرحه وشاخ شاخ
ایلدی دیو بیوررلر زیرا دین جهان کاندرین خوابم نمود بو برجهان عجبی که بو خواب ایچنده بکا ظاهر اولدی از گشایش پر وبالم راکشود
وگشایشدن نیم پر وبالمی آچدی • یعنی قیود جسمانیه ایله بسته اولان پر هوشم ومرغ روحم • وبو عالم معانی تنگ کشاده لکندن قیددن
خلاص اولوب پر وبالی آچلدی • وچو هوای جبروته اوچدی این جهان وراهش ار پیدا بدی اگر بو جهان منعک راهی وسیعی پیدا وآشکارا
اولایدی گم کسی یک لحظه انجا بدی قتی از کمینه بر لحظه اول عالمده اولایدی • یعنی بو عالم پستینده آز کمینه قالیدی • ولحظهٔ واحده
بو جهان فانیده قرار طوتمیوب اول جهان باقی یه کیدیدی • پس حضرت مولانا بیر چنکی لسانندن کندولرک روح پرفتوحی اول عالم اطلاقده
ایلدوکی سیر وسلوکندن خبر ویروب مرتبهٔ استغراقده محو ومحق ایکن • نیچه طالب صادقلری اول مقام منیعه ارشاد ایتمک ایچون
مرتبهٔ بشریته رد اولنوب آمد می آمد که نی طامع مشو اول پیر مطربه ویاخود حضرت مولانایه امر الهی صادر اولدی که یوق طمع ایله
ومرتبهٔ استغراقده بکلیه مستقر اولمه چون زپایت خار بیرون شد برو چونکه مقصود حاصل اولوب پای جانکدن خار احکام جسمانیه
طشره کلدی • یوری عالم بشریته قدم نهاده اول که • سایر طالبلرک دخی قدم جانندن خار ماسوایی اخراج ایدوب مقتضیات
نفسانیه دن رها بولدقلرنده سکا تبعیت ایدوب بو عالم اطلاقه کله لر • ونیم جانلی شاهد قبله لر • وبودخی مژده وبشارت اولسون که
پای قلبندن اخراج خار طبیعت ایلین • وموتوا قبل ان تموتوا مرتبه سن بولان عاشقلر نکردن صحوده ومحودن اثباته • وملکیتدن بشریته
واردقلری کندولره قید اولمیوب بنم بقاء جاودانم ایله باقی اولماغله • هر زمان بو عالم وحدته کلمکه عسرت چکمزلر • وابواب جذباتی
مغلق کورمزلر • پس چونکه روح مطرب جانب الهی دن بو مقوله خطابات تشریفات ایله معزز • وخلع تعظیمات ایله مطرز اولدی
مول مولی می زد انجا جان او هر چنکی جانی اوراده بر مول مول اوردی در فضای رحمت واحسان او اول خدای لایزالک رحمت
واحسانی فضاسنده • مول مول توقف وانتظار معناسنه در • ولکن اصطلاح ملاحانده مولی مولی دیمک سلم سلم • وخلص خلص
معناسنی متضمن در • وگشتیدن لنگر قوپاردقلری زمانده ملاحلر لفظ مزبور ایله تکلم ایدرلر • فاذا کان کذلک کشتی وجودی دریای
انوارده مستغرق اولان • روح چنکی یه دخی قعر بحر احدیتدن دمور قوپاروب اکتساب حسنات وارشاد طالبین ایچون دریای بشریته
سفر ایتمک امر اولنوب موافق ایام اسمکله • روح چنکی الهی سلم سلم • وخلص خلص دیوب • ورطهٔ هلاکدن کشتی وجودم حفظ ایدوب
احکام جسمانیه ومقتضای نفسانیه قورتیله لردن سن صقله دیوب • وبادبان صدقی ریاح هدایت ایله طولوب یلکن طوریده
کیدوب جزیرهٔ ناسوته جریان ایلیه المجزره

شریعت کشتیسنه کیر سوار اول • قمانی کی طریقتدن کوروب بول • صوفی ال معرفتدن اولمه غافل
صالوب بحر حقیقتده روان اول • کوکل بولا نور ایله موج غمدن • شراب عشقی نوش ایله خلاص اول • دلا نوح نوحه سی ملاحک ایه
نه غم پرسن نجاته ایرکور اول • بو فلکه دین درک فرض بلکنی در • سنن الاتی درطوت امتی اول • کمینک صاحبی اول مصطفا در
خدانک سودوکی محبوبی در اول • حبیبک یاری واصحابی جمله • کیمی یلکنجی وآلتنجی مقبول • هدایت یللری اسدی موافق
کیجه یه کوغزه فات یوله طوغر اول • دونجک اولدی ایه کامل انسان • کیدر خوفی سلامتده رابین اول • بونک کیبی کمی یه بندک عاشق
شکر ایله مبارک کور رسکا یول •

درخواب گفتن هاتف مر عمر را رضی الله عنه که چندین زر از بیت المال بان مرد ده که
در گورستان خفته است حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه یه رؤیاده هاتف دیدوکنی بیان ایدرکه بیت المالدن بو مقدار
التون الوب اول مرد خاصه ویرکه گورستانده اویومشدر ربیت • به بی چارکی هر که آمد درم • نیند ازمش آستان کرم
آن زمان حق بر عمر خوابی گماشت پس حق سبحانه وتعالی اول زمانده عمر رضی الله عنه یه بر نوم حواله ایلدی تا که خویش از خواب نتوانست داشت
تا که عمر رضی الله عنه کندوبی خوابدن طوتمغه قادر اولمادی • وبی اختیار اویقویه وارلق اقتضا ایلدی • در عجب افتاد کین معهود نیست
و عمر رضی الله عنه بو خواب واستراحت معهود دکلدر دیو عجبه دوشدی • وکندو کندویه ایتدی کاین ز غیب افتاد بی مقصود نیست خلاف معتاد
بو خواب غیبدن دوشدی • پس بی مقصود دکلدر • بونده بر حکمت خفیه واردر دیوب سر نهاد وخواب برد خواب دید بالینه باش
قودی وفی الحال اویقویه ایلتدی • ودوش کوردی کآمدش از حق ندا جانش شنید که حضرت حقدن ندا کلدی وجانی اول
ندایی استماع ایلدی آن ندایی کاصل هر بانگ ونواست اول ندا برندادر که هر بانک ونوا وصوت وصدانک اصلی در •

وحقیقتده متکلم خدادر • وتکلمات انسانیه کلام ربانینک پرتو یدر خود ندا آنست واین باقی صداست ندا خود اولدر • وبو باقی ندالر
صوت وصدادر ترک وکرد وپارسی گو وعرب ترک وکرد وفارسی سویلیجی • وعربی تکلم ایدیجی • الحاصل جمیع السنهٔ مختلفه ایله کویا اولان
مخلوقات فهم کرده آن ندا بی گوش ولب گوش حسی ایله اول ندایی فهم ایلمشلر • ولب ظاهر ایله تکلم ایتمشلردر خود چه جای ترک وتاجیک است وزنک خود ترک وعجم
وزنکی وعرب نه یردر تاجیک عجم در فهم کردست آن ندا را چوب وسنگ اول ندایی چوب وسنکدخی فهم ایلدی • وهر بری امر الهی یه
امتثال ایدوب خدمتلرنده قایم اولدی هر دمی آید همی آید الست هر بر دمده اول خدادن الست بربکم نداسی کلور • واول ندایی سمع طاعت
وانقیاد ایله جمیع اشیا شنوا اولوب جوهر واعراض می گردد هست جواهر واعراض اول ندادن خلعت وجود ایله مطرز اولوب وار اولورلر
گر نمی آید بلی زیشان ولی اگرچه انلردن ظاهرا بلی قوله کلمز ولکن آمدنشان از عدم باشد بلی جواهر واعراضک عدمدن صحرای وجوده
کلدکلری امر خالق الاکوانه امتثال ایدوب حقیقتده لسان حال ایله بلی دیمک اولور • ایلدی ضمیر مستتر دخی ونهان اولمیه که • واذ اخذ ربک
من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم واشهدهم علی انفسهم الست بربکم قالوا بلی • نص کریمنک فحواسنجه حق سبحانه وتعالی ذرات ذریات بنی
آدم ظهر آدمدن اخراج ایدوب انلر ماکان ومایکون جمیع ارواح عالم ارواحده الست بربکم دیدکده جمیع ارواح رب العزتک اول کلامنی اشیدوب
وسمع قبول ایله فهم ایدوب لسان عقول ایله بلی دیوب اقرار ایتدیلر • ولکن ارباب کشف وشهود قتنده اول ندای روح افزا هر شانده وآنده
سمع جانلرینه رسان اولوب جمیع اشیا من الازل الی الابد بلی دیو مجیب اولمقدن زمان منقطع دکلدر • ودنیاده ویوم آخرتده اولان
خطاب لمن الملک عالم الواحده دوکی اولان الست بربکم خطابنه مغایر دکلدر • ولکن خطاب الست محجوب حدثان ومحصور زمان اولنلره
نسبت ایله روز واقع اولوب نشائت صورت آدمک مبدأی ماضی یه تعلق ایتمشدر • حال انکه الست خطابی • ودخی لمن الملک الیوم
ندای فی کل آن وحین ارباب وجدانک سمعندن بعید دکلدر • نته کیم عمر بن الفارض قدس سره اشبو ابیات شریفه ایله بو معنادن خبر ویرمشلردر
قال قدس سره شعر

ولیس الست الامس غیر المن غدا • وجنحی غدا صبحی ولیلتی • وستر بلی لله مرآت کشفها
واثبات معنی الجمع نفی المعیة • فلا ظلم تغشی ولا ظلم تختشی • ونعمة نوری اطفأت نار نقمتی • ولا وقت الا حیث لا وقت حاسب
وجود وجودی من حساب الاهلة •

ایلدی امروز ایله فردا میاننی فرق ایدن زماندر • وشب وروز وشام وبام اصحاب شهود حضورنده
بی اثردر • وانلرک فرداسی امروز • وشبی روز • وصبحی شامدر • ومجموع مذکور حالدر • زیرا انلر حقیقت هویت • ومقام جمعیتده اولماغله
ابد انتهایه • واول آخره پیوسته اولوب غیبلری عین شهادت • وباطنلری ظاهر اولمشدر • والست بربکم خطابنک اسمه اضافتی
اضافتی قبیلندندر • ومراتبده اولان جمیع موجودات اصحاب مراتبه نسبت ایله انلرک نظرنده علی التعاقب ظاهر اولماغله بعضی ماضیه وبعضی
مستقبله تعلیق ایدرلر • فاما بونلرک ظهوری باجمعهم مقام جمعده یکبارکی واقع اولور • ومقام جمعیتک صاحبی ذکر اولنان مجموعی حضرت جمعده
بجملتهم بغیر مفرق موجود مشاهده ایدر • زیرا که جمیع موجودات ازلا وابدا حضرت جمعده بلا تغیر وتبدل • وبلا تقدم وتأخر موجودلردر
وحضرت ازلیه وذات احدیه عوارض ازمان وآنات • واختلافات جهات • وترتبات ساعاتدن منزه ومقدس اولوب بلکه حقیقتده
وقت احدی سرمدی • وازلی وابدیدر • وازل وابد • ومبدأ ومآب • وامس وغد انده مندرج در • وحکماء عندنده صباح ومسا ونور وظلمت
یوقدر • بلکه انده لیل عین نهار • واول نفس آخر • وظاهر محض باطن اولوب زمان ومکان انک بحار فطرت وابداعندن ایکی قطره • وانوار قدرت
واختراعندن بیک لمعه در • واجزا فرض اولنوب آنات متوالیه توهم اولونمش احدیت الجمعک متصل واحد • وازل وابد اولماسی قادح دکلدر
واثبات معنای جمع نفی معیت در • زیرا فی الحقیقه حقله شی آخر اولمایجق لمن الملک الیوم خطابنده لله الواحد القهار جوابن ویرن حق
اولدوغی کبی • بونده دخی بلی ایله جواب ویرن حقیقتده حقدن غیری دکلدر • فهو القایل الست بربکم • وهو المجیب بقوله بلی • پس ربوبیت ایله
مربوبیت متغایرتان ایکن حق مجیب اولمق نه وجهله موافق اولور دیو • واقع اولان سؤاله داود قیصری ابن فارضک ذکر اولنان
ابیاتی شرحنده جواب ویروب بیورمشلرکه • فان قلت الربوبیة والمربوبیة متغایرتان فکیف یکون المجیب الذی هو العبد بعینه عین السایل
وهو الرب قلت الربوبیة والعبودیة باعتبار الجمع والتفصیل لا غیر • فالحق بلسان الجمع یقول الست بربکم • وبلسان التفصیل یجیب بقوله بلی
والجمع والتفصیل مرتبتان للذات الاحدیة • وهذا السؤال والجواب انما هو فی الازل بین الذات الالهیة • وبین الارواح الازلیة • لا عند
التعلق بالاجسام العنصریة • واذا کان الامر کما قرر هو المجیب والمجاب ولا شیء غیره فی الحقیقة • پس مادام که سالکده جزئیت • وحکم تمیز جزئیتدن
اثر باقی قاله • وحضرت جمعیت وکلیته پیوسته اولمیه • سالک مزبورک امداد وابقاسی • واسطهٔ معیت وسرایت جمعیتدن بر حالت ایله
اولورکه اسما جزئیه دن بر اسمه نسبت • ویاخود بر اسمک مظهری در که سالک اول اسمک حکم حیطه وتربیه سنده در • اما چونکه جمعیت مزبوره نک
حقیقتی ایله بالتمام متحقق اوله • اول تعینک حکم وسرایتی طرح ونفی اولنور • ومعنای جمعیت ایله قید زماندن رها بولوب جمعیت مزبوره نک صورتی
اولان حالک حکمی زمانه غلبه ایدر • وجمعیت مزبوره نک اثباتی ظاهر اولور • فافهم جدا • پس حضرت مولانا قدس الله سره دخی • هر دمی آید
دیو بو معنایه تلمیح واشارت بیوروب • وچوب وسنک اول ندایی شنوا اولور دیمک ایله بیوررلرکه زانکه گفتم من ز فهم سنگ وچوب اول
نسخه دن که بن سنک وچوبک فهمندن دیدم در بیانش قصهٔ هش دار خوب انک بیاننده بر خوب قصه یه عقل وهوش طوت • وبعض نسخه
اشبو بیت دخی مسطوردر آنکه گفتم زاگهی چوب وسنگ اول نسخه یی که سنک وچوبک آکاهلغندن دیدم در بیانش قصه بشنو بی درنگ

سرسخن

انک باینده تاخیر و توقفسز همان شمدی بر قصه استماع ایت • نالیدن ستون حنانه چون برای پیغامبر علیه السلام منبر ساختند که
جماعت انبوه شد گفتند ما روی مبارکت را بهنگام وعظ نمی بینیم • و شنیدن رسول و صحابه آن ناله را و سؤال و جواب
مصطفی علیه السلام با ستون صریح حنانه ایله معروف اولان ستونک ناله سی بیانندهدر • یعنی چونکه رسول علیه السلام ایچون منبر دوزدیلر
زیرا جماعت صحابه چوغالدی • و دیدیلر که یا رسول الله هنگام وعظده بز سنک مبارک یوزکی کوره مزز • و حضرت رسول علیه السلام و صحابه کرام
رضی الله عنهم ستوندن اول ناله یی ایشتدیلر • و مصطفی علیه افضل صلوات الله الاوفانک ستونه صراحة سؤال و جواب ایتدیکی قصه سیدر •
کما روی عن جابر رضی الله عنه • قال کان النبی صلی الله علیه وسلم اذا خطب استند الی جذع نخلة من سواری المسجد فلما صنع له المنبر فاستوی علیه
صاحت النخلة التی کان یخطب عندها • حتی کادت ان تنشق فنزل علیه السلام حتی اخذها فضمها الیه فجعلت تئن انین الصبی الذی یسکت
حتی استقرت • قال النبی علیه السلام بکت علی ما کان تسمع من الذکر • یعنی جابر رضی الله عنهک روایت بیوردوغی ستون حنانه قصه سنک
مضمونی بودرکه • ابتدای اسلامده خواجهٔ کائنات علیه افضل التحیات قچان خطبه اوقوسه لردی • جذع خرمادن بر ستونه استناد بیوررلردی که
ستون مزبور مسجد رسول علیه السلامک سطوانه لرندن بریسی ایدی • پس حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ستون مزبوره استناد
ایدوب احکام ملک علامی سامع اهل اسلامه رسانیده بیوررلر ایدی • چونکه آفتاب درخشان ایمان رسیدهٔ اوج • و دریای بی غایهٔ حقایق
پیوستهٔ موج اولوب • حتی یدخلون فی دین الله افواجا • قبایل عرب و عجم فوج فوج اسلامه توجه ایده کلدکده • مجلس رسول علیه السلامده
جم غفیر جمع اولوب • و اهل اقاصی مجلس • موائد فوائد کلمات قدسیهٔ رسالت پناه • و الفاظ انسیهٔ مستفیدیهٔ لطیفهٔ رسول الله •
و مشاهدهٔ جمال عالم آرای حبیب الله • و استماع صوت روح افزای راحت زالرندن دور دوشمکله • باتفاق عشاق مشتاق • اول نبی محترم
بر منبر بنا بیوردیلر • روز آدینه که حضرت مقدس نبوی اول منبره صعود ایدوب قعود ایلدکده جذع نخله دن اولان ستون حنانه • بر مرتبه
ناله و حنین • و زاری و انین ایلدی که • سامع ارباب مجلس اول ناله دردناکی کوش جمله شنوندگان اولوب حتی ستون حنانه آه و انین
ایتمکدن ایکی شق اولمغه قریب اولدی • و رسول علیه السلام ستون حنانه نک بو فراقن کوروب • سعادتله منبردن هبوط ایدوب ستون
نخله یی اخذ و معانقه • و سینهٔ مبارکنه ضم ایلدی • و ستون نخله ماننده صبی انین و زاری ایدرک مادر و پدرینک تسلیه سیله ساکت اولان
طفل رضیع کبی • تسلیت رسول علیه السلامدن ساکت اولوب آه و انیندن واز کلدی • پس رسول علیه السلام اصحاب کرامه توجه ایدوب
ای نیم اصحابم اشبو ستون نخله • اوصاف الهیه دن استماع ایلدوکی ذکر و تسبیحک مفارقتندن ناله و انین ایلدی دیو بیوردیلر • و اصح قول
بودرکه حنین ستونی اصحاب رضی الله عنهم کوش ظاهر ایله شنوندگان اولوب • و رسول علیه السلام ایله دخی نطق ظاهری ایله مکالمه ایلدی
فاما معتزله و فلاسفه • احجار و اشجار و حیوان و نباتک تکلم و گفتارین مجازه حمل ایدوب تأویل ایتمشلردر • و علمای کلامدن اکثری صوت مزبور ایچون
ستون حنانه ده شعور اولمایوب • بلکه حضرت حق صورت مزبوری معجزهٔ رسوله اول حالده خلق ایلمشدر • زیرا نطق و کلام • و تسبیح و تقدیس
و خوف و خشیت ایچون عقل و حیات • و عقل و حیاته دخی اعتدال مزاج • و نطق و کلامه مستعد جوارح لازمدر • پس و ان من شیء الا یسبح بحمده •
قول کریمنده واقع اولان تسبیح لسان حال ایله اولوب • و دخی ثم قست قلوبکم من بعد ذلک فهی کالحجارة او اشد قسوة وان من الحجارة
لما یتفجر منه الانهار وان منها لما یشقق فیخرج منه الماء وان منها لما یهبط من خشیة الله • آیت کریمه سنده اولان خشیتدن مراد انقیاددر
کما قالوا الخشیة مجاز عن الانقیاد • ولکن معالم التنزیل و تفسیر ابو اللیث ده • جماد و نبات و حیواناتک نطقی حقیقتدر دیو بیورلمش • ننه کیم
شیخ رضی الله عنه فص نوحیه ده بیوررلرکه • جعل الله صور العالم تسبح بحمده • ولکن لا نفقه تسبیحهم لانا لا نحیط بما فی العالم من الصور فالکل
السنة الحق ناطقة بالثناء علیه • و کذلک قال الحمد لله رب العالمین • ای الیه ترجع عواقب الثناء فهو المثنی و المثنی علیه • حاصل کلام •
جماد و نباتک • و حیوانات و سایر اشیانک حقیقتا اولان نطق و گفتارلرینی استماع ایدوب • و تکلملرینی ظاهرا اولمغه شرط بودرکه
حجب بشری • و موانع معنوی و صوریدن مجرد اولوب • دیدهٔ هشیاری • و هوش معاشی کوش جاندن رفع و ازاله ایدوب • و دیدهٔ بصیرتنی
غمای غفلت • و غطای بطالت • و غشاوهٔ کسالتدن تجرید • و نور حقانیله منور ایتمک کرکدر که • جمادات و نباتاتک نطقلری حقیقت اولدوغن
عین الیقین کوروب • و دخی و ان من شیء الا یسبح بحمده عروسنک جمالی چهره کشا اوله • بیت • بدین تسبیح و تهلیلند دایم
بدین معنی همی باشند قایم • نه معنادر بلیسن • کما قال الشیخ رضی الله عنه فی الفتوحات المکیة • فان المسمی بالنبات و الجماد
عندنا لهم ارواح بطنت عن ادراک غیر اهل الکشف فلا یحس بها مثل ما یحسها من الحیوان فالکل عند اهل الکشف حی ناطق • و نحن زدنا مع الایمان
بالاخبار الکشف • فقد سمعنا الاحجار تذکر الله بلسان نطق یسمعه اذاننا منها • و تخاطبنا مخاطبة العارفین بجلال الله • و بالجمله کوش هوشلری
بسته اولان نادانسته لر نطق جمادات و نباتاتی انکار ایدوب حقیقته حمل ایتمزلر • و ارباب کشف و جدان سمع جانلریله ایشیدوب حقیقت
نطقی اثبات ایدرلر • پس حضرت مولانا قدس سره دخی بالکشف و الشهود حجر و شجرده اولان نطق مجاز دکل حقیقتدر دیوب بیوررلرکه
استن حنانه از هجر رسول ستون حنانه رسول علیه السلامک هجر و فراقندن ناله میزد همچو ارباب عقول ارباب عقول کبی ناله و درد
و آه و زاری قیلدی در میان مجلس وعظ آنچنان حیان مجلس وعظده انجلین ناله که کز وی آگه گشت هم پیر و جوان جمله پیر و جوان
ناله مزبوره دن آگاه اولدی در تحیر ماند اصحاب رسول اصحاب رسول علیه السلام حیرتده قالدی • کز چه می نالد ستون با عرض و طول

ستون

ستون عرض و طول ایله نه عجب ایکلر • و جماد ایکن نه فصیح سویلر پس ستوندن بو حالت غریبه ظاهر اولدقده حضرت رسول علیه السلام سعادت ایله
منبردن نزول ایدوب گفت پیغامبر چه خواهی ای ستون پیغامبر علیه السلام ای ستون نه دیلرسن و نیچون آه ایدرسن دیدی • ستون دخی
عرض حال ایدوب گفت جانم از فراقت گشت خون ایتدی که ای فخر جهان سنک فراق و هجرکدن جانم خون اولدی زیرا مسندت من بودم از من تاختی
وقت خطبه ده سنک تکیه گاه و مسندک بن ایدم بندن چابک یعنی بنی ترک ایدوب بر سر منبر تو مسند ساختی سر منبرده سن مسند دوزدک بیت
کر اول دیرلک اولماسیدی جانی • نیچون ایدرایدی اول بو فغانی • رسولک معجزاتی در بیلسکن • کورنک کرک ایمان بوکه مؤمن
پس حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم ستون حنانه یی تسلیت ایدوب گفت خواهی که ترا نخلی کنند بیوررلر که ای ستون نخله چونکه فریادک
هم هجر و فراقدن ایمش • آیدی بو مقابله ده اثر سنی دنیاده بر نخل پر دخل ایده لر حتی اهل شرق و غرب میوه تو چنند اهل شرق و غرب سنک میوه کی
دیره لر یا در آن عالم حقت سروی کند و یا خود آخرتده حق سبحانه و تعالی سنی بر سرو بی خزان ایلیه تا تر و تازه بمانی تا ابد تا کیم ابد الاباد
تازه قالهسن یعنی عالم عقباده طوبای فایق • و نخل باسق اولوب نشو و نما که انقضا طاری اولمیه گفت آن خواهم که دایم شد بقاش ستون ایتدی •
ای سید ولد آدم • و فخر عالم و شفیع الامم • انی استرم که بقاسی دایم اوله • و ابد الاباد فناسی اولمیه • زیرا درخت تازه نک نشو و نماسی آب
و آفتابدندر • فاما بنم آب حیات و آفتاب عالی درجاتم • زوال و زللدن دور اولان سنک نور جمال باکمالکدر • پس یا رسول الله سنک وجود احسانکه
و لطفکه قنقی طراوت معادل اولور • و سنک جمال شریفک آفتابنی کورمدکچه • بکا قنقی نضارت تسلیت ویرر • بنم سندن غیری مرادم یوقدر بقای ابدی
سنسن دیدی ایدی • بشنو ای غافل کم از چوبی مباش ایشت ای غافل بر چوبدن کم و دنی اولمه • و تعقل و تفکر قیل که ستون نخله بر چوب پاره ایکن
سریع الزوال اولان دنیانک نشو و نماسن استمیوب بقا و جاودانی ایستدی • کما اینه حق جل و علا عقل و هوش ویروب دنیانک فنا
و عصیانک تعاسنه متعلق نیچه آیات و احادیث ایشیدوب • و امام علی کرم الله وجهه شعر • خلقت من التراب و عن قریب
تغیب تحت اطباق التراب • طمعت اقامة فی دار ظعن • فلا تطمع فرحلک بالرکاب • و نصیحت ایدوب و شمدیه دکین
اخوان و جیران • و محبان و دوستان • و اضداد و عدواندن نیچه سی اجل ساقیسندن بادهٔ موت نوش ایدوب املاک و اموال • و عبید
و مواشیلری غیرلر حکمنه کیروب کندولری بی نام و نشان اوله قلرین عیانا کوروب • و یقینا بیلورکن ینه متنبه اولمایوب بو دنیای دنی
و مزخرف فانی یه کوکل بغلایوب • مورثهٔ دولت ابدیه اولان اعمال صالحه یه اشتغال ایتمزسن • زهی غفلت و جهالت که نه دولتدن محروم
قالد و غمک بلمیوب آنک غمنه دوشوب • بر چوب پاره قدر فکر سر انجام ایتمزسن • و دخی رباعیه • ای کرده بناز کمر همی قصر امل
ناگاه رسد ز پیش حق پیک اجل • گوید بغضب که قصر و ایوان ترا • سازند بگور تنگ و تاریک بدل • رباعی سنده اولان پنددن
حصه مند اولمزسن • ایواه و دریغ ای برادر با جان برابر • امیدر که باری شمدی متیقظ اولوب دیدهٔ دلدن پردهٔ غفلتی رفع ایده سن
و دنیای بی وفا ایله تفاخر ایتمیوب کفایت مقدارینه قناعت قیلهسن • و بو رباعی یه دخی کوش هوشنک دوش قیلوب اولا کیم موجبنجه عامل اولهسن
رباعیه در کار جهان اگر هوس داری سود • باید که شوی بقدر حاجت خشنود • تا چند کنی فخر ببالای زمین • چون جای تو در زیر زمین خواهد بود
و بالجمله ستون حنانه حضرت خواجهٔ جهانه • بو وجهله جواب ویردکده حضرت رسول علیه السلام بیوردیلر که • ای حنانه سنک ایچون دعا
ایده یم که • ارباب عقول کبی حشر اولوب • زمرهٔ آدمیان ایله نشر ده اولهسن • ستون ایتدی ای شفیعم مشفقم • جانم حبیبم مونسم اکر
محشرده سنک انیسک • و روضهٔ جنانده جلیسک اولان زمرهٔ آدمیاندن اولمق میسر اولورسه • زهی سعادت و اقبال • و درجهٔ کمال
پس بوکا راضیم • و غم فراقی امید وصلکله چکرم بیت • بامید آنکه روزی نظری کنی بحالم • اگر از غم تو دردی بدلم رسد ننالم
دیوب خموش و بیهوش اولدی • پس اول حینده رسول علیه السلام بیوردوب آن ستون را دفن کرد اندر زمین اول ستونی زمینه دفن ایلدی
تا چو مردم حشر گردد یوم دین حتی یوم دین و روز میعادده انسان کبی زمیندن خروج ایدوب حشر اوله • آه کیم ستون حنانه جماد ایکن
الطاف ربانیه قرین حالی اولمغله شفاعت رسوله روش اولوب نطقه کلدی و دنیای فانی یی استمیوب انسان کامل درجه سن بولدی
و بعضی انسان صورتنده ایکن حقیقت انسانیه دن محروم اولوب قسوة قلبلری اشد من الحجارة اولمغله ایمان کتوره مدکلری ایچون
بر موجب وقودها الناس والحجارة جماد مرتبه سنه واردی • پس بونده حکمت بودرکه تا بدانی هر کرا ایزد بخواند تا بیلهسن که هر کیمی کیم
ایزد متعال اوقودی • یعنی استعداد ازلی ویروب کندو جوارینه لایق ایلدی از همه کار جهان بی کار ماند اول عبد مقبول و مستعد جهانک
جمله کار و عملندن بی کار و فارغ اولوب حب اصلی و مقصود کلی یه مشغول اولدی • و بالجمله هدایت و توفیق حق سبحانه و تعالی انک قریننده در
پس هر کرا باشد ز یزدان کار و بار هر کیمه که اول خدای متعالدن کار و بار اوله یافت بار آنجا و بیرون شد ز کار درگاه احدیته یول و اجازت
بولدی • و کار ماسوادن طشره اوله • فاما عیاذا بالله تعالی آنکه او را نبود از اسرار داد اول کمسنه یه که اسرار الهیه دن بخشش و عطا و داد
و سخا اولمیه • و بهره و نصیب بولمیه کی کند تصدیق او نالهٔ جماد اول بی دولت نالهٔ جمادی قچان تصدیق ایدر ایتمز • و اگر چه کیم صورتا
تصدیق دخی ایدرسه گوید آری نی ز دل بهر وفاق ظاهرا بلی دیر • لکن قلبدن تصدیق ایتمیوب مجرد مؤمنلره موافقت ایچون بلی دیر
تا نگویندش که هست اهل نفاق حتی اول منافقه اهل نفاق دیمیه لر • یعنی طعن و تشنیع ایدوب معجزات رسول علیه السلامه و تسبیح جمادات
اعتقادی یوق • صورتی مؤمن سیرتی کافر بر منافقدر دیمیه لر • فاما طوبی لمن که طعن و قدحدن تحاشی ایتمکله صورتی مؤمنلره موافق •

ورسنی کلمهٔ شهادت ایله سلمانلره مطابق ایلمش قلبنده اولان کفر وانکاردن مجرّد اقرار ایله خلاص اولمز • وتصدیق بالجنان اولمادقچه
اقرار باللسانی انکاردن نجات ویرمز • وشهادتلرنده کاذب اولورلر کما قال تعالی اذا جاءک المنافقون قالوا نشهد انک لرسول الله والله
یعلم انک لرسوله والله یشهد ان المنافقین لکاذبون • وقال تعالی یقولون بالسنتهم مالیس فی قلوبهم • وبو طایفهٔ سفلیه ایمان حقیقی یه دعوت اولنوب
جماد ونباتاتک تسبیحلرینه • ومعجزات نبویه ایله نطق وتکلملرینه اعتقاد تام ایله اعتقاد ایلیه • توجیه وتأویلدن فراغت قیل دنلیسه • بنی دخی انلر کبی
سفیه ومجنونلر قیاس ایلدک حجر وشجر تکلم ایتمک نه ممکندر دیو اظهار کفر ونفاق ایدر • کما قال تعالی واذا قیل لهم آمنوا کما آمن الناس قالوا انؤمن کما آمن السفهاء
الا انهم هم السفهاء ولکن لا یعلمون • سبحهٔ جامی • ای کرده زبان را بدروغ • برده بهتان زکلام توفروغ • این نه شایسته بر دیده ورست
که زبانت دکر ودل دکرست • ازره صدق وصفا دوری چند • دل تیره رخ کافوری چند • روی در قاعدهٔ احسان کن
ظاهر وباطن خود یکسان کن • یکدل ویکجهت ویکرو باش • وز دورویان جهان یکسو باش • راست رو راست که سر در باشی
در حساب ازهمه برتر باشی • ایدی ای مؤمن موافق • منکر ونافق کلماتنی اصغا ایتمیوب احجار واشجارک تکلمنه ورسول علیه السلامک
نطقه کلوب رسالته شهادت ایلدکلرینه صدق واخلاص ایله ایمان کتور • زیرا اگر منبدی وافقان امر کن اگر جمادات ونباتات وسایر اشیا
باجمعهم کن امرینه وقوف وشعور • وامتثال وانقیاد اوزره اولمیه لردی درجهان گشته بودی این سخن بو سوز جهانده مردود اولوردی یعنی
جمادات ونباتاتک نطق ایتدوکی • واشیانک تسبیحی تجویز اولنمایوب علمادین قتنده مردود اولوردی • وارباب کشف وشهود انلرک نطق وتسبیحن
استماع ایلدک دیمزلر ایدی • وحق سبحانه وتعالی اذا اراد شیأ ان یقول له کن فیکون ودخی وان من شیء الا یسبح بحمده بیورمزایدی • وحضرت
مقدس نبوی علیه السلام ستون حنانه حقنده • بکت علیه کان تسمع من الذکر دیو خبر ویرمزدی • وسماوات وارض وجباله عرض امانت اولنمزدی
اکا بناء که امر الهی یی فهم ایتمیان اشیایه امر صادر اولمق مردود وعبث اولوردی • وجود امر تسخیر معناسنه تأویل اولنه نکات مزبوره فوت اولوردی
واشیا دخی کتم عدمدن صحرای وجوده قدم نهاده اولمازلردی • پس ثابت اولدی که امر الهی یه واقف اولوب امتثال امر ایدیلر • ایدی سن دخی
ایمان وایقان ایله مهتدی ومستعد اولدکنه بو معنایه ایمان بالغیب ایتمک واجبدر • سبحهٔ جامی • صدق پیش آر که صدیق شوی
گوهر لجهٔ تحقیق شوی • گرچه صدیق نبی راست خلف • باشدش بر دگر اصناف شرف • گو برین قاعده برهان خواهی
به که برهانش ز قرآن خواهی • انت صدیق که دل صاف شود • دعوی او همه انصاف شود • وعدهٔ او بوفا انجامد
دلش ازغش بصفا آرامد • دردرون تخم امانت فکند • وزبرون خار خیانت بکند • برفتد بیخ نفاق ازدل او
سرزند شاخ وفاق ازگل او • نه در ورنگ تکلف باشد • نه در وبوی تصلف باشد • دامن همت صدیقان گیر
دررهٔ خدمت صدیقان میر • بوکه بر جان تو خالی زقصور • ازصفای دل شان ریزد نور • مس قلب تو ازان زرگردد
سنگ بی قدر تو گوهر گردد • پس ایمان غیبی دن ایمان یقینی وشهودی یه ترقی ایتمک استرسک دامن اختیارکی دست مقلده دن
خلاص ایدوب دامن صدیقانه تشبث ایله • زیرا صدهزاران زاهل تقلید وشان ارباب تقلید واهل علایم وآثاردن صدهزاران کمسنه یی
افکنده شان نیم وهمی در گمان یارم وهم انلری شک وگمانه براغور • یعنی چشم یقین صاحبی اولمامغله بر وهم جزئی تخلل ایتدکده تصدیق
واعتقادلرینه خلل ویروب جماد ونباتک تسبیحلری حقیقت اولدوغنده شک وگمانه دوشرلر • وبو بابده واقع اولان آیات کریمه
واحادیث شریفه یی عقول قاصره وفهوم ناقصه لرینه مطابق تأویل وتوجیه ایدرلر • وراه یقینی قویوب جانب ظنه گیدرلر
که ظن تقلید واستدلالشان • قایست وجمله پر وبالشان • زیرا انلرک استدلال وتقلیدلری وجمله پر وباللری ظن ایله قائمدر
یعنی پر عقل وبال فکرلرینک قوتی • وتقلید واستدلاللری یقین مرتبه سی اولمایوب مجرد ظن وگمان وقیاس ووهمدر • ظن ووهم ایسه
حقدن برشی مغنی اولماز ومقدار ذره فائده ویرمز • کما قال تعالی وما یتبع اکثرهم الا ظنا وان الظن لا یغنی من الحق شیئا نظم
کسی کو عقل دوراندیش دارد • بسی سرگشتگی درپیش دارد • مفهومنجه شبهه انگیز آن شیطان ددن اول ابلیس ددن انلارک
وهم وفکرلرنده بر شبهه قوپارر • وجمادات ونباتاتده عقل وادراک • وفهم ودراک یوغیکن نه وجهله نطق ایدر • ولسانی یوغیکن نه جهتدن
تسبیح اوقور دیو • وسوسه ویروب سرگشته قیلور فلهذا درفتند این جمله کوران سرنگون بو کوکل کوزلری کور وجان قولقلری صاغر
اولانلر جمله سرنگون وشرار گلشن • گهی ازدور دارد سیر معکوس • گهی اندر تسلسل گشته محبوس • چو عقلش کرد در هستی توغل
فرو پیچیده پایش در تسلسل • زهی نادان که او خورشید تابان • بنور شمع جوید در بیابان • پای استدلالیان چوبین بود
ارباب استدلالک پای عقلی چوبین اولور پای چوبین سخت بی تمکین بود اغاج پاره سندن اولان ایاق ایسه زیاده بی تمکین اولور یعنی
اثردن مؤثره استدلال ایلین • ارباب ظن وخیالک پای عقل وفهملری اغاجدن ایاق دوزدوب سعی وحرکت ایلین کوتورلره بکزر •
وتفکر وتفطنلری روحسز بدنه شابه در • پای چوبین ایسه بی ثبات اولدوغی برهان ایله اثباته محتاج اولمایوب ظاهر ومبیندر جامی
دعوی دانش کنی ازجاهلی • حاصل تحصیل تو بیحاصلی • خواجه زند بانگ که صنعتورم • بس شود ازجودت صنعت زرم
لیک اگر دست تهیش نهی • چون کف مفلس بود ازرز تهی • کیسه چو خالی بود از زر وسیم • دعوی اکسیر چه سود از حکیم
علم که خوانده بره ناصواب • باشد ازان علم سیه رو کتاب • نور دل ازسینهٔ سینا مجوی • روشنی ازچشم نه بینا مجوی

جانب کفرست اشارات او • باعث خوف بشارات او • فکر شغلش همه بیماریست • میل نجاتش زگرفتاریست
عمر تو شد صرف اصول وفروع • هیچ نیفتاد باصلت رجوع • گرز موانع دل تو صاف نیست • کشف موانع حد کشاف نیست
نور هدایت زهدایه مجوی • راه نهایت بنهایه مپوی • هرچه نه قال الله وقال الرسول • هست بر اهل فضیلت فضول
فضل خدا بین وفضولی مکن • جهل زحد رفت جهولی مکن • پس بونلرده یقین وثبات قدم اولمایجق ثبات ودوام وتحقیق دخی
صاحبی کیدر دینورسه غیران قطب زمان دیده ور اول دیده ور اولان قطب زمان ومرکز جهاندن غیری گز ثباتش کوه گردد خیره سر
که اول غوث اعظمک ثباتندن جبال راسیات خیره سر وسراسیمه اولور • یعنی قطب زمان وقطب زماندن اقتباس نور محمدی ایلین افراد وارباب نفادن
غیری کیم اولورسه اولسون • ارباب استدلالک عقل وفکرلری بی ثبات در • وکوهدن مراد کندو رای وفکرنده جبال راسیات کبی قرارداده اولدم
ملاحظه سنده اولان ارباب فکر ونظری در که قطب زمانک حضور سعادتنه کلسه هر نه مرتبه فضلای دهردن دخی اولورایسه طفل ابجدخوان مرتبه سنده
بولنمایوب حیران وخیره سر اولور • حکایت اولنور که امام فخر الدین رازی رحمة الله علیه • برکون نجم الدین کبرانک حضور سعادتنه واروب
صحبت ایتدکلرنده نجم الدین کبری فخر رازی یه حکم اسم قابض ایله نظر ایتمکله علوم جزویه وکلیه • وعقلیه ونقلیه دن لوح دل رازی ده نه قدر
نقوش ورسوم مسایل وار ایسه محو وازاله اولوب حالت مزبوره ده کندوبی طفل ابجد خوان مرتبه سنده بولمیوب • دم بسته وحیران قالدی
وهر بار که بر مسئله خاطره ایدوب سویلیم دیدکجه اصلا برشی بلمیوب مضطر اولدی • ونطقه هرگز اقتداری اولمدی • پس نجم الدین کبری فخرالدین
رازی یه حق سبحانه وتعالی اولیاسنه اعطا بیوردوغی قوت باطنه • وقدرت عظیمه یی مشاهده ایتدرکده • یا امام نه حالده سن دیو سؤال بیوردی
امام فخر الدین دخی حالنه اعتراف ایتدکده • خاطرکدن رفع اولان علوم رسمیه یمی دیلرسن • یوخسه بزده اولان اذواق ومعارفیمی مراد ایدرسن
اختیار الکده در دیو فخر الدین رازی بی مخیر قلدقده • فرق بیلدن بروتخصیص ایلدیکمدر دیوب علم ظاهری اختیار ایلدی • پس نجم الدین بیوردیلرکه
حیفا ودریغ که نصیبک یوغیمش • اگر بزده اولان اذواقه طالب اولایدک انلره دخی مالک اولوردک دیوب • امام فخر الدین رازی رحمة الله علیه
کندولری درجهٔ اولیده بولمغله العهدة علی الراوی • ایدی جمیع وسواس خناس اجتماع ایدوب • اول کامل مکملی تسویلات القا ایتسه لر
اول مرکز علم وعرفان وقطب زمانی مرتبهٔ شهودندن تحریکه قادر اولمزلر زیرا اول مخلص ومحفوظدر • ومظهر اسماء کلیه اولوب مقید عقل معاش
ومحبوس عصر وزمان دکلدر • اما عقل جزوی مایه بند اولوب وهم وخیالنه تابع اولانلر مقید بالزمان • ومحکوم احکام کثرت وجزویات اولوب لاجرم
انده اثر جزویت باقی قالمغله • اسماء جزویه دن براسم جزوینک حیطه سنده محصور اولوب مرجعی اول اسم جزویدن غیره اولماز وآخر
مراتب معاد ونهایت مدارج ابدیه ده • اول اسم مقیددن غیرینی گورمیوب حضرت جمعیت جمیع اسما ومشاهدهٔ جمال احدیهٔ الجمعدن محروم ومحجوب قالور
وقید حصر وعصر ومحبوس زمان اولور کما قال ابن الفارض فی التائیة شعر وسجن حصر العصر لم یرها وراء سجنه فی الجنة الابدیة • زیرا عالم جسمانی
وقتنه مقید اولان • فضاء عالم روحانی • واول عالمک سعت وقتندن غافل اولدوغی عجب دکلدر • اکا بناء که سجین طبیعتده قید زمانک الیم
مسجون وتقیید اولوب عالم جسمانی مدارسنده اولان عالم روحانینک سعت وقتنی گورمز واول عالم روحانی جنت ابدیه اولدوغنی
واشیانک تسبیحن اشتمز • ایدی بو معانیک صاحبی اولان وراثت ولایت محمدیه مظهریتنده قائم اولان قطب زماندرکه افلاک انک اوزرینه دور ایدر
وبو معانی لطیفه یی انک تربیه سنده اولانلر مشاهده ایدر • وهر برفریقه ارشاد وهدایت اذن ایرشور • واذن ارشاد بولمیان ظاهرا
وباطنا انک تربیه سن گورمین سرگشته قالور • وحق سبحانه وتعالی جمله عبادنه اول نور محمدی ایله تبشیر ایدوب وانبیا واولیاسن بعث ایدوب
هر ملل ونحلی انذار ایلیوب اول طریق اقومی دلالت ایدر • نته کیم عمر بن الفارض قدس الله روحه بیوررلر شعر وقد بلغ الانذار عنی من بغی
وقامت بی الاعذار فی کل فرقة • فما زاغت الابصار من کل ملة • وما زاغت الافکار فی کل نحلة • وما احار من للشمس عن غرة صبا
واشرق فیها من نور اسفار غرتی • وان عبد النار المجوس وما انطفت • کما جاء فی الاخبار فی کل حجة • فما قصدوا غیری وان کان قصدهم
سوای وان لم یظهروا عقد نیة • رأوا ضوء نوری مرة فتوهموه • نارا فضلوا بالهدی بالاشعة • ولولا حجاب الکون قلت وانما
قیامی باحکام المظاهر مسکتی • آه ای مستمع قابل دیده دللری نور محمدی ایله بینا اولمیانلر بو اسرار علیه دن محرومدرلر • زیرا
پای نابینا عصا باشد عصا • تا نیفتد سرنگون او بر حصا • اعمی اولانک پای عصا اولور عصا تا کیم سنگریزه لر اوزره سرنگون دوشمیه
یعنی طریق معادده اولان سنگریزهٔ ضلال وخطادن پای عقلی سورچوب سرنگون دوشمیم دیو قلبی کوزی اعما اولان نابینالرک • پای
عصای استدلال اولوب اکا اعتماد ایدر لکن نه مفید که سنگریزهٔ خطادن احتیاط ایدرکن عمیق وعریض اولان چاه مظلم طبیعته دوشوب
محبوس احکام کثرت اولور • پس ای سؤال ایدن سایل این سواری کو سپه را شد ظفر اهل دین را کیست سلطان بصر بو بیت شریفک تقدیری
بو وجهله اولورکه • ان سواری که اهل دین را ظفر سپه دانی که او کیست سلطان بصرست • حاصل معنی اول برسوار که سپاه اهل دین
وعسکر اسلامه ظفر وترجیح وظهیر اولدی کیمدر بیلورمیسن بصر سلطانیدر • یعنی انسان العین مرتبه سنده اولان سلطان دنیا ودیندرکه • مراد حضرت
فخر کائنات علیه اکمل التحیات در • وعلی وجه الکملیة اکا وارث اولان انسان کاملدرکه بحسب الوراثة الکمالیة مردمک دیده منزله سنده
اولورلار • نته کم انسان کامله انسان العین دیدکلرینک • وجهی مقدما بالدفعات بیان اولنمشدر • بو بیتده بو وجه دخی مناسبدرکه
اول برسوار که وارد در اول ظاهری اولان عسکره ظفردر • برسواردن مراد پادشاه • ویاخود سردار در • فی الحقیقه حسن مقابله ده

پادشاه برنده ثابت قدم اوله عسکره ظفر و قوتدر • و بر مملکتک پادشاهی بادام که حیاتده و تخت نشین اوله • سکان مملکت امن وامانده در •
کذلک ارباب دین واصحاب یقین اولان طالبان راه هدایت دخی ظفر و قوتی سلطان بصر اولان انسان اکملدر • بو تقریرجه مصراع اول
اهل ظاهر عسکرینه کوره در • ومصراع ثانی ارباب باطنه کوره اولور • پس اوله رهبر سوار • ثانی یه رهبر سلطان بصر دنیله • پس عصا ایله یول وارن
روندکان منزل مقصوده ایرمزمی دینورسه باعصا کوران اگر ره دیده اند کورلر اگرچه عصا ایله یول کورمشلردر لکن در پناه خلق روشن دیده اند
خلقک پناهنده روشن کورمشلردر • یعنی اعما اولانک حالی ایکیدن خالی دکلدر • یا بودر که عصایه اعتماد ایدر • ویاخود بر روشن چشم وبینا دل
اولان مرشده استناد ایدر • آیدی اگرچه کیم نادیده لر عصای استدلال ایله یول واررلر • لکن خطا وزلله ده واقع اولمق مقرردر • اما بینا چشم
اولانه استناد ایله خطا ایتموب یولی روشن کورلر • ودوشوب سورچمکدن امین اولوب اول بینا چشمک چشم بیناسی اکا استناد ایتدیکی
نابینایه چشم مرتبه سنده اولور • آیدی طریق مستقیمدن سورچمامک ایچون • روشن دل اولان بر مرشده انقیاد لازمدر که حتی چشم دلک
روشن اولوب یول کوره سن • وراه راستدن چقمیه سن • بو بیت شریفده بو معنی دخی وجه در که • نابینا اولانلر اگرچه عصا ایله یول کورمشلردر •
لکن روشن دیده اولان خلقک حفظ وپناهنده در • بو تقریرجه خلق روشن دیده یه مضاف اولور • قطعه

گر در طور شریعت همه نامو رانیم ◦ لیک در غور حقیقت همه نامیرانیم
گرچه راه خطرست این توکل کفتیم ◦ که درین راه زنجیم دلی رنجانیم ◦ هست امیدی که بناکاه بمقصود رسیم
مرکب جان ببر کوی بلا میرانیم ◦ ان زمانی که ز هجران تو اندر مانیم ◦ هست امیدی که بفریاد رسی این جا برا

شلا گر نه بینایان بر ندی و شهان
اگر جهانده بینایان وشهان اولمیه لردی جمله کوران مرده اندی در جهان جهانده اولان جمله کورلر مرده اولورلار ایدی • اکا بنا که چشم
بینالر اولمدقچه نه ز کوران کشت آید نه درود کورلردن نه زراعت وحراست کلور ونه بجو خرمندن حصا المق میسر اولور نی عمارت نی تجارتهای دد
نه عمارت ایلمک ونه تجارت ومنفعته قادر اولور • کذلک مزرعهٔ آخرت اولان دنیاده روشن چشم جان اولان انبیا • ووارث حقیقتلری
اولان اولیا اولمیایدی • مجرد ظاهرده قالان وباطنندن آگاه اولمیان نابینالر جهل وضلالت وکفر وغوایتده قالوب نفس وشیطان الینده
هلاک اولورلر ایدی • وعمارت باطن ایدوب تجارت آخرت ایتمکه قادر اولمزلر ایدی • وثمرات طاعات وفواکه عبادات تناولندن
محروم قالورلار ایدی • آیمدی مدار سعادت اخرویه انبیا واولیایه ایمان وانقیاددر • پس طریق انبیا واولیادن خروج ایدوب
ونور محمدی ومحبت ربانیه ایله کوکل کوزین مجلا ایتمین عقل ووهمنه اعتماد ایدوب ظن وقیاس ایله کندیی مقتدای انام تخیل ایلیان
نابینالر افناء عمر ایدوب چاه طبیعتده باکین وراه ضلالتده غادین اولوب بالآخره صد هزار حسرت وندامت ایله کیتدیلر • پس ای کورلر
گر نکردی رحمت وافضال شان اگر سزه حق سبحانه وتعالانک رحمت وافضالی اولمیایدی • ویاخود خلیفة الله اولان انبیا واولیانک
سزه مرحمت وشفقتلری اولمیایدی در شکستی چوب استدلالتان سزک استناد ایلدوکز چوب استدلالکز شکست اولوردی • پس
چوب استدلالکزی صیمایوب بر قاچ کون اکنجه بکث ایدوکز اهمال دکل بلکه امهال اولوب بو دخی رحمت حقدندر • ویاخود عصایی سزه کمال رحمتندن
ویردی که انکله یول واره سز • وبعض نسخه ده بیت اولده اولان نکردی نون نافیه ایله اولمایوب بایله کر بکردی رحمت واقع اولمشدر •
ووجه اخیر اولدن انسبدر • یعنی ای نادیده لر تحقیقا سز • رحمت حقدن دورسز • زیرا که حق تعالی سزه رحمت واحسان ایدیدی • چوب استدلالکز
شکست ایدوب سزه دخی نور چشم انبیا واولیادن بهره ونصیب ویروب بینا چشم ایدردی • وحقیقت حاله واقف اولماغله قیاسات وادله دن
قورتاروب مشاهده ومکاشفه ویرردی • این عصا چیبود قیاسات ودلیل بو عصاکه مذکوردر • مراد نه اوله دینورسه قیاسات ودلیلدر •
پس بو عصایی انلره کیم ویردی دیرایسک • بر موجب قل کل من عند الله ان عصا که داد شان بینا جلیل اول عصایی انلره کیم ویردی • بصیر وجلیل
اولان حضرت حق ویردی • اما عصا داد اولان پادشاه بی زوال عصایی جنک وجدال ایچون ویردی • بلکه عصا ویرن کریمی بولمق وکورمک ایچون
ویردی • فاما چون عصا شد آلت جنک ونفیر چونکه عصا یول وارمق ایچون ایکن جنک ونفیر وبحث وجداله آلت اولدی آن عصا را خرد بشکن ای ضریر
پس اول عصای استدلالی خرد شکست ایله ای ضریر او عصاتان داد تا پیش آمدید اول ارحم الراحمین الله سزه عصای استدلال ویردی تاکیم
انلرله کلهدوکز • ان عصا از خشم هم بر وی زدید اول عصایله هم غضب وکبردن عصا دیره نه اورردوکز • نتهکیم حضرت مولانا دوردنجی جلدده بیوررلر

بد گهر را علم و فن آموختن ◦ دادن تیغی بدست راه زن
تیغ دادن درکف زنکی مست ◦ به که آید علم ناکس را بدست
علم وجاه ومنصب ومال وقران ◦ فتنه آمد درکف بدکوهران
حکم چون در دست گمراهی فتاد ◦ جاه پنداری بد در چاهی فتاد
ره نمید اند قلاووزی کند ◦ جان زشت او جهانسوزی کند
احمقان سرور شدستند و زبیم ◦ عاقلان سرها کشیده در گلیم

حاصل کلام • زهی کفران النعمه وزیان کورلرکه • حق سبحانه وتعالی سزه عصای استدلالی کند ونک خلفاسی اولان انبیا واولیایه تبعیت ایدوب
انلرک یولنه کتمک ایچون احسان ایتمش ایکن • نه خشم وغضبه کلوب • انواع بحث وجدل ایله عصای استدلالی خلفاء حق اولان انبیا واولیایه ایدوکز
وورثهٔ انبیا اولان نیچه اولیایه انکار ایدوب فتنه یه مبادرت ایدوکز • پس وارث حقیقت نبی اولان اولیاء اصفیایه جفا واذا رسول علیه السلام
اذا کبیردر • ورسول علیه السلامه دخی اذا من آذانی فقد آذی الله موجبنجه حقه اذادر قال في المثنوی الانوار

خدایرا چو ندانی چه فقه وچه معقول ◦ بدوست راه نبردی چه حدیث فصول
ز آفتاب جهانتاب عشق گرم شدیم ◦ فراغتیم ز عالم چه جای رد وقبول
سخن ز محدث ومکن مکن ز واجب کو ◦ حدیث فرع مکوئید عارفان اصول
اگرچه کشته تیغ توام ولی در حشر ◦ چه شکر که ندارد ز قاتل این مقتول
بدانکه علت غائی تویی ز ملک وملک

حلقهٔ کوران بچه کار اندرید
که اهل حق ز حقیقت نکرده اند عدول ◦ هزار جان ودل ما کسی فدای تو باد ◦ گرست جام هوای تو شد نفوس عقول
ای کورلر حلقه سی وای ضریرلر زمره سی نه کارده ونه عملده سز • یعنی ای ظاهره اقرار ایدوب احوال باطنی انکار ایدن نابینالر آخر تکزه نافع اولان
کار وعمله چونکه کندو رای وفکر وظن وخیالکز ایله قادر دکلسز باری دیدبان را در میانه آورید نابیننکزه روشن چشم جان وظاهر وباطنی معمور
وآباد اولان • وارث حقیقت محمدیه مظهر بتینده قایم • بر مبصر ودیدبان کتوریکز • والکا اقتدا ایدوب طریق مستقیمه کیدوکز • واول ولی کاملی
وصلت حقه وسیله ابتغا ایدوب سر انجامکز سعادت وخیره تبدیل ایدیکز • اما کز فهم اولمیه سن کم مراد حضرت مولانا بو ابیات شریفه ایله حاشا
علوم ظاهره یی قدح دکلدر • وظاهری ترک ایدوب مجرد باطنی مراد ایتمامشدر • زیرا الحق باطنی اختیار ایدوب ظاهری انکار ایدنلر زنادقه وملاحده در
بلکه حضرت مولانانک مرادلری ظاهر ایله باطن بیننی جمع ایدوب الحق ظاهره اقرار ایدوب باطنی انکار ایدن جاهل ونابینالردن اولمقلغی
کندوکه لایق وسزا کوره دکلدر • آیدی ظاهر ایله باطن • وشریعت ایله حقیقتی جمع ایدوب دولت ابدیه یه واصل اولمق استرسک
دامن او گیر ای خدادت عصا انک دامنی طوت که اول سکا عصا ویردی عصادن مراد فلاسفه وارباب نظر فکرینک دلایل عقلیه سی درکه
اصحاب تقلید کا استناد ایدوب اثردن مؤثره ودلیلدن مدلوله ضریرانه یول بولمق استدکلریدر • آیدی دلایل عقلیه وفلسفه یی ترک ایدوب
حضرت رسول علیه السلامک وحی الهی ایله بیوردوغی احکام سبحانیه • واوامر ربانیه یه اقتدا ایله • ووارث حقیقت محمدیه اولان
مرشد کاملک دامن شریفنه تشبث قیل • وسکا اعطا ایلدوکی عصای حکم طریقت وسند قوی جذبه ومحبته استناد ایله • شویله که بونلره
استناد ایتمیوب تابع نفس اولاسن در نگر کادم چها دید از عصا ونظر ایله کور که آدم عصادن نلر کوردی • یعنی آدم علیه السلام
ولا تقربا هذه الشجرة بیورلدقده وسوسهٔ ابلیس ایله دلایل عقلیه یه استناد ایدوب نهی مزبور تحریمی دکل بلکه تنزیهی در • والف لام
جنس ایچون اولمایوب بلکه شجرهٔ واحدهٔ معهوده یه اشارتدر دیوب اکل کندم ایتمکله عصای استدلال عصیانه متبدل اولوب وعصی آدم
ربه فغوی بیورلدی • ونیچه روزکار معاتب اولوب ربنا ظلمنا انفسنا دیو نیچه یوز ییل اغلایوب بلالر چکدکدن صکره • بر موجب
فتلقی آدم من ربه کلمات • توبه سی قبول اولوب • فتاب علیه انه هو التواب الرحیم بیورلدی • آیمدی سن دخی توبه واستغفار قیلوب
احکام قرآنیه • واحادیث نبویه نک معانی لطیفه سن عقل قاصرکه ادراک ایدمیوب عقلکی فرمان الهی یه اویدر • زیرا اوامر شرعیه واحکام
شرعیه ده ظن وعقلک مدخلی یوقدر • لا سیما شرع شریفده عقله مخالف احکام کثیره الوقوعدر • فاذا کان کذلک علیکم بدین العجایز ترک
تصرفات وهمیه ایدوب • اولا بلا توجیه وتأویل ظواهر نصوص واخباره ایمان وانقیاد ایدوب • حقایق قرآنیه مرشد کامل تربیه سیله
کشف اولنجه دکین ظاهردن تجاوز ایتمه • واولیاء کرام حقایق معانی نصوص واخباری قیاسات عقلیه ایله بیلورصانمه • انلر کشف
وشهود مرتبه سندن سویلر • وحقیقت حالی نور محمدی ایله بیلور • آیمدی هر متقلده تقلید ایتمیوب • بر صاحب حقیقت اولان مرشد کامله
اقتدا ایله • والا ضلالته دوشمک مقرردر • وزنادقه وملاحده نک دأبلری بودرکه • مطلقا ظواهر نصوص واخباردن خروج ایدوب
مجرد جانب تأویله کیدرلر • وصلوة ووضوء • وحج وزکوتی نفس وطبیعتلرینه موافق توجیه ایدوب عبادات بدنیه یی قالدررلر
عیاذا بالله تعالی • اما اولیاء کرام وعشاق الهی • اولا ظاهرلرینی اوامر ظواهر شرع وسنته تطبیق ایدوب بونلرنی احوط اولان مرتبه ده
استعمال ایدرلر • وکمال تقوی وورع اوزره اولورلار • وحق سبحانه وتعالانک هر احکامنده اولان اسرار ودقایق • وحکم وحقایقنی
نور جذبات ربانیه ایله کشفا وشهودا کوروب • ویقینا وحقا بیلوب ظاهرلرینی باطنلرینه • وباطنلرین دخی ظاهرلرینه طابق النعل بالنعل
توفیق وهموار ایدوب ملک وملکوتک سلطانی اولورلار • وظن وکماندن رها بولورلار • ووضودن مجرد ال یوز وایاق یومق ایله
قناعت ایتمیوب حقیقت ایله صلوته قریب اولمق ایچون یوزلرین یودقده ماسوادن دخی کوکل یوزین یویوب • واللرینی دنیادن چکوب
وایاقلرینی طریق مناهی واغیاردن منع ایدرلر • وقالبلرینی کعبه یه • وقلبلرینی قبلهٔ حقیقی اولان وجه حقه دوندروب اقامت صلوة ایدرلر
وحق سبحانه وتعالی قلبلرینه کشف ایتدوکی مقدار اسرار خفیه مشاهده قیلورلر • مثلا کتاب اکسیر السعادات صاحبنه سر وضو وتیمم وغسلدن
لایح اولان اسراردن بعضیسی بودرکه بیوررلر اعلم ان الانسان اذا تغذی شیئا لیبدل ما تحلل فاکثر الحکم فی انضاج الغذاء الی
ان یجعله خالصا ومنه جزء البدن الانسانی وثقلا • وهو ما یدفعه الی خارج للحرارة الناریة • اذ الانضاج والجذب والدفع والتفریق
صنعها • فلذلک اذا احدث الرجل لا بد ان یکون احداثه بما یحکم فیه الناریة • ولاجله شرع له علاج بالماء او التراب اذ اطفاء النار یکون
بهما • فان الهواء یمدها • فوجب به الوضوء او الغسل او التیمم عند العجز عنهما • اما الغسل ففی الجنابة لان الخارج فیها وان کانت متأثرا
من الاجزاء الناریة کالخارج فی الحدث • لکن آخر ما تعلق به ایضا من اجزاء الارکان هو الجزء الناری کما تبین • ولذلک قوی فیه حکم النار فشرع
لاجله غسل ظاهر جمیع البدن بالماء • لان ازالة انحرافات الآثار الناریة عنها • والخارج فی الحدث آخر ما تعلق به الاجزاء الترابیة •
او الهوائیة او المائیة • فلذلک فی ازالة الانحرافات الناریة الواقعة بسببه غسل الوجه والاطراف • ولم یکن فیه احتیاج الی النیة اذ الماء
بالطبع مضاد للنار • وضعف اثرها لانه بارد رطب وهی حارة یابسة • واما التراب فبارد یابس ولیس بمضاد من کل وجه لها فاحتیج
فی التیمم به الی النیة لیقوی بها ازالة قوتها • واما الاکتفاء فی الجنابة ایضا بالتیمم قدر ما یتیمم فی الوضوء لانه لما تبین ان التراب انما
یقوی بالنیة لا بالاستیعاب • ولذلک لا یمسح الارجل فی الحدث ایضا کفی فی تطهیر البدن عن الانحرافات الناریة الی آخره

ایدی اسرار وضودن اولان ستر مرتبهٔ اولیٰ در • پس لازم اولان اوامر شرع شریفی هر کس نفسنده اجرا در عطار قدس سره

شریعت رهنمای سالکان شد • نمود راه جمله واصلان شد
شریعت کوش وارای عالم دل • که تا مقصود خود بینی تو حاصل
ز نور شرع یابی جان جانان • که بعد هر غمی شادیست آسان
ز نور شرع مه بگداخت هر ماه • که تا بویی بری در شرع این راه
شریعت ایمنی و ساکنی است • که با نور خدایی هست پیوست
ز شرع مصطفی مگذر زمانی • دمادم تا کنی از وی بیانی
چو راه شرع بسیاری خدایی • تو او را هر دو یکی نی جدایی
ره شرع محمد رو بحق رس • که جز حق می نبینی نیز تو کس
درین دریا مسافر بگذر از وی • مکن مستی بیک دو جام پر می
اگر جمجا بهارا نوش داری • سزد گر خویشتن با هوش داری
مکن بدمستی اندر روی دریا • مشو بی خود درون بحر و برآ
بقدر خویشتن باید زدن لاف • که گنجشکی بنه داند رفت تا قاف

ایدی شیخ عطار علیه رحمة الغفار کلمات قدسیه لریله عامل اولوب معجزات انبیایه عن صدق وخلوص ایمان کتوروب معجزهٔ موسی واحمد را نگر حضرت رسالت پناه حبیب الله علیه صلوات الله • وحضرت موسی کلیم علیه سلام الله معجزه سنه نظر ایدوب کور که چون عصا شد مار استن با خبر بر موجب فالقیها یا موسی فالقاها فاذا هی حیة تسعی • عصای موسی نیجه مار اولدی • وبر فحوای حدیث شریف مذکور استن حنانه نیجه با خبر اولدی اننا وصدقنا از عصا ماری بد از استن حنین عصادن بر مار عظیم وستوندن انین وحنین ظاهر اولدی پنج نوبت میزند از بهر دین مانند ستون اولان مناره قیام دین ایچون هر یوم بش نوبت اورر • یعنی عصای موسی نک حیه اولدوغنی کوروب وستون حنانه نک حنین وانین ایلدوکن ایشتمدکسه • مانند ستون اولان مناره دن بانک اذانی استماع ایله که کونده بش کره مؤمنینی صلوته دعوت ایدر پس ستوندن مناره مراد اولنوب ذکر محل اراده حال • وستونک حالی سببیه اسناد اولنمشدر • فی الحقیقه اقامت صلوات خمس ایچون کونده بش کره اذان • حضرت رسالت پناهک معجزهٔ باهره وبینهٔ ظاهره لریدر که الی یوم القیام دائمه وقائمه در • وستون حنانه نک آه وانینندن مناره لر اذانلرین استماع اولندوغی جهتدن اعظم در • ایدی ای طالب شریعت وسالک راه طریقت گر نه نامعقول بودی این مزه مزه لذت معناسنه در جنی اگر بولدی لذت شریعت • وحلاوت طریقت عقله مخالف اولماسیدی کی بدی حاجت چندین معجزه بو قدر معجزه یه نیچون حاجت اولوردی زیرا شرایع انبیا عقلا نامنده اولان لایعقللرک عقلنه مخالف کورنمکله انلری تبکیت وتعجیز • وطریق حقه دعوت ایچون انبیا عظام معجزات کثیره اظهار ایله مأمور اولوب شق قمر واحیاء اموات • وعصانک حیه • وحجردن تولد ناقه • وآتش طبیعتندن ازاله احراق ایدوب بونک امثالی انواع معجزه کوستردیلر • واحکام الٰهیه ماورای عقل معاشده اولدوغن بونکله بلدردیلر • یوقسه ماورای عقلده اولمیایدی • هر عاقل وحکیم نبی • وهر عابد وزاهد مرشد راه هدی اولوب نبی کلمکه ومرشدک ارشادینه احتیاج قالمزدی • وموافق عقل اولان اشیا مطلقا مقبول • ومخالف عقل اولانلر دخی نامقبول اولوردی • حال انکه شریعت مطهره ده عقله مخالف نیچه شیلر مسنون ومشروع • وموافق عقل اولان نیچه شیلر دخی مردود ونامشروع در • زیرا عقل انبیا واولیا غیر ادراکت عقلی کبی مقتضالری بر دکلدر • الحاصل شرع شریفک عقل عوام ادراک ایلدوکی احکامی بر واردر • وانبیاء عظام مطلقا اقتضای عقل اوزره مبعوث اولمامشلردر • اگر عقل وادراکدن خارج بر کارلری اولمیایدی • عقلا نامنده اولانلرک بیرسی انبیایه انکار وعداوت اوزره اولمزدی اکابنا که هر معقولت عقلش میخورد هر نه معقولدر عقل انی یر • یعنی قبول ایدر • بی بیان معجزه بی جزر ومد معجزه بیان اولنماقسزن • وجزر ومد وکشاکش سز وزیاده ونقصانسز ایدی ای نور دیده این طریق بکر نامعقول بین بو ماورای عقلده اولان طریق بکری کور • ویا خود طریق بکری لاجرم عقله مخالف کور • طریق بکردن مراد اولیاء کرامک طریقتلرینه دخی اشارت اولنمسی جائزدر • وحضرت مولانا کندو طریقه لرینه تلمیح ایتمک ملحوظدر • وطریق انبیا دخی اولیانک اقتدا اتدوکی طریقدر در دل هر مقبلی مقبول بین بو طریق بکری هر بر متبعک قلبنده مقبول کور • اگرچه مدبر وبی دولت اولانلرک قتنده مشکوک ایسه • مقبل وسعادتمند اولانلرک عندنده مصدق ومقبولدر پس نطق جمادات وتسبیح نباتات دخی بو قبیلدن اولوب عقل وفراستله بیلنمز الا کشف وعیان وشهود ووجدان ایله بیلنور پس طریق تسلیمده اولان مؤمنین موحدین • آمنت بالله وبما جاء من عند الله علی مراد الله • وآمنت برسول الله وبما جاء من رسول الله علی مراد رسول الله • دیوب صدقله اقرار ایدرلر • والله ورسولنک امرینه مخالف راه ضلالته کیتیوب نفس وطبیعت حکمندن وعقل عقال بندندن خلاص اولورلر • وقید عقول فلاسفه • ومحبوس طبیعت معطله اولانلری • مولانا جلال الدین رومی • طایفهٔ جنیانه تشبیه وتمثیل • وحیوانات دهوا مدن ووحوش وسباعدن کنایه ایدوب بیورلر که همچنان کز بیم آدم دیو ودد انجلیس که بنی آدم خوفندن شیطان وسباع در جزایر در رمیدند از حسد ادرکه لر وحسدلرندن محیطده اولان جزیره لره • وصعب وبیشه زار جبال راسیاته تاجدیلر واندن قرار ایتدیلر هم ز بیم معجزات انبیا هم انبیا علیهم السلام نک معجزاتی خوفندن سر کشیده منکران زیر گیا منکران ومنافقان گیا التنه باش چکمشلر • گیا اگرچه کم ادت معناسنه در • لکن بو محلده پرده طبیعت وحجبات نفسانیه دن عبارتدر • یعنی حیوانات وحشیه • خوف صیاددن نباتات التنه کیروب اختفا ایلدکلری کبی • اول خرگوش همشلی اولان لایعقللر دخی شریعت مطهره نک باز بلند پروازی خوفندن گیاه ضعیف مثابه سنده اولان لباس طبیعت • ومذاهب باطله لری التنده اختفا ایدوب نابود ونا پیدا اولمشلردر • وکفرلرین ستر ایدوب صورت اسلامیه ده کورنمشلردر تا بناموس مسلمانی زیند تا که مسلمانلغی ناموسیله زندگانی ایده لر • یعنی لباس مسلمانی کیوب وکلمهٔ شهادتی دل اوجندن سویلیوب کفرلرین ابطان ایتمکله شیران شریعت اولان علمای دین پوستلرین دریده قلمیوب میان مسلمانانده دیرلک ایده لر • در تلبس نادانی که کیند تا که زرق وریا وخدعه وسالوسلق پرده سنده

ستیر اولمغه بلبیس کیلدر • ونه قورد باشلو قیونلردر • ونه بریجی جانورلردر فرق ایتمیه سن • بو نفاق وریا وحیله کار وسالوسلر • همچو قلابان بران نقد تباه نقره می مالند ونام پادشاه کومش یالدز سوررلر شول قلابلر کبیدر که اول تباه وخراب اولان نقد اوزرینه وپادشاهک نامنی سکه اوررلر • یعنی صلاح وتقوی اوزرینه کورنوب • وطوطاغن اوینادوب ودلین ذکر ادوب وقیام ورکوع وسجودده کورنوب اظهار علم ومعرفت ایدرلر حتی قلبی انده ودلری بین الناس رواج بولوب خلق نقرهٔ خاص وزر خالص کبی مؤمن صادق بلکه مرشد حق بیله لر پس بو مکار وحیله کارلرک • وشرع ودینی قویوب عقل وفلسفه یه تبعیت ایدنلرک ظاهر الفاظشان توحید وشرع اگرچه الفاظ وعبارتلری توحید وشرع شریف اوزرینه در ولکن باطن آن همچو در نان تخم صرع انلرک باطنی اتمک ایچنده اولان دلوجه تعدای کبیدر • یعنی بحسب الحقیقه والمعنی شرک جلی وخلاف شرع در • پس انلرک عبارتن بیوب وکتابلرین مستمراً مطالعه ایتمکله لذت حاصل ایتیک عقل سلیمک ازاله ایدوب طریق مستقیمدن خروج ایدرسن والبیس یولنه کیدرسن گلشن

چنین گفتند در هنگام تعریف • حکیمان کاندرین کردد تصنیف
که چون حاصل شود در دل تصور • نخستین نام او باشد تذکر
بود نام وی اندر عرف عبرت • وز وچون بگذری هنگام فکرت
تصور کان بود بهر تذکر • بنزد اهل عقل آمد تفکر
ز ترتیب تصورهای معلوم • شود تصدیق این مفهوم مفهوم
مقدم چون پدر تالی چو مادر • نتیجه هست فرزند ای برادر
ولی ترتیب مذکور از چه وچون • بود محتاج استعمال قانون
حکیم فلسفی چون هست حیران • نمی بیند ز اشیا جز که امکان
ز امکان می کنند اثبات واجب • از آن حیران شد اندر ذات واجب
دو چشم فلسفی چون بود احول • ز وحدت دیدن حق شد معطل
کلامی کو ندارد ذوق توحید • بتاریکی درست از غیم تقلید
در او هر چه بگفتند از کم وبیش • نشانی داده اند از منزل خویش
منزه ذاتش از چند وچه وچون • تعالی شانه عما یقولون
ره دور ودراز است این رها کن • چو موسی یک زمان ترک عصا کن
درآ در وادی ایمن زمانی • شنو آنی انا الله بی گمانی

الحاصل فلسفی را زهره نی تا دم زند • فلسفینک زهره سی یوقدر که حتی دم اوره • یعنی انکار شریعت ایدوب دلایل عقلیه ایله مباحثه ایتمکه قادر اوله دم زند دین حقش برهم زند زیرا دم اوررسه دین حق اول فلسفی یی بربنه اورر • وخرد وخشخاش ایدر • یعنی اظهار انکار ایدرسه علمای دین کا شریعت قلیجن اوروب قتل ایدر • اما گنه دلری عاقل مرتبه سنده ظن ایدن • اول فلاسفه لایعقل عجبه جهل وضلالت وطرفه جنون وحماقتدر که تسبیح جمادات ونباتاتی انکار ایدر • ودرلو درلو ترهات وترهات سویلر حال آنکه دست وپای او جماد وجان او انک دست وپایی جماددر • وانک جانی هرچه گوید آن دو در فرمان او اول جماد اولان ال وایاقلرینه هر نه دیرسه اول جانک فرماننده در ال وایاق که حیات اولمه جماد ولاشه در • پس مدبر بدن اولان روح جسمه نفخ اولندقده حرکت وجنبش ایدوب جان نه حکم ایدرسه انکا اوزره کوره ایش ایدوب • یوری دیرسه یورر • اور دیرسه اورر • ولسانی بر کوشت پاره ایکن انواع لغات ایله سوز سویلر • وجوارحنده هر بری برگونه حرکت ایدر • وکوزی کوروب قولاغی ایشتمکه باشلار • وجان بدنه حکم ایتمکدن معزول اولوب حق جل وعلا اعطا ایلدوکی روح منزل مکتبی سنه روان اولدقده بدن جماد اولوب ال طوتمز • وایاق یوریمز • وکوز کورمز • وقولاق ایشتمز • وزبان سویلمز اولور • پس هر نه خواص مزبوره احسان ایلین اول قادر مطلق • احجار واشجاری سویلتمک نیچون مستبعد اوله • بزم نطق وگفتاریمزله جمادات ونباتاتده خلق اولنان نطق وگفتارده حقک قدرتنه کوره نه فرق واردر • بو وجهله اولان انکار واستبعاد دکلدر • الا غایت بلاهت • ونهایت جهالت • ومحض غوایتدن در • بازبان اگرچه که تهمت می نهند فلاسفه بدسرشتلر • اگرچه زبان ایله نطق جماداته تهمت قورلر • یعنی تسبیح اشجار واحجاری انکار ایدرلر ولکن دست وپاهاشان گواهی میدهند انلرک دست وپالری نطق جماداته لسان حال ایله دنیاده شهادت ایدرلر • یعنی دست وپا وبلکه جمله اعضای فلسفی لسان حال ایله ای حقدن قورقمز • وپیغامبردن اوتانمز بی یقین نیچون کفر ایله طغیان ایدوب بنی آخرتده ناره ادخال ایدرسن ومنکر تسبیح جمادات اولورسن • چونکه عقل وادراک ادعا ایدرسن • بزم حالمزی فکر وتدبر ایدوب کورسکه بز جمادات ایکن اول قادر مطلق جانی بزه حاکم ایلیوب • هر نه فرمان ایدرسه بالضروره بیورروغن طوتوب ایشین ایدرز • پس بزم حالمز جماداتک حالی دکلمیدر • جمادات سایره یی جان جان اولان حضرت حق • وفیاض مطلقه نسبت نیچون کندو حالکدن قیاس ایلمزسن • وطریق حق وعقل سلیمی قویوب تسویلات شیطانیه ایله راه ضلالته کیدرسن • باری حالک عذاب الیمه گرفتار اولاجغنه تأسف ییمز میسن • برینی مردار ایکن حق تعالی سنی انسان ایدوب وعدمدن وجوده کتوروب نطق وادراک ویردیمی • پس جماد ونباته نطق ویرمکه نه سببدن عاجز اولور • تف سنک عقل وادراکه ای نادان • دیوب دست وپا دنیاده بو وجهله شهادت ایدر • ویوم حسابده بر موجب الیوم نختم علی افواههم وتکلمنا ایدیهم وتشهد ارجلهم بما کانوا یکسبون فحوای کریمی اوزره حق سبحانه وتعالی انلرک اغزلرین ولسانلرین مهرلیوب الالری وایاقلری نطق صریح ایله فصیح وبلیغ تکلم ایدوب کسب وعمللری هر نه ایسه نقیر وقطمیر شهادت ایدرلر • دنیاده لسانی سویلدن پادشاه • آخرتده دست وپایی سویلدر • انشا آمنا وصدقنا ایمانا یقینا • وصدقا حقا عیانا • سبحهٔ جامی

حمد خدایست که از کلک کن • بر ورق باد نوید سخن
عقل ربن عقده ز خود گشته کم • کرده درین فکر سر رشته گم
عجز برآ ز هر دل دانا که هست • بر در آن حی توانا که هست
تازه کن جان نسیم حیات • کارگر کارگه کائنات
ساخت چو وصفش قلم از کاف ونون • شد هزاران رقمش سر نمون
سطر نخست از ورق این سواد • قدس نژادان تجرد نهاد
پایهٔ ایشان ز صفور برتری • مایه شان شد ز هیولی بری

جیب لقاشان ز قفا سوده نی • دامنشان ز آب و گل آلوده نی • تا شده اقلیم دوام و ثبات • تنگ بر ایشان ز حدود جهات
سطر دوم زو فلک لاجورد • گرد یکی نقطه همه تیز گرد • کوشش ایشان به پیام و سروش • گردش ایشان ز سر عقل و هوش
برده برقصی ارادت همه • گوی ز میدان سعادت همه • سطر سوم نیست بجز چار حرف • درج بهر چار رموزی شگرف
نقش نخستین چه بود زان جماد • کز حرکت بر در او ایستاد • کان که بود خازن گنجینه اش • ساخته پر لعل و گهر سینه اش
نوبت ازین پس به نبات آمده • چابک و شیرین حرکات آمده • برزده از روزنه خاک سر • برده بچک چند بر افلاک سر
چتر برافراخته از برگ شاخ • ساخته بر سایه نشین جا فراخ • گاه ز میوه شده خوان کرم • گاه فشانده ز شکوفه درم
جنبش حیوان شده بعد از نبات • گشته روان در گلش آب حیات • از ره حس برده بمقصود بوی • پویه کنان کرده بمقصود روی
خاتمه این همه هست آدمی • یافته زو کار جهان محکمی • اول فکر آخر کار آمده • فکر کن کارگزار آمده
برکفش از عقل نهاده چراغ • داده ز هر شمع چراغش فراغ • کارکنان داده بعقل از حواس • گشته بهر مقصد ازان ره شناس
تا بهمه کار رئی ایشان خرد • پی بشناسایی مبدع برد • چیست به بندد کمر بندگی • بندگی مایه صد زندگی
جامی اگر زنده دلی بنده باش • بنده این زنده پاینده باش • بندگیش زندگی آمد تمام • زندگی این باشد و بس والسلام

ایمدی ای مؤمن مقبل مولانا جامی علیه رحمة الباری نکته بو کلمات لطیفه لرندن حصه مند اولوب کنه دقایقی اکله • والله رسوله صدقله ایمان گتوروب معجزات باهره نبویه دن بر معجزه عجیبه یی دخی جان قولاغیله دیکله اظهار معجزه پیغامبر علیه السلام بسخن آمدن سنگریزه در دست ابوجهل علیه اللعنه و گواهی دادن سنگ ریزه بر حقیقت محمد علیه السلام بر رسالت او حضرت رسول علیه السلامک اظهار معجزه ایتمه سنک بیاننده درکه • ابوجهل لعینک الینده خرده طاش پاره جکلری سوزه کلمک ایله حقیقت محمدیه و رسالتنه شهادت ایتمکله معجزه گوستردی سنگها اندر کف بوجهل بود روایت اولنور که گونلرده برگون ابوجهل لعینک الینده طاشلر وار ایدی • و احجار مزبوره یی اوچ الجنه المقدن مرادی • حضرت رسول علیه السلامی تجربه و امتحان ایدی • پس حضور رسول علیه السلامه کلوب گفت ای احمد بگو این چیست زود ای احمد بو اوچمده اولان نه در تیز سویله دیدی گر رسولی چیست در مشتم نهان اگر رسول صادق ایسک اوچمده پنهان اولان نه در چون خبر داری ز راز آسمان چونکه آسمانک رازندن خبر طوتارسن • یعنی چونکه عالم ملکوت و جبروت و عرش و کرسی • و جنت و نار • و بعد الممات هر بر برزخ حیات بولوب فریق فی الجنة و فریق فی السعیر دیوب مغیباتدن سویلرسن ایمدی سوزکده صادق ایسک حالا اوچمده اولانلری بیل دیدی پس حضرت رسالت پناه اول لعینه خطاب ایدوب گفت چون خواهی بگویم آن چهاست بیوردیلرکه ای ابوجهل نیجه استرسک آنی می دیلرسن که اوچکده اولانلر ندر سویلیم یا بگویند آن که ما حقیم و راست یا خود اوچکده اولان شیلر سویلیه لرکه بز حق رسولز • و صادق و راستز بوکا شهادت ایلیه لر گفت بوجهل این دوم نادرترست ابوجهل ایتدی بو ایکنجی وجه نادرترکدر یعنی درون گفمده اولانلر نطقه گلوب سکا شهادت ایلمک زیاده عجب درکه • و عقلدن بعیدترکدر گفت آری حق ازان قادرترست حضرت مقدس نبوی بیوردیلرکه • بلی اول بطن کفکده اولان شیلر تکلم ایتمک اغرب در • ولکن حق جل جلاله نطقه اقتداری اولمیان شیلری نطقه گتورمکدن دخی زیاده قادرتردر • و جمادی انطاق دگل بلکه جمیع علومی اکا بالفعل اعطا ایدوب سویلتمه حق تعالی بوندن دخی زیاده قادردر • و قدرتنه نهایت یوق بر پادشاه مقتدردر • دیوب بو سوزده ایکن از میان مشت او هر پاره سنگ ابوجهلک اوچی الجنده اولان هر سنگ پاره سی در شهادت گفتن آمد بی درنگ بلا تأخیر و توقف کلمه شهادت دیمکلکه کلدی • و لسان فصیح و کلام بلیغ ایله نطق ایدوب لا اله گفت و الا الله گفت لا اله دیدی • و الا الله دیدی گوهر احمد رسول الله سفت احمد رسول الله دیمک گوهرینی دلدی الحاصل اول سنگ ریزه لر اشهد ان لا اله الا الله • و اشهد ان محمداً رسول الله دیو • اعلان کلمه شهادت ایتمکله • رسالت مصطفی علیه من صلوات الله الاوفایه شک و گمانده اولانلر شرک شرک و درکه نارندن نجات بولوب هر بری کلمه شهادت گتوروب مؤمن موحد اولدیلر • ولکن و من لم یجعل الله له نوراً فما له من نور • نص کریمنک مقتضیجه • اول ملعونک کفر و عنادی زیاده اولوب چون شنید از سنگها بوجهل این چونکه بوجهل لعین اول سنگ ریزه لردن بو شهادتی ایشتدی • و بو معجزه یی گوردی زد ز خشم آن سنگها را بر زمین غضبندن اول سنگ ریزه لری یره اوردی • و قسوة قلبده حجاره دن اشد اولان اول مردود لعین گفت بنو دست تو ساحر دگر سنگ شکلک بر ساحر دیگر اولماز دیدی ساحران را سر تویی و تاج سر ساحرلرک باشی و سر تاجی سنسن دیوب حق سبحانه و تعالی باب رحمتندن یوز دوندروب ملعون ابدی اولدی • ایمدی خاک بر فرقش که بد کور و لعین طراق اول ملعونک باشنه که کور و لعین ایدی چشم او ابلیس آمد خاک بین انک چشمی ابلیس گبی خاک بین گلدی • یعنی ابلیس آدمده اولان نور تجلی یی گوره میوب خاک بین اولماغله سجده ایتمدیکی گبی • ابوجهل لعین دخی نور محمدی یی گوره میوب کور اولماغله ایمانه گلمدی • و شیطاندن بدتر اولدی نعت از سبحه جامی

اختر برج شرف کاینات • گوهر درج صدف ممکنات • جنبش اول ز محیط قدم • سلسله جنبان وجود از عدم
تا نه نظر بر قدش انداختند • قایمه عرش نیفراشتند • خنده او جان بجهان در دمید • منصب احیا بمسیحا رسید
برق وی از وادی موسی بجست • لمعه نور از دل آتش بجست • قامت طوبی ز قدش سایه ایست • سدره ز کاخ شرفش پایه ایست

دشته جام گرش سلسبیل • مرغ هوای حرمش جبرئیل • نور مبین ناصیه پاک او • حبل متین حلقه فتراک او
اول چو خور صبح وی است آفتاب • صبح ز خورشید بود نور یاب • گرنه فروغی ز رخش یافتی • صبح وی این نور کجا یافتی
هست درین دایره رسم درست • تابش مهر از پس صبح از نخست • نور فشان اوست چه پیش و چه پس • منبع انوار همین اوست و بس
جامی از آلایش خود دور باش • ذره صفت غرقه این نور باش

بقیه قصه مطرب و پیغام رسانیدن امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه با او آنچه هاتف آواز داد

مطربک بقیه قصه سی • و امیر المؤمنین عمر رضی الله عنهه پیغام ایرشمه سی بیاننده در • اول انسنه ایله که اکا هاتف آواز ویردی باز گرد و حال مطرب گوش دار ای مستمع حصه مند ذکر اولنان معانی و حقایقدن رجوع ایدوب مطربک حالنه گوش طوت زانکه عاجز گشت مطرب ز انتظار زیراکه مابینه مناسبات ایله معارف کثیره گتورملکله مطرب انتظاردن عاجز اولدی • یعنی قصه مطربی استماعه طالب اولانلر زیاده انتظار چکدی • و یا خود پیر مطرب گورستانده تضرع و نیاز ایدوب انتظاردن عجزه واردی • یا مجیب المضطرین دیو مناجات ایلدی • پس بموجب اجیب دعوة الداع اذا دعان بانگ آمد مر عمر را کای عمر حضرت حق و قادر مطلقدن امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه یه مناجاتده ندا کلدی که • ای عمر بنده ما را ز حاجت بازخر بزم بنده خاصمزی حاجتدن کیرو صاتون آل بنده داریم خاص و محترم خاص و محترم و مقرب و مکرم بر بنده مز وار سوی گورستان تو رنجه کن قدم ای عمر گورستان سمتنه سن قدم رنجیده ایله ای عمر برجه ز بیت المال عام ای عمر خوابدن قالق • و معجلاً بیت المال عامه دن هفتصد دینار در کف نه تمام کفکه یدی یوز تمام فلوری قو پیش او بر کای تو ما را اختیار اول دیناری معدودی انک حضورینه ایلت • و بو وجهله تبلیغ ایت درکه ای عبد محترم سن بزم مختار و برگزیده مزسن این قدر بستان کنون معذور دار شمدیلک بو مقداری ال معذور طوت این قدر از بهر ابریشم بها بو قدر زر سکا ابریشم بهاسی ایچوندر خرج کن چون خرج شد اینجا بیا بونی خرج ایله چونکه خرج اولدی • بورایه گل پس عمر زان هیبت آواز جست پس عمر رضی الله عنه اول آوازک هیبتندن صچرادی تا میان را بهر این خدمت ببست حتی فرمان اولنان بو خدمتدن اوتوری بل باغلادی • و بلا تأخیر دخی سوی گورستان عمر بنهاد رو عمر رضی الله عنه گورستان جانبنه یوز قودی • یعنی مقابر سمتنه عزیمت ایلدی در بغل همیان دوان در جستجو قولتغنده یدی یوز دینار ایله همیانچه جست و جوده پویان و دوان اولدی گرد گورستان دوانه شد بسی گورستان حوالیسی چوقلق یلیجی اولدی و خوابده سفارش اولنان عبد محترمی تجسس ایلدی غیر آن پیر او ندید آنجا کسی گورستانده بو پیر چنگیدن غیری برکسنه گورمدی گفت این نبود دگر باره دوید عمر رضی الله عنه کندو کندویه ایتدی • بو زیاده سفارش بیوریلان عبد خاص درگاه احدیت بو دکلدر • بلکه غیریدر دیوب بر قاچ کره دخی اول اطرافی جست و جو ایلدی بالآخره مانده گشت و غیر آن پیر او ندید یوریلوب عاجز اولدی • اول پیردن غیری دیار گورمدی • پس کمال تعجب ایدوب گفت حق فرموده ما را بنده ایست کندو کندویه ایتدی حق سبحانه و تعالی خود بیوردی که • بزم ایچون مخصوص بر بنده صافی و شایسته و فرخنده ایست صافی و شایسته و احکام نفسانیه دن قورتلمش قلبی مجلی فرخنده در • بو تقدیرجه بحسب الظاهر پیر چنگی کی بود خاص خدا پیر چنگی قچان مرد خاص خدا اولور • زیرا حق سبحانه و تعالی کتاب کریمنده • و انهم عندنا لمن المصطفین الاخیار • بیوروب مصطفون و اخیار ابنه شول سعام صفا ارباب اخلصهم الله عن کدر التفرقة بخالصة و صفاهم بعد ما صفاهم دیو تعریف اولنمشدر • صفا ایسه کدردن برائت ایچون اسم در • و کدردن برائت ملزمنک سقوطیدر • علی الخصوص صفانک مرتبه اولیسی صفاء علم شریعت و سنت رسوله متابعتدر • زیرا عبد خدا اول علمک برکاتیله آداب و اخلاق نبی علیه السلام ایله مؤدب اولوب انک طریقی عبد مزبوره اول علم شریف بلدرر • و طریق تحقیقک سلوکن علم مزبورک صفاسیله تهذیب ایدر • و غایت جدی اول گوسترر • کما قیل ان لله عباداً یریهم فی بدایاتهم ما فی نهایاتهم فان غایة الجد هی نهایة السلوک و انقضاده الی حد الجمع بالفناء فی الحق • و هم اهل الصفاء یرزقهم الله بصحة المتابعة نور البصیرة • فیبصرهم نهایة الحقیقة فی اوایل سلوک الطریقة • و لا سیما عبد خدا حضرت احدیته اولان قصدنده همتنی ذکر اولنان صفاء علمله تصحیح ایدر • لان العباد اذا لم یقفوا بالعلم و البصیرة علی المقصد لم تصح همتهم فی جعله بین اعینهم و القصد الیه بدون الالتفات الی غیره من المقامات و المراتب و ان کانت عالیة • فاذا کان کذلک بو پیر چنگینک خود حالا الینده چنگی باشنک الته بالینی اولمش • و چنگ چالارکن اویومش قالمش • پس بو مطرب نه وجهله عبد صاف و شایسته اولور حبذا ای سر پنهان حبذا نه محبوبسن ای سر پنهان نه لطیف و خوبسن • یعنی نه عجب خوبسن که • بر عبد مستمندک صورت ظاهره ده عاصی و جانی نمایشنده ایکن اکا بنده خاصیم دیرسن • و صاف و فرخنده و جوار قرب احدیته شایسته قیلورسن دیوب کمال یقین حاصل اولمغیچون اهتماما بار دیگر گرد گورستان بگشت بر کره دخی اطراف گورستانی گشت و گذار ایلدی همچو آن شیر شکاری گرد دشت اول شکار صید ایدیجی شیر اطراف صحرایی دوراند دگی گبی چون یقین گشتش که غیر پیر نیست بعد تمام الاهتمام چونکه عمر رضی الله عنه یه یقین حاصل اولدی که اول پیر چنگیدن غیری کس یوقدر گفت در ظلمت دل روشن بسیست کندو کندویه ایتدی حقا ظلمتده روشن دل بغایت چوقدر • یعنی اولیائی تحت قبابی لا یعرفهم غیری • حدیث شریفنک فحواسنجه قباب ملامت و اغطیه کراهته ده حقدن غیری کیمسه بلمدوکی اولیاء اصفیا زیاده چوقدر • پس بو پیر روشن سیرت • و ملامی صورت تحقیق اول طایفه صفاسیرتدندر • فی الحقیقه شعر

بکون میدان عشق ایچره شو کیم مرد ملامتدر • تعلقدن خلاص اولدی بری انک سلامتدر
ملامت خرقه سن زاهد انکچون اختیار ایتمز • دگل هر کیشیه لایق بو بر عالی علامتدر

آمد و با صد ادب آنجا نشست حضرت عمر اول پیر چنگینک خفته اولدوغی قبرک اوزرینه کلدی • و صدق و ادب و وقار ایله اوتوردی

پس حکمت الهیه بر عمر عطسه فتاد و پیر جست عمر رضی الله عنه یه عطسه واقع اولدی و پیر چنگی خوابدن اویانوب صچرادی • نظر در پیش ایدوب
مر عمر را دید ماند اندر شگفت عمر الفاروقی گوردی تعجبده قالدی • واستیلای صلابت عمر رضی الله عنه دن دریای حیرته غرق اولوب دهشت
وهیبت موجلری باشدن اشدی عزم رفتن کرد ولرزیدن گرفت گتمکه عزیمت ایلدی وخوف وخشیتدن مضطرب وترهمکه طوتدی • وعاجز اولدم
قالوب گفت در باطن خدایا از تو داد گوکلندن ایتدی ای خدا سندن داد وفریاد • یعنی بکا سن فریادرس اول که محتسب بر پیرک چنگی فتاد
چنگی پیر چگرک اوزرینه محتسب دوشدی • یعنی امر معروف ونهی منکر ایدیجی • بر شریعت دثار وعدل شعار گلدی دیوب پیر چنگینک آب رویی یره دوشدی
چون نظر اندر رخ آن پیر کرد چون عمر رضی الله عنه اول پیرک وجهنه نظر ایلدی دید آن را شرمسار وروی زرد انی خجل وشرمسار وغایت حیاسندن
زرد رخسار گوردی وتسلیت خاطر ایچون بر موجب • وقولا له قولا لینا • انواع رفق وملایمت • واصناف لطف وملاطفت گوستروب
پس عمر گفتش مترس از من مرم پس عمر رضی الله عنه اول پیر روشن ضمیره ایتدی قورقمه وبندن اورکمه کت بشارتها ز حق آورده ام
که سکا حقدن بشارتلر گتورمشم • دریغ تفتیش واحتساب عامه ایچوندر • نه کیم مثنوی شریفک دردنجی جلدینک آخرنده بیورلمشدر که مثنوی

از برای عام باشد این شکوه • تا کلاه کبر ننهد آن گروه • تا من وماهای ایشان بشکنند • نفس خود بین فتنه وشر کم کنند
پس برایشان هم سهاد ر نفوس • هیبت شه مانع اید آن نحوس • هست دیوان محاسب عام را • وان پری رویان حریف جام را
حلم در حلم است رحمتها بجوش • نشنوی از غیر چنگ این خروش • ایدی سکا مژده اولسون که • چند یزدان مدحت خوی تو کرد

حضرت حق وفیاض مطلق سنک خوی خوبکی چوق مدح ایلدی تا عمر را عاشق روی تو کرد حتی عمری سنک جمالکه عاشق ایلدی بیت
ای فتاده غمدن آزاده اول که صیادک بنم • سن بنم معتقده شاگردم سن استادک بنم نثر ایدی ای پیر پاک ضمیر پیش من بنشین ومهجوری مساز
گل بنم یانمده اوتور ومهجورلق دوزمه • یعنی بندن قاچمه تا بگوشت گویم از اقبال راز تا که سنک قولاغکه راز سویلیم حق سلامت میکند می پرسدت
حق تعالی سکا سلام ایدر • وسنی سؤال ایدر که چونی از رنج وغمان بیحدت بیحد ولا بعد اولان رنج وغملردن نیجه سن نک قراضه چند ابریشم بها
اشته برقاچ التون ابریشم بها خرج کن این را و باز اینجا بیا بونی خرج ایله گیر و بورایه گل ملتفته دوستم جور وجفا بیحد فراوان اولدی گل
گوزلرکدن دوکلین دریله مرجان اولدی گل • انتظارم آتشی غایتده باقتده رستی • عاشقا خاکسترک خاک ایله یکسان اولدی گل
گلشن حسنده چونکیم بلبل شوریده سن • گیر جمالم جنتنه ورد خندان اولدی گل • پیر لرزان گشت چون این را شنید اول پیر چنگی چونکیم
بو خبری ایشتدی زیاده شرمسار اولدی وغمدن دتردی دست خود خایید وبر خود می طپید النی چینه دی ومضطرب اولدی • یعنی الهی بو عاجز وجانی
بو قدر جرم وعصیانم وار ایکن • بو وجهله فضل واحسانک اولدی دیوب بانک میزد که ای خدای بی نظیر بانک اوردی وناله وافغان ایلدی
بو یله دیو که ای خدای لا نظیر بس که از شرم آب شد بیچاره پیر احسان ایله انجق اولور که • بیچاره عاشق پیر • شرم وحیادن آب
ومحو ونایاب اولدی وگوزلرندن قانلو یاشلر دوکوب نظم • پادشاهم راضیم بن اطلس ایله ناز • عاد اولمشدر سکا ناز ایلمک بن قول نیاز
اشک چشم روی زردم حاصل عشقکدرر • رحمتکله ای شه عالم جهان انجره نم آز • دیوب خوش بسی بگریست از حد رفت درد
چونکه بسیار وبی شمار اغلادی • ودرد ومحنت حددن تجاوز ایلدی • وبو شعر مستزاد خاطرینه گلمکله ایله مستزاد

مطرب اول سازکی تیل ننم که دمساز ات ایله سر آغاز • سیر ایله عراقیله صفاهانه خوش آواز کشف اوله بر راز • کوچک هنک قصه سنی بزرگ ایدلر بوتی بیره بیلر
زنگوله صفه سنه اودوب بولدی هم ارتج دیمکده اوعماز • گوش ایله رهاویده بکو صبح حسینی گل حسن چین ناز • وارنک حجازه ایرش ای طالب شهباز اوراده ایله پرواز
چو بوسلک اولدی گوش ایله ای اکدوست بکبی نوادن • عشاق پراکنده اولور جمله خوش آواز چو مرغ سخن ساز • آوازه گواش اولدی ونوروز ایله سلمک جان قولنی اکچوب
گوش ایله ندر عارفنک غزله شهنازه ای عاشق جانباز • گل مایه ندر دکله وگردانیه ندر کیم کشف اوله بو سرار • غنچه ایله حصارا الکدا اول طره طناز هر پرده ده
یکگاه ودوگاه ایله وچارگاه چو شعبه بولادر در • تحییر ایله گوش ایلر ایسه سعدی شیراز احمد بوکلکاواز • قانون ایله چنگ ایکلسه طنبور ایله شهناز اوله
عود اغلیه مای کلسه بر بطیله آغاز از ایله ابراز • اون ایکی مقام ولدی نیه اودن ایکی برجک ادوارینه قائم • آوازه یکی اولدی یکی بلیدره دستان خوش اولدی کیراز بیاز
دورت شعبه یکبل رنگ دن اولور چون ابکیچه دکوتوز • مجموعه مطربله یه ایچ ایله درنداز که ضمیمه سیلسیج از • دیوب چنگ را زد بر زمین وخرد کرد

چنگی یره اوردی وخورد وشکست ایلدی • وچنگه خطاب وعتاب ایدوب توجه یه باشلادی گفت ای بوده حجابم از اله وایتدی ای الهمدن بکا
حجاب وپرده اولمش چنگ ای مرا تو راهزن از شاه راه ای سن بکا یول اورجی وشاه راهدن الیقویجی ای بخورده خون من هفتاد سال
ای یتمش سال بنم قانمی ایچمش اولان چنگ ای ز تو رویم سیه پیش کمال ای اهل کمال حضورنده سندن اوتوری بنم رویم سیاه در وعمرم
سندن تلف اولمشدر • بو محلده چنگدن مراد نفس اماره واستعدادا تا عمایه • ومباحث فکریه وفلسفه در که • راه حقده اولان حجابک اعظمی در
زیرا ره زن طالب مقتضیات نفسانیه • ولذات جسمانیه • ودلایل عقلیه وخیالات وهمیه در • پس پیر چنگی نفسنی لوم ایدوب ترک احکام طبیعت
ایتدکدن صکره • درگاه چاره سازه جان ودلدن تضرع ونیاز ایله ایتدی ای خدای باوفا وباعطا ای عطا ووفا ایله متصف اولان
خدای متعال رحم کن بر عمر رفته در جفا جفا ومعاصی ایله گیتمش عمره رحمت ایله نظم • بحر حیرت ایچره بر آواره یم • عاجز ودرمانده وبیچاره یم
غرق نقصم بنده سرتا پای من • دستگیرم اولمسک ای وای من • مرده یم عالمده جمله مرده دن • نیلیم کیم طشره دوشدم پرده دن
خلق عالم قدرتکه حیراندر • اولیالر درگهکده دربندر • وآدمی حیرتده سرگردان ودنگ • قالمشم حیران گوررم صلح وجنگ

رجال دودلردن صح

قراضه حقیقتده التون خرده لریدر بو محلده سکه حسنه دن عبارت در

عقابدن گن

غرق ایدر گن کاینات بحر ذات • آدم خاکی یه ستر اولدی صفات • ذاتکی بلمکده عقله راه یوق • هیچ صفاتک سرینه آگاه یوق
جمله عالم اولدی ذاتکدن عیان • لیک ذاتکدن ویرن کیمدر نشان • کاینات وارنه سندن آگه • آستانکده گدالر پادشاه
اکه لایق بلمکی کیمدر ربنا • حقه لایق خدمتی کیمدر قلن • لال اولور وصفنده جمله واصفان • عشق اولور هرحنده عقل خردهدان
علمدن عالی عیانن طشره در • ذات پاکک کیم بیاندن طشره در • کشتی حیرت بنم بی پا وسر • غرق خون اولدم مدد ای چاره گر
حضرتکدن سترم من بنده بس • ذکرم اولسون لذه اسمکله نفس • پس پیر چنگی بو وجهله مناجات ایتمکله تیر دعاسی هدف اجابته
اصابت ایدوب داد حق عمری که هر روزی از ان • کس نداند قیمت آن در جهان حق سبحانه وتعالی اکا بر عمر جاودان ویردی که
اول عمردن هر بر گونک قیمتنی جهانده کمسنه بلمز • وحسابنه فرد قادر اولماز • تمامی سمع قابل • فن ادواره گرفتار اولوب عمر نازنینی
موسیقی بولنده • وعلم لاینفع تحصیلنده هبا ایدنلره نصح وپند ایچون لسان مطربدن • حضرت مولانا تعلیم توبه ومناجات ایدوب بیورر که
چونکه پیر چنگی نیازدن لذت آلدی • تکرار مناجاته ال اچوب ایتدی • الهی ملکا معبودا خرج کردم عمر خود را دمبدم عمری دمبدم خرج
واتفا ایلدم دردمیدم جمله را با زیر وبم جمله سنی زیر وبم ده ضایع قلدم واو فوردم • زیر عود وششتا وانک امثالی اولان سازک
اینجه تلنه • وبم قبا تلنه دیرلر • یعنی عمر عزیزی سازلرک اینجه وقبا تلنه دوزن ویروب • اوازین تطبیق ایتمکده اضاعت ایلدم
آه کز یاد ره پردهٔ عراق رفت از یادم دم تلخ فراق آه کیم یاد ره پردهٔ عراقدن فراقک دم تلخی خاطرمدن گیتدی • عراق
اون ایکی مقامدن بیربیدر • وراه مقام وطرز معناسنه گلور • مثلا راه عرب • وراه عجم • مقام عرب • وطرز عجم دیکلر •
یعنی مطرب کند ویه حیف ودریغ بیوب • آه کیم مقام عرب وراه عجم دیوب مقصد اصلیدن جدا دوشمک فکری • ودم تلخ فراق خاطرمدن
گیتدی دیدی • کذلک حق سبحانه وتعالی • ونحن اقرب الیه من حبل الورید • دیمش ایکن بر موجب من عرف نفسه فقد عرف ربه کندو حقیقتن
بلمکه • ووصلت حقه بر مرشد کامل بولمغه جد وجهد ایتمیوب • علوم فلسفه تحصیلی ایچون عرب وعجم سیاحی اولوب • درب الغربة دور ودراز
جهت ومکانده طلب ایلیوب ع ساکنده ک کرک ایسه بوله کندک گنه وکی • سرندن غافل اولانلره تعریض اولدب • روحک وطن اصلیدن
فراق غمنی چکمیوب • ودم تلخ افتراقی ذوق ایتمیوب • عذاب بعد ودوری ده مهجور اولدوکز دیکدر وای کز تری زیر افکند خرد
ای وای ودریغ زیر افکند خردک تری ولطافتندن • زیر افکند خرد کوچک دیدکلری مقامدر • خرده نقش ایله بر لطیف وتر هوادر که
خشک شد کشت دل من دل بمرد اول تر ولطیف قیاس ایلدوکم کوچک معناسنه دل ویردوکم ایچون • مزرعه قلبمک حاصلی خشک اولوب
مرده دل اولدم وای کز آواز این بیست وچهار وآه وای بو یکرمی دورت شعبه نک آوازه سندن که • بونلره اشتغال ایتمک ایله
کاروان بگذشت وبیگه شد نهار کاروان عمر گچدی • وقافله راه کعبه وصال گوچدی • ونهار حیات بی وقت اولدی • عمر ایسه شام اجله
ایرشدی • ایدی شمدی نصکره عمر عزیز • ونفس نفیسی هوای نفس وآرزوی جسمده اضاعت ایتمیوب • وراه حجاز وعراق وحسینی وعشاق
دیو نهاوند وصفاهانه گیتمیوب • طریق انبیا واولیایه توجه وعزیمت ایلیه سن که • نغمات روح افزای انبیا واولیایه واقف اولوب
معارف الهیه یه عارف اولاسن • پس بوکا جان ودلدن تضرع وحنین • وزاری وانین ایله حقدن مدد وعنایت لازمدر دیوب
نیاز ایدر که ای خدا فریاد زین فریاد خواه ای فریادرس اولان خدای متعال • وقادر بر کمال • بو فریاد خواهدن • فریاد داد خواهم
بو داد ایستیجی وفریاد ایدیجی نفسمدن اوتوری داد استرم • غیری کسدن • اوتوری استمزم • شکایت کند نفسمدندر • آه دادگرا
داد خود از کس نیابم جز مگر کند و دادمی کمسنه دن بولمزم مگر زان که او از من بمن نزدیکتر اول قریب ومجیب اولان خدادن داد
بولدم که اول لطیف وخبیر بکا بندن قریب رکدر کین منی از وی رسد دم دم مرا زیرا بو وجود دوارلق بکا نفس نفس اول وجود مطلقدن
ایرشور پس ورا بینم چون این شد کم مرا پس اول واحد واحد • وجود مطلقی گوررم چونکه بو بنلکم محو اوله • یعنی چونکه بنده اولان
تعین • ووجود وهمی نور جذبات الهیه ایله یانوب محو اولدقده مرآت دل روی جانان پرتوینه مستعد آینه صاف اولوب
بلا انیت واثنینیت مرآت مجلاده دوست جمالن گورر • مثلا همچو آن کو با تو باشد زر شمر اول کمسنه کبی که سکا التون صاحبی اوله
اول حالده سوی او داری نه خود سوی نظر نظری اول التون صاحبی جانبنه طوترسن کندو جانبکه نظر ایتمزسن • پس حق سبحانه
زر خالص کبی قلب صاف ویریجی • وتجلیات لا یتکرر ایدیجی در • امدی سکا زر احسان ایلین جواده نظر ایلدوک کبی • وجود حقانی اعطا
ایلین • اول وهاب وجواد اولان خالق عباده نظر ایدوب کندوکی گورمیه سن • ووجود وهمیکی فراموش ایلیه سن نظم •

دوستا دوست ایله دلیکوراکی تو جوان • کیم اولاسن دینه آخر جاودان • عشق دمندن هم اوراکم کل بری • هم گورالم اول یوزی گل دلبری
دوست ایراندی گوزکی ایتمه جدا • دایما دوستدر سکا بلکل خدا • طوغری ایله یوزکی دوست یوزنه • باقمه اندن غیری سینک یوزنه
غیری یوقدر دوستدر جمله جهان • بو گورین بیر وگوک وانس وجان • هپ جدا اندر قوشی بی گمان • صورت وسیرت انکدر ای جوان

حاصل کلام پیر چنگی انواع ناله وزاری ایدوب همچنین در گریه ودر ناله او بونک امثالی گریه وناله ده اول پیر مطرب •
می شمردی جرم چندین ساله او بو قدر ییللق جرم وخطاسنی تعداد ایلدی گردانیدن عمر رضی الله عنه نظر او را از مقام گریه
هستیت بمقام استغراق که مستیت امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه • اول پیر چنگی یه ارشاد ایدوب وارلق مقامی اولان گریه وناله دن

نی زکس بن دادخواه صح

ستزن

مسلکی مقامی اولان مرتبهٔ استغراقه دونرسی بابنده در • زیرا دایما ماضی ده اولان زلاتی ذکر ایدوب وانکله عمرینی کچورمک کشی کندوده وجود
کورمکدن نشأت ایدر • وحالت مزبوره کندودن ازاله اولمدقچه • مقام وحدت وحد استغراقه قدم نهاده اولمز • خواص ایسه ذکر ماضی ومستقبل ایدوب
دایما متأسف اولمق تضییع اوقاتدر دیمشلر • بلکه خواص عباد الله بو مقوله توبه دن توبه ایدرلر کما قال عبد الله الانصاری قدس الله سره • وتوبة الخاصة
من تضییع الوقت فانه یدعو الی درک النقیصة ویطفئ نور المراقبة • ویکدر عین الصحبة • ولا یتم مقام التوبة الا بالانتهاء الی التوبة مما دون الحق
ثم رؤیة علة تلک التوبة • ثم التوبة من رؤیة تلک العلة • فاذا کان کذلک حضرت عمر رضی الله عنه دخی بیر چنککه بقیهٔ عمرینی ناله ده واحوالندن شکایتده
تضییع ایلدوکن کوروب پس عمر گفتش که این زاری تو • پس عمر رضی الله عنه بیر چنککه ایتدی بو سنک زاریلغک هست هم آثار هشیاری تو
هم سنک هشیارلغک اثرلریدر علامت فنا بودکلدر • زیرا مقام فنا اندر فناده نه زاری وناله ونه ذکر ماضی ومستقبل ونه خوف وحزن قالور • ایدی
راه فانی گشته راه دیگرست جذبات رحمانیه ومجبات ربانیه ایله فنا اندر اولان عاشق بی سر وپانک یولی اشبقه در زانکه هشیاری گناه دیگرست
زیرا هشیارلق وهستی موهوم ایله ناله وگریه ایتمکلک ارباب فنا قتنده بر گناه آخر وجرم دیگردر • کما قال علیه السلام • وجودک ذنب لا یقاس علیه ذنب آخر
زیرا مقام فناده اولانلر ابو الوقت اولمشلردر • وذکر ماضی ومستقبلدن خلاص اولمشلردر • اکا بنا که هست هشیاری زیاد ماضی ذکر ماضی دن
هشیارلق واردر ماضی ومستقبلت پردهٔ خدا • ماضی ومستقبل سکا پردهٔ خدادر • اهل فنا یه خروش • وبادهٔ پخته یه جوش یوقدر • ابدی ای مرد فانی
آتش در زن بهر دو تا بکی ماضی ومستقبله بر آتش اور که حتی فنا مرتبه سن بولاسن پرگره باشی ازین هر دو چونی • قچنه دکین بو ماضی ومستقبل
ذکر بندن نی کبی پرگره اولاسن تا گره با نی بود همراز نیست • مادام که نای ایله گره اولا همراز دکلدر همنشین آن لب وآواز نیست • ولب
لب آوازک همنشینی دکلدر • لبدن مراد بو محلده ذکر محل اراده حال قبیلندن اولوب کلام در • حاصل معنی وجود انسانی نایه مماثل اولوب ماضی ومستقبلک
ذکری • وزمان ومکانک فکری • وهستی موهومک تصوری نابدید اولان گره لر کبی در • ایمدی ذکر اولنان پرده لر ایله مقید ومعقد اولدقچه روح
اضافی یه نفخ ایلین وجود مطلق ایله همراز اوله مزسن • پس ماضی ومستقبلدن خلاص اولمق استرسک انکیچون دخی جذبات رحمانیه ایله آتش اوروب
بی حجاب وجود موهوم اولهسن • وکلام حقیقی نک تجلیاتنی قلبکده مشاهده ایدوب انی انا الله خطابن استماع ایلیه سن • زیرا سالک راه حقیقت اولان
عاشق صادق حالت فناده فناسندن خبردار اولورسه انک هستی موهومی هنوز باقیدر • پس کمال فنا اولدر که عاشق چونکه نفسندن فانی اولسه
مشاهدهٔ فنادن دخی فانی اولمق کرکدر که فناء فنا یه بالغ اوله • وچونکه عاشق فانی فناده بو درجه یه نایل اوله • جبال انانیت وروابط بشریت
متعارض نفی لا اله ایله منقطع اولوب • سلطان الا الله تخت کبریادن • بر موجب وعد کریم فاذکرونی اذکرکم • نور عظمت وحدت ایله لباح ف
وصوتدن مجرد اولدقده دخی حاله وظاهر • وسر مکتوم کل شیء هالک الا وجهه باهر اولور • وبو حالت عظیمه ظهور ایتدکده وجود عاشق اذکرکم بحرینک تغرینه
غوطه تیلوب ذکره شرکت حاصل اولور • ودخی شهد الله انه لا اله الا هو معناسی متحقق اولوب حسین رازی قدس سره نکه دخی ما قال احد الله الا الله
دیو بو ردیفی ذکر اولنان توحیده شرکته اشارت ایدوکی ظاهر اولور • وعمر بن الفارض طیب الله انفاسه نک قصیدهٔ تائیه سنده اولان شو ابیات شریفه
کلزارینک نسیم حقایقی مشام جانه ایرشور • قال قدس سره شعر • خرجت بها عنی الیها فلم اعد • الی ومثلی لا یقول برجعتی
وافردت نفسی عن خروجی تکرما • فلم ارضها من بعد ذاک بصحبتی • وغیبت عن افراد نفسی بحیث لا • یزاحمنی ابداء وصف بحضرة
واشهدت غیبی اذ بدت فوجدتنی • هنالک ایاها بجلوة خلوتی • وطاح وجودی فی شهودی وبنت عن • وجود شهودی ماحیا غیر مثبت
وعانقت ما شاهدت فی محو شاهدی • بمشهده للصحو من بعد سکرتی • ففی الصحو بعد المحو لم اک غیرها • وذاتی بذاتی اذ تجلت تجلت
ایمدی ای نور چشم پدر • اولیا اللهک ذکر اولنان کلمات قدسیه لرنده اولان معانی انسیه معلومک اولدیسه چون بطوفی خود بطوفی مرتدی چونکه
سن کندو طوفکله سن برنوع طوف ایله مرتدی ومکتسی سن • سروری مرحوم واسمعیل افندی طال بقاه اختیار ایدکلری معنی بو یلدر • بو تقدیرجه
مرتدی کلمه سی باب افتعالدن اسم فاعل اولمق اوزره ردالنجی معناسنه اولور • الحاصل دیمک اولور که توبه وگریه مرتبهٔ بشریه • ووجود وهمیدن اولماغله
حضرت عمر رضی الله عنه بیر مطرب • فنا فی الله وبقا بالله درجاتنک اوجنه ترقی ایتمک ایچون بیوررلر که • معلوم اوله که طواف بیت الله الحرام
وراهنه قصد وعزیمت ایلین حجاج ذوی الابتهاج ایچون محلنده احرام کیمک شرط طوافدن اولماغله خلع لباس ایدوب محرم اولورلار • بعده
بیت مکرمه وارد طواف قیلورلار • وخلع لباس ایتمیوب احرام پوش اولمینه • وقربان ایتمیوب لباس ایله طواف ایلینه لا یجوز طوافه وبفسادتجه دیو
فتوی ویریلور • کذلک کعبهٔ جمال احدیته عزیمت ایلین سالکین عاشقین دخی • مادام که خلع لباس بشریه ایتمیوب احرام فنا ایله اکتسا ایتمدکجه • وهستی وهمیدن
مجرد اولمادقجه • بیت الحرام وحدتی طوافه مستعد اولمایوب کعبهٔ جمالدن مهجور اولور • ویاخود مرتدی اولان یادخی نفس کلمه دن اولمایوب
یا خطاب اوله • ومرتد وارتدا معناسنه اولوب • حاصل معنی بو وجهله اولاکه • چونکه سن طوفله سن اول طوف سببی ایله سن خود مرتدسن • مادام که
دار الامن قلبه داخل اولمایوب کعبهٔ وجودک حولنی طواف ایلیه سن • اول طوف ایله بسته اولوب خارج بیت ده قالمش مردودسن • زیرا انقید با الطوف
اولماغله مفتاح باب بیت اولان نور جذبات رحمانیه یی بولمایوب فتح باب گنج وحدت ایده میوب • داخل دار الامن وصلت اولمزسن • شعر
تا تو اندر مراتب عددی • گه ده وگه هزار وگه صدی • لب ز اقشر وقشر را لبی • جسم را روح وروح را جسدی • نیستی هیچ خالی از کثرت
تا درین معرض وددرین صددی • زیرا مادام که بار جذبات ربانیه • ونور تجلیات سبحانیه سنی سنلکدن محو ایتمدکجه انانیت واثنینیتدن زایل اولوب
جهات ستٖ • وداخل وخارج • وکثرت ووحدت • وفرقت ووصلت بندلرندن خلاص اولمیه سن • پس بار که برست قابی یه دخی خارجدن

دخول مبنه مستعد تشخص اخر تصور ایده سن • داخل درون خانهٔ دل اولمزسن • وداخل بیت دخی اولسک چون نجانه آمدی هم با خودی چون خانه کله سن
کندو وجود موهومکله سن • اکا بنا که بند طبیعت وقید بشریتدن مجرد اولیوب خلع لباس تعین ایتمه مش سن • وشهود نور وحدت مطلقه دن محرومسن سنائی
طلب ای عاشقان خوش رفتار • طرب ای نیکوان خوش رفتار • تا کی از خانه هین ره صحرا • تا کی از کعبه هین در خمار • در جهان شاهدی وما فارغ
در قدح جرعه ما وهشیار • زین سپس دست ما ودامن دوست • زین سپس گوش ما وحلقه یار • اما مصرع اول چون بطوف خود بطوفی مرتدی • واقع اولدوغی
طرف اول بلا یاء اضافت اولایدی معنایه مناسب اولوب بلکه وجه انسب دخی یا سز اولمق ایدی • لکن جمله نسخه لرده طوف اول دخی یا ایله مکتوب اولماغله
معنی اول وجه اوزره ویرلدی • ولکن بو ناپیدای بیدای وجود • بندهٔ ناچیز وذرهٔ نابود که خاطرینه خطور ایدن بر وجه دخی بودر که • ایکی مصرعده
دخی چون شرط ایچون اولمایوب بلکه استفهام ایچون اولالان چون اولوب اماله ایله قرائت اولونه • معنی سباق وسیاقه جمله دن اوفق وایکی مصرع
بینینده کمال مرتبه مناسبت بولنور ایدی • خلاصهٔ مرام دیمک اولور که • ای پرگره وجود موهوم اولان • اهل کثرت جهات کعبهٔ قلبی نیجه طواف ایده بیلورسن که
سن خود طوف بشریتله مرتدی ومکتسی سن • پس مادام که خلع طوف بشری ایتمیه سن • حول کعبهٔ جمال لایزالی طواف ایده مزسن • ودرون خانهٔ قلبه وحرم
احدیته نیجه داخل اولورسن که مع هذا قید انانیت ایله بسته سن ای خبرهات از خبرده بی خبر • ای طوف بشریت وردای انانیت مکتسی ومرتدی اولان مهجور
سنک مع بقیة الوجود اولان خبرلرک مخبر اولمقدن بیخبردر • بی خبری از خبر دهی تقدیری اوزره معنی ویرلدی • ویاخود خبر دهی یا تقدیر اولنماز ایسه
ای سنک خبر ویرمکیدن اولان خبرلرک بی خبردر • یعنی هنوز ادناس بشریتدن تطهیر قلب ایتمدکجه • اول خبیر وبصیر اولان حقدن بطریق الکاهی
ویردوکک خبرلر بی خبرلکدر • ایمدی قید تعیناتدن مجرد مخلص اولمادقجه توبهٔ تو از گناه تو بتر • سنک توبه وزاری ایتدوکک بر نحوای وجودک
ذنب لا یقاس به ذنب • گناهکدن بتردر • زیرا الهی بن شویله ایتدم • وسن بویله ایلدک دیمک • وسن وبن قیدنه بند اولمق • وجود مطلقک عیننه
وجود مقیده آخر وهم ایتمک اوزره گناهکه اولان توبه جمله زلاتدن اشد واعظمدر • نته کیم حکیم سنائی غزنوی قدس سره بیوررلر رباعیه
دلها همه آب گشت وجانها همه خون • تا چیست حقیقت از پس پرده برون • ای با علمت خرد ودو گردون دون • از تو دو جهان پر و تو از هر دو برون
ولهٖ • قایم نخودی از آن شب وروز مقیم • هیهات زسموست وامیدت ببیم • تا مایهٔ آب وانشست باشد بیم • چون سایه شدی با توجه جیحون چه جحیم
حقا تیدهٔ هستی موهوم شرکت بابتدر • لاسیما سالک طریق وحدت آلوده کثرت ایکن موحد حقیقی اولماغه لیاقت بولمز • وعند المحققین ای
اهل وحدت دیلمز • وشهود احدیت تجلی ذاتیدن ظاهر اولان سر احدیتدن عبارتدر • کما قال عبد الکریم الجیلی فی الانسان الکامل فی الباب الخامس
الاحدیة عبارة عن تجل ذاتی لیس للاسماء ولا للصفات ولا لشیء من مؤثراتها فیه ظهور • فهی اسم لصرافة الذات المجردة عن الاعتبارات الحقیة
ولیس لتجلی الاحدیة فی الاکوان مظهر اتم منک اذا استغرقت فی ذاتک • ونسیت اعتباراتک • واخذت بک فیک عن خواطرک • لکنت انت فی انت
من غیر ان تنسب الیک شیئا مما تستحقه من الاوصاف الحقیة • اذ هو لک من النعوت الخلقیة فهذه الحالة من الانسان اتم مظهر للاحدیة
فی الاکوان فافهم رباعی مغربی • ان کیست که غیر تست ان کیست بکو • اخود ز کجاست با خود اجنبیت بکو • چون غیر ترا نیست جانی بیقین
ان کس که بجز تو بود چون زیست بکو • رباعی وله • تو مست خودی وما همه مست تو • تا نیست با تو بود از همه روی
داریم از آن سبب همه دست بتو • ای تو از حال گذشته توبه جو • کی کنی توبه ازین توبه بکو • ای که سن هنوز احوال گذشته • واطوار
ماضیه دن توبه ورجوع طلب ایدیجیسن • جواب ویر که بو گونه توبه دن قچن توبه ایدرسن • زیراکه ارباب فنا مقید ذکر ماضی ومستقبل ومحبوس عنصر
دکلدر • بلکه نظرلری حاله وجمال احدی الذاته در • ماضی ومستقبل ایله مرور ایدن احوال ایله بند وقید اولمق ایسه • وقت موجودک حکمنی ضایع
تضییع وقت ایسه جرم عظیمدر • پس مرتبهٔ شهود وحدت مطلقه ده اولان عارفینه ذکر ماضی وتأسف • وتوبهٔ ماضی زلاتدن معدوددر •
کما قال صلی الله علیه وسلم • حسنات الابرار سیئات المقربین • وگلستان نبوت ودر دریای ولایت • وارث نبی • اسد الله علی • امام جعفر الصادق
بیوررلر که • ذکر حق ایدرکن توبه ذکر حقدن غافل اولمقدر • زیرا حقیقت ذکر اولدر که • جمیع اشیا محبة الله ایله بالکلیه نسیا منسیا اوله • اکا بناء که
محبهٔ الهیه جمله اشیادن عوضدر • پس حقی ذکر مستغرق فی المحبة ومستهلک لوحده اولوب صفاء بشریه دن بقیه تا قالمامقدر • توبه ایسه
نفسه وزلات نفسه عذردر • تجلی ذاتده خود اعذار بر طرفدر • حتی ذو النون مصریدن توبه ندر دیو سؤال اولندقده • توبة العوام من الذنوب
وتوبة الخواص من الغفلة بیورمشلر • وابو الحسین نوری علیه رحمة الباری دخی • توبه اولدر که الله دن غیری هر شیدن توبه ایلیه سن دیمشلر
پس تذکر احوال ماضیه ذکر ما سوی اولوب • وخطور ما سوا حقدن غفلت ایله اولور • فاذا کان کذلک بو مقوله توبه ایچون عند العرفا استغفار
کرکدر که • توبهٔ مزبوره یه انابت تعبیر اولنور • کما قیل الفرق بین التوبة والانابة • ان التوبة رجوع عن المخالفة الی الموافقة • والانابة هی الرجوع
الی الله تعالی فهو اعلی • وقال الجنید دخلت علی السری فرأیته متغیرا فقلت له مالک • فقال دخل علی شاب فسألنی عن التوبة فقلت له
ان لا تنسی ذنبک فعارضنی • وقال بل التوبة ان تنسی ذنبک فقلت ان الامر عندی ما قال له الشاب • فقال لم • قلت لانی اذا کنت فی حال الجفا
فنقلنی الی حال الوفا • فذکر الجفا فی حال الصفا جفاء • فسکت السری • پس عمر رضی الله عنه حقیقت توبه یی بیان ایتدکدن صکره بیوررلر که
ای پیر مطرب گاه بانگ زیر را قبله کنی گاه ماضی ده اولان بانکنی بر وصدای پستی قبله ایدرسن گاه گریهٔ زار را قبله کنی • وگاه گریهٔ
زاری پای بوس ایدرسن • قبلهٔ زاری ناله وانینی محبوب اتخاذ ایتمکدن کنایه در • وزیر دخی سازلرده صدای پسینه دیرلر
بو محلده حالت دنیه دن کنایه در • حاصل معنی دیمک اولور که • ای مطرب عمر نازنینی گاه ماضی ده اولان اوضاع ناهموارک ذکریله کچوروب

عجبا حالم نیه منجر اولور دیو خوف ایدوب دائما اول جانبه توجه ایدرسن • وگاه گریه و زاریدن نفسك لذت الوب قلبك حالت مزبوره بعیده
بند اولمغله یعنی ما سوا ایله الفت و اقتضاء طبیعت ایله موانست ایدوب ما سوایه محبت ایتمش اولورسن • و مقام فنا و رتبه رضادن دور قالورسن سنایی
ای بپرواز بر پریده بلند • خویشتن رها شمرده ز بند • باز پر سوی لا یجوز و یجوز • رشته در دست صورتست هنوز • تا که در حبس بند تالیفی
تخته نقش کلک تکلیفی شعر • ای روح پاك عالم وصفك بیانه کلمز • دی نوردن مصور شکلك جهانه کلمز • جام می سقاهم اول العسل جانفزادر
بر ذره سن کیم انجه سری بیانه کلمز • عشاق جمعه سینه جامع جمالك اولدی • ای دوست ذکر لعلك غیری لسانه کلمز • هر کیم کجر جهانك اغیله قارشیندن
اول لا شریکی بلدی شك و کمانه کلمز • جانان جمالی شمعن شول جان کورر که روشن • پروانه وار یاندی اندن نشانه کلمز • عشاقی جمعه سندن هر کیم که ایردی دوشدی
غم ملکنده قالدی دار الامانه کلمز • جان اوینامق جهانده مردانه لر ایشیدر • میدان اهل عشقه زاهد زنانه کلمز • سرگشته اولمه ای دل جهد ایله یاره کیم
بر ذره یوق جهانده دل مهربانه کلمز • نطق مسیحه بکزر بو احمدك کلامی • هر کیم که اکلام بسر اول مرده جانه کلمز • حاصل کلام پیر سطربه بو قدر اسرار
غیبیه و اخبار قدسیه کشف اولنوب چونکه فاروق آینه اسرار شد چونکه عمر الفاروق مرآت مصفای اسرار ربانیه • و آینه مجلای
انوار سبحانیه اولدی جان پیر از اندرون بیدار شد پیر حنکینك جانی درونندن بیدار اولدی • و آنادن و دیکدن و ماضی و مستقبل
ذکر ایتمکدن قورتلدی همچو جان بی گریه و بی خنده شد جان کبی بی گریه و بی خنده اولدی جانش رفت و جان دیگر زنده شد مقید گریه و خنده
اولان روح حیوانیسی کیدوب • جان دیگر که روح انسانی اضافی در انکله زنده و جاودانی اولوب حیات ابدی بولدی • زیرا مرشدی
اول مرد فاضل و انسان کامل اولان فاروق عادل ایدی شعر • هر کیمه کیم عشقله عرفان کرك • مرشد اکه کامل انسان کرك
جاهله جانان خبرین صورمکز • جان خبرین دیرمکه بر جان کرك • بیل که بو میدانه کیرن عاشقك • باشی طوب اولوب الی چوکان کرك
سیمله زر خرجی نه در عاشقه • جانله سر خاك ایله یکسان کرك • منکر اولانلر طوغری سوزی دکلمه • حق سوزی دیکلمکه ایمان کرك
مرد اولانك بلکه طعن طاشنه • تا اولیجه سینه سی قلقان کرك • توخولاین کلشن وحدت کلین • جمله جهان اکه کلستان کرك
کوچك ارك منزلنه ایرمکه • احمد یا همت مردان کرك • پس پیر حنکینك روح اضافیله حیات بولدوغی کبی حیرتی آمد درونش آن زمان
اول زمانده درون پیره بر حیرت و بر آتش عشق و محبت کلدی که برون شد از زمین و آسمان که زمین و آسماندن طشره کتدی • یعنی نار
جذبات رحمانیه بود و نابودینی احراق و افنا ایلیوب اسیر بند زمین بشریت • و محبوس افلاك طبیعیه اولمقدن نجات بولدی • بو مقوله تحقیقات
دقیقه تفصیل اولنمغله تکراره احتیاج قالمامشدر • و کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا • بو بیان لطیفده دخی مرشد کاملك طالبده اولان
تربیسن بیان بیورروب • مرید صادق نظر پیر کاملدن نور جذبات الهیه قبولنه مستعد اولوب شمع قلب صنوبریسی ضیای عشقله روشن و باهر
شجره وجودندن نار وجد ایله انی انا الله نداسی صادر اولدقده • واقع اولان مشاهداتی عیان ایدر • و علامات عشقدن نشان ویرر
زیرا حالت مزبوره عشقك ظهوری جهتنده اولور عاشق پاشا • هر کوکل کیم عشقه بولداش اولمدی • عشق الچنده حال بذر اول بلمدی
عاشقك حالن کیرو عاشق بیلور • کیم اوزون دونده نیجه زاری قیلور • عشق الچنده قطره دریا اولور • عشق الچنده جمله ایش اولدی تمیز
عشقه بو قدر رنك و رسم و وصف و حال • عشقی قلمش بی زوال اول لایزال • کرچه بو قدر عشق دانستندن نشان • لیك کلمشدر صفاتندن نشان
عاشقك اول نشانی اولدرر • عشق انك کوکلینی ایله طولدرر • کویدرر بغرین یورکین طورماذن • اغلادر هرکز کمنه ادرمادن
قنده باقسه دوستی کورر کوزی • دوست اولور هرکز دلنده سوزکی • دنیه نك جمله مرادین ترك ایدر • جان الچنده دوست عشقن برك ایدر
بونی محکم عشق ایچینه بغلودر • یورکی هم عشق اودندن طغلودر • عشق الچنده نام و ننك و عار یوق • بیك ملامت کلسه بر زنهار یوق
قنغی جانده کیم بو عشقك داغی وار • دنیه ده هم آخرتده آدی وار • شویله دیرلکده اولور بو عشق اری • کیم هیچ اولمز تا ابد بو عشق اری
وجد و حالت ایله هردم عشق اکا • کلمیه ایرق دخی تشویش اکا • خانمانی کلی اندن یاد اولور • اندن اول عاشق بو عشقدن دادلا
کندو اولور کندو زینته راز دار • بولیمز ایرق جهانده طوغری یار • یا قیلور اول کندو کندو حال اله • سو بلیوب کتوره مزدردین دله
خاطرندن محو اولور جمله جهان • یار اولور دوست آشکار و نهان • عشق الچنده غرق اوله چون جسم و جان • پس حرامدر اکله هر دو جهان
چونکه جانده دوست عشقی برك اوله • لاجرم دنیا و عقبی ترك اوله • تکره دین عشق بر عطادر مطلقا • کیمه دکه اول بولور عمر بقا
ای خدا یا طوغرو یولدن ایرمغیل • کندو عشقکدن بزی آیرمغیل • پس مرید صادق و سالك عاشقه پرتو نور جذبات ربانیه چهره کشا
اولوب عشق الهی بود و نابودین نیما ایلیوب بو قلق منزلنده بولندقدن صکره سالك مجذوب سلوکن تمام ایدوب جست و جودن
فارغ اولور دیو سؤال ایلین سائله جواب طریقیله بیورررلرکه • ای سائل احوال ارباب عشق ع ای برادر بی نهایت درکهیست
وفقنجه عشاق الهی ابدالاباد جست و جودن خالی اولمازه قبل الجذبه عاشقه مجرد سالك • و جذبه یه وصولی حیننده سالك مجذوب •
و بعد حصول الجذبه مجذوب سالك دینلور • و جذبه دن صکره اولان سلوکی بطریق التمثیل و التشبیه لسانه کلمز • و داخل تحت عبارت اولمز
زیرا صفات مزبوره ایله متصف اولان مجذوب عاشق • زمین و آسماندن خروج ایدوب عقل صرف و عین علم اولمشدر • فاذا کان کذلك
انلرك سیر و سلوك و طلب و کوششلری جست و جویی از ورای جست و جو بر جست و جو درکه جست و جونك و راسندن در • یعنی عقلی اولان
جست و جونك و صوری اولان طلب و کوششك ماوراسنده بر نوع جست و جو درکه وهم و خیاله صغمز • و نطق و عبارته کلمز •

اول بابده عقل و زبان لال و بی بیاندر • الحاصل من نمیدانم تو میدانی بگو بن بلمزم اگر سن بیلورسك سویله یعنی بن اول جست و جونك کیفیاتنی تقریر زبان ایله
بیانه قادر دکلم اگر سن اول کیفیت ذوقی • و کرمیت عشقله اولان جست و جویی تحت عبارته کتورردوك که حقه تقریره قادر ایسك سویله • لکن
قادر دکلسن زیرا کیفیت عشق • و حالت ذوق وصف و بیانه کلمز • و مرتبه بشریتده اولانلر اول حالی ذوق ایتمز اکا بنا که حال و قالی از ورای حال و قال
ارباب عشق و اصحاب فنانك حال و قالی • بر حال و قالدر که عقل ادراك ایلدوکی حال و قالك ماوراسنده در بس حیرتی شد از لوامع اشراق آن جمال
عقلی که در صفات تو لاف بیان زده • پس پیر حنکی دخی داخل زمره اهل فنا اولمغله حال و قال صورتنك ماوراسنده در اول که حالی مشاهده ایلمش که
غرقه گشته در جمال ذو الجلال جمال ذو الجلال ده غرقه اولمش فاما غرقه ی که خلاصی نبودش اویله بر غرقه دکل که اکا خلاص اولق یا بجز دریا کسی نشناسدش
یا انی دریادن غیری بر کمسنه اکلیه معلوم اوله که مرشد محقق اولان • سلوکنده فنا تحصیل ایدن عاشق منجذبك فناسنی تجربه ایچون اول مرد فانی یه
بر کار پر کثرت تعیین ایدر • حتی اول عاشق فانی دخی کار مزبوره مشغول اولوب خواهشی اول کارده استعمال ایلدکده • اگر وحدته کثرت طاری اولوب
حالندن آیریلور ایسه • هنوز مرتبه فناده رسوخ بولمامشدر • پس اکا اهل فنا دیمزلر • واگر هر نه کار و عمل که بدنی انکله مشغول اولدقده • سر و قلبی ربانی
احدیتدن سر بر آورده اولمیوب قطعا وحدت و استغراقنه کثرت ایله تغیر کلمز ایسه اکا اهل فنا دیرلر • زیرا اول مرد عاشق انجلین غرقه دکلدر که اوندن
خلاصی ممکن اوله پس کذلك اول پیر مطرب دخی دریای وحدته بر وجهله غوطه قیلدی که • هرکز اندن خلاص اولمیوب ابد الاباد شهود تجلی جمال احدی
الذاتده مستهلك و مستغرق اولدی • و قنده باقسه نور جمال و الجلالدن غیری شی کورمدی • و خطاب مذکوری قلبنه بو ابیاتك مضمونیله خطاب کلدی
جوش ایتدی بحر وحدت فانی و غرق اتم • بی بود و هستی یعنی مستغرق صفاتم • قینادی کور تنورم عشقیله جوشه کلدی • طوفان عشق الچنده هم نوح و هم نجاتم
نور و نهار و لیلم کشف ایلکی جهانده • قدره یقین ایرشدم هم قدر و هم براتم • بر قطره عشق الچنده کور کیم بنی نه بحرم • دجله و شط و جیحون عظیم دهم فراتم
و پیر حنکی مراتب اعداد و صور کثرتدن خلاص اولوب مستغرق بحر احدیت مطلقه اولدی • اگر چه کیم ذکر اولنان کلمات قدسیه و نکات انسیه
مرتبه وحدت و عقل کلك سر حقیقتندندر • و مرتبه مزبوره یی لسانه کتورمك وجه مناسب دکلدر • و تمثیل و تشبیه و تأویل و توجیه ایله بونك امثالی
انواع تحقیق دخی اولنه • مادام که مرتبه سنیه مزبوره کشفا و عیانا و شهودا و یقینا کورلمیه افاده و استفاده میسر دکلدر • ولکن باد نسیم تجلیات الهیه
وزان اولدقچه دریای محبت ربانیه تموج ایدوب • بو مقوله کلمات سنیه اول تجلینك اقتضاسیله ساحل عبارته کلوب تفوه اولنور دیو بطریق الاعتذار
سؤال مقدره جواب اولمق ایچون بیورررلرکه عقل جزو از کل گویا نیستی عقل جزوی عقل کلدن کویا اولمزدی • دخی حقیقتدن تلاطم ایدن امواج
اسرار ساحل عبارته کتورمزدی گر تقاضا بر تقاضا نیستی اگر تقاضا تقاضا اوزره اولمیایدی • یعنی نسمات ریاح نفس رحمانی دریای علم
تجلیات جمالیه یی تحریك ایتمیدی • و امواج انوار جذبات سبحانیه • و افواج لمعات اسرار محبات ربانیه • بر برینی تعاقب ایتمیدی • مشاهدات
حقایق غیبیه سراپرده خفاده قالوب • و باران نیسان مکاشفاتدن تقاطر ایدن معارف الهیه • داخل اصداف افواه اولمیوب • درر کلمات
قدسیه • و جواهر ملفوظات انسیه منتظم سر رشته زبان اولمزدی • و کوش هوش سامعینه سلك جان قلمازدی اما نه چاره چون تقاضا بر تقاضا میرسد
چونکه تقاضا تقاضا اوزرینه ایریشور • و امواج محبت بر بریله یوکرشور پس لاجرم موج آن دریا بدینجا میرسد اول دریای حقایقك موجی ساحل
الفاظ و حروفه • و لب بحر معانی اولان سر حد لسانه ایریشور • و ظروف عبارات و اشاراته توکیلوب پیشکش پیشگاه ارباب نظر قلنور قاسم انوار
این سخن نیست که اندازه من میگویم • من نمیگویم اگر چند که من میگویم • این سخن چیست بگو قصه اسرار ازل • تو ممیندار که من با تو سخن میگویم
خود سخن گوید و خود می شنود بی خبر کجاست • این سخن را همه جا سر و علن میگویم • دایم از حضرت آن دوست سخن خواهم گفت • چون نگویم سخن حب وطن میگویم
سر اسرار ازل را به بیان می آرم • وصف آن گوهر دریای عدن میگویم • بر خطا حمل مکن قول من ای خواجه حکیم • وصف رخساره آن ماه ختن میگویم
چند گوید به قاسم که سخن فاش مکن • قاسمی را چه گناه است که من میگویم • حاصل کلام و خلاصه مرام چونکه قصه حال پیر اینجا رسید چونکه قصه پر غصه
حال پیر مطرب بو مرتبه یه ایرشدی • و سیر و سلوکی اوج درجات فنا فی الله و بقا بالله یه یتشدی پیر و حالش روی در پرده کشید پیر حنکی و انك حالی
یوزینی پرده یه چکدی • یعنی وجود موهومدن ال یویوب • و تعینات کثرتنك فراجه سندن رها بولوب فناء صرف پرده سنده روپوش اولوب • بقا باللهده
مستغرق اولدی • و حقیقت حال معلوم اولوب پیر دامن راز گفت و گو فشاند پیر مطرب امن لسانن گفت و گودن سلکدی • یعنی ذکر ماضی و مستقبل
و تذکر خطا و زللدن بری اولوب • ابو الوقت اولدی • و بوندن صکره اول پیر مطربك احوال سنیه سی وصف اولنمقدن عالی اولوب انجق اوصاف
جمیله سندن نیم گفته در دهان ما بماند نیم دهانمزده یارم سوز قالدی • یعنی هزاردن بیك بیاردن انك • سوز دهانمزده قالوب اول پیر مطربك احوالندن
بر تعداد حکایت اولندی بیت جانانك حدیثن ایتدکچه دل روایت • شکر طولار دهانم شیرین اولور حکایت • آه ای سالك راه ازپی این عیش و عشرت ساختن
بو عیش و عشرتی دوزمکدن اوتوری • یعنی پیر مطرب اصل اولدوغی مقام وحدت و مرتبه احدیته نائل اولمق ایچون صد هزاران جان بشاید باختن
صد هزاران جان اوینامق لایقدر قاسم • مرا از زخم شمشیرش نمی شاید حذر کردن • به پیش زخم شمشیر تو جان با یکسپر کردن • به پیش شمع رخسارش چو پروانه برقص ایم
بیا زم جان شیرین را تو الم اینقدر کردن • نشان عاشقی چبود اگر داری یقین دانی • وداع جان و دل گفتن ترك مال و زر کردن • جوانمردی چه می باشد بآیین طلبکاران
درخت باغ عرفان از الحکمت بارور کردن • اگر عاشق شدی قاسم نشان عاشقی چه بود • بیکدم ملك هستی را همه زیر و زبر کردن • الهی ای عاشق بیچاره در شکار بیشه جان
بیشه زار جان شکار گاهنده باز بلند پرواز شکار باز اول در شکار گاه بیشه زار جان باز باش تقدیری اوزره معنی ویرلدی • یعنی اشباح و اجسام
بیشه زار جاندر • باز همت ایله تدرو معارف الهیه • و کبك محبت ربانیه شکارین ایلد • و نور جذبات ربانیه ایله بال و پر اچوب •

بازباش

همچو خورشید جهان جانباز باش خورشید جهان کبی جانباز اول حتی که اصداف الفاظ مثنوی ده اولان درر جواهر اسرار معنوی یه مالک اولوب ارباب عشق
و محبت ایله هر دم عیش و عشرت جاودانی ایتمک ایچون صد هزار جان فدا ایتمک نه شی در • چونکه عاشق صادق معشوق حقیقی یه تقرب حاصل ایلیه بر جان ایله
مرده اولماز بلکه حیات ابدی قرب جوار احدی در • مثلا خورشید جهان که حضرت فیاضدن مستفیض در • جان ادنیا یوب عالم و عالمیانه افاضهٔ انوار
ایتمکله ظلمت پذیر اولماز کورمز میسن جان فشان افتاد خورشید بلند خورشید تابان بلند ایوان جان فشان واقع اولدی • یعنی رش انوار ایلیوب
هر دمی تن میکند پر میکند افتاب چارم آسمان ضیا و نوردن تهی اولور و ینه پر انوار ایدرلر • یعنی افتاب عالمتاب عالمه نثار ایلدوکی پرتو انواری
کندودن ایجاد ایمیوب بلکه هر آن و نفسده فیاض مطلقدن بخش و عطا اولنوب اول دخی بذل و نثار ایتدکچه متصلا انوار مبذوله یه بدل • انوار فیضلر
ویریلور • نته کیم ارباب تحقیقدن بعض مدقق • هر کون طلوع ایلین شمس و قمر متجدد الامثال اولوب یوم ثانی ده بروز ایدن نور افتاب یوم اولده طلوع ایدن
خورشیدک عینی دکلدر • بلکه تجلی ده تکرار اولماق اعتباریله اول کونده طالع اولان افتابک انوار حقیقتی جمله اشیایه سرایت ایدوب و توسط اشیا ایله
قلب انسانی یه عروج • وانده حته وصول امیدنه دور ایدوب و آسمانده معلق طوروب جانبازلق ایدردیشلر • حتی سوره یس ده • لا الشمس ینبغی لها
ان تدرک القمر ولا اللیل سابق النهار وکل فی فلک یسبحون آیت کریمه سنده • وکل کلمه سنک تفسیرنده بو معنایه اشارت ایدوب قاضی بیضاوی رحمه الله
بیوررلرکه • وکل ای وکلهم والتنوین عوض عن المضاف الیه والضمیر للشموس والاقمار • فان اختلاف الاحوال یوجب تعددا ما فی الذات • پس حضرت مولانا
قدس الله روحه دخی تجلیات الهیه ده تکرار اولمایوب انوار افتاب هر ساعتده متجدد الامثال اولدوغنه اشارت • و عشاق الهی یه جان نثار ایتمک
شرط محبت اولدوغنه دلالت ایدرلر • و افتاب معنوی اولوب ظلمات نفسانیه دن خلاص اولان اهل فنایه • و یاخود مرشد راه بقایه خطاب ایدوب بیورلرکه
جان فشان ای افتاب معنوی جان نثار ایله ای افتاب معنوی مر جهان کهنه را بنما نوی کهنه جهانه تجدد کوستر زیرا که در وجود آدمی جان و روان
وجود آدمی ده جان و روان میرسد از غیب چون آب روان غیبدن آب روان کبی ایریشور یعنی نهرده جاری اولان قطرات آب بربرینی تعاقب
ایدوب متجدد الامثال سرعت ایله روان اولدوغی کبی • جوی جسدده اولان جان روان دخی • نفحات الهیه دن نفس نفس ایریشوب ماء جاری
کبی طورمز روان اولور هر زمان از غیب نو نو می رسد هر زمان حیات جان عالم غیبدن تازه تازه ایریشور از جهان تن برون شو میرسد تن جهانندن
طشره اولمق ایریشور • معلوم اوله که • جان فشان ای افتاب معنوی • بیتنک ذیلنده سروری مرحوم افتابدن مراد سالک راه حقدر دیو توجیه ایدوب
شمعی مرحوم تأویل مزبور محله مناسب دکلدر • مابعدنده اولان ابیاته مناسب افتاب معنویدن مراد حضرت حق اولمق روشندر دیمش • و شارح مثنوی
اسمعیل افندی المولوی دخی • سرورینک قولنی تأیید ایدوب افتاب معنویدن مراد • سالکدر • حق اولمق محله انسب دکل • شمعی خطا ایلمشدر دیوب مراد سالک
اولمق اوزره توجیه ایلمش • لکن ایکی وجهله ویرلین معنی دخی مناسب اولوب طرفیندن بر برینک ردینی موجب وجه یوقدر • بلکه بو ابیات شریفه ده مناسب
اولان وجوه ثلثه اوزره معنی ویرلمک اتم و اوجهدر • ایمدی ضمیر منیره خفی اولمیه که • اولا افتاب معنویدن مراد • سالک راه یقین اولان عاشق مجذوب
اولورسه معنی بو وجه ایله اولورکه • ای نور حقیقت محمدیه ایله قلبی پرنور اولان افتاب معنوی • خورشید جهان کبی نور محض اولمق دیلرسک سن دخی
افتاب کبی جان نثار ایله • و وجود وهمی و تعین هستیدن مجرد اولوب بو جهان کهنه و فانی جسمدن اولان بدن متلاشی یه حیات نو کوستروب
جانکی بند طبیعت اولمقدن خلاص ایله • و جان نثارندن خوف ایلمه • زیرا فی الحقیقه وجود آدمی ده اولان جان و روان • متصلا عالم امر و جانب غیبدن
متعاقبا و متوالیا • تازه تازه بخش و عطا اولنوب و نفس نفس جان بدندن خروج • و مأوای مکتسبی سنه عروج ایدر • ایدی اصل و حقیقتکه
وصول مراد ایدرسک همان طور میوب ترک وجود و بذل جان ایله دیمک اولور • نظم • اگر رسم فنا خواهی که از عالم براندازی بعشقنا فرو ریزد هزاران جان ز هر مویت
و یاخود افتاب معنویدن مراد مرشد کامل اوله • بو تقدیرجه معنی بو وجهله اولورکه • ای مطلع طوالع انوار افتاب حقیقت احمدیه • و مفیض لوامع
اسرار محبت احدیه اولان کامل و مکمل • بر موجب • و مما رزقناهم ینفقون • طالب صادقلره رش انوار جذبات رحمانیه • و نشر و افاضهٔ ضیای محبت
سبحانیه ایله • بو کهنه جهان شایسته سنده اولان دل افسرده یه • تازه لک کوستروب حیات ابدی اعطا ایله • زیرا وجود آدمی ده چهره کشا اولان روح اضافی
خلیفه الحکمک عالم غیب و حقیقت محمدیه دن استفاضه ایلدوکی • انوار تجلیات احدیه الذاتدن آب روان کبی تازه تازه متجدد الامثال جلوه کر
اولوب هر بر نظرده مرتبه بعد مرتبه سالک مستعدی مدارج اوجات وحدته نایل ایدر • و اثر کیفیات جذبات حق ایله عاشق فانی وجود وهمی
و زندان طبیعیدن خلاص اولوب قدم نهادهٔ فضای وسیع جبروت اولور • و یاخود افتاب معنویدن مراد • حضرت حق و فیاض مطلق • و جاندن مراد تجلیات
غیر متناهیه و نفخهٔ الهیه اوله • بو تقدیرجه معنی بو وجهله اولورکه • ای افتاب معنوی اولان فیاض ازلی • سنک یولکده ترک جان و بذل خانمان ایدن
عشاق مشتاقه افاضهٔ انوار تجلیات جمالیه و جلالیه ایدوب کهنه و فانی اولمش و کثرت ماسوی ایله طولمش قلبلرینه محبت ذاتیه ایله رونق ویر
زیرا روح اضافی بر فحوای و نفخت فیه من روحی غیب هویتدن مانند آب روان جریان ایدوب بلکه هر آن و زمان طالب افاضهٔ انوار ربانیه اولان مشتاقلره
بلا انقطاع و انفصال تجلیات تکرار ایریشوب ظلمات نفسانیه و کدورات جسمانیه دن قورتاروب فلکدن خروج ایتمک طریقنی کوستر دیمک اولور • فافهم • مغربی

ای هر نفسی تافته بر دل ز تو نوری • از مهر تو جان یافته هر لحظه سروری • در سینه و جان آتش رخسار تو شوری • در کام روان از لب شیرین تو شوری
هر ذره پی نور تجلی تو طوری • آن نیست که خانه است ظهور تو بطوری • تا پرتو خورشید تو بر کون نتابد • ذرات جهان را نبود هیچ ظهوری
سرمست خیالات ازل از باده عشقت • کو راز خود اندر دو جهان نیست شعوری • در خلوت پنهان دل از صحبت جانان • بی غیب عالم نتوان یافت حضوری

ایدی طالب رزق ابدی • و حیات سرمدی اولان سالکه کرکدر که طریق حقده • بر موجب • وجاهدوا فی سبیل الله باموالکم وانفسکم بذل جان

و خانمان

و خانمان ایدوب نایل دولت جاودان اوله • زیرا سرمایه سعادت اخروی بذل و انفاق اموال و فدای نفس ایله اجتهاد و اشتغال اولمغله حضرت مولانا
بو بیان لطیفه شروع ایدوب بیورلرکه تفسیر دعای آن دو فرشته که • هر روز بر سر هر بازار منادی میکنند که • اللهم اعط کل منفق خلفا
اللهم اعط کل ممسک تلفا • و بیان کردن که آن منفق مجاهد راه حقست نه مسرف راه هوا اول ایکی فرشته نک دعاسنی تفسیردرکه هر کون
هر سر بازارده بو وجهله ندا و دعا ایدرلرکه • اللهم اعط کل منفق خلفا الی اخره • و دخی بیان ایلمکدرکه اول دعا اولنان منفق راه حقک مجاهدیدر
هوا یولنک مسرفی دکلدر • و بخاری • و مسلم • و نسائی • بو حدیث شریفی ابو هریره رضی الله عنه دن بو وجهله روایت ایدرلرکه • قال النبی صلی الله علیه وسلم
ما من یوم یصبح العباد فیه الا ملکان ینزلان فیقول احدهما • اللهم اعط کل منفق خلفا • ویقول الاخر اللهم اعط کل ممسک تلفا • یعنی هیچ بر کون
یوقدرکه انده عباد الله صباحه داخل اوله • الا ایکی فرشته نزول ایدر • و بریسی دیرکه یا الله هر منفقه اضعاف مضاعفه عوض کثیر خلف ویر
و فرشته آخر دخی دیرکه • الهی سیدی و مولای • هر ممسکک بخلیله تلف ویرکه • امساک و بخل ایلدوکی اشیا بی خلف اولوب جمله تلف اوله • قال تبارک و تعالی
الذین ینفقون اموالهم باللیل والنهار سرا و علانیة فلهم اجرهم عند ربهم ولا خوف علیهم ولا هم یحزنون • و قال صلی الله علیه وسلم • هلک الاکثرون
الا من قال بالمال هکذا و هکذا • و مشارقده بو حدیث شریفی بخاری • ابو ذر رضی الله عنه دن بو وجهله روایت ایتمشدرکه • ان الاکثرین هم الاقلون
الا من قال هکذا و هکذا • یعنی شونلرکه دنیاده مالی کثیر اوله • آخرتده ثوابلری قلیل در • الا شول مسن که بلا فتور جوانبنده اولانلره مالنی تصدق ایلیه
و لفظ قال بو محلده فعلدن کنایه درکه تصدق دیمکدر • کما قال ابن الملک • والقول قد یستعمل فی الفعل مناسبا للمقام • پس ضمیر مهر انجلایه خفی اولمیه که
خبر انده واقع اولان انفاق مال ارکان دیندن بریسی در • و حجة الاسلام امام محمد غزالی بیوررلرکه • سر تکلیف انفاق بودرکه • مال محبوب خلق الله در
مع هذا عباد الله حب الهی یه مأمورلر و نفس ایمانک جنسنه مدعولردر • فاذا کان کذلک خلقک نفس ایمان و موجد اکوانه اولان محبتلرینی معیار
و دعوای محبتده اولان صدقلرینی امتحان ایچون حق جل و علا • بذل مال ایله امر ایلدی • زیرا محبوبانک جمله سی قلبده محبتی اغلب اولان محبوب ایچون
مبذولدر • و مادام که محبوبات سایره محبوب حقیقی ایچون بذل و نثار اولنمیه • محب صادق نایل بر و احسان اولمق میسر دکلدر • کما قال تعالی
لن تنالوا البر حتی تنفقوا مما تحبون • پس خلق باب انفاقده اوج طبقه اولوب طبقهٔ اولی شول اقویای اصفیادرکه جمیع مالکن • بر موجب
و آتی المال علی حبه • علی حب الله بذل و انفاق ایدوب نفسلری ایچون قلیل و کثیر برشی ادخار ایتمزلر • و حب ذاتیده اولان معاهده لرینه
صداقت ایدرلر • نته کیم ابو بکر الصدیق رضی الله عنه حبا لله تعالی و لرسوله • جمیع مالنی حضور رسالت پناهه کتوروب کندو نفسی ایچون
برحبه ادخار ایتمدی • و انفاق فی سبیل الله ایلدی • کما روی انه جاء بماله • فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم • ماذا ابقیت لنفسک
فقال الله و رسوله • و قال لعمر رضی الله عنه • و ماذا ابقیت لنفسک فقال مثله • یعنی مثل ما اثبت به • فقال علیه السلام • بینکما ما بین کلمتکما
و طبقهٔ ثانیه زمرهٔ متوسطین درکه بالکلیه مالدن اخلاء یده قادر اولمیوب و لکن امساک مال ایلدکلری دخی • تنعم ایچون اولمیوب بلکه
ارباب حاجاتک سد حاجتی • و دفع ضرورتلری ایچوندر • و بو طایفهٔ متوسطه نفسلری ایچون عباداته تقویت ویره جک مقدارده قناعت ایدوب
ما عداسن عرض حاجت ایدن محتاجلره انفاق ایدرلر • و انفاق و زکوة ده قدر حاجته اقتصار ایتمیوب انواع بذل و احسان ایدرلر •
و طبقهٔ ثالثه شول ضعفادرکه زکوة واجبه نک اداسیله اقتصار ایدوب زکوتدن زیاده شی انفاق ایتمزلر • و بالجمله ارباب طبقات
مزبوره دن هر برینک مبلغ قلبلرنده اولان حب ذاتی مقداری در • پس بر مصداق النادر کالمعدوم • طبقهٔ اولی و ثانیه ده بولنمق نادر در
و لکن ثالثی دخی موجوددر • ایمدی مؤمن موحده واجبدرکه • طبقهٔ ثالثه دن خارج اولمامغه اهتمام ایدوب حتی بفضل الله تعالی اول طبقات
متوسطینه بالغ اوله • زیرا مجرد اکتفا بالواجب حد بخلادر • کما قال تعالی فان یسئلکموها فیحفکم تبخلوا و یخرج اضغانکم • ای یستقصی فتبخلوا
ایمدی کرکدرکه اوزرکه • بر کون مرور ایتمیه الا بر اتمک پاره سی دخی اولورسه واجبدن زیاده بر شی تصدق ایلیه سن که • حتی اول تصدق
سببیله زمرهٔ بخلادن اولمیه سن • و تصدق دخی مجرد انفاق مال دکلدر • زیرا برشیه مالک اولمیانه خود تصدق مال یوقدر • و لکن الملازک
تصدقی حاجات عباد ایچون کلمهٔ طیبه • و شفاعت و معونت • و عیادهٔ مرضی • و تشییع جنازه در • حاصل کلام تطییب قلوب عباد الله ایچون
نفسک لدن • و کلمات طیبه دن هر نه که بذل اولنورسه عند الله جمله سی صدقه دن معدوددر • کما قال تعالی قول معروف و مغفرة خیر من صدقة
یتبعها اذی والله غنی حلیم • و تصدق و عطا و جود و سخاده امور کثیره بیان اولنمشدر • فاما امر اخری و اولی اسرار بالتصدق در • کما قال علیه السلام
ان صدقة السر تطفی غضب الرب • والذی یتصدق بیمینه بحیث لا یعلم شماله به • احد السبعة الذی یظلهم الله تعالی یوم لا ظل الا ظله •
و قال تعالی • وان تخفوها و تؤتوها الفقراء فهو خیر لکم • زیرا مرد متصدق ریادن خلاص اولمغه علاج اسراردر • ریا ایسه غالب علی النفس در •
و ریانک احوالی مقدما تفصیل اولنوب انواع آفاتی بیان اولنمشدر • و متصدق صادق • من و اذی دخی ایتمیه • زیرا من و اذی مبطل
صدقاتدر • کما قال تعالی • یا ایها الذین امنوا لا تبطلوا صدقاتکم بالمن والاذی • و حقیقت من نفسنی محسن کورمک • و فقیره کندو یی متفضل
بلمکدن در • و لایق اولان بودرکه • زکات و صدقاتی اطیب مالدن انفاق ایلیه • کما قال تعالی • یا ایها الذین امنوا انفقوا من طیبات
ما کسبتم • و قال علیه السلام • ان الله تعالی طیب لا یقبل الا الطیب • یعنی الحلال • و قال علیه السلام سبق درهم مائة الف درهم • و بر دار
درهمی سبق ایدن درهم واحددن • بشاشت و فرح و طیب خاطر ایله ویرلین اجود مال مراددر • حتا طیب نفسله اعطا اولنان بر درهم
کراهت ایله ویرلین یوز بیک دیناردن خیرلودر • و تصدق عالم و متقی • و ذو عیال اولان فقرا و صلحایه ویرلمک کرکدرکه • بر مقدار

رطوبت حاصل اولوب عبادته قوت بوله وایل وعیالنه قوت اوله والا هوای نفس ایچون شعرای دروغگوی وارباب لهو ولعب اولان فساق
وفجاره بذل اولنان اموال تصدق واحسان اولمایوب اسراف اولور سرف ایسه عند الله مسئول ومعاتبدر کما قال تعالی ان الله لا یحب المسرفین ایدی
انفاقده اولان امور واجبه ولازمه نک بعضی معلوم اولدیسه علم شریفه بو دخی خفی اولمیه که خود وسخانک حقیقتی بذل عطیه نک ارادهسی در پس شول سخی
سرور قلب وصفای خاطر ایله بلا تعب ومشقت بذل وعطا ایلمک الندن گلسه اگر بذل دخی ایتمز ایسه بیله اول کمسنه جواد دخی زمره سنده در وشول کمسنه که
انواع تکلف وتصلف واصناف مشقت وصعوبت ایله بذل وانفاق ایله انعام واحسانی بسیار دخی اولورسه بیله اول مرد متکلف بخیلدر کما قال
بعض المحققین وحقیقة البخل کراهیة الانفصال والبذل ولیست هذه الکراهیة فی معنی نفور النفس التی کانت هی نقصا للکاره والباری عز وجل
لم یزل موصوفا بارادة العطیة لمن علم انه یعطیه وارادة المنع لمن علم انه یمنعه ولا یکون ارادة المنع فی معنی البخل اذا کان ممن لو اراد عطیته
ما اراد فی حال المنع لا یلیق علیه وسخا وجودده اولان درجه غلطی دخی ایثاردر ومعنی ایثار مع شدة الحاجة برشی نفعکه لازم ایکن ترک ایدوب
غیری نفسکدن اولی گورمک واخوان مؤمنینی نفسک اوزرینه تقدیم واختیار ایتمکدر وحالت مزبوره صفات اصفیادندر کما قال تعالی ویؤثرون
علی انفسهم ولو کان بهم خصاصة وبین الجود والسخا عند اهل اللسان فرق یوقدر ولکن اسماء الهیه توقیفیه اولماغله حضرت حق وفیاض مطلق
جود ایله وصف اولنوب سخا ایله وصف اولنمامشدر وایثارده دخی اوچ درجه واردر کما قال عبد الله الانصاری قدس سره وهو علی ثلث درجات
الدرجة الاولی ان تؤثر الخلق علی نفسک فیما لا یحرم علیک دینا ولا یقطع علیک طریقا ولا یفسد علیک وقتا ویستطاع هذا بثلثة اشیاء
بتعظیم الحقوق ومقت الشح والرغبة فی مکارم الاخلاق والدرجة الثانیة ایثار رضی الله تعالی علی رضی غیره وان عظمت فیه المحن وثقلت به
المؤن وضعف عنه الطول والبدن ویستطاع هذا بثلثة اشیاء بطیب العود وحسن الاسلام وقوة الصبر والدرجة الثالثة ایثار ایثار الله
ثم غیبتک عن الترک والملک کله له کما قال تعالی لیس لک من الامر شیء انتهی کلامه وعن علی رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
یا علی کن سخیا فان الله یحب السخاء وکن شجاعا فان الله یحب الشجاعة وکن غیورا فان الله یحب الغیور وان امرء سألک حاجة فاقضها فان لم
یکن لها اهلا کنت انت اهلا ومجاهد رضی الله عنه دن مال ایله ناسه ونفس ایله رب العالمین ایچون اولان سخادن سؤال اولنمقده بیوردیلر که
لا یکون سخیا بماله الا وهو سخیا ببدنه ولا یکون سخیا ببدنه الا وهو سخیا بماله فاذا کان صادقا فی سخائه لم یفرح بما آتاه من الدنیا ولم یأسف علی ما فاته
من الدنیا والامام علی کرم الله وجهه بیورر که قچن دنیا برکمسنه نک اوزرینه اقبال ایلیه انفاق ایلسون زیرا انفاق اولنان شیء فنا پذیر اولماز
باقی در وقچن برکمسنه دن دنیا ادبار ایلیه اکا دخی لازمدر که انفاق ایلیه زیرا دنیا باقی دگلدر وقال کرم الله وجهه حب البخیل سوطنه برثه
ومن ایقن بالخلف جاد بالعطیة وانشد فی معناه شعر لا تبخلن بدنیا فهی مقبلة فلیس ینقصها التبذیر والسرف فان تولت فاحری ان تجود بها
فالحمد منها اذا ما ادبرت خلف بیت سخی جود وعطا ایتسه دگزدن قطره اکسلمز کدا ابرایکی جام احچه سنی وار ایدوکن بیلمز حکایت اولنور که
برگون ضیای چشم اولیا قبله اهل ولا قتیل کربلا شمع خاندان نبوت نور بابان امت جگر بند مصطفی ریحان دل مرتضی وقرة العین زهرا
امام حسین رضی الله عنهک حضور سعادت موفورلرینه برمرد غریب گلوب یا ابن رسول الله نفر الحال واهل عیالم دیو اعلام حال ایلدی
بر دعا نور هدی امام حسین شهید کربلا دخی رفقه جواب ویردی برمقدار نرم انتظار اوله که کله جک زر قمز وار بولهدر ان شاء الله گلدکده
سد حاجت ودفع ضرورت اولنور دیو بیوردیلر پس ناگاه طریق شامدن برکمسنه گلوب بش عدد صره وهر صره ده بیڭر عدد دینار گتوروب
حالا بو طری جنابکزه معاویه گوندروب استغفار خاطر دریا مقاطر ایلدی دیو ابلاغ امانت ایلدی حضرت قرة العین رسول الله وجگر گوشه اسد الله
دخی اول درویشه اشارت وبش صره التونی بعینه انفاق وعنایت ایلدی وانواع معذرت دیلیوب ای درویش سنی عوق ایلدک اگر بو مقدار
اوله جغن بیلیدک سزه بو قدر گچکمه روا گورمزدک دیوب اصداف حروف مقالندن انوار درر ولآلی نثار قلدیلر زهی سخا وکرم زهی خلق شیم بیت
کمالش گرچه نزد ماست ظاهر زبان ما زمدح اوست قاصر پس حضرت مولانا قدس الله روحه دخی فضیلت انفاقی بیان ایچون
اول ایکی فرشته نک مراسی عیانا تفهیم ومنفق وممسکی ایکی قسمه تقسیم ایدوب بیورورلر که گفت پیغامبر که دایم بهر پند پیغامبر علیه السلام بیوردیکه
پنددن اوتوری دایما دو فرشته خوش منادی میکنند ایکی فرشته خوش ندا ایدرلر بویله دیو کای خدایا منفقانرا سیر دار که ای خدای متعال
منفق ومحسنلری ناس سیر وغنی طوت یعنی احتیاجدن بری ایلیوب مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة انبتت سبع سنابل فی کل
سنبلة مائة حبة والله یضاعف لمن یشاء والله واسع علیم وعد کریمه اوزره هر درمشانرا عوض ده صدهزار انلرک هر درمنه عوض احسان ایله
وقال تبارک وتعالی مثل الذین ینفقون اموالهم ابتغاء مرضات الله وتثبیتا من انفسهم کمثل جنة بربوة اصابها وابل فآتت اکلها ضعفین
فان لم یصبها وابل فطل والله بما تعملون بصیر ای خدایا ممسکانرا درجهان ای خدای بیزوال ممسکلری جهانده تو مده الا زیان اندر زیان
سن ویرمه الا زیان ایچره زیان ویر زیرا بخل مهلکات عظیمه دندر کما قال تعالی ومن یوق شح نفسه فاولئک هم المفلحون ولا یحسبن الذین یبخلون
بما آتاهم الله من فضله هو خیرا لهم بل هو شر لهم سیطوقون ما بخلوا به یوم القیامة ومن یتول فان الله هو الغنی الحمید وقال صلی الله علیه وسلم
السخاء شجرة تنبت فی الجنة فلا یلج الجنة الا سخی والبخل شجرة تنبت فی النار ولا یلج النار الا البخیل وقال علیه السلام لا یجتمع فی المؤمن البخل وسوء الخلق
وقال صلی الله علیه وسلم السخی الجهول احب الی الله تعالی من العابد البخیل ایدی بخلک اصلی حب مال در وشول کمسنه نک مالی اولمیه بخلی
ظاهر اولماز ولکن مال ایچون حبی ظاهر اولور واسخانک اکثری ناسه سخاوت ایدوب وسخا ایله مذکور اولمغیچون ماله محبت ایدر

وقال تعالی والله لا یحب کل مختال فخور الذین یبخلون ویأمرون الناس بالبخل ویکتمون ما آتاهم الله من فضله

لکن صفت مزبوره دخی مذمومه در زیرا حب مال ذو مالی ذکر حقدن مشغول ایدر ووجه قلبی دنیایه مصروف قیلوب دنیایه اولان علاقه سی حکم قبول
حتی لقاء الله وتحفه مؤمن اولان موتی اوزرینه ثقیل ایدر کما روی قال رجل یا رسول الله انی لا احب الموت فقال هل لک مال فقال نعم قال
قدم مالک فان قلب الرجل مع ماله ان قدمه احب ان یلحقه وان اخره احب ان یتخلف اما مطلقا امساکه دخی بخل دینلمز وبعض محلده امساک انفاقدن
اولی در اگر انفاق مطلقا مقبول اولایدی آیت کریمه ده ولا تبسطها کل البسط بیورلمزایدی نته کیم کاشف اسرار قیومی حضرت منلای رومی
انک بیاننه شروع ایدوب بیورورلر که ای بسا امساک کز انفاق به ای مستمع جواد چوق امساک واردر که انفاقدن یکدر زیرا غیر مستحقه
بذل مال ایتمک انفاق اولمایوب بذر واسراف اولور پس ولا تبذر السراء فی ارض عمیاء مصداقنجه اگر مال واگر معارف وکمال واسرار واحوالی
نااهله بذل ونثار ایتمیوب بلکه اطعموا طعامکم الاتقیاء واولوا معروفکم المؤمنین حدیث شریفی موجبنجه عمل ایدوب مال حق را جز بامر حق مده
مال حقی الله سبحانه وتعالی انک امر شریفندن غیریله ویرمه یعنی کتاب کریم سبحانیده اولان یسئلونک ماذا ینفقون قل ما انفقتم من خیر
فللوالدین والاقربین والیتامی والمساکین وابن السبیل فحوای کریمه سی اوزره ارباب استحقاقه ویرکه تا عوض یابی زگنج بی گران حتی حق جل وعلانک
خزاین جودندن اول مال مبذوله بدل گنج بی گران عوض بولاسن موحقک رضاسنه مخالف ونااهللره تبذیر اموال ایتمیه سن تا نباشی ازعداد کافران
تاکیم عداد کافراندن معدود اولمیه سن وفرقه مبذرین وزمره مسرفینه دخول ایتمیه سن کما قال تعالی ان المبذرین کانوا اخوان الشیاطین
زیرا لله ملک السموات والارض نصنجه جمیع اموال واملاک حقکدر پس عبد خدا گنده وده امانت وضع اولنان اسرار وحقایقی نامستعده
کشف ونثار ایلسه کافر النعمه اولوب زمره کافراندن اولور زیرا حکمت ومالی نااهله ویرمشدر وکذلک اقتضاء نفس ایله برمرادنا مشروعه
دخی تصدق ایلین کافر النعمه دن معدود اولور ایمدی انفاق ونثار وسخا وایثارده اصابت ایدوب اموال وخانمان ونفس وجان بذل اولنمه
کیملر لایقدر ورضای حق کیملر ایچوندر واقف اولمق وجهل وغفلتدن نجات بولمق استرسک امر حق را باز جو از واصلی امر حقی بر واصل کاملدن
وعارف حق اولان مرشد متکمکدن تعلم ایله وبذل ونثار وجود وسخا ایدرسک دخی اهل حق ایچون نثار ایدوب انلرک قلبنی اله آل ویوللارنده
جان فدا قیل واول واصل وکامل انسان الکملی بولنجه یان باقل زیرا امر حق را در نیابد هر دلی امر حقی هر برکوکل فهم ایلمز وهر بر قلب صنوبری مشرق
نور ربانی اولماز نته کیم مثنوی شریفک اوچنجی جلدنده بیوریلور که م دل نظرگاه خدا وانگاه کور دل نباشد غیر آن دریای نور
نی دل اندر صدهزار ان خاص وعام در یکی باشد کدامست آن کدام ایمدی ای طالب صادق جهل وغفلت غدار اولمازه لاجرم ظلمت جهل
وکدورت غفلتدن خلاص اولمق ایچون براستاد کامل ومرد واصل تجسس ایدوب اضاعت عمر واسراف مال ایتمیه سن باری بذل جان وخانمان
ایدرسک اهلنه ایدوب مقابله سنده دوکنز رزق وعمر جاودانی اله گتوره سن وغفلتدن بری اوله سن زیرا در نبی انذار اهل غفلت است
قرآن عظیم وفرقان کریمده اهل غفلتی انذار واردر کان همه انفاقهاشان حسرت است زیرا غفله وجهله نک انفاقلری جمله حسرتدر ومقابله ده
ذره مقداری اجر وثواب یوقدر کما قال الله تعالی کذلک یریهم الله اعمالهم حسرات علیهم زیرا انفس وهوا یولنده برحبه دخی ویرلسه اسراف
واضاعه در وعلی حب الله جمیع مال وخانمان وباش وجان دخی ویرلسه جود وسخا وبذل عطا اولوب خیر محض در کما قیل لا سرف فی الخیر ولا خیر
فی السرف مثلا سروران مکه در حرب رسول مکه نک کبار ومترفینی حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله حرب وقتال خصوصنده
بودشان قربان امید قبول قبول اولمق امیدینه انلرک قربانی اولدی کاشتران قربان همی کردند تا زیرا کفار مکه دوه لر قربان ایلدیلر حتی
جیره کردد تیغشان بر مصطفا انلرک تیغ وشمشیری حضرت مصطفی علیه من صلوات الله الاوفا اوزرینه غالب اوله کما قال تعالی ان الذین کفروا
ینفقون اموالهم لیصدوا عن سبیل الله فسینفقونها ثم تکون علیهم حسرة ثم یغلبون والذین کفروا الی جهنم یحشرون وفی تفسیر القاضی
نزلت فی المطعمین یوم بدر وکانوا اثنی عشر رجلا من قریش یطعم کل واحد منهم کل یوم عشر جزایر او فی ابی سفیان استأجر لیوم احد الفین
من العرب سوی احابیش من العرب وانفق علیهم اربعین اوقیة او لاصحاب العیر وانه لما اصیب قریش ببدر قیل لهم اعینوا بهذا المال علی حرب محمد لعلنا
ندرک منه ثارنا ففعلوا یعنی عبد الله بن عباس رضی الله عنه قولی اوزره بو آیت کریمه رجال قریشدن اون ایکی نفر کمسنه شاننده نازل اولدی
که بونلردر ابو جهل بن هشام وعتبه وشیبه ابنا ربیعه ونبیه ومنبه ابنا الحجاج وابو البختری بن هشام ونضر بن الحارث وحکیم بن حزام وابی بن خلف
وزمعه بن الاسود وحارث بن عامر بن نوفل وعباس بن عبد المطلب پس رجال مزبوره کبار قریشدن اولماغله بدر محاربه سنده عسکر
مشرکینی اطعام ایچون بطریق المناوبه بونلردن هر بری هرگون اون دوه قربان ایدرلر ایدی ویوم اخرده نوبت عبد الله بن عباسه گلوب
لشکر کفار ظلمت شعاری اول اطعام ایلدی وسعید بن جبیر رضی الله عنه روایتی اوزره بو آیت کریمه ابو سفیان حقنده نازله اولدی
کاکیاکه یوم احدده محاربه ایچون اجناس مختلفه دن ایکی نفر اعراب استیجار ایدوب نفقه ومؤنتلری ایچون قرق اوقیه زر انفاق ایلدیلر
هر بر اوقیه قرق ایکی مثقال ایدی امابرشی مفید اولمایوب بلکه ذهاب اموال وفوت مراد ایله حسرت وندامت وبالاخره مغلوب اولوب
کروهی بمیده واقع اولدیلر والایانه کلمیوب مقربن علی الکفر اولانلر واول حالده قتل وهلاک اولنلر ابدالاباد معذب فی النار اولمغیچون
داخل جهنم اولوب اسیر وقتیل وبذل مال وجان مؤمنینه کفاره ذنوب ونفع عظیم ودولت ابدی اولدوغی کبی بعد الموت کفاره دخی نفعی اولمایوب
بلکه رحمت حقدن مطرود وملعون اولدیلر وابدی حسرتده قالدیلر پس قصه دن حصه بودر که حق سبحانه وتعالی انک فضل واحساننه دن
گندویه اعطا اولنان دولت وثروتک قدر وقیمتن بلمیوب ودولت مزبوره گندویه نیچون ویرلدوکن اذعان ایتمیوب قنده ظالم واهل فساد

پس مجتبی اولمره اولماغله جهله وظلمه یه انواع التفات ایدوب دستاجیبی اولمره ویروب وانعام وانفاقی فسقه وفجره یه ایلین ارباب دولت
واهل حکومت اوباش اعرابه بذل مال فراوان ولطعام نان وخوان اتمکله عسکر اسلامه غلبه مراد ایلین صنادید قریش ومترفین مکه یه بکزر زیرا
ظلمه وجهله حکام وملوکدن التفات کوروب وجاه ودولت ایله تنعم اتمکله صلحات وفقرا ورعیت دست قهر وغلبه لرنده پایمال اولوب احکام
شریعته ضعف طاری اولور کرچه کیم دین محمدی الی یوم القیام حفظ وامان صمدیده در ولکن ظلمه وفجره نک تسلطندن اختلالدن خالی اولماز
وفسقه یه انعام والتفات ایله دشمنه غلبه ملاحظه سنده اولان ملوکک قلجلری کسمیوب دایما مغلوب ومنهزم اولور وباعث تقویت ظلمه اولدیغیچون
دولته نکبت طاری اولماغله دنیاده انواع مذلت چکوب ودار آخرتده رحمت حقدن دور اولماغله ناره الصاق اولنوب اضعاف حسرت کورر
وکذلک شول کمسنه که حق سبحانه وتعالی انکا کندویه احسان ایلدوکی حواس وقواسنی مقتضیات نفسانیه ولذات جسمانیه سی اوباشنه صرف
وسرمایه عمرینی اضاعه وتلف ایلیوب قوای روحانیه سنه غلبه مراد ایلسه عاقبت حالده صدهزار حسرات وخسران کوروب روز جزاده داخل نیران
طبیعت اولور وکذلک شول مرد سالک که نظر وهمت پیردن استفاضه ایلدوکی مشاهدات غیبیه ومعارف الهیه یی اوباش هوا اولان نامستعدینه
اظهار واهل انکاره کشف اسرار ایلسه اهل حقه سنک طعن وملامت اوردروب اوباش مشرکینی عسکر اسلامه تسلیط ایلین مخذولین کبی بودخی فرقه
باغیه شکرینی زمره عاشقین موحدینه تسلیط ایلیوب حقنده ان المبذرین کانوا اخوان الشیاطین اوقنور وبالآخره نورانیتی ظلمه متبدل اولوب
ذات حسرت ایله خسر الدنیا والآخره زمره سنه ملحق اولور وبونلرک حالی اکا بکزر که چون غلام باغی کو عدل کرد مثلا بر غلام باغی که غلام مزبور
کندو زعم فاسدی اوزره کأنه عدل وداد ایلدی شول جهتدن که مال شه بر باغیان او بذل کرد اول غلام پادشاهک مالنی طاغی وباغی وعدو
وباغی یه بذل ایلدی پس عدل این باغی وداد ش نزد شاه بو عبد خاین وباغی نک عدل ودادی وطایفه طاغیانه اولان بذل ودادی
شاه معدلت پناه قتنده چه فزاید دوری وروی سیاه نه زیاده ایلر قرب پادشاهی دن دورلک وایکی جهانده یوز قرالق زیاده ایلر
ایدی ظاهرا وباطنا کندویه اعطا اولنان نعم الهیه نک شکرین بلمیوب عدو الله اولان فساق وفجاره بذل وعطا ومنکر اولیاء الله اولان
ارباب بغض وانکاره جود وسخا ایلین عبد خاینک سرانجامی یوز قرالغی ورحمت حقدن جدالق اولدیسه بهر این مؤمن همی کوید زبیم بوندن اوتوری
مؤمنلر دایما خوف وخطر دن در که یعنی محلنده انفاق ومحلنده امساک ایدوب رضای حقدن خروج اتمه مک ایچون مکر الهی دن خوف ایدوب
در نماز اهدنا الصراط المستقیم نمازده اهدنا الصراط المستقیم دیو نیاز ایدرلر مؤمنلر خود مهتدیلردر پس طالب هدایت اولمق نه وجهله اولدر دیو
ارباب تفسیر جواب ویرمشلرکه بو محلده هدایت معنی تثبیت وتقریردر یعنی ثبتنا علی الهدایة التی اهتدینا بها علی الاسلام دیمکدر الحاصل مؤمنین اتقیا
وموحدین اصفیا انواع حمد وثنا ایله خالق ارض وسمایه عبادات وطاعات وتضرع ومناجات ایدوب بعده اجراء مراسم عبودیت ادای
لوازم طاعت ایچون ینه حقدن اعانت دیلیوب دیرلر که الهنا ملکا پروردکارا بزی اشبو راه هداده پاینده قیلوب یوز قبله اسلام وایمان
وپایمز طریق توحید وایقاندن دوندرمه وحفظکله عفت وعشقکله غنا ودولت میسر ایله کما قال صلی الله علیه وسلم اللهم انی اسئلک الهدی
والتقی والعفة والغنی ایمدی ای عاشق ربانی بزدخی اول درکاه چاره سازه یوز اوروب نیاز ایده لم که الهی سندی دستندی بزدن
مرادک نه ایسه انی هدایت قیل بز طریق مستقیم سنک عبادکدن مراد بیوردوغک عبودیتلرنده اخلاص وصفا وعهدلرنده صدق ووفا
والهی ومولای سن بزی معرفتکه هدایت قیل که حتی سنک اسمانک وحقایق حسنکله معاملاتمزدن ربح عظیم بولاوز وبزی سنک امانتکه
امانتسز هدایت ایله که حتی سنک صفاتک ایله متصف اولاوز وانفاقه اهل دنیا اهل اولانی سنک نور هدایتکله بیله وز وبلدکدن صکره
توفیقکله عمل ایدوب عالم غیر عاملدن وبعد الهدایه مغضوبین وضالین دن اولمیاوز والهی بزه هدایت قیل که قلبمز محبت ذاتی یه میل ایدوب
وهمتمز مشاهدات جمالکده مقیم اوله وپادشاها ملکا بزه دلیل اولوب بزی بزلکمزدن سکا اولاشدر وبزه طریق معرفتی ارشاد قیل حتی سنک
خدمت وطاعتکده سنکله مقیم اولابوز وطریق شکرنی کوستر که سنک قرب وصلتکله فرحناک پرطرب اولاوز والهی فناء اوصافمز ایله سنک
لم یزل ولایزال اولان اوصافک طریقینی هدایت ایله والهی سنک ارادتک حسبنجه سنک ایچون استقامتده اولماغه بعد البیان عیان هدایت
وشول عبد مخلص ومقرب یولنی دلالت قیل که مبدائی سندن ومنتهاسی سنک مشاهده جمال لایزالک اوله وبالجمله بر یول کوستر که انده
اعوجاج اولمایوب زیاده طاعات ولخزیده ارتفاع درجات اولان صراط مستقیم انبیا واولیا وطریق قدیم اتقیا واصفیا اوله بیت
قد تحیرت فیک خذ بیدی یا دلیلا لمن تحیر فیکا رباعی کر کافرم ای دوست مسلمانم کن مهجور توام بخوان ودرمانم کن
کردخوران نیم که ردیت جنیم باری ابر کوه تو قربانم کن زیرا که ان درم دادن سخی را لایقست اول زر وسیم ودینار ودرهم
وبذل اموال اتمک سخی یه لایقدر فاما جان سپردن خود سخای عاشقست جان سپار اولمق وباش فدا اتمک خود سخای عاشقدر یعنی
بین العشاق بذل مال اعتبار اولمایوب بلکه عاشق صادقک نشانی جانان یولنه ترک جان اتمکدر بیت جان مر فدا محبت جانانه سر دکل
ارباب عشقه ترک سر اتمک هنر دکل روایت اولنور که خلفاء عباسیه زماننده طایفه صوفیه نک قتلنه مبادرت اولنوب وجنید بغدادی
قدس سره مذهب ابی ثور اوزره مفتی اولوب قضا ایله کندولری تستر اتمش ایدی وابو الحسین نوری ایله صوفیه دن بر جماعت مؤاخذه اولنوب
بویونلری اورلمق امر اولنماغله اول زمانک قاعده سی اوزره ضرب اعناق ایچون برلری دوشندی وابو الحسین نوری قدس سره
سایر اخواننه تقدم ایدوب کندو جانینی بذل وایثار ایچون جلادک اوکنه واروب دیز چوکدی وبنی اول ضرب ایله دیو یلواردی

سیاف نوری یه بو مبادرت ایلدوکک نه شیدر بیلورمیسن دیدی ابو الحسین نوری نعم دیو بیوردی جلاد پس عجله وشتابک اصلی ندر دیدی
بیوردیلر که ای سیاف اخوان صفا وخلان باوفانک حیاتنی باری بر ساعت اولسون کندو اوزریمه اختیار ایلدم پس سیاف
ابو الحسین نورینک نثار جان وایثار اخوان خصوصنده اولان رتبه علیه سن کوروب دم بسته وحیران قالدی وقصه مزبوره خلیفه یه
انها اولنوب بونلرک احوالی بلنمک ایچون قاضی یه رد اولندیلر پس اول طایفه انبیا سیرت حضور قاضی یه وارد قده قاضی
ابو الحسین نوری یه مسایل فقهیه دن بر نسنه سؤال ایدوب نوری قدس سره کما هو حقه سؤاله جواب باصواب ویردکدن صکره لسان
شرعیلرین کلمات قدسیه ایله آراسته قیلوب وفتح کنز حقایق ایدوب فان لله عبادا اذا قاموا بالله واذا نطقوا نطقوا بالله دیوب
نیچه درر کلمات انسیه نثار ایلدی پس قاضی بکاء شدید ایله اغلایوب وخلیفه یه مکتوب ایله آدم کوندروب اکر بو طایفه علیه زنادقه اولورسه
وجه ارضده بر مسلم یوقدر دیو جواب ویردی اما عجبدرکه فی زماننا هزار وهزار بو مقوله بذل وایثار دخی کورلسه اصلا صورت وایزلر اولمایوب
حسین نوری اولمکه استعجال ایتدوکی کبی بونلر اولدرمکه استعجال ایدرلر ابو الحسین نوری بیوررلرکه نظرت یوما الی النور فلم ازل انظر الیه
حتی صرت ذلک النور آه ای معشوق ازلی

نظم

بر شراب عشقکله قانه کلمشلردنوز ... باش وجان ترکن اوروب میدانه کلمشلردنوز
آتش سوزان غمکله یانه کلمشلردنوز ... سجده خاک درجانانه کلمشلردنوز
دردمند زعاشقز درمانه کلمشلردنوز ... همدم ویار ومصاحب اولمز زاد ایله
مؤنسز انه یوقدر اول نیوم شیطان ایله ... کبر مشوز فقر وفنایه ترک باش وجان ایله
چون میسر اولدی وصلت اول کل خندان ایله ... بلبل کویا کبی افغانه کلمشلردنوز
حب دنیادن کچوب فقر ایله قلدق افتخار ... ملک فقرک شاهی یوز یعنی اسیر عشق یار
اولمشز مرد قلندر قلمشز ترک دیار ... بحر ذاتک کوهر مقصودی قلدق درکنار
کندی فرقت وصلت جانانه کلمشلردنوز

ایمدی ای عاشق صادق من جاء بالحسنة فله عشر امثالها فحوای کریمی اوزره حق یولنده هرنه که بذل اولنور
انک مکافاتی عشر امثال خیرات کثیره اعطا اولنمق مقرردر مثلا نان دهی از بهر حق نانت دهند حقدن اوتوری نان بذل ایدرسک انک عشر امثالی
سکا نان ویررلر وشویله که جان دهی از بهر حق جانت دهند محبت ربانیه اقتضاسی ایله حقدن اوتوری جان نثار ایدرسک سکا جان ویررلر
وابدی حیات ووصل ایدررلر پس بر عاشق که محبت جاناننده بذل جان ایله جود وسخا ایتمیه اکر انفاق ونثارده کشاده دست اولوب جمله دنیایی
بذل وعطا ایلسه ارباب عشق انی امساک ایله تعریف ایدرلر اما شویله که عاشق صادق راه دوستده بذل نفس وجانه مبادرت کوستروب
ومحبوب حقیقی دخی کرم کامل ولطف شاملدن عاشقک بذلنی قبول ایلسه عاشق مزبوره جواد وسخی تسمیه ایدرلر ایمدی حقیقتده عاشق صادق اولدر که
بر دنکی مشاهده سنده هزار جان نثار ایدوب ونثار جانی جانانی قبول قیلورسه جانانه منت بیله زیرا محبت محبوبده نثار اولنان جان محبوبک
مقابله سنده اندن اعلا جاودان عوض ویریلور ایمدی ای نیم جانم قطعه بنیم جان که تو داری وکیفش کم نرات حدیث هتکش ویادکار نتوان کرد
بروبه پیش سکان درش فشان جانرا که شاع بر آن نثار نتوان کرد آه ای سالک راه کورمزمیسن کر بریزد برکهای این چنار اکر بو چنارجده
اولان درخت چنارک اوراقی دوکلسه برک بی برکیش بخشد کردکار حضرت خلاق ومعطی ورزاق اول چناره برک بی برکی ورزق معنوی باغشلر
کذلک بو چنار وجودک اکتساب ایلدوکی اوراق نقودده وبرک اموال فی سبیل الله بذل ونثار اولونسه حق سبحانه وتعالی کسب واجتهادسز
اول عبد منفقه برکت معنوی وارزاق ابدی اعطا ایدر کر نماند از جود در دست تو مال اکر جود وعطا وبذل وسخا ایلدوکلدن سنک الکده
ملک ومال قالمادی ایسه کی کند فضل الهت پایمال فضل ربانی وکرم سبحانی سنی قچان پایمال ایدر یعنی رجل سخی انفاق مال ایله زر وسیمدن تجرد
اولماغله ایله دکلدر که حق سبحانه وتعالی انی محتاج وپایمال ایلیه کمسنه یه محتاج ایتمز بلکه فآتیهم الله ثواب الدنیا وحسن ثواب الآخرة والله
یحب المحسنین وعد کریمی اوزره دنیاده رزقی بی تعب وآخرتده اجر جزیل عنایت ایدر ومحشرده دریای حب ورحمتی تموج ایدوب بر موجب
یستبشرون بنعمة من الله وفضل وان الله لا یضیع اجر المؤمنین مؤمنلرک اجرینی ضایع قلمز وملایکه مقربین فضل الهیدن نعم فراوان جاودان ایله
تبشیر ایدرلر والحاصل هرکه کارد کردد انبارش تهی هر که بذر تخم ایلیه انک انباری تهی اولور لیکن اندر مزرعه باشد بهی لیکن مزرعه ده اکا نفع
وفایده واضعاف مضاعفه اولور یعنی تخمی نه قدر چوق اکسه انبارین تهی ایتسه وقت حصادده اکا کوره محصول الور ونیچه انبار دخی طولدورر
اغنیا بجهان تخم نکو باید کاشت هم از آن جنس که می کاری بر باید داشت فاما وانکه در انبار ماند وصرفه کرد وشول کمسنه که غله سی انبارده قالوب
یعنی زراعت ایلمیوب صرفه وادخار ایلدی اسپش موش حوادثها خورد انک غله سنی قمل وفاره حوادث اکل واضاعه ایلدی یعنی بشر مال
البخیل بحادث او وارث حدیث شریفنک مصداقنجه حوادث دهردن بعض بلا اصابت ایدوب قمل اهل وفاره حرصی انک کانن اکل ایدوب
کندویه نفعی اولماز وعاقبة الامر اجل کلدکده دیده حرصی الی آردنجه قالوب بالآخره وارثه ترک ایدر ایمدی لازم اولان بودرکه کفایت
مقدارنه قناعت ایدوب بر موجب الدنیا مزرعة الآخرة فی سبیل الله درمخزن اولان سیم وزر مخزن بذل ونثار ایلیه سن که ان المصدقین
والمصدقات واقرضوا الله قرضا حسنا یضاعف لهم ولهم اجر کریم فحوای منیفی اوزره انواع واضعاف اجور کثیره بوله سن قال علیه السلام
لعایشة رضی الله عنها ان اردت اللحاق بی فاقنعی من الدنیا بزاد الراکب ولا تخلعی قمیصا حتی ترقعیه وقال اللهم اجعل قوت آل محمد کفافا
فان زاد علی قدر الکفایة هلک وقال ایضا من اخذ من الدنیا فوق ما یکفیه فقد اخذ حتفه وروت عایشة رضی الله عنها قالت قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم السخی قریب من الله قریب من الناس بعید من النار والبخیل بعید من الله بعید من الناس بعید من الجنة قریب من النار

قطعه

هر کرا مال است وبخشش نیست ... او از آن مال بهره کی دارد
یا بتاراج حادثات ببرند ... یا بمیراث خواره بکذارد

الحاصل بر موجب كل شى هالك الا وجهه • ومحواى كل من عليها فان ويبقى وجه ربك ذو الجلال والاكرام **اين جهان نفى است در اثبات جو** بو جهان صورى كه نفى وفانى در بقاء حادوانى استرسك لا موجود الا الله ديوب عالم اثباتده استه **صورتت صفرست در معنيت جو** سنك صورتك صفر در يعنى وجود موهوم نقطه صفر در جوى معرفت ونهر حقيقت معنى ده در • پس حقيقى معنى ده طلب ايله • وصورت پرستلكدن وازكلوب داهل معنى اول زيرا فنا موجب بقا • وسرمايه ارتعادر • آيدى ديده بصيرتك كشاده قيلوب **جان شور تلخ پيش تيغ بر** يعنى مرشد كامل كه اسم عليه سعليه جذبات رحمانيه نورينه غرق اولوب شور وتلخ اولان روح حيوانى بى خنجر لا ايله قطع تيغ ايدوب الا فتنه ايلت وعشق سبحانى ايله افنا ووجودك جان **جان چون درياى شيرين را بخر** درياى شيرين وآب فرات كبى اولان جان لذيذى صاتون آل • يعنى روح اضافى يه مالك اولوب مشاهده جمال

لا يزالدن ذوق ولذت حاصل قيل • ترك خم كردم در درياپس ازين جام • مست از دوست كه اين جام سر انجام منست
دل وجانرا بتو دادم نه دلم ماند نه جان • اندرين قصه خدا عالم وعلام منست
حى جاويدى وسن از دم تو زنده شدم • كوى بردم زجهان يار چو همنام منست
قاسمى حاصل جان ودل ودين را بتو داد • سود عشقت نجهان حاصل ايام منست

پس اى مستمع قابل وطالب مقبل **ور نميدانى شدن زين آستان** اكر بو آستان عليه وعتبه سنيه دن المغنى بلمز سك • يعنى جان تلخ وشورى فدا ايدوب جان شيرين المغنى بلمز سك **بارى از من كوش كن اين داستان** بارى بو داستانى بندن استماع ايله وكوش هوش ايله دكله كه • دركاه حق واستانه مرشد محققه وارماغى بيلوب وبذل جان اتمك طريقنى كوروب سن دخى الكا كوره كار وجانكى نثار ايليه سن

قصه خليفه كه در كرم در زمان خود از حاتم طايى كذشته بود ونظير خود نداشت بر خليفه نك قصه سى در كه • عطا وكرم • ولطف وشيم بابنده كندو زماننده حاتم طايدن كچمش ايدى • وزمانه سنده كندويه نظير طوتمز ايدى **يك خليفه بود در ايام پيش** ايام سالفه واعوام سابقه ده بر خليفه نيكوراى ملك آراى وار ايدى **كرده حاتم را غلام جود خويش** حاتم طايى يه كندونك جود وسخا وبذل وعطاسنه بنده ايلمش ايدى خليفه مزبوره بر پادشاه معدلت پناه ايدى كه **رايت اكرام وداد افراشته** اعلام عدل ونظام ورايات داد واكرامى ترفيع ايدوب عالم وعالميانه عدل ايدردى افراشتن يوجلتمك ورايت سنجاق معناسنه در • واحسان وعطاسى بر وجهله مبذول ايدى كه **فقر وحاجت از جهان برداشته** جهان وجهانيادن فقر واحتياجى قالدرمش ايدى • وبر پادشاه عطابخش ايدى كه عتبه فلك مناسى ملاذ جهانيان اولوب **بحر ودر از بخششش صاف آمده** بحر ودر اولان درياى عدن انك بخش وعطاسندن صاف كلمش ايدى • يعنى بحر لولو انك سخا وكرمندن تحصيل صفوت ايدوب • بلكه دريا انك جودى دريا سنده بر قطره ايدى **داد او از قاف تا قاف آمده** اول شاه دين پناهك داد وعدلى قافدن قافه كلمش ايدى يعنى مشهور جهان اولمشيدى **در جهان خاك ابر وآب بود** روى زمين وجهان خاكده • اول پادشاه سعادت دستكاه • فى المثل سحاب پر امطار ايدى • يعنى وجود بهبودى وجه ارضه باران رحمت كبى نشو ونما ويرمش ايدى **مظهر بخشايش وهاب بود** ومظهر الطاف وبخشايش وهاب ايدى **از عطايش بحر وكان در زلزله** انك عطاسندن بحر وكان زلزله ده ايدى • چونكه اول پادشاه فيض وجوده بحر مواج كبى شهرت بولوب دست سخاسى منبع الطاف ومجمع اعطاف وآوازه احسانى قاف تا قاف منتشر اولدى **سوى جودش قافله بر قافله** انك جودى جانبنه قافله بر قافله ارباب حاجات تبادر ايدرلردى **قبله حاجت در ودروازه اش** انك در ودروازه سى اهل حاجته قبله اولمش ايدى **رفته در عالم بجود آوازه اش** انك آوازه سى جود وعطا ايله عالمه كتمش ايدى **هم عجم هم روم هم ترك وعرب مانده از جود وسخااش در عجب** وطوايف مزبوره انك جود وسخاسندن عجبه قالمشلر ايدى **آب حيوان بود ودرياى كرم** اول خليفه اكمل ومرشد مكمل آب حيات ودرياى كرم ايدى **زنده كشته هم عرب زو هم عجم** انك كلمات آب حيات روح افزا وجذبات درياى كرم نماسندن عرب وعجم زنده اولمشلر وحيات ابدى يه ايرمشلر ايدى • خليفه مزبوره دن مراد مظهر نور محمدى • ومطلع آفتاب تجلى احدى اولان انسان كامل • ومرشد مكمل در **كمال خجندى** • ايها العطشان فى واد الهوى

جوى جويان جانب دريا بيا • آب پيش لب همى تشنه • قالت الاكواب قل قل قولنا • از سقاهم ربهم ابريقهاست
تا طلب پيش لب ما دشما • كريه تا چند زعطش اى نور چشم • پيش چشمت آب چشمى بركنا • لو وجدت الخضر عيناً فانتبه
كيف يحيى النون فى عين البقا • اذ نسيت الحوت اكر باديت منست • همچو ان ماهى بخضرى آشنا • كر طلبكارى مشو دور از كمال
لن تجد بعدى ولياً مرشدا •

قصه اعرابى درويش وماجراى زن او با او بسبب قلت درويش اعرابى درويشك قصه سى ودرويشلك قلتى سببيله اعرابينك زوجه سى بيننده اعرابى ايله واقع اولان ماجرا بياننده در • اعرابى صحراده ساكن اولان عرب بادر قال المطرزى فى المغرب ان العرب مأخوذ من عربة وهى مكان فى ارض تهامة ولد فيها اسمعيل عليه السلام • والعربى نسبة الى العرب كان العجمى نسبة الى العجم • معلوم اوله كه درويش اعرابيدن مراد عقل وزن اعرابيدن مراد نفس در • حضرت مولانا قدس سره مخلص قصه ده مرد عرب وزندن مراد عقل ايله نفس اولدوغن مصرح ذكر بيوررلر • ومقدمه بيان اولندى كه حتى طرفين ده واقع اولاجق مباحثه ومناقشه عقل ايله نفسك اولدوغن فهم ايدوب قريب نغمه غايت • ودوسوسه حد ونهايت اولمادوغن بيلوب ديده بصيرتك كشاده قيله سن • وبر مرشد اكمل وخليفه صاحب كرم بولوب درياى وحدته طالب سن • واذا سن بشريتدن پاك اولوب پيروزن نفسك مكرندن خلاص اوله سن پس كوش هوشك كوش قيل كه كاشف اسرار كبريا جناب مولانا نه بيوررلر **يك شب اعرابى زنى مر شوى را** بر كيجه بر زن اعرابى شوهرينه **كفت وازحد برد كفت وكوى را** ديدى • وكفت وكوى حددن ايلتدى • يعنى بر كونه قيل وقال آزارلق ايدوب قيل وقالى حددن تجاوز ايلدى • شبدن مراد بو محلده معنى تاويلى سى اوزره شب كثرت ولياله جهل وغفلتدر كه • نفس مكار عقل بيچاره يه حالت غفلتده زحمت ويروب انواع تسويلات ايدر

ونيجه درلو خاطره يه دوشوروب كاروكسب ووجه معاش تنكى ايتدرر • ومشقت فقرى تذكر ايتدروب غم فردايه دوشورر • پس نفس مزبور اوزره زن اعرابى نفس • زوجى اولان عقل خالى ذهننه ايتدى **كين همه فقر وجفا كه ما كشيم** اى شوهر كه بو دكلو فقر وجفايى ما بر چكرز **جمله عالم در خوشى ما نا خوشيم** جمله عالم خوش عالمده وصفا وسرور وفراغ دستنده در برايه • بلا وجفا • ورنج وعنا • وفقر وفنا وناخوشلقده يوز **نانمان نى نانخورشمان درد ورشك** باندم بن تمام رنج نادم در ميان خاك رهخوار • شدم بند عناء ودرد ومحنت • بنايم هيچ رهايى زين مشقت • بلاى نفس ديد جمله مردان • اكر كردى نفست رنج بكردان

وينه زن اعرابى شوهرينه ايتدى **نانمان نى نانخورشمان درد ورشك** بزم نان ولقمه مز يوقدر • بلكه بزم نان خورشمز درد ورشك وغبطه وحسددر **نظم** حسد هركز مبر بر هيچ دنيى • وكرنه در بلا مانى بعقبى • حسد كر بر نهادت رخ نمايد • نمود عقل ودينت در ربايد **كوزه مانى آبمان از ديده اشك** بزم كوزه مزدخى يوقدر بلكه بزم كوزه مز ديده حر مانده تقاطر ايدن اشك حسرتدر **جامه مان روز تاب آفتاب** كوندزين بزم جامه وخلعتمز حرارت وتاب آفتابدر **شب نهالين ولحاف از ماهتاب** كيجه ايسه بزم دوشك ويورغانمز ماهتاب بدندر • حاصل كلام اى شوهر نامرام • غايت جوع وكرسنه لكدن خيالات واوهامه بند اقدام اولوب **قرص مه را قرص نان پنداشته** قرص ماهى قرص نان ظن وقياس اتمشز **دست سوى آسمان برداشته** كمال احتياجمزدن اليمزى جانب آسمانه يوقارو قالدرمشز • حتى كه نفس اماره آز وحرص ايله بيچاره اولوب آج كوزلولكندن هر كوردكى قرصى نان ظن اتمكله دست احتياج اچوب رذالت كوسترر **شعر**

ليل ونهار پيشه سى مكر ايله آل المش • دنيا ديدكلرى نه عجب پيره زال المش
در دوبلا فضاسى محل جدال المش • محنت بوجاى غم كبى اى غصه كوشه سى
دقتله ناظر اولسه كمسنه خيال المش • بش كون بونك بو سلطنت وطمطراقنه
حاصل بو كيم كمالنك آردى زوال المش • هر شنلكك اخرى برماتم غريب
مال وملالنه نظر اتسك ملال المش • تيمارى مار ودولتى لت مالى پر بلا
قبح دنيايى كوروب اعمى ويا بصير • پس زن اعرابى اولان نفس مكاره • شول بر فقير وقانع اولاى اهل حال المش
بو ملك اكچنده بر نيچه كون بكلك ايليش

اولماغله اهل قناعتدن اولمايوب شوهرينه ايتدى **ننك درويشان ز درويشى ما** بزم فقرمزدن درويشلره ننك وعار واردر **روز وشب از روزى انديشى ما** بزم روزى ونصيب فكرنده اولدوغمزدن • روزمز مانند شب تيره • وقلبمز بر غم وغصه در **خويش وبيكانه شده از ما رمان** خويش وبيكانه واقربا واجنبى كمال فقرمزدن بزدن اوركوجى وفرار ايدجى اولدى **بر مثال سامرى از مردمان** سامرينك آدميلردن نفرت ايلدوكى كبى • يعنى حضرت موسى عليه السلام ايچون طوره • قرق كون صايم اولمق امر اولنوب • وتوريت شريف نازل اولماسى وعد اولنماغله • طوره واروب قرا اولنان وعدى تمام ايدوب كلنجه • سامرى قوم موسايى عبادت عجله دعوت اتمكله • بر موجب واضلهم السامرى الآية اضلال وافساد ايدوب حضرت موسى عليه السلام جبل طوردن رجعت وقومنه عودت ايتدكده • حالت مزبوره يى كوروب • وسامرى اضلال ايتدوكن خبر الدقده سامرى يه بددعا ايلدى • پس سامرى كرفتار غذاب اولوب طريدا وحيدا بر دبيابانه كتدى • وقچن بر آدمى كورسه لا مساس ديو وحشيلر كبى فرار ايدردى • واكر بر كمسنه سامرى يه مس ايتسه فى الحال ايكيسنى دخى اسمه طوتوب بيچكس يانينه قريب اولمزدى • كما قال تعالى قال فاذهب فان لك فى الحيوة ان تقول لا مساس • وان لك موعدا لن تخلفه يعنى لن يخلفك الله وينجزه لك فى الآخرة بعد ما عاقبك فى الدنيا • پس زن اعرابى اشد فقر واحتياجله خلقدن مهجور اولدوغنى سامرى يه تشبيه ايدوب هر كس بزدن فرار ايدر ديدى • وز وجنه حالندن بنه شكايت ايدوب ايتدى اى شوهر فرضا **كر بخواهم از كسى يكمشت نسك** اكر بر كمسنه دن بر آوج مرجمك استيم **مر مرا كويد خمش كن مرك وجنك** تحقيق بودر كه بكا اسكت ودرد ومرك ديو جواب ويرر جنك دردمعناسنه در • ايمدى اى شوهر بزم حالمز مشكل اولدى • بو كا چاره كرك بو يله طورماغله اولماز • جنك خود عرب دكلى **مر عرب را فخر غزوست وعطا** عربه خود فخر غزا وعطادر • پس سن دخى نيچون برايش باشنه باشمايوب بو وجهله بطال طورورسن اى عربلر قصورى **در عرب تو همچو اندر خط خطا** طايفه عرب ايچنده سن خطده خطايه بكزرسن • يعنى خطده برحرف خطا ايدوب غلط يازلسه معنادن خارج اولدوغى كبى • سنك تركيبك دخى بين الاعراب ناكلش يازلمش خطه بكزر • زيرا خوى وخلقك عربه بكزمز **چه غزا ما بى غزا خود كشته ايم** اما نه غزا كه بز خود غزاسز كشته يوز • قنده قالدى كه غزا ايده يوز • زيرا **ما بتيغ فقر بى سر كشته ايم** بز تيغ فقر وفاقه ايله باشسز اولمشوز **چه عطا ما بر كداى مى تنيم** بز نه عطا ايلسك كرك بر كدا الك اوزرينه طولانورز • مثلا اودرنجك كبى **مر مكس را در هوا رك مى زنيم** هواده مكس طمارين اوروروز • يعنى كمال مرتبه رذالت ايدوب شى حقيره تنزل ايدرز • وسفلى همتز • وطمع وحرصمز دخى بر درجه يه وارمشدر كه **كر كسى مهمان رسد كر من منم** اكر بزه بر مهمان ايرشه اكر بن ايسم يعنى اكر بن كندومى بلدوكم شخص ايسم • مادام كه بنده بوكدا اچلك وحرص وطمع واردر • لاجرم اول مهمان اولان محترم **شب بخسبد دلقش از تن بركنم** چونكه كيجه ايله اويويه • فقر واحتياج وحرص وطمع وكرسنه واچلكمدن • اول مهمانك الق وجامه سن تنندن قوپاروم وبولسم درين صويارم • پس نفس شومك وصافى وجه مشروح اوزره اولماغله خزينه قلبى عشق الهى ايله مالامال • ومتاع علم ومعرفت ايله خوش حال اولميان مدعيلر • ومرايى ومزورلرك ايله خلقك مالنى يمك ايچون كندولرى شيخ ومرشد مرتبه سنده كوسترن مقلدلرك دخى مثالى بولنلرك حالنه بكزيوب • وانلاره ارادت كتورن مرده وخذله نك احوالى • بريه ده ابناء سبيلك يولن اوروب ومهمان اولان كمسنه لرى صويان چپلاق ودزد عربلره مشابهت تامه سى اولماغله • حضرت مولانا قدس سره الاسنى • طالب صادقلرى ايقاظ وانباه ايچون بو بيانى ايراد ايدوب بيوررلر كه **مغرور شدن مريدان محتاج بمدعيان مزور** **وايشانرا شيخ ومحتشم وواصل پنداشتن ونقل را از نقد نادانستن وبربسته را از بر رسته بحقيقت نشناختن** مريدان محتاجلرك اهل تزوير ومدعى اولان مقلدلره مغرور اولمه سى • وانلرى شيخ محتشم وواصل صاحب كرم قياس اتمك • ونقلى نقددن فرق ايده بلمامسنك • ومجاز ايله بربسته اولنلرى حقيقت ايله بر رسته اولان ارباب تحقيقدن تميز ايمديون

اکلامسنک بیاننده در • بو تقدیرجه بیان سابقک تأویلنده • بو توجیه دخی وجه درکه زن اعرابیدن مراد نفسک وسوسه سی اولمایوب بلکه نفس لوامه وملهمه
اولمق اوزره • عقل فعاله خطاب ایدوب ای مرد عاقل نیچه دک حقیقت حالدن غافل وبلا سعی وکوشش بطال وعاطل طوروب وغیرلرک قیل وقالنی سرقه
ایدوب تقلید صرفده قالالم • وعشق ومحبت • وعلم ومعرفتدن بی بهره وتهی دست اولالم • ایمدی کرکدرکه بر دنیا واخرت پادشاهی ذو عطا وکرم •
وصاحب خلق وشیم • مرشد مکرم بولوب انک دامننه تشبث ایتمکله • پیر چنکی فقر وفاقه دن خلاص اولدوغی کبی • بز دخی بر غم منقبتک سایه سنده
عشق خدا ایله غنی اولالم • وهر کوردکمز مزور ومتعلدی شیخ محترم • ومرشد محتشم ظن ایدوب قیل وقالنه فریفته اولمایوب جذبات رحمانیه وتجلیات
سبحانیه ظهورینه طالب اولالم • ونسیه دن کچوب نقد وقت استیلم • اشتمکی بو معنایه اشارت ایدوب بهر این کفتند دانایان بفن عاقل
ودانا وعالم بالله اولان بیلالر • فن حکمت وشهود معرفت ایله بوندن اوتوری دیدیلرکه • مزور ومتعلد اولان محتاج واجلرک مونس ومهمانی
اولمایوب بلکه میهمان محسنان باید شدن مختارک مهمانی اولمق کرک اما ای بی تمیز تو مرید ومیهمان آن کسی کس اول برکسنه نک مرید
ومهمانی سن که کوساند حاصلت را از خسی که اول مزور ومحتاج خس وناکسلکندن سنک حاصلکی آلور • فائده قالدی که سکا بر شئ اعطا ایلیه
وکوکلکده شمع چراغ محبت ایقاد ایلیه • بلکه اول کی نور آننک دخی کیدوب قلبک لیله مظلمه کبی تیره وتاریک اولوب دنیا واخرت یوخلی ایدر
زیرا نیست چیره چون ترا چیره کند کندوسی نفسنه غالب وقوی دکلدر سنی نیچه غالب ایدر • نته کیم سری سقطی رضی الله عنه بیورمشلردرکه
کندو نفسنی تأدیبنه عاجز اولان غیرک نفسنی تأدیبنه هزار بار عاجزدر • ایمدی اومقوله متعلد ناپخته نور نه بد مر ترا تیره کند سکا نور ویرمز
بلکه قلبکی تیره وبی نور ایدر چون ورا نوری نبود اندر قران چونکه اول مزور ومتعلدک بر نوری اولمادی نور کی یابند ازوی دیکران
اکلا سعادت حیننده غیرلر اندن نجان نور بولورلر • پس قبل تهذیب النفس ارشاده تصدی تقلید ایلین مدعی همچو اعمش کو کند داروی چشم شول چشمی
بی نور اولان اعمش کبی درکه • کانا اول غیرلرک چشمنه کحل مجلا چکوب علت بصیرت ودرد دیده حقیقته علاج ایدر چه کشد در چشمها الا که پشم
اول اعمش اولان مدعی چشم دله نه کشیده قیلور • چکمز الا که پشم چکر یعنی عین جانده قیل تبوروب • وحدتی کثرت وبری ایکی کورن احوللردن ایدر
دور دوشسن زیاده ایلر مولانا جامی

کی کشد سبزه سر از خاک چمن • رشته ابر نفکنده رسن • بی دلی زنده چه مردار چه تو
زین شرف مانده چه دیوار چه تو • زنده بودن بدل از محرمی است • وین هنر خاصیت آدمی است • دل بدست بیرخرد نتوان یافت
بکذر از خود که بخود نتوان یافت • سالها خون جگر باید خورد • خاک ره کحل بصر باید کرد • بوکه از زنده دلی یابی بوی
بره زنده دلی آری روی • دل شود زنده زبی خویشتنی • نه ز پر علمی وبسیار فنی • پس کاشف اسرار معنوی حضرت

خداوندکار مولوی • مزور ومتعلد اولان بی فروغ وبی نورلرک احوالنی مناسبتله بیان ایلدیکی • تکرار زن عربک شوهری مرد اعرابی ایله
اولان مناقشه سن تقریر والمارک لسانندن مدعی وکاذب اولان شیخلرک بعض حاللرین دخی اظهاره شروع ایدوب بیوررلرکه • زن اعرابی
ایمدی حال اینست در فقر وفنا • بزم حالمز خود فقر وفاقه بو ایله در هیچ مهمانی میا مغرور ما • هیچ بر مهمان بزه مغرور وفریفته اولماسون
ومعالم دیونان ونعمته ترقب ایتمسون قحط ده سال از نیدی در صور اکر صورتلرده اون سنه نک قحطنی کوررسک چشمها بکشا واندر ما نکر
کوزلرکی آچ وبزه نظر ایله کورکه ظاهر ما چون درون مدعی بزم ظاهرمز مدعی کذابک درونی کبی در • یعنی بز ظاهرده نه دخیله مفلس وآچ
وذلیل ومحتاج ایسک • مدعی نک دخی درونی بزم کبی آچ ومحتاج در در دلش ظلمت زبانش شعشعی اکرچه کیم زبان مدعی ده ارباب حال کلماتندن
برلمعه وشعشعه واردر • لکن قلبی ظلم دکدر اولوب قطعا نور جذبات دن اثر یوقدر • زیرا درونی ریا ونفاق ایله پر کدر ایکن •
زبانی صدق واخلاص ایله کوستروب خباثت علی الخباثت ایدر وحقیقت حالنه نظر اولونسه از خدا نی بوی او را نی اثر خدای متعال
ومحبوب لایزالدن انک دماغ جاننه نه بر رایحه ونه بر اثر وار • فاما دعویش افزون زشیث وبو البشر انک دعواسی شیث نبی وادم صفی علیهما السلام دن
افزوندر پس شیث وآدم دعوی ایتدیلرمی که حتی بونلرک دعواسی انلردن زیاده اوله دنیورسه • نعم انبیاء عظام جمله انامی طریق مستقیم اسلامه
دعوت ایچون مبعوث اولمشلردر • ولکن دعوت انبیا امر حقله در • ودعوت اولیاء کمل دخی خاصه طالبلری ارشاد اندوکی اذن حقله در •
فاما انبیاء عظام اظهار معجزه ودعوته مامورلر • واولیاء کرام طالب مستعدلردن غیریدن مستورلردر • وانبیا واولیانک دعوتی متعلدلرک
دعوای کاذبی کبی دکلدر ع مدعی هستم ولی کذاب نی • انبیا واولیانک کلامیدر • والمارک بازاری نقد در فرداسی یوقدر • پس برکسنه بن خود
مدعی دکلم وکمال دعواسن اتمزم دیسه • اکرچه لسان قال ایله دعواسن اظهار ایتمز ایسه • ارقه سنه خرقه وباشنه تاج ورساله • وبوینه ردا
واله عصا آلوب دبر خانقاهده چوب وتوروب • وباشنه واقرآدم جمع ایدوب • مقام ریاستده قایم اولدوغی فعلا عین دعوی دکلمیدر
پس دعواسنده صادق ایسه • زاده الله ارشاده • فاما صورت ادعاسی ودنیا صبروسی اولورسه وای اکا • حیفا ودریغا اکا تابع اولان
بی تمیزلره • نته کیم مولانا جامی دخی فعلا مدعی ومرایی اولان طایفه نک حالنی بیان ایدوب • طالب صادقلری اومقوله قید تکلفدن تخلیص
ایچون بیوررلرکه نظم سبحه

ای بصوفی کری آوازه بلند • کرده زین شغل باوازه پسند • نیستی صوفی ازین نام چه سود
دعوی پختگی از خام چه سود • جامه فوط چه پوشی زهوس • پر هر خوان چه کشایی چو مکس • طوطی قدسی واز هیچ کسی
بپرنی پر بهوای مکسی • دین که صد پاره زبی باکی تست • کندش خرقه صد پاره درست • کردی انداخته سجاده بدوش
کرد بازار چو سجاده فروش • لیک بازار کسان دیده ورند • صد ازین جنس بیک جو نخرند • در ره اهل دل از همت پست

جز عصا نیست ترا هیچ بدست • انکه در چه فتد از لغزش پا • دست کیرش نباید ز عصا • هست مسواک بکف سوهانت
کز طمع تیز کند دندانت • ترسم از بیخ برد چون شجره • تیز دندانیت آخر چو اره • رشته سبحه بر انکشت مپیچ
کز ان حلقه برون ناید هیچ • کر حساب حسنات هوس است • عقد انکشت تو تسبیح بس است • چون زنان سوی ابصد رعنایی
ریش از شانه زدن آرایی • شانه بفکن چو نه مردانه • که بهاین دست جدا از شانه • صوفی آنست که از خود رستست
وز نکو رسته وا زبد جستست • الحاصل صفات مزبوره ایله متصف اولان متعلد ومرایی وکذاب دیو عمله دیو نموده و راهم نقش خویش
شیطان دخی کندو نقشنی اکا کوسترممشدر • فائده قالدی که انک روننده نقش محبت ربانیه اوله • مع هذا او همی کوید زاید الیم پیش
اول مدعی لاف وکذاف ایدوب بزاید الدنوزه دخی زیاده یوز دیو اوکنور • وباعث لاف وکذاف در دینور سه حرف درویشان بدزدد دیده بسی
درویشلر حرفنی چوق اوغورلامش • یعنی حال حاصل ایتمکه کوشش ایتمیوب مجرد اصطلاحات صوفیه ازبرلمک • والکلکنده ولی خلعه کامل کوسترک
ایچون فصوص نصوص • واحیا وکیمیا ومثنوی ومعنوی • ومنظومات عطار وغزنوی • ودیوان قاسم وجامی • وبونک امثالی کلمات حقایق
نکاتی اوقیوب ومفهوملرین ازبرلیوب اولیاء اصفیانک اشارات وعباراتن سرقه ایلمش • وبونلری اوقومقدن اصلا کندونک
اصلاح نفس مراد ایتمیوب اوقودقچه حیله وخدعه ومکر دریاسی ارتوب خلق عالمه بر وجهله کورنمش که تا کمان آید که هست او خود کسی
حتی خلقه حسن ظن کلکه اول خود اولیاء الله ومرشد راه دن • بر مرد فرد کامل اوله • حقا خلق عامی نیجه کامنه دوشمسون که اول تلبیس دن دور
خرده کیرد در سخن بر بایزید سوز سویلمه ده بایزید بسطامی یه خرده طوتر • وکانه اولیاء محققینک عباراتنده اولان اشاراتی فهم اتمکدن
اعدا ذو قلوب توجیهنده انواع نکات بیان ایدر • اما خبری یوقدرکه ننک دارد از درون او یزید اهل حقه اولان بغض وعداوت
وضدیت وبینونتدن یزید دخی انکله ونندن عار ایدر • ونه طورتر عجب عبرت بی حمیتدرکه بی نوا از خوان ونان آسمان آسمان
فیض سانک نان وخوانندن بی بهره وبی نصیب قالمش پیش او ننداخت حق یک استخوان وحق سبحانه وتعالی انک اوکنه بر کمک اتماش ایکن
او ندا کرده که خوان بنهاده ام اول طورمز ندا ایدرمش که خوان ونعمت قوشم • یعنی طالبلری ارشاد ایچون اوکومه کتابلر دوکوب
انواع نفایس معارف سبحانیه سویلیورم نایب حقم خلیفه زاده ام حقک نایبی وخلیفه زاده یم وافضل دوران واکمل نامم زیرا
بن کوردوکم کتابلری کمسنه کورمامشدر • ونیم ایلدوکم تقریری کمسنه مالک اولمامشدر الصلا ساده دلان پیچ پیچ هیچ هیچ بو محلده زیاده
زایی معناسنه • وباخود کوکلری اوهام وخیال وکثرت اشتغال ایله طولاشمش وقات قات اولمش معناسنه اوله • یعنی ای زیاده کاللن بولان
وما سوا ایله قلبلری طولاشق اولان ساده دللر الصلا کثرت ومراحمه اوزره کلوب مجلس وعظ ونصیحت • ومحفل علم ومعرفتمه حاضر اولیکوز
تا خورید از خوان جودم سیر هیچ تاکم بنم خوان جودمدن بلا مانع طوینجه تناول ایدیکوز • هیچ مانع نی تقدیرنده اولمق اوزره معنی ویرلدی
دیرلک دخی اکثری بو معنایه اختیار ایتمشلر • لکن خاطر فاتره بو معنی دخی خطور ایتدی که • ندا کرده که الصلا ای ساده دلان تا از خوان جودم
بخورید اما عجب حالتست که ان خوان موهوم آن مدعی مزور هیچ فرد سیر نشد است مفهومی اوزره معنی ویریله • یعنی کرچه کیم اول مدعی مزور
بو قدر فریاد ایدوب خلق عالمه کلکز • ونعم جودمدن تناول ایدیکز دیر • فاما عجبدرکه اصلا نعمتندن طویمش وخوان وعطاسندن کورش
هیچ کس بو قدر لطیفه ارباب دولتدن بیریسی کمال خست اوزره مجبول اولماغله همصحبتلرندن بریسی بعض حسودلری اول صاحب دولته
غمز ایدوب فلان مصاحبکز وارد وغی مجلسلرده سلطانمک نام شریفن چکشدروب یکی غایت ایله کوچک صحنلر ایله بیوزر دیو ذم ایدرمش
ابرلر صاحب سعادت دخی خیلی غضبناک اولوب اول ندیمی کلدکده ای کفار النعمه بنی وار دوغک یرلرده نان وخوانی کوچک صحنلرده
دیو هجو ومدح ایدرسن دیوب انواع عتاب ایتمکله اول کمسنه دخی سلطانم حاشا بو سوز بکا افترا محض در علی الخصوص افترا وبهتان اولدوغنه
بو دلیل درکه • بو قدر بیلدن بردن سزک صحنلرکز وار ایدوکن کورمدم • قنده قالدی که بیوک وکوچک اولدوغن سویلیم دیو کندویی
عتابدن تخلیص ایلمش کذلک مدعیلر دخی خلقی خوان محبت ونعم معرفته دعوت ایدرلر • ولکن واروب ملازم صحبتی اولانلردن هیچ فرد •
محبتدن بر شمه دخی استشمام ایتمهمش • فائده قالدی که شبع وتسلی حاصل ایلیه • خلاصه کلام سالها بر وعده فردا کسان
کرد آن در کشته فردا مرسان انجه بیلر وعده فردا اوزرینه چوق کمسنه لر اول مدعی کذابک اطرافن وحلقه ذکرین طولانمش فردا آن
ایرشمیجی یعنی بو کون ویارین دینک نهایتن کورمیوب هیچ فرد درد نه درمان بولمامش • وخذلان وحرمانده قالمش از سبحه جامی

نه بچشم تو ز دیدن اثری • نه بکوشت ز شنیدن خبری • نه بر خار کلش دیداری • نه بر دمنش بازاری
نه ز بلبل شنود آوازی • نه ز لب غنچه نهانی رازی • نه کنی کوش ونه بینی چندین • کور وکر چند نشینی چندین
چند کاهی ره اکابان کیر • ترک همراهی بی راهان کیر • خشک ابری که بود ز آب تهی • ناید از وی صفت آب دهی
مغز خواهی نظر از پوست بنه • مغز کوبی نکنه پوست پسند • حرف غیر از ورق دل بتراش • خاطر از ناخن فکرت مخراش
از همه ساده کن آیینه خویش • وز همه پاک بشو سینه خویش • تا شود کنج صفا سینه تو • غرق نور از دل آیینه تو
دوست آنجا که بود جلوه نمای • حجت عقل بود تفرقه زای • چون نماید بتو این دولت روی • رو دران آر وبکس هیچ مکوی
آه کیم تو ساده دل اولان طلبه نیجه ایتسونلرکه دیر باید تا که سر آدمی آشکاره کردد از بیش وکمی قتی چوق زمان کرکدرکه حتی

آدمینک درونندە اولان سر وحقیقتی • وکذب وصادقی زیادەدن ونقصاندن هر نە ایسە اشکارە وظاهر اولە • لا سیما فی زماننا اولان
صورت اوغریسی وعبادت سارقی کوکل آغریسی چوقدر • هر کیمە وارلسە محبت وحال وعرفان وکمالدن سویلر • ایدی نظر سوزە دکل همان قلبکدە
ظهور ایدن سوزە وجذبە ومحبتەدر • والا سوزە قالان مخذول ومحروم اولمق مقرردر • اما سوء ظن دخی جایز دکلدر • بلکە مرشد محقق بولنجە
هیچ برطریقی یرمیوب • وحسن وقبیح دیمیوب مقصودە واصل اولنجە جملەدە ارایوب الە کوررنجە دکین راحت اولمیەسن • بعدە حقیقت حال
معلوم اولدقدە خاموش اولوب هر کسی مرتبەسنجە خوش کوروب حالکە شکر ایلیەسن • والبتە حق بودر بن جملە یە حقی اذعان ایتدورم دعیە
اوشمیوب هیچ فرد ایلە بحث وجدال وقیل وقال ایتمیەسن • هر کس حالندن خشنوددر • وجملە عالم قدم واحدەدە بولنمق محالدر • بلکە اکثرینک
فتنە کندولردن ایرددە بولنمالرک قتلی حلالدر • عشق اولسون اول عاشق صادقە کە بولە • وبیلە واولە • وهضم ایلیوب کنجینە اسرار الهیە اولە
نهایت حال کندو خصوصکدە دون همت اولمایوب اولور اولمازە قناعت ایتمیەسن • وجذبات رحمانیە وتجلیات ذاتیەدن غیریلە اوکمیە
وارایوب بولامادم دیو امیدک کسمیەسن • وهر کوردوکک قیویە کوپەدک دوشمیەسن • الحاصل زیر دیوار بدن گنجیست یا دیواربدن آلتندە
برکنجی واردر • ویاخود خانە مارست وموروا ژدها مار ومور واژدها خانەسی بیلمزیز • یعنی دیوار بدن آلتندە اولان آدمیدە کنج محبت سبحانیە
دکز • اوصاف ربانیە می واردر • یوخسە مار وکژدم وعقرب واژدها اولان حرص وحسد • وبخل ونخوت وحب دنیا وثروت • وسایر اخلاق
ذمیمە می واردر بیلمزیز • ومرشد کامل اولمادقجە انلارک حقیقتی کورلمز چونکە پیدا کشت کو چیزی نبود چونکە نیجە زماندن صکرە طالب صادقە
وجه الله
پیدا اولدیکە • اول بایزید وجنید • وغلبە ادعاسندە اولان مزور وکذاب بر شی دکلمش • وجملە کفتاری دروغ وبی معنی ایمش اما نە فایدەکە
عمر طالب رفت آکاهی چە سود طالبک عمری کتدی ووجودی فنایە واردی • پس اکاهلکک نە فایدەسی اولدی • اصلا فایدەسی اولمایوب
بلکە انجق تأسف وندامتدن غیری نسنە حاصل اولمادی • پس طالب دردمندە نە قیلسون لابد خایب وخاسر قالسونمی دینورسە محروم اولماز
کاە اولورکە طالب طلبندە صدق وخلوص اوزرە اولوب حقدن غیری مقصودی اولماسە • اوسقولە مجرد تزیین ظواهر ایدوب معارف وتصوف
ومناقب سلفدن نیجە قیل وقال ازبرلیوب بی حالت وبی ذوق اولان دروغکوی ومقلدلردن بیریسنک • ماننده مرغ صغیر اولان دام تزویرنە
بند دخی اولسە حضرت حق وفیاض مطلق • اول طالب دردمندک صدق وخلوصی برکاتندە انی محروم قومز • لاجرم برطریقلە اهل حقیقە واصل
ویاخود من حیث لا یشعر مرآت قلبندە نور محمدی لمعان ایدوب کدورات بشریەدن خلاص اولور • ولکن حالت مزبورە نادر واقع اولور بو
حضرت مولانا قدس الله سره بو سرخ شرنفک بیاننە شروع بیورورلر • در بیان آن کە نادر افتد کە مریدی در مدعی مزور اعتقادی بصدق
ببندد کە او کسیست وبدین اعتقاد بمقامی برسد کە شیخش در خواب ندیدە باشد وآب وآتش اورا گزند نکند وشیخش را گزند کند ولکن
بنادر نادر یعنی بو فصل انک بیاننددرکە • آز واقع اولورکە بر مرید عاشق • وطالب صادق خلوص عقیدت وصدق طویت ایلە بر مدعی مزورە
شیخ کامل ومرشد مکمل دیو اعتقاد باغلیە • واول مقلدی فی نفس الامر بر مرد واصل ومحقق قیاس ایدوب انک پی روی اولور • وشرط طالب ایسە
یرینە کتوروب ترک آشنا وبیکانە ایدر • وبو حسن اعتقاد سببی ایلە • اول مرید فایق بر مقامە ایرشورکە شیخی اولان ناقص وناقابل اول مقامی
خوابندە دخی کورمامش اولور • وآب وآتش یعنی مزاج عنصری ع ای عناصر مزاجت را غلام • مصداقنجە اول طالب صادقە بندە ومحکوم اولوب •
ضرر وکزند ایتمز • وانک شیخی اولان مقلد ومزورە ع هر مزاجی را عناصر مایە است • وفقنجە ضرر وزیان ایدر • یعنی محکوم حکم طبیعت اولماغلە
حب ریاست وتزویر وارات مریدک شاهداتی اولان خلوص ووحدتە ارتقا ایتدیرمز • ولکن حالت مزبورە اقل من القلیل واقع اولور •
پس النادر کالمعدوم مضمونجە بوکا اعتبار یوقدر • بلکە هر برنزلدە انواع ترقی وهر برشهودندە اصناف تزاید بولوب قبلە حقیقی نمایان اولنجەیەدک
بر مرشد محققە واصل اولمق وبو یولدە جان وباش اوینامق لازمدر دیو بیورورلرکە لیک نادر طالب آید کز فروغ لیکن از طالب کلورکە
فروغ حسن اعتقاد وشعلە خلوص نهادندن درحق او نافع آید آن دروغ اول مزور ومدعینک کذب ودروغی اول مریدک حقندە نافع کلە
او بقصد نیک خود جایی رسد اول مرید صادق خود کندنک قصد نیک ونیت خوبیلە بر مقام منیعە ایرشور گرچە جان پنداشتە وآن آمدە
گرچە کیم اول مرید مستعد شیخنی جان ظن ایلدی • ولکن اول جسد کلدی • یعنی اگرچە کیم مرید مستمع شیخندن استماع ایلدوکی کلمات اولیایی
شیخنک حالی ظن ایدوب روح محض وصاحب فیض بیلدی لکن شیخی سویلدوکی سوزلرک صاحبی اولمایوب روحسز بر جسد کبی اولدوغن مرید صادق
اول کلمات قدسیەلرک انوار حقایقن قلبندە مشاهدە ایتدکدە بیلوب • کندوسی صدق وخلوص ایلە • مرتبە روحانیە • ودرجە ملکیە
واروب شیخی جسد بی روح اولدوغی ظاهر وباهر اولدی • مثلا الفاظ عربیەدن بعض لغات ازبرلیوب معناسندن خبردار اولمیان اعجام
تلفظ ایلدکدە • هنوز معنادن غافل اولان مردعامی • اول متکلمی سویلدوکی سوزدن خبیر صانوب • بعدە کندوسی معنایە واقف اولدقدە •
متکلم معلدک قطعا معنادن اکاهی اولمادوغن • وجاهل وغافل اولدوغن فهم ایدوب انواع غلطات سویلدوکن فهم ایلدوکی کبی مرید صادق
دخی ذوق وحالندن خبری اولمیان شیخی تمییز وتشخیص وترکیبدن حاصل اولان معانی بی اذعان قیلور • وبرکات حسن اعتقاد دیکلوکندە
اصابت ایدوب مقصودە نایل اولور • ومثلا اول مریدک صحت سلوکی چون تحری در دل شب قبلە را کیچە اچندە مصلی قبلەیە تحری ایتمک کبی در
قبلە نی وآن نماز او روا اگرچە تحری ایلە متوجە قبلە دکلدر • ولکن مصلینک صلاتی المجتهد الشرع قبولە قرین در • کذلک اول مریدک دخی
شیخ مدعینک ادعاسنی راست صانوب مرشد کامل • وقبلە حقیقی قیاس ایتمکلە • کوکلدن ایلدوکی • نماز عند الله مقبول اولور • ولکن حقیقتدە

قبلەیە توجە ایتمامش اولور • ایمدی تحری شب تیرە جهل دە جایزدر • اما روز روشن ومحراب معین اولان جامع علم وعرفاندە تحری جایز اولماز
وحرم کعبەدە اولانلر ذرە قدر کعبەدن منحرف اولسەلر صلوات وعبادتلری فاسد اولور • پس کعبە اهل ولا اولان مرشد اکملی • افتاب انور کبی ضیا
کستر ایکن تحری ایتمک کمال جهل وعناددر شعر • پرشان حال ایدن گرچە بنی زلفک هوا سیدر • کوکل جمعیتن افزون قیلان وصلک صفا سیدر
یوزکە مسجد جامع صلاتندە بنم عابد • محقق استوا قبلم ایکی قاشک اراسیدر • فنا قیلە بنی عشقک اکل غم ای دم عیسی
فنا اولمق طریقندە بقا دولت بقاسیدر • ایمدی بنم روحم جان کعبەسن طواف ایتمین • زاهد خشک تحت مردە صفاسی یوق • وسجدە دیوارە در
پس بو کونی یارینە قومە • وفرصتی فوت ایتمە • دردکە چارە ایستە آتش عشقە یان وذوق وحالە بویان • ودعوای کاذبدن بری اول • زیرا
مدعی را قحط جان اندر سرست مدعی نک قحط جانی درون سرندە در لیک او را قحط نان در ظاهرست لکن قحط نان بزە ظاهردەدر • یعنی زن
اعرابی شوهرینە ایتدی اول مزور مدعی معنی وباطنا جان فقیری اولوب ظاهر حالدە کندو ولی غنی ومحتشم کوسترر • بر ایسە ظاهردە نان فقیری یوز
فاذا کان کذلک ما چرا چون مدعی پنهان کنیم بز فقر واحتیاجمزی نیچون مدعی کبی پنهان ایدرز بهر ناموس فرو رجان کنیم عرض وناموسدن اوتوری
جان چکشورز • یعنی عرض احتیاج ایلە اظهار فاقەدن عار ایدوب کانە تحت ناموسدە عضمزی صیانت ایچون خلق بزی غنی قیاس ایلسون دیو بولالر
چکرز • وکندو ولی عالم برینە عدایدن نادان جاهل قالدوغی کبی بز دخی بی نان ونمک قالورز • پس الحیا یمنع الرزق قولیلە متنصح اولوب ترک عار
وناموس ایلیەلم • وکرم واحسان ایلە موصوف بر غنی ذو العطا یە واروب احوالمز بیلدرەلم • وتقریر ماجرا ایدەلم حتی فقر وفلاکتدن قورتیلوب
بر مقدار رطوبت ورفاهیت الە کتورەلم • بو جملە مذکورات نفس امارە طرفندن جانب عقلە ابراز اولنان تسویلات • ویاخود نفس ملهمە
طرفندن عقل فعالە اولان ترغیباتدر • پس مرد اعرابی دخی زوجەسنە نە وجهلە جواب ویردوکن بیان ایدوب بیورورلرکە صبر فرمودن
اعرابی زن خود را وفضیلت صبر وفقر گفتن با زن اعرابینک کندو عورتنە صبر بیورماسی • وفضیلت صبر وفقری زوجەسنە سویلەمەسی
بیانندەدر شوی گفتش چند جویی دخل وکشت ارعورتنە ایتدی نیچە یە دکین دخل ونفع • ومحصول زرع استرسن دخل وکشت تعبیرندە رجلدن زن
بعض ایهام دخی واردر • پس ای خاتون نفعکە قناعت عرضەسی قیلوب بو داعیەدن کچ • وقدر کفایەیە راضیە اول • واامام محمد غزالینک اربعین نام
کتابندە بیوردقلری معنایی استماع ایدوب موجبیلە عمل ایلە فقال قدس سره • فاعلم ان الضرورة انما تدعوا الی المطعم والملبس فقط فان کنت
التجمل فی الملبس فیکفیک فی السنة دیناران لشتائک وصیفک • فتجد بە ثوبا خشنا یدفع عنک الحر والبرد • وان ترکت التنعم فی مطعمک والشبع من الطعام
فی جمیع احوالک فیکفیک کل یوم مد فیکون فی السنة خمسمائە رطل ایمدی بو جهان فانیدە دخی زیادە نە دیلرسن خصوصا خود چە ماند از عمر افزونتر گذشت
خود عمردن نە قالدی زیادەرکی کچدی • شمدنصکرە ابواب اغنیایە کشت ایدوب نیلک کرکدر • وارث نبی امام علی کرم الله وجهە ارشاد ترک
ومذکار لوازم مرک خصوصندە نە دیمشلر • وقوت یکروزە یە قناعت • ودریوزەدن بهر حال فراغت بابندە • نە وجهلە تنبیە بیورمشلر
اندکمی پس سمع جانک ودش قیل کە نە بیورمشلردر شعر • بیت وثوب وقوت یوم • یکفی لمن فی غد یموت • وربما کان اضعف یوم
والنصف من قوتە یموت • بیت یواری الفتی وثوب • یستر من عورتە وقوت • هذا بلاغ لمن یحیا • وذا کثیر لمن یموت
واهل فرس دخی بو ابیاتک مضمونی تجربە ایدوب دیمشلرکە رباعی • چون داد خدا روزی یکروزە ترا • اعیبت دکر سوال ودریوزە ترا
باخود دنبری هیچ دران دم کە برد • تقدیر ازین گنبد فیروزە ترا • ایمدی ای زن لا یعقل عاقل اندر بیش ونقصان ننگرد مرد عاقل
سطعومات وملبوساتک زیادە ونقصاننە نظر ایلمز زانکە هر دو همچو سیلی بگذرد زیرا اکر بیش واکر کم ایکیسی دخی سیل روان کبی جریان
ایدوب نسق واحد اوزرە برقرار اولماز • کما قال علی کرم الله وجهە شعر الم تر ان الدهر یوم ولیلة • یکران من سبت جدید الی سبت
فقل لجدید الثوب لا بد من بلی • وقل لاجتماع الشمل لا بد من شت • ایمدی بنم جانم خواه صاف وخواه سیل تیرە رو گرکە صاف وگرکە تیرە رو
وبو لانق سیل • یعنی اکر سیل صافی کبی اولان نعمت باراحت • وصحت پر رفاهیت • واکر سیل تیرە کبی تکدر اولان عنا ومحنت ورنج ومشقت
چون نمی ماند دمی ازوی مگو چونکە سریع الاستحالە اولوب برقرار وپایدار دکلدر • اندن بردم سویلمە • ونعمتنە مسرور ومحنتنە محزون اولمە
رباعی
فریاد وفغان زنفس اماره من • کو صبر جمیل تا کند چاره من • سر رشتە صبر گر نباشد در کف • کی جمع شود این دل صد پارە من
آە ای زن میشوم دنیادە خود کچنلمدک نە وار در کو رفرمیسن اندرین عالم هزاران جانور بو جهان فانیدە هزاران جانور
می زید خوش عیش بی زیر وزبر اعلا واسفل وغنی وافقر اعتباری اولمقسزن عیش خوب ومعاش مرغوب اوزرە زندکانی قیلور • واول رزاق
وکفیل • وفتاح وجمیل • ما یدب فی الارض اولان جمیع حیواناتە • وبجردە اولان جانورلرە رزقن ویروب هیچ برینی بی بهرە وبی دایە قومز
کما قال تبارک وتعالی • وکاین من دابة لا تحمل رزقها الله یرزقها وایاکم وهو السمیع العلیم • وقال علیه السلام من توکل علی الله حق توکله فهو کالطیر
تغدوا خماصا وتروح بطانا • پس جمیع ذی روح حق سبحانە وتعالی تقدیر ایلدوکی رزقی غداسن اولوب شکر نعمت ایدرلر مثلا شکر میگوید خدا را فاختە
اوکیک قوشی شکر وسپاس خدای متعال ایدر بر درخت وبرگ شب ناساختە درخت اوزرندە وکیجە تغذی ایدەجک ازق وقوتی دوزلمامش
کذلک حمد میگوید خدا را عندلیب کاعتماد رزق بر تست ای مجیب عندلیب دخی یا مجیب السائلین • ویا خیر الرازقین رزق اعتمادی سنک
اوزرکەدر دیو خدای عز وجل درکاهنە حمد وثنا ایدر • وکفیل ورزاق اول موجد وخلاق اولدوغن بیلور • کما قال تعالی ومامن دابة فی الارض
الا علی الله رزقها • پس ای زن اشبو مثاللرک انواع نیرکە باز دست شاه را کردە نوید باز بلند پرواز • شاهک النە امید ایلمش • وقلبنی

شانك السنده اولان نواله به قیندروب از همه مردار ببریده امید دوكلی مرداردن قطع امید ایتمش همچنین از پشه گیری تا به پیل كذلك قیاس ایلكه سیوریسی
پشه دن تا پیله وارنجه یعنی صغیر جسم ده اولان بعوضه حقیره دن جثه عظیمه سی اولان فیل كبیره وارنجه نه قدر ذو حیات شد عیال الله حق نعم الوكیل
عموما عیال الله اولدی حق سبحانه وتعالی نه كوچك وكبیل وعبادینك اوقات وارزاقن ویریجی نه خوب لطیف رزاق وكفیلدر كما قال علیه السلام
الخلق عیال الله واحب الخلق الیه انفعهم لعیاله مخلوق عیال حق اولمق نه وجهله موافق اولدوغی نخجیران وشیر حكایه سنده احسن وجه اوزره تحقیق اولنمشدر
ایدی بیت منم شهباز قدسی كیم السنده طوترا اول سلطان … منم سرباز انسی كیم ایرشدم ذو المعالی دن ذلیلدوكی كبی ای زن بز دخی حق سبحانه وتعالی نك
ید قدرت ودست كفالتنده ایكن دست شاهده اولان باز قدر اذعان وایقان ایتمز بوقیه ركه خلق عیال حق اولدوغندن غافل اولوب
حرص وطمعه دوشه وز ودنیانك خرفات فانیه سندن ال چكوب قناعت اختیار ایتمیه وز ولكتاب كریمده حق سبحانه وتعالی من عمل صالحا
من ذكر او انثی وهو مؤمن فلنحیینه حیوة طیبة دیو بیوردوغی وعده دن بهره مند اولمیاوز زیرا اكثر مفسرین حیات طیبه دن مراد امر دنیاده
اولان قناعتدر دیمشلر خصوصا مفخر موجودات علیه اكمل التحیات القناعة كنز لا یفنی بیوروب ومحمد بن علی الترمذی دخی القناعة رضا النفس
بما قسم لها من الرزق دیمشدر پس سنده قناعت اولمیجق مؤمن حقیقی اولمزسن زیرا بشر حافی القناعة ملك لا یسكن الا فی قلب مؤمن بیورمشلر
وارباب تحقیقدن بعضلر دخی الفقراء اموات الا من احیاه الله بعز القناعة دیمشلردر وذو النون مصری قدس الله سره دخی من قنع استراح
من اهل زمانه واستطال علی اقرانه دیوب فضیلت قناعتده اولیاء كباردن هر بری انواع جواهر فواخر نثار بیورمشلردر ایدی قناعت شعار اولوب
فضلات دنیویه ایچون غم چكمه ودلكمنه یه واروب یوز قزارتمغه تكلیف ایتمه زیرا این همه غمها كه اندر سینه هاست از رزق ومعاش ایچون
بو دوكلی هموم وغموم كه سینه لرده واردر از بخار وگرد باد وبود ماست بزم باد وبود فرك غبار وبخارندندر یعنی حرص بخارندن وطمع غبارندن
وجود امانیمزك گران بارلغندندر این غمان بیخ كن چون داس ماست بو بیخ وجودی قوپاریجی اولان غملر بزم اوراغمزدر یعنی منجل قصب بر
وشعیری كچدوكی كبی داس غموم وهموم دخی بزم عمرمز محصولن قطع ایدوب افنا وازاله ایدیجیدر اینچنین شد وآنچنان وسواس ماست
بو بویله اولدی واول اویله اولدی دیدیكمز بزم وسواسمزدر پس عاقله لازم اولان بودركه دنیا ایچون غم چكمیه وشجره وجودینی اره غصه ایله كچمیه مستزاد

ای عاقل ودانا كوزك آچ باق بو جهانه هیچ كیمسه قالمی … چون بونی بیلورسن بونك صوكی اوجی فانی ترك ایت ای آدمی … زی رنج وغما كیم دریشورسن كیچه كوندز طوناممی صانورسن
كر طوتدی كه سلیمان ایرایسك كندوسی فانی قالمش اولور نامی … تن بسلمكه با در پیشورسن كیچه كوندز خوش كلدوكی ایچون … لیكن بیله سن ایریشیجك صكره زمانی سن اكلمای عامی
طاعت ایده كور عاقل ایسك ریحه غدادر جاهلره دامی … كر ای قمعه استر ایسك اوله جای ترك ایله حرامی … كر آخرته صدقله اینانور ایسه سن اول بوله براعت
زهر ایله كچور باری كچن دور زمانی اولنجه تمامی … دنیا یه كلن ایشی چو كتمك المش آخر كر آخر اولا كرامی … بیك یاشیانك صوكی اولوم طومه كمانی پس ساكه قلامی
شول كونی اونوتما كه اجل ایرسه اولورسن طپراغه كومرلر … منكر ونكیر اول كیچه بلدوره ادرانی دیمه كه صوراً … فاذا كان كذلك كرك دركه مؤمن مفقوددن

طمعی كسوب وموجود ایله اكتفا ایدوب شویله اولدی وبویله اولدی وسوسه سندن رها بولوب كفالت حقه متوكل اوله وامراض غموم وهمومی
قلبندن ازاله ایلیه پس دانكه هر رنجی ز مردن پاره ایست معلوم اوله كه هر بر مرض موتدن بر قطعه در ایدی بنم جانم جزو مرگ از خود بران گر چاره ایست
اگر سنده بر چاره وقدرت وار ایسه جزو موت اولان امراض مختلفه مهلكه یی كندو نفسكدن سور وازاله ایت اما كیمده قدرت وكنت واردر كه
كندویه توجه ایدن علل وامراض مهلكه یی دفع وازاله ایلیه پس چون ز جزو مرگ نتوانی گریخت چونكه جزو مرگ اولان بر مرضدن فراره قادر
دكلسن دانكه كلش بر سرت خواهند ریخت معلوم اولسون كه جزو موت اولان امراضك كلیسی كه موتدر باشك اوزرینه دوكمك استرلر
یعنی قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملاقیكم فحوای كریمه سی اوزره هر نه مرتبه موتدن فرار اولنورسه بالآخره موت سزه ملاقی اولور هیچ فرد موتدن
خلاص اولمیاز وبر موجب كل نفس ذائقة الموت لاجرم بركون شربت موت ساقی اجلدن صونیلوب هر بر نفس نوش جان ایدرلر ودخی
ولن یؤخر الله نفسا اذا جاء اجلها والله خبیر بما تعملون قول كریمی وفقنجه هر حال اجل وقت وساعاتن شاشورمز فلهذا حضرت فخر عالم صلی الله
علیه وسلم اكثروا من ذكر هادم اللذات ودخی تركت فیكم واعظین صامتا وناطقا فالصامت الموت والناطق القرآن دیو بیوردیلر وقالت عائشة
رضی الله عنها یا رسول الله هل یحشر مع الشهداء احد قال نعم من یذكر الموت فی الیوم واللیلة عشرین مرة وقال رجل من الانصار یا رسول الله
من اكیس الناس واكرم الناس قال اكثرهم للموت ذكرا واشدهم له استعدادا اولئك هم الاكیاس ذهبوا بشرف الدنیا وذكر موتدن منفعت
عظیمه واردر جمله منافعدن بریسی بودركه ذكر موت دنیایه بغض ایراث ایدر پس حب الدنیا رأس كل خطیئة اولدوغی كبی بغض دنیا دخی
رأس كل حسنه در وفایده ذكر موتدن بری دخی بودركه دنیادن نفرت وقلیله قناعت ایتدروب آخرته ولقاء الله مشتاق ایدر
وباعث غفلت ذكر موت طول املدر طول امل ایسه عین جهلدر ولذلك قال صلی الله علیه وسلم لعبد الله بن عمر اذا اصبحت فلا تحدث
نفسك بالمساء واذا امسیت فلا تحدث نفسك بالصباح وخذ من حیوتك لموتك ومن صحتك لسقمك فانك یا عبد الله لا تدری ما اسمك غدا
وقال علیه السلام اكلكم یحب ان یدخل الجنة قالوا نعم قال قصروا امالكم واجعلوا آجالكم بین ابصاركم واستحیوا من الله حق الحیاء كما قیل عجبت
لمن یطلب الدنیا والموت یطلبه پس ای مستمع قابل وجانب آخرته مایل امیددر كه اكثار ذكر موت ایدرك موتك حقیقت وماهیتنی
عارف اولاسن ولكن مادام كه كندو ذاتك وحقیقتك اولان روحك اكلمیه سن حقیقت موتی دخی عارف اولمزسن معرفت روح ایسه
اخفای اشیادر مگر كه حق تعالی جل شانه كندو عنایتی نوریله بلدوره نظم كس ندانست كه منزلگه معشوق كجاست … این قدر هست كه بانگ جرسی می آید

اجل موت واجل بر ساعت هولناكدر ولكن ذكر موت ایدرك دنیانك آزینه قناعت ایدوب وفقر وفاقه چكمگه معتاد وحقدن گلن هر امره راضی
اولمغله جزو مرگ ار گشت شیرین مر ترا جزو مرك اولان درد ومرض اگر سكا شیرین اولدیسه هیچ شك وگمانه دوشمیه دانكه شیرین میكند جزو اضدا
تحقیق بیل كه هادم اللذات اولان موت كه جزو اعتبار اولنان امراضك كلیدر حق سبحانه وتعالی اول كلی سكا شیرین ایدر دردها از مرگ می آید رسول
دردلر وعلتلر وامراض وشكستلكلر موتدن رسول گلور پس سن دخی از رسولش رو مگردان ای فضول موتك رسولندن یوز دوندرمه ای فضول بلكه
تعظیم رسل ایچون رسولی خوش گوروب انكله الفت وصحبت ایله قاسم … زمانی یار شو گر یار باشی … اگر بابا نباشی باكه باشی
چو جانت میدهد دلدار می نوش … كه كفرست اندرین حالت تحاشی … وبالجمله هر كه شیرین می زید او تلخ مرد هر كیم كه تن پرورلكله اشتغال گوستروب
لذات جسمانیه وشهوات نفسانیه اقتضا سیله دیریلورسه او مقوله كمسنه تلخلك ایله مرد اولدی زیرا مقدورینی جسم وطبیعتی مقتضاسنه بذل ایدوب
آخرته اعمال صالحه دن نسنه تقدیم ایتمدی وروحی اول عالم ایله آشنالق ایتمیوب اجنبی وناشی قالدی پس بلمدوكی یره وارمق جان ونفسه كوچ
وغایت ایله آجی گلوب كمال مرتبه صعوبت اوزره جان ویرر زیرا هر كه او تن را پرستد جان نبرد هر اول كمسنه كه تننه پرستش ایدر جان ایلتمدی
یعنی مطلقا تن وجسمنك اقتضالرین ویروب نفسنه تابع اولان هر كیم اولورسه اولسون جاننی سجین طبیعتدن قورتارمیوب واعلای علیینه
جولان ایده مدی شیخ عطار … بت تو صورتست وشكستنش هان … اگر دم میزنی اینجا ز جانان … ازین صورت ندیدم من بجز غم
كه غم می آورد اینجا دمادم … بده جان وبقای جاودان یاب … ازین صورت سوی حضرت توان تاب … بده جان تا سوی جانان حقیقت
كه جانان كی توانی در طبیعت … برون آی از طبیعت باز دان یار … بجایی كان زمانت لیس فی الدار … حاصل كلام بو جهان فانیده اولان
جمیع مخلوق وانام بهر تقدیر دست اجلدن بر طلو جام اچمك مقرردر كما قیل شعر ان ابن انثی وان طالت سلامته … یوما علی آلة حدباء محمول
وهر بری اگر نیك واگر بد نه منزله لایق ایسه كمالن بولدقده زوالی محققدر موتدن هیچ كس كه بان خلاص ایتمیه شعر مثلا گوسفندانرا ز صحرا می كشند
گوسفندلری صحرادن جانب مذبحه چكرلر ودهر بری قصابلر بوقلایوب آنكه فربه تر مر او را می كشند اول غنم كه سمزركدر انی ذبح ایدرلر
دخی بو المعنی الموت نقاد وفی كفه جواهر یختار منها الجیاد كذلك خلق عالمی دخی سائق قدر صحرای جهاندن سوروب مذبح فنایه چكر
وانلرك عمری كمالن بولوب مرتبه استعدادی اگر سفلی واگر علوی هر نه ایسه منزلن الدوغی كبی سكین قضا ایله گردن عمرینی ذبح ایدوب روحنی
بوستندن تجرد قیلورلار ایمدی بنم روحم شیخ عطار بو بیتی نه خوب دیمشدر … چرخ مردم كش اگر روزی دو مردم پرورست … نیستش شفقت بكه پرواری او لاغرست
سمینم در روش انبود خلاصی از اجل … صید صیادست صید از فربه وار لاغرست … آه ای سالك راه بو دل ویران وروح روان نیجه ایتسون كه نفس شوم
تن پرور اولوب فربهی بدن سبب لاغری جان اولمشدر وكندویی سكین دنیایه اوروب طبیعت بولنه قربان ولقمه دیدان اولمشدر
وسعادت اخرویه دن محروم قالمشدر آه واه ودریغ وتأسف بلیغ كه شب گذشت وصبح امید ای ثمر شب دنیا گچدی وروز اجل یاقلشدی
ای ثمر چند گیری این فسانه ززر زبر بو سیم وزر فسانه سنی نیجه دك باشدن طوترسن مصراع اولده اولان ثمر فتح ثا ایله زن اعرابی انك سمیده
وبعض نسخه ده دخی سین ایله سمر واقع اولمشدر سمر افسانه سویلمك وافسانه معناسنه در یعنی ای افسانه گوی نیجه یه دكین فسانه زری باشدن
طوترسن وبعض نسخه ده ثاء ایله واقع اولمشدر اول تقدیرجه ای ثمره دل دیمك اولور اوجهی دخی جایزدر نظم بو طمعدر آدمی ایدن زبون

بو طمعدر ایلین یوراگی خون … بو طمعدر قیل وقالی عالمك … بو طمعدر ملك ومالی ادمك … بو طمعدر آدمی ایدن ذلیل
بی طمع اول تكریه اولغل خلیل … بو هوای نفسی سن الدن براق … دوست بولنیه گتمك ایچون قیل براق … مرد ایسك یك نفسكی ای پاك جان
كیم سكز جنت سكا اوله مكان … الچاغی گوزله یوجه یر گوزلمه … طوغری یول بول اگری یولی گوزلمه … طوت ازلر یولنی كیم گتدیلر
ایله آنی كیم ازلر ایتدیلر … طپراغ ایتدیلر ازلر بوزینی … الچاغ ایتدیلر ازلر سوزینی … صبر ایله همراه اولوبن هر بری
عاقبت بولدی بوزی گل دلبری … هم توكل قاپوسنده طوردیلر … هر نه كه حقدن گلور خوش گوردیلر … قو جهانی عاقبت وار اول كسن
یار ایله بیرلك ایمدب یار اولسن … نوبتینه قالمیوز یخول وبای … گچكیله اوگنور بو سیل وای … دل فرح اول اشبو سوزدن ای جوان
طوت قولاغك سوزه ای نوجوان … بو نخته نار ینه باینه صقین … مرد ایسك اگه یقین اولمایقین … آه ای دنیایه حریص اولان محروم وغافل
نوجوان بودی وقانع بدی سن خود تازه وجوان ایدك وقانع ایدك یعنی تازه ایكن قناعت شعار ایدك زر طلب گشتی خود اول زر بدی
شمدی سیم وزر طالبی اولدك اول خود تازه ایكن زر كبی عزیز ایدك پس یشیب ابن آدم ویشب فیه خصلتان الحرص وطول الامل وفقنجه
قوجایوب قاریدقجه دنیایه حرص بغلیوب انواع طول امل گرفتار اولدك شمدی صكره طوتالم كه جمله دنیانك اولدك وكیمیایه مالك اولمش اولسن
عاقبت موت اولدقدن صكره نه لی مفید هنوز وار ایسه حالت شبابی اله گتور هیهات هیهات فكر محال كما قال علی كرم الله وجهه شعر
بكیت علی الشباب قد تولی … فیالیت الشباب لنا یعود … فلو كان الشباب یباع بیعا … لاعطیت المبایع ما یرید
ولكن الشباب اذا تولی … علی شرف فمطلبه بعید … آه ای پیره زن حرص وطمع نیجه یه دك كه رز بدی پر میوه چون كاسد شدی
تازه لكگده میوه ایله پر بر اصمه كبی ایدك نیجه كاسد اولدك وقت میوه پختنت فاسد شدی فواكه وثمرانك پخته اولمق وقتنده فاسد اولدك
یعنی بدایت حالده روضه جنانك اشجار پر اثمار جنان صلاح وفلاح ایله آراسته ایدی الحالة هذه شجره وجودكدن ثمره خصال حمیده
حاصل اولاجق محلده باد زمهریر حرص وطمع ایله ثمرات فوادك هلاك اولوب فاسد وكاسد اولدك قال علی رضی الله عنه

جمیع فواید الدنیا غرور • ولا یبقی لمسرور سرور • فقل للشامتین بنا افیقوا • فانّ نوائب الدنیا تدور نثر پس ای مستمع قابل
میوه‌ات باید که شیرین‌تر بود گرچه هرکه سنک میوه صلاحک شیرین‌تر اوله یعنی رونق باغ نهاد وشجره وثمره فوادکه زوال کلیوب لطافت
وطراوتی کتدکجه زیاده اولوب چون رسن تابان نه واپستر رود رسن تابلر کبی کیرو درک آردینه آردینه کتمیه بلکه آفتاب سعادتک یوماً فیوماً
کمال بروز ایله اوج درجاته ارتقا ایدوب آناً فآناً تحصیل قرب جوار رحمانی ایتمک کرکسن • قنده قالدی که رسن بوکوجیلر کبی آردکه کیدوب ادبارده
اوله‌سن • حتی حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم من استوی یوماه فهو مغبون • ومن کان یومه شرّاً من امسه فهو ملعون دیو بیورمشدر • وقال علی رض
ولو انّا اذا متنا ترکنا • لکان الموت راحة کل حیّ • ولکنّا اذا متنا بعثنا • ونسئل بعده عن کل شیء نثر ایمدی ای زن ممکن اولدقچه قناعت ایله
صفوهٔ قلبک الکتوروب غبار حرص ایله آلوده اولمه • وهرکسه عرض احتیاج ایدوب یوز صوین یره دوکمه • کما قال کرّم الله وجهه فانّ الرزق
مقسوم وکدّ المرء لا ینفع • فقیر کل من یطمع غنی کل من یقنع • علی الخصوص ای زن جفت باید جفت باید همصفت سن بنم جفت وزوجم سن
جفت خود جفتیله هم صفت ویک خصلت کرکدرکه تا بر آید کارها با مصلحت حتی مصلحت ایله کارلر ایلروکلوب حاصل اوله زیرا جفت باید بر مثال همدگر
جفت اول بر جفت کبی کرکدر • بربرینه مغایر ومباین کرکمز • زیرا بربرینه مثل ومثال اولمسه جفت وزوج اولمغه لایق اولماز • در دو جفت کفش وموزه را نکر
کفش وموزه‌نک ایکی جفتنه نظر ایله حتی جفتک جفته کمال مماثلت وغایت مناسبتن کوره‌سن • وجفت جفته مشابه اولماسه فسادی وار ایدوکن
بلکه سن کورمزمیسن مثلا گر یکی کفش از دو تنگ آید بپا ایکی کفشدن بری پایه تنک کلسه هر دو جفتش کار ناید مر ترا جفت کفشک ایکیسی دخی
سنک کارکه کلمز • وایشکه یارامز • پس جفتده موافقت شرطدر • بوکا بر مثال آخر دخی بودرکه جفت دریک خرد وآن دیگر بزرگ قپونک جفتنی
بری بیوک وبری کوچک کوردکمی • ویاخود جفت شیر بیشه دیدی هیچ گرگ هیچ کرک بیشه‌ده اولان شیره جفت کوردکمی • ایمدی هر کسک کندویه
کفو ومناسب بر جفتی اولمق لازمدر • یوخسه موافق حال اولمیان جفت وزوج اولمغه لایق دکلدر • هر کسک باری تحملنه کوره واعتدال اوزره
اولمق کرکدر مثلا راست ناید بر شتر جفت جوال آن یکی خالی واین پر مال مال دوه‌نک اوزرنده جوالک جفتی راست کلمز که جوالک بریسی
بوش وبریسی طولو ومالامال اوله • مادام که برابر اولمیه دنک وعدل اولمز • پس ای نفس زن مادام که سن دخی عقل معاد ایله مناسبت تامه
ایدوب کمال موافقت وغایت مطابقت اوزره جفت وطریق حقده همراه اولمیه‌سن • لاجرم حمل امانتی کندوکه تحمیل ایده‌میوب اوامر
الهی‌یه امتثال قلمیوب طریق قویم وصراط مستقیمدن خروج ایدرسن • پس سندن التماسم بودرکه بنم کبی قناعت پیشه اوله‌سن • زیرا ارباب کشف
وشهود بیورمشلردرکه • وضع الله تعالی خمسة اشیاء فی خمس مواضع • العزّ فی الطاعة • والذلّ فی المعصیة • والهیبة فی قیام اللیل • والحکمة فی
البطن الخالی • والغنی فی القناعة • وابراهیم مارستانی قدس سره بیورورلرکه کما تنتقم من عدوّک بالقصاص • وقیل فی قوله تعالی انّ الابرار لفی نعیم
هو القناعة فی الدنیا • وانّ الفجار لفی جحیم هو الحرص فی الدنیا • وقیل فی قوله تعالی عزّ وجلّ لأعذّبنّه عذاباً شدیداً یعنی لأسلبنّه القناعة
ولأبلینّه بالطمع حکایت اولنورکه حکمادن بریسی سلاطین وملوکه عرض احتیاج ایتمامک ایچون یره دوکلن بقل وتخم ایله کچنورمش اصحاب سلاطیندن
بریسی حکیم مزبوری اول حالده کوردکده • لو خدمت السلطان لم تحتج الی اکل هذا • یعنی اکر سن سلطانه خدمت ایدیدک بو شیء دوکشدروب
امدن حاصل ولانی اکل ایتمکه محتاج اولمزدک دمیش • فقال الحکیم وانت لو قنعت بهذا لم تحتج الی خدمة السلطان • یعنی حکیم دخی اکا جواب ویروب
اکر سن دخی بوکا قناعت قیلیدک خدمت سلطانه محتاج اولمزدک دمیش • ایمدی قناعت قلبه وبدنه راحت ودنیاده عزت • وعقباده
اجر ومغفرتدر • وانشد المظفر فی القناعة شعر افادتنی القناعة کل عزّ • وهل عزّ اعزّ من القناعة • فصیّر بالنفسک کل مال
وصیّر بعدها التقوی بضاعة نثر پس ای زن فضیلت قناعت معلومک اولدیسه انصاف ایمدی رکه بو بابده بکا تبعیت ایتمیه‌سن من روم سوی قناعت دل قوی
بن قوی القلب اولدوغم حالده جانب قناعته توجه وعزیمت ایدرم تو چرا سوی شناعت میروی سن نیچون شناعت جانبنه کیدرسن وبالجمله
مرد قانع از سر اخلاص وسوز مرد قانع من حیث الاخلاق والشوق زین نسق می گفت با زن تا بروز نسق مزبور ونمط مسطور اوزره
کیجه صباحه دکین عورتنه سویلدی وفواید قناعتی بیان ایدوب بو اسلوبدن چوق پند ونصیحت ایلدی • یعنی عقل معاد نفسه ایلدوکی اصاحح

جمله بو مر نفس ایچوندر ای عزیز • خوش بیلور بو معنیی اهل تمیز • نفس ایچوندر بو جمله زحمتلر که وار • دون وکوندز بونجه محنتلر که وار
نفس ایچوندر حقی قویوب کندوکی • بولمیجوبن شهره کلوب تیندکی • مرد ایسک اولدر بو نفسک اتینی • چکمکل بو دنیانک محنتنی
بر عجایب فتنه در بو نه فلک • ها دوزر هیچ بلمدک مزدیک • پس صوبی کور بر دکرمندر جهان • هیچ تفاوت ایلمز ای نوجوان
کیم ایرسه بو غازنیه اوکیدر • بو اوکو تکت بکه بونک خویی در • بو کیتدر بو قوجادر بو پیر • دیمیوبن اوکیدر جیل سربسر
یار جان دل ای جوانبخت جهان • کیم فنادر عاقبت اشبو جهان • دیر لک ایله تکری‌یه یار همین • کیم بلالردن اولاسن سن امین

نصیحت کردن زن مرشوی را که سخن افزون از قدم واز مقام خود مگو که لم تقولون ما لا تفعلون که این سخنها اگرچه راست است
این مقام توکل ترا نیست واین سخن گفتن فوق مقام ومعامله خود زبان دارد کبر مقتاً عند الله باشد مراه عربیه زوجنه نصیحت
ایتمسی بابنده‌در • بویله دیوکه ای شوهر کندو حد ومقام ومنزل وقدرکدن زیاده اولان سوزی سویلمه که • لم تقولون ما لا تفعلون
بیورلمشدر • وسن ایسه بو سویلدوکک سوزک عهده‌سندن کلمکه قادر دکلسن • زیرا بو سوزلر اگرچه صدق وراستدر • فاما مقام توکل سنک مقامک
دکلدر • یعنی توکل صرفده اولانلر منفردلردر • وسن ایسه متأهل اولوب اهل وعیالک ایچون نفقه وکسوه تدارکی اوزرکه لازمدر • پس سن

توکل وقناعتدن سوز سویلمک لغو محضدر • اشتمدکمی امام محمد غزالی نه بیورمشلردر • قال قدس سره • اعلم انّ المال لیس بمذموم مطلقاً فقد قال صلی الله
علیه وسلم نعم المال الصالح للرجل الصالح • وقال الدنیا مزرعة الآخرة • وکیف یکون مذموماً مطلقاً • والعبد مسافر الی الله تعالی • والدنیا منزل
من منازل سفره وبدنه مرکبه • ولا یمکنه السفر الی الله تعالی الا به • ولا یبقی البدن الا بمطعم وملبس ولا وصول الیهما الا بالمال • پس کندو مقام ومعاملکدن
فوقنده سوز سویلمک سکا ضرر وزیاندر • کبر مقتاً عند الله • وضرر مزبور عند الله مقت یوزندن کبیر اولدی • وبو آیت کریمه سورهٔ صفّک اوائلنده‌در
قال تبارک وتعالی • یا ایها الذین آمنوا لم تقولون ما لا تفعلون کبر مقتاً عند الله ان تقولوا ما لا تفعلون • قال القاضی المقت اشدّ البغض ونصبه
علی التمییز للدلالة علی انّ قولهم هذا مقت خالص کبیر عند من یحقّر دونه کل عظیم مبالغة فی المنع عنه • یعنی یا مؤمنلر که ایمان کتوردکز اشلمدکلکز اشی
لسانکز ایله نیچون سویلرسز • اشلمدوککز کار وعملی اشلدک دیمکوز • عند الله شدت بغض جهتندن بیوک بدنخکلکدر • بو آیت کریمه‌نک سبب نزولنده
اقوال مفسرین مختلفه‌در • ولکن جمله اقوال من حیث المعنی متقاربه‌در • پس بر قول بودرکه قبل غزوة الاحد صحابه رضی الله عنهم دن بعضیسی ایدرلر
اکر اعمال وطاعاتدن عند الله قنقیسی افضلدر معلوممز اولیدی • اعمال مزبوره‌نک تحصیلنه بذل مقدور ایدوب نفس ومالمز ایله سعی موفور ایدردک
پس حق عز وجل حبیبی رسول الثقلینه وحی ایدوب • وفق مرام اصحاب اوزره کندو عندنده مقبوله اولان طاعت فاضله‌یی بیان بیوروب
انّ الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفاً کأنهم بنیان مرصوص • آیت کریمه‌سی نازله اولدی • یعنی وقعهٔ احدده ثابت قدم اولمامغله عهده
وفا اولنمیوب • راه هزیمته کتدیلر • حق سبحانه وتعالی دخی • لم تقولون ما لا تفعلون آیت کریمه‌سنی انزال ایدوب توبیخ وعتاب بیوردی • وبر قول
دخی قتاده وضحاک روایت ایدرلرکه • اصحاب رضی الله عنهم دن بر قوم غزادن بعد العوده واقعه مطابق اولمیان بنجه درلو ادعا ایدوب
بعضیسی بن اعدایه بو قدر ضرب اوردم • وفلانی اولدردم • وفلانی دخی سهم سهمناک ایله مجروح وشکست ایلدم • وبعضیلر دخی بن آلای چکلیوب
یرمدن بر قدم ایرلمدم • ودشمندن روکردان اولمایوب معرکه‌ده صبر ایلدم دیوب فعله کتورمدکلری نسنه‌یی لسانه کتوردیلر • واکثری فرار
ایتمش ایکن قرار ادعاسن ایلدیلر • پس حق سبحانه وتعالی دخی انلره عتاب ایدوب • لم تقولون ما لا تفعلون آیت کریمه‌سنی انزال بیوردی
وای مؤمن صادق اولانلر حق سبحانه وتعالی معرکه ابطالده طوروب وحق یولنه اعدای دین ایله مقام مقاتلده اولوب صفدن بوزلمیوب
کبنیان مرصوص • ثابت قدم اولانلری سور دیو غزایه ترغیب بیوردی • ای مستمع قابل بو آیت کریمه‌ده اکا دخی اشارت واردرکه مریدین
وسالکین نائل اولمدقلری مقامه ادعاء بلوغ ایتمکله مقت الهی‌ده واقع اولمامق • ودعاوی باطله ایله طریق حقدن منقطع اولمامق ایچون
اول غفور ورحیم • ادعاء کاذبدن منع وتحذیر ایدر • وکذلک بعض حقوقی ترک ایتمکده الکاربری دخی زجر ایدر • زیرا حقوقی کما هو حقه اجرا ایتمیان
حقه وحقیقته واصل اولماز • قال ابو العباس بن عطا من شهد من نفسه نفساً فی الطاعات کان الی العصیان اقرب لان النسیان من العمی عن
بر النسیان • واهل تحقیق ومشاهد ای زجر بو وجهله درکه • حقیقته نظر اولونسه عبد ایچون فعل وتدبیر یوقدر • بلکه عبد مستسلم اسیر قبضهٔ عزت
اولوب انک اوزرنه جاری اولان احکام قدرت • وتصاریف مشیتدر • پس شول عبد مقرب که فعلت واتیت وشهدت دینه مولاسی معنی
اونودوب وبر حقدن اعراض ایدوب کندونک اولمیان شیء بنمدر دیو دعوی ایتمش اولور نظم • گر جمله تویی تو نیک وبد چیست
ور جمله منم پس این عدد چیست • گر جمله یکیست در حقیقت • فی الجمله حدیث نیک وبد چیست • حاجت بعدد ندارد آن یار
پس بانگ وفغان این مدد چیست • جمله کن دمکن از دخاست • موقوف بفتوی خرد چیست • گفتی که حدث نیم برین قول
از بهر خدا بگو که حد چیست • گر بحر وجود نیست در جوش • این کشش وجوشش زبد چیست • چون جمله قبول حضرت اوست
قاسم سخن قبول ورد چیست • الحاصل زن اعرابی بو آیت کریمه‌یی اوقیوب توکل وقناعت سنک کارک دکلدر • الکدن کلمیانی لسانه کتورمه
دیدکدن صکره تهور وغضبه کلوب زن بروزد بانگ کای ناموس کیش زن شوهرینکا اوزرینه نعره اوروب چقردی که ای ناموس کیش
یعنی عار وناموس آیینن اجرا ایلین • رجل من فسون تو نخواهم خورد بیش بن سنک افسونکی ارتق قبول واستماع ایلمزم ترهات از دعوی ودعوت مگو
دعوی ودعوتدن ترهات ومزخرفات سویلمه رو سخن از کبر واز نخوت مگو یوری کبر ونخوتدن سوز سویلمه چند حرف طمطراق کار وبار
نیجه‌یه دک طمطراق حروف وکلمات وکار وبار ایله آراسته اولمش عبارات واصطلاحات اداتمزسن کار وحال خود ببین وشرم دار
کندو افعال واحوالکه نظر ایدوب بو سویلدوکک قال بی حالدن شرم وحیا طوت گر زشتست از گدایان زشت‌تر کبر وعجب نفسنده زشت
وقبیحدر • فاما گدالردن ظهوره کلن کبر وعجب زشت‌تر وقبیحتردر • کما قال علیه السلام • ثلثة لا یکلمهم الله یوم القیامة ولا ینظر الیهم ولا
یزکیهم ولهم عذاب الیم • شیخ زان • وملک کذّاب • وفقیر متکبر • وفی روایة اخری عائل متکبر • مثلا فقیرکه کوره سنک کبر وغرورک اکا بکزرکه
روز سرد وبرف آنگه جامه تر کون سرد وبرف وجامه ولباس تر • الحاصل بو ذکر اولنان اشیا نه وجهله بی مناسبت ونالایق ایسه سنجلین
فقیره دخی حالنی بیلمیوب متکبر اولمق • وحال ومقامنی وحد ومرتبه‌سنی الکلامیوب دعوای کاذبه ایتمک • وقانع وصابر ومتوکل واهل رضا
ومرشد کامل کچینمک بویله‌جه زشت ونا ملایمدر • ومطلقا کبر اقبح خلقدر • والله ورسولی مؤمنلری کبر ایله متصف اولمقدن نهی بیوروب
انواع تحذیر وتهدید ایتمشدر • کما قال تبارک وتعالی • کذلک یطبع الله علی قلب متکبر جبار • وقال فبئس مثوی المتکبرین • وقال علیه الصلوة
والسلام قال تعالی العظمة ازاری والکبریاء ردائی فمن نازعنی فیهما قصمته • وقال علیه السلام لا یدخل الجنة من کان فی قلبه مثقال حبة
من خردل من کبر • وقال ایضاً یحشر الجبارون المتکبرون یوم القیمة فی صورة الذر یطأهم الناس لهوانهم علی الله عز وجل • پس

حقیقت کبر کشی نفسنی صفات کمالده غیر بلرکت فوقنده کوربکدر • کما قال علیه السلام الکبر من بطر الحق وغمط الناس حتی کندویی اخره متفوق کورمکلکم
تکبرده بر نفخه وهزه ونشاط ومسرت حاصل اولوب صابون شیشه سی کبی شیشوب قبارر • وچوق کلیمیوب جیلار هلاک اولورلر • ولذلک
قال علیه السلام اعوذ بک من نفخة الکبر • وروی استاذن بعضهم عمر رضی الله عنه لیعظ الناس بعد الصبح فقال لا اخشی ان تنتفخ حتی تبلغ الثریا
وقال حجة الاسلام ثم هذه النفخة تصدر منه افعال علی الظاهر کالترفع فی المجلس • والتقدم فی الطرق • والنظر بعین التحقیر • والغضب اذا لم یبدا
بالسلام • وتقریع الحوائج وتجحد الحق اذا ناظر • وینظر الی العامة کانه ینظر الی الحمیر • وبالجمله کبر بر صفت مذمومه درکه بالضروره متکبر جمیع اخلاق
ذمیمه یی کبر ایله ارتکاب ایدر • وبر خلق محمود یوقدر که لاجرم متکبر اول صفت حمیده یی ترک ایتمیه • بهر حال حفظ کبر ایچون ترک اخلاق محموده ایدر نظم

کبر ایله همراه اولان ای شهریار • عاقبت اولور ذلیل وخوار وزار • کبر ایدنلر تکبریدن دوشدی ایراق • چالر بنی باقدی بو هجر و فراق
کندویی عالی طوتنلر ای فقیر • طراغ اولدی عاقبت خوار وحقیر • کندویی بو جه طوتن الچاغ اولور • کندویی الچق طوتن بویوک اولور
الچق ایله سن سقاکک دنیه ده • بویوک اوله آخرتده ای ادده • کی صقن ایتمه تکبر ای جوان • کیم زبان ایلرسکا ای نوجوان
بی مراد اولمق برامز ایشدرر • الکر ایسک کی عجب تشویشدرر • ظاهر وباطن بودر ای اهل حال • ایلمکل بو سوزه سن قیل وقال

پس ای مرد اعرابی چند دعوی ودم وباد وبروت نیجه بر صبر وقناعت دعواسی ونوکلدن دم اورمق • وکبر ونخوت وعجب وعظمت بروت
بیغه دیرلر • بو محلده کبر وعجبدن کنایه در ای ترا خانه چو بیت العنکبوت ای مدعی سنک خانه قلبک اورمجک اغی کبی در یعنی • ان اوهن البیوت
لبیت العنکبوت • وفقیجه سنک خانه نواداک مانند بیت عنکبوت ضعیف وبی بنیاد ایکن بو دعوی کمال ندر از قناعت کی تو جان افروختی
سن جانکی نور قناعت ایله قچن شعله لندردک • سنده قناعتدن نشان یوق مکرکیم از قناعتها تو نام آموختی سن قناعتدن بر قوری نام اوکرندک
گفت پیغامبر قناعت چیست گنج حضرت فخر موجودات وزبده مصنوعات علیه افضل الصلوة بیوردیلرکه • قناعت ندر گنج لایفنی در • کما قال
صلی الله علیه وسلم القناعة کنز لا یفنی • ایمدی ای مدعی گنج را تو وا نمی دانی ز رنج سن گنجی رنجدن کیرو فرق ایدوب بیلمزسن •
این قناعت نیست جز گنج روان بو قناعت گنج روان وکنز جاندن غیری دکلدر تو مزن لاف ای غم و رنج روان ای روحکی غم وغصه ورنج ومحنت
سن قناعتدن لاف وکذاف اورمه تو نخوانم جفت کمتر زن بغل سن بکا جفت اوقومه • وقولتق اورمه یعنی خروس کبی قولتوق قباردوب
بکا غلبه ایده بن دیمه جفت انصافم نیم جفت دغل بن اهل انصافک جفتی یم • دغل وخدعه کارک جفتی دکلم پس ای انصاف چون قدم با میر وبابک میزنی
بک بو محلده ترکیدر • یعنی نه وجهله میر وبکلر ایله قدم اورسن • یعنی میران اغنیا ایله همپالق • ومرشدین محققین ایله همسرلک دعواسن ایدرسن که
چون بلخ را در هوا رگ میزنی چون جگرکه ومکسک هواده طارین ادرسن • یعنی هواده جگرکه اولاییب جگرکه برسن • بعض نسخه ده بلخ یرینه بکس
واقع اولمشدر • یعنی اودرنجک کبی سگ صید ایدوب فقر واحتیاجکدن شی حقیره تنزل ایدرسن • وبو حال ایله کبر وکبار همسرلک دعواسن ایدرسن •
زهی بی حیایی • وای دون دافقر • الدنیا جیفة وطالبوها کلاب • وفقیجه با سگان زین استخوان در چالشی بو استخوان دنیادن اوتوری •
طالب جیفه دنیا اولان کلاب ایله جنک وجدالده سن چون نی اشکم تهی در نالشی شکمی خالی نی کبی نالشده سن سوی ان منکر بخواری سست سست
بنم جانبمه خوارلق ایله سست سست نظر ایتمه تا نگویم آنچه در رگهای تست تا دیمیم اول نسنه یی که سنک عروقکده در • یعنی ای مرد تازی •
بنم مرادامی رد ایتمه • وعورتدر دیو بکا حقارت ایله باقمه • وبنی رنجیده ایتمه که سنک قدر عیوبک وار ایسه افشا ایدرم • زیرا سنک عروقکده
اولان جمیع احوالکه واقفم دیدی • حقا که مراة مذمومه ده حقیقت بو قدر • نیجه بیلیر مراد نجه اولوب برکون خلافنده اولسک سبق ایدن مساعدلری
فی الحال فراموش ایدوب عیبلرک یوزکه اوروب تعداده باشلار • وجمله اسرارک عدولره سویلیوب هلاککه دکین قصد ایدوب بهتان وافترادن دخی
تحاشی ایتمز • وهرنه درلو نعمت نفیسه یدیرسک طویمز • واطلس ودیبا کیورسک کورمز • کما قیل ان العیش کله مقصور علی الحلیلة الصالحة والزوجة الموافقة
والبلاء کله موکل بالقرینة السوء التی لا تسکن النفس فی عشرتها • ولا تقر العیون برؤیتها • وفی حکمة سلیمان بن داود علیهما السلام •
المرأة العاقلة تبنی بیت زوجها • والسفیهة تهدمه • وعن الاصمعی عن ابی عمرو بن العلاء قال کان عمر بن الخطاب رضی الله عنه یقول النساء
ثلث لینة هینة عفیفة مسلمة تعین اهلها علی العیش • ولا تعین العیش علی اهلها • واخری وعاء للولد • وثالثة غل یلقیه الله فی عنق من یشاء
پس رجل عاقله واجبدرکه او مقوله مراة بدخلقدن امین اولمیوب کشف اسرار ایتمیه • کما قال ابو القاسم الغافقی شعر لا تأمنن علی النساء ولو اخا
ما فی الرجال علی النساء امین • ان الامین وان تحفظ جهده • لا بد ان بنظرة سیخون • وقال صلی الله علیه وسلم • لا تطیعوا النساء
علی حال ولا تأمنوهن علی مال • ولا تذروهن لتدبیر العیال • ان ترکن وما یردن اوردن المهالک • وازلن الممالک • ینسین الخیر ویحفظن
الشر • یتهافتن فی البهتان • ویتمادین فی الطغیان • وفی حکمة داود علیه السلام • ان المرأة السوء مثل شرک الصیاد لا ینجو منها الا من
رضی الله عنه روایت اولنور که برکون عیسی روح الله علیه سلام الله شیطانه ملاقی اولوب کوردیلرکیم دورت حماره عظیم یوک یوکلتمش
کیدر • پس عیسی علیه السلام ای ابلیس قنده کیدرسن • وبو یوکلرک نه در دیدی • ابلیس ایتدی بو تجارتمه کیدرین • ومشتری تجسس ایدرم •
وبو یوکک بریسی جوردر • وبریسی حسد • وبریسی خیانت • وبریسی دخی مکر وحیله وکید وخدعه در دیدی • عیسی علیه السلام ایتدی • پس بونلرک
مشتری وطالبلری کیملردر • ابلیس ایتدی جوری سلاطین وملوکه صاتارم • حکام وسلاطین جورک کمال مرتبه مشتریلریدر • بر برغدن قاپوب
وحسدک مشتریسی علمادر • انلره صاتارم طرفنده میوه کبی بره دوشورمزلر • وخیانتی تجاره صاتارم انلر الورلر • وکید ومکری عورتلر قاپوسنه بوکلر

دیو کلرینک جمله سندن بدترینی بار کیدر • وخلقک دخی شرلوسی مراة سوء در دیو جواب ویردی • وقال علی کرم الله تعالی وجهه •
ایاک ومطاوعة النساء فان رأیهن الی افن • وعزمهن الی وهن • اکفف ابصارهن بالحجاب • فان شدة الحجاب خیر لهن من الارتیاب الحاصل
زن اعرابی دخی مراة سودن اولمغله • زوجنه دهان کشاده اولوب دیلنه کلنی سویلدی • وکندویه ناقصة العقل دیلدوکنه تنکدل اولوب مرد
اعرابی یه ایتدی عقل خود را از من افزون دیده کندو عقلکی بندن زیاده کورمش سن • ومغرور وخودرایلردن اولمش سن • عجبا ای شوهر
مرمن کم عقل را چون دیده بن ناقصة العقلی نیجه کورمش سن • معلوم اولدی که نظر پاک وفهم درست صاحبی دکل ایمش سن • زیرا امعان نظر
ایتمیوب مرتبه عقل وادراکده اولان علو درجاتم بیلمه مش سن • وکندوکی متفوق کورمش سن • تفوق وغرور خود ایونسنه دکلدر • بلکه سکا انفع
اولان تواضع وسکنتدر • نه کیم آن مبین نصیحت بی غرض ایدوب دیمشدر بیت کسی کو طریق تواضع رود • کند بر سریر شرف سلطنت
ایدی اهل انصافدن اولوب دعوای تفوق ایلمه • وترک لاف وکذاف ایت قطعه کسی که لاف زکی همیز ندبنکر • که تا چکونه کند پیش عقل اثبات
کرش مروت ومردی بود از وپذیر • وگرنه روی بگردان زحشو طامات شر دنمشه رایدی بکا جلات ودجرات کی شروب هیچو گرگ غافل اندر ماجه
غافل قورد کبی بزه صحرا یعنی ارسلانک بیشه سی یاوز اولور دیمشلردر • پس سنک بکا هجومک شول غافل قورده بکزرکه شیر ژیان اوزرینه هجوم
ایدوب بالاخره ضرری کندویه راجع اولور • ای ز ننگ عقل تو بی عقل به ای رجل مغرور سنک عقلک عارندن بی عار اولمق بهتردر یعنی
بنم عقلم سن قدر اولورسه هیچ اولماسون که • او مقوله عقل صاحبدن بی عقل اولماق اولی در پس جاهلین عقل معاشی اولمیانلره عقلا احمقا دیمشلردر
پس آدمی ده لاجرم عقل معاش کرکدر • نه کیم دیمشلردر قطعه • آدمی زاد را طریق معاش • باید از آدم صفی آموخت
آدم از ما بدانش افزون بود • او بهشتی بحبه بفروخت • ایدی بر مصداق العقل عقیلة الرجال چونکه عقل تو عقیله مردم است
چونکه سنک عقلک عقیله رجال وپابند مردم در آن نه عقلست آنکه مار وکژدم است اول نسنه مار وکژدم در عقل دکلدر • یعنی شول عاقل چنین
مردم آزارکه مانند افعی وعقرب قلوب عباد اللهی بد زبانلق ایله زخمدار ایلیه • ونیش زهر آلوده اوره اکا عقل دنلمز • بلکه مار وعقرب دینلور شعر
مکن هرگز ستم بر زیر دستان • که ایشان چون تو حق را بندکانند • اما طرفه تماشا در صفات مزبوره رجل عربیده اولمایوب بلکه الکلام
صفة المتکلم مضمونی اوزره ذکر اولنان اخلاق سیئه زن اعرابیده موجوده در • لکن لسان زنیدن مستمعینه نصح وپند اولوب بو مقوله صفاتدن
مرد عاقل اولانه اتقا لازمدر • وقیل فی وصف المرأة السوء نعوذ بالله منها ایاک وکل امرأة مذکرة منکرة • حدیدة العرقوب بادیة الظنبوب
منفخة الورید • کلامها وعید • وصوتها شدید • تدفن الحسنات • وتفشی السیئات • تعین الزمان علی بعلها • ولا تعین بعلها علی الزمان • لیس فی
قلبها رأفة • ولا علیها منه مخافة • ان دخل خرجت • وان خرج دخلت • وان بکی ضحکت • وان ضحک بکت • کثیرة الرعاء • قلیلة الارعاء • تاکل لما
وتوسع ذما • صخوب غضوب • ضیقة الباع • مهتوکة القناع • ضیفها مهزول • وبیتها مزبول • اذا حدثت تشیر بالاصابع • وتبکی فی المجامع • وهی ظالمة
وتشهد وهی غائبة قطعه • وان حلفت لیس تنقض عهدها • فلیس لمخضوب البنان یمین • وان سکبت یوم الفراق دموعها
فلیس لعمر الله ذاک یقین • الحاصل کلام اول زن بدمهام دخی زشت سیرت اولمغله مرد فقیره عتاب ایدوب ای شوهر بکا نه دن
نصیب اولدک عجب طالع نحس باشم وار ایمش که • هم بنی حبال نکاحکده حبس ایلدک • وهم باب مؤنتمده تقیید ایتمیوب کاه قناعت وکاه صبر دیو
لاف وکذاف اوروب بکا جور وجفا ایدرسن خصم ظلم ومکر تو الله باد سن بکا ایلدوکک ظلم وستم ومکر وخدعه نک خصمی الله اولسون
مکر عقل تو زما کوتاه باد سنک مکر عقلک بزدن کوتاه اولسون • وبالجمله کاشف الاسرار مولانا خداوندکار زبان زندن احوال
ارباب نفسی عیان ایدوب • وبو لسان مراهدن اهل هوا واصحاب نفس اماره یی افسون لاف وکذاف ایله صید ایدن مقلده نک
حالنی بیان بیوررلر • وغفلتده اولانلری اویاررلر • پس زن اعرابی شوهرینه ایتدی هم تو ماری هم فسونگر ای عجب ای شوهر عجب تماشادر
سن هم مار زهر آلوده سن وهم افسونکر سن طرفه حالتدر که مارگیر وماری ای ننگ عرب ای ننگ عرب هم مارسن وهم مارگیرسن حالا محبت دنیا
دردلوده لو بی معنی سودا ایله • مغلوب مقتضیات نفسانیه اولان مقلد ناپخته • ارشاد وشیخوخت ادعاسن ایدوب انواع زرق وریا ایله کندویی
بند زندان طبیعت واسیر احکام شهوات جسمانیه • ومار حیلت وعقرب خلقت اولانلری شبکه لاف وشرک کذافنه صید ایتمکه حریص اولان مزورلر
هم مار وهم مارکیر اولمق کبیدر جامی • نسبت خود کنند بدرویشان • که کذا فش زمشرب توحید • کاه لافش زمذهب تجرید
دم زنند از ارادت ایشان • دلش از سر کار واقف نه • کرده وجکنند بیان فرق • اصطلاحات عارفان ازبر
معرفت بی شمار وعارف نه • همچو آن جوز مه نماید نغز • لیک چون بشکنی نیابی مغز • کرده وهم وخیال بی باکان
مندرج در عبارت پاکان • لفظها پاک ومعنیش سرگین • نافه چین لفافه سرگین • نافه بکشاده مشک افشانند
ورکشایی جهان بکند انند • ایدی هر کس مقدارینی بیلیدی هیچ احد طورندن تجاوز ایتمزدی • مثلا زاغ اگر زشتی خود بشناختی
زاغ اگر کندونک زشتلکنی اذعان ایدیدی همچو برف از درد وغم بگداختی سوزشن درد وغمدن قار کبی اریر ایدی ولکن بیت
تخنک سکا چو نکیم اولمدی یار • جهلیله ضمیرک اولدی بیمار • کما قیل من اغتر بحاله قصر فی احتیاله • وقیل لا اقبح بالعاقل من ان
یوتم نفسه عند الناس بالعقل فاذا هم بذلک وهو خلو منه صفر من الادب مرتکب للمآثم • پس زاغ خلقت اولان ارباب ضلالت دخی • کندو
قباحتلرین فهم ایده لردی • مانند برف درد وغم وحزن والمدن اریوب محو اولالردی قطعه • رحمت ایزدی بر ان کس باد

گرعنان درکف جنون ننهد • حد خود را بداند وهرگز • قدم از حد خود برون ننهد تم وشعرالرین بیلوب هم مار ه
وهم مارگیر فسونگر اولمازلرایدی • وخلق عالمی کند ودام تزویرینه صید وشکار قید بله کند ولردخی محب دنیا وریاست قیدینه بند اولمزلرایدی
بونلرک کمالی اولکسنه یه بکزرکه مثلا مرد افسونگر بخواند چون عدو • او فسون بر مار و مار افسون برو • مرد افسونگر مار اوزرینه عدو کبی
افسون اوقور • ومار دخی افسونی مارگیر اوزرینه اوقور مارگیر اولان اغا ابک دابی بودرکه • حیه اولدوغی سوراخه واروب مقابلنده طوروب
بعض افسون اوقودقده لاجرم افعی سوراخدن باش چقاروب عرب ماری صید ایدر • معنی مار دخی مارگیره افسون اوقومشدرکه • مارگیر یلان
صیدینه گرفتار اولمشدر • زیرا گر نبودی دام او افسون مار • کی فسون مار را گشتی شکار • مارگیر اولان کمسنه
افسون ماره چکن شکار اولوردی • ومار مرد افسونگری • وجه مشروح اوزره بنجه مشغول قیلوردی • وبالجمله مرد افسونگر ز حرص کسب و کار • مرد افسونگر
کسب وکار حرصندن درنیابد آن زمان افسون مار • مار صیدینه مباشرت زماننده افسون ماری فهم ایتمزدبن مار اولارم قیاس ایدر • اما جری
یوقدرکه مار گوید ای فسونگر هین هین • مار ایدر ای فسونگر اگاه • وخبردار اول آن خود دیدی افسون من ببین • کندو سزا ولایقکی کوردک بنم افسونمی
دخی تماشا قیل • پس برکسنه هر شیئه تقیید اولنسه معنی ده اول تقیید اندوکی شی انی حجله دن بریده قیلوب کندویه قید ایتمشدر • خلاصه کلام
ونتیجه مرام بودرکه • صیاد احباب اولوب مرید جوغالتماغه حریص اولان متشیخ ومتقلده یه • صفات نفس اماره ایله مار سیرت اولان کمسنه لر
لسان حال ایله دیرلرکه • ای مزور متقلد • گرچه سن بزی ریا وتزویر ایله صید ایتمکه مشغول اولوب جلب قلوب ایچون انواع ادعیه مأثوره
واوراد • قابض وودود • وفتاح ورزاق اسمائنی وردزبان ایدنمش سن • اما من حیث المعنی بزم دخی سکا افسونلرمزی کوردکه بزم صیدمز
وتسخیر قلبمز فکری سنی حق ذکرندن وحب ذاتیدن کسسته قیلوب طاعات وعبادات اتکده ریایه مبتلا • وشرک شرکه گرفتار اولمشسن • ومقصود
اصلیدن گیرو قالمشسن • ای احمق وجاهل • وحقیقت حالدن غافل تو بنام حق فریبی مر مرا • سن بنی اسم حق ایله آلدارسن
تا کنی رسوای شور و شر مرا • تاکه بنی شور وشرک رسوایی ایلیه سن • یعنی بنی جمعیت نام وسیله ایدوب فلان کشی فلان عزیزک مریدی اولدی
صونمش دیو خلقه حسن اعتقاد کلوب • هرکس سکا توجه ایلیه • وبذل ما ملک ایدوب حیله وخدعه که الدانه • وبن دخی دام تزویرکه گرفتار
وخوار • ونیجه زمان بانکده زار • ومرشد حقیقی دن محروم اولماغله شر وشور ده قالوب آخرده رسوای اولام عیاذاً بالله تعالی نیجه بر
بوبکر وافسون حقدن قورقمز بیسن ای مزور متقلد بیت خلقه رغالق صالوب تنهاده اولمه بیت صورتا کندم نماسن چونکه سن ای جوفروش
قیاس ایتمه که بن سندن برکرم وعطا مشاهده ایتمکله پابند احسانک اولام • بلکه نام حقم بست نی آن رای تو • بنی حضرت حق وفیاض مطلقک
اسم شریفی بند ایتدی • بو خسته سنک ای فاسدک نعلمادی • یعنی لسانکدن بعض اسما واذکاره • واصطلاحات تصوفدن • وتجلیات ومشاهدات
بعض گفتارک استماع ایلدکده • اول کلمات اصحاب شاهدانه بند وگرفتار اولدم • وخالی ذهن اولماغله کلمات مزبوره سنک حالکدر قیاس
ایلدم صکره قاسم انوارک دیوانده بیت خرده بینان طریقت همه صرافانند • که یکی جو درم ناسره رانستانند • یعنی سمعه القا اولنماغله
حالکه دیده بصیرت ایله امعان نظر ایلدم • کوردم که اول سویلدوگک سوزلر • وادعا ایلدوگک فقر وفنا • وصبر وقناعت • ورضا وتوکل
واوقودوغک اسماء الهیه سنک مقتضای سلوکک دکل ایوب • مگر کیم بنی صید ایتمک • وبنم کبی بربلوک بی ادراکلری شبکه حیله که ادشورمک ایچون
تغییر شکل لاجل الاکل ایدروب نام حق را دام کردی وای تو • حق سبحانه وتعالی نک نام شریفنی دام ایلمشسن وای سکا • ودریغ وحیف
سنک حالکه که آیات الهیه وکلمات سبحانیه یی دنیا دیدکلری ثمن قلیل • وحب بایسته تبدیل ایدوب تضییع بن ایدرسن • وطریق هدایتی
نو یوب ره ضلاله گیدرسن نظم

شهرت ایچون اوقوین حوقی کتاب • اوگرنه سن هر سؤاله بیک جواب • کمه سنک بلدوکی بیلمیه
هم سؤالوکه جواب ویرلمیه • بردکان آچوب بیه سن اللری • اوگرنوبن درلو درلو دللری • بن دیوبن بوردیاسن درجهان
عزت ایده جمله خلق میر وشهان • فخر ایده سن جبه ودستارایله • بن دیوبن کبر واستکبار ایله • شهرتی قوسکندن کی لباس
طوته هیچ کوکلکی ژنکیله پاس • بی ریا اول حق بولنده بی ریا • کیم ایراسن عاقبت اول کبریا • هرکه ترک ایتدی ریا ایتمکلکی
بولدی اکری بولنده گیتمکلکی • طرح اولور بوبدن جان کیمدر • طرح اولان شهرتی بوندن ینیدر • ایدی ای مزور ومرایی چونکه

سن نام حقی بنی صید ایچون دام ایلدک • اول نام شریفک جانمه عزم اولوب نام حق بستاند از تو داد من • حق جل وعلانک اسم شریفی
بنم دادمی سندن الیسون من بنام حق سپردم جان وتن • بن جان وتنمی الله سبحانه وتعالی اسم شریفنه تسلیم ایلدم • یا نزخم من رگ جانت برد
یا بنم زخمم ایله سنک عرق جانکی قطع ایلیه • یا که همچون من بزندانت برد • یا بودرکه بنکلین سنی دخی زندانه ایلته • یعنی بنم کبی آلم اوروب نیجه زمان
زار وسرگردان ایلدک • حق سبحانه وتعالی دخی بنم دل محزونمدن صعود ایدن زخم آه جگر سوز ایله سنک عرق وجودک بریده قیلوب
بنم کبی سنی دخی حبس طبیعتده خوار وزار ایلیه • بوابیات شریفه ده سید احمد بن ابو الحسن الرفاعی قدس الله روحه نک طریقه انیقه سندن
چنین شول طایفه یه دخی تعریض واردرکه اکثر اسماء الهیه ایله اتعبلری تسخیر وشکار ایدروب • وبعضیلری یلانی چکله یوب بونکله خلقه
کاذبانه اظهار کرامات وبو واسطه ایله بعض ناسی داخل دایره بیعت ایدرلر • وماری اخذ ایچون افسون اوقودقچه • مار دخی المره بو وجهله
لسان حال ایله نطق ایدوب فریاد وفغان ایدر • حاشا که سید احمد رفاعی قدس سره حالا اول طریقه دن چقنلرک کارینی الشلمش اوله
سید احمد رفاعی قدس سره امام موسی کاظم رضی الله عنهک اولاد بزرگوارلرندن اولوب خرقه ده نسبتلری شیخ واسطه ایله شبلی یه رسیده اولور

ونفحات الانس ده بو وجهله مسطوردرکه • سیدی احمد بن ابی الحسن الرفاعی ذو المقامات العلیه والاحوال السنیه • خرق الله سبحانه علی یدیه العوائد •
وقلب له الاعیان • واظهر العجائب • ولکن اصحابه نفیهم الجید والردی • یدخل بعضهم النیران • ویلعب بالحیات • وهذا ما عرفه الشیخ • ولا صلحاء اصحابه •
پس هر قنغی طریقه اولورسه اولسون خرقه وتاج گیوب اسما واربعینی خالصا لله ایتمیوب مجرد خلق عالمی کند ویه صید ایدوب ومرید ومحب چوغالدوب
عالمده نیکنام تحصیل ایتمک ایچون ایدرسه الا گرفتار اولان • وبای وهوی ایله جنگاه ایدن مار حیله لر • دخی المره لسان حال ایله دعا علیه ایدرلر لکن
بو فریادی ایدن روح وسرلری اولماغله • فریادلرین کندولر بیلمز • مگر کیم حالت نزعده عیان اوله • الحاصل زن از زن گونه خشن گفتارها • زن اعرابی
بو نک امثالی خشن ودرشت سوزلردن خواند بر شوی خود آن طومارها • کندو نکه دخی اوزرینه اول طومارلری اوقیدی زندن مراد • بو محلده نفس لوامه دخی
معنی بو قدر • ومعلمه دخی اوله مطابقدر • فافهم • آه الهنا ملکا داد کرا غزل • تنده جانم قالمادی روح روانم کل یتش

فرقتکده عالم طوتدی نغانم کل یتش • وقیدر جان ویره سن جانلرله همچون مسیح
چاره قیل ای نطق حی جاودانم کل یتش • دوشمشم بحر غمک قعرینه غواص اولمشم
در وصلک استرم ای بحر دکانم کل یتش • حلقه ی گرداب غمک الدی وجودم زورقن
قیل مدد ای دست قدرت لامکانم کل یتش • ظلمت ظلم فلکدن بو حقیقی بنده کی
قورتار ای مهر جهان صاحب زمانم کل یتش

نصیحت کردن مرد زن را که در فقیران بخواری منگر ودر کار حق بگمان کمال نگر وطعنه مزن در فقر وفقیران بخیال وگمان بی نوائی خویش

زن اعرابی یه زوجنک نصیحت ایلمه سی درکه • فقرایه خوارلق ایله باقمه • وحقک ایشنده کمال نظر ایله نظر قیل • وکندو بی نوالغک سببی ایله فقر وفقرایه
طعنه اورمه • زیرا ان بعض الظن اثم بیورلمشدر • وفی صحیح البخاری ومسلم عن ابی موسی الاشعری رضی الله عنه • قال قلت یا رسول الله ای الاسلام افضل
قال من سلم الناس من یده ولسانه • پس لازم اولان بودرکه • هیچ کمسنک خاطرین آزرده ایتمیوب حلم وعفوک غضبکه غالب اولوب ملاحظه
بو نصیحتی ایله عامل اوله سن که بیچده بیورلشدر نظم • دهن ازگفتن بیهوده ببند • لبت آلوده بنا خوش مپسند

بهر آزار مکش تیغ زبان • بر زبونان مگذر تیغ زبان • خشم کم کن که نبود روز جزا • ترک خشمت سپر خشم خدا
خرده بر کم خردان بیش مگیر • رنج نیکان وبدان بیش مگیر • هر که غمگین کندت شاد شکن • وانکه بندت نهد آزادش کن
نیک اندیش بد اندیشان باش • مصلح کوش خطاکیشان باش • در صف عفو وکرم منتظمی • بهتر از کش مکش منتقمی
مشو از ورزش بی احسانی • خارج از دایره انسانی • پس مرد اعرابی زوجه سنه عتاب ایله خطاب ایدوب گفت ای زن تو زنی یا بو الحزن
ای زن سن زنمیسن ویاخود زن دکل بو الحزن میسن که بو قدر توبیخ وتقریعلر ایدرسن • ایمدی تحقیق بیله سن که فقر فخر آمد مرا بر سر مزن
فقر بکا فخر کلدی • باشمه اورمه یعنی فقیرسن دیو اگیده برده باشمه قاقمه بن فقردن راضی وخشنودم • وحضرت فخر کائنات علیه افضل التحیات
الفقر فخری وبه افتخر • بیوردوغی حدیث شریفک معنای لطیفندن قولا وفعلا ذوقلوب فقر ایله فخر ایدرم قطعه مرا بفقر وفنا افتخاری هاست
زنام ملک وغنا ننگ وعار می باشد • مرام باده توحید میخورم زان روی • که این شراب مرا خوشگوار می باشد • ایمدی بکا فقر ایله طعن وتشنیع ایلمه که
فقرده اولان دولت وسعادت بکا عیان اولمشدر • علی الخصوص کلا ان الانسان لیطغی ان رآه استغنی • آیت کریمه سی غنانک ذمنه
دلالت ایدر • زیرا لاجرم سبب طغیان غنی در • حتی امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن • غنی ایله فقردن سؤال اولندقده • فقال طغی من خلق
الا بالغنی دیو جواب بیوروب • ذکر اولنان آیت متقدمه یی اوقیدیلر • ودر روایت اولنورکه حضرت عمر رضی الله عنه • امیر المؤمنین ایکن استعمال
بیوردقلری ازارلرنده • اون اوچ یرده یما وار ایدی • ویمانک بریسی دری پاره سی ایدی • وروی انس بن مالک رضی الله عنه • ان فاطمة
رضی الله عنها خبزت قرص شعیر • وجاءت به للنبی صلی الله علیه وسلم فقال هذا یا فاطمة • فقالت یا رسول الله • قرص خبزته فلم تطب نفسی حتی
اتیتک بهذه الکسرة • فقال اما انه اول طعام دخل فم ابیک منذ ثلث • وکان صلی الله علیه وسلم یقول اللهم توفنی الیک فقیرا • ولا توفنی غنیا
واحشرنی فی زمرة المساکین • وحدث الحسن ان رسول الله صلی الله علیه وسلم • قال یدخل فقراء امتی الجنة قبل الاغنیاء باربعین عاما • فقال الحسن
این الاغنیاء انا ام من الفقراء • قال هل تغدیت الیوم قال نعم • قال فهل عندک ما تتعشی به قال نعم • قال فاذا انت من الاغنیاء • وفی الخبر
اذا کان یوم القیمة یقول الله تعالی • ادنوا الی عبادی احبائی • فتقول الملائکة من احباؤک یا اله العالمین • فیقول تعالی هم الفقراء والمؤمنین
فیدنوهم منه فیقول یا عبادی الصالحین انی ما زویت الدنیا عنکم لهوانکم علی ولکن لکرامتکم علی تمتعوا بالنظر الیّ • وتمنوا ما شئتم فیقولون وعزتک
وجلالک لقد احسنت الینا بما زویت عنا منها • ولقد احسنت بما صرفت عنا • فیأمرهم فیکرمون • ویحبرون • ویزفون الی اعلا مراتب الجنة
ومروی درکه باب مدینه رقه ده یازلمشدرکه • ویل لمن جمع المال من غیر حقه • وویل لمن ورثه لمن لا یحمده • وقدم علی من لا یعذره • ایمدی
ای زن بو قدر نصح وپندی ایشتدکدن صکره علامت اسلام اولدرکه • سنده فقر ایله فخر ایلیوب صابره وشاکره اولاسن • ویارین
نه یه لم دیو درد وغم فردایه دوشمیه سن شعر ولا تهتمن الفقر ما عشت فی غد • لکل غد رزق من الله واحد تم • وعبید الله بن طاهر دخی
حالمزه مناسب نه خوش دیمشدر شعر الم تران المرء یهدم بابنی • ویأخذ ما اعطی ویفسد ما اسدا • فمن سره ان لا یری ما یسوءه
فلا یتخذ شیئا یخاف له فقدا • اللهم احینا من الصابرین • برحمتک یا ارحم الراحمین نظم • فقرا ایچون ویرلدی مجلده صلا

استشبو بزمه کیم کلورسه مرحبا • فقر بیل سر دفتر بو دور در • فقر ایله بازار ایدن پر سود در • فقر در توحیدک اول منزلی
فرق ایدر فقر اهل حق وباطلی • فقر طونن کی اولوب اهل فنا • قانع اول فقر ایله کیم اولدر غنی • فقر اولو بدر گرچه زهر نفس عاق
خوش بولور آنا که نورانی مذاق • چونکه بو قدر بنده ایچون ملک ومال • ملکی قوا اولدرکه عبد ذو الجلال • ضبط دنیادن الک اولسون تهی

راه فقرک اولدک ایسه آگهی • بو غنیمه انباده سنده اشتغال • ایلمه زنهار مدح و ذم مال • نه طلب قیل انی نه ترک ایلکل
حقیقه بیو ندکی برکت ایلکل • زیره ترکندن توپار عجب وریا • شرکدر عجب وریای مقتدا • اهل فقره گر طوترسک حرف ودق
المالک الفقر فخرمدن سبق • فعل و وصف وذاتدن قلسک گذر • حق واحد باقی قالسه ای پسر • کل شیء هالک اولسه عیان
اسم و رسمکدن بولونماسه نشان • جمع ذات انجنده بولورسن فنا • پس سواد الوجه فی الدارین اولا • زیره لم محض عدمدر بو مقام
هم عدم ظلمتدرر ای نیک نام • برتر جمله مقامات اولدی بو • محو محض انچنده اثبات اولدی بو • کما قال عبد الله الانصاری فی الفقر

وهو علی ثلث درجات • الدرجة الاولی فقر الزهاد وهو نفض الیدین من الدنیا ضبطا او طلبا • واسکات اللسان عنها ذما او مدحا • والسلامة منها طلبا او ترکا • وهذا هو الفقر الذی تکلموا فی شرفه • والدرجة الثانیة الرجوع الی السبق بمطالعة الفضل وهو یورث الخلاص من رؤیة الاعمال • ویقطع شهود الاحوال • ویمحص من ادناس مطالعة المقامات • والدرجة الثالثة صحة الاضطرار • والوقوع فی ید التقطع الوحدانی • والاحتباس فی قید التجرید وهذا فقر الصوفیة • انتهی کلامه • وسئل الشبلی قدس سره من حقیقة الفقر • فقال ان لا یستغنی بشیء دون الله عز وجل • وقال جعفر الخلدی سمعت رویما • وسئل عن نعت الفقیر قال ارسال النفس فی احکام الله • وقال یحیی بن معاذ من کان غناه بربه لم یزل غنیا • ومن کان غناه بکسبه لم یزل فقیرا • وحکی عن الجنید انه کان یقول من استغنی عنا بالنا لم نکن له ولا مالنا • ومن استغنی بنا اعطانا کنا له ومالنا • پس ای زن مقدمه مزبوره معلومک اولدیسه مال وزر سر را بود همچون کلاه • مال وزر فی المثل باشه کلاه کبی در پس کلاه باشنده کل اولانه لازمدر • زیرا کل بود او از کله سازد پناه • اول کسنه که کلاهدن پناه دوزر کل اولور • یعنی باشنک عیبنی کلاه پوش اولمغله ستر ایدر • فاما آنکه زلف جعد رعنا باشدش • اول کسنه که موی مجعد و زلف رعناسی اوله چون کلاهش رفت خوشتر آیدش • چونکه کلاهی گیده اکا کلاهنک گیتمه سی خوبتر واحسن گلور • زیرا محبوبک عرقیه سی جعد قده کاکل پریشان و زلف عنبر بوی چشم عشاقه نمایان اولور

صاچک عنبر بورک کافوره بکزر • یکاغک عکسی مطلق نوره بکزر
بورکک شمس رخک بدر اوزرک قدر • قرا زلفک شب دیجوره بکزر
نم کوکلم سنک زلفک کبی در • انچنده آصیلو منصوره بکزر
نگارستانه عینک انجبیدر • که شول جادو گوزک مخموره بکزر
سنک عشقک الندن ای هافر • تنیمی ناتوان مهجوره بکزر

ایدی ای دل شیدا مرد حق باشد بمانند بصر • مرد خدا فی المثل مانند بصر در پس برهنه به که پوشیده نظر • پس نظر پوشیده اولمقدن برهنه وکشاده اولمق یکدر نظم

گوزلرکدن چاغرهی دادلر بیدادلر • تیغ دوزمش گرینک جلادلر پولادلر
دلبرا عاشقلرکدن صورمه هجرک حالنی • در سون جسمک گلن هر بادلر خور بادلر

آه کیم داسته محبوب اولان لباس ایله محبوب اولماز • مثلا وقت عرضه کردن آن برده فروش اول اسیر فروش اولان کسنه اسیری مشتری یه عرض ایلمک وقتنده • بر کند از بنده جامه عیب پوش جامه عیب پوشی بنده دن خلع ایدر • زیرا عیبی بو قدر که عریان اوله وغنچدن تماشی ایلیه بیت • شول تمام اکیت یوزندن چونکه رفع اولدی نقاب • ظلمتک دورانی گچدی ظاهر اولدی آفتاب • فاما ور بود عیبی برهنه ش کی بود • اگر بنده ده عیب اوله اسیرجی انی نجین برهنه ایدر ایتمز • بلکه جامه خدعه با وی کند بلکه درلو درلو جامه والبسه فاخره گیدرور اکا خدعه وحیله لر ایدر که حتی برحسن عارضی پیدا اولوب مشتری یه فروخت ایلیه • وقرغه یی بلبل دیو صاتوب • گوید این شرمنده است از نیک وبد • ایدر که بو بنده نیک و بددن شرمنده در • ویوز گورمدک محجوبدر • پس بو بنده یی نیچه صو یاین که • از برهنه کردن او از تو رمد • لباس چقرمقدن اول بنده سندن اورکر • کذلک اسباب علم قال والبسه ومال دخی • اهل علم وذو مالک اورتلرنده اولان قبایح وعیوبی چشم حسیدن ستر ایدوب مجرد ظاهر بین اولان طلبه یه عیبلرین گوسترمز • اما قلوب طاهره لری انوار محبت الهیه ایله پاک ومصفا • ومرآت مجلا اولان عارفین وعاشقینک حسن جماللری ذاتی وعلم ودانشلری بررسته اولوب علم ظاهر ومال وخانماندن عاری اولسه لر انلرک وجه حسن باطنی • وجمال با کمال معنویسنه خلل گلمز • بلکه حسنلری دخی اظهر اولور • وشجره طوبادن نمونه اولان قامت موزونلرندن البسه عبارات اخراج اولونسه طراوت ورعنالقلرینه زوال ایرمز • پس عشق ومحبت وذوق وحالدن خالی اولان مقلده تحت الفاظ وعبارات وزربخت وثروت ومال وشهرتده خفی ومستتر اولوب • اصطلاح وعبارت والبسه فاخره دن مجرد اولماز • وخلقه کنه ولرین انکله خوب جمال گوستروب مشتریلرینه ساحرلرین صاتنجه انواع مکر وحیله وکلمات پر دروغ عرضه قیلورلر • علم ومال ایسه ستار العیوبدر • کما روی عن ابن عباس رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • العلم والمال یستران کل عیب • والفقر والجهل یکشفان کل عیب • آه ای مستمع قابل وطالب مقبل • خواجه در عیبست غرقه تا بگوش خواجه گوسنه که بن تموبات وعیوبه غرقه در وبس بیلمیون لاجرم خواجه را مالست ومالش عیب پوش خواجه نک مالی واردر ومالی عیبنی ساتردر مولانا فرماید

تو نهان بودی وشدی پیدا • هر نهان آشکار خواهد بود
هر که خود را نکرد خوار امروز • همچو فرعون خوار خواهد بود
هر که چون گل ز آتش آب نشد • اندر آتش چو خار خواهد بود
هر که او پست دست عشق نشد • تا ابد در خمار خواهد بود
در سر هر که چشم عبرت نیست • خوار وبی اعتبار خواهد بود

پس آلوده حب دنیا ودلداده نقش ماسوا اولان اهل هوا • لباس شهرتک التنده انواع عیوب واراید وگن بیلمز اکا بناء که گر طمع عیبش نه بیند طامعی • برطمع ایدیجی ال ومنال وقیل وقاله طمع ایدوکندن خواجه نک عیبنی گورمز زیرا که گشت ظلماء طمعها جامعی • حرص وطمع قلوب وسمعی تمام احاطه ایدوب جامع ظلمات اولدی • ور گدا گوید سخن چون زرکان • واگر اول اسیر ماسوا کالبیس اهل دنیا اولان گدا معدنه متعلق اولان زر خالص کبی مقال اهل حال ایلیه • ره نیابد کالااو در دکان • گدانک متاعی دکانه یول بولماز • یعنی حریص دنیا اولانک اهل امتعه نفیسه کلمات قدسیه قولاغنه گیرمز •

دکان فکرنه قونوب حفظ اولنماز • زیرا فقرای حقک گفتار درربارلری • دنیایه گوکل ویرمیوب وزیب وزیورینه فریفته اولمیوب ورنگ خبیثنه بویانمیوب بلکه دنیا ومافیها • وحب ماسوادن کچوب جذبه ربانیه • ومعرفت الهیه ایله ادناس بشریه • واوساخ ردیه دن پاک وطاهر اولوب فقر ذاتیده قرار ایتمکلردر • ودکان معرفته مالک اولوب ابد الاباد غنای قلبه افلاس طاری اولماغین طریقینی ارشاد ودر • حریص دنیانک تکلیفات مزبوره خلاف مرضیسی در • پس گفتار مرد خدا اولان گدا صورت وسلطان سیرتک جمل کلماتی قامت اهل دنیایه راست گلمز • عطار

اغنیا را اعتبار از درهم چندی بود • همچو طفل نفس کو خرم بشیر مادرست
سفله را اقطاع دنیا خوشتر از عقبی بود • خود جعل را بوی سرکین به ز طیب عنبرست
عارسیم وزر را از زر سیر نبود تا برکت • می کند مستسقی آب ار ان بر کش منجرست
کنج عزلت با قناعت زینت اهل دلست • ملک ومال بی نهایت شاه را زیب وفرست
هرکه را عود سوز از نفت نبود گو مباش • سینه پر آتش اوکرم همچون مجمرست
کار رحلت نیست شاهان را بجز دست تهی • پس از این معنی گدا با هم قباد وسنجرست

ایدی مراد نفس اماره کار درویشی ورای فهم تست • درویشلکک کاری سنک ورای فهمکده در • چونکه احوال فقر واذواق درویشانه عقل وادراک ایرشمز • پس سوی درویشی بمبنگر سست • درویشلک جانبنه سست باقمه • وحقارت واهانت ایله نظر ایتمه • زانکه درویشان ورای ملک ومال • زیرا درویشلر دنیای ملک ومالده • روزیی دارند ژرف از ذو الجلال • ذو الجلال والجمال اللهدن رزق ونصیب طوترلر اول نصیب مزبور ارزاق معنویه • واغذیه روحانیه در • یعنی فقر ذاتیده اولان فقرای حق • ابیت عند ربی یطعمنی ویسقینی سفره سندن تناول ایدرلر کما قال تعالی لحبیبه المجتبی • ووجدک عائلا فاغنی • قیل الفقراء ثلثة فقیر النفس لا یستغنی بوجود الشیء • وفقیر الی الشیء یستغنی بوجوده وفقیر الی الله وهو الذی یستحق المدح • وقیل من اراد الفقر لشرف الفقر مات فقیرا • ومن اراد الفقر لئلا یشتغل عن الله مات غنیا • سئل ابو یزید عن الفقر • فقال ظاهره بلوی • وباطنه نعمة فیجب علی المخلص ان یخفی ظاهره ویبدی باطنه • وسئل ابراهیم الخواص عن نعت الفقیر • فقال الفقر رداء المتقین • وجلباب المرسلین • ولباس الراضین • وزین المؤمنین • وجمال العابدین • وسرور الزاهدین • ولذة الصابرین • وسمعة الورعین وسنة المریدین • وحصن المطیعین • وسئل سمنون عن الفقیر الصادق • فقال الفقیر الصادق الذی یأنس بالفقر • کما یأنس الجاهل بالوجود • ویستوحش من الوجود • کما یستوحش الجاهل من الفقر • وجنید بغدادی قدس الله سره دن دخی فقیر صادق کیمدر دیو سؤال اولندقده • الفقیر الصادق الذی لا یستغنی بشیء • ویستغنی به کل شیء دیو بیوردی • الحاصل انبیاء عظام • واولیاء کرام • فضیلت فقر وفقراده اول قدر اخبار واثار بیورمشلردر که جمله سی یازلسه بنجه مجلد کتاب اولور • خلاصه کلام نیم روح روانم • حق تعالی عادلست وعادلان • کی کنند استمگری بر بیدلان

حق جل وعلا عادلدر عادللر ایسه شکسته وبیدللره نجین ظلم وستم ایدر • السلطان ظالم اتمک احتمالی یوقدر • کما قال تعالی وما ربک بظلام للعبید یعنی رضاء الله تعالی مزخرفات فانیه • ودنیای دنیه دن قطع نظر ایدوب • وجود وانانیتدن بری اولوب محبت ربانیه ایله مانوس اولان عبادینی حق سبحانه وتعالی دنیالوتندن وثروت وشهرتندن مجرد قیلدیسه • خوان رحمت ومطبخ محبتدن انواع نعم جلیله معارف اطعام ایدوب والبسه فاخره عصمت اکسا ایدر • ایله دگلدر کیم نعم ظاهره ویرمیوب نعم باطنه دخی ویرمیه • دکنه ورضاسی اوزره اولانلری خیر الدنیا والآخره قبیلندن ایلیه • ایمدی حق سبحانه وتعالانک عدل واحسانی اندن عالی در که • آن یکی را نعمت وکالا دهد • اول بیرینه نعمت وکالا ویره وین دگر را بر سر آتش نهد • وبو بیرینی آتش فقر ونار ریاضت اوزرینه قویه • حتی آتش سوزا که دارد این گمان • بر خدا وخالق هر دو جهان آتش نه اول فقیر صابره • وقانع شاکری یاقیجی اوله • ایکی جهانک خالقی اولان خدای متعاله بو ظن وگمانی کیم طوتر • عقل سلیم صاحبی ظن وگمان ایدلمز اما ارباب توهماتدن بعضیسی بو بابده اشکال ایدوب حضرت خدا خود عبادندن بعضنه • لا یعد ولا یحصی ارزاق واموال ویروب اول قولنی والله یرزق من یشاء بغیر حساب • قولکرینه مظهر قیلور • وبعض عبادنه دخی آتش فقردن پیرهن گیدروب سرمایه عمرین آه حسرت ومشقت وکلفتده گچورر • پس بو کار ربو العجب خلاف عدل وداد اولمازمی دیورسه اولماز • زیرا حضرت حق وفیاض مطلق • عبادندن بعضنه نعمت ودولت وبعضنه فقر وذلت ویروب گرچه ظاهر حالی • وهم وخیالکه مخالف عدل گورینور • لکن حق سبحانه وتعالانک بونده کمال عدالتی ظاهر در اکا بنا که حق سبحانه وتعالی اول فقیره دولت وثروت ویریدی • انواع فساداته مبادرت ایدوب طاغی وباغی • وعاصی وجانی اولورلردی • پس حق جل وعلا کمال فضل واحساندن عبد فقیرینه دولت دنیویه ویرمیوب قوت مالیه ایله حاصله اولاجق جرایم واوزاردن وعذاب ناردن بری ایلدی • کما قال تعالی ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض ولکن ینزل بقدر ما یشاء • وشول قولنه که مال ویره انک الندن قوت مالیه ایله بعض خیرات ظهوره گله جکدر • پس اکا مال ومنال اعطا ایدوب • وشکر ایله امر ایدر • حتی عبد مزبور دخی موفق من عند الله اولورسه • مالنی فی سبیل الله بذل واعطا ایدوب شکر نعمتی برینه گتوردکله نایل درجات منیعه اولور • فاما نفس وهوا یولنه اسراف ایدوب شکر نعمتی بلمزسه کفار النعمه اولوب مالی اکا مار وداخل عذاب نار اولور • وفقیره صبر وقناعت ایله امر ایدوب قانع وصابر اولورسه مدارج اعلایه ارتقا ایدوب فقر وذلت اکا معنی ده دولت وسعادت • وذوق ولذت اولور • وفقرینه راضی اولمیوب شاکی اولورسه دنیاده وعقباده گرفتار مشقت ابدیه اولور • وخسر الدنیا والآخره ایلور • ولکن اکا دخی بو یوزدن رحمتدر که • امتحان فقره صبر وتحمل ایتمین • امتحان غنایه هیچ تحمل ایده مز • پس من وجه سؤال وجوابده خفت بولور سعدی • آنکس که توانگرت نمی گرداند • او مصلحت تو از تو بهتر داند • مثلا مشهوردر که بر درویش عریان ودرر رنگ نهان وناتوان • موسی علیه السلامدن فراخ دستی وخانمان ایچون حق تبارک وتعالادن استشفاع تمنا ایتدکده موسی علیه السلام جبل طورده حین مکالمه ده درویش مزبور ایچون قدرت ودستگاه شفاعت ایدوب حق تعالی اول فقیره مال فراوان ویردی •

پس بعد مرور الایام موسی علیه السلام برکون رهکذرده جمع غفیر وجمع کثیر کوروب حقیقت حالی سؤال ایلدکده باقی الله دعالی خیر کز برکاتنده
توانکر اولان ناتوان شرب خمر وقتل نفس ایتمکله قصاص کامل ایچون احضار اولنوب اجرای احکام شرعیه اولنور دیو اعلام حال ایتدیلر موسی علیه السلام
حکمت جهان آفرینی کوروب انکشت حیرتی دهان عبرته وضع ایلدی وانک حقنه ایلدوکی تجاسر ایچون پشیمان وطالب مغفرت غفران اولدی بیت
کربه مسکین اکر پر داشتی ● تخم کنجشک از جهان بر داشتی ● فاذا کان کذلک اکر غنا واکر فقر عباده امتحان الهیدر پس هر کس دنیاده واخرده
نه اولایقسه بولور هیچ فرده ظلم اولنماز کما قال تعالی الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لا ظلم الیوم ایدی حق قوللرینه خیر دیلر وشری عبادک کسب
وعملنه کوره ویرر الحاصل حق سبحانه وتعالی انک جمله کاری کمال عدالت اوزره اولوب حکمت خفیه‌سنی عقول عقلا فهم وادراکدن عاجزدر
ایدی ای مستمع قابل اول قادر ووهاب بعض عبادینه لحکمة ملک ومال وعظمت وجلال ودولت واقبال ویروب فقرا وصابرینی دخی فقر وفاقه‌یه
راضی ایدوب انک مقابله‌سنده انلره دخی صد هزار ذوق وحال وهر لحظه مشاهده جمال ارزانی قیلور اللهم مالک الملک تؤتی الملک من تشاء
وتنزع الملک ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیدک الخیر انک علی کل شیء قدیر نظم ● کل ای را حقیقت ایچره طالب
برالوان لحربنه غرق اولمه دالب ● جهان رنکینه الدانمه حذر قیل ● دکل باقی بو فانیدن کذر قیل ● مثالیدر جهانک خانه چینی
در ودیوار ایدر پر نقش رنکین ● کوکل ویرمه جهان آلایشینه ● صقن الدانمه هیچ آسایشینه ● اولور غایب بو زیلور جمله تصویر
حقیقت برایدی الحق قالور زیر ● قالور رنکنده اوغلانجقلر انک ● نهان بو رسمه در حلقی جهانک ● درش بو یولده عاشق جانی ویرکجه
بوزوب بو نقشی نقاشی کورنجه ● آه ای فقردن خوف ایدن سالک راه الله تعالی مقبول انبیا واولیا اولان فقردن آه اینمه زیرا
فقر فخری از کذافست ومجاز الفقر فخری بیورلدوغی کذاف ومجاز قبیلندن میدر لا والله مجاز وکذاف دکلدر بلکه نی هزاران عز پنهانست وناز
نقرده صد هزار عز وناز پنهاندر کلمه نی مصراع اوله قید اولندی قید مصراع ثانی اولمق اوزره استفهام تقریری اولمق دخی وجهدر
یعنی نقرده هزاران عز وناز مستور ونهان دکلمیدر بعض نسخه‌ده دخی نی واقع اولمایوب صد هزاران یازلمشدر پس هر کیمک عقل معادی
کندویه یار اولور فقری غنایه ترجیح ایدوب قناعت اختیار قیلور رباعی ● بر دفای زمانه کیمه دوز ● بکذرانش بقوت روز بروز
این دو روزه حیات نزد خرد ● چه خوش وناخوش وچه نیک وچه بد ● برک دنیا خرد نمی‌پسندد ● مرک بر برک این جهان خندد
دست بردی چو یافت از پی پند ● پای حرص تو از قناعت بند ● رو قناعت کزین که طامع دون ● در دو کیتیست با عذاب الهون
آه ای زن بی قناعت دنیایه حرص وحشتکدن از غضب بر من لقب مار اندی وغضب وحدتکدن بنم اوزریمه لقبلر سوردک وبو حق سبحانه وتعالی
کتاب کریمنده ولا تلمزوا انفسکم ولا تنابزوا بالالقاب بئس الاسم الفسوق بعد الایمان دیو بیوردوغی نهی تحریمیدن اجتناب ایتمیوب
بکا درلو درلو القاب ویروب یار کیرم مار کیرم خواندی بن یار کیر ایکن سن بکا مار کیر ادیدک وکاهی افسونکر دیدک وکاهی مبغوض حق
جلوب طماع رزق اکلادک ای ستیزه روی وبدخوی تحقیق بویله بیله سن که کر بکیرم برکنم دندان مار فرضی بن اکر افعی یی طوتسام انک
دندان زهر آلودینی قوپاررم تاکش از سر کوفتن نبود ضرار تا که مارک باشی دوکلمکدن مضارته اولمیه یعنی خلقه مضرت وزیان ایرشدرمکلکه
سرکوفته اولوب کندویه دخی ضرر وکزند واقع اولمیه وبو بیت بعض نسخه‌ده بویله واقع اولمشدر م وربکیرم مار دندانش کنم
تاش از سر کوفتن ایمن کنم نثر معنی کیرو اولکی کبی سرکوفته اولمامق ایچون دشمن قوپاررم دیمک اولور زانکه آن دندان عدو جان اوست
زیرا که دندان مار انک جانینک دشمنی درمن عدو را میکنم زین علم دوست بن عدو یی بو علم دانشندن عدو ایکن دوست ایدرم
حاصل کلام اکرچه بن نفس اماره صاحبلرینی صید ودام انابت وشبکه ارادتمه بند ایدرم لکن خلقه وکندویه ضرر محض اولان اخلاق ذمیمه
وصفات ردیه‌سی مارینک دندانن قلع ایدوب وافعی لک صفاتنی ازاله ایتمکله هلاکدن خلاص ایدرم ومرتبه انسانیته ییورردم
زیرا مارک سنانی عدوی جانی اولدوغی کبی اهل نفس وهوانک دخی شهوات طبیعیه‌سی عدوی قوای روحانیه‌سیدر نتکیم شیخ عطار دیمشدر شعر
ذکر در غار بدن از قید نفس برست ● صید زهرآلود اندر دهان اژدر ● کشتن نفست کواه قوت رجولیت ● شاهد تیغ بران شاه ران غضنفرست
هر حنک نفس از درویش ربخست دم کو ● خرقه وتاج ومند برکستوان مغفرت ● اکرچه کیم بو جوابلر مرد عربیدن زوجه‌سنه واقع اولمشدر ولکن مراد
بالذات طریقه اخیارده اولان محقق ومرشد حقیقیلرک کندولره سوء ظن ودربان درازلک ایدن اهل انکاره ویردکلری جواب باصوابدر
یعنی ای منکر وناستعد اولان بدکمانلر اکر سنده اثر ایمان وار ایسه یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ان بعض الظن اثم
آیت کریمه‌سنده اولنان نهیدن اجتناب وانت محمده خصوصا زی فقراده اولانلره سوء ظندن احتراز ایدوب اولیاء اصفیا
ومرشدین ومحققینی مرایی ومتعلم وخلق ایچون مارکیر اولان افسونکر مزورلردن ظن ایلمه وشاید افترا ایدوب دیلکه کلن هذیانی سویلمه
خدای متعال داننده هر حالدر که از طمع هرکز نخوانم من فسون بن هرکز طمعدن اوتوری افسون اوقومازم دستم دیدوکک دایره بیر
اوقومازم بلکه این طمع را کرده ام من سرنکون بن طمعی سرنکون ایتمشم ● کامل اسانه ایروب کیم عرفان ایلدیکی ● معدن در حقیقت کوهر کان بزده در
وعذبکی خمخانه‌سنده نوش ایدوب جام صفا ● مست درکاه اولمشوز اسرار سبحانی بزده در ● حاش لله طمع من از خلق هست حاشی لله خلقدن بنم طمعم یوقدر
از قناعت در دل من عالمیست قناعتدن بنم کوکلمده بر عالم واردر که اول عالمک اری کنز لا یفنادر شعر ● چشمه‌ده بنم نور رخ یار طولوبدر
دل خانه‌سنه پرتو دیدار طولوبدر ● یر قالمدی اغیاره بنم قلبم ایچنده ● کوکلم کوزم اکلنجه‌سی دلدار طولوبدر ● غرق ایتدی معنی نور تجلی الهی

کونیلکان

کونیله نکان کورنجه انوار طولوبدر ● کوکن کبی عیان اولدی بو کون قدرت یزدان ● آچ کوزکی کور کنبد دوار طولوبدر ● سر اشینه محرم اولیم هر کشی عاشق
محرم اولانک سینه‌سی اسرار طولوبدر ● الحاصل ای زن بندن سکا نصیحت اولسون که بر مؤمنی زی صوفیه‌ده کوروب واننده خلاف شرع بر
نسنه کورمیه‌سن واوقاتنی عبادات وطاعات واوراد واذکارده مصروف اولدوغن مشاهده ایلیه‌سن وهیچ کسه دخل وتعرض ایلدوکن اشتیمه‌سن
زنهار اکا سوء ظن ایلمیوب درلو درلو اقوال ناشایسته سویلمه وهر مریده جمیع ایلین محقق اولمادوغی کبی هر مریدی اولان شیخی دخی مقلده قیاس ایلمه
بلکه طریق حقه سالک اولان طالبلرک بر علامتی دخی بودر که میل ومحبتی صورت فقرده اولانلره جمله‌دن زیاده اوله وطایفه صوفیه‌یه سوء اعتقاد اوزره
اولان هر کیم اولورسه اولسون قلبی بی نور اولوب باب رحمتدن مهجور اولور قال صلی الله علیه وسلم المؤمن یألف ویؤلف ولا خیر فیمن لا یألف
ولا یؤلف وروی النعمان بن بشیر رضی الله عنه قال سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول انما المؤمنون کرجل واحد اذا اشتکی عضو
من اعضائه اشتکی جسده اجمع واذا اشتکی مؤمن اشتکی المؤمنون وشیخ شهاب الدین سهروردی رضی الله عنه عوارف المعارفده باب خامس عشرده
بیوررلرکه اعلم ان تأسیس هذه الربط من زینة هذه الملة الهادیة المهدیة ولسکان الربط احوال تمیزوا بها من غیرهم من الطوائف وهم علی هدی
من ربهم قال الله تعالی اولئک الذین هدی الله فبهداهم اقتده وما یری من التقصیر فی حق البعض من اهل زماننا والتخلف عن طریق سلفهم لا یقدح
عن اصل امرهم وصحة طریقهم وهذا القدر الباقی من الاثر واجتماع المتصوفة فی الربط وما هیأه الله تعالی من الرفق ببرکة جمعیة بواطن المشایخ
الماضین واثر من آثار نسج الحق فی حقهم وصورة الاجتماع فی الربط الآن علی طاعة الله والترسم بظاهر الآداب عکس نور الجمعیة من بواطن
الماضین وسلوک الخلف فی منهاج السلف فهم فی الربط کجسد واحد بقلوب متفقة وعزایم متحدة ولا یوجد هذا فی غیرهم من الطوائف
پس ای زن بی انصاف بو قدر نصیح وپنددن صکره ینه انصافه کلمیوب بنم حقمده کما فی الاول بدکمان اولورسک سنک مثالک همان اکا بکزرکه
بر امرود بن سینی چنان درخت امرود اوزرنده بی الجلین کورسن زان فرود آتا ماند آن کمان امرود اغاجندن اشاغه کلکه تاکه
اول ظن وکمان قالمیه امرود اغاجندن اشاغی این که احوالی حقیقت کوره سن دیمک ضرب مثلدر وبونک بیانی کمرز ماندده اولان بر قصه‌نک
سماعنه موقوفدر وقصه مزبوره بودرکه بر مرأة مکاره عاشقنه اظهار جرأت ایدوب بن سکا زوجم یاننده وکوزی اوکنده قوجاقلامغه قادرین
دیمش عاشق دخی پس بونیجه ممکندرکه ادعا ایدرسن دیدکده اول مکاره دلاله ایتمش بن شوهرمله فلان کون فلان باغچه‌یه کیدرین سن دخی
اول واروب فلان محلده اختفا ایله بعده دعوام صادقه اوله وغم تماشا قیل دیوب بو عهد اوزرنه اوچی دخی باغچه‌یه واروب
عورتک عاشقی محل معهودده مختفی اولوب عجبا بو سحاره ومکاره اثبات دعواده نه یوزدن خرده کارلک ایلیه دیو انتظارده ایکن ارابه
عورت امرود ایله مالامال بر درخت سایه‌سنه واروب اوتوروشلر عورت ارینه ایتمش ای جانمک جانی شول امرود اغاجنه چقوب سکا
بر قاج امرود دوشورسم جایز میدر اری دخی لطفی ردیکلنه فی الحال عورت درخت اوزرینه چقوب بر ایکی امرود قوپاروب کاه ارینه امرود
دیرکن ایچون اشاغی باقدقده های بره ظالم وخاین ار اول الکده اولان عورت کیمدر بنم کوزمه قرشو زنامی ایدرسن بره صقالندن اولمز
عورتنه قرشو تنقی ار بیکانه عورت کتوروب دیوب فریاد وفغانه باشلادی رجل عورتک بو حیله اولان افغانن کوروب بهی عورت
مجنونمی اولدک بنم یانمده عورت نه ایشلر دیدیکچه اول مکاره فریاد وواویلایه ارتوروب ار دخی حیرتده قالوب ای خاتون چونکه بو بیله
دیرسن اشاغی کل اول عورتی اولدردیکده یا اولدره مزمیسم دیو عورت امرود اغاجندن کندی اشاغه براغوب برزمان جوانب اربعه‌سنه
باقمش اری ایتمش سکا نولدی نیچون بویله ایلدک عورت ایتمش عجب تماشادر بن امروده چقوب اشاغی باقدیغم کبی اناکوردم کم
برخوب عورت کلوب سنکله معانقه ومعامله ایدوب بالآخره مراد الوب مراد ویردکز حالا بن اشاغه اینده وکمده نابود ونابدید اولدی
انسی ایدی جنی ایدی بلمدی دیوب کانه بحر حیرته طالدی رجل دخی مرانک حالنه تعجب ایدوب عجبا شو اغاجده بر خاصه می واردر دیو خاطره‌یه دوشوب
ای زن امرود اغاجنه بن دخی چقایین دیوب اغاجه چقدقده اول مکاره فی الحاصل عاشقنه اشارت ایدوب ارنک کوزی زنینه قرشو زنا ایدیلر
رجل فقیر دخی امرود اوزرنده عورتیله برنامحرمک اجتماعن کوروب ای خاتون عجب تماشادرکه بن بنی بنچه کوردک ایسه بن دخی سنی ایله
کوریورم دیوب اشاغه اینرکن عورتک عاشقی کیدوب نهان اولدی ارابه‌ی تحقیق بو کوردوکم خیال بو امرودک خاصه‌سندندر دیوب اول
اعتقاد اوزره قالوب وبو ضرب مثل اول زماندن بری قالدی پس برکمسنه برشیء حقیقتله کورمیوب غلط ایلیه از بام و در فرود آی تا که کمانت
نماند دیرلر پس مراد اولدر دخی زننه شجره شکدن اشاغی کل که کماندن قورتیلوب غلط بین اولمیه‌سن دیدی زیرا برکمسنه ده غرض اولنه اصلا کمسنه ده
هنر کورمیوب عیب کورر وبلکه غیرینده کوردوکی اکر نیک واکر بد کندو صفاتیدر مثلا چونکه برکردی توسر کشته شوی چونکه رقص ایده‌سن سرکشته
اولورسن وسنک باشک دوندوکندن خانه را کرداننده بینی وآن توی خانه‌یی در ودیواری دخی کورورسن واول دونن سنک باشکدر
پس در ودیواری دوار کوردوکندن انلارک فی الحقیقه کردشده اولدقلری لازم کلمدوکی کبی حریص دنیا واهل ریا اولان ارباب نفس وهوا دخی
قانع وصابر اولان اتقیا واصفیایی حریص وطماع کوردوکندن انلرک حریص وطماع اولمالرینی ایجاب ایتمیوب بلکه اولیا اصفیا مرآت صفادرکه
انلره نظر ایدن کندو صفاتن کورر وکاملر دخی جمله‌یی زیبا کورر لمنشیه ● هرکه کاملتر بود او جمله را کامل شمرد ● هرکه جاهلتر بود او جمله را جاهل شمرد
ایدی قیاس النفس علی النفس جایز دکلدر اما نه چاره هر کشینک حرکت وجنبشی کندو مرتبه‌سندندر دیو حضرت کاشف الاسرار مولانا خداوندکار
بو بیانه شروع بیورردیلر در بیان آنکه جنبیدن هر کسی از آنجا که ویست هر کسی را از چنبره وجود خود دیند انک بیاننده درکه هر کیمک حرکت ایلمه‌سی

اول مرتبه وسقامدن در که اکا مخصوص در • هرکسی کندو وجودی دایره‌سندن کورر مثلا تابه کبود افتاب اکبود می نماید وسرخ سرخ می نماید
جام کبود افتابی کبود کوسترر • وابکینه سرخ سرخ کوسترر الحاصل هرچه هر نه رنکده ایسه افتابک پرتوین دخی انک کبی کوسترر • مع هذا اول الوان متباینه
افتابک اولمایوب تابه متلوندر • فاما چون تابها از رنکها بیرون آید سپید شود از همه رنکهای دیکر او راست کوتر باشد واما همه باشد
اما جام الواندن طشره کله بیاض اولور • وغیری جاملرک الواندن جام سپید راست سویلجی در • وجمله الوانک لون ابیض اصل وحقیقی در • یعنی شیشه
وجودلری رنک کبود لذات جسمانیه • ولون سرخ شهوات نفسانیه ایله متلون اولان آلوده کان حرص وطمع • زجاجه صافیه وجودلری غل وغشدن پاک
ونور افتاب ضیابخش ساته سنده اولان مردان خدایه • کندولرکبی الوان حرص وطمع ایله متلون • واذناس زرق وریا ایله آلوده وملوث قیاس
ایدوب اینه‌ده کوردکلری کندولرک شکل قبیحلری اولدوغن فهم ایتمزلر قطعه صفای چهره او را کجا تواند دید • دلی که دیده او پر غبار می باشد
دلت اینه آن چهره را دل اصافی • چه کونه چهره نماید که تار می باشد غرض فاما عارفین اصفیانک زجاجه زاهره وجودلری رنک تعینات ولون
کثرتدن مبرا ومعرا اولوب نار جذبات الهیه • واتش تجلیات سبحانیه ایله نور بیاض مطلق • وباقی بالحق اولماغله • مثل نوره کمشکوة فیها مصباح
المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة لا شرقیة ولا غربیة تلالو ایدر • وحقیقت اشیایی کماهی مشاهده ایدوب کثرات
واضافاتک جمله‌سنی نور دریای احدیتده مستغرق کورروب جمال حقدن غیره نظر ایتمزلر کما قال الشیخ رضی الله عنه • فی فص الیوسفیة • فاعرف عینک
من انت • وما هویتک • وما نسبتک الی الحق • وبما انت حق • وبما انت عالم • وسوی وغیر • وما شاکل هذه الالفاظ • وفی هذا یتفاضل العلماء فعالم واعلم
فالحق بالنسبة الی ظل خاص صغیر وکبیر • وصاف واصفی کالنور بالنسبة الی حجابه عن الناظر فی الزجاج یتلون بلونه • وفی نفس الامر لا لون له • ولکن هکذا
تراه وضرب مثال لحقیقتک بربک • فان قلت ان النور اخضر لخضرة الزجاج صدقت • وشاهدک الحس • وان قلت انه لیس باخضر ولا ذی لون
لما اعطاه لک الدلیل صدقت • وشاهدک النظر العقلی الصحیح • فهذا نور ممتد عن ظل • وهو عین الزجاج • فهو ظل نوری لصفائه • کذلک المتحقق منا بالحق
تظهر صورة الحق فیه • اکثر مما تظهر فی غیره • فمنا من یکون الحق سمعه وبصره وجمیع قواه وجوارحه • بعلامات قد اعطاها الشرع الذی یخبر عن الحق
ومع هذا عین الظل موجود • فان الضمیر من سمعه یعود علیه • وغیره من العبید لیس کذلک • فنسبة هذا العبد اقرب الی وجود الحق من نسبة غیره من العبید
یعنی مآل کلام شیخ رضی الله عنه بودر که پس سن عین ثابته کی • ویاخود خارجی اولان وجودکی عارف اولوب سن کیم سن • وحقه نسبتک نه در
ونه شی ایله حق • ونه شی ایله عالم • وسوای حقسن بیل • وبو الفاظه شاکل نه وار ایسه اذعان قیل • یعنی معلومک اولسون که غیب الهی ده
ثابته اولان عینک شئونات ربانیه‌دن برشان • وصور معلومات الهیه‌دن برصورتدر • ودخی سن عین ثابتک خصوصیتنده ظاهر اولان
حقک بر نور وجودیسن • وسنک حقه نسبتک مقیدک مطلقه • وظلک شخصه اولان نسبتی کبی در • ومن حیث الهویة والحقیقة حق • ومن حیث
التعین واختلافات الهیه عالم وسوای حقسن • وعلما باختلاف المشاهد • بو علم شریفده متفاضل اولوب بعضی عالم وبعض اعلم در • اکا بناء که شول عالم
تعین ایله کثرتی مشاهده ایلیه خلقی مشاهده ایدر • وبو صورتده متجلی اولان وجود احدیی مشاهده ایلین حقی مشاهده ایدر • ووجهینی مشاهده ایلیان
حقیقت واحده ذات وجهین اولمق اعتباریله • حق ایله خلقی اعتبارین ایله مشاهده ایدر • ونسب واضافات ایله متکثره • یعنی ذات ایله احد واسما ایله
کل اولانی مشاهده ایلین ذو بصیرت حق معرفت ایله عارف حق اولان اولیاء کمل در • وحقی خلقده مشاهده ایدن ارباب استغراق • مقام فنا ایله
مرتبه جمعده اولان اهل حال در • وخلقی حقده وحقی خلقده مشاهده ایلین مستقیم الشهود • احدیة عین ایله بقا بعد الفنا • وفرق بعد الجمع مقامنده اولان
کامل الشهوددر • ومرتبه علیه مزبوره مقام استقامت اولوب بو مقامک یکینی جمله‌دن اعلم در نظم مرکی در صورت خوبان همه او می بینم
تو مپندار که من روی نکو می بینم • نیست در دیده ما هیچ مقابل همه اوست • تو قفا می نکری من همه رو می بینم • هر کسی می نکرد دیده بروی نکرد
هر چه می بینم از و جمله بهو می بینم • تو ز یکسو نشه نظر میکنی دمن همه سو • تو یکسو و منش از همه سو می بینم • می باقیست که از جام وسبو می نوشم
عکس ساقیست که در جام وسبو می بینم • کاه با جمله وکه جمله از و میدانم • کاه او جمله وکه جمله درو می بینم • مغربی انکه تو اش میطلبی در خلوت
من عیان بر سر هر کوچه وکو می بینم • پس وجود حق صغیر وکبیر • وصافی واصفی اولان ظل خاصه نسبت ایله من حیث الظهور فی المظاهر المختلفة صغیر وکبیر
وصاف واصفی وکثیف ولطیف در • مثلا نور افتاب کبی که • زجاجه‌ده طرف ناظردن حجاب نور اولان لونه نسبت ایله شعاع نور • وراء زجاجده
لون زجاج ایله متلون اولور • حال انکه فی نفس الامر نورک لونی یوقدر • پس اکر زجاجه صافیه وشفافه اولسه نور دخی وراء زجاجه‌ده صفای اصلیسی اوزره
باقی قالوب الواندن برلون ایله متلون اولماز • فاما زجاجه مکدره ومتلونه اولسه نور دخی کدورت وتلون ایله باهر اولور • پس نور ذره فی الاصل
لون یوغیکن لون زجاجه ایله متلون نمایشنده اولان نور افتابی بین الرب والعبد انموذج ایدوب ربک سنک مرآت حقیقتکده ظاهر وخصوصیت
مرآتکله متجلی اولور • حال انکه ذاتنده انک لونی یوقدر • پس اکر سنک حقیقتک بحسب الخصوصیة المغنیة متلونه اولورسه تجلیات الهیه دخی وجه مذکور اوزره
متلونه اولور • فاما حقیقتک صافیه ولوندن خالصه اولورسه نور وجود حق دخی • مرآت مجلای قلبکده کما هو فی ذاته متجلی اولور • کما قیل شعر
یقولون لون الماء لون انائه • انا الان من ماء الاناء بلا لون • شویله دیر ارکیم صوبک رنکی اناسنک رنکیدر • رنکی اولماین اناسنک شمدی بن صویم
نور حقه مظهر صافم انکچون الده حق • ظاهر اولدر فیض کویا بن انک فیضندم • فاذا کان کذلک لخضرة الزجاج نوره دخی سبزدر دینله صادق •
وبوکا حس شاهددر • زیرا مقابل نور اولان وراء زجاج اخضرده مرئی اولان شعاع نور اخضردن غیری اولمادوغن نظر حسی مشاهددر
کذلک نور ذو لون واخضر دکلدر دینلسه قول مزبور دخی صادق در • زیرا نظر صحیح عقلی سکا اعطا ودلیل ایتمشدر که شعاع افتاب فی نفس الامر

لون زجاجه

لون زجاجه‌دن منزه در • پس صاف واصفی اولان حجابه نسبت قلنان نور • ممتد عن الظل اولان نور در • ایمدی کرکت زجاج متلون وکرک
زجاج غیر متلون ظل مطلقا عین زجاجه در • کذلک حقله متحقق اولان اهل الله‌دن بعضنده کمال صفوت اولمغله صورت حق انده غیرسنده ظاهر اولان
صورتدن اکثر واظهر اولور • وحقله متحققدن مراد • ارباب قرب نوافل در • زیرا اصحاب قرب فرایض ذات وصفات • ووجود ایله فانی فی الحق در
وبعضنده دخی بر وجه ایله قرب وار در که • حق انک سمع وبصری • وجمیع جوارح وقواسی اولور • وحق عبدک سمعی وبصری اولدوغی شول علامات ایله
ثابت در که • علامات مزبوره‌یی اخبار عن الحق ایدن شرع • ویاخود شارع اعطا ایدوب حضرت حقدن بطریق الحکایه • لا یزال العبد یتقرب الی بالنوافل
حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه وبصره ویده ورجله • حدیث شریف وبونک امثالی دلایل ایله تبلیغ رسالت ایلدی • زیرا سمعه قولنده اولان ضمیر عبده
عاید در • وعبیددن بو عبد اصفانک غیریسی که کندو صفاتنی صفات حقده افنا ایلمیه • حق انک سمع وبصری اولماز • پس عبد سایرک نسبتندن
بو عبدک نسبتی وجود حقه اقربدر • ایمدی ضمیر مهر انجلایه خفی اولمیه که • حق ایله تحقق ایکی قسم در • برقسمی حقله متحقق اولان شول کمسنه در که صفات
حقده کندو صفاتندن فانی • وحق انک صفاتی مقامنده قایم اوله • پس بو عبد فانی • کندو صفتلری ایله فاعل وجبات صفات مزبوره ایله متوقف
ومحجوب اولان عبیددن حقه اقربدر • ودیکر بو قسمه شیخ رضی الله عنه • فمنا من یکون الحق سمعه وبصره وجمیع قواه بعلامات • ایله اشارت بیوردی
وبر قسمی دخی عبد اخص • ذات حقده کندو ذاتندن فانی وذات حقله باقی اوله • وقسم مزبور قرب فرایض در که • قرب اولدن اقربدر • زیرا بو مقامک صاحبی
کندو ذاتندن فانی وحقله باقی اولوب • حق انک الله سمیع وبصیر در • وانک یدی ید الهی در • وجمله‌دن اقرب حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم در که
انک صورتی صورت الهیه در • کما قال تعالی فی شأنه الاسنی • وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی نظم ای خاک رهت تو عرش را تاج
یک پایه ز قدر تست معراج • تو در ره تست مسیحی وترا جای • برتر ز همه چو در تة التاج • فخر تو بفقر وتاجداران
آورده بفرق بر درت باج • در تیره شب ضلال حیران • نور تو شده سراج وهاج • ایات تو در زمانه روشن
چون خط سیه ز صفحه عاج • جایی که ز تند باد عصیان • شد خرمن طاعتش بتاراج • اکنون ره معذرت کرفته
مسکین بشفاعت تو محتاج • انا عجب حکمت واوکه قدرتدر که • اول مغز موجودات وزبده کائنات • لولاک لولاک لما خلقت الافلاک
بیورلیوب جمیع عالم انک یوزی صویله وجوده کتورلمش ایکن • ابو جهل لعین • زنک کبود کفر • ولون سرخ شرک ایله متلون ومکدر اولماغله
حسن جمال با کمال حبیب ذو الجمالی چشم نابیناسی کوره میوب دیده انکار ایله باقمغله دید احمد را ابو جهل وبکفت حضرت محمود واحمد علیه صلوات
الله الاحدی • ابو جهل بی بصیرت • وظاهر وباطنی محض شرک وظلمت کوردی • وایتدی که زشت نقشی کز بنی هاشم شکفت بنی هاشمدن
بر نقش زشت اچلدی • خبری یوقدر که • او بی دین کندو صفاتنک لایقن سویلدی • ومرآت محمدیده کندو نقشن صویلادی • فلهذا
کفت احمد مر ورا که راستی حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله • ابو جهله ایتدی که کرچه کستاخلق ایلدک اما راست کفتی کرچه کار افزاستی راست سویلدک
اکرچه حددن تجاوز ایلدک وکار افزاسن • وینه اول ساعتده • دید صدیقش بکفت ای افتاب • نی ز شرقی نی ز غربی خوش بتاب
یار غار وشفیق • ابو بکر الصدیق رضی الله عنه • اول مهر منیر صفا وماه تابه وفا • ومعلا ومجلا انوار جمال با کمالن کوردی • وکندونک غایت
اخلاصندن ایتدی ای افتاب عالمتاب • نه شرقدنسن نه غربدنسن لطیف بیلدره • زهی افتاب فلک اسما وصفات • ونور محض وحدت ذات که
مشرق بنی هاشمدن طالع ولامع اولوب • مشارق ومغارب افاقی سنک پرتوکدن اشراق ایلدی نعت شریف انور رسول الله اشرقت الدنیا
نفی نوره کل تجنح ودیجب • بدا مجده من قبل نشأة آدم • واسماؤه من قبل فی العرش تکتب • لمبعثه کل النبیین بشرت
ولا مرسل الا باحمد یخطب • بتوریة موسی نعته وصفاته • وانجیل عیسی فی المدائح یطنب • باقدامه فی حضرة القدس قد سعی
رسول له فوق المناصب منصب • بعزته سدنا علی کل امة • ولکننا فیها النبیون ترغب • بدور بدت لاح وجه محمد
وصهباء دارت بل حدیثک مطرب • باروا حنا راح الحدیث بکلنا • نشاوی کان الراح فی الحی یشرب • باوصافک الحسنی تطیب قلوبنا
وتهتز شوقا والرکایب تطرب • بذنبی باوزاری حجبت وزلتی • ستی لیطلق العانی وطیبة تقرب • بذلی بافلاسی بفقری بفاقتی
الیک رسول الله اصبحت اهرب • بمدحک ارجو الله یغفر زلتی • ولو کنت عبدا طول دهری اذنب • آه ایها المشتاقون الی رؤیة نور
جمال رسول الله • اول بدر دجانک مشکات شریف وجه کریمنده درخشان اولان نور افتاب احدیت • بر موجب کانها کوکب دری یوقد
من شجرة مبارکة زیتونة • بر شجره مبارکه‌دن مشتعل اولمشدر که • شجره مبارکه مزبوره‌نک اصلی شول صفاتک مصدری در که • اصل وحقیقتی
بدایت ونهایتدن منزه اولان ذات در • واول شجره زیتونه شول درخت موزوندن کنایه‌در که • سموات وارضک باطنی در • ودخی لا شرقیة
ولا غربیة ایله متصفه در • یعنی عدمدن اولان ظهور کونک شرقندن • وعند القدم اولان عدم کونک غربندن دخی اولمیوب کمال تلالؤ
وصفوتندن • نور صفات اکا واصل اولمزدن اول نفسه ضیا ویرمکه قریب در • زیرا اول صفاتدن برصورتدر • پس نور صفات
نور فعل خاصه واصل اولدقده • نور علی نور اولور • کما قال تعالی یکاد زیتها یضیء ولو لم تمسسه نار • نور علی نور • پس شجره مزبوره‌نک
نوریی کورن نور صفاتی کورر • ونظری نور صفاته تعلق ایلین اهل بصیرت نور ذاتی مشاهده ایدر • ونور عینی ادراک ایدن • نور عین العینی کورر
وعین جمعی کورن • کویی انوار ذات وصفاتدن بروز ایتمش مرآت فعل کورر • ورؤیت مزبوره مشاهده قدمه نعت اصطفا ایله نظر ایتمکه
مستعد اولان اصفیا واصدقایه مخصوص در • وکذلک قوله تعالی یهدی الله لنوره من یشاء الآیه • پس ابو بکر الصدیق رضی الله عنه‌نک

وجه شروح اوزره نور حقیقت محمدیه یی مشاهده ایتمکه جمله‌دن زیاده اتم استعداد • وکمال استحقاقی اولماغله حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم
ابوبکر الصدیقی مشاهده سی با بنده تصدیق بیوردب کفت احمد راست گفتی ای عزیز اول حبیب واحد واحد • حضرت احمد • علیه صلوات الله الصمد
ایتدی راست سویلدک صادق القول • وصدیق وصدق نفس ای عزیز ای زهیده تو ز دنیای نه چیز ای صدیق اکبر • وقلبی نور ایله منور
سن دنیای ناچیز ولاشی‌دن خلاص اولمش یعنی قید صور کثرات • وبند نقوش تعینات اولمقدن رها بولوب همای اوج وحدت اولمش سن •
پس رسول خدا هم ابوجهله • وهم ابوبکر الصدیقه راست سویلرسز دیو بیورماغله حاضران گفتند ای صدر الوری مجلس شریف مصطفوی ده
اولانلر ایتدیلر ای صدر الوری • وماه بدر لیلة الاسرا راست گو گفتی دو ضد گو را چرا ایکی ضد گویه راست گو دیوب ایکیسینک دخی کلامنی تصدیق
بیوردک عجبا بونده حکمت ندر که • مع هذا ایکیسینک دخی کلامی بر برینه مباین ومتناقض در • پس اول حلال المشکلات • مفخر موجودات علیه
اکمل التحیات اصحاب صفا انتسابه توجه بیوردب گفت من آیینه ام مصقول دست ایتدیلر که ای بنم اصحابم • بن ید الهی ایله مصقول ایتمیم
یعنی تجلیات ذات وصفاته مظهر برآینه مجلا ومرات مصفا ایم ترک وهند و در من آن بیند که هست ترک وهند و بنم مراتمده اول معنالری کورر که
صفات مرئیه کندولرینکدر • کما ورد نحن مرات مجلوة قد یری کل احد فینا صورته فی مدح النبی • شعاع هدی للهاشمی بطیبة

فساق الیها الجن والانس والوحشا • شهد ناله نورا تری الشمس دونه • فنور رسول الله قد بلغ العرشا • شفیع جمیع الخلق للحق احمد
اذا البطش الجبار واسرع البطشا • شفیق علینا موثر اصلاحنا • یود لنا ان ترک البغی والفشا • شمائله الاحسان والجود والوفا
لقد طاب منه الاصل والفرع والمنشا • شفاعته یرجو المسیئ الذی جنی • نهارا ولیلا یکتسب الاثم والفحشا • شفا کل عاص فی یدیک وانتی
مریض من العصیان تحتج الاشا • شفی الله امراضی بزورة ارضکم • ویسر لی الباری لتقبیلها الاحشا •

پس مرد اعرابی اگر عیب بین • واگر
هنر بین هرکس کوردوکی کنه وعیب وهنری کاردر دیو زوجه سنه انواع نصیح وپند ایتدکدن صکره فقر وقناعته ترغیب وسوز طمعدن ترهیب ایچون برقاچ
کلمات دخی سویلیوب ایتدی ای زن ار طمع ای حیبینی مرا ای زن اگر بنی طماع وحریص کوررسک زین تحری زنانه برترا بو زنلرکبی
تحری ایلمکدن یوقار وکل یعنی تحری بی حاصل ایله رتبه سفلیه ده قالمایوب درجه عالیه رجاله ارتقا ایله • ومردان خدا کبی سرخ وکبود رنکلردن معرا
ومرات مجلا کبی مصفا اولوب یقین وشهود صاحبی اولمغه جد وجهد قیل • گرچه بنم سکا صبر وقناعت وفقردن سکنندن سویلدکم • صید خلق
وحرص وطمع سکلنده کورینور • ولکن آن طمع را ماند و رحمت بود اول طمعه بکزر ورحمت اولور • یعنی صید مردم ایدوب فقر ومحبته ترغیب
ایتمک اگرچه طمعه مشابه در • فاما مستمع قابل اولان بنم کلامنی حسن قبول ایله اصغا ایدوب فقر وترکه مایل اولورسه برکسنه نک هدایتنه سبب اولوب
معنی ده اول طمع رحمت اولور • ایتدی ای زن کو طمع انجا که ان نعمت بود قنی طمع اول مرتبه ده که اول طمع نعمت اوله • یعنی قنی برطمع که اول طمع
برمرتبه ده نعمتدن عد اولنه • ویا خود اول مرتبه ده که نعمت اوله • او مقوله یرده طمع نیلر لاجرم انده طمع اولمز • وسنک بنده طمع واردر ملاحظه سن
ایلدیکک کنده وحالکدر • بن خود نعم تجلیات الهیه ایله • مانند افتاب نور محض ومرات مصفا اولمشم در • پس بنده حرص وطمع اولماز قاسم انوار

بحمد الله من از دردی کشانم • ز ذوق درد در دش جان فشانم • مرا هر کس بشکل وصورتی دید • بصد دستان میان دوستانم
زمین واسمان روشن بمن شد • که من نور زمین واسمانم • زمین واسمان در رقص آید • اگر از شوق دستی بر فشانم
مرا اندر مکان جوینده مردم • نیابندم که مرغ لامکانم • نداند حال قاسم را بجز دوست • اگرچه سودم وگر در زیانم

پس بو دولته نه ایله واصل اولدک دیر ایسک فقره صبر وشکر وقناعت ایله واصل اولدم • ایدی ای زن امتحان کن فقر را روزی دو تو
سن دخی برایکی کون صبر وقناعتله فقری امتحان ایله تا بفقر اندر غنا بینی دو تو حتی فقر ایچنده ایکی قات غنا کوره سن که بری غنای قناعت
وبری غنای عصمتدر شعر

فقر بگفت که من نادره انسانم • فقر بگفت که من جوهر جاویدانم • فقر بگفت که فردا که قیامت گردد
غم از پول صراط نه از میزانم • اندران روز من از محنت وغم ازادم • مرکب جان بسر کوی یقین میرانم •

حاصل کلام وخلاصه مرام
صبر کن با فقر وبگذار از ملال فقره صابر اول وملال وکلالدن کچ زانکه در فقر ست عز ذو الجلال زیرا ذو الجلال والجمال اللهک عز ذو الجلالی
ولطف ورحمتی فقرده در • کما قیل سئل الجنید عن اعز الناس فقال الفقیر الراضی • وقال المتوکل رایت الغنا اذل منه فی مجلس الثوری • ولا رایت
الفقیر اعز منه فی مجلس الثوری • وقال معروف الکرخی قدس الله سره اذا اراد الله تعالی بعبد خیرا استعمله وزوی عنه الخذلان واسکنه بین
الفقرا واذا اراد الله بعبد سوءا زوی عنه العمل وابتلاه بالخذلان واسکنه بین الاغنیاء • واذا نظر الیهم استعظم غناهم • وقال ابو بکر الوراق
طوبی للفقیر فی الدنیا والاخرة فسالوا عنه فقال لا یطلب السلطان منه الخراج فی الدنیا • ولا الجبار فی الاخرة الحساب • وسئل ابو حفص
النیسابوری • بماذا یقدم الفقیر علی ربه فقال وما للفقیر ان یقدم به علی ربه سوی فقره • پس ای زن بی صبر سر که مفروش وهزاران جان بین
غم ودلتنکلکدن یوزک بورماردب سرکه فروشلک ایتمه • وهزاران جان بین ازقناعت غرق بحر انکبین قناعتدن غرق بحر انکبین کور
یعنی نیجه عاشقلرک روانی فقره ایلدکلری صبر وقناعت برکاتنده غرق بحر انکبین محبت اولمشدر الحاصل صد هزاران جان تلخی کش نگر
صدهزاران تلخلک چکن جانه کور همچو گل اغشته اندر گلشکر گل کبی گلشکر ایچنده ممتزج واغشته اولمش یعنی تلخی اوراق ورد شکر ایله
مختلط اولدقده تلخلکدن اثر قالمدوغی کبی فقر وفنا ورنج وعنایه صبر ایدوب تلخی مجاهده ده ریاضتده • سکر محبت الهیه‌دن لذت الوب
ذوق الکورن عاشق گلشکر کبی پرلذت اولور • اما نیجه ایده یم که ای دریغا مر ترا گنجا بدی ای دریغا سکا وسعت استعداد وحوصله نهاد اولیدی

بازهم

تا ز جانم شرح دل پیدا شدی تا که جانمدن شرح دل طالع ولامع • واشکار وپیدا اولایدی • ولذت محبتدن اصلیله خبر ویریدی • اما نه فائده
بر فحوای کلم الناس علی قدر عقولهم • سوز مستمعک طلب واستعدادی مقداری سویلنور اکا بناءً که این سخن شیرست در پستان جان بو سوز
پستان جانده سود در • ایدی تو تقدیر چه بی کشنده خوش نمیگردد روان چکیجی وایچیجی اولمقز لطیف وخوش وروان اولمز • فاما سویله که
مستمع چون تشنه وجوینده شد مستمع تشنه وجوینده اولدی واعظ ار مرده بود گوینده شد واعظ اگر مرده دخی اولسه متکلم وگوینده اولور
ومتوجه طالب کمال توجهی ایله واعظی سویلدر • وبلبل کبی فریاده کتوروب استعداد مستمع بلبل لسان واعظلک • تازه اچلمش گلی اولور زیرا
مستمع چون تازه آمد بی ملال مستمع چونکه مجلس وعظه تازه وبی ملال گلدی • یعنی قلبنده افکار مزخرفات دنیویه • وکسب ومعاشک ظلمت ودرد وغمیله
مکدر القلب اولمایوب • یارنکی کون • وبلکه بونفسدن زیاده نک قیدین چکمیوب خلوص قلب ایله • واعظ محقق که مراد مرشدین محققین در حضور
شرعیلرینه کلسه فرضی • کثرت اشتغال دنیویه ایله • بر مکدر خاطرک تاثیرندن واعظ ست دخی اولدیسه • اول تازه وبی ملال اولان طالبک شوقنه
صد زبان گردد بگفتن گنگ ولال گنگ ولال اولان کمسنه سوزده یوز دللو اولوب عندلیب هزار دستان اولور • ارباب صفایه معلوم در که
مقام فناده اولان اهل عشق آتش عشقده یانه یانه وجودندن اثر قالمیوب محض آتش اولمشدر • گرچه حرارت وتابشی شدتدر • ولکن صیت وصداسی
نابوددر • پس طالب جدید دخی آتشه یانمغه مستعد اولان هیزم خشک مثابه سنده اولوب تابش آتشه ملصق اولدوغی کبی بر کورلدی وسوزش
حاصل اولوب دخان وعلولر هوایه پیوسته اولور • وسایر عشاقی دخی بکا باشدن طالب مثابه سنده ایدوب هر بری بلبل گویا اولور فاما
چونکه نامحرم درآید از درم چونکه قپومدن ایچرو نامحرم کله • عندلیب لسان کلمات قدسیه ایله نغمه زن اولمقدن ساکت اولور پرده در پنهان شوند اهل حرم
اهل حرم پرده خفا ایچنده مستور وپنهان اولورلر ور درآید محرمی دور از گزند واگر ضرر وزیاندن دور بر محرم ایچرو کله
برگشایند آن ستیران روی بند اول مستورلر یوزلرینک بند وبرقعن گشاده ایدوب عرض جمال • واظهار معرفت ذی الجلال ایدرلر شعر

صفیر مرغ جان اسرار گوید • ولیکن با دل بیدار گوید • پشیمان گردد اندر آخر کار • چو سر گنج را با مار گوید
سخن از عشق گفتن بار وانیست • بشرط آن که با مقدار گوید • چرا باید سخن گفتن بکوری • که چون بشنید ازان زنهار گوید
چه گویی قصه آن کور ومشرک • که او انکار را اقرار گوید • محمد گفته باشد در حقیقت • حدیثی را که یار غار گوید
سخنهای مقلد بی فروغست • اگر یکبار اگر صد بار گوید • چو عاشق مست شد ناکام وناچار • حدیث خانه در بازار گوید
زکت بحرست این لولوی شهوار • اگر ملا اگر عطار گوید • چو قاسم در بقای او فنا شد • سخن از واحد القهار گوید

ایدی ای نور دیده پدر وجگرپاره مادر هرچه را خوب وخوش و زیبا کنند هر شئ که خوب وزیبا وخوش ایدرلر از برای دیده بینا کنند
دیده بینادن اوتوری ایدرلر • اعمادن اوتوری اصلا بر شئی تزیین وآرایش ایتمزلر • زیرا اعمانک مبصرات لطیفه‌دن ذوق ونصیبی یوقدر شعر

حقیقت اهلی اولانلر بیلور نور خدا سترن • معلق عینی اعما در کوره مز اولیا سترن • شو لوکیم نفس ایله همرنک اولوب جنسی جان ایتمز
قرین دیو در بیلمز مسیح جان فزا سترن • نه بیلسون عشقی ناقصلر کمال اهنک اسرارن • چو بیلمز بولهب قرب مقام مصطفا سترن
معارف نور ینه واصل اولان انسان کامل ملکدن • سلوکی حقه در دایم بیلور اول کبریا سترن • حقیقی سر وحدتدن ایرشدی علم تحقیقه
اگرچه انکشاف ایتدی جهانده و سرا سترن •

آه ای سالک ره کی بود آواز چنگ زیر وبم چنک آوازی وزیر وبم قللرینه دوزن ویرلک
ایچان اولور از برای گوش بی حس واصم صاغر کمسنه نک بی حس وبی ادراک اولان قولاغندن اوتوری • یعنی آواز بلند وحسن ایله ایلدکلری
نغمات روح افزاه قولاغنده صمم اولان اصملر ایچون دکلدر • بلکه شنونده‌کان ایچوندر • زیرا اصمک مسموعات لذیذه‌دن نصیبی یوقدر • وکذلک
مشک را حق بهیده خوش دم نکرد حق سبحانه وتعالی مسکی عبث یره ذو روایح طیبه قلمادی بلکه بهر حس کرد وبی اخشم نکرد صحیح الدماغ اولوب
روایح طیبه یی حس ایتمکه قوت شامه سی اولانلر ایچون مسکه رایحه طیبه وبوی خوش ویردی • یوقسه رایحه‌دن ذوق ولذت بولمیان • اخشم
وقوت شامه سی مختل اولانلر ایچون خوشدم ایلمدی • اخشم رایحه طویمیان مختل الدماغه دیرلر • وبالجمله ولکل شئ اهل هر نسنه نک اهلی واردر
وهر شئ کنده وجمالن اهلنه کوسترب • آب زلال دقایقک تشنه لبی اولمیانلره بحر حقایق تموج ایتمز • وعرایس ابکار افکار معانی حرم کبریا وجلالتک
نامحرملرینه جمال باکمالندن رفع نقاب احتجاب ایتمز • وهیچ برچهره زیبا نابینا ایچون آرایش چشم وابرو قیلمز • وشمع جانی اولمیانلره عندلیبان
فضای انس • نغمات جان فزای قدس ایتمز • وروایح فوایح انفاس نفیسه مردان خدا • مشام جانلری مختل اولانلره اصابت ایتمز هرکس
طالب ومشتریسن فرق ایدر • وکندو دیلی اکا عرض ایدر • ایمدی هر شئک خلق له سی واردر • مثلا حق زمین واسمان برساخته است حضرت حق
وقادر مطلق زمین واسمانی خلق ایلمشدر در میان بس نار ونور افراخته ست مابین السماء والارض چوق نار ونور یوجلتمش وپیدا واشکار ایتمشدر
نوردن مراد انبیا واولیا • ومؤمنین اصفیا • ونارون مراد فراعنه طبیعت • وشداد خلقت • وابوجهل سیرت • اولان منکرین ومعاندین در یعنی
حق سبحانه وتعالی زمین واسمانی خلق ایدوب • نار ونوری ترفیع اتدوکی کبی • بو اوراقده اهل نور اولان نیچه انبیا واولیا • دایمه وخلفانک
نام شریف • ودین منیف • وطریقه لطیفه لرین یوجلتدی • واهل نار اولان عجب وانانیت • وکبر ونخوت • وغضب وشدت صاحبلرندن نیچه سنه
دولت دنیا ویرکله • مناصب دنیویه لرین ترفیع ایدوب • وعالمیان اوزرینه نیچه زمان ظلم وبدعت ایله استیلا ایتمکله • نامری کفر وطغیان ایله
شهرت بولوب اولیک اصحاب النار دیو مذکور اولدی • ضحاک وشداد • ونمرود وفرعون ذی الاوتاد • وقوم ثمود وعاد • ودشمن صکره

ظاهر اولاجق اهلینی وفا دکنی • پس لکل مقام رجال • هر مقام ایچون بر اهل وکین • وبر مصداق ولکل رجال مقام • هر مشرب ایچون بر مقام دخی
خلق اولندی مثلا این زمین را از برای خاکیان بو زمینی خاکیلر ایچون آسمان را مسکن افلاکیان واسمانی افلاکیلر ایچون مسکن ومقام ایتدی
پس خاک صورت وافلاکی سیرت اولان انبیا واولیا • وعاشقین اصدقا محو صورت خاکی • واثبات سیرت افلاکی ایتمکله • بشریتلرین ملکیته تبدیل
ایدوب صاحب مقام محمود • ومصاحبت ساکنان عرش رحمان ومعبود اولورلار • وجبلتلرنده بالقوه مرکوز اولان صفات ملکیتلرین حب دنیا
ایله محو وازاله ایدوب احکام صورت وطبیعت اوزره ختم اولنلر مجوس تیره خاکی اولوب طبیعت سفلیه ده قالوب مدارج اعلیدن محروم قالورلر
ومقامات سنیه جبروتیه صاحبلرینی کنه ورنک همجنسی رسیوب انبیا واولیایه انکار وعداوت ایدرلر نته کم حضرت مولانا بیورر مرد سفلی دشمن بالا بود
مرد سفلی دشمن بالا اولور • یعنی مرتبه اعلانک اهلنه قولا وفعلا وسرا عداوت ایدر • وهر مرتبه سفلیه ده اولان خود • مرتبه منیعه یه عداوت
ایتدوکی ظاهر دکلدر دینور سه • قولا وفعلا ظاهر دکل ایسه سرا وحالا عداوتی مقرردر زیرا هر کیم اولورسه اکثر حالده کندو رای عقل • وما فوق
سلوکلرنده اولان مرتبه دن سوز اشتسه لر • واول مقامک صاحبندن اول مقام اقتضاسنجه برفعل کورسه لر • یا بودر که صاحبنه عداوت ایدوب
وبعض متعصب قتلنه دکین سعی ایدر • وبعضی انکار ایدوب بعضی دخی هیچ اولمزسه تعجب ده قالور • پس معنی المرء عدو لما جهله • دخی نیجه
لاجرم هرکس بلمدوکی مرتبه یه عدودر • الحاصل مشتری هر مکان پیدا بود • هر مکانک بر مشتریسی • وهر چورک بقلنه تک وانفس نفایسک برشیقه
ایچیسی پیدا اولور • وبالجمله بیت هرکس مناسب گهر خود گرفت یار • بلبل بباغ رفت وزغن سوی خارزار • ونیجه جنت اعلایه ورؤیت تجلی
جمال مولایه مشتری اولان عاشقلر • سرمایه عمرینی تحصیل اعمال صالحه یه صرف ایدوب لایق مقام محمود اولورلر • ومستحق دوزخ اولان سفلی
طبیعتلر دخی اعمال جهنمیه دن اولان جرایم واوزاره تقید ایدوب نار جحیم ده بانغمه سزادار اولورلار • پس بیت ایش بلندی اشیاسی ارگرگت
بویولی وار اغه کی سرور کرکت • دیمشلردر • ایدی مردان خدانک کلمات اصغا ایتمکه لایق قولاق • وانلارک جمال باکمالرین کورمکه کوز
تحصیل ایتمک کرکدر • والا انلر قولاغی اولمیانه سویلمز • وکوزی اولمیانه تزیین جمال ایلمز • البته تزیین جماله چشم پرنور کرکدر • ای زن سن
همان بویله کندو حالکدن قیاس ایلیوب انکا کوره ادعا قیل مثلا ای ستیره هیچ تو بر خاستی خویشتن را بهر کور آراستی ای ستور هیچ سن
قالقدیکی واعمی ایچون کندوکی تزیین ایتدیکی بو خود مقرردر که سن کندوکی نابینا ونامحرملر ایچون دوزوب قوشمایوب بلکه محرم دبینا اولان زوج
کوزینه شیرین کورنمکدن اوتوری تزیین وآرایش ایلدک • الحاصل بنی کور سویلردیوب کندویه د وزن ویرمک کوزلویه در • پس سنک حالک
بویله ایکن بز دخی سنک کبی کوره کوره تزیین ظواهر وبواطن ایدوب اسرار حقایق الهیه • ونکات دقایق ذوقیه یی بی باک وبی پروا سویلیوب
عرایس جمال ابکار افکاردن نه وجهله کشف قناع ایلیم • وهر لطیف معانی یی کیمک ایچون جلوه کر ایده لم شعر
من معدن اسرارم اما نجی کویم • من ابر کهربارم اما نجی کویم
درخانقه صومعه درزاویه معنی • من طالب آن یارم اما نجی کویم
من سوز درون دارم من ساز بردن دارم • سرکشته دلدارم اما نجی کویم
من عاشق عیارم در نور دو دارم • من قلزم زخارم اما نجی کویم
من سالک اطوارم اندر طلب یارم • جویان وخریدارم اما نجی کویم
من شیفته یارم من واقف اسرارم • من قاسم انوارم اما نجی کویم
پس سنده استعداد اولمدقدن صکره بن سکا نه سویلیه یم که گر جهان را پر در مکنون کنم فرضی جهان وجهانیانی پر در مکنون ایلیم • وکلمات جواهر نظامم ایله اصداف سماعی مالامال قیلم
روزی تو چون نباشد چون کنم چونکه سنک بهره واستعدادک اولمیه نیجه ایده یم نظم
کر طالب ایسک کورمکه سن رؤیت دیدار • سوی صفت العلدن وکون عشقله بیدار
یارک کوزی نرکسلرینه جاندن اسیر اول • آزاد اولاین دیر سک اکر جمله دن ای یار
خلاصه کلام سوزی نه دراز ایده لم نتیجه مرام بودر که ترک جنگ ودرهنرنای زن بکو ای زن جنگ جدال ویول اوروجلغی ترک ایله
دینی درلو درلو ما سوا یه براقمه ورنمی گوییی ترک من بکو واکر جنک جدلک ترکنی اقرار ایتمز ایسک بنم ترکمی سویله یعنی بن سنی ترک ایدرم
خوبی ترک ایتمزسم • دیکه بزده بیلوب سنی ترک • وقطع علاقه ایلیم • پس مرمرا چه جای جنگ نیک وبد • بکا نه نیک وبد جنکی یر ایدر • زیراکه
کین دلم از صلحها هم می رمد بنم قلبم صلحلردن دخی اورکر قنده قالدی که جنکه جدله متحمل اوله • ایدی ای زن مقطع کلام بودر که
گر خمش گردی وگر نه آن کنم که همین دم ترک خان ومان کنم اکر جدالدن وازکچوب سکوت ایدر سک خوش • یوخسه شویله که خموش اولمیوب
بنی وزوزدیه سن وازرده دل ایلیه سن • همان شمدی انده ایدرم که ترک خان ومان ایدوب سنی تطلیق ایدرم
ای دریغا بو جهانده بولمدم بر یار غار • بو جهان باغنده بو قدر کل کیم اولمز اندا خار
قنغی یارکیم طولاشدی جیم زلفی بوینیمه • یوردکوره عاقبت خیش اوردی اول ماننده مار
هر کیمه یار ایلدم ایدم اغیار اولور هردم بکا • بولمدم حالوه همدم بو جهانده طوغرو یار
زال هرکز ضربته هیچ کسنه دومیز ولی • پهلوان اولدر که نفسین قتل ایده مردانه وار
ای حقیقی چون مناسب یار بولمز دنیه دخی • فارغ اول [illegible] اول کنه وکه کندوکی طوغرو یار

مراعات کردن زن شوهر را واستغفار کردن از گفته خویش زن شوهرینی مراعات ایلدیکی • وکندو
گفته سندن توبه واستغفار قیلدیغی بیانده در زن چو دید او را که تند وتوسنست زن چونکه کوردی کیم اول مرد تازی اسب مصری کبی
تند وحرون در • پس بو مرد عربی یی کندویه رام ایتمکه • بر غیر مکر وحیله کرک دیوب گشت گریان گریه خود دام زنست نالان وگریان اولدی
گریه وزاری خود اسکیدن دام زن در گفت از تو کی چنین پنداشتم زن شوهرینه ایتدی بن سندن قچان بو جلین بی وفالق امید ایدردم
اصلا سندن بو هر جایلق مأمولم اولمایوب بلکه از تو من امید دیگر داشتم بن سندن غیری امید طوتاردم واخر وضع ملاحظه ایدردم
اما حیفا که اومدغم کبی چقمادی دیوب درلو درلو آه وحنین وگریه وانین ایلدی • کما قالت الحکما النساء حبایل الشیطان سعدی گوید

نه مارا در میان عهد ووفا بود • جفا کردی وبد مهری نمودی
بیکبار از جهان دل در تو بستم • ندانستم که برگردی بزودی
هنوزت گر سر صلحست باز آی • کزان محبوبتر باشی که بودی
پس مراد اعرابی بو مقوله کوکل اکچی سوزلر سویلیوب زن در آمد از طریق نیستی
زن شوهرینه بو تملق طریقندن کلدی گفت من خاک شما ام نی ستی ای شوهر بن سزک خاکپایکیزم ستی یعنی قادین دکلم بلکه سنک جاریه ک کبی
اولوب سکا خادمه لغه لایق دکلم دیوب طریق سکنت وتواضعدن انواع التماسلر ایلدی • وانجودانه سی کبی کوز یاشی دوکوب ایتدی که
جسم وجانم بهر چه هستم آن تست هم جسم وجانم • وهر نیم مالک الیسم سنکدر حکم وفرمان جملگی فرمان تست حکم وفرمان جمله سنک فرمانکدر
هر نه بیورر سک الأمر امرکم من بنده فرمانکم • وبی مخالفت مطیع ومنقادکم دیو نیاز ایلدی سعدی
نگارین چو در آید بخنده نمکین • نمک زیاده کند بر جراحت ریشان
چه بودی از سر زلفش بدست افتادی • چو آستین کریمان بدست درویشان
وزن اعرابی انواع سوز وگداز ایله ایتدی ای رجل کریم گر ز درویشی دلم از صبر جست اگر بنم کوکلم فقر وفاقه دن صبحرادی ایسه • یعنی فقر لکدن خوف وفراغ ایتدیسه بهر خویشم نیست این آن بهر تست
اول خوف وکریز بنم کندم ایچون دکلدر زیرا تو مرا در دردها بودی دوا سن بکا دردلرده دوا اولدک • پس حق حقوق کوزدیلوب من نمی خواهم
بن استمزم که سن فقیر وبی نوا اوله سن جان تو کز بهر خویشم نیست این سنک جانک ایچون والله العظیم بو جست وجو کندم ایچون دکلدر
از برای تستم این ناله وحنین بلکه بو ناله وحنینم محضا سنک ایچوندر • یعنی درون دلدن سنک خیرخواهکم قطعه
یعلم الله که در وفاداری • زان فزونم که در گمان آری
چشم آن دارم از فراست تو • که مرا بی روش سپنداری
وبالجمله ای شوهر ونور بصر سکا محبتم بر درجه ده در که خویش من والله ز بهر خویش تو • هر نفس خواهد که میرد پیش تو • والله العظیم وبالله الکریم بنم نفسم دیلرکه
هر نفسده سنک اوکنده سنک ایچون اوله • وبیک جانم دخی وار ایسه فدا اوله • وقال بعضهم لزوجه شعر
لقد کنت محتاجا الی موت زوجتی • ولکن قرین السوء باق معمر
فیالیتها صارت الی القبر عاجلا • وعذبها فیه نکیر ومنکر
آه ای شوهر ومونسم کاش جانت کش روان من فدی • از ضمیر جان من واقف بدی بنم جانم سنک جانکه فدا اولسون کاشکی جانک بنم ضمیرمدن واقف اولایدی
بنم جانم سنک یولکه نه وجهله ترک سر ایدر • وجان وروان فدا قیلوب بذل وجود ایدر • تولیدی حقیقت حال • وپاکی درونمدن سنک
جانک اکاه اولایدی که ذره قدر محبتده غل وغش اولمادوغن فرق ایدردی • اما مشکل بودر که بن سنک نه وجهله دردرسک اولدوغم بلمزسن
آه کم • در عشق تو ترک سر چه باشد • از دوست عزیزتر چه باشد
گفتی چه کنی اگر کشم تیغ • بسم الله کو دگر چه باشد
ای مردم چشم روشن ما • بر ما فکنی نظر چه باشد
وای سرور سینه چون تو با من اینچنین بودی بظن چونکه سن بکا
ظن ده بویله اولدک یعنی حقمه کمان بد ایدر اولدک • پس غایت حزن والمدن هم ز جان بیزار گشتم هم ز تن هم جانمدن بیزار اولدم
هم تندن نظم
ترا گر بی وفا گفتم چه گفتم • غلط کردم خطا گفتم چه گفتم
اگر گفتم ستم چندین روا نیست • حدیث نارو اگفتم چه گفتم
من خاکی نجاک استانت • حدیث تو ثنا گفتم چه گفتم
الحاصل ای شوهر خوب بنم خطامی عفو ایت خاک را بر سیم وزر کردیم چون
تو چنینی با من ای جان را سکون ای سکون جان چونکه سن بنمله بویله سن • خاکی سیم وزر را وزره ایلدک • یعنی چونکه سن بکا وجه معاش ایچون
سویلدوکمه الم چکدک بن بعد معاشه متعلق نسنه اکایوب سیم وزردن فراغت ایلدم • وسن نه سمته سالک ایسک بن دخی سنک مسلککه تابعم قطعه
هر که نه بر این تست کالعدمش فرض کن • وانکه زند با تو کم زکمش فرض کن
وانکه درم دارد واز درم او کس • می نرسد بهره ای درمش فرض کن
تو که در جان ودلم جا میکنی ای شوهر سن که بنم جان ودلمده محبتکله یر ایدرسن زین قدر از من تبرا میکنی بو قدر سوز ایله بندن تبرا
ایدرسن نه دیلم الدن نه کلور تو تبرا کن که هستت دستگاه سن تبرا واستغنا ایله که سنک قدرتک واردر • یعنی هر نه قدر استغنا ایلسک
ممکندر زیراکه بن سنک بند زنجیر محبتک اولمغله تبری واستغناک مقبولم درای تبرا ای ترا جان عذرخواه ای محبوب ومعشوقم سنک تبری
واستغنا وناز ودر غنالکه جان عاشق عذرخواه در • یعنی هر بار که بکا تبرا ایدوب افراقه متعلق کلمات ایله ناز واستغنا ایلیه سن
بو بن عاشقک جانی عفو واحسانک رجا ایدر • وناز واستغنایی کندویه سعادت بیلوب بز بو لطف وکرمه لایق دکل ایدک • دشنام وجفا
وناز واستغنا دخی سنک التفات وکرمکدر دیو جبهه سکنتی زمین اطاعته قویوب صد هزار تضرع ونیاز ایله عذرخواهلق ایدر خجندی
ما بسودای تو دامن ز جهان درچیدیم • محنت عشق تو بر راحت جان بگزیدیم
پیش از آن دم که نبود از دل وازجان اثری • در میان دل وجان مهر تو می ورزیدیم
خلق در عشق تو بر ما چه نصیحت با ما • هر چه گفتند شنیدیم ولی نشنیدیم
آه ای بنم جانمله سودوکم یاد میکن آن زمانی را که من سابقده اولان
اول بر زمانی ذکر ایله که بن چون صنم بودم تو بودی چون شمن بن سکا صنم وسن بت پرست دشمن کبی ایدک • معنای ظاهریسی مرأه رجله
ذکر زمان سابق ایدوب ای بنم زوجم سن خود بنی تازه لکمده الدوغک وقتی بن سنک جانکدن زیاده سوکلو یارک اولوب هر نه دیسم جمله سنه
بسر وچشم دیوب اصلا وقطعا مخالفت ایتمزدک • کویاکه بن سکا بت • وسن دخی بکا انقیادده بت پرست کبی ایدک لکن شمدی ای بن سکا
پرستش ایدوب هر نه فرمان ایدرسک امر که رانم • ومعنای تأویلیسی نفس مؤنث جانبندن عقل معاده اظهار انقیاد اولنوب ای عقل معاد
سن معاش ایله مقید ایکن • بن سکا هر نه ایما واشارت ایتسم فی الحال بلا توقف مرادم برینه کتوروب بر وجهله امره مخالفت ایتمز ایدک
کویاکه بن صنم سومنات • وسن شمن باطاعات ایدک • کما قیل النفس هی الصنم الاکبر • اما الحالة هذه • اسلم شیطانی علی یدی نحو اسنجه
بنی کندوکه تابع قیلوب • سن آمر بن مأمور • وسن حاکم بن محکوم اولدم • هر نه فرمان ایدرسک فرمانبرم • وهر نه مرتبه جفا واستغنا ایلسک

که باشی بی نوا

عذر خواهم دیوب بویوزدن نفسک عقله تملقی ولاجرم بونک تحتنده برحیلهٔ غریبه سی واردر زیرا نفس مادام که انقیاد و اطاعت دعواسنده اولدقجه
مرتبهٔ نفسدن خروج ایتمه شدر پس نفس اول زمانده اصلاح اولور که هرکز کندوده وجوددن اثرا قالمیوب عین روح وذات عقل کل اوله
وسن بن قیدندن خلاص اوله ایمدی عاقله لازمدر که نفسک بو وجهله اولان حیله وخدعه سندن دخی غافل اولمیوب دربین اوله وصورت صلاحده
کندویی فریفته ایده جکن اذعان قیله الحاصل زن اعرابی شوهرینی صید ایچون تملق زبانی ایدوب ایتدی که ای شوهر بنده بر دفق تو دل افروخت
بنده انکنده سنک وفق مرامک اوزره دل افروخته در هرچه گوئی بخت گوید سوخت هرنه یی که پشرمی ویشور دیه سن چاکر دل افروخته سوخته در
یعنی خدمتکده برمرتبه اهتمام اوزره یم که برکارک کورلمه سن فرمان ایلسک دخی اولمادیمی ویاخود اولدیمی ملاحظه سنه ایکن اول کار انجامه یروب
حاضر ومهیا اولور وفرمانک هرنه ایسه یرینه کلور وبالجمله من سپاناخ توام هرچه پزی بن سنک سپاناخکم یعنی حوایج طعامک کبی یم
بنی هرنه ایله طبخ ایدرسک قابلیتم واردر یا ترش یا که شیرین می سزی یا اکشی شوربا ویا که طتلو شوربا جمله سنه قابلم هرنه یه لایق کورسک مطبعم
دحکم وحکومته واطعمه نعمتیه یه سن لایق ونرا اسن خجندی ره
سرنداردز سر خنجر وتیغ تو ستیز ● نیست از سوز تو جا را نه گزیر ونه گریز
آرزو می برم آن سوز زهی آتش شوق ● خاطرم می کشد آن تیغ زهی خاطر تیز
خلق گویند گریز از ستم زلف درخش ● روز روشن بچنین بند چه امکان گریز
پس ای رجل مکرم حالا سکا عذر خواهلغه کلدم واکلمکم بلدم زیرا کفر گفتم نک با ایمان آمدم اول معارضه حینده تهوردن کفر سویلمشم دیلم کلجه
طریق حقدن عدول اتمشم اشته شمدی ایمانه کلدم پیش حکمت از سر جان آمدم سنک حکمک وکنه سر وجاندن کلدم یعنی اطاعت امر ایتمکه
جان ودلدن کلدم بنم کستاخلغمه نظر ایتمیوب دامن عفو ایله ستر ایله که خوی شاهانه ترا نشناختیم سنک خوی شاهانه وخلق پادشاهانکی
الکلامشم پیش تو گستاخ خر در تاختیم سنک حضورکده کستاخانه خر سوردم یعنی رعایت ادب ایتمیوب بعض کلماته جرأت ایتمکله کستاخلق ایلدم
اما بحمد الله تعالی چون زعفو تو چراغی ساختیم چونکه سنک عفووکرمکدن بر چراغ دوزدم توبه کردم اعتراض انداختیم جمله خطا وزلتمه
توبه ایلدم واعتراضی یابانه اتدم یعنی ترک اعتراض ایلدم من نهم پیش تو شمشیر وکفن بن سنک حضورکه شمشیر وکفن قودم می کشم پیش تو گردن را بزن
سنک پیشکه گردن چکرم بوینمی اور یعنی اشته بنم بوینم اشته قلیجک بنم سکا اصلاحم انجق بوقدر شعر یار سر مه خواهد از من خواهمش کردن نهان
پیش او سر حیست باید دیده روشن نهاد آه ای جان الچنده جانم ومحبوب جاودانم از فراق تلخ میگویی سخن فراق تلخدن سوز سویلرسن
ای بنم جانمه سود وکم لطف واحسان قیل هرچه خواهی کن ولیکن این مکن هرنه دیلرسک ایله ولکن بونی ایلمه یعنی هجر وفراقه متعلق سوز سویلیوب
جکرم داغلمه در تو از من عذر خواهی هست سر ای مرد دلیر سنک جودکده بندن اوتوری عذر دیلیجی برسر خفی واردر با تو بی من او شفیع مستتر
اول سر مخفی مستتر اسکا بندن شفیع ومعذرت خواه در پس سندن بکا نسبی شفاعت ایلین راز نهان نه مقوله سر پنهان در دیرایسک
عذر خواهم در درونت خلق تست بنم شفیع وعذر خواهم سنک درونکده مرکوز اولان خلق وشیم ولطف وکرم در ز اعتماد او دل من جرم جست
بنم کوکلم انک اعتمادندن جرم دیلدی یعنی سنک حسن خلق وعفو واحسانکه اعتماد ایتمکله قلبم جرم وخطا واوزار وزلاته جرأت ایلدی پس بیت
ساقیا می ده که رندیهای حافظ فهم کرد آصف صاحبقران جرم بخش وعیب پوش وفقنجه رحم کن پنهان ز خود ای خشمگین ای بکا جرم وخطا ایچون
غضبناک اولان حلیم وکریم برموجب والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس کندو درونکده پنهان اولان خلق عظیم مقتضاسنجه بکا نهانی جه
رحم وشفقت ایله ای که خلقت به ز صد من انگبین ای خلوق وجواد سنک حسن خلقک یوز بطمان عسل مصفا وشکر مکرردن شیرینتر وخوبتردر
کرچه بو وجهله اولان تضرع ونیاز زن اعرابیدن زوجنه واقع اولمشدر ولکن حقیقتده عبد مجرمدن درکاه قاضی الحاجاته بو وجهله مناجات اولنمق ایچون
زمرهٔ تابعینه تعلیم در سنجه
عشقبازان بتمنای تو بند ● غرقهٔ نعمت تو پیر همه باز ● ای در رحمت تو شیب وفراز
گر نه بویی ز تو آید بد باغ ● کس سوی بتکده ننهد گامی ● گر نه با بخت ز تو باشد نامی ● زهد ورزان بخیالت خرسند
بوی از باغ خودش روزی کن ● باشد از باغ تو بو پیش هوس ● داغ تو باغ دل جامی بس ● کس نبوید گل خوشبوی بباغ
بردلش نقش غم خویش نگار ● بگسل از هر هوسی پیوندش ● منه از دام هوا ها بندش ● لذت داغ خودش روزی کن
تا چو بر سر زند از زنده خرقه ● سازش از ذوق فنا دل زنده ● بخیه فقر زنش بر ژنده ● خاطرش بسته بهر نقش مدار
آه کیم مناجات سنان پادشاهه نه لطیف دیمشدر که الهی برم سکا نه بازارمز اوله ● مرده خود بود وزنده فقر
الهی ضعیفلری رد ایتمک کریملک نشانی دکل الهی افتاده لری کاپیره صالمق رحیملک نشانی دکل الهی سنک آدک محسن وجواد در برم ایشمز
جهل وعناددر سن ادکه لایق ایت برم حالمزه کوره ایتمه الهی سنک ذاتک احسان در برم فعلمز عصیان در سن ذاتکه مناسبن ایله برم فعلمزه
کوره ایلمه الهی اکر تایب کناهسز اولمش کرکسه دکمه کس تایب بولنمز واکر توبه ده پشیمانلق بتر سه دکمه یرده عاصی کورنمز نه مرد پهلوان اولور که
هیچ نفسی هواسنه ایدیمز ونه صاحب طغیان اولور که صکره تمام پشیمان بیمز بلی پشیمانلق قوری زباندن کرکمز وندامت بهمان لساندن کرکمز
بر دخی ایتمکه عزیمت کرک وبالکلیه وازکمکه همت کرک آه بو کونکی نیکت وبده نه اعتبار نظر عاقبت کاره در الهی بزارم اول طاعتدن که عجب وریا
کتوره راضی یم اول معصیتدن که زاری وبکا کتوره نیلسونلر اول نمازی که نیازی یوق نه بار را اول درون که رازی یوق نظم
توبه اولدر سن پشیمان اوله سن ● حق بلوب نو مسلمان اوله سن ● دیده گریان ودرون آتش اوله ● جان ودل اول آتش ایله خوش اوله
بندهٔ حق اوله وغیری قوبا ● نفسی ترک ایده دین حقه اویا ● دردین اکه قجه بورا کن طغیا ● عمری ضایع ایچه وکینه اغنیا

بن بکانت دم دیو حسرت چکه ● تولیسر حالم دلو غیرت چکه ● کیجه کوندز طورمیوبن اغلیه ● بن کنهکارم بکا رحم ایت دیه
هرکشینک توبه سی بر درلو اولور ● هر مقامک صورتی بر یوزلو اولور ● آدم اولور توبه اکه بر کمال ● آدم اولور توبه ده قالمق وبال
کر کناهه اغلامق قربت ویرر ● که کناهی اکه سی وحشت ویرر ● حضرت حق پر عطا در پر کرم ● عاشقی در رهم وجود وهم عدم
کفر وایمان عاشق اول کبریا ● مس ونقره بنده و اول کیمیا ● محصل کلام زن اعرابی شوهرینه ایلدوکی مخالفتدن ندم وپشیمانلق کوستروب
زین نسق میگفت با لطف وگشاد لطف وکشاد ایله ارینه بو اسلوب ونسق دن سویلدی درمیانه گریه بر روی فتاد واثنای کلامده زن اعرابیه
کریه وزاری واقع اولدی گریه چون از حد گذشت وهوی وهای چونکه کریه وافغان وهای وهوی حددن تجاوز ایلدی زو که بی گریه بدا و خود دلربای
مع هذا زن خود اغلامادین دلربا ایدی علی الخصوص چونکه وجه مشروح اوزره آه واین وزاری وحنین ایلدی شد از آن باران یکی برقی پدید
اول کوزدن تقاطر ایدن باراندن بر برق لمعان ایلدی زد شراری بر دل مرد وحید کنج قناعت وزاویهٔ ریاضتده فرد وحید اولان
مرد اعرابینک قلبنه اول برق لامعدن بر شراره اوردی یعنی بیت نگار من چو درآید بخنده نمکین نمک زیاده کند بر جراحت ریشان
وفقنجه کریهٔ زندن مرد تازینک درونی یانوب طوتشدی وشفقت ومحبت ورحمت ورقت علولری دماغنه پیوسته اولدی وقلبنه کمال مرتبه
تأثر وانفعال کلدی نتیجه منفعل اولمسون که آنکه بندهٔ روی خویش بود مرد اول زن دلربا که مرد عربی انکی وی خوبنک بندهٔ افکنده سی ایدی
چون بود چون بندگی آغاز کرد پس قید بند زلف نگار واسیر محبت روی خوب دلدار اولان مرد زار نیجه اولسون چونکه محبوبه سی اکا بندهلکه
آغاز ایلدی وسکنت کوستروب بن سنک عبد مملوککم دیدی حقا بو مقوله ناز ونیاز محلنده عاشقک جان وباشی محبت جانانه یه فدا اولور
آنکه از کبرش دلت لرزان بود الحق اول کسنه که سنک کوکلک انک کبر ونازندن لرزان اولور چون شوی چون پیش تو گریان شود نیجه اولمق
کرکسن که چونکه اول ناز وکبر صاحبی اولان محبوب رعنا سنک اوکنده نالان وکریان اوله وبن سنکم دیوب تواضع وسکنت کوستره ودخی
آنکه از نازش دل وجان خون بود اول محبوب رعنا کیم انک ناز وشیوه سندن دل وجان عاشق خون اوله بویله ایکن چونکه آید در نیاز او چون بود
چونکه اول معشوق عاشقنه نیازه کله نیجه اولور لاجرم بیت اولور نسیمی
کرم قیل صلاة فورتر منی هجرک طلاسندن ● کل ای دلبر که قان ولدی کوکل عشقک جفاسندن
یا نر بغرم اقر یاشم کوزیمک یا جفاسندن ● منی عشق اودینه اتن کوکلدرای نکارا آه ● که دیدارک نیجه کوررسم کوزم طویمز لقاسندن
که عاشق جور له دونمز دلارانک جفاسندن ● جفادن سز نه کیم کوکلک رضا سیدر بکا الیم ● قنی حیران اولور رهر دلم طبیب انک دواسندن
بو کوکلم دردنه یارب درمان ایلیم چون کیم
علی الخصوص آنکه در جور وجفاش دام ماست اول محبوب که انک جور وجفاسندن بزه دام واردر عذر با چون بود چو او در عذر خاست بزم عذرمز
نه اولور چونکه محبوب کندوسی عذره قالقدی با حیرتی
باشدن تازه لدک دردمی مجنون ایتدک ● ینه ای لیلی حرامم نیجه مجنون ایتدک
بینه دل دردینی جانا بر ایکن اون ایتدک ● برالف چکمش ایدم بانه بر داغ اوردک ● آن واحدده الف قامتی نون ایتدک ● ای یوزی ایت حق بینه نه افسون قیلدک
لاجرم بر سوزینه اعتبار اولنماز ● نه ایکی کندو که قان ایتمکی قانون ایتدک ● الهدی غالباً طبیعت نسوانه میل ایتمکله ● چنک عشقیکه دوشن جانی خلاص ایلمز
برینه اعتبار اولنور واعتبار اولنماسه وجه مشروح اوزره اشک فراوان دوکوب بالآخره مرحمت وشفقته کندویه میل ایتدرر اکا بنا ءکه
زین للناس حق آراسته است زین للناس آیت کریمه سنده اولان زین کلمه سنک فاعلی الله در زیرا جمیع افعال ودواعینک خالقی خدا ولما
حب نسایی دخی قلوب رجالده حق سبحانه تزیین وآراسته قلمشدر پس زآنکه حق آراست چون داند جست حق آراسته ایلدوکی شیدن نیجه خلاص
اوله بیلورلر زیرا برشینک که مزینی حق جل وعلا اولوب ابتلاء وامتحاناً انسان ایچون تزیین وآراسته ایلیه اول مکر الهیدن هیچ احد
کندو بکلیه خلاص اولمق میسر دکلدر مکر که هدایت حق توفیق ایده بویله نظم
حق یولنده چکمز قلیجه تعب ● صوچ بزمدر بو قدر بزده طلب
حق یولنده بزنکاسل قیلورز ● جان کرکدر کیم اکا جانان اوله ● استمک بویله دکلدر بیلورز ● دردمز یوق کیم بزه درمان اوله
بی هدایت کمسه بولمز هیچ یول ● اول عنایت ایتمینجه اولماز اول ● اولدر ربل استبندهٔ سندن ● لیک بزی بینه اولدر بو بله ایدن
عشق مولایه کوکل برکیده وز ● حب شهواتی تویوب ترک ایده وز ● جان ودلدن حضرته راغب ایده ● بلوارالم که بزی طالب ایده
هر طرفدن پیر ورهبر پیشور ● هر کیمه کاندن هدایت ایرشور ● بیزه خاک پای پیر رهنما ● نامیسر قیله شاید اول خدا
بو بیت شریفده اولان آیت کریمه سورهٔ آل عمرانکدر واولنده در قال تبارک وتعالی زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین
والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث ذلک متاع الحیوة الدنیا والله عنده حسن المآب بو آیت کریمه
خاصةً وفد نجران شاننده نزول ایدوب وحکمی عامةً کفره یه وحب شهیاتده منهمکین اولان فجره یه شاملدر وقصهٔ وفد نجران بو درکه
انحضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمک واصحاب صفا انتسابک خصوصاً چهار یار گزینک اوصاف حمیده لرین تورات وانجیلده تلاوت
ایدوب خاتم النبیین اول سید المرسلین اولدوغن عیناً ویقیناً کالشمس فی وسط النهار عارف اولوب بو وجهها حقیقتده شک دکالری یوغیکن
لحب الجاه والریاسة والثروة والنخوة حقی ستر ایدوب کفراً وعناداً انواع کلمات کاذبه ایله دلایل باطله اتیان ایدوب محاجه ایدیلر
ومزخرفات دنیویه ایله مفاخرت کوستردیلر پس حق سبحانه وتعالی دخی بو آیت کریمه یی انزال ووحی ایدوب اشیاء مذکوره متاع قلیل دنیا
وزینت دار فنا اولدوغن بیان ومؤمنین اصدقایه آخرت سعادت عظمی وخیر وابقی اولدوغن عیان ایلدی وقیل روینا ان حارثة
بن علقمة النصرانی اعترف لاخیه بانه یعرف صدق محمد الا انه یمنعه من اتباعه حب المال والجاه وروینا ایضاً انه علیه السلام لما دعا الیهود

الی الاسلام بعد غزوة بدر اظهروا من انفسهم القوة والشدة والاستظهار بالعدة والعدة فبین الله تعالی ان هذه الاشیا متاع الدنیا
وزینتها فانیة زائلة والاخرة خیر وابقی • پس بو طایفهٔ سفلیه اشتغال دنیویه • وحب شهواتده منهمکین اولدقلرینی ایما حضرت حق بیوررکه •
زین للناس حب الشهوات یعنی مشتهیات نفسانیه • ومستلذات جسمانیه عامهٔ ناس ایچون تزیین اولندی • ومزین الله در • زیرا خالق افعال
وموجد دواعی اعمال اول قادر لایزال • وصانع بی مثال در • واجناس حب شهوات معدوده یی طباع بشرده ترکیب ایدن اول مبدع متعالی در
وبعضی مفسرین دخی • فاعل تزیین ابلیس در • زیرا شیطان اصل زینت در دیمشلر • وبونده نیجه بحث وجدل قلمشلر • وقال النیسابوری • والمزین هو الله
اما عند الاشاعره فلانه خالق الافعال کلها • ولو کان المزین هو الشیطان فمن الذی زین الکفر والبدعة للشیطان • واما عند جمهور المعتزلة
فللحکمة الابتلاء • کقوله تعالی انا جعلنا ما علی الارض زینة لها لنبلوهم ایهم احسن عملا • ومشتهیات یرینه مبالغةً شهوات ایله تعبیر اولندی • مثلا
رجل عدل کبی در • من النساء من بیانیه ومتعلقیله شهواتدن حال اولوب حال کون الشهوات من النساء والبنین تقدیرنده اولور • وفی کشف الاسرار
وقوله حب الشهوات من النساء وما بعده • ولم یقل حب النساء یدل علی ان حب النساء لک غیر ممنوع لقوله تعالی وجعل بینکم مودة ورحمة بل الممنوع
حب الشهوات من ذلک فلما ذکر الشهوات جعل من للجنس لا للتبعیض لقوله والبنین اذ لا تبعیض • والبنین ای حال کونها من الاولاد پس بنین دن مراد
باعتبار الاصل اولاد ذکور اوله • ویاخود علی التغلیب اولاد اناث دخی مراد اولنه • وشهواتی تفصیلده نسا ایله بدا بیورلدی • زیرا طایفهٔ زنان
حبایل شیطان در • وفتنهٔ نسا جمله دن اشد در • کما روی عن النبی صلی الله علیه وسلم • ما ترکت علی امتی اشد من فتنة النساء • وفی روایة اخری
ما ترکت بعدی فتنة اضر علی الرجال من النساء • وقال ما رایت اسلب للب الرجل الحازم منکن یا معاشر النساء • ویقال فیهن فتنتان
قطع الرحم وجمع المال من الحلال والحرام • وفی البنین فتنة واحدة وهی جمع المال • وبنین نسانک فروع وثمراتندن اولماغله نسانک عقبنده
ذکر اولندی • وبنینه ونسایه واقع اولان محبت مشتهیات نفسانیه دن اعتبار اولندی • زیرا سالک حب شهواتک سببی ایله مرتکب انواع
معاصی اولور • وصراط مستقیمدن خروج • وراه سقیمه ولوج ایدر کما قال الشاعر • وانما اولادنا بیننا • اکبادنا تمشی علی الارض
لو هبت الریح علی بعضهم • لا امتنعت عینی من الغمض • زیرا عقل دلالت ایدرکه هر شی که لذیذ ویاخود نافع اوله • اول محبوب الذات در
منافع ایسه ایکی قسم در • بری جسمانی دیگری روحانی در پس منافع جسمانیه فی اول الامر • هر احد ایچون حاصل در • وتحصیل منافع روحانیه ایسه
علی سبیل الندرة احاد ده بولنور • اکثرده بولنماز • زیرا نفسک لذات جسمانیه یه اولان انجذابی • ملکهٔ مستقره کبی اولوب • ولذات روحانیه یه
اولان انجذابی ادنا سبب ایله زایله اولان حالات طاریه کبی در • پس لاجرم خلق عالم اوزرینه لذات جسمانیه یه اولان میل شدید غالب اولور
فلهذا حق سبحانه وتعالی بو حکمی مسکن عمومنه تعمیم بیوردی • والقناطیر المقنطرة قناطیر جمع قنطار در • وقنطار علی وزن فنعال ویاخود بروزن فعلال
وعلی وزن فنعال اولور ایسه • قطر یقطردن اولوب نون زاید اولور • کما قیل وبه جزم ابن درید • ومقنطره قناطیردن ماخوذدر • قال المرزوقی
من شان العرب ان یشتقوا من لفظ الشیء الذی یریدون المبالغة فی وصفه ما یتبعونه تاکیدا وتنبیها علی تناهیه • من ذلک ظل ظلیل وداهیة دهیا
ودهر مدهر • وغربله وزلزله دخی قنطره مثللو در • قیل سمیت قنطرة لمیلها وفی القنطار ثقل یمیل المیزان او العیان • ویقال قنطرة الشیء اذا
احکمه واحصنه • وبالجمله مقنطره علی وجه التاکید قناطیر قناطیر دیمکدر • کما قیل الوف الوف • وهی الالاف المؤلفة • واختلف فی القنطار • واخرج
ابن ابی حاتم وابن مردویه بسند صحیح عن انس • قال سئل رسول الله صلی الله علیه وسلم عن قول الله تعالی والقناطیر المقنطرة قال القنطار
مایة الف دینار • وعن سعید الخدری القنطار ملء مسک ثور ذهبا • مسک فتح میم وسکون سین ایله جلد بقر در • وسدی قنطار درت بیک مثقال مسکوک
ومنقوش اولان سیم وزر در که التون واقچه اوله دیمشلر • وربیع بن انس المال الکثیر بعضه علی بعض دیو تفسیر اتمشلر • وابن عباس ایله ضحاک
بیک ایکی یوز مثقال • وبر روایتده اون ایکی بیک درهم • ویاخود بیک دینار در که دیت ایچون نصاب کامل اوله دیو بیورمشلر رضی الله
عنهم اجمعین • حاصل کلام • ومال مرام بودرکه تزیین اولنان حب شهواتک بریسی دخی • یوک یوک مدفون ومکنوز اولان [illegible] اموال کثیره •
وکیسه کیسه همیانچه لر طلوسی سکهٔ حسنه وغروش واقچه در • وذهبک بقاسی اولمایوب • زمان قلیلده هر بر التون صد هزار الدن کچوب
سریع الذهاب اولماغله ذهب تسمیه اولندی • کذلک فضه دخی بی ثبات اولوب اناً فاناً منفضض ومتفرق اولماغله فضه تسمیه اولوندی
وترتیبده ذکر اموال ذکر نسا وبنین دن تاخیر قیلندی • زیرا انسانک نسا وبنینه اولان محبتی ماله اولان حبندن زیاده در • ومالده دخی فتنهٔ
عظیمه وار در زیرا مال جمع اولوب کثیر وفراوان اولنجه دکین تحصیل مال ایدن انواع خطرات واصناف مکروهاتی ارتکاب ایدر • والخیل المسومة
وتزیین اولنان حب شهواتک بریسی دخی خیل مسومه ومرعیه • وتام الخلقه اولان فرسلر در • وخیل قوم ایله نسا کبی مفرد اللفظ ومجموع المعنی اولوب
لفظنک واحدی یوقدر • وفرس واحدی در • مسومه دخی باب تفعیل دن اسم مفعول وسمه دن ماخوذ در که علامت معناسنه در • کما قال الحسن
وابو عبیده المسومة هی المعلمة من السیما • والسیما العلامة • وقیل الکحل • وقال سعد الدین • وهی تام الخلقة • ویاخود سایمه دن ماخوذ اولوب
مرعیه معناسنه اوله کما قیل اسام الدابة وسومها ای ارسلها الی الراعی • والانعام • وشهواتک بریسی دخی ابل وبقر واغنام در انعام دخی
جمع نعم اولوب لفظنک واحدی یوقدر • وقارابه قانون الادب ده دیمش که • والنعم واحد الانعام • واکثر ما یقع هذا الاسم علی الابل • وفی القاموس
النعم وقد یسکن عینه الابل والشاء جمعه انعام • وجمع جمعه اناعیم • وبعض لغوی دخی دیرلرکه نعم خاصةً ابل ایچون موضوع در ولکن انعام
دنیله بقر وغنم دخی داخل اولور • وافرادا ولونه نعم ونه انعام دینلور • والحرث • وشهواتدن بری دخی حرث وزرع در • وحرث ایله زرعک

ترقی بودرکه حرث کشت زار • وتهمت اکنه دیرلر • وزرع بچلمش اکنه دیرلر • وفی القاموس حرث تهته حراث • وزرع طرح بذر • ذلک متاع الحیوة الدنیا
بو مذکوراتک جملهسی متاع حیوة دنیای فانیه اولوب قلیل الانتفاع • وسریع الزوال در • والله عنده حسن المآب • وحسن ماب ومرجع مستطاب اول لایزال
ولا یموت اولان حی بی زوال ولا یفوتک عندنده در • وعباد مؤمنین ترک حب شهوات ایله نایل درجهٔ حسن ماب اولورلار • وبو آیت کریمه نک تفسیرنده
فاضل علامه کمال پاشازاده مرحوم قاضی یه اعتراض ایتمشدر • فقال البیضاوی فی تفسیره والمزین هو الله • لانه الخالق للافعال والدواعی • ولعله
زینه ابتلاء • او لانه وسیلة الی السعادة الاخرویة علی وجه یرتضیه الله • ولانه من اسباب التعیش وبقاء النوع • وقیل الشیطان فان الایة فی معرض
الذم • وفرق الجبائی بین المباح والمحرم • کمال پاشازاده دخی • والمزین فی الحقیقة هو الشیطان لان التزیین صفة تقوم به دیو تفسیر ایتدکدن صکره
قاضی یه اعتراض ایدوب بیوررلرکه • فمن قال المزین هو الله لانه الخالق للافعال والدواعی فقد اخطأ فی المدعی • وما اصاب فی الدلیل • وانما سلط الله
علی ما ذکر لانه من اسباب التعیش وبقاء النوع • انتهی کلامه • یعنی احمد بن کمال دیرکه حقیقتده مزین شیطاندر • زیرا تزیین بر صفتدرکه مزین ایله قائم در
پس شول من که المزین هو الله دیمشدر • تحقیق بودرکه مدعاده خطا ایدوب دلیلده اصابت ایتممشدر • ومشتهیات مزبوره اسباب تعیش وبقا نوع دن
اولماغله حضرت حق شیطانه شهوات مزبوره نک تزیینه مسلط قلدی • ورسالهٔ فرایدده کندو مدعاسنده اصابت ایلدوکن قول تفتازانی ایله
تبیان • ووجه خطا وعدم اصابت فی الدلیل نیدوکن بیان ایدوب بو وجهله بسط مرام ایتمشلرکه • قال الفاضل التفتازانی فی شرح الکشاف الفعل یسند حقیقة
الی من قام به لا الی من خلقه واوجده • والله سبحانه وتعالی عندنا خالق الافعال لا الحالة • والکافر والجالس انما یصح لمن قام به الکفر والجلوس لا لمن
خلقهما کالاسود والابیض لما قام به السواد والبیاض • وان یخلق الله تعالی • فقراءة زین یعنی فی قوله تعالی • زین للذین کفروا الحیوة الدنیا علی البنا
للفاعل علی الاسناد المجازی • اما عدم اصابته فی المدعی • فلما عرفت ان الفاعل الحقیقی لصفة ما تقوم به تلک الصفة • فان الفاعل الحقیقی للکتابة
هو الکاتب لا خالق الکتابة • ثم انه لم یصب فی اطلاق المزین علی الله تعالی لعدم ورود الاذن به • واما عدم اصابته فی الدلیل فلان مبناه علی عدم
الفرق بین مصطلح اهل النحو ومصطلح اهل الکلام فی الفاعل • ما نبه علیه بقوله حیث لم یفرق بین الفاعل النحوی الذی کلامنا فیه والفاعل الکلامی الذی
بمعزل عن هذا المقام کما لا یخفی علی ذوی الافهام والله العلام • یعنی والمزین فی الحقیقة هو الشیطان دیو اولان مدعامزده اصابت ایتدوکمزه دلیل بودرکه
سعد الدین التفتازانی کشافه اولان حاشیهسنده دیمش که • حقیقة فعل شول کمسنه یه اسناد اولنور که فعل مزبور اول کمسنه ایله قائم اوله • یوخسه فعل مزبور
اول فعلک موجد وخالقنه اسناد اولنمز • وبزم مذهبمزده حضرت حق خالق افعال در • خالق حالات دکلدر • وکافر وجالس اطلاقی دخی صحیح اولماز • الا کفر وجلوس
انکله قائم اولان شخصه اطلاق اولنور • یوخسه خالقنه اطلاق اولنماز • مثلا اسود وابیض سواد وبیاض انکله قائم اولان شخصه اطلاق اولنور • مع هذا
سواد وبیاضک خالقی الله در • وزین للذین کفروا الحیوة الدنیا • آیت کریمهسی بنا معلوم اوزره قرائت اولنور • ولکن حقنده مزین نسبتی مجاز اولور حقیقت اولماز
پس قاضی مدعاسنده اصابت ایتمدوکنک وجهی بودرکه • فاعل حقیقی نک فعلی بر صفتدرکه صفت مذکوره فاعلی ایله قائمه اوله • مثلا کتابتک فاعل حقیقیسی
اولان کاتبدر نه انکه کاتب خالق کتابت اولیه • وبر وجه دخی بودرکه حق سبحانه وتعالی یه مزین اطلاقی اولنمغه اذن وارد اولمامشدر • یعنی اسماء الهیه
توقیفیه اولدوغنه بناء حقنده مزین اطلاقی جایز اولماز • خصوصا مذهب اشاعرهده اصلا تجویز اولنمامشدر • قاضی خود اشاعره دندر • پس مدعاسنده
اصابت ایتمامشدر • ودلیلده اولان عدم اصابتنک دخی وجهی بودرکه • قاضینک مبنای دلیلی اکا اوزرینه درکه نحویون ایله کلامیون بیننده
مصطلح اولان فاعلی فرق ایتمامش اوله • بزم کلامز ایسه اهل نحوک اصطلاحنده اعتبار اولنان فاعل اولوب • فاعل کلامی بو مقامدن بعید در • یعنی بزم
کلامز اصطلاح نحویده فاعل اولان شول اسم درکه فعل یا شبه فعل اکا اسناد اوله • فاعلدن اول فعل گرک صادر اولسون گرک اولماسون • پس علم شریفه
خفی اولمیه که • اگرچه کمال پاشازاده مرحومک بو وجهله اولان اعتراضی من وجه وارد ملاحظه اولنور • ولکن والمزین هو الله دیو تفسیر ایدنلرده
بیضاوی تفرد ایتمیوب • بلکه جمهور مفسرین والمزین هو الله قولنی تقدیم ایتمشلردر • باخصوص المزین هو الشیطان دیو زمخشری تقدیم • ومذهبنی
بونکله تقویت ایده جک ایکن • اول دخی المزین هو الله قولنی تقدیم ایدوب • وقیل الشیطان دیو مزین شیطان اولدوغن صیغهٔ تمریض ایله ایراد
ایتمشدر • وتقدیمده اولان اتفاقه سبب بودرکه • قول اولی تقدیم مفسرینک رای ومدعالری اولمیوب • بلکه بو آیت کریمهده روایت صحیحه ایله وارد اولان
حدیث شریفه تعلق در • کما قال السیوطی فی حاشیته علی القاضی • قوله والمزین هو الله • اخرجه ابن ابی حاتم عن عمر بن الخطاب رضی الله عنه • بو تقدیرجه
ابن کمال پاشانک مدعاده اصابت اولنمایوب خطا در دیو ایتدوکی اعتراض • قاضی یه ویاخود مفسرینه اولمیوب • بلکه حضرت عمردن روایت اولنان
خبره وارد اولور • حضرتندن مروی اولان اخبار صحیحه ایسه من کل الوجوه تطرقات اعتراضاتدن مصون اولماغله • بیضاوی علیه الرحمه ذکر اولنان
سؤالی دفع ایچون خبر مزبوری احسن وجه ایله تاویل ایدوب • لانه الخالق للافعال والدواعی بیوردوغندن مرادی معنای مزین تزیین مع الله قائم
اولمق معناسنه اولمایوب • بلکه فعل تزیینک خالقی ومقدری الله در دیمک اولدوغن اعلام ایتدکدن صکره • حب شهواتک تزیینی بو وجهله مذمومه و
مستقبحه ایکن فعل تزیینی خلق ده حکمت ندر دیو واقع اولان سؤال مقدره دخی • بطریق الجواب دیرلرکه • لعله زینه ابتلاء • او لانه وسیلة الی السعادة
الاخرویة الخ • فاذا کان کذلک ارباب فطنته خفی قالمازکه • مرحوم کمال پاشازاده • والمزین هو الله قولی عمر رضی الله عنهدن مروی اولدوغندن غفلت
ایلمشدر • وجه مشروح اوزره مصطلح نحوی ایله مصطلح کلامی اولان فاعل بیننی بیضاوی فرق ایتمه نک لازم کلمز • باخصوص شان بیضاوی بو مقوله
اسناددن عالی در • وعلی الخصوص مجاهد رضی الله عنه • زین للناس قول کریمنی • بنا فاعل اوزرینه قرائت ایدوب • فاعل زین الله اولدوغن
قرائت مجاهد تایید ایدر • زیرا ما قبلده اولان آیتده • والله یؤید بنصره من یشاء واقع اولوب کلمهٔ جلاله مظهر • وفعل زین ده مضمر قلنمشدر •

اما عند البعض بو دخی جایزدرکه • بناء معلوم اوزره اولان قراءتده دخی فاعل زین شیطان اوله • زیرا شیطان اصل زینت • زینت دخی شیطان ایله
قائمه صفت اوله دغنه بناءً زین قرینه سی ایله فاعل ترک اولنمشدر • وبو دخی معلوم اولاکه مزین شیطاندر بو تفسیر اوزره ترک اولکیسی حسندر • کما قیل قال الحسن
والله ما زینها الا الشیطان • والله تعالی قد ذم الدنیا وهجاها فی القرآن فی کثیر من المواضع فانی یستقیم اضافة التزیین الیه • وبعید ان یزین شیئا ثم یذمه
ویستقبحه • اما طرف اشاعره دن بوکا جواب ویریلوب • بو وجهله حل اشکال ایتمشلردرکه • اکرچه حق سبحانه وتعالی اشیاء مزبوره یی تزیین • وقلوبده اکا میل
ومحبتی خلق وتقدیر بیورمشدر • ولکن طرف حقدن واقع اولان تزیینده ایکی وجه اعتبار اولنور • وجه اول تزیین فی الطباع درکه طبیعتک میل ورغبتی
زیرا بر شی فی نفسه حسن دخی اولماسه طبیعت التذاذ واشتها ایله اول شیئه رغبت ایدر میلان ورغبت ایسه مخلوق حقدر • کقوله تعالی کذلک زینا لکل امة
عملهم • ووجه ثانی تزیین فی العقول در • وزینت مزبوره خلق حسن ورغبت عقلدر • پس مادام که بر شیئک عاقبتی محمود • وفی ذاته حسن اولمیه اول شی
عند العقول مزین اولماز • کما قال تعالی • ولکن الله حبب الیکم الایمان وزینه فی قلوبکم • وکذلک تکریه ده دخی وجهین اعتبار اولنور • وجه اول تکریه فی الطباع درکه
طبیعت اول شیدن نفرت ایدر • وذکر اولنان نفرت وکراهتک خالق وموجدی الله در • وجه ثانی تکریه فی العقول درکه طبیعت اکا میل دخی ایدرسه
عقل اندن متنفر اولور • کما قال تعالی • وکره الیکم الکفر والفسوق والعصیان • زیرا حق جل وعلا فضل کامل ولطف شاملی ایله طبیعت میل ورغبت ایتدکی
اشیادن عقلی زجر ومنع ایدوب • ونفرت ایده جک شیلری عقله بلدروب طرف حقه داعی ومرغب • وطرف باطله میلدن زاجر ومانع قیلدی •
پس مقتضای طبیعت بودرکه کندویه الذ واشهی واخف واهون اولان اشیایه دائما میل ورغبت • ومخالف طبع اولاندن نفرت ایدر مقتضای
عقل ایسه بودرکه فی نفسه قبیح اولاندن نفرت • وفی الحقیقه ملیح اولانه رغبت ایدر • وعلی ذلک تخرج قول النبی صلی الله علیه وسلم حفت الجنة
بالمکاره والنار بالشهوات • ومکاره مزبوره عقلک کراهت وشهوتی اوزرینه اولمایوب بلکه طبعک کراهت وشهوتی اوزرینه در • مثلا
کتب علیکم القتال وهو کره لکم • قول کریمی کراهت اختیار اوزره اولمایوب بلکه کراهت طبع اوزرینه در • زیرا عقلک کراهت ورغبتی اختیاری درکه
مجرای تکلیف اولور • طبع ایچون ایسه اکر کراهت واکر رغبتده تکلیف یوقدر • زیرا طبعک رغبتی واکر کراهتی اختیاری دکل اضطراریدر • کما قال تعالی
فلا وربک لا یؤمنون حتی یحکموک فیما شجر بینهم ثم لا یجدوا فی انفسهم حرجا مما قضیت ویسلموا تسلیما • پس بو آیت کریمه ده خطاب وتکلیف عقلک
کراهت واختیاری اوزرینه اولوب طبعک نفرت واختیاری اوزرینه واقع اولمادوغنه دلالت واردر • فلذلک مذهب جمهورده تزیین تکریه
فی العقول جائز اولدوغی کبی تزیین تکریه فی الطباع دخی تجویز اولنمشدر • فاما حسن واکا موافقت ایدنلر ما زینها الا الشیطان قوللریله اکر شیطانک
مشتهیاته دعوت وترغیبی • وظاهر شهواتده اولان حسن وزینتی عرض واظهار ایلدوکی مراد اولنورسه مسلم اولوب شیطاندن من حیث الوسوسه
ترغیب ودعوت متعارفدر • والا مراد اولری وجه مذکور اولمایوب بلکه شیطان من حیث نفسه فی الحقیقه تزیین شهوات ایدر دیو ادعا ایدرلرسه مسلم دکلدر
زیرا شیطانده احداث حسن • وایجاد تزیینه قدرت یوقدر • اکا بناءً که حق جل وعلا شیطانی ضعیف خلق ایدوب • ان کید الشیطان کان ضعیفا
بیورمشدر پس اکر شیطانک انشاء تزیینده قدرتی اولسه قوی اولوب کلام ربانیده کید شیطان ضعف ایله وصف اولنماز ایدی
فاذا کان کذلک بو بابده اولان توجیه وجیه بودرکه شیطان طباعده حسنی خلق اولنان مشتهیاته انسانی دعوت وتزیین فی الطباع اولان
اشیایی ارباب هوایه فقط ارائت ایدوب فعل شیطان مجرد وسوسه وارائت والقاء دعوت اولور ایجاد واحداث اولماز • وبر توجیه دخی بودرکه
شهواته مضاف اولان تزیین جنسا ونیتهم بلا خلاف مخلوق خدادر • اکا بناءً که نسا وبنین وذهب وفضه وغیرها اولان اجسام مشتهیه وجواهر
متنده ایجاد خدادر • پس شیطان ایچون انجق شهواته دعوت وترغیبدن غیری شی قالمایوب • والله ما زینها الا الشیطان دیو حلف مابعد
ایتمکه دخی حاجت اولماز • فلهذا کاشف الاسرار مولانا خداوندکار دخی مذهب جمهوره موافقت ایچون زین للناس حق آراسته است • زانکه
حق آرایت چون دانند حب • بیورمشلردر • ومع هذا کیرد القاآت شیطانیه • وتسویلات نفسانیه دن لاجرم احتراز لازمدر زیرا بر مقتضای کریمه
غرای • انه یراکم هو وقبیله من حیث لا ترونهم • شیطان بزی کورر اما بز شیطانی کورمز • ولکن شیطاندن دخی احتراز متحقق اولماز الا درکاه
حقه مناجات وحقدن استعانت ایله اولور • وقال المتکلمون دلت الآیة علی ان الحب غیر الشهوة لانه اضافه الیها والمضاف غیر المضاف الیه
والشهوة فعل الله والمحبة فعل العبد • ایدی ای مستمع قابل بحث وجدلدن فارغ اولوب طالب تصحیح امر دین اولورسک ضمیر مهر انجلایه خفی اولمیه که
حق جل جلاله وعم نواله خلقی جهانده اوچ طبقه اوزرینه خلق ایلمشدر • پس بر قسمی عوامدر که انلار اهل نفس اولوب شهوت وهوا انلرک اوزرینه غالبدر
وبر قسمی اصحاب قلوب اولان خواص درکه انلاره هدی وتقوی غالبدر • وبر قسمی دخی ارباب ارواح طاهره اولان اخص خواص درکه انلره
انلره جذبات رحمانیه ومحبت سبحانیه غالب اولمشدر • نته که کاشف اسرار دیومی مولانا جلال الدین رومی مثنوی شریفک مجلد رابعنده بیورمشلر • مثنوی

وین بشر هم ز امتحان قسمت شدند • آدمی شکلند وسه امت شدند • یک کره مستغرق مطلق شدست • همچو عیسی با ملک ملحق شدست
نقش آدم لیک معنی جبرئیل • رسته از خشم وهوا وقال وقیل • از ریاضت رسته وز زهد وجهاد • کوییا از آدمی او خود نزاد
قسم دیگر با خران ملحق شدند • خشم محض وشهوت مطلق شدند • وصف جبریلی در ایشان بود ورفت • تنگ بود آن خانه وآن وصف زفت

پس حق جل وعز هر بر صنفی مناسب حاللری اولان اسم ایله ذکر ایتمشدر • یعنی عوام مرجع ومعادی فراموش ایدوب ناس دخی نسیاندن اولمغله
عوامی اسم ناس ایله ذکر ایدوب • یا ایها الناس • وزین للناس بیوردی • وخواص عبادی اسم مؤمن ایله ذکر ایدوب یا ایها الذین آمنوا
والمؤمنون کل آمن بالله بیوردی • واخص خواصی اسم ولی ایله ذکر ایدوب الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون بیوردی

بعده اعلای درجات قربدن مطرود • واسفل درکات بعده مردود اولان عوامک احوالن • زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین
دیو شرح ویرلدی • زیرا جهنمک درکات سبعی واردر • ودرکات مزبوره نک جمله سی بر موجب حفت النار بالشهوات شهوات ایله محفوفه اولوب
شهوات دخی یدی عدددرکه • دوزخک هر بر درکه سی شهوات مزبوره دن بر شهوتدر پس انسان غافل شهوات مزبوره دن هر قنغیسنه مبتلا
اولورسه درکات ناردن برینه کرفتار اولمش اولور • الحاصل آیت کریمه ده معدوده اولان درکاتدن بری حب نسادرکه شهوت فرجدر
بری دخی اولاده مایل اولان شهوت طبیعت حیوانیه در • وبریسی جمع مال ایچون اولان شهوت وسیم وزردن اولان اوانی یه میل ورغبت • وحلی وحلل
اولان شهوت زینتدر • بریسی دخی شهوت جاه وامارت واسب تازیلره رکوب ایله حاصل اولان شهوت رفعتدر • بریسی دخی شهوت تجمل وخیلا
وانعام ومواشی وخدم وحواشی تملکی ایله تمول ایدوب رعنالنمکدر • بریسی دخی حرث وزرع ایله رعیته اولان شهوت حکومت وحب ریاست ایله
امر ونهی ایدوب اعجاب ومکابره درکه درکات نار شهوات مزبوره ایله محفوفه اولماغله • ذلک متاع الحیوة الدنیا • قول کریمیله ذلک المذکورک
جمله سی متاع قلیل دنیادر بیورلمشدر • یعنی ذکر اولنان شهوات اهل دنیادن شول بی بصیرترک متمتعاتی درکه مجرد شهوات ایله اکل وتمتع ایلین خیل
وبغال کبی ارباب دنیا دخی انعام مثال تمتع ایدوب لایق عذاب ونکال اولورلر • نام کالانعام کردان قوم را • زانکه نسبت کو بیقظه نوم را
لاجرم اسفل بود از سافلین • ترک او کن لا احب الآفلین • پس اهل شهوت واسیر طبع ونفسانیت اولان حیوان سیرتلرک احوالی
شرح وتفصیل اولندقدن صکره حق سبحانه وتعالی ترغیبا للمؤمنین قبول قناعت ایله مقبولین • وجذبات هدایت ایله مجذوبین • وطبایع حیوانیه دن
خالصین وشهوات نفسانیه دن مخلصین اولان خواص عبادنک احوالنی • والله عنده حسن المآب • قول کریمی ایله شرح وبیان بیوروب شهواتی ترک ایتمکی
کاذبلر ایله ترک شهوات ایدن صادقلر بربرندن ممتاز اولمغیچون عبادینی تزیین حب شهوات ایله امتحان بیوردی • فلهذا قال بعض المحققین
من شغل بهذه الاشیا قطعه عن طریق الحق • ومن استصغرها واعرض عنها عوض علیه السلامة منها وفتح الطریق الی الحقایق • آه ای خلان صفا
چونکه دنیا تزیین شهوات ایله دار ابتلا اولدی • اول فقر مرد اعوای دخی جانب حقدن انسان ایچون حب شهوات آراسته اولان زن ونوعیه جمله
خلاص اولسون • واول ابتلای حب نسا امتحانه نیجه صبر وتحمل اولسون • چون پی یسکن الیهاش آفرید • چونکه حق تعالی انسایی رجال انلر ایله سکون بولمق
وراحت اولمق ایچون خلق ایتدی اکا میل ورغبت ایتممک نه ممکندر • مثلا چون تواند آدم از حوا برید • آدم علیه السلام حوادن انقطاعه نیجه قادر اولور
یعنی اولماز • نته کیم سوره اعرافک اواخرینه قریب اولان آیت کریمه بو معنایی بیان قیلور • قال الله تعالی • هو الذی خلقکم من نفس واحدة وجعل منها زوجها
لیسکن الیها • یعنی اول معبود بالحق • وقادر مطلق شول خالق وپروردکار • وفاعل مختاردرکه • سزی نفس واحده دن خلق ایلدی • ونفس واحده دن
زوجنی دخی ایجاد ایتدی که انکله استیناس ایلیه • معلوم اوله که اکثر مفسرین نفس واحده دن مراد آدم • وزوجدن مراد حوا علیهما السلام در دیمشلر
زیرا قول مزبور رئیس المفسرین ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر • کما روی قال ابن عباس فی قوله هو الذی خلقکم من نفس واحدة هی نفس آدم
وخلق منها زوجها ای حواء خلقها الله من ضلع آدم علیه السلام من غیر اذی • فلهذا مولانا خداوندکار دخی قول جمهوری رعایت ایدوب • چون تواند آدم از حوا
مصرعیله ابن عباس تفسیرینه اشارت بیوردیلر • ولکن خلقکم قول کریمی ایله هر بریمز مخاطب اولوب سز آدمدن متفرع اولدیکز دیمک اولور • وحوانک کیفیت
خلقتنده دخی ایکی قول واردر • بریسی اکثر مفسرین ذاهب اولدقلری اشبو قولدرکه • وقتاکیم حضرت حق آدمی خلق ایلدی • بعد زمان آدمه القاء نوم ایدوب
حالت نومده حوایی آدمک ضلع ایسرندن خلق ایلدی پس آدم مستیقظ اولوب حوایی کوردکده میل ومحبت ایلدی • زیرا حوا آدمک جزء بدنندن اولمغیله
جنس جنسه میل ایدوب مانوس اولدیلر • کما قال علیه السلام • ان المرأة خلقت من ضلع فان ذهبت تقیمها کسرتها وان ترکتها وفیها عوج استمتعت بها
وقول ثانی ابو المسلم اصفهانی اختیار ایلدوکیدر • وخلق منها زوجها قولیله مراد من جنسها دیمکدر • کقوله تعالی • والله جعل لکم من انفسکم ازواجا •
وکقوله تعالی • اذ بعث فیهم رسولا من انفسهم • وکقوله لقد جاءکم رسول من انفسکم • یعنی بو آیات کریمه نک جمله سی من جنسکم ایله تفسیر اولنمشدر • پس
وجعل منها زوجها دخی • وجعلها من جنسها دیو تفسیر اولنمق انسبدر دیمش • اما قاضی باقلانی قول اول اولیدر دیو بیورلرکه • القول الاول اقوی
لکی یصح قوله • خلقکم من نفس واحدة • یعنی اکر حوا ضلع آدمدن مخلوقه اولمایوب ابتداءً خلق اولنیدی • ناس دخی نفس واحده دن خلق اولنمایوب
بلکه نفسیندن خلق اولنوردی • حال انکه آیت کریمه نفس واحده دن خلق اولندوغمزی تصریح ایدوب • هو الذی خلقکم من نفس واحدة بیورلمشدر •
وامام فخر رازی سوره نسانک اولنده تفسیر کبیرده دیرلرکه • احتج جمع من الطبایعیین بهذه الآیة فقالوا قوله تعالی • خلقکم من نفس واحدة •
یدل علی ان الخلق کلهم مخلوقون من النفس الواحدة وقوله • وخلق منها زوجها • یدل علی ان زوجها مخلوقة منها • ثم قال فی صفة آدم • خلقه من تراب
یدل علی ان آدم مخلوق من التراب ثم قال فی حق الخلایق • منها خلقناکم • وهذه الآیات کلها دالة علی ان الحادث لا یحدث الا عن مادة سابقة
یصیر الشی مخلوقا منها • وان خلق الشی عن العدم المحض والنفی الصرف محال • اجاب المتکلمون فقالوا خلق الشی من مادة محال فی العقول لان هذا المخلوق
ان کان عین ذلک الشی الذی کان موجودا قبل ذلک لم یکن هذا مخلوقا البتة • واذا لم یکن مخلوقا امتنع کونه مخلوقا من شی آخر • وان قلنا بان هذا
المخلوق وهذا المحدث انما حدث وحصل عن العدم المحض فثبت ان کون الشی مخلوقا من غیره محال فی العقول • واما کلمة من فی هذه الآیات فهی تفید
ابتداء الغایة علی معنی ان ابتداء حدوث هذه الاشیاء هو تلک الاشیاء لا علی وجه الحاجة والافتقار • بل علی وجه الوقوع فقط • ومفسریندن بعضی
هو الذی خلقکم جمیع ناسه خطابدر • بو تقدیرجه من نفس واحدة • من هیئة واحدة • وشکل واحد • وقول منها علی قول الاصفهانی من جنسها ایله مفسردر
دیمشلر بعضلر دخی خلقکم قولی خطاب علی الخاص درکه • مشرکان عرب ویاخود معاصران رسول علیه السلام اولان قریش مراددر دیمشلر •

الکا بناءً که آیت کریمه‌نک تمامی • فلما تغشاها حملت حملا خفیفا فمرت به فلما اثقلت دعوا الله ربهما لئن آتیتنا صالحا لنکونن من الشاکرین فلما آتاهما صالحا
جعلا له شرکاء فیما آتاهما فتعالی الله عما یشرکون • قول کریمه‌ده پس نفس واحده‌دن مراد قصی اولوب ومنها ایله دخی مراد جنس قصی‌دن اولان زوج عربیه
قرشیه‌در که انلاردن ولد سوی تولد ایتدکده • والدین اولادنه عبد مناف وعبد عزی وعبد قصی وعبد الدار تسمیه ایتمکله اشراک بالله ایلدیلر •
وانلارک اعقابی دخی اتباع آبا وامهات ایله مشرکین اولدیلر • واصنامی حقه وسیله زعمیله هر بری ابناسنی عبادت اصنامه دعوت قلدیلر • بنجمان طبایعیه
دخی اولادلرینک سبب خلقت وولادتنی طبایع وکواکبه نسبت قیلوب مشرک اولدیلر • الحاصل بو آیت کریمه‌ده مباحث کثیره واردر محله مناسب اولماغله
ترک اولنوب ارباب کشف وایقانک بعض تحقیقاتی ذکر اولنمق انسب فهم اولندی • پس وقتا کیم آدم علیه السلام جنت اثناده تجلی الهیه مستغرق
اولدی • انوار تجلیاتک تتابعندن مکوکب وحسن تجلیاتدن متلاشی اولمغه قریب اولدی • الحاصل اثقال احمال تجلیاته تحملدن قالدی • پس جنتده زینت
اولنان هر فردن تجلیات جمالک متفرعات انوارندن اولماغله اودنک اوزرینه ضوء جبروت وملکوت دخی ضم اولنوب حوا ضوء مزبوردن
خلق اولندی که حتی آدم حوا ایله سکون قلوب انک موانستی ایله سطوات تجلیاتدن فی الجمله مستوحش اوله • ولذلک قال علیه السلام کلمینی یا حمیرا
وقال بعض المحققین خلقها لیسکن الیها فلما سکن الیها غفل عن مخاطبة الحقیقة بسکونه الیها فوقع فیما وقع من تناول الشجرة • وقال الواسطی اکرمه
آدم علیه السلام خلق حوا من بدنه لانه قطعه بها عن نفسه بقوله لیسکن الیها والسکون الی غیر الله محنة • وبو معنایه دخی اشارت ممکندر که حق
عز وجل قالب آدمی تخمیر وتسویه‌دن صکره خطیرهٔ قدس‌ده صد هزار سال حصله مونس اولان روح انسانی وآدمه نفخ اولندقده • قالب جسدانیدن
مستوحش اولدی • ولکن امر حقه امتثال ایله بدنده قرار ایتدکده بحکمة الله القادر اولدن بیجه مستوحش اولدیسه بعد الاستقرار جمله وحشت الفته مبدل
مستوحش اولدوغی کبی مستانس دخی اولماغله انسان تسمیه اولندی • واگر حوا نفس آدمدن خلق اولنماسه روح آدم خنک غیر ایله سکون ایدوب
انیس اولمازایدی • مع هذا اسکن انت وزوجک الجنة فرمانی صادر اولمایجه آدم ایله حوانک روحی بر شی ایله ساکن اولمادی • پس همچنان روح انسانیدن
دخی زوجی اولان قلب ایجاد اولنماسه روح قالبده ساکن اولمزایدی • ایدی قلب روحدن خلق اولنوب وبین اصبعین من اصابع الرحمن قلبه
مخصوص اولماغله روحک سکونی قلب ایله اولدی کما قال بعض اهل الکشف والشهود خلقکم من نفس واحدة هی الروح • وخلق منها زوجها وهی القلب
لیسکن الیها لان القلب بین اصبعین من اصابع الرحمن فکان الروح یشم نسایم نفحات الطاف الحق حملت حملا خفیفا فی البدایة بظهور ادنی اثر من آثار
الصفات الروحانیة الاخرویة النورانیة بالصفات النفسانیة الدنیویة الظلمانیة • دعوا الله ربهما لئن آتیتنا صالحا قابلا للعبودیة لنکونن من الشاکرین
فلما آتاهما صالحا جعلا ای الروح والقلب له شرکاء ای جعلا وجه النفس الی الدنیا وبعثها القوم القالب • ولقیاهما بالقالب صالحا للعبودیة فلما استلذت
النفس من الدنیا عبدتها وعبدت ما فیها فصارت عبد البطن • وعبد الخمیصة وعبد الدرهم والدینار • فتعالی الله عما یشرکون • بان تجعلوه شریک الدنیا
فی التعبد والعبودیة • ایدی ای کاستمع قابل ذکر اولنان معانی لطیفه‌دن روح ایله نفسک • وزوج روح اولان قلبک احوالی معلوم اولدیسه اگر مرأهٔ
عربیهٔ طاهره واگر نفس مؤنث باطنه بر پیره زن مکاره وغالبه‌در که رستم زال ار بود وز حمزه بیش شلابر کمنه قوتده رستم زال وحمزه صاحبقران‌دن
زیاده اوله هست در فرمان پیر زال خویش فرمانبر اولمقده کندو زال ونفسنک اسیری‌در • زال پیره زن معناسنه‌در لکن بو محلده رستمه کوره
خوب واقع اولمشدر • زیرا رستمک پدری زال‌در • مژه وابروسی بیاض اولماغله زال تسمیه اولنمشدر • الحاصل هر کس کندو زوجنک مغلوبی اولمق مقرردر
بالخصوص آنکه عالم مست گفتش آمدی • اول فخر عالم وسید بنی آدم صلی الله علیه وسلم که • خلق عالم اول جوامع الکلمک مست کلام معجز نظامی کلمش
ومحکوم فرمانی اولمش ایدی جمیع قیود جسمانیه • وعقود نفسانیه‌دن متعرا ایکن حبب الی من دنیاکم ثلث • النساء والطیب وجعل قرة عینی فی الصلوة بیوردی
دریای احدیتدن ساحل بشریته کلمک ایچون احیانا کلمینی یا حمیرا می زدی عایشه صدیقه رضی الله عنهایه رفقله خطاب ایدوب کلمینی یا حمیرا
بیوررلردی والکلام انس والفت ایدردی • حمیرا ده اولان تحقیق مقدما ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات حدیث شریفنک شرحنده بنجه وجوه ایله
بیان اولنمشیدی • خلاصهٔ مرام بودر که • الرجال قوامون علی النساء وفحواسی اگرچه کیم ظاهر حالده رجال نسوانه غالب وقوامون علی النساءدر • ولکن بحسب المعنی
رجل مرأه‌یه میل ومحبت • وانک کسوه ونفقه‌سی تحصیلنه سعی ودقت • اندوکی جهتدن رجل مرأه‌یه مغلوبدر • فلهذا مولانا خداوندکار رجالی آبه ونسایی
آتشه تمثیل ایدوب دیرلر که آب غالب شد بر آتش از نهیب اگرچه آب ناره مهابتی جهتندن غالب اولور واطفاء نار ایدر ولکن بو حکمی دخی کور کیم
ز آتش او جوشد که باشد در حجیب آب که حجابده اوله آتشک سوزش وحرارتندن جوش وخروشه کلور • وحجاب نه دردینورسه • مثلا
چونکه دیکی حایل آمد هر دو را چونکه بر چولمک آب ایله آتش میاننه حایل • وبربرینه لصوقدن مانع اولوب آب ناری اطفایه قادر اولماز • ومابینه
حایل اولان چولمک دخی تأثیر حرارت ناره حایل اولمایوب آتش آبه تأثیر ایدوب قینار حتی علیان اندکجه نیست کردان آب را کردش هوا
آتش اول آبه انی • وهوایه القا ایدر • یعنی صورت نوعیه مائیه‌سن ازاله ایدوب صورت هوائیه‌یه البس ایدر • بلکه صورت نوعیه هوائیه‌سی
دخی زایل اولوب سطقسانک مرتبهٔ اعلاسنده اولان کوره ناره هوا اقرب اولدقجه مرتقی اولوب داخل صورت ناریه اولور پس حوا دخی
نفس آدمدن قبل التفرع حیز آدمده مندرج ومتغلوب ایکن • آدمک ضلعندن مخرج وحیز آخر ایله صورت بند اولدقده آدمک ایک قلبنده اولان
آب میل ومحبتی قینادوب هوایه القا ایله کندویه تابع قلدی حتی اکل کندم ایدوب بهشت اعلادن خروج • ودنیای سفلیه‌یه هبوط وحکم طبیعه
ولوج ایتدیلر • کذلک روح مجرد دخی کمال لطافت ونزاهتده ایکن • واجسام کثیفه مقارنت روحله حیات بولوب • روح من حیث اللطافة غالبه ایکن
تعلقی ایله داخل ارض بدن اولدقده قلب ایله ازدواجندن نفس جوده کلوب تفرقه واقع اولماغله • آتش نفس دیک بدنده اولان آب دخی

قینادوب لطافت روحانیه‌یی کثافت هوائیه نفسانیه‌یه القا ونار طبیعیه بشریه مبتلا قلدوغی جهتدن روح تابع نفس وبشریت اولدی ایدی ای کاروح
ظاهرا بر زن چو آب ار غالبی • آب آتشه غالب اولدوغی کبی بحسب الظاهر سن دخی اگر زن ظاهری اولان مرأه‌یه • واگر باطنی اولان نفس مؤنثه غالب سن
ولکن باطنا مغلوب وزن را طالبی من حیث المعنی زن ونفسک مغلوبی وانلارک طالب وراغبی اولوب جانده اولدیغی بو طرزده اولماز سن • پس مغلوبک
اولسون که اینچنین خاصیتی در آدمیست بو مجلس بر خاصیت آدمیده‌در • یعنی عقل ودانش ورزش آدمی اولماغله • میل ومحبت دخی خواص انسانیه‌دندر
بو خصه مهر حیوان را کمست آن از کمیست حیوانک مهر ومحبتی ناقص‌در • ونقصان محبت حیوانک نقصانندندر • یعنی حیوانده عقل اولماغله رتبهٔ کمال محبته
اولمایوب انسان کبی مغلوب زوج دکلدر • پس انسانک وجه اولان کمال وداد والفت ومغلوبانه تبعیتی عقل ایله مشرف اولدیغیچوندر • وبو مولانا خداوندکار

سرسخن

بو بابه شروع بیوردیلر • در بیان این خبر که انهن یغلبن العاقل ویغلبهن الجاهل بو خبرک بیاننده‌در که • شان عاقل بودر که تحقیقا طایفهٔ نسوان
رجل عاقله • ومرد حاذق محاسن خصال ایله نسوانه مغلوب شکلنده اولور • وشان جاهل بودر که احوال نسایه عارف اولمایوب • نهاد حیوان سیرتنده
رقت ولطف وداد • ومحبت والفت واتحاد اولمادیغیچون نسوان اوزرینه قهر وغلبه ایله مسلط اولوب مجرد اقتضاء شهوانیسی اوزره حکم ایدر
روایت اولنور که زوجات طاهرات نبویه‌دن بریسی برکون بعض خصوص ایچون تنک دل اولماغله النبی سینهٔ پاک رسوله اوردی • پس انک مادری
دختر نیکنک بو حالنی کوردکده انی لوم وتادیب ایچون • یا بنتی همچون بو یله اسائت وترک حرمت ایدرسن دیدی • حضرت حبیب الله الرحیم ومخاطب
انک لعلی خلق عظیم • بیوردیلر که آزاد ایتمه زوجاتم بکا بوندن زیاده‌لر جرات ایدرلر • ولکن بن عفو ایله مکرمت ایدرم • زهی خلق شیم ولطف وکرم شعر
یا رحیما بالمؤمنین اذا ما • ذهلت عن ابنائها الرحماء • یا شفیعا فی المذنبین اذا • اشفق من خوف ذنبه البراء • فسلام علیک تتری من الله
وتبقی به لک النباء • فلهذا قال صلی الله علیه وسلم خیرکم خیرکم لاهله وانا خیرکم لاهلی • مروی‌در که برکون اعدل اصحاب عمر بن الخطاب رضی الله عنهک
زوجی حضرت عمره قرشو سویلیوب عمر الفاروقک نطقنی خشم ایله رد ایلدکده • حضرت عمر ای زن شوهرکه همچون زبان درازی ودل آزاری ایدرسن
دیری خاتون ایتدی نه لازم کلور • رسول علیه السلام خود سید ولد آدم • وسندن وجمله‌دن اکرم‌در • زوجات مطهره‌لری بنجه درشت کلملر
ایدرلر • عمر رضی الله عنه بیوردیلر که ای خاتون اگر حال بو یله ایسه وای قزم حفصه‌یه که حالی خاکسار اولور • پس بو سوزده ایکن حفصه‌دن سؤال ایچون
پدری عمر رضی الله عنهک زیارتنه کلدی • عمر رضی الله عنه قزی حفصه رضی الله عنهایه نصیحت ایدوب بیوردیلر که • ای حفصه زنهار اولمیه که حضرت
سید البشره رعونت ایله سوز سویلیه‌سن • وکندوکی عایشه صدیقه ایله برابر قیاس ایلیه‌سن • زیرا حضرت ختم رسالت عایشه رضی الله عنها ایله
کمال الفت واکا جمله‌کزدن زیاده محبت ایتمشدر • عایشه‌دن هر نه صادر اولورسه عند الرسول معفو ومغفوردر بیوردی • رضی الله عنه
وعنهن اجمعین • وروایت اولنور که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک اوان انتقاللرنده وارد اولان وصیت آخرین بو ایدی که •
صلوات خمسی اوقاتی ایله ادا ایدیکز • ومملوککز اولان عبید مکرکزی خوش طوتوکز • والله تعالی زنان حقنده که انلار ترک الوکزده اسیرلردر • رفق ایله معاشرت
ایلیه‌سز • وحسن زندکانی اوزره اولاسز بیوردی • پس بر مؤمن صادق که اخلاق حمیده ایله متصف اوله لاجرم وصیت رسول علیه السلام موجبی ایله
عامل اولور • فلهذا مولانا خداوندکار دخی سر نخنده اولان حدیث شریفی ترجمه ایدوب دیرلر که گفت پیغامبر که زن بر عاقلان حضرت رسول عم
بیوردیلر که زن عقلا اوزرینه غالب کلور خصوصا صاحب دللره محکم غالبدر • زیرا ارباب دل اخلاق حسنه‌یی تکمیل
ایتمشدر • باز بر زن جاهلان چیره شوند کبر وزنلر اوزرینه جهلا غالب اولور • زانکه ایشان تند وبس خیره روند • زیرا که نادانلر تند وبدخو ومعاند
ودرشت کو • ونادرست وخیره رولردر • وخشونت وغلظت وبرودت ورعونت مقتضای جهل وغلظتدر • زیرا کم بود شان رقت ولطف وودا
جهلانک لطف ورقتی • ومحبت والفتی ناقص اولور • زانکه حیوانیست غالب بر نهاد • اول جهتدن که نهاد جهلاده صفت حیوانیه غالبه‌در • یعنی
اگرچه صورتلری انسان‌در • لکن جبلتلری حیوان‌در • فاذا کان کذلک مهر ورقت وصف انسانی بود • مهر ومحبت ورقت وشفقت وصف
آدمی اولور • یعنی اوصاف مزبوره ایله انسان وصف اولنور • خشم وشهوت وصف حیوانی بود • وخشم وشهوت وصف حیوانی اولور • یعنی
غضب وشهوت ایله متصف اولان انسان اولمایوب بهایم وسباعدن معدود اولور • ایدی ای روح مصور انسانک نوی پری پیکرینه
اولان میل ومحبتی پرتو حقست آن معشوق نیست پرتو حقدر حسن معشوق وآن محبوب دکلدر • خالقست آن کوییا مخلوق نیست کویا اکا
اولان محبت خالقه محبتدر مخلوقه اولان محبت دکلدر • حقا دیدهٔ عبرت وعین بصیرت ایله نظر اولنونسه معشوقک دلربا اولان حسن
ولطافت وآن وملاحتی پرتو انوار جمال حق • وظهورات اسرار تجلیات وجود مطلقدر • بو خصه مجرد چشم وابروی محبوب دکلدر شعر
وکل ملیح حسنه من جمالها • معار له بل حسن کل ملیحة • ومرد ایله زن بیننده اولان ود والفت بوندن اقدم م مرد وزن چون یک شود آن یک تویی
بیتنک شرحنده تفصیل اولنمشدر • وحب وحبیب ومحبوب‌ده اولان اسرار لمعات عراقیده کشف واظهار اولنوب • نور وحدت
محبت برج لسان مغربیدن دخی عجب اشراق ایتمشدر • مثلا دیر که • نقشی بجست البرس بر مثال خویش • آراستش بنور حسن وجمال خویش
آورد در وجود برای سجود خود • آن نقش را که داشت هم در خیال خویش • آیینه ساخت ز مجموع کاینات • در وی بدید عکس جمال وجلال خویش
از نظم دلفریب خود از دفتر جمال • جمعی بکرد بر صفت خط وخال خویش • یک دفتر از مکارم اخلاق جمع کرد • مجموعه ساخت ز حسن خصال خویش
وبعض شراح مصراع ثانیده مضاف تقدیر اولنمقز بو یله معنی ویرمشلر که • اول معشوق خالق‌در • کانه سن دیدیک که مخلوق دکلدر
واسم خالقک معنای اصلیسنه کوره انسانه دخی اطلاق اولنمق ممکندر • کما قال تعالی • وتخلقون افکا • ای یقدرون کذبا • پس مراد دخی

اولادینی تربیه کو اطعام و ارضاع اتدوکی جهتدن معنی مظهر اسم خالق قدر دیمشلر ولکن معنای مزبورک محلنه چندان مناسبتی اولمایوب معنای اول
انسیدر که محبوب و محبوبه ده اولان ولطافت آثار روحدندر و روح نفخ الهی در پس حقیقتده محبت اولناجق پرتو حقدر جهد بروح دکلدر
معناسنی تعیین ایچون مولانا خداوندکار بو روح شریفه متصل ربیت ایله تحقیق ایدرلر **تسلیم کردن مرد خود را بانچه التماس زن بود از طلب معیشت**
وان اعتراض زن را اشارت حق دانستن مرد اعرابی زنک طلب معیشت ایچون ملتمسی اولان شیئه کندو بی تسلیم قلمه سی و زنک اول اعتراضنی اشارت
حق بلمه سی بیاننده در **بیت** **بر زعقل هر دانندهٔ هست** هر دانندهٔ عقلک فتنه سی واردر یعنی عند ذوی العقول محققدر که **باکردندهٔ گردانندهٔ هست**
دولاب ایله بر دوندریجی واردر الحاصل هر دایره نک بر مدیری و هر متحرکک بر محرکی اولمق امر مقرر اولدیغی عند اهل الکشف والیقین جمیع موجودات
مهیج و محرکی اول قادر مطلق اولوب لا فاعل الا الله ولا محرک الا الله معناسنی ذوق و مشاهده ایدرلر برشخصدن اگر فعلا و اگر قولا و اگر حالا
هر نه صادر اولورسه بر فحوای والله خلقکم وما تعملون ایجاد خلاق ایدوکنده کمان قالمایوب بر موجب قل کل من عند الله ید قدرت دست ستینک
تحریک و تصرفیله بو هر بر حرکتده بر حکمت الهیه اولدیغنه واصل و علمی ایله عامل اولور پس اعرابی بو اسراره نایل و اعتراضات مراهٔ
اشارت سبحانیه ایدوکن عارف و کامل ولدوغیچون زنن لمعان ایدن پرتو تجلیاته تبعیت ایدوب **مرد زان گفتن پشیمان شد چنان** مرد اعرابی
اول سوزدن انجلین پشیمان اولدی **کز عوانی ساعت مردن عوان** که مثلا طایفهٔ عوانان حین اصابت موت و حالت نزعه دفوتده عوانلقدن
پشیمان اولدوغی کبی آه ای نفس غافل هیچ بر ظالم یو قدر که امارات موت چشم جاننه نمایان اولدقده جور و ستم عوانیدن پشیمان اولمیه اما اولدن
اولمیانه ندامت حالت یأس ده فایده ویرمز پس مرد اعرابی موت حالنده متنبه لردن نادم اولان عوانلر کبی قبل الموت سویلدوکی سوزه
درونی ندامت چکوب دریغ و تأسف ایله **گفت خصم جان جان چون آمدم** ایتدی نیچون جان جانه خصم کلدم و محبوب جانانه عجب مخالفت
کوستردم و جهل و غفلت ایله **بر سر جان من لگدها چون زدم** بن جانمک باشنه نیچون پشت پا اوروب بکا جان اکچنده جان منزله سنده اولان
معشوقه نیچه لگد کوب جفا ایلدم پس بو ابیات شریفه ده مستعینه حصه بودر که نفس لوامه اثر مجاهدات ایله ملهمه اندن دخی ترقی ایدوب
مطمئنه اولدقده سالک حقیقت نفس بیدار و من عرف نفسه فقد عرف ربه رمزی آشکار اولوب انواع ریاضات و مجاهدات ایله انا واعدا
قصد اتدوکی کندو جانی ایش و اجنبی کورین اخلاق ردیه ایمش و اخلاق نامرضیه کیدوب نفس صفوت اصلیه سنده مستقر اولدقده اول
لگد جفا و جهل و نادانی اولور و همچنان مرد اعرابی دخی زد جنگ کندویه اولان میل و محبت و خیرخواهی و العشق کورد کده متعدد ما کنه ودن
صدور ایدن خشونت و رعونته صد هزار ندامت چکدی ولکن بو دنق اذا جاء القضاء عمی البصر قضا و قدره حواله ایدوب ایتدی نه چاره
چون قضا آید فرو پوشد بصر چون قضاء الهی کله کوزی اورتر و حقیقت حال کورلمز **تا نداند عقل ما پا از سر** حتی عقلمز دخی خیره چشم اولوب
ایاغی باشدن سچمز و زیر و بالایی فرق ایتمز **اما چون قضا بگذشت خود را می خورد** چونکه قضا کچه و پردهٔ غفلت دیدهٔ خرددن رفع اوله
نفس الامری کوروب نیچون بن بو ایله نامعقول ایتدم دیو نیچه لوم و تشنیع ایله کندی هلاک ایتمک استر زیرا **پرده بدریده گریبان می درد**
پرده سی پرتش ایله پرتر یعنی بر دیده یه که اغطیه عیوب منکشفه اوله اختیاری قالمایوب گریبان ناموسی هتک ایدر و بالجمله مرد عرب
قضا ایله اولان کستاخلغنه نادم اولوب **مرد گفت ای زن پشیمان می شوم** ایتدی ای زن قضا ایله ایتدکلرمه پشیمان اولدم
گر بدم کافر مسلمان می شوم واگر بلمزلک ایله سکا انکار ایله کافر اولدم ایسه حالا اقرار و انقیاد ایله مسلمان اولورم الحاصل ای مقصود
جان و دل **من گنهکارم تو ام رحمی بکن** بن سنک مجرم و گنهکارکم بکا رحم ایله ای کریم و رحیم بنی جرم و عصیانم ایله مؤاخذه ایتمیوب
برمکن یکبارگیم از بیخ و بن بو مجرمی بر اوغوردن بیخندن قوپارمه و کوکندن بو قاروکستورمه زیرا امرایای وجوده اولان اشفاق و الطاف
و مراحم و اعطاف رحمت الهیه دریاسنک تلاطمندن ترشح ایتمش بر قطره در فلهذا **کافر پیر ار پشیمان می شود** اگر بر پیر کافر مسلا
صد ساله اولان کفر و ضلالتدن نادم اولوب داخل دار السلام اسلام اولمغیچون دست مناجات ایله حلقهٔ باب رحمتی اورسه و یاربی
و یا سیدی بلمدم راه غلط کتدم حالا لطفک امیدنه قپوکه کلدم دیو **چونکه عذر آرد مسلمان می شود** چونکه عذر دیلیه ولا اله الا الله محمد رسول الله
دیه فی الحال اوساخ کفردن پاک اولوب مسلمان و لاحق اهل جنان اولور آه ای سالک طریقت و راغب حقیقت بو ابیات شریفه ده دخی حصه
بودر که نفس اماره بالسوء عقله مخالفت و مقتضای طبع و هوایه متابعت ایلدکده عقل سلیم دخی نفسک اسائته راضی اولمایوب مرد عرب کبی
عقل دخی نفسه مخالفت ایله تابع طبع و هوا اولمقدن نفسی زجر و منع ایدر و کلام فرقت انجام ایله تخویف و تربیه قیلور پس چونکه نفس
تربیهٔ عقل ایله تحصیل لطافت و کسب طمأنینت ایلیه و مرتبهٔ صافیه و راضیه ده تمکن اوله اول نفس مطمئنهٔ صافیه روح ایله اتحاد ایدوب
مباین و اختلافی قالماز پس عقل دخی نفسک لطف و صفوت و مقام رضاده روح ایله تجهت اولدوغن بلوب ریاضات و مجاهداتک
ثمره سی حصوله کلدکله نفسه اعتذار ایدوب دیر که ای نفس نفیسه اگر چه سنی مقدما چاه طبیعتده چرک آلود خباثت کورمکله انکار ایدوب
تربیه ایله بو مرتبه یه مستعد اولدوغکدن غفلت ایتمشم اما چونکه سن اسفل طبیعتدن خروج و آسمان رضایه عروج ایلدک من بعد ما بین ده
مینونت قالمیوب بن سنک فرمانکه رام اولورم ایدی ای حقیقتده انانیت و نفس مطمئنه روحانیه امیددر که بر دنق الماضی لا یذکر
اقضیهٔ سابقه اگر حالا و اگر قالا من بعد مذکور اولمایوب حاله نظر ایده و لم معناسنه تلمیح و اشارت واردر فلهذا احباب مولانا نفس ایله
روح اتحاد ایتدکده مظهر الطاف کامله اولوب و مظهر ایله ظاهر دخی اتحاده قریب اولمغله مظهرده ظاهر اولان اوصاف الهیه یه

انتقال

انتقال ایله حقه مناجات ایدر که آلهی سیدی و مولای **حضرت پر رحمت و پر کرم** عقول و نفوس مرایاسنده تجلی اولان شول ذات احدی سرمدی
صفات سن که سنک حضرتک پر رحمت و پر کرمدر آه کیم **عاشق او هم وجود و هم عدم** اگر وجود و اگر عدم اول ذات بیچونک عاشقی در
و همچنان **کفر و ایمان عاشق آن کبریا** اگر کفر و اگر ایمان و اگر نفس و روان اول جناب کبریانک عاشقی و مصنوعی و مخلوقیدر **مس و نقره بندهٔ آن کیمیا**
و نقره و مس اول کیمیای سعادت و اکسیر جلالک بنده سیدر و بالجمله مؤمن و کافردن هیچ احد یوقدر الا که هر بری بحسب استعدادا تهم و بقدر مراتبهم
اول ذو الجلال والکبریانک عاشق و طالبلریدر و کثیف و لطیف و علوی و سفلیدن بر شی یوقدر الا که اول رحمن و رحیم و جواد و کریم و غفور و حلیمک
اکسیر رحمتنه محتاج بنده لری در **نظم**

نه تنها من خراب دست یارم	همه هستند در دار و دیارم
ز اول کار دل هم عاشقی بود	باخر عاشقی شد کار و بارم
برو زاهد مگو از حور و جنت	که من این قصه ها در سر ندارم
شرابی ده بنقد ای ساقی جان	که من از شرب دوشین در خمارم
برآوردم چپله از جلجله بود	بعشقت چپلهٔ دیگر برآرم
همه بر کرده ام از خود چه گویم	که من از کردهٔ خود شرمسارم
بیا ساقی بده جامی تمامم	غریبم عاشقم زار و نزارم

در بیان آنکه موسی علیه السلام و فرعون هر دو مسخر مشیت اند زهر و پازهر و ظلمات و نور و مناجات کردن فرعون بخلوت تا ناموس نشکند انک بیاننده در که
موسی علیه السلام ایله فرعون بد فرجام هر ایکیسی مشیت الهیه ده مسخرلردر یعنی هر برندن صدور ایدن افعال مشیت الهیه تعلق ایله در ولکن
افعال موسی ایله افعال فرعون بیننده فرق زهر ایله پازهر و ظلمات ایله نور کبی در و انک دخی بیاننده در که فرعون عنود شیشهٔ ناموسی
شکسته اولمامق ایچون خلوتده مناجات ایتمه سی در یعنی فرعون وحدانیت حقه و نبوت موسایه عارف ایکن محض عناددن انکار ایدوب
دعوای ربوبیت ایدردی و نصف اللیلده خلوت خانه سنه کیروب حقه بو وجهله مناجات ایدردی که ای خالق ارض و سما ملکده قبوجیکده
شریک و نظیر دن و حکم و سلطنتکده مشیر و وزیر دن مستغنی بر پادشاه یکتا و قادر بی همتاسن و موسی دخی سنک امرکی ابلاغه مبعوث بر رسول
مجتبی در ولکن بن طایفهٔ قبطیان ایچنده دعوای ربوبیت ایتمش اولدم ناموس نفسم بنی موسایه اقرار باللساندن منع ایدر ای قوللرک حاجتن
روا ایدن ذو العطا بنم پردهٔ ناموسم هتک ایتمه دیو دنیایی آخرته اوزرینه اختیار ایتمکله حضرت قاضی الحاجات دعاسن قبول ایدوب بطریق
الاستدراج بنیچه خوارق عادات کوسترمش ایدی ولکن ناموس خلق کندویه مفید اولمایوب بالآخره انصار و اتباعیله غرق و عذاب الیمه
ملحق اولدی آه ای دیدهٔ پر انتباه حقیقته حاله نظر اولنسه عند التحقیق اگرچه **موسی و فرعون معنی را رهی** موسی و فرعون معنایه بنده لردر
یعنی هر کسک عین ثابته سی کندوده حاکم و اشباح انسیه سی حضرت علمیه ده اولان اعیان ثابته نک محکومیدر لکن بمقتضای قدرت کامله
حکمت بالغهٔ الهیه بودر که **ظاهر آن ره دارد و این بی رهی** اهل اعتباره ظاهردر که موسی علیه السلام طریق هدایتی و فرعون ضلالت انجام
راه غوایتی طوتر زیرا موسی ده حکم ایدن مظهری اولدوغی اسم هادی و فرعونده حکم ایدن مظهری اولدوغی اسم مضل در که ایکیسی دخی محکوم
معنی اولوب قبل من قبل فی الازل بلا علة و رد من رد فی الازل بلا علة و فقنجه اگر عزت و سعادت و اگر ذلت و شقاوت هر کسه تقسیم ازلی
مقدما خود مناسبت ایله بر قاچ محلده تحقیق اولنمشدر که جمیع موجودات مظاهر اسما و صفات اولوب اختلافات صفات الهیه دخی
من حیث التجلیات والتعینات در اختلافات مظاهر دخی تجلیات مختلفهٔ صفاتیه و اسمائیه وساطتیله در و فی المثل کثرات امواج
موجب تعدد دریای مواج اولمدوغی کبی اختلافات تعینات دخی قادح وحدت ذات اولماز پس اگر سعید و اگر شقی مظاهر اسمای متضادهٔ
ربانیه و مجالی صفات متقابلهٔ سبحانیه در که ذکر اولنان اسما و صفاتک جمله سی ذات مسمی و موصوفه راجعلردر و اگرچه من حیث المظاهر
اختلافات مظاهری متفصلدر ولکن من حیث الحقیقه باجمعها مظاهر دخی تابع معنای واحددر که مظهر تجلیات جمالیه اولانلر شراب جلال الدین
و محل سطوت جلال اولانلر نور جمالدن چاشنی ایچون پرتو ابر شوردر فاما مظهر تام جمیع اسما و صفات اولمق قابلیتی انسانه مخصوص بر دولتدر ایکن
نفس جاهل مظهر کل اولمق نعمتندن غافل و دولت قابلیت دست اختیارندن زایل اولورسه اسمای جزئیه دن بر اسمک محکومی اولوب مظهر کل
اولمق دولتندن محروم اولور و بعد اضاعة الآلة تدارکه قدرتی اولماز و آفتاب سعادتی مغرب جهالتده و ساعات عمری شب دیجور
ضلالتده قالور فلهذا مولانا خداوندگار بیورر که **روز موسی پیش حق نالان شده** موسی علیه السلام روز روشنده حضور حقده نالان
اولمش یعنی اراضی مقدسهٔ قلب موسی آفتاب نوربخش وحی رب العالمین و شعاع لوامع تجلیات نور یقین ایله خورشید انوردن اجلی
و ظلام شب انک پرتوندن نوره مبدل اولوب روی زمین تلألؤ ید بیضاسندن منور اولمغله هر حالده نور تجلینک ظهوریله حقه مناجات
و فرعونه و اتباعنه تبلیغ رسالت ایدوب دیردی که موجد و خلاق و معطی و رزاق علی الاطلاق اول احد و صمددر لم یلد و لم یولد درکه بر فحوای
و لم یکن له کفوا احد انک نظیر و ماننده اولمایوب جمیع مکونات اراده ازلیه و قدرت سرمدیه سیله عدمدن وجوده کتوروب اگر ایجاد و اگر اعدامده
شریک و وزیری یوق بر فاعل مطلقدر ای جاهل و غافللر فرعون نه در که سزک ربکز اوله تعقل ایتمز میسز که اول دخی سزک کبی ماء مهیندن
خلق اولنمش اکل و شربه محتاج و بول و غایطه مبتلا در دیوب توحید خدایه دعوت ایدردی فرعون عنود ایسه هنگام روزده اول قوم حمار ترک
دعوای ربوبیت ایدوب و دعوادهٔ بطلانن بلمکله بین الناس عرض و ناموسی شکست اولمامق ایچون درگاه عزتده سر بر زمین ایدوب
نیمشب فرعون هم گریان شده نصف اللیلده فرعون دخی گریان اولمش ایدی یعنی فرعونک شوره زمین نهادی بر مصداق ظلمات
بعضها فوق بعض ظلمات تجبر و عناد و کدورات تکبر و فساد ایله شب تیره دن مظلم اولوب غیرت جاهلیه سندن موسانک نبوتنه و حقک

سر سخن

اینجا نزول بنده بودن برنک
برده و صورت مسکنده
...

بر رونق نور علی نور صح

وحدانیتنه اعترافه قادر و آمنت برب موسی و هارون کلمسی لساندن صادر و ظاهر اولمادغنه تعجب ایدوب در ایدی که کین چه غفلت ای خدا بر گردنم
ای خدای متعال و پادشاه لایزال بو بنم گردنمده اولان غل گران ندر آه کیم انا جعلنا فی اعناقهم اغلالا فهی الی الاذقان فهم مقمحون کریمه‌سنک مضمونجه
اگر بنم دست طاعت و گردن انقیادم و متابعتم اغلال عناد و ضلالت و سلاسل فساد و شقاوت ایله بند اولنمیایدی موسانک تصدیق و نبوتنه اقرار
ایدوب فایز هدایت اولوردم آهی ورنه غل باشد که گوید من منم اگر غل فرعونیت گردن بند نفسانیتم اولماسه کیم ایدی که بن بنم دیه و محبوس
سجین انانیت اوله آه ای قادر جبار و فاعل مختار زانکه موسی را منور کرده اول علم و ارادت و قدرت و مشیتدن که موسایی منور ایلمشسن
شک و شبهه یوقدر که مر مرا هم زان مکدر کرده تحقیقا بنی دخی اول علم و ارادتدن مکدر ایلمشسن ای قادر بی چون عقول نیجه حیران اولمسون که
زانکه موسی را تو مه رو کرده اول قدرت کامله و حکمت شامله‌دن که موسایی ماه رو ایلمشسن ماه جانم را سیه رو کرده بنم ماه جانمی دخی
اول قدرتدن سیه رو ایلمشسن آه ای دل شیدا نظم

جان جلالن ذکر ایدوب مبهوت اول • عقل سرگردان و دل فرتوت اول
جمله عالم اولدی ذاتکدن عیان • لیک ذاتکدن ویرن کیمدر نشان
کیمسه ذاتک سرینی ایتمه عیان • شرح ایله ایلرمیسن آنی بی نشان
کائناتک وارنه سن سن آگه • آستانکده گدالر پادشاه
عجز ایله قیل نظر بو عبرته • نیجه غرق اولدی دو عالم حیرته
کنه ذاتنه کیمسه‌نک هیچ راهی یوق • ذره‌دن هیچ ذره‌نک آگاهی یوق
آفتابه شوقک ایرکور زوال • ماه مهرک ایله اولور هر دم هلال
کیمه کیم حقدن عنایت یار اولور • ذره ایکن کون کبی اظهار اولور

فیض الله من یشاء و یهدی من یشاء و هو العزیز الحکیم ای گوش مقبل
اولمیه که سنده دخی عناد و استکبار ذره قدر اوله زیرا فرعون بی دولتک بو قدر عرفانی وار ایکن عناد و استکباری انی دعوای ربوبیته
جرأت ایتدروب موسایه متابعت ایتدرمدی الحاصل فرعون مغبون بند غل انانیتدن زبون اولوب کندو کندویه ایتدی آه کیم بو نه ادبار در کیم
فرضا بنم ستاره طالعم شمع شبستان جهان اولان ماه تابان دخی اوله چونکه ایش تقدیر کوره ماه دخی گاه خسوف و گاه انجلا ایله موصوف
و گاهی صعود و گاهی نزول و گاهی طلوع و گاهی افول و گاهی مقابله و گاهی احتراق و اتصالدن خالی اولمایوب حالت واحده‌ده برقرار
اولماز مع هذا بهتر از ماهی نبود استاره ام بنم خود ستاره طالعم ماهدن بهتر اولمادی که برقرار اوله چون خسوف آمد چه باشد چاره ام
چونکه قاید تقدیرک سوقیله ستاره اقبالمه خسوف واقع اولوب دباره کیده و اوج هدایتدن حضیض ضلالته هبوط ایلیه اندن خلاصه
بنم نه چاره و قدرتم اولور آیواه و دریغ و حسرت ای فرعون بی فکرت و نفس شوم بی هدایت که برتاج کون بو خلق جهان نوبتم گر رب و سلطانی زنند
اگرچه که نوبتم رب و سلطان اورورلر اما جرک بو قدر که زخمه لسان ایله طبل دهانه اوردقلری یا رب و سلطان نوبتی شادمانی اولمایوب
بلکه مه گرفت و خلق پنگان می زنند ماه طوتلدی و فرعونک دولتی نکبته اوغرادی دیو خلق طاس قپاغی چالرلر و اجرام ای کوس و نقاره ایله
نوبت سلطانی چالدروب ظلم پیشه و فرعون اندیشه اولان جبارلر غافل اولمیه لر که خلق جهان اگرچه کیم میزنند آن طاس و غوغا می کنند اول طاس
و کوسی اورورلر و صیت و صدا ایله جهانه ولوله انداز اولوب هنگامه و غوغا ایدرلر اما زهی ملامت که ماه را زان زخمه رسوا می کنند اول مغرور
ماه سعادتی غیم ظلم و شقاوت ایله منخسف اولدوغی اول زخمه‌دن رسوا ایدرلر و روی منیر هدایتی منظلم و مکدر اولدوغی اخبار ایدرلر ایواه و دریغ
ای نفس فرعون من که فرعونم ز خلق ایوای من بن که فرعونم خلقک تعظیم و اکرامندن وای بکا و مصیبت جانمه که زخم طاس آن ربی الاعلی من
خلقک توقیر و احترامی بنم ربی الاعلی دیدوکم طاس زخمه سیدر که حب سلطنت بنی بو بلالره گرفتار ایدوب عرض طنطنه و شهرت جانمی حقدن دور
و گوکلمی بی نور و بر تاج کوزلک دولته مغرور قیلوب موسانک دامن هدایتنه تشبثدن محروم و مهجور ایلدی حتی که سمع قبول ایله اصغا ایلین مدعی لره
دخی عجب نصیحت دلپسند در حق جل و علا لطف و عنایتی ایله توفیق و هدایت ایدوب طریق حقه میل و رغبت ایله نفس متکبره‌لی صفات فرعونیه‌دن
خلاص ایلیه آمین یا رب العالمین بحرمة سید المرسلین و بالجمله فرعون کبر و نالش ایله ایتدی آه کیم خواجه تاشانیم اما تیشات موسی ایله خواجه تاشلرز
یعنی بر افندی قوللاری یز و بلکه خود بر روایتده فرعون دخی بر زمان شعیب علیه السلام ایله صحبت ایتمک واقع اولمشیدی ولکن فرعونه اول صحبتدن
نور ایمان اثر ایتمیوب موسایه حق جل و علا برکات صحبت شعیب ایله نبوت ارزانی بیوردی پس فرعون ایتدی اگرچه موسا ایله حق قوللاری یز
اما الهی سن بر باغبان حقیقت سن که تیشه ارادت و اراده مشیتک بر مقتضای حکمت ازلیه می شکافد شاخ را در بیشه‌ات بیشه‌زار مملکه‌ده
رسته اولان شاخ وجودی شق ایدر اندن صکره باز شاخی را موصل می کند گیرو اول فدانه بر شاخ آخری وصل ایدر یعنی بیشه‌زار صورتده
بی ثمرات معرفت ظاهر اولان نهال وجودک شاخ بی منفعتی قطع ایدوب شجره طیبه عنایت و درخت طوبای هدایت اولان انبیا و اولیانک
نظر اکسیر اثرلرین وصل ایله شجره مثمره معرفت ربانیه ایدر ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم الحاصل اول باغبان گردون
و صانع بی چون بر مقتضای یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید بر قادر و مرید در که مصنوعاتنده کیف ما یشاء تصرف قیلوب بوستان ناسوتده اولان
شاخ دیگر را معطل می کند شاخ دیگری تیشه موت ایله کسوب معطل ایدوب لایق نما ایدر و بر مقتضای لا یسئل عما یفعل هیچ فرد ده
لم و لا به قدرت دلیوب اول فاعل مختار دیلدوکن ایشلر اولو الاعتبار خود امر بدیهی در که باغ شهودده اولان اشجار وجودک باغبان
گردونه مخالفته نه طاقتلری وار در مثلا شاخ را بر تیشه دستی هست نی شاخک تیشه اوزرینه بر دست قدرتی وار میدر دینی قطع ایتمه دیکه
قادر می قدرتی یوقدر هیچ شاخ از دست تیشه جست نی و هیچ شاخ دست تیشه‌دن صچرایوب خلاص اولدیمی اولمادی ایکدان یمسسک الله
بضر فلا کاشف له الا هو وان یردک بخیر فلا راد لفضله یصیب به من یشاء من عباده کریمه‌سی موجبنجه بو بیشه‌زار عالمده هیچ بر وجودک

باغبان حقیقینک تیشه قدر و اراده قضاسندن خلاصه مجالی اولمادغیچون قضایه رضادن غیری چاره یوقدر نیتکیم بیوروب اللهم لا مانع لما اعطیت
ولا معطی لما منعت ولا راد لما قضیت ولا مبدل لما حکمت ولا ینفع ذا الجد منک الجد و اعوذ بک منک و برضاک من سخطک مناجاتنه اشتغال
ایدرلر فاذا کان کذلک اخوان مؤمنین دخی اثر انبیا و اولیایه اقتفا ایله درگاه کبریایه بو وجهله تضرع و دعا ایده لم که یا اکرم الاکرمین و یا ارحم الراحمین
و یا خیر الناصرین بحرمة سید المرسلین حق آن قدرت که آن تیشه تراست اول قدرت و عظمت حقیچون که بو تیشه ارادت سنک دست مشیتکده در
از کرم کن این کژی را تو راست لطف و کرمکدن بو سقامتلرمزی مستقیم قیل و ظاهر و باطنمزی انوار شریعت و اثمار معرفت و حقیقت ایله مالامال
ایدوب ماسوایه میل و رغبتدن و حب ریاست ایله دعوای خیریتدن و کبر و استکبار ایله اهل حقه و مرشد کامله بغض و انکار و عداوت ایتمکدن
حفظ و صیانت ایدوب خلوص و محبت ایله اهل حقیقه اقرار و تبعیت و طریق مستقیمه عزیمت میسر قیل و جرم و عصیانمز ایله مؤاخذه ایتمیوب
توبه و رجوع ایله عفو و مغفرت عنایت بیور نظم

بر تو کس نیست آرزو ماهی • همه آن میکنی که می خواهی
نه عطای ترا خطا مانع • نه بلای ترا دعا دافع
بر خطاهات عطای تو دام • باد لاشیوکان بلای تو کام
دام جبود فریب جاه و جلال • کام جبود نوید قرب وصال
ای جهانی بکام از در تو • کام خواهم نه دام از در تو
دمبدم در رسم منه دامی • تا بی کام خود ز نیم کامی
بجوار خودم رهی بنمای • در حریم دلم دری بگشای
غایب از من مرا حضوری بخش • بسروری رسان ز نوری بخش
گرچه هستم بقید هستی بند • هم تو بر تو سپید هم سوگند
گر مرا انجنان یمی انکار • در دلم ظلمت شکی مگذار
هر چه غیر از تو زان نفورم کن • پای تا فرق غرق نورم کن
دیده ده سرای دیدارت • جای آرام جای اسرارت
چند باشم ز خود پرستی خویش • بند در تنگنای هستی خویش
وارهانم ز ننگ این تنگی • برسانم برنگ بی رنگی

آه ای مستمع قابل کبر و احوال فرعونی بیان ایده لم که باز با خود گفت فرعون ای عجب فرعون کبر و کندو کندویه ایتدی ای عجب من در یارب نالم جمله شب
بن بتون کیجه یا رب یا رب دیو مناجاتده دگلمیم نه غریبدر که در نهان خاکی و موزون می شوم نهانده خاکی و موزون اولورم و صباح اولوب
چون بموسی میرسم چون می شوم چونکه موسایه ایرشم نیجه اولورم یعنی خلوتمه وارد قده کفر و عناددن نادم و طریق اسلامه عازم اولورم
وحشونت و رعونتم لطف و ملایمته و عجب و انانیتم تواضع و مسکنته مبدل اولماغله موسایه متابعت ایتمکی تحقیق ایدرم اما اوزگه حکمتدر که موسایی
گوردگم کبی قلبمده اولان مسکنت و ملایمت فی الحال کبر و رعونته منقلب اولوب آنی گوردیکدن زیاده انکار و عداوت ایدرم بن دخی بو سر خفیده
دمبسته و حیران اولوب کندومی اکا تشبیه ایدرم که مثلا رنگ زر قلب ده تو می شود قلب التونک الوان فات یالدزی و رنگ سرخی اولنسه
فایده سند اولمایوب پیش آتش چون سیه رو می شود آتش اوکنده نیجه سیه رو اولور حتی که قلب التونک یالدزی هر نه مرتبه زیاده اولنسه
آتشده تجربه اولندقده ذاتنده مرکوز اولان اگر قورشونلغی و اگر باقرلغی ظهوره گلوب تأثیر نار حقیقت حالن آشکار ایدر کذلک بن دخی
زر قلب کبی تنهاده حقه اقرار ایدرم اما حضور موسایه وارد قده بنی نار جذبایتیله یاقوب چرک انانیتدن پاک ایتمک استدکده درونم
جوهر ایماندن خالی اولماغله قلبم ظاهر اولوب سوای اولورم و اول حالده بیت زر ایند و دکان را باتش برند • بر بد آنکه مس باز زند
بیتی خاطر نشانم اولور اما الدن نه گلور زیرا نی که قلب و قالبم در حکم اوست بنم قلب و قالبم اول قادر مختارک حکمنده دگلمی در انک دست
ارادتنده در خود پس بر موجب یمحو الله ما یشاء و یثبت اول قادر جبار لحظه مغزم می کند یک لحظه پوست بنی بر لحظه مغز و بر لحظه پوست ایدر
مغزدن مراد نور ایمان و محبت یزدان و پوستدن مراد ظلمات بشریه و نور آفتاب حب ذاتیدن خالی اولان قلب افسرده در که قشر بی لب
و پوست بی مغز در حاصل کلام فرعون متمرد و فرعون جبلت اولان هر منکر و معاند احیانا جانب حقه میل ایتسه احکام نفسانیه غالبه اولماغله
اغوای شیطانی ایله فی الحال حقدن رجوع ایتد و گیجونج کندو کندویه خطاب ایدر که عجبدر که گاه اولور که مزرعه قلبمده بذر محبت و ایمان اثرلری
ظاهر و طرف حقه میلان اماراتی باهر اولمش ایکن بر لحظه‌دن انی گورورم که فضای سینه‌دن سر برآورده اولان نور ایمان چمنزارلرین
بولمدین شمال ناقابلیتدن کمال شدت ایله ریح صرصر خذلان ظاهر اولوب طرف حقه میل ایدن تازه نهال ایمانی هلاک ایدوب قلب افسرده‌لی قابل
زراعت اولمیان زمین شوره یه دونرر اما نه چاره چونکیم حکم و فرمان اول فاعل مختارکدر لاجرم سبز گردم چونکه گوید کشت باش چونکه ارادت
ازلیه‌سی کشت زار توحید و ایمان اول دیه سبز و خرم اولورم زرد گردم چونکه گوید زشت باش و چونکه اول مقلب القلوب والاعیان زشت
و بی مغز اول دیه زرد و خزان اولورم آه کیم مشیت ازلیه لحظه ماهم کند یکدم سیاه بنی بر لحظه ماه و بر دم سیاه ایدر یعنی گاه اولور که دل شکسته
اول قادر و فیاضک انوار هدایتندن بر بوی عنایت شمیم ایتمکله زنگ انکاردن معرا مرآت مصفا اولوب مطلع نور آفتاب هدایت اولان
مرشد کاملک اشعه افاضه سنه مقابل و شیره و اقتباس نور محبت ایدوب بدر منیره دونر و گاه اولور که ظل مخروطی بشریت و سحب مکدره
طبایع نفسانیت خورشید محبت ایله قلب قمر طلعت بیننه حایل اولماغله ماه مجلای دل بدر منیر ایکن سیاه شکل و منخسف اولور حتی که
عز و دولت و قهر و ذلت و ایمان و محبت و کفر و ضلالت اول جلیل و جبار و قادر مختارک قبضه قدرت و دست مشیتنده در ماه
خود چه باشد غیر این کار را که خدای متعالک کاری خود بوندن غیری نه اولور یعنی دیلدوکنه دولت و کیمنه ذلت و کیمنه ایمان و هدایت
و کیمنه کفر و ضلالت تقدیر ایدوب بر موجب یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید نیجه دیلر سه ایله ایدر هیچ احد قضاسنی دافع و عطاسنی مانع
اولمایوب قادر مطلق در فلهذا پیش چوگانهای امر کن فکان چوگانهای امر کن فکان پیشنده گوی وش می دویم اندر مکان و لامکان
میدان مکان و لامکانده یلرز یعنی نزم وجود و اختیار رمز طویه و امر کن چوگانه حمایل اولوب خالق الملک و الملکوتک قضا و قدری

چونکه انسانه گرد نده دود و غدو بونزه تحلم شریعه خفی اولمیه که مولانا خداوندکار بو ابیات شریفه ایله مغلوب نفس اولان عوام و سیر وسطده اولان اصحاب
تلونانک حالندن حاله انتقالاتنه اشارت بیورمشلردر زیرا امرشدان راه حقیقت رهروندکان طریقت بیننده معتبر اولان جبر ایله اختیارده دورت قسم
اعتبار ایدوب اصطلاحاری بو وجهله درکه اولا جبر ایکی قسم اولوب بری جبر شیطانی و بر قسمی جبر رحمانیدر اختیار دخی ایکی نوع اولوب بری جزوی
و بر نوعی اختیار کلیدر فاذا کان کذلک انلر که احکام نفسانیه‌نک مغلوبی اوله شیطان اول نفس اماره اربابنی دیلدوکی کبی اعمال فاسده‌ده
استعمال ایتمکله والذین کفروا اولیاؤهم الطاغوت یخرجونهم من النور الی الظلمات فحوای کریمی اوزره شیطانه تبعیت ایله زدحلرینی درکات
طبیعتدن تخلیصه مجاللری اولمیوب کویا که شیطان بونلره جبر ایدوب ظلمات فسق و فجورده منهمک ایدکور وجبر شیطانیده مقهور اولمشلردر فاما
احکام شریعته تبعیت و پیر طریقته اطاعت ایدن سالکلر مجاهده و ریاضت و هر حالده مقتضیات نفسه مخالفته اشتغال ایله تسویلات شیطانیه‌نک
میل و رغبتدن نفسلرینه کوشمال ویرمکله تهذیب اخلاق ایدوب بدر منیر مختبلری آئینه خسوفدن خلاص اولدی قیاس ایدرلر ولکن اختیار جزوی اصحابی
اولان اهل تلوین مرتبه سنه هنوز نایل اولمایوب تلوینده اولدقلری چون ناکهان بتقدیر سبحان بعض احوال ایله امتحان اولنه‌قلرنده حالت
تلونلری غالبه اولماغله معیار امتحانده درست بولنمایوب افکار ماسوا اول سالکه دخول ایتمکله غیوم کثرت فی الحال ماه انور مجتبی ستر ایدوب
بعض لاله مبتلا اولدقلری کبی نور صباحدن انور اولان قلوب مجلوه لری شب تیره دن اکدر اولوب احکام بشریه کرفتار اولورلر
بی اقتدار اول حالده نیه مبتلا اولدقلرین بیلوب جبهه توبه و ندامتی زمین مناجاته وضع ایدوب صد هزار آه و انین و ناله و حنین ایله روح
رحمت وارث اکمل محمدی یی شفیع و وسیله اتخاذ ایدوب استغفار ایدر حق سبحانه و تعالانک دخی بحار رحمتی تموج ایدوب آب مغفرتی ایله
اول عبد مجرمک اوساخ زلاتنی تطهیر و بر مصداق التایب من الذنب کمن لا ذنب له توبه‌سن قبول و معصیتلرین عفو ایله محو ایتدکدن ما عدا
صد هزار درجات عالیه احسان ایتمکله سالک متلون هر بر تنزلنده نیجه نیجه ترقیلره نایل اولور و من بعد حبل متین تقوی و محبتدن
منقطع اولمایوب فمن یکفر بالطاغوت و یؤمن بالله فقد استمسک بالعروة الوثقی لا انفصام لها والله سمیع علیم قول کریمنی ورد زبان و حرز
جان ایدر پس بر سالک که ذکر اولنان تلوندن رها بولمیه و مرتبه تمکنه ارتقا ایتمیه اکا جبر رحمانده مقهوردر دیو تعبیر اولنور فلهذا سالکان
طریقت اولانلر وجه مشروح اوزره دوشه قالقه یولدن قالمیوب محو محض و فناء مطلق اولدقده اختیار جزوی اربابندن اولوب تنزل و تلوندن
خلاص اولور و مرآت قلبی پرتو اشعه افتاب حقیقت محمدیه دن مقدار ذره منحرف اولماز و ماه منیر محبتنه نقصان ترتب ایتمیوب بدری کامل
و نور مرشوسی اراضی وجودینی مشتمل اولور پس ارباب سلوکک منتهای سیرلری بو مرتبه‌ده قرار بولوب مظهر اختیار کلی اولان اکمل کملک
مرتبه سنه وارماز زیرا مرتبه مذکوره شول مقام محموددر که بحسب الوراثة الکمالیه ولایت عامه مطلقه محمدیه مظهریتنده قایم اولان غوث اعظم
ذات انسان الکمله مخصوصدر و هر دورده اول مرتبه صاحبی واحددر فاذا کان کذلک اختیار جزوی اعتبار اولنان مرتبه اصحابیله مرتبه اختیار کلی
صاحبی میانلرنده فرق بودر که اگرچه محض فنا اربابی دخی مرتبه افرادده نایل اولوب تلوندن عاری و شعشعه افتاب وحدتلری غیوم کثرتدن
بری اولمشدر ولکن صاحب زمان و قطب دورانک نوع ما خلاف رضاسی اوزره بر وضعه عزیمت ایلسه مرتبه سندن دوشر و یولندن شاشار
فاما انلردن دخی حفظ الهی ایله خلاف رضا بر حرکت صدوری متصور اولمایوب بونلرک اختیاری کندولردن ساقط و هر کارلری اختیاریه
مربوط اولدوغی اجلدن اختیار مزبوره جزوی اعتبار اولنمشدر انسان کامل ایسه من حیث الوراثة الکمالیه بلا قید و بلا واسطه جناب حقدن
مستفیض اولدوغی جهتدن انک جمله افعال و احوالی بفضل الله تعالی رضای سبحانیه موافق اولوب قبولی قبول فیاض مطلق و ردی
ردّ حقدر ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم پس مولانا خداوندکار سیر وسطده اولان احوالی کیفی بعد البیان
روح ایله نفس بیننده اولان تباین و اختلافک مقتضاسنی و بعد حصول الفنا در رفع الاختلاف روح ایله نفسک اتحادینی تحقیق و آفاق ایله
انفسی تطبیق ایدوب بیورر که چونکه بی رنگی اسیر رنگ شد چونکه بیرنکلک اسیر رنک اولدی یعنی بر وفق کنت کنزا مخفیا مرتبه لاتعین
چونکه اسماء متضاده و صفات متقابله ایله منصبغ اوله مقتضای سلطنت اسم ظاهر اظهار کثرت و اخفاء وحدت اولدوغیچون لاجرم
تعیناتک بعضنده قرب و بعضنده بعد ظهوره کلوب لاتعین و بیرنکی الوان تعینات کثیره ایله مربی اولدوغی جهتدن اسیر رنک اولوب
موسیی با موسیی در جنگ شد برموسی برموسی ایله جنکده و اختلافده اولدی یعنی ایکیسی دخی من حیث الباطن مظهر حقیقت واحده ایکن
موسای آخرده اولان حقیقت واحده صفات آخر ایله ظاهر اولماغله اسماء متضاده‌نک تقابلی جهتندن مظاهر اسماء دخی بربرلیله اختلافده دوشدیلر
مثلا موسی علیه السلام تعلم علوم لدنیه ایچون خضر علیه السلام عند التلاقی اعتراض اولنماق اوزره تعهد ایتمشیکن اثنای تعلیم و تعاهده موسی عم
حضرت خضردن خلاف ظاهر بعض افعالک صدورین کوردکده اقتلت نفسا زکیة بغیر نفس لقد جئت شیئا نکرا کریمه سنک مفهومنجه خضر علیه السلام
اعتراض ایدوب بالاخره خضر بنی دخی موسا ایله مفارقت ایدوب هذا فراق بینی و بینک دیو اختلاف ایتدیلر و کذلک بنی اسرائیل سامرینک اضلالیله
عجله پرستش قیلوب موسی علیه السلام جبل طوردن قومنه رجعت و انلاری عجله عبادت ایدر کوردکده برادری هارونه عتاب ایله خطاب ایدوب
یا هارون ما منعک اذ رأیتهم ضلوا الا تتبعن أفعصیت امری دیو لحیه هارونی اخذ ایتدی هارون علیه السلام دخی یا ابن ام لا تأخذ بلحیتی ولا برأسی
انی خشیت ان تقول فرقت بین بنی اسرائیل ولم ترقب قولی مفهوم شریفی اوزره جواب ویروب اختلاف ایتدیلر و همچنان انبیا و رسل ابلاغ رسالت
و استلرینی حقه دعوت جهتندن بر موجب لا نفرق بین احد من رسله یکرنکلکده اولوب ولکن برفحوای کریمه تلک الرسل فضلنا بعضهم علی بعض

اختلافات

اختلافات مشارب و درجات و تفاوت قدر قابلیات حیثیتندن امتلرینک استعدادلرینه کوره شارع اخیر شارع سابقک شریعتنی نسخ ایدوب
اظهار قابلیات و درجات ایلدی بیت افتاب در هزاران آبگینه تافته پس بزنکی هر یکی باب عیان انداخته آه ای دل آکاه صور مرایا مرتفع
اوله بی رنکی نور افتاب حقیقه اصلیه سی اوزره نمایان اولوردی ولکن مادام که مرایای وجود مضمحل اولمیه کثرات اعداده اتحاد ممکن اولماز
زیرا مرایای متعدده مظاهر لون واحد اولسه و نور افتاب دخی لون واحد اوزرینه بروز ایتسه کیرو مرایای متعدده مع تعیناتها واحد اولمایوب
حقیقت اصلیه سی بیرنک اولان نور خورشید دخی زنک بیرنکی ایله ظاهر اولماز فاما چون به بیرنگی رسی کان داشتی چونکه بیرنکلکه ایرشه‌سن کم
فی الحقیقه سن اول بیرنکلکی طوتارسک درحال مبنونت برطرف اولوب موسی و فرعون دارند آشتی موسی ایله فرعون دامن صلحه تشبث ایدوب
ترک جدال ایدرلر یعنی کاشف الاسرار مولانا خداوندکار نفس فرعون ایله موسای روحک صلح و اتحادین بیان ایدوب بیورر که چونکه
نار جذبات ودود تعین موهوم مجذوبی محو و نابود ایدوب سلطنت اسم باطن ظاهر اوله شاهد وحدت جلابیب اشکال و صوردن هویدا
و بی رنکی ایله رونما و اول حالده مرایای مختلفه و اختلافات متلاشی و ناپدید اولوب ظهور انعکاس تجلی ذات تقابل صوری محو اولور و هیچ جمله
کثرت و اثنینیتدن نام و نشان بولنمایوب موسی ایله عیسی واحد و فرعون دخی انلره تبعیت ایله متحد اولور زیرا اختلاف مرتبه کثرتده در
مرتبه وحدتده اختلاف یوقدر خلاصه کلام روح پرفتوح مرتبه وحدت و لاتعینده صفات نفسانیه ایله متعین اولمایوب نفسدن تمیز
و کل ایدی چونکه روح مجرد اسفلا للام مرتبه تعینه نزول و طبایع و عناصره هبوط ایلدی نفس ایله روح تعین حاصل ایله بربرندن جدا دوشوب
اختلافده اولدیلر پس هر قنقی ذو نفس روحک اوزرینه عنایت ازلیه سبق ایتدیسه عقل کلک جانب حقه ایلدوکی دعوته اجابت قیلوب
نفسی روحک حکمنه تسلیم ایلدی روح دخی حکمنی نفسه کما ینبغی اجرا ایتمکله نفسی حقیقت واحده سنه جذب ایدوب وطن اصلیلری اولان
قرب وحدته اعتلا و مرتبه اولای لاتعینه ارتقا ایتدیلر و صوری و معنوی هیچ وجه ایله اختلافلری قالمایوب کما فی الاول شئ واحد اولدقلرنده
بو شعری انشاد ایتدیلر شعر
چشم احول زخطا کرچه دو بیند یکرا ⁂ روشنست انکه دل و دلبر و جانانه یکیست ⁂ اختلافی زره صورت اگرهست چه باک
آتش و شمع و شب و مجلس و پروانه یکیست ⁂ هر یکی از دی صفت یافته اسمی در پی ⁂ مفلس و محتشم و عاقل و دیوانه یکیست ⁂ کرچه بسیار بود قصه و افسانه عشق
چون تو صاحب نظری قصه و افسانه یکیست ⁂ هر کیا ز جام دکر چونکه بنوعی مستند ⁂ چشم مست تو کواهست که پیمانه یکیست ⁂ آه ای دل آکاه شهود دریای وحدتده
مستغرق و سوزش نار جذبه احدیتده فنای مطلق اولان واصلان حق بو اتحادی تحقیق بیلوب هر بری مشاهداتندن خبر ویرمشلردر
ولکن کلمات قدسیه لرین کیر و کندولری کندو معاملرنده اولان ارباب کمال فهم و ذوق ایتدیلر و کبود رنک کثرتدن مجرد اولمیان ارباب
تلونات ظاهره مخالفدر دیو اعتراض و اختلاف ایله بحث و جدال قیلدیلر فلهذا کاشف الاسرار مولانا خداوندکار دخی وحدت مطلقه
و محض فنادن نیجه کلمات قدسیه بیان ایتدوکیچون معترضلرک دخی وارد اوله جق سؤاللرینی ایراد و وجه صواب اوزره احضار جواب
ایدوب بیورر لرکه گر ترا آید برین نکته سؤال اگر سکا بو نکته وحدتده سؤال وارد اولورسه ای آلوده رنک کثرت بی رنکی وحدت
الکونه نیجه رنگ کی خالی بود از قیل و قال رنک و تلون قیل و قالدن نجه خالی اولور اولماز الحاصل موسی کلیم ایله فرعون کمراه نه وجهله
متحد اولورلر دیو خطور ایدن اشکالی سؤال و قیل و قال و بحث و جدال مرتبه تعین و عالم کثرتده در برخود باخش مطلق و عالم بیرنکیده مشاهده
اولنان تجلی احدیت و مرتبه واحدیتده محو اثنینیت ایتمش ایدک شهود وحدت مطلقه‌ده ایسه قیل و قال و بحث و جدال اولماز و رنک
الفاظ و عبارت و شهود کثرتدن مجرد و یکتا اولمادقجه مرتبه معنای بیرنکی عرض جمال ایلمز دیک اولور پس بو تقدیرجه مصراع ثانی سؤال ایچون
جواب اولمایوب بلکه صدور ایدن سؤال مرتبه تعیندن اولدوغن اشعاردر ومن حیث التعینات سؤال واردر دیوب جمله معترضه
واقع اولور و وارد اوله جق سؤال شو بیتدر که مولانا خداوندکار جانب سائلدن ایراد ایدوب دیرلر که این عجب کین رنگ از بیرنگ خاست
بو عجیبدرکه بو لون و رنک بی رنکلکدن ظاهر اولدی یعنی یا مولانا عجبا نه حکمتدر که بو الوان تعینات و نمایش مکونات مرتبه احدیت و [illegible]
واحدیتدن بروز ایدوب جمله اعیان و مجموع اکوانک مصدری حقیقت واحده ایکن رنگ با بیرنگ چون در جنگ خاست رنک حدوث و فنا بیرنک
اولان قدم و بقا ایله نیجه جنکه قالقدی حقیقة واحده‌ده خود جنک و جدل اولمایوب بلکه اختلاف و جدال ضدین میاننده در پس اضدادک
حقیقتلری واحده و اشیاء متضاده متحده اولور دیمک نه جهتدن موافق اولور اهل وحدت دیرلر که نعم بو سؤال وارددر فاما بز دخی اضدادک
اتحادینی عالم کثرته کوره اعتبار ایتمیوب بلکه بر وفق کل شئ هالک الا وجهه مرتبه واحدیت و انوار تجلی ذات احدیتک ظهورینه کوره اعتبار
ایتمش ایدک ولکن چونکه مراد سائل حل اشکال و حکمت خفیه دن سؤالدر جواب بودر که ذکری سبق ایتدوکی اوزره اعیان تعینات بحسب اسما و صفات
بعض مقتضیات اسما متقابله ایله اوج وحدتدن حضیض کثرته نزول و الوان تشخصاتی قبول ایتدکده لاجرم بربرلیه اختلاف وجوده کلوب
تباین اقتضا ایلدی مثلا مرتبه وحدت قدیم و باقی و واجب و غنی و مرتبه کثرت حادث و فانی و ممکن و عانی در کذا و کذا وحدت ایله کثرت
انواع اوصاف متباینه ایله بربرینه متضاده اولماغله بین المظاهر دخی جنک و جدل حصوله کلوب مظاهر وحدت مطلقه و بیرنکی اولانلر انبیا و اولیا
و اتقیا و اصفیا و صلحا و اصدقادر و کثرت مکدره مظاهری اولان دخی کفره ضالین و فجره غاوین و زنادقه و ملاحده در فاذا کان
کذلک مجالی تجلیات احدیه اولان انبیا و مرسلین و ورثه انبیا اولان علماء ربانیین اثبات وحدت ایدوب قابل عکوس انوار تجلیات
ذاتیه و صفاتیه اولان مرایای قلوب مستعدینی مصقله توحید ایله تصفیه ایدوب حقیقت واحده لری اولان مرتبه وحدت

وجوار حضرت احدیتە دعوت وسعادت ابدیتە یە ہدایت ایدرلر • اما ظلمات کثرتدە اولان اہل شقاوتک ورزش نور ہدایتە استعدادلری •
اولمامغلە جانب معاصی وسمت مناہی یە میل اتمشلردر • واوہام وخیالاتە الدانمغلە اثبات کثرت • وبعضیلر ادعاء انانیت ایدوب اسفل درکات
بعد وخذلان • وغیابات ظلمات حرمانە ہالکین وخالدین ومردودین ومقہورین اولورلر دیو مولانا خداوندکار • بو اسرار غریبەیی
فہم سائلە تفہیم وکمال توضیح ایچون معقولی محسوسە تشبیە ایدوب سائلە بو طریقلە جواب ویررلرکە • ای سائل قال وقیل مثلا ملاحظە قیل کە
اصل روغن ز آب افزون میشود اصل روغن کە شجرۂ زیتون وتخم بزر وسمسم والبان بہائمدر • بر فحوای وجعلنا من الماء کل شیء حی نشو ونما
ایدن حصولە کلور • بو خود امر مشاہدر لکن عاقبت با آب چون ضد می شود عاقبت آبە نیچون ضد اولور • چونکە روغن را ز آب اسرشتە اند چونکە
روغنی آب ایلە تخمیر ایتدیلر • وفی الحقیقە سبب حیات ونمای آب ایکن آب با روغن چرا ضد گشتە اند آب روغنە نیچون ضد اولدیلر ذہن بیت
وسمسم خود تخم وشجردە وروغن لبن دە مرکوز ایکن بربرندن ممتاز دکل ایدی • چونکە مرتبۂ دہنیتە کلەیدن متمیز اولوب برقسمنە ما وبرقسمنە
روغن تسمیە اولنور • وصورت وسیرت وطعم ولذتدە متباین بولنور • پس ای سائل بو بیت شریف ظاہر حالدە سؤال وبحسب المآل جواب وحل
اشکال درکە دریای وحدتک تلاطمندن موج کوناکون کثرات ظہورە کلوب ہر بری الوان تعین ایلە مغایرت کوسترمشلردر مثنویە نظم

ز دریا موج گوناگون برآمد • ز بیچونی برنگ چون برآمد • چو نیل از بهر قومی آب گردند • برای دیگران چون خون برآمد
چو این دریای بی چون موج زن شد • حباب آسا بر و گردون برآمد • ازین دریا برین امواج هردم • هزاران گوهر مکنون برآمد
بصد دستان نگارم داستان شد • بصد افسانه وافسون برآمد • بهر کسوت که می بینیش اکنون • یقین میدان که او اکنون برآمد
بمعنی هیچ دیگرگون نگردند • بصورت گرچه دیگرگون برآمد •

ایدی ای سائل حکمت سندە دخی دیدۂ عبرت واراینە • بر فحوای فاعتبروا یا اولی الابصار • نورانیلر ایلە ظلمانیلرک اختلافن آب ایلە روغندن قیاس ایلە کە روغن فرع ما اولوب نشو ونماسی آبدن ایکن
من حیث التعین الخاص ضد ما اولوب ترفع وتباین کوستردی • ہمچنان روغن تعین انسانی ودہن نفس ظلمانی آب حیات نفخ ربانیدن
ذو حیات اولوب امر سبحانی اولان روح نورانی کالماء فی اللبن والدہن فی السمسم صورت جسمانیە ایلە من حیث التعلق اتحاد ایتمش ایکن
بر وفق نشوالتہ نفس شوم حقیقت اصلیەسنی ناسی • ورتبۂ عاصی اولوب تعین خاصی جہتندن اظہار استکبار ایلە • اسفل طبیعتە کرفتار اولدی
وارواح قدسیە اصحابی اولان انبیا واولیانک مخالفی دوشوب انکار ایتدیلر • پس معنی ایلە صورتدن اعتبار اولنان مرتبۂ وحدتدە بربریلە
ایلە مرتبۂ الوان وکثرت بینندە ضدیت متقرر اولدیە بحسب المراتب والمشارب بو ایکی مرتبە اصحابنک دخی واقع اولان اختلافنی • مولانا
جلال الدین کل ایلە خارە تمثیل ایدوب بیوررلرکە ای طالب سر وحدت وسائل اختلاف کثرت چون کل از خارست وخار از کل چراست چون کل خاردن
وخار کلدندر پس نیچون ہر دو در جنکند واندر ماجراست ہر ایکیسی جنکدە ونزاعدە در آە ای دل آکاہ بیت جملە در دست دریغ افتە پس درمان چیست
چارۂ کار من بی دل سرکردان چیست نثر ایدی ای سالک راہ حقیقت شویلە معلوم اولە کە انبیا واولیا واتقیاء اصفیانک ہر بری وردخندان
باغ جنت وسنبل وریحان روضۂ وحدت ایکن من حیث الحکمة الخفیة • وجود ہر خار کفار وفجاردن ظہورە کلوب اشقیا دخی خار وخاشاک
نار ایکن درخت ورد وجود انبیا وکلستان اصلاب اولیادن صدور ایدوب یخرج الحی من المیت ویخرج المیت من الحی • کریمەسنک معناسی
بو مفہومی اشعار وبو حکمتی اظہار ایتمشلردر بیت از سرو وکل چە سود خبر کفتمت کە من • زان سرو وکلعذار ندارم خبر ہنوز نثر فی الحقیقە سعدا واشقیانک والدینی
آدم ایلە حوا اولوب انبیا واولیانک اکثری اصلاب اشقیادن اشقیانک دخی وجودی بحسب الصورة اصلاب انبیا واولیادن ایکن مابینلرندە
بونک کبی کشمکش واختلافک وقوعی حکم غریبەدن دکلمیدر نظم ای دوست حکایت نہان چیست • فی الجملە حدیث عاشقان چیست
کر نیست قیامت آشکارا • این فتنە وشور در جہان چیست • حاشا کە حکمت الہیە بودرکە بر وفق تمیز الاشیاء باضدادہا خریف
اولماسە صیف وشب اولماسە روز تمیز اولمدوغی کبی ظلمۂ کفر اولماسە نور ایمان وشتاء انکار اولماسە بہار اقرار کلزار حسنی پدید ایتمزدی
وتقابل اسما وصفات اولماسە انواع صنایع بدیعۂ ربانیە آشکار اولمازدی مغربی نە خوب دیمشدر نظم بی نقاب آن جمال نتوان دید

خود جمال وکمال روی ورا • دید نی زلف وخال نتوان دید • روی او را بزلف وخال توان • ور ز رخش جز مثال نتوان دید
آفتابیست در ظلال نہان • بی صفات آن کمال نتوان دید • ذات مخفیست در صفات کمال • بی حجاب جلال نتوان دید
مہر او را ز زوال مہر رخش • نیست در زوال نتوان دید • زو بغیر ظلال نتوان دید •

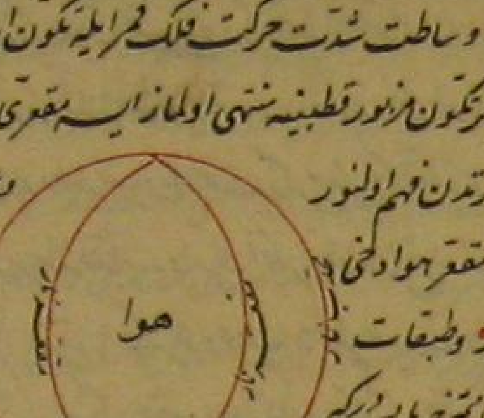
حاشا کە عند اولی الاعتبار کویا فرعک اصلە مخالفتی وہم وخیال وبر امر اعتباریدرکە ملاحظە وافکاری متضمن حکمت پروردکاردر • فلہذا مولانا خداوندکار بیوررلرکە
یا نە جنک این برای حکمت است یا خود روح ایلە نفس • وروحانیلر ایلە نفسانیلرک اختلافی حقیقتدە جنک وجدل دکلدر • بلکە حق جل وعلا
اسرار غیبیە وحکم مخفیەسنی اظہار ایچوندر ہمچو جنک خر فروشان صنعتست مثلا چین بیعدە خر فروشلرک واقع اولان جنک وجدالی
صنعتدرکە ہنکامە ونزاعلری مشتری کتوروب حماری فروخت ایچوندر نظم در مذہب جملە یک نرخ روانست • درحضرت آن دوست چە کوشت چە کاہست
اما تو کسی را کە نیابی دکر چیزی • او رہزن راە آمد ولی رہبر راست • عاقل ہمە از عقل سخن کفت ونکو کفت • قاسم ہمکی مست شرابات الست
پس مؤمن ایلە منکر ومسلم ایلە کافرک دخی اختلاف وجدلی حکمت اولوب ان اللہ اشتری من المؤمنین انفسہم بان لہم الجنة • فحوای کریمەسی اوزرە
زمرۂ مؤمنین متاع جنتی خریدار اولوب اول مقابلەدە نفسلرینی رضای حقە بیع وتسلیم ایتمک ایچوندر • الہی سعیدلکی ومولالکی حق بودرکە

سنک اسرار خفیە وحکم غیبیەسی کە عقل ادراکندە قاصر اولوب یا نە اینست ونە آن حیرانیست یا نە بودر نە خود اول در ہمان حیرت اندر حیرتدر
ایمدی ای طالب سر وحدت امن وراحت استرایسک بحث وجدال وجواب وسؤالدن فارغ البال اولوب مقصود بالذات اولان کنج باید جست کین ویرانیست
کنج بی منتہای محبت وکنز لایفنای وحدتی طلب ایتمک کرکدر کە کنج نہان ویرانەلکدەدر یعنی کنوز رموز غیب قدسە وصول مرادایدن ہستی موہوملرندن
فانی اولان زوایای قلوب کملدە تجسس ایدن کە کوشۂ فنادە نایل کنج بقا اولمشلردر نظم دیدە ہرکس نقد صدق وصفاست • ایدن عاشقان طریق فناست
چند پرسی لباب عرفان چیست • آنچە با فہم تو نیاید راست • سخن سر این معما را • تو ندانستە مکو کە خطاست
زیرا کە وحدت ہستی موہومی افنا واختلافات اضدادی اعدام ایلە بولنور • مثلا لعب خیال بازندە چشم ناظرە انواع صور مختلفە نمایان اولوب
حرکات غریبە وکلمات عجیبە ایلە کاہ محاورە ومطایبە وکاہ مجادلە ومحاورەلر پیدا اولور • ولکن حقیقت بین اولانلر بیت بو نجە تدبیر پس پردەدە استاددر
اختیاری صانورسن حرکات صورک • دیوب بیت ہمان سیر ایچی سن سیر انک ایلە • دیو زنہار شویلە در بو بولە نثر جیتی ایلە عامل اولورلر ایدی
بنم نور دیدم شیخ عطارک بیت این فلک ہنکامەای سازد ببازی وخیال • اختران چون لعبتانند وفلک چون چادرست • دیدوکی کبی دردن خیمۂ فلکدە اولان
اشکال کوناکون دخی مانند ظل خیال • اول مبدع بی مثال وصانع لایزالک دست قدرت وقبضۂ ارادتیلە حرکت ایدوب لکن حقیقت بین واہل تعین
اولمیان معتزلە مذہبلر حرکات اشکالە • ومنجمین کواکبە • وطبیعیە طبایعە • ودہریە دہرە • وثنویە نور وظلمتە نسبت ایدوب من کان فی ہذہ اعمی
فہو فی الآخرة اعمی قبیلندن اولورلر • اما طالبان سیاحت فضای طریقت • وراغبان سیاحت دریای حقیقت اولان صادقان طوایفی بو زرہ نک
بانک غیلان مثابەسندە اولان آوازە التفات اتمیوب ساقی بزم وحدتدن شراب عشق محبت • وآب حیات معرفت نوش ایلمکلە جذبات
ربانیە ہستی تعیناتی سوزان • وکثرات کوناکونی ویران قیلوب عازم غیب الغیب اولور • ودیدۂ جان کحل نور محمد ایلە مجلا • وتجلیات ذات احدیە ایلە
روشنا اولمغلە اعیان ممکناتک حرکات وسکناتنی پس پردۂ اسما وصفاتدن ید قدرت • واصابع مشیت تحریک ایتدوکن مشاہدە قیلوب
جہان وجہانیانی بیوجود ونابود بر امر اعتباری بیلورلر • ودریای حیرتە غوطە قیلوب عمارت ظاہر اولان تجرات عقل ووہمدە کنج اسرار وحدت
بولنمیوب وسرمایۂ خودپرستی ایلە مقصودە ایرمیوب بلکە ویرانۂ حیرت اولان فنای صرفدە عیان اولمغلە سالک واصل شعور وعلم
شعوردن مجرد ونایل کنز وحدت اولور • اما جذبە ومحبتدن بی بہرە اولان مجرد ارباب ذوق وشہودک اسرار توحیددە اولان تحقیقلرین استماع
ایتمکلە کندو وہم وخیالی تقتضاسنجە معالر ویروب ظاہر وباطن وصورت ومعنی جملە بردر • اندن غیری خود معدومدر • دیدکلری مفہوم اولدی
دیو واصل کنج حقیقت زعمندە اولان ارباب ظنونە مولانا خداوندکار بیوررلرکە ای بی جذبە ومحبت اولان اہل معرفت • ومحرم اسرار وحدت
اولدم ادعاسندە اولان اسیر دام طبیعت وآلودۂ زنک کثرت آنچە تو کنجش توہم میکنی اول ظن وخیالکە سن انی کنج توہم ایدرسن خبرک یوقدر کە
زان توہم کنج را کم میکنی کنجی اول توہمدن ضایع ایدرسن • زیرا مادام کە طلسم دفینۂ وحدت اولان پیر طریقتک نظر ہمتندن لمعان
ایدن نور جذبات ربانیە سنک ظل وجود موہومک ازالە ومعدوم • ونور محض حب قیوم ایدوب کیفیت رحیق عشقلە قید جہت ومکان
وتعداد وجوب وامکاندن مجرد ایتمیە • واصل کنج وحدت اولمزسن • واکر کنج وحدتە نایل اولدم دیرسەک ازالۂ اخلاق ذمیمە ایچون نیجە ریاضت ومجاہدە
قیلوب تحصیل اوصاف حمیدە ایلدم توہمی موجود اولدقجە عین کثرتدە مفقود • وسر وحدتدن محرومسن • ایدی بو دولتە وصول شراب عشقلە
ترک توہمات ایدوب اہل دردە تبعیتدر • قاسم انوار نە خوب دیمشدر • کر درد نشد کرد دل دولت عظمیست • چون درد نشد او شد دل بعد ازان سلیمست
در راە عشق ووحدت حیرانی وحیرت • امید در نگنجد چە جای ترس وبیمست • کر زہد وعلم داری درد خدا نداری • در وقت جان سپردن دلہا بدم عدیمست
بی مایە محبت کانست اصل فطرت • این زہد ما تعیمست این علم ما عقیمست • بعد از خرابی تن احوال خود بدانی • حیرت اکر حمیدست شرت اکر ذمیمست
سرمایۂ دو عالم عشقست پیش قاسم • خوش وقت انکە جانش در عشق مستقیمست • الحاصل کنج وحدت ودر المقصد ودر الملق دخی نار جذبات ایلە متحرق اولان
قلب پر شوقدر • پس ای طالب کنج وحدت تو عمارت دان تو وہم ورأیہا سن ہم دخی بو عمارت بل اول کە کنج نبود در عمارت جایہا
عمارتدە کنج ودفینە یرلری اولماز • پس بیلدم وبولدم توہمی ایلە عمارت وجود معمور ایکن کنج فنا ووحدت نیجە بولنور • وعاشق
فانیدن غیری اول کنجی کیم بیلور • نە کوزل دیمشلردر بیت عاشق بیار واصل وعاقل بہانە جوی • صوفی بزعم واصل وچون حلقە بر درست
خلاصۂ کلام در عمارت ہستی وجنکی بود عمارتدە وارلق وجنک وجدل قیلمق اولور • لاتعین وبی رنکی دە ایسە جنک وجدل اولمیوب بلکە
نیست را از ہستہا ننکی بود یوغ ایچون وارلقلردن عار ونک اولور • یعنی تجلیات ذات احدیتک سطواتیلە محو وجود موہوم ایدن
فانی ومعدوملر مقید ہستی ورسوم اولان ارباب کثرتدن عار ایدرلر یوخسە نی کە ہست از نیستی فریاد کرد اولیە دکلدرکە وارلق یوقلقدن
فریاد ایلیە بلکە نیست آن ہست را واداد کرد بلکە عدم اول وجودی کندویە دیریک ایلدی • یعنی ایلە دکلدرکە اہل ماسوا اہل فنادن فریاد
ایلیە بلکە اہل فنا ارباب بقایی کندولردن دور قلدی • اول بی دولتلر ایسە انبیا واولیایە عدم محبت وانکار وعداوت ایلە کندولردن
طرد ایدرلر خبرلری یوقدرکە • مردان خدا اہل دنیانک عدم استعدادین کوروب انلری قلب شریفلرندن رد ایتمشلردر • یوخسە انبیا واولیا
اہل دنیایە نوع ما رغبت ایدەلردی • انلار دخی ترک ماسوا قیلوب بیک جان ایلە اولیایە محبت • وطریق حقە عزیمت ایدرلر ایدی ولکن
من حیث الحکمة انلارک بونلارە وبونلردن دخی انلرە میل ومحبتلری اولماز قاسم یحبہم ویحبونە ازین فرمود • کە انعقاد محبت ز جانبین بود
محبت از تو وجان از تو دین ودل از تو • تویی کە بخت بلندی وطالع مسعود • غلام ہمت آن خاطرم کە در رہ عشق • بکمینە جرعۂ جانش ہزار دریا بود

ایدی ای طریق انبیا و اولیادن روگردان اولان بی اذعان تو مگو که من گریزانم ز نیست سن دیمه که بن اهل فنادن گریزانم بلکه او از تو گریزانست بت
بلکه اهل فناسندن بکره مرتبه گریزاندر پس گویا بر سؤال وارد اولور که چونکه بویله در انبیاء عظام علیهم السلام و اولیاء کرام دخی اکثر ناسی انواع رغبتله
طریق حقه دعوت ایتدکلری نه حکمتدر اول سؤاله جواب ویروب بیوررلر که ای نعم اگرچه ظاهر اینجو اندت او سوی خود ظاهرا اول اسنی کند و جانبنه
دعوت ایدر ولکن من حیث الباطن از درون بیرانت باچوب رد درونندن سنی چوب رد ایله سورر و دست طرد ایله رد ایدر زد بالجمله
نعلهای بازگونست ای سلیم ای ساده دل بحسب الصورة دعوت و من حیث المعنی دفع و رد اولان ترغیب بازگونه نعللردر که ایز ازهمق اکثر
اسبه ترس نعللر اوریلوب ظاهرده اولان اثرینه نظر ایدنلرک مقصودی مفقود اولدوغی کبی انبیا و اولیانک دخی صورت دعوتده اولان
زوارلری نعل بازگونه شایسته درکه مقصود بالذات ظاهردن حصول کلمز فی الحقیقه هر نبی نک زماننده اولان قومی امت دعوتدن الکن
اجابت ایتمینلر کافر اولدیلر صورت دعوتده رد اولوب دعوت اولنماسه لردی کفر و ایمان ظهوره کلمزدی پس انبیا و اولیانک بحسب الصورة
اولان دعوتلری سبب سوء کفره و باعث سعادت مؤمنین اولور ایدی غافل اولمایوب سن دخی نفرت فرعون می دان از کلیم فرعونک
نفرتن موسی کلیم اللهک ردندن بیل و انبیا و اولیایه انکار و عداوت اوزره اولان جمله اشقیایی بو قبیلدن ملاحظه قیل دیو مولانا خداوندگار
بو بیانه شروع بیوررلر سبب حرمان اشقیا از دو جهان که خسر الدنیا و الآخرة اشقیانک دو جهاندن سبب حرمانی بیاننده درکه خسر الدنیا
والآخرة تهدیدی انلرک شاننده در اما بو بیانک شرحنه قبل الشروع اخوان متعینه بر مقدمه بیان ایده لم که آتیه ده شرح اولنه جق ابیات
شریفه بر خوشجه فهم اولنه پس ضمایر خلانه معلوم اوله که عند الحکما جوف فلک قمرک داخلنده مواضع طبیعیه لرینه استقامت ایله حرکت ایدن
اجسام بسیطه اجزاء مرکبات اولدوغی جهتدن ارکان دیو تسمیه اولنمشدر اکا بناءً که شئک رکنی جزئیدر و ارکانه مرکبات مؤلفه نک اصولی
اولدوغی جهتدن زبان یونانده اسطقسات و لسان عربده عناصر تعبیر اولنور زیرا لغت یونانده اسطقس شئک اصلنه دیرلر و همچنان
لسان عربده دخی عناصر اصل الشئ معناسنه در ولکن عرف حکماده اجسام بسیطه یه اسطقسات اطلاق ایتدکلری مرکبات اجسام بسیطه دن مؤلفه
اولدوغی اعتباریله اولوب اطلاق عناصر دخی تراکیب اجسام بسیطه ده منحله اولدوغی اعتباریله در پس اسطقس تعبیرنده معنای کون و عنصر
اطلاقنده معنای فساد ملاحظه سیله کون و فساد دیمک اولور معنای کون صورتک ماده ده حصولی و فساد صورتک زوالی در عناصر ایسه
دورت نوعه منحصره درکه خاک و آب و نار و هوادر زیرا اجسام بسیطه کیفیات فعلیتین و انفعالیتیندن خالیه اولماز یعنی لاجرم مجادر حرارت
و برودت و رطوبت و یبوست اولوب فعلک ایله ظهوری حرارت ایله برودتدن اولدوغی جهتدن فعلیتین و ظهور انفعال دخی رطوبت ایله
یبوستده واقع اولدوغی جهتدن انفعالیتین دیرلر و بسیط عنصری کیفیات مزبوره دن منفک اولمادوغنه سبب بودرکه طبیعت نار
من حیث الکیفیه حار و یابس و طبیعت هوا حار و رطب و ما بارد و رطب در و خاک بارد و یابس در و باعتبار الحرکه عناصر اربعه اولا خفیف و ثقیله
منقسم اولوب ثانیا خفیف مطلق و مضاف و ثقیل مطلق و مضاف اعتباریله دورت قسم اولور یعنی نارک جمیع حرکتی جهت فوقه اولماغله خفیف مطلق
و حرکة هوا اکثریا جهت فوقه اولدوغیچون خفیف مضاف و ارضک جمیع حرکتی سفله اولماغله ثقیل مطلق و مایه ثقیل مضاف دیرلر و عناصرک
صورت نوعیه لری اگرچه بربرینه مخالف در ولکن تابع امهات ایله بربرینک صورتنه منقلب اولوب کون و فسادی قبول ایدرلر و عند
ارباب الهیئه حرکات بسائطده وجوه ثلثه اعتبار اولنوب عنصر آب و خاکک حرکتلری بطریق الاستقامه جانب مرکزه و حرکت مستقیمه
نار و هوا مرکزدن جهت علوه در و فلکک حرکتی ایسه علی المرکز اولوب حرکت مستدیره ایله حول مرکزی دور ایدر و مرکز زمین مرکز افلاک اولوب
نار و هوا و ماء و ارض کلنجه صوغان قاتلری کبی بربرینی احاطه قیلوب هر برینک مقعری جوفنده اولانک محدبنه مماس و زمین وسطده
برقرار اولوب هیچ بر جهته مایل دکلدر و مستقر فی الوسط اولدوغنه بعضلر بطریق التجاذب و بعضلر بطریق التدافع دردیوب بعضیلر
صانع بی‌مثال و مبدع لایزالک تخصیصی ویخود مجموعیله در دیلر مثلا طبقات نه افلاک
و چار ارکان اشبو صور دوایردن فهم اولنور پس بو اسلوب اوزره فلک قمرک
تحت مقعرنده عنصر نار اولوب عناصر اخری نار احاطه ایتمشدر
و اکا فلک اثیر دخی دیشلردر و بعضلر فلک قمرک تحت مقعرنده
عنصر نارک سطح محدبنه مماس بر فلک دخی وار دردیشلر
ولکن جمهور قول مزبورک عدم صحتنه اتفاق ایتمشلردر
و حکماء مشائیین و اکثر متأخرین قتنده عنصر نار علی حده عنصردر
ولکن عند الاشراقیه و ابو ریحان و ابو اسحاق قتلرنده عنصر آتش
بشقه عنصر اولمایوب بلکه فلک قمرک شدت حرکتیله هوادن
تکون ایتمشدر و سطح محدب نار فلک قمرک مقعرینه مماس اولماغله
سطح محدبی مستدیر الشکل و هوایه مماس اولان مقعری شکل اهلیلجی در و حرکتی
شائبه فلک ایله در و فلک قمرک حرکتی عند المنطقه اسرع و قطبینه قریب اولدقجه

ابطأ اولور بو تقدیرجه اگر هوادن وساطت شدت حرکت فلک قمر ایله تکون ایدن صورت نوعیه نار قطبینه دکین اولورسه مقعر نار اهلیلجی تام
و سطح محدبی کروی تام اولور و اگر تکون مزبور قطبینه منتهی اولمازسه مقعری اهلیلجی ناقص و محدبی کروی ناقص اولور یعنی قوسین بربرینه
متصل اولماز مثلا شکل اهلیلجی بو صورتدن فهم اولنور و عنصر هوانک دخی محدبی باعتبار القولین المذکورین یا مستدیر و یاخود
اهلیلجی اولوب مقعر ناره مماس در مقعر هوا دخی سبب تضاریس آب و خاک ایله منضرس واقع اولمشدر زیرا هوا
آب ایله خاکی معاً احاطه ایلمشدر و طبقات هوا اده دخی ایکی قول واردر قول اول هوا ایچون دورت طبقات
اعتبار اولنوب طبقه اولاسی هوا ممتزج یابس درکه ادخنه متصاعده طبقه مزبوره ده متلاشی اولوب ذوات الاذناب
و نیازک اول طبقه ده محدث اولور و عند البعض ذوات الاذناب متحرکدر و طبقه ثانیه هواء غالبدر که محل حدوث شهبدر
و طبقه ثالثه زمهریر درکه مخالطه بخارات و منشأ سحب و صواعقدر و طبقه رابعه هوای کثیفدر که مجاور عنصر آب و خاکدر و بو صورت انک مثالیدر

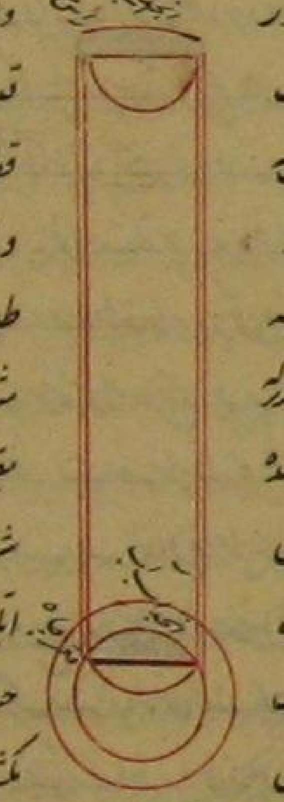

اما قول ثانی هوایه ایکی طبقه اعتبار اولنوب بریسی بخاراتدن خالص اولان هواء لطیفدر که غایت ایله شفاف اولدوغندن
قابل نور و ظلمت دکلدر و طبقه ثانیه بخارات ایله مخلوط اولان هواء کثیف در و هواء کثیفک انتهاء عنی
ارباب صناعت ارتفاع صبحدن معلوم ایدینوب اللی بر میل ردمشلر و اکا کره لیل و نهار تسمیه ایتمشلر
و عنصر آبک سطح محدبی و مقعری مستدیر الشکلدر ولکن تام الاستداره اولمایوب بر وجهله کروی الشکلدر که
کره مزبوره قطع اولنوب قطعه مزبوره خاک ایله مملو اولسه مجموعی کره واحده منزله سنده اولور و سطحین آب
منضرس و جسمی سیال و اعلادن اسفله میالدر و صورت تضاریس اشبو دایره دن فهم اولنور

و هر نه محلده که مادن بر قطعه اوله مرکزی مرکز عالم اولان سطح کره دن بر قطعه در و هر بر
دایره که مرکزه قریب اوله انجذابی مرکزه بعید اولاندن زیاده در مثلا رأس مناره ده بر خیاطک ابجنه صو طولدریلوب
بعده بر طرفده حفظ اولنه و بعینه اناء مزبور قعر چاهده وضع اولنوب آب ایله طولدرلسه و ایکیسی دخی علی حده وزن اولنه رأس مناره ده
وضع اولنان آبدن قعر چاهده وضع اولنان آب وزنده زیاده کلور زیرا قعر چاه مرکزه رأس منارهدن اقرب اولماغله دایره سنک انجذابی دخی
زیاده اولوب اناء آبی انجذابنه کوره زیاده جه قبول ایدر مثلا بو صورتدن معلوم اولور و عنصر خاک عنصر آبک تحتنده اولوب
خاک دخی منضرس اولماغله صحیح الاستداره دکلدر اما تضاریسی دخی جرم ارضه نسبت قدر محسوس اولمادوغنه بناءً بالغ کرویه
حسیه دکلدر زیرا اعظم جبالک ارتفاعی ایکی فرسخ و ثلث فرسخدر ارتفاع ارضک قطر ارضه نسبتی بالنسبه الی الذراع
سبع عرض شعیر مقداریدر که مثلا واحدک بیک سکز عدده اولان نسبتی کبی در و زمین ایچون دخی اوچ طبقه اعتبار اولنور
طبقه اولی مخلوطه درکه منشأ معدنیات و نباتات و مسکن حیواناتدر طبقه ثانیه طینیه و ثالثه طبقه صرفه درکه مرکزی
محیط در مثلا بو دوایر انا مبیندر و سایل غریبه و علم بیانندرکه مثلا مشرقدن مغربه دکین وجه ارضک
بیری ممکن اوله و اوچ شخص فرض اولنه که بیریسی مکاننده تقسیم و بیریسی جانب غربه بیر دخی سمت شرقه
کیدوب حین ذهابلری آن واحدده اوله و غربه کیدن شرقدن و شرقه کیدن غربدن کلوب
شخص مقیمک حضورنده ساعت واحده ده جمع اولسه لر لاجرم مابینلرنده ایام اسبوع متفاوته اولوب مثلا غربه
کیدنک حسابنده یوم الاجتماع خمیس و مقیمک حسابنده یوم الجمعه شرقه کیدنک حسابنده یوم السبت اولور و حق جل وعلا
فضل و عنایتی ایله آب خاکک بر قطعه سن احاطه ایتمیوب مسکن حیوانات اولماغیچون مکشوفه اولمشدر و عند بعض الحکما سبب

انکشاف دلدر که آفتابک اوجی جهت شمالده و حضیضی جنوبده اولماغله حرارت شمس جانب جنوبده اشد اولور خاصیت حرارت ایسه جذب رطوبات
ایدوکنه بناءً آب سیال جانب جنوبه میال اولوب طرف شمال منکشف اولور دیرلر ولکن اکثر حکما حق بودرکه عنایةً من الله سکنای حیوانات
اولماغیچون منکشف اولدی دیمشلر و دیرلر که ربع مسکونک جانب شمالی سنده بعض اماکن واردر که شدت شتادن زندکانی حیوانات ممکن دکلدر
پس مرکز زمین مرکز عالم ایدوکی متعین اولدیسه سطح محدب معدل النهار دخی وجه ارض اوزرینه بر دایره عظیمه احداث ایدر که اکا خط استوا
تسمیه ایدرلر و اهل نجوم مبدأ عمارتک طولنی جانب مغربدن عد ایدرلر و جمهور اهل صناعت معظم معموره یی عرضده یدی قسمه تقسیم ایدوب هر قسمک
طولنی مشرقدن مغربه اعتبار ایدوب بر اقلیمدن بر اقلیمه وارنجه عرضده غایت طول نهار بچوق ساعت تفاوت ایدر دیرلر و مبدأ اقلیم اول
عند الجمهور اول محلدر که طول نهار اون ایکی ساعت و نصف و ربع ساعت اوله و عرضی خط استواده اون ایکی درجه و ایکی ثلث اوله
و اقلیم ثانینک طول نهاری اون اوچ و ربع ساعت و عرضی یکرمی درجه و بر درجه نک ربع و خمسیدر و مبدأ اقلیم ثالثک طول نهاری اون اوچ ساعت
و قرق بش دقیقه و عرضی یکرمی یدی بچوق درجه در و مبدأ اقلیم رابعک طول نهاری اون دورت و ربع ساعت و عرضی اوتوز اوچ درجه و بر درجه نک
نصف و ربعی در و مبدأ اقلیم خامسک طول نهاری اون دورت و نصف و ربع ساعتدر و عرضی اوتوز طقوز درجه دن عشر درجه ناقصدر و مبدأ اقلیم
سادسک طول نهاری اون بش و ربع ساعت اولوب عرضی دخی قرق اوچ درجه و بر درجه نک ربع و ثمنی در و مبدأ اقلیم سابعک طول نهاری اون بش
و نصف ربع ساعت و عرضی قرق یدی درجه و بر درجه نک خمسی در و طول معموره یوز سکسان درجه درکه دورت بیک فرسخ اولور و عرض معموره

التمش درجه در که بیک دورتیوز التمش التی فرسخ اولور • واقالیم سبعه نک طریق تقسیمی بودر که خط استوادن ماعدا خط استوایه متوازیه یدی خط د[ه]
فرض اولنوب • معموره ربع مسکون خطوط مزبوره یه کوره تقسیم اولنور • مثلا اشبو دایره ده اولان خطوطدن فهم اولنور • پس خطوط اقالیم معلوم اولوب
اقالیم سبعه ده اولان • بلاد وممالکی دخی بو وجهله تعیین اولنمشدر که بعضی ذکر اولندی • یعنی بلاد سودان وبربر وزنج

واکثر بلاد یمن وجزایر هند حد جنبیه وارنجه اقلیم اولده واقع اولمشدر • وبلاد مغربک بعضیسی ومکه مکرمه
ومدینه منوره • واکثر بلاد عرب ومعظم بلاد هند وسند • وولایت چین اقلیم ثانی ده در
وبلاد هندک بعضی ومولتان وقندهار وچین وکرمان وسند وسیستان وفارس
واصفهان وکوفه • وبصره ودمشق • ومصر واسکندریه وبیت المقدس دریای محیطه
منتهی اولنجه دکن اقلیم ثالثده واقع اولمشدر • وخطا وختن وجبال کشمیر و[illegible]
وکابل وبلخ وهرات ومرو وطوس • ونیشابور واستراباد وجرجان وگیلان
واسترآباد وقم وهمدان وقزوین وسمنان وآذربایجان وموصل وملاطیه
وحلب وانطاکیه ودریای شام وجزیره قبرس ورودس وزمین مغرب وبلاد فرنج
اقلیم رابعده در واندلس وبحر خزر که گیلان دریاسی در • وخوارزم وشروان وسمرقند واطراف خجند
وکاشغر وبروسه وانکوری • وبلاد رومک بعضی واقصای بلاد ترک اقلیم خامسده اولوب قسطنطنیه دخی اقلیم خامسک
آخرنده در • وبعضلر قسطنطنیه یی اقلیم سادسدن عد ایدوب عرض مه حساب اتمشلردر • ولکن اهل نجوم ارض قسطنطنیه یی قرق بر درجه ده
بولمشلردر • بو تقدیرجه سادسدن عد ایدنلرک قولی غلط اولور • وبلاد رومک بعضی که ادرنه کبی • وبلاد روس والامان • واکثر ترکستان والمالغ
وتبت [illegible] وقراقوریم وباب الابواب وبحر خزرک بر مقداری • داخل حد اقلیم سادس در • وبلغار وبلاد روسک بعضی واتراک مشرق وبلاد یاجوج وماجوج
اقلیم سادسده واقع اولمشدر • ونواحی مزبوره کوهستاننده وحوشه مشابه اتراک متمکندر دیمشلر • واخر اقلیم سابع اول محلدر که غایت طول نهار
اون التی وربع ساعت اوله • وخط استوانک اکر ماوراسنده واکر ما دونسنده اولان عمارت داخل اقالیم عد اولنمامشدر • وبطلیموسک جغرافیا نام
کتابندن طول نهار یکرمی اوچ ساعته وارنجه ارض معموره ومسکونه واردر • وعمارت مزبوره نک سوکنی دخی [illegible] در • واخر عمارت اول محله
وارنجه در دیو منقول در • وخط استوانک ماوراسنده زنج وحبشه اطرافنده اون التی درجه یه وارنجه بعض معموره دخی واردر دیمشلر • وجانب شرقدن
اولان مبدا عمارت بر موضع در که کنکدز دیمکله معروفدر • وجانب غربدن اولان مبدا عمارت دخی بعض جزیره لردر که زمان سابقده
معموره ایکن حالا خراب ومغموره در • وخرابات مزبوره یه جزایر خالدات دیرلر • وجزایر مزبوره دن دریای مغربه وارنجه اون درجه
تخمین اولنمشدر که مغموره اولمشدر • وحالا ظهور ایدن یکی دنیا دیکری جزیره حکمانک تخمینلرندن خارج ونامعلوملری ایدی • قدرت حقی عقل احاطه
قادر اولماز • بو حقیر اهل کشف وتحقیق برندن استماع ایلدم بیورردیلر که حکمانک نامعلومی بحر محیطده یکرمی دورت بیک جزیره واردر که خلق ایله
معلودر • ویکی دنیا انلارک برسی در • قدرت حقه غایت یوقدر • واقالیمی علی التفصیل بلمک مراد ایدین مسالک وممالک کتابلرین مطالعه ایلسونلر
اما علم شریفه بو دخی معلوم اوله که • ارباب رصد ابعاد واجرامی بر وجه تخمین بو یله حساب اتمشلر که • علی وجه الارض فرض اولنان محیط عظیمه نک
دوری سکز بیک فرسخ اولوب هر بر فرسخ اوچ میل وهر بر میل اوچ بیک ذراع • وهر بر ذراع علی قول البعض اوتوز ایکی اصبع • وهر بر اصبع التی عدد
شعیر معتدلک عرضی مقداری • وهر بر شعیرک مقدار عرضی آت یله سنده اولان شعرک التی عددی مقداریدر • پس بو حساب اوزره قطر زمین دخی
ایکی بیک بشیوز قرق بش فرسخدر • وتماما ساحه روی زمین یکرمی بیک کره بیک واوچیوز التمش اوچ بیک والتی یوز اوتوز التی فرسخ در •
وساحه معموره ارض دورت بیک کره بیک واوچیوز یتمش التی بیک ویدی یوز قرق فرسخ در • وفلک قمرک مرکز عالمدن بعد مقعری قرق بر بیک
وطقوز یوز اوتوز التی فرسخدر • وفلک عطاردک مقعرینه مماس اولان فلک قمرک بعد محدبی مرکز عالمدن سکسان بش بیک ویدی یوز اوچ فرسخ در
وفلک زهره نک مقعرینه مماس اولان فلک عطاردک بعد محدبی ایکی یوز یتمش بیک واوچیوز سکسان فرسخ در • وفلک شمسک مقعرینه مماس
اولان فلک زهره نک بعد محدبی بیک کره بیک والتی یوز قرق سکز بیک والتیوز سکسان ایکی فرسخ در • ومماس فلک مقعر مریخ اولان فلک آفتاب
بعد محدبی • ایکی بیک کره بیک ویکرمی یدی بیک طقوز یوز اوتوز دورت فرسخ در • ومماس مقعر فلک مشتری اولان فلک مریخک بعد محدبی
اون دورت بیک کره بیک ویدی یوز یتمش بیک التیوز ایکی فرسخ در • وفلک زحلک مقعرینه مماس اولان فلک مشتری نک بعد محدبی یکرمی اوچ بیک کره
بیک وطقوز یوز طقسان بر بیک ایکیوز اون بش فرسخدر • وفلک ثوابتک مقعرینه مماس اولان فلک زحلک بعد محدبی اوتوز اوچ بیک کره بیک
وبشیوز طقوز بیک سکسان سکز فرسخدر • وفلک اعظمک مقعرینه مماس اولان فلک ثوابتک بعد محدبی مرکز عالمدن ایکیوز بیک کره بیک واوچ بیک
کره بیک وبشیوز طقوز بیک یوز سکسان سکز فرسخ در • اما محدب فلک اعظم کثرت ابعاددن برحدده اعتلا اتمشدر که • بر فحوای قول کریم
وعنده مفاتح الغیب لا یعلمها الا هو • حسابنی حق جل وعلادن غیری بیلمز • وجرم آفتابک دخی قطری اون یدی بیک بشیوز اوتوز سکز فرسخ
اولمق اوزره حساب اولنوب جرمی دخی اوچیوز یکرمی التی ارض مقداری اولمق اوزره تخمین اولنمشدر • وقطر قمر دخی بیک یوز اوتوز بر فرسخ • وجرمی
جرم ارضک سدس سبعی مقداریدر که • قرق ایکی حصه سندن بر حصه قدر اولور • وقطر زحل اون دورت بیک دورت یوز اوتوز بش فرسخ

وجرمی یوز سکسان ایکی زمین برابری در • وقطر مشتری اون بیک بشیوز کره طقسان التی فرسخ • وجرمی یوز سکسان زمین برابریدر • وقطر مریخ اوچ بیک
یدی یوز طقسان بش فرسخ • وجرمی یالکز اوچ عدد ارض مقداریدر • وقطر زهره طقوز یوز التمش فرسخ وجرمی ربع زمینک ثلثی مقداریدر • وقطر عطارد
یدی یوز طقوز فرسخ • وجرمی زمینک اون ایکی بخشندن بر بخشی مقداریدر • واعظم ثوابت مرصوده ایکیوز ارضه برابر • واصغر مرصوده یکرمی اوچ
ارضه برابردر دیمشلر والله اعلم بحقیقة الحال **نظم** تعالی الله قدیمی کو بیکدم • کند انجام واغاز دو عالم • جهان را سر بسر آیینه دان
بهر یک ذره صد مهر تابان • بزیر پرده هر ذره پنهان • جمال جانفزای روی جانان • تو از عالم همین لفظی شنیدی • بیا برگوی کز عالم چه دیدی
چه دانستی ز صورت یا ز معنی • چه باشد آخرت چونست دنیا • جهان آن تو و تو مانده عاجز • ز تو محرومتر کس دید هرگز • چو محبوسان بیک منزل نشسته
بدست عجز پای خویش بسته • نشسته محبوس ارکان و طبایع • برون آی و نظر کن در صنایع • گذاری کن ز کاف کنج کونین • نشین در قاف قرب قاب قوسین
پس ای مستمع قابل ومؤمن متقبل مقدمات مذکوره معلومک اولدیسه اول معبود بالحق وقادر مطلقک بین الکاف والنون خلق وایجاد اتدوکی
صنایع عجیبه وبدایع غریبه سنی دیده عبرت ایله تماشا ایدوب کیجمک بنده سی اولدوغک بیل • وامر الهی ایله مبعوث اولان انبیا وکتب منزله یه ایمان
ایله اقرار ایدوب موجبیله عمل قیل • ومرشدان راه هدایت اولان اولیا اصفیانک ارشادلرینی جان ایله قبول ایدوب جهان صورتی وعالم
معنایی اولندن آخرنه دکین وجودکده موجود کوروب وجودک کتابی کتاب الهیدن منتخب بر نسخه عظیمه • وکوکلک کتابی لوح محفوظ • ومجمع تجلیات
ذاتیه وصفاتیه واسمائیه وافعالیه • ومحیط ومرکز عوالم ملکوتیه وناسوتیه اولدوغن مشاهده قیلوب اقرا کتابک کفی بنفسک الیوم علیک حسیبا
کریمه سنک معناسنه مطلع اول نته کیم زبده ارباب کشف ویقین محمود شبستری دیمشدر **بیت** • مکر دل مرکز عرش عظیم است
کین چون نقطه ان دور محیطست • آه ای دل آکاه حقا که نقطه سویدای دل مظهر وحدت جمعیت مزبوره اولوب دل مرکز عرش ونقطه سویدا مرکز دلدر
وهر بر مرتبه نک که کمال جمعیت وتمام احاطه سی مرتبه مزبوره اعیانینی محیط اوله • لاجرم مرتبه محیطه مذکوره مادونی اولان مرتبه اکجون عرش واقع
اولور • پس قضیه مزبوره امر مقرر اولدیسه • بو اسلوب اوزره عقل کل عقولی • ونفس کل نفوسی • وطبیعت کل طبایعی • وجسم کل اجسامی احاطه ایلکله
عقل کله عند القوم عرش اعظم • ونفس کله عرش مجید ولوح محفوظ • وطبیعت کله عرش عظیم • وجسم کله عرش کریم اطلاق اولوندی • ونسبت رحمن
جمیع عرشه علی السویه اولماغله • رحمن جمله عرشه مطلق اولوب الرحمن علی العرش استوی بیورلدی • استوا علی العرش ایسه عند المحققین مرتبه
مزبوره ده کمال ظهور وغایت شمول • ومادونی کلیت ایله احاطه سندن عبارتدر • وعرش اعظمک قلب انسانی یه نسبتی بر قاچ جهتدندر • اولا
عرش اعظم قوس ترقینک منتهی ومقصد اقصاسی اولدوغی کبی • قلب دخی قوس تنزلک غایت ومنتهاسی ومطلب اعلاسی در • ثانیا عرش صورت
جمعیت اسماء الهیه اولدوغی کبی • قلب دخی صورت جمعیت مذکوره وهیئات اسماء الهیه وکونیه یی قابله در • ثالثا عرش اجمالا مرآت اسما وصفات
وترقی وعروجده مطلب اعلای موجودات اولدوغی کبی • قلب عارف دخی مرآت مجلای تجلی ذات • وعرش برین جمیع اسما وصفات اولوب جمله
موجوداتک مقصد اقصاسی • ودایره فلک مکوناتک مرکزی • ونقطه عرش وجودک مداری در • فلهذا جمیع موجودات اکر علویات واکر سفلیات
جهت قلبه سایره • وانک دایره دوره یقینی اوزره دایرلردر • رابعا عرشک حرکتی مجموع کائناتی قلبه ایصال اکجون اولدوغی کبی • قلبک دخی حرکتی جمله
مکوناتی حقه ایصال اکجوندر • خامسا عرش کریم یعنی فلک اطلس • ودایره عظیمه مقوس که معدل النهار ایله تسمیه اولنوب کمی وکیفی جمله حرکات اکا مفوض
وتابع حرکت مرکز اولدوغی کبی • حرکت مرکز دل دخی تابع تجدد نسب واضافات • وعرش اعظم درکه کندودن کندویه ظاهر اولوب تماما افلاک حسیه
وعقلیه یه حرکت ویرر • فلهذا قال صلی الله علیه وسلم قلب المؤمن عرش الله • وقلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبها کیف یشاء •
بیوروب دیمشلردر که **نظم** • مخزن اسرار ربانی دلست • محرم انوار ربانی دلست • دل بدست دیو مکذار ای پسر
باز از و بکذار و باز آرای سر • ایکدی ای نور حدیقه عالم • ونور حدقه آدم • افلاکک بربرندن تفاوت واعتلاسی • ومرکز زمیندن اخراجنک
بعد وارتفاعی نه وجهله ایسه • فلک اسما وصفات دخی سبحان اضعاف مضاعفه متفاوته اولوب افلاک مزبوره ده مراتب ملکوت وجبروت وصعود
واعتلا وعرش تجلی ذات احدیته ارتقا ایلین انبیا واولیا واصدقا واصفیانک دخی عند الله اولان مراتب قرب بی نهایه لری بر برندن اضعاف
مضاعفه متفاوته ومستعلیه اولوب ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات کریمه سی بو معنایه اشعاره • وان اهل الجنة لیتراءون اهل الغرف فی الجنة
کما تراءون الکوکب الدری الغابر فی الافق من المشرق والمغرب لتفاضل بینهم حدیث شریفی بو تفاوتی اخبار بیورمشدر • وکره زمین عرشدن
نیجه بعید ایسه انبیا واولیایه انکار وعداوت ایلین اهل شقاوت دخی حقدن بعید اولوب اسلام وایماندن وتوحید وایقاندن محروم • وزمین کبی
ثقیل مطلق ودون • ومیل طبیعیلری اسفل جحیمه سرنکون اولدوغیچون رحمت حقدن دور ومهجور قالورلار • پس ایات اجابتدن اولمیانلر حقنده
انبیا عظامک واقع اولان صورت دعوتلری من حیث المعنی الماره طرد ولعنت اولماغله • مولانا خداوندکار قدس سره دخی • رد فرعونی
موسادن بیل دیوب اشقیای ثقیل مطلق اولان زمینه تشبیه • وسبب حرمانلرینی تفهیم اکجون • زمین وسط سماده قایم اولدوغنه واسفل ده
قالدوغنه قول حکما ایله سبب بیان ایدوب بیورر لر که چون حکیمک اعتقادی کرده است • چونکه حکیم حک نوعا اعتقاد اتمشدر • بو یله دیو که
کاسمان بیضه زمین چون زرده است • آسمان مثلا بیضه زمین صاروسی کبی در • پس آسمان بو هیئات غریبه • وزمین بو جسامت عظیمه وعجیبه ایله وسط
سماده بی عمد قیامی محل تعجب وحیرت اولدوغنه بنا حکیم مزبوردن حل اشکال طریقی اوزره • گفت سایل چون بماند این خاکدان
درمیان این محیط آسمان • بر سایل ایتدی ای حکیم بو زمین کران • وکره خاکدان ثقیل مطلق ایکن جوانبدن بیرینه میل اتمیوب نیچه مستون

وتوابع بومحیط اولان آسمانک وسطنده نیجه قالدی همچو قندیلی معلق در هوا هواده معلق بر قندیل کبی نی باسفل میرود نی بر علا
نه اسفله کیدر نه اعلایه بوکا سبب نه اولا که دیدی ان حکیمش کفت کز جذب سما از جهات شش بماند اندر هوا اول حکیم سائله ایتدی که زمین
وسط سماده قالدوغنه سبب بودر که فلک زمینی جهات ستهدن جذب ایتمکله هواده قالدی نته کیم بونک نمونه سی چون ز مقناطیس قبه ریخته
مقناطیسدن دکلش وحکمت ایله دوزلمش بر قبه کبی در میان ماند آهنی آویخته بر آهن اورتاده قالدی یعنی مقناطیسدن مثلا بر شکل کری مجوف
دوزلوب جوفنده بر آهن پاره قونلسه مقناطیس جوفنده اولان آهن پاره سی برجانبدن علی التساوی جذب ایتمکله حدید پاره حیز طبیعیسندن
حرکت قسریه ایله حرکت ایدوب قبه مقناطیسک وسطنده بطریق التجاذب معلق طورر همچنان بوخاکدان دخی تجاذب فلکله وسطده طوروب
اعلا و اسفله حرکتدن قالدی دیو جواب ویردی ولکن حکیم اوک بو جواب عقلنه موافق اولمامغله رد ایدوب ان دکر کفت آسمان باصفا
اول غیری حکیم ایتدی اسمان باصفا کی کشد در خود زمین تیره را زمین تیره وکثیفی قچن کند ویه چکر مقتضای عقل بودر که خفیف ثقیلی لطیف
کثیفی جذب ایتمیه بلکه دفعش میکند از شش جهات بلکه بحسب العقل اسمان زمینی شش جهاتدن رد و دفع ایدر زان بماند اندر میان عاصفات
اول سببدن زمین میان عاصفاتده قالدی عاصفات ریاح شدیده در پس حکیم ثانی قول اولی رد ایدوب زمینک وسط سماده قیامی
بطریق التدافع در دیدی ولکن ایکیسنک دخی قولی مخالف تصور اهل حکمت و مغایر تخیل ارباب هیأتدر زیرا مقدمه ده تفصیل اولندی که اجرام
واجسام اکر علویه واکر سفلیه هر بر نیک حیز طبیعیلرنه اولوب وضع طبیعیلرنده قاملردر محمود شبستری دخی کلشن رازده بونی تحقیق ایدوب بیوردر
عناصر باد و آب و آتش و خاک . کرفته جای خود در شیب افلاک . ملازم هر یکی در مرکز خویش . ننهند پای یک قیره پس وپیش
وکلشنک بو بیتنده اولان مرکز زمیندن غیریده حیز مغاسنه در آیدی زمین ثقیل مطلق اولدیغنه حیز طبیعیسی اولان اسفله میل ایتدی
افلاک دخی کردی الشکل اولدوغی تحقیق اولنمش ایدی شکل کروی ده اینه محل اسفل والطرافه علی التساوی ابعد اولان وسطیدر بو
تقدیرجه زمین کندنک حیز طبیعیسی اولان اسفل که وسط سمادر میل طبیعی ایله میل وحیزنده قرار ایدوب مرکز زمین مرکز آسمان اولدی
والا زمینک مقرندن غیری حیز طبیعیسی یوقدر که حتی انده مستقر اوله وحیزندن دخی خارجنده دکلدر که قاسرک تحریکی ایله مرکز اولان حیزندن
مفارقت ایدوب بطریق التجاذب ویاخود بطریق التدافع حیز آخرده طوره پس قولین مذکورین عند الحکما معتبر اولمادوغیچون مولانا حداوندکار
دخی چون حکیمک اعتقادی کرده است دیوب کاف تصغیر ایله قولنیک ضعفنه اشارت بیوردی ولکن قبل خلق السموات والارض حق سبحانه
وتعالی بر در بیضا ایجاد ایدوب اول دره نظر ایتدکده سطوات تجلیدن ربوبا بذن (?) ماتکون ایلدی و ما دخی جوش وخروشه کلوب تموج ایتدیکندن
حصوله کلن زبدها ارض اولوب بخاری جانب علوه صعود ایدوب علی الترتیب طبقات افلاک موجود اولدی وسماوات خفیف ولطیف اولدوغنه
بناء متصاعد وزمین درد وکثیف اولدوغیچون اسفلده قالوب کانه افلاک ثقیل مطلق اولان زمینی اسفله رد ایتمش اولدی زیرا هر شئک کی
طبیعتی ممتاز اولنسه کثیفی اسفله ولطیفی اعلایه میل ایتدوکی جهتدن دردی انک مردودی اولور فاذا کان کذلک الطف ولد آدم اولان انبیا واولیانک
دخی بعل بازکونه اولان حرکت وصورت دعوتده اولان ردلری واشقیانک سبب حرمان وطردلرنه حکمادن بعضنک قیام زمین وسط سماده
اولدوغی بطریق التدافع در دیدکلرینی تمثیل ایدوب بیوررلرکه لاجرم هر درد وکثیف من حیث المعنی زبده ولطیفک ردی اولدیغنه
پس ز دفع خاطر اهل کمال پس فلک آسمان تجلیات اسما وصفات وعرش رحمن احدی الذات اولان اهل کمالانک دفع خاطرلرندن
جان فرعونان بماند اندر ضلال فراعنه جبلت اولان ارباب کفر وغوایت واهل انکار وعداوتنک جان بی سعادتلری ضلالتده قالدی
ونفس بیهدایتلری دریای شقاوت وقعر چاه ظلمات طبیعته طالدی پس ز دفع این جهان وآن جهان پس بو جهانک واول جهانک دفعندن
مانده اند این بی رهان بی این وآن بو بولنسلر دکم کشته لر آنسز و بونسز قالدیلر یعنی انبیا واولیانک کوکلندن دوشنلری دو جهان دخی قبول ایتمیوب
خسر الدنیا والآخره اولدیلر مثلا فرعون مردود غضب الهی اصابت ایدوب غرق وهلاک اولماغله خسر الدنیا ومعذب فی النار اولماغله خسر الاخره
اولمشدر ایدی حقه واهل حقه بالصدق والخلوص انقیاد واعتقاد ایتمیوب بلکه دنیا مزخرفاتی کندویه ال ویررسه اظهار اطاعت والور دیمویه
مرادنجه اولمادقجه انکار وعداوت واحکام شریعتدن واوامر اهل طریقتدن نفرت ایلین مذبذب ولی دولتلر دخی دنیا وآخرت سعادتلرندن
محروم قالوب انواع حسرت وندامت ایله خسر الدنیا والآخره اولور مثلا دنیاده اولان خسرانه سبب افتخار واستکبارلری اولان جاه وقبولی
فقد ایله بین الناس اعتباری قالمیوب ذلیل وفضیح اولدوغی وحقدن عدول ایله راه ضلالته دخول ایتدوکیچون آخرتده اولان خسرانی حجب جلاله
موبد ومشاهده جمال سبحانیدن محروم وجوار انبیادن مبعد ونیران بعدده مخلد قالدوغیدر وقال بعض العارفین الخسران فی الدنیا ترک الطاعات
ولزوم المخالفات والخسران فی الآخرة کثرة الخصوم والتبعات ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا عذاب النار ربنا فاغفر لنا
ذنوبنا وکفر عنا سیئاتنا وتوفنا مع الابرار آه ای خلان اخیار وطالبان طریق ابرار مفهومی بیان اولنان آیت کریمه سوره حجده وایلنه
قریب ولوب اولی بودر ومن الناس من یعبد الله علی حرف فان اصابه خیر اطمأن به وان اصابته فتنة انقلب علی وجهه خسر الدنیا والآخرة
ذلک هو الخسران المبین یعنی ناسدن شول من که حق جل وعلایه دینندن بر طرف اوزرینه عبادت قیله که طرف مزبورده انک ایچون ثبات اولمیه
اکا بکزر که مثلا غزاده حین مقابلهده عسکر اسلامک بر طرفنده طوروب اکر عسکر اسلام دخی ظفر حس ایدرسه قرار والا فرار ایلین جبانلر کبی اوله
وبو آیت کریمه قبیله بنی اسددن شول زمره نک شاننده نازل اولمشدر که طایفه مزبوره به بعض شدائد اصابت ایتمکله صحت اسلامنه

من غیر اعتقاد اهل وعیاللریله کلوب من حیث الصورة داخل حوزه دین اسلام اولدیلر بعد زمان مدینه منوره ده قلت اسعار واقع اولماغله جبلتلرنده
مرکوز اولان حالت کفر وضلالتلرینه رجوع ایتدیلر وروی انها نزلت فی اعاریب قدموا الی المدینة وکان احدهم اذا صح بدنه ونتجت فرسه مهرا سریا
وولدت امرأته غلاما سویا وکثر ماله وماشیته قال ما اصبت منذ دخلت فی دینی هذا الا خیرا واطمأن وان کان الامر بخلافه قال ما اصبت الا شرا وانقلب
وعن ابی سعید ان یهودیا اسلم فاصابته مصائب فتشاءم بالاسلام فاتی النبی صلی الله علیه وسلم فقال یا رسول الله اقلنی فانی لم اصب من دینی هذا خیرا ذهب مالی
وبصری وولدی فقال صلی الله علیه وسلم ان الاسلام لا یقال ان الاسلام یسبک کما تسبک النار خبث الحدید والذهب والفضة فنزلت خسر الدنیا والآخرة
ای حق جل وعلا صفات خبیثه مزبوره ایله متصف اولان مرتدلره بیوررکه حقه علی حرف عبادت ایلین بی ثباتلره که خیر اصابت ایدرسه دین اسلامه
مطمئن اولورلار واکر فتنه اصابت ایدرسه کفر جبلتیلری اوزره منقلب اولوب بئس الدین دین محمد دیو مرتد اولماغله ذهاب عصمت وحبط عمل ایله خاسر
فی الدنیا والآخرة اولدیلر بو خسران شدید وحرمان مدیدکه انک مافوقنده وانک مثلی بر خسران دخی متصور دکلدر آه ای خلان صداقت شعار بیت
بو روایتلرکا ولندی آشکار . خوش بنصیحت درا نوتمه زینهار . زیرا عند اولی الاعتبار بو آیت کریمه ده شول بدکارلره دخی اشارت
بدیدار اولورکه حقه عبادت ایدرین زعم ایدوب ولکن طریق طلبده ثابت قدم اولمادقجه طلب حقده شک اوزره اولان ارباب امنیه دن اولورلار
پس او مقوله اهل شک وصاحب امنیه نک نفس وهوسنه ملایم شئ ویاخود غیبدن بعض فتوح اصابت ایدوب مرادات نفسی بولنسه طلبنده صحبت اوزره
قایم ومطمئن اولور واکر مجاهده وریاضت وترک شهوت ونفسه مخالفت وخدمته ملازمت وحق صحبتی رعایت وآداب طریقته مداومت
واخوان طریقتک تکلیفاتنه تحمل جهتندن اولان شدت وکلفت وضیق مشقت اصابت ایلسه ز حال اقرار ومحبتی عداوت وانکاره وتسلیم ومطاوعتی
اعراض واستکباره وانقیاد وارادتی ارتداد ومخالفته والفت ایله صحبتی مباعده ومفارقته مبدل اولوب ضلالت قدیمه سنه رجعت ایله
دنیاده طاعاتی ترک واخراده سعادت سرمدیدن حرمان ایله برنجوای خسر الدنیا والآخرة ابدی حرمانده قالور لهذا مشایخ طریقت مرتد الطریقه
اشد من مرتد الشریعه بیوررلر حقا که اهل حق قلبندن مردود وصحبتلرندن مطرود اولمقدن زیاده خسران فی الدارین اولماز قطعه
چون نداند غایت احوال خود . نیک وبد کر میکنی با خود کنی . کر نداری جان کفر وکافری . روی دل را جانب احمد کنی
الحاصل ای مستمع قابل سرکشی از بندکان ذو الجلال ذو الجلال والجمال اولان اللهک عباد خواصندن اکر باش چکوب انلره انقیاد ایتمزسک
دانکه دارند از وجود تو ملال معلوم اولسون که عباد خواص ذو الجلال سندن ملال طوترلر یعنی رد وقبول انبیا واولیا طرفندندر ایدی
سن کندو رد وقبولکه علامت استرسک نشانی بودرکه اکر سنک قلبک انلاره محبت وتبعیت ایدرسه تحقیق بیل که انلار سنی قبول ایتمشدر
واکر سرکشلک ایدوب انکار وعداوت اوزره اولورسک ریب وشکده اولمیاسن که مردود انبیا واولیاسن زیرا اول مقبولان خدا
کهربا دارند چون پیدا کنند کهربا طوتارلر چونکه هویدا قیلهلر کاه هستی ترا شیدا کنند سنک کاه هستی موهومکی شیدا ایدرلر فاما
اظهار ایتمیوب کهربای خویش چون پنهان کنند کندو کهربالرینی چونکه اخفا ایدهلر زود تسلیم ترا طغیان کنند فی الحال سنک تسلیم وانقیادکی
تبدیل با طغیان ایدرلر آه ای دل آکاه کهربا ندر بیلورمسن کهربادن مراد اشعه لمعات انوار محبت سبحانیه وشعاشع بارقات نار جذبات
رحمانیه درکه پرتو انداز تجلیات جمالیه اولدقده دیده فکرتدن رفع پرده غیرت ایدوب خلوتخانه وحدتده وصلت حضرت احدیت
میسر اولور پس ورثه انبیا اولان کمل اصفیا سکا نظر حقانی ایدوب مرآت مصفالرنده اولان نور محبت ونار جذباتی اظهار وشمع قلبکی
ایقاد وذو الانوار ایدهلر فی الحال منجذب عشق یار اولوب کهربا جذب کاه ایتدوکی کبی کهربا جذبه وعشق دخی سنک کاه هستی موهومکی
جانب مستی یه چکوب خعله باقی ودایم ایلر اما مردان خدا اول کهربا نور هدایی اظهار ایتمزلرسه اثر اولیا به اقتدایه قادر اوله میوب ظلمات نفس
وطبیعتده مستهلک ودنی هدایت واهل حقه انکار وعداوت اوزره قالورسن واولیاء الله ده بو قدرت وارمی دیورسه نعم واردر
زیرا خواص عباد الله من حیث المعنی عوامه غالب مطلقدر مثلا مرتبه عوامیت انچنان که مرتبه حیوانیت انجلین که مرتبه حیوانیت در
کو اسیر وسغبه انسانیت مرتبه حیوانیت اسیر ومغلوب مرتبه انسانیت در وهمچنان مرتبه انسان بدست اولیا مرتبه انسانی دخی دست
اولیاده سغبه چون حیوان شناسش ای کیا مرتبه حیوان کبی مغلوب فهم ایله ای کیا وبالجمله مرتبه حیوان مرتبه انسانده نیجه مغلوب ایسه
مرتبه انسانیه دخی دست قدرت اولیاده مغلوب اولوب مملکت وجود انسانی ده کیف ما یشا متصرف اولدقلرینه شبهه قیلمه ویرتو انوار
ولایتدن دیده بصیرتکی روشنا اولان اهل جذبه ومحبتدن بو شعری دکله واول زمره دن اولماغیچون حقه یلواروب دعا ایله انکله شعر
اولیادر نور مطلق مظهر ذات خدا . اون سکز بیک عالمک ایتدی رادل حق دعا . جذبه رحمان بونلردن فیض اولور عالمکره . استوا ربانه زلفی دلیل رهنما
قبله جانلر جمالی صاحب حبل متین . فتکری انا فتحنا النی نوری والضحی . عاشقه عشق ومحبت بیر ای اعمی فقیه . زرق ایله سمعه ریا یله سالکه کوز مشکلر
ای حقیقی نور ذاته ایره مز عقل بشر . تاکه قبله هدایت جذبه سیله حق کا . حقا که مملکت انسانیه نک تصرفی حق جل جلاله انبیا ووارث کاملری اولان
اولیانک قبضه ارشادینه تسلیم ایتدوکیچون بنده خود خواند احمد در رشاد . جمله عالم را بخوان قل یا عباد حضرت حبیب اکرم
سید ولد آدم سبب آفرینش عالم صلی الله علیه وسلم حین ارشاد امم ده خلق عالمک جملهسنی کندویه بنده اوقیدی پس جمله عالمی کندویه
بنده خوان اولدوغن فهم واذعان ایتمک استرسک قرب فرائضده حق عز وجل بر دقت کنت لسانه عبدک نطق وزبانی ایدوکن مشاهده قلمق اوزره
قل یا عبادی آیتن قرائت ایدوب بو سر غریبی ذوق ایله زیرا اکرچه یا عبادی قولی کلام الله در ومنادی بواسطة الرسول خدادر ولکن مشهود

کرچه قرآن از لب پیغمبرست • هرکه کوید حق نکفت او کافرست • ونفخه اول آب حیات ربانی عین لسان احمدیدن جریان ایدوب حبیب جبار
و بدر رجا کنددن فانی • وبقاء خلقه باقی اولاغله بی من ومایا عبادی ندا سن ایدن • حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الله الانی در جنداو رجا
ای مخاطب بس وطه • تو محبوب جانی وجان جهانی • فدای تو صد عمر وصد زندکانی • بنور هدایت چراغ زمینی • برفعت فزونتر ز هفت آسمانی
علیه الصلوة علیه السلامی • امین زمینی امان زمانی • تو سلطان جودی وشاه وجودی • بنور جبین رهبر کاروانی • تو ساقی حقی که جان وجهان را
زفیض تو باشد شراب سمائی • زسر وسلوک تو جبریل واماند • که با تو نبارد کسی همعنانی • امان دیاری شریعت تو داری • طریقت تو داری حقیقت تو دانی
شریعت چه کوید حقیقت چه جوید • سعاد والمبانی بادی المعانی • جمیلی کفیلی کریمی جلیلی • ترا عاشقم بنده جاودانی • آه ای طالب درد خدا و عاشق
محمد المصطفی • بو آیت کریمه رحمت احتوا سوره زمرده در • قال تعالی لرسوله المجتبی • قل یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله
ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم • یعنی حبیبم عصات امتی دعوت • وسعت رحمت • وفضل ومغفرتله بشارت قیلوب خبر ویررکه
یا نیم شول عبادم که اسراف علی الانفس ایتدیلر • رحمت بی نهایت الهیه دن نا امید اولمیه سزکه تحقیقا حضرت حق • وفیاض مطلق • عبادمک جمیع
ذنوبنی عفو ومغفرت بیورر • تحقیق شان بودرکه اول عفو وکریم غفور ورحیم در • جمهور مفسرین بو آیت کریمه کفر وطغیان وقتل نفوس وکثرت
معاصی ایله اسراف علی النفس ایدن شان عصاتده نازله اولدی دیمشلر • وقیل فی شان المشرکین الذین اصابوا ذنوبا عظیما وکانوا یخافون ان لا
یغفر لهم لو آمنوا فدعاهم الله بهذه الآیة الی الایمان ای یا عبادی المسرفین • وعند بعض الرواة بو آیت کریمه قاتل حمزه وحشی حقنده نزول ایتمشدر
کما روی عن ابن عباس رضی الله عنهما • ان وحشیا قاتل حمزة عم النبی صلی الله علیه وسلم • کتب الی رسول الله من مکة انی ارید اسلم ولکن یمنعنی آیة
انزلت علیک من القرآن وهو قوله تعالی • والذین لا یدعون مع الله الها آخر ولا یقتلون النفس التی حرم الله الا بالحق ولا یزنون الآیة • وانی قد
فعلت هذه الاشیاء الثلثة فهل لی توبة • فنزلت هذه • الا من تاب وآمن وعمل صالحا فاولئک یبدل الله سیئاتهم حسنات وکان الله غفورا رحیما
وکتب بذلک الی وحشی • فکتب وحشی ان فی الآیة شرطا • وهو العمل الصالح وانا لا ادری اقدر علیه ام لا • فنزل • ان الله لا یغفر ان یشرک به ویغفر ما دون
ذلک لمن یشاء • فکتب بذلک الی وحشی • وکتب الیه فی الآیة شرطا ایضا وهو قوله لمن یشاء • ولا ادری ای شاء ان یغفر لی ام لا • فنزل
قوله تعالی قل یا عبادی الذین اسرفوا الآیة • فکتب الی وحشی فلم یجد فیه الشرط فقدم الی المدینة فاسلم • پس اهل تحقیق دیرلرکه • بو آیت کریمه ده عبادک
هم وجه وهم ذمنه اشارت واردر • یعنی یا عبادی قولنه نسبت ایله مدح • واسرفوا قولنه نسبت ایله وصفده ذم واردر • آه ای نفس معصیت آلوده
کثرت ذنوب ایله رحمت واسعهٔ الهیه دن آیس وقانط اولمه کیم • اول ارحم الراحمین حبیبی شفیع المذنبینه خطاب ایدوب قل یا عبادی تبلیغی ایله مامور
اولدقده • مطیعلر یا عبادی تشریفی ایله مقصود الهی خاصه کندولر اولمق قیاسیله رفع رؤس بشاشت • وعصات مذنبین بزم خود بو جرم و
معصیت ایله یا عبادی تشریفنه نه لیاقتمز اوله کرک دیو آه ندامت ایله سر زیر خجالت ایدوب غرق دریای ندامت اولدقلری حالده دریای
مغفرت حرکت ایدوب • الذین اسرفوا وصفی عبادی یه قید اولنماغله • درحال احوال منقلبه اولوب ناکس الرأس اولانلر مایل مسرت اولوب طمع
تخصیص ایله رافع الرأس ولانلر سر زیر معذرت وازاله صولت ایتدیلر • وعصات مذنبین تحریک سلسله مغفرته دست پیوسته اولوب
رجا وامیدلری قوی اولماغیچون • حضرت رب العزة کمال فضل ورحمتندن ارباب معصیتی تسلیت ایدوب بر وفق علی انفسهم ای بنم عبادم
اسراف ایدکز اینه کندو نفسکزه اسراف ایتدکز • بنم صفت رحمانیت وغفاریتم خود • اوساخ ذنوبی تطهیر ایدوب • وفضل وکرم طالب مغفرت
اولانلرک سیئاتنی حسناته تبدیل ایدر • ایمدی بر موجب لا تقنطوا من رحمة الله فکرکزی لطف وعنایت وعفو ورحمتمدن کسمه ایتمایوب •
وغفران واحسانمزدن مایوس اولمیوب دریای مغفرتم محو سیئات ایده جکنده اولان شک واختلاف فکرکزی قطع ایدیکزکیم بر فحوای ان الله یغفر
الذنوب جمیعا تحقیقا حضرت حق جمیع ذنوبی مغفرت ایدر • بر عفو وکریم • وغفور رحیم درکه • رحمت وغفران اکا مخصوص در • آه ای نفس ستمکار
ذنوب نیک جمعی وجمیعا قولی تأکیدی اولماغله • اول کریم وستار ورحیم وغفار عباد مذنبینه کانه بو فضل وکرمنی اخبار ایدرکه زنهار شک وانکار ده
اولمیه سزکه بن رحمتمله جمله ذنوبی مغفرت قیلوب بر بیرنی ترک ایتمم • وفضل ورحمتم ایله جمله کزی عفو ایدوب بیر بکوزی محروم قومم • ومن کرمه تعالی
یقول ان کانت لکم جنایة کثیرة جسیمة فلی بکم عنایة قدیمة • وانی غفور لکم فی الازل • وانتم فی کتم العدم • وانی رحیم علیکم الی الابد • الحمد لله رب العالمین
والصلوة علی سیدنا محمد شفیع المذنبین وآله وصحابه الطیبین • بیت • ای زهر رو همه را روی بتو • وی هر ذره زهر سوی بتو • کار ماچیست کنه ورزیدن
عادت تو کنه آمرزیدن • توبه از بنده بود ست نهاد • توبه ات کش زرحمت کشاد • بارها بار شکن بهر دو توبه • توبه ده توبه شکن بهر دو تو ای
هرکه شد کشته تیغ کناه • جز بتوبه نشود روی براه • جانی کم شده را بخش نجات • توبه را زین کن وبر توبه ثبات • تو به توبه بردن بار زمرش
دیدن توبه بهوش زنظرش • الهنا کریما رحیما چونکه عباد مرحومه یی ازل آزالده کلام قدیمکله یا عبادی دیوب عباد خواصکدن قلدک وبلاعلة قبول
بیوردک تحقیق اولدی که تعلقه دخی رد ایتمیوب رحمت ایلیه سن کما قال روزبهان البقلی بسط الحق فی هذه الآیة بساط عطایاه • وفجر بحار کرامته
لعطاش الرحمة • ورفع حجوف الغیرة عن لطایف الاسرار • ای ایش بکم یا عبادی منی تخافون • ومن رحمتی تقنطون لا تخافوا ولا تحزنوا • ولا تقنطوا •
فانی اجتبیتکم فی الازل • وعلمت باجرار الذنوب علیکم • وانا عالم فی الازل بذنوبکم قبل وجودکم • ولو کنت غضبانا علیکم بذنوبکم ما اجتبیتکم فی الازل اجر بها
علیکم لا فتقارکم الی • وعجزکم بین یدی کیف یقع ذنوب الاولین والاخرین علی بحار رحمتی الواسعة • وجمیع الحدثان اقل من قطرة فی بحار رحمتی •
فانا المنحت خزاین جودی • یدخل عصیان جمیع خلایق فی حاشیة من حواشیها • وهذه الآیة من اعظم ترجیة العباد جمیعا اشتی الله بها قلوب العاشقین

الذین یخشون من دقایقه • فیقول لا بأس بکم فانی اغفر الصغایر والکبایر والاسرار والضمایر اطهرکم عن الجمیع وابسطکم انوار رحمتی حتی تقوا
معی ابدا وتنظروا الی وجهی الکریم بلا حساب ولا حجاب ولا عتاب ولا عذاب • نظم • ای قمر دو شمشیره سنسن پناه • شب کبی اولدی دل هم سیاه
ایله بن محتاجکه رحم ای غنی • سن بو ریحک کیم قبول ایلرزنی • قیل ظلام آب وکلدن قلبی دور • تا اوله نور کله جانم پرسرور • مهر کبی ویر چراغ و ضیا
تیره کوکلم بولسون اندن روشنا • کشف اسرار ایت کیدر حیرانلغم • معرفت ویر قالمسون نادانلغم • نعمتکه رب تو لوکه بی قیاس • حق شناس ایت اولمایم ناسپاس
ایلسم هر قبل اشینه بیک سجود • بر نفسک شکری دکلدر یاودود • ای امید جمله عالملر قبوک • قبلهٔ ارباب حاجت ط قبوک • شول عنایتکه بلا علتدر اول
بنده که لطف ایتکه پرلنعمتدر اول • قیل هدایت کیدین تن قوتی • للغفلة جهل ایت اولمدن سکرتی • عالم تحقیقه آسان ایت طریق • مصطفی بولنسه توفیقات رفیق
ایمدی بنم روحم اول رحمة للعالمین • وشفیع المذنبین حرمتنه حضرت ارحم الراحمین ذنوب مؤمنینی عفو ومغفرت ایده جکنده رفع شبهه ایدوب
رد وقبول انبیا واولیانک دست تمسکنده اولدغنده علم حاصل اولدینه • عین الیقین مرتبه سی دخی حصوله کلمک ایچون مولانا خداوندکار علیه
رحمة الله الغفار • بر مثال دخی ایراد ایدوب بیوررکه • ای مستمع مستعد مثلا عقل تو همچون شتربان تو شتر • سنک عقلک شتربان وسن شتر کبی سن
فلهذا می کشاند هر طرف در حکم مر • حکم تحتنده بالطوع والکراهه عقل سنی هر جانبه چکر • یعنی امر ونهی درکه • هر بر وجود انسانی فرمان عقله مطیع اولوب
جمالک شتر مانند اولان اطاعتلری کبی عقل دخی وجود انسانی یی افسر تصرفیله جادهٔ مقتضاسنه سوق ایدر • وهیچ بر عاقلک فرمان عقله مخالفته
درمانی اولماز • پس امر بو رهبرکسک معلومی اولدیسه عین الیقین بو یله جه مشاهده قیل ای عاقل که عقل عقلند اولیاء و عقلها • بر مثال اشتران تا انتها
اولیاء اصفیا خود عقلک عقلی واعقل عقلا درلر • وجمیع عقول انتهایه دکین • یعنی عقل کل صاحبنه وارنجه یدک اشتران قطار بسته • ومردان خدا
شتربان شاه سنده اولوب رشتهٔ اطاعتلری قبضهٔ هدایتلرنه پیوسته • وقطار بسته لری اولان بعران عقولی شاه راه وصال وطریق عشق
ذوالجلاله جذب ایدوب مقصد اقصی ومطلب اعلا اولان قرب مولایه ایصال ایدرلر • ایمدی بنم نور دیدم • اندر ایشان بنکر آخر ز اعتبار
مرشدان حقیقت اولان سروران طریقته دیدهٔ یقین ایله من حیث الاعتبار نظر • وترک صورت ایله جانب معنایه کنذر ایدوب کورکم
یک قلاوزست جان صد هزار • صد هزار جانک قلاوزی بر در • یعنی بر بر رسول صد هزار وهزار کندواتلرینه رهنما اولوب بالخصوص حضرت
سید البشر علیه صلوات الله وعلی سایر الانبیاء • بادارت الشمس والقمر • محمد سابقه وآتیه اولوب من الازل الی الابد جمله ارواح انبیا
ومؤمنین اصفیانک دلیل ورهنماسی در • ودراثه کمالیه صاحبی اولان سرکاربان عرفان • وپیشرو ارباب ایقان جناب کریم الشان
دخی من حیث الخلافه رهنمای عقول اولوب صاحب زمان وقطب دوران • وجمیع ارواح انک جانبنه روان در • واول مظهر کل ما قبلنه نسبت
تابع • وحال ومستقبله نسبت ایله متبوع در • واکرچه من حیث الصوره عالم صغیر در • ولکن من حیث السیره عالم کبیر در نته کیم دیمشلر در • بیت •
ظاهرش محمود غه مجموع عالمها شده • باطنش مرآت ذات حق تعالی آمده • الحاصل اول فرد کامل ومرشد مکملدر اکرچه قلاوز وشتربان تعبیر ایلدک
ولکن چه قلاوز وچه اشتربان بیاب • قلاوز واشتربان ندر • یعنی اول مرایای انوار احدیة الذات اولان اصحاب سعادتی بو مقوله
شیلره تشبیه وتمثیلات ایله مدح ایتمک تقصیرات در • اکر فهم درستک وارایسه فهم واذعان ایله که اول مظهر کل • دیده کان دیده بیند آفتاب
بر دیده درکه اول دیده آفتاب حقیقتی کورر • واول دیدهٔ جان عند الله الرحمن • ان العین مرتبه سنده اولور • ویاخود مصراع ثانیده
دیده کان دیده استفهام اولمق اوزره معنای شریف بویله اوله که • ای سالک راه یقین اکرچه بن اول مرشدان کاملانه شتربان دیدم
ولکن تعبیر لسان انلارک مدح وثناسنده عاجز وبی درماندر • زیرا اول نور الهی بر آفتاب درخشاندر که • وصفنی بیان داخل دایرهٔ تقریر
زبان دکلدر • وفی المثل زبان دیده • وانلر خورشید درخشنده مثابه سنده در • بو تقدیر جه سن بر دیده بول که • اول دیده عین آفتابه
کما هو حقه نکران اولوب ادراکنه قادر اوله • پس قرص آفتاب عالمتابه نظر ایتمکه قوت بصر قادر اولمادیسه • بزم بو چشم جسمز دخی نور
آفتاب حقیقت اولان قطب دوران • واشرف زمان • وافضل جهانک کما هی حقیقتنی ادراکه قادر اولمایوب لسان دخی هر زمرتبه
وصف ایلیه تقصیردن خالی دکلدر • کما ورد فی الحدیث القدسی • اولیائی تحت قبائی لا یعرفهم غیری • الله اعلم وجه ثانی اوزره دیریلان معنای
استفهام محلنه انسب در فهم اولنور • ایمدی بنم نور دیدم قیل وقال ایله احوال بندکان ذوالجلال فهم اولنمق محال اولدیسه سن دخی ترک
قیل وقال ایدوب • شعر • ماسوای نار عشقه جمله یاق • خالص اول آیینه انسانه بق • مه جبیننده تجلی ایلیان
عکس نور حضرت رحمانه بق • من عرف سرینی سن بیلک ایچون • دل ده مخفی کنج بی پایانه بق • صورت رحمان صفاتی ادمک
لا نظیر وبی بدل سلطانه بق • قنده دونسک ثم وجه اللهی کور • بی جهت اول نور ایله جانانه بق • کر سکا یوز کوستررسه اول حبیب
نه قصور ونه جنان نه جانه بق • ای دریغا نیجه بر فرقتله غم • فرقی جمعه جمع ایدن اخوانه بق • عبدیا یمدن وجودک چونکه نم
موجه باقمه لجه عمانه بق • خلاصهٔ کلام هادی انام • اول اکمل زمانک نور محبت وارشاد وهدایتی اولوب عالم وعالمیان انک خوان
کرامتنه محتاج اولدقلری ایچون مولانا خداوندکار بیوررلرکه • یک جهان در شب بمانده میخ دوز • اشته بو جهان شب ده میخلنمش قالمش ویاخود
بعض نسخ ده یاد مثنات تحتانیه ایله یک • واقع اولماغله معنا بویله اوله که • ای مستمع نیک فهم بکبار شب ظلمتده مسامیر کواکب ایله میخلنمش
قالمش اولان جهان تاریک منتظر موقوف خورشیدست وروز • خورشید منور وروز انوره موقوف ومنتظر درکه • آفتاب عالمتاب طلوع
وصباح انور ظهور ایدوب تیره دکمذرلکدن خلاص اوله • بو معنی دخی وجه درکه • اشته خلق جهان شب غفلت وظلمات بشریت ده

سایر طبایع ایله منجلیش منسطر قالمش ظلمات جهان خود کیدوب روز روشن اولمق خورشید عالمتابک طلوعنه موقوفدر ❁ حاصل حال بو عالمه ناس
لیله مظلمه جهل و غفلت ❁ و نفس و انانیت ده سایر وهم و خیال ایله منجلوب تطورات فلکیه دن سرکردان اولمشلردر ❁ ایدی بو تیره خاکی محکوم طوارق
فلکی اولمقدن خلاص ❁ و ناردن اشد اولان انتظاردن نجات بولوب فلکبری نور صباح هدایته خروج ایتمک مطلع نور تجلی احدی الذات اولان
مرشد کامل خورشید جذباتی طلوعنه موقوفدر ❁ دهر برینک انتظاری اول وجه مکرم و افتاب محتشمک نور هدایتیله بدیدار اولماسنه درکه هر کیمک
مراتب و احوالی پیدا اولمق ❁ اول خورشید جهانک اشکار اولماسنه مشروطدر ❁ زیرا انک افتاب حقیقتی مادام که مغرب غیب و خفاده طوروب
مشرق ظهوردن طلوع ایله پرتو انداز انوار هدایت اولمیه اهل سعادت ایله شقاوت ❁ و ارباب اطاعت ایله اهل طغیان و عداوت بر برندن
امتیاز بولماز ❁ و اول کاشف ظلام اولمادقجه لمعات بارقات اشعه جذباتی وجود موهوم اناسی محو و ازاله ایتمدکجه سیئات حسناته تبدیل اولنماز
و جمال وحدت مطلقه مشاهده سی میسر اولماز ❁ مرحبا ای دیده جان باصفا حقا که اینت خورشید نهان در ذره اشته سکا ذره بشریتده نهان
برنیر تابان ❁ و خورشید جهان ❁ و نور لامع حب یزدان ❁ و اشته سکا شیر نر در پوستین بره بر قوزی پوستنده شیر نر و هزبر غضنفر که
جسم ضعیفی حقیر ❁ و قلب شریفی عالم کبیردر ❁ نته کیم دیمشلردر بیت جسم او را بسته آمد بچرخ ❁ باطنش باشد محیط هفت چرخ ❁ آه ای نور دیده کاه
اینت دریای نهان در زیر کاه اشته سکا زیر کاه هستی موهومده نهان بر محیط بی کران ❁ و دریای عمان عرفان ❁ ایدی زنهار و زنهار
خواب غفلتدن بیدار اولوب پا برین که هین منه با اشتباه ریب و اشتباه ایله دریای عمان نهان اولان صورت اکمل انسان اوزرنه
وضع قدم حقارت ایتمه کمال احتیاط اوزره اول ❁ زیرا عاقله لازم ❁ و خصوصا طالبه مهم اولان بودرکه هیچ بر ذره یه دیده حقارتله باقمیه
و هیچ بر بره یه تیغ ستیز کین چکمیه ❁ و هر بر کاهه دلیرانه باصمیه ❁ و هر شب سیه پوشی ظلمت ایله یرمیوب درونده اولان حضور و پوست بره ده
مستور اولان شیره و ذره ده اولان خورشیده ❁ و زیر که ده اولان دریایه نظر ایده انکچون دیمشلردر شعر منکر ان که ذره بصورت محقر است
از انکه در برا و مهر انورست کرشب بصورتست سیه هیچ باک نیست چون در بیابد منزلت اخترست دارد هزار فخر برنک سیاه خویش
خال سیه که بر رخ معشوق دلبرست ایدی صورت ظاهره سنه نظر ایله هیچ کمسیه یرمسون ❁ دیده حقیقت بینی و ارایه درونده اولان
معنایی کورسون ❁ اما بودخی لازمدرکه اول ذره ده نهان اولان خورشید جهان ❁ و پوست بره ده کمین اولان شیر یزدان ❁ و زیر کاه ده مخفی اولان
بحر عرفانی بولمغه سعی ایدوب هر دانه مبتلا اولماق ایچون انواع تحری ❁ و حزم و احتیاط ایلیه که ❁ طریق حرامیلری النده اسیر دوشمیوب مقصد اعلایه
واصل اوله ❁ و بالجمله حقه باطل و باطله حق و همه اوست نه دیمکدر ذوق ایله فهم ایلیه ❁ دیو بو معانی لطیفه یه اشارت ایچون
کاشف الاسرار مولانا خداوندکار رحمه الله بیورر ❁ ای سالکان راه خدای بیچون اشتباهی و گمانی در درون طالب در و بنده که هر ذره ده بیرمک
و مقصوده واصل اولنجه دکین بر منزلده اکلنمه ❁ و بالاده ذکر اولندیغی اوزره بر ظن و اشتباه ❁ و تحری و احتیاط که وار در
بلا شک و لا اشتباه درون طالبده بو معانینک وجودی رحمت حقست بهر رهنمون طالبه رهنمون اولمق ایچون رحمت الهیه در ❁ و یاخود
بهر رهنمون مصراعی اوله قید ایله ❁ بو معنی دخی وجه درکه ❁ رهنمای طریقت و مرشد راه حقیقت اولانی بلمک ایچون درون طالبده اولان اشتباه
و احتیاط طالبه حقک رحمتی در ❁ زیرا سبب اشتباه درون ❁ قلب طالب مستعد هیچ کسدن مستقی اولمیوب میلی اعلایه اولدیغیچوندر ❁ پس اشتباه بو در
استعداد طالبده درکه ❁ عاقبة العاقبه اول طلب انی مطلوب حقیقی یه ایصال ❁ و شک و ارتیابدن خلاص ایدر ❁ زیرا افتابه دوش اولان اذنابی
دیمز ❁ و افتاب اغیاب اولدیغنه کمانی قالماز ❁ اما غافل اولمه که ظن و گماندن مراد هر کورد که بدکان اولمسن دیمک دکلدر ❁ زیرا زمره مومنین
کتاب مبین ده ❁ بر فحوای ان بعض الظن اثم ظن بددن نهی بیورلمشدر ❁ بلکه اشتباه دن مراد بودرکه ❁ اول خورشید انور و کبریت احمره
وصول ایله نحاس بشریتک زر خالص اولمق ایچون ❁ هر کاه در کاه حقه یوز سوروب هر کوردکی ولی احتمالیله طالب حق اولاسن ❁ پس انلار که
مجرد قیل و قال ایله بلا حال کتب و رسایلدن کوردوکی ❁ و بی ذوق اوهام و خیالاته رو شدوکی ❁ و نامنه توحید و معرفت و علم وحدت دیدوکی
لقلقه لسان ایله تربیه و ارشاده مباشرت ایدوب ❁ نظر همت ایله قلبکی نور جذبه و محبته غرق ❁ و قطره بشریتک اول نورک اشعه سیله دریای
عشقه مستغرق ایتمز ایسه دیمکنون دخی سویلرسه بی سوز اولان بارد سوزه آلدانمه ❁ و انک قاتنده بر دم اکلنمه ❁ و او مقوله مقلد ارشاده
قادر اولمادیغنه شبهه ایتمه ❁ عارفلک ایدوب کندو مرتبه سنده ترک ایله ❁ صاحبنی بولمغه بذل همت ایله که ❁ بر دفق من طلب شیا وجد وجد
مقصوده واصل اولاسن ❁ و اول مرشد اکمل هر بر دور و رد جهانده بر ❁ و بر دن بره اولدیغن بیله سن ❁ و سنت الهیه بو نک اوزرینه جاریه اولدیغن
فهم ایده سن ❁ لهذا هر پیمبر فرد آمد در جهان هر بر نبی جهانده فرد کلدی فرد بود و صد جهانش در نهان ظاهر حالده اکرچه اول نبی فرد
و تنها ایدی ❁ اما من حیث المعنی صد جهان انک نهانندده پنهان ایدی ❁ اکرچه هر بر نبی جهانه مطلقا فرد کلمیوب ❁ مثلا ابراهیم ایله لوط ❁
و موسی ایله هارون ❁ و عیسی ایله یحیی علیهم السلام عصره واحده کلدی ❁ لکن لوط ابراهیمه ❁ و هارون موسایه تابع اولوب کیروس حیث الاکملیه
منظور کل زمان ده فرد ❁ و بر وفق ع کر هزارانند یک کس بیش نیست من جهة الحقیقة الواحده جمله سی کنفس واحده ❁ و در شعر لیس فی الله بمستنکر
ان یجمع العالم فی واحد ❁ حقا عجب سر الهی درکه عالم کبری بقدرت سحر کرد عالم کبرا که قلب و سیع خلیفه اکمل در ❁ قدرت کامله ایله سحر غریب
ایلدی کرد خود را در کهین نقشی نورد کندوبی بر نقش صغیرده دوردی ❁ و صورت حجره بشریتده مخفی قیلدی نته کیم اسد الله الغالب
علی بن ابی طالب بیوررلر شعر و تزعم انک جرم صغیر ❁ و فیک انطوی العالم الاکبر اما غریب قاش درکه صورت ظاهره نظر ایله حقیقت باطنه دن

غافل اولان ابلهانش فرد دیدند و ضعیف ابله و احمقلر انبیاء عظام علیهم السلامی فرد و ضعیف کوردیلر ❁ و تراهم ینظرون الیک و هم لا یبصرون
نحوای کریمه سی اوزره درون انبیاده صد هزار جهان پنهان ایدوکن کورمیوب حقیقتلرندن غافل اولدیلر فاما عند التحقیق کی ضعیف است انکه با شه شد حریف
انجن ضعیفدر اول فرد شریف که ❁ شاه حقیقت انکا حریف اوله ❁ بلکه اقوای جمیع اقویا اولوب جمله سی قوتی اندن استفاضه ایدر ❁ و لکن دیده دللری نابینا اولان
ابلهان کفتند مردی بیش نیست ابلهلر دیدیلر که مرد واحددن زیاده دکلدر ❁ یعنی دعوت نبوته مبعوث اولدم دیوب بزی آبا و اجدادمز آیینندن
منع ایدن شخص واحددر ❁ علی الخصوص اول دخی بزم جنسمزدن بشردر ❁ پس بزیر کمسنه بزمله مقابله یه نه قادردر دیدیلر وای انکو عاقبت اندیش نیست
وای اول زار خای غافل که عاقبت اندیش دکلدر ❁ و عاقبتی نه در دیلورسه شبو حکایتی استماع قیل که انجام کارلرندن خبردار اولاسن ❁❁
حقیر و بی خصم دیدن دیده های حس صالح و ناقه صالح را علیه السلام حسی اولان چشملر صالح نبی علیه السلامی ❁ و ناقه صالحی حقیر و بی خصم و معین
و ضعیف و ناچیز کوررسی بیانندده در چون خواهد که حق تعالی لشکری را هلاک کند در نظر ایشان حقیر نماید خصم را و اندک اکرچه غالب باشد ان خصم
و یقللکم فی اعینهم لیقضی الله امرا کان مفعولا چونکه حق تعالی بر لشکری اهلاک اراده ایلیه ❁ خصملرینی مغلوب و لاجق قوتک نظرنده حقیر و عددده
قلیل کوسترر ❁ اکرچه اول خصم فی الحقیقه بونلردن اکثر ایسه ❁ و علی کل حال بونلر اوزرینه غالب دخی اولاجق ایسه ❁ انلارک نظری عکسنی کوروب منهزم
اولمق ایچون قلبلرینه غرور ویرر ❁ و یاخود طرفینی بر برینه قلیل کوستروب جنکه بعد المباشره بیری مغلوب اولور ❁ کما قال تعالی واذ یریکموهم اذ التقیتم
فی اعینکم قلیلا و یقللکم فی اعینهم لیقضی الله امرا کان مفعولا و الی الله ترجع الامور ❁ قال البیضاوی الضمیران مفعولا یری ❁ و قلیلا حال من الثانی
یعنی یا معشر المسلمین ذکر ایدیکز اول وقتی که ❁ حق تعالی کفاری سزه کوستردی ❁ اول وقتده که کفار ملاقی اولدکن ❁ سزک کوزلریکزه قلیل کوستردی
و سزی دخی انلارک کوزلرنده تقلیل ایلدی ❁ شول امری قضا ایلمکدن اوتوری که ❁ امر مزبور علم ازلیسنده مفعول و مقدردر ❁ الحاصل بو آیت کریمه
سوره انفال ده اولوب نال شریفی بودرکه حق عز و جل ❁ یوم بدرده مشرکینی اعین مومنینه ❁ و عدد مومنینی کذلک اعین مشرکینه قلیل کوستردی ❁ تا که
قلوب مومنین حرب و قتاله قویه اوله ❁ و کفار دخی قلت اهل اسلام ملاحظه سیله مغرور اولوب جنکده اهمال ایده لر ❁ و خوف مغلوبیتدن امن ایله
تدارکده مبالغه کوسترمیوب غافل اولماغله مومنلر بعون الله تعالی قوت قلب ایله هجوم ایدوب منصور و مظفر اولالر ❁ و فی نفسها زمره کثیره یی
قلیل کورمک نه جهتدن ایدوکنده اهل اعتزال شکه دوشوب ❁ و قدرت تامه ذو الجلال ده هیچ شی محال ❁ اولمدیغنه عقیده لرنده اختلال اولدیغیچون
توجیه و تاویله اشتغال ایدوب بعضیسی دیدیلر که ❁ اول کون عظیم توز قالقوب کثرت غبار اعین ناسی ادراک کلدن منع ایلدی ❁ و بعضلر دخی
کفار ایله مومنین بر برینه غایت بعددن نمایان اولماغله بر برینه قلیل کورندی دیوب بونک کبی نیچه قیل و قال ایتمشلردر ❁ فاما عقیده صالحه
اهل سنت و جماعت بونک اوزرینه درکه ❁ بو خود جایز و قدرت حق نافذدرکه ❁ بعضنک ادراکنی دون البعض خلق ایدوب بقدرة الله تعالی
اول حالده بر برینی قلیل کوره لر ❁ حتی علم ازلیده مقدر اولان حکم الهی که ❁ اسلامی اعزاز ❁ و اهل اسلامی کفاره غالب و مظفر ❁ و شرک اهلنی قهر
و مدمر ایتمک ایدی قوتدن فعله کله ❁ و بعد الاعزاز و التذلیل جمله نک امور الهیه راجع اولوب مرجع و مصیر حضور حق اولماغله ❁ اولیاسنه
اصناف اکرام ایله اعطاء ثواب ❁ و اعداسنه عتاب و عقاب اولنه ❁ ایدی بر فحوای و الی الله ترجع الامور جمیع امور الهیه راجع اولدیغی
امر مقرر اولدیکه ❁ احوال دنیا لذاتها مقصوده اولمیوب بلکه دنیادن مقصود یوم معاده صالح اولان زاد و زواده تحصیلنه سعی ایتمکدر
دیو تنبیه در قصه صالح علیه السلام قال الله تبارک و تعالی ❁ و الی ثمود اخاهم صالحا قال یا قوم اعبدوا الله ما لکم من اله غیره هو انشاکم
من الارض و استعمرکم فیها فاستغفروه ثم توبوا الیه ان ربی قریب مجیب ثموددن مراد قبیله ثموددر ❁ و نسبلری بویله مضبوطدرکه ❁ هو ثمود
بن عاد بن ارم بن سام بن نوح و هو اخو جدیس ❁ و سبب تسمیه ثمود طایفه مزبوره نک مسکنلرنده قلت ما اولدیغیدر ❁ زیرا ثمد ما قلیله دیرلر
کما قال ابو عمرو العلا سمیت ثمود لقلة مائها ❁ و الثمد الماء القلیل پس وهب بن منبه و کعب الاحبار ❁ و کلبی و سدی ❁ و محمد بن اسحق روایتلری اوزره
حق سبحانه و تعالی قوم عادی هلاک ایدوب امرلری منقضی اولدقدن صکره قوم ثمود معمر اولوب بین الشام و الحجاز حجر نام موضعده متمکن اولدیلر
و طول عمرده بر مرتبه یه وار دیلرکه حجر و مدردن بنا ایتدکلری خانه لری زمان حیاتلرنده فانی و منهدم اولوب بعده جبالده مسکن ایتمشیده
بیوت دوزوب مسکنلر اتخاذ ایتدیلر ❁ الحاصل محل مزبوری نیجه بقاع و منازل بناسیله آبادان قیلوب استقلال تام ایله مسند حکومتنده
مقام طوتدیلر کما قال تعالی ❁ و اذکروا اذ جعلکم خلفاء من بعد عاد و بواکم فی الارض تتخذون من سهولها قصورا و تنحتون الجبال بیوتا فاذکروا
آلاء الله و لا تعثوا فی الارض مفسدین ❁ پس حضرت رب الانام کمال فضل و احسانندن قوم ثموده طول عمر و اعمال ❁ و کثرت اولاد ایله وفرت اموال
اعطا بیورمشیکن شکرینی ایتمیوب بر فحوای ان الانسان لیطغی ان راه استغنی ❁ مخالفة امر مولایه پیش نهاد ظلمت دثار ❁ و صلاح و سداد اوزرینه
عصیان و فسادی اختیار ایله ❁ عبادت اصنام ❁ و طاعت اوثانه اشتغال ایتدکلری ایچون لاجرم حضرت رب العالمین ❁ اول جماعت ضلالت رهینه
هدایت ایچون ❁ بر وفق و الی ثمود اخاهم صالحا ❁ صالح نبی علیه السلامی بعث ایلدی ❁ و صالح علیه السلامک نسب شریفلری بو وجه ضبط اولنمشدر
صالح بن عبید بن آسف بن ماشج بن حادر بن ثمود ❁ و حلیه شریفه صالح علیه السلام بو منوال اوزره مرویدرکه ❁ بغایت صبیح الوجه
و رنک رخساری بیاض و کلکون ❁ و سیاه موی و تمام قد ❁ و عریض الصدر و کشیده محاسن ❁ و صحیح البدن اولوب صفات منیفه لری دخی فصیح اللسان
ملیح الکلام اولوب قدم مبارکلرنده کفش استعمال ایتمیوب دایما پا برهنه اولدقلری حالده سرو روان کبی خرامان اولورلاردی ❁ و مدت عمرنده
عمارت مسکنه میل و رغبت ایتمیوب بلا زیاده و نقصان شریعت نوح علیه السلام اوزرینه ایدی ❁ و صنعت لطیفه لری تجارت اولوب

برایت جوانی وعنفوان شبابده وفور رمال ونوال ایله موصوف اولوب قومنک نسبا اوسطی ورتبةً افضلی ایدی • وعند البعض حالت شبابنده
وعند البعض سن شریفلری اربعینه منتهی اولدقدن صکره مبعوث اولوب قواعد رسالت وشرایط نبوت اوزره قومنه نصیحت وصراط مستقیمه
دلالت ونهج قویمه دعوت ایدوب راه ضلالت وسمت شقاوتدن تخویف • وکندویه مخالفتدن تحذیر بیوردی • کما قال تعالی کذبت ثمود المرسلین
اذ قال لهم اخوهم صالح الا تتقون انی لکم رسول امین فاتقوا الله واطیعون وما اسئلکم علیه من اجر ان اجری الا علی رب العالمین • اما با تقدیر ربانی
مدت دراز وزمان دیر بازده دعوت صالحی فئه قلیله اجابت ایدوب ما عداسی ایمانه عدم قبول ایله بی هدایت قالدیلر • واساس استکبار وتمردی
مستحکم قیلوب نصایح صالحی اصغا وفهم ایتمدیلر • کما قال تعالی قالوا یا صالح قد کنت فینا مرجوا قبل هذا اتنهانا ان نعبد ما یعبد اباؤنا واننا لفی شک مما تدعونا
الیه مریب • ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدرکه • صالح علیه السلام چونکه قومنک ابنیه تمرد وعنادلرین قویة البنیاد • وقبول ایمانه عدم مسعدلکلرین
مشاهده بیوردی • درگاه قاضی الحاجاته حزن تمام ایله مناجات ایدوب • الهی سیدی ومولای بکا سیاحته رخصت ارزانی بیورکه عباد پاک
نهادکدن بعض اولیاء اصفیا بولوب • تشریح قلب ایچون انلر ایله برمدت موانست والفت ومصاحبت ایده یم • دیو استدعاء عنایت ایلدکده
اجابت بیوریلوب جانب حقدن وحی والهام ایله سیاحته اذن ورخصت ویرلدی • ودرحال بر موجب اشارت نهضت • واطراف بلاده سیر
وحرکت ایلدی اتفاقا سیاحتنده بر بلده یه دخول ایتدی که • بدترین خلق اول موضعده جمع اولوب انجلرندن الحق بر رجل باهدایت حقه عبادت ایدن
بذل قدرت ایدوب • ما عداسی نهمک طریق ضلالت وشقاوت اولمشلر • پس صالح علیه السلام بو امر عجیبه متحیر اولوب بونه حکمتدرکه ملاحظه ایدرکن
اول مرد فرد ذکر اولنان امر مستور الحکمتدن رفع استار ایدوب ایتدی ای صالح علم شریفه خفی اولمیه که • مشهودکز اوله وغی اوزره بو قوم
شقاوت نهاد وضلالت معتاد بیننده • بو فقیر دنا مرادن غیری هیچ فرد اول احد وصمد لم یلد ولم یولد جنابنه عبادت ایتمز • ودر تبلیغی فکر
خاطرلرینه دخی کلمز • وبو فقیرک احوالن سؤال ایدرسکز • مقدما بو نظاره مانند • بر جماعت بد طینت ساکنده ایدم که کمال طغیان • وفرط عصیانلری
عاقبة العاقبه موجب خذلانلری اولمغله حکم باری اول بدکارلرک هلاکنه جاری اولوب • بندن غیری هیچ احد اول قهر الهیدن خلاص اولمادی
فلهذا اقدر تم بیدکجه بو محلده الی آخر العمر اداء شکر نعمت ورب الاربابه عبادته مشغولم دیدی • پس صالح علیه السلام قصه دن حصه آلوب
حضرت خالق العبادک شکرینی بعد الاداء • اول بلده دن دخی نهضت وجانب بحره عزیمت قلدی • واثناء سیرده بر جزیره یه واروب آنده
دخی قایم علی الصلوة بر رجل توحید اساسه مصادف اولدی • ونمازدن فراغنه دک توقف ایدوب بعد ازان صحبتنه واردی • وبو جزیره ده
مقیم اولمغه کوزه سبب نه در دیدی • اول مرد مبارشاد ایتدی • ای صالح بو فقیر ودردمند خلایقدن بر جمیع خباثت نهاد ایله بر سفینه ده بولندم که
کشتی ده اولان قوم ایچنده بندن غیری مؤمن یوغیدی • عاقبت اول قوم شومه غضب الهی اصابت ایدوب کشتیلری خرق • وجمله دریایه غرق اولدیلر
دین عنایة الله تعالی نجات بولوب شکر نعمت ایزدی ایچون صلوة دایمی یه قیام کوستردم دیدی • پس صالح علیه السلام اکا دخی وداع
وطی منازل وبقاع ایدوب ساحل بحرده بر شهره واصل اولدی که • انکده دخی خلقی عامه طریق کفر وعصیانده ضال ومضل اولوب لکن بینلرنده
ایکی مرد موحد جمیع الفضائل • وقت نهارده کسبه اشتغال • وشبده قوتلرندن فضله اولانی مکسبلرندن تصدق ایله تحصیل محاسن اعمال ایدرلر
برکون صالح اول ایکی مرد عابد ایله اثنای صحبتده کوشنه غروبه قریب برصدای غریب باهیبت کلدیکه زهره لرچاک اولور • پس صالح
اول ایکی مرد نیک خصالدن ذکر اولنان آوازه نک سببن سؤال ایتدکده انلر ایتدی بو بر جانور مهیب درکه • هرکون اخشامه قریب دریادن
خروج ایدوب کیمی بولورسه هلاک ایدر • صالح ایتدی بعون الله تعالی بو جانوری هلاک ایله اهل بلده یی بو بلادن بری اولسه لر بکا مقابله ده
نه مکافات ایدرلردی انلر دخی قضیه مزبوره یی اهل بلده یه اعلام ایتدکلرنده • هر بری اگر جانور هلاک اولورسه نصف مالمز افراز ایدوب
انکله مکافات ایدرز دیو عهده ایتدیلر • پس صالح علیه السلام دست تضرع ومناجاتی بارگاه رفیع الدرجات ومجیب الدعواته افراشته
ودرگاه الوهیتدن اول موذینک هلاکن درخواسته اولدقده تیر دعاسی هدف اجابته اصابت ایدوب درحال اول جانور پاره پاره اولدی
اهالی بلده دخی عهده لرنده اولان نصف مالارینی افراز ایدوب صالح علیه السلامه ویردیلر • صالح دخی اموال مزبوره یی اول مرد موحدک
پیش کش پیش نهادی ایدوب قبول ومو التماس بیوردی • انلر امتناع ایله ایتدیلر • ای صالح حاصل کسبمز خود کفافمزه کافیدر • زیاده یه
احتیاج یوق • پس صالح بونلرک قناعتلرینی تحسین ایدوب افراز اولنان مالی اصحابنه رد ایتدی • ورب مستعانه شکر فراوان ایله ایتدی
یا رحیم ورحمان صد هزاران حمد بی پایان که عباد مقبوله دن بونلرک صحبتلرین احسان ایدوب بنجه حکمتک مشاهده اولندی • وبو آنده صالح
علیه السلامه دخی وحی الهی صادر اولدی که ای صالح بنم قوللرم واردرکه • نظام دنیا بی بقا انلرک وجودنه منوطدر • اگر بکا طاعت وعبادت
ایتمکده • بونلرک امثالی عباد خواصم اولماسه • بلا تأخیر وامهال جهانده اولان عصاتی عذاب استیصال ایله قهر وهلاک • وجهانی اوزرلرینه
زیر وزبر ایدردم بیورلدی • بوندن صکره صالح سیاحتدن فراغت • ووطن مألوفنه عودت وقومی دعوته عزیمت ایدوب •
فاتقوا الله واطیعون ولا تطیعوا امر المسرفین الذین یفسدون فی الارض ولا یصلحون مؤداسی کریمه سی اوزره • دعوت صالح قوم ثمودی
تعاقب ایتدکجه اول شومرک ملامت وشناعتلری زیاده اولوب قالوا انما انت من المسحرین ما انت الا بشر مثلنا • وفی شریفه هیچ
وجهله صالحک دعوتن اجابت ایتمیوب • وندرلرندن دفعه چاره بولمادیلر بالآخره علی سبیل الاضطرار • بونکا اوزرینه قرار ویردیلرکه
صالح علیه السلام کندویه اتباع ایدن اهل اسلام ایله • کندولر دخی شریک باری زعم ایتدکلری اوثان واصنام ایله • یوم عیدده عیدگاهه

واروب عاید طوره لر • وحقیقت هر نه طرفده ظاهر اولورسه بالاتفاق اول دینی اختیار ایده لر • پس بو طریق معهود اوزره وقت موعود کلدکده
اگر صالح ونیکوکار • واگر طالح بدکردار • شهردن چقوب عیدگاهه کتدیلر • وطایفه کفار صالحک عدم مستجابتی ایچون صنملرینه هزار نالش وزاری
قیلدیلر • وچونکه ثمودیان دعالرندن فارغ اولوب نوبت دعا صالح علیه السلامه توجه ایلدی • قوم ثمودک مهتر ومهتری اولان جندع بن عمرو
اتفاق آرا ایله ایتدی ای صالح اگر سن دعوای نبوتده صادق ایسک اثبات رسالت وبز دخی سنک حق رسول اولدوغکه شهادت • وطریق
توحید وایمانه عن صمیم القلب عزیمت • وسن بعد سکا اقتدا ومتابعت ایتمک ایچون ربکدن حاجت دیله که برابرمزده اولان نواحی حجردن صخره
منفرده ایله موصوفه وکاثبه ایله موسومه اشبو صخره معروفه دن فی الحال بر عظیم الخلقه وکبیر البطن وبسیار موی واون ایلق حامله بر ناقه
عجیبه خروج ایدوب • وصخره دن خروجی اولدوغی حینده شکل وهیأتده کندویه مشابه بر شتر بچه متولد اولسون دیدی • صالح علیه السلام دخی
درگاه قاضی الحاجاته مناجات ایدرکن مروی درکه وحی الهی نازل اولدیکه • ای صالح نیچه زمان مقدم سنک دعاکی اجابت وقومکه معجزه اولمغیچون
بو سنک سیاهک درونده وصف ومراد ایتدکلری هیأت ایله بر ناقه عظیمه خلق ایتمشمدر • اما قومک دخی ایمان کتورمکه عهد وپیمانلر بیورلدی •
الحاصل صالح علیه السلام مراسم دعایی تمام ایتدکده • اول سنک سیاه علی مشاهد الانام ابر سیه فام کبی کتدکجه بیوبوب حتی وضع حمله منتهی
اولان شتر ماده کبی انین وحنین ایله منشق اولوب درونندن قومک دیدی اوزره بر ناقه عظیمه ظاهره اولدی • روی ان ابو موسی الاشعری
قال اتیت ارض ثمود فذرعت مصدر الناقة فوجدته ستین ذراعا • وفی بعض الروایة اول ناقه نک پهلوسنک بر طرفندن بر طرفنه دکین
یوز یکرمی ذراع ایدی دیرلر • وفی الحال اول شتر مهیب دن ضخامته جثه ده مادرینه قریب • وشاکل عجیب بر شتر بچه متولد اولدقده صالح علیه
ویا قوم هذه ناقة الله لکم آیة فذروها تأکل فی ارض الله ولا تمسوها بسوء فیأخذکم عذاب قریب کریمه سنک مفهومنی قابل اولوب رعایت ناقه
پابنده تنبیهات اکیده • واوامر وجهادن تحذیرات شدیده بیوردی • ناقه دخی بعد وضع الحمل بچه سیله چراگاهده کشت وگذاره باشلادی
وجندع بن عمرو معجزه مزبوره یی کوردکده عنایت ربانی قرین حالی اولمغله سنک سیاه غفلته مستور اولان جبل هدایتی ظهوره کلوب
بعض خواص عشایر ایله داخل حوزه ایمان • ومستحق بهشت جاودان اولدیلر • وهمچنان جمهور ثمودیان دخی صالح علیه السلامه ایمان کتورمکی
کبار ثمودیان وعبده اوثاندن اولان • ذواب بن عمرو بن لبید • وحباب بن رباب بن صعر • وشهاب بن خلیفه • وبونک امثالی شیاطین انس
ومردودان یزدان معجزه صالحی سحره حمل ایدوب • قوم ثمودی اضلال • وامر حقه امتثالدن منع قلدیلر • فقال رجل من ثمود شعر وکانت عصبة من آل عمرو
الی دین النبی دعوا شهابا • عزیز ثمود کلهم جمیعا • فهم بان یجیب ولو اجابا • لاصبح صالح فینا عزیزا • وما عدلوا بصاحبهم ذوابا
ولکن الغواة من آل حجر • تولوا بعد رشدهم ربابا • منقولدرکه قوم ثمودک مالک اولدقلری مواشی وانعام • وجمال واغنام باجمعها اول
چاهدن آب آشام اولورلر ایدی • پس نولدکه ناقه دن صکره بو منوال اوزره اتفاق ایتدیلرکه • چاه معهوددن برکون ناقه وبرکون سایر
مواشی وانعام بطریق المناوبه آب آشام اولوب طرفیندن بر بربنه مضایقه ویرمیه لر • کما قال تعالی هذه ناقة لها شرب ولکم شرب یوم معلوم
پس عهد مزبور اوزره ناقه نوبتنده چاهه کلدکده قعر چاهده اولان آب بقدرة الله الوهاب لب دهان چاهه شتاب ایدوب ناقه
بی مشقت وتعب مجموع آبی نوش ایدردی • وقوم ثمودک هر بری علی اختلاف المراتب ناقه نوش ایتدوکی آبه معادل لبن وشیر ناقه دن تمتع
ایدرلردی • ونوبت شرب قومه کلدکده جمیع دوابی صوارروب ایرته سی کون ایچون دخی آب ادخار ایدرلر ایدی • الحاصل وجه مشروح اوزره
ناقه صالح بچه سیله میان ثمودیانده مکث ایدوب خوار وآشامی قیلدیلر • وناقه صالحک شکل عجیب • وهیئة مهیب وصورت غریبی
تحقیقنده کتابی دن روایت اولنورکه • طول جثه ناقه یوز ذراع • وعرض پهلوسی یوز ذراع اولوب قوائمندن بر قایمه سنک طول بعدی یوز الیشر
ذراع ایدی • وایام صیفده وادی ثمودیانک اطراف مرتفعه سنده • وهنگام شتاده اسافل وادیده چرنده اولوب مهابت ناقه دن دواب سایره
زمان اولدقلری ایچون اوان خریفده اعالی • واحیان صیفده اسافل وادیده وطن طوتمغله هر بری شدت حرودن نحیف • وغایت بردن
لاغر وضعیف اولوب اکثری هلاکه توجه ایتدیلر • وبالجمله بو امر عجیبده واقع اولان صورت غریبه نک حکمتی قوم ثمودی ابتلا وتجربه اولمغله
بناء بالضروره جمله سی مضایقه یه دوشوب ثمرتینی عقر ناقه یه صرف ایتدیلر • وبو اثناده صالح علیه السلامه دخی وحی الهی صدور ایدوب
ای صالح سنک درگاه عزتمه ایلدوکک دعا سببی ایله • قوم ثموده بو یله بر ناقه عظیمه اعطا بیوردم • امدی قومکه تنبیه ایله سن که عقر ناقه دن
احتراز اوزره اولالر • زیرا اول قومک هلاکی اعدام ناقه یه منوطدر • کما قال تعالی ولا تمسوها بسوء فیأخذکم عذاب یوم عظیم پس صالح علیه
بر موجب فرموده عز وعلا • قومنه کیفیت حالی تبلیغ واعلام بیوردقده • اکثر قوم ثمود ناقه یه ضرر ایتمکدن احتراز • ورعایتی پابنده
اهتمام ایده لم دیو درعهده ایتدیلر • صالح علیه السلام بیوردیلرکه • بو ناقه یه سوء قصد ایده جک شقی بو آیده متولد اولاجقدر وحی الهی ایله
معلوم اولمشدر • فلهذا قوم ثمود دخی شهر معهودده تولد ایلین اولاد ذکورک هلاکنه اتفاق قلدیلر • ماه مزبورده ظهوره کلن طقوز نفر اولاد ذکور
قتل ایتدیلر • ولکن بر دفع لا مرد لقضائه • ولا معقب لحکمه قضا وقدره تدبیر بشر سپر اولمادوغی امر مقرر اولمغله شهر مزبورده ظهوره کلان
ولد عاشر سالف نام شخصک رحم زوجه سندن وجوده کلوب وبین القوم ولد الزنا اولمق اوزره متهم ایدی • ولکن فراش سالفده ظاهر اولوب
مدت عمرنده صلب سالفدن ولد وجوده کلمامغله تکلفنده کراهت کوروب قدار نامیه تسمیه ایلدی • واول ولد مجهول النسب زمان یسیرده
ازرق چشم وقصیر القامه بر الیس کثیر الفتنه اولوب تیر اندازی وفنون جنک بارنده اقرانندن ممتاز اولدی • واول فتنه پرداز

قتل اولادلرین اشخاصه مصادف اولدقجه حیف وتأسف ایله انلاری لوم ایدوب ای بی انصافلر عجب لایعقل امش سزکه الیکوز ایله کندو اولادکز قتلنی اختیار
ایتدکز اکر شمدی انلر دخی حیاتده قالیدی • بنم اوغلم دلاور وبهادر یکیتلر اولورلردی دیو کندو کمالاتن انلره اظهار ایدرلردی • وبالجمله اول ابلیس کار
تشنیع وملامتی تکرار ایتدکجه اثر حسرت وندامت درونلرینه کار ایتمکله عاقبت کار بر درجه ده قرار ایتدی که صالح علیه السلامی سبب انعدام
فرزندلری بیلوب بز دخی انک اعدامنه اهتمام ایده لم دیو اتفاق تام ایله شهردن چقوب بر غارده پنهان اولدیلر • ونصف اللیلده غاردن حرکت
وصالح علیه السلامی قتله همت ایده لم نیتنده ایکن ناکهان سقف غار اوزرلرینه یقلوب طوزلرینک دخی ارواح خبیثه سی قبضه مالک ناره تسلیم اولندی
وقوم ثمود اشقیاء مزبوره نک بلاکن صالح علیه السلامدن بیلوب انلرک دملری مقابله سنده بز دخی عقر ناقه ایده لم دیو بذل مقدور ایتدیلر
اما سدی روایتی اوزره سبب عقر ناقه بو درکه • قدار بدکردار صد شبابه وارقده • برکون بعض یاران دارانیله صحبت • وشرب خمر ایله
عشرتده ایکن خمرلرینی آب ایله تمزیج ایچون سرچاه معهوده واردیلر • مکر نوبت شرب ناقه نک اولماغله معتاد قدیمی اوزره ناقه صالح اول
کون مجموع آبی نوش ایتمکله چاهی بی آب بولدیلر • وبو قضیه دن هر بری منکدر اولوب کاشکی بو ناقه یه فنا اصابت ایدوب هر بار بزه بو مقوله
مضایقه دیرلکدن خلاص اولیدق • دیو فناء ناقه یه خیلی رغبت کوستردیلر • قدار مکار ایتدی • یارانه خدمت ایچون ناقه نک کارینی تمام ایتسم
منت اولورمیدی • اول نابکارلر دخی زهی همت مکر یارانه بوندن زیاده خدمت • وبونک مانندی منت اولورمی دیو قداری قتل ناقه یه تحریض ایتدیلر
اما کعب الاحبار روایتی اوزره • سبب عقر ناقه بودرکه • اول زمانده قوم ثمودک ملکا نام بر عورت ملکلری وار ایدی که • قوم ثموددن بعضی صالحه ایمان
کتوروب قبول ایتمکله نار حقد وحسد درون ملکایی یاقوب صالح علیه السلامه عداوت ایتمش ایدی • وقطام نام بر عورت وار ایدی که قدار
انک شفیقه سی • وقباله نام بر عورتک دخی مصدع بن مهرج اشفته سی ایدی • ولاجرم قدار ایله مصدع هر کیجه اول ایکی فاحشه نک مجلسلرینه کتوروب
بریرده عشرت وانواع شناعت ایدرلردی • برکون ملکا اول فاحشه لری نهانسنه کتوروب ایتدی • اکر مصدع ایله قدار کلورسه چندان التفات
ایتمیه سز وهنکام وصلتده رام اولمیه سز • وسببن استفهام ایدرلرسه بو وجهله بسط مرام ایده سزکه حالا مالکمز اولان ملکا • صالحک ناقه اولان
ریاستی ودواب وانعامیله ناقه نک شارکتی بابنده تمام مرتبه محزون ومغموم در • اوله اوله سن بعد بزم واسطه وصلت ووسیله
تمتع برلدکز عقر ناقه دن غیری دکلدر • دیو سزدیو منت ایتمکله • اول ملعونه لر دخی اکا کوره حرکت ایدوب قدار ایله مصدعی عقر ناقه یه اغرا ایتدیلر
وبر روایت دخی بودرکه بنی القبیله ایکی عورت وار ایدی که • برینک اسمی عنیزه اولوب اموال وارزاق بسیار • وایکی دختر پری پیکر دلبر رعنالری
وار ایدی • وناقه صالح آب وکیاه ده کندو انعامیله مشارکت ایتدوکندن خاطری غمناک • وصالح علیه السلامه ضمیر پاکی جرکناک اولمش ایدی •
وبر عورتنک دخی اسمی صدوف اولوب بغایت جمیله ومالدار ایدی • وثمودیلردن صنتم بن هراوه نام رجلک تحت نکاحنده اولماغله مالنک ایراد
ومصرفنی زوجی تصرفنه تسلیم ایتمشیدی • صنتم دخی صالح علیه السلامک نبوتنی تصدیق • وزمره مؤمنینه لاحق اولماغله تصرفنده اولان مالدن
بر مقدارینی اهل اسلامه تصدق ونثار ایتدوکندن صدوف خبردار اولدقده • بنم مالمی اضاعه قلدک دیو صنتمدن مفارقت ایدوب انکچون صالحه
بو جهتدن ضمیر مرداری کینه دار اولمشیدی • الحاصل اول ایکی فتانه ومکاره اتفاق رؤسای کفار ایله مصدع وقدارک احضاری ایچون برایکی واسطه
کوندروب کلدکلرنده صدوف کندو نفسنی مصدعه عرضه قیلوب مهر معجلی ناقه صالحک قتلی قیلدیلر • عنیزه دخی قدار ایله قول وقرار
وشرطه بلاک ناقه ایله ایکی دخترندن قنغیسن مراد ایدرسه اکا تزویجه اقرار ایدوب عجالة الوقت نقوددن واجناس امتعه دن بنجه عطیاتله
قتل ناقه یه اغرا ایتدیلر • اما مصدعدن قدار نابکار • وبن القوم عزیز وکابکار • بر مکار بدکردار ایدی کما ذکره صلی الله علیه وسلم
انبعث لها اشقیها رجل عزیز منیع فی قومه مثل ابی زمعه • وبالجمله اول ایکی شقی نابکار ایله قدارک خالی هوب بن مهلع • ودعیر بن غنیم بن داعر
ومصدعک برادرزاده سی ذواب • وبونلردن ماعدا بش عدد اشقیاء سفر مهاد • اتفاق واتحاد ایدوب سوء قصد ناقه ده بر برینه امداد
ایده جک اولدیلر • کما قال تعالی وکان فی المدینة تسعة رهط یفسدون فی الارض ولا یصلحون • پس بر تحقیق مورخین برکون ناقه صالح نوبت
آب اثناسی ده سرچاهه کلدکده اول بدسرشتلر بر کوشه ده اختفا ایتمکله اولا مصدع بر تیر اتوب پاینه اصابت ایدوب مجروح قلدی
وقدار مکار شمشیر ایله براباغن دخی چالوب درحال رفیقلری اولان اشقیا بیکبار هجوم ایدوب ناقه یی هلاک ایتدیلر • وثمودیان قضیه دن
اکاه اولماغله هر بری واروب لحم ناقه صالحی شتر قربانی کبی بر بریندن قاپشوب اولشدیلر • پس فصیل ناقه مادرینه اولان وقعه نابلیه یی
کوردکده درحال فرار ایدوب ضنو وعند البعض فاره اسمی ایله معروف بر جبل شامخه التجا ایلدی • اما تواریخ ثعلبی ده فصیل ناقه دخی قتل
اولنوب ولحمی لحم مادرینه قاتلوب توزیع اولندی دیو محمد بن اسحاقدن بو وجهله منقول در • قال محمد بن اسحق اتبع السقب اربعة من التسعة الذین
عقروا الناقة وفیهم مصدع واخوه ذواب فرماه ذواب بسهم فانتظم قلبه ثم جر برجله فانزله ثم القوا لحمه مع لحم امه • اما اصح اقوال مورخین فصیل ناقه
فرار ایدوب • صالح علیه السلام عقر ناقه دن خبردار اولدقده عقر ناقه نه کیفیت ایله اولدی دیو استخبار بیوردی • قوم ثمود دخی حضور صالحده
جمع اولوب حاشا بزم بو حرکت ناشایسته دن خبریز یوقدر • وبو خصوصه اذنمز اولماشدر • فلان وفلان نام بدانجاملردن صدور ایلمشدر
دیو انواع تأسف وندامت ایله معذرت دیلدیلر • کما اخبر تعالی فی کلامه القدیم • فعقروها فاصبحوا نادمین فاخذهم العذاب ان فی ذلک
لآیة وما کان اکثرهم مؤمنین • پس بو اثناده جمیع مؤمنین صالح علیه السلامدن رجا ایدوب یا نبی الله قوم ثمودک عذاب موعوددن
مصون اولمالری ایچون درکاه عزته دعا قل دیو تضرع بسیار قلدیلر • صالح علیه السلام ایتدی ای اهل اسلام کمان مشیتدن چقمه اولان تیر قضا

اکرچه کبرو

اکرچه کبرو دونمز • ولکن شتر بچه یی بولوب مراسم تکریمنی رعایت ایله مابینکزده اقامته تدبیر ایدرسکز • مأمولدرکه انک برکاتنده حق جل وعلا سزدن
عذابی رفع ایلیه • قوم ثمود دخی بر موجب فرموده شتر بچه نک اثرینجه شتابان اولوب کوه صنوه کتدیلر • ولکن بافرمان خالق الجن والبشر
جبل مزبور افلاکه برابر اولوب قله کوهه جمعه قادر اولمادیلر • پس صالح علیه السلام دخی قوشنک عقبلرینجه کیدوب شتر بچه صالح علیه السلامی کوردکده
زار زار ایدوب یا صالح واآماه دیو اوج نوبت چاغروب کوزدن نهان دبی نشان اولدی • وبر روایتده قله جبلدن بر صخره منشقه اولوب جوفنه
داخل اولدی • بعده صالح علیه السلام قومنی ملامت تمام ایله ایتدی • ای بد فرجاملر بو شتر بچه نک هر بر بانکی سزه برکون مهلته اشارت اولوب
دوردنجی کون عقوبت عاجله اولورلر بیوردیکه کما قال تعالی تمتعوا فی دارکم ثلثة ایام ذلک وعد غیر مکذوب • چونکه قوم ثمودک متمرد وعنودی صالحدن
اول عذاب موعودی ایشتدیلر • علی سبیل التنزل علامت عقوبت ندر یا صالح بیلورمیسین دیدیلر • صالح علیه السلام دخی امارت نزول عقوبت اولدرکه
یارین یوزلرکوز زرد • وایرتسی کون سرخ • اوچنجی کون سیاه شکل وقبیح هیکل اولوب • دوردنجی کون جبار وقهار اللهک عقوبتنه سزاوار • وبطش
شدیدینه کرفتار اولملکز مقرر در بیوردی • وقوم ثمود هفته ایامسندن • یوم الاحده یوم الاول • واثنینه یوم الاهون وثلثایه دبار
واربعایه جبار • وخمیسه مونس وجمعه یه عروبه • وسبته شیار تسمیه ایتمکله شعرای ثموددن بریسی بو معنای اشعار ایچون بو شعری انشا ایدوب شعر
اؤمل ان اعیش وان یومی • باول او باهون او دبار • او المونس او عروبة او شیار • قوم ثمودک دخی عقر ناقه
ایتدکلری یوم جبار • ونزول عذاب روز شیارده واقع اولدی • وبالجمله صالح علیه السلام جانب عزیزده استقامتدن • وقوع عذاب اعلام
ایلدکده قصد ناقه یه کمربسته اولان • اشقیاء تسعه صالحک قتلنه جزم تام ایله • منزلکاه صالحه وضع اقدام ایدوب نیت فاسده لرین اتمام
ایچون بر کوشه ده اختفا قیلدیلر • فاما ارادت ازلیه ربانیه صالح علیه السلامی اول طایفه شومک مضرتندن حفظ وحمایه تعلیق ایتمکله
ملایکه دن بر فوجه امر الهی وارد اولوب اشقیاء مزبوره نک عقوبت عظیمه ایله اہلاکنه اشارت بیورلماغله ملایکه مأموره درحال کلوب
مانند کوه بر سنک باشکوه کتوروب اول متمردلرک سرینه دولتلرینه اوروب دانه خردل کبی خرد ایتدیلر • وکفار ثمود اول مردودلرک دخی بو وجهله
معدوم ومفقود اولدوغنی مسموع ومشهودلری اولدقده کفر وطغیانلری اولکیدن زیاده اولوب جمله سی قتل صالحه بذل مجهود ایتدیلر
اتباع صالح اول قوم ناموافقک بو مقوله قصد نالایقن کوردکده بطریق المصالحه مابینه توسط ایدوب ایتدیلر • ای قوم بدفرجام نیچون
حرکت ناروایه اقدام ایدرسز • صالح خود سزه دوردنجی کون عذابک وقوعندن خبر ویردی • پس مناسب اولان بودرکه صبر وآرام ایده سز
حتی صالح مخبر صادق ایسه اکا اولان جفا واذاکز باعث ازدیاد غضب الهی اولمیه • واکر صالحک خبر ویردوکی مدت موعوده منقضیه اولوب
عذاب وعقاب واقع اولمازسه کذبی اشکار اولور • اول زمانده مقتضای کارینه ایه اجرا قیله سز دیدیلر • ثمودیلر دخی رای مزبوری
وجه معقول کوروب اول نیت فاسده لرندن انقضاء مدته دکین فراغت • ومسکن شوملرینه عودت ایتدیلر • پس مولانا خداوندکار علیه رحمة الله
الغفار دخی مناسبت ایله علی الاجمال بو وقعه یی اخبار ایچون اشبو بیانه تحریک عنان کفتار ایدوب قصه دن بنجه حصه اشعار ایله بیورورلرکه
ناقه صالح بصورت بد شتر • ناقه صالح علیه السلام من حیث الصوره شتر ایدی • بناء علی ذلک پی بریدندش ز جهل آن قوم مر
اول تندخوی تلخ فهام اولان قوم خام وناکاملر حقیقه ناقه دن غافل اولدقلرندن پینی قطع ایتدیلر • وعاقبة العاقبه سوء قصدلرینه الناقه
سبب دخول جحیم • وباعث عذاب الیم اولماسندن جهل عظیم ایله از برای آب چون خصمش شدند آب چاه دن اوتوری چونکه اول ناقه یه خصم
وصالحه خصیم اولدیلر حق جل وعلانک نعمتی شکرینی بلمیوب لاجرم نان کور وآب کور ایشان بدند انلار نان کور وآب کور اولدیلر حاصل کلام
بر فحوای کریمه غرای • قل ارایتم ان اصبح ماؤکم غورا فمن یأتیکم بماء معین اکر ماء بیر واکر ناقه صالح مملوک رب العزت وعنایت الهیدن
قوم ثموده نعمت اولوب • ترتیب وتعویرما • وناقه یی ازاله وافنایه قدرتده ایکن اول رب وکریم کمال فضل عمیمندن تعویر ایتمیوب
وناقه نوش ایتدوکی آب چاهه معادل لبن شهیا وخالص عطا بیوروب هر بری مستغرق منح الهیه ایکن تعامی وتغافل ایله کافر النعم نانکور
اولدیلر • پس مصراع ثانیده اولان ناندن مراد بلا بنه غذائیت ایله لبن ناقه • وآبدن مراد آب چاه ثمود اوله • ویاخود آب ونان اغذیه
معناسنده استعمال اولنماغله مطلقا کافر النعمه اولدیلر دیمک اوله • واما بو دخی ممکندرکه کور کاف فارسیله آب ونانه مضاف الیه اولمق اوزره
حاصل معنی بو اوله که • چونکه اول قوم بدکردار آب ایچون خصم ناقه اولدیلر • لاجرم عقوبت جباره سزاوار اولوب طعمه کور ومار ولقمه مور
ومار اولدیلر حقا عجب جهلادرکه • ناقه آب چاهی نوش ایتمه سی قوم ثمودک مادن اولان نصیبلرینه نقص ایراث ایتمیوب بلکه عند التحقیق
ناقه الله آب خورد از جود منبع ناقه خدا آبی جود سحابدن نوش ایدردی • زیرا انهار وابارده اولان آب جاری ومتفجر • سحاب ماطرک
قطراتندن اجتماع ایتمکله • ناقه نک چاهدن شارب اولدوغی آب بالواسطه جود سحاب دنی الحقیقه محض فضل وثواب • ولطف بلا عوض
مسبب الاسباب در کما قال تعالی وانزلنا من السماء ماء بقدر فاسکناه فی الارض • یعنی بر مقتضای نص کریم • وجه ارض ده موجود اولان
آب غدر وانهار • ومیاه عیون وابار قطرات امطاردن اجتماع ایدوب ساعت قیامت اقتراب ایتدکده حضرت ایزد متعال بر ملک
بعث وارسال ایدوب امر حقله وجه ارض ده اولان جمیع میاهی جانب آسمانه اصعاد ایدر • وقال البیضاوی فی تفسیره فان المطر
یبتدئ من السماء الی السحاب ومنه الی الارض علی ما دلت الظواهر • علم شریفه خفی اولمیه که اکثر نسخ مثنوی ده مصراع ثانی ع ناقه الله آب خورد
واز جود منبع واقع اولماغله • ناقه ارمقدن وسحابدن صوایچردی دیو شرح ایتمشلر • لکن قوم ثمودک ساکن اولدقلری محلده نهرک وجودی اولمیوب

از جوی منبع

بلکه اصحاب حجر فقط بر چاه معهوده محتاجلر اولوب و ناقهٔ صالح نهردن آب آشام اولدوغی منقول ومسموع دکلدر • بلکه مجرد دال ایله وادی حجر ایتمیان
کتاب غلط جنیک خطالر ایله اکثر نسخ غلط اولوب شراح دخی نقل مصدرده بولدقلری ترکیبک معنای منطوقین بیان ایتمشلر • فاما بین المولویه
صحت ایله موصوف • وعبید دده اسمیله معروف اولان مکتوبنک خطیله مکتوب مثنوی لرده بالاضافه والدال جو دمیغ واقع اولوب اقعه دخی مطابق
اولدوغیچون وجه مذکور اوزره معنی ویرلمک اختیار اولندی • ومولانانک انتقاللریندن ذرت سنه تقدم التی یوز التمش سکز تاریخنده فقراء
مولویه دن محمد بن اسحق خطیله مسطور اولان نسخه ده یاء مثنات تحتانیه ایله بلا واو مع الاضافه جوی میغ واقع اولمشدر • بو تقدیرجه اکر ماء اکر
آبار واکر قطرات امطار جوی میغه تشبیه بلیغ ایله تشبیه اولنوب بو وجهله اولان معنی دخی صحیح • ومحله مناسب ولایق وتوجیهه موافق اولور خلاصهٔ کلام
ای خلان سعادت انجام • افرأیتم الماء الذی تشربون أانتم انزلتموه من المزن ام نحن المنزلون فحوای کریمی اوزره اکر ناقه اکر آب وجملهٔ جهان
وجهانیان مملوک رب الارباب ایکن اول قوم ضلالت مآب آب حق را داشتند از حق دریغ آب حقی حقدن دریغ طوتدیلر • یعنی برفحوای
ناقة الله وسقیاها • ناقه نک اللهه اضافتی بیت الله وعبد الله کبی لاجل التشریف والتخصیص ولماغلهٔ ابی ناقه دن دریغ من حیث المعنی الغایة
حقدن منع ودریغ ایتمک دلودو • آه ای سالک راه • ومستمع آگاه • اولیاء اللهک دخی مرایای مجلوهٔ قلوب طاهره لری • انوار تجلیات الهیه ایله پر
اولدوغی جهتدن انلره عداوت وانکار • سببی خول نار اولماغله • مولانا خداوندکار قصه دن حصه بو معنای اشعار ایچون بیوررلرکه •
ناقه صالح چو جسم صالحان • ناقهٔ صالح مانند جسم صالحان • شد کمینی در هلاک طالحان • هلاک طالحان بابنده درکمین اولدی یعنی دده اولان
باعث البعض یا وحدت اولمق اوزره بر پسو اولدی دیو معنی ویرلمش • وحدت نوعیه اولمق اوزره برنوع پسو اولدی • دنیلسه دخی ممکندر
سببیه اولمق اوزره کمینه منسوب اولدقده دیمک دخی وجه در بلکه انسب در • حاصل معنی عارفان بالله واولیاء اللهک مشکوة انوار احدی الذات اولان
جسم شحون الصفالری انکار وعداوت ایدن بی هدایتلرک سبب هلکه وعقوبتلری اولدوغی کبی • اعدام جسم ناقهٔ صالح دخی باعث دمار اهل شقاوت
اولمشدر • ویاخود بالعکس فناء جسد ناقه باعث عذاب کفار اولدوغی کبی • اجسام نور ارتسام ابرار • اعدا اقدام ایدن فجار واهل انکاره
دخی افنا اولنان اجساد اخیار • سبب کرفتاری عقوبت بالنار اولور دیمکدر • کورمزمسین قوم ثمودی کفر وعداوتلری برحالته ایلتدیکه
تا بران امت ز حکم مرک ودرد • حتی اول کروه مقهوره نک اوزرینه واقع اولان درد ومرکک حکمندن ناقة الله وسقیاها چه کرد • کلام سبحانیه نده
صالح علیه السلام لساندن حکایت بیوریلان ناقة الله وسقیاها • قول شریفنه ایلدی • کما قال تعالی فی سورة الشمس فقال لهم رسول الله ناقة الله
وسقیاها • ناقه فعل محذوف ایله منصوب اولوب ذروا ناقة الله تقدیری اوزره معنای منطوقیسی بودرکه • پس صالح نبی علیه السلام الله
قوم ثموده ناقهٔ اللهی سقیاسیله حالنه ترک ایدیکز آب جاهی اندن دریغ ایتمکز بیوردی کما قال البیضاوی • وسقیاها • فلا تذودوها عنها فکذبوه
فعقروها • پس صالح علیه السلام رعایت ناقه یی قومنه توصیه • وعند الله اولان شرف واختصاصنی تعریف وتقریر • وعقر ناقه دن تخویف
وتحذیر ایتمشکن • قوم ثمود صالحی قولنده تکذیب • وعقر ناقه یه اشقیایی ترغیب ایدوب بکرلدیلر • پس برفحوای فدمدم علیهم ربهم بذنبهم فسوّیها
جلیل وجبار • وعزیز وقهار • قوم ثمودک اوزرینه ذنبلری سببی ایله اطباق عذاب ایدوب قهر وغضبیله هلاک ایدوب دمدمه وعذابنی اول
قوم شومک اوزرینه علی السویه الباس ایدوب اکر صغیر واکر کبیر مشرکین زمره سندن هیچ فرد خلاص اولمایوب راک کشتی دلوب اولان
وجود شرک آلودلری دریای جحیمه غرق اولدی • کلمهٔ دمدمه خشم وهلاک ایتمک وخشمه سویلمک معناسنه در • کما یقال دمدم الغضبان یعنی خشم کرد خشمناک
وتعدیه سی علی ایله درکه • دمدم الله علیهم معناسی خدای تعالی انلاره غضب ایلدی دیمک اولور • وازهری ایله زجاج • اطبق علیهم العذاب دیو
تفسیر ایتمشلر • اطباق بو محلده بورونک معناسنه در • یعنی حق تعالی عذابنی قوم ثمودک اوزرینه بورودی دیمک اولور • کما یقال اطبق الغیم السماء
ای فرو پوشید ابر آسمانرا • دخی البیضاوی • واطبق علیهم العذاب • وهو من تکریر قولهم ناقة مدمدمة اذا البسها الشحم • پس تحقیق بیضاوی دفعجه
ناقه بر شحمه ناقهٔ مدمدمه اطلاق اولنوب قوم ثمود دخی ناقهٔ صالحی کثرت شحم ایله کوردکجه هذه ناقة مدمدمة قوللرینی تکرار واکثار معتاد ایدرلر
اولماغله حق تبارک وتعالی دخی قهر وغضبیله قوم ثمودی احاطه واطباق ایدن عذاب نار خذلانی دمدمه قولیله بیان • وبرینه مجموعه دن مسرعه اولان
صورته برینه مجموعه مرکبه یه استعاره وتمثیل بیوردب • اومقوله جهول وعنودلری قهر وهلاکدن عاجز اولماز کما قال تعالی • ولا یخاف عقباها
ای عاقبة الدمدمة • او عاقبة هلاک ثمود وتبعتها فیبقی بعض الابقاء • والواو للحال • حاصل معنی وحال انکه • اول عزیز وذو انتقام عاقبة
دمدمه • ویاخود قوم ثمود وکافر وعنودلری عاقبة هلاکدن خوف ایتمز یعنی قایرمز • وبالجمله قوم ثموددن اولان مشرکلردن وجه ارضده
هیچ فردی ابقا ایتمیوب جمله سنی دیار عدمه ارسال ونار سقره اوحالدن حوالات ایتمیوب شحنهٔ قهر خدا ازیشان بجست • خونبهای اشتری شهری درست
شحنهٔ قهر خدا اول قوم شومدن بر دوه نک خونبهاسی ایچون تمام برشهر استدی • یعنی اصحاب حجرک جمله سی عذاب ایله قصاص وقتل ناقه مقابله سنده
هلاک اولدیلر • آه ای رفیق طریق ربانی • علاء الدوله سمنانی بو آیت کریمه یی انفسه تطبیق جهتندن بویله تأویل ایدرکه • فقال لهم رسول الهدی
ای اللطیفة الصالحیة • ناقة الله وسقیاها • ای احذروا عقر ناقة الشوق وشربها من عین الذکر • فکذبوه فعقروها • بتکذیبهم اللطیفة الصالحیة
النفسیة • وعقروا ناقة الشوق • فدمدم علیهم ربهم بذنبهم • ای اهلکهم الله بذنبهم • فسوّیها • ای عمهم بذلک • ولا یخاف عقباها • ولا یخاف القوی
العاقرة فی عقر ناقة الشوق • عاقبة الامر فاهلکهم الله بطغیانهم لرسوله وتکذیبهم ایاه • اللهم اجعلنا من الصادقین الصالحین • وکاشانی قدس سره
دخی سورهٔ اعرافده اولان • هذه ناقة الله لکم آیة • قول کریمنک تأویلنده بویله تحقیق ایدرکه • ناقهٔ صالح عصای موسی وحمار عیسی وبراق مصطفی

علیهم صلوات الله الاوفی مثللودر • آنلردی اکر انبیا واولیا واکر غیردن هر احد ایچون بر مرکب واردرکه • مرکب مزبور احد مذکورک حامل حقیقه
نفس ناطقه سی • اولان نفس حیوانیه سیدر • پس مرکبی بورک صفت غالبه سی صفات حیوانیه دن هر نه صفتله متصف اولورسه اکا منتسب اولوب
مرکب مذکوره اول متصف اولدوغی حیوانک اسمی اطلاق اولنور • مثلا شول احدک نفسی که لینه وحقه مطیعه • وغایت ایله متذلله اوله اکا کبی
اسم ناقه ایله موسومه • وامر حقله موقره • واول امرک سببی ایله قرب حقه مختصه اولدوغیچون حقه نسبت اولنوب ناقة الله ایله تعریف اولنمشدر
والحاصل کشف ویقین صاحبی اولان کاملر • کلام ربانیه ده ذوق ایله حاصل اولان مشاهدلرین سلک تحریره کتوروب پیشکش پیش نهاد
محافل ارباب فضایل ایتمکله • کاشف الاسرار مولانا خداوندکار دخی حق الیقین مشاهده بیوردقلری مکاشفه لری وفقنجه تأویل ناقه وقصه دن
حصه بیانه لطف ایدوب بیوررلرکه • ای زمرهٔ مستمعین • وسالکان راه یقین • علم یقین ایله معلومکز اولسونکه روح همچون صالح وتن ناقه است
حقیقه نفس ناطقه که روح در صالح • وانک حاملی اولان نفس حیوانیه نک مرکبی که تن در ناقه کبی در • فاما حامل ایله محمول بینده فرق بودرکه
روح اندر وصل وتن در فاقه است • روح وصل الهیده سرمدی بقا • وتن هجر وفراق ایله فقر وفنا وفاقه وعناده در • یعنی ارواح قدسیهٔ اصفیا
جذبات ربانیه وتجلیات ذاتیه ایله سیدار حقیقیلری اولان وحدت مطلقه وصلته نایل اولوب عشق خدا ایله غنی • ومقتضیات جسمیه دن
بری ومستغنی در • اما عناصردن مجتمع اولان بدن لاجرم اکل وشربه محتاج • وفاقه وموت وفنادن کندویی تخلیصده بی علاج در • وجسم معقود
بی وجود روح مثلا شیء مفقود اولوب • روح ایسه بدندن بعد المفارقه دخی باقی وموجوددر • وروح وجودده جسم ایله ترکبه محتاج دکلدر
بناء علی ذلک روح صالح قابل آفات نیست • صفت موصوفه مضاف اولمق اوزره صالحه تشبیه اولنان روح قابل آفات دکلدر
پس آفت پذیر اولمیان ارواح مطهره نک اجسام منوره لرینه نیجه آفات وبلیات اصابت ایدوب کیمنی قتل وهلاک وکیمنی اره ومنشارلر ایله
سرتا قدم چاک چاک ایتدکلری نه دردیرسکز • ای نعم اکرچه انبیا واولیادن نیجه سنک وجود شریفلرینه اهل انکار واصحاب اشراکدن نیجه جفا واذا
اصابت ایتمشدر ولکن زخم بر ناقه بود بر ذات نیست • زخم وستم ناقه یه تمثیل اولنان قالبه واقع اولور ذات اوزرینه واقع اولماز
اکا بناءً که روح صالح قابل آزار نیست • روح صالح که مراد ارواح انبیا واولیادر قابل آزار دکلدر • اکرچه منکر ومنافق وناجنس ونا موافقدن
هربرینه نیجه اذا وجفالر اولمشدر • فاما اول جهله ونابینالر غافل که نور یزدان سغبهٔ کفار نیست • نور یزدان مغلوب مشرکان ومنکران دکل
یعنی جسملری دست آزار کفارده ایسه • روح مطهرلری برفحوای فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر کنف الطاف غفارده در • کما قیل البلاء
للولاء کاللهب للذهب • ایمدی بنم روحم غافل اولمه که حق ازان پیوست با جسمی نهان • حلول واتحاددن منزه اولان ذات مقدس بلا کیت
وکیفیت برجسمه من حیث لا یشعر • اندن او نوری نهانی متصل اولورکه تاش آزارند وبینند امتحان • تاکه اول جهله وغفله انبیا واولیایه
آزار ودل ایدهلر • وامتحان الهی کوره لر • حاصل کلام جهلاء بدکاملر • اجسام اصفیاده اولان ستر خفی • وکنز مخفی یی ادراک ایدهمیوب
وضیر یاکلری امتحان اولدوغن بلمیوب فعل ناهموارلری سبب خلود فی النار اولدی • واتصالدن مراد اکی شینک بربرینه لصوق
واتصالی قبیلندن اولمایوب بلکه لا موجود سوی الله • وبروفق اذا تم الفقر فهو الله • فقر ذاتیده اولان شول فنا وفنا وتحقق بقادرکه
اوصاف الهیه ایله متصف • ومظهر اسماء کلیهٔ ربانیه اولان فانی فی اللهک ذاتی • پوستک غیری برمغز • وماورای عقل ده بر نور محض در
نته کیم سلطان ولد قدس الله روحه • انتهانامه نام منظومه سنده بو مرتبهٔ سنیه یه اشارت ایتمشلردر • نظم • همچنین سالک چو آخر در سلوک
کرد و از داد خدا ایک ارملوک • عاقبت کردد منزه چون خدا • خود بخود قایم بود بی پیشوا • ستر یزدان درج شد اندر بشر
سخت پنهان همچو در آتش شرر • می نکنجد در عبارت وصف او • لیک یابی از عبارت بوی تو • ایدی حقیقت حالدن غافل
ومردان خدایه زخم اوران جاهلار بی خبر کازار این آزار اوست • خبرلری یوقدرکه انبیا واولیایه آزار حقی آزاردر • یعنی من آذانی
فقد آذی الله • ومن اهان لی ولیا فقد بارزنی بالمحاربه • حدیث شریفی موجبنجه انبیا واولیانک اذا وجفاسی حقه اهانت اولور •
اکا بناءً که آب این خم متصل با آب جوست • بو خمک آبی جویه متصل در • یعنی برفحوای فاذا سویته ونفخت فیه من روحی خم جسد ولیده
آب روح روان نفخ روح ایلیین دریای حقیقت • وبحر احدیته متصل غیر منفصل در • نظم • چنان پنهانی ای ماه دل افروز
که شان دیکری داری تو هر روز • کهر ریزست نورت در همه جا • تو بی جایی ونورت در همه جا • دقیقه • پس حضرت حق وفیاض مطلق
بی حلول وانفصال • جسم نور ارتسام انبیاء عظام واولیاء کرامه تعلق ایله اولان اتصالی مجرد کفره وفجره انلاری آزار • واول سبب ایله
کندولر دخی عذاب ناره کرفتار اولمق ایچونمیدر • دیو سؤال ایدنلره حل اشکال بودرکه • ایله دکلدر • بلکه برمقتضای • انا ارسلناک شاهدا
ومبشرا ونذیرا • انبیاء عظامک هر بری الهامات ربانیه • وجذبات سبحانیه ایله صفات قلوب مستعدینی تقویت • وطریق مستقیمه دلالت
وصفات نفسی استیفاء شهوات • ومستلذات فانیادن نهی ایله هدایت ایچون مبعوث اولمشلردر • ولکن منهمک ظلمات نفسانیه اولان
اهل ضلالت برمصداق کریمهٔ • قالوا انا تطیرنا بکم لئن لم تنتهوا لنرجمنکم ولیمسنکم منا عذاب الیم • دعوت انبیایی استغراب واحکام لطیفه لرن
استقباح ایله سزک یمنکز بزه شوم اولدی دیو • هدایت حقدن نفرت ایدوب اکر مقاله کزدن منتهی اولمزسکز لاجرم سزه زخم رجم والیم
عذاب مولم ایدرز دیدکلرنده انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام دخی • قالوا طائرکم معکم ائن ذکرتم بل انتم قوم مسرفون کریمه سی
وفقنجه ای قوم شوم • اکر سز تذکیر وموعظه یی قبول ایدوب حقیقت حاله عالم اولایدکز • سبب شومی اولان سزک اعمال فاسده

وعقايد كاسده كز اولدوغن بيلوب • وكل انسان الزمناه طايره في عنقه طبقنجه اول فساد وضلالك شامت حال سزكله بيله اولدوغن وحقيقتده
شوم كنه ونفوس رديه كز ايدوكن فهم واذعان قلدكز • ايدى شامت بزده اولمايوب بلكه سز حقده مخالفت وطبعه موافقت ايله سز فيلدن
وزمره طاغيه‌دن سز ديو حقيقت حالى بيان بيورديلر • فلهذا كاشف الاسرار مولانا خداوندكار دخى بو بابده اولان اشكالى حل ايدوب بيورر كه
زان تعلق كرد باجسمى آله پرتو انوار ذات الهى اجسام انبيادن برجسمه اول سببدن تعلق ايلدى كه تا كه كردد جمله عالم را پناه تا كه اول جسم لطيف
جمله عالمه پناه وملتجا اوله • يعنى حاشا انبيا عظامك بعثتى سبب عذاب اولمايوب بلكه عالميانه رحمت اولوب وابتغوا اليه الوسيلة فحواى كريمى اوزره
خلق جهان انبياء عظامى حقه وسيله دوزوب قول وفعلده اثر شرايعلرينه اقتدا ايله • دركات بعد وخذلاندن خروج • ودرجات شهود وايقانه
عروج ايچون مبعوثلردر • ولكن ارباب ضلالت سمت مخالفه كتمكله مستحق عقوبت اولمشلردر • بو تقديرجه جهانيانك بعضنه هدايت وبعضنه ضلالت
قسمت اولنمشدر • پس انبيا عليهم السلام جمله عالميانه نه جهتدن ملتجا وپناه اولورلر ديو سؤال اولنورسه • الله اعلم ورسوله بونك توجيهى بودر كه
انبيا عظامدن هر قنغيسى بر قومك دعوتنه مبعوث اولالر • بعث اولندقلرى قومك كبار وصغاردن توحيد حقه على السويه دعوت ايدوب جمله يه
پناه ايكن جهلا اول ملتجانك التجاسنى رد ايدوب كندو كندويى طرد اتمش اولورلر • وبر وجه وجيه دخى بودر كه • انوار تجليات الهيه • مراياى قلوب
انبيا واوليا ده جلوه كر اولماغله • مظهر كامل اسماء كليه جماليه وجلاليه • ومجلاى صفات متقابله ربانيه اولمشلردر • وساير ناس اسماء جزويه
وياخود اسماء جلاليه يه مظهر دوشمشلردر • فاذا كان كذلك مظاهر اسماء جزئيه اولانلر • مظاهر اسماء كليه اولان وجود انبيايه نظر ايتدكلرنده
مانند مرآت اكر حسنات واكر سيئات • هر بر كس كندو وجه استعداده منتقش اولان كمالاتى پرتوين مشاهده اتمش اولوب بو تقديرجه من حيث الحقيقه
انبيا واوليا جمله جهانيانه ملتجا اولورلار • ايدى نيم نور ديدم احوال مزبوره يي فهم ايتدكه شبهه وخاطره دن برى اول كه اشقيا واشرارانك
انبيا واوليايه ايتدكلرى آينه ده كوردكلرى شخصى آزار ايتدكلرينه مشابه اولوب كندو نفس وجانلرين آزرده اتمش اولورلر • ومضرتى كندولره
راجع اولوب كس نيابد بر دل ايشان ظفر منكر ومنافقلردن هيچ كس انبيا واوليا قلبنه ظفر بولمز بر صدف آيد ضرر نى بر كهر ضرر صدفه كلور
كوهره ضرر اصابت ايتمز يعنى جسمده مندرج اولان دريكتاى روح قدسى يه ضرر واصل اولمز نته كيم ديمشلردر نظم چو كرد دل بت هستى بريزد
وجود او برد وحق نميرد • نماند زنده جاويد آن كس • كه جز يكى نه بيند در جهان كس • پس اى روح روانم سن دخى فلاح استر ايسك انين
الطاعة وضع جبين سكنت ايدوب تا كه جسم ولى را بنده باش تا كه جسم دلى يه بنده اول • انلرك كوكلندن استه حقه يول
تا شوى با روح صالح خواجه تاش تا كه روح صالح ايله خواجه تاش • اولاسن تحقيق بيل مسرور باش • نته كيم شيخ عطار بيورر لر نظم
چو پاك آيد پليدى هم شود پاك • نماند باز رنج آب با خاك • تو روح الله باش وهمچو عيسى • شوى مانند او در ذات يكتا
پس كاشف الاسرار مولانا خداوندكار • بو قدر رحمه بايندن صكره كيرو قصه صالحه تحريك زبان نثار دستان ايدوب بيوررلر كه گفت صالح چونكه كرديد اين حسد
صالح عليه السلام قوم ثموده ايتدى چونكه بو حسدى ايدوب عقر ناقه يه جرأت ايتدكوز تحقيق بيلكوز كه بعد سه روز از خدا نقمت رسد
اوچ كوندن صكره حق سبحانه وتعالادن سزه غضب ونقمت وعذاب عقوبت اصابت ايده • والحاصل بعد سه روز دگر از جان ستان
اوچ كوندن صكره ينه جان وجان ستان اولان خالق الانس والجان • ومحيى ومميت جهانيان جانبندن آفتى آيد كه دارد سه نشان
برآفت كلور كه اوچ نشان طوتر شلا رنگ روى جملتان گردد دگر رنگ رنگ مختلف اندر نظر سزك جمله كزك رنگ رويى متغير اولور
نظرده الوان مختلفه نمايان اولوب بربركزى كوره‌سز وجوه‌كز لوندن لونه متبدل اولدوغن رأى العين كوررسز • وهر برلون بركونده متبدل
اولوب روز اول روتان چون زعفران روز اولده سزك يوزكز زعفران كبى زرد اولور در دوم رو سرخ همچون ارغوان يوم ثانى ده
يوزكز ارغوان كبى سرخ اولور در سوم گردد همه روها سياه يوم ثالثده عامه وجوه سياه اولور بعد از آن اندر رسد قهر اله
اندن صكره درعقب قهر الهى ايرشور گر نشان خواهيد از من زين وعيد اكر بندن بو غضب ووعيدن نشان استرسكز • بو امارتلر كه ديدم
جمله سى واقع اولاجقدر • وعذابدن خلاصه بر مدد وچاره وار ميدر ديرسكز • نشان معالجه دخى بودر كه همان طوروب افغان وخيزان
كره ناقه بسوى كه دويد جانب كوهه كره ناقه يه دوان اولكز زيرا گر توانيدش گرفتن چاره هست اكر كره ناقه يى اخذه قادر اولوركز
عذابدن خلاصه چاره واردر ورنه خود مرغ اميد از دام جست والا مرغ اميد دامدن صچرادى • يعنى شتر بچه در ميان اولمزسه خلاصه درمان
اولمايوب استيلاى عذاب درمدنه عقاب مقرر اولور ديدكده نظم ولكن چون شنيدند اين از جمله تنك • مرد ويدند از پى اشتر چو سنك
طلبنجه بر دفق وصيت صالح سنك شكارى كبى كره ناقه نك اردنه دوشوب جانب كوهه شتاب قيلديلر • ولكن باراده الله المجيد
كس نتانستند آن كره رسيد هيچ كس اول كره يه ايرشمكه قادر وسعى وكوششلرى مفيد اولمايوب رفت در كهسارها شد نا پديد
جبال راسيات الجنه كتدى نا پديد اولدى • اى برادر مكرم مولانا خداوندكار • بو بندن مقدم اولان ابيات شريفه ده • روحى صالحين
وجسمى ناقه يه تشبيه ايتمكله • بو محلده دخى شتر بچه يى روحه • وكوهه فرار ايتدوكنى بر فحواى ان الابرار لفى عليين • ارواح طيبه حضيض تنگ
طراده اوج رفيع عليينه جولان ايتدوكنه تمثيل ايدوب بيورر كه همچو روح پاك كو از تنگ تن مى گريزد جانب رب المنن
كره ناقه نك كوه بلنده فرارى شول اول روح پاك كبيدر كه قالب عارضدن جست وچالاك • ذو العطا ورب المنن اللهك جانبنه قاچوب
ففروا الى الله فحواسيله اوچار • تا مقناه تحتانيه ايله كو ازتنگ دخى اوله مناسبدر • الحاصل ارواح انبيا واوليا • اعلاى عليينه اوچوب

وارواح اشقيا بر وفق ان الفجار لفى سجين • دركات اسفل سافلين ده قالوب قربات انبيا ومدانات اوليا اولان مقامات عاليه يه
ارتقادن محروم اوله قلرى كبى • قوم ثمود دخى شتر بچه يه ايرشمكه قادر اولمامغله گفت ديديدان قضا مبرم شده است صالح عليه السلام ايتدى اى قوم
شوم كوردكزمى اول قضا مبرم اولمشدر • وتيغ قدر صورت اميد را كردن زده است صورت اميد ولمحه امنيه نك بوينن اورمشدر • آه اى مستمع
باجان ودل بونده دخى قصه دن حصه بودر كه حقيقت حالدن غفلت ايله بعض جهله اولياء اللهدن برينك خاطر شريفنى آزرده قلسه چاره بودر كه
كندو سنه موت اصابت ايتمدن اول ولى كامل كه روح قدسيسى في مقعد صدق عند مليك مقتدر • آشيانه جولان ايتمدن حيات عاريه سنك
وجودين فرصت وغنيمت بيلوب بعد خذلاندن نجات بولمغيچون اول مرد خدانك كحل غبار اقدامين چشم جانه چكوب صدق وخلوص وافتقار
وتضرع وزارى بسيار • وهزار وهزار اعتذار وجرم ومعصيتنه اعتراف واقرار ايله تقصيرانك عفوين تمنى ايدوب كوكلنه كيره كه جهد بى شمار ايليه
يوخسه بعد انقضاء الاجل اخذ عفو باتدن خلاصه مجال محالدر • فلهذا مولانا خداوندكار بو معنايه اشعار ايدوب بيورر كه اى مستمعين اخبار
كره ناقه چه باشد خاطرش كره ناقه من حيث التأويل نه اولور بيلورسز • صالح عليه السلامك خاطر شريف فيض مآثريدر كه بجا آريد ز احسان وبرش
كه انك خاطر عاطرينى بر واحسان • وبونه اقرار وايمان ايلمك جهتندن يرينه كتوره‌كوز • ضمير غايبلر اكرچه على وفق الظاهر صالح عليه السلامه راجعدر
ولكن بحسب الوراثة الكماليه صالح وقت اولان هر انسان كامل ومرشد مكملك عنايت خاطرينه تنبيه واشارتدر الحاصل گر بجا آيد دلش رستيد از آن
اكر اول مقبول دركاهك كوكلى يرينه كله بلا شك وريب اول سخط الهيدن خلاص اوله‌يكز • ودركات اسفل طبيعتدن نجات بوله‌كوز •
ورنه نوميديد وساعد را كزان يوخسه خلاص ونجاتدن يأس وحرمان ايله ساعدكزان اولورسز • آه اى مستمع آكاه وسالك راه • بر فحواى
قد جاءكم بينة من ربكم • حضرت موجد المكونات ارسال رسل وانزال كتب واظهار معجزات ايله وحدانيتنى بيان • وعبادات قالبيه وقلبيه ايله
فرمان ايتمكله معجزة للعوام سنگ خارادن ناقه عشرا پيدا ايتدوكى كبى حجاره قلب صنوبريدن دخى بطريق تطبيق الآفاق على الانفس ناقه عشراء
سر اظهار • وسحاب مآء تجلياتدن آب محبت سرسرى امطار وادرار ايليوب حامل امانت معرفت اولان ناقه مجذوبه سرى دخى رياض قدسدن
ثمرات مكاشفات • وحياض انسدن آب زلال حيات بخش مشاهدات تناول ايلدكده بلده قالبده ساكن اولان حواس وقوايه لبن خالص دارد آثار
غيبيه اعطا قلمغله لاجرم لوازم رعايتى مهماتدن • ومراسم صيانتى واجباتدن اولوب بواعث انقطاع مواصلات حقيقت اولان محاكات شريعت
ومعارضات طريقت ايله ناقه سره اساءت قصد اولنميه ديو انواع تنبيهات اكيده اولنمشكن • نفس اماره رفقاسى اولان اشقياء قواى طبيعيه
معاونتيله ناقه سره سوء قصد ايدوب تير معاملات جهالت ايله مجروح ايتدكلرنكچون عند اعدام الحكمه درد بى درمان جهل وكفرانه مبتلا اولديلر
ونفوس باغيه نك ماه وش اولان وجه اطاعتى نور آفتاب هدايتدن دور ملكه قيود طبيعتله تقيد • ومرتبه انسانيه‌دن متبعد اولوب علامات خسوفدن
اوچ حالت مشاهده ايلدى • يعنى مرتبه اولى ده صورت نفسى اصفر • ومرتبه ثانيه ده قلب صنوبرى يه شرر بى نور كبى احمر كوروب مرتبه ثالثه ده
بر فحواى ختم الله على قلوبهم كمال رين ايله مختوم • وظلمات غين كفر ايله مسود الوجه اولدى • ودر حال عذاب فراقه منكوس اولوب شهوات دنيويه دن
هر برنيك تعلق بعد الاجتماع صاعقه قهر الهى اولماغله بر وفق كريمه فاصبحوا في دارهم جاثمين اسفل سافلين طبيعت ودركات سجين غوايتده
تا كين خالدين اولديلر نظم زهى مانده چنين مغرور وغافل • چه خواهى كرد اين جا كاه حاصل • تنت در چار رنج جاهلى باز
دلت در عين جهل وكاهلى باز آه اى دردمند بى چاره وسرگشته وآواره عجبا حقيقت انسانيه نه ايدوكن بلدكمى • ونور عشق الهى ايله
جانكى منور ايتدكمى • ايدى غفلت ايتميوب هيئه مجموعه انسانيه ده اولان آلات ومعاونات ضايع وتلف اولمزدن اول • متابعت شرع ايله ناقه
سره رعايت • وطريقته موافقت ايله فصيل سرسرى صيانت ايدوب عذاب جهل معصيتدن خلاص اولمغيچون حقدن مدد وعنايت وتوفيق
وهدايت استه الهى سيدى ومولاى سندن غير كيمم وار سندن استيوب كيمدن استيه لم نظم توشاهى وما مت بنده كانند
نهاده جمله سر بر استانند • عيان رحمت توجا وانست • همه اميد ما ن تا جاودانست • فراقت انچنانم كرد مجروح
كه توت رفته است از جسم واز روح • وصالت يكدمى بفرست جانم • كه بنمايدمى راز نهانم • پس قصه دن حصه مند اولدكسه
بقيه قصه صالحى استماع ايله كه مولانا قدس سره نه بيوررلر چون شنيدند آن وعيد منكدر • چونكه قوم ثمود بو وعيد منكدرى ايشتديلر
چشم نهادند وانرا منتظر اول عذابك وقوعنه چشم نهاده ونزولنه نظر كننده ومنتظر اولديلر • وبو حالده ايكن روز اول روى خود ديدند زرد
اول كون كندو يوزلرينى زرد كورديلر وحسرت ودرد ايله ميزدند از نا اميدى آه سرد نا اميدلكدن آه سرد اوروب ناله وافغانه باشلاديلر
سرخ شد روى همه روز دوم يوم ثانيده جمله سنك يوزلرى سرخ رنك اولدى • وخلاصه امكان قاليوب نوبت اميد وتوبه گشت گم
توبه واميد نوبتى نا پديد اولدى شد سيه روز سوم روى همه يوم ثالثده جمله سنك وجهى سياه اولدى حكم صالح راست شد بى ملحمه
بى بحث وجدال حكم صالح عليه السلام صحيح اولدى • ملحمه جنك يرينه وجنكده مقتول اولان كمسنه لرك لاشه لرى ياتدوغى موضعه • وساير وقعه عظيمه اولان
محلاره ديرلر • ولكن عرف ناسده احكام اهل نجوم • وارباب تجاربك فلان سنه ده وفلان علامت اولورسه فلان اولور ديو ايتدكلرى حكمه ديرلر
وبو تقديرجه بو معنى دخى وجه دركه حكم صالح نجوم وتجربه ايله اولمايوب بلكه وحى سبحانه والهام ربانى ايله راست اولدى ديمك اوله • والحاصل
چون همه در نا اميدى سر زدند چونكه قوم ثمود عامه يأس ونا اميدى يه باش اوردلر وبى درمان اوله برمرتبه يه وارديلر كه همچو مرغان در دو زانو آمدند
مانند طيور ايكى ديزلرى اوزرينه كلديلر • يعنى غالبا جنس طيوره برآفت اصابت ايدوب طرانه قدرتى قالمنه زمينه ديز چوكوب اجمقدن قالدغى كبى

قوم ثمودك دخی عذابدن خلاصه مجاللری اولمیوب روحلری عالم بالایه پرواز دن قالوب وزانو نشین بر زمین جسم اولوب اسفل طبیعتده مخلد ومتعد اولدیلر • وقوم ثمودك دیزلری اوزره چوكوب ظلمات سجین ده • قالدقلرینه دلیل وارسیده ردیرابیك درنبی آورد جبریل امین شرح این زانو زدن را جاثمین جبریل امین قرآن مبین ده • بو زانو اوردمغك شرحنی جاثمین عبارتیله انزال ایلدی • كما قال تع فی سورة الاعراف فاخذتهم الرجفة فاصبحوا فی دارهم جاثمین • اما ای قوم ثمود • اول جبلتده اولان عنودلره وقت اجل كلوب وپناه وملتجا اولان انبیا واولیایا منكر اولدقده تضرع ومناجات ایچون زانو نشین وسر بر زمین اولمانك نه فایده سی وار در بلكه زانوان دم زن كه تعلیمت كنند اول دده زانو زن اولكه سكا تعلیم ایلیه لر درچنین زانو زدن جمیت كنند وبوتجلین بی وقت دیز چوكمكدن سنی تخویف ایلیه لر اما نه چاره چونكه قوم ثمود صالحه اطاعت واذیت عادت ایتدیلر • امارات عذابی مشاهده قیلوب منتظر گشتند زخم قهر را قهر الهی زخمنه منتظر اولدیلر اناكوردیلر كه ناگه قهر آمد نیست كردان شهر را غضب الهی كلدی اول شهری هلاك واعدام ایلدی • حاصل كلام تمامی قصه صالح علیه السلام بودر كه • چونكه اول قوم شوم مقدماتی كوراولدغی دورت (?) قتل صالحدن بطریق المصالحه اوچ كونه دك فراغت وخانه لو خانه سنه مراجعت ایتدیلر • اول شب فرقت انجامی صدهزار ناكاملق ایله اتمام ایدوب صباح اولدغی كبی هر كس بربرینك سرا پای وجوهنه نظر ایتدكده وجه مستقبحلرین الوان مزبوره ایله متلون • مانند رنك زعفران وارغوان ومانند قیر وقطران سیه فام كوردكلری كبی دردلرینه فزع وزاری • وكریه بیقراری دوشوب جمله سی براغوردن فریاد وفغانه باشلادیلر • وصالح ع م كندویه اتباع ایدن مؤمنلری آلوب بلاد شامدن اولان فلسطینه متوجه اولدی • وقوم ثمود حیاتلرندن نا امید اولوب هر بری كفن وحنوطن بر دوش قیلدی وصحرایه چقوب دیز چوكدیلر • والزلزله زمینه پاشوب كاه آسمانه وكاه زمینه باقوب منتظر عذاب اولدیلر • چونكه وقت ضحی اولدی جانب افلاكدن قوم ثمودك كوشلرینه بر صیحه هولناك ایرشدی كه جمله سنك یوركلری پاره پاره وجكرلری ریزه ریزه اولدی • ومسعودینك اخبار الزمان نام كتابنده مسطوردر كه صیحه مزبوره نك هیبتندن بلده حجرده برفرد قالمیوب جمله سی هلاكه مصادف اولدی • والاذریجه نام بر كوترم عورت باقیه قالوب وقوع حادثه دن صكره اعضاسی صحت بولدی ولكن اول ملعونه نك دخی صالح علیه السلام عداوتی وار ایدی عجله ایله اول یاردن رحلت ایدوب وادی القرایه • واهل بلده یه احوال ثمودیانی علی التفصیل تقریر ایتدكدن صكره برایچم صو جغر بایندم مدد (?) دیوب جان ویردی • وبو دخی مرویدر كه قوم ثموددن ابو زغال نام بر رجل رشته ضلال • حرم شریفده بولنمغله زنده قالوب مادام كه حرمده ایدی دست آسیبدن مامون ایدی • چونكه بعض اقتضا ایله حرم مكه دن خروج ایتدی • اول دخی یارانی اثرینه اقتضا ایدوب چاه جحیمه دوشدی • ویانده دالتونندن او زلمش بر بوینوز وار ایدی مذكوری اول قرن ذهبی ایله دفن ایتدیلر • روایت اولنور كه حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله غزوه تبوكدن عودت بیوردوب اول محله كلدكده • ابو زغالك قبری بودر دیو اصحاب كرامه كوستردب وكیفیت دفنندن خبر ویردی پس ابو زغالك قبرینی اچوب اول زردن ساخته اولان شاخی عینی ایله بولوب حفر قبردن اخراج ایتدیلر وبالجمله قوم ثمود هلاك اولدقدن صكره صالح علیه السلام ضمیر منیرلرنده تمنای وطن مألوف مضمر اولماغله بعد الاستخاره بلده ثمودیانه عزیمت ایدوب خراب اندر خراب ومسكن بوم وغراب بولدی • وقومنك حالنه تاسف ایله ارواح ثمودیان ایله مخاطبات ایدوب فلسطینه عودت وبعد زمان اندن دخی نهضت ومكه مكرمه یه عزیمت قیلوب انده اقامت اوزره ایكن دار فانیدن سرای باقی یه رحلت بیوردی • سبحان من تقدس ذاته عن مصادفة الفناء والزوال • وكل ما سواه یتغیر ویتبدل من حال الی حال • وعمر شریف صالح علیه السلام بروایت صحیحه مرقات سنیندن ایكی یوز التی بش قدمه یه ارتقا ایدوب • فن مباركلری حرم شریفده دار الندوه ده • ویاخود ركن ایله مقام بیننده در دیمشلر • پس مولانا خداوندكار قدس سره دخی كمال فصاحت وبلاغت وغایت لطافتله صالح علیه السلامك قومیله واقع اولان مخاطباتنی حكایت ایدوب بیورورلر كه صالح از خلوت بسوی شهر رفت صالح ع م خلوتدن چقوب وطن مألوفلری اولان جانبه توجه كتدی ونظر ایتدكده شهر دید اندر میان دود ونفت شهری اثر غضب الهی اولان دود ونفت ایچنده كوردی ودیده بصیرتیله احوال ناكلیني مشاهده بیوردقده ناله از اجزای ایشان می شنید انلارك اجزاسندن ناله وحنین ایشیتدی • ولكن اول زركه تماشا كه نوحه پیدا نوحه كویان ناپدید نوحه پیدا ونوحه كویان ناپدید ونا پیدا صالح علیه السلام زاستخوانهاشان شنید او ناله ها ثمودیانك استخوانلرندن ناله لر ایشیتدی برمرتبه فریاد وانین ایله كریه وزاری ایدرلر كه اشك خون از جانشان چون ژاله ها انلرك جانلرندن تقاطر ایدن اشك چشم ژاله لره بكزر یعنی ثمودیانك دیده جانلرندن ریزان اشك خونی فشان ژاله لر كبی قطره قطره پریشان دجله لر كبی روان اولمش كوردی • حاصل كلام صالح علیه السلام قومنك ارواحی تسلیه اولدغی صور برزخیه لرین بو حال ایله مشاهده • وبیراغده اولان دركه لرین معاینه قیلوب چونكه صالح این بشنید وكریه ساز كرد صالح علیه السلام اجزای ثمودیانی بو ناله وافغانی ایشتدی اول دخی كریه سازی یه آغاز قیلدی • ودریای شفقتی خروشه كلوب اجلی قومه كمال تأسفندن نوحه بر نوحه كران آغاز كرد نوحه ایدیجیلرك اوزرینه نوحه یه باشلادی وحیف ودریغ ایله كفت ای قومی بباطل زیسته ایتدی ای باطل ایله دیریش جماعت واز شمایش پیش حق بكریسته بن دخی سزدن اوتوری حضور حقده اغلاشم وسزدن نیچه جفا وستم كورمشم در بیوردی • معلوم اولا كه صالح قومنه بعد الهلاك خطاب ایلدوكی اكر سعید واكر شقی • روح انسان بعد الموت معدوم وفانی اولمیوب بلكه عالم برزخده الی یوم القیام صور اعمال مكتسبه ایله موجود اولدقلرینه اشارتدر • نته كیم فخر عالم صلی الله علیه وسلم • یوم بدرده كشته اولان لاشه لره خطاب ایدوب ای متمردلر حق سبحانه وتعالی بكا ایلدوكی مواعیدی حق وصادق بولدم پس سز دخی وعید الهی یی صادق بولدكزمی بیوردقده • وعمر بن الخطاب رضی الله عنه قتلایه اولان خطاب رسولدن سؤال ایتدكده یا عمر اول قتلی بنم كلامم سزدن زیاده اشیدیجیلردر • فاما جوابه اقتدارلری یوقدر بیوردی • نته كیم امام محمد غزالی كتاب الاربعینك اخرنده ذكر ایدوب

بو بابده تحقیق ایدر كه • واعلم ان من قال ان الموت معناه العدم فهو محجوب عن حضیض التقلید بقاع الاستبصار جمیعا • اما حرمانه عن ذروة الاستبصار فلا یدرك مالم یستبصر • واما حرمانه عن التقلید فمعرفة تلاوة الآیات والاخبار كما قال تعالی ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء عند ربهم یرزقون فرحین بما آتاهم الله من فضله • هذا فی السعداء • واما الاشقیاء فقد ناداهم رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدر لما قتلوا فكان یقول یا فلان یذكر واحدا واحدا من صنادیدهم • فقد وجدت ما وعد ربی حقا فهل وجدتم ما وعد ربكم حقا فقیل یا رسول الله اتنادیهم وهم اموات • فقال والذی نفسی بیده انهم لاسمع لكلامی منهم لكنهم لا یقدرون علی الجواب وبالجمله ارواح موتانك بقاسنه • وبو عالمده جاری اولان احواله شعورینه دلالت ایدر اخبار وآثار بسیاردر بز ذكر وصدده كلم • اعنی صالح نبی قومیچون كریان اولوب كندو كندویه ایتدی ای صالح حق بكفته صبر كن بر جورشان • پندشان ده بس كه بندوز رشان (?) حق سبحانه وتعالی بكا اول قومك جورینه صبر وتحمل ایت وپند ونصیحت ویر زیرا انلارك دورندن چوق زمان قالمیوب كاسه عمرلری طولمش وقت اجلری كلمشدر بیورمشدر من بگفته پند شد بند از جفا بن اول عهد سابقده حق تعالی یه دیمشدم كه الهی بنم وعظ ونصیحتم جفادن بند اولدی • یعنی قوم ثمودك انكار وعداوت وجفا واذیتلری انهار قلبمدن عین لسانه جریان ایدن آب زلال نصایحك مجارینی سد ایتدی • زیرا الهی سندی ومولای سنك معلومكدر كه شیر پند از مهر جوشد وز صفا الیان خالصه نصیحت پستان صفا ومحبتدن تفجر ایدر • اما نه فایده ای قومم پند یده سزك دهان قابلیات واذان استعدادكز شیر شیرین نصیحتمدن ذوق ولذت طویمیوب بس كه كردید از جفا بر جای من بنم پندم برینه جفا بسیار اتدكز اجلدن شیر پند افسرده در ركهای من شیر پندیم عروقمده افسرده اولدی • یعنی امر نصیحتكزده كرمی عروق محبتدن چكان اولان شیر صاف موعظه برودت جفادن افسرده وخاطر بالم عدم اطاعتكزدن آزرده اولدی • فاما حق جل وعلی بنی تسلیت ایدوب حق مرا گفت ترا لطفی دهم حق بكا دیمش ایدی كه یا صالح سكا بر لطف عظیم ویرورم • وحزن والم حكمیه كه بر سران زخمها مرهم نهم اول جراحات وزخملرك باشی اوزرینه مرهم قورم بیوردب الحمد لله تعالی صاف كرده حق دلم را چون سما حق جل وعلا بنم مرآت قلبم اسمان وش صاف ومجلی ایلمشدر رو فته از خاطرم جور شما سزك جور وجفاكز خاشاكنی خاطرمدن جاروب صبر ایله سوپوروب كدورات اذیتكزی محو وازاله بیورمشدر • ایواه وحسرتا ای قوم در نصیحت من شده باردگر كرارا ومرارا بن سزه سمت نصیحتده اولمشم در • ومرحمت وشفقت یوزندن هر بر كره كفته امثال سخنها چون شكر شهد وشكر كبی امثال واقوال دیمشم در • مثلا اول امثال لذیذه واقوال نافعه شیر تازه از شكر انگیخته شكردن ظاهر اولمش شیر تازه در شیر وشهدی با سخن آمیخته بر نوع شیر ونشكره سوز ایله امتزاج ویرلمش ایدی • حاصل كلام هر كلمات پر نكاتم شهد وشیر ایله مختلط اولمش • وكویا كه اول شیر دخی شكردن حصوله كلمش ایدی ولكن چه فایده حیف ودریغ كه در شما چون زهر گشته آن سخن دهان سمع بی تمیزكزده • اول كلام شیرین زهر كبی تلخ اولمش ایدی زانكه زهرستان بدیت از بیخ وبن زیرا كه سز فی الاصل زهرستان ایدیكز • یعنی عقرب طبیعت وافعی صفت اولماغله • بنم سحاب شفقتمدن دهان كوشكزه تقاطر ایدن آب نیسان نصیحتم فی الحال انسان هوشكزده زهر هلاهل اولوب جوف اصدافه داخل اولان قطره نیسان كبی در گران بها اولمزدی • ایمدی سزك عدم قابلیت وانبیا واولیایه انكار وعداوتكز ازلده قسمت اولنه دغی تقرر اولدیغنه بن سزك ایچون چون شوم غمگین كم غم شد نیجه غمگین اولاین كه غم سزكون اولدی وبالجمله غم شما بود دید ای قوم حرون عین غم خود سزك وجودكز ایدی • ای قوم سركش پس غمك ازاله سنه بن ایچون غمكش اولورم هیچ كس بر مرگ غم نوحه كند هیچكس حزن وغمك موت وفناسی اوزرینه نوحه ایدرمی • ویاخود مثلا ریش سر چون شد كسی مو بر كند چونكه باشك جراحتی كیدوب صحت بوله برهنه باشدن قیل قوپاررمی قوپارمز • زیرا باشده قیل قوپارمق باشده اولان كلی كیدرمك ایچوندر پس چونكه صحت بوله قیل قوپارمزلر همچنان قوم ثمود دخی باش جراحاتنده اولان موی كنده كبی ایدی • چونكه ازاله اولوب جراحات قالمیه انلر ایچون موكن ونوحه كن اولمق مناسب اولمز دیوب صالح علیه السلام رو بخود كرد وبكفت ای نوحه گر كندویه توجه ایدوب ایتدی ای نوحه گر عجب در كه نوحه ات را می نیرزند آن نفر اول نفرسنك نوحه كه دكمزلر كژ مخوان ای راست خواننده مبین ای قرآن مبینی راست اوقیوب معنای شریفنه اذعان ایدن اخوان غلط اوقومه • فهم درست واذعان پاك صاحبی اول كیم • قومی هلاكی ایچون تأسفه تعجب ایدن انجق صالح نبی اولمایوب بلكه شعیب ع م دخی • فاخذتهم الرجفة فاصبحوا فی دارهم جاثمین نحو اسنجه مبادی صیحه دن اولان رجفه وزلزله واصحاب ایكه یی هلاك ایتدكده شعیب ع م دخی انلارك قهرینه متاسف اولمشیكن استغفار ایدوب بر وفق كیف آسی علی قوم ظالمین بن قوم ظالمین اوزرینه نیجه محزون اولاین دیو تاسفدن اعتذار ایلدی • آسی دردنجی بابدن نفس متكلم وحده در كه آسی غمگین معناسنه در • وآیت كریمه ده قوم كافرین واقع اولمشدر ولكن مولانا خداوندكار اقتباس بالمعنی بیوردقلری مصراع ثانیده ظالمین ایراد ایلدوكی بمعنی كافرین در • زیرا آیات قرآنیه ده واقع اولان قید ظالمین اكثر محلده كافرین ایله تفسیر اولنوب جمله دن بری الا لعنة الله علی الظالمین كریمه سنده علی الكافرین معناسی ویرلمشدر واصحاب ایكه حین شراده كیل كبیر • وحین بیعده كیل صغیر استعمال ایدوب هم كافر وهم ظالم اولدیلر پس كفر ایله ظالم النفس • واحتكار وتطفیف ایله ظالم الغیره اولماغله شانلرینه ویل للمطففین قول كریمی ایله خبر ویرلمشدر • پس هر كافر لاجرم ظالم النفس والغیره در • اما هر ظالم الغیره ولنفسه كافر اولمایوب بین الظلم والكفر عموم وخصوص اعتبار اولنمشدر • ومولانا خداوندكار كافرین یرینه ظالمین ایراد ایلدیكه سایر ظلمه نك دخی قهر وهلاكی ایچون تأسف اولنمامغی اشعار بیورمشدر • وقوم شعیب دخی قوم ثمود كبی رجفه دن هلاك اولماغله تأسفدن اعتذارده صالحه مناسبت تامه سی اولدوغیچون بر مصداق • لا نفرق بین احد من رسله قول شعیبی حكایت اولنان آیتی قصه صالح خلالنده كتورمشدر • علی الخصوص بو آیت كریمه دخی

سركون

سورهٔ اعرافده حضرات نوح وهود وابراهیم ولوط علیهم السلامک قصه لرندن صکره واقع اولوب ایراده مناسب دوشمشدر کما قال
ان الذین کذبوا شعیبا کانوا هم الخاسرین فتولی عنهم وقال یا قوم لقد ابلغتکم رسالات ربی ونصحت لکم فکیف آسی علی قوم کافرین
یعنی شول اشرار که شعیب نبی علیه السلامی تکذیب ایتدیلر من حیث الدین والدنیا خسران وحرمانه مبتلا اولمق همان انلره مخصوص اولوب فوز وفلاح
شعیب ایله اهل ایمانه احسان اولندی • پس شعیب م اول قوم ضلالت فرجامدن اعراض ایدوب بعد وقوع العذاب انلارک کفرلری جهتنده هلاک
وعقابنه کمال تأسفدن خطاب ایتدی که • ای بنم قومم بن سزه ربمک رسالاتنی تبلیغ ایدوب واقرار ویاخود انکار کزدن بکا نسنه عاید اولمز
بلکه بر مقتضای • ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان اسأتم فلها • اگر ایمان واحسانک منافعی واگر اساءت وکفرانک مضراتی نفسکزه راجعدریو •
بالحال مرحمتمدن سزه وعظ ونصیحتلر ایلدم چونکه قبول ایتمیوب عصیانه گتدکز وشیطانه تبعیت ایله گرفتار عذاب نیران وسزاوار نکال وبعد و
خذلان اولدیکز • وهرنه که ایتدکز ایسه کندو نفسکزه ایتدکز • پس ظالم النفس قوم کافرین اوزرینه بن نه حال ایله غمگین اولورم علی الخصوص سماوات
وارض ومافیهن بر فحوای • له ما فی السموات وما فی الارض • حق سبحانه وتعالانک مخلوق ومملوکی • وقبضهٔ قدرتنده مقهور ومغلوبی اولوب
بر وفق کریمهٔ • یفعل الله ما یشاء ویحکم ما یرید • جمیع احکام وآثار اول قادر وجبار • وفاعل مختارک ارادت شامله وحکمت کامله سندن صدور ایدوکی
عین الیقین شهودم • وحق الیقین معلومم اولمشدر • ابدی بن بعد نه نفی وفقد اوزرینه متأسف • ونه کون وجوددن متأثر اولورم بیوردی
پس صالح علیه السلام دخی • بو مفهومده نیچه کلمات بدیعة النکات سویلیوب مناجاتده ایکن باز اندر چشم ودل او گریه یافت گیردا اول ذات
کریم الخصال چشم ودلنده گریه وناله بولدی • ورقت غلبه ایدوب اغلامغه باشلادی اما بر عجب ناله که رحمتی بی علتی در روی بتافت
صالح علیه السلامده هیچ علت وسبب سز بر نور رحمت یلدرادی یعنی سبب الاسباب اولان پادشاه وهابک بی علت اولان آفتاب محبت
ونور عالمتاب رحمتی مرآت قلبنده اشراق ایدوب مقتضای محبت ناله وگریه اولمغله صالح علیه السلام دخی لذات انس ووصلتدن
قطره می بارید وحیران گشته بود • اغلایوب قطرهٔ سرشک یاغدررایدی • وسطوات تجلیدن حیران وشراب جذباتدن سکران اولمش ایدی
وبو نقاط ایدن اشک دم آلود • قطرهٔ بی علت از دریای جود • دریای جود ومحبتدن تموج ایلمش بر قطرهٔ بی علت ایدی • آه ای مبتلای دردبیقرار
حالا وقوعه گلن گریه وزاری مقدما اولان ناله کبی دگلدر • بو کا عشق ومحبت ناشی ووجد وحالت اغلایشی دیرلر بوکا علت وسبب اولمز
بو بر دریای بی نهایه درکه اچنه دوشنلرک نام ونشانی بولنماز • وبو درده دردن غیری درمان اولماز • ولکن عقل تمییز بر شیئی سببدن بهره حال
گریه وناله یی علتدن بلمکله گریه نک سببنی سؤال ایدوب • عقل او میگفت کین گریه زچیست • صالح علیه السلامک عقلی ایتدی که ای صالح
بو زاری وگریه ندر • بر چنان افسوسیان شاید گریست • انجلین فسوس واستهزا ایدیجیلره اغلامق لایق میدر • بر چه میگریی بگو بر فعلشان سویله
ای صالح نه نک اوزرینه اغلارسن انلارک فعل قبیحلری اوزرینه می اغلارسن • بر سپاه کینهٔ بدفعلشان • انلرک بدروش وبدکردار اولان
کینه سی عسکری اوزرینه می اغلارسن • بر دل تاریک پر زنگارشان • انلارک مظلم ومکدر اولان قلبلری اوزرینه می اغلرسن • بر زبان زهر همچون مارشان
انلارک مار کبی زهر هلاهل اولان زبانلری اوزرینه می اغلارسن • بر دم ودندان سگسارانه شان • سگ رایت باشلو خنزیر دشلو غول
یوزلو کچی صقاللو فیل قولاقلو یوزلری صارو • وگوده لری چوبیت زنگنده بر مخلوق قدر که قالون جزیره سنده اولورلار • وسگ کلبلو خویلو
معناسنده دخی استعمال اولنور • پس محصول بیت بودر که عقل ایتدی ای صالح سگ رکبی غول یوزلو وخنزیر دشلو • وایت خویلو قومکه می اغلارسن
بردهان وچشم کژدم خانه شان • انلارک عقرب خانه سی اولان دهان وچشمی اوزرینه می اغلارسن • بر ستیز وتسخر وافسوسشان • انلارک طعن
وعنادی • واستهزا وتسخری اوزرینه می اغلارسن الحاصل ای صالح قوم ثمود تعداد اولنان صفات خبیثه ایله موصوف بر بلوک عنود ومردود لرایدی
ایله اوله گریه وناله انلار ایچون ایسه انلار ناله یه دگمز • واو مقوله اشقیانک هلاکی محل گریه اولمایوب بلکه فقطع دابر القوم الذین ظلموا والحمد لله
رب العالمین • فحوای کریمه سی اوزره • شکر کن چون کرد حق محبوسشان • شکر ایله چونکه حق جل وعلا اول قومی عذابی زندانده حبس ایتدی وصفات
خبیثه بر زحیه لرین دیدهٔ یقینکه گوستردی • ای صالح معلوم شریفکدرکه دستشان کژ پایشان کژ چشم کژ • انلارک دست وپا وچشملری کژ در
زیرا اشک دامن ارشاده تشبث ایتمیوب دامن شیطانی طوتدیلر • وطریق هدایته گیتمیوب راه ضلالته گیتدیلر • وسنک حقکده تعلق نهانی سن
گورمیوب ماهذا الا بشر مثلنا • دیو کژ نظر اولدیلر • پس بو مقوله سقیم وسزاوار جحیم اولان لئیملرک • مهرشان کژ صلحشان کژ خشم کژ
صلح ومحبت وخشم وعداوتلری کژدر • اولا محبتلری اولان سفاهت بودرکه حقه وسکا محبت ایتمیوب دنیاء دنیه وشهوات جسمانیه یه
محبت ایتدیلر • وصلحلری کژ اولدوغی بودرکه نفسلرینی روحلرینه تابع قیلوب دنیادن مقدار کفایه یه قناعت • وحواس وقواسنی
عبادات بدنیه ومجاهدات قالبیه وقلبیه ده استعمال ایتمک اوزره صلح ایده جک ایکن • روحلرینی نفسلری الندهٔ اسیر ایدوب اوامر حقه
مخالفات ایله سقیم الصلح اولدیلر • وکژ خشم اولدقلری بودرکه خشم وقهری عدم موافقت ایله نفس وشیطانه ایده جک ایکن قهر وعداوتی
انبیا واولیایه • وسعادت اخرویه دن حرمان ایله جانلرینه غدر ایدوب درکات نارده قالدیلر • وز پی تقلید وزرایات نقل • اول جاهل
وغافل • وبی فهم ولا یعقلر مجرد تقلید جهتندن نقب آیات نقل ایتدکلرندن اوتوری دیدهٔ جانلری شاهد حقیقتدن نابینا اولوب
پانهاده بر جمال پیر عقل • پیر عقلک جمال پاکی اوزرینه ایاق قویمشلردر معلوم اولا که تقلیدک تعریفی دلیلده نظر وتأمل سز
اونک اقوال وافعالنی مانند قلاده رقبه سنه متابعتکرینه الزام • والکا گوره عمله اهتمام ایتمکدر • کما قیل التقلید عبارة عن اتباع الانسان غیره

فیما یقول ویفعل معتقدا للحقیقة من غیر نظر وتأمل فی الدلیل کان هذا المتبع جعل قول الغیر وفعله قلادة فی عنقه من غیر مطالبة دلیل خلاصهٔ کلام
واذا قیل لهم اتبعوا ما انزل الله قالوا بل نتبع ما الفینا علیه آباءنا • فحوای کریمه سی اوزره هر بار که انبیا ورسل علیهم السلام بو زینه سیرت اولان ارباب
تقلید بی بصیرتلری طریق قویم تحقیقه دعوت ایتدکجه • حقیقت حالدن غافل وسعادت ازلیه دن محروم اولان جاهللر • دعوت انبیایی عدم قبول ایله
جناب ضلالته گیتدیلر • وبر فحوای • اولو کان آباؤهم لا یعقلون شیئا ولا یهتدون • اول تقلید ایتدکلری آبا واجدادی حقیقت حاله عارف وسر حاله
واقف اولمامشلر ایکن • بز آبا واسلافمز اثرینه تابع اولورز دیوب • وبر وفق • انا وجدنا علیه آباءنا وانا علی آثارهم لمقتدون • بز پدرلرمزی
نه دینده ونه مذهبده بولدق ایسه • انلارک مسلکنه اقتدا ایدرز دیوب معنی بحث وجدللری ایله اعلام نقل وروایاتی انقراضه قیلوب • ما انت
الا بشر مثلنا • دیدیلر وعجب واستکبارلرندن انبیا ایله همسرلک دعوا ایدوب • بلکه کندو عقل ودانشلرین انلردن متفوق در زعمیله • انه لمجنون
دیوب بونک امثالی نیچه مناقشه اکفر فرادن ایله پیر عقل معاد • ومقبولان حضرت رب العباد اولان • ارشاد جمال کمال انبیایی زیر پای انکاره
وضع ایتدکلری ایچون گردن • فکرت وجید ارادتلری • قید بند سلاسل تقلید اهل ضلالت اولوب اول قوم بی هدایتلر پیر خر سی جمله گشته پیر خر
پیر خر ومردار زاده اولمیوب جمله سی پیر خر وجاهل وابتر اولمشلردر • بعض نسخه ده پیر خر مصراعک ایکی محلنده دخی خاء معجمه مفتوحه ایله واقع اولمشدر
بو تقدیرجه معنی بو ایله اولور که • اول تقلید وبی تمییزلر پیر هدایت مشتریسی اولمایوب بلکه بر الای حمار طبیعتلو پیر بی فراستلردر الحاصل اول قوم
باطل واضع شریعت اولان انبیا • وپیر طریقت اولان اولیادن ثمن ارادتلری تسلیم ایله متاع ذوق وحالتی اشترا ایتمیوب بلکه خلوص اوزره
اولمیان اعمال غیر مقبوله لرین • وسمعه وریا ایله توجه چرچی اشکی کبی کندولرین خلقه قیراط قیراط صاتوب جمله افعال واعماللری • از ریای چشم وگوش همدگر
بر برینک گوزینه گوسترمک وقولاغنه ایشتدرمکدن اوتوری در • حقا عجب تماشادرکه اول مقلدلر ایلر کندو عادتلری اوزره بر وجهله رغبت
ایتمشلردرکه • داخل دار الامان تحقیق • وسالک راه ایقان وتوفیق اولان مؤمن مخلصلر • انبیاء عظامک دلالت ایدوکی طریق هدایته عزیمت ایدوب
حقه عن خلوص اولان عبادت وطاعت • وفرط محبتدن نشأت ایلین مجاهده وریاضتلرینه • دخل وتعرض ایله انواع تشنیع وملامت ایدوب
اول بی غیرت وبی حمیتلر بو قدر زماندن برو آبا واجدادمز مذهبن ترک ایدوب بزم عادتمزه مخالف مذهب جدید اختیار ایتدیلر دیو هر برینه بغض
وعداوت • ونیچه سنه انواع سیاست ایتمشلردر • پس بو تقدیرجه ای مؤمن صادق • ویار موافق • ناقهٔ صالحده بر تطبیق دخی بودرکه ورائهٔ
کمالیهٔ محمدیه مظهرتینده قایم اولان هر صاحب ولایت • وصالح وقت دخی خواص عباد اللهی سر وحدت • وطریق عشق ومحبته دلالت وتصفیهٔ
درون ایله تربیت ایدوب امطار • وعلمناه من لدنا علما • قطراتندن حیاض سینه لرنده جمع اولان اسرار علوم لدنیه یی • دیهان اذهان مستعدینه
افاضه بیورمغله ارباب محبت شراب تجلیات احدیه دن مست ومدهوش اولدقلرین • کثرت ماسوا ایله قلبی پر کدورت اولان عشق ومحبتدن
بی ذوق ولذتلر کوردکده انکار وعداوت ایدوب بو طایفه نک گاه وحدت وگاه عشق ومحبت دیدکلری کلمات نامشروعه • ووجد وحالت دیدکلری
حرکات نامربوطه وشطحیات فاسده دردیو • حقیقت حالدن جهل وغفلت ایله حجارهٔ السنهٔ اولیادن تبادر ایدن ناقهٔ نطقلرین تیغ تعرضات
عقره جسارت ایتمکله • فصیل نطق اولان معنای لدنی دخی اول بی رحملرک فهمندن غایب اولوب هر بری مرتبهٔ کمالیهٔ انسانیه دن محروم اولورلر
آه ای برادر امجد • من الازل الی الابد • فرشیلر عرشیلره مخالفده اولدقلری امر محقق اولمغله • بر فحوای • فریق فی الجنة وفریق فی السعیر • حق تعالی
بیچلوب هر بر فرقه کندو مقر اصلیلرنده مستقر اولمغیچون • از بهشت آورد یزدان بندگان • حق سبحانه وتعالی انبیا واولیا وعباد اصفیاسنی جنتدن
گتوردی • تا نمایدشان سقر پروردگان • تاکیم انلاره سقر پرورده لری گوستره • ودوزخیلرک دوزخی اولدقلرین بلدره • زیرا قبیح بلنمک وجودی
قتنده وگیجه صباحک وجودیله بیلنور • نته که مولانا بر محلده بیوررلر • زر قلب وزر نیکو در عیار • بی محک هرگز ندانی زاعتبار • آه ای دیدهٔ بصیرت
عجب حکمت وقدرت داورکه عبرت وحیرتدرکه • اگر مؤمن وموافق • واگر منکر ومنافق • بلکه جمله ملت ناموافق بازار وجوده جمعیتله گلوب دکاکین بشریت
اچشلر • وخواجه وش مربع نشین صفهٔ انسانیت اولوب عرض کالای صورت قلشلر وپدر بزرگوارلری آدم علیه السلام زمین اسفله جنت اعلادن
هبوط ایتمکله • هر بری بنی آدم اولدوغی جهتدن مرتبهٔ اخوتده بولنمشلر • وبحسب الصوره انبیا واولیا ایله مشارکت ایتمشلر ایکن سالک انبیادن نفرت
ومهالک ضلالته عزیمت ایدن منکرلر اهل شقاوت ومظهر قهر وجلال ومستحق عقوبت اولمشلر وانبیا واولیایه تبعیت ومحبت ایدوب سالک راه
شریعت وطریقت اولان مؤمنلر • مظهر لطف وجمال واهل سعادت • ولایق جنت ومستغرق انوار رحمت اولمشلر • حقا که ظاهرا طرفه مشابهت
ومعنی عجبه مغایرتدر • پس معلوم اولدی که نوع بنی آدم من حیث الصوره اگرچه بر بریله ممتزج ومشاکلدر • ولکن من حیث الحقیقه کمال تباین ایله بر برینه
مخالف ومغایر اولوب هر بر زمره نک خاصیات ذاتیه وقابلیات ازلیه لری بینهماده موضوع خط فاصل • وبرزخ حایل اولمغله مانع اختلاط
حقیقت جانبیندر • فلهذا مولانا خداوندگار دخی • صورتده متحد ایکن معناده ضد اولان حقیقتلری اشعار ایچون • بو آیهٔ کریمه نک تفسیرینه
تحریک عنان گفتار ایدوب بیوررلرکه • درمعنی انکه مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ لایبغیان • انک معناسی بیاننده درکه حق سبحانه وتعالی
کتاب کریمنده • مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ لا یبغیان • بیوردی علم شریفه خفی اولمیه که مرج دریایی روان ایلمکدر • وطایفهٔ عرب مرعایه دابه یی
ارسال ایتمه لره مرجت الدابه دیرلر • وخلطه معناسنه دخی گلور • کما قال البیضاوی والمعنی ارسل البحر الملح والبحر العذب • یعنی حضرت حق تعالی
دریای تلخ وبحر شیرینی ارسال واجرا ایلدی • یلتقیان • تتجاوران وتتماس سطوحهما • یعنی بحرین مرسلین بر برینه تجاور وتلاصق ایدوب ایکیسنک سطوحی
بر برینه مماس اولدی • ویاخود بو معنی دخی ویرلمش که دریای فارس ایله بحر رومدر • دریای محیطده بر برینه ملاقی اولدی دیک اوله ایکیسی دخی

بحر محیطدن منشعب اولمش خلیجلردر • ویاخود بحر اسمان ایله دریای اسمان بر برینه تموج ایتدی دیمک اوله نکته قال الامام الرازی اذا کان المرج بمعنی الخلط
فما الفایدة فی قوله یلتقیان نقول قوله تعالی مرج البحرین ای ارسل بعضه فی بعض وهما عند الارسال بحیث یلتقیان ای من شانهما الاختلاط
والالتقاء لکن الله منعهما بالبرزخ وعلی هذا یلتقیان بینهما برزخ ای حاجز من قدرة الله او من الارض یعنی بحرین میاننده ارضدن ویاخود قدرتدن
بر حاجز ومانع واردرکه لا یبغیان لا یبغی احدهما علی الاخر بالممازجة وابطال الخاصیة او لا یتجاوز ان حدیهما باغراق ما بینهما یعنی ممازجت وابطال
خاصیت ایله احدهما اخراو زرینه بغی وتعدی ایتمز • ویاخود حدلرندن تجاوز وزایله بینلرنده حاجز اولان زمینی غرق ایلمز فبای آلاء ربکما تکذبان
پس ای خالق وموجد درازتکزک قنقی نعم والاسنی تکذیب ایدرسز دیو حضرت وهاب ثقلینه خطاب ایدر • وقال ابن عطا بین العبد والرب
بحران عمیقان احدهما بحر النجاة وهو القران من تعلق به نجا لان الله تعالی یقول واعتصموا بحبل الله جمیعا • وبحر الهلاک هو الدنیا من رکن
الیها هلک • وقال القاشانی مرج البحرین بحر الهیولی الجسمانیة الذی هو الملح الاجاج وبحر الروح المجردة هو العذب الفرات یلتقیان فی وجود
الانسان بینهما برزخ هو النفس الحیوانیة التی لیست فی صفاء الارواح المجردة ولطافتها ولا فی کدورة الاجساد الهیولانیة وکثافتها لا یبغیان
لا یتجاوز احدهما فیغلب علی الاخر بخاصیته فلا الروح تجرد البدن ویخرج او تجعله من جنسه ولا البدن یجسد الروح ویجعله مادیا سبحان الخالق
القادر علی ما یشاء تخرج منهما بترکیبهما والتقائهما لؤلؤ العلوم الکلیة ومرجان العلوم الجزئیة ای لؤلؤ الحقایق والمعارف ومرجان العلوم النافعة
کالاخلاق والشرایع مغربی عشق بی کثرت حدوث وقدم • نظری کرد در وجود وعدم • هردو بایکدکر شده مربوط • هردو دریکدکر شده محکم
برزخی کشت جامع وفاصل • هیچ حقی میان نور وظلم • شد یکی فاعل ویکی قابل • شد یکی ظاهر ویکی مبهم • که جزاو نیست در سرای وجود
بحقیقت کسی دکر موجود • آه کیم شراب عشقله سکران • وجذبهٔ حقله حیران اولوب دریای وحدته غرق • واحدیة الجمع ده محو ومحق اولان
مجذوب حق • وفنای مطلق • اولان اخوان پر ذوقه معلوم اولا که عند ارباب الکشف والیقین بحرین ایله مشاهدهٔ تجلی قدم ودریای روح
اشارت بولنماغله شویله تحقیق ایدرلرکه مشاهدات تجلی قدمک دریای جمال وجلالی • روح عارفه منکشف اولدقده بحر روح دریای محیط قدمه
بر وجهله تقرب ایدرکه • روح مجذوب وعاشق کون ومکاندن غایب اولدقده قنده ایدوکن بلمز • وبلا این ومتی مشاهدهٔ جمال واحدیتیله الیه
فانی فی الحق وسرمدی بقا اولور مغربی انک ایچون دیمشدر شعر • چون عزم تماشای جهان کرد زخلوت • آمد بتماشای جهان عین جهان شد
هم کثرت خود کشته ودر وحدت خود دید • هم عین همین آمد وهم عین همان شد • آه ای طریق عشق ومحبتده اولان دل پر درد ه ادفق • وصدیق مشفق
حضرت حق • وفناء مطلق • درد وشوقله دللری محترق اولان ارباب ذوقه بلا این ومتی اولان قرب بی منتهای بی همتایه تبشیر ایدوب
ونحن اقرب الیه من حبل الورید • قول شریفی ایله تعبیر بیورمشدر • اما غرقت وحدانیتی بین البحرین حاجز ومانع وقدملیه حدوثک اختلاطنی رافع ودافع
اولمشدر • زیرا اول ذات ذو الجلال والجمال اماکنه حلولدن منزه ومبرا • ومواطنده استقراردن مقدس ومبرا بر پادشاه بی مثال اولوب
بینهما برزخ لا یبغیان کلام معجز بیانی حل اشکال ایتمشدر • حقا که حدوثی تناول واشتمال جهتندن تنزیه قدمدن اعظم بر برزخ فاصل وحاجز وحایل
واردر اگرچه برزخ حادثیت دخی مع حدوثه حقیقة ذات وعیون صفات قدمه وصولدن محتجبدر • ولکن شهود کشف تجلی جلال ومشاهدهٔ
پرتو انوار جمال ایله متنعمدن محجوب دکلدر • مرحبا وحبذا ارباب مشاهداته بو دولت حقا که عجب عزت وسعادتدر • آه کیم اگرچه بحر قدم من حیث القدم
عذب وفرات • ودریای حدث من حیث العلل الحدوثیة ملح واجاج در • فاما جانب مشیت ربانیدن نسیم فضل واحسان منانی هبوب ایدوب
دریای قلزم جلال قدمی تحریک ایلینجه اول بحر مواج قدم نعت تجلی ایله بحر وحدتک اوزرینه تموج ایدوب تجلی فر نورک تجاوز ندن بحر اجاج حدوث
درحال کمال لطافت وغایت ملاحت ایله عذب وفرات وآب حیات اولور نته کیم اصحاب هدایت دیمشلردر شعر • یکون اجاجا دونکم فاذا انتهی
الیک تلقی طیبکم فیطیب • وما ذاک الا حین خبرت به • تمر بواد انت منه قریب نثر مرحبا ای غریق دریای قدم طلال
حدوث پرتو انوار قدمده عین عدم ومحو فی القدم اولمغچون تصدیق ایچون حضرت رحمن ورحیم موسای کلیمه ندای انی انا الله ایله شجردن
خطاب ایتمکله موسی رب ارنی انظر الیک نیازنه سوق ایتدکده حدوثک تجاوز قدمده عدم اولدوغن کوسترمک دیرده انیتنی
رفع ایتمک ایچون لن ترانی بیورلدقدن صکره • ولکن انظر الی الجبل فان استقر مکانه فسوف ترانی خطابیله جبل طور حادثیت موسایه
تجلی ایدوب برفحوای فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا • حادثیت موسی متلاشی ونایاب وبرفحوای وخر موسی صعقا فنا وبلا انیت ایله درجهٔ
وجوددن زایل • وبحر قدم محو ومضمحل اولوب عین جمعدن کشف حجاب ایلدی • اهلا ومرحبا مغربی شیدانه زیبا دیمشدر مغربی
مجتمع کشت با وجود وعدم اجتماع قرین هوس عشاق • اسم خود کن زبهر ما • رسم خود بر تراش از بهر را • که جز او نیست در سرای وجود تحقیقت کسی دکر موجود
آه ای دل اکاه مرج واختلاط خود ایکی شیئک التقاسندن اولور مرتبهٔ احدیتده ه اثنینیتی اولور • بلکه بحر زخار دلمو میتده مجموع حدثان
بر قطره کبی مستهلکه ومقهوره در • مرحبا مرحبا ای عشق هستی سوز • اگرچه عامه مظاهر بحر محیط احدیتدن بروز ایتمشدر • فاما دریای جلال واحدیتک
کثرات امواج اسما وصفاتندن دخی عقل ایله روح ایچون خاصة بحسب تفاوت قابلیات لالی علوم لدنیه • ودرر متلالی اسرار الهیه منتبذ اولوب
دریای روحدن دخی برکات تلاصق امواج اسما وصفاتله یواقیت محبت • وجواهر معرفت ظهور ایدر • ولکن بحر قدمدن بروز ایدن
قدیم اولور • مثلا قران مجید • واسما وصفات مهدی ومعید کبی که بحر قدمدن ظهوره کلمش قدیمدر • بحر روح ایسه علت حادثیت ایله مرارت
حصولکلکدر مکلدر • اول بحر ملح واجاجدن تموج ایدن رشد وفطنت وعلم ومعرفت دخی حدوثه اولان تعلقاری خدوث ایله متصف اولدیلر

نه کیم کریمهٔ یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان ظهورات مزبوره ایچون بیان واقع اولمشدر • آه ای غریق دریای وحدت درگاه احدیته
عبادت ایچون • ساحل بشریته عزیمت ایدوب بو حکمت غریبه یی دخی مشاهده قیل که • اگر بحر ازبال معانی مجذوب فانی بی معام جمع واستغراقدن
عالم امانی واشتیاقه دفع ایلنسه اول عالمده اولان بحرینه بحر دل ودریای نفس تعبیر اولنور • مع هذا دریای نفس دخی قلبده در ولکن قلب
دریای اوصاف حمیده • ونفس دریای اخلاق ذمیمه در • الحاصل بحر قلبک منبعی عالم لطف وجمال ودریای نفسک مجراسی عالم قهر وجلالدن اولماغله
عقل وعلم وشریعت وطریقت بینهماده موضوع بر برزخ فاصل اولوب • قلبله نفسی بر برینه اختلاطدن مانع وحایلدر • زیرا مختلط اولسه لر
نفس نفس اولمزدی • فاما شو قدر واردر که نفس قچان نفس مطمئنه اولسه درر علوم صدفی اولوب دریای قلب ایله نفسدن لالی ایمان واحسان
وجواهر کشف وایقان درخشان اولور • ای عاشق بی طاقت وتاب بنچه بر اطناب ایدرسن که حقیقته باقسک جملهسی بنه موج کوناکون
دریای واحدیتدر • ایدی مغربی نک بو بیتی انشاد ایدوب ختم کلام ایت نظم کوهری از بحر موج بی کران آمد برید • هرکه مست بود می دید دران آمد برید
از برای انکه تا نشناسد او را غیر او • موج دریا در لباس انس وجان آمد برید • ایدی بنم روحم مرج البحرین کریمه سنده اولان ملاطفات مخاطبات
اهل مکاشفاته ذوق ایله فهم ایتدکنه • کاشف اسرار دقایق مولانا جلال الدین رومی قدس سره نک اراده ایلدوکی رحیق وارادتی لبیع
هوش ایله نوش قیل که انک کیفیات لذیذه سندن دخی مست ومدهوش اولهسن • الحاصل اول مرد کامل دخی کفر ایله ارباب کفری دریای
ملح واجاجه تشبیه • وایمان ویقین وانبیا واولیا ومؤمنینی بحر عذب وفراته تمثیل ایدوب دیرلر که ای اخوان وخلان اهل نار وخلد را بین هم دکان
اهل نار ایله اهل خلد دیداری هم دکان کور • یعنی هر برینک روحی سوق جهانده دکان صورت انسانده اوتورمش وانبیا واولیایه
شکل وهیاتده من وجه مشابهتده بولنمش • فاما آنجق تا بجاکه دست قدرت ایله درمیاشان برزخ لا یبغیان فرقین میاننده مانع اتحاد
حقیقت برپرده حکمت چکمشکه بر برینه بغی وتجاوز زایده مز • واگرچه من حیث الصورة بو عالم شهادتده اهل نار وهم اهل نور آمیخته
اهل نار واهل نور بر برله مختلط در • فاما من حیث الحقیقة فرق وامتیاز بر مرتبه ده درکه کویا درمیاشان کوه قاف انگیخته انلارک میاننده
کوه قاف قالقمش • ومانع اختلاط اولمش نورلر ایله نارلر نظر حسیده اگرچه بر برله مقارنت ایدوب متشاکل صورتده در • فاما من حیث
المعنی بعد مسافه لری مشلاشین میاننده موضوع بر کوه قاف رفع اولنه طولا وعرضا نه مقدار مسافه ظاهر اولورسه بونلرک بعد واعتباری
انک کبیدر • ویاخود منع اتحاد ایچون مابینلرنده وضع اولنان برزخ قوی البنا دکوه قاف قدر درکه مراد بر برینه تلاقی ووصولک محال اولمدوغن
اشعاردر • ای مستکشف استار اسرار ایکی شی هم مختلط • وهم مفترق اعتبار اولنمق نیجه متصور اولور دیرسک دیده اعتبار ایله نظر ایدوب
همچو درکان خاک وزر کرد اختلاط مثلا خاکله زر معدنده بر برله اختلاط ایلدی • ولکن درمیاشان صد بیابان ورباط میانلرنده صد بیابان
وهزار رباط واردر • یعنی حقیقتلرنده اولان بعد مغایرت بر مرتبه ده در • فی الحقیقة تراب ایله ذهب قنده برابردر • اما من حیث الصورة
زیرکانده بر برلیه ممتزجدر • الحاصل اهل نور ایله اهل نارک دنیاده اولان خلطهٔ صوریه لری همچنانکه عقد در در وشبه • مختلط چون مهمانان یکشبه
اکابرک کردن بند زنان ایچون • سلک عقده منتظم در وشبه برکیجه لک مهمان کبی مختلط اوله • حاصل یعنی مؤمن وکافر ومقلد ومحقق
ومنکر ومقر • پیرزن دنیانک کردن حسن بی تجانسنه قلادهٔ مجوهر • وزیب زیور اولمغچون منسلک عقد صورت اولوب مثلا درر ولالی
وکافرلر ایله دخی زاسالی متباین الحقیقة ایکن • سلک صورتده منسلک بولنماغله کندولری لولو ایله برابر زعم ایدرلر • ولکن رشتهٔ حیاتلری
کسسته اولوب روز قیامت تعاقب ایتدکده هر بر فرقه نک وجه سیرت وجانب حقیقتلری نه صورته لایق ایسه اکا ملاصق اولوب •
وامتازوا الیوم ایها المجرمون فرمانیله بر برندن سچلور • ونار جحیمه سوریلوب ذوقوا عذاب الحریق عقابنه ایرشور • ودنیاده اولان کلات
وشبه صورت درایله شبه نک عقد واحده ده برکیجه لک مهمانلغنه بکزر • زیرا عمر آخرته کوره عمر دنیا مقدار یکشبه • بلکه ساعت واحده اولمایوب
نه خذلان وحرمانه نهایت • ونه نعم واحسانه غایت بولنور هرکس لایقی اولانه لا محاله بولور • آه ای دیدهٔ عبرت اجتماع صورت
وعدم اختلاط حقیقی بلمک استرسک نظر ایدوب کور کم بر برینه التقا ایلین بحر را نیمش شیرین چون شکر • طعم شیرین رنگ روشن چون قمر
بحرینک نصفی شکر کبی شیریندر • وطعمی لذیذ ورنکی قمر کبی براق اولور نیم دیکر تلخ همچون زهر مار • طعم تلخ ورنک مظلم قیروار نصف اخری زهر مار
کبی اجی وطعمی تلخ ولونی زفت کبی سیاه در • حقا که مظهر لطف وجمال اولان انبیا واولیا ومؤمنین اصدقا بر بحر شیریندرکه سر وحدتدن
لمعان ایلین نور محبت وافتاب معرفت کلمات قدسیه لرین شکردن الذ واحلی • ورنک رولرین قمردن انور واجلی ایتمشدر • ومظهر قهر وجلال
اولان کفار ومنافقان بر بحر اجاج وسیاه درکه • جهل وغفلت وظلم وضلالت ایله کوکل یوزلری مسود ومکدر • وخوی وخلق وزبان ونطقلری
مار وعقرب کبی • زهر قاتل وسم هلاهل در وذکر اولنان ایکی فرقه دور آدمدن ابده وارنجه هر دو بر هم میزنند از تحت واوج اوج وتحتدن
هر ایکیسی بر برینه اوررلر بر مثال آب دریا موج موج آب دریا شالنده موج موج اولوب بر برینه تموج ایدرلر • یعنی ارواح علویه وسفلیه نک
تلاطم امواج اجسامی بر برینه اختلاط ایدوب اوریشورلر • وبالجمله حضرت عین وحدت ومرتبهٔ لاتعیندن متنعج اولان بحر فرات صفات متقابله
ودریای عذب واجاج اسماء متضادهٔ جمالیه وجلالیه هبوب ریاح اسم ظاهر ایله حرکته کلدکده امواج ارواح سعدا واشقیا جوش وخروشه
کلوب بر برنه مختلط اولورلار • ومقتضیات اسما وصفات صلح وجنک اختلافی واقع اولماغله عالم اجسامه دخی هبوط ایتدکلرنده
عالم ارواحده اولان اختلافلری طبقینجه مختلفه اولورلار • کما قال صلی الله علیه وسلم الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ایتلف وما تنا کر

منها اختلف

فلهذا كاشف الاسرار مولانا خداوندكار دخی بو عالمده اولان تناكر وائتلاف آثار اسماء متضاده اولدوغنی بیان ایدوب بیورررلركه
صورت برهم زدن از جنگ ایکی فرقه جسم تنكدن بربرینه اورماسنك صورتی اختلاط جانها در صلح وجنگ جانلرك عالم ارواحده اولان
صلح وجنگنده اختلاف واختلاطلرینك صورت ومثالیدركه دریای لطف وجمالدن تبادر ایدن موجهای صلح برهم می زند
امواج صلح ومحبت بربرینه اورر وتلاطمك آثار سیركسی ظهوره كلوب درحال كینها از سینها بر می كند قلوب اصفیادن كینه وكدورتلری قمع
وازاله ایدر وكذلك دریای قهر وجلالدن ظاهر اولان موجهای جنگ بر شكل دگر امواج جنگ وخصومت دخی شكل دكرده صورت اخر
اوزره تلاطم ایدوب مهرها را میكند زیر وزبر سینه ده اولان مهر ومحبت وشفقت والفتلری زیر وزبر ایدر ایدی بنم روحم اگر
انكار وعداوت واگر اقرار ومحبت اگر سعادت اگر شقاوت هركسه بحسب القابلیة عالم ازلده قسمت اولندیغه نظر واعتبار دخی ازلده دركه
آخر اولكی واول آخرك طبقی اولوب درمیان اولان نیك وبده اعتبار یوقدر سلطان ولد نه خوب بیورمشلردر نظم مرغ كز بادر سیاه آمد
ازقدم كافر وتباه آمد گر شود او ز دوغ دیگ اسپید ان بود عاریه چو گل بر بید واتكه جانش بد از ازل اسپید زاده بود از شعاع آن خورشید
هركه آمد سعید مادرزاد عاقبت او ز غم شود آزاد نثر الحاصل اگر مهر وجمال واگر قهر وجلال مقتضالرین اجرا ایدوب لاجرم مهر تلخان را بشیرین میكشد
مهر ومحبت تلخلری جانب حلاوته جذب ایدر زانكه اصل مهرها باشد رشد زیراكه محبتلرك اصل وحقیقتی رشاد وسداده ومخالفت ایتمیوب انقیادی
راه راسته ارشاددر یعنی انبیا واولیا بحر ذات انوار محبت ولجه پر لذات اسرار وحدت اولمغله تتابع امواج همت وحسنلری مرارت شرك
واثنینیت ایله تلخ جان اولان ارباب ضلالتك قابل هدایتلرین اصل اصول رشد اولان لذات حب یزدان وحلاوت ایمان وایقانه
جذب ودعوت ایدر وكذلك قهر شیرین را بتلخی می برد قهر وجلال دخی حلاوت وجمالی تلخك جانبنه جذب ایدر حقا اگرچه مقتضای قهر وجلال
دخی بویله در ولكن بر موجب سبقت رحمتی غضبی تلخ با شیرین كجا اندر خورد تلخ شیرین ایله قچن ملاقی اولور وبالجمله مظهر قهر وجلال اولان
اهل انكار وعداوت وارباب كفر وضلالت اصحاب هدایتی حلاوت ایمان وایقاندن مرارت كفر وطغیانه دعوت ایدر اما اهل ایمان
انلرك قچن مجاور ومغلوبی اولورلر یعنی اولماز ویاخود بو معنی دخی وجه دركه حق سبحانه وتعالانك دریای رحمت بی غایتی قهر وغضبینی
تلاطم امواج عفو ومغفرتیله عین رحمته تبدیل ایدر وقهر الهی دخی جانب رحمته غلبه ایتمك استر اما قهر وغضب رحمت ومغفرت اوزرینه قچن غالب اولور
زیرا سبقت رحمتی غضبی بیورلمشدر اگرچه بعض خواطره نیجه مؤمن خود ایماندن خروج وكفره ولوج ایتمشدر مثلا ولد نوح ایله زوجه لوط
سدا ایماندن زائل وراه كژ بنیاد كفره داخل اولمشلردر سؤالی وارد اولور ولكن اول خاطره بو نكته حل اولوركه انلرك قامت وجودلرنده
اولان لباس ایمان عاریتی اولوب فی الاصل جبلتلری كفر وشقاوت اوزره اولمغله بر مصداق كل شیء یرجع الی اصله هر بری مقر
اصلیلرینه رجوع ایتمشلردر وبین ده اولان حلاوت ولطافته اعتبار یوقدر نظر عاقبت امره در وكفر ایله ایمانك مرارت وحلاوتی
هركسه معلوم دگلدر زیرا تلخ وشیرین زین نظر ناید پدید زیرا قهر ولطفك وایمان وكفرك حلاوت ومرارتی بو چشم سر حسی اولان نظردن
مدرك وپدید اولماز وهر صورتده شیرین اولان مؤمن حیث حلاوت ایمانی ذوق ایتمز بلكه ارباب بینش واصحاب دانش اول تلخ وشیرین
معنوی پی از دریچه عاقبت داند دید غرفه عاقبت ودرجه بصیرتدن كوره بیلور اوه كیم بیت آخرت حالنی حال اهلی بیلور حالكی بیل
بو سفرده اولانك لداشی دنیانه بیلور خلاصه كلام كوزنك نوری چشم آخربین تواند دید راست عاقبت بین اولان چشم راست كورركه قادر اولور
یوخسه چشم آخربین غرورست وخطاست آخوربین اولان دیده حس غرور وخطادر یعنی آخور طبیعتده پابند مقتضیات جسمانیه اولان
مركب نشك چشم احول وغلط بینی طباعه حسنی خلق اولنان مستلذات شهوانیه دن غیریسن كورمیوب ومشتهیات نفسانیه دن غیر رسیده دن
ذوق ولذت المایوب عاقبة العاقبه دار غرورده مقهور اولور اما عین بصیرت عند العقل عاقبتی مستحسن اولان طیبات ادراك ایدوبچون
لذات فانیاته التفات ایتمز عین حقیقت فانیاته نیجه نظر ورغبت ایتسون كه مستحسن فی الطباع اولان عند العقل مستكره وعقلا مستحسن
اولان دخی طباعده مستقبحدر كما قال تعالی ولكن الله حبب الیكم الایمان وزینه فی قلوبكم وقال تعالی وكره الیكم الكفر والفسوق والعصیان
وقال تعالی كتب علیكم القتال وهو كره لكم پس بو آیات مزبوره موجبجه لاجرم طبیعت حسنا الله واشهی اولانلره رغبت عقل دخی عاقبتی محمود
وفی ذاته حسن وزیبا اولان اشیایه رغبت ایدكلریچون مولانا خداوندكار دخی بو معنایه اشعار بیورررلركه ای بسا شیرین كه چون شكر بود
ای چوق شیرین كه شكر كبی لذتلو اولور لیك زهری اندر شكر مضمر بود ولكن شكر ایچنده زهر مضمر اولور یعنی ای بی دانش وبینش اولوب عاقبة امردن
غافل وشیكه چجه ظاهربینی اعتبار ایدن جاهللر نفس وطبیعته ملایم نیجه مشتهیات واردركه ظاهر حالده اگرچه حلاوتلو ودماغ طبیعته لذتلو
كورینور فاما بر فحوای عسی ان تحبوا شیئا وهو شر لكم اول صورت نعمت ایله تقلب اولان دروندن مستلذ اندن اصناف نقمت نتیجه اولنوب
عاقبتی سبب اذاقه زهر عقوبت وباعث خسران وندامت در پس انبیا ودانا اولدركه وعسی ان تكرهوا شیئا وهو خیر لكم كریمه سنك مضمونی
وهم حفت الجنة بالمكاره وحفت النار بالشهوات حدیث شریفنك مضمونن فهم ایدوب بو لذات فانیه وتمتعات جسمانیه دن كف ید ایله
وصورتده تلخ وعاقبتی شیرین وسبب وصول برین اولان عبادت وطاعت ومجاهده ورياضت ایله شراب محبتی نوش ایلیه كه شدتجنده
انواع منحت ولذت انس وقربت مشاهده سیله ابدی دولت وسرمدی سعادت ووصلت میسر اوله وحق سبحانه وتعالانك محض فضل
وعنایتندن زلالی عفو ومغفرت اولنمق تمنا ایدوب اللهم ارنا الاشیاء كما هی دعاسنه مداومت كوستره زیرا بو مشتهیات مزوره كاهی

هم كه

هركس ده ادراكه قدرت ولمایوب ادراكه مهتدی اولانلرك دخی مراتبی متفاوتدر فلهذا حضرت مولانا تفاوت مزبوره یی ترتیب ایدوب
بیورررلركه آنكه زیركتر بود بشناسدش اول عاقل واقف كه اعقل عقلا واعرف عرفادر اغطیه نعمت ایله پوشیده اولان قهر ونقمتی زاجیه سیله فهم ایدر
زیرا مرتبه انسان كاملدر وحقیقت نور محبته واصل اولان ولی اكمل حقایق اشیایه عارف اولمغله جوارح قالبیه وقوای قلبیه سنی اشیاء
مزوره مزخرفه ده استعمال ایتمك دگل بلكه خاطرنه دخی خطور ایتمیوب رضای حقه ناموافق اولان اعمال وافكارك بوی بدنی روایح طیبه انسیه
محبت ربانیه وفوایح قدسیه مسكیه سبحانیه استشمامنه مانوس اولان مشام روح قدسیه ایله فهم وادراك ایدرلر وبونلر شول اخص خواص مقدسلر
غذای جانلری طاعت وحیات جانلری عشق ومحبتدر سلطان ولد نه كیم وصف خواص ده دیمشلردر نظم طاعت وذكرش بود دایم خورش
زین دو باشد هر ملك را پرورش زنده از ذكرست چون ماهی ز آب ماهی از آب باشد خورد وخواب واخص خواصدن اولمیوب مرتبه دن
دون اولان وان دگر چون بر لب ودندان زدش اول بر فرقه چونكه اول صورت لطفده شكر لذتنده نمایش ایدن زهر نقمتی لب ودندانه
وضع ایلیه حقیقتن اول زمانده ادراك ایدوب نه مقوله زهر شكر صورت ایدوكن بیلور پس لبش ردش كند پیش از گلو پس انك لب فراستی اول
شكر زهر آلودی فرق ایتمكله داخل حلقوم اولمزدن اول دفع ورد ایدر گرچه نعره میزند شیطان كلوا اگرچه كه نفس وشیطان كلوا دیو نعره اورر محصل كلام
قلوب طاهره لری ادناس نفسانیه دن معرا وپرتو انوار تجلیات ربانیه دن مصفی ومجلی اولان خاصان باركاه كبریانك مرآت قلب روشنالرنده
مستلذات نفسانیه دن برشیء عكس ایلیه انك كثافتی شعاشع نور محبتلرنه كدر ویرمكله قبل الوقوع اول شیدن دفع خواطر ایدرلر اگرچه نفس بهیمیه
بو مرتبه شاق ریاضاته طاقتم یوقدر بكا طاقتمدن زیاده ریاضت تكلیف ایلمه وشریعت مطهره تجویز ایلدوكی مرتبه یه رخصتی ویر بكا حقا واذا قلم
لاحرج فی الدین بیورلمشدر دیو دایما فریاد ایدر ولكن اول مجذوب عاشق نفس تلبیس صورت حقده نه مقوله ابلیس ایدوكن عارف اولدوغیچون خدعه
نفس ایله ممكور اولمایوب ومراداتنی ویرمیوب شورش عشق وسوزش جذباته مشغول اولور ومحبتله الفت ایدوكیچون تلونات كثرتدن مجرد ویكتا
ومقام وحدتده استقرار ایله روشن چشم ومنور جسم اولوب حیله نفسه اغوانه دخی بلدركیچون بو ابیاتك مضمونیله نصیحت ایدر نظم
نیك اوی چون بد بود دشنوار او گوش را بربند از گفتش نكو رهزنست وهرچه گوید ره زنست خیرا او چون شر هبند دگر زنست
چون مطیع او شوی غالب ویست در مطیع او نكردی لاشیست وان دگر را در گلو پیدا كند وبو مرتبه دن دخی اونا اولان سالك اول شكرك
زهر اولدوغی كلوی غیرت وحلقوم نیتنده پیدا اولور یعنی سالك متلون ده اولان اشعه محبت هنوز تكمیلیه زنگ كثرتدن مجرد اولمامغله دگمه بر
ماسواك كدورتن فرق قادر اولمایوب بالاخره مقتضیات نفسه غیرت ایتدكده كدورتن كوروب فعله كتورمزدن اول فراغت ایدوب نكر ماسوادن
تخلیه درون ایله خلوت وتصفیه روح ایله عزلت اختیار ایدر كتاب اعلام الهدی واسرار الاهتداده مسطوردركه ابراهیم خواص قدس سره
حكایت بیورررلركه بن تصفیه درونه اشتغالم حالنده جمیع شهواتی قلبمدن اخراج ایلدم الحق حب ربانی اخراجه قادر اولمادم اتفاق بكا بر سلانك
حالندن بو وجهله خبر ویردیلركه انك وجودنده بر عجب علت پیدا اولمش كه اوزرینه زنبورلر جمع اولوب زخم نیش ایله جسمنی اكل ایدرلرامش
پس انك حالندن عبرت المق ایچون وارروب ملاقی اولدوغمده سلام ویردم اول دخی رد سلام ایدوب بكا اسمم ایله خطاب ایلدی حالبوكه
مقدما بربرمز ایله مكالمه ومعارفه واقع اولمامش ایدی انكا ایتدم ای دردمند ومبتلا سنده آثار حب وولا وعند الله مرتبه اعلاده اولدوغی
مشاهده ایدیورم پس حق تعالادن رجا ایلسك بو جمع اولان زنبورلر زخمندن جسمكی خلاص ایدردی دیدم اول مرد خدا دخی بكا جواب
ایدوب ایدی یا ابراهیم بن دخی سنی اهل كمالدن فهم ایدیورم اما شهوت ربانیدن خلاص اولمغیچون باركاه اعلایه دعا قلمسك ای مرید
ای خواص اگرچه لدغ زنابیر اجسامه الم ویرر اما لدغ شهوات قلبه تاثیر ایدوب عذاب شدید ایله جانه الم ویرر بیورردی وان دگر را در بدن رسوا كند
وبو درجه دن دخی دونتر اولانی اول زهر شكر لذت بدنده رسوای ایدر یعنی قلبنده افكار كثرات غالبه اولدوغیچون دفع ایده مزه درحال
نفسنك خصال فرصتی غنیمت بیلوب كندو اقتضاسنی فعله كتوردكده سالك بی همت اسیر نفس وشهوت اولور وكدورات بشریه تراكم ایدوب
نور آفتاب محبتی زیر سحاب طبیعتده پوشیده ومكدر قالور شویله كه اول سالك طریقت توبه وندامت ایله نفسه مخالفت وپیر طریقته متابعته بذل
همت ایتمزسه نفس پرتزویر یوز بولوب بوندن صكره مباحاته ال اوزادر اندن دخی ارخاء عنان ایدرلرایسه اوضاع نامشروعه ارتكابه ایاق
اوزادر وسالكی حومه شریعتدن مهجور ایدر فلهذا مرشد راه اصفیا حضرت مولانا دركات معصیته دوشن اسیران شهواتك احوالنی بیانه شروع
ایدوب بیورررلركه وان دگر را در حدث سوزش دهد ومرتبه شریعتدن ساقط اولانه حدثده سوز وحرارت ویرر ذوق آن زخم جگر دوزش دهد
حرام لقمه اولسون وغیری اولسون اول افعال نامشروعه نك ذوقی جگر دلیجی زخم ویرر یعنی نفس مكاره مباحه قانع دیو التیام ایدركن
روحك كندویه تبعیتن كورمكله محرمانه آغز اچوب شرب خمر وحرام لقمه وانواع فساد وقباحت انك جگرینی دلوب شریعتدن دور ومطرود
وطریقتدن مردود ایدر پس مرتكب معاصی اولان دردمند القاء نفس وتسویل شیطانی ایله خمر زهرآلود ذنوبی نوش ایتدكده جوارح وقوادن
صدور ایدن اعمال سیئه سی روحنی سعادت اخرویه دن مهجور ایتدوكن بلدوكی كبی لذات جسمانیه نك مرارتی جگرینه تاثیر ایتمكله درحال ترك
ملاذه ویاد زهر ندامت ایله قلب مسمومه علاجه بذل قدرت ایدوب تقیه عمرینی نهج قویم طاعت وطریق مستقیم شریعته مهتدی اولمغیچون ربندن
توفیق وهدایت رجا ایدر وان دگر را بعد ایام وشهور بو مرتبه ده اولنلر معصیت آلوده لرك بر قسمنه لذات جسمانیه نك زهری نیجه ایام وشهور
مروروندن صكره ظهور ایدر یعنی عوام مؤمنیندن بعض مذنبین معصیتدن لذت المغله عمرلرینی مشتهیات منهیه یه صرف ایدوب ماه وسال

واَیام وساعاتی عصیان ایله گذران ایتمش ایکن برگون عنایت ربانی وتوفیق وهدایت سبحانی مدرس اولوب ای عاصی وجانی بوجه دك
بو غفلت ونادانی که عمر پایانه واردی سنك سمند عصیانك گسسته عنان اولمادی دیو نزجانی نفس لوامه ایله پند حقانی ایتمکله اول نفر دعاتی فخ
خواب سرگرانی غفلتدن تیقظان ودرد ذنوبنه طالب درمان اولوب حیات عاریه سی هنوز خلع لباس بدن ایتمدین اواخر عمرنده دماغ ندامتی
زهر عصیانك مرارتنی ذوق ایدر وبو حالده ایکن قل یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله نداسی باب رجانی فتح ایدوب
وسارعوا الی مغفرة من ربکم دلیلی اوکنه دوشمکله بران قرار وجانی قالمایوب صد هزار روهزار توبه واستغفار ایله بارگاه عفوه یوز سوروب عفو ورحمت
ستاره امیدوار اولورلر پس اول غفور ورحیم وعفو وکریم دخی برمحوای ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم محض فضلندن اول
عبد تائبك توبه سن اجابت وذنب ومعصیتلرین عفو ومغفرت قیلوب التائب من الذنب کمن لا ذنب له نوازشیله بشارت بیورلور
نیم روح روانم شول اخوانك که دیده ایمان وچشم ایقانلرینه غوائلك غایتی عقوبت ایدوکی نمایان اوله لاجرم عقوبتدن تخلیص جانه بذل دقت
وترك غوائله حضرت حقدن توفیق وعنایت استمك متقرردر اما حیفا ودریغا شول مسوفلره که عمری اخره داروب توبه ایتمیه عجب حسرتانه
گرفتار اولورلر نته که مولانا قدس سره بیورر وان دگر را بعد مرگ از قعر گور واول برنیه بعد الموت قعر گوردن رسوالق ظاهر اولوب
عذاب قبره گرفتار اولور عن انس رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان العبد اذا وضع فی قبره وتولی عنه اصحابه وانه
لیسمع قرع نعالهم اتاهم ملکان فیقعدانه فیقولان له ما کنت تقول فی هذا الرجل یعنی لمحمد علیه السلام فاما المؤمن فیقول اشهد انه عبد الله ورسوله
فیقال له انظر الی مقعدك من النار قد ابدلك به مقعدا من الجنة فیراهما جمیعا واما المنافق والکافر فیقال له ما کنت تقول فی هذا الرجل فیقول
لا ادری کنت اقول ما یقول الناس فیقال له لا دریت ولا تلیت فیضرب بمطرقة من حدید ضربة بین اذنیه فیصیح صیحة یسمعها من یلیه غیر الثقلین
وعن زید بن ثابت رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لولا ان لا تدافنوا لدعوت الله ان یسمعکم من عذاب القبر یعنی
زید بن ثابت روایت ایدرکه رسول علیه السلام برگون ایتدی که ای بنم اصحابم اگر سز خوف فکردن زهره چاك وفجاءة هلاك در زیر خاك اولمازدن
خوف اولنماسه عذاب قبردن بعضنی سزه اشتدرمك اچون درگاه حقه دعا ایدردم بیوردیلر شعر اه من الظلمة فی القبر ومن هول الممات
ونشور من قبور ووقوف العرصات • فی سبیل عقبات وسعی حمل ثقیل • آه من حمل ثقیل وکؤد العقبات • مرویدرکه برگون عثمان بن عفان رضی
برقبرك اوزرینه واروب لحیه مبارکه لری غرقاب اشك خوناب اولنجه اغلادی ورفیقلری سبب گریه یی سؤال ایتدکده جواب ویردیلرکه
ای خلان صفا بو قبرك صاحبنه بکا ایدرم زیرا فخر عالم صلی الله علیه وسلم ان القبر اول منزل من منازل الاخرة بیورمشلر ایدی هر کیم
سهولت ایله بو عقبه دن نجات بوله رسه بوندن صکره دخی اهل نجاتدر وشویله که عذاب قبردن خلاص اولمیه ما بعدی دخی مخوفدر لو
عذاب یوم النشور عقاب قبردن اشددر بیوردیلر وسفیان ثوری بیورمشلرکه برکمسنه قبره داخل اولدن اول قبری چوق ذکر ایله حین دخولده
قبری ریاض جنتدن بر روضه اولور واجلك گلوب قبره داخل اولنجه دن غافل وطاعاتده متکاسل اولنه حین دخولده قبری درکات عذابدن
بر چاه مظلم ومهیب اولور کما قال علیه السلام القبر اما روضة من ریاض الجنة او حفرة من حفر النار آه ای مستمع اگاه خبرده وارد اولمشدرکه
قچن روح بدندن مفارقت ایلسه میت اوزرینه جانب آسماندن اوچ صیحه هولناك ایله ندا گلورکه ای ولد آدم سن دنیایی ودنیا سنی ترك ایلدی
وسن دنیایی جمع ایدرکن دنیا سنی جمع ایدوب عمرك تلف ایلدی ای عاجز ومسکین نیچه سن عجبا سن دنیایی قتل ایتدك یوخسه دنیا سنی هلاك ایلدی
پس تخته یه وضع اولندقده دخی اوچ ندا گلورکه ای آدم اوغلانی قنی سنك خوب یوزك وقوقلو بزك صراردوب صولمش نه عجب یا توانا دلمش سن
اوزرکه حالته گیرمش سن قنی بلبل گبی گویا اولان زبان فصیحك نطقدن ال چکوب نه عجب صامت اولمش سن وقنی شول احبابك که نیچه ماه وسال
خلطه والفت ومجاورت وصحبت ایله کمك لحمی اولمش ایکن شمدی سندن نه عجب وحشت ایتمشلر وکفنه پیچیده اولندقده دخی اوچ ندا گلورکه
ای فقیر بیچاره بو منقوله دور رادور سفره زاد وزواده سز گیدرك اولگی منزله خود بردخی گلمز سن واراجق منزل ایسه نیچه خطرناك ایدوکن گوررسن
وجنازه یه وضع اولندقده دخی اوچ ندای عجیب گلورکه ای آدم زاده سعادت سکا تائب اوله که ودولت سکا حقك رضاسن گوزتدکسه
وای واو بلا سکا که توبه ورضاسز اوله که سخط الهی یه ملاقی اولورسن وینه خبرده وارد اولمشدرکه میت دفن اولندقده حق جل وعلا
فرمانی ایله دورت ملك قبر میته گلوب طورورلر پس اول ملائکه دن بیرسی میته خطاب ایدرکه ای مفلس وتهی دست قد انقضت الاجال
وانقطعت الامال وبیرسی ندا ایدرکه ذهبت الاموال وبقیت الاعمال وبیرسی دخی ندا ایدرکه زالت الاشغال وبقی الاهوال ودردنجی ملك
دخی طوبی لك ان کان کسبك من الحلال وکنت مشغولا بخدمة ذی الجلال دیوب گیدرلر آه ای برادر امجد وصدیق ارشد منقولدرکه
بنت رسول خدا فاطمة الزهرا دنیاء فانیدن دار بقایه رحلت ایتدکده امام علی وامام حسن وامام حسین وابو ذر غفاری رضی الله تعالی عنهم
جنازه سن گوتروب دفن ایتدیلر وابو ذر غفاری استیلای رقتدن طاقت گتوره میوب حنین بسیار واین بزار ایله قبره خطاب ایلدی که
ای قبر عجبا خبرك وارمیدرکه سکا وضع اولنان کیمدر ایکی جهان گنشی محمد المصطفی علیه الصلوة والسلامك دختر سعد اختری فاطمة الزهرادر
وزوجه مطهره علی المرتضادر ومادر امام حسن الرضا وحسین المجتبی در پس درحال قبردن بر ندای غریب استماع ایتدیلرکه اگاه اوله سزکه
بن کمدرم موضع حسب ونسب دگلم بلکه محل عمل وسکن کسبم ایدی بندن حسب ونسب ایله هیچ فرد نجات بولماز الا شول کمسنه نجات بولورکه
خیری کثیر وقلبی سالم وعملی صالح وخالص اوله نظم ای حکیمی که حکم تست روا • برهمه روحها دراید • ای غفوری که صد گناه وخطا

از یکی عذره تو گرد ولا • این خطاها همه صواب شوند • وان گنهها همه ثواب شوند • چون برحمت نظر کنی دربا • دردی اهل شود بصفا
قد هانیت یارب این انعام • لیك الطاف تست بر همه عام • این عاصیم ز لطف وبخشش تست • ورنه در گلخن از چه گلهارست • آه ای طالب فوز وفلاح
عذاب قبرك اسبابی بسیاردر ولکن اعظم اسبابی حب دنیا وکذب سویلمك وامانته خیانت ایتمك ونمیمه وبدننه بول بولاشدرمقدر فلهذا حضرت
رسالت پناه علیه صلوات الله بدننه بول طوقنمقدن احتیاط واحتراز ایله امر ایدوب بیورورلرکه استنزهوا من البول فان عامة عذاب القبر
وقال ابن عباس رضی الله عنهما مر النبی صلی الله علیه وسلم بقبرین فقال انهما یعذبان وما یعذبان فی کبیر اما احدهما کان لا یستنزه من البول
واما الاخر فکان یمشی بالنمیمة ثم اخذ جریدة رطبة فشقها بنصفین ثم غرز فی کل قبر واحدة فقال لعله ان یخفف العذاب عنهما ما لم ییبسا وفقیه
ابو اللیث رحمة الله علیه عذاب قبردن خلاص دورت شیئه ملازمتله اولور دیمشلر یعنی بیرسی صلاته مداومت وبیرسی اعطاء صدقه وبیرسی
قرائت قرآن بیرسی دخی ذکر وتسبیحه ملازمتدرکه بونلرك هر بری قبری فراخ وروشن ایدر اما بعض العلما عذاب قبر بابنده نیچه کلمات واقع اولور
وهر بری کندولری تقویت اچون بر دلیل وسند گتورمشلردر پس علمادن بعضی دیرکه میتك دخی دنیاده اولدوغی گبی قبرده دخی جسده داخل اولور
وقالقوب اوتورر وسؤال وحساب روحله جسده معا اولور دیرلر بعضلر دخی سؤال دون الجسد روح اچوندر دیوب بعضلر دخی روح جسده
صدره گلنجه داخل اولور دیرلر وبعضلر دخی روح میتك جسد ایله کفنی میاننه داخل اولور دیوب مختلفة الروایات اولمشلردر اما اصح واولی بودرکه
مؤمن اولان صدقله عذاب قبره اقرار ایدوب کیفیتنه اشتغال ایتمیه وعن ابی سعید رضی الله انه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
یسلط علی الکافر فی قبره تسعة وتسعون تنینا لکل تنین تسعة رؤس ینهشونه ویلسعونه حتی تقوم الساعة لو ان تنینا منها نفخ فی الارض ما انبتت خضرا
صدق رسول الله آه ای مستمع اگاه عجبا اول تنینلر ندر فهم ایتدککمی ایدی فهم ایتمدککسه حالا فهمه همت قیل که حضرت سید البشر علیه صلوات الله
ما دارت الشمس والقمر کفاره واقع اولاجق عذاب قبردن خبر ویروب بیورورلرکه قبرده هر بر کافرك اوزرینه طقسان طقوز عدد اژدرها مسلط اولور
وهر اژدرهانك طقوز رأسی اولور وهر بریسی ایله جسم کافره زخم والم اوروب یوم نشوره دکین لدغ ولسع ایله عذاب ایدرلر
واگر اول ثعبانك بریسی قم پرسمنده اولان زهر زهرالودینی دنیایه نفخ ایلسه ابدالاباد روی زمین خضردات بیتورمزدی آه ای گوش هوشی شنوا
وچشم جانی روشنا حجة الاسلام امام محمد غزالی بیورورلرکه حیات مزبوره خود ذات میتدن خارج اولمیوب بلکه روح میتك ذاتی در زیرا
ذکر اولنان تنین نه سر روح میتك صفاتندن ترکب ایدوب قبل الموت صمیم فؤادده متمکن اولمش ایدی ولکن غلبه شهوات اهوا واستیلاء
حب دنیا چشم دلی نابینا قلمغله قبل اصابة الموت ادراکنه قادر اولماز اما بعد الموت حمله سی ظاهر اولورلر کما قال صلی الله علیه وسلم الناس نیام
فاذا ماتوا انتبهوا وقال تعالی فکشفنا عنك غطاءك فبصرك الیوم حدید وحیات مزبوره نك عددلری اخلاق ذمیمه وشهوات دنیویه نك
عددی مقابله سیدر اگرچه اخلاق ذمیمه یه حد وغایت یوقدر ولکن باعتبار الکلی حب دنیادن منشعب اولان اخلاق ردیه حسد وحقد وریا
وکبر وحرص ومکر وخداع وحب مال وجاه وعداوت وبغضادر اما طقسان طقوز عدده اولان سر انحصار نور نبوتدن غیریه معلوم
واشکار اولمز آه ای فقیر وبیچاره اگر حیات مزبوره ذات میتدن خارج اولایدی بلکه ذات میتدن منصرف ودور اولماسی تصور اولنوردی
اما انصرافی نیچه متصوردرکه حیه مزبوره بعینه اول میتك حیاتنده گندو سیله اولان صفات ردیه سیدرکه بعد الموت صورت حیاته
منقلب اولور ومکانی صمیم فؤادده اولمغله بونك زخم نیشی خارجده اولان افاعیدن هزار مرتبه اشد اولور الهاکم التکاثر اعمالکم حدیث
شریفی خود بو معنایه شاهددر ایمدی بنم روحم خواب غفلتدن اویان وکلا لو تعلمون علم الیقین لترون الجحیم کریمه سنك مفهومن اذعان ایلیوب
جحیمی عین یقین ایله گورمزدن اول نور علم یقین ایله طلب قیل که اول تنینلرك بر بر باشلرین ازوب عذاب قبردن خلاص اوله سن والا
برمحوای کریمه الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لا ظلم الیوم هر کس جزای اعمالنی قبرده ویاخود اخرتده گورمه سی مقرر ومحققدر فلهذا مشرق الانوار
کاشف الاسرار مولانا خداوندگار بیورورلرکه وردهندش مهلت اندر قعر گور اگر مذنب وجانی یه قعر گورده مهلت ویره لر وعذاب قبری
تأخیر ایدرلرسه لابد آن پیدا شود یوم النشور لاجرم اول صورتده سکر ودیرتده زهر اولان حب شهوات دنیانك اثری روز محشرده عرض اکبرده
پیدا اولور یعنی مؤمن موحدك عذاب قبره سببی اولان زلاتی بر ولی خدانك دعاسی برکاتنده تخفیف ویاخود تجاوز اولنورسه حقوق عباد
وقتل نفس وغیبت واکل ربا وشرب خمر ومحرمات سائره وذنوب کبیره وعقوباتی نفوس جزویه نك نفس کلیه یه جمعیتدن عبارت اولان یوم حشرده
لاجرم ظاهر واشکار اولوب عملنه لایق اولان صورت عذاب نه ایسه اکا مبتلا اولور وارواح موتی اچون خیر دعا وبعض خیرات ایدوب ثوابنی
روحنه اهدا ایله عذاب قبرك تخفیفی نیچه اخبار ایله ثابتدر کما روی عن ابن عباس رضی الله عنهما ما من رجل مسلم یموت فیقوم علی جنازته اربعون
رجلا لا یشرکون بالله شیئا الا شفعهم الله فیه ای قبل شفاعتهم ویاخود مهلتدن مراد حقیقت اولمیوب بلکه عذاب قبر طاقته گلراده اولاجق جهنم عذابنه
نسبت ایله مجمل واسهل وعذاب الیم جحیم اشد ومفصل دردیمکدن مجاز اوله وبالجمله قبر وبرزخده اجمالا چکدوکی عذابی برمحوای ان عذاب الاخرة اشد
یوم حشرده تفصیلا ذوق ایلیه زیرا عمر دنیانك مقداری عمر اخرته نسبت دریادن قطره دکلدر اکا بنا اگر ایام اخرتدن هر برگون دنیا ییللرندن
بیك ییل وکفاره گوره اللی بیك ییل مقداریدر کما روی عن ابن عباس رضی الله عنهما فی قوله تعالی فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة قال
لو قدرتموه لکان خمسین الف سنة من ایامکم قال یعنی یوم القیامة واخرج من طریق ابن ابی طلحة عن ابن عباس فی قوله تعالی تعرج الملائکة فی یوم
کان مقداره خمسین الف سنة مما تعدون قال هذا فی الدنیا تعرج الملائکة فی یوم کان مقداره الف سنة وقوله فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة

نهذا یوم القیمة جعله الله علی الکفار مقدار خمسین الف سنة • وعن ابن عمر رضی الله عنهما قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم یمکثون الف عام فی الظلمة
یوم القیمة لا یتکلمون • پس ایام آخرته کوره برزخده اولان عذاب اقل واهون اولور • ویاخود کاشف اسرار کبریا جلال الدین مولانا قدس سره الاعلی
وان ذکر رابعد مرک از قبر کور • دیدوکی من حیث التطبیق علی الانفس ارباب سلوک حقنده واقع اولان بعض زلات وتنزلاتی بیان ایچون اولور
مرکدن وکوردن دخی حقیقت معنی مراد اولنمایوب بلکه معنای مجازیسی مراد بیورمشلردر • یعنی حیات النفس موت الروح • وموت النفس حیات الروح
وقبیح افعال مکروهه یی ارتکاب ایله نفس اماره غالبه وروح انسانیه مغلوبه اولدوغی جهتدن میته مشابه سنده اولوب بو مقوله [illegible]
مجرد اکل وشربدن اولماغله • روح حیوانی ایله زندکانی دخی ایدرسه نه اعتبار که • اخلاق ربانیه واوصاف کمالیه روحانیه دن محروم قالدوغنه بناءً
بر مجرای اولئک کالانعام جسم حیوانیسی انوار روح اضافیدن بی بهره مانند شب تیره برکور بی نور مشابه سنده قالوب • وکندیجه معاصی یه اشتغال ایله
نیجه قبایحی ظهوره کلدکده جنایاتنه کوره حد اورلمق • وناکهانی بعض مصائبه مبتلا اولمق • ومثلا اصلاح حال اوزرنه ایکن مدمن خمر اولوب [illegible]
میخانه کوشه سی اولمق وقلوب ناسدن رغبتی کیدوب خلق میاننده حرمت دوغرتی قالمیوب صورةً ومعنیً خوار وحقیر اولمق واموال وارزاق
تلف اولماغله فقر بر سوء عجزه دوشمک وکسب وکارنده خیر وبرکت بولمایوب درلو درلو خسرانه اوغرامق الحاصل بونک امثالی محن وبلایه مبتلا اولمق
بونلر قبرنده اولان عقوبات عاجله در کما قال الغزالی فی الاحیاء کل ما یصیب العبد من المصائب فهو بسبب جنایاته فرب عبد یتهاون بامره [illegible]
ویخاف من عقوبة الله فی الدنیا اکثر لفرط جهله فینبغی ان تخوف به فان الذنوب کلها یتعجل فی الدنیا شومها فی غالب الامر کما حکی فی قصة داود
وسلیمان علیهما السلام حتی یضیق علی العبد رزقه بسبب ذنبه • وقد یسقط منزلته علی القلوب ویستولی علیه اعداؤه • وقال رسول الله صلی الله
علیه وسلم ان العبد لیحرم الرزق بالذنب یصیبه • وقال ابن مسعود رضی الله عنه انی لاحسب ان العبد ینسی العلم بذنب یصیبه • وقال بعض السلف
لیست اللعنة سوادا فی الوجه ونقصانا فی المال بل اللعنة ان لا تخرج من ذنب الا وقعت فی مثله او شر منه • وقال الفضیل ما انکرت من تغیر الزمان
وجفاء الاخوان فذنوبک ورثتک ذلک • وقال بعضهم انی لاعرف ذنبی فی سوء خلق حماری • وقال آخر اعرف العقوبة حتی فی فار بیتی • ای برادر
دولدارشد نقل اولنان روایات مزبوره نک جمله سی قبور اجسام دنیویه ده واقع اولان احوال عقوبات عاجله یی بیاندر • پس کاشف اسرار طریقت
مولانا خداوندکار دخی بیت سابقک مصراعی اولنده بیوردوغی وان ذکر رابعد ایام وشهور • ارباب طریقتک بعض احوالنی اشعاردر
یعنی مقتضیات بشریت ایله • سالکدن صدوره کلن بعض زلاتک قبح وکراهت وعتاب وعقوبتی درحال ظاهر اولمیوب • تم موقت کبی
اثری نیجه ایام وشهور • بلکه نیجه اعوامک مرورندن صکره ظهور ایدر • یعنی ابتداء حالده مضراتن فرق ایده مز • اکا بناءً که هوا ایله عشق قیاس
ایدوب نفسی انی صورت عشقده نیجه تلبیسات ایله فریفته ایتدوکی اجلدن اول حکم نفس وهوا کوکل حالندن دوشدم ملاحظه سیله
اخوان طریقتدن بعض اهل جذبه ومحبت ایله صحبت ایتنه • ویاخود کندی خلوتنده شغل ایله برشوق وحالت الدیرسه بقدرة الله تعالی
سابقا مرتکب اولدوغی زلات اول حالده خاطرینه خطور ایدوب تصوری ظهور ایتمکله چهره نما اولان شوق وحالت ونور محبت
[illegible] کدورت ایله غین کثرته دوشوب قلبی اول زلاتک فکریله پرظلمت اولور • وشغل وحالت ایله باحلاوت ایکن وجه شروح اوزره اولان
فکر معصیت ایله کثرته دوشدکلری وکی جانب حقدن کندویی رد • وسؤال وحساب وعقوبتدر • اول ایسه بو سردن غافل اولماغله نیجه
ماه وسال روزکارینی کاه نورانیت وکاه کدورت ایله کچوروب برساعت روشن دل اولورسه • نیجه ایام وشهور تیره درون اولور
اما شول سالک بدایت سالکه که • توفیق الهی رفیق اولوب نسمات عنایات ازلیه • بو تلونک وجه حقیقتنی کشف ایله • درحال موفق
اولوب مکر بونجه کدوراته باعث • نفس خبیثه دن ظاهر اولان زلاتنی اظهاره عار ایدوب میان اخوانده تذلیل وتحقیری اختیار ایتمدوکی
واوزرینه اجرای احکام شریعت وطریقت اولنمقدن فرار ایتدوکیچون اولدوغن بیلوب لاجرم بو درد وکدورتک قلبیدن ازاله سی
تذلیل نفس تنبیهدن غیریله اولمادوغنه متفطن اولماغله بین الاخوان نفسنی تحقیر • وصورتی سیرتنه مغایر اولدوغنی اعتراف وتقریر ایدوب
اوزرینه احکام طریقت اجرا اولنماغله • رفع کدورت اولوب توجه درون ایله عتبه پیر طریقته ملازمت • ومجاهده وریاضته مداومت
ایدوب نور محبتک قدر وقیمتین بیلور • ومن بعد یولدن قالماغه بذل همت قیلور • مثلا منقولدرکه شیخ روزبهان بقلی قدس الله روحه
سلوکی حالنده وجد وحالتی جمله اخواندن زیاده ایکن • قضاء ناکهانی • وامتحان ربانی ایله • برکون برمغنیه عورتک چشم بادامی وسرو اندامنه
شیفته وحیران اولوب • داخل حلقه ذکر وتوحید اولدقچه • بزم جمعده اول محبوبه نک شوقیله شمع اولوب عشقله رقص ودوران ایدردی
وکما فی الاول ذوق وشوقنه فتور کلمکله • بعض اخوان انی • وجد حقیقی ایله سماع ودوران ایدر کمان ایتمشلر ایدی • الحاصل بو حال اوزرنه
نیجه ایام وشهور مرور ایدوب درون روزبهانه کمسنه واقف اولمادی • عاقبت العاقبه روزبهان بقلی یه غیرت حق مستولی اولماغله
ای نفس مکاره کوررسکا بیلین دیوب برکون میدان محبته باش قودی • واخوان طریقته انواع تذلل ومسکنت ایله عرض محبت ایتدکدن صکره
تاج وکسوه سن خلع ایدوب یاران صفا بکا بو صورت اتقیانه روا درکه التی آیدر که نیم صورت حقده ارائت ایلدوکم وجد وحالت
مقتضای حب ذاتی رب العزة اولمایوب بلکه نفس بی حمیت میل ورغبت ایتدوکی برمغنیه عورتک تقاضای محبت واقتضای سوز وحرارتی
ایدی ای زمره اصفیا مادام که بو اسیر هوا بو مقوله درده مبتلایم • طریق محبت الهیه ده صادق اولان اهل طریقت زینه تمثل ایله
ارباب محبته مشاکلت لائقم دکلدر دیدی • وتذلیل نفس ایچون برسنه کامله زنکش مغنیه اولوب معشوقه سی قنده کتسه [illegible]

روزبهانه تحمیل ایدردی • واتفاق اولنورکه سنه کامله مرورندن صکره • اول مرأة مغنیه روزبهانک علو شانندن خبردار اولوب وبوصورت
[illegible] اختیار ایتدوکی نفسنه عقوبت ایدوکن بلمکله • درحال روزبهان بقلینک پاینه رومال اولوب چالوب چاغرمقدن توبه واستغفار ایله
طاعات خدایه مشتغل [illegible] • روزبهان علیه الرحمة الرحمن دخی نفسنه تمام جزاسن ایتدکدن صکره • کمافی الاول تاج ولباسن کیوب
تصفیه درونه اهتمام ایلدی • وقال بعض صوفیة الشام • نظرت الی غلام نصرانی حسن الوجه فوقفت انظر الیه فمر بی ابن الجلاء الدمشقی
فاخذ بیدی فاستحییت منه • فقال یا عبد الله سبحان الله تعجبت من هذه الصورة الحسنة وهذه الصنعة المحکمة کیف خلقت للنار فغمز
بیدی • وقال لتجدن عقوبتها بعد حین • قال فعوقبت بعد ثلثین سنة • الحمدی بنم روحم سلف صالحینک طریق حقده اولان روشن
[illegible] بو مقوله سعی وکوشش ایتدکلری • سمع قبول ایله مسموعک اولدیسه • مأمولدرکه شمدنصکره سن دخی نفس وهوا
[illegible] آلوده اولمیوب تابع اثر اولیا • وسالک راه اصفیا اولوب دایما نفس مکاره اماره نک خلافنجه حرکت ایلیه سن
[illegible] اصلی ی متقدمه کبی نفسکی احتساب ایدوب عقوبات عاجله یی اختیار ایله عقوبات آجله دن اجتناب
[illegible] اولان عقوبتدن • واکر بعد الموت برزخده اولان عقوبتدن مهلت ویریلورسه عفو ومغفرت
[illegible] قیامت عظمی وطامه کبراده • عقوبات عظیمه یه مصادف قیلوب • وجزاء سیئة سیئة مثلها • فحوای کریمه سی اوزره
[illegible] ای نفس پریشان حال عند البعض قیامتک انواعی اوچدر • یعنی بر نوعی قیامت صغری • وبر نوعی قیامت وسطی
[illegible] پس قیامت صغری هر کسک موت ایله واقع اولان فنا وفناسی درکه • کندو موتی کندویه قیامت اولور
[illegible] من مات فقد قامت قیامته • قیامت وسطی دخی عند نفخ الصور الاول • مقدمه کبرادن اولان قیامتدرکه
[illegible] دفعة واحدة دفعجاءة قبض اولنور • کما قال تعالی • ما ینظرون الا صیحة واحدة تأخذهم وهم یخصمون
[illegible] اهلهم یرجعون • وقیامت کبری اولدرکه • واذا نفخ فی الصور فاذا هم من الاجداث الی ربهم ینسلون
[illegible] والآخرین صور اسرافیلدن خروج دنیاده اولان بدنلو بدنلرینه ولوج ایتدکده کفار ومنافقین
[illegible] من مرقدنا • آه وا ویلا • ومؤمن وموحدلر • هذا ما وعد الرحمن وصدق المرسلون • دیوب امر الهی یه
[illegible] دیوب عرصه عرصاته کیدرلر • وهر کسک وزن اعمال ومحاسبه افعالیچون میزان وصراط [illegible]
[illegible]
[illegible] کما قال تعالی ان کانت الا صیحة واحدة فاذا هم جمیع لدینا محضرون
فالیوم لا تظلم نفس شیئا ولا تجزون الا ما کنتم تعملون • آه ای جان پدر انواع قیامت • واحوال آخرته نیجه روایات وارددر
ان شاء الله تعالی بوندن صکره بعض محلده مناسبت ایله تحقیق اولنور • بو محلده انواع قیامتدن اوچ نوعی بیان ایله اکتفا اولنور
وعلم شریفی دخی اولیه که • حق جل وعلا ان الساعة آتیة اکاد اخفیها • قول کریمه سی ایله وقوع قیامتی تحقیق ایدوب [illegible]
[illegible] وقوع الساعة حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن بعض امارات وعلامتک
وقوعی روایت اولنمشدرکه • قرب الوقت اولدوغی • وقوعی ایله استدلال اولنور • [illegible] عن النبی صلی الله علیه وسلم
ان من اشراط الساعة ان یرفع العلم ویکثر الجهل ویکثر الزنا • ویکثر شرب الخمر • ویقل الرجال ویکثر النساء • حتی یکون لخمسین امرأة
القیم الواحد • وعن علی بن ابی طالب رضی الله عنه انه قال یأتی علی الناس زمان لا یبقی من الاسلام الا اسمه • ولا من الدین الا رسمه
ولا من القرآن الا درسه • یعمرون مساجدهم وهی خراب عن ذکر الله • شر اهل ذلک الزمان علماؤهم • منهم تخرج الفتنة والیهم تعود
وعن ابی هریرة رضی الله عنه اذا اتخذ الفیء دولا والامانة مغنما والزکوة مغرما • وتعلم لغیر الدین • واطاع الرجل امرأته • وعق امه
وادنی صدیقه واقصی اباه • وظهرت الاصوات فی المساجد • وساد القبیلة فاسقهم • وکان زعیم القوم ارذلهم
واکرم الرجل مخافة شره • وظهرت القینات ای الاماء والمغنیات • والمعازف وهی آلات اللهو واللعب • وشربت الخمور • ولعن آخر هذه الامة
اولها فلیرتقبوا عند ذلک ریحا حمراء • وزلزلة وخسفا ومسخا وقذفا • وآیات تتابع کنظام قطع سلکه
وعن حذیفة بن اسید الغفاری رضی الله عنه قال اطلع النبی علینا ونحن نتذاکر فقال ما تذاکرون • قالوا نذکر الساعة قال انها لن تقوم حتی
تروا قبلها عشر آیات • فذکر الدخان والدجال والدابة • وطلوع الشمس من مغربها ونزول عیسی بن مریم • ویأجوج ومأجوج • وثلثة خسوف خسف
بالمشرق • وخسفا بالمغرب • وخسفا بجزیرة العرب • وآخر ذلک نار تخرج من الیمن تطرد الناس الی محشرهم • آه ای برادر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] لمن الملک
[illegible] ابناء الملوک • واین الجبابرة • واین الذین یأکلون رزقی • ویعبدون غیری • ثم یقول لمن الملک الیوم فلا یجد احدا یجیبه
فیجیب نفسه • ویقول لله الواحد القهار • آه ای غافل [illegible] نظم

قنی مالی نولدی کتور خواجه‌نک • قنی حالی نولدی کتور خواجه‌نک • قنی طاق کسری قنی زرنطاق • قنی شاهی انک قصر ونه طاق
قنی قصر قیصر قنی جام جم • قنی رسم رستم قنی نام ونم • ییقلش سرای خراب وخراب • سرای استی اولمش آب وتراب
بو کز طراق اولدی بکلی هبا • بو کز اخرت کلدی اوش مرحبا • بولنماز بیری کیم مدد ایلیه • باشینه کلنلاری رد ایلیه
دریغا قنی کوزکیم ادراک ایده • کوره انی کیم عقلی دراک ایده • کوکل ویرمیه دنیه‌نک جاهنه • که زیرا دوشر صوک اوجی چاهنه
یتر لقمه وخرقه برایچم شراب • قلانیدر زیره انک سراب • حلالینه وار در حقیقت حساب • حرامینه اولور عذاب وعقاب

دردا وحسرتا • ای نفس غافل وا فرقتا • اول روز پر خطر • بر فزع اکبر در که صغیر وکبیر • ونقیر وقطمیر • وقلیل وکثیر • هر بابی اکر فقیر • عمر یدن وکسب وعملدن • وعلم وفضلندن احتساب اولنوب هرکس اتید وکلن بولور • وکیمی بلاحساب جنته اوچوب وکیمی نیجه اعمال حسنه‌سی وار ایکن ظلم وفسادی اکا غالب اولوب عمل ده خلوصی اولمامغله صراطی کچرکن ایاغی سورچوب درکات ناره دوشر • آه ای نفس کمراه اکرچه ونج ذنوب جوهر ایمانه ضرر ویرمز • ومؤمنین مذنبین کناهی نیجه یانوب ذره جه ایمانی اولان نخلد فی النار قالماز • فاما هیهات هیهات سکین آدم دعلان نیلسون بو نار شدید فراق • واه بعید افراقه نیجه طاقت کتورسون • وشراب حمیم وعقاب الیمه ناز ونعیم ایله پرورده اولان جسم ضعیف نیجه تحمل ایلسون • الهی سیدی ومولای • بو عاصی وجانی قولجغزلرکه لطف وعنایتک ازانی قیلوب توبه وندامت ورضای شریفک ازره عمله قدرت واثر انبیا واولیایه اقتفا ایتمکه بدل همت میسر ایت جهنم یوللرینه اوغراتمه • وصراطی سهولت ایله کچوروب ایاق سورچدرمه • وایکی جهان کنشی حبیبک محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی شفاعتندن محروم ایتمیوب فردوس روحه جوارندن • وجنتده دیدارکدن اذرق دوشورمه • الهی رحمتک غایت واحسانک نهایت یوقدر • داخل نار اولان ارباب ذنوبه دخی رحمت ایده جک سنسن کرمک مقتضاسنجه غایت ایدوب انلاری دخی داخل جنت قیل • عن ابی سعید رضی الله تعالی عنه قال • قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • اما اهل النار الذین هم اهلها لا یموتون فیها ولا یحیون • ولکن ناس اصابتهم النار بذنوبهم فاماتتهم اماتة حتی اذا کانوا فحماً اذن بالشفاعة فجیء بهم ضبایر ضبایر • فبثوا علی انهار الجنة فیقیل یا اهل الجنة افیضوا علیهم فینبتون نبات الحبة تکون فی حمیل السیل صدق حبیب الله • وصدق رسول الله علیه افضل صلوات الله • ماحصل مفهوم حدیث شریف بودر که • ابو سعید رضی الله عنه خاتم الانبیا حضرت محمد المصطفادن روایت ایدر که کفار دوزخ قرار • فی الاصل اهل نار اولماغله برنجوای لا یموت فیها ولا یحیی ابدا الاباد مخلد فی النار اولورلار • ولکن شول زمره مؤمنین که ادناس ذنوب ایله ملتس اولوب فرصت حیات الده ایکن آب توبه وندامت ایله ازاله لوث جنایات ایتمه مش اوله • روز جزاده مطهر لوث ذنوب نار اولماغه بناء • اول مؤمنلر تطهیر دنس جرایم ایچون جحیم ناره داخل اولورلار • پس هر بری بقدر جرایمهم نار تأدیبله حد عقوبت نصابن بولدقده کرامة لهم مؤمنلره نارده موت اصابت ایدوب حقیقت اوزره میت اولورلار • حتی حطب نارده یانوب نیجه فحم اولورسه • اهل ذنوبک دخی هیزم جسدلری نار جحیمده یانوب سیاه کومر اولوب من بعد عذاب ناری حس ایتمزلر • پس اول غفور رحیم وعفو کریمک نسیم فضل واحسانی وزان • واوان امانی نمایان اولوب شفاعته اذن رحمان اولماغله • اول نار جحیم حمیمده یانوب انکشت سیاه اولان ابدان مذنبین بلوک بلوک ودمادم دوزخدن چقاریلوب • ملائکه رحمت انهار جنتک مجارینه غبار اجساد مذنبینی مانند حبوبات بث وبذر ایدرلر • بعده اهل جنته ندا ایدوب ای قصور خلد برینده ناز ونعیم ایله مرتع نشین اولان مؤمنین بو نار هجر وخذلانده یانمش • وجسم ناتوانلری خاکستر اولمش مذنبین مغفورین اوزرینه افاضه انوار رحمت ایدیکز دیو منت ایدرلر پس اول یانوب خاکستر اولان ابدان مذنبین حمیل سیل ومجاری انهارده سرعت ایله رسته اولان نباتات خضر اکبی فی الحال تروح ایدرلر ودیو ضعات اهل جناندن تازه حیات باقیه بولوب داخل جنات عالیه اولورلر • پس مؤمنلره جهنم دنیاده اولان مجرملرک زندانی کبی اولدی ومحبوسلره حبس زندان تادیب عقوبت اولدوغی کبی • مؤمنلر دخی بلامکث وحساب داخل دار ثواب اولاجق ایکن نیجه مدت حبس جهنم چکوب جنتدن مهجور اولدقلری انلره عقوبت اولور • فلهذا مقرب بارگاه دیومی مولانا جلال الدین رومی دخی برمجوای سبقت رحمتی غضبی مذنبان اهل ایمانه بعد التعذیب والتادیب نار بعددن خروج • ونور قربه عروج ایده جکلرینی بشارت • وسالکان راه طریقت دخی کاه تنزل وکاه ترقی • وکاه وحدت • وکاه کثرت ایله اولان احوال سلوکنه‌لری مرور ایام ایله تمکین بولوب وساعی ابرشد کده محض انوار کشف ویقین اولاجقلرینه اشارت ایدوب فاما بو کا مدت مدیده کرکدر که حصوله قرین اوله دیو بطریق التمثیل بیوررلر که ای خلان طریقت • اکرچه هر محنتک اخری منحت وهر کثرت بالاخره مغلوب وحدت اولور اما زنهار زود مشو فوت ایتمه که هر نبات وشکری را در جهان هر نبات وشکر ایچون جهانده مهلتی پیداست در دور زمان دور زمانده بر مهلت پیدادر • یعنی دورات افلاک حسیه تابع افلاک مثالیه وافلاک مثالیه تابع افلاک روحیه • وافلاک روحیه تابع افلاک عقلیه • وافلاک عقلیه تابع شئونات الهیه • شئونات دخی تابع صور علمیه اولوب صور علمیه انیه عین ثابت فلک تجلی ذاتیدر • وافلاک مذکوره‌دن هر بریسی اسماء ذاتیه وصفات اولیه‌دن اولان حیات • وعلم • وقدرت • وارادت • وسمع • وبصر • وکلام اسملرندن لاجرم براسمک داخل حیطه حکومتی اولماغله حقایق وماهیات امکانیه واعیان کونیه‌ده واقع اولان اثار ذات وصفات • بتقدیر خالق الکائنات افلاک حسیه وساطتی ایله اثر ایدوب انوار کواکب ثابته وسبعه سیاره ذریعه وصول اثار اولدوغی جهتدن • صفات مذکوره‌دن • هر بر صفتک اقتضا وسلطنتی بر مدت تعینه ده ظاهر

ووجودات اشیا اسماء مزبوره‌یه مظاهر اولماغله • ذکر اولنان مدة معینه‌یه دوره اعتبار اولنوب بر وفق مقدمات مذکوره هر شیئک ظهوری ونباتک صدرت نباتیه • بعده صورت غذائیه‌یه مستعد اولان حصول لذتی ایچون دور زماندن بر معین وار درکه سابق اولمادن اول شی وجوده کلمز • واشجار ونباتات انوار وثمرات • ویروب لذاتی کامل بولمز • کذلک مذنبین دخی ساعتی کلمدین ناردن چقماز • وهمچنین سالکلر دخی وقت استعدادی کلمدین تلونات کثرات • وتقلبات تعیناتدن قورتلوب لذات انس وحدتده متمکن اولماز مثلا سالها باید که اندر آفتاب نیجه ییللر کرکدر که آفتابده لعل یابد رنگ ورخشانی وتاب لعل تاب رنگ وتاب وبراقلق بوله نته کیم سلطان ولد انتهانامه سنده بو مفهومی خوب تحقیق ایتمشدر نظم • سیر در معنی زدن جان بود • بی تنی رفتن سوی جانان بود • دمبدم تبدیل باشد اندر آن • رفتن از حالی بحالی در جهان • همچو سیر لعل اندر تاب خور • دارد از خور به دهان کام در • می فزاید از خورش لعلی او • می پذیرد هر دمی رنگی نکو • چون بگیرد رنگ را از خور تمام • سنگیش یابد ز تاب خور دوام • بعد از آن لعلی شود سنگی بها • کردد او جمله شهان را ابتلا • الحمدی ارباب ذنوبک دخی خاشاک جرایمی نار خذلانده یانوب وآفتاب مغفرت پرتو نه امید دار اولوب ناکهان اشعه انوار رحمت اشراق • واوساخ ذنوبی ازاله واحراق کرکدر که حجاره نار مرتبه سندن خلاص اولوب لعل درخشان ایمان • وواصل درجان اوله • وهمچنان سالکان طریقت وطالبان نور محبت اولانلر دخی مرات دللرین پیر طریقتک آفتاب همت • ونور خورشید تربیتلرینه مقابل طوتمق کرکدر که درد عشق الهیدن متغیر وحالدن حاله متبدل اولوب وحجاره لحم صنوبری‌یه مهر انور حقیقت پرتو انداز وحدت اولوب لعل بدخشان محبت • وعقیان معرفت اوله وتلونات وتقلباتدن نجات بولوب تخلقوا باخلاق الله سعادتنه واصل واذا تم الفقر فهو الله • دولتنه نایل اوله سلطان ولد انتهانامه ده خوب دیمشدر نظم • هستی‌اش چون سایه‌اش زان آفتاب • کشت نور ونیست شد سایه ز تاب • آفتاب حق بران سایه چو تافت • نور مطلق کشت چون این تاب یافت • ایمدی بنم روحم هر بر طورک بر نوع تغییری • وهر بر حالک بر وقت معین وبر تاثیر خاصی مقرر اولدیغنه طریق حقه سلوک ایدن رفیق التوفیقلر دخی • ابتداء ایمان غیبی مرتبه سنه قدم نهاده اولدقلری • نباتاتک نباتیه درجه سنه رسیده اولدقلری کبی زمان یسیرده اولوب وایمان شهودی مرتبه سنه نایل اولدقلری • اشجارک مرتبه ازهار واثماره رسیده اولدقلری کبی زمان مدیده اولدوغنه تمثیل ایدوب مولانا خداوندکار بیوررلر که باز تره در دو ماه اندر رسید کیرو برک تره وانک امثالی نباتات متنوعه دو ماهه قریب ویا زیاده جه مدتده ظاهر اولور باز تا سالی کل احمر رسید کیرو ورد احمر بر سنه‌یه دکین ایریشوب کمالن بولور ویاخود بو معنایه دخی اشارت واردر که • مزرعه انسانیه اولان رحم مادره صلب پدردن القا اولنان تخم نطفه انسانیه • زبدیه ورغوه ونقاط • وهویه وعلقه • ومضغه لک مراتبنه سیر وحرکت ایتدکدن صکره عظام متنوعه • واعضای مختلفه بر برندن تمیز بولوب سر مدور کتفدن دست وپا وپهلو وشکمدن منفصل • ومنافذ ومجاری حرارت غریزیه پیدا • وقوت نامیه وغاذیه هویدا اولوب مرکب روح انسانی اولان خلقت روح حیوانی‌یه مستعد وقابل اولنجه دکن • مدت ایام ظهور جنین بر قول حکما اوتوز واوتوز بش ویاخود قرق وقرق بش کونده • وبرموجب حدیث شریف دورت آیده حصول پذیر اولماغله حالت مزبوره صورت نباتیه‌نک زمان قلیلده ظهورینه متشابه اولوب ورد احمر دخی بر سنه‌ده ظهوره کلدوکی کبی • جنینک دخی صورت انسانیه‌سی بعد التصویر والتکمیل طقوز آیده • ویاخود بر سنه‌یه قریب زمانده ظهور ایدوب مرتبه نباتیه‌ده اولان جنین کل یوزلو قاشلو دردشلو آهو کوزلو لبی لعل ناب ملک سیرتلو بر صورت انسان تولد ایدر دیمک اوله • ایمدی الامور مرهونة باوقاتها وفقنجه اکر آفاق وانفسده واکر محسوسات ومعقولاتده اولان جمیع قابلیاتک بر وقت معینلری اولدیسه بهر این فرمود حق عز وجل • سورة الانعام در ذکر اجل حق سبحانه وتعالی سوره انعامده اجل مسمی ذکرنده اولان آیت کریمه‌یه بو سر غریب وامر عجیبک کشفی ایچون بیان بیوردی کما قال الله تبارک وتعالی • هو الذی خلقکم من طین ثم قضی اجلاً واجل مسمی عنده ثم انتم تمترون • بو آیت کریمه سوره انعام اولنده در وسوره انعام سور قرآنیه بیننده رتبه اشرف اولوب جملة واحدة نزول ایتمشدر • ومروی درکه تشییع سوره انعام ایچون آسمان برینندن روی زمینه یتمش بیک ملک هبوط ایدوب تکبیره واذیلری ملائکه آسمان ایله مالامال اولدی • کما قال ابن عباس رضی الله عنهما فی شان هذه السورة انها مکیة نزلت جملة واحدة فامتلاء منها الوادی وشیعها سبعون الف ملک ونزلت الملائکة فملؤا ما بین الاخشبین فدعا رسول الله صلی الله علیه وسلم • وکتبوها من لیلتهم الا ست آیات فانها مدنیة • قل تعالوا اتل ما حرم ربکم علیکم • الی اخر الآیات الثلث • وقوله تعالی • وما قدروا الله حق قدره الآیة • وقوله سبحانه وتعالی • ومن اظلم ممن افتری علی الله کذبا وعن انس رضی الله عنه قال • قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • ما نزل علی سورة من القرآن جملة واحدة غیر سورة الانعام وما اجتمعت الشیاطین بسورة من القرآن جمعها لها • ولقد بعث الی بها جبریل مع خمسین ملکاً او خمسین الف ملک تزفها وتحفها حتی اقروها فی صدری کما اقر الماء فی الحوض • وقد اعزنی الله وایاکم بها عزاً لا یذلنا بعدها ابداً • وبها دحض حجج المشرکین ووعد من الله لا یخلفه وعن ابن المنذر لما نزلت سورة الانعام سبح رسول الله صلی الله علیه وسلم • قد شیع هذه السورة من الملائکة ما سد الافق پس سوره انعامک عند الله منزلتی مسموعک • وسور قرآنیه‌دن امتیاز وفضیلتی معلومک اولدیسه علم شریفه بو دخی خفی اولمیه که زمره مشرکین حجب ظلمانیه غوایتده ضالین • وکدورات طبیعتله هالکین اولدقلری ایچون کاه حقدن غیرده مستقلا وجود اثبات ایدوب

وكا الريه دوزدكلرى اخشاب واحجاره عبادت ايله الهه شريك قوشوب وكا اصنام مصنوعه لرايچون بزه وسيله دريو حاشا حضرت واجب الوجوده مساوى طوتوب طريق توحيددن خروج ايتمكله حضرت موجد پروردكار جليل وجبار ؛ فاعل مختار ؛ خالق الليل والنهار ؛ الحمد لله الذى خلق السموات والارض وجعل الظلمات والنور ؛ قول كريمى ايله زمين واسمانده اندن غيرى رب و سبحان ؛ وعبادت وسجده اولنمغه حق بر يزدان دخى اولمايوب ما فى السموات والارض خارجا عنهما او داخلا فى حقيقتهما جميعا ؛ ومعقولات ومحسوسات عموما رب العالمين الملك مخلوقى ؛ ومالك يوم الدين اولان مولانك مملوكى ؛ و دست مشيت و زير قبضه قدرتنده مغلوب ومقهورى اولوب تعاقب ليل ونهار ؛ وتتابع ظلام وانوار اول جليل وجبارك خالقيت ووحدانيتنه دلايل قاطعه ؛ وبراهين ساطعه اولمشلر ديو جميع حامدينك محامدى ذات احديتندن غيره نزاد والمدد تقرير واعلام ؛ وكفار النعم اولان بدكارلرى تبكيت والزام بيورد قدن صكره ؛ تكرار اثبات صانع ومعاد جسمانى صحتنه دليل ايراد ايدوب بيوررکه هو الذى خلقكم من طين يعنى اول قادر وصمد ؛ وموجد واحد لطف وعنايتى بى حد بر پادشاه بى شبيه وبى مانند درکه ؛ اى بنى آدم سزى طيندن خلق ايلدى ؛ پس اولا معلوم اوله كه معرب قرآن اولان بعض مفسرين اعراب طينده ايكى وجه بيان ايتمشلر ؛ وجه اول جار ومجرور خلقكم كلمه سنه متعلق ؛ وحرف من ابتداء غايت ايچون اوله ؛ وجه ثانى حال اولمق اوزره محذوفه متعلق اوله ديمشلر ؛ پس بو كلامده حذفه احتياج وارميدر يوقميدر ؛ بين النحاة خلاف واقع اولوب مهدوى ؛ ومكى ؛ وبونلارك متسنده اولان بعض جماعت ؛ بو كلامده حذفه احتياج يوقدر ؛ زيرا لاجرم انسان طيندن ايجاد اولنمشدر ديوب شبو حديث شريفى سند ايتمشلردر ؛ روى عن رسول الله صلى الله عليه وسلم ما من مولود يولد الا وينذر على النطفة من تراب حفرته ؛ وقيل ان النطفة اصلها اما اكثر مفسرين محذوفه متعلق اولمق لازمدر ديوب خلق اصلكم واباكم تقدير ايتمشلر ؛ وطيندن مراد بعضلرى آدم عليه السلام دريمشلر كما قال امرئ القيس شعر الى عرق الثرى وشجت عروقى وهذا الموت يسلبنى شبابى ؛ يعنى امرئ القيس دخى عرق الثرى قولى ايله مراد ايتديكى ادم عليه السلامدر ؛ زيرا آدم من حيث الابوة اصليدر ديمشلر ؛ خلاصه كلام امام فخر الدين رازى ؛ ونيشابورى تحقيق ايتدكلرى اوزره جميع ناس منى ايله دم حيضدن مخلوق اولوب ؛ اكر نطفه وكر طمث دمدن منقلب اولمشلردر ؛ دم دخى اغذيه دن تكون ايدوب اغذيه دخى يا حيوانيه ياخود نباتيه در ؛ اكر اغذيه حيوانيه ايسه خلقت حيوان دخى ان لرى منى ايله دمدن ؛ دم دخى نباتدن تكون اولمشلردر ؛ پس بو تقديرجه انسان اغذيه نباتيه دن حصوله كلوب اغذيه نباتيه دخى عناصره منتهيه اولدوغى جهتدن لاجرم بر برانك ايجادى وجه مشروح اوزره طيندن اولوب توجيه مزبور صوابه اقرب اولور ؛ اما بدى اغذيه متنوعه عناصر متشابهة الاجزادن ؛ ونطفه متشابهة الاجزا دخى اغذيه مزبوره مختلفه دن متولد اولدوغى معلوم اولديسه نطفه دن دخى لون وصورت ؛ وشكل وصفتده مختلفه اعضاء متنوعه ظاهره اولوب مثلا قلب ؛ ودماغ ؛ وكبد ؛ وطحال ؛ واعضاء بسيطه نك انواعى عظام ؛ وغضاريف ؛ ورباطات ؛ واوتار ؛ وشريانات ؛ وغيرها جمله سى نطفه دن تولد ايتمشدر ؛ پس مواد متشابهه دن بو مقوله صفات مختلفه نك حدوثى لاجرم بر مدبر وحكيم ؛ ومقتدر وعليمك تقديرينه محتاج اولماغله ؛ اول صانع لايزال ؛ وحكيم بى مثال اراده شامله وقدرت كامله سيله اعضاء مزبوره يه صفات مذكوره مختلفه اوزره ترتيب وتصوير ايدوب واراده ازليه وقدرت اوليه سى ابد الاباد باقيه اولان اول حى لايموت بعد الاماته احياء حياته اعاده ايلمه مواديه مرة ثانية ابداع وايجاده بطريق الاهون قادر در نظم

ظاهر اولدى چونكه توحيد خدا ذات پاكينه ديمه چون وچرا ذاتى اول در بدايت يوق كا ايلدى ذاتى وجودين اقتضا

قلدى هر ذاته وجودى اول عطا ثم قضى اجلا يعنى حق سبحانه وتعالى بعد خلق الانام ؛ اجل تقدير وقضا ايلدى ؛ معلوم اولا كه قضى بمعنى الحكم اولورسه لفظ ثم دخى على اصلها ترتيب زمانى ايچون اولور ؛ زيرا اظهار صنعه فعل دخلقدن متأخردر واكر قضى كتب وقدر معناسنه اولورسه ثم ذكرده ترتيب ايچون اولور ؛ زيرا قدرت صفت ذاتيه دن اولوب بزم خلقمزدن متقدمدر ؛ وبالجمله كاه اولوركه كلمه قضى حكم وامر معناسنه اولور ؛ كما قال تعالى ؛ وقضى ربك الا تعبدوا ؛ وكاه اولوركه اعلام واخبار معناسنده استعمال اولنور كقوله تعالى وقضينا الى بنى اسرائيل فى الكتاب ؛ وبر فعل اتمامه ايرشنه ؛ قضى صفت فعل معناسنده استعمال اولنور كقوله تعالى فقضاهن سبع سموات فى يومين ؛ وقيل قضى فلان حاجة فلان ؛ واجل دخى لغتده انقضاء امد ايچون اولان وقت مضروبدن عبارتدر ؛ وانسانك اجلى انقضاء عمر ايچون اولان وقتدن عبارتدر ؛ واجل الدين ديرلر يعنى دين ده اولان تأخيرك محل انقضاسى ديمك اولور ؛ وبو تقديرجه اصل اجل تأخيردن اولور فلهذا برشى تأخير اولونسه اجل الشئ يأجل اجولا وهو اجل ديرلر يعنى اجل نقيض عاجل ؛ الحاصل بر وفق مقدمات مزبوره مفهوم آيت كريمه ؛ حق سبحانه وتعالى هر احدك موت وفناسى ايچون ؛ بر وقت معين تخصيص وتقدير ايلدى ديمكدر ؛ وتخصيص مزبور فى ذلك الوقت اولان ايقاع موته مشيت ازليه ربانيه نك تعلقندن عبارتدر ؛ ثم انكم بعد ذلك لميتون قول منيفى دخى بو آيه كريمه نك نظيريدر نظم هر بريه نقبك دليل ذات در ؛ جمله اشيا مصحف آياتدر ؛ مبدع بى عون وبى آلتدر اول ؛ خالق بى غايت وعلتدر اول

واجل مسمى عنده ؛ واجل مسمى حق جل وعلانك عندنده مثبتدر ؛ معلوم اولا كه ؛ واجل مسمى مبتدا عنده خبريدر ؛ وبو محلده مسوغ ابتدا ايكى شئ در بريسى اجلك مسمى ايله موصوف اولدوغيدركه افاده تخصيص ايله معرفه يه قريب اولمشدر ؛ ومسوغ ثانى اجل واو عاطفه ايله اولدوغيدر ؛ مجرد عطف ايله مسوغ اتمندر ؛ واجل ايله مسمى تنوين تنكير ايله كلدوكى ابهام ايچوندر ؛ واجل مسمى عنده قيدله اولان تفصيل دخى مسوغاتندندر كما قال الشاعر شعر اذا ما بكى من خلفه انصرفت له بشق وشق عنده لم تحول ؛ ومبتدا موصوف متقارب الى المعرفه

اولماغله

اولماغله فى الحقيقه نكره ايسه دخى بو محلده ظرف اولان خبرك تقدمى ايجاب ايتمه مشدر ؛ كما قال الزمخشرى فى الكشاف لانه تخصص بالصفة وقارب المعرفة ؛ وكشافك بو قولنه اعتراض اولنوب حالة تنكيرده مسوغ ابتدا مبتدانك صفت اولماسى دريو ؛ زمخشرينك ايلديكى تعيين مسلم دكلدر ؛ زيرا ابتداء منكرك مسوغى مجرد وصف اولمايوب بلكه عطف وتفصيل دخى مسوغاتندندر ؛ بو تقديرجه افراد ما ذكر نتيجه بولور ديوب معترض دخى ؛ اذا ما بكى بيتنى كندويه سند كتورمش ؛ ولكن ابن سمين زمخشرى طرفندن معترضه بو وجهله جواب ويرمشكه زمخشرى خود بو محلده مسوغاتدن اولان فقط تخصيص وصفدر ديو تعيين ايتمه مشدركه حتى اعتراض لازم كله ؛ على الخصوص عطف وتفصيل مسوغاتدن تعداد ايدنلر شرذمه قليله اولماغله ؛ زمخشرى دخى اشهر مسوغاتى ايراد ايدوب غير مشهورى ذكر مراد ايتمامشدر ؛ وقال الزمخشرى فان قلت الكلام السائر ان يقال عندى ثوب جيد ؛ ولى عبد كيس ؛ وما اشبه ذلك ؛ فما اوجب التقديم قلت اوجبه ان المعنى واى اجل مسمى عنده تعظيما لشان الساعة فلما جرى فيه هذا المعنى وجب التقديم ؛ زمخشرينك بو تقديرى دخى موافق دكلدر ديو اعتراض ايتمشلر ؛ زيرا تقديرلرى كلام ؛ واجل اى اجل مسمى عنده ديمك اولور ؛ مع هذا اى صفت اولدقده حذفى جائز دكلدر ؛ وبلكه اى كلمه سنك موصوفى محذوف ؛ وصفت اولان اى كلمه سى بلا موصوف ابقا اولنماسى دخى جائز دكلدر ؛ مثلا مررت باى رجل قولى مررت برجل اى رجل اراده اولنماق جائز اولمز ؛ ابن سمين بوكا دخى بو وجهله جواب تدارك ايدركه ؛ بر معنايى بر لفظ ايله تفسير ايدن محقق نه وجهله مؤاخذه اولنور ؛ با خصوص زمخشرى كلام مقدر مفسرك عينى دراد قصد ايتميوب بلكه بو احاجك تفصيلى اى اجل ديمكدر ديو معنايى ايضاح ايلمشدر ؛ بو تقديرجه ذلك الكلام تفسير اولان كلام مفسر ؛ اصل مفسر دركيمك صادق اولماز ؛ واكر اعتراض مفسرك قولنه اولوب اى صفت اولدقده محذوفك حذفى جائز دكل ايكن ايضاح مفسر ايچون ايراد ايتديكى قول اى بلا موصوف صحيح دكلدر دينورسه بو دخى مسلم دكلدر ؛ زيرا حذف موصوف وابقاء اى بلفاء عربدن واقع اولمشدر كقول الشاعر شعر اذا حارب الحجاج اى منافق علاه بسيف كلما هز يقطع ؛ يعنى حارب الحجاج منافقا اى منافق ايكن ؛ منافق اول كه موصوفدر محذوفدر ؛ پس زمخشرى اصابت ايدوب وجه مشروح اوزره واقع اولان اعتراض يرنده اولماز ؛ ايمدى بحث الاعراب اولان بحث وجدل مسموع ومفهومك اولديسه بو دخى معلوم اولا كه بو آيه كريمه نك معناى صريحى هر بر انسان ايچون اجلينك حصولنه دلالت ايدر ؛ اما اجلينك تفسيرنده دخى تحقيقات مختلفه واردر ؛ جمله دن برى بر تحقيق ابو مسلمدر ثم قضى اجلا قول كريمنده اولان اجلدن مراد ؛ ماضى اولان خلقك اجللريدر ؛ واجل مسمى عنده قول كريمنده اولان اجلدن مراد ؛ باقى اولان مخلوقك اجللريدر ؛ پس اجال قوم ماضى منقضى وكندولرى موتى اولماغله مقدار اجللرى معلوم اولوب هنوز افنا ايتميوب دنياده باقى اولانلرك وقتلرى لدى المخلوق نامعلوم اولماغله ؛ اجل ثانى عند الله مثبت ومعلوم اولمق اوزره تخصيص اولنمشدر وقال ابن عباس رضى الله عنهما ؛ الاجل الاول النوم ؛ والاجل الثانى اجل الموت ؛ وقال مجاهد وسعيد بن جبير ؛ الاجل الاول اجل الدنيا والاجل الثانى اجل الاخرة ؛ پس بر قول مجاهد وسعيد عند الله اولان اجل مسمى اجل قيامت اولور ؛ زيرا لا اخرها ولا انقضاء لها ايله وصف اولنان يوم آخرده مخلوقك مدت حيات ؛ وكيفيت حاللرى حق سبحانه وتعالادن غيرينك معلومى دكلدر ؛ وبعضيلر دخى اجل اول ابتداء خلقتدن حد موته وارنجه واقع اولان اجلدر ؛ واجل ثانى ما بين الموت والبعث واقع اولان اجل برزخدر ديمشلر ؛ وبعضيلر اجل اول هر احدك مقدار عمر ماضيسى ؛ واجل ثانى هر كسك عمرندن بقيه قالان زمانى دركه ؛ مدت مزبوره عند الله معلومه در ديمشلر وبر قول دخى حكماء اسلاميه قولى دركه ؛ هر بر شخص ايچون ايكى اجل واردر ؛ اجل اول شول اجل طبيعيدركه ؛ مزاج انسانى عوارض خارجيه دن مصون اولسه مدت بقاسى فلان زمانه منتهى اولور ديدكلرى اجلدر ؛ واجل ثانى اجل اخترامى دركه اسباب خارجيه دن قتل وغرق وحرق ؛ ولدغ حشرات وعوارضدن بونك امثالى برشينك اصابتى ايله وقوعه كلور ؛ واسباب مزبوره دن قنقيسى اصابت ايدجكيدر ونه زمانده اصابت ايدر ؛ عند الله مثبت ومعلومدر ؛ ومسمى كلمه سنك دخى اصلى ماده اسمدندر ؛ واو يا به حرف يا دخى الفه قلب اولنمشدر ؛ پس حاصل معناى آيت كريمه ؛ اجل مزبور عند الله مثبت ومعلوم ؛ واسمى لوح محفوظده مذكور ومكتوبدر ديمك اولور ثم انتم تمترون تمترون على وزن تفتعلون من المرية ؛ مريه شك وتردد معناسنه در ؛ يعنى مريه شيئين متقابلين ده تردد اولوب شكده قالمغه ديرلر ؛ وبو آيت كريمه ده التفات واردر ؛ يعنى اول سوره ده اولان ؛ ثم الذين كفروا بربهم يعدلون ؛ قول كريمى غايب ايكن ؛ هو الذى خلقكم قول كريمى ايله غيبدن خطابه التفات اولنمشدر ؛ ولكن بونده سؤال وارد اولوركه خلق ايله قضاء اجل انجق كفاره مختص اولمايوب مؤمنلر دخى داخل ايكن التفات نه جهتدن موافق اولوركه ؛ ثم انتم تمترون خطابنده مؤمنلر خود داخل دكلدر ؛ جواب ويرمشلركه ثم انتم تمترون قوليله خاصة كفار قصد اولنوب حق سبحانه وتعالى انلارى قدرت وحكمت واراده ومشيتى ايله خلق وايجاد ايلدوكن ؛ واجللرينه حكم وقضاسى جارى اولدوغن بيان ايله كفاره تنبيه عظيم بيورلمشدر ؛ پس حق تعالى نبوت وايمان ايله اصطفا بيوردوغى عباد اصفياسى ؛ بو آيده مندرج اولمق تصور اولنماق ايله آيت اخيره التفات بابندن عد اولنمشدر ؛ الحاصل حق سبحانه وتعالى كفاره عتاب ايله خطاب ايدركه ؛ اى كافر ومشركلر وظلمات جهلده قالانلر ؛ سز خود بو وجود ايله متصف اولمازدن اول حياتدن حظى يوق جماد ايكن سزى ايجاد ايدوب حيات ويردم وعمر تقدير ايلدم ؛ ومقتدر اولان ارزاقكزى اكسك ايتدم ؛ بويله ايكن نه مرتبه جاهللرسزكه محض تمردكزدن تدبر وتفكر ايتميوب

امر بعثت ولعادۀ حيات زايله كرده شك وتردد ايدرسنز نه عجب احمق ونا قابلكسنز • اعادۀ حيات خود ابتداءً اولان ايجاددن اهون وآساندر فيا

محمديه • آكه واحد ربّ تعالى • هو الله البديع الحق الاعلى • احد در ذاتى مستجمع صفاتى • تجلّى ذاتنه اسماسى مجلّى

كالينه بو موجودات آيات • جالينه دو عالمدر مجلّى • تجرّده قمو افهام واوهام • انك دركاه عزّنده تعالى

جميع كائناتى قيلدى ابداع • دلائل قيلدى ذاتنه معلّى • انكدر نصر وعزّت جود ورحمت • انكدر غيب وعين اخرى واولى

جو فردانيت انك حمد اكادر • جو وحدانيت انك شكرى اولى • آه اى مستكشف اسرار ارباب حقيقت • ومستفتح اسمار انوار اصحاب

محبت • كاشف جلابيب وحدت اولان اهل قربات بو آيت كريمه ده من حيث المشاهدات والمكاشفات بويله تحقيق ايدرلركه • افلاك جسميه

جسد • وروى زمين قلب صنوبرى مثابه سنده اولماغله برموجب واشرقت الارض بنور ربها • حضرت وهاب ذو العطا • قلب سموات اولان

وجه ارضى اشراق آفتاب جلالنه تخصيص ايدوب ومن تلك الخاصية صورت انسانيه يى قلب عالمدن خلق اتمكله • آدم جسدنى اولكيو

بلكه قلبى اولمشدر • اكا بناءً كه حضرت حق • وقادر مطلق ارواح قدسيه • واشباح ملكوتيه دن اولان ودايع حكمت • ولطايف فطرتنى

ارضده وديعت قيلمشدر • وخلقكم من طين كريمه سنده اولان لفظ طينى نكره غير مقيده ايراد بيوردوغى • بو سرّ لطيفه اشارتدركه

اول رؤف ورحيم • وجواد وكريم عباد خواصنى اعزاز وتكريم ايچون • اجسام مؤمنينى طين جنتدن • واجساد موقنينى طين حضرتدن • واشباح

عاشقينى طين محبتدن ايجاد ايدوب كمال قدرتن اظهار ايلدى كما روى قال تعالى لداود عليه السلام • خلقت قلوب المشتاقين من نورى

ورزقتها ونعمتها بجمالى • وخلقت طينة احبابى من طينة ابراهيم خليلى • وموسى كليمى • وعيسى روحى • ويحيى صفيى • ومحمد حبيبى صلى الله عليهم

وعلى سائر الانبياء اجمعين آه اى همدم نسيم صبح وصال • اول محبوب بى مثال آدم ايله اولادينى طينيدن ايجاد بيوردوغى برعجب قدرت

وغريب حكمت اولماغله اول قدرتى اظهار ايچون هو الذى خلقكم كريمه سيله • ذاتنى توصيف ونفسنى تعريف بيوردى • وطينده نفخ روحه

كمال قابليت اولماغله مستحق سجود ملك اولماغيچون انى خالق بشرا فاذا سويته ونفخت فيه من روحى • وفق شريفى اوزره بعد التسويه

نفخ روح اضافى بيوردى • وبرموجب ثم قضى اجلا كمون غيب وكنز احديتدن بلا انفصال مفارق اولان روحه حضرت احديت بعده

وطن حقيقيدن اولان ايام فراقيچون بر وقت واجل تقدير بيوردى • وبر فحواى واجل مسمى عنده • بعد ايام الفرقه اولان ايام وصلتى

مقام عنديتنده اثبات ايدوب فى مقعد صدق عند مليك مقتدر • قول شريفى ايله بو سرّه تلميح واشارت بيوردى • پس اول وصلت

اولنجه يه دك واقع اولان اجل فرقت ايچون بر وقت ونهايت اولوب • واجل وصلت ايچون حدّ وغايت اولماغله • واجل مسمى عنده

بيورلشدر • ابدى نيم روحم ايام وصلت بر حين شريف وآن لطيف دركه ارجعى الى ربك جذباتيله عبد مجذوبى كندو كنز كنديه جذب ايدر

وورود جذبه • مقدمات وصلتدن اولدوغنه بناءً وصلت ايچون ابتدا ظاهر اولور • فاما اول هويدا اولان ابتدا • بر وقت بلا فرقتدن

عبارتدركه • شمس وحدت وانوار بارقۀ احديت مشرق قلوبدن طلوع • وحذاء استواء وحدته بلوغه دكين اشراق ايدوب بعده

بى افول وبى غروب سرمدى الاشراق اولور نته كيم محمد شيرين مغربى دمشدر شعر • اشرقت الشمس ولاح الوجود • وانكشف الغيم وزال الغبار

وانبسط القلب وتمّ الشهود • واخلص العقل عن الافكار • وارتفعت منه حدود القيود • سنجذبا من نظر الاعتبار • نشهده فى ظلمات الدجى

نظره فى سبحات النهار • ان لنا عند تجليكم • ذلك لا فى زمن الاستتار • آه اى دل آكاه وطريق وصلته رفيق وهمراه •

تحقيقات مزبوره دن ديدۀ جانه انتباه كلديسه • ومجرد مماثلت صوريه موجب مواصلت معنويه اولمايوب صفاتبريه مغايرت اوزره

اولماغله • يوم قيامت وروز مجازاته هر كسك صورت لايقه سى صفات مكتسبه سى ايدوكى محقق اولوب • ريب واشتبا برطرف اولديسه

ظلمات بشريه دن نوره • وغيبدن حضوره • وهموم فراقدن سروره وصول دخى مجرد كلمات قدسيۀ انبيا واولياى استماع ايله

حصول كليوب بلكه ظاهرا وباطنا جميع جوارح وقواسنى اول كلمات انسيه يه توجيه • وحسن قبول ايله احكامنى اجرا • واكمل زمان اولان

مرشد طريقتك تربيه سنده تسليم ورضادن غيريله اولمادوغن محقق بيل • فلهذا مولانا خداوندكار دخى طالبان صداقت شعاره

بو نكته يى اشعار ايدوب بيورركه اى خلان مستمعين اين شنيدى موهبت كوش باد • بو اسرار غريبه وآثار عجيبه يه كوش قبول وسمع

استعداد ايله اشتدككز ايسه سزك هر برقولاغكز باشقه قولاق اولسون • اكر مولوى كوش اولدكسه بنم كلمات قدسيه ونكات انسيم

آب حيوانست خوردى نوش باد • آب حيات محبت ورحيق جذبات احديتدر • ايچدكسه نوش جان اولسون حقا كه مرحبا • يار وجانيت مولانا

لعلك شرابى شربت كوثر دكلميدر • يوزك چراغى مهر منور دكلميدر • لعلك كبى مسيحدم معتدل مزاج • هركز وجوده كلمدى جوهر دكلميدر

شيرين لبك كه عقل اكا روح القدس ديمش • جنتده كى شرابه برابر دكلميدر • حاصل كلام آب حيوان خوان مخوان اين را سخن بو كلام معجز نظام وكفتار

دررانتظامه آب حيوان ادى • سوز اوقومه زيرا بو چشمه لسانمدن جريان ايدن عين حيات كلمات بحر ذات تجليات ذاتدن منفجر اتمكله

قلوب انسيه وارواح قدسيه اصحابنه حيات جديده اعطا ايدر • آيدى اى قلب انسى وعين قدسى روح نو بين در تن حرف كهن

كالبد حرف كهنده روح نو تماشا ايده قيل يعنى قوالب حروف مفرده وظروف الفاظ مركبه ده • البسۀ فاخرۀ جديدۀ تعبيرات

واقمشۀ جيدۀ تقريرات ايله مطرز اولان كلمات قدسيۀ غريبۀ دلكش • ونكات انسيۀ عجيبۀ حيات بخشه • ديدۀ حقيقت ايله نظر قيل

وهر كلامى بر روح مصور دكوب ورنى منور بيل نظم • بيار ساقى ازان مى كه هست آب حيات • بده كه خضر دلم وارهانش از ظلمات

ازان شراب

ازان شراب كه ريحان روح ازوست • ازان شراب كه بخشد حيات بعد ممات • بيار بر دل وبرجان مرده ام ريز • ببين سرايت ارواح راح در اموات

آه اى حبّ ذاتى وعشق الهيدن خبردار اولان عارف وعاشق كاشف الاسرار • مولانا خداوندكار حرف كهن ايله بين القوم معتبر اولان حروف

عاليه • وروح نو ايله مادۀ هيولانيه • ولواحق ماديه دن مجرده اولان لطيفۀ انسانيه يى مراد ايدوب نقطه ايله حروفده اولان اصطلاحات

ونكات • وسرّ وحدت وظهور تعدد كثرتده • بعض فايقه دخى اشارت بيورمشلردر پس ضمير دقيقه شناسه خفى اولميه كه ارباب كشف وايقان

واصحاب ذوق ووجدان حروفى الحروف هى الحقايق البسيطة من الاعيان ديو تعريف بيورمشلردر • يعنى حروفدن مراد حضرت علميه ومرتبۀ

احديتده ثابته • وكائنۀ كليه ايله مختلط اولان حقايق بسيطه وماهيات اوليه دركه • صور علميه دن اول بارز ومتعين اولان مادۀ

كلمات الهيه • وهيولاى تعينات وجوديه در • وحروف عاليه يى الحروف العالية هى الشئونات الذاتية الكامنة فى غيب الغيوب كالشجرة فى النواة

ديو تعريف اتمشلردر • يعنى شجرۀ قابلة الثمره هنوز غيب قوتدن فعله كلمين اصول وغصون وفروع وقشور • واوراق وازهار وانوار

واثمارندن محتجبه اولوب ونفساً وحساً بر بريندن اختيار ايسز • درون نواة وبطون حبه ده مستكنه اولدوغى كبى حروف عاليه دخى غيب الغيوب

واحديۀ ذاتيه • وباطن علمده كامنه اولان شئونات ذاتيه • واعيان ثابته دن عبارتدر • نته كيم شيخ محيى الدين عربى رضى الله عنه شعر

كنا حروفاً عاليات لم نقل • متعلقات فى ذرى اعلى القلل • انا انت ونحن انت وانت هو • والكل فى هو فسل عمن وصل

ديو سرّ مزبوره اشارت بيورمشلردر • يعنى احديۀ ذاتيه وغيب الغيوبده جميع اشيا وجوديه وعدميه ذات احديه ده مستغرق • وعين

غيب الغيب • ومطلق الوجوددر زيرا مرتبۀ احديتده ذات احددن غيرى شى اولماز • واشيا متميزه ايچون بحسب المراتب ذاتيه وصفاتيه واسمائيه

وكونيه • ووجودات متنوعه اعتبار ايله تجليات ذاتيه • من حيث الصفات والاسماء • وبحسب الافعال والآثار • مراتب باقيه ده متعينه اولدوغى

مجذوب مطلوب ايله سالك مجذوب مشاهده قيلور دينلدر • پس بالاعتبار المذكور صفات متقابله ونعوت متباينه ايله متعين اولان

حقيقت واحده در • زيرا احدى الذات وسرمدى الصفات اولان خالق المكونات جميع وجوه دن واحد • ومرتبۀ احديتده تعدد

كثرات معدوده اولدوغنه بناءً اولقيت ايله اولان متحقق بعينه آخريت ايله متحقق اولاندر • ولكن ذكر اولنان اسرار غريبه كشف صحيح

وشهود صريحدن غيريله منكشفه اولماز • اكا بناءً كه مظهر كلّ اولان عارف متحقق مع الكلية والمظهرية • ذات وحقيقتنى جميع اسما وصفاتيله

مشاهده قيلوب حصص وجوديه دن هر برحصه • وذرات كونيه دن هر بر ذره ده مندرج وجامع الكل اولان نقطۀ حاليه يى مندمج

بولور • فيعاين الذات ويشاهده فى كل منها بجميع الاسماء والصفات بان يكون بينهما اجمالاً وتفصيلاً • پس ظرف كل اولان نقطه ده

اول عين آخر • وآخر عين اول وازل عين ابد • وابد عين ازل اولوب • دنيا آخرت وآخرت دنياده متضمنه اولور • وظلمت عين نور

وجلال عين جمال • وعدم عين وجود اولور • وبالعكس حدوث قدم • وقدم حدوث • وساير مفهومات متقابله ده زنكينه زكى وحدت

حصوله كلور • هو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو بكل شئ عليم • مغربى نه اعلى ديمشدر مغربى • محرمى كوكه تا بكويم باز

كه حقيقت چه كونه كشت مجاز • جز كه با سمع خويش راز مكو • جز كه با حسن خويش عشق مباز • كشت يك حرف صد هزار كتاب

داد يك صوت صد هزار آواز • كه جز او نيست در سراى وجود • بحقيقت كسى دكر موجود • آه اى نور بصر ودروح مصور

مطلق وجوده • وذات احديتده جاريه اولان اعتبارات والفاظ وعبارات تطور حالات وتنوع مقامات ايله امكان ذاتيده

تمكن اولان عارف باللهك احوالى حسبيله در غيرى دكلدر • زيرا من حيث الامكان متمكن ايچون نه وجود ونه عدم • ونه حدوث

ونه قدم اولمادوغنه عارف اولان مرد كامله • فياض مطلق بحر محيط احديتده حالات غريبه وعجيبه • ومقامات رفيعه ومنيعه سير

ايتدروب تجليات وجوديه • وظهورات شهوديه • ومقامات لاهوتيه • ومشاهدات جبروتيه • ومكاشفات ملكوتيه • ومعاينات برزخيه

وملكيه سنه مشرّف ايدر • فاذا كان كذلك ارباب كشف ووجدان حالۀ احديه • وهيئۀ كليۀ اجماليه ايچون مبدا صور حروف اولان

نقطه يى انموذج ايدوب نقطه ايله دخى باعتبار اسقاط النسب • وباعتبار محو الاضافات والرتب • هويت غيبيه وذات احديه اشارت

ايتمشلردر • ونقطه يى اولاً وبالذات ولى ايدن حرف الف اولماغله سارى فى الكل اولان مرتبۀ احديته اشارت اولنمشدر • وعموماً

حروف كلاميه ورقميه • وظروف لفظيه وتركيبيه الفدن تبادر ايتمشدر • واشارت حقيقيه ايله مراد ذكر نفسى وذكر حسى بين المشير

اولان اتحاد واصلدن عبارتدر • اما الف وبا وحروف سايره يه اضافت اولنان اشارت مجازيه در حقيقت دكلدر

كما قيل الالف يشار به الى الذات الاحدية • اى الحق من حيث هو اول الاشياء فى ازل الازال مغربى دخى نه خوب ديمشدر نظم

نقطه را كرد در الف تركيب • داد پيوند كاف را با نون • چرخ را شوق او بچرخ آورد • نام او كشت زين سبب كردون

ساخت معجون از وجود وعدم • دو جهان ممتزج ازين معجون • پس الف ايله هويت غيبيه • ومرتبۀ احديته اشارت اولنديسه

برمثال نقطه الفه دخى مرتبۀ مزبوره ده تطاور وارتفاع • وتجرد وامتناع لازم كلدى • زيرا مرتبۀ هويتده لا اصلاً ولا فرعاً تعدد اولمان

ولكن وجود احديه • وعنوانات ذاتيه دن اولان خصائصه توجه ايله مرتبۀ احديه دن تنزل ايدر • وبنفسها لنفسها تواضع ايله

عودت ورجعت ايدر وتعين ثانى ايله متعين اولوب • مبدا كثرات ومنشا وانشاء كائنات اولور • پس الف دخى همچنين

بو اعتبار ايله آخر باده ظاهر • وعين حرف با اولور كما اشير اليه بالباء ظهر الوجود • يعنى بائى باب الظهور اولوب اب دخى

بحساب ابجد اوج عدد اولماغله ثمنه مزبوره لنفسها حرکت ایله ط حصوله کلور • پس عدد تسع دن اولان حرف طی دخی مرتبهٔ ابعد مرتبه
تنزل وعدد واحده وارنجه حرکت اتیه طح ز وه دج ب احرفلری ظاهره اولورکه حروف مزبوره نک مجموعی بحساب ابجد
جمله رقمیه اولسه قرق بش عدد اولور • پس آدم دخی بحساب ابجد مه عدد اولوب بعد مسافهٔ دایرهٔ وجود ادمده نهایت بولور
آدم دخی قوس امکاندن حرکت • وسیر اسما وصفاته عروجه عزیمت ایدوب قوس وجوبده اولان نقطهٔ مبداده منتهی اولسه بدایت
عین نهایت ونهایت عین بدایت اولوب مولانا خداوندکارک بو بیت بو اتحادی شعر اولور نظم • ان پادشاه اعظم دربسته بود محکم
پوشید دلق آدم امروز بر در آمد • مغربی دخی بو برکه شعر خورشید براوج آسمان شد • ذرات جهان از آن عیان شد • ازشهر ولایت خود آمد
آن شاه بدین جهان جهان شد • پوشید لباس جسم وجان را • در کسوهٔ جسم وجان نهان شد • کنجی که طلسم اوست عالم • ذاتی که صفات اوست آدم
وبالجمله نقطه بدایتها مبدأ حروف بسیطه • ومنشأ اشکال وجودات مرکبه اولدیغی • امر الهی دخی اقطار عرصهٔ وجوده • واطوار مجالی شهودی محیط
اولوب حرف کن شابه سنده اولان مفردات طبایع وعناصرک اجتماع وترکیبیله نقطهٔ نطفه دن متکون اولان اجسام واشباحده
من حیث الهبوط الی عالم الشهاده ارواح متجدده اظهار ایتمشدر • منه بدا الامور والیه یعود کل مکشوف ومستور • وهو جلت عظمته اول فی
آخریته آخر فی اولیته • ظاهر فی عین باطنیته • باطن فی مظاهر ظهوره والیه یرجع الامر کله • پس ای متکشف اسرار حروف ومعانی متقرب بارگاه
سبحانی مولانا جلال الدین رومی دخی • حضیض ناسوتدن اوج ملکوته عروج واعتلا • وفلک اسما وصفاته ارتقا ایدوب تتابع تجلیات احدیه دن
تعدد کثرات عدم وناپیدا • وبلا این ومتی • وبی من وما جمال وحدت رونما اولماغله عرش رحمانی اولان قلبی انتهاسنده تموج ایدن
بحر زخار علوم لدنیه تلاطمندن عین حیات لسانلرینه ترشح ایدن آب زلال کلمات قدسیه لری • ساحل اشتیاق وفرقتده تقاطر نیسان وصلت
تشنه لب دیر حرارت اولان اصداف اسماع اهل طریقته چکان اولدقده • درر بواهر محبت • وجواهر زواهر معرفت وجوده کلدوکی کبی
بو کلمات حیات بخشیه حیات بیکوز • ونفخت فیه من روحی کریمه سیله کنه وذات احدیه سنه اضافه بیوردوغی حقیقت تجرده •
ولطیفهٔ انسانیه نک آثار جلیله جدیده سی ابدان حرف کهنه سنده کورنکوز دیو • درر کلمات وجواهر عبارات حقایق نکات نثار بیورمشلردر
پس اودا واصدقا جناب مولانایه اصناف نثار ایدوب ایدیلر حبذا ای وجود زیبا • ومجتبی ومقتدا حقا که کلمات روح افزاکز مرده دللرمز
احیا قلدی • ولکن تحقیق اولنان مدارج اوجات ومراتب عالیاتک حصول ووصولی لاجرم لذات جسمانیه وجاه وحشمت دنیاویه یی ترکله اولور
زیرا انلارک هر بری زهر سکر صورتنده در • وانبیا واولیا واصدقا واصفیا انکیچون ترک شهوات ایدوب دنیاء فانیه دن ال چکمشلردر
دیو بیورمش ایدی • اما بو حکمت خفیه ده حیران اولمشوز درکه انبیاء عظامدن داود وسلیمان • ویوسف علیهم السلام • واولیاء کرامدن
اسکندر وعمر بن عبد العزیز • ونیجه سلاطین دام اقلیملر • ومجد الدین بغدادی • وعلاء الدوله سمنانی • وصدر الدین قنوی • وبونلارک امثالی
کبار اولیا نیجه اموال واملاکه مالک اولمشلردر • وعبید الله احرار • وقاسم انوار • ونیجه کبار دخی بعد الریاضه راحت جسدانی • ونعمت جسمانیه
اشتغال کوستروب خصوصا اوحد الدین کرمانی • وفخر الدین عراقینک خلاف ظاهر طریقت بعض حرکتلری حکایت اولنوب وزمانمزده
دخی نیجه کرات نیجه صاحب ثروت واردر • پس ترک دنیا وشهوت ایدوب ریاضت وعزلت • ومجاهده وخلوت • وفقر وقناعت ایله نفسه
ذلت ومشقت چکدرمک شرط طریقت • ولازمهٔ ولایتدن ایکن بونلارک اصول مزبوره یه وجه مشروح اوزره اولان مخالفتلری عجب
منع ولایت اولمیه دیو استشکال ایدن مستکشفان اسرار طریقته • نور چشم اصفیا حضرت مولانا جواب ویروب نبوت وولایت ونور
هدایت مجرد فقر وغنا • ویاخود ثروت وغنایه مشروط دکلدر • بلکه قربت وولایت کونین دن وهستی موهومدن قطع علاقه ایله کنده ارادن
چقوب ومکث مالی مالک حقیقی نک بیلوب محو تعدد وکثرت • وازالهٔ وهم اثنینیت ایله وحدت حقه عارف اولمقدر • بونجه ملک ومال مطلق
مانع حب خدای متعال دکلدر دیو رفع شبهات • وحل مشکلات ایدوب بیوردیلرکه نکتهٔ دیگر تو بشنو ای رفیق ای طریق محبتده رفیق اولان
همدم صدیق بنم کلمات حیات بخش خوش نکاتمدن • بر نکتهٔ غریبه استماع قیل که اول نکتهٔ عجیبه عارفه نسبت ایله همچو جان او سخت پیدا و دقیق
جان کبی جوهره • وعارف اتقیا اولمیانه نسبت ایله بغایت دقیق وناپیدادر • یعنی عارفان اکا بیه فقر وغنا ایله ظاهر اولان انبیا واولیا
احوالی عیان در اگرچه بو سر خفی جنیدک مشکلدر • ولکن عارف اولانلره جان کبی نمایان وغیر عارفه پنهان در بس نکته بودرکه در مقامی هست هم این زهر مار
از تصاریف خدایی خوشگوار مقامات فناده بر مقام بقا واردرکه بو زهر مار دخی تصاریف کردکار ایدن خوشکواردر • یعنی اگرچه کیم
ظاهری شیرین • ودرونی تلخ اولان نعم دنیاویه • ولذات جسمانیه وجاه وحشمت ومکنت وثروت اهل صورته وتلونمانده اولان اهل طریقته
مانند زهر مار ضرر بسیاردر • ولکن شمول انعام اولمیوب ادناس بشریه • وتلونات طبیعیه دن پاک وطاهر • وتجلیات ذات وصفات
مظاهر وید قدرت اولماغله تبدیل اعیانه قادر اولان ارباب عرفان • واصحاب شهود وایقانه ضرر وزیان دکلدر غیرلره زهر مار بو
انلاره می خوشگواردر • زیرا بالتقدیر قادر بیچون در مقامی زهر ودر جای دوا شی واحد بر مقامده زهر وبر مرتبه ده دوا وشفادر
در مقامی کفر ودر جای روا وبر مقامده کفر وخطا اولان بر مرتبه ده مقبول خدادر • یعنی لذات جسمانیه سالک مبتدی یه زهر وارباب فنایه
کوره تریاق ودوادر • ودولت دنیا • اهل هوایه وارباب عجب اشکباره • وفرعون ونمرود جبلت اولان جبارلره کفر وخطا
وداود منقبت وسلیمان سیرت • ویوسف ملاحت اولان خلفاء کمل ودرشد ملکده کوره صواب وروادر گرچه انجا او گزند جان بود

گرچه ارباب

گرچه ارباب نفس وسالک مبتدی نک وجودنده نعمت جهان • گزند جان اولور • ولکن چون بدینجا در رسد درمان بود چونکه انبیا واولیا
واصدقا واصفیانک تغیر پذیر اولمیان وجود بهبودلرینه ایرشه عین درمان ونور یزدان اولور • زیرا انبیاء عظام واولیاء کرامک
افتاب وجودلری ملیحهٔ عشق ومحبت اولمشدر • انلر هر نیه نائل • وانلره دخی هر نه مقوله شی داخل وواصل اولسه دریای اسرار وحدته غرق
واشعهٔ انوار محبته ملحق اولور • وجمیع اشیانک ماهیاتی انلارک رنک بیرنکی حقیقتنه منصبغ اولوب انلار بر شیئه تعلق ایتمزلر • اما اجسام
ارباب شهوات • شول افعی وحیایه مشابه درکه • وجودنه هر نه داخل اولسه شکر آب دخی زهره مبدل اولور • اما سالک مبتدی متلون
هنوز کان محبت اولمامغله • ایکی جانبه دخی قابلیتی واردر • فلهذا اکا لذات جسمانیه • ودولت دنیاویه مضرات دینیه دن اولوب
مرتبه سندن دور • وصفای درونندن مهجور قیلور • مثلا چکان بو نه المحبت ایله خانطرتفنک سالی اکا بکزرکه آب در غوره ترش باشد ولیک
غوره ده آب اکشی اولور فاما چون بانگوری رسد شیرین ونیک چونکه قورق ایکن انکورلک مرتبه سنه ایرشه لذیذ وشیرین اولور
وهمچنان باز در خم او شود تلخ وحرام کیرو ماء عنب شیرین ایکن درون خمده تلخ • وحلال ایکن خمر وحرام اولور • پس کذلک مباح وحلال اولان
شیلر ارباب نفس وهوایه تلاقی ایتسه • قوت غذائیه دن عجب وانانیت • وبغض وعداوت • ومکر وخدیعت • وحب جاه وحشمت حصوله کلمکله
تناول اولنان نعم طاهره خم درونده ناپاک اولور • اما خم مردار حرام وناخوشگوار ایکن تصاریف الهیه • والطاف ربانیه یه کورکه
در مقام سرکگی نعم الادام سرکه لک مقامنده • بر مصداق خیر خلکم خل خمرکم • نعم الادام اولور • یعنی مبتدی یه حرام اولان لذت
وشهوت • ومکنت وثروت • وملک وریاست کامل ومکملرده خمر حرام نه دجمله خل نعم الادام اولورسه • اول کزندجان سالکان دخی
بونلر ایله اقتران ایتدکده ملحق نور جذبهٔ رحمان اولور • مغربی انکیچون دیمشدر که نظم • دلی که اینهٔ روح شاهد ذاتست
برون عالم نفی وجهان اثباتست • مجو که در ورق کاینات نتوان یافت • علامت واثران که بی علاماتست • کسی بجست وبجوید زلوح هر دو جهان
نشان نام کسی را که محو بالذاتست • کسی که در دو جهانش نه ذات ماند ونه اسم • وجود یافتنش نوعی از محالاتست • مرا که عادت وراه رسوم نیدانست
چه دانه انکه وراراه ورسم عاداتست • مقام انکه نباشد مقیم هیچ مقام • ورای منزلت ورتبه ومقاماتست • در معنی آن که انچه ولی کامل کند
مرید را نشاید گستاخی کردن وهمان فعل کردن که حلوا طبیب را زیان ندارد اما بیمار را زیان دارد وسرما وبرف انکور رسیده را
زیان ندارد اما غوره را زیان دارد که در راحت که لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک وما تأخر نشده است بو شرح شریف انک
معناسی بیاننده درکه • هر نسنه لی که عارف واصل وولی کامل ایلیه مریده کستاخلق ایتمک • وهمان اول مرد کامل نه ایدرسه مرید دخی ایلمک
روا دکلدر • زیرا حلوا طبیبه زیان ایتمز • اما خسته یه محض ضرردر • وبرف وسرما وثلج دشتا انکور پخته یه زیان طوقنمز • اما غورهٔ نارسیده یه
زیان طوقنور • زیرا که قورق هنوز یولده در • یعنی انکورلک مرتبه سنه وارمامشدر • وسالک غیر کامل مقامی لیغفر لک الله ما تقدم
من ذنبک وما تأخر اوجاتنه اعتلا ایتمامشدر • کما قال تعالی انا فتحنا لک فتحا مبینا لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک وما تأخر • ویتم نعمته علیک
ویهدیک صراطا مستقیما • یعنی حق تعالی بیوررکه حبیبم سنک ذنبکدن تقدم وتأخر ایلدیکنی مغفرت ایتمکدن اوتوری • وهم علاء دین وفتح بلاد
نعمتی سنک اوزرکه تکمیل • وآخرتده شفاعتکی قبول ایله اتمامی تتمیم وصراط مستقیمی سکا هدایت وتعلیم ایتمکدن اوتوری • بر عظمت شان
ومحض فضل واحسانمزدن فتح مبین ایتمکله تکلیف حج دخی اتمام نعمتدن اولدوغنه اتفاق ایتمشلر • ویوم فتح مکه بر نعمت عظیم ایدی که اول کونده
حضرت فخر عالم • وسید ولد آدم صلی الله علیه وسلمک طایفهٔ قریشدن عدوسی قلمیوب • یوم بدرده هلاک اولنلردن ماعدا بقیه
قالان مکیلرک دخی • یوم الفتح ده کیمی مؤمن وکیمیسی مستأمن اولدیلر • وروی هذه السورة مدنیة الا ثلث ایات من اولها قالوا نزلت
یوم فتح مکه • وهی عشرون وتسع ایات ایدی اولا معلوم اولاکه فتح لغتده بسته ومنغلق اولان شیئی اچمقدر • مثلا فتح باب وفتح قفل
وفتح متاع کبی • وقال ابن عیسی الفتح الفرج المزیل للهم • ومنه فتح المسئلة اذا انفرجت عن بیان تؤدی الی الفقه • اما عرفده عنوة وعنفا
ویاخود صلحا بحرب او بغیر حرب اعدا یه ظفر بولمغه فتح اطلاق ایدرلر • زیرا مادام که ظفر ایله عدو فتح اولمیه منغلقدر دیرلر • وبو آیت کریمه ده
اولان فتح مبیندن مراد فتح مکه در دیمشلر • وبعضلر دخی حجت وبرهان وسیف وسنان ایله فتح اولنان فتح اسلامدر دیو قرار ویرمشلر
وقال قتاده رضی الله عنه الفتح القضاء • والفتاح القاضی • والفاتحة الحکومة • ای حکمنا لک بهذه المهادنة وارشدناک الی الاسلام
وفتح بمعنی حکم وقضا اولدوغنه • فافتح بیننا بالحق • قول کریمی دلیل ایراد ایتمشلر • قال الامام الرازی والاول مناسب لآخرها وقبلها لما قال ها
انتم هؤلاء تدعون لتنفقوا فی سبیل الله • الی ان قال ومن یبخل فانما یبخل عن نفسه بین تعالی فتح مکه • وغنموا دیارهم وحصل لهم اضعاف
لو بخلوا لضاع علیهم ذلک فلا یکون بخلهم الا علی انفسهم • وفتح مکه هجرت نبویه نک سکزنجی تاریخنده واقع اولوب بو آیت کریمه التنجی سنه ده
نزول ایتمشدر • پس قبل وقوع الفتح فتحک صیغهٔ ماضی ایله اتیانی فتح مکه نک زمانه محقق الوقوع اولدوغی حیثیتیله کأن موجود دنرکسنده
اولوب لاجرم متحقق الوقوع اولماغله بو بر امر غالبدرکه • دافع یوقدر ویاخود فتحنا حکمنا وتقدیرنا دیمک اوله لیغفر لک الله
قولنده اولان لام فتحنا یه متعلق اولوب لام علتدر • وقال الزمخشری فان قلت کیف جعل فتح مکه علة للمغفرة قلت لم یجعل علة للمغفرة
ولکن لاجتماع ما عدد من الامور الاربعة • وهی المغفرة واتمام النعمة وهدایة الصراط المستقیم • والنصر العزیز کأنه قال یسرنا لک فتح مکه
ونصرناک علی عدوک لنجمع لک بین عز الدارین واغراض العاجل والآجل ویجوز ان یکون فتح مکه من حیث انه جهاد للعدو

سرخن

الیه

سبباً للغفران والثواب • اما زمخشرینک علة للمغفرة قولنه اعتراض اولنوب ظاهر ابتنه مخالعذر • زیرا لام مغفرة اوزرینه داخله ریش مغفرت
علت و فتح معلل بها اولور • بو تقدیرجه مناسب اولان کیف جعل فتح مکه معللاً بالمغفرة • و دخی لم یجعل معللاً دیمک ک ایدی لشلر
وقال ابن عطیة المراد هنا ان الله تعالی فتح لک لکی یجعل الفتح علامة لغفرانه لک فکانها لام صیرورة • ابن عطیه نک قولی ظاهر آیه یه موافقدر
وبیضاوی دخی علة للفتح من حیث انه مسبب عن جهاد الکفرة والسعی فی اعلاء الدین وازاحة الشرک وتکمیل النفوس الناطقة قهراً
لیصیر ذلک بالتدریج اختیاراً • وتخلیص الضعفة عن ایدی الظلمة دیوب علة للفتح قولیله کشافی رد ایتمشدر • قال ابن الشیخ لان العلة
الغائیة للحکم • وان کان معلولاً له متأخراً عنه • فی الوجود الخارجی کما فی قولک ضربته تأدیباً فان التأدیب وان کان علة للضرب ومتقدماً علیه
فی الوجود الذهنی الا انه غایة له • متأخر عنه بحسب الوجود الخارجی • الا ان المقصود بیان کون المغفرة علة للفتح کما یقتضیه دخول اللام العلة علیها
لا بیان کون الفتح علة لها فالمناسب للمقام عبارة القاضی • ای مستمع قابل حق جل جلاله انا وکل تخصیصی ایله بو فتح مبینی تعظیم ایدوب
انا فتحنا لک خطابیله حبیبم فتح مکه ده اولان جهادک • و بنم عندمده اولان عزت و قربتک ایچون دیلو اکرام و اعزاز بیورمشدر •
ولیغفر لک الله • وینصرک الله کریمه سنده اولان اظهار فاعل دخی مغفرت و نصرتدن هر بری حق جل جلاله نک الوهیتنه و معبود الحق
اول فیاض مطلق اولوب • نصرت و مغفرته اندن غیری قادر اولماد وغنی اشعار ردر • وحضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم ده خود
ذنب یوغیدی • وذنب اولماسه خود حق تعالی اخبار عن الذنب ایتمز ایدی • لبعضلر ما تقدم من امر ماریه • وما تأخر من امر زینب دیلو العد وجوهله
بیابانه دوشوب • و بعضلر انبیایه سهواً وعمداً صغایر جایز اولماغله مراد صغایردر • و بعضلر مراد ترک افضلدر دیوب نیجه تکلفات
ایتمشلر ولکن الیق و احری • والنسب و اولی بودر که حمل علی الظاهر ایله ذنب نه ایدی • و نه زله واقع اولمشیدی دیو بحث وجدال
وقیل و قال اولنمیه • زیرا ظاهره حمل ایله بو بابده بحث • موجب تنقیص • واول دخی عیاذاً بالله تعالی کفره مؤدی اولمقدن احتراز اولنه
سیما زلات انبیا ذنوب عوامه تنظیر اولنمق محالدر • زیرا انلارک لایق انلاره کوره بزدن صدور ایدکن فعل مباح منزله سنده در
یعنی بر مصداق حسنات الابرار سیئات المقربین • مباحک فعلنه مأمور اولمادین انلردن فعل مباح صادر اولسه کراهتهم عند الله
زله منزله سنده اولور • مثلا یونس علیه السلام اذن الهی اولمادین قومندن مفارقت ایله خروج اتدوکی • یونس علیه السلامه کوره زله واقع
اولمشیدی • اما بعضلر ذنبدن مراد ذنوب امتدر • ولک خطابی بسبب شفاعتک معناسنه دردیمشلر حقا بودرکه حمل علی الظاهر اولدقده
بوندن انسب حمل اولماز • اما ارباب کشف و شهود ذنب مزبوری غیری طریقله توجیه ایدوب جمله دن نجم الدین بو وجهله تحقیق ایدرکه
انا فتحنا لک فتحاً مبیناً یشیر الی فتح باب قلبه صلی الله علیه وسلم الی حضرة ربوبیته بتجلی صفات جماله وجلاله • وفتح ما انغلق علی جمیع العالم
وتفصیل شرایع الاسلام • وغیر ذلک من فتوحات قلبه لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک ای لیسترک بانوار جلاله ما تقدم من ذنب
وجودک من بدو خلق روحک وهو اول شیء تعلقت به القدرة کما قال علیه السلام اول ما خلق الله روحی • وما تأخر من ذنب وجودک
الی الابد • وذنب الوجود هو الشرکة فی الوجود • وغفره ستره بنور الوحدة لمحو آثار ظلمة لیل الاثنینیة • ویتم نعمته علیک وهی نور
وحدانیته کما قال تعالی • والله متم نوره • ولهذا اسماه الله نوراً بقوله قد جاءکم من الله نور وکتاب مبین • ویهدیک صراطاً مستقیماً
ای یهدیک بجذبات الطافه علی صراط مستقیم عنایته الی ذاته وصفاته قاسم • جکر پر درد و دل پر خون و جان سرمست و ناپیدا
شبم تاریک و مرکب لنک و در سر مایه سودا • دوالی خود نمیدانم درین اندیشه حیرانم • بیا ای ساقی بلقی بیاران باده حمرا
مرا کوی نشانی کو مرا از عالم معنی • خبر از بی نشان پرسی نشان از بی نشانیها • الا ای عشق سلطان وش که اجمالی و تفصیلی
توی حکمت توی قدرت توی زیبا تر از زیبا • محمد را بمهمان بر کنار خوان احسان بر • شراب از جام احسان بر که سبحان الذی اسری
تو بنما روی جیحون را برافشان جعد مشکین را • که می یابم ز بوی او نسیم جنة المأوی • بیا ای جان خوش سودا ببین نور تجلی را
خطاب سلطانی را بکو لبیک ما اوحی • آه ای نسیم صبح جمال و محرم حریم قرب وصال • اول کریم ذو الجلال • و رحیم ذی الجمال
عاشق شیدا و مستی مهجورلری ناپیدا اولان عارف بینالره بو آیت کریمه ده عجب ترغیب فتح ایتمشدر که استماعندن جانه صفا
و قلبه نور و ضیا حاصل اولور • آیندی ضمیر مهر انجلایه روشن و هویدا اولدکه • ابواب کشف قدم ارباب حدثانه مسدود اولوب
عین ذات ازل هیچ احده مکشوفه دکل ایکن • اول محبوب بی مثال جمال ذو الجلالنی عیاناً کورمک • وکلام لایزالنی شفاهاً ایشتدرمک ایچون
ابواب کشف قدمی عین احمده فتح ایدوب • ابواب خزاین علوم لدنیه یه مفتوحه بولسون دیو قلب احمدی • و روح محمدی • و سر سر
مصطفو نیک ابوابی کشاده • و تعریف نفسی انلاره افاده ایلدی • آه ای عاشق بیچاره • بر وجهله کشف سبحات جمال ایلدی که
مفاتیح توحید • و انوار تحقیق ایله جبیننک جملة واحدة ابواب وجودینی مشرحه • و هر بر سر مودینی مفتوحه قیلوب حتی اول حبیب احد
علیه صلوات الله الصمد • مجموع عیون وجودیله جمال احدی الذاتی مشاهده ایلدی • و انوار فتوحات جمالیه • وجود بهبودندن
بر وجهله اشراق ایلدی که • اول افتاب اسما وصفاتی هر کیم کوردیسه بشریت ایله کورمیوب • بلکه بلاشک و ریب خورشید بشره
شریفه لرندن شعاشع نور ربوبیتی لامعه و منتشره مشاهده قلماغله • الم تر الی ربک کیف مد الظل • سرینه عارف اولدیلر فلهذا اول نور
شعشعانی صمدانیه دخی • دیده جانلری کشاده اولان عشاق و افتاده لرینه • من رآنی فقد رأی الحق دیوب نور جمال حقیقت محمدیه دن

کشف قناع بیوردی اما چشم نامحرمدن مستور اولدیغیچون ما هذا الا بشر مثلنا دیدیلر • فلهذا انلارک حرمانلرندن دخی • وتراهم ینظرون الیک
وهم لا یبصرون کریمه سیله خبر ویریلوب • دیده خفاشلری اول مهر منیر عالمدن محروم ابدی اولدی • آه ای حبیب آله شعر
عجب در حسن یکتایی عجب موزون زیبایی • عجب شاه دلارایی زهی یکتای بیهمتا • زخورشید جمال او بهر وصفی که میکویم
همه ذرات میکویند شهد نابعد امثالی • بهر سویی که کردیدم ترا دانستم و دیدم • زهی محبوب زهی احسان زهی ما و جهان آرا
تو در ظلمات تن ماندی در اخشنود و خوش حالی • اکر دین و دلی داری نکو بی سور ماتم را • عجب وابسته جسمی هستی نیستی اسمی
چو اهل عادت و رسمی چه کویم با تو ای رعنا • الا ای احمد مرسل چراغ مسجد و منبر • تویی سید تویی سرور تویی مقصود از اقصا
آه ای درد یاردن آکاه • اول نور اصفیایه واقع اولان فتح مبین • آلوده و آفرده اولان ذنبنک سبب غفرانی اولدی • پس اول از کی
و مصطفا و مجتبی و مرتضانک ذنب اولی • اتش زنه فعلدن نور صفت ذاتی یه سقوط • دنی اول الاول • بوجود الحدوث ذات قدیم
هبوطندن عبارتدر • ومع هذا اوجات درجاتدن بو مرتبه یه عروج ایتمشیکن حقوق ازلیه بتمامها میسر اولماد وغیچون اوزرنده اولان
حق ربوبیتنک کمالنده • لاجرم تقصیر واقع اولدیسه • ما عرفناک حق معرفتک دیوب حالة مزبوره ذنب واقع اولدی • و ذنب آخری دخی
بحر ربوبیته غوطه • و قلزم احدیته غوصه قلدقدن صکره • نعت لحظات و وصف لمحات ایله منازل عبودیتده اولماد وقوفندن عبارتدر
زیرا وجدان ربوبیتنک شرطی مرسوماتدن خروج ایدی • پس ذلک الفتح سبب غفران ذنبین اولوب نعت توحید و وصف تفرید
وتجرید ایله سیر فنا و ربوبیت ایدوب مبادین ازلدن سر منزل ابده وارنجه هر کاب حیز دم قدم اولدوغی حالده اتمام نعمت
واختتام دولت کمال قرب ایچون • ویتم نعمته علیک بشارتیله محض اتصاف • وعین اتحاده ابلاغ و ایصال بیوردی • بعده
اراده وحدانیتی ایله طریق مشیت ازلیه مستقیمه سنه هدایت ایلدوکن بیان ایدوب • ویهدیک صراطاً مستقیماً بیوردی
آه کیم طریق مزبوره نک سالکلری • عساکر جنود تجلیات و تدلیات اولماغله خلق ایچون دکللردر بلکه حق ایچوندرلر پس راه
قدمده قایم حق دایم اولماغله • سالک حادث راه قدمه سلوکه قادر اولمایوب ولکن حبیبی محمد المصطفایی جمله دن استصفا
و طریق مزبوری اکا احسان ایتمکله • بلا این وحتی نیجه کیده جکنده قدمی دوتا ایکن • بر ید انوار تجلی قدم اقبال و اهلاً و مرحبا ایله
استقبال ایدوب • مسالک الوهیته هدایت ایلدی • پس تجلی ذاتیدن بال جذبه رحمان اچیلوب معارج دنو نه جذب و ادنا ایدوب
حدثدن قدمه سرعت ایله • اولان سیرندن سبحان الذی اسری بعبده لیلا • قول کریمیله خبر ویردی • پس سیر مصطفوی قلب عساکر
وحدانیته واصل اولدقده سطوات جنود عظمت غلبه ایتمکله اعوذ بک منک • دیو اندن اکا استغاثه ایدوب حقده حقله استغاثت
ایتدوکی ایچون • اول قادر واحد دخی انوار ربوبیتی ایله ملبس و قوت ازلیه سیله مؤید قیلوب • وجنود باقیه رحمتنی اخراج ایله تقویت
ایدوب عساکر قهر قدم مغلوب اولماغله سبقت رحمتی غضبی بیوردی علا • بیا لا مصطفی سرو روانت • رخش مانند ماه آسمانت
حقیقت نور ذات پاک یزدان • که آمد فاش کرده سر اعیان • محمد محو شد تا ماند الله • کجا ماند کسی اینجا ای الله
ترا او پیشوا و راه بین است • درون جانت او عین الیقین است • دلا معراج داری هست معراج • چرا تیری نینداری با تاج
پس اول مجمع صورت و معنی • وعنقای قاب قوسین او ادنی نک • وراثت کاملیه لری مظهر یتنده • قایم اولان اولیاء کمل دخی
مدارج معارج اعلای قاب قوسینه ارتقاء روحانی • و متکای اعلای ثم دنی فتدلی ایله اتکاء معنوی ده بیر وار محمدی اولدقلری
اجلدن • کمال خلاص و نفی صفات ایله مشاهده انوار احدی الذاتیه واصل • ولدی الاتصال شهود ایله وجوددن منفصل
اولماغله • دست هبوت جذبات استار قیودی تمزیق • وخرق و تجلی وحدت ذات • وجودلرینی غیب هویتده محو و غرق ایتدکدن صکره
ربوبیت جانب مطلقدن • تشریف خلعت بقاء احدی ایله مطرز • و مظهر اسرار کلیه محمدیه اولدقلری اعتباریله لیغفر لک الله
ما تقدم من ذنبک وما تأخر تکریمی ایله معزز • اولان عارفان واصلانه غوره نارسیده مانندی اولان سالکان رهروندن
تقلید ایتمک و افعال و کارینی بعض رخصت ایجاب ایدن مرتبه لرده اکا ادیدرمق هر کز مناسب دکلدر دیو • کاشف اسرار کبریا
حضرت مولانا منع ایدوب بیورر لرکه کر ولی زهری خورد نوشی شود • ور خورد طالب سیه هوشی شود فرضی اکر ولی برز هر شیئه
عسل مصفا اولور • واکر طالب مبتدی ییه سیه هوش اولور • یعنی ولی کامل و مرشد مکمل لذات جسمانیه دن بعض شیئه اشتغال ایتسه
نور محبتنه کدورت • و وحدتنه کثرت طاری اولمایوب جمله اعمال و افعالی رضای حقه موافق اولماغله جمله سی لذت حب ازلی یه
مبدل اولور اما سالک مبتدی کثرتده وحدت مشاهده سنه قادر اولماغله لذات جسمانیه • و مورث کثرت اولان بعض ماسوایه
مشغول اولسه وحدتنه کثرت • و نور محبتنه کدورت عارض اولماغله تیره دل اولور قاسم • چند پرسی زکجایی و کجا
از نهانخانه تجریدم و از دیر فنا • کار هر کس بصلاحی و صلاتی موقوف • نظر عاشق دلسوخته بر عین عطا • ایمدی بو مرتبه علیه هر کسک
لایقی اولماد وغیچون شفقة و مرحمة رب هب لی از سلیمان آمدست سلیمان علیه السلامدن رب هب لی وارد اولمشدر بویله دیوکه
الهاملکا که مر غیر مرا این ملک در دست که بو ملک و سلطنت و مکنت و قدرتی بندن غیره ویرمه تو مکن با غیر من این لطف وجود
بو لطف وجود و دولت نا محدوددی که بکا اعطا ایلدک بندن غیره ایله این حد را ماند انان نبود سلیمان علیه السلامدن بو کلام

حسده شابه دراتا اول جسد اولمادی • ایمدی فهم درست ایله نکته لا ینبغی بی خوان بجان لا ینبغی لاحد نکته سنی زبان جان ولسان
جان ایله اوقی سر من بعدی ز بخل او مدان من بعدی قولنک سرینی سلیمانک بخلندن بیلمه بلکه اندر ملک دید او صد خطر بلکه سلیمان
علیه صلوات الله الرحمن ملکده صد هزار خطر کوردی زیرا مو بمو ملک جهان بد بیم سر ملک جهان مو بمو باش قورقوسیدر • دولت دنیا
وثروت وغناده یالکز باش قورقوسی دکل بلکه بیم سر بابیم سر بابیم دین باش قورقوسیله سر قورقوسی ایله دین خوفی وار درر ایدی
امتحانی بیت مار اشکل این • دولت صورتیه کبی نره بر امتحان وابتلا یوقدر • حضرت مولانا قدس سره الاسنی سوره صادده سلیمان
علیه السلامه بعد الافتتان توبه وانابت اتدکدن صکره • وهب لی ملکا لا ینبغی لاحد من بعدی • دیو التماس ایلدوکنک سرینی بیان
وحکمتنی توجیه وعیان بیورمشدر • کما قال تعالی • ولقد فتنا سلیمان والقینا علی کرسیه جسدا ثم اناب • قال رب اغفر لی وهب لی ملکا
لا ینبغی لاحد من بعدی انک انت الوهاب • یعنی تحقیقا بز سلیمانی مفتون ومبتلا ایلدک • وانک سریری اوزرینه بر جسد بی روح طرح
والقا ایلدک • زیرا جسد لغتده اکل وشربدن بری اولان میت وانک غیری جرم کثیفه دیرلر • پس سلیمان بعد جسد الملقی توبه ورجوع
ایدوب یاربی بکا مغفرت قیل • وبر ملک عظیم هبه وعنایت ایله که بندن صکره هیچ احده میسر ولایق اولمیه • زیرا الحقیقه سن
هرشیئه قادر کثیر العطایا بر پادشاه بی همتاسن • علم شریفه خفی اولمیه که افتتان سلیمان وسریر سلیمانی یه القا اولنان جسد
بی جانده روایات مختلفه واقع اولوب • وبو قصه عزیز حصه قال رب اغفر لی وهب لی ملکا قول کریمنک تفسیرینه مقدمه اولماغله
زبان خامه شکین شمامه ایله • روایات مزبوره دن بعضیسی نقل اولنمق محله مناسب اولماغین بسط کلام اولندی • پس وهب بن
منبه دن مرویدرکه • فتنه مزبوره انتزاع ملک سلیمانیدن عبارت اولوب جسد ملقادن دخی مراد • اثنا بناء بیت المقدس ده
سلیمان علیه السلامه موضع الماسی دلالت ایلین صخر جنی درکه • باتقدیر یزدان قرق کون تخت سلیمانی ده مستقر اولدی دیشلر
دیو اجمالک تفصیلی بودرکه • برکون سلیمان زمانه جزایر بحردن • بر جزیره ده صیدون نام بت پرست بر پادشاه شرک پناه
وار دردیو اخبار اولنوب • حضرت نبوت پناهک اکثر اوقات • واغلب ساعاتی غزا وجهاده مصروف اولماغله اول دیاری ادناس
اوثاندن تطهیر ایچون • بساط سلیمانی منکب ریاحه وضع اولنوب مواکب عساکر انجم شمار ایله • روی دریادن عبور ایدوب جزیره
مزبوره یه واردیلر • ونصب رایات توحید ایدوب مشرکلری ملکلریله طوتوب شمشیر تدبیر ایله جمله سن قتل ایتدیلر • ولکن اول ملکک
جمال فایق صاحبی • حمایه لایق جراده نام بر دختر نازپروری اولماغله سلیمان زمان انی اسلامه دعوت ایدوب • اول دخی
طوعا وکرها صورت اسلامی اظهار ایتدوکیچون • بر مصداق نحن نحکم بالظاهر • حضرت نبوت دستگاه انی حباله نکاحنه قید ایدوب
ناز وکرشمه ده ماهر • وحسن جمالده مثلی نادر اولماغله کلی علاقه ومحبت • وکمال الفت وموانست ایلدی • ولکن اول دختر ضیا اختر
شب وروز پدر رنک نار افتاده اختر خاکستر اولوب صد هزار آه شرربار ایله • ناله بسیار واجراء سرشک بی شمار ایدوب
تمامی شب خوابدن بیزار • والنجم واربیدار ایدی • آخر کار سلیمان نبوت شعار • سبب گریه دلداری استفسار ایتدکده •
اول دخی قدم پاک نبی یه چشم نازندن در لعلبار نثار ایدوب • ای سلیمان زمان بو جسم ناتوانک استان دیده گریانی بودرکه
فرمان قضا جریانکز ایله دیولر بم پدریم صورتنی سنکدن تراشیده قیلوب • وحال حیاتنده اولدوغی کبی قمیص وازار • وعمامه وردانی
اوزرینه الباس وبکا تسلیم ایده لر • تاکه گاه وبیگاه اکا ناظره اولدقجه • فی الجمله شعله نار خاطر حزین • اطفا وتسکین بوله دیو التماس
ایلدی • حضرت مقدس نبوی دخی تسلیت خاطر ایچون ملتمس مبذول بیوروب • دیولر پدر رنک صورتن دوزوب دختره هدیه
ویردیلر اول دختر بداختر دخی ابنه قدیمی بت پرستلک شیوه سی اولماغله صورت مزبوره یی موهبت عظیمه عد ایدوب •
وخلوت خاصنه کوتروب • دایه وجواریسی ایله اول صورته پرستش ایلدی • وبو نکت اوزرینه قرق کون مرور ایدوب سلیمان زمان
بو کارنا هموار دن خبردار اولمادی • پس بعد مرور الاربعین • زبده اصفیا آصف بن برخیا • وقوع قضیه دن آگاه اولماغله حضرت
نبوت پناهی دخی آگاه اتدکده • فی الحال اول دختر بداخترک سر خلوتنه واروب صورت مزبوره یی شکست • وجراده یی محکم ضرب ولت
ولایقنه کوره عقوبت ایلدی • بعده اول زمانده اولان قانون صلحا اوزره ابکار غیر مراهق غزل اتدکلری رشته نک کرباسندن
البسه طاهره کیوب بو کار ناهموارک معذرتیچون • بر فضای خالیده رماد مفروشک اوزرنده انواع مسکنت وخشوع وتواضع
وخضوع ایله یوزین بارگاه اعلایه سوروب بر موجب ثم اناب توبه واستغفاره اشتغال کوستردی • وسلیمان علیه السلام
نقض وضوء ونسوانه تقرب ایتدکجه • خاتم سلیمانی یی ام ولدلری اولان امینه نام خاتونه ودیعت ایدوب دوام رعایت خاتمی
اول خاتون فهم واجرا ایتمکله • اندن غیره اعتماد ایتمز ایدی • پس اول کون انجا ایروب لباس سیاه شبی آفتاب عالمتاب یوزنه
نقاب • وسراپرده عزوبه ذهاب اتدکدن صکره سلیمان علیه السلام حریم سرایه عودت • وتجدید وضوء یه عزیمت ایتمکله عادت
مألوفه لری اوزره امینه خاتونی دعوت • وخاتمی ودیعت ایدوب سراپرده ده وضوء یه کیتدی • پس سلیمان هنوز وضوء ده ایکن
صخر جنی شکل سلیمانی یه تمثل ایدوب امینه خاتونه کندویی اظهار • وخاتمی استفسار ایتدکده اول دخی بلا تردد وانی تسلیم ایتمکله
فی الحال انکشتنه وضع ایتدی • وسریر سلیمانیده قرار طوتوب جن وانس کمر طاعتی میان بند ایدوب دست برکردن بسته خدمته

وهب لی ملکا لا ینبغی لاحد من بعدی ... سلیمان ... روایات

قیام گوستروب

قیام گوستردیلر • ازین جانب بعد تجدید الوضوء سلیمان سراپرده دن چقوب امینه خاتوندن انکشتری طلب ایلدی • باحکمت ربانیه
حضرت نبویه نک بشره مبارکه لری نوع ما تغیر پذیر اولماغله امینه خاتون سلیمانی بیلمیوب انا المحرم سن کیمسن خاتمی خود صاحبی الوب
کرسی حکومتنده قرار ایتمش دیو عنف ایله جواب ویردی • سلیمان دخی نظر بن جانب تخته انداخته قلدقده صورت حالی نیجه اولدوغن
کوروب • ودار الخلافه نبوتده پرستش اصنامه جرأت ایدن میشومک شآمتی • زمام تسلط واختیاری قبضه اقتداریندن رفع اتدوکن
بیلوب طریق مناجاته عزیمت ایلدی • روایت اولنورکه سلیمان نبی ایام انتزاع ملکده • سرایک حوالیسن طولانوب ناس اکا سن کیمسن
وبو سرایک اطرافن بیهوده نیچون طواف ایدرسن دیدکلرنده • اول دخی سلیمانم دیدکجه • خلق جنونه حمل ایدوب سر مبارکنه خاکپاش
اولورلاردی • ونه عجب مجنونسن • سلیمان خود غایت حشمت ومکنت ایله • سریر سلطنتده مستقر ایکن سلیمانم دیرسن همی دیو لوم
ایدرلردی • الحاصل سلیمان علیه السلام ساحل بحره واروب اجرت ایله صید ماهی ایدنلرک خدمتنه بیاشدی • وبلیه مزبوره دن خلاص
اولنجیه دکین صیادلرک سمکن نقل ایدوب • هر یوم سلیمانه عوض ایکی سمک ویروب اول دخی برینی رغیفه تبدیل • وبرین بریان ایدوب
کفاف قیلوردی • ازین جانب صخر جنی کرسی سلیمانیده جلوس ایدوب • قرق کونک ایچنده خلاف آداب نبوت • ومغایر شرایط
عقل وشریعت نیجه حرکتی ظاهر اولماغله آصف بن برخیا • واشراف اصفیا حقیقت حالدن آگاه اولماغله صخر جنی نک قراره مجالی
قالمیوب تختدن غایب اولدی • وخاتمی الوب دریایه آتدی • پس باتقدیر قادر • خاتمی بر ماهی بلع ایدوب • وفی الحال دام صیاده
کرفتار اولدی • پس صیادلر دستور معهود اوزره سلیمانه عوض ایچون ایکی ماهی ویروب • خاتم اولان ماهی یی قوت یومی
ایچون الیقویوب شکمن شق اتدکده خاتم سلیمانی لمعان ایدوب نمایان اولدی • پس سلیمان سجده شکر ایدوب خاتم ایله ملک
سلیمانی یه مالک اولدی • وطوایف جن وانس ووحوش وطیور • بارگاه معدلت پناه سلیمانی یه کرداگرد جمع اولوب خدمته بویون
باغلادیلر • وابن عباسدن مرویدرکه • سلیمان علیه السلامک زمام سلطنت ید اقتدارینه تسلیم اولندقدن صکره صخر جنی یی دست
کردن بسته کتوروب توابعی اولان شیاطین ایله بر سنک سیاهک ایچنده حبس ایدوب دریایه آتدیلر • کما روی یخرج فی آخر الزمان
شیاطین اوثقهم سلیمان بن داود فی البحر یجالسونکم ویعلمونکم سنن دینکم ولا تقبلوا منهم • پس سلیمان علیه السلام رب اغفر لی
وهب لی ملکا لا ینبغی لاحد من بعدی دیوب الهی رجا ایدرم که بنی مغفرت ایدوب • وبندن صکره بر ملک اعطا قیله سن که آنکا کبی
افتتان واقع اولماغله بندن مسلوب • وبونک کبی هیچ احده نصیب ولایق اولمیه دیدی • وبر روایت دیگر جسد ملقی حضرت سلیمان
ولد نکرلرندن عبارت اولوب انک سببی ایله خطر فتنه یه دوشدی • نته کیم ابو هریره رضی الله عنه دن مرویدرکه سلیمان علیه السلامک
یتمش منکوحه ویوزدن زیاده جواریسی اولوب برکون سلیمان علیه السلامک خاطر انورلرینه بو خطور ایتدیکه جواری ونسوانک
شرایط طوافن اتمامه ایرشدرسم • هر برندن بر ولد محترم توالد ایدوب فی سبیل الله غزا وجهاده قیام کوسترلردی دیو داعیه
مزبوره ایله شرط طوافی یرینه کتوردی • ولکن تعلیق ان شاء الله ابواب استثنایی فتح ایتمامکله منکوحه وجاریه سنک برندن غیریسی
حامل اولمیوب انک دخی ایام حملی منقضی اولدقده یک چشم ویک کوش • ویکدست ویکپا بر هیات نصف انسانه بر پسری متولد
اولدی • کما روی مرفوعا الی رسول الله صلی الله علیه وسلم • انه قال لاطوفن اللیلة علی سبعین امراة تاتی کل واحدة منهن
بفارس یجاهد فی سبیل الله • ولم یقل ان شاء الله فطاف علیهن فلا تحمل الا امراة جاءت بشق رجل فو الذی نفس محمد بیده لو
قال ان شاء الله لجاهدوا فی سبیل الله فرسانا • روضة الصفاده مسطوردرکه • سلیمان علیه السلام بو وقعه عجیبه دن پریشان
اولوب مرآت ضمیرلرین اندوه تمام استیلا قلدی برکون سلیمان نبی ایله اصف ولی همصحبت ایکن مادری نیم تن اولان
پسری حضورلرینه کتوردکده • سلیمان علیه السلام احوال فرزندی ایچون کمال ملال اظهار ایلدی • آصف روشندل ایتدی یا سلیمان
زمان خاطرمه شویله الهام اولدی که • هر بر مهم نفحه اظهاری عار وغایتله دشوار اولان سر ضمیر فریی اقرار واشکار ایدوب
عالم الغیب والشهاده اولان اول پادشاه غفاردن صدق وخلوص ضمیرک مکافاتیچون بو طفلک شفاسن مسئلت ایتمک
مأمولدرکه • اول قادر بیچون ملتمس مبذول بیوره ایدی • پس بو فکر حسن جمله یه مستحسن کوریلوب اول جناب مقدس نبوت مآب
درگاه مسبب الاسبابه مناجات ایچون فتح باب ایدوب ایتدی • آلهنا ملکا پروردگارا • بو عبد ضعیفکه بو قدر ملک وسلطنت
وجاه ومکنت ارزانی بیورمش ایکن حضوریمه کلان ایکی شخصک بریسی بر رسم تحفه بر تفاح کتورسه • وبریسی تهی دست کلسه •
بر مصداق تهادوا وتحابوا • دست آویز ایله کلانک هدیه سی باعث ازدیاد محبت اولمق اعتباریله • بنم دیده رغبت وچشم شفقتیم
الماکتورنه زیاده جه نظر ایدر • الهی بن بو گفتارمده صادق ایسم شفاخانه غیبکده مکنوز اولان داروی صحتی بو فرزند علیله عطا قیل
دیدی • پس سلیمان مراسم دعایی بو وجهله اتمام قلدقده حضرت واهب العطایا • اول پسرک معدوم اولان سمع وبصرین ایجاد
ایدوب تمام چشم وتمام کوش اولدی • بعده آصف الصاف ایتدی ای لطیف وخبیر • وسمیع وبصیر بو عبد فقیرک دخی کرارا
ومرارا صورت استغنا ایله یا سلیمان بنی امر وزارتدن عفو ایله دیو استعفا ایلدم • مع هذا احوال جنانم مطابق مقال
لسان اولمیوب میل امر وزارت ضمیرمده مثبت ایدی • اکر بو کلامده صادق القول ایسم بو فرزنده نظر مرحمتک مبذول

ولی دریغ اولسون دیدی چونکه آصف دخی سر ضمیرندن هتک استار ایتدیسه اول جلیل جبار فرزند سلیمانده کتم عدمدن بر نوع قدرت
اظهار ایلدی پس انلر دخی انواع مسکنت وافتقار ایله بارگاه قاضی الحاجاته مناجات ایدوب ای عالم الضمایر سکا معلومدر که
سلیمان نبی یه محض فضلکدن بو قدر مکنت وابهت وخاتم سلطنت وتاج خلافت ایله دولت نبوت ونور بهجت ویردوب بنم زوجم
بونک کبی بر پادشاه دنیا وآخرت ایکن چشم حرصم هر قنقی شتابت جارا بروی خوش صورتده دوش اولسه نولیدی بنم جفتم اولایدی
دیو ارزومند زوجیت اولورم اگر بن جاریک بو خصوصده راست گو ایسم بو فرزندم با قصه عافیت عنایت قیل دیدی پس
اسرار مزبوره کالشمس فی وسط النهار آشکار اولدقدن صکره حق تعالی اول فرزنده برپای مکنت دخی احسان وصحیح الارکان ایلدی
پس سلیمان زبان مبدع زمین واسمانه حمد فراوان وشکر بیگران ایدوب محبت فرزندی قلبنده کبنیان مرصوص مثبت ومنصوص
اولوب طایفه جنیانک اثر آسی جایز که بو فرزند معمر اولورسه اول دخی بعد السلیمان بزه سلطان وفرمان اولسه دیو اضاعت واتلافه
مبادرت ایده جکلری مرآت مهر انجلای سلیمانیده نمایان اولماغله نولیدی بر مشفق ومهربان بونو باده باغ جنانه متکفل اولان
دیمکله ابرار جنیاندن بعض اخیار بارگاه سلیمانیده صدق وخلوص اظهار ایلدیلر که جناب مقدس نبوی اول باکوره شجره نبوتی
انلاره سفارش ایدوب تعهدنده صرف اقتدار ایده لر سلیمان علیه السلام دخی ملتمسلرین قبول ایدوب حاصل عمرینی انلارک کنف
کفاله وکنف حمایه لرینه تحمیل ایلدی وبو معنی غالبا حد توکلدن خارج اولماغله مرضی بارگاه احدیت اولمایوب لاجرم با فرمان
حی لایموت ملک الموت اول گلبن گلزار نبوتدن سر برآورده اولان وردنا شکفته نک گلاب روانن استجلاب ایدوب بر کالبد
بی مرده سن کرسی سلیمانی اوزرینه القا ایتدیلر پس حضرت حق دخی درطلق افتتان مزبوره وسر غیب مذکوری بیان ایچون
ولقد فتنا سلیمان والقینا علی کرسیه جسدا دیو بیوردی ایدی فتنه مزبوره عشقدر که محبت دختر ملک ویاخود حب اولاددن
تبادر ایلدی حقا که هر بر فتنه یه دیده اعتبار ایله نظر اولنسه منشئی عشقدن تولد ایتمشدر نظم

حاکم مطلق خدای ذوالجلال • قادر بیچون قدیم بر کمال
عقل را بر عالم خلق انچنین • کابل معنی امر خوانندش همی • کرد حاکم عشق را بر عالمی
روح پاک از نظر تان بهره مند • کشت اقبالی واد باری عیان • هر دو را آمد شد او از نظر تان • کرد حاکم حاکم دنیا و دین
عقل را این هر دو حال از عکس اوست • هم عیان آمد بتقدیر عزیز • در روش اقبال وادبارش نیز • از محبت وز معارف سر بلند
در همه احوال اگر بد گر نکوست •

فلهذا سلیمانک دخی قلبی حب مزبور ایله مشغوف اولدقده اسم رقیب چشم غیرت ایله جلال ایدوب
انی منزل ملکدن اسقاط ایله تغار فراق وبوادی هجر وافتراقه القا وکنده ومحبتنی انا ایدوب حتی قلبنده حب ماسوا رونما اولماغله
کرسی صدر سلیمانی وسریر ملک جسمانیده شهوات جسمانیه دن صخر وهم وغفلتی اجلاس ایدوب اراضی فکرتی افدا ایلدی بیت

هر که را اولی روا آواره شد • از بلاد معرفت آواره شد •

پس بو قدر هجر وانفصالدن صکره اول فیاض مطلق کمال فضل
ورحمتندن لطف وعنایت ایدوب مرآت قلبی حب ذاتی احدیتنه ارجاع ایتمکله سبب افتتان ضمیر سلیمانه نمایان اولوب حقیقت معرفت الهی
من العرش الی الفرش حب جمال احدیتدن غیری جمیع مکنوناتدن انفراد قلب ایکن لوازم حقوق معرفتی رعایت ایتمدوکنه تایب وکمال معرفته
طالب اولوب مقام وحدتده بلا تلون تمکین ایچون بر ملک عالی رجا ایلدی که من بعد ملک ایله مالکدن محتجب اولمایوب هرگز بونک امثالی
ابتلا وامتحان ایله جنود مکر وقهر مسلط ونفیله نفسندن مستور ومتبعد اولمیه شعر معرفت پس بقای جان باشد • پس فنا ملک جاودان باشد

پس بتحقیق میشود مشهود • پس تلبیس می‌شود مستور •

وبوندن صکره بحر شفقت سلیمانی تموج ایدوب بر مستلا دخی ملک ایله مالکدن
محجوب اولماسون دیو ظاهری بخل وباطنی عین مرحمت اولان لاینبغی لاحد من بعدی قولنه بسط کلام ایلر شعر

یا شفیع المذنبین معطی السؤال • یا انیس العارفین یا ذا الجلال • ای خداوند جهان ذا الکرم • لایزال ولم یزل حی قدیم
نیست جز لطفت کسی فریادرس • یا اله العالمین فریادرس • نزد آنکس کین سخن را محرم است • نیش نوش آمد جراحت مرهم است
پادشاها بندگان خسته ایم • جمله در دام بلا پابسته ایم • نیست لی فضل تو جان را کو کفی • یا غیاث المستغیثین رحمتی

آه ای مستکشف استار اسرار مغلق
الابواب اول جناب آفتاب نور نبوت تاب علیه صلوات الله التواب درگاه فیاض ذوالایادیدن ملک رفیع الدرجات التماسنه
قصد وعزیمت ایتدکده رعایت کمال ادب ایدوب بر مصداق من تواضع رفعه الله اساس طلبی موجب ازدیاد رفعت اعلاء اولان
رب اغفر لی نیاز ایله سطح تواضع اوزرینه بنیان وتقویم ورجا ومغفرتی طلب ملک اوزرینه تقدیم وطلب ملکی دخی اگرچه جمله زلاتدن
ذی مسبوق بالمغفره اولورسه زلات مزبوره ایله عبد مستغفر مطالبه اولنماد وغن تفهیم بیوردی بنا علی ذلک منظور نظر عنایت
رحمانیه اولان مغفورلردن هرگیک ید اقتدارنده بر ملک بولنسه انک یدندن عدل وانصافدن غیری شی صادر اولماد وغیچون
افات ملک وکنندن مامون وتبعات ابهت وسلطنتدن محفوظ ومصون اولور پس سلیمان علیه السلام الها ملکا بر ملک عطا قیل
که بندن غیری هیچ احد سندن انی طلب ایتمیوب ان الانسان لیطغی ان راه استغنی مصداقنجه خط فتنه ملکه دوشمیه زیرا ملک
لاجرم جالب فتنه در پس بندن صکره ملک مزبور بر عبد ضعیفک سبب افتتانی اولمیه ویاخود ما لاعین رأت ولا اذن سمعت
ولا خطر علی قلب بشر توصیف وتعریف بیوریلان ملک لایفنایه مطلع اولمیالم مجرد بو دولت صوریه فانیه دن ارزوی تمتع

ایتمیه لر زیرا بنم طلب ملکدن قصدم دولت صوریه ایله انتفاع جسمانی دکلدر بلکه بنم نفسم وقلبم وروحم ورعیت ومملکت ایچون اولان
خلوص نیت وعلو همتم معنای آخردر بیوردی ایدی ای طالب دولت سرمدیه سلیمان علیه سلام الله الملک الخلاقک نفسنه اولان نیتی
نفسی صفات ذمیمه واخلاق لئیمه دن تزکیه وتصفیه در زیرا حقیقت تزکیه بغیر الاضطرار نفسنی اختیار ایله استیفاء شهوات
حیوانیه ومستلذات نفسانیه دن ترک ایله منع ایتمکدر وصحت امتحان نفس ایسه بی مزاحمه وممانعه مالکیت وملکیتدن غیر ایله اولماز
زیرا نفس علی وجه الکمالیه مالک ممالک ولمق بو معنادر که جبلت انسانیه ده مرکوزه وطبیعت بشریه ده مرموز اولان دواعی
نفسانیه دن هر نه مقوله داعیه صادر اولورسه اصلا مانع ومزاحم اولمایوب وگرچه فلان شئ مطلوبمدر ولکن نه چاره قدرتم یوقدر
دیو احتیاجی اولمیه ومع التمکن والقدره مشتهیات جسمانیه ومستلذات شهوانیه حرکت ایتدکده نفسک تمتع قانی وهوانک غلیانی حالنده
جمله سی علی وفق المرام حاضر وآماده ایکن خالصا لله وطلبا لمرضات الله نفسنی مشتهیات مزبوره دن دور ومراضع ومشاربندن
محروم ومهجور ایتمکله تزکیه نفس ایلیه پس بونک کبی صدتقک نفسی اکل وشربه محتاج ایکن اغذیه دن انقطاع ایله مرده اولان جسدی گبی
میت اولماغله حی ابد دخی بر موجب فلنحیینه حیوة طیبة وبر فحوای قد افلح من زکیها نفس زکیه یی صفات حمیده ایله احیا ایدوب دنیا
ومافیهایه من کل الوجوه میل ورغبتی قالمایوب سلیمان صفت اولور زیرا سلیمانک دنیایه رغبتی اولا یدی کسب یدندن حاصل اولان
نان پاره یی لاجرم فقرا ومساکین ایله تناول ایدوب مسکین جالس مسکینا دیو بیورمز ایدی اما سلیمانک طلب ملکده قلبنه اولان نیتی
دنیایه قدرت ومافیهایه مکنتی وار ایکن محبت وزینت وشهوات ولذاتندن قلبنی تصفیه ایله آخرته توجه ودنیادن اعراض ایله
اصل بنیان زینی قلبندن ازاله واخراج ایتمکدر تا که قلب شریفی غش ودنسدن صاف ونقی وقابل فیض الهی اوله زیرا قلب جمیع صفات
ربانیه یه مرآت واقع اولمشدر وآثار روحنه اولان نیتی اخلاق الهیه ایله تحلی وتزیینی در اخلاق حمیده حصولنه ایسه علو همت وخلوص
نیتدن غیری طریقی یوقدر زیرا مرغ پران جناحین ایله طیران ایتدوکی گبی علی الهمه دخی اوجات درجاته بال همتی ایله پرواز ایدر
ولکن همتک دخی تربیه سی مقاصد دنیویه ذنیه بعد الوصول مقاصد مزبوره یی تحصیل مراتب اخرویه ایچون صرف ایتمکله در اما بشرط
انکه مقاصد دنیویه یه نایل اولدقدن صکره ترک ایلیه اگرچه کم مقاصد دنیویه واقعده تربیه همتک اثری در ولکن بعد حصول المکنه
والاقتدار درجات عالیاته وسیله اعتلا ایچون صرف ایتمک ترتیبه هر کس نایل اولماز حتی علو همت اخلاق الهیه دن اولدوغیچون
حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم ان الله یحب معالی الامور ویبغض سفسافها بیورمشدر پس سلیمان نبی دخی دنیانک اقصای مراتب
ومقاصدینی التماس ایلدی اکا بناء که معالی اموره محبت وسفساف ورذایلنه بغض وعداوت ایله تخلق باخلاق الله اولدوغی
حالده همتی تربیه سنده روحنی تجلیه ایدوب دنیایه عدم التفات ایله استخدام ایلیه اما رعایایه اولان نیتی بو در که انلاره عطا
واحسان وبذل مال وجاه ایتمکله قلوب عبادی تألیف ایلیه زیرا قلوب انسانیه لاجرم کندویه محسن اولانک محبتنه مجبولدر کما قیل شعر

احسن الی الناس تستعبد قلوبهم • فطالما استعبد الانسان احسان •

بو تقدیرجه خلق عالم نبی علیه السلامه محبت ایتسه الله محبت ایتمش اولور
کما قال علیه السلام من احبنی فقد احب الله پس الله ورسولنک محبتی اجتماع ایدن قلب محل ایمان در وشویله که احسان ایله قبول ایمان
ایتمزلر ایسه بر فحوای بان یأتیهم بجنود لهم لم تروها قهر وغلبه انلاری داخل دار الامان ایمان ایدوب بو دخی صورت قهرده معنی
احسان اوله اما ملک ایچون اولان نیتی اظهار دین واقامت حق واعلاء کلمه توحید ایله حقه توسل ایچون دنیایی صرف ایتمک ایله
متاع قلیل دنیایی خیر وابقی اولان دولت باقیه اخرویه یه تبدیل قلمق ایچوندر پس سلیمان نبینک لاینبغی لاحد قولی حضرت حبیب خدا
محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی یه متناول اولورمی اولمازمی دیو وارد اولان سؤاله ارباب تحقیق بو وجهله جواب ویرمشلر که
گرچه من حیث الصوره متناولدر ولکن علو همت وکمال قدر ومنزلت جهتندن متناول اولماز خصوصا من حیث الصوره اولان
شمولی عدم استحقاق ایچون دکلدر زیرا حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه بلا زحمت وطلب ملک عظیم عرضه قلنوب حبیب خدا علو همتندن
قبول ایتمیوب الفقر فخری بیوردی فاما تحت المعنی من بعدی قولی حضرت علیه السلامه متناول اولماز زیرا اول فخر عالم صلی الله علیه وسلم
فضیلت علی الانبیاء بسبب بیوروب جمیع انبیا ومرسلینک سلطان وافضلی در باخصوص خفا یوقدر که سلیمان علیه السلام
ملک وسلطنت ایله تخصیص دخی اولندیسه رسل اولوا العزم دن بر نیک درجه سنه نایل اولمایوب مع هذا جمیع انبیا ومرسلین رتبه مزبوره
رتبه نبی علیه السلامدن مفضوللردر پس معنای ملک حقیقینک ملک سلیمانی صورت ومثالی اولوب صورت خود معناده مندرج اولدوغی
جهتدن رسول علیه السلامه وکان فضل الله علیک عظیما قول کریمی ایله تخصیص بیوریلان فضایلده بلا ریب واشتباه ملک سلیمانی
دخی داخلدر بلکه سلیمانک مطلوبی اولمیان صد هزار ملک ومکنت عرضه قلندقده بر فحوای ما زاغ البصر وما طغی حقدن غیر ایله مستلی
اولمایوب من حیث العزة والدلال غیره نظر والتفات ایتمدی نظم

زین حدیث ازکم کسی یابی خبر • عاملی را که بگردی سر بسر
رهبر مردان مرد است این سخن • گوهر عمان دردست این سخن • موج میزد در دلم دریای نور • آن زمان کین قصه میکردم ظهور
ایلدی ارباب جلالت • جز بذوق جان درو نتوان رسید • قصه کان از ذوق جان آید پدید

واصحاب ایالت اولانلارک معلوملری اولا که
مملکت پرور وجلالت گستر کثیر امر عظیم وحمل جسیم در شو جهتدن که اولا پادشاهک جوارح واعضا ونفس وقلب وجمیع حواس وقواسی

حقیقتده انک رعیت خاصه سیدر • پس بر پادشاه ویاخود بر حاکم • حواس وقواسنی قید فرمان شریعته کشیده ایتمدکجه سلطنت عالمیان
وحکومت جهانیانک مراسم حق رعایتنی نه وجهله یرینه کتوره بیلور • زیرا صفات مزبوره ایله متصف اولمق حق تعالانک محض عنایتیدر
وتلو نبوت اولماغله حکومتدن اعظم کار یوقدر • نته کم حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم • ان افضل عباد الله عند الله منزلة یوم القیامة
امام عادل رفیق • بیورمشدر یعنی عند الله یوم قیامتده رتبه وقدر جهتندن افضل عباد الله • رقیق القلب صاحب شفقت اولان
سلطان عادلدر • باخصوص امام عادلک طاعتنی حق سبحانه وتعالی • رسولنک وکندوذنک طاعتیله سلک واحده منتظم قیلوب
اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم • بیورمشدر اما بر موجب کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته جمیع عالم بو سلطنت خاصه ده شریکلردر
وهرکس کندو وجودی ممالکنک رعیتی اولان جوارح واعضا • وحواس وقواسنه عدل وداد ایتمک جمله سنک ذمت همتنه لازمدر
ولاجرم هرکس روز قیامتده مملکت وجودنده ساکن اولان امور رعیتنک فساد وصلاحندن مسئولدر • آه ای غافل وناآگاه هر برمز
سؤال اولنورکه • ای دردمند بیچاره • شول دیده که بزم مطالعه آیات کمال • ومشاهده غایات جمالمز ایچون ایجاد اولنمش ایدی نیچون
عدالت ایتمیوب • سر غفلت وشهوتدن نظری اغیاره استعمال ایلدک • وگوش شنواکه بزم درج جواهر گفتار • وصدف لآلی اسرارمز ایکن
نیچون محل هذیان ایتدک • وزبان گویاکه بزم آلت ثنا • وعده ذکر روح افزامز ایکن نیچون مالایعنیده اجرا ایلدک • ودل که صد هزار
جان ایله بزم مست وفا • وخانه جان نگار حد وقف حب وهوامز ایکن • نیچون گمراه اولوب منزل وساوس • وخانه هوا وهوس
ومکر ابالیس ایلدک • حد وفا بومیدر • نیچون تجاوز ایلدک دیوب فردا فردا مو بمو حساب وعتاب اولنه • ایمدی اعضا وجوارحدن
غیری رعیتی اولمیان شخص واحدک محاسبه ومعاتبه سی بو وجهله دشوار اولیجاق عالم زیر فرمان • وجهان حیز اطاعتنده اولان سلاطین
وحکامک احوالی نیجه منجر اولور محشرده • گر بولوردن دیر رای خوش جواب • بولیسر در حق قسنده چوق ثواب • مشتولایه حق که وار بولدک امان
برفرح ویره که حق بیله همان • کل بر والنصاف ایده لم ای عزیز • تو بهیر درجونکیم آخر رستخیز • بو دکلمی بکر که کیم آدمی
کم صوک اوچی بوله شول توتمودمی • یا الهی رحمتک ارزانی قیل • شولکه لایقدر بکا سن انی قیل • قولک ایشی سهو ایله کفران اولور
شاهک ایشی عفو ایله غفران اولور • سمدی کم ایمان ویروب قلدک عطا • پس عجبی عفو ایدرسک که خطا • ایمدی ای عزیزم پس سلیمان همتی باید که او
پس بر سلیمان همت گرکدر که اول دولت دنیایه مفتون اولمایوب بگذرد زین صد هزاران رنگ و بو • صد هزاران رنگ وبودن کچه
والالیه کوکل ویرمیه زیرا بو برامر عسیردرکه باچنان قوت که او را بود هم • انجلین قوت ایله که سلیمانه اعطا اولنمشیدی • مع هذا القوة
موج آن ملکش فرو می بست دم • انک دخی اول ملکک موجی دم ونطقنی بند ایتدی • یعنی سلیمان علیه السلام برکون تحریک باج حشمتی ایله
تلاطم امواج سلطنتدن منتبه اولان لثرات صافنات جیاد • عرضه وپیش نهاد اولنمشیدی • انلارک سیرنه مقید ایکن وقت صلوة
عصر فوت اولماغله • اول اسب تازیلرک سوق واعناقن قطع ایدوب مشغله مزبوره باعث فوت صلوة اولدوغنه دمبسته قالدی
ودرگاه قاضی الحاجاته مناجات ایتدکده • حق جل وعلا آفتابی درجه هنگام عصره ارجاع ایدوب صلواتی ادا وقضا ایلدی کما قال تعالی
اذ عرض علیه بالعشی الصافنات الجیاد فقال انی احببت حب الخیر عن ذکر ربی حتی توارت بالحجاب ردوها علی فطفق مسحا بالسوق
والاعناق • پس دولت صوریه لاجرم مانع قرب احدیت اولماغله چون بر و بنشست این اندوه و گرد • بوغم واندوهدن سلیمان علیه السلام
مرآت قلب مجلالرینه چونکه غبار فکر ماسوا واقع اولدی • پس قلب شریفلرینه کمال رقت کلوب بر همه شاهان عالم رحم کرد • جمله پادشاهان
جهانه رحم وشفقت ایلدی • نیجه محل مرحمت اولماسونلرکه • برکون سلیمان علیه السلامک دریای گفتار دربارلرندن • وعلمنا منطق الطیر
واوتینا من کل شیء • کلام تفاخر آمیزی جریان ایدوب بو اثناده لشکر انجم شمار ایله • حوالی شامده وادی نمله دن مرور ایدرکن
وادی مزبورده میر نمال اولان طاخیه نام بر مورچه لنک • سلیمانک انبوه پرشکوه ایله ایابن کوردکده • ای نمال بی مجال سلیمان امیر
عساکر دریا مثال ایله ایابه استعجال ایتمشدر • توقف ایتمیوب داخل مساکن اولیکز کم پایمال اولمیه سز دیو • وادی النمله ده اولان حجرلره
نمال نعال نداسن ایلدی • سلیمان نبی دخی سبحان الله العظیم • بونه عجب قصه پرحصه درکه برمورچه ضعیفه بو وجهله رعیتی
غمنی چکوب باب حمایه لرنه صرف اقتدار ایلیه • وای شول سلاطین جهاندارانه که غمخواری رعیتده مورچه دن کمتر اوله دیو تحیرا
فتبسم ضاحکا من قولها گفتار نمله دن خنده حسرت • وتبسم عبرت اظهار ایتدکدن صکره • رب اوزعنی ان اشکر نعمتک التی
انعمت علی وعلی والدی وان اعمل صالحا ترضاه • مفادی کریمه اوزره • الهی ملکا بکا الهام ایت • رعایا پرور اولماغله شکر نعمتی یرینه
کتورمکله وشکر حق پدر ومادری ادا ایتمکله بکا توفیقک عنایت قیل تاکم بر عمل صالح اشلیم که رضاکه موافق اوله دیو مناجات ایدوب
بی غایات حق وخاصان حق • گر بملکت شد سیاستش ورق • مفهومنی گویا اولدی • پس بحکم تقدمات مزبوره ملک ومالکیت نظر
نقارده اکرچه کم محض رأفت ورحمتدر • ولکن خداوند ملک عالم درکه پادشاهلک هر نفسنده صد هزار آفت وارد • پس بو جهتدن
سلیمان علیه السلام شد شفیع وگفت این ملک ولوا • پادشاهان جهانه شفیع اولوب دیدی که الهی بو ملک ولوا وبخشش وعطا که بکا ویردک
با کمالی ده که دادی مر مرا • برکمال وقدرت ایله ویرکه بکا ویرش ایلدک • ویاخود بر صاحب کماله ویرکه اول کمالی بکا ویرمشیدک
یعنی بو ملک کثیرکه • انک رعایتی امر عسیردر • من حیث الکمالیه بندن دون وفروتر اولانه ویرمه که مراسم حقوق رعایتنه

عدم اقتدار

عدم اقتدار ایله مبتلا ومفتون اولمیه • باکمالی ترکیبی واسئل القریة وجاء ربک کبی مجاز حذف قبیلندن اولمق موافق ایکن شمعی مرحوم کمالدن
مراد کند ومعاسنه در صاحب کمال اولمق ممکن دکلدر دیو حصر ایتدوکی درجه کماله نائل اولمادوغنی اشعاردر • پس علی کلا التقدیرین سلیمان ام
ایتدی الهی ملکا پروردکارا هر که را بدهی وبکنی ان کرم • هرکیمه که ویره سن واول کرمی که ایده سن او سلیمانست آنکس هم منم • اول کس
سلیماندر • وحقیقتده اول کمسنه همان منم • یعنی بکا احسان ایتدوک کمالات وعرفان ودولت جاودانی عبادکدن هر قنقی عبد
مختارکه لطف وعنایت اولنورسه • بن عبد ضعیفک وجهله عدل وداد ایتدم ایسه اول لطف وکرم وخلق وشیم • سنک احسانک
اولدقدن صکره • اول عبد موفق دخی دولت فانیه یه مفتون اولمایوب اگر مملکت انفسیه • واگر ممالک آفاقیده عدل سلیمانی ایتمکله
اخلاق الهیه وصفات حمیده ربانیه جهتندن اول کمسنه سلیمان • وبن دخی بعینه من حیث الصفات الکمالیه اول کمسنه اولورم بو تقدیرجه
او نباشد بعد واو باشد معی • اول مرد کامل من بعدی ایدوکم زمره دن اولمایوب • بلکه بهبلی قولمده معیت ایدوب عدالت وصفت
جهتندن بنم ایله درجه واحده ده اولور خود معی چه بود منم بی مدعی • معی خود نه اولور ربما نزاع وجدال اول کمسنه بعینه بنم • الحاصل آدمی مجرد
گوشت وپوست اولمایوب • بلکه حقیقت انسانیه مظهر کمالیه اسما وصفات کلیه الهیه • ومرآت تجلی ذات احدیه اولان لطیفه مجرده دن
عبارت اولماغله م جسمشان معدود ولیکن جان یکی • مضمونجه اگرچه بحسب الزمان اشباحی بندن صکره دخی اولورسه حقیقه واحده
مظهریتی جهتندن اول کمسنه نک عدالتده بندن فرقی اولمایوب بلکه م تفرقه در روح حیوانی بود • نفس واحد روح انسانی بود
مصداقنجه اثنینیت مرتفع اولماغله من حیث البروز • اننده ظاهر اولان بنم عین حقیقتم اولوب بو اتحاد معنویده نزاع وجدال اولماز
وبالجمله قصه یی نه دراز ایدملم شرح این فرصت گفتن لیک من • سلیمانک من بعدی قولی • ومعنی رمزی • واو منم بی مدعی ترکیبک تحقیقاتی
نیجه وجوه ایله شرح وایضاح ایتمک فرضدر • ولکن العارف یکفیه الاشارة • بو محلده اختصار ایله اکتفا اولنوب ضمن حکایه ده شرح
واشارت اولنمق اوزره باز میگردم بقصه مرد وزن • مرد وزن اعرابی قصه سنه رجوع ایلدم مخلص ماجرای عرب وجفت او
زن ایله مرد اعرابینک ماجراسی مخلصنک بیاننده در • یعنی عطا وکرمده حاتم اولان خلیفه ذو شیم حکایه سنده مولانا خداوندکار
بر مرد اعرابی ایله زوجه سی میاننده قلت حوایج سببی ایله • برقصه بیاننه شروع ومناسبت ایله نیجه اسرار وحقایق ومعارف ودقایق
بیان ایدوب متروک ومنسی شابه سنده اولدوغیچون سبب گفتار مثنوی • ومستکشف اسرار معنوی اولان حسام الدین چلبی امام
قصه مرد وزنه طالب اولدقلری جهتدن بیورورلرکه ماجرای مرد وزن را مخلصی • ماجرای مرد وزنه بر مخلص باز میجوید درون مخلصی
دام طبیعتدن مخلص کیرو بر مخلصک درونی طالب اولدی • ایمدی ای مخلص قصه دن حصه الوب تلونا تدن مخلص ونجات دیلرسک
متنبه اول که ماجرای مرد وزن افتاد نقل • مطابق التمثیل ماجرای مرد وزن نقل واقع اولدی • ایمدی بر فحوای وفی انفسکم افلا تبصرون
این مثال نفس خود میدان وعقل • بو مثل وحکایتی کند ونفس وعقلکه مثال بیل • پس عقل مذکر • ونفس مؤنث ایچون سزه انموذج ومثل
ایراد ایدوب این زن ومردی که نفس است وخرد • بو مرد وزن که ذکری سبق ایلمشدر • مراد نفس ایله عقلدر نیک بایستست بهر نیک وبد
نیک وبدی فرق وتمییز ایچون زیاده لازم ومهمدر • زیرا وبضدها تتمیز الاشیاء وین دو بایسته درین خاکی سرا • بو ایکی لازم وضروری
بو سرای جسم کثیف تیره خاکی • ومحبوس طوارق افلاکیده روز وشب در جنگ واندر ماجرا • لیل ونهار جنگ وماجری • واختلافدن خالی
مثلا زن ستیزه خوی • زوجی اولان مرد اعرابیدن • دخل وخرج استدوکی کبی نفس دخی عقل مردی امر معاشنده استخدام ایدوب
زن همی خواهد حویج خانقا • زن طبیعت • ونفس بی حمیت • دائما خانقاه جسمک حوایج ولوازمن استر یعنی آب رو • ونان وخوان وجاه
یعنی یوز صوبی وعار وناموس وعرض ووقار • ونان ونعمت وجاه وحشمت وامارت وریاست طلب ایدوب وامنیه سنه وصول
ایچون نفس همچون زن بی چاره گری • نفس مؤنث زن اعرابی کبی چاره گری مرادات وتحصیل مهماته چکر گاه خاکی گاه جوید سروری
گاه خاکی طبیعت وگاه فرعون جبلت اولوب سرورلک طلب ایدر • الحاصل زن اعرابی قناعت پیشه اولماغله زیب وزینت
وشهوات نفسانیه حصولیچون • مرد اعرابی یه ریشخند • وانواع تملق ایله گاه پشت بزمین ایدوب وگاه اولور اولمازه قناعت
ایتمامکله • زوجنک اوستنه بنوب سرورلک ایتدوکی کبی • نفس مؤنث خبیثه دخی • آرزوی سروری ایله هر صاحب حشمته چاپلوسی
وتملق ایدوب خاک پایی وعبد درم خریده سی اولور • وحوایجنه نهایت • وامنیه سنه غایت اولمادوغی جهتدن • بر نه دولته ایرشسه
ذلت احتیاجدن بری دکل ایکن مزخرفات فانیه • ومتاع قلیل دنیای دنیه ایله مباهات ومفاخره ایدوب سرورلک وآوازه اقتدار ایله
جاه ومنصب وسرافرازلق آرزو ایدر • ای اسیر لذت دنیا چه بود • جز زیان از نفس بد فرجه سود • جو جو از مردم گدایی تا بکی
آخر ای جان پادشایی تا بکی • میرود بر باد ملکت سربسر • چند ازین بی آب رو بردن ببر • ز آتش غیرت نداری هیچ دود
خاک بر سر بادت ای ننگ وجود • حسرتا کز نفس محجوب دغل • بی خبر ماندی زمحبوب ازل • از فسون آن جهان دار غرور
دور ماندی از جهان دار غرور • فاتا مرد مردان جهاد • وشیر دلیر شجاعت نهاد اولان عقل خود زین فکرها آگاه نیست • عقل معاد خود
نفس بد خلقتنک بو مقوله افکار ناهموارنه • وذلت وافتقارنه • ووجه افکارندن آگاه وخبردار دکلدر • بلکه جهان ملکنی برگ تره مقدار
کورمیوب وفانی یه کوکل ویرمیوب درد ماغش جز غم الله نیست • اول عقل معادک که مراد قلب وروحدر • دماغ جان وفکر جنانده

سخن

وایکیسی دخی هم

درار

الله دردندن ومبدا ومعادعمدندن غیری هم بو قدر • وجوه اغیاره عشق لساندن جاری اولان نیف در نظم چیست عقل مدرک اسرار روح
قابل انوار عرفان یار روح • دار داز انوار ربانی ضیا • تا بدان باطل کند از حق جدا • ضد عقلت لشکر شهوات شد
شاه روح از کید شان شهمات شد • ای حسام الدین چلبی گرچه شد قصه این دانه است ودام گرچه شد قصه بو دانه ودام در یعنی مرد وزن
قصه سنی خاصیات نفس وعقلی آشکار • وتجلیه وتصفیه ایله حب حب ذاتی بی شکار ایچون دانه ودام در • ولکن فتح د خاصیتی بلنمکله
جمال عرایس معنادن کشف قناع اولنمغله کمال حسنی تماماً بدیدار اولنماشدر • ایمدی ای حسام الدین صورت قصه شنو اکنون تمام
حالا صورت قصه یی تمام ایشت بشرط آن که صورت ایله معنایی جمع ایدوب اکا کوره ایش ایت زیرا گر بیاید معنوی کافی شدی
اگر مجرد اقرار وایمان وعرفان وایقان ارکان شریعتی مرصوص البنیان اولایدی • وبلدم اکلادم دیمک کفایت ایدیدی • وجانب
معنایی طوتوب مراسم صورت با جمعها ترک اولایدی خلق عالم عاطل وباطل بدی خلق عالم عاطل وباطل اولوردی • یعنی عبادات
بدنیه وطاعات جسمانیه دن قالوب نظام عالم صورتنک سلک انتظامی منقطع وفساد انجام اولوردی • ایمدی غافل مباش که
سالک مستعده آثار محبت فیضان ایندکده • نفس تلبیس ابلیسک ایدوب مقصود خود محبة الله ایدی • چونکه حاصل اولدی
شمدن صکره تفکر ساعة خیر من عبادة ستین سنة فحواسنجه • همان فکر وحیرت وشوق ومحبت کفایت ایدر دیو • ابطال طاعات
بدنیه • وتعطیل عبادات جسمانیه ایله حومه شریعتدن طرد • وطریق هدایتدن رد ایتمک استر • پس زنهار نفسک بو تسویلاتنه
الدانموب • وبو داعیه یی خاطر رحمانیدن عد ایتمیوب • فکر شیطانی ایدوکن محقق بیله سن • وبوندن اقدم اولان سرخده
حلوا طبیبه زبان ایتمز خسته یه زبان ایدر دیمکدن مرادم • اولیاء کمل بطالت وعطالت ایله ترک طاعات وعبادات
ایدرلر قیاس ایتمیه سن • نکیف که سلطان انبیا حبیب خدا • علیه صلوات الله العلیا عشق ومحبت ودنو وقربتده جمله دن اقرب
وافضل واکمل اولوب سائر مجذوبین وعاشقین انک شمع پروانه لری • ودریای محبتک دردانه لری اولوب جمیع تکونات انک
عشقنه ایجاد اولنمش ایکن کیرو عبادات صوریه • وطاعات بدنیه دن منقطع اولمایوب حد رسومدن خروج ایتمامشدر • ایمدی
طاعات وعبادات لازمه محبت اولدوغیچون • مقتدای محبت کستری • سهل بن عبد الله تستری • المحبة معانقة الطاعة ومباینة
المخالفة بیورمشدر • وقال جنید علامة المحبة دوام النشاط • والدؤب الشهوة یفتر بدنه ولا یفتر قلبه • وفی الحدیث القدسی •
کذب من ادعی محبتی ثم اذا جنه اللیل نام عنی • ایمدی ای مستمع مفلح گر محبت فکرت ومعنیستی اگر محبة الله لباس طاعاتدن مجرد
فکرت ومعنی اولایدی صورت روزه ونمازت نیستی سنک روزه ونماز وطاعات ونیازک صورتی اولمازدی • معنی بلا صورت
مستحسن اولایدی انبیا واولیا • وجماعت مؤمنین اصفیا صفوف عبادات قالبیه عقدنه منسلک اولمازلر ایدی نظم
خود گناهی از خود استغفار کن • نور او را بین وترک نار کن • چند روزی بندگی کن بنده وار • تا دهندت بر حریم شاه بار
بار او را چون تو حامل گشته • باچنین باری چه کاهل گشته • گر سلامت بار با منزل بری • پهلوانی پر دلی نیک اختری
پس ای سالک مهتدی مثلا هدیهای دوستان با یکدگر اجبا واوداننک بر برینه هدایاسی نیست اندر دوستی الا صور در دوستلق
بابنده دکلدر الا صورتلردر • یعنی احبابک بر برینه قلبلرنده واقع اولان محبتلری محسوساتدن اولمایوب معنی ومعقول در
پس مادام که ارباب محبت لسان قال ویاخود آثار محبتدن اولان برحال ویاخود محبتدن اقتضا ایدن بر هدیه یی اهدا ایتمدکجه
صورت محبت رونما اولماز • پس بذل وعطا وتحف وهدایا معنای محبته صورت اولدوغی کبی حب خدانک دخی صورت بدنیه سی
صوم وصلوة وحج وزکوة • وتسبیحات وتهلیلات وتضرعات ونیاجاتدر • کما قال الجنید علامة کمال الحب دوام ذکره فی القلب بالفرح
والسرور والشوق الیه • والانس به واثره محبته علی محبة نفسه • والرضا بکل ما یصنع • وقیل اثر المحبة بذل المال والنفس فی سبیل الله
وسئل سفیان بن عیینة عن المحبة فقال ان المحبة هی اتباع الرسول صلی الله علیه وسلم • ایمدی محبین وعاشقین ایچون عبادتلر
تا گواهی داده باشد بر نهان • بر محبتهای مضمر در خفا تا کیم صورت معنی اولان هدایا قلب با صفا وکمون خفاده مستور اولان
محبتلرک اوزرینه شاهدلک وبرمش اوله زانکه احسانهای ظاهر شاهد اند زیرا که احسانات ظاهره شهود عدولدر بر محبتهای ستر ای ارجمند
ستر وخفاده اولان محبتلره ای ارجمند • وسعادتمند اما عبادات ظاهره وطاعات صوریه شهادتنه دخی غره اولمه که شاهد گه راست باشد گه دروغ
سنک شاهدک افاقده اولان کبی گاه راست اولور وگاه دروغ اولور • وعند التزکیه فسادی ظاهر اولدقده مرتبه عدلدن دور
وعدم قبول ایله مهجور اولور • ایواه ودریغ ای عبادتنه غره اولان فقیر وعاجز • امام محمد غزالی بدایة الهدایه نام کتابنده ابن مبارکدن
بر حدیث مفصل روایت ایدوب معاذ بن جبل رضی الله عنه دن • یا معاذ بزه حدیث روایت قیل استماع ایده لم دیدکده
معاذ رضی الله عنه بکاء شدید ایله اغلایوب ایدی • حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که • یا معاذ ان الله تعالی
خلق سبعة املاک قبل ان یخلق السموات والارض فجعل لکل سماء من السبعة ملکا بوابا • فیصعد علیه الحفظة بعمل العبد من حین
اصبح الی حین امسی له نور کنور الشمس حتی اذا اطلعت به الملائکة الی سماء الدنیا ذکرته وکثرته فیقول الملائکة الموکل للحفظة •
قفوا واضربوا بهذا العمل وجه صاحبه انا صاحب الغیبة امرنی ربی ان لا ادع عمل من اغتاب الناس کذا وکذا • سماء ثانیه ده

عملیله تفاخر ایده نک • وسماء ثالثه ده تکبر ایده نک • وسماء رابعه ده صاحب عجبک • وسماء خامسه ده حسودک • وسماء سادسه ده
ناسه مرحمتی اولمایوب • وحین اصابت بلاده صبر ایتمیوب شکوا ایده نک • وسماء سابعه ده عبادتده حقدن غیری شی مراد ایدوب
بلا خلوص ریا ایله عبادت ایده نک • عباداتی مقبوله اولمیوب صاحبنک یوزینه اورلور دیو تحقیق ایتدکدن صکره • اخر حدیثی بو وجهله
اتمام ایدر که • قال علیه السلام • ویصعد الحفظة بعمل عبد من زکوة وصوم وصلوة وحج وعمرة وخلق حسن وذکر الله ویشیعه ملائکة
السموات حتی یقطعون الحجب کلها الی الله عز وجل • فیقفون بین یدیه یشهدون له بالعمل الصالح المخلص لله تعالی • فیقول الله انتم الحفظة
علی عمل عبدی • وانا الرقیب علی قلبه انه لم یردنی بهذا العمل واراد به غیری • فعلیه لعنتی فتقول الملائکة کلها علیه لعنتک ولعنتنا فتلعنه
السموات السبع ومن فیهن • قلت یا رسول الله کیف لی بالنجاة والخلاص • قال علیه السلام اقتد بی وان کان فی عملک تقصیر الی اخر الحدیث
بو محلده اولان لعنتک معناسی خالص اولمیان عملی حق تعالی رد ایدر وملائکه دخی رد ایدر دیمکدر • مشکوة الانوارده دخی حدیث مزبور
بو وجهله نقل اولنمشدر نظم • غلطی نیست در حساب وشمار • صد هزار ست وصد هزار هزار • تو تغافل نشسته شب وروز
گنج بر داشت از میان اغیار • ایمدی خلوص قلب اولمادین خلقه گاه ارادت وگاه دعوای مستی محبت ایتمه • زیرا هر سکر وکیفیت
محبت الهیه دن اولماز • وهر سرمستانه شراب عشق الهی نوش ایتمز بلکه مست گاهی از می وگاهی از دوغ مستلک گاهی باده عشق الهیدن
وگاه سرخوشلق دوغ حب ما سوادن اولور • پس باده عشق الهی ایله خمر حب ما سوای فرق ایتمین بی تمیز دوغ خورده مستی پیدا کند
اکثری بوغوزه دایرلنی کبی اولان خمر نخوت اچمش ایکن باده نابدن مست اولانلر کبی • بو دخی خمر حمرای محبت ربانیه نوش ایتمش کبی
مستلک اظهار ایدوب • وبلکه وجد وحالتلر اشعار ایدوب های وهوی سر گرانیها کند های وهوی سر گرانیلر ایدر • وباش صالقوب
اغزین کوپردوب کوزلرین بلردوب اللرین چارپوب دوست دوست عشق عشق دیو • گرچه کیدن مست مدهوش شراب محبت الهی
اولان عاشقلر کبی شورشلر کوستر نظم لاف عرفان میزند ان جاهل لاغ شکار • نغمه ققنوس را با جقجق عقعق چه کار
حس بدای گر نداند بوی دوزخ از بهشت • خوار باشد گر گل نسرین نمیداند زخار • صوفی ما در طلب چون گوی میگردد به بر
مهره گل را نمیداند ز در شاهوار • الحاصل سمعه وریانک انواعی اولوب مثلا ان مرایی در صیام ودر صلاة است اول مرایی
صلوة وصیامده وسجود وقیامده در تا گمان آرد که او مست ولات تا خلقه گمان کتوره که اول مست دوغ ریا سکران حب
دولا اوله رباعی در دل همه گرد روی بر خاک چه سود • زهری که بجان رسد ز تریاک چه سود • ای غره بظاهرت قبایی آراست
با نفس پلید جامه پاک چه سود • عن عدی بن حاتم قال • قال النبی علیه السلام یؤمر بناس یوم القیامة الی الجنة حتی اذا دنوا منها
واستنشقوا رائحتها ونظروا الی قصورها • والی ما اعد الله لاهلها • نودوا ان اصرفوهم عنها لا نصیب لهم فیها • فیرجعون بحسرة وندامة
ما رجع الاولون والاخرون مثلها • فیقولون یا ربنا لو ادخلتنا النار قبل ان ترینا ما اریتنا من ثواب ما اعددت لاولیائک •
فیقول الله • ذلک اردت بکم حیث کنتم اذا خلوتم بارزتمونی بالعظائم • فاذا لقیتم الناس کنتم مخبتین تراءون الناس باعمالکم
بخلاف ما یطوی علیه قلوبکم هبتم الناس ولم تهابونی • فالیوم اذیقکم الیم عقابی • وقال علی کرم الله وجهه للمرائی اربع علامات
یکسل اذا کان وحده • وینشط اذا کان فی الناس • ویزید فی العمل اذا اثنی علیه • وینقص اذا ذم به • فاعلم ان بعض الریاء
جلی وخفی • وبعضه اخفی من حرکة النمل فی اللیلة المظلمة • اما الجلی فما یبعث علی العمل حتی لولاه لم یرغب فی العمل والخفی منه
ان لا یشتغل بالعمل علیه • ولکن یخفف العمل کالذی یتهجد کل لیلة واذا کان عنده ضیف زاد نشاطه • واخفی منه ان لا یزید
نشاطه • ولکن لو اطلع علیه غیره قبل فراغه او بعده فرح به او وجد فی نفسه نشاطا • واخفی منه ان لا یسر بالاطلاع علیه لکن
یتوقع ان یبدأ بالسلام ویوقر ویتعجب ممن یسیء الیه • وذلک یدل علی انه یمن علی الناس بعمله • وامثال هذه الخفایا • اذا
طولبت لا خذ یوم العرض علی الرحمن یکون الامر مشکلا • فلا یخلو عنها الا الصدیقون • ولذا قال علیه السلام لابی ذر یا اباذر •
جدد السفینة فان البحر عمیق • واحمل الزاد فان السفر بعید • وخفف الحمل فان العقبة کؤد • واخلص العمل فان الناقد بصیر • وبالجمله
حقیقت ریا هیئت وثیاب وبعض اسباب ایله قلوب ناسده طلب حرمت ومنزلت ایچون اعمال حسنه اظهار ایتمکدر اما نه فائده نظم
چه ذوق نیستی یابی که هستی • بیا لا کی توانی شد که پستی • مران صوفی اصاف این سلطنت را • زا دوری اگر از خود نرستی
همه یاران بمنزلگه رسیدند • تو غافل مانده در بت پرستی • بیا قاسم دل از اغیار بردار • توجه کن بحق بر جا که هستی
گفتاری نه بسیار ایده لم حاصل افعال برونی دیگرست حاصل کلام افعال صوریه غیر بردر • یعنی بنم دیدکم افعال ظاهره واعمال
صوریه مرائی ومتقلدلرک ارائت ایتدکلری سمعه وریا • وتسبیح وعصا وخرقه وعبا وحرکات ناروادکلدر • بلکه بنم تحقیق ایتدوکم
اخلاق حسنه واعمال خالصه • وافعال صالحه عارف واقف وعاشق صادقلرک شول عبادات صافیه لریدر که تا نشان باشد بر انچه مضمرست
تا که اعمال بدنیه خالصه لری مزکی ومصفی اولان قلوب مجلوه لرینه • ودرون صفا انضمام لرنده اولان عشق ومحبت وتجلی
جذبات وحدتلرینه نشان وعلامت اوله • کما قال ابو عبد الله التستری • صدق المحبة العمل بطاعة المحبوب • وقال مالک بن دینار
علامة حب الله دوام ذکره • وقال ذو النون ان لله عبادا الهم هم مکنونة من لباب المعرفة قد سقوا بالکاس المحبة شربة فهاموا

علی وجوههم اقبالاً علی ربهم فسلکوا الطریقة المستقیمة وتسارعوا الی رضوان الله بیت نجان آمد ز هجران جان مسکین
اغثنی یا غیاث المستغیثین پس سقیم ایله مستقیم فرق اولنماق ومحبت خالصه ایله غیر خالصه‌یی تمییز ایتمک موهبهٔ الهیه‌دن اولماغله
ارشاداً للطالبین قواعد مناجاتی تعلیم ایدوب حضرت مولانا بیوررلرکه یا رب آن تمییز ده ما را بخواست الهاملکا پروردکارا
صادقلرکدن اولماغله سن بزه فرق وتمییز وتوفیق وعنایت ولطف وهدایت قیل که تا شناسیم آن نشان کژ ز راست حتی نشان کژی
راستدن اکلیه‌لم وکاذب ایله صادقی فرق ایده‌لم وخلوص قلب ایله کتوروب هوای عشق ومحبت بیلیه‌لم زیرا نور محبت طلوع ایتمز
بو اسرار دقیقه نیجه معلوم اولور کرچه الظاهر عنوان الباطن مصداقنجه اعمال بیرونی احوال درونه شهادت ومحبت قلبه دلالت
ایدر ولکن کاه صادق وکاه نا موافق اولوب هر برحسته انک تمییزی میسر اولماز زیرا مجرد شینک ظاهرینی اعتبار ایدن باطنندن
خبردار اولماز فاما نور خدا ایله بینا اولان متفرسین حقیقت حاله واقف اولوب لاجرم اصابت ایدر الکا نباء که عالم شهادتده
اولان صور محسوسه ظلال صور مثالیه‌در ومثال متقید که خیالدر مثال مطلقک نمودار یدر وانلرنک اوله نسبتی جداولک دریایه
وروازنک افتابه اولان نسبتلری کبیدر پس سالک سلوکنده مثال نقطه رسیده اولدقده او عالم مطابق علم حق اولماغله بو نه
احوال که مشهودی اوله صواب اولوب خطا اولماز فاما مثال مطلقدن اکاه اولمیان برشیئی کندو خیالنده تصور ایلیه کاظن درلر
کاه اصابت وکاه خطا ایلر کما سئل الجنید عن الظن والفراسة انهما واحد فقال لا الظن یتغیر بتقلب القلب والفراسة تقتضی
بنور الرب وسئل الحسین بن منصور عن الفراسة فقال من تکلم بعلم من تعلیم فانه یجوز علیه الغلط والسهو وربما یخطی ویصیب
وهذا من مقامات ظاهر الایمان ومن تکلم عن الانوار المشرقة علیه من الصفات الالهیة خرجت الفاظاً تامة شافیة ناطقة
فی الضمایر من حضور وغیبة ودنو وبعد وصرف عنه کل سهو وغفلة کما قال صلی الله علیه وسلم اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر
بنور الله حبیب رب العالمین حضرت سید المرسلین علیه صلوات الله بو حدیث شریف ایله منافق ومرایی اولان کاذبلری
عالم حکیم اولان مؤمن صادقدن تحذیر بیورمشدرکه حتی صورتی سیرتنه وظاهری باطنه موافق اولمیانلر عالم ربانیدن
احتراز ایلیه‌لر زیرا علماء بالله الله نوریله نظر ایدوب اکر وفاق واکر نفاق هرکسک حالی انلاردن مخفی دکلدر فراست ایسه
برخاطر صحیح درکه سواطع انوار الهیه قلبده لمعان ایلدکده عبد متفرس سواطع انوار ایله ادراک معانی ایدوب خاطره موافق
اولانی قبول ومباین ونامطابق اولانی ظاهری نه صورتده اولورسه اولسون رد ایدر وحالت مزبوره خاصیات ایماندن
اولماغله حق جل وعلا کرامة لهم عباد مؤمنینک قلبلرین منور وصدرلرین منشرح قلمشدر اما فراست دخی علی حسب قوة الایمان
متفاوت اولوب ایمانی قوی اولانک فراستی دخی اقوی اولور مثلا بر مؤمن مستعد محارمدن غض بصر وشهواتدن امساک نفس
ایدوب اکلی حلال اولسه واغراض دنیه واعراض بدنیه‌دن اعراض ایله طاعات وعباداته قیام کوستروب اتباع سنت ایله تعمیر ظاهر
ودوام ذکر ومراقبه ایله تنویر باطن ایلیه اول نور صفا بو مقوله مصفا الواح نقوش حوادث سفلیه اولان نفوس فلکیه‌یه
جذب ایدوب مشاهده خطادن بهره دار اولماغله اسراره اطلاعی اتم واشمل اولوب لاجرم فراستی خطا ایتمز ایدی قلبلری نور
الهی ایله منور اولان شول علماء ربانیین درکه کونوا ربانیین تشریفی ایله مشرف اولوب اخبار خلقدن وماسوایه اشتغالدن
فارغ واخلاق الهیه ایله متخلق اولمشدر روایت اولنورکه برکون بر رجل نصرانی باشنه عمامه ودستار ورساله وازار ایله
شکل مسلمیه تمثل ایدوب جنید بغدادی قدس سره نک مجلس وعظنه کلوب صدرنشین اولدی واثنای وعظده رجل نصرانی
متین راست ایدوب ایها الشیخ اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله نه معنادر دیوب سؤالنه جواب استدی جنید بغدادی دخی
سر مبارکلرین جیب مراقبه‌یه چکوب وبعد زمان سربرآورده اولوب یا نصرانی ایمانه کل که وقتی ایرشمشدر بیوردی پس اول رجل
نصرانی ایمانه کلوب اتقوا فراسة المؤمن نه معنادر بیلدی کذلک ابو العباس بن سرودن روایت اولنورکه برکون داخل طیبه ایله
متنخر وکوزلری مکحل شکل یوزلو شیرین سوزلو علم تصوفده ماهر برشیخ باهر اولوب بزه وعظ ونصیحت ایلدی واثناء وعظده
هر برلرمزه کرتیب کوستروب امت محمد بو مجلسده خاطر کزده برنسنه خطور ایدرسه اخفا ایتمیوب وحجابه دوشمیوب بکا اعلام ایدیکز
دیو الحاح ایلدی بن دخی بو شیخ یهود یدر دیو خاطر ایدوب وبو خاطره کتدکجه قوت بولدی بالاخره شیخه توجه ایدوب چونکه
خاطره‌مز اظهارنه رخصت ویردک ایمدی بنم خاطر صحیح بودرکه سن یهودیسن مؤمن دکلسن دیدم اول شیخ بندن بو کلامی
استماع ایتدکده بر زمان سرفرو ایدوب دم بسته قالدی بعده رفع رأس ایدوب ایتدی حقا سن صادقسن فی الواقع بن یهودی ایدم
تورات ده کوردم که صدیق اولانک فراستی هر حال خطا ایتمز بیورلمش پس جمیع مذاهبده ممارست ایلیوب لکن برندن مطمئن
اولمایوب بالاخره سزه ملاقی اولدقده کندو نفسمه ایتدم اکر صدق وارایسه بو طایفه‌ده در بو مرده‌ده دخی یوق ایسه صدق دیدکلری
همان بر اسم بلا مسمادر دیو سزی امتحانه کلمش ایدم پس صدق وحقیقتکز اظهر من الشمس اولدی اشهد ان لا اله الا الله
واشهد ان محمداً رسول الله دیوب صدقله ایمانه کلدی وکبار صوفیه‌دن اولدی قال ابو سعید الخراز من نظر بنور الحق یکون
مراد علمه من الحق بلا سهو ولا غفلة ولا تقصیر ولا زیادة بل حکم حق نطق به حق علی لسان عبیده وقال حسین بن المنصور الحق

اذا استولی علی سر ملکه الاسرار فیعاینها ویخبر عنها ایمدی حقی باطلدن ونیکی بددن وخلوصی ریادن تمییز ایلین نور فراست اولدیغچون
کاشف الاسرار مولانا خداوندکار بیوررلرکه حس را تمییز دانی چون بود حس ایچون تمییز نیجه اولور بیلور میسین وبو وجهله اولورکه
آنکه حس ینظر بنور الله بود اول حس وفراست که الله نوری ایله نظر ایدر اوله وبالجمله شول صادقک که نار جذبات صفات نفسانیه
وادناس بشریه‌سن احراق وافنا ایدوب قلبنده نور محبة الله درخشان اوله دیده حسی دخی نور بصیرت ایله مجلا اولور وسابق
الذکر اولدیغی کبی صدق وکذبی انکله معیار ایدوب کندوده اولان نور محبتک اثری انده دخی موجود ایسه اثر مزبور شخص منظورک
صدقنه شهادت ایدر ور اثر بنود سبب هم مظهر ست همچو خویشی از محبت مخبر ست واکر اثر محبت اولماسه سبب دخی مظهر محبتدر
مثلا شول قرابت کبی که محبتی مخبردر حاصل کلام حضرت خداوندکار رسالده اولان ابیات شریفه‌ده دوستلرک بربرینه ارمغانلری
درفلرینده مستور اولان محبتلرینه دلالت ایلدکی کبی اعمال قالبیه دخی هدایای احباب کبی صورت محبت واثار صداقتدر بیورمشدی
پس مظهر محبت اولان آثاردن غیری دکلمیدر دیو وارد اولان سؤال مقدره جواب ایچون بیوررلرکه بعض سبب دخی واردرکه
اثره محتاج اولمایوب بلکه اول سببک وجودی همچو اثر مخبر محبتدر مثلا زیدک قرنداشی عمرو وعمیسی بشر وخالی بکرک قرابتلری
اسباب محبتدن اولدیغی کبی برشخص مستعدده آثار صوریه اولماسه ولکن اول کمسنه‌نک اهل عشقه رغبتی وارباب محبته میل والفتی
اولسه مذکورک ود والفتی اسباب محبتدن اولماغله اول دخی زمرهٔ محبیندن معدود اولور کذلک برسالکک دماغ جاننده
لذت محبتدن غیری اولمیه لکن مقتضیات بشریه ایله نفس مطمئنه‌دن اظهار محبت ایچون هدیه مثابه‌سنده اولان
اعمال بدنیه‌سنه کلال ورونق شوقنه ملال کلوب آثار محبت زایل اولسه ولکن سالک مذکورک قلبنه عارض اولان کثرتدن
اکثر اوقاتده توبه وندامت ایله اول کلی انجلاسنه راغب وفقر ومسکنت ایله صحبت مردان خدایه طالب اولسه حالت مزبوره دخی
مخبر محبت اولور لکن لوامه کک مرتبه‌سندن هنوز نفسنی تخلیص ایتمیوب ملونات بشریه وتقلبات طبیعیه‌دن نجات بولمامشدر
الحاصل تصفیهٔ درونده کمال انجلایه نایل اولمیان لاجرم اثر ویا خود سببه متقید اولوب مردآزاد وحر دخی اولمامشدر
فاما بنود آنکس نور حقش شد امام مر اثر را یا سببها را غلام شول کمسنه‌یه که نور حق امام اوله آثار واسبابه غلام اولماز
یعنی شول مرد سالم ومرید مستسلمک که امامی نور یزدان ومقتداسی سایهٔ رحمان اولان مرشد کامل اوله اول شمس محبتک نورینه
اقتدا ایدوب اسباب ظاهره واثار صوریه ایله استدلاله احتیاجی قالمایوب احوال درونه اول نوریله مطلع اولور
یا محبت در درون شعله زند ویاخود نور محبت الهیه پرتو ایدوب قلبی لکده شعله زن وضیاکستر اوله زفت کردد وز اثر فارغ کند
وتربیه وتدریجله اول نور محبت قوی وغالب اوله وسالکک اختیار جزوی وعقل معاشی الوب اثردن فارغ ایدر یعنی سالکک
قلبنده جذبهٔ رحمان غلبه ایتدکده عاشقی شعور وعدم شعوردن ربوده ایدوب عاشق مجذوب عین محبت ونور وحدتده
محو ومستغرق اولور ولی مع الله وقت اوجانبه ارتقا واعتلا ایدوب حاجتش نبود پی اعلام مهر مهر ومحبتی اعلام ایچون
اکا حاجت اولماز چون محبت نور خود زد بر سپهر چونکه محبت کندو نورینی سپهر اوزرینه اوره یعنی چونکه افتاب محبت ذاتینک
نوری فلک قلبدن طلوع وبرج مشرق سردن بزوغ ایدوب وسط سماء روحده شعشعه باز اوله ظل بشریت بالکلیه
مرتفع اولوب نور محض وحدتک وجودینی آثار واسباب ایله اعلامه حاجت قالماز گلشن چو نور افتاب از شب جدا شد
ترا صبح وطلوع استوا شد بنودش سایه کو دارد سیاهی زهی ظل خدا نور الهی بدست او چو شیطان شد مسلمان
بزیر پای او شد سایه پنهان الحاصل اطوار ارباب طریقت واحوال اصحاب محبت حد وقیاسدن افزون اولماق ایله
سلطان الوالهین مولانا جلال الدین بیوررلرکه هست تفصیلات تا کردد تمام این سخن لیکن بجو تو والسلام تفصیلات لازم در
حتی بو سوز تمام اوله لکن سن طلب قیل والسلام یعنی مراتب اسرار عشقی بیانه چوق تفصیل وتطویل لازمدر ولکن قال ایله حال حاصل
ومجرد سماع ایله مراتب اصحاب ذوق ووجدان مشاهده اولنماز ایمدی بونک تحقیقنی عشق ومحبتدن سؤال ایله وجری جد
وجذبه‌دن ال زیرا مادام که قلب سالکده نور محبت پرتو ایتمدکجه صورت فایده ویرمز ومحبت دخی صورتسز کامل بولماز
وهر نه قدر تفصیل اولونسه صورت محبتدر وعلامات حقیقت اولان کلمات اولیادن منزل النماز اما قلبنده نور محبت لمعان ایلیه
عاشقک حالنه بو کلمات قدسیه شاهد ودوشر کرچه شد معنی درین صورت پدید اکرچه معنا بو صورت طاعت ولباس عبارتده
ظاهردر ولکن صورت از معنی قریبست وبعید صورت معنادن من وجه بعید ومن وجه قریبدر مثلا در دلالت همچو آبند ودرخت
معنایه صورت دلالت ایتمکده آب ودرخت کبیدر فاما چون بماهیت روی دور زند سخت چونکه آب ایله درختک ماهیتلرینی
اعتبار ایلیه‌سن بربرندن غایت ایله دوردر یعنی طاعات صوریه اشجاره وذوق ومحبت آبه مماثلدر پس نه صورتسز شجر
ونه جرم شجر اولماقجه مجرد آبدن ثمر نمایان اولور کذلک صورت ایله معنی اجتماع ایتمک کرکدرکه ایکیسنک نتاجندن فواکه معرفت
وثمرات حقیقت رونما اوله انتها ولدی طاعتان باشد که شوق افزون شود هر که صاحب ذوق شد موزون شود هر چه شوقت کم کند بد باشد آن
کرچه طاعات ان را فسق دان پس تو اندر کار خود بیدار باش جهد کن دایم زجان بر کار باش بکذر از صورت بمعنی روی آر

اولماز

ز وخدا اکیر و باقی راکذار نثر ابدی اراضی مختلفة الاستعداد ده منبته اولان اشجار متنوعه نک نشو و نماسی واحددن اولدوغی
جهتدن بربرینه کمال قربلری اولوب لکن با جوهر سیال • واسغله سیاله و نباتات نامیه اولماغله من حیث الماهیه بینهماده غایت بعد
و مغایرت اولدوغی کبی • تجلیات جمالیه سبحانیه • و ظهورات کمالات اسماء الهیه دخی • مرایای وجود صور • و مجالی شهود بشرده نمایان
اولدوغی جهتدن • بر نحوای • ونحن اقرب الیه من حبل الورید • قریب در • فاما من حیث الحدوث و الامکان حدث قدمدن • و ممکن واجبدن
بعید در زیرا ارباب فکرت • و اصحاب فطنته ظاهر در که صورت معنا ایله قایم اولوب حیات و ممات • و حرکات و سکنات • و جمیع حالاتده
موجد المکونانه محتاج اولوب هر بری لباس وجودی • وجود مطلقدن استعاره ایتمشلردر • حضرت حق و فیاض مطلق ایله قایم
صفة قیومیتی ایله متقوم زمین و آسمان • و مبدع عالم و عالمیان اولوب عالم خلق اشجاره و عالم امر آبه تمثیل اولنوب • عالم صورت ممکن الوجود
و صور علمیه الهیه اولان حقایق و ماهیات غیر مجعوله در • کما قیل الاعیان لیست مجعولة بجعل الجاعل بل الاعیان صور الاسماء الالهیة
و مظاهرها فی القدم • بل عین الاسماء و الصفات القایمة بالذات القدیمة • بل عین الذات من حیث الحقیقة فهی الثابتة ازلا و ابدا لا تعلق
الجعل و الایجاد کما لا یتطرق الفناء و العدم الیها • پس ضمیر مهر انجلا یه خفی اولمیه که مسئلهٔ مزبوره مشکلاتدن اولماغله ماهیات ممکنه نک
بسایط و مرکباتی مجعوله و غیر مجعوله میدر • اختلاف اولنوب جمله دن نصیر طوسی تأثیر فاعله سبب احتیاج امکان در • امکان ایسه مرکبات و بسایط
عارض اولدوغی حیثیت ایله جمله سی جعل جاعل و تأثیر فاعله محتاج در • تأثیر فاعلدن حاصل اولان اثر ایسه خارجده ذات ممکن در • وجود
ممکن دکلدر دیو تحقیق ایتمش • و سید شریف تأثیر فاعل نه ماهیت و نه وجودده در • بلکه تأثیر • ماهیتک وجود ایله اتصافنده اولوب
مثلا صباغ ثوبی ثوب و سوادی سواد ایتمیوب بلکه ثوبی سواد ایله متصف • و الوان ایله متلون ایدر دیورمش • و علی قوشجی دخی
سید شریفه موافقت ایدوب • ماهیتده تأثیر موثردن مراد ماهیتی موجود قلمقدر • نه انکه ماهیتی ماهیت قیله • اکا بناءً که ماهیت ایله
نفسی بیننده تباین یوقدرکه • وساطت جعل تصوریله بری مجعول و بیری مجعول الیه اوله دیوب • و ابوعلی برکون زردالو تناول ایدرکن
ماهیت غیر مجعوله نه معنادر دیو سؤال اولندقده • جاعل الوبی الو قیلمادی • بلکه الوبی موجود قیلدی دیدوکن ایراد ایدوب یعنی اثر
فاعل ماهیتک وجود ایله اتصافنده در • یوخسه نفس ماهیتده دکلدر دیو تحقیق ایلمش • و علی هذا التقدیر • وجوددن قطع نظر نفس اعتباریله
ماهیات مجعوله اولمایوب • ولکن من حیث الاتصاف بالوجود مجعوله در دیمک موافق اولور • و نزاع نزاع معنوی اولمایوب نزاع لفظی اولور
اما بعضیلر مجعوله مرکبات و غیر مجعوله بسایط در • زیرا امکان احتیاجه علت اولوب و امکان امور اضافیه دن اولماغله بسایطه عارض
اولمز دیمشلر • و جلال دوانی علیه رحمة الله تأثیر کاه ابداعی • و کاه اختراعی در دیوب ایکی وجه اعتبار ایلمش • پس اختراعی بودرکه مواد
قابلیه یه اضافه آثار صور ایدوب • مثلا موجود ذهنی یی موجود خارجی • و بالعکس موجود خارجی یی موجود ذهنی قلمقدر که تأثیر
مزبور مجعول و مجعول الیهی مستدعی در • و تأثیر جاعل ابداعی • ایجاد ایس عن اللیس المطلق • و بونک امثالی ابداعات در که جعل و تأثیر
مجعول و مجعول الیهی مقتضی اولمایوب بلکه شوایب تکثردن مقدس • و مواد قابله دن مستغنی اولان جعل بسیط در که • ذات ابداء
ماهیاته تعلق ایدر • اما من حیث الماهیه اولمایوب بلکه تعلقی موجود اولدوغی اعتباریله در • و اشیاده اولان تأثیر حقیقی بو معنادر
دیو تحقیق ایلمش • و صدر الدین قونوی • و داود قیصری و کاشانی • و محیی الدین عربی نک اثرینه ذاهب اولان ارباب شهود و ایقان
و اصحاب ذوق و وجدان • اعیان ثابته دن نفی مجعولیت ایدوب • وجود عینی نک خارجده ماهیاته افاضه سی اعتباریله ماهیاتده
اولان جعلی • تأثیر جاعلدن عبارتدر دیوب • اعیان ثابته صور علمیه الهیه اولدوغی جهتدن • وجود خارجی ماهیاتدن منفی در
دیرلر • پس صوفیه ایله حکما ماهیاتدن نفی مجعولیتده اتفاق ایدوب • ان الاعیان ما شمت رائحة من الوجود لان الاعیان
صور علمیه موجودة فی العلم معدومة فی العین دیو • بطون و خفا امر ذاتی • و مظاهرده ظاهر اولان اعیان ثابته نک آثاریدر
بیورمشلر • مولانا جامی دخی بو معنایی نظم ایدوب رباعی • اعیان بحضیض عین ناکرده نزول • حاشا که بود بجعل جاعل مجعول
چون جعل بود افاضهٔ نور وجود • توصیف عدم بآن نیفتد معقول • بیورمشلر الحاصل صفات ذاتیه دن اولان • حیات • و علم • و قدرت
و ارادت • و سمع • و کلام • و بصر • اکرچه وجود عینی خارجی ایله ظاهره اولدیلر • ولکن ایکی رخته اولان سریانی کبی صفات مزبوره
دخی اعیان موجوده ده باهره اولوب • آب ایله مانند درخت • هر وجود عینی ده اثر ایدوب من وجه غیر ایسه من وجه عین اعیان موجوده در
و من حیث الماهیه عالم صورتدن بو امور معنویه بعیده مختفیه در • مغربا بخورشید حسن عالمکیر • کرده هر ذره را چو مهر منیر
پس ز تو منقلب شوند اعیان • چونکه هستی بنقش خویش اکسیر • پس بدانی که ذره را ارواح • چون در اجسام میکند تأثیر
و بالجمله ماهیات اعیان • و خاصیات عالمیانک کنهی چوقدر دیو کاشف اسرار حضرت خداوندکار بیورلر که ترک ماهیات و خاصیات کو
ترک ماهیات و خاصیات ایلیوب شرح کن احوال آن دو ماه رو • اول ایکی ماه روکه صورتده مرد و زن • و معنی عقل و نفس در
انلرک احوالنی شرح ایله • دل نهادن عرب بر التماس دلبر خویش • و سوکند خوردن که درین تسلیم مرا حیله و امتحانی نیست
مرد عربی نک کندو دلبری اولان معشوقه سنک التماسنه کوکل قوماسی • و بکا بو تسلیمده بر حیله و امتحان یوقدر کلام حقیقتدر
دیو قسم ایتمه سی بیانندهدر • مرد کفت اکنون کذشتم از خلاف • مرد عربی زوجه ایتدی شمدنکی خلافی ترک ایلدم • و سنک بکا

کمال وفا

کمال وفا و وفاکی بیلیدم • ایدی شمدنصکره حکم داری تیغ برکش از غلاف حکم طوترسن داولوالامرسن تیغ فرمانی غلافدن چک
و اوزره اجرای احکام قیل زیرا که سکا بر وجهله انقیادم واردرکه هرچه کویی من ترا فرمانبرم هرنه دیرسک و نه فرمان ایدرسک سکا
مطیع و فرمانبرم در بد و نیک آمد آن ننکرم اول فرمان و بیوردیغک نیک و بد • و نفع و ضرر کلماسنه نظر ایتمزم یعنی کندمه اولان سود
و زیان فکرنده اولمایوب • همان قصد و عزیمتم سنک امرکی طوتماغه در • اکا بناءً که کمال محبتمدن در وجود تو شوم من منعدم
بن سنک وجودکده بی وجود و منعدم اولورم • یعنی عند حصول الشهوة اعظم وصلتدن اولان حالت قاعده • بن سنده تماماً
فانی اولورم • رجل مراهده نه وجهله فناپذیر اولدوغی • بوندن اقدم ان سعداً الغیور بیانندهم مرد و زن چون یک شود آن یک تویی
چونکه یکها محو شد آنک تویی بیتنک شرحنده تفصیل اولنمشدر تکراره حاجت یوقدر • الحاصل ای محبوبه مرغوبه چون محبتم حب یعمی و یصم
چونکه محبتم حب یار لاجرم عاشق زاری کور و کر ایدر • زیرا عاشق معشوقده نقصان کورمز • و هیچ وجهله عیبن اشتمز • معشوقده عیب و نقصان
کورن خود عاشق اولماز کما قال علیه السلام حبک الشیء یعمی و یصم • کاشف اسرار حضرت خداوندکار • بو مجلده قصه دن حصه مرد عربیدن
عقل مستفاد و مراهدن نفس لوامه ملهمه یی مراد بیورمشلردر • زیرا نفس لوامه نور قلب ایله سنهٔ غفلتدن تنبه مقدارنجه متنور اولدقده •
عقل مستفاد ایله کمال مناسبت ایدوب • نور قلب ایله حقی باطلدن فرق ایدر • و من بعد اماره یه مرافقت و مقتضیات شهوانیه یه موافقت
ایتمیوب • نوم جهالتدن یقظان • و مافاتی اوزرنه ندمان اولوب سیئاتدن متنفر • و اصلاح حالنه تقید کوستروب • بین جهتی الربوبیة
والخلیقة متردده اولور • و هر بار که موافقت اماره ایله جهت امکانیه یه متوجه اولوب صحبت امارهدن اکتساب ایلدوکی جبلت ظلمانیه
و عادات اصلیه سی حکمنجه اذن برسیئه صدور ایتسه فی الحال الهام ربانی ایله تدارک ایدوب اعمال حسنه ایله سیئه یی رفع و ازالهٔ
سعی بلیغ ایدر • کما قال علیه السلام اتبع السیئة الحسنة تمحها ان الحسنات یذهبن السیئات • و بو مرتبه ده نفس ملهمه اماره یی مؤاخذه
و سیئاتیله لوم ایدوب حسناته مباشرت ایله طالب مغفرت اولوب • کریم و غفار الهک باب رحمتنه مراجعت ایدر • فلهذا حضرت حق
دخی بو مرتبه ده اولان نفس لوامه یی کتاب کریمنده تعظیم و تنویه ایدوب • لا اقسم بالنفس اللوامة دیو قسم بیورمشدر • پس عقل ایله
نفس لوامه ملهمه اتفاق و اتحاد ایتمکله تحصیل محاسن اعمال ایچون • نفس ملهمه مرد عقله هر نه فرمان ایدرسه عقل اکا فرمانبر اولوب
کسب حسنات ایدرک • مرتبه اطمینانه نائل اولدقلرنده بربرندن فرق و امتیازلری قالمایوب • اول زمانده عقل و نفس و قلب
و روح شیء واحد اولورلار • ولکن نفس هنوز مرتبهٔ اطمینانه ارتقا ایتمامکله کندویه کمال اعتمادی اولمادوغیچون زوجی اولان
عقله قسم ویروب کفت زن آهنک برم میکنی زن زوجه ایتدی بکا بر و احسان قصدمی ایدرسن یا بحیلت کشف سرم میکنی
و یاخود حیله ایله بنم سرمی کشف و امتحانمی ایدرسن • زیرا بنم هنوز تلونم واردر • و ایکی جهتده متردد اولمشم در • جایزکه بکا بو مرتبه
اظهار انقیاددن مرادک بنم نقصانم و تکمیلمی امتحان ایلیه سن • نفس ایسه لوامه و ملهمه لک مرتبه سنده نفس مؤنث اولوب اناث ایسه
ناقصات العقل در • پس بنم ملاحظهم بودرکه • ای عقل مستفاد • سن بنم سرم در دنم استکشاف ایده یورسن دیوب • حقیقت حالی
بیان ایچون عقلدن صدق مقال رجا ایلدی • عقل دخی نفس لوامه ملهمه نک درجهٔ اطمینانه ارتقا • و جانب رضایه اعتلاسن مشاهده
ایتمکله نفسی ترددن بری ایدوب کمال اعتماد حاصل اولماغیچون • بنم مرادم دکلدر دیو خضوع و انقیادینی اعلام • و اسم ذات
مستجمع جمیع صفات اولان کلمهٔ جلاله یه قسم ایدوب کفت و الله عالم السر الخفی مرد عربی زوجه ایتدی عالم السر الخفی اولان
خدای متعال وایزد بیمثال حقیچون کافرید از خاک آدم را صفی که خالق لایزال آدم صفی خاکدن خلق و ایجاد و برکزیده و اصطفا
ایلمشدر • تفسیر قرطبی ده عرایس امام ثعلبیدن منقولدرکه • عبدالله بن سلام • رسول علیه السلامدن کیفیت خلقة آدمی سؤال ایتدکده
حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله بیوردیلرکه • آدمک وجهی خاک کعبه دن • و صدر و ظهری بیت المقدسدن • و فخذینی ارض
یمندن • و ساقلری خاک مصردن • قدمینی زمین حجازدن • دست راستی خاک مشرقدن • و دست چپی زمین مغربدن خلق اولنمشدر
و تفسیر منیرده ابن عباسدن مرویدرکه • سر آدم بیت المقدسدن • و پوست سر و مویی خاک بهشتدن • و مژه و ابروسی تراب حوض
کوثردن خلق اولنمشدر • و جواهر التفسیرده تکمله دن نقل ایدرکه • آدمک کبدی خاک موصلدن و طحالی خاک حجازدن و پوست بدنی
زمین طائفدن • و جبهه سی خاک کنعاندن • و عورتی زمین بابلدن • و امعاء و احشاسی خاک جزایردن • و استخوانی جبالدن ترکیب
و جمع اولنمشدر • و خاک آدم دخی بربرندن متفاوت اولوب طباع و احوال و اشکالده اختلاف ایتمشلردر حاصل کلام ارادت
سبحانیه • و مشیت الهیه • مادهٔ ترکیب آدمی خاکدن ایجاده تعلق ایلدکده • جبرئیل علیه السلامه فرمان ربانی وارد اولوب
ای جبرئیل اجزای زمینک جمیعندن الطف و اعلاسنی جمع ایدوب • بر قبضه خاک انتخاب قیل که • خشت قالب آدم خاکدن مترکب
اولاجقدر بیورلدی • پس پیک جلیل • با فرمان جلیل خطهٔ زمینه نزول ایدوب • زمینه وضع ید ایتدکده • وجود ارض لرزان اولوب
و جبرئیلدن واقع حالی سؤال ایدوب • ای محرم وحی ربانی و سرخیل مقربان سبحانی • مدت مدیددرکه پایمال حادثات و لکدکوب
آفات اولمشم در • ولکن بو آنه دکین بوکا مانند بر وقعهٔ عجیبه اصابت ایتمه مشیدی • عجبا مهندس تقدیرک • بو تعمیردن مقصودی
نه ایدوکی معلومک ایسه • بکا دخی اعلامه عنایت قیل دیدی • ای زمین سن بو بابده بن دخی حیرتده یم • ولکن اجمال حال

شوقدرجه معلوم اولدی که بتقدیر یزدان عالم فطرتدن برجهان شریف وشیمهٔ مشیتدن برطفل لطیف وجوده کلمه حکدرکه
پیران صوامع قدس حمله مریدی وسفتیان مدارس انس انک مجلس تدریسنک معیدی اولوب جود وجودی منبع رشحات تشریف
ومطلع لمعات تلطیف اولا ای زمین شویله فهم ایدرم که اول وجود بهبودک مادهٔ ترکیب وسرمایهٔ ترتیبی سن اولاسن پس زمین
کیفیت حالدن اگاه اولدقده بار تکلیفک بیتتندن گریه وناله یه اغاز ایدوب گوزیاشلری دوکدی ولی یوم القیام عیون
وانهاردن جریان ایدن آب روان زمینک چشمهٔ چشمندن سیلان بولمشدر اما زمینک اشک چشمی ملال وضجرتدن اولمایوب
بلکه کمال فرح وغایت سرتدن تقاطر ایتمش ایدی الحاصل زمین جبریله عرض حال ایدوب ایتدی ای بیک رب العالمین قرب
پروردکارده خطر بسیار اولوب ع وقرب البحر محذور العواقب دینلمکله بو ذلیل ویقین سطوات قهر الوهیتدن امین اولمق
امنیه سیله نهایت بعدی اختیار قیلدم وهیبت جلال وشعلهٔ افتاب جماله تاب طاقت وکمال قربنه لیاقتم اولمدوغن بلدم
ایلدی مرجع ثواب وعقاب ونشان سهام تکلیف خطاب اولاجق کمسنه لی بندن خلق اولنماسنه رو گورمه الله تعالی بنی
حالمه ترک ایله دیو قسم ویروب استعفا قیلدی جبرئل دخی اسمانه عروج ایدوب واقع حالی عالم الغیب والشهاده یه عرض ایلدی
حضرت حق تکرار میکائیل بعده اسرافیلی ارسال ایدوب زمین هر برینه تضرع ومسکنت وقسم بالله ایله شفاعت رجا ایدوب
کیرو دوندردی بالاخره امر مزبورک اجراسنه عزرائیل مأمور اولماغله زمینه هبوط ایلدکده زمین اکا دخی تضرع بسیار ایلدی
عزرائیل شفقت اولمایوب عنف ایله ایتدی ای زمین زبان درازلقدن واز کل که بن امر حقله کلدم ومادام که سندن بر قبضه
خاک المادقجه کیتمزم دیو قسم ایدوب قهراً وجبراً زمیندن بر قبضه خاک آلوب گوتوردی وامر خدای برینه گتوردی روایت اولنورکه
عزرائیل زمینک اجزاء لطیفه سندن قرق ارش مقداری خاکی قبض ایدوب مکه ایله طایف بیننه وضع ایلدی وبر روایتده
اسمانه اصعاد ایدوب خاک آدمی بهشتده بر فضای وسیعده بسط ایلدی نقل اولنورکه ملائکه بو حادثه نک وقوعندن
انگشت تعجبلرین دندان حیرته وضع ایدوب ایا بو نه سر عجیب درکه خاک ذلیله بو قدر رسوللر ارسال اولنوب انواع اعزاز ایله
درگاه چاره سازه دعوت اولنورکن بو افتاده راه ناز ودلال اظهار ایلیه بو اثناده زبان حکمت ربوبیت بطریق التقریع
ملائکه یه خطاب ایدوب ای ملائکه بو خاک پاکده نه مقوله اسرار وحکم ودیعه اولندوغندن غافللرسز زیرا خشک زاهدان صومعه
نشینان گرم روان خرابات عشقدن خبر المامشلردر وسلامتیان سلامت جویان ملامتیان بلاجوینک اذواق وحالاتندن چاشنی
طویمامشلردر بیت اسرار قلندری نداند زاهد سر بیست درین شیوه که رندان دانند آیدی بر قاچ آرام ایدیکزکم بو بر قبضه
خاکک دستکاری قدرت ایله چهرهٔ آیینهٔ فطرتنه جلا ویروب ظلمت زنگار خلقیتی رفع وازاله ایتدکده هر بریکز مرات منورده
نظر ایدوب کندو مرتبه کز ایله ادمک قدر ورتبه سن فهم وادراک ایلیه سز ع باش تا برده ازین سر نهان بردارند
القصه نطفهٔ صلب قضا اولان نقطهٔ دایرهٔ خلافت بطن نعمانده مستقر اولدقده امر حقله تمتش بیک ملک چشمهٔ رحیق وسلسبیل
ومنبع تسنیم وزنجبیلدن آب رحمت گتوروب وسحاب کرم وباران فضل وعنایت یاغدروب خاک آدمی آب محبت ایله اغشته قیلدیلر
واول مبدع بی زوال وصانع برکمال قرق صباح که بیک سنه دن عبارتدر برفحوای خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحاً طینت
آدمی دست جلال وجمالیله ایرشته وصنوف فضل وکرم وعلوم وحکم ایله اغشته قیلوب زمین استعداد نده بذر محبت وتخم
معرفتی طرح والقا ایلدی وهر بر ذره سنده بر ولی کامل ومرد فاضل نهان ایلدی وبنای صنع قدرت آدمک درون وبیرونده
صفات الٰهیه یه مناسب وهر بری بر اسمک مظهریتنه لایق مرایای صافیه تعبیه قیلوب اول مرایای جمال نماده دیدهٔ جمال بینی
مکنون ومندرج وخزاین غیب ومعادن شهادتده مکنوز اولان جواهر لطیفه ولآلی شریفه یی آب وگل آدمده مخزون ومندرج
قیلدی بیت در من نگری همه تنم دل گردد در تو نگرم همه دلم دیده شود وچونکه نوبت تخمیر دلکه ایرشدی آب حیات سرمدی
وتاب افتاب عنایت ابدی ایله پرورش بولوب منظور هدایت ربانی اولدی وخازنان ملکوت وگنجوران جبروتدن مستور اولان
مخزونات غیب ملکوت ومدفونات خفایای جبروت خزانهٔ قلب آدمده امانت وگوهر محبت صدف صدر آدمده حفظ وحراست اولندی
نظم چون تن آدم زگل آراستند قالبی از بهر دل آراستند حقهٔ دل هم پی آن گوهر ست کز صدف کون ومکان برترست
روایتدر که کالبد آدم هنوز ناتمام ایکن ابلیس کندونک خیل وحشمی ایله قالب آدمک اوزرندن مرور ایدوب طینت آدمک مشاهده
درونده کدورت گلمکله نهاد ابلیسدن دغدغهٔ عجب جوی نمایان اولوب بالاخره بدگوهر جبلیسی حرکته گلوب جماعت ملایکه دن
هر کیمه ملاقی اولسه ادمک عیب ونقصانن ذکر ایدوب هر گوردوکنی عداوت آدمه تحریض ایدردی نقل اولنورکه ابتدا جبرئیل امینه
ملاقی اولوب ای جبرئل بو گنجک استخراجی فتحی کیمدن الکلمشدر دیو سؤال ایلدی جبرئل دخی اجزای قالب آدم نه موضعدن اخذ
اولندوغن گوستردی ابلیس علیه ما یستحق دخی هر بر بقعه نک طینتنده اولان مزاج وخاصیتی گوروب بعده میزان قیاس ده
وزن ایدوب حقیقت آدمه کسب اطلاع ایچون بقاع مزبوره یه واروب هر نه موضعه کیم ایرشدی بر وجهله زلزله تسبیح وتمجید
ودلوله تهلیل وتحمید ایشتدی که غلغله سی اوج ملکوته ایرشدی ابلیس متحیر اولوب کندو کندویه ایتدی عجب قاعده دکلمیس

وغریب قانون طرح ایتمشلر بو اجزاء متفرقه حالت تفرقه ده بو تسبیح وتهلیلی ایلدکده بر یرده جمع اولیجق عجبا نه اعجوبه رونما
اولاجقدر دیو مستمراً اطراف کالبد آدمی طواف ایدردی حتی اجزاء قالب آدم جمله مرتب اولوب مرتبهٔ صلصالیته ایرشدی
ابلیس احوال آدمه گاهی اشتغال نیتی ایله انگشت امتحان قالب صلصالی یه اوردقده اول کالبددن بر صدا ظاهر اولدی که
حقیقت بین اولان کشف وشهود صاحبلری اول صدا زخم دست بیگانه دن ناله وحنین اولدوغن فهم ایتدی عزازیل دخی اول
صدانک استماعندن خوش وقت اولوب رفقاسنه ایتدی غمگین اولمیه سز که خلق مجوفک قوت ماسکه سی یوقدر وبرنسنه یه
مالک اولماز پس عزازیل اول قالبک اطرافن طواف ایدرک دروازهٔ دهانی مکشوف گورمکله بو مشکل حل اولدی دیوب
بلا تأخیر حجرهٔ نهاد آدمه پا نهاده اولدی ودقت ایله نظر ایتدکده بر خطه گوردی که گویا شهرستان علیینه نمونه ونزهتگاه
خلد برینه نشانه اصناف عجایب ایله آراسته وبر بقعه بولدی که انواع غرایب ایله پیراسته اولوب غیب وشهادت وملک
وملکوتده سیر ایلدوکی اعجوبه قالب آدمده اجتماع ایلمش پس جوارح واعضاء ادمک گرد محلاتنی پای حیرت ایله گشت ودید
عبرت ایله سیر وتماشا ایدرک ساحهٔ صدره ایرشدکده بر پیشگاه عریض ومیدان وسیعک کنارنده بر قصر رفیع ومنظر
منیعه دوش اولوب اول قصر بلندک دروازه سنه توجه ایلدکده ناگهان آتش عشقک زبانه شعله سی اول مردودک سربه دلتنه ن
دود حسد اظهار ایدوب دمبسته قالدی وهر نه قدر جهد ایتدیسه صدر دن بر قدم ایلرو گتمکه قادر اولمادی پس کندو کندویه
هر نه مشکل وار ایسه بونده در وبکا هر نه آفت ایرشورسه بو موضعدن اصابت ایدر دیوب صد هزار اندوه وحیرت وخسارت
وخجلت ایله گیرو دوندی وداخل آدم شیطانه رد ایتدوکیچون لاجرم نظر حقدن دخی طرد اولندی فلهذا قلب انساندن کاملدن
مردود اولان جمله قلوبدن مطرود اولورلر نظم توجهد کن که گنجی جای خویش در دل مردم که دل نظرگه حقست تا دران نظر افتی
اگر زعرش درافتی بزیر فرش ملامت هزار بار ازان به که از دلی بدر افتی نثر چونکه ابلیس درون صورتندن بیرون اولدی
رفقاسی ابلیسدن نه مشاهده ایلدک دیو سؤال ایلدی ابلیس خوف ایتمیه سز زیرا بر شخص تهی میان که محتاج غذا ومواد شهوات
انک نهادندن پیدا اوله لاجرم بو خطه نک تصرفنه قادر اولورسز لکن پیشگاه صدرنده بر قصر رفیع ومنظر منیع گوردم که اسرار ایله
مشحون ودربسته وحقایق ایله مخزون وسربسته ایتمشلر هر چند که سعی وکوشش ایلدم انک حقیقتنه یول بولمدم وبکا بر خوف
مستولی اولدی بلزم که بو شخص ایله سزک حالکز نیه منجر اولورردی ملائکه ایتدی اگر فاعل مختار وقادر وجبار بزی اکا حواله ایدرسه
طریق شفقتی رعایت ایدرز واگر انی بزه امیر ایدرسه لاجرم اطاعت ایدوب فرمانبر اولورز ابلیس نهادنده انلری تعییر ایدوب
کندو کندویه ایتدی شویله که بن اکا مسلط اولورسم لابد انی هلاک ایدرم واگر حکم انک اولورسه زبونلق گوسترمیوب تمرد وعناد ایله
غیرت آتشنده هلاکی اختیار ایدرم دیوب ع من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک مفهومنی سویلدی القصه چونکیم رقم تسویهٔ آدم
اتمامه ایرشدی برفحوای فاذا سویته ونفخت فیه من روحی اول صورتک مقارنتی ایچون نفخ روح اولندی تفسیر تیسیرده مسطوردرکه
قبل حقدن بدن آدمه دخول ایچون روحه امر اولندقده روح عالم نوردن دوران اولوب کلبهٔ ظلمانی یه اصابت ایتدکده اول موضعه
دخولدن زمان اولدی حتی اوج دفعه امر وارد اولوب دردنجی کره حق تعالادن امر وارد اولدی که ای روح دقت دخول ده
بر قدر مبالغه اقتضا ایلدی ایمدی کراهت ایله داخل اولوب وقت خروجده دخی انواع مضایقه وکراهتله خروج ایلیه سن بورکدی شعر
بالکره قد وصلت الیک وانما کرهت فراقک وهی ذات تفجع ارباب تحقیق دیرلرکه کاشانهٔ بدن آدم ظاهر حالده ظلمانی گورنکله
روح نورانی اول منزل ظلمانیدن مستوحش اولدقده فراش صنع الهی شمع نور حضرت رسالت پناه محمدی علیه صلوات الله السرمدی
مشکات جبههٔ آدمده اشعال وایقاد ایدوب زوایای مسکن آدم اول نورک پرتوندن روشن اولدی فی الحال روح اول نورک
شوقیله مشتاق اولوب سرادهٔ روان وطرف فوقدن داخل بدن اولوب بطون دماغ تأثیر روحدن ذوق چشان اولدی
وچونکه عین آدمه روان ومردمک دیده یه فیضان ایتدی چشم آدم گشاده اولوب نظری ساق عرشه دوش اولوب لا اله الا الله
محمد رسول الله کلمات تامانی انده مسطور گوردی پس همان روح اندن دخی نهضت وسر منزل گوشه حرکت ایلدکده قوهٔ سامعه
بیدار اولدی وجانب انفه گذر ایتدکده عطر طریقی استشمام ایدوب وقت عطسه ده اثر روح لسانه نزول ایدوب طوطی شکر خای نطق
زمزمهٔ شکره اغاز ایدوب الحمد لله رب العالمین وردنه اشتغال گوستردی جانب حقدن دخی یرحمک ربک ولذلک خلقتک کلام
سعادت اتانی وارد اولوب ای آدم بزم رحمتمز غضبمزی سبق ایتمشدر وبزم کرممز سنک گناهکدن کثیر دکلدر پس سن نعمت تناول ایتمدین
الحمد لله دیوب حضرتمه شکر هدیه سن گوندردک بز دخی سن گناه ایتمدین یرحمک ربک جوابن ویروب سعت رحمتی حضورکه گوندردک
بیوردی الحاصل روح پر فتوح آدمک درون وبیرونن تزیین ایدوب حواس خمسه وارکان اربعه وجهات ستهٔ معین اولوب
اثر حرارت افتاب روح هفت اندام آدمی تحریک ایتمکله آدم قیامه گلوب قعود ایتدی وتاج عزت باشنه ودیباج کرامت دوشنه
قونوب وامر حقله زمینه یمتش بیک ملک گلوب وجنتدن بر سریر گتوردیلرکه التون یمتش بیک قایمه سی اولوب آدمی احترام
تمام ایله اول سریر خلافتده اجلاس ایتدیلر وقوایم سریردن هر بر قایمه یی بیک ملک کتفلرینه آلوب آدمی افلاکه گوتوردیلر

وعجایب ملکوت وغرایب جبروتی سیر ایدردیلر حاصل کلام درسه گز قالب که دادش وانمود هرچه در الواح ودر ارواح بود اوچ ذراع
قالب که حق تعالی آدمه ویردی • الواح وارواحده هرنه اولدیسه اول قالبده کوستردی • کلمهٔ وا بو محلده تحسین لفظیچون ندر ویاخود
وآباز معناسنه اولدیغی جهتدن آدمه ارواح والواحده اولانی آشکاره کوستردی • ومکشوف وکشاده ایلدی دیمک اوله • وسه گز
قالبدن مراد فی زماننا اولان بنی آدمک طول قامتلریدر • زیرا آدمک طول قامتی التمش ذراع ایدی • ویاخود سه گز قالبدن مراد •
مقدار طول قامت اولمایوب بلکه طول وعرض وعمقه اشارت اولنمشدر • وبوتفصیل برمقدمه نک تحقیقنه محتاجدرکه حتی کاشف اسرار
کردکار حضرت خداوندکار نه مقوله دقایقه تلمیح واشارت بیوردوغی معلوم اوله • ایلدی ضمیر منیر مهر انجلایه خفی اولمیه که • وفقاکم حق سبحانه وتعالانک
حضرت هویتنه مضاف اولان اسماء اولیهٔ ذاتیه سی که • مفاتیح الغیب اعتبار اولنمشدر • مفاتیح غیبک تجلیاتیله نفس کلیه اعتبار
اولنان لوح محفوظی ابداع ایلدی • وعالم اجسامدن آفرینش آدمه کلنجه ترتیب ایجاد ایچون لوح محفوظده ایکی قوت اظهار ایلدی که •
بریسی اسماء الهیه • ویاخود قلم اعلادن مددپذیر اولان قوت علمیه درکه • بافرمان خالق وصمد • فعل وتاثیره قوة عملیه ایله مباشرت ایدوب
عموما افعال وآثار • ومافی تحتها هرنه وار ایسه لوح محفوظه مضاف وقوة علمیه وعملیه سنک جزئیاتی اولمشلردر • ولوح محفوظک قوة عملیه سی
حقیقت طبیعت اولوب بلکه حقیقة مزبوره نفس کلیه نک عینیدر • پس تجلی اول ومفاتیح غیب من حیث التوجهات الاسمائیة والروحیة
لوح محفوظک وآلتی اولان طبیعتک وساطتیله عالم اجسامک کمال ظهور واظهارینه توجه ایتدکده • اسماء الهیه دن خالق وباری ومصور
اسملری شارکه اسم قابل ایله ذوات الهیه ده مانند مدهٔ مجهوله متعین • وامر کن اندن کنایه اولوب مدهٔ مزبوره مادهٔ عالم اجسام اولدی
وتحت طبیعتده تعین بولدی • وقلم اعلی • ونفس کلیه • وحقیقة طبیعت وساطتریله • بتقدیر قادر جسم کل حصوله کلوب اصول ثلثه یی
مشتمل اولدی که • ابعاد ثلثه اعتبار ایتدکلری طول • وعرض وعمقدر • پس حکم وحدت واجمال • باعتبار الوسایط الثلثه صورت
کری الشکلی اقتضا ایتمکله • اسم مصور دخی جسم کلده شکل کری ومستدیر تعیین ایدوب عرش عظیم لاجرم شکل کریده ظهور ایدوب
وجامع حقایق اربعه اولان حکم طبیعتک سرایتی ایله باعتبار الفرض صورت عرش ابعاد ثلثه ده اون ایکی تقدیر اوزرینه تقدر
اولدی • وتجلی وجودی جلی که • مظهر اولی روحانی درکه قلم اعلی در • ومظهر ثانیسی حسی اولمشدر • عرش دخی علی طریق التطابق تجلی
وجودینک صفة وحدت • وصورت اجمالیسی که مراتب کلیه نک جمله سنی مشتمل • ومحل استواء اسم رحمن اولوب الرحمن علی العرش استوی
بیورلدی • وچونکه محیط فلکک استکمال ظهوری • استعداد طولی وعرضی • وعمقی ایله متحقق اولدیغیچون طولی وعرضی دخی اسم رحمانه منسوب
اولوب • واستعداد عمقی که جانب باطنه میلدر • اسم رحمن ایله اسم رحیم میاننده قدر مشترک اولمشدر • واسم رحمن اشیایه بخشاینده وجود
اولوب ابتداء ابداسی عقل کل وقلم اعلادن ظاهر • وانتهاء اظهاری نشاهٔ جزئیهٔ ارضیه اذناده تمام اولوب عقل ونفس قوی
وتعین جسم • وادراک بسیط اعطا قیلور • واسم رحیم دایرهٔ وجودی تبطین ایدوب هرقنغی مرتبه یه تعلق ایدرسه • متعلقنی
کندو اصلنه جذب ایدر • وبخشاینده اجسام بسیط وافلاک واستدارات اولوب اولی آخره ومبدائی منتهایه ارجاع • وعقوله
ادراک عطا ایدر • واجسام مرکبه ده ثخانت وکثافت وغلظت ومتانت ظهوره کتوروب • احکام ظهوری بطونه تغلیب واستبطان ایدر
اما نشاهٔ عنصریه ده امر برعکس اولوب اقتضاء اسم رحمن ظهور واظهار ایکن بطون وابطان • وحکم اسم رحیم بطون وابطان ایکن
ظهور واظهار اولور ارباب کشف وایقان بسمله ایله حمدله ده رحمن ورحیم اسملری تکرار اولدیغی بونکته یه اشارتدر دیشلر • وفیه
اسرار جمة • ورموز غمة لااذن فی افشائها فاذاکان کذلک جمیع اشیا ایچون ظهورده طولی وعرضی وعمقی اوچ مرتبه اقتضا ایدوب
مرتبهٔ اولده ملائکهٔ مهیمه وعقول مجرده • وانوار قاهره ظاهره اولوب مرتبهٔ ثانیه ده نفوس متعلقه • وجواهر عاملة • وملائکهٔ مدبره
ومرتبهٔ ثالثه ده اجرام علویه واجسام سفلیه ظهور ایدوب وهربرینک ظهورنده برغایت ونهایت واقع اولمشدر مثلا غایت
ظهور عقول استعداد نفسکلی(?) ایله استعداد طولی ده وغایت ظهور نفوس استعداد طولی وعرضی ده ونهایت ظهور اجسام استعداد عرضی
وعمقی ده واقع اولمشدر • بناء علی ذلک عموما اجسام بسیطه نک داخل وخارجه نسبتلری علی السویه اولوب استدارة اقتضا
ایلمشدر • فاما اجسام مرکبه اولدقده غایت ظهور عرض فراجی یه دوشرسه استعداد طولی کبی اولور • پس اکر استعداد طولی
طولیده اولورسه زیبق • وکبریت • وزاج مثللو بعض معدنیات متولده اولور • واکر استعداد طولی ده عرضی واقع اولورسه
طول ایله عرض اتحاد واجتماع وترکب ایدوب توج وقلای ونحاس وحدید • وبونک امثالی معدنیات خسیسه متبادره اولور • واکر
استعداد طولی ده عمقی واقع اولورسه نقره وطلا ویاقوت والماس ولعل وفیروزج وبونک امثالی معدنیات شریفه وجواهر
لطیفه باهره اولور • واکر غایت ظهور استعداد عرضی یه دوشوب استعداد عرضی دخی طولیده واقع اولسه اصل ومبدائی مشتمل اولمیان
سریع الزوال بعض نباتات ضعیفه منبته اولور • واستعداد عرضی عرضی ده واقع اولورسه حبوبات غذائیه • وادویهٔ وسمیه پدیدار
اولور • واستعداد عرضی عمقی ده واقع اولورسه اشجار عظیمه ومنیعه ونباتات رفیعه وجوده کلور • فاما غایت ظهور استعداد عمقی یه
دوشوب استعداد عمقی طولی ده واقع اولسه کرم وبعوضه وسلک وصوغلجان • وبونک امثالی حشرات وحیوانات خسیسه دن
ایدر • واکر استعداد عمقی عرضی ده واقع اولسه شیر وپلنک وببر ونهنک وخیل وبغال • وبقور وجمال • وبونک امثالی حیوانات قویه

ظهوره کلور • واکر استعداد عمقی عمقی ده واقع اولورسه وجود انسانی تولد ایدر • فاما غایت ظهور استعدادده طولی وعرضی معا واقع اولسه
اقوال صادقه وشرایع واثقه ظهوره کلور • واکر استعداد طولی وعمقی معا واقع اولسه احوال حسنه وطریقهٔ سنیه باهره اولور • واکر استعداد
عرضی وعمقی معا اولسه احوال عالیه ومقامات سامیه وحقیقت حال ونتیجهٔ مال هویدا اولور • وشویله که غایت ظهور دفعهٔ واحدهٔ ابعاد
ثلثه ده معا بولنسه جامع کمالات شریعت وطریقت • وحامل امانات معرفت وحقیقت اولان انسان کامل ومرشد مکمل ظهوره کلوب امور
مزبوره دن هربری رحمان ورحیم اسملرینه نه یوزدن منسوب اولدیغی کشف وشهود ایله اول کامل ومکمل مشاهده قیلور • وجمیع اشیا
نسبت مزبوره ایله مظاهر تجلیات ربانی • وطالبان وصلت سبحانی اولدیغی م پس خلق جمله عالم تا ابد کرشناسند اکر نه سوی تست
مضموننجه اوزره جمله سی مشاهدهٔ جمال • وقرب وصاله راغبلردر • ولکن مادام که انسانه واصل اولمیه • وانسانه برنسبت خاص تحصیل ایتمیه حقه وصولدن
محرومدرلر • پس اشیای انسانه ایصال ایدن اسم رحمن وموصل حق اولان اسم رحیم اولوب فاعله وقابله دن اولان جمیع اسماء الهیه
رحمن ورحیم اسملرینک مظاهر آثار واحکامیدر • پس کاشف اسرار پروردکار مولانا خداوندکار قدس الله اسراره دخی مثنوی
درسه گز قالبی که دادش وانمود هرچه در ارواح ودر الواح بود • دیو بومعنایه اشارت بیورمشلردر • الحاصل اول خداوند بخشاینده
صفة رحمانیه ورحیمیه ایله حقیقت قلب انسانی • وصورت نوعیهٔ بنی آدم ایچون مبداء تحقق وجودی • وعلهٔ تعینات آثار جودی
واعیان کونی یی ایجاد ایدوب عموما عنایت رحمت • وشمول فضل ورافت • ومقتضای محض جود وکرم متندن • عالم غیب وشهادت
ومعنی وصورت نور وجود ایله روشن اولدی • مولسان استعداد وزبان قبول وانقیاد ایله استدعای وجود ایدن معتکفان کنج
صوامع اعیان ثبوتی • ومنزویان زوایای عالم جبروتی • اعداد وامداد • استعداد نفس رحمانی ایله ساحهٔ معنی وصورت • ومساحهٔ غیب وشهادت
متعین اولدقدن صکره خاصة فضل ورحمتیله عین ثابتهٔ انسانی نشاهٔ عنصری ومرتبهٔ بشری • وکلشن انوار جامعیت وروضهٔ ازهار
کلیتده مزید تربیت ومزیت تقویت ایله اختصاص ویروب حرم سرای الوهیت وشهود لطایف ربوبیتیه هدایت ایدوب کندو عندنده
مکنوز اولان اسماء کلیه سنی تعلیم ایلدی • ولوح قضا وقدر • ولوح محو واثبات وارواح واشباحده اولان جمیع حقایق ولطایفی آدمه
مشاهده ایتدروب تا ابد هرچه بود او پیش پیش حتی آدم علیه السلام ازل آزالدن ابده وارنجه هرنه واقع اولاجق ایسه
درس کرد از علم الاسماء خویش کندویه تعلیم اولنان علم اسمادن ملائکه یه درس وتعلیم ایلدی • یعنی آدم مسند خلافتده مستقر اولوب
برموجب علم آدم الاسماء کلها حضرت حق دخی فیاض مطلق اسماء مسمیات • وحقایق ومعانیسنی آدمه تعلیم ایدوب ومجرد تعلیم ایله
اقتصار اولنمایوب هرشینک لون وصورت وطعم ولذت ولینت وخشونتنی بلدروب جمیع صفاتنک حقایقنی اول تعلیم اولنان اسماء
صفات خاصه ایله ادراک ایدوب • انوار طرایق ذاتیه ارتقا ومدارج مقاماته اعتلا ایلدی • بعده برفحوای کریم ثم عرضهم علی الملائکة
اسماء مزبوره خصایص ومظاهر ایله • قبل حقدن جملهٔ ملائکه یه عرضه قلنوب • فقال انبئونی باسماء هؤلاء ان کنتم صادقین منزوای
شرینی اوزره ملائکه دن من حیث التفاخر صدور ایدن • ونحن نسبح بحمدک ونقدس لک • مفهومندن مستفاد اولان نحن احقاء
بالخلافه معناسنی اثبات ایچون • اسماء مزبوره نک اخبارلری مطالبه اولندقده اسماء مزبوره نشآت ملائکه دن خارج اولمغله
لاجرم انلک طریق علمنده عاجز اولوب سبحانک لاعلم لنا الا ما علمتنا دیوب آدمک ذات وحقیقتی من حیث ظاهر الوجود وباطنه جامع اسماء
الهیه وشامل حقایق سبحانیه وکونیه اولدیغنه اعتراف ایتدکلرنیه • حق جل وعلا یا آدم انبئهم باسمائهم فرمان شریفی ایله آدم
علیه السلامی تعظیم وتکریم ایدوب ای آدم ملائکه یه اسماء حقایق واعیان ثابتهٔ ممکنه ومقتضیات مکنونه لرندن خبر ویر • یعنی
شول اسماء باطنه دن خبر ویرکه • اسماء مزبوره ملائکه نک حقایقی • وحقایق مزبوره بزم شئونات ذاتیه مزدر • پس آدم علیه السلام
بافرمان ذو الجلال والاکرام ملائکه نک هربرینه کندولرک قدر قابلیت • ومرتبهٔ استعدادلری اولان اسمادن اعلام ایتدکده
جانب کردکاردن • انی اعلم غیب السموات والارض واعلم ما تبدون وما کنتم تکتمون خطابی وارد اولوب شربت خجلت سقی اولندی
یعنی اعلم ما بطن من الاسماء الکلیة الساریة • فی حقایق ما علا من العالم • وما سفل منه واعلم ما تبدون من الاسماء الوجودیة الظاهرة
حکمها واثرها فی نشأتکم • وما تکتمون من حیث حقایقکم واعیانکم الثابتة باطنا • وهی سرایة شئوننا وهی مقتضیات حقایقکم من حیث
امکانها فعلتها جمیعا آدم واودعتها فی باطنه وظاهره وسره وسر سره لکمال قابلیته • وجمعیة نشأته فجعلتها بهذه القابلیة
التامة خلیفتی فی کمال معرفتی ایای • ورؤیتی نفسی • ومحبتی ذاتی مطلقا ومقیدا • وظهوری علی نفسی بالکمال الذاتی والاسمائی فی ملکی
فانقادوا له لاوامره واخضعوا له خضوع الجزء للکل والفرع للاصل ای مستمع مسترشد تفسیر نجمیده مسطوردرکه • الله سبحانه وتعالی
انبئهم باسمائهم بیوروب علمهم بیورمدی • اکا بناءً که ملائکه ده تعلیمه استعداد یوقدر زیرا تعلیم موجب ترقی فی العلمدر • کما قال تعالی
والذین اوتوا العلم درجات پس علم زیاده اولدقجه درجه دخی زیاده اولور • فلهذا وقل رب زدنی علما قول کریمی ایله حضرت
فخر عالم صلی الله علیه وسلم ازدیاد علم سؤالیچون فرمان بیورلدی • ملائکه ایچون ایسه ترقی درجات اولمادیغنه بناءً ولهم مقام
معلوم لایتجاوزون عنه • قول شریفی ایله خبر ویرلدی • وآدم مستعد ترقی اولدیغیچون • وعلم آدم الاسماء کلها • وملائکه حقنده لعدم
استعدادهم انبئهم باسمائهم وارد اولوب بالاسماء کلها دیو بیورلمدی • زیرا اسماء اوچ قسمدر • برقسمی اسماء روحانیات ملکوتیه درکه

اسماء مزبوره مقامات ملایکه اولوب اسماء مزبوره دن بعضنه علملری اولوب روحانیات وملکوتیاتده معلوملری اولمیان اشیادن
انبایه استعدادلری واردر زیرا بزه جسمانیات شهادت اولدوغی کبی روحانیات وملکوتیات دخی املاکه شهادتدر وقسم ثانی اسماء جسمانیات ترکیب
مرتبه ملکیه دن اونادر واسماء جسمانیه دن دخی ملایکه یه انبا ممکندر زیرا حیوانات بزه نسبت دونتر اولدوغی کبی جسمانیات دخی بالنسبه
الی الملایکه حیوانات شابه سنده در وقسم ثالث الهیات در واسماء الهیات بر مرتبه درکه مرتبه ملایکه نک فوقنده در کما قال تعالی
یخافون ربهم من فوقهم پس ملایکه یه مافوق مراتبنده اولان اسمادن انسان خبر ویرمک ممکن اولمایوب حق تعالی قنقی اسمی انبا ایله
امر وتعلیم ایتمش ایسه اول اسمادن خبر ویرشدر زیرا ملایکه کندولردن غیب لانه ارتقا ایتمزلر اما عالم اجسامه امر حقله تنزل ایتمک ممکندر
کما قال تعالی وما نتنزل الا بامر ربک الحاصل آدم علیه السلام مرتبه ملایکه دن دونتر اولان اسماء اجسام وکندو مرتبه لرنده اولوب
شمولری اولمادوغی اسماء روحیه وملکوتیه دن بر وجهله تحقیق وبیان ایلدی که تا ملک نامی خود شد از تدریس او حتی ملک آدمک
تدریسندن بنجود اولدی قدس دیکر یافت از تقدیس او وتقدیس آدمدن هر بری قدس آخر بولدی یعنی آدم علیه السلام ملایکه یه
بقدر الاستعداد حقایق اسماء سمیاتدن خبر ویردکده هر بری کندولردن نفی علم ایدوب تقدیس آدمدن قدس آخر بولدیلر
ونور علی نور مرتبه سن کوردیلر زیرا هر بر ملک علمی کندو حقیقتلری منظرو شمین حقایق اسمادن اکاه دکللردر واسماء بطونیه یه
واقف اولمامشلردر زیرا نشاءت ملایکه نک قبضه سی بویله در پس آدم ملایکه یه کندو حقیقتلری اولان شئونات ذاتیه واسماء بطونیه یی
دخی اعلام ایتدکده کندو مرتبه لری اسماء روحیه وملکوتیه دن خبر الوب مرتبه اجمالیه لرندن اوج تفضیللرینه عروج ایتدیلر وفی الحقیقه
قدس آخر بولوب آن کشادیها کز آدم رو نمود اول فتوحات وفیوضات که ادم عم دن ملایکه یه یوز کوستردی درکشاد آسمانها شان نبود
افلاک وسماواتک کشاده لکنده انلره اولمامشیدی م جمله کشته خوشه چین خرمنش دست ایند همه در دامنش غر حاصل کلام
در فراخی عرصه آن پاک جان اول جان پاکک عرصه وسعت وفضای فسحتنده تنک آمد عرصه هفت آسمان سموات سبعک
عرصه سی تنک کلدی یعنی انسان کاملک میدان جانینه نسبت هفت آسمان وبلکه عالم وعالمیان تنک وصغیر اولدوغن حضرت فخر
کاینات علیه اکمل التحیات حدیث قدسیلرینی تضمین واستشهاد ایدوب بیورررلرکه کفت پیغامبر که حق فرموده است پیغامبر
صلی الله علیه وسلم ایتدی حق جل وعلا بیورمشدر من نکنجم هیچ در بالا وپست بن هیچ اعلا واسفله صغمزم در زمین وآسمان وعرش نیز
زمین واسمان وعرشده دخی همچنان من نکنجم این یقین دان ای عزیز بن صغمزم بو معنایی یقیناً بیل ای عزیز پس بالا وپایین
واسمان وزمین ده وعرش بر ینه صغمامجی سنی قنده بیلم دیرسکز اکاه اولوکز کیم در دل مؤمن بکنجم ای عجب قلب مؤمنه صغارم
بو عجبدر کر مرا جویی دران دلها طلب اکر بنی طلب ایدرسک اول کوکللرده طلب ایله ویاخود دلهاده اولان هاتفیه ایکون کو
ایدی ای طالب صادق مقصودک بن ایسم بنی عرش وفرش وآسمان وزمین ده جست وجو ایتمیوب ومؤمن قولمک قلبنده
طلب ایدوب زنهار غافل اولمه دیمک اولور کما قال صلی الله علیه وسلم قال تبارک وتعالی ما وسعنی ارضی ولا سمائی ولکن وسعنی
قلب عبدی المؤمن التقی النقی الورع ◦ شرح ان حالت نیاید در صفت ◦ کر بکویم صد هزاران معرفت ◦ ان معانی کو شود مکشوف دل
کی در آید در عبارات وحل الحاصل انسان کامل وعارف واصلک عرش الله اولان قلبی سعه قابلیه ومظهریه کلیه ایله صورة
اسماء الهیه جمعیه یی موسع در اما عند خواص الاولیا بو مقوله وسعتله توصیف اولنان قلب عارف باللهک قلبیدن غیره شامل دکلدر
زیرا قلب غیر عارف قلب کلدر اکا نه که قلوب سایره عارف اسماء جزئیه اولدوغی جهتدن ظهور کلی ایله مظهر حق اولمق قابلی
یوقدر فاما قلب عارف کامل رحمة محضه دن عطا اولنماغله علی الانفراد اسماء الهیه نک جمیعنه عارف ومظهریه کلیه ایله منفرد
اولوب بلکه قلب عارف بالله رحمة الهیه دن دخی اوسع در زیرا رحمت صفات الهیه دن بر صفتدر وشان واحد اولدوغندن
بنا اسماء وصفات الهیه کلیه نک صورة جمعیه سنه واسع اولمایوب وحدیث قدسی دخی وسعنی قلب عبدی المؤمن وارد
اولوب حضرت حق صورت جمعیه ذاتیه وصفاتیه ایله بطریق التجلی عبد مؤمنک قلبنه صغارم بیوردی نته کیم بحر زخار معانی
شیخ محی الدین عربی قدس الله سره فص شعیبیه ده وسعه قلبی کمال تفصیل ایله بیان ایدوب واول فصده بو مفهومه اشارت
بیورمشلردر قال قدس سره اعلم ان القلب اعنی قلب العارف بالله هو من رحمة الله وهو اوسع منها فانه وسع الحق جل جلاله
ورحمته لا تسعه حتی عارف باللهک قلبی وسعتده بر مرتبه یه نایل اولور که مخلوقاتدن برشئی احساس ایده میوب عرش وفرش
ومافیهما دل عارفک بر کوشه سنه وضع اولونسه ذره وش پنهان اولوب قلب انی احساس ایده مزدی زیرا من العرش الی الکرسی
جمیع اشیا محدوده ومتناهیه اولوب ولکن فراخی دل عارف غیر محدود ووجود غیر متناهی یه واسع در نته کم ابو یزید
بسطامی بو معنادن خبر ویروب لو ان العرش وما حواه مائة الف الف مرة فی زوایة من زوایا قلب العارف ما احس به
کذلک جنید بغدادی قدس الله روحه دخی ان المحدث اذا قرن بالقدیم لم یبق له اثر وقلب یسع القدیم کیف یحس بالمحدث
موجودا بیورروب سعه قلبی وعند التجلی الذاتی قلب شی آخری احساس ایتمدوکی خبر ویرمشدر وعبد الرزاق کاشانی تعریف
بیوردوغی اوزره قلب انسانی بین الروح والنفس توسط ایلمش بر جوهر نورانی مجرددر که انسانیت انکله متحقق اولور

وحکما کا نفس ناطقه تعبیر ایدوب روح فلکیک ستر وباطنی ونفس حیوانیه مرکب وظاهری در ونفس حیوانیه قلب ایله جسد میانه متوسط
اولوب حق جل وعلا کتاب کریمنده بو اموغریبه یی مشکوة وزجاجه وکوکب ومصباحه تمثیل ایدوب مثل نوره کمشکوة فیها مصباح
المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لا شرقیة ولا غربیة بیورمشدر وکاشانی شجره دن مراد
نفس حیوانیه ومشکاتدن مراد بدن ومصباحدن روح وزجاجه دن مراد قلب در دیوب دل انسانی وجودده وسط ومراتب
تنزلاتده لوح محفوظ ایله عالم شابه سنده در دیو تحقیق بیورمش ◦ کنجیست نهاده در دل دل ◦ در بیت فتاده در کل دل
آن مهر سپهر لایزالیست ◦ در برج زوال ومنزل دل ◦ شد مملکت وجود معمور ◦ از عدل ملیک عادل دل
چون بحر حقیقة الحقایق ◦ پیوست بحبر کامل دل ◦ بحریست کنون دلم که هرکز ◦ کس می نرسد بحل دل
چون بود زنقش غیر خالی ◦ این منظر پاک قابل دل ◦ زان نقش ونکار کشت پیدا ◦ در اینه مقابل دل
ایمدی حقه دلدن اقرب یوقدر زیرا قلب المؤمن بیت الله انک شاننده در پس طواف بیت قلب ایدن لاجرم مقصوده نایل
وکوکل یولن تیورن محروم وغافل اولمق مقرردر ایمدی طالب حق اولان اخوان صفایه واجب درکه حقی دنیا واخرتده زمان
وجهتده جست وجو ایتمیوب بلکه منظر تجلیات ذات وصفات اولان انسان کامل قلبنده طلب ایلیوب کندو حقیقتنه یول بوله
نقل اولنور که ابو یزید بسطامی ابتداء حالنده الهی سکا موصل اولان طریق نه کونه طریقدر دیو سؤال ایتدکده ارفع الطریق
فقد وصلت بیوردیلر یعنی سن سنی طریقدن رفع ایله که واصل اولاسن دیو جواب ویرمشلر آه کیم طلب دخی حجاب اولورمش رباعی
کفتم ملکا تر اکجا جویم من ◦ وز خلعت تو وصف کجا کویم من ◦ کفت که مرا مجو بعرش وبهشت ◦ نزد دل جو که نزد دل پویم من
پس موصل حق اولان اقرب طرق قلب اولماغله کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا قدس سره دخی فادخلی فی عبادی قول کریمنی
بو معنایه دلیل کتوروب بیورررلر که کفت ادخل فی عبادی تلتقی جنة من رؤیتی یا متقی حق سبحانه وتعالی بیوردی ای نم
مشاهده جمال بی مثالمه عاشق اولان نفس مطمئنه بنم عباد پررشادم زمره سنه داخل وقلب مرشد کامله واصل اول که بنم رؤیتمدن
بر جنت خلد عظیم الشانه ملاقی اولاسن یا متقی یعنی مادام که قلب واسع اصحابی اولان زمره عباد اصفیایه دخول میسر اولمادقچه
جنت دیدار دخی میسر دکلدر بیورررلر حضرت مولانا بو بیت شریف ایله سوره فجرک اخرنده یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک
راضیة مرضیة فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی آیت کریمه سنک تحقیق وتدقیقنه اشارت وجنتی ایله مراد بیورلدیلر قلب باسعادت
ایدوکن بشارت بیورمشلردر وبو آیت کریمه نک سبب نزولی وبعض معانیسی بولنس وزیر حکایه سنده ذکر کفتن وزیر مریدانرا
بیاننده م ای حس وبی کوش وبی فکرت شوید ◦ تا خطاب ارجعی را بشنوید ◦ بیتینک شرحنده مناسبت ایله تفسیر اولنوب بعض دقایقی
بو محله تعلیق اولنمشیدی پس مرات ضمیر مهر انجلایه خفی اولمیه که ارجعی خطابی نفس مطمئنه یه در قال الحسین النفس المطمئنة هی النفس
الواجده والنفس الشاکرة هی النفس المرحومة والنفس الخاصة هی النفس العارفة والنفس العاقلة هی النفس الراضیة والنفس الامارة
هی النفس الجاهلة وقال ابو عبد الله بن خفیف النفس المطمئنة البهاکی اوصاف الهدایة وصارت نفسا لوامة وقال ابن عطا النفس
المطمئنة هی العارفة بالله التی لا تصبر عن الله طرفة عین وبالجمله نفس مطمئنه اول بیانده ذکر اولنان نفس لوامه نک طاعت حقده
اطمینان وقرار واطاعه قادر مطلقده سکونت ووقارنک صورتی درکه نفس وجه مذکور اوزره سکونت بولدقده نور قلب ایله
علی وجه الکمالیه منور اولوب حتی صفات ذمیمه وآثار ردیه سندن بالکلیه منخلعه وصفات الهیه ایله متصفه واخلاق حمیده ایله
متخلقه اولور وبتمامها جهة قلبه توجه ایتمکله لوث وجودندن متنزهه وطاعات حقه مواظبه اولوب عالم قدسه ارتقا ایتدکده نفس
مطمئنه شول روحدن مستعار اولور که روح مزبور خطاب اوکک نور رندن لمعان ایدوب خطاب مزبور روح مزبوری عدمدن
نور قدم ایله ابراز ایتمکله حکک صفات وخطاب ووصلت وقربتی ایله مطمئن اولمشیدی فلهذا اول قادر بی همتا نفس مطمئنه یی
حقدن حقله راضیه ونعت اصطفائیه ازلیه ایله عند الله مرضیه اولدوغی حالده معدن اول وجنة شهود ذاتیه سنه دعوت
ایدوب بیورررکه یا ایتها النفس المطمئنة ای القوة النفسیة الخفیة المصدقة طا المؤتمرة بامرها المنتهیة عما نهاها المشتغلة بحفظ
حقوقها التارکة حظوظها العاجلة المعرضة عن هواها المقبلة علی مولیها ارجعی الی ربک حین خروجها من قبر قالبها راضیة عن المولی
باعطایه ای قوة استعدادها مرضیة الی رضی الله عنه بما وفا علی بساط العبودیة وقال القاسم ایتها الروح المتصلة بالحق
والطمئنة ورضیت بما قضی طها ارجعی الی الذی زینک بهذه الزینة العظیمة حتی اصلحک للرجوع منه الیه والاطمینان اربعة
اطمینان القلب والروح مع الدنیا وحول الوجه عن طاعة المولی واطمینان القلب مع الجاه والشرف والریاسة واطمینان برضایه
مع رضایه واطمینان بشهود لقایه وذکره فی الخلاء والملاء فی السراء والضراء للتجرد عن العوایق والعلایق کلها فادخلی فی عبادی
بعد التجاوز عن العقبة الکنود والنفسانیة فی زمرة عبادی المخصوصین بی من اهل التوحید الذاتی وادخلی جنتی یعنی فی جنة القلب
المضاف الی الرب لشرفها وجنة شهود التجلیات الاثاریة والافعالیة والصفاتیة والذاتیة پس ای طالب شهود جمال لایزال
سن دخی بو دولت بی زواله راغب ایسک کرکدر که مشتهیات حظوظات عاجله دن فراغت وحفظ حقوق رعایت ایله ارجعی خطا

لياقت تحصيل ايدوب اهل جنت كرامت اوله سن • وهمتك بلند ايدوب نه بسط ايله فرخناك ونه قبض ايله غمناك اول بلكه
علايقدن تجرد ايله جميع حالده وسراده وضراده حقى ذكر ايدوب الذين يعبدون الله على حرف قول كريمى ايله تقريع اولنان زمره
متقربيندن اولميه سن • اللهم اجعل نفسنا مطمئنة راضية مرضية • وثبتنا على متابعة الشريعة المصطفوية • وادخلنا فى قلوب عبادك
الصافية وجنتك الذاتية • اين بالجيبات ايلين عطار • الا اى دل نميدانم كه چونى • نهانى در درون و در برونى
الا اى دل كجايى مرحبا هان • دمى بنماى خود را در بقا هان • دلا جانى كنون در هر دو عالم • ز تو پيدا شده سر دمادم
تويى ان جوهرى كز ذات بيچون • در اينجا ادستى غرقه در خون • چرا ماندى دل آباد اينجا • بگو تا چند مانى خوار و رسوا
چرا بر نقش اينجا غره باشى • تو خورشيدى چرا چون ذره باشى • زمن اقرب اينجا جان جان بين • بخود پيوسته يار اندر نهان بين
تويى عرش و تويى فرش و تويى لوح • كه جانها را دهى در عين جان روح • نمود خود نما اينجا بتحقيق • كه گفتم از پى شك راز توفيق
اگر آدم تويى راز دمى زن • گزانم اين وجود دست روشن • آه اى مستكشف نقاب جمال وحدت • نفى كثرت وجذبه احديت ايله
حقى ذكر دايم ايدنلر شول عاشقان مجذوب بانذر كه • اناجليس من ذكرنى • رحيقندن نوش جان ايدوب غفلت واثنينيت گردى سرا پرده
وحدتلرينك حشمتنى اولمايوب • حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم انلارك تعريف شانلرنده • هم القوم لا يشقى جليسهم بيورديلر
حضيض فرشدن اوج عرشه واريجه واقع اولان ساكنان كره خاك • ومقيمان صوامع افلاك • اول زمره اصفيانك بعث
قبلنده دم بسته وحيران • وسرگشته وبيدرمان قالمشلردر • فلهذا سلطان الواصلين • مولانا جلال الدين سعة قلوب عارفينى تحقيق
ايدوب بيورلركه عرش با آن نور با پهناى خويش • عرش اعلا كندونك بايپنا اولان اول نور ايله چون بديد آنرا برفت از جاى خويش
چونكه عارف بالله ك وسعة قلبنى كوردى كندو يرندن كتدى • يعنى حضرت حق جميع اسما وصفات وذاتيله ادمك قلبنه تجلى
ايتدكده آدم عليه السلامك قلب شريفى درياى ذات احديت اولوب • وجود غيريت مرتفع • وعرش وكرسى • ولوح وقلم وجميع
عالم اول قلب وسيعده محو ومضمحل اولوب • برندن اثر قالمادى • پس فهم ناتمام ارباب عرش برين • بو قدر عظمت رهين اكين قالب
سه كزده ودبعت اولنان قلبده نابود اولماق دكل • قلب انى كندويه صغدرمق نيجه ممكندر • ديو استشكال ايتمكله بيورلركه نعم
خود بزركى عرش باشد بس مديد • عرش برينك بيوكلكى زياده مديددر • يعنى مهندسين وهيوبلرك تحديده • وتقديرندن بعيد اولوب
امتداد عظمتنى حددن غيرى كمسنه بلمز ليك صورت كيست چون معنى رسيد • ولكن چونكه معنى ايرشدى صورت كيمدر • يعنى عقل دراك
عرش عظيمك مقدار امتداد طول وعرض وعمقنى حساب ايله • ادراك دخى ايتمزسه جسم وصورت اولدوغى جهتدن بهر حال محدود
ومتناهى در • اما قلب ولى كامل عين معنادر • ومغايه ايه حد ونهايت يوقدر • پس صورت محدوده بو مرتبه عظيم وجسيم اولنه عند المعنى
حقير ولاشى اولماسى مقرردر الحاصل نظم • تو بمعنى جان جمله عالمى • جمله عالم خود تويى بنگر دمى • نسخه نقش الهى خود تويى
عارف اشيا كما هى خود تويى • مضمونجه جميع موجوداتك روحى • پرتو افتاب حقيقت انسانيه اولوب • وحيات وعلم وشعور
وادراكى آدمدن استفاضه ايدوب كندولرى حقيقت انسانيه دن خارج اولمشلردر • وتمامى موجودات بدن بى حيات كبى اولنه سنده
اولوب نه حيات وعلم ونه ادراك وفهمارى واردر • بلكه دكلى اشيا صورت انسانيه ده مضمر اولوب • وانسان حقيقتده جمله نك
جانى در • پس موجودات باسرها مظهر حقيقت انسانيه • وانسان اصل اشيا اولديغه جميع اشيا انسانه نسبت بدن • وانسان كامل
جان عالم اولور • وذات وصفات الهيه مرآت صورت آدمده جلوه كر اولدوغنه بنا • ان الله خلق آدم على صورته بيورلوب
بحب البنية الاجتماعية • جميع مجردات وماديانه شامل • ومرتبه خلافته نايل اولدوغى ملكلرك مشهودى اولدقده آدم خاكى ده •
حضرت حق بو قدر قدرت اظهار ايتمكله • ملائكه انسانه انقياد ايدوب كمال تواضع ايله هر ملك ميكفت مارا پيش ازين هر ملك ايدى
بزه بوندن اول اى آدم الفتى مى بود در روى زمين • وجه ارضه بر ميل والفت واقع اولمشيدى • يعنى اى آدم سن بزه اسمادن خبر
ويرمزدن • وطينتك تخميرينه مباشرت اولنمازدن مقدم بر يوزينه بزم نوع نا برالفت وتوثيم واراكيدى تخم خدمت در زمين مى كاشتيم
تخم خدمتى زمين دطرح والقا ايلدك • يعنى بذر طاعت وحبه عبادتى مزرعه زمينه اكمش ايدك فاما زان تعلق ما عجب داشتيم زمينه اولان
ميل والفت وتعلق موانستدن بز عجب طوتردق • يعنى سبب تعلق ندر كه ديو تعجب ايلدك • وكندو كندومزه ايدك كين تعلق چيست با اين خاك مان
بو خاكه بزم تعلق والفتمز ندر چون سرشت ما بدست از آسمان چونكه بزم تخمير وايجادمز اسماندن اولمشدر الف ما انوار با ظلمات چيست
بز انوارك ظلمات ايله الفتى ندر • وبا خود بزم الفتمز انوار ايله در ظلماته اولان الفتمز پس ندر چون تواند نور با ظلمات زيست
نور ظلمات ايله ديرلك والفت وموانست ايتمكه نيجه قادر اولور • زيرا الضدان لا يجتمعان مفهومى امر مقرر اولوب • نور ايله ظلمت
بربرينه ضد ايكن ضدينك بربرينه الفتى نيجه ممكندر ديو • سنك خلقتكدن اول روى زمينه اولان ميل ورغبتمزى كوروب تعجب
ايدردك مكر خبر كز بوغيش كه آدما آن الف ز بوى تو بود • اى آدم زمين ايله اولان الفتمز سنك بوى عنبر شميمكدن امش
وزمين پتينيدن سنك كبى بر صورت جمعيه اسماء الهيه وجوده كله جك امش زانكه جسمت را زمين بر تار و پود زيرا كه اى آدم
زمين سنك جسمكه ارش وارغج ايدى • پس اى آدم فرمان قادر ومنان ايله جسم خاك را از انجا بافتند سنك خاك اولان جسمكى

بو زمندن طوقيديلر يعنى جسم پاكنكى طينيدن ارشته قيلديلر • وباحكمت ربانيه نور پاكت را در اينجا يافتند سنك نور پاكنكى بو جسد خاكى ده
بولديلر پس شمدى حقا شهود مزا اولدى كه اين كه جان ما ز روحت يافتست بو الفت ومحبتكى بزم جانمز • سندن بولمشدر
پيش پيش از خاك آن مى تافتست اول اول اول حالت وحب والفت خاكدن درخشان اولمشدر • يعنى سنك خلقتكدن اول خاكه اولان
ميل ورغبتمز سنك روحكدن طلوع ايدن نور محبت امش كه • مقدما دخى خاكدن لمعان ايتمش امش • وباعث الفت اول نورك لمعه سى ايمش
اما عجبترلكى دركه در زمين بوديم وغافل از زمين • مقدما زمينده ايدك • ومع هذا ترزمينده ن غافل ايدك غافل از گنجى كه در وى بد دفين
غافل اولمشز بر گنجدن كه زمينده مدفون ايدى • يعنى زمينده آدم كبى بر گنج پنهان ايدوكندن غافل ايمشز چون سفر فرمود ما را زان مقام
چونكه حق جل وعلا بزه زمين پستيندن آسمان برينه سفر بيوردى تلخ شد ما را ازان تحويل كام اول تحويل مقام وتبديل مكاندن
بزم دماغمز تلخ اولدى تا كه حجتها هميگفتيم ما كه بجاى ما كه آيد اى خدا حتى تلخ كاملغمز اثناسنده اقامت براهين وحجج ايدوب
بز دايما ديرايدك كه • اى بار خدا بزم يريمزه كيم كلور • وبزدن احق كيم واردركه يريوزنده خليفه اولور • بز خودمسنى تسبيح ايده بورز
يا الهى نور اين تسبيح واين تهليل را مى فروشى بهر قال وقيل را بو تسبيح وتهليلك نورينى قال وقيلدن اوتورى صتارميسين
وقتل نفوس وسفك دما ايله • وجه ارضده فساد ايدن بنى آدمى بزم اوزريمزه ترجيح واختيار ايدرميسين • ديدك ديو ملائكه آدم كركشلرينى
حكايت ايدلر • اى مستمع طالب • وحقيقت حاله راغب • سمع قبولك دوش قيل كه • اولا حقيقت ملائكه ده اولان اختلافات • واوصاف
وكثرتلرنده اولان رواياتى تحقيق ايدوب • بعده خلافت آدم ايچون صورة اعتراض ده استكشاف حكمت ايدن ملائكه يى بيان
وغبار شبهه يى ازاله ايدوب • واقع حالى عيان ايده لم • ان شاء الله تعالى • وبالله التوفيق والعناية • پس ضمير مهر انجلايه خفى
اولميه كه • نفوس ملائكه وجنده بعض تحقيقات مقدما شير وخرگوش حكايه سنده ذكر دانش خرگوش بيانك اخرنده بر مقدار
ذكر اولنمشيدى • حالا دخى ذكرى سبقدن فضله • نيجه فوايدى مشتمل اولماغله • واقع اولان تحقيقاتك بعضيسى تفسيرشا بورندن
نقل اولندى • قال النيسابورى • وللناس فى حقيقة الملائكة مذاهب • منهم من زعم انها اجسام لطيفة هوائية تقدر على التشكل باشكال
مختلفة مسكنها السموات مستدلين بان الرسل كانوا يرونهم كذلك • وهو قول المتكلمين • ومنهم عبدة الاوثان القائلون
ان الملائكة هى هذه الكواكب الموصوفة بالاسعاد والانحاس وانها احياء ناطقة فالمسعدات ملائكة الرحمة • والمنحسات ملائكة العذاب
ومنهم معظم المجوس • والثنوية القائلون بالنور والظلمة • وانهما عندهم جوهران حساسان مختاران قادران متضادان النفس
والصورة مختلفا الفعل والتدبير • فجوهر النور فاضل خير نقى طيب الريح كريم النفس يسر ولا يضر • وينفع ولا يمنع ويحيى ولا يبلى
وجوهر الظلمة ضد ذلك • فالنور يولد الاولياء • وهى الملائكة لا على سبيل التناكح • بل كتولد الحكمة من الحكيم • والضوء من المضىء وجوهر الظلمة
يولد الاعداء • وهم الشياطين • كتولد السفه من السفيه • ومنهم القائلون بانها جواهر غير متحيزة • ثم اختلفوا فقال بعضهم وهم طوايف
من النصارى • انها هى النفس الناطقة المفارقة لابدانها • فان كانت صافية خيرة فالملائكة • وان كانت خبيثة كثيفة فالشياطين
وقال آخرون • وهم الفلاسفة • انها مخالفة لنوع النفوس الناطقة البشرية • وانها اكمل قوة واكثر علما نسبتها الى النفوس البشرية
نسبة الشمس الى الاضواء • فمنها نفس ناطقة فلكية • ومنها عقول مجردة • ومنهم من اثبت انواعا اخر من الملائكة • وهى الارضية المدبرة
لاحوال العالم السفلى • خيرها الملائكة • وشريرها الشياطين • ولكل من الفرق على ما ذهب اليه ادلة يطول ذكرها • وقد يستدل بها اصحاب
المجاهدات من جهة المكاشفات • واصحاب الحاجات • والضرورات • من جهة آثار العجيبة والهداية الى المعالجات • ومما يدل على ذلك
حال الرؤيا الصادقة • الحاصل لا نزاع البتة بين الانبياء عليهم السلام فى اثبات الملائكة وذلك كالامر المجمع عليه بينهم • واما شرح كثرتهم
فقد قال عليه السلام • اطت السماء وحق لها ان تئط ما فيها موضع قدم الا وفيه ملك ساجد وراكع • وروى ان بنى ادم عشر الجن
والجن عشر حيوانات البر • وهؤلاء كلهم عشر حيوانات البحر • وكلهم عشر ملائكة الارض الموكلين • وكل هؤلاء عشر ملائكة سماء الدنيا وكل
هؤلاء عشر ملائكة السماء الثانية • وعلى هذا الترتيب الى ملائكة السماء السابعة • ثم الكل فى مقابلة ملائكة الكرسى نزر قليل • ثم كل هؤلاء عشر
ملائكة الواحد من سرادقات العرش التى عددها ستمائة الف طول كل سرادق وعرضه وسمكه اذا قوبلت به السموات والارض وما فيهما
فانها كلها يكون شيئا يسيرا • وقدرا قليلا • وما مقدار موضع قدم الا وفيه ملك ساجد او راكع او قائم لهم زجل التسبيح والتقديس ثم كل هؤلاء
فى مقابلة الملائكة • الذين يحرفون حول العرش كالقطرة فى البحر لا يعرف عددهم الا الله • ثم مع هؤلاء ملائكة الروح الذين هم اشياع
اسرافيل ع م • والملائكة الذين هم جنود جبرائيل ع م • وهم كلهم سامعون مطيعون لا يستكبرون عن عبادته ولا يسأمون • واما اصنافهم
فمنهم حملة العرش • ويحمل عرش ربك فوقهم يومئذ ثمانية • ومنهم اكابر الملائكة جبريل صاحب الوحى والعلم • وميكائيل صاحب الرزق والغذاء
واسرافيل صاحب الصور • وعزرائيل ملك الموت • ومنهم ملائكة الجنة • والملائكة يدخلون عليهم من كل باب • ومنهم ملائكة النار عليها تسعة عشر
ومنهم الموكلون ببنى آدم عن اليمين وعن الشمال • ومنهم الموكلون باحوال هذا العالم • واما اوصافهم قال على بن ابى طالب كرم الله وجهه
منهم سجود لا يركعون • وركوع لا ينتصبون • وصافون لا يتزايلون ومسبحون لا يغشاهم نوم العيون • ولا سهو العقول ولا فترة الابدان
ولا غفلة النسيان • ومنهم امناء على وحيه والسنة على رسله • ومختلفون بقضائه وامره • ومنهم الحفظة لعباده والسدنة لابواب جنانه

ومنهم الثابتة فی الارضین السفلی اقدامهم • والمارقة من السماء العلیا اعناقهم • والخارجة من الاقطار ارکانهم • والناشیة لقوایم العرش
اکتافهم ناکسة دون ابصارهم • ملتفون تحته باجنحتهم مضروبة بینهم • وبین ربهم حجب العزة واستار القدرة لایتوهمون ربهم بالتصویر
ولایجرون علیه صفات المصنوعین ولایحدونه بالاماکن ولایشیرون الیه بالنظایر • پس ملایکه نك اوصاف واصناف وکثرت
وکثرتی سمعك ادراکنده اول خالق المکونات • وموجد الموجودات حضرت فخر کاینات • علیه اکمل التحیات انزال ایات بینات ایدوب
بیورورلرکه • واذ قال ربك للملایکة انی جاعل فی الارض خلیفة قالوا اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء ونحن نسبح بحمدك
ونقدس لك قال انی اعلم مالاتعلمون • یعنی حبیبم ربك ملایکه یه • انی جاعل فی الارض خلیفة دیو ادیکه وجه ارضده خلیفه اولاجغنی
اخبار ایدکده • ملایکه اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء دیدکلری • زمانی اخراتیه واریجه ذکر ایله بیوردی • پس ادمك
اخبار خلافتیله مخاطب اولان ملایکه نك عمومیمیدر • یوخسه خصوصی میدر • اختلاف اولنوب • اکثر صحابه وتابعین خطاب ملایکه نك عمومنه در
زیرا الملایکة لفظی عموم افاده ایدوب خصوص افاده ایتمز دیمشلر • کما روی عنهم انه تعالی قال ذلك لجماعة الملایکة کلهم من غیر تخصیص
لان لفظ الملایکة یفید العموم فیکون التخصیص خلاف الاصل مع انه لامخصص • اما ضحاك ابن عباسدن بو وجهله روایت ایدرکه
انهم الملایکة الذین کانوا محاربین مع ابلیس • لان الله تعالی لما اسکن الجن فی الارض فافسدوا فیها • وسفکوا الدماء • وقتل بعضهم بعضا
بعث الله ابلیس فی جند من الملایکة فاخرجوهم من الارض • والحقوهم بجزایر البحر • فقال الله تعالی لهم • انی جاعل خلیفة • پس کاشف اسرار
پروردکار • مولانا خداوندکار قدس سره دخی م چون سفر فرمود ما را زان مقام   تلخ شد ما را ازان تحویل کام • دیوب بو جلده
ضحاکك ابن عباسدن اولان روایتنه موافقت بیورمشلردر • ایمدی قصه نك تفصیلی بودرکه • ادم علیه السلامك رایت خلافتی عرصهٔ
ملك وشهادته افراشته • وساحهٔ کلشن زمین • بو کلبن حدایق بهشت ایله اراسته قلنمادین • خطهٔ ارضك زمام حکومتی • دست تصرف
بنی جانه تفویض اولنمش ایدی • وطایفهٔ جن نسل جان اولوب • ادم علیه السلام ابو الانس اولدوغی کبی جان دخی اسم ابو الجن در
وفی الاصل اسمه شوما • وجان لقبی در • دیمشلر وکعب الاحبار رضی الله عنه • توراتدن بو منوال اوزره نقل ایدرکه • طایفهٔ بنی جان
ملایکه دن بر قبیله ایدی که • حضرت قادر مطلق انلرده شهوت تعبیه قیلوب حکومت زمینه کوندردی • وطایفهٔ مزبوره علی سبیل التناکح
والتناسل یتمش عدد قبیله اولوب • وهر قبیله یتمش کروه • وهر بر کروه یتمش بیك عدد اولوب بالغدو والاصال اوامر الهیه یه
امتثال وعبادات وطاعاته اشتغال کوستردیلر نظم   سال ومه از غایت فرمانبری • آمده مشغول پرستش کری
روی تعبد بزمین داشته • فرق تهجد بمه افراشته • وبالجمله تنکنای زندان دنیاده مدت سکونلری دراز اولمغله
مرغ طول امل اشیانهٔ جنانلرنده بیضهٔ حرص واز وضع ایلدی • ومهب خذلاندن باد سموم شقاوت وزان اولوب قاید قضا
دخی تحریك سلسلهٔ ادبار وحرمان جنیان ایتمکله • اتفاق برکون اول قومك زهادندن بریسی سیر وسیاحتده اب وهوای خوش
بر بیشه زارك کنارندن کذر ایدرکن • بر نهال خوش منظره دوش اولدیکم دست ابداع وقدرت چهرهٔ اوراقنه لالی قطرات شبنم
زینت ویروب عدد قوت نامیه ایله اوج اعلایه سرکشیده وشعب واغصانی اطراف وجوانبه ممتد اولمش ودر ویاقوت
مانندی خوشهٔ انکورلر بتوب سلك اعی راقنه منتظم اولمش ایدی م ز اب رجا اید جواهر بدیع • ولیکن بدین آبداری که دیده
منهومنه تحریك زبان ایدرك • درخت انکوردن بر صالقم اوزم قوپاروب تناول ایتدکده اثر حلاوتی دماغ وذایقه سنده
چاشنی تام ویرمکله • زاهدك اشتهاسن تحریك ایدوب بو میوهٔ شیرینك شیره سندن نوش ایتمامك بی مذاقلقدرت ایدکه
بو محله برکلشده دخی بو میوه دن اثر قالمیه دیو انکوردن بر مقدار ردوکشروب شیره سن صقدی • وبر ظرفه قویوب بر موضعده
حفظ ایلدی • وبر قاچ ایام مروردن صکره زاهد اول شربت لذیذك هواسیله موضع مزبوره توجه ایدوب کوردیکه اب انکور
اتش بوزین کوردین جوش وغلیانه بشلامش • پس زاهد حالت مزبوره یی مشاهده ایتدکده بونك ضمننده بر حکمت خفیه واردر
دیو تعجب بسیار ایله م اخر ازین جوش وبخار تو بر ارد رنکی • دیوب بر قاچ کون دخی توقف ایلدی • بعده کلوب خم باده یی
اچدقده کوردیکیم جوش وخروش شدن فارغ اولوب تحصیل صفوت ایلمش • پس زاهد شیره دن بر مقدار الوب کوردیکیم حلاوت
اولاسی مرارته مبدل اولمش • بو قضیه دن دخی حیران اولوب عجبا باعث تبدیل طعم نه درکه دیو تامل اوزره ایکن کیفیت زاهده
اثر ایدوب مست وخراب ومدهوش وبی تاب اولدی • وبعد الصحو بنی جانه نشوهٔ رحیقدن خبر ویرمکله طایفهٔ بنی جان اوقات
وساعاتلرنك اکثرینی • رسم باده خوری یه مبذول ایدوب زمان قلیلك ایچنده اول ام الخبائثك شئامتی ایرشوب بربرینك
زن وفرزندنه قصد ایتمکه بشلایوب • ورد ودعایی قتل وزنایه تبدیل • ومجاورت صومعه یی ملازمت میکده یه تحویل ایدوب
غلغلهٔ مناجات محلنه زمزمهٔ خرابات وضع ایتدیلر بیت   انکه در صومعه تسبیح زکف ننهادی   در خرابات مغان بین که قدح باده
الی صلی الاخره شرب خمر ایله نغملرینی وربلرینی فراموش ایدوب سرانجاملری کفره منتهی اولدی • روایت اولنورکه ابلیسك
اول زمانده اسمی حارث اولوب • وبقول اغلب علما طایفهٔ جنیدن ایدی • پس ابلیس بنی جانك بادیهٔ غوایتده سرکشته اکلرین
کورمکله صلاح حال اوزره اولان اتقیایی جمع ایدوب بو طایفهٔ شقاوت نهاده لاجرم نزول عذاب توقع اولنور ایدی

بونلارك میانده بولنماق مناسب دکلدر ع زین میان کر بتوان به که کناری کیرید • دیوب واتقیای جنیان ایله عزلت اختیار ایدوب طایف
طاعاته مداومت کوستردیلر • پس طایفهٔ باغیهٔ جنیانك فرط شقاوتلرندن زمین ناله وحنین ایدوب درکاه کبریاده اول قوم حرکتلرینك
اهلاکن تمنا ایلدی • حق تعالادن زمینه خطاب وارد اولدی که • ای زمین احوال معلوممدر لیکن صفاتمدن بریسی دخی حلم اولمغله
عصاتی مقابله ده فی الحال مواخذه ایتمزم • بلکه اولا رسوللر کوندروب وراه ضلالته کتمکلرین بلدروب ابراز حجت قاطعه ایله
صراط قویم • وطریق مستقیمه دعوت ایدرم • اکر نادم اولوب حوزهٔ حمایهٔ ایمانه • وحصن حصین فرمانمه داخل اولورلرسه مغفرت
ایدرم بیوردی • وبو اثناده ابلیسه وحی اولوب کنه وایله عزلت ایدن بنی جانك رئیسی عصاة جنیانه رسول کوندر دیو فرمان بیوردی
پس حارث با فرمان سبحانی بیك عدد کمسنه الجندن ملهوث بن ملاهب نام جنی یی انتخاب وارسال ایلدی • اول دخی طایفهٔ بنی جانه
طریق حقه دلالت وعقوبت اخرتدن تخویف • ورحمت رب غفوره امید وار ایلدی • اعاظم قوم مضمون قضیه دن اکاه اولدقلرنده
امان ویرمیوب ملهوثی شهید ایتدیلر • پس حارث با فرمان باعث ووارث بریسنی دخی کوندروب اول دخی شرط تحذیر وتبشیری
یرینه کتوردکده انی دخی قتل ایدوب القصه اول بیك نفردن بر نفر قالنجه جمله سنه شربت شهادت اسقا اولندی • عاقبة العاقبة
بقیه قالان جنی تقی نك اسمی یوسف بن یوسف • وبر روایتده هتریش دیو تسمیه اولنوب اول دخی دعوته وارد قده انی دخی بر قارغانه
قویوب ولجنه باغ طولدروب اتشده معاقبا ایدوب انواع اذا وجفا ایله شهید قیلدیلر • وینابیعده مسطوردرکه ابلیس بنی جانلدن
وبلکه جملهٔ ملایکه دن اولوب بز ملایکه یی کورمدوکمز کبی • ملایکه دخی انلاری حس ایتمامکله اسم جن ایله تسمیه اولنوب انلر خزنهٔ بهشت
اولمشلر ایدی • وابلیس کثرت طاعت ایله قومندن ممتاز اولوب حضیض مرکز زمینندن اوج سپهر برینه وارنجه بر موضع بو قید که
ابلیس انده طاعت ایتمه مش اوله • منقولدرکه ابلیس یالکزجه وجه ارضده یدی یوز بیك ییل عبادت ایدوب وحق تعالی ملك ارض
وسما • وخزانهٔ بهشتی اکا عطا قیلوب کاهی سجادهٔ عبادتی وجه ارضده دوشیوب • وکاهی قندیل طاعتی پیش طاق اسمانده افروخته
ایدردی • واحیانا جنته واروب مراسم خدماتی رعایت • وکاهی دخی سرادقات عرشه عروج ایدوب انواع اطاعت کوستردی
وملایکهٔ سبع سموات ابلیسك مشتاقی اولوب • هر بر اسمانده ابلیسی بر اسم ایله تسمیه ایدرلر ایدی • اسمان اولده عابد • ثانیده زاهد
ثالثده اواب • رابعده منیب • خامسده خاشع • سادسده شاکر • سابعده مطیع • وجنتده عزازیل تسمیه اولنوردی • وعزازیل
عزیز خدا معناسنه در زیرا عزاز بمعنی عزیز • وایل بمعنی الله در • وابلیسه اولان غرتدن بریسی بو ایدی که • تحت العرشده ابلیس کرسی
کرامته اجلاس اولنوب ملایکه یه اداب عبادات تعلیم ایدوب رئیس الملایکه اولمش ایدی • ابلیسك قصه سی بسیاردر بالاخره ادم
سجده امرنده عناد واستکبار ایله ملعون ابدی اولدی • حاصل کلام بو وجهله کان چونکه قبیلهٔ جان روی زمینده بو وجهله فساده
اشتغال ایتدیلر ایسه حق سبحانه وتعالی دخی ابلیسی سماء دنیا ملکلرینه سردار ایدوب یتمش علم وهر علمده یتمش بیك ملك ایله زمینه
کوندروب طایفهٔ جنیان ایله محاربه ایدوب بنی جانك اکثرینی اهلاك • وبقیة السیوف اولانلری مغلوبا ومنکوبا شعب جبل قاف
وجزایر بحر محیطه طرد والقا ایدوب وجه ارضی لوث بغی وفسادلرندن پاك ایتدیلر • پس فرمان الهی بو وجهله صدور ایتدیکه ابلیس حرب
وقتاله مامور اولان جماعت فرشتکانله جن طایفه سنك خلفی اولوب روی زمینده الی ما شاء الله مکث وارام قیله لر •
وبالجمله روی زمینك زمام سلطنتی قبضهٔ تصرف ابلیسه تسلیم اولنوب وبعد هذه التکریمات اهل عالم علوی وسفلی بهترین مخلوقات
عزازیل اولدوغنه یقین حاصل ایتدیلر • ولکن منادی قضاء ازلی پیاپی ع بهیهات کرز وتر کسی نیست • ندا اسن ایدوب وخیاطین قدر
خلعت نکال • وبردهٔ وبالی ابلیسك قامتنه بچوب • وساقی سوء خاتمه کاس خذلاندن خمر لعنت سقی ایدوب عاقبة العاقبه رخت غرور وپندار
انی کرداب رجیمی ده سرکشته وخوار ایده جکدن کمسنه نك خبری • وکندونك دخی اکاهی اولمایوب جمله املاکدن کندوینی افضل
کوردی رباعی مغرور مپس پردهٔ پندار زشت • می پندارد که درکفش چیزی هست • چون پرده زپیش کار او بردارند • بیند که بجز باد ندارد در دست
خلاصهٔ کلام سکنای زمین ملکلرك خوشنه کلوب وزمینده عبادت اسانتر اولوب نیچه وجوه ایله چهرهٔ خاکه کوکل ویردیلر
پس اکهان نظم چه بندی دل درین کاخ دلاویز • که چون جا کرم کردی کویدت خیز • کسی کو دل بدین کلزار بندد • چو کل زان پیشتر کرید که خندد
ابیاتنك مفهومی سمع هوشلرینه رسیده اولوب جانب حقدن فرمان قضا وارد اولدی که • چونکه فلکیزی دنیایه قید ایتدیکز ایدی
وقت رحلت وزمان نقل وحرکتدر دیوب • ملایکه عزل مقرر بیلوب • اسمانه صعود ایچون تهیهٔ اسباب ایلیه لر دیو • انی جاعل
فی الارض خلیفة خطابی وارد اولدی • ملایکه دخی بو خبردن تلخکام اولوب بز خود تسبیح وتقدیسده تقصیرات ایتمز ایکن سفك دما
وفساد فی الارض ایدن طایفه یی بزم یریمزه خلیفه ایتمکده حکمت ندر دیوب قالوا اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء
ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك مفهومن سویلدیلر • بو قول ملایکه دن مراد فرشتکان زمین اولمق اعتبار ایله در • وکاشف اسرار
مولانا جلال الدین قدس سره دخی مثنوی شریفك بو محلنده اشبو وجهی بیورمشلردر • اما خطاب ملایکه نك عمومنه اولورسه
حق جل جلاله هر بر کاره مباشرت اولنمازدن اول مشاوره لازم ایدوکن بو اثنائك ضمننده عباده ایچون تعلیم ایدوب خصوصا
حق جل وعلی صنع وفعلی وهر کارنده کمسنه ایله مشاوره ایتمکدن مستغنی بر پادشاه منزه ایکن عموم ملایکه یه صورت مشاوره ده

بریوزنده آدمی خلیفه ایتسم کرک دیو خبر ویردی ملایکه دخی ادمک استخلافنده اولان سر وحکمتی بلمک ایچون وخلقة خلیفه یه زیاده
متوجه اولمق ایچون سؤال ایتدیلر نه آنکه اعتراض اوله بو بابده بین المفسرین والمحققین چوق بحث وجدل واقع اولمشدر ولکن سعید الدین
فرغانی مقدمه شرح تائیه ده وجه احسن اوزره تحقیق ایتمکله عاشق صادق واهل دردک حالنه موافق اولان اخوان صفا مستفید اولسون دیو
محقق مذکورک تحقیقی عبارتیله بسط اولندی قال قدس سره چون آخرین مراتب کلی اعتدالات که آثار واحکام آن برزخیت اولند که
درجه اعتدال انسانی بود واو صورت ومظهر آن برزخیت مذکور وحکم امور جمله دروی واقع است پس همین که آن تجلی باین مرتبه اعتدال
انسانی رسید سیر کلیش من حیث المراتب والحقایق الکلیه تمام شد ودور رش بوی منتهی گشت واول عین آخر آمد لاجرم تعیین تخمیر
این مزاج وصورت درین غرض آخرین که مظهر کمال جمعیت آن تجلی خواست شد جز باستعمال حقیقت یدین میسر نتوانست شد نه باستعمال
مطلق یمین که جهت حضرت وجوبست ومستند جمله حقایق الهی اسمائی وعالم ارواح بما اشتمل من الارواح الکلیه وقواها الجزئیه
المسماة بالملایکه ونه باستعمال مطلق شمال که حضرت معلومات وامکانست که مستند حقایق کونی وطبیعت عناصر ومولدات وجمله
قوای ارضیت لاجرم درزمان مباشرت تسویه آن صورت بالملایکه که همچون اجزای حقیقت یدین وقوای او بودند واستعمال یدین
تماما برحقایق ایشان مرتب پس خطاب مناسب بود که انی جاعل فی الارض خلیفة پس چون ملایکه درین نشاءت امعان نظر
بذل کردند احکام کثرات امکانی متضاعف دیدند وقوه غضبی که موجب تغلب وقهر وقوه شهوی که مستلزم معصیت وشرارتست
درین نشاءت غالب یافتند ونشاءت خودرا که فرع حضرت وجوبست منشأ قدس وطهارت وکمال انقیاد وطاعت لا یعصون الله
ما امرهم ویفعلون ما یؤمرون مشاهده کردند وآن سر وامر الهی راکه در وجود ساریست در خود بجنب نشاءت خود بصفت
وحدت ونزاهت از احکام تضاد وکثرت متصف دیدند لاجرم باین معنی خودرا از انسان بحلیه کمال آراسته تر شمردند
وبسبب این کمال خویشتن را بهر منصب عالی ورتبه رفیع ازو سزاوارتر دانستند وازین معنی غافل ماندند که کمالی که مطلوب
حقیقی است در جمعیت میان وحدت وکثرت وشایستگی منصب خلافت مشروطست بکمال مضاهات حضرت ذات مرتبه الوهیت
که جامعند میان احدیت وواحدیت اولا ومیان ظاهر وجود که منبع اسماء الهیت ومیان ظاهر علم من حیث تعلقه بالمعلومات که
بحر امکانش گویند ومجمع حقایق کونیت ثانیا چه آن تجلی اول که منشا ومرجع همه کمالاتست چنانکه بوحدت احدیه در وحدت
وجود ظاهر که متعلق تنزیه وتقدیس ایشانست در حضرت علم وامکان ودر جمله حقایق معلومات تابعه ومتبوعه هم ساریست
وکمال اسمایی تماما موقوفست برانکه آن تجلی از هر دو حیثیت بر مراتب مرور کند وبخواص هر مرتبه منصبغ شود تا همه را برنگ خود
بر آورد وخودرا درهمه برخود وبهمه عرض کند پس چون ملایکه ازینمعنی غافل بودند وغایت کمال حقیقی که مطلوبست در تنزیه
وتقدیس دانستند ونشاءت آدمی را باحکام کثرت واختلاف منصبغ دیدند لاجرم از مبلغ علم ومرتبه خود بمطالبه برخاستند
وگفتند اتجعل فیها من یفسد فیها بقوة الشهویه ویسفک الدماء بواسطة قوة الغضبیه ونحن نسبح بحمدک ای بالوجود الذی
اظهرنا بنوره وطهرنا بحکم وحدته وبساطته عن احکام الکثرة الامکانیه فبتلک الطهارة نذکرک بما یوجب تنزیهک عن التلبس
باحکام الکثرة ونقدس لک بما عرفناک من حیث وجود الواحد المنزه عن احکام التضاد والاختلاف والکثرة والایتلاف
پس زبان جمعیة ذات من حیث مرتبة العلم وحضرت الالوهیه جواب ایشان بازداد که انی اعلم فی هذه القضیة ان الکمال
فی الجمعیة وهی لهذه الصورة العنصریة الآدمیة ما لا تعلمون من حیث نشاتکم وحالکم ومرتبتکم سؤال پس درخطاب انی
جاعل فی الارض خلیفة بالملایکه چه فایده بود جواب دران خطاب بالملایکه دونوع فایده عظیمه کلیه بود هر یک متضمن فواید
بسیار یکی تعظیم وتفخیم آدم دوم تعظیم وتکمیل ملایکه علیهم السلام ووجه تقریر انست که چون مقصود اول حصول کمال اسمایی
وتمام ظهور واظهار بود وآن موقوف بود برانکه هرچه در قوت باشد بفعل آید وآدم علیه السلام صورة کلی ومظهر جملی
آن حقیقت برزخیت بود که جملهٔ حقایق اسمایی وکونی بمظاهر بانسبت بآن برزخ جمله اجزا اند وخضوع جزؤ مر کل را لازمست
چه کمال او بآن متعلق است ولکن بشرط علم جزؤ بکلیت آن کل وبحکم سرایت اثر احدیت آن تجلی احدی جمعی درین جمله حقایق
که اجزا اند در هر یک حکم عصبیت وانانیتی وانکار عظمت غیر خود ثابت بود که اگر ظهور آن انکار وعصبیت وپندار در مقابله
امر الهی واقع شدی موجب لعن وطرد گشتی چنانکه نسبت با ابلیس شد لاجرم رحمت وعنایت الهی چنان اقتضا کرد که در اول
فطرت آدم با ملایکه خطابی بصورت مشورت بفرماید تا آن مقدار از انکار وانانیت که بحکم جمعیت بالقوه در ایشان
کامن بود بالفعل ظاهر شود تا در وقت عرض آدم برایشان بصورت وصفت کلیت که در معنی خلافت مندرج بود
آن پندار اول بتجلی زوال پذیرفته باشد وعند مقابلة الامر بالسجود که کمال ایشان بآن منوط بود از حکم آن پندار واثر آن
انکار هیچ ظاهر نشود ودر خضوع وخشوع او که خضوع جزؤست مر کل را طوعا مبادرت نمایند وبکمال خود متحقق شوند
واثر شمول آن رحمت انست که آن خطاب سنتی ودستوری شد در باب مشورت در کارها هرچند در عقل ورای کمال
استقلال واستبداد حاصل باشد واین مسئله دلیلست بران که ملایکه وعقول ونفوس را در علوم علی العموم تفاوت واقع است

وچنان نیست که بعضی ازایشان را هر چه همت بالفعل حاصل باشد چنانکه اکثر فلاسفه گفتند والله اعلم بحقیقة الحال نظم

هست دکان حق تن انسان ● اندرونش صفات الرحمن ● پس تو در خود ببین صفات خدا ● گرچه اندک بود بدان ز صفا
که چه سانست آن صفای منیر ● سیرکن زین قلیل سوی کثیر ● زین صفات قلیل رو سوی اصل ● مکن اندر میان هر دو تو فصل

ایمدی تحقیقات مزبوره معلومک اولدیسه اول مبدع لایزال وپادشاه بیمثالک مشیت ازلیه واراده علیه سی لوح قضاده
محفوظ اولان حکم اجمالیسن صورت تفصیلده ابرازه تعلق ایتمکله خلافت آدمی ملایکه یه اخبار ایلدی حکمت خفیه دن استخباره
لوح آیده مکنوز اولان خزاین حقایق اسما وصفاتک اسرارینی مفتاح رموز اولان زبان آدمدن اظهار بو گونه سؤال وجوابه
منوط اولوب ملایکه دخی عباد مکرمون وجمیع ذنوبدن معصومون اولمغله صورت اعتراضده اولان سؤاللری اذن الهی یه
مقرون اوله وغنی تفهیم ایچون کاشف الاسرار مولانا خداوندگار جانب ملایکه دن آدم علیه السلامه بطریق الحکایه ایراد ایدوب
بیورورلر که ملایکه آدمه ایتدی ای مکرم آدم حکم حق گسترد بهر ما بساط حق سبحانه وتعالی نک حکمی بزدن او توری بساط اذن ورحمت
دوشدی بوبله دیو که بگوئید از طریق انبساط طریق انبساطدن سویلکز یعنی رفع حجاب ایدوب دکوکلکزده اولانی اخفا ایتمیوب
هرنه وارایسه منبسط اولوب جنابمه عرض ایدیکز بزه اذن واجازتدر ایمدی هرچه آید بر زبانتان بی حذر لسانکزه هرنه کلورسه
خوف وحذرسز سویلک همچو طفلان یگانه با پدر یگانه وقیمتلو اولان اطفال پدرلرنه سویلدکی کبی یعنی پدر ومادرک
یکدانه سی اولان طفل نارسیده والدینه دیلنه کلانی سویلیوب وطفلک جمله گفتاری مادر وپدرلرینه خوش کلوب طفله شفقت
ایتدکلری کبی سزدخی منبسط اولوب لسانکزه کلانی سویلکز وجایزکه صورت اعتراضده اولان سؤاللر ایله مؤاخذه اولنمیوز بلکه
اولمکز زانکه این دم که چه کز نالایقست زیراکه بو سوزلر اگرچه سزدن بنم جناب کبریایمه نالایق وناروادر ولکن رحمتم بر غضبم سابقست
بنم رحمتم غضبم اوزرنه هم سابقدر یعنی بر فحوای سبقت رحمتی غضبی جمالم جلالمه غالبدر رحمتم دریاسی آتش غضبی مطفی وسابقدر
پس واقع اولاجق سؤاللر اگرچه من حیث الصورة مملوکدن مالکه لایق دکلدر فاما ازلده بن سزه اوکک خلافندن خبر ویره جکم
وسزدخی بو وجهله سؤاللر ایدوب بنجه اسراره واقف اولاجقسز وجمله افعال واقوالکز رضامه موافق وسز معصوم ومرحوم
اولدوغکز علمده مندرجدر فاذا کان کذلک ازپی اظهار این سبق ای ملک بو سبق رحمت وتقدم عنایتی اظهار ایتمک ایچون
ای ملک در تو بنهم داعیه اشکال وشک سنک وجودکده شک واشکال داعیه سنی وضع ایدرم مراد جمله ملایکه در یعنی هر بر ملک
ویاخود ای جنس ملک هر بریکوزک وجودنده بشقه بشقه بو اشکال وشک داعیه سنی تعبیه ایتمشم در دیمکدر بو خصوصدن مقصود یالکز
بر ملک دکلدر وشدنصکره اولان بیت دخی بویله در پس حق تعالی ایتدی ای ملک بو شک واشکالی انکچون تا بگویی ونگیرم با تو من
اول سؤال واعتراض ونالایق اولان سوزی سویلیه سن ودبن سنک اوزرکه طوتمیم یعنی اول سوزی سندن زله عد ایتمیم ومؤاخذه
قلمیم وبر سرم دخی بودر که منکر حلمم نیارد دم زدن بنم حلمیمه منکر اولان دم اورمغه قادر اولمیه یعنی لاجرم جرم ایله عقوبت
ایتمک حق تعالایه واجبدر زیرا عادلدر وجرم دخی هرحال موجب عقاب در کبایره توبه ایتمدین فوت اولانی حق تعالی
مغفرت ایتمز دیو اعتقاد فاسد ایدوب بنم حلیم وغفار وکریم وستار وارحم الراحمین ورؤف المذنبین اولدوغمی انکار ایدنلر
رحمتم غضبی سبق ایتدوکن کوروب دم بسته قالالر کما روی عن النبی قال علیه السلام لقد دخل الجنة رجل لم یعمل خیرا قط وقال ع م
ما تقولون فی رجل مات وهو لا یحسن الظن بالله فقام رجلان وقالا لا نعلم الا شرا وقال الب قوت النار فقال علیه السلام بل عبد
مذنب ورب غفور نظم

بنده ایشی دایما نقصان اولور ● حقه لایق عفو ایدوب غفران اولور ● لطفی جوقدر قوللره فضلی عماد
ایلدم بن قولده اگه اعتماد ● گرجهان خلقینه غفران ایلیه ● بحر جودندن نه نقصان ایلیه ●

الحاصل ای قوم حق تعالی ملکره
ایتدی صد پدر مادر نیارد حلم ما ● هر نفس زاید درافتد در فنا بزم حلمزده صد پدر ومادر هر نفس طوغر فنایه دوشر یعنی تلاطم
بحاردن برانک ایچنده بنجه یوز بیک امواج ظاهر وپیدا اولدوغی کبی بزم دخی دریای حلم ورأفت وبحار جود ورحمتمز بروجهله
محیط بی ساحلدر که هر بر نفسده بنجه یوز بیک پدر ومادر وارباب شفقتک مرحمت ورأفتی اول دریای رحمتمزک تموجندن
ظهوره کلوب کیرو دریای رحمتمزده محو ونا پدیدار اولور کما قال علیه السلام جعل الله الرحمة مایة جزؤ فامسک عنده تسعة وتسعین
جزوا وانزل فی الارض جزؤا فبها یتراحم الخلق حتی ان الفرس لترفع حافرها عن ولدها خشیة ان تصیبه وروی ان رسول الله
صلی الله علیه وسلم یمشی فی بعض سکک المدینة مع اصحابه فاقسمت علیه امراة ان یدخلوا فی منزلها فدخلوا فراوا نارا مضرمة
واولاد المراة یلعبون حولها فقالت یا نبی الله الله ارحم بعباده ام انا باولادی فقال بل الله ارحم فانه ارحم الراحمین فقالت
یا رسول الله اترانی احب ان القی ولدی فی النار فقال لا قالت فکیف یلقی الله عبیده فیها وهو ارحم بهم قال الراوی فبکی
رسول الله علیه السلام فقال هکذا اوحی الی فلم یبین النبی علیه السلام لها وجه الحکمة وجاء اعرابی الی رسول الله صلی الله علیه وسلم
فقال یا رسول الله من یحاسب العباد یوم القیمة قال الله یحاسب قال الله یحاسب نفسه قال نعم فضحک الاعرابی وضحک رسول الله
علیه السلام خلاصه کلام یا آدم حق تعالی ایتدی حلم ایشان کف بحر حلم ماست مادر وپدرک اولادینه اولان حلم وشفقتی

ومن العرش الى الثرى جميع عالمیانک بربرینه حب والفت ورأفت ورحمتی • بزم بحار حلم • ودریای رحمتک کفی • دامواجنه حاصل اولمش
بر قطره سی وحبابی در حال آن که کف رود آید ولی دریا بجاست کف کلور کیدر مقوله سیدر • اما دریای رحمت آمد ورفتدن عالی
ودایما یرنده قایم وباقیدر • زیرا رحمت صفات الهیه دن اولماغله نقص وزوال وایاب وذهابدن منزه در • روی ان النبی علیه السلام
کان جالسا فی مسجده یوما • اذ اسقط طیر من جدار المسجد • وفی منقاره قطعة طین • فصاح صیحة عظیمة فضحک النبی علیه السلام فقیل له
فی ذلک • فقال ان هذا الطیر یقول کما انی لا اکدر بحر القلزم بهذا الطین • کذلک ذنوب امتک لا یغیر رحمة الله • لانها اوسع من البحر والذنوب
اصغر عند الله من هذا الطین • لان الرحمة صفة المولی • والمعصیة صفة العبد • فصفة العبد لا تغلب صفة المولی • لان الحادث اذا قوبل
بالقدیم لا یبقی له حکم واثر خود چه کویم پیش آن دریا صدف • نیست الا کف کف کف کف • خود نه سویلین ونه وجهله تحقیق ایده یم کم
پدر ومادر وجمله عالمیانک صدف حلم ورأفت • وقشر شفقت ورحمتی • حق جل وعلانک دریای رحمتی قتنده دکلدر الا کفنک کفنک
کفنک کفیدر • پس عقل معاددن مستعار اولان مرد عربی • نفس لوامه ومطمئنه دن مستعار اولان زن عربیه قسم ایدوب آدمی خاکدن
خلق ایدن پادشاه لایزال حقیچون دیو مناسبت ایله حقیقت انسانیه دن نیجه تخفیفلر ایدوب دوسعت دریای رحمتی ذکر اندکدن صکره
کیروقسم ایدرکه • ای زن مونسم حق آن کف حق آن دریای صاف اولکه دریای رحمت وموج بحار وحدت اولان حقیقة انسانیه
حقیچون • واول دریای صاف لحدیت حقیچون کاسخانی نیست این کفت ونه لاف که سکا هر نه دیرسک مطیعم دیدوکم امتحان
ولاف وکذاف دکلدر • بلکه بنم سوزم از سر مهر وصفا است وخضوع حق آن کس که بدو دارم رجوع سر مهر وصفادندر اول کمسنک
حقیچون که بر موجب واليه ترجعون • اکا رجوع طوتارم کر به پشت امتحانست این هوس اکر حضور کده بو هوس امتحان ایسه
امتحی را امتحان کن یک نفس امتحانی امتحان قیل بر نفس سر مپوشان تا بدید آید سرم سر عرایس جلکی ستر واخفا ایلمه تا که جمال
ارکی کوروب ستر درونم مکشوف وهویدا اوله امر کن تو هر چه بروی قادرم بکا امر ایله هر نسنه یی که اکا قادرم دل مپوشان تا بدید آید دلم
ترک ستر ایلمه حتی بنم ستر درونم دخی هویدا اوله • ویاخود کوکلکی بندن دریغ ایلمه که • بنم کوکلم دخی روشن اوله زیرا من القلب الی القلب
سبیل بیورلمشدر • آمدی کشف اسرار قیل که تا قبول آرم هر انچه قابلم تا قبول وفعله کتورم • هر اول نسنه یی که اظهارنه قادر وقابلم
چون کنم در دست من چه چاره است نیجه ایده یم بنم الومده نه چاره وار در زکر تا جان من چه کاره است نظر ایله کورکه بنم جانم
نه کاره مشغولدر • وبالجمله مرد عربی زوجه سنه اعتماد ویروب نفس لوامه دخی عقل معاددن حقیقت حالی خبر الوب کمال اطمینانه
نایل اولدی • وخلاصی بیابندن خلاص اولمغه طریق قومیده راسخ دم اولدی تعیین کردن طریق طلب وزی کتخدای خود را وقبول کردن او
زن عربی زوجه سنه رزق طلبنک طریقنی تعیین ایلمه سی • وکتخدانک اول طریقی قبول ایلمه سی بیاننده در • کتخدای صاحب معناسنه درکه
مراد مرد عربیدر کفت زن یک آفتابی تافتست زن اعرابیه ایتدی حالا بر آفتاب درخشان اولمشدر عالمی زو روشنایی یافتست
تمامی عالم اندن روشنالق بولمشدر نایب رحمن خلیفه کردکار نایب رحمن وخلیفه کردکاردر • یعنی اول آفتاب سلطنت
هر که فضل واحسان • وبخشش وعطاده مظهر اسم رحمن • وخلیفه یزداندر • کما قال علیه السلام السلطان ظل الله فی الارض
یاوی الیه کل مظلوم شهر بغدادست از وی چون بهار شهر بغداد اول پادشاهک عدل ونصفت وجود وکرمندن بهار اولمشدر
کما قال صلی الله علیه وسلم حد یقام فی الارض خیر من ان یمطر اربعین صباحا • وقال علیه السلام عدل السلطان یوما تعدل عند الله
عبادة سبعین سنة • وقال علیه السلام والذی نفس محمد بیده لیرفع للسلطان العادل الی السماء مثل عمل جملة الرعیة • وروی انه قال علیه السلام
ان المقسطین فی الدنیا علی منابر من لؤلؤ یوم القیمة بین یدی الرحمن بما اقسطوا فی الدنیا • حقا که ذکر اولنان احادیث شریفه یه مظهر
اولان پادشاهلر • وجه ارضده خلیفه یزدان وظل رحمان اولوب نور عدلی آفتاب عالمتاب کبی جهان وجهانیانه • نوربخش امن وامان
اولورلر • وشفقت ورحمت واحسان وعطیه سی • باران نیسان احیاء زمین ایتدوکی کبی • فقر وفاقه وجور وستمدن پژمرده اولمش
اشجار وجود ضعفا وفقرای احیا • ومانند بهار پر اوراق واثمار ارزاق ایدر • وخراب ویباب اولمش قصبه وقریه لر معمور
وآبادان اولور • والعیاذ بالله تعالی نفس وهوایه اویوب جوار وظلمکار اولورلرسه اومقوله لرک نانی بر داشتا وباد خزان
مثابه سنده اولوب • ممالکی معمور ایکن خراب • واذا انزاد قلوب اوقات صلوات خمس اولنان • قصبات وقراده آدمی زاد قالمیوب
بوم وغراب صدالری پیدا اولور • وخزینه سنده برکت اولمیوب • ودولتنک رونق وبهجتی قالماز • وهر طرفدن اعداسی غالب
اولوب کمال دنیا وآخرته کرفتار اولور • کما قال صلی الله علیه وسلم • ما من عبد ولاه الله تعالی امر رعیته فغشهم ولم ینصح لهم
ولم یشفق علیهم الا حرم الله علیه الجنة • وقال علیه السلام رجلان من امتی یحرمان شفاعتی ملک ظالم • ومبتدع غال یتعدی الحدود
وقد قیل ان الملک یدوم مع العدل • وان کان صاحبه کافرا • ولا یدوم مع الظلم • وان کان صاحبه مؤمنا • فی الحقیقه عمارت عالمک
تعلقی کفر وایمانه دکل ملکه عدل واحسانه موقوفدر • بر پادشاهده هم اسلام وایمان • وهم عدل واحسان جمع اوله • اول پادشاه حق تعالی
وجهانده رحمتی وخوشنودی اعظم اولوب • داود وسلیمان علیهما السلامک وارث وخلفی اولورلر عدل وداد پادشاهلره
بردولتدر که • نوشروان کافر ایکن عدل ایله مذکور اولوب حضرت فخر کاینات علیه اکمل التحیات • انا ولدت فی زمن الملک العادل بیوردی

حقا که بو شهادت نوشیروانه دولت یتر • نقل اولنور که نوشیروانه سؤال اولنوب سن بو مرتبه موصوف • ونام نیک ایله معروف اولمغه
نه سبب اولدی دیدیلر • نوشیروان ایتدی بن جمله مقدورمی عدل ودادده مصروف قیلدم سبب بودر دیدی • پس عدل وداده اشتغال
ایده وکه نه سبب اولدی دیدیلر • ایتدی بر حکیم فاضلدن ایشتدم که • لا ملک الا بالجند • ولا جند الا بالمال • ولا مال الا من البلاد
ولا بلاد الا بالرعایا • ولا رعایا الا بالعدل دیوب • وبو ابیاتک مضمونی سویلدی نظم هر کرا او بعدل شد مایل طمع از مال خلق کو بکسل
طمع وعدل آتش وآبند • هر دو یکجا قرار کی یابند • از طمع چون بود کدار اننک • کی سزد شاه را بدان آهنک
حیف باشد ز شاه فرخ فر • ظلم جویی پی زر وزیور • زیور شاه وصف شاهی بس • کو بود دل بزر وزیور کس
پس پادشاهلق عسکره • وعسکر مال وخزینه یه • وجمع خزینه بلاده • وبلاد رعایایه • ورعایانک وجودی عدل وداده محتاج وموقوف
اولدوغن بیلوب • اول حکیمک نصیحتن در کوش ایدوب عدل ودادده بذل همت ایله • رعایایی صیانت • وتعمیر مملکت ایلدم دیو
جواب ویردی • نته کیم امام علی کرم الله وجهه • نصیحت ملوک آتیه ایدوب بیورلرکه • العالم حدیقة سیاجها الشریعة • والشریعة سلطان
یجب لها الطاعة • والطاعة سیاسة یقوم بها الملک • والملک راع یعضده الجیش • والجیش اعوان یکفلهم المال • والمال رزق یجمعها الرعیة
والرعیة سواد یستعبده العدل • والعدل اساس قوام العالم • روایت اولنور که اعدل پادشاهان اسلام اولان • ولی کامل وپادشاه
عادل عمر بن عبد العزیز • تخت حکومته جلوس ایدوب زمام سلطنت قبضه تصرفنه تسلیم اولندقده • مقتدای ارباب حقیقت حسن بصری
رضی الله عنهه مکتوب یازوب • وانواع تواضع ومسکنت عرض ایدوب • ای مقتدای دین لطف ایدوب • امام عادلک عدل ونصفتی
نه منوال اوزره اولدوغن یازوب • بو فقیره اعلامه مروت بیوره سز دیو التماس ایتمکله حسن بصری حضرتلری دخی بو مکتوبی یازوب
کوندردی • اعلم یا امیر المؤمنین ان الله تعالی • جعل الامام العادل • قوام کل مایل • وقصد کل جایر • وصلاح کل فاسد • وقوة
کل ضعیف • ونصفة کل مظلوم • ومفزع کل ملهوف • والامام العادل یا امیر المؤمنین • کالراعی الشفیق الحازم الرفیق الذی
یرتادها اطیب المراعی • ویذودها عن مراتع الهلکة • ویحمیها من السباع • ویکفیها من اذی الحر والقر • والامام العادل یا امیر المؤمنین
کالاب الحانی علی ولده یسعی لهم صغارا • ویعلمهم کبارا • ویکسب لهم فی حیاته • ویدخر لهم بعد وفاته • والامام العادل یا امیر المؤمنین
کالام الشفیقة البرة الرفیقة بولدها حملته کرها • ووضعته کرها • وربته طفلا • تسهر بسهره • وتسکن بسکونه ترضعه تارة وتفطمه
اخری • تفرح لعافیته • وتغتم لشکایته • والامام العادل کالقلب بین الجوارح • تصلح لصلاحه • وتفسد بفساده • والامام العادل هو
القایم بین الله وبین عباده • یسمع کلام الله ویسمعهم • وینظر الی الله ویریهم • وینقاد لله ویقودهم الیه • ولا تکن یا امیر المؤمنین
فیما ملکک الله کعبد ائتمنه سیده • واستحفظه ماله وعیاله • فبدد المال • وشرد العیال • فافقر اهله • واهلک ماله • یا امیر المؤمنین ان الله تعالی
انزل الحدود لیزجر بها • عن الخبائث والفواحش • فکیف اذا اتی بها من یلیها • وان الله تعالی انزل القصاص حیاة لعباده فکیف اذا قتلهم
من یقتص لهم • انتهی • پس عمر بن عبد العزیز • حسن بصری حضرتلرینک • بو مکتوب شریفلری واصل اولدقده حرز جان • وحمایل جنان
ایدوب موجبیله عمله بذل قدرت ایلدی • واول عدل ونصفتک برکاتیله دنیا وآخرت پادشاهی اولوب ابدی دولت وسرمدی
سعادته نایل اولدی • زیرا پادشاهلر عدله میل ومحبت ایلمک • سعادت نشانه سیدر • وعدله مجتبی اولان پادشاهلرک علامتی بودرکه
دین ودیانتلری قوی • وصالح ومتقی اولان علمایه رغبت • وانلر ایله خلطه وصحبت ایدوب • دایما انلردن • وعظ ونصیحت استماع
ایلیه • وعدالت نه ایدوکن انلردن تعلم • وموجبیله عمل ایلیه • زیرا آخرت سعادتی • ودولت دنیانک دوامی • وعالمده ممدوح ذکر
دفلونک کند ویه سبیل ایتمه سی • وخیر دعا ایله الی یوم القیام السنه ناسده مذکور اولماسنه عدلدن غیری سبب یوقدر جامی
ای بشاهی بلند آوازه • کردی آیین خسروی تازه • دل تو نقد عدل راست محک • نیت چون دال ولام از و منفک
شده با عین عاطفت دل تو • متصل عدل کشت حاصل تو • سلطنت خیمه ایست بس موزون • کش بود راستی وعدل ستون
کرنباشد ستون خیمه بجای • چون بود خیمه بی ستون برپای • روایت اولنور که برکون هارون الرشید شقیق بلخی نک زیارتنه
واروب نصیحت رجا ایلدی • شقیق بلخی قدس سره بیوردیلر که • سنک اوزرکه لازم اولان عدلدر • زیرا حق تعالی سندن
عدل سؤال ایدر • وبو دخی معلومک اولسون که حضرت حق سنی • ابو بکر الصدیق مقامنده اجلاس ایلدی • پس صدق صدیقی
مثللو سندن صدق طلب ایدر • وکذلک عمر الفاروق کبی حق ایله باطلی فرق طلب ایدر • وکذلک عثمان بن عفان کبی • صیانت رعیت
طلب ایدر • وکذلک علی بن ابی طالب کبی • عدل وانصاف وعمل صالح ایله اتصاف طلب ایدر • پس هارون الرشید کوز یاشلری
دوکوب سن بعد عدل ودادده باشلادی • پس زن مرد عربی یه ایتدی • ای بنم زوجم سکا وصف ایتدوکم خلیفه دخی بو صفاتله موصوف
بر پادشاه دنیا ودیندر که کر بپیوندی بدان شه شه شوی اکر اول پادشاهه واصل وملاقی اولایدک سن دخی پادشاه
اولوردک • ایدی اوزرکه واجبدر که • اهمال ایتمیوب لاجرم • اول پادشاهک طالب وصلت • وداخل صحبتی اولاسن بو خصوصه
سوی هر ادبارتا کی میردی هر ادبارک جانبنه نیجه یه دکین کیدرسن • ایدی ای سالک طریقت • وراغب را حقیقت کاشف الاسرار
مولانا خداوندکار قدس سره • قصه دن حصه • وفی الحقیقه پادشاهدن مراد بیوردقلری • آفتاب حقیقت احدیه • ونوربخش تجلی ربانی

دیاوش و مملکت انسانیه اولان • مرشد مکمل واصل کامل درکه • نفس ملهمه ایله عقل مستفاد پاک نهاده • اتفاق و اتحاد • و افلاس دردن
خلاص اولماغیچون • نفس ملهمه عقلی مرشده دلالت و ارشاد ایدوب • نتیجه یه دکین جانب دیار حرکت • و مدبرلر ایله الفت ایدرسن
ایمدی برطل آنه • و مرشد راهک عتبهٔ علیه سنه یوز سورکه • انک نظر اکسیر اثرندن • قلبکه نور افتاب محبت طلوع ایدوب حتی سن
دخی انک سایه سنده برهمای اوج قربت • و خورشید آسمان معرفت • و شاه کزین ممالک طریقت اولاسن زیرا که همنشینی مقبلان چون کیمیاست
معبول لن درکاه یزدان اولان مقبلان و اصلان • و مرشدان رهروان صحبتی کیمیا کبی در چون نظرشان کیمیایی خود کجاست • انلرک نظری کبی
برکیمیا خود قنده واردر • انلرک نظرنده مکر کیمیانک اعتباری واردر • و خاکی زر ایتمکه قادرلردر • ولکن مراد ایتمزلر زیرا مادهٔ
کائنات بخار ایله دخاندر • و بطون جبال ده بخاردن زیبق • و دخاندن کبریت تولد ایدر • و بخار ایله دخان امتزاج ایتدکدن صکره
احوال ثلثه دن خالی دکلدر • یعنی یا بودرکه سیماب دخانه غالب اولور • و یاخود بعکسه دخان زیبقه غالب اولور • و یاخود بربرینه
غلبه ایتمیوب اعتدال سمتی ظهور ایدر • پس اکر غلبه سیمابده اولورسه قلعی و آهن و بونک امثالی معادن متولده اولور • و اکر کبریت
غلبه ایدرسه جوهر سیمابه احتراق واقع اولوب مس تولد ایدر • و اکر کبریت ایله زیبق بربرینه غالب اولمایوب اجتماع ایدرلرکه
اکر فاعلیت جانب سیمابده ایسه نقره وجوده کلور • و اکر فاعلیت جانب کبریتده ایسه طلا پیدا اولور • حق سبحانه و تعالی
کمال قدرتیله طبیعت مزبوره نک مدة نضجی که بطون جبال ده خلق • و نضج اعتدالیسی ایجاد ایتمشدر • اولیای کرام اکا مطلع
اولماغله قدرت و تاب • و حرارت افتاب ایله پرورش بولدوغی اوزره دخان ایله بخاره آتش معتدل ایله پرورش ویروب
طلای تمام عیار ایدرلر • و ضرورت واقع اولسه عمله کتوروب دفع ضرورت ایدرلر • فامّا ای مستمع مستمند زنهار قیاس ایتمیه سن که
اولیای کرام الین بو زمین قراردوب بو کاره مشغول اولالر • و یاخود برکمسنه یه صنایع سائره کبی تعلیم ایلیه لر بوده اولمیاسن که
طریق حقدن بعید اولورسن • زیرا انبیا و اولیا • قلب طالبی حب دنیادن تخلیه • و حب خدا ایله تصفیه ایتمکه همت ایدرلر صنعت
مزبوره یی تعلیم ایسه حب دنیانک ماده سی در • فلهذا احب الدنیا رأس کل خطیئة دخی قرائت ایتمشلردر • و تعس عبد الدینار
حدیث شریفی دخی مثبت در • و اولیاء کرام حقیقت اشیادن آکاه اولماغله • وقت ضرورتده اتیه لرقادرلردر • ولکن اولیاء
تحمل دنیا ایچون ضرورت چکمزلر • یعنی دنیالری چوق اولور دیمک دکلدر • بلکه سیم و زر ایله حجر و مدر قتلرنده برابر اولوب •
کنز قناعت لا یفنایه واصل اولمشلردر • پس فقر و قناعت اختیار ایدنه امر دنیاده ضرورت • واقع اولمق محالدر زیرا اولیاء
تحمل رضاده رضاده غنوده اولمشلردر • انلر ضرورتدن بریلردر • ان الضرورة لا تعد علی العصم • مرویدرکه عیسی علیه السلام
حواریون ایتدیلر یا عیسی • جنابکز اعمال و افعال • و طاعات و عبادات ده بزه ایدرسکز • بز دخی ایده یوز • و صلوة و صیامه
مداومت ایده یوز • ولکن یا عیسی سنجلین احیاء موتی • و صوا و زر نده یوریمکه قادر دکلوز دیدیلر • عیسی علیه السلام ایتدی
قلبکزده اثر حب دنیا وارمیدر • بکا خبر ویرکوز دیدی • حواریون دخی یا روح الله بهر حال اولمیاجق دکل دیدیلر • عیسی علیه السلام
ایتدی ایمدی دنیانک حبی دینی افسا ایدر • بنم یانمده نقره و زر حجر و مدر مثابه سنده در دیو بیوردیلر • و در روی انه رفع عم
حجرا فقال ایهما احب الیکم هذا • او الدینار و الدرهم • فقالوا الدینار و الدرهم • قال فانهما عندی سواء • ایمدی عارفلر قتنده
دخی استواء اشیا مقرردر • زیرا اشیا معدن واحد دن بروز ایتمش جوهر واحد اولماغله • عارفلر نظرنده قیمتلری بربرینه
متفاوت دکلدر • اما بعض طالب کیمیا اولانلر • قیاس ایدرلر که قناعت اله کتورمک ایچون طلب ایدرلر • لا والله ایله دکلدر بلکه کیمیا
بلمک آرزوسی عین طمع در • حقیقت کیمیایه واقف اولان مردان خدا • ابتداء سلوکلرنده کیمیا نه شی در بیلملم دیو خاطره ایتمدیلر
بلکه کونکلی قلبلرندن اخراج ایدوب • حب ذاتی یه مشغول اولدیلر • بویله اولماسه ولی اولمازلر ایدی • و ولی اولماسه کیمیا بلمزلر دی
ایمدی فی الحقیقه اولیانک بیلوب • تعلیم ایده کلری کیمیا عشق و جذبه کیمیاسیدر که • صدقله حقه طالب اولان عاشق نظر شریفلرینه
وارد قده • ذرات قلبنی انک افتاب محبتنه مقابل طوتدقده • مس مثابه سنده اولان قلب صنوبرینه اکسیر اکبر جذبه • و کبریت احمر
عشقی طرح و القا ایدوب • فی الحال نحاس صفات نفسانیه سی فضه صفات روحانیه یه • و صفات روحانیه سی • دخی ذهب صفات
ربانیه یه تبدیل اولور **رباعی** • برتخت فنا نشسته درویشانند • از هردو جهان کذشته همچو ایشانند • خواهی که مس وجود تو زر کردد
با ایشان باش که کیمیا ایشانند • حقا اعیان نظر اولنسه بو ندن اوزکه کیمیای اولورکیم • نار جذبات الهیه • سالکک نحاس بشریه سن
احراق ایدوب • نور افتاب عشق کندوی کندودن الوب • درون و برونی ضیای حب خدا ایله • مالامال اولدقده خزائن ترددیم
و سلطنت اسکندر وجم • زمام اختیارنه عرضه قلنسه برفحوای ما زاغ البصر و ماطغی کوز او جیله ده نوب بقا یوب کیفیت حب عشقی
حور و غلمان • و دار الجنانه دخی دکشمز اللهم یسّرلنا **نظم** • دنیا نمیخواهم من عاشق دیدارم • اغیار نمی خواهم من شیفته یارم
کویند که در شغلی صد جان بکوی باشد • کرکار بجان اید والله که خریدارم • کویی که دل و جانرا پیوسته بجا رو بكن • حق عالم و علامت پیوسته در این کارم
آه ای طالب کیمیای حب الله • اول اکسیر عشق و جذبه برعطای ربانی • و بخشش سبحانی درکه چشم احمد بر ابو بکری زده اول نور هدایت
و حبیب خدانک چشم اکسیر نظری • سید اهل تجرید • شهنشاه ارباب تفرید • محرم حرم اعلان و اسرار • و ثانی اثنین اذ هما فی الغار •

مطلب فی حقیقة الکیمیا

ابوبکر صدیقک اوزرنه اورمش اوزنک تصدیق تصدیق آمده • اول رفیق و شفیق ابو بکر الصدیق • بر تصدیق دن صدیق کلمش
یعنی نظر پاک رسول ابوبکر صدیقک اوزرینه پرتو ایتدوکی کبی • بر صدق و ایمان • و عشق یزدان حاصل اولمش که • قیامته دکین
واقع اولان اصدقانک صدقی میزانک برکفه سنه وضع اولونسه • و ابو بکر رضی الله عنهک صدقی برکفه سنه وضع اولونسه صدیق
اکبرک صدقی ایله وزن اولنمیوب • صدق صدیق جمله دن اغر کله • ابو بکر صدیقک اسم شریفلری عبد الله بن ابی قحافه در • و ابی قحافه نک
دخی اسمی عثمان بن عامر بن کعب بن سعد بن تیم بن مره بن کعب بن لوی در • و ابو بکرک نسب طاهرلری • نسب اطهر سید البشر قره بن کعبده
متصل اولوب افتاب شرف قرابتلری النجی قرن ده شرف افتاب فلک نبوته ملحق اولور • و اول معدن صدق و رأفتک مادر سعد اختری
دخی ابو قحافه نک عم زاده سی اولان صخر بن عامرک دختری ام الخیر سلمی در • و کتب سیر و تواریخده مسطوردر که • زمان فترتده ابو بکرک اسمی
عبد الکعبه اولوب بعده حین ظهور اسلام ده • حضرت حبیب الله تغییر ایدوب احب الاسماء الی الله اولان اسم عبد الله ایله تسمیه بیوردیلر
و قال علیه السلام من اراد ان ینظر الی عتیق من النار • فلینظر الی ابی بکر • و روایت اولنورکه دولت اسلام ایله مستسعد اولدقده
قرق بیک درهم نقدینه سی وار ایدی جمله سنی رضای حق ایچون بذل و نثار ایدوب • بو بیت انک مدحنده سویلندی **نظم**
شب خلوت دم همسر غارست • نثارش روز اول چل هزارست • و بو ابیات عربیه دخی انلرک مدح جودی شانسنده انشاد ایتمشلردر
و یسخو بما قد حوت کفه • ولا یتبع المن ما قد وهب • و کم فضة فضها فی الهدی • و کم ذهب عنده قد ذهب
و اهب ما کان عند الرضی • و ارحم ما کان عند الغضب • و عن ثمامة عن عثمان بن عفان رضی الله عنه • ان النبی صلی الله
علیه و سلم کان علی ثبیر بمکة • و معه ابو بکر و عمر و انا • فتحرک الجبل حتی تساقط حجارته بالحضیض فرکضه برجله • و قال اسکن ثبیر فانما
علیک نبی • و صدیق • و شهیدان • حاصل کلام ابو بکر الصدیق رضی الله عنهک بعض فضائل خاصه سی وار ایدی که اصحاب رضی الله
عنهمدن برینه میسر اولمامشیدی • جمله فضائلندن بعضی بودرکه • رجالدن ابتدا اسلامه کلن ابو بکر صدیق در • و مسند خلافتده
جلوس ایده نک اولی در • و معراج رسولی تصدیق ایده نک اولی در • و میان امتده ابتدا مسجد بنا ایدن • ابو بکر صدیق در • و رسول
علیه السلامه نفسنی فدا ایتمشدر • و اصحابدن اول داخل جنت اولان ابو بکر صدیق در • و حضرت فخر کائنات علیه افضل التحیات
ابو بکر صدیقی صفت رحمت و رافتده • میکائیل و ابراهیم خلیل علیهما السلامه تشبیه بیورمشلردر • و قال علیه السلام ان لی فی الارض
وزیرین • و فی السماء وزیرین • اما وزیرای فی الارض فابو بکر و عمر • و اما وزیرای فی السماء فجبرائیل و میکائیل • و بالجمله صدیقده تمیش ایکی
فضیلت اجتماع ایتمشدرکه • اصحاب رضی الله عنهم ده واقع اولمامشدر • علی الخصوص صدیق ایله وصف اولنماق جمله فضائلنه کافی در
زیرا صدق عبد خالصه عنایات ازلیه دن بر احسان عظیم اولوب • ارکان دین دن بر رکن سدید • و عماد عمید در • و دینک نظامی
صدق و یقین در • و تلو درجهٔ نبوت اولوب حق سبحانه و تعالی کتاب کریمنده • فاولئک الذین انعم الله علیهم من النبیین و الصدیقین
بیوروب افضلیت صدیقه • بو آیت کریمه شاهد عدل در **جامی** • کرچه صدیق نبی راست خلف • باشدش بر دکر اصحاف شرف
کرم این قاعده برهان خواهی • به که برهانش ز قران خواهی • خلاصه کلام ابو بکر الصدیق افضل صحابهٔ کرام اولوب حقنده
حبیب اکرم صلی الله علیه و سلم • یا ابا بکر ابشر ان الله تجلی للخلق عامة • و لک تجلی خاصة بیوروب طریق نقشبندیه نک سلسله لری
صدیقه منتهی اولور **نظم** • بیکده بر وصفن ایده مز حقا • یرادلمش اولورسه هب کویا • لبلری جانبنی ایچن او لمز
ظلمت دهر ایچنده خضر آسا • ذات پاکک حقیچون اللهم • ذره جه جذبکیله سن طوبلا • حاش لله قاله او کس محروم
که دلی ساکه ویره طوغری بقا • حب ذاتی یه نائل ایت یا رب • نور ذاتکله ایله استجلا • بزی هوی هویته ایر کورد
دم بدم نور کیله قیل احیا • ایمدی سن دخی صدق و خلوص ایله متصف اول که بیلور صدیق • و لولوی لجهٔ تحقیق اولانلر
پس صدق نه ردیر ایبک • صدق واقعه مطابق خبر • و وجودا و حصولا شیک حقیقتی ایچون اسم در • فلهذا اصکره بالفعل موجود
اولان • هر حقیقته صدق تعبیر ایتدیلرکه • حتی حقیقهٔ مزبوره تامه و کامله • و خلافی اولان کاذبه اولا • کما قیل لذی النون • ما الصدق
قال ان یکون اللسان بصواب الحق ناطقا • و ابن مسعود رضی الله عنه دن مروی حدیث متفق علیه درکه • قال علیه السلام
ان الصدق یهدی الی البر • و ان البر یهدی الی الجنة • و ان الرجل لیصدق حتی یکتب عند الله صدیقا • و ان الکذب یهدی الی الفجور
و ان الفجور یهدی الی النار • و ان الرجل لیکذب حتی یکتب عند الله کذابا • و قال جعفر الصادق رضی الله عنه الصدق هو المجاهدة
و هو ان لا تختار علی الله غیر الله • کما لم یختر علیکم غیرکم لقوله تعالی هو اجتباکم • و قال احمد بن حضرویه من احب ان یکون الله معه
فلیلزم الصدق • فان الله مع الصادقین • و قال عبد الله بن عباس رضی الله عنهما • من کان فیه اربع فقد ربح • الصدق • و الحیاء
و حسن الخلق • و الشکر • و قال علیه السلام الا اعلمکم اسم الله الاکبر الذی اذا دعی به اجاب قیل نعم • قال هو الصدق • اصدقوا الله
و ادعوا بای اسم شئتم • الا ترون ان الانبیاء علیهم السلام کلهم دعوه فی القرآن باسماء مختلفة فاجیب کل واحد منهم • ایمدی حقیقهٔ
رجولة صدق در • و داخل میدان صدق اولمیان حد رجولتدن خارجدر • ابو سعید القرشی بیوررلرکه • صدق ایله متحقق اولان
شول صادقدرکه • تمنای موت ایدوب • و عند اصابة الموت • سری مکشوف اولورسه استحیا و شرم ایتمیه • کما قال تعالی فتمنوا الموت

مطلب ابوبکر رضی الله عنه ... در فضیلت ... در تحقیق صدق و در صادق صدیقان

ان کنتم صادقین • یعنی برکات صدقله هر تفریط و تقصیری تلافی • وهر فائتی تدارک • وهر خرابی تعمیر ایتمش اولوب • موت هر قچان
اصابت ایدرسه حاضر • بلکه مشتاق اولوب یوم تبلی السرائرده سترده اولان منکشف اولورسه • باطنی خلاف ظاهر دربو دغدغه حکمینه
بر وجهله موافق اولاکه • قبل الموت نه صورتده ایسه • بعد الموت دخی اول صورتده اولوب تبدیل صفات خوفندن امین اوله • وجه مذکور
اوزره اولان تمنای موت ممنوع دکلدر • بلکه احوال صدیقین بویله در • زیرا اصدقا و اصفیا حیاتی نفسلر ایچون تمنا ایتموب بلکه حق ایچون
تمنی حیات ایدرلر • کذلک موتی دخی تمنی وصلت ایچون دیلرلر • نقل اولنور که فتح موصلی یه صدق ندر دیو سؤال ایتدیلر • اول دخی بر آهنکرک
دکانی اوکنده بولنماغله فی الحال دست مبارکن آهنکرک اوجاغنه ادخال • و قزمش و آتش محض اولمش آهنی اخراج ایدوب وکف مبارکنه
قویوب هذا هو الصدق بیورمشلر • پس زن زوجی اولان مرد عربیه ایتدی • ای رجل قابل تعریف صدق • و توصیف صدیق معلوم
اولدیسه • فیاض مطلق وحضرت حقدن رجا و نیاز ایله که • سن دخی اول سلطان جواد وشفیق • و زبدهٔ صدیقک نظر اکسیر اثرنده
زمرهٔ صدیقیندن اولاسن عجبت فیمن وقع علیه نظر المفلح کیف لا یفلح • نته کم مولانا جامی سبحه ده نه خوب دیمشدر جامی
دامن همت صدیقان کیر • دررهٔ خدمت صدیقان میر • بوکه بر جان تو خاک زقصور • از صفای دلشان ریزد نور
مس قلب تو ازان زر کردد • سنگ بیقدر تو کوهر کردد • پس چونکه رجل صادق الفؤاد مرأهٔ عربیه • وعقل مستفاد هدایت شعار
نفس ملهمهٔ راضیه دن اول طول تمدید زدانک اوصاف علیه سن ایشتدی • کمال صدق و خلوص صله محب صادق • وانکنده عاشق اولوب
عتبهٔ فلک فرسا سنه یوز سورمک • ومشاهدهٔ جمال ایتمک افکاری کندویی کندودن الدی • ولکن فقر و فناسی غالب اولماغله
درکاه معدلت پناه پادشاهی یه صفر الید وارلمق نیجه ممکن در • دبوکا علاج وار ایسه • زوج عربیهٔ عارفه واقفه در دیو کمال عجز
وسکنت یوزندن زوجنه عذر ایدوب کفت من شه را پذیرا چون شوم ایتدی بن شاهک نیجه مقبولی اولورم • زیرا اگرچه
وصف و معنی قابل در • ولکن بو بیت شریف و بونک امثالی محلرده پذیرفته معناسنه اولمق ظاهر در • زیرا قابل معناسی ویرمک
معنای ماسبقی افساد ایدر • چوق الفاظ فاعله وار در که • تجوزاً بمعنی مفعول در • مثلا ماء دافق • وعیشة راضیة کبی که • مدفوق
ومرضیه معناسنه اولوب مجاز مشهور قبیلندندر • وکذلک بالعکس سیل مفعم دینلور • ولکن مراد کسر عین ایله اولان مفعم در مقبول
معناسنه کلمز دیو معنای ماسبقی افساد و تقصیر در • الحاصل مرد عربی ایتدی اول پادشاه دین پناه بنم کبی بر فقیر دردمند وحقیر مستمندی
نیجه قبول ایدر • وبن بیچاره انک تلافیسنه نه وجهله قادر اولورم • پس لاجرم بر سبب و وسیله کرکدر • والا بی بهانه سوی او چون کام
بی بهانه و بلا سبب بن انک جانبنه نیجه کیدیم پس بهر تقدیر نسبتی باید مرا یا حیلتی بکا بر وسیله ونسبت و یاخود بر حیله وصنعت
کرکدر هیچ پیشه راست شد بی آلتی هیچ پیشه وصنعت بر آلتسز اولدیمی • پس بهر حال نه صنعته کم مباشرت اولنسه بر آلته تشبث
ایتمینجه اولماز • خصوصا مجلس پادشاهی یه دخول اسباب عظیمه یه محتاج در • آه بلمزم که نه چاره ده دردیار ایله بو دل شیدا آواره
همچو مجنونی که بشنید از یکی اول مجنون کبی که برکسنه دن ایشتدی که مرض آمد بلیلی اندکی که لیلایه بر جزویجه فتور واقع اولدی
پس مجنون اختلال مزاج لیلایی ایشتدوکی کبی کفت آوه بی بهانه چون روم ایتدی اواه و دریغ بهانه سز نیجه کیدیم •
ور بمانم از عیادت چون شوم اگر عیادتدن قالورسم نیجه اولورم بیت آه کیم درددرونم برایکن بیک اولدی • فرقت هجر وجنونم برایکن بیک اولدی
لیتنی کنت طبیبا حاذقا نولیدی بن بر طبیب حاذق اولایدم کنت امشی نحو لیلی سابقا جانب لیلایه سبق ایلیجی اولدوغم حالده
کیدیدم یعنی عجله ایله کیدوب جانب لیلایه کیدنلرک جملهسنی سبق ایدردم • و یانینه یوز سوروب حالنی صور ایدم بیت
یا رب سببی که اولور طاقتم طاق • چوقدن بر و در چشم اولور کهٔ شان • قل تعالوا کفت حق ما را بدان معلوم اوله که حق جل وعلا نره
قل تعالوا دیدی تا بود شرم اشکنی ما را نشان تا بزم شرم و حجابمز انکسارینه نشان اوله • بو بیت شریف مرأهٔ عربیه طرفندندر که
زوجنه اثناء محاورهده ای مرد عرب سنک بو مقوله کلماتک مجرد علت و بهانه در • مادام که کاه هدایا وکاه وسائل فکرنده اولاسن
پادشاهه وصولدن محروم اولورسن • اول پادشاه خود علت و بهانه و واسطه و وسیله طلب ایتمکسز بر کریم وجواد در مثلا سموعک
اولمادیمی که حق تعالی قل تعالوا دیه سی حجابک رفع وازاله ایتمک ایچون در • یعنی بزده حجاب مقرردر • ولکن اول حجابی رفع ایچون
اول محبوب بی مثال تعالوا اندا سن • وارجعی خطابن ایتدی که منجذب اولوب درکاه عزتنه یوز سوره یوز • واما عند المنکسرة قلوبهم
لاجلی حدیث قدسی سنک معناسن بیلهوز • کاشف الاسرار حضرت مولانا خداوندکار • قدس الله سره قل تعالوا کفت لیله
سورهٔ آل عمرانده اولان • قل یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمة • وسورهٔ انعامده اولان قل تعالوا اتل ما حرم ربکم علیکم مفهوم شریفی
مراد بیورمامشدر • زیرا محله مناسبی یوقدر • بلکه تعالوا لفظندن مستفاد اولان معنای دعوتی اراده بیورمشلردر • حاصل معنی
من العبد الی الرب اولان طریقک بیکده بیری موصل حق اولمایوب انواع حجابات ظلمانیه و نورانیه ایله مسدود ده اولمشدر
فاما اقرب طرق من الرب الی العبد اولان طریق در که • موصل حق و حجاب فیاض مطلقدن عبدینی دعوت • و من حیث الاسرار اولان
جذبات ربانیه در • و طریق مزبوردن جمیع موانع وحجب مرتفعه اولوب • اول یولک سالکلری پر نور وروشن دل • وبلا حجاب محبوبلرینه
واصل در کما قال علیه السلام • جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین • حقا که حجب ظلمانیه اشنبیت وقیود علایق انانیتی

نارضا باتدن غیرسی حرق • و دست قدرت تجلی احدیتدن ما عداسی خرق ایتمز • مرد عرب ایتدی ای زوجهٔ مشفقه کلامک مرغوب
وطریق انجذاب مطلوبدر • حقا که پادشاهلره تقرب ایچون علاج ایکی درلودر • یا بودر که بر صنعت و هنرک • و یاخود بر رسم تحفه بر هدیه
کرکدر که سبب تقرب اوله • ویاخود پادشاه کندوسی دعوت ایلیه • اول زمانده تحفه و هدایا و صنعت دخی اولماسه تقرب مقرردر
کذلک قرب جوار حضرت احدیته دخی ایکی طریق واردر • بریسی سلوک جذبهیی تقدم ایدوب • الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه
نحوای کریمهسی اوزره • آلت فکر و نظر • وعمل صالح • و ذکر ومجاهده ایله تقرب ایدوب • بر فحوای تقرب العبد الی بالنوافل مقصوده واصل اوله
ویاخود جذبه سی جمله یه تقدم ایدوب طرف حقدن دعوت اوله • مادام که بو ایکیدن بری اولمادقجه • وصلت میسر اولماز • بنده خود جذبه
یوقدر پس لاجرم آلته احتیاج لازم کلمشدر • مثلا کورمزمیسن ای زن شب پرا نزا گر نظر و آلتی • شب پره لره اگر نظر و آلت اولایدی
روز شان جولان و خوش حالتی بدی کوندز انلاره جولان و خوش حالت اولوردی • یعنی خفاشده نور چشم • واستعداد مشاهدهٔ نور جمال
آفتاب اولایدی • اول دخی طیور سائره کبی ضیاء خورشیده نظر • وکوندزین جولانه قادر اولوردی • پس عدم استعداد وضعف
بصری اولماغله نور آفتابدن محروم • وکوندز جولانه قادر اولمادی • پس ای زوجهٔ مشفقه کذلک بنده دخی نه فکر و نه نظر و نه علم
و عمل وارکه اول پادشاه لایزاله تقربه امیدم اوله • و نه جذبه و عشق واردر که • حالت مزبوره اول جانبدن دعوت اولماغله بی قید دکول
المأمور معذور دیوب عتبهٔ علیه سنه وارهیم • زندن مراد نفس ملهمه در • عقل مستفاددن مستعار اولان رجل عربیدن بو جوابلری
ایشتدکده ای رجل عربی دون همت • وسعهٔ رحمتدن مأیوس اولمه که • احسان خدایه بهانه کرکمز دیوب کفت چون شاه کرم میدان رود
ایتدی چونکه شاه کرم میدانه کیده عین هر بی آلتی آلت شود هر بی آلتک ذاتی عین آلت اولور • یعنی ای مرد فقیر کریم ومحسنلرک
کرم واحسانی آلته موقوف دکلدر • اما هر بی خبر بو حالته واقف دکلدر • زیرا کرم الهی و رحمت نامتناهی • چونکیم فضای فضل واحسانه
توجه ایلیه هر بی آلت عین آلت • وهر بی طاعت و بی لیاقت • با دولت وسعادت اولور ایمدی بیت داد حق را قابلیت شرط نیست
بلکه شرط قابلیت داد اوست • و نتیجه مواهب الهیه • وعطایای سبحانیه یه • وسیله و آلت لاجرم اقتضا ایدر دکلدر • اکا بنا که
حق جل وعلا کریم بی علتدر • و یاخود شاه کریمدن مراد • سیاق قصهیه کوره خورشید نوربخش محبت سبحانیه • ومالک ممالک انسانیه
اولان مرشد مکمل • وانسان کامل اولورسه معنی بو وجهله اولورکه • ای مرد عربی • اول پادشاه معنی وصورت • ومقتدای طالبان طریق
وحدت • وفریادرسان اصحاب حیرتک آستان قبلهٔ راستانینه یوز سورمک • وانی کورمکه آلت ونسبت • وعده و وسیله ایستمک
انک اسم وشخصی هنوز معلوم اولمازدن اول درکه • اول شمس چارم آسمان حقیقت • ونور آفتاب محبت عجبا شمدی یکیجه لده نه برجدن طلوع
ایتدی وقنغی درجه دن یوز کوستردی دیو • مقر ومأواسن • واسم ومسماسن تجسس ایدوب • وصلت یار ایچون اسباب ووسائطه
تشبث اولنمق واجبدر • فاما اول پادشاه معدلت پناهک دار الخلافه سی شهر بغداد • ونه مقوله سخی وجواد ایدوکن اسم ورسمیله
خبر ویروب • خورشید انوردن روشنتر ایتدم • پس بن بعد عده وآلت قیدینه دوشمیوب • ورفع استار حجاب ایدوب همان بر کره
وجه مبارکنه نظر ایلیه سن • عند الرؤیه لاجرم دولت عشق ومحبت باشکه قونار • ونور جذبات رحمانیه کوکلی کوکنده طوغار
عده وآلته احتیاج قالماز • سنک وصلته اسباب وآلات دیدوکک • همان بر کره انک یوزینی کورردکلدرکه • دولت ابدی
انک رؤیت جمالی در • فاما اول پادشاه معنی وصورت کیم ایدوکن بیلوب • ومأوی ومنزلندن خبر الدقدن صکره • انکله معارفت
وصحبته علم ومعرفت • واسرار طریقتدن بعض کلمات بلمک کرکدر • حضورینه وارد قده واقعه لرم تعبیر ایتدیروب • طریقت وحقیقتدن
سوز سویلیوب • اول دخی بنم بضاعه وقابلیتم کوروب ملتفت ومقبولی اولاین دیرایسک • بو فکر وخاطره سنک یولک اورر
ومحبت یوقلغنده بولنور • ومرشد کامله بو داعیه ایله واران نظردن دور • ورشته نور جذبه دن مهجور اولور ایمدی بیت
کل ای راحت صان اسباب جمعن قلمه نادانلق • طریق فقری طوت کیم فقر ایلمش عالمده سلطانلق زانکه آلت دعویست وهستی است
زیرا که اسباب وآلت دعوی وانانیتدر کار در بی آلتی و پستی است کار ودار ایسه بی آلتی وپستی وبیچارکی ودردمندی در بیت
دررهٔ عشق فنا شو ز فنا فانی شو • بعد ازان قاعدهٔ عشق تو محکم باشد نثر وکذلک اول احدی الذات وسرمدی الصفات اولان
پادشاه لایزالک قرب درکاهنه علم وعملک وسیله ایدوب • بهر تقدیر موجب قربت اولان بنم علم ومعرفت • ومجاهده وریاضتم در
فکرنده اولورسک • بو دخی سبب دوریدر قربتدر • زیرا الاعتماد علی العمل من الزلل • ونتیجه اعمال وافعاله اعتماد • محض خطا • وعین
دعوادن اولوب قرب حقه فقر وفنادن اوزکه بر وسیله • وعدم وخستی دن اعلی بر واسطه یوقدر • زیرا فقر ذاتی ایله تحقق
اولان ارباب شهود قتنده فقر ایچون ایکی اعتبار واردر • اعتبار اول بودر که فقیرک حقیقت وماهیتی هر شیدن خالی • وعلم حقده
مستهلک وفانی اوله • ولکن استعدادی • وکا اولان نظرندن • وساطت استعداد ایله طلب ذاتی • وکندویه استعداد اضافتندن
هنوز فانی اولمیه • واعتبار ثانی بودرکه • فقر فانی استعداد وکا نظردن • وکندویه استعداد اضافتندن • وطلب ذاتی وبالجمله
جمیع اشیادن بالکلیه خالی • وفقیر وفانی اوله • پس بر مقتضای اعتبار اول فقیر لاجرم محتاج اولور • اکا بنا که بالنظر الی الحقیقة فقیر ده
وجود یوقدر • فلهذا فقیرک نظری هر نیه دوش اولسه استعداد وطلب ذاتیسنه اولان حکم شعور ایله متحقق من حیث وجود دکل الشی

ولا یحتاج الیه شی • لاجرم کندی ولی اول شیئه محتاج بولور • فاما بر تقتضای اعتبار ثانی فقیر فانی هیچ برشیئه محتاج اولماز • الکابنا که
فقیر نور استعداد واکا نظرن • وکندویه استعداد مضاف اولمقدن • وغیرن بکلیتها فانی اولمشدر • بو تقدیرجه من حیث الاسماء
الالهیه • ویحجب الصفات لاصلیه الذاتیه • کندونک کمال ظهوری • واظهار شیونات ایله استعداد مزبور • صورتده لسان
طلب حق اولور • وبو مرتبه ده فقیرک حقیقتنه مضاف اولان وصف استعداد • وغیرده اصلا برحکم قالمیوب بلکه خلو مزبور
مرتبه غایته رسیده اولماغله • طلب مذکور مضاف الی الحق اولوب • حق وحقک طلبی باقی قالور • حتی که بو مقوله فقیره احتیاج قلندن
کلور • ونه وجهله محتاج اولور • پس الفقیر لا یحتاج الی الله • واذا تم الفقر فهو الله • مضمون منیفلری بو مرتبه یه اشارتدر نظم
نعل ووصف ذاتدن قلمسک کذر • حق واحد قاله باقی ای پسر • کل شیء هالک اوله عیان • اسم ورسمکدن بولنماسه نشان
جمع ذات انجنده بولورسن فنا • پس سواد الوجه فی الدارین اولا • زیره کم محض عدمدر بو مقام • هم عدم ظلمتدر رای نیکنام
بر ترجه مقامات اولدی بو • محو محض انجنده اثبات اولدی بو • الحاصل بو فقیر فانی قالباً وقلباً جمیع اشیادن خالی اولوب
حضرت واحده توجه ایدکده • وصف فقر ایله قایم • ورؤیت فقر ایله غنی اولور • بعده اول فقر وغنادن دخی فانی وذاتی
صفته فقر وغنادن مجرد اولدقده دخی حالده • بو وجهله اولان قصد وتوجهنک فضیلتنی اوصافدن مجرد اولان حضرت احدیتک
عزنده اثبات ایدوب اول فقیر لاشی دخی فضیلت وصلت ذات تحت الجمع • اسباب ووسایلدن بری • وباعث قرب اولان
اوصاف • وفضایلکجمله سندن عاری اولوب • ذات احدیه ووحدت مطلقه دن غیری مقصودی قالماز • وفی الحقیقه
فلاح ونجاح • قیود صفات جسمانیه وروحانیه دن خلو ایله حصول پذیر اولدوغنه بنا • اگرچه کم صفات ذاتک غیری دخی دکل ایسه
من وجه غیر اعتبار اولنمقده دخی جهتدن • اسما وصفاتدن قطع نظر • فقیرک اجر وثوابی • برفحوای فلهم اجر غیر ممنون ذات احدیه ده وحدت
مطلقه اولور • زیرا مرات قلب فقیر • زنگار اغیاردن پاک ومعرا • وقیود کثرات اسما وصفات وافعال واثاردن مصفا • وتجلی وحدت
ذات ایله مجلا اولنه حقیقت ذات قیود کثراتدن برقیدسز • وکثرات صفاتسز • اول قلب صافیده ظاهر • وکندو ذاتی ذاتنه متجلی اولور
نتکم عزیز عارف قدس الله سره • فقر مزبور ووصلت مذکوره بلوغندن خبر دیروب بیورر لرکه شعر وتمیتها بالفقر لکن بوصفه
غنیت فالفت انفقاری وثروتی • فاثبت لی العقبا فقری والغنا • فضیلة قصدی فاطرحت فضیلتی • فلاح فلاحی فی اطراحی فاصبحت
ثوابی الاشیاء سواها خیبتی • پس نفس ملهمه عقل مستعاده مرتبه فقر وفنایه تحقیق ایدوب ای مرد ارجمند • وعقل سعادتمند
مولانا جامی قدس سره نه خوب بیورمشدر نظم • کسب اسباب بود پرده گری • شیوه فقر وفنا پرده دری
مردی کن همه زانکونه • ورنه در فقر وفنا زن زتوبه • ایدی همان طور سیوب اسباب وآلات قیدنده اولمایدوب
وقت فرصت فوت اولمادین • اول پادشاه عالمپناهک درکاه چاره سازنه یوز سوردیدی عقل مستفاد دخی طریق حقده هستی
موهومدن فانی ومجرد اولدم • زعم ایلین نفس فقیره جواب دیروب گفت کی بی التی سودا کنم • ایدی ای زن قحبان بن الننز سودا
بلیه تا دسن بی التی سیدا کنم • مادام که بن النزلکی پیدا ایتمیم • یعنی ای نفس ملهمه فی الحقیقه قرب وحدته فقر وفنا ایله وارمق
ویرک اسباب ایله تکمیل ... وصله مقبوله ومطلوبه در • ولکن مادام که سنده
اسباب ... مع الوجود ... الانقطاع ...
... فقر ...
نا احتیاج ... اوله ... ابن قیل نفسی ... فی الواقع ...
پس گواهی بایدم بر مفلسی • تا شوی رحم کند با مونسی
حتی اول پادشاه ... انک ... ایدوب ...
کما قال ابن الاثیر فی النهایه ...
... الفقر ... الفقراء ...
حکم ایدوب ...
... اولور ...
حتی ... اولور
ودوجودی ... باقی قالمیوب اول ... فقیر ... وارلقی ...
اولماز ... توکواهی بخر گفت ... ودرنگ
فقر دانی ... حتی پادشاه ... خوش ...
وغنا ... وصول ... وجود وحدت ...
اولمقدر ... هپ تجلی ... اول ... واعمال وطاعات ...

داشباب ولایه تعبیه عین الشیخ ... بوزغ ... تاسد ایله ترک طاعات ولان عطلات • وملاحده وبطله نه وجهله واصل اولوب نجات
احدیه اولور • بلکه طاعات ومجاهدات ... بورد ... بولدقکری گواهی گرکدر • وکلنگ هم زیرا
بوشهادت که مجرد قیل وقال ... دعوی ... ایله ... اولی ... حاکم ... زردان قاضی القضاه
اول قاضی القضاة واحکم الحاکمین اولان رب العالمین ... اولدی • حاصل کلام • ... صدق ... گواه حال
ایله مالک ... ای ... • یعنی فقر ... صدق ... ثابت بدنور اولی قال
حتی اولوجودن نفس وفنا دن فانی ... • ... من ... تعبد الی اصلاح اموره ... شد
قد قیل ... فاعیاه اخوه ذو الکفل • قد فنینا ما لهیب جبیاری • حسبنا ربنا ونعم الوکیل • ... القلوب قصد ...
و ... الحبیب ... یشفی العلیل • ... ابراهیم بن ادهم قدس الله روحه ... برکون ابراهیم بن ... زیارتنه واردی
ابن شیبه ابن ... • ابراهیم بن ادهم ...
... • یا ابراهیم ...
... وادی ...
بولیوب ...
احتیاجی ...
ابن شیبه ... • کلامی ...
... نظم
... • ... بن ...
... • ...
در ... • ... هبه ... ایله ...
بامیرالمؤمنین ... آنکه ... عرب ... آب ...
... گفت ... صدق ... حال ...
... جوی ... • ...
... • ...
... • ... آب ...
... • ... ابن سوی آب ... بردار رود ...
هدیه ساز ... بشاه ... ابن ...
پادشاه ... • ... نرسد ...
... • ... هیچ ... آب ...
... • ... گفت ...
آب ... • ...
... • ...
... • ...
... نظم • ...
... صورت ... • ...
... • ...
... • ...
... • ...
... • ... مولانا ...
... • ... محصور ...
... خدا ...

ای خداوند بخشاینده بو بزم خم وجود و کوزهٔ ابدانمزی دریذیرا از فضل الله اشتری ان الله اشتری فضلندن قبول قیل • بو بیت
شریف ایله سورهٔ توبه نک اخرینه قریب اولان اشبو آیت کریمه یه اشارت بیورلشدر • قال تبارک وتعالی ان الله اشتری من المؤمنین
انفسهم واموالهم بان لهم الجنة • یعنی تحقیقا حق سبحانه وتعالی مؤمنلردن نفسلرینی ومالارینی اشترا ایلدی • مقابله ده انلره جنت عوض
ایمکله • بان لهم الجنة قولی اشتری قولنه متعلق • وحرف با علی ما هو الاصل فیها مترو که داخل اولوب • با مقابله وباء عوض ایله تسمیه
اولنمشدر • قال محمد بن کعب القرظی لما بایعت الانصار رسول الله علیه السلام لیلة العقبة بمکة • وهم سبعون نفسا • قال عبد الله
بن رواحة • یا رسول الله اشترط لربک ولنفسک ما شئت • فقال اشترط لربی ان تعبدوه ولا تشرکوا به شیئا • واشترط لنفسی ان تمنعونی
مما تمنعون منه انفسکم واموالکم • قالوا فاذا فعلنا ذلک فما ذا لنا • قال الجنة • قالوا ربح البیع لا نقیل ولا نستقیل • فنزلت هذه الآیة •
وقال مجاهد ومقاتل • ثامنهم فاعلی ثمنهم • وقال الحسن اسمعوا والله بیعة ربحة • بایع الله بها کل مؤمن • والله ما علی الارض مؤمن
الا وقد دخل فی هذه البیعة • وقال الصادق لیس لابدانکم ثمن الا الجنة • فلا تبیعوها الا بها • وقال سهل لا نفس للمؤمن لانها دخلت فی البیع
من الله • فمن لم یبع من الله حیاته الفانیة کیف یعیش مع الله • ویحیی حیوة طیبة • وقال الحسین نفوس المؤمنین نفوس آبیة • استرقها
الحق فلا یملکها سواه • وقال ابن عطا نفسک موضع شهوة وبلیة • ومالک محل کل اثم ومعصیة • فاراد ان یزیل ملکک عما یفرک • ویعوضک
علیه ما ینفعک عاجلا واجلا • ایدی علم شریفه خفی اولمیه که • اشتری من المؤمنین انفسهم • قول شریفی مؤمنینه اثبات جنت ایچون تمثیل
اولوب کلام حقیقی اوزره حمل اولنمق ممکن دکلدر • زیرا مشتری مالک اولمادغی شیئی اشتری ایدوب • بعد الاشترا داخل ملکی اولور •
حق جل جلاله خود • بو مقوله اشترادن مقدس اولوب • نفوس واموال وجمیع موجودات عدمدن ایجاد اولنوب • حق تعالانک ملکی در
فلهذا قال الحسن انفسنا خلقها • واموالنا رزقها • لیس العبد وما یملکه کان لمولاه مفهومی امر مقرر اولدیغی • اول کریم لایزال کمال فضل
ورحمتندن بنده افکنده لرین طریق الطاعته دعوت وفی سبیل الله بذل نفس ومال ایدنلره • مقابله ده جنت عنایت ایده جکن بشارت
ایتمک ایچون • درکلام معجز نظامی • بر صورت استعارهٔ تمثیلیه سلک بیانه منتظم قلدی • عبد مؤمن دخی سمع هوشنده در کوش ایدوب
فی سبیل الله مقاتله نیتنه بذل مال ایلدی • حتی مجوبی بولنده مقتول اولوب • بذل جان • وانفاق مال • وترک خانمان ایتدوکنک
اجر وثوابی جنت دیدار اولمغله • بیع وشراده بولندی • وحق سبحانه وتعالی کندو ملکی مملوکی اولان نفس ومالی عبد مؤمنه مضاف
قیلوب ولاجرم مضاف اولان شی مغایر مضاف الیه اولمغله • انسان حقیقتده عالم ارواحدن اولان جوهر مجرد باقیدن
عبارت اولوب • بدن انسانی اول جوهر مجردک الت ومرکبی • ومال دخی رعایت مصالح مرکب ایچون وجود پذیر اولوب اکیسی دخی
درجات عالیاته موصله اولان تحصیل کمالاته اسباب والات مثابه سنده اولدقلرینه نکته واشارت بیوردی • پس بایع جوهر
روح قدسیه • ومشتری الله جل وعز اولوب • عوضینک بریسی جسد مالی ایله مال فانی • وبریسی جنة باقیه • وسعادت ابدیه اولدی
وربح حاصل وخسران زایل اولمغله • اول ربح عظیمی حق جل وعلا تتمه آیتده تبشیر ایدوب • فاستبشروا ببیعکم الذی بایعتم به
بیوردی • ایدی مادام که انسان قصد وهمتنی تغیر پذیر اولان عالم اجسادک مصالحنه الق وقلبنده افکار امور جسمانیه فانیه یی
ابقا ایلیه درجات عالیه • وسعادت ابدیه دن محروم • ودرکات بعد طبیعتده مردود ومرجوم اولور • آه ای نفس غافل نظم

کذرکن زود منکر در طبیعت • نجات شاد باش اندر حقیقت • تو جوهر سوی خاک ره مینداز • چو جوهر باش اندر سیر تدبیر ناز
تویی افتاده چون عیسی کرفتار • بدست ناکسان مردم آزار • بلای نفس دیدند جمله مردان • اکر مردی ز نفست رخ بکردان

پس هیچ ان مرد خدا انسندن قطع التفات ایدوب فی طلب مرضات الله نفسنی قتل وافنا • ومالنی بذل وانفاق ایله • هوایه
بدایی ودنیایه مولایی • واولایه اخرایی ترجیح واختیار ایدوب مشتری وخریدار اولسه • ابدی دولت وسعادت وسرمدی
عز وکرامته نایل اولوب لایق زمرهٔ سعدای ابرار • وفرقهٔ افاضل اخیاردن اولور • نظم • چو عیسی زنده میر وذات حق بین
بحر حق تو مدان ونور حق بین • تو جانانی اکر این دید یابی • بیان من نه از تقلید یابی • تو عیسی در درون داری حقیقت
ولیکن باز ماندی در طبیعت • ارباب تحقیق بو آیت کریمه نک تفسیرنده بیوررلر که • حق تبارک وتعالی نفسی حین ایجادده لباس
قهر ربوبیت ایله الباس ایدوب • نفس دخی کندونک ایجادنه وصف کبریا ایله مباشرت اولنه دغی جهتدن • قهر ربوبیت ایله متصف
اولدقده • انت انت وانا انا دیو منازعه ایدوب مسخوط اولدی • پس اکر نفس مغروره مؤمنلر ایله متروکه اولورسه • فرعونی اغوا
ایدوب زبانی انا ربکم الاعلی کفتارینه القا ایده دکی کبی • عباد مؤمنینی دخی اغوا ایتمه یه بس دیو • حق سبحانه وتعالی نفسی اشترا ایدوب
ارباب توحیدی اول داهیه دن خلاص ایتمکله • مؤمنلرده معبودیتدن غیری شی قالمادی • نظم • بلا نفس است وشیطان نفس منکر
اگر مردی تو مر این نفس منکر • آه ای حق یولنه جان وباش اوینایوب بو بیع وشراده • وتجارت رابحه ده بولنمغه راغب اولان
عاشق سوداکر • بو آیت کریمه جای ناز عاشقان • ومیدان اسرار صدیقان در • حقا ارباب وفقه خداوند کریمدن بو بر تهنیة زبادیه
تشریف جمال بی همتادر • آه اول ذات وصفات وشفقت وعطاده کریم اولان رب العالمین • بر اکرم الاکرمین درکه عباد
وجودی کندو وجودندن اعاره ایدرکن • لطف واحساننددن ملک ومالی عبدنه اضافت ایدوب کندو ملکی عبدکدر دیو خریدار اولور

کمال کرنده

کمال کرمندن عیب ونقصان • وجمله خسرانیله قبول قیلور • تورایتدن منقولدرکه • الجنة جنتی والمال مالی فاشتروا جنتی بمالی فان بخلتم فلکم
وان خسرتم فعلی • یا بنی آدم ما خلقتکم لاربح علیکم • انما خلقتکم لتربحوا علی • آه کیم رب العالمین الله • ازل آزالده عبادی وجود ایله متصف
اولمازدن اول عبادینی اشترا ایدوب کندو بی کندوسی بایع وکندوسی کندوی مشتری اولمشدی • بایع ایله مشتری خود بر اولمق صحیح اولمز
الا شول محلده جایز اولورکه • بر طفل نارسیده کندو مصالحنه مهتدی اولمیه • والد شفیق ویا خود ولی صادق • کمال شفقتلریندن
انلردن تهمت منتفی اولمغله طفلک بیع وشراسن کندولری رعایت ایدر • پس عبد عاجز دخی امور نفسنه مهتدی اولمیان اطفال
مثابه سنده اولمغله • پدر ومادردن اشفق وارحم اولان اکرم الاکرمین عبادینک مصالح نافعه سنی مراعی اولوب • مضرتندن منع ایدر
وعبد بد عهد وبی وفا • وقت بلوغده اعراض نا سزا ایده جکی معلومی ایکن محل شهوات وبلیات اولان نفس پر عیب وفانی عیبیله
قبول ایدوب مبیعدن اضعاف • مضاعفه زیاده جنت پر نعیمی ثمن واجرت وبر مکله ابواب اعتراضی سد ایدر • بو دخی عجیبدرکه
نفسی خریدار اولوب قلبی اشترا ایتمدی • اکابنا ءکه قلب حق جل وعلانک مجتبی ایچون وقفدر • وقف ایسه بیع وشرادن مسلمدر
وشرط مبایعه تسلیم در • تسلیمی متعذر اولان خود مبیعدن بریدر • مثلا هواده مرغی ودریاده ماهی یی فروخت ایتمزلر • احوال دل دخی
بو مثابه ده در • حتی رب العزه بیان ایدوب • واعلموا ان الله یحول بین المرء وقلبه بیورر • وکما قال النصرآبادی اشتری منک
ما هو صفتک والقلب تحت صفته فلم یقع علیه المبایعة • قال علیه السلام قلب ابن آدم بین اصبعین من اصابع الرحمن • عارفلر ایدرلر
نفس قلبک دربانی • ومقام چاکریده منقاد فرمانی در • قلب ایسه محل سجود • ومحمول ربوبیت ودود اولوب • مانند سلطان مملکت بدنده
فرمان راندر • پس نفس چاکر افکنده اولدیغی قیمتی جنت • وثمنی خزاین نعمت اولدی • وقلب حر ازاده • وکمال قرب ایله معزز اولدیغی
قیمتی وصلت رب العزة • ودوام مشاهده ورؤیت اولدی • آه ای مستکشف اسرار دقایق • غواص دریای حقایق روزبهان
بقلی قدس الله سره الفایق • باران فیض اقدس سحابیدن اصداف حروف الفاظه چکان اولان در یتیم نکاتی حقه دهان
شیرین زبانندن اخراج واظهار • واسماع عاشقه درکوشوار ایدوب • بو بیع وشراده نه صرافلق ایتمشدر • کوش جان ایله
استماع قیل • قال رحمة الله علیه • یقتضی همته بالمعرفة انه اغار علی نفسه فی الازل بعد ان وصف نفسه بمحبتهم • فمنعهم عن نفسه وشغلهم
بغیره مکرا واستدراجا اشتری نفسه منهم لانه بذاته نفس الکل حیث قامت الوجوه بنفسه ولولا قیامه علی کل شیء • لتلاشت الاشیا
باقل من لمحة عوض نفسه للحدثان • ولم یر لها اهلا لنفسه فاشتری نفسه من نفسه لعلمه بضعف الخلق عن حمل وارد التجلی عظمة نفسه
وکیف یقوم الحدث بجلال القدم • وهو تعالی یعلم قیمة نفسه لا غیر اشتری شفقة علیهم کیلا یتلاشوا فی سبحات عزته • ثم اشتری
اموالهم وهی کشوف نعوته الازلیة • وتمتعهم بمشاهدتها حتی لا یبقی ستر القدم • فلما قطعهم عن رؤیة سبحات القدم بالحقیقة شغلهم
بما یلیق بهم • وهی الجنة • وایضا لم یر للنفوس والاموال نفاسة حیث اشتراها بالجنة ولو کان لها موقع لاشتراها بنفسه لا بشی محدث
وایضا اشتری النفوس لانها حجاب القلب بین الرب وکذلک المال حتی لم یبق بینه وبین الرب حجاب • وایضا اشتری منهم النفوس
التی تحت سلطانهم بالمجاهدات • وما اشتری قلوبهم لان قلوبهم لم تدخل تحت املاکهم فانها مستغرقة فی رؤیة الصفات مغربی

ای دوست بیا بر نظر ما نظری کن • بر دیدهٔ جان ودل شیدا نظری کن • هر لحظه بدان صورت زیبای دکر بخش • وانکاه دران صورت زیبا نظری کن
بر دیدهٔ دل جلوه کنان کرد مدام • وز دیدهٔ دل چهرهٔ خود را نظری کن • دل مظهر ذات همه اسماست درونیک • بر چهرهٔ ذات همه اسما نظری کن
بی اینه زان سان که تو هستی بحقیقت • خود را بخود وآینه بما نظری کن •

پس کاشف اسرار کرد کار مولانا خداوندکار قدس سره دخی ارشادا
للطالبین بادیه نشین اولان مرد وزن لسانندن • الها پادشاها • بزم سبوی شکست وجود • وکوزهٔ هستی موهومزی عجز وقصور وعیب
وکسور یله • ان الله اشتری فضلندن سن قبول قیل دیو • وبو آیه کریمه ده اولان اسرار حکمه • ورموز عمیه یه اشارت ایدوب بعده
بیوررلر که ای سیدی وسندی کوزه با پنج لوله پنج حس • پاک دار این آب را از هر نجس • حواس خمس ایله پنج لوله لو اولان کوزهٔ تن
دورونده اولان بو آب قوایی • هر لوث ونجسدن پاک طوت • یعنی بدن انسانی کوزه • وحواس خمس ظاهره لوله • واندروده تعبیه اولنان
قوایی مایه تشبیه ایدوب • حواس مزبوره وقوای مذکوره یی ماخلق له سنده صرف ایتمک • وعوارض نفسانیه ایله ملوث طوتمق
نجس ایتمک حکمنده دردیرلر • پس عاقله لازمدرکه • حواس خمس ظاهره وباطنه سنی مانهی الله دن منع ایله کوزهٔ وجوددن لوث طبیعت
ودنس بشریتدن پاک طوتوب • ولوث آلود اولمقدن محفوظ اولمق ایچون • درکاه چاره سازه دایما نیازدن خالی اولمیه که
تا شود زین کوزه منفذ سوی بحر • حتی بو کوزهٔ تندن دریا جانبنه منفذ اوله • یعنی استقامت ایله بر لیاقت حاصل اوله که سبوی وجودندن
دریای حب الهی • وبحر معرفت ربانی جانبنه بر طریق ومنفذ اچلوب • آب علم وحدت وشراب عشق ومحبت طلب کن • تا بکیرد کوزهٔ من خوی بحر
حتی بنم کوزهٔ وجودم دریا خلقنی طوته • یعنی دریای وحدت وبحر عشق احدیته ملاصق اولمغله • ودریای عشقک موجی متصلا
بحر محیط قلبده تلاطم ایتمکله • تخلقوا باخلاق الله • واتصفوا بصفات الله درجه سنه نایل • وصورت دخی معنادن حصه مند اولوب
ظاهر باطنه وباطن ظاهره توافق ایله کنت له سمعه وبصره ولسانه ویده ورجله مرتبه سنه واصل • ودریا خوییله خو بلنه دیمکدر
وبو مرتبه یه وصولدن صکره قرب فرایض • او جانبه اعتلا ایچون • تا چو هدیه پیش سلطانش بری • تاکه بو کوزهٔ وجود سو هدیه

بر یکی حضور سلطانه ایلتوب عرضه قیلسن که پاک ببیند باشدش شه مشتری پادشاه لوث انانیت وحرکت نفسانیه دن پاک کوزه
اکا مشتری اولور بی نهایت کردد آبش بعد ازان دریای حقیقته منفذ بولدقدن صکره کوزهٔ وجودک آبی بی نهایه اولور پر شود از کوزهٔ من صد جهان
اندن بنم وجودم کوزه سندن یوز جهان پر و مالامال اولور بو محلده سلطاندن مراد مرشد کامل و دریادن مراد مفیض امواج انوار محبت
اولان قلب شریفلری اولمق دخی مناسبدر زیرا علی طریق الاکملیه ولایت عامه حقیقت محمدیه مظهریتنده قایم اولان کامل مکمل فی الحقیقه
دریای انوار جذبات ربانیه وبحر زخار تجلیات ذات الهیه در وطالب مجتهدینک دخی وجودی بیخ لوله حواسله مشتبک بر سبوی کوچک
شابه سنده در پس طالب مستعد اول سبو القلوب اولان دریای اسرار محبته ملاصق اولمق مراد ایلسه اولا طالبه لازم اولان
بودرکه حواس ظاهره وباطنه سنی صور کثراتدن منع ایدوب خیال فاسد ووهم کاسدندن ال یویوب بالکلیه طرح ماسوا الهیه
ودنیا ومافیها ولذات نفسانیه وجمیع امنیه لرندن غض بصر بصیرت ایدوب کجان وتننی صدق وخلوص ایله تربیه سنه تسلیم
ایدوب ورزش جذبات حقه توجه تام ایله متوجه اولوب سبوی وجودینی وجه مشروح اوزره اولان تخلیه وتصفیه ایله اول
دریای انواره ایصال وعرضه قیله پس طالب ذکر اولنان نزاهت ایله بولندقده مرشد کامل دخی قلب طالبه نظر حقانیله توجه
ایدکده نور جذبات ربانیه فی الحال پرتو ایدوب مادام که طالبک سبوی قلبی اول دریادن دور اولمیه انک قلبی وکوزهٔ وجودی
دخی دریای محبت اولوب مرشدک حالیله حاللنور مرشد ایله مرید بیننده واقع اولان طریق تلقین برقاچ محلده ذکر اولنوب خصوصا
بیر جنکی حکایه سنده م هین زلالی نفی سرها بر زنید این خیال ووهم یکسو افکنید بیتنک شرحنده تفصیل اولنمشدر وحضرت مولانا
قدس سره دخی مثنوی شریفده بو حال اوزرنه بنا ایدوب واهل تحقیق ایله اهل تقلیدی کیفیت مزبوره فرق وتمییز ایدوب طالبلره
جملهدن بو حالک الهٔ کتورمسی اهم والزم اولماغله بو محلده دخی تکرار اولندی المدی مقصود کشی کند وکند ویی اول دریایه اولاشدرمق
ودریایه وصول ممکن دکلدر مادام که سبوی وجود حواس ظاهره وباطنهک ماسوادن پاک اولمیه نته کیم حضرت مولانا تصفیه
درونک تتمه سنی بیان ایدوب بیوررلر لولها بر بند وپر دارش زخم لولهای حواسی باغله وکوزهٔ وجودی خم نور محبت اولان
مرشد کاملدن خم عشق ایله پر ایله مادام که بند حواس اولمیه کوزهٔ قلبه نور محبت مالامال اولماز اکا بنا حضرت حق دخی قیاس
مطلق هدایه للعباد کفت غضوا عن هوا ابصارکم بیوردی کوزلریکزی یومکز هوادن کوزلریکزی کما قال تعالی فی سورة النور قل للمؤمنین
یغضوا من ابصارهم ویحفظوا فروجهم ذلک ازکی لهم ان الله خبیر بما یصنعون یعنی یا محمد بنم امرمی مؤمن قوللریمه ابلاغ ایدوب
سویله که ناروا وحرام اولان شیلردن غض ابصار قلسونلر وفرجلرینی محرماتدن حفظ ایتسونلر واول نسنه که بیوردم مؤمن قوللریمه
اطهر وازکی واحری واولیدر تحقیقا حق تعالی عبادینک اشلدکلری افعاله خبیردر پس معاصیدن احتراز ومناهیدن اجتناب
ایتسونلر وبین النحاة ابصارهم قولنده اولان من جارهده وجوه اربعه واردر وجه اول من تبعیضیه اولوب غض بصردن
مراد برشیء اولوب غض کل اولمیه زیرا غض کل متعذردر اما فرج بونک خلافی اولوب علی الاطلاق حفظ فرج ممکندر پس بو تقدیرجه
معنی اول نظره دن ماعدایی غض ایتسونلر دیمک اولور زیرا من غیر قصد واقع اولان اول نظره معفودر کما روی عن النبی
صلی الله علیه وسلم انه قال یا علی لا تتبع النظرة النظرة فان لک الاولی ولیست لک الاخرة وجه ثانی من بیان جنس ایچون اولمقدر
بو تقدیرجه معنی جنس ابصاردن اولان شیء غض ایتسونلر دیمک اولور قول مزبور ابو البقانکدر ولکن نحاة سایره بو قولی
چندان اعتبار ایتمشلردر اکا بنا که غض ابصار ایله مأمور اولنلردن مفسر الجنس اولاجق شیء تقدم ایتمامشدر مثلا یغضوا
ما یجب ان یغض من ابصارهم تقدیری لازم کلور بو ایسه تکلف وخلاف ظاهردر وجه ثالث ابن عطیه قولیدرکه من ابتداء
غایت ایچون اولا بو تقدیرجه معنی ابتداء غضلری ابصاردن ناشی اولسون دیمک اولور وجه رابع قول اخفشدرکه من زایده
اوله ولکن بو قول سیبویه وجمهور نحاتک همینه مخالفدر زیرا جمهور من زایده یه نفیه تخصیص ایدوب قول مثبتده من زایده اولمز
دیرلر بو آیت کریمه ابانیدر اما اخفش من جاره قول مثبتده دخی زایده اولمق جایزدر دیو اعرابدن قد کان من مطر
قولنی حکایت ایدوب زایده اولدیغی بو نکته استدلال ایتمشدر قول مزبورده کان تامه اولماغله قد وجد مطر دیمک اولور
الحاصل هانکی وجهه کان محرماتدن کوز یوموب نظر ایتمامک مؤمنین ومؤمناته فرض عین در ورجالک نظردن ممنوع اولان عورتی
سره دن رکبه یه وارنجه در فقهادن بعضی نفس سره ایله رکبه عورتدن اولمایوب بلکه عورت مابین السره والرکبه در دیمشلر
اما عند ابی حنیفه رکبه دخی عورتدندر وامام مالک قتنده فخذ دخی عورتدن عد اولنماش ولکن بو حدیث شریف خلافنی
مبیندر قال صلی الله علیه وسلم لعلی کرم الله وجهه لا تبرز فخذک ولا تنظر الی فخذ حی ومیت اما امرد رجالدن در وجهنه
نظر مطلقا مباحدر اعتقاد ننده اولوب بشهوة تازه یوزلویه نظر ایتمه حرامدر کما قال العلماء الفقهاء فان کان فی نظره الی وجه
الرجل او سایر بدنه شهوة او خوف فتنة ان کان امرد لا یحل النظر الیه وایکی رجل بر یرده یاتمق دخی جایز دکلدر اگر هر بری
فراشک بر جانبنده دخی اولورسه لروایة ابی سعید الخدری انه قال قال النبی علیه السلام لا یفضی الرجل الی الرجل فی ثوب احد
ولا یفضی المرأة الی المرأة فی الثوب الواحد ومرأه نک جمال نظردن ممنوع اولان عورتی اگر مرأه حرهٔ اجنبیه ایسه جملهٔ

یغضوا من ابصارهم ویحفظوا فروجهم ذلک ازکی لهم

بدنی عورتدر ونظر حرامدر الا وجهنه وکفینه بغیر شهوة وضرورت اولدقده نظر جایزدر زیرا مرأه بیع وشراده تسلیم مبیع واخذ
ثمن ایچون اخراج یده محتاجدر وحین استشهادده رجل عورتک وجهنی کورمک جایزدر اما وجهندن غیره نظر ایتمیه زیرا معرفت نفس
مستشهد رؤیت وجهله حاصل اولور فاما طبیب امین ضرورت علاج ایچون مرأه نک وجهندن غیری یرینه نظر ایتمک وکذلک خاتن
مختونک محل ختانه نظر ایتمک جایزدر زیرا ضرورات محظوراتی مباح ایدر وکذلک تزوج مراد اولان مرأه نک وجهنه وکفینه
نظر ایتمک جایزدر وکفین ایله مراد کوعینه دکین الک ایچی واردقاسی دردیمشلر اما برقولده ظهر یده دخی عورتدندر تزوج ایچون
قول اول اوزره نظره ظهر یده دخی داخل اولسه لا بأسدر اما بیع وشراده احوط ایله عمل اولادر کما روی ابو هریره رضی الله عنه
ان رجلا اراد ان یتزوج امرأة من الانصار فقال له رسول الله صلی الله علیه وسلم انظر الیها فان فی عین الانصار شیئا
اما ذکر اولنان مراتب جواز وقت ضرورتده وبغیر شهوة اولمق شرطیله در والا جمله سی حرام ومعصیتدر زیرا نظر شهوت دخی
انواع زنادن بریسیدر کما قال علیه السلام العینان تزنیان وقیل مکتوب فی التوریة النظر یزرع الشهوة فی القلب ورب شهوة
اورثت حزنا طویلا وجاریه اشتراسی مراد اولونسه قبل التملک عورتندن ماعدا اعضاسنه باقمق جایزدر کما روی عن النبی علیه السلام
قال فی الرجل یشتری الامة لا بأس ان ینظر الیها الا الی العورة جاریه نک موضع عورتی مقعد ازارندن رکبتینه دک راس وعنق
وساعدینی وساقینی وصدری وثدیینی عورت دکلدر اما ظهر وبطن ومافوق ساعدینده اختلاف واردر وامام ابو حنیفه رضه
قتنده حین اشتراده جاریه نک بطریق الجواز محل نظر اولان اعضاسنه مشتری الیله یاپشمق جایزدر اما بعض فقها لمس ما محرم
مفطر صوم اولوب نظره ما محرم مفطر اولمادوغیله استدلال ایدوب احتیاطا جاریه قبل التملک لمس جایز دکلدر زیرا لمس نظردن اقوی
ومفطر اولدوغی بو قیاسه کافیدر دیرلر اما مرأه رجله نسبا ورضاعا وصهریه ذات محرم اولورسه عند ابی حنیفه اوا الجنده وقت مهنه
وخدمتده منکشف اولان اعضاسی مثلا قوللری وبوینی وایاقلری وصدرینه نظر مباحدر اما زوج زوجه سنک عند الاستمتاع جمیع اعضا
واجزاسنه نظر حلالدر اما موضع معهودنه باقمق مکروهدر وکذلک رجال ونسوان کندو کندولرک اودرینه باقمق دخی مکروهدر
لما روی انه یورث الطمس یعنی نظر الی الفرج دیده یه عمی ایراث ایدر بیورلمش فلهذا احتیاطا بعض مجتهدین لا یجوز النظر الی فرجها دیمشلر
وکذلک اکر اکرز واکر عورت بیت خالیده عریان اوتورمق وحمامده وخلوتده کمسه یوق تنها در دیو فوطه سز عریانا غسل ایتمک تجویز اولنماز
زیرا خصوص مزبور حضرت رسول علیه السلامدن سؤال اولندقده الله احق ان یستحیی بیورمشلر وروی عنه صلی الله علیه وسلم انه قال
ایاکم والتعری فان معکم لا یفارقکم الا عند الغایط وحین یفضی الرجل الی اهله وبر جاریه ایکی رجل بیننده مشترکه ویاخود مکاتبه ویاخود
مجوسیه ویا مرتده ویاخود بغیر اعتاق آخره تزویج اولونسه اول دخی مرأه اجنبیه حکمنده اولوب وجهله کفیندن غیره نظر جایز دکلدر وفتنه دن
خوف اولنسه نسوان رجال نامحرمه نظر ایتمک ووجوه رجاله تکرار نظر ایتمک جایز دکلدر لما روی عن ام سلمة انها کانت عند رسول الله
صلی الله علیه وسلم ومیمونة اذ اقبل ابن مکتوم فدخل فقال احتجبا منه فقلنا یا رسول الله الیس هو اعمی لا یبصرنا فقال اعمیاوان انتما الستما
تبصرانه ایدی زنا وفجوری نظر زیاده مقتضی اولدوغیچون حق سبحانه وتعالی غض ابصاری بعده محرمات وفجوردن حفظ فروج ایله
امر ایلدی وعن ابی العالیة ان کل ما فی القرآن من حفظ الفرج فهو کنایة عن الزنا الا هذا فانه اراد الاستتار وان لا ینظر الفروج احد
وعلی هذا ففایدة التخصیص بعد التعمیم ان یعلم ان الفرج اضیق حین خص الکتاب فی اول الآیة بالمؤمنین ذکر ان ذلک الذی امر به
من غض البصر وحفظ الفرج ازکی لهم لانهم یتطهرون بذلک عن دنس الآثام ویستحقون الثناء والمدح وهذا لا یلیق بالکافر وفی قوله
ان الله خبیر بما یصنعون ولا ثانی له فی القرآن اشارة الی وجوب الحذر فی کل حرکة وسکون ای عاشق صادق ضمیر منیره خفی
اولمیه که ارباب طریقت واصحاب حقیقت حدود شرعیه دن تجاوز مرتبه سنه قناعت ایتمیوب شریعت مطهره نک احوطنه عزیمت ایتمکله
مرتبه طریقته قدم نهاده اولدقلرنده ابصار ظواهری مشتبهاتدن وابصار نفوسی شهوات دنیا ومألوفات ومستحسنات هوادن
وابصار قلوبی رؤیت اعمال ونعیم آخرتدن غض ایدوب فروج ظواهری مقتضیات طبیعت وفروج بواطنی للعلة الدنیویة
والاخرویة تصرفات کونیه دن حفظ ایدوب نایل درجات حقیقت اولدقده ابصار اسراری درجات وقربات وابصار ارواحی
ماسوی اللهه التفات وابصار همتلرینی نفسلرنده شهود ایچون ایلیت رؤیتندن غض ایدوب وبالجمله حق جل جلاله نک ظهور صفات
وتجلی ذاتی اثناسنده نفوس ومعاملات وارواح واشخاص واحواللری وجود حقده نعت تلاشی ایله فانی اولوب حدثان
نظرلرندن غایب اولماغله حبیب خدا محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی عند القربة والمداناة وصف اولندوغی مازاغ
البصر وماطغی تشریفی ایله بونلر دخی متصف ومشرف اولورلر نظم برو تو خانهٔ دلرا فرو روب مهیا کن مقام وجای محبوب
چو تو بیرون شدی او اندر آید بتو بی تو جمال خود نماید زهستی تا بود باقی بر دشین نیابد علم عارف صورة عین
موانع تا نکردانی ز خود دور درون خانهٔ دل نایدت نور پس مرداعه دخی عین بشریتی مألوفات طبیعیه دن یوموب
فرج باطنی مستلذات نفسانیه دن حفظ ایتمکله سبوی وجودنده باران قدرتدن جمع اولان آب قوایه خاشاک هوا
اصابت ایتمامک ایچون بیخ لوله حواسی بند وحوض دلی جاروب ذکر ایله تطهیر وپاک ایتمکله قرب پادشاهی یه لیاقت

حاصل اولدی ملاحظه سیله ریش او پر باد کین هدیه گراست اعرابینک ریشی پر باد که بو هدیه کیمه میسر در لایق چون او شهی اینت رواست
انجلین پر باد شاهه لایق اشته بو ارمغان راستدر • یعنی اعرابی بذل مجهود ایله سبوی وجودنده موجود قلدوغی اعمال حسنه سنه عز النوب
پیشکش پادشاه اولمغه لایق بونک کبی اعمال صالحه هدیه سی کیمده وار در دیو ریش وسبلتی باد تفاخر ایله پر باد اولدی • ویاخود
مرد اعرابی یه صورت قوروب طاعات وعباداتنه مغرور وباده هستی ایله مخمور اولوب درکاه اعلایه لایق بنم مجاهدات ومعاملات
اعلی کیمک حسناتی وار در دیو حسنات الابرار سیئات المقربین مفهومندن غافل اولان رعنالره حضرت مولانا قدس سره الاسنا بطریق
التهکم اول مرد اعرابینک ریش وسبلتی پر باد اولسون بونک کبی نثار اوار پر درد کار اولاجق کیمک حسناتی وار در معجب وخودپسندلره
تقریع وتوبیخ اراده ایدرلر • قاسم • هر که شراب خدا ز جام محمد • نوش کند وار هد ز عشوه وطامات • نعره مستی مزن که مست هوایی
غایت عیبا بود بجهل مباهات • آه کیم نفس مؤنث غافله دن استعار اولان زن نمیدانست کانجا ره گذر زن اعرابی بلمز ایدی که
انده ره گذار اوزره یعنی مدینه علم وعرفان • وبلده طیبه حب یزداندن عبارت اولان • مرشد کاملک دار الخلافه ارشاد ودشهر بغداد
دل آبادنده هست جاری دجله همچون شکر سکر کبی لذتلو بلکه سکر شیرین اندن کسب حلاوت ایتمش • آب دجله محبت ونافرات
معرفت جاری در • درمیان شهر چون دریا روان میان شهر قلبده دریا کبی روان علم وعرفان واردر که پر ز کشتیها وشست ماهیان
کشتیلردن وشست ماهیلردن پر در یعنی مانند کشتی ظروف اسرار حقایق • وانوار لطایف دقایق اولان کلمات قدسیه پر نکاته
وشست ماهیان شابه سنده جذبات سبحانیه اثرلری وار در که طالبان در دریای حقیقت واشنایان بحر محبت اولان ماهیان
عشاقی صید ایدوب حب ذاتی یه جذب ایدر • وباخود نفس انسانی مرتبه الهیه ده اولان علوم نامتناهی بحرندن آگاه دکلکه جمیع علوم
واسرارک تلاطم امواج انوارنده حباب وبر فحوای وما اوتیتم من العلم الا قلیلا • دریادن قطره وشعاع افتاب قیاس ایدنده ذره
نایاب اولوب کشتی تعینات هستی عاقبة العاقبه اول بحر محیط بی ساحلک گرداب فناسنده غرق ونابود • وماهیان عقل وفکرت شست
هیمان وحیرته دوشوب بی نام وبی وجود اولور • عطار • درین کشتی تن دریا نظر کن • پس آنکه این دل شیدا نظر کن
چو کشتی بر شکست وغرقه کشتی • ببین عین دریا هست کشتی • دران دریا که این دریا از آنست • که این یک قطره زان عین الحیاتست
دران دریا همه جانست وجانان • نمودش عین پیدا است وپنهان • دران دریا قدم زن تا بن آب • نمود عشق من انجای دریاب
آه ای مرد اعرابی بادیه نشین وبردستی آب ایله مباهات ایلین مسکین حقیقت حالی عیانا گوره یم دیرسک رو ببر سلطان وکار و بار بین
حس تجری تحتها الانهار بین سلطانک بارگاه کبریاسنه گیت کار و بار وجلال وعظمتنی گور • تجری تحتها الانهار حسنی گور یعنی
ای کندونک آب عرفانیله تفاخر ایدن ارباب معرفت قیودات اسمائیه ده قرار ایتمیوب اول پادشاه بی زوالک حب ذاتی
وتجلی احدیسنه نایل اول که جنات صفات وبهشت ذاتنده • ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر دیو وصف اولنان
نتیجه انهار انوار معنوی • وحدة وقیاسدن افزون • بحار اسرار ربانی جریان ایتمکده در • اول دریای احدیت بر بحر بی نهایت در که
اینچنین حسها وادراکات ما • بزم بو نجلین حواس وادراکاتمز • قطره باشد دران نهر صفا یک قطره اولور اول نهر صفاده • ویاخود
ای معارف جزئیه ودانش وبینشنه غره اولوب بنم علم جمله دن فایق در زعمنده اولان • واثار اشتغال اسمادن بعض لمعات ولمحات
شاهده سنه گرفتار اولمغله کندی ارباب کمالدن عد ایدن اگر فقیه واگر صوفی یوری وارث حقیقت محمدیه • ومفیض جذبات
رحمانیه اولان سلطان طریقتک تراب اقدامنه یوز سور که کار و بار وحقایق واسرار نیجه اولورمش انک مرات وجودنده تماشا
قیل وتحت توجهندن فیضان ایدن انهار محبت • وزیر لسندن جریان ایدن جویبار علم ومعرفت واول عیوندن منتبذ اولان جواهر
نکات ولالی عباراتی سیر ایله فی الاصل حس وادراک انبیا ووارثلری اولان اولیانک حس وادراکی در که بزم حواس وادراکاتمز
اول نهر صفا وبحر وفا اولان اصفیانک قتنده قطره وبلکه بر ذره در • گلندرانم • بنده پیر مغانم که جاویدان با • جاودان باد سر سبز ولبش خندان
غرض ز پیر مغان مرشد راهست ای دل • تا ابد دیر مغان سجده گه مستان باد • ساقیا باده بیاور که شراب مدام • همچو الطاف تو بی غایت وبی پایان باد
هر دلی را که بعشاق نیازی باشد • تا ابد راهبرش مشعله عرفان باد • این همه مستی جان از اثر صحبت اوست • جان او قدس دلش جنت جاویدان باد
سر هیچ ز عشاق که بی سامانند • دایا واعظ ما بی سر وبی سامان باد • قاسم از لذت دیدار تو جان نو یافت • جان من جان دلم جان تو قربان باد
ای مستمع سعادتمند حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا • تجری تحتها الانهار دیمسی ایله سوره توبه ده اولان آیه اشارت ایتمشدر
ولکن مطلعا جنانده جریان ایدن انهاری بیورمشدر • کما قال تعالی • والذین اتبعوهم باحسان رضی الله عنهم ورضوا عنه واعد لهم جنات
تجری تحتها الانهار خالدین فیها ابدا • قرآن عظیمده اگرچه جنات تجری تحتها الانهار سوره کثیره ده واقع اولوب هربار که کفره ومشرکین
وظلمه دن سقین تحذیر اولندقجه درعقب مؤمنین موحدین واتقیا وصالحین تبشیر اولنوب گاه وعد بعد الوعید وگاه وعید بعد الوعد
اولمغله جنات تجری من تحتها الانهار کلام معجز نظامی مکرر اولوب حضرت مولانا قدس سره دخی من تحتها جاریه اولان انهارلر
وصف بیوردیلر انواع جنات • وحق تعالانک فضل واحسانی اعلام وتکرار وتذکار در • ابدی ضمیر منیره خفی اولمیه که
ارباب شهود وایقان • واصحاب ذوق ووجدان اهل عرفان ایچون جنات کثیره بیان ایدوب بیوررلر که ان لاهل المعرفة جنانا

جنة العبودية

جنة العبودية • وجنة الربوبية • وجنة المعرفة • وجنة المحبة • وجنة القربة • وجنة المشاهدة • وجنة المدانات • وجنة الوصلة • وجنة التوحيد
وجنة البقاء • وجنة البسط • وجنة الرجاء • وجنة الانبساط • وجنة السكر • وجنة الصحو • وجنة الملكوت • وجنة المكاشفة • وجنة الحقيقة • وجنة العلم
ولكل جنة منها نهر يجري من تحتها انهار • فجنة العبودية جنة الكرامات • ونهرها حقايق الحكمة • وجنة الربوبية • مشاهدة صرف القدرة • ونهرها
رؤية التجلي الحق في مرآت الآيات • وجنة المعرفة ادراك نوادر الالوهية • ونهرها صفاء الاخلاص • وجنة المحبة مشاهدة الآلاء • ونهرها الرضا
بمراد المحبوب • وجنة القرب مباشرة انوار الصفة • ونهرها خاصية المحبة • وجنة المشاهدة الدهشة في جمال الحق • ونهرها لطايف الاشارة
وجنة المدانات الاستيناس برؤية الوصال والتبري من الحدثان • ونهرها كشف عجايب تجلي الصفات • وجنة الوصلة اللذة في العشق • ونهرها
المحبة • وجنة التوحيد التلبس بلباس الرباني • ونهرها الانسلاخ عن لباس الانساني • وجنة البقاء التمكين ونهرها السكينة • وجنة البسط
الفرح بالمشاهدة • ونهرها الطمانينة • وجنة الرجاء الشوق • ونهرها الانس • وجنة الانبساط الاتحاد • ونهرها العربدة والحكم في الحضرة
وجنة السكر حلاوة الفناء • ونهرها صفاء عيش الروح في المشاهدة • وجنة الصحو المعجزات وتقليب الاعيان • ونهرها العلم اللدني • وجنة الملكوت
رؤية تصاوير اشخاص الارواح • ونهرها مزيد اليقين • وجنة المكاشفة المراقبة بنعت وجدان المعرفة • ونهرها اسرار الغرايبات • وجنة
الحقيقة • وجد الروح في مقام الجمع والتفرقة • ونهرها التلوين والتمكين • وجنة علم المجهول الراحة في الشطحيات • ونهرها غوص الروح في لجج الحقيقة
ابدی ای مستمع سعادتمند • کثرات جنات • وانهار جاریات • مراتب مؤمنین وموحدینه گوره در • پس اجمال اوزره علی وجه الکلی مراتب اربعه
وار در که • بری رسمی • وبری یقینی • وبری عینی • وبری حقی در • پس زمره ایمان رسمی مقلدین • وایمان یقینی ارباب خواص مؤمنین
وایمان عینی ارباب خاص الخاص • وایمان حقی اصحاب اخص خواص در • پس هر کسنه بحسب الاستعداد مؤمن بالله اولوب وبر مقتضای ایمان
بقدر النظر عمل ایلسه • ومن یؤمن بالله ویعمل صالحا یکفر عنه سیئاته ویدخله جنات تجری من تحتها الانهار • فحوای کریمه اوزره نه شی دن اتقا
ونه نیت اوزره عمل ایدرسه سیئات ذنوبی مغفرت • واعمال تقواسنک مقدارنجه داخل جنات ایدر • یعنی بر مؤمنک ایمانی تقلیدی اولوب
معاصیدن اجتناب وبحسب الشرع اعمال صالحه یه غربت قلسه حق تعالی ذنوبنی مغفرت ایدوب خلاف شرع اولان لذات جسمانیه • وترک حیثیات ایله
صبر ایتدوکیچون • جنت نعیم نفس وعبودیت • وجنات افعاله ادخال ایدوب • انوار اسما ایله جنه لذات • وحریر ملابس لطیفه اسماء افعال ایله مطرز
ایدوب بحسب بقائهم من حیث الافعال اولان ارائک اسمائیه متکئین اولدقلری حالده • انهار جنات عبودیتدن جریان ایدن شراب طهور حکمت
سقی اولنوب مرات افعالده مشهودلری اولان تجلیات اسماء ربانیه ایله سکران اولورلر • واگر بعد التقلید ایمان یقین ایله مؤمن • وطریق حقه
سلوک ایله صفات نفسانیه دن اجتناب • وصفات ربانیه ایله تصفیه بولوب • لا لاجل الثواب • بل لمرضات رب الارباب عمل ایلسه حق جل وعلا
مؤمن قلوبک سیئات نفسنی ستر ومغفرت • وداخل جنت قلب ایدر • ولذات نفسانیه دن • وحجاب افعالدن خروج • وصفات حقه عروج ایتدکیچون
جنات معرفتده الهیه نوریه صفات ربانیه ایله ملبس ومتزر ایدوب ارائک صفاته اتکا ایدی حالنده انهار جنت محبتدن شراب طهور خلوص
وصفوت نوش ایدوب مرات آیات • ومشاهده آلاده تجلیات صفات ربانیه • وادراکات نوادر الهیه ایله مست وبیهوش اولور • واگر ایمان
یقینیدن ایمان عینی یه ترقی ایدوب وجود موهومسدن اتقا ومشاهده اوزره عمل ایدرسه • حضرت حق • فیاض مطلق • اول مؤمن متقینک سیئات
وجود قلب وصفاتنی مغفرت ایدوب جنات روحه ادخال ایدر • وحجب تلوینات تعینات وکثرات صفاتدن درجه تجلی ذاته میل وتوجه ایتدکیچون
بر فحوای انما الاعمال بالنیات • لذات صفاتیه یه قناعت ایتمیوب طلب زیادات ایتمکله • بحسب مراتبهم جنات قرب ومشاهده ده جنه مداناتدن انواع
لباسیله البسه • وخلع رضا ایله معزز ایدوب ارائک نوره اتکا ایلدوکی حالده • انهار جنات وصلتدن • باده گلگون مشاهدات نوش ایدوب
دهشت جمال وتجلیات انس ووصال ایله مست وبیخویش اولور • وایمان عینیدن حق الیقینه نایل اولوب انیت ورؤیت فنادن اتقا ایله
حق سبحانه وتعالی طهور وحدانیت ایله • بقیه وجود • وتلوینی مغفرت • وجنه ذاته داخل قیلور • وکثرات اسما وصفات • وحدت ذاته فراجمه
اوج درجات ذاته اعتلا ایتمکله • جنت وصلت • وروضه حقیقتده • بلا معیت واثنینیت • تجلی وحدت مطلقه ایله • مؤمن موحد حقیقی دن
لباس انانییی منسلخ قیلوب • مسند بقاده اتکا ایلدوکی حالده • انهار عشق احدیت • وعین حیات صفاء وحدتدن • خم سکینه نوش ایدوب
واول شراب طهور فردیت مع الصحو معرفتله منعوت اولان شراب صاف مشاهده صرفه • واول شربدن آخر شربه دکین صحو بلا سکر
اولمغله • ذات احدیه مع الاسماء والصفات بلا کثرت تجلی ایدوب وتجلی ذات ایله • رؤیت غرایب اسراردن محتجب اولمز • آه ای همدم
نسیم صبح جمال • ریاض جنانده اولان نعیم آجل عوامه • وگلستان جنانده اولان نعیم عاجل خواصه تبشیر اولنوب • وبشر الذین آمنوا وعملوا
الصالحات ان لهم جنات تجری من تحتها الانهار • بیوردی • آه کیم نعیم مؤجل بهشت مثوبت • ونعیم معجل روضه قربت • ونعیم آجل حدیقه ابرار
وجنت معجل عارفین حقیقت ووصال در • آه کیم دار ثواب دفع درجات • ودار جمال بی نقابده روحه مناجات در • آجله ده لطف وعطا
وعاجله ده کشف غطا در • واول لطفک ثمره سی ملاحظه نوال وافضال • وبو کشفک نتیجه سی مشاهده انوار جلال وجمال در • فلهذا سلطان العارفین
ابو یزید بسطامی قدس الله روحه بیورر که عارفلر ایچون دنیاده بر جنت وار در که اکا داخل اولان جنت آجله یه مشتاق اولماز • جنت ذلول
عشق ومعرفتدر که • عاشق عارف دنیاده وافراده حقدن غیره التفات ایتمز • وروح الارواحده ابو علی دقاقدن بو وجهله نقل ایدرکه
بهشت ودوزخ را با ما کار نیست • زیرا که دل ما جز مشغول حضرت پروردگار نیست • وسر وباطن ما جز تماشای دیدار نیست • بیت •

تشنهٔ دیدار یارم چند کویی از بهشت • هرکه شیرین جوی شد با جوی شیر خیش چه کار • ای عاشق حقانی و راغب طریق سبحانی • جنات اجله و عاجله
در روضات آفاقیه و انفسیه‌نک اوصاف مراتبی • ومقصود بالذات نه ایدوکی معلومک اولدیسه • حضرت مولانا قدس سره عقل مستفاددن
عبارت اولان مرد اعرابی ایله زن عربدن مستعار اولان نفس لوامه کندو اعمال بدنیه و علوم نظریه‌لرینه اعتماداً اول پادشاه عالمپناهک
عتبهٔ علیه‌سنه توجه و عزیمت ایتدوکی بیانه شروع ایدوب • در گوشوار جان اولاجق • جواهر نکات قدسیه نثار بیورورلر • از رهند و وصف
زن عرب سبوی آب باران را و مهر نهادن بروی از غایت اعتقاد عرب • آب باران ایله طولمش سبوی زن عرب کیجه یه دکین سـ
و عربک کمال اعتقادندن اول سبو اوزرینه مهر قوماسی بیاننده در • مرد گفت آری سبو را سر ببند • مرد عرب زوجه‌سنه ایتدی بلی
سبوی بند ایت • هین که این هدیهٔ ماست ما را سود مند • آگاه اول که بو هدیه بیزه انفع در • در نمد در دوز تو این کوزه را • ای زن بو سبویی
کیجه یه دک • تا کشاید شه بهدیه روزه را • تا پادشاه بو هدیه ایله افطار ایلیه • یعنی اوروجن آب ایله آچه • کین چنین اندر همه آفاق نیست
زیرا جمیع آفاقده بو بخلیبن آب لذیذ یوقدر • جز رحیق و مایهٔ اذواق نیست • بو آب مایاب مایهٔ اذواق اولان شراب نابدن غیری دکلدر
الحاصل عقل ایله نفس تربیه ایتدوکی باران فکر و نظردن سبوی وجودده جمع اولمش آب علم و معرفت و سحاب خوف و رجادن متقاطر
و کوزهٔ انانیتده مجتمع اولمش • ماء عبادت و طاعتی غیر الموب مانند آب بر تیه تلخ و شوره ایکن • بو آب علم و معرفت • و ماء طاعت و عبادتی
عالمیاندن کمیده وار در • و بو علم و معرفتم کبیه بیتدر • زعم ایله مرد عرب آب اعمالنی رحیق ذوق و حال • و شراب زلال قیاس ایلدی
زانکه ایشان را بهای تلخ و شور • دایما پر علتند و نیم کور • زیرا که عقل ایله نفسدن مستعار اولان مرد و زن میاه ملح و اجاجدن
دایما پر علت و نیم کور دیدهٔ بصیر تدر • یعنی مرتبهٔ وحدت • و تجلی احدیتدن هنوز روشن چشم بصیرت اولمامغله چشم ظاهرلری اگرچه روشنا
ایسه ده • وجود و انانیت • و کثرت اثنینیت ایله ملح و شوره اولان آب بشریتدن طاعت و عبادتلری پر علت اولوب بصیرتلری بی ضیا
و چشم وحدت بینلری خیره و نابینا اولوب • جذبات احدیت ایله تحمل و تجلی • و کدورات ربد کثراتدن مصفا اولمامشدر • کال
دارم اندک روشنایی در نظر • بی جمال او ولی فی نظر • چشم مشتاقی براه انتظار • خاک شد و ز خون مژکان خاک تر
ایدی بنم نور دیدم • مرغ کاب شور باشد مسکنش • مرغ که انک مسکن و ماواسی آب شور اوله • او چه داند جای آب روشنش • اول مرغ آب روشن
مسکننک نه محلده اولدوغنی نه بیلور یعنی بلمز • بیت • مرغی که خبر ندارد از آب زلال • منقار در آب شور دارد همه سال • پس چشمهٔ شور آب
نفس و هوا • و ملح و اجاج بشریت و ماسوادن نجات بولمادقچه • قلب سالکک نهر فرات پرتو تجلیات صفات و ذاته مرآت اولمق
ممتنعاتدن اولماغله • مرآت مجلای تجلیات پروردگار • مولانا خداوندگار • افاضهٔ انوار اسرار ایدوب بیورورلر که • ای که اندر چشمهٔ شورست جات
ای بریهٔ بشریت و قبعهٔ انانیتده مسکن اتخاذ ایلین مرغ روح بسته پر • سنک یرک چشمهٔ شور بدنده در • مادام که قناد اچوب جانب
وحدته پرنده اولمیه‌سن • تو چه دانی شط و جیحون و فرات • ذوق روحانی • و لذت عشق سبحانی اولان • نهر شط و جیحون • و جوی
فرات وحدتی • نه بیلورسن یعنی بلمزسن • و تجلیات وحدت باکزنده اولان چاشنی وجد و حالتی ذوق ایتمزسن • قاسم انوار
همه لذت همه شهوت همگی رد شده • بیش ازین نیک می خولجه ولی بد شده • بیش شربت شیرین مهنا بودی • این زمان تیغ جگر سوز ز هند شده
هیچ شک نیست که تا که بوصال نسری • چون تو از مهر دو جهان پاک و مجرد شده • الواه و ذری تیغ ای تو نارسته ازین فانی رباط • ای مرغ روح طایر
مادام که سن بو فانی رباطدن خلاص اولمامشسن و قیود بشریتدن آزاده اولمامشسن • بو حال و زره ایکن • تو چه دانی محو و سکر و انبساط
محو و سکر و انبساطی سن نه بیلورسن • زیرا عند العارفین العاشقین معنای محو • رفع و ازالهٔ اوصاف عادت • و معنای اثبات اقامت
احکام عبادتدر الحاصل محو • نعت عبودیت • و اثبات صفت ربوبیتدر • پس ظواهردن محو زله • و اثبات معاملات • و ضمایردن محو غفلتله
اثبات منازلات • و سرایردن محو علت ایله اثبات مواصلات ایدوب خصال ذمیمه‌سنی نفی • و بدلی افعال حمیده اثبات ایتدکده
محو و اثبات صاحبی اولور • نظم • محو نقش آیت بندن الدکه سبق • اوقیاس آیت اثبات حق • تحت اثباتک اولور اول سروری
دار الغندن ایلین کندین بری • اولماسون سالکه کالک پای بند • کاو اسن وحدت سرابنده ابد • لان المحو ما ستره الحق و نفاه
و الاثبات ما اظهره الحق و ابداه • و سکر دخی طنطنهٔ عشق و محبت و دولهٔ جذبه و حالت ایله • تجلیات ربانیه دن بر وارد قوی و کیفیه
غالبک استیلا و ظهوری در که • عبد منجذب بک صبری زایل • و تصرف کیفیهٔ سلطان عشق ایله تمالک ایتدوکی جمله دار الغیندن فانی و غافل اولوب
طرفهٔ عین • و اقل من لمحهٔ لذت انس محبوبدن غافل اولمامغیچون • ارباب حجبانک اعمالنه دلالت ایلین اخباری استماع ایتمک استمز
و کیفیه عشقدن غیره مأنوس اولماز • غافلک ذکر احوالنه بنجه تحمل ایتسون که اول مست طربناک مقام غفلتده کیجشدر • و داود لقدن آل یوسف
دار الغکدر دار بملکت ابتلا • دار لغک تنک ایله کل ای مبتلا • گل بر و کور رکیم بزندی بزم انس • ترک دام ایت بر اچو پای مرغ قدس
بو صفا جام دل بینا چکر • تشنه لبدر رند و یوز دریا چکر • جلوه ایدر قلبنه مستر شهود • انک ایچون مست اولوب ایدر وجود
آه ای سالک راه • انبساط دخی اول مست خدا اولان عاشق شیداده • انجذاب کلی حاصل اولماغله خوف ایله رجا جمع اولمامقدر زیرا خوف
و رجا بدایت حالده و مقام احتجاب نفس ده در • احوال عارفین و اطوار قلوب عاشقین ایسه • ید قدرت جذبات • و قبضهٔ تصرفات تجلیات
صفات و ذاتده در • خوف ایسه تجنب • و انبساط لاجرم قرب ایله حصول پذیر در • پس خوفله رجا فانی منبسط ده نه وجهله اجتماع ایده بیلور

کافی

کما قال عبد الله الانصاری • الانبساط مع الحق و هو ان لا یحبسک خوف • و لا یحجبک رجاء • و لا یحول بینک و بینه آدم و حوا • و الانبساط فی الانطواء
عن الانبساط • و هو رجب الهمة لانطواء انبساط العبد فی بسط الحق جل جلاله • نظم • نفس ظلمانی حجاب کج که تا • اولمسن شایستهٔ قرب خدا
نور حق سندن دکلدر گرچه دور • کور فرایسک بوغ اوله چشمکده نور • نور حق پیدا ولیکن سنده غیب • دیدهٔ حق بین اگر کتا کوره غیب
کندوکی کم قیل بولاسن بوی یار • کندولوکله بولونمز کوی یار • حاصل اوله چون فنا اندر فنا • بوله‌سن حقدن بقا اندر بقا
آه ای مستمع قابل • بن خود اسلام ده طوغوب اسلام ده بیودم • داد قودم و یازدم • و نیجه کتب تصوف اوقیدم • و فادر اولدوغم قدر
عمله دخی چالشدم • و محو و سکر و انبساطک تعریفلرین دخی فهم ایتدم • پس بو قدر اولدقدن صکره بن نیچون جاهل اولورم دیر ایسک
کاشف انوار یقین • مولانا جلال الدین • قدس سره اول سؤاله جواب ویررلر که • ور بدانی نقلت از آب و جدست • ای رباط جسمانی
و دنیا فانیدن نارسته مادام که قیودات نفسانیه • و حجبات بشریه ایله پابسته اولدقچه طوتلم که فرضی بیلورسک نه فایده نقل و روا
پدر و جدکدن در • و کندو ذوق وجدانک اولمایوب ازبرایتدوکک بعض مناقب و تعریفات • و کلمات سلفدن قرائت ایتدوکک عبارادر
بو خسه ارباب ذوق و وجدان نوش ایدوب مست و مدهوش اولدقلری کیفیهٔ رحیق عشق • و محو و محق اولمق مرتبه‌سنی قنده بیلورسن
طوتلم که هر برینجا نه ده قاچ خم باده اولدوغن حساب ایله بلمشسن • ایچوب مست اولمادقچه کیفیت باده هیچ معلومک اولورمی • ایدی
همان بو قیاس اوزرینه • پیش تو این نامها چون ابجد است • بو نامه لر و بو لوع اصطلاح و کلاملر سنک حضورکده ابجد کبیدر • پس ابجد
نیجه در ابجد خود آب ندر دیر ایسک • نعم اگرچه لفظ و عبارت جهتندن • ابجد و هوز چه فاشست و بدید • ابجد هوز زیاده عیان
و ظاهردر • بر همه طفلان و معنی نابدید • جمیع اطفال و صبیانک اوزرینه • ولکن معناسی خفی و بعید در • زیرا ابجدک هر بر کلمه‌سی
بر معنایه اشارت ایدوب • بعض کتبده بو وجهله معنا ویرلمش که • اب • ابی ادم عن الطاعة • جد • جد فی التقرب الی الشجرة و اکل الحنطة
هوز • تحرک الی التوبة • حطی • حط و سقط عن الذنب • کلمن • تلقی الکلام من ربه • سعفص • ای سعی فصار مقبولاً • قرشت • کسبت نفس آدم
درجهٔ عالیه و فضایل سامیه • ثخذ • النعم الله علیه • ضظغ • خلص عن الغل و الغش • و بوندن ماعدا تراکیب و جمع حروف ابجد • مراتب آحاد
و عشرات و مات و الوف بیان ایدوب تنجیم و تقویم • و نیجه خصوص ده استعمال اولنوب انواع اسرار جمیه یه شامله در • ولکن طفل ابجد خوان
معنادن غافل شوق و طرب ایله ابجد هوز حطی دیو تالی و قایل اولوب ابجده چقدم حروف هجایی بتوردم دیو • نهایه رسیده اولدم
زعم ایله غرور • و سورهٔ انشراحده • فرعنه چقدم دیو • انشراح و صفاسندن طاقیه قاپدروب پدر و مادرینه و کندو امثالی اطفاله
انواع مفاخره کوسترر • حال آن که کماله بلوغدن دور • و معانی و مقاصددن مهجور طفل نارسیده اولدوغی رجال البالغین قتنده معلوم اولوب
و شئ قلیل • و معنادن بیخبر عبارات ایله تفاخر ایتدوکی طفولت و صبا و نه حل اولنماغله معذور طوتیلور • کذا و کذا علوم ظاهره ده
فایق اولنجه دکن کندو یه کوره اعلی • و ما فوقنه کوره ادنی اولان هر بر معانه وارد قچه سرور • و ما فوقنه ترقی ایتدکجه ازدیاد قناعت
و تفاخر ایدنلره بی حضور اولور • فاذا کان کذلک ارباب ذوق و وجدان • و اصحاب کشف و ایقان دخی سلک تحریره منتظم
قلدوغی کلمات قدسیه • و نکات انسیه‌لری کندو حاللرینی توصیف و تعریف اولان الفاظ و عبارات و تحت اللفظ معنالرین بلمکله
بلمکله کلمات مزبوره‌نک معانیسنه و ارباب ذوقک احوالنه واقف اولدم دیو رعنالنمک بعینه طفل ابجد خوانه بکزر حتی که کلمات
مشایخ اوقونماغله املارک حال و مرتبه‌سی بولونماز • بلکه انلر مرتبه‌سنی بولمق قیل و قال • و تقلید و جدالی ترک ایله اولور • کما قال الجنید
ما اخذنا التصوف من القیل و القال • و لکن من الجوع و ترک الدنیا و قطع المالوفات و المستحسنات • پس اهل ذوق و شهود قتنده
قال بلا حال عرفان و تصوفدن دم اوران طفل ابجد خوان اولور • نظم • صاحب قلاده اهل نزاع و غلو بود • کارش نکو بود اگرش حسب و جو بود
و اغلظ مکن مبالغه ترسم که زهد ما • در راه عشق شیوهٔ سنک و سبو بود • ایم زسر گذشت دمی دست و پا زدم • ناچار هر که غرقه شود چاره جو بود
از وصل دور ماند و از یار بی نصیب • هر جان که در متابعت آرزو بود • گر کنج صومعه‌ست و گر دیر سومنات • هر جا که هست روی دلم سوی او بود
الحاصل مرد عرب که مراد عقل مستفاد در بو ضیحتکری استماعدن صکره • زوجه‌سی اولان نفس ملهمه‌نک القاسی ایله قلبی جانب حقیقته
و سیری حقه رغبت • و جمله آرزو و هوا و امنیه و ماسوادن تجرید قلب • و صفای الهام ایله من کل طریق حقه عزیمت همت • و قبول مشقات ایله
هوایه مخالفت • و احکام جسم و طبیعتدن خروج ایله تهذیب اخلاق تحصیلنه مجاهده و ریاضت ایتمک ایچون زوجه‌سی اولان نفسه انواع
تنبیه و وصیت • و مسکن صورتدن نهضت • و مقام طبیعتدن نقل و حرکت ایدوب • پس سبو برداشت آن مرد عرب • کوزه یی قالدردی
پس اول مرد عرب • در سفر می شد کشیدش روز و شب • سفره کتدی چکدی سبویی روز و شب • ای راغب کشف انوار دقایق و ای طالب
بحر زخار حقایق • کاشف اسرار ربوبی • مولانا جلال الدین الرومی • روح الله روحه • بر فحوای اطلبوا العلم و لو کان بالصین عرب و عجم
و ولایت رومدن اقصای چینه وارنجه طالب صادق اولان مرشد کامل و عارف واصل و مکمل • نه ولایت و قنقی شهرده ساکن
اولدوغن جست و جو ایدوب • خبر الدقده صحبت اکسیر اثرلرینه تلاقی ایچون بهر حال سفر لازم ایدوکنه • و بو نیت ایله سیاحت مرید طالب
نفسی دباغت و تطهیر • و عقوبات طبیعیه دن تخلیص • و قبول طاعت ایچون خشونات جبلیه‌سن تلیین • و تحمیل مشاق ایله یبوست
اباء و عصیاندن ترطیب • و صفات دسیسه‌سنی اظهار • و سمات خبیثه‌سندن تزکیه و تخلیه • و جواهر احکام اسلام و لآلی زواهر ایمان ایله

تزيين وتحليه ايدوكنه تلميح باشارت بيورشلردر اكا بناء كه حق تبارك وتقدس اقطار زمينی سير وسفر ومظاهر قدرت ومشاهد عبرت مشاهده سبيله
امر ايدوب كتاب كريمنده قل سيروا في الارض فانظروا بيوردی وفضل واحساننده وجه ارضی عبادی ايچون تذليل ايله دكن بعد
الاظهار مناكب ارضده مشی وسياحت وارزاق كثيره سندن تناول وشكر نعمت ايله فرمان ايدوب هو الذي جعل لكم الارض ذلولا فامشوا
في مناكبها وكلوا من رزقه واليه النشور بيوردی وقال بشر الحافي يا معاشر القراء سيحوا تطيبوا فان الماء اذا طال مكثه تغير وبعض محقق
جواب ويروب صر بحرا لا تتغير بيورمشلر ان شاء الله هر برينك مراتبی بيان اولنه وسری سقطی قدس الله سره وقت شتا خروج ايتمه
اصحابنه التفات ايدوب قد خرج آذار واورقت الاشجار وطاب الانتشار ديو مشی وحركت وسلوكله سياحته اجازت ديرلر ايمش
اما هر مسافر برابر اولمايوب هر برينه على قدر النيه معاونت وبحسب المقصد نظر عنايت اولوب هر كس مرادی اولانی بيلور نكاروی ان الله
وكل بالمسافرين ملائكة ينظرون الى مقاصدهم فيعطي كل واحد على قدر نيته فمن كانت نيته طلب الدنيا اعطي منها ونقص من آخرته اضعافها
وفرق عليه همه وكثر بالحرص والرغبة شغله ومن كان نيته طلب الآخرة واهلها اعطي من البصيرة والفطنة وفتح له من التذكرة والعبرة
بقدر نيته وجمع له همه وقلل في الدنيا بالقناعة والزهد شغله ودعت الملائكة واستغفرت له پس مسافر طالبه لازم اولان نيت صادقه
ومقاصد صحيحه بودر كه سفر وسياحتی طلب علم وآثار وعبرته نظر وابرار واحبا وسيما زمره شطاره تلاقی ومشقته صبر ايله خشونت نفسی
تليين وتمرين ودساس اخلاقدن تطهير وآفت جاه وحشمت وفتنه شهرتدن كنديی تخليص ايچون اولوب حفظ دين ايچون طلب خمول
وطرح حظ ايدوب دنيا ايچون اولميه واسفار آفاقيه بر مقتضای شرع قويم بعد الجهاد في سبيل الله طواف بيت الله الحرام وزيارت
روضه منوره حضرت سيد الانام عليه الصلوة والسلام واصحاب كرام وزيارت بيت المقدس وزيارت قبور انبيا واوليا عليهم السلام
ارباب كشف وشهود ابو طالب مكي واصحاب تحقيق قدس الله ارواحهم عباد مخلصينی سفر واقامتده درت صنف ايدوب بيورديلر كه
والعباد المخلصون في السفر والاقامة على اربعة اصناف صنف سافروا في البداية واقاموا في النهاية وصنف بالعكس اقاموا في البداية
وسافروا في النهاية وصنف داموا السفر وصنف داموا الاقامة ايمدی ضمير مهر انجلايه خفی اولميه كه صنف اول دخی مسافرنده برقاچ مرتبه
اولوب بطريق الاجمال مرتبه اولده اولان مسافرينك مقاصدی علم شريف طلبيدر كما قال عليه السلام من خرج من بيته في طلب العلم فهو في سبيل الله
حتى يرجع وقال عليه السلام من سلك طريقا يلتمس فيه علما سهل الله له طريقا الى الجنة وسوره توبه ده اولان التائبون العابدون
الحامدون السائحون آيتنده سائحوندن مراد طلبه علمدر ديو تفسير اولنمش وشعبيدن منقولدر كه بر طالب كندويی هدايه دلالت ايدر
كلمه واحده استماعيچون شامدن اقصای يمنه كتسه عند الله سفری ضايع اولماز بيورمشلر مرويدر كه جابر بن عبد الله رضي الله عنه صحابه دن
بعضی عبد الله بن انيس الانصاری بر حديث شريف روايت ايتديكی مسموعلری اولمغله حديث مزبوری ابن انيسك كندو لساندن
بلا واسطه استماع ايتمك ايچون مدينه دن مصره سفر قلمشلر وبر كروه پر شكوه دخی مردان خدا واخوان باصفادن ارباب ذوق وحالت
اولان اصفيانك رؤيت جمال ومقارن صحبتلری اولمق ايچون سياحت ايدرلر اثرده وارد اولمشدر كه تبع تابعين وسلف صالحين
مشاهده لقاء ابرار ومقارنت صحبت اخيار نيتی ايله حج مبروره كيدوب تلاقی اصفيا ومشاهده جمال اوليايه حجی سبب ووسيله
ايدرلر ايمش زيرا حق تعالانك بعض عباد خواصی واردر كه نظر شريفلری دوا وكلام منيفلری شفا ووجه مباركلرين كورمكده صفا
وكلاملرندن استفاده اولنديغی كبی نظرلرندن دخی انتفاع اولنوب نظرلری كبريت احمر وكلاملری اكسير اكبردر حتى كه لحظه سی نافع اولمياننك
لفظی دخی نفع ويرمز ديمشلردر وره روان طالبان مرشدان كاملانك وجه مباركنه نظر انداز اولدقده جسملری غذادن تقويت بولديغی كبی
قلبلری دخی بر لحظه دن تقويت بولوب وجد وحالت حاصل اولور في الحقيقه سياحتده بو نجلين بر صاحب نظر وكيمياكره ملاقی اولانه
سرمايه سعادت ودولت دنيا وآخرت بو غنيمتدر آه ای طالب صادق سفره كيدن سالك اولا طلبا للرضوان نفسی مألوفاتدن
قطع ومعهوداتدن رفع ايدوب مرارت فراق اخوان وخلان ومهاجرت اهل واوطانه صبر ايدوب ابتداء اراده وعنفوان طلبده
لازم اولان تعلقاتدن انقطاع وحقدن غيره ميل وركوندن امتناع ايدوكن بلكه اغياردن فرار ولاجرم سفر اختيار ايدر فلهذا
سمي السفر سفرا لانه يسفر عن اخلاق النفس پس بو تقديرجه سفر لازم كلور زيرا حضرده نفس ايچون حصول مرادات ميسر وبعض مألوفاتی
مأنوسه ايكن وخبايای جبليه سی وراء حجابده مستور ايكن نفس غرالنوب مكارهه قوت صبر ورضايه تسليم صفاتن اظهار ايدوب
روح صاف دل انصادقه قياس ايدر پس ناكهان على طريق المسافره غربته دوشوب مشقت چكوب وكلفت طريقی كوروب مكاره
كثيره تعاقب وتتابع ايلسه في الحال نفس مشوش الحالدن عدم صبر ايله جزع وقلق وشكايت واضطراب ظاهر اولوب صفات محجبه
وسمات مخفيه سی روشن وهويدا اولور پس اول ره رونده ارجمند نفس پر بلا نه مقوله دابه مبتلا ايدوكنی بيلوب دردنه كوره
دوايه راغب اولور وفتنه شهرت وآفت جاه وحشمتدن قورتيلوب ايثار خمول وتركی قبول ايدر وبو مرتبه دن صكره مطمئنه اولوب
اراضی قلبه نور ايمان اشراق ايتمكله حضورنده سفر وحضر وخلقك وجود وعدمی برابر اولور كما قال الثوري هذا زمان سوء لا يؤمن
على الخاملين فكيف بالمشهورين وهذا زمان رجل ينتقل من بلد الى بلد كلما عرف في موضع تحول الى غيره وقال بعض السلف بالتأسف
وانما كان قول الثوري في زمان قريب العهد بالنبي واصحابه وفيه كثير من العلماء الزاهدين والصلحاء المتقين فكيف بزماننا هذا وفيه

ثابد

مع بعد العهد بالعلماء السلف الصالحين فقلت يا بني كيف يكون حالنا في هذا الزمان الآخر وفيه قوم متلبسون بزي العلماء وقوم متشبهون
بكسوتهم بالصلحاء ولكن ليسوا منهم بل اكثرهم متفاخرون اللهم اجعلنا من الفائزين آمين ايمدی متقلد اولمايوب اصلاح نفس ايچون سفر اختيار ايدوب
بو طريق اوزره سياحت ايدن سالكی حق تعالى فوائد سفر ايله بدايتده تربيه ايتدكدن صكره نهايتده ميدان اصليه يه رد ايدوب پيشرو راه يقين
وامام المتقين اولور كما قال تعالى في حق ابراهيم عليه السلام واذ ابتلى ابراهيم ربه بكلمات فاتمهن قال اني جاعلك للناس اماما پس بو كامل مكمل
دخی تغير پذير اولان آب سبو مرتبه سندن كچوب دريايه اولاشمغله تحربه تغير اولوب ورسيده غايت اولديغيچون مقامنده مستقر
ومقتدای ناس اولور ومرد عرب كبی هزار سبو دللرك قلبنی تلاطم امواج محبتی ايله جذب ايدوب كندوسی كبی دريا دل ومرد كامل وعارف
واصل ايدر بيت بحريت دل مغرب پر لولوء لالا بر بحر پر از لولوء لالا نظری كن اما اقامت في البدايه وحركت في النهايه ايدن شول
طائفه عليه دركه حضرت حق وفياض مطلق لطف وعنايتندن فوائد سفری انلره حضرده ميسر ايدوب يعنی ساكن اولدقلری بلده ده
طيبه ده معالم طريقه عالم بر مرشد ربانی وعارف سبحانی يه واصل ايتمكله انك جناح نجاح همتيله مسالك حقيقه جولان ومناهج توحيده
طيران ايدوب قوت حال وصحت تصرف كمال ايله قطع علايق وعوايق ومنافع سفر حضرده تقدم وكندويه لاحق اولمغله مقصود وجود
بو سلطان طريقت وشهنشاه ممالك محبته وصول ايدر الحمد لله كه ميسر اولدی ديوب اقامت في البدايه ايدر وابتداء اساس امری
بو وجهله مستحكم اولوب بفضل الله تعالى مبلغ رجال كمله بالغ اولدقده موارده احوالدن قلب وسيعی دريای زخار متموجه وسواحل
استعداد طالبينه ممتده ومتلاطمه اولمغن شواسع بلدان واقطار ارضده اولان روايح سكينه انفاس صادقينی استنشاق
ونهايه تلاقی والتحاق والتقاء والتصاق ايچون مترعشق وآفاقه نظری تعلق وقلوبدن رفع تنق ايدر پس امر حقله بو عيسی دم
مشفقك سير بلاد اندركی فوائد عباد پاك نهاد اولوب كندوده اولان امانتی واله عبادات اولان الفاظه وسرمايه سعادات اولان
الحافظه جان ودلدن طالب اولان اهالی يه برفحوای ان تؤدوا الامانات الى اهلها تسليم وادا ايدر وطريق حقی مبينه دلالت ايدن
راغبين متعطشينك نفوسندن سوزن فكر انانيتی اخراج ايدوب وحقايق دينيه دن استكشاف اسرار دقايق ايدن عقول مستطلعينك
مزارع فكوبنه بذر يقين طرح ايتمكله سرايت علوم واحوال ايله اراضی مسكونه معموره وطريق وراثت مسلوكه واستار جهل وغفلت
مهتوكه اولور وهؤلاء هم الذين مثلهم في الانجيل كزرع اخرج شطأه فآزره فاستغلظ فاستوى على سوقه يعجب الزراع ليغيظ بهم
الكفار اما في البدايه والنهايه سفره مداومت ومشی وحركته ملازمت ايدن صنف ثالث اصلاح قلوب وصحت مزاج احوالی سفرده شاهد
ايدن بر كروه پر شكوه دركه زمره مزبوره نك زبده سی اويس قرنی وفرقه مذكوره نك عمده سی ابراهيم خواصدر وخواص قرق
كوندن زياده بر شهرده اقامت ايتميوب حفظ توكل ايله حالنی رعايت ايدردی قيل فكانه يری علم الناس سببا معلوما حكايت اولنور كه
خواص احباب صداقت كارلره اثنای تذكارده بيورمشلر كه بر كره باديه ده اون بر كون مكث ايدوب بر شیء تناول ايتمدم بالآخره
نفسم حشيش بريه دن بر شیء تناول ايتمك امنيه سن ايلدی انی كوردم كه كلاء باديه دن بر كياه حركت ايدوب جانبمه اقبال ايلدی
ملتفت اولمايوب ابا ايلدم حشيش دخی ملتفت اولوب بندن رجوع ايلدی احباب خواص استكشاف حال خواص ايدوب حشيش
اقبال ايتديكن فراره باعث نه اولدی ديدكلرنده تشرفت ان تقتتينی يعنی نفسم بنی كندويه استخدامه ميل ايتدی سببی ابوابی
بيورديلر وعند القوم بو طايفه عليه فرارون بالدين ايله وصف اولنمشدر لما روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم
انه قال احب شيء الى الله الغرباء وقيل ومن الغرباء قال عليه السلام الفرارون بدينهم يجتمعون الى عيسى بن مريم يوم القيمة اما في
اقامته مداومت ايدن صنف رابع بر جماعت كريم الشاندر كه انلاره حق لايزال وقادر بی مثالك عنايت ازليه وهدايت ابديه سی
سبق ايتمكله اولنوردقلری يرده جنود صدق يقين وزمره محبوبينی سوق ايدوب نظر عاطفتلرينه دوش اولديغی كبی رحيق صاف
محبتی نوش ايدوب آتش سوزان عشق مطلق ونار محرقه جذبات حق طرفة عين واقل من لمحة خس وخاشاك علايق وعوايقی افنا
واحراق ايدوب انوار تجلی صفات وذاته غرق اولور واستعدادی كمال قوتده ومرتبه ولايته قدم نهاده اولمغله برفحوای
وترى الجبال تحسبها جامدة وهي تمر مر السحاب سفر در وطن ونظر در قدم ايدوب انلارك سير وسلوكی بر برينه كوكل قوشوب توجه ومحبت
وجذبه احديت ووجد وحالت ايله غرق بحر قلزم وحدت اولوب طی فلوات ايله مطالعه متفرقاتك جمله سندن وتعارف ارواح ايله
تزاور اشباحدن مستغنی اولورلر وبو زمره نادره حضرده نائل اولدقلری درجات سفرده اولانلردن اكثر اولور زيرا
سفر متاعب وكلف وحوادث وفتراتدن خالی دكلدر وقيل في قوله تعالى ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب
هم الرجال المنقطعة الى الله ما يشكل عليهم في امر الدين فيبعث الله اليهم من يحل اشكالهم فاذا ثبت اقدامهم على شروط البداية
ارزقوا وهم في المقام ثمرات النهاية الحاصل بر كمسنه سير وسياحتده احوالن تفقد وسرينی تشتتدن وهمتنی تفرقدن رعايت
وحمايته قادر اولمزسه اومقوله يه سفردن حضر اصلح واحری در زيرا سفر اقويانك همّ وسرينی جمع وقلوب ضعفای تفريق
وتشتيت ايدوب مبتديلرك احوالن هبايه ويرر ايمدی حضرده اصلاح اولمياننك فكو به خود سفرده هيچ اصلاح اولماز مثنوی
سلوكش پير كشتی دان زالكان ° سوی واجب بر كشتين ونقصان ° سافران بود كو بكذرد زود ° ز خود صافی شود چون آتش از دود

البداية والنهاية

بعکس سیر اول در منازل • رو دنا کردد اوان کامل • خلاصه کلام مرد عرب دخی سفر فی البدایه ایدن کردیدن اولماغله
بر موجب الرفیق ثم الطریق بلایه صبر و رضایه تسلیم • و توفیق حقی رفیق ایدوب اذا کنتم ثلاثة فی سفر فامروا احدکم حدیث شریفنه
امتثالا بالاتفاق توفیقی امیر ایلدی • و زاد راحله ایچون صدق و خلوص • و نیت صحیحه ایله مدخر اولان تقوی و طاعتی علی قدر المجهود اولوب
یوله کیردی و هدیه پادشاهی اولاجق آب محبتی سبوی قلبنده حفظ ایدوب کمال احتیاطندن بر سبو لرزان بد از آفات دهر
سبونک اوزرینه دترنجی ایدی هم کشیدش از بیابان تا بشهر هم اول سبویه بریه و بیابانده شهره چکدی • یعنی مرد عرب سبوده اولان
آب شوره کرچکدن پادشاهه لایق برشی قیاسیله اکا دهردن آفت اصابت ایتمسون دیو زیاده تقید ایدوب بو حسن ظنله عاقبة العاقبه
آب سبویه مسافه بعیده و بیابان بریه دن شهر بغداده کوتوردی • کذلک ارباب مجاهدات دخی طاعات و عبادتلری آفات سمعه و ریادن
مصون اولمق ایچون خلوص ایله حفظ ایدوب بریه دنیادن بلده آخرته ایلدر • و عملنی عرض ایدوب من جاء بالحسنة فله عشر امثالها
وعدنه امیدوار اولوب فی الحقیقه فوق المأمول اجر و ثوابه نایل اولور • ولکن حقه لایق عملدر زعم ایتمکله عند الله سراپا پر عیب
و نقصان اولدوغن کوروب محجوب و عیبی ایله قبول اولندوغنه حمد و شکر قیلورلر • و درکاه عزتده بو قلقدن اوزکه معتبر بوغیدوغن
بیلور الحاصل عرب یوله کیروب کتمکده و ازین جانب زن مصلی باز کرده از نیاز زن عرب تضرع و نیاز جهتندن سجاده سن آچمش
رب سلم ورد کرده در نماز رب سلم دعاسنی نمازده ورد ایلمش بویله دیو که نگهدار آب مارا از خسان که ای حفیظ و معین
بزم صوبزی خسلردن و اداینلدن حفظ ایله و صاقلایه طوت یارب آن گوهر بدان دریا رسان یارب اول جوهری اول دریایه ایصال ایت
یعنی حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا نفس سالک سیر الی الله ده کوزه وجودنده اولان ایمان و ایقان • و عبادات و عرفانن
آفات بدعت و ضلالت • و عاهات سمعه و ریادن حفظ و حراسته کمال مرتبه تقید ایدوب • و نماز و نیازدن خالی اولمایوب دریای رحمت
و بحر احدیته ایرشمک ایچون درگاه حقه تضرع و زاری کرک ایدوکنه ارشاد و دلالت • و عقل غافل دکلدر • دوربین و خرده داندر دیو
زوجه سی اولان نفس • عقله مغرور اولمایوب حقدن توفیق و عنایت رجاسی لازم ایدوکنه تنبیه و اشارت ایدوب بیورر که زن ایتدی
الهی گرچه شویم آگهست و پر فنست اگرچه زوجم مرد عاقل و ذو فنون کاملدر لیک گوهر را هزاران دشمنست لکن گوهر ایمان و در ایقانک
هزاران عدولری واردر شیطان خود عدو مبین در خود چه باشد گوهر آب کوثرست گوهر خود نه اولا آب کوثردر یعنی بو بر آب کوثردر که
گوهر بوکا نسبت چه بر شی دکلدر • زیرا ایمان و ایقان و علم و عرفان و ذوق و وجدانک رشحه قسنده گوهر عمل قطره زینت کاصل گوهرست
بو قدن بر قطره در • زیراکه نور علم و معرفت • و موج دریای محبت گوهرک اصلیدر • الحاصل جواهر اعمال و لآلی افعال دریای انوار امواج
و بحر زخار علم و عرفان • و یم بیکنار حب یزداندن بروز ایتمش قطره لردر • دریا اولمه خود قطره قندن اولور • ایمان و ایقان
و علم و عرفان و حب یزدان اولمه طاعات و عبادات نه دن ظهور ایده کلور ایمانسز اولان طاعات یوقکبی در نظم

ذات ایمان محبتست بدان • لیک نامش کنند خلق ایمان • زانکه ایمان محبتست ارجان • نه رکوع و سجود بی ایقان
کرد ایمان قبول بی اعمال • لیک آن بود عمل اضلال • ور بود هر دو هست این بهتر • جامه زیبد چو پوشدش بهتر

ایدی هر شیک اعتبار اصلنه اولدیغی طاعات و اعمالک دخی اصلی ایمان و عرفاندر • اما لفظ کوثر علی وزن فوعل کثرتدن اولوب
خیر کثیر معناسنه در • و رجال کثیر العطایه دخی بین الاعراب کوثر دیرلر • اما سوره کوثرده ابن عطا ان الکوثر القرآن والنبوة دیو
تفسیر ایلمشلر ابن اثیر دخی نهایه ده بو وجهله بیان ایتمشدر • و توصیف کوثرده رجال و نسادن احادیث شریفه روایت ایدن
عدد صحابه کرام علیهم رضوان الله و السلام اللی کسنه دن زیاده در • روی عن خولة بنت قیس الانصاریة من بنی النجار امرأة حمزة
قالت جاءنا رسول الله صلی الله علیه و سلم یوما • فقلت یا رسول الله بلغنی عنک ان لک یوم القیامة حوضا ما بین کذا الی کذا • قال نعم •
واحب الناس الی ان یروی منه قومک • و اعدل اصحاب عمر بن الخطاب رضی الله عنه سیأتی قوم یکذبون بالحوض • و یکذبون
بالشفاعة • و یکذبون بقوم یخرجون من النار بیورمشلر • حاشا حوض کوثرده شبهه ایدنلردن رفع شبهه • و آب کوثره تشنه لب اولانلرک
تشویق ایچون نهر کوثر حقنده وارد اولان احادیث شریفه نک بعضنی ایراد ایله • دماغ روحه لذت ویروب • ارباب تفسیر سوره
کوثرده تحقیق بیوردقلری دقایق اسرار کشف و اظهار اولندقدن صکره مقصوده شروع ایده لم ان شاء الله تعالی و بالله التوفیق
اخرج البخاری عن عائشة رضی الله عنها انها سئلت عن قوله تعالی انا اعطیناک الکوثر • قالت نهر فی الجنة اعطیه نبیکم صلی الله علیه و سلم
شاطئاه من ذهب علیه در مجوف آنیته کعدد النجوم • و اخرج احمد و الترمذی و صححه و ابن ماجه عن ابن عمر قال قال صلی الله علیه و سلم الکوثر
نهر فی الجنة حافتاه من ذهب و الماء یجری علی اللؤلؤ ماؤه اشد بیاضا من اللبن و احلی من العسل • و اخرج الشیخان عن ابن عمر قال قال
علیه السلام حوضی مسیرة شهر ماؤه ابیض من اللبن و ریحه اطیب من المسک و کیزانه کنجوم السماء من شرب منها فلا یظمأ ابدا • و عن ابن عمر
ان رسول الله صلی الله علیه و سلم • قال حوضی کما بین عدن و عمان ابرد من الثلج و احلی من العسل • و اطیب ریحا من المسک اکوابه مثل نجوم
السماء من شرب منه شربة لم یظمأ بعدها ابدا • اول الناس ورودا علیه صعالیک المهاجرین قیل من هم یا رسول الله قال الشعث رؤسهم
الدنسة وجوههم • الدنسة ثیابهم لا تفتح لهم السدد • و لا ینکحون المنعمات الذین یعطون کل الذی علیهم • و لا یأخذون کل الذی لهم

و عن علی بن ابی طالب رضی الله عنه • اول من یرد علی الحوض اهل بیتی • و من احبنی من امتی • و اخرج الطبرانی عن انس انه قال • قال النبی علیه السلام
اعطیت الکوثر • فقلت یا رسول الله ما الکوثر • قال نهر فی الجنة عرضه و طوله ما بین المشرق الی المغرب لا یشرب منه احد فیظمأ • و لا یتوضأ منه احد
فیشعث لا یشربه من اخفر ذمتی • و لا من قتل اهل بیتی • و عن عائشة رضی الله عنها من احب ان یسمع خریر الکوثر فلیجعل اصبعیه فی اذنیه • و روی
ان الصحابة قالوا یا رسول الله اتعرفنا یومئذ • قال نعم لکم سیما لیست لاحد من الامم تردون علی غرا محجلین من اثر الوضوء • و امام قرطبی
رحمه الله علیه علما سلفدن روایت ایدرکه دیندن حقدن رجوع ایدنلر • و حق جل و علانک اذن و رضاسنه مخالف کلمات مزخرفه و نامشروعه
ایدنلر حوض کوثردن مطرود و محروم اولورلر • و اشد مطرود دین جماعت مسلمینه مخالفت ایدن خوارج و روافض • و معتزله • و جبابره
و جور و ظلمده افراط ایدن • و حقی ستر و اخفا ایلین • و اهل و اقرباسنی تذلیل و تحقیر ایدن • و کبایری اعلان و معاصیده استخفاف ایدوب
سنه بو قدر دیو قایرمیان • و بونک امثالی اهل بدعت و ضلالت تائب اولمادین و اعتقاد فاسددن دونمدین فوت اولسه کوثردن
مطرود و محروم اولورلر • اللهم احفظنا من الزیغ و الضلال • و یقال ان اهل الکبائر یردون و یشربون فاذا دخلوا النار بعد ذلک لم یعذبوا
بالعطش قول مزبور آب کوثرک شربی • خلق صراطی عبور ایتمزدن اولدر دیو اختیار ایدنلرکیدر • اما قاضی عیاض علیه رحمة الله الفیاض حوض کوثردن
اسقا بعد الصراط اولدوغنی ترجیح ایدوب شراب کوثرک شربی بعد الحساب • و ناردن نجات بولدقدن صکره واقع اولور بیورمش • و حافظ ابن حجر
ایکی قولک بیننی توفیق ایچون بو وجهله تحقیق ایدرکه • و ظاهر الاحادیث ان الحوض بجانب الجنة لینصب فیه الماء من النهر الذی هو داخلها
فلو کان قبل الصراط لحالت النار بینه و بین الماء الذی یصب من الکوثر فیه • و اما اورد علیه من حدیث ان جماعة یدفعون عن الحوض بعد
ان یروه و یذهب بهم الی النار • فجوابه انهم یقربون من الحوض قبل ان یخلصوا من بقیة الصراط • ایدیکی صاحب حظ اوفر • و راغب الکوثر
احادیث مذکوره و روایات مزبوره مسموعک اولدیسه علم شریفه خفی اولمیه که • زمره مفسرین دخی تفسیر کوثرده اقوال کثیره بیان ایتمشلردر •
و بطریق الاجمال و الخلاصه عند البعض کوثردن مراد فاطمة الزهرا و اولادی اولوب • بوکا دلیل سوره کوثرک سبب نزولیدر دیمشلر •
زیرا نبی علیه السلامک خدیجه کبری رضی الله عنهادن ابتدا فاطمة الزهرا • و اندن صکره بر روایتده قاسم و عبد الله نام ایکی اوغلی تولد ایدوب
مکه مکرمه ده وفات ایتدیلر • و ماریه قبطیه دن ابراهیم نام بر ولد مکرمی ظهوره کلوب اول دخی مدینه منوره ده دار بقایه رحلت ایتمکله
بعض جاهل ابترلر شمدنصکره رسول علیه السلامک مقامنه قایم اولاجق اولاد ذکوردن نسنه قالمادی ابتر اولدی • دین ابترلری رد ایتمک
ایچون حق جل و علا تسلیت خاطر ایدوب حبیبم فاطمه رحمندن و علی صلبندن بن سکا شول قدر اولاد متکاثره لطف و عطا ایده یم که الی یوم القیام
نسلک منقرض اولمیه دیو • وعد و تبشیر بیوردی • و بحمد الله تعالی وعد حق ظاهر اولوب • نسل محمدی غرب و شرقه منتشر اولدی • و بعض مفسرین دخی
کوثردن مراد علماء امتدر دیمشلر • حقا که علما باقیدر او لانلر خیر کثیردر • زیرا بر فحوای علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل عباد اللهی موجب سعادت اولان
خیراته دلالت • و مناهی و مضراتدن منع و نهی ایله طریق هدایته دعوت ایدرلر • روایت اولنور که روز قیامتده امت محمد علماسنک اتباعی بنی اسرائیل
و سایر قومک انبیاسی اتباعندن چوق اوله • مرویدر که انبیاء عظام یوم عرصاته کلدکلرنده هر بری • بر فحوای یوم ندعوا کل اناس بامامهم
توابع و امتلریله کلوب • بعض رسول و نبینک امتی یالکز ایکی • و بعضنک انجق بر نفر اوله • و بعضنک هیچ اولمیه لوط علیه السلام کبی اما علماء
امت محمد کلدکده اکثریله الوف کثیره توابعی معا کلوب حضور رسالت پناهده تحت لواء الحمدده مجتمع اولالر حتی علمادن بعضنک توابعی
بیک عدد انبیانک توابعندن زیاده اوله • و فی الطبقات الحنفیة انه روی عن ابی حنیفة رحمه الله و نقل مذهبه من الشیوخ و اکابر العلوم
نحو من اربعة آلاف نفر فضلا عمن اقتدی به و اهتدی باتباعه و قس علیه سایر الائمة و المجتهدین و العلماء الراسخین و المرشدین المکملین
رضوان الله علیهم اجمعین • و قال جعفر الصادق اعطیناک نورا فی قلبک دلک علی • و قطعک عما سوای • قال الجنید اعطیناک نور المعرفة و انفراد
الوحدانیة • ایدی فی الاصل کوثر خیر کثیر اولدیه • اول اعطا اولنان کوثر بر کوثردر که حق تعالی حبیبی محمد المصطفایه وحدت ایله معرفة کثرت
و عین کثرتده شهود وحدت • و علم توحید تفصیلی کوثرینی تجلی الواحد الکثیر عطا و احسان ایدوب کوثر مزبور رشحه سی بر نهردر که اندن ایچن ابدی
تشنه اولماز • پس حق تعالی حبیبنه بو وجهله تجلی ایتمکله بحر جمالنه مستغرق و منازل دنوده قریب اولوب • قلب شریفلری بر حوض وسیع کوثردر که بحار
ازل و ابددن جریان ایدن انوار مشاهدات ذات و صفات اول حوض کوثرده اجتماع ایدوب ابد الآباد • هر بر نفس ده اول حوضک ساقیلری

ای ساقی روح پرور ما • لعل تو شراب کوثر ما • رخسار تو آفتاب عالم • گفتار تو شهد و شکر ما
فردوس نعیم جاودان نیست • بی وصل رخ تو در خور ما • در بحر محیط عشقت ای جان • پرورده شدست گوهر ما

از بهر تو شد چو قلب مارز • آه ای شراب کوثرک طالبی مادام که بیدای نفس و تیه قالبده سرگردان و متحیرسن • روضه قلب و ریاض جنتده
اولان کوثر معرفتدن محرومسن اما مرد اعرابی کبی تیه قالبدن تجاوز و بوادی نفسدن خروج ایله • وادی عروس قلبه داخل و نسیم رحیم
وادی ایمنی استشمام ایدرک عالم معناده منتهای خواطر قلب اولان وادی قدسه واصل اولدقده بر موجب انا اعطیناک الکوثر بالاصالة
حبیب خدا محمد المصطفی علیه من الصلوات الاوفایه اعطا اولنان بالتبعیه سکا دخی لطف و عطا بیوریلوب اول حوضده اولان کوثر لآلی ایله
دست ساقی لطف و کرمدن بر فحوای • و سقاهم ربهم شرابا طهورا • باده عشق و محبت و شراب طهور معرفت نوش ایدوب ابدی
هوشه کلمزسن و بریه وجوده گرفتار اولمقدن قورتیلوب من بعد تشنه لب اولمازسن قاسم ساقیا عذر مکو باده ببر سستان ده

زیاده اولور

ای لبستان بده وتوبه بیماران ده • نیک بیمار فراقیم و زپا افتاده • ازشفاخانۀ تو شربت بیماران ده • اهل دل شربت وصل تو خریدند بجان
با بضاعت چه نداریم بمازاران ده • هرکس از شربت لب های تو سرمست شدند • جان ما رابکرم شربت استحسان ده • ساکن کوی ترا روضۀ رضوان فرمای
عاشق روی ترا جنت جاودان ده • ایمدی بنم تورردیدم نفس ملهمه ومطمئنه دن ستعار اولان زن عرب دخی • کوهر طاعات نه مقوله نهر کوثر
معرفت وایقان ونه کونه بحر مروارید ذوق ووجداندن خروج ایده وکن کوروب • وقیمتی مملکه نکر اعدادن امین • ودست دزدان با سوادن
سالم اولمق ایچون • وجه عبودیتی زبین طاعات ونیازه وضع ایدوب • الحاصل بوکوهر علم وعرفانی • دریای رحمت • وبحر احدیته اولاشدر
دیو مراسم مناجاتی بلوازمه ادا ایتدکده • اول مجیب السائلین وملاذ المحتاجین دخی ازدعا بای زن وزاری او • وزغم مرد وکرانباری او
انک دعا ومناجات وزاری وتضرعاتندن • وعقل ستعاددن عبارت اولان مرداعرابینک حمل ثقیلی حامل اولدوغندن • وبو مقوله
بار تکلیفی پشت اطاعتنه تحمیل ایدوکندن سالم از دزدان واز اسیب سنک دزدان ماسوادن سالم واسیب سنک ریا وسمعه دن
امین ومحفوظ اولدوغی حالده بردنا دار الخلافه بی درنک بلا توقف دار الخلافه یه دکین ایلتدی • وچونکه مرد عرب دار الخلافه یه آب سبو ایله
واصل اولدی دید درکاهی پر از انعامها انعام واحسانلردن مالامال بر درکاه متعال کوردی اهل حاجت کستریده دامها اهل حاجت
اول درکاه دامارد وشه مثلر یعنی اصحاب حاجات وارباب مناجات وصول مرادات ایچون هر بری استعدادلرنجه بر روسیله اتخاذ ایتمشلر
دمبدم هرسوی صاحب حاجتی دمبدم ونفس بنفس هرکوشه ده بر صاحب حاجت یافته زان در عطا وخلعتی اول درکاه عالمپناهدن بر نوع
عطا وبرکونه خلعت کیمش هرکبر ومؤمن وزیبا وزشت کبر وترسا وزشت وزیبادن اوتوری تقدیر استعدادهم همچو خورشید ومطر نی چون بهشت
خورشید عالمتاب وامطار سحاب کبی • فیض وعطاسی عالمیانه شامل وجمله یه استیعاب ایدوب جنت نعیم کبی مؤمنلره تخصیص اولنمامش ایدی
بلکه فیوضاتی خلائقک جمله سنه استعدادلری مقدارنجه عطابخش حاجات اولمشدی • ویاخود اول پادشاهک لطف وعطا • وفضل وسخاسی نور افتاب
درش قطرات سحاب کبی ایدی • یوق یوق اوپله دکل بلکه جنت کبی بی نهایه ومحض رحمت بی غایه ایدی • وبعض نسخه ده نی مخلنده بل واقع اولمغله
معناسی اخیری مؤیددر • فاما انعام جنت عام اولمایوب بلکه مؤمنینه مخصوص اولدوغی جهتدن دفع خواطر ایچون بو وجهله معنا ویریلور که اول پادشاه
بی مثال که مراد ایزد متعال در خورشید هدایت • واسطار عنایتی کبر وترسا • وزشت وزیبایی فرق وتمییز ایتمکسزین بر موجب انا ارسلناک
رحمة للعالمین حضرت سید المرسلینی بعوث قیلوب جمیع ناسی صراط مستقیم جنت • وطریق قویم رحمته دعوت ایدوب افتاب لطفی عالمه تاب
ویردی ولکن استعدادلری اولمیان عدم قبول هدایت ایله زمرۀ امت اجابته نائل اولمایوب نعم دنیویه وعطایای فانیه یی اختیار ایدوب
بلکه جنتی امت اجابتدن خواص عباد • ومؤمنین پاک نهاده میسر اولدی • بو تقدیرجه حق تعالانک عطای عامه وعطای خاصه سی اولوب
لذلک رحمتی دخی عامه وخاصه اولمغله عباد مؤمنینه • اولان عطا ورحمتی برکونه وکبر وترسایه اولان لطف عامی برکونه درکه حیات دنیویه
ورزقنی کسمامک • ودنیاسنی آرتوریق واولادینی چوغالتمق • واعداسنه غالب ایتمک ومرادات دنیویه دن نیجه امنیه سنه واصل اولمق
کبی کبر وترسا • ومؤمن زیبایه اولان لطف عامه دندر اما مؤمنلره بوندن ماعدا خاصه جنتده اولان لحاندن کفار محروملردر •
پس جنت دعوت انبیایه اجابت • ونار دخی انوار مشرقه لردن مرآت قلوبی دوندرب عناد ومخالفت ایله اولدیغه امر دعوتده لطفلری عام
وقبول اسلام ایدنلره احسان وانعاملری خاص اولور • وکذلک وارث انبیا اولان مرشدان کاملان ورهبران سالکان دخی عتبۀ
علیه لرنه رومال اولان طالبانک استعدادلری قدر تربیه طریقتلری جمله یه عام ومتساوی اولوب توحید افعالی ده جمله سی داخل اولور •
ولکن بعضیسنی توحید صفاته ارتقا • وبعضی توحید ذاته اعتلا ایلدکلری جهتدن لطفلری خاص اولور • وعالم وعالمیان انلارک نورزی
صونیه طور ماغله کبر وترسا وجمله جهانیانه لطف عام اولور • والحاصل مرد عرب دخی درکاه جلال کبریا • ویاخود خلیفۀ خدا • ومرشد ومقتدا
اولان ظل یزدان بی همتانک عتبۀ فلک رفعتنه وارد قده دید قومی در نظر آراسته بر قوم کوردی که نظر پادشاهیده قرین اولمش
قوم دیکر منتظر برخاسته بر قوم دخی منتظر ابلاغ اوزره طورمش خاص وعامه از سلیمان تا بمور خاص وعام سلیماندن موره دکین
تمام زنده کشته چون جهان از نفخ صور جهان نفخ صوردن حیات پذیر اولدوغی کبی بونلر دخی نفخ روح اضافیدن زنده اولمشلر
اهل صورت در جواهر یافته اهل صورت جواهر انجمه غرق اولمش درر بواهر ایله اوریلوب بورنمش اهل معنی بحر معنی یافته اهل معنی
بحر معنایه بولمش ووحدت ذاته واصل اولمش ان که بی همت چه باهمت شده اول کمسنه که همتسز ایدی نه عجب باهمت اولمش
وان که باهمت چه بانعمت شده اول کمسنه که باهمت ایدی نه عجب نعمتلو ودولتلو اولمش • یعنی نعمت پادشاهی یه غرق اولمش • حاصل کلام
هرتشنکان بادیۀ شوق ولب تشنکان بحر فرات عشق اولان • اصحاب ذوقک مجالی ضمایر باهره لرنه خفی اولمیه که • مرد اعرابینک
یوز سوردوکی درکاه پادشاهیدن مراد • درکاه معلای الهی اولورسه محصول ابیات شریفه بودر که • مرد عرب بادیۀ مجاهدات وبریۀ
ریاضاتی عبور ایدوب • شریعت وطریقتی بعد التکمیل عتبۀ معرفته وارد قده • برکروه پرشکوهی در نظر آراسته • وبر قوم انبوهی
منتظر برخاسته کوردی • یعنی معتکفان بارکاه ربانی وخلوت نشینان خانقاه قرب سبحانی اولانلرده ایکی حالت • وهر بر حالده نیجه
طور ومرتبه سیر ایلدیکی • مثلا مقام عبودیتده قیود بشریتدن خلاص • ونور سبحات وجه جمال احدی الذات ایله ظلمت اثنینیتدن
نجات بولان اخص خواص • مدارج معارج اعلای قاب قوسینه ارتقا ورجا • ومنکای اعتلای ثم دنا یه اتکا ومعنویده پرواز محمدی

اولدقلری جهتدن بحر معنایه غرق • ونعم مولایه ستغرق اولوب فلک محبتک افتابی • وجهانیان انلرک پرتو تابی اولمشلر • وبر موجب واصطنعتک
لنفسی حب ذاتی • بی وسیله وبلاواسطه انلرک قلبنه تجلی ایدوب مبداء محبت ازلی اولمغله جمله اشیانک حرکت وجنبشی محبت مزبوره نک عکسندن
ساری • ونهر دجلۀ معرفت باری • انلرک عیون سرندن جاری • وسرمایۀ سعادت ارتقا • انلرک عطایای کنجینه انواری اولمش نظم
هران که طالب آن حضرت است مطلوب • محب دوست بتحقیق عین محبوبست • زحسن اوست که در کاینات پیوسته • خروش وولوله وشر وشور واشوبست
واول برکروه که سالکان طریقت • ومربوبان صفات ربوبیتدر • انلر تجلیات صفات تربیه سنده منتظر وقایم طوروب جواهر
مجاهدات • ولآلی بواهر ریاضات ایله ظاهر وباطنلرین تزیین ایدوب • ولکن ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة فحواسنجه بعض قیودات
بشریه • وحجبات نورانیه ده برخاسته وتجلیات ذاته دلتشنه لردر • فاما اکر مجذوبان وواصلان • واکر هنوز مرتبۀ دنوه ارتقا واعتلا
ایتمین طالبان صادقان • وسالکان غیر واصلان جهان وجهانیان نفخ صوردن زنده اولدوغی کبی بونلر دخی تجلیات اسمائیه وصفاتیه
ایله تبدیل اخلاق ردیه ایتمکله برفحوای یوم تبدل الارض غیر الارض • نفخ محبت ربانیدن تازه حیات بولمشلردر نته که حضرت مولانا
قدس الله سره مثنوی شریفک بر محلنده م ازپس هر پرده قومی رامقام • صف صف اند این پردهاشان تا امام • اهل صف اخرین ازضعف خویش
چشمشان طاقت ندارد نور پیش • دیو بو معنایه اشارت بیورمشلردر • واکر درکاه خلیفه دن مراد • وارث حقیقۀ محمدیه • ومجلای تجلیات
ذات وصفات احدیه اولوب خلعت خلافت • وامر قطبیت ایله مبعوث اولان مرشد کاملک عتبۀ علیه سی اولورسه معنی ابیات شریفه
بو وجهله اولور که • مرد عرب انواع شوق وطرب ایله • درکاه محبت پناه مرشده وارد قده • اول مظهر سر محمدی • مرکز استدارۀ افلاک
قلوب عاشقان اولمغله • ارباب حالات واصحاب جذبات حولنی طواف ایدوب • وجامع جمیع صفات اولان همتی جمعیه سنده
جمع اولوب اوتکی صف در نظر آراسته • وبعض صفوف • منتظر برخاسته اولمشلر • یعنی صف اول قلوب طاهره لرین غواشی بشریه
وادناس نفسانیه دن باجمعها مبرا ومعرا • وانوار تجلیات ایله مجلی ایلین شول ارباب فنادر که • رشتۀ خردی کسسته وعقال عقلدن
رسته ووجودی عشقه پیوسته قلمغله • مرتبۀ کماله نائل • وحقیقۀ شمس محبته واصل اولمشلردر • وشعشعۀ نور محمدی ایله ازالۀ حجاب
انانیت ایدوب غریق طوفان وحدت وکثرت • وحریق نیران تجلی احدیت اولوب پیر ایله بونلر میاننده قطبیتدن غیری فرق قالمامشلردر
پس بونلر در نظر آراسته در • وبونلارک دونده اولان ارباب حالات نار اشتیاق ایله یانوب • ومرایای دللرنده نور جذبات
تجلی ایدوب • رفع حجبات ظلمانیه ایتمشلردر • لکن هنوز قید وجود موهومدن آزاد اولمایوب فنا منزلنده اولمامغله نیجه قیود کثرت
احیانا تجلی محبتک روپوشی اولمغله • حیات عاشق عشقله اولدوغیچون • وزرکثرتی ازاله یه نظر عنایت پیره متوجه • وتحریک سلسلۀ
محبت الهیه ایتمکله آینۀ قلبی زنک کثرتدن مجلی اولوب ارباب فنانک حالی ظهورنه منتظر وبرخاسته لردر • وتربیۀ مرشد اعظم وقطب عالمده
اولان مریدان صادقانک اعلا وادناسنده انجب حالدن بیری دخی بودر که جمله جهان نفخ صوردن زنده اولدوغی کبی بونلر دخی • اولا
کندواردکلرندن فانی • وپیر طریقته تسلیم اولمغله میت کبی همت پیر ربانی • ونفخ جذبۀ سبحانی وجودلرنه حیات جدید افاضه ایدوب
مبتدی ومنتهی • واعلا وادنانک روشی • اول اثر حرارت محبت ربانیه • وبین العشاق معلوم اولان کیفیت معهوده اوزره مبنی در
ولکن بزدکرسابق • اول حالی ملک ایدن باهمتلر نعمته مستغرق اولمش • وهنوز حالی ملک ایدنمین مبتدیلر نظر مرشد وهمت پیردن
باهمت اولوب قطع مراتب ایدوب وبیرک قنادیله اوچارلار نظم • بفضل ورحمت وتوفیق ذو المن • مرا هر ذره خورشیدست روشن
چه کویم شرح اوصاف کمالت • تویی هادی جان ومهدی تن • مقرر کرده این عشق دلفروز • برای هر یکی کاری معین
کمال عابدان زهدست وتقوی • کمال عاشقان عشق مبرهن • اکر خواهی کمال ذوق عرفان • نهال جهل را ازبیخ برکن
اکر قاسم حجاب از راه برداشت • تجلی آیدش از بام وروزن • حاصل کلام طالبی طلب هر حال مطلوبه ایصال مقرردر دیو •
حضرت مولانا اشبو بیانه شروع بیورد یلر در بیان آن که چنان که گدا عاشق کرمست وعاشق کریم • وکرم وکریم هم عاشق کداست
انک بیانیده درکه کدا کریمک وکرمک نیجه عاشقی ایسه کرم وکریم دخی کدانک عاشقی در اکر کدا را صبر بیش بود کریم بر دراو آید واکر کریم را
صبر بیش بود کدا بر در او آید اکر کدانک صبری زیاده اولورسه کریم کدانک قپوسنه کلور • واکر صبر کریم زیاده اولورسه کدا اباب کریمه
کلور اما صبر کدا کمال کداست وصبر کریم نقصان اوست اما کدانک صبری کدانک کمالیدر • وکریمک صبری کریمک نقصان وعیبیدر زیرا
فقیرک حسنی صبر • وکریمک حسنی احسانده تعجیل در • ای طالب کرم کرچه انسان دخی کرم ایله موصوفدر • اما هر نه قدر اولسه عبد عاجز اولمغله
نوع ما احسانده تکلف مکسوب کرمده ناقصدر • آه ای محتاج کرم وجود وسخا • کرم وعطا اول اکرم الاکرمین • وارحم الراحمین اولان رب العالمینه
مخصوص در که فضل وکرمی ازلی • واحسان ولطفی ابدیدر کما قال محمد الغزالی فی شرحه للاسماء الحسنی الکریم هو الذی اذا قدر عفی • واذا
وعد وفا • واذا اعطی زاد علی منتهی الرجاء • ولا یبالی کم اعطی • ولمن اعطی وان رفعت حاجة الی غیره لا یرضی • واذا جفا عاتب وما استقصی
ولا یضیع من لاذ به والتجا • ویغنیه عن الوسائل والشفعا ولیس یجمع ذلک الا الله تعالی فهو الکریم المطلق • وقد یتجمل العبد باکتساب ذلک الخصال
ولکن فی بعض الامور وقع التکلف • ولذلک قد یوصف الکریم ولکنه ناقص بالاضافة الی الکریم المطلق • وکیف لا یوصف العبد
وقد قال علیه السلام • لا تقولوا الشجرة العنب الکرم فان الکرم الرجل المسلم • آه امید ورجا وتضرع والتجا اول کرمده کریم رؤف رحیمه درکه

محض کرم وفضل مطلقندن • بو فقرا بنده لرینی کتم عدمدن دشت وجوده ابراز ایدوب بو صنایع عجیبه نک لاجرم بر صانع وپروردکار دیو
افعال غریبه نک بهرحال بر فاعل مختاری • وستر فنا یک قراری توحید جبار ایله اولدوغن دلایل قاطعه ایله اثبات وبالضروره عالم خالق مصنوعات
اولمغیچون • عباد نه عقلی دخی هبه وعطا قیلوب • بعده کرم خاصی ایله دخی تکریم ایدوب کندویه موصل اولان طریق قویمی دلالت ایچون
ارسال رسل • وبعثت انبیا ایله صراط مستقیمه دعوت بیوردی • وکرم تامندن توفیق وعنایت • وقلبمزه نور هدایت ویروب کلاملرینی
تصدیق ودعوتلرینی قبول ایله • امت اجابتدن • وزمره مؤمنیندن • وارباب سعادتدن ایلدی حقا که کرم کریم • وتوفیق رحیم اولماسه
ایمان کتورمکه کیمده قدرت واستعداد ولیاقت اولوردی • الحمد لله الذی هدانا لهذا وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله خاقانی

نقد عرفانی بولنلر کامل • ما عرفناک دیمش الحاصل • قدرت صنعن ایدرلر اثبات • یر دکوکده بو سکون وحرکات
حادثات فلکه اولسه نظر • قدم ذاتنی ایجاب ایلر • هیچ نقل اولمسه ده عقل سلیم • حکم ایدر کا وله بر استاد علیم
نیجه بیک سعی بلیغ ایتسه انام • کنه ذاتنه ایرشمز اوهام • لایق اولدر که همان سالک راه • دیه لا نعبد الا ایاه

آه ای طالب درد آله • اول کریم ورحیمک لطف وکرمیدر که نطق وجواب دکل خطابه لیاقت وقدرت یوغیکن • بیزی عالم ذراتده
مخاطب ایدوب کرم ولطفیله الست بربکم خطابنی استماعه قدرت • وزبان استعدادمزدن بلی جوابنه صدورنه عنایت • ومن
وجمیله استماع واکا کوره هدایت ایلدی • وبوندن ماعدا ادعیقباده داخل جنان • وواصل رضوان ایدوب قرب جوارنده دوام شهود جماله
دایم الوجود قیلوب تلاشی وفنادن خلاص • وعوارض خوف وحزندن نجات ویروب لا یمسهم فیها نصب وما هم منها بمخرجین بیوردی
وبر اکرم الاکرمیندر که عبادنک عصیانده اصرارین • وجناب کبریاسنه نا سزا نیجه مکارهی اضافت وافترا ایتدکلرین سمیع وبصیر
وعلیم وخبیر ایکن فی الحال استیصال ایله عقوبت ایتمیوب نیجه نیجه عمر ایله مهلتلر • ودنیاوی حشمت ودولت ونعمت وثروتلر ویرر
کما قال تعالی • ویجعلون لله ما یکرهون • علی الخصوص حین عصیانده مؤاخذه یه قادر در فاما حلیم وصبوردر • کما قال صلی الله علیه وسلم
لا احد اصبر علی اذی یسمعه من الله تعالی لانهم ینسبونه ویجعلون له الصاحبة والولد • وهو علی ذلک لا یعاقبهم ویرزقهم فی دار الدنیا
ای کریمی که از خزانه غیب • کبر وترسا وظیفه خور داری • دوستان را کجا کنی محروم • تو که با دشمنان نظر داری

آه اول پادشاه بی زوال بر کریم متعالدر که • بر حسنه ایله کلنه اون حسنه ویروب • وتایب اولان عبادنک سیئاتن حسناته تبدیل ایدر
وعمرلرینی عبادت اصنامه صرف ایدن مشرک عمرندن بر ساعت • وبلکه داخر نفس فالده قدر محل یأسدن اول وحدانیته حقله ایمان
کتورسه حسابسز وعذابسز داخل جنت ایدر • بعض کتبده مسطوردر حق تعالی بیورر که ما انصفنی عبدی انا استحیی ان اعذبه وهو لا یستحیی
ان یعصینی وفی مناجاة موسی علیه السلام الهی انه لتعرض لی الحاجة فاستحیی ان اسئلک فاسئل غیرک فاوحی الله الیه لا تسئل غیری
وسلنی حتی ملح طعامک وعلف دابتک • ایدی عبد کریم اکا دیرلر که • وما غرک بربک الکریم توبیخندن غافل اولمیوب ان رحمة الله قریب
من المحسنین فحواسنجه رحمت حضرته قریب اولدوغن بیلوب کما لیله حقدن اتقا ایلیه • کما قال تعالی ان اکرمکم عند الله اتقیکم وقال ع م
الکرم التقوی ولا کرم الا بالتقوی • ایدی لازم اولان ظاهراً وباطناً حقدن غیره تعلق ایتمیوب جمیع احوال وافعال واقوال واعمال ده
امور کثیره وقلیله وجزویه وکلیه هر نه ایسه جمله سنی درکاه حقه ارجاع ایدوب الله دن استیه سن وجمله سنک عبدی اولوب همان کندوسن
دیلیه سن • بو یله اولورسه حق سبحانه وتعالی لطایف کرم وسوابغ نعم • وفضایل حکمی افاضه ایدوب علم وعرفان • وعشق یزدان ایله
ایکی جهاندن مستغنی ایدر • مثلا اول مرد عرب کمال توجه وعبودیت واحسان وطاعت وشوق ومحبت ایله آب سبوی معرفتی
باب سعادت دار الخلافه ایلتدکده بلا عوق وتأخیر بانک آمد که ای طالب بیا • جود محتاج کدایان چون کدا ندا ایرشدی که کل
ای طالب صادق وعبد عاشق زیرا جود وکرم کدا کبی کدالره محتاجدر وبلا شبهه امر مقرردر که جود می جوید کدایان ضعاف
همچو خوبان کاینه جویند صاف جود وکرم وسخا واحسان فقرا وضعفایی استر • شول محبوبلر کبی که صاف وروشن آینه استرلر حتی
کندو خوبرولرین مرآتده کوروب تماشای جمال ایدهلر • آکاهی عاشق کدا روی خوبان ز آینه زیبا شود خوبلرک رونق جمالی مرآتدن
زیبا اولور وکذلک روی احسان از کدا پیدا شود جمال باکمال احسان دخی مرایای وجود فقرادن ظاهر وهویدا اولور حقا که فقرا
جود وسخا وبخشش وعطایه مرآت اولماسه جمال جود وچهره کرم نمایان اولمزدی م ای هنکی صفات مرآینه صفات پس ازین فرمود حق در والضحی
پس بو سببدن بیوردی • وهاب مطلق رسول محمد المصطفی علیه الصلوة والسلامه سوره والضحیده بانک کم زن ای محمد بر کدا
ای محمد کداوزرینه بانک اورمه • یعنی سائلی حضورکدن منع وزجر ایتمه • کما قال تعالی واما السائل فلا تنهر • ای لا تنهر السائل ولا تزجر
اذا اتاک یسألک ولا تکن جبارا • ولا فظا علی الضعفاء من عباد الله عن انس بن مالک قال • قال علیه السلام اذا اتاک سائل علی فرس
باسط کفیه فقد وجب الحق ولو بشق تمرة رواه مسلم • وعن جابر اذا اتاکم السائل فضعوا فی یده ولو ظلفا محرقا الحدیث • وروی انه
صلی الله وسلم کان جالسا فجاء عثمان بن عفان رضی الله عنه • بعذق من تمر • وفی روایة بعنقود عنب فوضعه بین یدیه فاراد
ان یأکل فوقف سائل بالباب • فقال یرحم الله عبدا یرحمنا • ثم امر بدفعه الی السائل فکره ذلک عثمان • وقدر ان یأکل النبی
فخرج واشتراه من السائل ثم رجع السائل ففعل ذلک ثلث مرات الی ان قال النبی • ملاطفا للسائل لا غضبان علیه اسائل انت

ام بایع فتأخر الوحی ایاما لذلک فنزلت واما السائل فلا تنهر • وروی عن النبی صلی الله علیه وسلم اذا رددت السائل ثلثا فلم یرجع فلا علیک ان تزبره
رواه ابن النجار عن ابی هریره • وعن ابن عباس اذا رددت علی السائل ثلثا فلم یذهب فلا بأس ان تزبره • الحاصل قبوییه کلان وباخود
یولده طوروب شیء لله دیو برنسنه دیلین سائلی سوکوب • وباخود قوغوب • وباخود تحجر وتکبر • ویوزکز بورتاروب منع وزجر ایتمکدن حق سبحانه
وتعالی عباد نه منع بیورمشدر • اکر تصدق ایده جک برنسنه یوق ایسه • الله ویره بنم جانم دیو لطف وملایمت ایله جواب • ورد جمیل ایله ردایلیه
قال ابراهیم بن ادهم • نعم القوم السؤال یحملون زادنا الی الآخرة • وبعض تفسیرده بعض سائلدن مراد مهمات دیندن سؤال ایدندر مثلا
ابن ام مکتوم کبی وباخود مراد طالب علمدر که تعلم ایچون کلدکده رد اولنمیوب برفحوای ومما رزقناهم ینفقون • وبرموجب واما بنعمة ربک فحدث
طالبه تعلیم علم دین ایلیه • فلهذا ارباب تحقیق بیوررلر که • طریق مقصددن ضال وکیرو مقصد مزبوره طالب • ودلالت وهدایت سؤال ایدن
مستعد محجوبه • سؤالدن منع ایتمیوب بن سکا هدایت ایتدوکم کبی سن دخی اکا هدایت ایدوب • وربک فیض واحسان ایلدوکی علم وحکمت
نعمتنی تعلیم ایلیه • اول سائله خبر ویروب • بن سنی اغنا ایتدوکم کبی • سن دخی انلاری غناء حقیقی ایله اغنا ایت دیو بالاصاله حضرت حبیب خدا
محمد المصطفی • علیه من الصلوات الا وفاها امر ایدوب • بعده بالتبعیه وارث حقیقیلری اولان اولیاء کمل • واصفیاء مکملینه تنبیه
واشارت بیورر • کما قال روزبهان البقلی • ولا تکتم شرفک ورفعتک عن کل سائل طالب • وقل له حقایق لطفنا باللطف • ولا تمنعه بقوله
واما السائل فلا تنهر • واظهر بعض ما کوشفت من اسرارنا وانوارنا ولطفنا ورحمتنا لکل مشتاق الی لقائنا وجبتهم الینا بجد شک عنا
وجعفر صادق رضی الله عنه • بو آیت کریمه یی بو وجهله تحقیق بیوررلر که • حبیبم خلعت اسلامدن عاری اولان سائللره بنم رحمتمدن مأیوس قلمه
زیرا بن بر کریم ودانایم که انلاره رحمت وهدایتم لباسنی الباسه قادرم • ایدی حبیبم قچن سکا بر سائل التجا ایلیه • انی بکا لطف ودلالت ایله
هدایت قیل زیرا تحقیقا بن قریب ومجیبم • وحبیبم جمله مؤمنلر بنم عباد ایتامدر • انلاری کندکدن تبعید ایتمه • وسؤاللری بنم اسرارمندر
انلری زجر ایتمیوب لطف وملایمت ایله تعلیم ایلیه قاسم انوار

بیا بیا که فقیریم وخاکسار توییم • مدام مست می چشم پرخمار توییم
اکرچه باده پرستیم مست جامیم • اکرچه اشتر مستیم در قطار توییم
اکر مسافر شوقیم با تو همسفریم • اکر مجاور عشقیم در دیار توییم
هزار سجده اکر آوریم مبتدانیم • کر با شفاعت عرفان کناهکاریم
حبیب کفت تعالم که در سرای وجود • بهر غمی که فرستیم غمکسار توییم

حاصل کلام ای کریمان ومحسنان • ومرشدان سالکان ومنفقان سایلان • ومشفقان کدایان چون کدا آیینه جود است هان • چونکه کدای
بی نوا جود وکرمت وارشاد وهدایت • ولطف وعنایت مرآتیدر ایدی زنهار لطف ایدوب آیینه اوزرینه ادم کم دم بود بر روی آیینه زیان
نفس وجه مرآته زیان اولور • یعنی نفس آیینه یه زنک وکدر کتوروب صفوتنی ازاله ایدر • کذلک مجالی عطیات اولان کدالردن اصحاب
عطایا • منع عطا ایدرلرسه مرآت جود اولان کدالرک قلبنی تکدر ایدوب جمال جود نمایان اولمز • جود وسخا وانفاق وعطا وایثار وهبه نک
مراتبی والهنک دخی مرتبه لری • اشبو خلیفه بغدادک حکایه سنک مبداندن اول واقع اولان • اللهم اعط کل منفق خلفا دیو دعا ایدن
تفسیر دعاء ان دو فرشته • بیاننده مفصل ومشروح ذکر اولنمغله تکراره احتیاج قالمامشدر • الحاصل هبه وعطیه اعواض واغراضدن
خالصه وکثیره اولسه • اومقوله صاحب عطایه جواد • وباخود وهاب تسمیه اولنور • پس لا لعوض ولا لغرض جود وسخا • وموهبه وعطا
حقدن غیریده تصور اولنماق اولمز • زیرا اول وهاب مطلق هر محتاجک احتیاجی اولان حوایجنی غیر عوض • وبلا غرض بخشش وعطا ایدوب
بلکه اول پادشاه وهاب لطف وکرمی بیحساب بر سبب الاسبابدر که ان یکی جودش کدا آرد بدید حق سبحانه وتعالی نک بر نوع جودی
محتاج وکدا بر بلوک عبادنی عدمدن وجوده کتورر وان دکر بخشد کدایانرا مزید وحق سبحانه وتعالی نک بر نوع جود وعطاسی کدالره
مزید نعمت ودولت وفضیلت باغشلر • یعنی حضرت حق وفیاض مطلق • جود اقدسیله عبادینی ایجاد ایدوب نطق زبان واعطاء ایمان ایله
قلبلرینی محل تجلی • وعقللرینی محل معارف ونفسلرینی مقام خواطر • وسمع وبصر وجوارح حسیه نک جمله سنه حرکت ویروب مرتبه افتقاره
کتورر • وبو وجهله اولان احتیاجلرین درکاه کبریاسنه عرض ایتدروب جود مقدسیله بز فقیر ومحتاجلره • بقدر الاستعداد زیاده لک
هبه ایدوب اعمال صالحه • وافعال حسنه عطا ایتمکله درکات طبعدن نجات ویروب • عالم ملکوت ومقام جبروته ارتقا ایتدررر وعرایس
جمالندن اعطاء عشق ومحبت ایله کشف حجبات ایدوب • اوج درجات وحدته اعتلا میسر ایدر • وبالجمله لطف وعطاسنه نهایت اولمیوب

اکر احتیاج واکر عطا اول وهاب رزاقک جود واحسانی در خاقانی • متصرف اودر اشیایه عام • نه خواص آره ده هرکز نه عوام
لمکر احسانی سعادت تاجی • تاجداران جهان محتاجی • فیض انعامی قومز کمسه یی آج • اول سبب را اکا دنیا محتاج
انی ادراک ایده مز درک فحول • ایره مز قدرتنه فهم وعقول • کیف وکمنده اوزاتمه سخنی • حاصلی کندو بیلور کندوسنی
بحر افکاره دوشوب چکمه الک • نکته چون وچرادن الحک • اولدیلر کتم عدمدن موجود • بو قدر ملک ملک بولدی وجود
یا الهی کرمک مبذول ایت • عذرین افتاده لرک مقبول ایت • عالم السر خفیات جهان • واقف جمله ذرات نهان
قلمه درد اهلنی ای فرد صمد • هیبت ثم رددنا ایله رد • جزء ده وارد اولمشدر که • برکون موسی کلیم الله علیه السلام
حضرت مکالمه ده ایکن • ابتدی الهی توراتده اتندن بر طایفه یه ۳ اناجیلهم فی صدورهم دیو وصف ایدوب • بوندن ماعدا نیجه خصال
حمیده لرین مدح وتعداد بیورمشسن عجبا انلر کیمک امتی • ونه مقوله صاحب دولتلردر • دیدکده حق سبحانه وتعالی • یا موسی انلار

حبیبم محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمک امته باصفاسی دردیوب تکرار مدح وثنا بیوردی • حضرت موسی علیه السلام انلارک لقاسنه مشتاق اولوب الهی انلاری کورسم اولمزمی دیدی • حق جل وعلا دخی یاموسی سن دنیاده انلاری کورمزسن • ولکن دیلرسک اوازلرینی سکا ایشتدره یم دیوب اصلاب آبا واجداده مکنوزه اولان ذرات اشباح امت محمد علیه السلامه یاامة محمد دیو خطاب ونداایتدکده جمله ذرات مؤمنین لبیک ربنا دیدیلر تکرار حق تعالی ارواح مؤمنینه التفات ایله ندا ایدوب سزه مرادکزی دیلمزدن اول ویردم وزلتکزی بندن مغفرت طلب ایتمدین مغفرت ایلدم دیو اعزاز واکرام ایدوب ومخاطبه یه کوره موسی علیه السلام ایشتدردی قاسم

بحق صحبت دیرین مرامرا نکحالت • باستین ملالت زاستان کمالت • دلم بغیر جناب تو هیچ جای ندارد • بحق شام فراقت بحق صبح وصالت
بخود نیامدم ای جان بقرب حضرت جانان • مرا بجز دلال تو عشق کرد دلالت • اگر نه عون تو باشد چگونه راه برد دل • باسمان هدایت زاستان ضلالت
بروز حشر که عرض گناه خسته دلانست • گناه قاسم مسکین بلطف تست حوالت •

الحمد ای گدا ومسکین حق جل وعلانک لطف ازلی وعطای لم یزلیسی معلومک اولدیسه بر فحوای والله الغنی وانتم الفقراء پس گدایان آینه جود حقند پس گدا از جود خدا انکامه ایاسی درلردان که باحقند جود مطلقند وشول فقراکه تجلیات ذات ایله محو وجود موهوم ایدوب بالکلیه عدم محض مرتبه سنه نایل واذاتم الفقر فهو الله درجه سنه واصل والمشار انلار اینه اولمق مرتبه سنده محجوب بلا معیت والثنینیت جود مطلق • ووحدت حقده مستغرق اولمشلردر • الحاصل گدا وفقیر دیو وصف اولنان حوائج دنیاوی یه عرض احتیاج ایدن دون همتلر اولمایوب بلکه احتیاجلری جذبات ربانیه طلوعنه وحب ذاتینک ظهورینه اولوب حقدن غیری دنیا واخرتده برمرادلری اولمیان عاشقان الهی در • ولکن بونلر دخی ایکی فرقه در • برفرقه سی هنوز واسطه ومرشده محتاج اولوب وباخود تجلی صفات وذاته بحسب التأثیر والتأثر قابلی مرأت دوشوب برمرأت بردخی تجلی اعتباری نوع تا ایکیلکدن خالی دکلدر • وبرزمره دخی مرأت وتجلیات ومظاهر ومظهر قیدلرندن کچوب اوجات وحدته ارتقا ایتمکله بونلار جود مطلق • ووحدت محضه دریاسنه غرقه لردر ودجود دهبودلری عباد الله رحمت در قاسم

ای مظهر جمال تو مرأت کائنات • وی جنبش صفات تو از مقتضای ذات
هرجا که هست لمعه نور تو لامع است • گر کنج صومعه است وگر دیر سومنات • هر صورتی تعین خاصیست در وجود • محوست نام غیر ونشان تعینات
زنهار ذکر غیر مکر بر زبان مران • صاحبدلان بغیر نکردند التفات •

ایدی ای طالب حق وراغب عشق مطلق دان کم جز این دوست اوخود مرده است اول فقیر وگدا که بو ایکی فرقه نک غیری اوله • یعنی الفقیر الی الله وفانی فی الله اولمایوب میل ومحبت • وفقر وحاجتی دنیا ایچون اوله اول خود مرده وافسرده وپژمرده در او برین درزیست نقش پرده است اول بوقیوده دکلدر نقش پرده در • یعنی طریق مردان خدایه سالک اولمایوب ادعوانه نک شکلی انسان ایسه دخی نقش پرده مانندی بی معنی ووجود وعدمی مساوی در قاسم

چند ازین افسانهای خاک وآب • در طلب داری رخ از دریا متاب • چند گردی کوه وصحرا در هوس • پیش هو آنه حسن المآب • چون حجاب خود تویی بگذر زخود
تا ببینی روی او را بی حجاب • با تو چون گویم چه گویم ای عزیز • موج دریا را ندانی از سراب • رهروان رفتند رهرا راستی
تو چنین خوش خفته در ظل سحاب •

فرق میان آن که درویش است بخدا وتشنه خدا ومیان انکه درویش است از خدا وتشنه غیرست اولکسنه نک میانی فرق وتمیز بیاننده در که خدایه درویش وتشنه عشق خدادر • واولکسنه نک بینی فرق ایتمک بیاننده در که خدادن فقیر وحب آلهه دن غیره تشنه در • یعنی قلبی فکر ماسوا ایله مشوش ومکدر • وطول امل وامنیه فانیه ایله راج ومحتاج • وحب آلهه دن خالی بر مفلس وعانی در نقش درویش است ونی اهل جان خدادن غیره درویش اولان کسنه جهان نقش درویش در • اول اهل جان دکلدر • یعنی تغییر شکل ایدوب صورته فقرده کورندوکی • عاشقان آلهی ودرویشان سبحانی کبی حب ربانی کندولری ایکی جهاندن فارغ قلمغله عشق خدا ایله حیات ابدی بولوب دنیا وعقبایه نظر ایتمین جماد فقر کبی دکلدر • همان دیوارده یازیلان درویش نقشی کبی درکه بی روح در • وبعض نسخده جان برینه اهل نان یازلمشدر • بو تقدیرجه معنا کیرو معنای اولی متضمن اولور • یعنی مجرد درویش نقشی در • بو جسه کرچکدن نان خلائق واحسان وعطایه مستحق اولان صورت باروح دکلدر • الحاصل جانی یوقدر ایدی نقش سگ را تو مینداز استخوان جسد بی روح اولان کلب نقشنه سن استخوان اتمه زیرا لقمه تناولنه حیات لازمدر • اول ایسه جماددر پس جماده استخوان اتمق بیهوده در • یعنی نور ایمان وذوق عرفاندن خالی اولان هر فقیر صورتنده ودرویش نقشنده اولانه • بن بر کسنه احسان ایده یم دیمه • زیرا اول صدقه واحسان محلنده واقع اولمایوب • همان کلاب صورتنی یازدقلری نقشه نان واستخوان ویرمش کبی ضایع وتلف اولور دیو تنبیه بیوررلر • وبو معنایه دخی اشارت بیوررلرکه • مادام که صورت فقرده وهیئت درویشانه ده کورینن کسنه لرده طلب عشق خدا • وحب وجوی عرفان ایقان اولمیه انلارک صورت ظاهره لرینه الدانوب محبت وعشقدن • ووحدت حقدن سوز اچمه • زیرا انلارک صورتی انسان ولکن حقیقتلری طالب جیفه اولان کلب صفتدر بیت

بنادانان مکو سر حقایق • که هر گوشی سخن را نیست لایق •

اکا بنا تغییر شکل لاجل الاکل ایدوب نقر لقمه دارد او نی فقر حق اول تلبیس لقمه فقرینه طوتار حق فقرینی طوتماز • ایدی بی فرق وتمیز وبی فهم وادعاسی اولمیوب پیش نقش مرده کم نه تو طبق نقش مرده اوکنه سن طبق قویمه • الحاصل کوکل حالندن وکیفیت رحیق فقردن افسرده وخالی اولان نقش مرده نک اوکنه اکر نعم ظاهره واکر نعم باطنه دن برشی قویمه • زیرا اکینسه دخی ظلم ایتمش اولورسن • اکا بناء کندوده نور محبت وعشق وجذبه دن حاصل اولان کیفیت وحرارت یوقدر که • اول نعمتی کندوده اولان نوره واصل ایدوب منعمنه شکر ایده • ونعمت دخی الحمد لله شویله بر فقر حقیقی

صاحبنه ملحق • بن دخی اول نوره غرق وملصق اولدم دیو لسان حال ایله سکا دعا قیله • بلکه اول نعمتی اسراف واضاعه ایتمکله سن دخی مسرف ومبذر اولورسن • پس لاخیر فی السرف مضمونیجه اوصوله نک اوکنه سفره قومق لایق اولماز • وکذلک تشنه لب شراب عشق • وفقر حق اولمایوب عاشق لقمه ونان اولانک پیش سمعنه علم وحکمت ایله مالامال طبق نطقی قومه که لاتعطوا الحکمة الی اهلها فتظلموها • نهیی ایله عمل ایدوب لؤلؤ سوزک تلف ایتمه سنجه جامی

در مذمت چه شد اریشت خم است • چون ترا قبله همت شکم است • می کشی خرقه پشمینه بدوش
می کنی گوشه فش در بن گوش • باشد اینها همه دعوی بی معنی • صوفی اوقتم وصاحب معنی • تا فند ساده دلی در دام است
طعمه چاشت دهد باشامت • بهر تو سفره دخوان آراید • شربت ومیوه بران افزاید • تف برین صورت وسیرت که تراست
تف برین عقل وبصیرت که تراست • این نه صوفی گری ودرویشیست • نامسلمانی وکافر کیشیست • نفس را حلقه حلقوم بری
چه گزین دقه زقوم خوری • دزدی وراه زنی بهتر ازین • کفن از مرده کنی بهتر ازین •

الحاصل ماهی خاکی بود درویش نان نان ولقمه درویشی سمک بری دیدکلری سقنقور ایله مسمی ومتعارف اولان بر حیوان کبی خالی اولور شکل ماهی لیک از دریا رمان کرچه اول حیوان سمک سیما وماهی لقادر • ولکن دریادن اورکوجی • ونفرت ایدیجیدر • زیرا دریایه کیرسه هلاک اولور کذلک لقمه ونان ایچون درویش شکلنه کیرن دنیلر دخی کرچه زی فقرا • وصورت اصدقا واصفیایه تمثل ایتمشلردر • ولکن قبله همتی لوت ونان اولوب ساده دللرک سفره وخوانه دام تزویر قورمشلردر • دریای عشق احدیت ماهیلری اولان ارباب محبت کبی اولمایوب بحر معرفتدن رمان وکریزاندر مرغ خانه است او نه سیمرغ هوا اول درویش فی المثل مرغ خانه در سیمرغ هوا دکلدر • یعنی خانه لرده مزبله اشیجی تاوق وقاز کبی بونلر دخی مزبله دنیاده مزخرفات طبیعیه ایله آلوده اولوب سیمرغ هوا کبی جو هوای ملکوته پروازه قادر اولمازلر • وحبوبات محبت تناول ایتمیوب لوت نوشد او ننوشد از خدا اول فقیر پرتزویر آرزوی تن پروری • واشتها وحرصله لوت نوش ایدر • خدادن باده عشق ومحبت نوش ایتمز خم محبتی ینجه نوش ایلیمون که طالب حق اولمایوب بلکه عاشق حقست او بهر نوال حقه نواله دن اوتوری عاشق دردالآنی نیست جانش عاشق حسن وجمال انک جانی حق جل وعلانک حسن بی بها وجمال بی همتاسنه عاشق دکلدر ناظمه محیی الدین عربی

فلا تجد عنک الکون تمارایته • وان کان فی الاکوان اعظم فتنة • اترضی بغیر الله فی القلب ساکنا • الم تر ان القلب اشرف مصنعة
الم تعلم ان القلب ان کان طاهرا • بیع فیه من قد جل عن کل شبهة • تعوضت عن حق بزخرف باطل • لقد خرت یا مغبون اخسر صفقة
وطالب بغیر الله فی الارض کلها • کطالب ماء من سراب بقیعة • فرض السوی فرض علی القوم فضه • وکل کمال فی اتباع الفریضة

آه ای طالب دردا که • بو بیت شریفده اکا دخی تنبیه واردرکه • فرضا بر درویش ریا وسمعه دن اوتوری درویش اولمایوب ثواب آخرت • وازدیاد نعم جنت ایچون فقر اختیار ایلمش اولسه • عاشقان صادقان قتنده اول دخی درویش حق اولمایوب درویش جنت وعاشق دولت ونعمتدر • حقا که جنت دخی عاشقان جمال الهی یه کوره بی قدر وقیمت در شعر

هر دلی درد دو جهان چشم وچراغی دارد • دل ما از دو جهان بی تو فراغی دارد • بر سر اندل وجان ز ابتغا تا وصال • هر که از عشق درین راه چراغی دارد •

اما نوال جنت وثواب آخرته عاشق اولان ابراره دخی سؤال اولونسه عاشق حق واحسانه احری والیق بزز دیرلر • ولکن عاشق بیقرار • مولانا خداوندکار جواب ویروب بیوررلرکه نعم گر تو هم میکند او عشق ذات اکرچه عاشق جنات اولان کندویی عاشق ذات توهم ایدر لکن ذات نبود وهم اسما وصفات انک عشقی حب ذات اولماز • بلکه اسما وصفاتی ادراک ایلمک عشقی در • وهمک تعریفی انسانک شول قوت جسمانیه سندن عبارتدرکه محلی دماغک لخر تجویف اوسطنده اولوب محسوساته متعلقه اولان معانی جزئیه یی ادراک اول وهمک شاننددر • مثلا زیدک شجاعت وسخاوت • وبکرک محبت وعداوتنی ادراک ایدن وهم در • وقوای جسمانیه نک جمله سنه حکومت ایدوب عقل قوای عقلیه یی باسرها استخدام ایتدوکی کبی وهم دخی قوای جسمانیه یی استخدام ایدر • فاما غالبا ادراکنده غلط ایدوب سیما امور غیر محسوساتده اولان ادراکی اکثر غلط اولمغله اکا وهمیات وقضایای کاذبه دیرلر • مثلا اسما وصفاته عاشق اولان کندویی ماورای عقل ووهمده اولان ذات مقدسه عاشقم قیاس ایلدوکی کبی • الحاصل حضرت مولانا بیوررلرکه • تجلیات اسما وصفاته قناعت • وانواع نعم جنت وثواب آخرت ایچون صفات واسمایه عاشق اولان کندویی عاشق ذات احدیت وغریق دریای حب وحدت توهم ایلمک غلط محض وظن وخیالدر عشق ذات اکا دیرلرکه • اسما وصفات • والا وجنات ملاحظه اولنمقسزن جذبات حقدن دل اکاهنه ناکاه بر جذبه محرقه کلهکه مجذوب مطلوب دخی نیه اوغرادوغنی بلمیوب وبر مقصودی اولمایوب فرط حب ذاتی کندویی کندودن الوب نه اسما وصفات ونه دوزخ وجنات وبالجمله نقش مکونات محو وازاله اولوب عشق وعاشق ومعشوق • وحب وحبیب ومحبوب حجاباتی برطرف اولوب قید وعلت وبی معیت واثنینیت عشق مطلق وحب ذات بحت حق قالهکه ابن عربی

ولیس جمیل من بثینة غیرها • فلامت یوما الی الشنویة
فیا معشر العشاق موتوا صبابة • ففی مثل هذا منیتی بمنیتی • ومن مات فیها وهو یعرف قدرها • فذاک امرء قد حاز کل غنیمة
وکل مشوق لو دعته لموته • اجاب لما قالت بنفس مطیعة • وان نظرت یوما فقیرا رأیته • وقد حاز بالتوفیق اعظم ثروة
فکیف یکون الحال فیمن احبها • وکل زمان ترتقی فی المحبة • فیا معشر الخلان جدوا وسارعوا • الی قهوة لیست تقاس بقهوة
فکل اناء فی الوجود اناؤها • فایاک یوما ان تمیل لمزجة •

آه ای تعینات اسما وصفات • وکثرات مظاهر ایله کندویی ذات حقه

عاشقم توهم ایلین کمسنه نه فایده عقل و وهم ایله عشق بلنمز • وتصور وتخییل ایله تجلیات ذات احدیت فهم اولنماز اکا بناءً که وهم مخلوقست ومولود آمده
وهم حادث ومخلوق ومولود کلمشدر فاما حق نزاییدست اولم یولدست حق جل وعلا کمسنه دن طوغمامشدر • احد وصمد ولم یلد ولم یولد در
پس عقول حادثه • واوهام محدثه • هر نیه که تعلق ایلسه حادث اولور عارض اولان شی دخی حادث در • زیرا قدیمه حادث عارض اولماز
وحادث قدیمه لصوقه یول بولماز • آندی حضرت حق وفیاض مطلق • قدیم وباقی • وعموماً عقول وافهام • وتصورات واوهامک موجد
وخالقی در • پس کل ما حجس ببالک وخطر فی خیالک فالله وراء ذلک • وفقنجه عاشق تصویر ووهم خویشتن تصویر وتصوره وکندو
وهم وتخییلنه عاشق اولان کمسنه کی بود از عاشقان ذو المنن یعنی ذو المنن اللهک عاشقلرندن اولور • یعنی اولامز شعر
الفرق بین قدیم الذات والحدث • یبین للمنکر المحجوب فی الجدث • فاصبر علیه ولا تحفل بصولته • ما دام فی عالم التقیید بالجنث
پس حضرت مولانایه طالبان درد آلهی اولان عاشقان صادقاندن حل اشکال ایچون سؤال واقع اولوب یا مولانا من کل الوجوه اولانا
علم شریف وقلب لطیفکه روشندرکه • بو فقیر وبیچاره وسودای یار ایله آواره لر • سالک راه طریق محبت وراغب ذوق عشق حقیقت
اولمشوزدر • ولکن تابع وهم وفکردن دخی کلیت ایله خلاص اولامیوب سیر صفاتده ایدوکمز دخی بلدک بز مأیوس اولوب تجلی ذات
وعشق احدی مرتبه سنه وصوللرن قطع امید ایده لمی بیدکلرنده • یوقسا امیدی قطع ایتمیه سزر زیرا عاشق آن وهم اگر صادق بود اول وهمک
عاشقی اگر صادق اولورسه آن مجاز او حقیقت کش بود • بر فحوای المجاز قنطرة الحقیقة مجازی حقیقته چکر حتی که بیت
عشق مجازی بحقیقت قویست • جذبه صورت کشش معنویست • یعنی مراد سالک غیر مجذوبدرکه سلوکی جذبه سنی تقدم ایتمکله سیر اسما
وصفات حالنه غالب اولوب آرزوی جنت • وامنیه بهشت نعمت بو مرتبه اصحابنه لاجرم غالبدر • اما وهمنده صادق اولورسه
یعنی طاعات وعباداتنه ریا قارشدرمایوب وبو مرتبه دن اعلی مرتبه وار ایدوکی اعلام اولنلقده • بکا لازم دکل جابرکه آدلکی
یولم دخی بتورم دیو • رتبه اعلادن یوز دوندرنجیلردن اولمایوب مدارج اعلایه ارتقا ایچون همتن بلند ایدرسه بفضل الله
اثناء سلوکنده جذبه حق کلوب دریای عشق تموج ایتمکله • ذات احدیت تجلی ایلدکده نور وحدت کندویی کندودن الوب ماعدتک
رهبة من نارک ولا رغبة فی جنتک بل لوجهک الکریم دیلردن اولوب بیت تا مهر تو دیدیم ز ذرات کذشتیم • از جمله صفات از پی یک ذات کذشتیم
دیوب دریای وحدته مستغرق • وسالک مجذوب زمره سنه لاحق اولور • وبر تازه یوزلو صاحب جمالی سومک قنطرهٔ حقیقتدر دیمک
وهمدن قورتلوب قنطره حقیقت اولان مجاز نه مقوله مجاز اولمش بیلور • حاصل کلام مجازک جاذب حقیقت اولماسنده
شرح میخواهد بیان این سخن بو سوزک بیانی شرح استر لیک می ترسم ز افهام کهن لکن کهنه وضعیف اولان افهام خلقدن قورقرم که
ترکلامم فهم درست ایله اذعان ایتمیوب کندی افکار فاسده وخیالات کاسده یه دوشوروب ومجاز جاذب حقیقتدر دیدکمی
محبوب سومکی وجوانلر ایله الفت اولمغی قیاس ایدوب واول سوء حال کندی حقیقته اولاشدرر • توهمیله انواع فسادی مرتکب
اولوب ایچ جنت وآرزوی سعادت آخرت ایتمکدن دخی قالوب حقدن دور • وباب رحمتدن مهجور اوله • زیرا فهم درست صاحبی اولمیان
نامستعدلرک فهمهای کهنه کونه نظر کونه نظر اولان کهنه وضعیف فهملری خاطره خطور ایتمیان صد خیال بد درآرد در فکر
افکار فاسده سنه صد خیال بد کتورر وکندوی القاآت شیطانیه وتسویلات نفسانیه ده بتورر • وعین وحدت بن صاحب اولمامشدرکه
بیت کر خراو نیست در سرای وجود • بحقیقت کسی دکر موجود • یعنی انک حالی اولوب بیت • روی خود دید در هزاران روی
چون نظر کرد چشم او ز عیون • گاه وامق شد وکهی عذرا • گاه لیلی شد وکهی مجنون • مفهومی نه مفاد در • دیده جانله
کوره • بو حالدن خبری یوغیکن • بشریت صرفه ایله بن دخی بویله نظر ایدرم دیو مرادات نفسنه درلو درلو حیله ایله فنوا الحق آخر
وباطل اشی حق دیو اشکمک استر • ایدی فهوم خلق بوکونه کهنه وضعیف اولدیسه خیالات فاسده یه دوشمسونلر دیو • مجازه بوزدن جاذب
حقیقت اولدوغن تفصیل ایتمدم بورر • محرمی کو که تا بکویم راز • که حقیقت چکونه کشت مجاز • مستمع کس نبود تا شنود
زانکه او داشت قصه های دراز • ایدی نیم جانم بر سماع راست هر کس چیر نیست • لقمه هر مرغکی انجیر نیست فهم درست دراست استماعنه
هر کس قادر وغالب دکلدر • هر قوشجغزک لقمه سی انجیر دکلدر • بلکه هر فرغک لقمه سی حوصله سنه کوره در • شاهین لقمه سی عصفور اولماز
وفیل لقمه سن فارجه یمز کذلک کشف اسرار دخی هر مستعک استعدادنه موافق اولماز خاصه مرغی مرده پوسیده علی الخصوص بر مرده
وچورمش قوش که پرخیالی اعمی بی دیده • بر پرخیال ودیده سز بر اعمی اوله • حاصل کلام نواله ایچون عاشق اولان حقه عاشقم دیمک
صدق اولماق وتجلیات اسما وصفات ایله مجالی کثرات قیدنه بند اولان مرد آزاد • وعاشق ذات اولمادقن بیلمک لمحاله
صادق الوهم اولانی بالاخره اول مجاز حقیقته نه وجهله جذب اندوکن ذوق ایتمک هر کسک کاری • وبونده اولان نکات واسرار
هر کوشک سزاواری دکلدر • کوکلری کلیت ایله حقه میل ومحبتدن قالمش • ودیده جانلری اعمی اولمش مرغ مرده وپوسیده وظلمات
اوهام وتخییلات ایله عقول وفهومی طولوب نادیده اولان درویش صورت • ودیو سیرتلر نکات عاشقانی مجذوبانی نیجه فهم ایدر سلطان دلم
انکه عقلش ناقص است در پرخلل • کی رسد فهمش در اسرار ازل • ایدی حالی نه حال اهلی بیلور نه ذوق وحالدن بی بهره وعاجز
نان وسفره اولانلر • بر صورت بی معنی ونقش بی روحلردر اوله اوله • نقشهای راچه دریا وچه خاک حیاتدن عاری اولان

نقشلهر

نقشهای یه دریانه خاک نه • یعنی نقشهای بیروح اولان کبی • دماغ بی ذوق ودل بی عشقلره صورت ومعنی • ومجاز وحقیقت دیمکدر
جمله سی انلرک یانینده مساوی در • زیرا ایکیسندن دخی بی بهره ومحروملردر • وکدورات جهل • وظلمات طبع ایله انلرک قلبی تیره وسیاه اولمشدر
پس بر قلب که اول مرتبه مظلم ومکدر اولدقدن صکره • سوادی جبلی اولوب بجی یه دونر • بو مرتبه یه واردقدن صکره زنگ هندو راچه صابون وچه دراک
لون هندویه خود صابون وسیاه بویاندر • یعنی قره یوزلولری صابون ایله محکم یوشسن • ویا خود زراک سورشسن • ایکیسی دخی
مساوی اولوب سیاه روکلی ذاتی اولدوغی کبی • قسوت قلبلری جبلی اولانلری • اگر صابون ارشاد ونصیحت ایله یوشسن وگر سه
زاک اضلال ایله بویاشسن ایکیسی دخی بردر • وسیاه رولکلری ذاتی در • نته کیم حضرت مولانا مثنوی شریفک بر محلنده دخی بیورر لرکه مثنوی
زانکه هر چیزی بضد پیدا شود • بر سپیدی آن سیه رسوا شود • چون سیه شد دیک پس تأثیر دود • بعد ازین بروی که بیند زود زود
مرد آهنکر که او زنکی بود • دود را با روش همرنکی بود • پس کم ایو یانینده بیلنور • وغم وشادی عقل وادراکی اولانک معلومی
اولور وبیاض وسوادی بینالر کورر • فاما نقش اگر غمکین نکاری بر ورق • ورق اوزره نقشی اگر غمکین نقش ایدرسن او ندارد از غم وشادی سبق
اول نقش غم وشادیدن سبق وخبر طوتمز زیرا ع جانی یوقدر اولیدر دکل دیری صورتش غمکین واو فارغ ازان نقش اول صورتی غمکین
نقش ایتمکله صورت نقش غمکین ولکن غمدن فارغ در • واگر نقاش صورت خندان نقش ایدرسه صورتش خندان واو ازان بی نشان
نقشک صورتی خندان در • واول خنده دن بی نشاندر • کذلک ذوق ووجدان • وعلم وعرفان صاحبی اولمیان • نقش صورتلر ودرویش
سفره ونان اولان بی حمیتلر اگر صورتلرینی نقش لباس ایله دوزوب صوفیانه کزرلر • وکاه غم آخرت چکوب یوزین بورتارلار
وکاهی کندولری عاشقان آلهی کبی بی قید والم • وشادی وغمدن مجرد وآزاد دعواسن ایدرلر • ولکن معنی وحقیقتدن بی بهره دریاو
اولماغله نقش اوراق کبی صورت مرده لر • وعشق وذوقدن خالی ودل افسرده لر • وعاشقده اولان غم وشادیدن بیخبرلردر نظم
هر شجر سدره وطوبا اولماز • هر کشی کوکده مسیحا اولماز • کوکره اوینکه مرجام وحباب • بکزه مز طائر قدسی یه غراب
ایدی بنم روحم همدم عیسی • وسایه نشین درخت طوبا اولمق دیلرسک • بو عاقبتی خراب ومسکن بوم وغراب اولان نقوش جهان بی نقایه
الدائمه وارلیه بوغنه شادی وغمی چکمه • زیرا وین غم وشادی که اندر دل خطیست بو غم صوری وشادی دنیادی که کوکلده بر خط وعلامت
وبر خط وحالندر پیش آن شادی وغم جز نقش نیست شادی وغم آخرت وحزن وسرور کیفیت حب احدیته نسبتله نقشدن غیری دکلدر •
صورت غمکین نقش از بهر ماست نقاشک غمکین صورتی بزدن اوتوریدر تا که مارا یاد آید راه راست تا که راه راست بزم خاطرمزه کله
صورت خندان نقش از بهر تست نقاشک خندان صورتی سندن اوتوریدر تا ازان صورت شوی معنی درست تا اول صورتدن معنی
درست اوله • یعنی مانند نقش دیوار اولان بی عشق ومحبتلرک غمکین صورتی بزم ایچون تنبیه درکه حق جل وعلا قلبمزده انقیاد ایلدوکی
شمع آفتاب محبتک قدر وقیمتن بیلوب • وکوکلمزی غم کثرتدن وفکر ما سوادن پاک ایدوب • راه راست اولان طریق عشق ومحبته
کیروب • وغریق بحر وحدت اولمق خاطره کلوب کوکل حالندن منفک اولمیادر • وکذلک نقوش وخطوطه مشابه اولان لذت فانیه ایله
خندان اولان دون همت • وبی غفلتلرک صورت نقش خندانی • سکا ارشاد وتنبیه ایچوندرکه • مزخرفات دنیویه ولذات فانیه
جسمانیه ایله اول غافللر ذوق غم • وشادی وسرور کوستریجک سن خود ابدی وباقی اولان • لذت انس وحدته نائل • ودولت
عشق ومحبته واصل اولمش سن در • نیچون سن فرحناک وطربناک اولمیه سن • ایدی عاشقه مناسب اولان قلبنه مقدار ذره غبار ما سوا کلمیوب
مدامی عشقله طرب وشورشلر کوستره حتی معنای محبت درست اولوب • کیفیت بادهٔ عشق کندویی کندودن اله رباعیه
کی غم خوردان که با تو خرم باشد • وز نور تو آفتاب عالم باشد • اسرار جهان چکونه پوشیده شود • بر خاطر آنکه با تو محرم باشد
وکذلک زمرهٔ شطارک دونینده اولان اخیار وابرار دخی • غم دنیانک غیرندن غم آخرت فکرنده اولوب فانی دنیادن قطع محبت ایلیه
وسرور دنیادن مسرت جنانه انتقال ایدوب • دخول دار نعیم ایچون اسباب اولان طاعات وعبادات وتبدیل صفاته سعی ایلیه نظم
بو حکمتدن که جان اوله خدابین • جهانی نیچون دکلدر شاد وغمکین • نه دکلو حظ ایدر بر کیمسی بونده • چو دیکن اوله التنده نهالین
فناطیر اغنی بستر ایدینوب • ملامت سنکنی سن ایله بالین • فنا اول کیج وجودک ملکتندن • دیلرسک ایچه سن وصلتن لایلین
همان وحدت دلو ریل ترک کثرت • داغت کل کثرتنک فکر وخیالین • آه ای دل اکاه نقشهای کاندرین کرمابهاست بو نقشلرکه حماملرده
نته کیم عهد اولده وحالا ولایت عجمده حمامک جامه کانی دیوارینی درلو درلو نقش ایله تزیین ایدرلر • ایدی حماملرده اول نقوش که واردر
از برون جامه کن چون جامه هاست جامه کنک طشره سنده جامه لر کبیدر • یعنی جهانه منسوب اولان شادی وغم • ودنیانک آرایله بوغنه
چکلن رنج والم حمامه کیرنلرک جامه لری کبیدر • دار بابی فنا دخی کذلک صورت بی جان اولوب کرمابه جهانده منقش اولان شکل
انسانیلرینه دیده حقیقت بین ایله نظر اولنسه جامه لرکبی بی معنی وبی مال اشکال وتماثلدر • ایدی بنم روحم تا برونی جامه ها دیدی وبس
مادام که حمام عشق ومحبتدن خارجده سن • انجق صورت جامه واشکال اجسادی کورورسن • درون جامه ده اولان محبوبلردن غافلسن
پس بو کا نه چاره دیر ایسک جامه برون کن در آ ای هم نفس خلع لباس بشریت • وسلخ پیراهن انانیت ایدوب • عشق ومحبت ووجد وحالت
وتجلی احدیت حمامنک ایچنه کل ای هم نفس زانکه با جامه درون شو راه نیست زیرا که جامه ایله حمام ایچنده اولمغه یول یوقدر •

تن ز جان جان ز تن آگاه نیست تن جاندن جان تندن آگاه دکلدر پس حقیقت آدمی بیلمک وماهیات اشیایی صورت ونقشه قید ایتمکسزین
مشاهده قلمق خلع لباس بشریت ایدوب تجرد تام ایله حمام وحدت ومحبته گیرمکله اولور جان وجود ولباس قیود ایله حمامده بولنمق خود ممکن دکلدر
ایمدی مادام که قید بند لباس جسمانیتسن تن جاندن وجان تندن آگاه دکلدر کمال اخجند عشق بر آتش بسوخت دفتر بود ونبود
آیت فتح قریب سر حقایق شود ● وجه دو رویانماند صورت دیبا ● باز برفت از میان واسطه تار وپود ● هر که بدار فنا جبه هستی بسوخت
رمز سوی الله بخواند سر انا الحق شنود ● جامه بره جان تنا روی بپیچ از میان ● عاشق بی مایه را عین زیان نیست سود ● سر فنا گوش کن جام بقا نوش کن
حاجت تقریر نیست گر عدم آمد وجود ● خلق ز نقصان حال بیخبر اند از کمال ● گر همه بی قیل وقال کوی سعادت ربود ● پیش آمدن نقیبان ودربانان
خلیفه از بهر اکرام اعرابی وپذیرفتن هدیه او خلیفه بغدادک نقیبلری ودربانلری مرد اعرابینک اکرامی وآنک خلیفه یه کتوردوکی هدیه سنی
قبول ایتمک ایچون مرد اعرابی اوکنه قرشو کلمه لری بیاننده در کاشف اسرار یقین حضرت مولانا جلال الدین قدس الله سره مناسبت ایله نیجه
نکات عجیبه بیان ایدکدن صکره کیرو مرد اعرابی حکایه سنه شروع ایدوب بیورورلر که ان عرابی از بیابان بعید اول اعرابی بیابان
بعیددن بر در دار الخلافه چون رسید چونکه باب سعادت دار الخلافه یه ایرشدی پس نقیبان پیش او باز آمدند پس نقیبلر انک
اوکنه کلوب استقبال ایتدیلر پس گلاب لطف بر جیبش زدند انک جیب وکریبانینه چوق گلاب لطف وعنایت سپدیلر نقیب لغتده بمعنی
عریف درکه جمعی نقبا وعرفا کلور یعنی دون الرئیس اولان مرد مهتردر پس معنای ظاهریسی اوزره مرد اعرابی یه استقبال ایدن کمسنه لر
وسط الحال اولوب مقرب درگاه پادشاهی اولانلرک اعلالرندن ادنی بربلوک نقبا وعرفا ایدی که مثلا فی زماننا اولان پادشاهلرک
قپوجی باشیلری وقپوجیلر کتخداسی کبی در وسر تخته اولان سرخ شریفده اولان دربانان قیدی دخی بو معنایه مبین در وطریقه بکتاشیه ده
نقیب مسافر ومجاوره سفره کش نان ونعمت اولان خدامه تسمیه ایدرلر مرد عرب مسافرت ایله مهمان اولمغه وار دقده نقیبلر مرد عربی
استقبال ایدوب نعم پادشاهی ایله ضیافت ایتدیلر دیمکدر اما اصطلاح قومده نقبا اسم باطن ایله متحقق اولمش بر طایفه درکه
مرتبه ابرار ودرجه اخیاردن اعلی مرتبه اولوب بواطن ناسه مشرف وخفایای ضمایری مستخبردر زیرا وجوه سرایرده اولان ستایر
نقبایه مکشوفه در وهم ثلثة اقسام نفوس علویه وهی الحقایق الامریه ونفوس سفلیه وهی الحقایق الخلقیه ونفوس وسطیه وهی الحقایق الانسانیه
وللحق تعالی فی کل نفس منها امانة منطویة علی اسرار الهیة وکونیة وهم ثلثمایة بونک تفصیلی بوندن اقدم مثنوی شریفک اولنه قریب
مرد بقال ایله طوطی حکایه سنده ● جمله عالم زین سبب گمراه شد ● کم کسی ز ابدال حق آگاه شد بیتنده تفصیل اولنمشدر الحاصل بو محلده
دخی حضرت مولانا خفایای ضمایره مشرف اولان نقبایی مراد بیورمشلردر زیرا سیاقده اولان بیت شریف بو معنایی مصرح ایدوب بیورورلر
حاجت او فهمشان شد بی مقال اعرابینک حاجتی وقلبنده اولان نیتی بی مقال انلرک معلوم ومفهومی اولدی زیرا اول نقبا بر طایفه
روشن دل درکه کارشان بد عطا پیش از سؤال انلرک کاری سؤالدن اول بخش وعطا ایدی پس اعرابی یه اولا انواع عطا قلدقدن صکره
مراسم طریقتی دخی رعایت ایچون پس بدو گفتند یا وجه العرب پس نقبا اعرابی یه ایتدیلر ای عربلرک وجهی یعنی آب رویلی وشریفی
از کجایی چونی از راه تعب نه دیاردنسن ونه یولدن وزحمتدن نیجه سن ای کرچکدن عاشق وبو یوله سلوک ایتمکه طالب صادق
علم شریفه خفی اولمیه که مقرب قرب بارگاه دیتومی مولانا جلال الدین رومی ابیات سابقه ده اولان نقبا ایله وشمدنصکره واقع
اولاجق ابیات شریفه ایله قطب عالم ومرشد اعظم طریقه سنده اولان قواعد تربیه ومراسم رابطه یی بیان بیورمشلردر حقا که
اقرب طرق هدایه مثنوی شریف کبی بر دلیل فایق اولمامز طیب الله انفاسه واول قواعد مرغوبه بودرکه بر طالب صادق حق جل وعلا
توفیق وعنایت ایدوب مرشد کاملک نشانن طویوب دار الخلافه افضل وجانب سعادة اکمل کمکه هدایت ایلسه علامات کاملدن بری دخی
بودرکه ملازمان عتبه فلک رتبه لرندن اولان هر قنقی مجذوب سالک وعاشق صادقه ملاقی اولسه کشف ضمایرده نقبا منقبت بولوب
کندو ایله کورشدکلری کبی مشاهده جماللرندن مقصود ونتیجه حصول پذیر اولوب دخی اول پادشاه معنایه بولوشمزدن اول بونلرک
توجهندن پرتو ایدن نور محبت سؤاله احتیاج قومز نته کیم مثنوی شریفک اولنه قریب کرو بو معنایی کشف ایدوب خوب بیورمشلردر نظم
ای لقای تو جواب هر سؤال ● مشکل از تو حل شود بی قیل وقال ● ترجمانی هرچه مارا در دلست ● دستگیری هرچه پایش در گلست
پس طالبک قلبی انلرک وجوه مبارکه لرن کوروب وکندن عشق ومحبت وذوق وحالت ایله دریای زخار معرفت اولوب مقصود بالذات
ونتیجه ریاضات وثمرات شجره مجاهدات خود حالت مزبوره وکیفیت مذکوره نک ظهوریدر بو حال حاصل اولدقدن صکره ابواب
ریاضات ومجاهداتدن بر باب اخر دخی آچلوب نتیجه دن صکره کیرو مجاهده وریاضتدن کسته اولماز اما اول ریاضات ومجاهدات
اولدن اولان مجاهده وریاضت هیچ وجمله بکزمز باش تا بپینی ایدی هم جام مرشد کاملی بولمغه بو حالت اوزرکه نشان وعلامت
همنک بو ایله بر سلطانه بولمغه واکا اوکنجه قول اولمغه صرف ایدوب انک استانه سندن غیری یرده قرار ایتمه آه اول کروه پر شکوهدر
برا اوزرکه ذوق ومحبت واردرکه معرفت سویلمک لازم دکل همان نظر حالک خوش کلدک دیدکلری طالبه وجد وحالت ویرورلر
پس مرد عربه دخی حالات عشق ومحبت وفیوضات جذبه وحالت پرتو ایدکدن صکره اول حب ذاتی ونظر حقانیله ای مرد عرب
بو شمع جمعه کلمکدن ومشقات راه چکمکدن مرادک نه ایدی دیو عین مراد ایله حال وخاطر صورمشلر مقصود خود حاصل اولماغله

مرد عرب انواع تواضع ومسکنت واصناف شوق ومحبت ایله گفت وجهم گر مرا وجهی نهید ایتدی ای محبوبان الهی ونقیبان ربانی
بن وجه وشرفیم اگر بکا اول وجه وشرفی احسان ایدرسکز بی وجوهم چون پس پشتم نهید بی وجوه بی شرفم چونکه بنی وراء ظهریکوزه
قویاسز حاصل کلام سزکله بولوشمزدن اول بو ذوق وحالتدن بی بهره قلبم بر مضغه نکدره ایدی بحمد الله تعالی کرچکلر نظرنده بو دولته
واصل اولوب نظر کیمیا اثریکزدن بو حالت ظهور ایدوب قلبم نور محبت ایله طولدی پس بنم شرف وعزتم سزک بکا واقع اولان نظر
وتوجه ومرده قلبم احیاسنه کوکل تو شد ونظر کزدن حاصل اولدی پوخسه بنم آوکی حالم نه اولسه گرگدر وای بکا اگر سزندن کوکل دونسه
ونظر کزدن دور ایدرسکز دیوب بعث شکر بیرینه کتوردی ● شعر نمادر ● ای درخری طوطاغک گر شکر دن در ● بو مینیدن ایچنک نعلی حد تک سکر تندندر
دم عیسی کبی نطقک دیرلدر جانسز اشباحی ● بو معجز جانفزا العلکه سفروح جوهرندندر ● نسیمی ماسوی اللهدن کسلدی دلبری قالدی
نسیمی بلسون نستون عنایت دلبرندندر ● آه ای عاشقان مجذوبان وعارفان واصلان ای که در روتان نشان مهتری ای محبوبلر
یوزکزده اولولق نشانی وار در فرتان خوشتر ز زر جعفری سزک فر وشوکتکز جعفری دیدکلری زر خالصدن ایودر ای که یک دیدارتان دیدارها
ای نقیبلر سزک بر دیدارکزه نیجه لقا وصد هزار دیدارلره معادلدر ای نثار دیدتان دینارها ای شرنیلر بو لطف وکرمکزده مال اسیار وسیم ودینار
سزک دین دعا دکزه بذل ونثار اولسون ● نظم ● آب حیواندر طوطاغک هم کیم الجرجان اولور ● عید اکبردر جمالک عیده جان قربان اولور
گرچه عشقک مسکنی در کوکلمک ویرانه سی ● کنج بی پایانه لایق قنده هر ویران اولور ● یا رب اول پاکیزه جوهر کیم بشر در صورتی ● قنقی عالمدن کلور آدی ندن انسان اولور
جانمیسن یا آدم اوغلی ای کنش رخسارکم ● صورتک نقشنده انسان داله حیران اولور ● ذو شدی سودالی کوکل آشفته زلفک دامنه ● دشمنی شول عنبرین زنجیره سرکردان اولور
آه ای عارفان ای عاشقان ای همه منظور نور الله شده ای جمله کز الله نوریله نظر ایدر اولمش سز بر بخش از بر شما آمده حضور پادشاهیده
محتاج وبی نوالره احسان وانعامدن اوتوری کلمش سز تا ز مس دان کیمیاهای نظر حتی اول کیمیالر نظر ایدر ابر سر مسهای اشخاص بشر
مس اشخاص بشرک باشی اوزرینه یعنی سلطان حقیقت وپادشاه طریقت جانبندن بخش وعطایه کلوب نظر اکسیر اثریکز مس مشابه سنده
اولان اشخاص بشرک قلوبنه طرح ایدوب نحاس صفات بشریه سن ذهب صفات ربانیه یه تبدیل ایدرسز آه ای جواد دستیلر وکیمیای عمللر
غنیلر بن سزک مدح وثنا وشکر عطاکزی نه وجهله ادا ایده بیلورم که من غریبم از بیابان آمدم ● بر امید لطف سلطان آمدم
بن غریبم بیابان کلدم سلطانک لطفی امیدنه کلدم بوی لطف او بیابانها گرفت اول پادشاه معنانک لطف احسانک روایح طیبه
ونام شریفنک فوایح سکینه سی بیابانی طوتدی ومشام مشتاقینی معطر ایتدی ذرهای ریگ هم جانها گرفت ریگک ذره لری
اول شاه ولاینک نفحات محبت حیات بخشندن جانلر طوتدی ومرده دللر حیات بولدی بن اول شاه مکرمت پناهک ولوله جود وعطاسن
ایشیدوب جانمه درد اشتیاق دوشوب تا بدینجا بهر دینار آمدم حتی بورایه دینار دن اوتوری کلدم یعنی آلتوندن اولان بعض
مکاشفات ومشاهداتم ترقی بولوب نیجه علم ومعرفت زیاده لکنه کلدم چون رسیدم مست دیدار آمدم چونکه بورایه ایرشدم وسری
کوردم بکا بر عشق وتجلی وجذبه وتسلی حاصل اولدی کیم آوکی بلدکلرم اونودوب ومکاشفاتدن کچوب مست جمال الهی کلدم مثنوی
از خانقه ومدرسه وصومعه رستیم ● در کوی مغان بای ومعشوق نشستیم ● سجاده وتسبیح بیکسوی فکندیم ● در خدمت ترسابچه زنار ببستیم
در مصطبها خرقه ناموس دریدیم ● در میکدها توبه سالوس شکستیم ● از دانه تسبیح شمردن برهیدیم ● وز دام صلاح وورع وزهد برستیم
در کوی مغان نیست شدیم از همه هستی ● چون نیست شدیم از همه هستی همه هستیم ● ما مست وخراباتیم وطلبکار نزاهیم ● با آنکه چو ما مست وخرابت چو شستیم
زین پس مطلب هیچ زما دانش وفرهنگ ● ای عاقل هشیار که ما عاشق ومستیم ● المنة لله که ازان نفس برستیم ● رستیم بکلی وکنون باده پرستیم
تا منوبی از مجلس ما رخت بدر برد ● او بود حجابی ره ما رفت وبرستیم ● آه ای نقیبان مقربان درگاه پادشاه عالم پناه بن غریب وسکینک
حالی اکا مماثلدر که بهر نان شخصی سوی نانبا دوید بر شخص اتمکدن اوتوری اتمکجی جانبنه سکرتدی داد جان چون حسن نانبا را بدید
چونکه اتمکجی جوانک حسنی کوردی جان ویردی یعنی اقچه ویروب نان الاجق ایکن مال وخانمان ولقمه ونان خاطرندن کیدوب
جان وجان ویروب عاشق بی سر وسامان اولدی بهر فرجه شد یکی تا گلستان مثلا سیر وتفرجدن اوتوری بر کمسنه گلستانه گیدی
فرجه او شد جمال باغبان انک تفرج وسیرانی باغبانک گلستان حسن وجمالی اولدی یعنی گلستان سیرین ایدرکن کلزار صباحتی
کوروب جمالنه عاشق اولوب وسیر گلستاندن گچوب انک جمال باکمالی شاهده سنده حیران وعشق وشوقیله شوریده ونالان وبلبل
هزار دستان اولدی همچو اعرابی که آب از چه کشید وشول اعرابی کبی که چاهدن آب چکدی وقصدی چاهدن صو الچمک ایدی
چونکه بعد الارسال دلوی اخراج ایلدی ناکهان باشنه کون طوغدی ودماغ جانی لذات محبتی طویوب آب حیوان از رخ یوسف چشید
یوسف علیه السلامک اقداح جمال باکمالندن آب حیات عشق ومحبتی طاتدی وبحر مشاهده یه غرق اولدی وبر جمال کوردیکه پرتو پرتوی
نور آفتابک تاب وطاقتی الدی شعر ● ای پرتو جمال تو تابنده آفتاب ● از پرتو جمال تو فرخنده آفتاب ● چون دید ازان جمال که یک لمعه بیش نیست
از شوق ماه روی تو زد خنده آفتاب ● تو آب زندگانی وجانها گدای تست ● از آفتاب روی تو شد زنده آفتاب ● تو پادشاه حسنی وحسن تو لم یزل
تا تیغ حکم تو سپر افکنده آفتاب ● تا آفتاب روی ترا دید سجده کرد ● در پرتو جمال تو شرمنده آفتاب ● قال الله سبحانه وتعالی
لقد کان فی یوسف واخوته آیات للسائلین قصه یوسف بر حکایه عجیبه وروایت غریبه درکه هرایتی شرح حب والفت ودوسطی مبنی

وهجرت

ونهایتی مشتمل عصمت • ومحتوی مغفرت ورحمت • وهر کلامی مطابق حکمت • وهر فصلی متضمن فضیلت اولماغله • افاضل متقدمین • واکابر
متأخرین • بحسب تفاوت مشارب • وبقدر تباین مراتب • بو قصه دن حصه دار • وبو شجره دن بربار اولوب • هر بری بو حکایتک
شرحنده بر عبارت • وبو روایتک تعیین مطالبنده بر اشارت ایتمکله • بو فقیر عدیم الاستطاعه • دخی بر فحوای من تشبه بقوم فهو منهم
زمرهٔ خدام فضلای انام • ودر زمرهٔ ملازمان عتبهٔ تبعهٔ فصحای آیادن اولمق امنیه سیله • ارواح طیبه لرندن استمداد • وسنت سنیه لرینه
اتباع واستناد اولنوب • وبر موجب نحن نقص علیک احسن القصص بطریق الاجمال بو حکایت نفیسه دن بر نبذه بیانینه مباشرت
ومثنوی شریفده بو بیت لطیفک مناسبتی ایله • برادرلری یوسفی غیابهٔ جبه القا وایلاج • وعنایت ربانیه ایله • مالک بن زعر نام
سوداگرک ارسال دلو ایله اخراج ایلدوکی تبیانه مبادرت اولندی • پس علم شریفه خفی اولمیه که • یوسف صدیق • بالتعیین والتحقیق کبار انبیا
ومرسلیندن اولوب • باکورهٔ نسب بزرگوارلری • دوحهٔ خلیل دن منشعب • وکوهر وجود نامدارلری • معدن اسرائیل دن مستخرج اولوب •
فلهذا حضرت فخر عالم • صلی الله علیه وسلم • یوسفی کریم ایله تسمیه بیوردی • کما روی عن ابی هریرة رضی الله عنه • قال قال علیه السلام •
ان الکریم ابن الکریم ابن الکریم • یوسف بن یعقوب بن اسحاق بن ابراهیم • ومعنای اسم یوسفده اختلاف اولنوب • اکثر علما
یوسف لغات عبریه دن اولوب • فلهذا لاینصرف دیمشلر • وشرذمهٔ قلیله اسم عربیدر دیوب • وحکیم ابو الحسین الاقطعدن سؤال اولندقده
اسف بمعنی حزن • واسیف بمعنی عبد اولوب • ایکیسی دخی یوسف صدیقده جمع اولماغله اسم یوسف ایله تسمیه اولنمشدر دیو جواب ویرمش
وبعضلر ملوکه دخی اسیف دیرلر • پس یوسف علیه السلام • انواع محنت وذل عبودیت چکوب • بعده وساده حکومته اتکا ایتمکله یوسف ایله
تسمیه اولندی دیمشلر • ولکن یوسف اسفدن مأخوذ اولدوغی تقدیرجه دخی عربی اولمق ایجاب ایتمز • زیرا بالاتفاق نوح اسم اعجمی اولوب
مع هذا نوحه دن مأخوذدر • نوح ایله اسم عربیدر • والله اعلم بحقیقة الحال • وهب بن منبه دن مروی درکه حسن اون جزء اولوب • اجزای
تسعه سی یوسف علیه السلامه اعطا • وجزء واحدی سایر انامه تقسیم اولنمشدر • وحق سبحانه وتعالی کمال حسن وجمال یوسفی اشعار ایچون
کتاب کریمنده • فلما رأینه اکبرنه وقطعن ایدیهن وقلن حاش لله ما هذا بشرا ان هذا الا ملک کریم • قول منیفی ایله زلیخا همصحبتی اولان
نسوانه جمال یوسفی ابراز ایتدکده • لذات ملاحظهٔ حسن یوسفدن • ذوق ایتدکلری کیفیت حیرت • صبر وتحملرین ربوده قیلوب •
هر بری ترنج قطع ایتدکلری سکین شوق ایله • دست اختیارلرین شق ایتدیلر • دیو بیان بیوردی • عن انس رضی الله عنه قال قال ع م
مررت لیلة اسری بی الی السماء فرأیت یوسف • فقلت یا جبرائیل من هذا • قال هذا یوسف • قالوا وکیف رأیته یا رسول الله • قال کالقمر
لیلة البدر • واسحاق بن ابی فروه دن مروی درکه • آفتاب جمال یوسف علیه السلام • بر وجهله ضیابخش ایدی که • کوچهای مصردن عبور
ایتدکجه • وجه کریمنک نور مشرقی • سطوح وغرفدن تلألؤ ایدوب • پرتو اشراقی خورشید انوردن زیاده لمعان ایدوب • عیون ناظره خیره
وبی تاب اولوردی • کعب الاحبار رضی الله عنه دن مروی درکه • حق جل وعلا عهد میثاق قده صلب آدمدن اخراج ایلدوکی ذرات ذریاتنی
آدمه عرضه قیلوب • شکل وصورت وسیما وهیئه • وقد وقامتلریله تمثیل ایدوب • سیما انبیا علیهم السلامی • حلیه وصفتلریله مشاهده
ایتدروب • طبقهٔ سادیه ده • نور جمال یوسفی معاینه ایتدکده • تاج وقار ایله متتوج • وحلیهٔ شرف ایله متزر • ورداء کرامت ایله مترد
وقمیص بها ایله متقمص اولوب • زیر راننده رخش عزت • ودست عصمتنده زمام نبوت • ویمین ویسارنده تمشربک ملک • وخلفنده
امم انبیا صف طوروب • زبان استعدادلریله تسبیح وتقدیس حضرت احدیت ایدوب • وپیشکاهنده نصب شجرهٔ سعادت اولنوب هر نه
جانبه جولان ایتسه • اول شجر دخی معاً خرامان اولوردی • پس آدم علیه السلام • اول ثمرهٔ شجرهٔ رسالتی بو حسن وجمال • واوصاف وخصال ایله
تماشا قلدقده • ای قادر بیمثال • بو کریم خوب جمال کیدرکه • بحبوحهٔ کرامت وساحهٔ سعادتنده مکانت • ودرجات عالیات ده مشکنت
میسر اولمش دیو استعلام ایلدی • ایزد متعال ایتدی یا آدم • بو سنک اولادک امکدن بر شریف وعزیزدرکه • اکا لطفمدن احسانلر ایدوکم
کرامات ایچون محسود اخوان اولاجقدر • ای آدم سن دخی اکا عنایت ایلدوکم نعمتدن بو ولدکره نحل وعطا قیل بیوردی • آدم دخی
فرمانه امتثال ایدوب • ایتدی الهی حسن ذریاتمک ثلثانن بو ولدکره • بر رسم تحفه هبه واهدا ایلدم دیوب • یوسفی صدرینه ضم ایلدی
ویا قرة عینی دیو تقبیل بین العینین ایلدی • ویا بنی لاتأسف فانک یوسف دیوب • یوسفله ابتدا آدم تسمیه ایلدی • پس خدا عز وجل
دخی حسن وجمالک ثلثانن یوسفه اعطا • وثلث حسنی سایر عبادی بیننده تقسیم ایلیوب • آدم علیه السلامی ید قدرتیله تخمیر • ونفخ روح
اولندقده • قبل اصابة الزله • نه وجهله تصویر ایتدیسه • یوسف علیه السلامی اول صورت اوزره خلق ایدوب • بعد وقوع الزله • آدمه
حسن وجمالنک ثلثانی ویردی • وآدمه تعلیم اسما ایتدوکی کبی • یوسفه دخی علم تعبیر رؤیایی الهام ایدوب • منامده واقع اولان رؤیا ایله
قبل الوقوع احوال آتیه دن خبر ویردی • کما قال تعالی • ولما بلغ اشده آتیناه حکما وعلما وکذلک نجزی المحسنین • وحلیهٔ مبارکهٔ یوسف
بو وجهله ضبط اولنمشدر • کان یوسف ابیض اللون • حسن الوجه • جید الشعر • ضخم العین • مستوی الخلق • غلیظ الساقین والساعدین
والعضدین • خمیص البطن • اقنی الانف • صغیر السرة • وکان بخده الایمن خال اسود • وکان بین عینیه شامة بیضاء کانها القمر لیلة البدر
وکانت اهداب عینیه قوادم النسور • واذا تبسم رأیت النور من ضواحکه • واذا تکلم رأیت فی کلامه شعاع النور یتبهر بین ثنایاه
لا یقدر بنو آدم • ولا احد علی وصف یوسف • ونقل اولنورکه • یوسف علیه السلامه بو حسن وجمال جد امجدی اسحاق بن ابراهیمدن

ارثا انتقال ایدوب • اسحاق علیه السلام احسن ناس ایدی • واسحاق لسان عبریه ده بمعنی ضاحک اولوب • اسحاق دخی اول حسن صورتنه
مادری ساره دن وارث اولوب • حضرت حق • وفیاض مطلق • ساره یی حور العین صورتنده تسویه ایدوب • لکن اشباح شهادیه ارواح
ملکیه یه نسبت دُرد وکثیف اولماغله • صفوت حور العین قدر صفا عطا بیورمامش ایدی • فاما یوسفه بر صفاء لون ونقاء صورت
عنایت بیورمش ایدی که • هر بار که اطعمه وفواکه تناول ایلسه نای کلوسندن صدر شریفنه وارنجه حرکت عبوری مشاهده اولنوردی
وعن عبد الله بن مسعود • عن النبی صلی الله علیه وسلم • قال هبط علی جبرئیل • فقال یا محمد ان الله تعالی یقول کسوت حسن وجه یوسف
من نور الکرسی • وکسوت نور وجهک من نور عرشی • وقیل لبعض الحکماء یوسف احسن ام محمد علیهما الصلوة والسلام • فقال یوسف
من احسن الناس • ومحمد احسن الناس • یدل علیه حدیث جابر بن عبد الله • قال نظرت الی رسول الله • وعلیه حلة حمراء فنظرت الی القمر لیلة البدر
فهو احسن فی عینی من القمر • پس حبیب خلاق • مخاطب لولاک لما خلقت الافلاک علیه صلوات الله • غایت حسن صورت حمیده ونهایت لطف
هیئت کزیده ایله وصف اولنمش ایکن • یوسف صدیقی رجاحت صباحت ایله ترجیح ایدوب • هو اصبح وانا املح بیوردی • یعنی یوسف
حسن صورتده اصبح • وبن لطف معنی وسیرتده املح خلق اولندم بیورمشلر • کمال حسنش از اندیشه برون • زحد عقل وفکرت پیشه برون
ایمدی حسن صورت یوسف مسموعک اولدیسه معلومک اولاکه یعقوب ایله یوسف علیهما السلامک بدایت بادی محبتلری بو ایدی که
حق جل وعلا صحن داریعقوبده • بر شجرهٔ عبرت ثمره انبات ایدوب • هر بارکه شجره طوبا نظیر وجود یعقوبدن بر ثمره ولد مکرم مثمره
اولسه • شجرهٔ مزبوره دن اول ساعت سعد اخترده بر تازه شاخ بروز ایدوب • ولد یعقوب بیودکجه شاخ درخت دخی طولاً وعرضاً
وعمقاً نشو ونما بولوب • ولد یعقوب حد بلوغه بالغ اولدقده • یعقوب قضیب مزبوری قطع ایدوب • سکا عصا اولسون دیو اکا تسلیم
ایدردی • پس بو منوال اوزره یعقوبک اون اولادی اولوب • هر برینک ید اقتدارنه شجرهٔ مزبوره دن نمودار اولان قضیبی تسلیم ایدردی
پس یعقوبک زوجه سی راحیل دن • یوسف علیه السلام متولد اولدقده • اول درختدن بر شی ظاهر اولمایوب • یوسف علیه السلام
حد تمیزه رسیده اولدقده • اخوانک الرنده اولان عصالرنک سببن بیلوب • والد ماجدینه ایتدی یا نبی الله مزید عاطفتکدن رجا
ایدرم که درکاه ونایه دعا ایدوب • بنم ایچون باغ جناندن بر قضیب عنایت بیورلماغی مسألت قیلهسن • یعقوب دخی ال اچوب اسألک
یارب ان تهب لیوسف قضیبا من الجنة لیفتخر به علی جمیع اخوته دیوب • ملتمس سنی عتبهٔ اجابت محجیه عرضه قلدقده • اول نایب العطا
مسألت یوسف • ودعوت یعقوبه اجابت بیوروب • فرمان شان ایله جبرئیل امین طارم علییندن زمینه هبوط ایدوب •
یوسف ایچون زبرجد اخضردن بر قضیب جنت اهدا ایلدی • یوسف دخی اشارت یعقوب علیهما السلام ایله تحفهٔ مزبوره یه الوب
مراسم شکر منعم بلوازمه ادا قیلدی • نقل اولنورکه یوسف علیه السلامک سن شریفی • هفت ساله یه رسیده اولدقده زیاده شادمان
ایلدی که النده اولان عصا زمینه غرز اولندی • وفی الحال اغصان وافنان • وثمرات بی پایان ظهوره کتوردی • بعده اخوانی کلوب
النلرنده دخی اطراف عصای یوسفه کنده عصالرین دیکوب • بریسی ارضه تعلق ایتمدی • واغصان وثمره ظاهر اولمادی وعصای یوسف
زمان قلیلده متعالی • واسمانه متساوی اولدی • وبو اثناده بر ریح شدید هبوب ایدوب • اخوانک عصالرین اصولندن قلع ودریایه
القا ایلدی • عصای یوسف ایسه کشجرة طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء • ثابت وقایم اولدی • یوسف صدیق بو واقعه نک
دهشتندن متیقظ اولوب اظهار فزع ایلدی • یعقوب علیه السلام سببن سؤال ایتدکده رؤیاسنی تقریر ایلدی • اخوهٔ یوسف
دخی حاضرون فی المجلس اولماغله قصهٔ رؤیایی دیکلدی • ورشک غبطه ایدوب • یا اخی یوسف واقعهٔ عجیبه کورمش سن غالبا
مرادک سن بزه سید • وبز سکا عبید اولمق در فهم اولندی دیدیلر • پس وهب بن منبه روایتی اوزره یوسفک ذرزنه بش سنه
مرور ایدوب • یوسف صدیق اون ایکی یاشنه ایرشدکده • بر جمعه کیجه سی یوسف کنار یعقوبده غنوده • ودور داحم جمالی
کلبن حجر والدده آسوده ایکن • خوابدن بیدار اولوب • کلبرک طری باد سحردن لرزان اولدوغی کبی • رخ کلکون یوسف مرتعش
اولوب یعقوب علیه السلام طراوت بشرهٔ یوسفی مشاهده ایدرکن ناکاه مرعوباً ومرعوباً منتبه • وبشرهٔ مبارکه سی متغیر اولدوغن
کوروب سبب رعبی سؤال ایلدی • یوسف علیه السلام ایتدی • یا نبی الله حالا بر رؤیای عجیبه کوردم که • بر جبل شامخ اوزرنده
مستقر • وحوالی جبلده آب روان وسبزه فراوان نمایان اولوب • اشجار بسیار وازهار بی شمار • وانواع شقایق ویاسمین
واصناف شکوفه ورحلین ایله مزین اولمش • وبن لباس ضیا اقتباس البتاس ایتمشم که عالم انک تلألؤندن پر نور اولمش
وبو اثناده ابواب سماوات مفتوحه اولوب • بر نور عظیم لمعان ایتدی که • اضواء نجوم مستوره اولدی • واراضی
وجبال اول نور مرشدن مشرقه اولوب • دریالر جوش وخروشه کلدی • وماهیان اصناف لغات • وانواع عبارات ایله
تسبیح وتقدیس ایدوب • ماه وآفتاب ایله اون بر ستاره افلاکدن نزول ایدوب • بکا سجدهٔ تواضع ایتدیلر • کما قال تعالی
اذ قال یوسف لابیه یا ابت انی رأیت احد عشر کوکبا والشمس والقمر رأیتهم لی ساجدین • حکم بن ظهیر اسماعیل سدیدن اول دخی
عبد الرحمن سابطدن • اول دخی جابر بن عبد الله دن روایت ایدرکه • طایفهٔ یهوددن بستان نام یهودی رسول علیه السلام
کلوب ایتدی • یا محمد یوسفک رؤیاده کندویه سجده قیلن اسماء نجومدن خبر ویر دیدی • حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم

دهان شرفلرینه مهر سکوت اوروب برشی ایله جواب ویرمدی • تا کیم جبرئیل امین نازل اولوب نجوم مزبورهنك اسماسنی اعلام ایلدی •
پس حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم • اول یهودی یی دعوت ایدوب • اول نجومك اسماسندن خبر ویررسم اسلامی قبول ایدرمیسن
بیوردی • یهودی دخی نعم دیدی • قال علیه السلام • جربان • والطارق • والذیال • وقابس • وذو الکتفین • والفلیق • والمصبح •
والضروح • وذو الفرع • وعمودان • ووثاب • نجوم مزبورهنك اسماسی بونلاردرکه • یوسف صدیق بونلری افق سجادهٔ کندویه ساجدین
مشاهده ایتدی • یهودی حضرتدن اسماء نجومی استماع ایتدکده • والله کواکب مزبورهنك اسماسی بونلردر دیو تصدیق ایلدی •
حاصل کلام یعقوب یوسف علیهما السلامك نور نبوت ایله تعبیر رؤیاسن بلدی که • اول جبل شامخ یوسفك سریر سعادت
آسمان فرساسی درکه • برکون انك اوزرنده مستقر اولاجقدر • وعین آب زلال انك اقبالیدرکه • برکون جویبار عذب حکومتی عالمه
جاری اولاجقدر • وریاض بانزهت • چمن عزت یوسفدرکه • هر لحظه ورد مراد • اول روضهٔ نبوتدن شکفته اولاجقدر • وبلاشك وشبهه
چونکه سریر دولت • یوسفك وجود عزیزی ایله مزین اوله • اون برسبط اسرائیل که کواکب آسمان جلالت • ونجوم سپهر سالت اولشلردر
پیش یوسفده پیشانی استکانتی زمین اطاعته نهاده ایده جکلردر • وآفتاب وماه که • ایکی شخص عالیمقدار • ودو اصل نامداردن عبارتدر
اطاعت یوسفده اسباط ایله موافقت ایده جکلردر • پس یعقوب علیه السلام لاجرم حوادث ایام • ونوایب شهور واعوام ملاحظه
ایدوب • اگر اسباط یعقوبك عالم غیبدن یوسفه سانحه اولان منح الهیه معلوملری اولورسه القاء نفسانی • واغواء شیطانی ایله
انك حقنده سوء فکر • واندیشهٔ مکر ایدهلر دیو • یوسف علیه السلامی اخوانه کشف واقعه ایتمکدن نهی ایلدی • کما قال عز من قائل
یا بنی لا تقصص رؤیاك علی اخوتك فیکیدوا لك کیدا ان الشیطان للانسان عدو مبین • پس یعقوب نبی مراسم نصح وپندی
رعایتدن صکره • تفقد خاطر یوسفه مشغلت ایدوب • ای فرزند ارجمند • عن قریب بخشندهٔ بیمنت • سنك قامت موزونکه خلعت
اجتبا الباس ایدوب مخرمیت اسرارین سکا ارزانی بیوره • ونعم ومنحن سکا واهل بیتکه اسباغ واحسان ایدوب مراتب سنیهٔ
آبا واجدادکه اتمام ایلیه • کما قال تعالی • وکذلك یجتبیك ربك ویعلمك من تأویل الاحادیث ویتم نعمته علیك وعلی آل یعقوب
کما اتمها علی ابویك من قبل ابراهیم واسحق ان ربك علیم حکیم • روایت اولنورکه زوجهٔ مطهرهٔ یعقوب یوسفك قصهٔ رؤیاسن
استماع ایتمکله • یعقوب عم اکا دخی کتم ایله امر ایدوب • ولکن قضا وقدر عهد سابقی زوجهٔ مطهرهیه فراموش ایتدرمکله اعقاب یعقوب
مراعیدن کلدکلرنده قصهٔ رؤیایی انلاره حکایت ایلدی • پس چون برنیك جلودی منتشر اولوب • ایدیلر یا ابتاه یوسف شمس ایله یعقوبی
وماه ایله بنی • وکواکب ایله بیزی مراد ایتمشدر • عجبدرکه پسر راحیل بزم اوزریمزه تملك خاطره سنده اولمایه دیو غبطه ایتدیلر •
فلهذا ارباب حکمت دیمشلردرکه • لا تأمنن قاریا علی صحیفة • ولا شابا علی امرأة • ولا امرأة علی سر • واسماء اولاد یعقوب بونلردر
روبیل • مساخار • دان • زبالون • نفتالی • اشر • جاد • شمعون • یهودا • بنیامین • یوسف • لاوی علیهم السلام • وبنیامین یوسفك لابوین ام
برادریدر • پس دواعی غیرت اخوان مشتد اولوب رأی صایب • وفکر ثاقبده روبیل جملهدن ممتاز اولمغله مجموع اخوان حضور
روبیله کلوب ایتدی ای برادر امجد • یوسف برعجب واقعه پیدا ایدوب • والدینك شعاری بزدن زیاده کندو جانبنه میل ومحبت
ایتدرمش کما قال تعالی • اذ قالوا لیوسف واخوه احب الی ابینا منا ونحن عصبة ان ابانا لفی ضلال مبین • پس روبیل مقالات
اخوانی استماع ایتدکده • انی لاری وجه وجه الکاذبین مضمونن سویلیوب • یا اخوان صفانی الحقیقه دولت واقبال
یوسفك ناصیهٔ حالنده هویدادر • اگر نهال اجلالی جویبار آمال ایله نشو ونما بولوب • وسپهر کالده هلال جمالی بدر تمام اولورسه
عجب اولمیه دیدی • اخوان یوسف روبیلدن بو جوابی استماع ایلدکلرنده فکر خواب یوسفدن بیخواب اولوب شب وروز غنوده
اولمادیلر • تا کیم بونك اوزرنه دخی برسنه مرور ایتدکده • یوسف علیه السلام بر رؤیای غریبه دخی کوردی که • انامل مبارکه سندن
آب چکیده اولوب • وسمایه صعود ایدوب • جو اخوانی اوزرنه متساقط اولور • پس واقعهیی دخی عرضه داشت پیشگاه نبوت ایتدکده
یعقوب عم بو واقعهیی دخی ضمیر منیردن تعبیر ایدوب • رؤیای مزبورهنك تأویلی ایام قحطك ... دار ایدرکه • یوسفك انامل احسانی فیض
مکارم رسان • وکشت زار امانی برادران • وتشنه لبانی زبان امتنان ایلیهجکدر • پس بو واقعهنك اخفاسیله دخی یوسفه
وصیت ایدوب • خیالبازی فلك پس پردهٔ خفادن نه صورت کوستره دیو مترقب احکام قضا وقدر اولدی • ولکن بو دفعه یوسف
بو رؤیادن دخی خبردار اولوب • پدر مهربانه یوسفك مزید اختصاصی کالشمس فی وسط النهار معاینه ایتمکله ضمیرلرینه غیرت
مستولی اولوب اضاعهٔ یوسف ایچون مشورت • وبو مهمی نه طریقله انجامه ایرکورسکیدیو غوطهٔ بحر فکرت ایتدیلر • بو اثناده
یعقوب علیه السلام دخی بر واقعهٔ عجیبه کوردی که • زمین کریه وزاری ایدوب • یوسفی کندو جانبنه دعوت ایلدی • ویا اشرف
المخلوقین بنم جانبمه کل که سنك اهل بیتك سکا ظلم ایدرلر دیدی • یوسف دخی دعوته اجابت دیوب • زمینك درونه کیروب
ناپدید اولدی • یعقوب علیه السلام مذعورا ومرعوبا بیدار اولوب • او ذمندن صکره یوسفی کمسنهیه اعتماد ایتمیوب حفظ وحراستیله
کمال تقیید کوستردی • الحاصل سنان قضا وقدره جنه وکوشش سپر اولمادوغی امر مقرر اولمغین • برادران یوسف اتفاق ایدیلرکه
یعقوب علیه السلامدن التماس ایلیهلرکه • یوسفی کندولر ایله سیر مرعایه کتمکه اذن ورخصت ویره • روبیل ایتدی یعقوب نبی

یوسفی بزه

یوسفی بزه اعتماد ایتمز • ولکن بوکا علاج بودرکه • یوسفك حضورنده بعض ملاعبه وملاطفه وتیراندازی ایله مسابقه ایدهلم حتی یوسف
دخی کوروب میل ایلیه • وامیددرکه بزیله مرعایه کتمك ایچون کندوسی رغبت ایلیه • اخوان یوسف بو رأیی پسند ایدوب نظرکاه یوسفه
واردیلر • وعلی طریق المعهود تلاعب وتسابقه مشتغل اولدیلر • یوسف دخی برادرلرینك بربریله اولان ودّ والفت • وملاطفه
وصحبتلرین ملاحظه ایدرك عرق اخوت حرکت • ومیل ومحبت ایدوب اخوانی جمعنه ملحق اولدی • ویا اخوتاه سز مراعیده دخی
بو الفت وصحبتی اجرا ایدرمیسز دیدی • انلار دخی ایتدیلر نعم یا اخی یوسف بزم مرعاده اولان ملاعبه ومسابقهمز کوریدکنم ایله
کلمکه منت ایدیدك دیو یوسفی تشویق ایتدیلر • یوسف برادرلریله مخالطهیه رغبت ایدوب حقا که ای خلان ولخوان پدرمزدن
استیذان ایله بوستمندی دخی کندو کوزه رفیق ایتهکوز لطف ایدر دیکز دیو منت ایلدی • اعقاب یعقوب دخی تدبیرلرنده
اصابت ایلدکلرین بربرینه بشارت • وکمال بشاشت ایله پیشگاه یعقوبه واروب مقام خدمتده صف باغلادیلر • یعقوب عم
اولادینك هیئهٔ اجتماعیه ایله ایلیرین کوروب مقصودلرین سؤال ایلدی • انلار دخی یا ابتاه آخ اعزمز یوسفی تشحید خاطر ایچون
بوکون بزیله تماشای فضایه همراه بیورمکز استماع ایدرز دیدیلر جامی که باشد کش ما همراه سازی بهم اهیش مار ابر فرازی
یعقوب علیه السلام بو معنادن امتناع ایدوب سینهٔ ملتمسلرینه دست رد ومنع وضع ایلدی • انلار دخی رجالری اجابت اولنمادوغن
تحقیق ایدوب کندو وادیلرینه مراجعت ایتدیلر • ولکن فصل ربیع اولمغله جهان وقت تفرج وسیران • وملاحظهٔ ازهار وجویبار
آسایش جنان اولمغله • یوسف علیه السلامك ضمیر مبارکی • سیر صحرایه میلان • وهوای نظارهٔ نبات نبات طبع لطیفنده هیجان ایلدی
کما قال بعض الحکماء من لم یبهجه الربیع وازهاره والمزهر واوتاره فهو فاسد المزاج یحتاج الی العلاج • پس یوسف اخوانه پدرلرندن
کندویی تکرار التماس ایتمهلرین تمنا ایلدی • انلار دخی یعقوبه تکرار منت ایدوب یا نبی الله نیچون یوسفی بزه اعتماد بیورمزسن •
یوسف خود اخ اعزمزدر اودن شریفکزله یارین صحرایه واروب برمقدار ملاطفه • ورمی سهام ومسابقه ایله ملاعبه ایدوب
برادرمزك دخی خاطر شریفن کشاده ایدهلم • وباب محافظه سنده اهتمام قیلهلم دیدیلر • کما قال تعالی قالوا یا ابانا مالك لا تأمنا علی یوسف
وانا له لناصحون ارسله معنا غدا یرتع ویلعب وانا له لحافظون • یعقوب عم ایتدی یا اولاد کرام • بنم قلبمك بط رشتهسی یوسفه بر جمله
مقید وبستهدرکه • اگر یوسف بنم عندمدن کتسه • ملاحظه ایدرم که حریف غم واندوه جسم نحیف ودل ضعیفمه الیف اوله • وخوف ایدرم که
کرك درنده یوسفی اکل ایدوب سز اندن تغافل ایدهسز کما اخبر تعالی عن قوله قال انی لیحزننی ان تذهبوا به واخاف ان یأکله الذئب
وانتم عنه غافلون • ارباب تفسیر دیرلرکه • یعقوب علیه السلامك بو گفتارنه سبب بو اولمشیدیکه • محنت شب دیرباز فراقدن مقدم
یعقوب خوابده کوردیکه کندو برکوه بلندده طوروب • یوسف دخی میان وادیده سیران ایدرکن ناکاه اون عدد کرك پیدا
اولوب • ویوسفك اطرافن الوب اهلاکنه قصد ایتدیلر • یعقوب علیه السلام دخی بالای کوهدن صحرایه نزول • وتخلیص یوسفه مقدورین
مبذول ایتمك تدارکنده ایکن زمین شق • ویوسف ناپدید اولدی • پس اعقاب یعقوب پدرلرندن حمایهٔ یوسفده بو کلام استماع
ایتدکلرنده • قالوا لئن اکله الذئب ونحن عصبة انا اذا لخاسرون • فحوای کریمه اوزره ایتدیلر یا نبی الله کرك درنده اکل یوسفه
قنده قادر اولورکه برادرمز شمعون بررجل دلیردرکه غضبه کلسه صیحه ایتدکجه تسکین بولمز • وصیحه سن ایشیدن زن حامل
انك نعرهسی هیبتندن وضع حمل ایدر • باخصوص برادرمز یهودا بر پهلوان بیهمتادرکه کرك وپلنکی ایکی پاره ایدر • پس کرك ندرکه
اون نفر مرد شیر نظرك مقابلهسنده حرم حریمکه جرأت ایلیه • القصه یعقوب ایله بین الاعقاب قال وقیل سرحد تطویله واروب
یوسفك دخی چشم مبارکی اشك ایله پر اولوب حزن بسیار ایله بر قاچ قطره کوز یاشی دوکدی • یعقوبك دخی قلب شریفنه حزن یوسفله
سوزان اولوب ای فرزند دلبند غمکین اولمه که یارین سکا اجازت دیوب هزار کراهت ایله رخصت ویردی اخوان یوسف دخی
مسرت بسیار ایله منزللرینه واروب غایت فرحلرندن اول کیجه اویومیوب ستاره عد ایتدیلر • حتی نیر اعظم بروز ایدوب طلعت بامداد
قعر چاه افقده نهان • ومؤذن صباح حی علی الفراق ندا سن زبان ران اولدی • واولاد یعقوب حضور پدره شتاب قیلوب
ایفاء وعده متقاضی اولدیلر • یعقوب عم دخی یوسفی نظرینه کتوروب • برزمان بشرهٔ مبارکهسنه نکران اولدی • بعده خاطر
محزوندن اول قامت موزونك زینته مصروف ایدوب صوف سفیددن برجامه کیدردی • واسحاق نبینك عمامهسنی
سر مبارکنه • وردای شیثی دوشنه • ونعلین آدم صفیی پی قدم پاکنه کیدروب عصای معهودی دستنه ویردی • وبر روایتده
عصای نوح نجیی ویردی • وبرادرلرینه ودیعه قیلوب بروجه مشایعه برمقدار مسافه کتدی • روایت اولنورکه بلدهٔ کنعان قنالسنده
بردرخت سایه گستر وار ایدی که • سفره متوجه اولانلر احباب ایله اول شجرك ظلنده وداع ایدرلر ایدی • پس یعقوب دخی اول ظل شجره وارددقده
توقف ایدوب یوسفی درکنار قیلوب وداع ایلدی • ویهودایه متوجه اولوب ای فرزند یوسف سکا امانت اولسون مادامکه رعایتنده کمال
اهتمام ایلیهسن دیدی • ویوسفی ملك حفیظدن غیره سپارش ایتمکله بو قدر ایلق مفارقته سبب اولدی • نته کم آثارده وارد اولمشدرکه جانب حقدن
یعقوبه تنبیه اولندیکه • یا یعقوب اتدری لم فرقت بینك وبین یوسف قال لا یارب قال تعالی لانك خفت الذئب ولم تخف منی ونظرت الی
غفلة اخوته ولم تنظر الی رعایتی له • وادخرت علی محافظتی له غیری • وبالجمله یعقوب علیه السلام یوسفه وصیت ایلدی که ای قرة عینی

شاید که ایام فراق مأمولدن دیرتر • وزمان هجران تصوردن بیشتر واقع اوله • امیدر که پدرکی فراموش ایتمیه سن • زیرا پدرک سنی فراموش
ایتمز • پس یعقوب انواع وصایا ایله دیده رمدیده سندن اشک فراوان دوکوب وداع ایلدی • وبذه رائحة الفراق وحسبي الله خليفتي عليك
دیوب بربرندن جدا اولدی بیت • ای کاش بعمر نوح من زیستمی • تا از غم هجر دوست بگریستمی • پس اسباط یعقوب یوله روانه
اولوب یوسفی مانند گلدسته بربرندن قاپشوب تمام اکرام ایله احترام ایتدیلر • وپیش نظر یعقوبدن غایب اولنجه بو اسلوب اوزره گتدیلر •
بعده بساط شفقتی طی ایدوب سماط جفایی طرح ایتدیلر • وانواع لت وندلت ایله یوسفی اوکلرنجه پیاده یوریدوب اصناف شقت ویردیلر •
پس سرعت مشی وحرکت وشدت حرارتدن گلبرگ رخ یوسف غرق عرق اولوب عارض گلگونندن دردانه سی کبی درلر دوکلدی • وضعف وعطش
غلبه ایتمکله برادرلرنه تضرع وزاری قیلوب برانجم صو دیلدی • وغایت جوعدن بر پاره نان استدی ملتمس قبول ایتمدیلر • وابن عباس ایله
کعب الاحباردن روایت اولنور که اوزره • یا صاحب الرؤیا الکاذبه منامده ساجده گوردوگک ثوابت وسیاراتدن استعانت قیل که
سنی حمایت ایلیون دیو انواع رعونت ایله اصناف اذیت قیلدیلر نظم • بناله هرگرا آواز کردی • نواهای مخالف ساز کردی
عاقبت یوسف برادرلرندن مأیوس اولوب یهودانک دامن ترحمنه تشبث ایلدی • وزاری ونالش ایله ای برادر امجد • پدرفرخ دینی
جانکه ودیعت قیلدی لطف ایدوب بنم گناهم بلدر دیوب یلواردی • اخوان یوسفه عتاب ایدوب ای پسر راحیل جرمکی بلمزمیسن سنک گناهک
وجودکدر دیوب • وجودک ذنب لا یقاس به ذنب آخر مفاسنی اشعار ایتدیلر • یهودا برادرلرینک قتلنه مبادرتلرین گوروب لاجرم
یوسفک عجز ومسکنت ودرماندگی وضراعتن اصغا ایتمکله عرق اخوتی جنبشه گلوب • شیر حمیتی پنجه اصیانتنی کشاده ایتدی • واخوان یوسفدن
قصد ایدنلری یولوم وزجر ایدوب ای یوسف غمگین اولمه که • مادام که حیاتمدن رمق باقی اوله هیچ فردک سنک جانکه گزند ایرشدرمزلر دیو
تقویت ویردی • برادران یوسف یهودادن خوفله نیتلرندن رجوع ایدوب دست تعدیلرین آستین ادبه کشیده قیلدیلر • ویا اخی اهتمامک
یوسفه تدبیر ندر دیو یهودادن استعانت ایتدیلر یهودا ایتدی بن یوسفک قتلنه رضا ویرمزم • وسزکله بو بابده همداستان اولمام
اگر بکا موافقت ایدرسکز رجوع ایدوب امانت پدری کندویه تسلیم ایده لم • اخوان ایتدی یوسفی یعقوبه ایصال امر محالدر زیرا یوسف
ترضیه مزه آگاه اولوب یعقوبه دخی انباه ایدر دیدیلر • یهودا دخی بر مقدار تأملدن صکره ایتدی • ای اخوان وخلان مصلحت اولدر که
یوسفی بر چاهه القا ایده لم که خروجه اقتداری اولمایوب • یا بودر که متقاضی اجل روحنی قبض ایلیه • ویاخود ابناء سبیلدن برجمع کلوب
چاهدن چقاروب بر جانبه گوتوره • وقتلنه مبادرت ایتمکسز مقصود حاصل اوله کما قال تعالی • فلما ذهبوا به واجمعوا ان يجعلوه في غيابة
الجب • پس برادران تدبیر یهودایی استحسان ایدوب کنعانه اوچ فرسخ مسافه ده بین المدین والمصر • اردن نام محلده بر قول اصح
بعد عمقی یتمش ذراع بر چاه مظلم وشوراب وار ایدی که اعلاسی تنگ واسفلی فراخ اولماغله قعرنه دوشن خروج محال ایدی وسام بن نوح
اعمالندن اولوب جب الاحبار دیمکله معروف ایدی • پس بالاتفاق سر چاهه روان اولوب پیراهن یوسفی جسم لطیفندن خلع
ودست وپایینی بند ایتدیلر • یوسف هرچند که توقع شفقت ایتدکجه ملتفت اولمایوب یوسفی درون چاهه القا ایتدیلر بیت
انجنین • حادثه انگاه نوز • چرخ گردان وفلک بعش وخورشید افروز • پس یوسف کندو بیچاره لکن بیلوب نالان وگریان وقلب مجروح
نار اندوه ایله بریان اولدی • پس بیک جلیل حضرت جبرئیل • فرمان رب جلیل ایله • سدرة المنتهادن پر آچوب اقل من لمحة ایرشوب
وسط چاهه رسیده اولمادین یوسفی ال ادستنه طوتوب قعر چاهدن روی آبه سر بر آورده بر حجر بکرنک اوزرنه آهسته آهسته
تنزیل ایلدی • پس یوسف امین وسالم سر سنگده مستقر اولدقده حشرات چاه بربرینه ندا ایدوب ای اجناس حشرات کبار معصومیندن
بری بر مهمان عزیز تشریف ایلدی • اولمیه که لقاکزدن مستوحش اوله • هربریکز حجر وسوراخکزده اولوب مادام که بو مهمان شریف چاهده در
باش گوسترمیه سز دیو تنبیه وتأکید ایتدیلر • وهربری سوراخنه گیروب خلوت نشین اولدیلر • نقل اولنور که یوسف علیه السلام قعر چاهه
نزول ایتدکده پرتو آفتاب جمالندن درون چاه مظلم مستضیء وآب شور ایکن عین زلال اولدی • ویوسف اندن نوش ایدوب
دفع عطش ایلدی • نقل اولنور که اول گوزنک مهر منیری • چاه مظلم مغربده متواری اولدقده اخوان یوسف حوالی چاهده جیرته فضیحتلری سوداسنه
مشغول ایکن یهودا فرصت بولوب سرچاهه گلدی • ویا اخی یوسف نه حالده سن • احی انت ام میت دیوب استکشاف احوال ایتدی
یوسف ایتدی ای برادر نه اوله که بر بیچاره نک حالی که حوزه حمایه پدردن دور • وقصد اخوانه گرفتار ورحم وشفقتلرندن مهجور
اولوب مع هذا تن برهنه وگرسنه وبی مونس ودیار قعر چاه ظلمه القا وصد گونه جفایه مبتلا اوله • ای برادر غمک لطف ایدوب
کلامم سمع قبول ایله اصغا ایله که • هر برینک بر وصیتی اولور • بنم دخی سکا وصیتم بودر که • هر بار که بریشه نظر ایدهسن بنم حالمه
شبابمی فراموش ایتمه • وهر قنغی یتیمه که دوش اولاسن بنم یتیملکم ذکر ایله • وهر نه مقوله غریبه که ملاقی اولاسن بنم غریبلکمی فکر ایله یهودا
یوسفدن بو نوع کلمات مؤثره یی استماع ایتدکده شیشه صبر وقراری شکسته • وعنان اختیاری ید اقتدارندن گسسته اولوب
درد فراق ایله نوحه وزاری یه باشلادی • پس نفیر گریه یهودا سمع اخوانه رسیده اولماغله جملهسی گلوب یهودایه عتاب ایتدیلر
وجمع احجار کبیره ایدوب سر چاهی پوشیده ومستحکم قیلوب گیرو دوندیلر • یوسف بو حالی دخی ایشتدکده نطاق طاقتی گسسته فخاطر
وسیع پر انواری حلقه میمدن تنگتر وشکسته اولوب حبل حیاتدن قطع امید ایلدی • ولوای مناجاتی درگاه رفیع الدرجاته اوراشنه

درسول

درسول اله دعواتی • بارگاه سپهر قاضی الحاجاته عرضه داشت قیلدی • پس آه درد آلود یوسف مرات زرانده وسماواته اعتلا ایتدکده
همای سدره آشیانه فرمان منتانی وارد اولدی که • اوج افلاکدن حضیض خاکه نهضت • ویوسف ایله انس والفت ایلیه • پس جبرئیل امین
بفرمان رب العالمین فراز نطاق مقرنس افلاکدن • سطح مسدس خاکه هبوط ایدوب یوسفه لا تخوش الفتن گوستردی • وابلاغ سلام
سلامت بشارت ایدوب حوائج کرامت • وشربت لاطفتی پیش کش پیشگاه ثمره شجره رسالت ایلدی • وابراهیم علیه صلوات الله الرحیم
عریانا نار نمروده قذف اولندقده • جبرئیل جنتدن بر قمیص حریر گتوروب الباس ایتمش ایدی • واول قمیص ابراهیمدن اسحاقه بعده یعقوب
علیهم السلامه ارثله انتقال ایتمکله • یوسف علیه السلام حد تمییزه رسیده اولدقده • عین الساندن صیانت ایچون یعقوب علیه السلام
قمیص مذکوری برای تعویذ بر ظرفه وضع ایدوب گردن یوسفه تعلیق ایدوب چاهه القا اولندقده حرز مذکور یوسفک بوینده
قالمش ایدی • پس جبرئیل قمیص مزبوری ظرفندن اخراج ویوسفه الباس ایتدی • وجنتدن برا اوا گتوروب یوسفه اطعام وخاطر انورین
تسلیت بیوردی • ازین جانب اعقاب یعقوب دخی چاهدن رجوع ایدوب مرعایه واردیلر • وغنملرندن بر بره ذبح ایدوب لحمنی بریان
ایتدیلر • وپیراهن یوسفی اول قوزیجاغک قاننه بولایوب وقت عشاده کنعانه واردیلر • وفریاد وفغانله حضور یعقوبه گلوب پیراهن
خون آلودی پیش نهاد ایدوب یا اباه برآت توشمغه واوق آتمغه گیدوب یوسفی متاعمز یاننده الیقوش ایدک • عودت ایتدکده
گوردک یوسفی گرگ درنده تناول ایدوب • پیراهن خون آلودین بولدق • وحالا حضوره گلوب واقع حالی اعلام ایلدک دیدکلرنده یعقوب
بو خبر موحشدن بر صیحه سوزناک ایدوب زمینه دوشدی • کما قال تعالی قالوا یا ابانا انا ذهبنا نستبق وترکنا یوسف عند متاعنا فاکله
الذئب وما انت بمؤمن لنا ولو کنا صادقین • وجاؤا علی قمیصه بدم کذب الایه • عن نافع عن ابن عمر رضی قال • قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
لا تلقنوا الناس الکذب • فیکذبوا فان بنی یعقوب لم یعلموا ان الذئب یاکل الانسان فلما لقنهم انی اخاف ان یاکله الذئب قالوا
اکله الذئب • القصه یعقوب بعد زمان محودن صحوه گلوب پیرهن یوسفه نظر ایتدکده تعجب ایدوب بیوردی که عجب گرگدر که یوسفی بر لقمه
ایدوب قمیصن دریده قلمامش دیوب • واولادنه متوجه اولوب یوسفی اکل ایدن گرگک احضاری ایچون امر ایلدی • انلر دخی صحرایه
پویان اولوب بر گرگی شکار ایتدیلر • ودهانن دم آلود ایدوب نظر یعقوبه گتوردیلر • یعقوب نبی عم گرگه خطاب ایدوب ای گرگ خون آلود
بنم ثمره شجره فؤادم اکل ایدن سنمیسن دیو سؤال ایتدکده • گرگ بی گناه زبان فصیح ایله السلام علیک یا نبی الله معاذ الله که بو فقیردن
بو مقوله کار ناسزا صدور ایتمش اوله • باخصوص سنک حوالی اغنامکه • وضع قدم ایتمکه رعایت ادب ایدرکن • فرزند ارجمندک قصدینه
نه زهره ایله مبادرت ایدرم • ولا سیما لحوم انبیا واولیا بزه مطلقا حرام • واز رغاطر اصفیا • بالاتفاق مذهبمزده جرایم عظامدندر
ایدی • بعده اسباط یعقوبه توجه ایدوب یا اخوان یوسف • یوسفی اکل ایدن بن ایدوکم گوردوگزمیکه بو بابده بنی متهم قیلدیکز
انلر دخی فصاحت گرگی استماع ایتدکده • فضیحتلرین اندیشه قیلوب • ایتدیلر گرچه سنک اکل ایتدوکک عین الیقین بلمزز • ولکن انی گرگ
اکل ایتدی ملاحظه سیله وارد وسنی اول حوالیده بولوب • اکل یوسف سنی قیاس ایلدک دیدیلر • گرگ یعقوب علیه السلامه رو مال
اولوب • ایتدی یا نبی الله حاشا وکلا بنم دامن صدقم بو اسناددن پاکدر • وبن غریب دیار مصردن گلوب بو حوالیده بر برادرم وار ایدی
انک آرزوی ملاقیسی ایله رنج سفر • ومشقت غربت اختیار ایدوب جوارکده اولان چراگاهه گلدکده • ناگهان فرزندلرک بنی شکار ایدوب
حضور شریفکه گتوردیلر • واکل یوسف ایله متهم قیلدیلر • پس یعقوب اعقابنه توجه ایدوب ایتدی • ای اسباط عجبدر که بر گرگ بیچاره زیارت
برادر احتمالی ایله مشقت راه بارنه تحمل ایلمش • وسز جفا اختیار ایدوب کندو الوکز ایله قرنداشکز اضاعت ایتدوکز • وحفظ وصیتمده
تهاون قیلدیکز دیدی • وتکرار گرگه توجه ایدوب ای گرگ بی گناه جایز ایسه جوار فرده آرام قیلوب تا که بن فراق فرزند وسن هجر
برادر ایله ذکر ماجرا ایده لم دیدی • گرگ ضعیف خاک زمینه یوز سوروب یا نبی الله سنک خدمتنک کیمیای سعادتدر • ولکن وطنمده
فرزندلرم اولوب بنسز معاشه اقتدارلری یوقدر دیو مرخص اولوب جانب صحرایه گتدی • وبر کوه بلنده چقوب جوانب اربعه یه ندا ایتدیکه
ای زمره گرگان اگر فرزند یعقوبک اهلاکنه قصد وجرأت ایتدوکز ایسه • واویلا سزه که انبیا ومرسلیندن بر نبینک اذاسنه قیام گوستردکز
والا بو تهمتدن بری ایسه کز آرام ایتمیوب علی التعجیل عتبه نبی یه واروب دامن عصمتکز لوث تهمتدن پاک ایدیکز دیدی • نقل اولنور که
فی الحال نیجه بیک گرگ درنده حوالی بیت الحزن یعقوبه جمع اولوب خروش وزاری • ونباح آوری یه آغاز ایتدیلر • یعقوب علیه السلام
افغان گرگانی استماع ایتدکده طشره چقوب نظر ایلدی طایفه گرگان یعقوب نبی یی گوردکلری کبی باسرها غبار پایینه رومال اولوب
زبان حال ایله یا نبی الله علیک سلام الله حاشا که بزدن سنک فرزندکه قصد مضرت واقع اوله • علی الخصوص بزم وجه معاشمز سنک آثار وجود
وسرمایه حیاتمز برکات وجود بهبودکدر دیو نیاز ایتدیلر • یعقوب عم اعذار گرگانی قبول ایدوب • تکرار اولادنه ایتدی • ای اسباط نفس بد فرما
سزه عجب کار ناروا ایلیش بیوردی • کما قال تعالی بل سولت لکم انفسکم امرا فصبر جمیل والله المستعان علی ما تصفون • پس یعقوب ناچار وبیقرار
صومعهسنه گیروب • یا یوسفاه • یا قرة عیناه • یا قوة قلباه • فی ای جب طرحوک • بای بحر غرقوک • بای سیف قتلوک • فی ای ارض دفنوک
دیو گریه وانینه باشلادی بیت رفتی وز دل نقش جمال تو نرفت • وز دیده غم دیده خیال تو نرفت • پس اثنای ناله یعقوبده جبرئیل امین
نازل اولوب ایتدی • یا نبی الله مقدسان ملأ اعلایی خروش ونالهیه گتوردک • آه وانیننده وازگل • وسبب ابتلایی تأمل • وامتحان مولایه

تحمل قيل كه مراداته وصول صبر جميل ايله حصول پذير اولور ديدى • يعقوب عليه السلام دخى قضايه رضا ديوب صبر وتحمّلى پيشه • وزمان فراق
وصلت انجام اولماسنى انديشه ايدوب عبادت فاعل مختاره اشتغال كوستردى قطعه • صبرى بكن اى دل كه غم ودرد نهانى
شايد كه بكام تو شود كار چه دانى • دانى كه بغير از تو مرادى دكرى نيست • اميد كه روزى بمرادت برسانى • ازين جانب يوسف عليه السلام
دخى اوج كون كيجه سيله قعر چاهده قالوب وهر روز جبرئيل امين كلوب يوسفه ملاطفات غيبيه اهدا قيلوب يا يوسف نجات استرسك
حقه بو وجهله دعا ومناجات ايت ديو بو دعايى تعليم ايتدى • يا صانع كل مصنوع • ويا جابر كل كسير • ويا حاضر كل ملا • ويا شاهد كل نجوى
ويا قريبا غير بعيد • ويا مونس كل وحيد • ويا غالبا غير مغلوب • ويا حيا لا يموت • ويا محيى الموتى • لا اله الا انت • اللهم انى اسئلك بان لك الحمد
لا اله الا انت بديع السموات والارض يا ذا الجلال والاكرام ان تصلى على محمد • وعلى آل محمد • وان تجعل لى من امرى فرجا ومخرجا • وترزقنى من حيث
لا احتسب • پس يوسف عم بو مناجاته مداومت ايدوب اول خلوتده الفت جبرئيلدن بر مرتبه سلوت وسكونت حاصل اولدى • اكر اوغرديك
چاهده قالمه آرزودى خروج ايتمز ايدى • ولكن چونكه حكم سابق قادر • وقضا صادق مقتدرك • ارادت ازليه • ومشيت اوليه سى بو ايدى كه
يوسفى عبادنك سالتنه مبعوث • وملك مصره عزيز ايليه • اكا بنا ء جبرئيل يوسفه • قال حالدن خبر ويروب يا يوسف سكا بشارت كه
عن قريب آثار حاسد كاسد اولوب شب ديجور محنت روز فيروز سروره مبدل اولور • وبفضل الله تعالى مسكنى عزته انتقال ايدوب
برادران جفاكار صف خدمت وفرش مسكنت اوزرنده اياغن طوروب وجرائم عمللرين كندولره قرائت ايدوب انلار دخى جرمنه
اعتراف وسندن مغفرت طلب ايليه لر سندخى حق تعالادن مغفرت ايله بشارت ايليه سن • كما قال تعالى لا تثريب عليكم اليوم يغفر الله لكم
وهو ارحم الراحمين • ويا يوسف يعقوبه قميصك كوندروب صحت وسلامت ودولت ايله بر بركوزه ملاقى اولالر • كما قال تعالى
اذهبوا بقميصى هذا فالقوه على وجه ابى يأت بصيرا • واتونى باهلكم اجمعين • وقال تعالى واوحينا اليه لتنبئنهم بامرهم هذا وهم لا يشعرون • وجمله
جبرئيل يوسفه سركذشتن سن اوله الى آخره تحقيق وبيان ايتدكدن صكره • اتفاقات حسنه كه دولت اندن عبارتدر برجمع كاروان
مدين دن مصره كيدركن • اثناى قطع منازلده كيجه اچنده يول آزدوب فيافى حيرتده كم كشته اولديلر • وبالاخره قايد قدرت عنان قافله
طرف چاه نجاته معطوف • وزمام كش ارادت ناقه عزيمتلرين جانب ينبوع سعادته مصروف قيلوب سر چاهه ايرشديلر • ومايه كمال
احتياجلرى اولماغله مشقات عطشدن خلاص اولوب نعمت جميله شكر جزيل • ورخت اقامتلرين اول منزل كرامته تنزيل ايتديلر
وصباحه دكين راحت اولوب چونكه اول شب ديجورده كاروان شام قطع منازل ايدوب • قافله ظلام بلده مغربه نازل اولدى • وخورشيد
انور خواب نازدن اويانوب فلك رابع ده سياحت • وروى زمين ده سياحت اچون • پاى نزهتن ركاب طلعته نهاده وزمام
حركتن جانب سرعته تحريك ايلدى • على التحرير رئيس التجار اولان • مالك بن زعر الخزاعى بشرى وبشير ايله مسمّا ايكى نفر غلام مهترلرين صو
كتورمك اچون قيوبه كوندردى • پس بشير حبل متيني قلاب چاهه ربط ايدوب دلوين تك عمقنه ارسال ايلدى • فى الحال پيك آيات الايام
يوسفه تبليغ سلام ايدوب اى يوسف خورشيد لقا معجلا قايم • وبو دلوك اچنده قاعد اول كه حق جل وعلا برجمع سوداكرانى سنك اچون
سركردان ايتشدر بيوردى نظم • بيوسف كفت جبرئيل امين خيز • زلال رحمتى بر تشنكان ريز • نشين در دلو چون خورشيد تابان
زمغرب سوى مشرق شو شتابان • زروت پرتوى بر عالم افكن • جهانرا از سر تو ساز روشن • پس بافرمان قدير اول بدر منير
درجه چاه جديدن برج دلوه تحول وحركت ايدوب متمسك عروه وثقاى عنايت اولدى • بشير نيك سيرت دخى معاونت پيك خضر ايله
بلا ثقلت وزحمت دلوى اخراج ايلدى • ويوسفى دلو اچنده بولوب افتاب جمالنه ديده عبرت ايله نظر ايتدكده غايت سرورندن فرياد ايدوب
يا بشرى هذا غلام ديو تبشير ايلدى • كما قال تعالى وجاءت سيارة فارسلوا واردهم فادلى دلوه قال يا بشرى هذا غلام • وحضرت مولانا
من كل الوجوه اولانا دخى م • همچو اعرابى كه آب از چه كشيد • آب حيوان از رخ يوسف چشيد • ديوب بو قصه يه اشارت بيوردى
ناقلان آثار بو وجهله روايت اخبار ايدرلركه • يهودا احيانا سر چاهه كلوب عجبا شيمه چاهده وديعت اولنان اول خجسته جبينى نشيمن زندانيه
نه زمان القا ايليه لر ديو مترقب ايكن كاروانيانك يوسفى اخراج ايتدكلرين كوروب بر وجه استعجال برادرلرينه واروب تخلص يوسفدن
خبر ويردى انلر دخى واقف احوال اولدقلرنده مدهوش واز شد رحال ايدوب سر چاهه واردلر • ويوسفى كوروب قافله يه ايتديلر
بو عبد آبق برقاچ كوندر كه بزدن غايبدر • هرچند كه تجسس ايتدك بولمادق كاروانيان ايتدى معاذ الله كه بو در يتيم بنده اوله بلكه
بو كوهر زيبا معدن اشرافدن رونما اولمشدر • اخوه يوسف دخى نعم خاندان شرفده طوغمش • وشير دايه سعد ايله پرورده اولمشدر
لكن بنده وبنده زاده در ديديلر • يوسف عليه السلام دخى سكوت ايدوب نه لا ونه نعم جانبنه تحريك زبان ايتمدى • بعده برادران يوسف
ايتدى اى خواجكان بو كوهر كران بهايى عيبى ايله فروخت ايدرز • مشترى غايبه كوز • پاى تسلط عنكزه پيش نهاد ايدكوز • تجار دخى بونلرك
جرأت • ويوسفك سكوتن كوردكلرنده بنده اولمق ملاحظه سيله • مالك بن زعر مشترى اولوب قيمتن سؤال ايلدى • اسباط ايتدى
اى خواجه هرنه ويررسك مسامحه ايدرز • وثمن اچون سزه مضايقه ويرمزز • پس مالك كيسه ده موجود اولان دراهم معدوده ايله
يوسفى اشترا ايلدى • وارباب تواريخ عدد دراهمده • اوج عدددن يوز يكرمى عدده وارنجه اختلاف ايتمشلردر • پس اخوه يوسف
دراهم معدوده يى الوب بينلرنده تقسيم ويوسفى مالكه تسليم ايتديلر • وشروه بثمن بخس دراهم معدوده وكانوا فيه من الزاهدين

پس يوسف برادرلرينه نظر ايدوب شدت قلبلرينه حيران • ونار فراقله سوزان • وبو كلام نظم انتظامك مضموني ايله كريان اولدى رباعى
رفت ان سخنان كه باز كفتيم بهم • وصلى كه از وچو كل شكفتيم بهم • دردا كه زيكدكر جدا افتاديم • تا بار دكر كجا كه افتيم بهم
چونكه كاروان دوال ارتحالى طبل انتقاله اوروب سلك سبيله منسلك اولديلر • يوسف مالكدن رجا ايلدى كه بابعلرى دست بوس
ايدوب مراسم وداعى رعايت ايليه • مالك ايتدى اى غلام بايعلرك خود سكا هيچ وجهله شفقتلرى يوغيكن عجب حالتدركه سن انلاره
كمال محبت ايدرسن ديوب اجازت ويردى • يوسف دخى فردا فردا برادرلرنك اليلرين بوس ايدوب دل شكسته وخاطر خسته الوداع
ديوب كتدى • پس يوسفى جمالدن برينه سوار ايدوب تعجيل تمام ايله جانب مصره تحريك اقدام ايتديلر • يوسف دخى رنج غربت
وذل عبوديته تن نهاده اولوب فراق پدر ايله نالان • وچشمه چشمندن اشك حسرت روان اولوردى • بو اثناده يوللرى تقابر
آل يعقوبه مصادف اولماغله • يوسف مادرى راحيلك مشهدين كوردكده بيقرار اولوب بالاى شتردن كنديى اكنده قيلدى
وافتان وخيزان سر تربه مادره واروب كريه وزارى يه باشلادى رباعى اى رفته وبرده باخود آب رويم • اتشكده كرده اين دل غمخويم
مى ريزم خاك بر سر وميكويم • اى مادر كجاكز تو رسته بويم • پس يوسفه موكل اولان بر غلام تيره دل يوسفى بالاى شترده
كورميوب معاودت ايدوب وبر قبرك اوزرنده يوسفى كريان بولماغله فرط جهلندن وجه مكرمنه لطمه زن اولوب اى عبد فرار
سنى بيع ايدنلر رات كفتار ايتمش ديو خاطر انورين آزار قيلدى • پس اول غنچه كلبن رسالت غلام شوربختك جرأت ايتدوكى سوء
ادبدن بى طاقت اولوب دركاه كهف المظلومينه يوز سوردى • وبلا توقف رقعه نيازى توقيع اجابت ايله متوقع اولوب ناكهان
بر ريح عاصف هويدا • وجو هواده ابر سيه فام پيدا اولوب شدت هبوب رياح مولمه وتراكم سحب مظلمه مرأت جهانى بر وجهله تيره
ايتدى كه قافله بر برينى كوره ميوب حيات نكرندن مأيوس اولديلر • مالك بو حال هولناكدن دهشتندن رفقاسنه متوجه اولوب
عجبدر كه بزدن بر فعل ناصواب صدور ايتميه • پس تأمل وتفكر ايله جرم حذر تذكر واستغفار ايده لم زيرا بو كدورات مظلمه برجواب
ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم • لاجرم بزم شآمت افعال ظلمت مالمزدندر ديدى پس غلام واجب الملام كلام خواجه
نيك فرجامى استماع ايتدكده فى الحال جرمنه اعتراف ايدوب اى خواجه دل صاف • بو ظلمت محنت اتصاف بنم خسارت دست
ستمكرم شآمتيدر • ديو واقع حالى بيان ايلدى • پس قافله يه سبب اصابت محنت معلوم اولماغله • بر يره جمع اولوب پيشكاه
صديقه كلديلر • وتقصيرلرينه اعتراف ايله عذر ايتديلر حضرت نبوت خصال دخى معذرتلرين قبول ايدوب عفو ومغفرتلرى اچون
دركاه قاضى الحاجاته مناجات ايلدى • ودعاسى مستجاب اولوب فى الحال عروس افتاب چهره سندن رفع نقاب ايدوب عالم اولكى
قرارين بولدى • مالك بو كراماتى مشاهده قلدقده غلام كستاخه تأديب اولنماغيچون يوسفه تسليم ايلدى • يوسف ايتدى بونه تكليفدركه
بانه كتوررسن • بز خود اهل اغماض واحسانز • واساءته عفودن غيريله جزا قلمز ديوب غلامك جرايد عصيانينه رقم نسيان چكدى
پس كاروانيان يوسفه عين اكرام وچشم احترام ايله نكران اولوب طى مراحل ايدرك عاشر محرمده محروسه مصره داخل اولديلر
واوج كوندن صكره يوسفى بيع اچون سوق مصره ايلتوب • ونخاسلر ندا ايدوب من يشترى هذا الغلام الحبيب الغريب ديو ناسه
عرضه داشت ايتدكلرنده ثمن يوسف بين الناس ترافع وتزايد بولوب • بالاخره عهده فر بورده سلطان مصر اولان ريان بن وليد
العمليقى نك خزينه دارى قطفير كه عزيز مصردر • زوجه سى زليخانك تحريص وترغيبى ايله • بقول ابن عباس رضى الله عنهما يكرمى بيك
دينار ه اشترا ايدوب منزلنه كتوردى • وزوجه سى راعيل بنت رعابيل كه زليخا ديمكله معروفه در • اكا تسليم ايدوب اى راعيل
بو غلام محترمك تعظيم واكرامنده زياده اهتمام قيل • مأمولدر كه عن قريب نفعن مشاهده ايده وز • ويا خود اولادمز يوقدر بو غلامى
اوغول ايدينه لم ديدى • كما قال تعالى • وقال الذى اشتراه من مصر لامرأته اكرمى مثواه عسى ان ينفعنا او نتخذه ولدا • پس قطفيرك
باب رعايت يوسفده اولان تنبيه واشارتى • زليخايه بشارت اولنقده • مثواى يوسف اچون دل شيداسندن اعلى بر منزل
ومأوى كورميوب • لاجرم يوسفه سرير قلبنده مقام كوستروب درون دلدن خدمتنه كمربسته اولدى • عجبدركه برادرلرى يوسفى
دركل ايلدى • وبيكانه لر دلده مكان كوستردى • وبرادرلرى ثمن قليل ايله بيع ايدوب • زليخا صميم قلبدن مشترى اولدى • القصه
يوسف مصرده دخى مبتلاى انواع محن اولوب • وزليخايه رام اولمادوغيچون يوسفى كندويه قصد ايتدى ديو متهم قلماغله يدى ييل
بند زندان چكدى • ومحبوس ايكن اصحاب منامك رؤيالرين تعبير • واحوال آتيه دن تخبير ايدوب • انواع معجزات باهره سى ظاهره
اولماغله حبسدن اطلاق اولنوب • وريان بن وليد نبوت يوسفه ايمان كتوروب كندويه وزير ايلدى • ويوسف زنداندن
خروج ايتدكده چوق زمان كچدين قطفير فوت اولدى • وحق تعالى زليخانك طراوت وبكارتن تجديد • وقواعد حسن لطافتن تشييد
ايدوب ابراهيم عليه السلام شريعتى اوزره يوسفه تزويج اولندى • واطرافده قحط عظيم اولماغله • اسباط يوسف ذخيره اشترا اچون
مصره واردقلرنده يوسف انلاره كنديى بلدروب • ويعقوب عليه السلام كريه فراق يوسفدن ديده رمد ديده سى نابينا
اولمش ايكن حق تعالى قدرت كامله سندن مجددا نور بصر احسان ايدوب • بربريله ملاقى اولديلر • ويوسف حين القا چاهده
قاچ ياشنده ايدوكنده اختلاف اولنوب مجاهددن روايت ايدرلر اول زمانده يوسف التى ياشنده اولوب هنوز بدى ياشنه

دیشاری تبدیل اولماش ایدی • و یعقوب ایله ملاقات ایتدکده قرق یاشنده ایدی دیرلر • و ابو جعفر محمد جریری عنعنه ایله حسن بصریدن
روایت ایتدوکی اوزره یوسفی چاهه القا ایتدکلرنده و حین اشترادهٔ اون یدی یاشنده اولوب زمان عبودیت • و سجن و حکومتی سکسان
ییل اولوب بعده یکرمی سکز ییل معمر اولدی • و کلبی کن روایت ایدرلر یعقوب ایله یوسفک زمان مفارقتی یکرمی ایکی ییل • و عبد الله شوذبدن
روایت ایدن تمیش سنه • و سری بن یحیادن نقل ایدن تمیش ایکی ییل مرور ایتدی دیرلر • اما سلمان فارسی • و اکثر علما مفارقت یوسف
قرق ییل واقع اولدی دیو تحقیق ایدوب بین المورخین قول اخیر اشتهار بولمشدر • و توراتدن نقل ایدرلر امتداد ایام حیات یوسفی یوز اون ییل
دیوب محمد بن اسحق قولی اوزره یوز اون سکز • و عرایس ثعالبیده یوز یکرمی ییل معمر اولدوغی مسطور اولوب ائمهٔ تواریخ قول اخیره ذاهب اولمشلردر
و روح مقدسهٔ یوسف عالم جسمانی یه وداع ایتدکده برادران یوسفک تابوت جنازه سن عمارات مصردن بر ییل مسافه یه نقل ایدوب
آب نیله ملاصق بر محلده دفن ایتدیلر • حتی موسی علیه السلام تابوت یوسفی مدفن مزبوردن اخراج ایدوب جد امجدی ابراهیم علیه السلام مدفننه
ادخال ایلدی • اما اخوان باصفایه معلوم اوله که خواجه امام ابو الحسن رستغفنی بیوررلر که قصهٔ یوسفی استماع ایدنلر برادران یوسفک ظاهر حال
و افعالنه نظر ایتمکله حاشا انلاره بغض و عداوت ایتمه حونه ایماندن خروج ایدر • زیرا بر روایتده اخوان یوسف سلک نبوته منتظم اولمشلردر
پس عداوت انبیا کفردر • و یعقوب و یوسف علیهما السلام اخوهٔ یوسفدن صدور ایدن افعال ایله حق تعالی انلاری مواخذه ایتمیوب بلکه جمله
زلاتلرین عفو و مغفرت • و تاج نبوت و کرامت عنایت ایلدی • و بر فحوای التائب من الذنب کمن لا ذنب له صدور ایدن عملارین مغفرتنه
عد ایلدی • زیرا یعقوب علیه السلامه اولادی یا ابانا استغفر لنا ذنوبنا دیو عفو و مغفرت رجا ایتدکلرنده یعقوب علیه السلام بر فحوای
کریم • سوف استغفر لکم ربی دیوب استغفاره وعده قیلدی • و مصرده یوسف علیه السلامه وارد قلارنده • قالوا تالله لقد آثرک الله علینا
وان کنا لخاطئین فحوای کریمی اوزره خطالرینه معترف اولدقلرنده بر فحوای لا تثریب علیکم الیوم یغفر الله لکم • یوسف علیه السلام
برادرلرینک مغفور اولاجقلرندن خبر ویردی • مواعد انبیا ایسه لاجرم وحی الهی ایله در • ولکن یعقوب علیه السلام تعیین وقت استغفاردن
منتظر وحی اولوب و یوسفه وحی ایله معلوم اولماغله • وعد غفران رحیمی تبشیر ایلدی • پس حقیقته نظر اولونسه اخبار مغفرتده ایکیسندن
دخی صدور ایدن الفاظ متقاربه معنای واحده دلالت ایدوب مفهوم کلام معجز نظاملری عدم مواخذه یه اعلام در • و یاخود یعقوبله
یوسفک وعد استغفار و مغفرت ایله مرادلری موقع دعاده اولمشدر دعا ایسه شفاعتدر • و شفاعت انبیا ایسه اهل شفاعته مبذول
و لاجرم عند الله مقبول اولوب فما تنفعهم شفاعة الشافعین نوبتنک مظهری اولان زمرهٔ مخذولینه شفاعت ایتمزلر • زیرا شان انبیا مظاهر
قول کریم • و ما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی اولماغله لاجرم مواعید لطیفه لرینه وفا قیلوب شفاعتلری عند الله مقبوله اولور
فاذا کان کذلک حضرت خدای بیمثال • و کلا نقص علیک من انباء الرسل ما نثبت به فؤادک • دیوب حکایات عجیبهٔ یوسفی تفهیم معانی
غریبه ایچون بیان ایتمکله علما بالله • و محققین آگاه قصص قرآنیه یی سمع جان ایله شنوا اولوب • هر بر قصه دن استخراج علوم
و استنباط حکم ایتدیلر پس سکا دخی لایق اولان بودر که • اثر محققینه اقتفا • و سنت مدققینه اتباع ایله اخبار انبیاده تأمل و تدبر
و ابتلا و امتحاناته نیجه صبر و تحمل ایتدکلرین تفکر و تذکر ایلیه سن که • سکا دخی بر شوق و حالت کلوب جان ناتوانک نوازد بلیات • و ترادف
امتحاناتدن فزع و جزع ایتمیوب صبر و تحملی پیشه • و اشد بلا انبیا و اولیایه واقع ایدوکن اندیشه قیله سن • خلاصه مهام یعقوب علیه السلام
شرف ذات و حسن صفات ایله ممتاز • و علو درجات و اوجات مقامات ایله سرفراز اولوب • من کل الوجوه معایب بشردن معرا • و درکون
طبیع ایله فکر ماسوا وحقدن غیره نظردن مبرادر • بلکه مطلق انبیا و اولیانک نظرلری تفکر و اعتبار ایله در • و اعتبار ایسه انفعال عبوردر
عبور ایسه حکمک معناسنه در • فلهذا انسان طریقیده حقیقت اعتبار • چشم سر واقع اولان اشیادن عین سر ایله عبور • و بصر ظاهر ایله
نظر مخلوق • و بصیرت سر ایله مشاهدهٔ خالق ایتمکدر • کما قال الشیخ الحکیم ابو القاسم رحمة الله علیه العبرة تصویر الغایب و الفکرة
تغییب الشاهد یعنی فکرت حاضری خاطردن دور • و عبرت خاطرده غایبک حضوری در • پس یعقوب علیه السلام دخی اعقابنه بالتفکر
و الاعتبار نظر ایتدکده • یوسف علیه السلامی اختیار کردکار رایله • مظهر الطاف خاصهٔ پروردگار مشاهده ایتمکله سایر اخواندن ممتاز
بولوب اکا جمله دن زیاده میل و محبت ایلدی • و مودت یوسف یعقوبک حقه اولان محبتنه دلالت ایتدی • زیرا شرط محبت حبیب حبیبه
دوستر طوتماق در • نته کیم حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم منزلت عایشه رضی الله عنهایی عند الله زوجات طاهرات سایره دن
زیاده مشاهده ایتمکله جمله ازواجندن زیاده مودت و الفت ایتمشلر ایدی • ولکن دلیل سبیل محبت • درد و محنت اولماغله حضرت رسول الله
علیه صلوات الله اذا احب الله عبدا ابتلاه • اصب الله علیه البلاء صبا و سحه سحا دیوب • خدای عز و جل بر عبد مختارنی محبتنه اختیار ایتسه
و ساحت غلم اشتیاقه • دریای ابتلایی جوش و خروشه کتوروب قطرات آب بلایی اوزرینه یاغدرر بیوردیلر • پس حق سبحانه و تعالی
تصفیهٔ افکار و تخلیهٔ اسرار ایتمک ایچون انبیا و اولیاسنی صد کونه بلا ایله مبتلا قیلوب مقابله سنده حد و قیاسدن متجاوز اولان
آثار لطف • و انوار قدس احسان ایتمشدر که عقول عقلا هزار ده و بسیاردن اندک ادراکنه عاجزدر • ایکی دنیای بی بقا سرای
محنت و بلا • و جای شدت و عنا اولدیغی • ابتلاات متوالده • و امتحانات مترادفه • یوسفک مقدمهٔ کرامتندن اولدی جمله
مقدماتدن بعض در که • یوسف چاهه القا اولندقده برادرلرینه غیظ ایتمیوب • بلکه نفسنی لوم ایدوب مخرج الی الله کان بحبه الحب

دیو قضایه راضی اولدی • و بعد الخروج ذل عبودیته رضا ویروب دودمان نبوتدن اولدوغن اظهار ایتمدی • و کاروانیان اشترای یوسفه
چندان رغبت ایتمیوب ثمن قلیل ایله اشترا ایتدکلری • جانب حقدن شان یوسفده بیان منتدر • و اظهار رغبت درکه باعث نظر مردان اولماغه معین اولن
اول قومک اصلابندن سلب شهوات ایدوب بو جهتدن یوسفه هیچ وجهله نظر رغبت ایله ناظر اولمادیلر کما اخبر تعالی • و کانوا فیه من الزاهدین
مع هذا طایفهٔ نسوانک نظر شهوانیسن یوسفدن صرف ایتمدی • زیرا نسوانک رجاله رغبت و شهوتلری جبلی ایکن یوسفه رغبت ایتمامک نقصان
رجولت اولماغه دلالت ایدردی • پس جولیتی شهوت روحانی اولوب اول نقیصه دن دخی تنزیه بیوردی • و سنت جاریهٔ آفریدکار ایله عباد
اخیار • قدر نعمتی محنتدن صکره بیلور • و شکرین ایدوب نعمته مغرور اولماز • و فناسن قبل الوجود مشاهده ایدوب بقاسنه واثق اولماز
و اول فاعل مختار • و قادر و جبار نعمتنی نقمته • و محنتنی نعمته تبدیله قادر در • و مشیتی تصرف عباده نافذ • و حکم قضاسی عالم و عالمیانه
جاری اولماغله استدوکن درکات اسفله سوق • و دیلدوکن درجات اعلایه عروجه موفق ایدوب بسط و قبض • و تمام و نقص ید قدرت
و ارادهٔ امور رست شبتنده اوله دوغن کورر • فلهذا اول خداوند ذو الجلال ذکر اولنان احوالک خلالنده یوسف علیه السلامک پیش
مهمان جاننه انواع عواید احسان • و اصناف موائد فضل بی کران بسط ایلیوب شدائد امتحانک جمله سی فواید امتنان اولدی • ایلدی استفتحان
انوار تنزیل • و مستکشفان اسرار تأویل اولان ارباب عبرتک ضمیر صفا طینتلرینه روشن اوله که • بر فحوای کریم لقد کان فی قصصهم
عبرة لاولی الالباب غواصان دریای متواج حقیقت اولان اصحاب معرفت • و ارباب بصیرت بو قصه دن حصه الوب کتاب محبوب
زمرهٔ مشتاقینی صراط قویم هدایته دلالت • و فرقهٔ محبینه طریق اقوم وصلتی اشارت ایدوب بر موجب و فی انفسکم افلا تبصرون
تمامی قصص قرآن • مناسب احوال انسان اولدوغیچون قصهٔ یوسفی دخی اطوار تنزلات و ترقیات سالکانه مماثل مشاهده ایتمکله
دست آویز کشف و شهود اولان درر فواخری رشتهٔ تقریره منتظم قیلوب بطریق التطبیق علی الانفس بو وجهله توفیق و تحقیق
ایدرلرکه • قلب ایله حواس انسانیه روح ایله نفسک ازدواجندن متولد برادرلر اولوب • و اعظم مقامات کمالیه قلب ایسه سلطان
مملکت انسانیه اولدقده • روح ایله نفس و حواس و قوی باجمعها سلطانلری اولان قلب عارفه تواضع و مسکنت کوستروب امرینه
رام اولمقدر • پس یوسف قلب کندونک پدری اولان یعقوب روحه مقامات کمالیه یه اولان استعدادندن خبر ویروب
ادراک معانی ایچون کواکب مضیئه مشابه سنده اولان حواس خمس ظاهره و باطنه دن هر بری شمس روح و قمر نفس ایله رؤیاسنده
کندویه سجدهٔ تحیت ایتدکلرین تقریر ایلدی • یعقوب روح دخی یوسف قلبک حسن و جمال • و سعادت و اقبالده کمالکن کورمک ایله
حق تعالی انی سایر مخلوقات اوزرینه ترجیح و اجتبا ایدوب قلبه مختصه اولان احادیث علم لدنی تأویلنی تعلیم • و قلب عرش حقیقی
رحمان و رحیم اولمغله تجلیات ذاتیه ایله عرش قلبده مستوی اولماغله نعمتنی تتمیم • و ابراهیم سر • و اسحاق خفایه اسباغ نعمت
ایتدوکی کبی • آل یعقوب روح اولان • حواس و قوایه دخی اسباغ نعمت تعمیم ایتمکله • قلب عارف جمعیت مزبوره ایله فیض تجلیات صفات
و ذاتیه نک قبولنه مستعد اولوب الطاف خفیهٔ الهیه ایله لا یسع فیه ملک مقرب • اوجاتنه اعتلا ایده جکن تعبیر و تبشیر ایلدی •
و یوسف قلب عرش روح • و برادری اولان بنیامین حس مشترک • کرسی روح اولماغله کندودن و جمله اخواننددن زیاده یعقوبک حک
یوسف قلبه اولان کمال قرب و استواسن ملاحظه ایتدکده • یوسف قلبی سکین هوا • و سم هلاهل سیل دنیا ایله قتل • و ارض بشریته طرح
ایده لم • تا که پدر مز روحک بزه اولان اختلال وجهی کیدوب بعد موت القلب شهوات حیوانیه • و تنعم لذات نفسانیه تحصیلنه
صالح اولماغیچون بزه میل و محبت ایلیه دیو • سایر اخوانی اولان حواس و قوایه الحاح ایلدی • ولکن یهودای قوهٔ متفکره • یوسف قلبک
قتلنه رضا ویرمیوب • انی غیابهٔ جب بشریته القا ایده لیکوز کم سیارهٔ جواذب نفسانیه انی کندویه جذب ایدوب مراتع بهیمیه
و ملاعب دنیویه ده • رعی و بازیچه ایده لم • و آفات دنیادن حراست قیله لم • و الا یوسف قلب مقتول • و یاخود ذئب شیطانه لقمه اولور
خسران بزه راجع اولور • زیرا قلبه ضرر کلدکده اجزاء انسانیه نک جمله سنه ضرر اصابت ایدر دیوب • بالاتفاق یوسف قلبی چاه بشریته
القا ایتدیلر • و یعقوب روحه نصف عمرلرنده کلوب یا ابانا بز ایام شبابده لهو و مسابقه یه اشتغال ایله یوسف قلبی استکمالدن
معطل و مهمل • متاع هوا مز یانینده الیقومش ایدک • ذئب شیطان اکل ایتدی دیوب • هوای نفسانیلرینی صمیم فؤاده سرایت • و نور تجلی
قلبدن تجلیتها اطفا و ازاله ایتمشدر زعمیله • قمیص قالب قلبی دم کذب آثار ملکات ردیه ایله یعقوب روحه عرضه قلدیلر یعقوب روح
حواس و قوایه عتاب ایدوب نفس اماره سزه عجب تسویلات ایلمش دیو • قضا حقلرین بلدردی • ولکن رین کثرت • و زنک هوای طبیعت ایله
یوسف قلبه موت اصابت ایتمدی امید ایله • صومعهٔ ریاضات • و خلوتخانهٔ مجاهداته کیروب • بر کون آفتاب جمال یوسف قلب کمال جلا ایله
رونما اوله امنیه سیله بلیاته صبر • و فراقه تحمل ایدوب مناجاته مشغول اولدی • پس سیارهٔ هبوب نفحات الطاف ربانیه دست رس
اولوب • وارد تجلیات ایله • دلو جذبات رحمانیه یی ارسال ایتمکله • یوسف قلبی دلو جذبه یه تعلق ایتدکده • غیابهٔ جب طبیعتدن
اوج فضای ملکوته عروج ایدوب • و جد حق یا بشری دیو بشریتدن خلاص اولدوغن تبشیر ایلدی • و یوسف قلب سلطان مصر وجود
اولوب • رؤیاسنک تعبیرین کوردی کذا و کذا • ارباب کشف و شهود • قصهٔ یوسفدن حصه دار اولوب آخر قصه یه وارنجه
روح و نفس و قلب • و حواس و قوایه تطبیق ایدوب اطوار ملک انسانیه دن خبردار اولمشلردر • و بر کاشف اسرار مولانا خداوندکار

دخی عقل مستفاددن عبارت ایلدوکی مردعرب وخلیفهٔ بغداد ایله مراد بیوردوغی • درکاه جلال کبریایه • ابسبوی مجتبی اهدا ایتدکده
نور جذبات ربانیه قلبنه پرتو ایدوب • ذل احتیاج طبیعتدن خلاص • ودولت عشق ومحبت ایله غنی ودلشاد اولدوغی • یوسفی چاهدن
اخراج ایدن مردعربه تشبیه ایدوب • بعض تمثیلاته شروع بیوردیلر • بویله دیوکه مثلا مردعربک حالی اکا بکزرکه رفت موسی کاتش آرد ادید
موسی علیه السلام کتدی که اول آتش الکتوره آتشی دید او که از آتش برست • بر آتش کوردی موسی که اتشدن قورتلدی • کما قال تعالی
فی سورة طه وهل اتیك حدیث موسی اذ رأی نارا • یعنی حبیبم موسانک نار کوردوکی • ذفنک خبری سکا کلمدیمی کلدی • یعنی کتاب کریمده
اکثر مواضعده احوال موسی ذکر اولندی • پس حدیث موسی بودرکه • فقال لاهله امکثوا انی آنست نارا • موسی اهلنه مکث وتوقف قیلک دیدی
کربن بر نار کوردم • لعلی اتیکم منها بقبس او اجد علی النار هدی • رجا ایدرم که سزه اندن بر اخکر پاره کتورم • ویاخود نار اوزرنده
بزه یول کوستررپر هادی بولم • تقریر مقدمهٔ کلام • وتوضیح قصهٔ موسی علیه السلام بودرکه • مقدما موسی علیه السلام • زمان طفولتدن اوان
شبابه رسیده اولنجه فرعونک عهدهٔ تربیه سنده اولوب • وآل فرعون اسرائیلیانه تکالیف شاقه ایله مسلط اولوب انواع تعدی
ایتمکله • موسی علیه السلام دخی • اسباطه پیوسته اولان جنسیت اصلیه مقتضاسنجه • بوبابده کمال ترحمندن دائما محزون الخاطر اولوب
ولکن فرعونک خوفندن معاونت حدّ امکانده دکل ایدی • بناء علی ذلك کاهیجه افواج هموم تلاطم ایتدکجه • انجلاء ضمیر فاتر ایچون
تنهاجه طشره چقوب بازار مصری کشت وکذار ایدردی • اتفاقا بر عادت حسنه برکون علی سبیل التفرج یولده کیدرکن • فرعونک
خبازلکی خدمتنده اولان قانون نام قبطی سامریلردن بیرینه • فرعونک اتمک فروننه کیده جک اودونی تحمیل مراد ایلیوب سامری
دخی ابا وامتناع ایتمکله • قانون سامری یه لت ایدوب • کش مکش ده ایکن موسی علیه السلام اوزرلرینه وارد قده • سامری موسادن
استغاثه ایلدی • موسی دخی قبطی یه نصیحت ایدوب فرلغت قیل دیو منت ایلدی • قبطی موسانک جوابنه التفات ایتمیوب سامریدن
تعرضه ایتدی • پس موسی سامری یه یاپشوب ید قبطیدن تخلیص مراد ایتدکده • قبطی مکابره ومنازعه ایتمکله • موسادن رشتهٔ
طاقت مصابره کسسته اولوب • قانونه بر مشت اوردوغی کبی • قانون مرده اولوب • جانی مالک ناره سفارش ایلدی کما قال تع
فوکزه موسی فقضی علیه • اجمال کلام صورت واقعه فرعونه عرضه اولندقده • ضمیر فرعونده قصد هلاک موسایه اولان سلسلهٔ
عداوت حرکت • وموسایه قصاص نیت ایلدوکی امر مقرر اولماغله • موسی علیه السلام بی زاد وراحله شهردن چقوب فرید وپیاده
ونه جانبه وارجغی نامعلوم بریه یولن طوتوب کتدی • ویدنجی کون باتفاق حسنه • شعیب علیه السلامک مسکنی اولان شهر مدین
فناسنه واروب • وچاه مدینک اوزرنه کلوب کنار چاهده اولان درختک سایه سنده برمقدار توقف ایلدی • وکوردیکم
رعاتدن برنوع اغنام کثیره ایله کلوب • وسایر مواشی ودوابن سرچاهه کتوروب ازدحام ایله صوارمغه مشغول اولدیلر • ولکن ایکی
دختر بر قاچ کوسفند ایله برکناره طورمشلر • وهرکس اغنام ودوابن صولادوب کتدیلر • وانلاره التفات ایتمیوب سرچاهه بر حجر
سنکین پوشیده ایتدیلر • موسی علیه السلام اول دخترلرک سکنت • وهیچکس غنملرین سیراب ایتمکه تقیّد ایتمدوکنه تعجب ایدوب
سزکیملرسز دیو دخترلردن تفقد حال ایتدی • انلار دخی حاللرین بلدروب نسب شریفلرین بیان ایتمکله • موسی ترحم ایدوب سرچاهه
واردی • وحجر سنکینی رفع ایدوب انلارک اغنامن سیراب ایتدی • پس دختران شعیب علیه السلام سعادتخانه لرینه مراجعت ایدوب
موسانک کندولره ایتدوکی لطفی • شعیب نبی یه تقریر ایتدیلر • شعیب علیه السلام اوصاف موسایی استماع ایتدکده • امارات سعادت
واقبالدن ایدوکن نور نبوت ایله بیلوب • وصحبت موسایه اشتیاق کوستروب حضور نبوت پناهنه دعوت بیوردی
پس موسی منزل شعیب علیهما السلامه کلوب ملاقی اولدقلرنده شعیب ع م احوال موسایی سؤال ایدوب حبس وسبب مصرده اولان
سرکذشتی معلوملری اولدقده • موسی علیه السلامی مواعید کرام ایله تسلیت وبرفحوای کریم • لاتخف نجوت من القوم الظالمین
چنک ظلمه دن نجات ایله بشارت • وتقدیم شرایط ضیافتدن صکره • اجمل بناتندن اولان صفورانک مناکحه سنه موسایی ترغیب
ایدوب وعده زفاف دختر سعد اختر ایچون • موسی سکز ییل شعیب علیهما السلام خدمتنده ملازمت ایتمک اوزره قرار ویرلدی • موسی دخی
وفور رغبت ایله ملتمس شعیب علیهما السلامی قبول ایدوب سکز ییل کامل شعیب نبی نک رعی اغنامی خدمتنه قیام کوستردی • پس مدة
وعد انجاز ایردکده • شعیب ع م دختری صفورایی حوزهٔ تصرف موسایه تسلیم ایلدی • موسی شعیب علیهما السلامک ایکی ییل دخی خدمات
لایقه سن بلوازمه اداقیلوب اون سنه تمام اولدقده شعیب علیه السلامدن مرخص اولوب • وعصا ایله دختری الوب جانب مصره
متوجه اولدیلر • وبش کون کیدوب یوم سادسده وادی سینایه واردقده • کیجه ایله هواده ابر سیه غمام تراکم ایدوب رعد وبرق
وباران عظیم واقع اولماغله یول آزدیلر • وشدت شتادن اوشیوب • وزوجهٔ موسایه علامت وضع حملدن اولان طلق •
اخذ ایتمکله • بالضروره محل مزبورده توقف ایتدیلر • وایقاد نار ایچون قدح زناد ایتدکجه اثر شراره ظاهر اولماغله موسی علیه السلام
مضطر اولوب سر حیرتی زانوی فکرته نهاده قیلدی • وبرلحظه دن صکره دیدهٔ عبرتن کشاده • واطراف بادیه یه نظر ایتدکده جانب
یسارنده طور سیناده • برضیاء عظیم ملاحظه ایدوب لاجرم وجود نار • ووجدان قبس ویاخود بر رهنمایه متیقن اولمغله برفحوای
آیت سابقه اهلنی اول منزلده توقیف ایدوب • وعصاسن الوب جانب ناره توجه ایتدی نظم • هیچکس نیست که در کوی تواش کاری نیست

مقدمهٔ آتش دیدن موسی در طور سینا وخطاب کردن حق تعالی فاخلع نعلیک

هرکس اینجا

هرکس اینجا بطریق هوسی می آید • زاتش وادی ایمن نشد خرم وبس • موسی اینجا بامید قبسی می آید • راویان اخباردن بعضنک قولنده
اول وقت که موسی علیه السلام جانب ناره متوجه • ولباس نبوت ایله متلبس اولمشیدی • تن شریفلری قرق طقوز سنه • وهفت ایامه
ایرشمش ایدی • وتوراتدن نقل ایدرلر تمیش طقوز یاشنده • واوتوز یدی کونلک ایدی دیمشلر • پس علی اختلاف القولین موسی علیه السلامک
نظر فرخنده اثری • بیاض روشنایی ناره محیط اولدوغی مسافه • منزل موسادن اون ایکی فرسخ اولوب • موسی علیه السلام • واسطهٔ کمال
نفح واستعداد روحانی ایله • ضیای مرئی یه قریب اولدقده • کدورات دخاندن مبرا • بر نار نورنما کوردی که • برشجر اخضرک فروع وغصوندن
منبعث • واوج کرهٔ اثیره برابر اولمش • وسواطع ولوامعی ترافع ایتدکجه • خضرت ونضارت شجر دخی تزاید بولور • موسی علیه السلام بوحالت
غریبه دن متعجب اولوب • برزمان اول درخت سبز افروخته یه نظر ایلدی • ونه کیفیت ایله اقتباس قبس ایتیم دیو تفکر ایدوب عاقبت برقاچ
چوب خشک وباریک جمع ایدوب ایقاد امیدیله • درخت اتشباره قریب اولدقده • اتش موسادن ابا • وجانب بالای درخته اعتلا ایلدی •
وموسی مایوس اولوب بی حصول مقصود • منزلنه مراجعت قصد ایتدکده • نار جانب موسایه مایل وقریب اولدی • تکرار موسی طرف ناره
توجه ایتدکده کما فی الاول اعالی شجره یه ترفع ایدوب • موسادن دور اولدی • وبالدفعات منوال مشروح اوزره تقاربه وتباعده
واقع اولوب • خاطر انور موسایی فکر واندیشه احاطه ایلدی • بو اثناده بر ندا استماع ایدوب • یاموسی دیو دعوت اولندی • کما قال تع
فلما اتیها نودی یاموسی • حضرت کلیم علیه التحیة والتسلیم دخی لبیك لبیك ایله جواب ویروب • هرچند که چپ وراسته نظر ایلدی • هیچ احده
نظری مصادف اولمادی • ندا ایسه مکرر اولوب • نوبت ثالثه دن صکره • ای متکلم کیمسن که کلامک مسموع • وسن ادراک بصردن مستورسن
دیدی • پس موسانک سؤالنه جواب وارد اولوب • ای موسی بن اول ذات ذوصفاتم که • هرقنده ایسک سنکله یم • وسکا سنک نفسکدن
قریبم • موسای کلیم علیه صلوات الله العلیم • فی الحال سجده یه وضع جبین ایدوب • الهی بو کلام مسموع سنکمی • یوخسه کفتار رسولکمیدر
دیدی • پس برفحوای کریم • انی انا ربك موسایه جواب ویرلدی که کلام بنم کلامم • ونور بنم نورمدر • وبن پروردکار عالمیانم •
یقین کل ای موسی • پس موسایه بو خطابدن هیبت غلبه ایدوب جلودی متقشع • واعضاسی مرتعش اولوب • زبانی حرکتدن قالدی
بالاخره نه حال ایسه عصایه اتکا ایدوب درخته قریب اولدقده • بر موجب فاخلع نعلیك انك بالواد المقدس طوی • یاموسی سن
وادی مقدسده سن که اول مکان پاکدر • پس خلع نعلین ایله دیو بیوردی • عجب حکمتدرکه • اول رب رحیم کلیمنه خلع نعلین ایله امر
ایدوب • ونعلین حبیب اکرمی تارک عرشه ترفع بیوردی • زیرا حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • قیود کونیندن تجرد اولماغله
لاجرم طی منازلده غبار نعلین مبارکی • افلاکه تاج سر اولدی • وکویا هنوز حجاب اضافات موسادن مرتفع • وعقد منسوبات منفتح
اولماغله طواف وادی مقدسده خلع نعلین ایله اسقاط اضافاته اشارت اولندی • وطور سیناکه مقام شهوددر • موسی ع م
شهید غمزهٔ حقیقی اولوب هستی مجازیدن خلاص اولدقده • استاد کارخانهٔ جود • فرمان پادشاه مملکت وجود ایله • موسایی مشمول
انواع الطاف قیلوب لباس نبوت ایله مشرف • وزیور علم ایله مزین ایلدی • پس موسی طور سینادن عودت • ومسکن تجرده
حرم محترمنه رجعت ایتدکده • حرم موسی خرم دل اولوب • یاموسی ناردن اقتباس ایتدوکزمی دیدکده ای صفورا اکرچه نار کتورمدم
فاما نور نبوت کتوردم بیوردی بیت • شبان وادی ایمن کهی رسد بمراد • که چند سال بجان خدمت شعیب کند
قال الواسطی • فی قوله اذ رأی نارا • موسی خطرت بهمته الحظوظ • فی اخذ قبال النور • فلا ینبغی لاحد ان یانس من نفسه • وقد حوله
من شاهد الحق • وقال الشبلی فی قوله فاخلع نعلیك اخلع الکل منك تصل الینا بالکلیة • فتکون • ولاتکون • فتحقق فی عین الجمع
بکون اخبارك عنا • وفعلك فعلنا • وقیل فرغ قلبك عن ذکر الدارین • وتجرد للحق بنعت الانفراد • وقال اصحاب الشهود الفرق
بین قوله انی • وبین انا • وبین قوله ربك • فانی اشارة الی اصل الذات • وانا اشارة الی کشف الذات والصفات • وربك
اشارة الی عیان الذات والصفات والافعال • وقال بعضهم انی اخبار • وانا اظهار • وربك تذکار • وقیل انی افناء
وانا ابقاء • وربك ابداء • وقیل انی لقلبه • وانا لروحه • وربك لنفسه • ای طالب درد آکه • عارفان بالله • واولیاء آکاه
بو آیت کریمه تفسیرنده بیوررلرکه • موسی علیه السلام ارادتده کامل • ومقام محبته واصل اولدقده • ترك وسیلهٔ صغری ایدوب
دامن وسیلهٔ کبرایه تشبث ایلدی • یعنی شعیب نبی یه ارادت • ولوازم خدمتی تکمیل ورعایتدن صکره • شجره ده اولان رؤیت
ناره توجه ایتدی • ورؤیت نار بدایت مکاشفهٔ تجلی انوار • وواسطهٔ سماع خدمت پروردکار اولوب • وقبل الخطاب واقع اولان
مکاشفه • اعلای مقامات معرفتدن اولماغله • موسی علیه السلام بعد المکاشفه انی انا ربك خطابنک بحار انوارنده غوطه
وسباحت ایلدی • وفیاض مطلق • افعال ده اولان رؤیت صفاتنک مقامنی موسی علیه السلامه تعریف اراده بیورماغله
اولا کسوت نار ایله • ثانیا ناری قامت موزون درخته الباس • بعده شجردن موسایه تجلی جلال ایلدوکن • حبیبی محمد المصطفی
علیه من الصلوات الاوفا یه خبر ویروب • نودی من شاطئ الواد الایمن فی البقعة المبارکة من الشجرة ان یاموسی انی انا الله رب العالمین
قول کریمی ایله اشارت • وشجرهٔ مزبوره نور وجود محمدی علیه صلوات الله الصمدی اولدوغنی بشارت بیوردی • ای منکشف
انوار اسرار تجلی مزبور التباس انوارده بر درجهٔ سامیه درکه • اول محبوب ازلی عاشقلرینی نعت توحید ذاتی ایله متصف اولماغچون

تجلی مزبور ایله معادن الوهیته جذب ایدر • وبالمجاهده سطوات عظمتنده فانی ومتلاشی اولمیه لر دیو • کمال فضلندن مقامات عشقک مرتبه
حالنده افعال ده اولان رؤیت انوار صفات ایله تربیه ایدر • زیرا ابتداء تجلیات صرفه ذاتیه سن عیان ایتسه • عاشق بیچاره محو
اولوردی • فلهذا شجره یی نار ه ونار ی نوره مرآت ایدوب موسایه مرآت مزبوره دن تجلی ایلدی • پس موسی شجره قدمدن نیران کبریا
وانوار بقایی سیر ایدوب جذبه رحمانیه ایله • مغناطیس صفاتک قربنه منجذب اولوب انوار لطایف ذاتی مشاهده قلدی • ورویت
معاینه ده ایکن کندویی صورت امانیده ملاحظه سیله نار معانی یه نعت شوقله کلوب شان امرده متحیر اولدی • ونفسی این ومتی قیدندن
مجرد ایکن قنده در دیو طلب ایدوب کنف وصلت وبساط قربتده آسوده ایدوکنه بغیر شعور • رسوم علم ایله حول شجره یه دور ایدوب
طلب محبوبه غایب ولماغله حضرت احدی الذات ندا ایدوب یا موسی طلب ایلدوکک کیمدر • رنک خودبنم کرچه لباس نعوت وصفات ایله
متلبس اولمش سندر • ولکن سر وروحکده • وعقل قلبکده مشاهده اتدوکک • بنم انوار تجلیات جمالمدر • اکر ذات بحته امید وصلت ایدرسک
خلع نعلین کونین ایله که • سن وادی مقدسسن دیوب • انک بالواد المقدس طوی • بیوردی یعنی یا موسی سن غبار ظنون
وحسبانه دن مقدس اولان وادی ازلده سن • قدس قدمه ایسه • آثار اهل عدم ایله کلمک اولمز • ایدی خلع لباس حدوث وعدم ایله که
حتی سکا وادی مقدس آزال وآباد منطوی • وانوار اسرار ذات اقدس • سر وروحکه منکشف اوله دیوب • اخرج انت منک حتی تصل الی
فالمس لم یکن لنفسه بیوردی • وکذلک بو آیت کریمه ایله حقایق حقیقت منکشفه اولان اسرار عشاقه دخی اشارت وار در که موسای قلب
جانب طور روحدن شکل نارده برنوره مصادف اولوب اهلی اولان نفس وصفاتنه • روح خطاب ایدوب نشر ظلمت طبیعت حیوانیه ده
مکث ایدیکز • بن بر نار محبته موانست ایتدم که حطب وجوددن رسم واثر قومایوب افنا ایدر • امیددر که اول نارک نوریله • سزی ظلمات
بشریه دن علکته وکدورات طبیعتدن اشراقات شریعته اخراج ودلالت • ویا خود نیل مقصود ایچون بذل وجود ایله طریقه
حقیقته ارشاد وهدایت ایده یم دیوب • موسای قلب نار محبته توجه ایتدکده شجره ذات قدس دن ندا اولوب • ای موسای قلب
کاه اولورکه قطع تعلق دنیای خسیسه فانیه • وکاه اولورکه نزع تعلق آخره نفیسه باقیه ایدوب طرفینک برندن مجرد اولمامش
ایمدی سرکدن خلع نعلین مکونات ونزع لباس تعینات ایله که • وادی سر پاکک لوح حدثاندن مقدس اوله ؞ رباعیه ؞
اندر تن من جای نماند ای جان پیش • الا همه عشق تو گرفت از پس و پیش • گر رای کنم که برکشایم رک خویش • ترسم که بعشقت اندر آید سر نیش
آه عشق بر حالتدر که ذوق ایتمین بیلمز • وجذبه بر کیفیتدر که منجذب اولمیان فهم ایتمز • ایمدی ای طالب عشق • وراغب ذوق • عاشقلیک
استماع • وشوقله سماع قیل که • عاشق فانی عین القضاة همدانی • بو بابده نه بیورمشدر • قال قدس سره • ای عزیز ندانم که عشق خالق کویم
یا عشق خلق • عشقها سه کونه اند • اما هر عشقی • درجات مختلفه دارند • عشق صغیرست • وعشق کبیر • وعشق میانه • عشق صغیر عشق ماست با خدا
عشق کبیر عشق خداست با بندکان خود • عشق میانه دریغا نتوانم کفتن که • بس مختصر فهم آمدیم • اما ان شاء الله که شمه کفته می شود •
ای عزیز معذوری • هرکز کهیعص با تو غمزه نزده است • تا قدری عشقت حاصل آید • ای عزیز آفتاب که • درکمال اشراق خود جلوه کند
عاشق را از آن قوتی وحظی نباشد • وچون در سحاب خود را جلوه دهد قرار وسیری بیابد • از مصطفی بشنو که میکوید • ان لله سبعین
الف حجاب من نور وظلمة لو کشفها لاحرقت سبحات وجهه کل من ادرکه بصره • این حجابها از نور وظلمت خواص را باشد • اما خواص خواص
حجابها صفات خدا باشد • وعوام را جز این حجابها اندر هزار حجاب باشد • بعضی ظلمانی • بعضی نورانی • ظلمانی چون شهوت وغضب •
وحقد وحسد • وبخل وکبر • وحب مال وجاه • وریا • وحرص وغفلت الی سایر الاخلاق الذمیمه • وحجابهای نورانی • چون حب نماز وروزه
وصدقه وتسبیح واذکار الی سایر الاخلاق الحمیده • دریغا نمیدانم که چه میکویم • آفتاب الله نور السموات والارض بی آینه محمد رسول الله
دیدن • دیده بسوزد • بواسطه آینه او مطالعه جمال آفتاب توان کرد علی الدوام • چون بی آینه دیدن معشوق محالست در پرده دیدن
ضرورت باشد • عاشق تنها را • پرده وآینه جز کبریا • وعظمت خدا دیکر نباشد • از مصطفی بشنو میکوید • ما بینهم وبین ان ینظروا الی ربهم
فی الجنة الا رداء الکبریاء علی وجهه • دریغا کوی مصطفا را • در عشق آینه چه بود کوش دار • از حق تعالی بشنو • لقد رأی من آیات ربه الکبری •
ابوبکر صدیق پرسید یا رسول الله • این آیت کبری چیست • فقال رأیت ربی عز وعلا • لیس بینی وبینه حجاب الا حجاب من یاقوتة بیضا
فی روضة خضرا • جانم فدای آنکس باد که این سخن را کوش دارد • نشنیده که رسول جبرئیل را پرسید • هل رأیت الرب • جبرئیل کفت
بینی وبینه سبعون حجابا من نور لو دنوت واحدا لاحترقت • ای عزیز ببین که • با موسی چه میکوید • وقربناه نجیا • مجاهد در تفسیر این آیت
میکوید که • بالای عرش هفتاد حجابست از نور وظلمت • وموسی سلوک میکرد در حجابها • تا جمله را پس کذاشت • تا یک حجاب بماند میان
موسی ومیان خدا • کفت رب ارنی انظر الیک • موسی آوازی شنید که • نودی من شاطی الواد الایمن فی البقعة المبارکة من الشجرة ان یا موسی
انی انا الله رب العالمین • این درخت نور محمدی دان که • کلام ورؤیت بواسطه او توان شنید ودید • دریغا دانی که چرا این همه پردها
وحجابها بر سر راه نهاد • از بهر آنکه عاشق روز بروز دیده وی پخته کردد • تا طاقت بارکشیدن لقاء الله دارد بی حجابی • بفرمودند
تا عشق لیلی را کجیدی از نهاد مجنون مرکبی ساختند • تا پخته عشق لیلی شود • آنکاه بارکشیدن عشق خدا را قبول تواند کردن •
پس کاشف اسرار کردکار • مولانا خداوندکار رضی • موسی علیه السلام بر آتش کوردی • آتش بشریتدن قورتلدی • وکذلک دعوت دخی

دریای محبت • ونار جذبه یه غرق اولوب نار دل طبیعتدن خلاص اولدی دیو اشبو اسرار رحمه یه اشارت بیوروب کذلک عیسی روح اللهک
دخی بشریتی بر طرف اولوب فلک رابع حقیقته عروج ایتدوکن تمثیل ایراد ایدوب بیوررکه جست عیسی تا رهد از دشمنان عیسی علیه السلام
صحرای تا دشمنلردن قورتوله بر دان جستن بچارم آسمان صحرادن ای اسمان چارمه ایلتدی کما قال تعالی • ومکروا ومکر الله والله
خیر الماکرین • اذ قال الله یا عیسی انی متوفیک ورافعک الی ومطهرک من الذین کفروا • تفصیل اجمال قصه عروج عیسی علیه السلام بودرکه
برکون عیسی علیه السلام کذرکاهنده یهودیلردن برجماعت کفر طینته مصادفه ایتدکده • قد جاء ساحر بن ساحره • وفاعل بن فاعله دیوب
حاشا قذف عیسی ومریم ایتدیلر • عیسی علیه السلام اول جحود مردودلرک قذف وبهتانندن محزون الخاطر • وغیرت نبوت ظاهر اولوب
اللهم انت ربی وانا من روحک خرجت • وبکلمتک خلقتنی • ولم آتهم من تلقاء نفسی اللهم فالعن من سبنی • وسب امی دیو دعاء علیه
ایتدکده اول قادر وجبار • ومقلب القلوب والابصار • دعاسن مستجاب ایدوب سبابلرک صورتنی مسخ ایدوب اولان شکل قرده وخنازیره
تبدیل ومسخ ایلدی • پس طایفه یهود جزع نامحدود ایدوب جایزکه جمله مز ممسوخ • وقبل الموت مردود اولاوز خوفنده دوشوب ملکلری
ورئیس الجحود اولان یهودا یه واروب قتل عیسا ده متفق الکلمه اولدیلر • وجبرئیل علیه السلام بموجب معنای • وایدناه بروح القدس
عیسی دن بر ساعت وآن مفارقت ایتمزدی • پس یهودیلر عیسایه سوء قصد ایتدکلرندن عیسی یی تخبیر • ورافعک الی • قول کریمی ایله احسان
الهی یی تبلیغ وتبشیر ایدوب • سقفنده روزنه لو بر بیته دخول ایله اشارت • واذن سمایه حرکت ایدردی • عرایس تعلبی ده مسطوردرکه
عیسی علیه السلام انجام کاردن خبردار اولدقده • حواریون ایله ملقب اولان • قطرس • وشمعون • ویحنس • واندرابس • وفیلس • وتلماء
ومتا • وتوماس • ویعقوب بن خلقانا • وتدادسیس • وقنانیا • وتوذس نام اصحاب وانصارین دعوت • ولو کیجه سزکله مصاحبت اولمق
منت ایلدی • انلار دخی دعوت عیسای اکسیر سعادت بیلوب دروندن جانندن اجابت • واول شب فرقتده مصاحبت اولمق نیتی ایله
دلالت جبرئیل ایله تحصن ایلدوکی بیت سعادته واردیلر • عیسی علیه السلام حواریونک قدومیله مسرور اولوب برمقدار طعام احضار
وضیافت انصاره بذل اقتدار بیوردی • وسید القوم خادمهم معناسنی تفهیم • واضیافی تعظیم ایچون • مراسم خدمتی بنفسه رعایت ایلدی
حواریون عیسانک مقام چاکریده اولدوغن نفسلرینه رواکورمیوب کرانبار حیادن خاطرلرینه تشویش کلدی • عیسا علیه السلام
تحرز اصحابی مشاهده ایتدکده • حواریونه لطفله خطاب ایدوب اصحاب صفاسزدن التماس ایدرم که • بو شب صحبتک خدمتنی بزم نفسمزه
هبه ایلیه سز • وهرنه وضع ایدرسم نکاره ایتمیوب حسن قبول ایله تسلیم اولاسز • واتباع المبینی بزدن بلمیه سز دیدی • انلر دخی امره امتثال
وتناول نعم عیسویه یه اشتغال ایتدیلر • وبعد الطعام عیسی علیه السلام حواریونک اللرینه صب ما ایدوب • اللرین غسل اتدکدن صکره
کندونک ثوب پاکیله مسح ایتدی • بعده رعایت مراسم نصیحته تحریک زبان معجز بیان ایدوب ای بنم اصحاب واحبابم سزه بو خدمتی ایچون
ایلدم که • بنم سنتمه متبعا ایدوب • وشرف عبودیتی سرمایه سعادت بیلوب بر بریکزه تعظیم ایتمیوب کمال تواضع ومسکنت
وبر بریکوزه بذل نفس ایتمکی جانه منت بلیه سز • وحالا طایفه یهود دزم قتلمزده بذل مجهود ایده یورلر • پس بو کیجه خواب واستراحتی ترک ایله
بر بریکزه ربط قلب باصفوت ایدوب درکاه احدیته توجه ومسکنت • وتا آخر اجل ایچون مسئلده سزدن استعانت ایدرم بیوردی •
انلار دخی سمعا وطاعه دیوب اول کیجه یی صباحه دکن احیا • وتصفیه درون ایله درکاه چاره سازه توجه ونیازه نیت وشرائطنه
جیب مراقبه یه ودیعت ایتدکلرنده • با تقدیر قادر • عیون حواریونی سحاب خواب ساتر اولوب • کرانباری نومدن ترفیع رؤسه قادر اولمایلر
وانبساط مجالی قلبلرین غیوم انقباض استیلا ایتمکله بالضروره خوابه واردیلر • پس عیسی علیه السلام بعد زمان حواریونی ایقاظ ایدوب
ای انصار اخیار سبحان الله الغفار • عجب حالتدرکه مقدار لیله واحده مناجاتده مصابره ایتمکوز دیدی • انلر دخی سبحان الله
یا روح الله بلمزکه کارنه یوزدن نمود ار اولدی • استیعاب ثمردن ازاله خوابه اقتدار میز اولمایوب بی اختیار • ستاره بصره
پرده غفلت کشیده • وروی آفتاب بصیرت پرده کثرت ایله پوشیده اولوب اثر نور محبت • وظهور سر وحدت • برج مغرب بشریتده
غیبانیت ایتمکله • توجه ونیازه طاقتمز قالمادی دیو اعتذار • واسرار پرورد کاردن استکشاف اسرار ایتدیلر • عیسی علیه السلام ایتدی
تیر قضایه سعی واجتهاد سپر اولماز • قریبدرکه متقاضی قدر ترفیع راعی • وتفریق رعیت ایلیه • پس انصار معنای کفتار عیسای مختاری
فهم ایدوب فراق عیسادن کریه بسیار ایتدیلر • عیسی ایتدی ای احباب واخیار • اکرچه شمدی مفارقتم ایچون کریه وحنین • وآه وانین
ایدرسز • اما عاقبت موجب کریه ایله کار • وضرر اعدایی دفعه بذل واقتدار ایده مز سز • حواریون زمین مسکنته وضع جبین ایدوب
یا روح الله مادام که جان تنده در • امیددر که دست تجاوز اعدا دامن قصد کزدن کسته در • عیسی روح الله تبسم ایله شمعونه
توجه ایدوب ایتدی • ای شمعون با وجود آنکه سن بهتر حوارییونسن • اما شب ثالثده بالضروره بندن بیزار • وبنم ایله مصاحبت اولدوغک
انکار ایده جکسن • وبریکز دخی بنی دراهم یسیره یه فروخت ایده جکدر دیو عیسی علیه السلام اخبار اخرایله بو دامام بربر کامه
اشارت بیوردی که • بعضلر حواریونی اون اوچ عدد ایدوب بو دایله دخی انلاردن تعداد قلمشلردر • صکره مرتد اولمشدر • پس حواریون
زاری بی شمار • وعیسی انلاره پند بسیار ایلدی • حواریون ایتدی یا روح الله عجبا شمدی صکره سندن بهتر بر رسول معتبر وجوده کلورمی
نعم بندن صکره بر نبی عربی کلسه جکدرکه • بندن وجمله انبیا ورسلدن افضل واکرمدر • حواریون ایتدی یا مسیح اول رسول بلیغ وفصیح

نزدیاردن وقتی قبیله‌دن ظهور ایدر • بیوردیلرکه اول نبی مکرم • ورسول محترم • ارض تهامه • وقبیلهٔ قریشدن ظاهر اولور • اسمی احمد • وعند الله
مقامی محموددر دیوب صفات مقدسهٔ حضرت رسالت پناهی تعداد ایلدی • وابتدای اول آفتاب آسمان رسالتک شان علماء امتی • شان انبیایه
مماثل اولاجقدر • پس سزدن رجا • دهر بریکوزه وصیت ایدرم که بطناً بعد بطن • وقرناً بعد قرن • اولاد اکبادکزه وصیت ایده سز که نیم سلامی
اول مجود بی ظل • ونور بی غله ابلاغ ایده‌لر • دبر وصیتم دخی بودر که شمعونی سزه خلیفه ایلدم • خلافتنی قبول واکا بیعت ایده سز • وبندن صکره
برجمع ملایکه ظروف انوار ایله زمینه هبوط ایدوب • امر حقله انواری • مزارع قلبکزه طرح ایدر • وفی الحال ثمره‌سی ظهوره کلوب هر بریکز بر توکک
لغتنه عالم اولوب کندو سائر نجه اول قومی دین حقه دعوته مامور اولورسز دیوب وداع ایلدی پس حواریون انواع فراق وزاری ایله
آفتاب جمال عیسادن دور • وبربرندن مهجور اولوب • هر بری کندو سمتنه کتدی • ازین جانب زمرهٔ یهود طلب عیساده بذل مجهود ایدرکن
قاید قضا زمام اقتضالرین جانب شمعونه مصروف ایدوب چشم جسمانیلری شبح شمعونه مصادف اولدقده اشته عیسانک مصاحبی دیو
کرفت ایتدیلر • وانواع توبیخ ایدوب بزه عیسایی کوستر دیدیلر • شمعون بن عیسانک مصاحبی دکلم دیو انکار ایتدکده • چونکه انصار عیسادن دکلسن
پس عیسادن تبرا قیل • والا سنی قتل ایدرز دیو انواع سیئات ایله وعید وتهدید ایتدیلر • شمعون دخی ناچار اولوب بیم جاندن موجب
الحی حاریله عمل ایتمکله شمعونی اطلاق ایتدیلر • پس سابق الذکر اولان بودا • دین عیسادن مرتد • واوج اسلامدن اسفل ظلام کفره طرد ورد
اولماغله طایفهٔ یهوده ملحق اولوب • بن سزی سر منزل عیسایه دلالت ایدرسیم • بکا اجرت قدم نه عطیه ایدرسز دیدی • مجودلر دخی اول معلس
ودنی یه اوتوز درهم ویروب • انلاری جانب عیسایه ایلتدی • وعیسانک تجسسی ایچون بیت اختفایه تقدیم قدم ایدوب عیسایی
یرنده بولمادی • پس طشره چیقوب عیسا نقل مکان ایتمش دیدکده • اول تقلب لا اعیان • قادر وسبحان بودایی مجودانه شکل عیساده
کوستروب • فی الحال قید بند ایدوب احیاء موتی وابراء اکمه ایدن سحار طرار سن میسن پس جانکی چنک انتقاممزدن رها قیل دیو یوزینه
توکوردیلر • وعیسا ایچون نصب ایتدکلری • دارده کوتوروب صلب ایتدیلر • کما قال تعالی • وما قتلوه وما صلبوه ولکن شبه لهم • اما تحقیق رفع
عیساده اقوال مختلفه واردر • علی قول البعض عیسی علیه السلام برغارده اختفا ایدوب • زمرهٔ یهود • دلالت بودا ایله هنگام شبده غاره
عیسایه واروب مسیحی بولوب اخذ ایتدیلر • واول کیجه صباحه دک حفظ وحراست قیلدیلر • علی الصباح ملک بنی اسرائیل اولان یهودانک
امریله صلب عیسا ایچون بر شنقه ومصلبه نصب ایدوب متمردین موسویان • وجملهٔ طاغیان • پای داره جم غفیر • وجمع کثیر کلوب
تماشایه ناظر اولدیلر • بو اثناده وجه آفتابه کسوف واقع اولوب جهانه ظلمات احاطه ایدوب لسان حال ایله یهود دیلرک ظلمات قلبلرین
سویلدی • وعالمیان بربرین کورمز اولوب عارفلر حتی اذا اخرج یده لم یکد یراها • کفارد رخ قرارک • وصف قلوب مظلمه‌لرین اخبار
ایدرکن بیلدی • پس بفرمان حق لایزال • آسماندن زمینه بر فوج ملایکه نزول • وعیسایی قید یهوددن • وبند وجوددن اطلاق ایدوب دایم
سلاسل کفره قید • واغلال شرکه بند ایدوب روح اللهی دوشلرینه الوب تعظیم واکرام ایله • آسمان چارمه ترفیع ایتدیلر • بعد التعجیج
وجه عالم روشن اولوب یهودیان نظر ایتدکده مسیحک یرینه بودایی مقید کوروب های ساحر بو صنعت ایله الیمزدن جانکمی قورتاردک
دیوب تعجیل تمام ایله داره کوتوردیلر • بودا ملایکه عیسایی آسمانه ترفیع • وبنی انک یرینه ریسمانه تقیید ایتدیلر • بن بودایم رهنمای شمام
دیو فریاد ایتدکجه اعتماد والتفات ایتمیوب صلب ایتدیلر • دبر روایتده چونکه طایفهٔ یهود عیسایه هنگام شبده ظفر بولدیلر
صباحه دکین غاری محاصره ایتدیلر • پس بفرمان وتاب • بالای غاره برابر سیاه استیعاب ایدوب سقف غار منشق اولدی
وملایکه عیسایی آسمانه ایلتدی • چونکه فالق الاصباح لباس شبی طی ایدوب روز روشن هویدا اولدی • رئیس مجودان اولان
یهودا • فلطیانوس • وبر قولده ایشوع نام یهودیلری عیسایی اخذه کوندردیلر • دبر روایت اشهر • زعم فاسدی اوزره بوکا ربانوا به
بن فایز اولاین دیو • یهودا غاره کندوسی کیروب عیسادن نام ونشان بولمادی • وتعجب ایله اطراف غاره نظر ایدرکن خالق
الاکوان • صورت یهودایی شکل عیسایه تحویل ایدوب مجودلر دخی یهودانک مکثندن جایزر که عیسا اکا برضرر ایتموش دیو درون غارده
توجه ویهودایی اخذ ایتدیلر • وشکل عیساده کوروب داره ایلتدیلر • بن یهودایم دیدکجه مقید اولمایوب صلب ایتدیلر • وبعد زمان
مابینلرنده ملکلرین کورمیوب • هر چند که جست وجو ایتدیلر بولمادیلر • پس مصلوبه امعان نظر ایتدکلرنده شبهه‌یه دوشوب مصلوب
وجهی عیسی دیرلر یهودا • پس مصلوب عیسا ایسه یهودا قنده در • ومصلوب یهودا ایسه عیسی نیجه اولدی دیو اختلاف ایتدیلر • وبر برینه
تیغ سیف ایدوب محاربه ومقاتله ایتدیلر • کما قال تعالی • وان الذین اختلفوا فیه لفی شک منه ما لهم به من علم الا اتباع الظن • وبر روایت سدی
وقتاده عیسایی اون ایکی نفر حواریون ایله هنگام شبده اخذ ایتدکلرنده برخانه‌ده حبس ایدوب کوندزین سیاست ایده‌لم دیو
قول وقرار ایتدیلر • عیسی ایتدی ای حواریون بن شمدی سمایه عروج ایدرم صباح یهودیلر کلدکده بکا قنغکز فدا اولورسز حبس
نیاز ایدوب • یا نبی الله بن سکا قابل صورتم پس جانم سکا فدا اولسون دیدی • پس یهودیلر علی الصباح کلوب حواریونی محبسدن
چقاردیلر • وعدده برین ناقص کوروب بریکز نیجه اولدی دیدیلر • حواریون جواب ویروب بریمز عیسا ایدی آسمانه عروج
ایتدی دیدیلر • یهودیان تصدیق ایتمیوب سر حبسی صورت عیساده کوردیلر • وبری ناموجود اولماغله دوشوب عیسی عملیه
سر حبسی صلب ایتدیلر • پس لفی شک منه قول کریمی بو معنایه در دیمشلردر • وقال الامام الرازی فی تفسیره • قال کثیر من المتکلمین

ان الیهود

ان الیهود لما قصدوا قتله • رفعه الله الی السماء • فخاف رؤساء الیهود من وقوع الفتنة بین عوامهم • فاخذوا انساناً وقتلوه وصلبوه
ولبسوه علی انه هو المسیح • والناس ما کانوا یعرفون المسیح الا بالاسم • لانه کان قلیل المخالطة مع الناس • فبهذا الطریق اندفع ما یقال اذا
جاز ان یقال ان الله تعالی یلقی شبه انسان الی انسان آخر فهذا یفتح باب السفسطة حیث یجوز ان یقال اذا رأینا زیداً لعله لیس بزید
ولکنه شخص آخر القی شبه زید علیه • وعند ذلک لا یبقی الطلاق والنکاح والملک موثوقاً به • ثم قال لا یقال ان النصاری ینقلون عن
اسلافهم انهم شاهدوه مقتولاً لانا نقول • ان تواتر النصاری ینتهی الی اقوام قلیلین لا یبعد اتفاقهم علی الکذب • وعیسی رمضان المبارکده
لیلة القدرده واوتوز اوچ یاشنده رفع اولندی • ومرویدر که عیساده شبهه واختلاف واقع اولدوغی بو معنایه در که • ام عیسی
مریم • ومجنونه ایکن عیسانک دعاسیله افاقت بولان برخاتون پای داره کلوب عیسی ایچون ماتم ایدرکن عیسی علیه السلام انلاره سمادن
نزول ایدوب سبب کریه وزاریکز ندر دیدی انلار دخی سنک ماتمک ایچون ندر دیدیلر • عیسی ایتدی اغلمیه سز که بکا کمسه‌دن ضرر اصابت
ایتمیوب بلکه حق تعالی بنی سمایه رفع ایلدی • کما قال تعالی بل رفعه الله • وبر روایتده بعد الترفیع یدی کوندن صکره • جانب حقدن عیسی
علیه السلامه حقدن اشارت اولدی که • یا عیسی یهودیلر اصحابک قصدنه عجله ایدیورلر • ومریم مجدلانیه جمله‌دن زیاده سنک ماتمک ایچون
کریاندر ایدی جبل مجدلانیه‌یه نزول • ومجدلانیه جمله‌دن اول سکا ملاقی اولاجق تبشیرت • واکا امر قیل که حواریونی یانکه جمع ایتسون
وانلار خلقی طریق اسلامه دعوت ایتمک ایچون اقطار ارضه ارسال قیل • وقصهٔ مجدلانیه بودر که • مریم مجدلانیه حوالی انطاقیه‌ده مجدلانا نام
قریه‌ده بنی اسرائیلدن بر مرأهٔ صالحه ایدی • فاما مستمر استحاضه اولوب بران طهارت پذیر اولمازدی • واشرافدن هر کیم انکله
تزوج مراد ایده امتناع ایتمکله بکثرنه حمل ایدرلر ایدی • اول ایسه حالنی اخفا ایدردی • پس بعثت عیسایه • ودعاسی ایله شفاء مرضانک استماع
ایتدکده مجدلانیه استشفا ایچون حضور معجزه موفور عیسایه کلدکده • نور نبوت ووجه کریمندن استحیا ایدوب کیرو دوندی • وال ایله عیسانک
ظهرینی مس ایتدی • عیسی ایتدی برذو عاهه نیت حسنه ایله مس ایتدی • حق تعالی اکا دیلدکن ویردی • پس مجدلانیه نفس عیسا ایله اول
عارضه‌دن خلاص وطهارت کامله بولدی • پس عیسی هفت آیدن صکره کوه مجدلانیه‌یه کیجه ایله هبوط ایدوب امر خدایی تبلیغ ایلدی
وجبل مزبور نور عیسادن مشتعل اولدی • وحواریون اذن عیسا ایله اول کیجه متفرق اولدیلر حالا نصاری اول کیجه‌یه تعظیم ایچون
تدخین ایدرلر پس حواریوندن قطریس رومیه‌یه • واندرائیس ایله متی بر دیاره کتدیلر که اهالیسی مردم خوارلر ایدی • وتوماس ارض بابل
ارض مشرقه • وفیلس ولایت قیروان وافریقیه‌یه • ویحنیس اصحاب کهفک قریه‌سی اولان افسوسه که طرسوس دخی دیرلر • ویعقوب
ارض اوریشلمه که بیت المقدسدر • ایلیا دخی دیرلر • وتلما ارض حجازه • وسمن ارض بربره کیدوب هر بری قومنک لسانی اوزره
اول دیارک دعوتنه قیام کوستردی • وابن اسحاق روایت ایدرکه بعد رفع عیسی یهودیلر حواریونی اخذ ایدوب هر برینی
هنوز سلخ اولنمش پوست کاوه صاروب حرارت شمسه قرشو کوچه‌های شهری کزدروب انواع شکنجه واذا ایتدیلر • نقل اولنور که
بر وثن پرست ملک روم وار ایدی • عهد مزبورده شام وقدس شریفده انک حکمی جاری اولوردی • وبنی اسرائیل اکا مخالفته قادر
دکللر ایدی • ملک مزبوره بنی اسرائیل عیسایه ایتدکلری اذایی تخبیر • واحیاء موتی وابراء اکمه • وانواع معجزاتن تقریر ایتدکلرنده حیفا
ودریغا نیچون بکا اولجه اعلام ایتمدکز کیم بن اکا تابع اولوب بو جفایی ایتدرمزدم دیو آدم کوندردی • وحواریونی اسرائیلیاندن
تخلیص ودین عیسایی قبول ایدوب یهودیلردن چوق کمسنه قتل ایتدیلر • وشبه عیساده اولان مصلوبی داردن ایندروب
جسدینی اخفا ایتدی • وخشبه‌لری الوب عود وعنبر کبی حفظ • وانواع اکرام ایلدی • ونصرانیه‌نک اصلی رومدن اولدی • ووهب بن
منبه‌دن روایت ایدرلر • عیسی علیه السلام حواریون ایله تواخی ایدوب شمعون ایله یحیایه مادری مریمی وصیت • ومراسم احترام
رعایت ایله امر ایلدی • انلار دخی مریمدن مفارقت ایتمیوب ملک روم اولان تارده‌نه واروب اسلامه دعوت • ودین عیسایه
دلالت ایچون ابتدا تودسی ارسال ایتدیلر • تاردن شمعون ایله تودسی منکوساً صلب ایتمکله • مریم ایله یحیا فرار ایتدیلر وکیدرکن
کندولرینی جست وجو ایدن رومیانه مصادف اولماغله خوفله حقه مناجات ایتدکلرنده زمین شق اولوب ایکیسی دخی ناپدید اولدیلر
تاردن کلوب ارضی حفر ایتدیلر • نام ونشان بولمامغله ترابی حفره رد ایتدیلر • تاردن بو حالی کوروب دین عیسایه کیردی •
ومریم عیسادن صکره التی ییل معمر اولدی • وحق تعالی عیسایه ملایکه کبی ریش نورانی ارزانی بیوروب ولذات مطعم ومشربدن
منقطع قیلوب حالا ملایکه ایله حول عرشده طواف ایدر • فکان انسیاً ملکیاً سماویاً ارضیاً • واخر زمانده اذن حقله زمینه هبوط ایدوب
قرق ییل معمر اولور • ودجالی هلاک ایدوب مهدی ایله ملاقات ومهدی‌یه اقتدا ایدر • وقیل للحسین بن الفضل هل تجد نزول عیسی
من السماء فی القرآن قال نعم قوله تعالی وکهلاً • وهو لم یکتهل فی الدنیا وانما معناه وکهلاً بعد نزوله من السماء عن ابی هریرة عن رسول الله
صلی الله علیه وسلم قال علیه السلام الانبیاء اخوة لعلات امهاتهم شتی • ودینهم واحد • وانی اولی الناس بعیسی بن مریم لانه لم یکن بینی
وبینه نبی • ویوشک ان ینزل فیکم ابن مریم حکماً عدلاً • وانه نازل علی امتی وخلیفتی علیهم • فاذا رأیتموه فاعرفوه فانه رجل مربوع الخلق
مایل الی الحمرة والبیاض سبط الشعر • کان رأسه یقطر وان لم یصبه بلل بین ممصرتین فیکسر الصلیب ویقتل الخنزیر • ویضع الجزیة ویفیض المال
ولیسلکن الروحاء حاجاً او معتمراً • ولیثنیهما جمیعاً • ویقاتل الناس علی الاسلام حتی تهلک فی زمانه الملل کلها غیر الاسلام وتکون السجدة

واحده بتّه رب العالمين • ويهلك الله في زمانه مسيح الضلالة الكذاب الدجال • ويقع الامن في الارض حتى ترتع الاسود مع الابل والنمور
مع البقر والذئاب مع الغنم • وتلعب الصبيان بالحيات • لا يضر بعضهم بعضاً • ثم يلبث في الارض اربعين سنة ويتزوج ويولد له ثم يتوفى
ويصلي المسلمون ويدفنونه • اقرؤا ان شئتم وان من اهل الكتاب الا ليؤمنن به قبل موته • يعيدها ابو هريرة ثلث مرات رضي الله عنه • وكذا
روي عنه اذا اهبط الله المسيح يعيش في هذه الامة ما تعيش ثم يموت بمدينتي هذه • ويدفن الى جنب قبر عمر فطوبى لابي بكر وعمر يحشران بين
نبيين • وعن ابن عباس قال • قال عليه السلام كيف تهلك امة انا في اولها • وعيسى في اخرها • والمهدي من اهل بيتي في وسطها ایدی برموجب
اقوال مورخين عيسى عليه السلامك عروجی • وبر فحوای احادیث شریفه آخر زمانده نزولی مسموع اولدیغنه بو دخی علم شریفه خفی اولمیه که
کیفیت رفع عیسی اده دخی اختلافات کثیره اولوب • مذاهب نصاری دخی مختلفه در • وعلمای عظام ومشایخ کرامک دخی صورة بربرینه
مغایر • ومعنی متحد ومتقارب تحقیقلری اولمغله • بطریق الاجمال تقریر وایضاح اولندی • في تفسير البغوي • قال الحسن وابن جريج اني متوفيك
يعني قابضك من تحت الدنيا • ورافعك الي • يعني الى قربي • وهو الدرجة العالية من غير موت • يعني هذه الدرجة العالية حصل لعيسى قبل موته
الاضطراري • وقال بعضهم المراد بالتوفي الموت • وهو صريح على جواز موت بدنه العنصري • وذهب الشيخ بدر الدين الى هذا القول وقال
في وارداته عيسى عم حي بروحه ميت بجسده العنصري • ولما كان روح الله والروحانية غالبة عليه قالوا انه لم يمت حكماً للغالب لا بمعنى
انه لم يمت جسده العنصري • وقال الضحاك وجماعة • ان في الاية تقديماً وتأخيراً • معناه اني رافعك الى قربي • ومطهرك من الكفرة ومتوفيك
بعد انزالك • وهذا القول مختار من حيث المعنى عند العلماء • وفي تفسير البيضاوي اني متوفيك اي مستوفي اجلك • ومؤخرك اي الى اجلك المسمى
عاصماً اياك من قتلهم • او قابضك من الارض من توفيت مالي • او متوفيك نائماً اذ روي انه رفع نائماً • او مميتك عن الشهوات العائقة عن
العروج الى عالم الملكوت • وقيل اماته الله سبع ساعات ثم رفعه الى السماء واليه ذهبت النصارى • وكذا قال في تفسير قوله تعالى
وان الذين اختلفوا فيه لفي شك منه • وقال قوم صلب الناسوت وصعد اللاهوت • حاصل کلام طایفه نصاری کیفیت رفع عیسی اده اختلاف
ایدوب شرذمه قلیله عیسی عم بغیر قتل ولا صلب سمایه رفع اولندی دیوب قول اهل اسلامه موافق در • وبعضلر حق تعالی عیسایی
یدی ساعت اماته ایتدکدن صکره ترفیع الی السما ایلدی دیرلر • وکبار نصاری یهود دیلر عیسایی قتل ایتدیلر • زعم ایدوب بونلر دخی اوچ فرقه
اولمشلردر که • برینه یعقوبیه • وبرینه ملکائیه • وبرینه نسطوریه دیرلر • پس زعم یعقوبیه بو درکه مسیحه قتل وصلب واقع اولمشدر • ولکن
مقتول ومصلوب اولان شول مسیح درکه جوهر یندن متولد اولمش بر جوهردر • یعنی مصلوب اولان ابا ایله ام دن تولد ایدن جوهر جسم
وروح حیوانیدر دیرلر • وملکائیه نک زعمی بو درکه • عیسی نک اگر لاهوت واگر ناسوتنه قتل وصلب حاصل اولمشدر • ولکن حصول نور مع
المباشره اولمیوب بلکه من حیث الاحساس والشعور حاصل اولمشدر دیرلر • وزعم نسطوریه بو درکه عیسی عم من جهة الجسم والهیکل
المحسوس مصلوبدر • فاما من جهة اللاهوت نه مقتول ونه مصلوبدر • یعنی ضرر جسمه واقع اولوب • نفس ناطقه سی حیا وسالماً سمایه صعود
ایلدی دیرلر • پس قرآن عظیم آنلرک مذکورلرک اتباع ظن • وشک وگمان ایله واقع اولان اختلافلرن بعد البیان • وما قتلوه وما صلبوه
ولکن شبه لهم قول کریمی ایله حقیقت حالی تبیان بیوردی • واکثر الحكماء يختارون ما يقرب من هذا القول • لان البدن مركب من العناصر
والعناصر في حد ذاتها متغيرة من حال الى حال • والمركب من المتغير متغير وحادث • فلا يمكن البقاء على حاله اصلاً • فقالوا قد ثبت
ان الانسان ليس عبارة عن هذا الهيكل بل هو اما جسم لطيف في هذا البدن • واما جوهر روحاني مجرد في ذاته • هو مدبر في هذا البدن
والقتل انما ورد على هذا الهيكل • واما النفس التي هي في الحقيقة عيسى • فالقتل ما ورد عليها • لا يقال كل انسان كذلك • فما الوجه في
هذا التخصيص • لانا نقول ان نفسه كانت قدسية علوية سماوية شديدة الاشراق بالانوار الالهية عظيمة القرب من ارواح الملائكة
والنفس متى كانت قدسية لم يعظم تألمها بسبب القتل • وتخريب البدن • ثم انها بعد الانفصال عن ظلمة البدن تتخلص الى فسحة السموات
وانوار عالم الملكوت فتعظم بهجتها وسعادتها هناك • ومعلوم ان هذه الاحوال غير حاصلة لكل الناس • وانما تحصل لاشخاص قليلين من
مبدء خلق آدم الى يوم القيامة فهذا هو الفائدة في تخصيص عيسى عم بهذه الحالة • ولکن اتباع ظن وحسباندن مجرد اولان مختار
ارباب کشف ویقین شیخ صدر الدین قنوی • قدس الله سره بو وجهله تحقیق بیوررلرکه • غلب روح عیسی عم على نفسه وجسده
بالرياضة والمجاهدة • بتبديل الاخلاق • وتبدل ارض نفسه غير الارض • وتصير روحانياً لاحقاً بعالم الارواح والملائكة • وتصير جسده
تابعاً لروحه ساقط الاعتبار كالياس وخضر عليهما السلام • كما قال تعالى • وما قتلوه وما صلبوه ولكن شبه لهم يعني كانه ميت بالجسد
في سقوط اعتبار احكام البدن • فاثر الروح غلب على بدنه في حال حياته الظاهرة • لان الارواح من المجردات والنورانيات
فعيسى عليه السلام مجرد عن العلائق والعوائق • ومستغرق في النور الالهي بسبب غلبة الروح على بدنه في حال البدن • ولا موت
على الروح • وان عيسى لم يمت حكماً للغالب • لانه مركب من البدن العنصري والروح المجرد • فالروح جزء غالب لانه مبدأ الحيوة والحس
والحركة • فاطلقوا اسم عيسى على الجزء الغالب من قبيل تسمية الجزء باسم الكل اعتباراً للغالب فالجزء الغالب حي ابداً • وفي تفسير الكاشفي
اني متوفيك اي قابضك من بينهم • ورافعك الي الى سماء الروح في جواري • ومطهرك من جنس جوار الذين كفروا • ومن القوى الخبيثة • ومكرهم
وخبث صحبتهم • وقال في قوله تع وما قتلوه • يعني ما قتلوا حقيقته • وما صلبوه يعني لا يقدرون القتل والتصليب ولكن شبه لهم سلطان ولد فرماید

فلک الکون هالک فانی • کل من قال دایم جانی • فلک الجسم حمرة ودخان • فلک الروح روضة وجنان
بصر الحس ناظر الاشباح • نظر العقل شاهد الارواح • فلک الروح مجلس الاحرار • فوقه یسبحون فی الانوار
چون صور پرده اند ذی المقصود • پرده را عقل کی کند معبود • روح را آسمان حجاب جهت • مستیش قایم از شراب جهت
پس برین آسمان نرفت مسیح • او بجهت نرفت سوی ملیح • بل بر آن آسمان رود دانا • زبرین چرخ گنبد مینا
حق جمیل وجمال منظر او • غیر خوبی نگشت در خور او • الحصه فلک افتاب • روحانیت فلک رابع • ومنشأ تنزلات
روح قطبدر • زیرا روح قطب اشرف ارواح انسانیه اولدیغی کبی • فلک افتاب دخی • روح افلاک • واشرف ارواح سماویه • واسعد کواکب
فلکیه اولوب • رعیتک سلطانه اولان ارتباطی کبی • کواکب علویه وسفلیه دخی عموماً افتابه مرتبطلردر • وافضل مواضع وسط اولمغله •
دار السعادة ده سلاطین • وسط مملکتده اولدیغی کبی • افتاب دخی وسط عالم اجسامده • وبین الاعلی والاسفل برزخ واقع اولمشدر
نته کیم محی الدین عربی قدس الله روحه • کشف صحیح • وشهود صریح ایله افلاکی اون بش عد ایدوب افتابی وسطده تحقیق ایتمشدر •
یعنی فلک افتابک فوقنده • فلک المریخ • وفلک المشتری • وفلک الزحل • وفلک المنازل • وفلک البروج • وفلک الکرسی • وفلک العرش
وافتابک تحتنده فلک الزهره • وفلک العطارد • وفلک القمر • وکره اثیر • وکره هوا • وکره ما • وکره خاک • فاذا کان کذلک عیسی علیه السلام
مظهر ذات وصفات اولدیغی جهتدن • فلک رابع حقیقت عیسایه مقام اولدی • وامت عیسی علیه السلام بو مرتبه دن تجاوز ایتمیوب
مظهر توحید صفات اولدقلری جهتدن • مظهر توحید افعال اولان امم سابقه ایله • مظهر توحید ذاتی اولان امت حضرت ختم محمدی •
علیه صلوات الله الاحدی میاننده برزخ واقع اولمشلردر • وامم سابقه مظهر توحید افعال اولمغله • مرتبه افعالدن تجاوز ایتمیشلردر
پس صفات بین الافعال والذات برزخ واقع اولمغله • وساطت خصوصیت فراوره ایله • روحانیت عیسی دخی فلک شمسک روحانیتنه
تخصیص اولندی • وافتاب مظهر حیات ومفیض نور صوری اولدیغی کبی • روحانیت عیسی دخی مظهریت ذاتیه ایله • مظهر نور علم
ومفیض حیات معنوی اولدی • پس قابلیات فطریه • سعی واجتهاد • وسیر وسلوکه منوط اولمغله • امت محمدده نبوت تشریعیه دن غیره
قابلیت واردر • زیرا نبوت وجود اشرف حضرت ختم رسالت ایله مختتم در • فاما مقامات ولایتدن اولان کمالات باقیه نک
جمله سنه امت مرحومه محمدی فایزلردر • وبو مرتبه علیه اولیاء امت محمده مخصوصه در • بیت • اگر دمی بگذاری هوای تا جهلی
ببینی انچه نبی دید وانچه دید ولی • کما قال سهل التستری • ما من نبی الا وله نظیر فی امته • یعنی الا وله ولی فی کرامته • مثلا قدم عیسی دن
اولان اولیاء کباردن بریسی عین القضاة همدانی درکه • هم احیاء جسد هم احیاء میت ایتمشدر • نته کیم زبدة الحقایق نام کتابنده
تمهیداتک اخرینه قریب بیوررلرکه • از ناصر الدین باز پرس • وقت بودی که • در آمدی • با جماعتی محبان • ودرین حالت که مرا بودی • ورا
با خود ندا وندی • مرا از چشم ایشان بپوشانیدندی • درآمدندی • ومرا ندیدندی • وقت بودی که درین مقام یکماه بماندی • چنانکه هیچکس مرا
نیافتی • باش تا این آیت ترا روی نماید که در حق عیسی گفت • وما قتلوه وما صلبوه ولکن شبه لهم • این همه بچه یافت • بدان یافت که
رفعت داده بودند اورا • بل رفعه الله الیه • این معنی بود • ودانم که شنیده باشی این حکایت • من وپدرم وجماعتی از ائمه شهر ما حاضر
بودیم • درخانه مقدم صوفی • پس ما رقص میکردیم • وابو سعید ترمذی بیتکی میگفت • پدرم درنگریست • پس گفت خواجه امام احمد غزالی را
دیدم که • با ما رقص میکرد • ولباس او چنین وچنین بود • ونشان می داد • شیخ ابو سعید گفت نمی یارم گفت مرگم آرزو می کند • من گفتم
بمیر ای ابو سعید • درساعت بیهوش شد وبمرد • مفتی وقت دانی که خود که باشد • گفت چون زنده را مرده میکنی • مرده را نیز زنده کن
گفتم مرده کیست • گفت فقیه محمود • گفتم خدایا فقیه محمود را زنده کن • درساعت زنده شد • کامل الدوله را نوشته بود که • در شهر میگویند که عین القضاة
دعوای خدایی میکند • وبقتل من فتوی دادند • ای دوست اگر از تو فتوی خواهند تو نیز فتوی می ده • وهمه را این وصیت میکنم که • فتوی
این آیت نویسند که • ولله الاسماء الحسنی فادعوه بها وذروا الذین یلحدون فی اسمائه سیجزون ما کانوا یعملون • من خود این قتل
بدعا میخواهم • دریغا هنوز دور است کی بود • وما ذلک علی الله بعزیز • ایدی سالک طریق جذبه احدیت اولان عاشقان الهی نفس ناسوتیه
وصفات بشریه دن بطریق التجرید • تفرید باطن ایله لاجرم مانند عیسی سرای حریم قدس لاهوت • وخلوتخانه قرب وحدت ذاتیه یه
عروج ایدوب حیات ابدی ایله متصف اولماسی مقرردر • نته کیم محمود شبستری گلشن رازده بیوررلردر • نظم
اگر یابی خلاص از نفس ناسوت • درآیی در جناب قدس لاهوت • هرآنکس کو مجرد چون ملک شد • چو روح الله بر چارم فلک شد
ناسوت ایله مراد بشریت • ولاهوت ایله مراد جمیع اشیایه ساریه اولان حقیقت وحدتدر • وایکیسی دخی علی وزن فعلوت مبالغه در
ولاهوت لاه یلیه لیهاً دن مأخوذ اولوب احتجب واستتر معناسنه در • وناسوت دخی ناس ینوس نوساً دن مأخوذ اولوب تذبذب
وتحرک معناسنه در • پس سبب تسمیه لاهوت صورت مظاهرده محتجب ومستور • وسبب تسمیه ناسوت کثیر الحرکه اولوب روحانیتی
عالم علوی یه توجه • ونفسانیت وبشریتی عالم سفلی وطبیعی یه تعلق ایتدوکی اعتبار ایله در • پس سالک طریقت اولان طالبان صادق
مانع وصول عالم تجرد اولان نفس ناسوتدن خلاص اولمغله مقام لاهوته اعتلا ایتمه سی محقق اولمغله • مرد عرب دخی انواع فقر
ومسکنت ایله سبوی معرفت وکوزه محبتی پادشاه مملکت وجود اولان • درگاه حق لا یموته اهدا ایتدکده نفس ناسوتدن

خلاص اولوب مقام ملكوته قدم نهاده اولماغله كاشف اسرار كبريا حضرت مولانا قدس سره الاسنى • عيسى عليه السلامك عروجنه تمثيل ايدوب
م جست عيسى تا رهد از دشمنان • بر دران جستن بچارم آسمان • ديو ذكر اولنان اسراره اشارت بيورمشلردر عطار فرمايد
نور روح الله باش اندر طريقت • حذر كن از پليدئ طبيعت • چو عيسى گر شوى از جسم و جان پاك • ببينى ذات حق اندر عيان پاك
پس حضرت مولانا بر تمثيله دخى شروع ايدوب بيورورلركه دام آدم خوشهٔ گندم شده • دام آدم عليه السلام خوشهٔ گندم اولمش
تا وجودش خوشهٔ مردم شده • حتى آنك وجودى خوشهٔ مردم اولمش • قصهٔ آدم وحوا عليهما السلام • واكل گندم ايله واقع اولان
سرگذشتلرى بر قاچ محلده تفصيل اولنمشدر • ولكن بو محله مناسب قصهٔ گندم خوارئ آدم وحوا بودركه • بر فحواى وقاسمهما انى لكما
لمن الناصحين فدلاهما بغرور • ابليسك القاسيله قسم اتدوكنه اعتماد ايليوب آدم عليه السلام • ولا تقربا هذه الشجرة • قول كريمنده اولان
نهى رافعنى فراموش ايدوب ابتدا حوا ثانيا آدم شجرهٔ منهيه دن اكل گندم ايتدكلرنده • فلما ذاقا الشجرة بدت لهما سوآتهما • فحواى كريمجه اوزره
درحال تن آدم وحوادن حلهٔ جنت • وسر سعادتلرندن تاج كرامت قالماليوب • ايكيسى دخى سراپا برهنه درخت انجيردن برر يپراغله ستر عورت
ايدوب جنتدن خروج ايتديلر • كما قال تعالى وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنة • پس فرمان سبحانى وارد اولديكه • يا آدم ربيع لطف
خروج وخريف تكليف دخول ايتدى • ويا آدم خزانهٔ عالم سنك ذريتك ايله معمور اولوب مصالح جهان سنك نسلك اولماديجه قيام پذير
اولماسه گركدر • پس آدم وحوا دنيايه هبوط ايدوب • هر برى بر جانبه دوشدى • وانجه زيل بر برندن مهجور • وعاقبت زارى بسياردن
صكره بر برينه ملاقى اولديلر • وابليس آدمى جنتدن اخراجنه مغرور ايدوب • بو خصم شكنكك ايلدم ديو مباهات كوسترديكنده • خطاب وارد اولديكه
اى ملعون ومغبون بو خصم شكنلك اولماشدر • بلكه سنك بو كارك هموارك آدم ايله حوايه باعث دولت واقبال اولوب بهشت برينددن
انجق ايكى تن خروج ايتمشكن • بنم فضل وعنايتيم ايله آدم ايله حوادن صد هزاران هزار • فرزند مؤمن شايسته وجوده كلوب جنات عاليات
بنى آدم ايله مالامال • وبنم مشاهدهٔ جماليم ايله جكلردر بيورلدى • پس حضرت مولانا بو معنايى بيان ايدركه • آدمك اگرچه شجرهٔ گندمدن تناول
ايتمسى باعث خروج جنت اولدى • ولكن بتقدير قادر حكيم • خوشهٔ نسل انسان اولوب بو قدر انبيا واوليا • ومؤمنين واصفيا صلب آدم
ورحم حوادن ظهوره كلوب بر خوشه يه منتظم اولان دانهٔ انگور وگندم كبى • ذريات آدم دخى خوشهٔ وجود آدمه منسلك اولوب جنتى
تزيين ايتديلر عطار • اگر اسرار گندم باز دانى • تو اندر جسم خود حيران نمانى • اگر اسرار گندم ديده باز
حجاب صورتت از ديده كن باز • آه اى نور حديقهٔ عالم • ونور حدقهٔ آدم • زبان نغمه سرايان هزار دستان جنان جنان عارفان
بو وجهله ترنم ايدركه • اول سبحان وشان آدم ايله حوالى دار جنانده اسكان • واكل ثمرات درختان فراوان احسان ايدوب ولكن
عيش خلد برينده كدر امتحانى اكل ثمرهٔ شجره ده اخفا • ونهى رافعيله مبتلا قيلوب • يا آدم اسكن انت وزوجك الجنة فكلا من حيث شئتما
ولا تقربا هذه الشجرة بيورديكه • اگر آدم ايله حوا مشاهدهٔ جمال لايزال • وحسن وصال ايله باقى قاليدى • قهر امتحان نمايان اولمازايدى
زيرا دوام شهود حضرت ودود • مزاحمهٔ حدثاندن مقدس در • پس نهى امتحان ايله اجرار فتنه يه اشارت • واسرار ربوبيتن شجره ده
وديعت وخطاب دلال اميز ايله منع ايدوب قلبلرينى تناول فواكه شجره ابتلايه تحريض وتهييج ايلدى • پس بر فحواى ان الانسان حريص
على ما منع • لاجرم آدم ايله حوا نعت خدعه ايله شجره قريب اولوب نهى امتحانى فراموش ايتديلر • آه اى عاشق بيچاره نيچه قريب اولماسونلركم
اول درخت نورزونه حق سبحانه وتعالى • انوار قدسيه سنى الباس • وعاشق جمالى اولماغچون لطايف اقدارى سرار ايله مزج ايلدى •
وموسى عليه السلامه • وادى مقدسده واقع اولان تجلى كبى آدم عليه السلامه دخى شجره دن تجلى ايدوب • شهوهٔ شوق حقيقت عشق
اوزرينه غلبه ايتمكله • لذات ثمرهٔ محبت • مرارت محنتدن احتراز ايتديرميوب • اكل ثمرات شجره يه جرأت ايتديلر • آه كيم محنتك يارى ولورى
واردر • پس نار محنتدن احتراز ايدن نور محبتى واجد اولماز • ونور محبتى مراد ايدن عاشقك نار جذبات انانيت وتعينات احراق
ايدوب مع هويه ربه • وبلا هويه نفسه باقى قالوب نور محبتى بولور • وقلبى انكله منور اولور • كما قال تعالى يحبهم ويحبونه • آه كيم
اول شجرهٔ محبتى حضرت رحمن رحيم • يد قدرتيله آدم ايچون غرس ايدوب • وطينت آدمى دخى لاجل هذه الشجرة دست جلال وجمالى ايله
تخمير ايلدى • مع هذا آدمه مخصوص اولان نعمهٔ مزبوره دن نهى ايله ترك ثمره • وغيره عدم التفات ايله جواهر آدمى امتحان ايلدى نظم
ز رشك گندم آگاهى ندارى • كه بو دفتر اللهى ندارى • يقين دان گندم اينجا عين ديدار • نمود عشق شد از وى پديدار
يقين دان گندم گنج صورتت خود • كه پيدا شد از وهر رنگ برجد • الحاصل آدم ايله حوا تناول ثمره يه حين مباشرتده علم سر اسرار
ولطايف انواره عارف اولمغده ثقل انوار اسرار • ورزانت قوت ربوبيت جباره جنت تحمل ايده مدى • پس حق جل وعلا
بر فحواى فتكونا من الظالمين • اى آدم وحوا حوزهٔ ربوبيته دخول • واسرار الوهيته وصول ايله ظالميندن اولورسز بيورديكه • زيرا
حق سبحانه وتقدس انذار مزبور ايله • آدم ايله حوانك لسانلرينى كشف اسراردن صيانت ايتميديكى جميع اقطار علم اقداردن
مملو اولوردى • بناء على ذلك بعض محققين درخت منهى شجرهٔ قضا وقدردر ديو تعبير بيورمشلردر • پس بر عبد واثق
درخت قضا وقدرده مكتوبه اولان علومك علمنه عارف فايق اولسه • وصف ربوبيت ولغت حريت ايله • عزت ملك
ودولت خلده واصل اولور • فلذلك آدمى اكل شجره يه دلالت ايدن ابليس ايدى ديو • حق تعالى كتاب كريمنده حكايت ايدوب •

هل ادلكم على شجرة الخلد وملك لا يبلى بيورردى • زيرا ابليس لعين كنوز غيب درخت مزبوردن ثمره ايدوكن گوروب لاجرم شجر خلد وملك
وكندوسى اندن محروم ايدوكن اذعان ايتمكله • شجرهٔ خلدك قوتيله نزع ربوبيته قصد ايدوب آدم ايله حوايى تناول شجره يه دلالت
وبر فحواى • انى لكما لمن الناصحين كاذب انلاره نصيحت ايلدى • ولكن اخلاص ايله اولماليوب نصيحته مزج حسد ايتمكله حين اخبارده
ايكيسنه دخى خديعه ايلدى • زيرا شجرهٔ مزبوره محل خطر ايدوكن ملاحظه قيلوب بجب العداوة • اظهار نصيحت • واضمار خيانت ايله
بو شجرهٔ پر ثمره ده اسرار ربوبيت مودعه در • ولا سيما اسرار قدمه اطلاعله خزائن خزانهٔ جبروت • واقربين مقربين ملكوتدن اولورسز
ديو قسم ايلدى • ابو بكر الوراق بيورورلركه • لا تقبل النصيحة الا ممن تعتمد دينه وامانته ولا يكون له حظ في نصيحته اياك • اما نه چاره
عاشق آوارهٔ جمال معشوقه كمال شوقندن قرب حبيبه امنيهٔ وصول ايله • هر بر وفاجرك اخبارينى استماع ايدر • بناء على ذلك ادم
دخى قسم ابليسه اعتماداً • اسرار قدمه واصل • واستعداد نهايه نايل اولمق رجاسيله شجره دن اكل ثمر ايدوب انواع درد ومحنته مبتلا
اولدى • كما قال تعالى فلما ذاقا الشجرة بدت لهما سوآتهما • پس آدم ايله حوانك • روح وقلبلرينه وضع زمام قهر غيرت اولندقده نفسلرينى
مقام ربوبيتدن ساقط بولماغله عجز بسيار وضعف بى شمار ايله عبوديت وذلتلرين بيلوب • ربنا ظلمنا انفسنا ديو زمرهٔ
خاسريندن اولماغچون طالب مغفرت اولديلر • فاما ابليس حسود قياس باطل ايلديكه آدم ايله حوا اكل شجره يه حين مباشرتده بر سره
عارف اولالركه • لاجرم واقف سر مزبور اولان هر كيم ايسه واله وحيران • ومدهوش وسكران اولماغله عبوديتده اولان احكام
شرايعى عدم قبول ايله حد اطاعتدن خارج اوله • پس قصد فاسد ورأى كاسدى بوايديكه • آدم ظهور عبوديتده اولان درجهٔ رسالت
ومرتبهٔ ولايتدن سقوط ايله • عورات اسرار مكتومه • واستار اقدار ممنوعه يه هتك واظهار ايليه • اما قدرت كاملهٔ الهيه وحكمت شاملهٔ
ربانيه بونك اوزرينه جاريه دركه • اول فاعل مختار • بر عبد خاصنه اسرار مخفيه سندن بر سر غريبك اظهارينى اراده ايلسه ابليسى مغرور ايدوب
سبب وسوسه وسواسله • اول سر مكتومى عبد مزبوره كشف ايدر • پس ابليس آدمه حسد وعداوت ودرجه سندن اسقاطه قصد ونيت
ايتدوكيچون حفر ايتدوكى چاه طرده كندوسى سرنگون اولوب ابدى مردود وملعون اولدى • وآدمك شرفى زياده وازلا وابدا مقبول
ومسعود اولدى عطار • حسد دور افكند مرد از خداوند • زمن بشنو تو اين اسرار واين پند • حسد بر هيچكس هرگز مبر تو
كه مانى همچو شيطان دربدر تو • تو آدم نسلى واز تو عيانى • شود پيدا بتو سر معانى • تويى آدم ازان دم باد آور
زمانى از خداوندى تو مگذر • بو محلده بر لطيفهٔ خفيه واردركه • سوآت آدم وحوا ايله • اسرار قدمه اشارت بيوريلوب اسرار
مزبوره ضمير تثنيه ايله خاصهٔ آدم ايله حوايه ظاهر اولوب كروبيان وروحانياندن هيچ فرده نمايان اولمادى • حقا كه محل
كرامت وامانت ومصدر رسالت وولايت اولدوغيچون نظر اغياردن حفظ وحراست بيورلدى • وآدم وحوا احديتدن تفريد قدم ايله
تجريد توحيد ايتدكلرى ايچون جنات ومافيهادن اخراج • ومعرفتده عظم شانلرى اولدوغيچون خطوط بشريه دن تقديس وافراد ايلدى
زيرا عند المشاهده خطوط بشريه ترك اولماغله شجرهٔ عشقه ذوق ايدوب كل ايله كلدن فريد • ومعرفت سر وحدت ايله وحيد اولوب
اشباح وارواح آدم ايله حوادن صدور • وغرايب علم اقدار عطار • چو آدم در بهشت جان نظر كرد • نمود خويشتن زير وزبر كرد
نمى گنجيد او در عين جنات • طلب ميكرد انجا ديدن ذات • نظر ميكرد وجمله خويشتن ديد • اگرچه خويشتن بى خويشتن ديد
ز شوقش در همه جنت نگنجيد • جهان پيشش بيك ذره نسنجيد • تمامت انبيا در خويشتن يافت • نمود اوليا هم تن بتن يافت
خوش آن دم كه اين دم در نگنجد • جهان سوى دران لحظه نسنجد • خوش آندم كه جز يكى نباشد • يقين وبى گمان شكى نباشد
چو آدم باش در جنات پر ذات • ز خاطر واگذار اين جمله ذرات • تو هستى نقطهٔ ديدار جبار • همه در تو نموده رخ بيكبار
تو خود را مى ندانى خود كه باشى • سرا كر در جهان هرگز نباشى • پس حضرت مولانا من كل الوجوه اولانا دخى م دام آدم خوشهٔ گندم شده
تا وجودش خوشهٔ مردم شده • ديو بو اسرار جمه يه اشارت ايدوب • عقل مستفاددن عبارت اولان مرد عرب دخى نايل سعادت
سر وحدت اولماغچون • دلالت نفس ملهمه ايله مرتبهٔ بشريه دن هجرت وطى مغاوز رياضات ايله • انواع كلفت ومشقت چكوب عتبهٔ
عليهٔ پادشاه ملك ملكوته واصل اولدقده • خوشهٔ مجاهده وعبادتدن اولان سبوى وجودى بحر فرات حقيقته غرق • ورشتهٔ شهوده
درر علوم لدنيهٔ قدسيه • وجواهر معارف ربانيهٔ انسيه منتظم اولدى • پس اشيانهٔ ناسوتدن بال همتن اچوب دانهٔ چين معرفت اولماغچون
فضاى ملكوته اوچان هماى روح انسانك لاجرم ساعد نشين جذبهٔ احديت اولوب مقام جبروت ومرتبهٔ لاهوتده دولت واقبال مشاهدهٔ
جماله نايل اولمق مقرردر • فلذلك حضرت مولانا بيورورلركه باز آيد سوى دلم از بهر خور مثلا باز براى غذا اجانب داده گلور • وافتاب سعادت
واجلال طلوع ايدوب ساعد شه يابد واقبال وفر • ساعد شاه واقبال وقوت بولور • يعنى ساعد شاهده اشيان طوتوب شاه دخى
كندو اليله انى شكاره صالوب دولت ورونق بولور بيت • من شاهباز قدسم از لامكان پريده • بهر شكار صيدى در قالب آرميده
كذلك مرد عرب دخى • باز شكار ازكبى تحصيل كفاف ايچون شهر بغداده واردقده مقبول پادشاهى اولوب • دولت نامتناهى يه نايل
اولدى • مثلا مرد عرب حالى اكا بكزركه طفل شد مكتب پى كسب هنر • بر اميد مرغ وبا لطف پدر • طفل كسب علم وهنر ايچون مكتبه كيتدكده
مرغ اميدى اوزره وپدرينك لطفى سببى ايله پس ز مكتب آن يكى صدرى شده • پس مكتبدن اول بر طفل • بعد تحصيل العلم وكسب المعرفة

صدره منسوب اولمش بابکانه داده و پدری شده طفل اوان تحصیلده استادنه ایلتی ویرش و ملکهٔ راسخه صاحبی اولدقدن صکره اسمان
علوکه بر بدر کاملی اولمش محصول ابیات شریفه بودرکه پدر شفیق فرزندی کسب علم و معرفت ایله فایق اولمغچون مکتبه ویردکده معلمه وظیفه
تعیین ایدوب و طفل نارسیده نک طبیعتی لهو و بازیچه یه مایل اولمغله اطفالک حالنه مناسب اولان مرغ و بعض لعبه ایله فرزندی جانب
تحصیل علمه رغبت ایتسون دیو ای فرزند دلبند اگر اوقورسک سکا بر مرغ لطیف الویره یم باخصوص ختم قرآن ایدرسک اطلس و دیبادن
رنگ ایزالبسهٔ فاخره احسان ایده یم دیوب انواع لطف ایله کسب معارفه ترغیب و لطفله اولمزسه گوناگون وعید ایله ترهیب ایتمکله
طفل نارسیده دخی گاه رجاء وعد و گاه خوف وعید ایله کسب هنر و تحصیل علمه سعی و کوشش ایدر پس طفل متعلم تدریجله لذات علمی
ذوق ایدوب صاحب بضاعه اولدقده پدر مشفقک مقدما اولان ترغیب و ترهیبی اقتضاء طفولته نسبت ایدوکن بیلوب بالمرتبه دن
صکره علمه شرف ذاتیچون اشتغال ایدوب عالم فایق و صدر متفوق اولور کذلک وضع عبادات دخی قلوب عبادی حضیض فنابادن
اوج باقیات صالحات و قرب جوار ذاته جذب ایچون اولوب ولکن طبع بشری طفل مثابه سنده و بالبداهه نفس بهیمیه یه شهواتدن
انقطاع متعذر اولمغله عباده پدر و مادردن ارحم اولان حضرت حق و حکیم مطلق کمال فضلندن ارسال رسل و انزال کتب ایدوب
گاه جنت نعیمده عباد صالحینک نفس مطمئنه لرینه مناسب و شتهالرینه موافق اعداد و احضار ایلدوکی فواکه و ثمرات و حور و قصور
و نعم نامحدود ایله وعد و تبشیر و گاه ربقه کش قلادهٔ اطاعت اولمیانلرک سقری نار سقر اولدوغن اعلام و وعید شدید ایله انذار ایدر
پس عباد مسترشدین دخی امر حضرته امتثال و مانند اطفال نعم اقبال ایله عبادت خالقه اشتغال ایدوب مرتبه بعد مرتبه طاعتده کامل و مقصود
بالذاته مایل اولدقده قلبندن ازالهٔ تعلقات کونین ایدوب قیودات حدثاندن مطلق و تجردات احدیته مستغرق اولور و ارباب شهودک
فلو صلیت بقلب مشغول بغیره الف سنة فما انت علی شیء من الجنة بیوردقلری نه معنادر بیلور کما قیل عبادة العوام عادة و عبادة المستبدئین
من اهل السلوک خوف و رجاء والمتوسطین لنیل المقامات والکرامات والمنتهین لحفظ حدود الشرع واما حقیقة الریاضة والمجاهدة والتوجه
فلا انتهاء لها اذ لا انتهاء للمعارف الالهیة والسیر فی الله الابها فلا ینتهی کذا و کذا مرید ایله مرشد میاننده دخی اثناء تربیه ده گاه تعبیر واقعه
و گاه تکمیل اصول ایله سیر صفاتده انواع شاهداتدن صکره نار جذبات حق لمعان ایتدکده جمله قیودانی حرق و نور تجلی ذات مجموع حجبانی
خرق و محو وجود موهوم ایدوب حقیقت انانیه و سر وحدت سبحانیه یه نایل اولمغله الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون
زمره سنه واصل اولور پس سالکان طریقت اولان مرد عرب دخی خلیفهٔ یزدان اولان عتبهٔ مرشده وارد قده ذل احتیاج بشریتدن
خلاص اولوب مرتبهٔ غناء حقیقی یه واصل اولدی اما ای عاشق صادق راه طلب بر نعل بازگونه درکه وقت اولور که بر کمسنه خلاف رضاء
الهی بر شی طلبنده ایکن جذبات ربانی قرین حالی اولمغله ناگهان بر دولت ابدی و سعادت سرمدی یه فایز اولور که عقلا حیران اولور
مثلا آمد عباس حرب از بهر کین عباس رضی الله عنه زمان جاهلیتده کین و انتقامدن اوتوری حرب و قتاله گلمش بهر قمع احمد و استیز دین
حضرت رسالت پناه علیه صلوات اللهک رفع و قمعی و عناددن اوتوری زمان جاهلیتده اولان دین باطلک تقویت و معاضدتیچون
اما قدرت حقی گورکم انک نتیجه سی بویله ایکن شرف اسلام ایله مشرف اولوب گشت دین را تا قیامت پشت و رد قیامته دکین سینهٔ معین و ظهیر اولدی
در خلافت او و فرزندان او خلافتده عباس رضی الله عنه و عباسک فرزندلری بیت اخیرک اصلی بودرکه عباس رضی الله عنه حبیب اکرم
صلی الله علیه و سلمی مدح ایدوب ابیات بدیعة القافیه ایله بر شعر بلیغ انشا ایتدکده سید عالم صلی الله علیه و سلم استحسان ایدوب
بو حدیث شریف ایله عباسی تبشیر بیوردیلر قال علیه السلام یا عم لکل شاعر جائزة و جائزتک ان الخلافة فی عقبک الی یوم القیامة
و اشبو ایکی بیت شریف ابیاتک گوزه سیدر شعر وانت لما ولدت اشرقت الارض وضاءت بنورک الافق فنحن فی ذلک الضیاء فی النور
و سبل الرشاد نخترق پس بر مصداق بشارت احمد علیه صلوات الله الاحد آل عباس بنی امیه دن خلع امارت ایدوب بشیوز
سنه دن زیاده خلافت ایلدیلر و هارون الرشید ایله مأمون خلیفه هند و سند و ممالک اسلامیه یه عامهٔ خلیفه اولوب بر مبینه
دهر طویل معین و ظهیر اولدیلر و حضرت مولانا دخی سبوی آب ایله بغداده واروب انواع عطیهٔ پادشاهی یه مصادف اولان مرد عرب
مأمون خلیفه زماننده اولمغله در خلافت او و فرزندان او دیو خلافت عباسیانی اول مناسبت ایله ذکر بیورمشلردر
پس رسول علیه السلام الی یوم القیامة بیورمش ایکن خلافت عباسیه ساعت قیامته منتهی اولدی دیو سؤال اولنور ایسه بوکا اوچ وجهله
جواب واردر جواب اول بر فحوای حدیث شریف ان استقامت امتی فلها یوم وان لم تستقم فلها نصف یوم یوم ایله مراد
وقت قیامت و بیک ییلدن عبارتدر دیمشلر پس امت محمد علیه السلام الحمد لله الملک العلام دنیاده استقامتلری محقق اولوب
ابتداء وقت اهل اسلام بیک سنه دن زیاده اولدی پس خلافت عباسیانده دخی شرط استقامت منوی اولوب اگر استقامت
ایدرلرسه مدت خلافتلری قیامته منتهی اولور دیمک اوله چونکه سلطنت عباسیه اعتبار اولنان بشیوز ییلدن زیاده زمانده
منقضی اولدیسه عدم استقامتلری متقرر اولور و جواب ثانی بودرکه یوم قیامتدن مراد طامهٔ کبرا اولمیوب هر سلطنتک انقضاسی
قیامت صغرا اولمغله مدت زمان سلطنتلری لوح قضا و قدرده مثبت اولان وقت معینه دکین خلافت ایدرلر دیمک اوله
حقا که چنگیز و هلاکو وقعه سی قیامت دکلمیدی زیرا دیمشلردرکه خلق آدمدن اول عصره گلنجه وقعهٔ مزبوره یه مشابه وقعهٔ اخری دیده

دشنیده اولمامشدر و جواب ثالث بودرکه یوم قیامته دکدن مراد دهر طویل اوله فی الحقیقه بین المسلمین آل عباسدن زیاده مدت
سلطنتلری متمادی اولمش بر دولت دخی واقع اولمامشدر بو دخی جایزدرکه عمادیه و بونک امثالی ممالکده اولان بعض امراء اکراد
کندولرک نسبین عباسه نسبت ایدرلر پس هر بری عزل و نصبدن ممتاز اوجاق حاکملری اولوب نفاذ حکومتلری یوم قیامته دک متمادی
اوله والله اعلم بحقیقة الحال و بر مفهوم بیت اول عباس رضی الله عنه اهل اسلام ایله محاربه قصدنه گلمش ایکن غزوهٔ بدرده
گرفتار اولوب ایمانه گلمشدر و غزوهٔ بدر کبری هجرهٔ نبویه نک سنهٔ ثانیه سنده واقع اولوب اکا بدر قتال دیرلر و سبب تسمیهٔ بدر
بودرکه بدر بر قریهٔ مشهوره درکه قرب مدینه ده بدره و بر قولده بدر بن الحارثه و یاخود بدر بن مخلد بن النضر بن کنانه یه منسوبدرکه
مذکورک متمرد و ماواسی قریهٔ مزبوره ایدی و بر روایتده بدر بر چاه درکه بدر بن مخلد اول چاهه دوشوب هلاک اولمشدر و یاخود
سر چاه بر شکل بدر منیر مستدیر اولوب و صفوت آب چاه بر مرتبه ده ایدی که آب چاهه نظر ایدنلر گویا بدر منیری چاهده گورورلردی
پس مناسبات مزبوره ایله بدر دیو تسمیه اولنمشدر دیرلر و باعث غزوهٔ بدر دخی بطریق الاجمال بودرکه ابو سفیان رضی الله عنه
قبل الاسلام قریشیلردن بر جماعت ایله علی سبیل التجاره ولایت شامه عزیمت ایتمکله سید عالم صلی الله علیه و سلم مذکورلری
الده گتورمک ایچون مدینه دن عشیره نام محله دکین نهضت و حرکت بیوروب مصادفه واقع اولمامغله مدینهٔ منوره یه رجعت بیورمشلردی
پس قافلهٔ قریش شامه واروب استدکلری متاعی الوب جانب مکه یه متوجه اولدقلرین جبرئیل امین حضرت سید المرسلینه عرضه قلمغله
طلحة بن عبد الله و سعید بن زید بن عمرو بن نفیلی تفحص اخبار کاروانیان ایچون ارسال بیوروب انلر دخی جست و جو ایدرک
بدره نزول ایده جکلرین تحقیق و عودت ایدوب جناب مقدس رسالت پناهه واقع حالی اعلام ایتدیلر قافلهٔ قریشیه دخی تجسس
اولنه قرینه مطلع اولمغله خوف تام و تعجیل و اهتمام ایله سعی و اقدام ایدوب بر قدم ایلرو مکه یه دوشلم امنیه سیله شتاب قیلدیلر
و مقدماتنده ایکن حضرت مقدس نبوی کندولرک رجوعنه مترصد ایدوکنه واقف اولمغله حین عزیمتلرنده ضمضم بن عمرو غفاری
نام کمسنه یی ویروب بر وجه استعجال مکه یه فریادجی گوندروب محمدک بزه قصدی واردر پس بلاتوقف و تأخیر حرکت و بزی حمایت
و اموالکزی صیانته بذل قدرت ایلیه سز دیو اعلام حال ایلدیلر پس بو کیفیت قضیه معلوم اولدقده صنادید قریشدن ابو جهل
و انک امثالی نیچه جاهلر جمع کثیر ایله مکه دن خروج ایدوب تخلیص قافله و اهل اسلام ایله مقاتله نیتی ایله جانب مدینه یه عزیمت ایتدیلر
ازین جانب سید کونین رسول الثقلین دخی ماه رمضان المبارکک اون ایکنجی و بر روایتده اون اوچنجی گونی اوچ یوز اللی نفر
صحابه ایله غزا نیتنه مدینه دن چقوب جانب بدره شد رحال ایتدیلر و اصحاب بدرک سکسان عددی مهاجریندن ماعداسی
انصاردن اولوب مدینه دن صحابه نک اکثری حرکت ایتمامشلر ایدی و عثمان بن عفان رضی الله عنه حضرت ایله مدینه دن معا
چقمش ایکن زوجهٔ مطهره لری اولان رقیه بنت رسول الله زیاده خسته اولمغله حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله عثمان
رضی الله عنهی مدینه یه ارجاع ایدوب و ابو لبابه یی ابن ام مکتوم یرینه مدینه یه ارسال و استخلاف ایدوب و عاصم بن عدی
العجلانی یی دخی اهل عالیه اوزرینه خلیفه گوندروب و حارث بن حاطب اسدی یی روحا نام منزلدن دوندروب بر مهم ایچون
بنی عمرو بن عوفه ارسال بیورمشلردی و خوات بن جبیر دوشوب کسر واقع اولمغله یولدن عودت ایتدروب
طلحه ایله سعید دخی جاسوسلغه گیتمش ایدی یعنی ذکر اولنان اصحاب رضی الله عنهم غزوهٔ بدره بیله چقمش ایکن اعذار مزبوره ایله
هر بری رجوع ایدوب ولکن رسول علیه السلام انلر ایچون مال غنایمدن حصه الیقویوب ارباب سیر مذکورلری دخی اصحاب
بدردن تعداد ایتمشلردر و مرویدرکه غزات بدرده مراکب جنسندن یتمش شتر اولوب و اوچ دخی اسب سوار وار ایدی که
بریسی مقداد بن اسود و بریسی مرثد بن مرثد و بیری دخی زبیر بن عوام ایدی و التی کیم زره و سکز قبضه شمشیر وار ایدی
و هر برده یه بطریق المناوبه بینمک ایچون ایکیشر و اوچر کمسنه شرکا اولوب حضرت مقدس نبوی ایله امام علی شریک رکوب
اولمشلر ایدی و بر قولده شرکت رکوبده اوایل حالده ابو لبابه و اواسطده علی و اواخر حالده زید بن حارثه اولمش ایدی
دیرلر روایت اولنورکه نوبت پیادکی سید عالم صلی الله علیه و سلمه گلدکده ابو لبابه و علی المرتضی حضرت رسالت پناهه
نیاز ایدوب یا رسول الله علیک سلام الله لطف ایدوب جناب اقدسلری راکب و بو چاکر دل افروخته لری مشعله داران
نور ایمان اولوب پیش سعادتکده پیاده روان و پیک دوان اولالم دیو رجا ایتدکلرنده حضرت مقدس نبوی رضا ویرمیوب
ما انتما باقوی منی و ما انا باغنی عن الاجر منکما بیوروب بطریق المناوبه سوار اولورلر ایدی حاصل مرام غزوهٔ بدر کتب سیرده مفصلا
مسطوردر پس تطویل کلام ایتمیوب مقصوده شروع ایده لم القصه عباس بن عبد المطلب دخی رسول علیه السلام ایله محاربه
نیتی ایله قوم قریشه رفاقت ایدوب عسکر کفارک نیچه سی سیف اسلام ایله مقتول و نیچه سی ایدی حمیت موحدینده گرفتار و مخذول
اولوب عباسی دخی اسیر ایتدیلر و سید عالم صلی الله علیه و سلم شان اسراده اصحاب ایله مشاوره ایتدکده ابو بکر الصدیق
رضی الله عنه اخذ فدیه و فاروق رضی الله عنه قتل اولنمالرین رأی ایدوب بالاخره اخذ فدیه انسبدر قیاسیله عباسدن
دخی فدیهٔ النقد متقرر اولدی عباس ایتدی یا نبی الله بن مسلمانم و بنی کرها گتوردیلر حضرت رسالت پناه بیوردیلرکه اسلامک خود

حق بيلور • ولكن بحسب الظاهر بزمله جنك ايلدك • ومع هذا سكا دورت كسنه فديه سى لازم كلمشدر كه بريسى كندك وبريسى برادرزادك
عقيل بن ابي طالب بريسى نوفل بن الحارث • بري دخي حليف ومصاحبك اولان عتبة بن جحدم در بيوردى • مرويدر كه صناديد قريش حربه
عزيمت ايدوب كلركن • اغنياسى قوت ماليه سى اولميان قريشليدن اون ايكى نفر كسنه نك مؤنت سفرين تدارك • ومنازلده ايله بر كون
اطعام اتمك اوزره درعهده ايتمكله • عباس بن عبد المطلب دخي زمرۀ اغنيادن اولمغله • براى خرج راه يكرمى وقيه التون كوتوروب
هربرى يوميه اون واون بش ناقه نحر ايدرلر ايدى • وهنوز نوبت الطعام عباسه رسيده اولمادين كرفتار • وذكر اولنان التون بيله سنچه
اولمغله غزات موحدين الوب داخل غنيمت ايتمشلر ايدى • پس عباس حين الزام فديه ده يا نبي الله بندن خسارت اولنان التون
فديه مه حساب اولنسون ديدى • رسول عليه السلام رد جواب ايدوب بزمله مقاتله يه كلان مشركلره لاجل الاعانه افراز ايتديكك مال
داخل غنايم مسلمين اولمشدر • وسنك ملككدن چقمشدر اول فديه ايچون محسوب اولماز بيوردى • عباس رضى الله عنه ايتدى يا محمد
اولا نچه مالم اول ايدى كه اخذ ايتديلر غيرى برشيئه مالك دكلم • پس ال اچوب ايلره محتاج اولماغى عموكه لايق كوررميسن ديدكده • رسول عم
اظهار معجزه ايدوب يا عباس بو جانبه توجه ايچون شهركدن چقدقده زوجك ام الفضله امانت ويردوب اگر بكا سفرده بر حالت واقع
اولورسه كيمنى سن وكيمنى فرزندلرك يا بنيكزده تقسيم ايديكز ديو سفارش ايلدوك التونلرى فديه وير • وسلامت ديلرسك قطع زنار
ايدوب اسلامى قبول ايت بيوردى • عباس رضى الله عنه ايتدى بن زوجه مه امانت ويردوكم خود تنك وتنهاده اولوب حالا اغياردن
هيچ فرد واقف دكل ايدى • بو قضيه نه وجهله معلومك اولمشدر ديدى • حضرت رسالت پناه عليه صلوات الله اول سميع وبصير
ولطيف وخبير بلدردى بيوردیلر • پس عباس رضى الله عنهه هدايت حق فيض رسان اولوب يا رسول الله عليك سلام الله قولكه
حق وصادقسن • اشهد ان لا اله الا الله • واشهد انك محمد رسول الله ديوب سر سعادتنه تاج دولت ايمان كيدرلدى • پس اصحاب
رسول الله عليهم رضوان الله اخذ فديه ايله مشغول ايكن • پيك جليل حضرت جبرئيل انزال وحى ايدوب • وما كان لنبي ان يكون له
اسرى حتى يثخن في الارض تريدون عرض الدنيا والله يريد الاخرة والله عزيز حكيم • آيت كريمه سى وارد اولوب اخذ فديه دن
نهى اولنديلر ارباب اصول ديرلر كه • بو آيت كريمه دلالت ايدر كه • اجتهاد انبيا جايز اولوب • كاهى خطا دخى واقع اوله • ولكن انبيا
خطاده قالمايوب جانب حقدن صواب اولان نه ايسه تنبيه وبيان بيورلور • عمر بن الخطاب رضى الله عنه دن مرويدر كه بعد نزول
هذه الآية ايرته سى كون پيشكاه رسالت پناهه واروب حضرت رسول عليه السلام ايله ابو بكر رضى الله عنهى اغلار كوردم •
ويا رسول الله سبب كريه نه در ديو سؤال ايلدم • بيوردیلر كه اى فاروق سبب بكا فديه يه رضا ويردوكمدر • واصحابه وارد
عذاب شول درختدن اقرب اولدغى بكا عرضه قيلندى ديو • اصحابه نزديكتر اولان بر درخته اشارت بيوردیلر • ومرويدر كه
اگر عذاب نزول ايديدى عمر بن الخطابدن غيرى هيچ فرد نجات بولمازدى بيورمشلر • وارباب تفسير • لولا كتاب من الله سبق
لمسكم فيما اخذتم عذاب عظيم • آيت كريمه سى بو معنايه اشارتدر ديمشلر يعنى حق سبحانه وتعالادن اگر لوح محفوظده شرك عفو ومغفرت
وسود وسعادتكزه حكم تقدم ايتمسيدى سزه اخذ فديه حقنده بر عذاب عظيم اصابت ايدردى ديمكدر • وسبق حكمدن مراد بين المفسرين اختلاف
واردر • بعضلر سبق حكمدن مراد مخطى اجتهاده معاقب اولماز ديمكدر ديمشلر • وبعضلر اهل بدره عنايت ازليه سبقت ايدوب
جمله سى مغفور وعذابدن مصون در ديمشلر • وبعضلر مادام كه برخصوصده نهى صريح ايله امر اولنميانجه هيچ بر قومى عذاب ايتمز
معناسنه اشارتدر ديمشلر • وقيل المراد ان الغنيمة التي اخذوها ستحل لهم • وسعد بن معاذدن مرويدر كه يوم حرب احدده
اهل اسلامه اصابت ايدن كسر ومصيبت بدرده گرفتار اولان جماعتك اخذ فديه سنه ميل ايتدكلرى ايچون واقع اولمشدر ديمشلر
الله اعلم بحقيقة الحال • وبالجمله بو قدر قصه • ولسان مرد غريبدن حضرت مولانا ايراد بيوردقلرى انشله متعدده دن سالكه
مراد اولنان حصه بودر كه • طالبان وسالكانه لازم اولان اولدر كه • حق سبحانه وتعالادن مدد وعنايت رجا ايدوب باى دخى
كندوى بر مرشد كامل نظر هدايت • وعتبه كرامتنه دلالت ايليه • زيرا وارث حقيقت محمديه • ومفيض نور جذبات ربانيه اولان
مرشد مكمل • وانسان كامل خاصه سندندر كه • بركمسنه اگر دنيوى واگر اخروى هرنه مراد ايلسه انك عتبه سعادتنه وارسه
ووجه مباركين كورسه • بركات نظر كيميا اثرندن حق جل وعلا اكا بر ذوق وحالت • وعشق ومحبت ويرر كه جمله مراداتن فراموش
ايدوب سير تجليات جماليه الهيه ده • واله وحيران ومدهوش وسكران اولور • ودولت دنيويه • ومرادات اخرويه يى كندو
باموليندن زياده اكا عرضه قيلنسه • لذت تماشاى جمال وكيفيت مشاهدۀ حسن ووصالى كندودن الوب بحر وحدته مستغرق
اولماغله كوزينه دونوب كوزا دخى بيله بقمز • وربع مسكون پادشاهلغى بيك ييل عمر ايله سكا ويردك ديسه لر حب الهى وجذبه
سبحانيه دن حاصل اولان ذوق شهودك بر لحظه سنه دكشمز نظم اى طالب دركاه اگر واقفى اهى   ازغير بپرهيز كه ان غايه تقرب
جمعيم بديدار تو درتفرقه داد   كانجاكه تويى جمعيت صورت بمعنيست • وبو دخى علامات مرشد اكملدندركه • عداوت وسوء نيت ايله
واران كمسنه يه دخى مقدار ذره انسانيته لياقتى وار ايسه اول سلطان طريقتك نظرى اكا اثر ايدوب لاجرم بر ذوق
وحالته واصل اولور كه حالت مزبوره اوذات شريفك حقيتنه شهادت ايدوب انكار وعداوتى اقرار ومحبته متبدل اولور

حكايت

حكايت اولنوركه برشيخ زاهد • برعارف واصل ومرشد كامله عداوت ايدوب مجلس وعظنده انواع شتوم ايله سوكوب دنيا ومافيهاده
اولان الحاد وزندقه يى اول ولى كامله • وتربيه سنده اولان عارف اصلالره اسناد ايدرمش • وشرف سعادت عزيزه واقف اولان
بعض اصدقا • شيخ زاهده نصيحت ايدوب لله تعالى اول عزيزه بو مقوله اسنادى روا كورميسز • اى شيخ معتبر • وزاهد پرهيز بزم وجدان
عين اليقين اشكار اولمشدر كه • اول ذم ايتديككز كمسنه بلكه زمانه ده قطب عالم • ووارث حقيقت سيد بنى آدم در • وصحبت شريفلرنده
واقع اولان اثر كيفيت عشق ومحبت • وتربيه سنده اولان اصدقانك وجد وحالتى • انك حقيتنه دلالتدر ديو منع ايتدكجه شيخ زاهد
ممنوع اولمايوب بن دخى اول شخصك بطلاننه بو نكته دلالت ايدرم كه بن اكا شتم ايتدكجه درونمده بر شوق وحالت ظاهر اولوب ذمده
ذوقم زياده اولوب قادر اولسم جميع اوقاتم انك مذمتنه مصروف قيلوردم • پس چونكه اول كمسنه بنم اسنادمدن برى • وشركده وكفرده
مرشد كامل برى اولايدى • اثناى شتمده بكا بو حالت نه دن يوز كوستردى ديوب • فى الحقيقه احباب دخى زاهدك بو حالنه حيران
اولوب عجبا بو نه مقوله وسواسك وسوسه سيدر • حال انكه اول عزيز نور محض وصحبت شريفلرى محض فيض در ديوب بو سركه حكمتنه اولاكه
ديو • اول وارث كاملك حضورنه بو خاطره ايله واردقده عزيز شار اليه كشف خواطر ايدوب • اصدقايه بيوررلركه حضرت حق وفادر مطلق
وراثت كماليه حقيقت محمديه يه مظهر ايلديكى انسان كامل ده تجلى جمال غالب در • انك علامتى بودر كه هيچ كسه كندودن ذم منصر ايچون
بددعا ايتمز • واول مرد اكمله انكار ايدن منكرلر • انى ذمه مشغول اولدقلرنده • قلبلرى انك جانبنه توجه ايتدكيچون لاجرم اثناى ذمده دخى
اولورسه مرشد كاملك نور افتاب جذبه سى ذم ايدنلرك قلبنده بر شوق وحالت اظهار ايدوب ذم ايله ذكردن كندولره كلال كلمز
بو حال مرشد كاملك خاصه كمالاتندن بر خاصه در • ولكن عداوت وانكار وذم ايله تذكار ايدن كمسنه يه • اول شوق وحالت ماردهانده
واقع اولان قطره نيسان كبى زهر اولوب كندويه ايماندن دور • ورحمت حقدن مهجور اولور ديو حل اشكال ايتمشلر شعر
كما المزن فى الاصداف در • وفى فم الافاعى صار سما • الحاصل طرف مرشده توجه ايدنلرك لاجرم قلبلرينه اثر جذبه تاثير
ايتمه مك احتمالى يوقدر • ولكن انكارى اولانلره زهر مار • واقرارى اولانلره ترياق محبت آثار اولور م هيچو نى زهرى وترياقى كه ديد
هيچو نى دمساز ومشتاقى كه ديد • عجب پادشاه بيهمتا وقادر يكتادر كه • عبادندن هربرينه بر يوزدن تجلى ايدوب كيمنى كفردن ايمانه
وانكاردن اقراره كتورر • وكيمنى ايماندن كفره ومحبتدن عداوته • واقراردن انكاره رد ايدوب رحمتندن دور ايدر • فاعل مختار در بلدوكن
ايشلر سعادت اولكمسنه يه كه مردان خدايه صفت انكار ايله متصف اولمايوب حليه اقرار ايله موصوف اوله • وعداوتى دخى وار ايسه لطف
سبحانى قرين حالى اولوب عباس رضى الله عنه كبى جنك وقتاله كلمش ايكن انكارى اقراره • وعداوتى محبته • وكفرى اسلامه متبدل اولوب
سعادتنه حكم ازلى سبق ايتمش اوله • دل او منبع حكم باشد • جان پاكش زحق نعم باشد • حال وقالش بلند چون معروف
مشكلات جهان بر او مكشوف • نيك وبد پيش او بديد بود • هرچه كويد همه زديد بود • هم بود كفتنش زنقل وقياس
بود از اصل كار او باساس • در ظلام جهان بود چو چراغ • زندكى بخشد او بكاه بلاغ • مظهر حق بود درين عالم
پيشوا وخليفه چون آدم • كر تو كلى بكفت من كروى • راه حق را نمايدت كه روى • قصد ان كن كه نفس را بكشى
تا زكنجى رسى وازترشى • بى رياضت قدم منه درراه • تارسى همچو اوليا بالله • پس مرد عرب نقباى خليفه دن
بو قدر احسان مشاهده ايدوب بو تمثيللرى ايراددن صكره ايتدى • اى نقيبان باب سعادت پادشاه عالمپناه من درين در طالب چو آدم
بن بو قپويه برشى طلبنه كلدم • اما شكر اولان اول قادر وسبحانه كه مالا عين رأت ولا اذن سمعت سرينى مشاهده ايدوب
صدر كشتم چون بدهليز آمدم چونكه دهليزه كلدم ذوصدر وعالى قدر اولدم آب آوردم بتحفه بهر نان نان ايچون برسم تحفه آب كتوردم
طالع مسعوده مرحبا كه بوى نانم برد تا صدر رجا • نان بنى تا صدر رجانه ايلتدى يعنى دار الجنان عارفين اولان صحبت مرشد
كاملك صدرنه ايلتدى • محصلا بيت بن مجاهده ورياضت • وطاعت وعبادتى جنت نعيمدن بارى اونا مرتبه يه نائل اولمق امنيه سيله
ايدركن • اول جواد وكريم • ورؤف ورحيمك باب رحمت وسيعنه كلدكده جنت ديدار اولان • فردوس برين كه صدر رجانده واقع در
اكا داخل ايدوب مشاهده جمالن ميسر ايلدى • الحمد لله الذى اذهب عنا الحزن كما قال عليه السلام اذا سألتم الله فاسئلوه الفردوس
فانه اعلى الجنة وفوقه عرش الرحمن • آه اى سالكان طريقت حب آله عجب حكمتدر كه نان برون راند آدمى را از بهشت طلب كندم كه اصل نان در
بابامز آدم عليه السلام جنتدن طشره سوردى • فاما شمدى كيجالده نان مرا اندر بهشتى در سرشت نان بنى بهشته منسوب اولان قومه مختلط
وانلر ايله تخمير ايلدى • يعنى حلالدن اولان نان تناول اولندقده حواس وقوايه نور وقوت • وطاعت وعبادته قدرت حاصل اولوب
سبب دخول جنت اولدى • ونطفه انسانى دخى نان ولقمه دن حاصل • واول نطفه دن بر مرد كامل ظاهر اولوب جنته لايق اولدى بحمد الله
حقيقه مقصوده وجه كريميندن رفع حجاب ايدوب رستم از آب ونان همچون ملك • ملك كبى آب ونان خلاص اولدم بى غرض كردم درين در چون فلك
بو قيودده فلك كبى بى غرض دوران ايدرم يعنى نار جذبات ربانيه تعلقات كونيه • وقيودات جسمانيه يى احراق ايدوب مانند فرشته
احكام طبيعيه دن قورتيلوب دنيوى واخروى بر غرض ومقصودم قالمايوب باب محبتده فلك كبى بى غرض رقص ودوران ايلدم
پس بو حالت نيجه ممكن اولور ديرايسك فى الحقيقه مرتبه جسمانيتده اولانلره ممكن دكلدر • زيرا بى غرض نبود بكردش در جهان غير جسم وغير جان

جهانده گردش وحرکتده بی غرض اولماز • عاشقلرک جسم وجانلرندن غیریسی • یعنی عاشقلر نار محبته یانوب جسم وجانلرندن کچمشلردر • پس انلرک گردش
ودوران قلدقلری بی غرض اولوب • عاشقلردن غیرک گردش وحرکتی لاجرم دنیوی • ویاخود اخروی بر غرضدن خالی دکلدر سلطان ولد فرماید

سماع ما چو روحانیست ای جان ● مشو اینجا بنفس کبر رقصان ● سماع ما چو بیرون از من وماست ● منی از خویش چون مردان بیفشان
سماع ما برون از جسم وروح است ● بزن چرخی ورای کفر وایمان ● سماع ما همه عشقست ومستی ● چو می درخم تن پیوسته جوشان
سماع ما زمین چون دید لرزید ● زهیبت آسمان هم گشت لرزان ● سماع ما نصیب جان پاکست ● اگرچه شد نصیب جسم ما نان
سماع ما بود از افلاک برتر ● مکش این راز بی عقلی بمیزان ● سماع ما بهای بیخود ندارد ● ولد مستان بها مفروش ارزان

سرسخن

در بیان آنکه دنیا برمثال عاشق دیوارست که برو تاب آفتاب تافت انک بیاننده درکه • دنیایه عاشق اولان دیواره عاشق
اولان کمسنه کبی درکه اول دیوارا وزرنه پرتو نور آفتاب یلدرادی وجهد وجهاد نکرد تا فهم کند که آن تاب ورونق از دیوار نیست
از قرص آفتابست در آسمان چهارم وسعی وکوشش ایلمدی حتی فهم ایلیه که • اول تاب ورونق دیواردن دکلدر • فلک رابع ده بلکه
قرص آفتاب آسماندندر لاجرم کلی دل دیوار نهاد لاجرم اول سببدن کلیت ایله دیواره کوکل قودی چون پرتو با آفتاب پیوست
او محروم ماند ابدا وحیل بینهم وبین ما یشتهون چونکه پرتو آفتاب اصلنه رجوع وآفتابه متصل اولدی • عاشق دیوار اولان غافل بی ادراک
ابدی محروم قالدی • وحایل قلندی انلار ایله اشتها اتدکلری شیئک ما بیننه • بو آیت کریمه سوره سبانک آخریدر • کما قال تعالی
وحیل بینهم وبین ما یشتهون • یعنی کفار ومنافقینک بینلرینه • واشتها اتدکلری شیء بیننه حایل قلندی • یعنی حظوظ دنیویه ولذات جسمانیه لرندن
اشتها ایلدکلری شیء نافع ایمانه حایل قلندی • پس بو آیت ایله اقتباس بو معنایه درکه • آفتابدن دیواره پرتو ایدن نوری دیوارک کندودن
قیاس ایله • دیواره عاشق اولان بی فهم وادراکک خیال فاسدی نور آفتابدن محروم • ودیواره تعشق اتدوکی کندو ایله نور آفتاب بیننه
حایل اولدوغی کبی • دنیایه عاشق اولان دون همتلر • ومرتبه جسمانیتده قالان بی فکرلر دخی عمرلری آخره ایرشدکده • اول دنیاده کوردوکی
واکا کوکل ویردوکی نقوش فانیه نک • رونقی کل شیء هالک مرتبه سنه رجوع اتدکده • مبدع متعالک نور آفتاب محبتندن غافل اولماغله
الا وجهه قولنده واقع اولان ضمیرک مرجعن فهم ایتمیوب • فانیاته کوکل ویردوکی کندو ایله مقصود حقیقی بیننه حایل اولوب • سعادت ابدیه دن
محروم قالورلر دیمکدر • زیرا کفار ومنافقینک بینلرینه حایل وسعادت ابدیدن محروم ایدوب ایمانه قبول • وانبیایه اتباع ایتدرمین
لذات جسمانیه یه کوکل ویردکلری اولمش ایدی • عن جابر بن عبد الله رضی الله عنه • قال کنت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم •
فاذا اتاه رجل ابیض الوجه حسن الشعر • وعلیه ثیاب بیض • فقال السلام علیک یا رسول الله • فقال النبی وعلیک السلام • قال یا رسول الله
ما الدنیا • قال حلم النائم • قال وما الاخرة • قال فریق فی الجنة وفریق فی السعیر • قال فما الجنة • قال بدل الدنیا لتارکها • فان ثمن الجنة ترک الدنیا
قال فما جهنم • قال بدل الدنیا لطالبها • قال فما خیر هذه الامة • قال الذی یعمل بطاعة الله • قال فکیف یکون الرجل فیها • قال مشمرا کطالب القافلة
قال فکم القرار بها • قال کقدر المتخلف عن القافلة • قال فکم ما بین الدنیا والاخرة • قال غمضة عین • قال فذهب الرجل فلم یره • فقال علیه السلام
هذا جبرئیل اتیکم لیزهدکم فی الدنیا ویرغبکم فی الاخرة • یحیی معاذ قدس الله سره بیوررلرکه • جمیع قلوبه سمادن حکمت نزول ایدر • ولکن برکسنه نک
قلبنده درت خصلت اولسه اکا حکمت میسر اولمز • خصال مزبوره نک بریسی دنیایه میل ورکون • وبریسی یارینکی کوننک رزقی ایچون غم چکمک
وبریسی بر مؤمن قرنداشنه حسد ایتمک • وبین الناس عزت وشرف سومکدر • عن ابی هریرة رضی الله عنه قال • قال علیه السلام لا تغبطن
فاجرا بنعمته فانک لا تدری ما هو لاق بعد موته ان له قاتلا لا یموت • نقل اولنورکه ابو یزید بسطامی یه سؤال ایتدیلرکه • ای سلطان العارفین
وبرهان المحققین • جناب ولایت مآبکز بو مرتبه یه نه ایله واصل اولدکوز • بیوردیلرکه اسباب دنیایی جمع ایدوب جمله سنی جبل قناعته ربط ایلدم
ومنجنیق صدقده وضع ایدوب بحر یأسه رمی والقا ایلدم • وفی الحال راحت اولدم • وقال علیه السلام لو کانت الدنیا عند الله جناح بعوضة ما سقی
شربة ماء خبرده وارد اولمشدرکه • برکون موسی علیه السلام ربتی ایله مناجاته کیدرکن • برمجوسی کوسایه استقبال ایدوب یا موسی
ربک ایله مناجات ایتدوککده دیه سن که • برمجوسی دیدی که اکر رازق سن ایسک • بنم رزقمی قطع ایله [illegible]
رجعت مراد ایتدکده • حق تعالی ایتدی یا موسی اول عبد مجوسی نک امانتنی نیچون ادا ایتمدک • [illegible]
سکا عرض ایتمکه استحیا قلدم • حق تعالی ایتدی یا موسی • اول قولمه بنم جانبمدن جواب دیه سن که • اکر
ترک ایتمزم • کبر وترسا • وشرک ومجوسیلرک • رزقن ویروب • صفت رازقیت • ونعت ربوبیتمله جمله
کلام الهی یه • موعنت نامتناهیسنی • ابلاغ ایتدکده • یا موسی نه عجب رب کریم • واکرم الاکرمین ایمش
علیه صلوات الله دن مرویدرکه • فجین بنز دنیایه متعلق برشیء طلب ایتدکده • وجه یسیر ایله واصل
محبتی واردر • فلهذا قال علیه السلام • الدنیا سجن المؤمن والقبر حصنه والجنة مأواه • والدنیا جنة الکافر
ابی هریرة قال لی رسول الله صلی الله علیه وسلم • الا اریک الدنیا جمیعها قلت نعم فاخذ بیدی الی
وخرق وعظام دواب فقال یا ابا هریرة هذه الرؤس کانت تحرص حرصکم وتأمل املکم • ثم هی الیوم عظام
العذرات الوان اطعمتهم اکتسبوها من اکتسبوها • ثم قذفوا من بطونهم فاصبحت والناس تجتنبونها • وهذه الخرق البالیة کانت لباسهم

والریاح تصفقها وتقلبها • وهذه العظام عظام دوابهم التی کانوا ینتجعون اطراف البلاد فمن کان باکیا علی الدنیا فلیبک علیه • شعر

برنیا دل نه بند دهر که مردست ● که دنیا سر بسر اندوه ودردست ● بکورستان نظر کن تا ببینی ● که دنیا همنشینانت چه کردست

وفی الخبر ان ابلیس یرفع الدنیا کل یوم لیبیع ممن یزید • فیقول من یشتری ما یضره ولا ینفعه • ویهمه ولا یسره • فیقول اصحاب الدنیا
نحن نشتری • فیقول الا تعلمون فانها معیوبة • فیقولون لا بأس بها • فیقول حتی اعلمکم عیبها هی عجوز سارقة مبغضة • فیقولون لا بأس بها
فیقول ثمنها لیس بدراهم ولا دنانیر بل ثمنها نصیبکم من الجنة • وانی اشتریتها باربعة اشیاء • بلعنته وغضبه وعذابه • وبعت الجنة بها
فیقولون نعم • فیقول ارید ان تزکونی علیها • وهو بان توطنوا قلوبکم علی ان لا تدعوها ابدا • فیقولون نعم • فیاخذونها • فیقول الشیطان
بئست التجارة مغبون بایعه ومشتریه • وروی انه مات فی بنی اسرائیل رجل وخلف ابنین وقصرا فتخاصما فی قسمته • وطالت خصومتهما
فکلمتهما لبنة من زاویة القصر • وقالت لا تخاصموا لاجلی • فلقد کنت ملکا عمرت ثمانیة وسبعین سنة • ثم مت فبقیت فی القبر مائة
وثمانین سنة • ثم رفع ترابی وجعل منی آنیة • فبقیت اربعین سنة • ثم انکسرت ورمیت فی الطریق مائة وثلثین سنة • ثم ضربت لبنة
ووضعت فی هذه الزاویة فی هذا القصر • وانا علیها منذ ثمانیة وثلثین سنة • فلا تخاصموا لاجل هذا القصر ستصیرون مثلی فاعتبروا واخر

شعر کنیة الدنیا ابو الفناء ● وکنیة الادمی ابو الجفاء ● فلا تطلب من الفناء بقاء ● ولا تطلب من الجفاء وفاء

وقال عیسی علیه السلام لا یستقیم حب الدنیا والاخرة فی قلب مؤمن کما لا یستقیم الماء والنار فی اناء واحد • وان مثل الدنیا والاخرة
کمثل مرأتین ان ارضیت احدیهما اسخطت الاخری • وانهما کالمشرق والمغرب بقدر ما تمیل الی احدیهما اعرضت عن الاخری • ولهذا
قال علیه السلام من احب دنیاه اضر باخرته • ومن احب آخرته اضر بدنیاه • فاثروا ما یبقی علی ما یفنی • حاصل کلام ارسال رسل وانزال
کتبدن مقصود حق جل وعلا عبادینی دنیادن تحذیر • وکندو جانبنه توجیه در • اما اول حکیم وقادرک حکمت بدیعه • واسرار عجیبه سندندر که
دنیای مذمومه ومهلکه • حقیقة دنیایه عارف اولانلر حقنده بعینها مزرعة آخرتدر • زیرا دنیا سیر الی الله ایدنلرک منازل سلوکندن
بر منزلدر • ولاجرم دنیا آخرت زادینی کندودن التمق ایچون خلق اولنمشدر • ولکن عقلا مطعم وملبسدن قدر کفایته قناعت • وحمقی
وجهلا جمع وتکثیرینه مشغلت ایدوب • ارباب اعتبار مطلب حقیقی یه واصل • واصحاب اغترار مقصود اصلیدن محروم وغافل اولورلر •
قال علیه السلام مثل صاحب الدنیا کمثل الذی یمشی فی الماء هل یستطیع الذی یمشی فی الماء ان لا یبتل قدماه • وقیل حقیقة الزهد فی قوله تعالی
لکیلا تاسوا علی ما فاتکم ولا تفرحوا بما اتیکم • وقال علیه السلام الزهادة فی الدنیا لیس بتحریم الحلال • ولا اضاعة المال • ولکن الزهادة ان لا تکون
بما فی یدک اوثق مما فی ید الله • وقال الجنید الزهد خلو الید من الدنیا • وخلو القلب من طلبها • ولیس هو اکل الشعیر ولبس العباء • مثنوی

چیست دنیا از خدا غافل بدن ● نی قماش ونقره وفرزند وزن ●

کما قال علیه السلام فکل ما الهاک عن مولاک فهو دنیاک • ایمدی زهد عوام
ترک حرام • وزهد خواص ترک زیاده • وزهد عارفین ما سوی اللهی قلبیدن اخراج ایدرد دیمشلر • پس اعلای مراتب زهد مال ایله ما • وسیم وزر ایله
تجردمدر • نظر اعتبارنده متساوی اولوب دنیا وما فیهایه • وبالجمله ماسوایه میل ایتمه مکدر • مرویدرکه تاج الرجال رابعة العدویه رضی الله
عنهانک حضورنده ذم دنیا اولندقده بیورمشلرکه • لولا قدرها فی قلوبکم ما ذممتموها حقا که اقتضای عشق بودرکه • هرنه یه بوله نظار
وعاشقی کندو رنکنه بویار پس عاشق اکا • ماسوایه کوز رمز • وعشق خدادن تجزی لسنه یمز • ووصل کل اولوب جعدن غافللر کبی جزء ماسوایه
کوکل ویرمز • غافل وجاهللر دخی جزء یه بند اولوب جانب کله میل ایتمز • نته کیم کاشف اسرار مولانا خداوندکار • بو معنایی تحقیق ایدوب
بیوررلرکه عاشقان کل نه این عشاق جزء جزوه عاشق اولانلر عاشقان کل دکلدر • وکذلک طردا وعکسا عاشقان کل دخی عشاق جزء دکلدر
ولکن شرح شریفده اولان بیان جانب کلی قویوب جزوه میل ایدن دنیلری ذم وتعییر اولماغله • بو مصراع شریف متقدم جزء مؤخر سیاقه اولمق اوزره
عکسا معنی ویرلکت محلنه موافق • وسیاقه مطابقدر • اکثر شراح سیاقدن تغافل ایله معنای طردیسن ویروب تسامح ایتمشلردر • فافهم
ایمدی ای مستعد بلا شک ولا شبهه ماند از کل آنکه شد مشتاق جزء اول کمسنه که جزوه مشتاق اولدی لاجرم کلدن قالور • کما قال عیسی علیه السلام
لا یستقیم حب الدنیا والاخرة فی قلب مؤمن • واجمع العلماء ان اربعة لا یوجد فی اربعة • لا یوجد النعیم الا بترک النعیم • ولا یوجد الباقی
الا بترک الفانی • ولا یوجد رضاء الله الا بسخط النفس • ولا یوجد الاخرة الا بترک الراحة فی الدنیا • حاصل کلام نه عاشق دنیا اولان طالب
اولور • ونه عاشق مولا اولان راغب دنیا اولور • وتعریف جزء ما یرکب الشیء منه ومن غیره • وکل دخی الکل ما یرکب من الاجزاء دیو تعریف اولنمشدر
اما بو محله ایراد اولنان جزء وکل تعریف مزبوره داخل اولمایوب اصطلاح محققینده فرض اتدکلری جزء اعتباری • وکل معنوی درکه جزودن
مراد مظاهر اسماء متضاده اولان تعینات مرتبه الوهیت در • کما قیل الکل اسم الحق تعالی باعتبار الحضرة الواحدیة الالهیة الجامعة الاسماء
الذاتیة والفعلیة والکونیة کلها • ولهذا یقال احد بالذات کل بالاسماء • پس من حیث اعتبار الجزء والکل تعینات کونیه وتشبیهات تکوینیه ده
دل بسته اولان ناقص ونارسته لر قیودات طبیعیه ایله • حجبات اسماء جزئیه مظهریتنده قالوب مرتبه حضرت واحدیت الهیه • ودرجه جامعیت
اسمای کلیه ذاتیه وصفاتیه یه ترقی ایده مزلر دیمکدر • زیرا چونکه جزوی عاشق جزوی شود چونکه اسم جزوی یه منسوب اولان جزوی یه عاشق
وحادث وفانی یه واثق اوله لاجرم محبت اتدوکی لاشیدن مفارقت ایدوب • برخوای کل شیء یرجع الی اصله زود معشوق بکل خود رود
سریعا معشوقی کندو کلی جانبنه کیدر • وعاشق محروم ومتلاشی قالور • یعنی طبایع وعناصردن ترکب ایدن صورته والفردن حاصل اولان لذتی

میل ومحبت ایدن غافل عناصر متغیره • وطبایع متبدله بوزیلوب • هربری سرعت استحاله ایله حیز طبیعیلرینه رجوع اتدکده امنیه سی اولان باطل
مانند ظل زایل غایب عاطل اولماغله مقصودنه واصل اولمیوب چاه مظلم جهلده قید بند سلاسل اولور • پس بومقوله دون ودنی کمال جهلندن
ریش کاو وبندهٔ غیر امداو اول غافل ریش کاو وغیرک بنده سی کلدی • یعنی مغلوب نفس بهیمیه • ومقهور طبیعت حیوانیه اولوب مرتبهٔ جسمانیه ده
محکوم طوارق افلاکی وماسور تیره خاکی اولدی • پس بو وجهله کم کشته وپسمانده وپیش انده اولماغله دم بسته اوکه غرقه شد کف ضعیفی در زد او
اول عاجز ومسکین بحر مواج حادثاته غرق اولدی • برفحوای الغریب یتشبث بکل حشیش • الذی برضعیفه اورردی • یعنی جانب مبدأ واوج کماله اعتلا
ایده میوب غریق بحر تعینات • وحریق نار کثرات اولماغله اضطراب وارتباکندن کیر وسبب هلاکی اولان مخلوقات وحادثاته تشبث
ایلیوب انلاردن مدد اومدی عطار • چه چاره چون بشد از دست تدبیر • ببایدکرد برهر کار ناخیر • نکردی پیش بینی اول کار
که تا اخر شدی درغم کرفتار • دریغا فاش شد راز نهانت • بشد مخفی کنون عین العیانت • بدست خود بچاه انداختی خود
وجود خویشتن در باختی خود • تو رسوایی واکنون چاره نیست • بجز حق مرترا غمخواره نیست • آه کیم نیجه اتیسون بو دردمند بیچاره
ودل وجکری پرپاره که نیست حاکم تا کند تیمار او • تشبث ایلدوکی مخلوقات ضعیفه حاکم دکلدرکه اکا تیمار ایلیه کار خواجه خود کند یا کار او
اول مدد اومدقلری کمسنه لر محکوم حکم الهی در • کند وانفندیلری حکمنی برینه کتوره • ویاخود انک کارینه می مشغول اوله • قول نیه قادر در
حکم انک وفرمان انک فرمانی در • حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا بو ابیات شریفه ده بعض اسراره دخی تلمیح واشارت بیورمشلردر
فافهم او کیم • دل اگر بار کشد بار نگاری باری • مصداقنجه باری مفتون جزو وعاشق مجاز اولان مبتلا جزو شابه سنده بر کله • ومجاز صورتنده
برحقیقته • یعنی مظهر اسمای کلیه • ومجلای تجلیات ذاتیه • ووارث انوار اسرار محمدیه • وعارف حقیقت انسانیه اولان بر دلی کامل ومرشد
تکمله محبت ایتمک کرکدرکه • باری عاشق صادقلری اوجات درجات جبروت • ومرتبهٔ علیه قدس لاهوت اولان جانب کله جذب ایدوب
کرفتار طبیعت اولمقدن خلاص اولوب • نایل سعادت ازلیه • وواصل دولت ابدیه اوله سن • مفهومنه اشارت قصد ایله لسان عربده جاری
اولان مثلی ایراد ایدوب بیوررلرکه مثل عرب اذا زنیت فازن بالحرة فاذا سرقت فاسرق الدرة تعریفاتده کسر زا ایله اولان زنا
بو وجهله تعریف اولنمشدر • الزنا الوطئ فی قبل خال عن ملک وشبهة • وفتح زا ایله اولان زنا ضیق بول معناسنه در کما قال ابن اثیر فی النهایة
یقال زنا بوله یزنا زنا فهو زنا بوزن جبان اذا احتقن وازناه اذا حقنه والزناء فی الاصل الضیق فاستعیر للحاقن لانه یضیق ببوله
ایمدی ضرب مثل ایله مراد زنای کند ومعناسنه استعمال اولمایوب مولانا جلال الدین قدس الله رمسه دخی ایراد مثلدن معنای جماع
مراد بیورمامشدر • بلکه سوزلرک برحر وازادی سوکه کمسنه نک بنده واسیری اولمیه • وانس والفت ایدرسک قیودات بشریه دن وجهات
امانیتدن ازاد اولمش بر ولی نور نهاد ایله صحبت ایله که • اسیر حکم کثرت اولمیه • وتحصیلنه همت ایدرسک شنک غایت نفیسنه
ودر کرانبهای معرفت الهی حصولنه سعی وهمت قیل دیو فازن بالحرة پی این شد مثل • فاسرق الدر بدین شد منتقل بیت شریفی ایله معنای
سابقه اشارت بیوررلر • وشارح التیسیر امام سهیلی شرح سیرده بیوررلرکه حره ده تذکیر وتانیث برابر اولوب زوج کبی زوجه یه دخی اطلدر
یعنی معنای بیت حره زنا ایله دیمک محبت ایدرسک برحره محبت قیل دیمکدن اوتوری مثل اولدی • فاسرق الدرة دخی طمع ایدرسک شنک
اعلاسنه طمع قیل فائده سیچون معنای وضعی سندن منتقل اولدی دیمک ایلورلر • پس سورردی حرام ومضرب حلال اولان مثل تجویز اولنمشدر
الحاصل عاشق بنده اولان مبتلانک حالنی کوررکم بنده سوی خواجه شد او ماند زار بندهٔ معشوق جانب خواجه یه کتدی • مفتون بنده زار
ومحزون قالدی بوی کل شد سوی کل او ماند خار بوی کل جانب کله کتدی اول خار ایله قالدی او بمانده دور از مطلوب خویش اول فانی یه
کوکل ویرن کمسنه کند ومطلوبندن دور ومهجور قالمش سعی ضایع رنج باطل پای ریش سعی وجدی ضایع • ورنج ومشقتی باطل ایاغی مجروح
حاصل کلام کلدن مراد محبوب حقیقی • وبوی دن مراد حب ذاتی • وخاردن مراد ماسوی در • ایمدی حق سبحانه وتعالی برفحوای فاحببت ان اعرف
فخلقت الخلق لاعرف • ومرموجب • وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون • وجن وانسی علی الخصوص انسانی کند ومعرفت ذاتیه • ومحبت
ازلیه سیچون خلق وایجاد • وقلبنه تخم محبتی بذر والقا ایدوب عبد مزبور دخی حب ذاتی یه مشغول اولاجق ایکن غفلت ایدوب خار کل
مشابه سنده اولان فانیاته کوکل ویرمکله ایام بهار عمر کذران ایتدکده • وقت کل وصلت کچوب • وبوی ورد وحدت کتدی وجانبنه کیدوب
غافل مزبور محتی بی منفعت اولان خار ماسوایه قید ایتمکله • برننه یه نایل اولمایوب سعی واجتهادی ضایع • ورنج وزحمتی باطل • وپای همتی
مجروح قالوب اوج وحدته ارتقا • وحب ذاتی یه اعتلا ایده مز • زیرا تضییع اوقات وازالهٔ الات ایتمشدر • پس بو کمسنه نک مثالی اکا بکزرکه
هیچ صیادی که کیرد سایه مثلا شول بر صیادکبی که بر سایه یی طوته سایه کی کردد ورا سرمایه سایه اکا نیجه برسرمایه اولور حکایت
اولنور که سایهٔ مرغی کرفته مرد سخت مرد ابله بر مرغک سایه سنی محکم طوتمش مرغ حیران کشته بر شاخ درخت مرغ شاخ درخت اوزرنده
حیران اولمش بو ابله دیو کین مدمغ بر که می خندد عجب کربو مدمغ عجبا کیمک اوزرینه خنده ایدر • یعنی نیه شاد اولور این باطل این پوسیده سبب
اشته بکا باطل اشته سکا چوریش سبب سلطان ولد فرماید • عمر او برباد رفته زین خیال • کین بود باقی وزین یابم منال
سایه را پندارد او مرغ پران • بر پی ان سایه باشد خوش دوان • داده عمر وصیدش اندر دست نی • مرغ رفته جز ندم در شست نی
الحاصل بو ابیات شریفه ده ایراد اولنان سایه دن دخی مراد صوررکونیه در • ومرغدن مراد اسمای الهیه اولوب پس نظاهر صفات الهیه یه

تعشق ایدوب لاطایل تحته قبیلندن ایدوکنه غفلت ایله امنیه سنه وصول ایچون خیال باطل ایدن جاهلک • سرینه شهباز بلند پرواز لاهوتک
اولان حقایق اسمای صفاتیه وذاتیه • شجرهٔ ملکوت • ودرخت جبروتدن • ندای قدس لاهوت ایله • خطاب ایدرکه بو ابله ودنی • واحمق وجاهل
نیه شاد اولور نیه سعی باطل • وکوشش بی حاصل که • محض رنج ومشقتدن غیری نسنه یه نایل دکلدر • پس بلا حال مجرد قال ایله وحدت
وجود ومشاهده سن ایدرین دیو • زعم ایدن عرفان جزوی ارباب طرفندن سؤال وارد اولوب • اصل حقایق اشیا خود حقیقت واحده
وعالم تن حقیقت ساریه جان مشابه سنده اولدوغی • بین القوم کشف صحیح • وشهود صریح ایله امر مقرردر • پس جزو مشابه سنده اولان هر شنک
حقیقت جزویه سی • حقیقت واحدهٔ کلیه یه پیوسته اولیجاق • هر نیه محبت اولونسه معنی اول حقیقت واحده یه محبت اولمازمی • ویا مولانا
شرک بو مقوله فرق وتمییز کزدن • اثنینیت لازم کلمزمی • وجود خود وجود واحد حقیقی دکمیدر • غیردن وجود منفی در • عین وحدت بین ده خود
غیرت مریی دکلدر • پس بو کلمات نکز • اهل وحدت مشاهداتنه موافق اولمازمی دیو واقع اولان اعتراضلرینه جواب باصواب ویروب بیوررلرکه
ای حب طبیعتلر مقتضاسنجه هرشنک محبتی عین حب الهی در دیو اسیر صورت اولان بی فهم ویقینسزلر در تو کویی جزو پیوسته کلست اکرسن بن سودوکم
صورت جزویه کله متصل وپیوسته در • یعنی صفات الهیه دن بر صفتنک مظهری • وبو صورتده اولان اثر حسن ولطافت انک حسن وجمالنک
پرتوی در • ایمدی بنم سودوکم معنی حقک جمالی • وسیر ایتدوکم انک صفاتی در دیرایسک خار میخور خار مقرون کلست پس خار تناول ایله
زیرا خار کله مقرون • وشجرهٔ واحده دن نمودار اولوب بر برینه متصل در • یعنی ای هر جزوی کله پیوسته • واشیایه اولان محبت دخی عین کله
موصله در وهم ایدن مدعی • عقاب جحیم وعذاب الیم دخی • اثار صفات قهریه دندر • پس قهر الهی یی دخی قبول قیل • زیرا بو خار عذاب اول
کلک خاری • وبو نار عقاب اول قهارک ناری در • کما قیل شعر فان تصبر علی النیران فاعصی • والا کن عن العصیان قاصی • ایمدی عارف
کامل اولدرکه • مراتبی اعتبار ایدوب هر شیئی یرلو یرنده کوره • ایرمایه قارشدرمایه • کما قال صدر الدین القنوی قدس سره • کل تفرقة بلا جمع
تعطیل • وکل جمع بلا تفرقة زندقة • زیرا جمع • اصل • وتفرقه فرع اولوب • جمع ایله تجرید توحید • وتفرقه ایله اکتسابه اشارت اولنمشدر
پس صحة جمع تفرقه • وصحة تفرقه جمع ایله اولور • اکتساب ایسه تجرید توحید وصوله ایچوندر • پس اول ذات مقدس • باعتبار المرتبة الذاتیة
جمیع موجوداتدن منزه • وباعتبار المرتبة الواحدیة کل ایله متصف اولوب • مرتبهٔ احدیه • مبداء ونهایت مراتب • ومرتبهٔ واحدیه مرتبهٔ
ثانیه • ووجودک صفات کلیه ایله اتصافی • وجمیع مظاهرده ظهوری در • فاذا کان کذلک ای جمیع بلا فرقة اولان غافل معلومک اولسون که
جز زیک رو نیست پیوسته بکل جزو کله بر یوزدن غیری پیوسته دکلدر • یعنی جزوک کله اتصالی من کل الوجوه اولمایوب بر یوزدن اکرچه
متصل ایسه نیجه وجوه ایله منفصل حکمنده در • یعنی ولئن سلم ذرات عالمدن هر بر ذره • وحقایق اشیادن هر بر حقیقت عارفان محققانک
الکل فی الکل ای کل الموجودات فی کل شیء بل فی کل ذرة • دیو تحقیق بیوردقلری اوزره • اگرچه من حیث المظهریه • مرتبهٔ واحدیه یه پیوسته • وحضرة
الهیه من حیث الاسماء والصفات جمله یه سریانی علی التسویه در • ولکن اجزاء عالمدن • هر جزو متعین باعتبار التکوین والتعیین مرتبهٔ الوهیه
پیوسته دکلدر • الحاصل اولیا بابند • وعارفان اگاه وحدت وجودده تحقیق بیوردقلری حقدر • ولکن شرک قیاس اتدوکز کبی دکلدر
زیرا سز هنوز بشریه محضه • واحکام نفسده ایکن کندو خیال فاسدکز ایله • عارف محققلرک مشهودی اولان سر وحدتی هرکز فهم ایده مزسز
بو مقصودک حصولی • وارث حقیقت محمدیه اولان بر ولی کاملک تربیه سنده پخته اولوب عشق ومحبت • وجذبهٔ احدیت • انواع وجودکزله
مقتضیات طبیعیه یی محو وازاله ایدوب کیفیت رحیق عشق سنی بی وجود ایتمک کرکدرکه سر وحدت نه ایمش • وجزوک کله اتصالی نه یوزدن ایمش
مشاهده قیله سن • اکرسن اول ذوق وحالدن اگاه اولمایدک • بو مقوله خیال باطله دوشمزایدک • سبحان من مرج البحرین یلتقیان بینهما
برزخ لا یبغیان • وبالجمله بو ملاحظه دن فارغ اول • وکندوکی بر مرشد کاملک نظرنه پیوسته قیل ورنه خود باطل بدی بعث رسل زیرا اکر جمیع اشیا
من جهة الامکان والحدوثان هی هی اولسه • ونعت قدم • وعین واحد مرتبه سنده بولنسه • انبیا ورسل علیهم السلامک بعثی • وانزال کتب عبث
اولوردی • وشیاطین وکفاری ذم • ونار دن تخویف • ومحرماتدن نهی • واولیا ومؤمنینی مدح وثنا • وجنته ترغیب وتکالیف امر • واولیا عظامک
طریق حقه ارشادلری حاشا لغو محض • وباطل وبیهوده اولوردی • ایمدی ای غافل چون رسولان از پی پیوستن اند چونکه رسوللر اصللرینی
حقه اولاشدرمقدن اوتوری در • یعنی بعثت انبیا قلبلری ظلمت کفر وجهلده قالان عباد اللهی • نور توحید وایمان • وذوق حب یزدان
وکشف شهود وایقان ایله • ارباب تفرقه • واسماء جزئیه قیدندن خلاص ایدوب • رب الارباب • وجامع جمیع اسما وصفات اولان
ذات حقه دعوت وارشاد • وحق ایله باطلی فرق وتمییز ایچون مرسللردر پس چه پیوندند چون شان یک تنند پس نبی اولاشدررلر • انلر چونکه
جمله سی بر تن حکمنده در • زیرا بر شی بر شیدن مفترق کرکدرکه • انی اکا اولاشدره سن • ایکیسی بر اولدقدن صکره اولاشدرمغک معناسی اولور
مع هذا انبیاء عظام • واولیاء کرام حقدن ایرو اولان کوکلری حقه اولاشدرمق ایچون کلمشلردر • پس جاهلا امر دعوت باطل وتحصیل حاصل اولور
آه کیم بی حصول حال وکتب تصوفه اشتغال • ومجرد قیل وقال ایله بودرکاهه دوشوب هلاک اولانلرک نهایتی یوقدر انتها
راه حق اینست ازین بیرون مرو • سخرهٔ شیطان مشو هر سو مدو • باش اندر طاعت وتقوی مقیم • تا رسی تو زین صراط مستقیم
هر هوس را حیله دیگریست ژرف • زیر هر یک دانه اش دامی شگرف • بر تو ره را بسته اند ای بی خبر • تا بمانی بی خبر زان حسن وفر
لیک اگر مردان ترا بخشند چشم • فاش بینی کیست کوهر کیست پشم • پایه پایه رو برین معراج دل • تا شوی دل وارهی از آب وگل

تا نكردى سبدل از هستى تمام ● كى شوى داناى ان سر اى غلام ● ايدى بنم نور ديدم بو ذوق ولذتدن بهره ديلرسك نفس وهوادن كچ ●
وانكه بلدكلركدن ● وجمله اجزاكله پيوسته در دمكسر داسندن وازكلوب بيت مرشد ارشده وار مرشده اندن اولور درده درمان اى دده
زيرا سالك ● تصفيه درون ايله قطع مهالك ايتدكچه حب ذاتى وسر وحدته واصل اولمق امر محال در ● وحهالكدن مراد ان لله سبعين
الف حجاب من نور وظلمة حديث شريفى ايله اشارت اولنان در ● يعنى حجبات ظلمانيه ● كثافت عنصريه دن تولد ايدن صفات ذميمه دركه نفسك
حجابلرى در ● مثلا جزء نارى دن كبر وحسد ● وبخل وريا ● وعجب وحقد ● وبونك امثالى صفات ذميمه تولد ايدوب صفات مزبوره نك هر برندن
دخى نيجه صفات اخرى تولد ايدوب عند ارباب الكشف والشهود جزء نارى دن اون بيك عدد حجبات ظلمانيه پيدا اولور ● وكذلك جزء هوائى دن
دخى حب دنيا وميل شهوات ● ولذائذ جسمانيه ● وقيودات صوريه ● وبونك امثالى صفات ذميمه ● وهر برندن نيجه اخلاق رديه تولد ايدوب اول دخى
اون بيك عدد حجاب ظلمانيه اولور ● وكذلك جزء مائى دن دخى تكاسل وغفلت ● وكثرت نوم ● وبونك امثالى ذمايم ● وهر برندن اون بيك عدد وار حجـ
انواع حجبات ظلمانيه بنا ايدوب ● جزء ترابى دن دخى خشونت ورزالت ● وثقلت ورعونت ● وبونك امثالى صفات سفليه تولد ايدوب
هر برندن اون بيك عدد وار نيجه صفات ذميمه ● وحجبات ظلمانيه بنا ايدوب ● نفسى مقتضياتى اولان حب ملابس ومأكل ● ولذات شهويه
وشهيات طبيعيه يه جذب ايدرلر كما قال العرفا النفس دنياوية تعبد هواها ● وهى المأكولات ● والمشروبات والملبوسات ● وغيرها ● پس سالك
ذكر اولنان مهالكى قطع ايتدكده حجب نورانيه ظهور ايدركه حجبات مزبوره حجب قلبيه در ● وهى محبة درجات الاخرة وزينتها كما قيل القلب
اخروى يعبد الاخرة ● وحجبات مزبوره دخى طى اولنمقدن صكره حجبات روحانيه بروز ايدركه مطلب قرب در ● پس سالك مستعد
حجبات مزبوره نك جمله سنى قطع ايليه ● مرتبه سره نايل اولوب حقه كما هو حقه على طاقة البشرية عبادت ايدر ● كما قال العارفون الحر فى
يعبد الحق ● عبادت ايسه لغتده مع الخضوع والتذلل اولان اطاعتدر كيمه اولورسه اولسون ● وتعريف اصطلاحيسى ● رب العزته تعظيم ●
وهواى نفسك خلافى اوزرنه واقع اولان تكليف الٓهى يه مكلفك فعله كتورمسى در ● وبطريق الاغلبيه قيام ● وركوع ● وسجود ● وقعوده
عبادت تسميه اولنمشدر ● پس بحسب اللغة ناسك بعضى بعضنه ● ودراهم ودنانير ● ومأكل وعزت ● ومفاخره وشهرته عبادت ايدوب
وطوائفلرندن جزؤكله متصل در زعمى ايله كندولرى حقه محبت ايدرز قياس ايدوب تعس عبد الدينار وتعس عبد الدرهم وتعس عبد البطن
حديث شريفندن تغافل ايدرلر كما قال المحقق ● ان بعض الناس يطيع بعضهم مع الخضوع والذلة ● وتوجهوا اليهم لغرض الدنيا ● قال النبى عم
من اكرم غنيا لغناية ● فقد ذهب ثلثا دينه فهذه الطاعة مع التذلل ● والتوجه مع الخضوع عين العبادة ● وبعضهم يحب الدنانير والمأكل والمفاخرة
والعز ● فان من يحب الشئ كمال المحبة فهو معبوده ● كما قال تعالى افرايت من اتخذ الهه هواه ● وكما قال النبى صلى الله عليه وسلم كل محبوب معبود
وكل مقصود اله ● وهم يحسبون انهم يعبدون الله ● وهم لا يعلمون حقيقة العبادة . بل العبادة هى الخضوع والتوجه الى الله بلا غرض فى
وانجذاب القلوب الى الله بالكلية ● فالعبادة الى الله تعالى بلا غرض صعب غاية الصعب ولهذا قال تعالى انا عرضنا الامانة على السموات والارض
والجبال فابين ان يحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه كان ظلوما جهولا انتهى پس شو مغرور ريا افسوس دهر ● تا نكردى در جهنم جفت قهر
شرح اين سود و زيان بى حد بود ● كى جهان مشكل زگفتن حل شود ● اين بگفتن كى شود معلوم تو ● تا نكردى منبدل اندر عشق هو
لب ببندم چون سخن اينجا رسيد ● گرچه خود هست اين سخن از غير ديد ● بعد ازين بى حرف وصوتى گويم اين ● بى زبان وبى تفكر جويم اين
زانكه ان سوى محيط جان تن ● محض ديدن باشد انجا علم وفن ● آه اى عاشق بالله ● وعارف آگاه بو سر وحدت ● وحقيقت محبته
غايت ونهايت اولماد وغيچون حضرت مولانا بيورورلركه اين سخن پايان ندارد اى غلام بو سوز پايان طوتمز اى غلام
روز بيگه شد حكايت كن تمام روز بيكه وقت اولدى ● مرد عرب حكايتن تمام قيل سپردن عرب هديه را يعنى سبو را بغلامان خليفه
مرد عرب ارمغانى يعنى سبويى خليفه غلاملرينه تسليم ايتمه سى بياننده در ● قال قدس سره آن سبوى آب را در پيش داشت مرد عرب دل آب سبويى
برسم هديه اوكنه طوتدى تخم خدمت را در ان حضرت بكاشت تخم خدمت وبذر الطاعتى اول حضرتده طرح ايلدى ● يعنى خلوص نيت ايله اولان
طاعاتنى حضور عزته عرضه قيلوب گفت اين هديه بدان سلطان بريد ● اى اولى غلامان شاهه ايتدى بو هديه يى اول سلطانه ايلديكوز
سايل شه را ز حاجت واخريد شاهك سايلنى حاجتدن كيرو اليكوز يعنى ذل واحتياجدن تخليص ايديكوز آب شيرين وسبوى سبز ونو
بو هديه آب شيرين وسبوى سبز وكوزه جديده در ● وانجنده اولان هديه كتوردكم ماء لذيذ زآب بارانى كه جمع آمد بگو بر يغمور صوينيدن دركه
چقوردده جمع اولدى ● بو محلده آنده شه معناسنه در ● بو ابيات شريفه ده نكته بودركه ● انواع رياضت ايله قطع مرتبه صورت ايدوب
مرتبه ملكوته رسيده اولدقده ● سبو كه بودى نور تقوى ومعرفت ● وكوزه وجودى حيات محبت ايله سبز ونو ● وآب علم ايله پر اولان
هديه سنى بى عيب وعلت ● برشى بارغبت ملاحظه سيله نقيبان دركاه احديت اولان ● ارباب جبروت ● ومقيمان عتبه لاهوت اولان
ملايكه رحموته عرضه داشته اولنماسنه اشارتدر ● پس مرد عرب بو معنادن مستعار اولان آب سبويى مع تمام ايله نقيبان خليفه يه
عرضه قيلدقده خنده مى آمد نقيبان را از ان نقيبلره اول اعرابينك هديه سندن خنده كلدى ليك پذرفتند آن را همچو جان لكن انى جان كبى
قبول قيلديلر زانكه لطف شاه خوب باخبر زيرا كه عليم وخبير وسميع وبصير صفاتيله موصوف اولان خوب وجميل پادشاهك لطف واحسانى
كرده بود اندر همه اركان اثر اركان سعادت واعيان سلطنتك جمله سنه اثر ايلمش ايدى اكا بنا كه بر فحواى الناس على دين ملوكهم

خوى شاهان در رعيت جا كند پادشاهلرك خلقى رعيتك قلوبنه تاثير ايدر ● پس رعيت ايله شاه ميانلرنده بونجه بعيد واراكن خوى پادشاهى
انلاره نه وجهله اثر ايدر ديلورسه ● بين السماء والارض خود بو قدر بعد مسافه واراكن خاكه تاثيرى كوركيم چرخ اخضر خاك را اخضر كند
فلك اخضر خاك زمينى سبز وخرم ● وپر نبات ايدر ● ايدى اثر مؤثر وفاعلك متاثر وقابلده لاجرم تاثيرى مقرر اولديغنه خصال پادشاهان دخى
زير دستنده اولانلره نه وجهله اثر ايده وكن بطريق التمثيل بيانه شروع ايدوب بيورورلركه شه چو حوضى دان حشم چون لولها اى مستمع قابل
شاهى فى المثل حوض كبى ● وخدم وحشمنى لوله لر مثللو بيل پس آب از لوله روان در كولها كوللرده ابلولدن جريان ايدر چونكه آب جمله از حوضيست پاك
چونكه جمله لوله لرك آبى برحوض پاكدندر هر يكى آبى دهد خوش ذوقناك هر برلوله خوش ذوقلو آب شيرين ويرر ور در ان حوض آب شوريست وپليد واكر اول
حوض ده آب شوره وناپاك وار ايسه هر يكى لوله همان آرد پديد هر بر لوله همان اول ماء تلخ وآب پليد وناپاكى ظاهره كتورر زانكه پيوستست
زيرا كه هر لوله حوضه پيوسته در خوض كن در معنى اين حرف حوض بو حرف ولفظ وكلمه وكلام حوضنك آب معانيسنه خوضه وغوطه قيل يعنى بر گفتارك
مفهوم باطنيسنى تفكر وتدبر ايدوب مجرد صورت ظاهره سنده قالمه ● ومرادنه ايدوكن فهم درست ايله اذعان قيل ● پس فكر عميق ايتمك وحوضه خوضه
قلمق ودركرانبها بولمق ● بو وجهله اولوركه اولا پادشاهلر قلب ومملكتلرى جسد ● واهالى واعيانى جوارح وقوى شابه سنده در ● پس ان فى جسد ابن ادم
لمضغة اذا اصلحت صلح الجسد واذا فسدت فسد الجسد الا وهى القلب ● حديث شريفى موجبنجه جسد مملكت وقواى رعيتك قلبى اولان
پادشاه عدالت شعار اولسه ● مملكتى معمور ● ورعيتى مالدار ● واعوانى ديندار ● وخزينه سى بى شمار ● وعمرى بسيار اولور ● زيرا خاصه عدالت بودركه
حكمى نافذ اولان ممالكده كمسنه كمسنه يه ظلمه قادر اولميه ● وخلاف شرع شريف وضعه رضا كوسترميه ● وظلم ومجوره ميل ايدنلره سياست اولنه
پس بو وجهله اولورسه اطراف واكنافده اولان رعيت اول پادشاهك مملكتنه تحصن ايدوب ● زراعت وحراثت ومملكتى عمارت ايدرلر ● ورعيتك
كسب وكارى الذن ظلم ايله النمايجه رزقنده بركت ● وقلبنده قناعت بولوب دولتلو اولور ● وكثرت محصول سببيله اموال دخى زياده ● وادخال بيت المال
پادشاهك مالى تكثر اولور ● واركان واعيانى دخى ظلم وستمدن قطع يد ايتمكله ديندار ● وصداقتكار اولوب ● پادشاهك دخى فقرانك خير دعاسيله
عمر ودولتى افزون اولور ● سئل عن الحكماء ما الذى يجب للملوك على الرعية ● وما الذى يجب على الملوك للرعية ● قال للرعية على الملوك ان ينصفوهم
وينتصفوا لهم ● ويومنوا اسربهم ● ويحرسوا ثغورهم ● وعلى الرعية للملوك النصيحة والشكر ● وقيل فهل للملوك عبرة فى انفسهم ليست للسوقة قال نعم
التفكر فى سرعة انقضاء دولتهم ● وقصر اعمارهم ● وافراط رغبتهم فى الاوزار ● وقيل اى الناس احق ان يغبط ● قال الملك الصالح المظفر ● وسئل
اى الملوك ترونه افضل ملكا ● قال ميمون بالخير ويتقرر فى زمان ملكهم العافية شاملة ● وقيل اى الملوك افضل قال ارافهم بالرعية ● واعظمهم عفوا
واحرصهم على المعروف ● پس پادشاهلر صالح اولدقده ● حوضه پيوسته لوله لر شابه سنده اولان اركان وحشم دن دخى آب لطف واحسان
ظاهر اولور ● وكذلك پادشاه ظالم دخى ● آب ناپاك ايله مملو اولان حوض ولوله شابه سنده اولان اعوان واركانندن آب شوره جور وستم
جريان ايدر پادشاه ظالم اولدقده ظلم وستمدن رعايا پريشان ● ومملكتى ويران اولوب خزينه سنه ضعف ترتب ايتدكجه حرصى زياده
وبركت مالى معدوم اولور ● وحكام واركانه مناصبى رشوت ايله ويرمكه باشلايوب ● انلار دخى دينلرين دنيايه دكشوب حقوق عبادى ظلم ايله الوب
خزينه يه ويروب چوق زمان كچدين اول دولت برگشته اولور ● قيل اى الناس احق بالاتقاء ● قال الحكيم الهادى السلطان الغشوم والعدو القوى
والصديق المخادع ● وكما قيل انما تصلح الرعية بصلاح ملوكهم ● وفسادها بفسادهم فلا قوام للرعية الا بالرعية ● ولا قوام للبدن الا بالراس
ولا دوام للملك الا بالهيبة ● ولا هيبة للملوك الا بالعدل ● ويزول الملك بالظلم ● واول حرف كتب فى الالواح من التورية ● ويل للظلمة ● وقيل لملك زال ملكه
ما الذى ازال ملكك ● قال ثقتى بدولتى ● واعجابى بنفسى ● واستبدادى بمعرفتى ● وتركى تعرف اخبار مملكتى ● وقال ارسطاليس واعلم انه
ليس احد اصلح للناس من اولى الامر اذا اصلحوا ولا افسد لهم منهم اذا فسدوا ● وان الوالى من الرعية مكان الروح من الجسد الذى لا حياة له
الا به ● وبموضع الراس من ساير الاعضاء ● فانه لا بقاء لها الا معه ● فمثلها بالوالى مع فضل منزلته من الحاجة الى اصلاح الرعية مثلها بالرعية
من الحاجة الى الوالى ● وقوة بعضهم زيادة فى قوة بعض ● ووهن بعضهم سريع فى وهن بعض ● وبعد الوالى من القدرة على اصلاح نفسه مع فساد
رعيته كبعد الراس من البقاء مع هلاك ساير البدن غير انه اجدر باصلاح الرعية الفاسدة ● وافساد الرعية الصالحة من الرعية باصلاح الوالى
الفاسد ● وافساد الوالى الصالح لفضل قوته عليها ● ووهن قوتها عن قوته ● وبو دخى ممكندركه شاهدن مراد مرشد مكمل ● واعوان واركاندن مراد
مريدان كاملان اولا ● پس حوض كوثر علم لدنى اولان مرشدك قلبنه مريدان واصلانك قلوبى مانند لولها پيوسته اولماغله عذب وابكر شابه سنده
اولان اسماع فهوم طالبينه مرشدك حوض قلبندن استفاضه ايتدكلرى معارف الهيه كدورات تعطيل ● وشوره زنگ زندقه دن طاهر وعارى اب فرات
محبت اولماغله دماغ جان ● واسماع جنانلرينه ذوق ولذت حاصل اولور ● فاما آب تلخ وناپاك شابه سنده اولان ● حوض قلب مقلدتيه پيوسته
اولان لولهاى قلوب غافلين ● اسماع اذهان خاليه اربابنه كاه جمع بلا فرق ● وكاه فرق بلا جمع يوزندن كلمات ناروا سويليوب افساد عقيده
سامعين ايدرلر ● پس هر مقلدك ربقه كش اطاعتى اولمايوب ارباب تحقيقه طالب اوله سنركه حاكز لذت اله ديك اولور ● وياخود افاق انفسه تطبيق
ايتمك اوزره ● ابو هريره رضى الله عنه دن روايت اولنان القلب ملك اذا اصلح الملك صلحت جنوده واذا فسد الملك فسدت جنوده حديث شريفى
فحواسنجه ● هر بر شخصك كندو مملكت وجودينك پادشاهى ● وحواس وقواسى رعيتى اولماغله ● سؤل فرد واصل ● وعارف كامل كه حوض كوثر قلبى كه
انهار جنان عرفاندن جريان ايدن آب علم ومعرفت ● وماء طهور محبت ايله مملو اوله ● حواس وقواسى اول حوضه متصل لوله لر كبى اولوب

هر لوله بحوض

اکبر حروف والفاظه • ماننده آب فرات علوم لدنیه جریان ایروب • واعمال وافعالی دخی • اقوالنه مطابق اولماغله • دکان فقر حقیقی • وصدف
درّ معنوی اولان مثنوی کبی • استماع ایدن طالبلرک جان وجنانلرینه لذات انس عطا ایدوب • بر ذوق وحالت حاصل اولور که ایکی جهان
دولتنه سبب وصلت اولور • وکذلک بونک خلافنده اولان اهل بدعتک دخی • استماع کلماتی • عقیده یه فساد • وقلبه ضلالت ویروب
نکبات دنیاویه وعقوبات اخرویه یه باعث اولور • الحاصل هر کسک جوارح وقوی • وفعل وقولندن نه صدور ایدرسه • حوض قلبنده جمیع
اولان احوالک صورت واقتضاسی در • پس کاشف اسرار یوحی • مولانا جلال الدین رومی • بو معنایی بیان ایدوب بیورر لرکه
لطف شهنشاه جان بی وطن • جان بی وطن شاهنک لطافتی • یعنی روح لامکان که جسمه حاکم وسلطاندر • انک کمال لطافت وصفوتی
برموجب کل اناء یترشح بما فیه چون اثر کردست بین در کل تن • تنک جمله سنه کورکیم نیجه اثر ایلمشدر • یعنی نطق لسان • ونور چشم وقوت سمع
ومشی وبطش • ولذات دماغ • وفهم وادعان • الحاصل جسمک حرکت • واثر حیات ولطافتی • روح لامکانک جسده تعلق ایتدوکندن حاصل
اولمشدر • تعلق روح منقطع اولان اجساد موتی دن • شاه جان بی وطنک اجساد احیایه اولان اثر لطفی مبرهندر • وکذلک
لطف عقل خوش نهاد خوش نسب • خوش نهاد خوش نسب اولان عقلک لطف واثری چون همه تن را در ادب جمیع جسدی نیجه ادبه کتورر
زیرا الادب صورة العقل [illegible] • ادب وحیا وایمان واسلام عقل ایله ثابتدر • وتکالیف شرعیه عقل اوزرینه جاریه در • پس جمیع اخلاق حمیده
واوصاف محموده آثار عقلدر • زیرا ارباب الباب • واصحاب احسابه خفی دکلدر که • اقسام سعادت انسانی • برحسب مقادیر استعمالی اکتساب نفسانی یه
متعلق در • ودر دریای ابداع [illegible] اولان عقل شریف سینه صدف بحر افاضه دن • ساحل ظهوره خروج • ومرحله نفس ناطقه یه نزول ایدوب
ممالک عالم اصغره حاکم مشفق • وحکیم حاذق • ومسالک عالم اکبره دلیل فایق • ورفیق صادق اولدوغیچون هر کیمکه عنایت وهدایت عقل ایله
مستعد اولدیسه اخلاق حمیده • واوصاف شریفه ایله موصوف اولوب • فضل وهنر وفکر ونظر ایله • مشاهیر وقت وجماهیر عصردن اولور
پس سعادت مزبوره اثر لطف عقلدر • وکذلک اثر عظیم صاحبنک بری دخی عشق اولماغله حضرت مولانا بیورر لرکه عشق شنک بیقرار بی سکون
بی قرار وبی سکون وشنک وشوخ اولان عشق وحالت چون همه تن را درارد در جنون جمیع اجزایی نیجه جنونه کتورر قاسم انوار

بیا ای عشق عالمسوز عالم • قدم برچشم من نه خیر مقدم • دلم از ننک هشیاری ذلیلست • بیک جام شرابش کن مکرم
ز تو هرگز نه نام ونه نشانست • نه اسم ورسم ونعت از بیش وازکم • آه کیم جمال لیلی مجنون عشقه ایتدی • ای مجنون شیفته وزار عشقم ایله
سوخته سکان اشکار ایتدکم غمزه وکرشمه یی غیرلره دخی اظهار قلسم • صدهزار وهزار شیفته وزار • ومجنون صفت عشاق بیقرار نمودار
وغمزه فتانمه کرفتار وزار اولورلار ایدی • مجنون ایتدی ای لیلی فارغ اول که • اکرچه جلاد غمزه خونریزک مجنون عشقه فنا ویرر • ولکن عین نفسی
وصالک قبله حیات ویروب بقای جاوید عطا قیلور عراقی • ای زلف تو در دلم زده چنک • جانم بلب تو کرده آهنک
مجنون شده ام ز عشق لیلی • عشاق کجا وعقل وفرهنک • آه کیم اکرچه فنا معشوقدندر • ولکن بقا دخی معشوقدندر • عشق نه حالت
وباده محبت نه کیفیت ایدوکنی عشقه محرم اولان مستانه لر بیلورلر • واجنبی ونامردلره عشقدن ملامتدن غیری علامت اولماز • هرکس خلعت عشقه
لایق اولماز زیرا لایق عشق اولان شایسته خدا اولورلر • وناشایسته عشق اولان خدایه لایق اولماز • قدر عشقی عاشق بیلور • واحوال عشقی
عاشقه سویلمنوز • وبار عشقه طاقتی اولمیان عشقی اف نه صانورلر • حاشا که بی عشق اولانلره دعوای عشق حرام در • مع هذا قیام انام عشقله در مولوی
شاه عشق برکرفت نقاب • کرد خورشید پرتوی پرتاب • کشت موجود از و همه معدوم • کشت معمور هرچه بود خراب
جای مصباح شد دل شکاک • عکس خورشید دید دیده در آب • آه کیم ای منکر عشق • مکر که سنک جانکده عشق نه قدر • جوهر خودی عرض
اولماز • وحقیقتده جان دخی [illegible] عشق اولماز کما ورد اذا احب الله عبدا عشقه وعشق علیه فیقول عبدی انت عاشقی ومحبی وانا محب لک
اردت ان لم ترد • آه کیم عین القضاة بو شیلی ایراد ایدوب [illegible]در • عشق خدا جوهر جان ما آمد • وعشق ما جوهر وجود او را عرض آمد
عشق ما او را عرض وعشق او جان ما را جوهر • اکر چنانکه جوهر بی عرض متصور نباشد • عاشق بی معشوق • وبی عشق ممکن باشد وهرکز
خود ممکن ومتصور نباشد • عشق وعاشق ومعشوق بیکدیکر قایم باشد • ومیان ایشان غیریت نشاید جستن • مکر که این بیت نشنیده
چون آب وکل مرا مصور کردند • جانم عرض وعشق تو جوهر کردند • تقدیر وقضا قلم چو می تر کردند • عشق تو وعمر ما برابر کردند
ایدی ای طالب یار عشق بیقرار اولان عاشق آزاردن بو بلیه کفتار اظهار ایدر • وبالجمله هر شینک خاصه سی نه ایسه اقتضاسی آشکار
قیلور مثلا لطف آب بحر کوهر چون کوثرست آب دریانک لطافتی که بحر مزبور آب کوثر کبی در • سنک ریزش جمله درّ وکوهرست انک سنک ریزه سی
جمله درّ وکوهر در • معنای بیت شریف حملا علی الظاهره حوض کوثره مماثل اولان بحر فارسک لطافت آبنک خاصه سی کوثر کبی سنک
ریزه لرین درّ ومرجان ایدر [illegible] • اما معنای ذوقیسی • حوض کوثرک سنک ریزه لری لعل ویاقوت والماس وزمرد • ودرّ ومرجان
اولدوغی کبی دریای متلاطم عشق [illegible] لطافت آب محبتنک سنک ریزه مشابه سنده اولان الفاظ انیقه • وکلمات قدسیه سی درر معرفت
وجواهر فواخر حقیقتدر • [illegible] عطار • بفیض سعید در سلوک معنوی بنوعجب • بحر اردر سیر کردن موجهای مرات • این قصیده دستی عطار دریای سخن
لفظ او چون صدف معنی درو چون کوهر • الحاصل هر هنر کاستاد بدان معروف شد • هر هنرکه استاد اول هنر ایله معروف اولمغله جان شاکردان بدان موصوف شد
شاکردلرینک جانی اول هنر ایله موصوف اولدی • مثلا پیش استاد اصولی هم اصول خواندن شاکرد جست باحصول علم اصول که

استاد حضورنده باحصول اولان شاکرد جست • وتلمیذ تیزفهم دخی علم اصول قرات ایدر • وکذلک پیش استاد فقیه آن فقه خوان
فقیه اولان استادک قتنده فقه اولان شاکرد فقه خواندنی اصول اندر بیان فقه اوقور تقریر وبیان اثناسنده علم اصول اوقیماز همچنان
پیش استادی که او نحوی بود • براستادک حضورنده که اول نحوی اوله جان شاکردش از نحوی شود انک شاکردلرینک جانی اندن
نحوی اولور • وکذلک باز استادی که او محو رهست • کیرو شول استادکه اول طریق وحدتک محو وفناسیدر جان شاکردش از محو شهست
انک شاکردنینک جانی انک تربیه سندن محو شاه حقیقی در خلاصه مرام زین همه انواع دانش وزمرک • بو وکلی انواع علومدن بوت کونی
دانش فقرست ساز راه برک • علم فقر ودانش فنادر • طریق اخرتک زاد وزواده سی در • قال علیه السلام العلم علمان علم فی القلب فذلک العلم
النافع • وعلم علی اللسان فذلک حجة علی ابن آدم • رواه جابر • زیرا علم نحو وصرف اصلاح کلمه • وتصحیح ترکیب الت • وفقه واصول دخی جواز و
جواز عمله دلالت • وکذا وکذا هر بری • الفاظ وحروف ومعانی ونکاته اشارتدر • پس بعد التحصیل مقتضاسی بلوب موجبیله عمله همت کرکدر
والا مجرد • جاز وجوز • وقال وقیل ایله عمری کچوروب • عمله رغبت وطاعت وعبادات ایتمزایسه تعلیم وتعلم • ودرس وتدریسدن کاسنه
حاصل اولمایوب علم بلا عمل کندویه وبال اولور مولانا فرمایه • ای نحوی هوای تاچند جاء زید • ای مقری کای تاکی غم ام له
من این وان ندارم ست خراب عشقم • مطرب بزن نوای ساقی بده پیاله • وتکثیر کلامدن غیری شیئه مالک اولماز بت حدیث وفقه وتفسیر ومعانی
بیلوب دانی وبی خود راندلنی • قال علی رضی الله عنه العلم نقطة کثرها الجاهلون کثرت ایسه منافی وحدتدر • زیرا علم وصف دروصف الیه
ذات حقیقی یه نظر ایله کثرة وتفرقه در • فلهذا علم دینیدن اولمیان بعض علوم فلسفه • وبحث وجداله اشتغال ایدن ارباب قاله اصحاب شهوددن
اولان بعض محقق دیمشدر که • اعلم انک کما اشتغلت بالدرس • زدت بعدا عن درک الحق • والحق منزه عن درک العقول بالتلفظ والحروف
لان التلفظ والحروف وغیرها حادثة • ولا یعرف القدیم بالحادث • اللهم انی اعوذ بک من علم لا ینفع • فاما علم محو وفنانک تعلیمی قیل وقال ایله
اولمایوب عشق ومحبت وجذبه وحالت ایله حصوله کلور • پس بو قیل وقال ندر دینورسه • بلا قال مشاهده اولنان احوالک بعض اوصافنی
تمثیل وعشق ومحبت طلبنه ترغیبدر • والا مجرد قال موصل وجد وحال اولمز • پس تربیه مرشددن محو وفنا • وعشق حق ایله بقا بولوب
طریق آخرتک زادی اولور فافهم **حکایت ماجرای نحوی وکشتیبان** نحوی وکشتیبانک حکایت وماجراسی بیاننده درکه عمر کرانمایه سنی
قواعد نحو وصرف • وروزکارینی معرفت مبتدا وخبره خرج • وهمتنی ضبط تنازع فعلین • وحل مسئله کحل ایچون بذل ایدوب فرق تمییز وحالی •
فضل وکمال قیاس ایتمکله • مشارب ارباب وجد وحالدن برچاشنی ذوق ایتموب • وجمال معرفتلرین دیده تمییز ایله ملاحظه قیلمیان
آن یکی نحوی بکشتی درنشست اول برنحوی برکشتیده اوتوردی • یعنی برکون بر نحوی کشتی یه سوار اولوب رو بکشتیبان نهاد آن خودپرست
کشتیبانه متوجه اولدی اول خودپرست کفت هیچ از نحو خواندی کفت لا کشتیبانه ایتدی هیچ نحودن بعض قواعد اوقودیکک بیلچی لا دیدی •
پس نحوی فضول کندنک فضلنی اظهار ایدوب کفت نیم عمر تو شد در فنا کشتیبانه ایتدی سنک نصف عمرک فنایه کتدی • یعنی جهل ایله
عمرک هبا اولدی دل شکسته کشت کشتیبان زتاب کشتیبان الم واضطرابدن دل شکسته رنجیده اولدی لیک آندم کرد خاموش از جواب لکن
اول دم جوابدن خاموش اولدی • پس باد فرمان قادر باد کشتی را بکردابی فکند بادکشتی یی بر کردابه براقدی کفت کشتیبان بدان نحوی بلند
کشتیبان رفع صوت ایله اول نحوی یه ایتدی • ویاخود سابقده اولان خودپرست قرینه سیله نحوی بلند • ترکیب توصیفی اولمق وارده
کشتیبان نحوی بلند پرواز ودانشمند سرفرازه دیدی که • ای متفاضل هنرساز هیچ دانی آشنا کردن بکو هیچ سباحت بیلورمیسن سویله
وآشنای دریای شنایی مبین بیان ایله کفت نی ای خوش جواب خوب رو نحوی ایتدی بلمزم ای خوب یوزلو خوش سوزلو کفت کل عمرت ای نحوی فناست
کشتیبان ایتدی ای نحوی سنک کل عمرک فنادر زانکه کشتی غرق این کردابهاست اکانباء که کشتی بو کردابلرک غرقیدر • ایمدی ای نحوی بیچاره
محوی باید نه نحو اینجا بدان معلوم اوله که بونده محو کرک نحو کرکمز کر تو محوی بی خطر در آب ران اکر سن محوی ایسک خوف وخطرسز درونه
آبه سور • یعنی دریایه دوشوب یوزکچک ایت • یعنی قصه دن حصه بودرکه • کشتی وجودی باد صرصر اجل کرداب فنایه غرق ایتدکده علم نحو وصرف
ودانش قیل وقال نفس ناطقه یی نجات بقایه ایلتمز • وبحث وجدل روح روانی مهلکات امواج طبیعتدن خلاص ایتمز • پس قبل ورود الاجل وجد وحال
وجذبه ذو الجلال ایله بحر عشقده سباحت ومحو رسم وانیت ایتمک کرکدرکه • ساحل نجاته خروج ایدوب نشیمن وحدتده حی ابدی اوله سن دیکر عطار

دریغا راه دور وعمر کوتاه • ازین اندیشه ها استغفر الله • درین دریا شمار هیچکس نیست • همه غرقه وکس فریاد رس نیست
تو در کرداب دریا غرقه ماندی • دریغا کشتی از انجا نراندی • تو در حیرت فرو ماندی بکرداب • کرفتت ناکهان اینجای غرقاب
درین کشتی کجا بینی تو اسرار • که چیزی نیست در دریا پدیدار • بسوی بحر انداز ونظر کن • ز سر خود دمی وجان خبر کن
تو در دریای ذات او قدم نه • وجود خویش در عین عدم نه • دران دریا قدم زن تا شوی کل • رهی یکبار کی از رنج واز ذل
چو غواصی کنی در بحر اعظم • قدم میداری اندر عشق محکم • منم کشتی ودر دریا رانده بیجود • شده فارغ ز بود نیک وز بد

حاصل کلام ای نحوی بی محو • نحو وصحودن جانب محو وفنایه کل که آب دریا مرده را بر سر نهد آب دریا مرده یی باش اوزرینه قور
ور بود زنده ز دریا کی رهد واکر زنده اولورسه دریادن قچن قورتیلور • فاما موتوا قبل ان تموتوا چون بمردی تو ز اوصاف بشر
چونکه سن موت اختیاری ایله اوصاف بشریه دن محو وفانی اولسن بحر اسرارت نهد بر فرق سر دریای اسرار وحدت سنی فرق سرینه قور

ای که خلف نرا تو خرمی خوانده ای شول کسنه عجب و پندار که ایله سن خلایقه خرا و قورسن یعنی علمکه مغرور اولوب خلق عالمه خر لایفهمدر دیو
رغالق ایدرسن فاما نه فایده که این زمان چون خر برین یخ مانده شدی خر کبی بو یخ اوزره قالمش سن یعنی مرکب بوز اوزرنده طرنوب قالدوغی کبی
سن دخی بحر وحدت و دریای عشق ومحبته غوطه قلمق زمانده قید صورت اولماغله بحذن بارد اولان علوم دنیویه ده حمار کبی طرنوب قالوب
علوم دینیه ولدنیه دن محروم اولمش سن گر تو علامه زمانی درجهان اگر سن علامه عصر ایسک علم لدنیدن بی خبر اولدقدن صکره نه یه مفید
لک فنای این جهان بین وزمان ایشته بو جهان وزمانک فناسنی کور زیرا جهان وزمان حادث وعموما حدثان فانیدر پس جهان وزمانه منسوب
اولان علوم وفنون ونام وشهرتلر دخی هالک وفانی در ایدی فانیاته کوکل ویرمیوب وقیل وقاله مغرور اولمایوب باقیات صالحات وعشق وحال
وذوق وصاله همت قیل ایدی ای طالب محبت وراغب حقیقت سزی طریق محو وفنایه دلالت وصراط مستقیمه هدایت اتمک ایچون
مرد نحوی را ازان دردوختیم مرد نحوی قصه سنی مرد لوابک حکایه سنک ایچنه اندن او توری دیکدک یعنی بو قصه اعرابیه حکایت نحوی یه الحاق
والصاق ایلدک تا شما را نحو محو آموختیم تا که سزه قواعد نحو محو وضوابط فقه فقری تعلیم ایده یوز زیرا که فقه فقه ونحو نحو وصرف صرف
فقهک مفهومی ونحوک مقصودی وصرفک تبدیل وتغییری در کم آید یابی ای یار شگرف بوغ اولمقده ومحو وفانی قالمقده بولورسن ای یار عظیم القدر
ودلدار ذو شرف وفی الاصل فقه بمعنی فهم واصطلاحده مسائل شرعیه یی ادلتها عالم اولمقدر نحو دخی بو محلده قصد معناسنه ومقصدر
بمعنی مفعول اولوب مقصود معناسنه در واصطلاحده من حیث الاعراب احوال اواخر تراکیب عربیه بلنمک ایچون موضوع قواعد وضوابط دیرلر
وکذلک بحسب اللغه صرف دخی بمعنی التبدیل والتغییر ومن حیث الاصطلاح اصل واحدک امثله مختلفه یه تحویلی در اول معانی ایچون که معانی مزبوره اولمز
الا تحویل مزبور ایله اولور پس بونی بلمکه علم صرف دیرلر پس علم صرفدن مراد تصحیح کلمه وکذلک علم نحوی تعلمدن مراد تصحیح الفاظ واصلاح
الفاظدن مراد تصحیح معنادر ومعنادن دخی مراد عالم حاله فقیه اولوب بر مقتضای شرع عمل اتمکدر پس صرف معنوی دخی جذبات ربانیه ایله
قوای بشریه یی عکسیته واخلاق سیئه سی اوصاف حمیده یه تبدیل ولنوب بر فحوای واشرقت الارض بنور ربها اراضی مکدره نفسانیه سی
انوار روحانیتله منور اولوب یوم تبدل الارض غیر الارض سرینی مشاهده ایتمکدر ونحو معنوی حقیقت معنی درست اولمق ایچون

کوز دجله نهان و پس دور بود زیرا که بادیه نشین اولان عرب دجله دن غافل و کلدوکی بریه دجله دن غایتده دور ایدی گر ز دجله با خبر بودی چو ما
اگر اعرابی دجله دن بزم کبی باخبر اولایدی او نبردی آن سبو را جا بجا اول اعرابی بیغمور صوییدن مجتمع اولان آب سبویی جا بجا و منزل بمنزل
کوتروب زحمت و مشقت چکمزدی بلکه از دجله چو واقف آمدی بلکه دجله دن چونکه واقف اولدی غی حالده کلدیکی آن سبو را بر سر سنکی زدی
اول سبویی بر سنک سرینه اورردی یعنی اعرابیدن مراد بیوردقلری علم و معرفتیله افتخار ایدن صاحب پنداره دریای متموج علم الهیدن
خبردار اولایدی عارفان واصلان و عاشقان بی سر و سامان کبی سبوی هستی سنک فنایه چالوب عدم محض و فقر ذاتی ایله
متصف اولور ایدی قاسم
گفت حق کل من علیها فان ● بفنا راضیم برغبت جان ● ره بتوحید چون توانی برد
عین اورا بدیده در لعیان ● پرده بردار تا شودت الحال ● درچنین عید قاسمی قربان
قبول کردن خلیفه هدیه را و عطا فرمودن با کمال بی نیازی از آن هدیه و از آن سبو خلیفه هدیه یی قبول ایلمه سی و اول هدیه و سبودن کمال بی نیازی ایله مرد عربه
عطا بیورماسی بیاننده در چون خلیفه دید و احوالش شنید خلیفه چون اعرابینک هدیه سنی کوردی و احوالنی ایشتدی
آن سبو را پر ز زر کرد و مزید اول سبویی زردن پر ایلدی و اندن زیاده اکا نعمت و خلعت احسان ایلدی آن عرب را کرد از فاقه خلاص
اول اعرابیی فقر و فاقه دن خلاص ایلدی داد بخششها و نعمتهای خاص بخششلر و خاص نعمتلر ویردی پس نقیبا را بفرمود آن قباد پس اول قباد
نقبایه بیوردی آن جهان بخشش و آن بحر داد اول بخشش جهانی و اول عدالت دریاسی کین سبو پر زر بدست او دهید که بو پر زر اولان سبویی
اعرابینک النه ویریکوز چونکه واگردد سوی دجله اش برید چونکه رجوع ایلیه انی جانب دجله یه ایلتکوز زیرا که اول دخی از ره خشک آمده ست و از سفر
بردن کلمشدر و سفردن از ره دجله ش بود نزدیک تر دجله یولندن اکا مکانی نزدیکتر اولور محصول بیت مرد عرب بو جانبه بریه
یولندن مسافه بعیده قطع ایدوب کلمشدر شمدی مکاننه رجوع ایتدکده سفرینی دریادن ایلیه سزکه مسافه بعیده طولاشمایوب
نیجه کونلک یولی فلک جاری ایله زمان قلیلده طی ایدوب منزلی قریب اولوردیمکدر زیرا که اولورکه راکب سفینه اولانلر موافق ایامیله
برایلق یولی دریا سفرندن اوچ کونده قطع ایدوب دریا سفری مقصده قریب اولور پس نقیبان خلیفه بر موجب فرمان مرد عربی
دجله یه کوتروب چون بکشتی درنشست و دجله دید چونکه کمی یه اولتوردی و دجله یی کوردی سجده میکرد از حیا و می خمید حیادن
سجده و رکوع ایلدی می خمید اکلدی و بو محلده رکوع ایدوب اکلمک بو کلدی معناسنه استعمال اولنور یعنی سالک راه سیر الی الله دخی کندی سنی
کندویه وسیله و عتبه سبحانیه یه هدیه ملاحظه سیله وارد قده نقیبان الهی اولان مرشدان کاملان اول طالبک قال و حالنی بیلوب
والطفلرندن هدیه سنی قبول ایدوب بارک الله کوشش بسیار ایتمش سن دیدکدن صکره دجله عشقه کوتروب کشتی جذبه یه سوار ایتدکده
جمله علومی دریای عشق و محبت و دجله سر وحدتدن بر قطره ایدوکن کوروب و او مقوله شئ حقیر بو قدر زماندن بروانک مانند معتبر
و خطر اولدوغندن استحیا ایتمکله روی هستی بی عتبه نیستی یه وضع ایدوب بو فلقدن آیرلمادی و کندویی بو حال ایله خوش کوردکلرنه
تعجب ایدوب ایتدی کای عجب لطف این شه وهاب را که بو شاه وهابک عجب لطفی وار در وان عجبتر کو ستد آن آب را و اول عجبتر که پادشاه
ذو کرم اول آبی آلدی و قبول ایتدی چون پذیرفت از من آن دریای جود اول دریای جود و بحر عطا بندن نیجه قبول ایتدی
آنچنان نقد دغل را زود زود انجلین نقد دغل و شئ حقیری تیز تیز یعنی بلا توقف و تأخیر بو مقوله شئ حقیری نه وجهله قبول قیلدی
زهی لطف و کرم دیمک دلور ایدی کل عالم را سبو دان ای پسر نه المثل جمله عالمی سبو بیل ای پسر کو بود از علم و خوبی تا بسر اول سبوی
عالم علم و خوبلقدن تا بسر پر در قطره از دجله خوبی اوست و بو عالم دخی حسن و لطافت اول پادشاه ذو العطانک خوبلغی دجله سندن بر قطره در
کان نمی گنجید زپری زیر پوست که اول جمیل و لطیفک تجلی حسن و جمال و فیوضات انوار جلالی و فرت و کثرتندن پوست و صورت آلتنه
صغمازدی پس بر فحوای کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق اول قادر متعال و مبدع لایزال گنج مخفی بد زپری چاک کرد مرتبه احدیت
و ترغیب هویتده جواهر اسما و صفات ایله مملو بر گنج مخفی ایدی مقتضیات صفاتنک کثرتندن پرده غیبی چاک ایلدی
خاک را تابان تر از افلاک کرد خاکی افلاکدن انور ایلدی یعنی خاک آدمی تجلیات انوار اسما و صفات و ذاتنه مظهر ایدوب بر فحوای
خلقت الاشیاء لاجلک و خلقتک لاجلی اجرام فلکیه دن عقل و دانش ایله روشنتر ایلدی و خاکی دخی کذلک قالب آدم ایدن کلدوکده چون
تابانتر ایلدی گنج مخفی بد زپری جوش کرد و الحاصل مرتبه احدیتده کنز مخفی اسما و متقابله و افعال متضاده سنک تجلیات بی تکرر و عطیات
بی تکثرندن دریای ابداع و بحر ایجاد جوش و خروشه کلدی خاک را سلطان اطلس پوش کرد خاکی سلطان اطلس پوش ایلدی یعنی اجسام
ارضیه یی خاکدن ایجاد و جسد آدمی اندن ابداع و خلق ایدوب بر فحوای انا جعلناک فی الارض خلیفة آدم خاکی بی سلطان ایدوب
اطلس و دیبالر کیوردی مع هذا اطلس و دیبا و هر لباس زیبا خاکدن ایجاد اولنوب حقا که خاکه عطا بیوردوغی نور ظهوری افلاکه ویرمه
انا وصدقنا حقا که جد خاکی ده اولان عز و سلطنت و ملک و دولت و فر و شوکت و قوت و قدرت و ابهت و سطوت
و علم و معرفت و نبوت و ولایت و رشد و فراست و عقل و کیاست و نور هدایت و سایر نعوت و صفات اول دریای الوهیت و بحار
واحدیتک تلاطم امواج اسما و صفاتنک عواطف علیه و عوارف جلیه سی در بو قسه بو خاک تیره قندن و بو قدر نعوت قدسیه قنده مولوی
شاهد عشق بر گرفت نقاب ● کرد خورشید پرتوی پرتاب ● مهر روشن چو بر جهان تابید ● عالم از وی گرفت چون مهتاب

کشت معنی

گشت معنی اسم اعظم خویش ● شد معانیش را دو کون کتاب ● گرچه تعبیر نکته مجمل ● شد معین بنزد اهل حساب
شد الف ملتبس بکسوت با ● با الف گشت در نخستین باب ● گر ز مکتوب بر صحیفه کن ● قلمی کن ز باب بی ابواب
عشق در کسوت حروف آمد ● الف و با شدش لباس صواب ● آن یکی گشت فاعل مختار ● آن دگر گشت عالم اسباب
الف و بی ز مکتب عشقست ● بر تو میخوانمش نکو دریاب ● با دب رو طریق مذهب عشق ● طرق العشق کلها اداب
پرورش خاک شو چو گل دریاب ● ان هذا اقل ما فی الباب ● که بجز خاک نیست مظهر کل ● خاک شو خاک تا بروید گل
آه ای مستمع قابل شیخ بادوسی رحمة الله علیه کنت کنزا مخفیا فاحببت حدیث شریفنی نه خوب تحقیق بیورمشلردر پس ذوق صحیح ایله فهم ایت که بیورورلر
قال رحمة الله علیه اعلم ایدک الله بالفهم الصحیح انه قد کنی فی الحدیث الالهی عن کنه الغیب و اطلاق الذات الاقدس و باطن الهویة الازلیة
بالکنز المخفی کما قال المشایخ الکنز المخفی هو الهویة الاحدیة المکنونة فی الغیب و هو ابطن کل باطن قوله کنت یخبر عن تعیین مسبوق بالاطلاق
فان مفهوم ما الکلم عن نفسه تعینه ای معکم و ظهور حاله فی نفسه تعینا و ظهورا ما و قوله کنزا مخفیا ینبئ عن غیبه و اطلاقه بحیث لا یدخل
تحت حکمه متعین لیحکم علیه من حیث هذا الغیب و الاطلاق و لا تحت احاطة به علما من حیث تعیناته اصلا فان مطلق الخفاء یحکم
بذلک کله و حیث کان الخفاء وقع خبر الکنت بحیث لا یدخل تحت کله متعین عرف سبق الاطلاق و الغیب علی ذلک التعین و لکن سبقا
رتبیا لا زمانیا فانه صح انه عند الله لا صباح و لا مساء و قوله فاحببت یخبر عن میل اصلی و هو وصلة بین الخفاء و الظهور و قوله ان اعرف
یشیر الی ظهور ذلک الخفاء فخلقت الخلق لا عرف یعرف ان تقدیرات المقدرات علما و وجودا تعقیب لک الیوم ذلک المیل و یترتب علی
متعلق ذلک المیل الذی هو الظهور الحاصل بذلک التعین لیتحقق کمال ذلک الظهور مفصلا و متمیزا و یشتمل حکم ذلک الیوم ذلک المیل
و اثره الی المقدر تعقیبا ذاتیا لا زمانیا بل علمیا و وجودیا فان علمه تعالی ثمه عین وجوده فافهم ایدی بنم نور دیدم حق سبحانه و تعالی
تقتضیات آثار اسمائیه و ذاتیه سی جمیع اشیایی عدمدن وجوده کتوروب و فی الحقیقه جمله تعینات اعتباریه وجودلر آثار اسمائیه و افعالیه
و جلوه یه علی السویه ساریه و بطریق العاریه عطا اولنوب حقیقتده حقدن غیر یره وجود معدوم ایکن ذوق سلیم ایله فهم و ادراک ایت که
بو تحقیق بیل که در بدیدی شاخی از دجله خدا اگر عقل مستفاددن مستعار اولان مرد عرب دخی دجله تجلیات ذات احدیه دن بر شعبه
دجلیج کوریدی آن سبو را او فنا کردی فنا اول سبوی فکر و دانش و کوزه وجود موهومی نار عشقله فنا ایدیدی فنا وجود اولدن
دخی بو غیندی و لکن کندوی مستقلا صاحب وجود اعتبار ایتمشیدی پس دریای محبت و بحر وحدت امواج تعیناتی حقیقه واحده سنه
جذب ایتدکده امواج کثرات اعتبار تعیناتدن ساقط اولوب وجود امواج دریانک جنبشندن نمایان و عین بحر بکران ایدوکن عیانا بیلور
و محو وجود موهوم ایتمش اولور فاذا کان کذلک آنکه دیدندش همیشه بیخودند اول کمسنه که دریای احدیت و دجله وحدتک مدی
جداولنی مشاهده ایتدیلر هرگز انانیته کلمیوب همیشه بیوجودلردر و بلا تردد و لا توقف بیخودانه بر سبو سنکی زدند سبوی وجودلری
اوزرینه بیخودانه سنک عدم اوروب کسر تعین ایتمکله فناده بقا مرتبه سن بولدیلر نیجه کر سبوی تعین ایتمه سون ذره وجود انوار
خورشید حقیقتدن باهر و قطره هستی اول دریای حدتدن متبادر اولد و عین عین الیقین مشاهده و بقای سبوی عالم امواج اسما
و صفاتک قطره سندن ظاهر ایدوکن حق الیقین معاینه قیلوب عوارض و حوادث معرض فناده ایدوکن تحقیق ایدوب کویا که سبو کف دریانک
شکافی مشابه سنده اولوب آب پنهان اول شکافدن نمایان و آب سبو جویه وجود دریایه پیوسته و دوان اولماغله بر مصداق مصراع
فالبحر بحر علی ماکان فی قدم ● دریا آوکلی دریا ایدوکن بیلوب لاجرم دست همت ایله سبوی انانیت اوزرینه سنک غیرت اوردی
آه کیم ای ز غیرت بر سبو سنکی زده ای غیرت محبت و علو همتندن سبوی وجوده سنک فنا اورمش نکا ثابت این سبو زاشکست کاملتر شده
بو سبوی وجود شکستندن کاملتر اولمشدر و محو و فنادن صکره بقا بولمشدر آه ای عارفان و عاشقان عجب قدرتدر که خم شکسته آب از و نا ریخته
خم صنمش و آب اندن دوکلمامش و دوکلمک دکل بلکه صد درستی زین شکست انگیخته بو شکسته لکدن یوز درستلک قوبارمش یعنی صد هزار صحت نایل
اولمش حقا که سبوی هستی غرقه دریای نیستی در کسر دشکت ایله آب روح روان معدوم و ریخته اولماز بلکه دریایه ملحق اولور فلهذا
عشاق الهی سالکان طریق سبحانی بیت ایها العطشان فی وادی الهوی ● جوی جویان جانب دریا بیا ● دیو بقطرات دریایه دعوت ایدرلر
تا محجاب خود نسوزی آشکار ● دل که بگذشت از حیات مستعار ● بیخبر ماند از حیات جاودان ● کی تواند دیدن اسرار نهان
ایدی بنم روحم بحر وحدته مستغرق اولان ارباب فنا بر بقای لا یفنایه واصل اولورکه جسملری دخی مانند عیسی روح محض اولوب
جزو جزو خم در رقصست و حال خم وجودلرینک جزو جزوی رقص و حالده در و لکن عقل جزوی را نموده این محال عقل جزوی اربابنه بو حال
محالدر زیرا که دریایه ملحق اولان قطرات لغت دریا ایله متصف اولوب دریا ایله همیشه جوش و خروشده در فاما دریایه ملحق اولمیان
قطرات جزئیه تراب ایله آمیخته اولوب جوش و خروشدن کسسته در پس دریای کلدن قطره لر مشابه سنده اولان ارواح انسیه دخی
واصل دریای احدیت اولدقده جمیع جوارح و قوای تجلیات ذات احدیه ایله جنبشده و مقتضای عشق و جذبه ایله دائما وجد و حالده در
حالات عشق و جذبه حقدن محروم و افسرده دل اولان صورت جزئیه صاحبلری ارباب ذوق و شهودک بو حالندن غافللر و جذبه
اولمادقچه بو حال انلردن ممتنع و محال در بلکه معیت اعتباری دخی اولمایوب نه سبو پیدا درین حالت نه آب بو حالتده نه سبو پیدادر نه آب

خوش مبین والله اعلم بالصواب بو کلمات انسیه وحالات قدسیه‌یی علم الیقین وحق الیقین ایله خوش نظر قیل واو وجهله بیل والله اعلم بالصواب
کما قال العارف المحقق هو الهویة الاحدیة باعتبار ظهوره فی جمیع المظاهر لا غیر سواه لان ما سواه معدوم فی نفسه فکیف یعرف بیت
که همه اوست هرچه هست یقین ● جان وجانان ودلبر ودل ودین ● پس ای مستمع قابل بو سر وحدت وتجلی ذات احدیتی نه وجهله فهم ایده‌لم
وبو مرتبهٔ واحدیته نه یوزدن لیاقت تحصیل ایده‌لم دیرایسک کنه وکه دون همت اولمایوب بر مرشد واصل وعارف کاملک یونته تربیه‌سنده
قال اول وآتش عشقله یان یاقل که حالت مزبوره عشقله حصوله کلور پس طلب ایله اولوری دیرسکز اولور زیرا من طلب شیئا وجد وجد ومن
قرع الباب ولج ولج مصداقنجه چون درمعنی زنی بازت کنند چونکه درمعنایی دق ایده‌سن لاجرم سکا فتح باب ایدرلر وبر نخوای المرء یطیر
بجناحی الهمة والفکرة سنکی پر فکرت زن که شهبازت کنند فکرت قنادینی اور که سنی شهباز بلندپرواز ایده‌لر وعالم کثرتدن کچوردوب رد کی
اوجات وحدته اوچورالر اما ای غافل بیچاره سکا نه چاره که قلبکی کلیت ایله صورته قید اتمیکله پر فکرت شد گل آلود وگران سنک جناح فکرت
وبال همتک گل آلود وگران اولدی زانکه گلخواری ترا گل شد چو نان زیرا که گل تناول ایدر بچیین سکا اچق نان کبی اولدی بن خود گلخوار دکلم
دیرسک عجب بو درکه تناول ایتدوکک شی ایدوکن فهم وادراک ایده‌مزسن اگر فهم درست صاحبی اولایدک گلخوار ایدوکک انی عیان ایدرکا
زیرا که فی الاصل نان گلست وگوشت کمتر خور از این لحم ونان گلدر یعنی ترابدن خلق اولنمشدر پس تقلیل مطعم ایدوب گوشت ونانیدن
کمتر تناول قیل تا نمانی همچو گل اندر زمین حتی گل کبی زمینده قالمیه‌سن اما نه فایده مادام که بر مرشد حق ومزکی کامله تشبث ایتمدکجه
کندو رابجله ریاضت ایدوب دلک ودماغک قورتدوغک ونه ترک ریاضت ونفس بهیمیه مقتضاسنه تبعیت ایله کثرت اکل ایلدوک
سکا نافع اولمایوب بلکه چون گرسنه میشوی سگ میشوی چون گرسنه اولاسن کلب اولورسن تند وبدپیوند وبدرگ میشوی تند وغضوب
وصحبت ومعاشرتی قبیح وبداصل اولورسن زیرا حرارت جوعدن رطوبت زایل ویبوست غالب اولمغله نار غضب دماغکه صعود ایدوب
تنک خلق وتندخو اولوب وهر معارن اوله وغک شخصک خاطرین شکست ایدوب آج قورد وکلب عقور کبی یاتکه کلنلری طالارسن وبالعکس
چون شدی تو سیر مرداری شدی چونکه سن طوق اولدک برجیفه ومردار اولدک بی خبر بی پاچو دیواری شدی بر دیوار کبی بی خبر وبی پا اولدک
کثرت شرب ومطعم جوارح وقواکه رطوبتی غالب وسست اندام اتمیکله مانند جماد حرکته اقتدارک اولمایوب طاعات وعباداتدن قالورسن
وملازم مستراح ومداوم خواب بی انتباه اولوب جیفه‌یه دونرسن الحاصل پس دمی مردار ودیگر دم سگی پس بر دم جیفه وبر دم دیگرده کلبسن
چون کنی در راه شیران خوش تکی شیران طریقت یولنده نیجه خوش یلکک ایدرسن یعنی ذکر اولنان صفات ذمیمه ایله اولدقچه طریق قوم دین وصراط
مستقیم یقین‌ده شیران حقیقت اولان مردان خدایه نه وجهله اتباع ایده بیلورسن هرگز نام ونشانلرین دخی کورمزسن ایمدی ای طالب حق
فلاجرم آلت اشکار خود جز سگ مدان کندو آلت صید وسبب شکارکی کلبدن غیری بیلمه وشکار اله ربق استرسک کمترک انداز سگ را استخوان
کلبه کوکی کمترات یعنی نفس مدفرادن تقلیل غذا اتمکله مرتبهٔ لوامه وملهمه‌یه واروب عقلکه تابع قیلوب صید حسنات ایچون کندوکه وسیله
وآلت قیل زانکه سگ چون سیر شد سرکش شود زیرا که سگ شکار چونکه طوق اوله سرکش اولور کی سوی صید شکار خوش دود صید لطیفک
جانبنه قچان یلر یعنی گرسنه اولان کلب شکاره سکرتمز ● مخور پر کم خور ای بیچاره مانده ● ز عین خان ومان آواره مانده
بگو تا چند اندر خورد وباشی ● گران حق را نه اندر خورد باشی ● چنین از بهر نعمت سرنگونی ● فرو مانده چنین زار وزبونی
هوا ونفس وآز وطبع وشهوت ● ترا انداخت از عین قربت ● ز بهر نان مشو تنگ دو عالم ● زنند اینجا نفس هر لحظه زاندم
دلا یکدم رها کن آب وگل را ● صلایی زود درده اهل دل را ● قناعت کرده اند اینجای مردان ● تو از عین قناعت رخ مگردان
ریاضت کش که جانان رخ نماید ● درون چشمهٔ گل سحر زاید ● ریاضت اختیار کاملانست ● کسی کو ره روست اینش نشانست
که بی نفرت نباشد این ستم ● ز فقر آید تراسته دمادم ● ایمدی ای نجم روحم قناعت وریاضت وفقر وصبره ملازمت ایله که درات
نفسی تصفیه اتمکه بذل همت قیل که صید محبت وشکار اسرار وحدت ایدوب ذل طبیعت وشرک واثنینیتدن خلاص اولاسن زیرا بو کارک مرای
فقر وقناعت وعزلت وریاضت‌ده بو قضیه خود معلومک اولمش ایدی که ان عرب را بی نوایی می کشید اول مرد عرب بی نوالق وفقر وریاضت
جذب ایتدی تا بدان درگاه وان دولت رسید حتی اول بوجه درگاهه ودولت وجاهه ایرشدی در حکایت گفته ایم احسان شاه
در حق آن بی نوا وبی پناه ذکری سابق ایدن حکایه‌ده اول فقیر وبی زاد وبی پناه ونامراد اولان مرد عربک حقنده شاه ذوکرمک
احسان عظیمنی دیمشز پس قصهٔ اعرابی‌ده فقر وقناعت وعزلت وریاضت وشوق ومحبت وحالت ووصلت وسر وحدت درج اولنمشدر
زیرا بیان ارباب حقیقت مجرد قصه گذاری اولمایوب بلکه قصه‌دن حصه بیان ایدرلر ایمدی سن دخی کلمات قدسیهٔ اهل کمالاتی گوش جان ایله
استماع ایدوب هر قصه‌دن بر حصه آلاسن وگفتار درربارلرین مجرد ظاهرینه حمل ایتمیوب هر بر لفظ ایله نه معنایه اشارت ونه معقوله
نکته‌یه قصد ایتمشلردر فهم درست ایله اذعان قیله‌سن زیرا که هرچه گوید مرد عاشق بوی عشق ● از دهانش می جهد در کوی عشق مرد عاشق
هر نه کیم سویلرسه انک دهانندن بوی عشق مجموعهٔ عشق محله‌سنده یعنی عاشق صادق حالت عشق ومرتبهٔ ظهور وجذبه ذوقنده هر نه تکلم
ایلسه زبانی لسان عشق اولوب دهانندن لاجرم بوی عشق ظاهر اولور مثلا گر بگوید فقه فقر آید همه اگر مرد عاشق فقه سویلیه اندن
دوکلی فقر کلور بوی فقر آید از آن خوش دمدمه اول دمدمه‌سی خوش وزمزمه‌سی خوب عاشق محبوبک کلمات بدیع التکلماتندن روائح انسیه

فقر وفنا وفوایح قدسیه ذوق وصفا کلور وبوی لطیفندن دماغ جان معطر اولور قاسم انوار ● بوی عشق از نفس باد صبا می آید
شادمانم که ازو بوی ولا می آید ● باد از کوی تو می آید وما خوش وقتیم ● غم واندوه گذشتست صفا می آید ● بادمی آید وبر بوی تو جان می بخشد
راحت جان کس رند گدا می آید ● دل هر کس طرفی دارد وسیل هوسی ● دل ما تا لقا راه فنا می آید ● قاسم دور مشو زانکه ز نزدیک وز دور
همه جا نعرهٔ مستان خدا می آید ● وبالجمله عاشقان الهی گر بگوید کفر دارد بوی دین اگر کفر سویلیه دین رایحه‌سی کلور مثلا بایزیدک سبحانی
ما اعظم شانی وجنیدک لیس فی جبتی سوی الله وحسین منصورک انا الحق دیدکلری کبی قدس الله اسرارهم آید از گفت شکش بوی یقین
عاشقک شک سوزندن یقین رایحه‌سی کلور مثلا حلاجک بر ابیات شریفه‌ده اولان شک یا یقینی کبی که بو ایرشلردر شعر
اانت ام انا هذا العین فی العین ● حاشای حاشای من اثبات اثنین ● هویة لک فی لائیتی ابدا ● کلی علی الکل تلبیس بوجهین
فاین ذاتک عنی حیث کنت اری ● فقد تبین ذاتی من حیث لااین ● واین وجهک معقودا بناظرتی ● فی ناظر القلب ام فی ناظر العین
بینی وبینک انی قد یزاحمنی ● فارفع بانک انیی من البین ● بو وجهله ویریلان معنی بیت شریفده اولان گر بگوید کفر دیدکلری
کلمهٔ کفرک لفظی اعتباری ایله اولمایوب بلکه عشاق خدانک سابق الذکر اولان شطحیاتدن الفاظ کفریه ملاحظه اولنان کلام حقایق
نظاملری درکه حقیقته نظر اولونسه عین ایمان ویقیندر زیرا اگرچه کیم کلمات مزبوره بحسب الظاهر تیره وگزاف اما عند ارباب الحقیقة
روشن وصافدر ولکن شاهدهٔ حقه دیدهٔ خدابین گرکدر والا عین ظاهربینه مشاهدات سر یقیندن بهره یوقدر عطار
نمی دانی تو سر دوست اینجا ● فرو ماندی همه در پوست اینجا ● نه بیند هیچکس با راه تحقیق ● مگر آنکس که یابد چشم توفیق
سر خود دور نه مانند حلاج ● که تا بر فرق معنی‌ات نهد تاج ● انا الحق گوی گر حق الیقینی ● چرا تو مانده اندر کفر ودینی
انا الحق را در اینجا تو انا الحق ● که نه بر باطلی الا که بر حق ● ویاخود بو بیت شریفده اولان کفردن مراد لفظ کفر اولوب
یعنی عاشقان خدا لفظ فقهی تکلم ایتسه‌لر فقه ایله فقری ولفظ کفری تلفظ ایتسه‌لر معنای ستری مراد ایدوب هر بر لفظ ایله بین العشاق
نه معنایه اشارت اولندوغی معلوم اولدقدن صکره دین وایمان وشهود وایقان رایحه‌سی کلور دیمک اولور نته کیم حضرت مولانا غزلیاتندن
برنده بیت مسلمانان مسلمانان نگه دارید دین خود ● که شمس الدین تبریزی مسلمان بود وکافر شد دیوب وعاشق فانی عین القضاة
همدانی دخی غزلیاتندن برنده بیت کی بود جانا که آتش در درین عالم زنیم ● تا که کفر ومسلمانی بهم در هم زنیم دیمشدر وکذلک حلاج
دخی شعر کفرت بدین الله والکفر واجب ● لدی وعند المسلمین قبیح دیوب مست عشق وغرق ذوق اولان عاشقان الهی‌نک
زنار بر بستم وکافر وبت پرست شدم واز اسلام مجازی باز رستم دیو بو مقوله شطحیات وطامات ایتدکلری بحسب الظاهر حقیقتنه محمول
اولسه خلاف شرع وکفردر ولکن مجازه حمل اولنسه عین توحید وایماندر الکانا که عاشقان بالله وعارفان آگاه میانده بت مقصود
حقیقی ومطلوب اصلیدن عبارت اولوب ترسایی دخی تجرد وتفرددن وعقد زنار عهد خدمت وکفر جمیع کثراتی وحدت حقده ستر ایتمکدن
عبارت اولوب حتی حسینی سادات خراسانی محمود شبستری‌یه ایلدوکی اسئوله‌نک بری دخی بو ادکو ● بت وزنار وترسایی درین کوی
همه کفرست وگرنه چیست برگوی ● دیو واقع اولان سؤاله جواب ویروب گلشن رازک آخرینه قریب بیورلر که گلشن
بت اینجا مظهر حسن است ووحدت ● بود زنار بستن عهد خدمت ● چه کفر ودین بود قایم بهستی ● بود توحید عین بت پرستی
مسلمان گر بدانستی که بت چیست ● بدانستی که دین در بت پرستیست ● ز اسلام مجازی گشت بیزار ● که را کفر حقیقی شد پدیدار
نکرد جمع عادت با عبادت ● عبادت میکنی بگذر ز عادت ● ز ترسایی غرض تجرید دیدم ● خلاص از ربقهٔ تقلید دیدم
بت وزنار وترسایی وناقوس ● اشارت شد همه با ترک ناموس ● بسی ایمان بود کز کفر زاید ● نه کفرستان کز ایمان فزاید
ریا وسمعه وناموس بگذار ● بیفکن خرقه وبر بند زنار ● چو پیر ما شو اندر کفر فردی ● اگر مردی بده دل را بمردی
مجرد شو ز هر اقرار وانکار ● بترسا زاده ده دل را بیکبار ● آه ای عشق یار ایله همراه گوش هوشک دوش قیل که عین القضاة
زبدة الحقایقده بو بابده نه بیورمشلردر شیخ ابابکر روزی نماز میکرد بوقت نیت گفت کافر شدم وزنار بر خود بستم الله اکبر چون
نماز فارغ شد با خود گفت ای محمد تو هنوز بمیانه عبودیت رسیده وبپردهٔ آن نور سیاه که پرده دار فبعزتک لاغوینهم اجمعین ترا راه نداده
باش تا دهندت رباعیه ● بی دیده ره قلندری نتوان رفت ● در دیده بکوی مدبری نتوان رفت ● کفر اندر خود قاعدهٔ ایمانست
آسان آسان بکافری نتوان رفت ● از کفر چه فهم کرده کفر ها بسیارست زیرا که منزلهای سالک بسیارست کفر وایمان هر ساعت چیزی پندارد
از دست راه زن ولاضلنهم خلاص نیابد چون خلاص یافت وبسدرة المنتهی رسید از ابتدا وانتها ووجود وعدم وامر ونهی وآسمان
وزمین وعرش وفرش وجملهٔ موجودات واپس گذاشت واز بند رسیدن ونارسیدن پاک شد از همه انتها وبلا بازرست هیچ بلا از هر جا
قلندر درین راه از تمنای مریدان نیست از هر همه بر باید خاست درینجا سالکان حضرت الهیت بر فنون وتفاوت آمدند بعضی از ایشان
بینا دین شدند وآگاه خود وحقیقت کار آمدند خود را دیدند که زنار داشت پس خواستند که ظاهر ایشان موافق باطن باشد زنار نیز
بر ظاهر بستند وگفتند که اگر باطن که مسکن بوحیات است آلوده بکفر وضلالت بود واز زنار خالی نباشد اگر ظاهر که محل نظر خلقیت
زنار دارد باکی نیست درینجا فهم خواهی کردن یا نه چه دانی که چه گفته میشود گروهی دیگر مست آمدند زنار نیز بر بستند وسخنهای مستانه آغاز

بعضی را کشتند • وبعضی را مبتلای غیرت او کردند • وبعضی بر دیوانگی حمل کردند • ومقصود ایشان آن بود که تا رسته شوند از آفت زحمت قالب
نام دیوانگی برخود افکندند که • صداع وزحمت خلق باری گرانست • از عقل دیوانگی اختیار کردند • واز زحمت خلق دنیا نجات یافتند • دریغا خلق
ندانند که • از کفر وزنار مقصود ایشان چیست • وان فی الحرم معنیً لیس فی العنب • کفر وزنار ایشان از راه خدا باشد • ومعین برکار وطریقه
ایشان باشند گفتند هلاک به بود که • زندگانی با اغیار کردن ع درکوی تو کشته به که از روی تو دور • تا از خلق نگذری بخالق نرسی
ومن یخرج من بیته مهاجرا الی الله ورسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله • این معنی باشد • ای دوست این سخنها نه ذوق هرکسی
این سخنها بذوق عشق توان یافتن • مگر از آن بزرگ نشنیده که گفت • صدهزار وبیست وچهار هزار • نقطهٔ نبوت را بخلق فرستاد • تا خلق آشنا
شوند • وهمه بیگانگان ذرهٔ آشنایی بیافتند • دریغا اگر ذرهٔ عشق از حضرت بفرستادندی • همه بیگانگان آشنایی یافتندی • ابتدای سالک
راه یقین • صفات مذکوره ایله متصف اولان ارباب وجد وحالدن بونک امثالی صدور ایدن اقواله انکاردن عدول • وجانلرینه سوزلرین قبول
ایلیه سن • زیرا که قلوب عشاق • دریای عشق لایزال اولمغله چاره سز عاشق بی اختیار اولوب فعل وقولندن هرنه صدور ایدرسه کندونک می ادی
اولمایوب عشقک انفصالیله کندو وکنز وجود دکلدر • فلهذا حبیب خدا علیه من صلوات الله ازکی • عاشقان خدا ایچون کمال لطفندن عذر
خواهلق ایدوب • ان الله لا یؤاخذ العشاق بما یصدر عنهم بیوررلر • وبناءً علی ذلک حضرت مولا دخی بو سری بیان ایدوب بیوررلر که
کف کژ از بحر صدق خاستست • اکری کوپوک که بر صدق دریاسندن قالقمشدر • یعنی کف کژ که مراد • عقله وشرعه مغایر • وظاهردن
صورت کفر متبادر اولان کلمات شطحیه در • عاشقان الهی نکه دریای متواج صدق اولان قلوب طاهره لرندن ظاهره اولمشدر •
اصل صاف فرع را آراستست • اصل صاف اول فرعی تزیین ایتمشدر • یعنی اصل وصاف عشق دریاسی اولان عاشقلرک درون پاکلری
فرع وخلاف ظاهر اولان گفتاریرین ناظرین بر زینت • وحالات مشتعله اولان کلمات قدسیه لری • اسماع جان ودماغ جانه عجب ذوق
وحلاوت ویرمشدر • پس سنخی چاشنی عشقدن ذوق ایدک ایسه آن کفش از صافی ومحقق دان • عاشقک بحر زخار قلبندن تموج ایلین
اول کف کژ وظاهرا نا معقول ومخالف شرع قیاس اولنان کلام سقیم وشطح وطاماتی صاف وسزاوار وگزیده ومختار بیل •
همچو دشنام لب معشوق دان • لب معشوقک دشنامی کبی بیل • زیرا که کرشمه ان دشنام نامطلوب او خوش زبهر عارض محبوب او • معشوقک
نامطلوب اولان دشنامی انک عارض محبوب ورخ گلگون ومرغوبندن اوتوری خوش ولطیف اولمشدر • مع هذا آزار ودشنام تلخ اکین
عاشق زاره سکردن الذ وعسلدن احلی در • نته کیم عاشق بیچاره نک بیری دیمشدر بیت اگر دشنام میگویی مراگو که از جانت دعاگویم دعاگو
آدکیم نار عشقده یانوب محو اولمغله معشوق مرتبه سنده اولان عاشقک هر کلامی خوب وهر گفتاری شیرین اولوب گر بگوید کژ نماید راستی
اگر کژ سویلیه راستلک کوستره ای کژی که راست را آراستی ای نه زیبا شول کژ که راستی تزیین ایلدی • یعنی عاشقان صادقانک تکلف وتصلفدن
عاری وکج مج اولان گفتاری راستان راه خدا اولان طالبانه حلاوت ویردی • ویاخود محبت غلبه ایتدکده شرط ادب ساقط اولمغله
عاشق مستانه کلمات سویلیه وکیجون کژدن مراد عشق • وراستدن مراد عقلدر • پس بو تقدیرجه معنی ای مقتضای عشق سنک سقامت
ویرنیامغک نه خوب ونه لطیف درکه • راست اولان عقله زینت ویردی دیمک اولور • زیرا که عقل معاد عشقک وجودیله ظاهر اولوب بی عشق
اولان عقل جزوی نور کلیدن مستوردر ایچون عارفلر ع عقلی وار دیوانه ده ایله طلب • دیمشلردر • گرچه عقل معاش ده دخی نور واردر
ولکن نور عقل ده • رؤیت جماله قوت وقدر یوقدر مشاهدهٔ جمال ایدن عشق نوری در • ونور عشق چشم عقله نور اولوب عقل دخی اول نورله
قوت بولور پس نور عشق نور تجلی جمال الهی در • ونوردن نوره بی نهایه فرق واردر نته کیم دیمشلردر رباعی از نور بنور منزلی بس دورست
این نور ز ظلمت وان از نورست • توحید ویگانگی برون از نورست • آنکس که نداند این سخن معذورست • ایمدی نور عشقله دللری پر نور اولان
عشاقدن هرنه صدور ایدرسه مقبولدر دیو • حضرت مولانا بر تمثیل دخی ایراد ایدوب بیوررلر که • مثلا گر شکر گر شکل نانی می پزی اگر سکردن
بر نان شکلی پشوره سن طعم قند آید نه نان گر می مزی اگر اول شکل نانی مص ایلیه سن • قند لذتی کلور طعم نان کلمز • یعنی کذلک وجودی
عشقله مملو اولان عاشق فانی دخی • لباس بشریت ایله متلبس سکردن دوزلمش نانه مماثلدر که • شکل نانده اولمغله نان ملاحظه سیله تناول
اولنسه ده لذتندن قند ایدوکی معلوم اولدوغی کبی • عاشقان الهی دخی عشقدن تخمیر اولنمش • قند ذوق محبت اولمغله هر کلمات وحرکاتلری
لذات عشق چشیده اولنوب طعم بشریت واثر نفسانیت بولنماز • مثلا مثنوی شریف کبی که • هرنه مقوله امثله وحکایات ایراد اولنمش ایسه
سکردن دوزلمش شکل نان کبی لذات روحانیه ذوق اولنوب قلبه صفا کتورر • علی الخصوص صورت هزل ومزاحده نیجه حکایات مضحکه
وکلمات عجیبه نقل اولنور که • نکتهٔ مقال وحقیقت حال منفهم اولسه قند ونباتدن احلی ایدوکی ارباب ذوقک مشهودی اولور پس
بعض قاصر الفهم طرفندن اعتراض اولنوب • ولئن سلم که بویله اولمش • ولکن امثال وحکایانک نهایتی • وکلمات معقولانک غایتی خود بو کبی
هزل ومزاح وعقل وشرعه مغایر ومخالف بعض اقوال غیر معقوله ایراد واختیار اولنمق نه ایجاب ایدر دیو • واقع اولان سؤال مقدره
بطریق الجواب حضرت مولانا بیوررلر که • ای گفتار عشاقده منزد اولان معترضلر مثلا گر بیابد مؤمنی زرین وثن اگر مؤمن موحدک بریسی
وثن زرین بولسه کی هلد آن را برای هر شمن • هر بت پرست ایچون اول وثن زرینی قچان قور • یعنی عبد مؤمنک ذهب خالص ونقرهٔ خامدن
مصنوع بر وثن الینه کیرسه هیچ وثنده دیو التفات ایتمیوب • صنم پرستلره ترک ایدرمی ایتمز • بلکه گیرد اندر آتش افکند بلکه مؤمن

وثنی

وثن زرینی اخذ ایدوب آتش ایچنه القا ایدر • ونارده اریدوب صورت عاریتش را بشکند • انک صورت عاریتنی کسر وازاله ایدر
تا نماند بر ذهب نقش وثن • حتی زر خالصک اوزرنده نقش وثن وصورت صنم قالمایوب محو اولور • وذهب مزبوری حوائجه صرف ایدر
بلکه مال غنیمتدر دیو انواع خیراته خرج ایدر • زانکه صورت مانعست وراه زن • زیرا که صورت وثن مانع انتفاع وراهزندر • یعنی مادام که
صنملغی حالنده طوردقچه بیع وشراسی حرامدر • پس خمری صاتمق حرام • وخل اولدقدن صکره حلال اولدوغی کبی • ذهبدن دخی صورت وثن
ازاله اولندقدن صکره لقمه وخرقه یه ویریلوب دفع مضایقه اولنور • پس عاشقان الهی دخی صورت هزل • وشکل افسانه ده بعض حکایه
وکلمات نامشروعه وغیر معقوله بولنسه • انک تحتنده مندرج اولان حصهٔ نافعه • وفوائد جمه یه نظر ایتمکله • فی الحال الفاظ وحروفنده اولان
سقامتی نار عشقله فروزان اولان کلام معجز نظاملری ایله محو وازاله ایدوب • ذهب خالص مانندی اولان معانی بر نکاتی اخذ ایدر •
آنکیم هر بت وصورت وتعین وکثرتک ضمننده بر سر وحدت وروح حقیقت نهان • وهر کفرک تحتنده بر ایمان پنهان اولوب • وجود حقی
واجب اول صورت تعینات ایله متجلی • وحقیقتنده مخفی در شعر • چون دور شد نقاب ضلال از جمال دوست • گردد عیان که عابد بت بود حق پرست
بی بهره از جمال رخت نیست ذره • مرآت روی حسن بود هرچه بود دوست • پس بر مرد سالکه توفیق عنایت ازلیه رفیق اولسه برمقتضای نار الله
الموقدة التی تطلع علی الافئدة • درون سالکده چهره کش اولان آتش عشقدن بر شعلهٔ محرقه هویدا اولور که • نقش اوثاندن اولان
افکار ماسوایی محو وازاله ایدوب • مرد سالک لوث بشریت وقشر آدمیتدن خلاص • وزر خالص کبی صاف وخاص ایدر • کما قیل •
العشق نار فی القلوب فاحرقت کل ما سوی المحبوب • آنکیم بر مصداق • النفس هی الصنم الاکبر • نفس بتدن اعظم بت یوقدر • فلهذا ارباب
شهود وایقان • ابراهیم علیه السلامک • واجنبنی وبنی ان نعبد الاصنام • دیو دعا ایلدوکی بو معنایه اشارتدر دیمشلر • پس سالک راه
وعارف آگاه • ان الله یجرب المؤمنین کما یجرب احدکم الذهب من النار • مفهومنه واقف اولمغله • صنم نفسنده اولان صور کونیه
ونقوش تکوینیه یی محو وازاله یه نار عشقه القا • وآتش جذبه ایله تجربه دن غیره چاره اولمادوغن بیلوب • خصوصا الشیخ ابلغ فی العشق
مفهومی بین القوم حکم مقرر اولمغله • رهزن اولان صورتی نار عشقده احراق وافنا ایدوب • کل نفس ذائقة الموت • نه معنا ایمش
وکل من علیها فان • نه دیمک ایمش ذوق ایدوب • یوم تبدل الارض غیر الارض • سرینی مشاهده ایدر • ودخی الناس معادن کمعادن
الذهب والفضة • مصداقنجه کاملان مکملانک صحبت شریفلرینه مقارن اولان طالبلرک دخی • ذهب قلوب • وفضهٔ استعدادلرنده اولان
نقوش ماسوای نور تجلیات • ونار جذباتده یاقوب محو ایدوب • زر خالص • ونقرهٔ خام کبی • نور محبت ایله مصفی ومجلا ایدر • اما بت چوب
وحطبدن اولسه • بالکلیه لقمهٔ نار اولمقدن غیره یرامز • پس نظر استعداد ذاتیه یه در زیرا ذات زرش داد ربانیست • بتک ذهب اولان
ذاتی حق سبحانه وتعالانک صفت ربوبیتک بخشش وعطاسی در • ذات ذهبک ذهب اولماسنده آخرک صنعی یوقدر • بو تقدیرجه
نقش بت بر نقد زر عاریتیست • نقش وثن نقد اولان زر خالصک اوزرینه عاریتیدر • عاریت ایسه اعتبار اولمایوب • نقوش صور ذات ذهبه
ضرر ایتمز • وآتشه وضع اولندقده صورت عاریتیه سی محو اولوب • صاف وخالص زر قالور • پس استعداد ذاتی دخی عطاء ربانیدر
انده هیچ فردک صنعی یوقدر • فاذا کان کذلک بر کمسنه نک استعداد ذاتیسنده نور ایمان • وحب یزدان • واریکن نفس اماره یه
مقارن اولمغله • قلب طالبده هرنه مقوله نقوش ماسوا صورت باغلاسه عارضی وعاریتی اولوب • بوتهٔ عشق ونار جذباته
القا اولندقده • اول عاریتی اولان افکار وخواطر عموما محو وفانی اولوب • جبلتنده اولان سعادت ازلیه سی صاف وخالص
وبی غل وغش قالور • فاما فی الاصل نور ایمانه استعداد ویرلمسه تربیه دن نسنه حاصل اولماز • ایمدی ذهب خالص کبی اولان عشاق
الهیدن ظاهره مخالف برشی ظهور ایدرسه عاریتی در ذاتی اولان نورانیتنه عوارض مکدره کدر ویرمز • بلکه عاشقک نوری غالب اولمغله
اول نوره نه مقوله کدر مقارن اولسه ظلمتی کیدوب • اول دخی نوره لاحق وعین نور اولوب • آتشده محو اولان صورت بت کبی
نقش کدورت زائل اولور • کمال • دور از خداست خواجه مکر بی ارادتست • خدمت نصیب بندهٔ صاحب سعادتست • از صدق دم مزن چو نگشتی شهید عشق
دعوی ازین مقام درست از شهادتست • بشکن بت غرور که در دین عاشقان • یک بت که بشکنند به از صد عبادتست • زاهد نهد میان کلاه وعمامه فرق
مسکین هنوز در تتق رسم وعادتست • پس ای قیل وقاله نظر قیلان وحقیقت معنادن غافل اولان • هر کیکی تو گلیمی را مسوز • بر پیره دن
اوتوری بر کلیمی یاقمه • وز صدای هر مگس مگذار روز • وهر مکک صداسندن روز فیروزی ترک ایتمه • یعنی خلاف ظاهر اولان بر
جزوی گفت وسخن ایچون عاشقان خدایی رنجیده خاطر ایتمک • همان بر پیره دن اوتوری بر کلیمی آتشه یاقمق • ومکس صداسندن اوتوری
نهار پر انواری ترک ایتمک کبی در • ایمدی غفلت ایتمیوب اولیاء اللهه انکار اوزره اولان • مکس سیرتلرک عشاق حقنده • واقع اولان
بعضی طعن وتشنیعلرینه التفات ایتمکله • قلوب طاهره لری آفتابدن انور اولان • مردان خدانک روز فیروز فیوضاتنی ترک ایتمه
واول نور محبتدن محروم قالمه • وگلیم وجودک نار جحیم طبیعته یاقمه • حاصل کلام بت پرستی چون بمانی در صور • چونکه صورتلرده قالسن
بت پرستسن پس حق پرست اولمق استرسک صورتش بگذار ودر معنی نگر • تک صورتنی ترک ایدوب معنایه نظر قیل • مثلا
مرد حجی همره حاجی طلب • حجه منسوب مرد ایسک • برحج ایدیجی رفیق وهمراه طلب قیل • خواه هندو خواه ترک ویا عرب • گرکسه هندو
وگرکسه ترک ویاخود عرب اولسون نه اولورسه اولسون • همان راه کعبه یی بیلوب سکا رفیق اولسون • مقصود حج ایتمک ایسه

بنکر اندر نقش واندر رنگ او اول لیل حجک نقش بشریت ولون صورتنه نظر ایلمه وهند و عرب باخود ترکدر دیمیوب بلکه
بنکر اندر عزم و در آهنگ او انک نیت وعزیمت وقصد و توجهنه نظر قیل اکا بناءً که گر سیاهست او هم آهنگ تو است گرچه اول هندو سیاه
ولی سنک آهنکک در تو سپیدش خوان وهم رنگ تو است سن اکا سپید اوقو زیرا همطریق اولدوغی جهتدن سنک همرنکک در پس شکل صور
والفاظ وعباراته التفات ایتمیوب سنی کعبهٔ حقیقی وحب ذاتی یه ایصال ایدن هر کیم اولورسه انک دامن ارادتنه تشبث ایدوب دلم که
جان تنده در مفارقت اختیار ایتمیه سن زیرا معلوم اولدی که عند العارفین صورتنه اعتبار اولمایوب بلکه حقیقت بین اولانلرک
اختلاف ایله کاری یوقدر وفی الجمله صور ومبانی یه نظر استدلال معانی ایچوندر مثلا صور مظاهر موجودات بحسب اختلافات طبقات
ظلال اسما وصفات اولوب اسما وصفات دخی وسایط ظهور کمالات ذات اولدوغی کبی الفاظ غیر مؤتلفه دخی سبب تبیین معانی
مختلفة العبارات در پس بیچان لوایح انوارک استشمام فوایح اسرارنه تنبیه ودلالت ایچون مقالات ارباب مشاهدانک دخی صور
حکایاتی اشارت واقع اولوب افاق وانفسه تطبیق وایات خلاقی مشاهده وتحقیق ایچون نثار در گفتار اسرار بیورمشلردر پس
مستمع قابله واجب درکه چشم بصیرت ایله ناظر اولوب فهم واذعانی صورت قصه یه اقتصار ایتمیه وصورت قصص مثنوی دن
لاجرم طالب حصهٔ معنوی اوله فلهذا مفیض انوار رحمت یزدانی مرشد ربانی مولانا جلال الدین قدس سره بیوررلر که این حکایت گفته شد زیر وزبر
بو حکایت زیر وزبر وپریشان ومکسر دینمش اولدی همچو فکر عاشقان بی پا وسر عاشقلرک فکری کبی بی پا وسردر پس عاشقلرک فکری
بی پا وسر دیدوکی سرهٔ نغمه بی سر وپا وبی مبداء وبی منتهادر زیرا که سر ندارد چون ز ازل بودست پیش فکر عاشقان ازلدن
اول در ابتدا اطوتمز یعنی عاشقلرک فکری ماضی ومستقبله تقید اولمایوب فکر حدثاندن قورتیلوب عشق وتجلیٔ محبوب ازلی یه
پیوسته اولماغله حب عاشقانه ابتدا اولمز وکذلک پا ندارد با ابد بودست خویش نهایت وغایت طوتمز زیرا ابده مقارن اولمشدر
وحب ذاتی یه اولاشمشدر ودست حدثاندن قورتلمشدر پس برکوکل کیم ابده پیوسته اوله خلقتم للابد مصداقنجه ابدی در غایتی
یوقدر بلکه چون آبست هر قطره ازان بلکه الکلام صفة المتکلم فحواسنجه عاشقان الهی نک هر بر کلامی محبوبانه لینک تقضای عشقی
اولماغله مثنوی شریفک دخی هر کلام نظام انتظامی دریای متواج وحدتنک آبی کبی درکه اول آب معناک هر قطره هم سرست و پا وهم بی هر دو ان
هم سر وپادر وهم بی سر وپادر یعنی لسان بشردن ترکب حروف والفاظ دن صدور وتقاطر ایدوکی جهتدن ابتدا وانتها ایله
محدوددر ولکن من حیث الحقیقة والمعنی بحر بی غایت محبتدن متموج اولدوغی اعتبار ایله اولیت واخریت قیدندن مطلق در
وبالجمله حاش لله این حکایت نیست هین حاش لله بو مجرد حکایت دکلدر اگاه اول بلکه نقد حال ما و تست این خوش ببین بزم وسنک بو
نقد حالمزدر خوش نظر ایت وامعان نظر قیل زانکه صوفی با کر و با فر بود زیرا که صوفی کر وفر ایله اولور یعنی نعوت نفسانیه وصفات
بشریه دن عاری وصافی اولان مرد صوفی مرد عرب کبی دل احتیاجده اولمایوب دولت عشقله غنی وسلطنت سر وحدت ایله
بود وعدمدن مستغنی وابو الوقت وصاحب سعادت اولوب اول صوفی صفا اتصافک قتنده هرچه آن ماضیست لا یذکر بود هر اول
نسنه که ماضی در ذکر اولنماز یعنی قید زمان ماضی ومستقبل اولان هر نه ایسه انی خاطرنه کتورمز وکچنی ذکر ایتمز وبلکه م خوشتر آن باشد که سر دلبران
گفته آید در حدیث دیگران مصداقنجه ارباب صفا هر نه حکایه که سویلیه ضمننده کند وحالنی وصف ایدر فلهذا قصهٔ اعرابیدن دخی
حصه کند وحالمزی بیان اوله دغیچون بیوررلر که هم عرب ما هم سبو ما هم ملک جمله ما یؤفک عنه من افک هم عرب بزز هم سبو بزز
هم پادشاه بزز جمله بزز بو معنادن مصروف اولدی شول کمسنه که علم ازلیده مصروف ومحروم اولدی وباخود مصراع اخیرده اولان
یؤفک عنه قولی ارباب شهودی مدح اولوب عشاق الهینک ظاهره مخالف اولان کلماتنه ومن حیث الحقیقه عرب وسبو وملک جمله
بزز دیدکلری اقواله اعتراض ومخالفتدن واصحاب عشقه انکار وعداوتدن شول صادقلر منصرف دیری وعاشقلرک بری اولدیغه
عنایت ازلیه سبق ایتمکله توفیق الهی رفیقلری اولوب جانب وفاقه صرف اولنمش ایدی دیمک اوله وحضرت مولانا سوره ذاریاتک
اوائلنده اشبو آیت کریمه یه اشارت ایتمشلردر قال تبارک وتعالی والسماء ذات الحبک انکم لفی قول مختلف یؤفک عنه من افک قتل
الخراصون الذین هم فی غمرة ساهون معلوم اوله که سما اسم جنس اولوب جمیع سموات اراده بیورلمشدر وعبد الله بن عمر رضی الله عنهما
لام تعریف عهد ایچون اولوب مراد اولنان سماء سابعه در دیو تحقیق وبعضلر جمیع نجوم سماء دنیاده مرئیه اولدوغی جهتدن سماء دنیادر
دیو تفسیر ایتمشلر لفظ حبک دخی جمع حبیکه ولغت حرثمده جمع حباک وصحاحده حبک جمع حباک وجمع حبیکه حبایکدر دیو تعیین اولنمش
وذات عاده حرف حا وبانک ضمه سیله واقع اولمشدر وحباک وحبیکه رمل وما وزرنده هبوب ریاحدن واقع اولان طرایق وآثار
ومشاطه باد نسیم شانه هبوب ایله مشط ایلدوکی زلف پریشان وشعر مجعده دیرلر پس بو مناسبت ایله مرآت نجوم وطرقات کواکب
دخی حبک وحبایک تسمیه اولندی وفی الاصل معنای حبک شیئک احکام واتقانی درکه الدرع محبوکة قولیله بین الاعراب درع محکمه
ومتقنه مفهومی اراده اولنمشدر وشد وتوثق معناسنه دخی مستعمل در بناء علی ذلک مفسرین دخی ذات الحبک ایله وصف اولنان
اسمانک جه توصیفنده اختلاف ایتمشلردر فقال ابن عباس وقتاده وعکرمه رضی الله عنهم ذات الخلق الحسن المستوی یقال للنساج اذا
نسج الثوب واجاده ما احسن الثوب حبکه یعنی ذات استوا وارتفاع اولان سما حقیچون دیمشلر وقال مجاهد هی المتقن البنیان

والسماء ذات الحبک انکم لفی قول مختلف یؤفک عنه من افک

یعنی بنیانی محکم وارکانی متقن سما حقیچون دیمکدر وقال الحسن حبکها نجومها یعنی حبک ایله مراد اولان نجوم سمادر اکا بناءً که نقاشلر
نقش جامه ایتدکلری کبی کواکب مضیئه دخی وجه آسمانی تزیین ایدوب وسبب حرکات سیارات ایله افلاکده انواع اشکال مختلفه هویدا
اولوب ارباب صناعات اشکال مزبوره یی تنین وعقرب وسرطان ونسر ومنطقة الجوزا وبونک امثالی اسما ایله تسمیه ایتمشلردر حاصل کلام
اول قادر وعلام وحدانیت ورسالت وتتمهٔ ایماندن اولان وقوع حشری اثبات ایچون زینت کواکب ایله مزینه وباخود حرکات سیارکان
وباخود نزول وعروج فرشتکان ایله نمایان اولان ذات طرایق محسوسه وباخود نظر عقل ایله سبب وصول معارف اولوب ذات الحبک
معقوله اولان فلک رفیعه قسم ایدوب ای مشرک جاهلر اسمان مشید الارکان وفلک مؤسس البنیان حقیچون تحقیقا سز قول مختلفده سز
بیوررر پس جهله وکفره نک مبوب ریاح طعن وحبانلری زبان طغیانلرین تحریک ایتدکده صدور ایدن قول مختلفلرنده طرایق مختلفه وقع
اولماغله مقسم ایله مقسم علیه بینینده مناسبت اولدوغیچون حق تبارک وتعالی ذات مسالک محسوسه ومعقوله اولان سمایه قسم ایدوب
جواب قسم ایچون انکم لفی قول مختلف قول کریمنی ایراد بیوردی پس ارباب تفسیر بینینده دخی معنای قول مختلفده اولان محتملات ده اقوال
مختلفه واقع اولوب بعضلری بو وجهله تفسیر ایتمشلرکه قول مختلفدن مراد حضرت قرآن ورسول کریم الشان علیه صلوات الله المنانک
حقنده واقع اولان اختلافلری درکه فرقان معجز بیانه گاه اساطیر الاولین دیدیلر وگاه محمد کندو عندندن سویلر وگاه خفیه بر غیری آدمدن
تعلم ایدر وگاه جنلر تعلیم ایدر دیوب وشان رسولده دخی گاه شاعر وگاه ساحر وگاه مسحور وگاه کاهن وگاه مجنون دیدیلر پس قول مختلفدن
مراد بودر دیمشلر وفخر الدین رازی قول مزبورده اختلاف ایدوب تفسیر کبیرده مباحثه وبین المفسرین محاکمه ایدوب بیوررلرکه مقسم علیه
محتملات مزبوره اولمقده ضعف واردر اکا بناءً که مشرکلرک بو حالنی بیان ایچون یمینه حاجت یوقدر زیرا کفار بد کردار گفتارلرین
انکار ایتمزلرکه حتی یمین ایله تأکید اولنه وعند البعض قول مختلف بو معنایه درکه ای مشرکلر سز هیچ برامرده ثابت دکلسز پس قولنده
ثابت اولمیان اعتقادنده دخی متثبت وبرقرار اولماز فلهذا اول قیوم ودیموم قسم ایدر که الی یوم القیام پایدار وبر دوام اولان
اسمان خیام ارتسام حقیچون ای مشرکلر تحقیق بودرکه سز اعتقاد کرده بر شئی اوزرینه جازمین دکلسز واظهار جزم ایتدوکز فرط فساد
وشدت عنادکزدندر فخر الدین رازی توجیه مزبوری ترجیح ایدوب بیوررلرکه توجیه مزبوره کوره قسمک فایده سی واردر بو جهتدنکه
مشرکان مکه رسول علیه السلامه دیرلر ایدی که یا محمد سن خود صادق القول اولمادوغنکی بیلورسن مع هذا اعتقادکدن بزله مجادله ایدرسن
بزایسه جدلدن عاجزز پس اول عزیز وجبار وجلیل وقهار ابتدا سوره ده والذاریات ذروا فالحاملات وقرا فالجاریات یسرا
فالمقسمات امرا انما توعدون لصادق وان الدین لواقع قول کریمی ایله سحب ممطره یی که گاه جمع وگاه تفریق وادخنه وابخره ورواح
منعفقه یی زمان قلیلده پراکنده وازاله وگردن دانه لی تفریق وتصفیه وسفاین جاریه یی ساحلدن عمانه وعماندن ساحله وبلداندن
وامصاره سیر وسفر ایتدیرن ذاریات ورباحه وحاملات امطار اولان سحب سایه گستره وبار کش نعم وافره اولوب نیجه کونلک
مسافهٔ بعیده یی وجه یسیر ایله ساعات قلیله ده قطع ایدن سفن جاریه ومراعات مصالح عالم ایچون موکل اولان ملایکه یه قسم
ایدوب حبیبم محمد المصطفی قولنده صادق در وعناد وجدلدن مقدس در وحبیبمک سالتیله ثواب وعقاب وحشر ونشردن واقع اولان
وعد ووعید لاجرم مصدوقدر وبهر حال محسنه ثواب واسائت ایدنلره عقاب ایچون اولان یوم بعث وروز جزاء موعود البته
واقعدر ویا مشرکلر حبیبم صادق وحق رسول اولدوغنه سزک دخی جزم ویقینکز واردر دکندوکزک عدم صدقکزه دخی جازملرسز
وکفرکزو عناد ایدر دیو تأکید وتشدید بیوردی ومفسرینک بعضی دخی قول مختلفی بو وجهله تفسیر ایتمشلرکه ای مشرکلر تحقیقا سز قول
متناقضده سز پس تناقض قول دخی بابودرکه حشرده اوله زیرا که حشر ونشر وبعد الموت حیات یوقدر دیرلکن برفحوای انا وجدنا
اباءنا علی امة یعنی بز پدرلرمزی دین ومذهب اوزرینه بولدق دیو ادعا ایدرسز چونکه بعد الممات حیات دمیت کندویه برشئی
اصابت ایتمکدن شعوری یوغیمش پس سز پدرلرکزه موافقت ایتمکدن انلره نه شئ اصابت ایدر ایدی بو کلامک صدوری شول
کمسنه دن صحیح اولورکه بعد الموت حیات وعقاب سیئات وثواب حسنات واردر اعتقادنده اوله لر سز خود بو جمله یه منکرلرسز پس آبا
واجدادکزه بعد الموت ضلالة نسبت وانلاره مخالفت ایتمزز دیدوگکزک نه معناسی واردر دیمک اولور وباخود تناقض قول توحید قول
باری ده اولان تناقضلردرکه ولئن سألتهم من خلق السموات والارض لیقولن الله فحوای کریمی اوزره جمیع کافرلر زمین وآسمانک
خالقی الله در دیرلکن تناقض ایدوب حقدن غیره اطاعت واصنام واوثانه عبادت ایله شرکه رجعت ایدرسز دیمک اوله وباخود
تناقض قول رسول علیه السلام حقنده اوله بو معنایه که ای مشرکلر محمده مجنون دیرسز ومع هذا سن بزه کلام منتظم وقوة جدل ایله
غلبه ایدرسن دیوب تناقض سویلرسز پس مجنون اولان منتظم ومعجز کلام بلیغه نه وجهله قادر اولور ایدی خیردن مصروف اولان
ایماندن مصروف اولور دیو حق سبحانه وتعالی بیوررلرکه یؤفک عنه من افک قال ابن سمین یؤفک عنه صفة لقول وضمیر عنه یعود علی هذا
القول ای یؤفک بسبب القول مراد الاسلام بان یقول هو سحر هو کهانه وقال ابو البقا الهاء تعود علی الدین او علی ما توعدون
ای یصرف عن ذلک من صرف عن الحق وقیل الضمیر عاید للرسول او القرآن او الایمان پس ارباب تفسیر بو جمله نک تفسیرنده دخی اختلاف
ایدوب بعضلر ایدرکه قول مزبوره موشلری مدح اولوب مفهوم کلام بو وجهله اولورکه قول مختلفدن مصروف اولور شول کمسنه که

عنایت حقله قول مثنا قصدن صرف اولنوب قول سنوی اولان کلمهٔ شهادت • وایمان وایقانه ارشاد وهدایت اولنمش اوله بو وجهله
ویریلن معنی یؤفک عنه قولنده اولان ضمیر قول مختلفه ارجاع اولندوغی صورتده در • ویاخود بمعنی الذم اولوب قرآن ورسولدن
ودین وایماندن • وحشره اقراردن شول کمسنه مصروف اولور که علم الهی ده مصروف اولمش ایدی • یعنی الشقی من شقی فی بطن امه • نحو اسنجه خذلان
رجوع ایدر ازل آزالده شقاوت ایله متوسم اولنلر دیمک اولور • وقال البیضاوی من صرف اذ لا صرف اشد منه فکانه لا صرف بالنسبة الیه
یعنی قرآن ورسولدن منصرف اولان کمسنه جمع خیر وسعادتدن مصروف اولور • بو تقدیرجه بوندن اشد واعظم صرف ومنع اولماز کانه
انصراف مزبوره نسبت غیرلری صرف حکمنده اولماش اولور • وقتاده وابن جبیر رضی الله عنهما یؤفک کلمه سنی بناء مجهول • وافک کلمه سنی بناء
معلوم اوزرنه قرائت ایتمشلر • پس بو وجه اوزره معنا بویله اولور که شول کمسنه که فی نفسها افوکدر • رسول وقرآن • ودین وایماندن مصروفدر
وبعضیلر داخی افک کلمه سنی تشدید ایله قرائت ایتمشلر • پس معنی بو وجهله اولور که ذکر اولنان معنالردن مصروف ومردود اولان شول
مسدرکه حذا اتنده افاک وکذابدر • وبین الکذب والافک فرق بودرکه افک کذب ایله خدیعه در • وکذب مطلقا دروغ زن اولمقدر • وبعضیلر
نون ایله نؤفن عنه من افن قرائت ایتمشلر • پس معنا بویله اولورکه نور ایمان وقرآن • وسعادت اتباع رسولدن شول کمسنه بی بهره ومحروم
قالورکه علم قضا وقدرده اوزرنه قلم حرمان چکلمشدر • وبو حرماندن اشد خذلان یوقدر • پس عالم الغیب والشهاده وحقیق بالعباد
زمرهٔ مشرکینک قول مختلفه اوله قائلین وخذلان وحرمانلرین قسم ایله تاکیددن صکره دعاء علیهم ایدوب بیوردرکه قتل الخراصون خراص
وکذابلر ملعون ومغبون ومطرود ومردود اولسون • الذین هم فی غمرة ساهون • الخلین خراص وکذابلرکه جهلده مغمور وامر آخرتده کندولره
امر اولنان شیدن غافللردر • یعنی غایت جهل وفرط غفلت ونهایت انهماکده درلر • وبو آیت کریمه ده اولان قول ساهون محتمل درکه
مبتدا اولان هم ضمیرینک خبر بعد الخبری اوله • وتقدیر کلام هم مستقرون فی غمرة ساهون دیمک اولور • مثلا زید جاهل جائر دنیلسه جاهل جائر
وصفیله قصد اولنمایوب بلکه زیدک جور ایله موصوفیتی اعتباریله خبر ثانی در • ویاخود بو دخی ممکندرکه خبر مبتدا ساهون وفی غمرة قولی
ساهون ایچون ظرف اوله • مثلا زید فی بیته قاعد دنیلسه خبر لفظ قاعد اولوب فی بیته ظرف قعودی بیان اولور پس محتملدرکه فی غمرة
قولی دخی ظرف سهوی بیان ایچون اوله • الله اعلم بحقیقة الحال • ای مستکشف انوار تنزیل • ومستفتح اسرار تأویل • ارباب ذوق ووجدان
واصحاب شهود وایقان دخی • بو آیت کریمه نک وجه ظاهرسیدن رفع نقاب ایدکده الهامات الهیه دن فتح باب اولوب بو وجهله اشارت
اولنمش که حضرت حق • وفیاض مطلق • زمرهٔ مطیعینه جنت • وتائبینه مغفرت • واولیاسنه قربت • وعارفینه وصلت • وعدندن صکره
مهر منیر عرفان • وماه بدری ایقان • وحمل فراوانی ایمان • وصفاسی بیان • وسحاب ماطر برهان • ومطر غفران • وکواکب لامعه سی عیان
وذات الطرائق سبحانی اولان • سماء قلوب صادقانه • والسماء ذات الحبک • دیو ایمان ایدوب ای طالبان صادقان • انکم لفی قول مختلف
بیوردر • یعنی سز باب طلبده قول مختلفده سز • پس بعضکز جنات نعیمده وصف اولنان درجاته طالب • وبعضکز دنیاده اولان علوم
ومعارفه راغب • وبعضکز دخی جمیع اسما وصفاتیله تجلی ذاتمه طالبلرسز • پس ملازمت طلبده ثابت قدم • وطریق استقامتده راسخ دم
اولان صادقلر لاجرم مقاصد ومطالبنه وصول مقرر در • اما غافل اولمیه سزکه مسالکده مهالک وطریق سلوکده قطاع طریق بسیار
وحدیث نفسدن وموانع اتحاددن اولان افکار کاسده • واعتقادات فاسده • وعوائق کمالات اولان مذاهب باطله بی شماردر
پس شول غافلکه نفس وهوا • ودنیانک زینت وشهوت • وجاه وشهرت • ونعمت ومزخرفاتی قلبنی ملوث ایدوب یولدن اوررسه
مقصد ومتمناسندن مصروف اولوب حب ماسوانی هلاک ایدر • فلهذا عارفان وعاشقان نعوذ بالله من الحور بعد الکور دعاسی
ورد زبان ایتمشلردر • امیدی غمرهٔ حسبانده منهمک اولان کذابلر عدم حصول مرام ایله مردود اولسون بیورر • پس حضرت مولانا من کل
الوجوه اولانا دخی حظوظ نفسانیه • ونقوش کونیه دن تصفیهٔ قلب • وتجلیات صفاتیه وذاتیه ایله دللری مرآت تجلی اولان
مرد صوفی ذکر ماضی ومستقبل ایله تضییع عمر ایتمز • هر نه سوطر ایسه کندو حالیدر • پادشاه وعرب وسبو وآب • دجله دن مقصود
سالکک کندو احوالی وروح ونفسی • وعقل وقلبی در • پس بو یولدن دونوب محروم قالنلر • وعاشقان الهی یه درلو درلو افترا
رنج بسیار • وقول وفعللرینه انکار ایدنلر ازل آزالده نور محبتدن محروم اولان مردودلردر بیورر • الهی بو خذلاندن سن صاقله •
وعاشق صادقلرکه بزی محبت صادقلرکدن ایله ودیدهٔ وحدت بین باغشله • رباعی مستدعیم از حضرت سلطان قدم • یک جرعه شراب که سرا تقدم
مست کنند انجنان که آسوده شوم • از قاعدهٔ وجود واز رسم عدم • الحاصل ارشاد انبیا واولیایی قبول • وازالهٔ قیودات تکوینیه ایله
احدیت ذاته وصول • عشق مطلق وجذبهٔ حقدن غیر ایله قابل حصول اولمایوب • اول دخی عنایت ازلیه رفیق • وهدایت ابدیه توفیق اولنمغه
موقوف ایدوکی امر مقرر اولدیغی • رفع شبهات اولدیکه آیات الوهیت • ووحدانیت حضرت احدیتی • آفاق وانفسده مشاهده ووجود ذات
منکره یه کندو نفسنده معاینه هر کسه میسر اولمایوب • بلکه ارباب مشاهدات • شول اصحاب سعاداتدرکه • حضرت احدی الذات
وسرمدی الصفات • سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق • قول کریمی منطوقنجه عباد اصفیاسنک بصر بصیرتلرین
کشاده قیلوب بز خواص عبادمزه آیات عظمتمزی آفاقده وانفسده کوسترورزکه • حتی انلره حق ظاهر اوله • ومادام که بز اراده
ایتمیه وز هیچ فرد مشاهدهٔ مزبوره یه قادر اولمز بیورمشدر • پس حضرت مولانا بو ترشحاتی بیان ایدوب بیوررلرکه •

قوله فی غمرة ای الجهل یغمرهم
یقال الغمرة الماء یغمره ای یعلوه
[illegible]

هم عرب وهم سبو هم پادشاه هم نقیب بز زدیده وکمزدن بویله قیاس ایتمیه سزکه مأمون خلیفه یه سبو کوتروب قصه سی سبقت ایدن مرد عرب
وسبو وملک عینی ایله بز اولوب ذات المقدار والکمیه • ومختلف الذوات اولان موجودات خارجیه بزیله متحد اولوب انکله وجود واحد
اولاوز • بو یوزدن اتحاد دعواسی خیال باطل • ووهم بی طائلدر • بزم جمله بزز دیمکدن مرادمز بو دکلدر • بلکه هر شئی کندو وجودمزده اولان
احوالمزه تمثیل ایدوب عرب دیدوکمزده برشئ • وزن عرب ایله برشئ • وآب سبو ایله خلیفهٔ بغداددن برمعنایی مراد ایدوب اول جهتدن
هم عرب ماهم سبو ماهم ملک دیرز • مثلا وجه اتحادی بلمک استرسک عقل را شودان وزن این نفس وطمع بو قصه ده ذکر اولنان زوج وشوی
عقلی بیل • وزن عربدن مراد نفسی • ومرد عربه کسب ایچون اولان ابرام والحاحی وجودکده اولان طمع صفتنی بیل • پس بونی بیلدکسه غافل اولمه که
این دو ظلمانی ومنکر عقل شمع نفس ایله طمع تکدر وظلمانی ومنکر در • وعقل شمع نورانی در • منکر فتح کاف ایله قرائت اولنورسه نفس ایله طمع
مادر فعل منکر • وعقل فی المثل شمع کبی ظلمات نفسی وکدورات طمعی ازاله ایدیجی نور ازهر در دیمکدر • وکسر کاف ایله اولورسه نفس ایله طمع تکدر
وعقل تدبیر ایلدوکی صبر وقناعت • وریاضت ومجاهده یه منکردر دیمک اولور • وکدورات نفس ایله نورانیت عقل دفعاتله تحقیق وبیان
اولنوب بو محلده تکراره حاجت قالمامشدر • پس نفس ایله عقل وجود واحده مستقر • وشئ واحددن تولد ایتمش ایکن • بریسی نورانی
وبریسی ظلمانی وبر برینه ضد ایدوکی معلوم اولدیسه بشنو اکنون اصل انکار ازچه خاست حالا سمع قبول ایله استماع قیل که • بو کارک اصل
صدوری وانکارک سبب ظهوری بدن تا در ابتدا زانکه کل را کونه کونه جزوهاست زیرا که کلک کونه کونه جزولری واردر • یعنی اکرچه
من حیث الکل جمله سی ذات انسانیده در • ولکن کلک اجزاء متنوعه ومتباینه سی واردر • پس جمله فروع اصل واحد • ومجموع اجزاء کل واحددن
نمودار اولیجاق فرعک اصله • وجزؤک کله ظلمانیت وانکار • ونورانیت واقرار ایله تباین واختلافلری نیجه توجیه اولنور دیو واقع اولان
سؤاله جواب ویروب بیوررلرکه • نعم بو سؤال وارددر • ولکن جزو وکل نی جزوها نسبت بکل هرم دیدوکمز جزو کل اجزاء متفرقه نک ترکبی اولان
کله نسبتی کبی دکلدر • نی چو بوی کل که باشد جزو کل • وکلک ایچه سی کبی دکلدر که کلک جزوی اوله • بلکه مراد اولنان جزو وکل امر اعتباریدر • مثلا
لطف سبزه جزو لطف کل بود لطافت سبزه بحسب الاعتبار لطافت وردک جزوی اولور • وهمچنان بانک قمری جزو آن بلبل بود
من حیث الفرض بانک قمری صدای بلبلک جزوی اولور • یعنی لطافت وطراوتده وردخندان جمله دن اجمل • وابتداء بهارده اولدیغیچون
جامع جمیع لطایف • وهر سبزه نک باعث لطافتی فرض اولنوب بو اعتبار ایله سبزوات سایره اجزا وکل کل اولور • وصدای بلبل
اصوات طیورک جمله سندن اجمل واحلی اولدوغی جهتدن • بانک طیوری اجزا منزله سنده عد ایدوب نوای بلبلی کل اعتبار ایدرسن •
پس بونک امثالی اعتبار اولنان جزو وکل حقیقی اولمایوب مجازی وتقدیری اولور • پس بو اعتبار اوزره کلدن مراد مرتبهٔ اول درکه
مرتبهٔ ذاتدر • وجزودن مراد مرتبهٔ ثانیه درکه مرتبهٔ اسما وصفاتدر • ومرتبهٔ ثالثه که مرتبهٔ افعالدر • جزو مرتبهٔ ثانیه در • پس ذات الوهیت
اصل کلیات اولوب کلیات دخی مرتبهٔ ثانیه ده وجزئیات اولان تعین خارجه مرتبهٔ ثالثه ده • بوساطة الاسماء والصفات مظاهر
وذات حق هر مرتبه ده • ومظاهر متعینه ده اسما وصفات ایله بحسب الاتصاف ظهوردن خالی دکل ایسه دخی • باعتبار المرتبة الاحدیه
کلیات وجزئیاتدن منزه در • کما قال المحقق واعلم ان الموجود هو الحق لا غیر • وکذا المقصود • یعنی لا موجود ولا مقصود فی العالم غیر الحق
دل علیه قول الانبیاء والاصفیاء • یا مقصود یا موجود • فیعم الاشیاء کلها • ولو متنافیة متضادة • لدخول کلها فی الوجود • وذلک ان الموجود یطلق
علی من له الوجود • والمراد من الوجود ههنا الکون فی الاعیان • فالوجود بهذا المعنی وصف للذات الحقیقی لا عینه • وذلک الموجود • اما ان یکون موجودا
لذاته • او من غیره • وماله وجود من غیره • فوجوده مستعار • فهو فی ذاته عدم محض • فالوجود بالنسبة الی غیره • وهو الموجود بالذات وهو وجود حقیقی
وهو الوجود المنسوب الیه • هذا الوجود • الوجود الاضافی • بانه ان الوجود المنسوب الی حقایق الممکنات وجود اضافی • بمعنی الموجودیة خاصة
الی وجود الحق • ای نسبة خاصة الی وجود الحق لا عینه • والثانی باعتبار المراتب وهو منزه عنها • وان لم یخل عنها • یعنی الثانی باعتبار المراتب
وهی الاولیة والاقدمیة • وباعتبار الشدة والضعف وغیرها من الاعتبارات کلها اعتباریة صرفة • لا وجود لها فی الحقیقة • ولیس فی
حقیقتها تناف اصلا • وهی الوجود • کما قال الشیخ صدر الدین قدس سره للوجود اعتباران • احدهما کونه وجودا محضا وهو الحق • وانه من هذا الوجه
لا کثرة فیه • ولا ترکیب • ولا صفة • ولا نعت • ولا اسم • ولا رسم • ولا نسبة • ولا حکم بل وجود • وقولنا الوجود للتفهیم لا ان یکون اسما حقیقیا له
والا کان متمیزا عن سایر المفهومات • ولو فی الوجود العلمی • ومتعینا بذلک التعین ولیس کذلک • فانه بذلک الاعتبار غنی عن کل تعین
فی تلک المرتبة • مأخوذ باطلاق لا بشرط شئ • ولا بشرط لا شئ • الحاصل حقک ظهوره میل ذاتیسی واردر • وباعتبار التعین اولان ظهوراتنه لاجرم
مظاهری مقتضی در • پس اقتضاء ذاتینک ظهوره اولان میلی محبت ایله تعبیر اولنوب • کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف
دیو بیوررلردی • یعنی خلقته لا لتحقق والتعین والظهور • آه ای عارف آکاه • وعاشق بی کاه • اول بی مثال اولان پادشاه جمالیله ظاهر
وجلالیله ساتر اولدی • زیرا نعت جلال صفات سلبیه وقهریه • وعزت ایله محتجبه در • اکا بناء که جلال الحب اللغة عظمت معناسنه اولوب
علو وعزت ایسه لازم عظمتدر • وهمچنان احدیت دخی مرتبهٔ جمیع مراتب اولماغله عالی در • ونعت جمال دخی دنو وتقرب وسفور وظهور
معناسنه اولوب حضرت الهیتک لطف ورحمت • وعطف ورأفتی لازم جمالی در • پس دنو وتقرب مبدأه نسبت ایله ثانی در • زیرا ظهور
مظهرده اولماغله اکر مبدأ اکر ثانی • تعینی اقتضا ایدوب • واحدیت دخی بالنسبة الی الاحدیة ثانی اولمشدر • تقریر مرام • وایضاح کلام

مفهوم جلال تتق عزّت و رداء کبریا و عظمت ایله احتجابدر و مفهوم جمال کلّ ده اولان ظهوردر ظهور ایسه بعد الاحتجاب اولدوغی معلومدر
کما قیل شعر جمالک فی کلّ الحقایق سافر ولیس له الّا جلالک ستر پس جلال مرتبهٔ احدیه و جمال مرتبهٔ واحدیه دن عبارتدر و کاه اولورکه
جمال مطلق اعتباریله جمالدن جلال اراده اولنور زیرا جمال عند التجلّی الذّاتی قهار کلّدر کما قیل لولا احتجابه بسبعین حجاب من نور لاحرقت
سبحات وجهه ابصار الناظرین بجمال حضرته ایدی ای زبدهٔ اکوان اسما و صفات و ذات و جلال و جماله علی وجه الجمعیه ان مظهر کل
اولدوغیچون صورت رحمانیه اوزره خلق اولنوب بر فحوای من عرف نفسه فقد عرف ربه معرفت نفس معرفت ربه مشروطه اولدی
و بهذه الاعتبارات وجود آدمی ده ظهور ایدن اختلافات اسماء متقابله و صفات متضاده آثاری اولوب لاجرم مرتبهٔ کثرتده
نفسله عقل بر بریله اختلاف ایتدیلر و رنک وحدت ایله منصبغ اولدقده متفق و متحد اولدیلر حاصل مرام تطویل کلام ایتمیلم زیرا حضرت مولانا
من کلّ الوجوه اولا بیورر لرکه گر شوم مشغول اشکال و جواب اگر اشکال و جوابه مشغول اولورسم تشنگان را کی توانم داد آب
لب تشنگان عشق اولانلره آب ذوق و محبتی ویرمکه نیجه قادر اولورم زیرا عند ظهور الجذبه و اشراق نور المحبّه اشکال و جواب اولمز
و اول حالکه ظهور ایدنده مشکل قالمز و جوابه احتیاج اولمز بلکه بو مرتبه ده اولانلرک تربیه سی توجه و مراقبه و کشف و معاینه ایله اولور
پس بز اشکالکزه جواب ایله تقیّد اولنور سه ورزش جذبه و توجه قلبی ایله تربیه اولنانجق عاشقلره سقی ما محبّت و ادارهٔ اقداح
رحیق سرّ وحدت ایتمکه نیجه قادر اولورم حال آنکه تربیه مزلوره صمت ایله اولور و لسانله بر نه مرتبه توجیه و تمثیل اولنه مادام که
شورش عشق و سوزش شوق تصفیهٔ درون ایدوب سرّ وحدتی کشف و یقین ایله مشاهده ایتمدکجه شک و ظنندن و اشکال و سؤالدن
خلاص اولیمازسن و معنای کلامی علی ما کان علیه فهم و اذعان ایده مزسن ایدی ای مستمع قابل و معتقد مقبل گر تو اشکالی بکلّی و حرج
اگرسن بالکلیه اشکال و حرجه منسوب ایسک یعنی مرتبهٔ اشکال و حرجدن نیجه خلاص اولایم دیر ایسک صبر کن الصبر مفتاح الفرج
صبر ایله که الصبر مفتاح الفرج دیمشلر الحاصل کلمات ارباب شاهدات سنک فهمکه تنک و حرج کلورسه و انواع اشکالات حاصل اولورسه
عدم فهمکدن انکار ایتمیوب بلکه حقیقت حال کشف اولنجه دکین صبر و توقف ایله که برکات صبر ایله اول مشکلات حل اولوب حرج قالمیه
زیرا صبر مفتاح فرجدر اما صبردن دخی مراد مجرد سکوت ایله توقف دکلدر زیرا فهمنده اشکال ایتدوگک کلمات عاشقده عدم سؤال ایله
ظاهر حالده اگرچه کیم صبر و توقف ایدرسن ولکن سؤال و اشکال خاطره سنده اولدقچه معنی نیجه درلو فکر و اندیشه جهتندن زحمت اشکالدن
خلاص اولیمزسن فاذا کان کذلک صبر قیل دیدوکمز بو معنایه درکه ای طالب صادق احتما کن احتما زاندیشهها اندیشه لردن احتما قیل احتما
یعنی افکار ما سوادن پرهیز ایدوب دفع خواطره کوشش ایت زیرا که فی المثل فکر شیر و گور و دل ها بیشه ها فکر و اندیشه شیر و گور کبی
و قلوب انسانیه بیشه زار مثللودر یعنی بیشه زارده شیر و پلنک و گور بیابانی و اصناف وحوش متمکن اولدوغی کبی بیشه زار دلده دخی
نیک و بد انواع افکار و خیالات واردر و مادام که مرد سالک اول نیک و بد اولان افکار ما سوادن تخلیهٔ قلب و تصفیهٔ درون ایتمدکچه
ارباب عشقک کلمات قدسیه و حالات انسیه لرین ذوق ایده مز پس اثر کیفیت محبتک ظهورینه شرط دفع خواطر و ازالهٔ افکاردر
سن دخی شرطی برینه کتوروب بیشه زار قلبکده اولان ظن و خیال و افکار و اشکالی اخراج ایدوب من بعد دخول اندیشه دن
حفظ و حمایت قیل زیرا بر فحوای حدیث شریف الحمیه رأس کلّ دواء احتماها برد و اها سرورست پرهیزلر علاج و دوالرک سروریدر
پس اگر مرض تن و اگر مرض قلبک شرط علاجی احتمادر و هر مرضک بر نوع پرهیزی واردر مثلا جرب مرضنک علاجنه شرط
قاشنمقدن پرهیز ایتمکدر زانکه خاریدن فزونی گرست زیرا قاشیمق اویوزک زیاده لکنه سبب در کذلک سؤال و اشکال ایچون
واقع اولان فکر و اندیشه دخی امراض قلبیه دن جرب مقوله سی در اشکال و سؤال منکر اولدقچه جرب قلب زیاده اولور ایدی مرض
مزبوردن خلاصه چاره استر ایسک افکاردن احتما قیل زیرا امر مقرّر اولدی که احتما اصل دوا آمد یقین بلاشک و لاشبهه احتما و پرهیز
دوانک اصلی و رکنی کلدی ایدی بنم جانم سن دخی احتما کن قوت جانت ببین وهم و خیال و فکر و اشکالدن پرهیز و احتما ایله تصفیهٔ
درون ایت و جانک قوتنی کور و معانی کلمات عشاق و سرّ وحدت خلاقی دیدهٔ جان ایله مشاهده قیل و بوندن صکره
قابل این نکتهها شو گوش وار سرّ وحدت و آثار محبتدن اولان بو نکته لری که سویلدم و من بعد سویلیم گرکدر مانند گوش آنی
قبول ایدیجی اول تاکه از زر سازمت من گوشوار تاکه بن سکا حلقهٔ زرین دوزم یعنی کلمات عشاق استماعنه لایق سمع قبول حصوله کتوره
لآلی اسرار وحدت و جواهر آثار محبتدن سنک سمع قبولکه حلقهٔ زرین علم لدنی ابدا ایدم زیرا گفتار اصحاب حقیقت ارباب محبتک
گوشندن غیره در گوشوار اولمز پس کلمات جواهر نظام گوش هوشکه منگوش اولورسه سنده منگوش جان اولمغه لایق کلمات
قدسیه عرفانه مالک اولوب تکمیل طریقت ایتدکدن صکره حلقه در گوش مه زرگر شوی زر محبوبک قولاغنده گوپه اولاسن
و یا خود اوراق و اثمارده حاصل اولان انواع الوان خاصیات تأثیر ماهدن اولوب حقاکه گراس و اجاص و انار و بعض اثمارک
بهار دانه سی زمرد و یاقوتدن و الماس و لؤلؤدن دوزلمش گوشوار گران بهایه مشابه اولوب و بامر الله تعالی تأثیر ماهدن
بونک کبی زرانده و دلک وجوده کلدکه ماهی زرگره و طالب سالکلر دخی مرشدانک ملائک نور آفتاب تربیه لرندن اقتباس انوار
ایتدکلری جهتدن انلری دخی ماهه تشبیه ایدوب اولا بطریق المجاز بیورر لرکه ای مستمع قابل مه زرگرک گوشنه حلقهٔ زرین اولورسن

یعنی قطع مراتب ایدوب مدارج اعلایه ارتقا ایدرسن و بطریق الاستعاره بیورر لرکه بعد تکمیل الطریقه سنده سالکان راه طریقتی ارشاد
ایچون سرّ وحدتدن نیجه کلمات پر نکات سویلیوب انلارک گوشنه هر بر کلامک درّ گوشوار اولور و طالبان صادقان تربیهٔ ارشادکدن
ماه آفتابدن اقتباس انوار ایتدوگی کبی نور محبت اقتباس ایدرلر و نسیم جوددن اولان اثمار قوا و ازهار جوار حلرین انواع الوان
طاعات ایله منصبغ ایدرلر و بلکه اوجات درجات ولایتدن بر مرتبه یه اعتلا و بر مقامه ارتقا ایدرسن که تا به ماه و تا ثریا بر شوی
تا ماه و ثریا اوزرینه اولورسن یعنی مراتب اسما و صفاتی و مقام ملکوت و جبروتی کچوب مرتبهٔ تجلّی ذات و سیر مقام لاهوتده بر افراز
و ممتاز اولورسن دیمکدر و یا خود معنای بیت اول شمعی مرحومک اختیار ایتدوگی اوزره بو وجهله اولا که سن بنم سویلدوگم کلمات نکات
آیاتی سمع قبول ایله اصغا ایله که سنی درّ گوشوار و حلقهٔ زرین دوزوب ماه زرگرک گوشنده درّ گوشوار اوله سن حتی تا ماه و ثریا
اوزرینه اولاسن دیو سابق الذکر اولان مغالره اشارت بیورلیه فی الحقیقه معنای اخیر سیاقده اولان کلام حلقه در گوش مه زرگر شوی
مناسبدر حاصل کلام ای طالب صادق قلبکده فی رفع افکار ما سوی ایلیوب و سرّ کلماته گوش هوش تحصیل ایدوب سرّ وحدتی بر وجه
تمثیل ایله استر سک آو لا بشنو که خلق مختلف او لا سمع جان ایله استماع قیل که خلق مختلف مختلف جانند از یا تا الف یادن تا الفه وارنجه
واقع اولان اختلافات کبی مختلفة الارواح در مثلا در حروف مختلف شور و شکیت حروف مختلفه ده بر شور و شک واردر یعنی بر برینه
مماثل اولمیوب تباین و تغایر واردر گرچه از یک رو ز سر تا پا یکیست اگرچه بر یوزدن باشدن ایاغه یعنی الف دن حرف یایه وارنجه بردر
زیرا جمله سی الفدن و الف دخی نقطه دن ظهور ایتدوگی اعتبار ایله جمله سی متحددر پس بو اعتبار اوزره از یکی رو ضد و یک رو متحد
بر یوزدن ضد و بر یوزدن متحددر از یکی رو هزل و از یکی روی جد بر یوزدن هزل و بر یوزدن جددر یعنی گاه اولور که حروف مفرده دن
ترکیب ایدن کلمات هزل و مزاح و گفتار ناهموار اولور و گاه اولور که تسبیح و تهلیل و کلام جلیل اولوب جمله سنک کبی یکرنک سکز
حرفدن ایکن و حروف مزبوره دخی الف و نقطه دن بروز ایتمشکین عالم کثرت و حالهٔ ترکیبده بو قدر اختلافات ظهور ایدوب
طیبات ایله تکلّم ایدنلر جنت و نوره و خبیثات ایله تکلّم ایدنلر جحیم و ناره ملحق اولورلر کما قال عبد الکریم الجیلی فی کتابه المسمّی بکهف الرقیم
فی تفسیر بسم الله الرحمن الرحیم تقول النقطة للباء ایها الحروف انی اصلک و ترکیبک منّی بل انک فی ترکیبک اصلی لان کل جزء
منک نقطة فانت الکل و انا الجزء و الکل اصل و الجزء فرع بل انا اصل علی الحقیقة اذ ترکیبک عینی لا تنظر الی بروزی و رائک فتقول البارز
غیری ما ورائک الا هویّتی و عینی و لولا وجودی فیک لم یکن لی بک هذه العلاقة التی هی تصرّف شهادتک عنّی و تجعلنی وراء ظهرک
اجعل غیبک شهادتک و شهادتک غیبک انا تحقّق وحدتی بک لولاک ما کنت انا نقطة الباء و لولای ما کنت انت باء منقوطة
کم اضرب لک الامثال کی تفهم احدیّتی بک و تعلم ان انبساطک فی العالم الشهادة و استتاری فی عالم الغیب حکمان لذاتنا الواحدة
لا تشارک فی ملکی و لا اشارک لک فی ما انت انت لان اسمک حدث علی اسمی الا تری اوّل جزء من اجزائک یسمّی نقطة و ثانی جزء
من اجزائک یسمّی نقطة و ثالث جزء من اجزائک یسمّی نقطة و کذلک جمیع اجزائک نقطة فی نقطة فانا انت ما لک فیک انیّة بل هویّتی هی انیّتک
التی انت بها انت لو کنت عند قولک فی نفسک انا تتخیّل ذاتی لکنت انا ایضا عند قولی هو تتخیّل وجهی فکنت تعلم انّا و هو عبارتان
لذات واحدة قال الباء سیّدی تحقّقت انک اصلی و قد علمت ان الفرع و الاصل سیّان و هذه جنبتی منبسطة مترکّبة لا وجود لی الا بها
و انت جوهر لطیف توجد فی کل شیء و انا جسم کثیف متقیّد بمکان دون غیره فمن این لی حقیقة ما لک و من این اکون انا انت
و کیف یکون حکمک حکمی فاجابتها النقطة و قالت شهود جسمانیّتک و تخیّل روحانیّتی هیئة من هیئتی و وصف من اوصافی و ذلک ان جمیع
متفرقات الاحرف و الکلمات بجملتها صورتی الواحدة فمن این التعداد اذ لا یتحقّق ان العشرة اسم المجموع ما بین الخمستین فمن این التغایر
بین الخمستین فالعشرة فی الحقیقة العشریّة لا فی الاسمیّة اذ کنت انت من کلّ وجوهک وصفا من اوصافی و نظرة من نظراتی فمن این تکون
الاثنینیّة بینی و بینک و هذا المجادلة التی بینی و بینک انها اصلها فیما یردمنک و فیما یرد منّی هذه المجموعة ذاتی ترتیب حکمة الهیّة فاذا
اردت ان تعقلنی فتخیّل نفسک و جمیع الاحرف کلّها و الکلمات صغیرها و کبیرها ثم قل نقطة فذلک المجموعة عین نفسی و نفسی عین ذلک المجموع
بل نفسک مجموع عین ذلک بل مجموع عینی عینک بل لا انت و لا هم الکل انا و لا انت و لا هم و لا واحد و لا اثنین و لا ثلثة ما ثم الا
النقطة الواحدیّة لا تعقل لمثلک فیه و لا تفهم فلو تحوّلت من ثوبک الی ثوبی لعلمت کلّ ما اعلم و شهدت کل ما اشهد و سمعت کل ما اسمع
و ابصرت کل ما ابصر فاجابها الباء و قال قد لاح بارق ما قلت فمن لی بالوقوع فی صبح هذا الفجر و قد قلت القرب و البعد و الکم و الکیف
من ترتیب وجودک فکلّما شهدت القول بالترتیب و ما لا بدّ منه سلت و انصرفت بوجهی الی عالم شهادتی و لزوم الادب معک و کلمات
فی ملکوت معنای وجدتک نفسی فاذا طلبت من نفسی ما لک من الحلّ و العقد فی الحروف و السریان فی کل حرف بکمالک لا اجد شیئا
فینکسر زجاج همّتی و ارجع خیرا فقالت النقطة نعم ترجع لانک طلبت من نفسک و نفسک عندک غیر نفسی فلا تجد منها ما لی فلو طلبت منها
انا الذی هو انت من نفسی التی هی نفسک دخلت من بابه فحینئذ ما طلبت الا النقطة الا من النقطة بل و لا طلبت الا النقطة ما لها منها فتحقّق فی هذا المعنی
ان کنت معنی انتهی آه ای طالب صادق نقطه ایله باء بیاننده اولان ناز و نیازی و بین الحروف اولان سرّ وحدت و حکمت بینونتکی گوکه
اولدیه ذوق سلیم ایله مشاهده قیل که نظم جمله سی بر نور اما متصف واری بر حرف و عبارت مختلف

کیمنه مخرج طوطقه کیمی حلق ● تا معانیدن خبردار اوله خلق ● هر صفت کیم وار الف ده آشکار ● باو یاده ظاهر ایتمش کردکار
اولور اسم الله الف با تا و ثا ● بر برا وقتی آنکلنجه حرف یا ● هر نه کیم وار در الف ده بی دوار ● هم جلال و هم جمال ای نامدار
کفر و اسلامه سبب بونلر درر ● کنده یه سالک بولردن یول بولور ● بو نقوش و بو نیجه صورتلر که وار ● کاف و نوندن اولمادی آشکار
اختلاف السنه یله بی خلاف ● امر اولور هر حرف شل نون و کاف ● یعنی کیم کن دیر عرب شو دیر عجم ● ترک اول یر اکله کیم روشن دیرم
امر و نهی و مصدر اولورلر تمام ● اسم و فعل و حرف اولورلر والسلام ● سایرین داخی بوکا ایله قیاس ● تا اوله سن لطف حقله حق شناس
دیلکده سوزی اکله اوزکت ● وحدت حقه اولاشه رکنده وزکت ● انبیا بیل کیم کلام الله در ● پس بو سردن اولیا آگاه در
حق تعالی نور هم نور انبیا ● نور قرآن ذر ایمان سن تکریا ● گر بو انوارک بیلورسنک وحدتن ● بیل که بولدک حق تعالی رحمتن
اکلادکه نکته الله نور ● اهل وحدتدن اولوب بولدک حضور

ایدی مرات انوار عرفان ● و صاحب الشهود والایقان اولان اخوان و خلانک ضمیر خورشید لمعانلرینه نهان دکلدر که مجامع معارف ● و منابع لطایف اولان مجموع اصحاب شهود ● جمیع عالمی کتاب مسطور ورق منشور مشاهده ایتدیلر ● بو معنایه که کتاب ربانی سور و آیات ● و فصول و غایاته مشتمل کلام سبحانی اولوب اول دخی بر ذکر سابق حروفدن و حروف دخی ● با وجود انواع اختلاف الفدن و الف نقطه دن حاصل اولوب ● نقطه دخی کنه و مفرداتنده اثبات ترکیبدن مبرا و قید تجرددن معرا اوله وغی جهتدن ● نقطه یه حضرت هویت ● و الف دخی من حیث التجرد والاولیه حضرت احدیت ● و حروف سایره یه اعیان موجوده دن خارجه اولان حقایق بسیطه ● و الفاظ مرکبه یه دخی ● موجودات خارجیه دن اعتبار ایدوب ● و حروف عالیات ● و عوالم ● و حضرات ● و مجالی و منصاتی ● سور و آیات شابه سنده ● و تجلیات و تعینات ● فصول و غایات منزله سنده تقدیر ایدوب ● افراد انسان کاملی مرتبه کلیاتده فرض ایتمشلردر ● زیرا کلام صورت یوزندن حروفدن مرکب ● و من حیث المعنی مفرددر کذلک انسان دخی من حیث الباطن مجلای حضرت احدیت و بحسب الظاهر مجموعه مجموع عوالمدر ● و بو بابده اولان اسرار و نکاتدن بعضی بوندن اقدم

م آب حیوان خوان مخوان این سخن ● روح نو بین در تن حرف کهن

بیتنک شرحنده بیان اولنمش ایدی ● و بالجمله شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه فصوص الحکم ده انبیا علیهم السلامی بو جهتدن کلم ایله تسمیه ایدوب ● و شیخ صدر الدین قدس الله انفاسه دخی اعجاز البیانده بو سری عیان ایتمشدر ● و اکثر شارحان فصوص دیباجه کتابلرینی کلمات مذکوره و تحقیقاتی ایله ترشیح ایدوب ● و سید علی همدانی قدس سره دخی ● تحقیق نقطه و حروف و کلمات و الفاظده اولان اسراری عیان ایچون بر مستقل کتاب تألیف ایدوب ● فضلای انام ● شروح کثیره یازمشلردر ● جمله دن قدوة المحققین شیخ اکبر قدس سره الاطهر اول فتوحاتده باب ثانی ده ● ان الحروف امة من الامم مخاطبون و مکلفون و فیهم رسل من جنسهم ● و لهم اسماء و لا یعرف هذا الا اهل الکشف من طریقنا ● و عالم الحروف افصح العالم لسانا ● و اوضحه بیانا ● دیوب انواع اسرار غریبه کشف و بیان ایتمشلردر ● و شیخ صدر الدین قنوی رحمة الله علیه کشف السرده ● ما ثم صورة الا و لها روح فتارة یخفی آثار الروح فی الصورة بالنسبة الی اکثر الناس ● و تارة یظهر بشرط تأیید الروح تلک الصورة بمدد یتصل من روح آخر ● دیدکدن صکره ● حروف ایچون دخی روح و خواص اثبات ایدوب ● و للحروف و الکلمات من حیث افرادها ● و من حیث ترکیبها خواص ● تظهر من ارواحها بواسطة صورها تلفظا و کتابة ● شهدت بصحة ذلک التجربة المکررة ● دیو تحقیق بیورر پس حروفده شکلا و طبعا و مخرجا و لفظا ● اختلاف واقع اولوب کمی منقوطه و کمی غیر منقوطه ● و منقوطه ملکوتدن و غیر منقوطه ملکدن اولوب طبیعتلرینک کمی حار و کمی یابس ● و کیمی بارد و کیمی رطب اولوب کیفیتلری دخی نورانیه و ظلمانیه و خاصیتلری مختلفه در مثلا ا ه ط م ف ش ذ حرفلری حاره یابسه منسوبه در ● و حروف مذکوره نک خواصی دافع علل بارده اولوب حمای بارده دفعیچون استعمال اولنور ● و اشتهای طعام و حسن هضم ● و صفای لون و بها ● و حسن صوت ● و قوت نظریه نک حفظیچون نافعدر ● علی الخصوص دفع فلج و لقوه و رعشه و لدغ عقرب و امراض و علل بارده نک جمله سنی دافعدر ● یا بودر که مسک و زعفران ایله و ماورد ایله یازوب ● عسل شربتی ایله ایچه ● و یا خود خرما و تفاح و ابوا ایله یازوب تناول ایده لر ● و یا خود قرطاسه ● و یا خود ذهبدن و فضه دن لوحه یه قازوب کوتوره لر ● بفضل الله تعالی ذکر اولنان ایچون نافع و دافعدر ● و حروف مذکوره نک جمله سی مفتوحه در ● پس حین کتابتده دخی منصوبا و مفتوحا یازلمق گرکدر ● دفع مضرات اعدا ایچون دخی قرائت اولندقده مفتوحا قرائت اولنمق لازمدر ب و ی ن ص ت ض حروف مذکوره نک دخی طبایعی حاره هوائیه و مرفوعه و مضمومه در ذکر اولنان حرفلرک دخی خواصی خفقانی ● و بثره و دماغه یبوستدن واقع اولان عوارضی ● و سودا و وسوسه یی دفع ایدر تقویت باه ● و جلب سرور و فرح ● و ازاله هم و ترح ایدوب ● امراض بارده و سوداویه نک جمله سنه نفع ویروب ● دفع و رفع ایدر ج ز ک س ق ث ظ حروف مذکوره دخی مائیه بارده و مجروره مکسوره اولوب خواصی اطفاء حرارت حاده ● و تسکین عطش مفرط و ازاله حمای حاده محرقه ● و جمیع علل حاره یی دافعدر د ح ل ع ر خ غ و حروف مذکوره ترابیه بارده و ساکنه در ● بونک دخی خواصی دفع رطوبات و امراض رطبه حاره ده استعمال اولنور ● و حروف ساکنه نک طریق استعمالی مکسورا ایتمکدر ● کما تقرر فی صناعة العرب الساکن اذا حرک حرک بالکسر لانه اخ السکون پس بطریق التکسر قضاء وطر ● و جر مطر ایچون استعمال اولنور ● و حروف مفرده یی اهل حکمت افلاک تسعه یه تقسیم ایدوب مثلا ایقغ حروفنی فلک اعظمه بکر حروفنی فلک البروجه جلش حروفنی فلک زحله دمت حروفنی فلک مشتری یه هنث حروفنی فلک مریخه وسخ حروفنی فلک شمسه زعذ حروفنی فلک زهره یه حفض حروفنی فلک عطارده

طصظ حروفنی فلک قمره تخصیص ● و بو اسلوب اوزره توزیع و تقسیم اولنمشدر ● و حروف مذکوره دن اون دوردی صاحب اعتبار اولنوب مراد اولنان اشبو حروف غیر منقوطه در ا ح د ر س ص ط ع ک ل م ه و لا حروف مذکوره دخی عقد ایله هر حاجت ایچون استعمال اولنور ● مثلا غمازه ● و حاسده ● و همازه ● و نمام ● و لمازی عقد ایچون طریق استعمالی بودر که ● ذهب و فضه دن بر لوحه یازلوب کوتروله ● و یا خود مسک و زعفران و گلاب ایله ● بر قدح ایچنه یازلوب ماء عسل ایله ایچه لر ● مذکورلرک شرندن بعون الله امین اوله ● و نصف اعدا اولان حروف دخی بونلردر که ناطقه در ب ت ج خ ذ ز ش ض ظ غ ف ق ن ی و حروف مذکوره ناطقه دخی انواع خواص و منافع واردر ● ولکن صدد ذکر خواصک بیانی اولمایوب ● بلکه حضرت مولانا من کل الوجوه اولان حروف مفرده یادن الفه وار ایچه ارواح انسیه کبی بر برینه مختلفه ● و بر یوزدن متحده ایله ● بر یوزدن متضاده ● و بر یوزدن متماثله ● بر یوزدن متعدده بیوریلمغله اتحاد و اتفاق ● و تباین و اختلاف ● و طبایع و خواصدن ● بعض مرتبه سی ذکر اولندی ● پس اصل مقصود ● اختلاف حروفی بر فحوای الارواح جنود مجنده فما تعارف منها ائتلف و ما تناکر منها اختلف ● اختلافات ارواحه تشبیه ایدوب ● و انسانک دخی شکل و صورت و هیکل و هیئه ● و صوت و لغه ● و خلق و سیرت ● و دین و مذهب ● و جمیع احوال و افعالده اولان مغایرتلرین ● اختلافات حروفه تمثیل ایدوب جمیع عباد الله دخی کذلک بر جهتدن متحد ● و بر یوزدن مختلفدر بیوردی ● نته کیم محمد شیرین مغربی دیمشدر شعر

لقد کنا حروفا عالیات ● نزلنا فی سطور سافلات ● ظهرنا بعد ما کنا خفایا ● و صرنا الان کل الکائنات
و ما الاکوان الا نحن حقا ● فانا کائنات ممکنات ● اذا اصرنا العوالم و المراتب ● و ذاتا ثم اسماء و الصفات
تحجبنا عن لدینا ● و قعنا بعده فی المشکلات ● نسینا عهد ایام الوصال ● و لم نذکر عهود الالتفات
رسول جاءنا بعد ذلک ● علینا بنبی بالمعجزات ● دعا فینا الینا منا الینا ● سمعنا فاستجبنا للنجات
رجعنا کلنا منا الینا ● و سرنا و ارتقینا عن جهات ● عبرنا عن نفوس زاکیات ● و عن رتب الذوات القابلات

پس بو معنانک توضیحی بر مقدمه نک بیاننه دخی محتاج اولدی ● ایدی معلوم اوله که حضرت حق ● و قادر مطلق جمیع موجوداتی کندویه عبادت ایچون ایجاد ایدوب ● لاجرم من حیث الاصالة هر بر موجود عبادت خالق اوزرینه مجبول و مفطور اولوب ● وجوده بر شیء یوقدر که بحاله و مقاله ● و فعاله بل بذاته ● و صفاته الهه عبادت ایتمیه ● زیرا ● فقال لها و للارض ائتیا طوعا او کرها قالتا اتینا طائعین قول شریفی مصداقنجه سموات و ارضک ایلی ● و بر موجب و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون ● خصوصا جن و انس ● عبادت ایچون خلق اولنوب بر فحوای ● کل میسر لما خلق له ● هر شیء کندو ما خلق له سی ایچون میسر و موفقدر ● و بر مقتضای غرای ● قل کل یعمل علی شاکلته بحسب اختلافات اسماء متقابله ● و با اعتبار مقتضیات صفات متضاده هر کسک عباداتی دخی مختلفه در ● و خدای لایزال مبدع متعال اسم هادی ایله تجلی ایتدوکی کبی ● اسم مضل ایله دخی تجلی ایدوب ● و منعم اسمنک ظهوری نه وجهله ایجاب ایتمش ایسه ● منتقم اسمنک ظهوری دخی ایجاب ایتمکله مظاهر اسما و صفاته دخی بحسب الاختلاف ظهوری ایجاب ایدوب ● فلهذا جمیع ناس احوال و افعال ● و اعمال و اقوالده بر برینه اختلاف ایتمشلردر ● و بر موجب کان الناس امة واحدة ● جمیع ناس الهک عبادی ● و من حیث الفطرة الاصلیه ● طاعت حقده متحده ایکن اولوقت اول اکرم الاکرمین محض فضلندن فطرت اصلیه لرینه دعوت ایچون ارسال رسل ● و انزال کتب ایدوب من حیث اسمه الهادی اتباع رسول ایدنلری تبشیر ● و من حیث اسمه المضل مخالفت رسول ایدنلری انذار ایتمکله ● کیمیسی مظهر اسم هادی اولوب مظهریت هدایت ایله الهه طاعت ● و کیمیسی مظهر اسم مضل اولوب ● مظهریت ضلالت ایله حقه عبادت ایدوب انواع ملل ● و اصناف نحل ظهوره کلدی ● و هر طایفه عند الاخر خطا اولان کندو مسلکنی کندولرینک علمی اوزره صواب بیلدیلر ● اول فاعل مختار دخی ذلک الامرده مؤثره اولان سنت جاریه سنک مقتضاسنجه هر بر طایفه یه کندو علم و عمللرین تزیین و تحسین ایلدی ● بناء علی ذلک ارباب تحقیق ● ما من دابة الا هو آخذ بناصیتها ● آیت کریمه سنده بو معنایه اشارت وار در دیمشلر ● آنکه کیم اول عزیز قهار ● و جلیل جبار ● فاعل مختاردر ● و عباددن صدور ایدن افعال مختلفه صفاتنک اقتضاسی در ● و مقتضیات اسما و صفاته ایسه عبادینی انک حکمی اوزرنه اجرا ایدر ● و هر بری حقک کمالنه لایق اولان تنوع عباداتندن نه یه مستحق ایسه انکله متصرف اولور ● پس بو اعتبار ایله جمیع اشیا حقه عبادت ایدوب اول ذات مقدسک ربوبیتنه هیچ احدک نه اقراری نفع ویرر ● و نه انکاری ضرر قیلور ● کما قال تعالی و ان من شیء الا یسبح بحمده و لکن لا تفقهون تسبیحهم ● پس اگر طاعت و اگر معصیت ایله اولان مجموع مسمیات تسبیحات اشیادندر ● ولکن هر احد تسبیحات مذکوره نک جمله سنک فهمنه عالم اولمایوب بعضنه عارفلردر ● کما قیل النفی انما وقع علی الجملة فصح ان یفقهه البعض فقوله ● و لکن لا تفقهون تسبیحهم یعنی من حیث الجملة فیجوز ان یفقهه بعضهم پس بو اعتبار ایله جمیع عبادک عباداتی ● و مجموع اشیانک تسبیحاتی حقه اولدوغی مسموعک اولدیسه کوش هوشنک دوش قیل که عبد الکریم الجیلی انسان کامل نام کتابنده ● سایر ادیانده اولان عباداتک نکت و اسراری تحقیقنده نه بیورمشلردر ● علم شریفه خفی اولمیه که ● اول صانع لایزال و مبدع بی مثال ● وجود آدمی بعد الایجاد جنتدن اخراج ● و دنیایه انزال ایتمزدن اول آدم نبی اولمایوب ● ولی ایدی ● اکا بناء که نبوت تشریع و تکلیف ● و دنیا دخی دار تکلیفدر ● جنت ایسه دار الکرامه ● و محل مشاهده در بناء علی ذلک آدم جنتده ولی ایدی ● و دنیایه بعد الاهباط ● آدمک ذریاتی وجوده کلنجه یه دکین ● آدم کندو نفسنه نبی اولوب

و متن ده اولان حروف سابور هندی اختیار ایدر که ابجد حروفنی بو اسلوب اوزره استخراج ایتمشدر

ناری	هوائی	آبی	خاکی
ا	ب	ج	د
ه	و	ز	ح
ط	ی	ک	ل
م	ن	س	ع
ف	ص	ق	ر
ش	ت	ث	خ
ذ	ض	ظ	غ
حار یابس	حار رطب	بارد رطب	بارد یابس

اما افلاطون و امام علی کرم الله وجهه قولی اوزره اشبو اسلوب اوزره توزیع اولنمشدر

ناری	ترابی	هوائی	مائی
ا	ب	ج	د
ه	و	ز	ح
ط	ی	ک	ل
م	ن	س	ع
ف	ص	ق	ر
ش	ت	ث	خ
ذ	ض	ظ	غ
حار یابس	بارد یابس	حار رطب	بارد رطب

حمل	اسد	قوس	ناری
ثور	سنبله	جدی	خاکی
جوزا	میزان	دلو	بادی
سرطان	عقرب	حوت	آبی

وبعد ظهور الذریات حق تعالی آدمه انزال صحف ایدوب امر معروف ونهی عن المنکر ایله اولادینه ارسال ایلدی • آدم دخی ذریاتنه تبلیغ رسالت
ووحدت حقه دعوت وطریق هدایته ارشاد ودلالت ایلدکده • اولاد آدمدن سمع قبول • وتدبر وتأمل ایله صحف آدمی قرائت ایدنلر قبول
دعوت ایدوب آدمه تبعیت ونور ایمان ایله مستسعد ومظهر هدایت اولدیلر • وبر فرقه سی دخی مشتهیات طبیعیه ولذات جسمانیه یه اشتغال ایله
هوالرینه تابع اولدقلریچون • ظلمت جهل وغفلت انلری اغوا ورد دنیایه میل ایتدروب حقه وآدمه وکتاب وسنته انکار وعداوت ایدوب
نور ایماندن محروم ومظهر ضلالت وکفار بی سعادت اولدیلر • وآدم علیه السلام دار فنادن سرای بقایه ارتحالدن صکره آدمه تبعیت
ومحبت ایدنلر دخی • بر بریندن متفرق اولوب بعضلری آدمک حرمت خدمتنی حفظ ایچون آدمک شکل وصورتنی • بر حجره نقش ایدوب
قیام ناموس محبت اولمغیچون حجر منحوتده مثبت اولان صورت آدمک مشاهده سنه علی الدوام ملازمت ایتدیلر • زیرا آدمه حال حیاتنده
ایتدکلری خدمت ومحبت انلاری مقرب الی الله اولمغله ظن ایتدیلرکه • صورت منقوشه آدمه اولان محبت آدمک حال حیاتنده اولان
خدمت کبی کندولری حقه تقریب ایلیه • وصورته اولان محبت محبت خدایه موصله ووسیله اوله پس بو زعم ایله اولاد آدمدن
وارث نبوت وولایت اولان مرشد حقیدن وآدمده اولان ستر ساریدن غفلت ایله مرتبه صورتنده قالدیلر • وکندولری اوزره
عبادت ذاتیه ایدرز دیو طریق ضلاله کیدوب مظهر اسم مضل اولدیلر • ودیو بوزدن حقه عبادت قیلدیلر • ودیو بوندن صکره بر طایفه دخی
کلوب انا وجدنا اباءنا علی امة دیوب خدمت مزبورده غلو حاصل ایتمکله • بغیر تفکر اول صورت منقوشه نک نفسنه عبادت ایدوب
عبده اوثان اولدیلر بعده بر طایفه دخی قیاسات عقله تابع اولمغله عبده اوثانی تزییف ایدوب دیدیلرکه • اوثان وثن پرستلرک
صنعتی در واصلک فرعه عبادتی سزا دکلدر • پس اولی بودرکه بز طبایعه عبادت ایده وز • زیرا جمله عالم حرارت ویبوست وبرودت
ورطوبتدن مرکب در پس طبایع اربعه اصل وجود اولدیغی بز اصله عبادت ایدرز دیوب طایفه مزبوره طبیعیون اسمی ایله موسوم
اولدیلر پس طبایعیه کان حقه من حیث صفاته عبادت ایتدیلر • زیرا اوصاف الهیه دن اولان حیوة • وعلم وقدرت • واراده
اصل بناء وجود اولوب طبایع اربعه دخی عالم اکوانده صفات اربعه نک مظاهری در • یعنی رطوبت مظهر حیوة • وبرودت مظهر علم
وحرارت مظهر اراده • ویبوسته مظهر قدرت در • وحقیقة هذه المظاهر ذات الموصوف بها سبحانه وتعالی • پس ذکر اولنان مظاهرده اولان
لطیفه مزبوره الهیه • ارواح بصایر طبیعیه نه لایح اولمغله اوصاف مزبوره نک وجودده اثری اولان طبایع اربعه یه کیمی عالم سابق
وکیمی جاهل لاحق اولدقلری حالده زعملرنجه صفات حقه عبادت ایتدیلر • وبعده بر طایفه دخی کواکبه عبادت ایدوب طایفه مزبوره یی
فلاسفه دیو ذکر ایتدیلر فلاسفه دخی بحسب العقل بونک اوزرینه • رأی ایتدیلرکه طبایع اربعه دن برینده فی نفسه حرکت اختیاریه یوقدر
پس طبایعه عبادتدن نه حاصل بوندن ایسه سبعه سیارات اولان • زحل ومشتری • ومریخ • وشمس • وزهره • وعطارد • وقمر •
عبادت اولی دردیدیلر • زیرا بونلر بنفسه مستقل وکندو فلکلرنده متحرک وجودده کاه نفعا • وکاه ضرا • مؤثره در • پس اولی بودرکه
تصرف کیمک ایسه اکا عبادت ایده وز دیدیلر • ومن حیث اسمائه سبحانه وتعالی حقه عبادت ایدرز زعم ایتدیلر • پس اسم اللهدن
جمیع اسمانک حقایقی مستمده اولدیغی کبی • شمس دخی نوریله جمله کواکبه ممد اولوب شمس مظهر اسم الله در • وقمر دخی مظهر اسم رحمن در
زیرا اسم اللهدن اولان اسم رحمن مرتبه ده جمیع اسمادن اعلی اولدیغی کبی • قمر دخی شمسک نورینی حامل واکمل کواکب در • ومشتری دخی
مظهر اسم الرب در زیرا اسم الرب لاقتضائه المربوب کمال کبریایه شمولی جهتندن مراتبدن اخص مرتبه ده اولدیغی کبی مشتری دخی
کواکب افلاکک اسعدی در • وزحل مظهر اسم واحد در • زیرا اسما وصفات اسم واحدک تحتنده اولدیغی کبی جمیع کواکب افلاک
تحت حیطۀ زحلده در • ومریخ دخی مظهر قدر در زیرا مریخ قهاریته مختص در • وزهره دخی فی نفسه سریع التقلب اولوب مظهر اراده در
وعطارد مظهر علم در • زیرا عطارد سماده کاتبدر • وبقیه کواکب معلومه داخل تحت احصا اولان اسماء الحسنی یه مظاهر اولوب
وکواکب غیر معلومه لایعد ولایحصی اولان اسماء الهیه باقیه نک مظاهری در • پس طایفه فلاسفه نک ارواحی بالفطرة الالهیه کواکبده اولان
مؤثر حقیقیدن من حیث الادراک الاستعدادی برشئ ذوق ایتمامکله • هر بر کوکبده موجود اولان لطیفه الهیه ایچون کواکب مزبوره یه
عبادت ومن حیث الاسما پرستش ایدوب مظهر اسم مضل اولدیلر • وحضرت حق من حیث ظهوره بالاسماء والصفات نور ذات کواکب
اولدیغی جهتدن معبود لذاته اولمق اقتضا ایلدی • ولهذا البشر بنی آدم وغیریدن وانواع حیواناتدن وجودده برشئ یوقدر • الا که
اول شئ یا بودرکه بر محدث ومظهر ویا خود علی الاطلاق حقه عبادت ایتمیه • پس علی التقیید عبادت ایدن مشرک وعلی الاطلاق عبادت
ایدن موحد در • وجمله سی حق تعالانک عبادی در • وحق جمله نک معبودی در • ومن حیث الاطلاق حقه عبادت ایدنلر فقط امت محمد در
زیرا امت محمد اجزاء محمد ناتده بغیر تقیید من حیث الجمع حقه عبادت ایدنلر • پس بر طایفه دخی فلاسفه یه اختلاف ایدوب بجوره عبادت
ایتمکدن ایسه مطلقا نور وظلمته عبادت اولی • وطاعتی انوار ه تخصیص کواکبدن احری دردیوب بجوره تخصیص ایتمکز حیث کان
نور مطلقه وهر قنده اولورسه اولسون ظلمة مطلقة تخلیه یه عبادت ایدوب نوره یزدان وظلمته اهرمن دیدیلر وطایفه مزبوره
ثنویه نامیله شهرت بولدیلر وستر عبادت ثنویه بودرکه • اول ذات مقدس من حیث الاسماء والصفات جمیع اضدادی ایدوب
بنفسه مراتب حقیه وخلقیه محیط وشامل • ووصفین ده حکمین • ودارین ده تعینین ایله ظاهر اولوب حقیقه الهیه یه منسوب اولان

انوارده

انوارده ظاهر • وحقیه وخلقیه منسوب اولان ظلمتدن عبارت اولمغله • کانه ثنویه • جامع الوصفین والضدین والاعتبارین
والحکمین اولان • ستر الهی یی مشاهده ایدوب من هذه اللطیفة الالهیة • حقه عبادت ایدرز زعمیله • عبده نور وظلمت اولدیلر •
وبوندن صکره بر طایفه دخی ثنویه یه اختلاف ایدوب عبادت ناره ذاهب اولدیلر • بونلر دخی فهم قاصرلری اوزره دیدیلرکه مبنای حیات
خود حرارت غریزیه طبیعیه اوزرینه در • وحرارت غریزیه نک معنی وصورة وجودیسی ناردر • پس اصل وجود یالکز ناردر دیوب
عبده نار اولدیلر وطایفه مزبوره مجوس اسمیله موسوم اولدیلر • ومجوسیلرک دخی عبادت نارده اولان ستر وحکمتلری بودرکه
احدیه ذاتیه اسما واوصافک مراتب ومظاهرینی باجمعهم متفنیه اولدیغی کبی • نار دخی اقوای اسقصات • وارفع عناصر اولوب
بسبب المحاذات جمیع طبایعی منفیه در • ونار طبایع ثلثه دن بیریسی تقرب ایده میوب • وتقرب ایتدکلرنده قوة نار غالبه اولمغله
جمله سی بطریق الاستحاله ناره تحول ایدر • وهوا وما وتراب • وبرودت ورطوبت ویبوستدن اولان اسما وصفاتک برینی
قبول ایتمیوب جمله ذات نارده مندرج ومضمحل اولور • پس فلهذه اللطیفه طایفه مجوس ناره عبادت ایتدیلر قال الجیلی واعلم
ان الهیولی قبل ظهورها فی رکن من ارکان الطبایع التی هی النار • والماء والهواء والتراب • لها ان تلبس صورة ای رکن شاءت
واما بعد ظهورها فی رکن من الارکان • فلا یمکنها ان تخلع تلک الصورة وتلبس غیرها • فکذلک الاسما والصفات فی عین الواحدیة
کل واحدة منهن لها معنی الثانی • فالمنعم هو المنتقم • فاذا ظهرت الاسما فی المرتبة الالهیة لا یفید کل اسم الا ما اقتضته حقیقته فالمنعم
ضد المنتقم • فالنار فی الطبایع مظهر الواحدیة فی الاسماء • فلما استنشقت مشام ارواح المجوس معطر هذا المسک ترکت عما سواه فعبدوا النار
وما عبدوا الا الله الواحد القهار • وبر طایفه دخی مجوسیه • وفلاسفه • وثنویه • ووثنیه یه اختلاف ایدوب عبادتک اصلا فایده سی یوقدر
زعمیله • لاجرم دهر من حیث الفطرة علی ما هو الواقع مقتضاسی اولان شئ ایله مجبول در • پس مقتضای دهر بودرکه هر شئ ذوی ارحامدن
ظاهر • وبلع ارض ایله مکتوم ومعدوم اولور دیوب رأسا عبادتی ترک ایتدیلر • والسنه ناسده طایفه ضاله مزبوره دهریه وملاحده
تسمیه سیله مشهور اولدیلر • فانهم عبدوا من حیث الهویة • قال علیه السلام ان الدهر هو الله • پس ذکر اولنان طوایف ستت اهل
کتابدن اولمایوب عقل ناقص وفهم قاصرلرینه اویدیلر • وکذلک اهل کتاب دخی متفرق اولوب جمله دن بیری طایفه براهمه درکه مزدرتب
ابراهیم ودین خلیل اوزرینه یوز زعم ایتمکله کندولره بر نوع عبادت تخصیص ایدوب • لامن حیث نبی ولامن حیث رسول مطلقا حقه
عبادت ایدرز ووجودده برشئ یوقدر • الا المخلوق خدادر • وبز وجودده وحدانیه حقه معترف دیرلر • مع هذا مطلقا انبیا ورسلی
انکار ایدرلر وبویله زعم ایدرلرکه • ابراهیم علیه السلام کندو عندندن انلره بر کتاب یازدوب اول کتابده حقایق ذکر ایتمش اوله یعنی
کتاب مزبور کلام الله در دیمزلر • وحقک متکلم ایله اولان وصفنی انکار ایدرلر • وکتاب مزبورک بش اجزا اولوب دورت اجزاسی
ایچلرندن هر احد ایچون قرائتی مباح ایدوب جزء خامسنی آحاددن غیریسی مطالعه ایتمه سنه تجویز ایتمایوب جزء خامسک کلمات غامضه
واسرارینک بعد غوری اولمغله • هر کس فهم واذعان ایده مزدیرلر • وبینلرنده مشهوردرکه جزء خامسی • بر کیمسه تلاوت ایلسه لاجرم انک ایری
قوت ایمانی اسلامه میل ورغبت ایتدروب دین محمدی یه داخل اولوردیرلر • وطایفه مزبوره بلاد هندده چوقدر • وناسدن بعضیسی براهمه
زندیه اولوب براهمه دنز دیرلر • ولکن براهمه انلاری کندولردن عد ایتمیوب انلر ایچون وثن پرستلردر • وعبده اوثان بزدن دکلدر
دیرلر پس ذکری سبق ایدن اجناس مزبوره نک جمله سی تقییدات مذکوره یی کندو نفسلرندن ابداع ایتمکله سبب شقاوت
وباعث ضلالتلری اولوب رحمت حقدن مردود ومطرود اولدیلر • وکتابیلرک بر نوعی دخی امت موسادن اولان طایفه یهوددرکه
حالا منسوخ اولان دینلری اوزره کونده ایکی کره صلاة • ویوم کنورا که یوم عاشورادر صوملا • ویوم السبت ده اعتکاف ایله عبادت ایدرلر
وعند الیهود شرط اعتکاف بودرکه • یوم جمعه نک وقت غروبنده ماکل ومشرب ولوازم سایره یی تدارک ایدوب اخر اضواء یوم
سبته دکین نه خارجدن برشئ داخل بیت • ونه بیتلرندن برشئ اخراج • ونه بیع وعقد ونه نکاح ایدرلر • کما نقل عن التوریة قوله تعالی
فی التوراة انت وعبدک وامتک لله تعالی فی یوم السبت فلهذا احرم علیهم ان یحدثوا اشیا یوم السبت مما یتعلق بامر دنیاهم • وبهذه
حکمة جلیلة فان الحق تعالی خلق السموات والارض فی ستة ایام • ابتداء فیهما بیوم الاحد ثم استوی علی العرش • وهو یوم السبت قبل
هو یوم الفراغ فلاجل هذا یعبد الله الیهود بهذه العبادة فی هذا الیوم اشارة الی استواء الرحمانی • وحصوله فی الیوم فافهم •
فجمعت جمیع اسرار تعبداتهم • ولم یبق شئ من اسرار الله الا وقد هدانا الیه محمد صلی الله علیه وسلم • فدینه اکمل الادیان وامته خیر الامة
وکتابیلرک بر نوعی دخی امت عیسادن اولان نصاری درکه مذکور لرامم ماضیه نک جمله سندن امت محمده قریب العهد ودون
المحمدیون حقه قریبلردر لقوله تعالی لتجدن اشد الناس عداوة للذین امنوا الیهود والذین اشرکوا ولتجدن اقربهم مودة للذین
امنوا الذین قالوا انا نصاری ذلک بان منهم قسیسین ورهبانا وانهم لا یستکبرون • وسبب قرب بودرکه نصاری طالب حق اولوب
حقه عبادتی عیسی ومریم وروح القدس • ملاحظه سیله ایتدیلر • بعده عدم تجزیه ده قیل وقال ایدوب محدث عیسی ده قدم وجود حقه
قایل اولدیلر وبو تکلم تنزیه فی التشبیه مراد ایتدیلر • ولکن مذکورلر ثلثه مزبوره یه حصر ایتدکلریچون درجه موحدیندن ساقط اولدیلر
وحصر وتقیید عقاید نصاراده محکم در • یعنی بغیر الدلیل اثبات حکم تجویز اولنمشدر • وطایفه نصاری فرق طلوع صباح صوملا عبادت ایدوب

وفي القرآن [illegible]
[illegible]

يوم الاحددن ابتدا ايدرلر ويوم الاحدده ختم ايدرلر وما بينلرنده يوم الاحدده صايم اولماغى مباح قيلوب قرق طقوزدن سكزكونى
اخراج ايدوب قرق بركون مدت صوم قالمشدر وكيفيت صوملرى وقت عصردن عصر اخره برساعت قالنجه كريه اوج ساعت اولور
قوت معاشنه قايم اولاجق نسنه تناول ايتميوب خمر وآب وفواكه قسمنى اكل ايدرلر واعياد تسعه ويوم الاحدده اعتكاف ايدرلر
بونلرك دخى تحتنده قبل النسخ علوم جمه واسرار شتايه اشارت واردر ولكن صدد فرائه بيان اولمايوب مقصود دين اسلامك شرفنى
تبيان وهر برى حروف مختلفه كبى بريوزدن متحد وبريوزدن مختلف اولدوغن عيان ايتمكدر الحاصل مسلمون نصارى يهود
براهمه دهريه مجوس ثنويه فلاسفه طبيعيه عبده اوثان من حيث الكلى اصول طوايف مختلفه اون تلت اولوب هر برندن
تركب ايدن ملل لا يعد ولا يحصى در وبرفحواى كنتم خير امة اخرجت للناس خير امت امة محمده وحق دين اسلام اولوب حضرت سيد المرسلين
وخاتم النبيين بعث اولنوب قرآن عظيم الشان نازل اولدقدن صكره جميع اديان سايره منسوخ وباطل وارباب عموما مظهر اسم مضل
وعذاب ناره ملحق وواصل اولمشلردر وغير بلرك بعد النبى الاكرم سالك اولدقلرى مسالك وذاهب اولدقلرى مذاهب طريق شقاوت
وغضب ومسلك الم وتعب اولوب جمله سى مغضوبين وضالين ومطرودين وهالكين در كما قال تعالى ومن يبتغ غير الاسلام دينا فلن
يقبل منه وهو فى الاخرة من الخاسرين الايه واى خسارة اعظم من فوت السعادة المنزلة لصاحبها فى درجة القرب الالهى
والمسلمون كلهم سعداء بمتابعة النبى صلى الله عليه وسلم لقوله لما قال الاعرابى رأيت اذا احللت الحلال وحرمت الحرام واديت المفروض
ولم ازد على ذلك شيا ولم انقص منه شيا او كما قال اهل ادخل الجنة فقال عليه السلام نعم ولم يوقفه بشرط بل اطلق بتصحيح دخول الجنة
بذلك العمل فقط ومن حصل بالجنة فقد فاز باول درجة من درجات القرب كما قال تعالى فمن زحزح عن النار وادخل الجنة فقد فاز
فالمسلمون على صراط المستقيم وهو الطريق الموصل الى السعادة من غير مشقة والموحدون من المسلمين اعنى اهل حقيقة التوحيد
على صراط الله وهذا الصراط اخص وافضل من الاول فانه عبارة عن تنوعات تجليات الحق لنفسه بنفسه والصراط المستقيم عبارة
عن الطريق الى الكشف عن ذلك فالمسلمون اهل توحيد والعارفون اهل حقيقة وتوحيد وما عدا هؤلاء فكلهم مشركون سواء فيه
جميع الشيع والملل المذكورة فلا موحدون الا المسلمون والعارفون عباد الرحمن وعامة المسلمين عباد الرب فمقام المحققين الحمد لله
ومقام العارفين الرحمن على العرش استوى له ما فى السموات وما فى الارض وما بينهما وما تحت الثرى ومقام عامة المسلمين ربنا اننا
سمعنا مناديا ينادى للايمان ان آمنوا بربكم فآمنا ربنا فاغفر لنا ذنوبنا وكفر عنا سيئاتنا وتوفنا مع الابرار واعنى بعامة المسلمين
جميع من دون العارفين من الشهداء والصالحين والعلماء والعاملين فانهم عوام بالنسبة الى اهل القرب الالهى وهم المحققون نبى الله
اساس هذا الوجود عليهم وادار افلاك العوالم على انفاسهم فهم محل نظر الله من العالم بل مجالى الله من الوجود فعباد الله مع الله على الحقيقة
والابرار مع الله على المجاز والباقون مع الله على التبعية والحكم على الحقيقة فالكل مع الله كما ينبغى فالكل عباد الله والكل عباد الرحمن
والكل عباد الرب آه اى مستمع قابل ارواح متعدده حروف مفرده كبى بربرينه مختلفه ونور حقدن مخلوقه اولدقلرينه نسبت ايله متحده
اولدقلرى شعاع شمسدن مضيئه اولان شعاعات مختلفه نك افتابه اولان نسبتى كبى در وارباب حقيقتك عالم واحديه نسبت
ايتدكلرى زجاجات متلونه ومختلفه ده ظاهر اولان نور افتابك واحديتى كبى در وتنوع مظاهردن شمس واحده ده خود بنفسها
تنوع وتعدد اولماوغى اظهر من الشمس در پس من حيث الظاهر واحد ومن حيث المظاهر ارواح متنوعه ومتعدده اولديه
برفحواى وان ليس للانسان الا ما سعى وبرمصداق اليوم تجزى كل نفس بما كسبت احوال ناس برزخده وحشرده دخى مختلفه اولوب
حق جل وعلا عبادندن بعضيسنه حكمت وبعضيسنه قدرتيله معامله ايدوب وحكمتى ايله معامله اتدوكى عبادنك دنياده اولان
كسب وعملك حقيقتنى برزخده منقلب ايدوب معانى طاعات ايچون صور مختلفه خلق ايدر وبنده كاسب حق تعالى كنندا ايچون خلق واتان
ايتدوكى صورته منتقل اولور مثلا صلوة وصيام وحج وزكوة وصدقه وغيرى طاعاتك صورلرينى حاضر بولوب بر عمل حسندن
عمل اخر مستحسنه انتقالدن زايل اولمز وانتقال ايتدوكى صورته عمل يا بطريق المثل وياخود اذن اجل واحسندر دنياده اولدوغى كبى
والى يوم القيامه حقايق امورى برزخده كنديه ظاهره اولمقدن خالى اولماز ومشاهده اتدوكى صورت اعمالنك حسن وبهجت
وضيا ونوريتى ذلك العمله اولان اجتماع خواطر وحسن تقصد وقدر طاعت حسبنجه اولور وكذلك قبح صورت دخى اعمال سيئه ده
اولان انهماكنه كوره اولور مثلا زانى وسارق وشارب الخمر اولان اعمال قبيحه سندن صور قبيحه خلق ايدوب زانى ايچون ناردن
برفرج متين صورته قوروب ذكرينى فرج نارى يه ايلاج ايدر ومعصيه مزبوره ده بقدر الانهماك حرارت نار ونتانت رايحه ايله معذب اولور
وكذلك شارب الخمر ايچون دخى ناردن قدح ونار دن خمر خلق اولنوب معاقب اولور وكذلك اطاعت ايله معصيت مابينده مذبذب
اولانه دخى كاه نورانى وكاه ظلمانى صور مختلفه عرض اولنوب صور مزبوره يه انتقالدن زايل اولماز وبتواتر الانفعال حقايق امر
شيئا فشيئا اصحابنه ظاهر اولوب احد حكمين ايله اوزرينه قيامت قوپار واگر حق تعالى عبادنه قدرتيله معامله ايدرسه عبد مزبور
معانى عملنده واقع اولمايوب ولكن صورته قدرتك معاينسن مشاهده ايدر مثلا عبد عاصينك معصيتنى مغفرت ايدوب صورة
طاعات شبهه سنه انتقال ايدر والى يوم القيام برزخده برصورت حسنه دن برصورت حسنه يه وياخود احسنه انتقالدن زايل اولماز

وكذلك عبد مطيعك دخى ازل ازالده اوزرينه قلم شقاوت چكلمش ايسه عملنى حبط ايدوب الى يوم القيمة نارده اولان دركاتنه كوره
صور قبيحه ايله عقاب ايدر زيرا اعمالى عن خلوص واعتقاد اولمايوب صورة طاعتده معصيت ايدى بفعل الله مايشاء ويحكم مايريد
وحق سبحانه وتعالى برزخده برقوم دخى خلق ايدوب برزخده ساكن اولورلر وعمر سورلر وطوايف مزبوره نه اهل دنيادن ونه اهل
قيامتدندر ولكن خلق اولندقلرى اصل ومحتدلك الحادثى اولدوغيچون اهل اخرته ملحقلردر پس شول كمسنه كه بعد الموت روحانيتى انلر ايله
مجانست ايتديسه برزخده انلر ايله موانست ايدر وانك مثالى شول كمسنه يه مشابه دركه مثلا برقومه واصل اولوركه بو انلارى وانلار بونى
بيلوب بربرينه انيس اولورلر پس مخلوق برزخ دخى بعد الموت روحى كنديلره مجانس اولان كمسنه ايله مستانس اولوب اكر فرح واكر ترح
سعيت ايدرلر وشول كمسنه نك كه روحى انلار ايله مجانست ايتميه بعد الموت انلار ايله استيناس ايتميوب هر برينى صاحب غيظ كورر وموحش
اولوب ديار غربته دوشر وحق تعالى عبد عاصى يه انلارى سبب عذاب ايتمكله اقبح صورتده مرئيى اولوب كمال مرتبه وحشت ونفرت ايدر
اما نه چاره خلاص اوليماز **نظم**
قيلمدين توبه بقيلورسه حصار ٭ قالدك اول كوردكلكه خوار وزار ٭ يوق حصارك كيم قچوبن كيره سن
باشكه عقلوكه بردم ويره سن ٭ كرايكى عالمده ايسترسك نجات ٭ توبه قيل اتايه چون يوقدر ثبات ٭ بوخبر اركيم ايشتدك اى شكار
خوش نصيحتدر اونوتمه زينهار ٭ وبو دخى معلوم اولاكه قيامت وبرزخ ودنيا وجود واحددر وبونك مثالى

بحسب الفرض بو دايره مفروضه كبى دركه نصفى اخرت ونصفى دنيا وبينهماده واقع خط اعتبارى برزخ در پس
سنك شول انيتك كه انكله موجودسن وانيت مزبوره سنك عينكدر ودنياده وبرزخده واخرتده انيت مزبوره ايله قايمسن
ولكن مابينده تفاوت بودركه امور برزخ ضروريه در زيرا امور اخرت دخى امور برزخه مبنيه در فاما امور دنيويه اختياريه در
ثم اعلم ان الله تعالى اذا اراد ان تقوم القيمة امر اسرافيل ع م ان ينفخ النفخة الثانية فى الصور لان النفخة الاولى للفناء
والصور هو عالم الصور الروحية ينفخ فيها النفخة الاولى من حيث اسمه المفنى والمميت فتعدم الصور وتنحل عن عقدها كلها كما تعدم
الصور المرئية فى النوم بالانتباه فترجع الى محلها الذى خلقت منه ثم ينفخ النفخة الثانية فى الصور فترجع كما كانت من عالم الارواح
فتدخل فى قوالب الاشباح كنفوذ اشراق الشمس فى زجاجها وكل هذا باعتبارها فى وجودها فان العالم الاحادى هو عالم الارواح وجميع
عالم الارواح عبارة عن مطلق الروح الموجود فى الانسان فلا يخرج الانسان عن نفسه لان الاخرة عبارة عن عالم الارواح وعالم
الارواح بجمعه مطلق روح فالعالم بجميعه كمرائى متقابلات توجد كل واحدة منهن فى الاخرى على حكم الاحدية لا على حكم المماثلة والمشابهة
فجميع العالم جوهر فرد غير منقسم فى نفسه على الحقيقة وما تراه من التعدد والانقسام فهو خيال بمثابة ما لو فرضنا الانقسام فى الجوهر الفرد وهذا
معنى قوله تعالى ونحشرهم يوم القيمة ايدى بابهم نور ديده م ذكر اولنان اسرار ونكاتى فهم ايتدكه ايسه مبارك باد ديسونلركه وجودده اولان
سر احديت مشهودك اولوب ارواح انسيه مانند حروف مفرده نه يوزدن متحد ونه يوزدن متفرق ايدوكن عين يقين ايله كوررسن
وجنت ونار واهوال اخرتدن حق تعالينك وعد ووعيدينى كشفا وعيانا مشاهده ايدوب ايمانك زيد بن حارثه رضى الله عنه ايمانى كبى
شهودى وعينى اولوب رسمى وغيبى مرتبه سندن كچر ان شاء الله تعالى زيدك مرتبه ايمانى عن قريب مثنوى شريفده كلدكده مسموعك اولور
پس هركسك اى داعى صور اعماليه سى اوزرينه حشر اولوب روز جزاده اصحابنه اعمال سيئه وحسنه سى عرض اولنمغله كاشف الاسرار مولانا
خداوندكار حضرتلرى بيورورلركه **پس قيامت روز عرض اكبرست** پس قيامت عرض اكبر كونى در **عرض او خواهد كه بازيب وفرست** عرضى اول كمسنه
استركه زيب وفر ايله در يعنى عرض اعمال اولان روز جزايى ارباب علوم نافعه واصحاب اعمال صالحه اولانلر استر زيرا جمال وكمال
وحسن خصالى ظهوره كلوب بر دولت وسعادته نايل اولورلركه زوالى يوق وبرنوره واصل اولورلركه افولى يوق كما قال تعالى يوم ترى
المؤمنين والمؤمنات يسعى نورهم بين ايديهم وبايمانهم وقال عليه السلام ليس عبد يقول لا اله الا الله مائة مرة الا بعثه الله يوم القيمة
ووجهه يوم القيمة ليلة البدر اخرجه الطبرانى عن ابى الدرداء وقال تعالى يوم تبيض وجوه وتسود وجوه روى عن ابن عباس فى هذه الاية
قال تبيض وجوه اهل السنة والجماعة وتسود وجوه اهل البدع والضلالة وعن ابن كعب فى هذه الاية قال صاروا فرقتين يوم القيمة
فقيل لمن اسود وجهه اكفرتم بعد ايمانكم فهو الايمان الذى كان فى صلب آدم حيث كانوا امة واحدة واما الذين ابيضت وجوههم
فهم الذين استقاموا على ايمانهم واخلصوا له الدين فبيض الله وجوههم وادخلهم فى رضوانه وجنته پس جزا مقابله عمل اولديغى
هركه چون هندوى بد سوداييست هركيم كه مانند هندوى بد سودايى وسيه رودر يعنى اعمال قبيحه وعقايد فاسده ايله قلبى قرارمشدر ونفسنه
ظلم ايتمشدر مسلم وبخارى ده ابن عمر رضى الله عنه دن روايت اولنان الظلم ظلمات يوم القيمة حديث شريفى مصداقنجه
روز عرضش نوبت رسواييست يوم عرض اكا ظلمت ورسوايلقدر قال الفقيه رحمه الله قال ابن عتبة يفر كل انسان من صاحبه واقربائه يوم القيمة
من شدة ما يرى من الاهوال على نفسه حتى رأيت فى الاخبار عن ابى هريرة رضى الله عنه انه قال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم
قال اذا كان يوم القيمة ترى الام ولدها فتقول له يا ولداه الم يكن بطنى لك وعاء وثديى لك سقاء وحجرى لك حواء فيقول لها اى شى تريدين
يا اماه فتقول ارفع عنى ذنبا واحدا فيقول يا اماه انا مشغول بنفسى فلا اتفرغ اليك آه اى نفس غافل روز جزا بر يوم عظيم دركه حق جل وعلا
اول يوم عرضى كتاب مبينده يوز عددن زياده اسما ايله تسميه ايدوب جمله مخلوق قبرلرندن طوروب والى ماشاء الله ختانا دعوا اما ميدان عرصاته

جزای ویرلمسنه قالوب وکرک انکسنه یه دربان اولمایوب وملایکه صفا صفا قایمین اولدقلریچون یوم قیامت تسمیه اولندی وجمیع انس وجن
بر یره جمع اولوب بعد الحساب والسؤال فریق فی الجنة وفریق فی السعیر اولدقلریچون یوم الجمع ویوم الفرق دینلدی واول کوندن صکره برکون دخی
اولمادیغچون یوم عقیم ویوم عظیم ویوم عسیر دینلدی ویوم تبلی السرائر ویوم تتقلب القلوب والابصار ویوم تشخص فیه الابصار دیوم
لا ریب فیه دیو سویلدیکه آنده نفس ظالم اول حسرت وندامت کونینی ملاحظه ایدرمی که انواع خوف ومشقته مبتلا اولوب احوال ظلمه دکرکون
وارباب حقوق اللّه زار وزبون قالوب مالی یوقدرکه ویره وحصاری یوقدرکه کیره من لدن آدم الی یوم الجزا المحشرده جمیع اولان انبیا
واولیا واصفیا واتقیا محضرنده خوار وحقیر اولوب واعمال صالحه سن ارباب حقوق الوب کندوسی مفلس وفقیر قالور دنیجه شدتلر چکوب
انواع رسوایلق کورر کما روی عن ابی هریره قال قال النبی علیه السلام من کانت له عنده مظلمة لاخیه من عرضه او شیء فلیتحلل منه الیوم
قبل ان لا یکون له دینار ولا درهم وان کان له عمل صالح اخذ منه بقدر مظلمته وان لم یکن له حسنات اخذ من سیئات صاحبه فحمل علیه
آه آه نفس ظالم انصاف سفیان ثوری خطله بین العبد اولان بیمش کناهدن حق عبدن اولان برکناه بدتر در بیورر ویزید بن حبیب
مرویدرکه دوزخده آسنه شتر امثالی ویره شلللو عقربلر اولوب اهل دوزخ نارک شدتندن فریاد ایدوب امنیه تخفیف ایتدکلرنده زبانیلر
حیات وعقاربه کیدرکه ایلته لر پس یاروکز دملر صیح ایوب دوداقلرنه یاپشه لر ویوزلرنیک دریلرین قوپارلر پس اهل دوزخ
زیاده ایدوب بری برینه نار ترک وقایل اولدق عذاب ناره کوترک دیدکلرنده حق تعالی حیات وعقاربی لسان فصیح ایله
سویلدوب ایدرکه حق تعالی بزی سزه دنیاده عباد اللّهی ایکوزله ودلیکزله رنجیده ایتدکلرکزدن خلق ایدوب بوکون جزاکز ویررز
دیولرکه ولیم ایدرلر وهم دخی عطانته وارنجه بیوب انواع عذاب ایله معذب اولهلر وعن نعمان بن بشیر قال قال رسول اللّه صلی اللّه
علیه وسلم ان ادنی اهل النار عذابا یوم القیمة رجل علیه نعلان من نار یغلی منهما دماغه کانه مرجل وهو یری انه اشد
اهل النار عذابا الخ پس ضعیف امادهیم نفس اللّه عاجزو درمانده یم نفس دیوب سویلرم اما بلمزم که نه در هر دم الندن اغلارم
جرم چوق کناه دو نسنه در التی اثر وارسه تعبایه زاده دلم التی اثر الکیسی حرمت عضبه انجین زاده درگون ایدرم
بدیکوب کل ودرمنک هب عبادت وایرودرنه کل الثی بو خیک توتمز بکابن دیده بو بوله قال وقیل جها ایرسن ویدرمه
تعدد ترک ایسسی رنج ایت حسن فرمس خلع ایت الخ هر وجود کوری ایتسی دن هر کنک عذوری هر کیک
محبوب اسن هر حاکلی محبوده کبی ایکتاسن هر ذاکرک مذکوری ایسنهن هر شاکرک شکوری سن هر حامدک محمودی سن هر قاصدک مقصودی
هر کلده اسمک سیدن احتان اولوب الرحمتک سن ایکی هر سن اکرم کسبی سن ظلم ایلنن اکرمنک زا هر یرده وقت
یوزان باراکن فضلک ژولب • اکرسنده وحدت حرامیت کسنام • نوانا متعسن ژبرزق ایم • اکر اینه زعمیان صدکتام
توانااسن رحیم پیرایم • دوجیس عجز دروست ارعاما • ییم لین البس آب ویوم رحیات • آه کیم بو توبه وندامت دولوب
ظلمات معصیت ایله مرات قلبی مکدرت وضمیر منور وصیرت اولان بردولت بنحه ایتسون که
جون ماه ووی بیجون پالنگ ماه • جنکه آنتاب کلی نوره طوفره یعنی وجه روحانی ایمان وطاعت وعشق ومحبتدن آفتاب کبی متنور اولدم
ونور دهرمه ز بیجون ماه ونقاب • یعنی اولا نقاب کبی یوز او زیرینی برسیدن ظریقی انظر نورانی ایکن طره دده برهاض وسواد ورقی ده بوظنی
جمیزوی بعدیته ترتیب سلیکی انفی ایدو طلعتکیز مینده و سواد وصورت وحمه جمانی ظاهر اولماسون دیو سواد ایله یوزیه نقاب اولمه
نور اولهرده فروغ نورونی حمایت ایدوب وفکرکی ظلمات طبیعت وکدورات جسمانیه دمشتغل اولان بیسیر فولنیک شب دنیای جوان ضیرت اولان
اول صوفکیرینی نقاب ایدوب مولعدن وارقرمدن فرا وزرتن وکلیت ایله دنیایه محبت وافتاب سیرت وفا بعدت اولان
ارباب حقیقت عداوت ایدوب دنیای اخرایه ترجیح ایدرلر وبرغراء الخمیه اعرض اخرجتی الناس علی حیوة • وبر صداق بوده اصحام
ومصیره آلشه سنه ایلرلرستی ایتع قلبن اولان حیات دنیاده طول عمر حریص اولورلر اتعجب انیته بی حاصل وخیال باطل آرکه ایکیتکیم بکیم
الموت والوتقی برروح مینده • موجنجه لاجرم برکون اجل ایلا بریلرین الوب تبرة تهتلرینه الغرلر الحاصل بزک کلیک حون بهار رخاراو
اول جمال وخاکک خار وجودی مانند برک کل اهدال جسده فوجرم شده بهاران دشمن سرازاو • بهاری آنک سرایه شمن اولدی یعنی
وصفی شکفته نور ادرادلیابه دریحت یکفاره آیام بهار عهد اولدهکبی انتدن وقت بهار اولان یوم الستاق والمعطا وقتاق
وظلکب خارو وجوده ونمسر اولدی زیرا شیرمنده اولانالکرافری طهارایلرلو • فاما ولان کورسرا پاکلت وسمعنت اولمکسنه کراینت
ایلنده وانابیکه کل وسبیع قوسینه یعنی انک کل الوجه ومراحع وقولی اعمال حسنه واقعال سخیفه انلرا پاکلبی باغ حیاتی طاعت وعبادت
دوق فحیجمتدن گلستان معرفت وشکوفهزار اولوبرپیشتحقیق اولمسلمه سلیس بهارراده وحیشم روشن پس بهار رانک دوجشم روشنی در
یعنی ایام بهار کلرده برینهمین وسوسن وایمبه باعث بهجت اولدهکبی یوم آخرت ویح قیامت وهن انقیا واصفیانک روحانانا قوت
ظاهرانرده ولان ازیار محبت وانوار معرفتی اظها رایدیچی ومشاهد جمال لایزالی انلرک الجکون جشم یاعاند روشن ونورد یکده قرقکا قال تع
وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة بیت • بی جمالت بوستان بیشنش مانند رشت • بی وصالت خاطر مجبور ما صد بدبخت الحاصل
ایام ربیع وفصل بهارده دنیا وسوسن ونسرین وکلی سا یعنی ودروزنجرانی دعوت وطائیفه دخی طلب ایلمز عاشق وحطاءفار مخدنه

خار یعنی خزان خوانده خزان • خار یعنی خزان ستیزان تا زنده پهلوی خور برکلستان حتی کنده پهلوسی کلستانه اوره برکوی ولایت
فضلیه ایله بی نور وطاعت وعبادت ومحبت ومعرفتدن مهجور اولان اهل غرور ورخی خار یعنی خزان شایسته اولان نجاسیان
فانی ده معتزا ولمق اسنرکه ماننه کلستان اولان ارباب ایمان واصحاب ایقان ایله مجیزه بصورت اولورقاری جهتدن برابرلک
دعواسن ایدوب کندوپی مردان خدا کبی کوستره لرکه بصورت ایله اولان اوتقاربیه دنیاده اولانلرده باطنی سواددن تمیز ایمتیان
ایلیه مطلع دکسی خار کبی • وررو ریاجینی تعریق ایتمز فصل خزان کبی • واردنیادخی قبل الموت صالح ایله طالح وموافق ایله منافق
والحاصله نیک طینت ایله بد طبیعتلرک سیرتری • بصورتنده اوله رق اظهار ایتمیوب حلهسی علی السویه بصورتله انت ایده دارات ایلکه ایله
اهل ضلالت حیات دنیاده مجبت ایدرلرکه آجیوب حتی ذنکلین حتی کلت نکل طاحت ولطافتی وخاریه لطافتک عیث نکیک
وکوک وزنکینی ستر واتفا ایلیه آجیبنی رنکدان وزنکبن تا رنکلکستن ایله طبیعه کلجیکن ولاجی لون خاری کوریبن یعنی صورتجانیه
واشکال ایله دانستوارسان سیرت سیخته ایله • سواء سیتیجکی حقیقتلرین بیسن • ومرتبه انسانیتده دن دور ودرجه
ملکیتده ن مطرود اولدیکی بعجب الشکل والهیکل ودیاده مرتبه اولان قابل صورتیه اعتبار ایلیه ابلیس سیرت ونسناس جبلت اولانلری
زمره ناس ذوی بصیرت لباس بیسسن • فاذا کان کذلک پس خزان اولهبارست وحیات بس فصل خزان حس وخاره بهار رحیات
اکلباب اکسیک ملامت سنک باقوت زکات • وقت خزان سنک خارکبی اولان خار ایله یاقوت پاک کبی اولان دراحری بوکونکر برابر
ایکن بنک اولندزه امانتیاره ججار اولمایوب هر برزنکر اوراق وازهاره • وانواع آثاره ایام بهارده اشکار اولوردر
صنوبر ایلماعه دخی داردنیاده اعیان اولمایوب بلکه برموجب فانون الحاوی وبرمصداق یوم تبلی السرائر صور کتمه زرجزاد
عیان اولور وبودغرور درده حین موته دکن حملهسی هنا ودک ربونده آدم کیمزلوان صورت اولان ابلیس سیرتلو وعجب غافل
وجاهللر برخبرلری یوقدرکه صورتجنی وشیاطین • قوتاریه وحرکت هوائیه کبی صورتاته اولمغله مثلا هرشیجوردشیع وشعل ایله
قنیا ولملیدجه طبعا • واولابه ملقات تمکن ولتورینکی • اوامرجن وشیاطین دخی تداخل وجود جسمانی ایمدکهبی قوای شیطانیه
اولان صفات خبیثه ظاهر اولمازه • فلهذا جن وشیاطین علی الدوام اولکوده درکه وساطه ایدان ایله بالقوه اولان صفات
شیطانیه سن اظهاره قدرلری اولماز دخی جونشیاطین ایدانه دخول ایدرلر • انرا ایجام ولکیل ابدان ایله بدن انسانه اولدقده حینئذ جنیا
اکا سعی ایدرلرکه وجودلرینه داخل اولوب قوه شیطانیتلرین فعله کتوررلر • پس سول کونین صحتدن کراهیا واولیا یه انجراد ایله
فارب طاهرلری کاشانه ایمان وایقان • ودرونلرنه انوار قرآن اوله رق خاصیت ایمان ایله جن وشیاطین قرار ایدوب انلاره دخول
اقتداری اولماز • فاما شول انجزه ظلمات طبیعت که اوامر شریعتله شرعه وسنن سنیه یه مخالفت ودنیای طریقنه عداوت وزر ولاشه
وجود وظلمانیه ذوق محبت ایلمدن ودرونه جوکبی بی نور اولمغله جن وشیاطین کتخشی ایسه برکرکنده لرهه ناسیات کلینه سن شاهد
اینکرنده مطرز بولوب خانه وجودین کندولره مسکن دوزرلر • وابو هریره رضی اللّه عنه دن روایت اولنان ان الشیطان
یجری من ابن آدم مجری الدم فی العروق حدیث شریفی مصداقیجه مجاری دمنده جریان ایدوب اول مخصوص کارکرک سرکنده وسرنظر اجتهد
ینه دونسته کبرا واینده یوراه وزیانه کوا اولان جن وشیاطین اولوب اول مخصوص زبونلر ان صورتکو برابلیس سیرت اولور
وبرمقوله شیطانی انسه تیبه اولنور • وابنا واولیایه ضد اولوب اهل حقه عداوت واحمد اانواع علم واصناف دردندن
بخبری شئ ظاهر اولمازه • واول شخص بردو صفات مزبوره ایله موصوف ایکن کندوی ان کامل وکرکمدن عاقل کهباب دنیا به
کلیب ایله کمل اعلا دمونده خرار ابدره • وخزان دنیاکنده ویه بهار کورینوره • وکنده وی ذنمقوله ابلیس مروکن کسنه بلمز صانوره
پس تسلیم ایدرم که دیده بصیرتری اولیان نادیده ولر بو طارک حقیقتلرین تمم واد راک ایتمیلر • ولکن نهی عنیه که جملهاحوال اقویدا
لا یزال ابدیر ایزد بی کردوکارم اسرار • پیرتریش نیست نیست انوار • مصداقیجه انبیا واولیاده ستور واولمایوب ابرکلک سبره
برزینه وطنه کبراده • نصورته لایق ایده دکن دنیاده اکبری معاینه بلاوب کوررلر مثلا برباغده اولان اکثر ازهار وانماره وکر
خاشاک وخار بهرایسه وقت بهارک ایا به احتیاجی باغبان بهر داند راد خزان باغبان اول درختی کلیدیده بولوب خار سیدیه
وقت خزانده دخی بیلوب • پس کونک باغبان کلزار بر شهوداولان صاحب مقام محمود • وقطب دایره وجود نورلی ایمدیه اولن
اولیان مطلوب نجاره • نه سول خاشاک عصیان بیاز ایلمیه • وخار طبیان بی اثاره • وسکن شیاطین نکاهین نوردیده اسراراپه
دنیای خزان شالده کورورب اکشاف حقایق ضمایرایچون • وقوع یوم تبلی السرائر انتظار ایلمزلر بیت • نیک وبدبیش اوشنو بیدا
کی شنو دسر آهنت از نهایا • موجنجه اول کمل کمل سیحه نی نمنته ایدوب اولمازه • فاما طرانه بچوکبیرد و دکلری ترمدی نوادر الاصول ده انس
رضی اللّه عنه دن روایت ایتدکلری ان للّه عبادا یعرفون الناس بالتوسم حدیث شریفنک کرکسی ایکه برکروتورفطنون بعض علماء
ذوی الفراسه واصحاب نجار اولدقدن تعقیقه درون ایدن ایچه اهل طریقت بعین کرامت وید دولته فراست ایله بیک ایله بی صورته
اعتبار ایتمیزکر بعضا کتوشات ایله قبل الموت بودنیاده فرق وتمیز ایدلکرایچ سبب اولوب بو تقدیرجه هر بری باغبان بوستان وجود
دو بیره بان روضه سیوده اولکبی ممیز عالم اولان باغبان اذن قطب زمان اراده اولنور انس وجن غوث الاعظم جهر اولدیغی تن سفید در ریاو

بعض افکار ونظرلرندن اشبو سؤال مقدره جواب تدارک ایدوب بیوررلرکه • نعم گرچه ارباب کیاست وذوات دخی اصحاب دانش وبینش در
لیک [illegible] از دید جهان لکن فرد کامل اولان قطب زمانک دانش وبینشی عارفان جهان • ومکاشفان زمانک گوروب بلمه سندن
بیکر نسبتله باغده اولان اشجاری خلق جهانی اجمال اوزره بلمه سندن باغبان نفس لحد ایکن انک بلدوکی تفصیل اوزره اولدوغیچون • بهتر
اولدوغیچون زیرا افتابدن ماه • وابیردن سیاه میاننده واقع اولان فرق بین کبی • اولیا واصفیانک دخی قرب مکانلرنده تفاوت
بسیار اولوب ارباب مقاماتک قرب ووصلی اول فرد الکملک عنده بعد وفراق در • ومدارج ارتقا ومعارج اعتلا • اول وارث
الکملک تربیه ووصول بولوب جمله سنه وسیله • وحقدن قبول فیضه واسطه اولماغله بلکه جهان • اول صاحب زماندن عبارتدر • نته کیم سلطان
ولد بیورمشدر نظم • گرچه جمله لطیف وموزونند • لیک ازیکدگر درافزونند • هست اندر میانشان فرقی
در [illegible] تا شرقی • شود انچه نخواهد اوان را • جان دهد چون مسیح بی جا زا • ان برد در ز چشم را بدوا
این [illegible] وچشم ترا • لیک این نادرست وکمیابست • قبلهٔ اولیا واقطابست • او ستصراف وقت دردوران
قلبها [illegible] زرکان • بیش اوکی شود تقی چو شقی • زیف راکی خرد بجای نقی • اینچنین کس زفهم ها دورست
زانکه او [illegible] بر نورست • فلهذا مولانا خداوندکار دخی • بو معنایی اشعار وبوتری اظهار ایچون بیوررلرکه خود جهان آن یک کس است او ابله
جهان خود اول برکسنه در اول ابله در • ابله تعبیرنده اشکال • وارجاع ضمیرده بعض احتمال اولماغله • شارح مثنوی زبدهٔ سالکان طریقهٔ مولوی
شیخ اسمعیل الانقروی • متعنا الله بطول حیاته خوب تحقیق ایدوب غیرلری راه صوابه گتمه مش • وارجاع ضمیری برلو برینه ایتمامش • پس
محقق [illegible] اوزره معنا بویله اولور که جهان خود اول برکسنه در • یعنی باغبان شهود اولان روح عالم • وزبدهٔ بنی آدم اول
فرد [illegible] برکسنه وهیچ حق وطاق • واول اکمل محل وفرد افضل نفسنده ابله در • یعنی غافل عن الشر • ومطبوع علی الخیر وصافی القلب
وسلیم الصدر برکسنه در پس توجیه مسطور اوزره اول کامله ابله تعبیری تجویز اولنوب بلکه ابله همان اولور • زیرا ان اکثر اهل الجنة البله
حدیث شریفی [illegible] رضی الله عنهمک • ان خیر اولادنا الابله العقول قول شریفی اوزره ابله بو معنالرده استعمال اولنور • وکما قال ابن الاثیر
فی النهایه [illegible] اهل الجنة البله • والابله هو الغافل عن الشر والمطبوع علی الخیر • وقیل هم الذین غلبت علیهم سلامة الصدور • وحسن الظن
بالناس لانهم اغفلوا امر دنیاهم فجهلوا حذق التصرف الذی لا عقل له • وفی حدیث الزبیر • فان خیر اولادنا الابله العقول • یرید انه لشدة حیائه
کالابله وهو عقول [illegible] ایدی بنم جانم • بیت • می نوش اگر نوی خمار • سادگی کن که تا شوی عیار • مضمونیجه اول فرد کاملک خم وجودی بادهٔ عشق
رحمانیدن [illegible] اولماغله جمله ماسوادن پاک ومجرد • وخیر محض وتارک شر • وبحر علم لدنی اولمشدر • خلق جهان ایسه انک حقیقتدن غافل
[illegible] اولدقلریچون اکا ابله ونادان دیمشدر • بیت • دیوانه کسی بود که او ردی تو دید • وانکه ز تو دور ماند دیوانه نشد
[illegible] عند التحقیق جنون • واول فرد کاملک جنونی فنوندر • سلطان ولد نه خوب دیمشدر که • نظم • ابلهیست آن غایت خردست
[illegible] اوروست • کشته نادان زغیر یار وزیار • سخت دانا واگه وبیدار • ستر این را نکرد فهم کسی
[illegible] نجسی • فاما تجب اللغه ابله بین الناس احمق وساده دلرده استعمالی مشهور اولمشدر • پس بو تقدیرجه اول
[illegible] نوع ماکراهتدن خالی اولماد وغن توهم ایدنلرک دفع توهملری ایچون • او ابلهست جمله سی استفهام انکاری اولمق اوزره
[illegible] دیرلمش که مستغرسان جهانک کوررسندن اول باغبان نور وجود اولان • قطب ربانک نور شهودی بهتردر جمله جهان
[illegible] جهتدن اول مرد واحدن عبارتدر هیچ اول ابله میدر دکلدر • بلکه اعلم العلما واعرف العرفادر • پس جمله جهان اول مدرکاملدن
عبارت [illegible] وعقلانک وجودی [illegible] اول سؤال مقدره • اشبو مصراع ثانی ایله جواب بیورد • هر ستاره بر فلک جزو مه است
[illegible] ذره جزو ماه در • یعنی بر فحوای حدیث شریف • العلما مصابیح الارض • وبرموجب مثل العلما فی الارض کمثل النجوم فی السماء
[illegible] کواکب سمان دین اولان عالمان وعارفانک انوار نجوم مشاهدانی • اول نیر شاهلک اجزاسی مشابه سنده در • زیرا حضرت
[illegible] بالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم بیوروب اصحاب گزین رضوان الله علیهم اجمعین • اول افتاب اعظم وماه اکرمک عندنده
[illegible] سنده اولدقلری کبی • هردورده صاحب زمان وقایم مقام فخر جهان • وخلیفهٔ یزدان اولان وارث الکملک دخی زنده اولان
[illegible] اکا • انک اصحاب واجزاسی در نظم • همه چون اختران وان دو چو ماه • همه چون بندکان وان دو چو شاه
[illegible] همچون خور • بر سر طالبان سعد اختر • وترا صدن برسی او ابلهست جمله سنده اولان ضمیری خارجمعنایه
[illegible] جهان خود اول برکسنه در • واول خارجمعنی ابله در معناسن ویروب عند بعض الفحول • بو وجهله اولان معنی • وارجاع ضمیر
[illegible] رد اولنمش • ولکن بعد وبرودت ارجاع ضمیرده اولمایوب • بلکه شارح مزبور توفیق سباق وتطبیق سیاقدن ذهول ایله
[illegible] اولمایوب • مصراع ثانی بیاننده گفتارین ناهموار • وافکارین افکار ایدوب • سرتاپا کل وسوسن کبی اولکه اوبرک جز دیمز
[illegible] اوزره جزو مه در دیمش • پس فهم درست اصحابنه خفی اولمیه که • بو ابیات تجیبه النکاتده • بر توجیه دخی ممکندر که ضمیرک
[illegible] بلکه معنای الیق بو اوله • ایدی کاشف الاسرار مولانا خداوندکار رم • خارجمعنی خزان خواهد خزان • تازند پهلوی
[illegible] ع • باغبان هم داند او را در خزان • مصراعنه گلنجه خارجمعنی کبی اولان اهل مجوری • لوم وتعییر ایدوب وقت خزانده

کلستن

کلستاندن تساوی ادعا ایلین خارجمعنی کنده ذنک عیب ونقصانی مخفی اولماغیچون • فصل خزان اکا حیات بهار اثار اولوب شب دیجور خزانده
سنگ سیاه ابله یاقوت احمر برکورینور زعم ایدرلر • اما عجب وهم باطلدرکه • باغبان خود خار ایله گلزاری • وقت خزانده دخی بیلور وگورر
فصل خزان روپوش عیوب اولدوغی نبی مفید دیدکده • گویا خار دل آزار اولان اشقیاء بی عار • جواب تدارک ایدرکه • لاابالی فرض ایده لم که
باغبان گورمش وبلمش اول نفس واحده در • پس شخص منفردک شعوری • خلق جهانک وقوفی • وبینش جمهوردن یکمیدر • یک دکلدر • دیو باغبانی
انکار یعنی قایلین احمقی تبکیت وتجهیل ایچون بیوررلرکه • عجب جاهلدر جهان خود اول برکسنه دن عبارتدر • وبو معنایی اذعان ایتمین
خارجمعنی ابله ودنی در • بلکه هر ستاره نک ضیاسی نور قمره گوره قمردن جزو مشابه سنده اولدوغی کبی • هر بیننک نور چشم ستاره وشلری
اول فرد الکملک افتابدن انور اولان • نور ماهتاب بصیرتندن جزو مشابه سنده در دیمک اولور فافهم • ومثنوی شریفک بو بیت لطیفی
جملهٔ نسخ مشکلات ومحل تاملاتدن اولدوغی • او ابلهست قیدندن متبادر اولور • ولکن بعض نسخ ده • م • خود جهان آن یک کس است او اگه است
واقع اولمشدر • بو تقدیرجه معنی بویله اولورکه • جهان خود اول برکسنه دن عبارتدر • ومظهر ینظر بنور الله • اول فرد الکملک دل آگاه
ودیدهٔ بینایه انتباهی در • پس دفع اثقال اشکال • ورفع احمال احتمال اولوب • تفصیله حاجت قالماز • الحاصل روپوش زشت وزیبا اولان
صورت دنیا مانند خار سر تیز اولان پی رو هوایه • بهار تازه وحیات بی اندازه گورینور • فاما گلزار بهجت انگیز مشابه سنده اولان
سفرکان خدایه ممات خزان صورت حیات بهار طلعت اولدوغیچون • پس همی گوید هر نقش ونگار • مژده مژده نک همی آید بهار
پس هر نقش ونگار • ومرد نیکوکار مژده مژد داشته بهار پر اثمار گلور • وروز شمار ظاهر اولور دیرلر • نظم • امید حیات دلم را بخداوند
در پیش رخت چاک زنم خرقه هر روز • المنة لله زمستان بسر آمد • هنگام بهار آمد وشد نکهت نوروز • فلهذا انور هدی رسول مجتبی علیه
صلوات الله العلیا دخول ربیع الاول • اول ربیع ملاقات ایدوکی معلوم بشرتغلری اولماغله • تن شکوفه سنکاوان ذهاب ومیوه
جانک [illegible] ایابنده • من بشرنی بخروج صفر بشرته بدخول الجنه • وعدیله تبشیر بیوروب • کذلک خوشه چینان خرمن حبیب خدادن اولان
[illegible] تاج حسین بن منصور الحلاج دخی • اقتلونی یا ثقاتی ان قتلی فی حیاتی • دیوب میدان محبتده چوکان عشقه باشنی طوب ایدوب
[illegible] فانادیه روضاتندن ثمرهٔ شهود احدی الذات تناول ایتمشدر • زیرا تا بود تابان شکوفه چون زره • مادام که شکوفه تاننید
زره تابان اوله کی کند ان میوه ها پیدا گره • اول میوه لرقچن عقده اظهار ایدر • یعنی مادام که ازهار اشجار هویدادر • دوکمه کبی اولان
عقده اثمار ناپیدادر • پس شکوفه افنای وجود ایتمدکجه شجرده مخفی اولان میوه لر اثبات وجود ایتمز • فاما چون شکوفه ریخت میوه سرکند
چون شکوفه دوکلدی میوه باش ایلر • یعنی عقده وسر ظهوره گتورر • وکذلک چونکه تن شکست جان سر بر زند • چونکه تن صندی جان باش یوقاری اورر
یعنی تن قیدندن خلاص اولوب عند ملیک مقتدر اوجنه ارتقا ایدر • ایدی بنم جانم میوه معنی وشکوفه صورتش • میوه معنی وشکوفه
صورتی در ان شکوفه مژده میوه نعمتش • اول شکوفه مژده در • ومعنی که مقصود میوه در شکوفه نک نعمتیدر • چون شکوفه ریخت میوه شد پدید
چونکه شکوفه دوکلدی میوه ظاهر اولدی • چونکه ان کم شد شد او اندر مزید • چونکه اول شکوفه فانی ومحو اولدی اول میوه نما وزیاده لکده اولدی
پس بعض مثال دخی ایراد اولنسون که مثلا تاکه نان نشکست قوت کی دهد • تاکه نان شکست اولمادی قچن قوت ویرر یعنی نان
ناتوان اولماد قچه بدن انسانی یه قچن قوت ویرر • وکذلک ناشکسته خوشه ها کی می دهد • ناشکسته وصقلمامش اوزم صالقملری قچن می اعطا ایدر
[illegible] چنان تا هلیله نشکند با ادویه • مادام که هلیله ادویه ایله سحق اولنمیه کی فزاید تندرستی الویه • تندرستلک قچن الویه قالدرر
[illegible] صحت اولور • بعض نسخ ده مصراع ثانی • کی شود خود صحت افزا ادویه • واقع اولمشدر • یعنی هلیله ایله سحق اولان دوا
ادویه سایره ایله حل اولماد قچه • ادویه خود قچان سبب ازدیاد صحت مزاج اولور • یعنی اولماز معنای اوله گوره هلیله وسایر ادویه
سحق اولمد قچه قچن مصحح مزاج اولور • ومعنای ثانی اوزره هلیله سایر ادویه ایله ترکیب اولنماد قچه قچان تصحیح مزاج ایدر دیک اولور • هلیله
بین الاطبا معروف ادویه دن برجنس در • اول دخی برقاچ نوع در • هلیله کابلی هلیله اصفر هلیله اسود • کابلی ابله اصفرک نواتی اخراج
اولنوب قشری استعمال اولنور • هلیله اسود بتون سحق اولنور • اطریفیلک جزو اعظمی هلیلجات در معده یه متعلق اولان ادویه نک
جزو اعظمیدر • هلیله اسود قورو قزلجغه بکزر • واصفری مدور • وکابلیسی اوزون وانجه زیتونه مشابه در • خلاصهٔ کلام موتوا قبل ان تموتوا
مفهوم شریفی معاینه • وافناء وجود عاریه اولنمد قچه • الموت تحفة المؤمن نه معنادر بلنمز • ومرآت قلبده انوار جمال لایح • واحداق بصیرت
مطالع جلال قدمه لامع اولماز • نظم • گفت حق کل من علیها فان • بفنا راضیم برغبت جان • ره بتوحید چون تواند برد
[illegible] مزیده در عیان • پرده بردار تا شود فی الحال • درچنین عید فاسمی قربان • پس رؤیت جمال قدم بعد العدم
[illegible] بعد الفنا اولدیسه • لاجرم مشاهدهٔ ملکوت ومطالعهٔ اسرار جبروت ایچون • افنا ناسوت فی اللاهوت ایتمکه بر مرشد کامل
[illegible] تربیه سنه داخل واسرار قلبیه سنه واصل اولمق گرکدرکه • بو سعادت عظمایه نایل اولمق حاصل اوله دیو حضرت
مولانا [illegible] یانک تحقیقنه شروع بیوررلر صفت پیر ومطاوعت وی • بو بیان لطیف پیرک صفتی وپیرک مطاوعتی یعنی امر پیره
[illegible] بیان ایدر • ای ضیاء الحق حسام الدین بگیر • یک دو کاغذ برفزا در وصف پیر • ای ضیاء الحق حسام الدین برایکی کاغذ طوت
پیرک وصفنده جمله ده زیاده ایله • وصیغهٔ امر اولمق اوزره • فزا افزودن مصدرندن [illegible] اولوب • ولفظ بر دخی علی معناسنه • ای حقک ضیاسی

حسام الدین پیرک وصفنده زیاده اولمق اوزره ایکی کاغذ طوت که وصف پیری زیاده ایده لم دیو مرحوم شمعی توجیه لطیف ایلمش
ومقرب بارکاه قرب دیومی مولانا جلال الدین رومی حکایت مرد عرب ایله خلیفهٔ بغدادی ایراددن مرادی مرشد کامل ایله مرید کامک
احوالنی تعبیر وخلال قصه ده مناسبت ایله نیجه حصه تقریر ندن صکره تمامی قصه ده دخی خود جهان اول برکسنه در وعرفای سایره همچو سهاء
اول ماه انورک جزوی مشابه سنده در بیورمشلر ایدی حسام الدین چلبی اینه حضرت مثلا نک انعکاس نور تربیه سنه جمله دن اصفی مراة مجلا
ومثنوی شریفک تالیفنه سبب مستقل اولماغله تعریف پیرده تقدم ایدن وصف اجمالی یه بر مقدار تفصیل وایضاح ایچون ای مفتاح کنوز
اسرار مثنوی ومصباح بروز انوار معنوی برایکی کاغذ دخی طوت که اول پیر طریقتک وصفنی زیاده ایلیلم دیو بیوررلر زیرا طالب صادقک
دست ارادتی اول افتاب آسمان هدایتک دامن طریقتنه تشبث ایتمدکجه معارج وصلته عروج میسر اولماز ای حسام الدین چلبی
گرچه جسم نازکت را زور نیست اگرچه سنک نازک جسمک قوتی یوقدر لیک بی خورشید ما را نور نیست لکن افتاب بزه نوریوقدر یعنی بزه
مظهر کمال سنک قلبکدر وخورشید انوار معنوی ومظهر اسرار مثنوی سنسن پس سنسز بزه روشنالک یوقدر وبعض نسخ ده مثنوی
گرچه جسمت نازکست وبس نزار برنمی آید جهان بی تو کار واقع اولمشدر پس معنی بویله اولور که گرچه سنک جسمک نازک
وزیاده ضعیف ونزاردر ولکن جهانک کاری سنسز حصوله کلمز اما نسخه اولی یه کوره بو معنی دخی ممکندر که ای حسام الدین چلبی اگرچه سنک
جسم نازک وقوای لطیفک ایچون قوت یوقدر یعنی مزید وصف پیرده برقاج ورق دخی طوت دیو جسم نازکه کلفت وزور ویرمز
ولکن اول افتاب هدایت اولان مرشد کاملسز بزه نوریوقدر بو معنی اوزره افتابدن مراد حضرت مولانانک جناب الانصابلری اولور
زیراکه مولانای ولایت تاب حسام الدین چلبی نک افتاب قلب رشاد یابی در الحاصل ای ضیاء الحق حسام الدین گرچه سکا زحمت ویرمز
مجاهده وطاعتدن جسمک نزار اولمشدر لکن سنک بدر منیر ارادتک نور رشادی بزم افتاب تربیه مزدن اقتباس ایتمشدر
پس صحبت زیاده ووصف پیر ازدیاد ده اولدقجه نورانیت دخی زیاده اولور بدر منیر خود مقابل افتاب اولمدقجه قابل تاب اولمز دیک اولور
ومولانا قدس سره نوررا وشمار انور نیست دیه جک محلده اخلاص نصیح ایچون مارا نور نیست بیوردیلر اما ای حسام الدین چلبی سکا بشارتلر اولسون که
گرچه مصباح وزجاجه گشته گرچه مصباح وزجاجه اولمش سن یعنی مصباح نوری اتشدن اقتباس ایدوب زجاجه دخی نور آتشی
نور مصباحدن قبول ایتدوکی کبی سن دخی اتش جذبهٔ احدیت وشعلهٔ نور تجلی بزم نور افتاب طلعت تربیه مزدن التقاط ایدوب
زجاجه جسدک انوار تجلیات پرتوالو ایتمیدن الزجاجة کانها کوکب دری منطوقنک مصداقی ومصباح قلبک غایت صفا وکمال قرب
واتحاددن المصباح فی زجاجة مفهومنک ماصدقی اولمشدر لیک سرخیل دلی سررشته ولکن معنی ده دله منسوب اولان عسکرک سرخیلی
وجمله یه سررشته سن یعنی گرچه کم مشتملیحالده بحسب التبعیه رشتهٔ دل پاکک بزه مربوطدر ولکن سلوکی اماره ارشد روب سیرفی الله
ولی مع الله مرتبه وارروب سرخیل سالکان طریقت وسررشتهٔ طالبان حقیقت اولوب من بعد سنک قبولک بزم قبولمز دسنک ردک
بزم ردمزدر دیو چلبی حسام الدینک کنه ولردن صکره سجادهٔ تشریف ایده جکلرینه اشارت وبو طریقله دخی بشارت بیوررلر که
ای حسام الدین چون سررشته بدست کام تست چونکه سررشته سنک دست مراد وقبضهٔ استعدادکده در پس درّهای عقد دل انعام تست
عقد دل رشته سنه منتظم اولان درر لطایف معنوی وغرر معارف مثنوی سنک انعام واحسانکدندر زیرا سندن استدعا
اولماسه بو لالی منظومه سلک تحریر منسلک اولمازدی پس ای حسام الدین برنویس احوال پیر راه دان پیر راه دانک احوالنی یاز
وبلکه همان پیر را بگزین وعین راه دان پیری اختیار قیل وعین راه بیل زیرا پیر تابستان وخلقان تیر ماه پیر راه دان مثلا
وقت بهار وخلایق فصل خزان در پس خزانده اوراق واثماردن مجرد اولان اشجار ربیع ازهار واظهار اثمار ایچون فصل بهارده تابش
افتابه محتاج اولدوغی کبی بر فحوای اصلها ثابت وفرعها فی السماء فرعی اوج ملکوته پیوسته واصلی اراضی اجسام بشریه ده مثبته دقایق
ثمرهٔ معرفت الهیه اولان اشجار روحانیهٔ انسانیه یه دخی پیر تابستان صفت تابش افتاب همتیله تربیه ایتمدکجه میوهٔ کمال ایله مالامال اولماز
ومادام که زمستان حیوانیه وتیرماه بشریه دن خلاص اولمادقجه برگ ملکوت معرفت وشکوفهٔ تجردت حقیقت چهره کشا اولمز ادکیم
فرضی دیدهٔ منوره وبصیر دخی صاحب نظر اولسه لاجرم ابصاره شرط ابصار وجود انوار اولوب تا که اشعهٔ افتاب تابان ویاخود انوار ماه وستارهٔ
درخشان وشعلهٔ سرج نیران اولمیه دیده نک منشئه تجالی اولماز وکذلک عقل دخی گرچه کم دراک ونظر بصیرت صاحب ادراکدر ولکن
مصادفهٔ اسرار وحدانیه ومشاهدهٔ انوار فردانیه بالخصوص وجه باقیدن کشف حجب ظلمانیه ونورانیه ده لاجرم افتاب تابان ملت
اولان تعلیم انبیا وماه درخشان امت اولان ارشاد اولیا وکواکب ثواقب طریقت ومصابیح شب افروز شریعت اولان اصفیانک دلالتنه
محتاجلردر فلهذا مطلع انوار کاشف اسرار مولانا خداوندکار بو معنای اشعار ایچون مصراع ثانیده بیوررلر که ای حسام الدین
خلق مانند شبند وپیر ماه خلق عالم مانند شب سیاه ومرشد اعظم مانند ماه نورپناه در اما ای مستمع قابل پیر تسمیه ایتدوکم مسند
افاضل تجرد سفید ریش وپیر سالخورده اولمایوب بلکه کرده ام بخت جوان را نام پیر بختی جوان وقامت موزونی سرو خرامنده پیر
تسمیه ایتمشم زیرا کوزحق پیرست نه از ایام پیر که اول جوان بخت حقدن پیردر ایامدن پیر دکلدر یعنی پیر عقل کاملدر نه آن که
پیر ماه وسال اوله بلکه پیر خرده نه اغاز اولور نه انجام نته کیم بیوررلر او چنان پیرست کش آغاز نیست اول پیر طریقت انکلبین پیردر که

اکا ابتدا یوقدر با چنان در یتیم انباز نیست انجلین دریتیمه مانند ونظیر یوقدر یعنی بدایتی عین نهایت ونهایتی عین بدایت بر دُرّ فریدِ قیمت
وعصرک وحیدی قطب محدد بر تدر وسعادت سرمدی ونور افتاب مجتبی بی اول وابدی در پس ارباب مذاقه معلومدر که
خود قوی تر میشود خمر کهن کهنه باده نک کیفیتی خود نو باده دن اقوی در خاصه آن خمری که باشد من لدن بالخصوص اول خمر قدم که
جانب حقدن اوله نظم بیا ای ساقی جانها بیار آن باده در کلشن بغایت خوشدلم کار می پرستم کیمین زهی الطاف یار که می بابد دلم پنهان
سلامم کفت وجامم داد وزان نورد که هیچ سن آه کیم اول خمر کهن شراب عشق ازلیدر که وسقیهم ربهم شرابا طهورا ساقیسی دست جذبهٔ جمال
لم یزلی اولمغله کیفیت رحیق مست خرابی قید حدثاندن آزاد ایدوب تابع تجلیات وجود حقانیسن عین رحیق ایلمش نظم
دلم از عشق تو مستست وجانست جهانست وزمین مست آسمان مست طلب کردم بهر جایی رسیدم زشوق تو مکان ولامکان مست
پس اول خمر کهن وصاحب علم لدن نه مقوله راه دان حقیقت ولازم الاطاعه اولدوغی معلوم اولدیسه سالک مسالک طریقت اولمایچون
پیر را بگزین که بی پیر این سفر پیر راه دان اختیار قیل که پیرسز بو سفر هست بس پر آفت وخوف وخطر زیاده پرآفت وخوف وخطرلو پر غائلهدر
پس سالکان راه حق وطالبان مشاهدهٔ جمال مطلق اولانلر سرحد کبریا وجلال وحریم حرم وصال وصوله بر رهبر وبر بدرقهٔ پیر بینا
اولمادقجه میسر اولماز پس الرفیق ثم الطریق مصداقنجه لاجرم دلالت پیره محتاجلردر بو خود دوشندر که آن رهی که بارها تو رفته
شول بر طریق صوری که کرّاتله سن اکا کتمش سن مع هذا بی قلاوز اندران آشفته قلاوزسز اول یولده آشفته وسرگردان وسراسیمه
وحیران سن مثلا کعبه نک طریقی مبین ومسافه سی معین ورهروانک دخی قوت قدملری آماده ودیدهٔ بیناسی کشاده ایکن نیجه کره کیدنلر
ینه بی دلیل وارلمازه وحرم کعبه کورلمز فاما کعبهٔ حقیقی یه صدهزار وهزار انبیا ومرسلین واولیا ومرشدین قدم صدق وخلوص
نهاده ایتمشکن هنوز نه اثر با پیدا ونه نشان راه هویدا پس سالک پر سودا که ابتدا حالده نه بو راهه قدم قومش ونه دیده سی منازل
ومراحلن کورمش ایکن بونک کبی راه بی پایانده بی بدرقهٔ ره شناس وضع قدم تخمین وقیاس بیچاره وبایس وسرگردان وبالاس در
فلهذا حضرت مولانا بیوررلر که پس رهی را که ندیدستی تو هیچ پس بر یوله که سن هیچ کورمدک هین مرو تنها زرهبر سر مپیچ زنهار یالکوز کتمه
ودلیل راه شناسدن اعراض ایلمه ودلالتن قبول قیل سرکشلک ایتمه زیرا مرشدسز وصلت حق میسر اولایدی انبیا واولیا بعث اولنمزدی
اگرچه کم نادرا بی شیخ ورهبر بعضیلره ویسی وخدا پروردیرلر ولکن وساطت شیخ ایله اولان وصلت کاملتر اولور مشهوردرکه
والهان راهدن برینه حق سبحانه وتعالی تجلیات صفاتیله هر روز قرق کره تجلی جلال وکشف سبحات جمال ایتمکله اول واله
وشوریده کمال شکریندن خلقه حالنی افشا ایدوب ای غافللر اول جلیل وجبار هر روز چهل بار بی حجب واستار بکا حسن وجمالن اظهار ایدر
دیو فغان وزاری قیلورده پس بر عارف بالله انک حالندن آگاه اولدقجه نصیحت ایدوب ای بیچاره وسرگردان بلبل شوریده کبی
فغان ایتمه اگر مرد ایسک وار برکره بایزیدک یوزین کور وخاک پاینه یوز سوردیکجه اول مست وحیران قبول نصح آگاه ایتمیوب
بایزید کیمدر که بن خدای بایزیدک مشاهدهٔ جمالن ایدرم دیوب عارف آگاه دخی بیهوده سویلمه مرد ایسک برکره وجه بایزیده نظر ایله
دیو تکرار ایدوب بابن ده نیجه ماجرادن صکره اول بیچاره نصح عارفی قبول قیلوب حضور بایزیده واصل اولدقده بی قیل وقال
بایزیدک نظر خورشید مثالنه طاقت کتورمیوب تسلیم جان ایتدی نته که سلطان ولد بو حکایه یی نظم ایله تفصیل ایتمشدر نظم
رو ببین بایزید را یکبار تا شوی پیش اصلان مختار دیدن روی او ترا یکبار بهترست ای عزیز من هش دار
از چهل بار دیدن الله پند من گیر تا شوی آگاه چون سخن را قبول کرد از جان بسوی بایزید گشت روان
شیخ را یک نظر بر او افتاد بر نتابید ودر زمان جان داد از چنان مرگ شد زنو زنده زندهٔ کامران پاینده
گرچه خلقان خدای را بینند لیک کی همچو اولیا بینند آنچه از وی بری تو هر نفسی بر دسا ظاهرا چه کسی
لم هست آن که رفت بی رهبر کار نابد زجیش بی سرور پس بو قصه دن حصه سند اولدوک ایسه شک وشبهه ایتمه سن که
گر نباشد سایهٔ او بر تو گول اگر سن ابله وگولک اوزرینه مرشدک سایهٔ ارشادی اولمیه پس ترا سرگشته دارد بانگ غول پس بانک
غولی بیابانی سنی سرگشته وحیران ایدر دارد لفظنک معنای لازمیسی ویرلدی غولت از ره افگند اندر گزند غول سنی راه راستدن
جدا ایدوب ضرر وهلاکه براغور از تو داهی تر درین ره بس بدند سندن دوربین وزیرکتر بو یولده چوق اولدیلر وفکر ونظرلرینه
اعتماد ایله خدمت پیردن سر پیچیده اولدقلری ایچون مسخرهٔ غیلان وشیاطین اولوب تیه ضلالت وهامون غوایتده هالکین اولدیلر نظم
گرچه الاست منزل ره دان راه دیگر در وست بی پایان راه ما نادرست وبی چونست برتر از عرش وفرش وگرد دنست
نظر الشیخ یفتح العینین منه یاتیک خالق الکونین علم شریفه خفی اولمیه که غولک وجود وعدم وجودنده قیل وقال اولنور
سنن ابی داودده ابوهریره رضی الله عنه دن مروی اولان لا غول وصحیح مسلم ده جابر رضی الله عنه دن مروی اولان لا عدوی
ولا طیره ولا هامة ولا صفر ولا غول حدیث شریفلری ایله بعضلر نفی وجود غوله استدلال ایدوب ولکن ابن اثیر نهایه ده تحقیق
بی نظیر ایدوب بیوررلر که غول جن وشیاطیندن برجنس در جمعی غیلان در وطوایف عرب زمان جاهلیتده بویله زعم ایدرلردی که
غول صور شتا ایله متلون ومتشکل وعیون ناسه مرئی اولوب ابناء سبیلی طریق سداددن اضلال وتحویل ومحل تهلکه یه القا ایلیه

پس رسول علیه السلام لاغول قول شریفی ایله غولک عینینی نفی وعدم وجودینی اراد ایتمیوب بلکه صور مختلفه ایله تلون واغتیال ایدر
دیو واقع اولان زعم اعرابی ابطال بیورر پس لاغول حدیث شریفنک معنای لطیفی انه لایستطیع ان یضل احدا دیمک اولور ودخی
لاغول ولکن السعالی حدیث شریفی غولک وجودینه وبو معنانک وقوعنه دلالت ایدر زیرا سعالی طایفه جندن اولان سحره در
پس معنای حدیث غول یوقدر ولکن طایفه جنیاندن سحره واردر واملا رتلبیس وتخییله قادر دیمک اولور وبوندن ماعدا اذا تغولت الغیلان
فبادروا بالاذان حدیث شریفی دخی اکا دلالت ایدر که لاغول قول شریفنده اولان حرف نفی ایله عدم وجود غول اراده بیورلماش اوله
ومعنای حدیث تجان غیلان وشیاطین تغول ایتسه انلرک شرینی ذکر الله ایله دفع ایدیکز دیمک اولور وبالخصوص ابو ایوب رضی الله عنهک
کان لی تمر فی سهوة فکانت الغول تجیء وتاخذ قولی وجود غوله مثبت در ودخی التیسیر واصله من الغول بالفتح وهو العبد الحاصل حضرت مولانا
غول ایله نفس وشیطان مراد ایتمشلردر نته کیم بیوررلر ای سالک راه ازپی اشنو ضلال رهبروان ره رو لرک ضلالنی فرقان عظیمدن
استماع قیل کرچه شان کردان بلیس بر روان که اول بد روان وزشت جان اولان غول وشیطان اول رهروانه نه ایلدی
صد هزاران ساله راه ازجاده دور بردشان وکردشان ادبار وعور اول خود رایلری جاده طریق وصراط توفیقدن نیجه یوز بیک ییللق
اوراق ایلدی اول مربی سعادتلری راه سداد توحیده وتربیه پیر فریددن کیردوندردوب لباس تقوی وایمان وخلعت جذبه
رحماندن عریان ایلدی مثلا عقر ناقه ایدن قوم ثمود وریح صرصر ایله هلاک اولان قوم هود نیجه برباد اولدیلر استخوانها شان ببین وموی شان
انلرک استخوانلرینی کور وانلرک مویینه نظر قیل وعاقبت بین اولوب عبرت کیر ومران خرسوی شان بر عبرت طوت ونفس وطبیعت خرینی انلر
جانبنه سوره یعنی سیروا فی الارض فانظر کیف کان عاقبة المکذبین فحوای کریمی اوزره بدرقه بیر ایله زمین قدس شهودی سیر ایدوب
سرانجام مکذبین نیه منجر اولدوغن دیده یقین ایله تماشا قیل حاصلی اولمه غافل ای عاقل کردن خر کیر وسوی راه کش نفس خرینک کردنن
ارادتن طوت وراه هدایت جانبنه چک سوی ره بانان وره دانان خوش ولطیف وخوش یول بلیجی ومرشدلر جانبنه دلالت قیل
هین مهل خر را ودست از وی مدار زنهار حمار نفسی کند وشهواتنه صالی ویرمه ودست مجاهده اندن چکمه زانکه میل اوست سوی سبزه زار
زیرا که مرکب طبیعتک میل کلیسی سبزه زار شهوات نفسانیه وعلف زار مستلذات حیوانیه جانبنه در پس تسامح ایدوب
کر یکی دم تو بغفلت واهلیش اکر بردم اول خری غافل کیر قویاسن وحالنه ترک ایلیه سن آورد فرسنگها سوی حشیش اول خر نفس بر نفسده
حشیش شهوات جانبنه نیجه فرسخ کیدر ابدی ای فرزند هوشمند دشمن راهست خرمست علف خر نفس طریق ملکوتک دشمنی وعلفنک
مستیدر ای اسی خربنده راکر داو تلف ای غافل نیجه چوق خربنده یی اول خر نفس ضایع وتلف ایتمشدر ای مستمع قابل اول بینا ودانا
حضرت مولانانک بو نصیحت رعناسی اسماع هوشمندانه آویزه در دانه اولدقده بان جانلمه بو ابیاتک مضمونینی ورد زبان جان
درخاکه ان ره بدل شادمان کجاست ان ال که فارغست زغم درجهان کجاست در دار وکیر وفتنه دوران نسبوتیم داری جز بکوی که دار الامان کجاست
ویو استرشاد ایتمکله لطف وکرملرندن ارشاد الطالبین بیوررلر که ای طالب صادق کر ندانی ره هر انچه خر بخواست
عکس ان کن خود بود ان راه راست اکر یول بولمزسک هر نسنه که خر نفس استدی ومرکب طبیعت مشتهی اولدی انک عکسی ایله راه راست خود
نفسه مخالفت وطریق ضلال هوایه متابعتدر ابدی سر رشته بی اله کتور که شاورو هن وانکه خالفوا هن وخالفوهن حدیث
شریفنک معنای مادحیسی اوزره عمل ایدوب نفس نفسانیت ایله شاوره قیلکوز بعده نفس هرنه القا ایدرسه مخالفت ایدیکز زیرا که
ان من لم یعصهن تالف تحقیقا شول کمسنه که نفسلرینه عصیان ایتمدی نفسنه توافق ایتدی یعنی متابعت وعدم مخالفت ایله
شتهیات نفسه یالوف وطریق حقدن مصروف اولدی فاذا کان کذلک بصیرت وانتباه اوزره اولوب باهوا وارزو کم باش دوست
هوای نفس وارزوی طبیعته دوست اولمه چون نیضلک عن سبیل الله اوست چونکه سنی حق یولندن اضلال ایدن اول غول نفس
وشیطان هوادر حضرت مولانا بو بیت شریف ایله سوره ص ده اولان اشبو آیت کریمه نک معانی منیفه سنه اشارت بیوررلر قال
تبارک وتعالی یاداود انا جعلناک خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق ولا تتبع الهوی فیضلک عن سبیل الله ان الذین یضلون
عن سبیل الله لهم عذاب شدید بما نسوا یوم الحساب یعنی حضرت واجب الوجود مفیض اللطف والجود خلف آدم ورسول محترم اعنی
داود علیه صلوات الله الودود ده خطابا وعتابا ارشادا بیوررلر که یاداود انا جعلناک خلیفة فی الارض ای داود مودود ده بز عظمت
وشان ووفور فضل محض احسانمزدن وجه ارضده اولان ملک اوزرینه سنی استخلاف ایلدک وباخود سندن اول قائمین بالحق اولان
انبیادن سنی خلف قیلدق ویاداود دیم فیض وامرمی بلا واسطه تلقی وقبولده مستخلف علیهمک قصورلری اولماغله امرمی ابلاغ ایله
قصورلرینی تتمیم ونفوسنی تکمیل ایچون سنی واسطه ونایب مناب قیلدق فاحکم بین الناس بالحق پس بین الناس حق وعدل ایله حکم ایله
بو محلده امر وجوب ایچوندر یعنی امر بالمعروف ونهی عن المنکر ایدوب اصلاح نفوس ناسه سیاست ایله تدبیر قیل ولا تتبع الهوی فیضلک
عن سبیل الله ومحل خلافت اولان هوای نفسه تابع اولمه که هوای نفس وباخود اتباع هوی سنی طریق حقدن اضلال ایتمیه بو جمله
اولان تفسیر فیضلک قولی ولا تتبع قولنه معطوف ومجزوم اولمق جواب نهی ده اضمار ان ایله منصوب اولمقدن ارجح درز دینلرک
اختیاری اوزره در کما قال ابن سمین قوله فیضلک فیه وجهان اظهرهما انه منصوب فی جواب النهی والثانی انه عطف علی لا تتبع

فهو مجزوم وانما فتحت اللام لالتقاء الساکنین وهو نهی عن کل واحد علی حدته والاول فیه النهی عن الجمع بینهما وقد یترجح الثانی لهذا المعنی
ارباب فکرته خفی دکلدر که خلقت انسانی مدنی بالطبع اولماغله هر بر شخصک انتظام مصالحی لاجرم مدینه تامه نک وجودینه محتاجدر که حتی
بعضی حراث وبعضی طحان وبعضی خباز وطباخ وبعضی نساج بعضی دخی خیاط اوله الحاصل ناسدن هر بری بر جهته اشتغال ایله
اعمال حسیه دن مصالح جمیعک انتظام واتمامی میسر اوله پس انسانک مدنی بالطبع ایدوکی ثابت اولدیسه بو دخی مقرردر که بر موضعده که
اجتماع جمع کثیر اوله هر تقدیر عند الاجتماع ناسک مابینی منازعات ومخاصماتدن خالی اولماز پس هر حالده فصل خصومات ایچون بر انسان قادر
وسلطان قاهرک وجودی لازمدر که اجرای حکومات ایله اصلاح نفوسه بذل مقدورات ایلیه ایدی اکر سلطان قاهر مجرد طلب
مصالح دنیا ایچون وفق هواسی اوزره حکم ایدرسه خلق عالمه ضرر عظیم اولوب اول سلطان هوای رعیتی نفسی ایچون فدا ومقاصد فاسده
وصول ایچون رعایا وفقرایی وسیله ابتغا ایتمش اولور پس وجه مشروح اوزره واقع اولان حکم باطل تخریب عالم وهرج ومرج بنی آدمه
منفضی اولوب وبو طریقله اولان ضلال وسوء اعمال دخی اول سلطان والینک خاتمه ده واخرتده سبب هلاکی اولور فاما سلطانک حکمی
شریعت حقه الهیه یه مطابق وسنت سنیه نبویه یه موافق اولسه مصالح عالم منتظمه واسباب سعادت متسعه وابواب خیرات علی احسن الوجوه
منفتحه اولور بناء علی ذلک حضرت حق وقادر مطلق دخی فاحکم بین الناس بالحق فرمان شریفی ایله بین الناس حقله حکم ایدیجی بر حاکم
محققدن لابددر پس یاداود ده سن حقله حکم ایدن حاکملردن اول وهوایه تابع اولان ظالملردن اولمه زیرا متابعت هوا طریق ضلاله
موجب وضلال عن سبیل الله دخی سوء عذابه موجب اولوب حقیقتده متابعت هوا منتج سوء عذاب اولور دیو بیوررلر اکا بناء که
هوی لذات جسمانیه ده انهماک واستغراقه دعوت ایدر استغراق فی اللذات ایسه باقیات صالحاتدن اولان سعادت روحانیه
طلب واشتغاله مانع اولور زیرا لذات جسمانیه ایله سعادت روحانیه حالتان متضادتاندر پس هر برینک بری قوت بولدقجه بری ضعیف
وبرینک وجودیله بری مفقود اولور وکذلک ضلال عن سبیل الله دخی موجب عذاب اولدوغی ظاهردر زیرا قچان انسان جسمانیات ایله
غظیم الفت ایله احوال روحانیاتی کلیت ایله فراموش ایدوب وبو حال ایله موته مصادف اولسه محبوب حقیقیدن مفارقت
ایدوب اهالیسی ایله هرکز الفت ایتمدوکیچون بر دیار غربت قراره دوشر که اول دیارک مطالعه انوارنه عیننده قوت ونور اولماز
وترک محبوب ووصول مکروه ایله اول خایب وخاسر لامحاله اعظم عنا واشد بلایه مبتلا اولور حتی که متابعت هوا موجب ضلال
وضلال موجب عذاب ونکال ایدوکی ثابت اولدیسه حق سبحانه وتعالی دخی لاثبات ذلک المعنی ان الذین یضلون عن سبیل الله
لهم عذاب شدید بیوروب وباعث عذاب نیران اولان ضلالک دخی سبب حصولی یوم حسابک نسیانی اولدوغیچون بما نسوا یوم الحساب
قول کریمی ایله غایت کمال اوزره بیان بیورر حکی عن بعض خلفاء بنی مروان انه قال لعمر بن عبد العزیز هل سمعت ما بلغنا قال وما هو
قال ان الخلیفة لا یجری علیه القلم ولا یکتب علیه المعصیة فقال یا امیر المؤمنین الخلفاء افضل ام الانبیاء ثم تلی هذه الآیة وعلم شریفه خفی
اولمیه که بو آیت کریمه ده نیجه معنایه دخی اشارت واردر اشاراتدن بریسی بودر که خلافت حقیقیه نکتهٔ انسانیه اولماوب بلکه
حضرت حق وجواد مطلقک محض فضل واحسانیدر که عبادندن دیلدوکنه بر نحوای تؤتی الملک من تشاء اعطا ایدر کما قال عز وجل
انا جعلناک خلیفة فی الارض ای انا اعطیناک الخلافة وبر اشارت دخی بودر که فی الحقیقه استعداد خلافت بر مقتضای وجعلناکم
خلائف فی الارض انسانه مخصوصدر وبنی آدم اکرچه کم مستعد للخلافه خلق اولنمشدر ولکن کمال قوت ایله هیچ احد درجه خلافته بالغ
اولماز مکر کم نادر اوله انک دخی قوت وکمالی حقک ارادتنه موافق اولورسه اولور وبو معنایه دخی اشارت واردر که خلقیت
عالم صورته متعلقه اولدوغی کبی جعلیت دخی عالم معنایه تعلق ایدر فلهذا حق جل وعلا صورت آدمک خلقتندن خبر ویردکده
انی خالق بشرا من طین بیوروب ومعناسندن خبر ویردکده انی جاعل فی الارض خلیفة بیوردی وکما قال تعالی الحمد لله الذی
خلق السموات والارض وجعل الظلمات والنور وقال الحمد لله فاطر السموات والارض جاعل الملائکة رسلا وبو سره دخی اشارت واردر که
روح انسان فیض اول سبحانه اولوب فلهذا حق سبحانه وتقدس اول روحی ذاتنه مضاف قیلوب ونفخت فیه من روحی بیوردی
پس روح اضافی فیض اول ولدیسه حق تعالانک بذاته وصفاته خلیفه سی اولدی اما بذاته خلافتی بودر که وجود روح بلا واسطه
وجود حقدن فایض اولوب بو تقدیرجه وجود روح وجود خلیفه وجود الله اولور واما بصفاته اولان خلافتی بودر که کذلک روحک صفاتی
بلا واسطه وجود صفات اللهدن اولمشدر پس هر وجود وصفات که بعد وجود الخلیفه اوله بالذات والصفات خلیفة الله اولانک
خلیفه سی اولور وهلم جرا اسفل سافلین موجودات اولان قالب انسانی یه کلنجه که قالب فیض الهی یی قبول ایدن شیئک اخری وخلافتدن
حظ ونصیب الانلرک اقلی در پس مقدمه مزبوره فهم اولندیسه وقتا کم حق جل وعلانک ارادت ازلیه سی وجه ارضده استخلاف
ایتمکه تعلق ایلدی اولا خلیفه سی اولان روحه بر منزل خلق ایتدی که خلیفه نک اول منزل نزولنه صالح اوله پس اول سرای خلیفه
قالب انسانی در واول سرای عالی ده سلطان روح ایچون محل استوا وموضع اتکا اولمغه احری بر عرش اعلا وتخت زیبا ایجاد
قلدی که اول قلبدر وقلب ایچون دخی بر خادم ادیب احضار بیوردی که خادم مزبور نفسدر پس فطرة الله التی فطر الناس علیها
فحوای کریمی اوزره اکر انسان خلق اولندوغی فطرت حق اوزره باقی قالورسه اول مقوله انسانک روحی بلا واسطه حقدن مستفیض اولوب

اول دخی خلافت حقله عرش قلبک اوزرینه فایض اولور • وکذلک قلب دخی خلافت روحله خادمی اولان نفسه • نفس دخی خلافت قلبله قالبه
قالب دخی خلافت نفسله ارض الله اولان دنیایه افاضه ایدرلر • پس روح پرفتوح ذکر اولنان اسباب وادوات ایله خلیفة الله فی الارض
اولوب اوامر الهی • ونواهی شرایع ایله عباد حقده اجرای احکام ایدر • وبین الناس حقله حکم • وهوادن اعراض ومتابعه هوایی ترک ایتمک
خصوصیتیه خلافتندر نته کم خصوصیت اکل حلال عمل صالح اولدوغی کبی کما قال تعالی کلوا من الطیبات واعملوا صالحاً • پس بطریق التطبیق بو آیت کریمه ده
بو معنایه دخی اشارت واردر که حق سبحانه وتعالی داود روحی • ارض انسانیه یه خلیفه قیلوب قلب وسری • ونفس وقالبی • وعقل وحواسی وجوارح
والعضانی وجمله اخلاقی عموما • روحه رعیت قلدی • وبر مقتضای کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته • بین الرعیه امر حقله حکم ایتمکه امر ایدوب • وبرمحوای
ولا تتبع الهوی • هوا ایله حکم ایتمکدن نهی ایلدی • زیرا حق سبحانه وتعالی قدرت کامله • وحکمت شامله سیله هوای باطلی صفات ضلالت • وجهه
مخالفت اوزره خلق ایلدی • وایجاد هواده حکمت بودر که اول فیاض مطلق عبادینی حضرت ذاتنه نور ذاتی • وموافقت امر ایله هادی اولدوغی
خلیفه سنده دخی صفت هدایت حکمت موجوده اولوب • یعنی حضرتنه ضدیه طبع • ومخالفت امر هوی ایله هدایت ایلیه • وسیر الی الله ایدن
عاشقان الهی امر حقه موافقت • وهوای نفسه مخالفت قدمینی ایله سیر ایلیه لر • بناء علی ذلک مرشدان راه حقیقت • ومشایخ طریقت
لولا الهوی ما سلک احد طریقاً الی الله بیورمشلردر • وسعد الدین حموی کتاب المحبوبک اخرینه قریب بیوررلر که • من خلص نفسه عن تبعات
رقایقها المودعة فی خلایقها • بتسلیم تلک الرقایق الی الله الکریم الرحمن الرحیم صارت نفسه کاملة شاملة عاملة فی المکنونات والمشهورات
بنسبة واحدة فی الحق والخلق • والرتق والفتق • والسحاب والودق • والرعد والبرق • واذا صارت نفسه کاملة صارت من نفس الله تعالی
کتب علیها الرحمة • وصارت مرحوماً بها • ومعلوماً منها • ومکتوباً ومرقوماً فیها • وعند ذلک استاهل صاحبها لشرف الضم وحق له ان تخلص من مقامات
الطم والهم حتی حصل له مقام الجمع فی السمع • والسمع فی الجمع بفعل الرمی والقتل والنقض • الحمد لله الذی اضاف الرمی والقتل الی نفسه
ولخرج العبد من مضایق حبسه • آدمک عبد نفس ترک اقبح خطیات واعظم جنایاتی متابعه هوادر کما قال صلی الله علیه وسلم ما عُبِدَ اِلٰهٌ فی الارض
ابغض علی الله من الهوی • زیرا هوانک اضلال ده اولان کمال قوتی غیر یده بولنماز • حتی انبیاء معصومین دخی تصرف ایتمک احتمالی اولدوغیچون
حق تبارک وتعالی رسول وخلیفه سی اولان داود علیه السلامه • ولا تتبع الهوی فیضلک عن سبیل الله بیوروب اخر آیتده دخی ضلالتدن
طلب حقدن انقطاع اولدوغن تحقیق بیوردی • پس طریق طلبدن ضال اولان عذاب شدید قطیعه • وجوار حقدن نکال عظیم حرمانله
ابد بعید عمیقه دوشوب مؤاخذ اولمق مقرردر • وبو قدر عنا وبلایه سبب یوم حسابک نسیانی در • آه یوم حساب بر عظیم کوندر که
هر محق هدایتی مقداریله مکافات • وهر مبطل بحب ضلالته مجازات اولنور • اه کیم بیت ایش طلبدی اشلیه سی اگرک • بو بوله وار ماغکی سرور کرک
الهی بوکا نه چاره دیورسه کاشف الاسرار مولانا خداوندکار بیوررلر که این هوا را نشکند اندر جهان • هیچ چیزی همچو سایه همرهان
بو هوایی جهانده شکست ومغلوب ایلمز • هم اهلک سایه سی کبی هیچ برشی یعنی امر هوایی ابطال ایلمز • الا انوار ذات احدیتک تجلیاتیله
افنا ووجود ایدوب محض نور اولان مرشدان کاملانک اثر صحبتی وافاضه نور رحجتی ابطال ایلر • ناخم جانی که دمی واقف اسرار خدا شده
اوور کنف عاطفت ظل الهت • هرجا که رسد مقدم مستان خرابات • در تقدم ایشان همه نورست وصفات • پس حضرت مولانا قدس سره
بومناسبت ایله اشبو بیانه شروع بیوررلر که وصیت کردن رسول علیه السلام علی را رضی الله عنه که چون هرکسی بنوع طاعتی
تقرب جوید بحق تو تقرب جوی بصحبت عاقل وبنده خاص تا از ایشان همیشه پیش قدم باشی حضرت رسول علیه السلامک
امام علی رضی الله عنه یه وصیت ایلمه سی بیانینده درکه • چونکه هربرکمسنه برنوع طاعت ایله حقه تقرب ایلیه لر • یاعلی سن عاقلک
صحبتی ایله • وبنده خاصک صحبتی ایله حقه تقرب دیله حتی قدمک انلارک جمله سندن ایلرو اوله • کما روی عن علی رضی الله عنه
انه قال قال لی رسول الله صلی الله علیه وسلم • یا علی اذا تقرب الناس الی الله فی ابواب البر فتقرب الیه بانواع العقل تسبقهم بالدرجات
والزلفی عند الناس فی الدنیا وعند الله فی الاخرة • وفی روایة یا علی اذا تقرب الناس الی خالقهم بانواع البر فتقرب الی الله بانواع
العقل تسبقهم درجة وزلفی عند الناس فی الدنیا • وعند الله فی الاخرة حضرت مولانا قدس سره دخی • حدیث شریفک مفهومن ترجمه ایدوب
بیوررلر که گفت پیغامبر علی را کای علی حضرت خواجه کاینات علیه اکمل التحیات • اعقل عالم • واکمل اولیا ابنی آدم علی ابن ابی طالب
کرم الله وجهه یه ایتدی • ای بکا جلیس وهمدم • وانیس ومحرم اولان علی شیر حقی پهلوانی پردلی شیر حقسن پهلوانسن وپردل
وشجاعت شعارسن یعنی امر هوایه تابع اولمامقده پهلوان • ومقتضیات نفسانیه یی شکست ایتمکده • قفان ارسلان ونفس
وهوایی معرکه مجاهداته القاده شجیع وبهادرسن لیک بر شیری مکن هم اعتمید لیکن شیر وپهلو املغکه دخی اعتماد قیلمه
اندر آ در سایه نخل امید امید نخلنک سایه سنه کل یعنی ثمره امیده تناول اولناجق نخل موزون محبت اولان مرشد کاملک
شجره وجود بهبودینک سایه تربیه سنه کل • الحاصل ای علی فاصل اندر آ در سایه آن عاقلی اول عاقل واحد ومرشد منفردک سایه
کل که گش نتاند برد از ره ناقلی که اول عاقل کاملی یولدن ایلتمکه برناقل • دراولمیه یعنی شهود دجال • وتحقیق وکمالی بر مرتبه ده
اوله که ارباب نقل وروایت قیل وقال ایله اکی مرتبه شهودی اولان راه حقیقتدن نقل وحرکت ایتدرمکه قادر اولمیه
ویا خود ناقلدن مراد هوای طبیعت اوله • بو تقدیرجه اول عاقل کامل • نور ذات احدیه • بروجهله واصل اوله که هوای نفسانی

وآرزوی شهوانی • بلکه مطالب اخرویه دن دخی انک وجودنده برشی قالمیه که حتی انی مطلب حقیقی • ونور ذاته غرق اولمقدن آیروب
طریق کثرته نقل ایتمکه قادر اوله • ویاخود کثرتنه وحدت ووحدتنه کثرت مزاحمه دیرمکله تلون حاصل اوله • وبالجمله بر طریقله تزلزل واقع اولماق
الرجال کالجبال دیمک اکا صحیح اوله • ایدی یا علی ظل او اندر زمین چون کوه قاف دل خلیفه رحمان وظل یزدانک سایه وجود بهبودی
وجه ارضده کوه قاف کبی در روح او سیمرغ بس عالی طواف انک روح پرفتوحی زیاده عالی طواف سیمرغ قافدر • صفات مزبوره
آدم الاولیا علی المرتضایه خطاب اولدوغی جهتدن حضرت فخر کاینات • وسند موجودات علیه اکمل التحیاتک اوصاف علیه سیدر
وخلفاً بعد الخلف فی زماننا وارث اکمل حقیقة احمدیه • ومظهر سر خلافت محمدیه اولان صاحب زمان وقطب دورانک وصف جمیلیدرکه
سایه تربیه سی مانند کوه قاف اطراف عالمده اولان قلوب عشاقه شامل • وروح اضافیسی قاف قرب قاب قوسینه واصل بر سیمرغ
بلند پرواز وکامل در • علم شریفه خفی اولمیه که ارباب عرفان کوه قاف ایله سیمرغده تاویلات کثیره ایتمشلردر • پس سیمرغی رب الارباب
وتعین اول • وقلم اعلادن تعبیر ایدرلرسه کوه قاف عالم برزخ • وخیال مطلق • وعالم اجسامدن عبارت اولور • واگر سیمرغ مطلق وجوددن
عبارت اولنسه کوه قاف مراتب تعیناتدن عبارت اولور • واگر سیمرغ حقیقت انسانیه دن عبارت اولورسه کوه قاف جسم انسانیدن
عبارت اولور • نته کم کاشف اسرار مطلع انوار مولانا خداوندکار • بو بیت شریفده جسم انسان کاملی کوه قاف • وروح شریفنی سیمرغدن
عبارت بیورمشلردر • اه کم سیمرغ ذات واحد مطلقک آشیانه سی قاف حقیقة انسانیه در • زیرا مظهر تام حقیقة انسانیه اولمغله
ذات احدیه تمام اسما وصفاتیله • اول حقیقة جامعه ده متجلی اولوب • اول خلاصه موجودات • وزبده کاینات دخی ظاهر وباطنیله
احدیة الجمع اولور • وخلافه کمالیه سی حسبیله روح پرفتوحی سیمرغ قاف قدرت • وقالب موزونی کوه قاف هدایت اولور • وکوه قاف
غایه عظمتندن • اطراف عالمی محیط اولدوغی کبی حقیقة انسان کامل دخی تمامت حقایق عالمه مشتمل اولور • واول قاف حقیقه جامعه انسانیه ده
سیمرغ عرفانی اعتلا والتعالی ایلیین • عارف واقفه برمحوای من عرف نفسه فقد عرف ربه مشاهده جمال مطلق میسر اولوب • کوه قافه
واصل اولان رؤیه سیمرغه نایل اولدوغی کبی • اول قاف قرب قاب قوسینه دخی واصل اولان • من رآنی فقد رأی الحق قول منیفی
نه مصداق اولوب سیمرغ مطلق وجودک بال هدایتی ایله • قید تعیناتدن خلاص اولور • ایدی سن دخی علی همت ومرتضی منقبت اولمق
دیلرسک بیت گذاری کن زکاف کنج کونین نشین برقاف قرب قاب قوسین • مضمونیجه اول دانا وبینا • وسیمرغ عنقانک
سایه قاف تربیه سنده آسوده اول که برموجب فاخلع نعلیک کونین دن عبارت اولان معنی وصورت • وغیب وشهادت قیدندن
مطلق اولوب مراتب کونینده توقف ایلمیه سن • ومحیط قوسین وجوب وامکان • ومرتبه واحدیت • ومقام محمدی اولان قاف
قاب قوسینده تمکن • ومظهر ذات وصفات الهی اولماغله کونینی کنده حکمکده بولدوب جمله سنی کنده جانبکه متوجه مشاهده قیله سن مثنوی
آدمی چون نور گیرد از خدا • هست مسجود ملایک زاجتبا • نیز مسجود کسی کو چون ملک • رسته باشد جانش از طغیان وشک
زیرا تحقق مقام واحدیت حاصل اولدقده انک ذات وصفات جزئیه سی ذات وصفات کلیه الهیه • وعلم وارادتی برمحوای وعلمناه
من لدنا علماً عین علم واراده ربانیه اولور • حاصل کلام ای حسام سعادت انجام گر بگویم تا قیامت نعت او • واگر انل عاقل ومرشد
کاملک الی یوم القیام نعت ووصفنی سویلیم هیچ آنرا مقطع وغایت مجو هیچ انک اوصاف ونعوتنه مقطع ونهایت استمه • زیرا اول اکمل کملک
قطره هستی موهومی دریای بی پایان وجود مطلقه غرق • وذره تعین حدثی نور آفتاب قدمه مستغرق اولمشدر • پس اکا نهایت وغایت اولماز
وتخلقوا باخلاق الله مفهومیله متصف اولان ذات خلیفه نک اوصافی مقطع وانجام بولماز • وبالجمله ای حسام الدین چلبی در بشر روپوش کردست آفتاب
آفتاب حقیقت ذات بشرده روپوش ایلمشدر • یعنی اسما وصفاتیله مرآت قلبه تجلی ایدوب صورة بشریه نور آفتاب ذاته نقاب واقع اولمشدر
ایدی بو اتصال بی انفصال • واتحاد بی افتراقی من حیث المعنی فهم کن والله اعلم بالصواب فهم درست ایله اذعان قیل • وحلول واتحاد خیالنی
والله اعلم بالصواب ای حسام الدین • وصاحب النور والیقین • واول وجود کامل بونک کبی بر آفتاب شامل اولدوغیچون • خواجه جهان
بیوردی که یا علی از جمله طاعات راه یا علی طریق حق طاعاتنک جمله سندن برگزین تو سایه خاص آله خاص خدا اولان مرشد اکملک
سن ظل سعادتنی اختیار قیل که • انک سایه سی سکا هدایت • وخدمت وطاعاتدن اولی وبر منفعتدر • یا علی انی احب لک ما احب لنفسی
سکا وصیت اولسون که • هرکسی در طاعتی بگریختند هربرکس برنوع طاعته قاچدیلر • وجوار حقدن عذاب حرمانه دوشمیلم • وهوای
نفسدن خلاص اوللم دیو مخالفتدن قاچوب برنوع طاعته وموافقته التجا ایدوب خویشتن مخلصی انگیختند کندولره برمخلص ومنجا
تدارک ایلدیلر • یا علی سن دخی جمله دن اعلی مخلص وملجا استرایسک همان طور رها یوب تو برو در سایه عاقل گریز تا رهی زان دشمن
سن یوری سایه عاقل وظل همت مرشد کامله قاچ • تاکیم عنود ومخالف اولان عدو مخفی که نفس ستیزدر • اندن خلاص اوله سن
یا علی یا علی از همه طاعات اینت بهترست دکلی طاعتلردن بوسکا انفع واولی • وبهتر واعلی در • پس سایه عاقلدن دور اولمه
سبق یابی بر هر آن سابق که هست هر اول سابق که واردر • اوزرینه سبق بولسن یعنی اسب همت وخیل قربتک میدان تقربده
سابقه ایدن فارسان محبته مسابقه ایدوب والسابقون السابقون اولئک المقربون زمره سندن • اولسن زیرا اول
اکمل کمل جمله وسایطی رفع ایدوب بی مزاحمه کثرت ذات وحدته تحصیل وصلت ایتمشدر • پس سنک مرآت قلبک اول واصل عاقلک

سخن

پنهان ستیز

نور محبت و ستر وحدتنه پیوسته اولدقچه بلا واسطه نور ذات بحته واصل اولوب جمیع سابقلری سبقت ایدرسن اما شرط انکه چون گرفتی پیر هین تسلیم
چونکه بر پیری طوته سن یعنی دامن هدایتنه تشبث ایلیه سن علوش سندن اکاه و تسلیم اول همچو موسی زیر حکم خضر رو موسی کلیم علیه صلوات الله
العلیم کبی خضر علیه السلامک حکمی التنده یوری یعنی حضرت موسی خضر علیه السلامه تلاقی و تکمیل علم لدنی ایچون جانب حقدن تواضع ایله
مأمور اولدوغی کبی سن دخی اول خضر وقتدن تعلم علم لدنی ایدرسک فرمان شریعته امتثال قیل و کیف و کم دیمه صبر کن بر کار خضری بی نفاق
خضر وقتک کارنه بی نفاق و بلا تردد صبر ایله یعنی ظاهر حالک تسلیم داوله و دردنک رد و انکار اوزره اولمایوب ظاهر و باطنک
موافق اولمق اوزره صبر ایله که تا نگوید خضر رو هذا فراق حتی خضر وقت اولان یوری کیت هذا فراق بینی و بینک دیمیه و سایه
تربیه سندن دور ایتمیه بو بیت شریفده اولان صبر بی نفاق قرینه سیله رضادن عبارتدر زیرا صبر حالنده قلبده جزع و حرج دخی
مقرردر پس ظاهراً و باطناً تسلیم مقام رضاده اولور یعنی ولی کامل و خضر وقت اولان مرد عارفک متصل و احدی اولمق استرسک
جمیع احوال و افعال و اطوار و الحالته قلبکده بر وجهله رد و انکار اولمایوب جمله کاری پسندیده و انک رضاسی سنک رضاک اولوب
کلیت ایله سن ارادن چقوب ارادت و اختیارک انک رضاسنه تسلیم اوله که اتحاد کلی اولوب خضر معنی سنی جوارندن رد ایتمیه
بو تقدیرجه مرید مرتبه سندن درجهٔ مراده نایل اولورسن الحاصل ظاهر حالا مخالف گرچه کشتی بشکند تو دم مزن اگر کشتی یی شکست ایلیه
سن سویلمه گرچه طفلی را کشد تو مو مکن اگرچه بر طفلی قتل ایلیه سن ساچ صقال یولمه یعنی عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم مضمونجه
اول خضر وقت ظاهره مخالف بعض شی ایله ظاهر اولوب سنک کشتئ تعینک و بنیادک شکست و طفل نفس مکارک شهوات طبیعیه سندن
قطع ایله تلف ایدرسه انجام کار نه حالده قرار ایدر دیمیوب کمال تسلیم و رضاده اول که شر و ضرر اکا مخالفت و نفع و خیر عدم مخالفتنده در
زیرا دست او را حق چو دست خویش خواند انک دست ارشادینی چونکه حق جل و علا کندو الی قودی تا ید الله فوق ایدیهم براند
حق سبحانه و تعالی ید هدایت و دست عنایتنی بیعت ایدنلرک اللری اوزرینه سوردی کما قال تعالی فی سورة الفتح ان الذین یبایعونک
انما یبایعون الله ید الله فوق ایدیهم بو آیت کریمه ده اولان مبایعه دن مراد بیعت رضوان درکه حدیبیه ده اشجار غیلاندن
ام غیلان دیمکله مذکور بر درخت مشهورک سایه سنده واقع اولمشدر و حدیبیه بر قریه نک اسمیدر که موضع مزبور ایله مکه
مکرمه نک ما بینی تخمیناً مرحلهٔ واحده در و فی الاصل حدیبیه موضع مزبورده محفور بر چاهک اسمیدر کما جاء فی الحدیث ان الحدیبیة بئر
و عند المالک حدیبیه حرمدن معدود اولوب و علی قول ابن عصار حدیبیه نک بعضی حرم و بعضی حلدندر و لفظ حدیبیه
بالتخفیف و التشدید جائزدر ولکن تخفیف ایله اصحدر دیمشلر فلما عامهٔ محدثین تشدید ایله نقل ایتمشلر و فی الاصل بیعت دخی
شول عقددن عبارتدر که ان عقد مزبوری اولو الامره بذل طاعت ایله علی نفسه عقد ایدوب و جانب خلیفه دن متخلف علیهم
التزام اولنان عهده وفا ایتمک اوزره درعهده ایتمکدر روی ان یزید بن عبید قال قلت لسلمة بن الاکوع علی ای شیء بایعتم رسول الله
صلی الله علیه وسلم قال علی الموت و روی عن معقل بن یسار قال لقد رأیتنی یوم الشجرة و النبی صلی الله علیه وسلم یبایع
و انا رافع غصناً من اغصانها عن رأسه و نحن اربع عشرة مائة قال لا نبایعه علی الموت و لکنا بایعنا علی ان لا نفر قال ابو عیسی
لا منافاة بین حدیثین و معناهما صحیح بایعه جماعة علی الموت فلا یزالون یقاتلون بین یدیه حتی یقتلوا او ینصروا و بایعه جماعة
منهم علی ان لا یفروا و روی سالم عن جابر رضی الله عنه قال کنا خمس عشرة مائة و روی عمرو بن دینار قال سمعت جابر بن عبد الله
یقول قال لنا رسول الله صلی الله علیه وسلم انتم الیوم خیر اهل الارض و کنا الفاً و اربعمائة و روی عبد الله بن ابی اوفی قال
کان اصحاب الشجرة الفاً و ثلثمائة و روی عن جابر رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لا یدخل النار احد ممن
بایع تحت الشجرة و روی کان اول من بایع بیعة الرضوان رجل من بنی اسد یقال له ابو سنان بن وهب و لم یتخلف عنه احد من المسلمین
الا جد بن قیس اخو بنی سلمة قال جابر انظر الیه لاصقاً بابط ناقته مستتراً بها من الناس ثم اتی الی رسول الله صلی الله علیه وسلم
ان الذی ذکر من خبر عثمان رضی الله عنه باطل و بالجمله قصهٔ حدیبیه هجرت نبویه نک التنجی سنه سی ذو القعده سنده واقع اولوب یعنی
حضرت سید الانام علیه الصلوة و السلام اصحاب کرام ایله طواف بیت الله الحرام نیتنه ماه مزبورک اول دوشنبه کوننده مدینهٔ
منوره دن نهضت و مکهٔ مکرمه یه عزیمت بیوروب اقصای حدیبیه ده نزول ایتدکلرنده مشرکان مکه حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیات حضرتلرینی
زیارت کعبه دن صد و منعه اولدقلری خبر الناقله مراد جنک و خصومت اولمایوب بلکه مجرد حج و عمره یه نیت ایدوکن طائفهٔ قریشه
افاده ایچون حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم اولا خراش بن امیه رضی الله عنهی ارسال ایدوب متمردان قریش الی قتله مبادرت
ایدوب قبیلهٔ احابیش حمایت ایتمکله خلاص اولوب و تراب قدم رسوله یوز سوروب احوال قریشی عرضه قیلدقده عثمان بن عفان رضی الله
عنهی مکهٔ مکرمه یه کوندروب عثمان رضی الله عنه دخی بر موجب فرموده مکه یه واروب بعد تبلیغ السلام حضرت مقدس نبوی
حرب و قتال قصدینه کلمیوب بلکه حج و عمره نیتنه کلدوکن اعلام و ابلاغ کلام صلح ارتسام ایتدکده مشرکان بد فرجام رسول علیه السلامی
زیارتدن منعه اهتمام ایدوب عثمان رضی الله عنهی مقدم رسوله مراجعته رخصت ویرمیوب احتباسنه قیام کوستردیلر ایکی جانب
اصحاب صفا انتساب دخی عثمان رضی الله عنهک سبب مکثنی غالباً طواف کعبه یه اشتغالنه حمل ایدوب عثمان رضی الله عنه

تفسیر ان الذین یبایعو[نک] و حکایت قصهٔ حدیب[یه]

طواف کعبه ده یارانی تقدم ایله تفرد ایتدی دیو واقع اولان قیل و قال سمع همایون نبوی یه ایصال اولندقده حضرت مقدس نبوی بویورلرکه
بنم ملاحظه و مطالعه م بودر که عثمان بزسز اولمادقچه طواف کعبه یه دخی نیت ایتمیه بیوروب بو سوزده ایکن مشرکان مکه عثمانی قتل ایتمش
خبری معسکر نبوت دستکاهده شیوع بولماغله بو خبر ملالت اثردن خاطر انور مقدس نبوی محزون اولوب قریشه لازم کلانی یرینه
کتورمینجه بو یرلردن کیتمیم بیوردیلر و موضع مزبورده اولان درخت مذکورک التنده اوتوروب صحابهٔ کرامی دعوت ایدوب اگر
جنک واقع اولورسه هیچ فرد روکردان اولمایوب کبنیان مرصوص ثابت قدم اولمق اوزره مبایعه ایتدیلر مرویدر که خواجهٔ کائنات
علیه افضل الصلوات بیوردیلرکه ای اصحاب سعادت نصاب عثمان رضی الله عنه مهم خدا و رسوله کیدوب اشبو بیعت رضوانده
بنفسه موجود دکلدر ولکن بو بیعتک فضیلتندن بی بهره اولماغی عثمانه نه روا کورورز بیوروب و کندولرنک یمین دست راستنه
اشارت ایدوب بو ال عثمانک الیدر و دست چپنه اشارت ایدوب بو ال بنم الومدر دیوب و صاغ النک اوستنه صول النی قویوب
جانب عثماندن بیعت ایتدیلر و مشرکان مکه بیعت مزبوره دن خبردار اولدقلرنده قلبلرینه رعب کلی دوشوب عثمان رضی الله عنه یه
رخصت ویروب حضرت رسالت پناهه کوندردیلر تفصیلی مراد ایدن تواریخ و سیره مراجعت ایلیه حق سبحانه و تعالی مؤمنلردن
بو وجهله صدور ایدن بیعتدن راضی اولدوغنی کتاب کریمنده حبیبی محمد المصطفی علیه من صلوات الله الا وفایه اشارت و اصحابه
بشارت ایدوب لقد رضی الله عن المؤمنین اذ یبایعونک تحت الشجرة بیوروب اول بیعته بیعت رضوان دیدیلر پس حضرت حق
و فیاض مطلق رسولنی کمال معیتله تعظیم و مؤمنلری قرب مکانتله تکریم ایدوب بیورر که ان الذین یبایعونک یعنی حبیبم
شول مؤمنین موحدین که مشرکین ایله مقاتله دن فرار ایتمیوب صف محاربه ده ثابت قدم اولمق و طلباً لمرضاة الله طریق حقده
بذل جان ایتمک اوزره یوم حدیبیه ده درخت سمره نک زیر سایه سنده سنکله عقد مبایعه قلدیلر انما یبایعون الله انلر بیعت
ایتمدیلر الا الله ایله بیعت ایتدیلر لانک الرسول منه الیهم بالمبایعة لله و الله هو الذی اشتری من المؤمنین انفسهم و اموالهم
بان لهم الجنة یعنی کانه اول مؤمنلر حق ایله بیعت ایتدیلر زیرا خواجهٔ کائنات علیه افضل الصلوات مؤمنلردن اخذ ایتدوکی بیعت
امر الهی ایله اولمشدر پس بر اقتضاء و من یطع الرسول فقد اطاع الله رسوله اطاعت حقه اطاعت و حبیبی ایله مبایعه الله ایله
بیعت اولور و یاخود اول مؤمنلر نفسلرینی ثمن جنته مبایعه ایتمکله بیع و شرالری الله ایله اولور و یاخود انما یبایعون لله
قرائتی اوزره معنی آیت اول مؤمنلرک بیعتی رضای حق ایچون اولور دیمکدر ید الله فوق ایدیهم ید الله مبتدا فوق ایدیهم خبر
و جمله سی ان الذین قولنده اولان انک ایچون خبر ثانیدر و یاخود یبایعون کلمه سنده اولان ضمیر فاعلدن حال و یاخود جمله
مستأنفه در و هو ترشیح للمجاز فی مبایعة الله حاصل معنی حق جل و علانک یدی مغفرت ایله مؤمنلرک ایدی اماتلرینک فوقنده در
دیمک اولور کما یقال سماء الله و ارض الله و هذه یدی یده سبحانه لان الله له ید علی کل شیء و لیس المراد عضواً او جزءاً ولکن
المرسل سبحانه جعل ید المرسل بمنزلة یده فی المبایعة اعلاماً بصحة القبول و شرف الرسول قال ابن عباس ید الله بالوفاء بما وعدهم
من الخیر فوق ایدیهم فی المبایعة و قال السدی کانوا یأخذون بید رسول الله صلی الله علیه وسلم فیبایعونه و ید الله فوق
ایدیهم فی المبایعة یعنی بالنصر و التوفیق و قال الکلبی الید ههنا بمعنی النعمة ای نعمة الله علیهم فی الهدایة فوق ما صنعوا من البیعة
بناء علی ذلک امام فخر الدین الرازی بیوررلرکه بو آیت کریمه ده واقع اولان یدده وجوه محتمله واردر زیرا موضعینده یا بودر که
ید معنای واحده دلالت ایلیه و یاخود معنیینه دلالت ایلیه پس معنای واحده دلالت ایدرسه یدده ایکی وجه اعتبار اولنور وجه اول
ید الله نعمت و ید مؤمنین احساندن مجاز اولوب معنای آیت اللهک نعمتی مؤمنلرک اللهه طاعاتده اولان احسانلری فوقنده در
دیمک اولور کما قال تعالی بل الله یمن علیکم ان هداکم للایمان وجه ثانی ید نصرتدن مجاز اولوب معنای آیت حق جل و علانک مؤمنلره
اولان نصرتی مؤمنلرک رسوله اولان نصرتندن اقوی و اعلادر دیمک اولور کما یقال الید لفلان ای الغلبة و النصرة و القوة له
فاما ید موضعینده معنیینه دلالت ایدرسه اللهه ید اسنادی مجازدر و بمعنی الحفظدر و حق مبایعینده اولان ید حقیقیدر که جارحه
معناسنه اولوب بو تقدیرجه معنای آیت کریمه اللهک یدی حفظ ایله مؤمنلرک اللری اوستنده در دیمک اولور و قال الزمخشری
لما قال تعالی انما یبایعون الله اکده تأکیداً علی طریق التخییل فقال ید الله فوق ایدیهم یرید ان ید رسول الله التی تعلو ایدی المبایعین
هی ید الله و الله منزه عن الجوارح و عن صفات الاجسام و انما المعنی تقدیر ان عقد المیثاق مع رسول الله علیه السلام کعقده
مع الله من غیر تفاوت بینهما حقا که تفسیر زمخشری تحقیق بلیغ ایدوب مولانا خداوندکار دخی دست او را حق چو دست خویش خواند
دیو معنای کشافی اختیار بیورمشلردر و بالجمله بو آیت کریمه متشابهاتدن اولماغله سلف طریق اسلمه کیدوب سکوت و خلف مذهب احکمه
کیدوب وجوه محتملاتی تأویل بیورمشلردر فافهم نتیجهٔ کلام و خلاصهٔ مرام عهده وفا لازمهٔ اصفیادن اولمغله حق سبحانه و تعالی بیورر که
فمن نکث فانما ینکث علی نفسه پس بو آیت کریمه نک معناسی اگر یددن مراد نعمت و غلبه و قوة اولورسه نقض عهد و نکث عهد ایدنک
ضرری نفسنه عاید اولور زیرا عمل قلیل مقابله سنده اولاجق احسان جزیلی نفسندن فوت ایتمکله خسران عظیمله خائب اولور دیمکدر
و اگر یددن مراد حفظ اولورسه نکث انما یبایعون الله قولنه عاید اولور یعنی حبیبم سنکله بیعت ایدن کمسنه نقض عهد ایدرسه

انك ضررکمی سکا عاید اولمازه زیرا فی الحقیقه بیعتی سنکله اولمیوب بلکه الله ایله اولمش ایدی پس ضرر نقض اللهه عاید اولمازه زیرا حق تعالی
هر شی ایله متضرر اولمقدن منزه در پس ضرر نکث عهد لاجرم نفسنا قضیه راجع اولور وبوندن صکره حق تبارک وتعالی عهده وفا قیلن مؤمننی
اجر جزیل ایله تبشیر ایدوب بیورر که ومن اوفی بما عاهد علیه الله فسیؤتیه اجرا عظیما وشول کمسنه که عقد بیعتده ثابت قدم اولوب اللهه معاهده
ایتدوکی شی اوزرینه وفا ایلینه عنقریب حضرت حق عهده وفا ایلینه اجر عظیم اعطا ایدر یعنی جنات افعال وصفاتده انواع نعمت
بی زوال وجنت ذاتده رویت جمال بی مثال ارزانی بیورر بیت ای دوست انتظار سفر ماکه بعد ازین دل از نه صبر ماند ونه آرام ونه قرار
فایده قال الامام الرازی وقد ذکرنا ان العظیم فی الاجرام لا یقال الا اذا اجتمع الطول البالغ والعرض الواسع والسمک الغلیظ فیقال للجبل
الذی یرتفع ولا اتساع جبل عال او مرتفع او شاهق واذا انضم الیه الاتساع فی الجوانب یقال له عظیم والاخره کذلک لان کل ما
فی الجنه یکون من ارفع الاجناس ویکون فی غایه الکثره ویکون ممتدا الی الابد لا انقطاع لها فیحصل فیه ما یناسب ان یقال له عظیم والعظیم فی
حق الله اشاره الی کماله فی صفاته کما ان فی الجسم اشاره الی کماله فی جهاته ای طالب فایق بیعت رضوان وعاشق صادق رویت
جمال یزدان محرمان حرم حریم ربانی ومقربان بارکاه قرب سبحانی اولان اصحاب کشف ایقان وارباب ذوق ووجدان بو آیت
کریمه ده قرب ولایت مشاهده ایتمکله جمال عرایس کلام رب الاربابدن کشف نقاب وکمال شوق بر تابلرندن کلمات معجز نظاملرین
اطناب ایدوب بیوررلر که اول احدی الذات وسرمدی الصفات سرور کاینات علیه افضل التحیاتک غایه فنا وخلته عاسی توضیح
یعنی عین جمع ومقام التباس وظهور عین وعین جمع ده اولان ظهور جمع الجمع امرینی تصریح ایدوب مقام اتصاف واتحاد ظهور ذات وصفات
مرآت انده وکی حین ده نور ذات وصفات نور فعل ده باهر ووجود موهوم بشریتی ظاهر اوله وعین عین تعبیرلری اولان ارباب شهودده
عیان بیورر زیرا فعل صفاتده وصفات ذاتده غایب اولنه عاریتی اولان وجود موهوم غیرت محو ومتلاشی اولوب غیری قالماز
پس ومارمیت اذ رمیت ولکن الله رمی قول شریفی دخی بو معنایه مؤید اولور قال الواسطی اخبر الله تعالی بقوله ان الذین یبایعونک
انما یبایعون الله ان البشریه فی نبیه صلی الله علیه وسلم عاریه واضافه دون الحقیقه قال اظهر النعوت فی محمد صلی الله علیه وسلم
فقال ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله وقال الحسین لم یظهر الحق تعالی مقام الجمع علی احد بالتصریح الا علی اخص نسمه واشرفه فقال
ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله اسقط الوسایط عند تحقیق الحقایق وابقی رسومها وقطع حقایقها فمن بایع النبی بایع الله علی الحقیقه
فان تلک البیعه بیعه الله لان یده فی ذلک البیعه پس بر فحوای العلما ورثه الانبیا وراثت کمالیه حقیقه محمدیه مظهر تینده قایم اولان
اولیاء الله عین جمع ده اولان ظهور جمع الجمع تجلیاتنک سطواتندندر که حسین بن منصور انا الحق وبایزید بسطامی سبحانی ما اعظم شانی
وابو سعید بن ابی الخیر لیس فی الجبه غیر الله دیوب وابو بکر شبلی دخی بو معنایه اشعار ایچون شعر بارکت خطرات فی فعالاتی
علا الله اذ فکرت الا له بیتنی انشا ایدوب هر بری بونک امثالی نیچه شطحات سویلدی ایدی مشکوه نبوتدن اقتباس نور خلافت
ایلین فنافی الله ودولایت دستکاهلره دخی بیعت حقله بیعت وتسلیم وارادت حقه اطاعت ایدوکی محقق اولدیه کاشف الاسرار
مولانا خداوندکار بیورلر که دست حق میراندش زندش کند حق تعالی انک دستی اول طفلی ید خضر ایله اولدررانی زنده قیلور
زنده چه بود جان پاینده کند زنده ندر انی جان پاینده ایلر یعنی عین جمع ده اولان خضرک دست ارادتی ید قدرة الهی اولماغله
مرده احیاسی امر سهل در بلکه حیات ابدیه وسعادت سرمدیه اعطا ایدر وخضرک یدی ید قدرت وارادتی اراده حق اولدوغی
اشعار ایچون سوره کهف ده سبب قتل غلامی خضر علیه السلام موسی علیه السلامه بیان ایتدکده فاردنا ان یبدلهما ربهما خیرا منه
دیو ضمیر جمعله مقام التباس وعین جمع ده اولان جمع الجمعه اشارت بیورمشدر سر حقند اولیاء خدا هیچکس دید سر شخص جدا
همه با حق چو موج در بحر ند وصف ذاتش چو الف چون قهرند اله الحق فلیس الطاهر بهوان کان ملک فی الطاهر
مار میت اذ رمیت در قرآن زین سبب کفت خالق دو جهان پیش خلق این سخن محال بود پیش عشاق وصف حال بود
خلق اکر لمعه بدیدندی عشقشان را بجان خریدندی وین بنا قابلان د بهر صد جان وانچه نا کفتنست ازین آسان
این سخنهاست نادر ونایاب کس ندیدش نهایت وپایاب ایدی ای مستمع قابل وسالک مقبل موسی علیه السلام قوه نبوت
وعظمت رسالت ایله تعلیم علم لدنی ایچون حضرت خضر علیه السلامه محتاج اولدیسه سن دخی بو طریق محبت وراه وحدتده بهر حال
دست ارادت وارشادی ید قدرت الهی اولان بر مرشد کاملک بدرقه همتنه محتاج سن واکر بی ارشاد ودلالت بعض ارباب
ریاضت دخی قطع مسالک طریقت ایتدکاری مشهور در دیر ایسک حضرت مولانا انکا جواب ایچون بیورلر که علوم اولدی هر که تنها نادر این ره برید
هر کسنه که تنها دخی بو یوله دوشدی حالده نادرا اوزره بو یولی قطع ایلدی هم بعون همت پیران رسید اول دخی حقیقتده عون همت پیر ایله
ایرشدی یعنی بعض سالکان راه خدا واصل کامل ومرشد مکمله ظاهر حالده ارادت کتورمدین شریعت حقه یه متابعت وسنت
نبویه یه کمال موافقت ایله اصلاح نفسه بذل قدرت ایدوب اما شرط آنکه عباد اللهدن هیچ برنده نظر حقارت ایله ناظر اولمیوب
ونفسنی جملهدن احقر وعاجزتر کوروب ومقصودی دنیا واخرت وکشف وکرامات اولمیوب بلکه خالصا ومخلصا محبت ذاته یه
وصلت رجاسنه انواع مجاهده وریاضت ایله فیاض دهجل یوقدر اول کمسنه یه افنای ناسوت ایله تحقق سرنقاب لاهوت چهره کشا اولور

ولکن وصلت مزبور من حیث لایشعر کیر وخضر وقت وصاحب زمان اولان قطب جهانک عون وهمتیله اولور زیرا مشارق ومغاربده
هر فیضه مرآت قلب که کمال صفوت ایله مجلا اوله بهر حال مرآت مزبورهده جلوه نما اولان اول شمس حقیقتک پرتو نور صفاسیدر زیرا
انسان کامل که قطب الاقطاب اندن عبارتدر افلاک وجود من اوله الی آخره انک اوزرینه دور ایدر واول فرد اکمل منذ کان الوجود
الی ابد الاباد واحددر یعنی حقیقتده قطب افلاک وجود روح اعظم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم درکه اسم اصلیسی محمد وکنیتی
ابو القاسم ولقب شریفی شمس الدین در واولین واخرینه محمد اولوب من الازل الی الابد مظاهرده ظهوری مقرر اولماغله باعتبار المظهر الاول
مظهر آخرک اسمیله تسمیه اولنمایوب بلکه هر عصرده اولان مظهرینه مناسب اسم ایله مسمی اولور الحاصل سنه الهیه بونک اوزرینه جاریه درکه
هر عصرده واقع اولان صورت اکملک شاننی ترفیع ایچون حقیقه محمدیه من حیث البروز اول تعین خاصده ظهور ایتمکله صور کمل
ظاهرده انک خلفاسی ومعنی ده اول فرد اکمل ونور اشمل صور کملک حقیقتلری اولورسه وصور کمله فی زماننا قطب اطلاقی عاریه ومن
حیث الخلافه اولوب حقیقتده قطب الاقطاب حقیقه محمدیه اولور پس هر عصرده وراثت کمالیه مظهرتینده قایم بر انسان کامل وعالم ملکک
وجودنه سنت الهیه جاریه اولدیغنه مستخلف مستخلفک حکمده عینی اقتضا ایتدوکی جهتدن اول قطب زمان وزبده جهانک
کتابنی جمیع حقایق سفلیه ولطایف حقایق علویه یه مقابل اولوب بالاستحقاق الاصاله والملک تقتضای ذاتی حکمیله اسماء
ذاتیه وصفات الهیه یه مستحق اولور ومظهر ذات وصفات وحقه مرآت دوشمکله مشاهده انوار لاجرم مرآت مزبورده
میسر اولور پس حقه وصلت انسان کامل ساطتیله اولدوغیچون کاشف اسرار مولانا خداوندکار دخی اکر حاضر اکر غایب لاجرم
مطلب حقیقی اول وارث اکملک بدرقه همتیله اولور دیوب بیورر که دست پیر از غایبان کوتاه نیست دست پیر غایبلردن کوتاه
دکلدر زیرا بر فحوای ید الله دست او جز قبضه الله نیست اول پیرک دستارشادی ید قدرت وقبضه هدایت الهیهدن غیری دکلدر
پس اول کامل مکمل غایبانرا چون چنین خلعت دهند چونکه غایبلره بو قدر خلعت ویررلر حکم مقرر اولدی که حاضران از غایبان لا شک بهند
حاضرلر غایبلردن شکسز وشبهه سز اولی وبهترلردر آه کیم اول کامل ومکملر غایبانرا چون نواله می دهند چونکه غایبلره نواله ویررلر
پیش مهمان تا چه نعمتها نهند مهمان اوکنه عجبا نه نعمتلر قورلر یعنی اکرچه کم غایبلره دخی پرتو اشعه نور محبتلری شامل ونعم جلیله
هدایتلری واصل وخلع فاخره عنایتلری هر کسک قامت استعدادلرین مشتمل در ولکن صورت شخصیه سندن غافل اولان غایبلردن
مقتضای بشریت ایله نور محبت مغرب کثرتده آفل اولوب بعض زلت ایله تنزل واقع اولسه بکیده بیری ترقی ایده میوب زیرکده ورتده
مستتر قالور فاما اول فرد اکملک مجلس شریفنده مستمرا صورت شخصیه سن کورن وبنفسه حوزه حمایه سنده اولان مجذوبان سالکان
وعاشقان صادقانه وجه مذکور اوزره انواع زلات وتنزلات واقع اولسه هر بر تنزلده انواع ترقیات میسر اولوب ارض
محروطی ابشریتده منخسف اولان قلب قمر طلعتلری اول برج افتاب حقیقتک اشعه انوار جذباتیله کما کان منجلی وبدر کامل اولورز وبو
وجهله اولان تنزلات وترقیاتی قطب زمانک تربیه وارشادنده اولانلر بیلورلر غیرلره عجب کلور فلهذا مرجع ارباب طریقت مولانا
خداوندکار دخی بو معنایه اشارت ایدوب بیورر لرکه کو کسی کو پیشتان بسته کمر تا کسی کو همت بیرون سوی در رفتی شول کمسنه که
اول انلرک حضورنده کمربسته در تا شول کمسنه یه دکین که طشره قپو جانبنده در یعنی کجا تا بکجا زیرا خدمت پیرده کمربسته اولان ارباب دل
ورزش جذبه ده اولان قاعده توجه وکوکله وارمق یولنی کورمشلر در ترقی وتنزلی بلمشلردر فاما من حیث لایشعر پرتو اشعه نور
محبته مصادف اولان قلب غایب بلقن اولمایوب کوکله وارمق یولنی کورمشلر در پس بو مادهده اولان فرق بین السماء والارض اولدوغی
فاما معانی مذکورهدن قطع نظر خاطر فاتره بو معنا دخی لایح اولدی که بو ابیات شریفه خواجه کاینات امام علی یه ایلدوکی وصیت
بیانندهدر وبیعت رضوان سیاقنده ذکر اولندیغی غایبلردن مراد قرن رسول علیه السلامدن صکره اولان مؤمنلر وحاضرلردن
مراد اصحاب کزین رضوان الله علیهم اجمعین وپیردن مراد رسول رب العالمین اولمق اوزره معنی بو یله اولور که مثلا بر فیض یومکه
ظاهر حالده فی زماننا اولان انسان کامله تشبث ایتمیوب تجرد کند وعلمیله عمل وشرع مطهر وسنت رسوله امتثال ایدوب قطع تعلک
ودفع مهالک ایتسه اول دخی معنی عون عنایت شریعت ودست همت سنت نبویه ایله تکمیل نفس ایدوب فی الحقیقه همت رسولکه
اکا معین اولوب بلا واسطه سلوک محال اولور پس رسول علیه السلامک یدی ید الهی وقدرت نامتناهی اولماغله غایبلردن
کوتاه دکلدر چونکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم کندودن صکره الی یوم القیام وجودهکلان وغایب حکمنده اولان امته اجابت
بو تجلین همت وانواع نعمت عنایت قیلنه پس زمان دولت ومجلس سعادتلری شرفنه نایل ومشاهده جمال با کمالی غرتنه واصل
اولان اصحاب کرامه نه احسانلر ایتمک کرکدر انکا کوره قیاس قیل پس غایبلردن حاضران بلا شک وشبهه افضل واولی در
کما قال تعالی والسابقون السابقون اولئک المقربون فی الحقیقه خدمت فخر جهان وبیعت رضوانده کمربسته اولان اصحاب قرنده
واول قرندن خارج اولان امت غایبه قنده کجا تا بکجا دیمک اولور ابن حجر المکی شرح همزیه ده اشبو بیتک تحقیقنده تفضیل صحابه ده
بو وجهله تفصیل ایدرکه شعر لیته خصنی برؤیه وجه زال عن کل من راه الشقاء ای لیتنی ادرکت زمنه لاکون
من اصحابه اذ هم افضل من جمیع من جاء بعدهم عند الاکثرین وذهب ابن عبد البر الی انه یمکن ان یکون فیمن بعدهم من هو افضل من بعضهم

للخبر الحسن بل قیل انه یرتقی الی درجة الصحة • مثل امتی مثل المطر لا یدری اخره خیر ام اوله • وللخبر الحسن ایضا • لیدرکن المسیح اقواما انهم لمثلکم
او خیر ثلاثا • وفی حدیث ابی داود والترمذی • یأتی ایام للعامل فیهن اجر خمسین قیل منهم او منا قال منکم • ویجاب عن الاول باحتمال انه قبل ان یعلم
فضیلة اصحابه فلما علمها صرح بها بقوله • لو انفق احدکم ملء الارض ذهبا لم یبلغ مد احدهم ولا نصیفه • وبقوله خیر القرون قرنی • وعن الثانی
بان اوفیه یحتمل ذلک ایضا • وعن الثالث بانهم صرحوا بان مجرد زیادة الثواب لا یقتضی الافضلیة على ان فضیلة الصحبة لا یعادلها • ومن ثم
لما سئل ابن المبارک عن عمر بن عبد العزیز ومعاویة رضی الله عنهما ایهما افضل قال للغبار الذی دخل فی انف فرس معاویة مع رسول الله صلى
الله علیه وسلم خیر من مائة مثل عمر بن عبد العزیز • واشار بعضهم الى ان محل الخلاف فی صحابی لم یحصل له الا مجرد الرؤیة • واما من زاد على ذلک بنحو
روایة او غزو فلا نزاع • وان الصحبة انقطعت بموته صلى الله علیه وسلم • واذا کان من رآه بعد موته وقبل دفنه غیر صحابی • الحاصل
اول کامل فردن مراد کرك شفیع الامة • وکرك وارث حقیقت محمدیه اولان خضر وقت • وپیر طریقت اولسون على ای طریق کان نادام شریعت
واحکام طریقته مخالفت • وهوای طبیعته موافقت ایله طریق استقامتدن چیقیوب چون گزیدی پیر نازك دل مباش چونکه پیری اختیار ایلدك
نازك دل اولمه یعنی چونکه مرید اولوب کندو ارادتکی پیره تسلیم ایلدك کندوکی فی حکم المیت بیلوب مقام نازده اولمه بلکه دائما
نیازده اولوب سست ور بزید چو آب و گل مباش آب و گل کبی کوشك و دلکیجی اولمه یعنی اصلاح نفس ایچون اوزرکه اجرا اولنان احکام
طریقت و اوامر شریعت و انواع مشقاتی قبول ایدوب طاعات و عبادات و ریاضات و مجاهداتده تکاسل قیلمه و اخوان طریقتدن
عقلکه مخالف بعض اقوال و احوال صدور ایدرسه خاطرکه تشوش ویرمیوب کندو حالکه مشغول اول و کوکل بولنمدن دور اولمه و فمن نکث
فانما ینکث على نفسه معناسندن غافل اولمیوب حین بیعتده ایتدوکك عقد عهد نقض ایله نفسکی تهلکه یه القایمیوب بلکه
ومن اوفی بما عاهد علیه الله فسیؤتیه اجرا عظیما قول کریمی ایله تبشیر بیوریلان اجر عظیمه نایل اولمق ایچون عهده وفا قیل و بوته عشقده
نار شوق ایله یانوب زر خالص اول • ور بهر زخمی تو پر کینه شوی یوخسه هر بر زخمدن اوتوری سن پر کینه و مکدر اولورسن
پس کجا بی صیقل آیینه شوی پس بلا صیقل قنده آیینه اولورسن • دل آیینه صورت معنی عجب بود • کان شاهد ما روی در آن آینه نمود
نی نی چو صفا نبود وهرگز ننماید • در آینه جان صفت شاهد مقصود • حاجی زره کعبه پشیمان شد و برگشت • چون باده نه بیهوده ره بادیه پیمود
ایدیکی بنم روحم مرآت دل مصیقل اولمق گرکدر که جمال نمای حضرت الهی اولا • پس حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا بو مناسبت ایله اشبو
بیانه شروع بیوردیلر کبود زدن قزوینی بر پشتگاه صورت شیر و پشیمان شدن او بسبب زخم سوزن قزوینه منسوب شخصك یغرینی اوزره
بر شیر کبود اورماسی وزخم سوزن سببی ایله پشیمان اولماسی بیانندهدر پس ای مستمع قابل این حکایت بشنو از صاحب بیان صاحب بیاندن
بو حکایتی اشت درطریق و عادت قزوینیان قزوینی اركه طریق و عادتلرنده یعنی قزوینیلرك عادت مألوفه لری بو ایدی که
بر تن و دست و کتفها بی گزند • از سر سوزن کبودیها زنند دست و تنی و کتف و شانکاهی اوزرینه سر سوزن بی گزندن کبودیلر
اوررلر یعنی جوارح مذکوره یی اکنه ایله دلوب و اوزرینه مرکب سوروب کبودی نشانلر ایدرلر ایدی • نته کیم زمانه ده اولان بعض
حمقانك دخی قوللرنده و بازولرنده مشاهددر • القصه سوی دلاکی بشد قزوینیی قزوینه منسوب بر کمسنه بر دلاکه کتدی
که کبودم زن بکن شیرینیی بکا بر کبود اور بر نازکلك و شیرین کارلك ایت • دلاك دخی بسر و چشم دیوب گفت چه صورت زنم ای پهلوان
ایتدی نه صورت نقش اوررایم ای پهلوان قزوینی دخی دلاکه خطاب و شیرانه جواب ویروب گفت بر زن صورت شیر ژیان دلاکه
ایتدی شیر ژیان و غضبان ارسلان صورتنی اور • زیرا ای دلاك حالاك شهامت و جلادتده طالعم شیرست و نقش شیر زن طالعم اسددر
شیر نقشنی اور جهد کن رنگ کبودی سیر زن جهد ایله کبودلك رنکنی دخی افزون اور • یعنی اکنه ایله دلدوکك یرلری رنك کبود ایله طولدر
دلاك دخی اول پهلوان شجاعت شعارك جکردارلغن کوروب گفت بر چه موضعت صورت زنم ایتدی ای شیر هیبت و مریخ صولت
صورت شیری قنغی موضعکه اورایم گفت بر شانه گهم زن آن رقم قزوینی ایتدی ای دلاك اول شیرك نقشنی درقمن یغرینم اوزرینه اور
پس دلاك نکته دان فرمان پهلوان ایله اکنه یی النه الوب چونکه او سوزن فرو بردن گرفت چونکه اول سوزنی اشاغی ایلتمکه طوتدی
یعنی شانکاهنه باتورمغه باشلادی درد آن در شانگه مسکن گرفت اول سوزنك دردی شانکهمنده مسکن طوتدی • یعنی یغرنده
وجع سوزن ظاهر اولدی پهلوان در ناله آمد کای سنی قزوینی پهلوان ناله و افغانه کلدی بویله دیو که ای سنی و علی مرا کشتی چه صورت میزنی
یعنی دلیه رك نه مقوله صورت اورورسن گفت آخر شیر فرمودی مرا دلاك ایتدی آخر بکا شیر بیوردك • پس نقش شیر ایده یورم
گفت از چه عضو کردی ابتدا قزوینی ایتدی نه عضودن ابتدا ایتدك گفت از دمگاه آغاز کرده ام دلاك شیرین کار ایتدی شیرك قویروغی
یرندن ابتدا ایتمشم گفت دم بگذار ای دو دیده ام قزوینی دلاکه ایتدی ای بنم ایکی کوزم قویروغی قو • یعنی شیرك قویروغی لازم دکلدر
زیراکه از دم و دمگاه شیرم دم گرفت شیرك دم و دمگاهندن دم و نفسم طوتلدی دمگه او دمگهم محکم گرفت شیرك دمگاهی بنم
دمگاهی محکم طوتدی • یعنی ارسلانك قویروغی موضعی بنم نفسم منفذینی سد ایتدی شیر بی دم باش گو ای شیر ساز ای شیر سازی شیره سویله
قویروقسز اولسون که دلم سستی گرفت از زخم گاز زیراکه زخم گازدن قلبمه سستلك کلدی • و یورکم ضعیف اولدی گاز مقراض در
ولکن بو محلده سوزن مراددر • پس پهلوانك فریادندن • جانب دیگر گرفت آن شخص زخم • بی محابا و مواسایی و رحم

اول شخص

اول شخص که دلاکدر • بی میل و محابا • و بی مواسا و مدارا • و بی رحم و شفقت • زخم سوزنی جانب آخردن طوتدی • یعنی اکنه ایله یغرنه ارسلانك
عضو آخرینی نقش ایچون غیری یردن دورتمکه باشلادی • پهلوان قزوینی کیرو تحمل ایده میوب بانگ کرد او کین چه اندامست از و نعره
و بانك اوردی که شیردن بو نه اندامدر گفت این گوشست ای مرد نکو دلاك ایتدی ای مرد نکو بو گوشدر گفت تا گوشش نباشد ای حکیم
قزوینی ایتدی ای حکیم شیرك حتی قولاغی دخی اولماسون گوش را بگذار و کوته کن گلیم ایدی قولاغی ترك ایت و کلیمی کوتاه قیل یعنی گوش
و دم اولمق نه لازم • قولاقسز و قویروقسز • مختصر بجه بر شیر اولسون دیمکدر • پس دلاك جانب دیگر خلش آغاز کرد سوزنی بر جانبه دخی
باتورمغه باشلادی باز قزوینی فغان آغاز کرد قزوینی کیرو فریاد و فغانه باشلادی • بویله دیو که کین سوم جانب چه اندامست نیز
بو اوچنجی جانب دخی نقش شیردن نه مقوله اندام و قنغی عضودر گفت اینست اشکم شیر ای عزیز دلاك ایتدی شیرك شکمیدر ای عزیز
گفت تا اشکم نباشد شیر را قزوینی ایتدی ای دلاك عزیز بونی ترك ایت که شیرك شکمی دخی اولماسون • و بالجمله قویروقسز و قولاقسز و شکمسز
ارسلان اولسون زیراکه گشت افزون درد کم زن زخمها درد و الم زیاده اولدی زخملری آز اور خیره شد دلاك و بس حیران بماند دلاك
پهلوان قزوینینك بو تلاشی و فغانندن خیره اولدی • وزیاده حیران قالدی تا برین انگشت در دندان بماند حتی بو حیرتك اوزرینه انکشتی
داننده قالدی بر زمین زد سوزن از خشم اوستاد دلاك استاد غضبندن سوزنی زمینه اوردی گفت در عالم کسی را این فتاد
وایتدی جهانده بر کمسنه یه بو کار عجیب واقع اولدیمی • عجبا شیر بی دم و سر و اشکم که دید قویروقسز و باشسز و شکمسز شیری کمسنه کوردیمی بالخصوص
اینچنین شیری خدا خود نافرید بو مقوله شیری خود خدا خلق ایلمدی • زیرا قویروق و سر و شکم و دست و پادن مجرد اولان شیرك وجودی
مفقود و بلکه معدوم در نقش شیر ایسه هیئت مجموعه سنه تشبیه در • پس حق تعالی بو مقوله شیری ایجاد ایتمامشدر دیوب نقش و تصویردن
وازکلدی پس قصه دن حصه بودر که • تمنای اکتساب اخلاق مصطفوی • و هوای تخلق سیرت مرتضوی ایله بر مرد عاقل و کامل اصلك
دامن تربیه سنه تشبث آرزوسنده اولان طالبلره صفات مذکوره نك تحققی لاجرم جراحت نیش ریاضت و شدائد زخم احکام طریقته
صبر و تحمل ایتمه مکله میسر اولمادوغیچون مرجع ابرار و اخیار • و ملاذ زمره شطار مولانا خداوندگار بیورر لرکه ای برادر صبر کن بر درد نیش
ای برادر نیش طریقت و زخم ریاضت دردنه صبر و تحمل قیل که تا رهی از نیش نفس گبر خویش حتی کندو نفس کافر کیشندن خلاص اولاسن
زیرا علم شریفکه خفی اولمیه که کان گروهی که رهیدند از وجود شول بر گروه که قید وجود موهومدن خلاص اولمشلردر چرخ مهر و ماهشان آرد سجود
فلك مستدیر و مهر منیر و ماه مستنیر انلره سجود ایدرلر • یعنی مقتضیات بشریه و مشتهیات نفسانیه دن مجرد اولان • اصفیا و اولیا محکوم
طوارق افلاکی • و محبوس مضایق تیره خاکی اولمقدن خلاص اولمغله فلك بیقرار • و شمس و قمر پر انوار • و انجم بی شمار رقص و دوران ایدرك
زمین خدمتلرینه وضع جبین ایدوب اول کاملان و اصلانك کوکللرندن حقه وصول آرزوسن ایدرلر ایدی ای روح مصور بو معنایه
متفرع بل که هر که مرد اندر تن او نفس گبر هر کیم که انك جسمنده نفس کافری مرد اولدی لاجرم ع ابر و باد و مه و خورشید و فلك دن کارکر
مضمونجه مر ورا فرمان برد خورشید و ابر تحقیقا ابر باران کش و مهر ضیا بخش انك فرمانی ایلدر و حکمنه رام اولور • اکا بناءً که
چون دلش آموخت شمع افروختن چونکه انك قلبی شمع یاقمق اوکرندی آفتاب او را نیارد سوختن آفتاب انی یاقمغه قادر اولماز یعنی آتش عشق
سبحانی ایله سوزان • و نار جذبه رحمانی ایله بریان اولان قلوب لطیفه عاشقان تبعات کثرات و ملکاتدن رد یاندن نجات بولوب
آفتاب عالمتابك نار تقلبات و قهر قطوراتندن خلاص اولور • و عذاب قطیعه حرماندن قورتیلور • و بو معنایه برهان اشتر بك اشبو
سکا نص قاطع و حجت ساطع که گفت حق در آفتاب منتجم • ذکر تزاور کذا عن کهفهم نته کیم حق جل و علا طلوع و غروبله موقت اولان
آفتاب حقنده کتاب کریمنده تزاور عن کهفهم ذکر ایلدی • و یاخود آفتاب منتجمدن مراد نور وهبی اولان قرآن عظیم اولوب معنای بیت
نته کیم حق تعالی آفتاب منتجمده • اصحاب کهف حقنده بو آیت کریمه یی ذکر ایتمشدر تزاور عن کهفهم قولیدر • کما قال تعالی فی سورة الکهف
وتری الشمس اذا طلعت تزاور عن کهفهم ذات الیمین واذا غربت تقرضهم ذات الشمال وهم فی فجوة منه ذلك من آیات الله من یهد الله
فهو المهتد ومن یضلل فلن تجد له ولیا مرشدا • یعنی قرب بلده طرسوسده ینجلوس نام جبل عالیده وصید ایله • و بر روایتده غار حیرم
دیمکله معروف کهفده • اصحاب کهف اوچیوز طقوز ییل خواب و راحتله یاتوب بعده قدرت قادر ایله • بعد ترفیع عیسی بهر بری
نوم آسایشدن یقظان • و خلقه نمایان اولدقلرنده حشر اجساده منکر اولانلره حجت قاطعه و آیت ساطعه تبکیت اولندوغی مقدما
مثنوی شریفك اوایلنده قریب • متابعت کردن نصارا وزیر را بیاننده • حال عارف این بود بی خواب هم گفت ایزد هم رقود زین مرم
بیتنك شرحنده بطریق الاجمال ذکر اولنمشدر • زیرا حکایتلرنده اهل تواریخ اختلافات کثیره بیان ایتمشلردر • پس تحصیل اطلاع تفصیله
طالب اولانلر تواریخه مراجعت ایلسون • فاما ثعلبینك عرایس المجالس نام تواریخنده مسطوردر که • روایت اولنور که حضرت
رسالت پناه علیه صلوات الله اصحاب کهفی کورمك ایچون حق سبحانه و تعالادن مسئلت ایتدکده • امر الهی بو سؤال اوزره
جاری اولدی که حبیبم سکا اصحاب کهفی دار دنیاده کوسترمکی تقدیر ایتمدم • ولکن یا محمد جانب شریفکدن انلاره تبلیغ سلام و دین اسلام
اعلام و سکا دخی ایمان ایله عرض اسلام ایتمك ایچون خیار اصحابکدن دورت کمسنه ارسال قیل دیو فرمان بیورلمغله حضرت مقدس
نبوی پیك رب العالمین جبرئیل امینی استشاره ایدوب • بیوردیلر که • ای قرنداشم جبرائیل بن اصحابمدن اولان خیاری اصحاب کهفه

نه کیفیت ایله ارسال ایده یم • جبرئیل ایتدی یا حبیب الله • امر مزبورک تمشیتی ایچون سلیمان امینه مسخر اولان ریح رخا بامر الله تعالی سنک
فرمانکه دخی اطاعت ایله مأمور اولمشدر • پس یا محمد زمینه برکسا بسط ایدوب اول کلیمک برکوشه سنده ابوبکری • وبرکوشه سنده
عمری وبرکوشه سنده علی یی برکوشه سنده دخی ابوذر غفاری رضی الله عنهم اجلاس ایدوب باد سلیمانه امر قیل که خدمتی یرینه کتوره
دیو اشارت ایتمکله حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله دخی • برموجب فرموده عمل بیوردقلرنده • ریح منقاد خیار اصحابدن اولان
اول چاریار صاف نهادی • مناکب اطاعتنه تحمیل ایدوب حتی باب کهفه کوتردی • پس ذکر اولنان صحابه کرین باب کهفه واروب
در غاردن برایکی حجر قلع ایتدکلرنده مغاره قپوسی آچلوب • وشعاع شمس درون غاره ضیا ویردکده • قطمیر کهف جست وچالاک
قالقوب بونلارک اوزرینه هر بر درنع ایله حمله ایلدی • ووجوه مبارکه لرینه امعان نظر قیلدقده کیملر ایدوکن بیلوب • انواع عذر
وتعصیر ایله تحریک سر ودنبال واصناف تبصبص ابتهال ایدوب کهفه داخل اولمکوز دیو باشیله ایما واشارت ایلدی اصحاب رسول الله
دخی کهفه دخول ایدوب اصحاب کهفه السلام علیکم ورحمة الله دیدیلر • پس اول حینده حق جل وعلا روحلرینی جسدلرینه رد ایدوب
باجمعهم قالقوب علیکم السلام • ورحمة الله وبرکاته دیوب رد احسن ایله سلام آلدیلر • پس اصحاب صفا الکتاب ایتدی • ای مردان
نیکخواهان • رسول خدا احمد المصطفی سزه سلام ایلدی • انلر دخی محمد رسول الله السلام مادامت السموات والارض • وعلیکم بما بلغتم
دیوب اصحابله بربرده اوتوردیلر • وسرکذشتلرین حکایت ایدوب تکرار الکهک وحدانیتنی تذکار • وخاتم الانبیا محمد المصطفی نک
رسالتنه اقرار ایدوب دین اسلامی قبول واختیار قیلدیلر • بعده اصحاب رسوله نیاز ایله بزدن رسول خدایه سلام اولسون دیو
وداع قیلوب هر بری مضاجعنه واروب خوابه یاتدیلر • بو دخی مروی درکه خالق موت وحیات • قیام ساعتدن اول خروج مهدی
ونزول عیسا ده • اصحاب کهفی تکرار ایقاظ واحیا ایدوب • وبر مدت مهدی ومسیح ایله صحبت ایدوب • بعده ساقی اجلدن
جام فنا نوش ایدوب • طامه کبرایه دکین غار مزبورده غنوده اولالر الحاصل ذکر اولنان اصحاب مختار • اداء رسالت رسولدن صکره
کساء مبسوطه کلوب هر بری مکان متعیننده اوتوردقلرنده ریح فرمانبر • انلاری کوتروب حضور رسالت پناهه بیوردی حضرت
فخر عالم صلی الله علیه وسلم دخی • یا اصحابی اصحاب کهفی نیجه بولدک وکوزدیو بیوردقده • یا رسول الله دخلنا علیهم فسلمنا علیهم فقاموا
باجمعهم فردوا السلام • وبلغناهم رسالتک فاجابوا وانابوا • وشهدوا انک رسول الله حقا • وحمدوا الله علی ما اکرمهم بخروجک وتوجیه
رسلک الیهم • وهم یقرؤنک السلام دیوب واقع حالی حضرت رسالت پناهه من اوله الی آخره تقریر ایتدیلر • رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی
حقه حمد وثنا ایدوب • اللهم لا تفرق بینی وبین اصهاری واختانی واغفر لمن احبنی واحب اهلی وخاصتی واحب اصحابی دیوب دعا قیلدیلر
پس حق سبحانه وتعالی حکمت کامله • وقدرت شامله سیله اصحاب کهفک مدت بعیده اجسادی بالیه • والوانی متغیره اولمایوب لطافت
وطراوتلری اوزره باقیه اولدقلرینک حکمتندن حبیبنه خبر ویروب بیوررکه • وتری الشمس اذا طلعت • خطاب اولا وبالذات حضرت رسوله
وبالتبعیه امته ویا خود علی الانفراد خطابه مستعد اولان هر احده اولوب مفهوم کلام حبیبم اکر سن • وقصه اصحاب کهفی استماع ایدن
هر احد عهد مزبورده حاضر اولوب آفتاب عالمتابی اوان طلوعده کوردیک • تزاور عن کهفهم ذات الیمین • اصحاب کهفک التجا ایلدکلری
کهفدن جهت یمینه میل ایدر کوررد ک • یعنی آفتاب حین طلوعده کهفک صاغ جانبنه میل ایدوب شعاعی اصحاب کهفک اعضالرینه
وجسدلرینه اذیت ایتمزایدی • تزاور کلمه سی فی الاصل تتزاور اولوب تا زاییه قلب وادغام اولنمشدر • فاما کوفیون قلب وادغامی ترک ایدوب
بلکه تانک بیرینی حذف ایدرلر • وتشدید سز قرائت ایدرلر • حفص دخی تخفیف ایله قرائت ایتمشدر • تظاهرون وتظاهرون کبی
وبالجمله اکر تخفیف واکر تشدید ایله تزاور میل وانحراف معناسنه اولوب مثلا زاره مال الیه دیمک اولور • وقول زور دخی صدقدن
وحقدن میل وانحراف معناسنه در • وکذلک حبیبم اول زمانده آفتابی کوردیک • واذا غربت تقرضهم ذات الشمال • تجاوز ایتدی ایسه
اصحاب کهفی ترک ایله عدول ایدوب کهفک جهت شمالنی قطع ایله مرور ایدردی • معنی تقرضهم تقطعهم لا من القطیعة والصرفة حاصل معنی
براغلم حالت غروبده دخی بقدرة الله تعالی • اصحاب کهفک اوزرلرندن مرور ایتمیوب کهفک جانب شمالنه کچردی • وهم فی فجوة منه
حال انکه بونلر کهفک متسعنده ایدیلر • یعنی کهفک بو وضع ضیقنده اولمایوب بلکه کهفک وسطی دکان وسیعنده غنوده ایدیلر •
پس اعجب حال بودرکه • کهف ده وسعت • واصحاب کهف دخی وسطنده استراحت ایتدکلرندن قیاس اولنان بوایدی که شعاع آفتاب
انلارک اجسادینه اصابت ایدوب پوسیده اولالر ولکن قدرت الهی شعاع خورشیدی طلوع وغروبده بونلارک اوزرندن صرف
ایتمکله حرارت شمسدن حفظ وحراست • وعنایت سبحانه روح هوا ارسالیله غاردن صیانت ایدوب بونلری دایما تر وتازه
طوتردی • وبو دخی حکمت ربانیه دن ایدی که باب کهف جانب شمال • وبنات النعشک مقابله سنه مفتوح اولمغله مهر منیرک شعاعی
لاجرم حین طلوعده جنوبه • وحین غروبده کهفک شماله میل ایدوب اصحاب کهفک اوزرلرینه طوقنمازدی • خلاصه مقال نه مجرد
شمسک عدم اصابتندن • ونه بابی کهفک جانب شماله انفتاحندن اولدی • بلکه حق سبحانه وتقدس • هم حکمت کامله هم قدرت شامله سن
اظهار ایدوب اصحاب کهفی بونک کبی برکرامت عظیمه یه تخصیص ایدوب عامه ناسه حشر اجسادی کوستردی • فلهذا حق جل وعلا بیورر
که حبیبم ذلک من آیات الله • یعنی اصحاب کهفک شانی وکهفه التجالری • وشمسک طلوع وغروبده اولان قرض وازورالری وجمله

واقع اولان اخباری • الله سبحانه وتعالینک آیات عظیمه سندندر • واول فیاض مطلق محض قدرتیله اصحاب کهفی موت وهلاکدن صیانت
ایتدوکی کبی انلارک کفردن رجعت • وتوحید وایمانه دخی رغبتلری • عنایت حقله اولدوغن تبیان • وقدرت آلهیدن بونک امثالی
آیات وعبر استماعیله هدایت پذیر اولانلرک • هدایتی توفیق ربانی اولدوغن بیان ایتمک ایچون بیوررکه • ومن یهدی الله فهو المهتدی
یعنی شول من که اصحاب کهف کبی حق تعالی هدایت ایلیه مهتدی اولور • ومن یضلل وشول من که حق تعالی انی دقیانوس جبار وسایر کفار
وحشر اجسادی انکار ایدنلر کبی اضلال ایلیه • فلن تجد له ولیا مرشدا • پس لاجرم اول ضلالت شعار ایچون • طریق هدایته ارشاد ایدر
بر ولی بوله مزسن حقا که بونک امثالی آیات الهیه بی نهایه در • ولکن توفیق آلهی قرین حاللری اولمیانلر • منتفع بها اولمایوب دیده
بصیر وسمع تأمل وعبرتلری یوقدر نظم • ای قدیری که عجز نیست ترا • از تو شد حل محال دردوسرا • چون برحمت نظر کنی برما
درد ذیء ما بدل شود بصفا • ای حکیمی که حکم تست روان • بر همه روحها وبر ابدان • یا مغیث العبید فی الاخطار
فی الممات هدی وفی الانشار • رحمت خویش را دریغ مدار • ما خود را انهان مکن در منع • قال ابن عطا فی قوله وتری الشمس
اذا طلعت • ذلک لمعنی النور الذی کان علیهم بقوله وزدناهم هدی نور علی نور • وبرهان الی برهان • والشمس نور • ولکن اذا غلب نور اقوی
منها انکسفت الشمس وکانت تزیغ عن کهفهم لغلبة نورهم خوفا ان ینکسف نورها من غلبة نورهم • وقال جعفر یمین المرء قلبه وشماله نفسه
والرعایة تدور علیها ولولا ذلک لهلک • وقال ابن عطا فی قوله من یهدی الله فهو المهتدی • ما حجب عن الله احد الا من اراد ان یصل الیه
بحرکاته وسعیه وما وصل الیه احد الا من اراد ان یصل الیه بصفته تعالی • وقال الواسطی فی قوله • ومن یضلل فلن تجد له ولیا مرشدا
ومن جاء بادلة الایمان بلا علة • وبا واحزه بلا علة • وهذا صفة الحق • لا صفة الخلق فظهر ان المهتدی هو البائن من جمیع اوصافه
المتصف بصفات الحق فیه • آه کیم اصحاب کهف کفر وضلالدن فرار • ووحدانیت حقه عن خلوص البال ایمان واقرار ایله کهف خلوتده
اجتماع ایدوب اماکن نفوس وهوادن خروج • ومساکن صدق ویقینه ولوج ایله جوار کرم وبساط قدسه فایز اولوب برموجب ینشر لکم
ربکم من رحمته حق سبحانه وتعالی انلاری جذبات عنایتیله مجذوبین • وذخایر علوم غیبیه وبساط مشاهدات احدیه • وانوار قرب محبت
ذاتیه سنی بسط ایدوب وبرفحوای ویهیئ لکم من امرکم مرفقا • وصال حقه محتاج اولدقلری ایچون • طریق وصول ووصالی تیسیر ایدوب مسند
انس ده مستقر • وبحر قدسدن شراب زلف بی کستر اسقی ایلدی • فلهذا عارفلر دیمشلر که • العزلة عن غیر الله توجب الوصلة بالله بل لا
تحصل الوصلة بالله الا بعد العزلة عن غیر الله • وبعد آران اصحاب کهفه مزید لطفندن اشباح انسیه لری احکام روحانیه دن متغیر
اولمامغیچون طبع مهر وماه وخمسه متحیره دن اولان تواثیر عناصری انلردن دفع • وحرارت شعاع آفتابی صرف ورفع ایلیوب تجلیات انس ده
عالم قدسه ادخال • وذلک العالی کهف ده ایجاد ایلدی • آه کیم حضرت حق بر قادر مطلق درکه عین نمله ده هزار وهزار جنت بی شمار
ایجادینه قادردر • پس اصحاب کهفی حجر وصلتدن غنوده قیلدقده تغیر حدثیتی دخی مندفع • وغیرتندن اطلاع خلقیتی اوزرلرندن
مرتفع قیلدی • حقا غیرتندندرکه خورشید انور سبب نماء عالم ایکن انلردن محجوب اولدی • پس مخلوقات سایره یی الکا کوره
قیاس ایله که • اول عارف بالله اولان اولیاء الله دن نه مرتبه محجوبلردر • آه ای مستکشف اسرار تأویل • ومستفیض انوار تنزیل بو آیات
کریمه ده بو معنایه دخی اشارت واردر که • شول طالب صادق که ماسوادن اعراض • ومحبت ذاتیه دن التذاذ ایچون • اخوان سوء
وقوم وقبیله بدخویندن منقطع اولوب متوکلا علی الله برموجب ففروا الی الله کهف خلوت وشیخ کاملک ذیل ارادتنه التجا
ایلیه • مرشد الکلک برکات تربیه سیله • اول عاشقان صادقانی حق تعالی کهف هدایتنده اخفا • ومتع جذباتنده اجلاس ایدر
ومشاهده اسرار جلال • ومطالعه انوار جمالن تیسیر ایدوب • وانوار عین الوهیتده محترق وفانی • وسلطان اشراق سبحات کبریاده
محو ومتلاشی اولمغیچون • مشرق قدمدن طلوع • ومغرب ابدده غروب ایدن • انوار مهر عزت وعظمت • وخورشید کبریا وجلالتندن
حفظ ایدر • وذخایر غیوب بقایه مطلع ایتمیوب کان مشاهدات نور جمالیله تربیه ایدوب • عزتی جلالنده نابود اولماسون دیو
قهرکنه قدمندن صیانت ایدوب • بنعمة الصحو والبقا الکله باقی قالور • حقا که ذات احدیتک بوفضل عمیمی اولماسه وجود عاشق
انوار وحدانیتک استعلانده • اقل من لمحة باقی قالمایوب محو ومتلاشی اولوردی • پس اول احدی الذات سرمدی الصفات
لادراک العلم بنفسه • اول عاشق صادقلری بنفسه عن نفسه رعایت ایدوب • فجوه مشاهدات جلال وجمالده اولدقلری حالده دخی
قهر سلطان صرف ذات ازلیه دن محروس قیلور • علی الخصوص قهر صرف ذات • اول بوادی اشراقده جمیع اکوانی افنا ایدر • پس بو ایدی
اعظم آیات اولوریکم • عاشقان سبحانه • ومجذوبان ربانی • وسط نیران کبریاده مقیم اولوب مع هذا انوب محو اولمیه لر زیرا
حق ایله مع الحق باقی قالوب • ومقام استیناس ده • نعت فقد احساسله مع الحق وللحق مستانس • وکندولردن غایب اولوب حقی
حق ایله کوردیلر • واول عاشقان مجذوبانه عنایت اولنان کشف اصفی • وقرب اجلی • وستر اخفی • ومشاهده اشهی • وروح ادنی
ووقت اجلی • اولمغیچون حق جل جلاله کمال غیرتندن انلردن احساسی رفع • وحوادث کونی ازاله ودفع ایتدی • ایمدی بنم روحم
اشبو اشارت ونکاته هیچ فرد بیلمز • الا عارف آگاه اولنلر نعت ذوقله بیلور • ووصف شوق مستقیم ایله حقی حقله کورر
پس نفسنی واقدار اولیاءیی عارف اولان عارف بالله • وعارف اولیاء الله در • وبو جمله سالک مجذوب ومجذوب سالک اولمیان

نفسنی آتش مجاهداتده هلاک دخی ایلیه ذکر اولنان قرب وحدتدن مطرود ازلی ومحروم ابدی در انکچون اهل تحقیق • من لم یکن للوصال اهلا
فکل احسانه ذنوب دیمشلردر فلهذا حضرت مولانا دخی جکرلری آتش عشقله بریان • ودللری نار جذبایله سوزان عاشقان مجذوبانی
آفتاب والجم یاقمز دیوب اصحاب کهفدن شعاع آفتاب صرف اولندوغن ایراد • وبو معنایه ارشاد ایدوب بیورلرکه ای مستمع قابل
خار جمله لطف چون گل میشود • خار کثرت وانانیت جمله نار جذبایله گل کبی لطف ورحمت اولور • پیش جزوی کو سوی کل میرود • شول بر
جزوک قاتنده که اول جانب کله کیدر • یعنی جزودن مراد تعین خاصی اعتباریله مرشد کامل در • وکلدن مراد ذات حقدر • وخاردن مراد
صفات بشریه ایله زار اولان طالبان الهی در • پس حاصل بیت مقتضیات بشریه • وکثرات تعددیه ایله خار مرتبه سنده اولان طالبلر
کله پیوسته اولان مرشد کاملک تعین جزویسنه تشبث ایتسه • انده دخی خارلک اثری قالمایوب ظاهراً وباطناً ورد ورياحين
وحدت اولورلر دیمکدر • ویاخود خاردن مراد صورت بشریه • وجزودن مراد روح • وکلدن مراد ذات احدیه اولوب معنی بو ایله اولورکه
شویله که تعین وجودک خار مقتضیات نفسانیه سی • ونفخت فیه من روحی ایله تشریف اولنان • روح اضافی حکمنه اتباع ایدرسه
جمیع جوارح وقوی • ووجوددن بنادر ایدن جمله اقتضا • امر روحه پیوسته اولوب • روح دخی حقه پیوسته اولمغله احکام بشریه دن
کدورت وخار رعونت قالمایوب ظاهر وباطنی نور نور مطهر اولور • وکل روح مطهر اولور مغربی • ازجنبش این دریا هر موج که برخیزد
بر وادی جان آید بر ساحل دل ریزد • دل را همه جا سازد جانرا همه دل انکه • جان ودل وجانانرا بایکدکر آمیزد • جان ودل وجانانرا بایکدکر آن لحظه
فرقی نتوان کردن تمییز که برخیزد • چون پادشه وحدت بکرفت دلایرا • آن ملک دکر کثرت بکذارد دکر بریزد • ای مرد بیابانی بکریز ازان ساحل
زان پیش که در دامن موجیت در آویزد • حاصل کلام اولیاء کرامدن تحصیل حال ایتمکه علاج نفس شومده تجبر ورعونتی ترک ایدوب بر استاد کاملک
دامنه تشبث ایله بوته محبتده محو ومضمحل اولمقدر • مادام که تذلیل نفس ومحو وجود ایتمدکجه تعظیم خدا میسر اولماز فلهذا مولانا
خداوندکار بیورلرکه چیست تعظیم خدا افراشتن • ای مؤمن مقبل حق تعالانک تعظیمنی یوجلتمک ندر • خویشتن را خوار وخاکی داشتن
کندویی خوار وخاکی طوتمقدر • یعنی هیچ برشیئه مغرور اولمایوب تراب اعتبار کبی نفسنی اعجز واحقر کورمکدرکه • چیست توحید خدا آموختن
توحید خدایی اوکرنمک ندر • خویشتن را پیش واحد سوختن • کندویی واحد اوکنده یقمقدر • یعنی توحید خدایی اوکرنمک استینه شرط بودرکه
اولا کندویی لاشی وحقیر • وعاجز وفقیر بیلوب خالق بی چونک قدرت وعظمتن مشاهده ایدرک نقطه تعین شخصی وقطره هویت ماهیت جزویسی
وحدت ذاتیه مرآت دوشوب مع هذا عین وجه حق • وذات هستی مطلق ایچون کویا برقیه مطلق • وپرده ملصق واقع اولمشدر • پس شویله که
آتش جذبایله احراق اولنه • انک وجه حقیقت • وعین ماهیتی غبار طبیعت • وبخار امکان وبشریتدن صاف وساده • وعین هویتی عین
اثنینیتدن کشاده اولوب • اورتاده اولان ایکیلک وهمی کیدر • وجمله سی عین بحر حقیقت اولوب غیریت برطرف اولور • ایدی بنم نوردیدم
سن دخی اول احدی الذات • وسرمدی الصفاتک نور محبت ونار جذباتیله سوزان اول کیم تعین وهمی • ووجود عدمیدن متلاشی واحکام
امکانیه دن متحاشی اولوب بحر وحدتده فانی • ووحدت حقله باقی اولدقده جمع عین واحد ووحدت وواحد عین جمع وکثرت اولدوغن شاهد
قیلوب توحید خدایی بیلسن فلهذا حضرت مولانا بیورلرکه ای سالک مستعد گر همی خواهی که بفروزی چو روز • اگر روز فیروز کبی ایما
نور افروز اولمق دیلرسنک هستی همچون شب خود را بسوز • شب دیجور کبی اولان هستی وجودکی نار جذبه ده یاق • وظلمات بشریه کی
محو وازاله ایت که ظلمتدن اثر قالمایوب قلب صفا انوار تجلیات ذاتیه وصفاتیه ایله صباحدن انور اولوب روزنک شمس آفتابی
غروب اولمیه • آه بنم جانم تردد ایتمیوب هستیت در هست آن هستی نواز • سنک وارلغی اول هستی نواز ووجود سازک وارلغنده
همچو مس در کیمیا اندر گداز • مس کبی کیمیاده اریت یعنی مس وجودکی بوته عشقه وضع ایدوب تجلی ذاتدن پرتو ایدن اکسیر جذبه یه
تسلیم طرح ایت که نحاس بشری زر خالص کبی عین وحدت • وصافی نور محبت اولوب غیریت قالمایه اما اسکا نه چاره که • شعر
در من وما سخت کردستی دو دست • اما دخی من وما یه الکی سن محکم ایتمشسن یعنی بنلک سنلک دامننه محکم یاپشمشسن ایدی محقق ومتزلزل که
هست این جمله خرابی از دو هست • بو جمله خرابلق ایکی وجود اعتبارندندر • یعنی اقطار ارضده واقع اولان جمله ضدیت وبینونت سن وبن
دیمکدن حاصل اولور • وجوار وحدت محروم قالنلر من وما قیدندن اولور • وشرک بابنده فی الحقیقه اکا دینور محمود شبستری کلشن رازده نه خوب بیان ایدر نظم

همه حکم شریعت از من وتست • که آن بربسته جان وتن تست • من وتو چون نماند درمیانه • چه مسجد چه کنشت چه دیر خانه
دو خطوه بیش نبود راه سالک • اگرچه دارد او چندین مهالک • یک از ها هویت درگذشتن • دوم صحرای هستی در نوشتن
تو آن جمعی که عین وحدت آمد • تو آن واحد که عین کثرت آمد • کسی این سر شناسد کو گذر کرد • ز جزوی سوی کلی یک سفر کرد

پس من وما قیدنه بند اولنلر فلاح بولمایوب غالب حال سوء خاتمه یه مبتلا اولدقلرینی بیان ایچون اشبو حکایتی ایراد بیورلر شعر
رفتن گرگ وروبه در خدمت شیر بشکار • کرک وروبه خدمت شیرده شکاره کتمه سنک بیاننده درکه • کرکدن مراد نفس اماره اصحابی
اولان ارباب رعونت وانانیت • وروبه دن مراد عقل استعداد اربابی اولان • اصحاب سکنت واهل محبت • وشیردن مراد مرتبه واحدیده
محو وجود ایدن ارباب حقیقت واصحاب هدایت در • پس حکایت اولنورکه شیر وگرگ وروبهی بهر شکار • ارسلان وقورد
وبرد لکو رفته بودند از طلب در کوهسار • طلب حستندن کوهساره کتمش ایدیلر • تا بپشت همدگر بر صیدها • حتی بر برینک معاونتیله

صیدلر اوزرینه سخت بر بندند بار و قیدها • طرق وقیودی محکم بند ایده لر • پس بای وجه کان هر سه باهم اندران صحرای ژرف • هر اوچی بربریله
اول صحرای ژرفده • یعنی صحرای وسیع ناسوت وفضای منیع ملکوتده شبکات مجاهدات وضع ایدوب صیدها گیرند بسیار و شگرف
وافر وبسیار وسمین بی شمار صیدلر طوته لر • یعنی انواع معارف الهیه شکارین ایده لر • گرچه زیشان شیر نر را ننگ بود • اگرچه کیم شیر نره انلردن
عار وار ایدی • لیک کرد اکرام وهمراهی نمود • لکن شیر نر اکرام ایلدی ویولداشلق کوستردی • یعنی اگرچه کم شیرک شکار المعده روبه وگرکه احتیاج
اولمایوب بلکه انلر ایله موافقت کندویه عار ایدی • ولکن کندو فضل وانعام ولطف واکرامندن انلره همراهلق ایلدی • زیرا ابر لطیفک کثیف ایله
مصاحبت وهر شئ نیک وضیع ایله مجالستی انلاره احتیاجندن اولمایوب بلکه کمال کرمنی اظهاره • وانواع نعمتندن انلری دخی حصه دار ایتمکدر
پس قصه دن حصه بودرکه • تتابع انوار تجلیات ذات احدیت ایله • وجود حقایقلری نور محض وحدت اولان انبیا واولیا که شیران حقیقت
وحیدران طریقتلردر • مانند گرگ وروبه • اسیر بند طبیعت • وگرفتار قید ذل بشریت • اولنلر ایله صحبت • وشکار معرفة الله ایده لم دیو رفاقت
ایتدکلری انلره احتیاجلرندن اولمایوب • بلکه خوان هدایت • وشراب محبتلرندن انلری دخی چاشنی دار • وقیود نفسانیه دن تخلیص ایچوندر
وکذلک روح انسانی دخی مرتبه جبروت • وقرب لاهوتده مستقر ایکن شکار معرفت ربانیه ایده لم دیو عقل ونفسی کندویه رفیق ایدوب
عالم ناسوت وقالب بشریه کلدوکی تجرید وتفرید ده انلره احتیاجندن اولمایوب • بلکه کمال لطافتندن انلاری جوارنه کتوروب
هر بری نور قرب احدیتدن حصه دار اولمق ایچوندر • وهمچنان اول فیاض مطلق • ومعبود بالحق دخی خلقی ایجاد • وقلب انسانی کندویه
مرآت ایتدوکی احتیاجندن اولمایوب • بلکه لطف کامل واحسان شاملنی عالمیانه ایصال ایدوب • هر برینی کندو نور هدایت وبدرقه
توفیق وعنایتیله اوجات مدارج احدیتنه ارتقا واعتلا ایتدرمکدر • ایدی بنم روحم قصه دن حصه یه ذوق ایتدکسه بونی تحقیق بیل که
اینچنین شه را ز لشکر زحمتست • بونجلین شاهه لشکردن زحمت واردر • لیک همره شد جماعت رحمتست • لکن عسکره همراه اولدیغی زیرا
جماعت رحمتدر یعنی انبیا واولیا علیهم من صلوات الله • وفی • لی مع الله وقت • اوجاتندن مرتبه کثرته تنزل ایدوب مریدلرینه شرک
کندو درجه سندن ظهور من وجه کندولره زحمت در • ولکن کندولره نیجه جماعت اقتدا • ومدارج اعلایه ارتقا ایتدکلری رحمت اولمغله
زحمتی اختیار ایدوب • نه وحدت مرتبه سی • ونه کثرت مرتبه سی • وحدت فراحه ویرمیشدر • وفی الجمله اگرچه کیم اینچنین مه را ز اختر ننگهاست
بونجلین ماه انوره اخترلردن عار بسیار واردر • ولکن او میان اختران بهر سخاست • اول بدر منیر وخورشید لا نظیر میان ستارگانده
اولدوغی محض جود وکرم • ووفور لطف وشیمسندن اوتوری در • یعنی کندو مرتبه سنک نوری انوار مهر وماهدن انور ایکن اضواء
نجوم مانندی اولان طالبان سالکان میاننده اولمق اگرچه کم اکا عاردر • ولکن جود وسخاسنک اقتضاسی مانند اختران اولان
طالبانی دخی محو وجود ایتدرمکله کندو نورنه ملحق • ودریای وحدته غرق ایتمکدر • مثلا بر فحوای وشاورهم فی الامر امر شاورهم پیمبر را رسید
حضرت فخر کاینات علیه اکمل التحیاته • شاورهم امری وحی الهی ایله ایرشدی • گرچه رایی نیست رایش را مزید • اگرچه اول نور مطلقک رای
شریفنه برای معادل • ونظیر دکلدر • پس مقصود • اصحاب صفا انتساب اول محبوب مطلوبک صحبت شریفلریله کسب شرف ایدوب
مکالمه ومجالستلرندن مغتنم اولمقدر • بونک مثالی اکا بکزرکه • در ترازو جو رفیق زر شدست • ترازوده دانه شعیر آلتونه رفیق اولمشدر
نی از آن که جو چو زر جوهر شدست • اندن اوتوری دکل که اربه آلتون کبی جوهر اولمشدر • یعنی اربه نکنی رایله وزنده رفیق اولدوغی
زر کبی جوهر ذی قیمت اولدوغندن دکلدر • بلکه آلتونک مقداری معلوم اولمغیچون در • پس کذلک مرشد اعظم وغوث عالم اولان
مظهر محمدی دخی کیمی مستعد • وکیمی نامستعد قرینلر ایله صحبت ومشاوره ایتدکلری • انلارک دخی مرتبه لری • اول فرد کامل ایله متساوی
اولدوغندن دکلدر • بلکه انلر اونک شرف مصاحبتیله مغتنم اولمقدر • همچنان عقل ونفس روح ایله قالبده همراز اولدوغی نفس وعقل
جوهر روح ایله برابر اولدوغیچون دکلدر بلکه • روحک علو قدری معلوم اولمغیچوندر • نته کیم کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا
تصریح ایدوب بیورلرکه روح قالب را کنون همره شدست • روح سمدی قالبه همراه اولمشدر • مدتی سگ حارس درگه شدست
برمدت سگ حارس درکاه اولمشدر • یعنی روح عالی قدر اصحاب کهف کبی • حالا کهف قالبده غنوده • ووجوه قلبیده آسوده اولمغله
قطمیر نفس وطبیعت برمدت حارس درکاه اولمشدر • یوخسه قلب قنده ومرتبه اصحاب کهف قنده • ولکن اصحاب کهفی حراست ایتدوکیچون
رابعهم کلبهم قول کریمی ایله انلر ایله همراز اولوب • وکلبهم باسط ذراعیه بالوصید دیو قرآن عظیمده شانی وصف اولنمشدر • پس
تن روح کبی اولمق لازم کلمز • اما صحبت روحدن شرف وسعادت بولوب جنته معاً داخل وبوندن ماعدا دولت رؤیة جماله نایل اولور
تمام تن زنده بجان آمد وجان زنده بجانان • جان راهبر دل شد ودل راهبر جان • گر ترس سرت نیست برو از سر این کوی • کاغشته بخونند درین کوچه دلیران
الحاصل تواضع وتنزل حلیه اشراف • ودیباجه دفتر اعطاف اولمغله • اول شیر نر وغضنفر فر انلری کندویه رفیق ایتمکله بذل الطاف ایدوب
چونکه رفتند این جماعت سوی کوه • چونکه بو جماعت که مراد گرگ وروبه در شکار ایچون جانب کوهه کتدیلر • در رکاب شیر با فر وشکوه
رکاب شیرده فر وشوکت • وسطوت وعظمت ایله خرام ایتدیلر • گاو کوهی وبز وخرگوش زفت • یافتند وکار ایشان پیش رفت
گاو کوهی ومعز بیابانی • وخرگوش سمین بولدیلر • وایشلری ایلرو کتدی • یعنی تدبیر وعزملری تقدیر الهی یه مطابقت ایدوب حیواناتدن
اجناس مذکوره یی صید ایتدیلر حتی اکه • هر که باشد در پی شیر حراب • هرکیم کثیر الحرب ومحاربه وضرب شیرنک اردنجه اوله یعنی انک اثرینه

اقتفا واتباع ایلیه لاجرم کم نیاید روز وشب اور کباب صبح ومسا اکا کباب اکسک کلمز بیت آج قالمز قونغ اولان بو جهانکیه سنه
عمری اولدقجه خدا نعمتنی تک بینه نثر الله اعلم کاودن مراد اقتضای طبیعتدن اولان اکل وشرب درکه صفات بهیمیه یه اشارتدر
وبز کوهیدن مراد نان ونواله تحصیلنه سبب بعض حیله وصنعت وخر کوشدن مراد امر معاش ایچون بعض فکر ومطالعه اولملو اوزره
معنای تاویلیسی بو وجهله اولور که نفس ایله عقلی روح بافر کنده ویه رفیق ایدوب سکن تنده بر قاج ایام سبب آرام اولماغیچون کوسار
عالم شهادته کیدوب لازمه جیدن اولان اکل وشرب وتحصیلنه باعث اولان کسب وصنعت وامر معاشی ملاحظه وفکرت
شکارین ایدوب چون که در بیشه آوردند شان چونکه کوه شهادتدن شکارلرینی بیشه زار ناسوته کتوردیلر کشته ومجروح واندر خون کشان
کشته ومجروح وقان ایچنده چکه رک یعنی حواس ظاهره وباطنه لرینی استعمال وجوارح وقوالرینی استخدام ایدوب کسب وتحصیله کندولره
مسخر قلدیلر پس شکارلری درکار اولدقده گرگ وروبه را طمع بود اندران گرگ وروبهک اول شکارلرده طمعی اولدی
که رود قسمت بعدل خسروان بو وجهله که عدل ودادکستری خسروان ایله قسمت واقع اوله یعنی چونکه شکار المقده جمله سی رفاقت
ایتدیلر هر برینه حصه سی واصل اولوب کندو مقتضالرین اجرا ایده لر اما مقتضای روح بودر که تناول اولنان اشیانک حقیقتلری
کندویه واصل اولوب هر بری مبدأ اصلیلرینه عروج ایده نفس وطبیعت وعقل جزونیک دخی جد وجهدلری بودر که اکل وشربدن
حاصل اولان قوت کندو مقتضالرینه تحویل ایدوب بشریته قید ایلیه پس بونلر بوملاحظه ده ایکن عکس طمع هر دوشان بر شیر زد
انلارک هر ایکیسنک عکس طمعی شیر اوزرینه اوردی شیر دانستان طمعها راسند شیر خورشید ضمیر اول طمعلرک سند وبینی بلدی
اکا بناء معلومی اولدی که هرکه باشد شیر اسرار وامیر هر کیم که اسراره شیر وامیر اوله لاجرم اوبداند هرچه اندیشد ضمیر ضمیرینه نه قوله
اندیشه ایدرسه اول بیلور بنچه بلمسونکه جمله نک حیات وجودی روحله در ای سالک طریقت وطالب معرفت شیر حقیقت دلالی
مرشد راه هدایته اطاعت ایدرسک شیر اسرار وامیر ابرار واخیار مولانا خداوندکار بو بیان لطیفده ارباب محبتک
احکام طریقتکرینده اولان بعض اصوله اشارت بیورمشلردر پس معلوم اولا که دامن شیخه تشبث ایلیان مرید سالک احوال
سنیه ومعارف الهیه دن وجدانده هر نه مشاهده ایدرسه فتوحات مزبوره پیر طریقتک جود همت وفر عاطفت وبرکات نوال
تربیه سندن ایکن ساکک غافل انانیته گرفتار اولماغله واقع اولان حالاتی کندویه اسناد ایتسه سبب بلاکی در وبو دخی احکام
طریقتدندر که میدان محبتده خدمت ایدن اخواندن برینی مرشد راه حقیقت ومجمع بحر معرفت بعض طالبلری ارشاد ایچون استخلاف
ایلسه طریق شطارده اکا رهبر دیرلر پس رهبر اولان کسنه طالب حق اولان عاشقی کوکل حالنه کتوروب نور محبتدن حصه مند
اولدقده طالبک اقتضاء ارادتی ومحبتی مقداری بعض هدیه بذلنی ایجاب ایدوب بعضیلر دخی غلبه استیلاء محبتدن جان وباشیله
طریق حقه تسلیم اولوب میدان محبته بذل خانمان ایلیه وجه مشروح اوزره واقع اولان واردات پیر طریقتک حقی در زیرا
رهبر اراده چقوب ومرآت قلبی نور آفتاب پیره مقابل اولماغله مرید ستعلی کیفیت پیره اولاشدرمق ایچون مجرد وسیله اولمشدر
وطالبک دخی بذل مقدورنه سبب قلبنده بر توایدن نور محبت اولمشدر اگرچه کم پیر طریقت طالبلرک بذل مال وخانمانه مقید
دکلدر بو وجهله انلاره احتیاجی یوقدر ولکن مرتبه صدق ومحبتدن تبادر ایدن مغایی قبول مریدک انواع درجاته سبب وصولی
اولدوغیچوندر پس افاضه نور محبت عطیه پیر طریقت اولدیه دریای محبتدن منتبذ اولان عطیه دخی انک حقی در کیف ماشاء
تصرف قیلور چون وچرا ادیلمز مگر کیم اومقوله واردات اول جانبده اقتضا اتدوکی اوزره میدان محبته جمع اولنان اخوانه وکندو
لوازمنه صرف ایدوب بو جانبه ارساله تقید ایتمه دیو فرمان ایدرسه اول زمانده رهبر رضا کوزدوب حق اوزره اوله عدل
واستقامتدن تجاوز ایتمیه وکندوبی کسنه دن عالی کورمیه صاحب ایثار اولوب بذل ونثار اختیار ایلیه فاما شویله که شرط مزبور
معدوم ایکن رهبر اولان نفسه مغلوب اولوب وطمع خامه دوشوب بونده بنم حصه م واردر دیو ودیعت اولنان اماناتی صاحبنه
تسلیم ایتمسه امانته دامنه دوشوب دخی اولیان شیئه حقدر دیوب حق اللهه خیانت ایتمکله کوکلدن مطرود ومرتبه سندن مردود
اولور مسالکده اولان اعظم مهالکدن بری دخی بودر که چوق کسنه لر سزکون اولمشدر وکذلک اکر کسب ایله واکر ارث ایله ویاخود
هبه ایله عبد فقیرک عاریتی مالک اولدوغی مال ومنال ونعمت ونوال اول قادر متعال وفیاض بی مثالک محض احسان وافضالی در
پس اول جواد وکریمک لطف وانعامندن ومالی ووجودی انک احسانی اولدوغندن تغافل ایلیه العبد وما یملکه کان لمولاه معناسنی
فراموش ایدوب بو اموال وارزاقده کیمک علاقه سی واردر بلکه کد یمین وعرق جبین ایله بنم شکاریمدر ومال جانمدر دیو کلیت ایله
محبت وطمع خام ایله درلو درلو خیانت ایدوب وجاهدوا فی سبیل الله باموالکم وانفسکم امرینه تصامم واتوا الزکوة حکمندن تغافل ایلیه
حتی اولنه اخراج مال ایتمکی بذر واسراف در دیو نفسنه فتوی ویرسه حق سبحانه وتعالی اول بدکانی شیر اجل پنجه سنده قهر وهلاک ایدوب
دنیاده اولان محبتی کژدم ومار وکندوسی عذاب الیمه گرفتار اولوب نته کیم مولانا قدس سره بو حکایتک خلالنده ذکر اولنان معنایه
بنچه وجه ایله بیان ایتمشلردر حق قریب شیخ وعیان قلوب پس ای مستمع متقی اکرسنی بوغیکن ایجاد ایدن موجد وخالقه واکر خلیفة الله اولان
مرشد صادقه بدکمان اولمایوب وطمع خامی ترک ایدوب خلوص قلب تحصیل ایده سن دیو بیوردر که بین که دار ای دل اندیشه خو

در احکام طریقت

لا اسرف فی الخیر ...

ای دل اندیشه خو زنهار اکا اول دل راندیشه بدی در پیش او انک حضورنده قلبکی فکر قبیح واندیشه مستقبحدن حفظ ایله نکه دار معناسی
ربط کلام ایچون مصراع ثانیده اجرا اولندی الحاصل ای غافل داند وخر رانده خموش سنک اندیشه کی اول شیر طریقت بیلور
وخری اسیم سورر یعنی سنک خاطره کی بیلوب تا خاموش وسنکه مرتبه حمار اولدوغکه دوش اولوب حمار کبی اولان فکرکه سورر وعاقبتنه
نظر ایدوب در رخت خندد برای روی پوش کتم اسرار ایچون تجاهل عارف ایلیوب سنک یوزکه کوله آه ای روح مصور خاطر فاتره
بر حکایت عجیبه لایحه اولدی سمع هوشک وش ایله که عبرت الاسن ومنتصح اولاسن پس باده عشقک برطلوجامی مولانا جامی
نفحات الانس ده شیخ حماد باس ذکر نده بو قصه یی ایراد ایدوب علماشمدن اسم عبد الله ایله مسمی بر رجل عالمدن نقل وروایت
وعبد الله حکایت ایدر که مقدما تحصیل علم ایچون بغداده عزیمت ایدوب مدرسه نظامیه ده علمه اشتغال ایلدم وطلب علمده ابن سقا
دیکله معروف بر کسنه بنم رفیقم اولوب اول زمانده عبد القادر کیلانی مطلع انوار سبحانی دخی هنوز جوان ایدی وبغداده بر عزیز
وار ایدی غوثیت ایله مذکور وهر قچان دیلسه صورت شخصیه سن انظار ناسدن نهان ودیلسه کندوبی خلقه عیان ایدر دیو مذکور ایدی
بز دخی صالحلر زیارتندن محظوظ اولمغله بن وابن سقا وعبد القادر کیلانی بربرمزه مرافقت واول عزیزک زیارتنه عزیمت ایلدک
پس یولده دیدیکم ابن سقا ایتدی یاران صفا شیخدن بر مسئله سؤال ایتسم کرکدر که معلوم اولمایه وجوابنه قادر اولمایه بن ایتدم
بن دخی بر مسئله سؤال ایده یم کوره یم نه وجهله جواب ویرر عبد القادر ایتدی معاذ الله معاذ الله که بن اندن بر نسنه سؤال ایلیم
بلکه انک حضور موفور النورنده منتظر اولورم برکات نظرنه واروب الحاصل چونکه عزیزک مسکننه وارد ق انی برنده بولمادق
بر ساعتدن نظر ایلدک شیخی مکاننده کوشه نشین کوردک پس اول شیر ضمایر وامیر سرایر ابتدا چشم خشم وجلال ایله ابن سقایه
نکران اولوب ایتدی وای ویلا سکا یا ابن سقا یعنی که بندن بر مسئله سؤال ایدیسن که معلومم اولمایوب اکا جواب ویرمیم ایدی
ای غافل سؤال ایده جکک مسئله فلاندر وانک جوابی شویله ملاحظه ایده یورم که آتش کفر وضلال سنک درونکده اشتعال ایلیه
بعده بکا نظر ایدوب ایتدی یا عبد الله نه وجهله جواب ویره دیو سن دخی بندن بر مسئله سؤال ایده یورسن پس اول مسئله بودر
وبو وجهله درکه دنیا سکا مسخر اوله واربهان تحصیلنه سعایت بکا بی ادبلک ایدرسن همی دیدی بعده عین لطف وکرم ایله عبد القادره
حسن نظر ایلدی وانواع توقیر واحترام ایله کندویه تقریب ایدوب پیش سعادتنده جلیسه یه مکان کوستردی ودر ر کفتار معجز نظامی
سلک تعبیرده انتظام ویروب دم عیسی نفسی بو وجهله وزان وچشمه زبانندن آب حیات جان بویوزدن جریان ایتدیکه
اهلا وسهلا مرحبا وحبذا رضی الله عنکم ادب رعایت ایلدک ای عبد القادر کویاسنده براسقدادیم مشاهده ایده یورم که
بغداده منبر نیه صعود ایدوب لسان حال وزبان صدق مقالکدن قدمی هذه علی رقبة کل ولی الله کلامی ظاهر اولوب عصرکده اولان
جمیع اولیاء الله علی رقبتی هذه دیو بیونلرین ویره لر دیوب کبر وکوزمزدن نهان اولدی بز دخی انی کورمدک پس انجام کارانده
قرار ایتدیکه ابن سقا تحصیل علومه اشتغال بلیغ ایدوب اقرانینه تفوق ایلدی اتفاقا بر کون خلیفه بغداد علماء نصاری ایله
مناظره ومباحثه ایتمک ایچون ابن سقایی بطریق الرساله ملک رومه کوندردی اول دخی بر موجب فرموده کش وفش ایله وارد
علماء نصارا ایله بحث ایدوب جملهسنی الزام وافحام ایتدکده ملک روم نظرنده عظیم الشان کورندی بحکمة قادر ملک رومک
بر دختر خوب رویی وار ایدی ابن سقا کوردوکی کبی مفتون اولوب ملک رومدن اول دخترک کندویه تزوجن استدعا قلدی
ملک رومیان ایتدی بر چشم دل وجان اما بشرط آن که دین اسلامی ترک وزناری میان آرزویه برک ایدوب کفری اختیار قیله سن
بعده دختر شیوه کاری حاله نکاحکه شکار ایده سن اول اسیر شهوت دخی بلا نزدد هوای نفسه تبعیت ومشتهیات طبعه کمال رغبت ایله
نصرانی ملت وترسا سیرت اولدی وکلام غوثی یاد ایدوب بیلدی که نه اولدیسه غوثه ایتدوکی اندیشه بدن اولدی اللهم
اغثنا واحفظنا وارحمنا عبد الله ایدر بن دخی دمشقه واردقده نور الدین شهید اکراه ایله تولیت اوقافدن برینی اوزرمه تحمیل ایدوب
آز زمانده ایچنده بکا دنیا مسخر اولوب مال اسبار ال ویردی وعبد القادره دخی نه نطق ایتدیسه واقع اولدی قصه مشهوره درکه قطب ربانی
نور سبحانی عبد القادر کیلانی بر کون اثناء صحبتده خزانه اسرارین اچوب حقه دهانندن درر معارف صاچوب مجلس شریفده مشایخدن
علی هیتی وبقا بن بطو وابو سعید قیلوی وابو النجیب سهروردی وقضیب البان موصلی وابو السعود ابن الشبلی وبونکلر امثالی مشایخ
کبارون اللی یه قریب اخیار حاضر اولمش ایدی پس عبد القادره فیاض مقصود اسم ظاهر ایله تجلی ایتدکده تلاطم امواج بحار غطمودن
ساحل لسان ملکوتنه لآلی متلالی قدمی هذه علی رقبة کل ولی الله کلمات جواهر نکاتی منتبذ اولماغله مستمعینک هر بری اسماع جانلرنه
حلقه زرین ایدوب وفی الحال شیخ علی هیتی منبره کلوب قدم مبارکه شیخی الوب رقبه الطاعتنه قودی وشیخک بردامانه ملاصق
اولدی وسایر مشایخ دخی زمین سکنته وضع جبین ایدوب بوینلرین اوزاتدی وشیخ بو کلامی تکلم ایتدکده مشایخ موجوده نک هر بری
بر نوع مشاهده سن بیان ایدوب جمله دن بری ابو سعید قیلوی بن مرویدر که چونکه عبد القادر قدمی هذه قضیه سنی سویلدی حضرت حقک
انک قلبنه بر تجلی ایلدیکه رسول رب العالمین بر چوق ملائکه مقربین ایله کلوب واولیاء متقدمین ومتاخرین ارواحی واولیاء
معاصرین اجسادیله اجتماع ایدوب وملائکه کرام کرداگرد حلقه اولوب صف طوردیلر وشیخی اوزنابه الدیلر بو حالده حضرت سولک

حکایت عجیبه وقصه غریبه

حمامه سنک محضر مزه شیخه برخلعت نوز بهجت کیوردی • وروی زمینده عبد القادره • تواضع ایتمدک برولی قالمادی • حتی ابو مدین دیار مغربدن
بوینن اوزادوب علی رقبتی هذه بیوردی • مرویدرکه ولایتجه برولی تواضع وسکنت • ومردان خدایه موافقت ایتمدوکیچون
مرتبه سندن مهجور • وحالی کندودن دور اولدی • ایمدی بنم نور دیدم • عین عبرت وسمع بصیرتکدن • پردهٔ غفلت وپنبهٔ حماقتی
رفع ایدوب ملاحظه قیل که • بدگمانلغله ترک ادب ایدنلرک عاقبتی نیه منجر اولدی • وحسن ظنله ادب رعایت ایلین اهل سعادت نه دولته
نایل اولدی بیت نگاه دار ادب در طریق عشق و نیاز • که گفته اند طریقت تمام ادابست • پس مؤمن مقبله لایق اولان بودرکه اولیایه
خلوص بال • وسکنت وابتهال ایله • تواضع کوستروب دایما یوقلقده اوله • وشانجه عداوت ایدنلردن اولمایوب وعد ولردن دور اوله

بوبابده سلطان ولدنه خوب دیشلردر • هرچه آید زشیخ ای دانا • همچنان دان زحق نیست جدا • چشم بگشا اگر نه اعمی
اولیا را جدا مکن از اعدا • اولیا نور محض واعدا گور • اولیا آب عذب واعدا شور • سر حقست هر ولی بجهان
بیگمان سر بود زعام نهان • گر شوی آگه از وی خدا • وانکه گردی حیات ارض وسما • مغز هستی ونیستی باشی
نور بر جمله سیچو خور باشی • وصف شان در زبان کجا گنجد • بحر در نا و دان کجا گنجد • اخر کار رشد مرا معلوم
گر نگرد د بگفت این مفهوم • رمز گفتیم اگر بود خردت • سوی باقی از این سخن ببردت • پس حضرت مولانا شیر اسرارک

قصه سندن حصه بیان ایدوب بیوررکه شیر چون دانست آن وسواسشان سیر چونکه انلارک اول وسوسه سنی بلدی اما خانهٔ زبان
ونامهٔ دهانه مهر سکوت اوروب وانگفت وداشت اندم پاسشان اشکاره سویلمدی • واول حینده انلری محفوظ طوتدی •
ورعایت ایلدی لیک با خود گفت بنمایم سزا • مر شمارا ای خسیسان گدا لکن کندویه ایتدی • سزه لایقکزی کوستره یم ای خسیسان گدا
مر شمارا بس نیامد رای من بنم رایم سزه کافی کلمدی ظنتان اینست در اعطای من بنم اعطا وانعامم • وفضل واحسانمده
ظنکز بومیدر • نیچون اذعانکز بوقدر ای عقول رایتان از رای من ای غافللر سزک آرا وعقولکز بنم رایمدندر • یعنی شیردن مراد
قهرمان وحدت • وسلطان عظمتدرکه گرگ سیرت • وروبه طبیعت • وقید اشنینده اولان غافلره عتاب ایدوب • ای جاهللر سزک
عقل وتدبیرکز • بنم تقدیر وارادتمدن وجوده کلوب • اگر وجود واگر حرکات وسکنات واموال وارزاقکز • از عطاهای جهان آرای من
بنم عطاهای جهان آرامدندر • وسز محضا تصویر نقاشان اولان برالای صور منقوشه سز پس نقش با نقاش چه اسگالد دگر نقش
نقاشه غیری نه فکر ایدر • ونقاشه نسبت نقش مصنوع نه عیب اسناد ایدر چون سگالش اوش بخشید وخبر چونکه نقش وصور وظن وخبر
اکا نقاش بغشلادی • پس ای نقوش وصور اینچنین ظن خسیسانه بمن مر شمارا بود ننگان زمن سزک بکا بو بخلین ظن خسیسانه کز
اولدی • ای خلق جهانک عیبی • وزمانک ننگی اولان بدگمانلر ظانین بالله ظن السوء را ظانین بالله ظن السوء • قول کریمنک
اصدقی اولان • ارباب سوء ظن وحسابنک گر نبرم سر بود عین خطا اگر قهر وغضبم ایله باشنی کسمیم عین خطا اولور • کما قال تعالی
فی سورة الفتح • ویعذب المنافقین والمنافقات والمشرکین والمشرکات الظانین بالله ظن السوء علیهم دایرة السوء وغضب الله
علیهم ولعنهم واعد لهم جهنم وساءت مصیرا • علم شریفه روشندرکه بوندن اقدم واقع اولان م دست او را حق چو دست خویش خواند
تا ید الله فوق ایدیهم براند • بیتنک شرحنده مولانا خداوندکار • اقتباس بالمعنی بیوردقلری • ید الله فوق ایدیهم آیت کریمه سنک
تفسیرنده حدیبیه ده واقع اولان قصهٔ بیعت رضوان • نویسندگان سیر حبیب منان نقل ایتدکلری اوزره • واجمالا بیان اولنمش ایدی
یعنی شکر پاسخان مجلس اخبار • خواجهٔ ابرار واخیار تحقیقی اوزره • اول زمانده که حضرت فخر جهان علیه صلوات الله الرحمن مستیذان
طواف کعبه ایچون عثمان بن عفانی مکه ده اولان مشرکانه کوندردکده • حضرتک شهره دخولندن مشرکین امتناع ایدوب عثمان ذی النورینی
اوچ کون حبس ایتدیلر • رسول علیه السلامک اصحاب کرام ایله عقد مبایعه ایتدکلری • اسماع مشرکانه رسان اولدقده • حضرت رسالت ماب
کندولریله محاربه دن اجتناب ایتمیه جکین بیلوب • خوفلرندن عثمانی اطلاق ایدوب • وسهیل بن عمروی اول عالملرک فخری رسول علیه السلامه
کندو جانبلرندن ایلچی کوندروب • ایتدیلر یا محمد سزک بو ییل مکه یه داخل اولدوغکزه رضا ویرمزز • زیرا بز اصحاب عار وناموسدنز
جایزکه طوایف عرب بزی لوم ایدوب محمد عنوةً اوزرلرینه واردی • وشهرلرینه کیردی دیوب تعبیر ایدرلر • پس بو ییل حج وعمره یی تاخیر
ایدوب سنهٔ قابلده بز مکه دن چقالم • وسز اصحابکز ایله داخل اولوب اوچ کون دکین حج وعمره یی ادا ایدوب صکره سلامت ایله یینه
مدینه یه عودت ایلیه سز دیوب • مابینده بنجه گفت وشنیددن صکره • بالاخره صلحه اذن بیوریلوب بین الناس اون سنه یه دکین حرب
وقتالدن کف ید اولوب • وبر روایتده ایکی سنه یه دک هر کس محاربه دن ایمن اولمق اوزره • علی بن ابی طالب فرمان رسول
علیه السلام ایله صلح نامه یازوب صلح ایتدیلر • ومدینه دن حج وعمره نیتی ایله کلنمک ایله یتمش دوه قربان کتورلوب اصحاب کرام
احرام بوش اولمش ایدی • پس بافرمان رسول علیه السلام هر بری احرامدن چقوب • وحلق رؤس • ونحر هدی وبدن ایدوب
جانب مدینه یه عودت بیوردیلر • ومکه ایله مدینه بیننه واردقلرنده بیت تافت بر وی پرتو انوار وحی کشت دلش مظهر اسرار وحی
مضمونجه پیک جلیل اعنی جبریل انزال وحی رب جلیل ایدوب انا فتحنا لک فتحا مبینا • قول منیفنی • هو الذی انزل السکینة • آیتنک
فاتحه سنه دک قرائت ایلیوب • اصحاب گزین سعادت رهین • ومؤمنین عافیت قرینک صدق وایمانی زیاده اولماغیچون

قلوب صافیه لرینه اهداء سکونت • واتحاف طمانینت بیوروب سنهٔ قابلکه • هجرتک سنهٔ سابعه سیدر • مکه یه داخل اولوب قضا عمره ایتدیلر
وسنهٔ ثامنه ده مکه فتح اولوب ابو بکر الصدیق سنهٔ تاسعه ده • ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم سنهٔ عاشره ده حج ایدوب عمره کتوردیلر
حتی که بیعت رضوان • وطلب صلح مشرکان معنی وصورةً مقدمهٔ فتحدن اولدی • زیرا بعد البیعه مؤمنلرک متفق الکلمه اولدقلری کفاره ظاهر
وجهاد وقتاله قصد وعزیمتلری باهر اولماغله کفارک قلبنه ضعف وجبانت کار ایدوب حتی بالضروره طالب صلح اولدیلر • وقبل الصلح
باب فتح منغلق ایکن • بعد المصالحه مشرکان مؤمنان ایله بحر عذب وفرات کبی بر بریه قارشوب • امواج بحار کلمات مؤمنین • ساحل اسماع مشرکینه
تلاطم ایتدکجه ایمانه مستعد اولانلری عمان ایمانه جذب ایدوب زمان قلیلده خلق کثیر اسلام پذیرا اولوب بازوی اسلام قوت • وقوای کفر
ضعف وقلت بولدی • کما قال الزهری • لم یکن فتح اعظم من صلح الحدیبیة • وذلک ان المشرکین اختلطوا بالمسلمین بعد الصلح فصار ذلک
سببا لاسلام خلق کثیر فی زمان قلیل • وروی عن البراء بن عازب رضی الله عنه • انه قال تعدون انتم الفتح فتح مکة • وقد کان فتح مکة فتحا
ونحن نعد الفتح بیعة الرضوان یوم الحدیبیة • حیث ترتب علیها من ظهور الاسلام • وقال جابر رضی الله عنه • ما کنا نعد فتح مکة الا یوم الحدیبیة
الحاصل حضرت رب العالمین سید المرسلینه نعمتنی اتمام • وقلوب مؤمنینه انزال سکینه ایله اکرام • وادخال جنت ایله احترام ایچون نصر عزیز
وفتح مبین ایدوب • منافق ومشرکلری تعذیب ایتدی • زیرا مدینه منافقلری • ومکه مشرکلری رسول محمده نصرت اتمز • ومکه یی عنوةً وقهرا
فتح ایله مظفر اولمز دیو • ایماندن محروم اولوب الله ورسولنه ظن فاسد • وگمان کاسد ایتمکله • اول قادر وجبار • وفاعل مختار •
ظنون کفاری تکذیب ایدوب کفر ونفاقلری سببی ایله دنیاده انواع شامته ملصق • واخرتده اصناف عقوبته ملحق اولاجقلردن اول
والحب البطحی طینت • وهاشمی نسبه خبر ویروب بیوررکه • ویعذب المنافقین والمنافقات والمشرکین والمشرکات • قال البیضاوی
ویعذب معطوف علی لیدخل الا اذا جعلته بدلا فیکون عطفا علی المبدل • زیرا اعراب بدل عامل دکلدرکه حتی عاطفدن نایب اولوب
نیابت ایله عمل ایلیه • پس بدل اوزرینه عطف جایز اولماز • اگرچه بحسب الظاهر بدل اوزرینه معطوف دخی اولسه گیر وحقیقتده مبدل منه اوزرینه
معطوف دیلمش اولور • حاصل معنی حبیبم سنک ایچون اولان فتح ونصرت • ورحمت ومغفرت • وتتمیم نعمتم • مؤمنلرک ذنوبی کفارت
وادخال جنت اولوب • مدینه منافقلری ایله مکه مشرکلرینه دخی تعذیب وعقوبت ایچوندر • یعنی استیلای حضرت رسالت • واستعلای کلمهٔ
شهادت • واعانت اصحاب گزین • رهین سعادت ایله • مشرک ومنافقلری قتل وسیاست ایدوب عدو بدن اولان هر شی ازاله ایله
دنیاده ایصال احزان وخسران • واخرتده سوء نکال وعقاب ایله مخلد فی النیران ایتمک ایچوندر • وسلک نظم کریمده منافقک مشرک
اوزرینه تقدیمی • بو محلده ونیجه مواضعده واقع اولوب نکته دن خالی دکلدر • زیرا منافقلر مؤمن موافقلره • مشرک مجاهردن اشر واضر
وعذابه جمله دن اولی تردر • اکا بناءً که عداوت کفار • پیدا واشکار اولماغله • انلردن احتراز دشوار دکلدر • فاما منافق درونده
اولان کفر وعداوتی اخفا واسرار • وصورتلرینی لباس ایمان ایله تلبیس واظهار ایتمکله • مؤمنین اصفیا • انلری صدیق افکار ملاحظه ایله
کشف اسرار ایدوب احتراز ممکن اولماز • فلهذا حضرت رسالت پناه • علیه صلوات الله • اعدی عدوک نفسک التی بین جنبیک حدیث
شریفنده • مؤمنلر ایله نفس واحده شکلنده مرئی اولان احوال منافقینه دخی تلمیح واشارت بیورمشلردر • پس منافقک صورتی انسان
وسیرتی شیطان اولدی • شو معنایه که شیطان انسانه صورت عداوت ایله ظاهر اولمایوب بلکه شکل رفیق شفیقده باهر اولوب
منافقلر کبی بن سکا یار وصدیقم دیو کورینور • اما مشرک مجاهر علی خلاف صورة الشیطان اولوب وسیرتنده اولان کفر وطغیانی
اظهار ایدوب • صورت عدوده کلور • ومنافقلرک ظنی بودرکه • حیله وخدعه ایله قتل واسردن کندولرین تخلیص ایده لر • اما کافر مجاهر
تخلیص نفسه قطع ایتمیوب • مؤمنلر غلبه ایدرسه کندولری قتل واسر ایله تعذیب ایده جکلرین فکر ایله • اظهار عداوت قیلور • پس منافقین
ومنافقاتک مشرکین ومشرکات اوزرینه • من حیث الشره تقدیم ذکری اولی اولماغله • حق جل وعلا منافقلری ذکر وعیان • وهر برینک
اوصاف قبیحه سن بیان ایدوب بیوررکه • الظانین بالله ظن السوء • کلمهٔ ظانین اهل نفاق وشرک ایچون صفتدر • وظن السوء مصدر اولمق
اوزره منصوبدر • ظن دخی لفظ سوءیه مضافدر • ولکن موصوفک صفتنه • وصفتک موصوفه اضافتی قبیلندن دکلدر • زیرا عند البصریین
موصوفک صفتنه اضافتی جایز اولماز • وصفت ایله موصوف شی واحددن عبارت اولماغله • احدهمانک آخره اضافتی شیئک نفسنه
اضافتی اولور • پس صلوة الاولی ومسجد الجامع قوللری • سیف شجاع قولنده اولان اضافت کبی اولوب • سیف رجل شجاع • ومسجد الوقت
الجامع • وصلوة الساعة الاولی تقدیرنده اولور • ومجموعنده مضاف الیه حذف اولنوب • صفتی مضاف الیه مقامنه اضافت اولنمشدر
پس سوء الظن قول منیفنده اولان اضافت دخی بو قبیلدن اولماغله • بیضاوی رحمة الله علیه ظن الامر السوء قیدیله تفسیر ایتمشلردر
یعنی الجلین منافق ومشرکلرک • حق تعالایه امر فاسد ظنیله ظن ایدنجیلردر دیمک اولور • وظننده دخی بر قاچ وجه محتملدر • الله اعلم ظن سوءدن
مراد کیرو سورهٔ فتحده ذکر اولنان • بل ظننتم ان لن ینقلب الرسول والمؤمنون الی اهلیهم قول شریفنک مفهومی در • وجه ثانی مشرکلرک
اشراک ایتدکده اولان ظن قبیحی اوله • کما قال تعالی • ان هی الا اسماء سمیتموها انتم الی ان قال ان یتبعون الا الظن وان الظن لا یغنی
من الحق شیئا • وجه ثالث اول بدگمان اولان منافقان ومشرکان • بویله ظن فاسد ایدرلرکه • حاشا حق تعالی بونلارک افعال واعمال واقوالنده
اکثرینی کورمیه وبلمیه • پس وجوه ثلاثه ده وجه اول اصح واولی در دیمشلردر • ولکن فخر الدین رازی بیوررلرکه • اونقول المراد جمیع ظنونهم

حتی یدخل فیه ظنهم الذی ظنوا ان الله لا یحیی الموتی • وان العالم خلقه باطل کما قال تعالی ذلک ظن الذین کفروا • ویؤید هذا الوجه الالف واللام
الذی فی السوء • کوادیای محققینک اختیار ایتدکلری لفظ سوء فتح سین ایله فساددن عبارتدر • مثلا صدق صلاحدن عبارت اولدوغی کبی
فیقال مررت برجل سوء ای فاسد • وسکت عن رجل صدق ای صالح • بل کل ما ساء فقد فسد • وکل ما فسد فقد ساء • ولکن لفظ سوءک اکثر
استعمالی معانیده • وفسادک استعمالی اجسادده اولور کما یقال ساء مزاجه • وساء خلقه • وساء ظنه • ویقال فسد اللحم • وفسد الهواء وقال تعالی
ظهر الفساد فی البر والبحر • وقال وساء ما کانوا یعملون • ماحصل معنی منافق ومشرکلر حق تعالی رسولنه ومؤمنلره عون ونصرت ایتمز دیو سوء ظن
ایدوب • وحقه شریک قوشوب • وحشر وبعثی انکار ایدوب • بونک امثالی انواع ظنون فاسده ایتدیلر • پس حق تعالی انلارک ظن فاسدلرین
تکذیب • ودعا علیه ایدوب بیورر که • علیهم دائرة السوء • یعنی مؤمنلره ظن وتربص ایتدکلری بر افرلق • منافق ومشرکلر اوزرینه دائره در
وفی الدائرة مذهبان اظهرهما انها صفة علی فاعلة • کقائمة • وقال الفارسی • انها یجوز ان یکون مصدرا • وبالجمله لفظ دائره فی الاصل
محیط مرکز اولان خط مستدیردن عبارت اولوب • بعده بعض کسنه یه واقع اولان حادثه محیطه ده استعمال اولنمشدر • وابن کثیر وابو عمرو
سینک ضمیله دائرة السوء • قرائت ایدوب ظن السوء قولن کریمنده قراء سبعه فتحیله قرائته اتفاق ایتمشلردر • پس اگر فتح ایله واگر ضم ایله
سوء فی الاصل مصدر • وکره ایله کره کبی اولوب • ولکن مفتوح اولدقده ما یراد به الذمه مضاف اولور • ومضموم اولسه مجرای شرده جاری
اولوب عذاب وضرر معناسنده استعمال اولنور • ماحصل معنی حق جل وعلا منافق ومشرکلره اولان عذابندن خبر ویروب وعذاب الهی
علیهم دائرة السوء • قولنی تعبیر ایدوب • اول قهار وجبار کفار بدکرداری • فی الدنیا والاخرة کثرت جنود وقهر ایله منهزم وهلاک
ایدوب • ومسلمانلره ایلدکلری تدبیر فاسد • ومکرلرینک مضرات وشآمتی کندولره شمول اولوب خذلان ظاهر وباطن ایله مخذول
اولدیلر • وغضب الله علیهم • واول عزیز وجبار • وجلیل وقهار • انلره غضب ایلدی • یعنی مقهور ومنهزم ایتمکله انلره انتقام ایتدی •
زیرا غضبک صورتی ونتیجه سی واردر • یعنی صورت غضب غضبانده واقع اولان تغیردر که • تأذی وتألمدر • ونتیجهء غضب مغضوب
علیهک اهلاک وایلامیدر • پس حق سبحانه وتعالی صورت غضبدن منزه ومقدس اولماغله • معنای غایتی اعتبار اولنوب • نتیجه
سببدن سبب کنایه سی اولور • وغضب ایله تعبیر اولنوب • حق تعالی اول کافرلر ایله غضبان معامله سن ایلدی • وصفت جلالندن اولان
قهرنی استعلا ایتدی دیمک اولور • وغضب غضبان دخی مغضوب علیهه گاه عقاب وگاه شتم وضرب ایله اکتفا اولنوب • مقتضی ابعاد اولمز
وگاه اولور که مقتضی ابعاد اولور • پس منافقین ومشرکینه واقع اولان غضب الهی بالطرد والابعاد اولدوغنی تفهیم ایچون • ولعنهم
قول کریمی ایله انلری دنیاده قتل ایله رحمتندن مطرود وابدی ایدوب • اسفل سافلینه رد ایلدی • ولکن تحقیق بیوردی • وطرد وردلری مجرد
دنیاده اولوب عذاب اخرته موجب اولماز • توهمنی دفع ایچون اخرتده اولاجق عذابلرین دخی بیان ایدوب • واعد لهم جهنم وساءت
مصیرا • قولیله ختم ایتدی • یعنی منافق ومشرکلره الان نار جهنمی اعدا ایدوب • عذاب حر وبرد • وانواع عقاب ایله احراق ایتمکی
احضار ایلدی • واول جهنم انلره مرجع قبیح • ومصیر مؤلم اولدی • وهذا کله فی حق من مات منهم • او قتل علی شرکه او نفاقه • اگرچه کفار ومنافقین
غضب وعذاب • ولعنت وعقابه موافقینده ملحق اولورلار • ولکن دعاء علیه صیغه ماضی ایله گلدوکی انلارک اوزرینه لعنت وغضبک وقوعی
ازلی اولوب • واتیه ده ظهور ایده جک اعمال فاسده لرینه علم ازلیسی شامل اولدوغنه اشارتدر • آه ای مؤمن مقبل حضرت حق بر غالب طلبکار که
برقوای کریم • ولله جنود السموات والارض عرش اعلادن تحت الثرایه وارنجه جنود مختلفه ایله مالامال اولوب سماواتده ملائکه وانبیا
وارضده غزات واولیا • وکذلک اسماندن قلوب • وزمینده نفوس جنود الهیه اولوب حتی بر مورچه ضعیفه یی بر جثه عظیمه یه
تسلیط ایله بقوة الله تعالی فی الحال مدمر اولور • وبعوضه صغیره یی اکوانه کوندرسه آن واحدده جمله سی خراب اولور فلهذا قال عم
لله جنود منها العسل • بالخصوص جنود حق سموات ارواح عاشقین • وقصود ارض قلوب محبین • وانفاس طیبه صادقین جنود رب العالمین
اولماغله اعداء حقدن تنکدل اولنلر جمله سنی بر نفسده هلاک ایدوب • اهل ضلالت احراق نار شقاوت اولور • مثلا نوح علیه السلام
رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا • دیو بددعا ایتدکده وجه ارضده کفاردن دیار قالمیوب غرق وهلاک اولدیلر وهمچنان
سکران طور سینا حضرت موسی علیه السلام دخی • ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فحواسنجه دعاء علیه ایدوب • وسید البریات
مفخر الموجودات علیه اکمل التحیات دخی • شاهت الوجوه بیورروب • هر برینک زبان شر نفلرنده اولان منافق ومنکرلر ومشرک وکافرلر
مقهور ومدمر اولدیلر • ایدی ای غافل هر صد تنک دخی حالنی بوکا قیاس قیل که • اقل من لمحة نفس واحده نک نفس محرقندن انواع هزار
منکر ومنافق ملحق بالنار اولمق مقرردر • وکیفیت هلاکده جانب حقدن اوزگه هر نه مقوله عوارض مسلط اولورسه جنود جباریه دن اولوب
مثلا جوارحکدن برینه بر مرض مؤلم اصابتیله جوارحکی کندوکه مسلط ایدوب جوارحکی جوارحکله هلاک ایدر • واگر نفسکی نفسکه مسلط
قیله نفسکی نفسکله هلاک ایدر • پس ازاء صفت نفاق وعداوت • وترک عجب وانانیت ایله حقه واهل حقه میل ومحبت • ومسالک سنیه لرینه
متابعت قیل که • حق تعالی قلب وروحکی نفسکه مسلط ایدوب اخلاق حسنه ایله مهذب • واکسیر خلوص ومحبت ایله مذهب ایله • والا
ضیغام غیرت جبار • وضرغام عظمت قهار • هزبر وغا گرگ ستیزی دریده قلدوغی کبی سنی وسنک کبی ارباب تجری هلاک ایدوب
سراپرده عظمتدن ندای جلالت ایله خطاب ایدرکه • ای بدگمانلر سزی قهر وغضبمله هلاک ایدوب وارهانم چرخ را از ننگتان

چرخ زمانی شرک عارکزدن قورتاره یم • تا بماند در جهان این داستان • تا که جهانده بو داستان قاله • وسزدن صکره کلنلر عبرت الوب درعبرت
ایلیه • وسزه اولان عذاب وعقوبت اخلافکزه سبب رحمت وباعث توبه وانابت اوله • وگویا که بعض جهلا بز خود ظلم بی شمار ایله اموال
بسیار شکار ایدوب • املاک وعقارمزه نهایت یوق • مع هذا نه بذل ونثار • ونه خود اولیایه چندان اقرار واعتبارمز واردر • وایامز دولت
پایدار ایله مرور ایدوب • بو انده ک روزگاردن • برکاره هموار دخی گورمیوب بلکه فلک مرادمز اوزره دواردر دیو خیال باطل ایلن غافللرک
توهمات فاسده سنی دفع وابطال ایچون • مولانا خداوندگار حکایه شیری تمثیل ایدوب بیوررلر که • شیر با این فکر میزد خنده فاش شیر دلیر
بو فکر ایله آشکاره خنده اوردی • یعنی گرگک باشنی قوپارمق فکرینی اسرار • وتبسم وخنده یی اظهار ایلدی • اما زنهار وزنهار
بر تبسمهای شیر ایمن مباش • تبسمات شیره امین اولمه • یعنی قصه دن حصه بودرکه • برقاچ گون کک فلک مدارجه دونوب • وجاه ومال وحشمت
وجلال صاحبی اولدوغکله مغرور اولمه • زیرا مال دنیا باشد تبسمهای حق • مال ومنال وعزت واقبال حقک تبسملری اولدی یعنی بنده جانبنه
مال دنیا ارزانی بیوردوغی • جانب حقدن مرتبه تبسمده اولوب حتی کرد مارا مست ومغرور وخلق • مال ودستگاه وعظمت وجاه بزی
مست ومخمور • وفریفته ومکور • وخراب ومغرور ایلدی • وحقیقتده اول مال وجاه دام راه • وسبب دوری قرب درگاه اولدیغی
ایدی ای غافل بو مقوله دام غرورک ازاله سی • نامرادی وافتقار • ورنجوری واضطراردن غیری ایله اولمادوغیچون مولانا خداوندگار
بیوررلر که فقر ورنجوری بهستت ای سند • ای عالی قدر سکا فقر وخسته لک بهتردر • زیرا کان تبسم دام خود را برکند • اول تبسم عاقبت
کندو دامنی اظهار • ونتیجه قهرینه گرفتار ایلر حقاکه بو بیلدر • شیخ عطار نه خوب دیمشدر • نظم • تو ای غافل درین دنیای مکار

که تا کاهت برون آرد ز برکار • همه فانی شوند و تو بمانی • خدا ماند چو توبی خود بمانی • تو در این دار دنیا باز مانده
ز بهر شهوتی پر آز مانده • اگر مردی تو اندر دار دنیا • خبرداری ز اعیان عین عقبی • تو بازی مسکنی ای دوست بازی
مدان اسرار من اینجا بباری • قناعت بهترست از هر دو عالم • قناعت کرد و توبه یافت آدم • رها کن جمله را در حق فنا شو
مدام سر ربانی تو بشنو • مدارم هیچ و فارغ از حلالم • نه چون ایشان در اینجا پایمالم • پس کاشف اسرار یقین مولانا

محمد جلال الدین قدس الله سره • شیر دلیر گرگ طماعی • تجربه ایتدوکی بیانه شروع ایدوب بیوررلر که • قصه امتحان کردن شیر گرگ را
وگفتن که پیش آی ای گرگ بخش کن صیدها را میان ما • شیر گرگی امتحان ایتمه سی • وای گرگ حضوره گل صیدلری میانمزده بخش ایله دیمه
قصه سیدر گفت شیر ای گرگ این را بخش کن • شیر ایتدی ای گرگ • بو شکارلری بخش وقسمت قیل • وتقسیمده استقامت ایدوب
معدلت را نو کن ای گرگ کهن • تجدید معدلت • وتشیید نصفت قیل • ای گرگ کهنه • وذئب سال خورده • نایب من باش در قسمت گری
قسمتده بنم خلیفه م ونایبم اول • تا پدید آید که تو چه گوهری • تا ظهوره گله که سن نه مقوله گوهرسن • بو محلده شیردن مراد جناب رب العباددر که
حرکات وسکنات ومجاهدات وطاعات • ومعیشت مکتسبات وکلیات وجزئیات موجد تکوینانک عطیاتی اولوب گرگ کهن مشابه سنده
اولان نفس خودبینی امتحاناً • بو تدبیرات وتصرفاتی تقسیم وتوزیع قیل دینلدکده شرک واثنینیت • وخودفروشی وانانیتی ظهوره گلدوکی
اشارتدر • پس گرگ غبین • ونفس خودبین • گویا قسمت گریده معدلت ایله اولمق زعمیله امتحاندن ایراد کو • گفت ای شه گاو وحشی بخش تست
ایتدی ای شاه گرگدن گاو وحشی سنک لایقکدر • زیرا ان بزرگ و تو بزرگ و زفت و چست • گاو کوهی بیوک سن دخی بزرگ • وگاو وحشی سمین
سن دخی چست وچالاکسن • پس گاو بیابانی سنک لقمه کز اولسون • بز مرا که بز میانه ست و وسط • وبیان گچی سی بکا اولسون که بز میانه و وسط
وهم بکا مناسب دیدی • وبطریق التحکم ثعلبه ایتدی • روبها خرگوش ستان بی غلط • ای روبه خرگوشی آل بی غلط • یعنی بو اسلوب اوزره اولان
تقسیمده خطا وغلط یوقدر • عدل وداد بودر • سنک حصه که طوشان دوشمشدر • سن دخی حصه کی آلوب تناول قیل دیدی • یعنی نفس
خودرای ایتدی • ای سیدی ومولای خالق ارض وسما سنک یغمورلری یاغدرمق • ونباتاتی بتورمک • وصیف وشتایی گتوروب گیتورمک
واولدورمک ودیرگورمک • وبالجمله بونک امثالی امور معظمه • سنک وضع وایجادکدر • بزم انده مدخلمز یوقدر • فاما کسب معیشت وتعلم صنعت
وزرع وحراثت • وطبخ وطحانت • وجمع وتحصیل مال ایچون • جانب شرق وغربه • وجهت شمال وجنوبه • شد رحل ورحلت • وسعی وحرکت
بنم صنع وقدرتمدر • وبو مذکوراتک حصولی • ولحسن وجهله وصولی ایچون • درکار اولان فکر ثاقب • ورأی صائب • عقلک حصه خاصه سیدر
دیو • نفس خودنموده • کندو ایچون مستقلاً بر وجود • وکسب وفعله بنم ایجادم ایله موجوددر دیو • گویا مجبره دن اولمیوب طریق اعتداله بولوندم
زعمیله ثنویه دن اولوب • خالقیتده حقه مشرک اولدقده • شیر زمان غیرت وحدت • وشهر بر قهرمان سلطنت احدیت • نظم • چه غیر وکجا غیر وکو نقش غیر
سوی الله والله ما فی الوجود • مضمونجه حرم سرای شهود احدی الجمع ده نام ونشان غیریت مرتفع • ووسم ورسم اثنیت ممتنع اولماسن
اقتضا ایدوب امر مزبور لا یزال مستمر • وکان الله ولم یکن معه شیء والان علی ما علیه کان • مفهومی جمیع زمانده حکم مستقر اولماغله
شیر گفت ای گرگ چون گفتی بگو • ضرغام احدیت وضیغام واحدیت ایتدی • ای نفس شوم گرگ طینت نیجه دیدک سویله • ای مغبون ازلی
وبدگمان معتزلی • خلق وایجادده بندن غیری کیمک علاقه سی وار • وسن خود ناموجود • وعقل شیء نامعدود ایکن • وجودکز عدمدن ظهوره گتوروب
جمله کسب وافعالکز دخی بنم ایجادم دگلمیدر • ولکن تعیین خاصکز اعتبار ایله سزده اختیار جزئی صورتی نقش ایتدم • وغلطه دوشوب کسب وفعلی
کندو فعل واختیارکز زعمیله • افعال وکسبمز بزم خلقمزدر دیو • بکا شریک قوشارسز • ووجود وقیدینه دوشرسز • وملاحظه قلمسز که

کسب وفعلکز بنم خلقم اولوب واختیار جزوی اعتبار اولنان کسب حین مباشرتده تعلق ایلین قصد وعزمیکز درکه عزمیکز کسبه تعلق ایتدوکی حینده
فعل کسبی سزده ایجاد ایدرم حال انکه قصد وعزمیکزی دخی بنم ایجادم در ای جاهل ای ظل زائل **چونکه من باشم توکوی ما و تو** چونکه بن اولام
سن کندوکی برشی صانوب بز وسن دیرسن وانیت واثنینیت کوسترسن **نظم** بر و اندیشه بدمیکنی تو
درین دم دم مزن جز از یکی تو • منی را دور کردان تن مکو تو • منی را کم شمر نیمن مکو تو • تو خود را جبه دان بلکه کمتر
که تا انجا انسوزی تو بازر • منی شیطان بکفت و در منی شد • بکردن طوق لعنت صد منی شد • حاصل کلام ای بدهسام
گرک خود چه سک بود کو خویش دید • **پیش چون من شیر بی مثل و ندید** گرک خود نه کو یکدر که بنجلین بر شیر بی نظیرک اوکنده کندوسن کوروب
العظمة ازاری والکبریاء ردائی ومن نازعنی فی واحد منهما القیته فی النار ولا ابالی مضمون شریفنجه **گفت پیش آ ای خری کو خود خرید**
شیر عظمت نفس گرگ سیرت وخر جبلته ایتدی ایلرو کل ای احمق وجاهل خرلکی اول کندو صاتون آلدی یعنی گرگه خردیکی کندو صاتون آلدی
زیرا حماقت ایدوب انانیت صاتدی ویاخود برو کل ای خر لایفهم که کندویی کندو بکنوب خریدار اولدی چونکه گرگ نفسی داعی اولان
شیر اجل در برفحوای فاذا جاء اجلهم لایستاخرون ساعة ولا یستقدمون بلنک قضادن فراره مجالی اولمایوب **پیش آمد پنجه زد او را درید**
پیش نزعه یه کلدی وعزرائیل پنجه اوروب گرک خودبینی پرتدی **چون ندیدش مغز و تدبیر رشید** چونکه شیر گرگک رشد وعقلنی وتدبیر وصلاحنی
کورمدی **در سیاست پوستش از سر کشید** سیاستده انک پوستنی باشندن چکدی یعنی بعد الامانة چونکه نفس انسانیده مغز ایمان
ولب ایقان ونور محبت یزدان بولنمادی انواع حسرت وندامت ایله صورت انانیه سن منسخ ایدوب اعمال ونیاتنه لایق اولان
صور خبیثه برزخیه ایله نار جحیمه الصاق وناربعد وخذلانده احراق ایلدی **نظم** منی دورت کنداز هر دو عالم • شوی دور از همه سر دیادم
منی دورت کنداز عین هستی • ترا انداز داندر بت پرستی • پس اول ضیغام احدیت گرگ انانیته عظمت وکبریاسیله عتاب وعقاب
ایدوب **گفت چون دیدمت از خود نبرد** ایدی چونکه بنی کورمکسنی کندولکدن کیدرمدی **اینچنین جانرا باید زار مرد** بو نجلین جان
خوار وزار اولمک کرکدر ای نفس خودبین **چون نبودی فانی اندر پیش من** چونکه بنم عندمده افنای وجود ایتمدک **فرض آمد مر ترا گردن زدن**
سنک بوینکی اورمق فرض وواجب کلدی یعنی شول کمسنه که انبیا واولیا واتقیا واصفیا اثرینه اقتفا واقتدا وجود موهومنی
وجود باقی یه فدا موبا طمحبت وجه ازلی ده نقد هستی موهومی خرج وافنا ایتمیه لاجرم طراز خلعت حیاتی بیبا اولوب آتش بعد وفراقه گیرر
ایدی ای نفس غافل وظل زائل **کل شیء هالک جز وجه او** ذات حقدن غیری جمیع اشیا هالک وفانی در **چون نه در وجه او هستی مجو**
چونکه انک وجهنده دکلسن وارلق استمه یعنی چونکه ناسوتکی لاهوتده افنا ایدوب وجود حقله باقی اولمیه سن وجود موهومده بقا
طلب ایتمه زیرا اول احدیت بالذات بیورر که **هر که اندر وجه ما باشد فنا** هر کیمکه بزم حب ذاتیمزده فنا اوله یعنی قبل الاضطرار موت اختیار ایله
عاریتی اولان وجودی مفقوده وبقاء ذاتیمز ایله موجود اولورسه **کل شیء هالک نبود جزا** کل شیء هالک اکا جزا اولماز یعنی زمره
هالکینه داخل اولماز **زانکه در الاست او از لا گذشت** زیرا حب ذاتی ووجه باقی ده فنا اولان عاشق ماسوادن کچوب ومرتبه نفیدن
کچر ایدوب معارج اوجات اثباته اعتلا ومدارج اعتلاء وحدت ذاته تقرب وارتقا ایتمشدر پس محقق ومقرر اولدی که
هر که در الاست او فانی نگشت هر کیمکه محض فنا ایله مرتبه الاده باقی در اول فانی اولمادی **رباعی** ان کیت که غیر تست ان کیت بکو
او خود زکجاست یا خود او چیست بکو • چون غیر ترا نیست حیاتی تو یقین • انکس که بجز تو بود چون زیست بکو • ای سالک طریق وحدت وطالب
اسرار معرفت مقرب درکاه قرب دنومی مولانا جلال الدین رومی بو ابیات شریفه ایله سوره قصصک خاتمه سنده اولان اشبو آیت
کریمه نک معانی لطیفه سنه اشارت بیورمشلردر کما قال تعالی لا اله الا هو کل شیء هالک الا وجهه له الحکم والیه ترجعون یعنی حقدن غیری
معبود واللهدن ماعدا موجود یوقدر هر شی هالکدر الا ذات حق باقیدر خلقده قضاء نافذ حقکدر وهر بر نفس کسب وعملی ایله مجازات ایدلمک
ایچون یوم سؤال وروز جزاده حقه راجع اولورلر معلوم اوله که کلمه لا اله الا هو ما سباق ایتدیکی ولا تدع مع الله الها آخر
قول کریمنده واقع اولان اشراک مبیتن دن استیناف وتعلیل واقع اولوب کذلک مابعدنده اولان جمل مذکوره دخی تعلیل در
حاصل کلام کل شیء هالک الا وجهه موجبنجه ذات حق باقی وماعدا فانی در زیرا جمیع اشیا ماسوای حقدر ماعدا ایسه ممکندر یعنی عدم سابق ایله
عدم لاحق بیننده کاین وصایر وجمله سنک اوزرینه هلاک وفنا دایردر وبالجمله حق تعالی جسم وجسمانی دکلدر هلاک وعدم ایسه خواص
اجسامدن اولوب صفات مختصه اجسامک ایسه موت وهلاک لازمه سیدر فلهذا سید المرسلین علیه صلوات الله رب العالمین
اصدق بیت قالها العرب کلمة لبید الا کل شیء ما خلا الله باطل دیو تنبیه بیورمشلردر تقریر افصاح کلام وتعبیر ایضاح مرام بودر که
علمای راسخین قطعا ویقینا بیلورلر که لاجرم هر ممکنک وجودی بر موجدک ایجادینه موقوفدر والا واجب الوجود وجودی بالذات اولوردی
موجودات ممکنه ایسه الی غیر النهایه متسلسله اولمایوب بلکه منبع اولنه منتهیه در واول مزبور وجود مطلق وموجود لذاته وبذاته اولوب
اکا آخردن وجود کلمامشدر فاما جمیع موجوداتک وجودی علی ترتیبها اول موجود بالذاتدن وواجب الوجودک فیض وجودندندر
پس حقده وجود اطلاقی حقیقت وماعدایه وجود قیدی مجاز محض وامر اعتباری در زیرا وجود ماعداده وجود اولدن مستعار اولمشدر
مستعار ایچون ایسه قوام بذاته اولمایوب بلکه قیامی حقله در حتی ذات ماعدا من حیث ذاته اعتبار اولنسه لابد محض عدم در

مستعارک مستعیره نسبتی مجاز محضدر پس موجود حقیقی فقط وجه حقدر ووجود مطلق اولدر فلهذا علماء بالله وعارفان اکاه حضیض مجازدن
اوج حقیقته ترقی ایدوب فردانیت حقده مستغرق اولدیلر ومشاهده عیانیه ایله وجودده لا اله الا هو جمالنی معاینه وجمیع اوقاتده
کل شیء هالک الا وجهه جلالنی ملاحظه ایتدیلر کما قال الواسطی اذا تحقق ذلک عنده اخذ العبد فی العبد لقیام الحق به وقال ابن عطا فی کشف
الذات هلکة وحرقة آه ای عارف اکاه صاحب عرایس نه خوب تحقیق ایتمشدر یعنی حق سبحانه وتعالی حبیبی محمد المصطفانک قلب شریفنه
مطلع اولوب بحار عشق ومحبت وانوار شوق ومعرفت وتوحیدانس دنفریدلری انانیتده امواج اتحاد وفردانیت ایله تموج وتلاطم ایتمکه
قریب اولدوغن کوروب مقام اتحاددن متحرک اولمامق اوزره نفسنی حبیبنه کوستردی یعنی تعین خاصنی تمییز ایلدی زیرا حالت مزبوره عین
جمع در اما شهود تعین ایله اتحاددن محجوب اولمق دخی لایق دکلدر دیو ولا تدع مع الله الها آخر بیوردی زیرا اتحاد وانانیت کشوف جلال
وجمال الهیدن صادر اولوب وبروز سطوات عظمت قدمده اثر انانیت باقی قالماز فلهذا لا اله الا هو قول منفصله ساحه کبریاسندن هر عارف
سکرانک انیتن نفی ایلدی وبذاته سبحات ذاتنده مدارج توحید ومعارفی کل شیء هالک الا وجهه قولیله افنا ایدوب وخلقیت ایچون بیان
حقیقت وحقیقتده اهلاک خلقیت ایله الوهیت معروفده عارفک انانیتی باقی قلمادی فتعالی الله عن الاضداد والانداد **مغربی**
ان بت عیار من بی ما و من • عشق بازد دایما با خویشتن • کثرت کونین را در خود کشد • بحر وحدت چونکه کردد موج زن
کس نماند غیر ذات مغربی • نی زمین ماند دران دم نه زمن • پس کاشف الاسرار مطلع الانوار مولانا خداوندکار دخی بو اسراری
اظهار ایدوب بیورر که **هر که بر در او من و ما میزند** بر اول کمسنه که درکاه خداده من وما اوره یعنی بن وبز قیودنه بند اوله لا محاله
رد باب او بود برلا می تند اول کمسنه مردود باب قربتدر ولا اوزرینه طولاشور یعنی شبکات هلاکه دوشوب مقهور اولور نته کیم بیان
اولنان قصه دن حقیقت حال معلوم اولور قال قدس سره **قصه ان کس که در یاری بکوفت از درون گفت کیست ان گفت منم گفت چون**
تو توی در نمی گشایم هیچکس ام شناسم او من باشد برو اول کمسنه نک حکایه سی در که بر دوستنک قپوسن قاقدی صاحب خانه ایچردن
کیمسن دیدی دق باب ایلین بنم دیدی صاحب خانه ایتدی چونکه سن سنسن فتح باب ایتمزم یاراندن کمسنه یی اکلامکه اول بنلک قیدنده
اوله وبن دیه یوری دیوب رد ایتدی کما روی عن جابر رضی الله عنه انه قال اتیت باب النبی صلی الله علیه وسلم فدققت الباب
فقال من ذا فقلت انا فقال انا انا کانه کرهها وفی المصابیح یعنی لم یرض النبی علیه السلام عن جابر التکلم بهذا اللفظ لان فی هذا اللفظ تعظما
وتکبرا پس حضرت مولانا من کل الوجوه اولانه دخی اشبو حدیث شریفک مفهومنه اشارت ایدوب بیورر که **ان یکی آمد در یاری بزد**
اول بر کمسنه کلدی بر یارینک قپوسن اوردی **گفت یارش کیستی ای معتمد** انک یاری ایتدی ای معتمد کیمسن **گفت من گفتش برو هنگام نیست**
چالان ایتدی بنم صاحب خانه یوری زمانی دکل دیدی زیرا که **بر چنین خوانی مقام خام نیست** بونجلین بر خوان اکرام ونوال احترام اوزرینه
خامک یری یوقدر **خام را جز اتش هجر و فراق** • **کی پزد کی وارهاند از نفاق** خامی آتش هجر وفراقدن غیری کیم پشورر واول نانجه یی
عذاب نفاقدن نار درد واشتیاقدن غیری کیم قورتارر یعنی عاشق پاکباز ومحب پر نیاز لاجرم قید هستی یی کسمه ومحبوب ازلی یه
پیوسته وبن وما بندندن رسته کرکدر که ابواب جذبه احدیت کشاده وجمال وحدت مشاهده اولنه یوخسه مادام که سنده بنلک وار در
هنوز خام وباب عاشقی ده ناتمام سن فلهذا **رفت ان مسکین و سالی در سفر** اول دردمند حزین ومستمند مسکین کتدی وتدت
یکسال سفرده **در فراق دوست سوزید از شرر** آتش فراق محبوب ونار اشتیاق مطلوبده شرر افرادن یاندی یعنی قیود انانیت زائله
انکبات طبیعه سافله یه رد ایتمکله **بیت** صوفی نشود صافی تا در نکشد جامی • بسیار سفر باید تا پخته شود خامی مضمونجه تقلبات
ازمان وتغیرات اکوانک صدمات حدثانه مبتلا اولوب وانواع حسرت وندامت ایله سال تمامیه کسافت خصال بروج استعالک
لطمه جیش خذلانی اولوب کاه عقبات بحث وکاه درجات سعده دوشوب حالدن حاله انتقال ودرلو درلو انفعال ایله دور اطوار
اوطار وسیر ارباب اطوار ایلیوب بالآخره بوته ریاضتده قال ونار مجاهدتده نور بدایت اشتعال ایتدکده تکمیل اخلاق وتحصیل
استحقاق ایدوب **پخته گشت ان سوخته پس بازگشت** اول فراق آتشنه سوخته پخته اولدی پس رجوع ایدوب **باز گرد خانه همباز گشت**
کیر ومحبتده وخلتده انباز اولدوغی یارک اطراف خانه سن طولاندی یعنی اول لاشریک ولانظیرک ان الله خلق آدم علی صورته
مصداقنجه ودخی ما خلق الله اشبه به من آدم موجبنجه صورت بارزه صفات الهیه اولان باب حقیقت انسانیه وگرد خانه انوار
فلکیه یی طواف ایدوب **حلقه زد بر در بصد ترس و ادب** • **تا بجهد بی ادب لفظی زلب** قپو اوزرنده اولان حلقه یی قپو اوزرینه
یوز خوف وادب ایله اوردی تا که لبندن بی ادبانه بر لفظ صحرا ایه وبن وما دیو کستاخلق ایتمیه پس اول خام وناسوخته نار فراقده
کمالیله سوخته وپخته اولماغله دق الباب طریقنی بیلدیه **بانگ زد یارش که بر در کیست آن** انک یاری کیمدر قپوده دیو صدا اوردی
گفت بر درهم توی ای دلستان دق باب ایدن عاشق بی تاب ایتدی ای کوکل الیجی قپوده هم سنسن سندن غیری دیار یوق **مغربی**
ای تو مخفی شده ز پیدایی • وی نهان گشته از هویدایی • هیچ سویی نه و هر سویی • هیچ جایی نه و هر جایی
تو نشسته درون خانه دل • من ز سودات گشته سودایی • نیستم غیر انچه فرمودی • نکنم غیر انچه فرمایی
غیر تو نیست کس ترا جویا • بحقیقت ترا تو جویایی • پس جمال احدیت عاشق بی وجودک اوج وحدتده پروازین

مستعارکی

و واله کشته کی نیازین کوردب صد هزار عز و ناز ایله کفت اکنون چون منی ای من درا ابتدی چونکه شمدی بنسن ای بن انجز و کل • زیرا
نیست کنجایی دو من را در سرا حرسرای وحدتده ایکی منه صغماق یوقدر • یعنی اسم غیریت مرتفع و رسم اثنینیت ممتنع در نظم
ای جمال تو در جهان مشهور • لیک از چشم انس و جان مستور • نور رویت بدیده ها نزدیک • لیکن از دیدنش نظرها دور
هم بتو میتوان ترا دیدن • بل تویی ناظر و تویی منظور • مدتی این کمان همی بردم • که منم ذاکر و تویی مذکور
شد یقینم کنون که غیر تو نیست • ذاکر و ذکر و شاکر و شکور • فلهذا اول مجرد و یکتا حضرت مولانا لسان شاهد وحدت بهمادن
بیورر لرکه • ای طالب فنا • و راغب بقا • بو خود برابیاتدر که مثلا نیست سوزن را سر رشته دوتا سوزن ایچون سر رشته دوتا دکلدر
یعنی ایلکک ایکی جیال اولسه • مادام که بو کیکلوب یکتا اولمیه • اکنه یه کچمک احتمالی یوقدر • زیرا عرصهٔ حضرت احدیه دن • ساحهٔ نشاهٔ عنصریه یه
دلیر و قاصد • و سایر و عاید اولان طالب مسترشد • مادام که قطع مراحل تنزلات • و طی منازل ترقیات ایله • مقام اول و مبدا اصلیه عودت
و تشرفیات احدیة الجمع ایله • نشاهٔ اولی انسانیه یه رجعت میسر اولمادقجه • مدارج کمالاتده • استکمال متصور دکلدر • یعنی حصول فنا و تحقق بقایه
شرط بودرکه • کثرات اولا کند و نفس و ذاتندن • بعده ممکنات سایره دن نفی ایلیه • حالت مزبوره یه وصول ایسه لاجرم نفی و اثبات جمع ایدن
بر کلمهٔ جامعه ایله حصول پذیر اولور • و جمعیت مزبوره ایسه لا اله الا الله کلمه سنده اولمغله • حضرت مظهر کل • خاتم الرسل محمد المصطفی علیه الصلوة
والسلام غار حراده ابوبکر صدیقه اخفا • و بیت مسدود الابوابده علی المرتضایه جهر ایله تلقین بیوردب الی هذا الحین عنعنه ایله مشایخ نقشبندیه
و خلوتیه مسلسل اولمشدر • و روی من ثقات النقشبندیة و النوربخشیة ان هذه الکلمة علم جبرائیل آدم علیه السلام بطریق حبس النفس و الخفاء
فی الخلوة عن الکثرات الحسیة • و یدرتز ... علی القلب لینفتح عینه و اذنه عند التخلص عن المواد الفاسدة • و الهیئات الکاسدة و تحصیل
بعین الحق • و بصیر عینه • و اذکر ربک فی نفسک تضرعا و خیفة و دون الجهر من القول بالغدو و الاصال • لا یزال العبد یتقرب الی بالنوافل حتی
احبه • فاذا احببته کنت سمعه و بصره الحدیث • الحاصل اکر اخفا • و اکر جهر ایله • قلب سالکه محض صفاء تام • و ضیاء عام حاصل اولسه لا اله کلمه سنده
ذاکر ایچون نفی کامل • و فناء شامل میسر و حاصل • و قوس ترقیده استکمال ایدوب مقام قاب قوسینه واصل • و بعد از ان بر مصداق ثم دنی
فتدلی • قوس تنزله تدنی و تدلی شرفنه نایل اولوب جمیع مراتبک ازاسنده اسرار الهیه یی مشاهده • و مرتبه اولایه وارنجه مراتب اعیانده
نعت وحدت ذاتی معاینه قیلوب قلب مزکی سنه اشارت ایله الا الله دیوب دایرهٔ کمالی استکمال ایدر • و حقدن غیری رجاسی قالماز • بعده
وجه مذکور • و نمط مزبور اوزره ذکر اسم اخره بدا ایدر • فاما کیفیت فنا فی الله • و بقا بالله تکرار ذکرده متکرر اولمایوب بلکه هر بر ذکرده
بر فنا و بقا • و وحدت کلیت اخری واردرکه آنک عینی دکلدر • یعنی طور ثانیده اولان تجلیات ذکر لا اله الا الله طورنده اولان شرط مذکورلر
اولماز • اصحاب صفا و ارباب لایه خفی اولمیه که • بو اسلوب اوزره اشتغال اولنان لا اله الا الله ذکرنده • ذاکر متفکره انوار ثلثه مقارن
اولوب انوار مزبوره ایله سیر ایدر • یعنی نور هدایت ایله اخص خواص من الله الی الله بالله دور ایدر • و ثانیا نور کفایتدر که نور مزبور ذاکری شهود
غیردن عصمت و صیانت قیلور • و نور ثالث نور غنایتدر که • ذاکری خطرات فاسده و صور خیالات مفسده دن حفظ و حراست ایدر
و سالک رشید • حالت مزبورده ثابت قدم • و راسخ دم اولسه • کندو یه حالی ملک اولوب • نفس ذاکر اورتادن مطروح اولور • پس اول
اثناده • انک ذکری نفی و اثباتدن قطع نظر الله الله • و یاخود هو • و بلکه هو هو اولور • فسبحان من هو المستخرج و المبرز من ضیق الازلیة
الی فضاء وسعة الابدیة • و منه الی سعة الصحراء السرمدیة • اذ لا حی سواه • و لا حی ماعداه • و لا قیوم الا هو • و هو القهار • و لا بقاء و لا قیام
لغیره • اذ لو کان حی لکان علی الوحدانیة • و من کان خارجا من هذه الصفة • فهو لا یستحق للمعبودیة الحی القیوم الذی • قامت به الاحیاء
و یحیی بقیومیته الاموات من مضیق القبور • و شقیق القلوب • و سفیق الغرور • و الحی الذی • البس خلعة حیوته السرمدیة عند خلع لباس
البشریة فی فراغ وحدته الذاتیة • سرایر الموحدین فتوحدوا به • و القیوم الذی لم یزل و لا یزال کان موصوفا بالقیومیة ازلا اقام بها
سفوها به الازلیة و الابدیة • و بحیوته افنت نفوس المحبین بسیف لا اله • و بقیومیته الا الله • اقامهم ببقائه الحقیقی فصیر حیا لا یموت • و باقیا لا یموت
و اباد جهوبات المشتاقین المخاطبهم الاصلی و ربی حقایقهم الالهیة • و دبر ماهیاتهم الکونیة • بالتجلی الذاتی و الصفاتی فلا یری جماله و جلاله •
الا الله بعینه • السیر الی الله بحیوته • و السیر من الله بقیومیته • و تعین الارواح بحیوته • و تبین الاشباح بقیومیته • و اشتعل فی مشکاة مکاشفات
الناسوت مصباح الصباح • آه ای عارف بالله • و عاشق لله • ذکردن بو مقداره قانع اولمه • و دکه حاله مغرور اولمه • زیرا حق تعالی غیر متناهی در
و سالکه واقع اولان تجلیات دخی لایتناهی در م ای برادر بی نهایت درکهیست • هرکجا که میرسی بالله مایست • شویله که بر مقامده اقامت
و حالاتدن بعضنه قناعت ایلیه سن • قرب و وحدت ذات حقدن بعید اولورسن • حتی اعیان عین یقین • و کاملان ارباب حق الیقین بیورمشلر که
قایل لا اله الا الله ده خصال اربعه موجود کرکدر که • بریسی تعظیم • و بری تصدیق • و بری حلاوت • بری دخی حرمتدر • زیرا تصدیقی اولمیان
منافق • و تعظیمی اولمیان مبتدع • و مرفض القلوب بلکه قسوتده اشد من الحجارة در • و حلاوتی اولمیان مرایی در • و حرمتی اولمیان نفی و اثباتی
ملاحظه ایتمیوب منفی و مثبت نه ایدوکن بیلمز • پس کوششی عبث • و سعیی ضایع اولوب • نه مورث اولور و نه خود وارث • ایدی ای عاشق فانی
و حقله باقی چونکه تو یکتا ای درین سوزن درا چونکه سن رشته یکتاسن بو سوزن اکنه کل • یعنی چونکه هستی موهوم مفقود و وحدت ذاتی ایله
موجود اوله • دوتالک کیدوب • و یکتالک حاصل اولوب • سر رشتهٔ روح عین وحدته مربوط اولور زیرا رشته را با سوزن آمد ارتباط

رشته ایچون سوزن ایله ارتباط حصوله کلدی • یعنی ثقب سوزن • و سم خیاط دن تجاوز سر رشته یکتایه مناسبدر و جه نیست درخور با جمل سم الخیاط
سم خیاطه حبل سفن • و رسن کشتی کیرمک و سوراخ سوزنه شتر چارسن • و جمل بختی کچمک لایق و مناسب دکلدر • یعنی مولانا خداوندکار سوره
اعرافک اولیله قریب اولان اشبو آیت کریمه یه اشارت ایتمشلردر قال تعالی ان الذین کذبوا بایاتنا و استکبروا عنها لا تفتح لهم ابواب السماء
و لا یدخلون الجنة حتی یلج الجمل فی سم الخیاط • و کذلک نجزی المجرمین • یعنی تحقیقا شول کافرلر که اصول دینه دلالت ایلین آیات بینه • و دلالات
واضحه فی تکذیب ایدوب • و ایمان قبولدن تعظم • و استکبار ایدوب تکذیبلری اوزرینه مستمر اولدیلر • مثلا طایفهٔ دهریه که اثبات توحید
و صحت نبوات • و معاد و صحت معاده • و حشر اجساده دال قاطعه اولان آیاته وادی انکار ایدوب • رسول خدا محمد المصطفانک نبوتنه
اقرار ایتمیوب استکبار ایتدیلر • یعنی باطل ایله طلب ترفع قیلدیلر • لفظ استکبار حق بشرده ذمه دلالت ایدر • کما قال تعالی فی وصف فرعون
و استکبر هو و جنوده فی الارض بغیر الحق پس صفات خبیثهٔ مذکوره ایله ملوث اولان کفره فجره • و دهریه و زنادقه نک انجام کارلری بودرکه
لا تفتح لهم ابواب السماء • انلر ایچون ابواب سما اچلمز • ابو عمرو لا تفتح قولنی تا ایله و تخفیفله • و حمزه ایله کسایی • یاء مثناة تحتانیه و تخفیفله
و قراء باقیه تاء فوقانیه و تشدید ایله قرائت ایتمشلر • پس قرائت بالتشدید کثرت ابواب سما • و یا ایله قرائت تانیث غیر حقیقی اولدوغنه اشارتدر
و بناء فاعل • و فتح ابواب ایله قرائت فاعل فتح آیات • و یا ایله تلاوت فتاح حق تعالی اولدوغنه دلالت ایدر • و بو آیت کریمه نک منطوقی وعید کفار
و مفهومی وعد مؤمنین اخباردر • زیرا بو ایله اولماسه کفاره وعید عقوبت • و صیغه جمعله اتیانه حاجت اولمزدی • پس ابواب السماء قولی مصلحه
المفهوم در • زیرا مجرد منطوقده اول نکته یه دلالت و حاجت یوقدر • و ابن عباس رضی الله عنهما تفسیر بیوردقلری اوزره عدم انفتاح ابوابدن مراد
کفارک اعمال و ادعیه • و طاعتدن امنیه ایتدکلری شی ایچون • ابواب سماوات کفاره مفتوحه اولمازدیمکدر • زیرا کفارک اعمال صالحه سی اولماز
و آلهه ایله اصنام و هو الربی اراده ایتمشلردر • و تاویل مزبور • الیه یصعد الکلم الطیب و العمل الصالح یرفعه قول کریمندن • و دخی ان کتاب الابرار
لفی علیین کلام منیفندن ماخوذدر • و حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله دن روایت اولنان • ان روح المؤمن تعرج بها الی السماء
فلیستفتح لها فیقال مرحبا • بالنفس الطیبة التی کانت فی الجسد الطیب • و یقال لها ذلک حتی تنتهی الی السماء السابعة • و یستفتح لروح الکافر فیقال لها
ارجعی ذمیمة • فانه لا تفتح لک ابواب السماء • حدیث مفصلک مفهومندن • سدی و بعض محققین مؤمنینه مفتوحه اولدوغی کبی • ابواب سما کفاره
فتح اولنمازدیو تاویل ایتمشلر • و تفسیر ثالث برمحوای و فی السماء رزقکم • جنت سماده اولمغله بو وجهله تاویل اولنمشکه • ارواح کفار ایچون
سمایه صعوده اذن ویرلمز • و انلاره جنته دخول میسر اولماز • و بعضیلر بر موجب ففتحنا ابواب السماء بماء منهمر قولندن کفاره خیر و برکت
نزول ایتمز معناسن اخذ ایتمشلر • و فخر الدین رازی بیوررلرکه • بو آیت کریمه ده بو معنایه دلالت واردرکه • ارواح یا سعیده در • و یاخود
شقیه در • پس ارواح سعیده یه سمادن انواع خیرات نازله اولور • و یاخود ارواح سعدا اعمال صالحه ایله سمایه صعود ایدر • و بوکا دخی
دلالت ایدرکه • سموات ارواح ایچون مواضع بهجت • و اماکن سعادت اولوب • و سمادن خیرات و برکات نازله اولوب ارواح مؤمنین
جناح فوز و فلاح • و کمالات سعادات و نجاح ایله • افلاکه عروج ایلیه • فاذا کان کذلک • لا تفتح لهم ابواب السماء • قولیله حق جل جلاله اشقیادن
اولان کفاری انواع تهدید • و اصناف تشدید ایدوب بیوررلرکه • و لا یدخلون الجنة حتی یلج الجمل فی سم الخیاط • جمل زوج ناقه • و دوه
یاشنده بعیره اطلاق اولنور • سم دخی سینک فتح و ضمیله ثقب ابره که اکنه دلوکیدر • و خیاط ما یخاط به درکه • سوزن معناسنه در
و یقال خیاط و مخیط کما یقال ازار و میزر • و لحاف و ملحف • الحاصل جسم جمل اعظم اجسام • و ثقب ابره اضیق منافذ • و چشم سوزنه ولوج
جمل محال اولدیغنه حق سبحانه و تعالی کفارک جنته دخولن شرط مزبورک حصولنه موقوف بیوردی • و شرط محال اولمغله نحند العقول
محال اوزرینه متوقف اولان دخی محال و ممتنع ایدوکی ثابت اولوب ابد الاباد کفارک جنته دخولی محال اولوب مایوس اولمالری لازم کلدی
و فی الکشاف قرأ ابن عباس الجمل بوزن القمل • و سعید بن جبیر الجمل بوزن النغر • و قرئ الجمل بوزن القفل • و الجمل بوزن النصب • و الجمل بوزن
الحبل • و معناها القلس الغلیظ • لانه حبال جمعت و جعلت واحدة • یعنی جمل علی وزن جبل لیف و کنویردن بوکولن رسن ژرف • و جمل سفینه درکه
کمیجیلر اصطلاحنجه اکا غومنه • و تورکجه پالامار دیرلر • یعنی کمیجیلر استعمال ایتدکلری اعظم آلاتدن غومنه دیدکلری حبل سفن اکنه دلوکندن
کچدوکی زمانده کفار دخی جنته داخل اولورلار دیو • بو دخی تعلیق بالمحال در • و ابن عباس رضی الله عنهما تشبیه مزبور احسن در بیورمشلر
کما قال الزمخشری • و عن ابن عباس • ان الله تعالی احسن تشبیها من ان یشبه بالجمل • یعنی ان الحبل مناسب للخیط الذی یسلک فی سم الابرة
و البعیر لا یناسب الا ان قراءة العامة اوقع • لان اسم الابرة مثل فی ضیق المسلک • یقال اضیق من خرت الابرة • و مولانا خداوندکار
م رشته را با سوزن آمد ارتباط • نیست درخور با جمل سم الخیاط • دیو ابن عباس رضی الله عنهمانک ایتدوکی تشبیهی تحسین بیورمشلر
و مناسب کورمشلر • بو دخی معلوم اولاکه • مذاهب نسخ و مسخ • و مسالک مهالک فسخ و رسخده ضالین اولان اهل تناسخ • بو آیت ایله احتجاج ایدوب
دیرلرکه • اجساد بشرده اولان ارواح ذنب و عصیانه توغل ایله • بعد موت الابدان • بدندن بدنه • و بلکه اشجار و احجاره رد اولنوب
لا ینقطع و لا یزال تعذیبده مؤبد قالماز • حتی ارواح عصاة بدن جمل دن بدن دوده • و مثال ذرات بعض خرده و صغاره انتقال ایدرکه
حتی سم الخیاط دن نافذ اوله قدر • ذنوبدن عاری • و معاصی دن بری • و جنته داخل اولورلر • فاما شعر • و من قایل بالنسخ و المسخ و اح
به ابراء و کن عما یراه بمعزلة • مقصد اقبحه و دخی بیت تناسخ زان سبب شد کفر و باطل • که او از تنک چشمی کشت حامل مضمون نبجه •

قولنه نیج باطل واستدلاللری ضعیف و بیحاصل در • پس کفره و فجره و بونک امثالی ضالّه و غیره یه حق تعالی بیوررکه • وکذلک نجزی المجرمین
یعنی شول شکلکه وصف ایلدک جرم کامل ایله موصوف اولان کافرینه • و یاخود جنس مجرمینه انلکه جزا ایدرز دیمکدر • وتلک الامثال نضربها للناس
لعلهم یتفکرون • انا نجوم اسمان دین اولان اصحاب کشف و یقین • بو آیت کریمه نک تحقیقنده بیوررلرکه • شول غافل و جاهللرکه انبیا خطابنک
سنه حسنه • و اولیا کرامک کرامات سنیه • و علوم لدنیه لرینه انکار • و قبولدن استکبار ایله جوار وحدته عروج ایچون ابواب سما قلوب انلره
مفتوحه و مکشوفه اولماز • ومادام که جمل نفس متکبره سم خیاطدن ولوج ایمیه جنت قرب و دار وصلته داخل اولماز • و سم خیاط بوتاویل اوزره شول
مدخل طریقتدرکه • نفس اماره مطمئنه اولمق ایچون طریقت مزبوره ایله تربیه و تزکیه اولنوب مرتبه اطمینانه وارد قده • ارجعی الی ربک راضیة مرضیة
خطابنه لایق اولور • زیرا نفس اماره متکبره • بکبرده جمل کبی اولماغله جنت حقیقته دخوله صالح اولماز • الا احکام شریعت و اداب طریقت ایله تزکیه دن
صکره دخوله استعداد اولور • حتی نفس متکبره تادیب و تربیه ایله ازاله ذمایم صفات • و ماسوی الله دن قطع تعلقات ایله بر اردن هزار سرمودن
باریک • و شعردن ادق اولمق کرکدرکه • سم خیاط فنادن کچوب جنت بقایه واصل اوله • نته کم افتاب انوار یقین مولانا جلال الدین دخی •
بو معانی اراده بیوروب بیررلرکه کی شود باریک هستی جمل • جز بمقراض ریاضات و عمل • وجود شتر یعنی • و عملا هستی مقراض ریاضات
و عملدن غیر ایله قچان باریک اولور • یعنی جمل انانیت و حبل غلیظ نفسانیتی مقراض نفی لا بریده و موی باریکدن ادق • و بلکه ذره اصغر ولاشی
اعتبر ایتمدکجه چشم سوزن فنایه کچمز • و طالبک چاره یوقدر مجاهده مجتنده محو وجود ایتمدکجه مرتبه بقا وحدته ایرشمز نظم ای دریغا باز خواهی گشت باز
باز مانی اندرین راه دراز • چند گردد چند سوزد در فراق • چند باشد خسته دل در اشتیاق • جان خیالی بود و صورت هم خیال
باشد ان تکرار در عین محال • چند در صورت شوی بیکار تو • یک نفس تکرار کن اسرار تو • هر که عاشق شد ز خود بگذاشت پاک
زین سبب عاشق نماند خوفناک • چون یکی باشد دوی یکتا بود • ان یکی اندر دوی پیدا بود • در دل ما حق بگو اندر نهان
تا ترا درمان کند اندر عیان • ایمدی بنم روحم بو درده نه چاره دیرایسک • مولانا خداوندکار بیوررکه دست حق باید مران رای فلان
ای فلان جمل هستی باریک اولمغه حق سبحانه و تعالینک دست ارادت و ید قدرتی کرکدرکه کو بود بر هر محالی کن فکان زیراکه اول قادر متعال
هر محالک کن فکانی درر یعنی بر فحوای انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون • حق سبحانه و تعالینک مشیت ازلیه سی هر نه محاله تعلق ایلیه
اول کن ایله کاین اولوب قدرته حقنده محال اولماز • هزار و هزار محالات بسیاری چشم خیاطدن اصغر عین ذره دن انفاذ ایدوب نجاته
چقارر اثنا و صدقنا که هر محال از دست او ممکن شود • هر محال انک ید قدرتندن ممکن اولور • و کذلک هر حرون از بیم او ساکن شود
هر عنود و سرکش انک بیم قهرندن ساکن اولور • مثلا دستی دست الهی و نظری نظر سبحانی • و نطق نفس ربانی اولان انبیا و اولیانک همت
و هدایتی نیجه ضریرلری بینا • و دوتالری یکتا • و احجار و اشجاری کویا و مرده قلبلری احیا ایدر • دیو بیوررلرکه اکمه و ابرص چه باشد مرده نیز
اکمه و ابرص ابراسی نه اوله • حتی مرده دخی زنده کردد از فسون ان عزیز اول عزیزک فسونندن زنده اولور و نفس رحمانی و دمندن
حیات بولور • وان عدم کز مرده مرده تر بود • و اول معدوم که مرده دن مرده تر در • در کف ایجاد او مضطر بود • اول قادر و جبارک
کف ایجادنده مضطر اولور • یعنی کیف یحیی العظام و هی رمیم • نیجه اموات عدمیه • و عظام رمیم نیجه حیات بولور دیه • احیا اموات عدمیه
بلکه • قل یحییها الذی انشاها اول مره • و بر موجب وکنتم امواتا فاحیاکم • وجود اشیا لاشی و عدم الیکن • فراغ عدمدن فضای وجوده
اخراج ایدوب • وایلری اختیاری اولمایوب کف ایجادنده اضطراری اولشلردر • ابدی احیا و اماته • و افنا و ابقا • و اعدام و ایجاد
اول موجد المکوناتک شانندن اولدوغن بلمک • و شئونات الهیه بی غایات قلمق دیلرسک کل یوم هو فی شان نجوان سورهٔ رحمن ده
کل یوم هو فی شان آیتنی تلاوت ایدوب مر ورا بی کار و بی فعلی مدان حق تعالیی بی فعل و کار بلمه کما قال تعالی • یسأله من فی السموات
والارض کل یوم هو فی شان فبای الاء ربکما تکذبان • قال الزمخشری قیل نزلت فی الیهود حین قالوا ان الله لا یقضی یوم السبت
پس یسأله قولنک دخی • اعرابنده ایکی وجه بیان اولنمش • وجه اول کلام مستانف اوله • وجه ثانی سابقده • و یبقی وجه ربک جملهسنده
واقع اولان وجهدن حال اوله • و عامل یسأله کلمهٔ یبقی اولوب • و یبقی مسئولا من اهل السموات والارض دیمک اوله دیمشلر • لفظ کل
دخی ظرفیت اوزره منصوبدر • کما قال ابن سمین • قوله کل یوم منصوب بالاستقرار الذی تضمنه الجر • و هو قوله فی شان • والشان الامر
و بو آیت کریمه نک بعض معانیسی طوطی ایله بازرکان قصه سنده • رجوع لحکایت خواجه تاجر باینده م • هر ان فرمود رحمان ای پسر
کل یوم هو فی شان ای پسر • بیتنک شرحنده بر مقدار تفسیر اولنوب • بعض دقایقی دخی بو محله حواله اولنمش ایدی • پس ما حصل معنی اهل سموات
و ارضین ذوات و صفات • و سایر مهماتلرنده حقه محتاجلردر • و مرادلرینی الله سبحانه و تعالی دن دیلرلر • و سؤالدن مراد کرک لسان قال
و کرک زبان استعداد و حال ایله تحصیل حاجاته دال اولان شیدر • و اول جناب مقدس هر ان و ساعت • و هر حین و دقیقه • سبق قضا و مشیتی
اوزره احداث امور • و تجدید احوال غیر محصور ایدر • بر فیاض متعال و موجد بی مثالدر • کما روی عن النبی علیه السلام انه تلاها فقیل له
و ما ذلک الشان فقال من شانه • ان یغفر ذنبا • و یفرج کربا • و یرفع قوما • و یضع آخرین • و عن ابن عیینة • الدهر عند الله یومان احدهما
الیوم الذی هو مدة الدنیا • فشانه فیه الامر و النهی • والاماتة والاحیاء • والاعطاء والمنع • والاخر یوم القیمة فشانه فیه الجزاء والحساب
و روی البغوی • باسناد الثعلبی عن ابن عباس انه قال خلق الله عز وجل لوحا محفوظا من درة بیضاء • دفتاه من یاقوتة حمراء قلمه نور و کتابه نور

ینظر الله

ینظر الله عز وجل فیه • فی کل یوم ثلثمایة و ستین نظرة • یخلق و یرزق • و یحیی و یمیت • و یعز و یذل • و یفعل ما یشاء • فذلک قوله عز وجل
کل یوم هو فی شان • و قال مقاتل یسأله اهل الارض الرزق والمغفرة • و یسأله الملائکة ایضا لهم الرزق والمغفرة • و قال الواسطی من سال الله
اعطاه • و من ابتداه بالعطاء ابتدأ بما یلیق من فضله و جوده و کرمه • فالله حبب الیکم الایمان • و قال علیه السلام یقول الله تعالی اعطیتکم
قبل ان تسألونی • و استجبت لکم قبل ان تدعونی • فبای الاء ربکما تکذبان • پس حق تعالانک قنقی نعمتنی انکار • و رب العزتک قنقی احسانی تکذیب
ایدرسز • ای جن و انس حال انکه جمیع امورده حقه محتاجسز • و بالجمله قوهٔ علویه و سفلیه دن هر بری حظوظ و حقوقن حقدن درخواست ایدوب
جمله یه مرادین ویرر • و هر ان و ساعت نهاری لیله • و لیلی نهاره ایلاج • و حی دن میت • و میتدن حی اخراج ایدوب سقیمه شفا و صحیحه سقم ویرر
و ذلیلی اعزاز • و عزیزی اذلال ایدوب قضاسی رد • و عطاسی منعنه هیچ فردده قدرت اولماز • علی وفق ارادته حکمت و قدرتیله ازل و ابد
بیاننده حاجز اولان یوم حالده دیلدوکنی الواحدن محو و ازاله • و دیلدوکنی ابقا و اثبات ایدر • آه ای دل اگاه • و سایل درگاه • و فقیر الی الله
اسماننده اولان جمیع ملایکه • علی قدر مقاماتهم • و انبیا و اولیا • و اصدقا و اصفیا حسب درجاتهم • الله سبحانه و تعالی دن مسالت ایدوب
خایف بعد و حجابدن نجات • و راجی محل فرحه وصول سؤال ایدر • و مطیعلر قهرندن عصمت • و عبادتلرنده قوت • و محبلر کفایت • و اول محبوب
بی همتایه وصلت • و مشتاقلر الفت و رؤیت • و عاشقلر موانست و قرب • و عارفلر مشاهده و رعایت • و موحدلر فنا ایله وحدت تمنا ایدوب
ارض بشریت • و زمین طبیعتده اولان ارباب جهل و غفلت دخی • لذت و شهوت • و حقدن سبب حجاب و بعد اولان مقتضیات طبیعتی
سؤال ایدوب • اول جواد و رب العباد دخی • هر برینک مرادین ویروب ابراره جنت • و اشراره نقمت و عقوبتک ستر • آه کیم اول سبحان
و منان و سلطان و دیان • بر فحوای کل یوم هو فی شان مقربینه فرید قرب و مشاهده • و مشتاقینه کشف لقا ایله هر بر ذره یه معاینه
ویروب • و هر لحظه ده اصحاب کشف و یقینه • انوار عجایب بو جهتندن کوزلر کورمامش • و قوللر اشتمامش • و عقللر ادراک ایتمامش
و قلوبه خطور ایلمامش • وارد و لاحق • و اشباهه ملاصق اولمامش • و اسرار هنوز مشاهده قلمامش • انواع عجایبات اظهار ایدر • امثال
شئوناتنه نهایت • و تجلیاتنه حد و غایت یوقدر • بلکه انوار ملک و ملکوتی دراکلرک ادراکی • و عارفلرک قوهٔ فهم چالاکی مقداری ابراز ایدوب
ازل ازال و سوابق علمنده اولان شئوننک اسرار و معادیرینی • سوط قضا و قدر ایله مجاری و موارد نه سوق ایدر • شانی ادراکدن منزه در خلقندن
هیچ احد شانی ادراک ایتمز • پس عبد عاجزه لایق اولان بودرکه • اول سمیع و بصیر و لطیف و خبیر سکا ایصال خیر • و سندن دفع شر ایدوب بر دم
طاعتکدن غافل اولمادیسه • سن دخی مقدورک بذل ایدوب طاعت و عبادت • و ذل و مسکنت • و تضرع و مسئلهدن خالی و غافل اولمه
و کثرت عساکر شئوناتی سیر و تماشا قیل که • کاشف الاسرار مولانا خداوندکار • بو آیت کریمه نک تفسیرنده نه نقوله گفتار دربار نثار ایدرلر
قال قدس سره • کمترین کاریش هر روز ست آن • حق جل و علانک کمترین کاری اودرکه • هر کون یعنی شئوناتنه حد و غایت یوق ولکن
جمله دن ادنی برایشی اودرکه • کو سه لشکر راکند این سو روان • اول سبحان ذی شان جانب شهادته اوچ جوق عسکر روان ایدر یعنی
لشکری ز اصلاب سوی امهات • بر جوق لشکری اصلاب ابادن جانب ارحام امهاته سوق ایدر • بهر آن تا در رحم روید نبات • اندن اولورکه
تخم بیردن مزرعه رحم مادرده • نبات ابنا و بنات حاصل اوله • و کذلک لشکری ز ارحام سوی خاکدان • بر فوج عسکر دریا مثالی رحم مادردن
خاکدان دنیایه ارسال ایدر • تا ز نر و ماده پر گردد جهان • تاکه نر و ماده و ذکور و اناثدن جهان پر و مالامال اوله • و همچنان
لشکری از خاکدان سوی اجل • بر فوج لشکر دریا موجی خاکدان جهاندن • و زمین فنا پایاندن جانب اجل بی امانه مصادف ایدر
تا ببیند هر کسی حسن عمل • تاکه بر فحوای خلق الموت والحیوة لیبلوکم ایکم احسن عملا • هر بر شخص حسن عملنک جزاسن • و سوء فعلنک اسن کوره
کما قال تعالی کیف تکفرون بالله وکنتم امواتا فاحیاکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ثم الیه ترجعون • و قال تعالی منها خلقناکم و فیها نعیدکم و منها نخرجکم
تارة اخری • و بالجمله اول قادر سبحانک هر ساعت و آن شئوناتنه حد و پایان اولمادیسه • انی بیان ایچون لسانه کتوردوکمز
این سخن پایان ندارد هین بتاز • بو کفت و سخن حد و پایان طوتمز • اگاه اول یعنی العارف بکیفیة الاشارة مصدافیجه شئونات ربانیه دن
بعضنی اتیان ایله قدرت بی غایتندن اگاه اولوب • سوی ان دو یار پاک پاکباز • اول ایکی یار پاک پاکبازک جانبنه چاپ • یعنی دقت باب
ایدن عاشق پاکباز ایله صاحب بیت قلب اولان • یار بی نیازک حکایه پردازنه باشله • بتاز مغناسی ربط کلام ایچون مصراع ثانیده
اجرا اولندی معلوم اوله که • بعض نسخه ده بو محله • پشیمان شدن ان شخص از گفتن که منم • دیو سرخ ایله فاصله ویریلوب لکن سوق کلام
خداوندکاره مساعی اولمایوب • بلکه فاصله لازم کلدکده • اندر الگفتن یار مطلوب آن یار در کوب • کرکا ایدی • لهذا نسخ صحیحه ده فاصله
متروکه در • پس سرخ مزبور بعض کاتبلی هونک خطار فاحشندن اولماغله • بو حقیر دخی ترک ایدوب • بلا فاصله بیت آتینک شرحنه
شروع اولندی • پس حضرت خداوندکار • سمند گفتارینه رفتار کوستروب بیوررلرکه گفت یارش اندر ای جمله من مطلوب طالبنه
و محبوب محبنه ایتدی • اندر و کل ای جمله من • زیرا قید هستی موهوم کسته • و بند وجود معد و مدن رسته • و تجلی ذات احدیته پیوسته
اولوب سن مخالف چون گل و خار و چمن • چمن زارلکده ورد وحدته مخالف اولان خار اثنینیت کبی دکلسن • بلکه ازهار احدیت و انوار
بر واحدیت سن عطار • در اید صد هزاران قال از خاک • چو اندر تو رسد از خود شود پاک • دو را نیست ره در حضرت تو
همه عالم تویی و قدرت تو • زهی انعام و لطف و کارسازی • که یک یک ذره را با دست رازی • نکه کن ذره ذره گشته جویان

بحمد بس خطبهٔ توحید گویان • یکی خوان و یکی خواه و یکی جوی • یکی بین و یکی دان و یکی گوی • یکست این جمله چه آخر چه اول
ولی بیننده را حشمت احول • آه ای چشم احول اگرچه بحسب الصوره مغایرت دخی وار ایسه معنیده اثنینیت یوقدر • ایدی ای چشم خودبین
عین خدابین اول زیرا رشته یکتا شد غلط کم شد کنون رشته اثنینیت شمدی یکتا اولدی • ای غلط بین محو و فانی اول گرد تا بینی حروف

کاف و نون

اگرچه کم حروف کاف و نونی دوتا گورسن • یعنی ای کاف و نون امرنده • ایکی حرف گورن غلط بین • حرف نونک حرکاتی کافه اتصال ایله
نه وجهله ساکن • و سکون ایله کامن اولدیسه • سن دخی نون وجودی کاف کفایته پیوسته • و حرکات ماضی و مستقبلدن گسسته اولوب
ناسوتکی لاهوتده افنا قیل • و صورت امر کاف و نون ایله مرتبهٔ اثنینیتده بولندیسه صورته اعتبار ایتمیوب صاحب امری • واحد بیل
در رشته هستی پی • در کوب اولان طالب مطلوب کبی یکتا ایدوب عین وحدته داخل اول • و ازل و ابدی آن واحدده جمع ایدوب بقاء
سرمده وصل اول عطار • یکی بین و یکی بین جمله پیدا • حقیقت از یکی بین شور و غوغا • یکی بین تا دوبی ناید بدیدار
یکی بی شک بود اینجا رخ یار • ایدی که بنم نور دیده‌م عین وحدت چشمنگ گشاده و اسرار احدیتی مشاهده قل که کاف و نون همچون کمند آمد جذوب
کاف و نون کمند کبی زیاده جذب ایدیجی کلدی تا کشاند مر عدم را در خطوب تا که عدمی امور معظمه یه چکه • یعنی عین عدمده مکنون اولان •
عرش و کرسی • و لوح و قلم • و افلاک و انجم • و املاک و ارواح • و عقول و نفوس • و جن و انس • و جمیع مکنوناتی که امور معظمه در • بو مذکورات
و مکنوناتی عین ظهوراته تخریج ایچون امر کن دده قوت جاذبهٔ عظیمه اولماغله حبله سنی کمند ایجاده بند ایدوب بازوی مشیتی ایله بساط
تعیناته جذب ایتدی • و هر برینک دست قابلیاتنه • سرمایهٔ ادراکات و یروب هویات موهوبه لرین هویهٔ حقه فدا قیلوب •
تجارت و ربح عظیم ایله امور معظمه‌دن اولان مبداء اصلی • و وطن حقیقی لرینه رجعت طریقنه سوق ایتدی پس دوتا باید کمند اندر صور
پس صورتلرده کمند دوتا گرگ گرچه یکتا باشد آن دو در اثر اگرچه اول دوتا اثرده یکتادر • یعنی اگرچه کمند بحسب الصوره ایکی قات و حلقه‌در
ولکن اثر کمند که اخذ و جذبدر • اول واحد و یکتادر • یعنی اگرچه کمند زلف سلاسل تعینات مراتب ممکنات من حیث الصورة العلمیه
و العینیه • و باعتبار الصفة الوجودیه و السلبیه دوتادر • ولکن وحدت ذاتیه حبیله احد • و اثر واحد اولوب بر فحوای کریم
و ما من دابة الا هو آخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم گر دوپا و گر چارپا ره را برد اگر دوپا و اگر چارپا یول ایلدر هیچ مقراض دوتا یکتا برد
مقراض دوتا کبی قطعی یکتادر • یعنی جمله سنک توجهی موجد مکنوناته‌در • زیرا اگر مظاهر کلیه و اگر مظاهر جزویه‌ده • عین احدیت ظاهره • و ذات
هویت حاضره‌در • و همچنان اگر عالم • و اگر جاهل نفس رحمانی • و تجلی سبحانی ایله ظهورلری علی السویه اولوب بر موجب • ما تری فی خلق الرحمن
من تفاوت • ذرات موجوداتدن هیچ بر ذره یوقدر که حق سبحانه و تقدس • اسماء جزویه • و یاخود اسماء کلیه سبیله اندن متجلی اولمیه
جمیع اسما و حضرات اسم الله ایله مسماه متصله‌در • ولکن مظهر اسم جزوی • مظهر اسماء کلیه‌نک عینی دگلدر • فاما ارباب سماوات هر بر ذرات
کنه و صراط مستقیمی اوزره اولمغله مربوبنی دخی طریق مزبوره جذب ایدر • و جامع جمیع طرق اولان طریق اقوم • الله اسمنه و انک مظهرنه
مختص‌در • پس هر احد طریق و مسلکنده مستقیم اولیجق فایده دعوت ندر سؤالی وارد اولماز • زیرا فایده دعوت اسم مضل‌دن هادی‌یه
و جابردن عادله‌در که طرق متفرقه‌دن • اهدنا الصراط المستقیم • قولنده معهود اولان صراط مستقیم که • توحید ذاتی • و مظهر محمدی‌در
اکا دعوت اولنور • نته کم مقتدای ارباب کشف و یقین شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه • فص هودیه‌ده بو معنای تحقیق ایدوب
و ما من دابة الا هو آخذ بناصیتها آیت کریمه سنی ایراددن صکره • فکل ماش فعلی صراط الرب المستقیم فهو غیر المغضوب علیهم من هذا الوجه
و لا ضالین دیو بیورر مغربی • پیش از آن کز جهان نبود نشان • عشق در نقش خویش بود نهان • کان او بود مندرج در ذات
شان او بود مندمج در کان • کرد سلطان عزیمت صحرا • شد روانه سپاه با سلطان • وحش و طیر و پری و دیو و بشر
با سلیمان شدند جمله روان • دمبدم کاروان روان می شد • سوی شهر وجود از امکان • چون بمیدان کاینات رسید
گوی وحدت فکند در میدان • نظری سوی عالم جان کرد • عکس رخسار خویش دید در آن • گشت بر عکس روی خود واله
ماند در نقش روی خود حیران • نام او گشت عاشق و معشوق • چونکه شد بر جمال خود نگران • خلعت کاینات در پوشید
کرد در خود نظر بچشم جهان • جام گیتی نمای را طلب • تا ببینی در و بعین عیان • کر جز او نیست در سرای وجود
بحقیقت کسی دگر موجود • پس کاشف الاسرار مولانا خداوندگار دخی • ذکر اولنان اسراره به اشارت بیورروب و صورتده دوتا
و معنیده یکتا بر مثال دخی ایراد ایدوب بیورر که • ای مستمع قابل و طالب مقبل ان دو همبازان کازر را ببین اول ایکی بز چرپوجی اورتقلری
گور که هست در ظاهر خلافی زان و این ظاهرده اندن و بوندن نوعا خلاف وار در • مثلا ان یکی کرباس را در آب زد اول بری کرباسی آب جنبر
اور روان دیگر انباز خشکش می کند و اول همباز اخری کرباسی خشک ایدر باز او ان خشک را تر می کند گیرو اول بریسی کرباسی خشکی
آب ایله تر ایدر • پس منفصلا بری اصلادوب بری قوروتماغله گوییا ستیزه ضد بر می تند گوییا عناددن ضد اوزرینه طولانور • یعنی بری
خشکی بری تراتدوکندن ظاهرنه ناظر اولان فهم قاصر ظن ایدر که • بو ایکی کازر ضدینک خلافنه سعی ایدر لیک این دو ضد و استیزه نما
ولکن بو ایکی ضد و استیزه نما یکدل و یک کار باشد در رضا رضاده یکدل و یک کار اولورر • کذلک اسماء جزویهٔ متضاده صور متقابله‌ده
ظاهره اولماغله کرباس نفوسی بطریق المناوبه تر ایدوب گاه آب شور شهوات ایله الغته و تر • و گاه تاب ریاضات و طاعاتله

سوخته و خشک • و اسم جزوی واحدک اثرینی • اسم جزوی آخر ازاله ایتمکله • قمیص وجودک • حالدن حاله انتقال • و درلو درلو انفعالن گورن ناقص النظر
ستیزه و عناد ظن ایدر • ولکن حقیقته نظر اولونسه اسماء مزبوره‌نک هر بری رضای الهیده متفق و متحد • و یک کار اولوب بلکه ثمره خلاف
غایت اعتباریله اثر واحددر • زیرا مقصود بالذات • گاه تنزیل و گاه ترفیع ایله کرباس نفوس تلوثات بشریه • و تدنسات طبیعیه‌دن پاک
و مجرد اولدقده • قوه اسم کلی ایله لکدکوب حدثان اولمقدن قورتیلوب • حرم سرای وحدته محرم اولمغه لایق اولور • و کذلک انبیا و اولیا دخی
من حیث الهدایه متحد ایکن • اختلافات مشارب • و استعدادات و تفاوت قدر قابلیات حسبی ایله • شارع سابقک بعض احکامنی
امتلرینک قابلیاتنه گوره نسخ • و اولیا دخی طریق سلوکده بعض اصولی ترک • و بعضی لمصلحة زیاده ایدوب بر فحوای • و لکل قوم هاد
هر بری توابعنک اظهار قابلیات • و ترفیع درجاتنه سعی ایدر • نته کیم حضرت مولانا بو حکمتی بیان ایچون بیورر که هر نبی و هر ولی را مسلکیست
هر نبی و هر ولینک بر مسلکی وار در که • صورته بر برینه مغایردر لیک تا حق می برد جمله یکیست لکن اول مسالکک جمله سی • سالکی تا حقه ایلدر
بو جهتدن جمله سی بردر • فی الحقیقه طرق مختلفه • و سبل متفرقه اولدر که • سالکی مقصد حقیقی یه ایصال ایتمیه • پس او مقوله مسالکه گیتمکدن نهی اولنوب
و لا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیله بیورلشدر • فاما بر فحوای الطرق الی الله بعدد انفاس الخلایق • صد هزار و هزار طرق بیان مقصد اصلیه
هدایت ایتدوکی صورتنده • نظرگاه ده یکیدر دن غیری دگلدر • و اختلافات شرایع انبیا • و مغایرات مسالک اولیانک صورت تباینی
مسترشدینک قابلیاتی حسبیله در گلشن کسی بر سر وحدت گشت واقف • که او واقف نشد اندر مواقف • برو تو خانهٔ دل را فرو روب
مهیا کن مقام و جای محبوب • چو تو بیرون شدی او اندر آید • بتو بی تو جمال خود نماید • ای مستمع قابل • و طالب مقبل
خورشید انوار محبت • مولانا جلال الدین محمد قدس الله سره الامجد اسرار وحدتدن بو قدر نکات بسیار اظهار ایتمکله گوییا که مستمعیندن
بعض فهوم قاصره اصحابی خلجان و اضطراره دوشوب جمله ده ساری اولان سر احدیتی انکار ایتمکله • پرتو اشعهٔ آفتاب گفتاردن
لحاف غیب دهانده اسرار ایدوب بیورر که چونکه جمع مستمع را خواب برد چونکه جمع مستمعی خواب ایلدی سنگهای آسیا را آب برد
احجار آسیابی آب ایلدی • یعنی چونکه جماعت شنونده لر • دیدهٔ یقین • و عین وحدت بین لرین خواب کثرت • و نوم غفلت ستر ایتدی آسیاب
زبان اسرارک • احجار گفتارینی آب غیرت گردکار • ربوده قیلوب طاحون دهانک چرخ لسانی دورن و حرکتدن گسسته اولدی • و میاه
قوت ناطقه • منبع قلبه عود ایدوب دریای خفاده گم اولدی نظم • ز توحیدت شود این سر بدیدار • نمی گنجد حقیقت این بگفتار
ولی گفتار بهر سالکانست • نمود ذات عین واصلانست • ایدی ای مستمعین رفتن این آب فوق آسیاست بو آب عذب نطقک
مجرای اسیاب گفتار بند شعارک فوقنده‌در • یعنی قاف قرب معانی • و طور سینای تجلیات سبحانیدن اولوب • و اول مجرای اسنی
و عین معاندن جداول الفاظ و حروفه دوکلوب رفتنش در آسیا بهر شماست اسیاب نطقه روان • و ناودان زباندن جریان ایتمه سی
سزک منفعتکز ایچوندر و الا چون شما را حاجت طاحون نماند چونکه سزک ایچون طاحون ارشاد و نصیحت • و اسیاب پند و هدایته حاجت قلمادی
آب را در جوی اصلی باز راند آب گفتارینی ناودان زبانه اجرا ایدن مرشد راه هدایت دنار • گیرو منبع حقیقی • و جوی اصلیسی اولان دریای
معانی یه سوردی • زیرا که ناطقه سوی دهان تعلیم راست ناطقه جانب دهانده تعلیم و ارشاد ایچوندر ورنه خود آن نطق را جویی جداست
یوقسه آب نطقک بر باشقه نهر حیاتی وار در • یعنی آب نطقک چشمهٔ دهان و لولهٔ زباندن حیاض اسماعه جریان ایتدوکی • مستمعین مسترشدینک
تعلیم و ارشادی ایچوندر • یوخسه اولیاء کرامک کلام منجز نظام ابرازنه احتیاجی یوقدر • بلکه انلر نوش ایتدوکی آب حیات کلام نفسینک بی حرف
لفظ و صوت براوزکه نهر صفا و عین مصفاسی وار در که میرود بی بانگ و بی تکرارها اول جوی معنوی بی صوت و تکرار • و بی حروف و گفتار
رفتار ایدر تحتها الانهار تا گلزارها اول وحی الهی و نفس رحمانی • و الهام ربانی • اولان کلمات سبحانیه‌نک تحتنده انهار حقایق • و بحار
معانی دقایق جریان ایدوب لب جویبارنده عجیب و غریب گلزار انوار تجلیات بی تکرار • و سبزه زار اسرار مکاشفات بی شمار • وار در • آه
ای دل آگاه محمود شبستری نه خوب دمیشدر گلشن راز • یکی دریاست هستی نطق ساحل • صدف حرف و جواهر دانش دل
بهر موجی هزاران در شهوار • برون ریزد ز نقل و نص و اخبار • هزاران موج خیزد هر دم از وی • نگردد قطره‌ای هرگز کم از وی
وجود علم ازان دریای ژرفست • غلاف در او از صوت و حرفست • معانی چون کند اینجا تنزل • ضرورت باشد او را از تمثل
آه ای خدا جان را تو بنما آن مقام • الهاملکا پروردگارا جان ناتوانه اول مقام جنت‌نشانی سن گوستر که در وی بی حرف میروید کلام
که اول مکان لامکانده کلام جان بی حرف و صوت نمایان اولور تا که سازد جان پاک از سر قدم تا که جان پاک و روح چالاک سردن
قدم دوزه • یعنی مشی اقدامی سر الهام ایله اولوب • و سر اطاعتی تحریک گام ایدوب سوی عرصهٔ دور و پهنای عدم عرصهٔ دور و
وسیع فنا و عدم • و دشت صحرای قدم عرصهٔ بس با گشاد و با فضا زیاده گشاده بر عرصهٔ مشاهده • و غایت وسعتله بر فضای معاینه در که
وین خیال و هست یابد زو نوا بو خیال وجود • و هستی مفقود • قدرت و نوا و رونق و غنا یابه • اول عرصهٔ پهناددن بولور • آه ای
سالک راه • مولانا خداوندگار قدس الله سره • مقام اسنی • و عرصهٔ پهنا ایله جنت ذاتی یه اشارت ایتمشلردر • زیرا اول بر مقامدر که کاملاندر
و کلام بی حرف و صوت اول مقام باگشادک شانندندر • آه کیم عند المحققین جنت • صورت جمعیهٔ کمالات ذات • و اسما و صفات سبعهٔ
ذاتیه‌دن عبارت اولوب • و جملهٔ اعیان ثابتهٔ کاینات فطرهٔ اولی • و نشوهٔ علیاده • جمعیت مزبوره اوزرینه مفطور اولمشلردر کما قال

کل مولود یولد علی فطرة الاسلام فابواه یهودانه او ینصرانه او یمجسانه • و دوزخ دخی صورت جمعیه مذکوره نك انتفاسندن عبارتدر نظم
ای که بودی مرغ باغ هشت در • سوختی از زخم مار هفت سر • صحبت این مار در خونت فکند • وز بهشت عدن بیرونت فکند
پس بحسب مناسبت ذاتی • و بر مقتضای موانست فطری جمیع نفوس طالب وطن اصلی • و راغب موطن ازلی اولمغله حضرت مولانا دخی
ارشاداً للطالبین م ای خدا جانرا تو بنما آن مقام • دیوب وطن ازلی نك طریق طلبین تعلیم و افاده بیوروب اول مثنویده
هر کسی کو دور ماند از اصل خویش • باز جوید روزگار وصل خویش • قولیله بو مقام اسنایه اشارت بیورمشلردر • ایمدی محل اشتباه
دکلدر که • صورت جمعیه مزبوره • و هیأت ترکیب مذکوره مجموع اجزانك اجتماعندن حصول پذیر اولوب • و عدم و انتفا صورت
جمعیه که دوزخ انفسیدن عبارتدر • امور مذکوره دن بیرینك رفع و انعدامی • و مقتضاء اسماء سبعه ذاتیه دن برینك اختفاسیله
حصوله کلور • مثلا وجود مرکب اجتماع تمام اجزادن ظهوره کلوب • فاما اعدامنده ارتفاع جزء واحد مکتفیدر • فلهذا دوزخی اولمق
بهشتی اولمقدن دشوار اولوب • بر مصداق حسنات الابرار سیئات المقربین • ارباب قرب وحدت • اقل من القلیلدر • و ریاضت
و مجاهده • و تزکیه و تصفیه دن غرض • هر سالکك سایر درکات • دوزخ جهالت • و ظلمات غیاهب ضلالتدن نجات بولوب بحسب
درجاتهم • و من حیث کمالاتهم حقیقت بهشتدن عبارت اولان قرب ازلی و فطرة اصلیلرینه ارتقا و اعتلادر • و تفاوت
درجات • استعداد ذاتی یه کوره در • و اختلاف قابلیاته دخی حکمت بودر که • مرتبه احدیة الجمعیه ده شئونات ذاتیه اوزرینه
فیضان ایدن فیض اقدس • بالتجلی الذاتی متفاوتدر • پس مراتب مقربین • و مدارج معارج موحدین بر بریندن متفاوته اولور نظم
سیر هر کس با کمال او بود • قرب هر کس حسب حال او بود • لاجرم چون مختلف افتاد سیر • هم روش هرگز نیفتد هیچ طیر
چون نتابد افتاب معرفت • از سپهران ره عالی صفت • هر کسی بینا شود از قدر خویش • باز جوید در حقیقت صدر خویش
اسعدنی الله و ایاکم بنور التجلیات • و بالفوز بدخول درجات الجنات • بحرمة سید الکائنات • علیه اکمل التحیات • آه ای طالب فوز
نجات • و قابل انوار تجلیات • علم شریفه خفی اولمیه که • جنات تجلیاتك ایکی مجلی • و ایکی موطن و ماواسی واردر • یعنی مجلای اول
مرتبه ذات بحت • و احدیت و مرتبه لاهوتدر • و ماوای ثانی مرتبه واحدیت • و مصطبه کثرات درکه • عدم اضافی یعنی
عالم جبروت • و عالم امر و ملکوت • و مرتبه برزخ • و ملك شهادت • و عالم ناسوتدر • اما تجلی اول که • عالم لاهوت • و غیب هویتدر
تمام مراتب و عوالمه • اول عالمده مندرج اولان • اعیان و اکوان • و اکا متعلق اولان خصایص امکان • و نقایص زمان و مکان
مرتبه مزبوره ده کثرات اسما و صفات • و تجلیات • و درجات جنات • و درکات سفلیات • لوازمی اولان • آلام و عقوبات مجلای اولده
رنك احدیت • و لاتعین • و بی نامی و بی نشانی ایله مندمج اولوب • تجلی ذاتی رنك بی رنکی ایله • رسیده حد شهود اولور •
و عند الحقیقه عین تجلی ذاتی ایله متعین اولان صور شئونات احدیه ذاتیه اولان حالت ولایه قادحه اولماز زیرا حالت مزبوره ده
شئونات ذاتیه • وجه مشروح اوزره • رنك بیرنکی • و تجلی ذاتی ایله منصبغ • و عین ذاتدن نمایان اولور • فاذا کان کذلك عارف کامل
بعد از فناء ذاتی • بقاء ذاتی ایله متحقق اولدقده • شهود ذاتیده • شهود وصفی علمی ایله شاهد اولوب متضمن جنات سایره اولان
جنت ذاتی کشف نقاب • و فتح باب ایدر • و ستر شهود علمیه یه واصل • و عنوان وصفی ایله تجلی ذاتی یه نایل اولدقده • اولا نعت علمی ایله
موصوف • بعده صفات حیات و قدرت • و ارادت • و سمع و بصر و کلام ایله • منجلی و متصف اولوب جنات ذاتیه و صفاتیه یه
دخوله لایق • و صورت جمعیه صفات سبعه ذاتیه ایله متحقق اولور • و مجموع مذکوره صورت جمعیه آدمده علی المراتب التسع اجتماع
خلق الله آدم علی صورته بیوریلور • و بعد از ان نعت تکوین ابداعی ایله عقل اول متحقق اولوب عشره کامله اتمامه ایرشور • پس
جنت اولی جنت ذاتیه • و جنت ثانیه بهشت اسمائی و صفاتی • و جنت علمی و عقلیدر • پس چونکه حق جل و علا عارف کامله تجلی ذاتی
و اسمائی و صفاتی ایله تجلی ایدوب جمال وحدت مشاهده سنه واصل • و جنت ذات و اسما و صفاته داخل • و توحید ذاتی و صفاتی
و اسمائیه نایل ایلیه • مرتبه احدیه ده عنوان ذاتی • و وجه هویت عینی ایله حد شهوده رسان • و نعوت اسمائیه و صفاتیه علی التفصیل
نمایان اولور • زیرا ذات همان اول ذاتدر که • مرتبه احدیه ده تجلی ذاتی • عنوان ذاتی • و نعت احدیه ایله متبهر • و مرتبه ثانیه ده تجلی ذاتی
عنوان وصفی • و نعت اسمی ایله جلوه کر اولوب • داخلدن و یا خود خارجدن • بر امر آخر دکلدر که حتی مغایرت • و وجود غیره حکم اولنه
هو الاول و الآخر و الظاهر و الباطن و هو بکل شیء علیم • و قال تعالی فاینما تولوا فثم وجه الله • و قال الله نور السموات و الارض
و محقق اصحاب توفیق شیخ محی الدین عربی رضی الله عنه • بو معنایی تحقیق ایچون • الحمد لله الذی خلق الاشیاء • و هو عینها بیورمشلردر • فاما
ذکر اولنان مقام اسنی • بر طور اعلی درکه • ماورای عقلده در • پس مادام که سالکی جذبه رحمانیه طور عقلدن مجرد ایتمیه • بو اسرار خفیه یه فهمی
ایرشمز • زیرا اسرار مذکوره نك فهمی خصایص علوم لدنیه دن اولوب • و حق سبحانه و تعالی عقلی • اقامت عبودیت ایچون خلق ایتمکله
بونی ادراکندن عاجز و غافلدر • کما قال علیه السلام العقل لاقامة العبودیة لا لادراك سر الربوبیة • و روی بعض المحققین عن النبی ع م
انه قال سألت جبریل عن علم الباطن • قال سألت الله عن علم الباطن • قال هو سر بینی و بین احبائی و اصفیائی • اودعه فی قلوبهم لا یطلع
علیه ملك مقرب و لا نبی مرسل • آه ای عارف آگاه • بعد از ان چونکه حق جل و علا مجذوب سالك • و عارف کاملی استصحاب شهود

تجلی ذاتی و صفاتی و اسمائی ایله • مرتبه احدیه و عالم جبروتدن • تنزل ملکوتی یه تنزیل ایلیه • صور تجلیات افعالی • و هبات حیات روحانی ایله
وجوه تجلیاتی منفصلا سیر ایتدیروب حد شهوده ایرکورر • و جنات مزبوره یه جنات روحانیه • و ذکر اولنان تجلیاته تجلیات افعالیه
دینلور • و تجلیات مزبوره صفت حیات ایله اولوب جنات مزبوره نك اعیانی صفات روحانیه • و نعوت نفسانیه ایله نمایان اولور
پس سالك عارف دستور مزبور اوزره بو مرتبه دن دخی • مرتبه برزخی یه کتوریلوب • تجلیات مزبوره ده اولان جنانه مثالیه • و برزخیه
دینلور • بو مرتبه دن دخی • مرتبه شهادی • و دوره ملکی یه هبوط ایدوب • تمام تجلیات مذکوره جنات ذاتیه و اسمائیه • و صفات سبعه
ذاتیه صور افلاك مکوکب • و غیر مکوکب • و مرتبه ادناده ظاهر اولوب تجلی مزبوره تجلی آثاری • و جنت جسمانی دینلور • و جنت دخی من حیث الکلی
نوعین اولوب • بری انفسی • بری آفاقی • و بری انفسی درکه • بونك تحقیقی مثنوی شریفك دیباجه سنده • و هو جنان الجنان ذو العیون و الاغصان
بیوردقلری محلك شرحنده تفصیل اولنمشدر • الحاصل کاشف اسرار یقین • مولانا جلال الدین قدس الله سره • اشبو ابیات سابقه ایله
ذکر اولنان اسراری بیان • و مراتب تنزلاتی تبیان ایدوب بیورورلر که تنگتر آمد خیالات از عدم خیالات عدمدن تنکتر کلدی •
زان سبب باشد خیال اسباب غم اول سببدن خیال اسباب غم اولور • کرچه کم عدم دخی لاتعینه نسبت تنکدر • ولکن خیال عدمدن تنکترکدر
و یا خود منفصل منه مراد اولمیوب • بلکه اراده مبالغه ایله خیالات عدمدن زیاده تنك کلدی • انکچون خیال اسباب غم در دیمك اولور
زیرا تنکلکده غم مقرردر • پس باعث غم تنکلك اولدیغی خیال تنك اولدیغیچون • اسباب غمدن اولور • و عدمدن مراد عدم اضافی درکه
وجود عالمی تقدم ایتمشدر • و مطلق وجود عدم مضافه معطوفدر • زیرا عدم سابق اولماسه وجود لاحق ظاهر • و تعین اول • و احدیت
و لاتعین دخی بر بریندن متمیز و باهر اولمزدی • نته کیم بونك تحقیقی مثنوی شریفده • سؤال کردن رسول روم از عمر رضی الله عنه • بیاننده
بر عدمها کان ندارد چشم و گوش • چون فسون خواند همی آید بجوش • بیتنك شرحنده بیان اولنمشدر • و خیالدن مراد عالم مثالدرکه عدمدن
وجوده کلور • و عالم خیال عدمدن صادردر • و عدم ساته مصدر اولدیغیچون • عالم عدم وسیع • و عالم خیال ضیق • و سبب تنکی اولور • زیرا بر امر مستوره
امر غمه دیرلر • و علی هذا المعنی عالم خیال عدم مضافدن دور و مستور اولدیغیچون • منظرف اولدوغی اعتباریله که دخی سبب تنکی و غم و باعث
ضیق و الم اولور • فلهذا باز هستی تنکتر بود از خیال کیر و وجود عالمی عالم خیالدن تنکتر اولدی • زیرا تنکلکدن صدور ایدن تنکتر اولور
زان شود در روی قمر همچون هلال اول سببدن قمر وجودده هلال کبی اولور • یعنی وجود خارجی • عالم خیالدن اصغر اولدوغی • شوندن معلوم
اولا که جرم قمر ارباب رصد قولنجه • ذهننده زمیندن قرق ایکی جزءده برجزؤی و برجزؤك سدسی مقداریدر • و ابن عباس رضی الله عنه دن روایت
اولندوغی اوزره • التمش زمین قدر ایکن • وجود خارجیده هلال کبی کورینور • و یا خود خیال تنك سبب غم • و اندن تبادر ایدن وجود خارجی عین غم اولمغله
وجود مادی دخی قید هستی موهومه بند اولدیغیچون • نور نه فتور • و بدرنه قصور کلوب • وجود خارجیده کاه بدر و کاه هلال کورینوب بند غمدن
خلاص اولماز • و کذلك مطابق عدم اضافی اولان حقایق معانی • جمیع دقایقی ایله جبروت خفی • و ملکوت نهاده ثابته اولوب جلی دخی
بو عکس تصور و خیال • و وجود ذهنی یه کلدکده • من حیث تصور المفهوم تنکتر اولوب • و تصوردن تنزل • و وجود خارجیسی اولان
الفاظ و حروفله ترکب ایتدکده دخی زیاده تنکتر اولوب • فلهذا بدر منیر معانی سر رشته زبان • و شکاف هلال شکل دهاندن ظهور ایتدکده
جهتدن هلال کبی کورینور • و ارباب حسك مدخل استماعنه داخل اولدقده هلالدن احقر • و ذره دن اصغر اولور • فلهذا مولانا خداوندکار
بیورورلر که باز هستی جهان حس و رنگ کیر و حس و رنك جهانك وجودی تنگتر آمد که زندانیست تنگ تنکتر کلدی زیرا که بو عالم حس
و شهادت بر زندان تنکدر • و سبب تنکی ندر دیو سؤال اولنورسه علت تنگیست ترکیب و عدد علت تنکی ترکیب و عدددر • زیرا تعداد
و ترکیب محدوددر • و هر محدود نا محدوده کوره تنکدر • پس عدمدن خیال و خیالدن وجود • و وجوددن حس دلون متبادر اولوب تعدد
و ترکب وجوده کلمکله • ذکر اولنان عدد و ترکیب سبب تنکی عالم حس اولمشدر • و کذلك حس دخی مقتضی تعدد و ترکب اولمشدر • زیرا اعدادی
جانب ترکیب حسها میکشد جانب ترکیبه حواس جذب ایدر • یعنی مادام که مرتبه حس و رنکدن خلاص اولمادقجه • اوجات وحدت و بی رنکی
حصوله کلمز • زیرا قوت حاسه • و عالم شهادت و ناسوت اعداددن مرکب اولمغله • اهل حواسی عدد و ترکیبدن جدا ایتمز • و درکات عناصر و طبایع
و غیاهب اسافل وادیلرندن قورتلمز • و فلك محیط یعنی جانب مرکز کفتاره حرکت ایتدکده حرکتی انقباضی • و مرتبه بعد مرتبه دوایری بر بریندن
اصغر اولوب • و مرکزه اقرب اولان دایره نك دخی • مسافه سی اقصر • و مدت دوری اخصر اولور • اما مرکزدن محیطه واقع اولان حرکتی انبساطی
و دوایر ترقیاتی بر بریندن هزار و هزار وسیع و منیع • و مرتبه عدم نامحدود و نامتناهی اولور • ایمدی ای نیم روحم سن دخی ضیق ترکیبدن خلاص
استریسك جانب اعلا و مبدأ اوله حرکت ایدوب • زان سوی حس عالم توحید دان اول حس و شهادت جانبندن عالم توحیدی بیل • یعنی هستی
جهان حس و صورت • و نمایش انواع لون و کثرتی • اول احدی الذاتك کثرات اسماء متقابله • و صفات متضاده سنك مظاهری اولدوغی
ملاحظه ایدوب اثردن مؤثره • استدلال طریقی اوزره عالم توحیدی فهم قیل • و ترکیب و تعدادده • و اختلافات و کثراتدن کذر ایدوب
گر یکی خواهی بدان جانب بران اگر بر لك دیلرسك جانب وحدته سور • و حس و شهادتده اولان الوان کثرت • و انواع صورت قیدنه
بند اولوب • وحدتدن قالمه • زیرا حس و صورتده ضیق مغایرت مقرردر • اما مرتبه احدیتده عین وحدتده تعدد و کثرت و مغایرت
و مباینت یوقدر • بلکه جهان بر امر اعتباری اولوب جمیع اعداده ساری اولان واحددر • و کذلك کلام نفسی اولان امر کن یك فعل بود و نون و کاف

در سخن افتاد و معنی بود صاف امر کن ترکب حروف • و تعدد الفاظ دن مجرد فعل واحد ایدی پس نفس ربانی • و ارادت سبحانی اولان فعل امر کن
کاف و نون ایله ترکبی تعبیرده و صوت و لفظ ایله تکونی تکلم ده در یوخسه من حیث المعنی ترکبدن بری • و تعدددن عاری در حقا که جهان
امر و خلق یکنفس ربانیدن ظاهر • و بر تجلی جمالی رحمانیدن متبادر اولوب وجود علمیدن وجود عینی یه تعینات شخصیه • و تکونات صور خارجیه
کلوب انواع قدرت عجیبه • و اصناف آثار حکمت غریبه پدیدار اولدی • ولکن اول احدی الذات • و سرمدی الصفاتک نه وحدتنه کثرت دافع
و نه کثرت وحدتنه مانع اولدی بلکه بر مصداق بیت جهان امر و خلق اینجا یکی شد یکی بسیار و بسیار اندکی شد • امر و خلق و جسم و روح
وجود واحددن موجود اولوب • حقیقت نوعیه لری باعتبار الافراد والاشخاص بسیار • و حقیقت و ماهیتلری اعتبار ایله اندکدر • و مشاهده
اولنان تعدد و کثرت • وجود وهمی و خیالی • و نمود بی بوددر • پس عقل انفس نبصرات • و غیر مبصرات ده کتاب تنزلات • و صحایف استدراکات
و نشیر ادراکاتی طی ایدوب نفسی حتی محل تأثیرات اولان قید تغیراتدن خلاص اولسه • هر بری حجاب تجرد فراقدن خروج • و اوج منیع وحدته
عروج ایدوب • وجه کریم ربانی مشاهده سنه لایق • و نور صفات و ذات ایله مجلوه بر مرآت مصفا اولور • و عین وحدتی خدا بین اولوب
حاضری حب ناظر • و ظاهری عشق ظاهر ایله تماشا قیلوب هو الاول والآخر والظاهر والباطن • نه معنی اولدوغنی حق یقین ایله کورر • نظم
بهزار دستان زبانی نغمه زن کلزار جنان اولوب مترنم نکته ابیاتی اولور شعر ای همگی صفات من آینه صفات تو • نیست حیات من بجز شعبه از حیات تو
جام جهان نمای من صورت تست اگرچه • جام جهان نمای تو صورت ممکنات تو • کنج توی طلسم من ذات توی واسم من • حل شود از ظهور من جمله مشکلات تو
خلاصه کلام ای عارف خیر انجام این سخن پایان ندارد باز گرد بو کلمات عجیبة النکات • نهایت و غایت طومار کیر و قصه شیر • و سر انجام گرگ و روباه
رجوع قیل که تا چه شد احوال گرگ اندر نبرد عاقبة العاقبه احوال گرگ نبرد شیرده نیه منجر اولدی ادب کردن شیر گرگ را که در قسمت بی ادبی
کردی قسمتده بی ادبانه حرکت ایلدک دیو شیر غیور • گرگ مغروری تأدیب ایتمه سنک بیانندهدر • القصه گرگ را بر کند سر آن سرفراز گرگک بی ادبک
باشنی قوپاردی اول شیر سرفراز تا نماند دو سری و امتیاز تا که ایکی ریاست و سیادت • و هیچ وجهله امتیاز و بینونت قالمیه یعنی موهوم اولان
وجود نابود و مفقود اولوب • حرم سرای وحدتده کثرت اولمیه • و حی لا یموت اول لا یزال لا یفوت ایدوکی ظاهر اولوب کندو وکرده مستقل وجود
زعم ایلینلرک خیالی باطل اوله • و عبد عاجزک کسب و فعلی اول خالق و موجدک صنع و ایجادی اولوب • و امر کن ایله وجوده کلوب • و اقتضای
اسم ممیت و قهار ایله عدم اصلیلرینه کیدوب • لا خالق الا الله • مفهومی بدیدار اولوب عبد خدا امرنده مجبور در • پس کندو فعلنک خالق و موجدی
دیو گرگ خود نمالکی قدریه • و ایجادده آخری حقه شریک ادعا ایلین ثنویه • و بالجمله طریق توحیددن روکردان اولان خود بینان قهر جباره
مبتلا اولدقلرنده جزالرین بولوب حقیقت حال فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید موجبنجه هر برینک معلومی اوله ایدی تحقیق بلکه
شو قهر و غضب • و عذاب و تعب که سکا مسلط اولمشدر فانتقمنا منهم است ای گرگ پیر فانتقمنا منهم آیت کریمه سنک مفهومیدر ای گرگ
کهنه و پیر چون نبودی مرده در پیش امیر چونکه امیر اوکنده مرده اولمادک • یعنی ای وجود بندنده • و انانیت قیدنده قالوب گرگ سیرت
و عناد و مخالفتده سک جبلت اولان • قوجه قوردلر • و خودنما و بدافعالر • چونکه فاعل مختار و قادر جبارک حب ذاتی • و تجلی احدیتی ایله
افناء وجود ایتمیوب بود و عدم • و شعور و لا شعوردن • محو و متلاشی اولمیوب بر موجب موتوا قبل ان تموتوا • موت اضطراریدن اول
اختیار کز ایله مرده حکمنه وارمادیکز • و کل شیء هالک الا وجهه سرینی هر آن ده مشاهده قلمادیکز • و قل کل من عند الله معناسن ذوق
ایتمیوب کاه طبیعیه و دهریه • و کاه جبریه و قدریه مسالکنه دوشوب مخالفت امرده مصرین • و اظهار بدع فی الدین ایدوب کندو عقل و هوا
و آرای ناسزاکزه تبعیت ایله ترک سنت • و دعاوی باطله • و کلمات مزخرفه کزه رواج ویرمک ایچون اقامت حجت ایله بذل دقت ایتدیکز
پس عناد و عصیانده افراطکز • بزم نار قهر و غضبمزی شدت ایدوب بر نحوای فلما آسفونا انتقمنا منهم فاغرقناهم اجمعین فی الیم قید بند
وجود اولان فرعون عنوده • تسلیط ایتدیککز قهر و غضبمز کبی • سزه دخی جنود قهر و انتقامز مسلط ایدوب اودیه جهالتده ضالین و بحار
غفلتده هالکین قیلدم • و قلبکزی اسرار معرفتدن مختوم و مستور • و عینکزی انوار توحیددن محروم و کور ایلدم • حتی اولیا و اصفیایه رشح اولنان
انوار لطایف و ترحمی کورمیوب قعر غوایته غرق اولدکز • و بر نحوای فجعلناهم سلفا و مثلا للآخرین • عقاب و عذابده خلفکز اولان ما خلفکزی
سزی سلف و شرک احوالکزدن متنبه اولمیجون ارباب استعداده • سزی غبطه و عبرت • و سزک جزای ضلالتکزی اماره سبب هدایت ایلدم
الحاصل نخو بر قهرمان وحدت • نفس خودبین گرگ جبلتی بو وجهله مظهر قهر و غضب ایدوب بعد از آن رو بشیر با روباه کرد اندن صکره شیر
روباهه توجه ایتدی • یعنی عقل مستفاده • و ارباب معاده خطاب • و انلری دخی تجربه ایدوب گفت این را بخش کن از بهر خورد ایتدی روباها
بیلکدن اوتوری بو موجود اولان شکاری بخش و قسمت قیل • یعنی مقتضا واقع اولان تأویل اوزره • اگر امور جزئیه و کلیه • و خفیه و جلیه •
و محسوسه و معقوله • و وجهیه و کسبیه • الحاصل جمیع افعال و آثارده کیمک صنعی جاریدر • سن دخی توزیع و تقسیم قیل دیدی • عقل سلیم
و اصحاب طبع مستقیم • و سالکان طریق قومیدن مستعار اولان روباه مهتدی دخی • انواع خوف و رجا • و کمال ایمان و حیا ایله
سجده کرد و گفت کین گاو سمین چاشت خوردت باشد ای شاه گزین سجده ایلدی • و ایتدی ای شیر فرد و ضرغام نبرد بو گاو زفت و سمین
سکا غدای چاشت اولسون • ای شاه گزین و پادشاه معدلت آیین وان بز از بهر میان روز را و اول بز کوچی وسط نهارده یعنی وقت ظهرده
یخنی باشد شه پیروز را شاه قوی الاقتدارده برکینی اولور وان دگر خرگوش بهر شام هم و اول غیری شکار که خرگوش در

سخن

اخشام ایچون هم شب چره این شاه با لطف و کرم بو مقوله لطف و کرم ایله موصوف اولان شاه کرمک کیجه غداسی اولسون • یعنی عقل سلیم ایتدی
آلهی سیدی و مولای جزئیه و کلیه • جمیع امور خفیه و جلیه • ازلدن ابده وارنجه • و ازل و ابد میاننده حاجز اولان حالده جمله سی سنک صنع
و ایجادک اولوب اگر نیک و اگر بد نفسکدر • و هر بری سنک احدیت مطلقه • و قدرت شامله • و حکمت کامله کی مؤثرلر اولوب عاقبة العاقبه
رجوعلری سنک حضرتکه در • حاشا که عبد عاجزک خلق و ایجادده صنع و مدخلی اوله • و ترک مذهب اهل سنت و جماعت ایدوب • ان العباد
موجدون لافعالهم • و مخترعون لها دیو • مسالک اعتزاله دوشوب توزیع ایجاد ایلیه • دیدی و کلیت ایله اموری حقه تفویض ایدوب مؤمن موحد
اولدی • فلهذا حضرت عالم احدیت دخی • عقل سلیمه رحمت و عنایت ایله نظر عاطفت ایدوب گفت ای روبه تو عدل افروختی ایتدی بارک الله
ای روبه پاک نهاد سن مهتدی اولوب چراغ عدلی افروخته و روشنا قیلدک اینچنین قسمت ز که آموختی بو نجلین قسمتی کیمدن اوگرندک
از کجا آموختی این ای بزرگ ای عظیم القدر و سلیم الصدر • بونی نه محلدن اوگرندک • و بو یله جه قسمته نه یوزدن متفطن اولدک
گفت ای شاه جهان از حال گرگ روباه عقل ایتدی ای شاه جهان • و پادشاه زمین و آسمان گرگک حالندن اوگرندم • یعنی عقل سلیم اصحابی
ایتدی • الهی ملکا قادرا پروردگارا • جمله اموری سکا سپارش ایتمک • و سنک کفالت و وکالتکه اعتماد قیلوب • وجود موهومی محو و فنا
ایتمکی • بزدن اول قهر و هلاکه گرفتار • و ذل عصیان ایله خوار و زار اولان • فراعنه خلقت • و گرگ جبلت اولان نمرود سیرتلردن عبرت
آلوب اوگرندم • و عجز و قصورم بیلوب یوقلق اختیار ایلدم دیوب • کمر عبادتی میان طاعته بند ایتدی • شیر وحدت دخی • روبه صاحب
معرفتک لوازم آدابی کمال رعایت ایتدوکن کوروب دریای فضل و عطاسی تموج ایلدی • و غایت جود و عنایتدن گفت چون در عشق ما گشتی گرو
ایتدی ای روباه مؤدب • چونکه بزم عشق هستی سوز فرده رهن اولدک • و کندوکی وجود مستقل بلمدک • و قسمتده کندوکی درمیان ایتمیوب
جمله یی بکا بیلدردک • ایمدی خدمتک مشکور اولمشدر • پس هر سه را برگیر و بستان و برو شکارک اوچنی بیله قالدر • و ال یوری خوف
و حزندن امین اول روبها چون جملگی ما را شدی ای روبه چونکه کلیت ایله بزم ایچون اولدک • یعنی سرمایه وجودی حب ذاتیمز یولنده
خرج ایدوب • بزم عبد خاصمز اولدک چونت آزاریم چون تو ما شدی سنی نیجه آزرده ایده لم که چونکه سن بز اولدک • پس سنی آزرده
قلمق کندومزی رنجیده ایتمک کبیدر • الحاصل افناء ناسوت فی اللاهوت ایدوب • و سنده سنلک قالمیوب محض رحمت • و عین تجلی وحدت
اولمش سندر • ایمدی من کان لله کان الله له مصداقنجه ما ترا و جمله اشکاران ترا بز سنک • و جمله شکار لر سنکدر • یعنی سنک بنم و بنم سنکدر
و سنی بنم ایچون • و الوانی سنک ایچون وجوده کتوردم • کوزکده بینا • و دلکده گویا • و دستکده گیرا • و پایکده پویا • و گوشکده شنوا اولدم •
سنک صفاتک بنم • و بنم صفاتم سنکدر • و بر نحوای حدیث • من شغل ذکری عن مسألتی اعطیته افضل ما اعطی السائلین • خاطره خطور ایتمدک
و دیده آرزو کورمدک • و گوش تمنا ایشتمدکی فضل و احسانم ارزانی قلیورم • پس همان طور ممیوب پای برگردون هفتم نه برآ پای صدق
و صفا • و قدم عشق و وفایی • آسمان هفتم رضایه وضع ایدوب • اوج وحدته عروج قیل چونکه ای روباه مقرب درگاه چون گرفتی عبرت از گرگ دنی
چونکه گرگ دنیدن عبرت طوتدک پس تو روبه نیستی شیر منی پس سن روباه دگلسن • بلکه بنم شیر مرغوبم • و ارسلان مطلوبم سن • ایمدی
ای روباه شیر خصلت • العاقل من اتعظ من موت جیرانه • مضمونی اوزره فی الحقیقه عاقل آن باشد که عبرت گیرد از مرگ یاران در بلای محترز
عاقل اولدرکه بلای محترز ده مرگ یاراندن عبرت طوته • و بی ادبلردن ادب اوگرنوب • غیرلره اولان سیاستدن نصیحت آله • و طریق مستقیمدن
خروج ایتمیه • پس شیر زبان • و شیر دوراندن بو نک کبی لطف و احسان کورلدکده روبه آن دم بر زبان صد شکر راند روباه اول دم
زبانی اوزره یوز شکر سوردی • یعنی فحمدا ثم حمدا دیوب • زبان جان و لسان جناندن صدهزار شکر بی شمار صدور ایدوب ایتدی
شکر و سپاس بی قیاس که مرا شیر از پس آن گرگ خواند که بنی شیر اول گرگدن صکره اوقیدی گر مرا اول بفرمودی که تو اگر بکا اول فرمان ایدیدیکه
سن بخش کن این را که بردی جان از او بو شکاری بخش و قسمت قیل اول شیردن کم جان ایلدردی پس سپاس او را که ما را در جهان پس شکر و سپاس
و حمد بی قیاس اول موجد مکونات • و معین چاره سازه که بزی جهانده کرد پیدا از پس پیشینیان امم سالفه و ملل سابقه دن صکره وجوده
کتوردی • و خاتم النبیین علیه صلوات الله رب العالمین امتی اجابتدن ایلدی تا شنیدیم آن سیاستهای حق بر قرون ماضیه اندر
تا که اول جلیل و جبار • و عزیز و قهارک زمان سابقده • قرون ماضیه اوزرینه سیاستلرینی ایشتدک • و آیات کریمه • و احادیث شریفه ایله
عاد و ثمود • و فرعون و نمرود • و سایر عنود و جحودلرک تفصیل احوال • و نتیجه اعماللرینه واقف اولوب هر برینک عدم اطاعات • و فرط
شقاوتلری مقابله سنده نه یوزدن مجازات • و نه مقوله عقوبات ایله استیصاللرینی رأی العین بیلوب نصیحت آلاوز • و چراغ اعتبار افروخته
قیلوب تا که ما از حال آن گرگان پیش تا که بز فقیرلر اول ذئاب سابقه • و کلاب سالفه نک حاللرندن متنبه اولوز همچو روبه پاس خود داریم بیش
روبه کبی کندومزی زیاده حفظ ایدوب صاقنه یوز • یعنی انبیای پیشین بعثتنده مقهور اولان جبابره • و فجره و جهلا و کفره نک احواللرندن
عبرت آلوب اجابت دعوت • و انقیاد و اطاعت ایلین ارباب فطنت • و اصحاب هدایت کبی • طریق ضلالتدن کندومزی صیانت • و حق سبحانه
و تعالینک رحمت بی غایه سندن • توفیق و هدایت • و مدد و اعانت • عنایاتنی رجا ایدوب کوزمز عبرت • و کوکلمز فکرت • و جوارح و قوامز
طاعت • و عبادتده مستقر و مستمر قیلاوز • و بر نحوای نحن الآخرون السابقون • آخرده کلدوکمزی سبب سبق عنایت بیلوب
ارحم الراحمین • و اکرم الاکرمین اللهنه صدهزار و هزار شکر بی شمار ایده وز امت مرحومه زین رو خواندمان بو سببدن بزه

سبق

امت مرحومه او قودی یعنی امتی امة مرحومة حدیث شریفنی بیوردی آن رسول حق صادق در بیان اول بیانده صادق حقك رسولی قوم
ایدی بو سعادت عظمی و دولت کبرایی فکر ایدوب و پردۀ غفلتی دیدۀ عبرتدن رفع ایدوب برمنوای کریمۀ غرای فانظروا کیف
کان عاقبة المکذبین استخوان و پشم آن گرگان عیان اول گرگان و ارباب طغیانك استخوان دشمنه عیاناً بنگرید و پند گیرید ای مهان
نظر ایدیکز و پند و نصیحت الوکز ای عزیزلر زیرا لاجرم عاقل از سر بنهد این هستی و باد عاقل اولان بو هستی فانی و کبر و غرور و هوای
نفسی باشندن قور چون شنید انجام فرعونان و عاد چونکه آل فرعون و قوم عادك عاقبتلرینی اشتدی و قهر و هلاك اولدقلرین بلدی
ور بنهد دیگران از حال او * عبرتی گیرند از اضلال او و عیاذاً بالله تعالی اگر بو مرتبه دن صکره ترك نفس و هوا ایتمیوب
و کبر و غروری باشندن قومایه لر و وجود موهومن افنا ایتمیوب مهتدی اولمازلرسه غیریلر انك حالندن بر عظیم عبرت طوتارلار
و انك ضلالتندن حقه صغنوب مهتدی اولورلار مناجات ای تن ما ز تو چون موی ازیم * فرق وا را ز تو دل ما بد و نیم
تیغ بهیت همه را در خون غرق * دار و اینك اثر تیغ بفرق * روبهانیم ز خواری رنجه * وای گر شیر زند سر پنجه
گر چه از حیله و مکریم دلیر * حیلها را شکند حملۀ شیر * تا ز تو حکم امانی نرسد * تن امید بجانی نرسد
بنده جامی که در افزایش تست * چشم بر بخشش و بخشایش تست * بخششی و زر و بخشای برد * گر نبخشایی ای وای برد
از جحیم سخطش ایمن دار * در نعیم کرمش ساکن دار * چشم جانش برخت روشن کن * گلخن دهر بر و گلشن کن
بصف اهل صفایش برسان * بعد گاه رجایش برسان * پس حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا بو مناسبت ایله اشبو بیانه
و ضمننده بیجه حصه ایرادنه شروع بیوردیلر تهدید کردن نوح علیه السلام مر قوم را که با من مپیچید که من روی پوشم با خدای مپیچید
در میان این حقیقت ای مخذولان نوح علیه السلام قومنی تهدید ایلمه‌سی بیاننده درکه بکا صارلماکز و کبر و عناد ایتمکز کیم بن
روپوش خدایم یعنی صفات حقله متصف اولوب بشریتم جمالنه نقاب اولمشدر پس بکا عناد ایدرسکز فی الحقیقه اورتاده بن یوغم
خدایه صارلیرسکز و انکله خصومت ایدرسز ای مخذولان ابدی و مردود ازلیلر افصاح کلام و ایضاح مرام بودرکه چونکه نوح علیه السلام
یا نوح تو که عدایم ایرشمزدن مقدم انذرهم انذار ایله دیو وحی الهی و خطاب سبحانی وارد اولدکده نوح علیه السلام دخی بحکم من
یطع الرسول فقد اطاع الله ای قوم بکا اتباع قیلکز و رسالتمه اعتقاد ایدیکز کیم بکا اطاعت حقه اطاعتدر و بکا عصیان حقه عصیاندر
دیوب برفحوای یا قوم انی لکم نذیر مبین ان اعبدوا الله و اتقوه قومنی عبادت باری و طریق پرهیزکاری یه دلالت ایلدی و تأکید
نصح ایچون ایتدی ای قوم زنهار غافل اولمیه‌سز زیرا بن کند و کارمی کاره گذاشته و هستی موهوم روپوشی اورتادن برداشته
قیلمشمدر لاجرم من کان لله کان الله له حکمنجه بنم زبان و گوش و دست و پا و جمله قوی و جوارحم آلت حق و صفاتم صفات حق اولوب
بنی آثار آثار حق اولور حقیقت حال بودر دیوب ابلغکم رسالات ربی مفهومنی ابلاغ بیوردی نته کم کاشف اسرار گردکار
مولانا خداوندگار قدس سره لسان نوحدن تحقیق ایدوب بیورر گفت نوح ای سرکشان من من نیم نوح قومنه ایتدی ای سرکشلر بن دکلم
پس بنی سن دکل سن بانه سن دیرسکز من ز جان مردم بجانان می زیم بن جاندن اولدم یعنی روح حیوانیدن قورتلدم جانان ایله
دیری اولورم چون بمردم از حواس بو البشر چونکه حواس بشریه دن فانی اولدم کنت سمعه و بصره حدیث قدسی سنك سری اشکار اولوب
حق مرا شد سمع و ادراك و بصر حق تعالی بنم سمع و ادراکم و نور بصرم اولدی آه ای غافل امت چونکه من من نیستم این دم ز هوست چونکه
بن بن دکلم بو نفس هو دندر یعنی نفسم نفس رحمانیدر و نطقم کلام سبحانیدر ایدی محقق بیلکز کیم پیش این دم هر که دم زد کافر است
بو نفسك اوکنده هر کیم دم اوره اول کافردر یعنی منکر اولان کافر در لیکن * لیك اهل نظر جان دیدیلر کرچه المیش * اغزی نقطۀ پنهان دیدیلر کرچه کیمش
آدمك صورتنه سجده قیلمیانلر کسی * کوردیلر صورت رحمان دیدیلر کرچه کیمش * صورتك منکرینه علم ایله ایمان اهلی * آدی دیوانه شیطان دیدیلر کرچه کیمش
جنت اهلی که بو ورك باغنه ای جنت حور * خلد ایله روضۀ رضوان دیدیلر کرچه کیمش * ای نسیمی نظر اهلی که وجودك ادینی * لا مکان کنجنه ویران دیدیلر کرچه کیمش
حیفا دریغا ای غافل و نابینالر انبیا و اولیایه کندوکزی قیاس ایدوب مرآت ذات سبحانی و آینۀ صفات ربانی اولدقلارین بلمیوب
ما هذا الا بشر مثلنا دیو حقیر کوردوکز ولکن حقیقت حال بودرکه هست اندر نقش این روباه شیر بو مقربت درگاه اولان روباه نقشنده
شیر واردر اولیا و انبیایه نقش روبه تعبیری ارباب کفر و انکارك نظرجیلرنده شی حقیر کورندکلری ملابسه ایله‌دریعنی مردان خدا اگر چه
شکل و هیئات و جسم و صورت جهتندن ضعیف الخلقه کورینورلر اما مرآیای قلبلرنده تجلی ایلین نور سبحانی ایله زیاده قویلر اولوب
نقش روباه بشریلرنده شیر آگاه احدیت روپوش اولوب حق جل جلاله نك یدقدرت و نور ید ایتلری در ایمدی زنهار و زنهار بدکردار
اولمیه‌سز که سوی این روبه نشاید شد دلیر حقیقتده شمس منیر و شیر دلیر اولوب سزك چشم غلط بینکزده حقیر کورینن بو روباه غضنفر اشتقاقك
جانبنه دلیر و لا ابالی کیتمك لایق دکلدر گر ز روی صورتش می نگردی اگر من حیث الصورة انبیا و اولیانك شیران خدا اولدقلرینی تصدیق ایتمز
غرۀ شیران از وی می نشنوی غره شیر و نعره ارسلاندن ایشتمزمیسن یعنی انبیا و اولیادن هیبت خدای شنوا و قدرت حقی بیاد قلمیسن
اشتدك خود و اگر نه و جمله ایشتدك دیرسکز مثلا جمله‌دن بری گر نبودی نوح را از حق یدی اگر نوح علیه السلامك اول حقی ایدی و قادر صمدی
برقدرت و نصرت و شیر سرمدی حضرت اولمسایدی پس جهانی را چرا بر هم زدی پس جهانیانه بر برینه بنجه اوردی پس نوح علیه السلامك

یدی قدرت ربانی و نفسی نفس سبحانی اولدیغیچون رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیاراً دیو دعا علیه ایتدکده و جه ارضده اولان
جمیع کفار غرق و هلاك اولوب هیچ فرد و دیار قالمادی و بیك غره ایله عالم و عالمیانه بر برینه اوردی ایدی نوح علیه السلام بر شیر قدر دکل
بلکه صد هزاران شیر بود او در تنی اول حجاب بیك تنده صد هزار و هزار شیر حقیقت و ید قدرت ایدی او چو آتش بود و عالم خرمنی اول آتش کبی
سوزنده و عالم بر خرمن کبی ایدی چونکه خرمن پاس عشر او نداشت چونکه خرمن جهان انك حفظ عشرینی طوتمادی و حقنی او چنان شعله بر آن خرمن گماشت
نوح علیه السلام دخی اول خرمنك اوزرینه الجلین شعله حواله ایلدی که برفحوای و اغرقنا الذین کذبوا بآیاتنا جمیع کفار و مکذبین غرق اولدی
ایدی پیش شیر ده دلیرلك حماقت و بلاهمت و خرمن وجودك آتش غضبه او رمق خسارت و ضلالتدر زیرا هر که آن در پیش این شیر نهان
هر اولمکسنه که بو شیر نهانك حضورنده بی ادب چون گرگ بگشاید دهان گرگ کبی بی ادبانه اغز اچه لاجرم اکا جزاسن همچو گرگ آن شیر بر درانداش
ذکری سبق ایدن گرگ معهوده بر تدوغی کبی اول شیر نهانی بی ادبانه دهان باز اولان کستاخی قهر و هلاك ایدوب فانتقمنا منهم بر خواندش
فانتقمنا منهم آیت کریمه‌سنی اول بی ادبلرك اوزرینه اوقور یعنی زخم یابد همچو گرگ از دست شیر گرگ قسمت کر شیر زبر پنجه سندن زخم خورده اولدیغی کبی
بو دخی دست شیر نهانیدن زخمیاب اولوب قهر جباره گرفتار اولور فاذا کان کذلك پیش شیر ابله بود کو شد دلیر اول کمسنه که پیش شیرده
دلیر اوله احمق در پس ان احسنتم احسنتم لانفسکم و ان اسأتم فلها فحوای کریمه‌سی اوزره اگر احسان و اگر اسائت کشی کند و یه ایدر مثلا
گرگ ادبك قسمتده شرکتی باشی قوپاردی و روباهك تواضع و سکنتا ایله ادب عایت ایتدوکی حمله شکاره مالك ایلدی فاما غافل کیمسنه که
شیر صورتیده واقع اولان اسانك جزاسی جانه زیان و هنر معنوی یه مقابله و مخالفت خسران ایمان در فلهذا حضرت مولانا
تنبیه غافلان ایچون بیورلرکه کاشکی آن زخم بر تن آمدی تا بدی کایمان و دل سالم شدی نولیدی اول زخم مجرد جسمه کلیدی تا اولیدی که
ایمان و دل سالم اولیدی یعنی کاشکی اول کفره و فجره عاقبت اردن غافل اولمایوب دنیاده شیر و پلنکلر ایله مقابله ایدوب جسملری پاره لرنده
پاره پاره اولیدی تنگ هماشیران خدا اولان انبیا و اولیایه انکار و عداوت و عناد و مخالفتلری سببیله دولت اسلام و سعادت ایماندن
محروم و مخلد فی النار قالمیه لردی دیو انلارك حالنه تأسف ایدر و یاخود بعض اهل بدعت و ضلالت و منهمك فسق و غوایت و منفرط شقاوت
اولوب شناعتلرنده اصرار ایله بی توبه و ندامت موت اصابت ایدنلرك غالبا سوء خاتمه لری احتمالیله حاللرینه تأسف درکه آه نولیدی
عقاب و عذاب یوم حساب ده انلارك اجسام محشوره لرینه اذاقه اولنوب تنگ همان قلبلری و نور ایمانلری ظلام کفردن سالم اولوب عذاب ابده
مخلد اولمیه لردی دیو کمال شفقت ایله تمنی ایدرلر اگرچه کم کبایر اسلامیه عند اهل السنة و الجماعة ازالۀ ایمان ایتمز ولکن محتملدرکه افراط و اصرار
افساد عقیده ایدوب کبیره رك منکر آخرت اولوب زمرۀ کفره یه لاحق اوله اما طایفۀ معتزله ان الاعمال جزء من الایمان قوللریله عملی بن الکفر
و الایمان واسطه طوتوب و لا یزنی الزانی حین یزنی و هو مؤمن و لا یسرق السارق حین یسرق و هو مؤمن حدیث شریفنك ظاهرینه استنادله
ارتکاب کبایر نفی ایمان ایدر زعم ایدوب گویا که شفاعتی لاهل الکبایر من امتی حدیث شریفنی اوقومازلار و ان من مات مصراً علی کبیرة
یخلد فی النار و لا یجوز العفو عنه و لا الشفاعة فیه دیوب باب شفاعت و دریای رحمتی کبایر امت مرحومه دن مسدود صانورلر اما
نجم الدین کبرا قدس الله سره لا یزنی الزانی حین یزنی حدیث شریفنك تحقیقنده بیورلرکه و الحق الذی نعتقده ان المراد بقوله و هو مؤمن
ای بان الله یراه ای ذاکراً حاضر القلب مع الله تعالی لم یستطع ان یعصی حیاء من الله تعالی فلا بد للعاصی من سدل الحجاب علیه حتی تقع المعصیة
امل الحجاب ان یقع فی تأویل او تزیین من النفس کأن تقول له نفسه انك غفور رحیم و لا یکون غفوراً رحیماً الا للمذنبین و قال علیه السلام
شفاعتی لاهل الکبایر من امتی و بعید ان الله یؤاخذك ما دمت تستغفر الله و تقول له نفسه ایضاً افعل ما قدر علیك فانك لا تستطیع ان ترد ما
قدره الله علیك و تفتح له نفسه باب الرجاء الواسع حتی تهون علیه الذنب و قد اجمع اهل الکشف علی انه لا یصح لعارف ان یعصی الله تعالی
علی الکشف و الشهود ابداً فان علمه بان الله تعالی یراه یمنعه عن الوقوع ایمدی ای مستمع مستعد نجم الدین کبرانك تحقیقنه شفطن اولدکسه
زنهار و زنهار تسویلات نفسانیه و القاآت شیطانیه دن امین اولمایوب گاه لو لم تذنبوا لذهب الله بکم و جاء بقوم یذنبون فیستغفرون
فیغفر الله لهم حدیث شریفن معصیته رخصت صانه و گاه کبار سلفدن سعۀ رحمته متعلق استماع ایتدوکك اخبار دن غره اولمیوب مثلا
ابن عطاء طیب الله رمسه نك معصیة اورثت ذلاً و انکساراً خیر من طاعة اورثت عزاً و استکباراً قولندن غلطه دوشمیوب و محیی الدین عربی
قدس الله روحه فتوحات مکیه ده اواخر باب الحج ده اعلم ان بعض الناس قد ینفعه ذنبه فرد ابلیس خاسئاً و ذلك کما اذا کان عند العبد
عجب باحواله و کبر علی اخوانه و نحو ذلك فیقع فی معصیة فیحصل له ذل و انکسار فیزول مرضه و یکتب من التوابین بیوردقلرینی فهم ایمیوب
سکا معاصی و قبایح ایچون مسامحه و رخصتدر زعم ایتمیه‌سن بلکه و من یعمل مثقال ذرة شراً یره نص شریفنك دخی معناسن ملاحظه ایله طریق بیان
خوف و رجاده ثابت قدم اولوب و حقدن اوتانوب هر آن و حالده حاضر و ناظر بیله‌سن که قال الشیخ فی الفتوحات فی الباب الحادی و السبعین
و ثمانمایة ان الاسباب المانعة للعبد من الوقوع فی المعاصی اربعة اشیاء لا خامس لها و هی الحیاء من الله و الخوف من عقابه و الرجاء فی ثوابه
و عدم التقدیر فی علم الله فمعنی الحدیث ان صهیباً لو لم یخف الله تعالی لم یعصه ای لان معه من الاسباب المانعة من الوقوع ثلاثة اشیاء
و هی الحیاء من الله و الرجاء لثواب الله و عدم التقدیر فی علم الله آه دریغا ای مجرم پر گناه و عاصی و گمراه اولان مسکین ایمدی انتباه
ایچون آگاه اوله‌سن و دردر روندن توبه و آه ایتمزسن هیچ اولورسه که کارسن یا الله نار جحیمك حدتن و عذاب الیمك بطش و شدتن بیلدك

الله

رشتهٔ رجایی گسسته گوروب نولیدی موجود اولمایوب مفقود اولیدم دیردک • وشب و روز بوزک درکاه چاره سازه سوروب سر عبادتی زمین
الطاعتدن قالدرمایوب گوزک یاشن دریای عمان ایدردک • مشکوة الانوارده یزید الرقاشیدن روایت اولنور که • برکون جبرئیل امین
خاتم النبیین علیه صلوات الله رب العالمینه کلدکده • حضرت شفیع المذنبین رخسار جبرئیلده تغیر مشاهده ایتمکله یا جبرائیل • مالی اراک متغیر اللون
دیوب سبب سؤال بیوردی • جبرئیل ایتدی یا محمد جئتک الساعة التی امر الله تعالی فیها بمنافخ النار • یعنی اشبو ساعتده ایابده حق جل جلاله •
ایقاد نار جحیمه امر قلدی • تغیره سبب بودر یا محمد دیدی • پس رسول اکرم جبرئیل مکرمدن ایقاد ناری خبر الدقده • ای امین الوحی جهنمی بزه وصف قیل •
اشیده لم بیوردی • جبرئیل ایتدی یا محمد • ان الله تعالی لما خلق جهنم • جعلها سبع طبقات • ان اهون طبقة منها فیها سبعون الف جبل من نار
وفی کل جبل سبعون الف الف واد من نار • وفی کل واد سبعون الف الف مدینة من نار • وفی کل مدینة سبعون الف الف محوطة من نار • وفی کل محوطة
سبعون الف الف بیت من نار • وفی کل بیت سبعون الف الف صندوق من نار • وفی کل صندوق سبعون الف الف نوع من العذاب • ثم
اوقد علیها الف سنة • فاحمرت • ثم اوقد علیها الف سنة فابیضت • ثم اوقد علیها فاسودت • فهی الآن سوداء مظلمة • والذی بعثک بالحق نبیا
لو ان مثل ثقب ابرة • لاحترق اهل الدنیا • والذی بعثک بالحق نبیا • لو ان رجلا بالمغرب یعذب • لاحترق الذی بالمشرق من شدة عذابها
والذی بعثک بالحق نبیا لو ان ذراعا من السلسلة التی ذکرها الله فی کتابه • وضع علی جبل لذاب حتی یبلغ الارض السابعة • قال تعالی خذوه فغلوه
ثم الجحیم صلوه • ثم فی سلسلة ذرعها سبعون ذراعا فاسلکوه • بذراع الملائکة • کل ذراع سبعون باعا • کل باع ابعد مما بین الکوفة ومکة •
وقال تعالی لها سبعة ابواب لکل باب منهم جزء مقسوم • فقال النبی علیه السلام • اهی کابوابنا هذه • قال لا • ولکنها مخلوقة بعضها اسفل من بعض
من باب الی باب مسیرة سبعین سنة • کل باب منها اشد حرا من الذی یلیه بسبعین درجة • کلما ارادوا ان یخرجوا منها اعیدوا فیها
فقال علیه السلام من سکان هذه الابواب • فقال اما الباب الاول ففیه المنافقون وآل فرعون • واسمها الهاویة • والباب الثانی ففیه المشرکون
واسمه الجحیم • والباب الثالث ففیه الصابئون • واسمه سقر • والباب الرابع ففیه ابلیس والمجوس • واسمه لظی • والباب الخامس ففیه الیهود واسمه الحطمة
والباب السادس ففیه النصاری • واسمه السعیر • ثم امسک جبرائیل • فقال م الا تخبرنی من سکان الباب السابع • فقال یا محمد لا تسألنی عنه • قال
بلی یا جبرئیل اخبرنی • فقال هو جهنم فیه اهل الکبائر من امتک الذین ماتوا ولم یتوبوا • فخر النبی مغشیا علیه • فوضع جبرئیل رأسه علی حجره حتی افاق
فقال یا جبرئیل عظمت مصیبتی واشتد حزنی • او یدخل النار من امتی • قال نعم اهل الکبائر من امتک فبکی رسول الله • وبکی جبرائیل فقال یا جبرائیل
ابکی وانت روح الامین • قال بلی ولکن اخاف ان ابتلی بما ابتلی به هاروت وماروت • آه ای دردمند بی درمان • ومستغرق دریای عصیان
راوی حدیث ایدر • حضرت فخر عالم • وشفیع الامم • وصف جهنمی • وامت ضعیفه دن توبه سز وفات ایدن ارباب کبایرک ناره دخولن لسان
جبرئیلدن خبر الدقدن صکره • اول سرو روان انواع حزن ایله • خرامان منزل روضة الجنانلرینه دوان اولوب آفتاب جمالری ینه اوچ کون دک
اعین ناسدن محتجب قلوب صلوة دن غیره چقمادی • وهیچ احده کلمات جواهر نکاتن اظهار ایتمیوب صلوة قایم اولدی • وچشم مبارکلرندن
دررلر دوکوب سجده گاهی صوکادی • پس اصحاب رضی الله عنهم دخی حبیب خدانک ناله سندن جگر بریان اولوب هر بری درد دروندن ایله اغلادی
وگوزلرین رنگ یاقوته بویادی • الحاصل یوم ثالثده یار غار شفیق ابوبکر صدیق • رضی الله عنه • باب سعادت رسوله واروب
توقف بیوردی • وانواع حزن ونیاز ایله • السلام علیکم یا اهل بیت الرحمة • هل الی رسول الله من سبیل دیوب خاکپای رسوله یوز سوررکه
اذن استدی • الحجره دن هیچ احد • یارد ویا قبول صدیقه جواب ویرمامکله • بر آه جگر سوز ایدوب اغلیو اغلیو دوندی • وآتش حزنه
یانوب • بعده عمر الفاروق • رضی الله عنه واروب • اکا دخی رد وقبولدن برجواب صادر اولمامغله • اول دخی آه واین وگریه وحنین ایله
دوندی • بعده سلمان رضی الله عنه واروب اکا دخی شیخین افضلینه واقع اولان کبی جواب ویرلیوب سلمان فارسی اغلیو اغلیو
باب رسوله کاه کلوب وکاه گیدوب کاه طوروب وکاه اوتوروب • بالاخره باب فاطمه یه واروب علی یه استدی بولمادی • پس
فاطمة الزهرا یه ایتدی یا بنت رسول الله اوچ کوندر که بدر دجا شمس ضحا اعین ناسدن محتجب اولوب نمازدن غیری چقماز • وبریزه سوز
وحضور سعادتلرینه یوز سورمکه اذن ویرمز • جمال حقه دوش اولان دیده نرگسلری قانلو یاش دریاسی اولمش • ویاقوت احمره دونمش
دیوب آه وواویلا ایله اغلادی • پس فاطمة الزهرا • بدر منیر کبی منزل سعادتندن حرکت ایدوب • اول آفتاب حقیقتک برج وحدتنه واردی
وبر مقدار باب سدرة المنتهاسنده توقف ایدوب • السلام علیک یا رسول الله • انا فاطمة دیوب مشاهده جمالنه اذن استدی • اول
سید الاولین والاخرین دخی • سر مبارکن سجده دن رفع ایدوب فتح باب ایله دخوله رخصت بیوردی • پس فاطمه وجه کریم رسوله نظر ایدکده
کوردی کیم حضرتک رخ گلگونی صاراروب صولمش • وچشم خدا بینلری قانلو یاش ایله طولمش • ومحاسن شریفه لرینه اشک چشمندن روان ولالی
دردانه قونمش دیرلمش • فاطمة الزهرا دخی نالان اولوب ایتدی یا حبیب رسول الله نه مقوله حال در که حضرتکی بویله مشاهده ایلدک دلو ستکتاف
بیوردک • رسول مجتبی بیوردیلرکه • یا فاطمه جبرئیل امین نزول ایدوب ابواب جهنمی وبعض اوصافنی نقل ایدوب • وامت ضعیفه مک اهل الکبایر
باب اولندن داخل جهنم اولاجقلرین خبر ویردی • سبب حزن وبکا اولدر دیو حدیث مذکوری تقریر بیوردی • فاطمه ایتدی یا نبی الله جبرائیله
سؤال بیوردیکز می کم امت ضعیفه نه کیفیت ایله داخل نار اوله لر • رسول علیه السلام بیوردیلرکم • یا فاطمه بلی سؤال ایلدم خبر ویردی که
امتکدن اهل کبایری ناره ملائکه سوررلر • وسایر عصاة کبی انلارک یوزلری سیاه • وگوزلری ازرق اولماز • واغزلری مهرلنمز وشیطانله معا

باغلنم • واوزرلرینه سلاسل واغلال وضع اولنماز بیوردی • فاطمه ایتدی یا رسول الله یا نیجه نقل اولنورلار • رسول علیه السلام ایتدی •
اما الرجال فباللحی • واما النساء فبالذوائب • والنواصی • فکم من ذی شیبة من امتی یقاد الی النار • وهو ینادی واشیبتاه • وکم من شاب
من امتی فیقبض من لحیته یقاد الی النار • وهو ینادی واشباباه • وکم من امرأة من امتی یقبض علی ناصیتها تقاد الی النار • وهی تنادی
وافضیحتاه • واهتک ستراه • حتی ینتهی بهم الی مالک • وهم ینادون • وامحمداه • فلما رأوا مالکا دزفیر النار • وشهیقا • ورأوا انها ترمی بشرر
کالقصر • او کانه جمالات • فاذا غابوا نسوا اسم محمد من الهیبة • فیقول المالک لهم من انتم • فیقولون نحن ممن انزل علینا القرآن • ونحن ممن یصوم
شهر رمضان • فیقول المالک ما نزل القرآن الا علی محمد • فاذا سمعوا اسم محمد صاحوا وقالوا نحن من امة محمد • آه ای مستمند درگاه احیاء العلوم
مسطوردرکه • مالکک گوزلرینک شعرتینی • یعنی کرپک یرلری که گوز قپاغنک کنارلریدر • ایکی قپاغی کنارینک ما بینی یوز ییللق مسیره در
فجنکه اهل کبایر انی گوردکده • مالکدن امان استیوب ای مالک بزه اجازت ویر • نفسلریمزه اغلاشالم دیه لر • پس مالک انلره اذن ویروب
امت ضعیفه بر مرتبه گریه وانین • وناله وحنین ایده لرکه • حتی گوزلرنده یاش قالمیوب قان اوله • مالک بونلارک بو مرتبه بکا وحنینلرینه
تعجب ایدوب • ای دردمند وسکینلر نه عجب اغلادوگوز • حزنله جگر داغلادوگوز • اگر بو ناله وبکایی دنیاده ایکن خشیت حقدن ایدیدیکوز
اشبو یوم حساب وروز عقابده سزی نار عذاب احراق ایتمزدی • آه اشمدی اغلادوغکز نه مفید دیوب • اول جانی ومجرملری
نار جهنمه طرح ایده لر • اول حالده امت ضعیفه لا اله الا الله دیوب توحید باری ایتدکلرنده نار عذاب اول مجرملردن هارب اولوب
احراقدن ابا ایلیه • مالک انلرک سرعت ایله فرارین گوروب یا نار خذیهم دیو ناره شدت ایله خطاب قیلیه • نار ایده یا مالک بن بونلاری نیجه اخذ
ایده یم • ونه وجهله احراق قیلایم که جمله سی لا اله الا الله دیوب حقی توحید ایتدیلر دیدکده • مالک ایده نعم فبذلک امرهم رب العرش • یعنی یا نار
بونلر گرچک موحدلردر • ولکن رب عرش عظیم • بونلاری بو حالیله ناره امر ایتدی دیه • پس فی الحال نار دوزخ اهل کبایری اخذ ایدوب
بعضنی قدمینه • وبعضنی رکبتینه • وبعضنی شکمه • بعضن دخی صدرینه • وبعضنی حلقومنه وارنجه یاقوب قچان آتش دوزخ یوزلرینه وارده
مالک ناره ندا ایدوب ای آتش بونلارک وجوهنی احراق ایتمه که دنیاده مسجدلره واروب یوزلرین یره سوروب چوق سجده لر ایتمشلردر
وقلبلرین دخی یاقمه که • رمضان شریفده صایم اولوب چوق تشنه لک چکمشلردر دیوب • الی ماشاء الله شفاعته اذن حق اولنجه نارده
یاحنان ویامنان ویا رحمان دیو چاغرشه لر • واوساخ ذنوبدن تطهیر اولنوب قلبلرنده اولان نور ایمان جلوه گر اولدقده ناردن
خلاص اولوب داخل دار الجنان اوله لر • وذره ایمانی اولانلر مخلد قالمیه لر • فلهذا مولانا خداوندگار دخی • ارباب عصیانه ترحم ایدوب
نولیدی زخم شیر قهر • انلارک جسملرینه کلوب ایمان ودللری سالم اولیدی بیوررلر ودخی • وان منکم الا واردها کان علی ربک حتما مقضیا
آیت کریمه سی نزول ایتدکده حضرت رسول علیه السلام جهنمی نیجه وجوه ایله دخی وصف ایدوب • حرها شدید • وقعرها بعید • وحلیها حدید
وشرابها صدید • وکلامها هل من مزید دیو لسان جبرئیلدن مفصل ومشروح خبر ویردکده • قلب فاطمه تحمل ایده میوب لا یعقل اولوب دخی شدی
وافاقت بولدقده • لیتنی لم اولد بیوردی • وابوبکر صدیق زاری زاری اغلایوب لیتنی کنت شاة ذبحونی • واکلونی دیوب عمر رضی
لیتنی کنت شجرة یقطعون • وعثمان رضی الله عنه لیتنی لم اخلق • وعلی کرم الله وجهه لیت امی لم تلدنی • دیو هر بری بر یوزدن سویلیوب
ومالک بن سلمة النار النار دیو صیحه کنان صحرایه دوشوب نیجه کوندن صکره اصحاب رسول الله انی ارایوب برکوه عالیده صیحه ایدر
گوردیلر وگوجله تسکین ویروب حضور رسوله گتوردیلر • پس حق جل جلاله نک بطش شدید • وقهر جلالی ملاحظه اولنورسه خوف وخشیت
وکمال حیرت ظاهر اولمامغله • مولانا خداوندگار دخی بیوررلرکه • قوتم بشکست چون اینجا رسید • چونکه سوز بورایه کلدی گوجم ازلدی ووقتم
گسلدی • چون توانم کرد این سررا پدید • آه کیم بو سری اظهاره نیجه قادر اولورم • یعنی اگر دوزخ واگر بهشت تحقیقنده اول قدر اسرار واردرکه
حد ونهایت یوقدر • ولکن حق جل جلاله نک تجلیات جلالیه سی • قوت نطقی گسسته قیلدی نیجه بیان ایده یم ولسانه جاری اولمیاجق بعض اسرار
واردر انی نه وجهله اظهار ایده یم • نته کیم شیخ اکبر قدس سره الاطهر • فتوحات مکیه ده بیوررلرکه • ولقد سألت الله تعالی ان یطلعنی علی جهنم
واهلها • فاطلعنی علی ذلک • وعرفت مکانها • ولولا انه صلی الله علیه وسلم • قال فی علم الله لما سئل عنها لعینت مکانها • ولکن الادب یمنعنا
ان نتعدی مقام الادب معه صلی الله علیه وسلم • قال الشیخ • ورأیت اهلها یتخاصمون مع ائمة الضلال الذین اضلوهم • ومع اصنامهم التی
کانوا یعبدونها من دون الله • ورأیت صورة خصامهم • صورة خصام ارباب المذاهب الشرعیة • مع اهل المذاهب الزائغة فی طلب ادحاض
حجج • بعضهم بعضا • فانا کلما اری خصام ارباب المذاهب عندنا مع اهل الزیغ • اتذکر خصام اهل النار • ورأیت الرحمة کلها فی التسلیم والتلقی من
النبوة • والوقوف عند حدود الشریعة • والتأدیب عند قراءة حدیث رسول الله صلی الله علیه وسلم • وقراءة الائمة المجتهدین والعلماء العاملین
وعدم رفع الصوت عند قراءة کلامهم • ولما اطلعنی علیها رأیت من درکات النار • من حیث کونها دارا ما شاء الله ان یطلعنی • ورأیت فیها
موضعا یسمی المظلمة نزلت فیه ما شاء الله ان انزل فعلمت من ذلک الوقت کل عمل یتطور نارا • وکل عمل یتطور نعیما • وعلمت ان عذاب اهل جهنم
ما هو من جهنم حقیقة • وانما هو من اعمال الداخلین وانشدت فی ذلک شعر • النار منک وبالاعمال توقدها • لما تصالحها فی الحال تطفیها
فانت بالطبع هارب منها ابدا • وانت فی کل حال منک تنشیها • مفهوم ابیات شیخ بودرکه دوزخک ناری سنک اوصاف ردیه
واخلاق سیئه کدندر واول نارک • اعمال قبیحه وافعال شنیعه ایله ایقاد ایدرسن • وقتاکه اعمالک حسنه وصالحه اوله فی الحال نار دوزخی اطفا ایدرسن

پس بالطبع ناردن قچارسن • حال انكه هر حالده سندن صدور رايدن شياتدن نارى انث ايدرسن • نته كم بعض عاشقان الهى بوستره مجرم اولدقلرنده
جنت وحورى منم كوثر وطوبى منم • نارى ونورى منم هم صوبنرم هم ذات • دتوب محى الدين عربى طيب الله انفاسه نك بيوردقلرى معنايه اشارت
ايتمشلردر • پس كاشف اسرار پروردكار • مولانا خداوندكار دخى • دوزخ وجنت هر كسك عمليله تزيين اولندوغيچون • اعمال حسنه يه ترغيب وافعال
سيئه دن ترهيب ايدوب • وعذاب وعقابدن طريق نجاتى تعليمه شروع ايدوب بيوررلركه • اى مستمع متنصح اولان مستعد ومسترشدلر بو قصه دن
حصه الوب همچوان روبه كم اشكم كنيد اول روباه كبى شكمى ناقص ايديكوز • يعنى روباه شيرا وكنده كرك كبى سكلى بوغارنى ارد نه دوشميوب حرج
ورياضته راضى اولوب تقسيم شكاره جرات وترك ادب ايتميوب • جمله يى شيره تفويض ايتدوكى كبى • سزدخى تن پرورلك قيدنه دوشمكله قوردكى
مستحق عذاب اولمايوب • ومزخرفات دنيويه دن قلبكز تخليه ايدوب صاف اوليكوز پيش او روباه بازى كم كنيد انك حضورنده روباه بازلق
ايتمكز يعنى عبد البطن وبنده فرج اولمايوب • وكير وكلو قيدنه بند اولمغله كسب معاش وتنعم وانتعاش ايچون حلال وحرام ديميوب درلو درلو
مكر وحيله وزرق وخدعه ايتمكز • عقل بكذاركان عقيله نست • دانه مكر ودلم حيله نست وكذلك كسب عمل ده دخى درلو درلو افكار باطله ايله
افساد عقيده ايدوب سالك مهالكه دوشميه سز • بلكه طريق مستقيمه سالك اولوب • وخالصا ومخلصا حقه اطاعت ايدوب برمفحواى • والله الغنى
وانتم الفقراء جمله مادمن به پيش او نهيد جمله ما ومنى انك اوكنه قوكوز • يعنى مادمن قيدندن كچوب افناء وجود فى اللاهوت ايديكوز • وبنده
افكنده لكلرى بيلوب كندوكزى برشينك مالكى قياسنده اولميه سز • بلكه العبد وما يملكه كان لمولاه • دفحنجه ملك ملك اوست ملك او را دهيد
ملك انك ملكيدر ملكى اكا ويريكوز • يعنى اكر دنيا واخرت وما فيهما حق تعالى نك ملكى در • وسنك دخى جسم وروحك وعقل ونفسك وبود وعدمك
اول مالك الملكك ملكى • وخلق وايجادى در • پس سنك كندكده مستقل وجود زعم ايتدوكك • وفلان شى بنم ملكمدر ديدوكك فى الحقيقه عبث
وبيهوده كلميدر • ايدى چونكه حقيقت بندى ملكى صاحبنه تسليم ايدوب كندك ارادن چيق • دبى ادبلك ايدوب قيد وجود غدابنه دوشمه
زيرا اول روباه هندى كبى افتقار ومسكنت • وجمله امورى حقه تفويض ايدوب چون فقير ايد اندر راه راست راه راست اولان طريق توحيده
چونكه فقير وفانى كلهسز • وقيد تعيناتدن قورتلهسز شير وصيد شير خود آن شماست شير وصيد شير سزك ايچوندر • يعنى من كان لله كان الله له
موجبنجه حق سبحانه وتعالى نك ذات وصفاتنه مظهر تام اولوب برمصداق وخلقت الاشياء لاجلك ملك وملكوتده اولان جميع اشيا سزك ايچون
اولور زانكه او پاكست وسبحان وصف اوست زيراكه اول موجد متعال • برموجب ان الله غنى عن العالمين عالملردن غنى واعواض واغراضدن پاك
برپادشاه بى مثال اولوب وسبحان انك وصف جميلى در • يعنى حسنك ادراكى • وخيال ووهمك تصورى • وخاطره خطور ايدن • وفكر وصدد وراين
هر وصفدن منزه • واكثر خلقك ظن ايلدكلرى اوصافدن مقدس در • كما قال الغزالى فى المقصد الاقصى ولست اقول منزه عن العيوب والنقايص
فان ذلك يكاد يقرب من ترك الادب فليس من الادب ان يقول القائل • ملك البلد ليس بحائك ولا حجام • فان نفى الوجود يوهم امكان الوجود
وفى ذلك الايهام نقص بل اقول هو القدوس المنزه عن كل وصف من اوصاف الكمال الذى • يظنه اكثر الخلق • لان الخلق اولا نظروا
الى انفسهم • وعرفوا صفاتهم وادركوا انقسامها الى ما هو كمال • ولكنه فى حقهم مثل علمهم وقدرتهم وسمعهم وبصرهم وكلامهم وارادتهم ووضعوا
هذه الالفاظ بازاء هذه المعانى • وقالوا ان هذه اسماء الكمال • والى ما هو نقص فى حقهم مثل جهلهم وعجزهم • وعماهم • وصممهم وخرسهم فوضعوا بازاء هذه
المعانى هذه الالفاظ • ثم كان غاياتهم فى الثناء على الله ووصفه ان وصفوه بما هو اوصاف كمالهم من علم وقدرة • وسمع • وبصر • وكلام • وان نفوا عنه
اوصاف نقصهم • والله تعالى منزه وهو منزه عن اوصاف كمالهم كما انه منزه عن اوصاف نقصهم بل كل صفة يتصور للخلق فهو مقدس عنها
وعما يشبهها ويماثلها ولولا ورود الرخصة والاذن باطلاقها لم يجز اطلاق اكثرها • برترست اين سخن زدرك فهم كى شود فهم جز بترك رسوم
نرسد كس بدين بهو الهوس • بكذر از اسم ورسم تا برسى • بدليل عليل وفكر سقيم • كى شناسد صفات وذات قديم
وصف حق حق بجود تواند كفت • اين كهر را خرد نداند سفت • شرح اوصاف ذات او ده ازد • كس نداند صفات او به ازد
وانچه خود را ازان كند تقديس • تو در اثبات او مكن تلبيس • حاصل كلام • اول سبحان ذو الجلال والاكرام بى نيازست از مغز وپوست
نغز ولطيف اولان اشيادن ولب وقشردن بى نيازه • بى شريك وبى انبازه • برپادشاه چاره ساز درر آه اى مستمند دركاه وعارف اكاه
هر شكار وهر كراماتى كه خواست شكار وهر كرامت كه واردر يعنى هر صنع وايجاد • وانواع نعم وكرامات كه وجوده كلمشدر از براى بندكان ان شه است
اول مالك الملكك عبادندن اوتورى خلق اولنمشدر بو خصوصده نيست شه را بهر طمع خلق ساخت اين همه دولت خنك انكو شناخت بالطمع والاحتياج
بو قدر نعمه بودكلو دولتى مخلوق ايچون ابداع وايجاد ايتمشدر • سعادتلو ودولتلو اول عبد عارف كه • بو معنايى فهم ايلدى • زيرا
انكه دولت آفريد ودو سرا • ملك ودولتها چه كار آيد ورا • اول پادشاه بيچون كه • دولتى دنيا واخرتى عدمدن وجوده كتوردى • پس ملك
ودولتلرا انك كارى يوقدر • يعنى انلره نه احتياجى واردر • ايدى سعادت داريك ايجادى • بندكان محتاجلر ايچون در • پس اول صاحب بصيرته كه
ديده عبرتى بين خدابين اولوب • وحضرت علام الغيوبه لاجرم اسرار قلوبه خبير ايدوكن بيلوب مرات قلبنى زنك ما سوا وافكار نادن
پاك ايده • فلهذا مولانا خداوندكار بيوررلركه پيش سبحان پس نكه داريد دل حق سبحانه قلبى محكم حفظ ايتكز تا نكرديد از كمان بد خجل
تا كه كمان بددن شرمسار وخجل اولميه سز كو ببيند سر فكر وجست وجو زيراكه اول سميع وبصير ولطيف وخبير برمفحواى انه يعلم السر واخفى
سر وفكرى وجست وجوى بيلور • وكورر همچو اندر شير خالص تار مو شير صافى ايچنده اولان تار مو كبى يعنى برمفحواى ان الله لا يخفى عليه خافيه

حق جل جلاله دن هيچ شى مخفى اولمايوب ديده بينايه لبن شهبا ايچنده اولان • موى سياه نيجه عيانا نمايان ايسه حق سبحانه وتعالى يه دخى جميع
اسرار وافكار • اشكاردر • بو دخى تمثيل در • بو خصوصه تشبيه دكلدر • زيرا الا يعلم من خلق وهو اللطيف الخبير مصداقنجه جمله اشيا ايجاد حق اولدقدن صكره
اشيادن غايب اولمق نه ممكندر • بلكه تصور وفرضى محالدر • آه برسبوح وقدوس دركه معرفت ذاتى حيز امكانده دكلدر • برعليم دركه ذرات
جهاندن هيچ شى اكا پنهان دكلدر • بر رحيمدركه درياى رحمتنك كنارى يوق • وبرغفوردركه جمله عاصيلر بحر عفو ومغفرتنه غرق شعر
اى شهسوار مملكت جان چه كويمت • پيدا تويى بعالم وپنهان چكويمت • طبع از بيان حمد توكمره چه دانست • عقل از كمال حسن تو حيران چه كويمت
اثبات من كجا وچه آيد زنفى من • اشفته از تو عارف ونادان چكويمت • حاصل كلام اول عليم وخبير وعلام الغيوب اولدوغنه نه محل تعجب در
بلكه ايمان وعرفان اربابنك كمال ايقانى واردركه انكه او بى نقش ساده سينه شد اول سعادتمندكه نقش ماسوادن مجرد • صاف دل ساده
سينه اولدى • پس لاجرم نقشهاى غيب را اينه شد نقوش غيبيه يه اينه اولدى • يعنى مرات قلبنده نقوش غيبيه واسرار خفيه بديدار اولوب
عالم غيبدن شهادته نه كله جكدر بيلور • وكذلك سر ما را بى كمان موقن شود اول قلب صاف بلا شك وشبهه بزم سر درونمزه يقينا واقف
زانكه مومن اينه مومن شود زيراكه برمصداق المؤمن مرآت المؤمن • مومن مومنك آينه سيدر • يعنى حب ماسوادن معرا • وعشق ربانيدن
مجلى اولان مومن حقيقيلرك قلوب صافيه لرى • بربرينه مرآت مجلوه دوشوب هر برينك دروننده تجلى ايلين • نور جذبه سبحانيه بربرينك
مراياى قلوبنه پرتو ايدوب سر درونلرى بربرينه نمايان اولور • فى الحقيقه مومن مومنى اول نور ايله بيلور • ومسلماندن كافر اول نور ايله
سچيلور • پس مومن حقيقى كه قلبى نور تجلى ربانى ايله مرآت ذات وصفات سبحانى اوله چون زند او نقد ما را بر محك چونكه بزم نقد حاليمز
وسرمايه حقيرى تجليات الهيه ايله • افتاب جمال سبحانى پرتو ايتدوكى محك قلبنه اوره پس يقين را باز داند او ز شك پس يقينى شكدن
اول اشكاره بيلور • يعنى ارباب سلوكدن ايكى سالك بربره جمع اولوب توجه درونه اشتغال ايله لر • قلبى نور محبت ايله مجلى اولان اهل فنا
سالك اخرى محك قلبنده تجربه ايتدكده • اول كسنه فكر ماسوى ايله ميدر • يوخسه حب خدا ايله تصفيه درون ايتمش ميدر • وار باب بغض
وياخود اصحاب شك وتلوين ميدر • عيانا كورر وبيلور نيجه بلمسون كه چون شود جانش محك نقدها چونكه انك جان پاك ودل تابناكى
محك نقود اوله پس ببيند نقد را وقلب را پس لاجرم نقد وقلبى كورر • وقلب ايله قلب ناسره يى بيلور • بعض نسخه ده مصراع ثانى م
پس ببيند قلب را وقلب ره واقع اولمشدر وياخود م انكه او بى نقش ساده سينه شد نقشهاى غيب را اينه شد • بيتندن بو محله
كلنجه كان خطاب حضرت باريدن اولوب • معناى ابيات شريفه بويله اولاكه • اول عبد مختاركه • قلبى نقش تعين وتهميدن صاف
وسينه سى اسم ورسمدن ساده وپاك اوله • نقوش غيبى يه مرآت اولوب شكدن قورتيلوب • بزم اسرار غيبيه مزى علم اليقين ايله بيلور
وحق اليقين ايله كورر • زيرا مومن مومنك مرآتى در • يعنى بنم اسماء حسنامدن براسم دخى مؤمن در • وعبد موحدك دخى اسمى مؤمن در
پس اول عبد مومنك قلبى • بن مومن ومهيمنه مرآت دوشوب برفحواى الانسان سرى وانا سره • اول بنم سرمدر • وبن انك سرى اولورم
بو تقديرجه چونكه • اول مومن پاك نهاده • بزم اسما وصفات ونور ذاتمزى محك قلبه اوره • شكى يقيندن فرق • وزيوفى صافيدن تميز قيلور
ديمك اولور شعر مومنه مومنندر ركوز كى آرت كوزكوكى • تا كوره سن سنى ذات اولسن هم صفات • اى مومن موحد سن دخى اينه قلبك
نقش ماسوادن پاك • ونور حب ازلى ايله تابناك ايدوب مرات جمال نما اولدكك اينه سمع جانكه نكوش قيل فخر الدين عراقى نه بيوررلر يعنى
محبوب اينه محبست • در ونچشم خود جز خود را نه بيند • ومحب اينه محبوبست در واسما وصفات او • ظهور احكام ان بيند • وچون محب اسما وصفات
او راعين او يابد لاجرم كويد شعر شهدت نفسك فينا وهى واحدة • لها كثرة اوصافها واسما • ونحن فيك شهدنا بعد كثرتنا عينا به اتحد المرئى والرائى
وظهور دايم صفت محبوبست • وخفى صورت محب • چون صورت محبوب در آينه عين محب ظاهر شود • آينه محب حقايق خود ظاهر شود •
وظاهر را حكم بخشد • چنانكه ظهور ظاهر راسمه • وانجا معنى وماىه پيدا آيد • تويى واوى اشكارا كردد • مادام كه محب با شهود جمال محبوب در آينه صورت
روى نمايد • لذت والم صورت بندد • اندوه وشادى ظاهر شود • خوف ورجا پيرامن او درآيد • قبض وبسط دامن كيرد • اما چون لباس صورت
بركشد • ودر بحر محيط احديت غوطه خورد • او را نه از عذاب خبر بود نه از نعيم • نه اميد داند نه بيم • نه خوف شناسد نه رجا • چه تعلق خوف ورجا
باماضى ومستقبل بود • واو در بحرى غرقست كه • انجا نه ماضى ونه مستقبلست بل همه حالست بيت كسى كاندر نمكسارى فتد كم كردد اندروى
من اين درياى پر شور از نمك كمتر نميدانم • پس اهل احديت را نه خوف باشد نه رجا • نه نعيم بود نه عذاب • صاحب كشف كثرت در احكام بيند
نه در ذات • ذات راچون افتاب تصور كند • احكام راچون ذرات • بر هر كه بحقيقت اين در بكشايند • كه در خلوتخانه نابود خود نشيند
وخود را ودوست را آينه يكديكر مى بيند • من بعد سفر نكند كه لا هجرة بعد الفتح بيت من ازين شهر مبارك بسفر جه نروم من ازين خانه پر نور بدر جه نروم
آه اى عاشق بيچاره چونكه • المؤمن مرآت المؤمن نه معنى دربلدكنه بزكير وصدد دكلم • مولانا خداوندكار نه منقوله بيانه شروع بيوررلر
در بيان نشاندن پادشاهان صوفيان عارف را پيش روى خويش تا چشمشان بديشان روشن شود پادشاهلر صوفيان عارفانى
كندو مقابله سنده اجلاس ايتمه سى بياننده در • تا كه پادشاهلرك چشمى اول عارف بالله اولان صوفيلرك جمالى ايله روشن اوله •
پادشاهانرا چنين عادت بود سلاطين ماضيه نك بو جليل عادتى وار ايدى اين شنيده باشى ار عادت بود اكر خاطركده ايسه بو عادتى
ايشتمش سن اوله • ايدى ايشتمدك ايسه دخى ايشت كه دست چپشان پهلوانان ايستند پادشاهان سالفه نك صول جانبنده پهلوانلر طورررلر

زانکه دل پهلوی چپ باشد بهند زیرا که لحم صنوبری الشکل اولان مضغهٔ قلب پهلونک صول جانبنده وضع اولنمشدر • پس پهلوانلر دخی قوت
قلب سلاطین اولدیغیچون • جانب یسارلرنده طور رسق انبدر • وکذلک شرف و اهل قلم بردست راست دفتردار و اهل قلم جانب یمینده قیام ایدرلر
زانکه علم خط وثبت ان دست راست اول اجلدن صنعت خط و فن کتابت و علم ثبت دست راسته مخصوص وانک کاریدر • پس یمین و یسار سلطانی
ترتیب اولنمقدن صکره • اتمام تزیین دیوان موسس البنیان ایچون صوفیان را پیش روی موضع دهند پادشاهان جهان صوفیان وحدت بنیانه
نظارگی مقابله سنده یر ویردیب مواجهه ده طور غوررلر کاینه جانند و زاینه بهند زیرا صوفیان عارفان مرأت جاندر • وفی الحقیقه اینه دن بهتر
واجلی در زیرا اینه اکینه ده کورینن شکل جسمانی • و مرآیای سینهٔ صافیه ده جلوه گر اولان • روی خوب روح انسانی • وجمال بیمثال سبحانی در
پس صوفیلر نه یوزدن مرأت جمال نمای ربانی اولورلر دیرسکز • بر مصداق لکل شی صقالة وصقالة القلب ذکر الله سینه صیقلها زده ز ذکر و فکر
ذکر وفکرده سینه یه صیقل اورمشلردر تا پذیرد اینهٔ دل نقش بکر تا که مرأت قلب نقش بکر وطور تازه قبول ایلیه • یعنی لا اله الا الله ذکرینه
مع التفکر اشتغال ایلیه • نفی ماسوا واثبات خدا ایدوب قلبه جلا ویرمک گرکدر • مرأت جمال نمای سبحانی • و قابل عکوس نقوش تجلیات بی تکرار
ربانی اوله • یعنی صوفی مصیقل • طریقهٔ خلوتیه دن ایسه اسلوب صقاله بودر که • کلمهٔ توحیدک معناسن ملاحظه و تحقیق • و ذکر لسانی • و ذکر قلبی یی
بربرینه توفیق و تطبیق ایدرک • بر خلوت تاریکده عزلت نشین اولوب تکرار ذکر الله ایله معنای کلمهٔ لا اله الا الله • دل ذاکرده متاصل اولو
زمین قلبده کوک صالار • و شجرهٔ لا اله الا الله اسمان توحیده • و فلک وحدته سر کشیده اولوب • و سالک ذاکر حقدن غیرینی نفی ایدوب کلمات
نفسانیه یی قلبندن ازاله ایدر • و دل ذاکر تفکر و ملاحظه ایله دریای ذکره بر وجهله مستغرق اولور که • اگر لسانی ذکردن قالسه قلبی ذکردن
بر نفس ایرلماز و اول حالده • و مثل کلمة طیبة کشجرة طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء • تؤتی اکلها کل حین باذن ربها • آیت کریمه سنک عرایس
جمالی چهره گشا اولور • و چونکه کلمهٔ توحید زبانه مستولی و دلده ثابت اوله • اول حالده ذکردن قلبده بر جوهر معنی حاصل اولوب اول جوهرک تبهرندن
دلده نور یقین ظاهر اولور • و اول حالده صورت کلمه زباندن و دلدن زایل اولسه نور یقین قلبدن هرگز افل اولمایوب واعبد ربک حتی
یاتیک الیقین • قول کریمنده بو معنایه دخی اشارت کورر • پس قچن ذاکرک نور یقین ذکری طور نفسی ده اولان • مرتبهٔ علم الیقیندن طور
قلبیده اولان مرتبهٔ عین الیقینه • و طور قلبیدن طور سری • اندن دخی طور روحی • بعده طور خفی • واندن مرتبهٔ طور اخفایه ترقی ایلسه
نور حق الیقین بردار اولور • و بو حالده حقیقهٔ ذکر • رؤیت عظمت مذکور رابطه متحد • و ذکر • ذکر ذات اولوب ذکرک بو مرتبه سنه مشاهده و معاینه
تعبیر ایدرلر • و کعب الاحباردن روایت اولنمشدر • یعنی توراتک سفر ثانی سنده مسطوردر که • محمد رسول الله امته الحمادون یحمدون
فی السراء والضراء • و یکبرونه فی کل شرف ومنزل • ولن اقبضه حتی یقام به الملة المعوجة بان یقولوا لا اله الا الله • ویفتحوا اعینا عمیا واذانا
صما • وقلوبا غلفا • فلا یزال العبد فی خلوته یردد هذه الکلمة علی لسانه مع مواطأة القلب حتی یصیر الکلمة متاصلة فی القلب مزیلة لحدیث النفس
وینوب معناها عن کل حدیث النفس • واذا استولت الکلمة وسهلت علی اللسان تشربها القلب فلو سکن اللسان لم یسکن القلب ثم تتجوهر
فی القلب وبتجوهرها یستکن نور الیقین فی القلب • حتی اذا زالت صورة الکلمة عن اللسان والقلب لا یزال نورها المتجوهر بها وتتحد الذکر
مع رؤیة عظمة المذکور • وبهذا الذکر هو المشاهدة والمعاینة والمکاشفة عن ذکر الذات هذا هو المقصد الاقصی • و اگر سالک صقاله زن
نقشبندیه و نوربخشیه • بلکه جامع خلوتیه و نقشبندیه اولان طریقهٔ بیرامیه دن اولورسه • قاعدهٔ صقاله بودر که • چشم پوشیده
و نفس و دم گرفته • و دهان و زبان بسته بطریق الاخفا ذکره مع التفکر اشتغال ایدر • وکلمهٔ توحیدک معنای لطیفنده ایکی قوسی مشتمل
بر صورت دایره ملاحظه ایدرکه • اول دایره نک بدایتی و نهایتی مرکز قلب اوله • و قوس ترقی قلبیه • قوس تنزل افاقی یه منطبق ملاحظه اولنه •
زیرا قوس تنزل افاقینک بدایتی نقطهٔ وحدت واحدیة الجمع در • و نهایتی نقطهٔ سویدای دل در • پس قوس ترقی آدل • قوس اخر افاقی یه
منطبق اولیجاق نهایت ترقی گیرو نقطهٔ وحدت ذاتیه • و احدیة الجمع ده متحد اولور • پس بو ملاحظه ایله دایرهٔ ذکری سرعت ادراه ایله
اول قدر تکرار ایده که • نهایت عباد و صورت معرفت فطری • و ادراک ازلی اولان نور یقین کامل • هیات جمعیه • و نعت الهیه وکونیه
اولان دل سالکده ثابت اوله • و چونکه نور یقین قلبده اشراق ایدوب پرتو اشعهٔ انوار افتاب تجلی ذاتی لمعان قیله • مشاهدهٔ جلوه
جمال ذات بکماله • اول طالبه رجاء مفرط هویدا اولوب اول حینده شوق کامل • و ذوق محبت شامل • اول نور یقینه قرین اولور
و شوق و محبت که فی الحقیقه صورت معرفت فطریدر • روز بروز و دم بدم متضاعف و متزاید اولوب حتی مرتبهٔ طور سریدن
فتح باب تجلی ذات میسر اولوب • درجهٔ صدری و طور قلبیده علم یقین ایله بیلوب پرستش ایتدوکی معبود بالذاتک تجلیاتنی • مرتبهٔ
سریده عین یقین ایله مشاهده ایدوب • آدم الاولیاء امام علی المرتضانک • رأیته فعرفته ثم عبدته لم اعبد ربا لم اره • بیوردوغی
معنی الهیشی معاینه قیلور • و بو ذکر اولنان درجات معاینه و مرتبهٔ فتح الباب و ورزش جذبه • و توجه قلبی دن مستغرق اولان ذاکر حقی یه
مخصوصدر • و قول کریم رجال لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله • بو طایفهٔ علیه نک شانیدر • و طریقهٔ بیرامیه ده اولان کمل ابدال
تربیه ده ماسوادن قلبلرین چقارر • و دیزچوکوب الک غاذه طوررکبی تجلیوب • وکوزک یوموب توجه قیل • وکوکله وار دیدکلری بو معنی در
اما حقیقت حالدن غافل اولان جهله و اداذی اینه بونه معقوله طریقدر که حاشا • کوکلدن تکری و پیغامبری چقار دیه لردیوب بونک امثالی
انواع بهتان و افترا ایله لسان کلاله سوییلیوب هم ضال اولورلر • و هم نیجه ساده دللره سوء ظن ویروب اضلال ایدرلر • حق سبحانه و تعالی

مطلب در اسلوب صقاله خلوتیه و نقشبندیه و نوربخشیه و بیرامیه

طریق هدایتده

طریق هدایتده ثابت قدم ایلیوب راه ضلالدن حفظ ایده **نظم** زود کو لا اله الا الله • تاز وحدت شوی تمام اگاه
چونکه از لا کنی تو لا تو • شوی اگه ز سر الا تو • زانکه لا پرده است وحق الا • پرده بردار تا شوی اعلا
چشمهٔ نور لایزال شوی • معدن حب بی زوال شوی • دامن شیخ راه مهل از دست • تا شوی عالی و نمانی پست
ای سالک راه • بو اسلوب اوزره ذکر خفی ایله مقام مذکوره عروج ایلین بندهٔ مقبل تحقق بقا بعد الفنا ننه دربیلور • و کوررداولور و تمام
اسما و صفات و ذاته مظهریت تامه لک ایله اتحاد • و اتصال و فصل و وصل و جمع و فرق • و جمع الجمع • و جمع مع الفرقه متیقن اولوب مظاهر اسرار
اسماء سبعهٔ ذاتیه اولان • انوار سبعهٔ قلبیه یی مشاهده قیلور • و کاه اولور که بحر زخار عشقک هبوب ریاح جذبات ایله موجلری باشندن اشوب
ساحل شوقه هجوم ایلرین چقاروب جهر ایله هو هو حق حق دیوب • جامع خلوتیه و نقشبندیه اولور **نظم** وصف مردان اگر کنم صد سال
بود از کان شان کم از مثقال • پیش گفتار شان گهر چه بود • پیش رخسار شان قمر چه بود • ان جهان عکس نور ایشانست
گرچه بی جسم ان جهان جانست • برترند از سما و عرش و خلا • همه هستند پر ز نور خدا • ببر نزت ورای هفت فلک
شوی رشک جن وانس و ملک • علم حق را چو مظهرند ایشان • پیش شان رو که رهبرند ایشان • پس صوفیلردن حق اوزره اولان
خلوتیه و اگر نقشبندیه • نسق مزبور اوزره مرأت دللرینه صیقل ویردب • روح اضافی یه • قلب تجلی مرأت اولدقده • روح کبند وجمالن کورن
جمال روح دخی جمال حقه مرأت اولوب سرانی جمال بیچونی تماشا قیلدقده • لاجرم لسان معنی ایله • وکاه جهر و کاه اخفا ایله • الله نور
السموات والارض مثل نوره کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری • آیت کریمه سنی تلاوت ایدوب دایما مراته
نظار ایدر زیرا هر که او از صلب فطرت خوب زاد • هر اول وجود محبوب که صلب فطرتدن خوب روی طوغدی آینه در پیش او باید نهاد
آینه یی انک مواجهه سنه قوماق گرک • الکا بنا اکه عاشق اینه باشد روی خوب • عاشق آینه اولور روی خوب صیقل جان آمد و تقوی القلوب
صیقل جان گلدی و تقوی القلوب • زیرا بر فحوای و نفخت فیه من روحی • روح پر فتوح صلب فطرت و کمین قدرتدن • کمال حسن و جمال ایله
بروز ایدوب • ماورای وحدهٔ هویهٔ محضه دن غیری بر مرتبه دخی یوقدر • و جمال روح هر قنده که پرتو ایلسه اول شیئه قدر و عزت و شرف
و منزلت ویرر • فصورکم فاحسن صورکم • قول کریمی خود بوکا شاهد در • یعنی تنی قالب ایله تصویر • و صورتلرکزی روح ایله خوب و تزیین
ایلدک دیو معنی ویرمشلر • لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم • قول کریمنک تفسیرنده بعض محققین • حسن التقویم وصف قایم بالحق لا عبارة عنه
دیوب جمال باکمال روحه اشارت ایتمشلر • و زبدهٔ عاشقان سبحانی • عین القضاة همدانی نه خوب بیورمشدر که • روزی عبد الله بن عمر
از مصطفی علیه السلام پرسید که این الله • فقال فی قلوب عباده • در دل بندگان خود باید جست • و هو معکم اینما کنتم • این معنی باشد چون
دل تراحاصل آمد • و دل باز یافتی • روح خود جمال غرت واتونماید • دریغا اگر شریعت بند دیو انکی حقیقت آمده بیستی • بگفتمی که روح چیست
اما غیرت الهیه نگذارد که گفته شود • عیسی کمال و رفعت که داشت • ازان داشت که • او را خلعت روح القدس در پوشیده بودند • و او را
همه روح کرده که • و ایدناه بروح القدس • و آدم ادم صفتان که فضیلت یافتند بر دیگران بروح یافتند • و ایدهم بروح منه • روح را
از عالم خدا بقالب فرستادند • و نفخت فیه من روحی • این بود • باش تا این آیت که • و کذلک اوحینا الیک روحا من امرنا • ترا روی می نماید
انکاه ترا گوید • و یسئلونک عن الروح قل الروح من امر ربی • چه معنی دارد • دریغا از دست غیرت الله که • ان الله غیور • و من غیرته حرم الفواحش
او غیورست • و از غیرت او همه محرمات حرام کرد • و شرح جان کردن نیز از غیرت حرام کرد **نظم** ای دریغا جان قدسی در درون ذو جهان
کس ندیدستش عیان و کس نداند نشش نهان • گر کسی گوید که دیدم در مکان لامکان • بر درخت غیرت او خته شدان بیش از آن • ایدی بنم روحم مرأت اسرار دیوی
مولانا جلال الدین رومی • تحقیق بیوردوغی اسلوب دیوان شاهی یه تجرد ظاهر نه حمل ایتمیوب • پادشاه اقلیم وجود اولان روح بهبودک
ترتیب دیوانندن غفلت ایتمه یعنی ع روح سلطان وجود ست بر سر قلب شاه مضمونجه بیورورلر که روح پر فتوح مملکت تن و اقلیم
بدنده اجرای حکومت ایچون • تخت دلده جلوس ایدوب • دیوان عدالت ناموسه کلدکده • ترتیب دیوان فلک ایوانلرینک قاعدهٔ مستحسنه لری
بودر که پهلوانان قوای نفسانیه یی جانب شماله اقعاد • و ضبط ممالکده استخدام ایدرر • و امور سلطنت و عمارت مملکت ایچون •
وزیر عقل • و دفتردار حافظه • و کاتب قوت متفکره یی جانب یمینده اجلاس ایدوب • اول دخی دست متخیله سنه خامهٔ زبان فصیح البیانی
الوب • و دوات یاقوت درر زنجیر دهانی میان تصوره ترصیع بند ایدوب • مداد جاری قوت ناطقه ایله اوراق الفاظه •
رقم زده کلمات اولوب منشور سلطانی یی اطراف ممالک اسامعه منتشر قلدی • و صوفی قلب مصفایه • مرأت مجلی کبی وجه دلفروزک
پیشنه وضع ایتدی که پادشاه روح حسن جمالن کوره • زیرا پادشاهلق کسبله اولمایوب وهبی مادرزاد اولدیغی کبی • روحک دخی
حکومت و حسنی وهبی اولوب • صلب فطرتدن حسن و جمال ایله ظهوره گلمش • وسعادتی قسام ازلدن المشدر • پس آینه انک مواجهه سنده
کرکدر که جمالن تماشا قیله زیرا خوب رولر عاشق مرأت جمال نمادر مغربی نه خوب بیمشدر **غزل** ای حسن تو در آینهٔ صورت و معنی
بر دیدهٔ ارباب نظر کرده تجلی • چشم تو شده بهر تماشای رخ خویش • از دیدهٔ مجنون نگران بر رخ لیلی • در مملکت حسن چو غیر از تو کسی نیست
وقتست که گویی لمن الملک بدعوی • روی تو عیانست ولیکن چه توان کرد • ادراک اگر می نکند دیدهٔ اعمی • در مکتب ادمغربی از نقش دو عالم
چون لوح فروشسته نشستند الف بی • آه ای عارف اگاه • بو معنایی فهم ایتدکسه مولانا خداوندکار طالبلره بو بیت شریفله بر تنبیه دخی بیورورلرکه

ای طالبان سالکان کوکل آیینه سنی بر عارف کامل ومرشد مکملک نظرنه نهاده و دست تربیه سنه تسلیم ایتمک کرکدرکه صیقل فطرت وشیمهٔ
شستیدن سعادت ازلیه وهدایت سرمدیه ایله مفطور اولوب تصنع وتقلید ایله چهرهٔ قالبه لباس تزویر کیدرمش وزنان مکاره کبی
جبه ودستار ایله شکل وصورتن دوزشلردن اولمیه بلکه حسن وجمال ارشاد ووجه کمال به زادی مادرزاد اوله زیرا جانه صفا وقلبه جلا ویرن
بو مقوله خوب روی طریقتدر ومحبوب زیبای حقیقتلردر واکر بزسن دیه دکک محبوبلر درزادی نیجه بولالم بو همان بزی محاله تعلیق ایچی بر سکز
بو خاطره دفع ایدوب انواع درد ومحنت ایله بت طالب اولسم بولمیامی سن بت رعنایی بن بو مشلدر تکرسین بولو زنکار اتتین ویعنی
درد زبان ایدرکه همان قلبکزدن زنک افکار اغیاری ازاله ایدوب خلوص قلب ایله وصولنه نیت وتک وپویه ملازمت ایلیه سزکه لاجرم
وصلت محققدر زیرا اول خوب روی حقیقت اولان اکمل مادرزاد پاک نهاد دست تربیه لرنده قابل صقاله بر قلب مقبله عاشقلردرکه
جمال تربیه وصفات کمالیه لری رونما اوله دیوب بو مناسبت ایله اشبو بیانه شروع بیوردیلر آمدن مهمان پیش یوسف علیه السلام
وتقاضا کردن یوسف علیه السلام از و تحفه وارمغان یوسف علیه السلامک حضور شریفنه مهمان کلمه سی یوسف ع‌م دخی مهماندن
تحفه وارمغان طلبی ایچون تقاضی قلماسی بیانندهدر یعنی نقل اولنور که آمد از آفاق یاری مهربان آفاقدن بر یار مهربان کلدی
یوسف صدیق را شد میهمان یوسف صدیقه مهمان اولدی کاشنا بود وقت کودکی که اول مهمان مهربان یوسف علیه السلام ایله اوان
طفولیتده آشنا ایدیلر وبر بریله کمال الفت ایدوب بر وساده آشنایی تکیه اشنالق ایصدوغنه اتکا ایتمشلر ایدی الحاصل بر بریله کوروشوب
وحال وخاطر صورشوب ثنای مصاحبتده یاد دادش جور واخوان حسد یوسف علیه السلام اخوانک جور وحسدندن تذکیر ایلدی
کفت کان زنجیر بود وما اسد یوسف صدیق ایتدی ای مهمان مهربان واشرف خلان اخوانک جور وجفاسی فی المثل زنجیر وبزم وجودمز
زنجیره قید اولنمش بر شیر ایدی اویله اولسه ع سلسله بندست شیر از اکر دن زیورست مضمونجه عار نبود شیر را از سلسله شیر دکیره
زنجیردن عار اولماز علی الخصوص نیست ما را از قضای حق کله حق سبحانه وتعالینک قضا وقدرندن شکایتمز یوقدر بلکه شاکرز بلا صبر
وتحمل وقضایه تسلیم ورضا وبالجمله جفا وصفا هر حاله شاکردر وکردن شیر صبرده زنجیر قهر وبلا وسلاسل جور وجفا اولدوغنه نه غم که
شیر را بر کردن از زنجیر بود مثلا کردن شیرده زنجیر اولسه لاجرم اول شیر بر همه زنجیر سازان میر بود دوکلی زنجیر دوزیجیلرک امیر ومیری
امیر اولور زیرا حدادان وسلسله سازان شیر ایچون زنجیر دوزنکله منتنه اشتغاللری کانه شیرک خدام کردن بندی وشیر املاک
افندیلری حکمنده اولور امدی ای یار مهربان جور اخواندن نه غم که حقد وحسد زنجیر سازلرینک عاقبة العاقبه جمله سنه امیر اولورم بیوردی
وکذلک محسود اخوان اولان خلان مهربان دخی جفاکارلرک سلاسل حسد واغلال ستملرینه بند اولدقلرینه غمکین اولمایوب بلایه صبر وتحمل
وقضایه رضا ایله شکر وسپاس ایلسونلر که عاقبت حسودلر چاه حسده دوشوب جور کشیده اولان تحمل پیشه لر یوسف علیه السلامکبی خلان
ستمکارلرک جمله سنه میر عزیز اولورلر وبحسب التأویل محصول بیت بودرکه یار مهربان که عقل معاددر مملکت انسانیه نک عزیز مصری
اولان یوسف روحی مقتضیات نفسانیه حواس خمسهٔ ظاهره وباطنه ایله بالاتفاق جور وستم زنجیرینه قید وچاه طبیعته القا ایتدکلرینی
تذکیر وذکر ماجری باعث شکر منعم اولماغیچون تقریر ایتدکده یوسف روح دخی ای عقل مهربان حواس خمسهٔ ظاهره وباطنه فی المثل بکا زنجیر
وبن شیر دلیر کبی یوز پس سلاسل حواسه بند اولمقدن ضیغام روحه نه عار بلکه تزیین جمالی ایچون نقش نکاردر وچاه بدنده بر قاچ نفس
مهمان اولمغه چونکه حکم قضا جریان ایتمشدر امره امتثال ایدوب درون چاه طبیعتی جاه ورفعت ومنزلکاه راحت بلمشوزدر اکرچه کیم
زنجیر حواس کردن جانه حمایلدر ولکن جانه نک تعین وجودی بزدن مستفیض اولوب هر برینک عین حیاتی روح پاکیزه ذاتدر دیو جواب
ویردی پس یار مهربان لذات مخاطبه یوسفدن ذوق جان حصوله کتورمکله کلامنی اطناب ایدوب کفت چون بودی ز زندان و ز چاه
ایتدی ای آفتاب طلعت زندان مصر وچاه کنعانده نه حالده ایدک کفت همچون در محاق وکاست ماه یوسف علیه السلام ایتدی ای یار همدم
ماه کبی محاق وانتقاصده ایدم محاق تعبیر ماه ایله آفتابک کمال قرب وحین اجتماعده واقع اولان اختفاسی حالنه استعمال اولنور
وهلال شعاع آفتابدن بر قاچ درجه انفصالی حالنده اولان هیئته ظهورنه دیرلر اما بو محلده مشبه به اولان محاق وهلال مجرد ماهک نقصان
وکمالیدر بو خصوصده هیئات مجموعه سی دکلدر زیرا یوسفده تصور اولنان انتقاص بعد پدری وجور برادرندن وقوعه کلمشدر الحاصل
یوسف علیه السلام ایتدی ای همدم مهربان بهر حال هر ملکک عاقبتی باذن الله تعالی راحته مبدل اولماسی مقرردر مثلا در محاق ار ماه نو گردد دوتا
حالت محاقده اکرچه ماه نو دوتا اولور یعنی غرهٔ ماهک شکل هلالیسی کرچه کم مانند قوس ایکی قات کورینور ولکن نی در آخر بدر گردد بر سما
عاقبت سما اوزره بدر اولمز می اولور فاذا کان کذلک بنم حالم دخی بوکا مماثلدر که اکرچه جفای اخوان وحبس زنداندن ماه وش محاقده اولوب
الم وغم یعنی هلاله دوندمسه ده ولکن عاقبت امرده عنایت الهی فریادرس اولمغله کمال عز وسعادتله آسمان دولته صعود ایدوب بدر کامل مصرده
ملک عادل اولدم بیوردی وبیچاره عقل معاد دخی یوسف روحدن استکشاف حال ایچون ایتدی ای آفتاب جهانتاب چاه طبیعت تاریک
وزندان جسم مضیقده حالک نیجه اولدی یوسف روح ایتدی احدیة الجمع ووحدت ذاتیه دن دور اولوب بو جای تنکنایه دوشدوکمدن
نور جمالک غیبوبتنه انتقاص کلوب هلاله دوندم وتراکم غیوم اقتضاء نفس مکدره دن ماورای حجابده قالوب نیجه خسوفه اوغرادم
ولکن نور هدایت دست رسک ایدوب نقصانم کماله واردی وشکل هلالم بدر کامل اولدی یعنی ماه آسمانک کاه شکل هلالی وکاه بدر کمالندن

حصه مند اولوب کند وکنده ایتدم ای وطن اصلیدن آواره مژده مژده که سکا دخی چاره واردر دیوب زندان جسمده خلوتخانهٔ ریاضته کیروب
مقتضیات طبعه عدم موافقت واحکام نفسه هر حالده مخالفت ایله انواع مجاهده ایدرک بعون الله تعالی کدر نوره وغم سروره مبدل
اولوب مصر دلک عزیزی واخوان حواسنک امیری اولوب جوارح وتوابعی زیر فرمانه آلدم وهر ذلتک آخری دولت وهر فرقتک عاقبتی وصلت
ایدوکن بیلوب عباس بن احنف انشاد ایتدوکی شعر ساطلب بعد الدار عنکم لتقربوا وتسکب عینای الدموع لتجمدا بیتنک مضمونن فهم
وصورت ذلتده چوق دولت کوردم جمله دن بری مثلا اکرچه دردانه بهاون کوفتند الخ دانه سنی اکرچه هاونده دوکوب خرد ایتدیلر ولکن
عاقبتنه نظر ایتسک نور چشم ودل شد وبنید بلند نور دیده ودل اولدی وبلند کورر یعنی دُرّ کوفته عسل ایله ترکیب وتناول اولندقده
قلبه مسرت وانشراح ونور چشمه قوت ویرمک خاصه سندن اولدوغی جهتدن کانّ دُرّ کوفته بعینه نور بصر وضیای قلب اولور وکذلک
کندمی را زیر خاک انداختند نیجه نیجه حبوبات کندمی زیر خاکه اتدیلر وظاهر حالنه باقلسه کویاکه تلف قلدیلر اما نتیجه سنی ملاحظه قیلسک
پس ز خاکش خوشها بر ساختند صکره اول بذور مطروحه خاکدن خوشه لر دوزدیلر یعنی زیر خاکدن هر دانه دن نیجه سنبله لر وجوده کلوب
دانه لردن انبارلر طولدردیلر وبو مرتبه ده دخی قویاوب بار دیگر کوفتندش ز آسیا تکرار کندمی دکرمنده دوکدیلر اون ایتدیلر اندن صکره
قیمتش افزود ونان شد جانفزا کندمک قیمتی آرتدی وجان زیاده ایدیجی اولدی یعنی مرکب روح انسانی اولان روح حیوانی یه قوت
ویردی پس روح حیوانی نه ماندن نیجه قوت ویرسکز باز نان را زیر دندان کوفتند نان اولدقدن صکره انی زیر دندانده کوفته ایتدیلر
ومعده ده کمالیله طبخ اولوب وجوارح وعروقه طاغیلوب حتی تدریجله مدارج ادجات کماله ترقی ایدوب کشت عقل وجان وفهم هوشمند
هوشمند که عقل وجان وفهم وادراکی اولدی یعنی روح انسانی عالم علویدن نزول ایدوب مرتبهٔ انسانی یه وصول میسر اولنجه دکن انواع عوالم
مختلفه دن کذر ایدوب وطبایع اربعه دن جمادی ونباتی وحیوانی بعده انسانه کلوب اغذیهٔ متنوعه ده ودیعت قلنان حقایق روحیه
وساطت اکل وشرب ایله عقل وجان هوشمندان وفکر وفهم خردمندان اولدی ودخی مرتبهٔ اسفله اهباط لاجل التحقیر اولمیوب بلکه اجمالدن تفصیله
اخراج ومرتبهٔ انسانیه ده کمال جمعیه ایله احدیة الجمعه عروج ایتمک ایچوندر فلهذا حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا بو معنایه اشارت ایدوب
بیورر که باز آن جان چونکه محو عشق کشت کیرو اول جان چونکه محو عشق اولدی یعجب الزراع آمد بعد کشت بعد الزرع یعجب الزراع آیهٔ کریمه سنک
مصداقی کلدی بو آیت کریمه نک تفسیری بوندن اقدم مژده بردن خرکوش بسوی نخچیران بیاننده م که بر ورد او اصل مراد والعطا
تا رخت استغلظ آمد واستوی بیتنک شرحنده یازلمشدر محللندن کوریله تکراره حاجت یوقدر اما حاصل مفهوم بیت بودرکه روح سالک
کمال جمعیت ایله حضرت احدیة الجمعه اعتلا ایچون چونکه روحه تجلیات صفاتیه وذاتیه تتابع ایدوب جذبات ربانیه قلب سالکده تلألؤ ایلیه اولا
جذبات رحمانیه نک حکمی بودرکه وسالک منجذب ترک اوصاف عادت ونفی خصال ذمیمه ایدوب انک مقابلی اولان احکام عبادت واخلاق
حمیده یی اکتساب واثبات ایله محو ظاهر ایدر ثانیا ملاحظهٔ صور آثاردن حاصله اولان آفات دخل واسباب عللی ازاله وکندینک رسوم
وصفاتنی رفع ایدوب مواصلات وملاطفات اثبات ایله محو فؤاد وسرایر ایدر بعده کثرات اعتباریهٔ حسیه وعقلیه یی وحدت
حقیقیه ده افنا ایله محو حقیقی ومحو الجمع اولور وبو مرتبه ده اعیان ثابته یی حضرت واحدیتده بحکم العالمیه ظاهر اولمش شؤون ذاتیه
وصور علمیه وابد الآباد معلومات معدومة العین مشاهده قلمغله اعیانه اضافت وجودی اسقاط ایله دریای قدم عشقده کم اولوب
محو عبودیت ومحو عین عبد دیدکلری قیلنور سر وحدت مطلقه بر کاتنده حد وغایت وعدد ونهایتدن بیرون اجر غیر ممنونک کثرت
او فرته زراع حبوب صالحات اولان قوای جسمانیه وروحانیه تعجب ایدرلر رب لی کجید الجالیس فی الدار اکر تو وصل این سر نکه دار
نتیجه بیان ای مهمان سعادت نشان این سخن پایان ندارد باز کرد بو سوز پایان طوتمز حضرت یوسف علیه السلام ایله اول یار مهربانک
حکایه سنه رجوع ایت تاکه با یوسف چه کردان نیک مرد تاکه یوسف نبوت بخت ایله اول نیک مرد نه ایلدی ونیجه قصه لری نه دوقرار
ایتدی انی بیان قیل حاصل کلام روایت اولنور که بعد قصه کفتنش کفت ای فلان یعنی یوسف روح ایتدی ای عقل مهربان مدت
سجن جسمانیت منقضی اولدقده حضرت حق وفیاض مطلق تجلیات صفات وذاتیله بکا وجود حقانی عطا قیلوب وکیفیت رحیق حب ذاتی
افناء هستی وازالهٔ تعین وهمی ایتمکله بحر هویتده منغمس ونور ذات احدیتده کلیت ایله منطمس اولوب اعیاندن اضافات وجودی
اسقاط ایتدکده عین وحدت بین اولدوغم سکا بیان ایتدم اما ای عقل مستفاد بو دولت وعزت وشرف ومنزلت قرب ذات احدیت
مجرد قیل وقال ایله اولمز بلکه بو مراتبک حصولی وبو معالیک وصولنه انواع مجاهدات وریاضات ایله هزار وبسیار اعمال صالحه وطاعات
خالصات لازمدر پس ای مهمان مهربان هین چه آوردی تو ما را ارمغان آکاه اول سن بکا نه ارمغان کتوردک زیرا بر در یاران تهی دست آمدن
یاران قپوسنه تهی دست کلمک کافکر که همت بی کندم سوی طاحون شدن جانب آسیابه بغدای سز کتمکدر اما ای سالک راه وطالب الله
اکر یوسفدن مراد مرشد راه طریقت ومهماندن مراد مرید مستسلم حقیقت اولور ایسه اولا مرشد کامل مرید مهربانه کندونک چکدوکی مجاهدات
وریاضات ثانیا واقع اولان بعض تجلیاتی تحقیق ایله طالب حقی تشویق ایدوب بعده ای طالب صادق بو کاری باشه ایلتمک آسان
دکلدر وبوکا ترک خانمان وبذل نفس وجان ایله خلوص قلبی برده ارمغان کتورمک کرکدرکه حتی مرآت دل صقاله یه مستعد وپرتو نور
تربیه فرودن مستفیض اوله بو خصوصه شرط مزبور مفقود اولدقچه طالب مقصود اولمق وباب مرشده بی خلوص اعتقاد واحکام طریقیه

بلا انقیاد وارمق • سمان بعد ایشر دکرمنه واروب اون اوکوتمک آرزوسنه دوشمک کبی در • واکر مرشدان کاملانک تحفه وارمغان طلبنده غرضلری
عوض احسان جمیدر ظن اولنورسه انلر محتاج دکللردر • وکمس سالکک بذل ونثار ایتدوکی شینک فایده وترجحی کندویه راجعدر • ونفعی ترک ایثارنه کوره در
مثلا حق سبحانه وتعالی قوللرندن صدور ایدن طاعات وعباداتدن مستغنی • واحتیاجدن منزه بر پادشاه ایکن سعادت اخرویه یه وصول •
اعمال صالحه نک حصولنه شرط قیلنوب • روز شمارده عبادندن اعمال صالحه ارمغانن طلب ایدردیو کاشف الاسرار مولانا خداوندکار بیوررلرکم
حق تعالی خلق اکوید بحشر • روز حشرده حق سبحانه وتعالی خلقه بیورر که ای اهل محشر • ارمغان کو از برای روز نشر • یوم نشردن اوتوری •
نیت خالصه ایله اولان اعمال صالحه ارمغانی قنی • یعنی ای غافل ونادان • وحق نعمته کفران مزید احسانمدن وار دنیاده سکا عنایت اتدوکم
قوت سبحانه کارده تلف ایدک • وروز شماری اوله که برکون تذکره • وانجام کاری تفکر قیلهسن دیو • بنچه ماه وسال سکا مهل ویردم • پس عمر نازنینی
نه مقوله فعل ایله افنا قیلدک • وخیرات وحسناته بذل ایلسون دیو سکا مال ویردم • اول مالی نه یوزدن کسب ایتدک • ونه مقوله یره خرج ایتدک
وعقل ودانش ایله سکا اکرام قیلوب • وانبیا ورسل کوندروب نیک وبدی بلدروب • لیجمعنکم الی یوم القیمة لا ریب فیه • قول کریمی ایله بوکون
سزی حشر • وسؤال وجواب ایده جکم تنبیه وتاکید ایدوب • عذره محتاج یر قالمامش ایدی • پس بومرتبه دن صکره نه خباثت وشقاوتدر که
کویا که کتاب کریمی استمیوب • وانبیا واولیانک نصح وپندلریله ایش ایتمیوب • عاقبة العاقبه وقت اجل کلوب • ومدت مهل نهایت بولوب
شمدی کچالده خایب وخاسر جئتمونا فرادی ای بی نوا • بره یالکز واموال وخانمانسز • بلکه ایقان وایمانسز کلدوکن • ونیم دیو محبت اتدوکلرکز فخر فائدن
بی اختیار آیریلوب • فقیر وعریان اولدوکز حالده • ندامت وحسرت ایله کلوب بوکون هر شیدن عاری ولدوکز • هم بدان سان که خلقناکم کذا
همان اول صورت وهیئتده که • بز سزی بویله خلق ایتمش ایدک • یعنی ابتدا حالده رحم مادردن نشیمن دنیایه • نه وجهله عریان کتورلمش ایسه کز
شمدی دخی میدان عرصاته باشی قباق ویالین ایاق • وتنی چپلاق کلدوکز • کما روی عن النبی صلی الله علیه وسلم • فی الحدیث المفصل انه قال
انکم تحشرون حفاة عراة غرلا • ثم قرأ • کما بدأنا اول خلق نعیده • وعدا علینا انا کنا فاعلین • وقالت عایشة قلت یا رسول الله یحشر الرجال والنساء
جمیعا ینظر بعضهم الی بعض فقال علیه السلام یا عایشة الامر اشد من ان ینظر بعضهم الی بعض • وفی الحدیث الاخر یامر الله تعالی اسرافیل
فینفخ فی الصور فیخرجون منها سراعا الی ربهم ینسلون من قبورهم حفاة عراة • ثم یقفون موقفا واحدا مقدار سبعین عاما لا ینظر الیهم
ولا یقضی بینهم • فیبکون حتی ینقطع الدموع ثم یبکون دما • ویعرقون حتی یبلغ ذلک منهم ان یلجمهم ثم یدعون الی المحشر • اواه ودریغ ای قلب غافل
ونفس جاهل • فاستعد لهذا الیوم العظیم شانه • المدید زمانه • القاهر سلطانه • القریب اوانه • یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله
بقلب سلیم • یوم ترد فیه المعاذیر • وتبلی السرایر • وتظهر الضمایر • وتکشف الاستار • یوم تخشع فیه الابصار • فتوهم وضع المیزان • وسعرت
النیران • وتغیرت الالوان • وخرس اللسان • ونطقت جوارح الانسان • فیا ایها المسکین اللئیم • ما غرک بربک الکریم • حیث اغلقت الابواب
وارخیت الستور • واسترت عن الخلایق • وما استحییت من الخالق • فقارنت الفجور • فاذا انفعک • وقد شهدت علیک جوارحک فالویل کل الویل
لنا یا مسکین • یرسل الله الینا سید المرسلین • وینزل علیه الکتاب المبین • ویخبرنا بهذه الصفات من نعوت یوم الدین • ثم یعرفنا غفلتنا
ویقول اقترب للناس حسابهم وهم فی غفلة معرضون • ما یاتیهم من ذکر من ربهم محدث الا استمعوه وهم یلعبون • لاهیة قلوبهم • ثم یعرفنا
قرب القیمة • فیقول اقتربت الساعة وانشق القمر • انهم یرونه بعیدا ونراه قریبا • وما یدریک لعل الساعة تکون قریبا • ثم یکون احسن احوالنا
ان نتخذ دراسة القران عملا فلا نتدبر معانیه • ولا ننظر فی کثرة اوصاف هذا الیوم • ولا نستعد للتخلص من دواهیه • فنعوذ بالله من هذه الغفلة
الا ان یتدارکنا الله بواسع الرحمة • ونرجو من لطف الله التوفیق والهدایة • بحرمة شفیع الامة علیه افضل التحیة • خرد •

تنکه تنها چو احسان پاک • سرشتی بدست خود این مشت خاک • کشیدی ز توقیع جودم طراز • که ره سوی ایمان کشادیم باز
مپرس انچه بد کردم وناصواب • که در خورد پرسش ندارم جواب • چو دل در سر آرد پریشانیم • دری بازکن در پشیمانیم
کرفت ارچه جرمم سیاه وسفید • بعفو توام پیش از انست امید • چو فردا خجل کردم از کار خویش • مکن بسته بر من در بار خویش
چه باشد کمی ذره خاکسار • که روز شمار آید اندر شمار • چو آواز صورم درآرد ز خواب • زباران رحمت بر دیم زن آب

ایدی بنم روحم احوال قیامت • واحوال ارباب شقاوت مسموعک اولدیسه • قرآن وسنت واجماع امته کمال تثبت واطاعتدن خالی اولمایوب
اوقات صالحات اولان اعمال حسنه یه سعی وکوشش قیل • ودنیای دنی یه کوکل بغلمایوب • دریاره ارمغانسز وارمه • زیرا حق جل وعلا روز شمارده
ارمغانسز • وفرادی وبی نوا کلدوکز دیمی دیو توبیخ ایدر دیوب • حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا سوره انعامده اولان شو آیت کریمه یه
اشارت ایدر • قال تبارک وتعالی • ولقد جئتمونا فرادی کما خلقناکم اول مرة وترکتم ما خولناکم وراء ظهورکم وما نری معکم شفعاءکم الذین زعمتم
انهم فیکم شرکاء لقد تقطع بینکم وضل عنکم ما کنتم تزعمون • یعنی حق سبحانه وتعالی بزه ابلاغ ایچون حبیبی محمد المصطفی علیه من صلوات الله ادعاها
روز جزاده کفاره اولان عنایدن جزا ویرکوب بیورر که • یا محمد بز کفاره بتوسط املاک عقاب • ویاخود بلاواسطه بطریق العتاب خطاب
ایدرز که • ای کافر مشرکلر تحقیقا سز بزم حکم وقضامز پیشنه فرادی وتنها کلدوکز • وحین ولادتده رحم مادردن سزی ابتدا نه هیاتده
اظهار ایتدم ایسه شمدی میدان عرصاته دخی • دنیاده اولان املاک وارزاق واولاد واتباعکزدن • وجمیع خواسته وساخته کزدن بالضروره
آیریلوب عریان وکریان کلدوکز • ودنیاده هر شی که سزه احسان ایتمش ایدم • دنیادن مفارقت ایتدکده جملهسنی وراء ظهورکزه ترک ایدوب •

ودنیاده

ودنیاده قویوب کلدوکز • ای مشرک کافرلر شول شفعا ورؤسا وولات وغزاکز کیم • بزم ذاتمزه هیچ نمزه خدالقده انلر شریکمز زعم ایدرکز
وهؤلاء شفعاؤنا عند الله دیوب اصنام واوثانه طاعت • وسجده عبادت ایدردوکز • شمدی انلاری سزکله کوره میوز • تحقیق سزکله
انلارک مابینی منقطع اولدی • یعنی جنکزده اولان پیوسته لک کسسته اولوب اتصالکز انفصاله متبدل اولدی • وهر نه مقوله اشیایی کم
کنه وکزه دست آویز • وچاره انکیز اوله عم ایتدوکز ایدی • سزدن غایب اولوب الوکزدن کتدی • ومفقود ومعدوم اولوب وجهله هلاک
اولدی که کویا اولدن دخی نابود ایدی • بیت
اه کیم اولسه کرک پوشش نابوت فنا • خلعت پادشه وخرقه پشمین کدا
بربهایه صاتیلور دست اجلدن آخر • زرنشان افسر شاهان وکلاه فقرا • براولور کلبه درویش ایله قصر شاهی
آتش انداز اولیجق صاعقه قهر خدا • سردی باد هوا جانمزه کار ایتدی • سکا قالدی ایشمز ای کرم اتی مولا
معلوم اوله که لفظ فرادی • فاعل جئتمونادن حال اولمق اوزره منصوب اولوب جئتمونا کلمه سنده دخی ایکی وجه اعتبار اولنمشدر
وجه اول ماضی بمعنی مستقبل اولوب تجیئوننا دیمک اوله • پس صورت ماضیده ابرازی • اتی امر الله • ونادی اصحاب الجنة قوللری کبی
تحقق وقوعندن اوتوری اولور • وجه ثانی کندو معنای ماضیسی اوزره اولوب یوم جزاده بین یدی الله واقع اولان حاله حکایت
ایچون صیغه ماضی ایله کلمش اولور • ویوم حسابده کفاره بو وجهله اولاجق توبیخ • وکفارک بوحال وضلال ایله مجیئی • ذلک الیوم نسبت
ماضی اولور • وفرادی صیغه سنده دخی • هل هو جمع ام لا دیو اختلاف اولنوب جمعیتنه ذاهب اولانلر دخی مفردنده اختلاف ایدوب
الف فرادی تانیث ایچون • وجمع فرددر دیمش • بعضیلر دخی جمع فرید • وفرد وفردر دیوب بعضیلر دخی فرادی سکران وسکاری کبی
جمع فردان دردیمش • واصحاب اختلاف فراء • وابن قتیبه • وراغب • وبعضلر اسم جمع در • زیرا فرد کلمه سی فرادی صیغه سی اوزره
جمع اولمازه بلکه معنی جاء القوم فردا فردا • وواحدا واحدا دیمکدر دیمشلر • وقرائتنده دخی اختلاف اولنوب بعضلر فرادا وبعضلر
فراد • بعضلر دخی فردی قرائت ایتمشلر • وکما خلقناکم قولنده دخی بین النحاة کافده دورت وجه بیان اولنوب تعدد حالی تجویز ایدنلر
جئتموناده اولان ضمیر فاعلدن حال اولمق اوزره منصوبدر • ومنع تجویز ایدنلر فرادی کلمه سندن بدل اولوردیمشلر • بعضلر دخی محل نصبده
مصدر محذوفک نعتی اولمق اوزره • مجیئا مثل مجیئکم • یوم خلقناکم دیوب بکی دخی منفردین انفراد امثل حالکم اول مرة دیو تقدیر ایتمش
اما نحات تقدیر اولی استحسان ایتمشلر • وتحسینلرینه علت بیان ایدوب لان دلالة الفعل علی المصدر اقوی من دلالة الوصف علیه
دیمشلر • وابو البقا فرادی کلمه سنده اولان ضمیر مستکندن حال اولمق اوزره منصوب اولوب تقدیر کلام مشبهین ابتداء خلقکم دیمکدر دیمش
اما بو تقدیری بعضلر مقبول کورمیوب دیمشلر که • وفیه نظر لانهم لم یشبهوا بابتداء خلقهم • وصوابه ان یقدر مضافا • ای مشبهة حالکم حال ابتداء
خلقکم • پس وترکتم قولنده دخی ایکی وجه بیان اولنوب عند رای البعض • فاعل جئتمونادن حال • واضمار قدایله منصوب المحل در • بعضیلر دخی
کلام مستانف اولوب اعرابدن محلی یوقدر دیمشلر • وسیاقده اولان الفاظ آیاتده دخی اختلافات کثیره بیان اولنمشدر • مرغب اولان
اولان کتب تفاسیره مراجعت اولنسون • پس بر صدده رجوع ایده لم • یعنی ولقد جئتمونا فرادی قول کریمندن مراد تقریع وتوبیخ در • وسبب توبیخ
مکه مشرکلری فقرای استحقارا • ونفسلرینه افتخارا • بزم دنیاده اموال واولادمز چوق اخرتده دخی بزه عذاب یوق دیوب دنیاده جد
وجهدلرینی ایکی شیئک تحصیلنه صرف ایدیلر • بریسی تحصیل مال وجاه • وارزاق واملاک • وبریسی کمال اعتقاد ایدیلر که اموال واملاک بونلاری
دنیاده مخلد ایدوب • وپرستش ایتدکلری لات وعزا • ومتابعت قیلدقلری رؤسا وشرفین عند الله کندولره شفعا اوله • پس بو زعم فاسد
وعمل کاسد اوزرنده ایکن • پنجه شیر اجل بوغازلرین الوب دنیادن خروج • وقبره ولوج • علی الخصوص محفل قیامته ورود ایتدکده مال وجاه
واملاک وارزاقدن کندولریله برشی باقی قالمایوب • واصنام واوثان • وتوقیر واحترام قلدقلری خودبینان • عند الله کندولره شفاعت ایدر
بولمایوب بخلاف اهل الایمان • دنیاده تحصیل والکا اعتماد وتعویل قیلدوغی هرشیدن منفرد وتنها قالورلر • وپیش حکم وقضایه منفرد اولدوغی
حالده کلورلر • والکا کوره حسرت بولورلر • اما اهل ایمان وایقان عمر کران بهالرینی تحصیل معارف الهیه • واعمال صالحه وخالصه یه صرف ایتمکله
قبره واردقلرنده • اول اعمال واخلاق • ومعارف خلاق کندولریله باقی قالوب محفل قیامته کندولریله معا حاضر اولورلر • ویوم معاده زاد وزواده ایله
وارداولوب فرادی وارمازلر • پس بو آیت کریمه معرفت احوال قیامت بابنده • بعض قانون شرعیه مشتمله اولدی • اولا بریسی بودر که نفس ناطقه
انسانیه بو جسد ظلمانی یه تعلق ایلدوکی دکلدر • الا بو جسد بالی الکتساب معارف الهیه • وتحصیل اخلاق ربانیه • وتکمیل کمالات انسانیه ایتمکه نفسه
آلت اولماغیچون در • پس مجان نفس ناطقه جسددن مفارقت ایتدکده ذکر اولنان ایکی مطلوبی تحصیل ایتمامش اولسه لاجرم حسرات عظیمه
وآفات الیمه وقویه اولور • زیرا سعادات ابدیه نک آلت اکتسابی اولان جسدی بردخی قنده بولور • آلتده ایکن ایسه ابطال واضاعه ایدوب
منتفع بها اولمادی • پس بو بر حسرت وندامتدر که • فوقنده برعقوبت دخی اولماز • وبر ندامت دخی بودر که نفس ناطقه آلت جسدانیه ایله
سعادت سرمدیه • وکمالات روحانیه یی اکتساب ایتدوکی تقدیر • مع هذا آلت مزبوره ایله هر بر ساعتنک مرورنده ساعت اولدن اردی
بر عمل فاسد کسبندن خلاص اولمازه • زیرا اول نفس شوم طول عمرنده کمال تقویت عشق ومحبت • وتاکید حرص وشهوت ایله تحصیل مال
وجاهه رغبت ایدر • انسان ایسه فی الحقیقه عالم جسمانیدن عالم روحانی یه متوجه • ومرتقی ایکن نفس غافل قصه لی قلب وقضیه سی برعکس ایدوب
عالم روحانی ومقصد رابیدن • عالم جسمانی وهوای نفسانی یه منتکس الراس متوجه اولوب مقصد اصلیی فراموش قیلورز ولذات جسمانیه ایله

مغرور وولهوش اولور پس حالت انعکاسده ایکن موت اصابت ایلسه امر برعکس وقضیه ادباره منقلب اولوب اکر استه‌سن واکر استمه‌سن
بی اختیار وبا اضطرار عالم جسمانیدن عالم روحانی‌یه توجه ایتدکده تحصیلنه افنای عمر ایدوب زیاده اکتساب ایتدوکی اموال وارزاق
وحب حشمت وجاه وراء ظهری اولان عالم جسمانیده قالور وحد نفسنده برشی که بنی ادمک وراء ظهرنده قاله انکله انتفاع ممکن اولماز
ایکون چوق سوق تشویه وضع اولندقده بونی بورق وباشلری معوج کورینور ولوصفت وبو حال نهایت خیبت وغایت حسرتی ایجاب ایدر
پس وترکتم ما خولناکم وراء ظهورکم قول شریفی بو معنایه اشارت ایدر ودلالت ایدرکه هر مال که بعد الاکتساب مصارف خیراته صرف اولنمیه
اول دخی بو زمره‌نک صفاتیله متصف اولوب روز شمار ومیزانده قتی ارمغان دنیلور اما اموال مکتسبه حلالی وجوه خیراته بذل ایلسه مخلوق
وعباده شفقة امر خدایی تعظیم ایچون تصدق قلسه اموالنی وراء ظهرنده ترک ایتمیوب بلکه ایلرویه کوندرر وارمغانی افندیسنه واصل اولور
روز محشرده قتی ارمغان عتابندن قورتلوب جمله‌سنی حاضر بولور کما قال تعالی وما تقدموا لانفسکم من خیر تجدوه عند الله وندامت عظیمه‌نک
اعظمی بودرکه شول مساکین که ادیان باطله ومذاهب فاسده‌نک اعانت ونصرتنده نفسلرینی اتعاب ایدوب تحمل قیامته عند الورود
اول مذاهب فاسده ایله منتفع اولورز زعم ایدرکن میدان عرصات ومحافل قیامته واروب معاینه قلدقده اعتقاد ایتدوکی ونفع امید ایتدوکی
مذاهب باطله‌سندن عذاب شدید وعقاب عتید مشاهده ایدر وبوکا اولان عذاب جمله‌دن زیاده اولور اولا عذاب حسرت وندامتدر
پس برشیدن که عذاب وبلا ورنج وعنادن غیری ماحصل یوغیکن بونلر اول شئ باطل اوزرینه اتفاق ایدوب جید اختیارلرینه لوقدر
بلا عظیم وعنای الیمی تحمیل ایلمشلر ایدی وبری دخی عذاب خجلتدرکه حقیقت حال آخرتده منکشف اولوب دنیاده حقدر دیو اعتقاد ایلدوکی
باطل وعین ضلالت ومحض جهالت چقوب مع الطمع العظیم یأس شدید حصولنک یأس مزیدینه ملحق اولور پس ومانری معکم شفعاءکم الذین
زعمتم انهم فیکم شرکاء قول شریفی بو معنایه دلالت ایتمشدر واحوال قیامتدن بری دخی بودرکه قچان نفس غافله فوت ایتدوکی واکتسابه
قادر اولدوغی امور خیرات ظاهره اوله وموجب حصول مضرات اولان امر خطرناک دخی حصوله کلسه ولکن بعض وجوهدن تدارکه رجای
وارایسه المی خفیف وحزنی سایره کوره ضعیف اولور فاما تدارک مافات ممتنع وجبر نقصان متعذر ایدوکنه جزم ویقین بولونسه اول غافلک
حزنی قوی وبلا وعناسی عظیم اولور والیه الاشارة بقوله تعالی لقد تقطع بینکم والمعنی ان الوصلة الحاصلة بین النفس والجسد قد انقطعت
ولا سبیل الی تحصیلها مرة اخری آه ای مؤمن سوفور العمل زنهار غافل که ولقد جئتمونا فرادی قولنده سمعه وریا ایله عمل کننده اولنلره دخی اشارت
واردر وبلکه اعمال صالحه ایله محل قیامته وارش ایکن خصماسنه توزیع اولندقده بلا عمل فرد وتنها قالوب مفلس ومغبون اولور کما روی عن ابی هریرة
انه قال قال صلی الله علیه وسلم هل تدرون من المفلس قالوا المفلس فینا یا رسول الله من لا درهم له ولا متاع فقال المفلس من امتی من یاتی یوم القیمة
بصلوة وصیام وزکوة ویاتی قد شتم هذا واکل مال هذا وسفک دم هذا وضرب هذا فیعطی هذا من حسناته وهذا من حسناته وان فنیت
حسناته قبل ان یقضی ما علیه اخذ من خطایاهم فطرحت علیه ثم طرح فی النار ایواه ودریغا ای عاجز ومسکین لعلک لو حاسبت نفسک
وانت مواظب علی صیام النهار وقیام اللیل لعلمت لانه ینقضی عنک یوم الا ویجری علی لسانک فی غیبة المسلمین ما یستوفی جمیع حسناتک
فکیف ببقیة السیئات من اکل الحرام والشبهات والتقصیر فی الطاعات وکیف ترجو الخلاص فی المظالم فی یوم تقتص فیه للجماء
من القرناء قال مجاهد رضی الله عنه کان داود علیه السلام یقول فی مناجاته الهی اذا ذکرت خطیئتی ضاقت علی الارض برحبها واذا ذکرت
رحمتک ارتدت علی روحی سبحانک الهی اتیت اطباء عبادک لیداووا خطیئتی فکلهم علیک یدلنی فبؤسا للقانطین من رحمتک الهی سیدی
ومولای داود نبی علیه السلام بویله مناجات ایدرکن بو فقیر وعاجزلر نه دیسون ای غفار وستار سن اول غفارسن که برفحوای
یبتغون فضلا من الله ورضوانا ارباب حاجات واصحاب مناجات دریای زخار عفوکدن هردم دست رجالریله اغتراف ایدرلر
واول بر کسلرک غفاریسن که برمصداق واخرون اعترفوا بذنوبهم انار اوزار عصیانلرینه اعتراف ایدرلر پادشاها شول مسکین وفقیرلرک
دستگیریسن که برمقتضای بل ایاه تدعون سندن غیری کس بلمزلر وشول افتاده‌لرک فریادرسسن که برفحوای امن یجیب المضطر اذا دعاه
حالت عجزده سندن غیری بلمزلر الهی برکریم سن که بو واسطه سؤال بسیار وبسیار عبادک امالنی واتاکم من کل ما سألتموه موجبنجه
انجاح ایرکوررسن وبر رحیم سن که بی سابقه اعمال شکسته امطار افضالکدن ارباب حاجاته واسبغ علیکم نعمه ظاهرة وباطنة باران رحمتن
یاغدرررسن الها ملکا پادشاها بر رحیمسن که شمک دریای رحمتک برفحوای سبقت رحمتی علی غضبی بی سابقه بندکی بنده‌لرک اثمنی دورمش
واوسیع ذنوبن پوشیده وبرکریم سن که محض کرمک قلوب عصاتی نوید مغفرت ایله اوخشایوب لا تقنطوا من رحمة الله مژده‌سیله بیورمشسک
پادشاها برجبارسن که ان ینصرکم الله فلا غالب لکم موجبنجه هرنه‌یه که سن بند ایلیه‌سن انی هیچ کس اچامز وسن نصرت ایتدوکک هیچ فرد
غالب اولماز وبرفتاحسن که برفحوای ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسک لها هرنه‌یی که سن فتح ایده‌سن هیچ فرد بنده قادر اولماز
وبرعفو وامرزکارسن که وان ربک لذو مغفرة للناس علی ظلمهم بیوروب دامن عفوکله آثار جرایم واوزار کبایری ستر ومغفرت ایدرسن
پس ای کشاینده دریای بسته وای مرهم نهنده دلهای خسته عز وجلال بی نهایه ودریای رحمت بی غایتک حقیچون ابواب فضل
واحسانکی بو بنده کمتر اوزرینه کشاده قیل وجرم وعصیانمزه عفو ومغفرت قیل ای فراخ بخش بسیار عطا وای رساننده نعمت
وبازدارنده بلا بزم درخواستمزدن اول کمال فضلکدن بز قوللرکه ایمانی ویردک الحالة هذه درخواستمز ایله ایمانمزی حفظ ایدوب

افادن این قبیل الهی حقیقت سنک پیشگاهک وطریقت بارگاهک وشریعت شاه راهکدر درگاه وپیشگاه وبارگاه جمله‌سنی الهی
لطف وکرمکله بزی شاه راهدن دور ایتمه ایشمز الطافکه قالمشدر یوخسه اعمالکیم اعتماد ایدر ازخمسه خسرو ای صانع جسم وخالق روح
مرهم نه سینه‌های مجروح • لطف تو انیس مستمندان • قهر تو هلاک زورمندان • گیرم که نیم بلطف درخور
آخر نه که بنده‌ام درین در • چون زان توییم پاک وناپاک • هم تو بکرم نگر درین خاک • جرمم منگر که چاره سازی
طاعت منگر که بی نیازی • گر عون تو رحمتی نریزد • از طاعت چون منی چه خیزد • زین در که امید دارم از تو
خواهش بجز این ندارم از تو • در صدر نعیم ده نشستم • منشور نجات ده بدستم • آن راه بنما بمن نهانی
کاندر تو رسم دگر تو دانی • آه وصد آه ای عارف بالله ودل آگاه عظمت جلال ونوال جمال منکشف اولدقده من العرش الی الفرش
جمیع خلقک احوالی مضمحله‌در زیرا اعراس جمالدن کشف نقاب ایدنلره انوار ازلیه لمعان ایتدکده جمیع عملرندن تبری ایدرلر نظم
چون شود در تو نیست وصف بشر • ذات تو بگذرد زخیر وزشر • زانکه اعداد جمله لا گردد • چون در آخر سوی خدا گردد
زیرا مقربان درگاه وعارفان بالله عملرینی حق سبحانه وتعالی‌نک قدر جلالنه لایق کورمزلر وحق جل وعلانک سنیات کراماتی ولطایف
برّ بی غایاتندن اولان عطیاتنه موازی بولمازلر پس عند رؤیة القدم عددن خارج اولدقلری کبی بولنوب ولقد جئتمونا فرادی قول
کریمنک بحار معانی باطنه‌سنه غوطه ایدرلر فلهذا اکابر سلفدن بعض عاشقلر اجل مقامات العبد افلاسه والرجوع الیه خالیا من جمیع طاعاته
بیورمشلر وقیل لابی حفص بماذا تقدم علی الله قال وما للفقیر ان یقدم بشئ علی الغنی سوی فقره قال الله ولقد جئتمونا فرادی خالین من اعمالکم
واحوالکم وطاعاتکم وجئتمونا موحدین بوحدانیتی شاهدین شاهدتی بوصف الکشف والخطاب کما جئتمونا من العدم فی بدو الامر حین عرفتکم
نفسی بقول الست بربکم قلتم بلی آه ای طالب الله ومجاهد فی سبیل الله بو آیت کریمه خود شرک بالله ایدن خود نمایان وپرستش اوثان
ایدن گمراهان حقنده‌در زمرهٔ موحدینه دخی حکمنک شمولی نه جهتدندر دیو قلبکه خطور ایدرسه ان للقرآن ظهرا وبطنا ولبطنه بطنا الی سبعة
حدیث شریفنک مضمونجه نظم مجازی نیست احوال طریقت • نه هرکس یابد اسرار حقیقت • دیو زمزمه ایدرک عاشقان صحاب
ومجذوبان ربانی اولان عارفلره بو آیات کریمه‌نک بطوننده اولان سرایرده معانی اچوب قناع اسرار ایله مستور اولان عرایس نکاتنک
وجه کریمین کوردکده نظم بغمزه میدهد هستی بغارت • ببوسه میکند بازش عمارت • ز چشم اوست دلها مست ومخمور
زلعل اوست جانها جمله مستور • دلبر جذبات ربانیه ایله مست ومدهوش اولدیلر ومرآت معانی‌یه نظر ایتدکده شیخ محمود
شبستری گلشن رازده نظم درون هر بتی جانیست پنهان • بزیر کفر ایمانیست پنهان • بباطن نفس ما چون هست کافر
مشو راضی بدین اسلام ظاهر • چو کفر ودین بود قایم بهستی • شود توحید عین بت پرستی • برو هر لحظه ایمان تازه گردان
مسلمان شو مسلمان شو مسلمان • بو سوزدوغی ایمانک مفهومن ملاحظه ایدوب بو آیت کریمه‌ده هر بر نعته علی حدة توبیخ واشارت بولدیلر
زیرا لاجرم مجیء الی الله اولا تجرید ثانیا تفرید بعده توحید ایله اولور پس تجرید دنیا وما فیهادن تجرددر وتفرید اللهیه رجوع تام ایله
دنیا واخرت والمره واقع اولان تعلقاتدن تخلیه درون ایله تفرددر یعنی روح انسانی بدو خلقتده تعلقات کونیندن نیجه مجرد ایسه
حالت رجوعده دخی منوال مشروع اوزره مجرد اولوب تفرد ایتمکدر کما قال تعالی ولقد جئتمونا فرادی کما خلقناکم اول مرة یعنی قبل تعلقه بالقالب
روحک اول خلقتی کبی دیمکدر زیرا روحک قالبه تعلقی خلقت ثانیه‌در کقوله تعالی ثم انشأناه خلقا اخر وقال تعالی لقد خلقناکم ثم صورناکم پس اثنای
سیر الی الله‌ده دنیا واخرتدن تجرید وتفریدک حصولی عبدک اکتسابیله اولدوغیچون وترکتم ما خولناکم وراء ظهورکم بیورلمشدر یعنی
من تعلقات الکونین وبعده ومانری معکم شفعاءکم الذین زعمتم انهم فیکم شرکاء قول شریفی ایله تنبیه بیوررکه شول اعمال وافعال که انلار سزی
اللهیه ایصال ایدر ظن ایدردیکز لقد تقطع بینکم انتها وسیرکزده اعمال ایله سزک بینکزده اولان تعلق کسسته اولدی وضل عنکم ما کنتم
وشول اعمال که سزانی موصله الی الله زعم ایدردیکز سزدن غایب اولدی گلشن نه دین وعقل ونه تقوی وادراک • فتاده مست وحیران بر سر خاک
بهشت وحور وخلد انجا نسنجد • که بیگانه درین خلوت نگنجد • زیرا سالک مجذوب سرادقات عزته واصل اولسه سیری نهایت بولور
ونهایت سیر سالک سرادقات عزتده واقع اولدوغی جبریل علیه السلامک سیری لیلهٔ معراجده عند سدرة المنتهی منتهی اولدوغنه مماثلدر
وفی الحقیقه سدرة المنتهی ملکدن وانساندن سیر الی الله ایدنلرک منتهای سیرلریدر پس سیر الی الله بردخی توحید ایله‌در دیمش ایدک ایدی
توحید دخی سالک مجذوب وعبد مطلوب ارجعی الی ربک جذباتیله مقام وحدته وصول ایچون تجلیات ذاتیه‌دن بالصفة الواحدیة
فیض وحدانیتی قبول ایله توحددر اما شویله که سالکه حقیقته عنایات ازلیه جذبات الربوبیه دست رس اولمازسه سیر فی الله‌ده قالوب
سیر باللهی طی ایتمز پس سدره‌ده منتهی وباقی اولوب وما منا الا له مقام معلوم قول شریفی ورد زبانی اولور فافهم جدا نظم
هر آن معنی که شد از ذوق پیدا • کجا تعبیر لفظی یابد اینجا • حاصل کلام ای سمیع نیک فرجام اگر عوامدن اول اگر خواصدن حق سبحانه
وتعالی هر نفسه ودیعت ایتدوکی امانتی وقایهٔ طاعاتله طلب ایدوب روز جزاده لاجرم خطاب ایدرکه این چه آوردید دست آویز را الا اوکوز
دست آویزا ایچون نه کتوردوکز ارمغانی روز رستاخیز را روز قیامت ایچون برارمغان یعنی دست آویز که دوست نظرینه تهی کتمامک ایچون
الیکوزه آلدوب نه مقوله ارمغان کتوردوکز که یوم قیامتده بکا هدیه اوله ارمغان وارمیدر ای بنی آدم تهی دست کلمه باعث نه اولدی

البطن

فاما من ثقلت موازينه فهو فى عيشة راضية • واما من خفت موازينه فامه هاوية • قول كريمنده اولان وعد و وعيدى ايشتمدكزمى • ومن يعمل مثقال
ذرة خيرا يره • ومن يعمل مثقال ذرة شرا يره • نه معنى در بلمدكزمى • نيچون صفر اليد كلدكز • ايدى سزك بو جرأتكزه سبب يا اميد بازگشتن تان نبود
يا بود ركه سزه كيرو دونمك اميدى اولمادى • يعنى كل شىء هالك الا وجهه له الحكم واليه ترجعون قولنه تصادم ايدوب عاقبة العاقبة ميدان عرصاته
كلمك • و بنم حكم و قضامه رجوع ايتمك احتمالن ويرميوب • وعده امروز باطلتان نمود بو كونك وعده سى سزه باطل كورندى يعنى واذا الجحيم سعرت
واذا الجنة ازلفت علمت نفس ما احضرت قول كريمى • و بونك امثالى آيات بيناتده اولان وعد و وعيده اقرار ايتميوب روز حشرك اتياننى
سزه لغو و باطل كورندى • فما يكذبك بعد بالدين اليس الله باحكم الحاكمين • ايدى اى دنى و سفلى منكرى مهمانيش را ازخرى سن خر لا يفهم اولدوغك
حضرت واجب الوجود مهمانلغنه منكر ايكن پس ز مطبخ خاك و خاكستر برى پس انك مطبخندن خاك و خاكستر الورسن • يعنى حق سبحانه وتعالى
رحمت و مغفرت و عفو و كرمندن محروم اولوب رجيمده خوار وسن دخى عين نار اولورسن • ور نه منكر چنين دست تهى واكر سن منكر دكلسك
بو مجلسه دست تهى ايله • و طاعات و عمللر • در دران دوست چون پا مى نهى اول دوستك قپوسنه نيجه پا نهاده اولورسن • يعنى دركاه چاره سازه
بلا عمل نيجه يوز سوره بيلورسن • بهر حال آخرت ايچون عمل صالح لازمدر سن ايسه طبع اشغلك حكمنه دوشوب حب جاه و حشمت ايله تن پرورلك
قيدنه مغلوب كنه كيجه ظلمته دوشمشسن بيت اوممار زجام صفا چرخ دنى پروردن برانجم صوبى دريغ ايلدى اسكندردن •
ايدى بونار حسرت و عذاب نداسندن نجات استرسك اندكى صرفه بكن از خواب و خور خواب و خوردن برازجق تحصيل فايده قيل
واول فايده يى ارمغان بهر ملاقاتش ببر حق جل جلاله ملاقاتندن اوتورى • هديه دستاويز ايلت • يعنى تقليل طعام ايدوب اكثر
اوقاتك صايمه اولسونكه • بونلر نوم غفلتى رفع ايدوب بدنه تقويت • و روحه قوت ويرر • وبهيميتى ازاله ايدوب عبادات • و طاعاته
لذت الدرر • و آخرته هديه ايلدر • قال عيسى بن مريم عليه السلام جوعوا بطونكم واعروا اجسادكم لعل قلوبكم ترى ربكم • عائشه صديقه رضى الله
عنهادن مروى دركه • حضرت رسالت پناه عليه صلوات الله دن صكره • ابتدا ظاهر اولان بدعت خلق طويجه طعام يمكدر • نفسلرى طوق طوق
باشلادقلرى • حتى درونلرنده اولان شهوات برونلرنده ظهور ايدوب شركه باشلاديلر بيورمشلر • ذو النون مصرى بيورمشلركه هر باركه
طعامدن طويجه تناول ايلدم لاجرم بر معصيته ده بولوندم • و ابو سليمان دارانى بيوررلركه • هر كيم كه طويجه طعام يسه اول كمسنه ده خصال
ذميمه دن التى خصلت پيدا اولور • برى عبادته حلاوت بولماز • ثانيا علم و حكمت حفظندن محروم اولور • ثالثا خلقه شفقتدن قالوب
جايله كنه وكبى طوق قياس ايدر • رابعا شهواتى كندويه غالب • و كندوسى حكم شهواته مغلوب اولور • خامسا عبادت خدا نفسنه آغر كلور •
سادسا مؤمنلر اطراف مسجد ومحرابده طواف ايدركن • اول فقير اطراف مستراحى طولانور • شبلى بيوررلركه هيچ بر وقتده كرسنه اوتورمادم والا
بر حال قلبمده بر حكمت جديده عجيبه • و بر عبرت غريبه بولدم • يعنى حالت مزبوره تقليل طعامدن حصوله كلور بيورمشلر • قدس الله اسرارهم
وطيب الله انفاسهم • سلطان ولد نه خوب بيورمشلردر نظم

زانكه چون نفس سير گشت از نان • جاه را ميشود زجان جويان
زين دو شد سركش و عدو و عون • چون نبودش ز حق عنايت و عون
غير اين لقمه خور گران نانى • ميل كم كن بقوت حيوانى
زان خورشها شوى ز سگ كمك • چون ملك بر روى ببام فلك
در ره عشق بى قدم پويى • يار را در درون خود جويى
خاك و باد است قوت نفس چو مار • گر نگيرى خور مخور زين بسيار
نان بود خاك و باد باشد جاه • جاه چاه است دور شو از چاه
چونكه نان و خورش شود افزون • طلب جاه سر كند ز درون
حكمت و علم اگر شود خور تو • نبود غير عشق درخور تو
از چنان قوت قوتى زايد • كه بدان روح تا ابد پايد
همه باشى تو و دگر نبود • تا نميرى زخود چنين نشود

ايدى بنم روحم سعادت سرمديه اخرويه • و دولت قرب و وحدت ذاتيه ديلرسك صفات بهيميه دن اولان خواب و خورشدن واز كلوب
شو قليل النوم مما يهجعون ظلام ليالى ده خواب راحت • ونوم غفلته اولنلردن سن قليل النوم اول باش در اسحار از مستغفرين
مستغفرين زمره سندن اول • زيرا حق سبحانه وتعالى ذكر اولنان اتقيايى مدح ايدوب • سوره ذاريات ده بو وجهله وصف ايتمشدركه
قال تعالى ان المتقين فى جنات وعيون آخذين ما آتيهم ربهم انهم كانوا قبل ذلك محسنين • كانوا قليلا من الليل ما يهجعون وبالاسحار هم
يستغفرون • وفى اموالهم حق للسائل والمحروم • پس علم شريفه حق اولمه كه تفسير و اعراب جهتندن بو آيت كريمه تحقيقنده • فضلاء سلف بويله
تحرير ايتمشلركه • قول آخذين فى جنات قولنده اولان ضمير مستوردن حال اولمق اوزره منصوبدر • ولفظ آخذ من حيث القصد والرغبة
قبولدن عبارت اولمغله • بيضاوى رحمة الله عليه دخى • قبول و رضا ايله تفسير ايدوب • قابلين لما اعطاهم راضين به ومعناه ان كل
ما اعطاهم حسن رضى متلقى بالقبول ديو تحقيق • واكثر كشافده كلامدن توفيق بيورمش • پس ما آتيهم قولنه يعنى ما فى الجنة ديو معنى ويرلمش آخذين
ضميرى متعلق جناتدن حال حقيقيه اولور • واكر بر قول بعض مفسرين • ما آتاهم من اوامره ونواهيه فى الدنيا ديو معنى ويرلمش آخرت ايله
دنيانك زمانلرى مختلف اولدوغندن حال حكايه اولور • پس فيض مطلق عباد المتقيانى داخل جنات • وعيون جاريه دن اوزرلرينه افاضه
انوار رحمت اندوكنك علتى بيان ايدوب انهم كانوا قبل ذلك محسنين • ديو استحقاق ذاتى • واستعداد ازليلرين تحقيق بيوردى يعنى
حقيقت حال بودركه • اول متقيلر قبل دخول الجنة دنياده اعمال خالصه ايله مزين • واخلاق حسنه ايله متحسن اولمشلر ايدى • پس بر مقتضاى
هل جزاء الاحسان الا الاحسان مسكن و ماوالرى بحبوحه جنات • و آرام و قرارگاهلرى نشيمن عيون جاريات اولوب • بر فحواى

تفسير ان المتقين فى جنات وعيون

ان رحمة الله قريب من المحسنين • احسان سبحانى يه لايق • و فضل و رحمت ربانى يه مستحق اولدلر • آه اى دل آگاه • نه حق تعالانك احسان و عطاسنه
نهايت • و نه اتقيانك اخذ و قبولنه غايت واردر • يعنى احسانى بى حد اولدوغى كبى • تلقى و قبولى دخى بى عدددر • و فخر رازى بونده بر نكته
بيان ايدرلركه • فى جنات قولنده • لاجرم سكنايه دلالت واردر • پس اخذ بلده كذا و قلعة كذا ديلسه معناسى دخلها متملكا لها ديمك اولور
وكذلك بر كمسنه بر باغچه وسراى اشترا ايلسه • اخذه بثمن قليل ديرلر • يعنى اول روضه جنان • و قصر طيبه ايوانى تملك ايلدى ديمك اولور پس
بو تقديرجه بو محلده دخى افاده اخذ بودركه • اتقيا و اصفيانك جنته دخولى • عاريتى باغ و بستان • و اكرتى قصر و ايوانه كيرلر دير كبى
كون مهمان اولنلرك حالت دخولى كبى دكلدركه • مسكن اتخاذ ايتدكلرى كبى مستعار استرداد اولنوب اويمدن چق • و باغمدن كيت ديه لر بلكه
جنات و قصور و عيون و حور اتقيانك فضل و احسان فياض مطلقدن • بذل نفس و جان و فى سبيل الله صرف مال و خانمانلرى ايله اشترا
اولنمش ملكلريدر • على الخصوص ما آتيهم • قول شريفى دخى انلرك اخذى من حيث التملك اولدوغن مبين در • اما بو قدر املاكى تمليك دخى فياض كريمك
محض فضل و رحمتيدر • يوخسه حاشا بطريق الوجوب دكلدر • پس على هذا التقرير • ما آتيهم قولنده اولان ما جنات و عيوندن عبارت اولوب
انهم كانوا قبل ذلك محسنين • قوليله ثمن جنته اشارت بيورلوب • اتقيا و اصفيا جنات و عيونى ثمن احسانلريله الوب مالك اولدلر ديمك اولور
كما قال تعالى للذين احسنوا الحسنى • بلام الملك وهى الجنة • پس حق جل وعلا عباد اتقيانك ثمن جنت اولان احسانلرى نه ايدوكن بالذات
تفسير ايدوب بيورركه • كانوا قليلا من الليل ما يهجعون • هجوع دن النهار نوم • وهجعه اول ليلدن اولان نومه قليله در • يعنى اول زمره
اصفيا كيجه دن شى قليل اويورلردى • كما فسر القاضى • ما زايده • اى يهجعون فى طائفة من الليل • يعنى تنوين تقليل افاده ايتمكله بيضاوى
طائفه دن اولان تنوين ايله اكتفا ايدوب • كشاف كبى قيد قلتى تصريح بيورمامشدر رحمة الله عليه • ايدى معلوم اوله كه • ما يهجعون قولنده
اولان ما زايده اولورسه • قول يهجعون خبر كانوا • وقليلا ظرفيت اوزره منصوب اولوب مثلا قام كل الليل او بعضه او قليله كانه من الليل
تولك كبى اولور • وبعضلر ما مصدريه در ديمشلر • بو تقديرجه ان و فعل ايله مؤول اولان مصدر • اسم كان دن بدل اشتمال اولمق اوزره مرفوع
وقليلا ظرفيت اوزره منصوب اولوب • معناسى كان قليلا من الليل اى يهجعوا ديمك اولور • وبعضلر ما موصوله در ديمشلر • بو تقديرجه دخى ضمير كانوادن
بدل • ومن الليل موصولدن حال • و موصول اوزرينه مقدم اولوب • قليلا خبر كان اولور • و تقدير معنى • كان المقدار الذى يهجعون فيه قليلا حال كون
ذلك المقدار من الليل ديمك اولور • بو دخى جايزدركه ما موصوفه قليلا ايچون فاعل اولوب • كانه قد قل المقدار الذى يهجعون فيه كائنا ذلك المقدار
من الليل ديلمش اولور • وعند البعض قليلا قولى خبر كان اعتبار اولنوب • كانوا من الناس قليلا معناسى اوزرينه • و قليل ما هم • وقليل من عبادى الشكور
قول كريملرى كبى • قليلا ديو وقف ايدوب كلامى انكله اتمام ايتمشلر • بعده من الليل ما يهجعون • قولندن ابتدا ايدوب • ما يهجعون من الليل ولا ينامون
فى الليل معناسنه اولمق اعتباريله • ما نافيه در ديمشلر • و بو وجهله اولان توجيه و قرائت • مجاهد ايله ضحاكدن مروى در • زيرا مجاهد كانوا لا ينامون
كل الليل • وضحاك ان المحسنين كانوا قليلا من الناس • ديو تفسير ايدوب • وبهجان معاتل دخى من الليل ما يهجعون ديو ابتدا ايتمشلر • فاما كشاف
واكثر تفاسيرده • ما نافيه اولمق منع اولنوب • اگر من جهة المعنى واگر من حيث الصناعه مردود در ديمشلر • يعنى بحسب المعنى اولان وجه رد بودركه
لاجرم مدح اولنان اهل تقوى ليالينك بر مقدارنده عبادتلرينه تقويت ايچون نوم خفيفه و هجعه قليله ايدوب • جميع ليالى ده جنس بشردن
كليت ايله نفى هجوع متصور دكلدر • ومن حيث الصناعه اولان وجه رد بودركه • عند البصريين حيز نفى ده اولان شىء ما اوزرينه تقدم ايلمز
يعنى ماء نافيه نك اقتضاسى صدر كلام اولوب • ما بعدى ما قبلنده عمل ايتمز • پس من الليل قولنده مايه متعلق شى قالمغله بيضاوى رحمة الله عليه دخى
فلا يجوز ان تكون نافية • لان ما بعدها لا يعمل فى ما قبلها ديو رد ايتمشدر • و زمخشرى تقول زيدا لم اضرب • لا تقول زيدا ما ضربت ديو مثال ايراد
ايلمشدر • امام فخر الدين رازى دخى انكر الزمخشرى كون ما نافيه ديوب • ما نافيه اولدوغى حالده دخى معنى صحيحدر ديو تفسير كبيرده بحث ايدوب
سعدى چلبى مرحوم دخى • قاضى نك لان ما بعدها • لا يعمل فيما قبلها قولنه جواب ويروب حاشيه سنده • وقد يجاب بان الظروف يتسع فيها وقد جاء
ونحن عن فضلك ما استغنينا قاتل بيورمشلردر محلنه نظر اولنه • و بيضاوى بعد رد النفى بيورركه • وفيه مبالغات لتقليل نومهم واستراحتهم
ذكر القليل والليل الذى هو وقت السبات • والهجوع الذى هو الغرار من النوم • وزيادة ما يعنى حق تعالى • وقت سبات و غرار نوم ايله توصيف
اولنان هجوع ايله • توصيف ليل اتدوكى ذكر ليلده تقليل نوم ايچون مبالغه واردر • و تاكيدا ما نك زياده اولماسى دخى تقليل افاده ايتمكله
اول دخى تقليل نومدن اولان طرق مبالغه دندر • زيرا نهار وقت استراحتدن اولمايوب • مع هذا وقت استراحت اولان ليالى نك بعضنده
دخى استراحتلرى قليل اوله غايت قلتده اولور • نكته • اما حق سبحانه وتعالى اتقيا و ابراردن اولان اصحاب و انصاره • والى يوم القرار
صفات مزبوره دن حصه دار اولان اصفيا و اخياره • سهردن قطع نظر قلت هجوع و نوم غرار ايله مدح و تذكار ايدوب • سهر مجاهده ده
اقوى ايكن • وكانوا كثيرا من الليل ما يسهرون ديو وصف ايتمدوكنه • الله اعلم حكمت • اتقيانك نوم و راحتلرى دخى عبادت اولدوغنه نكته و اشارت
زيرا سعيد بن جبير رضى الله عنه دن روايت اولنان • كانوا اقل ليلة تمر بهم الا اصابوا فيها • من اولها • ومن اوسطها قولندن محقق دركه
اكثر ليالى يى صلوة و مناجات ايله احيا ايدوب • و اشتغال عبادت اخرايه قوت • ويرمك ايچون غايت قلت ايله هجعه ايدرلر ايدى • وكاه اولوركه
در غم ياران همه شب بيگاه شد • روزها با سوزها همراه شد • مضمونجه كيجه ايله كوندزى متحد • وعباداتى وقت سحره مد • و متصل ايدوب شعر
كم ليلة فيك لا صباح لها • افنيتها قابضا على كبدى • وقد غضت العين بالدموع وقد • وضعت خدى على بنان يدى • ابياتنك مصداقنجه

جمال حقه كمال اشتياقلريدن كوز ياشي دوكوب وبر مصداق • وجودك ذنب لايقاس عليه ذنب • وجودلريدن استغفار ايدرلر ايدي • فلهذا حق جل وعلا
صفات مزبوره لريني دخي تعريف ايدوب • ثمن جنابت صفاتيه وذاتيه نك بري دخي آه وانين وناله وحنين ايله اسحارده اولان استغفارلريدر ديو بيورلركه
وبالاسحار هم يستغفرون • وبالاسحار قولي • يستغفرون قولنه متعلقدر • وحرف با معني فيدر • وجرك متعلقي مبتدايه تقديم ايتمك لجواز تقديم العامل
قال البيضاوي • اي انهم مع قلة هجوعهم • وكثرة تهجدهم • اذا اسحروا اخذوا في الاستغفار • كانهم اسلفوا في ليلهم الجرايم • وفي بناء الفعل على الضمير اشعار
بانهم احقاء بذلك • لوفور علمهم بالله وخشيتهم منه • يعني بناء فعل على الضميرده اولان وجه اشعار بودركه • تقديم ضمير • وفعل يستغفرون ضميردن
خبر اولمق كمالي انلره حصر وتخصيص افاده ايدوب • هم الكاملون في الاستغفار دون غيرهم ديمك اولور • وبو وجهله حصر وتخصيصه سبب استحقاق
اللهه اولان وفور علم ومعرفت • وكمال خوف وخشيتلريدر بيورر • وقال الكلبي ومجاهد • ومقاتل وبالاسحار يصلون لطلب المغفرة من سيئاتهم
وقيل يا رسول الله كيف الاستغفار قال • قولوا اللهم اغفر لنا • وارحمنا • وتب علينا • انك انت التواب الرحيم • وبعض محققين دخي عبادتده اولان
تقصيرات وليلده واقع اولان نوم قليلدن استغفار ايدرلر ديو بيورمشلر • وعن ابن عباس انه قال • كان النبي صلى الله عليه وسلم اذا قام
من الليل تهجد • قال اللهم لك الحمد • انت قيم السموات والارض ومن فيهن • ولك الحمد انت ملك السموات والارض ومن فيهن • ولك الحمد
انت الحق • ووعدك الحق • ولقاءك حق • والجنة حق • والنار حق • والنبيون حق • ومحمد حق • والساعة حق • اللهم لك اسلمت وبك آمنت
وعليك توكلت • واليك انبت • وبك خاصمت • واليك حاكمت • فاغفر لي ما قدمت وما اخرت • وما اسررت • وما اعلنت • انت اعلم
انت المقدم وانت المؤخر • لا اله الا انت ولا اله غيرك • آه اي طالب درد آگه حق جل جلاله وعم نواله • اتقيا واصفيانك عبادات بدنيه
ومجاهدات نفسيه لريله اولان ثمن جنابي تفسيردن صكره • لسان حبيبدن ماللريله اولان ثمني دخي تقرير • وطاعت بدنيه لرينه عبادات
ماليه لرين دخي قرين ايدوب • حتى مجاهدات مزبوره ايله مراياي قلبلرين تجليه • ومشاهده جمالي ايچون تحفه وهديه ايتدكلرين بيان ايدوب
وفي اموالهم حق للسائل والمحروم • قول كريميله اتمام توصيف بيوردي • كما قال محمد بن سيرين وقتادة الحق هنا هو الزكاة المفروضة
وقال ابو بكر فمن العلماء من قال هذه الآية محكمة • وقال ابن عباس • والحسن البصري • وابراهيم النخعي رضي الله عنهم ورحمة الله عليهم
وفي المال حق سوى الزكوة • لان السورة مكية • والزكوة فرضت بالمدينة • وقال البعض هي منسوخة • وجعل هذا منسوخا بالزكوة المفروضة
كما قال الضحاك كل صدقة في القرآن • فمعنى في اموالهم حق • جعلوا على انفسهم ذلك حقا لازما • يقيمونه للسائل والمحروم • فاما حسين بن محمددن
روايت اولنمشكه • ان النبي صلى الله عليه وسلم بعث سرية فغنموا فجاء قوم فنزلت • وقال رجب نزلت الآية في الانصار كانوا يصلون
المغرب والعشاء • في مسجد النبي صلى الله عليه وسلم • ثم يمضون الى قباء • پس سبب نزولده اولان بو ايكي روايت صحيح اولدوغي تقديرجه
بو بابده اشكال واقع اولور • زيرا حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم ارسال سريه بيوردقلري • سعادت ايله مدينه يه هجرتدن صكره اولمشدر
ومسجد رسول وقبا • وجمعيت انصار مدينه ده واقع اولمشدر • وعلى هذا التقدير • سوره ويا خود آيت مدنيه اولمق ايجاب ايدر • سوره
ذاريات ايسه مكيه در • ومكيه اولدوغنه اختلاف اولمايوب • اتقان القرآن ده امام سيوطي مكيه اولدوغن تحقيق ايتمشدر • وكذلك
بدر الدين ابي عبد الله محمد زركشي تاليف ايتدوكي • البرهان في علوم القرآن نام كتابنده مكي ومدني بياننده • مكه مكرمه ده على الترتيب نزول ايدن
سكسان بش عدد سور قرآنيه دن • والذاريات سوره سني الشمس مدنجي يازوب • فهذا ترتيب ما نزل من القرآن بمكة وعليه استقرت
من الثقات ديو يازوب تفصيل ايتمشدر • مگر كيم بوكا جواب نزول حكم اوزرينه سابق اوله • ولكن سبب نزولده واقع اولان فا تعقيبيه بو جوابه
منافيدر كما قال البغوي في سورة الاعلى • وقال الحسن قد افلح من كان عمله زاكيا • وقال آخرون هي صدقة الفطر • وذكر اسم ربه فصلى
قال خرج الى العيد فصلى وكان ابن مسعود يقول • رحم الله امرأ تصدق ثم صلى ثم يقرأ هذه الآية • وقال نافع كان ابن عمر اذا صلى الغداة من
يوم العيد • قال اخرجت الصدقة فان قلت نعم مضى الى المصلى • وان قلت لا قال فالآن اخرج فصلى • وقال بعضهم لا ادري ما وجه هذا التاويل
لان هذه السورة مكية • ولم يكن بمكة عيد • ولا زكوة فطر • قلت يجوز ان يكون النزول سابقا على الحكم كما قال وانت حل بهذا البلد فالسورة
مكية وظهر اثر الحل يوم الفتح حتى قال عليه السلام احلت لي ساعة • الله اعلم بحقيقة الحال الحاصل اكثر مفسرين • وفي اموالهم حق قول كريمني
زكوتك غيري اولمق اوزره معني ويروب بيضاوي دخي • وفي اموالهم حق نصيب يستوجبونه على انفسهم تقربا الى الله • واشفاقا على الناس
للسائل والمحروم للمستجدي • والمتعفف الذي يظن غنيا فيحرم • ديو تحقيق ايتمش • يعني عباد اتقيا حقه تقرب وعبادت وناسه كمال شفقت
ومرحمت جهتندن سائل ومحرومه ماللريني بذل وانفاق ايتمكي اوزرلرينه حق وواجب عد ايتديلر • نه انكه فرض وواجب اوله • پس بو وجهله اولان
تفسير وتأويل ماللرنده فقرا ايچون حق ثابت اولان كسنه نه جهتدن مدحه لايق اولوركه • حق سبحانه وتعالى خود اول مالك اعطاسني انلره زكوة
مفروضه كلمشدر • وكذلك ثابت اركاندن مسلمان اداء عشر ايله امر بيورلمشدر • حق تابنده جمله سي متساويدر • ديو واقع اولان سؤالي
دفع ايچوندر • يعني حق قولندن زكوة مفروضه مراد دكلدر • بلكه مراد انلارك اصحاب ايثاردن اولدقلرين بياندركه • انفاق ايتدكلري شيئه
كندولرك كمال احتياجلري وار ايكن • شفقة على عباد الله • ورغبة فيما عند الله نفسلري اوزره فقرايي ترجيح واختيار • وتقديم وايثار
ايدوب بذل وايثاري اوزرلرينه كانه واجب • وماللرنده حق ثابت مثابه سنده طوتارلر • وسائلدن دخي مراد مستجدي در • يعني طالب جدوي
وسائل عطا اولاندر • ومحرومدن دخي مراد نفسني سؤالدن كف ايتمكله حالني كسنه بلميوب كورنلر اغنيادن ظن ايتدكلري متعففلردر •

وقيل ان السائل هو الناطق • وهو الآدمي والمحروم كل ذي روح غيره من الحيوانات المحرفة • قال النبي عليه السلام لكل كبد طري اجر وروي عن
عمر بن عبد العزيز • المحروم الكلب واظهر الاقوال انه المتعفف • آه اي سالك راه برطايفه عليه نك كه مداحي اوله • اي كيم مدحه قادر در اتاين
العباد دخي تفاوت بين السماء والارض در • يعني انفاق اغنيا نعمدن وانفاق فقرا همددر • كما قيل انفاق الاغنياء اخراج المال من الجيب
وانفاق الفقراء اخراج الاغيار من القلب • زيرا اصحاب شريعتك انفاقي من حيث المال • وارباب حقيقتك انفاقي من حيث الاحوالدر
پس عاشقان رباني • وسالكان طريق سبحاني اولان اتقيا نظم • در شريعت مال هر كس آن اوست • در طريقت ملك با مملوك دوست
پنج بخشد در شريعت از دويست • در حقيقت ميدهد از هجده بيت • ابياتني اوقيوب مال حاجتدن ادخار اموال ايتميوب ولا حجله مالكلرني
لمرضات ربه بذل وانفاق ايدوب نفوسني اداب عبوديت • ووظايف خدمته • وقلوبني دوام مشاهده ربوبيته • وحقايق مراقبه
وروحلرني مجاري اقضيه • وتجليات ذاتيه يه بذل ايدوب • ملكي مالكنه • وامانتي صاحبنه تسليم ايدرلر • پس بو زمره دن اولان اصفيا
هموم صافيه لريله غبار خلقيتدن مجرد اولوب جنات قربده نسيم وصلت ايله عيش • وعيون معرفتدن شراب طهور محبت نوش ايدرلر •
وذات مقدسك • لطايف مقامات وغرايب درجاتني قلوب صافيه ونفس راضيه ايله اخذ اولدقلري حالده دنياده كرامات
واخرتده مدانات ارزاني بيورلور زيرا بو سعادت عظمانك حصولي ايچون • قبل الوصول لله • وفي الله • وشوقا الى الله • بذل وجود ايله
زمره محسنين وفرقه متقيندن اولمشلر ايدي • وعلى الخصوص ظلام ليلده تفقد وارادت • وطلب مكاشفات ايچون خواب راحتدن
كسسته اولوب • وطيب مناجات • وحلاوت مراقبات • ولذات مخاطباتي ذوق ايتمك ايچون • في جوف الليل تهجده قالقوب يوزلرين
دركاهه سوروب لطايف الهامات • وملاطفاتي ايشتمشلر ايدي • آه فيا لها من عبراتهم • ويا لها من زفراتهم • ويا لها من شهقاتهم ويا لها
من لذة الانس بالشطحات • وغرايب العبارات آه اي دل آگاه وعارف بالله بو احوال غريبه عاشقان اصفيانك كمال عشق ومحبت
وغلبات شوق وحرارتلريندن دركه لذات انس معاينه وواردات انوار مشاهده دن چشمه چشملري اشعه تجليات ايله طولوب گيجه لر
اويوماغه قادر اولمازلار كما قال تعالى في وصفهم • فلا تعلم نفس ما اخفي لهم من قرة اعين • آه اي مستمع آگاه • والله بالله • اگر سن انلارك
غبار زمينه بولانوب يوزلرين طپراغه سورركن عيون باكيه لرين كورايدك • خون جگرلرين چشم گريانلرنده سيلابدن قالمش وبريان
اولمش كورردك • الله بيلور انلارك حالني • عجباجب ذاتي سنك آتش عشق • وگرمي شوقني نه وجهله تهييج ايتمشدر كه اويوماغه اقتدارلري
اولميه • وشبي روزه پيوسته ايدوب اسحارده تقصيرلريدن • ورؤيت ذات وصفاته عدم صبرلريدن • وقبل المدانات اولان
زلات وخطراتدن • وبعد المكاشفات واقع اولاجق معارضاتدن استغفار ايليه لر • آه اي همدم نسيم جمال • اول عاشقان بركمالك
اسحارده اولان استغفارلرينه بر سبب دخي بودركه • كمال تحملريدن استترلركه ليالي وايامده على الدوام • بي فتور سهو وغفلت • اول محبوب
بي مثالي ذكر ومحمدت ايدوب • وآتش عشقيله يانوب • اوساخ شعور بشريه دن پاك ومجرد • وجميع حالده غرق بحر احديت اولالر • ولكن لاجرم
لازمه بشريه دن اولان ظلام ليالي اقتضاء طبيعت • انوار صباح وحدتلرينك • من وجه غين روپوشي اولماغله لي مع الله وقت لا يسعني
فيه ملك مقرب • اوجانبده جلوه ايدركن • مرتبه شعور تعينه تنزل اولنوب • ولكن اول محسن مادرزادك اوزرينه عنايت ازليه سبق ايتمكله
استعداد ذاتيلري عين وحدت بينلريدن بحجة كثرت ونوبه اثنينيتي رفع ايدوب • مشاهده جمال احديتده دايم اولورلار • فاما بهر تقدير
احكام بشريه • اقتضاء شعور تعين خاص اولدوغي جهتدن • كانه بي شعور تعين اولان ذكر وتوجه كليلري فتور ايله مشوب اولوب • ذكر سبحاني
دوام ازليت ايله قايم • وقدم ذاتي ايله دايم مشاهده اولنوب • پس صفاء قلبلري سوانح نعم • وتتابع كرم تلقي وقبول ايتدوكي حالده •
تعينات حدوثيه لرندن صدور ايدن ذكر وتوجهلري ايله • قدم ذاته وصول ممتنع ايدوكي ظاهر اولمغله عين بشريتلريدن حصوله كلان عجز
وقصورلرين كوروب اول حينده مطالع جذباتدن انوار آفتاب تجلي ذات طلوعه يوز كوستردكده • نسيم اسحار اسرار وحكمت شام روحلري
استنشاق ايدوب بر فحواي • انه ليغان على قلبي حتى استغفر الله في اليوم سبعين مرة • وجودلريدن ال يويوب استغفار ايدرلر وتجليات
غايت • وترقيات قرب وحدته نهايت اولمامغله • هر بر تجلينك عطيه سني اخذ اولدقلري حالده • حالت اولادن الطف واعلى ملاحظه
اولنمغله حالت ثانيه يه كوره غين واقع اولدوغي جهتدن • حقدن مغفرت استيوب الى ابد الاباد اوجات عاليه يه ارتقا ايدرلر وسر
وروحلرينه بخش وعطا بيوريلان فضل وكمالات وكرامات ومقاماتدن • عقل سائل ونفس محرومك دخي حق ثابتلرين ويروب جمله سني
فياض مطلقك تجلياتيله اغنا ايدرلر • يعني بينلرنده بينونت قالمايوب جمله سي بر لكه بيرلر • وكذلك اول محسن ازليلرك جود واحسان وفيض
فراوانلري آفاقده اولان طالبان خدانك سائل ومحروملرينه دخي • جذبات ربانيه لريدن حق ثابت افراز ايدوب اطراف عالمدن غربت
ودار الخلافه تربيه لرينه وصلت ايله • نظر عنايت وعطيه هدايت ديليوب قدر كرامتلرين وقيمت همتلرين بيلن سائلينه ونعمات
اوليا وكرامات اصفيانك قدر وقيمتين فهم ايتمدين • من حيث لا يشعر • شفاخانه صحبتلرينه دوش اولان محرومله اول اصفيا كرامك
انواع لطف وكرملري مبذولدر • زيرا انلار طبيب ومحرومله مريض مرتبه سنده در • پس طبيب مشفق حالي خسته نك اوزرينه كلوب نبض مختلين
كوروب علتين بيلور • وخسته يه علتنك خطريني تعريفدن صكره • اغذيه ضاره دن پرهيز ايله امر ايدوب ازاله علت واثبات صحته
نافع اولان ادويه ايله معالجه قيلور • پس بو صفات ربانيه واخلاق سبحانيه ايله متصف اولان اتقياء كمل واصفياء مكملكرك •

خلالدن مزبوره سی محض موهبة الهیة و فضل محض بانیه اولوب عین جوددن جریان ایدن حالاری تقضا سنجه بذل مجهود ایله حصوله کتوردکلری
مقامات مکتسبه دن اولان درجات جنابنده تمکن ایتدیلر وصفاء معاملات ایجاب ذوق معانی ووفاء منازلات اقتضا شرب شراب عشق سبحانی
و دوام مواصلات موجب رتق وسیلای اولماغله نتایج کشوفات وثمرات تجلیات اولان جنات عالیاتک عیون جاریات وارداتندن باده
حب ازلی یه اولا ذوقله چشان اولدقلری کبی تساکر ثانیا نوش جان ایتدکلرنده مست لایعقل ثالثا خط اوفر ایله ریان اولدقلرنده صحیه و شقشقه
اورب کایناتدن ال یودیلر و عطشلر رفع اولدی دیدکجه مجدد اولوب شربت الحب کاسا بعد کاس فما نفد الشراب ولا رویت
صفای سرمدی ده مؤبد و باقی قالدیلر قاسم انوار

ماکه مستان خرابیم درین دیر مغان ◦ غیر ازین دیر ندیدیم دکر دار امان
عقل ازین قصهٔ مستان بشکایت آمد ◦ گفتم ای جان جهان قصهٔ مستان
گرنکو بنکری از دیدهٔ عرفان بینی ◦ عشق و معشوق و عاشق همه جان اندر جان
در توفیق و هدایت همه عشق آمد و بس ◦ لیک کس رانکذارند ازین در راسان
مغلان رهٔ عشقیم که یک سر داریم ◦ سر بازیم بسودای تو ای جان و جهان
باده بخش بیثاق که سرمستانند ◦ همه در نعره و فریاد که ای ساقی جان
قاسمی قصهٔ درمان طلبی رابکذار ◦ غیر ازین درد ندیدیم بعالم درمان

آه ای انیس مجلس عاشقان و جلیس محفل عارفان بو دولت عظمی و سعادت کبرانک صولنه ادلمکدن اول دلمک و برکره دخی طوغمق کرکدرکه
زیرا لن یلج فی ملکوت السموات من لم یولد مرتین بیورلمشدر پس رحم مادردن تنک اولان بو جهان وحشیده صورت قیام لیالی و تسبیح اذکار
و استغفار اسحار و روزه دار بی شمار و سایر عبادات پروردکار ایله برحرکت جنبش لازمدرکه نشأت بالله ایله بو تنکنای
بشریتدن خروج و فضای دلکشای ملکیته ولوج میسر اوله دیو حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا بیوررلرکه ای مؤمن متقبل و مستمع قابل
اندکی جنبش بکن همچون جنین رحم مادرده اولان جنین کبی برازجق حرکت قیل تا ببخشندت حواس نوربین تا که سکا نور کورجی حواس عطا ایلیه
یعنی رحم مادرده اولان جنینه حین جنبشده حواس همه اولندیغی کبی سکا دخی مشاهدهٔ انوار جمال استعداد ادراک و بصیرت عطا اولنوب
وزجهان چون رحم بیرون روی رحم مادر کبی تنک اولان جهان سفلیدن طشره کیده سن یعنی چاه طبیعت و زندان بشریتدن خلاص اولسن
از زمین در عرصهٔ واسع شوی و بو زمین ضیقدن قورتیلوب فضای وسیع و عرصهٔ منیعده راحت اولاسن یعنی سولطی اقدام انبیا و اولیا
اولان عرصهٔ وسیع مشاهدات و میدان فسیح معاینه ده جولانه قادر اولاسن زیرا آنکه ارض الله واسع گفته اند اول زمینه که ارض الله واسعة
دیمشلردر و وسعت فسحت ایله وصف ایتمشلردر عرصه دان انبیا در رفته اند انی برعرصهٔ منیعه و ارض مقدسه وسیعه بیل که اول فضای
جلیله انبیا کیتمشلردر بعض نسخده ق ع عرصه دان انبیا راپس بلند واقع اولمشدر بو تقدیرجه معنی سن اول عرصهٔ منیعه و غایتله رفیعه اولان
زمین وسیعی جولانکاه انبیا بیل ویاخود انبیا و اولیانک عالی قدر اولان وجود شریفلرین وسعت ایله موصوف اولان ارض واسعه بیل
دیمک اولور یعنی مولا خداوندکار سورهٔ زمرده اولان اشبو آیت کثیرة البرکاته اشارت بیورر قال الله تبارک و تعالی قل یا عبادی الذین
امنوا اتقوا ربکم للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة وارض الله واسعة انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب صدق الله العظیم و بلغ رسوله الکریم
ونحن علی ذلک من الشاهدین ای مستمع قابل بو آیت کریمه تفسیرنده دخی علما بشیین من حیث الاعراب والترکیب نه بیورمشلر و سبب نزول
نه روایت ایتمشلر بر مقداری بیان اولنوب ترکیب اعراب و الفاظ منیفه سی جهتندن مستفاد اولان معنی ظاهر اولدقدن صکره
اصحاب کشف و اتقانک ذوق و وجدانن عیان و حضرت مولانا طیب الله انفاسه نکته دخی ان شاء الله تعالی نه مقوله اسراره اشارت
بیوردقلرینی وسع طاقت مقداری بیان ایده لم نسأل الله التوفیق والعنایة وله العصمة والهدایة ایدی علم شریف دخی ادلیه که
حق سبحانه و تعالی بو آیت کریمه نک ما قبلنده قل هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون انما یتذکر اولوا الالباب قولی یعنی ایله
فضیلت علمی اظهار و علما ایله بین الجهلا اولان تفاوت عظیمه یی آشکار بیوروب نفی مساوات ایتدکدن صکره حبیبی محمد المصطفی
علیه من صلوات الله اوفاها کلام نفسیدن فتح باب و مؤمن اولان اصحابه خطاب و باعث سعادت سرمدیه اولاجق فعل صواب
تعلیم و ارشاد قیل دیو بیوردی که قل یا عبادی الذین امنوا اتقوا ربکم حبیبم شونلرکه بنم وحدانیتم و سنک بعثت و رسالتکی حق ایدوکنه
صدق قلب ایله ایمان و اقرار ایلدیلر و اصحابکدن اولدیلر انلره فرمان ابلاغ ایدوب بیورکه ربکزنک توحیدنده ثابت و اوامرک کلیسنی
حقه تفویض ایتمکله اتقا ایتسونلر زیرا للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة شونلرکه بو دار دنیاده حقه طاعت و تقوی و عبادت ایله
احسان و علی الخصوص کلمهٔ شهادتی اعلان ایتدیلر انلر ایچون دنیاده صحت و عافیت و اخرتده جنت واردر یعنی احسان حق سبحانه
و تعالینک امر و نهی ایتدکلرنه ملازمت طاعاتکه مخالفتدن تجنب و ارتقادر و فواید اتقا دخی دنیاده عافیت و عقبی ده جنتدر دیمک اولور
پس ارباب صناعت من حیث الاعراب دیرلرکه حسنة قولی مبتدا و ماقبلنده جملهٔ ظرفیه اولان فی هذه الدنیا خبر مبتدا اولوب
تقدمی ایچون نکره ایله ابتدا اصح اولور و تنکیر حسنه تعظیم افاده ایتمکله حسنة عظیمة لا یصل العقل الی کنه کمالها دیمک اولور
و مفعول احسنوا لاجل التعمیم محذوف در زیرا حسنهٔ مذکوره عقاید و افعال و نیات و اقوالدن اولان جمیع اعمال ایله احاطه سی منوط در
و یا خود فی هذه الدنیا قولی للذین احسنوا قولنه متعلق اولوب معنای کلام ربانی الذین احسنوا فی هذه الدنیا فلهم حسنة فی الاخرة
لا یصل العقل الی کنهها دیمک اولور دیمشلر اما بعض مفسرین حسنة قولنه متعلق طوتوب الذین احسنوا فلهم فی هذه الدنیا حسنة
دیو معنی ویرمشلردر و بو قوله ذاهب اولانلر حسنهٔ مزبوره صحت و عافیتدر دیمشلر و ثمة لیس لها نهایة الآن بالنصح و الکفایة

حدیث شریفنک مصداقنجه ثمثهٔ مزبوره ایله معنی ویرلمک مناسب و لایق وفی هذه الدنیا قولی حسنة قولنک مکانی بیان ایدر دیمشلر لکنه
قیل هذه الحسنة فی تلک الدار هی فاجیب بانها فی الدنیا فی جملة مستانفة لا محل لها من الاعراب ولا یجوز کونه صفة لحسنة لان الصفة لا تتقدم علی
الموصوف اما قول اوله ذاهب اولانلر قول اخیری رد ایدوب فلهم حسنة فی الاخرة معناسی ویرلمک برقاچ وجه ایله اولی و الیق در دیمشلر وجه اول
بودرکه حسنة قولنده اولان تنکیر غایت جلالت و نهایت رفعته دلالت ایدر بو ایسه احوال دنیایه لایق دکلدر زیرا دنیا خسیسه و منقطعه در پس احوال
آخرته الیق درکه شریفه و باقیه و انقراض و انقضادن امینه در وجه ثانی بودرکه توحید ایدن و مشتغل و صالحات اعمال ایله اولان ثواب
محسن لاجرم اخرتده حصول پذیر اولور دنیاده دکل کما قال تعالی الیوم تجزی کل نفس بما کسبت و بالخصوص امن و صحت و عافیت بدن
و کفایتدن اولان نعم قلیله بو دنیای دنیه ده کفاره دخی حاصلدر بلکه کفارک دنیادن حظی مؤمنلردن اوفر و اکثردر کما قال علیه السلام
الدنیا سجن المؤمن و جنة الکافر و قال تعالی لجعلنا لمن یکفر بالرحمن لبیوتهم سقفا من فضة وجه ثالث بودرکه للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة
قولی معنای ثانی یه کوره حصر افاده ایدر شو معنایه که تحقیقا بو دنیانک حسنه سی حاصل اولماز الا محسنلره حاصل اولور دیمک لازم کلور
بو حصر و تخصیص البته وجه ثانیده اولان بیانه کوره بطلان اقتضا ایدر پس حسنهٔ مزبوره اخرته حمل اولنسه قصد مذکور صحیح و حمل
اولی اولور دیمشلر اما بو ضعیف نابوده و فقیر بی وجودک دخی مرآت قلب شکسته زدودنه فیض اقدس ورودندن بو معنی وارد
ایتدی که دنیا اخرتده و اخرت دنیاده درج اولنمق اعتباریله برفحوای الدنیا مزرعة الاخرة حسنة قولنک مجموعنه دخی حملی مناسب اولور
بو معنایه که اول رحمن و رحیمک فضل عمیمی غایت عظمت و نهایت جلالت ایله وصف اولندیغی اکا بناءً درکه اتقیاء مؤمنینه هم دنیاده
و هم اخرتده اجر جزیل و احسان بی عدیل ایدر نه آنکه احسانی اخرته حصر ایدوب مؤمنلره دنیاده احسان ایتمیه پس ان اشد البلاء
للانبیاء ثم للاولیاء ثم الامثل فالامثل معناسی نیجه توفیق اولنور دیو تورسه برمصداق البلاء للولاء کاللهب للذهب اول دخی
باعتبار الغایه احسان در زیرا بلیه دن کلان هر شی ملیح در و بلایه صبر ایله اوجات عالیاته عروجلری مقرردر و حقیقته نظر اولنسه
اگرچه ظاهر حالده دنیا کفار و فجاره صورت حسنه ده ایسه دخی من حیث الغایه سیئه در زیرا عمر و دولتلری و صحت و عافیتلری
زیاده اولدقچه حقدن بعد و حجابلری و نار جحیمده درکات و عذابلری زیاده اولوب صورت نعمتده کورینن جمیع محاسن حقیقتده
سم هلاهل و عذاب الیم آجل اولور پس حسنهٔ دنیا کفاره محال در و دنیاده ایمان و ایقان و اعمال صالحه دن غیری حسنه یوقدر غیرلری
مزخرفاتدر پس اگر دنیانک و اگر اخرتک حسناتی مؤمنین اتقیا و المحسنین اصفیایه منحصردر و کفارک صورت و تنلری صحتده ایسه روحلری
مریض در و بلکه میتدر و بو تقدیرجه کفاره دنیاده صحت و عافیت دخی میسر اولمایوب جان و تن عافیتی دخی اتقیا و اصفیایه مخصوص
اولدی و فی الحقیقه تقوی و طاعت محسنلرک غذای روحی و صلات و صیام بدنلرینک امراض مختلفه دن سبب سلامتی اولمشدر ایدی
بنم روحم قل یا عبادی تشریفی ایله اولان خطاب مستطاب و تاب برقوم معتنی شانه درکه مراد نفسلرین ترک ایدوب هوای طبعلرن اوزرینه
رضای حقی اختیار ایتمش اولالر تا که انلارک صفات عبودیتی درست اولوب اوزرلرینه قل یا عبادی اضافتنک رقمی کشیده اولمغه لایق اوله
پس فتی طالب صادق که حب ذات احدیتدن اوتوری سعادات نفسی اختیار قلمه روز قیامتده عذاب حرمان و الم هجراندن امین اوله
آه کیم خباثت نفس لیاره و مکاید بی شماردر یعنی نفس دنی دنیا ایله آرام ایدر و ایام آرزجه یلر و متصلا معصیت اندیشه قیلور
و طاعاته عسرت کوروب جمیع حالده تکاسل و تکاهل ایدر طاعته کلنه عجب ایدر عبادته یلتنه ریا ایدوب کندوی خلقه کوسترر
آه بو صفات ذمیمه عیاذا بالله تعالی شول خصایل سیئه درکه توفیق الهی رفع و ازاله ایتمز ایسه زوال ایماندن زیاده خوف اولنور
فلهذا حق جل و علا یا عبادی الذین امنوا اتقوا ربکم دیوب تقوایی ایمانه ضم ایتمک بیوردی ربنا اتنا فی الدنیا حسنة و فی الاخرة حسنة
وقنا عذاب النار آه ای روح روان و بو دنیاده برقاچ کون مهمان اولان خلان و اخوان بنده اولدرکه طاعتده کندوی عاجز
حقیر کوروب عجب ایتمیه و دنیایه چشم فنا ایله بقه تا که انکله الفت ایتمیه و خلق عالمه عاجز و مسکینلک کوزیله نظر ایلیه که حتی ریا و سمعه دن
امین اوله و نفسنی کندویه عدو عد ایلیه تا که موافقتندن خلاص اوله و کندویی حقیقت اوزره بنده بیله تا که قدم سری بند بندکیدن مطلق اوله
پس بر عبد مستمند ده که صفات مزبوره موجود اوله انک ثمرات تقواسی برفحوای للذین احسنوا فی هذه الدنیا حسنة دنیاده
صورت و سیرتی صحت و عافیتده اولور و ثنا بهر در و ذکر موفوری عند الشکور مشکور اولوب کوکلنده نور ظهور ایدر و وجه زیباسنده
صالحین سیماسی لمعان ایدوب عقباده دخی لکن الذین اتقوا ربهم لهم غرف من فوقها غرف مبنیة تجری من تحتها الانهار وعد الله لا یخلف المیعاد
قول کریمی اوزره کوزلر کورمدک و قولاقلر ایشتمدک و قلب بشره خطور ایتمدک اجر بی حساب بولور آه ای مؤمن مقبل و مستمع قابل اگر بر وجهله
قادر اوله بیلورزکه اهل و عیال و امر معیشت ایچون نیجه وهم و خیال و استیلای عساکر هموم طبیعیه دن مملکت تن مشوش الحال اولمشدر
دیو تقصیر و اهمال کوستروب من حیث التعسر عذر ایدرسک حق سبحانه و تعالی بیوررکه تعسر ایله اولان تقصیر ایچون عذره مجال یوقدر
وارض الله واسعة الله سبحانه و تعالانک ارضی واسعه در پس ترک اوطان و مفارقت سوء اخوان ایدوب تقوی ایله عمل ایتمک میسر اولان
بر یره دخی هجرت ایدیکن زیرا تارک تقوایه قطعا عذر یوقدر مکر سزدن اول اولان انبیا و اولیا دخی بلا و عسرت ایله مبتلا اولمدیلر می اولدیلر
و وطنلرندن هجرت ایدوب تقوی میسر اولان اراضی مقدسه یه کیتدیلر سز دخی اثر انبیا و اولیایه اقتدا ایدوب و بر ضعفا بو زمینه سز

تنه کم سوره ف ده بو آیتک نظیری واقع اولوب بطریق الحکایه حق تعالی بیورر قالوا فیم کنتم قالوا کنا مستضعفین فی الارض قالوا الم تکن ارض الله
واسعة فتهاجروا فیها پس مولانا خداوندکار دخی ع عرصه دان انبیا در رفته اند دیو بو معنایه اشارت بیورر روی عن ابن عباس رضی الله عنهما
یعنی ارتحلوا من مکة الی المدینة ولعملوا لاخرتکم وقیل نزلت فی مهاجری الحبشة وقیل نزلت فی جعفر بن ابی طالب واصحابه حیث لم یترکوا دینهم
لما نزل بهم من البلاء وصبروا وهاجروا پس بو آیت کریمه حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله ایله مکه دن مدینه یه ویاخود اذیت مشرکیندن
کمال ضجرت ایله متضجر اولوب اذن رسول ایله ولایت حبشه ده ملک نجاشی یه هجرت ایدن اصحاب رسول الله حقنده نازل اولمشدر ولکن
فسادات ومعاصی وفرت اوزره اولان بلاددن دخی اتقیانک هجرتنه ترغیب واردر پس قاتکم حق جل وعلا مؤمنین اتقیا ومحسنین اصفیایه
اهل واخوان واموال وخانمان واولاد واوطان ترکنه امر ایدوب وبرفحوای لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم زیادات لعان ایچون بلای افراق
اوطانه تحمل ایله ترغیب بیوردیلر کان بعض عجزه یا الهی عجبا مشقات مزبوره یه نیجه تحمل ایده لم ونه کیفیت ایله طاقت کتوره لم که بزده
صبره طاقت یوق دیو واقع اولان سؤاله بطریق الجواب والاستیناف بیورر که انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب یعنی قوللرم
مشقات مزبوره یه صبر ایدرکزکم مع القهر والتحقیق لاجرم صابرلرک اجری روز جزاده حسابسز ویریلور دوزن وکیل ممزاد اولنور
اجرهم تولی یوفی قولنک مفعول ثانیسیدر بغیر حساب دخی اجردن حال اولمق اوزره موضع نصبده در ای کاینا بغیر نهایة دیمکدر زیرا
هر شی که تحت حسابه داخل اوله لابد متناهی در وشول شیئه که نهایت اولمیه حیطه حسابدن خارجدر قال علی کرم الله وجهه کل مطیع
یکال له کیلا ویوزن له وزنا الا الصابرون فانهم یحثی لهم حثیا وروی انه لما نزل من جاء بالحسنة فله عشر امثالها قال علیه السلام
رب زد امتی فنزل مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة انبتت سبع سنابل فی کل سنبلة مائة حبة فقال رب زد امتی فنزل
انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب فانتهی رسول الله صلی الله علیه وسلم وفی الحدیث انه ینصب الموازین یوم القیمة لاهل الصلوة والصدقة
والحج فیوفون بها اجورهم ولا ینصب لاهل البلاء بل یصب علیهم الاجر صبا حتی یتمنی اهل العافیة فی الدنیا ان اجسادهم تقرض بالمقاریض مما یذهب
به اهل البلاء من الفضل رواه الطبرانی فی معجمه وعنه ابو نعیم فی الحلیة من روایة جابر بن زید بن عباس رضی الله عنه کذا ذکره ابن العراقی وابو مسلم
بیورشلرکه ارض الله واسعة ایله توصیف اولنان ارض جنت اولسه بو توجیهه منع یوقدر وکذلک لانه تعالی امر المؤمنین بالتقوی وهی خشیة الله
ثم بین ان التقی فی الاخرة الحسنة وهی الخلود فی الجنة ثم ان ارض الله ای جنته واسعة کقوله واورثنا الارض نتبوأ من الجنة حیث نشاء
وقوله تعالی وجنة عرضها السموات والارض آه ای عارف بالله وصاحب دل آگاه ظهر قرآن عظیم تفسیر ایدیلرک مرتبه غایاتی بودر که ایشته
پس ارباب ذوق ووجد اتک دخی تحقیقی استماع قیل که نه بیوررلر یعنی حضرت حق وفیاض مطلق ماسوادن اتقا ایدن تعلقات کونین دن
منقطع ویکتا اولان عباد وخواصنی بو آیت کریمه ده خصال اربعه ایله وصف ایتدی که بری ایمان وبری تقوی وبری احسان وبری دخی صبردر
پس اول عباد اصفیانک ایمانلری حق تعالانک ذاتنه صفاتیله معرفت ایله من غیر الاستدلال والتهی الله ایله بیلمکدر وتقوالری دخی
کوندن ونفسدن تجرددر یعنی نفس وکون ایله حقدن محتجب اولمق خوفندن انکیسندن دخی مجرد لردر واحسانلر طریق ربوبیتدن شواهد صدوثیتی
بعد الخلع اولان علم یقینلری درکه مرتبه عین در وصبرلری مواظبت احوال وکتمان کشف کلی ده اولان استقامتلری در وقیل حقیقة الصبر ان لا یدعی
الربوبیة بعد الاتصاف بها وارض الله واسعة ارض قلوبدر که وسعت قلب متحقله در نته کم بوندن اقدم وسعت قلب تحقیق اولنمشدر پس
فیجان عارف بالله خصائل اربعه مذکوره ایله متصف اولسه انک ایچون دنیاده واخرتده اجر واردر دنیاده اولان اجری مواجید مرتبه و واردات
غریبه الهیه وفهوم عجایب خطابات ربانیه وبعد الکشف وقوف مشاهدات تجلیات ذاتیه در واخرتده اولان اجری دخی بحار ازال وآباده
غوطه خیلوب فنا فی الذات وبقا فی الصفات دولتنه نایل اولمقدر ویاخود ارض وسیعه دن مراد نفس مطمئنه در کما قال القاشانی قل یا عبادی
المخصوصین من اهل العنایة الذین آمنوا الایمان العلمی اتقوا ربکم بموصفاتکم للذین احسنوا ای اتصفوا بالصفات الالهیة فعبدوه علی المشاهدة
فی الدنیا حسنة لا یکتنه کنهها فی الاخرة وهی شهود الوجه الباقی وجماله الکریم وارض الله ای النفس المطمئنة المخصوصة بالله لانقیادها له وقبولها النور
وطلبها لها الیه ذات سعة بجعلها لا تتقید بشیء ولا تبث فی ضیق من عادة ومالوف وامر غیر الحق انما یوفی الصابرون الذین صبروا مع الله
فی فناء صفاتهم وافعالهم وسلوکهم فیه وسیرهم فی منازل النفس الواسعة بالیقین واجرهم من جنات الصفات بغیر حساب ایدی انهم ردهم
زمین فسیح نفس مطمئنه وارض وسیع قلب عارف ایدوکی معلوم اولدی معنای باطنیسی بو ایله اولور که ای طالب تقوی وراغب احسان وصفای اولان
سالک تسلونلر اکر زنگ صفاکره کدورت ووحدتکزه کثرت کلورایسه کوکله کیرکز وانوار محبت الهیه وتجلیات صفاتیه وذاتیه ایله عرشدن لفظم
عرصه منبع قلبه وارارکزکیم حلاوت مجاهداتی ذوق ایدوب کدورتکز صفوته وکثرتکز وحدته وظلمتکز نوره وغیبتکز حضوره متبدل اولوب
توجهکزده ثابت وصابر اولدقکز ایچون حق تعالی سزه مشاهدات انوار جمال لایزال ایله اجر بی حساب ویره ویاخود دفع کثرات
وکدورات ایچون برفحوای یا عبادی الذین آمنوا ان ارضی واسعة وایای فاعبدون ارض الله واسعه اولان انبیاء عظام ووارث
حقیقیلری اولان اولیاء کرامک نفوس مقدسه لری جانبنه وارب صحبت شریفلریله مغتنم اولیکزکیم انلرده اولان کیفیت محبت سزه دخی
اثر ایدوب فتح وانکشاف وقلب صاف ایله حقه عبادت حاصل اوله وزیرا انلر قتنده بو عالم بزم شهرمزده یوق دیو عذر وتقصیر ایتمیه سز
زیرا عذرکز مقبول دکلدر انی بولمق وتحصیل کمالات ایتمک هر بریکزک اوزرینه واجبدر پس اطلبوا العلم ولو بالصین مقصد افتحه

الکلام

اللهک ارضی واسعه در همان ترک اوطان وخانمان ایدوب بولنجه سعی وکوشش قیل واول طلبک ایچنده جان تسلیم ایت دیو بیوررلر
مولانا خداوندکار ع عرصه دان انبیارا بس بلند دیوب بو معنایه اشارت بیورمشلردر زاهکیم اول سیره روح افزای انس وارادات غیبیه
وحظیره قدس دلکشای تجلیات الهیه اولان مجالی قلوب انبیا ومرایای دلهای اصفیانک فضای منیع ملکوت وصحرای رفیع جبروتیده
اولان دل نکردد تنک از عرصه فراخ عرصه وسیعه وارض فسیحه دن دلتنک اولماز یعنی علی الدوام مشاهدات تجلیات ذات
ومکاشفات انوار فیوضات ایله منبسط ومسرور وشهود وحضورده اولوب انس وحدتلرینه مزاحمه کثرت ومضایقه غیریت تطرق ایلمز
در روضات جنانلری برقرار شهود وشکوفه زار خلوددر که نخل تر آنجا نکردد خشک شاخ اول جنات عالیاتده نخل تر خشک شاخ اولماز
یعنی مدانات وقربات ومشاهدات ومعاینات اشجارینک نخل سوزونلری دایما تر وتازه وطروب اغصان مثمره یقینلری خشک اولماز
واوراق معرفتلری صولماز وبعض نسخه ده نخل ترینه نخل تن واقع اولمشدر بوتقدیرجه معنی اولورکه اول بوستان شهودده
غرس اولنان نهال بدن مثالی ونخل تن تکثیبلری ابد الاباد تازه وتر وطروب بذر محبتدن نمودار اولان شاخ طاعتلری خشک اولماز
واثمار اجر وحسنه لری دوکلمز الحاصل اهل جنات عالیه اولان نخل ابدان مؤمنین نهال حیات ابدیه اولوب زوال پذیر اولماز اما
شونلیه که سبب وصول رحمت وباعث دخول جنت اولاجق دار جنبشی دیریه سن وقدم صدق وتقوایی اول عرصه وسیعه یه قومیاسن
حاملی تو مر حواست را کنون بو احمال ایله چونکه سن حواسکی حامل اولوب کنده مانده میشوی وسرنکون کنده مانده وسرنکون اولورسن
یعنی اوجات قربات ودرجات مدانایه سبب وصول اولان جناح عروجی حصوله کتورممکله بس مانده وپیش رانده واسفل سافلین طبیعت
ونار بعد بشریتده سرنکون ومغبون وروز جزاده منکوس الراس اولورسن ودنیاده دخی متابعت نفسانیه ضیقندن ازاده اولمیوب
بارکرانندن چونکه دیورغون اولوب واعصاب وجوارحه رخا کلوب غلبه نوم ایله اویوماغه باشلرسن ایمدی حالت مزبوره
احمال اثقال حواسدن اولمشدر مثلا مشاهده قیلمزمیسن چونکه محمولی نه حامل وقت خواب چونکه وقت خوابده حامل دکل محمولسن پس
یورغونلق دفع اولوب ماندکی رفت وشدی بیرنج وتاب ماندکلک کیتدی وبی رنج ومشقت اولدک زیرا خواب دخی غذای تن وراحت
بدندر فی الحقیقه ایکی اوچ کون اویوسز قالنلر آزه حمل ثقیل حواسدن کمال ضعف وتکاسل کلور پس روح روان حالت نومده قیود
بشریه ووجب حواس حیوانیه دن فی الجمله مجرد وکیتا اولمغله برزخ مثالی ده مشاهدات انواع موجودات ومعاینات اصناف مکونات
ایدوب عرصه فراخ ملکوتی بی فتور وبی قصور سیر وتماشا قیلور ایمدی انسان حمل حواسدن خوابده خلاص اولدوغنی عین الیقین
بیلدک ایسه چاشنی دان تو حال خواب را پیش محمولی حال اولیا اولیانک محمولیتی قتنده خواب حالنی سن بر چاشنی بیل دو انموذج
یعنی عوام الناسک حواس بشریه دن حالت نومده خلاص اولمسی خواص عباد اللهک حالت یقظه لرینک انموذجی در زیرا عارفان آگاه
ومجذوبان الهیک قلوب صافیه لرینه استیلای علایق اخوان واوطان وتعلقات اکوان دن تجرد در رسوم علم وعلل واسباب
واعتبار سعی وادراک رخص وفتوردن تفردکلوب حضرت جمع ده محو رسوم ایله بلا فرق وعین جمع احدیتده غیب ومحق اولوب
وسیما عین حالده احکام عمللرینه وکشف نور ذاته اثارلرینه وشهود جمعده شواهد جمعلرینه محو وغرق واقع اولمغله براق مکاشفات
در فرف جذباتک محمولی اولوب قید تعیناتدن آزاده وجمیع حالده آسوده لردر زنهار بونیجه ممکندر دیه وکرامات اولیایه منکر اولمه که
اولیا اصحاب کهفند ای عنود در قیام ودر تقلب هم رقود اولیا اصحاب کهفلردر ای عنود قیامده وتقلبده انلر راقد ونایملردر
نته کیم قصه اصحاب کهف بوندن اقدم ایکی محلده تفصیل اولنوب تکراردن مستغنی اولمشدر پس عارف بالله اولانلرک دخی مانند اصحاب کهف
کمال حسن وطراوتلرندن ظاهرلرینه منتشر اولان انوار قربت ووحشت نوبایی رعب وازاله وصورتلرنده تبادر ایدن لطایف نعمای
جدلرین روحکره وروحلرین جسدلرینه متحد ایتمکله کمال لطافتلرندن وعین بصیرتلرینک انفتاحی واحساسات صوریه وحرکات ارادیه

برفحوای وتحسبهم ایقاظا انلری آلوده بشریت ظن ایدرسز ولکن برموجب وهم رقود انلر فجوه جذباتده غنوده وحالت رقودده آسوده
اولوب سز ایسه انلرک حقیقت حاللرندن غافل ایکن بز انلری اویانق کوریورز دیرسز هیهات هیهات که سز انلری کورمز کما قال الله
وتریهم ینظرون الیک وهم لا یبصرون ایمدی ای طالب حقانی اول عارفان ربانی قرب القرب ده قرب قربدن غایب اولوب اسفار ازاله
کتمشلردر وبلاد آباده هجرت ایتمکله انات واوقات ده اولان هر بر دملرنده بر ترقی وتجلی وهر بر نفس ده بر مقامدن بر مقام اعلا
نقل وحرکت واقع اولوب برفحوای قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن می کشدشان بی تکلف در فعال خدای متعال انلاری
افعال حمیده واعمال پسندیده یه سوق وجذب ایدر مع هذا اول کلزار وحدتک عنادل شوریده لری اولان ارباب جذبه ومحبت الهیه
بیخبر ذات الیمین ذات الشمال جانب یمین وطرف شمالدن بیخبرلردر یعنی بحار جذبات احدیه یه بر وجهله غرق اولمشلرکه اکرچه توفیق
ربانی ایله انلردن شر صدور ایتمیوب جمیع اقوال وافعاللری حمیده نمایان اولور ولکن کندولری خیر وشر قیدندن آزاده وبی خبرلردر حتی با

جلاله ایله

اول عاشقان مجذوبانی کاه فنا وبقا وکاه کشف واحتجاب وکاه تجلی واستتار وکاه جمع وتفرقه وکاه جهت فضیلت وکاهی جانب طبیعیه
تغلیب ایدر فلهذا حضرت مولانا تعبیر ایدوب بیوررلر که ای سمیع قابل چیست آن ذات الیمین فعل حسن واول ذات الیمین نه در فعل حسن در
چیست آن ذات الشمال اشغال تن اول ذات الشمال نه در اشغال تن در یعنی بحکم البشریه اکل وشرب وسکن ولبس ایچون بقدر الکفایه اولان

شاغل جسمانیه در حال انکه انلارک جسملری دخی نور اولوب جذبات رحمانیه اول عباد اصفیانک بحار اولیت و دریای اخرتینه غرق ایدوب نفس
سبحانی ایله ذات بین ازل و ذات شمال ایده تقلیب ایتمکده در و کذلک ویه افعالدن انوار اسما و انوار اسمادن انوار صفاته وان
انوار ذاته تحریک ایدوب بر نفسده بر عالم صفتدن بر عالم صفته نقل ایدر و جمیع حالده تجلیات ذاتیه سیله بین الصفتین انلار ایله معا
سیر ایدر و صحاری آزال و آباد ده روحلر ایله دور ایدوب انجم عقلار بنی افلاک حقایقنده اداره ایدر و همچنان بساتین علوم غیبیه
مجهولاسنده دخی انبیا و اولیانک اسرار ایله تفرج قیلوب بعده بحر وحدانیتنه القا ایدوب طوفان کبریانک سیولی انلاری قاموس بقایه
ربوده قیلور و ستر اسراری ایله کاه نکره قدم و کاه معرفت تعالی مشاهده ایتدروب دریای محیط ذاتده گم اولور و تقلیبدن قالور پس
نه وجهله مقربان درگاه و عارفان بالله اولدقلری معلومک اولدیسه انلاردن اقتضاء بشریه متعلق تشاغل جسمانیه صدورنه تعجب قلمه زیرا
پیر دو این هر دو کار از انبیا بو بیر ایکی کار انبیا علیهم السلامدن صدور ایدر یعنی اگر اعمال روحانیه و اگر افعال جسمانیه وجوده کلور لکن
بیخبر زین هر دو ایشان چون صدا انبیا و اولیا مانند صدا بو هر ایکیدن بیخبرلردر زیرا صدا مقابله مصوتده واقع اولان جسم صلبدن استماع
اولنان انعکاس صوتدن عبارتدر پس هم اشلیه وهم اشلدوکنه شعوری اولمایه بو نیجه متصور دردیو رسه انلرحت ذاتی یه بر وجهله
پیوسته اولمشلردر که نظم ما چو نائیم و نوا در ما ز تست ● ما چو کوهیم و صدا در ما ز تست ● مصداقنجه گر صدا ایت بشنواند خیر و شر
کوه بلند اگرچه خیر و شر واقع اولان صدایی سکا ایشتدرر ولکن ذات که باشد ز هر دو بیخبر کوه بر صدا هر ایکیسندن بیخبر و خیر و شردن
بی شعور اولوب بلکه کوهدن استماع اولنان صیت و صدا بر صدا ایدیجینک نقش کلمات و پرتو عباراتی در یوخسه کوه کندوسندن
شعور ایله دکلدر کذلک انبیا و اولیا و عرفا و اصفیانک طور سینای هستی نمای وجود بی بودلری غلبات جذبات ربانیه و صدمات
تجلیات ذاتیه دن مدکوک و متلاشی اولمغله اضافات عدمیه و اعتبارات وهمیه اولان نمود صور کثراتلی بودی مرتبه واحدیتده
نعت وحدت ایله مشاهده ایدوب احکام بشریه لری تجلیتها مضمحل اولمشدر پس کون جامع اولان کوه ناسوتیلرندن هر نه قول و فعل که مسموع
و مشهود اوله بر مصداق کنت سمعه و بصره و یده و رجله بطریق الانعکاس اقتضاء رحمانی در یعنی اگرچه کم انلارده دخی لازمه بشریدن
اولان خواب و خور و تقرب نسوان و بونک امثالی احوال ظهوری واقع در ولکن قلب پر فتوح و ستر روحلری تجلیات جمال نمای وحدته
بر وجهله مرآت تجلی اولمشدر که صورت بشریه لرندن وجوده کلان جمیع اقتضالری حقانی اولوب نفسانی دکلدر و نفسلرنیک انده مدخلی
یوقدر و مستلزم خطاب اولان انا و نحن و انت و هو اعتباراتی دخی محو اولمشدر زیرا حجاب حضرت احدیت اگر حقیقی و اگر اعتباری
جمیع کثراتدن منزه و مبرا اولوب اعتبارات و اضافات بره نسبتله در پس مرتبه وحدتده تغایر و تمایز مطلقا مرتفع اولدیسه صدور ایدن
افعال و احوال ظهورات الهیه دن اولوب کوه هستی نک انده شعوری اولمایوب منصوردن استماع اولنان انا الحق کلامی کبی من حیث الانعکاس
صوت و صدادر محمود شبستری نه زیبا دیمشدر گلشن راز ● هران کو خالی از خود چون خلا شد ● انا الحق اندرو صوت و صدا شد
شود با وجه باقی غیر هالک ● یکی گردد سلوک و سیر و سالک ● وجود خلق و کثرت در نمودست ● نه هرچه آن نماید عین بودست
الحاصل نه تطویل کلام ایلیلم که ذکر اولنان حالات و ذوقیاتدر اگر سن دخی بر مرشد کاملک فیوضات تجلیسندن مستفیض اولوب جذبات
رحمانیه هستی موهومک ربوده قیلوب زجاجه قلبک مرآت جمال نمای سبحانی اولدیسه تقریر اولنان معانی فهم و ذوق ایدرسن
و الا وهم و خیال و شک و گماندن قنده خلاص اولورسن فلهذا اول یار مهربان دخی یوسف علیه السلام حسن و جمالن تماشا ایتمک ایچون
یوسفه ارمغان آینه عرضه قلدوغن بیان ایدوب مولانا خداوندکار اشبو سرخ شریفک تحقیقنه تحریک زبان ایدرلر

سخن

جواب گفتن مهمان یوسف را علیه السلام که آینه آوردمت ارمغان تا هر باری که در وی نگری روی خوب خویش را بینی و مرا یاد کنی
یوسف علیه السلامه مهمانک جواب سویلدیسی درکه سکا ارمغان آینه کتوردم تا که هر باری که مرآته نظر قیلسن کندو روی خوبکی کوروب
بنی یاد ایلیه سن یعنی آفتاب برج کنعان و شاه خوبان انسان و مصر دله سلطان فرمان ران اولان یوسف علیه السلام ایله مهمان مهربان
میاننده بو قدر کلمات جواهر نکات گذران ایتدکدن صکره گفت یوسف هین بیاور ارمغان یوسف علیه السلام یار مهربانه ایتدی
اکا اول ارمغان کتور وکندوکی زمره مقبولانه تیور او ز شرم این تقاضا زد فغان اول مهمان مهربان بو تقاضانک شرمندن فغان ایتدی
یعنی یوسف خوب جمالک کندویه لایق ارمغان سهند کندن استحیا قیلوب انواع عجز و انکسار ایله نیاز ایدوب گفت من چند ارمغان جستم ترا
ایتدی ای یوسف جان و جان جان بن سنک ایچون بسیار و بسیار ارمغان طلب ایلدم ولکن ارمغانی در نظر نامد سزا سنک شانکه
لایق بنم نظریمه بر ارمغان کلمدی یعنی یوسفدن مراد اول محبوب بی مثال اولان خالق العباددر که عاشقان با صفادن ذاتنه لایق
تحفه ابداسی تکلیف اولنمقده عاشق بیچاره غرق خرق شرمندکی اولوب بیت در جهان تحفه اگر به ز دل و جان بودی ● ارمغان در جانان مران لایق بودی
مفهومنجه ایتدی ای سلطان دو جهان موجودات عالمه چشم بصیرتله نظر ایتدکده هر برینه نظیر بسیار و بارگاه بی نظیرکده نظره
دوش اولان جمله اشیادن بهتر و اعلالرینی بی شمار بولوب پس درگاه جلالت بارکاهکه سزاوار بر تحفه و ارمغان اولمادوغن تحقیق
بیلوب بالاخره کندو کندومه ایتدم ای دردمند بیچاره و عاشق آواره حبه را جانب کان چون برم جانب کانه بر حبه یی ارمغان دیو
نیجه ایلدم قطره را سوی عمان چون برم و عمان عمانه بر قطره یی تحفه دیو نیجه کوتورم مثلا زیره را من سوی کرمان آوردم

گر بپیش تو دل و جان آوردم اگر سنک پیش سعادتکه دل و جان هدیه سن کتورم همان ولایت کرمان جانبنه کموّن هدیه ایلتمک کبیدر مع هذا
کرمانک دشت و صحراسی کموّن ایله مملودر پس یکدانه زیره کرمانه ارمغان اولورمی والحاصل هیچ فرد رغبت کوستروب ارمغان کتورمش دینورمی پس
ای موجد اکوان و خالق املاک وانس و جان اقلیم ابدانده جمله دن ذی قیمت دل و جاندر اول ایسه سنک صحرای جبروت و فضای ملکوتکده
بی قدر و قیمت و کال و فرت اوزره اولوب مملکت ابدانده معتبر اولان دل و جان دخی اول جانبدن کلمشدر بو تقدیرجه سنک درکاهکه بو معقوله
شی حقیر نه وجهله ارمغان اولور ارمغانده ایسه غرابت کرکدر که حتی محل قبول و حیز اجابتده واقع اوله الهاملکا پادشاها بو فقیر نابود و لاشی
مفقودک سکا لایق نه ارمغانی اوله کرکدر که نیست تخمی کاندرین انبار نیست بر تخم یوقدر که بو انبارده اولمایه یعنی بر خلق حسن و فعل مستحسن
یوقدر که سنک انبار قدرت و بحر زخار مشیتکده اولمیه پس مملکت ایجادده بولنمیان و سنک شان بی چونکه لایق اولان ارمغان
غیر حسن تو که آنرا یار نیست سنک حسن و جمالکدن غیری دکلدر که اکا یار و نظیر یوقدر الحاصل نه صفاتکه شبیه و نه ذاتکه مثیل وار در بلکه
ذات و صفات جمیع مخلوقات سنک ذات و صفاتک نورنک عکسیدر که مجالی کثرات و مرایای گوناگونده ظاهر اولمشدر شعر
و ما هی الا آن بدت بمظاهر ● فظنوا سواها و هی فیها تجلت ● پس ای بی مثال و ذو الجلال و الجمال لایق آن دیدم که من آیینه
اب و احری و الیق و اولی انی کوردم که بولنوب بی بود بو قلق آینه سنی پیش تو آرم چو نور سینه نور سینه اهل صفا کبی سنک پیشگاه
احدیت و درگاه وحدتکه کتورم تا ببینی روی خوب خود در آن تا که سن روی خوبکی اول مرآت مصفاده گوره سن ای تو چون خورشید شمع آسمان
ای محبوب بی مثال سن آفتاب آسمان چارم کبی نور آسمان حقیقت سن و نور جمال ذاتک ذاتکدن غیریسی بلکه قادر اولماز و سالک طالبه اگر
چار میخ طبع و هوادن مجرد و دیده قلبی نور وحدانیت ایله منور اولمادقچه جمال الله نور السموات و الارض مشاهده سنه قادر اولمز
بیت هم بچشم دوست دیدم چون جمالش جلوه کرد ● کآفتاب از شرق هر ذره تابان گشته بود ● حقا که حقه وساطت اشیا ایله عارف اولمق
استیین جاهلدر بلکه عارف حقیقی اولدرکه اشیایی حقله بیله ایدی هستی حقه مرآت نیستی دن اعلا ارمغان اولمدوغی مقرر اولدیسه
انوار آفتاب ذات و اشعه پرتو تجلیات صفاتک انعکاسنی تماشا قلمغیچون آینه آوردمت ای روشنی آینه کتوردم سکا ای روشنی
تا چو بینی روی خود یادم کنی تا چونکه کندو یوزک کوروب بو عاشق بی وجودی یاد ایلیه سن زیرا عند ارباب البصیره مقرر و معلوم و محقق
و مفهومدر که صاحب جمال اولان محبوب بی مثالک حضرتنده مرآت جمال نمادن ذی قیمت بر نسنه یوقدر مثلا صد هزار جواهر قیمتدار اولسه
خزینه و صندوقده حفظ اولنوب محبوب با درزاد اولانلر حسن و جمالنی جواهر ایله تزیینه رغبت ایتمزلر فاما مرآت جمال نمایی مواجهه لرندن
دور طوتمیوب وروی مرآته غبار کلدوکن پسند ایتمیوب وجه مصفاسندن ازاله غبار کندو ذاتیله قیام کوستروب اطراف آینه یی
اکام هر جنله بیله سیلرلر و مستمرا تجلیه ایدرلر پس اول ایزد متعال و جمیل بی مثال که ان الله جمیل یحب الجمال مفهومی انک وصف شانیدر
لاجرم اول معشوق بی بدله تحفه مقبوله هر آینه آینه در پس ای مهمان جان و یار مهربان جمان طوره که بیت تو مظهر مرآت خدا آمده
آیینه وجه کبریا آمده ● دیوب آینه بیرون کشید او از بغل اول یار مهربان بر رسم ارمغان آیینه یی قولتوغندن طشره چکدی
زیرا خوبرا آینه باشد مشتغل خوب روا اولانه محل اشتغال آینه اولور آه ای سالک آگاه و دل آگاه گلشن چو چشم سر ندارد طاقت تاب
توان خورشید تابان دید در آب ● از و چون روشنی کمتر نماید ● در ادراک تو حالی مینفزاید ● مضمونجه نور چشم ظاهر مقهور نور
قاهر اولوب تاب نور آفتاب عالمتابه قادر اولمادیغیه بر جرم صقاله قبول مانند آب آفتابه مقابل طوترلر که رؤیت نور آفتابه طاقت
کتوره زیرا مانع نور آفتاب اولان ینه اشعه نور آفتابدر پس مانع رؤیت اولان فرط روشنی نور آفتاب آب صافیده کمتر تاب اولماغله
ادراک میسر اولدوغی کبی شعر کالشمس یمنعک اجتلاءک وجهها ● فاذا اکتست برقیق غیم امکنا ● مصداقنجه نور مطلق هستی مطلقه
مرآت نیستی مقابل اولمادقجه هیچ وجهله مدرک و مشهود اولمایوب عدم آیینه وجود اوله و عنقهون مظهر نور ذات ستار و مرآت تجلیات
صفات غفار اولان مولانا خداوندکار ربورلر که آینه هستی چه باشد نیستی آیینه وجود مطلق نیستی بو قلق در فاذا کان کذلک دیده
بصیرتکدن پرده کثرت و غیم انانیتی ازاله ایدوب نیستی بر گر تو ابله نیستی اگر ابله دکلسک وجود مطلقه بو قلق آینه سن ارمغان ایلت
زیرا هستی اندر نیستی بتوان نمود وارلق یوقلقده کورنمک ممکن اولور آه ای سالک راه مغربی نه خوب دیمشدر نظم
اگر روی بر انداز د او نقاب صفات ● دو کون سوخته گردد ز تاب پرتو ذات ● به پیش تاب تجلی ذات محو شود ● جهانکه هست عیان گشته از فروغ صفات
ولا نقاب بر افکن ز روی او و مترس ● ازانکه سوخته گردی با تش سبحات ● ازین هلاک میندیش و باش مردانه ● که آن هلاک بود موجب خلاص و نجات
اگر تو محو نگردی کجا شود مثبت ● تو هیچ خویش طلب کن طلب کنی اثبات ● حیفا و دریغ بر دله که غبار هستی اوله امک صفای نور جمالن نیجه
کوره بیلور و بر دل که انک آرامی دلارام ایله اوله بلمزم که نه سببدن بیقرار اولور پس همچو مدار فلک مرکز توحیده دوران ایتمک استرسک
هستی عاریتدن تبرا و غنای دنیادن معرا اولوب فقر و فنا اختیار قیل که اول وجود باقی سکا نظر ایلیه زیرا اول غنی مطلقک نظری کدالرینه در
مثلا مالداران بر فقیر آرند جود مالدارلر فقیرا اولانه اظهار جود ایدرلر آه ای پادشاه دو جهان بو فقیر و بیکسلرک سندن غیری کیمی وار در
چه باشد اگر زانکه تو گاه گاهی ● کنی سوی افتادگانت نگاهی ● چه خوش باشد ار زانکه چون من گدا را ● نگاهی کند همچو تو پادشاهی
خلاصه کلام وجود خارجی یه نسبت محض عدم و علم حقده عدمیت اوزره ثابت اولوب هرگز وجود عینی ایله متحقق اولمیان عدم اضافی که

ماهیات ممکنه وصور علمیه در• آینهٔ هستی مطلق اولمشلردر• ونور وجود مطلق بحسب قابلیات• وبقدر استعدادات• اول مرایای ذاتده
پدیدار اولوب• عکس تابش صفاتنی اینهٔ عدم اعیاندن اظهار ایدوب• ماهیات ممکنه ده بروز ایدر• وانلارک آثار• واحکامی وجودده
ظاهر ووجود اعیان معدوم در• ومانند مرات مرئی اولمیوب• نظردن مفقوددر• محمود شبستری دخی• بو معنایی تأییدا ایدوب دیمشدر
عدم آیینهٔ هستیست مطلق   کزو پیداست عکس تابش حق • عدم چون گشت هستی را مقابل   درو عکسی شد اندر حال حاصل
آه ای دل آگاه جمیع اشیانک ظهوری برمصداق• الاشیاء انما تتبین باضدادها ضدیله در• فاما حقدن غیری برموجود یوقدر که
حقی وساطت تضاد ومماثلت ایله سبب ظهور حق اوله• بلکه اول ضد وندی اولمیان واجب الوجودک• نور وجودی شامل جمیع ذرهٔ
کائنات اولوب اجلی واظهر جمیع مفهومات وبدیهیات پرتو تاب افتاب وجود مطلقدر• ولکن کمال ظهور• وغایت وضوحندن مختفی
ومستتر کورنور• ایدی حقدن غیری وجود اولمادیه• بزم عجز وافتقار رمز آینهٔ قدرت• ومرات غنای وحدت اولوب اشیا ضدیله
نمودار اولمشلردر• وبری برینه آینه دوشمشدر• مثلا شب اولماسه روز زند ربلنمز• ونور اولماسه ظلمت کورلنمز• وفقر اولماسه غنی کیمدر
فهم اولنمازدی• فلهذا مولانا خداوندکار دخی• اضدادک بربرینه مرایای متکثره واقع اولدیغن بیان ایدوب بیورر که آینهٔ صافی نان خود گرسنه است
نانک مرات صفاسی خود گرسنه در وهمچنان سوخته هم آینهٔ آتش زنه است سوخته دخی آتش زنه نک آینه سیدر یعنی چقمقک اثری
قاوک وجودنده ظهور ایتمکله• قاو چقمقک مراتی• وحلاوت نان گرسنه یه معلوم اولماغله گرسنه دخی نانه آینه در زینهار از نقص هر جایی که هست
هر قنده که کسر ونقصان وفقر ونیستی نمایان اولدی• لاجرم اول فقر وفنا آینهٔ خوبی جمله پیشه هاست جمله صنایعک گوزللکی آینه سی اولدی
زیرا که صنعتی بلمیانه تعلیم ایدرلر• پس صنعتک خوبلغی بلمیدن ناقصک آینهٔ احتیاجنده• ومرات نقصاننده جلوه گر اولور• والا بیلورم
دینه نه تعلیم اولور مثلا چونکه جامه چست ودوزیده بود چونکه جامه درست ولطیف دکلمش اوله مظهر فرهنگ درزی چون شود درزینک
صنعت وکمالنک نیجه مظهری اولور• یعنی مادام که جامه بچلماش ودیکلماش اولمیه درزی انی بچوب دیکمز• پس صنعت خیاطه مرات اولان
جامه نادوزیده در• وکذلک ناتراشیده همی باید جذوع تا در وگر اصل سازد یا فروع تا که نجار
اصل دوزه ویا فروع ایلیه• یعنی تراش ایدوب کیمنی بونقه ایده• وکیمنی اساس بیت اولماغیچون اصله ملحق ایلیه ایدی تراشیده موزون
اولان اخشابک دروگره احتیاجی یوقدر• پس مرات صنعت نجار اولا اخشاب ناتراشیده در• وکذلک خواجهٔ اشکسته بند انجا رود
شکسته بند اولان خواجه اول محله کیدر که که در انجا پای اشکسته بود که اول محلده پای اشکسته اوله• پس بر فحوای انا عند منکسرة قلوبهم
اول جلیل وجبار ومظهر نور ذات وصفات اولان مرشدان اخیار وخواجگان احرار دخی شول عبد مستمند وطالب دردمنده تجلی
ایدر که انک قلبی منکسر اولوب• فقر وفنا اختیار ایتمش اوله زیرا کی شود چون نیست رنجور و نزار آن جمال صنعت طب آشکار چونکه
برکمسنه رنجور ونزار وضعیف ونزار اولمیه صنعت طبک اول جمال باکمالی قچن آشکار اولور اولماز• پس مادام که بر طالب طریقت
کندویی عجز وقصور ایله حقیر وخوار• وامراض ماسوا ایله شکسته پای ورنجور بلمیه• طبیب حاذق وعیسی دم مشفق اولان اولیا
واصفیانک خوب جمال تربیه لری انده نه وجهله ظاهر اولور بیلنمز• بیا بیا که غریبیم وعاشقیم ونزار • بیا بیا که نداریم بی تو صبر وقرار
بیا که بی تو زافراط آرزومندی • مرادلیست درو صد هزار شعله نار • همیشه خاطر فاتر بود ذکر شمائلت • برین حدیث گواهست عالم الاسرار
آه ای سالک راه وطالب الله خواری ودونی مس ها بر ملا گر نباشد کی نماید کیمیا اگر مسک خوارلکی• واعتبارده دونلغی خلقه آشکاره
اولمیایدی• اثر کیمیا قچن ظاهر اولوردی• پس نحاسک وجود خوار وحقیری• تأثیر اکسیره مرات واقع اولدی• کذلک مسک نحاس بشریت
ومس نفسانیتک دخی اوناس ماسوا ایله خوار وحقیر اولماسه• نظر اکسیر تأثیر اولیا• بوتهٔ قلبکه القاء جوهر جذبات ایتمکله نفسک
مطمئنه لک مرتبه سنه قنده وارردی• وقلبک زر خالص کبی• بوتهٔ عشقده قال اولوب قچن مرات مصفا اولوردی• پس بوقدر کمالاتک
ظهورینه آینه اولان اول کسر ونقصان اولدیغنه اشبو قاعدهٔ متقنه مضبوطک اولسون که نقصها آینهٔ وصف کمال نقصانلر لاجرم
آینهٔ وصف کمالدر وان حقارت آینهٔ عز وجلال واول خواری وحقیرلکلر مرات عز وجلالدر زانکه ضد را ضد کند پیدا یقین زیرا که
تحقیقا ویقینا ضدی ضدی آشکار ایدر زانکه با سرکه پدیدست انگبین زیرا که عسل سرکه ایله مبین اولور• وفی الحقیقه حلاوت خوشلک
ووصلت فرقت ایله• ووحدت کثرت ایله ظاهر اولور• نور ذاته واصل اولمیان حلاوت وصلتی نه بیلور• ومرارت فرقتی نیجه فهم ایدر
وتجلیات ذاتیه ایله محو وجود ایتمیان کثرات ماسوایی نیجه تمییز قیلور• پس هر شی ضدیله متمیز اولور• خلاصهٔ کلام ای سالک سعادت انجام
علی هذا القیاس هر که نقص خویش را دید وشناخت هر اول دل بیدار وطالب برخوردار که کندونک نقصاننی بلدی وانکلادی• طریق
توحیددن بهره دار اولوب• ولاجرم رکاب سعادته پا نهاده اولوب اندر استکمال خود ده اسبه تاخت کندو استکمالنده ده اسبه
همت ایله چاپدی یعنی قوم تار صبا رفتاری• اسبک برینه بنوب• واون رکض اسبی ییکنه آلوب نیجه کونلک مسافهٔ بعیده اولان محله برکونده
نه وجهله چاپارسه• درگاه سبحانی• وبارگاه عارفان ربانی ده کندو تقصیراتن ونفس ناقصه نک عجز وقصورین فهم واذعان ایدن
طالبان وسالکان دخی• شویله که جبههٔ نیازی عتبهٔ چاره سازه قویوب• روی انقیادی زمین اطاعته وضع ایلیه• وبنده دخی
علم ومعرفت وکمال ونزاهت وار دردیو• اظهار لیاقت ایتمیوب دائما تواضع ومسکنت• وذل عبودیتدن خالی اولمیه هر آینه

استکمال

استکمال وجوده مهتدی اولوب• ده اسبه جذبات• ورفرف تجلیات ایله منزل مقصوده چاپوب• وآن واحدده عقبات کثراتی طی ایدوب
بلاد طیبات انوار ذاته واصل اولور• وکندوده وجود کورن عنودلر• اول دولتی قنده کورر• نته کیم مولانا خداوندکار قدس سره بیورر
زان نمی پرد بسوی ذوالجلال کندوده نقصان بین اولمیان• اول بطی وغبین جانب ذو الجلاله اول سببدن پرواز ایلمز که کو گمانی می برد خود را کمال
اول کندویی اهل کمال گمان ایدر• پس بو قلوغن بلمک انوار ذات وجود مطلقه مرات• ونقصانن کورمک• واسطهٔ نیل کمالات ورابطهٔ
مصادفهٔ تجلیات• وکندویی کامل زعم ایتمک سبب دوری موجد مکونات اولدیغیچون کاشف اسرار دیوحی مولانا جلال الدین رومی
بیورر که ای مسکین وغبین علتی بدتر ز پندار کمال پندار کمالدن بدتر بر علت نیست اندر جان توای ذو دلال سنک جانکده یوقدر
ای کبر وناز صاحبی اولان بی نیاز• پس بو علت مهلکه نک ازاله سنه چاره دیرایسک از دل واز دیده ات بس خون رود سنک
گوزکدن وقلبکدن خون بسیار کتمک گرکدر که تا ز تو این معجبی بیرون شود حتی سندن بو خود پسندی ومعجبی طشره اوله وقلبکدن
علت پندار زائل اولوب صحیح وسالم اوله• آه ای روح مقدس مولانا وای تر انبیا واولیا آه وانین وناله وحنین ایتمه نک نه ممکندر
ایشم الطف وکرمکزه قالوب• قاسمک بو شعری ورد زبان ومونس جانم اولمشدر • سینه مجروحست وعقل آشفته خاطر بیقرار
دیده گریانست وجان مشتاق ودل امیدوار • آه دردآلود دارم چون ننالم آه آه • جان غم فرسود دارم چون نگریم زار زار
گفت خاک راه من شو پای بر چشمت نهم • خاک شد چشم رهی بر شاه راه انتظار • جان باقی عشق می بخشد حیات از عشق جو
جان جاویدان نکوتر یا حیات مستعار • شاهدان اندر میان زاهدان تدبیر چیست • قاسمی جو یای گل هرگز نیندیشد ز خار
آه ای ضعیف وبیچاره• وغم هجر ایله پریاره زنهار وزنهار• علت پندار کمالدن استعاذه وغیاث المستغیثینه استغاثه دن خالی
اولمیه سن که• بر موجب خلقتنی من نار وخلقته من طین علت ابلیس انا خیر بدست علت ابلیس انا خیر دیه سی وخم فنادن ذوق چشان اولمامغله
آدمه سجده قلمایوب امره مخالفت ایتمه سی وکندویی اعلی بلمه سی اولمشدر• ایدی غافل مباش که نظم • هر که باشد چنین ز نسل وی ست
گر ز روم وز شام ور زریست• مضمونجه وین مرض در نفس هر مخلوق هست بو انا خیر منه مرضی هر مخلوقک نفسنده موجوددر
ای نفس مریضه حاشا بنده بو علت یوقدر دیه گرچه خود را بس شکسته بیند او اگر چه اول نفس تعین بسته کندویی شکسته کورر
یعنی عباداتی عادت• وریاضت ومجاهده یه الفت ایدوب• انواع علم ومعرفته مصادفه ایتمکله• وحدت وکثرت ونور وظلمت ونیستی
وهستی اصطلاحاتن بلوب گاه نه کندویی شکسته به گوسترر• ولکن کندویی شکسته گوسترمه سی• مجاهده وریاضتی نفسنه اسناد ایله
نزاهت صانمه سی عین خباثت• وعشق ومحبت• وجذبهٔ احدیت اولمادیجه علم ومعرفتی کندویی طریق وحدته دلالت ایدر زعم ایتمه سی
وبو گمان ایله کندویی برعیسی دم شفقه تسلیم ایتمیوب عتبهٔ مرشد اکمله رومالیده اولماسی محض استکبار واستعلا اولوب همان ابلیسک
انا خیر منه دیدوکی علت دوری وسبب مهجوریدر• پس کندویه قولا وفعلا کمال اسناد ایدوب وظاهر حالده بوینن اکوب آهسته
یوریوب کندویی شکسته ارات ایلین نفس مکاره یی مثلا آب صافی دان وسرگین زیر جو زیر جوده سرگین اولان آب صافی بل یعنی
فی المثل بر ماء راکدک اگرچه اوستی آب صافی کورینور• ولکن آلتنده انجاس بسیار واردر• پس یوزنده اولان صاف نمالغک صفاسی
واردر که دیبی نجس ایله مالامالدر• کذلک نفس مکاره نک کندویی صاف نما اولدیغنی مفید که• درونده لوث انانیت• وخبث رعونت
وانانیت مستقردر• وبن شکسته یم دیمه سی عین استکباردر• پس بو مکر مستوری اظهار ایدیلرسک چون بشوراند ترا در امتحان چونکه
برکمسنه سنی من حیث الامتحان قارشدرسه• ونفس مکاره نک خلافندن کورنه آب سرگین رنگ گیرد در زمان آب صافی شکلنده
نمایان اولان نفس خبیثه فی الحال سرگین رنک اولوب• درونده اولان لوث انانیت واستکبار ووجه مکدرنده پدیدار اولور•
یعنی پندار کمالی ظهوره گتوروب• ذلت ومسکنتی قبول ایتمز• ایدی در تگ جو هست سرگین ای فتا جو دیبنده سرگین واردر ای فتا
گرچه جو صافی نماید مر ترا اگرچه وجودک ارمغی سکا کندویی صافی گوسترر• ونفس مکاره پاک ومجردم دیو غرور ... شعر
خواجه مستست ببین در سر دستارش • لطف فرمای وزمانی ز کرم باز ارش • ای دل ای دل تو بهر کس که رسی در ره عشق
چون درو معرفتی نیست عدم پندارش • گر مغی در ره حق دعوی اسلام کند • نکنی باور از و تا نبرد زنارش
هر کرا نور یقین نیست عجب مرده دلیست • عشق میگوید ومن می شنوم گفتارش • عاشقان را همه درد از تو ودرمان از تو
هر که بیمار تو شد هم تو کنی تیمارش • آه ای طالب صدافتکار نفس خدعه کار عجب مکاردر• وحیله وفریبی بسیار وسحر وفسونی
بی شمار• وتواضع ومسکنتی عین استکباردر• هیچ بر وضعنه الدانمه• وآسان وجهله مسلمان اولور صانمه• هر نه قدر صاف گورنسه
کدر آلوددر• هنگام امتحانده لوث انانیتی ظاهر اولور• حقا تشبیه بلیغدر که گل سیاهدن جریان ایدن روی آب هر نه مرتبه صاف
گورنسه• دیبن قارشدردقلری کبی صفاسی زائل• ودیبنده اولان گل سیاه یوزه چقوب جمیع اجزاسنه شامل اولور• پس مادام که
محل جوی گل سیاهدن پاک ایتمیه لر• صفای حقیقی هویدا اولمز• بو دخی مقرردر که هیچ بر جو کندو کندویی تطهیره قادر اولمیوب
بر مطهره محتاجدر• ایدی کذلک هیچ برکس دخی کندو نفسنی گل آلود طبیعت• وخباثت نمود انانیتدن اولمقدن تخلیصه مجال اولماز
والا بر مطهر قلوب ومرشد مرغوبک ید ارشادینه موقوفدر دیو• مولانا خداوندکار بیورر که هست هر راه دان پر فطن • باغ تا نفس گل اجو کن

طين لازبدن تخمير اولنان بشريت • ونفس كل آلود طبيعت باغلرينك جوي كبي • بر فطن وعقول اولان پير راه داندن غيري دكلدر زيرا بحر علم
لدني • ووارث حقيقت نبوي اول مرشد كامل وجمله نفوسه انك فيضي شاملدر • ومرض نفسك طبيب عيسى نفسي اول پير مكملدر • اكرچه
جميع نفوسه افاضهٔ انوار هدايت • اول زبدهٔ انسان وصاحب زمان اولان قطب دورانك نظر عنايتيدر • ولكن جوي كبي اعتبار ايله
محله مناسب لان كل كسر كاف عجميله قرات اولنمق اولى واليقدر • وپير راه دان نفوس كل آلودكه جمله سندن جوكبي آب هدايت اولمايي
نفس مريد كندويه تسليم ومسترشد اولدوغي اعتبار ايله در • يوخسه عموم داخل دكلدر • زيرا عموم داخل اوله اقطار ارضده هيچ بر نفس قالمزدي كه
انك باغ وجودندن انهار هدايت جريان ايتميه • مع هذا هر نفس جزء ماء الحيات مستعد دكلدر • فامّا اراضي نفسدن هر قنقي نفسده كه
ماء حيات علم لدني • وآب زلال عشق رباني تفجر ايليه • لاجرم سبب ظهوري جوكبي اولان دست همت پير راه دان بر فطن در • مثلا رسول
رب العالمين دعوات عامه ايله مأمور اولمش ايكن كيميسي قابل هدايت اولوب داخل اجابت وواصل هدايت اولمامشدر • اكرچه كيم اول آفتاب
چارم آسمان حقيقتك نور رحمت واشعهٔ هدايتي • اراضي نفوسك عمومنه شاملدر • ولكن قبول عكوس انوار هدايته مستعد اولميان نفوس
خبيثه مكدره پرتو نورك تأثير لمعاتندن محروم اولوب عمومي داخل دكلدر فافهم • آيدي اي مؤمن موحد وطالب مستعد سندخي مسترشد ايسك
باغ نفس كل آلودكي اول راهدان پير بر فطنك يد ارشادينه تسليم ايله كه كولنك تنقيه ايله دلوب • وپاروي هدايتي ايله كل ماسوايي اخراج ايدوب
حوض قلبك لوث انانيتدن مجرد اولدقده آب صاف محبت ربانيه تفجر ايدوب عين قلبكدن جريان ولولهاي حواسكدن سيلان ايليه
وچمنزار وجوده منتشر اولوب انواع رياحين معرفت بتوره • وروايح انسيه سني مشام قدس وحدته يتوره • واكر مرشده نه حاجت بو قدر
علم وموهبتم واردر • بندخي انواع مجاهدات ايله زمين نفسه ميتين ذكري ضرب ايدوب وطين كدراتي چقاروب آب خلوصي تفجير ايدرم
ديرايسك هيهات هيهات بو وهم باطلدر زيرا جوي خودرا كي تواند پاك كرد جوي نفس كل آلودكندو حوض وجودي پاك ايتمكه قنغي قادر اولور
يعني قادر اولماز ايدي نافع از علم خدا اشد علم مرد علم مرد علم خدادن نافع اولدي • ومريد متعلم علم لدني صاحبي اولان انبيا واوليا
علمندن منتفع ومستفيد اوله كه زيرا هر كامل ومرشد مكمل بلا واسطه مظهر علم الهي اولمغله انك علمي محض علم ربانيدر • پس سندخي تطهير
قلب وتزكيه نفسه مهتدي اولمق ديلرسك كندك ارادن چقوب ارادتكي ارادت پيره تسليم • وعلم لدني يه اذن تعليمات وهر عالم
مظهر قلوبدر طعن ايتمه • ومجرد جوامع ومحافلده پند واعظ استماعيله هر قصاصك كلنك كلماتي باغ نفس كل آلودكي تطهيره ماء صاف
محبت ايدر صانمه • منفجر آب حيات جذبات ربانيه لاجرم علوم لدنيه مظهري اولان اولياء كمّلدر • وانلارك نظر اكسير اثرلرنده اولان
تأثير عنايت حق ايله انلارك جوهر وجود بهبودلرنده بالخاصه در • فلهذا مولانا خداوندكار دخي افاضه وافاده ونفع واستفاده
علم خداداد در ديوب علم لدني يه اراده بيورمشلردر • كما انشد القوم • لا يغرنك من المرء قميص رقعه • وازار فوق عظم الساق منه رفعه
وجبين لاح فيه اثر قد قلعه • ولدى الدرهم فانظر حرصه او ورعه • كما روى ابو زبير عن جابر عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال
لا تجالسوا عند كل عالم الا عالم يدعوكم من خمس الى خمس • من الشك الى اليقين • ومن الرياء الى الاخلاص • ومن الرغبة الى الزهد • ومن الكبر الى التواضع
ومن العداوة الى النصيحة • پس علم شطرينه منقسم اولوب بريسي علم ظاهر وبريسي علم باطن اولديغيه علماء بالله وعلماء سوء ايله اخري فرق ايتمشلردر
نته كيم ابو طالب مكي قدس الله سره • قوت القلوبده بيورر لركه اعلم ان العلماء قد فرقت بين العلم بالله وبين العلم بامر الله فذلك
العالم الكامل • وعالم بالله غير عالم بامر الله فذلك التقي الخائف وعالم بامر الله غير عالم بالله فذلك العالم الفاجر • پس علمدن مراد عمل اولوب
ظاهر وباطنك عنوانه واقع اوله • كما قيل ان الظاهر والباطن علمان لا يستغني احدهما عن صاحبه بمنزلة الاسلام والايمان مرتبط
كل واحد بالاخر وكالجسم والقلب لا ينفك احدهما عن صاحبه • آيدي ذم اولنان شول علمدر كه آخرته نفعي اولمايه • وعلماء سوء انلردر كه
دنيايه كوكل ويروب علمي ايله عمل ايتميه • كما روى عن علي • وابن عباس • وكعب رضي الله عنهم ورضوا عنه • قالوا يكون في آخر الزمان علماء
يزهدون الناس في الدنيا ولا يزهدون • ويخوفون ولا يخافون • وينهون عن غشيان الولاة ولا ينتهون • ويؤثرون الدنيا على الاخرة
ويأكلون الدنيا بالسنتهم اكلا • يقربون الاغنياء • ويباعدون الفقراء • يتغايرون على العلم كما يتغاير النساء على الرجال يغضب احدهم
على جليسه اذا جالس غيره فذلك حظهم من العلم • وقال ابن عباس • اولئك الجبارون اعداء الرحمن • پس بو مقوله صفاتله متصف اولان
علمانك كولنك عبارات وپاروي كلماتي باغ نفس كل آلوددن اخراج طين • واظهار ماء معينه نه وجهله قادر اولور كه كندولرك
دروني حب دنيا ايله ملوثدر • وقال الحكم في اخبار داود عليه السلام ان الله تعالى اوحى اليه يا داود لا تسأل عني عالما قد اسكره
الدنيا فيصدك عن طريق محبتي اولئك قطاع طريق عبادي المريدين • يا داود ان ادنى ما اصنع بالعالم اذا آثر شهوته على محبتي
ان احرمه لذيذ مناجاتي • يا داود اذا رأيت لي طالبا فكن له خادما • يا داود من رد الي هاربا كتبته عندي جهيدا ومن كتبته جهيدا لم اعذبه
بالنار • پس بو مقوله علماء بالله نادرت • وناصح الكامل قلت اوزره اولمغله ابو طالب مكي بيورر لركه • روينا عن بعض علمائنا انه قال
كان في البصرة مائة وعشرون متكلما في الذكر والوعظ • ولم يكن من يتكلم في المعرفة واليقين والمقامات والاحوال الا ثلاثة منهم سهل بن عبد الله
والصبيحي وعبد الرحيم • وقال مالك بن انس • ادركت سبعين شيخا من التابعين منهم عباد • ومنهم من يستسقى به • ما حملت عنهم علما قط
قيل لم ذلك قال لم يكونوا من اهل هذا الشان ولا يدرون ما يحدثون • وكتب سلمان رضي الله عنه من المداين الى ابي الدرداء رضي

فقال

فقال يا اخي بلغني انك قعدت طبيبا تداوي المرضى • فانظر فان كنت طبيبا فتكلم فان كلامك شفاء • وان كنت متطببا فالله الله لا تقتل
مسلما • وقد كان علماء الظاهر اذا اشكل عليهم العلم في مسئلة لاختلاف الادلة سألوا اهل العلم بالله لانهم اقرب التوفيق عندهم وابعد من الهوى
والعصبية • والشافعي رحمه الله • كان يجلس بين يدي شيبان الراعي كما يقعد الصبي بين يدي معلم المكتب • ويسأله كيف يفعل في كذا وكيف
يصنع في كذا • فيقال له مثلك يا ابا عبد الله • في علمك وفقهك يسأل هذا البدوي • قال الشافعي • ويحكم ان هذا اوفق لما علمناه • وقال ضمرة
قلت للثوري • انستقبل القاص بوجوهنا • قال الثوري ولوا البدع ظهوركم • وقال وحدث ان الاعمش • دخل البصرة • وكان فيها غريبا
فنظر الى قاص في الجامع يقص • وهو يقول حدثنا الاعمش عن ابي اسحاق • وحدثنا الاعمش عن ابي وائل • قال فتوسط الاعمش الحلقة • ورفع
يده • وجعل ينتف شعر ابطه • فبصر به القاص • فقال يا شيخ الا تستحيي نحن في علم وانت تفعل هذا • فقال له الاعمش • الذي انا فيه افضل من الذي
انت فيه • قال وكيف ذلك • قال لاني في سنة • وانت في كذب • انا الاعمش • وما حدثتك مما تقول شيئا • فلما سمع الناس ذكر الاعمش • انفضوا
عن القاص • واجتمعوا حوله • قالوا حدثنا يا ابا محمد • وقد قسم الثوري بين العلماء المتكلمين ثلثة اقسام • فوصفهم باماكنهم • وقال المتكلمون ثلثة
اصحاب الكراسي وهم القصاص • واصحاب الاساطين وهم المفتون • واصحاب الزوايا وهم اهل المعرفة • فمجالس اهل التوحيد والمعرفة هي المجالس التي
قال فيها رسول الله صلى الله عليه وسلم • اذا مررتم برياض الجنة فارتعوا فيها • قيل وما رياض الجنة • قال مجالس الذكر • ويقال ان الابدال
انما انقطعوا في اطراف البلاد • واستتروا عن اعين الجمهور • لانهم لا يطيقون النظر الى علماء هذا الوقت • ولا يصبرون على استماع كلامهم
لانهم عندهم جهال بالله تعالى • پس اي مستمع قابل • وطالب مقبل • قوت القلوبده ابو طالب مكي بيوردوغي علماء بالله وعارفان آكاه ايله
هواي نفسه اتباع ايلين بي انتبالر مسموعك اولديغي لسان عقل وتحقيقدن قطع نظر لسان محبت وعشق ايله تكلم ايلين پير راه طريقتي بولوب
وتسليم كلي ايله مريد اولوب كمال ادب وحرمت ايله خدمتلرينه قيام كوستركه • ادناس بشريه • وتلوثات نفسانيه دن پاك اولوب عيون
قلبكدن ماء طهور رحمت غفور جريان ايليه • محي الدين عربي قدس الله سره • فتوحاتنك يوز سكسان برنجي بابنده • بو شعرلري خوب انشا بيورمشلردر

ما حرمة الشيخ الا حرمة الله • فقم بها ادبا بالله بالله • هم الادلاء والقربى تؤيدهم • على الدلالة تأييدا على الله
الوارثون هم للرسل اجمعهم • فما حديثهم الا عن الله • كالانبياء تراهم في محاربهم • لا يسألون من الله سوى الله
فان بدا منهم حال تولههم • عن الشريعة فاتركهم مع الله • لا تتبعهم ولا تسلك طريقهم • فانهم ذاهلون العقل في الله
لا تقتدي بالذي زالت شريعته • عنه ولو جاء بالانباء عن الله • الحاصل تصفيه قلب • وتزكيه نفس ايچون • بر مرشد اكمل لازم در

يوخسه هيچ فرد كندو كندويه حقه يول بولمامشدر زيرا كي تراشد تيغ دستهٔ خويش را تيغ وخنجر كندو قبضه سن قچان يونار وتيشه دخي كندو
صاپن يونده كه • يعني تراشه قادر اولماز بچاق كندو صاپن كسمز ديدكلري خود مشهور مثلدر • آيدي اي سينه مجروح وشكسته دل
آواره وخسته • خودرالكي قويوب وشبي روزه قاتوب رو بجراحي سپار اين ريش را يوري بو ريش بنداري بر جراح نيك كرداره
سپارش قيل كه علاج ايليه • بنده خود اثر جراحت يوق ديرايسك بو زعم وكماندن واز كل • زيرا تير ظلمت ماسوا • وتيغ كدورت حب دنيا
سينه مجروحه بلكه هر بر قوا وجوارحه • اوردوغي جراحات زرقت بي حد وبي شمار • وهزار در هزار در ولكن بسياردر بر سر هر ريش جمع آمد مگس
هر بر پاره نك باشنه چند هزار مكس بسيار جمع اولمشدر تا نه بيند قبح ريش خويش كس حتى لمسنه كندو ريشنك قبح وقيحيني كورميه يا خود
عجب خيالدر پس كيمسه دخي كورميوزر بو خود نچون محال در ديلورسه • مولانا خداوندكار مكس ديدكم سزه مثالدر • آيدي مكسي دنيا محبوس
خيال ايتميوب بلكه سزه ديدوكم ان مكس انديشها وان مال تو • ريش توان ظلمت احوال تو اول مكس سنك تحصيل دنيا ايچون اولان تدبيرات
فاسده • وتفكرات كاسده • واموال وخانمان وجاه وحشمت وجلال • وباغ وبوستانه اولان محبات وتعلقاتنك • وجراحات دخي
ظلمت احوال وكدورت طول آمالكدر • واوجاع والاي مال وجاه ايچون چكدوكك غموم وهموم در • آيدي اي مجروح وشكسته
ور نهد مرهم بران ريش تو پير اكر پير طريقت ومرشد راه حقيقت مرهم محبت وهدايتي • اول ريش ضلالت اوزرينه قورسه جذبات ربانيه
سني سندن آلوب وفكر ماسوا ودنيايي قلبكدن چقاروب آن زمان ساكن شود درد ونفير اول زمان درد ونفيرك ساكن اولور يعني
مرات قلبك كدورات كثرات • وظلمات تعيناتدن قورتيلوب • ونور جذبات سبحانيه ايله مصفا اولوب دنيا واخرتك غمندن خلاص اولور
تا كه پندارد كه صحت يافتست حتى ظن ايدر كه كمال صحت بولمشدر • وقياس ايدر كه الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون
زمره سنه ملحق اولمشدر • ولكن هنوز غافل كه جراحتي كمال صحته وارمايوب بلكه پرتو مرهم برانجا تافتست پرتو نور جذبات پير طريقت
جراحات دل اوزرينه لمعان ايتمشدر • يعني مريد مستسلم قلبني دست ارشاد پيره تسليم • وورزش جذبه طالب صادقه تلقين وتعليم اولندقده
پير طريقتك نظر كيميا اثرندن كندوده اولان كيفيت محبت • واشعهٔ انوار جذبهٔ احديت دل طالبه پرتو ايتدكده • ريش ظلمات
احوالنه مرهم اولوب حب ذاتي ايله قلبي پر نور اولمغله زجاجه سينه سي صفوت حاصل ايتدكده چشم سرندن آكينهٔ وجودي غايب
اولوب نور وحدتدن غيري سي محو اولمغله • سالك مبتدي حالت حلاوتي كندونك ملكي صانوب جراحات بشريه • واوجاع نفسانيه سي
كما هو حقه صحت بولمش • وبلا واسطه اوجات وحدته وصلت ميسر اولمش • وانهار محبت كندو وجودندن قينامش صانور خبري يوقدر كه
اول فيوضات وتجليات مرآت مرشددن منجلي اولان انوار ذاتك پرتوي در مغربي ضيا وروشنيء كاندرون خانه هاست

زنکس چهرهٔ ان دلبر کمانه ناست توازنشانه ناغافلی ودبیخبری • وکرنه هرچه تومی بینی ان نشانه ناست • پس سالکه بو محل ده
کمال فراست وفطانت کرکدر که • کندویی ارادن چقاروب صحت وعافیت • ونور هدایتی پیر طریقتک محض عنایت • وپرتو عاطفتی
بیلوب شرکه اشتیغنده اولمیه • والاعیاذاً بالله تعالی • کندویه تعین ویروب انانیته دوشرسه مخذول ومردود اولور • پس حقدن مدد وعنایت
وتوفیق وهدایت استیوب دایما یو قلعده • وعتبهٔ پیره تو للعده • اولمقدن بردم خالی اولمیه • وقادر ایسه جمیع انفاسن فکر پیر ایله الوب ویره
پس حضرت مولانا من کل الوجوه اولا مرشد کامل ایله مرید قابل سایننده • اولان حالات مزبوره یه اشارت • وطریق مستقیمه دلالت ایدوب
بیورر که ای سالک را غافل اولمه هین زمرهم سرمکش ای پشت ریش ای پشت طاعتی مجروح زنهار مرهم پیردن باش چکمه • وصحت مزاج بولدم دیو
کندوکه وجود ویرمه وان زپرتو دان مدان از اصل خویش واول صحتی یعنی صفای عشق ومحبت • وتجلیات انوار هدایتی • پرتو فیوضات قطب عالمدن بیل
کندو اصلکدن بلمه • وبوکا لیاقت بنم ذاتمده دردیو ابلیس صفت اولمه • آه ای مرشد بشیر هدایت ومبشر طلوع افتاب محبت • نظم •
تویی که مرهم ریشی وغایت مقصود • جناب حضرت محبوب عاقبت محمود • مراکه طاقت هجران نمانده است ای دوست • بیاکه عمر عزیزست میشود نابود
یقین که هیچ نداند قدر عمر عزیز • کسی که دررهٔ عشقت نکرد ترک وجود • مراکه خیل خیال تو یار غار آمد • بروز هیچ نیاسود وشب دمی نغنود
بیار ساقی جان بادهٔ مصفا را • بده بعاشق مسکین برغم شیخ جحود • پس کاشف الاسرار مطلع الانوار • مولانا خداوندکار رقید انانیت
وپندار موجب کفر وانکار ایدوکن • کالشمس فی وسط النهار • اشکار ایتمک ایچون • اشبو بیانه تحریک کفتار ایدرلر • مرتدشدن کاتب وحی
بسبب آن که پرتو وحی بر وزد • آن آیت را پیش از پیغامبر علیه السلام بخواند گفت پس من هم محل وحیم • کاتب حیکمی تردد لماسنک
باننده در • اول سببله که پرتو وحی محمدی انک اوزرینه اوردی • اول آیتی حضرت رسالت پناه علیه السلامدن اول اوقیدی • وایتدی
پس من هم محل وحیم • یعنی روایت اولنور که پیش از عثمان یکی نساخ بود • عثمان رضی الله عنهدن اول بر کاتب وار ایدی که منسخ وحی جدی می نمود
که شخص مزبور کتابت وحی ونسخ آیاته جد عظیم کوستردی • نساخ کتابت معناسنده دخی استعمال اولنور • ولکن مولانا خداوندکار نسخ وحی
ونساخ قولیله کاتب حیکی آیت کریمه دن بعض محلی نسخ اراده ایتدوکنه اشارت بیوررلر • ان شاء الله مسموعک اولور • والحاصل
چون نبی از وحی فرمودی سبق • چونکه حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم وحی منزلدن سبق بیوریدی • او همانرا وانوشتی بر ورق
کاتب مزبور درحال فرمودهٔ رسول اولان کلام ربانی یی اوراقه یازردی • پس کاتب مزبور کتب وحی مناسبتی ایله نظر اکسیر اثر رسولده
طورمغله پرتو ان وحی بروی تافتی • اول وحی الهی • وکلام سبحانینک پرتو نوری دل کاتبده لمعان ایدردی • او درون خویش حکمت یافتی
اول کاتب دخی پرتو نور افتاب وتابدن کندو درونده علم وحکمت بولوردی • عین آن حکمت بفرمودی رسول • رسول علیه السلام
اول حکمت تافته نک عینین یازمق فرمان ایدردی • زین قدر گمراه گشت آن بوالفضول • بو قدرجه پرتودن گمراه اولدی اول بو الفضول
یعنی شک وضلالت وکفر وغوایته دوشوب کندو کندویه ایتدی • کانچه میکوید رسول مستنیر • که اول ایاتی که رسول مستنیر
قرائت ایده یور • اگر وحی الهی والهام ربانی ایسه • مر مرا هست در حقیقت آن ضمیر • فی الحقیقه اول ضمیر بنم قلبمده دخی واردر • یعنی محمده
نزول ایدن وحی بنم قلبمه دخی نزول ایتمشدر • ویاخود محمد بونی حاشا کندو عندندن سویلمشدر دیو شکه دوشدی • کما قال تعالی فی کتابه
الکریم حکایة عنه • وعن بعض المکذبین • ومن اظلم ممن افتری علی الله کذباً او قال اوحی الی ولم یوح الیه شیء ومن قال سانزل مثل ما انزل الله
پس چونکه اول غافل بو مقوله خیال باطله دوشدی • پرتو اندیشه اش زد بر رسول • اول نساخ پرادسانک پرتو اندیشه سی رسول علیه السلامک
مرات ضمیر مهر تنویرلرینه عکس ایتدی • قهر حق آورد بر جانش نزول • حق تعالانک قهری اول بدگمانک جاننه نزول کتوردی • یعنی جاننه قهر الهی
نازل اولدی ویاخود فاعل آورد • اول بدگمانک فکر فاسدی اولوب • معناسی انک بدگمانی جاننه قهر الهی وغضب ربانی نازل ایتدی دیدوب
سببه اسناد قبیلندن اولور • ویاخود فاعل اتیان رسول علیه السلام اولوب • بر موجب ومن اتانی فقد اتی الله • رسول علیه السلام
اول فساد اندیشک جاننه • قهر ربانی انزال ایتدی دیمک اولور • زیرا سبب کفر وطغیان حضرت رسالت پناهه ایمان وایقانی اولماق وبدگمان
عصیان ایتمکدر • بو دخی اسناد مجازی اولور • پس قهر الهی انک جاننه ایرشدردوکی نزول نقمت ونکبت بودر که • هم زنساخی برآمد هم زدین
هم کتابت وحی شرفندن محروم ومردود اولدی • وهم صراط مستقیم اولان دین اسلام قیدندن خروج ایدوب • شد عدو مصطفی ودین بکین
کمال کبر وکین ایله حبیب خدا • حضرت محمد المصطفانک ودین مبین باصفانک عدوسی اولدی • ایدی ای مستمع منتصح بو قصه دن ایمدی که
حقه وعبرت الاسن که • اول بی سعادت نور ایمان ایله منور اولمشیکن کمان فاسدی ایله اسفل ظلمات ارتداده القا ایدوب قلبی مکدر
ومحبت سابقه سی عداوته ملحق اولوب • اگر بعثت رسول امین • واکر دین مبینه انکار وعداوت ایتدی • پس بر سالک دخی پرتو ارشاد
پیردن مستفیض اولدوغی تقدیرجه • اول جاهل شویله که زعم وپندارندن محجوب • واقع اولان تجلیات وواردات استقلالا کندویه اسناد
ایدوب پرتودن بلمسه • عاقبة العاقبه یولنه جان وباشم فدا ایدرم دیدوکی پیرینه عداوت واستکبار • وطریقت وارباب طریقته
بغض وانکار ایدوب دنیاده نه قدر فساد والحاد وارایه شنیعه وفقراسنه اسناد ایلیوب عدوی بالذات اولور • اللهم اغثنا
یا غیاث المستغیثین • پس همان نیلیک ایدوب بو قلق سایه سندن دور اولمه • الحاصل مصطفی فرمود کای گبر عنود • مصطفی علیه السلام
بیوردی که ای کافر عنود • چون سیه گشتی اگر نور از تو بود • اگر نور سندن ایسه نیچون سیاه اولدک • یعنی پرتو نور وحی سندن ایسه

پس اول نور رشدی نیجه اولدی • وبو ظلمت جهالت نه جهتدن کلدی • ایدی ای جاهل گر تو ینبوع الهی بودهٔ • اکر سن ینبوع الهی وچشمه ساری
نور فیض نامتناهی اولایدک • اینچنین آب سیه نگشودهٔ • بو نجلین آب سیاه کفر وضلالتی اظهار ایتمز ایدک • پس اول جاهل نادان
وکرفتار بند خسران نه بلایه اوغرادوغن بیلدی • ولکن غیرت جاهلیه دیدکلری چاه مظلم حرمانده بند زندان خذلان اولوب تا که ناموسش بپیش این وآن
نشکند بربست این اوراد هان تاکه آنک وبونک اوکنده شیشهٔ ناموسنی شکست ایتمیه دیو • بو عار وناموس انک اغزینی • توبه وعذر زندن
باغلادی مع هذا اندرون میسوختش هم زین سبب • هم بو سببدن یعنی قلبندن نور ایمان افل اولوب وچاه طبیعتندن اب تلخ کفر وطغیان
نبعان ایدوب نهار اوزره اتش بجور انکار اولکدوجهتدن • دردنی نار هجرانه یاندی • فاما ناموس جاهلیت تحریک بان وکشف دهانه مانع اولور
توبه کردن می نیارست ای عجب توبه ایتمکه قادر اولمادی بو عجبدر • اکرچه کندو تنهاسنده هزار وهزار آه میکرد ونبودش آه سود
آه بسیار ایلدی • ولکن آه نهانی کندویه فایده ویرمیوب چون درآمد تیغ سررا در ربود چونکه تیغ کلدی باشنی ربوده قیلدی • علم شریفه
خفی اولمیه که مثنوی منیفک بو محلی مشکلاتندندر • زیرا تیغدن مراد عبد الله بن سعد بن ابی سرح اولوب سوق کلام انی اقتضا ایدرکه
مذکور کفر اوزرینه مقتول اوله • پس تفصیل قصه بودرکه • وقتا کیم سورهٔ مؤمنین ده اولان • ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طین
ثم جعلناه نطفة فی قرار مکین ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاماً فکسونا العظام لحماً ثم انشأناه خلقاً آخر
آیت کریمه سی نزول ایدوب • حضرت مقدس نبوی بو محله کلنجه قرائت بیوردقلرنده • عبد الله بن سعد خلقت انسانینک ترتیب بنیاد • وترکیب
ایجادنده متحیر اولوب • مطلع افتاب رسالتدن بروز ایدن • پرتو وحی الهی عبد اللهک مرات قلبنده لمعان ایتمکله • فتبارک الله احسن الخالقین
کلام معجز نظام بلاغت انتظامی • رسول علیه السلامک لب جویبار انوارندن جریان ایتمزدن اول • انک لسانندن صدور ایتدی • پس
حضرت رسالت علیه صلوات الله دخی • لولو زبان عبد اللهدن روان اولان • آب زلال کلماتنک مجراسی کندولرک نهر ذات قلب مصفا
مرات ایدوکن اعلام ایچون • یا عبد الله ختام ایت وحی ارتسام بودر • یازدب آیتی اتمام قبل بیوردقده • عبد الله شکه دوشوب مرتد اولدی
ومدینه دن مکه یه کیدوب کفار قریشه ملحق اولدی • حتی سورهٔ انعام ده ایات ستهٔ مدنیه دن اولان • او قال اوحی الی ولم یوح الیه شیء
ومن قال سانزل مثل ما انزل الله • قولی ابن ابی سرحک شاننده نزول ایدوب تکذیب رسول الله • وافترا علی الله ایتدوکن بیان ایدر دیمشلر • بعضلر
قول اول مسیلمه الکذاب حالنی • وقول ثانی عبد اللهک شاننی تقریر ایدر دیمشلر • کما فی الکشاف او قال اوحی الی ولم یوح الیه شیء • هو مسیلمة الکذاب
اوکذاب صنعاء الاسود العنسی • ومن قال سانزل مثل ما انزل الله • وهو عبد الله بن ابی سرح القرشی • وفاضل علامه مرحوم کمال پاشا زاده
سورهٔ انعام ده جمهور مفسرینه موافقت ایدوب • سورهٔ مؤمنین ده اولان آیت کریمه تحقیقنده • ابن ابی سرحک سبب ارتدادی
فتبارک الله قولی دردیو واقع اولان روایت صحیحه دکلدر • زیرا سورهٔ مؤمنین مکیه • ومذکورک ارتدادی مدینه ده واقع اولمشدر دیو
رد ایتمشلر • فاما بوکا بو وجهله جواب ممکندر که • عبد اللهک شک وانکارینه مبدا حرکت اشبو آیت مکیه نک حین نزولی اولوب بعد الهجره
عبد الله • علی اختلاف الرواة • فواصل بعض آیاتی تقدیم وتأخیر ایدوب • مثلا غفور رحیم نازل اولدقده • رحیم غفور • وسمیع علیم بدلینه علیم سمیع
یازوب بالاخره آتش زنهٔ پندارندن تبادر ایدن شرارهٔ انکاری خرمن وجودین کلیت ایله یاقوب کمال ارتدادی مدینه ده ظاهر اولدی
زیرا جمهور مفسرین • وائمه محدثین سبب ارتداد • سورهٔ مؤمنین ده واقع اولان آیت مزبوره اولمق اوزره تحقیق ایتمشلر • وسوق کلام
مولانا دخی بونی اقتضا ایدر • اما جمهور مفسرین ومحدثین سبب ارتدادی بعد البیان فشک عبد الله ولحق بمکة کافراً دیدکدن صکره • ثم اسلم یوم الفتح
وقیل قبل فتح مکة وحسن اسلامه دیوب توبه سی مقبوله • وعاقبتی اسلام ایله مختوم اولدوغنه اتفاق ایتمشلر • ولکن ابن طیفور السجاوندی
رحمة الله علیه عین المعانی ده سورهٔ انعام ده اولان ایتک تفسیرنده • علی اختلاف الجمهور دیمشلرکه • فارتد ولحق بمکة فقتل یوم الفتح فلهذا
مرحوم ابو السعود افندینک تفسیرنده دخی • فشک عبد الله ولحق بمکة کافراً • وقیل مات علی کفره دیو مسطوردر • بو تقدیرجه بیت مثنوی ده کمال
قالمیوب مولانا خداوندکار دخی قول سجاوندی یه موافقت ایتمش اولور • ولکن جمهور محدثین • وعامهٔ مورخین حسن اسلامنی روایت ایدوب
خصوصا استیعابده بو وجهله مسطوردر که عبد الله بن سعد بن ابی سرح بن الحرب بن حبیب بن خذیمة بن نصر بن ملک بن عامر بن لوی
القرشی العامری یکنی ابا یحیی کذا قال ابن الکلبی فی نسبه • وکذا قال ابو عبیده • اسلم قبل الفتح وهاجر • وکان یکتب الوحی لرسول الله صلی الله علیه وسلم
ثم ارتد مشرکاً • وصار الی قریش بمکة • فقال لهم انی کنت اصرف محمداً حیث ارید کان یملی علی عزیز حکیم فاقول او علیم حکیم • فیقول نعم کل صواب
فلما کان یوم الفتح امر رسول الله صلی الله علیه وسلم بقتله • وقتل عبد الله بن ابی خطل • ومقیس بن صبابة • ولو وجدوا تحت استار الکعبة • ففر
عبد الله بن سعد بن ابی سرح الی عثمان • وکان اخاه من الرضاعة • ارضعت امه عثمان • فغیبه عثمان • حتی اتی به الی رسول الله علیه السلام
بعد ما اطمأن اهل مکة • فاستأمنه له فصمت رسول الله طویلاً صلی الله علیه وسلم • ثم قال نعم • فلما انصرف عثمان قال علیه السلام لمن حوله
ما صمتُّ الا لیقوم الیه بعضکم • فیضرب عنقه • فقال رجل من الانصار • فهلا اومأت یا رسول الله • فقال ان النبی لا ینبغی ان یکون له خائنة
اعین • واسلم عبد الله بن ابی سرح ایام الفتح • فحسن اسلامه • ولم یظهر منه شیء ینکر علیه بعد ذلک • وهو احد النجباء العقلاء الکرماء من قریش • ثم
ولاه عثمان بعد ذلک مصر فی سنة خمس وعشرین • وفتح علی یدیه افریقیة • سنة سبع وعشرین • وکان فارس بنی عامر بن لوی المعدود فیهم
وکان صاحب میمنة عمرو بن العاصی • فی افتتاحه مصر • وفی حروبه هناک کلها • پس صاحب استیعاب بوندن صکره بعض تفصیل دخی یازوب

قصهٔ عبد اللهی بو وجهله اتمام ایدرکه • فلما قتل عثمان اقام بعسقلان • وقیل بل اقام بالرملة حتی مات فارا من الفتنة ودعا ربه • فقال اللهم اجعل خاتمة عملی
صلوة الصبح • فتوضأ ثم صلی فقرأ فی الرکعة الاولی بام القرآن والعادیات • وفی الثانیة بام القرآن وسورة • ثم سلم عن یمینه وذهب یسلم عن یساره
فقبض الله روحه • ذکر ذلک کله یزید بن ابی حبیب وغیره • ولم یبایع لعلی ولا لمعاویة • وکانت وفاته قبل اجتماع الناس علی معویة • وقیل انه توفی
بافریقیة • والصحیح انه توفی بعسقلان • سنة ست او سبع وثلثین انتهی • وتذکرهٔ قرطبی ده امام قرطبی ماجاء فی فتح قسطنطنیة دیدکی بابده بو جمله
روایت ایدرکه سنة سبع وعشرین ففیها کان فتح افریقیة علی یدی عبد الله بن ابی سرح • وذلک ان عثمان بن عفان رضی الله عنه لما ولی
عمرو بن العاص علی عمله مصر کان لا یعزل احدا الا عن شکایة • وکان عبد الله بن ابی سرح من جند مصر فامره عثمان علی الجند ورماه برجال وسرحه
الی افریقیة • وسرح معه عبد الله بن نافع بن عبد القیس • وعبد الله بن نافع بن الحصین الفهریین • فلما فتح الله افریقیة خرج عبد الله الی الاندلس
وافتتحها قبل البحر • وامام سبکی سیف المسلول علی من سب الرسول نام کتابنده ابن ابی سرحک قصه سنی ایکی مجلده تفصیل • وحسن اسلامنی تحقیق ایتمشدر
وبو تقدیرجه مثنوی شریفک ع چون درآمد تیغ سرا در ربود • مصراعنک مفهومنده اشکال واقع اولماغله • موافقة للجمهور وجه آخر اوزره
توجیه • وبطریق التکلف تاویل اقتضا ایتمشدر • پس توجیه اول بودرکه کتاب وحی فرق کمسنه دن زیاده اولوب تبدیل وتغییر وتقدیم وتاخیر
ایکی کمسنه دن صادر اولمشدرکه • بریسی ابن ابی سرح • وبریسی ابن ابی خطل درکه کفرا اوزرینه مردود اولوب حتی جسدنی زمین قبول ایتمدی
کما ذکره السبکی • وروی البخاری عن انس قال کان رجل نصرانیا فاسلم • وکان یکتب للنبی صلی الله علیه وسلم • فعاد نصرانیا • فکان یقول ما یدری
محمد الا ما کتبت له • فاماته الله فدفنوه فاصبح وقد لفظته الارض • فقالوا هذا فعل محمد واصحابه نبشوا عن صاحبنا فالقوه • فحفروا له واعمقوا فاصبحوا
وقد لفظته الارض فعلموا انه لیس من الناس • فالقوه • فانظر الی عنایة الله تعالی باظهار کذب من افتری علی نبیه • وعدم قبول الارض له
حتی یظهر للناس امره • والا فکثیر من المرتدین ماتوا ولم تلفظهم الارض • ولکن الله اراد ان یفضح هذا الملعون ویبین کذبه للناس ولو لم
ابن ابی السرح لکان کذلک • وروی عن علی کان ابن ابی خطل یکتب قدام النبی صلی الله علیه وسلم وکان اذا انزل غفور رحیم کتب رحیم غفور
واذا انزل سمیع علیم کتب علیم سمیع فقال علیه السلام ما کذا املیت علیک • فقال سمیع علیم • وعلیم سمیع واحد • وقال ان کان محمد نبیا علم ما کتبت
فانی ما کنت اکتب الا ما ارید • ثم کفر ولحق بمکة • فاراد النبی صلی الله علیه وسلم بعد ذلک ان یستکتب معویة فکره ان یاتی منه ما اتی من ابن ابی خطل
فاستشار جبرئیل فقال استکتبه فانه امین • ایدی کاشف الاسرار مولانا خداوندکار • مطلق ذکر ایدوب اسم کاتبی تعیین ایتمدیلر ابن ابی خطلی
اراده بیورمشدر • دیمک قابل ایدی • ولکن عثماندن اول کاتب ایدی وپرتو وحی اوزرینه لمعان ایلدی دیمکله ابن ابی سرح ایدوکی متعین اولور
پس بو وجهله تاویل اولنورکه کان نفس نپدار • وعین ارتداد وانکار جسد محسوسه تشبیه اولنوب وقیام جسد ثبات راس ایله اولدوغی کبی
بطریق المبالغه محسوس مرتبه سنده اولان جسد ارتدادک دخی • سبب قیامی ناموس جهالت ایله اولماغله • مولانا خداوندکار شبیهی ترک
دشبیهی ذکر ایدوب استعارهٔ تصریحیه اولمق اوزره • سری ناموسدن مستعار طوتوب • وتیغ سبب فتح اولماغله ذکر سبب اراده مسبب
قبیلندن اولوب • وقطعک تیغدن مراد اولنان فتحه اسنادی • مجاز عقلی وتیغ مجاز مرسل اولوب کمال بلاغتی مشتمل اولان مصراع شریفله
بو معنایی اراده بیوررلرکه • اول کاتبک استار ناموسی • رؤساء قریش اوکنده هتک اولماغیچون اعلان توبه یه قادر اولمادی •
اما چونکه تیغ بران فتح ونصرت • وشمشیر قهرمان عون وعنایت که فتح مکه در • میسر اولدقده عار وناموس چکدوکی • رؤساء مکه دست
برکردن بسته پیشگاه رسوله کلوب واشراف رؤسا اولان ابوسفیان خواه وناخواه ایمانه کلوب دین اسلام انواع شرف وعزت وشرکان
مکه اضعاف ذلت ونقمت بولدقده • اول تیغ فتح وهدایت • ابن ابی سرحک دخی سر ناموس ضلالت • وکله عزت جهالتن بدن انکارندن
جدا ایلیوب اسلامه کلدی • وظلام لیالی غفلتی صبح هدایته ولوج ایدوب نور آفتاب طلعت ایمانی مشرق عنایتدن بدیدار اولدی ونعم
شکرینی شمار ایدوب بیت جور گردون گرچه بیارست وغدرش بی شمار • رحمت رحمان چو بیحدست وپایان غم مخور • بیتنک مفهومی
ورد زبان • وانیس گفتاری اولدی • ویاخود سباق وسیاق بر برینه چسبان اولماغیچون بو توجیه دخی محله حمله دن انسب درکه
چونکه تبدیل وتغییر وشک ارتدادک صدوری • ایکی کاتبدن واقع اولمشدر • مولانا خداوندکار دخی بد حکایه ایله ابن ابی سرحی
اراده ایدوب بعده من حیث المزج ع چون درآمد تیغ سرا در ربود • ابن ابی خطلک کفر اوزره مرد اولدوغنی بیانه انتقال
ایتمشدر • حقا بو قدر جور وجفا • وعقاب وجزایه سبب حمیت جاهلیه اولدوغیچون بیوررلرکه کرد حق ناموس را صد من حدید • حق سبحانه
تعالی ننک وبوکبک اچون چکلمش عار وناموسی انسان نسیان نانوسه • یوز بطمان قید حدید وبندشدید ایلدی • ای بسا بسته به بند نا پدید
ای چوق کمسنه لر بند ناپدیده مقید وبسته لردر • یعنی سلاسل فرمبوره واغلال مذکوره محسوس دکل معقول در • اگرچه نظردن مستوردر
ولکن صدهزار روهزار • مردول آزار • واول بندنا پدید قیدنده قالوب عذاب ناره گرفتاردر پس بندمز بورنه مقوله بنددرد دینورسه
کبر وکفرانشان ببست آن راه را • انلارک اغلال کبر وکفران • وانکال طغیان وعصیانه • اول ایمان وایقان • وهدایت رحمان یوللرینی
سد ایتمشدرکه نیارد کرد ظاهر آه را • که درونده اولان آه وانینی اظهاره اقتداری اولمایه • یعنی اسحار صباح آوارک نسیم رواج
آه واستغفاری وزان اولماغله ظلام لیالی استکبارک • چو هوای پر اکدارنده غیوم پندار وانکار تراکم ایدوب آفتاب رحمت
غفارک وجه ستارندن • نور اسرارینی اظهاره قدرت اولمادی • وکران بند خود پسندی وجهالت • دهان توبه وندامته مهر سکوت

اوروب واغلال طبیعت بدنیه • وانکال محبت لحوم سفلیه ایادی اعتمادی • اعناق عناده بند ایتمکله • وضع شبهه طاعتدن ایدی رسوب
وحجبات جسمانیه ولذات نفسانیه • مانند جبال راسیه پیش وپس قلبلرنده سد عظیم اولوب هدایات انبیا واولیایه اقبال • ونور جمال
محجبه خصال لدنیه توجه واقبالدن منع ایتدی • نته کیم ایزد ذو الجلال • کتاب متعالنده انلرک احوال ضلالت امثالدن تمثیل ایدوب
کفت اغلالا فهم به مقمحون سوره یس ده انا جعلنا فی اعناقهم اغلالا فهی الی الاذقان فهم مقمحون • بیوردی ایدی زنهار شکه دوشمه
قنی برکفارک اعناقنده بند اولان غل عربیعی کورمیوزدیه • زیرا اول اغلال وانکال معنوی در • پس چشم سرانی نه وجهله کورورکه
نیست آن اغلال بر ما از برون اغلال مزبور بزم اوزریمزه خارجدن وضع اولنمش دکلدر • وکذلک حق جل جلاله آیت سابقه یه
بو جمله یی عطف ایدوب بیوردی که خلفهم سدا فاغشیناهم وجعلنا من بین ایدیهم سدا ومن خلفهم سدا فاغشیناهم فهم لا یبصرون
پس سد مزبور • وغطاء مذکور دخی معنوی در فلهذا حی خلفهم بند را پیش وپس • واول منکر وکافرلر • کوغافل وجاهللر پیش وپسلرنده اولان
سد فخیم وبند عظیمی کوره مز • فی تفسیر ابو اللیث ان الآیة نزلت فی ابی جهل وصاحبیه المخزومیین حیث حلف ابو جهل ان رضح رأس محمد
فرآه ساجدا فاخذ صخرة • ورفعها لیرسلها علی رأسه فالتزقت بیده • ویده بعنقه • فرجع الی اصحابه فخلصوا الحجر من یده • ورجل آخر من بنی المغیرة
اتاه لیقتله • فطمس الله علی بصره • فلم یر النبی علیه السلام فسمع قوله فرجع الی اصحابه • ولم یرهم حتی نادوه • فذلک قوله انا جعلنا فی
اعناقهم الی قوله ومن خلفهم سدا • وقال القرطبی ان المخزومی الثانی هو الولید بن المغیرة • وکان هناک مخزومی ثالث • قال والله لاشدخن
انا رأسه ثم اخذ الحجر فرجع القهقری ینکص علی عقبیه حتی خر علی قفاه مغشیا علیه فقیل له ما شانک قال عظیم • رأیت الرجل فلما دنوت منه
فاذا فحل یخطر بذنبه ما رأیت فحلا اعظم منه • حال بینی وبینه فواللات والعزی لو دنوت منه لاکلنی • فانزل الله هذه الآیة • وابن عباس
رضی الله عنهمادن روایت اولنان سبب نزول بودرکه • حبیب خدا علیه من التحیة الازکی نمازده طوروب جهر ایله قرائت قرآن ایلدوکی
مشرکان مکه استماع ایدنجه کلربنده • قلوب خبیثه لرینه خوش کلمیوب اتفاق ایتدیلرکه • هیئت اجتماعیه لریله واروب سر مبارک رسولی سنک
گران ایله اوروب هلاک ایده لر • پس بو نیت فاسده ایله واروب الرنده اولان احجاری اورمق قصدیله قالدردقلارنده
اللری بوینلرینده بسته • وذقنلرینده مانده وکوزلری نابینا اولماغله • روی عجز ایله پیش رسوله کلوب یا ایتدیلر یا محمد پرستش ایتدوکک
خدا اچیچون اولسون حرمت قرابت • وحق رحمی شفیع کتوردک • بزه دعا قیل • تاکه کما فی الاول صحت بولوب من بعد سکا سو قصد ایتمیلم
رسول رب العالمین دخی • اول حینده نزول ایدن شو آیتی قرائت بیوروب • انلر راه هدادن بازگشته • وچشم دللری حق وصواب
کورمکدن اعمی ونادیده • ودست همتلری عروهٔ اسلامدن دور مانده اولدوغن اعلام بیوردی • ومن یرد الله فتنته فلن تملک له من الله شیئا
ایدی غل کرک حدید • وکرک غیردن شول قید بنددرکه تعذیب وتشدید ایچون مجرمک النی الکله بوینلرینه شد ایدرلر • اقماح دخی مع غض البصر
جانب فوقه رفع رأس ایتمکدرکه • قمح البعیر دینلدر • لان عرب ده شتر سیراب اولدقده صکره • ویاخود برودت ما • ویاخود کراهت طعم ایله
باشن یوقارو قالدرسه • قمح البعیر رأسه قموحا وقماحا فهو قامح دیرلر • وقماح قافک ضم وکسریله تلفظ اولنوب تعدیه سنده الفتحة
انا اقماحا دیرلر جمعی قماح کلورکما انشد شعر ونحن علی جوانبها قعود • نغض الطرف کالابل القماح • وقال الزجاج للکانونین شهرا قماح
لان الابل اذا وردت الماء رفعت رؤسها لشدة البرد • وانشد ابو زید الهذلی شعر فتی ما ابن الاغر اذا استونا • وحف الراد فی شهری قماح
کذا رواه بضم القاف • وابن السکیت بکسرها • وهما لغتان فی المصدر • وقال الحسن القامح الطامح ببصره الی موضع قدمه • وزاد مجاهد مع ذلک
وضع الید علی الفم • فهم مقمحون قولنده اولان فا دخی احسن ترتیب ایچوندر • زیرا اغلال اذقانه متصل اولدوغندن رؤسک فوقه ارتفاعی
بطریق اللزوم اولور • پس اغلالک اذقانه وجه وصولی • یا بودرکه غل مزبور غلیظ وعریض اولدوغی جهتدن • صدر ایله ذقن مابینی
استیلا ایتمکله • لاجرم ذقنه متصل اولوب ورأس مغلولی یوقارو قالدرر • ویاخود طوق غل یدینی عنقه برحیثیت ایله جمع ایدرکه تحت الذقن
عنقای طرفینده برحلقه اولورکه • طوق ایله قید یدینه واصل اولان • رأس عمود حلقهٔ مزبوره یه داخل • وحلقه دن ذقنه خارج اولوب
مغلول باشنی اشاغه الکمکه قادر اولمایوب • مستمرا جانب فوقه مقمح ومرفوع اولور • فلهذا فهی ضمیرینک ارجاعنده بین النحاة اختلاف
واقع اولوب عند البعض ضمیر هی اغلال اوزرینه راجع در • زیرا متحدث عنها اغلال در • وفهم مقمحون قولی • فهی الی الاذقان قولنک
نتیجه سی دردیمشلر • وبعضلر دخی ضمیر هی ایدی اوزرینه راجع در • اگرچه کیم ایدی مذکوره دکل ایسه دخی • غل بین الایدی والعنق جامع
اولدوغی جهتدن احد هما نک ذکری • ارجاع ضمیره کافیدر دیوب طبری دخی بو قوله ذاهب اولمش • ولکن زمخشری کشافده ضمیر اغلاله عایددر
ارجاع علی الایدی تکلفدر دیو • بو وجهله تحقیق ایدرکه الا تری کیف جعل الاقماح نتیجة قوله فهی الی الاذقان • ولو کان الضمیر للایدی لم یکن
معنی التسبب فی الاقماح ظاهرا • علی ان هذا الاضمار فیه ضرب من التعسف • وترک الظاهر الذی یدعوه المعنی الی نفسه الی الباطن الذی
یجفوا عنه ترک للحق الابلج الی الباطل اللجلج • فان قلت فقد قرأ ابن عباس فی ایدیهم • وابن مسعود فی ایمانهم فهل یجوز علی هذا القرائتین
ان یجعل الضمیر للایدی • او للایمان قلت یابی ذلک وان ذهب الاضمار المتعسف ظهور کون الضمیر للاغلال • وسداد المعنی علیه کما ذکرت
انتهی • فاما قراءة مزبوره دن ماعدا • اسد الله الغالب علی بن ابی طالبدن بو آیت کریمه سؤال اولندقده • بیان بیوردیغی کیفیت اقماحدن
ظاهرینک فهی ضمیری ایدی یه راجع در • دیدوکی عند بعض الفحول ترجیح اولنمشدر • کما روی سئل الناس امیر المؤمنین علیا رضی الله عنه

عن هذه الآية فجعل يديه تحت لحيته ورفع رأسه پس ارجاع ضميرده واقع اولان اختلاف • وسبب نزول معلوم اولدیغنه مفهوم آیت کریمه بودرکه
انا جعلنا فی اعناقهم اغلالا فهی الی الاذقان • یعنی جیسیم بز عظمتمز ایله اول کافرلرک گردنلرینه زنجیرلر وضع ایدوب تا که اللرینی ذقنلری آلتنه صل
واعناقنه بند ایلدک • فهم مقمحون حتی انلرک باشلری بالایه قالقوب • نه اشاغیه الکه • ونه اوکنه باقمغه قادر اولمازلار • زیرا هر کیمک اللری
زنجیر ایله گردن وزنخنه بسته اوله • سری برداشته قالور • وکمال تحیردن چشملری آسمانه دیکلوب خیره اولور • پس مفهوم آیت معلومک اولدیغیه
بو دخی علم شریفه خفی اولمیه که • ابوحیان وارباب تفسیرک بعضیسی سبب نزول • ویوم جزاده کفارک بو حال ایله محشور اولدقلری اعتبار ایله
اغلالی حقیقت طوتمشلر • وابو عبیده وبعضیلر • اغلال مزبوره دنیاده اعناق کفارده محسوس اولمادیغیچون استعاره تمثیلیه دردیلر
یعنی کفارک کفر اوزره اولان تصمیم • وکفردن عدم ارعوا • وکلام حقه عدم التفات • وطریق مستقیمه عدم انعطاف اعناقلری مغلولین
مقمحینه تشبیه اولنمشدر • کما قال ابو السعود تقریر لتصمیمهم علی الکفر • وعدم ارعوائهم عنه • بتمثیل حالهم بحال الذین غلت اعناقهم • فالاغلال
منتهیة الی اذقانهم • فلا تدعهم یلتفتون الی الحق • ولا یعطفون اعناقهم نحوه ویطاطئون رؤسهم له • رافعون رؤسهم غاضون ابصارهم بحیث
لایکادون یرون الحق او ینظرون الی جهته • وفی کشف الاسرار • ولما کان هولاء لایستطیعون لما فی رقابهم من الاغلال التی هی الی الاذقان
ان یسجدوا شبههم بالانعام • وشبه القرآن الذی یعرض علیهم بالماء • من لازم قوله فهم مقمحون • ولم یقل قامحون لیعرفنا انهم جعلوا کذلک عقابا
بهذه الحالة • وقال ابن عطیة ان هذه الاستعارات اوضح الاقوال لانه تعالی لما ذکر انهم لایؤمنون لما سبق لهم فی الازل عقب ذلک بان جعل لهم
من المنع واحاطة الشقاوة بها حالهم معه حال المغلولین • وقیل انه اشارة الی امساکهم وانهم لاینفقون فی سبیل الله کما قال تعالی • ولا تجعل یدک
مغلولة الی عنقک • وعلی هذا یمکن ان یکون معنی قولهم لایؤمنون لایزکون کانه عبر بالایمان عن الزکوة کما عبر عن الصلوة فی قوله وما کان الله
لیضیع ایمانکم • پس حق جل وعلا کفارک سبیل رشاده متوجه ومنعطف اولمدقلریچون بر مثل دخی ضرب ایدوب بیوررکه • وجعلنا من بین
ایدیهم سدا ومن خلفهم سدا فاغشیناهم فهم لایبصرون • یعنی بز کفارک اوکلرندن بر سد عظیم وصوکلرندن بر سد عظیم قیلوب تا که
گوزلرینی اغطیه ایله اورتدک حتی انلر رسول خدانک حقیقتنی وطریق حقی گورمیوب تعامی ایتدیلر • ضمیر منیره مستتر اولمیه که • فاغشیناهم
قولنده اولان فا ماقبلنده اولان حسن سببیه اوزرینه داخلهدر • زیرا اول کسی که جمیع جوانبدن سد احاطه ایلیه • شخص مزبور هیچ برشی گورهمز
بو دخی ظاهر بودرکه من بین ایدیهم ومن خلفهم قول کریمندن مراد • فقط جهتی قدام وخلف اولمایوب بلکه جمیع جهات اراده بیورلمشدر • ذکر
جهت قدام • اشرف جهات وخلف انک ضدی اولمغله تخصیص بالذکر بیورلمشدر • نته کیم قول بیضاوی بوکا دلالت ایدر • قال رحمه الله علیه • ومن
احاط بهم سدان فغطی ابصارهم بحیث لایبصرون قدامهم ووراءهم فی انهم محبوسون فی مطمورة الجهالة ممنوعون عن النظر فی الآیات والدلایل
زیرا چاه مظلم جهالت حبلای الحق پیش وپسندن احاطه ایتمیوب بلکه جمیع جوانبنی احاطه ایدر • پس مناسب اولان بودرکه جانب سته بهذه
اولان مانع دخی جمیع جوانبده متحقق اوله • وبو نظره بناءً ترتب قوله • فاغشیناهم علی جعل السد • والمعنی جعلناهم محاطا بالسد من جمیع جوانبهم
فاغشیناهم ای فجعلناهم علی بصرهم غشاوة فلا یبصرون شیئا اصلا • والغشاء کالغطاء وزنا ومعنی • وقوله فاغشیناهم فاغشینا ابصارهم
ای غطیناها • وجعلنا علیها غشاوة • فحذف المضاف وقال اهل التحقیق المانع اما ان یکون فی النفس وهو الغل فلا تبین لهم آیات الانفس
واما ان یکون خارجا عنها • وهو السد فلا تفتح لهم دلایل الآفاق • ویمکن ان یقال السد من قدام اشارة الی عدم العلوم النظریة
ومن خلف اشارة الی عدم فطنتهم الغریزیة او الاول اشارة الی الغفلة عن احوال المعاد • والثانی اشارة الی الغفلة عن المبدا
وفیه ان السالک اذا انسد علیه الطریق من قدامه ومن خلفه والموضع الذی فیه • لایکون موضع اقامة فانه یهلک لامحالة • وقال ابن عطا
جعلنا من بین ایدیهم سدا • وهو طول الامل وطمع البقاء • ومن خلفهم سدا • وهو الغفلة عما سبق من الجنایات وقلة الندم والاستغفار علیه
اعاده تردد فی الغفلات عن الاعتذار لما سبق منه من الجنایات • آه ای سالک راه • وعارف بالله • لقد حق القول علی اکثرهم فهم لایؤمنون
قول کریمی موجبنجه اصحاب عجب واستکبار • وارباب زعم وپندارک اوزرنه جریان ایدن قول ازلی ازل آزالده حقدرکه اکثر خلق معرفت
فطرتدن جاهلدر • زیرا معرفت ربانیه غریب ازلیهدر • پس ازلیه ازلدن غیری بیلمز • الحمد لله الذی حکم علی الاکثر بالشقاوة وحکم
علی الاقل الذین عرفوه به لابغیره • اول زمرهٔ اقل اصفیا اوراق بساتین قدس سبحانی • وشمایم ریاحین انس ربانیلردر • فاما اکثر اولان
اشقیانک پس دمیلرین قهر ازل وشقاوة ابد سد ایدوب نبضه انلری کند ونفسندن منع ورد ایتمکله لاجرم غشاوات غیرتده
محتجب اولوب ابد الآباد جمال وحدتی گورمزلر • ودنیاده بحار ضلالته غرق اولوب امواج جهالت وجودلرینی احاطه ایدر • وآخرتده
نار ونکال ایله سحق ایدوب وحاللری سلاسل واغلال ایله ضیق ومحق اولوب • وسعت قرب رحمتدن محروم اولورلار • مع هذا
وجود موهوملری انواع اغلال وانکال ایله مقید ایکن انکاری اولمایوب بزده بند گردن یوق بو نه مقوله خیال ردیدر تکذیب انبیا واولیا
ایدرلر زیرا رنگ صحرا دارد آن بندی که خاست • اول بند عظیم وسد فخیم که • قهر ازلیدن ظاهر اولمشدر • انظار پندارده صحرا رنگنی طوتار
یعنی بر فحوای زین للناس حب الشهوات • وبر مصداق حفت النار بالشهوات • چاه اسفل طبیعت • وسد ظلمات شهواتده منهمک اولان جاهل
بر قاچ گون حیات عاریتیلرنده نفسی مرادلرین الوب • وبطریق الاستدراج امر دنیاده استکلرین بولمغله حالت مزبورهیی مانند صحرا
وسعت عظیمه ومسرات بی غایه زعم ایدرلر فاما او می داند که آن سد قضاست • اول غافل بلمز که بو جاه وحشمت ومکنت وثروت

وعجب وانانیت • واخرته مفید اولمیان علم بی منفعت • ومردان خدایه انکار وعداوت اوزره اولدوغی کندوی طریق حقدن منع ایچون
سد قضاء ربانی • وبلای عظیم آسمانیدر • زیرا میل کلی وحب اصلیسی مزخرفات فانیاته • وکمال اعتقادی کندو عقل وپندار • وعقلیاتنده
واقع اولان بعض ظنیاته منحصر اولمشدر • حال انکه بو دخی بر سد عظیم اولوب مادام که بند مزبورده مقید اولدقجه مردان خدایه سرفرو
وطریق الهییه توجیه روا ایدهمز فلهذا • کاشف اسرار نور کبریا • شه جلال الدین مولانای ما • بیوررلرکه شاهد تو سد روی شاهدست
سنک دنیایه متعلق اولان مطلوبک • وحقدن غیری اخروی دخی اولورسه گوکل ویردوگک محبوبک • اول محبوب نلی • ومطلوب سلم زلنک
جمال وحدت • ووجه کریم احدیتین گورمکه سد • وباب وصلتدن باعث منع ورددر • وکذلک مرشد تو سد گفت مرشدست سنک مرشدک
گفتار مرشدک سدیدر • یعنی مادام که سکا عقل وپندار • ونفس مکار یول گوستروب شیخ بویله اولمق گرک • وطریقت بویله گرک وحقه
وصلت بویوردن گرک دیو • درلو درلو تخمینات وتخیلات • وظنیات ووهمیات ایله کان سنی طریق سداده دلالت ایدر زعم ایلیهسن
ظن مزبور سنی اغنا ایتمز • ایمدی محقق بیل که اول دلالت وهدایت دکل بلکه غوایت وضلالت • ومانع تربیه مرشد راه حقیقتدر • زیرا سن
مرشده وصولدن اول کندو زعمکله شو هیئت • وشو صفتده بر مرشد گرک • وبو طریقله سلوک ایتدرمک گرک دیو تصورکده بر مرشد
احداث ایدوب وحقه وصول فلان وفلان ایله اولور دیو • محدثاتی قدیمه مقارن اولور زعمیله • تخیلکده آلهه مجعوله قیلوب قلبک اول
وهم باطلک بندنه قید اولمش ایدی • مرشده وارد قده تصورکه مخالف بولوب • اول ایسه سنک استار تصورک هتک اراده اندکجه
سن اول خیال باطلکدن خروج قتنکده امر محالدن اولمغله • گفتار مرشدی قبوله مجالک اولمایوب پندار نفسک سکا سد عظیم اولور
وکذلک مرشد اکملده قبل الوصول معتقد اولدوغک مقلدهنک گفتار ناهموارکه • سنی انواع تخیلاته دوشوروب پیر راه دانه حین وصولده
مادام که • اول ظن وخیالی قلبکدن ازاله ایتمدکجه • مرشد حقیقینک فیوضات جذباتندن بی بهره اولوب • نور هدایتلرینه سد سدید • وقید شدید
اولور قاسم • باده کهنه گیر وشیشه نو • دلق وتسبیح کن بباده گرو • گر ندانی تو قدر شاهد ومی • سر خود گیر ازین دیار وبرو
گر خیال حبیب رهبر نیست • بخیالات خویش غره مشو • عاشقانیم گشته معشوق • همه عالم به پیش ما بد وجو
هر که تو گشته همان در روی • نوبت خلوت ووقت درد • آه ای برادر آگاه • خلق جهان ایکی قسمدر • بر قسمی من حیث الصورة
ومن حیث السیرة بهایمدرکه • اولئک کالانعام بل هم اضل • انلرک شانی بیان • وختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم وعلی ابصارهم غشاوة
انلرک حالنی عیان ایتمشدر • وقسم ثانی انلردرکه • من حیث المعنی والصورة حقیقتده آدمی اوله • پس ولقد کرمنا بنی آدم اول زمرهٔ جلیلهنک
وصف شانیدرکه • بوجهل سیرت وبولهب جبلت اولنلرک وصف مزبوردن نصیبلری یوقدر • زیرا اگرچه صورتده بنی آدمدر • ولکن حقیقتده
فرزند آدم دکلدر • کما قال تعالی انه لیس من اهلک • ایمدی علم شریفه خفی اولمیه که • قسم ثانی دخی اوچ نوعی مشتملدر • بر گروهی شول اکمل کملدرکه
لجهٔ حقیقته غوطه قیلوب انلرک حقیقتلرینی بیانه امکان یوقدر • زیرا افهام خلق انلرک شانی انجلین اولدوغنه احتمال ویرمزلر • پس
انلردن اخبار • اغطیه تشبیهدن غیری ایله لسانه گلمز • حق جل وعلا اول رجال کملی قرآن عظیمده • رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه • دیو ذکر بیورر
پس عهد مزبوری بیانه کیمده قدرت واردر • فرضا سویلیه کیم فهم ایده بیلور • الست بربکم قالوا بلی عهد مزبوردن کنایهدر • ولکن خلق جهانک
بو عهددن استماع حدیثدن غیری نصیبلری یوقدر • الحاصل بو زمرهٔ علیه واصل بحر احدیتدر • وفرقهٔ ثانیه مرید مستسلملردرکه انلرک روحی
فرقهٔ واصلانک عکس وحدتدن مستفیض اولوب کارلری جان وباش اوینامقدر • وانلرک قوت وغداسی فی الحقیقه جانبازی اولوب
تسبیح وتهلیللری ترک وجود ایله بو بیتی ورد زبان ایتمکدر • بیت • جان یافتنت با تو جان بازیدن • جز با تو خطاست عشق جان بازیدن
پس بو طایفهٔ علیه دخی غایت ندرت • وکمال قلت اوزره اولمغله • ولو انا کتبنا علیهم ان اقتلوا انفسکم واخرجوا من دیارکم ما فعلوه
الا قلیل منهم • قول کریمی انلرک شاننی مقرر • وقلتلری تحقیقدر • گاه اولورکه فرقهٔ واصلان • بو فرقهٔ ثانیهدن اولمق آرزو ایدرلر زیرا
بونلر فرقهٔ اولینک مرایای صافیهلریدرکه • جمال با کماللرینی مرآت مریدده تماشا ایدوب آینه اولمادقجه حسن وجماللرینه ادراکه قادر اولمزلر
پس پیر آیینهٔ مریددرکه • آفتاب جمال احدیة الجمعی گورور • ومرید مرآت پیردرکه کندو جمالنی گورور • فلهذا یار غار شفیق ابو بکر صدیق • لاجرم
لا اله الا الله دینه محمد رسول الله کلمهسنی معا دیر ایدی • زیرا من یطع الرسول فقد اطاع الله • قول کریمنک عین معاینهسندن کشف غطا
ایتمش ایدی • وبالجمله مرید اولدرکه • من کل الوجوه ظاهرا وباطنا پیره تسلیم اوله • وهر نه فرمان ایدرسه امتثال ایدوب بو نیک وبو بددر دیمیه
زیرا بو وجهله تسلیم اولمسه • مرید پیر اولمایوب مرید مرادی اولور • پس اکا مرید تسمیهسی لغو اولور • فلهذا عاشق جانباز سبحانی عین القضاة
همدانی • بر مریدینه یازدوغی مکتوبده بیوررکه • مریدی آن بود که خود را در پیر بازد • اول دین در بازد • پس خود را بازد • دین در باختن
دانی چون بود • آن بود که اگر پیر خلاف دین او را کاری فرماید انرا باشد • زیرا که در موافقت پیر • خلاف راه دین خود نزد • پس او
هنوز مرید دین خود بود • مرید پیر این شعلی بود که دین خود می آموزد از غیری • پس اگر راه پیر رود مرید بود • واگر راه مراد خود رود
او خود پرست بود • مریدی پیرپرستی بود • چه میشنوی • دریغا که نه قوت تست • ندانم که قوت تو کی خواهد بود • عاشقی مانه معشوق خواه
حاضر براکه • هنوز آتش عشق او را نسوخته است • از آنچه الایمان ذوق نعره • دلی که با رخ وزلف تو همنشین باشد • مجرد از غم وشادی وکفر ودین باشد
بود ز کفر وز اسلام بیخبر از دل • که زلف وروی تو اش روز وشب قرین باشد • خلاصهٔ کلام فرقهٔ ثانیه صفات مزبوره ایله متصف اولان مریدلردر

ونوع ثالث مجاهدلردرکه انلرک شانی • ابتغاء لمرضاة الله • راه طریقنه بذل مال ایتمکدر • پس تجاهدون باموالهم مجاهدلرک وصفی • وانفسهم مریدلرک نعتی
ومال وجان بذل ایدن جمله سیله متصف اولوب • اولئک یؤتون اجرهم مرتین • قول کریمی • ودخی ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم
بان لهم الجنة آیت کریمه‌سی انلرک شانی مجدر • پس هر بر فرقه‌نک میاننده هزار درهزار تفاوت بسیار واردر • زیرا که بذل مال دخی متساوی
اولمیوب اعلای درجات جمله مالنی بذل ایتمکدر • نتکیم ابوبکر صدیق • جمیع مالکنی رسول علیه السلام محبتنه بذل ونثار ایتدکده • رسول علیه السلام
ماذا ترکت لعیالک دیو سؤال بیوردقده • ابوبکر صدیق الله ورسوله دیو جواب ویردی • وکمترین درجات بودرکه بذلده اختصار ایدوب
زکوة ایله اکتفا قیله • بو مرتبه‌دن دخی دون اولسه داخل حساب اولمز • وکذلک بذل نفس وجانده دخی تفاوت عظیمه اولوب اعلای درجات
اولدرکه • من کل الوجوه کندو انچون اولمیوب معشوقک فداسی اوله • پس بهترین درجات مرید اولدرکه جان مرید جان مرشده
بر وجهله مسخر اوله که جمیع جوارح وقواسنده حرکت ایدن فرمان پیر اولوب چشم وگوشندن بینا وشنوا جذبات پیر اوله • وکمترین درجات
اولدرکه • انک فرماننه مع التکلف والکراهه امتثال ایلیه • بو دخی مفقود اولسه حسابه داخل دکلدر • ومادام که راه ارادتده اوله هنوز
مرید دکلدر • اما ارادت پیر بکلیته انی تصرفاتنه مراد اولوب درجه ارادته نایل اولور • وصفات مزبوره قبل الموت ممکن الحصول مادام که
کندو نفس واختیاریله اولدقجه مدخولدر • ایدی ای برادر باجان برابر • خلق جهانک اسرار مزبوره‌دن نه خبری واردر • انلر صحرای غروره
گم گشته اولمشلردر • انکچون مولانا خداوندکار رح مرشد تو ستد کفت مرشدست • بیورمشلردر • آه ای دل آگاه وجه مشروح اوزره مرید اولمق
عجب مشکل وروی زمینده بو سردن خبردار اولان بغایت قلیلدر • هزار وبسیار سالکان طریقت که ره رونده ودل وجان ایله
طلب کننده درلر • ولیکن بیکده بیری مضیق ارادته جذب ایتمزلر طرق الهیه بسیاردر • وبو راه غریب دکلی راهلردن عزیزدر
ابو عبد الله الطوسی حکایت ایدرکه • برگون ابو القاسم کرکانی حضورنده ایدم • ابو علی فارمدی‌یه بیوردیلرکه ای ابو علی بکا بغایت کل
وخاطره وبا خود واقعه‌کی ذکر ایله • بعده ارادتدن دم اور • جمله جهانیاندن بر مرید مراد ایدرم که پوستینی پرکاه ایدوب قرص آفتابه
آویزه قیلم تاکه جهانیان اندن عبرت آلهلر • مع هذا ابو القاسم کرکانی قدس سره‌نک اصحاب کراماتدن بسیار وبی شمار مریدان اخیاری
وار ایکن کیم مرید طلب ایتدیلر • ایدی زنهار مریدلک آسان قیاس ایتمه • ولا اقول لکم عندی وافوض امری الی الله • اللهم ارزقنی الهاما
صادقا • آه ای دل آگاه • جناب لایزالیدن بو عالم فانی‌یه حکم قرآنی مطلوب عبادینی وحدت ذاتیه‌سنه جذب انچون صیده ربانی اولمشدر
ولکن هر بر جرفنده هزار وهزار غمزه جان رها تعبیه اولنوب • وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین بیورلمشدر • یعنی بزم دام جذبمزی صیده
محبتیم اولان مؤمنلر بیلور • یوخسه بیگانه‌لرک بزه میل وطمعی اولماز بیوررکه • کما قال تعالی وسواء علیهم ءانذرتهم ام لم تنذرهم لا یؤمنون
وقبول دین وایمان ایده‌ملم دیه‌لر • اعناق پندارلرنده قهر ازلیدن وضع اولنان غل شدید • وازل وابدلرنه [illegible]
اکره یول ویرمز • فلهذا حضرت مولانا موکل الوجوه اولانا بیوررلرکه ای ابا کفار را سودای دین • ای مستمع منتصح کفار بیارا چون
سودای دین واردر • یعنی نه‌چوق کفار واردرکه • دین اسلامک حق ایدوکن بیلوب مسلمان اولمق سوداسن ایدرلر • ولکن مجرد
آرزو وامنیه نه مفید که بندشان ناموس وکبر وآن واین انلرک بندی ناموس وعار وعجب واستکبار • وانکه بونک افکار وکاری
کبر بلا عاطفه آن واینه مضاف اولمق اوزره دخی بعض نسخه‌ده مسطوردر • بو تقدیرجه اول کفارک زعم وپندار وکبر واستکبار
وپیش آن واین‌ده اولان حمیت وعارلری قید بند • وپیش وپسلرنه سد اولوب حرمه اسلامه دخوللرن مانعدر • ودیمک اولور
ایواه ودریغ بند پنهان لیکن از آهن بتر بند مزبور مستوردر • ولکن آهندن بتردر • زیرا بند آهن را کند پاره تبر قید حدیدی تبر پاره لر
پس بند خارجی‌یه تبر پاره لرایه مقرردر که بند آهن را توان کردن جدا بند آهنی دست دکردندن رفع وازاله ممکندر • ولکن
دشوار بودرکه بند غیبی را نداند کس دوا غیب ومخفی اولان بنده کیمسه دوا ایلمز • وجیه انقیاددن رفع وازاله‌یه قدرتی یتمز • مثلا
مرد را زنبور اگر نیشی زند زنبور اگر مرده بر نیش اوره اهمال ومساهله ایتمیوب طبع او ان لحظه بر دفعی تند مرد مزبورک طبعی فی الحال
نیش زنبورک دفعنه اهتمام ایدر • زخم نیش اما چو از هستی تست فاما زخم نیش خارجدن اولمیوب چونکه سنک هستیکدن هومکوندر
انی اخراجه قدرتک اولمیوب بلکه اناً فاناً غم قوی باشد نگردد درد سست غم والم قوی اولوب درد ووجع سست اولماز • ای مستمع حیا
ابن اسحق عاصم بن عمرو بن قتاده‌دن روایت ایدرکه • بزم قبیله‌مزدن بعض رجال حکایت ایتدیلرکه • بزم حرز اسلامه سبب دخولمز
بودرکه • بز قبل الهدایه اصحاب شرک وارباب اوثاندن ایکن طائفه یهودیان • بزمله مباحثه ومقابله ایتدکلرنده • حین استفتاح
وطلب نصرت فتحده • اللهم انصرنا بالنبی المبعوث الی آخر الزمان الذی نعته وصفته فی التوراة • دیو حضرت محمدک نامنکله [illegible]
عقبنده خبر ویروب • ای مشرکلر اول رسول یکتا بزم صدق مقاله‌مزی مصدق اولور • وبزانک مظاهرتیله سزی هلاک ایدوب جزاکز
ویرورز دیرلر ایدی • پس بعنایت باری حضرت خواجه کائنات مبعوث اولوب عامه ناسی اسلامه دعوت بیوردقده بز اجابت دعوت
قیلوب شرف اسلام ایله نایل سعادت اولدق • ویهودیلر کبر وحسدلرندن ایمانه کلمیوب اظهار افتخار واستکبار ایتدیلر • نتکیم
کلام مبینده • ولما جاءهم کتاب من عند الله مصدق لما معهم وکانوا من قبل یستفتحون علی الذین کفروا • قول کریمی بو معنادن اخبار اولوب
فلما جاءهم ما عرفوا کفروا به فلعنة الله علی الکافرین • قول شریفی ایله اول مردودلره لعنت اولندی • زیرا حمیت جاهلیه انلرک سد راهی

اجتنابه

تکمیله

وحب ریاست وحشمت • اغلال رقبه اطاعت • وپندار کمال کیاست • غشاوه دیده بصیرتلری اولماغله • دیده حقدن دیده‌لری دوخته وابداً
نار خذلان ایله سوخته اولدیلر • ایدی کرامات اولیایه متذکر • واسلاف مشایخه تقرا ایکن • عیاذاً بالله تعالی حب ریاست • وپندار وانانیتی
سدراه حقیقت اولمغله مجرد عجب واستکبار ایله • زمانه‌ده موجود اولان مردان خدادن بر نیچه سوء ظن ایله انکار • وپندار ایله افتخار ایدن
ارباب پندارک دخی • سوء خاتمه‌سندن خوف بسیار اولنور • حق سبحانه وتعالی امت محمدی صفت استکبار وپندار • واولیا واصفیایه
عداوت وانکاردن حفظ ایدوب اهل اقراردن ایلیه • امین بحرمة سید المرسلین • فلهذا مولانا خداوندکار بیوررلرکه • ای مستمع قابل
شرح این از سینه بیرون می جهد بونک شرحی سینه‌دن طشره صچرادی • یعنی قلبده مکنون اولان معنالری لسانه کتوروب واقع حالی
اشکار ایدردم لیک می ترسم که نومیدی دهد لکن قورقرم که مستمعینه یأس حاصل اولور • یعنی انبیا واولیایه اقرار ومحبت انلر ایله
همجنس اولمقدن • وانکار وعداوت • عدم جنسیتدندر • سلطان ولد نه خوب دیمشدر نظم • دوستی خود دلیل جنس کند
جنس میل کی بانکس کند • برفلک سر ملک جوید • درپی دیو خر سکی پوید • ایدی برمقتضای لقد حق القول
علی اکثرهم فهم لا یؤمنون • اکثر خلق جهانک انبیا واولیایه عداوت • وانکارلرینه سبب قهر ازلی انلرک ایادی استعداد • وجیاد انقیادلرینه
بند شدید • ودیده بصیرتلرنه سد سدید • وضع ایتدوکیدر • پس نیش هستی ممکن الاخراج • وبند غیبی قابل العلاج اولمادوغن شرح
وبیان ایدردم • ولکن اکثر خلقه یأس ونا امیدی حصولندن خوف ایدوب اختصار اختیار اولندی • وبالجمله اصحاب کشف وایقانک تحقیقی اوزره
هدایت واضلالدن مراد • حق جل وعلا قلوب عبادنده وجود کفر وایمانی ایجاد ایتمکدر • وخذلاندن مراد معاصی‌یه عبدک داعیه‌سیله وجود
عبدده معصیه خلق قدرت • وظلمت وحجاب ظلمات طبیعیه • وکدورات جسمانیه‌ده انهماک مقدر ایتمکله • سمع قبوللرنه صمم مستولی اولوب
داعی الی الحق اولان کلمات ربانیه • ونصایح انبیا واولیایی اصغا ایتمامک • وغشاوه واغطیه • وجه مرآت قلبی عموم شهوات احاطه ایتمکله
صفای وجه حقی کورمامک • وختم واغلال دهان توبه ومعذرته مهر سکوت اورلمقدن کنایه‌در • اگرچه بو مذکوراتک مجموعی اراده حقله
وجود عبادده ایجاد اولنور • ولکن برمقتضای • ولا یرضی لعباده الکفر • شر ومعاصی‌یه رضاسی اولمیوب • ان الله لا یأمر بالفحشاء موجبنجه
معاصیدن نهی ایتمشدر • واگرچه کیم شر وفساد • قضا وقدر خالق العباددر • ولکن اسم مریدک اقتضاسی بزم ضلالت وغوایتمز اراده ایتمش
الدن نه کلور دیو حیره‌لردن اولمغله • رحمت حقدن مأیوس اولمامق کرکدر • زیرا سبب هلاک اولان یأسدر • کما قال الشیخ الاکبر
قدس سره الاطهر • اذا رأیت لوایح • تبرق لک من حجاب الخذلان • من کثرة استعمالک للمباح • وخفت ان ینتقل ذلک الی المکروه فتضرع
الی الله ان یخلق فیک الکراهیة لتلک المکاره • والا هلکت • وجلاء ذلک الطمی وبکثرة ذکر الله والتضرع الیه یمحو الله ما یشاء ویثبت
حتی که مذکور اولان کاتب وحیک • برلیسی توبه واستغفار ایتمکله هدایت ربانیه قرین حالی اولوب اسلام وایمانه مهتدی اولمادیمی
وعهد رسولده مستعد ایمان اولنلره پرستش اوثان سبق ایتمدیمی • کما قال الشیخ رضی الله عنه • وکان عمر بن الخطاب من اهل الاقفال فتولی الله
فتح قفله فشید الله به الاسلام • رضی الله عنه ورضی عنه بیت • برای عاشقان از هجر ووصلش • هزاران درد ودرمان آفریدند
پس سن دخی تدبر وتأمل ایدوب نی مشو نومید خود را شاد کن زنهار مأیوس اولمه کندوکی شاد قیل • ودامن رجایه تشبث ایدوب
پیش آن فریادرس فریاد کن اول فریادرس اولان رحمن ورحیم • وغفور وکریمک درکاهنده فریاد وانین • وآه وحنین قیل • زیرا اول قادر
متعال برپادشاه بی مثالدرکه • آن واحدده انکاری اقراره • وکفری ایمانه تبدیل ایدر • پس توبه واستغفار ایله قاپو اغلایوب وجهله
مناجات قیل که کای محب عفو از ما عفو کن ای محب عفو واحسان • ودریای رحمت وغفران • انک عفو تحب العفو • سنک صفت شانکدر
بزدن صدور ایدن تقصیر وانکار • وعجب واستکباری عفو ومغفرت قیل ای طبیب رنج ناسور کهن ای بو رنج ناسور کهن هستی وپندارک
طبیبی اولان غفار الذنوب وستار العیوب • بیزی تفل پنداره وغل استکباردن خلاص ایدوب انکاریمزی اقراره دوندر نظم
توبه کاریم از آنچه ما کردیم • از سر صدق روی آوردیم • آنچه از ما سزید اگر کردیم • آن مکن تو بما که ما کردیم
قال الشیخ الفردانی • والعارف الربانی • محمد بن عبد الجبار النفری • فی کتابه المواقف فی موقف الموعظة • اوقفنی الله فی الموعظة • وقال لی اعلم
توبتک لکل شیء یستغفر لک کل شیء • وتب الی بمجامع علمک واجمع علی باقاصی همتک نفتح یا ایها الی دعائک افتح لک بابا الی کشف غطائک مثوبه
اگر جانب ذلت ونیاز نباشد • جمال روی ترا هیچ عز وناز نباشد • به پیش ناز توگر ما نیاوریم نیازی • میان عاشق ومعشوق امتیاز نباشد
ایدی تواضع وسکنت • وتوبه وندامت • جمله امراض معاصی‌یه علاج عاجل • وعجب واستکبار سم هلاهل • وبلا توبه امنیه مغفرت ووهم باطل
اولدیغنه استکبار وپنداردن حذر بی شمار که عکس حکمت آن شقی را یاوه کرد عکس حکمت اول شقی‌یی کمراه ایلدی • یعنی کاتب وحی اولان
شقی معهودی پندار ووهمی اضلال ایدوب سبب ارتدادی اولدی • مو برمحوای الشقی قد یسعد • ابن ابی سرح توفیق الهی فریادرس اولمغله
تجدید ایمان ایدوب • ومصداق السعید قد یشقی • ابن ابی خطل ارتدادی حالنده فرد • ورحمت حقدن مردود اولدی • زهی قدرت کامله
پرتو دخی عمر بن الخطاب رضی الله عنهک قلب شریفنه دخی لمعان ایدوب • فتبارک الله احسن الخالقین • دیدی • لکن نوری پرتودن بلوب
کندودن زعم ایتمامکله • حبیب خدا محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی • ان الله ینطق علی لسان عمر بیوروب اول ذات حمیده خصالک
بو مافیه ما نور یقینی تزاید اولدی • پس سبب خذلان لاجرم کندوی کوررک اولدیغیدر • اکا اول ای نفس صاحب پندار خود مبین تا بزنیاید دار تو کرد

خود بین اولمه که خود نمالق سندن کرو کثرت • وغبار اثنینیت اظهار ایتمیه • قال علی کرم الله وجهه • ایاک والاعجاب بنفسک فان ذلک من اوثق فرص
الشیطان فی نفسه لیمحو ما یکون فی احسان المحسن • وقیل کبرزجمهر ما النعمة التی لا یحسد علیها • قال التواضع قیل فما البلاء الذی لا یرحم صاحبه قال العجب
پس نصایح مذکوره سمع قبول ایله اصغا اولندیسه ای برادر بر تو حکمت عاریه است ای خلان طریقت وسالکان راه حقیقت حکمت ربانیه
سنک اوزرکه عاریه در • ولکن انک مجراسی مستقلا سنک جثهٔ وجودک اولمیوب بلکه ان زاید الست بر تو عاریه است اول تابش محبت وعکس نور
حکمت افنای ناسوتیله قرب لاهوته متوصل وظلمات بشریه لری نور ملکیته متحول وکثرت تعینلری عین وحدته متبدل اولان ابدال خدانک
پرتوی اولوب سنک اوزرکه عاریتدر گرچه در خود خانه نوری یافته است اگرچه سالک منجذب کندو خانهٔ قلبنده نور محبتک لمعانن بولمشدر ولکن
غلط دوشمسون که ان ز همسایه منور یافته است اول نور لامع همسایه منوردن فروزان اولمشدر • یعنی دل سالک افتاب وجه پیره مرآت
اولمغله صحبتندن متاثر • ونور محبت قلب طالبده اول منور زمین بشریت • وضیاگستر اسمان ملکیت اولان پیر طریقتدن متبادر اولمشدر
شکر عاشقان مجذوب باذن اولان قاسم انوار دیمشدر نظم • فروغ نور رخت افتاب تابانست • ولی چه سود که از چشم خلق پنهانست
چراغ روی تو در چهره های دیدهٔ من • حدیث روشنی شمع در شبستانست • ایمدی ای برادر روشن دل اگر اول نور جذبات رحمانیه واشعهٔ
محبات ربانیه سنک خانهٔ قلبکده دخی روغا اولدیسه شکر کن غره مشو بینی مکن شکر ایله مغرور اولمه ترک تکبر قیل گوش دار وهیچ خود بینی مکن
همان نصیحتم اصغا قیل هیچ وجهله خود بینلک ایتمه زیرا مزلقهٔ اقدام ومهلکهٔ انام لاجرم خود بینلکدر • وارتداد وانکاره علت عجب واستکبار دکل
اعلام اولنمشدر • آه ای سالک راه • وطالب اگاه صد دریغ ودرد کین عاریتی صد هزار دریغ بسیار • وحیف بی شمار که بو عاریتی اولان
حالت وپندار بی منفعت امتیاز داد ورگرداز امتی بسیار وبسیار استلری • انت اجابت اولمق دولتندن دور • ونور هدایتدن مهجور ایلدی
یعنی صد هزار سالکان طریقت واردرکه اکمل کمله انابت • ونور محبتنه تبعیت قیلوب • فلک وحدته عروجه قریب اولمش ایکن • عکوس انواره
مغرور اولوب وپرتودن ابو ولکن بلمیوب انانیته دوشمکله • خوبه حمایهٔ پیردن دور • ومهجور قالور ابو اه دریغ • ای بسا ره بین که راه خود نیافت
گرچه بسیاری درین ره می شتافت • ای بسا جانها که ایثار رهست • تو نه پنداری که راه کوتهست • ای بسا مومن که تن داده بباد
باد بر یادی نیامد هم زیاد • ای بسا مومن که با توحید رفت • عاقبت در منزل تفرید رفت • ای دل اخر چند در راهی کنون
مانده اندر پرده بی رهنمون • اول از پندار خود آزاد شو • انگهی اندر یقین دل شاد شو • بود خود نابود کن در بیخودی
تا نگردد ذات تو اندر خودی • چون شوی فانی همه باقی شوی • باید این سر را که مشتاقی شوی • هر زمانی در خدا اگه شوی
هر زمانی نور الا الله شوی • ایمدی ای سالک راه • ویار وهمراه من غلام انکه او در هر رباط بن اول عارف اگاه • وفانی فی اللهک
بندهٔ درگاه • ونیازمند پیشگاهی یم که • اول مقبول درگاه هر رباط وخانقاه ده خویش را واصل نداند بر سماط کندوی سماطه واصل بیلمیه
یعنی سالک مشاهداته ومعاینه اولان مقاماتدن برنده کندودی واصل قرب وحدت ذات بلمیوب • وترقیسنه نهایت بولمیوب دایما
رب زدنی علما دیه • وسماط تجلیات اولی دن اعلی • بر بساط تجلی یه دخی مصادف اولدقده • مادونندن استغفار ایدوب ابدا آباد
طالب زیادات اوله • زیرا مقدورات ربانیه یه غایت • وتجلیات الهیه یه نهایت یوقدر • پس شی قلیله قناعت • ومقام ادناده
استکانت سالکک دون همت اولدوغندندر • مع هذا بعض لوامع ولوایحه غره اولوب • کندویی واصل قرب احدیت • ومرشد سالکان طریقت زعم ایله
طالبلره بیعت ویرسی کمال دنائت • وگرفتار اغلال انانیت اولدوغیچوندر • آه ای دل اگاه زنهار کندوکی بر معامده اکلندرمه بلکه ع
هر چند راه پیش کنه بیش زیاده • دیوب صاحب همت اول • وپیر طریقته کمال تواضع وسکنت ایله مقام چاکرده خدمت ایدوب قهر وجفایه
بر وجهله الفت ایله که • اگر بار آسمان وزمینی رقبهٔ الطاعتکه تحمیل ایتسه لر بیت شاید که مرا زخم پراگنده زند • ان دم که چو من بگریم او خنده زند
بینی ودر زبان نیل • آه ای سالک طریقت • وطالب مرشد راه حقیقت • خاطر فاتره بر حکایت غریبه خطور ایتدی که سمع قبول ایله دکلیوب
اذن نصیحت آلسن • وعاشق صادق ایسک سو حبیله علو همت قیلسن نقل اولنور که اولاد اکابردن برجوان نیکبختک پدری وفات ایدوب
اموال کثیره یه وارث اولدی • پس شاب سعادت انجام • عاقبت حالی تفکر وتدبر ایدوب کندو کندویه ایتدی • بن حالمه انسب اولان بودر کم
بو مالی بو روشی انفاق فی سبیل الله ایدوب • ایکی جهان دولتنه نایل • ولطف خدایه واصل اولم • اما الیق واحری بودر که بر مرشد کامله
واروب مالم ونفسم ایله تسلیم اولوب کندو ارادتمی انک ارادتنه تفویض ایدم • پس نیت خالصا ایله شیخ ابو سعید ابو الخیر قدس الله روحه
حضور سعادتنه واروب قدم پاکنه یوز سوروب ایتدی • ای مرشد طریق هدایت • بو بندهٔ بی لیاقت سکا ارادت کتوردم • پس
العبد وما یملکه کان لمولاه • ومقتضا مال ونفسم ایله طریق حقه بو یولن ویردم دیوب • اموال وخانمانن خاک پای پیره نثار ایتدی •
شاه طریقت دخی اول جوان نیکبختک خلوص ومحبت • وصدق وطوعیت ایله ارادتن • وعلو همتن مشاهده بیورمغله • مال موهوبی الوب
قبول ایلدی • واول کون اخشامه دکن جمله سن کیف ما یشاء فقرایه بذل وایثار ایدوب فردایه بر حبه الیقومادی • بعده اول مرید سعیدک
تربیه سنه اشتغال ایدوب • اولا صوم وصلات • وانواع مجاهدات ایله • تزکیهٔ نفسه امر ایدوب سنهٔ کامله فقرانک آبدست بر تعلیقی
خدمتنه امر ایتدی • وبر سنه دن صکره فقرانک نان وسفره خدمتن • وبعض خدمتلر تعیین ایدوب • خدمت مزبوره ده پروانه وار
سوزش بسیار چکمک ایله • بر سنه مروردن صکره طریقهٔ اسلاف دزره دور ابواب ایله سؤاله امر ایتدی • اول جوان ارجمند دخی

جانی ودلدن

جان ودلدن امر پیره امتثال ایدوب بر ییل دخی دور ابواب ایلدی • وشی لله دیوب دیلندی • خلق عالم اول شاب کامیابک علو قدرینی
بلمکله کمال اعتماد • وحسن اعتقادلرندن • صدقات ونذور ایله زنبیلن طولدروب اول دخی هر نه تحصیل ایدرسه حضور شیخه کتوروب بر شی
کتم ایتمز ایدی • بو مرتبه دن صکره اول شیخ عادل • ومرشد مکمل اصحابنه بیوردی که • سزدن بریسی اول جوانله هیچ وجهله الفت ایتمیوب •
وکندوسی هر قنغیسی ایله مصاحبت مراد ایدرسه طرد ومنع ایده لر • پس اصحاب شیخ بر موجب فرموده عمل نماینده اولوب ایالی اشهر دخی مذکورک
وجه مشروح اوزره بی رغبت وبی اعتبار اولدوغن کوروب حقنده انواع ظنون فاسده ایتدیلر • وکلمات نامربوطه سویلیوب دیو رابوابه
وار دیجه بر شی ویرمیوب شنالر ایدر اولدیلر • وبو رنج وغم ودرد والمدن ماعدا • بعد زمان شیخ دخی روگردان اولوب انواع جفایه مشلا
وآزرده افراط ایدوب جگرین خون ایده جک آزار ایله بین الملا زجر ایدر اولدی • ولکن اول جوان نیش یاری نوش بیلوب • زهری شکر کبی
نوش ایتدی • وبو حال ایله نیچه ماه وسال خدمت شیخده قالوب اتفاقا اول جوان مرغوب الخصال • اوچ کون متوالیا صایم اولوب بر لقمه تناولنه
قدرتی یتمدی • وهر بار که شی لله دیدی • هیچکس بر نان پاره ویرمیوب باب شفقتی سد ایتدی • پس اول مسکین وعاجز اج ومحتاج خانقاهه
کلوب شیخدن حالنه مرحمت امنیه سن ایتدی • اتفاقا اول کیجه شیخ دخی فقراسنه ضیافت تدارک ایدوب اطعمهٔ وافره احضار اولنمشیدی
اول جوان نیکبخت دخی • اوچ کون صوم ایله وکمال جوع ایله • میان اصحابه داخل اولدقده • بر موجب فرمودهٔ شیخ هیچ فرد مذکوره التفات
ایتمیوب بر لقمه ویرمدیلر • وطعامی یبوب شکر منعم ایتدیلر • اول جوان ع • خوشدر جفا باخود وفا که سیده جانه صفا • دیوب خلوص تام ایله
ایاغن طوروب خدمته قیام کوستردی • پس شیخ با صفا فنایه چشم خشم ایله باقوب • وانواع عتاب ایله خطاب ایدوب ایتدی که یا فلان
نیچه بر بزی تصدیع ایدرسن • وقلبه تشویش ویررسن • نه عجب ثقیل اولورسن • سن خود کیمسن ونه یردن کلورسن • بقلکت بو خسه بر دخی سنی
بونده کورمیم • سکا برایش ایدرم که غیرلره موجب عبرت اولور دیوب • صوفیلره اشارت ایتدی مذکوری انواع حقارت ایله سوروب
طشره چقاردیلر • وباب رباطی سد ایتدیلر • پس جوان خالص الجنان • چشم گریان وجگر بریان • اج وزبون وذلیل ومحزون کیدوب ناله
ال وجاه • ونه خلقدن امید ورجاسی قالدی • وشیخدن دخی بو قدر جور وجفا کوروب • ولکن جانی نور صفایه غرق • وقلبی نار محبت حرق
ایتدی • بعده قلب جریح وعین قریح ایله • بر خرابه مسجدک کوشه سنده • اشک خون فشان ایله یوزین یرلره سوروب اللهم تعلم حالی وذلتی
وفقری وفاقتی وحاجتی فی سوء الحال • وانت غفور رحیم • تعز من تشاء وتذل من تشاء بیدک الخیر انک علی کل شی قدیر دیوب بو ابیاتی اوقیدی نظم
ای جلالت کرده دلها پر زخون • عاقبت خود را اگر ده رهنمون • زر ندارم مال دنیا نیستم • در طلبکاری عقبا نیستم
در طلبکاری جانان آدم • از خریداری اینسان ادم • هیچکس این محنت وخواری ندید • انچه امروزان بجان ما رسید
خلق ما را سرزنش کرده درین • لیک توفیقت یار اندرین • انچه تو دانی که در پایم زگل • جان فدا باشد درین اسرار کل
سر نهم گر سکنی از من قبول • تا چه فرمایی درین بحر وصول • القصه درد وحسرت عشق ومحبت ایله اول قدر اغلادی که چشمهٔ
چشمندن اقان خوناب دموعی • وجه پر نورنده جداول جاریات • وفضای سینه سنده نهر دجله وفرات اولدی • وهبوب ریاح اشتیاق
وصلت تهیج نار محبت ایتمکله • اول وادیده دخی قرار ایتمیوب • دریای زخار ملکوته دوان • امدن دخی کذر ایدوب بحار انوار جبروته
روان اولدقده • ناگهان ابواب فضل عظموت کشاده • ومحیط امواج لاهوتک تلاطم جذباتی اول قطرهٔ ناچیزی جانب احدیتنه کشیده • وبود
ونابودین ربوده قیلوب تجلی ذاته غرق • ووحدت مطلقه ده محو ومحق اولدی • وزبان صفا ایله بو ابیاتی اوقیدی نظم ::
چون تویی جمله پس این اسرار چیست • دمبدم این نقطهٔ پرکار چیست • چون تویی جمله تو بنمودی مرا • جمله تو بودی وبودی تو مرا
ذات تو آمد مرا حیران بکرد • عاقبت هم واصلم از جان برد • ازین جانب شیخ ربانی دخی جوانک بو مرتبه یه وصولن مراد ایتمشیدی
چونکه حصوله کلدی جمله اصحابیله خانقاهدن قالقوب جوانک تهنیهٔ وصالنه کلدی • وسر سعادتنی زانوی کرامتنه قویوب ایتدی بارک الله
لک فی وصلک • ای نور دیدهٔ جان مرحبا بک سلوکده جذبه یه ایرشدک • وبی واسطه مطلوبه اولاشدک حقا که ریاضات ومجاهداتی چکوب
خلقدن فرید اولمش ایدک • ولکن سنکله حق میاننده حجاب باقی الحق بن قالمش ایدم • پس اول حجاب دخی رفع اولوب بحمد الله که مقصود بالذات
حصوله کلدی بیوردی • والن الوب صدر خلافته کچوردی • ایمدی ای مرد سالک سن دخی طالب صادق ایسک کندوکی میزان تسلیمده وزن ایدوب
مقدارکی بیل • آه کیم عشق عجب حالتدر • عاشقک ناز معشوقه طمعی • هنوز حالات عشقده بدایتدر • نهایت عشق عاشق معشوقی اولوب
همان جمله بودی عشق ومحبت • واکلنجه سی درد حسرت اولمقدر رباعی • چون از تو بجز عشق نجویم بجهان • هجران ووصال تو مرا شد یکسان
بی عشق تو بود نتم ندارد سامان • خواهی تو وصال جوی خواهی هجران • آه ای دل شیدا حالات مزبوره خود عشقده بدایت منتهی در
نهایتی کیم بیلور • وکفت وشنیده کیم قادر اولور • بن قادرم دیر ایسک معذورسن • زیرا المشتاق مرفوع عنه القلم مصداقی سنک معذورلک
دلیلیدر • پس مادام که سن سنکله سن • کندوکی رباط عشقده وصل وسماط وحدت حقه نایل بلمه • ای عاشق مشتاق • حریق نار اشتیاق اولان
بر وجهله پرورده وصال وفراق اولمق گرکدر که • نه وصالدن شاد دل ونه فراقدن رنجیده خاطر اوله • آه کیم کمل عاشقان عشاقک
بو مرتبه سنه دخی نهایت مبتدیاندر دیدیلر • بلمزکه منتهی لرکیلر در • ای غافل بیچاره سن ایسه هنوز صلب پدردن طوغمادین • واحوال بداء
ولادتی کورمدین • وپستان جذباتدن البان فنا ایچدین کندوکی بالغ وعاقل • ورابطهٔ وصل وسماطه نایل • زعم ایدوب دعوای کمال ایدرسن

وتعین وجود ایله بن اصلح موجودم دیو غرّ النوب • شامت انانیت ایله قرب وحدتدن دور • وماسوای حقله مسرور اولورسن • عجبا ابلیسی بیلورمیسن ابلیس خود اولدرکه • دعوت تعین وجوده اولوب قلبکی حقدن دور ایده • وانبیا واولیا انلردرکه • افناء وجوده دلالت • ووحدت حقه دعوت ایدوب قلبکی نور محبت ایله پرنور ایلیه • نظم •

ای گرفتار خیال خویشتن • اوفتاده در وبال خویشتن
تو بصورت غرّه دعوی شدی • در وجود خویش بی معنی شدی
تو کجا ووصل حق کجا • تو کجا واین سخن باتو کجا
در جنون عشق حق دیوانه شو • از نهاد عقل خود بیگانه شو
هرکه این شربت خورد بی ما ومن • محو گرداند وجود خویشتن
دایما در قرب حق خلوت نشین • چون وصال آید تمامت جسم وجان
در یکی آید محمد را ببین • محو گردد هم زمین وآسمان

خلاصهٔ کلام مادام که بدایت عشق رونما اولمیه • نهایت عشاقی بیلمز • ایلدی بنم روحم اوجات درجات وحدته ایرشنجه بس باطلی را باید ترک کرد قتی چوق رباطی ترک ایتمک گرکدرکه تا بسکی در رسد یکرد ز مرد حتی مرد سالک برکون سکینه ایرشه حقاکه ره روان • کاروان سرالرندن کوچمینه سر منزل مقصوده قچان ایرشور • بس مادام که سالکی حقیقت رباطات اسمائیه وشاهدات تجلیات صفاتیه ده مکث ایدوب • سوار رفرف جذبات • ومتوجه راه تجلی ذات اولمادقجه • مقر وحدته ایرشمز • کما قیل مادام العبد فی الطریق فهو صاحب تلوین لانه یرتقی من حال الی حال • وینتقل من وصف الی وصف • فاذا وصل تمکن • وقال بعض المحققین • العبد مادام فی الترقی فهو صاحب تلوین یصح فی نعته الزیادة فی الاحوال والنقصان منها • فاذا وصل الی الحق سبحانه • مکنه الحق • بان لایرده الی معلومات النفس فهو متمکن فی حالة • علی حسب محله واستحقاقه • ثم ما یتحف الحق تعالی الیه فی کل نفس • فلا حد لمقدوراته فهو فی الزیادة متلون • وفی اصل حاله متمکن • فابدا یرتقی الی حالة اعلی مما کان فیها • فاما المصطلم عن شاهده • الماخوذ عن احساسه بالکلیة • فللبشریة لا محالة حد ونهایة • فاذا بطل عن جملته • ونفسه وحسه • وکذلک فی المکونات باسرها • ثم دام به هذه الغیبة فهو محو • فلا تمکین اذا ولا تلوین • ولا مقام ولا حال ولا تکلیف • کما قال عز وجل • تحسبهم ایقاظا وهم رقود ونقلبهم ذات الیمین وذات الشمال • نظم

ای وصالت لایزال ولم یزل • جسم کن یکبارگی باجان بدل
بی دل تو خوار وسرگردان مکن • همچو من سرگشتهٔ هجران مکن
بی دلان را شربتی ده وصل را • یکدمی بنمای عین اصل را
بی دلان از یک نفس فریادرس • زانکه هستی جسم وجان اندر هوس
بی دلان را در یقین خویش کن • ورزی عشقت دمی بیخویش کن
وصل خود بنمای ای جان وجهان • تاکنم قربان ترا جان وروان
ذات جان جملهٔ ذرات را • یکدمی بنمای مرجان ذات را

ایلدی ای پروردهٔ البان طریقت زنهار وزنهار کنده ونفسکه اسناد مکنت ایتمه • وظهور راین ذوق وشوقی • وتابش عشقی کنده ودکدن بیله • اگرچه حقدن هزار وهزار عطایای شاهی ایرشور سه دخی کبین قصادن ایمن اولمه • ودل شوریده خم محبتدن مسرور اولورسه حماقتله مغرور اولمایوب پیر طریقتکه دامن الدن قومیه وپیشواسز بولمه کیره • هر نه احسان که اولورسه اول مرشد الکلک اثر صحبت • وخوان تبعیتی بیل • مثلا گرچه آهن سرخ شد او سرخ نیست • پرتو عاریت آتش زنیست • اگرچه آهن سرخ در • ولکن رنگ سرخی آهن ذاتی دکلدر • بلکه انک رنگ سرخی برآتش رنگ پرتو عاریتی در • پس سنده ظهور راین حرارت آتش عشق دخی ع سرخی اجزای آهن از دم آهنگرست • مضمونجه ذاتی اولمیوب بلکه نفخ فیوضات ربانیهٔ ابدان مرشد الکلک پرتو نور جذباتی در • مثلا گر شود پرنور روزن یا سرا • اگر روزن ویاخود سرای پرنور اولورسه تو مدان روشن مگر خورشید را • سن روشنی روزن وسرایه ذاتیدن زعم ایتمیوب • مگر منور خانه وروزن خورشیدی بیل • فاما آفتاب جهانتابک پرتو تابندن غافل اولان • هر در ودیوار گوید روشنم • پرتو غیری ندارم این منم • هر در ودیوار بن روشنم • واخرک پرتوین طوتمازم • بلکه بونور بنم ذاتمدن نمایان اولمشدر • وبن عین نورم دیو ادعا ایدر • پس بگوید آفتاب ای نارشید • پس آفتاب منیر در ودیواره دیرکه ای بی فهم وناشید مغرور اولمه • چونکه من غایب شوم آید پدید • چونکه بن غایب اولم حقیقت حال آشکاره • ونور سنک ذاتکدن نمیدر یوخسه پرتو آفتابدن میدر پدیدار اولوب زعم وپندارک سنی نوردن مهجور قیلور • وهمچنان ایام بهارده چهرهٔ کشت اولان سبزه ها گوید ما سبز از خودیم • سبزه لر دیرلرکه بزم خضرت وطراوتمز کنده ودکمزدندر • فلهذا شاد وخندانیم وبس زیبا خدیم • شاد وخندانز وزیبا خدوخوب رخسارز • فاما فصل تابستان بگوید کای امم • فصل تابستان ایدرکه ای جماعت خضروات وگروه نباتات خویش را بینید چون من بگذرم • چونکه بن کچم کنده ذکری گورکیوز یعنی از زمان تابستان گیدوب اوان زمستان کلدکده کل رخسارکز پژمرده • وتابش عذارکز افسرده اولدوغن تماشا قیلکوز • پس روزن جنان وروشن خانهٔ جانلری پرتو نور آفتاب مردان خدادن پرنور اولان • سالکانک • در ودیوار کبی غلط بین اولوب • ونعم تربیه پیره کفران ایتمکله اول نور تابانک خورشید آسمان جانی • بنم زعم ایلیه • وتابستان فیوضاتک اوّل انندهٔ • بوستان حواسندن • انواع ریاحین معرفت بدیدار وشکوفه زار اسرار طریقت آشکار اولدقدهٔ • سبزی حدایق انوارٔ • لاجرم بنم ذاتمدندر پندارنده اولسه ناگهان تراکم ابر انانیت روپوش وجه آفتاب وحدت اولوب • اول نور معرفت مغرب بشریتدن آفل • وقلبنده کدورت حاصل اولدقدهٔ • نوری پرتودن ایدوکن بیلوب وتابستان انبساطک فصل ربیعی گیدوب • اوان زمستان انقباض داخل اولدقده • روضات معرفتنک ورد خندان عباراتی پژمرده وتابش رخسار کلماتی افسرده اولوب • اول طراوت ولطف فکر افاضهٔ پیر هدایت ایدوکن فهم ایدر • معاندو مردود لر خود بینلک عوامنه قالوب زمرهٔ ابالسه یه ملحق اولور • پس فیض نور محبت دیومی • مولانا جلال الدین رومی اشلهٔ افاقیه دن برفحوای • وفی انفسکم افلا تبصرون مثال انفسی ایراد ایله انتقال ایدوب بیور رلرکه تن همی نازد بخوبی وجمال علی الدوام تن حسن وجمال ایله افتخار • وانواع ناز ودلال

اظهار ایدر • ولکن اول بند زندان خواب غفلت • واسیر خذلان طبع وشهوتک دیدهٔ بصیرتی یوقدرکه روح پنهان کرده فر وپر وبال روح آفتاب جمال پنهان پر وبال لطافت ایلمش • وجسم خاکی تنک بو جمله اعجابن • وطراوتنه افتخارین گوردکده • امام علی کرم الله وجهه نک ضنع نحرک واحطط کبرک • واذکر قبرک کلام معجز نظامی سلک گفتارنده انتظام بولوب گوییش ای مزبله تو کیستی جسمه ایدرلر ای مزبلهٔ قاذورات وملبهٔ عاذرات سن کیمسن • وندن عرض جمال • وفخر ودلال وعیون ملا یه اظهار کمال ایدرسن • کفی بالمرء ذما لنفسه ان ینظر بها علی رؤس الملاء توبیخی ایله نه عجب گنده وکه گوشمال ویرمیه سن خود یکه در روز از پرتوم زیستی بر ایکی کون بنم پرتو حیاتمدن زنده سن • پس حالک معلوم ورونق جمالک فنایه ملزوم ایکن غنج ونازت می نگنجد درجهان شیوه ونازک جهانه صغمازه • ایلدی ای غافل باش تاکه من شوم از تو جهان صبر ایله تاکه بن سندن جهان ورمان وارجی فرمانه روان اولام • پس اول زمانده ورد خندان جمالک پژمرده • وگرم غنج ودلالک افسرده اولوب درحال گرم دارانت تراکوری کنند سنک مارشونکه بایلر • وعاشق شوریده حالک اولانلر سنک ایچون حفر قبر ایدرلر • ودرحیچون قاتحه دیوب کیدرلر بعد ازان طعمهٔ ماران ومورانت کنند سنی طعمهٔ مار ومور ایدرلر • حتی بر جیفهٔ مردار اولورسن که بینی ازگند تو گیرد آن کسی • که به پیش تو همی مردی بسی اول کمسنه که سنک حسن صورت وسرو قامتک تعشقندن بهرانده بسیار وهزار جان نثارین اختیار ایدردی • سنک رایحهٔ بدکدن بورنن طوتار • ونه عجب جیفهٔ خبیثه اولمش دیو استعجال ایله کچر • نظم •

دلکه با عشق شد از سینه برون اندازش • مرده هرچند عزیزست نگه نتوان داشت • ایلدی ای جسم دنی حالک نه ایدوکن فهم ایندک ایسه بو جمال سریع الزواله غرّه اولمایوب • دیدهٔ عبرت وچشم بصیرتکدن رفع غشاوه قیل • وحقیقت حاله نظر قیل که پرتو روحست نطق وچشم وگوش نطق زبان وچشم ده اولان نور عیان • وگوشده اولان سمع واذعان • پرتو روح رواندر • مثلا پرتو آتش بود در آب جوش آبده اولان جوشش پرتو آتشدر • پس تابش آتش اولمادقجه • آبده جوشش اولمادوغی کبی • تنده پرتو نور روان اولمادقجه • جوارح وقوی جنبش ونطق ودیده وگوش خرد شه قادر اولمایوب • جسد لاشه اولور بت • سینهٔ خالی زمهر گلرخان • کهنه انبانی بود پر استخوان • ایلدی لطافت تن • وطراوت بدن • روح پرفطندن ایدوکی مبرهن اولدیسه قصه دن حصه بودرکه انچنان که پرتو جان برتنست • بو رجان تنه پرتو اندوکی کبی پر تو ابدال برجان منست • پرتو نور جذبات ابدال • بنم جانم اوزره لمعان ایتمشدر • یعنی حیات تن جاندن اولدوغی کبی • حیات جان دخی جانا ندن اولمشدر • بو تقدیرجه تنه موت اصابت ایتدوکی کبی جانه دخی موت مصادف اولور • دیرسکز نعم جان جان چون واکشد پا از جان • جان جان چونکه قدم پرتو نورین جاندن گیرو چکه • جان چنان ماندکه بی جان تن بدان • معلوم اولسون که جان عاشقان • تن بی جان کبی بی فرمان قالور • یعنی جاندن مراد روح اضافیدرکه • نور عشق یزدانی ونار جذبهٔ رحمانی درانک ایله سبب ظهوری • مفیض انوار اسرار ربانی • اولان قطب دورانک پرتو انظاریدرکه • عشاق الهی نک حیات جنان وراحت جانلری در • پس سالکان طریقیده • پندار هستی وترک نیستی واقع اولسه • اول نور حضوری غیوم کثرت • وسحب بشریتده مستور قالوب قلوب طالبان تن بی جانه دونر • بنجه مرده وافسرده اولماسون که سالکک حیات جنانی پرتو نور محبت جانان ایله در • نظم •

سالکان دانند رسم وراه او • عاشقان شد لایق درگاه او
نیست مقصود دلم جز روی تو • قبلهٔ جان جز نیم کوی تو
شمع رویت آفتاب عشق شد • نور خورشیدش فزون از عرش شد
عاشقان پروانه گشته شمع تو • پر زتاب اندر میان جمع تو
شمع رویت مقصد جانها شده • جمله چون پروانه دل اشیدا شده
چون همه سوزند کلی در وصال • شد همه نقصان ایشان بر کمال

ایلدی وجه مشروح اوزره پرتو نور پیردن روشن ضمیر اولان عارفان • نوش جان اندکلری بادهٔ محبتک نشاه سی • اول وارث خاتم الرسل • ومظهر کل اولان ختم وجودک تکلفدن ایدوکن بلدکلری ایچون • صدهزار تضرع بسیار • ومسکنت وافتقار ایله یوزلرین خاکدهٔ درگاه چاره سازه آه بی شمار ایدرلرکه • تکر پندار ضمیرلرینه یول بولمایوب • کوکل آینه سی اول مهر آسمان حقیقتک پرتوندن زایل اولمایه • حتی وقت اجل منقضی • وزجاجهٔ تن منکسر اولدقده • مرآت دلدن لمعان ایدن نور محبت احدیت مبدا اصلیسی اولان قرص آفتاب سرّ پیر طریقت واصل • ومجمع اسرار انبیا واولیا • ومحل انوار تجلیات خدا اولان دار الخلد قلب اکمله داخل • وهر نه برجلدن طلوع ایدرسه معا ظاهر وابد الاباد حیات سرمده نایل اوله • پس اول نور هدایتک سبب نیلی • پندار واستکبار اولدوغنه بنا مولانا خداوندکار عاشقان مجذوبانه • دایما ناله وحنین • وزمین مسکنته وضع جبین لازم ایدوکن اشعار ایچون بیوررلرکه سر ازان رو می نهم من بر زمین بن سر مسکنت وجبین عبادتی انکچون زمین الطاعته وضع ایدرم که تا گواه من بود در یوم دین حتی پرتو ابدال بنم جانمده اشتعال ایتدوکن زمین یوم دینده شاهد اوله • یعنی ترک هستی وپندار • واختیار نیستی وافتقار ایله یوزم یره سوردوکم • وخاک رهگذار اولدوغم • وحدانیت حقه اقرار • واقتضاء حب پروردکار اولدوغنه • اگر زمین شهادت • واگر ارض بشریت شاهدان عادلان اولوب • تا بودی روز شمار دهٔ • زمرهٔ ابراردن شمار ایده لر • اما ای مستمع قابل • زمین خود جامد در پس سکانه وجه ایله شهادت ایدر دیو شکدوشمه زیرا یوم دین که زلزلت زلزالها • یوم دین که اذا زلزلت الارض زلزالها • قول کریمی انی بیان ایتمشدر • پس بر مقتضای کلام سبحانی لاجرم این زمین باشد گواه حالها بو زمین جامد یوم جزاده حق ناطق • وشاهد احوال خلایق اولور • ایلدی عبارات وجه اقراردن رفع ایلیه سن که کو تحدث جهرة اخبارها اول زمین اخبارینی جهرا وصراحة اخبار ایدوب اقدار کردکار ایله

در سخن آید زمین و خارها • زمین راست گفتار • و زمین ده پیدا اولان ازهار و انوار • و هر بر خار و اشجار و احجار • گفتاره گلوب زبان
فصاحت شعار ایله • احوال خلق جهانک ناقل اخباری اولورلر و کندو ده مکنوز اولان سیم و زری اخراج و اظهار ایدوب • اماکنه التفات
ایتمیوب حجر و مدر کبی بی اعتبار اولماغله • هر بری نطقه گلوب یا غافل اماکنک تخرب دنیانک لاجلی • دیو خلقک کندویه اولان حرص
بسیارین تذکار ایدر نظم • خاک باشد مخبر اخبار تو • گشته پیدا اندرو اسرار تو • جمله در پیش تو آرد در نظر
با تو گوید یک بیک که خیر و شر • ای دریغا در دهر دم تازه گشت • خوف و خشیت در دلم از حد گذشت • چند گویم با تو زین راز نهان
راز اعیان تو در پرده نهان • ای دل از خون جگر یک جام ساز • راه بی آغاز را انجام ساز • ای دل آخر تن بده ره پیش گیر
آنکه از ره مراد خویش گیر • آه ای نفس مشوش الاحوال • یوم سؤال بر روز سخت اهوال درکه • ترکیب جهان معدوم و بنیان نظام
عالم خراب اولدقدن صکره • موجد مکونات تکرار ایجاد و احیا ایدوب • مؤمنلر نایل غفران • و کافرلر داخل نیران اولوب هر کس خیر و شر جزاء
اعمالن کورر دیو مخبر صادق خبر ویردکده • یوم دینه شک ایدنلر متی الساعة دیو • اتیان قیامتک وقتن صوردیلر • پس حق جل جلاله کان
وقت ساعتدن سؤال ایدن منکرینه • جواب ایچون حبیبی سید المرسلینه • سورهٔ زلزالی وحی ایدوب ای یوم حسابه ارتیاب ایدنلره اولان
نادانلر بجب الوقت قیامتی تعیین ایتمیوب ان الساعة آتیة اکاد اخفیها بیورمشدر • ولکن قیامتک بعض اشراط و علاماتنی اعلام
ایدهلم که اول کونک عظمتن تفکر • و حالکزی تدبر قیلهسز دیو بیوردیکه بسم الله الرحمن الرحیم اذا زلزلت الارض زلزالها و اخرجت الارض اثقالها
علم شریفه خفی اولمیه که • اذا عند البعض ظرف زمان • و محل نصبده اولوب عاملی زلزلت کلمه سی در • الارض دخی قایم مقام فاعلی اولوب
زلزلت الارض وقت زلزالها دیمک اولور • فاما عند الجمهور اذا شرطیه • و جوابی اولان • تحدث کلمه سنک علی ایله منصوب المحل در • بعضلر دخی
اذاده عامل مقدر اولان اذکر فعلی در دیشلر • بو تقدیرجه اذا ظرفیه • و شرطیه لکدن خارج اولور • و زلزالها قولی دخی مصدر • و قایم مقام
فاعلنه مضاف • و اضافتی عهدیه در • یعنی زلزالها الذی یستحقه و یقتضیه جرمها و عظمها او قدرة الله الارض دیمک اولور مثلا اکرم التقی
اکرامه • و اهن الفاسق اهانته قولنده واقع اولان اضافت کبی در • و یاخود زلزالک اضافتی عموم ایچون • و استغراقیه عرفیه اولوب •
حاصل معنی اذا زلزلت جمیع ما یمکن فی حقها من الزلزال دیمک اولور • و عامه قرا زلزالی کسر ایله قرائت ایدوب • جحدری و عیسی فتح ایله اوقوشلر
پس اگر فتح و اگر کسر ایله عند البعض زلزال مصدر در • اما بعضلر کسر ایله مصدر • و فتحله اسم حرکتدر دیمشلر • و قال ابو حیان حجة غیر الزمخشری
مصدراً • و قال الزمخشری و لیس فی الابنیة فعلال بالفتح الا فی المضاعف ای لیس علی الکثرة الا فیه • فلا ینتقض بخزعال و قسطال و جزطال
اذ لا رابع لها • و القهقار لغة ضعیفة • و اخرجت الارض قولنده ارضک مقام اضمارده اظهاری عموم ایچوندر • و اثقال کسر ایله اولان ثقل جمعی در که
متاع بیته دیرلر • و شیلا بعض بایط و فرشک درونده مجتمع اولان و سخ و غبارک اخراجنه سبب تحریک ایله اولان زلزله سی اولدغی کبی
زمین دخی مافی بطنها اولان اثقال که کنوز مدفونه • و ابدان موتادر اخراجنه سبب زلزالی در • و اخرجت نظم شریفده فا سببیه ایله اولمایوب
واو ایله اتیانی ذهن سامعه تفویض ایچوندر • پس مفهوم آیت کریمه بو درکه • قچان زمین عند النفخة الاولی و الثانیة • قدرت شاملهٔ سبحانیه •
و حکمت کاملهٔ ربانیه فرزن کندویه مقدر اولان • و عظم جرمی اقتضاسنجه • و یاخود استعداد ذاتیسنده ممکن و متمکن اولان حرکت شدیده و زلزله
کلیه سی قوه دن فعله گلوب مضطرب و متزلزل اوله • پس سبب زلزال ایله زمین پر اثقال نفخهٔ اولی ده بر نجوای • ان زلزلة الساعة شیء عظیم
بر زلزلهٔ عظیمه ایله حرکت ایلیه که بر موجب فیذرها قاعا صفصفا • اوزرنده اولان ابنیه و اشجار • و جبال و تلال • هباء منبثا اولالر •
و فی الخبر ان بین النفختین اربعین عاما • و قیل ان هذه الزلزلة تکون قبل الساعة فی النصف من شهر رمضان • و من بعدها طلوع الشمس من مغربها والله اعلم
و بعث ایچون دخی نفخهٔ ثانیه ده • درونده اولان مدفونات و مکنوزاتی • و ابدان موتایی • رحم مادردن مخرج اولان ولد کبی • زمین حامل دخی عموما
درونندن اخراج و اظهار ایلیوب • چونکه بو احوال مهیبه وجوده گله • و قال الانسان مالها • و انسان ضعیف زمینک بو وجهله اولان حالات
عجیبه و حرکات غریبه ایله انواع مخرجاتن کوردکلرنده مدهوش و حیران • و بیهوش و سکران • و برگ خزان کبی لرزان اولوب بطریق التعجب
ایا بو زمین متینه نه حالت واقع اولدی که • بی قرار اولوب مشیئهٔ اثقالندن جمیع موجود و عاقی نشیمن صحرای وجوده چیقاردی دیوب
دم بسته قالالر • و انواع ندامت ایله من بعثنا من مرقدنا • دیو کافرلر فریاد ایدوب مؤمنلر • هذا ما وعد الرحمن و صدق المرسلون
قولیله دلشاد اولالر • و یاخود کفار بدکردار بو خطابه صد هزار لوم و عتاب ایله • نفس شوملرینه ایدوب دیه لرکه • ایواه و دریغاه •
ای نفس گمراه زمینه نه واقع اولدی که • بو وجهله تزلزل و تبلبل و اثقال و افعالمزی تعداد و تبکل ایدر • و شبهه قالمادی که بوکا باعث و بادی
سنک عصیان و فسقک اولمشدر • یوخسه زمین بو حالاتی نیچه اظهار ایدردی دیوب • یا لیتنا نرد و لا نکذب بآیات ربنا و نکون من المؤمنین
قول کریمی فحواسنجه آه و انین ایده لر • و مؤمن متقیلری ملائکهٔ رحمت تبشیر ایدوب • و لا خوف علیکم و لا انتم تحزنون دیه لر • انلر دخی
الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن • دیو شکر ایده لر • و منتظر رحمت اولالر • آه کیم اول روز جگر سوزده • کلام ناسی تطویل قیلنوب و اول جلیل الجبار
و قادر و قهار • تحویل رادن ایتمکله بیورورکه • یومئذ تحدث اخبارها بان ربک اوحی لها • اول کونده زمین حق ناطق اولوب خلقه خبرلرین
و اوزرنده اولانلردن طاعت ایدنلرک • و معصیت ایدن کیمدر دیوب • شفاعی صدر حاصل ایدر • و سبب تحدیث بو درکه جمیع سنک ربتی
و عبادک خالقی زمینه الهام ایدوب • زبان فصیح ایله تکلم اقدار ایدر • فلهذا زمین دخی بر موجب فرموده بر شی اخفا ایتمیوب جمله سنی اظهار

و هر کسک اعمالنی تذکار ایدر • و کیفیت نطق زمین ده اختلاف اولنوب • ابو مسلم بو قوله ذاهب اولمشکه • روز جزاده هر کس اعمالنی کوروب و سرایر
و ضمایر آشکار اولدغیچون • گویا زمین لسان حال ایله هر فردک احوالنی سویلمش اولور • مثلا دار مسکونه یه الدار تحدثنا دیمک کبی در
کذلک بسبب الزلزلة • ارضک درونندن صادر اولان مخرجات بونی افاده ایدرکه • زمین لسان حال ایله دنیا منقضی • و آخرت ظاهر اولدی دیر
و اهل اعتزال دیرلرکه • حق تعالی جماد ده کلام خلق ایتمک جایزدر • پس بعید دکلدرکه • ارض جماد اولدغی حالده • حق تعالی انده اصوات مقطعه
مخصوصه ایجاد ایدوب • فی الحقیقه متکلم و شاهد حق اوله • اما عند جمهور اهل السنة • بنیه قبول حیاته شرط اولمادغیچون • بو وجهله تحقیق ایدرلرکه
اول فاعل مختار • و قادر جبارک قدرت تامه سی • ارضی حیوان ناطق و عاقل قیلوب • اوزرنده ساکن اولان هر فردک عمللرینی بلدرمک ایله
زمین لسان فصیح ایله هر برینک حالندن خبر ویروب • عاصیلردن شکایت • و مطیعلردن شکر ایدوب دیرکه • ان فلانا صلی و زکی و صام
و حج لی • و ان فلانا کفر و زنا و سرق و خان • حتی یود الکافر ان یساق الی النار • کما قال علیه السلام ان الارض لتخبر یوم القیامة بکل عمل
عمل علی ظهرها • و قال صلی الله علیه و سلم حافظوا علی الوضوء و خیر اعمالکم الصلوة • و تحفظوا من الارض فانها امکم لیس فیها احد یعمل فیها خیرا
و لا شرا الا و هی تخبره • و کان علی رضی الله عنه • اذا فرغ بیت المال صلی فیه رکعتین • و یقول تشهدین انی ملأتک بحق • و فرغتک بحق
فلهذا مولانا خداوندکار دخی • مذهب جمهوری تقریر ایدوب م کو تحدث جهرة اخبارها در سخن آید زمین و خارها • بیورروب • و اهل سنت
و جماعتک خلافنده اولانلره • شمدنصکره واقع اولاجق ابیات شریفه ایله انواع تقریعات • و اصناف توبیخات بیورمشدر • زیرا اکدی
کیفیت نطق زمین معلوم و مفهومک اولدیغنه • علماء کزین بو آیت کریمه اعرابنده دخی بو ایله تحقیق ایتمشلرکه • اگر اذا زلزلت ده اولان
لفظ اذا مابعدی • و یاخود فعل مقدر ایله منصوب اعتبار اولنورسه • یومئذ اذادن بدل • و مبدل منه ده اولان عامل که جزا شرط در
یعنی تحدث کلمه سی در • بدلده دخی من حیث النکرة عمل ایدر • و تحدث کلمه سنک مفعول اولی حذف اولنوب تقدیر کلام تحدث الخلق
اخبارها دیمک اولور • زیرا مقصود ذکر خلق اولمیوب • بلکه یوم زلزالی تعظیما • ارض اخبارینی تحدیث مراد در • بان ربک قولنده با دخی سببیه
دخی تحدث قولنه متعلق اولوب مفهوم آیت کریمه • تحدث بسبب ایجاد ربک دیمک اولور • و قال الزمخشری • و یجوز ان یکون المعنی
تحدث بتحدیث ان ربک اوحی لها علی ان تحدیثها بان ربک اوحی لها • تحدیث باخبارها • و لکن بیضاوی رحمة الله علیه توجیه مزبورک
ذکرینی تفسیرینده ایراد ایتمه مشدر • و شیخ النحاة ابو حیان و هو کلام فیه عشی ینزه القرآن عنه دیو قول کشافی رد ایتمشدر • و سعدی چلبی
حاشیه سنده بیضاوینک قول زمخشری یی ترکنه علت بیان ایدوب بیوررکه • و ترک المصنف ذکر تجویز الزمخشری لاحتیاجه الی
ارتکاب تکلف فی جمیع الاخبار • اذ لا تعدد فی الخبر • و فی جعل الباء تجریدیة • ثم قال الزمخشری • و یجوز ان یکون بان ربک بدلا من اخبارها
کأنه قیل یومئذ تحدث باخبارها بان ربک اوحی لها • لانک تقول حدثته کذا و بکذا و کذا • قال البیضاوی • و لکن ابو حیان زمخشرینک بو توجیهن دخی
رد ایدوب بان ربک قولی اخبارهادن بدل اولماسن تجویز ایتمیوب • قچان فعل گاه بنفسه • و گاه حرف جر واسطه سیله تعدیه ایتسه پس متبوع
حرف جرسز تعدیه ایتدکده تابعنک اعرابنده دخی لاجرم موافقت لازم اولوب حرف جر ایله اتیانی جایز اولمازدمش • فاما سعدی چلبی
حاشیهٔ قاضی ده ابو حیانه جواب ویروب بو وجهله تحقیق ایدرکه قوله اذ یقال حدثته کذا و بکذا • یعنی جاز ابدال بان ربک اذ لا مانع عنه
فان الفعل یتعدی تارة بحرف جر • و تارة بنفسه • و حرف الجر لیس بزاید • فلا یجوز فی تابعه الا الموافقة فی الاعراب فلا یجوز استغفرت
الذنب العظیم • بنصب الذنب • و جر العظیم • لجواز انک تقول من الذنب • حیث ظهر انه لا اساس لما قاله بمرام المقام سلمه الله • فی الحقیقه
ابو حیانک اعتراضی بی اساس • و ایراد ایتدوکی مثالک محله مساسی یوقدر • زیرا استغفرت الذنب العظیم قولنده کسر عظیم ایله تکلمک عدم جوازی
فعل استغفارک ذنبده بنفسه تعدیه ایدوب • و عظیم ده من تقدیری ایله مکسور قلنماسی در • فاما ابدال ده • برنده تصریح • و برنده عدم
تصریح • و احدهمانی محل آخره احلال ایله جایز • و اعرابده موافقت متحقق در • و تفاوت انجق صراحت و غیر صراحتده در • پس تحدث اخبارها
دخی بو قبیلدن اولوب • فعل تحدث اخبارده باسز • و بان ربک قولنده با ایله تعدیه ایتمشدر • فافهم • پس آیات مزبوره نک قواعد ترکیبیه
اولان بحث و جدال • و کیفیت نطق زمین ده اولان اختلافات اقوال مسموع و مفهومک اولدیغنه بحث و جدلدن من بعد بسته دکوش
گوش هوشک کلمات اصحاب یقینه پیوسته قیل که • آفاقی انفسه تطبیق ایدوب نه لر تحقیق ایتمشلردر • یعنی اضطراب روح حیوانی و قوای
جسمانی ایله عند نزع روح الانسانی • قچان ارض بدن و زمین تن • بر زلزلهٔ کلیه ایله متزلزل اوله • تنک الحالة واقع اولان زلزله
شدیده • روح حیوانینک خرابی • و بیت ضعیف البنیادینک هدم و انتقاضنی متوجب در • و همچنان سبب زلزال ایله مقدور قوادن
وار واحدن • اولان هیآت اعمال و قلبده اولان اعتقادات راسخه نک اثقالنی • ارض بدن اخراج ایلیه • بر نجوای و قال الانسان مالها
نفس ناطقه تعجب تام ایله دیرکه • آیا زمین جسمه نه واقع اولدی که • بو بله حرکت ایدر • باعث تزلزل انحراف مزاجدمی در • و یاخود غلبهٔ
اخلاطدمی در • عجبا طبیبک بو درده دواسی نیدر • پس ارض ابدان و جوارح قالب انسانی دخی • وحی رب الانام ایله • اخبارینی جملهٔ اخبار ایدوب
لسان اضطراب ایله تکرار ایدر • کما روی عن انس بن مالک عن النبی علیه السلام • ان العبد لیعالج کرب الموت و سکرات الموت و ان
مفاصله لیسلم بعضها علی بعض تقول علیک السلام تفارقنی و افارقک الی یوم القیامة گلشن • تن تو چون زمین سر آسمانست
حواست انجم و خورشید جانست • چو کوهست استخوانهایی که سخت است • نباتت موی و اطرافت درخت است • تنت از وقت مردن ازنداست

بلرزد چون زمین وقت قیامت ● چو روح از تن بکلیت جدا شد ● زمینت تا ع صف صف لا تری ● برین منوال باشد حال عالم
که تو در خویش بی بینی در اندم ● بقا حق راست باقی جمله فانیست ● بیانش جمله در سبع المثانیست ● آه ای دل بی انتباه ● قیامتک
کثرتی معلوم ● و هر بر قیامتدن خلاص بر نوع طاعت ● و بر بر خزن متمیزه ریاضت ایله میسر اید وکی مفهوم اولمغیچون حق تعالی ● هر قیامتی
بر اسم خاصله موسوم ایدوب ● گاه قیامت وطامه ● وگاه صاخه وحاقه ● وگاه غاشیه وواقعه ● وقارعه وساعه ● وگاه رجفه وزلزله ایله
ذکر ایدوب فزعاً من الزلزلة واهوالها ● اذا زلزلت الارض زلزالها ● فانفعک الفزع من اهوالها دیو تنبیه بیورر ● پس سکا دخی واجبدر که
اصناف قیامانه تحصیل عرفان ایتدکدن صکره ● هر بر قیامتدن سبب خلاص اولان طاعاتی ● خلوص جنان ایله عمله کتوره سن ● اهوال قیامتدن
خلاصه قابل اولاسن قاقدا کان کذلک ● اول عزیز ومالک بو محلده ذکر ایتدوکی قیامت قالبیه اولوب ● اکا نافع اولان طاعات دخی ●
هر بر مؤمنه فرض عین اولان کلمهٔ شهادت واذکار لسانیه ● وقیام وقعود ● ورکوع وسجود ● وصوم وحج وزکوة وحدود وکفارات ●
وبالجمله شهادت افاقیه یه متعلقه اولان انواع مجاهدات بدنیه ● وعبادات قالبیه در ● فلهذا مولانا حذاوندکار دخی مثنوی
من ازان رو بکنم سر بر زمین ● تا کواه من بود در یوم دین ● دیو طاعات بدنیه اداسنی التزام ایدرلر ● پس ای نفس بلهمه شویله که سن دخی
حق طاعات قالبیه یی ادا ایدوب شعایر اسلامیه ده جوارح وقولیه بطریق الالتزام استعمال ● وقیام ورکوع وسجودده اشتغال
واوامر حقه ● امتثال قلسک بفضل الله الملک المتعال ● داهیهٔ قیامت قالبیه دن خلاص اولوب مسرور البال اولورسن ● آه
ای سالک مجاهد ● سلطان ذکر رب ذیک قالبه نزولی حیننده ارض قالب زلزال شدید ایله حرکت ایدوب چونکه اخراج اثقال خاصیات
ایلیه ● پس تفطن اولان اهل عرفانه کرکدر که ● اثقال مخرجه خاصیات جسمانیه یه ملتفت اولمیه ● ودون همت اولوب اکر خواص مزبوره
التفات ایله ملتفت اوله سه خواص مزبوره دن اکتساب خیر وشره ● قنغی خاصه قابل ایدوکن اثقال خاصیات تحدیث اخبار ایدر ● واخبار
تفحصدن اولمیوب بلکه الهام ربانی ایله خبر ویرر ● زیرا مجاهدان اکا التفات ایدوب حالندن استفسار ایتمکله حق تعالی اکا وحی ایدوب
بر فحوای انطقنا الله الذی انطق کل شیء ● خواص قالبیه اخبارینی تحدیث ایچون انطاق ایدر ● پس بر فحوای یومئذ یصدر الناس اشتاتاً
لیروا اعمالهم خیر وشردن صدور ایدن عملاری قنغی خاصیتدن صادر اولدوغن کورمک ایچون ● مشاهدات خواصده ناس متشتت
ومتفرق اولورلر ● پس بر موجب فمن یعمل مثقال ذرة خیراً یره ● ومن یعمل مثقال ذرة شراً یره ● شول عمل که خیر وشردن مثقال ذره عمل ایلیه ●
اعمال مزبوره قنغی خاصیتدن صادر اولدیسه مصدرینی کورر ● فلهذا بو مقام محاسبه ده بین الناس مناقشهٔ عظیمه واقع اولوب بو قیامتدن
بر یوم حسرت وندامت دخی اولماز ● پس ای سالک طریقت کرکدر که من مات فقد قامت قیامته اشارتنی فهم ایدوب موت اضطراریدن
اول موت اختیاری یه مصادف اولاسن ● وبر مصداق حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا ● قبل الحساب نفسکی محاسبه یه چکوب امید درکه
عنایت حق ایله ● اهوال قیامت قالبیه دن نجات وحسرت وندامتدن نجاح بولوب ● ارباب نوز وفلاحدن اولاسن پس سلوکده ترقی
ایدوب مرتبهٔ شهودده عروج ایدرسک جمال قدمی مشاهده قیلورسن ● وچون جمال قدم عیاناً منکشف اوله ● ارض قلوب عارفین سطوات عزته
وصول ایله متزلزل اولوب ● انوار عظمت کبریانک ظهوریله بغوت المواجید حرکته کلور ● وقلبده متضمن اولان اسرار معاینه ایتمکله
اثقال اسرار معارف وعلوم مجهولهٔ ربانیه یی بساط حضرته اخراج ایدر ● وصاحب اسرار اولان عارف ● اشکال حقیقیه دن متعجب اولوب
ما لها کلامن سویلر ● وارواحی اکا شاهد اولورلر ● وسرایر مکنونه سنی قلب عارفه بلدررلر ● پس اول حینده انسان عارفک روحنه حقک
الهامیله علم اولدوغی اوزره ● ان نغمه عارف دلور ● وان ن حقیق حالت مزبوره ده مقام مکاشفه دن مقام مشاهده
ومقام مشاهده دن مرتبه وصلته صادر اولور ● وخیراتدن اولان جزاء اعمالنی کورر ● ولکن مشاهدهٔ حقله اغیاردن مشغول اولمغله
جزاء اعمالیله مقید اولماز ● وحق تعالینک فضل ورحمتی سبق ایتمکله حالت بشریه ده اولان بعض افعال ردیه سیله مؤاخذه ومجازات
اولنمادوغن بیلوب شکر ایتمک ایچون حرکات مذمومه دن نه مقوله حرکت واقع اولمش ایسه انی دخی کوروب مثقال ذره ظاهر اولمادق بر شی قالماز

همچنین وصل وفراق ناظم ● کی بداند سر این هر بی خبر ● از کجا اندر کجا بی از کجا ● از کجا افتاده اندر چه جا ● عشق باید تا ترا آگه کند
عشق باید تا ترا در ره کند ● کر ز عشق آید عیان راز تو ● آورد عین عیان ساز تو ● در مقام عشق راز دیگرست ● راه تو در عشق سازی دیگر
هم امیدی هست نومیدی کجا ● جز بنور عشق غیر رشید مباش ● سیر خود در نیستی کن پایدار ● این زمان کر مرد عشقی پای دار ● ایدی ای اخوان حقانی ●
وسالکان طریق سبحانی ● چونکه یوم سؤال ● واهوال زلزالی ایشیدوب ● آفاقی وانفسی اکر لسان حال ● واکر زبان قال ایله ● زمین اخراج اثقال ●
وهر کسه شاید حال اولدوغن اصغا قلدک ایسه ● زنهار مشوش البال اولمیوب عقیدکده اختلال دخی وار ایه صدق وخلوص ابدال ایله نیکو
اول محول الاحوالک درکاه متعالنه تضرع وابتهال ● وکمال تکامل ایله ● حول حالنا الی احسن الحال دیوب ● نطق زمین محال دریو فلسفی مذهب
ودهری مشرب اولمقدن صد هزار خوف بسیار قیل زیرا فلسفی منکر شود در فکر وظن ● فلسفی ودهری نطق فاسد ● وفکر کاسد لرنده ●
نطق جوامده منکر اولور ● واحجار واشجارک تکلمنی تجویز ایتمزه ● او مقوله مخذوله در زمینک نطقه عدم امکانی بابنده معقض جربزه ایشیدرسک
اعتبار ایتمیوب کو برو سر را بران دیوار زن یوری باشکی دیواره اور دیوب ● واول طایفهٔ ضاله یه جواب ویر که ای جاهل ونادان
نرک بو رازنهانیدن نه خبرک وار در کیم نطق آب ونطق خاک ونطق گل ● هست محسوس حواس اهل دل ● آب وخاک وگل وخاشاک

نطقی محسوس حواس اهل دلدر ● کما روی عن ابی ذر ● کان النبی صلی الله علیه وسلم جالساً وحده فجئت حتی جلست الیه فجاء ابو بکر فسلم ثم جلس ثم جاء عمر
ثم عثمان ● وبین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم سبع حصیات ● فاخذهن فوضعهن فی کفه فسبحن حتی سمعت لهن حنیناً کحنین النحل ثم وضعهن
فخرسن ● ثم ناولهن فوضعهن فی ید ابی بکر فسبحن حتی سمعت له حنیناً کحنین النحل ● ثم وضعهن فخرسن ● ثم ناولهن فوضعهن فی ید عمر فسبحن
حتی سمعت لهن حنیناً کحنین النحل ● ثم وضعهن فخرسن ● ثم ناولهن ● فوضعهن فی ید عثمان فسبحن حتی سمعت له حنیناً کحنین النحل ● ثم وضعهن فخرسن
فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم هذه خلافة النبوة ● واخرج ابو نعیم عن عبد الله بن الغسیل ● قال کنت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم
فمر بالعباس ● فقال یا عم اتبعنی ببنیک فانطلق بهم ● فادخلهم النبی صلی الله علیه وسلم بیتاً وغطاهم بشملة ● وقال اللهم ان هؤلاء اهل بیتی عترتی
فاسترهم من النار کما سترتهم بهذه الشملة ● قال فما بقی فی البیت مدر ولا باب الا امن ● وفی روایة ابی اسید الساعدی فامنت اسکفة الباب
وحوایط البیت آمین آمین آمین ● الحاصل انبیا واولیایه جمادات ونباتات ونیچه طیور وحیوانات زبان فصیح ایله نطق ● وتکلم ایتدکلری
نیچه اخبار وآثار ایله ثابتدر ● زیرا مرتبهٔ عینه واصل اولان ارباب دلک حواس حقیقت بینلری تسبیح جمادات ایشتمک ● حق سبحانه وتعالادن
کندولره کرامت ● وآخرک عدم استماعی مغلوب غواشی بشریت اولدقلری در ● نته کیم مولانا خداوندکار جلد اولده بوندن اقدم دخی کف
رسولده کوینده اولان سنک ریزه ● وتکلم حنانه قصه سن بیان بیورردوغی محلده ● بوکا متعلق تفصیللر اولمشدر ● جلد ثالثده حکایه یار کرده
دخی بو وجهله تحقیق بیورمشدر که ● پارهٔ خاک ترا چون مرد ساخت ● خاکها را جمله کی شاید شناخت ● مرده زین سواند وزان سو زنده اند
خامش اینجا وان طرف کوینده اند ● کوهها هم لحن داودی کند ● جوهر آهن بکف موی بود ● سنک بر احمد سلامی می کند
کوه یحیی را پیامی می کند ● چون شما سوی جمادی میروید ● محرم جان جمادان چون شوید ● از جمادی عالم جانها روید
غلغل اجزای عالم بشنوید ● چون ندارد جان تو قندیلها ● بهر بینش کرده تاویلها ● ایدی ای مؤمن موحد لازم اولان
سنک اقرار کردر یو خسه فلسفی کو منکر حنانه است اول فلسفی که منکر حنانه در ● یعنی امام بخاری ابن عمردن اخراج ایتدوکی ان النبی
صلی الله علیه وسلم کان یخطب الی جذع فلما اتخذ المنبر تحول الیه فحن الجذع فاتاه النبی صلی الله علیه وسلم فمسحه فسکن روایتی
وطرق متعدده دن روایت اولنان احادیث حنانه ایله ● جذع مذکورک حنینی بین الصحابه رضی الله عنهم صراحة مسموع اولمغله اکا حنانه
دیو تسمیه اولنوب ● بونک تفصیلی مقدما ذکر اولنمشیدی ● پس چنین حنانه مشهور ومتواتر ایکن فلسفی جاهل انی انکار ایدر ● زیرا اول غافل
از حواس انبیا بیگانه است حواس انبیادن بیگانه وجاهل در ● فلهذا مشاهدات اولیایه اعتقاد ایتمیوب کوید او که پرتو سودای خلق
اول فلسفی باطل دیر که سودای خلقک پرتوی بس خیالات آورد در رای خلق خلقک فکر ورأینه بونکبی چوق وهم وخیالات کتورر
یعنی نطق جمادات محالاتدندر ● ولکن جماددن استماع نطق ایتدک وهمنده اولان کمسنه لرک سودا سی غلبه ایدوب دماغنه یبوست مستولی
اولمغله درلو درلو خیاله دوشوب ● قوت واهمه سی کندو یه جمادک نطقی وار در ● وتکلم ایدر تخییل ایتدررر دیوب ● اصحاب معاینه وارباب مکاشفه نک
نطق جماداتی استماع ایتدکلرین انکار ایدرلر ● وبو مقوله نیچه ترهات سویلیوب ● وان من شیء الا یسبح بحمده ● قول کریمنه عدم اعتقاد ایله
نور ایماندن دور ● وهدایت الهیه دن مهجور قالورلر ● فاما بر فحوای فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید ● اول طایفهٔ باغیه نک غشاوه
تعامی نظرلری بعد الموت منکشف اولدقده ● نطق جمادی ایشیدوب اعتراف ایدرلر ● وقبل الموت اول دیده وکوشک حصولنه استعدادلری
اولمدوغن بیلوب ● ولو تری اذ المجرمون ناکسوا رؤسهم ● نه معنی در فهم ایدوب صد هزار خجلت ایله ● داخل نار عقوبت اولورلر ● وسالکان
طریقت قیامتدن اول نیچه قیامت کوروب ● وطبقهٔ غیبیهٔ ثانیه دن اولان غیب نفسه واصل اولدقده ● پردهٔ نفس مرتفع اولمغله
روشن دل اولوب نطق جماداتی صراحة ایشیدوب ● اول فلسفی مشرب اولان منکرینه ● ولکن لا تفقهون تسبیحهم کلام معجز نظامیله جواب
ویررلر سلسله جامی ● حق تعالی حقایق واسرار ● چون کند بهر قابلان اظهار ● کانچه باشد شنیدنی شنوند ● رغم محجوب ابدان کردد
وانچه باشد بدیدنی بینند ● دامن از منکر دنی چینند ● هیچ چیزی زنامی وجامد ● نیست الا مسبح وحامد ● وین بسمع خرد شود مدرک
واندرین بیت هیچکس را شک ● حمد وتسبیحشان همی شنوند ● کرچه اهل نظر نمی کروند ● همه هستند زنده وکویا ● خالق خویش را بجان جویا
مصطفی گفت با رسول خدا ● رفتم از مکه جانب صحرا ● هیچ سنگی ودرخت با دبیش ● که نگفتش سلام بحکم دبیش ● حیف باشد ازین متاع شکر
که بوسواس دیو کرد صرف ● ایدی ارباب کشف وایقانک ● عموماً جماد وحیوانه ● نطق دیگر اثبات ایتدکلری ● وهم وگمان اولمیوب
بلکه عکس آن فساد فکر او بلکه فلسفینک اول فساد عقیده ● وفکر کاسدینک عکسی در که این خیال منکری را زد برد بو منکرلک خیالنی انک
اورر نه اوردی ● یعنی آیات واخبار ● ومشاهدهٔ اخیار ایله ● برهن اولان جمادات نطق وگفتارینه انکار ایدوب ● کندولرک حس حیوانیلرندن
نهان اولدوغیچون وهم فاسده دوشوب ● اولیا اگاهی دخی کندولری کبی ● تخیلات فاسده اصحابندن ظن ایتدیلر ● وچشم حسلرندن
مستور اولان هر شیئی انکار ایتدکلر چون فلسفی مرد دیو را منکر شود فلسفی وجود جنه منکر اولور وجری اولور قدرکه در همان دم سخرهٔ دیوی بود
همان اول دمده مسخرهٔ شیطان اولور ● زیرا بر فحوای قل اوحی الی انه استمع نفر من الجن ● جنک وجودی متقرر اولوب خواصدن دکل بلکه
عوامدن دخی جنی کورمش ● ومصاحبت ایتمش چوقدر ● حتی سلوکده طبقات غیبیه یه سبعک ● مرتبهٔ اولیه سندن اولان غیب جن درکه ●
چونکه طبقهٔ مزبوره صاف اوله ● طایفهٔ جن کندولرینی اهل ریاضته صور مختلفهٔ عجیبهٔ مرغوبه ● وهیات بدیعهٔ مرهوبه ایله اظهار ایدوب ●

مثلا صور حسنه ایله کورینوب والرنده چراغلر طوتوب درلودرلو صنعتلر کوسترلر ومن حیث اللطافه کاه اولورکه اجسام انسانه تعلق
ایدوب مصروعلرک لسانندن انواع کلمات عجیبه سویلرلر ونیچه سالکلری فریفته ایدوب یولدن الیقورلر پس سالکه کرکدرکه مرتبهٔ
غیب جنّ ظهور ایتدکده هیچ وجهله انلره ملتفت اولمایه شویله که سالک ایله انلره مایل اولوب اطوار اجنّه‌یی اختیار ایدرسه اندن
بعض تصرفات صدور ایدر وتخیلات صور جنیه انی کندولره ترغیب ایدوب ای سالک طریقت سلوکدن مراد بومرتبه‌یه وصولدر
وبوندن اعلی برمرتبه دخی یوقدر ومرتبهٔ کمال بودردیو مکر وحیله ایدرلر ای مستمع قابل بو اجمالک تفصیلی بودرکه مراتب نفس که
باطنده بالقوه موجود اولوب فعله کلمک لازم کلسه یدی مرتبه درکه اکا مرتبهٔ سبعهٔ قلبیه دیرلر ومادام که سلوکنی جذبه تقدم ایتمین
سالک غیر مجذوب مراتب مزبوره‌دن عبور ایتمیه سالک مجذوب اولماز وسایر اهل فقرده اکا مراتب سیران مسلّم کورلمز پس
مرتبهٔ اوّل که قالبی در انک سبب ظهوری ونتایج صفاتی انکله درکه هربر قول وفعل وهر خاطره که براثر تامی واردر چونکه انکله عمل
اول اعمال وافعالک وخواطرک تحتنده ودیعت قلنان آثار ظهوره کلور پس برکسنه تقلیل طعام وترک خواب ایله خلقدن عزلت
ومالایعنی‌دن جمیع خواطر ایلسه لاجرم انکشاف صوری ظاهر اولوب هرکسک احوالنه واقف اولور مثلا هرکسک کفتار وکردارندن کشف ایله
خبر ویروب شخص مزبورک سیر وروشی ودانش وبینشی کرهٔ خاک وآب وباد ونارده واقع اولوب شعور بواطن بابنده فلک قمره
ایریشور وجنلر ایله الفت قیلور ولکن افلاکه عروجه قادر اولمایوب بومقوله‌نک کشفی جوکیان وکشیشان ایله برابر اولور وبوحالده
کندویه اجل ایرشسه حشرده جنیلر ایله متساوی اولور وشخص مزبوردن کشفه متعلق عجایبات کورلمکله عوام ناس مفتونی اولوب
رغبت کوسترمکله نفسنه خوش کلوب قطع مراتب ترک ایتمز وحقدن محجوب قالور فلهذا اکابر طریقت سالکی بومرتبه‌ده مکثدن منع
ایدوب بلکه بوحالک ظهورینی مقبول کورمزلر ومقام طبیعتده کرفتار نفس وهوا اولوب عالم ملکوت ومشاهدات ارواح طیبه‌دن
محجوب اولدوغیچون اهل حق زمره‌سندن عدّ ایتمزلر وبومرتبه‌یه وصول تربیهٔ پیره وایمان واسلامه محتاج اولمیوب انجق عزلت
وریاضت ایله حصوله کلور فلهذا رهبانان دخی بومرتبه‌یه واصل اولورلر ومرتبهٔ ثانیه مرتبهٔ نفسیه درکه علی نهج الشریعة المصطفویه
تزکیهٔ نفس ایدوب انواع مجاهدات وریاضات ایله تصفیهٔ قلب حاصل اولدقده بقدر القابلیه فیوضات ملکوتیه ایله تفیض
اولوب انوار روحانیه‌یی کورر وارباب تمکیندن اولوب انواع کراماتی باهره اولور وعرشدن فرشه کلنجه واقع اولان عجایب ملکوتیه
منکشف اولوب فاما بعض احیانده تلوندن قورتلمز وبومرتبه دخی مرشدسز میسردر زیرا بومرتبه‌ده مرتبهٔ شریعت مطهره وکلمات
اکابردر وبوطایفه مرغوب اهل نجاتدن اولوب خذلان نفس وطبیعتدن خلاص وزمرهٔ اخیاردن اولمشلردر ومرتبهٔ ثالثه
مرتبهٔ قلبیه‌در وبومرتبه‌یه وصول پیر طریقت تربیه‌سی اولمادقجه میسر دکلدر فلهذا بیت پیر باید راه را تنها مرو
وز سر عمیا درین دریا مرو بیورمشلردر زیرا سالکک نفوسی تربیهٔ پیر ایله مطمئنه اولوب قوای طبیعیه‌سی قوای قلبیه‌سنه
موافق اولور واکا اهل دل اطلاقی صحیح اولوب عرش ایله مناسبت حاصل اولور وطرانی عالی اولوب قلبنه الهامات غیبیه ورود ایدر
وتجلیات آثاریه مرتبه‌سنده تمکین بولوب زمرهٔ ابراردن اولور ومرتبهٔ رابعه مرتبهٔ سرّی درکه سالک مرید مرشد فریده تعیین
ایتدکی مجاهدات وریاضات ایله ذکر قلبی وجهری‌یه مداومت ایتدکده قوای قلبی تحصیل لطافت ایدوب سرّی اولور وملکوت
اعلایه برحیثیتله مناسبت تامه حاصل اولور که ملکوتیلر ایله متحد اولوب وکندویی مظهر اسما وصفات فعالیه مشاهده قیلوب
کاه اولور که کندویی حالت غیبتده لطیف ونورانی کورر ومستجاب الدعوه اولوب دایما خلقدن عزلت اختیار ایدر وانواع کرامات
حقه صدوره کلوب زمرهٔ اوتاددن اولور فاما کاه اولور که بومرتبه‌ده برجذبه واقع اولوب دعوای ربوبیت قیلور
پس بومرتبه دخی سالکه سدّ راه وحدت اولماغله مرتبهٔ مزبوره‌دن دخی عبور ایتمدکجه مرتبهٔ اخرایه نایل اولماز ومرتبهٔ خامسه
مرتبهٔ روحی درکه توجه تام وپیره تسلیم تمام ایله جذبهٔ رحمانیه قلبیدن نفی ماسوی الله ایدوب روحی مجلّا اولور وآرزوی
بهشت وخوف دوزخدن کچوب محبة اللهدن غیری شی قالماز پس روح بووجهله تجلیه اولندقدن صکره نهایت ملکوت اولان
بدایت جبروته جولان ایدر وکاه مست ومدهوش اولوب جمال وحدت رونما اولور وکاه اولور که اول سکرده ملاء اعلی
وروحانیت انبیا واولیا ایله صحبت ایدر ومرتبهٔ مزبوره مرتبهٔ سرّیه‌دن اعلی واتم اعتبار اولنور وبومرتبه‌ده سالکک روحنه
جلوه‌کر اولان تجلیات صفات جمالیه‌در پس بوسالک سعادتمندک خاطرندن هرنه کذر ایلسه صورت باغلیوب کرامات اولور
وبوندن بسیار وبیار خوارق عادات ظهوره کلور وهرکیمه ملاقی اولسه انک کمالاتندن متأثر اولور وخسته‌یه وارسه
صحت بولور وبومرتبه‌یه مراتب خضریه واصحابنه افراد تسمیه اولنور وبونلر ساکن اولدوغی بلاد خللدن آزاد اولور وهرکیم
بوطایفه‌یه محبت ایتسه مقبول خواص اولوب بوطایفه‌یه حقایق اشیا وعلم وحکمت وعلوم لدنیه منکشف اولور ومرتبهٔ سادسه
مرتبهٔ خفی درکه نهایت مراتب سایراندر وبدایت واصلاندر واکرچه کیم مراتب سابقه‌ده دخی وصول نوع ما حاصلدر فاما جمله‌سی
تجلیات صفاتیه‌در وبدایت وصول ذاتدر ومرتبهٔ خفی تجلی ذاتده رؤیت اولماز بلکه همه باشد وهیچ نباشد دیرلر نته کیم
مرتبهٔ تجلی ذاتیده دینمشدر بیت کرتو از راه همی همه دانی بیقین • یافتی کنج حقیقت که درو نیست غمی • پس بومرتبه‌یه مرتبهٔ جبروت

دنیلور

وتعین اوّل وعقل کل ونفس کل دیشلردر زیرا مرتبهٔ واحدیتدر اثنینیت بولنماز یعنی کورمک اولمایوب دکلی عین اولور ودانش ادکیو
عین علم اولور وکوردوکی کبی بیلور وبیلدوکی کبی کورر وهرنه کیم کوروب بیلورسه علی الوجه الکلی اولور وبومرتبه‌ده سیر وطیر اولمایوب
بلکه دوکلی سیر اولور بلکه هردور وکور زمانده اولان جملهٔ اشیایه علی التفصیل معلومی اولوب مظهر علم الله اولور ومجملا ومفصلا
مظهر صفات سبعهٔ ذاتیه اولور وبومرتبه‌یه فنا فی الله برای بقا بالله دینلور ومرتبهٔ اقطاب تعبیر اولنور ومرتبهٔ سابعه غیب الغیب بدر
که فنا فی الله وبقا بالله عبارتدر وبومرتبه‌ده قطعا شعور اولمایوب محو مطلق وفنای محض اولمغله شعور ولاشعور منتفی در پس چونکه
ذکر اولنان فنا فی اللهدن بقا بالله حاصل اوله ازلا وابدا وسرمدا ظهور دیمومیت یک حضرت اولمق اقتضا ایدوب وحدت مطلقه‌دن
غیری اولمز وبو مشاهده‌نک صاحبی جمیع کمالات ایله موصوف اولوب صفت جامعهٔ الهیه ایله متصف اولور ومقام محمدی علیه
صلوات الله الاحد صفات جامعهٔ مذکوره‌دن عبارت اولوب وبوکمالاته بالتبعیه وارث اولان قطب الاقطاب وامام زمان
وخلیفة الله ووارث حقیقت محمدی ایله موسوم اولوب اکا اطاعت واجبه‌دن اولور ومظهر مزبوردن اثنینیت مرتفع اولمغله
جسم فرشی وروح عرشی ایله وصف اولنور نظم سید سادات عالم غیر انسان نیست کس • زاهد افسرده دل از دور می راند فرس
سر وحدت را توان کفتن بنزدیکان راه • درمیان مجلس ار کر نباشد هر مکس • هرکسی را از جهان دردل هوای ثابتست
این دل مسکین هوای عاشقی دارد هوس • ایدی ای مستمع قابل اطوار سبعه‌ده اولان مشاهدات معلومک اولدیسه شرذمهٔ [illegible]
کورکیم ریاضت اولان رهبان قدر وجود جنه اقراری اولمیوب اسفل سافلین طبیعتده خوار وزار اولورلار کما قال امام الحرمین
فی کتابه الشامل اعلموا رحمکم الله ان کثیرا من الفلاسفة وجماهیر القدریه وکافة الزنادقة انکروا الشیاطین والجن اصلا ورأسا
ولا یبعد العجب لو انکر ذلک من لا یتدبر ولا یتثبت بالشریعه وانما العجب من انکار القدریه مع نصوص القرآن وتواتر الاخبار
واستفاضة الآثار وقال ابو القاسم الانصاری فی شرح الارشاد وقد انکرهم معظم المعتزلة ودل انکارهم ایاهم علی قلة مبالاتهم
ورکاکة دیاناتهم فلیس فی اثباتهم مستحیل عقلی وقد دلت نصوص القرآن والسنة علی اثباتهم کما اخرج البیهقی وصححه ابو نعیم عن عمار بن یاسر
قال ارسلنی النبی صلی الله علیه وسلم الی بئر فلقیت الشیطان فی صورة الانس فقاتلنی فصرعته ثم جعلت ادقه بفهر معی فقال النبی
صلی الله علیه وسلم لقی عمار الشیطان عند البئر فقاتله فما عدا ان رجعت فاخبرته قال ذاک الشیطان وقیل ولم ینکر الجن الا شرذمة قلیلة
من جهال الفلاسفة والاطباء ونحوهم واما اکابر القوم فالمأثور عنهم اما الاقرار بهم واما ان یحکی عنهم فی ذلک قول ومن المعروف عن
ابقراط انه قال فی بعض المیاه انه ینفع من الصرع لست اعنی الصرع الذی یعالجه الاطباء خلاصهٔ کلام دین ودیانتی وعقل وفراستی اولان
نه نطق جماداتی انکار ایدر ونه وجود جنه منکر اولور پس جهلاء فلاسفه وشرذمهٔ قدریه بونلری کورانه اقرار ایتمزلر انکا جواب بیورمشلردر
ای فلسفیٔ بی بصیرت کرنه بینی دیو را خود را ببین اکر سن شیطانی کورمز ایسک کندوکی کور زیرا سن کندو کورمش وخیال فاسدکه
تابع اولمغله اثر انبیا واولیادن روکردان اولمش بر دیو مریده وجه اطاعتی زنک سیاه انکار وغوایت ایله ملوث اولمش
مجنون بلیدسن زنهار ادعای عقل وکیاستدن واز کل که بی جنون نبود کبودی برجبین جبین اوزره زنک کبود جنون نشان اولماز
پس برکسنه‌نک الننده زنک کبود اولسه جنوننه دلالت ایدر وکی سنک جبین اعتقادکده اولان سواد ضلالت دخی جنونکه دلالت
ایدر مجنون اولماسک آیات واخباره اقرار ایدوب برنجای یوم تسود وجوه آخرنده یوزک قره اولماز ایدی سلسلهٔ جامی
تن بلوث نجاست آلوده • به ز وسواسهای بیهوده • دیو طبعست هرکه وسوسه جست • فرخ آنکس که دل ز وسوسه جست
ایدی ای مستمع قابل غافل مباش که هرکرا دردل شک وپیچاپیچست هرکیمک که قلبنده شک واعوجاج یعنی نطق جمادات ونباتاته
اعتقادی یوقدر ارباب دین وتمکیندن دخی اولورسه درجهان او فلسفی پنهانیست اول کمسنه جهانده فلسفیٔ نهانی دریعنی ظاهر حالی
صورت اسلامیه‌ده ایسه دخی نصوص آیات واحادیث وآثاره اعتقاد ایتمدکدن صکره معنا اثر اهل سنت وجماعته اقتفا
ایتموب قلبی فلسفی باضلالتدر زیرا می نماید اعتقادی کاه کاه کاه کاه نوع ما آیات واحادیثک مفهوم شریفنه اعتقاد کوسترر
ولکن عقیده‌سی مختل اولمغله فی الحال اعتقادندن دونوب از رگ فلسف کند رویش سیاه اول رک فلسف انک یوزینی سیاه ایدر
یعنی علامهٔ عصر دخی اولسه نطق جماد ووجود جنّدن بحث ایتدکده من حیث لا یشعر عقیدهٔ فاسده‌سی عرق فلسفی ساتیه کتوروب
مذهب معتزله وقدریه جانبنه میل ایتمکله یوزی قره اولور ودرلودرلو تحکمات بیهوده قیلور بیت هرچه بدل هست زپاک وپلید
در سخن آید اثر آن بدید • جیفه چو بند دهن جوی تنک • آب وان کیرد از وبوی ورنک • کما قال ابو بکر الباقلانی رحمه الله علیه
وکثیر من القدریه یثبتون وجود الجن قدیما وینفون وجودهم الآن ومنهم فریق یقرّ بوجودهم ویزعم انهم لا یرون لرقة اجسام الجن
ونفوذ الشعاع فیها ومنهم من قال انهم لا یرون لانهم لا الوان لهم وقال ابو العباس بن تیمیة لم یخالف احد من المسلمین فی وجود
وجمهور طوائف الکفار علی اثبات الجن اما اهل الکتاب من الیهود والنصاری فهم مقرون بهم کاقرار المسلمین وان وجد فیهم من ینکر ذلک
فکما یوجد فی بعض طوائف المسلمین کالجهمیة والمعتزلة ممن شک فی ذلک وان کان جمهور الطائفة وائمتها مقرین بذلک وهذا
لان وجود الجن تواترت به اخبار الانبیاء علیهم السلام تواترا معلوما بالاضطرار اما جن علی وجه الکلی اوچ طایفه درکه برینه [illegible]

دیرلر

میان اسلامه دخوله قادر اولمزلر بلکه میان خلایقدن بعید بیشه زار و غار و جزیره لرده تمکن ایدرلر و انلارک صورت ممثله لری کمال مرتبه
مهیب و عجیب اولوب انسانک کوزلرینه تحملی اولماز و ایکنجی نوعنه اراذل دیرلر انلار دخی اوچ صنف در پس بعضیلری اگرچه جزایر و جبالده
مسکن طوتمشلردر ولکن احیانا اهل اسلامه دخی تعلق ایدرلر و بو طایفه نک کفره سی دخی واردر و بونلارک بر صنفی خرابه حماملر و موحش اوقاقلرده
اکنه ده اولورلر وصنف ثالث اراذل اوکرده مزبله دوکلن و ملوث اولان یرلرده و حیوانات بیننده ساکنلردر و بین الناس
بو طایفه دیو ایله شهرت بولمشدر و اجناس حیواناتدن هر نوع حیوانک وجودنه دخول ایدر اما صورت حسنۀ کامله یه تمثل ایتمیوب غایتله
شکل قبیح اوزره مثلا بر زنجی ازرق چشم و بر کریه المنظر کرد و چنگانه بونلر دخی اوچ نوع در اما بونلارک جمله سی مؤمنلر و اهل طاعتدرلر
و اهل سلوکدن چوق طوایف واردر یعنی انسانده اولان ارباب سلوک کبی بونلارک دخی خلوتیه و نقشبندیه و مولویه دیرابیه نامنده
درویشلری واردر و مرشد کامله ارادت کتوروب چوغی تکمیل طریقت ایتمشدر و بالجمله صلحایی سورلر ولکن اهل کماله قریب اولمغه
قوت بوزندن طاقت کتوره میوب تقرب دخی ایدرسه بر آن کوریشوب اوزاقدن دوستلق ایدرلر و بالجمله وجود جن دخی قوای
عناصر اربعه دندر ولکن نار غالب اولمغله حرکتلری حرکت هوا کبی در و اگرچه بونلارک هر صنعنده بدن انسانی تعلقنه قدرت واردر
اما پاکلک ایله اولوب اوامر الهیه اعزز اولان انسانک قول و فعلی یعنی ذکر و طاعتی انلارک دخولنه مانع در و انسانه ضرر قصدنده
اولان اجنه نک سبب هلاکی روحانیت کمل در زیرا اکمل قدسی و اجنه طبیعی در پس قوای طبیعی روح قدسی یه مقاوم اولمیوب پرتو
خورشیدده شبنم کبی محو وجود ایدر و بالجمله بو قدر نقل و روایت ایرادندن مراد بعض کمسنه لرک قلبنده شک و ارتیاب دخی وار ایسه
رفع و ازاله ایدوب بر موجب نصوص و اخبار وجود جنه اقرار عقاید اهل سنت و جماعتدن بر رکن ایدوکن بیلوب اصلاح عقیده ایتمکدر
زیرا طبیعت سارق اولمغله مولانا خداوندکار دخی بو قدر تفصیلدن صکره بیوررلرکه الحذر ای مؤمنان کان در شماست احتراز ایدیکز ای مؤمنلر که
اول فکر فلسفی و مذهب فرق ضاله یه موافق خصلت سزک جبلتکزده واردر زیرا در شما بس عالم بی منتهاست سزده بی نهایه عالم
کثیره واردر یعنی عالم فکر و خیال بی منتهادر و اول سزده موجوددر فلاسفه و دهریه و سایر فرق ضاله و قدریه ایسه وهم و
خیاله تابع اولوب ایات و احادیثه اقتدا ایتمدکلری ایچون کم کشته اولمشلردر شو از صدق درون جان تو راغب حیف شو زهر قید مذهب
پس باعث ضلال وهم و خیال اولدیسه مقرر اولدیکه جمله هفتاد و دو ملت در تو وست یتمش ایکی ملت جمله سنده در زیرا مادام که
طریق انبیا و اولیایه اقتدا اولنمیوب راه وهم و خیاله کیدیله لاجرم طبیعت فرق ضاله دن برینه میل ایدوب ملل مختلفه دن برینه قبضیله
متصف اولورسک یوم تبلی السرائرده حسرت و ندامت چکوب وه که روزی ان برآرد از تو دست ایواه و دریغ که اول عقیده فاسده
برکون سندن ال یوقارو کتورر یعنی مرتبۀ نجاتدن الیقویوب صفات ردیه سی صورت باغلار و انکله داخل نار اولور آه
ای دل آگاه هرکه او را برکت ان ایمان بود هرکیمه اول ایمان برکی اوله یعنی یوم تبلی السرائرده ضمایرک ظهورنه ایمان و ایقانی اوله
همچو برکت از بیم ان لرزان بود روز شمارک خوفندن برک خزان کبی لرزان اولور و بو زمینه سوروب روز و شب اغلار
و درد و حزن ایله جکرین طغلار

ای محیط کرمت عرش صدف • عرشیان در طلبت باد بکف
ماکه لب تشنۀ احسان توایم • کشتی افتاده بطوفان توایم
نظر لطف برین کشتی دار • بسلامت برسانش بکنار
خیمۀ ما بسوی ساحل زن • صدف هستی ما را بشکن
پردۀ ظلمت ما را بکشای • صفوت گوهر ما را بنمای
بنگر اندوه وی و شادش کن • بندۀ حیرت زده آزادش کن
بینشش ده که ترا بشناسد • نعمت را ز بلا بشناسد
نقد دل از غش و غل پاکش کن • دل را ز آلایش گل پاکش کن

آه ای نفس جاهل و عاقبت کاردن غافل بر ابلیس دیو زان خندیده ابلیس دیو اوزرینه اول سبیدن
کولمش سن که تو خود را نیک مردم دیده سن کندوکی ایو آدم کورمش سن یعنی شیطان مقرب بارکاه قدس ایکن امر خدایه
اطاعت و آدمه ملکلر ایله سجدۀ تحیت ایتمدوکیچون باب رحمتدن مردود و بجین غوایتده مطرود اولدی دیو انک حالنه کولدک
کندوکی امره امتثال ایدر بر مرد نیک خصال قیاسنده اولدوغک ایچون حال انکه حق سبحانه و تعالی احوال ابلیسی سکا اعلام ایتدوکی
ابلیسه خنده ایتمک ایچون اولمیوب بلکه ابلیسک بو قدر قربی وار ایکن عجب و استکبار ایله قضا و قدر کندوی ملعون ایلمش دیو عبرت
الوب الهی سکا استعاذه ایدرز کیم بزی دخی طریق ضلالته کرفتار اولمقدن صون و حمایت ایدوب وهم پندار سببی ایله
بعد و خذلانه دوشورمه و صراط مستقیمدن شاشرمه دیو تضرع و ابتهال ایله اغلایوب دایما حقدن توفیق و هدایت استیوب
کندوکی مسکین و عاجز کورمک ایچون در مع هذا اول نفس شومده صفات شیطانیه موجود اولمغله کندوکی اصلح و اولی و جمله دن
اعلا بیلدوکک خود عین شیطنتدر و ایدی شمدیکی حالده صورتک لباس انسانیت ایله متلبس اولدوغنه غره اولمه چون کند جان باز کونه پوستین
چونکه جان کو بکی ترس اید یعنی وقت اجل منقضی اولدقده چونکه روح روان لباس صورت انسانیه یی نزع ایدوب درونده اولان
صورت برزخیه یی بردوش قیله و ضمایرده مرکوز اولان افکار ردیه و عقاید ستیه پدیدار و جمیع سرایر آشکار اوله
صد هزار دریغ بی شمار که چند واویلا برآید ز اهل دین اهل دیندن چوق واویلا و واحسرتا ظاهر اولور و کندولرین نیک کردار
زعم ایتمیشکن بدکردار بولنوب نار ندامته کرفتار اولور و کما قال علیه السلام یبعث کل عبد علی ما مات علیه واخرج الطبرانی

فی الاوسط

فی الاوسط عن جابر قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم کل نفس تحشر علی هواها فمن هوی الکفرة فهو مع الکفرة ولا ینفعه عمله شیئا
واخرج ابن عساکر عن معاذ بن جبل ان النبی صلی الله علیه و سلم تلا هذه الآیة یوم ینفخ فی الصور فتأتون افواجا فقلت یا رسول الله
ما قوله فتأتون افواجا قال تحشر امتی علی عشرة افواج صنف علی صورة القردة وهم القدریة وصنف علی صورة الخنازیر وهم المرجئة
وصنف علی صورة الکلاب وهم الحروریة وصنف علی صورة الحمر وهم الرافضة وصنف علی صورة الذر وهم المتکبرون
وصنف علی صورة البهایم وهم اکلة الربا وصنف علی صورة السباع وهم الزنادقة وصنف یحشرون علی وجوههم وهم المصورون
والهمازون واللمازون والسعاة وصنف رکبان وهم المقربون وصنف مشاة وهم اهل الیمین پس بو حدیث شریفک
اسنادنده اولان رجال بین الرواة مشهورلردن اولمیوب مجاهیل واقع اولمغله ابن عساکر اخراج ایتدکدن صکره هذا حدیث
منکر دیمشلر ولکن فرق ضاله صور مختلفۀ مزبوره ایله محشور اولمغه مستحق اولمغله بو حدیث منکر ایسه دخی روایته لا یتعدر اما
غریب درکه هر بر فرقه کندویی کامل و اهل نجاتدن عد ایدوب بزم مذهبمز جمله دن اولی و صوابه اقرب و احری در دیرلر ولکن
انلارک خود پسندلکی اکا بکزرکه بر دکان هر زرنما خندان شدست دکان دنیاده هر زرنما عرض کالا ایدوب خندان اولمشدر
یعنی مس زراندود و نی ذهب خالص کبی کوستروب بنم دخی زر بیارم واردر دیو خواجه وش ادعا اولنور زانکه سنک امتحان پنهان شدست
زیرا که سنک امتحان پنهان اولمشدر آیدی میزان اعمال و افعال و محک امتحان فکر و خیال زیر دامن دنیاده مستور الحال اولمغله
هر مشوش و مختل و عقیده و یقینی پر خلل اولان اصحاب ملل سوق وجودده مبنی اولان دکان ابدانده اوتوروب کلام ناهموارلرینی
یعنی آیات و اخباری توفیق و تأویل ایله مس زراندود کبی ظاهری نوعا عقله موافق ولکن رضای حقه ناموافق ایکن اهل سنت
و جماعت و ارباب طریقتک طریقۀ خالصه و مسالک صافیه لریله برابر طوتوب بز انلارک سوالن رد ایتدک و جواب مسکته ویردک
دیو غیر الیوب مسرت و تفاخر ایدرلر و همچنان سیرتی صورتنه مطابق اولمیوب مجرد ریا و سمعه ایله انواع طاعت ایدنلر کندولرینی
ارباب خلوص و صفا ایله متساوی کوستروب خندان اولورلر ولکن یوم جزاده سنک امتحان میدانه کلوب و میزان عدل قضای
عرصاتده نصب اولندقده زراندودلکی کورنوب قرمزی بقر کبی بی رغبت اولور و قلابلکی آشکار اولوب خراسن کورر آه ای دردا
بی چاره قولک فعلکه و فعلک حالکه موافق دکل ایسه حیفا و دردا که قلابلغک پدیدار اولور تحفه

ترک نفاق و کم تلبیس کیر • علم ز سرچشمۀ تقدیس کیر
هرچه نه قال الله و قال الرسول • هست بر اهل فضیلت فضول
بایدت اول ادب آموختن • پس دکر از ادب آموختن

ایمدی قبل الموت توبه و استغفار و تضرع بسیار ایله سوء حالک حسن حاله مبدل اولوب آخرتده
رسوای اولمامق ایچون حقه یلواروب بو وجهله مناجات قیل که پرده ای ستار از ما برمگیر ای ستار العیوب و غفار الذنوب
بزدن پردۀ جنایتی کشف ایتمه یعنی جرم و خطا مز ایله اخذ ایتمیوب کمال فضل و احسانکدن باش اندر امتحان ما را مجیر یوم امتحانده
بزه مجیر و دستکیر اول و حفظ و امانکده صیانت ایدوب معین و ناصر اول مناجات

ای ز کرم چاره گر کارها • مرهم راحت نه آزارها
روشنی دیدۀ بینندگان • پردگی پرده نشینندگان
عقده گشایندۀ هر مشکلی • قبله نمایندۀ هر مقبلی
پست و بلند از کرمت بهره مند • با تو یکی نسبت پست و بلند
رو بتو آریم که قادر توئی • نظم کن سلک نوادر توئی
جز تو کسی نیست بملک قدم • کز لمن الملک فرازد علم
روی عبادت بتو آریم و بس • چشم عنایت ز تو داریم و بس
در کف ما مشعل توفیق نه • ره بنهان خانۀ تحقیق ده
چون فتم از پای مرا دستگیر • انت نصیری و الیک المصیر

آه ای غافل و بیچاره قلب پهلوی زند با زر شب اگرچه کیم قلب التون شب تاریکده زر خالصه
پهلو اورر یعنی زر خالص ایله تساوی ادعاسن ایدر ولکن قلب خالصدن متمیز اولمغیچون انتظار روزی دارد ذهب زر خالص
روزه منتظر اولور و قلب و زراندودده باز زبان حال زر کوید که باش زبان حال ایله التون دیرکه صبر ایله ای فرور تا برآید روز فاش
تاکه روز منور و آشکار اولوب نوری ظهوره کله ای فرور اول زمانده تیز و یرک پدیدار اولوب قزیلک حقیر یعنی شب دیجور
دنیاده دخی قلب التون مشابه سنده اولان مرائی و مزور و کان فاسد ایله قلبلری مکدر اولان قلابلر جهرۀ قالدیرنی کلمات
اهل حال ایله زراندود ایدوب انلر ایله همسرلک ایدرلر ولکن عقیده سی پاک اولان صاف دللر روز قیامته منتظر اولوب زبان صدق
و خلوص ایله اول مزخرفلره صبر ایدیکز که روز شمار آشکار اولدقده سمعه و ریا و عقیدۀ ناروا کز پدیدار اولوب پاک ایله
ناپاک متمیز و بر محوای یومئذ یتفرقون نیک و بد بر برندن متفرق اولورلر تحفة الابرار

گرگ دلی صورت یوسف که چه • صورت اگر نیست تأسف که چه
حیف بود صورت آدم ترا • معنی شیطان شده همدم ترا
قدرشناس گهر خویش باش • صیرفی سیم و زر خویش باش
گر زر خالص شده خوش ترا • ورنه چه چاره است ز آتش ترا
آتشی از سوز طلب برفروز • هر غش و غلی که بیابی بسوز
جوهر دل را عرض پاک کن • جسم خرد را عرض پاک کن
ساده دلی باش و پسندیده ذات • پاک ز رنگ و صور کاینات
تا چو ازین مرحله بیرون شوی • همنفس شاهد موزون شوی

آه ای دل آگاه زنهار و زنهار
بنده صفای دل واردر دیو مسرور و عبادات و طاعتکه مغرور اولمه و کمین قضاده مخفی اولان سنک امتحاندن غافل اولمه

سرسخن

قصهٔ بلعم باعور

طاعتنه اعتماد ایدوب کندین کوزلرک چوغی سرنکون اولمشدر بونجه کم صدهزاران سال ابلیس لعین • بود زابدال وامیر المؤمنین
ابلیس لعین مارج ناردن خلق اولنمش جن ایکن • صدهزار سال عبادت ایتمکله • مرتبهٔ ملکیته مبدل اولوب خانقاه سماواتده پیش قدم
ملایکه وروی زمینده طاغی اولان • اجنه نک اهلاکنه ارسال اولنان ملایکه ومؤمنین جنه سردار روان اولمش ایدی • فاما تمکین
قضاده مستور اولان سننک امتحان ظاهر اولوب آدمه سجده امر اولندقده ایتمیوب پنجه زد با آدم از نازی که داشت شول ناز
واستکباردن که درونده طوتاردی • اول سببدن آدم علیه السلام پنجه اوردی • وبن اندن اعلام دیده گشتی سوا بچو سرگین وقت چاشت
وقت چاشتده تاب خورشیددن بوی سرگین زیاده اولدوغی کبی • ابلیس دخی آفتاب امتحانک تابنده رسوای اولدی • وآوازه طودی
عالمه طولدی • ایدی سن دخی زنهار زهد وعبادت وعقل وکیاستکه مغرور اولمیوب کندوکی کورمه • ودایما یوقلقده اولوب انبیا
واولیا اثرینه اقتفا ایچون حقدن توفیق وعنایت دیله • وصاحب زمان اولان قطب دورانه سرفرو قیلوب نوری پرتوندن جبل •
اکمل کحله عدم اتباع ایله مقابله ایتمیوب • بن اعلم وافقه • وسن نه ایک بن دخی اویم دیمکله شیطان منزلین بولمه • وکندین کورن فلاسفه
ومعتزله یه اویمه • طریق سداددن برقدم ایرلمه نظم • خویش را در یم صغاب پار • تا که این یم کند برای تو کار
چه برآید زدست وپای تو خود • یا ز فهم وز عقل ورای تو خود • کمی نکذرد ز دریاها • نپرد سوی قاف جز عنقا
مگر اینجا بپر عنقا بی • چند او تا رساندش جایی • همچو عنقاست عاشق وتو مگس • هیچ با او مکن زجهد نفس
کار تو اوکند یقین می دان • کذراند ترا زکون ومکان • پس کاشف اسرار کردکار • مولانا خداوندکار • صاحب زمانه
مقابله موجب خذلان وبار اولدوغنی اشعار ایچون مناسبت ایله اشبو حکایته تحریک سمند گفتار ایدوب بیوررلر دعا کردن بلعم
باعور که موسی علیه السلام وقومش را ازین شهر که حصار داده اند بی مراد باز گرداند ومستجاب شدن دعای او • بلعم باعورک
دعا قیلمه سی بیاننده درکه • موسی علیه السلام وقومنی بو شهردن که محصور ایتمشلردر • بی مراد دوندره • وانک دعاسی مقبول اولدوغی بیان
ایها المتعبد خف من الفتن ولا تأمن • فکم قد اخذ من في مأمن • انه لم ینج في غطامط بحر الفتن الاعظم • حافظ الاسم الاعظم بلعام
بلعام • فلما اراد المقدر نکبته جاره علی جوره • تقدم الی هتک ستره • وارسل علیه صرصر العجب • فمزقت جلباب التعبد • فصیره عصفها کعصف
فانکشف عوری عورته فغوی • فانسلخ من الایات کما انسلخ الحیة من جلدها • فاذا به کلب عقور • فخرج فاتبعه الشیطان • فکان الا بلغ المکان
ان کان من الغاوین • کما قال تعالی في سورة الاعراف • واتل علیهم نبأ الذي آتیناه آیاتنا فانسلخ منها فاتبعه الشیطان فکان من الغاوین
فاما بعد العدو الان تولی عنه الولي • فلا تظنن ان الشیطان غلب • وانما العاصم اعرض • وان شککت فاستمع هاتف القدر مخبرا
عن عزة القادر • ولو شئنا لرفعناه بها ولکنه اخلد الی الارض واتبع هواه الآیه • پس علم شریفه خفی اولمیه که • اکثر مفسرین وجمهور
مورخین اشبو آیت کریمه • بلعام بن باعورک احوالنی بیانده دیمشلر • یعنی ابن مسعود روایتی اوزره • بلعم علماء بنی اسرائیل وکنعانلردن
اولوب اسمی بلعم بن ابر در • وابن عباس روایتی اوزره بلعم بن عور ادر • ومقاتل روایتی اوزره بلعام بن باعور ابن باعوب
ابن ماب بن لوطدر • وجبارینیدن در • وبعضلر مرتبهٔ نبوته نائل اولمش ایدی دیمشلر • اما قول مزبور معتبر دکلدر • زیرا انبیا معصومدر
وبلعامک ساکن اولدوغی بلده ارض شامده بلقا نام برشهر ایدی که • اول دیارک ملکی بالق اسمیله موسوم اولماغله بلده مزبوره دخی
ملک مزبورک اسمیله شهرت بولوب بلقا دیو تسمیه اولنمش • پس ابن عباس وابن اسحق وسدی رضی الله عنهم روایتی اوزره
قصهٔ بلعامک تفصیلی بودرکه • فرعونک اهلاکندن صکره • موسای کلیم علیه صلوات الله الرحیم • قوم جبارین ایله محاربه ایتمک ایچون
فرمان الهی صادر اولماغله • حضرت موسی علیه السلام بر موجب فرموده • اول قومه غزا ایتمک نیتی ایله عزیمت • وارض بنی کنعانه نهضت
ایدوب • بلدهٔ بلقا قربنده جبل حسبان دیمکله معروف برکوه بلندک دامننه نزول ایدیلر • ازین جانب قوم جبارین دخی • باد بروت
پندار ایله چهار بالش اغترار طیانوب • وکج کلاه استکباری سر عجب وافتخاره وضع ایدوب صدر اعتلا والتخارده دست برزانو
اوتورورلر ایکن • حضرت موسی علیه السلامک شوکت نبوت ایله اوزرلرینه کلدوکن • وحرب وقتاله قصد ایتدوکین خبردار اولنجق
نوش ایتدکلری • شراب کبر وغرورک خماری باشلرینه اوروب • وبونک دفعنه نه چاره دیو علاج ارایوب بالاخره ایتدیلر بزم ایچمزده
خود بلعم کبی برمرد عظیم القدر واردرکه صحف ابراهیمی اوقیوب • ونیچه کتب الهیه کوروب اسم اعظمه عارفدر • واول اسمک توسلیله
سربرآورده اولسه عرشی • وسر فرو ایلیه تحت الثری ومافیهایی معاینه کورر • وهرنه دیلیه لاجرم حصوله کلور • پس نهایت الان بودرکه
بوردده علاجی اندن طلب ایده لم دیوب • طایفهٔ جبارین بلعمک حضورینه واروب لابه کنان ایتدیلر • ای بزم صحت زخمو رفع اولان
بلعم باعور • حالا موسی علیه السلام جنود موفوره ایله بزم اوزرمزه کلوب قلعمزه بذل مقدور ایلمش • سندن ستدعامز بودرکه
ادعیهٔ مستجابه کی بزدن دریغ ایتمیوب موسی نامراد کتمک • وبزه الی ایرشمامک ایچون دعا ایلیه سن • بلعام ایتدی ای قوم جبارین
بونه تکلیف مالایطاق درکه • بکا بالاتفاق الحاح ایدرسز • موسی علیه السلام خود • اولوا العزم پیغمبر اولوب امر حقله کلمشدر • وملایکه
نصرتنه تعیین اولنمشدر • وعسکری وحدانیت حقه اقرار ایتمشدر • اگر بن آکا دعاء علیه ایدرسم • نه دنیام قالور ونه آخرتم دیو
امتناع کوستردی • ولکن قوم جبارین الحاحی بسیار • وبعض هدیه نثار ایتمکله • ایدی استخاره ایدوب بعده نه واقع اولورسه

نزی

نزی خبردار • واکا کوره کار ایده لم دیو • خوابه واردی • ومنامده کوردی که ای بلعم لایفهم سن نیچه دعای بد ایدرسن • بر رسولک که
حقنده که امر خدا ایله کلوب نیچه بیک ملایکه انک مددکاری سنه کلمش اولالر • پس بلعم خوابدن بیدار اولدقده جبارینی وقعه دن
خبردار ایدوب • بنم انلر ایچون بد دعایه اقتدارم یوقدر دیو جوابی قطع ایتدی • پس قوم جبارین بلعامک امتناعن بیلوب حیله بابنی
آچدیلر • وآراء قوم جمع اولوب بورایه صواب کوردیلرکه • بلعامک وجه سی فقیره • ومال وزینته حریصه در • وبلعم رایندن دوندررسه
اول دوندرر دیوب عطاء جبارین آلتون وکمش تبیله سیم وزر طولدروب • وبسیار حلی وحلل آلوب • اول مرأهٔ فتانه نک
پیشکش پیشکاهی ایتدیلر • اول مکاره دخی سیم وزره مفتون اولوب حرص بسیار ایله قبول ایتدی • وانواع شیوه وناز ایله زوجی
بلعامک سر خلوتنه کلوب ایتدی • ای بنم جاندن سوکلو اولان شوهر دلخواهم • اهالی بلده جان ودلدن محبت وثنا خوانک دکلمیدر
مروت دکلدرکه انلاری نامراد کوندره سن • لطف ایدوب باب استخاره یی برکره دخی دق ایله • یحتمل درکه بد دعایه ماذون اولاسن
دیوب ابرام ایلدی • بلعم دخی نفسنه اویوب تکرار استخاره قیلدقده • برشئ ایله اشارت اولنمایوب • عورتنه خوابده نسنه کورمدم
دیدی • زن مکاره ایتدی که بو خود ظاهر اولدی که • دعاده سنی مخیر قلمشلر • ومعنیٔ رخصت ویرمشلر • زیرا مرخص اولماسک بو دفعه دخی
نهی اولنوردک دیو • عقلن آلوب اضلال ایلدی • اول بی خرد دخی مکر زنه فریفته اولوب نفسی کندویه بو حیله فتوی ویردی که فی الحقیقه
بو قوم ساده دل • بو قدر زماندن بروبکا انقیاد ایدوب علی الخصوص طریقه تواضع یرینه کتوردیلر • پس شمدیکی حالده بونلری بو مقوله
بلادن آزاد ایتمامک رسم مروت دکلدر دیوب اول زمانده اولان طریقهٔ صلحی اوزره بر دیشی مرکبه سوار • وقومی رکابنده اولوب
جبل حسبان سمتنه روانه اولدیلر • مرویدرکه کوه حسبانه وارنجه بلعامک بندوکی مرکبک برقاچ دفعه ایاغی سورچوب بلعام ایله
یوزی اوزرینه دوشدی • بلعام مرکبن اوروب ایلرو سورمک استدکده حضرت ایزد متعال حماری انطاق ایدوب بلعمه ایتدی
ای خر لایفهم • بنی نیچون ضرب ایدرسن که حقدن مستحیا ایتمیوب رسول خدایه دعاء علیه ایتمکه کیدرسن • وارباب هوایه اویوب دین
وایماندن چیقرسن • بنی خود ملایکه مشی وحرکتدن منع ایدرلر • وبوزم اوزرینه دوشوررلر • سن نه عجب کورمیه سن • وبو سوزلردن
وازکلمیه سن • پس بلعام مرکبدن بو گفتاری ایشتدکده • ملایکه یی کوروب یوزینک اوزرینه دوشدی • وسجده یه واروب بسیار
وبسیار اغلادی • پس سجده دن سربرآورده اولدقده • ملایکه چشمندن نهان اولدیلر • اول حالده ابلیس کندویه تمثل ایدوب
ایتدی ای ولی خدا ومستجاب الدعا • وهم وخیالکه آلدانمه سن حق تعالانک مقبولی سن • وقوم موسایه بد دعایه ماذون اولسن اگر کوردک
خیال ووهم اولماسه شمدی کوزکدن نهان اولمزایدی • فرض ایده لم که کوردوک ملایکه ایمش • پس حق تعالادن سنک انلاره
بد دعا ایتدوککه رخصت اولماسه ملایکه پنهان اولمزدی دیوب • بنجه تلبیس وتزویر ایلدی • بلعم دخی شیطانه اویوب تکرار
خره سوار اولدقده • مرکب باد صبا کبی رفتار ایدوب بر بعد لغزیده یا اولمادی • حتی کوه حسبانه واروب معسکر موسایی کوردی
واول اوجب جانب موسایه بد دعا • وکندو قومنه خیر دعایه مباشرت ایتدکده • حق تعالی لسانی صرف ایدوب موسی علیه السلام
وقومنه دعا که • وکندو قومنه دعاء علیه ایلدی • قوم جبارین ایتدی ای بلعام نیلدک • بد دعایی خود بیزه دیلدک • بلعم ایتدی
ای قوم بکا اولاجق اولدی • ودنیا وآخرتم کیتدی دیوب • لسانی زبان سک کبی اغزندن چیقوب صدرینه صارقدی • وایمانی
برصورت حمامهٔ سفید شکلنه تمثل ایدوب دهانندن چیقوب اوچدی • بعده قوم جبارینه ایتدی • شمدی فکره سزه برحیله تعلیم ایده یم
شایدکه انکله قوم موسی هلاک اولالر • انلار دخی حیله یی استفسار ایتدکده • اول ملعون ایتدی حیله بودرکه • شهرکزده اولان
خوب صورت عورتلرک ارقه سنه غلّه یوکلدوب موسادن امان طلبنه وارسونلر • وبیع وشراء بقیله قوم موسانک چادرلری
میاننده خرامان اولسونلر • شویله که قوم موسادن بریسی کندولره میل ایدرسه امتناع ایتمیوب زنایه رغبت کوسترسونلر • اگر
ایچلرندن بری زنایه جرأت ایدرسه • کتب الهیه ده کورمشم درکه زنا سببی ایله بونلاره بلا نازل اوله • پس قوم جبارین دخی بلعامک
قولنه کوره عمل ایدوب • نسوان جمیله یی حلی وحلل ایله تزیین ایتدیلر • وارقه لرینه بغدای تحمیل ایدوب معسکر موسایه کوندردیلر
منقول درکه • اعاظم جبارینیدن برینک اسباب جمله آراسته • کشتی بنت صور نام برجمیله عورتی وار ایدی • اتفاقا لشکر موسانک
شجیع وبهادرلرندن • زمری بن شلوم نام کمسنه نک چادری اوکنه واردقده • اول مغلوب شهوت کشتی یه محبت • وزنایه رغبت
کوسترمکله • اول فاحشه نک الن الوب پیشگاه موسایه کلدی • وایتدی یا نبی الله جانمی سندن دریغ ایتمم • ونقش فرمانکی
صفحهٔ روانه یازارم • وتیغ وتیر اعدایه سینه می سپر قیلورم • ولکن بو صورت زیبانک عدم وصلتنه صبر وطاقتم یوقدر • بنی
بو نکارده عفادن منع ایتمه دیوب • استیلای شهوتی • بونک امثالی ترهات سویلیدی • وموسی علیه السلام اول اسیر شهوته
هرچند که تحذیر وتوبیخ ایلدی • ممنوع اولمیوب عورتی چادرینه ایلتدی • پس موسی علیه السلام اول بی ادبک بو جرأتن مشاهده
بیوردقده • سر لشکر موسادن فنحاص بن عیزار بن هارون نام برشجیع وقوی هیکل مرد دلیر وار ایدی • اول کستاخی فاحشه دن
منع ایچون • اصحابنه موسی علیه السلام امر ایتدی که فنحاصی احضار ایده لر • حکمت ربانیه مذکور حاضر بولنمامغله • اول فاسق
فاحشه یه تقرب ایتدکده • قوم موسایه برطاعون مستولی اولوب فنحاص کلنجه برساعتده شآمت زنادن یتمش بیک آدم مطعون

وقهر الهی ایله هلاک اولدیلر • پس بر ساعتدن فحص کلوب وجه مشروح اوزره اولان غضب الهی کوروب • وباعث قهر الهی نه ایدوکن موسی
علیه السلامدن استماع ایتمکله • حربه سن الله الوب زمری ایله کشتی هنوز سینه بر سینه یاتورکن حربه ایله زمرینک ارقه سندن اوروب
ایکیسنک دخی جگرلرین دلوب شیشه کباب کبی صانجدی • وایکیسنک دخی لاشه سن میان لشکره چیقاروب • فرمان خدا ورسوله مخالفت ایدنک
جزاسی بودر دیوب • صوت بلند ایله ندا ایلدی • وبو حالدن صکره قوم موسی • موسی علیه السلامه مخالفت ایدوب محاربه جباریندن امتناع
ایتمکله • مشهوردر که قرق ییل کامل صحرای تیهده قالدیلر • پس حضرت موسی بو ترک حکمتنی رب العزتدن سؤال ایتدکده بلعامک دعاسیله
اولدوغی وحی اولنماغله • موسی علیه السلام دخی • الهی چونکه انک دعاسی بنم اوزریمه کچدی • بنم دعامی دخی قبول بیوروب انی اسم اعظمدن
وایماندن محروم قیل دیدی • فلهذا حق جل وعلا بلعامدن ایمان واسلامی نزع ایدوب کافر ایدی • ومعذب سرمدی اولدی کما وردی
فی الخبر • اذا تلاعن اثنان رجعت اللعنة الی المستحق لها وان لم یکن احدهما مستحقا رجعت الی الیهود • فاما موسی علیه السلامک نزع ایمان ایچون
دعاء علیه بیورماسنده علماء دین نیجه سوز سویلمشلردر • الحاصل هرنه اولدی ایسه • بلعامک ایمان واسلامدن مهجور اولماسی موسی
علیه السلامه مقابله ایتدوکیچون اولدی • زیرا انبیا واولیا کوکلندن دوشن • نور هدایتدن دور اولدوغی نیجه دفعه تحقیق اولنمشدر
پس نور محض هدایت • ومفیض اسرار محبت • مولانا جلال الدین محمد بن بهاء ولد • قدس سره • بر ایکی بیت ایله قصه بلعامه اشارت ایدوب
بیورر که **بلعم باعور را خلق جهان** بلعم باعوری خلق جهان **سغبه شد مانند عیسی زمان** عیسی زمان کبی مغلوب اولدی یعنی حسن حالنه
اعتماد ودعاسندن استمداد ایدوب **سجده ناوردند کس را دون او** مرتبه ده اندن دون اولان کمسنه یه سرفرو ایتمدیلر وغیره
سجده تعظیم قلمادیلر • یعنی تعظیم وتکریمی بلعامه تخصیص ایتدیلر زیرا **صحت رنجور بود افسون او** بلعامک دعا وافسونی صحت رنجور ایدی
پس بلعم باعور تعظیم ایله مغرور اولوب **پنجه زد با موسی از کبر وکمال** کبر وکمالندن موسی علیه السلامه پنجه اوردی • وصاحبنه مقابله ایتدوکیچون
آنچنان شد که شنیدستی تو حال انجلین اولدی که سن حال وقصه یی اشتدک • آه ای مستمع آگاه • اوجات قربدن مردود ودرگاه
بعده مطرود اولان تکبر وعنود • انجق ابلیس وبلعم درصانمه بلکه عجب واستکبار وانانیت وپندار ایله **صد هزار ابلیس وبلعم در جهان**
همچنین بودست پیدا ونهان جهانده صد هزار وهزار ابلیس وبلعم • پیدا ونهان وبونجلین مردودلر بارگاه الوهیتدن ملعون •
ومطرود اولمشدر ولکن **این دو را مشهور گردانید آله** حق سبحانه وتعالی بو ایکیسنی مشهور ایلدی **تاکه باشد این دو بر باقی گواه**
تاکه ابلیس ایله بلعم مشهور اولمیان مردودان سایره یه گواه اوله • وهر کس بونلاره اولان نقمتدن عبرت اله وعجز ومسکنتدن غیری
کاری اولمیه • پس بر فحوای ولکم فی القصاص حیوة • عصاتدن بر قاچنه صلب وسیاست جیلقلرنده فساد اولنلره نصیحت اولماغیچون
این دو دزد آویخت بر دار بلند حق سبحانه وتعالی بو ایکی دزد وشقی یی دار بلند شهرته صلب ایتدی **ورنه اندر قهر بس دزدان بدند**
یوخسه قهر جبار وعذاب قهارده حددن زیاده دزدان بسیار گرفتار وزار اولدیلر واقتضای حکمت ربانیه **این دو را بر چم بسوی شهر برد**
بو ایکیسنک پرچم وسیاست وعذاب عقوبتنی بلده شهرت جانبنه ایلتدی **والا کشتگان قهر را نتوان شمرد** قهر الهی کشته لرینی صایمق
وحسابنی بلمک ممکن دکلدر **نظم**

ای بسا سالک که هالک شد ازین • گرچه در ره بود ومرد راه بین
ای بسا گردن که بی گردن بماند • عاقبت چون در ابر سوای نشد
ای بسا عزت که در ذل اوفتاد • از نهفت عزت کل اوفتاد
من عجایب در عجب دیدم کنون • مرد را بنمای ای تو رهنمون
من نگفتم هرگز اینجا که سخن • مانده ام حیران در اینجا بی سخن
هر که شاه او را نظر کرد از ازل • کی تواند یافت او هرگز خلل
گر تو اندر راه او مانده شوی • کی بسوی حضرتش خوانده شوی
می نیابی راه واندر پرده • همچو بلعم راه خود گم کرده
ای دل آخر صبر کن تا در رسی • ذات شو که تا نمانده در پسی

آه ای شنونده آگاه وسالک راه
بو قصه دن هر بر سالک صادق • بلکه هر بر کامل حاذقه • تنبیه واشارت واردر • یعنی سالک طریقت اقصای مقاماته دخی نایل اولسه
مکر حقدن امین اولمایوب • اکمل زمانه مقابله ایتمیه • ودایما تواضع ومسکنت اوزره اولوب نفسنه ابواب مجاهدات • وریاضاتی
سد ایتمیه • ومأکل ومشرب ومسکن وملبس • ومنکح ومرکب • وبالجمله تنعم وتجمل قپولرین اچمیوب هر حالده پیر طریقته متابعت •
ونفس وهواسنه مخالفت ایله • حقدن توفیق وهدایت استیوب حب جاه وریاست • وبین الناس شهرتدن احتراز ایلیه • وبر فحوای
اعددت لعبادی الصالحین • ما لا عین رأت ولا اذن سمعت • ولا خطر علی قلب بشر • حق سبحانه وتعالی مکامن غیبیه سنده سعدایه
احضار ایتدوکی الطاف خفیه کبی • اشقیایه دخی مکمن قضاده مخفی • اصناف بلیه خفیه تکمین ایتدوکن متقرر بیله • یعنی حضرت حق
دخی در مطلق حکم وآیات ومعجزات وکراماتی • انبیا واولیاسنه تخصیص ایدوب • وبر فحوای لیبلوکم ایکم احسن عملا • بطریق الامتحان
عبادینی نفسه مبتلا ایلدی • اکا بناءً که مزخرفات دنیاویه ومشتهیات جسمانیه یه میل ایله کرامات وقرباتدن منسلخ اولمق نفس
اماره باتسویلک خاصه سندن اولماغله طلب جاه وثروت • وحب ریاست وشهرت ایله • هواسنه متابعت ایتدکده سالکک همتی
محبت الهیه دن کسته اولور • وعصمت ونزاهت توفیق الهی ایدوکی • معلوم سالکان طریقت اولماغیچون • مثلا بعض سالکک عصمت
سیر اسما وصفاتده جذبات ربوبیت ایله درجه علیا • ومرتبه قصوایه دخی ارتقا ایلسه • توفیق الهی اولمزسه • ماسوای حقه التفات
ایتدکده غیرت حق حالات مذکوره یی اندن ستر ایتمکله • ابلیس نفسه یول بولوب اضلال ایدر • ودرکات اسفله رد اولنوب •

بطریق

بطریق الاستدراج • بر درجه یه دوشر که • پیر طریقت هزار وبسیار تنبیهلر دخی ایلسه • زعم وپندارندن کچیوب قبول نصح ایتمز • بلکه پیره غرض
غرضه حمل ایدوب انکار وعداوته تشبث ایله • ارض بشریتده مخلد • ودرکات طبیعتده مؤبد اولور • وانواع دعاوی باطله یه متمسک
اولوب کمال جهلندن اتباع طبع وهوا • کندویه ضرر ویرمز قیاس ایدوب استدراجه مفتون اولور • مع هذا اول جاهل بو معنادن •
غافلکه • حق سبحانه وتعالی انبیاسنی دخی • اتباع هوانک اضلالندن تحذیر ایدوب • ولا تتبع الهوی فیضلک عن سبیل الله • بیوروب
وهر کس حالنی تفکر ایله عبرت الماغیچون زمره ممکورین وفرقه مغرورینک مشهورلرندن ابلیس وبلعامک قصه سنی کتاب کریمنده تحریر
بیورمشدر • کما قال روزبهان البقلی • واتل علیهم نبأ الذی آتیناه آیاتنا • یعنی خوف الله اهل ولایته من ضربة مقرعة قهر الازل بنعت الغیرة
علی اعناق من رأی قیمة نفسه فی جلال عظمة القدم من حیث صنیعه ببلعام لیمتنع المسرورون بما وجدوا من سنی الکرامات ورفیع
الآیات • من النظر الی مقاماتهم ومعاملاتهم • فانه تعالی شغل عنه من نظر الی غیره بغیره ونفسه • وان مکره قدیم • ولا یأمن مکر الله
الا القوم الخاسرون • ذکر انه تعالی آتاه آیاته • ولو اعطاه قرب مشاهداته • ما سلخ منه • لان من رآه احبه • ومن احبه اشتاق الیه •
ومن اشتاق الیه عشقه • ومن عشقه استأنس به • واستوحش مما سواه • فمن ذلک تبین انه کان مستدرجا بوجدان آیاته • وتصدیق
ذلک ما اخبر سبحانه من ارتداده عن دینه • واشتغاله بهواه • وعداوة کلبیة بقوله فاتبعه الشیطان فکان من الغاوین • ولو ذاق
طعم حبه • لم یلتفت الی غیره • مکر به فی الازل • فکان مکره مستداما الی الابد • فالکرامات الظاهرة له عارضة • والامتحان بین الازل
والابد • وعند الاصل قدیم • لا یعتبر بالعارض الطاری فلذلک علق سبحانه وتعالی ضلالته بالقسمة السابقة والمشیة الازلیة
التی لا تتأثر بتأثیر الاکتساب بقوله • ولو شئنا لرفعناه بها • ای ولو شئنا فی الازل اصطفائیته لولایتنا لم تؤثر فیها مخالفة الطاعة
لان قسمة الازل تقسم قواریرات الطبیعة • وتصل بالکفایة الابدیة • والرعایة السرمدیة • ولیس تقاعده عن طاعة مولاه علة
المشیة علة عصیانه • وقال الاستاد لو ساعدته المشیة بالسعادة الازلیة • لم تلحقه الشقاوة الابدیة • کما قال تعالی • ومن یهدی الله
فهو المهتدی ومن یضلل فاولئک هم الخاسرون **نظم**

نه چندان سال طاعت کرد ابلیس • نمی گنجید در وی مکر وتلبیس
ولی او از خود بینی که بودش • در آن طاعت زحق سودی نبودش
تو پنداری که نزدیکی تو دوری • که از نفس وطبیعت در غروری
چو مردان باش اندر عین طاعت • که تا بیرون شوی کل از شقاوت

آیدی ای سالک طریقت • قصه دن حصه مند اولدک ایسه هیچ
بر حالکه مغرور • ونفس وهوا ایله ممکور اولمیوب • مردان خدایه وکمل اصفیایه مقابله دن احتراز قیل • که اگر بن دخی مرد خدایم
دیرایسک فرض ایده لم که **نازنینی تو ولی در حد خویش** سن نازنین سن ولکن کندو مرتبه وحدکده نازنین سن آیدی **الله الله پا منه از حد خویش**
الله تعالی حدکدن تجاوز ایتمیوب • رحم الله امرءًا عرف قدره ولم یتعد طوره • حدیث شریفیله عامل اول شویله که حد وطورکی بلمیوب
گر زنی با نازنین تر از خودت کندکدن نازنین تره اگر پنجه اوره سن • واکمل کمله مقابله قیله سن شک وگمان ایتمه که ابلیس وبلعم کبی
نور ایماندن دور • وقرب رحماندن مهجور اولوب قهر الهی سن **در تگ هفتم زمین اندازدت** یدنجی قات زمینک قعرنه منع ورد
ومحبس شیاطین اولان زندان سجینه طرح وطرد ایدر • پس فهم واذعانک بو قیدده در که **قصه عاد وثمود از بهر چیست** قوم عاد
وثمودک قصه سی نه دن اوتوری ایچوندر که • اول طاغیلرک سبب هلاکن ایشیدوب **تا بدانی کانبیا را نازکیست** تا بیله سن که
انبیا ووارث حقیقیلری اولان اولیا ایچون نازکلک واردر • واولیاء کمله عداوت ومقابله ایدنلر دخی زمره هالکینه ملحقدر
فاذا کان کذلک عالم شهادتده واقع اولان **این نشان خسف وقذف وصاعقه** بو علامات خسف وقذف وصاعقه
شد بیان عز نفس ناطقه نفس ناطقه نک عند الله اولان عزت وقربتنک بیانی اولدی • یعنی خسف قارون وقذف قوم
لوط • ورجف وصاعقه عاد وثمود • انبیاء عظام علیهم السلامک نفس مطمئنه وناطقه لرینک تبیین عز وشرفی اولدی •
وجهان الی الان • واقع اولان خسف وصاعقه • وهر قومه اصابت ایلین بلا ومحن • لاجرم بر ولی اکملک قلبنه جفا واذادن حصوله
کلدی • لکن عوامده فهم واذعان یوقدر که • هر بلانک سببن ادراک ایده لر • بلکه سببن دیه لر اعتقاد ایتمزلر • وبلدوکندن دونمزلر
محمد خوارزمشاهک دولتی مجد الدین بغدادینک قتلی • وبهاء ولدک رنجیده خاطر اولدوغندن برکشته اولمادیمی • وچنگیز آتش بر
بو قدر ممالکه مستولی اولوب قهر الهی ایله حددن تجاوز آدم طعمه شمشیر اولمادیمی • بونک امثالی احوالی خود کتب تواریخ وقصص
تفصیل ایتمشدر • نه عجب متنبه اولمیه سن • آه ای مستمع آگاه • سنت الهیه • ومشیت ربانیه بونک اوزرنه جاریه درکه • خلق جهان
کلیت ایله مزخرفات دنیاویه محبت • وجمله مقدورلرینی مشتهیات جسمانیه یه بذل ایتدکلرنده سجن طبیعتده منهمک اولماغله حد شرعدن
تجاوز ایدوب • ونصح صلحایی اشتمز اولوب انبیا واولیا محبتی قلبلرندن چیقار • وما بینلرنده ضدیت واقع اولماغله • عارفان آگاه
واولیاء الله بغض وعداوت ظاهر اولوب • شهر ودیارلرنده وجود اولیایی استثقال ایتمکه • ودرلو درلو جفا واذایه باشلایوب
حتی ملوک وسلاطیندن بعضیسی اولیا اکملدن برینک قتلنه جرأت • ویاخود نفی بلد • وبوکا بکزر انواع اذیت ایدوب قلب شریفین
کدر ویرر • واکثر صلحا حضور قلبدن قالوب آزرده خاطر اولور • حتی عوام الناس • واعوان سلاطین اولانلر استدراجله بر حاله وارر که
کوکللری صفات سبعیه یه مسخ اولوب مزارع دنیا تیمار اولنمادق خس وخاشاکله طولمش باغچه • ونیجه ییل بو دانه دق چورک باغ کوکلنده دوبوب

جمله‌سی برندن چیقادیقجه ممکن الاصلاح اولمادیغی کبی بونلار دخی بغیر اهلاک عالم انتظام بولمامغله خالق ومعبود اصلاح باغ وجود وتسریح
قلوب اصحاب شهود ایچون اول منکر وعنودلری خسف وصاعقه ویاخود بر عدوی قوی استیلاسیله عقوبت وهلاک ایدر وملکی آخره
ویروب خلق جدید کتورر وتدریجله عالم نظام وانتظام بولور وبو مابینده عالم نظام بولنجه اصناف هرج ومرج اولوب بد یانچه نیک
وخشک یانچه تر دخی یانوب قیامتدن برنشان اولور پس بو قدر نفوس بر آدم ایچون هلاک اولور دیمه زیرا انلرک اگرچه صورتی انسان ایسه
سیرتلری حیوان وبلکه جبلتلری حیات وعقارب اولمشدر حیوانات ایسه منافع انسانیه ایچون هلاک اولسه لابأس در فلهذا مولانا
خداوندکار بیورر که جمله حیوانرا پی انسان بکش جمله حیوانات انسان ایچون اولدر وهمچنان جمله انسانرا بکش از بهر هش جمله انسانی
هشدن اوتوری اولدر زیرا انسان ایچون هر بر حیوانده بر نفع وفایده اولمغله انسان ایچون قتلی مباح در وحد شرعدن تجاوز
ایدن ظلمه وانبیا واولیایی انکار ایدن جهله وکفره نک عقل معاد صاحبی اولان وایمان واسلام ایله قلوب طاهره‌لری منور اولان
مؤمنین انقیادن اوتوری دفع مضرتلری ایچون قتل وهلاکی روادر پس ای خالق ارض وسما سنت جاریه الهیه اوزره اومقوله
ظلمه یی هلاک ایله امّا ای مستمع هشمند هش چه باشد عقل کل ای هوشمند هش نه مقوله هش در سؤالی واقع اولورسه هوشمند اولان
انبیا واولیانک عقل کلیسی در که عقل معاد در پس عقول سایره هش دکلمیدر دیر سکز نعم هوش جزوی هش بود اما نژند عقل جزوی
دخی من وجه عقل در امّا ضعیفدر یعنی مدارج قرب لاهوته پرواز قادر دکلدر نظم

زعقل سفل افعال جهالت • که نورش در زمین ودر زمانست
زعقل کل شو واسرار پیدا • زعقل سفل دیدن باشد ای جان • ولیکن در نگنجد جان جانان
محمد عقل کل دیدست تحقیق • زعقل کل اگر ره برده تو • چرا اندر درون پرده تو • نمود جسم وجان کردد هویدا
وبالجمله عقل کلّه مستعد اولان • ازو کردان تو جان ودل مصفا • ازو دریاب سر جمله اشیا • زحق دریافت این سر توفیق

عقل جزوی یه عقل دیمک صحیح در یوخسه غیره عقل اطلاقی بیله صحیح دکلدر زیرا او مقوله لکسنه محض حیوان در ولکن حیواناتک انسانه
مشتبه اولان قسمندندر مثلا جمله حیوانات وحشی زادمی • باشد از حیوان انسی در کمی ادمیدن وحشی اولان حیواناتک جمله‌سی
انسانه مأنوس اولان حیواندن مرتبه ده دون در فاما صورةً مأنوس اولدقلری بنی مفید که خون انها خلق را باشد سبیل اول
حیوانات مأنوسه نک خونی خلقه سبیل اولدی زانکه وحشی اند از عقل جلیل زیرا که عقل جلیلدن وحشی لردر یعنی شرف عقلدن
محروم ومطرودر فاذا کان کذلک عزت وحشی بدین افتاد پست عقلدن وحشی اولان حیواناتک قدری بو سببدن دون اولدی
که مران را از مخالف آمدست که انسانه مخالف کلمشدر ونوع ماانسی دخی وار ایسه عقلدن وحشی اولمشدر حضرت مولانانک بو یرده قلمی
اشبو ابیات شریفه ده ارباب کشف وشهوده انواع اسرار غامضه منکشف در واسرار مزبوره کشف صحیحه موقوفدر انلک ایچون قال ایله
کشفی مفید دکلدر آه ای دل اکاه سوریده کزن حیوانات دشت وکوهده اولان وحوش وهواده اوچان طیور وخارجده
اولان بیهوش ومنکران قتلندن وازکلوب نفسکی کور یعنی قلبکده صورت کفاری انکار ولذات فانیه یه میل ایدن صفات حیوانیه
واقتضاء غضبدن تولد ایدن صور سبعیه وعالم ملکوتدن محروم اولان ناسوتکی عقل کلی ومحبت ذاتی یه وصول ایچون کشته
وازاله ایدوب انسان حقیقی اول وعقل کلی کندو که رهنما قیل یعنی • طلسم بود خود بشکن درانجا • بکن چون دیکران تو شور وغوغا
طلسم صورت خود درو بشکن • بگو هرگز دگر تو ما و یا من • زیرا مادام که بشریتکی ملکیته وحیوانیتکی انسانیته وعقل معاشکی
معاده تبدیل ایتمیوب عقل کلی صاحبلریله هم جنس اولمیه سن پس عزت باشدت ای نادره پس ای مرد نادره وشخص اعجوبه
سکا عزت اولور که چون شدی تو حمر مستنفره چون حمر مستنفره قبیلندن اولدک یعنی خر لایفهم اولوب مرکبلر شیردن
قرار ایتدوکی کبی سن دخی شیران خدا اولان عقل کل اصحابندن قرار ایلدک یعنی حضرت ایزد پروردگار کفره وفجره یی بلاهت
وجهالت وتنفر طبعلرندن اوتوری شیر دلیردن فرار ایدن مرکبلره تشبیه ایدوب بطریق الاستعاره سوره مدثرده بیورر که فما لهم
عن التذکرة معرضین کأنهم حمر مستنفرة فرت من قسورة یعنی القران او مابعمه ومعرضین حال کأنهم حمر مستنفرة شبههم فی اعراضهم
ونفارهم عن استماع الذکر بحمر نافرة فرت من قسورة ای اسد فوعلة من القسر وهو القهر یعنی کفره وفجره یه نه واقع اولدی که حبیب خدا
محمد المصطفی علیه الصلوة والسلامک قلب شریفنه ورودایدن ولسان منیفندن صادر اولان قرآن کریم وموعظه لطیفک
استماعندن اعراض ایتدکلری حالده کأنه اول کافرلر حمر مستنفره در الجلین حمر نافره که شیردن وصیاددن فرار ایدر یعنی خرلر شیردن
گریزان اولدوغی کبی کفارک دخی قلوب سیه‌لری نصایح انبیا واولیادن تنفر ایدوب قوای جاهله‌لری سلطنت قوه وارداتدن
هاربین اولور نیجه قرار ایتسونلر که کلمات ربانیه ونصایح قدسیه نک حقیقتنی بلمزلر زیرا اول جهله نک نفوس غافله‌لری غفلته رهینه
اولوب اصحاب شک ونفاقدندر پس حقایق فهمنه نه قادرلردر که اهل الله واهل خطابدن دکلردر وانبیا واولیایه نیجه ارادت
کتورسونلر انلرک نفوسی محبت ذاتیه دن خالیه واوامر الهیه دن معرضه وحضور حقه واراجقلرنده غافلدر پس صحف منشوره نک
اسرار خفیه‌سن فهم ایدن نفوس طاهره درکه انوار جذبات ربانیه ایله بشریتلری مقهوره در پس کیک کرانسان کامله متابعتی
زیاده اوله شرف وکمالی زیاده اولور فاما حمر مستنفره سلکنه داخل وحقیقت انسانیه دن جاهل اولانلرک خونی مباح اولور

نکه جاهل اولدوغی نقدیرجه مؤمنینه بعض جهته نافعه‌سی اوله التزام جزیه کبی اول زمانده دخی صیانت اولنورلر خر شاید گشت از بهر صلاح
خرانی انسانک بعض خدمتنده صالح اولدوغیچون قتلی مناسب دکلدر فاما چون شود وحشی شود خونش مباح چونکه خر وحشی اوله خونی مباح اولور
یعنی خر کوهی وحشی اولدوغیچون صیادلر شکار ایدوب قتل ایدرلر پس مطیه روح اولان نفس خر ومرکب قواء احکام روحه متابعت
واوامر شرعه مطاوعت ایدرسه انی اهلاک جایز دکلدر زیرا مکاسب خیراته آلت در فاما روحدن وحشت ایدوب اوامر شریعت
وطریقته مخالفت ایدرسه سالکان طریقت شبکه مجاهدات وشرکه ریاضات ایله اول خر وحشی یی صید ایدوب اوصاف
سیئه‌سنی ازاله واجب در ای مستمع حصه مند گرچه خر را دانش زاجر نبود اگرچه خر وحشی نک کندویی وحشتدن منع ایدیجی ادراک
ودانشی اولماز وانس ایله انسه فهم واذعان ویرلمدی ولکن حمارک ادراکی بو قدر دیو هیچ معذورش نمیدار دود رب ودود
وخالق ومعبود خرک عدم دانشنی معذور طوتمز وقتلنی مباح بیورر پس چو وحشی شد از انفاس آدمی پس چونکه عقل وادراکی اولان آدمی
اول نفس رحمانی اولان کلمات قدسیه انبیا واولیا وروایح انسیه اتقیا واصفیادن وحشی اوله وانلاره متابعتدن تنفر ایلیه
کی بود معذور ای یار سمی تحقیق معذور اولور ای یار سمی وای همدم عالی ویاخود سمی شمودن اولیوب همنام معناسنه اولور
کلام حقی اصغایه کوش واذعانی اولان هیچ معذور اولور می ای انسان دیمکله مأمور اولان یار همنام دیمک اولور ایدی
ای صورت انسانیه ده اولان وحشیلر نوع بنی آدم عقلله مکلف ایکن انبیا واولیایه اتباع ایتمدکلریچون لاجرم کفار را شد خون مباح
همچو وحشی پیش نشاب و رماح وحشی اولان حیوانات کبی لاجرم کفارک خونی مباح وطعمه تیر ورماح اولدی واوزرلرینه غزا فرض
اولوب غزات مسلمینه جفت وفرزندان شان جمله سبیل جمله عورتلری واوغلانلری سبیل واسیر اولدی زانکه بی عقلند مرد ودود لیل
زیرا کفار عقلسزلر ومردود وذلیللردر یعنی فهم واذعانلری اولسه دعوت انبیایی قبول ایدوب جسملرینی اسر وقتلدن وروحلرینی
عذابدن تخلیص ایدرلر ایدی ولکن حقی قبول ایلمیوب نفس وهوالرینه تابع اولمغله سیوف غزاتیله عساکر اماره یی وروحلرینه
مسلّط واحکام ملکیتینی مقهور ایتمکله قاتل معنوی اولدقلریچون انلرک نفوس خبیثه‌سی دخی قتله فرمان اولنوب قصاص اولندی
وانلر روحلرینی نفس اللذه اسیر ایتدکلری کبی ازواج واولادلری مؤمنلر اللذه اسیر اولدی پس سبب قتل حیوانات وکفار بدکردار
معلومک اولدیسه بونی دخی متقرر بیل که باز عقلی کور بدار عقل عقل کذلک شول عقل که عقل عقل اولان انبیا واولیا وقیدوام خدادر
نفرت ایلیه اول وحشت ومخالفت اول حیوان جبلتلری بر فحوای اولئک کالانعام بل هم اضل سبیلا گرد از عقلی بحیوانات نقل
عقله منسوب اولان مرتبه انسانیه‌دن درکات حیوانانه نقل ایتدی • کل ایدی اکله بو تقریر اولانی • لسان کشفله تحریر اولانی
ندر نقلی انک اکله سن ای دوست • که ممتاز اوله سن اکه مغزله پوست • بو اسرار بدیعه اوله اظهار • ترقی وتنزل جمله اطوار
صفانک اختلافندن خبیر اول • معاینده بشارت بول بشیر اول • ولی ای سامع اسرار انوار • سلوک احوالیدر فهم ایله زنهار
شولر کیم فهم ایدرلر بوش اولسون • وکر فهم ایتمیه خاموش اولسون • بیل ایدی ای کوکل سرینه طالب • بو سرک کشفنه جانیله راغب
بو قیل وقاله حالیله ایره لم • سلوک ایدوب بو احوالی کوره لم • الهی عقلی قیل غفلتدن آزاد • که ذوقیله قیلالم سوزه بنیاد
پس علم شریفه پوشیده اولمیه که انسان مرکب القوا مجموعه کونین وبین العلویات والسفلیات برزخ جامع واقع اولوب جثه
الکلی مملکت انسانیه‌ده امور ثلثه وار درکه هر برینک عالم باطنده بر تشخص وتعینلری وار در ولکن اول وجود ثلثه بری ظاهر
وایکیسی مخفیدر یعنی مخفی اولان روح مجرد وجسم ایله روحدن متعین اولان قلبدر وظاهر اولان بو هیئه مجموعه درکه سبب قیام
صورت دم وقیام دم حرارت وقیام حرارت تأثیرات علویه‌دن اولان حیاتله در پس نشأه دنیاویه ده انسانک ظهوری حقایق
اربعه ایله ثابت اولمشدر اولا حیات بدن درکه خون ایله قایم اولوب خون دخی اغذیه دن حصوله کلور وابدانک حس وحرکتی دمدن
حاصل اولور وبطن مادردن نشیمن دنیایه کلنجه ودنیاده اخر عمره وارنجه غذا ایله پرورش بولوب حیوانات سایره ایله بو مرتبه ده
برابردر ولکن بقدر القابلیات هر نوع حیواناتک میاننده بر تفاوت واردر که بر نوعده اولان خاصه نوع آخرده یوقدر
وبعثت انبیا وارشاد کمّل اولیا تربیه انسان ایچوندر وحقیقت ثانیه قوه علویه نک فیوضاتی درکه جوارح انسانیه دن هر بر
عضوده مستقر اولوب انسان انک قوتیله علویاتله مناسبت ایدر وهمچنان علویاتدن نزول ایدن سعادت وشقاوت مناسبت
مزبوره ایله واقع اولور وطالع دیدکلری تأثیرات علویه کاه سعد وکاه نحس اولدق اقتضا ایدر وتأثیرات مزبوره اگرچه بو عالم
کون وفساده موجود اولان جمیع اشیاده ساریه در ولکن علویات ایله انسانک مناسبتی اشیاء سایره دن اتم واعتدالی
جمله‌دن زیاده اولمغله وجود انسانیده واقع اولان تأثیرات علویه نک اثری حد کمالده در وحقیقت ثالثه عقل در ولکن
عقل عاته دکلدر زیرا عقل جزوینک قوت وضعفی دماغک صحت وسقمنه موقوفدر پس عقلدن مراد عقل مستفاد در که قیام افلاک
ونبات کونین انکله در وعقل کل دیدکلری اولدر وجبریل عقل کلک صورت مثالیه‌سی در وحقیقت مزبوره نک ظهور کلیسی
انبیا وکمّل اولیایه مخصوص اولوب فی الحقیقه عقلا انلردر فلهذا شیخ عطار محمد عقل کل دان ودگر هیچ دیمشلردر وعقل کل
انبیا واولیانک مدرکی اولمغله انسان حیوانات سایره دن عقل جزوی ایله ممتاز اولدوغی کبی انلر دخی عقل کل ایله سایر

ناسدن ممتاز اولمشلردر • و وجود انسانده عقلک سبب ظهوری صورت ایله سیرتک اعتدالیدر • اکثر ناس ایسه صحیح السیره اولمایوب
ذمایم نفسانیه ایله سقیم اولدقلریچون تزکیهٔ نفس و تصفیهٔ قلب • و تجلیهٔ روح ایله • اخلاق مرضیه تحصیلنه قادر اولمایوب عقل کلدن
بی بهره لردر • و امراض قلبیه نک طبیب حاذقلری انبیا و اولیا اولمغله • مادام که سقیملر احکام انبیایه متابعت • و عتبهٔ اولیایه
ملازمت ایتمیه • قلبی صحت بولمز • زیرا خانهٔ پر دودی • شمع و چراغ منور ایتمیوب بلکه کثرت دود نور چراغی ستر ایتدوکی کبی •
نور آفتابدن اصفی اولان • نور فیض عقل کل دخی نفس اماره • و کثافت طبیعت مکدره ایله اظلم اولان قلبی منور ایتمز • و موت
ابدانه واقع اولوب روحه موت طاری اولمز • بلکه بدندن مفارقت ایتدکده باقی قالور • و برزخده الی یوم القیام صور مکتسبه ایله
موجود اولور • و حقیقت رابعه انبیا • و کمل اولیایه مخصوص اولوب • انک حقیقتی بیاننه لسان قاصردر • و اندن تعبیر ممکن دکلدر
و اول نفخهٔ روح اقدس • و حقیقة الحقایق عالمدرکه • حقیقت محمدی بوندن عبارتدر • و انزال کتب و اوامر الهی • و بعثت انبیا
و ارشاد اولیا • اول حقیقتک کدورتنی قلوب مستعدیندن ازاله ایچوندر • و سلطان وجود اول حقیقتدر • زیرا نفخ روح ربانی
و خلیفهٔ الهی در • و انبیا و اولیا حقیقت مزبوره یه مظهر کل اولمغله • انلره متابعت ایتمینلرک دمی تابعان انبیایه مباحدر
فلهذا من مات ولم یعرف امام زمانه فقد مات میتةً جاهلیة • بیورلمشدر • پس نفوس ظلمانیه عقل عقلدن • و حقیقت انسانیه دن
دور اولدقلریچون • حین حشرده صورت انسانیه سی • صور حیوانیه یه مسخ اولور • یعنی نفوس جهله حصول غذای سفلیهٔ طبیعیه طلبنه
مداومت ایدوب • غذای علویهٔ روحانیه طلبندن غافل اولور • و مشتهیات جسمانیه یه توغلده افراط ایله • عمرلری بطالت و جهالت ایله
کچوب جمع مال و طلب جاهده منهمک اولمغله • ادراک علوم حقیقیه یه قادر اولمایوب حقی باطلدن فرق ایتمز • و غضب و تهور و ظلم و ضلالتی
دریش ایدوب • حیوتی مبدئیه و صولی ایچون طول امل و غفلته خرج ایدر • و قوت ذائقه سی لذات باقیه تجلیات الهیه یی ذوق ایده جک ایکن
لذات جیفهٔ دنیهٔ دنیاویه یه صرف ایدر • و عقل شریف علم ربانی و رزق معنوی تحصیلنه وسیله ایکن رزق ذنوبه ده استعمال ایدر نظم

کز نکه واری ان امانت را • بینی اندر تو این دیانت را • وانکه مهمل کذشت ماند جهول • همچو دلوان رود بسوی سفول
ادمی را چو کرد حق مختار • قادرش افرید در همه کار • می تواند سوی صلاح شدن • می تواند فریق فسق بدن
بر بد و نیک چونکه قادر شد • زان سبب قابل او امر شد • دل تو هست همچو ائینه • پاک و صافی نهفته در سینه
نیک و بد را در و ببینی تو • پس ز جان هر دوش گزینی تو • و بالجمله صفات ضاله دن اولان • طول امل و بخل و حرص و حسد

و عجب و کبر و حقد و غضب • و کذب و افترا • و بونک امثالی ذمایم • اجتماع ایتمکله • اسفل سافلینده مردود اولوب • روحی اعلا یه عروجدن
قالور و سیر و حرکتی معکوس و منکوس اولوب • روز جزاده هر قنغی صفاتی غالب ایسه انکله حشر اولور • بلکه نیجه صور مختلفه ایله ناره
کیرر مثلا خلقه و نفسنه اولان ظلم دستی • اخرتده آتش جحیم اولوب انجه نیار • و بخیل ایسه عقرب • و معجب و متکبر ایسه شیر و پلنک
و دین و دنیاسنه جاهل ایسه صورت دب • و عجزه یه ظلم ایتدکلی ایسه حشرات دنیه • و کذاب ایسه ثعلب • و مفتری ایسه صورت
عفاریت • و اهل ریا و قطاع طریق و لوطی و زانی ایسه صورت مار و فیل و جیفهٔ مردار • و حریص دنیا ایسه موش • و حسود ایسه
صورت جعل • و صاحب حقد ایسه صورت کربه • و انبیا و اولیایه انکار • و خاطر شریفلرین آزار ایدن منافقلردن ایسه عیاذاً
بالله تعالی • بر صورت قبیحه ده حشر اولورکه • اهل حشر اندن دهشت الور • و اهل سموات و ارضین • و جمله ملایکه لعنت ایدر • و دنیاده
دخی الی یوم القیام اجزای بدنیه سندن اولان ترابدن زهر زقوم بتوب درک اسفله کیدر • الحاصل توبه و ندامتسز ظلم و جهالتله
مرد اولان خبیثلر • اخرتده بونک امثالی عذاب روحانی و جسمانی کوروب • انسان ایکن حیوانات و حشراته مسخ اولور نظم

ترا شیطان ببرد از ره ندانی • که همچون او تو در لعنت بمانی • ز مکر نفس و شیطان کن کناره • مکن در فعل او هرگز نظاره
مقام نور جوی و نور شو پاک • که در ظلمت نگیرد پای تو افلاک • ایدی ای ولد آدم • کناهلرکه توبه و استغفار ایلیوب اوامر شرعیه

متابعت • و اثر انبیا و اولیایه موافقت ایله • جان و تنکی کدورات ضلالتدن پاک ایده سن • و جوارح و قوالی زیور احکام طریقت ایله
بزه یوب اعلای علیینه عروجه همت قیله سن • و سکا نصیحت و اخر وصیت که • آفریده دن هیچ فرده چشم حقارت ایله بقمایوب
یولدن آزانلره کولمیوب • کندوکی دخی سورچه دن صاقنه سن • شویله که زهد و طاعت • و علم و معرفتده بلعم باعورا • بلکه ملک دخی اولسک
عیاذاً بالله تعالی خلقه چشم حقارت • و اولیایه عداوت ایله بقرسک • معبد عزازیل گرفتار اولورسن • و عقل کلدن دور اولوب
منکوس الرأس چاه نجاسته دوشرسن • زیرا خلقه چشم حقارت ایله باقمق • و کندویی اعلی بلمکله • قضا و قدره اعتراض ایدوب عقلدن
وحشت ایتمک ملایکه دن دخی وقوعه کلوبدر • هاروت و ماروت کبی دنیا عقوبتنه گرفتار اولور • فلهذا کاشف الاسرار •
مولانا خداوندکار بو بیانه شروع ایدوب بیورر دیلرکه اعتماد کردن هاروت و ماروت بر عصمت خویش و امیری اهل دنیا
خواستن و در فتنه افتادن هاروت و ماروتک کندو عصمتنه اعتماد ایتمه سی • و اهل دنیایه ریاست دیلمه سی • و فتنه و محنته دوشمه سی
بیاننده در • و هاروت و ماروتک قصه سی مقدما • بولس حکیمک • قوم علیایه مکر و تزویر ایتدوکی • پادشاه یهود حکایه سنده
مناسبت ایله تفصیل • و تأویل و تحقیقی بیان اولنمشدر • و بالجمله اظهار دعوای کمال نفسی انواع محن و نکاله مبتلا ایتمک مقرردر مثلا •

همچو هاروت و چو ماروت شهیر • مشهور قصه لری السنه ناسده مذکور اولان هاروت و ماروت کبی که از بطر خوردند زهر آلود تیر
کبر و بطرلرندن تیر زهر آلود دیدیلر • و هدف قهر الهی اولدیلر • یعنی مذکورلر مقام قدس و جبروتده • صدرنشینان صوامع ملکوت اولوب
اعتماد بودشان بر قدس خویش • کندولرک قدس و نزاهت و صفوت و طهارتلرینه اعتمادلری وار ایدی • و میان قدسیانده
سرافتخاری اعلای علیینه سرو سرافراز کبی برافراشته قیلوب صرصر خزاندن غفلت ایله اظهار عجز و سکنتدن عار ایتدیلر • پس
زعم و پندارلری نزاهتلرین برباد ایدوب • شبکهٔ شهوته گرفتار اولدیلر • و تجاسر عقل ایله خمر غفلت • نوش ایدوب چاه بابل
طبیعتده منکوس الرأس در آویخته قالدیلر • آه ای نزاهتنه مغرور • و طهارتیله ممکور اولان سر در خمر غرور چیست بر شیر اعتماد کاومیش
کاومیشک شیر و هژبره اعتمادی ندر • یعنی کاومیش مشابه سنده اولان مخلوق بی هوشک عقل و فراستی • قدس و طهارتنه
استناد ایله ضیغام قضا و هژبر قدره اعتماد ایلمک نه حکمتدر • زیرا • اگرچه او با شاخ صد چاره کند • کاومیش شاخیله اگرچه صد
چاره و تدبیر ایلر • ولکن تدبیری قضایه سپر اولمایوب • شاخ شاخش شیر نر پاره کند • شیر نر انک شاخ شاخنی پاره پاره و ریزه ریزه ایدر
یعنی ارسلان جاموسک بوینوزی بد افارینی قیروب وجودینی پاره لر • کذلک بعض خودرایلر دخی شاخ کیاستنه اعتماد ایله رأی و تدبیرینی
مانع قضا قیاس ایدر • ولکن شیر قضانک دست مشیتی نیجه اوردقده شاخ تدبیرین پاره لیوب بر لقمه ایدر • زیرا شیر قضاده بر قوت
قاهره واردرکه • گر شود پر شاخ همچون خارپشت • اگر کاومیش و اگر رأینه اعتماد ایدن بی دانش مانند خارپشت پر شاخ اولوب
هر موی فکر و تدبیر ایله کربویه دونه • قضایه کارگر اولمایوب عاقبة العاقبه • شیر خواهد کاو را ناچار کشت • شیر و غا کاودی
و هژبر قضا عقلنه اعتماد ایدن حمقایی ناچار ایدوب البته هلاک ایدیسردر • ایدی کاو لا یعقل علم و عملکه غره اولمیوب بیچاره لک ایله
قهر الهیدن مصون اولوب عصمت ربانیه ایله محفوظ اولسن کورمزمیسن • گرچه صرصر بس درختان می کند • اگرچه باد صرصر بسیار و بیباک
اشجار شاخدارلری کوکندن قوپارر • ولکن پست و ضعیف اولان • با گیاه تر وی احسان می کند • گیاه تر و چمن زاره بو سباح
صرصر احسان و بر ایدر • یعنی هر نه مرتبه روزکار شدید هبوب ایلسه • نباتات ضعیفه یه ضرر کتورمیوب بلکه طراوتن زیاده ایدر
اما اشجار قویه اظهار استکبار ایدوب • قد و قامت و بزرکی و عظمتنه اعتماد ایتمکله ریح صرصر دال و بداغن قیروب کوکن یوقاریه
کتورر • و بیمه کشتر تبرلر اورودب نه اعلا حطب دیوانشه یقار • کما اخبر اهل النار کل کبیر متکبر • و اهل الجنة کل ضعیف متضعف
ایدی چونکه • بر ضعیفی گیاه ان باد تند • رحم کرد ای دل تو از قوت ملند • اول باد تند گیاهک ضعف و سکنتنه رحم ایلدی • پس ای دل
سن دخی انتباه اوزره اولوب • قدرت و قوت و قدس و نزاهتدن لاف و کذاف اورمه • و رأی و تدبیر قضا و قدره سپر اولمایوب
صرصر قضا ارباب عجب و استکباره بلا و نقمت • و اصحاب فقر و سکنته ملامت و مرحمت ایده جکنه کمان ایتمه • ابن فارض نه خوب
بیورمشدر شعر • متی عصفت ریح الولا قصفت اخا • غناءٍ ولو بالفقر هبت لربت • مثلا • تیشه را ز انبوهی شاخ درخت
کی هراس آید ببرد لخت لخت • تیشه یه کثرت اغصان درختدن نیجه خوف و هراس کلور • بلکه درختک دال و بداغن پارچه پارچه کسر
لیک بر برگی نکوبد خویش را • لکن تیشه کندویی بر برگ اوزرینه دوکمز • و برکی دخی پاره لیوب دیو کندویی اوزرینه اورمز زیرا
تیشه و تبر جز که بر نیشی نکوبد نیش را • نیشتری نیشتر کبی تیزلک ایدندن غیره اورمز • پس تیشهٔ قضا دخی زخم قهری نیشتر تیز کبی
اولان تند و ستیزلره اورر • و نار غضبه یاقمقدن قایرمازه • مثلا • شعله را ز انبوهی هیزم چه غم • کی رمد قصاب از خیل غنم
شعلهٔ ناره کثرت هیزمدن نه غم • و قصابه خیل غنمدن نه الم • هیچ شعله هیزمی چوقدر دیو یاقمازمی • و قصاب رمهٔ گوسفندی انلک
کثرتندن اورکوب ذبح ایتمزمی • پس ذبح قضاده جمیع اولان متهور و مغلوبلرک کثرتندن دخی بطش شدید الهی یه نه غم • رمهٔ اغنام
کبی اهل استکباری سکین قهر ایله ذبح ایتمزمی ایدر • آه ای غافل بی انتباه عطار • قضا رفت هر ذرات اول • از ان کرد اینجا که معطل

قضا آدم چنان آغاز بخشید • نمود عشق اول باز بخشید • قضا در آخرش خوار و زبون کرد • ز جنات تش بحوری او زبون کرد
قضا ابلیس را از طوق لعنت • بکردن در فکندش بهر نفرت • آه ای دل بیچاره چونکه جبید اختیار • دست قضاء جبارده اولدیسه

پیش معنی چیست صورت بس زبون • پیش معناده صورت ندر زیاده زبوندر • یعنی صورتی تحریک ایدن معناسیدر • پس صورت معنی
قتنده لاشی و زبوندر • معنی نیجه دیلرسه ایله ایدر • بن بونی ایتیم دیمکه صورت قادر اولماز کورمزمیسن • چرخ را معنیش میدارد نکون
چرخ فلکی معناسی نکون طوتر • فاذا کان کذلک • تو قیاس از چرخ دولابی بگیر • گردشش از کیست از عقل مشیر • سن دولاب وش اولان
چرخدن قیاس ایت که • بو عظمت و سرعتله • انک کردشی کیمدندر • عقل مشیردندر • یعنی هر بر فلکک حرکتی مدبر وجودلری اولان عقلدر
که حکمانک عقول عشره دیدکلری • هر بر فلکک حرکت مستدیره سی عقل ایله • و عقل املاکک معناسی • و افلاک صور معانی اولور
و معنای معنی مشیت الهیه اولوب • من حیث المعنی هر بری ارادت حقله کردش قیلور • و کذلک گردش این قالب همچون سپر
بو سپر کبی اولان قالبک حرکت و کردشی • هست از روح ستیر ای پسر • روح ستردندر ای پسر • و همچنان گردش این باد از معنی اوست
بو ریح و زانک کردشی انک معناسی اولان عقل فعال لدندر که • عقل فعالک دخی محرکی ایزد متعالدر • پس باد و ملکوت باد ید قدرت
الهیده بی اختیار حرکت ایدوب • همچو چرخی کان اسیر آب جوست • آب جویه اسیر اولان چرخ آسیاب کبی هر بری کردشده در •

خلاصهٔ کلام موجودات مکوناتدن هر بر موجودک حرکات وسکنات وخاصیات وتأثیراتی قالب تابع روح مستطاب وکردش آسیاب
تابع آب اولدوغی کبی کندو معالرنه تابعلردر آه ای مستمع آگاه وطالب حب الله **جز ومد ودخل وخرج این نفس**
از که باشد جز زجان پرهوس هر ساعت الوب ویردوگك بو نفسك جز ومدی ودخول وخروجی جان پرهوسدن غیری کیمدن اولور
یعنی هبوب ریاح نفس تحریک روح ایله درکه روح دخی بر فحوای ونفخت فیه من روحی نفخ الهی در پس امر یزدانی اولان
روح انسانی نفس وانسانی حرکته کتوروب صدر متنفسدن شفتینه صدور ایدن هواء خارجی قطعهٔ صوت ولفظ ایدوب
گاه جیمش میکند گه حا ودال **گاه صلحش میکند گاهی جدال** گاه جیم وحا ودال ایدر وگاه صلح وجدال ایدر یعنی روح انسانی
اول هوای نفسی لساندن گاه حروف مفرده صورتنده تلفظ ایتدرر وگاه حروفی ترکیبه کتوروب یا بودرکه صلح ومحبت
وود والفته متعلق کلمات سویلدر ویاخود باعث وحشت وعداوت اولاجق سوزلر سویلدوب جنگ وجدال ایتدرر
وزبان ودهان حکم روحه مخالفته قادر اولمایوب **گه لمیشی میبرد گاهی یار** گاه لمینه گاه یاره ایلتور وهر نه دیلرسه سویلدوب
گه گلستان میکند گاهیش خار اول کلمات ملفوظه یی گاه گلستان وگاهی خار دل آزار ایدر یعنی گاه اولور که طوطی زبانی شیرین
گفتار ایدوب وعندلیب کبی سویلدوب استماع ایدنلرک مشام جانلری کلمات طیبه سیندن روایح انسیه استشمام ایدر
وباغ وجودی گلستانه دونر وگاه اولور که حیات وعقارب کبی دیلندن کفتار دل ازار صدور ایدوب سینهٔ زهرلردوکر
وخواطر ناسی بیلان کبی صوقوب عضلرین بیقر وبو سببله ارباب لمیندن اولمق دولتندن دوشوب اصحاب شمالدن اولور **نظم**

که چو چنگم بزن وگاه چو نی بنوازم • که بهر ساز که سازی تو مرا می سازم
چون نیم خود تو دمی بر من بیچاره دم • تا که خلقان همه در رقص شود ز آوازم
چونکه هر لحظه ز تو حسن دگر می بینم • با تو هر لحظه از آن عشق دگر می بازم
شاه باز تو بدم دست تو پروازم ده • باز بر دست تو آیم چو بخوانی بازم
بلبل روضهٔ بستان گلستان توام • هم بگلزار تو آیم چو دهی پروازم

حقا که نفس دخی جنبش باددن اولوب الفاظ وحروفله متلبس اولمادقجه
بادنفسدن نه کیسه الجنوره ونه کمسنه خوشدل اولور پس تقلبات باددن بو قدر اختلافات کثیره پدیدار وهر کسه نه اولدی ایسه
قول وفعلندن وعجب واستکبارندن آشکار اولدی پس ارباب کفر وانکار باد نفسلریله کفتار ناهموار سویلیوب انبیا
واولیایه دل آزارلق ایتدکلری چون **همچنان این باد را یزدان ما** نفس انسانی کبی چو هواده وزان اولان بادی بزم یزدانمز
وخالق ارض وسما **کرده بد بر عاد همچون اژدها** قوم عادک اوزرینه اژدرها کبی ایتمش ایدی ونور ایمانه نایل اولدقلری ایچون
هبوب ایدن ریاح جنس واحد ایکن خدای متعال **باز هم آن باد را بر مؤمنان** **کرده بد صلح ومراعات وامان** کیرو هم
اول بادی مؤمنلر اوزرینه صلح ورعایت وامان وطمانینت ایلمش ایدی خلاصهٔ کلام ای برادر سعادت انجام کارفرمای قالب
جان ایدوکن بیلدکسه علم شریفه خفی اولمیه که القلب بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبها کیف یشاء دقلبجه جان دخی بی فرمان
خالق ذو المنن کارفرمایی مملکت بدن ایده مز پس بر فحوای وما تشاؤن الا ان یشاء الله مشیت الهیه نه ایسه ظهوره کلن اولدر
کذلک آتش وباد وآب وخاک بلکه عرش وکرسی وجمیع افلاک معنی کلمات وحروف موجودات مثابه سنده اولان اسما وصفات
وتجلیات حضرت احدیت الذاتک اقتضاسی اولمادقجه اصلا وقطعا سمت ظهوره کلمزلر وحرکت وسکون ایله متصف اولمازلر
ودوجهان الوجوده نه بر اثر ایله موصوف ونه بر خاصیت ایله معروف اولورلر مثلا الفاظ وحروف که اعواضدندر بی نفس انسان
کسوهٔ وجودی بردوش قیلمز نفس دخی بلا ارادت معنی قصده نه سعی ایتمز وجان مرید که قصد وارادت انکله قایم در جان جانک
ارادتی اولمادقجه برامره کوشش ایتمز وهمچنان کلمات انبیا وکمل اولیا وحروف عالیات اعیان ثابتهٔ علمیه وحروف سافلات
سایر موجودات بحسب تفاوت درجات وبقدر اختلاف طبقات بی نفس رحمانی ظاهر اولماز پس بر فحوای انما امره اذا اراد
شیئا ان یقول له کن فیکون نفس رحمانی تابع ارادت سبحانی وارادت تابع علم ربانی وعلم دخی تابع حیات صمدانی اولوب
جمیع صفات ذات ایله قایم در پس من حیث الحقیقة والمعنی عموما حروف وکلمات موجودات تجلی ذات واحددن غیری دکلدر **نظم**

نهی ساکن شده در خانهٔ دل • گرفته سر بسر کاشانهٔ دل
توان گنجی که از چشم دو عالم • شدی مستور در ویرانهٔ دل
دلم بی تو ندارد زندگانی • که هم جانی وهم جانانهٔ دل

فاذا کان کذلک حضرت حق وقادر مطلق موجوداتی ابداع والجاد
ایتدکده علی اختلاف طباعها وتباین احوالها موجوداتک هر برنده خواص غریبه ومنافع عجیبه وضع ایدوب خواص مزبورهنک
انبیا وکمل اولیایه کشف والهام ایله بلدردی وقلم الهی دن وارد اولان صنوف حروف واعداد وترکیب وافرادی تعلیم ایدوب
ما فی السموات والارض وما بینهما اولان جمیع مخلوقاتی بو حروفک تحت حوطه سنده قیلوب هیچ بر وجود اول حروفدن خارج اولمادوغن
کوستردی وعلم مزبوره فایز اولان خواصی اعلم اهل زمان وخلاصهٔ نوع انسان ایلدی ومعقدما بیان اولندوغی اوزره مبادی
نطق اولان بکرمی سکز حروفه اشیا سایره کبی خواص وطبایع ویروب حروف مزبوره خیر وشردن وحق وباطلدن وهدی وضلالدن
هر شیئه گاه انفراد وگاه ترکیب ایله مشتمل اولدی نتهکیم محیی الدین عربی رضی الله عنه الکشف الکلی والعلم الالی نام کتابنده مراتب
حروف وحرکاتنی تعریف ایدوب والحروف ائمة الالفاظ ولما کان الوجود مطلقا من غیر تعیید یتضمن المکلف وهو الحق تعالى المکلفین

وهم العالم والحروف جامعة بیوروب معرفت حروفده انواع اسرار غریبه بیان بیورمشلردر وحروفده مراتب املاک
وافلاک وطبایع وعناصر اثبات ایدوب وسور قرآنیه ده اولان حروف مقطعه یی تحقیق ایدوب حیرت فزای عقول
عقلا اولاجق عجایبات اظهار ایتمشدر وشیخ صدر الدین قنوی طیب الله انفاسه دخی اعجاز البیان فی تفسیر ام القرآن ده
بسم الله تحقیقنده اعلم ان التعین الاول الاسمی الاحدی الذی سبقت الاشارة الیه هو اول ممتاز من الغیب الالهی
المطلق وهو مفتاح حضرة الاسماء والحد المذکور ونظیره من عالم الحروف فی النفس الانسانی الهمزة والالف وهو مظهر صورة العما
الذی هو النفس الرحمانی الوحدانی النعت الذی فیه بدت وتعینت صور سایر الموجودات التی هی الحروف والکلمات الالهیة والآثار
والاسماء الاسماء کما تعین الحروف والکلمات الانسانیة بنفس الانسان فلا یظهر لشیء من الحروف عین الا بالالف الذی هو مظهر الواحد
پس بو وجهله نیجه اسرار بیان ایتدکدن صکره مالک یوم الدین آیتنده تفسیرینده بیورررلرکه والفاعل المطلق فی الحقیقة لکل شیء وفی
کل شیء وقال فی مفتاح الغیب فان اول ما یظهر حالة التکوین الذی هو الاجتماع الاسمائی بالتوجه الحبی الارادی فی الاصل والنکاح الاول
والتولد عندنا وهو البخار فمن حیث ان الموجودات کلمات الحق سبحانه فان اصلها النفس الرحمانی لظهورها بکن وهو القول الالهی
لکل مراد تکوینه ولکل مکون فیه عین المکون وتعددت الحروف والکلمات بحسب تقاطع النفس فی مراتب المخارج اولا وبحسب الترکیب
علما وذهنا ثم حسا اخرا فی الاصل بحسب ما یلیق به **بیت** از این چشم امکان گفتار نیست • که هر نا سزا محرم اسرار نیست **نثر** پس کاشف الاسرار
مولانا خداوندکار دخی صدر الدین قنوی قدس سره نک سورهٔ فاتحه ده اولان تحقیقنه اشارت وکندولرک کلمات قدسیه
شهادت ایتمک ایچون بیورررلرکه **گفت المعنی هو الله شیخ دین** **بحر معنیهای رب العالمین** المعنی هو الله اولدوغن شیخ دین اولان
صدر الملة والدین بحر معانی الحمد لله رب العالمین تفسیرنده ذکر بیوردی افاضل شراحدن بعض شیخ دیندن مراد صدر قنوی
اولدوغنه دلیل بو قدر زیرا شیخک کتب متداوله سنده لفظ المعنی هو الله بو قدر دیمشلر ولکن بلفظه اولمق واجب دکل نیجه تحقیقلری
المعنی هو الله مفهومن افاده ایدر بالخصوص شیخ دین اطلاقی لسان قومده صدر الدین قنوی حضرتلرینه علم کبی اولمشدر
آه ای یار همراه مادام که جذبهٔ احدیت سنی سندن الیه کوکل حقه اولاشمز والمعنی هو الله دیمک نه معنی در بیلمز آه کیم ایدن
غیری خود کیم وار در المعنی هو الله سرینک کشفن دیلرسک شیخ اکبر قدس سره الاطهرک اشبو شعر لطیفن جان قولاغیله دکله
وفهم حال وذوق قیله کما که نه بیورمشلردر قال قدس سره **شعر**

الله انزل نورا یستضاء به • علی فؤاد نبی سره الله
انی به روحه من فوق ارقعه • منه الیه به کان النزول له
سمع الی قلبه والسامع الله • فلیس فی الکون الا الواحد الله
والجسم والعرض المشهود فیه وما • فی الغیب ما ان تراه ذلک الله
دا نا قص فیما قلته فانا • عین الکثیر وعینی الواحد الله
من اعجب الامر ان الحکم من عدم • فی عین کون واین العبد والله
فالعین تشهد خلقا جاء من عدم • والامر حق وعین المبصر الله
له الیمین له العینان فی خبر • اتی به سنة والآتی هو الله
فالحکم لی وله عین الوجود وما • للعین منی وجود بل هو الله
فانظره فی شجر وانظره فی حجر • وانظره فی کل شیء ذلک الله
کل الاسامی له ان کنت تعقله • هو المسمى بها فکلها الله
فلا تقول جهول قد جهلت وما • بالله جهل فما کونی هو الله
فقل له ذاک حکم العین فیه ومن • یدری الذی قلته بانه الله
ثم والله الآخرة ظهرت • وبی حلفت وان المقسم الله
لوکان ثم وجود ما هو الله • لم یعتز بالوجود الواحد الله
بل الحدوث لنا ومایتابعه • وهذه نسب والثابت الله
ینوب عنا وانا منه فی عدم • ولکن نشهده والشاهد الله

نتیجه نال ای همدم نسیم صبح وصال ومحرم قرب انس جمال اکر مع الواسطه واکر بلا واسطه صور کونیه ده تجلی ایلین اول
احدی الذات ومقصود ومعنی همان اول واحد سرمدی الصفاتدر اولوب **بیت** که جز او نیست در سرای وجود • بحقیقت کسی دکر موجود
مفهومی امر محقق در پس بو صور مرئیه نظر دیمه رسه مولا خداوندکار قدس سره بیورررلرکه **جمله اطباق زمین واسمان**
همچو خاشاکی در آن بحر روان جمله اطباق زمین واسمان معنای صور کاینات ودریای ارواح موجودات اولان بحر وحدتک
موجنده بر خاشاک کبی در پس صور ممکنات خس وخاشاک دریای اسما وصفات وامواج کوناکون تجددات اولدیغیه
امر بدیهی در که **حملها ورقص خاشاک اندر آب** **هم ز آب آمد بوقت اضطراب** خاشاکک روی آبده اولان حمله وجنبش
ورقص وجوشلری آب دریانک حین تلاطم واضطرابنده حرکت وتموجندن ظهوره کلدی والا دریا جوش ایتمسه خاشاکدن
جنبش وجود کلمزدی مغربی نه خوب دیمشلردر **شعر**

انچنانم ز عشق جام خراب • که ندانم شراب را ز سراب
بر سر بحر بی نهایت عشق • دو جهانست بر مثال حباب
خیمهٔ آب چون رود بر باد • چه بود بعد از آن تو خود دریاب
در عدد نیست جز یکی محبوب • که هزاران در او در حجاب
نسبت عشق چونکه غالب شد • منمحل گشت اندر و اسباب

ایدی محرک خاشاک وجود تموج دریای شهود ایدوکن ذوق ایتدک ایسه بونی دخی بیل که **چونکه ساکن خواهدش کرد از مرا**
سوی ساحل افکند خاشاک را چونکه دریا خاشاکی مراد حرکتندن ساکن ایتمک دیلیه جانب ساحله براغور خاشاک دخی حرکتدن قالور
پس اقتضاء مشیت صورکاینا تدن برینی اسکان اراده ایتدکده دریای حیاتدن اخراج وساحل مماته القا ایلیوب

صورت مزبوره حرکتدن قالور • وبعد اخری چون کشند از ساحلش موجگاه • چونکه ساحل مماتدن موجگاه حیاته جذب ایلنیه
ان کند باد او که صرصر با کیاه • باد صرصر کیاهه نه ایدرسه امواج دریای حیات دخی ساحل مماتده قالان خاشاک اجسامه ایلجه ایدر
یعنی اجسام موتی حرکته باشلر • وکذلک دریای تموّج عشق • شورش عاشقی اسکان دیلسه کف تعینی جانب ساحل بشریته بند
ایدوب عاشق سکین جوش وخروشدن قالور • وکیرو تحریک دیلسه موجگاه عشقه جذب ایدوب قلب عاشق دریا کبی جوشه کلور شعر

ازین دریا اگر او را بجویی • تو با او بی واندر گفت وگویی • درین دریای بی پایان فتادم • سر اندر قعر این عمان نهادم
ازین دریا که افتادم یقین من • ترا دیدم کنون عین الیقین من • دم از وحدت زدی وعقل رفتم • ز تو اشنفتم وهم از تو گفتم
جدایی پیش ازین چیزی ندانم • همست صورت ومعنی بیانم • آه کیم عشق دریاسی جوش شدی • موجلری باشدن آشدی •

عاشق بیچاره نک اختیاری الندن دوشدی • آه ای محرم عشق عاشقلک خود النده نه وار • جهان کن فیکون بطونده شئونات
کوناکون • شیئن غیبک کموننده ایکن ظهور وخفادن مستغنی اولان • دریای محیط عشق مطلق • حسن وجمالن اظهار وصنع وکمالن
اشکار ایتمک ایچون • خلوتخانهٔ وحدتدن پا نهاده اولوب بی کثرت حدوث وقدم • مظاهر کون وجود وعدمه تجلّی ایدوب کندو
چشمنه جلوه ویردی • وچونکه چشم عیوندن نظر ایتدی • حسن وجمالن لباس کوناکونده سیر ایدوب هزاران رود جمالن کوردی
ونامی عاشق ومعشوق اولوب امواج تعینیاتنک کیمی وامق وعذرا وکیمی مجنون ولیلی اولوب امکان وواجب وفاعل وقابل
واول والاخر وظاهر وباطن • وسلطان وبنده • وغنی وفقیر • وآدم وابلیس • وبلعام وموسی • ومومن وکافر • وهاروت وماروت
واملاک وافلاک • ودنیا واخرت • ونار ونور • وجنت وحور • وبالجمله مظاهر اسماء متضاده • ومجالی تجلیات مختلفه بدیدار
وجمله سی محمد عشقنه اشکار اولوب اگر هدایت واگر ضلالت اگر طاعت واگر غوایت • اول دریای احدیتک امواج ارادتندن
حرکته کلدی • خلاصهٔ کلام ای دل بی نام *این حدیث آخر ندارد باز ران • جانب هاروت وماروت ای جوان* بو سوزک آخر
وانجامی طوتمز پس سمند گفتاری هاروت وماروتک جانبنه سور ای جوان *باقی قصهٔ هاروت وماروت ونکال
وعقوبت ایشان در دنیا بچاه بابل* هاروت وماروتک قصه باقیه سی • وانلرک دنیاده نکال وعقوبت ایله چاه بابلده
معذب اولماسی بیانندهدر • معلوم اولا که بابل ارض عراقده بر شهرک اسمیدرکه حالا خراب اولمشدر • وموضع مزبورده
حالا بر قریهٔ صغیره واردر دیرلر • وابن حوقل دیرکه بابل بر قریهٔ صغیره در • ولکن محل مزبورده ابنیهٔ عراق اولماغله قدمندن
اوتوری اقلیم عراق دیدیلر • وملوک کنعانیین • وبعض ملوک سالفه موضع مزبورده مقیم اولماغله اثر بنالری شاهد اولوب
قدیم الایامده شهر عظیم امش • وبعضیلر شهر بابلک اول بانیسی ضحاکدر دیمشلر • وبخت نصّر دخی اولده مذکوردرکه • نمرود جبار شهر
بابلده بر قصر شدادی بنا ایدوب عجب واستکبار ایله اوتوررکن • حق تعالی بر ریح عاصف ارسال ایدوب قصر مزبور منهدم
ونمرود هلاک اولوب • اول صرصرک دارهٔ زلزلی • وصیت وصدای عاصفدن السنهٔ ناسه تبلبل واقع اولوب هر بری
بر نوع لغت ایله تکلم ایتمکله موضع مزبوره بابل تسمیه اولندی • وبداین ونصیبین ورها نمرودک بناسیدر • وابراهیم خلیل
علیه السلامی نمرود بابلده آتشه آتمشدر • وهاروت وماروتک محبسی اولان چاه بابلده در • وزمخشری نک ربیع الابرار نام
کتابنده باب تعجبده مسطوردرکه بابلده یدی مدینه وار ایدی که هر برنده طلسم ایله بر اعجوبه وضع اولنمش ایدی یعنی
مدینهٔ اولی ده بر ارض تمثالی اولوب اهل مملکتدن بعضی خراج وتکالیفی ویرمکده ملکلرینه مخالفت وتعلل ایتسه لر ارض مزبوره
اهالی بلده نک انهارینه خرق انهار ایدوب شهری صو احاطه ایدردی • ومادام که خراجن ادا ایتمیه لر موضع سیلی هیچ فرد سده
قادر اولمایوب • ادای خراج ایتدکلرنده تمثال ارض سد اولوب شهر غرقدن خلاص اولوردی • ومدینهٔ ثانیه ده بر حوض
اولوب ملجان اول شهرک ملکی اهل بلده یی طعامه جمع ایتسه • هر کس کوکلی دیلدوکی اشربه دن کتوروب • اول حوضه دوکوب
جمله اشربه حوضده بر برینه مختلط اولوردی • پس هر کس حوضدن ایچمک لازم کلدکده کندو کتوردوکی شربتی ایچر ایدی
ومدینهٔ ثالثه ده بر طبل وار ایدی • بعض کسنه احوال غایبی بلمک دیلسه واروب اول طبلی اوروردی • اگر غایب حیاتده ایسه
طبل اوتردی • اگر میت ایسه صدای طبل ایشیدلمز ایدی • ومدینهٔ رابعه ده بر عورت تمثالی وار ایدی انک خاصه سی بو ایدیکه
احوال غایبی بلمک استین مرآت مزبوره یه نظر ایدردی • غایب هر نه حالده ایسه ناظره کوستروب کأنه غایبی حالبلده
حاضر کورردی • ومدینهٔ خامسه ده نحاسدن بر قاز شکلی دوزلمش ایدی • انک دخی خاصه سی بو ایدیکه • شهره دیار اخردن
بر غریب داخل اولسه قاز اوتوب اهل بلد جمله ایشیدرلر • وشهرمزه بر غریب کلمش دیرلر ایدی • ومدینهٔ سادسه ده
خشبدن دوزلمش ایکی قاضی صورتی اولوب صو اوزرینه اوتورمشلر ایدی • ایکی کسنه نک بر بریله خصومتی اولسه
ذکر اولنان تمثاله وارورلر ایدی • دعواسنده محق اولان صو اوزرنده یوریوب • خشبدن اولان قاضیلرک یاننده اوتوروردی
ومبطل اولان یورییه میوب صویه باتاردی • ومدینهٔ سابعه ده بر شجر عظیم اولوب کولکه سی ساقندن تجاوز ایتمز ایدی
فامّا بر کسنه واروب دبنده اوتورسه بر کشی کولکه لنه جک قدر سایه صالوردی • وبو اسلوب ایله زیاده ایکی اوچ بیک نفر اوده ارنجه

اول شجرک

اول شجرک دبنه اوتورسه لر بیک آدمه دخی زیر سایه سنه الوب بیک عدددن بر عدد زیاده اولسه سایه درخت ساقنه عودت
ایدوب جمله کنشده قالورلار ایدی • وبالجمله حکماء سلف ریاضت وغلت ایله حروف لفظیه ورقمیه نک ترکیب وافراد • وطبایع
واعدادنده اولان خواص واسراره واقف اولماغله بونک امثالی اشکال وتمثال وضع ایدوب وطلسمات دوزدوب ناسه اعجوبهٔ
غریبه کوسترمشلردر • پس ذکر بابل مناسبتی ایله بابلک بعض احوالن بیان ایلدکسه کیرو صدده کلهلم یعنی مولانا خداوندکار بیورلرکه
چون گناه وفسق خلقان جهان • می شدی بر هر دو روشن آن زمان چونکه خلایق جهانک اول زمانده واقع اولان فسق وفجوری •
هاروت وماروتک ایکیسنه دخی روشن اولدی • یعنی وجه ارضده بنی آدمک ایتدوکی انواع فسادات معلوملری اولمغله نوع بشردن
امر خدا ایله بو جمله صادر اولان معصیتدن *دست خاییدن گرفتندی زخشم* خشمه کلوب الملرندن اللرین چینرلر ایدی *لیک عیب خود*
لکن خلقک عیوبن کورن چشم ایله کندو عیبلرین کورمزلردی • وبالجمله هاروت وماروت فرمان الهی ایله ناسی ومانع اولمایوب صوامع ملکوتده
انواع عبادات ایله راسخ وراسخ اولمشلر ایدی • ولکن جنس بشرده واقع اولان قبایح وفضایحه اطلاع ایله قضا وقدردن غافل اولوب
مرآت دیده دن عیب بین اغیار اولان کندولرک عیوبنی ایدوکن فهم ایتمدیلر • وغیرلری بدکورلک کندولری نیک کردار کوررلک ایدوکن
بیلمدیلر وابلیس اعتراضیله نه بلایه مبتلا اولدوغن فراموش ایدوب *نظم*

بکس اندیشهٔ بدرا مبر زود • که چون ابلیس هانی درکف دود
بر از خودبین ونیکی را زخودبین • درون جان ودل عین احدبین • منی دورت کند ازخانهٔ انس • فرو ماندی میان نوران قدس

مفهومنی کوپا که کوش ایتمدیلر • پس لاجرم کندو فعلاری کندولره پسندیده کلوب • ونحن نسبّح بحمدک ونقدّس لک مفهومن سویلدیلر خبرلری
یوقدر که دیدهٔ خود بینلری مرآیای ادی ده کندو عیبلرین کندولره کوستروب معنا کندولردن نفرت ایتدیلر • فلهذا حضرت مولانا
من کلّ الوجوه اولانا تمثیل ایدوب بیوررکه مثلا *خویش در آیینه دید آن زشت مرد* اول مرد زشت کندویی آیینه ده کوردی •
وبو قیافت بدغدر ایو *روبگردانید ازان وخشم کرد* آیینه دن یوزین دوندروب کندو عکسی اولان روی زشته خشم ایلدی
واول شکل قبیح کندونک ایدوکن بلمدی • پس کذلک کندو ولی عاقل ودانا • ونقش زیبا زعم ایلین *خویش بین چون از کسی جرمی بدید*
خودبین برکسنه دن چونکه مقتضای بشری ایله برجرم وزلّه کوردی • فی الحال غضبه کلوب *آتشی در وی از دوزخ شد پدید* انک دوننده
دوزخدن بر آتش ظاهر اولدی • یعنی اول مجرم مسکینه تهور ایدوب بره فاسد دکاسدسن بویله ایدرسن دیمی دیو انواع تقریع
وتوبیخدن صکره • حدتندن وجودنه صغمایوب بلکه اول مبتلای عسلره کوتروب رسوای جهان ایلدی • وعوض المومن که به
مضمونن اشتیوب خشم وغضبندن اغزی کوپردی • پس بر اهل رحمت اول معجب خودبینه تهور ایتمه • واول مجرم وجانی یه کندو کناهکار
سن دخی سر بر اولوب نار غضبه یاقمه • وعالمه رسوای ایتمه دیسه اکا دخی غضب ایدوب ای جاهل وبی غیرت نه سویلرسن •
حمیت اسلام قنده وکندی دیوب مذموم اولان غضب نفسانیه سنه غیرتدر دیو کبر ایله حمیتی فرق ایتمدوکیچون *حمیت دین خواند او آن کبر را*
اول خودبین مغضوب کبر وتهوره حمیت دین اوقور • وکین وغرور ایله مغرور اولدوغندن غافل اولوب *ننگرد در خویش نفس کبر را*
کندو نفسنده نفس کافره نظر ایلمز • ای مستمع مستعید زنهار فهم درست صاحبی اولوب کژ فهم اولمه که مولانا قدّس سرّه نک بو کلمات
قدسیه لرندن مراد • امر بالمعروف ونهی عن المنکردن امت محمدی مطلقا منع ایتمک دکلدر • زیرا ولتکن منکم امّة یدعون الی الخیر یأمرون
وینهون عن المنکر • قول کریمی موجبنجه معروف ایله امر • ومنکردن نهی فرض در زیرا ظاهر امر وجوب ایچوندر • پس امّتک برشی ایله امر وارد
اولمق فرض اولدوغنه اشارتدر • فامّا منکم امّة قولنده واقع اولان من تبعیضیه دن • فرض کفایه اولدوغنه استدلال اولنمشدر ودخی
کنتم خیر امّة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر آیت کریمه سی امر ونهینک فضیلتنه دلالت ایتمشدر • زیرا امر بالمعروف
ونهی عن المنکر ایله مخاطب اولانلر خیر امّت اولماسنه قول مزبور بیان کبی در • کما قال علیه السلام • افضل شهداء امّتی رجل قام الی امام جائر
فامره بمعروف ونهاه عن منکر فقتله علی ذلک فذلک الشهید منزلته فی الجنة بین حمزة وجعفر • وقال صلی الله علیه وسلم • لا یعذّب الخاصّة
بذنوب العامّة حتی یری المنکر بین ایدیهم وهم قادرون ان ینکروه فلا ینکروه • پس آحاد مؤمنینک ممکن اولدوغی مرتبه بلکه معروف ایله امر
ومنکردن نهی اوزرلرینه واجبدر • زیرا امر ونهی دین اسلامه نصرتدر • فامّا عند البعض بونک صاحبنه عدالت شرطدر • فاسق احتساب
ایتمک جایز دکلدر • زیرا نفسی اصلاحنه قادر اولمیان غیرلری اصلاح ینجه قادر اولور دیوب ولن یستقیم الظل والعود اعوج • قولنی تمثیل
کتورمشلر • امّا علما دین جواب ویرمشلرکه • احتسابه عصمت شرط دکلدر • ایله اولسه باب امر ونهی منسدّ اولمق لازم کلوردی زیرا
صحابه رضی الله عنهم دخی • مع شرف حالهم معصوم دکللر ایدی • فلهذا قال سعید بن جبیر رضی الله عنه • ان لم یأمر بالمعروف ولم ینه
عن المنکر الّا المعصوم لم یأمر احد بشیء • وبعض علما دخی احتسابه اذن امام شرطدر • احاد ناسه لازم دکلدر دیمشلر • ولکن بعض محققین
قول مزبوری قبول ایتمیوب • احتسابه اذن امام شرط وتخصیص تحکّم در • زیرا خصوص مزبورده وارد اولان • آیات واخبارک
دلالتی عمومه در دیمشلر • کما قال علیه السلام • من رای منکم منکرا فلیغیّره بیده فان لم یستطع فبلسانه فان لم یستطع فبقلبه وذلک
اضعف الایمان • پس خصوص علما عمومات مزبوره تحتنه سلاطین دخی داخلدر • فکیف که انلرک اذننه مشروط اوله دیمشلر رحمه الله علیهم

حکایت

منقولدرکه عصر مأمونده بر رجل عالم بلا اذن ناسه امر بالمعروف ونهی عن المنکره اشتغال ایتمکله • مأمون آگاه اولوب انک

احضارینه امر ایتدی • پس مذکوری برموجب فرموده حضور مأمونه کتوردیلر • مأمون ایتدی ایشتدم که بندن اذن یوغیکن سن
خلقه معروف ایله امر • ومنکردن نهی ایدرمش سن • واول حالده مأمون تختنده اوتورمش ایدی • اتفاقا رجل عالم نظر ایتدکده کوردیکه
مأمونک تحت قدمنده بر کتاب طورردی • مأمون اندن غافل اوتورمش • پس رجل عالم ایتدی یا خلیفه ایاغک اسماء الله اوزرندن قالدر
مأمون اینه انکی ادین فهم ایتمیوب • یا رجل بو سوزدن مرادک ندر دیو سؤال ایلدی • مذکور مأمونه اصلین دیمیوب اوچکره ارفع قدمک
عن اسماء الله دیوب • بعده ایتدی یا خلیفه • چونکه سن رفع قدم ایتمدک پس بن رفع ایدهیم دیوب کتاب اولدوغی موضعه ایما ایلدی
مأمون مومی الیه نظر ایتدکده کتابی کوروب • تعظیم ایله قالدردی • ویوزینه کوزینه سوروب تجلیته دوشدی • بعده عالمه ایتدی بو کتابی خود
بو محله بن کتورمیوب • اهل بیتم قوشلر • پس بکا بوندن عتاب لازم کلمز • بالخصوص آیت کریمهده بزم شأنمزه وصف اولنوب • الذین ان
مکناهم فی الارض اقاموا الصلوة واتوا الزکوة وامروا بالمعروف ونهوا عن المنکر • بیورلمشدر • رجل عالم ایتدی صدقت یا امیر المؤمنین •
فی الحقیقه سن کندونکی وصف ایتدوکک کبی • صاحب تمکنت وسلطنت سن • ولکن بو بابده بزدخی سکا • اولیا واعوان وانصاریز
بو معنایی کتاب وسنته جاهل اولانلر انکار ایدر • کما قال تعالی • والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض یأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر
وقال علیه السلام المؤمن للمؤمن کالبنیان یشد بعضه بعضا • اکرچه سن سلطانسن • ولکن سکا قرأت ایتدوکم کتاب الله وسنت رسول
پس اکر کتابی وسنته انقیاد ایدرایسه • سکا اعانت ایدنلرک سعیی مشکور اولمق کرکدر • شویله که عدم انقیاد واستکبار ایدرسک سنک
عزت وذاتک ید قدرتنده اولان ذو الجلال والاکرام ایشکی کورر • وبرموجب کتاب وسنت عمل ایدن محسنلرک اجری عند الله ضایع اولماز
دیوب ان الله لا یضیع اجر من احسن عملا • آیت کریمهسن اوقیوب سوزی ختم ایتدی • پس مأمون متأثر اولوب • اول عالمک کلام
معجز نظامن صد هزار تحسین ایدوب ایتدی • ای عالم وفاضل حقا که سکا وسنک امثالکه امر بالمعروف ونهی عن المنکر لایقدر • من بعد
بزدن دخی اذن ورخصت وصد بار اجازت دیوب • تعظیم وتکریم ایله کوندردی • پس مقصود نهی عن المنکرک طریقی ندر • وحمیت دینی
نه وجهلهدر انی بلمک کرکدر • اولا منکر بلا تجسس ظاهر اولمق کرکدر • یوقسه برکمسنه اوینک قپوسن قپایوب ستر معصیت ایلسه انی تجسس
وعیوب ناسی تجسس جایز اولمیوب • بلکه بر فحوای • ولا تجسسوا ولا یغتب بعضکم بعضا • اول دخی منکر اندن بریسیدر • پس بر مؤمن
شرب خمر وغصب اموال • وبونک امثالی منکراته ارتکابی کورلسه نهی واجبدر • فاما نهی واحتسابک دخی درجاتی واردر • ادنای درجات
نهی بودرکه • منکرک منکر اولدوغن جهلایه بطریق الرفق بلدرمک کرکدر • مثلا مصلی صلاتنده تعدیل ارکان ایتمیوب • ورکوع وسجودی
علی نهج التجویز ایتمسه انی بو وجهله احتساب کرکدرکه • ای مؤمن قرنداشم انسان مادرزدن عالمه تولد ایتمامشدر • بزدخی اول حالمزده
امور صلاته جاهل ایدک • علمادن صکره تعلم ایلدک • ایمدی صفت صلوة ورکوع وسجود • وقیام وقعود بودر دیو لطف ایله
تعلیم ایدوب عنف وقهر ایله بره جاهل بو نه مقوله نمازدر دیمک • تعلیم واحتساب دکل بلکه عجب وتکبردر • ودرجه ثانیه وعظ ونصیحتدر
یعنی مجرم اولان فعل منکرک منکر ایدوکن بیلورکن ایشلسه • ونفسنی اندن اقلاع ایتمسه • مثلا شرب خمر وغیبته اشتغال ایتسه •
لایق اولان بودرکه • اول مجرمه آیات وعیدی اوقیوب • وعذاب الهیدن تخویف ایدوب لطفا سیرت صلحی وانبیایی • وانلاره
وعد اولنان اجر حسناتی بلدرمکدر • وتوبه ویرمکدر • وممنوع اولمزسه درجه ثالثهدن کورینوب • ای فاسق وجاهل اللهدن قورقمزمیسن
دیو قول غلیظ ایله تعنیفدر • ودرجه رابعه کسر ملاهی • وشرابی دوکمک • وخمر دستینی قرمق • ودار مغصوبهدن غاصبی اخراج وبالجمله الیله
تغییر منکراتدر • ودرجه خامسه تهدیددرکه • بوندن فراغت وتوبه ایتمزسک سنی عظیم دوکریم • وضا بلکه ضرب ایتدررین دیمکدر
ودرجه سادسه تحقیق وعیددر • یعنی حد شرعی اجرادر • ودرجه سابعه مرتبه عقوبت وسیاستدرکه حاکمره مفوضدر • زیرا اکا
هرکس جرأت ایلسه فساد وفتنهیه مؤدی اولور • فلهذا احتساب اذن سلطانه مشروطدر دیمشلر • اما احتمال فتنه اولمیان مرتبهده
هرکس قدرتی مقدارین دریغ ایتمامک کرکدر • ایمدی درجات احتساب معلوم اولدیسه • ارباب تحقیق • وضع شریعته ایکی سبب بیان ایدوب
بریسی صلاح عالم درکه منهج انبیادر • وبر فحوای فی القصاص حیوة • بو معنایی تأیید بیورمشدر • وبری دخی ذلت عبودیتک اثباتی
وعز ربوبیتی اظهار ایچوندر • واکر وعید ووعد اولماسه اکثر ناس سعی فی الوفا ایتمزدی • وحد وقصاص اولمسه کمسنهدن قورقمزدی
رقایق حقایق ایسه اهل علایق وعوایقدن غایبدر • پس نفسی ایله غیری بیننی فرق ایتمین کمسنهنک فانتنده خیر ایله شری تمییز دکلدر •
پس موافق عقل وطبع اولان شریعت مطهرهنک وضعی لازم کلوب • امر بالمعروف ونهی عن المنکر اقتضا ایلدی • جعلنا الله من العلماء
العاملین • وحال بیننا وبین القوم الفاسقین • ایمدی ای طالب هدایت نهی عن المنکر حالنده غضب وتهور صفات نفسانیهدندر
مقصود خود صیانت شرع متین • وحمایت دین مبین اولدقدن صکره • حدود الهیه ایسه انی اجرا ایدرسن • پس تهورک نه معنیسی واردر
بالخصوص طرف رحمت غالب کرکدر • یوخسه کندو نفس مردارکی نیک کردار زعمیله عیوب ناسی تجسس ایدرک • بر مؤمندن خطا ایله
صادر اولان جرمنه واقف اولدوغک کبی • صفت شیطانیه اولان عجب واستکبار ایله خشم وغضبه کلوب اول مسکینی لوم وتشنیع
ایتمک حمایت دین اولماز • وکذلک بن فقه واحادیث • وکلام وعقایده اقدم دیو • علم الهی الحق کندوکه حصر ایتمکله عشق الهی ایله
مست اولان مجذوب ربانی • وعارفان سبحانینک فهم واذعانک ادراک ایدهمدوکی کلمات قدسیه ونکات سریهلرینه انکار ایله

بونلر

بونلر حاشا کفر سویلدی • حمایت دین ایچون کتابلرین آتشه یاقمق • وکندولرین اولدرمک کرک دیو بغض وعداوت ایتمک حق تعالییه
خوش کلمز • وناسی تعییب ایدوب کندوکه نزاهت اسناد ایتدوکک ایچون • حق جل وعلاسنی اندن اشد بر معصیته مبتلا قیلوب اولیایه
دیل اوزاتدوغک ایچون • دنیاده دخی دردلو دردلو رنج وعذابه اوغرایوب خسر الدنیا والاخره اولورسن • حمیت دین را نشان دیکرست
که ازان آتش جهانی اخضرست • صیانت دین • وحمایت شرع مبینک • علامت آخر ونشان دیکری واردر • اول غیرت وحمیت
بر نور آفتاب طلعتدرکه • انک تابشندن جهان وجهانیان • مستغرق نور هدایت • ونور اخضر پر اثمار امن ومستریحدر • یعنی حمایه دین
واوامر شرع مبین • علت غاییه مکونات • وسید وسند موجودات علیه اکمل التحیاتک • مطلع خورشید رسالتلرندن ظهور کلوب
جهان وجهانیان انک نور هدایت • وتابش محبتلری ایله رونق بولمشدر • پس سالکان راه طریقت • وعارفان اسرار معرفت ووارثان
انوار حقیقت اولان کمل عاشقان دخی • بر مصداق کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته • اغیاردن قطع نظر • احتسابی مملکت تنلرنده
اولان جوارح وقواسی رعیتنه ایدوب یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ما قدمت لغد واتقوا الله • فرماننده اولان تنبیه
وتأکیددن تیقظان اولمغله • ماسوی اللهدن توبه • ومراقبه تامه ایله قلبلرینه نور حکمت لمعان ایدوب جوارح وقواسن بر بر قللایوب
نفسلرین احتساب ایدرلر • والهام ربانی ایله بیلورلرکه • نفوسدن آخرته تقدیم اولنان عملدر • عمل ایسه ایکیدن خالی دکل یعنی یا حسنات
ویاخود سیئاتدر • پس بر فحوای • واتقوا الله • تنقیص سیئات • وتکثیر حسنات ایچون • توبه وعزیمت ایله نفسلرینی سیئهدن نهی ایدوب
نفسلرینه سوء ظن ایدرلر • ونعمتی فتنهدن فرق ایچون کندولری محاسبهیه چکوب • حق سبحانه وتعالینک محض فضلندن عطا بیورلان
نعمت ایله • جنایت نفسی مقابله ایدوب کوررلرکه • حق نعمت شکر ایکن • نفس غالبا کفران ایمش پس شکر نعمتدن اولان حسناتی دخی
باب سیئاتدن اولان کفران ایله وزن ایدوب • نقصی اغلب • ونه جانبک کفهسی ارجح اولدوغن حساب ایدرلر • کوررلرکه نفس شرهیه میل
ایدوب اصلا وقطعا خالصا لوجه الله خیر عمله قادر اولمامش • اول حالده ان النفس لامارة بالسوء • معناسنه متفطن اولوب نفسلرینه
کمال جزم ایله • الا ما رحم ربی • فحواسنجه حقدن مدد وعنایت • ورحمت ومغفرت • وتوفیق وهدایت • رجا ایدرلر • ونفسنه حسن ظن ایله
عیبن کورمک محال ایدوکن فهم ایدرلر • ونعمتی فتنهدن تمییزه مهتدی اولوب کوررلرکه نعمتله غیره میل ایتمیوب مشاهده حقه
مانع اولمزسه نعمتدر • وشویله که نعمت مزبوره قلبی حب ذاتیدن آیروب ماسوایه میل ایتدررسه صورت نعمتده نقمت واستدراج
وعقوبتدر • پس فتنهدن فرار ایدوب حقه التجا ایدرلر • وبوندن صکره طاعاتی احتساب ایدرلر • کوررلرکه اوزرلرینه تکلیف اولنان
فرایض وواجبات حقک محض عطیه ومنتی ایکن • نفس جاهل کندویه طاعات اسناد ایله بن مستحق اجر اولورم دیدوکی لغو ایش
زیرا جنایت ایدرسه • نفس کندویه ایدوب ذاتنی عقوبته عرض ایتمش اولور • وبو بابده نفسک وجه من الوجوه محل معذرت
اولاجق برشیئی قالمز • وطاعات نفسدن حقه نسنه عاید اولمایوب • من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء فعلیها • معناسی آشکار اولور
پس غرض نفسانی ایله صورت طاعتده نفسدن هرنه مقوله عمل ظهوره کلورسه • نفس اندن راضی اولدوغیچون جمال وحدتک
حجابی اولوب جملهسی من حیث الحقیقه معصیت اولور • زیرا نفسک طاعات مرضی بهاسی • رضای حق اولماز مع هذا نفس غافل
طاعات مغشوشهسیله عهده وفا • وحق الهی کما هو حقه ادا ایدوب شکر نعمتی یرینه کتوردم زعم ایدر • هیهات هیهات
ای نفس بی پندار • قنی طاعتکدرکه حقه لایق وعهده وفا اوله • پس نفس پر معصیت بو وجهله جنایت آلوده ایکن • خلان
مؤمنیندن برینی • معصیت ایله تعییر وتعییب ایلمک • نفسنی اول معصیتدن تنزیه ایتمک • وعصمتنی اعجاب ایتمک ونفسدن
راضی اولمق • وکندویی اندن خیرلو کورمکدر • بو تقدیرجه سنک معصیتک اول تعییب ایلدوکک کمسنهنک معصیتندن اکثر اولور
وهم اول معصیت سنک نفسکه راجع اولوب • بلکه سکا اندن افحش واعظم بر مصیبت واقع اولور • زیرا حق تعالی قادردرکه
اول عاصی قولنی عفو ومغفرت ایدوب • وسنی اندن اعظم معصیت ایله عقوبت ایلیه • پس عارفلر احتساب نفسنه بو وجهله دقت
ایدوب عیوب اغیاری کورمز • ودینی حمایت ایتمکله حالنه مشغول اولوب اوقاتنی ماسوایه صرف ایتمز • وحالنی ستر ایدوب
غیرتندن نفسنی رجا وعطایه تعلیق ایتمز • وعین خدا بینینی غین کثرت • وسر بینی رین انانیت ستر ایتمز • فلهذا حق جل وعلا دخی
اول عبد خاصی اوزرینه غیرت ایدوب انک حالنی اعین ناسدن ستر ایدر • واولیائی تحت قبابی لا یعرفهم غیری • عزت وقرب
ونور محبتلری ایله آینه قلوبی طولدرر • وسموات وارضی انلارک یوزی صوینه طورغرز • ایمدی بنم روحم مردان خدانک
احتسابی بویلهجه اولور • ودینلرینی بویلهجه حمایت قیلور • پس بو مرتبهیه کوره سنکی یدوکک حمیت دین نه جهتدن حمیت اولور فهم قیل

بهاری نیست اسرار دو عالم • تو بازی می شماری سر آدم • چرا بر نفس خود مغرور کشتی • ازان تو از وصالش دور کشتی
زهی نادان که خود دانا شماری • ز شرم حق کجا سر برآری • الحاصل هاروت وماروت دخی کندولری تنزیه • وجنس بشری
معصیتلر ایله تعییر • واعجاب عصمت ایتدکلری ایچون • انلره عتاب وستمعینه خطاب ایدوب • کف خفتشان کر شما روشنکرید • حق تعالی
ملائکهیه ایتدی • اکرچه سز روشنکر وکدردن خالی زیاده نورانی سز • ولکن نورانیکزه افتخار ایدوب • در سیهکاران مغفل منکرید
بشریت ایله مغفل • ونفس وشهوت ایله مقفل اولان • کناهکارلره چشم عیب بین ایله نظر ایلمکز • بلکه سزک قدس ونزاهت

وکمال نورانیتکزه لایق اولان بودرکه • اهل دل دلان ارباب صفا کبی شکر گویید ای سپاه وچاکران • رسته اید از شهوت از چاکران
شکر ایدیکز ای نیم شکر غیب • وعباد مقربلرم که عقل صرفدن خلق اولنوب نفس وشهوت • وآلت فسق وغوایت اولان فرج باشنه
تورتلوب اکل وشرب وخواب وجماع قیدندن خلاص اولمش سز • یوخسه بونی محقق بیلکوز رکیم گر از ان معنی نهم من بر شما اگر طینت
بشره اولان معادن • بز سزک ترکیبکزده تعبیه ایدیکت بلاشک ولاشبهه مر شما را بیش نپذیرد سما ارتوق سما سزی قبول ایلمزدی
یعنی اسفل طبیعتده منکوس الرأس اولوب • وسرکزی پایکزدن آغر کلوب افلاکه عروجدن محروم اولوردیکز • وثقیل مطلق اولماغله
مرکز بشریتک اوزرینه دوشردوکز • پس چشم بصیرتکزدن پرده افتخاری کشاده قیلکزکه عصمتی که مر شما را در تنست اول عصمت
وطهارت وقدس ونزاهت که سزک ذاتکزده موجوددر • سزک کندوکزدن اولمایوب بلکه آن ز عکس عصمت وحفظ منست
اول بر محوای المعصوم من عصمه الله • بنم حفظ وعصمت وقدس ونزاهتمک عکسیدر • پس چونکه سزی محض فضلمدن مظهر قدس ایتدم
سز دخی حقیقت حالدن آگاه اولوب آن ز من بینید نز خود هین هین اول عصمت ونزاهتی بندن کوریکوز • زنهار وزنهار کندیکزدن
کورمکوزکه تا نپرد بر شما دیو لعین حتی دیو لعین وشیطان رجیم سزک اوزریکوزه جرأت ایدوب غلبه قیلمیه **نظم**

چنان ابلیس بر درگاه می بود • که از احوال شان آگاه می بود • همه طاعات او برهم نهادند • ز استغنای حق بر باد دادند
مبر فرمان شیطان وتوکل بین • وگر فرمان بری تو رنج وذل بین • مبر فرمان او و شاد دل باش • بکل فارغ ز نقش آب و گل باش
خراباتی شو و کلی برافکن • گذر کن هم ز ما و هم تو از من • آه ای دل آگاه الله تعالی • نه عیب بین اول • نه خودبین اول هر

حسنات که واقع اولورسه محض عنایات ربانیه بیلوب حقه شکر قیل • والا قدس وطهارتده ملک مرتبه سنه دخی نایل اولسک
نوری پرتودن بیلدکدن صکره • هاروت کبی چاه مظلم طبیعته دوشوب قرب وحدتدن دور راه اولورسن • وپیر روشن دلدن
یوز دوندروب کندوکه کمال اسناد ایدرسک پرتو نوردن مهجور قالورسن مثلا الحنان که کاتب وحی رسول • دید حکمت در خود و نور اصول
الجلیل اولورسن که قصه سی سبق ایدن کاتب وحی رسول • پرتو نور رسالت اولان حکمت ونور اصولی کندوده کوردی
وعکس جمال محمدی اولدوغن فهم ایده میوب حماقتندن خویش را هم صوت مرغان خدا • می شمرد آن بد صفیری چون صدا کندوسنی
طوطیان روضه وحدت • وبلبلان جنت احدیتدن اولان حبیب خدا ایله هم صوت وهم زبان عد ایلدی • اول خود مانند صدا
بر صفیر ایدی • یعنی نوای بلبل کوهه عکس ایتدکده کوهدن دخی اکا شبیه صدا اشیدیلور • فاما اکا بلبل دینمز • وکذلک صیادلر کندولری
مرغانه تشبیه ایدوب قوش کبی صفیرلر اورر • ولکن مرغانک ایتدوکی صفیردن مرادلری نه ایدوکن فهم ایتمز • طایفه مقلده دخی
گرچه مردان خدایه متشابه نیجه کلمات سویلرلر • ولکن معناسنی ذوق ایتمزلر • پس کاتب وحیدن صادر اولان پرتو وحی دخی
ذکر اولنان صدا کبی ایدی مجرد صدا ایسه عین وحی اولماز • پس هر تصوف وعرفاندن دم اوران • ونظم ونثر ایله بو فقیر وامثالی کبی
کتابلر طولدورن مردان خدادن اولماز • دریغ ودریغ واحیف اکاکه کندوی بر مرد خدا سایه سنده طوتمیوب بنفسه بر آدم اولدم صانه
واولیاء اکابر ذوق مشهودی • ومقتضای حب ووداد ایله • دریای عشقدن ساحل گفتاره منتبذ اولان • درر قدسیه لرینی
فوت لیله تحت اللفظ نه دیکدر بلمین بیلوب • والحاصل کندوی خلقه صاتوب خوش کشی کچه • جمیع کتب تصوفی اوقوسه مادام که سبوی وجودی
دریای عشق ازلیه اولان مردانکه پیوسته اولمیه • وباده محبتی الحوب مست اولمیه • هرگز انلرک کلمات قدسیه لری فهم اولنمق
احتمالی یوقدر **نظم**

این به تبدیل نفس اماره هست • تا شود ماه انچه استاره هست • چونکه گردد ز خود تمام آگه
عرف ربه شود آن که • چون مس کان ز کیمیا شد زر • یا چو قطره که شد ز یم گوهر • شیخ خود را چو از صفا دانی
بی حجاب خدا ایرا دانی • طرفه که ای مقلد لحن مرغان را اگر واصف شوی مرغان بوستان الهی اولان مردان وعارفانک
لحن وآوازه واصطلاح وعباراتنی واصف اولمش سن • ولکن اصطلاح بیلدوکک نه مفید بر مراد مرغ کی واقف شوی مراد مرغه
نجن واقف اولورسن گر بیاموزی صفیر بلبلی اگر بلبله منسوب بر صفیر اوگرنسن تو چه دانی کو چه دارد با گلی سن بیلورسن که
اول بلبل گله نه گفتار ایدر • وعشق آتشندن نه کار طوتار ور بدانی باشد آن هم از گمان واگر بیلورسک اول بلدوگک دخی
گمان وظن قبیلندن اولور مثلا سنک بیلدوگک چون ز لب جنبان گمانهای کران دو داغک حرکتندن صاغرلرک لحن وگمانی کبیدر
یعنی بعض کران کوشلر که متکلمک جنبش لبندن تخمین ایله سویلدوکن فهم ایتدم زعم ایدر • ولکن تخمینی واقعه موافق اولمایوب متکلمک
سواله جواب ویرمک لازم گلسه ناچسبان سویلیوب کوشنده صمم اولمیانلر قتنده مضحک ومسخره اولور • پس جذبات رحمانیه دن
بی بهره وافسرده دل اولان بیچاره لرک اسماع جانلرنده صمم اولماغله نغمات عنادل گلزار وحدت • وکلمات طوطیان اشجار قدس
محبتی • بعض کتب ورسایلده کوردکلرنده • جنبش لبدن معنای گفتاری فهم ایتدم زعمنده اولان صاغرلر کبی • بونلر دخی کان اولان کلمات
روحیه ونکات الهامیه یه ظن وحسبانلری ایله معنالر ویروب بلکه نیجه سنه شروح وحواشی یازرلر • وگاه وزن وقافیه دوزرلر
ومعانی مستقیمه سنی بوزوب کندولرک توجیهات سقیمه سنه حمل ایدرلر • پس تحریرات ظنیه لری اصحاب کشف وشهودک
اولدقده اول متقلدا صنم • نه مقوله تخیلات فاسده دانه دوکی معلوملری اولوب کندولری عند الاهالی رسوای انکرین فهم ایتمزلر

فیضینه نه خوب سویلمش **نظم**

آنچه طرازد زبان وآنچه نگارد قلم • آن همه حرف وغل وین همه نقش دغا • در ره ادراک تو ماند معطل بکار
جمله عقول ونفوس جمله حواس وقوا • فرقه اشراقیان در رهت آشفته سر • زمره مشائیان در رهت انکارها • دشت طلب سراب یک هوا
غول هوس راه زن افعی غم جانگزا • عقل در این گفت وگو فکر در این جست وجو • قد سمع القهقهه قد رجع القهقرا • علم تو انجاکه شد پرده نشین بطون
هست مطالب در آن بست سبیل • ایدی بر کسنه نک که مرآت قلبی صیقل جذبات ایله تصفیه • وعلوم لدنیه ایله تجلیه اولنمادقدن صکره
فرض ایده لم که انک تخیلات فاسده سنه بعض ساده دللر بارک الله • ای عارف نکته دان دیوب صفیر نطقنی نغمات بلبلان
حقیقته تشبیه ایتسه لر • وجماهیر عصافیر کبی انک دام تزویرینه دوشسه لر فاما بو خودنما القدن کندویه نه حاصل بلکه کندو جهلی
کندویه تمیز بر بلوک ساده دللری دخی بندنه قید ایدر • انک حسن حالنه شهادت ایدن ارباب ذوق ووجدان گرگدر که

تو برهان داری تو تقلید شنو • ازین پس جز که بر توحید مگرو • تو برهان داری اندر عین توحید • نمی گنجد سخن اینجا بتقلید
تو برهانی وگفتارت یقینست • که جان ودل ترا خود پیش بینست • یکی ره بود چندین اندرین راه • بکا غافل از و گردید آگاه
کسی آگاه این معنی در آید • که از جان دوستدار رهبر آید •

پس ای مستمع مستفید • چونکه مردان خدانک کلماتی فهم اولنماز ایش
ایدی عبث سویلمشلر • وبیهوده یازمشلر دیمه • حاشا انلر عبث شی سویلمزلر • جمله تحقیقلری الهام ربانی • وسوزلری طریق حقه دعوتدر
ولکن کتابلرنده اولان دعوتلری طالبان الهی بو کلماته ایشیدوب ع این شنیدی مو بمو یت گوش باد • ونفحه نور تجلیک اقتباس
اولان افضل زمان ومرشد اکمله تشبث • ومرآت قلبی اندن تصفیه ایدوب مجرد قیل وقاله قید اولمیاکوزه • ومرشد کاملک تربیه سی
مجرد قال ایله اولمایوب ذوق وحال ایله اولدوغن بیلکوزه • وانلاری قلبکزده طلوع ایدن نور تجلیدن سچیلکز دیمکدر • پس پرتو نور
ایرردن • آینه قلبی مجلی بر عاشق باصفا انلرک کلمات قدسیه لرین اوقیوب دم عیسی نفسلریله آتش عشق مشتعل اولنه انلرک
روحانیتلری دخی ذوق ایدوب آب حیوانت خوردی نوش باد دیرلر • وبلکه روحانیتلری کلماتنی اوقیان مجذوبده بروز ایدرده
انک لسانندن اوقویان • وعینیدن نظر ایدن • ودرونده جوش وخروش ایدوب نیجه معانی مشاهده قیلن وابرازه اذن ویرلدکده
مرتبه کلمات اجمالیه یه البته تفصیل کیدروب شرح وبیان ایدن صاحب کتابک کندوسی اولوب سالک مجذوبه روحانیتی ایله
ترقی ایتدررر • ومجذوب مذکور دخی انک قدمی اوزره ظهور ایتمش اولور • وگاه اولورکه اوقیان کندودن اکمل ایسه انک روحانیتی
من حیث البروز بوندن تحصیل بعض کمالات • وترفیع انواع درجات ایدر • واهل کشف وشهود میاننده بو معنایه برزات روحیه
دیرلر • وبرزات نفوس کامله یه مخصوصدر • ولکن اطوار برزاتده تفاوت کثیره • واسرار تکوناتده تنوعات متوافره واردر
مثلا جمله دن بیری بودرکه گاه اولورکه نفوس کامله • وارواح فاضله دن جم غفیرک روحانیتلری من حیث البروز شخص
واحدک تربیه سنه تعلق ایدوب جمیع برزات متعلقیله نفس واحده مشابه سنده اولوب جسد واحدده اولان نفس متحده
تصرف ایتدوکی کبی شخص واحدی تربیه ایدرلر • اما برزات مزبوره دخی یا بودرکه شخص واحدده دفعة واحدة بروز ایدر ویاخود
اعوام عمرندن • ویاخود بر وقت معینه دکن بطریق التدریج والتعاقب بروز ایدر • ویاخود روح کامله واحده اشخاص کثیره نک تربیه سنه
تعلق ایدوب اشخاص مزبوره اول روح کامله • ویاخود شخص واحده اول ارواح فاضله نک تربیه سیله انواع کمالات واطوار
حالات واصناف مقاماتی استکمال ایدوب اقسام علوم ومشاهدات • وصنوف معارف وادراکات ایله متفضل ومتحلی واکمل
اولور • وهمچنان اول نفوس فاضله وارواح کامله نک روحانیتلری دخی • بو شخص فاضل • وفرد کاملدن استکمال ایدوب مثلا بربرینه
مقابل اولان مرایای متکثره نک بعضنده اولان صور واشکال الی غیر النهایه بربرینه منعکس اولدوغی کبی کمالات مزبوره دخی
اول فرد کاملک مرآت قلبندن ارواح مبروره بارزه نک مرایای نفوسنده عکس ایدوب بوندن انلره وانلردن بوکا لایعد ولا یحصی
عکوس تجلیات الهیه لمعان ایدر • زیرا تجلیات الهیه یه غایت واسرار ربانیه یه نهایت یوقدر • ابد الاباد • ارواح کامله بو اسلوب اوزره
تجلیات سرمدیه مشاهده سندن خالی اولمایوب برکوردوکن بر دخی کورمزلر • وشخص مربوب خوابه وارسه صحبت والفتی ذکر اولنان
ارواح بارزه ایله اولور • وشکلن انلر حل ایدر • وجمله سنده بروز ایدن حقیقت محمدیه اولوب جمعیة الجمعیة • روح محمدی علیه صلوات الله
الاحد اولور • اگرچه کیم ارباب شهودده برزات مزبوره مقرردر • ولکن اکثری بونک علمنه واصل • وسر برزاته فایز ونایل اولمایوب
بروزک بروز ایدوکن فهم ایتمزلر • بلکه علم مزبور • وسر مذکوره فایز اولان حق سبحانه وتعالی کمال فضل واحسانندن استصفا
بیوردوغی عباد اصفیاسیدرکه • اعیان ادوار رجالیه • ویاخود اعیان اکوار رجالیه دن اولوب کمال احاطه ووفور قدرته وشمول
حکمت ایله متحقق اولان اکمل کملادر • کما قال بعض الکمل • اعلم ان الشخص الفاضل والفرد الکامل • ربما یکمل الشخص الواحد والاشخاص
المتعددة حالة التعلق بالنشأة العنصریة من غیر ان یفارق البدن الخاص المخصوص سواء کانت تلک الاشخاص او الشخص الواحد
احیاء او امواتا فیستوی عنده الحضور والغیبة فهذا الکشف من خصایص الوقت الذی تخصصت به آیاته بتعلیم الله العزیز الحکیم
والشهادة • الحاصل احوال برزات اصحاب مشاهده انک ذوق ووجدانلرنده در امر محقق اولوب شیخ اکبر قدس سره الاطهر فتوحات مکیه ده
وفصوص الحکمده • فص الیاسیه ده تحقیق • وسعد الدین حمویه • وسید علی همدانی • واعزه نوربخشیه • واکمل برانیه اطوار بروزده چوق

اسرار اطهار بیوروب جزوی کل ایله تکمیل و فرعی اصله الحاق ایچون همت علیه ایدوب افراد مجموعدن هر بر فرد صورت جمعیه ایله
متحقق اولمغه سعی بلیغ ایتسونلر دیو هر بری ابلاغده قصور قومامشلردر مثلا فناری علیه رحمة الباری اشبو ابیاتی تعریفنده خوب دیمشلردر

الا ان ارشاد النبوة والهدی • کارشاد اصحاب الولایة والتقی • لتکمیل جزء کله حال عوده • والحاق فرع اصله منه قد بدی
فذلک شان الکل من حیث جمعه • لاسماء مجموع الامور مفردا • وهذا الانسان جامع لشؤنه • بکلیة فالفرع منها تعددا
یعود عقیب لانسلاخ جمیعها • الی اصلها بالتصنع والحکم ابدا • بان زال اعیان الفروع باصلها • وتمیزها باق علیها مؤبدا
فافراد مجموع الامور کانها • حقیقة روح کامل جامع الهدی • اما بصرلرنده دیده شهود و قلبلرنده نور حکمت ورود اولیان

غافلر ظن وگمان ایله تخیلات باطله ایدوب ارباب وجدانک بو زمانده اولان تحقیقاتن تناسخ وهم ایدوب دور تسلسله کوتورمشلردر
ایمدی نیم روحم کرچکدن عاشق و طالب صادق ایسک بر مرشد کامله بنده و واثق اولوب انک نور تجلی ایله مرآت قلبی کدورات
وهم وگماندن مصفا و ظلمات چون و چرادن مجلی ایدوب بعده کلمات تحقیقینی گوش جان ایله اصغایه استعداد حصوله کتور
و عجب و پندار دن کچوب طریق حقه طالب و اهل درده راغب اول یوخسه سن قنده و اهل شاهد انک کلماتنی فهم ایتمک قنده اکیم

سلطان ولد بیورشدر نظم • ترسی اندرین بقیل و بقال • سر این بازجوی از ره حال • بی چنین حال اگر کند دعوی
وانکه دعوی اوست همچنین • هر که او از سماع مست نشد • وز خوشی و طرب ز دست نشد • منکرش دان اگرچه کرد اقرار
سخنش را یکی جوی مشمار • معنی دیگر این بود ای جان • هست نوری درون دل پنهان • چیزها دان کند تمیز
نشود زو نهان بعالم چیز • نور خود را چو بیند انجا • دیده باشد خدای را پیدا • معنی دیگران بود که ولی
هست از معرفت غنی و ملی • ذات او سر بسر همه نورست • زینت جنت و همه حورست • سجده گاه ملک شده قدش
مید مد نور کبریا ز دش • دانش اوست دانش یزدان • هیچ منکر نخوبش او را دان • فلهذا کاشف اسرار مولانا

خداوندگار قید بند ظن و گمان اولان ارباب حسبانه تمثیل ایچون اشبو حکایتی ایراد ایدوب بیورلرکه لعیادت رفتن کر
بر همسایه رنجور خویش صاغر شکسته و رنجور اولان همسایه سنک عیادتنه کتمه سی در یعنی نقل اولنور که آن کری را گفت افزون مایه
بر توانای پرسرمایه و پرنای افزون مایه بر صاغره ایتدی که ترا رنجور شد همسایه که سنک همسایه ک خسته اولدی ایمدی
ای کر عیادت مرضا اگرچه فرض کفایه در فاما سکا فرض عین مشابه سنده اولمشدر زیرا جار ملاصقکدر دیوب عیادتنه
ترغیب ایلدی گفت با خود کر که با گوش گران صاغر کندو کندویه ایتدی بو گوش گران ایله طوتلم من چه دریابم ز گفت آن جوان
بن اول جوان رنجورک سوزندن نه معنی فهم ایدرم خاصه رنجور و ضعیف آواز شد علی الخصوص اول جوان رنجور و آوازی
ضعیف اولمشدر بن ایسه شدت صوته محتاج ایکن خسته نک گفتارینی و آوازی ضعیفن اشتمک نیجه ممکندر لیک باید رفت انجا نیست بد
ولکن نه چاره لابد اول خسته نک اوینه وارمق و خاطرین صورمق اقتضا ایلدی نهایت بو کا بر تدبیر کرکدر مثلا عیادتنه واروب
رنجورک پرسش خاطرینه مباشرت ایتدکمده چون ببینم کان لبش جنبان شود چونکه خسته طوطاغنک دپرنشین کورم
من قیاسی گیرم انرا هم زخود جنبش لبندن بن دخی کندمدن بر قیاس طوتم و ظن غالبم ایله اکا جواب ویروب تحمل درکه
اجابت ایدرم عادتا خسته عیادتنه وارلدقده خسته یه نه درحالک دیرلر پس بنده مراسم عیادتی رعایت ایدوب بعد السلام
رفق و ملایمت ایله چون بگویم چونی ای محنت کشم چونکه ای محنت کش اولان همجوارم مزاج شریف و طبع لطیفک نیجه در دیدم
ظاهر حال بودر که او بخواهد گفت نیکم یا خوشم اول خسته یا بودر که الحمد لله شمدیک بر مقدار اویجه یم و یاخود خوشجه یم دیسه گرکدر
من بگویم شکر چه خوردی ابا بن دخی دیه یم که الشکر لله اطعمهٔ متنوعه دن نه مقوله آش ییرسن ظاهرا ضررلو اولاجق طعامی نیچه
و کلدر پس مقرردر که او بگوید شربتی یا ماش با اول دخی فلان شربتی و یاخود ماش چوربا سنی ییدم دیسه گرکدر من بگویم صحه نوشت کیست آن
از طبیبان پیش تو گوید فلان بن دخی صحتا و عافیه نوش جان اولسون پس اطبادن حضورکزه گلن کیمدر دیرم اول دخی فلان
فلان طبیب گلور دیه گرکدر پس اول زمانده جواب باصوابم بودرکه خسته قلبنه قوت ویرمک ایچون من بگویم بس مبارک پاست او
بن دیه یم که بارک الله اول طبیبک قدمی غایتله مبارکدر چونکه او آمد شود کارت نکو چونکه اول طبیب گلدی سنک کارک
نکو و هموار اولور زیرا که بالدفعات پای او را آزموده ستیم ما انک قدوم قدمنی بر تجربه قلمشوزدر و بویله تحقیق ایتمشزدر که
هر کجا آید شود حاجت روا هر قنده گیتدیسه حاجت روا اولور و بالجمله صاغر انواع فکر و ملاحظه ایله این جوابات قیاسی راست کرد
بو جوابات قیاسیه یی راست ایلدی و بلاتردد عزیمت قیلوب پیش آن رنجور شد آن نیک مرد اول رنجورک حضورینه گیتدی اول
نیک مرد و متعمدا اولان قیاساتی اوزره سلام ویروب گفت چونی گفت مردم گفت شکر ایتدی نه درحالک خسته ایتدی مردم اولدم
صاغر ایتدی الحمد لله و الشکر لله پس رنجور محنت کش صاغردن مناسبتی یوغیکن شکر لفظنی اشتدکده شد ازین رنجور پرآزار و نکر
رنجور بو سوزدن پر نکر و آزار اولدی یعنی آزرده دل اولوب صاغرک شکر دیدوکنه عجبه قالدی و غایت کوجنوب کلوب المندن
کندو کندویه ایتدی نه غریب حالدر این چه شکرست او مگر با بد بدست بو نه مقوله شکردر وار ایسه بو کشی بزله بددر یعنی بزه عداوتی واردر

انلو جهانی

زیرا عداوتی اولمسه بن اولدم دیدکده اول شکر ایتمزدی فی الحقیقه اغرب کلمیدر کر قیاسی کرد و آن کژ آمدست اگرچه کیم کر بر قیاس ایلدی
ولکن قیاسی کژ اولمشدر زیرا شکری تحلنده دیمیوب باده کولک ایلدی فاما صحیح قباحت فهم ایتدرمیوب بعد ازان گفتش چه خوردی گفت زهر
اندن صکره صاغر خسته یه ایتدی نه ییدک خسته زهر ییدم نه ییسم گرکدر دیدی گفت نوشت باد افزون گشت قهر صاغر نوش جان اولسون دیدی
خسته نک قهری زیاده اولدی بعد ازان گفت از طبیبان کیست او اندن صکره صاغر ایتدی اطبادن تفقیدیکز اول کیمدر که همی آید بچاره
که علاج ایچون ملازمت ایدوب سنک یانکه کلور گفت عزرائیل می آید برو المندن خسته ایتدی عزرائیل کلور ثقیل گیت هی صاغر
کر اینه نه کیت بیلور نه خود طور ایشیدر انجق کندو قیاسی اوزره گفت پایش بس مبارک شاد شو ایتدی انک قدمی مبارکدر
شاد و غمدن آزاد اول پس بو اسلوب اوزره یاده کوکلر ایدوب گر برون آمد بگفت او شادمان صاغر خسته قتندن طشره
کلدی و خندان و شادمان اولوب ایتدی شکر کش کردم مراعات این زمان شکر و سپاس و حمد بی قیاس که همسایه رنجورک
مراسم عیادتن یرینه کتوروب وفق مرام اوزره مراعات تفقد خاطر ایلدم و کوکلن اله الوب مهربانلق ایتدم دیوب مسرت تامه
حصوله کتوردی زهی وهم باطل که اول رنجور آزرده دل انک کلمات نامربوطه سندن تام هلاک نوش ایدوب گفت رنجور این عدو جان ماست
رنجور ایتدی بو باطل خود بزم عدو جانمز ایمش ما ندانستیم کو کان جفاست بز بلمدک کیم اول هرزه کو و ژاژخا کان جفا
و معدن آذا ایمش پس رنجور عجبا بن بو کا نه ایتیم دیو خاطر رنجور جویان صد سقط خاطر رنجور یوزدرلو کاله ابد جرار
گونه کلمات ناروا قصد ایدیجی اولدی بویله دیوکه تا به پیغامش کند از هر نمط حتی صاغره هر نمط و منوالدن خبرلر گوندره
وای خبر بگو خسته حالی بویله می گوریلور عداوتنک دخی وار ایسه بو زمانده می اظهار ایلدک دیوب سوزینه لایق آجی جوابلر
گوندره زیرا خسته مزاجی زیاده تنک اولور و فساد معده سی دگمه طعامی هضم ایتمدوکی کبی دگمه سوزه تحمل ایتمز بالخصوص کر
اکا بو قدر گفتار دل آزار سویلمکله رنجورک دماغ معتلی زیاده مختل اولوب صاغره انواع شتو بله مجازات ایلدی مثلا
چون کسی که خورده باشد آش بد چون برکسنه که بد طعام ییمش اوله معده سی قبول ایتمیوب فی الحال می بشوراند دلش تا قی کند
کوکلنی بولاندرر حتی قی ایدر فاما معده سی قوتلو اولان کمسنه یه دگمه طعام غلیظدن غثیان گلمز و نوعا غثیان دخی گلسه
قوه هاضمه سی هضم ایدوب استفراغ ایلمز پس بعض کمسنه لر دخی خلقته طبعنه نا ملایم بعض گفتار ناهموار استماع ایتدکده
تحمل ایده میوب انکله مجادله و مقابله ایتمه سی صحیح الاخلاق و صاف درون اولمدوغندندر زیرا تزکیه نفس ایله اوتقوکلی
سهولت ایله هضم و غیظنی کظم ایدوب بنده اکا مجازات ایده یین قیدنه دوشمزدی نته کیم دیمشلردر شعر خواهی که ترا رتبه ابرار
رسد مپسند که کس را ز تو آزار رسد پس ریادل اولوب حافظک شعر وفا کنیم و ملامت کشیم و خوش باشیم که در شریعت ما کافریست رنجیدن
بیتنک مفهومیله عمل ایدرز کما قال ابو طالب المکی قدس سره لا یظهر الحلم فی النفس الا عند تزکیتها عن دسایس الصفات الذمیمة
وانسلاخها عن صفة الشیطنة والسبعیة والمماراة وتبدلها بالطیش طمانینة وبالفظاظة لینا وبالخشونة رفقا فکلما ظهر ممار
ویجادل بصفة الغضب وصال علی من ترکت انفسهم من صفات الشیطنة قابل نفسه بغلبة لیندفع بنور قلبه ظلمة نفس الممارى
وترتفع الوحشة وتنطفی نار الفتنة وقد علمنا الله الاهتداء الی هذا الخلق بقوله خطابا لنبیه صلی الله علیه وسلم ادفع بالتی
هی احسن فاذا الذی بینک وبینه عداوة کانه ولی حمیم والمراء فی النفس من الغل والغل للمنافسة بین المشاکلین فی مرغوب
ومن ذابت نفسه بنار الزهادة فی الدنیا لم یبق عنده منافسة فی حظ عاجل من جاه ومال قال تعالی ونزعنا ما فی صدورهم من غل
اخوانا علی سرر متقابلین وفی الخبر من ترک المراء وهو مبطل بنی له بیت فی ربض الجنة ومن ترک المراء وهو محق بنی له فی وسطها
ومن حسن خلقه بنی له فی اعلاها ومن تملک غضب النفس وغلب شیطانه وشیطان اخیه وتبدل الحلم بالغضب والمداراة بالمماراة
فهو من الاقرباء الحاصل عند الغضب قلبده اولان دم حرکته کلوب ظاهر جلده سرایت ایدر پس اگر غضب ایتدوکی شخص قوتده کندودن
کندونک فوقنده اولمغله اخذ انتقامه اقتداری یوغیسه ظاهر جلدنده اولان دم قلبنه فرار ایدوب انده مجتمع اولمغله غضوبه
حزن و هم حاصل اولور و شویله که غضب ایلدوکی شخص کندونک مادونی و قوت و قدرتده کندودن ضعیف اولورسه انتقامه
قادر اولدوغیچون دم قلبی حروشه کلوب شدة حرارت و کمال قسوة تحصیل ایتمکله بیاض و رقتی گیدوب غلیظ اولور و جهة
علوی طلب ایدوب غضوبک عروق و ضوارب منتفخ اولوب بونی طارلری اوقلاغو یه دوزر و اثر حمرت دم وجهنه تأثیر
ایدوب یکافکری قرار ز پس بو مرتبه یه واردوغی کبی نار غضب اختیارین حرق ایدوب مغضوب علیهی شتم و ضرب و یاخود قتل ایله
حدود اللهدن تجاوز ایدر و اگر غضب ایتدوکی قوت و قدرت و حکم و مکنتده و هر مرتبه ده کندو ایله متساوی ایسه اولدم
تهیج بین الانقباض والانبساط متردد اولوب گاه بطش و عنف گوسترر و گاه منقبض اولور و بعض عضوبلر اول محلده
انقباضی دفع ایده میوب عیاذا بالله اویکه سنی بر مظلوم و بی گناهدن آلور و شول کمسنه که مقدوره راضی اوله حلم و مداراة انک
خلقی اولوب اندن غضب منبعث اولماز و بن انتقام الیادم دیو منکمد و محزون اولماز و صاحب مرد دخی اولماز یعنی تیز خشم اولماغله
مغضوب علیهه قصد انتقام ایتمز و قبل حصول الحلم تحلم ایلیوب متهیج اولان نار غضبی علم ایله دفع ایدوب ماحلم ایله سوندرر

قدرا علی بر اولاشنه اوله قدره قلب قوة بولوب نفسه سکونت کلور ودم قلب مقرنه عودت ایدوب ناری منطفی اولور جرده وارد
اولدی زکریا علیهما السلام عیسی علیه السلام دن سؤال بیورر دیلرکه یا روح الله دنیاده و آخرتده جمله دن اشد
ندر دیدکده عیسی علیه السلام بیورردیلرکه غضب آلهی دن اشد بر شی دخی یوقدر یحیی علیه السلام ایتدی پس عباد
غضب آلهیدن خلاص ایدن ندر عیسی بن مریم عم بیوردیلرکه ترک غضبیدر حقا شجیع و بهادر اولکمسه درکه غضبنه غالب
اولوب نارحدتی سوندره وغضب قایم اولدوغی حالده کلورسه اوتوره واوتوررکن واقع اولورسه یاتوب لاحول اوقویه
الحاصل غضبک اطفاسنه سعی ایده کما قال علیه السلام ان الغضب جمرة من النار الم ترالی حمرة عینیه وانتفاخ اوداجه
من وجد ذلک منکم فان کان قائما فلیجلس وان کان جالسا فلیضطجع آه ای زبون غضب اولان کمراه اکرچه کیم سن اخردن
انتقام الدوکن ایدرسن خبرک یوقدرکه تابع شیطان اولوب کندوجانکه انتقام ایدرسن ابو هریره رضی الله عنه دن مرویدرکه
برکون یار غار شفیق ابو بکر الصدیق رضی الله عنه برمجلسده حبیب خدا علیه من صلوات الله الازکی ایله اوتوروب صحبت ایدرکن
انتقا قا غار حدن برکمسه کلوب ابو بکر صدیقه انواع کلمات ناروا ایله دشنامه باشلادی ابو بکر صدیق تحمل و سکوت ایدوب
خیر و شردن برشی سویلمدی حضرت مقدس نبوی دخی اول شخص غافلک شتومن و ابو بکرک سکوتن کوروب تبسم بیوررکردی
ولکن اول شخص کستاخ شتومن تکرار و اصناف کفتار ناهموار ایله حدن تجاوز ایتمکله ابو بکر الصدیق رضی الله عنه تحملدن
قالوب اول بی ادبه ازاره مباشرت ایتدکده بشرهٔ مبارکهٔ رسالت پناهه بر نوع تغیر کلوب فی الحال مجلسدن کتدیلر
یار غار شفیق صدیق صدیق دخی رسول علیه السلامک بو وجهله ذهاب بندن متنبه اولوب اثر شریفنه اقتفا ایلدی ولی درسان
اولوب قدم بکسه بولوشوروب واتیدی یا رسول الله علیک صلوات الله شخص مزبور بکا شتم ایدرکن تبسم بیورروب بو عبد صادقکز
رد جواب قصد ایدکده مجلسدن قالقوب آفتاب جمالکز پرده افتراقه چکدوکز بنم جانم سکا فدا اولسون بونکتهٔ تدبر
رسول علیه السلام ایتدی ای صدیق عتیق وصدیق شفیق مادام که سن اذایه صبر و تحمل ایله سکوت ایدردک ارجحله برفرشته
کلوب اول آزاره سنک طرفکدن جواب ویریوردی چونکه سن دخی غضبه کلوب قصد انتقام دیلدک اول ملک کیدوب شیطان کلدی
انبیا علیهم السلام ایسه شیطان اولان مجلسده اولماز الکا بنا ء بن دخی قالقوب کتدم سری بودر بیوردیلر پس خیر اخلاق اولدرکه
جور و ستم و دشنام و شتم ایدنلرک جفاسنه تحمل و سیئه سینی عفو ایلیه سن کما قال علیه السلام الا ادلکم علی خیر اخلاق اهل الدنیا
والاخرة من وصل من قطعه وعفا عمن ظلمه واعطی من حرمه وقال صلی الله علیه وسلم ینادی منادی یوم القیامة الامن کان له
علی الله اجر فلیقم فیقوم العافون عن الناس ثم تلا فمن عفا واصلح فاجره علی الله پس حلم و اناءة و صبر و ملایمت ایله
اطفاء غضب ایدوب ظالمه اولکه کورک سیأتنی عفو و مغفرت ایلمک اعظم ارکان اخلاق حسنه دندر کما قال علیه السلام لاشج بن
عبد القیس ان فیک خصلتین یحبهما الله تعالی الحلم والاناءة پس بدگویه مقابله بی طعام بدی اقیه و کظم غیظی مضمه تشبیه ایدوب
مولانا عبد الله دیگر ابراز ایده کظم غیظ اینت انزاقی بکمن کظم غیظ بودرانی فی اینمه تا بجایی در جزا شیرین سخن تا که جزاده
شیرین سخن بولاسن کما قال تعالی فی سورة آل عمران وسارعوا الی مغفرة من ربکم وجنة عرضها السموات والارض اعدت
للمتقین الذین ینفقون فی السراء والضراء والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس والله یحب المحسنین معلوم اولاکه
وسارعوا حدی بو آیت کریمه نک قبلنده اولان اتقوا جمله سنه معطوفدر و بعضیلر بلا عاطفه سارعوا قراءت ایتمشلردر
و مصاحف شام نسخه لرنده واو اولمایوب سارعوا قراءت ایدن انلردر ومعنای مسارعت برکارک فوت اولماسندن خوفله
اول کاره بلا توقف مبادرت ایتمکدر وسرعت ایله عجله متقارب المعنی در ولکن بینلرنده فرق بودرکه سرعت برکاره
وقتنده و اول امرک شرطیله شتاب ایتمکدر مثلا امر مزبور وقتندن تاخیر اولنمسه ناپسندیده اولوب موخره تقصیر اولوردرلر
اما عجله ایسه وقتی کلمدین و شرطی یرین بولمادین مبادرت ایدوب اول شی علی وفق المرام حصوله کلمه مکله مذموم در الکا بناء
العجلة من الشیطان بیورلشدر پس ترک عجله ایدوب امر مزبورک وقتنه ترقب پسندیده اولوب الکا انات و سکونت دیرلر
والتأنی من الرحمن بیورلشدر وغیظ غضب کامنه دیرلر وکظم فی الاصل تخرج نفس در کما یقال فلان کظمه ای حبس النفس
پس کظم سکون ایله تعبیر اولنوب کظم غیظه دیمک غضبی حبس ایتدی یعنی سکون ایله سکوت ایدوب مقتضای غضب ایله
سوز سویلمدی دیمک اولور و حق سبحانه وتعالی بو آیت کریمه ده وسورهٔ حدیدده وجنة عرضها کعرض السماء والارض
قول سنی ایلدکدنک غرضی افراد بالذکر بیوردوغنه علما نکته بیان ایدوب دیمشلرکه ظاهرا هر شینک مقداری عرضی کبی اولنه
طولی انسدن زیاده اولماسی مقرردر پس چونکه عرض جنت عرض سموات و ارض کبی اولیجق مقدار طولنی الله دن غیری کمسنه بلمز
دیکدر مروی درکه بو آیت کریمه قراءت اولندقده برکمسنه رسول علیه السلام ایتدی یا رسول الله بهشت برینک وسعت پهناسی
سموات و ارضین عرضی کبی اولیجق پس دوزخ قنده اولور حضرت رسالت پناه بیوردیلرکه سبحان الله اذا جاء النهار فاین اللیل
قتاده رضی الله عنه دن روایت بیورلشدرکه بهشت بالای هفت آسمان و دوزخ زیر هفتم طبقهٔ زمین ده در بو نکتهٔ تحقیق

بالنعمات تفصیل اولنمشدر وحق سبحانه وتعالی بو آیت کریمه ده متقیلرک تعداد اوصافنده ابتدا سخاوتی ذکر ایدوب جود و سخاوت
اهلیه اخلاق مؤمنین و زینت افزای دین اولدوغنه اشارت بیورلمشدر و درجات سخا دخی بوندن اقدم برقاچ محلده بیان اولنمشدر
تکرار حاجت قالمامشدر و مراد اولان بو محلده فضیلت کظم غیظی بیان درکه رسول علیه السلام بیورمشدر ما تجرع عبد جرعة افضل اجرا
من جرعة غیظ کظمها ابتغاء وجه الله عز وجل ومن کظم غیظا وهو یقدر علی انفاذه ملاه الله امنا وایمانا وقال علیه السلام رأیت قصورا
مشرفة علی الجنة قلت یا جبرئیل لمن هذه قال للکاظمین الغیظ والعافین عن الناس والله یحب المحسنین پس اول جلیل و جبار و کریم و ستار
و رحیم و غفار که علم کان و مهربان کاردان جل جلاله و عظم کبریاؤه عباد مؤمنینی هزاران لطافت و خطاب کرامت ایله نواز
و حریم وطن شیئیه دلالت و کندو جانبنه اولان راه عزته اشارت ایدوب و سارعوا خطابیله بیوررکه ای مؤمنین اتقیا
مسارعت ایدیکز پروردکاردن اولان مغفرته و فراخی پهناسی پهنای سموات و ارضین قدر واسع اولان جنته که متقیلر ایچون احضار اولنمشدر
انلر انفاقه سراده و ضراده انفاق فی سبیل الله ایدرلر و خشم و غضبلرینی کظم و هضم ایده بیلیرلر و مردمک صوچلرینی عفو ایده بیلیرلر
وحق تعالی حضرتلری سورهٔ واقعه ده ای دل آکاه برمقتضای السابقون السابقون اولئک المقربون درکار و برخوردار اولانلر سارعت ایله
مسابقه ایلمک لازم اولان بودرکه سدرا حقیقت اولاندن نفسنی تخلیص ایدوب ماسوایه قید اولمیه و برمصداق تتجافی جنوبهم
ترک استراحت ایدوب سابقلره لاحق اولاکه اندوه فرقتدن قورتیلوب سر امنیه سنی بالین امنه قویوب پستر قربده راحت اوله اکرچه سابقلره
لحوق مشکل امرغریب و مثلا کنجشک بازایله همپرواز اولمه سی وهرزنک اسب سوارلر ایله رفتار ایتمه سی کبی کار عجیبدر
ز زراقب فرسوده وراه مقصودک تنک و غار ایله پرغبار ایکن صحبت مردان و رفاقت سابقان آرزوسی امر محالدر اما
بنده لیاقت یوقدر دیوب بولدن قالمه وقلبدن رفع ماسوا ایدوب کندوکه دون همت اولمه نته کیم دیمشلردر نظم پای بر دنیا نه و بر دوزخ چشم ازنام
دست بر عقبی زن و بر بند راه تنک که کرچه بودر زاد باید تاج داری روز حشر باش چون منصور حلاج انتظار تاج دار
آه ای دل مسکین راه دیندی رونمای کوناکون در کیمسی قدم کیمسی پای ندم ایله کیدر وکیمسی قدم همم ایله دنیادن آخرته برقدم ایدر پس عابدلر قدم ایله کیدوب
ثواب ایربشورلر وعاصیلر ندم ایله کیدوب رحمته قاوشورلر وعارفلر همم ایله کیدوب وصلته ایشورلر فلهذا حق جل وعلا دخی مسابقت ایتدوکه
وانقوا النار قولی ایله عبادینی تخویف ایدوب کناهدن پرهیز ایدیکز که آتشدن نجات بولهسز والکله اقتصار ایتمیوب طاعت قیلکو که
جنته کیره سز بیوردی مادام که دوزخدن نجات بولمیه سن جنته داخل اولمازسن وجنته داخل اولمادقچه فردوسه نایل اولمازسن
پس دوزخدن نجات و دخول جنات انفاق مال و کظم غیظ و عفو ولحسانه مشروط اولدیغنه مؤمن محسنلر دخی شروط مزبوره یی یرینه
کتوروب نجات و مغفرته مسارعت قیلدیلر یعنی کیسه وجودده اولان نقود عمری طاعات ربانیه ساعتنه صرف ایدوب محبت الهیه ایله بذل
وجود ایتدیلر و وجودلرینی جمله ذنوبدن اعظم بیلمکله زلات ناسدن کچوب خلقک جفا و اذاسنه بیون ویروب بلکه کمال صبر و تحمللری
مرتبه رضایه ترقی ایتمکله ناسدن کلن اذایی جان ایله استقبال ایتدیلر و جمله نک سیأتنی بطریق المحو عفو ایدوب بوکمسنه دن بکا
برزیان متحول اولدی دیو اصابت ایدوب بنده دخی اندن انتقام آلیم دیو خاطره قیدندن قورتیلوب کلیت ایله فراموش قیلدیلر اما تجرد
عفو و محو ایله دخی اقتصار ایتمیوب هربرسیئه یه مقابله سنده هزار و هزار لطف و احسانلر ایلیوب اوصاف الهیه ایله متصف
واخلاق ربانیه ایله متخلق اولمغله مرتبهٔ محبوبیته نایل اولوب حق سبحانه وتعالادن والله یحب المحسنین کلامن ایشیدوب سعادت
سرمدیه ایله مشرف کرم اولدیلر قول الحیب کنج طلسم اوست عالم ذاتی که صفات اوست آدم پس قصه ری سبق ایدن مرد رنجور ذکر اولنان
اخلاق حسنه دن بی بهره اولوب ترکیهٔ نفس اتمامکله قلبی امراض بشریه ایله مختل اولدوغیچون مولانا خداوندکار چون نبودش صبر می پیچید او
چونکه رنجورک صبر و تحملی یوغیدی کفتار اصحمه تنکدل اولوب ایتدی کین سک زن روسپی حیز کو که بو قحبه زن حیز کلب قنی
نابر زنم بروی انچه کفته بود تا اول سوزلری که خسته ایکن بکا دیمش ایدی اول صاغوک اوزرینه دوکم یعنی سوزلرینه کوره جواب
ویروب مجازات ایدم دیدی کاکان زمان شیر ضمیرم خفته بود زیراکه اول زمان شیر ضمیرم خفته وشکسته ایکن قوت ناطقه نهفته
ولم وجدالله خاطم سکسته ایدی هیچ اول بد کونک بو جفاسنه تحمل دلمنومی چون عیادت بهر دل آرامیت چونکه عیادت مرضی قلبی
تقویت خاطری تسلیتیچون ایکن غریب تمامدرکه این عیادت نیست دشمن کامیست بو خود عیادت دکل دشمن کاملقدر یعنی کرک مقصودی
عیادت ایله تسلیت قلب اولمایوب بلکه بنی محنت و بلاده کوردوکندن تحصیل مسرت ایدوب مرادی اوزره اظهار عداوت ایدی
تا ببیند دشمن خود را نزار تا ذکرک کندو دشمنی زار و نزار کوره تا بکیرد خاطر زشتش قرار تا که اول بدخواهک خاطر زشتی قرار
طوته پس بنی بو حالده شکسته کوردکده بر دخی افاقت بولماز دیوب قلبنده مضمر اولان عداوتی کفتارنه کتوروب
بکا بوقدر زبان درازلک ایدی دیو صاغره آزار بسیار ایلدی ایلدی ای دل مسکین و نفس غفلت رهین سنده کوش که انکده
چنبدر داری ریا و ترکی رفع و ازاله ایدوب قصه دن حصه دار اوله سن که اول کران کونک دهم باطلی کبی بس کسان کایشان ز طاعت کم رهند
جونکه کسنه لروارکه طاعتدن کم بلردر مع هذا دل برضوان وثواب آن نهند قلبی اهل طاعته اولان رضوان و ثواب اوزرنه
قورلر یعنی نفسلری اخلاق سیئه ایله پر اولوب بی معنی صورت و مجرد رسم و عادت و بلکه سمعه و ارادت ایله رکوع و سجود

وقیام وقعود ایدوب نمت عمری انواع مخالفاته صرف ایدرکن • برمفحوای وهم یحسبون انهم یحسنون صنعا • بز اوقات خمسه یی
تعدیل ارکانی ایله ادا ایدیورز دیرلر • ولکن نفسلرینی سائر فحش ومنکردن نهی ایتمیوب کندولری عبادت ایدرز زعم ایدوب
برموجب زین لهم الشیطان اعمالهم • نفس وشیطان دخی غفلت وجهالت • وحقه انواع معصیت ومخالفت • وعباد اللهه اصناف
ظلم واذیت ایله اولان • اعمال مغشوشه لرینی کندولره مستحسن کوسترمکله • برتبه ده سراب آب وهم ایدوب ظمآن • ورنجوره جواب
باصواب ویردم زعمنده اولان کوش کران کبی • بونلر دخی اول صورت طاعتده اولان معصیتلری • نطش آلهیدن کندولره نجات
ویرر امنیه سن • وثواب ورضوانه نایل اولورز ملاحظه سن ایدرلر • ولکن میدان عرصاته واروب وزن اعمال اولندقده برمفحوای
حتی اذا جاءه لم یجده شیئا ووجد الله عنده فوفیه حسابه • سوء معامله لری مقابله سنده عقوبت بولوب غضب الهی یه مستحق اولورلار
زیرا • والله علیم بما یفعلون • مفحواسنجه هرکسک اشلدوکنه حق تعالی عالمدر • پس بووجهله طریق طاعتدن کم کشته اولانلر • ثواب ده
امنیه سن ایتمک وهم باطلدر • آه ای همدم نسیم جمال وحدت • برمفحوای حسنات الابرار سیئات المقربین • بو بیت شریفده منکوش
کوش جان عاشقان اولمغه لایق • برمعنای فایق دخی بودرکه • طاعت وعباداتلرنده شهوات نفسانیه دن اولان ثواب وجمال
وحور وغلمان قیدنه بند اولان • ارباب محبتک قلبلری حب ذات احدیتدن غیره التفات ایدکلری ایچون • طاعات مزبوره
موصل ذات اولمیوب راه وحدتی بتورمشلردر • زیرا فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک بعبادة ربه احدا •
مفحوای کریمی اوزره تجلی ذاتک حصولن • وقرب وحدتک وصولن رجا ایلین عشاق الهی • وعارفان سبحانی سرا وعلانیه • اعمال
حسنه لرنده نفسلرینه نظردن • ورویت اعواضدن قلبلرینی تنزیه ایدوب حقدن غیره التفات ایتمزلر • وفرده وصولی فردیتدن
غیر ایله اولمادوغن حق الیقین مشاهده ایتمکله • قلوب مقدسه لرین حدنامذن منفرد قیلوب غیره التفات شرک ایدوکن بیلورلر
کما قال سهل التستری قدس سره • ان الله تعالی بین فی هذه الآیة ان مایکون من الاعمال الصالحة خاصة لوجهه یصیر خالصا
عن اشارة الاغیار • وان یخطر بقلب العامل ذکر الاشیاء الحدثانیة • فی مباشرة العمل یکون شرکا • وای شرک اعظم من ان یری
لنفسه قیمة عند مباشرة العمل لله فینبغی ان ینفرد بقلبه وسره • وخاطره عن ان یکون له نظر الی وجوده • بل یکون فانیا بحقیقة الفنا
فی لقاء الحق • پس طاعاتده حقدن غیره التفات اخروی دخی اولورسه • عند المقربین سیئه دن اعتبار اولندیغه مطلع افتاب
انوار یقین • مولانا محمد جلال الدین قدس الله رمسه بیورررلرکه خود حقیقت معصیت باشد خفی حقدن غیره التفات ایله اولان عباد
خود معصیت خفی اولور • زیرا حب ذاتیدن غیریسی ارباب محبت میاننده شرک خفی در • اما عشاق اصفیادن غیره اومقوله طاعتک
معصیت اولدوغی مبین دکلدر زیرا بس کدر کانرا تو پنداری صفی چوق مکدر طاعات مغشوشه واردرکه • سن انی صافی زعم
ایدرسن • مثلا همچوآن کرکه همی پنداشتت کونکوی کرد آن بر عکس حبت اول کرکبی که ظن ایتمش ایدی که رنجوره اول ایلک
ایتمشدر • حال انکه اول برعکس ظاهر اولدی وقیاسنه مخالف چقدی • یعنی خیال فاسده سی اوزره اونشسته خود که خدمت کردم
حق همسایه بجا آوردهام اول کران کوش خوش اوتورمش که • خدمت ایلمشم وحق جواری یرینه کتورمشم • اما غافل وبی خبرکه
ظن فاسد • وزعم کاسدنه اولوب بهر خود او اتشی افروخت در دل رنجور وخود را سوخت صاغ کندودن اولورکی
دل رنجوره بر آتش شعله لندرمشدر • وکندوینی اول اتشه یاقمشدر • پس سمعه وارادات ایدنلر دخی صاغر کبی ظنون باطله یه
دوشوب طاعات مکدره لری • سبب دخول روضه رضوان • وموجب وصول حور وغلمان • اولور قیاس ایدرلر •
خبرلری یوقدرکه ریاسی نفاق • وشرک خلاق اولوب کندو الیه کندوینی نار حرمانه یاقمشدر • وهمچنان عاشق جمال سبحانی زمره سندن
عد اولنان بعض سالکلر حدنامنه محبت ایتمکله کندوینی نار فراقه یاقمشدر • پس ای طالبان روضه رضوان • وای عاشقان
جمال یزدان فاتقوا النار التی اوقدتم اتقا ایدیکز شول نار خذلان • واتش حرماندن که ایقاد ایلدیکز • وقلبکزی باهوایه
قید ایدوب الکم فی المعصیة ازددتم تحقیقا سز معصیتده عملی زیاده ایلدیکز • یعنی عباداتی خالصا لوجه الله ایتمیوب محبت
اغیار ایله سکران • وقربان حدنامذن جنابت معنویه ایله ملوث ایکن • ما اخلوص ایله غسل ایتمدین صلوته قریب اولوب
انی سبب وصول قرب رحمان زعم ایتدیکز • وحق سبحانه وتعالانک کتاب کریمنده اولان اشبو نهی دن منتهی اولمایوب
معانی بطونیه سندن نسنه فهم ایتمدیکز • کما قال یا ایها الذین آمنوا لا تقربوا الصلوة وانتم سکاری حتی تعلموا ما تقولون ولا جنبا
الا عابری سبیل حتی تغتسلوا • زیرا صلوة مؤمنک معراجی • ومناجاتنک میقاتی در • پس حق جل وعلا بیورررکه • یا ایمان
اوغاشلر این قوللرم • سز اتباع شهوات • وانواع غفلات ایله سکاری اولدیغکز حالده • صلوته ده واصل قرب اولیماز سز
حتی صلوتکزده نه دیدیککوز • ونیچون ذکیمکله مناجات ایتدوککز بلمینجه برمفحوای • فویل للمصلین الذین هم عن صلوتهم ساهون
سز ساهی حکمنده سز • مثلا الله اکبر قولکزده معنای اکبر فهم اولنه • الله تعالی هرشی دن اعظم واجل اولدوغن حق الیقین بیلوب
فی تلک الحال قلبکزده شیء آخرک عظمتی اولمزدی • وبو حالک علامتی اولدرکه • ذکر الله ایله کوکلده شیء آخرک ذکرینی ایدمیاسن •
ومحبة الله ایله ماسوانک محبتی رفع اولوب طلب حقدن غیرک طلبی قالمیه • زیرا حق تبارک وتعالی احد وواحددر جمیع حرکات

وکلانک اسرار رجوع وعروجدن برتره اشارت اولوب مقام بشریتدن حضرت ربوبیته معراج ایدرسن • پس اگر اسرار مزبوره
واشارات مذکوره دن غافل اولورسک سکران کبی اولوب صلاتکدن قربه نایل اولمزسن • اکا بنا ؛ که قربت شرط سجود ایله
مشروطه در کما قال تعالی • واسجد واقترب • پس اوصاف وجودک مرکبندن تنزل ایدرسک • رفرف جودک محمولی اولوب قاب قوسینه
ارتقا ایدرسن • واوصاف وجود ربانی ایله متصف اولوب وجان کوزیله جمال وجلال احدیتی مشاهده قیلوب بعد التشهد اولان
سر شهودی بیلورسن • وکذلک بلا بنه دنیای دنیه دن • اولان جنابت بعددن • آب توبه وانابت • وصدق طلب وخلوص
نیت ایله غسل ایدوب • تدم ظاهر شرع ایله طریق اوامر ونواهی اوزرینه عبور ایتمدکچه • صلوتده حقه تقرب ایده مزسن • وقال
بعض المحققین ومعناها فی البطن التابع المخصوص باللطیفة الخفیة • ینبغی ان یفهم المجذوب الواصل الی غیب الحق المحیط بالغیوب •
ان الله ینادی قوی لطیفتهم الخفیة المؤمنة • بقوله تعالی • وهو معکم اینما کنتم • ان لا تقربوا حضرة النقطة الذاتیة • وهم سکاری من خمر
المعیة وقت التجلی الذاتی الذوقی • حتی تعلموا ما تقولون فی وقت لا یسعه ملک مقرب ولا نبی مرسل • ولا یغلبنهم معیة المعیة • ولا جنبا
عند مساس حقیقة لطیفتهم الخفیة الذوق الصرف • الا عابری سبیل فی بیت الله الحرام • وحوله علی من کان معه شیء من الحظ • للاغتسال
حتی تغتسلوا بماء الذکر الاعظم المنورون لوره بنور النقطة الذاتیة المنور لالف الازل والابد • ویصح عنهم التوجه فی الصلوة
الحقیقیة الی قبله وجه الوحدة فی الکثرة • ویأمنوا من غلط الاتحاد والحلول • ویؤمنوا بما قال تعالی • ومن دخله کان آمنا • وبقوله
ولله المشرق والمغرب فاینما تولوا فثم وجه الله عطار

چنین کن کر کنی اینجا نمازت • ازین شیب افتی یکدم از فرازت
سجود خویش کن اندر فراغت • اگر داری چو مردان اشتیاقت
نماز آنست کاینجا رازبینی • یقین عین العیان را بازبینی
نماز زاهدان بهر ثوابست • اگرچه اندر آخر بس حجابست
نماز صادقان راز آلهست • نماز عاشقان دیدار شاهست
نمازی کان نماز عاشقانست • چه جای فهم ووهم جسم وجانست
کجا آرد بجای این جای آورد • بجز آنکس که باشد صاحب درد

ایمدی ای بنم روحم صلوة وطاعاتده • بوقدر اسرار وافره • ومراتب متکثره اولوب عن خلوص اولمیان صلوة عند التحقیق
صلوة مقبوله اولمادوغیچون خبرده وارد اولمشدرکه گفت پیغامبر بیک صاحب ریا حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله
اهل ریادن بر کیشیه استیناف صلوته امر ایدوب بیوردیلرکه صل انک لم تصل یا فتا نماز قیل تحقیقا سن نماز قلمادک
یا فتی یعنی حضور رسالت پناهده برکیمسنه نماز قیلوب سلام ویردکدن صکره • رسول علیه السلام انک نمازین دوندروب
ثم صل فانک لم تصل بیوردیلر • پس شخص مصلی ارکان صلوته ده تقصیرات ایلدم قیاسیله تکرار اقامت ایدوب استیناف صلوته
مباشرت • وارکان وواجباتنی رعایت ایلیوب شمدی صلوتی یرینه کتوردم زعم ایلدی • حضرت سید الانبیا علیه صلوات الله
الازکی بیوردیلرکه • لا صلوة الا بحضور القلب • پس صلوة نیت خالصه وحضور قلب ایله تمام اولدیغه ازبرای چاره این خوفها
بو خوفلرک چاره سندن اوتوری آمد اندر هر نمازی اهدنا هر بر نمازده اهدنا کلدی • یعنی لا تتم الصلوة الا بفاتحة الکتاب
مصداقیجه اوقات خمسه نک رکعاتنده سوره فاتحه واجب اولوب اهدنا الصراط المستقیم دیمک لازم کلدی • بو معنایه که
کین نمازم را میامیز ای خدا • با نماز ضالین واهل ریا • ای خدای متعال سن مدد وعنایت ایدوب سکا تخصیص اولنان
عبادتمی اهل ریا وضالین نمازینه قارشدرمه • آه ای خلوص وطویت ایله عاشق جمال وحدت اولان ارباب محبت • سوره
فاتحه نک بر اسم شریفی دخی مفتاح الجنة در • ابواب جنت خود سکزدر • وهر برقپونک فتحی اقسام علوم قرآنیه دن برقسمه مخصوص
اولوب ادامکه اقسام مزبوره یی اعتقاد تام ایله حصوله کتورهسن • ابواب جنت سکا کشاده اولماز • سوره فاتحه ایسه
اقسام مزبوره نک جمله سنی مشتملدر • یعنی اقسام ثمانیه نک بریسی ذکر ذات الهیه درکه • الحمد لله قولی در • ایکنجیسی ذکر صفاتدرکه
رب العالمین قولی در • اوچنجیسی ذکر افعال درکه • الرحمن الرحیم قولی در • دوردنجیسی ذکر معاد درکه • مالک یوم الدین قولی در
بشنجیسی نفسی افاتدن تزکیه درکه • ایاک نعبد وایاک نستعین قولی در • التنجیسی نفسی خیرات ایله تحلیه درکه • اهدنا • قولی اولوب
تزکیه وتحلیه صراط مستقیمک بیانی در • یدنجیسی انبیا واولیانک ذکری • وانلر حقنده الله سبحانه وتعالانک فضل واحسانی
تذکردرکه صراط الذین انعمت علیهم • انی مبین در • سکزنجی بیگانه لرک احوالی • وحق تعالانک انلره غضبنی ذکر درکه غیر المغضوب

علیهم ولا الضالین قولی در • پس اقسام مذکوره دلایل اخبار وآثار ایله هر بری ابواب جناندن بربابه وجمله سی سوره فاتحه ده موجود اولدیغه
مؤمن مخلص اولانلردن • هرکیم که صلوتده سوره فاتحه یی اخلاص ایله اوقوسه • ابواب بهشت بهشت اکا کشاده اولوب بباده
بهشت عرفانه نایل • واخرده جنت رضوانه داخل اولور کما قال علیه السلام • ومابینهم وبین ان ینظروا الی ربهم الا رداء
الکبریاء علی وجهه فی جنة عدن • فاذا کان کذلک جذبه لری سلوکلرینه تقدم ایدن • وسلوکده جذبه یه ایرن عارفان ربانیه
وعاشقان سبحانیه نک سیر وطیرلری • حضرت غایه منتهی • وبلکه فوق عماداه • انوار سبحات وجه مطلقده مستهلک ومتلاشی
اولوب حضرت الوهیت جمعیتنده • اولان اسماء الهیه ایله متحقق اولورلار • وحضرات اسمائیه ده اولان تجلیات الهیه
وخزاین غیبیه ده اولان علوم غیبیه غیر متناهیه یه مظهر اولوب • اول احدی الذات وسرمدی الصفات تجلی عام ایله

کعفین لی بعض اسرار صلوة

ضرور کوستری ایجادین • وافاضه و تربیه ایله عالمینه ارتباطنی مشاهده • ورب العالمین مفاتیح غیب عمادن حقایق اشیاده اولان
افاضه جودیله مظاهر موجوداتده تجلی اولدوغن معاینه قیلدقده • حق سبحانه وتعالی سوره فاتحه ده حمدی الله اسمنه تخصیص
وانی رب ایله توصیف وربی عالمینه مضاف قلدوغنک سر و حکمتن دانش و بینش ایله الله رب العالمینه حمد و ثنا ایدوب بو وجهله نیاز
ایدرلر که ای سزاوار ثنای خویش • وای شکر کننده عطای خویش • رهی بذات خود از خدمت تو عاجز • ونیز خود از شناخت منت تو عاجز
وبکل خود از رشاد هو عاجز • وبتوان خود از سزای تو عاجز جامی • حمد خدا ایست که از کلک کن • بر ورق باد نوید سخن
لیک ستایش ز زبان برترست • هرچه زبان گویدازان برترست • آه الهی اول دردک گرفتاری یم که انک درمانی سنسن • واول ثنانک
بنده سیم که سن انک لایقی سن • بن سنی نیجه بیلورم کر وسن سنی بیلورسن نظم توانی که گفتم من اثم که انی • ترا که داند که ترا تو دانی تو
ترا نداند کس ترا تو دانی بس • ای پروردکار عالمیان • وروزی کار جهانیان • کیمنه پرورش تن • وکیمنه پرورش دل روزی قلدک
فلهذا بعضیلری نعمت ایله تن پرور • وبعضیلری دخی اسرار ولی نعمت ایله دل پرور اولمشلردر • آه ای دل اکاه نعمتدن حظی اولان
انلردرکه عبادتدن دار نعیم دیلیه لر • ورازولی نعمت اولکسنه نک نصیبی درکه دیدار دوستده مشتاق اولالر • الهی بر رب العالمین سن کر
نفوس عابدینی تأیید • وقلوب طالبینی تسدید • واحوال عارفینی توحید ایله تربیه ایدرسن • پس شول عارفک که تربیه سی راه توحیدن
اوله مطعومات عالم انک نه سنه یارر شعر عظمت همة عین طمعت فی ان تراکا • او ما یکفی لعین ان تری من قد راکا • آه کیم خلق عالم
جنته عاشق جنت ایسه عارفلره عاشقدر • کما قال علیه السلام ان الجنة لتشتاق الی سلمان • آه یا رحمن ویا رحیم سن بر رحمانسن کم
قاصدانه توفیق مجاهدات ویردک • وبر رحیم سن که واجدانه تحقیق مشاهدات ویردک • پس مجاهدات مریدک • ومشاهدات
مرادک صفتی اولوب • مرید چراغ توفیق ایله کیدوب مشاهده یه ایرشور • ومراد شمع تحقیق ایله کیدوب معاینه یه یتیشور زیرا
مشاهده بنده ایله خدا بیننده اولان عوایقک رفعی • ومعاینه وحدت صرف ایله اولان رؤیتدر • الهی نه قاصدلردن دورسن
نه طالبلردن غایبسن • حاضر وناظرسن بیت رحمتی کن بر دل خلق وبرون آی از حجاب • تا شود کوته زمعنا دود وظلمت ادبری
یا مالک یوم الدین سن بر پادشاه لایزالسن که هر ملوکک ملک وملتنه بر کون زوال کلوب • نفسلری وسلطنتلری نابود وناپدید اولور
اما سنک ملک احدیتک دائم • وجبروت والوهیتک باقی وقائم اولوب هرگز زوال وخلل قبول ایلمز • ودنیاده وآخرتده هیچ فرد
سنک ملکیه حکمکدن طشره اولماز • بو کون رب العالمین یارین ملک یوم الدین اولان سنسن • کونینک ملک وملکی سنک ایجادکدر
وسنکدر • بی شریک وبی انبازه • وبی حاجت وبی نیازسن پس ای خدای لایزال ملک وحکم سنک اوله قدن صکره • اختیار ملوک
ندن اولور • زیرا حکمی اولمیانک اختیاری دخی اولماز • وربک یخلق ما یشاء • ویختار ما کان لهم الخیرة • سنک کلام شریفکدر آمنا وصدقنا
آه ای یوم دینک مالکی • وسموات وارضک خالقی • اگرچه معنای دین که بو محلده حکم وفرماندر • وحساب وشمار دیوان در • ولکن صفت
رحمانیت ورحیمیتک حکم وشماره تقدم ایتمکله سبقت رحمتی غضبی • وعده سی سمع جانه مژده رسان اولوب حساب عبادکدن ذاتکه
وصف رحمتکه تخصیص بیورمغله بو معنایه تلمیح واشارت بیورمشسن که عباد وضعفانک عیوبنه سندن غیریسی واقف اولمیوب
قوللرک شرمسار اولمیه لر • الهی اگرچه قوللرک حسابه چکمک قهردر • اما وجه کاردن رفع اغطیه ایتمیوب اغیارک وقوفندن مستور قلدوغک
عین کرمدر • آه ای رحیم وکریم سنک لطف وکرمکه غایتی اولورکیم • هر قنده که نیش قهرک اظهار قیله سن • فی الحال اوزرنه مرهم کرم
وضع ایدرسن • عبدالله انصاری علیه رحمة الباری بیوررلرکه • فردا در موقف حساب اکرم اتوای بود • وسخن راجای بود کویم که
بارخدایا از سه چیز که دارم • دریکی نکاه کن • اول بسجودی که هرگز جز ترا از دل نخواست • دوم تصدیقی که هرچه گفتی گفتم که راست
سوم چون یاد کردم خواست • دل وجان جز ترا نخواست شعر مهدات بیت الهی دوستارا اعتقاد • یاد وصف لطف یا رب غمگنا ز انکسار
پس ای رب العالمین • وارحم الراحمین • واکرم الاکرمین • ویا مالک یوم الدین • سنک فضل وکرمکدر که • وجود عباددن پرده انانیت
وحجاب اثنینیتی رفع ایدوب غیبتدن خطابه التفات ایله عاشقلر که ایاک نعبد وایاک نستعین قولنی تعلیم بیورروب بیت
جز خدمت روی تو ندارم هوسی • من بی تو نخواهم بر آرم نفسی • زمزمه سنه اغاز ایتدیلر • وعبادته سزاوار سندن اوزکه خالق
وپروردکار اولمادوغن نور یقین ایله بیلوب • وعباد ضعفا نعلنده سنک معاونتک اولمدقچه مستقل اولمادوغن فهم ایدوب
عبادت خالصه ایله نفسلرینی تحلیه ایدوب بی ریا وبی نفاق طاعات وعبادات سندن اعانت دیلدیلر • وحول وقوتی کندولره
اسناد ایتمیوب غیره عدم التفاتله شرک وفساددن قلبلرینی تصفیه ایدوب ایاک نعبد وایاک نستعین دیدیلر • الهی سیدی ومولای
بو فقیر ومسکین • ودردمند حزین دخی • اول عباد واصفیانک اثرینه اقتفا امید ایله • سکا سنک معاونتکله عبادت ایدوب هستی موهومه
حول وقوت اسناددن سکا صغنورز • وعلمزه نظر ایتمیوب سنک فضلکی کوررک ایچون • تمام عبودیته سندن مدد ومعاونت رجا ایدرز
وایاک نعبد لا برؤیة المعاملات وطلب المکافات • ونستعینک بزید العنایة بنعت العصمة عن القطیعة • وایاک نعبد بالمراقبة • وایاک نستعین
بکشف المشاهدة • وایاک نعبد بعلم الیقین • وایاک نستعین بحق الیقین • وایاک نعبد بالغیبة • وایاک نستعین بالرؤیة • وایاک نعبد بالرکت
وایاک نستعین بعشقک • آه کم عبادت قاصدینک بستانی • ومریدینک جنانی • ومحبینک انسی • وعارفینک چراغکاه بهجتی اولوب کوزلرینک

نوری وقلبلرینک مسرتی • وبزلرینک راحتی در • آه الها ملکا معبودا • سکا واصل اولان طریق قویم • وصراط مستقیم
سنک اراده بیوردوغکدر • الهی رجا ایدرز کیم اهدنا الصراط المستقیم سن بزه اولیا واصفیانک راه راستنی هدایت ایدوب
طریق معرفتکه ارشاد قیل که • حتی سنکله سنک عبادتکه مستقیم اولالم • وراه شکری دلالت قیل که • قرب وحدتکله طرناکت اولالم
وفناء اوصافمزله اوصافکه واران یولی کوستر که • لایزال ولم یزل اولان صفاتکله متصف اولالم • وبعد البیان هدای عیانی
کوستر که • ارادتک حبیله سکا استقامت ایده لم • وطریق محبته سوق ایله که • عشق وجذبه ایله سکا منجذب اولالم • الحاصل طریق مستقیم
ومنهج قویم اوزره ثابت ودائم اولمق میسر قیل که • یولدن شاشمیلم • ورجا ونیازمز شول صراط مستقیم درکه کتاب کریمکده صراط الذین
انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم ولا الضالین • دیو بیان • وبو وجهله نیازمندان اولیکوز دیو احسانک اولمش • پس رجا ایدرز کیم سن
طریق مستقیمی میسر ایلیه سن که • اول راه قومیک روندکانی اولان انبیا واولیا • واتقیا واصفیایه معرفت ومحبت • وحسن ادب
ویقین تام • وصدق علی الدوام ایله • انعام واحسان ایدوب سنک توفیق وعنایتکله مکاید نفس وشیطانه مطلع اولوب غرایب
صفات • وانوار ذات • وجمیع احوالده استقامت • وعنایت ازلیه ایله • سعادت قربه مهتدی اولمغله صدیقون ومقربون • وانبیا
ونجبا وعارفون زمره سندن اولدیلر • الهی بو دردمند بیچاره یی دخی • انلر ایله حشر ایدوب • باب عبودیتدن مطرود اولان
مغضوب علیهم زمره سندن قیلمه • ونفایس معرفتدن مفلس اولان فرقه ضالینه قارشدرمیوب • مکر واستدراجله مخذولین • وانوار
منهاجدن ضالین دن • وهمچنان انفصال ایله مغضوبین وضالین دن گمراه اولانلردن عد ایتمه • واتباع هوا وطریق ریادن صقله
آمین آمین یا رب العالمین • وخیر الناصرین فافعل ولا تکلنی الی نفسی طرفة عین بحرمة سید المرسلین وآله الطیبین واصحابه الراشدین
اگر از سجده وصل شوی تو • بدین گفتار از جان بگروی تو • حقیقت وصل یار اندر نمازست • اگر گردی چنین کارت بسازست
زمانی غافل از سجده مشو هان • که در سجده نماید روی جانان • بگردد جز یکی اندر یکی بس • ولیکن این نباشد شهر هر کس
ایمدی خلان باصفایه نمازده قرائت اولنان سوره فاتحه نک معناسی • وهر رکعتده اهدنا الصراط المستقیم تکرارینک نکته سی معلوم اولدیسه
خلوص ایله عبادته سعی وکوشش کرکدرکه • ریا وسمعه وقیاس باطل ایله حبط اعمال اولنمیه • بو خصوصه همان الجلیل اولوب مکه از قیاسی که بگردان گر گزین
اول بر قیاسه صاغ اختیار ایلیه • صحبت ده ساله باطل شد بدین • بو کمان فاسد ایله اون ییللق حق صحبت • خاصه ای خواجه قیاس حس دون
با خصوص ای خواجه • دون وسفلی اولان حسک قیاسنی بونزدن ملاحظه ایله که • اندران وحیی که هست از حد فزون • حد وقیاسدن افزون
اولان ملک بیچونک اول عظیم الشان وحی شریفنده نیجه اوله کرکدر • پس حس دون حددن افزون • ودائره عقلدن بیرون اولان
وحی الهی یه • قیاسات عقلیه ایله • وزن ایتمک امر محالدر زیرا گوش حس تو بحرف ار درخورست • سنک گوش حسک اگرچه حرفه لایقدر
یعنی الفاظ وحروف قرآنک استماعنه گوش حس ده استعداد واردر • ولکن دانکه گوش غیب گیر تو کرست • معلومک اولسون که سنک
غیب گیر اولان سمع جانک صاغردر • پس گوش حس کلمات غیبیه استماعندن محروم در • فلهذا ارباب هوادن اولنلر آرای فاسده
وقیاسات باطله لریله • قرآن عظیمی تفسیردن نهی بیورلوب • من فسر القرآن بالرای فلیتبوأ مقعده من النار • حدیث شریفی وارد اولمشدر
ولکن بو حدیث شریفک حلنده اشکال واقع اولماغله علماء دین توجیهنه اشتغال ایدوب بیوررلرکه • بو حدیث شریفک حل وتحقیقی
عجب مشکلدر • مع هذا صحابه وتابعین • رضوان الله علیهم اجمعین • معانی قرآنده آرای صائبه ایله تکلم ایدوب • وائمه مجتهدین امور
دینیه ده اولان حکملرنده هر بر قول ایچون حدیث مرفوع • واجماع امتدن بر قول بولمامغله ظن غالبلری اوزره اجتهاد قیلمشلردر
حتی آیات قرآنیه دن هر آیت مقابله سنده بر حدیث شریف ایراد ایله تفسیر یازانلره اعتراض ایدوب ایراد اولنان احادیثک
جمله سی مرفوع اولدوغنی مسلم طوتمامشلردر • با خصوص شول آیاتده که امت محمدک احکام متضمنه سی معرفتنه محتاجلردر بنا فرعی
انک اوزرنه وضع ایتمک ایچون آیات مزبوره دن اصول دینی استنباط ایتمشلردر • بونده کورانک ایسه جمله سی تفسیر بالرای اولور
ظاهر حدیث ایسه رای ایله اولان تفسیردن نهی در • مع هذا اعمالده واقع اولان اجماع امت معانی قرآنی رای ایله استخراجک
جوازنه دلیلدر خصوصا بین الائمه ظاهر حالده حدیث ایله اجماع امت میاننده تناقض مشاهده اولنور • بر وجهله توفیق واجب
اولور که شبهه رفع اولوب تناقض دفع اوله • پس طریق ائمه عد ولدن • بو حدیث شریفک اسنادی نبی علیه السلامه مرفوع اولمدیغنه
علمادین توفیقنده انواع توجیهات ایدوب بعض محققین بیورمشلرکه • قرآن کریمی رای ایله تفسیرده خطر عظیم اولدوغنه بناءً
حبیب خدا علیه من صلوات الله اوفی • بو حدیث شریفی امتنه انها ایدوب تفسیرده اولان خطره دلالت ایتمشدر زیرا تفسیر
بر وجهله بیان وتقریر درکه • بیان مزبورده اصلا شک وشبهه قالمیه • پس هر کیم که رای نفسیله وجه مشروح اوزره مفسرلک ادعا
ایدوب خلافنده اولانلری تضلیل ایده • حدیث مزبورده واقع اولان تحت وعیده داخل اولور • نه کیم خوارجک معتادی بویله در
فاما سلف مجتهدینک معانی قرآندن رای وقیاس ایله اولان استنباطلری تأویل در تفسیر دکلدر • پس تأویل خلاف تفسیر اولدیسه
تناقض دفع اولوب توفیق صحیح اولور • زیرا تأویل ایله تفسیر بیننی بعض محققین فرق ایدوب بعضیلری دیرکه تفسیر اولدرکه
اول آیت کریمه کیمک شاننده نازل اولمشدر • وسبب نزولی ندر انی بیان اوله • بو آیه وقت نزولده حاضر وسبب نزولی

سعاینه ایدملرک شانی درکه اثر صحابه کزین در • پس صحابه رضی الله عنهم علم عیانی ایله مشاهده بیوردقلری تفسیر حقاکه اثره لایقدر
فاما غیریلر صحابه یه بغیر اسناد نزولک سببنی بیان • رای ایله تفسیر اولوب تحت وعیده داخل اولور • فاما تاویل بر قاج معنایه
دلالت ایدن لفظک بعض محتملاتنی تبیین در • زیرا کاه اولور که لفظ مزبوره بر حکم تعلق ایدر که • بزه اول حکم ایله عمل واجب اولور
پس حقیقتنی الله یه تسلیم • وفی الحقیقه حق تعالی انی بویله مراد ایتمشدر دیو • من حیث الجزم اعتقاد ایتمیوب جایزکه حق بو اوله دیو عمل ایتمکدر
زیرا حق تعالی قرآن عظیمی عبادک احتیاجی اولان هر شیئه اصل قلوب بزه انک تحصیلی ایله عمل واعتقاد ایله امر ایلدی • بونک ایسه جمله سنه
علی الانفراد قرآن عظیم ده • من حیث التنصیص بیان اولمایوب بلکه من حیث الاشاره دلالت وار در • دلالت مزبوره نک ایسه
استخراجی لاجرم رای وقیاس • واصوله عرضدن غیر ایله اولماز • فلهذا قیل ان التفسیر للصحابة • والتاویل للفقهاء • بعضیلر دخی تفسیر لفظدن مراد
اولنان تبیین حقیقتدر دیمشلر • زیرا تفسیر فسردن ماخوذ • وفسر سفردن مقلوبدر که بمعنی کشف واظهار در • کما یقال اسفر الصبح
اذا اضاء اضاءة لاشبهة فیه • وتاویل صرف درکه آل یؤول دن ماخوذ اولوب رجع معناسنه در • پس فحین لفظ من حیث اللغة حقیقة
معلومه ایچون موضوع اوله • اول حقیقة معلومه دن اخبار تفسیر در • فاما لفظ بطریق الاشتراک بحسب اللغة معانی متعدده یه
محتمل اوله • لفظ مشترک المعنی وجوه محتمله سندن بعضنه صرف اولنوب • بو وجه اصوله موافقدر دینه • وبو وجهله بعض وجوه تعیین
اولونسه تاویل در • ولکن لفظ بعض وجوهه صرف اولندقده • تاول لفظ ایله حقیقتده مراد بودر • احتمالات سایره مراد اولنمامشدر دیو
قطع ایلسه بو دخی تفسیر برأیه اولور • مثلا الرحمن علی العرش استوی • قول کریمنده واقع اولان استوادن مراد • حق تعالی نک عرش
اوزرنده استقرار مراد در دیوب استولی معناسنی رد ایله قطع ایلسه رأیله تفسیر اولور • فاما لفظ واحدک وجوه محتمله سندن
جمله سنی بیان ایدوب • ولکن بکا لایح اولان دلیل ایله • وجوه مزبوره دن فلان وجه ارجح واوجه فهم اولنور دیرسه تاویل اولور
تفسیر اولماز • زیرا علی حقیقة المعلومه تفسیری ظاهر اولان آیتده • بین الائمه خلاف محتمل اولمایوب محل خلاف تاویل اقتضا ایدن
آیاتده در • کما قال بعضهم ان التفسیر بیان لفظ لایحتمل الا وجها واحدا • والتاویل لفظ یتوجه الی معان مختلفة الی واحد منها بما ظهر
عنده من الادلة • وقال الشیخ ابو منصور الماتریدی • رحمه الله التفسیر فی الحقیقة القطع فیقال یتوجه اللفظ الی کذا وکذا وهذا اوجه
اوجه لشهادة الاصول له • فلم تکن فیه شهادة علی الله • ومثاله ان اهل التفسیر اختلفوا فی قوله تعالی الحمد لله قال بعضهم ان الله تعالی
حمد نفسه • وقال بعضهم امر بان یحمدوه • فمن قال ان الله تعالی • اراد هذا الوجه دون الوجه الآخر • فقد فسر بالرأی • لانه قطع علی مراد الله
فی موضع الاحتمال • ومن قال یتوجه اللفظ بالامر بالحمد • وقد یتوجه الی الحمد بنفسه لنفسه • ولا یقطع علی احد الوجهین • انه مراد الله تعالی
فهذا منه تاویل • پس وجوه مزبوره علمادن تفسیر ایله تاویل بیننی فرق ایدملرک تحقیقلری در • فاما بعض علما تفسیر ایله تاویل ده
فرق بولمایوب • ولکن وارد اولان حدیث شریفله اجماع بالعمل بیننی تمییز ایدوب دیرلرکه • من فسر القرآن بالرأی حدیث شریفندن
فهم اولنان بودرکه آیات محکمه یه • واحادیث متواتره یه • واجماع امته عرض ایتمکسزن مجرد مقتضای عقل ایله صادر اولان تفسیر
رایله تفسیر در • زیرا قرآن مبین منتظم شرایع وتوحید در • مجرد عقلک ایسه شرایع وتوحیده محتاج اولان معنایه وقوفی یوقدر پس
مجرد رای ایله تفسیر عمل بلا دلیل اولور • بو ایسه مذموم در • زیرا رأیله تفسیردن نهی واقع اولدوغی کبی • بغیر علم رایله قول وعملدن دخی
نهی اولنمشدر • کما قال تعالی ولا تقف ما لیس لک به علم الآیة • فاما سلف صالحین وائمه دین • آیات قرآنیه یی شول دلیل ایله تفسیر
بیورمشلردرکه عامه مسلمین امور دین ده انک مثلی ایله مأمورلردر • بو ایسه ابلغ اجتهاد • واصول ایله استدلال در • وعلمادن
بعضی دیمشلرکه • اصوله عرض واجتهاد ایله اولان تفسیر دخی رای ایله تفسیر اولور • زیرا تفسیره محتاج اولان آیات ایله آیات محکمه
وخبر متواتری بیننی جمع ایله حکم • لاجرم واسطهٔ رأیله اولور غیر ایله اولمز • ولکن قرآنی رأیله تفسیر ایکی نوع اولوب • بریسی مذموم درکه
مجرد عقلدن صادر اوله • بریسی محمود درکه اصوله عرض واجتهاد ایله اوله • پس تناقض دفع اولوب اشکال قالماز • فاما بو تقدیرجه دخی
هر اجتهاد محمود اولمیوب • حدیث شریفدن ایکی وجه فهم اولنور • مثلا بعض مجتهد قرآن عظیمی کندو عندنده اولان اصوله موافق برأیه
تفسیر ایدوب • عند الله حق وصواب اولان دخی بودر غیری دکلدر • زیرا هر مجتهد مصیبدر دیسه مع هذا فی ظاهر ایکن کندو
رایی ایله قطع ایلسه مذموم وتحت وعیده داخل اولور • اما مجتهد مع احتمال الخطا کندو عندنده اولان اصوله توفیق ایله تفسیر وانکله
عمل ایدوب عند الله مراد اولنان بودر دیو قطع ایتمیوب • ولکن من حیث الاصول ظن غالب بودر دیو اعتقاد ایدوب خطا واریسه بندن
وصواب اولورسه الله دندر دینه • اثر صحابه یه اقتفا ایتمش اولوب • بو وجهله اولان رای وقیاس امر محمود اولور • وتحت وعیده
داخل اولمز • ورای مذموم اولان • وجه ثانی بودرکه کندویی قرآنه توفیق ایتمیوب • بلکه رای باطلنی تقریر ایچون • قرآنی راینه عیار ایله
تفسیر ایدوب • ولفظدن متعارف اولان مفهوم ترک ایله ظاهر معنادن عدول ایدوب • راینی متهم قلماسنه تحت وعیده داخل
وبو مقوله رای فاسد جمله دن اقبح در • وبونک امثالی رای فاسد طایفهٔ معتزله ده چوقدر • مثلا مذکورلر قرآنی کندولرک عندنده
مقرر اولان آرای کاسده لری ایله تفسیر ایدوب قاعدهٔ ثنویه اوزره دیرلرکه • ایجاد قبیح قبیح در • وارادهٔ قبیح دخی قبیحه در دیو
خالق کل شیء قول کریمنده اولان عمومی ترک ایدوب • وحق تعالی افعال عباد • وکفر ومعاصی یی خلق ایتمامشدر دیوب

دیکلر

ومن یرد ان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا • آیت کریمه سنده ظاهر اولان معنادن تعامی وتصامم ایدرلر • ورای فاسدلرینی تصویب
ومعنای قرآنی ترک ایتدکلری ایچون • فلیتبوأ مقعده من النار • وعیدینه مستحق اولورلر • حتی مولانا خداوندکار دخی بو مقوله فاسدلره
مثنوی شریفک کبیر و بو جلدنده شیر وخرکوش حکایه سنده تقریع وتوبیخ ایدوب بیورورلرکه م کرده تاویل حرف بکر را
خویش را تاویل کن نی ذکر را • بر هوا تاویل حکمت میکنی • پست وکژ شد از تو معنی سنی • صاحب تاویل باطل چون مگس
وهم او بول خر وتصویر خس • اما ای طالب صادق • اولیاء کرامک معانی بطون قرآنده واقع اولان تحقیقلری • رای وقیاسله
اولمیوب بلکه اوصاف بشریه لرندن فانی • وصفات الهیه ایله متصف اولوب • ونور محمدی قلوب طاهره لرندن لمعان ایتمکله
حقیقت محمدیه یی اول نور ایله مشاهده ایدوب • ع بلکه اندر مشرب آب حیات • علوم انبیایه وارث اولمغله آیات بیناته ویردکلری
معنی • واظهار ایتدکلری اسرار ونکات ذوق ووجدان • وکشف وعیان در • وبونک تحقیقی ع کرده تاویل حرف بکر را • بیتنک
شرحنده تفصیل اولنمشدر • فلهذا انلارک حالیله ذوق الدکترمین • اولیاء کرامک کلماتنی • قیاسات عقلیه ایله فهم ایتمک میسر دکلدر
ظن وخیال لاجرم حظ ایدوب وهم وقیاس ایله تاویل نصوص جایز اولمدوغیچون • کاشف الاسرار • مولانا خداوندکار
اشبو بیانه شروع بیوردیلر • اول کسی که در مقابله نص قیاس آورد ابلیس بود • اول کس که مقابلهٔ نص ده قیاس کتوردی ابلیس ایدی
یعنی آرای کاسده وخیالات فاسده ایله • اول انکس کین قیاسها نمود • پیش انوار خدا ابلیس بود • اول اول کمسنه که پیش انوار
خداده • بو قیاسلری که کوستردی ابلیس ایدی • یعنی قصهٔ ابلیس کتاب ربانی ده مذکوردرکه علیه ما یستحق گفت نار از خاک بی شک بهتر است
ایدی بی شک وشبهه نار خاکدن بهتردر • پس آدمه نیچه سجده ایده یم که • من ز نارم او ز خاک اکدر است • نیم خلقتم ناردن خلقت آدم ایسه
خاک یکدر ردندر • پس قیاس فرع بر اصلش کنیم • پس فرعی اصلی اوزرینه قیاس ایلیم که • او ز ظلمت ما ز نور روشنیم • چشم آدم ظلمتدن
وبز نور روشندنوز • کما اخبر تعالی فی سورة الاعراف • ثم قلنا للملائکة اسجدوا لادم فسجدوا الا ابلیس لم یکن من الساجدین • قال ما منعک
الا تسجد اذ امرتک قال انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من طین • یعنی حق سبحانه وتعالی آدمک باطنی اسماء الهیه خواصنی جامع وظاهر
حقایق عالم خواصنی حاوی • وصورة الهیه وکونیه ایله مجتمع اولمق شرفیله تشریف ایتمک ایچون • یدین جمال وجلالی ایله طینت آدمی تخمیر
وتسویه دن صکره نفخ روح ربانی ایتمکله • آدم علیه السلامک ملکوتده صورت ملک ایله مصور اولوب قلبی محل استواء انوار صفات
ودیکلی موضع استواء انوار افعال • وروحی تجلیات انوار محبت • وسری مطلع انوار علم ومعرفت اولمغله • تجلیات ذات وصفاته
قبله دوشوب ملایکه یه مرآت وجه آدمدن نور تجلی جمال لمعان ایتمکله آدمه سجده امر ایدوب • عاشق ملایکه یی حق جل وعلا عشق ومحبته
ادخال ایدوب آدمده ظهور ایدن تجلی جماله سجده قلدیلر • ولکن ابلیس ذکر اولنان تجلیاتدن محجوب وغافل • وحقیقت آدمه جاهل اولمغله
نفس وقیاسنه نظر ایدوب • اصحاب مشاهدات تجلیات ذات وصفاتدن اولمادی • وسجده دن ابا واستکبار ایلدی • زیرا نشأه
ابلیس ده جزء اعظم نار اولوب مقتضای ناریه ترفع واستعلا اولمغله ابلیس ده اولان نشأه نارک مقتضاسی ظهوره کلوب
ابلیسدن آدمه سجده محال اولدی • ولکن سجده ایله مأمور اولدوغی شقاوتنک ظهورینی امتحان ایچون اولمغله جوهر ابلیسک لعنته
استحقاقی اشکار اولماغیچون برفحوای • ما منعک الا تسجد اذ امرتک • حق سبحانه وتعالی خطاب امتحان ایله ابلیسه عتاب ایدوب
سنی بنم امرمدن منع ایدن نه شیء در دیدکده • ابلیس خود بین برفحوای • قال انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من طین • بنی منع ایدن
بن آدمدن خیرلو اولدوغمدر • بنی ناردن وآدمی طیندن خلق ایلدک دیمکله • قهر قدمدن صادر اولان جوهر ناره نظر ایله
قهر قدمه منتسب اولدی • ولطف قدم ورحمت ازلیه دن صادر اولان طینه نظر معرفت ایله نظر ایلدی • اگر ملایکه نک وجه قدمده
مشاهده ایتدکلرینی ابلیس دخی معاینه قیلیدی • انا خیر منه دیمکله مردود اولمزدی • وملایکه کبی مرآت وجه آدمدن لمعان ایدن
تجلی جماله عاشق اولوب ساجدیندن اولوردی • حال انکه اول مردود ومطرود قیاس واستدلال ده دخی خطای فاحش ایتدی
زیرا اگرچه کیم نار علوی ونورانی • وطین سفلی وظلمانی اولمغله من حیث الصورة نار طیندن اعلادر • ولکن من حیث المعنی
طین ناردن افضل واولی در • اکا بناءً که طبیعت نار خفت وحدت • وطبیعت خاک رزانت وسکونتدر • وترابه هر نه کیم
ودیعت قلنسه اضعاف مضاعفه ادای ودایع ایدوب ارزاق حیوان وانسان • انسان خاکده تکون ایدر • ونار دخی هر نه کیم
تعلیق اولونسه اتلاف وافنا ایدوب کندویه جلب ایدر • پس خاکده بالخاصه نشو وانبات وامساک ولزوجت اولمغله
روحانیت ونورانیتده جوهر ملایکه دن اولان روح انسانی • قابل ترقی اولمغیچون خاکه تعلق ایتدکده • عالم ارواحده
روحک امساکی یوغیکن خاصیت خاکدن سرایت ایله مستفید اولوب فیض الهی یه تمسک اولدی • وبو سر ایچون ملایکه آدمه
تنزل ایله سجده تواضع قیلدی • وقدرت قادر طینی ما ایله ترابدن ترکیب ایتمکله • برفحوای وجعلنا من الماء کل شیء حی • ماء طینه
حیات تراب دخی مطیهٔ نفس نامیه اولوب انکینک ازدواجندن روح حیوانی تولد ایدوب • اولدخی مطیهٔ روح انسانی اولدی
پس طین مسقط ارواح • ومحل تواضع وعبودیت • ومنبت اجسام انبیا واولیا اولدیغیچون • نار قنده وطین قنده اولور • فاما آدمک
مسجودیتی ایله اولان فضل وشرفی • مجرد خواص طبیعت ایچون دکلدر • بلکه ما منعک ان تسجد لما خلقت بیدی • فحوای شریفی اوزره

سرسخن

مطلب سجده ملائکه با آدم در تحقیق ابلیس انا خیر منه نفعت کفت

وخمرت طینت آدم بیدی اربعین صباحا حدیث شریفی مفاد اسنجه شرف آدم حق تعالی آدمی بلا واسطه دست جمال و جلال ایله تخمیر ایتدوکیدر
و ملائکه یه سبب فضیلتک بری بیسی دخی برمفحوای ونفخت فیه من روحی ادوکک نفخ روحنی بلا واسطه ذاتنه مضاف وعند النفخ تجلی ذات
وصفاتی آدمه تخصیص قلدوغیدر کما قال علیه السلام ان الله خلق آدم فتجلی فیه فلهذا حق جل وعلا قالب آدمی طیندن تسویه ایتدکده
ملائکه سجده امر ایتمیوب بلکه نفخ روحک عقبنده فرمان بیوردی کما قال تعالی انی خالق بشرا من طین فاذا سویته ونفخت فیه من روحی
فقعوا له ساجدین زیرا آدم تجلی یه بعد نفخ الروح مستحق اولوب وامساک طین ایله فیوضات الهیه یی قبول وامساک ایتدوکیچون کعبه حقیقت
وعند التجلی مسجود ملائکه اولماغه لیاقت حاصل اولدی ابلیس ایسه اسرار مزبوره دن جاهل وحقیقت انسانیه دن غافل اولماغله مجرد نوره
ناره اغترار ایله انا خیر منه دیوب عجب واستکبار ایتدکده رحمت الهی دن مردود اولوب کفت حق نی بلکه لا انساب شد حق سبحانه وتعالی
بیوردی که ایله دکلدر ای ملعون خیریت مجرد ناردن خلقت دکلدر بلکه بو شبهه نک دفعی وبو قیاسک قلعی وقمعی ایچون فلا انساب بینهم
قضیه سی حجت قاطعه واقع اولمشدر زیرا انبم عندمده حسب ونسبه اعتبار اولمایوب بلکه ان اکرمکم عند الله اتقیکم فحواسنجه
زهد وتقوی فضل المحراب شد افضلیته زهد وتقوی وامره امتثال واقتدا المحراب اولمشدر پس ای مستمع برخوردار قصه دن حصه دار
اولوب زنهار بن شیخ زاده ومفتی زاده ومیر وبک زاده یم دیو حسب ونسب ایله غرا اولیوب وجه مکرمدن تجلیات الهیه لمعان ایدن
قطب زمان وکامل اوانه عداوت ایتمه ونص قاطع گبی انک نظرندن قلبکه جذبات ربانیه فیضان ایتمشکن طریق قیاس ایله کلام باطنندن
غفلت ایله مانند ابلیس حقایق مزبوره دن تعامی ایتمکله جزو ناری سنده دخی غالب اولمیه مع هذا نص جمیع قیاسه غالبدر والا عجب
واستکبار ایدرسک کیمه منتسب اولورسک اول سنک نسبت نارییه ک جمله دن اغلب اولدوغیچون برفحوای کل شیء یرجع الی اصله عاقبت
نار ایله مجازات اولنوب جنت معارف وروضه عفو لطفدن مردود اولورسن زیرا اعتبار انساب مصادفه اسرار روحانیه ایچون
اولمایوب الحق استیفای میراث جهان فانی ایچون در کما قال تعالی فی سورة المؤمنین فاذا نفخ فی الصور فلا انساب بینهم یومئذ ولا یتساءلون
معلوم اولا که بو آیت کریمه ده اولان لفظ صور فتح واو وضم صاد ایله صُوَر وکسر صاد وفتح واو ایله صِوَر دخی قراءت اولنوب
ایکیسی دخی جمع صورت اولدوغی گبی ضم صاد وسکون واو ایله لفظ صور دخی جمع صورة اولدوغن قراءت مزبوره مؤید اولمشدر
پس الله اعلم التحقیق بیضاوی اوزره مفهوم آیت کریمه بودر که قچان قیام ساعت ایچون نفخ صور اولونه بین الناس انساب یوقدر
یعنی یوم یفر المرء من اخیه وامه وابیه وصاحبته وبنیه فحواسنجه یوم قیامتک استیلای دهشت وفرط حیرتندن ناسدن تراحم
وتعاطف مفقود اولمغله انساب بدن کیمسه یه نفع اولماز ودنیاده کی گبی هیچ فردک حسب ونسب وجد وأب ایله افتخاره اقتداری اولماز
وهرکس نفسی نفسی دیو کندو حالنه اشتغال ایله بعضی بعضندن برشی سؤال ایده مز وبو آیت کریمه ده واقع اولان نفی سؤال ایله
واقبل بعضهم علی بعض یتساءلون قول کریمنده اولان اثبات سؤاله تناقض واقع اولماز زیرا انسابک عدم اعتبارک وبعضک بعضدن
سؤاله عدم اقتدارلری عند النفخه در فاما ناسک بر برینه اقبال وسؤالی بعد المحاسبه ویاخود اهل جنت رضوانه واهل ناره نیرانه دخوللرندن صکره در
وقال محمد بن علی الترمذی الانساب کلها منقطعة الا من کانت نسبته صحیحة فی عبودیة ربه فان تلک النسبة لا تنقطع ابدا وتلک النسبة هی المفتخرة
بها لا نسبة الاجناس فی الآباء والامهات والاولاد وقال فارس لا انساب رؤیة الاعمال ورجاء الخلاص بها ولا یتساءلون لا یتذکرون
ما جری علیهم فی الدنیا من نعیمها وبؤسها شغلا بما هم فیه یعنی ارباب مشاهده بو آیت کریمه ده نفخه غایت ربوبیته اشارت اولندوغن
معاینه ایتمکله عرایس معانیدن کشف نقاب ایدوب بو وجهله تحقیق بیورمشلرکه حق سبحانه وتعالی صورته قلبه نفخ ایتدکده قیامت قائمه
واسباب وانساب منقطعه اولوب سالکان راه حقیقت طلب حقده کمال اشتغال وبحر محبتده استغراقده اولمغله انساب واقعادن
بربرینه التفات ایتمزلر وترک ایتدوکی اسباب دنیای سریع الزوال واوطان وآمال واخدان وامثالدن برشی ایله بعضی بعضندن
سؤال ایتمزلر زیرا لکل امرئ منهم یومئذ شأن یغنیه فحواسنجه محبت ذاتیه عشق الهی یی اغیاردن قطع ایدوب هربری تجلیات ذاتیه دن
برشانده اولورکه تجلی مزبور انلاری مطالبه اغیاردن اغنا ایدوب نظم نسبت عشق چونکه غالب شد مضمحل گشت اندرو انساب
مصداقنجه نسب اضافات ساقط وتوحید حقیقی ظاهر اولور آه ای دل آگاه ذکر اولنان عاشقان مجذوبانه اول محبوب بی مثال
کشف جمال وجلال ایتدکده بساطیت سرادق کبریا وعزتده قایم ودهشت جمال وحدتده دایم اولوب واله وحیران ودچار
انوار جلالده مستغرق وسکران اولمغله ذوق وصالک لذتی ایله هر رفیقک مرافقتی وهر صدیقک مصادقتندن مستغنی والخرابه
انساب ایله مصاحبتدن منقطع اولورلار وسطوات تجلی عظمتده مطالعه وجود مطلق ومعاینه فیض جود حق کندولری کندولردن
الوب کثرات رفع اولمغله بعضی بعضندن سؤاله احتیاج قالمیوب بقاء حقله باقی سرمدی وشهود نفسدن غائب ابدی اولوب
نسبت معرفت فطریه واضافت محبت ازلیه واصطفا قدمیه یی فراموش ایدوب من العرش الی الفرش برشیء ایله افتخار ایتمزلر مثنوی

نشان ذمام مرا روزگار کی داند * صفات ذات مرا اغیار کی داند * مرا که نیست شدم در تو هستی تا چه شناسد * مرا که مست شدم هوشیار کی داند
مرا که گم شده ام در تو کس کجا یابد * که غرق بحر ترا در کنار کی داند * مرا که نور نیم اهل نور کی بیند * مرا که نار نیم اهل نار کی داند
بپیش آنکه یکی دیده صد هزار مگو * مزید غیر یکی صد هزار کی داند * ایمدی ای حسب ونسب ایله کندولری افضل ناس پندار ایدنده اولان اهل استکبار

در تفسیر فلا انساب بینهم

این

این نه میراث جهان فانیست ذکر اولنان فضل وشرف جهان فانی نک میراثی دکلدر که بانسابش بیابی جاینست [?] که مقام استغنای انسابله
بولنسن بلکه بو بر استعداد ازلیدرکه اول فضل وشرف روح اضافی یه مخصوص در بلکه این میراثهای انبیاست بلکه بو انبیانک میراثی در
یعنی انبیاء عظام علیهم السلام فضل نبوت وشرف رسالت مجرد حسب ونسب ایله اولمایوب بلکه عنایت ازلیه سبق ایتمکله نور نبوته
کمال طهارتلریله وارث اولمشلردر اگر نسب ایله اولیدی ولد نوح دخی نبی اولوب امر حقه امتثال ایدردی پس نسب ظاهری مفید اولمایوب
ولد نوحک قلبی اول تجلی نورندن بی بهره اولمغله انه لیس من اهلک بیورلدی واسحق واسمعیل ویحیی وشیث وسلیمان علیهم السلام
هم نسبت ظاهره وهم نسبت باطنه ایله وارث نور نبوت اولوب نور علی نور اولدیلر وعیسی علیه السلامک ظاهرده نسبت ابوتی یوغیکن
نفخ روحدن ظاهر اولوب زبده کاینات اولدی ونبوت ایله ظهور ایدوب آدمه مشابه اولدی ونفسندن مرده لر زنده اولدی
وکندو حقیقتندن خبر الحق استیناه [?] بیوردی که شعر انا روح الاله بینکم انا یا طالبین زینکم [?] جئتکم رحمة اطیعونی کا فلا دوله اطیعونی [?]
انا عین الحیوة فی عصری فی ریاض قلوبکم اجری کما قال بعض المحققین آل النبی عبارة عن اقارب الذین تدور علیهم اموره وتؤول الیهم
بوارثته العلمیة والعملیة والمقامیة والحالیة والعنصریة فمن ورث هذه المراتب فرادی فهو آله واما من ورثه الجمیع فهو وارثه الاکمل
فالقرابة اما صورة فقط او صورة ومعنی او معنی فقط فمن صحت نسبته الی رسول الله صلی الله علیه وسلم صورة ومعنی فهو الخلیفة والامام
القائم مقامه سواء کان قبله کاکابر الانبیاء الماضیین او بعده کالاولیاء الکاملین ومن صحت نسبته الیه معنی فقط کباقی الاولیاء الباقین علیه
کمؤمن فرعون فهو ولده الروحی القائم بما تهیأ لقبوله من معناه لذلک قال علیه السلام وسلمان منا اشارة الی القرابة المعنویة ومن صحت
نسبته الیه صورة فقط فهو اما ان یکون بحسب طینته کالسادات والشرفاء او بحسب دینه کاهل الظاهر من المجتهدین وغیرهم من العلماء والصلحاء
والعباد وسایر المؤمنین فالقرابة المعتبرة التامة هی القرابة الجامعة للصورة والمعنی ثم القرابة المعنویة الروحیة ثم القرابة الصوریة
الدینیة ثم القرابة الطینیة والله یقول الحق آه ای طالب الله انبیاء عظام کندو وجودلرندن فانی وبقاء حقله باقی اولماغله
کلمات شریفه لری وحی حقدن اولوب حق سبحانه وتعالی انلاری خلقی حقه دعوت ایتمک ایچون گوندرمشدر مثلا صیادلر مرغ صفیره مشابه
صفیر اوردقده اول صفیرک جنسندن اولان طیور صید اولدوغی گبی بلبل باغ وحدت اولان انبیا علیهم السلام دخی وحی الهی ایله
صفیر اوردقده اول صفیرک جنسندن اولانلری صید ایدرلر فاما ناجنس اولانلر رمان اولوب صیاد الهی یه طوتلمازلر نظم

زانکه چون جنس بیند او آن * پیش آید نترسد از نقصان * ورنه بیند چو خویش مرغ درو * بگریزد یقین نیارد رو
وحی راحتی بانبیا زان داد * تا بدین شیوه سر بخلق افتاد * ور نبودی چنین بکس آن سر * نرسیدی بصد هزاران بر

ایمدی بنم روحم وارث این جانهای اتقیاست بو فضل وشرفک وارثی ارواح اتقیا واولیادر غیری دکلدر مثلا
پوران بوجهل شد مؤمن عیان اول ابوجهلک فرزندی که عکرمه رضی الله عنه در باباسی ابوجهل کفر وضلالتله ختم اولوب وعلی عکرمه
ایمان عیانی ایله مؤمن اولدی وحکمتی تماشا قیل که پور آن نوح نبی از گمرهان اول نوح نجی علیه صلوات الله وعلی گمراه اولدی
ایمدی نه کافر صلبندن کلمک ضرر ویرر ونه پیغامبر زاده اولمق فائده ویرر لطف عنایتی گوردکی زاده خاکی منور شد چو ماه
خاکه منسوب اولان فرزند که آدم وبنی آدم در ظهور ایمان وایقان ونور عیان ایله ماه گبی منور اولدی فاما ای ابلیس تابع
ابلیس اولان تلبیس زاده آتش تو برو رو سیاه سن فرزند آتش سن یوزی قره گیت ورحمتدن مردود اول آه ای
نور حدیقه عالم ونور حدقه آدم سن خود نوع آدم سن لله تعالی ظن وقیاس ووهم بی اساس ایله تابع خناس اولمیوب حقیقت آدمه
انکار ایدنلردن اولمه بلکه شرط انسانی اولدرکه تحصیل مراتب انسانیه یه بذل مجهود ومردان خدانک زمره سنده اندراج ایچون
سعی نامعدود قیله سن یعنی وارث اکمل سید المرسلین اولان اولیاء کمّلک طریقت شریفه لرینه داخل اولوب اوج محبته واصل اولنجه
سردن قدم دوزوب صحرای طلبده سیاحت ودریای فناده سباحت ایله صفات بشریه دن قورتیلوب نور صفات ربانیه ایله
متصف اوله سن وسنک دعوای هستی یی منجنیق جذبانه قویوب دریای عدمه آته سن وقمارخانه عشقده سرمایه وجود موهومی
تجلی ذاته او تدروب المفلس فی امان الله فاله سن واگر احیانا بشریت اقتضاسنجه شدت تعبدن فتور طلب واقع اولماق ایله
ملازمت ارباب هدایتدن دور اولوب میدان عشقه کلمکدن ابا ایدرسک نفسکه جبر ایدوب عدم اطاعتنه باقمیه سن واول زمانده
نفسکه یوبوله وار انلارک طریق حقده نه چکدوکن گوسترمک ایچون اصحاب شهودک کتب قدسیه ورسایل انسیه لرینه نظر ایدوب
نفسکی ترغیب قیله سن ومرشده نه وجهله تسلیم لازم ایدوکن بلدره سن والله دیوب یولدن قالمیه سن وزنهار وزنهار بو یولده
ظن وخیالک حکمنه اعتبار ایتمیه سن زیرا وخطاء الظن وصوابه قریب من النار فحواسنجه اگر خطا واگر صواب ظن سکا برشی
اعطا ایتمز بلکه حقدن بعید اولورسن زیرا اول احد واحد ظن وخیالدن منزه در کما قال تعالی ان الظن لا یغنی من الحق شیئا
واگر بین العوام جاری اولدوغی اوزره نفس تلبیس سنی دخی اغوا ایدوب کلمات اکابرک خود معانیسی معلوم اولدی باخصوص
قرآن وحدیث ایله عمل بکا کافی در پس بزم گبی عاجز بر کمسنه یه واروب سر فرو ایتمکه نه حاجت دیرایسک حق تعالی صقلیه یونده [?]
صفت استکبار واردر پس بو مشربده اولان اخوانه معلوم اولاکه آمنا وصدقنا جمیع اولیا واتقیانک دخی علملری قرآن وحدیث ایله در

وقرآن عظیم راه نمای عالم • و شفای قلوب بنی آدم در • اما ظن ایله یقین برابر دکلدر • زیرا یقیندن صدق • و ظندن کذب حاصل اولور •
کما قال تعالى قل هل عندکم من علم فتخرجوه لنا ان تتبعون الا الظن وان انتم الا تخرصون • آه کیم قرآنی اوقومق باشقه کورمک باشقه در
زیرا قرآنی مجرد اوقیوب کورمینلر اچون • رب تال القرآن والقرآن یلعنه قضیه سی جوابدر • اما حقیقت ایله اوقیوب بیلوب کورنلر اچون
یتلونه حق تلاوته • بیورلمشدر • و حسن بصری رحمة الله علیه و رضی الله عنه • قرآنی اوقیوب کورنلر اچون بیوررلرکه • والله ما اصبح عبد
یتلو هذا القرآن • الا طال حزنه • و جمه وقل سروره وفرحه • وقال الشیخ رضی الله عنه فی الفص النوحیة • من اقیم فی القرآن لا یصغی
الی الفرقان • وان کان فیه فان القرآن یتضمن الفرقان • والفرقان لا یتضمن القرآن • آه ای نفس کمراه سن خود دیرسن که بن قرآنی
هم اوقورم • و هم بیلوب عمل قیلورم • اما ای دل غافل عمل ایکی قسمدر • بیری حق تعالى یه سبب قربتدر • و برقسمی سبب بعد و لعنتدر
یعنی ظن و قیاس ایله اولان طاعت مبعد عن الله • و نور یقین ایله اولان عبادت مقرب الى الله در • بونک ایله علمی فرض در پس علم مزبوری
نیچون تعلم ایلمدک دینلدکده • ظن و خیالمه تابع اولدم دیمک جواب اولورسه مرحبا • والا وا ویلا • ای غافل ابنیا سن کندوکی فراموش
ایتدکدن صکره سنی غیری ذکر ایتمز • کما قال تعالى فالیوم ننسیکم کما نسیتم لقاء یومکم هذا • ای مستمع مستمند غیرلر نعمت یدوکندن سکا شبع کلمز
و آخرک سهل ایچه دکی سنی تطهیر قلمز • مادام که اهل حالک حالی ایله ذوقلنمیه سن فایده ویرمز • پس بونک مثالی اکا بکزرکه حق سبحانه تع
عنایت ازلیه سندن بعض اطبای ادویه و اشربه نک خواصنه عالم ایدوب • و انواع علل و امراض • و امزجه و طبایعی بیلدروب
کشفاً و یقیناً معاینه قلماغله • علوم طبیه ده بعض تصنیفات یازوب • امراضک علاماتن • و تشخیص ضوارنک کیفیاتن • و معاجین
و اشربه نک مفردات و ترکیباتن • و هر برینک استعمالاتن بیان ایتمشلردر • پس برکمسنه فضوللق ایدوب طبیب حاذقدن بلا استمداد
کندونک نفس معلوله سنه مجرد کتب طبیه مطالعه سیله معالجه قیلسه • لاجرم نفسنی معرض هلاکده قیلور • زیرا مجرد مطالعه کتب ایله حقیقه
مرضدن خبردار اولمایوب • کیفیت و کمیتندن شعوری اولماز • پس لاجرم اصحاب تجربه دن بر طبیب حاذقه مراجعت کرکدرکه انواع
امراض و طبایع ناسی علی اختلافها بیلوب علمی و عملی قوانین طبه عارف اولوب • هر بر مرضک علاجن ایلیه • ایدی اکرچه کیم کتب طبدن
طبایع اشیا • و علامات امراض • و ترکیب کیفیت معاجین معلوم اولور • اما عمل ایلمک انواع تجربه • و تعلیم طبیب کامله محتاج اولدیغی
سلوک و طریقت • و حقه قربت دخی طبیبان الهی نک یدارشادینه تسلیم و اطاعت ایله اولور نظم • تو در تقلید اکنون بازماندی
جو اندر آرزو و آز ماندی • بسی کشتی ندیدی تو نمودی • زیان کردی ندیدی هیچ سودی • پس هرکس طبیب الهی یی نیچه بولور
بو تقدیرجه تحری و قیاسه مجال یوقمی دیرسک بلی وقت ضرورتده • این قیاسات و تحری روز ابر • یا بشب مرقبله را کردست جبر
کون بولنلو اولدقده • و یاخود شب دیجورده علمای مجتهدین بو قیاسات و تحریلری قبله اچون تجویز ایتمشلردر • زیرا سمت قبله
روز ابر غامده • و شب ظلامده نامعلوم اولسه • و صحراده بولنسه ظن غالبی ایله جانب کعبه یه توجه ایدوب ادای صلوة ایدرلر
پس مرشد کامله قبل الوصول • قلوب طالبین ده خورشید محبت طلوع ایتمامکله • اراضی یقینی شب دیجوره متشابه اولمغله علی نهج
الشریعه تحری ایدوب قلبنی حب الهی طرفنه توجه ایتمک لازمدر • و خضر وقته قبل التلاقی جایزکه خضر بو اوله دیو هر کوردوکک
خضر صانمق جایزدر لیک با خورشید و کعبه پیش رو • لکن روز روشنده نور خورشید ایله و کعبه پیش روکن این قیاس و این تحری جاز نیست
بو قیاس و بو تحری یه طلب ایتمه • زیرا آفتاب باهر • و کعبه مواجهه ده ظاهر ایکن تحری و قیاس باطلدر • پس شمس محبت آسمان قلبده
نمایان • و کعبه حقیقی اولان خضر وقت عیان اولمش ایکن • قیاسات عقلیه یه تشبث ایتمک • و آدکلی کبی هر کوردوکی خضر وقت ردینک
حماقت و بلکه عین ضلالتدر • ایمدی ای مستمع مرشد عمر ابن الفارض قدس سره شعر • فان کنت منی فانح جمعی • وامح فرق صدعی ولا تجنح الطبیعة
بیوردقلری اوزره • اکر سن دخی مسترشد صادق • و مرید متحقق ایسک • کعبه حقیقت و خورشید محبت اولان مرشد اکملک جمع حقیقیسنه
توجه ایدوب • و باد نسیم جذبه نک هبوبیله • آسمان افکاردن ابر اکدار اغیاری ازاله قیلوب طلوع افتاب محبت ایله روز روشن اول
و ظلمات طبیعت و کدورات حواس و اوهامه وجهاً من الوجوه میل • کعبه نادیده مکن زور و مناب • از قیاس الله اعلم بالصواب
قیاسدن اوتوری کعبه یی کورمک فرلنمک ایتمه • کعبه دن یوز دوندرمه الله اعلم بالصواب • یعنی جمیع حالک کندوکی عرابه یوللیدر بکا
مرشدی تجسسی نه لازم • قیاسات عقلیه و دلایل نقلیه بکا کافیدر • بو قدر علما و سلف خود • عقلی و نقلی قیاس و دلیل ایله یول
وارمشلر دیو کندوکه دون همت اولماغله • کعبه حقیقی اولان مرشد حق موکلدن یوز دوندرمه • زیرا وارثان اکمل انبیا اولان
اولیاء الکملک بنای علم لدنیلری کشف صحیح • و شهود صریح ایله استحکام بولمشدر • اما تصور حسی • و وهم ظنی یه تطرق ایدن فکر و خیال
سریع الزوالدر • اکا بناءً که عموم خلقک بیننده متداول اولان علوم عقلیه و قیاسات وهمیه • حواس ظاهره و باطنه ایله حصولی
کلوب • قوا و حواسک احکام و آثار فراج • و ظلمات طبع پراعوجاجدن خلاصه اقتداری اولمامغله • لاجرم زمرهٔ مزبوره یه
اوهام و شکوک بی شمار • و شبهات و ظنون بسیار یول بولوب • غایتی قلبه ظندن غیری شی کتورمز نظم • بعقل این سر ندانی تا بدانی
که او پیدا است در جانت نهانی • ندانشاسد مران جز از خیالی • نه هر وهم بود این سر مقالی • زیرا آنلره معلوم و غالباً مسموع
و مفهومدرکه • علما و عقلادن نیچه سی • وساطت قوا و حواس • و مشارکت متفکره و متخیله ایله بر مسئله ده تصور ایتدکلری معنانک

صحتنه نقل و روایتدن نیچه دلایل ایراد ایتمش ایکن • بعد زمان کیرو مستدل مزبورک کندونه • و یاخود قوت جودت ایله متصف اولان
مستدل آخرک فکرینه بر دلیل آخر دخی ظاهر اولورکه • مقدما اولان مسئله نک عینده حکم اولک خلافی اولوب دلیل ثانی ده قوت
و متانت زیاده اولدوغیچون مبطل حکم اول اولور • بونک امثالی خود قتی چوقدر • اصول و کلامدن خبردار اولنلر بوکا واقفدر حتی
مشهوردرکه امام فخر رازی رحمة الله علیهک تلمیذ خاصلرندن بریسی • برکون فخر الدین رازینک خدمت شریفلرینه واردقده
اضطراب عظیم ایله بکا ایدر کوردی • و یا مولانا سبب کریه و غم • و باعث حزن و الم ندر • ستر الله قلبک دیو سؤال ایتدکده
امام فخر رازی بیوردیلرکه • ای ولد مکرم روزکارک ضایع • و عمر نازنینک یوق یره تلف اولدوغنه اغلارم • زیرا بر مسئله نک صحتنه
شبهه دن خالی • و اشکالدن سالم یکرمی دلیلدن زیاده بولوب • و دلایل مزبوره ایله قلبمه کمال اطمینان کلوب صحتنه وثوق تام
حصوله کتورمشدم • حالا حکم مزبورک خلافنه • بعض دلایل قویه و محکمه رونما اولدیکه • دلایل سابقه ایله اولان وثوق و یقینمی
ابطال ایلدی • شایدکه بر مدتدن صکره بو دخی صدد ابطالده واقع اوله • پس عمرک بو افکارده تارمار اولدوغنه کریه ایتمیلم دیو
بیوردی • پس امر محقق اولدیکه • حدس حس و قیاس و کمان ایله اولان علوم • اوهام و شکوکدن عاری اولمیوب کمال یقینه واصل اولمامش
بی کشتی و مقصودی ندیدی • ازین حسرت تو بهبودی ندیدی • نبودت رهبر و حیران بماندی • نه راحت این که اندر چه بماندی
ابدی لازم اولان بودرکه • علم لدنی صاحبی اولان قبله حقیقیدن روکردان • و نادیده کنان اولمه که • اندن غیریسی اوهام و ظنونی
ازاله یه قادر اولماز • زیرا اول ولی اکمل • روح عالم اولوب انموذج صفات الهیه • و ما فی السموات والارض اکا مسخر اولمشدر پس
سن اندن یوز چویرمک عین جهالتدر • نته کیم شیخ رضی الله عنه • فص موسویه ده بو وجهله تحقیق بیوررلرکه • قد ورد الحدیث القدسی
فی خلق آدم الذی • هو البرنامج الجامع لنعوت الحضرة الالهیة التی • هی الذات والصفات والاسماء والافعال ان الله خلق آدم علی صورته
ولیست صورته سوی الحضرة الالهیة • فاوجد فی هذا المختصر الشریف فتح العلو و تسفل لکمال الصورة • فکما انه لیس شیء من العالم الا
و یسبح الله بحمده • کذلک لیس شیء من العالم الا و هو مسخر لهذا الانسان الکامل • لما یعطیه حقیقة صورته فقال و سخر لکم ما فی السموات
و ما فی الارض جمیعاً منه • فکل ما فی العالم تحت تسخیر الانسان علم ذلک من علمه • و هو الانسان الکامل • و جهل ذلک من جهله • و هو الانسان
الحیوان • یعنی الانسان صورته • و الحیوان سیرته • پس مادام که انسان کامله تسلیم ایله سنده دخی نور شهود بروز ایتمدکچه
چون صفیری بشنوی از مرغ حق • چونکه مرغ وحی الهی • و عندلیب روضه ربانیدن بر صفیر اشیده سن حقیقتندن غافل اولوب
ظاهرش را یاد کیری چون سبق • ظاهرینی سبق کبی خاطرکده طوترسن و الفاظ و حروفنی از بر لیوب • و انکهی از خود قیاسانی بکنی
اندن صکره مقتضای وهم و ظنکله • بعض قیاسات ایدرسن • و قوت متفکره یه تابع اولوب تصورکده اولان • مرخیال محض را ذاتی بکنی
خیال محضی ذاته نسبت ایدرسن بیت • ترا بویی از یشان نیست اینجا • چرا تو میکنی هرچند دعوا • زهی وهم باطل و خیال زایل
ای غافل که اصطلاحاتیت مر ابدال را • ابدال خدانک اصطلاحلری واردرکه • که نباشد زان خبر اقوال را • اصطلاحات مزبوره دن
اقوالک خبری اولماز • ایمدی بنم روحم منطق الطیری بصوت آموختی • منطق الطیری صوت ایله اوکرندک • وکندوکی عالم دقایق اولدیلم
زعمیله صد قیاس و صد هوس افروختی • صد قیاس و صد هوس شعله لندردک • و بو کلامدن مراد بودر • و بو لفظدن استفاده اولنان
بومعنادرکه بو • مدارس و محافل صوت و صدا ایله طولدردک بیت • بمیدانی و اندر ره فتادی • زنادانی درون چه فتادی
هیهات هیهات حضرت جلال و قدس • و حظیرهٔ جمال و انس • ادلهٔ عقلیه دن منزه • و اصابت سهام فهومدن مقدس اولوب طریق حق
قوت نظریه دن مسدود • و راه وحدتنه ظن و قیاس ایله کیدنلر مفقوددر • نعم اکرچه کیم آسمان یقین سحب شک و کمانله مکدر ایکن
ظن غالب ایله کعبهٔ مقصوده توجه ایدوب عبادتنده جناب الهی یه وصول ایچون • اعمال فکر و قیاس اولنوب حضرت تنزیه و تقدیسه
صعوده قریب اولورلر • و علم و عمل بیننی جمع ایدوب کمال خلوصلریله هر بری ترقی قیلورلر • فاما مغرب جمعیت ذاتیه دن شمس حقیقت
محمدیه دل سالکده طلوع و مرتبهٔ بروج احدیتدن صورهٔ الهیه ایله بروز ایتدکده • اذا طلع الصباح استغنی عن المصباح مصداقنجه
انظار فکریه • و نوامیس حکمیه • و قوه نظریه یه احتیاج قالمایوب بلکه احکام حکمیه و فکریه • و آثار قوه نظریه دن تفریغ قلب ایدوب
حضور باللهه اشتغال ایله • موجب تشتت خاطر اولان علم کونیدن اعراض ایدوب جمعیت قلبیه ایله حضرت احدیته عزیمت کلیه
ایدرلر • کما قال الشیخ رضی الله عنه فی التائیة نظم • ایا من حوی الایمان حق بزعمه • علی هذه الدعوی اصح الادلة
اذا اثبت آیاته فی وجوده • تجلی له الایمان من کل حضرة • و فی حضرة الاسلام شرح صدره • لاعدائه التکثیر بالصمدیة
فصار کعرش الانشراح بدا غداً • تجلی به الرحمن فافطن کفطنتی • و من جبل الامر الاعم فصدره • جدیر بان یلقی به کل حقیقة
فیا ایها الراجی حصول مراده • باصلاحه للقوة النظریة • و من بعد ذا ینبغی یؤمل حکمه • یحصلها بالقوة العملیة
فیکمل فی علم و فی عمل معاً • و یظهر انا ناً باجمل سیره • لو انک ممن عاین الامر واحداً • لما غاب عنک الحق فی کل رتبة
ایمدی ای مستمع قابل • بو ظن و کماندن خلاص اولمایوب قیاسات عقلیه ایله اولیاء اللهک کلمات روحیه لرینی فهم ایتدم
زعم ایدوب معنالر ویررسک • وکندوکی دخی انلردن قیاس ایدوب بر مرشد کامله بنده اولمزسک • سنک مثالک کاشانه اولورکم

قصه‌سی سبب اولدی بیت ایچون آن رنجور دلها از تو خست اول رنجورک خاطری صاغدن مجروح اولدوغی گبی مردان خدانک دخی قلوب طاهره‌سی
سندن رنجیده اولور اگرچه پندار اصابت گشته مست اگرچه کیم صاغ رعایت عیادتده اصابت پندار ایله مست اولمش ایدک
اما قیاسی واقعه مخالف اولمغله آزار بسیاره مصادف اولدی بیت براه راستان رد دایما یان • وجودت از بلا و رنج بریان
پس سن دخی وهم و گمان ایله انبیا و اولیانک کلمات حقه‌لرن فهم ایتدم وتأویل و توجیهنده اصابت قلدم زعم ایدرسن لکن
قیاسک حقیقته مطابق اولمیوب قلوب انبیا و اولیایی رنجیده ایتمش اولورسن • وکذلک کاتب آن وحی زان آواز مرغ اول مذکور
اولان کاتب وحی مرغ آشیان وحدت اولان خاتم الرسل علیه الصلوة والسلامک آوازندن برده ظنی کو بود همباز مرغ برظن
فاسد ایتمش ایدی که وحی الهی‌ده اول مرغ سر احدیته شریک وهمباز اوله پس خاطر پاک مرغ چالاک لولاک لما خلقت الافلاک
اول کاتب حاذقی رنجیده اولمغله مرغ پری زد مر ورا کور کرد مرغ بر قنات اوردی اول کاتبی کور ایتدی نک فرو بردش بقعر مرگ ودرد
اشته اول کاتبی قعر مرگه ...

نبودت رهبر اینجا جز محمد • ندانستی تو مرد یار احمد • چرا در نقش مغرور چو ابلیس
ایا مسکین وسرگردان وغمخوار • زهی نادان چه میدانی تو اسرار • مشو آلوده پندار غدار
مرو را ترک کن زنهار یکبار • تو نشناسی بخود حق را یقین دان • نمود عشق راز واصلین دان • مبین خود تا بهشت آید بدیدار
عیان ... • پس بفیض نور محبت • وخورشید آسمان حقیقت • مولانا جلال الدین محمد • قدس سره الامجد

مناسبت ایله ... بیان ایتدکدن صکره کیرو هاروت وماروت حکایه‌سنه شروع ایدوب عجب واستکبار ووهم
وپندار ایله ... فضیلت اسناد ایلین • ارباب اغتراره تلمیح واشارت • وتنبیه ونصیحت قصد ایله جانب الهی‌دن
هاروت وماروته ... خطاب اولندوغنی بطریق الحکایه ایراد ایدوب بیورر لرکه • حق سبحانه وتعالی ایتدی ای هاروت وماروت
بین بکیکه ... زنهار سز دخی برعکس وبا برظن سببی ایله درمیفتید ازمقامات سما اوجات مقامات سمادن
درکات اسفله ... اگرچه هاروتید وماروت وفزودن ازهمه بر بام نحن الصافون اگرچه سز هاروت وماروت
ملکوت ... اوزرنده جمله‌دن افزونسز • یعنی وانا لنحن الصافون افتخارنده درزوه اعلاده اولمش سز
اما زنهار ... اغترار ایله • آسمان ملکوتدن نکونسار اولمیه‌سز • ایمدی غرور ایله افتخاردن • وازکلوب وعیوب
... اولان بودرکه بر بدبهای بدان رحمت کنید • بلرک اسارت وجنایتلرینه • وعصیانکجدم دیلرینه
... نظر ایتمیوب برنی خویش بین لعنت کنید خویش بین اولان نبلکه لعنت ایدیکوز یعنی
خودبینی ... شویله که خود نمایی ایتمیوب عجب وافتخار ایله طاعت شمار اولورسکز هین مبادا غیرت آید از کمین
زنهار ... قعر زمینه ... سرنکون قیید در قعر زمین ... چاه ... سرنکون
... مقام معلوم ... الصافات علیه السلام ... ومامنا الا له
مقام معلوم وانا لنحن الصافون وانا لنحن المسبحون یعنی ملائکه ... اعتراف ایدوب ...
... مقام معلوم ... مرتبه ... مقام ... قائم
اولوب ... اولان صفوف ... بالتحقیق ... وانا لنحن ...
وانا لنحن الصافون ... وحق سبحانه وتعالی ... تنزیه وتقدیس ایدوب • وانا لنحن المسبحون
... اشارت ایدوب ...
... هاروت وماروت ... مقامات معلومه ...
... استیلاسندن ... صلوة ...
... وانا لنحن الصافون ... افضل ... اعراض
... ومامنا الا له مقام معلوم
فی الجنة ... وانا لنحن الصافون فی الصلوة والمنزهون ... وقال جعفر الصادق ...
من ... مقام الغیب ... مقام الهیبة ... مقام الانس ...
... مقام النظر ... وقال ... المریدون فی المقامات ...
والمراد ... مقامات ... مقام طاعات ... مقامات رضا ...
مقامات حالات ... واهل معرفت ...
... وبقی ... تجلیات جلال وجمال ...

کما قال الجنید المقامات معلومة کما ذکره الله تعالی وارباب الحقایق یا لغون عن المعلومات والرسومات لانهم فی قبضة الحق وامره
آیا سالک راه بو تفصیلدن مراد حصه بیانی در که ... طهارت ونزاهته مغرور اولماسون • وحقه ...
بشریت ... وسطوه ... کمالات ...
بشریت ایله ... مرتبه ... استکبار ... تعرض
حالتی مشغول اولوب عیوب آخره نظر ... کوریه
نبی اولیه ... قعر زمین ...
... جواب ...
... بیت ...
... آدم ... دیو ... دادم
... یاعتاب
... خداوند ... بمرد و گفتند ای خدا فرمان تراست ...
... قدرت ...
... عجب ...
... هم ابلیس ... دنیا ...
... هاروت ...
... عجب ...
... نسیب ...
... زراعتی ...
... الحاصل ...
... قیاس ... حال کردن ...
... احتیاج ...
... فی ...
... حیوانیه ...
... مقام ...
... عبادت ...
... الصافون ...
... صلوة ...
... سبحانه وتعالی ...

انسانه تعلق ایلین حب ازلیسی درکه • ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفا کانهم بنیان مرصوص • صف مزبوری بیان ایتمشدر
وکذلک ملایکه نک • وانا لنحن المسبحون قوللرنده دخی انسانک هم انبازی اولوب بوندن ماعدا انسانک برافتخارلری دخی واردرکه انلکله
ملایکه دن ممتاز وسرافراز اولمشلردر • یعنی انا لنحن المحبون • وانا لنحن المحبوبون قولی انسانه مخصوص اولمغله • مقام محبیدن مقام محبوبیته
ترقی ایدوب تخلقوا باخلاق الله مصداقنجه صفات حق ایله متصف • وبی یبصر وبی ینطق دولتیله مستسعد اولمشلردر • اه ای
سالک راه • بر نه مرتبه یه ترقی ایدرسک حق تعالی نک محض فضل وعنایتی بیلوب کندوکه قدس وطهارت اسناد ایتمیوب عجز وقصور
فهم ایله • وتوفیق الهی ایله مشتهیات نفسانیه دن خلاصلق مرتبه سن بولدوغکه شکر ایدوب • هاروت وماروت کبی زبون ابتلا
وسکر نفسانیت اولانلرک عیوبنه باقیوب بن بونک یرنده اولایدم بویله فساد ایتمزایدم دیمه • یوخسه هاروت وماروت کبی مبتلای
معصیت اولورسن • زیرا مرتبه حیوانیتده اولانلرک اقتضاسی مالوفات شهوانیه نک اجراسیدر • انلر دخی سنک مرتبه که کلمشلر
سنک کبی قدس ونزاهتله متصف اولورلردی • وهمچنان سن دخی انلارک مرتبه سنه رد اولنسک انواع جرم وجنایات صادر اولوردی
پس مناسب اولان ارباب معصیتک حالنه مرحمت ایدوب اگر احسان واگر اسارت قبضه قدرتده اولدوغن مشاهده قیلهسن
ونفسه عاجز اولدوغک بیله سن • زعجز خویش دایم باش مسکین • که تا چون گل شوی خوشبوی رنگین • زعجز خویش دایم رتبه کوی
بروز وشب یقین فاغفر لنا کوی • زعجز خویش دایم کن تو طاعت • که بیرون آید از رنج تو راحت • اگر انصاف دادی پاک باشی
ولی باید که همچون خاک باشی • که بی فقرت نباشد این مسلم • زفقر افتاد از عیسی و آدم • آه ای دل آگاه اگر هاروت وماروده
انتباه اولیدی • سراپرده ملکوتده قالوب میدان بشریته کلمکله مسخره جهانیان اولمزلرایدی • پس ارباب محبته دخی لازم اولان کم
سرادقات وحدتدن خروج ایتمکه حقدن مدد وعنایت استیوب عیوب ناسه باقمق کثرتنه دوشمیه • ومرتبه سفلیده منهمک
اولان جهلایه کندو مرتبه سندن وعشق ومحبتدن کلمات قدسیه اظهارنه جرأت ایتمیوب • انلاره دخی کیفیات رحیق عشقی
اذاقه ایدرم سوداسنه دوشمیه زیرا انلار کلمات حالات عشقدن خبردار دکللردر • انجق سنک رسوای اولدوغک قالورسه کیم عطارده بیورر
بنادانان مکو اسرار زنهار • که گوهر ماند اندر خاک بیکار • اگر با دیده راز نهان کوی • وگر کویی نه با خلق جهان کوی
کجا هرگز بیابد خفته این راز • مگر وقتی که با خویش آید او باز • نگفت ای دل سخن بپذیر آخر • که میگویم ترا اسرار ظاهر
پس کاشف الاسرار مولانا خداوندگار دخی کتم اسرار ونامحرملره باده محبتک کیفیتن اسرار ایدیکوز دیو حکیم سنایی نک
قولنی دلیل کتوروب اشبو بیانه شروع بیورردیلر **دربیان آنکه حال خود ومستی خود پنهان باید داشتن از جاهلان**
انک بیاننده درکه عشق ومحبت ایله مجذوب اولان عاشقلر کندو حالنی ومست ومدهوش اولدوقلرینی جهلادن پنهان
طوتمق گرکدرکه سینه لری نشانه سنک طعن وملامت اولمیه • اما نه فایده باده عشقک کیفیتی بر حالتدرکه • عاشق مدهوش تدارکدن
قالوب اقتضاء عشق نه ایسه ظهوره کلور • ولکن ممکن اولدوغی مرتبه دیمکدر • وکتم اسرار کاملره مخصوصدر کشف واظهار نکنه عقیم
اولانلر کمدرکه لباسدن عاری سوز سویلدکلرنده رسوای اولورلار • پس بوکه نه چاره اولنه دین مجذوبان سالکانه بونک علاجی
بودرکه **بشنو الفاظ حکیم پرده** پرده نشین وحدت • وساقی باده محبت اولان حکیم سنایی نک الفاظ گهربارینی ایشت •
واکا کوره ایش ایت که نه بیوررلر • ومجذوبان الهی یه وصیت ایدرلر یعنی بیوررلرکه ای مست رحیق محبت اولان سالک راه حقیقت
سر عم انجا نه که باده خورده باشی هم انده قوکه باده ایچمش سن • یعنی باده محبتی میخانه عشق اولان قنغی مرشدک تربیه سندن نوش
ایتدک سر تسلیمی انک عتبه تربیه سنه نهاده قیلوب دایره فرماننه ن خروج ایتمه • وصحبت والفتی باده نوش محبت اولان اخوان ایله
ایدوب اگر وجد وحالات • واگر مستانه لکدن تبادر ایدن کلماتی انلاره اظهار ایدوب • نامحرم طریقت واجنبی حقیقت اولنلر ایله
خلطه ایتمیوب اختیار عزلت قیل • یوخسه اجنبی لره کشف راز ایدرسک کندوکی بین الاغیار مسخره قیلوب سنک حالک شول
خوابه دونرکه مثلا **چونکه از میخانه مستی ضال شد** چونکه میخانه دن برمست چقوب ضال اولدی لاجرم **تسخر وبازیچه اطفال شد**
اطفالک ملعبه ومسخره سی اولدی زیرا کیفیت باده ایله **می فتد او سو بسو بر هر رهی** اول مست وبیهوش هر بریولده طرف طرف تعلو
درگل ومی خنددش هر ابلهی بالجمله دوشر وهر ابله اکا خنده ایدر اوچنین وکودکان اندر پیش **بی خبر از مستی وذوق ویش**
اول مست خراب بوحالده کودکلر اینه انک اردنجه کولوب مقوله مست اولدوغندن • وذوق شرابدن بی خبرلر سوری سرخوشی دیو
اردنجه دوشرلر وال قاقوب کولرلر • قال ابو طالب المکی فی قوت القلوب • وقد سلک فی هذا الطریق اکابر العلما • وافاضل اهل القلوب
وقد کان هولاء فی التابعین کثیرا • ولم ینکروا هذا • وعلیه الصحابة رضی الله عنهم ممن عرفه مثل عمرو بن مسعود وحذیفه • وکان عمر یغشی علیه
حتی یقع من قیام • ویضطرب کالبعیر • وقد کان الغشی یلحق سعید بن جذیم • وکان من زهاد اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعثه عمر رضی الله عنه والیا علی اهل الشام • فکان یوصف له من شدة فقره وفاقته • ما یعاتبه عمر رضی الله عنه فی ذلک وبعث الیه صرة
بالف دینار • وعزم علیه لیستنفقها علی اهله وعلیه • ففرق علی الغزاة • فکتب اهل الشام الی عمر بذکر وانه • وماکان یغشاه من الوجد
فی مجلسه فخبوه مرض دخل فی عقله • فسأله عمر لما لقیه عن الذی یصیبه • فاخبر بما یجد فی قلبه من معنی مشاهدته • ووجده من مواجید العارفین

فوق ذلک وعذره • قال ومازاد ذلک عنده الا خیرا • فکان یکرمه ویعرف له فضله وعلمه • وکتب الی اهل الشام ان لا تعنفوه فی امره
ودعوه • وکان رسول الله صلی الله علیه وسلم یغشی علیه عند نزول الوحی • اذ البسه لبسه ازال ترتیب العقل ورفع مکان الکون عنه
حتی یغط ویتربد وجهه • ویتحدر منه مثل الجمان من العرق فی الیوم الشاتی • الا ان هذا کان یصیبه علیه السلام فی ضرب من الوحی اذ الغشاه
متصلا • اوینزل علیه روح قدس فی روعه مواصلا • واستبطن قلبه • پس بدایت حالده مجذوب الهیدن مست محبت اولان بر عاشق
دخی حلقه قاریشوب بر سوز سویلیه یم دینه سکر صحوینه غالب اولمغله مرتبه عشقدن مستانه سوزلرین سویلیوب کندوکه پریشان
تکلم ایتمکله اطفال مشابه سنده اولان فرسوده لرانی جنونه • بلکه نیجه کلماتنی کفر والحاده حمل ایدوب تمسخر واستهزا ایدرلر • وکذلک عشق
ومحبتدن بی بهره اولان بعض بیچاره لر تقلید ایله حلقه ذکر ایدوب های وهولری • وایاغن قاقوب صوت وصدالری افاقه یه پیوسته
اولمغله اول مجذوب عاشق بونلری دخی محقق صادق قیاسیله • قباحت فهم ایتمیوب حلقه ذکره داخل اولدقده کیفیت عشق
اول مست محبتی کندو مقتضاسنجه تحریک ایدوب • وشعوردن قالوب • وانلرک صنعت واصول ایله کردشندن بیخبر اولوب دوردن ولدن
الله هو دیوب وکندوکه محبتی اشلیوب وجد وحالانک مقتضاسنجه حرکات غریبه ایدوب ومستانه وش دوشوب کندوینی عشق
بیهوش ایتمکله انک ایچدوکی باده دن بی ذوق افسرده دللر بومجنون نره دن کلدی واصولمزی بوزدی دیو حلقه دن سوررلر وکی
چاررلر **شعر** من لم یبت والحب حشو فواده • لم یدر کیف تفتت الاکباد • مع هذا ذکر وتوحید اول عاشقک ذکری اولوب اول بیندن دکل
توحیدی تقلیددر • فلهذا اسلوکلری جذبه ایله اولان ارباب طریقت سالکلری • اوسقوله حلقه ذکره وارمقدن منع ایدوب
وبرینی اومقوله حلقه ده کورسه لر تادیب ایدرلر • انلر خود ذکر دوام اوزره درلر • ولکن طریقه پیران حقیقت اوزره
صحبت ذکر اللهه نیت ایتدیلر • شرط صحبتدن اولان اخوان وزمان ومکانک وجود یله اداب جمعیه ذکر وتوحید بودرکه
سکن اولدقلری خانقاهده • ویاخود اخوان طریقتدن بیرینک خانه سنده • ویاخود گذرگاه خلقدن دور بر مکانده • اخوان طریقت
جمع اولوب • وبربریله بعد المصافحه چشم ظاهرلرینی مبصر اتدن • ودیده باطنلرینی کثراتدن غض ایدوب • تفریغ قلب ایله
حب ذاتی یه اشتغال قیلوب نظر بیردن دللرینه پرتو ایدن نور محبته نظر ایدرلر • وحالت مزبوره یه توجه ونسبت
باطنه تعبیر ایدرلر پس بو اسلوب اوزره ورزش جذبات • وتجلی صفات وذاته مشغول اولدقلرنده نار عشق کندکچه مشتعل
اولوب جذبات ربانیه اوصاف بشریتلرین محو ایدوب هر برینک مرایای قلوبی کمال تصفیه حصوله کتوردکلرنه هبوب نفحات
جذبه دریای عشقی قیناده وب بحر محبتک ماهیلری • ونار جذبانک پروانه لری بی سر وپا حرکته کلوب وطور هستی موهومکی
تجلیات الهیدن مدکوک ومتلاشی اولوب یکرنکه حاصل اولدقده بی تصنع وبی تقلید • واختیار سز نفس واحده کبی دردلیه
الله موجود یکده یکدم اولوب حلقه توحیده کیررلر • وکاه قاعدا • وکاه قایما ذکر وتوحید ایدرلر • وشبی روزه ایصال ایدوب
معراج روحانی قیلورلار • وهر کس کندو حالنه مشغول اولوب کمسه کمسنک حرکتندن بی شعور اولورلر • ومجلسک اقتضاسنه کوره
ذکر وتوحید قرارین بولدقده • طریقتجی اولان توحیدی اسکان ایدوب • بعد الدعاء والتکبیر • هرکس محض نور اولوب مقابله
مقاسنه کیدوب حاللرینی اجنبی دن ستر ایدرلر • وتوحید وصحبتلری خلق کوروب احباب زیاده اولسون قصدنده اولمازلر
وبو حالدن خبردار اولمیان اطفال طریقت بومقوله عاشقه درلو درلو اسنادلر ایدوب بولدوغن سویلرلر اما انلر رضای
حق ایچون ملامتی اختیار ایدوب میخانه عشقده مقیم اولورلار **بیت** آری صنما چو در دلت دردی نیست • درد دل دیگران ببازی شمری
آه ای تیلبی غلاف غفلتده اولان عاقل صمصام فکر وذو الفقار ذکری برهنه کورمدک که غبار کدورتی بیدا • ویاخود جلا
وصفوتی هویدا اوله **بیت** لو کنت شاهدنا وما صنع الهوی • بقلوبنا لحسدت من لم یحبب **ع** یکی زین چاه ظلمانی برون رو تا جهان بینی
پس ذکر وتوحیده • وتفرید وتجریده طالب اولان صادقلر • ذکر اولنان زمره عشاقه ملحق • وحلقه محبتلره ملصق اولماغه
همت ایدوب اولورا ولمز تقلیده فریفته اولمیه **نظم** زجاجه بشکن ذریت فروریز • بنور کوکب دری در آویز
چو در خلوت نشیند یار با یار • اگر مویی بود گنجد اغیار • اگر با دیده با دیده می باش • زخلقان خویشتن دزدیده می باش
وگر با دیده نادیده مشنو • حقیقت جوی در تقلید مگرو • اگر با دیده حاصل چه داری • درین اعیان دلت واصل چه داری
دلا چون خسته درمان طلب کن • دوای درد از جانان طلب کن • چو دردت هست جانانت دوا است • که او مر عاشقان درد ودوا است
دلت آیینه صافی بکن زود • نماید اندر و دیدار معبود • ازایشان مگذر ایشان همی جوی • درون دل تو با ایشان همی گوی
ازایشان واصلی آید ترا هم • اگر داری قدم در راه محکم • ابدی ای طالب راه حقیقت بونی تحقق بیل که **خلق اطفالند جز مست خدا**
مست محبت الهیدن غیری اولان خلق اطفال مثابه سنده در **نیست بالغ جز رهیده از هوا** هوادن خلاص اولاندن غیریسی
مرد بالغ دکلدر • یعنی مرد بالغ اولدرکه هوای نفسدن خلاص اولوب • محبت الهیه ایله ماسوادن فارغ اوله • زیرا وما خلقت الجن
والانس الا لیعبدون نحواسنجه • وکنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف مصداقنجه خلقت انساندن مراد
حب ذاتی • ومعرفت ربانی یه وصول اولمغله • مرد عاقل اولان عین یقین ایله دنیانک فناسن مشاهده قیلوب وکلما

شغلک عن مولاک فهو دنیاک هو حبنجه •

محبت ذاتیه دن اشتغال ایدن هر نه ایسه اندن تفریغ قلب ایدوب ع چیست دنیا از خدا غافل بدن مضمونجه حب ذاتی تحصیلنه بذل
همت قیلورلر واطفال نابالغ مشابه سنده اولان اصحاب وهم وخیال برفحوای یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا وهم عن الاخرة
هم غافلون احکام دنیاویه یی قیراط قیراط وزن ایدوب احوال اخرت وکیفیات محبتدن غافلدر اما حق سبحانه وتعالی اولیا
وعاشقلرینک قلبنه جمال وجلال ایله متجلی اولمغین شوق غالب اولوب حب خدا اذهال عقل وتدبیر ایتمکله تدارک معیشت
ونظام امور دنیویه دن قالمشلردر فلهذا مولانا خداوندگار دخی مست خدادن غیریسی ملاهی دنیا ایله ملعبه ایدن اطفالدر
دیوب بیورررکه حق جل وعلا کتاب کریمده گفت دنیا لعب ولهوست وشما کودکیت وراست فرماید خدا بیوردی که دنیا
لهو ولعبدر وسز اطفال نابالغ سز وحق تعالی راست بیورمشدر کما قال تعالی فی سورة الحدید اعلموا انما الحیوة الدنیا لعب
ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر فی الاموال والاولاد وفی سورة العنکبوت وما هذه الحیوة الدنیا الا لهو ولعب وان
الدار الاخرة لهی الحیوان لو کانوا یعلمون یعنی حضرت ایزد متعال قوللرینه حیوة ابدیه اخرایه نسبت حیوة فانیه دنیا لهو وبازیچه در
پس حق جل وعلا ایکی معنادن اوتوری حیوة دنیاویه یی لهو ولعبه تشبیه بیورمشدر بریسی اولدر که لهو ولعب سریع الانقضا
وبی دوام وبی بقا اولدوغی کبی دنیانک دخی حیوة وزینت وشهوت ولذتی ظل زایل اولمغله اکا میل ومحبت ومزخرفاتنه
حب والفت کمال جهالتدر بریسی دخی بودرکه لهو وبازیچه یه میل ورغبت صبیان سفها واطفال بی نهانک شانندن اولوب
عقلاء ذوی الاحلام ملاهی وملاعبدن بریلردر پس مشتهیات نفسانیه ومستلذات دنیاویه یه میل ومحبت ایدنلر حقیقتده
ملعبه یه رغبت ایدن اطفالدن اسفه در فلهذا مولانا خداوندگار دخی ای اهل دنیا سز اطفال نابالغلرسز بیورر کما قال
صلی الله علیه وسلم ما انا من دد ولا دد منی پس عاقل اولان نفسنی لهو ولعبدن صیانت ایدوب حیات باقی یه سعادت
ایدرلر ودنیا ومافیها موتی اولوب قلبلری نور ایمان وذوق وجدان ایله منور اولنلردن غیریسی ذو حیات اولمادوغی
مشاهده قیلورلر وتفریغ قلب ایله حب ذاتی یه اشتغال کوسترلر زیرا اخرت عالم ارواح وملکوتدن عبارت وابدی وسرمدی
حیات کلیه ایله لایموت وبقاسی لایفوت در ودار الخلده داخل اولانلر حیاتلرینه غصص ومحن وامراض وعلل وموت وفوت
تطرق ایتمیوب قرب احدیتده مسرور وسرمدیلردر کما ورد فی الحدیث ان الجنة بما فیها من الاشجار والاثمار والغرف والحیطان
والانهار حتی ترابها وحصاها کلها حی پس بونک قدرینی علماء بالله اولانلر بیلور واطفال صبیان مرتبه سنده اولان
علماء سوء واهل دنیا بو معنادن غافل اولوب تعلق اتمزلر زیرا برفحوای بل اکثرهم لا یعقلون رشاش نور محبت بدایتده انلردن خطا
ایتمکله نهایتده دخی هدایتدن محروم قالوب تعلق وتدبردن محجوب دلمشلردر کما قال تعالی ومن لم یجعل الله له نورا فما له من نور پس نور
مرشدن بی بهره اولانلر حق جل جلاله حبیبی محمد المصطفی علیه صلوات الله الاوفی انک نور مصباح زجاجه قلبنی نور جمال
وجلال وتجلی ذات وصفات واسما وافعال ایله منور ایتدکدن صکره انوار مزبوره ایله بعث ایتدکن فهم درستی ایله فهم ایتمیوب
قد جاءکم من الله نور وسراج منیر قول کریمنک معناسنه متفطن اولمادیلر زیرا فهم ایده لردی اثر رسوله تابع وملاعب دنیاویه دن
فارغ اولوب قلب فرسوده لرینک سراج منطفیسنی سراج قلب منیر وارث محمدیدن ایقاد ایدوب نور مزبور انلرک قلب میتنی
بعد الموت احیا ایدردی کما قال تعالی او من کان میتا فاحییناه وجعلنا له نورا یمشی به فی الناس کمن مثله فی الظلمات نظم

همه دنیا بنزد پیش دانا • بکمه برک حقیقت بی لم دلا • همه دنیا بنزد حبه خاک • حذر کن زود از وی جیب چالاک
ز دنیا هیچ عاقل شاد نبود • دل دانا درو آزاد نبود • ببازی بنت این دنیا نظر کن • ز بازی بگذر وخود را خبر کن
تو بازی دان که کار کودکانست • کناری گیر کاینجا خوف جانست • تو پنداری که دنیا هست جنت • ازان هر لحظه یابی رنج ومحنت
همه فانیست اینجا گر بدانی • نهادت فانیست اینجا چه دانی • اگر ملک نین زیر نگین است • باخر جای تو زیر زمین است
بنادانی چنین مغرور ماندی • تو از نور محبت دور ماندی • قدم بیرون نه از چاه بلا تو • بگو تا چند باشی مبتلا تو
دوا کن خویشتن را پیش از مرگ • دوای بنت عاشق را به از ترک • هوا بگذار تا گردی مصفا • شوی مانند اول تو یکتا
کرا گویم که همرازی ندیدم • کجا خوانم هم آوازی ندیدم • آه ای کودکان بی فکرت • وصبیان پر غفلت ز نهار بن

خود پیر سالخورده وزمانک کرم وسردین ایلمش کار دیده یم پس نه جهتدن طفل نارسیده مشابه سنده اولورم دیمه زیرا مادام
از لعب بیرون نارفتی کودکی لهو وبازیچه اولان زینت دنیادن طشره کیتمیه سن وترک مزخرفات ایتمیه سن الی التمش یاشنده دخی
اولورسک ینه کودکسن بی زکات روح کی باشی زکی بی طهارت روح نجین زکی وطاهر اولورسن یعنی مادام که جذبات هستی سوز
وجود سنی محو ومحق ودریای نور محبت بود ونابودکی غرق ایدوب عشق الهی باده سندن مست دم هوش اولمدقجه روحک
آلایش کثراتدن مجرد وپاک اولمایوب ظن وکمان ایله اولان اعمال واقوال وعلوم وافعالک مشتهیات نفسانیه یه متعلق
وبازیچه اطفال مشابه سنده اولوب وکیفیت محبتدن کلمات ایلمک محض تقلید بی ذوق اولور فلهذا مرکز دایره ارباب کشف
ویقین مولانا جلال الدین ذوق وحالدن بی بهره ایکن علماء الناس حلقه ذکر ایدوب های وهوی ایله ارکم اوتوردب

ربا ایدن متقلده یی وخلق عالم کندو یه حسن اعتقاد ایله تعظیم ورعایتلرندن لذت آلان اهل سمعه یی لذت جماعدن بی خبر ایکن جماعه
تقلید ایدن اطفاله تشبیه ایدوب بیورررکه چون جماع طفل دان این شهوتی • که همی رانند اینجا ای فتی ای فتا دنیایه متعلق
بر شهرت وزینت ولذت وشهوتی که خلق جهان کمال میل ورغبت ایله بو دنیاده اجرا ایدرلر نابالغ اولان اطفالک تقلید وبازیچه
اولان جماعی کبی بیل یعنی اطفال وصبیانک ملعبه معتاده سندن درکه کودکلر بازیچه ایتدکلرنده بیری زن وبیری مرد اولوب
آیین عروسی اوزره بطریق التقلید صورت مجامعت کوستروب ملعبه ایدرلر ولکن هنوز لذات جماعدن بی بهره اولملغله
آن جماع طفل چه بود بازیئی • با جماع رستمی وغازیئی بر رستم زمان وغازی شجاعانک جماعنه نسبت اول اطفالک جماعی
مجرد لهو وبازیچه اولدر زیرا مرد بالغک جماعی ذوقه دایر لذت ویروب نتیجه سی بر ولدک ظهوری اولور اما جماع طفل بی نتیجه
وبی شهوت ومجرد تقلید وملاعبه اولور الحاصل بو جهان بی طایلک ظل زایل ولهو باطل اولان شهوت ولذت وشهرت
وشر وحیله اهل دنیانک افتخار اتدکلری جهان اطفالک تقلید اجماعنه بکزر ومزخرفات دنیا ومستلذات اخرایه التفات ایتمیوب
ال وخانمان ونفس وجانلرین عشق جانانه بذل ایدن زرف سوار محبت وقهرمان حقیقتلرک لذات انس جمال وحدتلری فقنده
مغلوب بشریت ومقهور نفس وشهوت وبی ذوق ومحبتلرک بطریق التقلید های وهو وآه سرد وشوق ومحبت ووجد وحالت
اراءت ایتدکلری نتیجه سی اولمیان ملعبه صبیانه بکزر زیرا مجذوبان رحمانی وعاشقان سبحانی اولانلر پرتو نور محبت ایله
تزکیه نفس وتصفیه قلب وتجلیه روح ایتدکلرنده نفس مطمئنه ایله روح اضافی نک اجتماعندن حاصل اولان لذات مشاهدات
ولد قلب دیدکلری معنی نتیجه ویروب مشرق جاندن ظاهر اولمغله روح صافیلری برشکل پری پیکر اولوب اوج جبروتده روح
ایدوب صور مثالیه انبیا واولیا مانند نقش بشر پیش نظرلرنده هویدا اولوب عجایب ملکوتی سیر ایدرلر نظم ان گروهی که زنده از دینند
رفته بی کاروان ومرکب وساز • روح صافی بشکل پیکر گشت • فکرها در زمان مصور گشت • همه بیدار خواب می بینند
انبیاء گذشته را بینند • مهر وماه ونجوم وارض وسما • کوه وصحرا وکشتی ودریا • طرفة العین در دمشق وحجاز
خلق دیگر مگر که اندر خواب • بازبان وبصورت از اسرار • گفت با هر کسی سخن بیدار • صد چنین ارض وصد سما بینند
زین ببینند اندکی چو سراب • فاما اهل دنیا متابعت نفس وهوا وملاعبه مزخرفات دنیا ایله لطیفه قلبیه نک نور افتاب طلعتی
پوشیده وظلمت افعال ایله مسدود قیلنوب جانب ملکوته عروجدن قالورلر ومحبوس سجن طبیعت اولوب اطفال نابالغ کبی بازیچه
دنیایه فریفته اولورلر وبیهوده تک وپو ایدرلر فلهذا مولانا خداوندگار قدس سره بیورررکه جنگ خلقان همچو جنگ کودکان
جمله بی معنی وبی مغز ومهان خلق جهانک دنیا اچلیچون اولان جنگ وجدال اطفال محلات بربره کلوب بربرلیه محله دکوشی ایتدکلری کبی
جمله سی بی مغز وبی معنی وحقیر ومهاندر یعنی سعی وکوششلری تمهید دین مبین وتشیید شرع متین ایچون اولمایوب ایکی اسلام پادشاهی
مجرد ملک ودولت وحب سلطنت ایله بربرلیه حرب وقتال وجنگ وجدال ایدوب مابینده نیجه نفوس مسلمین وضعفا ومساکین
تلف اولدوغی جهاد فی سبیل الله اولمایوب بلکه بو مقوله فساده مباشرتلری باعث دخول نیران وموجب عقاب وخذلاندر
وکذلک جاه ومنصب ومأکل وملبس وغرض نفس ایله خلق عالم بربرینک عرضنی پایمال وجنگ وجدال ایتدکلری ملعبه صبیانه
مشابه اولوب روز جزاده هر بری مهان اولمغه سبب در آه ای شنونده اکاه طریق حقدن کمراه اولان اهل دنیا عجب باطل
ووهم بی طایل اصحابیدر که ظل زایل اولان جهان فانی ایچون جنگ ایتدکلری همان اکا مماثلدر که صبیان بی ادعانک
حمله باشمشیر وچوبین جنگشان حمله وجنکلری شمشیر وچوبین ایله در جمله در لاینفعی آهنگشان انلرک قصد واهنکلری عموما شی
لاینفع در وسعی واهتماملری بی فایده در جمله شان گشته سواره برنی جمله اطفال بر قمش اوزرینه سوار اولمشلردر بو وهم وخیال
کین براق ماست یا دلدل پی بو بزم براق زیبا ودلدل باد پامزدر اما غافللرکه حاملند وخود زجهل افراشته حاملردر وجهلدن
کندولرینی حالی ظن اتمشلردر وحماقتلرندن نفسلرینی راکب ومحمول ره پنداشته راکب طریقت ومحمول حقیقت قیاس ایتمشلردر
پس اب نی مشابه سنده جهل ظن وخیاله سوار اولوب شمشیر وچوبین مانندی اولان دلایل عقلیه وقیاسیه ایله بحث وجدال ایدن
اصحاب عقل پر عقال اطفال مثال جهل وپندارلریله کندولری حامل فضل وکمال وهم ایدوب عجب واستکبار ایله هیچ فرده
امتثال ایتمزلر ومرتبه اعلادن دم اورلر خبرلری یوقدر که صد هزار شک وگمان وظن وحسبان خالی اولوب طریق کشف
وعیاندن محروم قالمشلردر نظم • دریغا رنج بردت ضایع آمد • به پیش انبیا بس ناخوش آمد • دریغا برگذشت عمر ناگاه
بمانده خار تو اندر سر راه • دریغا برگذشت عمر وگم شد • وجودت ناگهی عین عدم شد • نداری هیچ جز گفتار چیزی
ازان هرگز ندیدی کیک پشیزی • تو بازی میکنی ای طفل تا کی • ولی نی اسب تازی لاشه تا کی • چو وصل واصلان اینجا ندیدی
زکوری دیده بینا ندیدی • چو جانا نزا امید دانی چه گویم • تو درمان تو این لحظه بجویم • امیدی ای غافل بی انتباه
باش تا روزی که محمولان حق صبر ایله برکون ه دکین که حتی زرف جذبات حق محمولری اسب تازان بگذرند از نه طبق عشق براقی
قوشارق برق خاطف کبی نه طبقدن کچه لر وپر آشوب فضای لامکانه اوجالر آه ای سالک اگر چه کیم تعرج الروح الیه والملک

ایله که

روح الامين وملايكه برين جانب ملكوته عروج ايدرلر • وهر بري مقاملو مقامنده صدرنشين اولورلار • ولكن مرتبه معينه لرندن
تجاوز ايده ميوب جبرئيل وحي اولورسه لو دنوت انملة لاحترقت ديو • سدره دن اوته كچه ميوب عجب دولت وغريب سعادتدر كه
من عروج الروح يهتز الفلك روح اعظم اولان سيد الانبيا عليه السلام • ووارث حقيقتلري اولان كمل اوليا كرامك عروجندن
فلكلر اهتزاز وفتحه رابه ره • وانلر مقاماتدن برنده مكث ايتميوب • دير شي مانع وحجاب اولميوب اوج قرب لاهوته ادجارلر •
حضرت مولانا من كل الوجوه اولانا • بو بيت شريف ايله سورة معارجده اولان • اشبو آيت كريمه يه اشارت بيورمشلردر •
كما قال تعالى تعرج الملائكة والروح اليه في يوم كان مقداره خمسين الف سنة • يعني ملائكه وروح الامين حق تعالانك عرشنه بر كونده
عروج ايدرلر كه اول كونك مقداري فرض اولونسه اللي بيك يل قدردر • اما سماوادن زمينه انزال بيورلان مدبرات امريه نك
عروجي تقدير اولونسه انك مقدار يومي بيك يل قدردر كما قال تعالى يدبر الامر من السماء الى الارض في يوم كان مقداره الف سنة
قال الشيخ الصمداني • ابو الحسن الخرقاني قدس سره • اني صعدت ظهيرة لاطوف بالعرش • فرأيت جماعة يطوفون بالعرش طوافا
لا عجبني برودتهم وسكونتهم فطفت بالعرش الف طوفة • وما اتموا طوفة واحدة • فسألتهم من انتم وما هذه البرودة في طوافكم
قالوا نحن الملائكة • وهذا طبعنا لا يمكن ان نتجاوز مما جبلنا الله عليه • فسألوني من انت وما هذه السرعة • قلت انا ابن آدم • وهذه السرعة
نتيجة طبع النار التي ركزت فينا • پس قطب رباني • ابو الحسن خرقاني نك سرعت طيراني معلوم اولديسه • عروج روح كملدن اهتزاز فلك دخي
معلومك اولور • پس ملايكه برين • وروح الامينك عالم ملكوتده • مقامات معلومه لري اولماغله مسقط امردن مصعد معلوملرينه
عروج ايتديكلرنده • اللي بيك ييللق مسافه يي • اقل من ساعة قطع ايدرلر • حق انچون خود مكان ومنتهي اولمايوب ملايكه نك عروجكه
خلقدن اولان عرشه در • بلكه حق جل وعلانك عظمت وجلالي • هر ذره ده عيان اولوب من حيث المسافه اولان قرب
وبعد مرتفع اولدقده • افهام واوهام بكليتها مدرجه اولوب حق ايله روح بيننده قرب وبعد قالمايوب • اهل حقك حقه وصولي
طرفة العين ده ميسر اولور • زيرا وصول حقدن اولوب حق ايسه قريب غير بعيددر • فاما لطايف قدسيه • وارواح انسيه دن
هر بر لطيفه نك حظيره قدسه عروجلري استعدادلرينه كوره اولوب بعض لطيفه نك عروجي يدي يوز بيك ييلده • وبعضي
لطيفه نك عروجي اوچيوز التمش بيك ييلده • وبعضنك يتمش بيك ييلده • وبعضنك اللي بيك ييلده • وبعضنك اللي بيك
ييلده وبعضنك بيك ييلده ميسر اولور • اما لطيفه مراتبه كامله نك عروجي اقل من لمحة اولور • ومدة مقدره معارج
حق قرآن واسرار مكتومه دن اولمغله • افشاء سر جائز اولمايوب • كشف وعيان صاحبلرينه • عنايت ازليه دن ذوق ووجدان ايله
معلوم اولور • فاما ذوق سليم وطبع مستقيم اصحابي اولان اخوانه • اسرار مزبوره دن بعضي فهمه قريب اولمغچون • بر مقدمه
تقديم ايليه • اهل كشف وتحقيقك سنين مزبوره ده واقع اولان تحقيقلري لسان عربي اوزره بيان اولنسون كه ذكر اولنان
علوم العاليه اربابندن اولمغه سعي بليغ ايليه لر ان شاء الله تعالى فاعلم ان الذات المطلقة الاحدية • من حيث هي هي
امتدادها اعني مدة بقائها غير مضبوطة • لانها من حيث هي كذلك • لا وصف لها • ولا اسم لها ولا رسم • فهو في عماء • كما جاء
في الحديث • اذ لا يمكن معرفتها من الوجوه ما لم يتعين بصفة • فاول التعينات علمها بذاتها • فهذه الصفة تنزل لها من الحضرة
الاحدية الذاتية التي • لا نعت لها الى الحضرة الواحدية التي هي حضرة الاسماء والصفات • وتسمى الحضرة الالهية • وبهذه الحضرة اثبت
للحضرة الاولى ازلية الازال • بهذه النسبة الاعتبارية • بين الذات الاحدية وصفاتها • اذ لا تعقل النسبة • الا بعد اعتبار الاثنينية
وسميت تلك النسبة السرمد • وقد تحققت بهذه النسبة ازلية الازال اعني تقدم الاحدية على الواحدية • فالواحدية هي الحضرة
التي لازليتها اول • وهو ازلية الازال • وذلك ابتداء النسبة السرمدية • وقد اقتضت الحضرة الالهية بهذه النسبة حقايق الاعيان
بحكم العالمية • فتحدث لها بحدوث الاعيان نسب اخر بين الحقيقة الاولى • وتلك الاعيان كالقادرية على ايجادها • والمشية لها
والتكلم اياها بخطاب كن • والسميعية بادعائها بطلب الايجاد • على الوجه الذي عينته المشية المسماة بالعناية الاولى • والبصيرية
بشهودها على تلك الصفات المتباينة • والعالمية تحكم على الذات بالحيوة • فجعلت هذه السبع مع الذات ائمة الاسماء • لانها اسماء
اولية متقدمة على سايرها • وفي الحقيقة صفة العالمية تقتضي ان اسم العالم • امام ائمة السبعة • لتحقق تقدم العلم على الارادة وسايرها
سوى الحيوة المصححة للعلم • لكن الحي وان تقدم بالوجود • لا يستحق الامامة لتقدم العالم بالشرف • فان الحيوة لا تظهر الا بالعلم والادراك
فهي كالشرط والاستعداد له • ولما كانت هذه الصفات السبع امورا اعتبارية مقتضية لربوبية الرب المطلق لجميع الاشياء بواسطتها
كانت ازليات هذه الاسماء متقدمة على ازلية الربوبية مطلقا • فحضرة الربوبية متاخرة عن الحضرة الالهية • تاخرها عن حضرت الذات
فالازلية الازال هي الاولية المطلقة • التي لا تعدد فيها • وازلية الالهية متعددة بتعدد الاسماء • والاسماء لا تحصى كثرة لكنها مع
لا تناهيها تنحصر في السبعة • لانها جزئياتها • وفروعها المنشعبة منها فلا تخرج عن احاطتها • فلكل من السبعة حضرة من حضرات الاسما
فيها طائفة من هذه الاسماء الغير المتناهية • فتحت كل اسم منها اسماء غير متناهية • متوسط بين الذات ومربوباتها • في الربوبية
بالافعال فحضرات الاسماء تنحصر في هذه السبعة • وكلها سابقة على حضرة الربوبية • وللحضرة الربوبية هي التي فيها

تعرج الملائكة والروح اليه في يوم كان مقداره خمسين الف سنة

كل يوم هو في شان • فالامتداد الاول • اي امتداد بقاء الاحدية من ازل الازال الى ابد الاباد • ليس فيه نسبة ولا قسمة • وهو
عند اعتبار التعينات الوصفية ينفصل الى الامتدادات الاسمائية • والاسماء الى الامتدادات الربوبية • وتسمى الدهر • ونظيرها
في الزمان امتداد الدور الفلكي • فانه اذا اعتبرت الحركة الاولى • وامتداد مقدارها الذي هو الزمان المطلق • مع قطع النظر عما تحتها
لم يكن لها ابتداء ولا انتهاء • ولا قسمة • فاذا اعتبرت محاذاة الشمس لنقطة منها • اي نقطة كانت • ابتداء السنة التي كل دورة منها
وصول الشمس الى تلك النقطة بحركتها التي تقطع بها اجزاء فلك البروج • وينفصل الامتداد بها الى السنين • وتنفصل السنة باعتبار
قطعها للبروج الى الشهور • والشهور باعتبار وصولها الى النقطة الاولى بالحركة اليومية الى الايام • والايام الى الساعات والساعات
الى الدرجات والدرجات الى الدقيقة • والدقايق الى الثواني • ثم الى الثوالث حتى الآن • وهو في الزمان بمنزلة النقطة الهندسية من الخط
ويفسر بالزمان الحاضر • وهو اقصر جزء من الزمان • وهو الذي لا ينقسم من غاية الصغر الا في الوهم • وقد يطلق الايام على كل واحد
من الاجزاء مجازا • باعتبار انه جزء محدود من الزمان • فاقصر الايام هو الآن • واطولها بحسب الزمان هو السنة • ولا شك ان الاول
عاد للاكثر • عد الواحد للاعداد • والاكثر متقدر بالاقل • تقدر المائة بالعشرات • وكما ان الساعات تقدر الايام • والايام الشهور
والشهور السنين • والسنين مطلق الزمان • فكذلك الزمان الذي هو اقصر الامتدادات الازلية تقدر الباقيين الى الدهر والسرمد
ولنرجع الى المقصود • فنقول ان الله تقتضي الربوبية باسمائه • والاسماء لدوام تاثيرها تقتضي وسايط في ربوبيتها لما في هذا العالم
وهي الاثيريات • فاقتضت الائمة الكواكب السبع السيارة مع افلاكها • وجعلتها الرؤسا والسادة في تدبير امور الدنيا • وسخرتها
بامر الله تعالى • كما قال عز وجل • وسخر لكم الليل والنهار والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره • اي الامر الواحدي الالهي في قوله تعالى
وما امرنا الا واحدة • على التدابير الجارية في هذا العالم التي هي الشيون الالهية في ايام الدنيا كما اشار اليه • قوله تعالى كل يوم هو
ولما كانت ايام الدهر ايام الربوبية الممتدة من انتهاء ازلية الحضرة الالهية • الى ازلية الربوبية • والمبتدأ الربوبية الى انتهاء التغيرات
الزمانية • كانت ايام الدهر اطول من الزمانيات التي هي امتدادات منحصرة في امتداد مقدار الحركة الاولى • اعني الزمان فيتقدر
بالمقاييس الزمانية • تقديرا بالعدد التام منها وهو الالف • فكل يوم منها الف سنة • وهي ايام الربوبية • وايام التدبير كما اشار اليه
في قوله تعالى • وان يوما عند ربك كالف سنة مما تعدون • وهو يوم الرب المدبر • الذي وقت به العذاب • والجزاء الموعد في قوله
ويستعجلونك بالعذاب ولن يخلف الله وعده وان يوما عند ربك كالف سنة مما تعدون • والتدبير في قوله تعالى • يدبر الامر
من السماء الى الارض ثم يعرج اليه في يوم كان مقداره الف سنة • ولما كان ابتداء هذا الامر من السماء • والسموات سبع على مقتضى الائمة
السبع • كان مقدار الدنيا سبعة من تلك الايام اسبوعا واحدا • لكل رئيس دور تام من الادوار الزمانية • ومن هذا ينكشف
سر انشقاق القمر وختم النبوة • فان ظهوره صلى الله عليه وسلم في اليوم الاخير الذي • هو جمعة الاسبوع المذكور ظهور آدم
في اليوم الاول • وسر قيام الساعة بانقضاء اليوم السابع الذي نحن فيه • وسر تعظيم الجمعة في الشرع المحمدي • ولهذا قال ان استقامت
امتي فلها يوم • وان لم تستقم فلها نصف يوم • وفي الحديث بشارة لنا بالاستقامة حين جاوزنا النصف • ولما كانت ايام الاخرة
ايام الالوهية الممتدة من ابتداء ازلية الازال الى انتهاء الربوبيات الاسمائية • كانت اطول من ايام الربوبية • فيتقدر بالمقاييس
التي هي ايام الربوبية • والربوبية تحصل باي اسم كان • واما الالوهية فلا تتم الا بالائمة السبع • فالربوبية في الحقيقة سبع الالوهية فعلى هذا
فايام الدنيا سبع ايام الاخرة • وهي الحاصلة من ضرب ايام الدنيا في اعداد الائمة السبعة • فتكون تسعة واربعين الف سنة • وينتهي الامر
فيها الى الله ذي المعارج الاسمائية العلى • وانقضاؤها في اليوم التالي لهذه المدة في ايام الربوبية ينتهي المعارج كلها الى الفناء في الذات
فيتم الخمسون • ويتحقق معنى قوله تعالى • تعرج الملائكة والروح اليه في يوم كان مقداره خمسين الف سنة • فان انقضاء التسعة والاربعين
وآخره • انما يكون بالخمسين • وهو يوم القيامة الكبرى فاصبر صبرا جميلا • ان كنت من اهل هذه القيامة • ولان في كل دورة من
الادوار الجمالية والجلالية الافرادية والجمعية افلاكا مخصوصة • وسموات واراضي • وللافلاك حركات مخصوصة • ودنيا وآخرة
وقيام قيامة • وظهور ساعة • عند انقضاء كل دورة من الادوار • وكذا عند انتهاء كل نوبة من نوب الجمعيات • يظهر قيامة
من القيامات • وهذه الحالات لا تتأتى الا بالحركات وحقيقة الحركة تبدل النسب الذاتية بعضها بالنسبة الى البعض • كتبدل نسبة العلم
بذاته • ونسبة العلم بالعلم بذاته • وهكذا تتضاعف الادراكات المركبة • فاذا كان طول هذا اليوم خمسين الف سنة • كانت
القيامة الصغرى • اول موطن في مواطنها • كما قال عليه السلام من مات فقد قامت قيامته • وقال القبر اول منزل من منازل الاخرة
والوسطى هو اوسط مواطنها • وفيه مواطن مختلفة • واحوال اهلها متباينة • كموطن الجمع • وموطن الفصل وموطن فيه • لا يسأل عن
ذنبه انس ولا جان • وموطن يقال فيه • وقفوهم انهم مسئولون • وموطن فيه • تاتي كل نفس تجادل عن نفسها واخر فيه لا ينطقون
واذا تحققت الحضرات الثلث • وامتداداتها تحقق معنى قول من قال • انا اقل من ربي بسنتين • وان امتداد بقاء الذات في الحضرة
الاحدية من ازل الازال الى ابد الاباد • ليس فيه نسبة ولا قسمة • واذا ابتداء اول التعينات • ابتدأت السنة التي كل يوم منها
خمسون الف سنة • واذا ابتدأت الربوبية بالاسماء • ابتدأت السنة التي كل يوم منها الف سنة • وكما ان كل اسبوع من هذه السنة

سبع الاف سنة • وكل يوم ثلثمائة وستون سنة • فكل اسبوع من السنة الاولى • ثمانية الف وخمسون سنة • وكل شهر الف الف وخمسماية الف سنة • وكل سنة ثماني عشر الف الف عام • وهي الاحقاب المذكورة • في قوله تعالى لابثين فيها احقابا • فمن ترقى الى الحضرة الواحدية خرج من ايام الربوبية الى الايام الالهية في السنة السرمدية • ومن بلغ الحضرة الاحدية • جعل تحت قدمه الاوقات العددية • وكادوا وكان عن كل رتبة صاعدا • لان مقامات العارفين • ودرجات المحققين المتحققين • في نشأت الادوار الالهية • وبرزات البروزات في الاكوار السرمدية • متفاوتة • فمنهم من دار في جميع الادوار الالهية والكونية الجمالية الاصلية والفرعية • وكذا دار في تمام الاكوار الالهية والكونية الجلالية الاصلية والفرعية • وتحقق بما فيهما من الاسماء الالهية الجمالية والجلالية وجمعيتهما • وبالافعال الربوبية من الايجاد والخلق والاعدام والافناء • والاحياء والاماتة • والحشر والنشر • وغير ذلك من الكليات والجزئيات • ومنهم اقتصر دورة في الادوار الجمالية • ولا يتعدى الى الاكوار الجلالية • ومنهم من تقيد بفردانية دورة واحدة • من ادوار الجمال والجلال • اصلية كانت او فرعية • وتحقق بما فيها ولها باظهار الازل والابد • واشهار الدنيا وابراز الاخرة • وابداء الاحقاب والآماد • وابرازها بالهامين الاطوار • وتحويل الاحوال • وتبديل الامثال • وغير ذلك من الامال • فاما من ليس كذلك • لامن هؤلاء ولامن هؤلاء • بل اقتنع بالالفاظ والعبارات • ويتشدقون في المحاضر والمحافل بالمحاورات • وتقرير الدلايل لدى المناظرات • وهم يحسبون انهم يحسنون صنعا ويحسبون انهم على شيء • بل انهم ينسون المقصود بالذات • ويتيهون في تيه الظنون والخيال • ويلعبون بمزخرفات الدنيا كالصبيان والاطفال • هيهات هيهات • فان الحالات العقلية والمقامات التي • يكون العارف بها صاحب قدرة واقتدار • انما هو الفناء في الله • والبقاء بالله • والمظهرية الكلية • والتحقق بالاسماء الالهية • والنعوت الربوبية • وجميع ما ذكر من نتايج الوقت • والله الباقي بعد فناء الخلق • وذلك اليوم الحق • وبهذه الادوار التامة الجمالية والجلالية • بتقيد الفردانية • والدورة الواحدة من ادوار الجمال والجلال • يكشف قناع عروس معنى الحديث الذي ان استقامت امتي فلها يوم وان لم تستقم فلها نصف يوم • والله اعلم بحقيقة الحال • ايدي اي مستمع قابل • وطالب مقبل ذكر اولنان حالات غريبه وتطورات عجيبه يي فهم ايتدكنه • حب ذاتي يه اشتغال ايدوب • وظن وخيال ايله اولان بحث وجدالدن فراغ حال تحصيله صرف اقتدار قيل • وقيد بند صورت • واسير زندان طبيعت ولمامغله • بونك كبي دولتدن • ذلك وحدته عروجدن محروم قالمه • و اطفال بي عقل كبي ملعبه دنيايه الدانمه • زيرا دنيايه دلبند اولانلره • مولانا خداوندكار بيورلركه • اي كشف سر كمتودن محروم اولان اصحاب قواعد ورسوم همچو طفلان جمله تان دامن سوار • سزك جمله كز دامن سوار اولان اطفاله بكزرسزكه گوشه دامن گرفته اسب وار • گوشه دامني اسب تازي كبي طوتمش سز • يعني گوشه دامن مشابه سنده اولان عقل جزوي وحس واد راكي محكم طوتوب • واب في مشابه سنده اولان خيال وهم وخيال • وفكر دراكه بنوب • براق برق جنبش عشق • ورخش رفرف جذبات وذوق قياس ايتمش سز • فاما ازحق ان الظن لا يغني حق سبحانه وتعالادن تحقيق ظن وخيال • ارباب كماني معرفت حقدن برشي ايله اغنا ايتمز خطابي ايرشدي • ايدي اي گرفتار وهم وظن مركب ظن بر فلكها كي دود • مركب ظن وگمان • افلاك علاليه قچان دوان اولور • كما قال تعالى في سورة النجم • وما لهم به من علم ان يتبعون الا الظن وان الظن لا يغني من الحق شيئا • يعني اخرته مؤمن اولميانلر ايچون برعلم يوقدر • بونلر تابع اولمزلر الا ظنه تابع اولورلر ظن ايسه حقيقته معرفت حقدن برشي حقيري اغنا ايتمز • آه اي شنونده اگاه • اگرچه كيم بو آيت كريمه • دايره ايماندن خارج اولان ارباب كفر وطغيانك وصفي در • ولكن اختيار نفوسله هر تابع هوا اولان ارباب حسبان دخي متضمن در • يعني ظن برحده واصل اولمزكه انكله شي مظنونك حقيقه سنه حكم اولنه • زيرا قوة ظن علم سماعي در • اما علم سماعينك فوقنده علم يقين كشفي • وانك فوقنده عين يقين شهودي وانك فوقنده حق اليقين ذوقي در • پس بو معنايه فهم ايچون سكا برمثال ايراد اولنسون كه معقولي محسوس ايله وزن ايده سن • مثلا درخت انارده جنات لعل سمات • دهر برحبه ده برنبت خاص • وطعم مخصوص • وحلاوت سكر معقود • وشراب مروق بالقوة موجود اولوب هنوز فعله خروج ايتمدين • درخت مزبور اوراق واثماردن عاري در • ولكن باغبان جنان ذكر اولنان اشجاردن شو مقوله اثمار نمودار اولاجقدر ديو خبر ويردكده • گورمدين ايمان بالغيب ايله اعتقاد ايتمك اعتقاد صحيح علمي در • فاما درخت انار اوراق وازهار ايله سبزه زار اولدوغي يقينا وعينا گورلسه • سماعا اولان علمك زياده اولوب يقين وجوده گلور • وظهور ميوه يه يقين حاصل اولور پس بعد زمان ازهاري منتشر اولوب ميوه لر يوزگوسترسه كشفا وعينا بيلوب علم يقينك عين يقينه مبدل اولور • بعده اناري اكل وتناول • وطعم ولذتي ذوق اولونه • حق اليقين مرتبه سن بولوب • من كل الوجوه ظندن خلاص اولورسن • بلكه شراب رقيق اناري وجودك ايله مختلط • وحقيقتكه متصل اولدقده سن همان عين شراب اولوب بو مرتبه ده اولان حق اليقين • حقيقة حق اليقين اولور ايدي مرتبه عين اليقين • وحقيقة حق اليقينه وصول • جذبه رحمانيه دن غير ايله اولماز • ولو جذبه دن محروم اولان • وفيض انوار محبتدن اعراض ايدن لاجرم ارباب ظن وتخمينيدن اولوب معرفت حقدن برشي ايله مستفيد اولمامشدر • كما قال سبحانه وتعالى فاعرض عمن تولى عن ذكرنا ولم يرد الا الحيوة الدنيا • آه اي دل سالك آگه ده غوالنه • غواشي خط اثرن ظاهر اولان اشكال وتخايلي مكاشفات غيوب • ونوادرات قلوب وهميله اشكال ومثالي • عالم ملكوت • وانوار جبروت صافه • حضرت حق • وواحد مطلق • اشكال ومثالدن منزه در • طهذا جنيد قدس سره بيورمشلركه • رأيت سبعين عارفا قد هلكوا بالتوهم • يعني يتمش نفر عارفي گوردم كه

مطلب وان الظن لا يغني من الحق شيئا

كندولرينه عارف بالله اولدق توهميله هلاك اولدیلر • پس بو آیت کریمه نك حقیقتده اشارتی كلّه اولوب • اذ الكل معزولون عن ادراك حقیقة الحق وما ادركوا • بیورمشلردر • حدث قنده وادراك كنه قدم قنده در • زیرا في الاصل خواطردن برخاطر • واسراردن برسر • والبابدن برلب • حق سبحانه وتعالانك ذات احدیه مطلقه وحقیقت مطلق وجودینی • مطالعه ممتنع اولوب عقول آیاتیله وقلوب ذات ایله • وارواح راحات ایله • ونفوس شهوات ایله • واسرار خطرات ایله محجوبه لردر • ساحه كبریاسندن سموم وافعاله عیریسی بولنمایوب • انلرك اوزرینه ظلال ملكوت • وتصرفات جبروتدن غیری شی واقع اولمامشدر • جمال وحدتی گورن كندو نورندن غیریسی دكلدر • وعارفان كمّل بحار ازلیه وابدیه ده مستغرق اولوب تخایل ظنون ایله • وصول حقایق ملاحظه سندن برقطره سنه مبتلا اولمامشلردر • ولجه نیستی دن انهار بقایه نوش ایتمش ایكن • هنوز عطشلری دفع اولمامشدر نظم

حقیقت وصلی بنود بباربے • تا نیابی تو عیان تا سر بباری • بخود بینی نیا یداین نمود ار • كسی تا كل نگردد نا پدید از
ولابیدار شو از خواب غفلت • چرا ماندی تو در غرقاب غفلت • دلا تا چند گویم با تو هر سر • تو مانده در پی تقلید ظاهر
چو شك داری چه گویم از یقینیت • كه تا اینجا شوی بی كفر و دینیت • چنانت عقل كرد اینجای محبوس • مزیدی هیچ آخر غیر مدروس
گذر كن هم زجان و جسم و تقلید • كه تا بی شك سی در دیدن دید • طبیعت همت اینجا خود دو اكن • چو مجردی برو خود را شفا كن
دوای عشق اینجاوان دره كن • برو با جذبه قصد باركه كن • پس ظن وقیاسك دخی هیچ وجهله استعمالی یوقتی دیرایسك

استعمال قیاس • واعمال ظن دخی محللنده واقعدر اولور • مثلا اغلب الظنین في ترجیح • ظن اغلب وبرظن مغلوبك ترجیحنده در یعنی بركارده ایكی ظنك اولوب عجبا جانبینك ارجح وانفع اولان قنقیسی در دیو متردد اولسك • پس ظن غالب نه جانبده ایسه ترجیح اولنان اول جانبدر • فاما لا تماري الشمس في توضیحها • افتاب عالمتابك ظهور وضوحنده شك وعنادایلمیه سن • خلاصه كلام ظن وگمان • حقیقتی عیان اولمیان نا معلومده اولور • اما دنیا وما فیهانك فناسی افتاب كبی ظاهر ایكن كیرو مماراتی ایدوب شك وگمانده اولمق سوجعه لایندر نظم • بگورستان نگر تا باز بینی • نمود آخر خود با ز بینی • بگورستان نگر این سر نظر كن
دل خود را زملی تو خبر كن • همه در خاك و خون مانده ایشان • ولی ما ییم اینجا كه پریشان • خرابات و فنا اندر فنا است
ولی عین بقا اندر بقا است • بمیر از خویش و بگذر تو ز صورت • كه دایم بود در اینجا حضورت • آه ای غفلتده اولان نادان

وشك وگمانده قالان بی اذ عاقل • انگهی جنید مركبهای خویش • عمر آخره رسیده اولدقده كندو مركبلرگزك حقیقتی عین الیقین گورورسزكه • نكر مركبی سازیده ایداز پای خویش كندو ایاغكزدن بر مركب دوزمش سز • وگوشه دامن جسمانه یاپشمش سز ایدی غفلتدن بیدار اولوب • وهم وفكر وحس وادراك شما • همچونی دان مركب كودك هلا • سزك وهم وفكر وحس وادراكگزی صبیانك قمشدن اولان مركبلری اولدوغنی تحقیق بیل • وبیهوده ایدوگنه گمان قیلمه كه • یوم تبلی السرائر مصداقنجه • روز شماره ده ضمایر درون آشكار • وحقایق اشیا بدیدار اولدقده • نه مقوله طفل بدكردار • وباطل ومردار اولدوغك بیلوب • نار ندامته گرفتار اولورسن • اما اول زمانده اولان حسرت وندامت مفید اولماز • ودنبكه اعتراف ایتدوگك نفع ویرمز • بلكه فاعترفوا بذنبهم فسحقا لاصحاب السعیر • فحوای كریمه اوزره عذاب سعیرده خوار وزار اولورسن • پس سرمایه عمر الده ایكن • برعلم شریفه كوشش قیل كه روحكه جلا ویروب • سجن طبیعتدن نجات بولاسن • زیرا علمهای اهل دل حمالشان • علمهای اهل تن احمالشان • اهل دلك اسرار غیبیه والهامات الهیه دن ذوق ایتدكلری علم سهو دیلری • انلارك حمالیدركه • اسب باد پیمای علمه سوار اولوب جانب ملكوته عروج ایدرلر • كما ورد من جاهد فينا لنحملنهم • واهل تن وقید بدن اولانلرك علوم رسمیه لری • انلارك احمال واثقالیدر • علم رسمیلری چوغالدقچه • حمل شبهه لری زیاده اولوب • وهر فنی گوردكچه • لواحقی ایله نیچه حواشی وشروح بولمغه محتاج اولوب في الحقیقه بوقدر علوم • وكتاب علومك زیر بارنده زار اولورلار • پس تنگ شبهه قالمدی كه علم چون بر دل زند یاری شود • چونكه نور علم قلبده لمعان ایلیه • صاحب العلمه یار ومعین اولور • اما شویله كه عین حیات علم قلبدن علم چون برتن زند باری شود • چونكه علم خارجدن تن اوزرینه اوره بار عظیم اولور • بر وجهله باراولوركه • جهان مرشد ایله مالامال اولسه هر برینه برنقیصه بولوب احتمالاته وجود ویرمكله • بالاخره نور ارشادلرندن بی بهره قالوب • علم رسمینك حمل ثقیلندن خلاصه مجالی اولمیوب • وهر كیمدن استرشاد ایلسه • اوزركده اولان بار ثقیلدن یكتا اولمدقچه • قابل ارشاد دكلسن دیرلر • پس اول نه مقوله علم دركه بو علم رسمی انك یانده • بار ثقیل اوله دیرایسك • سلطان ولد قدس سره الامجد • اشبو ابیات ایله نه خوب تحقیق ایتمشلر استماع قیل نظم

علم وحكمت زجانشان جوشد • دلشان باده بی قدح نوشد • علم مردان بود چو آب روان • زندگی بخشد ان بعقل وروان
آن مردان عطا بود بی كسب • رانده از جمله بیشتر بی اسب • همه میراث برده از رسلند • رهبر راستین هر سبلند
هر یكی حجت سند وبرهانند • تا زجهل خودیت برهانند • علم ایشان دهد بدلها نور • قرب یابد زگفتشان هر دور
جانها را خلع بپوشانند • از شراب طهور نوشانند • علمشان را چو زراه زبان • بی زبان میكنند علم بیان
علم خلقان صدای آن علم است • پیش آن علم حلم این حلم است • علم خلقان بود حیات وقدید • علم مردان بود طری وجدید

علم ازین خلق کتب آمد — علم آن قوم بی سبب آمد — آه ای برادر آگاه • حقا بر علم که تصحیح دین • وتمهید شرع متین ایچون
اولمیوب مجرد بحث وجدال ایچون • برالای فلسفه وسفسطه • ونیل جاه ومنصب ایچون مغلطه اوله • دسیجان علمی ایله عمل ایتمیوب
یعنی اوقودوغن طوتمایوب جواهر علومی مزبله خبیثه اولان مزخرفات دنیایه تبدیل • والحاصل مجرد مرادی سلاطین وامرایه دخول اوکو
علم شریفی بو وجهله تذلیل ایلینه عیاذاً بالله تعالی آخرتده علمی اکا دعواجی اولوب انک عذابی جمله دن اشد اولور • ومرکب کتاب
یوکلنه وکندن کندویه بر نفع اولمدوغی کبی • علمی ایله عمل ایتمیان جمله وفسقه یه دخی ذره قدر نفع اولماز • همان مرکبه یوک چکدوکنک
زحمتی قالور • وبوکا دلیل قاطع استرسک گفت ایزد یحمل اسفاره حق تعالی قرآن عظیمده یحمل اسفاراً بیوردی • یعنی اسفار علمی
یوکلنورلر دیدی • پس شبهه قالمادی که بار باشد علم کان نبود زهو اول علم که هویت آلهیه وفیوضات سبحانیه دن اولمیه بار اولور
کما قال تعالی فی سورة الجمعة مثل الذین حملوا التوریة ثم لم یحملوها کمثل الحمار یحمل اسفاراً • المشهور فی یحمل انها فی موضع الحال من الحمار
وقیل فی موضع الصفة للحمار لجریانه مجری النکرة • اذ المراد به الجنس قال الزمخشری اوالجر علی الوصف لان الحمار کاللئیم • فی قوله ع
ولقد امر علی اللئیم یسبنی — قال مجاهد کمثل الحمار یحمل اسفاراً • یعنی یحمل کتباً لا یدری ما فیها ولا یعقلها • وقال قتاده لا یدری ماذا علیه وما فیه
وقال ضحاک الکتاب بالنبطیة یسمی سفراً • وقال ابن عباس رضی الله عنهما فجعل الله مثل الذی یقرا الکتاب ولا ینتفع بما فیه کمثل الحمار
یحمل کتاب الله الثقیل لا یدری بما فیه • والاسفار جمع سفر • نظیره شبر واشبار • لانها تکشف ما فیها من المعانی اذا قرئت والحمار لا یدری
حاصل کلام توراتک حمله وحفاظی اولان طایفه یهود • توراتده محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفاه نعت شریفی عارف ایکن
مبعوث اولدقده محض عنادلرندن بلدکلریله عمل ایتمیوب وتوراتده اولان معنی ایله منتفع اولمایوب اقرار وایماندن محروم اولدقلری ایچون
حق سبحانه وتعالی انلاری حامل اسفار اولان حماره تشبیه ایدوب بیوررکه • شول یهود عنودک حالی که • اوزرلرینه توراتی تحمیل اولنوب
مفهومیله عمل تکلیف اولنمش ایدی • صکره توراتی حامل اولمدیلر • یعنی موجبیله عمل قلمادیلر • وسید ازل وابد • اعنی حضرت احمد علیه
صلوات الله الاحده • ایمان کتورمدیلر • انلار شول حماره مماثل درکه • اسفار علمیه وکتب شرعیه یی یوکلنورلر • ولی معنی زحمت ومشقت
چکرلر ولکن اوزرنده اولان کتابلری حظیمی در ادراک ایتمیوب اندن قابل استفاده اولمزلر • آه ای شنونده آگاه • سید بنی آدم
وعلة غائیه عالم • سماط اسلام وایمان • وسفره حب یزدانی • زمین دعوته بسط ایدوب برنخوای • انا ارسلناک رحمة للعالمین
جهان وجهانیانه بذل واحسان بیورمش ایکن • یهود عنود وکفار کنود اولانلر اجابت ایتمیوب بزه گدالر سفره سنه وارمق عاردر
دیو استکبار ایتدیلر • پس حضرت ذوالجلال والاکرام • حبیبی سید الانام علیه الصلوة والسلامی تسلیه خاطر بیوروب ایتدی •
ای سید بشر اول خرلر ایچون قلب شریفکه ذره مقداری کدر کلمسون • زیرا انلارک طینت خبیثه لرنده اول استعداد یوقدرکه سنک
نقش تکبیر رسالتک قبول ایلیه لر • انلارک مثالی حامل اسفار اولان حماره مماثل درکه • پشتی بار دفتردن دوتا اولوب دفترده اولان
معنادن بی خبردر • انلرک کوشنده هوش اولمایوب قلبلرینه مهر جهالت ودیده لرینه غشاوه غفلت قونمشدر • نه زبانلری ذکر وفکره
لایق • ونه قلبلری محبته موافقدر • اگر نقد دین وسوز عشق ومحبتی طلب ایدرسک • قلوب طاهره فقرای مؤمنینده طلب ایله که انلرک
لب نی بزم شراب ذکر مزی نوش ایدوب کیفیت عشقی ایله مست وبیهوش اولمش • وقلبلری نار جذبات ایله حریق • وجانلری غریق
بحر وحدت اولمشدر شعر لقد صرت مغناطیس قلوبنا • لجذبک ایانا الیک نسیر • آه ای دل آگاه بو محلده اولان
حمل • وحملها الانسان قضیه سنده اولان حمل کبی امانتدن استعاره اولوب حمله دن امتثال ایله حمل اعمال مراد بیورلمش ایکن •
علمنی حامل اولوب عملنی حامل اولمادیلر • پس حق سبحانه وتعالی بو معنایه بیان ایچون ثم لم یحملوها بیوروب الی یوم القیام حاضرده
ومستقبلده اولانلره شامل اولمغیچون لفظ مضارع ایله ذکر ایدوب مجرد ماضیده اولانلره حمل ایله هرکس نفسنی فراموش ایتمیون دیو
صیغه ماضی ایله ثم لم یحملوها بیورمادی • پس تنبیه واشارتدن فهم درستی اولانلر اذعان قیلدیلرکه هر قنقی عصرده اولور ایسه
حامل کتب علمیه اولوب عملدن اعراض ایدنلر • واولیانک حمله انکار اوزره اولانلر حماره متشابه اولوب عیاذاً بالله تعالی
ذم اولنان عنودلر زمره سنه ملحق اولور • ولهذا قال میمون بن مهران • یا اهل القران اتبعوا القران قبل ان یتبعکم فکل من علم
علماً لم یعمل به فهو مثله • ثم تلا هذه الآیة • آه ای حامل کتاب الله • امام احمد غزالی بیوررلرکه • باخود حساب میکنی فیروزی آید • لکل لجرب
فی مر الخلا ایسر • باش تا محک عدل بیارند • خلق همه در شب دنیا اند • صبح ان مرکت • فتمنوا الموت ان کنتم صادقین • اسفار بقباله
اشراق در بهشت است • لو کشف الغطاء ما ازددت یقیناً • کفتار رسکنان روزست • واللیل اذا عسعس در لادیدن • والصبح
اذا تنفس در آلا نکریدن • نه کار صاحب بصیرتست که • با بیگانه بودن با هوا آشنا بیت دنیا برادر خواهی ودین درست
این هر دو نباشد نه فلک بنده تست • هر که دارد خود دارد خورد • رب حامل فقه لیس بفقیه • واعظ دینی باید • بازاجر عقلی اگرچه
غفلت باد لها می کند • دروغ با بیگانکان کان نمکند بیت سوف تری اذا انجلی الغبار • افرس تحتک ام حمار
فذلک کار دیدن ملک است ودباو دل مغرور گشتن ملک بیت جهان خوش است ولیکن زوال مالک اوست • بقا خوش است ولیکن فنا فذالک اوست
امرکم بالزاد • ونودی فیکم بالرحیل • وحبس اولکم لاخرکم • وانتم تلعبون یا اطفال • ارباب صدق لیسأل الصادقین عن صدقهم [illegible]

مطلب در تفسیر کمثل الحمار یحمل اسفارا

قال صاحب النظم لیس من الحمل علی الظهر وانما هو من الحمالة بمعنی الکفالة والضمان ومنه قیل للکفیل الحمیل والمعنی ضمنوا احکام التوریة ثم لم یضمنوها ولم یعملوا بما فیها منه

واصحاب طاعت ازیم المخلصون علی خطر عظیم لرزان • غول غفلت شمار را در تیه تهافت افکنده • حیاری وسکاری • لا مسلمین ولا نصاری
از اعمال مفلس • واز احوال فارغ • واز معانی خالی • هوارا متابع • بزبان مسلمان • وبدل مشرک • ومن کان فی هذه اعمی وهو فی الآخرة
اعمی واضل سبیلا • تا نداء لمن الملک بسامع ایشان نرسد جدا زکردند نظم درد او دریغا که ازین جاست ونشست — خاکیت مرا بر سر وبادیت
آه ای درد الهی دن خبردارم اوتجاسن ایدن سالک آگاه • بو آیت کریمه ده براشارت دخی واردرکه • شول قوای نفسیه مؤمنه
ولطیفه سریه که • واردتری یه من حیث الظاهر قبول ایدوب حقیقة واردی من حیث المعنی حامل اولمایوب ضمن وارده اولان
شیٔ سببی ایله ترک عمل ایلینه انک مثلی حمال اسفار اولان حماره بکزرکه • اسفار واردی من حیث الظاهر حامل اولوب باطنندن
جاهل وحقیقت ورودن غافلدر • پس ومقوله سالکلرک نفسنه تعزیه کرکدرکه • وارد ایله مجرد تکلم ایدوب موجبیله عمل ایتمدی
وکذلک قوایه هوادن اجتناب ایله امر ایدن لطیفه مبلغه کرودترک امنیه نفسانیه ایتمیوب شرب طبعی ایله تکلم ایتمکله نفسی مطمئنه
ظننه دوشوب صحبت خلق ایله اشتغال • وترسع معیشت کندویه ضرر ویرمز وهمنده اولدی • ایواه ودریغ بیت
ما راشکل که از گدا این گله ایم — باری نه زکار روان ولی درگله ایم — آه کیم علم بی عمل دیوانه لک • وعمل بی علم بیگانه لکدر • عاقبت تنهالکده
وسلامت سکوتده • وبوندن تغافل اثر بی سعادتیدر • ایدی زنهار والتقوی رقیب الله علی القلوب تحذیرنی • واقرا کتابک
کفی بنفسک الیوم علیک حسیباً تقریرینی ایشت واکا کوره ایش ایت زیرا هر دلده که محبت اوله سخط یوقدر • وهر کوکلده که مشاهده اوله
غفلت مفقوددر • آه ای طالب درد آگه متنبه واگاه اول که علم کان نبود زهو بی واسطه اول علم که بی واسطه تعلیم استاد
جانب هویت الهیه دن وارد اولمیه آن نپاید همچو زنگ ماشطه اول زنک ماشطه کبی الکلنمز • یعنی گلینلرک یوزی یازوسی کبی گلنمیوب
علی الفور محو ونا پدید اولور • وزنگ دوزکونی کبی دوزنه وقوشمه اولور لیک چون این بار را نیکو کشی ولکن چونکه بو حمل علمی خوب
چکه سن یعنی علمکله عامل اولسن • من عمل بما علم ورثه الله ما لم یعلم فخوا اسیجه بار گیرند وبخشندت خوشی بار ثقلتی سندن رفع
ایدوب حضور قلب ایله سکا خوشلق • وحب ذاتی ایله اشتغالی بخش ایدرلر • یعنی یبدل الله سیئاتهم حسنات خلعتی ایله تشریف
ایدرلر ایدی ای دل آگاه هین مکش بهر هوا ان بار علم زنهار اول بار علمی هوای نفسک • وجاه ومنصبک ایچون چکمه که •
تا ببینی در درون انبار علم حتی درونکده انبار علم وحکمتی کوره سن • وکنج عرفانی بوله سن • ای مرد عاقل نفس وهوا • وامنیه جاه
ودنیا نه درکه • انک ایچون یوک چکه سن • حقیقتنه نظر ایدوب کورکه • اکر طونجه مینک نجس حمالی اولورسن • وکرسنه اولسانک
مجنونه دوزرسن • اوبو ساک مردار • واو یانک متحیرسن • پس دنیانک عجزی • قربی • وضعف صفت لازمه سی در • ایدی بو مرادی
ترک ایت تا که بر رهوار علم آیی سوار تا که اسب رهوار علم • ودلدل صبا رفتار حکمته سوار اوله سن بعد ازان افتد ترا از دوش بار
اندن صکره بارگران سنک دوشکدن اشغه دوشوب ثقلتندن خلاص اولورسن • آه کیم از هواها کی رهد بی جام هو بی جام هو
آرزو وهوالردن قچان رها بولور رای زهو قانع شده بی نام هو ای هودن لفظ هویه قانع اولان بی محبت هو نظم
زهو کس نیست این جا که خبردار — اگر چه بی خبر هستی خبردار — هران دل کو زهو آگاهی یافت — زخود بی خود شد ودر راه بشتافت
کمال هو که دانست ای دل مست — مکران کس که بار از تو پیوست — زهو هو بین وهو شو تا تو گردی — بساط عشق کلی در نوردی
چو یکتا کردی وجز هو نیابی — دو عالم جز که یا هو هو نیابی — تو تا بیرون نیایی از مستما — نگشاید دل تو این معما
آه ای برادر برخوردار • لوح سینه دن نقوش اغیاری ازاله خود بدایت ارادتدر • عامه خلق ایسه بیری لکه صبارلر • وخواص عارفان
هزاری برکورلر • وهو هو دیوب بحر هویه غرق اولورلار • آه ای غریق بحر هویت • وحریق نار جذبه احدیت • هو ده اولان
هاء حاره یابسه علی الحامة وعلی نسبة التفصیل • درجه اولی وثانیه ده جامع بین حرارتین اولوب من حیث الجمع والتفصیل بهتر
صدر درکه • صدر مزبور عالم اخرویده اولان سترکرسی در • واول عالمده مجمع میاه رحمت اولان حوضک ستری واردر • واول
ها هو • بر لوح محفوظ مستدیر لوزی درکه • عالم مختصی تأمل ایلین عارف انده اولان نقوش جلیلة القدره نظر ایتدکده عجایب ملکوت
واسراری نفوسی مشاهده قیلورلر • وهو بر اشارتدرکه • عقل وافکار ووجوه وابصاردن منزه اولان غیب مطلقه راجع اولوب
صفات جلال وجمال ایله متفرد اولان وجود ذاتی دن عبارتدر • ولابشرط النسب والاضافات • بلکه بحسب سقاط الدلالات والآثار
من حیث هی هی • احدیه مطلقه دن کنایه در • کما قال الشیخ الاکبر • والکبریت الاحمر • قدس سره الاطهر • فی کتابه المسمی بکتاب الیاء
ان الهو کنایة عن الاحدیة • ولهذا قیل فی النسب الالهیة • قل هو الله احد • فهی الذات المطلقة التی لا تدرکها الوجوه بابصارها • والعقول
بافکارها • ومدرک لا درکات ذات التحول والصور • فما من مقام یکون فیه تجلی من التجلیات • مثل الانا • والانی • والانت • والک •
الا والهو فی ذلک التجلی • فیقع الاخبار عما ظهر من هذه المقامات • ویقع التنزیه علی الذات المطلقة بالهو • فالهوانیة لا تفارق الهو ابداً
وغیر الهوانیة لا تعرف الهو • وانما تعرف الانی • والانا • والانت • والک • تعالی الله ما زالوا مربوطین بالهو • فقالوا لا احصی ثناء علیک
فانحجب الهو منها • بالک انت کما اثنیت علی نفسک فانحجب الهو منها بالک • والانت • وقال الاخر • العجز عن درک الادراک ادراک • وهو انه
ادرک لا یدرک [illegible] لا نقول کیف ولا هو

[illegible]

كلٌ في نعت ذاته الالسن • حارٌ في نور وجهه الاعين • قدس ذاتش كه برتر از كيفست • كيف هو كفتن انور وحيفست
هو كنايت زغيب ذات شناس • مكنش بر دكر ذوات قياس • هيچ ذاتي بذات او نرسد • عقل كل در صفات او نرسد
وقال صدر الملة والدين في شرح اسماء الحسنى • وهذه اول كلمة دعا الله عباده اليها بقوله قل هو • فتم بها الكلام • ثم قال الله وهو الاسم الجامع
الخاص • الدال على الذات الاحدية بجميع اجزائه الحرفية • وحقايقه الوضعية • وسر الهوية فيه • انه لا يظهر الا بعد تجرده عن قيود احكام الحروف
المركبة لكمال تفرده عن الاغيار • او قوة تنزيهه عن حقايق الآثار • ثم انه وان كان مركبا من بعض الوجوه من الواو والهاء • لكن الاصل
الثابت هو الهاء • فان الواو ساقطة في اخر كلمة الله • وفي التثنية والجمع كقولك هما وهم • فبقي الهاء تدل على الاحدية المطلقة عند استهلاك
الصفات • واسقاط النسب والاضافات • واعلم ان للهاء في الهوية مرتبة الاولية • وفي الالهية مرتبة الاخرية • فلها البداية في الهوية
والنهاية في الالهية • مشيرة الى اسرار عظيمة • ومعان جليلة منها ما هبت من معانيها نسمات الرجاء على قلوب اهل الكشف • وهو ان حركة الهاء
دورية • فعين البداية عين النهاية • فلما كان السبق للرحمة كذلك المال اليها • ومنها جلال الهوية • ورفعتها على جميع الاسماء • وهو ان الاصل
في الهاء التي هي ضمير الهوية الذاتية • انما هو الرفع اشارة الى ان كمال الرفعة المطلقة لها ذاتية • وانما يرد عليها وارد النصب والجر
من حيث قابليتها للحركات الاعرابية اشارة الى جمعيته قابليتها جميع النعوت والاحكام والصفات • والنسب والاضافات • واللوازم واللواحق
والعارضات • ولقوة الرفيعة التي هي اصلها استلزمت الواو • لان الواو اخت الضمة • ولها ضمير الجمع في علم العربية • كذلك لها الاحاطة
والشمول لخصوصيات الحروف في المراتب المخارج • والواو باطن الهاء • وحركتها عكس حركة الهاء • وكلاهما دورية • فان حركة الهاء ومخرجها
من باطن الصدر بقرب القلب عند اهل الكشف • فيمتد بها النفس فيمر على مخارج الحروف كلها • حتى ينتهي الى ظاهر الشفتين • ثم يعود عودا
سريعا كالبرق الى ما منه بدا منصبغا باحكام الحروف كلها في دورتها الجمعية الاحاطية • وحركة الواو عكس حركتها اذ يبدا مما بين الشفتين
ثم يمتد الى الصدر • فيمر على مخارج الحروف كما مر • ثم يعود الى ما منه بدا • فحركة الهاء من عالم الغيب الى الشهادة • لما يقتضي ذاتها في رتبة
المبدائية • وحركة الواو من عالم الشهادة الى الغيب فلهما الاحاطة والشمول على حقايق اعيان الحروف في الدروج والعروج في مراتب
المبدائية والمعادية • وهما منطبقتان حقيقة ومعنى ينطبق احدهما على الاخر • انطباق اول الدايرة على الاخر • ولهما جمعية حقايق الحروف
المقدسة الروحانية كلها التي هي مواد الاسماء الالهية • اذا تركب بعضها على بعض على اختلاف اوضاعها من نتايج تركيبها واثار جمعيتها
لاصحاب العلوم الروحانية تصرفات في العوالم الجسمانية والروحانية • والملكوتية السفلية والعلوية • وكما ان ظاهر النفس الانساني
مادة الحروف الملفوظة كلها • كذلك ظاهر النفس الرحماني • مادة الحروف الوجودية كلها وبه قيام الوجود • وهو قيوم الكل لا اله الا هو سبحانه
ان يكون معه غيره وهو العزيز الحكيم • وبالجملة هو بر اسم اعظم دركه • دردايله هو هو • يا من هو يا من لا هو الا هو دين عاشقلري وجود
مو هو طرندن فانی • وهويت حقله باقي ايدر • كما قال علي كرم الله وجهه • رايت الخضر في المنام • قبل بدر • فقلت له علمني شيئا انصر به
على الاعداء • فقال يا هو يا من هو • يا من لا هو الا هو • فلما اصبحت قصصتها على رسول الله صلى الله عليه وسلم • فقال لي يا علي علمت
الاسم الاعظم • اما اي بحر هويه غوطه قلمايوب ساحل حروفده قالان • واسمه لولي اولان جمال مسمادن محجوب اولان طوتلمز كه نيجه بكركده
هو هو ديمش سن نيه مفيد اولور • باري ذكر هويه مشغول اولدقده صفات جلالي وجمالي ملاحظه قيل كه مسمايه مهتدي اولاسن فلهذا
حضرت مولانا بيورررلر كه از صفت وز نام چه زايد خيال اسم وصفتدن نه حاصل اولور خيال حصوله كلور يعني اسماء صفات وافعالي
ملاحظه ايله ذكر ايله • حق سبحانه وتعالانك قادريت • وخالقيت • ورحمانيت ورحيميت • ورازقيت ورؤفيتن تذكر وتخيل ايدكده
قلبده بر شوق ومحبت ظاهر اولور وان خيالش هست دلال وصال وذاكرك خيالي وصال محبوبه لايزاله دلال اولور • آه اي
عاشق جمال بي مثال ديده دلال بي مدلول هيچ سن هيچ بر دلال بي مدلول كوردكي كورمدك • زيرا لاجرم هر دليلك مدلولي مقرر در
تا نباشد جاده نبود غول هيچ • دام كه جاده اولميه غول دخي اولماز • يعني غول مضل اولان رهبر وانك يولنده اولور • حاصل كلام
ذات مسمايه • اسما وصفات دليل قويم • وطريق مستقيم در • ولكن اول را عظيمده شيطان رجيم • ونفس لئيم غول مضل در
ضلالت وهدايت خود اوصاف اهل طريقدندر • پس اكر معنوي واكر صوري هيچ بر طريق يوقدر كه انده بر دليل هادي وياخود بر
غول معنوي اولميه • پس خيال دخي يا بودر كه دليل هادي • وياخود ضال مضل اولور • والبته هر اسم ايچون بر مسمى اولمق محقق در
زيرا هيچ نامي بي حقيقت ديده • هيچ بر اسم بلا مسمى • وبر لفظ بي معنى كوردكي • معناسز اولان لفظ خود لغو در باز كاف ولام كل كل
ياخود كلك محو دكاف ولامدن كل دردكي • ومطلق اسمدن بوي كلي استشمام ايندكمي ايتمدك • بو ملارك حليه سي محال در ايمدي محو
مسمايه طلب ايتمكسز الفاظ اسمادن نسنه حاصل اولماز • وبال ديكله اغو طلو اولماز • پس اي غافل اسم خواندي رو مسمارا بجو
اسمي اوقيدك يوري مسمايي طلب ايله مه ببالا دان نه اندر آب جو ماه بدري آسمانده بيل جوده بيله آب جوده مرئي اولان
آسمانده اولان ماهك عكسيدر • ماهك قالدروب سمايه نظر ايله كه عين ماهي كوره سن پس الفاظ اسما عين مسما اولمايوب
بلكه اسماء اسمادر • بو تقديرجه صفات الهيه ده • اسماء اسماده ملاحظه ايتمك آب جوده ماه مشاهده ايتمكه بكزر • ايمدي حسن جمال
لايزالي شاهده ايتمك ديلرسك ترك هستي ايله • فلك اسما اولان ملكوت صفاته عروج ايدوب تجلي آفتاب ذاتي معاينه قيل •

مطلب في تحقيق الاسم والمسمى

وظن وخيالدن خلاص اول • واسم مسمانك عيني دياخود غيري قيدندن بري اول • پس علم شريفه حقي اولميه كه عند ارباب الشهود اسماء
ملفوظه الهيه • عين اسما اولمايوب بلكه اسماء اسمادر • وهر بر نيك مراتب وكمالاتي • واسرار وغاياتي اولوب وهر بر نيك مطلوب منسوبي
هر بر اسمده اولان حقيقتك تحقق ايله حصوله كلور • فاذا كان كذلك • اگرچه كيم حضرات اسما تجزي وانقسامدن سالمدر • ولكن حيثيت اعتبار
اسما وحقايقك بعضي اصليه متبوعه • وبعضي تفصيليه تابعه در • مثلا اجزا وفروع • وصفات ولوازمك تفصيلي كبي پس اسماء متبوعه
اسماء اعلام في العموم در • يعني اسماء ذات در • مثلا شمس ونور قوكب كبي • وصفات ايچون اولان اسماء صفات در كه مثلا عالم ايله
موصوف اولان مسمايه اضافتسز معناي علم ايچون اولان لفظ علم كبي واسماء تابعه تفصيليه صفات وافعال اسماسي در • مثلا اسماء صفات
حرت ايله موصوف اولان احمر • وحيات ايله موصوف اولان لفظ حي كبي • واسماء افعال مثلا باعث وغافر • ورازق وخالق •
وبونك امثالي اسماء افعال در • پس فعل فاعله ونسبت واضافت • لسان استعداد ايله اراده فاعل • وطلب قابله دلالت ايتدي
امرين مذكورين ايچون • نسبت مزبوره • واضافت مذكوره نك عيني ظاهر اولوب فلهذا اسماء ذات وصفات وافعاله منقسم اولدي
وهر بر اسم اسماء باقيه ايله من حيث الاشتراك اصلي اوزرنيه دلالت ايتدوكي جهتدن اسم عين مسما اولدي • والا فلا • كما قال صدر الملة
والدين • في تفسير الحمد لله رب العالمين فنقول فصار لكل قسم من هذه الاقسام الثلثة دلالة على الحق • من حيث ان الدال على الدال
على الشي دال عليه • وصارت الدلالة على نوعين • دلالة بوسط • ودلالة بغير وسط • فالتي بالوسط • دلالة التزام • والتي بغير وسط
دلالة مطابقة • والاستدلال لتحصيل الاسماء التابعة التي قدمنا انها كالصفات والاجزاء على الحقايق الاصلية المتبوعة • بنحو ما نبهت
عليه في سر الشكل والتشكل والمتشكل • وتلك الاسماء الاصلية • ومنها تظهر اعيان التوابع التفصيلية ولتابعة حكمان
الدلالة والتعريف بنفسها واصلها ومراتبها • وتختص المتبوعة بكونها اصلا في وجود التوابع • وفي اظهار سر كونها دالة ومعرفة
كما مر • فكل تمييز وتعدد • يعقل بحيث يعلم منه حقيقة الامر المتميز بذلك التمييز • من حيث ذلك التمييز • ولزوم التعدد له • وكونه شرطا
في معرفة الاصل الذي هو منشاء التعدد • ومنبع التمييز • وان ذلك الاصل له التقديم بالمرتبة على التعدد • والتمييز فهو اسم لانه علامة
على الاصل الذي لا يمكن تعينه بدون المميز والتمييز حكمان لازمان للاسم • واللفظ الدال على المعنى المميز الدال على الاصل هو اسم الاسم
واما سبب تنوعات الاسماء • فهو الكثرة الناشية بسبب اختلاف الصفات • والخواص • والعوارض • واللوازم • والوجوه والاعتبارات
الناتجة من تنوعات الاجتماعات • الواقعة في المراتب المختلفة للحقايق بحكم الكيفيات • والتراكيب الظاهرة • بالاستعدادات المتفاوتة
وسر الامر الالهي المختص بحضرة الجمع والوجود • فكل ما ظهر في الوجود • وامتاز من الغيب على اختلاف انواع الظهور والامتياز فهو اسم
وفايدته من كونه تابعا لما تقدمه بالمرتبة او الوجود جمعا وفرادى • الدلالة والتعريف كما بينا • وكل باطن فله مرتبة الاصالة • والشرطية
بالنسبة الى ما هو تابع له وفرع من فروعه • وقد سبقت الاشارة الى ذلك • ولما ظهر التعدد والكثرة في الممتاز الاول من الغيب المطلق
المنعوت بالوحدة السابق كل تعين • وكثرت المميزات لما قلنا ظهر سر الجمع والتركيب والشروط • والاسباب الجزئية والكيفيات
اللازمة لكل حقيقة معنى ينفرد به دون مشارك • وافاد كل امر مميز ومعين من الاسماء في الغيب الالهي حكما يشاركه فيه مميزا اخر مع
اشتراك جميع الاشياء المميزة في الدلالة والتعريف • وحصل لكل اسم فايدتان • احدهما ما اشترك فيه مع باقي الاسماء وهو الدلالة
على اصله ومن هذا الوجه يكون الاسم على المسمى فتذكر • والثانية تعريفه بحقيقته وحقيقة ما امتاز به من الصفات عن غيره فيثبت له
السمو المشار اليه بما قلنا وبكونه مطلوبا للمرتبة الجامعة للاسماء لان يظهر به هذا التمييز المختص به الذي لولاه لم يعقل ذلك لطلب
على طلبه الاستعدادي كما ذكر نظم • حقيقت نحيكان اين راز ديدند • درون كم كرده اين راز ديدند • نكردستي تو چيزي كم چه جويي
تو همچون قطره قلزم چه جويي • درين بحر مستاجان فشان مان • كر بسيارست اين تقرير وبرهان • بجان عاشقي پاكيزه ذاتي
كه او را باشد از اين سر نشاني • همه كفته سوي تقليد مانده • نه كس را رخت بر دريا فشانده • آه اي عاشق جمال سبحاني وشايق
وصال جلال صمداني كر ز نام وحرف خواهي بكذري اكر بو الفاظ وظروف واسما وحروفدن كچك • واسمان صفاته اوچمق استرسك
ساقي جذبه احديتدن بي لب وكام جام عشق ومحبتي نوش ايدوب انك كيفيتي ايله پاك كن خود را ز خود هاين يكسري ذاتك اوصاف
بشريه • وكثرات نسبيه واضافيه دن بالكليه صافي وپاك قيل • وسمندر وار آتش عشقه كيروب هيچو آهن ز آهني بي زنك شو
آهن كبي آهنكدن بي زنك اول • يعني زنك آهن كبي اولان ظلمات بشريه نار عشقده نور لامع اولوب • در رياضت آينه بي زنك شو
تجليه وتصفيه ايله آتش زنه رياضتده آينه كبي بي زنك اول نظم • بسوز اي دل كه تا خورشيد كردي • حقيقت نور تا جاويد كردي
تو تا موي ز خود آكاه باشي • مثال ذره اندر راه باشي • آه اي دل آكاه خويش را صافي كن از اوصاف خود كندوكي
اوصاف تعيندن صافي قيل تا ببيني ذات پاك صاف خود تا كه كندو صاف وپاك ذاتكي كوره سن • ووارث حقيقت محمديه اولوب
اول نور رباني ايله ببيني اندر دل علوم انبيا • بي كتاب وبي معيد واوستا بي كتاب وبي معيد وبي معلم وبي استاد علوم
انبيايي دل پاككده كوره سن • وجمله اوليايي اول نورده جمع اولمش بولاسن • پس بي كتاب وبي درس علوم انبيا به عالم اولمق
نه ممكندر علم مزبورك حصولي خود • نقل وروايته موقوفدر ديو شكده اولورسك • اكرچه كيم علم قال افواه رجالدن اخذه موقوفدر

ولکن علم حال قال ایله بلنمک محال در • زیرا علم حال بر ستر غریب درکه طور عقلک فوقنده اولمغله ذوقدن غیری ایله بیلنمز
ونقل وروایت ایله انک دایره سنه کیرلمز • کما قال الشیخ رضی الله عنه فی الفتوحات • فی علم الاحوال • ولا سبیل الیها الا بالذوق •
فلا یقدر عاقل ان یحدها • ولا یقیم علی معرفتها دلیلاً • کالعلم بحلاوة العسل ومرارة الصبر • ولذة الجماع • والعشق • والوجد والشوق •
وما شاکل هذا النوع من العلوم فهذه العلوم من المحال ان یعلمها احد حقیقتها الا بان یتصف بها ویذوقها • وعلم الاسرار وهو العلم
الذی فوق طور العقل • وهو علم نفث روح القدس فی الروع یختص به النبی والولی • ولولم تقع الانکار لهذه العلوم فی الوجود
لم یقل قول ابو هریرة رضی الله عنه • حفظت من رسول الله صلی الله علیه وسلم • وعائین من علم • فاما احدهما فبثثته فیکم • واما الاخر فلو بثثته
قطع منی هذا البلعوم • وان الاکثر منکرون له • وینبغی للعاقل العارف ان لا یاخذ علیهم فی انکارهم فلهذا گفت پیغامبر کمت از انتم
حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه • بنم امتمدن بعض خواص خورشید طلعتلر واردرکه گوبود هم گوهر وهم همتم انلر بنم هم گوهر
وهم همتمدر • کما قال علیه السلام انی لاعرف اقواما هم بمنزلتی عند الله • ما هم بانبیاء ولا شهداء • یغبطهم الانبیاء • والشهداء لمکانهم
عند الله هم المتحابون بروح الله • وعن ابی ذر قال علیه السلام • واشوقاه الی لقاء اخوانی • یکونون من بعدی شانهم شان الانبیاء
وهم عند الله بمنزلة الشهداء • ینظر الله الیهم فی کل یوم سبعین مرة • یا ابا ذر انی الیهم مشتاق • وروی عن النبی علیه السلام
ان لله عباداً قلوبهم انور من الشمس وفعلهم فعل الانبیاء • وهم عند الله بمنزلة الشهداء • حاصل کلام ممدوح نبی علیه السلام اولان
شول طایفهٔ علیه درکه • انلارک مرایای قلوبنده • نور حقیقت محمدیه لمعان ایتمکله • اخلاق مصطفویه ایله متخلق • واوصاف الٰهیه ایله
متصف اولوب • جگر گوهر نور نبوت • وهم همت رسالت اولورلر • پس ذکر اولنان صفوت حصوله کلدکده • محمد المصطفی علیه من
صلوات الله اوفی بیوررلرکه مرمرازان نور هنید جان شان • اول اصفیانک روح پاکلرینه اول نوراصفی دن کورررلر • ومتصلا
نیمله صحبت ایدررلرکه من ایشان را همی بینم بدان • که بن دخی اول اخوان صفایی اول نور ایله کورررم • ودایما عرض جمال ایدرم
بلکه بر وجهله اتصالده یوزکه • هیچ فرق وانفصال یوقدر • زیرا انلارک قلبنده اولان نور الٰهی بنم نور ذاتمدر • بلکه انلار
اول نورک عینی در • پس بو مرتبه ده غیرت قالمازکه • حتی انلر بندن وبن انلردن منفصل اولم • وانلر بندن بر نفس غایب کلدرکه
بنم حقیقتمه یول بولمق ایچون اسباب والات • واوساط ورواته محتاج اولالر • بلکه انلرک علم الهام الٰهی دوحی ربانی در • ولکن
وحی انبیا حالت یقظه ده ونزول جبریل ایله اولور • وحی اولیا ایسه علی لسان ملک الالهام اولور • کما قال الشیخ فی الفتوحات
فی الباب الخامس والثمانین والمائتین • فمن الوحی ما یکون متلقی بالخیال کالمبشرات فی عالم الخیال • وهو الوحی فی المنام فالمتلقی حینئذ
خیال • والنازل کذلک والوحی به کذلک • ومنه ما یکون خیالاً فی حس علی ذی حس • ومنه ما یکون یجده الموحی الیه فی نفسه من غیر
تعلق حس • ولا خیال لمن نزل علیه • وقال صورة نزول الوحی الالهامی علی قلوب الاولیاء • ان الحق تعالی اذا اراد ان یوحی
الی ولی من اولیائه بامر ما • تجلی له قلبه فی تلک الولی فی صورة ذلک الامر • فیفهم الولی من ذلک التجلی بمشاهدته ما یرید الحق تعالی
ان یعلم ذلک الولی به من تفهیم معانی کلامه • او کلام نبیه صلی الله علیه وسلم • فهناک یجد الولی فی نفسه علم ما لم یکن یعلم من الشریعة
قبل ذلک کما وجد النبی علم العلم فی الضربة بالید الالهیة کما یلیق بجلاله تعالی • وکما وجد العلم فی شربه اللبن لیلة الاسراء ثم ان من
الاولیاء من یشعر بذلک • ومنهم من لا یشعر بل یقول وجدت کذا وکذا فی خاطری • ولا یعلم من اتاه به • لکن من عرفه فهو اتم واکمل
پس اول طایفهٔ اخصک علم وشهودی بی صحیحین و احادیث و روات • بلکه اندر مشرب آب حیات • صحیحین ایله تسمیه بیوریلان
بخاری ومسلمه احتیاجلری • وروات واحادیثه توقفلری • بلکه آب حیات حقیقی اولان کوکل مشربنده در • یعنی مرآت دل پرنورلرنده
معاینه قیلوب • حدثنی قلبی عن ربی دیرلر • واسانید ایله روات دن اخذ ایتمیوب بلکه بالذات مشکات محمدی • وفیض اقدس
احدی دن تلقی ایدرلر • کما قال ابویزید البسطامی • اخذتم علمکم میتاً عن میت • واخذنا علمنا عن الحی الذی لا یموت • ایدی چشم
جهانیان قید بند اسباب اولمغله دکز اولنان اربابدن اولمازلر • نته که مولانا خداوندگار مثنوی شریفک جلد ساد سنده
اثبات ان طالب گنج بحق تعالی بعد از طلب بسیار بیانده • بعینه بو معنایه اشارت ایدوب بیوررلرکه • چشم بند خلق جز اسباب نیست
هر که لرزد بر سبب ز اصحاب نیست • لیک حق اصحاب نا اصحاب را • در گشاد و برد تا صدر سرا • با کفش نا مستحق و مستحق
معتقان رحمتند از بند رق • یعنی چشم بند خلق اسبابدن غیری دکلدر • هر کیم که سبب اوزرینه لرزان در • اصحاب شهوددن دکلدر
ولکن نور محمدینک پرتویله اصحاب سانید • وارباب روایتدن مستغنی اولوب • هم گوهر نبوت اولان اصحاب صدانه • وارباب
کشف وعیانه • حق سبحانه وتعالی ابواب مشاهداتی فتح ایدوب صدر سرای وحدته ایلتور • ووارث اکمل حقیقت محمدی اولمغله
اول نورک خاصه سی بو درکه انلارک دست همتنده مرده کرحیات بولوب • واول نور محبت ایله گوهر روحی نور پاک • وجوهر حبسی
عطرناک اولوب • اکر مستحق واکر نا مستحق بند رقیتدن آزاده • وانوار رحمت ایله دلشاد اولورلر • بو ابیات شریفه یه بو محلده ایراد دن
مراد بو درکه • شراح مثنوی کویا که جلد اولده بو محلی کورمیوب • اصحابنا اصحاب را دیو متصل یازوب • ای بزم اصحابمز دیو
بر حرف ندا تقدیر ایتمشلر • فی الجمله بو وجهله شرح ایدرلر اول نوره علم یقین حاصل اولوب غیر یلری نور محمدیدن محجوب اولمغله

عجب بعد وبیابانه دوشوب • صدر سرا دکل • باب سعادتنک سمتن دخی بلمه مشلر • وسهام فکری اوزاغه آتوب • گنج معنایه وصولدن
محروم قالمشلر نته کیم حضرت مولانا محل مزبورده بیوررلر م • اکه حقست آتوب ز جبل اوریم • تو فکنده تیر فکرت را بعید
ای کمان وتیرها بر ساخته • صید نزدیک وتو دور انداخته • هر که دور انداز تر او دورتر • وز چنین گنجیست او مهجورتر
علم تیر اندازیش آمد حجیب • وان مراد او بده حاضر بجیب • ای بسا علم وذکاوات وفطن • گشته رهرو را چو غول راهزن
خویش را عریان کن از فضل وفضول • تا کند رحمت ترا هر دم نزول • پس معانی کلمات اهل حاله وصول قال ایله محال اولدیغنه ترک بحث
وجدال ایدوب هتر اسینا کردیا بدان • شیخ ابو الوفانک امنیت کردیا • قولنک سرینه بیل • وانجلین پس دخی نور محمدیده غرق
اولوب • مرآت مصفا اولدقده • مشکات محمدیدن رازاصبحنا عرابیا نجوان • اصبحنا عرابیا رازینی اوقی • شیخ ابو الوفانک
منافع مقدمه مثنوی ده • وشرح دیباجه ده تفصیل اوزره مذکوردر • ای طالب صادق تصفیه درون ایله حصوله کلان علوم الهیه
نه یوزدن اولدوغنه ور مثالی خواهی از علم نهان • اگر علم نهانیدن بر مثال دیلرسک قصه گو از رومیان وچینیان • رومیان
وچینیاندن قصه سویله بیت • رموزی دیگرت می گویم ای دوست • که مغز دیگری یابی درین پوست • قصهٔ مری کردن رومیان
وچینیان در علم نقاشی وصورتگری • رومیان وچینیان صنعت نقاشی ده بربرلیه بحث وجدل ایلدکلرینک قصه سیدر
یعنی نقل اولنور که • سلاطین جهاندن بیرینک زماننده چینیان گفتند ما نقاش تر • نقاشان چین ایتدی • بز علم نقشده جمله دن
هنرورز رومیان گفتند ما را کر وفر • نقاشان روم ایتدی بو بابده بزم کر وفر • ولطافت اوفر واردر • پس بو بابده
دعوای هنروری ظاهر اولمغله • صدق مقال نه جانبده ایدوکی با هر اولمغیچون گفت سلطان امتحان خواهم درین • اسکندر زمان
وپادشاه جهان ایتدی • ای رومیان وچینیان بیهوده دعوی ناچیاندر • بلکه دعوایه برهان عاشقه نشان گرک دیمشلر
امیدی بو بابده بن سزی امتحان ایتمک دیلرم کز شماها کیست در دعوی گزین • که سزلردن دعواده گزیده کیمدر نمایان اولوب
اکاکوره مظهر احسانم اولاسز • پس جمله سی قد ثبت المدعی دیوب اهل روم وچین چون حاضر شدند • رومیان وچینیان چون حاضر
اولدیلر • ولکن فی نفس الامر رومیان در علم واقفتر بدند • رومیان علمده چینیاندن واقفتر ایدیلر • پس اظهار مهارت ایچون
چینیان گفتند یک خانه بما • چینیان شاه جهانه ایتدیلر • نعم الامتحان پس بزه مخصوص بر خانه تعیین ایدیکز • وای رومیان
سز دخی بزه قارشو اوب اسکندر زماندن خاص بسپارید یک آن شما • خاصه بر خانه دخی سزک ایچون تعیین اولنمق اختیار ایلکز
پس هر بری بو قوله راضی اولمغله • شاه سکندر دخی مرادلری اوزره هر برینه بر خانهٔ معین تسلیمنه امر ایتدی • بود دو خانه مقابل در بدر
قپولری بر برینه مقابل ایکی خانه وار ایدی • زان یکی چینی ستد رومی دگر • اول ایکی خانه دن بیرینی نقاشان چین • وبرینی نقاشان
روم الدی • چینیان صد رنگ از شه خواستند • چینیان شاه جهاندن صدگونه رنگ ولون استدیلر • پس خزینه باز کردان ارجمند پس اسکندر
ذوشوکت وپادشاه ارجمند دخی مرادلرینه مساعده ایدوب • ابواب خزاین الوانی اچدی • ودی بانغ ومکلم هر صباحی از خزینه رنگها
چینیان را راتبه بود از عطا • هر صباح خزینه پادشاهی • وعطیهٔ شهنشاهی دن چینیان ایچون الوان گوناگون • ورنگهای نقش
بوقلمون وظیفه بیورلمش ایدی فاما رومیان گفتند نی نقش ونه رنگ • در خور آید کار را جز دفع زنگ • رومیان ایتدیلر
ای پادشاه فرمان رانه نقش لازم نه رنگ مهم • ایکیسی داخی بزم کارمزه لایق ومناسب دکلدر • بلکه بزم کارمزه دفع زنگدن غیری
سزاوار یوقدر • بزه تصفیه وتجلیه بس دردیوب • بو نیت ایله در فرو بستند وصیقل می زدند • همچو گردون ساده وصافی شدند
انظار اغیاردن در دیوار نگاری بغلدیلر • وصیقل اوردیلر حتی بر مرتبه تصفیه ایتدیلرکه فلک اطلس گبی ساده وصافی اولدیلر
جامی هیچ دانی که این چه جلوهٔ • آینه چیست واندر آینه کیست • آینه اوست واندر آینه هم • غایب از دیده ومعاینه هم
امتیازات ان زیکدیگر • هست اعراض با صفات وصور • الحاصل چینیان نقش دیواره بذل اقتدار ایدوب بر برلیه
بو وجهله افتخار ایدررلر ایدی که • رومیان بزم ایله بنجه برابر کار اولورکه • اطراف بلاده اولان اصناف عبادک صحایف صورت
ونهادی • بزم رنگ نقش بوقلمونمز ایله ملون ومصور • وجمیع افاقده اولان اذکیاء خدانک الواح ضمایری بزم حسن اقلاممز ایله
مزین ومبهر اولوب حتی مهارت نقاشی ده هر بریمز السنه ناس ده مثل سایر • ومحدد جهات گبی جمله جهان وجهانیانی محیط ودایر
اولمشوزدر • رومیان دخی دیرلر ایدی که • آه کیم چه نقش وچه نگار • بزخود هر بریکده نک گوشه سنده مست • وهر بر خمخانه نک
دبنده باده پرست اولمشوزدر • اما بخشنده بنده نوازی • وبخشندهٔ بی نیازی • هر بر گروهه خزانه رحمت • ومیخانهٔ حکمتندن
بر جامه فکرت بردوش قلمش • وبر جام محبت نوش ایتدرمش که • بر گره صونیلان جام بر دخی تکرار اتمز • وبر قدحده اولان
باده نک کیفیتی اول برینه بکزمز • هر بر جامه نک بر طرازدیگر • وهر بر جامک بر اهتزاز اخری واردر • آه کیم هر بر ورد خندانک
بر طراوتی • وهر سکرونباتک اوزکه حلاوتی • وهر شاهدک بر دلو عشوه سی • وهر رحیقک برگونه نشوه سی واردر بیت
هر صدفی را گهری داده اند • هر شجری را ثمری داده اند • وبالجمله شوایب کدورتدن خالی خلوتخانهٔ جان اصفیا گبی
اولان قصر دو صفه باصفاده • سراپردهٔ خفا چکلوب نقاشان چین الوان گوناگون • وهم وخیال ایله دیوار سینه یه

نقش نگار ایدوب آرایش جمال هنرلریله بازار گفتارلرین دوزدیلر • ورقم ساحرلریله دیواره صورت مردم یازدیلر بیت
اگر باور نمیداری رو از بتخانهٔ چین پرس که مانی نسخه میخواند ز کلک مشکینم • ومستانکان روم دخی کند وصنعه قلب پرصفالرینی
مرآت مصفا ایدوب دفع کدورات • ورفع کثرات ایچون صقالهلر اوردیلر • ودو رنگی اوزرینه رنگ بیرنگی اختیار قلدیلر • زیرا
از دو صد رنگی ببیرنگی رهیست • رنگ چون ابرست وبیرنگی مهیست ایکی یوز درلو رنگلو کلدن بی رنگلکه یول واردر یعنی اسماء متقابله
وصفات متضاده دن ذات احدیته یول واردر • زیرا جمله اسما وصفات دلایل مستحق ذات در • مثلا تعینات اسما وصفات •
سحاب کبی ووحدت مطلقهٔ احدیه ماه وخورشید کبی در • وهمچنان مظاهر گوناگون دخی • ماه اسمایه ابر خفا وظواهر اسما ماه کبی اولوب •
وفی کل شیء له آیة • تدل علی انه واحد • فحواسنجه هر بری ذات واحده دلالت واضحه در • ایدی پس روحم هر چه اندر ابر ضو بینی وتاب
سحابده هر مقوله ضیا وروشنایی گوررسک • آن ز اختران وماه وآفتاب اول ضیایی اختردن وماه وآفتابدن بیل • ابرلکدن
بیلمه • ایدی علماء ظاهری ده اولان انوار علمیه • والفاظ ده اولان اضواء معانی • املاردن بلمیوب • بلکه املارک سحب افکار رنده
رونما اولان انواری • قلوب طاهرهلرین وارث الحمدن اشتعال ایدن آسمان معرفت اخترلری اولان ارباب محبتدن • ونور محمدی
وارث اولان ماه حقیقت • وآفتاب وحدت حقیقهٔ محمدیه نک پرتوندن بیل وبالجمله همچنان • هر ابر تعینات ده ظهور ایدن آثار وانوار
فلک الوهیتده اولان اختران اسما • وماهتاب صفات • وآفتاب ذاتدن بیل جامی فرماید • یک وجود ست سر بسر عالم
همه اجزاش متصل باهم • گره مصمتست وبی تجویف • جمع گشته در او لطیف وکثیف • نه در آن فرجه نه فاصله
نه ازو خالی هیچ طرف اکله • هست مرآت ذات بی همتا • وان عوارض مجالی اسما • چشم عارف که تیزبین باشد
در شهود جهان چنین باشد • بیند اندر جهان همه یک ذات • جلوه گر گشته در شئون صفات • شد جمال خدا معاینه اش
محو شهود گشت آینه اش • هر کرا دیده نه حق بیناست • دیده او بدید حق نه سزاست • وگر رتبه ات شود حاصل
که تو آلت شوی وحق فاعل • پس چینیان ورومیان وجه مشروح اوزره کاری اتمامه ایرشدروب • امید احسان پادشاه زمان
وهر بری کندولری استحسان ایله چینیان چون از عمل فارغ شدند اهل چین چونکه عملدن فارغ اولدیلر شه در آمد دید آنجا نقشها
پس پادشاه جمله گلدی دیوار چینیانده نقشلر گوردی می ربود آن عقل را وفهم را نقوش مزبوره عقل وفهمی ربوده قیلوردی
یعنی پادشاه کون ومکان • قلم سحر پرداز • ورقم جان نواز ایله منقش اولان صفحهٔ نقاشانه کلوب • گوردی که چینیان •
صحیفهٔ رموز جانی • وجمع اشخاص روحانی اولوب • فراز مسند فلکده تمکین بولمشلر • وهمدم ماه وپروین اولمشلر • پس اول
نقوش غریبه نک نظارهسنی ملاحظه ایدوب • چینیانک دقایق صنایع عجیبهسن مطالعه قیلوب • تحسین وآفرینلر اوقودی
بعد از آن آمد بسوی رومیان اندن صکره اول پادشاه ذی الجلال والجمال صنعهٔ صفای رومیان جانبنه کلدی • وفرمان قضا
جریانی بونک اوزرینه جاری اولدی که پرده را بالا کشیدند از میان پردهٔ نسبت واضافاتی میان هستیدن رفع ایتدیلر
پس پادشاه • اتش وجان گوردی که عکس آن تصویر وآن کردارها چینیانک صنعهٔ جانلرنده اولان اول تصویر
وکردار • ونقش ونگارلرنک عکسی زد بر آن صافی شده دیوارها رومیانک تصفیه وتجلیه اولنمش • سطوح سرایرنده پرتو ایدی
برپرتو غریب که شاه زمان هر چه آنجا دید اینجا به نمود هر نه نقش زیبا که صنعهٔ چینیانده معاینه بیورمش ایدی • قلوب صافیهٔ
رومیانده • اندن اجلی واعلی گوردی • بر نمود وشهود که دیده را از دیده خانه می ربود نور اصفاسی دیده یی خانهٔ دیده دن
ربوده قیلدی • ونقش چینیاندن اوزرکه • بر حالت عجیبه دخی گوردی که • پادشاه ذو الجلال جان معانی اولان حسن وجمالنی
مظهر انوار روحانی اولان صنعهٔ مصفای سبحانی ده مشاهده قیلوب • اقداح احداق دن • فاحببت ان اعرف لبی ایله
کندو حب ذاتیسی رحیقین • نوش قیلدی • وکند وعشوه سنگ مست چشم فتنه اندیشی اولدی عطار • ای روی در کشیده ببازار آمده
خلقی بدین طلسم گرفتار آمده • غیر تو هر چه هست سراب ونمایش است • کاینجا نه اندکست ونه بسیار آمده • برخود پدید کرد ز خود سر خود دمی
هجده هزار عالم اسرار آمده • عکسی ز زیر پردهٔ وحدت علم زده • در صد هزار پرده پندار آمده • ان چیست در تجات چنین جلوه گر شده
وآن چیست وآن چه بود در اظهار آمده • غیری چگونه روی نماید چو هر چه هست • عین دگر یکیست پدیدار آمده • بر هر که کشف شد این راز اشکار
انفاس بر دهانش چو مسمار آمده • بو حکایه نک ایرادندن مراد مولانا • دانشمندانی چینیانه تمثیل در که • هر صبح ومسا علوم گوناگوندن
صحایف خواطره بر نقش غریب طرح ایدرلر • ونقوش مزبوره نک سوء کثرت مذاکره • وتکرار ملاحظه ایله حفظ ایدرلر • ودرویش
سالکا کالنقش فی الحجر • لوح سینه لرینه یازارلر • وصوفیانی رومیانه تشبیه درکه • همیشه صیقل ذکر لا اله الا الله ایله مرآت جانی
تجلیه ایدوب وعلی الدوام • شوق باری دن نفی نقوش اغیاره همت قیلوب • حتی تصفیه لری برحده ایلتورلر که • مرایای قلبلری
پذیرای انوار جمال ربانی • ولوح محفوظ عالم لدنی اولور • نته کیم بیوردیلر رومیان آن صوفیانند ای پدر رومیان اول صوفیاندر
ای پدر که بی ز تکرار وکتاب وبی هنر تکرار وکتابت وهنردن مستغنیلردر لیک صیقل کرده اند آن سینه ها • پاک از آز وبخل وحرص وکینه‌ها
لکن صیقل ایلمشلردر • سینه لرندن بخل وحرصی • وکبر وکینی ازاله ایدوب اوصاف بشریه دن پاک اولمشلردر • کما قال صلی الله علیه وسلم

ان الله تعالی فی الارض اوانی لیست بذهب ولا فضة • الا وهی القلوب فاحبها الی الله ارقها واصفاها واصلبها • ارقها للاخوان
واصفاها من الذنوب • واصلبها فی ذات الله تعالی الحکیم نظم • تکن آلوده از زنگ گنه آن • که تا گاهی کنی اینجا نبه آن
تو صافی باش همچون آینه پان • در آینه ببین هر آینه آن • تو صافی باش همچون عین خورشید • که نور تست اندر جمله جاوید
دل وجان صاف گردان تا بدانی • که اسرار خداوند جهانی • زهی صافی دل آیینه رخسار • که گردی فاش معنی را بگفتار
حجاب از پیش کلی بر گرفتی • ترا زیبد که کلی راه رفتی • تو لی اندر میان وصل طاق • گرفتی از معانی جمله آفاق
آه ای طالب حب هویت آن صفای آینه وصف دلست اول صفای آینه وصف دلدر • یعنی رومیانک تصفیه صنعه ایتدکلری
ایراد ستدن مراد • وصف صفای دلدرکه • مرآت قلب مصفا صورت بی منتها را قابلست صورت بی منتهایه قابلدر زیرا
مرآت مجلاده صورت لا یعد جلوه نما اولدوغی کبی • آینهٔ دل مصفاده دخی تجلیات ذات وصفات بی غایه رونما اولوب
صورت بی صورت بی حد غیب بی حد وبی عد اولان صورت بی صورت غیب مطلق ز آینهٔ دل تافت بر موسی ز جیب موسایه
جیبندن گوکل آینه سندن درخشان اولدی • کما قال تعالی لموسی علیه السلام • واضمم یدک الی جناحک تخرج بیضاء من غیر سوء آیة اخری
قال الجنید فی قوله واضمم یدک الی جناحک اجمع علیک همک ولا تشتت سرک • وقال بعض العارفین اقطع مرادک عن الکونین
وکن مریدا لمکون مرادک • یعنی جناب هویتدن موسی علیه السلامه فرمان قهرمان غیرت بو وجهله صادر اولدی که • یا موسی یدهمتکی
بزم شهود کبریا • ومشاهدهٔ جمال یکتا مزدن غیریدن قطع ایله که • بزم نور احدیتمز ایله متصف اولدوغی حالده ید بیضا ظاهر اولوب
بزم فیض اقدسمز ایله اکوان وحدتمزدن متقدسه اوله • حتی بزم آیات تجلیاتمز اولوب جهان وجهانیانه سنک نور وجهکدن •
نور تجلی کبریامز لمعان ایلیه • پس موسی علیه السلام دخی • ید ظاهرهسنی محل قلب اولان جیب باطنی سینه ضم ایدوب کونین دن
خروج ایله اظهار ایتدکده • قلبده اولان انوار شهادت ایله بدیدار اولدی • ومقام ادبده تمکین اولوب جانب ماسوایه
من بعد تحریک ایتمدی • کما حکی روزبهان البقلی قدس سره الجلی • ولی فیه واقعة کنت یوما حضرت الحضرة فی الخلق فاخرجت یدی
بین یدی الله سبحانه مجردة للدعاء • فنادانی هواتف الاسرار اضمم یدک ولا تجردها فانها سوء الادب فی الحضرة الخاصة فاخذت
یدی الی جنبی • فما رأیت بعد ذلک اشیاء فی قلبی وفی صورتی ما لا اطیق وصفه • پس اگر موسی علیه السلام • واگر جمیع انبیاء عظام
واولیاء کرام صورت بی صورت غیب هویت • ومشاهدهٔ جمال آفتاب احدیت • بلا شک ولا ارتیاب • گوکل آینه سندن لمعه تاب
اولدی • آه ای عاشق جمال الله گرچه آن صورت نگنجد در فلک • نی بعرش وفرش ودریا وسمک گرچه صورت بی صورت غیب اولان
تجلیات ذاتیه • وجمیع اسما وافعال صفاتی مجتمع اولان حضرت آینه فلکه • وعرش وفرش ودریا وسمکه صغمز زانکه محدود است ومعدود است آن
زیرا بونلرک جملهسی معدود ومحدوددر • پس نامحدود محدوده صغمق محال در • اما بر فحوای لا یسعنی ارضی ولا سمائی ولکن یسعنی
قلب عبدی المؤمن التقی • مرآت قلبده تجلیات ذاتیه وصفاتیه • وکمالات اسمائیه وافعالیه مرئی ومشاهد اولور • اکابردن که
آینهٔ دل را نباشد حد بدان دل آینه سنه حد وغایت اولمز تحقیق بیل • وسعت قلب بالدفعات بیان اولنمغله تکراره حاجت قالمامشدر شعر
مؤمنک قلبی ایچنده چونکه بیت الله در • نیچون عزت ایلمزسن انده چون الله در • اول نظرگاه خدا کیم عرش اوقورلر آدینی
عارفک قلبی در اول کیم تخت شاهنشاه در • استه کل دل اهلنی کیم اول سلور حق یولنی • کیم انک روشن دلنده حقه طوغری راه در
پرده گوکده هر نه کیم واردینی عشقی ده هم • جمله سندن بلکه تخفیتی بر دل آگاه در • ای کیمی هر کیم اول دل کعبه سن قلدی طواف
ایردی مقصود ومراده وصل دلخواه در • فاما فرش وفلک • ودریا وسمکه صغمایوب بر قبضه خاکده اولان قلب پاکه صغدوغنه
عقل جزونک ادراکه مجالی اولمایوب • وفکر دراک بو نکته نک اشکالی حلنده دم بسته ولال اولمغله • لاجرم مولانا جلال الدین رومی
بیوررلرکه عقل اینجا ساکت آمد یا مضل عقل جزوی بو بابده ساکت کلدی • یاخود مضل اولدی زانکه دل با اوست یا خود اوست دل
اکا باعث که یا گوکل انکله در • ویاخود دل اولدر نظم • هر که ناظر بجمال مرآتست • صورتش دیدن از محالاتست
هر کرا دیده هست بر صورت • بیند آیینه محو در صورت • جان شود کشف سر ربانی • سر زند ز وصدای سبحانی
ابدی ای دل مصفای ذات بی حلول واتحاد عکس هر نقشی نتابد تا ابد جز ز دل هم با عدد هم بی عدد ابد الاباد هر بر نقشک
عکسی هم با عدد هم بی عدد • مرآت قلبدن غیریده لمعان ایتمز • یعنی با عدد اولان صفات متقابله • ومرتبهٔ واحدیه • وبی عدد
اولان جمعیت ذاتیه • ومرتبهٔ احدیه نک انوار بی نهایتی گوکلدن غیری مجلاده جلوه نما اولماز • فاما مرآت صفات وذات اولان
قلوب اصفیاده • تا ابد هر نقش نو کاید برو • می نماید بی حجابی اندرو الی ابد الاباد هر نقش بی تکرر تجلیات که قلبه گلور
وحجاب مرآت دلده رونما اولور زآنکه • چند چندای دل ملامت کش • زین من وما درین غمامه وفش • چند گویی که خانه تاریکست
نیست تاریک چشم تست اعمش • قابلی نیست چون پذیرد نور • اتشی نیست چون بسوزد غش • دل ز دنیا وآخرت بردار
همچنین جوع در وز مکر وعطش • رخ بوحدت نهاده بر کیمیا • از میان اختلاف دم درکش • سر گردان ز خنجر آن دوست
رخ بپیچان ز تیر آن ترکش • ایدی نیم روحم اهل صیقل رسته اند از بو ورنگ اهل صیقل بو ورنگدن خلاص اولمشلردر • فلهذا

هردمی مینمند خوبی بی درنک هر دمده بی درنک برحسن وجمال کوررلر یعنی مقامات صفاتک بر بنده توقف ایتمیوب هر بر نفسده
تجلیات الهیه غیر متناهیه جمالنی مشاهده قیلورلر و اول اخص خواص بر طایفه علیه در که نقش وقشر علم را بگذاشتند علمک
نقش وقشرینی ترک ایتمشلردر رایت عین الیقین افراشتند رایات عین الیقین و اعلام حق الیقینی برفع فکر و روشنایی یافتند
فکر دراکلری کیدوب روشنالق بولمشلردر بحر و بحر آشنایی یافتند اشنالغکه بحر و بحرینی بولمشلردر واوطردن اول ولمشلردر
مرگ کین جمله از و در وحشتند موت که جمله خلق جهان اندن وحشت ونفرتده درلر می کنند این قوم بروی ریش خند بو قوم عشاق اول
موته ریش خند ایدرلر اکا نباذ که کس نیابد بر دل ایشان ظفر قتل وجفا ایله کمسنه انلارک قلبنه ظفر بولماز اگرچه کیم منصور کبی
نیجه عشاق بردار ایتمشلردر ولکن انلره نه غم که بر صدف آید ضرر نه بر گهر ضرر صدفه کلور کهره کلمز زیرا اول عارفان ربانی
وعاشقان سبحانی دل اکراهدن قصدلرینی تهذیب وتصفیه وصیقل محبت ایله دللرینی تجلیه ایتمکله حق جل وعلادن هر نه ظاهر
اولورسه قبول ایدوب عین الیقینک حصولیله خبر عیانی مرتبه سنه واروب استدلال ایله استدراکدن غنی اولمشلر و شهود کری
حجاب عللرین خرق ایدوب حق الیقین مرتبه سنه نایل اولمغله اسفار صبح کشف ایله کلفت یقیندن خلاص وحق الیقین دره
محض فنا وحقله بقا اولمشلردر وشهود حضرتده اضمحلاله مانوس اولمغله اوصاف خلقیه دن تجلیتها منقطع اولوب تن قیدندن
تجشلردر پس بو مقوله اصفیایه موت اصابت ایتمک عین حیات وبی پیرهن یار ایله ملاقات اولمغله موته جان ویررلر
تنده قالدی که فرار ایده لر وغالبا عادت الهیه بونک اوزرینه درکه اهل ظواهر بونلاره لاجرم عداوت ایدوب اکثرین قتله
مبادرت ایدرلر اول عاشقلرک خود قشر بادام وصدف لولو کبی صدف جان اولان تن حجابی عن اصلها رفع اولوب من کل الوجوه
کدردن عاری جوهر مجرد ویکتا اولمق مرادلریدر ابدی ضرر صدفه کلور گوهر جانه کلمز وهر نه جفا کیم اولسه جانه صفا اولور

جانه سندن هر نه کلسه جانه خوشدر بخشی در	جان فدای عشق ایچون جانانه خوشدر بخشی در
هر نه جور اولسه بکا سندن کوکل خشنود اولور	حق بیلورکیم انجمن فرمانه خوشدر بخشی در
هم صوبان هم صوبدران زاهد نیم سندن دکل	جمله ده آیینه ام پنهانه خوشدر بخشی در
حق بولنده عشقله باش ویرمین مرد اولور	لاجرم میدان اری مردانه خوشدر بخشی در

قال الشیخ فی کتابه التجلیات فی التجلی العلة
قلت للحلاج لم ترکت بیتک یخرب فتبسم وقال لما استطالت علیه ایدی الاکوان حین اخلیته فافنیت ثم افنیت واخلفت هارون فی قومی
فاستضعفوه لغیبتی فاجمعوا علی تخریبه فلما هدوا من قواعده ما هدوا ردت الیه بعد الفناء فاشرفت علیه وقد حلت به المثلات
فانعت نفسی ان اعمر بیتا تحکمت فیه ایدی الاکوان فقبضت فیضی عنه فقیل مات الحلاج والحلاج ما مات ولکن البیت خرب
وان کن ارحل فقلت له عندی ما تکون به مرحوض الحجة فاطرق وقال وفوق کل ذی علم علیم لا تعرض فالحق بیدک وذلک
غایة وسعی فترکته وانصرفت آه ای طالب درد آلهی بو طایفه علیه مرایای سبحانی گرچه نحو وفقه را بگذاشتند اگرچه قواعد ورسوم
نحویه وقوانین مسائل مرسومه فقهیه یی ترک ایتمشلردر لیک محو وفقر را بر داشتند لیک محو وفقری حصوله کتوردوب
اوج وحدته ارتقا ایتمشلردر یعنی قید هستی دن مجرد اولوب بحر وحدتده غرق ورسم تعیندن مضمحل اولمغله شهود فنادن دخی
فانی اولوب برق عین ایله جمع بقا اوجنه اعتلا ایتمشلردر تا نقوش هشت جنت تافته ست حتی نقوش هشت بهشت درخشان اولمشدر
لوح دلشان پذیرا یافته ست انلارک لوح دللرینه پذیرا بولمشدر یعنی جنات افعال وصفات وجنت ذاتک انوار تجلیاتی انلارک
مرآت دللرنده تابان اولمشدر **شعر**

جنت عدن ایمش یوزک اشته لبکده کوثری	ایلمینجه دل بری بولمادی کیمسه دلبری
حشر وحساب ومحشره قایل ایسک کل اشته کور	حلقه ارنده زلفنک شول عرصات ومحشری
محو ایده مز بو صفحه دن کیسه بو نقش وپیکری	لوح ضمیره نقش کی صبح ازلده یازمشم
جانه کیمه کوکلنی عشقکه قبلادی وطن	دیوه مسلم ایلدی مملکت سکندری
عشق ایکمن طوت ای کوکل آت باشکی ایاغنه	کورنه دیرم سکا ایشت عشقه باشمه سرسری
آه ای عاشقان مولا واهیمان حب دلا	

اول اولیا واصفیا برتر نداز عرش وکرسی وخلا عرش وکرسی وخلادن برتر واعلالردر ساکنان مقعد صدق خدا مقعد صدق
خدانک ساکنلریدر کما قال تعالی فی سورة القمر ان المتقین فی جنات ونهر فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر یعنی تحقیقا شول اتقیا
واصفیا که غبار تراب طبیعت ورنج پراکدار هوا وشهوتدن اتقا ایده لر جنات قلوب ونهر معارف جریدنده راحت
وموضع حکمتده استراحت ایدرلر که موضع مزبور قدرتک عندنده در قال السمنانی ان فی هذه الآیة اسرارا جمة اشرح لک شیئا
تستفید منها ما یزید عطف ارادتک فیها ان مفاتیح الغیب ومقعد الصدق وام الکتاب عنده فی عالم الجبروت وهی مظاهر
جبروتیة بصفات لاهوتیة وهی الحیوة والسمع والبصر والکلام والعلم والقدرة والارادة والحکمة وجواهر الملائکة الاربع
العناصر الاربعة فی الملکوت وهی مظاهر المظاهر الصفات الجبروتیة وان الانسان المنفوخ فیه الروح مظهر المظاهر الملکوتیة التی
هی مظاهر مظاهر الصفات الجبروتیة التی هی مظاهر الصفات اللاهوتیة والانسان سوی وبه تم امر الحکمة وحوات فانظر
الی نفسک لتری آیات افعال الحق وادخل فی نفسک تشاهد آیات صفات الحق وصقل مرآت نفسک لتری فیها جمال الحق
وارحم لنفسک بنفسک ولا تقنع قدمک خارجا من حرم نفسک لانها بیت الله الحرام وکعبة الامان ودار السلام وفیها الجنة والرضوان

والروح والریحان لیلا تضل فی بادیة الحرمان بالخیبة والخسران فالعالم باسره ملکه وملکوته وغیبته وشهادته وانفسه وافاقه ان
والانسان عالم کبیر فالویل لمن ترک الکبیر للصغیر والحقیر فی تقنع بالقلیل من الکثیر آه ای دل آگاه علاء الدوله نک تحقیق مسموعک اولدیسه

مرتبه انی مشاهده قیلوب **بیت** آدمه کل آدمی بیل آدمی	آدمی اولنلرک بو دردی آه ای انیس حرم انس جمال

خدای متعال جل عن التشبیه والمثال نعت معرفت ومحبت ایله ذات بیمثالنه اقبال ایدوب ظن وخیالدن تفریغ بال ایدن
اتقیای کریم الخصالک منازل ومحافلنی وصف ایدرکه منازل مزبوره قربات مشاهده ومقامات معاینه درکه انک جنانی زفاف
وانهاری انوار قدس اولوب حضرت حق وفیاض مطلق اول عباد اصفیایی شول بساط زلفه وندا ایتدیم اجلاس بیوررشدر که
اصحابنه علت قهر ایله تغیر نطرق ایتمیوب مکاشفه ومشاهده لری ستر وحجاب ایله زایل اولماز فلهذا اول محل کرامته مقعد صدق
تسمیه اولنوب قربتی دائمه ومواصلتی سرمدیه در ولهذا قال جعفر الصادق مدح المکان بالصدق فلا یقعد فیه الا اهل الصدق
وهو المقعد الذی یصدق الله فیه مواعید اولیائه بان یبیح لهم النظر الی وجهه الکریم وقال الواسطی هم اهل الصفوة والمتحققون فی انوار
المعارف الذین لا تحجبهم الجنة والنعیم ولاشئ عنه اولئک فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر آه ای دل آگاه اول عارف بالله دنیاده
واخرتده شول غربا حقدرکه کونین دن خروج ایتمکله فقر ذاتی ایله تحقق اولدقلری ایچون حق جل وعلا انلاری دایره نقطه وحدته ادخال
ایدوب افراد آفرینه دن هیچ فرد انلارک حالنه مطلع اولمایوب ارباب صدق انلرک عشقنده واصحاب شوق انلارک طلبنده در
والله بذلک قادر مقتدر فلذلک قال عند ملیک مقتدر وقال علیه السلام الفقراء جلساء الله آه ای طالب الله ذکر اولنان غربادن
بایزید بسطامی یه سؤال ایتدکلرنده بیوردیلرکه الغریب من اذا طالبه الخلق فی الدنیا لم یجده ولو طالبه مالک فی النار لم یجده ولو طلبه
رضوان فی الجنة لم یجده فقیل فاین یکون یا ابا یزید فقال فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر اللهم ارفع همتنا بطلب الملک القدیر وفقنا
لمتابعة حبیبک المنیر صلی الله علیه وعلی آله واصحابه التابعین باحسان الی یوم النشور پس طایفه غربیه مزبوره ایمان غیبی دن
عینی یه وعلم رسمیدن شهودی یه اعتلا ایتمکله مولانا خداوندگاره مناسبت ایله اشبو بیانه شروع بیوردیلر پرسید ان پیغامبر عم
زید را که امروز چونی وچون برخواستی وجواب گفتن او که اصبحت مؤمنا یا رسول الله حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم
زید بن حارثه رضی الله عنهه سؤال بیوردیلرکه بو کون نیجه سن ونیجه صباحلدک اول دخی اصبحت مؤمنا حقا یا رسول الله دیو جواب
ویرمشدر قال کمال الدین فی کتابه المسمی بتقریب التهذیب زید بن حارثة بن شراحیل الکلبی ابو اسامة مولی رسول الله صلی الله علیه وسلم
صحابی جلیل مشهور من اول الناس اسلاما استشهد یوم موتة فی حیاة النبی صلی الله علیه وسلم سنة وهو ابن خمس وخمسین
واستیعابده قصه زید رضی الله عنه بو وجهله مسطوردرکه زید بن حارثه بن شراحیل بن عبد العزی ویقال له زید الحب امه سعدی
بنت ثعلبه تبناه رسول الله صلی الله علیه وسلم تفصیل قصه بودرکه برکون زیدک مادری زید ایله اوندن چقوب قومی زیارتنه کیدر
بنی قین قبیله سندن بر بلوک کمسنه یولده راست کلوب زمان جاهلیتده بونلاری غارت ایتدیلر وزید رضی الله عنه هنوز حداثت
سنده اولمغله زیدی الوب سوق عکاظه یه کتوروب بیع من یزید ایتدیلر اول حالده حکیم بن حزام عمه سی خدیجه بنت خویلد رضی الله
عنها ایچون یدی یوز دیا دورت یوز درهمه اشترا ایلدی بعده خدیجه رضی الله عنها رسول علیه السلام تزوج ایتدکده زیدی رسول علیه السلامه
خدیجه بنت خویلد هبه ایلیوب زید مملوک محمدی اولدی مرویدرکه اتفاقا قبل البعثه بنی کلب حجه کلدکده زیدی کوروب بلدیلر ویدرینه
زیددن خبر ویردیلر وکیمک خدمتنده اولدوغن اعلام ایتدیلر پس پدری حارثه وکعب بن شراحیل مکه یه کلوب نبی علیه السلامی مسجدده
بولدیلر وایتدیلر یا ابن عبد المطلب یا ابن هاشم یا سید القوم سز اهل حرم الله وجیران بیت الربسز واسیرلر خلاص ایدیجی وفقرایه
احسان ایدیجی صاحب کرم سز حالا بزم پسرمز سزک خدمتکزده ایمش رجا ایدرزکه مع زیاده بهاسن ویروب اوغلمزی بزه اعطا بیوره سز
رسول علیه السلام ایتدی فدایه نه حاجت زیدی مخیر قیلهلم اگر سزی اختیار ایدرسه تسلیم ایده لم واگر بنی اختیار ایدرسه اختیار ایلندوکی
انلر دخی بو قوله راضی اولوب زیدی احضار ایتدیلر رسول علیه السلام ایتدی یا زید بونلری معلوم ایدیمدر زید ایتدی نعم بیریسی پدرم
وبیریسی عمم در رسول علیه السلام یا زید سنی مخیر قیلدق اختیارک الکده اوسون دیلرسک بونلر ایله کیت ودیلرسک بزمله قال بیورد
زید ایتدی یا محمد حاشا که بن سزک اوزریکزه آخردن فردی اختیار ایدم سن هم بابام وهم عمم سن پدر وعمی زیددن بو کلامی ایشتدکلرنده
ایتدیلر ایواه یا زید حریت اوزره عبدیتی نه وجهله اختیار ایلدک زید ایتدی بن بو صاحب کرمدن بعض احوال کوردم که ابد الآباد
بونک اوزرینه هیچ احدی اختیار ایتمک امر محالدر پس پدر وعمی وداع ایدوب زید خدمت رسولده قالدی رسول علیه السلام دخی زیدی
حجره چقاروب حاضر اولان قوم قریشه ایتدی اشهدوا ان زیدا ابنی ارثه ویرثنی پس قوم قریش انکا زید بن محمد دیدیلر ورسول علیه السلام
مبعوث اولدقدن صکره زید بن حارثه دیدیلر ورسول علیه السلام ام ایمنی تزویج ایدوب زیدک اوغلی اسامه اندن تولد ایلدی
صکره رسول علیه السلام زیدی غزوه موته یه سر عسکر ایدوب غزوه مزبوره ده اللی بش یاشنده شهید اولدی حضرت رسول اکرم
علیه السلام زیدک مقتول اولدوغنه بکا ایشدیر ایله اغلایوب یا رسول الله نه عجب اغلادوکز دیدکلرنده شوق الحبیب الی حبیبه دیو بیوردیلر
روی عن رسول الله صلی الله علیه وسلم قال علیه السلام صباح یوم لزید کیف اصبحت یا زید قال اصبحت مؤمنا یا رسول الله

قال فان لكل شئ حقيقة فما حقيقة ايمانك قال عزفت نفسي عن الدنيا فاظمأت نهاري • واسهرت ليلي • فكأني انظر الى عرش ربي بارزا •
وكأني انظر الى اهل الجنة يتنعمون ويتلذذون • والى اهل النار يتعاوون • وفي رواية والى اهل النار يعذبون • قال صلى الله عليه وسلم
اصبت فالزم يا زيد الحديث • يعني بر كون وقت صباحده • رسول عليه السلام زيد بن حارثه يه ايتدي • يا زيد صباحه نه حال ايله داخل اولدك
زيد ايتدي مؤمن اولدوغم حالده داخل اولدم يا رسول الله • حبيب خدا عليه صلوات الله بيوردیلر كه • حقا كه هر شينك بر حقيقتي واردر •
پس سنك حقيقة ايمانك ندر يا زيد • اول ايتدي يا نبي الله نفسمي دنيادن قطع ايتدم • يعني ما سوادن تفريغ قلب ايتدم • وكوندزن
صوم ايچدم • يعني صايم اولدم • وكيجه اويانم يعني قايم اولدم • پس ذكر اولنان مجاهده و رياضتك سببيله بر مرتبه يه نايل اولدم كه • كأن
بن ظاهر واشكاره ربمك عرشنه نظر ايدرم • حالة تنعم وتلذذلرين كوررم • وكأن اهل ناره نظر ايدرم • كلاب كبي بربرينه عوعو
ايدكلرين ايشيدوب • حالة تعذيبلرين كوررم • پس حبيب خدا بدرجا عليه السلام بيوردیلر كه • يا زيد صادقسن اصابت ايلدك • مشاهده كده
ثابت اول • وكتم اسراري اوزركه لازم قيل • پس مولانا خداوندكار دخي • اشبو حديث شريفك مفهومن تضمين ايدوب بيوررلركه •
گفت پيغامبر صباحى زيد را • حضرت رسول عليه السلام • بر صباح زيد بن حارثه يه بيوردیلر كه كيف اصبحت اى رفيق با صفا
صباحه نه حال ايله داخل اولدك اى رفيق با صفا • گفت عبدا مؤمنا باز اوش گفت • كو نشان از باغ ايمان گر شكفت • زيد ايتدي عبد مؤمن
اولدوغم حالده صباحلدم • تكرار حبيب پروردكار عليه السلام • زيده بيوردی كه • اگر حدائق ايمانده • انوار انوار شكفته اولدينه
باغ ايماندك نشانن قني • زيرا نور ايمان نور اسلام ايله ممتزج اولدقده مؤمنه كشف ومعاينه اعطا ايدوب • على قدر صفائه عالم غيوبه
مطلع اولوب مقام احسانه ارتقا ايدر • كما قال الشيخ قدس سره في تجلي نور الايمان • الايمان نور شعشعاني ممزوج بنور الاسلام فانه
ليس موجودا مستقلا • فاذا امتزج بنور الاسلام • اعطى الكشف والمعاينة والمطالعة • وحكم من الغيوب على قدره حتى ترتقي الى
مقام الاحسان • وهو حضرة الانوار والاسرار • زيد دخي بو مرتبه يه نايل اولمغله گفت تشنه بوده ام من روزها • زيد رضي الله عنه ايمانی
عمل ايله توام اولدوغن ذكر ايدوب • وباغ ايمان صوم وصلوت ورياضات ومجاهدات • اولدوغن كوسترمك ايچون ايتدي •
اى فخر كائنات عليك اكمل التحيات • بو عبد صادق فكر كوندزلرده تشنه وكرسنه ايدم • شب نخفتم ز عشق وسوزها • كيجه لرده ايسه عشق
وسوزشلردن اويميوب صباحه دك قايم اولمش ايدم • يعني نور ايمان وعشق يزدان بني • يمكدن ايچمكدن وياتمقدن اويومقدن
الى قويوب • جميع اوقاتم صوم وصلوته • وانواع مجاهدات ايله كچدی • حتى عشق ومحبت بني بر حاله ايلدی كه تا ز روز و شب گذر كردم چنان
تا روز وشبدن اكلين كذر ايلدم كه كه ز اسپر بگذرد نوك سنان • سنانك اوجي سپردن كذر ايتدوكي كبي • بن دخي روز وشب
سپرندن كذر ايلدم • وروزی شبدن وشبی روزدن تميزدن قالوب ايام ولياليى حكمندن چقدم • وفلك اسما وصفات
وعرش حب ذاته عروج ايلدم • ومرتبه حق اليقينه واروب كشفا وعيانا كوردم كه ازان سو جمله ملت يكيست • كه اول جانبده حدت
ومرتبه احديتده جميع ملل ونحل • وصف يكرنكي ايله منصبغ اولوب صد هزاران سال ويكساعت يكيست • صد هزاران سال ايله بر ساعت
آن واحد درحت ازل را وابد را اتحاد • واول مرتبه احديتده ازل ايله ابد ايچون اتحاد واردر عقل را ره نيست زانسو ز افتقاد
عقل بو مرتبه ده مفقود اولمغله عقل ايچون اول جانبدن راه يوقدر • آه اى دائر دائرة وحدت • وساير طريقه حب احديت
بو ابيات شريفه نك عرايس معانيسندن رفع نقاب ايتمكه • بر مقداره لازم دركه • حسن وجمالن تماشا قيلوب • وبو نزن اقدم
تعرج الملائكة والروح اليه • اتينك تحقيقنده • لسان عرب اوزره ثبت اولنان الفاظك ترجماني اوله • پس علم شريفه خفي اولميه كه
زيد رضي الله عنهك خبر ويردوكي مرتبه اتحاد ازل وابده • عند القوم نقطه حال تعبير ايدرلر • نته كيم محمود شبستری كلشن رازده ديمشدر

همه جمع آمده در نقطه حال • همه دور زمان روز و مه و سال • ازل عين ابد افتاد باهم • نزول عيسى وايجاد آدم

پس نقطه حال مظهر آن دائم دركه • جميع اعتبارات وقيود زماني • وحدود جهات واحكام مكاني • اول آن دائمده منمحق در • پس بو مرتبه ده
تعين ذات بالذات • وجوه كثيره لا يتناهى • وانحاء عديده لا تحصى ايله ثابت ودايم اولوب • حالات مزبوره نسب علميه • واضافات عينيه در
وحركات افلاك • مظهر ظهور استمرار اضافات ازليه • وتجلى ديموميت تطورات نسب ذاتيه • ومدار تقلبات شئونات الهيه اولمغله •
احوال مزبوره حركات مذكوره ايله حصوله كلوب امتداد حركات افلاكدن بر امر ممتد ظاهر اولور كه • فهم عقل اول امرك وجودنه حكم ايدوب
اكا زمان تعبير ايدرلر • فلهذا حكما • زمان مقدار حركت فلك اعظم در ديمشلر • بو بابده اولان طور تحقيقنده • اهل كشف ايله حكما قولنك
بيننده فرق يوقدر • وامر مزبور من حيث النسب المذكورة بر مرتبه نظر ايله ماضي وحال واستقبال ايله بديدار اولوب بر روز وماه وسال
منقسم اولور • واعتبار ازل وابد اعتبار زماندن لازم كلوب • آن دائم ايچون محل اعتبار زمان اولور • پس اگر اسما وفاعله آنده
ماده وعدة ايله مسبوق اعتبار اولنمزسه • ان مزبوره ازل • وباعتبار المسبوق ابد تعبير اولنور • وبالجمله ازليه نعت اسما فاعله وابديه
صفات قابله اولوب • في الحقيقة جمله سي آن دائمه عارض • وامتداد نفس رحماني ايله ساري وقايملردر • پس چونكه اول آن دائم ايچون
خارجده وعينده • ومقوله جوهر وعرض • سيما مقوله متى واينده • بر وجه ايله اعتبار اولنسه كه • تمام نسب آني • وعموم رتب
مكاني اكا اوزرينه متوارد اولسه • كينونت ذات درذات اولوب • اكا نقطه حال اطلاق اولنور • واكا محل انطباقنه جوهر فرد •

وجزء لا يتجزى ديلور • واول فرد لا يتجزى كندو حد نفسنده تمام نسب مسطوره • وجميع رتب مسطوره دن مبرا ومعرا اولوب •
ليس عند ربك صباح ولا مسا حديث شريفنده بو معنايه اشارت كورينور • اما مجمع جمع • وعين حقيقت • وجمله يي حاوي
اولدوغيچون ازل عين ابد • وابد عين ازل • وجمله جمله ايله بالمعيت • وبر برينك عيني اولور • پس ماضي وحال واستقبال بيننده اولان
تميزك حصولي • متقيدان قيود زماني • ومتحددان حدود مكاني يه نسبت ايله در • يوخسه ذاته نظر ايله ذكر اولنان آن دائم
يكحال اوزره اولور • وجميع حوادث زماني • وجمع اجتماع نسب واعتبارانه نظر • آن دائمده حال • وجزء زمان • ووقت حاضر
جمع اولور • مثلا نسبت اوضاع كواكبدن نقوش وصور افلاكيه بر بر ايله حصوله كلوب • بسيط زمينه نسبت ايله متبدل اولورلر
وطلوع وغروب وليل ونهار • انلارك تبدلندن وجوده كلوب • اول نقوش وصوردن عين ناظرده هر لحظه ده بري مختفي
وبيري ظاهر اولور • پس حد ذاتنده بونلردن اول نقوش وصور • افلاكدن منتفي ومفقود اولمق لازم كلميوب بلكه جمله سي
فلكده ثابتلردر • وطلوع وغروب وخفا وظهور • فلكه نظر ايله بر برينك عيني وهمه با همه اولور • اگر اتحاد مزبوري عين اليقين
كورمك استرسك بر فحواى • اصحابي كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم • سن دخي زيد بن حارثه رضي الله عنه كبي عشق ومحبت ايله
مجاهده ايدركه • ايمان شهود مرتبه سنه واروب • كندو فلك حقيقت • وآسمان وحدتكه عروجه همت قيل كه • جمله سي اشكار
اولوب آن دائم بديدار اوله • ونسب وقيود زماني • وحدود مكاني • واحكام جهات امكاني دن مجرد ويكتا اولوب بو معنا
عروس جمالي جلوه نما اوله • ونقاط نسب وحصص اضافاتدن اولان هر بر نقطه دن • فلك جزوى دستي • ومنطقه
آسمان بالا وپستي • بر مقتضاى كل يوم هو في شان • هر بر كونده ادوار سلسله حركات انقباضي وانبساطيه دن
امتداد نفس رحماني تعيين خاص ايله شكل مخصوصده اختصاص بوله • ومراتب استعداد استكمالده ادوار متعاقبه متتاليه
واكوار متناسبه متواليه ده اولان تعيناتدن هر بر تعين • اكسير اعظم ارواح ونفوس كاينات • وجوهر مكرم اشباح واجرام
مكونات اولان نشأه كامله انسان الكمله ايرشه • آه اى مستمع قابل ازل دكيو • وازل آزال دكيو اولوب ازل مبدأ عالم ارواح
وانك افتتاحي عدم اضافي • وازل آزال بقاء وجود مطلقدن عبارت اولوب • انك افتتاحي عدمدن اولمايوب وزمان ايله
مسبوق اولمدوغي مفهوم كمك اولوب • ومرتبه ازليده افراد وجوددن هر فرد واحد موجود اولوب • جمله سنك ميل وحركتي
مرتبه انسان كامله وصول ايله آن دائمك حصولن تمنا ايتدكلري مسموعك اولدينه • ضمير مهر انجلايه خفي اولميه كه • فيض وجود
مطلع جود هويت غيبدن طلوع ايدوب • حتى مغرب عالم جسماني يه منتهي اولنجيه دكين جبروتي وملكوتيدن سكز مرتبه دن
عبور ايدركه • مرتبه اول حي در • وبو منزلده فيض ازل حيات ايله منصبغ اولوب بو مرتبه ده اكا ماهيت وجودى • وسر روحاني
تعبير اولنور • پس بو مرتبه دن مرتبه علميه نزول ايدوب بو مرتبه ده صفت علم ايله متصف اولور • واكا مرتبه معلوم
ديلور • واندن مرتبه اراديه نزول ايدوب رنگ مريدی ايله ظاهر اولور • وبو مرتبه ده اكا مريد ديلور • واندن
مرتبه قدرتيه نازل اولوب بو مرتبه ده آثار قديردن بر اثر كسب ايدر • واكا مقدور ديلور • وعند البعض قدرت ارادتدن
متقدم در • ايكيسي دخي • بلكه جمله سي تقدم وتأخر ده زماني دكل • رتبي واعتباريدر • پس اندن مرتبه سمعيه يه نزول ايدوب
بو صفتدن انكله بر حقيقت همراه اولور • واكا مسموع ديلور • ولهذا قال عليه السلام • ان لكل شئ حقيقة فما حقيقة ايمانك
پس اندن مرتبه بصيريه يه نزول ايدوب بو ولايتك عرصه سنده بينالق وانك صفتي اولور • وملحوظ تعبير اولنور پس اندن
مرتبه كلاميه يه نزول ايدوب بو حضرتك تصرفاتنده مستعد كلام روحاني اولور • وبو مرتبه ده اكا كلمه ديلور • پس افراد
روحيه دن هر بر فرد كلمات الهيه دن بر كلمه نك وجودی اولور • كما قال تعالى في حق عيسى عليه السلام • وكلمته القاها الى مريم
شيخ رضي الله عنه دخي بو معنانك تحقيقي ايچون • هر بر نبي يه كلم اطلاق بيورمشدر • پس ذكر اولنان مراتب سبع مراتب جبروتيه در
بعد ازان مرتبه ثامنه كه عالم ارواح در اكا نزول ايدر • واكا عالم ملكوت وغيب ديرلر • وصفات سبع مذكوره نك استكمالي
بو عالمده مهيا اولور • بعده تدبير بدن مجهول ايچون منزل شهادته نزول ايدوب • وتشخص وجود خارجي ظهوره كلوب • نصف دايره
وجوديه تمام بنصف معاده متصل اولور • پس عالم ارواح عالم ملكوت • وازل افراد وجود • واعيان عالم شهادت اولوب
افراد عالم حس دن هر بر فرد ايچون اول عالمده بر حقيقت واردركه • حقيقة مشروحه اول موجودك ازلي در • ازل مزبوردن
امتداد بقاء هويتدن عبارت اولان ازل آزالك پرتوی در • وفيض وجود • هويت غيبيه دن كذر • ومراتب جبروتيه دن
عبور ايدوب • مرتبه ملكوتيه يه تنزل ايتمشدركه • ازل اعيان مقيده در • ومطلوب حقيقي زيد رضي الله عنهك مشاهده سي اولان
هويت غيبيه دركه • وراى ازلده اولان ازل آزال • وابد وازل جمع اولان آن دائم در • پس زيد بن حارثه ذكر اولنان
تجلي غيبي الهي نك حضرت غيبيدن انبساطيله • وصورت حكميه كماليه انسانيه ده ظهور ايدن ارتباطيله • حقيقتنده مركوزه
اولان محبت ذاتيه • وعبوديت محضه سي كالن بولوب جناب الوهيت وجمال ربوبيته توجه جمعي ايله • متوجه اولدقده • مراتب
وجود • وبواطن انبساط فيض وجودده اولان عوالم سفليه عنصريه • وعوالم روحيه علميه • ومظاهر نوريه طبيعيه • وحضرات

اسمائیه احکامندن • وبالجمله تعینات امکانیه دن مجرد دکیت • وربوبیت مطلقه نک تحت تجلیاتنده محو وفنا اولدوغن • حبیب خدا
علیه من صلوات الله الاوفاها اعلام وانها ایتدکده • کفت ازین ره کوزه آوردی بیار • درخور فهم عقول این دیار • حضرت
رسالت پناه • علیه صلوات الله بیوردیلرکه • بایزید چونکه عالم بالایه عروج ایلدک • بو یولدن برارمغان قنی • بو دیارک فهم وادراکنه
وعقل وذرکنه لایق بر تحفه کتور • کما قال الشیخ رضی الله عنه فی تجلی معارج الارواح • الارواح الانسانیة اذا اصعدت وزکت
لها معارج فی العالم العلوی المفارق وغیر المفارق • فتنظر مناظر الروحانیة المفارقة • فتری مواقع نظرهم فی ارواح الافلاک
ودورانها بها • فتنزل مع حکم الادوار • وترسل طرفها رقایق التنزیلات • حتی تری مساقط نجومها فی قلوب العباد • فتعرف ما تحویه
صدورهم • وما تنطوی علیه ضمایرهم • وما تدل علیه حرکاتهم • فتطرق الغیب کثیره • پس سید عالم صلی الله علیه وسلم • مرتبه مزبوره نک
بعض امارتندن سؤال بیوردقده • کفت خلقان چون ببیند آسمان • • من ببینم عرش را باعرشیان • زید رضی الله عنه ایتدی
یا رسول الله علیک صلوات الله • خلق جهان آسمانی نیجه عیان کوررلرسه • بو عبد مستمندک عرش عرشیان وروحانیان ایله
نمایان کوردرم • هشت جنت هفت دوزخ پیش من • سکز جنت یدی دوزخ بنم نظرمده • هست پیدا همچو بت پیش شمن • ظاهردر
بت پرست اوکنده بت ظاهر اولدوغی کبی • یعنی اکرچه بونلر بکا ظاهردر • ولکن جمال بی چونک مشاهده سی قتنده جنات وما فیهانه
التفات • بت پرستی کبی اوله دوغنه کنایه ایدوب • برفحوای ما زاغ البصر وما طغی • قصور وجنان • وحور وغلمانه نکران ایله
دیده وجانی جمال یزدانه دن آیر ماز ایدم • شعر • ماراهمین بست که اندر طریق عشق • بر یار عاشقیم وز اغیار فارغیم • ما در دوست بد دهم عالم
باردی تو زجنت وکلزار فارغیم • • حاصل کلام ای سید انام علیک السلام • یک بیک وا می شناسم خلق را • همچو کندم من ز جو در آسیا
دکرمنده کندمی جودن تمییز ایتدوکم کبی • اسباب فلکده اولان خلق جهانی یک بیک اشکاره اکلارم • ونیکی بدن فرق ایدرم •
که بهشتی کیست بیکانه کیست • که بهشتی کیمدر بیکانه اولان دوزخی کیمدر • پیش من پیدا چو مار وماهیست • مار ایله ماهی کبی بنم بنت
نظرمده ظاهردر • ویوم تبلی السرایر حجتنه توقف سز • این زمان پیدا شده بر این کروه • یوم تبیض وتسود وجوه • یوم
تبیض وجوه وتسود وجوه • قضیه سی بو کروهک اوزرینه بو زمانده پیدا اولمشدر • پس هر کروهک سیماسنده نور ایمان •
وظلمت کفر وطغیان کشف غطادن اول • بنم عینمه بر وجهله ظاهر اولمشدرکه • بر مصداق لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا
لاجرم یوم دنیاده اهل جنت ایله اهل دوزخ بکا مخفی دکلدر • وهر کس بو حالک مشاهده سنه محرم دکلدر • زیرا پیش ازین هرچند جان پر عیب بود
یوم تبیض وجوه وتسود وجوه هنکامی • ویوم تبلی السرایر احکامی کلمزدن اول • اول سواد وظلمتله هر چند جان بود نیاده
پرعیب اولوب • صفات ردیه امر بوره بی بونده حصوله کتورمشلر • وبلکه شقاوت وسعادتی علم ازلیدن آلمشلردر • ولکن
صورة انسانیه لری اظهار سراپردن اول • رو پوش عیوب اولوب • انلاری چشم ظاهر ایله کورن صورتلرین سیرتلرینه موافق
صانمشلردر زیرا عیوب مزبوره • در رحم بود وز خلقان عیب بود • تن رحمنده ایدی • وخلق جهانک نظرندن • وبلکه هر بصیرتک
سواد اسادنی کندو بصرندن غایب ایدی • فلهذا مادام که • فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید • مفهومی واقع
اولمادقچه • حقیقت حال معلوملری اولماز • پس امر محقق درکه • الشقی من شقی فی بطن الام • شقی اولان تشخص رحم مادرده شقی
اولمشدر • من سمات الجسم یعرف حالهم • علامات جسمندن انلرک احواللری • برفحوای یعرف المجرمون بسیماهم • ارباب کشف وعیانه
معلوم اولور • کما قال علیه السلام السعید من سعد فی بطن امه • والشقی من شقی فی بطن امه • پس کاشف الاسرار مولانا خداوندکار
بو حدیث شریفک معناسنی ایکی وجهله تحقیق بیورمش • بر وجه بودرکه بطن مادردن مراد • بو جانک تنی اوله که • اکر سعادت
واکر شقاوت اکر بیاض وجه واکر سواد وجه • وبالجمله یوم تبلی السرایرده اشکاره اولان هر حال قبل الموت ارواحه
مشیمه تن ورحم بدنده حصوله کلمش ایدی • پس حین الموت صفات مزبوره • رحم اجسادن طوغوب حصوله کلن صور تیله پدیدار
اولور • بر وجه دخی بودرکه • سعادت وشقاوت ام الکتاب ازلیده مثبت اولوب هر کس که دنیایه کله • علم ازلی اقتضاسنجه
حرکت ایدوب بالاخره یا شقاوت ویاخود سعادت ایله ختم اولور • پس جان اشقیا ازلده پر عیب اولوب • ولکن بطون خفاده
مستور اولماغله عیون خلقدن پنهان اولمشدر • وامر مزبور سر قضا وقدر درکه • فلا یظهر علی غیبه احدا الا من ارتضی من رسول
مصداقنجه • بعض رسل عظام علیه السلام • ووارث اکمل اولان اولیاء کرام عارف اولورلر • ایدی مولانا خداوندکار معنای اولی
تحقیق ایدوب لسان زیدن بیورر که • تن چو مادر طفل جان را حامله • تن مادر کبی طفل جانه حامله در • مرک درد زادن است وزلزله
وفی المثل موت • ولادت جانک درد وزلزله سیدر • قال ابو الفرج ابن الجوزی فی کتابه المسمی بالمدهش • تیقظ لنفسک
یا هذا وانتبه • واحضر عقلک ومیز ما شبه • اما هذا فنزلک الیوم • وغدا انت به • اخوانی تفکروا فی مصارع الذین سبقوا •
وتدبروا مصیرهم این انطلقوا • واعلموا ان القوم انقسموا وافترقوا • فمنهم قوم سعدوا وقوم شقوا • شعر • عجبت والدهر لا تفنی عجایبه
لراکبین الی الدنیا وقد صدقوا • یا للرجال المخدوع بزخرفها • بعد البیان ومغرور بها یثق • این الذین الی لذاتها رکنوا
قد کان فیها لهم عیش ومرتفق • امست مساکنهم قفرا معطلة • کانهم لم یکونوا قبلها خلقوا • یا اهل لذات دار لا بقاء لها

ان اخوانا

ان اخوانا انطلق بنا ای حمق • نثر • این من کان فی سرور وغبطة • این من بسط الید فی بسط البسطة • لقد اوقعهم الموت فی اصعب الحطة
هذا داب الزمان فان صفا فغلطة • کم تخون الموت منا اخوانا • وکم قرن فی الالحاد اقرانا • کم مترف ابدله الموت دیدانا • وهذا امر الینا
قد تدانا • کم معد عود العیدة صارت ثیابه اکفانا • اخوانی البدار البدار • والجد والجد • فالخصم معد • والقصم مجد • شعر •
مکر الزمان علینا غیر مامون • فلا تظنن امرا غیر مظنون • بل المخوف علینا مکر انفسنا • ذات المنی دون مکر البیض والجون
ان اللیالی والایام قد کشفت • من مکرها کل مستور ومکنون • نثر • آه این الهمم العالیة واین النجایز • اما تخاف یا دم اللذات
والمنی المناجز • لقد امکنت الفرصة ایها العاجز • ولقد زال القاطع وارتفع الحاجز • آه للغافل الی کم یلام • اما توعظه اللیالی والایام
این الملوک والحکام • این سکان القصور والخیام • دارت علی الکل کاس الحمام • یا من اجله خلفه وامله قدام • رب یوم له مفتاح
ماله من ختام • ویبقی وجه ربک ذو الجلال والاکرام • فان هذه النصیحة تکفی والسلام • آه ای دل بیچاره نیجه وجوهی فرارده قبله دن دونر درلر
دنیجه آشنایی شب اول موتده بیکانه ایدرلر • بیت • حاصل زیان کاربا صد درد دیم • بر بهیچ عمری بزیان آوردیم • آه کیم
بو انفاس آمد وشد غماز ضمایر • وتر جان سرایردر • تقلب المؤمن حرم الله • وحرام علی حرم الله ان یلج فیه غیر الله • آه کیم هر دلده
معرفت اوله شکایت مفقود • وهر قلبده که خوف اوله جرات ناموجوددر • پس اکر حسنه واکر سیئه • مادر تن طفل جانک حاملی اولوب
حالت نزعده رحمندن تکون ایدن صور برزخیه یی ظهوره کتورر • وطفل جانی نیجه عزرائیله کرفتار اولور • آه ای شنونده آگاه
عجبا عزرائیل کیمدر بیلورمیسن • وانک قبض روحه کلدوکی کونی فکر ایدرمیسن • ایدی علم شریفه خفی اولمیه که • حق سبحانه وتعالی
ونبیم محمدی علیه صلوات الله الصمدی ی • نور اسم کاملندن خلق ایدوب • عزرائیل علیه السلامی نور وهم محمدیدن ایجاد بیوردی
وجبریل صورت عقل اولدوغی کبی • عزرائیل علیهما السلام دخی صورة وهم کل اولمشدر • پس وقتاکه حضرت حکیم مطلق • انسانده
اولان وهمی • نور کمالدن خلق ایتدیه • حق تعالی وهمی وجودده لباس قهر ایله اظهار ایدوب • انسانده اولان اقوای شی
قوه وهمیه اولدی • وقوه مزبوره عقل وفکر • ومصوره ومدرکه یی • وهر حواس باطنه وظاهره یی کندو حکمنه تقلیب ایدوب
جمله سی مقهور وهم اولدی • فلهذا عزرائیل دخی نور قوه وهمدن خلق اولنماغله • اقوای ملایکه اولوب اندن غیریسی زمیندن
خلقت آدم ایچون بر قبضه خاک المغه قادر اولمادی • عزرائیل علیه السلام انک قبض ایتدوکی قبضه خاک • روح ارض ایدی که
جسد آدم روح خاکدن خلق اولندی • اکا بنا قبض روحه دخی عزرائیل مامور اولدی • ارواحی قبض ایلدوکی اشیانک جمیع
احوالنه عزرائیل ده بر معرفت واردرکه شرحی ممکن دکلدر • زیرا هر جنسک روحنی قبض ایتدکده اول جنسک کندویه مناسب بر صورتله
ظاهر اولوب • وبعض اشخاصه صور روحانیدن مجرد وبسیطا ظاهر اولور • ومقابله روحده منتقش اولدقده • روح اکا تعشق ایدوب
جسددن خروج ایدر • جسد ایسه روحی سعدما امساک ایتمکله • روح دخی جسده تعشق ایتمشیدی • پس بین الروح والجسد اولان
تعشق اول ایله • نزع ایچون خاصه عزرائیلیه دن نمایان اولان صور منتقشه تعشقنک میاننده منازعه واقع اولوب بالآخره
جذب عزرائیله غالب اولمغله • روح جسددن قطع تعلق ایدوب فی الحال خروج ایدر • وخروج مزبور بر امر عجیبدر • زیرا روح فی الاصل
جسده دخول وحلول ایله عالم ارواحده اولان محلندن مفارقت ایتمیوب • بلکه مکاننده مع الاستقرار جسده تعلق ایله ناظره در
عادت ارواح ایسه بو منوال اوزره درکه • مرکز اصلیسندن بلا مفارقت • هر قنغی محله نظر ایدرسه اکا من حیث التعلق حلول ایدر
امر مزبوری ایسه عقل محال کوروب اهل کشف ویقیندن غیریسی بو معنایی بلمز • پس روح نظر اتحاد ایله جسمه نظر ایدوب •
شیک هوتینده اولان حلول کبی • روح دخی جسده تعلق ایتدکده اکتساب تصویر جسدی قیلور • وحلول مزبور اول وجهله ده
حصوله کلور • اندن صکره روح جسددن آخر عمره وارنجه اکتسابدن زایل اولماز • یعنی روح آلت جسدانیه ایله یا بودرکه اخلاق
رضیه الهیه کسب ایدوب انکله اعلای علیینه عروج ایدر • ویاخود اخلاق بهیمیه حیوانیه ارضیه اکتساب ایدوب اخلاق
ردیه مزبوره ایله سجین طبیعتده قالوب صعوده قادر اولمز • پس چونکه روح اجل محتومه دک اخلاق مزبوره تحصیلندن منفک
اولمادیسه • عزرائیل قبض روحه کلدکده مدت حیاتنده اولان اعتقادات واعمال واخلاقدن عند الله اولان حالنه مناسب
صورة حسنه • ویاخود دخی مقدار صورت قبیحه ایله کلوب قبض روح ایدر • مثلا اهل طاعت وارباب تقوایه صورة حسنه انبیا
واولیا • وملایکه اصفیا صورتنده کورینور • وارباب فسق وطغیانه صورة اهرمن وشیاطین • وصورت اژدرها وشیر وپلنک
وببر ونهنک • وانواع صور مهیبه ده کورینوب • هر جنسه حال ومقامنه کوره تمثل ایدر • مثلا فرانیه صورة نمر واسد • وطیوره
صورة صقر وبازی وعقاب • وصورة صیاد وذابح ایله تمثل ایدر • واکر بسیط غیر مرئی ده کلورسه • مؤمنینه روایح طیبه
وفجاره روایح مهلکه خبیثه کیفیتنده ظهوره کلوب • مؤمن اول رایحه طیبه نک صفاسندن • وکافر اول رایحه خبیثه نک
شمیتندن جان ویرر • وروح جسددن خروج ایتدکدن صکره • ابد الآباد صورة حسیه دن مفارقت ایتمیوب • ولکن
روح ایچون برزخ اولورکه • آنده مانند خواب نایم • صور مرتبه ایله یوم قیامته دک معزز • ویاخود معذب اولوب
حشر کبیرده واقع اولاجق احوالنک انموذجی • وعالم برزخ انکمالی واقع اولور • کما قال الشیخ رضی الله عنه فی الفتوحات

مطلب فی تحقیق عزرائیل وکیفیت قبض ارواح وبیان ظهوره بر صور متنوعه • وتنبیه بر صور برزخیه ده بعض تحقیقات شیخ اکبر دن بعض

فی الباب السادس والستین ومایة • اعلم ان کل محتضر یرد علیه اثنا عشر صورة یشهدها کلها او بعضها لابد له من ذلک وهی صورة
عمله • وصورة علمه • وصورة اعتقاده • وصورة مقامه • وصورة حاله • وصورة رسوله • وصورة الملک • وصورة اسم
من اسماء الافعال • وصورة اسم من صورة الصفات • وصورة اسم من اسماء النعوت • وصورة اسم من اسماء التنزیه • وصورة
اسم من اسماء الذات • وقال الشیخ قدس سره • والعلماء بالله تعالی رجلان • رجل اخذ علمه بالله عن نظر واستدلال • ورجل اخذ علمه
عن کشف معلوم • ان صورة علم الکشف اتم واکمل واجمل فی التجلی من صورة النظر والاستدلال لما یطرا فیهما من الشبه
وکل الصورتین یفرح بها العبد • فان صحبه فی علمه دعوی نفسه کان صورة علمه دون صورة علم من لم یصحبه دعوی • فتفاوت
الناس فی جمال صورة التجلی علی قدر نیاتهم واما الذی یتجلی له علمه عند الموت فیکون فی صورة حسنة او قبیحة لابد له من ذلک •
الحسن والقبح علی ما انشاء العامل من الکمال والنقص فان کان اتم عمله کاملا ولم ینقص شیئا من ارکانه وشروطه وآدابه رآه
فی احسن صورة • وکان براقا لروحه یسری به علیه الی اعلی علیین • وان کان انتقص شیء من ارکانه وشروطه وآدابه راه
فی اقبح صورة • وهوی به الی سجین • وعباد الله علی طبقات فی العمل فمنهم من عمله حسن • ومنهم من عمله احسن • ومنهم من عمله جمیل • ومنهم من عمله
اجمل واما الذی یتجلی له صورة اعتقاده فهو علی حسب ما کان علیه فی دار الدنیا فینظره من خارج کما یری جبریل فی صورة دحیة
وتزید صورة اعتقاده حسنا وجمالا بحسب علو المشاهد واما الذی یتجلی له صورة مقامه • فهو الذی لحق بدرجة الارواح النوریة
فیظهر له مقامه فیعرفه معرفة لا یدخلها شک ولا ریبة • فهو اما حزین واما فرح مسرور • والغالب علی کل من مات سلما الفرح والسرور
واما من یتجلی له حاله فهو اما منقبض او منبسط فاذا مات علی حاله کان بحسب میزان الشرع • فان کان انبسط فی محل کان اللائق
فیه القبض قضاه فی البرزخ • فلا یزال مقبوضا بقدر ما فرط واما من یتجلی له رسوله • فهو خاص برؤیة الرسل • فان العلماء
ورثة الانبیاء • فتارة یری هذا عیسی علیه السلام عند احتضاره • وتارة یری موسی وابراهیم علیهما السلام • او محمدا صلی الله علیه وسلم
او ای نبی کان علی جمیعهم افضل الصلوة والسلام • فمن الناس من ینطق باسم ذلک النبی الذی ورثه عند ما یاتیه فرحا به •
لکون الرسل کلهم سعداء • فیستبشر عند رؤیة ذلک النبی بالسعادة • فیقول عند الاحتضار عیسی او المسیح • وهو الاغلب فیسمع
الحاضرون ذلک فیسیئون به الظن ویعتقدون انه تنصر عند الموت • وسلب منه دین الاسلام • وکذلک یظنون بمن نطق باسم موسی
انه تهود • ولیس کذلک • انما ذلک الناطق من اکبر السعداء عند الله تعالی • وهذا امر لا یعرفه الا اهل الکشف واما من یتجلی له الملک
فهذا الملک هو ملکه الذی شارکه فی المقام • فان فیهم الصافین والمسبحین وغیر ذلک من المقامات • فینزل الی ذلک الشخص
صاحب هذا المقام مونسا وجلیسا • فربما یسمیه عند الموت باسمه • ویتهلل وجهه لکن هذا لا یکون للعامة • وانما ذلک لاهل الاختصاص
الخارجین عن دائرة التلبیس • واما العامة فتتغیر وجوههم عند رؤیة ذلک الملک وتسود • وذلک لغلبة الاحوال النفسانیة علیهم
فی تعلمهم وعلومهم واحوالهم واما من یتجلی له اسم فهو الاسم الذی کان غالبا علیه من اسماء الافعال کالخالق بمعنی الموجد والباری
والمصور • والرازق • والمحیی • وکل اسم یطلب فعلا • فان کان بذل جهده فی اعمال حضرة ذلک الاسم تجلی له فی احسن صورة • وکان من
لازمه السرور والفرح • وان کان دخله فی تلک الاعمال کسل او غفلة او فتور • کان فی صورة ممتهنة • وکل صورة تخاطب العبد
بحسب حاله • فان کان عمله کاملا خاطبته تلک الصورة • وهی فی غایة الحسن • وتقول له انا ذکرک فیسر • وان کان عمله ناقصا خاطبته
صورته وهی فی القبح صورة فتقول انا ذکرک فیحزن • ویقاس علی ذلک بقیة الاسماء • پس احوال مزبوره معلومک اولدیسه
کاشف اسرار دیومی • مولانا جلال الدین الرومی • بطریق الاجمال • بو احوالی بیان ایدوب بیورر که جمله جانهای گذشته منتظر
تا چه گونه زاید آن جان بطر عجبا شیمه تن ورحم بدنده مستور ومسرور اولان اول جان بطر نه هیئت ونه شکل وصورت ایله
طوغه • وعالم برزخه نه صفا ایله قدم نهاده اولور دیو • جمیع ارواح گذشته مترقب ومنتظر اولوب زنگیان گویند خود از ماست او
زنگیلر دیرلر که • اول تولد ایده جک جان خود بزدندر رومیان گویند بس با ستاو رومیلر دیرلر که • اول طفل جان شبه صورت
انسان • ورحم بدن مسلمانده پرورده اولمش نسل زیادر • ایمدی ای زنگیان بو سزدن دکل الله اعلم بزدندر • دیو برجان ای
کل حزب بما لدیهم فرحون • هر بر گروه بزدندر دیو فرحلنور • یعنی زنگیاندن مراد • ارواح اشقیا • وصفات ردیه ایچون اجفال
اولنان صور مظلمه مکدره در • ورومیاندن مراد • ارواح سعدا • ولایق اخلاق حسنه اولان صور مکتسبه نورانیه در که
یمین وشماله صف بغیوب عجبا صد خروجده اولان روح فتقوز دردیو منتظر اولوب چون بزاید درجهان جان وجود
چونکه جان وجود شیمه دنیادن شیمن برزخه خروج ایلیه حقیقة حال آشکار اولوب پس نماند اختلاف بیض وسود بین الارواح
من بعد جان مولودک بیض وسوددن اختلاف قالمز • وقطع نزاع اولوب گر بود زنگی برندش زنگیان اگر زنگی ایسه انی زنگیلر
ایلتورلر وکذلک روم را رومی برد هم از میان رومی اولانی دخی رومیلر اورتادن قالدروب کندو ماوالرینه گوتورلر
یعنی اسیر نفس وشهوت اولوب ظلمات معصیتله سواد الوجه اولانلری • زمرۀ ارواح کفره وفجره • وعذاب ملکلری گوتورر •
وتصفیۀ نفس ایدوب اعمال صالحه نوریله بیاض الوجه اولان اتقیایی • ارواح اصفیا ورحمت وبشارت ملکلری گوتورر

وهر بیری جان وجوده ظهوره کلمدن قنقی گروهدن ایدوکین بلمزه زیرا تا نزاد او مشکلات عالمست • مادام که روح روپوش اولان
لباس تنی خلع ایدوب رحم بدندن خروج ایتمدکجه قنقی گروهدن ایدوکی نامعلوم اولوب مشکلات عالمدر • زیرا قبل الولاده
هنر وعیب عالم غیبده اولوب برمحوای • ویعلم ما فی الارحام • انک علمی حقه مخصوصدر • فاما روح خود اگر زشتی • واگر خوبی
اگر شقاوت • واگر سعادت عالم دنیاده انشا ایدوب صور مکتسبه سین • مملکت تنده حصوله گتورمش • وبلکه دولت ونکبتی
ازلی اولوب • هر قنقی صفته لایق ایسه صورت باغلامش ایدی • بو تقدیرجه قبل الموت روح بطن تنده ایکن دخی نیچون بلنمیه
دینلورسه غیب ایله حاضر حضورلرنده متساوی اولان کمل قتنده • الکه نازاده شناسند او گمست • اول اخص خواص گمرازده بی
بیلورلر نادردر • یعنی ارحام امهات ابدانده پوشیده اولان اطفال ارواحک تخم وجودی • اجناس ارواحک قنقی گروهدن کلمشدر
علم ازلیده قلم قضا وقدر انک جهۀ استعدادنه سعادت • ویاخود شقاوتنی یازمشدر • فرق ایدوب سر قضا وقدره عارف
اولان کمل • کنت بصره الذی یبصر به فحواسنجه سول ذات شریفدر که او که منظر بنور الله بود • گر اول اکمل کمل الله
نوریله ناظر اوله که کاندرون پوست اوراره بود • ما ورای حجاب واندرون پوستده اولان مستوراتی بلکه انکچون یوک لور
واول نور ایله بواطن اشیایی رأی العین گورر • زیرا اول کمل اصفیا موتوا قبل ان تموتوا • مرتبه سنه واصل اولمغله
تاج اصطفایی سرپوش • ودیباج ارتضایی بردوش قیلوب • لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا • درجه سنه نایل اولمشلردر •
اگرچه عند الموت غطاء مزبور هرکسه منکشف اولور • ولکن حالۀ یأسده اولدیغیچون کشف مزبوردن انکا نفع اولماز •
پس کشف غطا قبل الموت اولمق گرکدر که زید رضی الله عنه • وامام علی کرم الله وجهه گبی • شهادت ایله ملکوت بیش شهودلرنده
مشهود اوله • کما سئل خاتم عن قول الامام لو کشف الغطاء • هل المراد کشف غطائه او غطاء غیره • فاجاب الشیخ عنه فی الفتوحات
فی الباب الثانی والثمانین • ان المراد بذلک الغطاء الذی ینکشف هو غطاؤه • اذ هو لا بد من مزید کشف غطاء لکل طایفة
عند الموت • وقوله ما ازددت یقینا یعنی فی علم الیقین • ان کان ذا علم • او فی عینه • ان کان ذا علم عین • او فی حقه ان کان
ذا علم حق • لانه یرید بکشف الغطاء امرا لم یکن عنده • اذ لو کان کذلک لکان کشف الغطاء فی حق من هذه صفته غنیا
معریا عن الفائدة • فلم یکن الغطاء وراءه امر عدمی • وانما هو وجودی • وبالجملة فجمیع الاغطیة تنکشف عند الموت ویتبین الحق
لکل احد • ولکن ذلک الانکشاف لا یعطی صاحبه سعادة • فهو کایمان اهل البأس لا ینفع صاحبه • ولکن هذا فی حق العامة •
اما الخاصة من اهل الکشف والشهود • فینتقلون من عین الیقین الی حق الیقین • کما ان اهل العلم ینتقلون من علم الیقین
الی عین الیقین • وما سوی هذین الرجلین فینتقلون من العمی الی الابصار • فیشاهدون الامر عند کشف غطاء العمی عنهم لا عن علم تقدم
آه ای شنونده آگاه • معلوم اوله که روح بدن انسانیدن مفارقت ایتدکده • طبایع اربعه نک هر بری کندولرک حیز طبیعیسنه
رجوع ایدوب • وقرب اعتدال طبایع اربعه دن وجوده کلان مزاجکه • روح حیوانیدر • معدوم اولور • اما روح انسانی ونفس ناطقه
تصفیه • وتزکیه حصوله گتورمش ایسه • روح قدسی یه پیوسته اولوب ملکوته عروج ایدر • وعروج مزبوره مثال نفس انسانی ذرکه
وجوددن خروج ایدوب هوایه متصل اولدیغی گبی • روح انسانی دخی عروج ایتدکده • روح قدسی یه پیوسته اولور • فاما نفس مزبور
علی خلاف الشریعة • ومغایر الطریقه • اعمال فاسده یه صرف اعمار ایدوب راه ضلالته دوشرسه قوای ملکوتیه سی مکدر اولوب
صفات شیطانیه ایله متصف اولور • وارواح خبیثه ایله مناسبت ایدوب • روحی بدندن مفارقت ایتدکده صفتۀ عالیۀ علیه
اسفلده قالوب عروجدن محروم اولور • وحکمۀ الهیه دن بری دخی بودر که • ارحام امهاتده اولان نطفۀ انسانیه یه پدر ومادرک
بعض خاصیت تأثیر ایدوب مثلا والدین حین اجتماعلرنده وزمان مباشرتده قبل نزول النطفه • وحین النزول پدر ومادردن
بعض صفات حسنه ویاخود نیت خیر • ویاخود اقوال وافعال مستحسنه وجوده گلسه • اول خیرک نتیجه سی نطفۀ مزبوره یه سرایت
ایدوب انکله پرورش بولور • وتولد ایتدکده عین سعادت ایله ظاهر اولور • وولد سعادتمند اعمال خیریه یه میل ایدوب
صالح اولور • فاما حین اجتماع وزمان مباشرتده • نطفه حرکت ایله نزول ایدرکن پدر ومادردن بعض افکار فاسده
واخلاق واقوال کاسده • ویاخود انبیا واولیایه انکار وعداوت • وبونک امثالی طغیان وغوایت • وانواع قباحت وشناعت
تبادر ایلسه • کذلک نطفه یه سرایت ایدوب صفات ردیۀ مزبوره ایله پرورش بولور • وظهوره کلن ولد اعمال فاسده یه میل ایدوب
عصیان وطغیان ایله متصف اولور • ووالدینک برندن اخلاق حسنه • وبرندن سیئه تبادر ایلسه نطفه حسنه وسیئه ایله
ممتزج اولوب • مولود دخی بین السعادة والشقاوة متردد اولور • واگر بر کامل مکملک دامن تربیه سنه تشبث ایدرسه انک همتی ایله
بفضل الله تعالی ظلمات شقاوتدن خلاص اولوب نور سعادته خروج ایدر • والسعید من سعد فی بطن امه • والشقی من شقی فی بطن امه
والشقی قد یسعد • حدیث شریفی ایله بو معنایه دخی اشارت بیوریلور • وبو حاله مثال لوح قدر دینیلور • اما لوح قضا باشقه در نتکه
تحقیقی برقاچ یرده بیان اولنمشدر • ووجوده اولان بیاض وسواد دخی • والدینک تأثیرات خاصیاتندندر • نتکیم مولانا
خداوندگار بیورر اصل آب نطفه اسپیدست وخوش • اب نطفه فی الاصل بیاض وخوشدر • یعنی اگر زنگی واگر رومی انک

نطفه سی بربرندن تمیز اولمایوب نطفه لکی حالنده بیاض صحیح در لیک عکس جان رومی و حبش ولکن رومی و حبشینک عکس جانی
ارحامه نهاده دیده رنک احسن التقویم را احسن تقویم انسانه رنک ویرر تا باسفل می برد آن نیم را و عکس جان زنکی حتی اول
نطفه اسفل السافلین الحاصل بر دو دهد فعللرینک فاعلی عکس جان اولوب لف و نشر مرتب اولمق اوزره • محصول بیت بودرکه
عکس جان رومی نطفه ده بالقوه موجود اولان احسن التقویمه لون بیاض اعطا ایدر • و نصف اخرکه عکس جان زنکیدر • اول دخی
نطفه ده موضوع اولان صورت بشریه یه لون سواد اعطا ایدوب اسفل ظلماته المبتور • و بیچاره اوصاف ردیه دن مجرد
اولدیغی حالده • برفحوای کل مولود یولد علی فطرة الاسلام • طفل نو ظهور کفر و طغیاندن مبرا و معرا ایکن • ثم ابواه ینصرانه
ویهودانه ویمجسانه موجبنجه والدک عکس جانی اولاده تاثیر ایدوب راه ضلالته کیدر • هرنه اولورسه صحبت مقارننک اثریدن
پیدا اولور • وبالجمله کاشف الاسرار • مولانا خداوندکار • بیاض الوجه اولان رومیان ایله • اصحاب جنت و هدایت • وسواد الوجه
وزنکیان ایله ارباب دوزخ و ضلالتی مراد بیورمشلردرکه • روز جزاده اولان وجوهک سواد و بیاضی مجرد • ماده جسمانیه
اولمایوب • بلکه خاصیات روحانیه لرندندرکه • حق تعالی عالم الستده ارواحی ایکی قسمه منقسم ایدوب بیری
بیاض الوجه و اهل هدایت • وبیری سواد الوجه و اهل ضلالت اولوب • عالم شهادته دخی کلدکده • اول جسمه مقارنت ایتمشلردر
کما روی عن ابی الدرداء رضی الله عنه • قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • ان الله تعالی خلق آدم فضرب بیمینه علی الیمنی فاخرج ذریة
بیضاء کالفضة • وضرب بیسریه علی الیسری فاخرج ذریة کالحممة • ثم قال هولاء فی الجنة لا ابالی • وهولاء فی النار لا ابالی •
آخر کرم الحقیقه خوف بدایتدندر • زیرا خاتمه و نهایت منطبق بدایتدر • و مادر و پدرک حین اجتماعده اولان افکار حسنه و سیئه لری
مقتضای علم ازلی • ولوح قضایه موافق اولور • آه بلکه قادرا رحیما پروردکارا • یمحو الله ما یشاء و یثبت • سنک کلام معجز نظامک
الهی هجران دردنده یانانلرک سوز سینه لری • وواآهان وصال لخراقک دلانلرک شوق و محبتلری حرمتنه • بزم
سواد وجهمزی محو ایدوب بیاضه تبدیل قیل • آه ای مرهم جراحت هر دلریش • وای مونس و راحت هر درویش • سنک کرمک
دستکیر بیچاره • و رحمتک پای مرد هر آواره در • آه کیم سنک خواطف غیرتک بصایر قدسیانی اسرار جمالک ملاحظه سندن
دوخته • و عواطف رحمت و رافتک هر بر شکسته تنک کوشه دلنده هزاران شمع صفا افروخته قلمشدر • آه کیم سنک آثار نفحات
لطفک هر بر فقیرک سرمایه سی • وهبوب نسمات فضلک هر بر مجروح جان کرانمایه سی اولوب • نسیم صبح وصالک ابتدکاه
سوختکان آتش فراق • و زلال دریای افضالک حیات بخش خستکان بادیه اشتیاق • و سوابق الطاف عنایتک جرم بیقدرک
دستکیری • و عواطف عفوبی غایتک هر بر بی غذرک عذر پذیری در • کریما پادشاها • حبیبک محمد المصطفی علیه من صلوات
الله الوفی • وآل و اصحاب و اولیا و اصفیا حرمتنه • بزم اقوال و افعالمزی ناشایسته و ناسزا اولانلردن مصون و محفوظ ایدوب
رضای شریفکه موافق عمل خیر ایله • وضعفای بی مقدارک راه دیده لرندن پرده ادبار پنداری رفع ایدوب مرایای
قلوبی صیقل عنایت و جذبه ایله غبار ادناس اغیاردن پاک • وکریبان لباس غفلتی صولت انوار هدایتکله چاک ایت
وطایر هوای عالم غیب اولان مرغ روحه • فضای ساحه قدس وحدتده جولان میسر قیل • ومجاور رعتبه عبودیتک اولان
نفس ضعیفه کوشه بساط انسده تشریف حضور ارزانی بیور • الهی سبقت رحمتی غضبی • تبشیری سماع جانه مژده رسان
دریای رحمتک غریق مغفرت ایتمشدر • بحق آل طه ویس • مسجونان سجن طبیعت اولان غافلره عذاب الام هجراندن
نجات بخش اول • و بیچاره قیود شهواته محنت بند هوادن خلاصلق ویروب • کنده و سوخته لریکی نوازش بیورکه • سنک
لطفکدن اولان هرکز مردود اولماز • و انداخته قهرک اولانلری سندن غیریسی اخراجه قادر اولماز • سرکشتکان بادیه حرمانوز
کاهیدن کوزو رنجوران امراض عصیانوز بزه شربت مغفرت ویر • و مجروحان ضروب بلایز بزه مرهم راحت اور •
و افتادکان چاه طبیعت دست عنایت بی علت ایله الیمز آلوب فضای وسیع ملکوته چیقار • وایستادکان آستانه زلات
قدم فضیحت عذرمز قبول بیوروب • پرتو نور روح مقدس نبوی ایله قلبمز منور • وآثار فیوضات وارث اکملریله مرآت جانمز
ضیاکستر قیل • بحرمة الانبیاء والاولیاء صلوات الله علیهم اجمعین • آه ای دل آکاه این سخن پایان ندارد بازران
بوسوزی پایان بولمز کبیرو زید بن حارثه قصه سنک جانبنه تحریک سمند کفتار ایت تا نمانیم از قطار کاروان
تاکه صدده کلوب زیدک تحقیق ایتدوکی کاروان کلماتک قطارندن منقطع اولمایوب • اسرار زیدی اظهار ایده لم که
یوم تبیض وجوه و تسود وجوه • تبیض وجوه و تسود وجوه کوننده ترک و هندو شهره کردد زان کروه جمع اولان کروهده
ترک و هندو شهیر اولور • یعنی نورانیلر ایله ظلمانیلر آشکار اولوب فریق فی الجنة و فریق فی السعیر امری بدیدار اولور
فاش کردد که توهم هستی بکه کوه • هندویی یا ترک یعنی چه کرده • وسن کاهیسن • و یا خود کوهیسن • و هندو و ترکمی سن •
هرکوهک بیش نطفه ده فاش اولوره • زیرا یوم دنیاده • در رحم پیدا نباشد هندو ترک • رحم خفاده ده هندو و ترک
اظهار اولنماز • فاچونکه زاید بیندش زار و سترک • چونکه میدان عرصاته کله خلق انی زار و سترک • وقوی و ضعیف

هرنه جهنده ایسه ثابت اولور • کما قال تعالی فی سورة ال عمران • یوم تبیض وجوه و تسود وجوه فاما الذین اسودت
وجوههم اکفرتم بعد ایمانکم فذوقوا العذاب بما کنتم تکفرون • واما الذین ابیضت وجوههم ففی رحمة الله هم فیها خالدون
معلوم اولاکه • یوم تقلب یوم ده ویواتیک اعرابنده بین النحویین مباحث کثیره واردر • کتب تفاسیره مراجعت اولنه احوالکم
علی قول بعض النحاة • یوم مقدر اولان فعل اذکر ایله منصوب اولوب • الله اعلم مفهوم آیت کریمه بودرکه حبیبم ذکر قیل
شول یوم قیامتی که اول کونده نیجه وجوه نور ایمان • وبهجت و سرور و ایقاندن بیاض اولور • ونیجه وجوه ظلمات
کفر و طغیان • واستیلاء حرمان و خذلاندن سیاه اولور • یعنی بیاض و سواد وجوه • بهجت و سرور و کفر و غرور دن
کنایه در • پس هر برفرقه نک نتیجه احوالنی تفصیل ایدوب بیوررکه • فاما شول طایفه طاغیه باغیه که • سواد الوجه اولورلر
اضمار قول والکفرتم قولنده اولان همزه توبیخ و تعجب ایچون اولمق اوزره • عذاب ملکلری اول مسود الوجه اولان طایفه یه
دیرلرکه • ای باغیلر تعجب کافر اولدیکز • بعد الایمان سزکافر اولمق حقدلایق دکل ایدی • پس ای کافر کفره سببکز
اولان عذاب ایله عذاب حریقی چشان اولیکز • واما شول طایفه مومنین اتقیا • واولیا و اصفیاکه • وجوه مکرملری
مانند آفتاب • نور ایمان و ایقان ایله اشراق ایلیه • انلر اللهک رحمتنده • وجنت و قربتنده در • پس کات برشول مقدر
اولورکه • اول مومنین و اتقیانک جنات رحمانده احوالی نیجه در • جمله مستانفه ایله تاکید ایدوب اول سواله جواب
هم فیها خالدون قول کریمی ایله حق تعالی بیوررکه • مومنلر جنانده انواع نعم لایحصی • ومشاهده جمال بیهمتا ایله متوجه
اخرج ابن حاتم عن ابن عباس فی هذه الایة • قال تبیض وجوه اهل السنة والجماعة • وتسود وجوه اهل البدع والضلالة • واخرج
ابن ابی حاتم عن ابی بن کعب فی الآیة • قال صاروا فرقتین یوم القیمة یقال لمن اسود وجهه اکفرتم بعد ایمانکم فهو الایمان الذی
کان فی صلب آدم حیث کانوا امة واحدة • واما الذین ابیضت وجوههم • فهم الذین استقاموا علی ایمانهم واخلصوا له الدین
فبیض الله وجوههم • وادخلهم فی رضوانه وجنته • واخرج الفریابی عن عکرمة • قال هم من اهل الکتاب کانوا مصدقین بانبیائهم
ومصدقین بمحمد فلما بعثه الله کفروا به فذلک قوله اکفرتم بعد ایمانکم • واخرج ابن ابی حاتم عن ابی امامة الباهلی انه قال انها تمامها
الکم قد اصبحتم واستبقتم الی منزل یقسمون فیه الحسنات والسیئات توشکون ان تظعنوا منه الی منزل آخره • وهو القبر بیت الوحدة
وبیت الظلمة • وبیت الدود • وبیت الضیق • الا من وسع الله علیه • ثم ینتقلون منه الی مواطن یوم القیامة فانکم فی
بعض تلک المواطن حتی یغشی الناس امر من امر الله • فتبیض وجوه وتسود وجوه • ثم ینتقلون منه الی موضع آخر فیغشی الناس
ظلمة شدیدة • ثم یقسم النور فیعطی المؤمن نورا • ویترک الکافر والمنافق فلا یعطیان شیئا • وهو المثل الذی ضربه الله تعالی
فی کتابه • او کظلمات فی بحر لجی • الی قوله فما له من نور • فلا یستضیء الکافر والمنافق بنور المؤمن کما لا یستضیء الاعمی ببصر البصیر
ویقول المنافقون للذین آمنوا انظرونا نقتبس من نورکم قیل ارجعوا وراءکم فالتمسوا نورا • وهی خدعة الله التی خدع بها
المنافقین حیث قال یخادعون الله وهو خادعهم • فیرجعون الی المکان الذی قسم الله فیه النور • فلا یجدون شیئا فینصرفون
الیهم وقد ضرب بینهم بسور له باب الآیة • حاصل کلام بیرادر سعادت انجام • اول یوم عظیم بودرکه • تکلیفکردنتی
واهل جحدن تفرق و اختلاف ایله مطلع اولانلرک • وجوهی سوده اولور • زیرا وجوه لون قلوب ایله حجرا اولوب برقوم
یوم تبلی السرائر ضمایر ده اولان ظاهر اولور • وقطع بادیه نفس ایله هوایه تابع اولانلر رجوع قهقری ایله مردود
اولوب باطلیل وحقدن اعراض ایتدکلری ایچون • نار هجران ایله معذب اولورلر • اکرچه دنیاده دخی نار قطیعه یه داخل ایدیلر
لکن غفلتلرندن عذابنی ذوق ایتمامشلر ایدی • فاما الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا • مصداقنجه بوجزا ده متنبه اولوب حقدن
اولان اعراض وانقطاعک الم حرارتنی ذوق ایدر • واما شول اولیا و اصفیاکه • وجوهی نور صفا و حجت ایله بیاض
اولمشدر • وحوای حبیبه صادق اوله قلبلری ایچون • نور شهود انلری تلالو ایدوب مشرق ازلدن افاضه • مطالع قدمدن
اشراق ایدر • وسوزش عشق نور لرین درکاه حقده سوره رکده • غبار آلود شوق اولان وجوه مکرمه لری • نور تجلی
ذات ایله منور اولوب جمال قدسی مشاهده ایدرلر • وکما رحمت حقده جمعیت • ووقفده متنعم ایدوب • ابدا و سرمدا انوار
ذات ایله جمال ذات بیمثالی معاینه قیلورلار • وکندولره نقد محبت ایدن احبا • و اصدقای الشواق قیامتده بولوب الطاف
بلادن الامتحان و اهل جان دن اولورلار • تمامت انبیا الجانقمنده • بهجوران دران انجلس خلق ایلده • مقام جان در انجاهست بی شک
نمی گنجد و بیرا انجا بحر بکث • مقام صادقان و عاشقانست • مقام رهبران و عارفانست • زبیر مقام انجاست کفتار
که انجا کاه باشد دیده و دیدار • ایدی بیم ادبرحم یوم تبیض وجوه وتسود وجوه • قول کریمنده کی تاکید و تنبیهلر کبی بزکلکاریه
جان قولاغن کشاده قیلوب • زید بن حارثه رضی الله عنه تحقیق اصغا قیل که نه بیورلر • یعنی زید ایتدی یارسول الله
علیک صلوات الله بکا برعین الیقین حاصل اولدی که • روز شمارکه یوم تبلی السرائر انی تذکار در • حال آن که
جمله را چون روز رستاخیز من • رعد مستندک خلق جهانک جمله سی اسرار و ضمایرینی یوم قیامت فاش بینم عیانی بزردوی

بو زیاده آشكاره كوریورم • ومرد ایله زن بر برندن نیجه تمییز اید • نوری وناری اولانلر حالا نكا مرد وزندن زیاده
عیان اولمشدر • اكر دستور اولور سه این بكویم یا فرو بندم نفس نصیحت بیور سولیه یم • والا بو بابدن اظهار كفتار
ایتمیوب كیسه دهانه مهر سكوت اوره یم دیوب كشف اسراره اذن طلب ایتمكله رخصت ارزانی بیورلیو لب بكزیدش مصطفی یعنی كه بس
حبیب خدا محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم • الكا مبارك دوداغن اصیروب • یعنی تمام وبس یا زید • عارفه بیك اشارت كافی در
افشاء سرایتمه دیمكه اشارت بیوردی • ولكن زید رضی الله عنه • طال لسانه عالمنه دوشوب اسرار مزبوره كندویه
هنوز منكشف اولمش ایدی • مع هذا جذبات رحمانیه وتجلیات سبحانیه شرابندن مست خراب اولوب • مرتبه محودن صحوه
كلمه مش واحوال مزبوره نك مشاهده سی اختیارندن المش ایدی • فلهذا حضرتك مبارك لبنی كزان اولدوغندن كویا كه
خبردار اولمیوب ایتدی اذن ودستور یا رسول الله بكویم سر حشر یا رسول الله سر حشری سویلیم درجهان پیدا كنم امروز نشر
یارین دیدكلری روز نشری جهانده بوكون آشكار ایده یم • یا حبیب الله هل مرا تا پرده ها را بردرم بكا دستور ویر تا كه هتك
استار رموز خفیات ایده یم تا چو خورشیدی تابد كوهرم حتی كوهر كشف وعیانم • خورشید آسمان كبی درخشان اوله •
تا كسوف آید زمن خورشید را تا كه خورشید ادراكات جزئیه ده رتبه ده پرتو ایدن انوار باهرات افتاب عقل كلدن كسوف
انك شعاعنده بونلارك نوری مضمحل اوله • تا نمایم نخل را وبید را حتی خرما ایله سكودی كوسترم • یعنی نخل موزون كبی انوار ایمان
وایقان واثمار محبت وعرفان ایله آراسته اولان محققلر ایله • مانند بید بی ثمره • ونور محبتدن بی بهره اولان اهل نفاق
ومقلدلری اشهار ایده یم • والنمایم راز رستاخیز را • اسرار قیامتی عیان كوستریم • نقد را ونقد قلب آمیز را ونقدی ونقد
قلب آمیزی بیلدره یم • یعنی بوته صدق ومحبتده زر خالص مثال قال اولان • عاشقان جمال لایزال ایله قلب التون كبی
صورت ظاهره لری • لباس اعمال اسلامیه ایله زر اندود • وقلبلرندن نور ایمان وایقان مفقود اولان قلابلری اظهار
ایده یم • دخی ولامتازوا الیوم ایها المجرمون • حكمنی كوستروب • اهل هدایت ایله ارباب ضلالتی بر برندن ممتاز قیلیه یم •
آه یا رسول الله جمله سی خودسكا معلوم • وبكا دخی سنك پرتو نورك ایله مفهوم در • ولكن یا رسول الله رخصت ارزانی بیوركه
سنك آثار فیوضاتك ایله مشاهدام اولان احوالی بیان ایده یم • دستها ببریده اصحاب شمال مظهر قهر وجلال اولان
اصحاب شمالك كذشته ده موجود لرندن • ایادی اهمت واقدام طلبلری مقطوع • ودرك اسفل جحیم طبیعتده مقعد اولدقلری
بیلدروب • وانمایم رنگ كفر ورنگ آل رنگ سیاه كفر ایله • نور بیاض اهل الله ی تصریح ایده یم • یعنی كل مؤمن تقی نقی فهو لی
بیوردوغك • وبعضهم بحشر مقطعة ایدیهم وارجلهم مظهری اولان محذولانی • علامت وسیمالریله كوستروب • فتاتون افواجا
معناسنی بوكون آشكار ایده یم • وانمایم هفت سوراخ نفاق • در ضیای ماه بی خسف ومحاق یا رسول الله جناب نبوت
مآبك نور آفتاب رسالتكدن اقتباس انوار هدایت ایدوب • بی خسوف ومحاق اولان ماه قلب مصفامك
ضیاسنده هفت سوراخ نفاقی آشكاره كشف ده • وقیلوب مهلكاتدن اولان • سبع موبقاتی كوستریم • آه ای مستمع آكاه
قمر آفاقی • بر ماهده بیك نوبت آفتابه مقابل اولدقده بلالی بدر اولدوغی كبی • قمر انفس كه سویدای دل سالكدر • آفتاب آسمان
حقیقت اولان نور محمدی یه مقابل اولدقده • پرتو تجلیات ایله • بلا خسوف ومحاق بدر كامل • وعلم وحیات جزوی سی
علم وحیات كلی یه متصل • ومبداء اصلیسنه واصل اولور • پس زید رضی الله عنه دخی پرتو نور محمدی ایله مقام
كشف وعیانه نائل • وبدر كامل محبت غیر آفل اولوب • مرآت مجلای قلبنده احوال برزخ وآخرت بروز ایدوب عالم
شهادت كبی نمایان اولمغله • ایتدی یا رسول الله • وانمایم من پلاس اشقیا پلاس اشقیا یی بن آشكاره كوستره یم
بشنوانم طبل وكوس انبیا طبل وكوس انبیایی ایشتدره یم • یعنی ارواح اشقیا • مرآت آخرت اولان برزخده •
نه مقوله صور خبیثه پلاسن بر دوش فكند فكرین • ونه مقوله هیئته قبیحه یه مبتلا اولدقلرین عیان ایدوب • وانبیاء عظام
علیهم السلام • مقتضای نبوتدن اولان طبل ایما واشارت • وكوس تلمیح وكنایتلرین تصریح ایتسون دوزخ وجنات وبرزخ درمیان
جنات ودوزخ • ودرمیان اولان عالم برزخی پیش چشم كافران آرم عیان • یوم التناد وحشر ارواح مع الاجساده
منكر اولان كافرلرك پیش نظرلرینه عیان كتوروب • یارین اولاجق قیامتی بوكون كوستریم • وانمایم آب كوثر را بجوش
آب كوثری تلاطم وجوشیله شوبله عیان كوستره یم كاب بر روشان زند بانكش بكوش • آب كوثر ایمان بالغیب ایدنلرك یوزینه
كلاب سپیله • وصدای جوش وخروش كوشلرینه طرقنه وان كسان كه تشنه بر كردش دوان • واول كسنه لركه تشنه لب
حوض كوثرك اطرافنده كشته اندراین دم نمایم من عیان • دوان كشته لردرین بودمده عیان كوستره یم • می بساید دوششان بر دوش من
انلارك دوشی بنم دوشمه سوریور • نعرهاشان میرسد در كوش من • انلارك نعرهای دلنوازه • وزمزمه وآوازلری بنم كوش
هوشمه ایرشیور • آه ای شنونده آكاه • اكرچه زید رضی الله عنه • بو قدر اسراردن آكاه اولوب • بر برندن خبر ویره یم
دیمشدر • اما حقیقتی بیانه رخصت اولمامغله • كیرو پرده خفاده قالمشدر • زیرا افشای سر جایز دكلدر • وكشف اسرار ایلمش

عادة الله بونك اوزرینه دركه • عامه بلكه خاصه دخی انی قبول ایتمیوب • اخص خواص انی وجدان ایله ذوق ایدرلر • وكشف اسرار
ایدنلری قتل ایدرلر • وبوندن كشاده سوز سویلیم دیوب شعر صورت رحمانی بولدم صورت خاتم هم نعیم خالدم هم جنت رضوانم
ساقیم شمعم شرابم هم خمارم هم خمیر • سلسبیلم قیم هم ساقیه پیمانم • دینلرك درسن بوزرلر • وافشاء سر الربوبیة كفر • قولیله فتوا
ویروب نیجه منصور رونسیمی یی • دار زلف جلال غیرته بر دار ایدرلر • اما نه چاره عشق غالب اولدقدن صكره حكم انوكدر •
نه اولاجق ایسه اولور • مجذوب عاشقك اختیار الندن كیدر • پس زید رضی الله عنه ایتدی یا رسول الله اهل جنت پیش چشم زاختیار
دركشیده یكدكر را دركنار • اهل جنت پیش چشممده اختیارلرندن بر برینی كناره چكوب معانقه ایدرلر • وكانی انظر الی اهل الجنة
یتنعمون ویتلذذون • قولنك مضمونی نیجه اهل جنتك بو وجهله اولان تنعملری پیش نظرمده اولوب • اول طایران قدسیان
محبوخه جنانده دست همدیكر زیارت می كنند مصافحه ایله بر برینك صدر ومقاملرینی زیارت ایدوب اهلا وسهلا ومرحبا دیرلر
از لبان هم بوسه غارت می كنند • وحور العین لبندن بوسه غارت ایدرلر نسیم فرماید • ای زنخك كلزار جنت صاچلرك ریحانی در
ای دوداغك آب حیوان جان انك حیرانی در • صورتك لوحنده یازمش حق كمال قدرتن • احسن ای صورت كماهی قدرت رحمانی در
كل كه یاندر دمی هجر كده عشقك آتشی • شربت صلك بودرخسته نك درمانی در • مؤمنك قلبنده در اهل یقینك روضه سی
عارف اسرار حق شول روضه نك رضوانی در • ای كه جنكدر كال قدرت رحمانمز • قدرت رحمانه حیران اولمین شیطانی در
ایواه ودریغ كیم كرشد این كوشم زبانگ آه آه • از خسان ونعره واحسرتاه • بو قولاغم خسلرك بانگ آه وآهندن ونعره
واحسرتاه ودریغلرندن صاغر اولدی این اشارتهات كویم از نغول بو تقریر اولنان توضیح دكل بلكه اشارات وتلمیح در اسرار
دریای انوار عمیقدن سویلردم • ولآلی متلالی رموزی افصاح وایضاح ایدردم • وقیام قیامت ودوزخ وجنت وبرزخ
بر صورت نه ایدوكن • عالم شهادتده كوستردرم لیك می ترسم زآزار رسول لكن كشف اسرار وهتك استار ایتمكله ازار رسولدن
خوف بسیار ایدرم دیدی • ای مستكشف اسرار انوار ملكوت وغیب • ومستفتح استار رموز قیام قیامت بلا ریب مثنوی شریفك
دیباجه سنده • وقصه آن كس كه در یاری بكوفت • سر حنك بیاننده اولان م عرصه لبس مابكث دو بانقضا • بیتنك شرحنده
وبعض محلرده خصوصا • تعرج الملائكة والروح الیه • تفسیرنده جنات ودوزخ انفسی • وقیامات انفسی وآفاقی • بالدفعات تحقیق
اولنمش ایدی • ولكن فواید جلیله جدیده یی مشتمله بعض احوالی عبارات اخرا ایله بو محلده دخی بیان اولنسون كه • آفاقده وانفسده
نیجه قیامتك وجودینه شك وشبهه دن خلاص اولوب حشر جسمانی وروحانی یه اقرار تام حصولیله كتوره سن • پس علم شریفه
خفی اولمیه كه • ارباب كشف وشهودك تحقیقلری اوزره من حیث الكلی قیامت ایكی نوع اولوب • بر نوعی انفسی وبر نوعی آفاقی در •
انلارك دخی هر بری دورت قسمه منقسم اولوب • بیری صغری • وبیری وسطی • وبیری كبری • وبیری دخی عظمادر • فاذا كان كذلك
اولا انفسده واقع اولان قیامت صغری اولدركه • مؤمن موحدك نفسی بر مقتضای موتوا قبل ان تموتوا • مدد توفیق الهی ایله
جمیع مناهی وملاهیدن توبه ایدوب نفس اماره یی لذات قبیحه دن مرده • واعمال صالحه وصفات مفلحه مطمئنه ایله زنده قلمق در
وقیامت وسطای انفسی اولدركه • بر موجب ابدانهم فی الدنیا وقلوبهم فی الاخرة • روح سالك عالم ملك وشهادتدن عبور ایدوب
عالم ملكوت ومشاهدات معنویه یه عروج ایتمكدر • وقیامت كبرای انفسی • ونفخ فی الصور فصعق من فی السموات ومن فی الارض الا
من شاء الله • آیت كریمه سنك سرینه آفاقدن قطع نظر انفسده دخی مشاهده ایتمكله • عالم ملكوت وارواحدن دخی عبور ایدوب
ثم نفخ فیه اخری فاذا هم قیام ینظرون • قول كریمنده انفسه دخی اشارت بولوب • نفخ تجلیات صفات واقع اولمغله عالم جبروت
واعیان ثابته یه ارتقا ایتمكدر • وقیامت عظمای انفسی اولدركه • بر فحوای كل شیء هالك الا وجهه • جمیع كثرات جسمانی وتعینات روحانی
وتصورات اعیانی دن فانی اولوب • تجلی ذاتك ظهوریله شعور ولا شعوردن مجرد • وسطوات تجلیات ذاتده مستهلك اولمغله
عالم لاهوت ووحدت صرفه تقرب ایدوب • فنا فی الله وحیات حقیقی ایله بقا بالله دولتنه واصل اولمقدركه • ارباب كشف وشهود
تطورات مزبوره یه قیامات انفسی اعتبار ایتمشلردر • اما قیامات آفاقینك بر قسمی هر بر نفسه نسبت حین موتده واقع اولوركه
من مات فقد قامت قیامته • موجبنجه هر شخصك موتی بر نوع قیامت اولور • وبو قسمه قیامت صغرای آفاقی دینلور • وقیامت وسطی
اولدركه • عالمده بر طاعون عظیم • ویا قتل عام ظهوره كلوب • خروج جنكیز كبی زمان قلیلده نیجه یوز بیك نفوس هلاك اوله • وقیامت
كبری اولدركه • مثلا طوفان نوح كبی • بر قهر الهی مستولی اولوب • نفوس خبیثه كفره یی دار ودیارلریله وجه ارضدن مفقود ایدوب
بقیه قالان دخی • النادر كالمعدوم اوله • اما قیامت چهارم كه • قیامت عظمای آفاقی در • حق سبحانه وتعالی انی قرآن عظیمده تصریحا
وتأكیدا نیجه آیات بینات ایله بیان بیوروب • لا محاله اولاجقدر • ومخبر صادق خبر ویروب • شك وشبهه ایدنلر مطلق كافردر •
وذكر اولنان قیامت عظمانك وقوعنده • نفخ اول ایله جمیع اجرام سماوات • واجسام عالیات • وتمام اعیان موجودات • منتفی
ومستهلك اولوب • دوره خفیه ضمنیه یه انتقال ایدرلر • واعیان مستهلكه نك جمله سی فانی اولدقده • لمن الملك الیوم لله الواحد القهار
نداسی ظاهر اولور • وجمیع احوال ظاهره وباطنه دن منتفی اولان تمام اعیان • نفخ ثانیدن عبارت اولان • دوره خفیه ضمنیه دن

بحث قیامت آفاقی وانفسی

بعد الانتقال • تکرار ظاهر اولوب هر بری کماللرینه لایق درجات جنانه نایل اولورلار • وایمان واحسان • وکمال وایقانلرندن بی بهره
اولانلر • درکات نیران • ونکبات نقص وخذلانه گرفتار اولورلار • وحالت مزبوره یه یوم موعود • وقیامت عظمی تعبیر ایدرلر •
اما زنادقه ودهریه • وحکماء طبیعیه قیامت مزبوره یی انکار ایدوب کافر اولمشلردر • ولکن فلاسفه یی دخی الزام وتبکیت
وافلاک قدیم در فناپذیر دکلدر دیدکلرینی رد وتزییف ایچون کندو عقللری مقتضاسنجه • وقوع قیامتی اثبات وتحقیق ایتمشلردر
واثبات بودرکه چونکه مشیت الهیه • قیامت عظمانک وقوعنه تعلق ایلیه • باراده الله تعالی • مظاهر اسماسبعهٔ الهیه اولان
قرانات علویه • بروج اثنی عشردن مثلثهٔ ناریه دن اولان حمل واسد وقوس برجلرنده قران ایدوب اول حینده کوکب مریخ
قلب اسدده بولنماغله • بقدرة الله تعالی عالمده بر آتش عظیم ظاهر اولورکه • زمان طوفان نوحده عالم غرق آب اولدوغی کبی
اول زمان دخی جمیع عالم وعالمیان مستغرق نار اولوب • وجه ارضده موجود ومتنفسدن هیچ برشی قالمیوب جمله سی هلاک اولور
پس سبب هلاک نفوس استیلای آتشدن اولدیغی ممکندرکه کرهٔ خاک دخی تحلیل ایله آب اوله • حکما خود خاک تحلیل ایله آب اولوب
وعناصر سایره بربرینه متحول اولدوغن عقلا اثبات ایدوب • نیجه دلایل ایراد ایتمشلردر • پس چونکه نار محرقهٔ مفرطه جمیع عالمی
احاطه ایلیه • زمین آتشده قینایوب • وجبال اسیات بکلیتها اریوب جمله سی صویه متبدل اولور • وچونکه حرارت نار آبه دخی
اثر ایلیه • آب حرارت آمیخته اولوب هوایه عروج ایدر • وهواده حرارت ناردن یبوست غالب اولماغله هوا دخی بکلیتها
نار صرفه اولور • زیرا عناصردن هر قنقیسی آخره غلبه ایلیه • انی کندو طبیعتنه جذب ایدوب • رطوبت یبوسته غالب اولدقده
خاک طبع آب • وحرارت رطوبته غالب اولدقده آب طبع هوا • ویبوست هوایه غالب اولدقده هوا طبع آتشی قبول ایدر • وچونکه
آتش دخی کندو حیزینه عروج ایلیه لطیف اولوب • ولطافتی زیاده اولدقده اعتدال بولوب • طبایع سایره یه دخی عروج ایدردب
اتحاد تام ولطافت اتم ایله • افلاکله مناسبت حاصل اولور • وهمچنان هر بر فلکه چونکه لطافت غلبه ایلیه • کندونک مافوقنده
اولان فلک ایله مناسبت تامه حصول بولوب • نفس وعقل کل جوهر واحد اولدقلری کبی • بو اسلوب اوزره جمیع افلاک جوهر واحد اولوب
بر فحوای • والسموات مطویات بیمینه • عالم غیب الغیوبده محو اولوب کل شیء هالک الا وجهه حکمی آشکار • وکان الله ولم یکن معه شیء
امری پدیدار اولور • الحاصل گرک بو وجهله وگرک غیری وجهله • ایجاد واعدامه قادر اولان فاعل مختار • موجودلری کما فی الاول
معدوم • ومعدومی موجود قیلوب • یوم شمارده اولین وآخرینی اظهار • ومطیعلری جنت دیدار • وعاصیلری ناره ادخال ایدر
انا وصدقنا • حقه محال شیء یوقدر جمله سنه قادردر **نظم**
توشاهی وکنی چیزی که خواهی • که بر کلی ممالک پادشاهی
توشاهی وهمه در تو اسیرند • نمیری وهمه پیش تو میرند • توشاهی وترا زیبد که مانی • که شاه آشکارا ونهانی
مرا از رایگان کردی توپیدا • شدم در کوی تو مسکین وشیدا • بفضل تو ببخشا در جهانم • که من جز فضل تو چیزی ندانم
هر آن حکمی که کردی حاکمی تو • خداوند نمود عالمی تو • بروز محشرم بخشا بیکبار • که دارم از عنایت زار بسیار
بی رحمت کنی یوم القیامه • ببخشی این گناه باندامه • بهشت اینجاست لیکن کس نداند • وگر داند زما حیران بماند
آه ای دل آگاه • وعارف بالله • قیامت وبرزخ • وعالم شهادت خود وجود واحد اولوب علی سبیل الفرض بونک مثالی • بر دایره
کبیدرکه • دایرهٔ مزبوره نک نصفی دنیا • ونصفی آخرت • وبینهماده فاصل قوسین اولان خط مفروض برزخ اعتبار اولنمشدر •
پس سنک شول هویتک که سن انکله موجود اولوب • هویت مزبوره سنک شول عینکدرکه • قیامتده دخی اول عین ایله محشور اولورسن
بو تقدیرجه اگر دنیاده وبرزخده • واگر آخرتده انیت مزبوره ایله موجودسن • ولکن تفاوت بودرکه • امور برزخیه دنیا اوزرینه
مبنیه اولمغله ضروریه در • وامور اخرویه دخی برزخ اوزرینه مبنیه اولمغله • اول دخی ضروریه در • امور دنیویه ایسه اختیاریه در
وعالم آخرت فی الحقیقه عالم ارواح اولوب • عالم ارواحک ایسه جمله سی انفسده موجود اولان • مطلق روحدن عبارت اولمغله
عالم ارواحی • مطلق روح انده جمع ایدوب • انی انفسدن خروج ایلمز • پس جمیع عالم مرایای متقابله کبی اولوب مرایای مزبوره
هر بری آخرده علی حکم الاحدیه ظاهر اولور • زیرا حقیقهٔ عالمه نظر اولنسه • فی نفسها جوهر فرد غیر منقسم در • ومرئی اولان تعدد
وانقسام جوهر فردده انقسام فرض اولندوغی کبی خیال اولوب • ونحشرهم یوم القیامة فرداً • قول کریمنده بو معنایه اشارت واردر
ایمدی بو نکته یی فهم ایدن سر احدیتی ذوق ایدوب • وعید وناروعد وجنانی مشاهده قیلوب ایمانی زید بن حارثه کبی
پس زید رضی الله عنه • عالم ملکوتده مشاهده اتدوکی • اسرار مزبوره دن بو قدر راز کشف ایدوب **همچنین مسکفت سرمست وخراب**
بونک کبی سوزلری سرمست وخراب اولدوغی حالده سویلدی • ورسول علیه السلام زیددن • بو مقوله گفتار والهامه یه
استماع بیوروب **داد پیغامبر گریبانش متاب** • پیغامبر علیه السلام انک گریبانی تابه ویردی • یعنی بقیسن بوکوب افشادن
سردن منع ایلدی • ویاخود ای داد احمدی • وشریعت محمدی • زیدک گریبان گفتارین طی ایدوب مرتبهٔ صحوه گتوردیکه اولمه
وبومعنی دخی ممکندرکه • قلوبنده خلل وغش اولان بعض مستمعین • فضاحتلرندن خوفله فریاد ایدوب داد داد ای رسول
صاحب ارشاد • زید حددن تجاوز ایده یوز انک گریبان کشفن طوت • ودایرهٔ بشریته گتور • یوخسه اول مست وخراب

پردهٔ حرم اللهی کشف ایده یوزدیمک اوله • پس حضرت فخر عالم • ونور آسمان ایمان امم صلی الله علیه وسلم **گفت هین درکش که اسبت گرم شد**
بیوردیلرکه • ای فارس میدان فسیح ملکوت • عنان گفتاری دست کتمان ایله چک • زیراکه سمند بادپیمای مشاهدات • وبراق برق
نمای جذباتک • گرم رو بالای جبروت اولدی • عالم جبروت ولاهوت ایسه مرتبهٔ ناسوتده اولان ظروف کلمات صغری ایلدی سراپرده
سرای بشریته نزول ایت • وقصر مشید شریعتده مکین اول • اگرچه کیم تجلیات الهیه اختیارک کسته قیلوب **عکس حق لایستحیی زد شرم شد**
حق لایستحیی نورینک عکسی مرآت قلبک مصفاکه پرتو اوروب شرم وحجاب رفع اولدی • واستحیادن کلام حقی کتم ایتمک مرتبه لری
کچدی • یعنی • والله لایستحیی ان یقول الحق • بیوردوغم حدیث شریفک مضمونی سنک سرکده لمعان ایلدی • ولکن حق سبحانه
وتعالانک صفت ستاریتی ایله متصف اولمق دخی کمالات انسانیه دندر • وکشف اسرار قلت هضم • وضیق صدردن در •
ایمدی یا زید • الم نشرح لک صدرک • آیت کریمه سنده اولان فضای وسیعی دخی تماشا قیلوب دریا مشرب اول • بیلورم که سن
عاشق • ومؤمن محق • ومخبر صادق سن حقاکه **آینه توجست بیرون از غلاف** سنک مرآت سر روحک غلاف بشریتدن مجرددر
وارباب صفانک • نحن مرآة مجلوة • قدیری فینا کل احد صورته • معناسی آشکار اولدی الحق **آینه ومیزان کجا گوید خلاف** آینه
ومیزان قنده خلاف سویلر سویلمز • زیرا مرایای سینهٔ اصفیا نور سینا • وجان اولیا میزان تمام ونماقص نما اولوب هر شیئک مقدارین
اظهارک معلومی اولمشدر • نفس وجانلرندن کچمشلردر • ولایخافون لومة لائم • قول کریمنک ماصدقی اولمشلردر • حق کلامی سویلمه ده
وهرکسک حسب حالن بلدرمکده • لوم لائمدن خوف ایتمزلر • ومداهنه وریشخندی سوزلر • صادق وواثق • وهر کلاملری واقعه
مطابق • ونفس الامره موافقدر • فاذا کان کذلک **آینه ومیزان کجا بندد نفس** **بهر آزار وحیای هیچکس** هیچکسک آزار
وحیاسندن اوتوری • آینه ومیزان حق سوزدن قنده سکوت ایدر • ومستمعین شاید که سوزندن اینجنه لر • ویاخود بنی لوم
وتشنیع ایده لر دیو • حقی کتم ایدر می • حاشا ایتمز • بلکه لاجرم حق نه ایسه انی بیان ایدر زیرا **آینه ومیزان محکهای سنی** آینه ومیزان
محکهای عالی • ومعیارهای جلادر • پس داد وفریاد دین کدر نهادلر • فرضا **گر دو صد سالش تو خدمتها کنی** اگر سن آینه ومیزانه
ایکی یوز ییل انواع خدمتلر ایلیه سن • بویله دیو که **کز برای من بپوشان راستی** ای آینه ومیزان بندن اوتوری استقامتی کتمان قیل
وسکا بو قدر خدمت وبذل توان وصرف خانمان ایلدم • سندن دخی تمنا ایدرم که خدمتم مقابله سنده **بر فزون بنما ونما کاستی**
بنی حددن زیاده گوستر • نقصانم گوستر **اوت گوید ریش وسبلت بر مخند** آینه ومیزان سکا ایدر ای اذعان ریش وسبلتکه
خنده قیلمه • وکندوکی مسخره ایتمه • هیچ متصور میدرکه **آینه ومیزان وآنگه ریو بند** آینه ومیزان اوله اندن صکره بو ملارده حیله
وخدعه اوله • یعنی خاصیتلرندن خروج ایدوب • وسنک ایچون خدمتی سبق ایتمشدر دیو • حیله وخدعه یه سالک اولوب نقصانکی تمام
وسوادکی بیاض گوسترمکله طریق مستقیمدن عدول ایلیه • بو ممکن دکلدر • وهر شیئک حقیقتن نمودار اولمیان خود آینه صاف
ومیزان درست اولمازه • ایمدی **چون خدا ما را برای آن فراخت** چون خدای متعال بزی انک ایچون عالی قدر ایلدی
که بما توان حقیقت را شناخت که حقیقتی فهم ایتمک بزلر سببیله اوله • ایمدی **این نباشد ما چه ارزیم ای فلان** بو حقیقت بزلکده
بزده اولمیه • بزنیه دگرز • ونه قدریمز اولور ای فلان **کی شویم آیین روی نیکوان** اگر راست نمون اولمساق قچان آیین
روی نیکوان • ومرآت جمال نمای خوبان اولورز • بلکه بزراست اولمغله خوب رو اولان جوانان بزه نظر ایدوب جمالی حسن آرالرین
تماشا قیلورز • پس فخر عالم صلی الله علیه وسلم • زید بن حارثه رضی الله عنهی تصدیق بیوروب • قلبی مرآت انوار وجود مطلق
وکلماتی میزان فیوضات حق اولدوغن اعلام اتدکدن صکره بیوردیلرکه اگرچه سنک حالک بویله در یا زید **لیک درکش در نمد آیینه را**
ولکن آیینه یی نمده چک **کز تجلی کرد سینا سینه را** اگر نور سینا سینه یه تجلی ایلمشدر حاصل بیت یا زید اگرچه سینهٔ سینایه
انوار افعال واسماء ربانیه • وفیوضات اسرار صفات وذات سبحانیه تجلی ایتمکله • انواع غرایب ملکوت واصناف
عجایب جبروتی مشاهده قیلوب • اول عالمک خبرلرین ویررسن • ولکن سن داخی بنم کبی جوامع الکلم صفاتیله متصف اولوب
مرآت حقیقت نمای قلبکی • نمد عبارات جامعه • ونغل کلمات بلیغهٔ بدیعه تحتنده ستر ایله که • هم حقیقت حالی بیان ایتمش اولاسن
وهم روح کلماتک اخص خواص فهم ایدوب • ظاهر مفهومندن دخی خواص وعوام مرتبه لرنجه حصه دار اولالر • الحاصل
آینه یی نمد خفایه چک • یوخسه آشکاره اولورسه هر کسک حالی مکشوف اولوب • ابواب رجا مسدود اولور • وهر احوالی
کشف لازم دکل • خصوصا ستر ربوبیتی کتم لازمدر بیوررک • اما زیدک سکری صحوینه غالب • وآتش جذبه سی اغلب اولماغله
گفت آخر هیچ گنجد در بغل **آفتاب حق وخورشید ازل** ایتدی ای مفیض نور هدایت • هیچ آخر • آفتاب حق • وخورشید ازل
نمد ونغله صغارمی • وحیطهٔ اختیاره داخل اولورمی • اول نور محبت وآفتاب تجلی احدیت • بر خورشید وحدتدرکه **هم دغل را هم**
بغل را بر درد هم دغلی وهم بغلی پر تار **نی جنون ماند به پیشش نی خرد** اول نورک ظهورنده نه جنون قالور نه خرد • آه ای حبیب خدای لایزال
نور خود • سنک وجود نیک خصالک • وآفتاب عالمتاب بر موجب • من رآنی فقد رأی الحق • سنک وجه وجمالک • وبو عبد فقیر کلده
تلالؤ ایلین سنک پرتو نور افضالکدر • آه کیم بوتیرک نورین گورنده عقل واختیاری قالور **نظم** وجهکده پیدادر سنک انوار ذات کبریا

بغل را بر درد

اول نوره قرشو دایما شرمنده در شمس الضحی • چون جام وجهکدن بکا تی الجوردی برقدح • صوفی نه بیلسون بن نیجه اول جامدن یوم کیدم صفا
کیمکه توحید اهلی در اول دید وادیدا هلی در • روز ازلدن تا ابد استر کمال منتهی • رسول علیه السلام بیوردیلرکه • نعم یا زید
بونلارک جمله سی سنک حالک • وتقریر ایتدوکک مشاهداتکدر • اما هنوز متصرف حال اولمیوب بلکه حال سنی متصرفدر • واهمیله که
محکوم اولوب سر خلافتله حاکم اولیه سن • ومرتبهٔ محمولیتده اختیار کلی اوجاننه اعتلا ایتمیه سن • بو شاهدانکه احیانا تعین بشریتک
حایل اولوب پردهٔ خفاده بولنورسن • وبرشئه کورمز اولورسن • زید ایتدی یا رسول الله بوندن خود غافلم • پس بو نیجه اولور
بیان بیورکفت یک اصبع چو بر چشمی نهی • بینی از خورشید عالم را تهی • رسول علیه السلام بیوردیلرکه • چونکه بر اصبع چشمک اوزرنه
قویاسن • شبهه یوقدرکه عالمی خورشیددن تهی کوررسن • مع هذا اویله دکلدرکه • ماه ایله آفتاب سنک سر انکشتکدن محجوب بحجاب اولالر
اثر ظهوردن واهده درلر • ولکن کندو سر انکشتنک سکا پرده اولوب • دید آفتاب ومشاهدهٔ عالمدن سنی محجوب قیلور • پس اکرچه کمال
کمال جلا واستجلاده مشاهده اولنان احوال • کماکان یک منوال اوزره در • فاما عین دید هو تیکه سر انکشت بشریت • ونقطهٔ
سویدای آنینک حایل اولوب انوار مشاهداتدن محجوب اولورسن • وکذلک مرآت دل مصفادخی حجرهٔ سینه وپردهٔ زبان ده
محجوب ومستور اولماز • ولکن با محرملر انکشت رازندن محروم ودور مانده • ومنکرلر مشاهدهٔ حریم غرتندن پیش انداده • وپسمانده اولورلار
ایمدی یا زید چونکه یک سر انکشت پردهٔ ماه شد بر سر انکشت پردهٔ ماه ملکیت • ونقطهٔ تعین • غطاء نور خورشید احدیت اولدی
وین نشان ساتری الله شد • وبو شال حق تبارک وتعالانک ستار صفتنک نشانی اولدی • حقا بر ستاردرکه • کمال ظهوری
عین خفا • وخفاسی عین ظهوردر • زیرا التجلی ذاتنک ظهورنده تعین وجودک خفاسی نور وحدتنک ظهوری • وسحاب بشریتک وجودی
ظهور اولنک خفاسی اولوب • هم ظاهر وهم باطن • هم اول وهم آخر • هم فتاح وهم ستار • هم قهار وهم غفار • بر فاعل مختار
وجلیل وجباردر مغربی • ای صفاتت حجاب چهرهٔ ذات • ذات پاکت ظهور بخش صفات • آفتاب رخت چو تابان گشت
منهزم شد ز نور او ظلمات • جنبش ازتست جمله عالم را • ورنه دارد عدم سکون وثبات • یا زید بن حارثه نتیجه ستاریت حق
واثر غیور جلال پادشاه مطلقدرکه تا بپوشاند جهان را نقطهٔ • تا جهانی بر نقطه اورتر • یعنی مردمک دیدهٔ جهانی کورمکدن
نقطه قدر بر حایل اورتدوکی کبی • عالم وسیع غیب ملکوت • وفضای منیع مرتبهٔ لاهوتک مشاهده سندن نور دیدهٔ شهودی
کاه اولورکه نقطهٔ موهومه تعین هستی پوشیده قیلوب مهر گردد منکسف از سقطهٔ مهر منیر بر سقطه دن منکسف اولور
یعنی شمس ایله قمرک هنگام اجتماعنده • حدقهٔ ناظرک سمت رأسندن گذار ایدن خط مستقیم • جرم قمرک عیننه مصادف اولوب
جرم شمس دخی خط مزبورک اوزرنده واقع اولسه سقطهٔ مزبوره سببی ایله نقطهٔ جرم ماه مردمک بصر ناظر ایله قرص آفتابه حایل
اولوب ارباب نظره آفتاب سیاه اولدی تصور اولنور • مع هذا ظلمت مرتبهٔ آفتابک اولمایوب نقطهٔ جرم ماهکدر • کذلک دیدهٔ
شهودک حدقهٔ معنویه سندن سمت سر سره گذار ایلین خط هستی موهوم • جرم قمر تعین اوزرینه اوغرایوب نور آفتاب حقیقی اول
خطک اوزرنده واقع اولسه • نقطهٔ تعین وهمی • نظر شهود ایله قرص آفتاب وحدتنه حایل اولماغله • اشعهٔ تجلیات احدیتدن
محجوب قالوب • ومرآت قلبی نمدکر اتده مستور اولوب • سقطهٔ مزبوره سالکی اوجات عالیات شهود غیب ملکوتدن ساقط ایلر
وبو خسوف وکسوف آفاقی وانفسی مثنوی شریفک اوایلنه قریب • کبد زکتاخی کسوف آفتاب • بیتینک شرحنده تفصیل اولنمشدر
اول محله مراجعت بیوریله • حاصل کلام سید الانام • علیه الصلوة والسلام • زید بن حارثه رضی الله عنهه احوال سلوکده اولان
مقاماتی اعلام ایدوب بیوردیلرکه • یا زید حالاتنک مشاهد اتک اولان مقام • مرتبهٔ خامسه دن اولان طور روحی درکه
نهایت ملکوت وبدایت جبروتی انوار تجلیات صفاتیه ایله سیر ایدوب کاه اولورکه سکا ستر وحدت بدیدار اولور • وکاه
اولورکه • ملاء اعلی وروحانیت انبیا ایله صحبت ایدوب • امور برزخ واحوال آخرتی تماشا قیلورسن • وعلم لدنی یه واصل اولورسن
اما بو مرتبه ده توقف ایتمیوب • ومرات صفاتیه یه نمد مرتبهٔ خفایه چکوب • مرتبهٔ سادسه خفی یه عروجه بذل همت ایلیه سن که نهایت
مراتب سایران • وبدایت مرتبهٔ واصلاندر • اکرچه بو مرتبه ده دخی وصول حاصلدر • ولکن حلیهٔ وصول صفاتدندر • ومرتبهٔ
بدایت وصول ذاتدر • چونکه مرتبهٔ خفایه ارتقا ایلیه سن • نور ذاتک غایت لطافتندن احساس الواندن مجرد اولوب مراتب کثراتک
قلبی قالماز • وشمس شهود کسوفدن بری اولور • وفنا وفنا فنا میسر اولوب • مرتبهٔ سابعه دن اولان غیب الغیوبه اعتلا ایدرسن
وشعور وعدم شعوردن مجرد اولوب • موسطلق وباقی بالحق • ومحمول وفاعل اولوب • همرشیده تصرفات الهیه ایله متصرف
وازلا وابدا وسرمد اصفات کمالات ایله متصف • وبنم آفتاب ننوشکی قرصنه پیوسته اولورسن ایمدی یا زید لب جنبد وغور در یار اکر
لبی گفتاردن بند ایله • وغور دریایه نظر ایله که • صوت وصدا الب دریاده • وجوش وخروش دریانک استنده اولوب
قعر دریاده حرکت اولمز • ایمدی کاسن دخی بحر محیط احدیتک قعرنه • ودریای قلزم علوم لدنیه نک غورینه غوطه قیلوب
گفتار ایله جوش وخروش شدن واز کل زیرا بحر را حق کرد محکوم بشر • برخوان وسخرلکم البحر • حق سبحانه وتعالی بحری بشره
محکوم ومسخر ایلدی • یعنی یا زید حق جل وعلا جنس بشره مجاز ظاهره ده محکوم ایدوب • بر مصداق وحملناهم فی البر والبحر

فلک جاری یه سوار اولوب بحار ز تلرنده ربح عظیم حصوله کتوردکلری کبی • اولیا واصفیا • وابرار واتقیا یه دخی • دریای اسرار علوم
لدنیه یی مسخر ایتمکله کشتی همتنه بنوب • وبادبان هدایتی اچوب • مبوب ریاح توفیق وعنایت ایله کیدوب • ممالک ملکوتی سیر ایدوب
امتعهٔ انواع مشاهدات ایله ربح عظیمه فایز اولورلار • پس اول دریای انوار اسرار الهیه • اولیا واصفیانک ام دلرنده جریان
ایدوب همچو چشمه سلسبیل وزنجبیل جنتده اولان چشمه سلسبیل وزنجبیل کبی درکه هست در حکم بهشتی جلیل عالی قدر
وجلیل الاعتبار اولان بهشتلرک حکمنده در • سلسبیل وزنجبیل چشمه سی نیجه مسخر ایسه • دریای علم ربانی دخی • عالم شهادتده اولیاک
کرامه ایلجه مسخردر • سلسبیل وسلسال وسلسل وسلس حلقده سریع الجریان اولاندر • وزنجبیل لذات عقلیه نک تعریفنده مبالغه در
سلسبیله متعلق تحقیقات • مقدما بیان اولنمشدر • حاصل کلام • ویسقون فیها کأسا کان مزاجها زنجبیلا عینا فیها تسمی سلسبیلا
فحوای کریمه سی اوزره اهل جنته • اول عین سلسبیل سقی اولنوب کندو ملک ومسخرلری اولدوغی کبی • عارفان باللهک دخی اسرار علوم
لدنیه ملکلری اولمغله • حظوظ نفسانیه دن مزکی اولان جنت قالب انسانیلرنده منفجر ایدن عین سلسبیل صفادن کوش استعداد لریله
زنجبیل شوقله ممزوجه اولان شراب عشقی نوش ایدوب • زمهریر هستیلری منتفی اولدر • وهجوم مواجیددن مست وخراب اولدقلرنده
جذبات واردات غیبیه • رؤیهٔ اکوان وحدتندن انلری مسلوب ایدوب • شراب رؤیهٔ قدم ایله روحلری • وشراب رؤیهٔ بقا ایله
سرلری • ورؤیهٔ انوار صفات ایله عقللری • وشراب رؤیهٔ ذات ایله قلبلری • وشراب مدامات ایله نفسلری سکران اولوب
خلوات ومناجات • وجمیع حالاتده • اول شرابک ظهورندن • بر نوع ذوق ووجدان • وعشق وهیمان • وولوله وهیجان حاصل
اولورکه • کونینده اول شرابدن غیری مرادلری • واول وصالدن اوزکه مقصودلری اولمایوب • من خمر خمر ایله دوا بولدقلری کبی
بونلارک دخی آلام محبتدن حاصل اولان جراحات قلبلرینه • درد وشوق • ووجد وذوق • وشراب عشقدن غیری مرهم ودوا
اولماز • وبو مرتبه ده کثرت ایله وحدت • وسکر ایله صحو • وفنا وبقا متساوی اولوب کندولری عین شراب • وقلبلری بحر
امواج علم رب الارباب اولوب اختیار کل صاحبی اولورلار • وهیچ بر حالک مغلوبی اولمایوب جمیع مقاماته غالب مطلق ومحمول
حق اولورلار • پس بو اکمل کاملان بحار اسرار • وانهار گفتارک حاکمی اولوب استدکلری کبی اجرا ایدرلر • ایمدی یا زید
چار جوی جنت اندر حکم ماست جنتک درت ارمغی که حق جل وعلا کتاب کریمنده • مثل الجنة التی وعد المتقون فیها انهار من ماء
غیر آسن وانهار من لبن لم یتغیر طعمه وانهار من خمر لذة للشاربین • وانهار من عسل مصفی • دیو تعداد بیورمشدر • انهار مزبوره
بزم حکممزده در • زیرا نهر آب زلال علم ومعرفت • ونهر لبن شهبا اعمال حقیقیهٔ ذوقیه • ونهر خمر لذیذه عشق ومحبت • ونهر عسل مصفا
ذوق تجلی احدیت • وحلاوت مشاهدهٔ جمال وحدتدر • پس بونلر دنیاده حصوله کلمک کرکدرکه • جنتده دخی وجوده کله • اکرچه بونلر
جنتده موجوددر • ولکن اعمال مزبوره واخلاق مذکوره دن بی بهره اولانلره • انهار مزبوره دن بر قطره نصیب اولمایوب
انک قسمنده کویا که مفقوددر • پس چونکه بزم علممزدن حاصل اولورسه عمل خود بزم اختیارلرمزدر • انهار مذکوره دخی بزم حکممزده در
آه ای سالک راه • اهل قلوب ایچون بو عالمده جنات عالیات واردرکه • جنات مزبوره ارباب کشف وشهودک عرصهٔ قلب اصحاب
وعقول باهره • وارواح طاهره • واسرار زاهره لرنده تزیین اولنمشدر • پس جنت قلوب روضهٔ ایقان • وجنت عقول بستان عرفان
وجنت ارواح حدیقهٔ بیان • وجنت اسرار فردوس عیاندر • وهر بر جنتک بر درلو نهری • وبر کونه شجر وثمری • وبر نوع انوار وازهاری
واردر • پس جنت قلوبک نهرندن جریان ایدن شول ماء حیاتدرکه • نعت تجلی ایله روان • وعیون وحدانیتدن منفجر ایدوب
کدورت بشریتله متغیر اولماز • ونور یقین قلبی احیا ایدوب • اوزرینه موت جهالت جاری اولماز • واول جنتک اشجاری ایمان
وازهاری وجدان • واثماری انوار ایقاندر • وجنت عقولک نهری البان قدرت اولوب حق سبحانه وتعالی انی انوار
قدرتیله تربیه ایتمشدر • واول روضه نک اشجاری حکمت • وازهاری فکرت • واثماری فطنتدر • وجنت ارواحک نهری شول
کشف جمالدرکه • موردی بحر جلالدر • حق تعالی اول روضه یی تطییب ایچون لذت جمال ورؤیت جلال ایله سقی ایدر • واول روضه نک
اشجاری محبت • وازهاری شوق • واثماری عشقدر • وجنت اسرارک نهری کشوف ذاتدرکه • فیض سرمدیتک انقطاعندن مصون
وحق تعالی روضهٔ روحی شراب مشاهده سیله سقی ایدرکه • حتی وصلنه مستقیم اوله • واول روضه نک اشجاری توحید • وازهاری
واثماری تحقیق تجریددر • پس اصحاب قلوب اهل شهود • واصحاب عقول اهل کشوف • واصحاب ارواح اهل سکر ووجود • واصحاب اسرار
اهل محو وصحودر • فلهذا اهل شهود اصحاب مراقبات • واهل کشوف اصحاب مقامات • واهل سکر ووجود اصحاب حالات • واهل محو وصحو
اصحاب استقامت وقربتدر • سعادت اول کمسنه یه که دار استحاله ده بونک کبی جنانه داخل اولوب انهار مزبوره مرادی اوزره
جریان ایلیه • آه ای دل آکاه • اکرچه بویله در • ولکن این نه زور ماز فرمان خداست بو حکم روان بزم زور رمزدن دکلدر
بلکه فرمان خالق الاکوانک قدرت بیکرانیدرکه حق سبحانه وتعالی • علم وحیات • وقدرت وارادت • وسمع وبصیرت • وکلام
وحکمت ویرمسه • قول نیه قادردر • وتصرفات مزبوره • وبی بصر وبی نطق وبی بطش وبی سمع وبی مشی مرتبه سی در
ایمدی لاحول ولا قوة الا بالله دیوب سنک وجودکده اولان قطرهٔ علم وقدرتدن بحر قدرت احدیته واصل اولوب

کند وقدرتکی عدم • وقدرۀ حقی دیبدم کورر • اگرسنده پرتو نور قدرت اولمسه اول دولتی نیجه حاصل ایدردک • آه ای سالک راه
چونکه حق تعالی اسکا وارلق ویردی یوغ اول • وهوش ویردی شکرین بیلوب شراب عشقله بیهوش اول • وآلت وجوارح ویردی
منتبه اولوب نیکوکاری ایله عیش بی شماراله کتور • وعمر باقی • وخسرو ساقی یی اعمال صالحه ده طلب ایدوب دایما عمله کوشش وبی لب کام
جام عشقی نوش قیل • وبرقاچ کونلک حیات جهانه فریفته اولمایوب بو دام بلادن چهان اول **نظم** • همچنین داد حق ترا قدرت
که فزاید زکوششت قدرت • از عمل جنتی کنی پیدا • قصر جاوید کرددت ماوا • سر طاعات این بودی دان
که رهی زین جهان چون زندان • عشق چون رهبرت شود برسد • بخدا ورنه درخودی بتسی • آه ای دل آگاه ذکر اولنان
اخلاق ایله متخلق اولورسک سن دخی زمرۀ اصفیایه ملحق • وانهار جنت قدرۀ حقله فرمان ران اولوب **هرکجا خواهیم دادیمش روان**
اول چار جوی جنتی • هرقنده دیلرسک دان وجاری طوتارز **همچو سحر اندر مراد ساحران** سحر مراد ساحران ده سحر اولدوغی کبی
اول جوی جنان دخی مراد ایتدوکمز یره جریان ایدر • آه ای عارف آگاه • بو ابیات شریفه ده مقام احمدی • ووارث اکمل حقیقۀ محمدیه
اولان قطب زمان • واکمل انسانک دخی مرتبه سنه اشارت واردر که • مظهر روح محمدی • وعالم وعالمیانک جانی • وقلوب عاشقانک
فرمان رانی اولوب جهان وجهانیان • ونوع انسان انک جوارح وقواسی حکمنده اولوب جمله سی انک سایه وجودیله زنده لردر
وعلم ومعرفت وعشق ومحبت • وجمیع حکمت خلافت تامه سی جهتندن انک زیر حکمنده در • هر قنغی قلبه استرسه انهار فیوض الهی
اول جانبه اجرا ایدر • وحضرت رسالت پناه عم زید رضی الله عنهه کند ونک دریای علم نامعدودی نلاطمندن بر نهر شهود
اجرا ایتدوکی کبی • قطب عالم دخی قلوب سالکاندن مستعد اولانلره اجرای ماء علم حکمت ایدر • زیرا اول نور آلهی ابصار اعیانک نوری
ودیدۀ قلوبک جانی در • نته کیم مولانا خداوندگار • تمثیل وتحقیق ایدوب بیورر لرکه • اول قطب زمان • ووارث اکمل زیده اکوان
وجان فرمان ران جهانک • جوارح وقواسی مثابه سنده اولان اعیانه نه وجهله اجرای احکام وامر وفرمان ایتدوکن
وامر حقله کیمینه جمال • وکیمنه وجه جلال کوستردوکن • بلکه دیلرسک • کند روح روان • وجوارح وقواکه نظر قیل که
همچو این دو چشمۀ چشم روان مثلا سنک وجودکده روان اولان بوایکی چشمۀ چشم نگران **هست درحکم دل وفرمان جان**
دل وجانک زیر حکمنده • وداخل حیطۀ فرمانده درکه کیف مایشاء تصرف قیلوب **گر بخواهد رفت سوی زهرمار** اکر دل وجان
دیلرسه عین روان اولان نور اعیان زهرمار مثابه سنده • وسببی خول نار اولان محرمات جانبنه نگران وشعاع بصر
اول جانبه روان اولور **ور بخواهد رفت سوی اعتبار** واکر دیلرسه جانب اعتبار کیدوب • فاعتبروا یا اولی الابصار
فرمانه رام اولور **ور بخواهد سوی محسوسات رفت** واکر دل وجان دیلرسه نور بصر جانب محسوساته کیدر **ور بخواهد سوی ملبوسات رفت**
واکر دیلرسه جانب ملبوساته کیدر • یعنی مجرد ظاهرینه بقمایوب • نظر فکرت ودیدۀ عبرت ایله مستورات ومعقولات سمتنه
نگران اولور **ور بخواهد سوی کلیات راند** واکر دل وجان دیلرسه چشمۀ چشمی جانب کلیات اولان عالم آخرته اجرا ایدر
ور بخواهد حبس جزویات ماند واکر دیلرسه جزویاتک حبسنده قالدی • یعنی نقوش مزخرفات دنیویه یه حیران • واسیر طبع
وخذلان اولدی • وفرمان دل وجان الجوع دیدۀ یه روان دکلدر • بلکه اخواتی اولان **همچنین هر پنج حس چون نایزه**
مانند لولها اولان حواس خمسه • قوای ذائقه وسامعه • ولامسه وشامه قوۀ باصره کبی **بر مراد امر دل شد جایزه** مراد امر دل اوزره
جایزه وجاریه اولدی **هر طرف که دل اشارت کردشان** هر نه طرفه که کوکل انلاره اشارت ایلیه **میرود هر پنج حس دامن کشان**
بی تردد وبی توقف حواس خمسه نک هر بری • دامن درمیان اولوب اول جانبه کیدر • مثلا **دست وپا در امر دل اندر ملا**
دست وپا امر دلده آشکاره وظاهر **همچو اندر دست موسی آن عصا** ید بیضای موسی ده اولان اول عصا کبی درکه استرسه ثعبان
ودیلرسه نخل ارغوان اولور • الحاصل نیجه استرسه حکمن روان ایدوب **دل بخواهد پا در آید زو برقص** دل دیلرسه پای فرمان بر
فی الحال رقصه کلور **یا گریزد سوی افزونی زنقص** ویاخود نقص وحرماندن جانب افزونی • وسمت کمالاته پویان اولور
دل بخواهد دست آید در حساب دل دیلرسه دست دفتر ارقام الف الوب حسابه کلور **با اصابع تا نویسد او کتاب** حتی کاتب دیوان
افکاری اولوب اقلام واصابع ایله کتاب یازر • زهی قدرت قادر کیم **دست در دست نهانی مانده** دست ظاهر دست نهانی
اولان دل وجانک حکمنده قیلنمشدر • وبالجمله دست آستین دست دل • وپای موزه پای دل ولمشدر **او درون تن را برون شد نامده**
اول دست نهانی اولان دل وجان • درون تن وسراپردۀ بدن ده • وجهنه نقاب خفا چکوب مستور اولمشدر • وکارینه
آلت اولمق ایچون دست وپای تن • وجوارح واعضای بدنی طشره ده نصب ایتمشدر **گر بخواهد بر عدو ماری شود** اکر دل بر
دست عصای موسی کبی عدونک اوزرینه برمار اولور **ور بخواهد بر ولی یاری شود** واکر دیلرسه دوستنه یار ومعین اولور
ور بخواهد کفچه در خوردنی واکر دیلرسه تناول طعام ایچون دست بر کفچه اولوب کندویه • واحباب وفقرایه بخش لطعه ایدر
ور بخواهد همچو گرز ده منی واکر دیلرسه اون بطمان بر گرز کبی اولوب سر دشمنانی خرد ایدر • ای مستمع قابل حکمت غریبه دکلمیدر که
دل چه میگوید بدیشان ای عجب بو جوارح وقوایه عجبا کوکل نه سویلر که هر بری بر موجب فرمان خدمته قیام کوسترر • حتی که

طرفه وصلت طرفه پنهانی سبب اوزکه حالت وطرفه وصلت • واعجوبه سبب پنهانی درکه جوارح وقوا ایله میان قلبده اولان
اتصال خفیدن • وسبب نهانی نک کیفیتی ادراکندن عقل ادراک عاجزدر • الله اعلم هیچ دکلدر **دل مگر مهر سلیمان یافته است**
دل مگر مهر سلیمان بولمشدر • ومملکت وجودده اولان قوای نفسانیه وروحانیه نک پادشاهی اولمشدر که **مهار پنج حس برتافته است**
که حواس خمسه نک عنان انقیادلرینی بوکمشدر • یعنی قبضۀ تصرفنه آلمشدر • وحکم سلیمانی ایدوب **پنج حسی از برون میسور او**
حواس خمسه ظاهره طشره دن سلیمان دلک محکوم ومیسوری اولمشدر **پنج حسی از درون مأمور او** وحواس خمسه باطنه اولان قوای حس
مشترک وواهمه • ومتخیله • وحافظه • ومتفکره • دروندن فرمان سلیمان دلک مأموری اولمشدر **ده حس است و هفت اندام دگر**
بش ظاهره وباطنه حواس عشره در • وبوندن ماعدا سر ودست وپا • وپشت وشکم مجموعی هفت اندام بدن در **آنچه اندر گفت ناید**
اول نسنه که گفتاره کتورلمامشدر • سن انلاری عدّ ایله که • ناطقه • وغاذیه • وهاضمه • ونامیه • ودافعه • وماسکه • الحاصل قوای
جسمانیه وروحانیه نک جمله سی • مملکت تن • وسرای وجودده تخت یاقوت صنوبرینک اوزرنده چار بالش حکومته اتکا ایلین
سلطان دل وسلیمان روحک محکوم ومامورلریدر • ایدی کلکم راع وکلکم مسؤل عن رعیته • مصداقنجه کشور تن واقلیم
بدنده **چون سلیمانی دلا در مهتری** دلا مهترلکده وفرمان ران اولمقده چونکه سلیمان وجودسن • عقل آصف رای وخاتم شرع احمدی
حکم سلیمانی یی اجرا ایدوب **بر پری و دیو زن انگشتری** قوای نفسانیه وشهوانیه نک دیو وپریلرینه مهر اوروب سخّرن
مملکت انسانیه اولان قوای ملکیه وروحانیه اوزرندن مضرات وفسادلرینی دفع ایت زیراکه **گر درین ملکت بری باشی زریو**
اگر بو مملکت بدن وولایت تن ده خدعۀ نفس وشیطاندن بری اولورسک **خاتم از دست تو نستاند سه دیو** نفس وطبیعت وهوای شهوتک
هر بری بر دیو مکاردر سنک الکدن خاتم سلیمانی المغه قادر اولمایوب • کشور ممالک انسانیه ده عدل وداد کستری ایدرسن
بعد از آن عالم بگیرد اسم تو اندن صکره سنک نامک عالمی طوتر **دو جهان محکوم تو چون جسم تو** ومملکت جسم وتنک کبی ایکی جهانک
محکومک اولور آه ای سالک راه لطیفۀ انسانیه • وصورۀ آدمیه • برنسخۀ جامعۀ آلهیه درکه • مجموعۀ کونین در • وخمرت طینة آدم بیدی
اربعین صباحا • شانن انسانیده بیورلوب • ونفخت فیه من روحی • وانی جاعل فی الارض خلیفة • وصف آدمی اولمشدر • برفحوای
اذا اراد الله شیئا ان یقول له کن فیکون • وجود انسانی نک ایجادین اراده بیورماغله حقیقۀ محمدیه نک ظهوری ایچون • جمیع آفرینشک
کتم عدمدن دشت وجوده ظهورین اراده بیوروب • تمام انبیا واولیا • وعلما وحکما • اول علت غائیه امکنانک استکمال وجودی ایچون
آلات ومعاونات مثابه سنده ظهوره کتورلوب • اولا غیب الغیوب وحدت روح الارواح اولان روح اقدس احمدی یه
تجلی ایدوب سبب هستی عالم وعالمیان اولدی • ثانیا تجلی علی سبب ظهور کونین اولوب • ثالثا هیولای کل پدیدار اولدی
وهیولا صلب پدرده اولان نطفۀ انسانیه یه اظهار • ورحم مادرده حد صورتنه • وجوف فلکده اولان دار دنیاده •
صورۀ انسانیه ایله استقرار ویردوکی کبی • هیولای کل دخی ظهور عالم ایچون جذب هر قوت اولدی • رابعا سبب اجتماع ظاهر
وباطن جسم وجان اولان طبیعت کل ظهوره کلوب • اضداد مختلفه دن تجمیع اولان جسم وجان ایله الفت ایتمکه سبب طبیعۀ
کل اولدی • وخامسا صورۀ کل ظهوره کلوب مثلا صورۀ ظاهرۀ انسانیه • انلک جلد وکوشت • واعصاب وعظام وقوای
طبیعیه وملکیه سنک هر برینی کندو حدنده حفظ اتدوکی کبی جمیع عالمک صوری دخی صورت کل ایله مستقر اولوب صورۀ انسانیه
بوجمله دن پدیدار اولدی • وسادسا وجود لطیف محیط اولان عرش اعلی پدیدار • وسبب ظهور افلاک وانجم بی شمار اولوب
قلب انسانی قوۀ عرشدن اولدوغیچون • قلب المؤمن عرش الله بیورلدی • وسابعا کرسی وسیع ظهوره کلوب سبب هستی وجود
کائنات اولدی • وقوای متعدده انکله تعبیه بیورلوب کواکب ثابته کرسی ده مستقر اولدی • وبونک جمله سی اکر ظاهرده واکر باطنده
اولان عالمیانک سبب قوتلری اولوب • جمله سی فلک البروج • وکواکب ثوابته متعلقه اولدی • وحق سبحانه وتعالی اون ایکی بروجک
هر برنده برخاصه • وخواص مزبوره یی سبب قیام کیفیت وجود • وبروج مزبوره دن هر برینی وجود انسانیده اولان برعضوه
متعلق ومشبه اولا **حمل** وجود انسانیده رأسه مشابه وداخل رأس اولان هر شیئه متعلق اولدی **دثور** کردانه **وجوزا** یدینه
وحفظ معلومات ایتمکده سینه **سرطانه** ومهبط شمس حقیقت اولان خانۀ قلب **اسده** وقیام اخلاط اولان جگر **سنبله یه**
ومعده وامعا **میزانه** وسبب نسل اولان آلت تناسل **عقربه** وسبب قیام وقعود اولان فخذین **قوسه** وسبب حرکت اولان
رکبتین **جدیه** وساقین **دلوه** وسبب آمد شد اولان کعبین وکف پای **حوته** مشابه • وهر بر برج اعضای مزبوره دن برینه
متعلق اولوب کذلک سموات سبعک ظهورندن دخی • وجود انسانی نک قیام وثباتی ظاهر اولدی • یعنی حق جل وعلا قدرۀ
کامله سیله خاصۀ فلک سابعدن مغز عظامی وجوده کتوروب • اول مغز استخوانلری حفظ ایلدی • وفلک سادسدن استخوانلری دخی وجوده
کتوروب قیام وجود استخوانلر ایله میسر اولدی • وفلک خامسدن اعصاب وجوده کلوب استخوانلر اوزرینه کشیده اولدی • وقیود
اعصاب ایله • سلاسل عظام بربرینه قید اولوب متفرق اولمادی • وفلک رابعدن لحم انسانی وجوده کلوب اعصابی انلاقدن
حفظ ایتدی • وخون • وجود انسانیده جریانه قادر اولوب لحومی الامانت اللهدر وتازه طوتمق ایچون • فلک ثالثدن عروق وجوه آن

وجوده کلدی وتمام وجودی حفظ وحراست ایچون فلک ثانیدن جلد انسانی وجوده کلوب فلک قمردن دخی بدن انسانیده تولر
ظهوره کلوب حتی بزده منبت اولان هر بر مونک منافذندن درون وجوده نسیم راحت نافذ اولوب ونتن اولان عفونات دخی
منافذ مزبوره دن خروج ایله مضراتی دفع اولوب لحم تازه وطری طوردی ودیمچنان اول فاذ مطلع کواکب سیاره نک دخی هر برنده
دنیچه خواص تعبیه ایدوب هر کوکبک خاصه سی قوای وجود انسانیدن بر قوته متعلق اولدی پس زحل انسانده اولان علم ومعارف
وکشف ومعانی وقوه ماسکه یی ظاهرا وباطنا حفظ ایدوب نطفه یی دخی رحمده وغذایی بدنده حفظ ایتمکله هر بری کندو
حدنه وصولدن صکره بقیه فضلاتی قوه دافعه ایله خروج ایدر ومشتریدن قوه ارادی ودرک معانی ظهوره کلوب ومریخدن
حرکت ارادی وقدرت وشجاعت وجوده کلور وشمسدن حیات حسی وتحکم وشوکت وزهره دن قوه ذایقه ولذت شهوانیه
وعطارددن علم صنایع وظهورات ادراک وقمردن تکلم وحرکتده سرعت وجسم وجسمانیات ظهوره کلوب وبو وجهله یه قابلیات
عکوس انوار افتاب معرفة الله دن متبادر اولور پس حق سبحانه وتعالی طبایع اربعه یی دخی اجرام فلکدن ایجاد بیوروب
سبب وجود طبیعی عالمیان اولدی یعنی حرارت نار سبب قیام حیات روح حیوانی وبرودت هوا سبب اعتدال حرارت اولوب
فرط حرارتدن قیام بدنی تلف اولمقدن حفظ ایلدی ورطوبت ما غذایی وجودده حل ایدوب بدنده مبل ما تحلل اولدی ویبوست
خاک دخی اخلاط اربعه یه اعتدال ویروب دم وصفرا وبلغم وسودا دلده وجکرده ودماغ وزهره ده قابل استقرار اولدی
ودیمچنان موالید ثلثه تعبیر اولنان معدن ونبات وحیوانی طبایع اربعه دن ایجاد بیوروب حتی المدارک قواسی ایله اتمام وجود بیوردی
شلا وجود انسانیده اولان تغیر وترقی وثبوت عظام قوه مغیره جمادی در وجذب غذا وتولد وصحت بدن قوه نامیه
نباتی در وحس وحرکت قوه حاسه حیوانی در وحیوانک بعضی غذای وجود انسانی وبعضی مرکوب آدمی اولوب اجزاء وجود
انسانیه دن اول جزوده مناسب اولان برجزؤک مقویسیدر پس مراتب اربعین بو وجهله بودر که مراتب مزبوره یه مراتب اربعین
صباح دنیلمشدر یعنی غیب الغیوب وحدت ومرتبه علمیه وهیولای کل وطبیعت کل وصورت کل وعرش اعلی وکرسی وبروج
دوازدکانه وسماوات سبع وکواکب سبعه وطبایع اربعه وموالید ثلثه مجموعی قرق مرتبه در که خمرت طینة آدم بیدی
اربعین صباحا قول شریفی ایله مراتب مزبوره یه اشارت بیورلوب طینه انسانیه مراتب مذکوره ده یدین جمال وجلال ایله
تخمیر اولنوب خلعت انسانیه بر دوش ومظهریت کلیه دولتنه دوش اولمشدر ای طالب اربعین معلوم اوله که خمرت بو جمله ده
خلقت معناسنه در وخلق دخی تقدیر معناسنه اولدقده علم باطندن اولور که غیب الغیوبدر وعالم شهادته کلدکده
خلق وایجاد اظهار معناسنی متضمن اولمغله غیبدن ظهوره کلمشدر وطینت دخی جبلتدر که حقیقت انسانیه در وحقیقت مزبوره
روح الارواح اولان حقیقت محمدیه در که ونفخت فیه من روحی حقیقت روحیه مصطفویه در وانسان حقیقت مزبوره ایله
انسان اولمشدر اگر حقیقت مزبوره اولماسه جمادی ونباتی یاخود حیوانی مرتبه سنده وباخود ملکی ده قالوب صورت انسانیه ایله
ظاهر اولمزدی ویدیندن مراد صفات جمالیه وجلالیه الهیه در که قدرت کامله حضرت فیض اقدس در وبو علتدن وجلال کبریا مراد
عظمت وجلالت وجمال لطف رحمت وعنایت وشفقتدن عبارت اولوب ید الهیه بو ایکی صفت ایله اولان قدرت کامله در
واربعین صباحا اکا اشارتدر که حق سبحانه وتعالی مراتب اربعینیه دن هر برنده بر قوه وفعل وبر صفه خاصه ودیعت بیوردکه
حقیقت انسانیه هر بر مرتبه یه واصل اولدقده اول مرتبه نک صفاتندن برشی کسب ایدوب پادشاهه عسکری همراه اولدیغی
صفات مزبوره کندویه رفیق اولمشدر یعنی صفات مزبوره قوای علویه وسفلیه در که روح الارواحک عساکری کبیدر
وقوای حقیقت محمدیه نک صورتلری ملائکه علویه وسفلیه در پس اول حقیقت مراتب مزبوره نک هر برنده واحدا بعد واحد
ظهور ایدوب شانه لایق اولانی رفاقته قبول ایتدکدن صکره هر مرتبه یه دخی نزول ایدوب بو اسلوب اوزره مراتب
اربعینیه یه کماله ایرشدردی وکمال قوه صفات جلالیه وجمالیه ایله هر بر مرتبه یه که نزول بیوردی اول مرتبه نک قوای ملکیه سی
انک خدمتنه مسارعت ورکابنجه موافقت ایتمکله هر بر مرتبه ده اول مرتبه نک صفه خاصه سیله بروز ایلدی پس اول
ظهورات اربعینیه دن هر مرتبه دن بر مرتبه یه نقل اولندقجه هر برنده بر نوع طلوع وبر نوع غروب واقع اولمغله ذکر اولنان
بروز وخفا اول جهتک صباحندن بر صباح اولمغله تطورات مزبوره یه اربعین صباحا قولیله اشارت بیورلدی آه
ای عارف آکاه مرآت بلوری هر نه مقوله الوانه مقابل ایتسه لر مرآت مزبوره رنکی کوندن مجرد ایکن مع تجریدها مرآت مزبوره
الوان متقابله نک پرتوی نمایان اولور کذلک روح اقدس دخی مراتبدن هر قنقیسندن بروز ایتدیسه اول مرتبه روحا
وجود پذیر اولوب ومرتبه مزبوره نک دخی صفتی روحده پرتو ایتمشدر پس حقیقت مزبوره مرآت صورت انسانیه ده
ظاهر اولوب کمال جامعیت ایله اسما وافعال وصفات ذاتیه اول شمس حقیقت محمدیه نک صفات وذاتی اولدیغی جهتدن
افتاب مزبورک طلوعی مراتبدن هر قنقیسنده اولورسه بر صباح جدید اولور پس چونکه صفات مشروحه حقیقت مذکوره ده
جمع اولدیغی جمله سی بر حقیقت اولوب وخمرت قولیله بو تخمیره اشارت بیورلوب جمیع صفات علویه نفخ روح اضافی

ودست جلال وجمال ایله اسرشته وجمله سی بر محلده مجتمع وجوهر اصلیه یه متصل اولوب مهر سلیمانی یه مالک اولدی وجابر رضی الله عنهدن
روایت اولنان سألت رسول الله صلی الله علیه وسلم عن اول ما خلق الله قال هو نور نبیک یا جابر خلقه ثم خلق منه
کل خیر وخلق بعده کل شیء وحین خلقه اقام قدامه فی مقام القرب اثنی عشر الف سنة ثم جعله اربعة اقسام فخلق العرش من قسم
وخلق الکرسی من قسم وحملة العرش وخزنة الکرسی من قسم حدیث شریفی که حدیث مفصلدر سید الاولین والاخرین علیه
صلوات الله رب العالمین وحدت وکثرت واجمال وتفصیل وکندو ذات شریفلرینک وصفنی تحقیق بیورمشدر ایدی آدم
علیه السلامک طینتندن خلق اولنان کندو قالب مخصوصلرندن قطع نظر حقیقت اربعین ومهر سلیمانی سرنده اولان تحقیق وتطبیقک
بر وجهی بودر که ذکر اولندی ومن حیث الانفس مراتب اربعینده بر وجه دخی بودر که سالکان راه حقیقتدن اولان هر شیء عاشق
مستعدکه ذکر اولنادیق مراتب اربعینیه دن عبور ایدرسه مهر سلیمانی یه مالک اولوب افاق وانفسه حکم ایدر ودریای علوم
انک مرادنجه جریان ایدر ودیو وپری پای زیر حکمنه آلور پس برمفحوای سنریهم آیاتنا فی الافاق وفی انفسهم علم شریفه حکی اولمیه که
مراتب اربعینیه نک آوکیسی وجود کامل مظهر روح قدسی ومرآت حقیقت محمدیه در وصفات جلالیه وجمالیه دخی وجود وارث اکملده
ظهور ایدوب ثمره سی شجاعت وسخاوتدر ثانیا مرتبه ارواح خمسه در پس بری قوه مغیره معدنی در که دکلی وجودده
برحالدن برحاله واقع اولان تبدیل وتغییر انک خاصه سیدر وبری دخی جکرده مستقر اولان قوه نامیه نباتیه در که تقسیم اغذیه
بدنیه در وتولدات انک خاصه سیدر وبری دخی روح ملکیدر که روح انسانی وعقل معاد اسمی ایله موسوم اولوب متوفی
فوقانی در ومیان علویات وسفلیاتده واسطه ومهبط فیض الهی در وعلویاته عروج انک کاریدر ثالثا نفوس اربعه در
پس بری نفس غضبیه در که وجود کامله غیرته متبدل اولور وبری نفس شهوانیه در که وجود کامله عشق ربانی وحب یزدانی یه
متبدل اولور وبری دخی نفس ملکیه در که خیرخواه جمیع کاینات اولوب اکا نفس قدسی تعبیر ایدرلر وجسم فرشی وروح عرشی
الوک وصفی در وبو نفس قدسی بر حقیقت انسیه در که حضرت اقدسدن فیض پذیر اولوب فیض مزبوری عالمیانه افاضه ایدر
وجمله عالمک سبب حیاتی اولور وبلکه روح قدسی دخی بودر دیمشلر ورابعا صفات سبع قلبیه در که سالکان راه حقیقت
ابتدادن کندو انتهاسنه الکله واصل اولور وصفات مزبوره بوندن اقدم تحقیق وجود جن ده مناسبت ایله بیان اولنوب
قالبی ونفسی وقلبی وسری وروحی وخفی وغیب الغیوبدر که هر برینک طور وسیری تحقیق اولنمشدر تکراره حاجت قالمامشدر
خامسا حواس خمسه ظاهره در که هر بری وجودک سبب نظامی در سادسا حواس خمسه باطنه در که وجودانده سبب ثبات
بولمشدر سابعا قوای اربعه طبیعیه در که قیام تن وصحت ومرض بدن قوای مزبوره نک فساد وصلاحنه مربوط در ثامنا
صفات ذاتیه یه سکز عدد اعتبار ایدرلر که اعتباری اوزره حیات وعلم وقدرت واراده وسمع وبصر وکلام وحکمتدرکه
عبد ایله مولی میاننده واسطه در بوندن اقدم تعرج الملائکه تفسیرنده تفصیل اولندیغی اوزره ظهور افرینشه سبب در
وعقل ثانی عقل معاش وکمالی عقل معاددر که فیض جمال وجلاله مظهر اولدیغی جهتدن اکا دخی یدین ایله اشارت بیورلوب
خمرت طینة آدم بیدی صفات سبعه مزبوره در که وجود آدمده ظاهر اولوب تمام هستی انسانی بو صفات جامعه ایله
ظهور ایدوب جمله سی بر بریله اسرشته وقدرت کامله جلالیه وجمالیه ایله وجود واحدده ثابت ونفخ روح اضافی واسطه
جامعیت مزبوره ایله ظاهر اولمشدر پس خلق الله آدم علی صورته ولقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم قولیله صفات
جامعه مزبوره یه اشارت وانسان فیض اقدس ایله ظاهر اولوب مهر سلیمانی یه شبیه اولان جمیع اسما وصفات وافعال وآثار
مملکت تنده تخت خلافته اجلاس بیورلمشدر که حتی صفات متعدده ومتقابله واسماء متکثره ومتضاده نک آثارین کندو
ذاتنده مشاهده ایلیوب هر صفتک حقیقتنی معاینه ایله کندو ذاتی صفات مزبوره یه مطابق قیله وچونکه صفات مزبوره
وجودنده بطوندن ظهوره وقوتدن فعله کله ممالک تن وکشورینک سلیمانی اولوب کندو حقیقتنه یول بولور ومبدأ
ومعادینی فهم ایدوب لی مع الله وقت بو معنایه اشارت ایدوکن بیلور ونفسنی بو وجهله عارف اولدقده لاجرم عارف رب
اولوب من عرف نفسه فقد عرف ربه معناسنی فهم ایدر پس انسانک انسانیتی مراتب مزبوره نک مشاهده سی وصفات
مذکوره نک حصولیله در قرق اوچ مرتبه در که اوچک بری نفخ روح الله ایکی دخی یدین جمال وجلال وقرق عدددن ۵ ارواح
۴ نفوس ۷ قلبیه ۵ حواس ظاهره ۵ حواس باطنه ۸ قوه اسماء ذاتیه ۴ طبایع ۳ موالید ۲ عقل معاش ومعاد پس
ذکر اولنان مراتب انسان کاملک وجودنده اعتدال بولوب غیرلری ذکر اولنان اربعینده ناقصلر اولوب درخت
بی ثمره وزوجه سی وارایکن اولاددن محروم اولان رجل عقیم وآلت تناسلی وارایکن عنین اولان شخصه بکزر
ودنیایه کلمکدن مقصود کمالات سفورنک حصولیله مبدأیه وصول ایکن نقصان ایله رجوع ایتدکده مبدأیه وصولدن
محروم وسرمایه روحی اسفل خسرانده مرجوم اولور اللهم احفظنا من جمیع العلایق والعوایق آه ای مستمع آکاه
اگرچه بو ایکی اربعینک حقیقتی عین واحده در ولکن اختلاف عبارتده اولمغله ثانی اولک عینی اولوب فقط عبارتده

غیری اولان اربعین صباحده برتحقیق دخی واردرکه ارباب شهودک کلمات قدسیه لرین جان قولاغیله اصغا قیل پس علم شریفه
روشن اولسون که حضرت حق وقادر مطلق افلاکده یکرمی سکز صفات افعالیه اراده بیوردیب صفات مسفوره دن هربری
کندو ذاتکرینده مجرد وافعال وخواصده مجللردر وافعال مذکوره یه عند اهل التحقیق حروف آلهیه تعبیر اولنور وبونلرک ظهور افعالی
فلک بروجدندرکه اکا منازل قمر تعبیر اولنوب ربّ الاربابدن مستفیض اولورلار وموجودات عالمه افاضه ایدرلر وبین الخالق
والمخلوق وسایط وجسمانیلردر امّا بغایت نورانیلردر وذکر اولنان وسایط اصحاب ذوق ووجدانک عین سرّه ودیده
مکاشفه لرینه صورت حروف تهجّی مثالنده متمثّل اولوب امام علی کرّم الله وجهه والائمة اثنی عشر وجنید وبایزید ومحیی الدین
وصدر الدین وسعد الدین حمویه وسیّد علی همدانی وبونلرک امثالی وارث اکمل نبوی اولانلر فیض محمدی ونور مشکاة
احمدی دن بی حروف ولفظ وصوت تعلّم ایتمشلردر قدّس الله اسرارهم ورضی الله عنهم وبونلر شول حروف نورانیه درکه
بونلارک فعلی اولمادقچه هیچ برشینک وجودی صورته کلمیوب هرحرف نورانی اچون برقوة ذاتیه وبقدرة الله تعالی هر فعلک
خواص متعدده سی واردر ایمدی معلوم اوله که تمام عدد اصل حروف قرقدر وهربرینک ذاتنده رموز عالم ملکدن برامر اچون
انواع خواص تعبیه اولنمشدرکه اول امر صفاتدن برینک اثریله انوک ذاتنده بدیدار اولمشدر وحروف مزبوره دن اوچی
حروف هندی ودوردی حروف عجمی ویکرمی سکزی حروف عربی اولوب حرف لام الف خاصة حرف احمدی در وایکیسی
حرف همزه ومدّه وبری حرف مدغم درکه کلمهٔ جلاله ده اولان تشدید انک قایم مقامیدر واگرچه لام الفده الف ولام
صورةً مکرردر ولکن خواص ومعانیسی دیگر اولدوغی جهتدن من حیث المعنی غیر مکرردر واحمد بونی تألیفاتنده بوکا متعلق
چوق اسرار یازمشدر وحروفیلرک اصطلاحنده اولان بو حروف دکلدر انلارک باشقه سمتی اولوب نتیجه سنده بعض فساد
واردر بو حروف اصحاب کشف وعیانک تحقیقلری اولان وجه اوزره در پس معلوم اوله که حروف ثلثهٔ هندیه نک
قوّه وخواصی موالید ثلثه ومعالجات امراض ابدانه متعلقه در وحروف اربعهٔ عجمیه نک خواصی تسخیر طبایع اربعه یه متعلقه اولوب
وتشخیص امراض اطرا ایله حصوله کلور وقرآن عظیم لسان عربی اوزره منزل اولماغله حروف عجمی وهندی دن من حیث الصوره
مجرد اولوب فامّا من حیث المعنی جمیع خواصی موجوده در وذکر اولنان حروف سبعه یه عوض قرآن عظیم ده یدی بدل اولوب
حروف هندیه نک عوضی حروف مقطعات مجرده درکه بری ن وبری ص وبری ق در وسرّ موالید بونلرده مودع اولدوغی
مکاشف ومحققلرک معلوم کشفیلری در وحروف عجمیه یه عوض فتحه وضمه وکسره وجزم درکه سرّ کیفیت طبایع ذکر اولنان
اوتاده مندرج در ثمنهٔ اخرایه وجه مذکور اوزره همزه وتشدید ومدّ وبری مدغم وبری لا در ویکرمی سکز حروف
عربی بونلردر ا ب ج د ه و ز ح ط ی ک ل م ن س ع ف ص ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ
پس حروف هندی یه عوض وبریلان چشم حرف صادده اولان نقطهٔ سفید نورانیه نفخ روحه وصاد صمدیته اشارتدر
وچشم قافده اولان نقطهٔ بیضا سرّ وحدته وفوق قاف قدرتده اولان نقطهٔ سویدا ید جلاله وحرف نونده اولان
نقطهٔ تحتانیهٔ سویدا ید جماله ونون انسان کامله اشارتدر واعراب چهارکانه نفس وعقل وهیولا وصورت کلّه اشارتدر
ولاهوت وولایته وهمزه ومدّ وتشدید ملک وملکوت وجبروته اشارت اولوب حروف باقیه قوای ظاهر وباطنهٔ
وجوده اشارتدر وبونلارک تفصیل اسرارینه مطّلع اولمق مراد ایلین سعد الدین حمویه نک محبوب نام کتابنه مراجعت ایلسون
الحاصل ذکر اولنان حروف آلهیه اسباب افعال ربّانیه اولوب جمله سنک حقایقی حقیقت انسانیده دست جمال وجلال ایله تخمیر بیورلشدر
ومراتب مزبوره اربعینیه صفات فعالیه درکه مرکز خاکدن عقل اوله وارنجه محیط اولمشدر ومن حیث الوجه الکلّی
فیّاض مطلق صفات اربعه ایله تجلّی بیورمشدرکه اوّلا اقدس لاهوتدن اولان تجلّی ذاتی ثانیا حضرت جبروتدن اولان
تجلّی صفاتی ثالثا عالم ملکوتدن اولان تجلّی جمالی افعالی رابعا عالم ملکدن اولان تجلّی آثاری در وتجلیات مزبوره نک جمله سی
سرّ ناسوتیده ظاهر اولوب الانسان سرّی وانا سرّه حدیث قدسی سنده بو معنایه اشارت بیورلمشدر فاذا کان کذلک
سواد اعظم حقیقتده نفس ولایتدر اول خود مجموعهٔ جوهر اولوب ذوات ومعانی وصفات واخلاق واسما وآیات وکیفیات
وکمیات وحیات ومحلّ تفصیل کلیات وجزئیات وعلویات وسفلیات حضرت نفس ولایته مخصوص در پس اطلبوا العلم ولو بالصین
قول شریفنده اولان صیندن مراد ولی اکملک نفسی در وبلد امین انک سینه سنه اشارت اولوب روح اقدس انک قرینی در آه کیم
اول فرد اکمل مرآت ذات ومحبوب الصفات والوانده اولان احبابک قبلی وصورت واحدیه سی در وروحی صورت استوا رحمانی
آه ای عارف آگاه اگرچه روح اصلنده بردر ولکن بحسب المراتب یدی اولور ونفس کامل نهر حیاتدر وعقل عین حیاتدر
وعقل خی فی اصلها واحد وبحسب المراتب عشره در وعقل روحک آینه سی وترجمانی اولوب لسان انسانی عقلدندر وبیانی مدبّر هیاکل
وشواکل انسانیه در وعقل امر ایله مشهود اولوب تجلّی ایله متأثر اولان اوّل عین عقلدر وجمله اشیایه احاطه اولان فیوضات
الهیه نک مظهری اولوب عقلک هزار نامی وهر بر اسمی اچون دخی هزار اسمی واردر ومحکمهٔ عالمده قضایای حلال وحرام حکمی عقلکدر

وبر نحوای ولذکر مثل حظ الانثیین ذکوره ایکی وانثایه بر نصیب حکمی عقلکدر زیرا پسر صورت روح وعقلدر ودختر صورت نفسدرکه
وین ده عقلدن کمتردر پس روح صورت استوا وعقل صورت احاطه وقلب صورت جمعیة اولدوغی کبی نفس دخی صورت فوقیه در
وعلوی وسفلی نک حقیقتلری اولوب معنای فوقیت حقیقت نفس اولماغله حقیقت نفس فوق معانی علویات وسفلیات اولمشدر
واسم ظاهر وباطن ایله هرنه کیم ظاهر وباطن اولورسه همیشه نفسدن ظاهر ونفسدن باطن اولور واوّل وآخر وظاهر وباطن میاننده
واقع اولان مرآت صورت نفس کلدرکه جمله اشکال علویه وسفلیه ایله متشکل اولور وباطن نفس کلک صورت فوقیتیدر بو دخی
معلوم اوله که نفس ایکیدر بری ظاهردرکه اکا نفس واحده دیرلر وبری باطندرکه اکا نفس واجده دیرلر ومنهما بر نفس دخی واردرکه
اکا نفس آخذه دیرلرکه اول حقیقت نفسدر پس حقیقت انسانیه اعلادن اسفله نزول ومراتبدن هربر مرتبه ده صفات متعدده
کسب ایلدی ولی اکا بکزرکه آفتاب چارم آسمان جام آبکینه یه پرتو ایلسه الواندن مجرد ایکن محاذی آبکینه ده اولان الوان ایله
نمایان اولور کذلک حقیقت انسانیه دخی هربر مرتبه ده برصفت وبرخاصه ایله ظهور ایدوب مثلا عناصر وموالیددن
جسم کثیف ایله بروز ایتمشدر وروح لطیف جسم کثیفه مقارن اولماغله واسطهٔ قوای علویه ایله دمیده وآرامیده اولمشدر
وروح ایله جسمدن قلب تولّد ایدوب جسم ایله روح قلبک وساطتی ایله الفت ایتمشدر وظاهراً وباطناً مکوناتده هرنه وار ایسه
احسن تقویم اولان صورت انسانیه ده جمع اولوب انسان مجموعهٔ کونین ومظهر کل اولمشدر نظم آدمی زاده طرفه معجونست
کز فرشته سرشته وز حیوان • گر بدین میل می کند به ازین • ور بدان میل میکند کم ازان • آه ای سالک راه بو جمله ظهورات
معرفة الله اچوندر معرفت تام اولدرکه الوکده اولان بو مهر سلیمانی نک قدرینی بیلوب وبرسنه ده طقوز اربعین
چهار زمانک سرّینی فهم ایلیه سن که طقوز اربعین اوچیوز التمش کون اولور وکمال قرق یاشنده اولدوغنه حکمت بودرکه قرق سنه
اوچیوز التمش اربعین اولور پس مجرد اربعین ده دل دماغ قورتماغله قناعت ایتمیوب بلکه عشق ربانی وجذبهٔ رحمانی ایله
قرق ییلده اولان اربعیناتی برده چقاروب ومراتب مزبوره یی طی ایدوب توفیق الهی ایله کنده حقیقتکه رجوع وکمال
استعداد ایله مبدأ اوله عروج ایدوب زید رضی الله عنه کبی ازل ایله ابد جمع اولدوغی نقطهٔ حالده محو اولسن وبعثت
جمله انبیا وانزال کتب وارشاد اولیا انکچوندرکه مراتب مزبوره یی طی ایدوب حقیقت اصلیه که سفر ایلیه سن وسفری
پایانه ایرکوروب تا فزوا التصحوا التغنموا بو سفره اشارت ایدوکنه شبهه قلمیه سن وبو دولت ونعمت حبیب اکرم
صلی الله علیه وسلم حرمتنه امّتنه میراث قالمشدر لایق دکلدرکه بو دولت عظمادن محروم قالاسن نظم تو اصل جوهری فرع تودارند
درین دیو لنک صرع تودارند • تو هم هستی بجود خود طلبکار • حقیقت نقطهٔ در عین پرکار • حجر هم با شجر هم کان ومعدن
ز نور تست بی شک پاک وروشن • نبات از تو حقیقت پرورش یافت • همه حیوان ز تو عین خورش یافت • تمامت کوکبان از تست پیدا
بنور حبّ تو کشته مصفّا • ندانم تا چه نوری وحضوری • ز نزدیکی فتاده دور دوری • ندانم تا چه بودی لیک دانم
بنور روشن شدست این جسم وجانم • ایمدی ای فرزند ارجمند وبرادر سعادتمند اسعدک الله بسعادة الترقیات برمرشد کاملدن
نور جذبهٔ رحمانیه قلبکه طلوع ایتدکدن صکره لازم اولان بودرکه حق سبحانه وتعالی سکا کرامت بیوردوغی قوة وقدرة
وهر صفاتی الوکده اولان مهر سلیمانی حبّ یزدانی ایله نه وجهله استخدام واستعمال ایتمک کرکدر فهم ایلیه سن یعنی قوه
حیوانیه که وجودکده اولان حس وحرکت النحله در اول حس وحرکتی طاعات بدنیه وقلبیه یه صرف ایلیه سن وجکرده کی قوه نامیه ایله
خلقه فواید بسیار نثار ایدوب مانند خس وخار کیرنده ودرنده واذا وجفا رساننده اولمیه سن وقوّه متغیره که سنی لطف انسانیه دن
صورت آدمی یه وطفولیتدن شبابه وبلکه سن کهولت وشیخوخته ایرکوروب بو قدر تغیر که واقع اولمشدر نفسک جوهر کبی
پرخاصیت اولوب سنکدل وعاطل اولماغله کندوکی اضاعت ایتمیه سن وقوّه جمادی خاکی که سبب قیام وجودک اولمشدر
سن دخی مانند خاک زمین امین اولوب سکا هرنه واصل اولورسه خاک کبی پاک ایدوب خبیثی طیب قیله سن وزمین شوره کبی
بی حاصل اولماغله ردّ خلق وخدا اولمیه سن وشول قوّه مائیه که جزؤ واحدکدر سن دخی عین حیات کبی عباد اللهه افاضه
راحت ایدوب آب شوره وتلخ کبی اسفل سافلین ده قالمیه سن وقوّه جزوئیهٔ هوائیه ایله ارواح نامی انفاس طیبه دن احیا
ایدوب باد سموم کبی سبب هلاکی مردم اولمیه سن وحرارت آتش عشقله خاطری پخته قیلوب لذات عشقی هر برسرسوخته
وقلوب مستعدینه اذاقه ایدوب نار پرغضب محرقه اولمیه سن که نار جهنم حرمانه کیرمیه سن آه ای دل آگاه قمر کبی شمس حقیقت
طلبنه پویان اولوب ترک هستی قیل تاکه آفتاب معرفت قالبکده غروب ایله طلوع ایدوب نور بدر سرّک عالمیانه پرورش
ویره وماننده عطارد قرین آفتاب وحدت اولوب ولایت مرشدان کاملانه دوان وخودنمایی دن روان اول ومنشأ
انشاء اراده الله اولوب اهل عالمی حسن توجهکله بلای نفسدن تخلیص ایت وهمچنان مانند زهره قلوب عباده مسرّت رسان
وصاحب سعادت دو جهان اول ومانند آفتاب جمله جهانیانه تابان وتنویر افکار قلوبه شتابان اول که طالبانک سبب حیاتی
اولاسن ومریخ وار راه خدا وشرع مصطفایه مخالفت ایدنلری اکر آفاقی واکر انفسی قلع وقمعه بذل همّت وصرف غیرت قیلکه

پادشاه مطلق سنی ملک و ملکوته مالک ایلیه • و مانند مشتری افاق و انفس و جمله عالمه دولت دارین اراده قیل که • حتی سنک سعادت
شدایدظاهره و باطنه‌یی دفع ایدوب سعد اکبر اولاسن • و مانند زحل ریاضت و مجاهده ایله اهل دنیادن عزلت ایدوب مانند انبیا
ثابت قدم • و علی‌سم اول که هر صاحب قرانک ممالک دلکی سنک اداره ارادهٔ قلبک اوزره قرار داده اوله • و فلک کرسی کبی
ذو وقار • و جمله کارلرده ثابت و برقرار • و تعمیر قلوبده درکار اولوب نیک و بدن اندیشه قیلمه • و طریق حقدن عدول ایتمیه
سلسله‌ولایته پیوسته اولان قلوب سالکانه آثار برکاتکله جهانده پایدار • و خواص نامعدودک عالمیانه آشکار اوله •
و مانند عرش اعلا جمیع الوان غیریتدن پاک • و ملازم طور استوار فیض رحمانی اول که جمیع اشیایه احاطه قیلوب تعین موهومدن
خلاص اوله‌سن • و تجرد کلی ایله جمیع صورده بالقوه موجود اولوب مظهر کل • و اوصاف صفات سبعهٔ ذاتیه ایله
موصوف • و خلیفة الله فی الارض اولوب • و خاتم سلیمانی‌یی دست تصرفکه آلوب کشور دنیا • و ممالک افراده حکومت و خلافت
ایلیه‌سن • شویله که بو دولتک قدرین • و خاتم سلیمانینک قیمتین بیلمیوب ورز دست دیو خاتم را ببرد پادشاهی فوت شد بخت بلی د
اکر دیو طبع و شهوت • خاتم سلیمان حب سبحان • و مهر شریعت حبیب یزدانی • دست تمکندن آلوب تخت سلیمان روح انسانی
اولان قلبکده مکین اولدیسه • پادشاهلق فوت • و بخت و دولتک مرد اولدی • ایواه دردنع ای غافل هیچ بعد ازان یا حسرتا شد عباد
اندنصکره ای عبدهٔ نفس و شیطان • و مردهٔ خذلهٔ شهوت و عصیان یا حسرة علی العباد خطابی برشما مختوم تا یوم التناد
الی یوم التناد سنک اوزرکزه ختم اولندی • اول یوم عظیمه یوم التناد تسمیه‌سی خود اول کونده واویلاه و واحسرتاه فریاد و فغانک
کثرتنه شاهددر • آه ای کرفتار قید پندار مکر خود را کر تو انکار آوری اکر سن مکر و حیله‌که انکار کتوره‌سن • یعنی بنده غل و غش
و مکر و خدعه یوقدر دیوب مع وجودها انکار ایدر ایسک از ترازو و آینه کی جان بری مرآت اعمال اولان برزخ • و آخرتده نصب اولنجق
میزان عدل حقدن قنده جان ایلدرسن • و بالجمله اخفاء عیوبه قادر اولمیوب بالضروره جمله‌سی بدیدار • و یوم تبلی السرائرده
آشکار اولور • پس یوم اظهار سرایرده • مولانا خداوندکار • قصهٔ لقمانی ایراد بیورمشلردر متهم کردن غلامان و خواجه تاشان
مرلقمان را که آن میوه‌های ترونده را که می آوردیم او خورده است غلامان و خواجه تاشان لقمان حکیمی متهم ایلمیسیدرکه اول طرفنده
میوه‌لر که کتورمش ایدک لقمان یمشدر • ترونده ظرفنده دیدکلری در • معلوم اوله که ائمهٔ اخبار لقمانک نسبنده اختلاف ایدوب
فقال ابن اسحق هو لقمن بن باعور بن ناحر و هو آزر • و قال وهب کان لقمن ابن اخت ایوب • و قال مقاتل کان ابن خالة ایوب •
و قال الواقدی کان قاضی بنی اسرائیل • و قال الآخرون کان عبدا • و قال مجاهد کان لقمان اسود • غلیظ الشفتین مشقق القدمین
و روی الاوزاعی عن عبد الرحمن بن حرملة قال جاء اسود الی سعید بن المسیب فساله • فقال سعید لاتحزن من اجل انک اسود فانه
قد کان من خیر الناس ثلثة من السودان • بلال • و مهجع مولی عمر بن الخطاب • و لقمان الحکیم کان اسود من نوبیا من سودان مصر ذا مشافر •
و قال خالد الربعی • کان لقمان عبدا حبشیا نجارا • و قال سعید بن المسیب ان لقمان کان خیاطا • و اتفق العلماء علی انه کان حکیما
و لم یکن نبیا الا عکرمة فانه قال کان لقمن نبیا • قیل ان عکرمة تفرد بهذا القول • و قال بعضهم خیر لقمن بین النبوة و الحکمة • الحاصل اکرچه
عند الجمهور لقمان نبی اولمامشدر • اما متصلا ملازم عتبهٔ داود علیه السلام اولمغله • ارباب تواریخ قضایای لقمانی • خلال احوال انبیاء عظامده
ایراد ایتمشلردر • و امام محمد بن محمود شهرزوری رحمة الله علیه • تاریخ حکماده بیورمشلرکه • لقمان داخل ولایت حبشه اولان دیار نوبه‌دن
برمرد سیاه‌فام • و فراخ قدم اولوب • زمین شامده متوطن طایفهٔ عربدن برینک عبد مملوکی ایدی • و ولایت شامده تعلم علوم
و تهذیب اخلاقه اشتغال بیوروب • و آخرته ارتحال ایتدکده اعمال فلسطینیدن اولان شهر رمله‌ده مدفون اولمشدر • و دیکر محمد شهرزوری
نقل ایدرکه لقمن ابتدا بو حالده رمه کوسفندانه چوبان اولمش ایدی • پس عهد بعید و زمان مدیددن صکره لقمانک مجلسنده جم کثیر مجتمع اولوب
استماع مسایل حکمیه ایله استفاده ایدرلر ایکن • اوان شبابده لقمانک بر رفیقی اول محله کلوب لقمانی بو غرتده مشاهده ایتدکده
بطریق التعجب ایتدی یا لقمن چراکاه اغنامده بنمله شریک و رفیق اولان سن دکلمیسن • لقمان بلی دیدی • رفیقی سائل ایتدی پس بو مرتبه‌یه
سبب وصلت نه مقوله خصلت اولدی • لقمان ایتدی صدق حدیث • و اداء امانت • و بی‌فایده کلماتدن لسانم صیانت ایتمکله
رتبهٔ حکمته نایل اولدم بیوردی • و بر روایتده دخی لقمانی بنی اسرائیلدن برمرد اوتوز مثقال التونه اشترا ایدوب خواجه‌سنک
هیزم کشلک خدمتن ایدردی • و لقمانک بند رقیتدن آزاد اولمسنده • ارباب تواریخ اوچ سبب بیان ایتمشلردر • برسی بودرکه
منقولدرکه • برکون خواجهٔ لقمان • نامناسب اولان همنشینلرندن برسی ایله بر نهرک کنارنده نردبازی ایدوب و بحثلری
بونک اوزرینه قرار داده اولدی که • هرکیم نردبازیده مغلوب اولورسه آب رودی تمامت نوش ایده • شویله که ایچمکه قادر اولمزسه
نصف مالنی حریف غالبه ویره • اتفاقا خواجه مغلوب اولوب خصمی ماء نهری شرط معهود اوزره خواجه‌یه اتمام ایچمک و عدم قدرتی
اولورسه نصف مالنی تسلیم ایتمکه بطریق الالتزام الحاح و ابرام ایلدی • خواجه دخی عدم قدرته شربه بناءً تسلیم ماله رضا کوستردی •
و لکن برکونه دکین خصمندن مهلت آلوب اوینه کلدی اول کیجه‌یی انواع اندوه و غم و درد و الم ایله صباحه چقردی • ازین جانب
لقمان دستور معهود اوزره حزنه هیزمی اوده کتوروب خواجه‌سنک حضورینه کلدکده • زیاده غمناک و اندیشه‌ناک مشاهده ایتمکله

لقمان

قصهٔ لقمان حکیم

لقمان خواجه‌دن سبب غم • و باعث حزن و المی سؤال ایلدی • خواجه دخی تردد بسیاردن صکره لقمانه حالنی بیان ایتدکده لقمان بونک دفعی
سهل العلاج در • پس ای خواجه خصمکی آلوب کنار جویه وارهلم • امیدم درکه خصمک مغلوب و مجاب اوله دیوب اوچی دخی جای معهوده وارد اولدیلر
لقمان خواجه‌سنک حریفنه ایتدی ای نردباز • دونکی کون چین بازیده بو نهرده جریان ایدن آب روانی خواجه‌مه ایچ دیو تکلیفمی
ایلدک دیدی • اول دخی شرطمز بو یله دردیدی • لقمان ایتدی ایمدی اولاسن دونکی کون بو نهردن جریان ایدن آبی احضار ایلیوب کتور
خواجم دخی شرطی یرینه کتوروب جمله‌سنی نوش ایتسون • و اکر دیرایسک که • نهرک طرفین و حدودی معین و طول و عمقی مبین در ایچنده
جاری اولان آبی نوش ایلسون • بو دخی خوب و لکن نهر جارینک باشنی بند ایله که • آب دیکر متصل اولمیوب ماء موجودی نوش ایده
شرطی یرین بولسون • والا بنم خواجم الی غیر النهایه جوده قیامته دک جریان ایده‌جک آب رودی ایچه‌جک دکل • و شرط دخی اویله
اولمامشدر پس سکا لازم اولان بودرکه یا دونکی کون جریان ایدن صوی کتور • و یاخود راس نهری بولوب صویی سد ایله که
آخر صو قارشمیه • بو ایکی طریقدن دیلدوکک اختیار قیل دیدی • پس خصم عاجز و مغلوب اولوب لقمان لطایف حیل ایله خواجه‌سنی
خسارت اموالدن تخلیص ایتمکله • بونک شکرانه‌سنه لقمانی اعتاق ایلدی • و بین الناس لقماندن بدیدار اولان اول حکمت و کیاست
بو قضیه دردیمشلر • و عند البعض سبب عتق لقمان بودرکه • برکون خواجه‌سی لقمانه ایتدی • یا لقمان برکوسفند ذبح ایدوب
اعضاسندن احسن و اعلاسنی بکا کتور • لقمان بر موجب فرموده کوسفندی ذبح ایدوب افندیسنه دلینی و یورکنی کتوردی
و بر مدتدن صکره بر دستور سابق خواجه‌سی لقمانه برکوسفند ذبح ایدوب اقبح اعضاسن بکا کتور دیدی • لقمان دخی کمافی الاول
زبان و دلن کتوردی • پس خواجه بو امر مبهمک کیفیتن استکشاف ایتمکله • لقمان ایتدی ای خواجه هرکاه که • زبان اقوال ناشایسته‌دن
و دل اخلاق ناپایسته‌دن پاک اوله بهترین اعضادر • والا بدترین اعضادر • پس خواجه‌سی بو سببدن لقمانی آزاد ایلدی •
و بر روایتده سبب آزادی لقمان بودرکه • برکون خواجه‌سی لقمانه فلان تارلایه سمسم اک دیدی • لقمان دخی مزرعهٔ مزبوره‌ده
شعیر زراعت ایلدی • پس وقت حصاده قریب خواجه ایله لقمان کشت زاره واروب مزرعهٔ مذکوره‌یه نظر ایتدکده کوردیکه
سمسم یرینه جو زرع اولنمش فلهذا خواجه‌سی لقمانه خطاب ایدوب • بن خود سکا سمسم اک دیمش ایدم سن ایسه ارپه اکمشسن
دیو عتاب ایلدی • لقمان ایتدی ای خواجه اکرچه سن اویله بیورمش ایدک و لکن ارپه اکدم • خواجه ایتدی پس نیچون • لقمان ایتدی
بن شعیردن سمسم حاصل اولور تصور ایتمشم • خواجه ایتدی بو تصور باطلدرکه و همکه کلمشدر • لقمان ایتدی ای خواجه سنی
کوریورمکه • باوجود اعمال قبیحه • و افعال ستیزه • بو امید و تصورده‌سن که • روضهٔ رضوانه داخل اولوب تحت جنانده کل ای خواجه
دیو مقام کوستره‌لر • پس بن دخی کندوکنده بو اندیشه قلدم که • اکر افعال پسندیده منتج مغفرت • و سبب دخول جنت اولورسه
ممکندرکه ارپه‌دن دخی سمسم وجوده کله • پس خواجه بو حدیثدن متنبه اولوب لقمانک دفتر رقیتنه • رقم حریت چکدی • و نقله
اخباردن بعض دیرلرکه • لقمان ناسی دین موسایه دعوت ایله حکمت میاننده مخیر اولدقده • شق ثانی‌یی اختیار ایلدی • فاما قضیه
تخییرده نافع ابن عمردن اول دخی حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله دن بو وجهله روایت ایدرکه • برکون لقمان نصف نهارده
قیلوله ایدرکن • ملایکه‌دن بر طایفه کلوب لقمانه السلام علیک یا لقمان دیدیلر • لقمان احسن وجهله رد سلام ایدوب و لکن سلام
ویرنلرک یوزین کورمدی • و نه کیمسه‌سز دیو سؤال ایلدی • انلر ایتدیلر بز فرشتکانوزکه فرستادکان پروردکارز • و سبب اتیانمز
بودرکه • حق سبحانه و تعالی سنی مخیر قلمشدر • حتی روی زمینده خلافت • و بین الناس استقامت اوزره حکومت ایلیه‌سن
لقمان ایتدی اکر حضرت واجب الوجود • بو بابده بنی تخییر ایتمیوب من حیث الجزم فرمان بیورسه قضایه رضادن غیره چاره یوغیدی
اما چونکه کندو اختیاره تعلیق بیورمشلردر • عافیت رجا ایدرم • ملایکه ایتدیلر یا لقمان سنک طبعکده اولان کراهت حکومته باعث ندر
لقمان ایتدی طریق ریاست صعب المسلک اولمغله • ارباب حکومت معرض فتنه‌ده‌در • زیرا حقله حکم ایتمزایسه مخذول آخرت اولور
و اکر مراسم استقامتی رعایت ایدرسه دنیاده مغبون اولور • پس هرکیمکه دنیاده ذلیل و حقیر و کمنام در • قیامتده حاکم شریف
جهیدن مرتبه‌ده بهتردر • و هرکیمکه فانی‌یی باقی اوزرینه اختیار ایلیه • انک نصیبی خسران دنیا و آخرتدر • زیرا بو جهانک
نعمتی برکون زواله واروب وبالی کردننده قالور • هم دنیاده وباله کرفتار • و هم عقباده انکله معاقب و خوار اولورلار • پس
ملایکه لقمانک حسن مقالن استحسان ایدوب • و درکاه صمدیتده لقمانک اختیاری رضایه موافق کلمکله • تقلد امر ریاست
و آسیب فتنهٔ حکومتدن معاف بیورلدی • و چونکه اول کون آخره واروب • آفتاب عالمتاب وجهنه شب نقاب ایلدی • برخواب
ولقد آتینا لقمن الحکمة • ضمیر منیر لقمانه ابواب حکمت مفتوحه اولوب خاطر خطیرندن ینابیع علم و حکمت تفجر ایلدی • و جامهٔ خوابدن
سر برآورده اولوب کندویی اوجات حکمتده چارپالش فضیلته متکی مشاهده بیوردی • و امر خلافت داود علیه السلام
تقلید بیورلیوب • لقمن متصلا حضور رسالت پناه داوده ملازمت ایدردی • و مسایل حکمیه نور آفتاب نبوتدن اقتباس قیلورلردی
و احیانا داود علیه السلام لقمانه لطف ایله خطاب ایدوب طوبی لک یا لقمن اوتیت الحکمة • و صرفت عنک البلیة • بیوررلرایدی
مرویدرکه برکون لقمان • زیارت داود علیه السلامه کلوب کوردیکه داود علیه السلام آهن سردی بی تلاقی نار موم کبی نرم ایدوب

حلقه‌لردوزر • لقمان تعجب ایدوب لکن کنیعتندن سؤال ایتمدی • چونکه کارینی اتمامه ایرکوردی بر زره بی نظیر اولوب اودوم
زرهی اوزرینه کیدی • وزبان سریانی ایله زرداها بالغرابا • یعنی اعلا زره در • وجنک ایچون غزاته حصن حصین در بیوردی
پس لقمان دخی • بی منزلت سؤال حقیقة حاله واقف اولماغله • برخلاف سابق نفسنی تمدح ایدوب الصمت حکم وقاعلها
قلیل • یعنی خاموشلق بهترین حکمدر • والکا قیام کوسترن رجل عاقل اقل قلیل در بیوردی • وبر مصداق • واذ قال لقمن لابنه
یا بنی لا تشرک بالله ان الشرک لظلم عظیم • ابن لقمانک اسمی انعم • وبر روایتده ثاران در • لقمان اوغلنه وصیت ایدردی که
یا بنی اشراک باللهدن بری اولوب نفسکه ظلم عظیم ایتمه • ودائما صبر ویقین اوزره اولوب ومجاهده وریاضت نفسی اوزرکه
التزام ایدوب دنیادن قلیله راضی اول • ورزق مقدره قناعت ایدوب آخرک رزقنه نکران اولمه که حتی نفسک تجدیدلمکدن
خلاص اوله • وطعامدن کرسنه اول که حکمتدن سیر اولاسن • وخلقه درشت کویی ایتمیوب کثیر التفکر اول • وصمتی شعار ایت که
شرلسندن امین اولاسن • وبرحال که سنک ذی انکده اولمیه • خلق جهان سنی اول معدوم ایله ستایش ایتدکلرینه فریفته اولمه
زیرا سخن جاهلدن خزف دراولماز • وکندکدن اعلایه مقابله ایتمه • وزیردستانی حقیر عد ایتمه • وسفهایه سکوتدن غیری
چاره واردر صانمه • وکندو مالکی تضییع • واموال اغنیایی تکثیره مقید اولمه • سنک مالک اولدرکه فی سبیل الله انفاق ایدوب
آخرتده مجتمع بوله‌سن غیریلرک میراثنه ترک ایتدوکک سنک مالک اولماز • وشدت ورخا • وسرا وضراده • سکا غیر اولان
بر دوست ایله جنکده عقد اخوت مراد ایدرسک • انی غضبه کتور • اکر حالت غضبده منصف بولورسک انک اخوتنه
میل ایله • والا حذر اوزره اول • وبسام وسبک روح اول • وهرکسه افشاء سلام ایت • وترک تعصب قیل که معامله‌ده
ترک عصبیت واسطهٔ محبت • ورابطهٔ مودتدر • الحاصل حکمت لقمانیه‌یه نهایت یوقدر • وروی عن عکرمه • قال کان لقمن من
اهون ممالیک سیده علیه قال فبعثه مولاه فی رفیق له الی بستان له یأتونه من ثمره فجاؤا ولیس معهم شیء وقد اکلوا الثمر
واحالوا علی لقمن فقال لقمن لمولاه ان ذا الوجهین لا یکون عند الله امینا فاسقنی وایاهم ماء حمیما ثم ارسلنا فلنعد ففعل
فجعلوا یتقیئون تلک الفاکهة وجعل لقمن یتقیء ماء بحتا فعرف صدقه وکذبهم • پس مولانا خداوندکار کاشف الاسرار سر یوم تبلی السرائر
اظهار ایچون لقمان حکیمک بو قصه‌سنی بطریق التمثیل نظم ایدوب بیورورلرکه بود لقمان پیش خواجه خویشتن • درمیان بندکانش خوارتن
لقمان حکیم خواجه‌سی حضورنده سایر بنده‌لری میاننده حقیر وخوارتن • وممالیک آخردن اهون اولوب اعتبار والتفاتدن
ساقط ایدی اتفاقا برکون اول خواجه می فرستاد او غلامان را بباغ • خواجه غلاملرینی باغه کوندردی تاکه میوه آیدش بهر فراغ
حتی غلاملر جمع ایتدکی میوه برای فراغ خاطر کله • وخواجه عشرت ایدوب تروننده یتمش میوه‌یی وافر تناول ایلیه واول ایامده
بود لقمان در غلامان چون طفیل غلاملر جنبنده لقمان طفیل کبی ایدی فلهذا غلاملره تبعیت ایدوب معا کتدی وایچلرنده چندان
اعتباری یوغیدی • وسیه رو اولماغله التفات ایتمزلرایدی • اکرچه حبشی ایدی ولکن پرمعانی تیره صورت همچو لیل شب کبی
تیره صورت • وآسمان قلبی انجم بی شمار علم وحکمت ایله مزین پرمعانی ومعرفت ایدی • اکا بناء خواب آلود غفلت اولانلر
مانند شب اولان صورت ظاهره‌سنه باقوب فلک عقلنده آراسته اولان قمر بدر فطنت ونجوم زاهره حکمتدن بی‌خبرلر ایدی
بیت کرشب بصورتست سیه صبح پاک نیت • چون در پناه مهر منیرست واخترست • ای دوست • شب سیه پوست • بازار
راز ابرار وخلوتخانهٔ اصحاب اسرار واوان تجلی دیداریاردر • شب مهتاب بنماید رخ یار • که درشب می نکنجد هیچ اغیار
شب مهتاب اکر واصل شوی تو • نباید زین سخن غافل شوی تو • شب مهتاب کان شب بدر باشد • دران شب عاشقانرا قدر باشد
شب مهتاب حق بی شک بیابی • چه کویم حالت درعین خوابی • اکرچه کیم لقمانک نقش سواد وجهی • مانند شب سیه ایسه‌ده • فاما
صفای درون جهتندن هزار وهزار شموس واقمارک ضیای بسیاری انک انوار آفتاب حکمتی سایه‌سنده • مانند لیالی اظلامدر
القصه باغ خواجه‌یه روانه اولان آن غلامان میوه‌های جمع را • اول غلاملر فواکه مجموعه‌یی خوش بخوردند از نهیب طمع را • غلبه هجوم
غلبه هجوم طمع خامدن کسسته آرام اولوب • فراغ بال ایله خوش ییوب خواجه‌لرینه باغ اردن بردانه کتورمدیلر • ومقام اعتذارده
طوروب تهاده خواجه را کفتند لقمان خورد آن • خواجه‌یه ایتدیلر • اول جمع ایتدکمز میوه‌لری لقمان یدی • پس بن [illegible]
طبقنجه خواجه بر لقمان ترش کشت وکران • خواجه لقمانه کران سر وترش نظر اولوب رنجیده خاطر کورندی • لقمان دخی خواجه‌سنک
جلالن کوروب اصلنی بلمک ایچون چون تفحص کرد لقمان از سبب • چونکه لقمان سبب ترش رویی نه ایدوکن تجسس وتفحص ایلدی
کندویه اکا غمز ایتدکلرندن خبردار اولوب در عتاب خواجه‌اش بکشاد لب کندویه اولان باب عتابده صد ترس وادب ایله
خواجه‌سنه کشاده لب اولوب کفت لقمان سیدا پیش خدا لقمان ایتدی سیدا پیش خداده بندهٔ خاین نباشد مرتضا
بندهٔ خاین مرتضا اولماز یعنی قبول واجتبا اوجانبه ارتقا ایتمز فی الحقیقه بنده خیانت وادایه مرتبه اجتبادن ساقط اولمق
لایقدر • فاما ای فلک حسن شمائل ومرکز دایرهٔ فضائل بیت چه حال شد که برین مبتلا کردد شکر ترش نبود توشکر ترش چونی •
مراحم واشفاق • ومکارم اخلاقکدن • امید بندهٔ صداقت وثاق بودرکه • غمازان مدعیانک بو بنده‌یه ناتوانلر حقنده اولان

[illegible]

[illegible] اولمیوب حقیقة حال کشف وعیان اولمغیچون امتحان کن جمله ما را ای کریم بزم جمله‌مزی امتحان بیور ای کریم
خواجه لقمانه ایتدی ای عبد حکیم میوه خورد نیمشدر • پس امتحان نه یوزدن اولور ع دیدی لقمان سیدا طبع سلیم
[illegible] تو از آب حمیم سن آب حمیمدن بزه طویغنجه ویر • یعنی معده وامعامز طولنجه بزم جمله‌مزه صو ایچور بعد از آن ما را بصحرای کلان
[illegible] بزی بر صحرای وسیع • وهامون فسیحه ارسال ایله • بعض نسخده کلان یرینه بصحرای بران واقع اولمشدر • یعنی بیزی
[illegible] چه سور تو سواره ما پیاده می دوان سن اسب سوار • وبزلرکا بکجه رفتار ایدوب دوان وپویان اولالم
[illegible] بدکردار را اندن صکره سن بدکردار ونکوکاره نظر قیل صنعهای کاشف الاسرار را حتی کاشف الاسرار اولان
[illegible] صنایع عجیبه بی شمارینی تماشا قیله‌سن • وبدکردار ونیکوکاری پدیدار کوره‌سن • پس درحال بر وفق نعمت حکیم
[illegible] خواجه از آب حمیم مر غلامان را و خوردند آن بیم خواجه غلاملرینه ساقی ماء حمیم اولوب آب کرم ایچیرزدیو بر بادیه
[illegible] غلامان دخی خوف جانلرندن نوش جان آب حمیم ایتدیلر • وخواجه سوار غلاملر کابجه پایدار اولدی بعد از آن میراندشان در دشتها
[illegible] دشت وصحرالره سوردی می دویدند آن نفر تحت وعلا اول نفرات دخی بالضروره افندیلرینک کابجه
[illegible] بادصبا کبی پویده ودونده اولدیلر • پس معده وامعاده اولان ماء حمیم غلاملرک سرعتله اشاغه یوقاری
[illegible] وجانب حلقوملرینه صعود ایدوب • دفع غثیان ایده‌جک اوزرنه غیری شی ادخال اولنمامغله فی الحال
[illegible] زغنا انلر رنج وعنادن قییه دوشوب استفراغ ایتدیلر آب می آوردزیشان میوه‌ها میوه اوزرنه ایچدکلری
[illegible] طشره کتوردی فاما چونکه لقمان را در آمد می زناف چونکه لقمانک درون نافه‌سندن قی واستفراغ
[illegible] اول ایتمیوب معده‌سنده آبدن غیری شی اولمامغله می برآمد از درونش آب صاف درون لقماندن
[illegible] هربرینک سقامت واستقامت • وخیانت وصداقتی • افندیلری حضورنده پدیدار اولدی • آه ای نفس
[illegible] عجبا قصه لقمان ذی حکمتدن حصه مند اولدکمی • ایدی قصه‌دن حصه بودرکه • اول خالق وپروردکار
[illegible] ایله اشترا اولنان ممالیک عقل انسانی • وروح حیوانی • وحواس ظاهره وباطنه • وقوای جسمانیه وروحانیه‌یی
[illegible] وروضه وبستان عالم ناسوتده نمودار اولان اشجار میوه‌دار شریعتدن • دست طریقت واطاعت ایله
[illegible] ایدوب روز محشرده بنم حضوریمه عرضه قیلکوز دیو فرمان واجب الامتثال صادر اولمغله عقل طفیل پر فطنت
[illegible] غلامان حواس وقوا ایله بطریق التبعیه موافقت ایدوب باغ وجوده • وروضه ناسوته قدم نهاده اولدیلر
[illegible] ظلمتنی مانند شب یجور • سراپرده خفاده مستور ایتمکله حواس وقوا فکرت عقلدن تغافل ایله اکا اعتبار
[illegible] ومزخرفاتنه انواع رغبت ایدوب تحصیل معرفة الله ایتمدیلر • وبی خلوص وصفا جمع ایتدکلری ثمرات اعمالک
[illegible] ودیو طبیعت مکاره‌نک هجوم وهموسندن حلقوم سمعه وریایه ادخال ایله ابطال ایدوب تهی دست
[illegible] وافندیلری حضورنه واردقلرنده • سؤال وحسابدن تغافل ایتدیلر نظم • زهی جاهل که دنیا دست داری
[illegible] داری • چه بی مغزی چرا ابله شدستی • مکر زادل تو هم ابله بدستی • ازین اسرار تر دوستان بین
[illegible] بین • هر آن میوه که افتادست از بار • مخور از روی خاک ای دوست زنهار • سقط باشد کذر کن زان مخور تو
[illegible] ترتو • چو تو زین بوستان لذت نیابی • یقین دان عین ان قربت نیابی • پس عمر آخره ایریشوب وامارات
[illegible] رب العزته واردقلرنده • اعمال خالصه • وافعال واقوال صالحه‌دن دست آویز اولاجق مقدار دانه خردل
[illegible] کانه دفع خجلت ایچون دامن معذرته تشبث ایدوب کذب ودروغ ایله خلاص اولورز امنیه‌سیله باغ
[illegible] ثمرات افعالی • طفیل عقل تناول ایلدی دیو • جمله قباحتی عقله اسناد ایدوب کندولرینی خیانتدن بری ایلدکلری
[illegible] قصه‌دن خبردار اولوب • یک اشیب • ویک آخذه • ویک اعاقب مفهومی خاطر کذاری اولمغله ایتدی الهی
[illegible] بونلاره رفیق اولدوغم جهتندن معاتب اولدم • ولکن سکا معلومدرکه بونلر بکا اعتبار ایتمیوب • وبنی
[illegible] بن خود لذائذ جسمانیه • ومستلذات شهوانیه‌دن • برحبه چشان اولمدم • الحق سنک فرمانکه امتثال ایله
[illegible] باغ وجوده کتمکده رفیق اولمش ایدم • سن خود عالم السر والخفیات سن • ولکن بزی امتحان بیورکه
[illegible] هر قنقمز ذوق ایتدیسه پدیدار اولوب • سراپرده اولان ظواهره کلسون • پس حق سبحانه وتعالی دشت
[illegible] هر برینه اسقا ایتدکده بیم جاندن نوش ایدوب هامون نزع وسکراتده پویان اولدقده روحلرینی
[illegible] کلوره • وهربر قوا وجوارحدن وجوده کلان اعمال وافعال • وجمیع اقوالک صورتلری برزخده پدیدار اولوب
[illegible] انواع رسوایی ظاهر اولوب نار جحیمده اولان آب حمیم • وثمرهٔ ذقومی ییوب امعا وجکرلری پاره لنوب دیلمدن
[illegible] نظم • زبد نامی نیندیشی زمانی • که هردم بر تو خوانم داستانی • همه شرکت حواس لشتی در راه
[illegible] درخواه • همه طبعت حواس ناخوش نشست • همه کبرت بدوزخ آتش است • زکار آخرت بو دیم غافل

[illegible]

ایتمدیم انچه فرمود عقل عاقل • کنون هستیم از کرده پشیمان • که کرم و مورها مان شد نمایان • کنون ای دوستان نهار و زنهار
برسید از شر این دهر مکار • که راهی سخت دشوارست در پیش • اکر تو مومنی این دم بیندیش • بجز فرمان یزدان هیچ کاری
مورزید ای عزیزان هیچ کاری • پس کاشف اسرار دیو توحی مولانا جلال الدین الرومی دخی قصه دن حصه بیان ایدوب بیورر لرکه
ای سامعین حکمت لقمانیه حکمت لقمان چو داند این نمود چونکه حکمت لقمان بو اسرار و ضمایری کشف ایتمدی پس چه باشد حکمت رب الوجود
پس غفلت ایتمیوب اکا کوره تدبر و تفکر قیل که رب الوجود اولان خالق و معبودک حکمه شامله نامعدوده سی نیجه اولق کرکدر نظم
حکیمان کرچه بسیارند در دهر • کجا ترياک سازند هر زهر • حکیمی هست بر مانند غفار • که درمان میکند رنجت بیکبار
ز حکمت کرد درمان جمله ذرات • ز عین حکمتش قرآن و آیات • دوای درد خود کر دست اینجا • که دید انبیا ازا و هویدا
ز درد عشق اکر بوی ببابی • دمادم سوی درد او شتابی • تو در بازار دنیا مبتلا کی • نمیدانی دمی کز که جدایی
زنادانی بماندی در جهنم • بلای خویش می بینی تو هر دم • ایدی شک و شبهه قیلمه که • یوم تبلی السرائر کلها
ظهور سرایر کوننده اسرارک کلیسی آشکار اولور بان منکم کان من لا یشتهی سزدن ظاهر و عیان اولور و شول کوامن و بواطن که
اول فضاحتک ایضاح و ظهور ندن خط اولنمازایدی • یعنی افشا سندن المحکیدوکز جمیع سیئات خفیه • و قبایح مستوره کوزکوز کبی
آشکار اولوب رسوای اولورسز کما قال تعالی فی سوره الطارق • یوم تبلی السرائر فما له من قوة ولا ناصر • یعنی ارواح ابداندن
متفرقه اولدوغی کونده • باطن ظاهر اولوب اعمال و اخلاقدن اکر طیبه • و اکر خبیثه • متمیز و متعرف اولوب خفیات ضمایر
جریدار اولور • پس یوم کشفده انسان ایچون بر قوة مانعه • و بر معین و ناصر یوقدر که ظهورات مزبوره یی انک نفسندن
منع و دفع ایدوب • فضاحتدن خلاص اوله • آه ای سالک راه • فلینظر الانسان مم خلق خلق من ماء دافق یخرج من بین الصلب
والترائب • فحوای کریمه سی اوزره سن خود صلب و ترائب میانندن مخرج اولان ماء دافقدن خلق اولنوب • حق سبحانه و تعالی
یوم تبلی السرائر هنکامنده • ماء مزبوری اصلنه ارجاع • و سنی تکرار ایجاده قادردر • انا و صدقنا • فاما انجبا سماء صدر کدن
نازل اولان معنای دخی بیلورمیسن • ایدی علم شریفه خفی اولمیه که • اول قادر مطلق سنک لطیفه اراده کی • رحم قلبکده مصبوب اولان
شول آب رحمتدن خلق ایلدی که • ماء مزبور صلب و حکده مودع اولوب • وقت تخمیرده ترائب قلبکده مستودع اولان ماء تربیه دن
تصویر اولنمشدر • پس شویله که کما هو حقه انک حقنی اعطا ایتمیه سن • بر فحوای • انه علی رجعه لقادر • حق تعالی انی اصلنه ارجاع قادردر
ایدی ای مرید صادق اوزرکه واجبدر که • قلبکه نزول ایدن لطیفه اراده ایله متنعم اولوب • ولدعزیزکدن زیاده انک حسن
تربیه سنه همت قیله سن • زیرا اولد ظاهری برفحوای • انما اموالکم و اولادکم فتنة لکم • سنک فتنه و عدودر • فاما ذکر اولنان
لطیفه ارادیه بر ولد مکرمدر که • یوم تبلی السرائر • انجامنده سنی رب العزته سبب وصول اولور • و یوم مزبورده هر احدک
ولد لطیفه ارادیه سنک سری آشکار اولوب حسن تربیه سنده تقصیرات ایدنلره ندامت تامه حاصل اولور اما اول کونده اولان
ندامت بی منفعتدر • زیرا بر قوة ارادیه دخی یوقدر که • انک تربیه سنه اشتغال کوستره • و استرضا و استمداد ایله بر معین و ناصر
یوقدر که • رجوعله حق تربیه سنی یرینه کتوره نظم
هزار خلعت کزین درکاه بوشند • که ظاهر کردد ان تبلی السرائر • حذر کن از بدیهای ضمایر
بر آید صبحگاه نکاه بوشند • بوقت صبح دلرا شاد کردن • حقیقت جان و تن آباد کردان • تو خود بشناس دلشو در حقیقت
بردن آز هوا و از طبیعت • تو خود بشناس ماو را بدانی • اکر دانی توی صاحب معانی • آه ای اسیر طبع و شهوات اولان درد مند بیچاره علو کمال سونکه چون سقوا ماء حمیما فقطعت
جملة الاستار فما قطعت • چونکه اول عصاة بد ضمایره • ماء حمیم جحیم سقی اولنه • حدندن متجاوز اولان شرف داد و انواع شناعتلری
ظهوره کلمک ایچون جمله استار اسرار منقطعه اولور • یعنی کمال مرتبه رسوای اولمق ایچون • اسقاء ماء حمیم ایله جمیع قبایحلری آشکار اولوب
خلقدن مستور اولان جمیع حاللری کورینور • و پرده لری یرتیلور • و بو بیت شریف سوره محمدده اولان آیت کریمه یه اشارتدر
کما قال تعالی • کمن هو خالد فی النار و سقوا ماء حمیما فقطع امعاءهم • معلوم اوله که کمن هو خالد خبر مبتدادر که • مبتدا سباق آیتده اولان
مثل الجنة التی وعد المتقون • قولی در • تقدیر کلام مثل اهل الجنة فی الخلود کمثل من هو خالد فی النار دیمک اولور • و یا خود عند بعض النحویین
مثل الجنة قولنک سباقنده اولان • افمن کان علی بینة من ربه • قرینه سیله مبتدا محذوفک خبری اولوب • تقدیر کلام اسکل من کان
مکرما فی الجنة کمثل جزاء من هو خالد فی النار دیمک اوله • و قال الامام الرازی • فان قیل ما معنی • قوله تعالی • مثل الجنة التی وعد المتقون
فیها انهار الی قوله تعالی کمن هو خالد فی النار • وقلنا قال الفراء معناه من کان فی هذه النعم کمن هو خالد فی النار • و قال غیره
امثل الجنة الموصوفة کمثل جزاء من هو خالد فی النار • فحذف منه ذلک ایجازا و اختصارا • الحاصل مفهوم آیت کریمه بودر که جنات
موصوفه ده حور و غلمان و انهار آب حیات و خمر و عسل و البان ایله ابد الاباد متنعم و متلذذ ایدنلرک حال و شانلری انلرک کبی میدر که
نار جهنمده مخلد قالوب • و عین بحر اندن کاس خذلان ایله • ماء حمیم نیران سقی اولنه لر • پس بونلرک باغرسقلرینی • اول ماء حمیم حرارتی
فرط حرارتدن قطعه قطعه • و پاره پاره ایلیه • پس بو حال ایله معذب اولانلر • اهل جنت ایله مثل و برابر میدر • انلر بو مقوله عذاب ایله
مخلد فی النار اولدقلری کبی • اهل جنت دخی نعم لا یحصای الهیه ایله جنتده مؤبد و مخلد متنعم ایدرلر دیمکدر • پس هر بر درکه نک

اکر حسنه و اکر سیئه اعماله کوره ولدیه نار زان آمد عذاب کافران کافرلرک عذابی اول سببدن نار جهنم کلدی که حجر را نار باشد امتحان
حجرک امتحانی نار ایله اولور • زیرا برفحوای فهی کالحجارة او اشد قسوة • نصایح انبیا و اولیایی عدم قبول ایله کفره • فرط قسوتده
اشد من الحجاره اولوب • بلکه حجاره دن تفجر ما ایتدوکی جهتدن ملایمتده قلوب کفره دن نرم اولوب اول فجره نک قلوب قاسیه لری
اوزرنده بر شی نمودار اولمیان سنک خاره کبی • نباتات ایمان و شجره ایقاندن خالی • سنک خارای سیاه اولمغله • قد شریف خوابیده
حطب بر نیه باقوب بیمث بشر دکلری سنک سیاه بونلر دخی • برفحوای • وقودها الناس والحجارة • نار جحیمک حطبلری اولوب ابد الاباد
نارده مخلد قالورلار • و خذلان سرمدی یه مبتلا اولورلار • اکر دنیاده نصایح انبیا و اولیایی قبول ایدوب • در غونت و خشونتدن
ایچوب عجب و استکباری ترک ایدوب • تواضع و مسکنت • و اقرار و محبت ایده لردی • مانند حجاره اولان قلبلرندن ماء توحید و ایمان
تفجر ایدوب • و حجاره لک مرتبه سندن کیدوب • خاک پاک اولمغله • اشجار معرفت • و ثمرات محبت منبته اولوب عرصه جنانده غرس
اولنورایدی • فاما ذاتلرنده استعداد اولمامغله • مرتبه حجریتده مردود اولدیلر فلهذا مولانا خداوندکار بیورر لرکه آن دل چون سنک مارا چند چند
اول سنک سیاه کبی اولان قلوب منکرینه بز • مرارا و کرارا چنه وچند نرم کفتیم و نمی پذرفت پند نرم سویلدک و لطف و ملایمت ایله
نیجه نصیحتلر ایلیوب واقع حالی بلدردک • اصلا اثر ایتمیوب نصیحتمز قبوله قرین اولمادی • و بزم انفاس قدسیه مزدن انلر علاج پذیر
اولمادی • ایمدی علیه ما یستحق دیه لم که ریش بد را داروی بد باشد رک بر افزاره نک طمری کندویه لایق اولان داروی بدی بولدی
مر سر خر را سزد دندان سک خرک باشنه سک کلبک دندانی اولور • و بعض نسخه ده سزد دندان سک واقع اولمشدر • یعنی لاشه خرک سر
لایق اولان دندان سکدر که • اشکک باشنه مناسب اولان کوپک دیشیدر دیدکلری مثل مشهوردر • ایمدی کفره و منکرینک حمار باشی کبر اولان
وجودلرینک • عذاب مولم جهنمدن کلاب دیشی کبی اولان نار جهنم لایقدر • الحاصل ایت دیشی طکوزدریسی مثلی کبی هر کس لایقن بولدوغی
محقق ایده • الخبیثات للخبیثین حکمت خبیثات اولان اعمال و اخلاق خبیثین اولان اشخاص ایچون حکمتدر زیرا زشت را هم زشت جفت و بایست
زشتک دخی زشت جفت و لایقی • و بایست و موافقدر • کما قال تعالی فی سورة النور • الخبیثات للخبیثین والطیبات للطیبین والطیبون
للطیبات اولئک مبرؤن مما یقولون • بو آیت کریمه ام المؤمنین • زوج سید المرسلین • حضرت عایشه صدیقه طیبه • و طاهره و مقدسه
رضی الله عنهانک برآءت و نزاهت • و قدس و طهارتی حقنده نزول ایدوب • ارباب افکک افرادندن اولان مشرک و منافقلرک تهمت ایتدکلری
حضرت رسالت پناه • و اهل بیت رسول الله • انلرک افترا ایتدکلری نقایصدن پاکلر و بریلردر • زیرا رسول خدا پاکدر • انک جفت
و لایقی دخی پاک و طیبه اولمقدر • دیو حق سبحانه و تعالی ذات پاکیله شهادت ایتمشدر • ولکن حکمی عام اولوب هر خبیث و خبیثه • و هر طیب
و طیبه یه من حیث الشمول معنای آیت کریمه ده • صاحب الکشف الکلی • روزبهان البقلی بیورر لرکه • خبیثات هواجس النفوس • و وساوس
الشیطان • و مزخرفاتها للطالبین من المرائین والمغالطین و هم لها • و طیبات الهام الله بوسایط الملائکة • لاصحاب القلوب والارواح
والعقول من العارفین • و هم لها • و ایضا الترهات والطامات للمدعین • والحقایق والدقایق من المعارف • و شرح الکواشف للعارفین
والمحبین • و ایضا الاوصاف المذمومة للنفوس والاخلاق المحمودة للارواح والقلوب • و قال عبد العزیز المکی الدنیا و خباثتها
للخبیثین من الرجال المحبین لها • و لهم یصلح الدنیا • والمحبون للدنیا للخبیثات ای للدنیا و لها یصلحون • و قال الطیبات هی الآخرة
و کراماتها للطیبین المحبین لها • و لهم یصلح الآخرة • والطیبون للطیبات المحبون للآخرة الطیبات و للآخرة و کراماتها یصلحون • خلاصه کلام
ای خلان صفوت ارتسام • دنیانک خبیثات و شهواتی • ارباب نفوس و متمرده دن اولان خبیثلر ایچون در • و خبیثون اهل دنیادن اولانلر
شول جمله در که • نفسلری دنیا ایله مطمئنه اولوب مستلذات طبع و مشتهیات هوا یه کوکل باغلیوب • انلر خبیثات مزبوره یه لایق و خبیثات
دخی انلرک لایقیدر • و کذلک حطام فانیه دن اولان خبیثات دخی • همم دنیه اصحابنه موافق • انلر دخی اکا لایقدر • و کذلک حظوظ امال
و امانی دن اولان خبیثات • اکا سعی و همت ایدن ادانی یه لایقدر • و همچنان بدع و اهوادن اولان خبیثات • مبتدعین و اهل هوا یه
موافق انلر دخی ضلاله لایقدر و کذلک اخلاق ذمیمه و اوصاف ردیه و لوث حدوث ایله ملوث اولان جمیع خباثت ادهاف
ذمیمه ایله موصوف • و لوث حدوثله ملوث اولان خبیثلره لایق • و بربرینه موافقدر • و اعمال صالحاتدن اولان طیبات
اعمال صالحه و خالصه اصحابی • اولان طیبلره لایق • و انلره دخی اعمال صالحه موافقدر • کما قال تعالی • و کذلک خلقهم • و قال علیه السلام
اعملوا فکل میسر لما خلق له • و قال صلی الله علیه و سلم خلقت الجنة و خلق لها اهل و خلقت النار و خلق لها اهل • و کذلک حظوظ نفسانیه دن
مجرد اولان تحقیق مواصلات حقه که • احوال طیباتدر • همتلری هر مستلذات خسیسه دن عالیه اولان • رجال طیبون ایچون لایقدر که
انلرک نفوس زکیه سی من له العزة ایچون تذلله تحمل ایله • اوجات عالیات قربانه اعتلا ایلمشدر • و همچنان طیبات اخلاق کریمه
و لوث حدوثدن مطهرات اولان اوصاف جلیله ارباب قلوب سلیمه صافیه • و تجلی صفات قدم ایله لوث حدوث وجوددن
فانی و طیب وجود حقله باقی اولان طاهر و طیبلرک لایقیدر که • برفحوای اولئک مبرؤن مما یقولون • اهل وجود وجب نظرهم
اثبات وجودلرنده سویلدکلری لوث وحدوثدن مبرا و بریلر • و طیبلر و طاهرلر اولوب مقبولان حضرت اولمشلردر کما قال
صلی الله علیه و سلم • ان الله طیب لا یقبل الا الطیب • پس بر مقتضای قول کریم • لهم مغفرة و رزق کریم • اول غفور رحیم

یوم تبلی السرائر

ذکر اولنان اولیاء اصفیانک وجود مجازیلرینی ستر نور وجود حقیقی ایله مستور و مغفور قیلوب مقام مزبورده اُلمزلکمزن رزقکریم
سرمدی عنایت و لعطا بیورمشدر • اللهم ارزقنا بحرمة حبیبک المصطفی • و اهل بیته المجتبی و المرتضی • صلی الله علیه و علیهم • و علی
اصحابه المقتدین **شعر**
اولدرر دارین اچنده بنده خاص خدا • هر کیمک کیم رهبریدر صدق و اخلاص و صفا •
طیبه لایق اولمق استر ایسک طالب • چون بیلورسن صادق الوعد الامین رمصطفی • طیب و صادق ایمن اول حقی استرسک یقین •
بوفناده فانی اول کیم بوله سن حقدن بقا • نار عشقیله وجودک ملکنی ویرانه قیل • متقی اول متقی اول بی ریا •
طاعتنک فوت ایتمه کرچه منع ایدر شیطان سنی • بیوررکیم نفسکی بیل نفسکی اول آشنا • مثنوی لی دکلدکه سوجبیله قیل عمل •
هرنه کیم حقدن کلور جان وکوکلدن ویر رضا • مدعی نک طعنه سنه صبر ایله سن حکمه الم • قبله دن دونده ره یوزکی بولسن حقدن عطا •
ای برادر چون بلندی خبث ایله هم طیبات • رحمت ایله بن فقیر و عبد که رو زجرا • یا الهی مصطفانک حرمتینه عشقنه •
هر بر نیک زمره سندن ایلدک کشف غطا •
پس بهر جنسی که میخواهی برو پس طیبات و خبیثاتدن • هر قنغی قسم و جنسی که استرسن اختیار
الکده در یوری **محو و هم شکل صفات او بشو** اول استدوکک قسمک محوی • و هم شکل و صفاتی اول • حاصل کلام بر فحوای • و هدیناه النجدین
نور خواهی مستعد نور شو نور اولمق استرسک ظلمات بشریتدن قورتیلوب مستعد نور وحدت اول **دور خواهی خویش بین و دور شو**
حقدن دور اولمق استرسک ابلیس کبی خویش بین اولوب باب رحمت و نور وحدتدن دور و مهجور اول • زیرا اختیار جزوی الکده در
ایمدی شویله که جان و دلدن طالب حق اولوب **ور رهی خواهی ازین سجن خرب** اگر بو خراب اولان سجن طبیعت • و زندان بشریت
و محبس دنیادن خلاص اولمق دیلرسک **سر مکش از دوست واسجد واقترب** دوستدن باش چکمه سجده قیل حقه قریب اول • یعنی قبله حقیقیه یه
متوجه اولوب و کرم حقدن یوز دوندرمیوب زمین اطاعته وضع جبین ایدوب حقه تقرب ایت **شعر** هویت من القیام الی السجود
هوی الروح من فلک البهاء • نزلت ارید ما تعطیه ذاتی • نزول الحق لی من الاستواء • تحقق یا اخی نظراً الی من
اتی فی الصورتین بلا افتراء • فلی فی عنده ابداً و کمالی • الی قلبی اقول بلا مراء • انا رب الاسافل و الاعالی
و ستر العالمین فی السواء • کما قال تعالی فی سورة العلق لحبیبه صلی الله علیه و سلم • کلا لا تطعه واسجد واقترب کلا ردع
لا تطعه جزم بلا • واسجد امر • واقترب عطف علیه • یعنی لیس الامر کما یقول ابو جهل ینهی محمداً عن عبادة ربه و الصلوة له لا تطعه ای لا تطع
اباجهل فیما امرک به من ترک الصلوة لربک • اثبت انت علی طاعتک • واسجد لربک • واقترب منه بالتحبب الیه بعبادته • فان اباجهل لن یقدر
علی شیء • و نحن نمنعک منه • و هذا خطاب للنبی صلی الله علیه و سلم • روی سعید عن قتادة • انها نزلت فی ابی جهل • قال لئن رأیت محمداً
یصلی لاطأن عن عنقه • فانزل الله عز و جل • کلا لا تطعه واسجد واقترب • قال مجاهد اقرب ما یکون العبد من الله و هو ساجد • الا یسمعون
الی قوله عز و جل • واسجد واقترب و فی الحدیث اقرب ما یکون العبد الی ربه اذا سجد • و قال الشیخ رضی الله عنه فی الفتوحات الموصلیة
فی الباب الموفی اربعین نزل الروح • و قال حصل المتجلی فی ثلث لیله فی سمایه • و صرح بما یلیق بالوقت من انبایه • و قد امرک ان تتنزل نزوله
و تحقق فصوله • و دعاک الی الاقتراب بالاسم القریب فانک المحب لیس الحبیب • و لهذا قال لک واقترب • و لو کنت محبوباً لقال لک
نقترب • فاذا لاحت لک عبودیتک فی سجودک • و صحت لک القربة من معبودک • و تحققت کبریاؤه فیها • و قلت عند ذلک نوقیها
غلطت • و ما اصبت • و احبطت • و خبت • فانظر فی علوه و نزاهته فی سموه • و سبحه علی مقدار ما ظهر • کما شرع و امر • یبدلک فی هذه
الخضوع ما بدا لک فی الرکوع من اعادة التنزیه الیک • و رده علیک • و اجتهد فی الدعاء مع ان قبلته فی السماء • و قبلتک فی سجودک
فی الارض محل الانحطاط و الخفض • لا تجزع ایها الساجد فانک نقطة الدایرة المشاهد • و هی الغیب الحقیقی • و الاله الخالق تمکن کیفیت
من الترب • فانک فی محل القرب • فتفطن لما رمزناه • و تذکر المعنی الذی لغزناه • واعلم انک معصوم فی سجودک من الشیطان • فانه قهار
قلبه لو علیک فیه سلطان اذا عاین هذه الحال اشتغل بنفسه • و احترق فی برج نحسه • و صار بهذا لک عند ربک بالطاعة و بما هو
ما یؤول الیه فی الخسران یوم قیام الساعة • و یکفیک یا اخی هذا القدر فی سجودک • فان حجابک فی استمرار وجودک • جعلنا الله و ایاکم
ممن سجد فوجد • و تهجد فتمجد لمن لا رب غیره • و قال جعفر الصادق • اقرب من حیث العبودیة • فقد قربک من حیث الربوبیة
فقد اعتنقاک فی بساط العبودیة • و قال الواسطی العوام منقلبون فی صفات العبودیة • و الخواص مکرمون باوصاف الربوبیة • و لا
یشهدون غیر صفات الحق • لان العوام لا تحتمل الصفات لضعف اسرارهم • و بعدهم عن مصادر الحق • آه ای عارف بالله • ارباب کشف
و شهود • و اصحاب اقتراب و سجودک تحقیقلری معلوم و مشهودک اولدیسه • علم شریفه روشن اولسون که • اول صاحب مقام محمود
و حبیب خالق و معبود • علیه صلوات الله الودود • صفات قدم بر وجهله منکشف اولدی که • ذات پاکنده تجلی اولان انوار ربوبیت
و مشهوددن • سکران بی وجود و قید تعیّنی محو و مفقود اولماغله • حق سبحانه و تعالی موضع سجودده نصب جمال انس ایله • اول حضرت عالی
مقام ربوبیتدن • معدن عبودیته جر ایلدی • و سجود ایله کبر و ربوبیتنه تقریب ایچون • بساط قدسی بسط و تمهید ایتمکله • سجده واحده ده
مغاوز ازال و آبادی طی ایتدی • و مجرد اقتراب بلا اکتساب اولماغله بناءً • حق سبحانه و تعالی عنایت ازلیه • و ربوبیت سرمدیه سیله انک
سر مطهرینی دار بندن تخلیه • و مقام عبودیته ده تربیه اراده بیوردی که • جبروت و ملکوتنه تواضع و تذللی اظهار ایدوب حتی اول سید المرسلین

مطلب تفسیر واسجد واقترب

نعلم

اجمعین

وخاتم النبیین امام العارفین و العاشقین • و همام المؤمنین و الصدیقین اولدی • صلی الله علیه و علی آله • و اصحابه • و علی سایر الانبیاء
پس ای خاصّان طریقت • و سالکان راه حقیقت • سز دخی حقه عبودیتده • اول امام مبین • و سلطان الاولین و الآخرین • و شفیع
المذنبین • المرسلین • و شرع متینینه اقتدا و موافقت ایدوب • و قوای طبیعیه جانبیه یه اطاعت ایتمیوب • ملازمت توحید ایله قوای
لطیفه کزی دایما مقتضیات نفسه مخالفت ایتدروب • کعبه قلبه توجه ایله • تراب قالب اوزرینه سجده ایدوب • خاک قالبده ساکن
اولان لطیفه سر ربوبیته اقتراب ایدیکز کیم • قلبکزده پرتو ایدن لطیفه خفیه محمدیه یه اتصال ایله رب العزة هر بریکزه رفعت و عزت
و انواع کرامات اعطا بیوروب • مقام عروجده جمیع قوای لطیفه • لطایف حقیقت محمدیه یه منجذب اولوب راضیة مرضیة رجوع
الی الرب میسر اوله **نظم** سجود خویش کن در وصل دلدار • که این فرمود اندر اصل دلدار • سجود خویش کن انگه فنا شو
که در عین فنا عین بقا شو • اگر واصل شوی زین سجده باشد • و گرنه واصلی هرگز نباشد • الحاصل صورة حضورده اولان
سجود فنا ایله ساجد اولوب افعالده و صفاتده و ذاتده فنا ایله مقترب وحدت اول • و مقام استقامتده فنای تام اوزرینه
ثابت اول که • حتی حقله اولان بقا حالنده نفسکدن فانی اولوب افعال و صفات و ذاتکدن بر وجودک بقیه سیله سنده نوع
تلوین ظاهر اولمیه • آه ای عارف بالله • ذکر اولنان سجده اخص خواص • و وارث الکلره مخصوص در • کما قال علیه السلام فی هذه السجدة
اعوذ بعفوک من عقابک • و اعوذ برضاک من سخطک • و اعوذ بک منک • ای بفعل لک من فعل لک • و بصفة لک من صفة لک
و بذاتک من ذاتک • و هو معنی اقترابه بالسجود • اللهم ارزقنا • و اجعلنا راضین مرضیین بحرمة محمد صلی الله علیه • و علی آله و صحبه اجمعین
و التابعین لهم باحسان الی یوم الدین **رباعی** هر لحظه ز عشق در سجود دگرم • و اندر پس پرده غرق جود دگرم • دیرست که از وجود خود مرده شدم
گر زنده ام اکنون بوجود دگرم • **بقیه قصه زید در جواب رسول صلی الله علیه و سلم** آه ای عاشقان صادقان • قل لو
کان البحر مداداً لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی و لو جئنا بمثله مدداً فحوای کریمه سی اوزره رسول علیه السلام بقیه
قصه زیدک جوابنده بیوردیلر که **این سخن پایان ندارد خیز زید** بو سر وحدت و سجده ایله حاصل اولان قرب • حکمت و قدرت سوزی
حد و نهایت طوتمز • یا زید طوره فالق **بر براق ناطقه بر بند قید** سجده شکر ایدوب براق ناطقه نک زین بیان • و لجام عیانن سر
تبیاندن آلوب • پای بادپیمای طیرانینه قید صبر و سکوت بندایله • بونden زیاده کشف اسرار ایلمه زیرا **ناطقه چون فاضح آمد عیب را**
ناطقه چونکه مفضح عیب کلدی • لاجرم انک شانی بودر که همیشه **می دراند پرده های غیب را** استار اسرار غیبی هتک ایدر • و مکنوناتی ظهوره
کتوروب کشف ایدر **بیت** پس ابدی کشف ایتمه سوزی کس • طوره غیب خفاده عیب هر کس • زیرا **غیب مطلوب حق آمد چند گاه**
غیب بر قاچ زمان مطلوب حق کلدی • یعنی عیوب ناسین مومن نیه دک پرده خفاده طورمغه اراده سبحانیه تعلق ایلیوب • حکمت الهیه
خلقک اسراری الی یوم تبلی السرائر مستور اولمق اقتضا ایتمشدر • پس سندخی حکمته مخالف حرکت ایتمیوب **این دهل زن را بران بربند راه**
بو دهل زن کشف اسرار اولان نطق و گفتاری • کتم اسراره سوق ایدوب ابواب طریق اظهاری بند ایله **نظم** که اسرار ما فارغ ز کل باش
نه بیرون تو راز حق ز دل فاش • نهان کن راز ما کس نداند • بجز تو هیچکس ما بس نداند • نهان کن راز خود اکنون تو مجرد
بیان در پرده ما دار خاموش • حاصل کلام ای زید سعادت انجام **تک مران درکش عنان مستور به** سمند گفتاریگ براد غوردن بر
عنان اظهاری چک • و راز نهانی کشف ایتمه که مخفی و مستور اولماسی بهتردر **هر کس از پندار خود مسرور به** هر کس کندو زعم
و پندارندن مسرور اولماسی خوشتردر **نظم** ازین گفتارها کاینجا تو گفتی • در اسرارها اینجا تو سفتی • تو بر خور از نمود خویش اینجا
نمود خویش تو در رنج اینجا • زیرا یا زید **حق همی خواهد که نومیدان او** • **زین عبادت هم نگردانند رو** حق سبحانه و تعالی انک رحمت
بی غایه سیله اراده ازلیه سی بونک اوزرینه جاریه در که • نومیدان راه • و راندگان درگاهی اولانلر دخی • دست دلی دامن امیدکدن
کوتاه ایتمیه • و عباد تدن روگردان اولمیه لر • و مرتبه یاسه وار مبوب **هم بشرفی ز عبادتهای او** • **مشتغل گشته بطاعتهای او**
هم حق سبحانه و تعالی انک عبادتلرنده مشرف اولدقلری حالده طاعات حقه مشتغل اولمش اولبونلر **هم با بیندی مشرفی شوند**
و هر بری بر امید ایله مشرف اولالر **چند روزی در رکابش می دوند** بر قاچ کون انک رکاب طاعتنده بیله لر • و راه طاعتنه سعی
و کوشش قیلیه لر • الحاصل اگر خلوص و صفا • و اگر زرق و ریا هر نه حال ایسه راه طاعت و طریق عبادتده بولنوب • بر حقیقة انسانیه دن
دور • و کمال قربتدن مهجور المشر • پس بیهوده هیچون عبادت ایدرز دیو مراسم اسلامیه یی ترک ایتمیه لر • امید در که اول محول الحول و الاحوال
و مقلب القلوب و الابصار • برگون تقلیدن تحقیقه • و سمعه و ریاسن خلوص و صفایه تبدیل ایلیه • کما روی عن انس رضی الله عنه
انه قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم • اخلصوا لله اعمالکم • و اغزوا الاسلام • قالوا یا رسول الله • و کیف نغزو الاسلام • قال
بالحضور عند العلماء لتتعلم العلم بالرد علی اهل الهوا • فان من رد علیهم و اراد به وجه الله • فله عبادة الثقلین الجن و الانس • و ان رد علیهم
و اراد به غیر وجه الله • فله عبادة اهل مکة • منذ خلقت • فقیل یا رسول الله • فالمرائی یوجر بعمله • قال ان الله قضی علی نفسه ان من اغز الاسلام
و اراد به وجه الله و لم یرد • فقد حرم الله النار علی وجهه • و عن بعض السلف کل حاص فانه تحت کنف الرحمن • و الکشف من الانسان
حفظه ما بین صدره دیده • فمن ابقی علیه کنفه ستر عورته • و من رفع عنه لکشفه افتضح • و فی خبر علی رضی الله عنه من اذنب ذنباً

فستره الله عليه في الدنيا فالله اكرم من ان يكشف ستره في الآخرة • ومن اذنب ذنبا في الدنيا فعوقب عليه فالله اعدل من ان يثني عقوبته
على عبده في الآخرة • وفي لفظ آخر لا يذنب عبد في الدنيا فستره الا غفره له • وقوت القلوبده بو وجهله مسطوردركه كتب منزله نك بعضنده
مسطوردركه • قچان بر بنده اكثار معاصي ايلسه ملائكه اول عاصينك يوزينه توكوره لر • پس حق تعالى في الحال فضل و رحمتن كوندروب
ثقل ملائكه ايله وجه عبدك بيننه حجاب اولور • اكر ملائكه نك تزاقي • اول عاصينك يوزينه طوقنيدي لاجرم يوزي قاره اولوردي
پس غيب مطلوب الهي اولدوغيچون اول عاصي يه دنياده اولان سواد وجهدن حفظ بيورردوغي آثار رحمانيتيدر • روايت اولنوركه
بني اسرائيل مانند اولياء اللهدن برينه ملكوت ارض منكشف اولماغله نظر ايدوب كوردي كه • عباد اللهدن بعضيسي بعض قبايح ومعاصي يه
مشتغل اولمشلر تحمل ايده ميوب انلارك هلاكي ايچون بددعا ايلدي • ولكن حقه خوش كلمه يك ايله في الحال سمادن برقطعه نازل اولوب اول كافر
يانوب سياه كومر كبي ايلدي • پس لازم اولان خود عيوب عبادي ستر ايله حقدن مغفرتلرين رجا ايتمك • وخلق محمدي ايله متصف
اولوب كسنه نك عيبني يوزينه اورمامق • وانواع جفا واذا دخي ايدرلرسه بكا اهانت ايتديلر ديو • بددعا ايتمامك كركدر • كما جاء في الخبر
ان رجلا وطئ على عنق نبي من الانبياء • وهو ساجد • حتى الزق الحصى بجبهته • فرفع النبي عليه السلام اليه رأسه مغضبا • فقال اذهب
لما غفر الله لك • فاوحى الله اليه • انت تتألى علي في خلقي • فاني قد غفرت له • تشغل النبي نسبه فصار ذلك ذنبا يستغفر منه •
پس بوده تنبيه بودركه • اهل كشف وشهود اولان عارفين • بلا ومحنته صبر ايدوب • عباد اللهي رحمة غفوردن مايوس قلميه لر
كما اخبرنا ان رجلا من بني اسرائيل كان يشدد على الناس • ويقنط فيقول الله له يوم القيامة • في اليوم اويئسك من رحمتي كما كنت
تقنط عبادي منها • فلهذا اسلف صالحين • وعلماء محققين بيوررلركه • اكر مؤمن واكر كافر • عباد اللهدن برعبد بوقدركه يا ربي ديه
الا اول ارحم الراحمين الكا لبيك يا عبدي ديمه • ولكن مؤمنلر قبول حسن ايله تلقي واجابت ايدرلر • ودنيوي واخروي سعادته نايل
اولورلر • فاما كافرلر آخرتده نصيب اولماميوب • وانلر مجرد دنياده رجا ايتمكله معونت دنيويه ايله رجاسي اجابت بيورلور •
ومن ذلك قيل رحمن الدنيا ورحيم الآخرة • پس هيچ بر داعي يوقدركه • حق تعالى انك اميد ورجاسني حصوله كتورميه • ولكن اجابات
متنوعه • ودرجات متراتبه در • يعني بعضيسي دنياده عاجلا ميسر اولور • وخيرلوسي آخرته تأخير اولنور • وبعضنك دخي عيني واقع اولميوب
اندن خيرلو بربدل عوض بيورلور • وبعضي رجاده دخي داعي يه بعض بلا اصابتي محتمل اولماغله • حق تعالى اول مرجو ومسئولي داعيدن
صرف ايدوب اندن اتم اولاني اعطا ايدر • زيرا داعي بليدي كندويه شر اولاني رجا ايتمزدي • واذا ماي اجابت حسنه عشره يه دك
متضاعف اولوب بر رجايه اون عطا ارزاني بيورلور • فلذلك قيل لا يهلك على الله الا هالك • وقيل لا يزال الله في العبد حاجة
ما دامت للعبد فيه حاجة • وبذه اخلاق مرجوة يوجب على من عرفه بها ان لا ينقطع رجاه منه • ولا يصرف وجهه عنه • ولا يتفرغ لغيره ولا شغل
بسواه كما لا يعبد الا اياه • وان ينقطع اليه • ولا ينقطع عنه • اذ قد علم انه لا بد منه • ومن يغفر الذنوب الا الله • تمدح بذلك بي صفه لا لاجل
سواه • ومن يرجو العبد العبد الذليل الا الجليل مولاه • فلا قوة الا بالله • ايمدي يا زيد عباد اللهك هر برينه بر اميد ورجا ايله دكاه
وركاب امنيه دن رفتار ايدوب خواهان رحمت بتا بد برهم بر بد ونيك از عموم مرحمه اول غفور وكريم ورحمن ورحيم اولان
رب العالمينك ارادهٔ ربانيه سي انك افرزنه جاريه دركه • عموم رحمت وكمال عاطفتندن • انوار آفتاب رحمتي نيك وبد اوزرينه درخشان اولوب
فيضان رحمانيتندن هر كس نصيب يافته اوله • وخوان لطف احساني عامه عبادينه شامل اوله • كما جاء في الخبر ليرين الله الخلايق
يوم القيامة من سعة رحمته حتى ان ابليس ليتطاول في النار • بتوقع الرحمة • ويرجوان يخرج • وفي الخبر من اذنب ذنبا فاحزنه ذلك غفر له ذنبه
وان لم يستغفر • وفي رواية • وندم عليه • ولكن لاجرم مغفرتنه جزم اولماميوب اكر امن واكر ياس ممنوع اولمغله حق ناسي خواهد كه هر پير واسير
حق سبحانه وتعالى استركه هر پير واسير با رجا وخوف باشند وحذير بين الخوف والرجا حذر ايدجي اولالر • وعاقبت حال نيه منجر اوله جغي
غيب مستور اولماغله • هر پير واسير وغني وفقير اين رجا وخوف در پرده بود بو رجا وخوف كه سراپردهٔ غيب الهي در اول پرده
وراسنده طور روب تا پس اين پرده پرورده شود حتى بو خوف ورجا پرده سنك آردنده پرورده اولوب رحمت الهيه دن
قطع اميد ايتميه لر • وقهر وغضبندن امين اولميه لر • ودايما سجدهٔ عبوديت ايله تضرع وزاري قيله لر • وجاء في الخبر دخل رسول الله صلى الله
عليه وسلم على رجل وهو في سياق الموت • فقال كيف تجدك • فقال اجدني اخاف من ذنبي • وارجو رحمة ربي • فقال ما اجتمعا في قلب عبد
في هذا الموطن الا اعطاه الله رجاه • وامنه مما يخاف • ايمدي بو روحم رجا ترديجات خايفين در • فلهذا اعراب خوف ورجا تسميه ايتمشلردر
زيرا خوف ورجا بربرندن منفك اولماميوب صفات متلازمه در • پس بر شيئك بر شيئه لازمي • ووصف متلازمي اوله احدهمادن آخر ايله
تعبير ايدوب • مثلا مالك لا ترجو كذا ديوب مالك لا تخاف ديكي مراد ايدرلر • كما قال مطرف بن عبد الله • لو وزن خوف المؤمن ورجاه
لاعتدلا • وقال ابو طالب المكي في قوت القلوب فعبر بالرجاء عن المخافة • لاتصال احدهما بالآخر • وقال علي بهذه اللغة جاء قول الله عز وجل
ما لكم لا ترجون لله وقارا • اجتمعوا على تفسيره ما لكم لا تخافون لله عظمة • وهو ايضا • احد وجهي تفسير قوله تعالى • فمن كان يرجو لقاء ربه فليعمل
عملا صالحا • اي يخاف من لقائه • ومثل الخوف من الرجاء كمثل اليوم من الليلة • لم ينفك احدهما عن الآخر • جاز ان يعبر عن المدة
باحدهما فيقال ثلثة ايام • ويقال ثلثة ليال • ومنه قوله تعالى مخبرا عن قصة واحدة • قال آيتك الا تكلم الناس ثلث ليال سويا •

فلما لم يكن اليوم ينفك عن ليلته • والليل لا تنفك عن يومها • اخبر عن احدهما متصلا بصاحبه فصار كشيء واحد كيف وان الليل والنهار
احدهما آلبته للآخر مندرج فيه • لا يظهر الا احدهما فايهما ظهر اندرج فيه الآخر • بقدرة الله وحكمته لاختلاف احكامه فيهما وتفاوت
انعامه بهما • فاذا ظهر الليل اندرج النهار فيها • واذا ظهر النهار استتر الليل فيه • ومن رحمته جعل لكم الليل والنهار لتسكنوا فيه ولتبتغوا
من فضله والسكون بالليل • والتقلب من فضله بالنهار • فكذلك معنى الرجاء من الخوف في مقام الملكوت • اذا ظهر الخوف كان العبد
خايفا • وظهرت عليه احكام الخوف عن مشاهدة التجلي بوصف مخوف فسمي العبد خايفا لغلبته عليه • وبطن الرجاء في خوفه • فكان حال
الخايف القبض • والضيق • والهرب • والانفراد بالفرد عن جميع الازواج • واذا ظهر الرجاء كان العبد راجيا • عن مشاهدة تجلي
الربوبية بوصف من معنى القرب والدنو • او بخلق متعطف محبوب • فوصف العبد به لغلبته عليه • فهذا حاله البسط • والسعة • والظهور
للخلق في الجماعة فكان وصف المؤمن بين حالين كالليل والنهار • والقلب متقلب بين شاهدين • وبطن الخوف في رجايه لانهما
وصفان للايمان كالجناحين للطاير • والمؤمن بين الخوف والرجا كالطاير بين جناحيه • وكلسان الميزان بين كفتيه • حاصل كلام
اي برادر محبت ارتسام • سالك خوف ورجا جناحين مرغ سمو آشيان مثابه سنده دركه • طاير قدسي روح حضرتك ستوحه
اول جناحين ايله طيران ايتمكدن منقطع اولماز • زيرا اتصال وانفصالدن منزه اولان جناب ذو الجلال والجماله قبل الوصول
خوف ورجادن غيري سبب اتصال يوقدر • لكن خوف ورجا مقامات سلوكدن هر بر معاده بر اسم ايله مسمى اولوب مرتبه اوليده
خوف ورجا • مرتبه ثانيه ده قبض وبسط • وبر مرتبه ده دخي انس وهيبت ايله تسميه اولنور • وذكر اولنان صفات طالبه تجلي صفات
جماليه وجلاليه مرتبه سنده مطلوب اولوب • مادام كه طالب مستي مجازيدن فاني دكلدر • اسم طالبي ومطلوبي دخي باقي در • وبو مرتبه ده
سالك تجلي ذاتي رجاسنه دوشوب نيازايدركه رباعيه تا كي زتو زاري بتو پيوست كنم • جانرا ز شراب عشق تو مست كنم
كاهي خود رايت كهي هست كنم • وقت كه در كردن تو دست كنم • اما مرتبه توحيده محو ايله تجريد اولوب فناء فناده باقي اولسه
لسان تفريد ايله ديركه رباعيه چون حاصل شد مرا ز من المني • فارغ شده از تيرگي وروشني • من مانده ام ولكيك من بي مني •
نه دوستيم بماند ونه دشمني • پس حضرت رسالت پناه • عليه صلوات الله زبده بيورديلركه • يا زيد مرتبه كشف وعيانه واصل
اولان بسياردن اندك • وهزاردن يك در • خلق عالم ايسه قيد هستي تعينات اولمغله • پردهٔ من وما ده قالمشلردر • نهدا خوف ورجا
قيدي اول زمانده دركه پردهٔ خوف ورجا سد اوله • وديدهٔ دل شقي وسعيد مشاهده سندن معزول اوله • خلق عالمك حالي بو ايدي
واولاسي كشف راز ايتمامكدر • وانلارك جناحيني شكست ايتمك مناسب دكلدر زيرا چون در پي پرده كوخوف ورجا چونكه پرده اي دريده
قيلمسن • خوف ورجاقي • يعني خوف ورجا هر بري بر پرده ايكن هتك اولدقدن صكره انلارك وجودي غيب باشد كرد وفرقي بر ملا
غيبك كرد وفرقي آشكار اولور • غيبك ايسه ظهورنده غيب ايچون اولان خوف ويا خود رجا قالماز • زيرا بر شيئه رجا • وبر شيئدن
خوف وقوعندن اولدر • يوخسه غيبيدن ظهورده • وقوتدن فعله كلدكده اندن خوف ورجا منقطع اولوب • جنات ايسه تنعم ولذت
وصفا وراحت • عذاب وعقاب ايسه الم ومشقت • وحرقت وشدت حصوله كلوب • يا رجاسني بولوره • ويا خود قورقدوغنه اوغرار
ويا خود آخرت دخي امور غيبيه دن ايكن اهل محشر كسانده اولان خوف ورجاسي دنياده اولان خوف ورجادن اعظم در • پس خوف
ورجانك عدم وجودي ظهور غيب دنتيجه كمكندر ديو واقع اولان سؤاله • شارح مثنوي اسمعيل افندي جواب ويرشلركه • غيبدن مراد
امور اخرويه اولماميوب • بلكه حقايق اشيا واعيان ثابته دركه لو ظهرت الحقايق لبطلت الشرايع مصداقنجه محل خوف ورجا اولان
احكام شرعيه قالمز ديمك اولور بيورمشلر • اما آخرتده اولان خوف ورجادن اصحابنه نفع اولماميوب • نافع اولان خوف ورجا انك
عطادن اول دنياده اولان خوف ورجادركه • توبه وندامت • وطاعت وعبادته ملازمت ايله • داخل جنت اولوب آخرتده اولان
خوف ورجانك نفع قالمز ديمكدر ديو معنا ويرلسه دخي ممكن در • الحاصل افصاح كلام • وايضاح مرام بودركه • زيد رضي الله عنه زماننده
موجود اولان كمسنه لر ايچون • دنيادن آخرته شقاوت • ويا خود سعادت اوزره كيده جكلرني اعلام • واهل جنت ايله اهل دوزخي
بيان ايدوب • هر برينك جهة استعدادينه قلم قضانه يازمشدر آشكاره كوستره يم ديمش ايدي • پس اكا جواب اولوركه يا زيد بو بر
سر خفي در • وخلقه حالي مستور اولماغله آخرده اولاجق سعادت وشقاوت ازلي سن بلميوب بين الخوف والرجا طاعت ايدرلر
اكر بر كسه سعادت وشقاوتي ظاهر اولوب حكم قضاده رقم كشيده اولان غيب ازلي وابدي بلنسه • بن ينجه يم كه ديمك خوف ورجا قالماز
اشقيايه ياس • وسعدايه امن حاصل اولوركه • ونظام شرع شريف بوزيلور دي ديمك اولور • فاما مرتبه شهودده قبل الوصول مؤمنلر
كندولريني سعدادن اوله قدرتيني فهم ايتمك • وقلبلري دايما محبت الهيه • ومعرفت ربانيه • واعمال صالحه يه ميل ورغبتلري اولدوغي
جهتدن فرق ايتمك قابلدر • مثلا مولانا خداوندكار • بو كا مثال اشبو مثلي ايراد ايدوب بيوررلركه بر لب جو بر دظني يك فتا
كه سليمانست ماهي كير ما مقدما بيان اولندوغي اوزره خاتمي سليمان عليه السلامك الندن كيتدكدن صكره برفقير ماهي كير شكلنده
اير مقده بالق آولار ايكن برجوان اني كوروب ظن غالبن اكا ايلمديكه • بو بزم ماهي كيرمز سليمانمدر • ولكن عدم يقيندن شكده دوشوب
كندو كندو يه ايتدي كر وي است اين از چه فردست وخفيت اكر بو صياد ماهي سليمان ايسه عجبا نه سببدن فرد وتنها وخفي شكل

ونهان سیما در ورنه سیمای سلیمانی زحیث واکر سلیمان دکل ایسه انک سیمای سلیمانیسی نه حالندر الحاصل اول جوان پرکمان
اندرین اندیشه می بود اودو دل بو فکر واندیشه ده متحیر ومتردد ایدی که تا سلیمان کشت شاه مستقل حتی سلیمان زمان صیدنده کی
ماهیلردن بیرینک شکمنده مهر سلیمانیی بولوب وضع ایتدکده تکرار شاه مستقل اولدی وخاتم سرقه ایدن دیو رفت از ملک وتخت اکر بخت
دیو کتدی وملک وتخت سلیمانیدن فرار ایلدی تیغ بخشش چون آن شیطان بر بخت تیغ بخت خلافت سلیمانی اول شیطانک قاننی دوکدی
وسلیمان علیه السلام کرد در انکشت خود انکشتری خاتمی برمغنه وضع ایدوب جمع آمد لشکر دیو وپری عسکر دیو وپری حکم سلیمانیده جمع اولدیلر
وخلق عالم قصه سلیمانیدن خبردار اولماغله آمدند از بهر نظاره رجال سیر وتماشادن اوتوری رجال انجم مثال کلدیلر
درمیانشان انکه بد صاحب خیال واول جوان که سلیمان بو اولمق در دیو صاحب خیال ایدی اول میان رجالده نظاره سلیمانی یه
شاهد الحال والمشهدی پس خلافته ومکین اولان سلیمان امینه امعان نظر ایله باقوب چون در انکشتش بدید انکشتری مهر سلیمانیی چونکه
انکشتنده کوردی ظن وترددن خلاص اولوب رفت اندیشه وکمانش یکسری اندیشه وکمانی بالکلیه کیدوب عین الیقین سلیمان ایدوکن
بیلوب حق الیقین کوردی وسلیمان علیه السلامک بو قصه سی مقدمه در معنی آنکه الخ . ولی کامل کند مرید را شاید کستاخی کردن
بیانده اولان م رب هب لی از سلیمان آمدست ۞ که مده غیر مرا این ملک دست بیتینک شرحنده تفصیل اولنمشدر محلنه مراجعت
اولنه قصه سلیمانی خود کتب تواریخده مذکور ومشهوردر ولکن مولانا خداوندکار مثل مزبوری سالک کندو سعادت ازلیه سنی
فرق ایتمک قابلدر دیدوکی موقعده ایراد ایتمکله قصه دن حصه بودرکه سلیماندن مراد روح سالک وجواندن فکر وعقل
وجویدن مراد ارباب عرفان وماهیدن مراد معرفة الله ودیودن مراد نفس وطبیعت ومهر سلیمانیدن مراد محبت ربانیه
وجذبه رحمانیه در ایمدی هر برینک تأویلی مسموعک اولدیسه طالب صادق دخی کندونک سعادتنی ظن وتحری ایله تمیز وتشخیص ایتمک
بویوردن اولورکه هر روح انسانی که سلیمان وجود اولمشدر خاتم محبت ربانیه ونور حقیقت محمدیه انک استعدادنده وضع اولنمشکن
غفلت بشریه ایله صخر دیو نفس اماره سرقه ایتمکله صدر سلیمانیده اولان تخت دلده اوتوروب ممالک تنده اجرای حکومته باشلار
امابر روح که انک استعدادنده اول خاتم نور محمدی بالقوه موجود اوله لاجرم انک طالب وصلتی اولمق مقرردر پس بر طالب محصول مطلق
هنوز طلب حقیقت وسلوک وطریقت نه ایدوکنی بلمیوب مغلوب نفس ایکن کیر وسیل دروینیسی صلحا واتقیا وعرفا واصفیایه اولماغله
هرقنده بر حلقه ذکر ومجلس علم کورسه وهرنه دیارده بر مرشد وار ایمش دیو اشتسه بی اختیار انلارک ملاقاتنه رغبت ایدوب
هر برینک دریا وشندن جریان ایدن انهار علمیه دن صید ماهی معرفت ایدر امابر یسنده قرار ایده میوب وقلبی تسلی وراحت اولمیوب
هرنه برعجب اینککی ارایدوکن فهم ایدر ولکن نه ایدوکن بلمیوب واستعداد ذاتیسی کلمات قدسیه ارباب کمالاتی علم ایله اذعان
ایدوب فاما اول حال کندوده هنوز بالفعل موجود اولماغله کشور تن واقلیم بدن دیو نفس وصخر جنی هوانک زیر حکمنده
مغلوب اولماغله قوه متفکره سی روحک صیاد معرفت وجوینده حقیقت اولدوغنی کوروب تخیل ایدرکه الله اعلم بو ماهی کبر معانی ده
نشان سلیمان وعلامت کیانی واردر ولکن عجیبدرکه احوال واذواقدن خالی واهلندن فرد وتنهادر دیو کشف معاینده شبهه دن
خلاص اولماز پس کمان هدایت حق وعنایت فیاض مطلق فریاد رس اولوب قطب عالم ومرشد اکمل واعظمه مصادف اولدوغی کبی
شبکه استماعله صید ایتدوکی سمکه معارفک دروننده خاتم سلیمانی اولان حب یزدانی شعشعه باز اولوب جذبه رحمانیه
انکشت سرینه وضع اولنمغله تخت سلیمانی قلب وکشور انسانی قالبنده مستقر اولان دیو احکام نفسیه فرار ایدوب تخت سعادتده
روح ذی دولت دیو طبع وشهوتی تیغ توحید ومحبت ایله قتل ایدوب جمیع حواس وقوا وجوارح واعضا انوار لامعه عشق خدانک
زیر حکمنده کمربسته انقیاد اولورلار متفکره ومتخیله دخی میان حواسدن نظاره سلیمان روحی تماشا قیلدقده تاج اجتبایی
باشنده وخلعت ارتضایی دوشنده وخاتم نور محمدییی انکشت سر وهوشنده کوروب فردکر عشق وزیور عرفانی ذوقله
تخت سعادت تخت دلده وساده الطمأنینه اتکا ایدوب قوای جسمانیه نک دیو وپریلری وقوای روحانیه نک وحوش وطیوری
دیوان شهودنده امتثالیوب سلیمان روحک حکم واشارته واصف عقل کلک رای ودلالتی اوزره خدمته قیام کوستروب
ممالک تن عدل وداد کستری ایله امن وامان اولدوغن مشاهده قیلدقده سرادقات ملکوت کشف اولوب اسرار جبروت آشکار وجنات
حب عظموت بدیدار اولور وانوار حب ذاتی وآتش عشق سبحانیدن بی بهره وافسرده اولان قلوب قاسیه مجمع دیو وشیاطین
وسجین طبع مهین ده معذب اولدقلرینی کشفاً وعیناً کورر ودرحمت وشفقتندن بی نور محبت اولان محرومله ای غافللر
نه خود مار طبیعت وشهوته باتوب عذاب الیم الفت دنیایه کرفتار وجنات معنویه نور محبتدن برخوردار اولماشسز ایلدی پرده
غفلتی دیده بصیرتدن رفع ایدوب جانکزی حب الهی ایله آتش بعد وخذلاندن خلاص ایدوکوز دینه هیچکس کلامن اصغا
ایتمیوب علم ازلیده اول نور محبتدن نصیبلری اولماغله بو آدم یا مجنوندر ویاخود ملحددر محبت دیدوکی نه در طبیعتندر
سن وهم وخیاله دوشمش وایجه ایجه فکر ایدوب بوکی تناشمش سن محبت خود جنسک حب اولان میلیدر پس انسان حقه محبت
دعواسی وهم باطلدر محبت دیدکلری ممکن اولدوغی مرتبه امره امتثالدر بزم خود نقصانمز یوق صفا فرداز کوکل خالیدر

عبث سویلمه یوخسه سنی بیمارخانه یه قورز ویاخود ضلالته دوشدوکک حالکه بلدروب حقکدن کلورز دیرلر ومحبت الهیه دن
بی بهره اولوب لذات شهوانیه وحب مزخرفات دنیویه ده انهماک عین عذاب وعقاب ایدوکن بلمیوب شهد وشکردن الذ
واحلی کوررلر وحفت النار بالشهوات نه دیمکدر بلمزلر واهل شهود پرده خفایی هتک ایدوب آه ای غافللر نه عجب جانکزی
اسیرکه مزسز زیرا مادام که نور حقیقت محمدیه قلبکزده پرتو ایتمیه حقیقت انسانیه دن دورسز وبو غرامت ایله عمر آخره ایروب نور
کیدریه کوزه صور مختلفه برزخیه ودرکات اسفل طبیعیه ده نار حرمانه یانوب دولت رؤیه دیداردن مهجور اولورسز
احسان ایدوب صدق مقالمه اعتماد وکندوکزه علاج ایدیکوز جنت معنویه انفسیه خود کوکلده پرتو ایدن انوار جذبات
رحمانیه دردیسه اول بی سعادت ونور محبته بی لیاقت اولنلر بزه سن دیدوکک جنت لازم دکل سن جهنم دیدوکک لذائذ
دنیویه بزه جنت بتر دیوب نه جحیم انفسیه دن قورتارلر ونه جنت معنویه رجاسنده اولورلار ایمدی سالکه واجب اولان بودرکه
نور حقیقت محمدی وسر حب احدی اسرارینی نااهل ونامستعد اولنلره کشف ایتمیه که هرکس کندو ظن وحسبان وپنداره کمالیله
مشرف اولوب عبادات بدنیه دن باری قالمیه لر ایمدی بنم روحم وارث اکمل حقیقت محمدیه اولان کامل ومکمل افاضه همتندن
اول نور شهود وحدت دل سالکده لمعان ایتدکده زید رضی الله عنه کبی دیده بصیرتی کشاده اولوب ظاهرا وباطنا حاکم وجودی
نور محمدی اولور وقلبی آفتاب کبی نور محض ومظهر فیض اولماغله شک وکماندن کچوب ایمان عینی مرتبه سنه وارماغله ملکوت وجبروتده
روحندن خفی شی قالمیوب نور محمدی ایله عیان کورر وازل وابدی مجتمع بولور بو مرتبه لر نیچه کره تفصیل اولنمشدر وپرده
غیبک هتکنده خوف ورجانک سبب فقدینی حقیقت اوزره بیان ایدردک ولکن هرنه قدر لسان بیان ایتسه ذوق اولمیانه
نهاندر وبوندن زیاده کشف رازه رخصت یوقدر اکرچه بو سوزلردن دخی حال ظهور ایتمز ولکن مستمعینی اهل حاله وذوق
الکتورمکه ترغیبدر همان صحت وعافیه اول دل عاشقه که باده محبت نوش ایتمش اوله یوخسه هیچکس بیهوده عمر آلنمیوب
اهل سعادتدن ایسه آخر نفسه دک نور محمدی طلبندن منقطع اولمیه که پرتوندن عین یقین حصوله کلوب شک وکماندن خلاص اوله
ایمدی بنم نور دیدم وهم انکا هست کان پوشیده است وهم وکمان وظن وحسبان اول زمانده درکه چهره مطلوب پرده
خفاده محجوب اوله این تحری از پی نادیدن است وبو تردد وتحری بر شیئک حقیقتنی کورمکدر ونفس الامری بلمه مکدن نشأت ایدر
فاما عند کشف الحقایق چون خیال غایب اندر سینه رفت چونکه حاضر شد خیال او برفت چون خیال غایب ظهوره کاذب نوری سینه ده
مالامال اوله واستدلال ونظری علم حضوری مرتبه سنه کله اول ظن وحسبان رفع اولور زیرا وهم وخیال حصول وصالدن اول
واشتعال نار اشتیاق واحتمال الم استمرار فراق اوان غیبت وزمان فرقتده در فاما لدی الاتصال درد وحسرت وطلب مشقت
برطرف اولوب فقط لذات انس مشاهده وحدتدن غیری شی قالماز آه ای عاشق جمال احدیت اکرچه ذوق انس وصلت راحتدر
ولکن غیب خفی محبوبک مطلوبی اولماغله عاشق بیچاره کاه وحدت ایله الفت وکاه کثرت ایله بی طاقت وکاه وصلت وکاه
فرقت چوکاننده سرکردان وشراب عشقله میخانه حیرتده سکران اولوب بر دم کلورکه آفتاب وصلت بی مزاحمه کثرت فلک
حقیقتک مشرق سعادتندن طلوع ایدوب زمین ناسوتی غرق انوار وحدت اولور وکاه اولورکه سحب بشریتک تراکمندن وجه
آفتاب وصلت پوشیده اولماغله عاشق حریق نار فرقت فریاد وانین ایله مانند رعد سینه بیکینه سی صیحه کنان ونعره آه وواه
برق خاطف کبی لمعان ایدوب درد وحسرتله کوزندن تقاطر ایدن باران اشکی سیل فراوان اولوب تیره زمین بشریتی ریان ایتدکده
فی الحال مزارع وجودی کشت زار معرفت اولور وانواع ازهار محبت واصناف اثمار حقیقت نمودار اولوب خزان فرقتی بهار وصلته
وخریف کثرتی صیف وحدته متبدل اولماغله هبوب ریاح جذبات ربانیه جو هوای قلبنده مقدار ذره غیم تعین واثنینیت قومیوب
نور فیروز وصلت وکلشن شهود کنوز وحدت اولور آکی حاصل عاشقان الهی بو ایکی حالتدن خالی اولمادوغنه مولانا خداوندکار
بو مثلی ایراد ایدوب بیوررلرکه کر سمای نور بی بارنده نیست اکرچه آسمان نورانی بی مطر وبی بارنده دکلدر وهمچنان ؂
هم زمین تار بی بالیده نیست زمین تیره دخی بی نشو ونما دکلدر یعنی نور وجه آسمان بی سحاب وتاریکی روی زمین بی نبات اولمیوب
هر بری بطون غیبده بالقوه اولان خاصیاتنی کشف واظهار ایدیجیلردر ولکن بروز رموز ایچون درد واشتیاق ایله اغلامق والم
غیبت وافتراقدن آه ودلسوز ایله جکر داغلمق محبوبک مطلوبی اولماغله خدای بی مثال وبلا اتصال وانفصال اولان ذو الجلال الجاک
کتاب کریمنده بیوررلرکه یؤمنون بالغیب می بایدم مرا غیبه ایمان کتورنلر کرکدر بکا زان ببستم روزن فانی سرا بو سرای فانینک جانب
آخرته اولان روزننی انکیچون باغلامشم تاکه ایمان بالغیب مرتبه سنده اولان عباد متقین درد وفراقله اغلشه لر وجهه عباد متقین
زمین اطاعتدن قالدریوب آه وفریاد ایله اغلشه لر کما قال تعالی الم ذلک الکتاب لا ریب فیه هدی للمتقین الذین یؤمنون بالغیب
ومما رزقناهم ینفقون یعنی بحق الم قرآن کریم شول کتاب عظیم الشاندرکه کلام سبحانی اولدوغنده ریب وشبهه وشک وتهمت
یوقدر اول کتاب مبین مستقلا ایچون دلالت موصله الی المطلوب وبلکه عین هدایت ومطلوبه وصلتدر انجلیس اتقیا که غیب اولان
امر آخرته کورمدین صدقله ایمان کتوررلر وصلوات خمسی اوقات مفروضه سنده ادا ایدوب دوام وثبات اوزره اولورلر

وانلاره فضل واحسان ذن اعطا اتدوكم رزق ويردن افراز زكوة ايدوب انفاق في سبيل الله ايدرلر • فاعلم في الم اقوال احدها ان لا
محل لها من الاعراب على قول من قال ان الحروف المقطعة في اوايل السور اسما حروف التهجي • وان فايدتها اعلامهم بان هذا القران منتظم
من جنس ما ينظمون منه كلامكم • ولكن عجزتم عنه • فلا محل لها من الاعراب • وانما جي بها لهذه الفايدة • والثاني انها موقوفة اي لا معربة ولا مبنية
والثالث انها اسماء السور المفتتحة بها • وانها بعض اسماء الله تعالى حذف بعضها وبقي منها هذه الحروف دالة عليها • فلها محل اعراب
يحتمل الرفع والنصب والجر • فالرفع اما بان يكون مبتداء • واما بان يكون خبر مبتداء محذوف • تقديره هو الم • والنصب باضمار فعل تقديره
اقرؤا الم • والجر باضمار حرف القسم • ذلك الكتاب • ذلك مبتداء ثان • الكتاب خبره • والجملة خبر الم لا ريب فيه • خبر ثان عن المبتداء الثاني
والريب الشك مع تهمة • وحقيقته على ما قاله الزمخشري • هو قلق النفس واضطرابها • وهدى فيه وجوه احدها ان يكون مبتداء وخبره
فيه المذكور • ان كان خبرا لا محذوفا • والا فخبره محذوف • تقديره على كلا التقديرين لا ريب فيه هدى • وهدى مصدر على وزن فعل وهو
الدلالة والتذكير • للمتقين جار ومجرور متعلق بهدى • وقيل صفة لهدى • فيتعلق بمحذوف • ومحله الرفع • اي هدى كاين للمتقين •
فان قيل قد وجد الريب في كثير من الناس في القران • وهذا القول ينافي ذلك • فالجواب من ثلثة اوجه • احدها ان المنفي كونه متعلقا للريب
بمعنى ان معه من الادلة • ما ان تامله المنصف المحق لم يرتب فيه • والثاني انه مخصوص • والمعنى لا ريب فيه عند المؤمنين • والثالث انه
خبر معناه النهي • والاول احسن الاجوبة • وقوله الذين يحتمل الرفع والنصب والجر • والظاهر الجر • على انه نعت للمتقين • او بدل او عطف بيان
واما الرفع على انه خبر مبتداء محذوف • ويؤمنون صلة وعايد • بالغيب متعلق بيؤمنون • ويجوز ان يكون الباء للحال فيتعلق بمحذوف
اي يؤمنون ملتبسين بالغيب عن المؤمن به • ويقيمون عطف على يؤمنون • فهو صلة وعايد • ومعنى يقيمون يديمون او يظهرون • الصلوة
مفعول به • ومما رزقناهم جار ومجرور • متعلق بينفقون معطوف على الصلة • وما المجرورة يحتمل ثلثة اوجه • احدها ان يكون اسما بمعنى الذي
رزقناهم صلتها • والعايد محذوف • قال ابو البقا تقديره رزقناهموه • او رزقناه اياهم • قيل وفيه نظر • والثاني ان يكون نكرة
موصوفة • والثالث ان يكون مصدرية • ويكون المصدر واقعا موقع المفعول • وقد منع ابو البقا هذا الوجه • والرزق لغة العطاء وهو
مصدر • وقيل الرزق بالفتح مصدر • وبالكسر اسم • والهمزة في انفق للتعدية • و بالجمله بو ايات كريمه نك اعرابنده بين المفسرين توجيهات
كثيره واردر • ولكن مقصوددن قالمامق ايچون بو قدر ايله اكتفا اولندي • پس مؤمنين بي ارتياب علم سر بغلرينه خفي اولميه كه
قران عظيمده اولان حروف مقطعات متشابهات • وحبيب ايله محبوب بينده وضع اولنمش معميات • واسرار مكتومات قبيلندندر كه •
عقول علما انلرك كشف معانيسنده عاجز وحيران اولمغله طريق اسلمي اختيار ايدلر • الله اعلم ورسوله ديو سكوت قيلمشلر • وبعضيلر دخي طريق
احكمده بولنوب • انا الله اعلم ديكدر • ويا خود الف الله • لام جبرايل • ميم محمد • اشارت اولوب • ان الله تعالى انزل الكتاب على لسان جبرايل
الى محمد عليه السلام معناسنده درديمشلر • وبالجمله هر بري مقدارنجه بر سوز سويلبوب انلرك معناسنه من حيث الجزم حبيب ايله محبوب دن
غيرسي على حقيقته مطلع دكلدر • پس اول محبوب ازلي حبيب رسولي ايله كندو بيننده معميات مزبوره يي وضع ايلدي كه • لي مع الله وقت لا يسعني
على لسان جبرايل التكلم ايدوب • اسرار ومعانيسنه جبرايل دخي مطلع اولميه • قنده قالدي كه غيرلر واقف اوله • نته كيم اشبو خبر بو معنايه شهادت ايدر
روي ان جبرايل لما نزل بقوله كهيعص • فلما قال ك قال النبي عليه السلام علمت • فقال ه فقال علمت فقال ي فقال علمت فقال ع
فقال علمت فقال ص فقال علمت • فقال جبرايل عليه السلام كيف علمت • فقال هو سر بيني وبين الله تعالى • وحروف مقطعه ده بو معنايه دخي
اشارت واردر كه • حق جل وعلانك كلام ازليسي حروف وكلمات ومعانيدن • زيرا الكلام غير متناهي • وحروف وكلمات متناهيدر • وصبيانه
ابتداء تعليمده معاني قرانيه دن مجرده • ولكن كلمات مركبه سنه دال ويا دي اولان حروف مفرده ومقطعه ايله تعليم اولنوب • بعده
حروف مركبه • بعده كلمات سور قرانيه تعليم اولنوب • حتى هر بر متعلم كلمات مزبوره ده مودع اولان معاني قراني • مواهب الهيه دن
بخش وعطا اولنان علم ومعرفت وصدق نيت • وصفا رطوبت واستعداد فطنتلري مقداري فهم وادراك ايدرلر • وبي فكرت
وبي بصيرت اولان بعض اهل ظنون وبطنيت • كلمات محدوده • وسور معدوده • منقطعه اولمغله كلمات الهيه • ومعاني غير متناهيه
نهايت بولدي توهم ايتمكله • حق سبحانه وتعالى كمال حكمت • وشمول قدرتيله بعد الكلمات والسور • بعضي مركبه • وبعضي مفرده حروف مقطعه
انزال ايدوب • كلام قديم سبحاني • وقران عظيم صمداني كلمات معدوده يه صغار ودخي اعلام ايدر مشدر • پس حروف محدثه ايله قايم اولان
كلمات منحصره • وكلام قديم ايله قايم اولان معاني حروف غير متناهيه در • كما قال تعالى قل لو كان البحر مدادا لكلمات ربي لنفد البحر قبل
ان تنفد كلمات ربي ولو جئنا بمثله مددا • ومن حيث الكتابة حروف مركبه ايله اكا دخي اشارت اولنور كه • كلام سبحاني فهمنده عقل انسانك
قصوري اولمغله كلام ازلي كسوة حروف محدثه ايله متلبس اولوب • وحروف مفرده ايله حق جل وعلا لا يعد ولا يحصى اولان كلام ازلي
وابدليسني انزال ايدوب • متكلم سرمدي اولدوغنه اشارت بويورر • وعدد ايات وسور • اگر عربيه • واگر عبريه • وسريانيه • لباس لغات
وحروفله مكتسي اولدوغي كلام فرداني منزه • عقول ناس فهمه قريب اولمغيچوندر • كما قال تعالى انا اوحينا اليك قرانا عربيا لتنذر ام القرى
وقال ابو بكر الصديق رضي الله عنه • في كل كتاب سر • وسر الله في القران اوايل السور • وقال عمر رضي الله عنه لكل كتاب لبابة ولبابة القران
حروف التهجي • وذكر عثمان بن عفان رضي الله عنه • انه قال اللهم احفظ امة محمد بالنصر والتاييد • بالم وكهيعص وحم عسق وبحق القران المجيد

وبنون والقلم وما يسطرون • وقال على رضي الله عنه اوايل السور اسماء مقطعة • لو علم الناس تاليفها علموا اسم الله الاعظم • وقال الحسن وسعيد بن جبير
هذه الحروف اذا الفت ضربا من التاليف كانت اسما لله تعالى • وان كنا لا نقف على تاليفها • وذلك لان قوله الر وحم ون رؤس ثلث سور
واذا جمعت صارت الرحمن • وهو اسم عظيم من اسماء الله تعالى • وكذا روي عن ابن عباس رضي الله عنهما • وذكر عن عبد الرحمن بن عوف رضي الله عنه
انه قال • ان الحروف المقطعة في اوايل القران تكتب لحفظ ما تريد حفظه من الاموال والمتاع وغير ذلك • وقيل الحروف المفردة المنزلة في اوايل السور
مثل ص فانه بمفرده اسم من اسماء الله اذ هو بحساب الجمل ٩٠ واذا قسمنا التسعين على الحروف حصل منه ملك وكذلك المص فانه بمجموع بحساب الجمل ١٦١
ويحصل من حروف هذه العدد اذا ركبناه قولنا مانع وكذلك طه بحساب الجمل ١٤ ويحصل من عدد حروفه اسمان من اسماء الله وهاب وجواد •
وقس على هذا باقي الحروف والاسماء • وروى ابو صالح عن ابن عباس رضه ان رهطا من اليهود منهم كعب بن الاشرف وحيي وجدي ابنا اخطب
وابو لبابة • وكعب بن اسيد • ومالك ابن الضيف • دخلوا على رسول الله صلى الله عليه وسلم • فسألوه عن الم وقالوا انشدك الله الذي لا اله الا هو
احق انها اتتك من السماء • فقال عليه السلام نعم كذلك نزلت • فقال حيي لئن كنت صادقا اني اعلم ان هذه الامة من السنين • ثم نظر حيي الى اصحابه
فقال كيف ندخل في دين رجل انما منتهى اجل امته احدى وسبعون سنة • فقال عمر رضي الله عنه • وما يدريك انها كذلك • قال اخذتها من حساب الجمل •
فضحك النبي عليه السلام • فقال حيي هل غير هذا • قال نعم • قال وما هو • قال المص • قال حيي هذه اكثر من الاولى • فقال هل غير هذا • قال نعم الر كتاب احكمت اياته
قال حيي هذه اكثر من الاولى والثانية • وقد احكم فيهن وفصل فنحن نشهد لئن كنت صادقا ما ملك امتك الا احدى وثمنون وما تا سنة • فهل غير هذا
قال المر الى قوله ولكن اكثر الناس لا يؤمنون • قال حيي فنحن نشهد انا من الذين لا يؤمنون • ولا ندري باي قولك ناخذ • فقال ابو ياسر
اما انا فاشهد بما انزل على انبيائنا • انهم قد اخبروا عن ملك هذه الامة ولم يوقتوا كم يكون • فان كان محمد صادقا فيما يقول اني لاراه سيجمع له هذا كله
فقام اليهود • وقالوا اغلبنا امرك فلا ندري بالقليل ناخذ ام بالكثير فذلك قوله تعالى هو الذي انزل عليك الكتاب منه ايات محكمات هن ام الكتاب
واخر متشابهات • پس حضرت رسالت پناه مذكورلرك بنج حسابني كلبت ايله رد ايتميوب • قد انزل على هذا وهذا بويرمغله انه مرجوه دن
هر بري بقدر الاستعداد كيمنك عقلي مشكوة محمدي دن اقتباس انوار ايدوب • وكيمنك سر روحي حقيقة محمديه يه مظهر اولمغله من حيث الوراثة
اسرار حروف مقطعه دن • كيمي حساب جفري • وكيمي وفقي • وكيمي روحانيات حروفه • وكيمي مراتب وجوده اشارت بولوب بحسب الطاقة بعض كلمات
ايتمشلردر • ايمدي اولا مراتب وجودده اولان اشارتلرين تقرير ايدوب • بعده اهل كشف وشهودك تحقيقلري بيان اولنسون • پس جمله
حكما واستندن • الشيخ الرئيس ابن سينا دركه • اگرچه قدم عالمده بعض كلمات ناروا سي اولمغله سوء حالنه حكم ايتمشلردر • ولكن بعضيلري
اخر حالنده حسن خاتمه • وتوبه ورجوعنه شهادت ايتمشلردر • نقل اولنور كه بر كون ابن سينا • شيخ ابو سعيد ابو الخير ايله ملاقات ايدوب
بنجه مصاحبتدن صكره مفارقت ايتدكلرنده • ابو سعيد ابو الخير ابن سينا حقنده • بزم حق اليقين اولان مشاهداتزك بعضنه بو رجل عقل
ونظر ايله نايل اولمش بو يورديلر • وابن سينا يه ابو الخير بعض مكاتيبنده ارشدني ديو يازدوغي مشهوردر • پس ابن سينا نيروز يه نام رساله سنده
حروف ابجد وسور قرانيه نك مراتب وجوده وجه دلالتلرين بيان ايدوب • ومولانا جامي رحمة الله عليه تفسيرنده ابن سينانك تقسيمات
مزبوره سني ايراد بويورمشلر • فلهذا بو فقير فرمايه دخي ابن سينانك تحقيقندن بعضني ايضاح وترجمه • وبعضني بعبارته نقله مبادرت
ايلدك • ايمدي معلوم اوله كه • وجودده بش مرتبه واردر • يعني وجود حق • وعالم عقل • وعالم نفس • وعالم طبيعت • وعالم اجسامدر
پس وجود حق مبدأ الكل • ومنشأ الكل • ومنتهاي كل در • وعقل ايچون خاصة ابداع • وبالاضافه نسبت امر واردر • ونفس ايچون نسبة امر
واردر • وطبيعت ايچون جمعا خلق • وبعضا تكوين اولوب • اجسام تكوين ايله مكون در • فاذا كان كذلك افصاح كلام • وايضاح مرام
بودر كه • تغير وحدثان • وزياده ونقصان • وحيز ومكاندن منزه اولان • واجب الوجود ومفيض الجود • قدرت كامله وارادت شامله سيله
اول ابداع بيوردوغي • بنجه كره بيان اولندوغي اوزره • عالم عقل اولوب • وعالم عقلك جمله سي بلا ماده • ومولود قايمه اولان عقول عشره يي
مشتملدر • وبونلرك طباعنده تغير وتكسر اولمايوب بجملتها مبدأ اوله مشتاقلر • واكا اقتدا وامرني اظهار ايله قرب الهي دن واقفلر والتذاذ
قرب عقلي ايله على نسبة واحدة سرمديلردر • وبوندن صكره عالم نفسي دركه • ذوات معقوله دن جمله كثيره يي مشتمل اولوب مواد ومولوددن
بالكليه مفارق اولميوب • بلكه نوع ملابسه ايله مولوده ملابس اولوب • مواد ملابسي مواد ثابته سماويه اولمغله نفس لا جرم افضل صور
ماديه • ومدبرات اجرام فلكيه • وتوسط افلاك ايله مدبرات عنصريه در • وطباع نفس تغير وتكثردن في الجمله خاليه ومجرده اولميوب بكليتها
عشاق عالم عقولدر • وعالم نفسدن هر بري عقول عشره دن بر بريه من حيث الارتباط • ذات مبدا مفارقتده • يعني لوح عقلده مرتسم اولان
مثال كليتك عاملي اولوب متصرف وعملي مبدأ كل • وذات اول اولان وجود مطلقدن استفاضه واستفاده ايتمشدر • وبوندن صكره
عالم طبيعتدر كه • على التمام ماده يه ملابس • وقواي ساريه مشتمله • واجسامده اولان حركات وسكناتك ذاتيه نك على طريق التسخير فاعلي اولوب
اجسامك كمالات جوهريه سني موفي ومكمل • وقواي ساريه مزبوره بجملتها فعاله در • وبوندن صكره عالم جسماني دركه • اثيري وعنصري يه منقسم
اولوب استعداد شكل وحركت • وماده ده استغراق صورت • وجوهري ماده متضاده دن تجريد وتخليه خاصيته اثيري در • واشكال مختلفه
واحوال متغايره نك تهيئي • وماده صورتين متضادتين بينده منقسم اولوب صورت متضاده دن هر قنقيسي بالفعل اولورسه صورت اخراي
متضاده بالقوه اولمق • وانكسينك دخي وجودي سرمدي اولمايوب زماني اولمق جمله خاصيته عنصري در • وصورت متضاده نك وجودده اولان مبادیسی

توسط حرکات ایله قوه سماویه دن اولان فعاله درکه طبیعتدر • واثیر نایکة القوه اولان کمال اخیری • ابداعده اول اولان شیدن افضل
اولوب • اول فعله کلن اخرده فعله کلندن فضل وشرفده متاخردر • فلهذا سید کائنات • وسبب افرینش موجوداتک وجود عنصریلری
قوتدن فعله خروجده متاخر اولوب افضل انبیا ومرسلین اولمشدر • صلی الله علیه وسلم • ومراتب مزبوره که عقل ونفس وطبیعتدر •
هر بری ایچون ایکیشر اعتبار واردر • یعنی بریسی اعتبار بذاته در • وبریسی اعتبار ذاتیدن کاین اولان تالی وتابع اضافت ایله
اعتبار اضافی در • ومجموع توالی نک بحسب الشرکه اوله اولان نسبت کلیه لری نسبه ابداع در • فاما علی التفصیل والتفریق اولورسه
نسبه ابداع عقله مخصوص اولور • وامری نفسه ابلاغه واسطه اولدوغی جهتدن امرایله اتصافده عقله نفس مندرج اولوب عقله دخی نفس ایله
امر نسبت اولنور • ولکن نفس نسبه امرده بالاصاله وعقل بالاضافه در • وقوای طبیعیه یه خلق نسبت اولنوب • خلق موجودات طبیعیه یه
مختص • وجمیع طبیعیاتده عام اولور • وتکوین کاینه فاسده اولان عنصریاته مختص اولور • وچون موجودات قسمت کلیه ایله
منقسم اولنه • یا روحانیه ویا جسمانیه اولوب • امر دخی بر ذو ادراکه • وخلق هر ذو تسخیره متعلق اولور • وجناب خالق المکوناتک
بو جمله یه اولان نسبه کلیه سی امر وخلق در کما قال تعالی الا له الخلق والامر تبارک الله رب العالمین • پس مراتب وجودک هر برینک
اعتبار ذاتی واضافیلرنده اولان معانی فهم اولندیغنه ضمیر منیره خفی اولمیه که • مراتب وجودده اولان معانیدن برینه من حیث
الذات والاضافه • ذوات حروفدن بیرینک لالتی مراد اولنه • ترتیب قدیم اوزره اولان ابجد هوز حرفلریله دلالت اولنور
مثلا حرف ا باعتبار الذات وجود حقه و ب عقله و ج نفسه و د طبیعته دلالت ایدر • وباعتبار الاضافات حرف ه
وجود حقه • وحرف و عقله وحرف ز نفسه وحرف ح طبیعته دلالت ایدر • وما دون جسمده شی اولمایوب فقط آخر ابتدا
احادن اولان حرف ط هیولای صورت جسمیه یه دلالت ایدر • ووجود حقه بالذات دلالت ایلین حرف الف اعداددن اولان
حروف مزبوره یه ضرب اولنماز • زیرا ضرب اولنسه شینک کندو نفسی حاصل اولور • آیدی ذکر اولنان معانیدن ایکی معنی بینده
اضافتدن مرتسم اولان معنایه دلالت ایدر حرف مراد اولنسه • ایکی معنادن بیرینه دلالت ایلین حرفی • معنای آخره دلالت ایدن
حرفه ضربدن مرتسم اولان حرفله اشارت اولنور • مثلا حرف ی بحساب رقم هندی ١٠ عدد اولورکه وجود حقه بالاضافه
دلالت ایلین ه حرفی بالذات عقله دلالت ایلین ب حرفنه ضربدن مرتسم اولور ب/ج یعنی بش کره ایکی اون عدد اولور
بو تقدیرجه ی حرفیله ذات باری نک مبدع اولماسنه اشارت اولنور • فاما ایکی معنادن بیرینه دلالت ایلین حرف معنای آخره
دلالت ایدن حرفه ضربدن حصوله کلان حرف واحددن زیاده اولسه • دفع شک ناظر ایچون آخرنده اولان حرف انید طرح اولنور
زیرا طرح اولنماسه • هر بر حرفله بر معنای آخره اشارت قصدی توهم اولنوردی • مثلا ه ج حرفنه ضرب اولنسه یه و ه ز
حرفنه ضرب اولنسه ی ه که رسملری حصوله کلمکله ازاله شک ایچون آخرلرنده اولان ه حرفی طرح اولنوب یالکز ی و ل حرفلری
قالور اما ه د حرفنه ضرب اولنسه ک و د حرفنه ضرب اولنسه ل و ح حرفنه ضرب اولنسه م حرفلری مرتسم اولوب حرف احددن
زیاده اولماغله حذف وطرح یوقدر • پس عقلک بالاضافه اولان نسبه امری جناب عزته نسبت اولنمق مراد اولنسه • بالاضافه
وجود حقه دلالت ایلین ه حرفی و حرفنه ضم اولنوب مجموع ضربدن مرتسم اولان ل حرفی اول امری جناب عزته نسبه دلالت
ایدر • ونفسه نسبت اولنان امری دخی حقه نسبت مراد اولنسه • بالاضافه دلالت ایدن ز حرفی اولماغله حذفدن مستغنی اولمق ایچون
داو حرفنه ضرب اولنور • زیرا نسبه امرده بالاضافه عقله نفس مندرج اولمشیدی • پس اسلوب مزبور اوزره دلالت حرف ی
نسبه ابداعه وحرف ک نسبه تکوینیه درکه بالاضافه وجود حقه دلالت ایدن حرف ها بالذات طبیعته دلالت ایدن دال حرفنه
ضربدن مرتسم اولمشدر • وحرف م فلقی رب العزته نسبه دلالت ایدرکه ه حرفی بالاضافه طبیعته دلالت ایدن ح حرفنه ضرب
اولنمقدن مرتسم اولور • وحرف ن امر وتکوینک نسبتی حقه دلالت ایدرکه طبیعتک ذاتنه دلالت ایدن حرف د وبالاضافه عقله
دلالت ایدن و حرفنه ه حرفنک ضربندن مرتسم اولور ج/٦ وحرف س خلق وتکوینک حقه نسبتلرینه دلالت ایدوب خلق ایله
تکوینک جمع ونسبتلرندن مرتسم اولور • یعنی بالاضافه طبیعته دلالت ایدن حرف ح ه حرفنه ضربدن مرتسم اولور ج/٥ وحرف
ع جامعیت امر وخلقک حقه نسبتلرینه دلالت ایدرکه • امر وخلقک جمع ونسبتلرندن مرتسم اولور • یعنی واسطه امرایله ٦٠ اولان
ترتیب خلقدن مرتسم اولوب • مثلا بالاضافه عقله دلالت ایدن و وبالاضافه طبیعته دلالت ایدن ح حرفلرینه ه حرفنک ضربندن
مرتسم اولور ج/٥ ج/٦ وحرف ف تنور قرآنیه ده اولان مقطعاتدن اولماغله یازلمامشدر • زیرا مقصود دلالات مقطعات قرآنیه یه
استخراجدر • پس حرف ص امر وخلق وتکوینک حقه نسبتلرینه دلالت ایدر • یعنی بالاضافه عقله • وباعتبار الذات وبالاضافه
طبیعته دلالت ایدن و د ح حروفنه ه حرفنک بشقه بشقه ضربندن ص مرتسم اولور ج/٥ ج/٦ ج/٥ وحرف ق امر وخلق وتکوینک ابداع
انطواسندن مرتسم اولوب هر بری حقه نسبت اولندوغنه دلالت ایدر یعنی ٩٠ باعتبار الذات والاضافه عقله
دلالت ایدن ب و و بالذات وبالاضافه طبیعته دلالت ایدن د ح حرفلرینه ه حرفنک ضربندن مرتسم اولور ج/٥ ج/٦ ج/٥ ج/٤ وحرف
ر ٢٠٠ مجموع امر وخلق وتکوین وانطوای ابداعده اولان عدد ق مبدا ومنتهای کلهء ر دایله ضعف ١٠٠ قاف لان

حرف را حاصل اولوب • بالذات جمله سنک خالق وموجدی رب الارباب اولدوغنه دلالت ایدر • فاذا عرفت هذا الترتیب وتقرر
ذلک • فنقول ان المدلول علیه بالم هو القسم بالاول ذی الامر والخلق والمص قسم بالاول ذی الامر والخلق ومنشی الکل والر
قسم بالاول ذی الامر • وبرد المجموع اعنی الامر والخلق والتکوین الی الاول الذی هو مبدا الکل ومنتهاه علی انه اول واحد والمر
قسم بالاول ذی الامر والخلق الذی هو الاول والآخر والمبداء الفاعلی والمبدا الغائی جمیعا • وکهیعص قسم بالنسبة التی للکاف اعنی
عالم التکوین الی المبدا الاول بنسبة الابداع الذی هو ی ثم الخلق بواسطة الابداع صایرا بوقوع الاضافة وهو ع ثم التکوین
بواسطة الخلق والامر وهو ص وطه قسم بالعالم الهیولانی المستفیض فی المبدا الاول مضافا وطس بالعالم الهیولانی الواقع
فی التکوین بنسبة الخلق فی الخلق ویس قسم باول الفیض هو الابداع وآخره وهو التکوین وص قسم بالغایة الکلیة یعنی نسبة الامر
والخلق والتکوین وحم قسم بالعالم الطبیعی الواقع فی الخلق وحم عسق بمدلول واسطة الخلق فی وجود عالم الطبیعی بالخلق بنیه
وبین الامر نسبة الخلق الی الامر • ونسبة الخلق الی التکوین بان یؤخذ من هذا ویودی الی ذلک • فیتم به الابداع الکلی المشتمل علی
العوالم کلها واذا اخذت علی الاجمال • لم یکن ها نسبة الی الاول غیر الابداع الکلی الذی یدل بق وق اقسم بالابداع المشتمل علی الکل
بواسطة الابداع المتناول للعقل ون قسم بعالم التکوین وعالم الامر اعنی مجموع کل لیس ابن سینا قوة عقلیه سی مقداری
استخراج ایلدوکی • دلالات مزبوره مضبوطک اولدیغه کوش هوشنک دوش قیل که • اصحاب کشف ویقین • مشکات حقیقة محمدیه دن
اقتباس ایلدکلری نور احمدینک • قوة قدسیه سی ایله نه تحقیق بیورمشلردر • آه ای شنونده آگاه الف وحدانیة ذات ولام
ازلیة صفات ومیم اظهار آیاتده اولان ملکنه اشارت اولوب • اول احدی الذات وسرمدی الصفات • الفله فردانیة ذات
ولام ایله سرمدیة صفات • ومیم ایله ظهور آیاتده اولان سر قدمدن خبر ویرر • پس سر ذات وحدانیة ذات ایله منکشف اولور
وسر صفات صفاتیله متحد اولان اصفیایه • وسر قدم آیاتدن خروج ایدن اتقیایه منکشف اولوب • اول ازلی وابدی سر ذاتیدن
الف ایله ارواح انبیایه تجلی • وبشریتیدن افنا • وانوار ذاتنی الباس ایتمکله خصایص انبیا اظهار معجزات اولور • وسر صفاتیدن
لام ایله قلوب عاشقین وعارفینه تجلی • وکدوراتدن مجرد خالی قیلوب سناء صفاتنی الباس ایتمکله انلارک دخی خصایصی شطحیات
اولور • وسر قدمدن میم ایله عقول اولیایه تجلی • ونفسلرینی شهواتدن عاری ایتمکله صفات قدرتدن اولان وسایط آیات ایله
قلبلرینی منور ایدوب انلارک شرفی اظهار کرامات اولور ذلک الکتاب لاریب فیه ای ذلک الکتاب الذی علمت فیه ما کان وما یکون
مما یفعل الخلق بعد کونهم لاشک فیه • والکتاب الذی کتبت فی قلوب اولیائی من محبتی ومعرفتی ورضائی موارد قضائی • والکتاب
الذی کتبت علی نفسی ان سبقت رحمتی غضبی • والکتاب اسرار الحبیب الی الحبیب فلکل واحد مشرف علی ما خوطب به بقدر معرفته • وجب
کشف لطایف الخطاب له • وبالجمله حق سبحانه وتعالی خواص انبیاسنی طلب رغایبده استقامت • ونزول نوائبده صبر ایتمک ایچون
اول کتاب مستطاب که محبوبک خطابی عند فقد اللقا احبابه انس وراحت • وقلوبه شفا وصحت اولمغله وحی وانزال ایدوب
لطایف خطاب وغرایب کتابندن اسرار انبیا واولیاسنه کشف اتدوکی معانی ده شک وریب • وسر ملکوتندن ارواح انبیا واولیا
معاینه ایتدردوکی حقایقده • نفس ایچون معارضه وتهمت یوقدر • پس اول کتاب ربانی شول خطاب سبحانی درکه • ربانیون ایچون
حروف معززه ده مکتوب اولان اسرار ورموز الهامیه یی • ارواح صدیقین صحایف قدسدن قرائت ایدوب • اسرار عارفین
نفایس غیبدن بلاریب وشبهه حقایق قرآنیه یی فهم ایتمشلردر • وجناب وهاب ورب الارباب اول کتاب بی ارتیاب ایله عباد اولیا
ومؤمنین اصفیایه خطاب ایدوب • امر ونهی ایله وجه رضاسندن کشف نقاب بیورماغله بعضلر قرائتیله بعضیلر فهم معناسی ایله
وبعضلر اوامری ایله حقه تحصیل تقرب ایدوب عباد مؤمنیندن هر برینک اول کتاب مبیندن حظ عام وخاصی واردر پس لطایف
معاینه سنه نور اطلاعه سرلری مطهر • وقلبلری ضیای فهم ایله مزین ومنور اولان اصفیا ریب وگماندن معرا ومبرا اولوب اول
کتاب هادی بر فحوای هدی للمتقین عارفین ایچون معرفت ذاته هادی • ومعبود ایله عباد بیننده اولان اسرار ربوبیت
وعبودیتی مبین • واولیا واتقیایه وعد اولنان لطایف احسانی کاشف • وحسن ادابک مریدلر ایچون مرشد • وحسن ثوابک
مجبلر ایچون دلیل • وحقایق خطابی مکاشفینه منحصر در • قال ابو یزید البسطامی المتقی من اذا قال قال الله • واذا عمل عمل الله • وقال
الداراني المتقین الذین نزع من قلوبهم حب الشهوات • وقیل المتقی من اتقی رؤیة تقواه • ولم یستند الی تقواه • ولم یر نجاته الا بفضل
وقال سهل اذا کان هو الهادی • فمن یضل فی ذلک الطریق الا من سلکه علی التجانب عن المعارف فیضل عن مقصده بشوم تدبیره
ولو فی آخر القدم • آه ای مستمع آگاه وطالب معرفة الله • حب شهواتدن خالصین • والله عملده مخلصین • وتقواسنه استناد
ایتمیوب نجاتی فضل الهی ده مشاهده ایلین مخلصین شول موحدین اتقیادرکه • بر فحوای الذین یؤمنون بالغیب غیبه ایمان کتورلر
آه غیب ندر بیلورمسین • غیب اولدر که ابصاردن غایب • ونعت انوار ایله عیون اسراره منکشف در • ایمان بالغیب دخی نور یقین ایله
مشاهده حقده روحک تفرس وتثبتی در • وایمان بالغیب لقاء رب العزته قلبده اولان شوق کلی در • وایمان نعت وحدانیتله
نور احدیتک صمیم سرده حلاوت انکشاف • وبروق غیب انوار فردانیتک بطنان قلبده اولان لذات اتصالیله روحک

مولاه

مشاهدات وصلتنی تصدیق • واوصاف صفات حق عقل کلک تعریفی در • وکذلک ایمان و وجدان روحله اولان رؤیه حقه
قلبک تصدیقی در • مؤمنین دخی فی الحقیقه انلردرکه • مواجید قلوب ایله مواعید غیبی • بعد الادراک رؤیه مواجیدی تصدیق ایدرلر
مواجید قلوب مؤمنین ایسه اولماز الا ابصار بصایرک انوار غیب الغیبی رؤیتندن اولور • وروح ناطقه یه دخی رؤیه غیب
اول وقتده میسر اولورکه • توفیق حق روحی تبیین براهین ایله تأیید بیوروب • رؤیه مدلوله شهود حال ایله اولان حقایق
استدلالی استکشاف ایله انوار بصیرتنی مستحکم ایلیه • پس روح اکچون اوصاف سنیه مزبوره کامله اولدقده • روح مؤمن
صحارای غیبک صفاسنی مشاهده قیلوب تحت رکوم انوار یقین ده تحصیل تمکن ایدر • وسماء قدس حق • نعت برودز ایله
لباس حق الیقین ده تجلی اولور • اما حقیقه حق الیقین دخی • علی التحقیق حصوله کلمز الا استشهاد واستدلالدن انسلاخ سر ایله حاصل
پس چون سر انسانی حجب مزبوره دن خروج ایتسه تأیید حق سر مزبوری مراتب کشوف • وایضاح عرفانه واصل • وصدق تحقیق رؤیه
غیبی ساحه استبصار عیون تفرسه نایل ایدوب • عالم شواهدک سیرانده عجایب جلال مشهوددن مانوسی اولان شیلردن مستغنی
قیلور • ومکشوفات غیبی بصر عرفانله مشاهده قیلدقده • عزت حقک سجوف ایوائه و بناهنه داخل اولوب • فیاض مطلق انی ذکر صدمانده
اولان طلب مشاهداتدن لوایح بیان ایله اغنا ایدر • وشموس انوار قدم طلوع ایدوب • کشف جمالیله اقتباس مصابیح براهینیدن
مستغنی اولور • واسرار معانی مزبوره بروق ولمعان ایتمکله حق غیب تجلیه اوصافه اشراق ایدوب • سر ایله غیب متحد • وغیب
مزبور ایله سر غیب • وغیب دخی غیب ایله سر اولوب • سر غیب ده وغیب سرده غایب اولور • زیرا غیب سرک اهلی اولمشدر • ابدی
غیب سردن وسر غیبدن متباعد اولماز • پس کمالات مزبوره نک صاحبی • هر حالده شاهد مشاهدات اولوب جمیع انفاسنده
عالم ملکوت وجبروتی معاینه قیلور • آه ای دل آگاه • اوصاف مزبوره صفات قلب مصطفی علیه من صلوات الله اوفی •
وانک وارث اکمل حقیقیلری اولان کمل اصفیانک نصیبلری در • وقال بعضهم الله غیب • وهو مغیب الغیب • والقلب غیب • فاذا
آمن الغیب بالغیب • رفع الحجاب عن الغیب • فوجد فی الغیب الغیب • صاحب الغیب • وذلک قوله الذین یؤمنون بالغیب • وبالجمله حقیقه
ایمان اولا تصدیق بعده تحقیق اولوب • امرین مذکورینک موجبی توفیق در • وتصدیق عقد ایله • تحقیق دخی حفظ عهد اکچون بذل
جهد ایله در • وارباب غیب دخی بش طایفه درکه • نفوس • وارواح • وعقول • وقلوب • واسراردر • وهر برینک مشاربی متفاوته
اولوب • بعضنک مشربی صرف بلا امزاج • وبعضنک مشربی عذب بلا اجاج • وبعضنک ملح واجاج • بعضنک ایکی درضابه • وبعضنک
زنجبیل محبت • وبعضنک سلسبیل معرفت • وبعضنک مشاهده • وبعضنک مشربی عین مکاشفه اولوب • قاید توفیق طایفه سعادتی
مناهل قربانه ایراد • وسایق خذلان طایفه اشقاوتی موارد نفوس وشهوات • وسواحل بحر غفلاته سوق ایدر • پس شارب
وارده ارواح • سواقی مشاهدات ومکاشفات در • وعیون قلوبدن جریان ایدن صفا • قلوب وانوار نساجاتدر • وفضای
عقولدن روان اولان انهار مشاهده ربوبیت • وادراک نور قربتدرکه مرآت آیاتدندر • وعین اسراردن ینابیع انوار عجایب
کشوف تفجر ایدوب • انک شهودی مشهد حق • ومطالع شموس صفات • ومشارق اقمار انوار ذات اولمشدر •
فاذا کان کذلک • زهاد اصحاب عقولدن اولوب مشربلری طاعات وعبادات در • ومحبون وعاشقون اصحاب قلوب ومشربلری
وجد وحالاتدر • وعارفون اصحاب ارواح • ومشربلری مراقبات وانس فی الخلوات در • وموحدون اصحاب اسرار اولوب مشربلری
اکواندن تفرد • وحدتاندن تجرد در • فاما بطالون • اهل نفوس اولوب • مشربلری دعاوی واباطیل • وترهات ومزخرفات در •
حاصل کلام ای برادر سعادت انجام • سنک هویتک بر غیب درکه • اول غیبی حقدن غیری بلمیوب • غیب مزبوره ایمان شهود غیب ایله
اثباتی مؤمنک غیبوبتی مقداری اولور • وغیبوبتی زیاده اولدقچه • ایمان دخی زیاده وکامل اولوب • وغیب مزبورک ظهوری
اداء واقامت صلوتده ودیعت اولنان شواهد غیبک جذباتیله میسر اولمغله • ایمان بالغیبک عقبنده حق سبحانه وتعالی
ویقیمون الصلوة قول کریمنی ایراد • وبو معنایه اشارت بیورمشدرکه • بدایت صلوة اقامت • ونهایتی اداءتدر • یعنی اقامه
صلوة اوقات صلوتی محافظه قیلوب ظاهرا وباطنا رکوع وسجود • وحقوق وحدودینی اتمام ورعایت ایتمکدر • زیرا هر کیمکه
بر شیئه ملازم اوله اول شی ایله قایم اولور • کما یقال اقام فلان حج الناس • واقام القوم سوقهم اذا استعملوها فلم یعطلوها
واداء صلوة • صلوتده ودیعت قیلنان نفحات الطاف ربوبیه جمع همت ایله دوام مراقبه ده اولمقدر • کما قال علیه السلام
ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها • پس صورت صلوة تعرض وطلب • وصلاتی امر صورة جذبه ربدرکه صورة
عبدی عبودیت غیره اشتغالدن جذب ایدوب • حقیقه تعرض سر صلوة اولور • وصلوتک شروط وارکان • وآداب وسنن
وجمیع هیئات وحرکاتنده بر سر وحکمت واردرکه • الا فتعرضوا لها قولیله اول اسرار وحکمه اشارت بیورلمشدر • جمله شروطدن بری
وضودرکه • فرایض وسنتلرنده بر نوع طهارته تنبیه واردرکه مصلی اقامه صلوته اول طهارتلر ایله مستعد اولوب عمل وضو ایله
دست نفس وپای قلبی تلوث معاصی • وصفات ذمیمه دن تطهیر • ووجه همتی ادناس حب دنیادن غسل • وسر عمومی طریق
انانیتدن بری قیلوب • قالبیله قبله یه استقبال ایتدوکی کبی • قلبی ایله دخی ماسوادن اعراض • وقرب حق طلب اکچون حضرت ربوبیه

توجه ایدر

توجه ایدر • وتکبیر افتتاحده تعظیم حقله • یدین همتنی دنیا واخرتدن رفع ایدوب • ورسم عبودیتی رعایت اکچون اللرینی تحت سره • ویا خود
علی صدره وضع ایدوب • حب ماسوادن قلبنی حفظ ایدر • وقرأت فاتحه وضم سوره ایله • رب العالمینه حمد وسپاس • وشکر
بی قیاس ایدوب • الطاف ربوبیتی طلب ورجا قیلور • طلب ایسه جذبات الهیه دن اولان هدایت عظمی درکه • جذبة من جذبات الحق
توازی عمل الثقلین • قولیله هدایت مزبوره نک عظمتنه اشارت بیورلمشدر • وقیام ورکوع وسجود ایله • عالم ارواح ومسکن غیبیه
رجوع ایدر • زیرا روحک بو عالمده اول تعلقی نباتیه • بعده حیوانیه • بعده انسانیه اولمغله • قیام خصایص انسان • ورکوع خصایص
حیوان • وسجود خصایص نباتدن اولوب عبد اکچون مراتب مزبوره دن هر برنده ربح وخسران واردر • وروح علوی نورانی
بو جسد سفلی ظلمانی یه تعلق ایتدوکی • ربح مزبورک حصولی اکچوندر • کما ورد فی الحدیث القدسی • خلقت الخلق لیربحوا علی لا لاربح علیهم
پس روح مراتب سفلیه دن هر برنده بر ربح وفایده یه واصل اولورکه • مراتب علویه ده فایده مزبوره دن تجرد ایدی اگرچه
بر فحوای • والعصر ان الانسان لفی خسر • نفس ناطقه اولا بلای خسران ایله مبتلا اولمشدر • ولکن الا الذین امنوا وعملوا الصالحات
تبعاسنجه • مؤمنین وصلحا استثنا بیورلوب • اتقیا واصفیا نور ایمان • وهدایت جذبه رحمان ایله بلیه خسران مراتب سفلیه دن
خلاص اولوب • فایز ربح عظیم اولورلر • یعنی صلوتده قایم اولدقده عجز وعبودیتین فهم ایله • تواضع وتذلل ایتمکله • خسران تکبر نفسلری
وخذلان تجبرانیدن خلاص اولور • زیرا هر فتنه نفسده تکبر وتجبر کامل اولشدر • نفس فرعون انا ربکم الاعلی اظهار ایتمه سی مقرردر
پس صلوتده قایم اولان عبد مؤمن موحدک علو همتی کمالن بولدقده • طلب مکونه ایله کونه ملتفت اولمیوب بلیه مزبوره دن
نجات بولوب واداء شکر نعمت ایدوب • انواع خضوعله انک رنفس اکچون • رکوع حیوانیه یه رجوع ایتدکده برکات رکوع ایله
خسران خسته صفت حیوانیه دن خلاص • ولبس حادث • وتحمل اذا • وحلم وسلامت رخنه فایز اولور • بعده سجود نباتی یه رجوع ایدوب
قربه سجود ایله خسران ذلت نباتیه • ودنائت سفلیه دن خلاص اولوب • فلاح ابدی • ونجاح عظیم سرمدی یی متضمن اولان خشوع تام ایله
فایز ربح جلیل اولور • کما قال تعالی • قد افلح المؤمنون الذین هم فی صلوتهم خاشعون • زیرا خشوع کنه العبودیه • اکمل الت عروج روح
ان ندرکه • روحک جسد ترابی یه تعلقندن حصوله کلوب • انساندن غیریده خشوع مزبور مفقوددر • فلهذا سموات وارض
وجبال • وما فیهن حمل امانتدن ابا ایدوب • فابین ان یحملنها واشفقن منها • قول کریمی ایله خبر ویرلدی • پس اباء ضد خشوع اولدیسه
بر فحوای وحملها الانسان • استعداد خشوعله انسان امانتی قبول ایدوب • سجود ایله خشوعی کمالن بولدی • زیرا صورت انسان
وهیئه صلوتده اولان غایه تذلل سجود اولوب • روحک عالم سفلیدن نهایت قطع تعلقی • ومراتب نباتیه وحیوانیه وانسانیه دن
رجوعله • عالم روحانی علوی یه عروجی • سجده ده اولان خشوعله حاصل اولور • وهمچنان شرط مصلیدن اولان انفاق انانیته بذل وجود
نفحات الطاف ربوبیه توجه ناصعود وسجده ایله حصوله کلدوکیچون • حق سبحانه وتعالی • ومما رزقناهم ینفقون بیوردی • آه ای
سمیع آگاه • ایتاء زکوة • واعطاء صدقات خود معلوم در • فاما صلوتده اولان انفاق وجود نیجه اولدوغن بیلورمیسن •
انفاق حقیقی خود بذل وجود الی المعبوددر • یعنی قسمت الصلوة بینی وبین عبدی نصفین • فنصفها لی • ونصفها لعبدی • ولعبدی ما سال
حدیث قدسیسی عبد مصلینک مسموعی اولدقده • العبد وما یملکه کان لمولاه • دیوب نصف اخری دخی انفاق فی سبیل الله ایتمکله • نفحات
الطاف ربانیه نک عنایت سرمدیه سی • اول بذل وجود ایدن عبد جوادی • درجات قربانه هدایت ایدوب • جذبات رحمانیه سی
واسجد واقترب خطابنک صورتنده کورندی • فلهذا عبد مصلی بعد السجود • تشهدده قعود ایله • حجب انانیتدن خروج • وشهود جمال
وحدتک حصولنده لقاء • اللهم تحنن ایله • بر رسم تحفه اهداء ثنا ایدوب • یمین ویساره سلام ایله جهات قیدندن بری • وکونیندن
سالم اولدی • واوجات قربانه صعود ایدوب لذات مناجات ایله بحر مانانده مستغرق • کالندن خبردار اولمیان غافللرکی
قیدجهات وبند تنعمات ملاحظه سیله • جانب یمیندن نعیم جنانه • وجانب شمالدن لذات شهواته دعوت ایدرلر • ولکن اول مستغرق
شهود جمال احدیت برینه التفات ایتمیوب • واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما • مفهومیله عامل اولور • آه ای عارف بالله
اصحاب صورت صلوتدن سلام ایله خروج ایدرلر • فاما اهل شهود وحقیقت سلام ایله دوام صلاتنه دخول ایدرلر • کما قال تعالی
الذین هم فی صلوتهم دائمون • زیرا خواص اقامت ایله صلوتی حفظ ایتدکلری کبی • اخص خواص من حیث الاداء صلوة حفظ ایدر
کما قال تعالی • ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر • پس اول اخص خواص اعددت لعبادی الصالحین ما لا عین رأت ولا اذن سمعت
ولا خطر علی قلب بشر • مصداقنجه کندولر اکچون اعداد بیورلان غیبه ایمان کتوروب • ابصار واذان وقلوب معد مزبوری
ادراکدن عاجز ایدوکن بیلوب • واول عطا بیورلیان انعام واحسان ایله کندولر بینده حجاب واقع اولان اوصاف وجودلرندن
غیری شی اولمادوغی محقق اولمغله • لاجرم زمره عشاق بر ناره مشتاق اولدیلرکه • حجاب وجودی حرق وحرق ایلیه • پس صلوة
عند البعض نار معاینه اولان صلادن مشتق اولمغله • ناکهان جانب طور صلوتلرنده • شجره مناجاتلرندن مشتعل بر نار پرنوره
مانوس اولوب • ناره قریب اولدقلرنده • سمع سرلرینه • انی انا ربک فاخلع نعلیک • نداسی کلوب • ولذات انس خطابدن بی اختیار
اولوب ازاق اوصاف وجودلرینی • حطب وارمحض نور اولان نار صلاته اصلا والصاق ایله احراق وانفاق ایتدیلر وبعد

الفاتحه

انکم وما تعبدون من دون الله حصب جهنم انتم لها واردون آیت کریمه سنی اوقیوب معناسنی نفسلرینه تفهیم ایتدیلر ایدی تیم رحم
هر کیمک که حطب اوصاف وجودی نار صلوته یانمیوب شویله که عبادتی غیر ایچون اوله لاجرم آخرتده وجودی نار جهنمه احراق اولنمق
مقرردر آه ای حریق نار محبت وغریق انوار وحدت نار صلوتله نار جهنمک کیفیة احراقنده فرق بودرکه نور نار صلوة وجود اهلنی
حقدن محجوب اولانلرک لب وجودلرن احراق وجلد وصورة وجودلرن ابقا ایدر زیرا حجاب جلد وصورت اولمیوب لب وجود در
وبو بر سر غریب درکه نار محرقه صلوتده یانمیان بیلمز بو معنای حریق نار صلوة اولان اولو الالباب بیلورلر فاما نار جهنم بونک
عکسی اولوب داخل اولانلرک جلد وجودینی احراق ولب وجودینی ابقا قیلور پس اهل ردن لاجرم حجاب بعد وخذلان رفع
اولنمادیغیچون کلا انهم عن ربهم یومئذ لمحجوبون بیورلمشدر اگرچه کیم بنیه لب محرقه دخی اولورسه مادام که لب وجود باقی اوله
حقدن محجوبدر کما قال تعالی کلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها ایمدی لب وجودینی فی حب الله نار صلوته انفاق ایلین عبادنه
حق تعالی نور وجود صلوتی احسان ایدوب نار صلوة ایله بلا انیة الوجود باقی قالور وصلوتی نور نار صلوتله دایم اولوب ایمان
بالغیب ایدن مؤمن ومتقیلردن اولور **بیت** ما روی زهر دو کون برتافته ایم • بس سینهٔ دل بفکر بشکافته ایم آه ای مستمع آگاه
مطلوب حق غیب اولمغله غیبی هر نه قدر اظهار ایتسهلر غیب الغیب اولوب کمال ظهوری خفاسنی اقتضا ایدر ایمدی **بیت**
از غیب کرت هست نشان آوردن • از غیب نشاید بزبان آوردن مضمونی اوزره مناسب اولان بودرکه عاشقان الهی اولانلر دخی
مطلوب خدا اولان غیبه ایمان ایله غیب الغیبده غیب اولوب ایمانلرن تکمیل ایدهلر زیرا غیب اولمسه غیبه ایمان دخی اولمز ایدی
پس غیب مستور مقبول جناب رب غفور اوله وغنه بناءً مولانا خداوندکار سورهٔ ملکده هل تری من فطور آیتنک
معناسنی بطریق التفسیر جانب الهیدن ترجمان اولمق اوزره بیورلرکه **چون شکاف آسمان نزاد در ظهور** چونکه آسمانی ظهورده
منشق قیلم یعنی آسمانی شق ایدوب مافیهن اولان اسرار ملکوت وجبروتی اظهار ایدم **چون بگویم هل تری فیها فطور** پس آسمان
شق اولدقدن صکره هل تری فیها فطور قولنی نیجه دیرم الحاصل اسرار غیبیه بدیدار وامور آخرتیه آشکار اولیدی وسموات
منشقه اولوب احوالی ظهوره کلیدی آسمانه نظر ایدیکز فطور گورر میسز گفتاری نیجه موافق اولوردی ایمدی آسمانلرده فطور
اولمیوب وامور آخرت مستور اولمغله کلمات مزبوره موافق حال اولمشدر کما قال تعالی وهو العزیز الغفور الذی خلق سبع
سموات طباقا ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت فارجع البصر هل تری من فطور ثم ارجع البصر کرتین ینقلب الیک البصر خاسئا
وهو حسیر پس بو آیت کریمهنک اعرابی بیان اولنسون که معناسی واضح اوله معلوم اولهکه وهو العزیز الغفور جملهسی ما قبلنده اولان
وهو علی کل شیء قدیر جملهسنه معطوف اولوب الذی خلق اعرابنده دخی بر قاچ وجه جایزدر اولا الذی مع صلته محلا مرفوع ما قبلنده
اولان اسم عزیزک صفتی ویاخود عطف بیان ویاخود بدل اعتبار اولنه ویاخود عزیزه تابع اولمیوب بحسب الانقطاع مبتدا محذوفه
خبر اولورکه هو الذی خلق دیمک اولور ویاخود اضمار فعل ایله محل نصبده اولوب اعنی الذی خلق تقدیرنده اولوب طباقا فعل خلق
مفعولی اولان سبع ایچون صفت اولمشدر فاما کلمه طباقده اوچ وجه بیان اولنمشدر بر وجه بودرکه جبل وجبال کبی طباق دخی جمع طبق
اوله ویاخود رحاب جمع رحبه اولدیغی کبی طباق دخی جمع طبقه اوله ویاخود طابق فعلنک مصدری اوله کما یقال طابق یطابق مطابقة
وطباقا بو تقدیرجه ایرادِ مصدر ایله مبالغه قصد اولنمش اولور ویاخود حذف مضاف ایله ذات طباق ویاخود فعل مقدر ایله منصوب
اولوب طوبقت طباقا تقدیرنده اوله وطباق ایکی شیء بربرینه خصف والزاق ایله بلا تفاوت مطابق اولمسنه دیرلرکه اعرابک
طابق النعل قولی توافق مزبور ایچون مثل واقع اولمشدر وما تری قولنده اولان ما نافیه ومن تفاوت قولنده اولان من زایده
دوکده در وفعل تری فاعل ومفعولیله جملهسی سبع سموات ایچون صفت ثانیهدر وتعظیم شان سموات وتفخیم خلق سموات ایچون
خلق الرحمن ضمیر موضعنه وضع اولنمشدر وفارجع البصر قولنده اولان فا دخی سببیه ولفظ بصر مفعول ارجع اولوب علی وجه التسبیب
ما تری قولنه متعلقدر ومن فطور قولی هل تری فعلنک مفعولیدر یعنی اخبرانه لا تفاوت فی خلقهن ثم قال فارجع البصر ای اوقع
نظرک الی السماء بعد اخری حتی یصح عندک ما اخبرت به بطریق المعاینة اذ لیس الخبر کالمعاینة ففاء السببیة تدل علی ان الاخبار
بعدم التفاوت سبب لان یؤمر المخاطب برجع البصر لیتحقق عنده حقیقة الحال ورجع یجی لازما ومتعدیا یقال رجع بنفسه رجوعا
ورجعه غیره ثم ارجع البصر قولی جملهٔ سابقهیه معطوف اولوب کرتین مرتین کبی معنای مصدر اولمق اوزره منصوبدر واگرچه
مثنی در ولکن تکثیر مراد اولنمشدر وینقلب جواب امر اولوب بصر فاعلیدر وخاسئا بمعنی مطرودا ومزدجرا بصردن حال اولمق اوزره
منصوبدر وهو حسیر قولی بصردن جملهٔ حالیه ویاخود خاسئا قولنده اولان ضمیر مستتردن حال متداخلهدر پس الله تعالی اعلم
علی تحقیق المفسرین معنای آیت کریمه بودرکه اول جلیل وجبار وقادر وقهار وفاعل مختار شول عزیز وغالبدرکه بر شیدن عاجز
اولمیوب سوء عمل ایدنلری قهر ایدر وشول غفور وستاردرکه ارباب ذنوبک توبهلرین قبول ایله مغفرت ومجرملری نور
صفا تیله ستر ایدوب جمیع مقدوراته قادر وجملهٔ معلوماتی عالمدر آه ای مستمع آگاه اگر عقاب واگر ثواب هر کسه عملنه کوره
ایصال جزا انک قدرهٔ تامهسی واگر مطیع واگر عاصی اولان عبادینی بیلوب حق مستحقنه ایصالده خطا احتمالی اولمدیغی

علمنک احاطه سندندر فلهذا عبادینی خواب غفلتدن انتباه ایچون اولا قدرتنه دلیل ایراد ایدوب الذی خلق سبع سموات طباقا
بیورری اول عزیز وغفور وقادر بی قصور بر پادشاه لایزالدرکه نهایه کمال عالم ملکت اولان سبع سمواتی طباقا
فوق طباق خلق ایدوب احسن نظام اوزره ایجاد بیوردی پس احکام خلق سموات قدرة تامهسنه دلالت واضحهدرکه اولا بی
عماد وجو هواده قایمه وثابته اولوب هر بر فلکک بر مقدار معینلری واردرکه مقدار معینلرندن نه زایده ونه ناقص اولورلر
وکذلک هر بری کیمی سریع وکیمی بطی جهة معینهلری اوزره بر حرکت خاصهٔ معینهٔ مقدرهلری اولوب جملهسی فی ذواتها محدثدر
پس بو صنایع عجیبه وغریبه قدرة تامهسی اولان بر صانع بی مشارکک وجودینه دلالت ایدر پس اول قادر متعالک علمنه دخی دلالت ایچون
ما تری فی خلق السموات من تفاوت بیوردی یعنی خطاب اولا وبالذات حضرت رسالت پناه علیه السلام وثانیا بالعرض
وساطهٔ نبی علیه السلام ایله هر برانه خطاب ایدوب بیوررکه ای بنی آدم نظر اولنسه خلق رحمان اولان سبع سموات
وبلکه جمیع مخلوقاتنک برنده اصلا وقطعا بر تفاوت وتباین واعوجاج وتناقص واختلاف وخلل گورمزسین وبو شویلهجه
دخی احسن اولوردی دیهجک بر عیب بولمازسین بلکه جملهٔ خلقنی یرلو یرنده محکم ومتقن گوروب حکمت صانع بی تفاوت اولمغله بونی
عبث خلق ایلمش سن دیه فرسن واول مرتبهده تفاوت گورمدوگک سببی ایله برفحوای فارجع البصر هل تری من فطور
تصفح وتتبع ایله بطریق الامعان ارجاع بصر قیلکه ریب وگماندن خلاص اولهسن هیچ هفت آسمانده فطور وشقوق وصدوع
وفتوق ووهی وخروق گورر میسین یعنی گورهمزسین ومرةً بعد اخری نظره قناعت ایتمیوب بلکه برفحوای ثم ارجع البصر کرتین
ینقلب الیک البصر خاسئا وهو حسیر کرارا ومرارا تکریر نظر وتکثیر ارجاع بصر قیلکه هر نه قدر دقت ایلسک اصابت ملتمسدن ذلیلا
ومطرودا وصاغرا ومتبعدا رؤیت بصرک سکا منقلب اولور وبر عیب ونقصان گورمکله اول بصرک کلیل وحیره اولدیغی حالده
سکا راجع اولور پس بر سایل سؤال ایتسه که خلق خداده خود تفاوت کثیره اولوب مع هذا جمیع اضداد خلق رحمن اولوب بالخصوص
سماوات من حیث الارتفاع والانخفاض وبحسب الصغر والکبر بربرندن متفاوتهدر بو تقدیرجه ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت
قولی نه وجهله موافق اولور الجواب بونده اولان عدم تفاوتدن مراد عدم تناسب وخلل ونقصاندرکه فارجع البصر قول کریمی
آنی تأیید بیورمشدر وروی عن کعب الاحبار رضی الله عنه انه قال ان سماء الدنیا موج مکفوف والثانیة مرمرة بیضاء والثالثة حدید
والرابعة صفراء وقال نحاس والخامسة فضة والسادسة ذهب والسابعة یاقوتة حمراء وبین السماء السابعة الی الحجب السبعة صحاری من نور
قال الواسطی فارجع البصر کرتین ای قلبا وبصرا لان الاول کان بالعین خاصة هل تری من فطور اذا لم یکن فی خلقی فطور فانا اشد
امتناعا عن الاستغراق والاستحراق آه ای طالب درگاه الهی وسالک راه غیر متناهی اول عزیز وغفورک گذلک سماوات اطوار قلبی دخی
طباقا فوق طباق خلق ایدوب بی تباین وتناقص هر بر طورده بر حکمت عجیبه وخاصهٔ غریبه تعبیه بیورمشدرکه عقول ادراکندن
عاجزدر وجملهدن بیری بو محلده فعل خلق صفت رحمانه اضافت بیورلدوغنده بر سر عظیم واردرکه ارباب شهود غفلت ایتمیوب جملهدن
علاء الدوله السمنانی سر مزبوردن بر لمعه اشعار ایدوب بیوررلرکه ان الرحمن بعد استوائه علی العرش واستواء الخلیفة علی عرش القالب
الجسمانی خلق سموات القلب والصدر والسماء الروحانیة والارض القالبیة کانتا رتقا ففتقناهما عند استواء الرحمن علی عرش الروح
واستواء خلیفته علی عرش القالب وفی هذا سر یتعلق بحد القرآن تم ما لیس هو من نفس المستمعین ایمدی ای دیده پر انتباه بو امر مقرردر
هر نفسده هزار بار تکرار نظر ایدوب دیدهٔ حس ایله ملکنه وعین عقل ایله ملکوتنه دقت اولنسه اصلا بر شیء تفاوت وتناقص اوزره
اولمق احتمالی یوقدر آه ای نفس جاهل حق جل جلالهنک آفاقده اولان ملک عظیمنده تفکره قادر دکل ایسک باری کندو وجودکه
تفکر ایله نظر قیلکه دستکده اولان انامل داخلکده انواع حکمت تامه معاینه قیلهسن که صنع صانعده حیران قالوب حقک قدرتن
وکندوگک عجز وعبودیتن بیلهسن زیرا انامل خمس اوزرینه انملهٔ واحده زیاده اولسه عقل انک قبحنی فهم ایدوب قطعنه حکم ایدر واگر
بیریسی ناقص اولسه اول نقصان ترتیبندن استحیا ایدوب حتی نقصانکمه مطلع اولماسون دیو الوگی زیر لنگه ادخال ایدرسن وکذلک
ایکی برماغک بربرینه متصل اولسه کف یدینی فتح وضمده عسرت چکرسن وبعض شنیهٔ قبض واخذده وکذلک روس انامل دن اظافر
ساقط اولسه بر شیء اخذه قادر اولمیوب ودراز اولسه زیاده سن قطعه محتاج سن الحاصل یدده بر سر عظیم بودرکه مثلا اجتماع
اعصاب وعضلات وعروق وضوارب ایله وجودده تعبیه اولنان صنعه قدرتک حقیقتنه متصل اولوب قدرت دخی ارادته
وارادة علم روحانیه علم روحانی دخی قبضهٔ قدرتده اولان حکم الهیه متعلق اولمغله بحر حکمتدن جریان ایدن علوم وحکمتی
برفحوای علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم کلام مجیدی وانک معانی وحکمنی یازوب علوم غریبه اثبات ایدوب بلکه حقایق لاهوتیه
متصله اولان رقایق جبروتیهیی ابد الدهر آشکار ایتمکدن خالی اولماز وانواع صنایع عجیبه اظهار ایدر مع هذا عضو واحدک
سری فهمنده عاجز اولان نفس جاهل کندویه قدرة مستقله اسناد ایدوب بر شیء بونک ایجادنه قادر دکل ایکن دعوای
ربوبیت قیلور آه ای نفس غافل ابصار وبصایر قدرة واسعهٔ الهیه جریانه لحوقه قادر دکلدر پس ادراک خلقنده عاجز اولیجق
جلال قدیمی مشاهدهیه نیجه قادر اولورکه ابصار وبصایر وعقول وقلوب ونفوس وارواح سطوات عظمت سبحانیهنک

علی

ل سطوه سنده فانیه • وعلم وعرفاندن خاسیه • وغیب الغیب حدتده غایبه اولور • پس رضای سبحانی بونک اوزرینه جاری درکه
عارفان ربانی اسرار غیبیه یه الف ایتمیوب تادرین ظلمت تحری گسترند حتی خلق عالم بو ظلمت دنیا • وغیب خفاده فرش تحری ددیلر
وغیبه ایمان گتوروب بقدر استعدادهم هرکسی روجانبی می آورند هر برکس اعتقادلری اوزره برجانبه متوجه اولالر • آه ای مالک
غیب آشکار اولدوغی بر روز شمار درکه کشف ضمایر • واظهار سرایر اولمغله مدتی معکوس باشد کارها بر مدة کارلر معکوس اولور
برعکس غریب که شحنه را دزد آورد بردارها دزد شحنه یی دار اغاجلرینه گتورر • یعنی مدة دوره اخرویه • حرکت ایدکده افعال دنیویه
عکسنه ظاهره اولوب • هرکس اگر سیئه واگر حسنه جزاء اعمالن گوروب • مثلا دزد دیو بی گناه صلب وسیاست اولنان مظلوم صدر
حکومته گچوب کندویه سیاست ایدن شحنه یی دار ناره صلب ایتدروب • اول عزیز ذوانتقام • هر مظلومک انتقامن ظالمدن الوب
برفحوای • وجزاء سیئة سیئة مثلها • هر بری جزاء سیئاتنی گوروب هرکس نه ایدرسه کندویه ایتمش اولور • آه اول گون بر یوم
عظیم درکه تا که بس سلطان عالی همتی حتی قتی چوق دنیا پادشاهلری که زعمنجه عالی همت اولوب • ودنیای دنیده حب سلطنت ایچون
اهراق دماء • وفقرا وضعفایه ظلم وجفا ایدوب عدل وداده وفا ایتمامش ایدی • میدان عرصاتده مورچه ضعیفه گبی ایاق التنده
مالیده اولوب • وضعفاء ومساکین که دنیاده انلرک حکمنده اولمغله مخالفته اقتدارلری اولمایوب • انواع جفا واذا گورمش ایدی
حق سبحانه وتعالی انلره سلطنت سرمدیه ارزانی بیورمغله • اول سلاطین ظالمیندن دعوای حق ایتمکله بنده بنده خود آید مدتی
اول ستمکار اولان بکلر وپادشاهلر کندولرک دنیاده اولان بنده لرینک بنده سی صورتنده گلور • وعبد مظلوم جفایه صبر وتحمل
وحقه اطاعت وتوکل ایله • سعادت ابدیه یه نایل اولمغله • سلاطینک نازحیمدن عفوی • اول مظلوملرک عفوینه منوط اولدوغی
جهتدن • پادشاهلر انواع تواضع ومسکنت • وفقر وذلت ایله فقراء ستمدیده نک پاینه یوز سوروب صوچیندن گچمک ایچون
عفو وشفاعتلرینی قیلورلر نظم

ستمکاری مکن تو هیچ مرد د • نباشی تاکه نزد حق تو مردود • نیفتی زیر پا اندر قیامت
نباشی روز محشر در ملامت • ستم گر بر نهادت رخ نماید • نمود عقل ودینت در رباید • ستم دور افکند مرد از خداوند
زمن بشنو تو این اسرار واین پند • بگورستان نگر ای میر غافل • که خواهی رفت روزی زیر این گل • بگورستان نگر ای دیده بنگر
هزاران کله فغفور وقیصر • دمی بنگر قطار اندر قطارت • زحد بگذشته وبس بی شمارت • زمار نفس اگر یابی رهایی
بیابی گنج سرمد پادشاهی • دمی عدلت به است از هردو عالم • کم آزاری بکن ای شاه عالم • بده داد شریعت اندرین جا
که تا یابی زحق اندر بهشت جا • بیندیش وبکن دل را تو آگاه • که با گریه وندامت مغفرت خواه • عطا بخشی بکن با زیردستان
عطا بینی تو هم از لطف سبحان •

ایمدی بلاد اسلامیه ده اولان امرا وسلاطینک سمع قبوللرنده جایگیر اولمق • وحیلکه قصه دن حصه مند
اولوب عدل وداده صرف همت بیورلمق امنیه سیله المسمی بالاعلام • فی اعلام بیت الله الحرام • نام کتابده منصور دوانقی ایله حضرت خضرک
حکایه سی بعبارته نقل وروایت اولندی که • جان قولاغیله دکلیوب • ومعناسن فهم ایتدکدن صکره غفلتدن بیدار اوله لر • ودنیا
وآخرتلرینه موافق • ودوام سلطنتلرینه لایق اولان وجه اوزره عمل ایلیه لر • دیو زه گوکلیجیک ریش خنده نه مغرور • وبر قاج گونلک
دولت دنیویه ایله مکور • وظلم وستم ایله آخرتده ملوم ومدحور اولمیه لر انشاء الله تعالى • وهی لما حج المنصور کان یخرج من دار
الندوة الی الطواف آخر اللیل یطوف • ویصلی ولم یعلم به احد • فاذا طلع الفجر رجع الی دار الندوة • فیجی المؤذنون ویسلمون علیه •
ویؤذنون الفجر • ویقیمون الصلوة • فیخرج یصلی بالناس • فخرج ذات لیلة فی السحر • وشرع بان یطوف اذ سمع رجلا فی الملتزم یقول
اللهم انی اشکو الیک من ظهور البغی والفساد فی الارض • وما یحول بین الحق واهله من الظلم والطمع • فاسرع المنصور فی مشیه حتی ملأ
مسامعه من کلامه • ثم خرج من الطواف الی ناحیة المسجد • ثم ارسل الی ذلک الرجل یطلبه • فصلی رکعتین وقبل الحجر • واقبل مع الرسول وسلم
علی المنصور • فقال له المنصور • ما هذا الذی سمعتک تقوله من ظهور البغی والفساد فی الارض • وما یحول بین الحق واهله من الظلم والطمع
فوالله لقد حشوت مسامعی ما اقلقنی وامرضنی • واشغل خاطری • فقال یا امیر المؤمنین • فانی القی الیک السمع • وانا شهید بالقلب • فقال ان الذی
دخله الطمع حتی حال بینه وبین الحق • ومنع من اصلاح ما ظهر من الفساد والبغی فی الارض • هو انت • فقال المنصور • ایها الرجل کیف یدخلنی
الطمع والصفراء والبیضاء بیدی • والحلو والحامض فی قبضتی • ومن یحول بینی وبین ما ارید من ذلک • فقال هل اخل الطمع احدا من الناس
ما اخلک یا امیر المؤمنین • ان الله عز وجل استرعاک امور المسلمین • وانفسهم واموالهم • فاغفلت امورهم • واهتممت بجمع اموالهم
وجعلت بینک وبینهم حجابا من الجص والطین • وابوابا من الخشب والحدید • وحجابا معهم السلاح • واتخذت وزراء فجرة • واعوانا ظلمة • ان نسیت
لا یذکرونک • وان ذکرت لا یعینونک • وقویتهم علی ظلم الناس بالاموال والسلاح والرجال • وامرت ان لا یدخل علیک غیرهم من الناس
ولم تامر بایصال المظلوم الیک • ومنعت من ادخال الملهوف علیک • وحجبت الجایع والعاری والمحتاج عنک • وما احد منهم الا وله حق
فی هذا المال • فما زال هؤلاء النفر الذین استخلصتهم لنفسک • وآثرتهم علی رعیتک • وامرتهم ان لا یحجبوا عنک • یقولون فی انفسهم هذا
قد خان الله • فما لنا لا نخونه • فاتفقوا علی ان لا یصل الیک من اخبار الناس الا ما ارادوه • ولا یخالف امرهم عامل الا اقصوه عنک
وابعدوه • فلا انتشر ذلک عنک وعنهم • عظمتهم الناس وهابوهم • واکرموهم • وکان اکرم من صانعهم • وداراهم عمالک بالاموال والهدایا

فتقووا بها

حکایت خضر علیه السلام مع المنصور

فتقووا بها علی ظلم رعیتک • وتبعهم من کان ذا قدرة وثروة من رعیتک لیظلموا من دونهم • فامتلات بلاد الله تعالی بالظلم والنعم
وزاد بغیهم وطمعهم • وکثر فسادهم وافسادهم • وصار هؤلاء شرکاءک فی سلطانک وانت غافل • جاء متظلم حیل بینه وبین الوصول الیک
وان اراد رفع قصته الیک • وصرخ بین یدیک • ضرب ضربا مبرحا لیکون نکالا لغیره • وانت تنظر بعینک ولا ترحم تغلبک • فان سالتهم عنه
قالوا انه اساء الادب فادبناه • وجعل معاتبک فضربناه • فما بقاء الاسلام علی ظهور هذه المظالم والآثام • فانی سافرت الی ارض الصین فقدمتها
وقد اصابت ملکهم آفة ذهبت سمعه فجعل یبکی • فقالت وزراؤه ما لک تبکی لا ابکت عیناک • فقال انی لا ابکی علی فقد سمعی • ولکن ابکی علی المظلوم
یصرخ ببابی یطلب رفع ظلامته • فلا اسمع صوته • وحیث ذهب سمعی فان بصری لم یذهب • فنادوا فی الناس ان لا یلبس الاحمر الا مظلوم
لامیزه بالنظر فاعینه • وکان یرکب الفیل کل یوم لیری المظلومین ویستدنیهم ویرفع عنهم ظلاماتهم انظر یا مسکین هذا مشرک بالله غلبت
رأفته بالمشرکین علی رأفتک بالمسلمین • وانت تؤمن بالله • وابن عم نبیه صلی الله علیه وسلم • فان الاموال لا تجمع الا لواحد من ثلث
ان قلت اجمعها لولدی فقد اراک الله عبرا فی الطفل یخرج عن بطن امه عریانا • ما له علی وجه الارض مال • وما من مال الا ودونه ید
شحیحة تحویه وتصونه عن کل احد • فما زال الله تعالی یلطف بذلک الغلام حتی یسوق الیه ما قدر له من المال فیملکه وتحویه کما
حواه غیره • ولست التی تعطی بل الله یعطی من یشاء • ویمنع من یشاء • لا مانع لما اعطی ولا معطی لما منع • وان قلت اجمع المال لیشتد به سلطانی
فقد اراک الله عبرا من کان قبلک ما اغنی عنهم ما جمعوا من الذهب والفضة • وما اعدوا من السلاح والکراع • وما ضرک ما کنت فیه
فوالله ما فوق ما انت فیه منزلة تدرک الا بالعمل الصالح • واعلم انک لا تعاقب احدا من رعیتک اذا عصاک باعظم من القتل وان الله
یعاقب من عصاه بالعذاب الالیم • وانه یعلم خافیة الاعین • وما تخفی الصدور • فکیف یکون وقوفک غدا بین یدیه • وقد نزع ملک الدنیا
من یدک ودعاک الی الحساب • هل یغنی عنک ما کنت فیه شیئا • فبکی المنصور بکاء شدیدا حتی ارتفع صوته • ثم قال کیف احتیالی
فیما خولت ولم ار من الناس الا خاینا • قال یا امیر المؤمنین علیک بالاعلام الراشدین • قال ومن هم • قال العلماء العاملون
قال فانهم قد فروا منی • قال نعم فروا منک مخافة ان تحملهم علی ما ظهر لهم من طریقتک • فاذا فتحت الابواب • وسهلت الحجاب
ونصرت المظلوم • ومنعت الظالم • وظهرت بالعدل • ونشرت الفضل • وانا ضامن لمن هرب منک ان یعود الیک • فجاءه المؤذنون
وسلموا علیه • واذنوا الفجر واقاموا • فقام المنصور الی الصلوة فصلی بالناس • وهذا الرجل قد غاب من بین ایدیهم • فلما فرغ المنصور
من الصلوة سال عنه • فقالوا قد ذهب وغاب • قال اتعرفون هذا الرجل • فقالوا لا والله یا امیر المؤمنین • قال المنصور ذلک
الخضر علیه السلام از سبحه جامی

ای بلند از قدمت پایه تخت • تاج را گوهر تو مایه بخت • منصب خسرویت داده خدا
کاوری قاعده عدل بجا • نامه جاه تو فن انجام است • آنچه جاوید بماند نام است • عدل یکساعت خود را بقیاس
شصت ساله عمل خیرشناس • خود ده انصاف که این پایه گراست • بهر سود ابد این مایه گراست • گر بدین مایه زیانکار شوی
وای ان دور که هشیار شوی • حیف باشد که دران روز گران • از تو پرسند گنه دگران • کله از عدل وقبا پوش از داد
بر تو این نکته فراموش مباد • زانکه آبادی ملک از عدلست • وزغم آزادی ملک از عدلست • تا رعیت زنیکت شاد نشد
ملک از سعی وی آباد نشد • کان حکیمان که زکار آگاهند • بهر درمان وی این میخواهند • آه ای نفس مکاره ودل بیچاره

نفس ملهمه بار وح انسانی در نصیحه

اگرچه کیم سلاطین جهان • وحکام بلدانه لوازم خیرخواهلیی ادا ایت ومراسم پند ونصیحتی رعایت ایلدک • ولکن کلکم راع وکلکم مسؤل
عن رعیته مفهومندن تصامم ایدوب • وتوبیخ اتامرون الناس بالبر وتنسون انفسکم • خطابنی گویا که اصغا ایتمیوب زیر حکمنده کی
کشورتن • وممالک بدن ده اولان رعیت جوارحک احوالندن تعامی وتغافل ایلدک • ونصایح خضری همان سلاطین آفاقی یه منحصر قیاس
ایلدک • ایمدی سمع تیقظ وانتباهی گشاده قیل که نصیحتدن حصه مند اوله سن • الحاصل سلطان وجود اولان روح بهبود • بر گون
بیت الهی اولان دل کعبه سنی طواف ایدرکن • خضر وقت مثابه سنده اولان نفس ملهمه یه دوش اولوب گوردی که اول حی بیت المعمور قلبی
طواف ایدوب جناب عزته شکایت ایدرکه • آلهی طمع خام ایله احوال رعیت جوارحده اجرای احکام شرعیه اولمایوب • زمین ناسوته بغی
وفساد ایله مالامال اولدی دیوب • هاتف غیبک الهامنی سامع روحه القا ایتدکده • سلطان روح کلمات نفس ملهمه دن مشوش الخاطر اولوب
عجبا نفس ملهمه نک شکایتی کیمدندر که دیو • رسول مفکره یی گوندروب نفس ملهمه یی حضورینه گتوردی • وشکایتک کیمدندر دیو سؤال
ایتدکده • خضر ملهمه ایتدی ای سلطان وجود • شکایتم سندن • وتعداد ایتدوکم صفات ردیه سنک وصفکدر دیدی • روح ایتدی
ای ملهمه بنده خود طمعک وجودی نه دن حصوله گلور که • رعیت جوارحک حیات وحرکتلری بنم افاضه واحسانمدر • پس بنم انلره احتیاجم
اولمق گرگدر که طمع خامه سبب اولوب ظلم وستم احتمالی اوله • نفس ملهمه ایتدی ای سلطان روح • سنده اولان طمع وحرص بلکه آحاد
قوادن بر بنده یوقدر • اگرچه حیات وحرکات جوارح وقوا سنک افاضه واحسانک اولوب • وسن عین هستی اولمغله اموال واملاک
جوارحه احتیاجک یوقدر • ولکن انلرک اصلاحندن غفلت • وحرکات جوارحی لذات نفسانیه ایچون جمعه همت ایدوب • وسنک
وحشت کثرات ایله پایمال • وچوب وآهن غفلات ابوابیله قپانمش • سرای طبیعته گیروب هر بر قیود آمال وامانی حجابنی دیده بان
قویمش سن • وبو سببله اسم شریفک روح لطیف ایکن • نفس اماره یاتسو تسمیه ایتدرمش سن • وعقل عادلکی آصف آیی وزیرلگه

قبول ایتمیوب • امل فجوردن اولان عقل معاشی صدر وزارته کچوروب • ظلمه دن اولان حرص و بخل و حقد و حسد • و عجب و انانیت
و کبر و نخوت • و ثروت و شهرت • و هوا و شهوتی کندوکه اعوان و اصحاب ایدینوب • طالب حب دنیا اولان علوم دنیویه دنیه یی
محکمهٔ قضایه نصب ایتمش سن • و اموال قوت رعیت جوارحی بونلره بذل و عطا ایله تقویت ویروب • هر برینی سلطنتکه شریک ایتمکله
کشور بدنده اولان رعایای جوارح و حواس بونلرک ظلم و ستملرندن بی طاقت اولوب • آنلرک هر بریسی حالنی سکا ان خاطر ایله اعلامه
اعوان فجرهٔ مزبوره منع ایدوب کندولره مخالف اولان خواطر ملکیه یی طرد و رد ایدرلر • دیسن انک اصلنی سؤال ایلمک • ای شاه جهان
بدن • اول بی ادب سنک قدر مهابتک بلمیوب • خاطر شریفکه دغدغه ویرمکله تأدیب ایدوب • صفایه مانع اولماسون دیو رد
ایلدک دیرلر • ایمدی ای روح پادشاه • بو ذکر اولنان سنک احوالکدرکه • فجره و ظلمه یه رخصت و قوت ویروب • امانت حق
اولان خلافته خیانت ایتدوکک ایچون • انلر دخی سکا عدم اطاعت ایله انواع خیانت ایدوب ممالک تن • و رعیت قوای بدن • بغی
و فساد و سیئات ایله خرابه مشرف اولمشدر • پس انصاف کلدرکه دنیای دنی ایچون بنای دینی هدم ایلیه سن • و ذکر اولنان فجره دن
امینه خیر ایلیه سن

مثنویه

جستن پاکی ازین قوم خطاست • زآب ناپاک طهارت نه رواست • بیخ ظلم از دل خود پاک بکن
شاخ ظالم بسیاست بشکن • سختی روز جزا آسان کن • از برای دگران هم آن کن • نسبت ظلم بتو نیست ادب
ظلمت ماش ده بظلم لقب • بر میانت کمر طاعت بس • بندکم شو بکمر بندی کس • ورنه هرگز نکند هیچ اسناد
خانهٔ تن بکجل وحشت آباد • این بود رسم و رهٔ آگاهی • شاه را صورت دولتخواهی • پس جبههٔ استعداد نه قلم ازلی

طغرای سعادت سرمدی کشیده ایلدوکی روح انسانی نصایح نفس ملهمه دن متأثر اولمغله • اول فسقه و فجره یی حضورندن رد ایدوب
عقل معادک رایله ابواب طاعاتی آچوب خزاین محبتدن اظهار عدل • و انتشار فضل ایتمکله توفیق الهی داخل صحبتی اولوب اعمال خالصه
و افعال صالحه ایله رعیت جوارح و قوایه ضیافت ایلدی • و کشورتن نصفت روح ایله آباد اولوب خذلان ابدی اولمقدن
قورتلدی • و بالجمله روح انسانی قرب احدیتدن دور اولمغله ظلمات طبیعیه نک استیلاسندن پردهٔ غیبده قالمش ایدی •
چونکه نفس ملهمه خضر وقت کبی فریاد رس اولوب • واقع حالی اعلام ایتدکده غیبه ایمان کتوروب عبودیته سر نهاده اولدی و عجز ربّ العزة
خوش کلوب روحک باشنه تاج سعادت وضع ایلدی • مثلا مولانا خداوندکار بیوررلر بندگی در غیب آید خوب و کش غیبده اولان
عبودیت و اطاعت اقدی یه خوب و لطیف کلور حفظ غیب آید در استعباد خوش و حفظ غیب استعبادده خوش کلور • زیرا حضور
سلاطینده عبودیت هر کسه آیین و عادتدر • فاما غیبده اکن دخی لوازم عبودیتی رعایت • و مراسم آداب طاعتی کرککبی حفظ
و حراست ایلمه پادشاهه حضورنده اولان عبودیتدن زیاده خوش کلور مثلا کوکه مدح شاه کو پیش رد • تاکه در غیب بود او شرم رد
یعنی اول کسنه که حضور پادشاهی ده شاهک مدحنی سویلیه • حتی اول کسنه که شاهک غیبتنده شرم رو اولوب استحیا قیله یعنی شاهک
یوزینه مدح ایدن مقربلر ایله شاهک حضورندن دور ایکن حضور مشاهده اولانلردن زیاده شاهدن استحیا قیلوب ادب رعایت ایلین
برابر میدر دکلدر • بلکه غایب سجی مراتب حاضردن مقبولدر • ایمدی صوامع ملکوت و مساجد جبروتده صفوف آراسته اولوب جلال عظموت
و جمال لاهوتک انوار باهر اسنده • قدس و طهارت و زبان استعداد و نزاهت ایله ملائکه نک مدح و ثنالرندن • پردهٔ بشریت و بجوف
انسانیتده کشف جمال جبروتدن غایب ایکن جلال عظموته ایمان بالغیب ایله حقدن استحیا ایدوب مساجد و جوامع ده صفا اندر صفا
عبودیتده قایم اولان مؤمنلرک حمد و ثنا • و مناجات و دعالری حقه خوش کلوب ملائکه دن افضل اولور • و همچنان مرتبهٔ شهودده نایل
اولمش ایکن عملده تقصیرات ایدن ارباب معرفتک علم و عرفانندن • مرتبهٔ مزبوره یه ایمان بالغیب ایله یوزین درگاهه سوروب صوم
و صلوة ایله روز و شب حقه مناجات ایدنلرک عبادتی حقه خوش کلور • زیرا ثمرهٔ عرفان و شهود اولدرکه • عشق الهی نارینک سمندری
اولوب برلحه باشنی سجده دن قالدرمیه • چونکه قدر قربتی بیلدیلر • بعد غیبده اولانلرک طاعات و مناجاتلری حق قتنده مقبولدر
مثلا قلعه داری کز کنار مملکت • دور از سلطان و سایهٔ سلطنت بر قلعه دار یعنی مستحفظین و دزدار که کنار مملکتدن یعنی
سرحد ولایتده سلطان ذی شوکت • و سایهٔ سلطنتدن دور ایکن پاس دارد قلعه را از دشمنان قلعه یی دشمنلردن حفظ و حراست
ایدر و انوار صدق و استقامت ایله طمع خام قلبنه بر وجهله فرجه بولمیوب امین صادق اولمغله صد هزار حیله و خدعه و انواع تحفه
و رشوه عرضه قیلسه لر مقدار ذره میل غرضی دخی محال اولوب قلعه نفروشد بمال بی کران قلعه پادشاهی یی مال فراوان و بی کرانه صاتمز
و حصارک بر طاشنه بیک باش ویروب دشمنی قلعه یه طوغری بقدرمز • و بالجمله اول دزدار صد آفتگار رغایب ازشه در کنار ثغرها
ثغور ممالک اسلامیه • و سرحد ولایت منصوره ده پادشاهدن غایب ایکن همچو حاضر اونکه دارد وفا پادشاه حضورنده اولان بنده کبی
عهده و فا طوتر • و اجرای لوازم عبودیتده ذره قدر تقصیرات ایتمز • دکیجه لر الله یکدر چاغروب کوزنه خواب راحت کیرمز • و پادشاهه
کمال محبتندن ثغور همایونده چکدوکی مجاهده و ریاضت عین استراحت • و سرمایهٔ سعادتی اولور • ایمدی بنم روحم بونکبی عبد
صداقت خصلت لاجرم پیش شه او به بود از دیگران که بخدمت حاضرند و جانفشان پادشاهک قتنده و حضورنده خدمته حاضر
و جانفشان اولان بنده کاذبدن اعلی و بهتردر • و مقبول و اولیتردر • ایمدی کذلک سرحد ممالک الهیه دن اولان مملکت ناسوتده

قلعهٔ وجودک دزداری اولان روح انسانی • قلعهٔ مزبوره نک حفظ و حراستنده صدق و خلوص ایله مجد و ساعی اولوب داموال
شهواته حصار قلبنی فروخت ایتمیوب • و حواس بدنلرین کزوب الله یکدر چاغروب کیجه لر قایم • کوندزلر صایم اولورسه ملکدن افضل
اولماسی مقرردر • آه ای سالک راه طریقت • بونده بر حصه دخی بودرکه • اخوان طریقتدن پیر حقیقتک حضور سعادتلرنده جمال بکمالیله
مشرف • و صحبت شریفلریله مغتنم اولان خود عجب اصحاب سعادتدر • اما غفلت اولنماسون که حضور پیردن غایب • و بلاد آخرده
ساکن ایکن کندویی حضور پیرده ملاحظه ایله • بر نفس خیال پیر خاطرندن کیتمیوب • و آداب طریقته مخالف بر شی ظاهر اولمیوب
و قلعهٔ قلبنی دخول افکار ماسوادن حفظ ایدوب • دایما نور محبته مستغرق اوله • و کوکل بکلمه معنی ده حضور پیرده ایکن • احیانا کثرته
دوشن • و قوهٔ قربه پیر ایله باصفوت اولان سالکلردن • مرید مزبور مقبول • و بلکه پیره مقرب اولان اولدر • آه ای دل آگاه
بونده بر بشارت دخی واردرکه • رسول علیه السلامک زمان سعادتلرینه ایرشمیوب • و شرف صحبت فضیلتلرندن محروم اولوب
ولکن بیک ییلدن صکره کلمش ایکن • ایمان بالغیب ایدوب سنت رسولی رعایت • و آداب شرعی حمایت ایدنلر امت مقبوله و مرغوبه
و عند الرسول کمال قرب ایله مطلوبه در • کما روی لما ذکر عند ابن مسعود رضه اصحاب رسول الله صلی الله علیه و سلم • قال ان امر محمد
کان بیّنا لمن رآه • والذی لا اله غیره • لا عجب فی ایمان من آمن • و ایانهم بحضوره علیه السلام لما شاهده من المعجزات بل العجب ممن امن به
و لم یره • و لم یشاهد شیئا من المعجزات قالجابه • اشده اعتبارا و افضل منه ایمان من شهده پس بغیبت نیم ذره حفظ کار پس ایمدی غیبده
مقدار نصف ذره حفظ کار ایتمک بی شک و شبهه به که اندر حاضری زان صد هزار حضورده اولان صد هزار حفظ کاردن یکدر
فاذا کان کذلک مقدما بیان اولنان ع یؤمنون بالغیب می باید مرا بیتنک معناسی ظاهر اولوب طاعت و ایمان کنون محمود شد
طاعت و ایمان شمدی مطلوب و محمود اولدی بعد مرگ اندر عیان مردود شد بعد الموت غیب ظاهر اولدقده • واقع اولان ایمان
یأس و بی منفعت اولدی • کما قال تعالی فی سورة الانعام • یوم یأتی بعض آیات ربک لا ینفع نفسا ایمانها لم تکن آمنت من قبل
او کسبت فی ایمانها خیرا • زیرا حق سبحانه و تعالی انسانک نفس و قلبنی • قبول بذر ایمانه • و انبات و تربیه سنه ارض صالحه قلمشدر • کما قال صلی الله
علیه و سلم • لا اله الا الله ینبت الایمان فی القلب کما ینبت الماء البقلة • پس بذر ایمان مؤمنک تصدیق قلب • و شهادهٔ لسان ایله اشهد ان لا اله
الا الله • و اشهد ان محمدا رسول الله • قولیدر • آه ای مؤمن موحد محققدرکه زراعهٔ مزبوره نک زمان طرحی زمان دنیادر • زمان آخرت دکلدر
و لهذا قال علیه السلام الدنیا مزرعة الآخرة • ایمدی بر فحوای یوم یأتی بعض آیات ربک هنگام لقا و بعد کشف الغطا لا ینفع نفسا ایمانها
زمان آخرتده بر نفسه ایمانی نفع ویرمز • لم تکن آمنت من قبل • قبل اتیان زمان الآخرة زمان دنیاده بذر ایمانی طرح ایتمیه • او کسبت فی ایمانها

خیرا

و یاخود نفس ایماننده شول اعمال صالحه یی کسب ایتمیه که • بر فحوای • الیه یصعد الکلم والعمل الصالح یرفعه کلم طیب • لا اله الا الله قولیدرکه
شجرهٔ طیبه اصلها ثابت و فرعها فی السماء • فحواسنجه • اعمال صالحه ایله اول شجرهٔ طیبه مثمره اولوب بر فحوای • تؤتی اکلها جمیع احیانده
اثمار معرفت و محبت • و کشف و مشاهده تناول اولنوب • وصول وصال • و نیل کمال • مزرعهٔ دنیاده حصوله کلور • و ایمان بالغیب مقبول اولدوغی
بو خصوصده دن اولان ایمان و کسب فایده ویرمز • ایمدی بایزید بن حارثه • احوال غیب و شهادت • و امور دنیا و آخرت • لطف خدا ایله
معلوم و مشهودک اولدیسه چونکه غیب و غیابی روپوش به • چونکه غیب و غیبوبت روپوش اولمق خوشدر پس دهان بر بند و لب خاموش به
پس دهانی بند ایله و خاموش لب اول که • کشف اسرار • و غیبی اظهار ایتمامک اولی و بهتردر • و کذلک هر وارث اکمل حقیقت محمدیه
اولان مرشدان راه طریقتک سالکان الهی یه وصیتلری بودرکه زنهار نااهله افشاء اسرار غیبیه ایتمیه سزکه غیب و خفی مستور اولمق
انسبدر • نته کیم وارث علوم لدنیهٔ احمدی • مولانا خداوندگار عاشقان زبانیه وصیت بیوررلرکه ای برادر دست وادار از سخن
خود خدا پیدا کند علم لدن ای برادر حقیقت الوکی سوزدن کیر و طوت • و دلکی گفتار اسراردن حفظ ایت • بهر حال خدای متعال خود
علم لدنی پدیدار ایدر • و حقیقهٔ حال بر کون آشکار اولور • زیرا علم حال قال ایله بلینمز • و هزار و هزار نقل و روایت ایتسک کمسنه فهم ایتمز
مستعد اولان مرایای قلوبه • حق تبارک و تعالی کشف ایتدکده بی قیل و قال معلوملری اولور • کما روی علی بن ابی طالب عن رسول الله
صلی الله علیه و سلم انه قال • قال علیه السلام علم الباطن سر من اسرار الله • و حکم من حکم الله • یقذفه فی قلوب من یشاء من عباده
ایمدی شول عارف آگاهه که علم لدنیه • فیوضات الهیه دن منکشف اوله • قلبی نور آفتاب سر احدیت اولوب السنهٔ اخردن استماعه
محتاج اولماز • و ایمان رسیدن ایمان شهودی آسمانه عروج ایدوب بس بود خورشید را رویش گواه آفتاب وحدته تجلی جمال ذاتی
شاهد حال کفایت ایدر • و بر مصداق ع آفتاب آمد دلیل آفتاب خورشیده کندو نوری دلالت ایدر • ایمدی ای شاهد مشهود دکلم اسرار
ایدوب قالی شاهد حال اولسون دیه کیم ای شیء اعظم الشاهد آله اعظم شهود نه شی در • الله عز و جل در • یعنی وحدانیت ذات
و سر غیب ملکوت سرمدی الصفاتیه • اعظم شاهد • بنه حق تعالی نک پرتو تجلی ذاتی • و عکس تابش انوار صفاتیدر • ایمدی اندن غیری
شاهد و مشهود دانسته که • الله بس • و ما سواه هوس • دیمشلر • بو بیت شریف دخی سورهٔ انعامک اوایلنده اولان اشبو آیهٔ کریمه یه
اشارتدر • قال الله تعالی قل ای شیء اکبر شهادة قل الله شهید بینی و بینکم • بو آیت کریمه نک سبب نزولنده اولان روایت بودرکه
حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله • بر کون طایفهٔ قریش سؤال ایتدیلرکه • یا محمد یهود و نصاری بزه سنک شأن نبوتکدن سؤال ایدوب

قل ای شیء اکبر شهادة تفسیر

وزعلم نجه دیدیلرکه • محمدک ذکر وصفتی بزم کتابلریمزده یوقدر • پس سنک نبوتکه شاهد کیمدر بزه بیان قیل • وفی تفسیر ابی اللیث نزل حین قال کفار
یا محمد اما وجد الله رسولا غیرک • ومانری احدا من اهل الکتاب یصدقک بما تقول • فارنا من یشهد لک انک رسوله • فقال الله تعالی قل یا محمد
لاهل مکه • ای شیء اکبر شهادة • یعنی حجة وبرهانا • یعنی حق سبحانه وتعالی حبیبی محمد المصطفی علیه من صلوات الله وفایه بیوردیکه یا محمد
سندن شاهد طلب ایلین اهل مکه یه سؤال ایله که • من حیث الشهادة نه شیء اکبردر • کیرو سؤالنه دخی سن جواب ویرکه • شهادت وحجت
جهتندن جمیع شیادن الله تعالی اکبر واعظمدر • واول خدای متعال بنی وبینکم شاهددر • معلوم اوله که شاهد لغتده مبین معناسنه در
پس شاهده شاهد تسمیه سی • مدعی نک دعواسنی تبیین ایچوندر • اکا بناءً حق سبحانه وتعالی • رسول علیه السلامه فرمان بیوردی که • اهل مکه نک اورته
سموات وارضک خالقی اولان • واحد وقهاری حجت طوتغوره • والشیء یقع علی کل موجود لانه فی الاصل مصدر شاء • اطلق بمعنی شاء
تاره • وح یتناول الباری تعالی • وبمعنی مشیء اخری • ای مشیء وجوده • وما شاء الله وجوده فهو موجود • فلما کان المقصود اثبات نبوة محمد علیه
بشهادة من یشهد بها امر رسوله صلی الله علیه وسلم • ان یسال سؤال تبکیت ای شیء اکبر شهادة ثم امر ان یجیبهم بان یقول الله اکبر شهادة علی
طریق الجائهم الی الاقرار بذلک • فکان المناسب ان یضاف اکبر الی ما یعم کل موجود • لیتحقق اعترافهم بان شهادة الله لا یعادلها شهادة •
فلما اعترفوا • قال هو شهید لی بالنبوة • فلفظ الجلالة فی قوله قل الله • مبتدأ حذف خبره • وقوله شهید بینی وبینکم • خبر مبتدأ محذوف فعلی هذا
جواب ای شیء • هو لفظ الجلالة مع خبره المحذوف • واما علی تقدیر ان تکون الجلالة مبتدأ • وشهید خبرها • فجواب الی هذه الجملة • الا انها دالة
علی الجواب • لا انها هی الجواب حقیقة • لانه تعالی اذا کان الشهید • کان اکبر شهادة • فان الجواب اللایق لقوله • ای شیء اکبر شهادة • لیس الا الله
وقد عدل عنه فی الجواب الی قوله • الله شهید بینی وبینکم • لیدل علی ان اکبر شهادة شهید للرسول • فان الله اکبر شیء شهادة والله شهید له •
وهما ینتجان ان الاکبر شهادة شهید له • خلاصه کلام عرش اعلادن تحت الثرایه دکین • واقع اولان ذرات کایناتدن هر بر ذره یه جلال
وجمالنک وصف ظهور تجلیسی ایله • شهادت ایتمکده اللهدن اعظم بر شاهدی واردر • وشهادة مزبوره شول شهادة ازلیه درکه هنوز
قدمده وجود حدث معدوم ایکن • شهادة مزبوره وحدانیة ذاتنه سبقت ایلمشیدی • وتصدیق شهادة مزبوره جواب الامر بالامر
قل الله شهید بینی وبینکم قولیدر • پس شول ارباب خذلانی که • معرفة اللهدن حرمان عوق ایلمشدر • رؤیة شهود اللهدن اعمی •
وحق سبحانه وتعالی نک کندو ذاتنه اولان شهادتنی استماعدن اصم اولدقلری ایچون • اشرف موقع شهادت اولان نبوة محمد علیه السلامی
دخی انکار ایدوب کمال غباوت وغلبه جهالتلریدن • وجه احمدیده ظاهر اولان انوار جلال احدیتی کورمدیلر • پس حق جل وعلی مظهر
انوار ذات وصفاتی اولان حبیبنه امر ایلدی که • ای شیء اکبر شهادة • سؤالندن صکره انوار صفات وحدانیتی بنم وجهمدن ظاهر •
وعالمیانه افاضه اولنور دیو بیلدرمک ایچون • الله شهید بینی وبینکم دیمکی فرمان بیوردی • حضرت رسالت پناه دخی امر خدایی ابلاغ ایدوب
وشهادة مزبوره نک تصدیقی بنم معجزاتمدر دیدی یعنی شهادة عظمایه وجهمده کورین شهادة صغری اولان رؤیة معجزاتمه محتاج اولور
بیوردی • وتوفیق الهی رفیقی اولنلر • وجه محمدیده نور صفات وذاتی مشاهده ایدوب • شهادة حقی شهادة خلقدن اکبر ایدوکن •
کوروب وحقایق اشیایه علمی محیط ایدوکن بیلوب • نور هدایتیله وحدانیة حقه • ونبوة رسوله ایمان کتوردیلر • آه ای عاشق جمال محمدی
محمد بر نوردر که • املاک وبشر انک فهمندن دوردر • آه کیم نظر محمد کیمیا • وخاک قدم محمد توتیادر • آه کیم رهبر راه محمد صدق
وسبب وصول محمد عشقدر • راه محمد هدایت آه محمد عنایتدر • محمد نور ربوبیتدر • محمد شراب محبتدر • نظم • محمد کیست شاه قصر قربت

محمد کیست ماه برج همت • محمد کیست الهامات سرها • محمد کیست شمع جان ودلها • محمد کیست کنج آن جهانی
محمد کیست سلطان معانی • محمد کیست نوح فلک امت • محمد شمس افلاک هدایت • محمد را زغیر احمد که داند
محمد را حقیقت حق بداند • قال الحسین بن المنصور الحلاج فی الطواسین • سماه الحق اتیا لجمع همته • وحرمیا لعظیم حرمته • ومکیا
لتمکینه عند قربته • شرح صدره ورفع قدره • واوجب امره • واظهر بدره • من غمامة الیمامة • واشرقت شمسه من ناحیة التهامة • واضاء سراجه
من معدن الکرامة • انوار النبوة من نوره ظهرت • وانوار الولایة من نوره ظهرت • ولیس فی الانوار نور اظهر وانور واقدم من القدم
سوی نور صاحب الحرم • همته سبقت الهمم • ووجوده سبق العدم • واسمه سبق القلم • اسمه احمد • ونعته اوحد • وامره اوکد • وذاته
اجود • وهمته افرد • لم یزل کان مشهودا قبل الحوادث والکواین والاکوان • ومایزال کان مذکورا قبل القبل وبعد البعد والجواهر والاکوان
جوهره صفوی • کلامه نبوی • وعلمه علوی • وعبارته عربی • وقبلته لا مشرقی ولا مغربی • الحق انطقه • والدلیل اصدقه • والحق اطلقه
هو الدلیل والمدلول • هو الذی جلا الصدا عن صدر المعلول • هو الذی اتی بکلام قدیم • لا محدث ولا منقول ولا مفعول • بالحق موصول ولا مفصول
الخارج عن المعقول • هو الهمام الذی رفع الغمام • وارسل الی الانام • واومی بکسر الاصنام • هو الذی میز بین الحلال والحرام • والاکرام والاجرام
فوقه غمامة برقت • وتحته برقة لمعت • واشرقت وامطرت • والثمرة العلوم کلها قطرة من بحره • والحکم کلها غرفة من نهره • والازمان کلها ساعة
من دهره • الحق به وبه الحقیقة • هو الاول فی الوصلة • والآخر فی النبوة • والباطن بالحقیقة • والظاهر فی المعرفة • ما وصل الی علمه عالم •
وما اطلع علی فهمه حاکم • وان هربت من میادینه فاین السبیل بلا دلیل ایها العلیل • وحکم الحکماء عند حکمته کثیب مهیل • شعر •
ای بزرک شاننده منزل آیت الله نور • لیک حقنده کلدی نکته ما ظهور • اول وآخر جو سنسن باطن وظاهر جو سن

مقصد

مقصد اقصی جمالکدر کوزمدن کیتمه دور • عاشقک مقصودی دیدارکدر ای آرام جان • غیر دیدارک کورنمز کوزمه جنات وحور
عالم ارواحه ای دل مرغی پرواز ایله کیم • قالمدی بو عالم عنصرده بر ساعت حضور • واقف اولمز سر توحیده اول ایمان اهلی کیم
ابجمیه نفسی انک دنیا هواسندن عبور • آه ای عاشق جمال انوار احدیت • فضای اسرار محمدیه ده سیاحت • ودریای انوار
احمدیه ده سباحت ایلین زید بن حارثه • وانک مشربنده اولان شراب محبت سرمستلری بی صبر وطاقت اولوب مصراع
ای برادر راست وادار از سخن • دیو وصیت ایدن بحر محیط انوار حقیقته • نیاز ومسکنت ایله رجا وسؤلت ایدوب دیدیلر که اننا وصدقنا
اغلظ شاهد حضرت احدیتدر • ولکن ای ساقی شراب عشق ومحبت • نی بکویم چون قرین شد در بیان • هم خدا وهم ملک هم عالمان
بو عاشق بی هوش کشف اسرار وحدتدن منع ایتمه که حقایق غیبیه یی سویلیم • چونکه شهادت بابنده قرانده هم خدا وهم ملک وهم عالملر
قرین اولدی بن دخی مبلغ علمم قدر اقرار باللسان ایدوب واقع حالی بیان ایده یین • زیرا یشهد الله والملک واهل العلوم
انه لا رب الا من یدوم الله عز وجل شهادت ایدر • وملایکه واهل علوم دخی • بالاقرار والایمان بحسب المراتب شهادت ایدرلر که
تحقیقا رب العزتدن غیری • دایم وباقی • ولایزال وابدی کیمسنه یوقدر • بو بیت شریف سورۀ آل عمرانک اوائلنه قریب اولان اشبو
آیت کریمه یه اشارتدر • قال تبارک وتعالی شهد الله انه لا اله الا هو • قال البیضاوی بین وحدانیته سبحانه بنصب الدلایل علیها وانزال
الایات الناطقة بها • والملایکة بالاقرار • واولوا العلم • بالایمان بها والاحتجاج علیها شبه ذلک فی البیان والکشف بشهادة الشاهد •
قایما بالقسط مقیما للعدل فی قسمه وحکمه وانتصابه علی الحال • وانما جاز افراده بها • ولم یجز جاء زید وعمرو راکبا لعدم اللبس کقوله تعالی
ووهبنا له اسحق ویعقوب نافلة • او عن هو والعامل معنی الجملة • ای تفرد قایما • او احقه لانها حال مؤکدة • او علی المدح او الصفة للمنفی وفیه
ضعف للفعل • وهو مندرج فی المشهود • اذا جعلته صفة او حالا عن الضمیر • وقری قایم علی البدل من هو • او خبر محذوف • لا اله الا هو
کرره للتاکید ومزید الاعتناء بمعرفة ادلة التوحید والحکم به بعد اقامة الحجة • ولیبنی علیه قوله تعالی • العزیز الحکیم • فیعلم انه الموصوف بهما
وقدم العزیز لتقدم العلم بقدرته علی العلم بحکمته • ورفعهما علی البدل من الضمیر • او الصفة لفاعل شهد • وقد روی فی فضلها انه صلی الله
علیه وسلم قال • قد یجاء بصاحبها یوم القیمة فیقول الله تعالی ان لعبدی هذا عندی عهدا • وانا احق من وفی بالعهد ادخلوا عبدی الجنة
وبالجملة قایما بالقسط اللهدن حال اولمده نحویون نیجه قیل وقال ایتمشلردر • ولکن اول قال حال اولمدوغیچون • بحث وجدالدن فارغ
البال اولوب ارباب ذوق ووجدانک تحقیقلرینه اشتغال ایده لم که • مستمعین دخی راغب حال اولالر • سئل سهل بن عبد الله عن هذه
الایة • فقال شهد بنفسه وشاهد ذاته • واستشهد من اشهد من خلقه قبل خلقه لهم • فکان فی ذلک تنبیها علی انه عالم بما یکون قبل کونه
لا یتجاوز احد من حکمه • وقال ابن عطا ان الله شهد لنفسه بالفردانیة والصمدیة والابدیة • ثم خلق الخلق فشغلهم بعبارة هذه الکلمة • فلا
یطیقون حقیقة عبارتها لان شهادته لنفسه حق • وشهادتهم بذلک رسم • وانی یستوی الحق مع الرسم • وقیل شهادة الله لنفسه بما شهد
شهادة صدق • ولا یقبل الشهادة الا من الصادقین • فظهر بهذا لا یصح التوحید الا للصادقین دون غیرهم من الخلق • حاصل کلام ای برادر
سعادت انجام حق سبحانه وتعالی بذاته وصفاته • ذات پاکندن ذات پاکنه لایق اولان علی ایله نفسنه عالم اولوب قبل القبل والبعد
وقبل کون الکون والعبد • ذات احدیسنه علم سرمدیسندن اولان کلام ازلیسی ایله فردانیة وصمدانیته • انه لا اله الا هو •
دیو شهادة حق بالحق ایدوب • شهادة ازلیه مزبوره ایله حق وفرد اولدوغن اعلام بیوردی • وذاتی ذواته • وصفاتی صفاته شبیه
اولمدوغی کبی • شهادتی دخی شهادته مشابه اولمامغله • شهادة مزبوره یه هیچ احد مشارک اولمایوب • فشهد بجلال قدره علی کمال عزه
حین لا حین • ولا عقل ولا جهل • ولا کفر ولا شرک • ولا عرش ولا فرش • ولا الجنة ولا النار • ولا الانس ولا الملایکة • ولا اولوا العلم
ولا الاقرار • ولا الانکار • فاول من شهد علی انه الله هو الله • حین لم یکن الا الله • فاخبر بالذی کان کما کان • وهو انه لا اله الا الله
آه ای عارف آگاه • اول هویة مطلقه نک نفسنه اولان علمی مقابله سنده جهل • ونفسنی معرفتی مقابله سنده نکره • ونفسنه اولان
شهادتی مقابله سنده عجز ووحشت یوقدر • بلکه ذاتنی ذاتیله وصف • وذاتنه ذاتیله شکر ایتمشدر • زیرا حدثان ایچون انک معرفة قدم
وعلم ذاتنه سبیل یوقدر • پس اول مقدس ومنزه کندو ذاتنی معرفتدن • خلقنک عجز وقصورین بیلدوکیچون فضل واحسانندن تعلیما
للعباد • قبل وجود العالم • نفسنه نفسیله ثنا وشهادت ایلدی • بوخصه بر موجب • وان الله غنی عن العالمین • حق تعالی وجود خلقدن مستغنی
ومنزه در • ابدی اول احدی الذات • وسرمدی الصفاتک نفسنه اولان شهادتی حقیقت • وشهادة خلق رسم وصورتدر • وحقیقت
حقیقتدن ظاهر اولوب رجوعی دخی حقیقته در • ورسمک دخی ظهوری رسمدن عود • ورجوعی دخی رسمه اولوب • قدم من کل الوجوه
اکر جلی واکر رسما وحقیقة حدثدن مجرد ومنفرددر • پس اول غنی مطلق • وخالق الخلقک ارادۀ ازلیه سی کمالات لماتنی ابداع موجودات
واختراع مکوناته تعلق ایتدیکنه ملایکه یی ایجاد ایدوب • انلره نور قدرتندن بر ذره کشف ایلدی که • ملایکه اول قدرة منکشفه نورندن
بر نور اقتباس ایدوب نور مزبورک ضیاسیله • حق جل جلاله نک آثار افعال قدیمه سن کوردیلر • واول نور ایله حق سبحانه وتعالی نک
وحدانیت وفردانیت • وازلیت وسرمدیتنه بحسب الرسم شهادت ایلدیلر • وبعده انبیا واولیاسنک مصابیح ارواحنه قبل الایجاد
بالغی الفی عام انوار جمال ذاتنی ابراز ایتمکله • انبیا واولیا نور ذات احدیت ایله حقک جمال وجلالنه نظر ایدوب کنه عظمت وکبریا

وجبروت علیاسنده حیران قالدیلر واعیان واعراضدن هر بر جزوی موضح قدرتی وشاهد ربوبیتی بولوب انک حمد وثنا وشکر وسپاس
عجز وقصور ایله اللهم لا احصی ثناء علیک انت کما اثنیت علی نفسک وما شکرناک حق شکرک دیدیلر پس حق سبحانه وتعالی ارواح انبیا
واولیایه نفسنه اولان نعت تعریفی ایله الست بربکم دیو خطاب ایدوب ارواح مقدسه دخی بعد الاقرار محل خطابده برفحوای قالوا بلی
رسم تعلیم ایله شهدنا دیوب شهادت ایتدیلر فاما منبع ماء توحید قدم ینبوع عرصه ده تفجر ومجاری انهار محدثاتده اولان عیون وملائکه
واولوا العلم ظهوره چون جریان ایدوب اگرچه ملائکه دخی اولوا العلم کبی مظهر ماء توحید اولدیلر ولکن تخصیصات الهیه دن برفحوای
والزمهم کلمة التقوی وکانوا احق بها واهلها ماء توحیدک شربی اولوا العلمه مختص اولوب شعر لی سکرتان وللندمان واحدة شیء خصصت به من بین
ابرهم وحدی زمزمه سنه اغاز ایتدیلر تحقیقه الآیة شهد الله انه لا اله الا هو قائما بالقسط علی امور عباده حتی شهد علی شهادته الملائکة
واولوا العلم وبوندن صکره لا اله الا هو العزیز الحکیم قول کریمنک فایدهٔ تکریری شول اولوا العلم ولانلره عاید درکه ماء توحیده مظهر
اولمقده علماء ربانیه نک شهادتنده ملائکه ایله شرکتی اولوب وعلما اچون ماء توحیدک مشربیتی ایله اختصاص ارزانی بیورلماغله
لا اله الا هو العزیز الحکیم حقیقتنی مشاهده ایتدیلر وانک عزتنی عزهٔ مزبوره ایله اعزاز اولنان اعزه دن غیریسی معاینه ایتمدوکن بیلوب
شکر فراوان قیلدیلر ایمدی ملائکه ایله اولوا العلم اولان انسانک شهادتلرنده فرق بودرکه ملائکه من حیث الیقین رؤیة افعال عظمتدن
شهادت ایتدیلر واولوا العلم من حیث المشاهدات والصفات رؤیت جمال ذات ایله شهادت ایتدیلر فلهذا شهادت ملائکه دن خوف
وشهادت علمادن رجا تبادر ایدر ولکن شهادهٔ علما دخی متفاوته اولوب بعضنک شهادتی مکاشفات بعضنک شهادتی مشاهداتدن اولور
واخص خواصک شهادتی نعت ادراک قدم وجمال وحدانیتدن بروز ایدن نور توحید جمال احدیتدن اولوب رؤیة قدده محو اولمغله
انلرک شهادتلری دریای شهادت حقده مستغرق در سلسله

هرچه مفهوم عقل وادراکست • ساحت قدس وازان پاکست • هیچ ذاتی بذات او نرسد
عقل کل در صفات او نرسد • این چه مجد وبهاست سبحانه • وین چه عز ما اعز سلطانه • ای همه قدسیان قدوسی • کردگوی تو در زمین بوسی
دوجهان جلوه گاه وحدت تو • شهد الله گواه وحدت تو • هم مقر گفته با تو هم جاحد • لمن الملک لله الواحد • همه در راه وراه می جویند
زغمت آه آه می گویند • تا نه ازین حجاب کثرت دور • ننهد آفتاب وحدت نور

پس سلطان علم لدنی زیده ویا خود مرشد اکمل ربانی
گفتاره اذن طلب ایدن مکاشفه ایتدی چونکه شهادت خلق رسم اولوب وشهادت کمل دخی شهادهٔ حقده محو اولدیغنه سنک تعین
بنفسه ایله ایلدوکک کلماتدن نه حاصل اولور ایمدی ای عاشق ربانی اسما وصفات الهیه جمله مراتب امکانیه ده دانش بشردن غایب
بر ظهور وسریانی واردرکه اختلاف تنوعات شیونده جمال گوناگون اظهار ایدوب صورة غیرک حجابنده مختفی وبلکه لیس فی الدار غیره دیار
مصداقنجه سر انوار احدیتده صورة اغیار محو ومنتفی اولوب شهد الله انه لا اله الا هو دیو کندو ذاتیله چون گواهی داد حق که بود ملک
چونکه حضرت حق وذات بحت مطلق شهادت ایلدی ملک ومجاهده وریاضت ایله کشف ملکوتده ملک مرتبه سنه واران کیم اوله که
تا شود اندر گواهی مشترک حتی شهادتده حقه مشترک اوله زانکه شعشاع وحضور آفتاب زیرا که آفتاب وحدت وخورشید احدیتک
شعشعهٔ نورینه وظهور وحضورینه برنتابد چشم دلهای خراب خراب اولان عیون وقلوب طاقت گتورمز آه ای دل آگاه بو ابیات
شریفه ایله مولانا خداوندگار قدس سره آخر آیتده اولان وهو العزیز الحکیم قول کریمنی تفسیر بیورمشلردر شو معنایه که اول احدی الذات
وسرمدی الصفات بر عزیز وقهار وجلیل وجبار درکه مطالعهٔ کنهٔ قدسندن عیون مخلوقات وقلوب محدثاتی منع ایدوب هیچ احد
انک ذاتی وصفنه قادر اولمازه الا حق تعالی نک نفسنی وصف ایتدوکی رسم ایله وصف ایدر وبر حکیم مختار درکه ذاتی اچون اولان
حقیقة شهادتنه ذاتیله حکم ایدوب شهادت مزبوره یی عباده نه رسم ایلدی وحکمت شامله سیله عبادک قلوبنده رسم توحیددن حاصل اولان
شیء ایله ذات احدیتی گورمکدن ابصار عدماتی محجوب قیلدی زیرا عباد الله رسوم توحیددن حصوله گلن لاجرم طیف خیال ایله
مشوب اولوب وحقیقة حق توحید وجلال عظمت تفریدن بروز ایدن نور آفتاب وحدت مخلوقک قلوبنه خطور ایدن هر شیئه محاذی
گوروی کل ما هجس ببالک وخطر فی خیالک فالله بخلاف ذلک الحاصل بر عزیز درکه هر بر موحدک توحیدی وهر واصفک وصفی انکا لحوقدن
ممتنع در مگر کیم نه شیء ایله وصفه امر ایتدیسه ذکر اولنان رسم امر ایله وصف اولنه وبر حکیم درکه حکیم در شول شیءده که اول شیء ایله نفسنه
شاهد اولمشدر سلسله جامی

از حد وز تعلقات برون • در قیود وتعینات مصون • نه بدام قیود وصید شده
نه باطلاق نیز قید شده

ایمدی بنم نوردیدم وحضور سینه م ذات احدیتی نور ذات وحدتدن غیریسی عارف اولماز
وکتاب وسنت دلالت ایتدوکندن غیری هر نه مرتبه زیاده سویلیم دیسک مغالطه یه دوشرسین اما کتاب وسنتدن سویلیک اول سوز
سنک اولمایوب خدا ورسولک اولور وسن اورتاده محو اولوب لسانک لسان رسول خدا اولور واندن خروج تعین وجود
اقتضا ایدر تعین وحدوث اینه حق اچون شهادهٔ حقه قادر اولماز وغن بیلدک پس سنکفی ردیده نقینک چون خفاشی که تف خورشید را
بر خفاش خیره بصر کبی درکه رؤیة نور آفتاب وحدتک تابنه برنتابد بگسلد امیدرا طاقت گتورمز وانه لا تدرکه الابصار معناسنی
فهم ایدوب ابصار اغیار ایله نور ذاتی گورمک آرزوسندن قطع امید ایدر بیت چون نه جنس آمد ونه نوع او را • پس چه معنی سؤال ما هو را
بهوا وهوس درو نرسی • تا زلا نگذری بهو نرسی • ره بسوی تو از تو میخواهیم • بنما ره که طالب راهیم • نظم ایمدی بنم روح روانم

ادراک

ادراک حقیقة ذاتنده عقل قراکنه وجمله گم گشته ودم بسته ایته بو عجز وحیرتی فقط آدم خاکیده قیاس ایتمه بلکه افلاکی اولان
ارواح مجرده وعقول مقدسه دخی حیران وسرگردان دردیو مولانا خداوندگار قدس سره بیورلرکه پس ملایک را چو ما هم یار دان
جلوه گر خورشید را بر آسمان آسمان وحدتک جلوه گری اولان خورشید ذات احدیتک تاب نورینه طاقت گتورمکده ملایکه یی
دخی بزمله یار بیل ویا خود سیاقده اولان بیته ربط اچون بو معنی دخی وجه درکه چونکه دیده خفاش مشابه سنده اولان عقول بشر
حق سبحانه وتعالی نک کنه وذاتنه اولان نور آفتاب شهادتی مشاهده سنه تاب طاقت گتورمیوب قطع امید ایتدیلرسه مرایای
ملائکه واولوا العلم اول شهادت نور صفات وذاته مظهر اولوب وآسمان وحدتک مشرق احدیتندن طلوع ایدن نور شهادت ذاته
عروج ایله جلوه گر اولمقده ملائکه ایله اولوا العلم اولان انبیا واولیا یار اولوب صورة تعینات ملکیه وبشریه لری من حیث التعین
والحدوث غیم رقیق آفتاب حق وروپوش وجه خورشید وجود مطلق اولدقلری اجلدن نور آفتاب وحدتدن اقتباس انوار
ایتملده اقمار وانجم بیشمار کبی احدیة ذاته شهادت ایدوب عیون بشر دخی وسایط الهامات ملائکه واخبار رسول ونبی وخلفا
اولیا ایله شهود وحدت حقی فهمه قریب اولورلر وبرفحوای وابتغوا الیه الوسیلة رسول حقه ایمان گتوروب اشهد ان لا اله الا الله
وحده وان محمدا رسوله وعبده والاولیاء ورثاؤه وخلفاؤه والملائکة شهداؤه دیو اقرار باللسان وتصدیق بالجنان ایتدکلرنده
انلرک مرایای قلوبی دخی مرآت وحدت ذات اولان نور حقیقة محمدیه یه مظهر اولوب تابش آفتاب تجلی صفات وذات رسم
تعینلرین محو واحراق ایدوب دریای انوار شهادتده محو وغرق اولورلر وتجلی نور ذاتک پرتویله بلا انیت وجود جمال قدسی
شاهد ایدرلر کما قال الحسین بن المنصور الحلاج فی رسالة الطواسین فی طس الفهم افهام الخلایق لا تتعلق بالحقیقة والحقیقة
لا تلیق بالخلیقة الخواطر علایق وعلایق الخلایق لا تصل الی الحقایق ادراک علم الحقیقة صعب وکیف حقیقة الحقیقة وحق الحق
وراء حقیقة الحقیقة الفراش یطیر حول المصباح الی الصباح ویعود الی الاشکال فیخبرهم عن الحال بالطف المقال ثم یمرح بالدلال طمعا
فی الوصول الی الکمال ضوء المصباح علم الحقیقة وحرارته حقیقة الحقیقة والوصول الیه حق الحقیقة لم یرض بضوئه وحرارته فالقی
جملته فیه والاشکال ینتظرون قدومه لیخبرهم عن النظر حین لم یرض بالخبر فحینئذ یصیر متلاشیا متصاغرا متطایرا فیبقی بلا رسم وجسم واسم
فبأی معنی یعود الی الاشکال وبأی حال بعد ما ابصر یخبرهم عن الحال من وصل الی النظر استغنی عن الخبر ومن وصل الی المنظور استغنی عن النظر
لا یصلح هذه المعانی للمتوانی والجانی ولا لمن یطلب الامانی کانی کانی او کانی هو او هو انی وعنی ان کنت انی یا ایها الظان
لا تحسب انی انا الآن او یکون او کان ان کنت تفهم فافهم ما صحت هذه المعانی لاحد الا لاحمد ما کان محمد ابا احد حین جاد بالکونین
وغاب عن الثقلین وغمض العین عن الأین حتی لم یبق له رین ولا این فکان قاب قوسین حین وصل الی مفازة علم الحقیقة اخبر
عن السواد وحین وصل الی الحقیقة اخبر عن الفؤاد وحین وصل الی حقیقة الحقیقة ترک المراد واستسلم للجواد وحین وصل
الی الحق عاد فقال سجد لک سوادی وآمن بک فؤادی لما وصل الی الغایات قال لا احصی ثناء علیک وحین وصل الی حقیقة الحقیقة
قال انت کما اثنیت علی نفسک تجد الهوی فلحق بالمنی ما کذب الفؤاد ما رأی عند سدرة المنتهی ما التفت یمینا الی الحقیقة ولا شمالا
الی حقیقة الحقیقة ما زاغ البصر وما طغی الحقیقة دقیقة طرقها مضیقة فیها نیران شهیقة ودونها مفازة عمیقة الغریب
سلکها وتخبر عن قطع مقامات الاربعین مثل مقام الادب والرهب والسبب والطلب والعجب والعطب والطرب والشره
والنزه والصفاء والصدق والرفق والعتق والتصریح والترویح والتمنی والشهود والوجود والجمود والورود الی تمامها
فهذه مقامات اهل الصفا الصفوتیة ولکل مقام علم مفهوم وغیر مفهوم ثم دخل المفازة وجاوزها ثم جاوزها بالاهل والمهل
من الجبل والسهل فلما قضی موسی الاجل ترک الاهل حین صار للحقیقة اهلا ومع ذلک کله رضی بالخبر دون النظر لیکون فرقا
بینه وبین خیر البشر فقال لعلی آتیکم منها بقبس فاذا رضی المقتدی بالخبر فکیف یکون المقتدی علی الاثر من الشجرة ان یا موسی
ای من جانب الشجرة ما سمع من شجرة ما سمع من بررته وشیء مثل تلک الشجرة وهذا کلامه فالحقیقة حقیقة والخلیقة خلیقة
دع الخلیقة لتکون انت هو وهو انت من حیث الحقیقة لانی واصف والوصف وصف الواصف بالحقیقة فکیف الوصف
فقال له الحق تهدی الی الدلیل لا الی المدلول وانا دلیل الدلیل شعر حیرنی الحق ما حقیقته بالعقد والعهد والوثیقة
شاهد سری بلا ضمیری ما ذا صفاتی وذا طریقه شعر خاطبنی الحق من جنانی فکان علمی علی لسانی قربنی منه بعد بعد
وخصنی الله واصطفانی نثر پس مولانا خداوندگار کاشف انوار اسرار انبیا واولیا وملائکه اصفیانک آفتاب احدیتدن
اقتباس انوار شهادت ایتدکلرین بیان ایدوب بیورلرکه کین ضیا ما ز آفتابی یافتیم بو ضیایی بز احد وصمد لم یلد ولم یولد
اولان افاضهٔ انوار آفتاب تجلی ذاتدن بولدق واندن استفاضه ایدوب چون خلیفه بر ضعیفان تافتیم خلیفه کبی
قلوب ضعفاده لمعان ایلدک یعنی هر بر رسول نور آفتاب احدیتدن بدر منیر هدایت اولوب امة ضعیفه نک لیالی
بشریه وظلام قلوب قاسیه لرینه افاضهٔ انوار شهادت ایدوب روز فیروز ایمان ایتدیلر وملائکه دخی اسما وصفاتک
نجوم زاهره لری اولمغله افکار کثرات ایله تیره گون اولان زمین ناسوت مؤمنینده من حیث الالهام باهره اولوب

طریق مستقیم توحیدی دلالت ایدرلر • واولیاء راشدین • نور آفتاب حقیقت محمدیه دن من حیث الوراثه اقتباس انوار تجلیات ایتمکله
اقمار آسمان ولایت اولوب • نور جذبات وجذبلری ایله شب دیجور ماسوا ایله لیلهٔ مظلمه اولان قلوب مریدینی غرق انوار هدایت ایدوب
وطریقت ومعرفت وراه حقیقتی دلالت ایدرلر • وهر بری مرتبه لرنجه خورشید وحدتدن ابلاغ رسالت • واظهار ولایت قیلدیلر • واول
نور هدایتی آفتاب حقیقت محمدیه دن اقتباس ایدوب حضرت محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی دخی بلا واسطه • بالذات حضرت
احدیتدن استفاضه ایتدوکن • قلوب عاشقیندن ظهور ایدن لسان نور ایله • تقریر وتحقیق ایتدیلر • آه ای سالک طریقت • وطالب محبت
گوش هوش دوش قیل که • سکا بر ستر غریب بیان اولنسون • ومشکات وارث اکملدن اقتباس اولنان نور محبت بر امر عجیب
ذکر اولنسون که • حق سبحانه وتعالی • بیر طریقت ووارث اکمل حقیقت تربیه سنه وصول میسر ایدرسه • بو قصه دن فایده مند اوله کیم
ایمدی معلوم اوله که • بامر الله تعالی • وارث اکمل محمدی اولان قطب زمان • دنیادن آخرته خرامان اولدقده • مقام شریفنه استخلاف
اولنان مرکز افلاک قلوب سالکان • کیم ایدوکی لسان ایله بیان اولنمایوب • ولکن اول دولت • محض فضل الهی دن هر کیمه میسر اولورسه
حق سبحانه وتعالی جمیع اسما وافعال • وصفات وذاتیله اکا بلا واسطه تجلی ایدوب • قلب شریفی مرآت مجلوه کامله نور آفتاب حقیقت
اولمغله • اول نور الهی • اول اکمل کمل مرکز قطبیتده قایم • وامور مریدینی حق وعدل اوزره گورمک ایچون • من عند الله خلیفه وحاکم نصب
اولندوغنه شهادة حقه ایدوب • قطعا کندونک وراثه کامله • وقطبیتنه شک وگمانی قالماز • وشک وظن احتمالی اولماز • وعجبا
بنم کیم که دیدم • وثانیا اوصاف بشریه دن بکلیتها پاک ومجرد • وانوار محبت ایله کونین قیدندن فرد اولان • افراد شهادت ایدرلر که
انلر ملکیت تامه حصوله گتورمکله • اول آفتاب محبتک قرصنه پیوسته اولوب • هر قنقی مغربک مشرقندن طلوع ایدرسه • بونلر دخی معاً
طلوع ایدوب عجبا کیمدر که دیو تحری یه احتیاجلری اولمایوب • وجود قطبه عین الیقین ایله شهادت ایدرلر • وبونلر ایله قطب بیننده
فرق اولمایوب الحق فرق بودر که • خاصه افاضه انوار جذبات قطب عالمه ویریلوب • بونلر دخی قطبدن استفاضه ایدرلر
اما بر استفاضه که هوهو اولوب گویا که بلا واسطه اقتباس ایدرلر • ولکن بر طالبی کوکل حالنه گتورمکه نیت • وقلبنده نور جذبه
ومحبتی افاضه یه همت ایتسه لر • حین ظهور نور محبتده بالاصاله • مفیض نور محبت • ووارث اکمل حقیقت کیم ایدوکن طالبه بلدروب
کندولر بالاضافه خلیفه کبی اولدوغن اعلام ایدرلر • وبعض غفله وجهله کبی • بو حال بندن افاضه اولندی دیو کندولره اسناد ایله
مردود باب حضرت اولمازلر • مولانا خداوندگار دخی ع چون خلیفه بر ضعیفان تافتیم • دیو بو معنایه اشارت بیورمشلردر
وثالثا اولوا العلم اولانلرک شهادتلری درکه • انلر هنوز مرتبه افراده نایل اولمیوب • ولکن اول شمس محبت نظر پیردن قلبلرینه پرتو
ایتمکله • خاصیت قطبیت • ونشان محبت • معلوملری اولمغله • قطب عالم انتقال اتدکدن صکره • اخوان طریقتدن هر برینه
گوکل توشوب • اول نور آفتاب حقیقت قنقی برج ومطلعدن درخشان اولورسه • بلا ریب وشبهه انک خلافتنه شهادت ایدرلر
وبعضیسی ظاهرا دخی قطب عالمک وجه وچشمنده ذوقی برنشان گوررکه • مرتبهٔ قطبیته واصل ولایی گوردوکی ظاهرا وباطنا
بیلوب • اول علامت • ونور محبت ایله شهادت ایدر • وبو مرتبه دن دون اولانلر • مانند خفاش • نور آفتاب حقیقتی فهم دادرکه
قادر اولمازلر • اکا لازم اولان بودرکه اهل محبته اقتدا ایدوب عجز وقصورینه اعترافله نیازدن خالی اولمیه که • برگون لطف الهی
انک حبیرتنی گشاده قیلوب • اول نور محبت قلبنده لمعان ایتمکله • اولوا العلم زمره سنه داخل اوله • پس حضرت مولانا بو مناسبت ایله
اجنحه ملایکه یی بیان • وقطب عالمدن استفاضه ایدنلرک تفاوت مراتبنی عیان ایتمکیچون بیورورلرکه • آفتاب حقیقتک نورندن
ضیابخش اولان ملایکه چون مه نو یا سه روزه یا که بدر • مثلا هلال اولان ماه نو • ویاخود اوچ گونلک قمر • ویاخود بدر اولمش ماه انور کبی
بحسب المراتب هر ملک دارد کمال ونور وقدر هر ملکک کمال ونور وبدر طوتار • یعنی بعضی کامل ونورانی • وبعضیسی بعضندن انور واکمل
ومرتبه ده اقرب واشرف اولمشدر • کذلک سالکان طریقت دخی نور ومکاشفه • وحضور ومشاهده ده بر برندن انور واشرفدر • مولانا جامی علیه الرحمه
سلسلة الذهبده اصناف ملایکه یی نظمله بیان ایدوب • وبوکا اعتقاد تام • ارکان ایمان وعقاید اسلامیه دن اولمغله کلمات قدسیه جامی بو محله نقل اولندی نظم

زانچه از علم آمده عیان
وز زبان شو بهری همیشه بری
بیخبر زانکه در نشیمن بود
متصرف در ان صباح ورواح
نفقه قطرهٔ نم باران
در چمنها وبیشه های فراخ
وحی تنزیل کار جبرئیلست
که نویسندگان خیر وشرند
می توانند جز بچشم بشر

صنف اول صف ملایک دان
همه از عصمت وخطا مصون
عالمی هست وآدمی موجود
کرده هر یک بموجب تقدیر
ره بر بر شهر ودشت وکهسار
که نه جمعی فرشته رابشل
نفخ در صور راز اسرافیلست
دو بروزند بادی ودو بشام
که نمایند خویش را بصور

بندگانند جمله فرمان بر
مستقر در مقام معصون
دیده بر غیر حق نینداخته
در همه کل تصرف وتدبیر
که نه با آن فرشته آید
باشد اندر وجود او مدخل
که فنی ز جهات میکائیل
بر یمین ویسار کرده مقام
حافظ زچشم بد بان نبیل

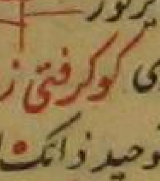
ناکشیده بکفر وعصیان سر
بعض اندر شهود حق دایم
با خود وغیر خود نپردازند
گردش آسمان از ایشانست
کش بانجا برد که میل ویست
از ملایک چهار مشهورند
قابض روح جمله عزرائیل
کاتب الخیر آنکه در یمینست
از اولوا العزم واولیا ورسل

متصف نی بمادگی ونری
در جمال وکمال او هایم
قسم دیگر مدبر اشباح
جنبش جسم وجان از ایشانست
ندهد برگ تازه از شاخ
که باسمای خویش مذکورند
چار دیگر موکل بشرند
شر وعصیان رقم زند دامین
پس اصناف ملایکه

ومراتب عالیه لرنده اولان فرق وتفاوت مسموعک اولدیسه علم شریفه خفی اولمیه که زاجنحه نور ثلث او رباع ثلث ورباع اجنحه نورندن
بر مراتب هر ملک را آن شعاع مرتبه لرنجه هر بریکه اول نور آفتاب اسما وصفات الهیه نک ضیا وشعاعی لامع اولمشدر • وهر بری
بحسب المراتب اول نورک رسمی ایله حقک وحدانیتنه شهادت • وزبان نزاهتله تسبیح ایدوب مامور اولدقلری خدمته قیام گوسترمشلردر
مثلا همچو پرهای عقول انسیان اجنحه، عقل انسان کبی اجنحه ملایکه ده دخی که ببین فرقشان اندر میان بین الملایکه تفاوت
کثیره واردر • عقول انسیه ده اولان تفاوت اجنحه مثنوی شریفک اواسطنه قریب اولان اشبو جلد اولده • طوطی ایله بازرگان
حکایه سنده • صفت اجنحه طیور عقول الهی • بیاننده تحقیق اولنمشدر • اول محله مراجعت اولنه • فاما بو بیت شریف سوره ملایکه نک اولنده
اولان اشبو آیت کریمه یه اشارتدر • قال تبارک وتعالی بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله الذی فاطر السموات والارض جاعل الملایکه رسلا
اولی اجنحه مثنی وثلاث ورباع یزید فی الخلق مایشاء ان الله علی کل شیء قدیر قوله فاطر ان جعلت اضافته محضة کان نعتاً لله • وان جعلتها
غیر محضة کان بدلاً • وهو قلیل • وجاعل العامة علی جره نعتا او بدلا • ومثنی وثلاث ورباع صفة لاجنحة • واولی صفة لرسلا • قوله یزید استیناف
ومایشاء هو المفعول الثانی للزیادة • والاول لم تقصد فهو محذوف اختصاراً لان ذکر قوله فی الخلق یغنی عنه • والفطر بمعنی الشق کانه شق
العدم بابداعهما واخراجهما منه • جاعل الملایکه رسلا • وسایط بین الله وبین انبیائه واولیائه من عباده یبلغون الیهم رسالاتهم بالوحی
والالهام والرؤیا الصادقة • والی غیرهم من الاشخاص الانسانیة وسایر الاشیاء بتصریف الامور وتدبیرها • اولی اجنحة مثنی وثلاث ورباع
ذوی اجنحة متعددة متفاوتة بتفاوت ما لهم من المراتب ینزلون بها ویعرجون • او یسرعون بها نحو ما کلفهم الله علیه فیتصرفون علی ما امرهم
عبر عن جهات التاثیر الکاینة فی الملکوت السماویة والارضیة بالاجنحة • فما یصل به تاثیرهم الی ما یتاثر منه فهو جناح • فکل جهة تاثیر جناح
مثلا ان العاقلتین العملیة والنظریة جناحان للنفس الانسانیة • والمدرکة والمحرکة الباعثة • والمحرکة الفاعلة • ثلثة اجنحة للنفس الحیوانیة
والغاذیة والمولدة والمصورة والنامیة اربعة اجنحة للنفس النباتیة • ولا ینحصر اجنحتها فی هذا العدد بل لهم بحسب تنوعات التاثیرات اجنحة
والی کثرتها اشار بقوله یزید فی الخلق ما یشاء • ای یزید فی خلق الاجنحة وفی غیره علی ما تقتضیه حکمته • والاصل فی الجناح جناحان لانهما بمنزلة
الیدین • ثم الثالث والرابع زیادة علی الاصل • وذاک اقوی للطیران • واعون علیه • وفی بعض الکتب ان صنفا من الملایکة لهم ستة اجنحة
فجناحان یلفون بهما اجسادهم • وجناحان یطیرون بهما فی امر من امور الله تعالی • وجناحان مرخیان علی وجوههم حیاء من الله • وروی
عن رسول الله صلی الله علیه وسلم • انه رای جبریل لیلة المعراج وله ستمایة جناح • وروی ان اسرافیل له اثنا عشر الف جناح • جناح منها بالمشرق
وجناح بالمغرب • وان العرش علی کاهله • وانه لیتضاءل فی الاحایین لعظمة الله حتی یعود مثل الوصع • ان الله علی کل شیء قدیر • آه ای طالب
وطایر اوج فوز وفلاح • اول خالق ومعبود • وحامد ومحمود من الازل الی الابد حمد وسپاس • ومدح بی قیاسه لایق ومستحق اولان ذات بیچون
وقدیم شانه حمد سرمدی ایله ثنا ایدوب • وبغیر صورة ومثال • سبع سموات وعرش وکرسی • وفرش زمینی عدمدن وجوده اخراج • وسموات
ارواح وارض نفوسی ابداع • وملایکه وانس فی ایجاد اتدوکنی اخبار ایله • قدم ذاتی وصف ایدوب وذاتی ایله ذاتنی حمد اتدوکی حقیقت اولدوغی
کمال فضلندن وحی والهام ایله حامدونه اعلام بیوردی که • نفوس حامدین سطوات انوار حمددن محو ومتلاشی اولوب فی الحقیقه حامد ومحمود
حق ایدوکنی عارف اولمغله • سبحانک ما حمدناک حق حمدک دیه لر • وبشریتدن خلاص اولوب مرتبهٔ ملکیته ارتقا ایتمکله • ملایکه کبی ارواح انسانیه
قدسیه ایچون دخی بحسب المراتب اجنحه متعدده عنایت بیورلوب کیمی جناح معرفت ایله آسمان صفاته اوچار • وکیمی جناح توحید ایله فلک وحدت
ذاته طیران ایدر • وکیمی جناح محبت ایله انس مشاهده • بعضیسی جناح شوقله قاب قوسین وصاله جولان قیلور • وهمچنان زمرهٔ مقربینه خاصه
اجنحه تعظیم • وربانیونه اجنحه تفرید • ووالهونه اجنحه حیات • وعارفان واصلانه اجنحه حیا الباس ایدوب هر بری قوة اجنحه لرین اوجوب
اوجات قربانه اوچارلر • کما قال جعفر الصادق اجنحة المومنین اربعة • اجنحة التوحید • واجنحة الایمان • واجنحة المعرفة • واجنحة الاسلام
فالموحد یطیر باجنحة التوحید الی الجبروت • والمومن یطیر باجنحة الایمان الی المشاهده • والعارف یطیر باجنحة المعرفة الی الملکوت • والمسلم
یطیر باجنحة الاسلام الی الجنات • ایمدی حمد وسپاس • وشکر بی قیاس رب الملایکة والناسه که • حالات عارفین وعاشقین • ومعاملات محبین
وصادقینی یزید فی الخلق ما یشاء • قولیله زیاده قیلوب • قلوب عارفینده نور معرفت • ومحبین ده محبت • ومشتاقلرده شوق • وعاشقلرده
ومریدلرده ارادت • وصادقلرده قوة عبادتی زیاده ایدوب • املاک وافلاک • وجبال ووجه خاک حملندن ابا ایتدوکی حقیقة امانت اولان
فیض الهی • ورؤیة جمالنی انسانه مختص قیلوب • اول فیضی قبول ایچون انسانی احسن تقویم اوزره خلق ایدوب للذین احسنوا الحسنی وزیادة
بیوردی فلهذا حضرت رسالت پناه • علیه صلوات الله • زیادهٔ مزبوره یی رؤیة الله ایله تفسیر بیوروب • نور فیض اقدسندن اولان
جنانی مواهب حسنادن خلق ایدوب بحسب الاستعداد والقبول • فیوضات غیر متناهیه سیله عباد اتقیایه جنتده جمالن گوسترهجکن
مژده وبشارت بیوردی • الحمد لله ثم الحمد • ان الله علی کل شیء قدیر • ایمدی تفاوت مراتب • واختلاف استعداد مشارب • انسان ایله
ملک بر برینه موافق اولوب نیک وبدر کاهر ملکی قرینه وجوده گلدیسه پس قرین هر بشر در نیک وبد • آن ملک باشد که مانندش بود
پس نیک وبدده هر بر بشرک قرینی اول ملک اولورکه • متعارفک مانندی اوله • یعنی اعمال صالحه یه رحمت ملکلری • اعمال فاسده یه
عذاب ملکلری مقارن اولور • والحاصل اگر اعلی واگر ادنی • هر بر مرتبه صاحبنه اول مرتبه ده اولان ملک معاون ومقارن اولمشدر

جناح نجاح

عشق

وخدمتلرینه قیام کوسترمشدر • وحق سبحانه وتعالی نک وساده خلافتنده متکی اولان مرشد الحکمک مریدلری بحسب الملابت مستفیض اولدقلری
نور جذبات ایله ارواح قدسیه ملائکه یه مشاهده ایدوب شهادة حقده بلا حجاب بربرینه یار اولمشلر • وشک وکماندن خلاص اولمشلردر
ولکن نور محبت وعشقله دیده قلبلری کشاده اولمیان چشم اعمش چونکه خود را بر نتافت چشم اعمش چونکه افتاب محبتک رؤیه نور ذاتنه
طاقت کتورمدی لاجرم اختر او را شمع شد تا ره بیافت اختر اکا شمع اولدی حتی یولی انکله بولدی • یعنی آسمان لاهوتیه دن درخشان
واراضی ناسوتیه ده فیضان ایدن افتاب وحدتک رؤیه نور تجلیاتنه بی طاقت اولان چشم اعمش بشریت • کندو حقیقتنی ادراکه قادر
اولمامغله شب دیجور تعینده اولان نجوم افکار نظریه • واستدلال شمعیله طریق توحیدک یولن بولورلار • وکعبه مقصوده کواکب عقلیه ایله
کیدرلر • وهمچنان بیر طریقتک افتاب جذباتی رؤیتنه اقتداری اولمیانلره لازم اولان بودرکه • اول افتاب حقیقتدن اقتباس انوار هدایت
ایدن اقمار محبت • ونجوم زاهره طریقت اولان اولو العلمه اقتدا ایله • طریق محبتی بولالر • وکذلک زمان صدر بدر کائنات علیه افضل التحیات
ایرشمیوب • ولک وجه افتاب طلعتن مشاهده ایتمینلر کواکب دریه افتاب محمدی اولان اثر صحابه رضی الله عنهم اقتفا • وعلما امتک کتب وتعلیماتنه
اقتدا ایله نفسلرینه اجرای احکام شرعیه ایدوب • طریق مستقیم وصراط قویمی بولوب • بربری عبادت وطاعتدن خالی اولمیه لرکه • برکون نور
افتاب حقیقت • زمین قلبلرنده درخشان اولوب دیده بصیرتلری کشاده اولدقده • اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم • نه معنادر فهم
ایلیه لر دیو • مولانا خداوندکار بو بیانه شروع بیوردیلر کفتن پیغامبر صلی الله علیه وسلم مر زید را که این سر را فاش تر ازین مکو ومتابعت نکه دار
حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم • زید رضی الله عنه یه تنبیه بیوردیلر که • یا زید بو سر لاهوت • وغیب جبروتی بوندن اظهر وفاش سویلمه
ودخی زیاده آشکار ایده یم دیمیوب شریعت شریفه یه متابعت وسنت منیفه یه موافقت قیل دیوب کفت پیغامبر که اصحابی نجوم
رسول علیه السلام بیوردیلرکه • بنم اصحاب صفا انتسابم نجوم آسمان هدایت اولوب ره روان را شمع وشیطان را رجوم سالکان
طریق امم • ورهروان صراط اقوم اولان خیر امته شمع دل افروز • وطریق توحیددن روکردان اولان شیاطین انسی طرد وقهر ایچون
رجوم جکر سوزدر • الحاصل یا زید اکرسن • واکر سایر اصحابم بنم افتاب وجودمک انوار مرشوشه سی پرتوندن بدر کامل اولان مهتاب
رسالتمله معابر وزا ایدوب • هر بریکز بقدر تفاوت مراتب ومشارب کواکب دریه احمدیه • ونجوم زاهره مصطفویه اولمشسز
پس بنم ماه تابان وجودم • نور افتابه اته دلیل اولدوغی کبی • سز دخی اختران آسمان دین اولمغله • بنم نور ماهتاب رسالتمه دلیل
اولدوغکز ایچون • هرکیم که سزه اقتدا ایلیه ضلالتدن خلاص اولوب شمع دلالتکز ایله طریق اهتدایی بولورلار • وسزه اقتدا ایتمیوب
راه ضلالته کیدنلر • استراق سمع ایدن شیاطین کبی شهب ثواقب طرد وردکز ایله مقهور ومدحور اولورلار • کما قال الشیخ الاکبر
قدس سره الاطهر • فی رسالته المسمی بنسخة الحق • قال تعالی انا هدیناه السبیل اما شاکرا واما کفورا وهدیناه النجدین • فاذا مشی الانسان
علی یساره • فانه لا یمشی حتی یستقبله • فاذا استقبله رجعت الانوار علی یمینه • فرأی انفاقها من الجانب الایمن • ویرمی لها شعاع
علی الجانب الایسر • فیعاین ما بین الجانبین من التفاوت • وغایة کل جانب فلیسلک الوسط هنا ولا بد • ولا یمیل لاحد الجانبین البتة
فان المیل الی الجانب الایمن یرمی بسالکه فی بحر البهت والسکون فیتحیر عمره • فتنقص مرتبته عن مرتبة غیره • فان دار التکلیف والترقی
بالاعمال اذا لم یعمل فیها الانسان ما یلیق بها لم یجن ثمرته • ای لم یغرس بالجنی وانف من ذلک رجال الله • والمیل ایضا الی جانب الایسر یلقیه
فی بحر التلف وهلاک الابد • فالنجاة فی ثبوتک علی الطریق الوسطی من غیر میل الی احد الجانبین • وهذا هو الطریق الذی قال فیه رسول الله
صلی الله علیه وسلم • وخط بیده فی الارض خطا وخط خطوطا عن یمین الخط وعن یساره هکذا وقال هذا صراطی مستقیما
فاتبعوه ولا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیله • ایمدی طریق وسطی طریق صحابه درکه • لاجرم فایز نور وحدت اولمغیچون اثر
صحابه یه اقتفا لازمدر زیرا هر کسی را گر بدی آن چشم نور هر برک اول قوه بصر اولیدی کو کرفتی ز افتاب چرخ نور که اول کمسنه
افتاب چرخدن بلا واسطه نور اقتباس ایدیدی • وچشمنده اول نوری طوتیدی • یعنی فلک توحید ذاتک افتاب رسالتی اولان •
نور حقیقت محمدیه دن بی واسطه وبلا وسیله استفاضه واقتباسه هر کسده قابلیت اولیدی کی ستاره حاجتی ای ذلیل
کواکبه قچان حاجتک اولوردی ای ذلیل وفقیر که بدی بر نور خورشید او دلیل اول ستاره نور خورشید نبوته قچن دلیل اولورایدی
پس تابش نور افتاب رسالتک نظاره سنه سنک عین بصیرتکده قوت اولمادوغیچون • نجوم هدایت فلک نبوت اولان اصحاب
صفا انتسابه اقتدا فرمان اولندیکه • حتی سزی نور حقیقت محمدیه یه دلالت ایلیه لر • خلاصه کلام ای برادر سعادت انجام • نور محمدی یه
مظهر تام اولان اولیاء کرامک • بوندن اقدم مولانا خداوندکار بیوردقلری م • فی صحیحین احادیث وروات بلکه اندر مشرب آب حیات
مفهومی اوزره دلالت کواکبه احتیاج جاری یوقدر • زیرا اکمل اولیا حالت یقظه ده دخی مشاهده افتاب جمال محمدیدن بر ان منفک اولمیوب
مستغرق اصحابلری حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله ایله در • ولکن بونلر ایله بین الاصحاب اولان فرق بودرکه • فضل صحبت
موت نبی علیه السلام ایله منقطع اولمغله • اکرچه کیم اولیاء کرام من حیث الظاهر • اول فضل وکرامته • وصحبت رسوله ایرشمامشلردر
ولکن من حیث المعنی بونلر دخی اصحاب رسول اللهدن اولمشلردر • کما قال ابن حجر المکی فی شرحه علی قصیدة الهمزیة • ان من المعلوم
انه صلی الله علیه وسلم حی فی قبره • وانه لا یراه فی الیقظة الرؤیة النافعة الاولی • وانه لا یبعد ان من اکرم برؤیته ان یکرم بازالة الحجاب

وبینه • فهو صلی الله علیه وسلم مع کونه فی قبره یراه الاولیاء فی قبره ویحادثونه • وان بعدت دیارهم • واختلفت مراتبهم فی الحالة الواحدة
ولا یلزم من وقوع ذلک لهم علی جهة الکرامة الباهرة انهم اصحابه لان الصحبة انقطعت بموته علیه السلام • واذا کان من رآه بعد موته
وقبل دفنه غیر صحابی • فهولاء لذلک بالاولی • ولو حمل علی ظاهره کانوا اصحابه • نقل ابن حجر هذه الاقوال عن ابی عبد الرحمن الاهدل وقال فی
سیاق هذا الکلام • قال ابو الحسن الشاذلی • لو حجب النبی عنی طرفة عین ما عددت نفسی مسلما • ولقد کان الشیخ الشمس محمد بن ابی الحمایل یری
النبی علیه السلام یقظة کثیرا حتی یقع له انه یسأل فی الشیء • فیقول حتی اعرضه علی النبی صلی الله تعالی علیه وسلم • ثم یدخل رأسه فی جیب قمیصه
ثم یقول قال صلی الله علیه وسلم فیه کذا • فیکون کما اخبر لا یتخلف ذلک ابدا • فاحذر من انکار ذلک فانه سم الموحی شعر لیته خصنی برؤیة وجه
زال عن کل من رآه الشقاء • ایمدی بنم نور دیدهم چونکه سنک قوة باصره کده هنوز نور افتاب جمال محمدی رؤیتنه تاب وطاقت یوقدر
لاجرم ظاهرا ومعنی اصحاب رسالت پناهه اقتدا ایله که • نور فیض محبتلریله دیده جانک مجلی اولوب اول افتاب حقیقتک نور جمالنی کورکه
اعطای طاقت • وطریق وحدته ارشاد ودلالت ایده لر • اکرچه کیم هر برنوع منده اول نور حقیقت انسانیه بالقوه موجوددر • ولکن اکثر ناس
عدم صفای روحانیه • وکثافت جسمانیه ایله • اول افتاب نور محمدیدن محتجب اولوب • حیلوله بشریت وظلمات شهوانیه لری مانع ادراک در
اکر حجب مزبوره قلبلرندن رفع اولنسه • انلر دخی وجه نور افتاب محمدی یی مشاهده ایدرلر ایدی • کما قال الشیخ قدس سره فی عنقاء المغرب
صح التقدم لعالم غیب الانسان علی ما فیه من نسب الحیوان • فهو محرکه • ومصرفه • ومنبهه • ومعرفه • ولکن احتجب عن اکثر الناس عالم غیبهم بما ظهر
فلذلک حرموا الکتاب اللآلی • واقتناء الدرر • وحیل بینهم وبین الاسرار • وضرب بینهم وبین مطلع الانوار بظل هذا الجدار • وان کان له وجود ذو باب
وسر لطیف • ما نبهک علیه • واندبک الیه شرح یعنی تحقیقدا انبهک علی هذا الاسرار بارشادی لک ایاه م ولغزک شرح یعنی یا طالبا فاعلا
والانسان الکامل ان الورث ورثان کما کان العالم عالمان ح یعنی عالم الغیب وعالم الشهادة • فالورث الاعلی فی عالم الاجلی • ورث اسرار
وتجلیات انوار • والورث الاسنی فی العالم الادنی • ورث استخلاف علی امصار • وتعبد احرار • ولما کانت الشمس لا بد لها من تحول مطلعها وتبدل
موضعها • وکذلک لا بد من طلوع شمس حقک علی خلقک ح وخلقک یعنی فیستدل بها علی حالک ومقامک من قوة مراتک متن واعلم ان الشمس
لم تزل جاریة من المغرب الی المشرق بنفسها کما لم تزل جاریة من المشرق الی المغرب بغیرها • غیر ان البصر قاصر • واللب حائر ولا بد لها یوما ان تظهر
حرکتها • وتعطی برکتها • فمن جاء اجله المسمی ولم تنفر حوبته • فقد اغلق باب توبته • وطلعت شمسه من المغرب ولا ینفعه ایمان ذلک الوقت
الم یکن آمن • وهو قوی مستبصر • فان الله تعالی یقبل توبة عبده ما لم یغرغر • ولما کان هذا الامر هو الکنز الخفی بالبحر الغربی • اشار الی ان القلب
هو مقعد الصدق • ومحل اسرار الحق • وهو البحر المحیط • والمعبر عنه بالعالم البسیط • عنه تکون المرکبات • ومنه تصدر الحرکات والسکنات
آه ای مومن مقبل • ومستمع قابل عجبا شیخ اکبر قدس سره نک بیوردقلری اسرار غریبه دن نسنه فهم ایتدکمی • ایمدی علم شریفه خفی اولمیه که
عالم من حیث الغیب والشهادة • وبحسب الملک والملکوت • نوعین اولدیغیه • اول عالم الغیب والشهادة • حبیبی محمد المصطفی علیه من صلوات الله
الاوفی ایکی • رحمة للعالمین اولمغیچون نور نبوت ورسالت • وحکم شریعت وعزیمت ایله • عالم ملک وشهادته • وستر ولایت وقربت وحقایق
معرفت نفس وربوبیت ایله • عالم غیب وملکوته ظاهرا وباطنا خلیفه ایدوب • جمیع ادیان وملک نسخ احکامیله تغلیبنه انک دعوت عامه سنی
قبول • ونور هدایتنه وصول ارایدوب کندو رضاسنی انک رضا وتسلیمنه منوط قیلدی • ولکن عنایت ازلیه نک توفیق سرمدیسی
اوزرلرینه سبق ایتمین مردودلر • داخل انه اجابتدن اولمیوب رحمت حقدن محروم ومطرود اولدیلر • فاذا کان کذلک • وراثت احمدی
وخلافت محمدی دخی انه مقبوله سیچون • من حیث الغیب والشهادة شطرینه منقسم اولوب • ووراثت مزبوره دینار وعقار جهتندن اولمیوب
بلکه تجلیات انوار • وفیوضات اسرار ایله اولدی • پس وراثت محمدی ایکی قسمه منقسم اولوب • برقسمی شول وارث اکمل حقیقت محمدیه درکه
انوار غیبیه مصطفویه نک وارثی اولوب قطب زمان اولمشدر • وبرقسمی عالم شهادتده اولان مرتبه خلافت صوریه درکه • طایفه
سلاطین موهبه الهیه ایله خلیفه رسول اولوب • اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم • ترتیبنه مظهر اولمشلردر • ولکن ارخلافت
مجرد انتظام بلاد وامصار • وفراغ بال عبید واحرار ایچون اولمغله • تجلیات انواردن محجوبلردر • فاما سلاطین جهانده اولان خلافت
دخی مجرد خزینه بسیار ایله اولمیوب بلکه سرحکومتلری بامر الله تعالی برامر معنوی درکه • اول معنی اوزرلرندن رفع اولنسه اثر
خلافت قالمیوب هیچ فرد اطاعت ایلمز • ایمدی پادشاهلره موجب اطاعت اولان اول امر معنوی در • یوخسه عقار ودینار • وخزینه
بسیار ایله هیچ کس سلطان جهان مطاع اولمغه قادر دکلدر • وکذلک مرتبه قطبیت • وخاصه افاضه نور محبت دخی • علم ومعرفت
ومجاهده وریاضت • وخوارق عاده وکرامت ایله اولمیوب • من عند الله اعطا اولنمش بر امر معنوی درکه • حق جل وعلی دیلرسه
برحرف اوقومامش برامی یه ویروب • علوم اولین وآخرینی بلا واسطه نور محمدی کتابندن تعلیم بیوررر • وجمله علوم علمانک بحر علمنده
برقطره کمکشته اولور • فاذا کان کذلک بو دخی معلوم اوله که • افتاب چارم آسمانک لاجرم هر کون بر برجدن بر برجه • وبر مشرقدن
برمغربه انتقال وتحول وارتحال وتبدلی مقرر اولدیغی کبی • کذلک افتاب انوار خلافت دخی اکر ظاهری واکر معنوی • الی یوم القیام
بروج ومطالع ومشارق ومغارب مشابه سنده اولان قوالب واشباحه من حیث البروز انتقالدن خالی اولمز • وخورشید انورک
مشرقدن مغربه اولان حرکتی • قسر ملایکه موکله ایله اولور • ومغربدن مشرقه اولان حرکتی غموردن ظهوره اولمغله بنفسها اولمشدر

کذلک اگر ظاهراً واگر باطناً • افتاب انوار حقیقت • وخورشید اسرار خلافت • هر قنقی ولی • ویاخود سلطان والی نک مشرق وجودندن طلوع
ایتمشیکن • موت اضطراری ایله غروب ایتدکده • یرینه کله جک خلیفه نک مغرب قالب وقلبنده افل اولوب مغرب مزبور • افتاب خلافتک
طلوعنه مشرق • وحرکت وظهوری بنفسها واقع اولور فافهم • آه ای عارف آگاه • افتابک خود مغربدن طلوعی • اشراط ساعتدن اولدیغیه
کذلک هر بر رسول علیهم السلامک دورلری آخره ایروب وجود دستارلرنده اولان • نور افتاب رسالت • وخورشید آسمان شریعتلری
غروب ایدوب • مغرب محمدینک مشرقندن طلوع ایتدوکی بر قیامت عجیبه درکه • هر کیم که دین سابقنی ترک • ومشرق محمدیدن طلوع ایدن
افتاب رسالت وشریعتی قبول ایله • الطاعت ایتدیسه • خذلان وخسراندن خلاص اولوب مؤمن موحد اولدی • وهر کیمکه عناد ومخالفت ایله
شریعت موسی • ودین عیسی علیهما السلام بکا کافیدر دیدیسه • یوز یکرمی دورت بیکدن براکسک انبیا ورسله دخی ایمان کتوردم وبر طیب
صحبت دخی ایتمش ایسه • مادام که اشهد ان لا اله الا الله • واشهد ان محمداً رسول الله دیوب اقرار باللسان • والتصدیق بالجنان ایتمیه •
زمرهٔ یهود وکفره یه ملحق اولور • مگر کیم قبل ظهور رسالت محمدی انبیایه اقرار ایدوب دنیادن آخرته انتقال ایتمش اوله انک ایمانی مقبولدر
مثلا هر قنقی پادشاهه موت اصابت ایدوب انک مشرق وجودندن طلوع ایدن مهر سلطنت تختنه جلوس ایدن هر قنقی وجودک مغربندن
طلوع ایدرسه • بو دخی انواع قیامتدن بر نوع اولوب زیر حکمنده اولان ممالکک خلقی انک انقیادینه مأمور اولورلار • واقطار ارضده
اولان اصحاب ریاست وحکومت • واطراف بلادده اولان ارباب زعامت وجهت • واهل وظایف وخدمت • لاجرم سلطان جدیددن
تجدید برواتیدرلر • والا سلطان سابق بنی بو خدمته تعیین ایتدی دیمکله اول خدمتی تصرفه قادر اولمازلار • پس صاحب زمان
وقطب دایرهٔ افلاک قلوب سالکان اولان • وارث اکمل محمدی • بارادة الله تعالی عالم شهادتدن آخرته انتقال بیوردقده بو دخی
بر قیامت عزیبه اولوب • اول نور حقیقت محمدیه بحسب الدرانة الکمالیة • هر قنقی برج سعادتک مغرب قالب • ومشرق قلبندن طلوع ایدرسه
مصابیح قلبلری اول مظهر حقیقت محمدیه دن اقتباس انوار محبت ایدن اکرا فراد • واکرا دلو العلم • وسایر اصحاب احبابک ذره نه واجبدر که
انک خلافتنه اعتقاد تام ایله اقرار واعتراف ایدوب تجدید طغرای انوار محبت • وتشیید اسرار لامعهٔ مصابیح معرفت ایده لر
شویله که انک وجودنه اقرار ایتمیوب • بنده خود نور محبت لامع ولایح در فی زماننا اولان قطبه نه احتیاجم واردیسه فایده سند
اولمیوب بالآخره اقمار محبتلرینه خسوف • ومصابیح معرفتلرینه نحوست طاری اولوب بی نور قالورلار • وکذلک نور افتاب روح انسانی دخی
مغرب جسمانی یه کلنجه حرکت اضطراری ایدوب • مغرب بشریتدن مرجع اصلیسی اولان مشرق ملکیته اولان حرکتی اکتسابی واختیاری در
پس هر مؤمنه واجبدر که • وجودنده اشراق ایدن افتاب وحی • کسوفله مغرب موتدن طلوع ایتمزدن اول توبه ورجوع • واعمال
صالحه ایله وارثان حقیقت احمدیه اولان اصحاب ارشاد • واولو العلم اولنلرک دامن همتلرینه تشبث ایدوب • قبل حلول ذات الاجل
حوزهٔ تربیه لرینه داخل • ومشرق وحدته نایل اوله • والا بعد الموت اولان • آه حسرت • ودرنع ندامت فایده ویرمز • آه ای مستمع آگاه
شمس حقیقتک مغربدن اولان حین طلوعی بر دخی خروج مهدی ده اولور که • قیامت کبرایه قریب اولان بر قیامت عظیمه درکه نیجه سی
انک انکاری ایله مخذول ابدی اولورلار • حقدن امیدم بودر که • وجودنک ظهورینه اقرار بالغیب ایلدوکمز کبی • زمانه وصل اولان
امت محمد عدم اقراردن دخی امین اولالر • عبد الرحمن جلبی عنقاء مغرب شرح ایدوب آخر کتابده احوال مهدیی بیان ایتدکده
فتوحات مکیه دن بر نقل غریب یازمشدر که • سمع قبول ایله استماع ایدوب حق سبحانه وتعالی دن توفیق وهدایت رجا ایدرم
قال الشیخ رضی الله عنه فی آخر کتابه • ولما کان ذو الحجة اوان الفضل والتعیین • حملنا ما بعده من الشهور علی المئین من السنین • فکان
طلوعه بعد انقضاء الخاء من حروف الهجاء • وکان میلاده بعد انقضاء الصاد والثاء • بعد میلاد الالف والثاء • وابتلی م الاخرا •
ولعل الناقد یرجل السابع فی العلم • فقل له ذلک اوان الحکم فی دولة العز بظهوره • وعند انقضایه وجود ختم الاولیاء عندنا العدد الوتر
المذکور فی الشعر • وهو قوله شعر وکنت به لعز بعد ست لعام العقد فوانا علیماً • قال عبد الرحمن بن الحسن الشافعی الحلبی فی شرحه
وهو کنایة عن اوان طلوع المهدی • وظهوره • والیه الاشارة بقوله • اوان الفضل والتعیین لان زمن هذا الامام المهدی زمن فضل
وبرکة وعدل • لانه مأمور بقتل الخوارج قبل نزول نبی الله عیسی • وقوله والتعیین ای فتعیین هو للحکم والقضاء والافتاء ولا یترکه
فیه احد • حتی قال الشیخ فی الفتوحات المکیة • اذا ظهر هذا الامام المهدی فلیس له عدو الا العلماء خاصة • لانه لا یبقی لهم ریاسة
ولا یتمیزون عن العامة • ولا یبقی لهم علم بحکم الا قلیل • ویرتفع الخلاف من العالم فی الاحکام بوجود هذا الامام • ولولا ان السیف بید المهدی
لافتوا الفقهاء بقتله • ولکن الله یظهره بالسیف فیطیعونه خوفاً فیقبلون حکمه من غیر ایمان بل یضمرون خلافه • والعهدة علی الراوی
الله اعلم اول زمانده اولان علما سلفلری اولان علما افندیلرکبی اهل حق اولمایوب مجرد تابع شهوت ونفس اولملق کرکدر که انکار
ایده لر • یوخسه حاشا که علماء بالله که وارث انبیادر امر مهدیی انکار ایتمک احتمالی یوقدر رحمهم الله • ایمدی ای مستمع مستفید
زنهار وزنهار آتیه ده شویله اوله کرکدر بو • علماء دینه سوء ظن ایتمیه سن که • علمایه بدگمان اولمق باعث سوء خاتمه در • زیرا
بر فحوای العلماء مصابیح الارض • علماء دین مصابیح اسلام مبین • وعماد شرع متین در • اللهم اجعلنا من العلماء العاملین وابتعنا
طلایع المجتهدین المهتدین • واقذف محبتهم لنا قلوب عبادک المتقین • رضی الله عنهم الی یوم الدین اجمعین • ایمدی ضعفا رات

نیل سعادت هدایت ایچون مصابیح دین • ونجوم شرع مبین اولان علماء بالله • وعارفان آگاهه اقتدا واجب ایدوکی بأیهم اقتدیتم اهتدیتم
حدیث شریفندن مفهوم • وهر کسک بلا واسطه نور افتاب حقدن ادراکه قوت بصیرت • واستعداد وقابلیتلری اولمادوغی
مفهومکت اولدیغیه • پس بو نه عجبدر که انلر دخی بزم کبی بشر ایکن • بزده استعداد اولمایوب انلارده اوله • ولاجرم بزم انلره اقتدامز
لازم کله دیمه • زیرا سندن اول دخی بو مقوله خاطره یه دوشوب • ما هذا الا بشر مثلنا • دیو اقتدادن استکبار ایدن تیره دللر
امر خدای لایزال ایله ماه میکوید بخاک وابر ونفی • ماه آسمان رسالت • وخورشید افلاک ولایت • حضرت خاتم نبوت علیه الصلوة
مانند خاک کثیف وتیره • ودیدهٔ دللری فی غفلت • وسحاب بلاهت ایله بی تاب وخیره • اولانلره بیورر که من بشر بودم ولی یوحی الی
اگرچه انس وخلطه یه موجب اولان نوع بشریتده سزه مماثل اولمشمدر • ولکن حق سبحانه وتعالی بکا وحی والهام ایتمکله • ظاهراً وباطناً
نور افتاب ملکیت • وضیای بدر منیر خورشید احدیت اولوب سزک هدایتکز ایچون بعث اولنمشمدر • امنا وصدقنا نظم

ای پاک ز فهم ووهم وادراک • سلطان سریر ما عرفناک • ورای ز معارفت که گفته • شکر نعمت کسی نگفته
ازبس که هویت عیانست • تابنده چو خور ز جسم وجانست • دانستن وشکر آن محالست • بیرون ز شوایب خیالست
ملک تو بود غنای مطلق • غیر از تو بحق نگفت انا الحق • ابر کرمت چو شد مقطر • پر شد صدف جهان زگوهر
از بحر تو شبنمیست عالم • وز فیض تو قطره ایست آدم • ملک وملکوت چون ذرایر • از شمسهٔ وجه تست باهر
دیدی که جهانیان فقیرند • در ملکت نیستی اسیرند • در محنت وغم فتاده درهم • در دست کسی ندیده مرهم
بحر کرمت بجوش آمد • ساکن بد ودر خروش آمد • خورشید رخت چو از فلک تافت • ذرات ز نور تو هوا یافت
هر در وگهر که شد درخشان • از بحر سخاء تست تابان • من بنده وزوست هرچه دارم • در گلشن حسن او هزارم
نی من که همه جهان چنین اند • از خرمن وی چو خوشه چین اند • بر تربت او ز حق ثنا باد • شایسته بود نه از برا یا

آه ای مستمع آگاه • بو بیت شریف سورهٔ کهفک آخرنده اولان • قل انما انا بشر مثلکم یوحی الی انما الهکم اله واحد فمن کان یرجوا
لقاء ربه فلیعمل عملاً صالحاً ولا یشرک بعبادة ربه احداً • آیهٔ کریمه سنه • ویاخود سورهٔ حم السجده نک • اولنده اولان • قل انما انا
بشر مثلکم یوحی الی انما الهکم اله واحد فاستقیموا الیه واستغفروه وویل للمشرکین • آیتنه اشارتدر • وبالجمله بو ایکی بیتده دخی
شو معنایه اشارت واردر که • من حیث البشریة • وبحسب صورة الانسانیة • اگر نبی • واگر ولی • اگر مؤمن اگر کافر • متساوی اولوب
آلات بشریه ایله ابواب معرفة وحدانیتک فتحی میسر اولمایوب انجق فتح باب توحید قلوب انبیایه • وقلوب اولیایه شواهد وکشوف ایله
وقلوب مؤمنینه الهام وشرح صدر ایله میسر اولور • کما قال تعالی • افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه • پس انبیا واولیا
ومؤمنین واصفیا • نبوة وولایت • وایمان ومعرفتله سایر بشردن متمیز اولوب • اول اله العالمین که احد وصمد لم یلد ولم یولد
ولم یکن له کفواً احد در • وحی والهام ایله عارف ربانی اولوب خلقی دخی توحید حقه دعوت ایتدیلر • آه ایها العاشقون بجمال نور رسول الله
والمشتاقون الی زلال وصال حبیب الله • حق سبحانه وتقدس حبیبی محمد المصطفایی • انوار ربوبیتی ایله مزین • وصفاتیله متصف
وخلقیله متخلق ایدوب • عالمده مرآت حق اولدی • وعالمیانه انک افتاب جمالندن تجلی ایلدی • پس سماء حقیقت محمدیه دن عیوندن
قلبلری مکحول اولان اولیا ومؤمنین • نور افتاب وحدته • جمال محمدینک مرآتیله نظر ایدوب • وحقیقت محمدیه ده حقک جمال حقی شاهده
قیلدیلر • وجمال حقه اولان غلبهٔ شوق حبیب • بر لحظه وحدت ذاتدن زایل اولمایوب • صورت عبده کلمکه قریب اولدیغیه حق سبحانه
وتعالی کلام ازلیسی ایله خبر ویردی که • اگرچه حبیبم صفاتیله متصف • وخلقمله متخلق در • ولکن مخلوقم وعبدمدر دیوب بر فحوای
قل انما انا بشر مثلکم • بشریتیندن امتنه خبر ویروب • ورؤیتی عین جمعده اولدقدن صکره • حدوثدن قدمک افرادینی اعلام ایچون
انما الهکم اله واحد بیوردی • یعنی اگرچه کیم نور تجلی ذاتیله ملبس دخی اولمش ایسه • حقدن غیره نظر توحیدده اشراکدر بیوردی •
ولذلک قال صلی الله علیه وسلم • لا تطرونی کما اطرت النصاری المسیح نظم ای ملک ملکنده وجهک افتاب • ای بویک سدره رخک ام الکتاب
دوشدی جانه آتش هجرک ده تاب • شوق عشقک بغرمی قیلدی کباب • قصیدهٔ برده دع ما ادعته النصاری فی نبیهم • واحکم بما شئت مدحاً فیه واحتکم
وانسب الی ذاته ما شئت من شرف • وانسب الی قدره ما شئت من عظم • پس مشاهدهٔ ملک غفارده اولان عیون اسرارک ملاحظهٔ اغیاردن
تقدیسنده زیاده تأکید ایچون • فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملاً صالحاً ولا یشرک بعبادة ربه احداً • بیوردی یعنی شول موحد کیم
اهل مشاهده مطلق اولوب • وقرب حقه وصول رجاسنده اوله • گرکدر که سراً وعلانیةً • اعمال صالحه سیله نفسنه نظردن • وقلبنده
رؤیت اعواضدن وعقلی ایله ماسوای حقه التفاتدن مقدسه وخالصه اولسون • زیرا فرده لایق اولان فرددن غیری دکلدر
وفرد فرد ایله فرد اولور • پس هر قنقی موحد که حقی توحید وافراد ایلیه • لاجرم اغیاردن منفرد اولوب حدثاتدن بر شیئه ملتفت اولمیه
بلکه بر فحوای فاستقیموا الیه اکوان وحدثان • ووجود حارثیدن نعت فنا وتفرید ایله • وحدت ذاته اقبالده استقامت ایدوب
انوار عظمت وجلال مشاهده سنک اوانده • ساحهٔ کبریاسنده صبر ایله ثابت قدم اولور که • حتی بقاسنده اولان احکام فنا
الملرک اوزرینه جاری اوله • زیرا حدثاندن انجق قمیص استقامت الباس اولنماز • ولذلک قال علیه السلام استقیموا ولن تحصوا

ای تیره خاکیدر جو

پس عارفلرک معرفت ربوبیته اولان علملری سقیم اولدقده فاستغفروه امرینه امتثال ایدوب کندولرک علم وادراکلری ووجودلری
وجود مطلقی بلکدن عاجز اولمغله علم وادراک ووجودلرندن استغفار ایدرلر زیرا حق سبحانه وتعالانک جلال عظمتی درک قلبه
وتلاصق حدثاندن منزه در وقیل الاستقامة مساواة الاحوال مع الافعال والاقوال وهو ان لایخالف الظاهر الباطن
والباطن الظاهر فاذا استقامت احوالک واستقمت فاستغفر من رؤیة استقامتک واعلم ان الله هو الذی قومک لا انک استقمت
رباعی این بیخودیی که من دران افتادم ‌ شرحش بدهم که تا چه سان افتادم ‌ خورشید بتافت سایه دیدم خودرا ‌ برخاستم ودران میان افتادم
پس فیض اقدس تجلیات ذات ایله تعین انانیت وتعدد کثراتدن مجرد اولان وارث اکمل محمدی دخی قیود جسمانیه ده تقیید اولنان
ارباب حجابه ایتدیلر ای محبوسان طبیعت چون شما تاریک بودم در نهاد پرتو نور محمدیدن اول با تطبیع سن حلین ظلمات بشریه
وکدورات نفسانیه ایله تیره دل ایدم ولکن توفیق الهی رفیق اولوب دخی خورشیدم جبین نوری بداد خورشید آسمان رسالتک
پرتو نور روحی وهدایتی بنم قلبمه یونبک کبی برنور هویت ارزانی بیوردی رباعی تاروی چو آفتاب جان بفروخت ‌ از حسن جهان برمه تابان بفروخت
از رشک رخش کمال بسیار خرید ‌ تا بفروزد جمله بنقصان بفروخت ‌ آه ای عاشقان ای طالبان اگرچه کیم ظلمتی دارم بنسبت با شموس
من حیث البشریه وحجب الخلقیه شموس تجلیات صفاته نسبت برنوع ظلمت وحجب التبعیه انوار قربات انبیا ورسله کوره
نوعا کدورت طوتارم ولکن نور دارم بهر ظلمات نفوس ظلمات نفوس وشهواتدن ارباب جهل وکدوراتی تخلیص وحقیقت محمدیه یه
ایصال ایچون نور جذبات رحمانیه طوتارم زان ضعیفم ناتوانم بی آوری ای طالب صادق اندن اوتوری ضعیف وصورت
بشریه ایله سنکدرم که حتی سن بنم وساطتمله پرنور حقیقت محمدیه ولمعه آفتاب تجلیات احدیه یه تاب وطاقت کتوره سن
زیرا که بنی وسیله ابتغا ایتمک یوندن محقق بیل که نه مردی آفتاب انوری که سن بی واسطه آفتاب انوار تجلیات ذاتیه نک
مردی دکل سن فلهذا حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم بو سری بیان ایچون بایهم اقتدیتم اهتدیتم قول شریفی ایله اقمار نجوم
ونجوم آسمان محبت اولان اصحاب وورثه واکمل خلفایه تبعیت واقتدا ایله واکمل هدایت اولانلری وصیت بیوردی رباعی
خلقان همه در آینه جلوه کرند ‌ مشغول خود وز آینه بی خبرند ‌ کس آینه می نه بیند از خلق جهان ‌ در آینه از آینه بر می نکرند
آه ای مستمع قابل وطالب مقبل سنک مرتبه کزه هبوط ایله سنی اوجات توحیده ترفیع ایچون همچو شهد وسرکه باهم بافتم
شهد ایله سرکه بربریله مختلط اولدوغی کبی بن دخی جسمانیت وروحانیت وبشریت وملکیت ایله ممتزج اولدم که سرکنکبین جکرده
اولان امراض صفراویه یی دفع وازاله ایتدوکی کبی بن دخی تا سوی رنج جکر ره یافتم حتی قلبده اولان رنج طبیعت وشهوت
وامراض هوا ونفسانیه بولوب نار جذبات حرق وازاله ونور محبت ایله بقاء سرمدی یه ایصال ایدم نسیمی

مرحبا ای بحر ذاتک کوهر یکدانه سی ‌ شمع وحدت جمالک عاشقان پروانه سی ‌ کیمله غواص ولدی بولدی وحدتک خزینه در
عالمک جسمی صدف در صورتک دردانه سی ‌ ای بکا شکین صاچندن کوکلمی قورتارمدین ‌ قنغی عاقلدر رسلاسلدن چقر دیوانه سی
دلبرک لعل ازل بزمنده ایچوردی بکا ‌ شول میی کیم نه فلکده رکسترین پرواسی ‌ چونکه ویران کوکلم ای جان مسکن اولدی عشقکه
استمز ایرق عبارت کوکلمک ویرانه سی ‌ ای پوشیده اکو کلمک دردین صورانلر دیم ‌ دردینی بلدر رمز الا عشق اودینه یانه سی
بولدی لعلکدن نسیمی نفخه روح القدس ‌ ای نسیمنک حیاتی جاننک جانانه سی ‌ ایلدی چون علت وارهیدی ای رهین

ای قیود بشریه وحجب نفسانیه یه رهین اولان مسکین چونکه امراض تعینات وعلل کثراتدن خلاص اولدک سرکه را بکذار ومیخور انکبین
سرکه یی ترک ایت وباده انکبین نوش ایت یعنی مانند سرکه تلخ واجاج اولان اوصاف بشریه دن خلاص اولوب مانند عسل مصفا
برلذت وصفا اولان شراب عشقی نوش ایدوب روح مجرد اول که سن دخی بلا واسطه وحجاب مظهر نور محمدی اولوب آفتاب جمال
وحدتی مشاهده قیله سن ونور غیر افل وفرد کامل اولدقده تخت دل معمور شد پاک از هوا نفس هوادن پاک اولان کوکل تختی
انوار تجلیات ایله معمور وآبادان اولوب قلب المؤمن عرش الله مرتبه سنه وارمغله بروی آلرحمن علی العرش استوی اول کوکلک
اوزرینه الرحمن علی العرش استوی معناسی ظاهر اولور بو مرتبه یه واصل اولدقده حکم بر دل بعد ازان بی واسطه ‌ حق کند چون یافت این دل رابطه
چونکه کوکل بو رابطه یی بوله بوندن صکره حق تعالی کوکله بی واسطه حکم ایدر یعنی ظهور نور محبت ایچون پیر طریقتک صورت شخصیه سی
تخیلنی واسطه ایتمکه احتیاجی قالمایوب قلبنه تجلی ذات مستولی اولمغله حق سبحانه وتعالانک مظهر صفات وذاتی اولوب انک قلبنده
حکم ایدن تجلی ذات احدیه اولور وافراد کملدن اولوب هر نفسده الرحمن علی العرش استوی سرینی مشاهده قیلورلر که آیت مزبوره
سوره طه نک اولنده در یعنی هو الرحمن تقدیری اوزره در اول رحمن الله عرش اوزرینه مستولی در یعنی عرشی عدمدن وجوده
کتوروب حفظنده قادر بر پادشاه بی مثال درکه اراده تعلقی الیه عرش ومافیهادر کما فی الاول بعده دم قیلورز الی الاصل
بر فحوای له ما فی السموات وما فی الارض وما بینهما وما تحت الثری سموات وارض وما بینهما وما تحت الثری هر نه وار ایسه حق سبحانه
وتعالانک مملوک ومخلوقی اولوب وصولجان مشیتنده مقهوری در نیجه دیلرسه ایله ایدر وکیفیت استوادن حصر وتحقیق ایله
تکلم ایدنلر غلطه دوشر سئل عن مالک بن انس کیف الاستواء قال الاستواء غیر مجهول والکیف غیر معقول والایمان به واجب والسؤال عنه بدعة

عبدالله

عبدالله انصاری قدس الله روحه بیورر که استواء خداوند بر عرش در قرانست ودر هفت جای در قران من بر عرش ستویم
ومرا بدین ایمانست تأویل نجویم که تأویل درین باب طغیانست ظاهر قبول کنم وباطن تسلیم این اعتقاد سنیانست ونادریافته
بجان پذیرفته ایشانست ایمان من سمعیست سمع من خبریست معرفت من یافتنیست خبر را مصدقم یافت را محققم سمع را
متبع بآلت عقل بکواهی صنع بدلالت نور باشارت تنزیل بشرط تسلیم اما نمیدانم که نه جای کیرست نه حاجت جای
ذات برحمت نه عرش بردارنده الله است که الله دارنده ونکه دارنده عرش است عرش خداجوی را ساخته نه خداشناس را
خداجوی دیگرست وخداشناس دیگر خداجوی را گفت علی العرش استوی خداشناس را گفت وهو معکم آه ای جوینده حق
اول رحمن ورحیم خود حیز ومکاندن منزه ایکن انی مکانده جویا اولمق خطا که جهالت در ایدی قیود جهت ومکان وحجب اکوان
وحدثاندن خلاص وهو معکم خطابیله اختصاص بولان اخص خواصک بی کیفیت وکمیت اولان کلمات قدسیه لرین استماع
قیل که عرش قلب اوزره اولان استواء ذوق ووجدان ایله مشاهده قیله سن قال روزبهان البقلی قدس سره الجلی ذکر سبحانه
قبل هذه الآیة ذکر خلق السموات والارض ولم یقل انه خلق العرش وفیه اشارة انه قوله سبحانه عن احاطة الحدثان به الرحمن علی
العرش استوی یشیر الی ان عرشه جلال قدمه وازلیة ذاته وصفاته استوی بنفسه فی علم الغیب وغیب الغیب وهذا الاستواء
قدیم وهذا اخبر عن تجبره وتکبره بنفسه فی نفسه حین لاحین ولاحیث ولااین ولاغیر وهذا فی جمیع الاحایین قبل الاکوان وبعد الاکوان
وفی الاکوان اذ الاکوان والحدثان قاصرة عن حمل ذرة من کبریاء عظمته والازمان مضمحلة عن حصر صفاته وازلیة دیمومیته
وایضا ان الله سبحانه لما اراد ایجاد الکون خلق لظهور نور قدرته عالما وسماه العرش من نور شعشعانی وجعله موضع نور العقل
البسیط وجعل العقل البسیط موضع فعله الذی یصدر من القدرة ومن ذلک الفعل عالم طلوع انوار القدم علیه فاذا التجلی بذاته لصفاته
ومن صفاته لفعله ومن فعله للعقل البسیط لعالم العرش فصار کل ذرة من العرش مرایا تجلی الحق منها للعالم والعالمین فیتبدد قطرات
دیم الفعل من فیض انوار الصفة والذات من عالم العرش الی العالم والعالمین علی النظام والتشرید وابتسام صبح الازلیة من اشراق
شمس الالوهیة علی عالم العرش بهذه المثابة وانتشر برکتها فی الاکوان والحدثان وبه التحصیل علوم سر الاستواء ویا عاقل
این العرش وان کان الف الف عرش من سطوات کبریائه التی لو برزت ذرة منها بنعت القهر فی العالم لتفنیت کلها قبل ان یرتد
الیک طرفک هو مستو بغیر علة اعوجاج الحدثان بوصف قهر القدم علی کل مخلوق والکل تحت قهر جبروته وان کان عالم العرش
اعظم میادین تجلی استوائه وهو خاص بتجلی الاستواء والاستواء صفة خاصة لله منزه عن ادراک الاوهام ومقاییس العقول
تعالی الله عن مماسة الحدثان وملاصقة الاکوان آه ای لوث حدثان وحب اکواندن پاک اولان عاشق طربناک
سماده اولان عرش خود معلوم در اما ارض ده اولان عرش رحمان قلوب اهل توحید وایمان اولوب عرش سما مطاف ملائکه
وعرش ارض مطاف لطایف در وعرش سمایه الرحمن علیه استوی وعرش قلوبه الرحمن علیه استولی بیوریلوب عرش سما
قبله دعاء خلق وارض ده اولان عرش قلب محل نظر حق در فشتان بین عرش وبین عرش آه ای دل آگاه اگرچه کیم جرم عرش
جمیع اجرام علویه وسفلیه دن اعظم وجمله سنی محیط در ولکن قچان اول عرش عظیمه قهر ربوبیت غلبه ایلسه صولت قهر عظموتدن
عرش عظیم اریوب محو اولمغه قریب اولور فاما رفارف ارواح قدسیه وبساتین عقول ملکیه اولمغیچون ید لطف ورأفتیله
امساک ایدوب قهر عظموتی اهتزازندن ساکن قیلدی ووارد الوهیتی حملندن عرشک ضعفنی بلیدی وکیچون صولت قهر قدمن عرشدن
منصرف قیلوب حمل وارد الوهیته قابل بر عرش معنوی وروحانی وملکوتی ورحمانی وجبروتی اراده بیوردی که عرش مزبور
شول عارف کامل که قلب واصلی درکه حق سبحانه وتعالی انی انوار بهیه سندن خلق ایدوب بهار صفاتنک تجلیسندن جادر
اولمشدر وذلک عرش المعنی الذی من وسعه یبسط نور الازلیة فیه علی مشابه فی قدرة الحق آه ای مستمع آگاه اگر عرش ومابحته
داخل دایره قلب اولسه بر صحرای وسیع ده دانه خردل نه مقدار ایسه فضای عرش رحمان اولان قلوب عارفانده دخی عرش انک کبی
بی مقدار اولور زیرا عرش دل طلوع شمس ذات وبروز قمر صفاتک مشرقی در پس سلطان صفات وقهرمان تجلی ذات قلبه غلبه ایلیه
تحت اثقال تجلیات الوهیتدن قلب عارفده ضعف ظاهر اولمغله حق سبحانه وتعالی فضای قلبنه نور لطفنی ابراز ایدوب بر بسط
عزیز ایله بسط ایدرکه حد ونهایتی اولمایوب بسط تجلی ایله منبسط اولوب حتی رؤیة تجلی ذاته مستقیم اولور پس انوار تجلی نعت
استعدادات ایله قلبده بروز ایتدکده سر استوا پدیدار اولور آه ای دل آگاه حاشا ایله دکلدر که قلب حامل ذات وصفات اوله
آه کیم اول جلال قدم حدثان اوزرینه ورودندن منزه ومقدس در ولکن بو سر استوا بر طور تجلی درکه قلب عارف حامل اثقال تجلیات
ربانیه اولدوغی نفسه اولمایوب بلکه حقده فناسی وبقاء حقله اولوب ما وسعنی ارضی ولاسمائی ولکن وسعنی قلب عبدی المؤمن
بو معنایه اشارت اولور آه ایها العشاق کیف یحمله الحدث وهو منزه عن الحلول ومقدس عن ان یکون هو محل الحوادث
القلوب تحمله به لانه هو بذاته حامل القلب بالوصف والصفة الاتری الی قوله علیه السلام القلوب بین اصبعین من اصابع الرحمن
یقلبها کیف یشاء هو مع الکل بالعلم والکل معه بالعلم والقدرة وهو منزه قایم بذاته تعالی الله عن کل وهم وخاطر رباعیه

بیلمک الرحمن علی العرش استوی در تفسیر

ابدار شبتانش تعال ابدرده
دینم جمع دیده ابرانبه رعدوبیله بری
دمی ضعف الادب باران نسیم روز
نوات

در وصف تو عقل مرد دانا نرسد • وادراک ضمیر جان بینا نرسد • عرشی که دو کون پرتو عظمت اوست • موری چه عجب اگر بر آنجا نرسد
آه ای عاشق آواره • و دل مشتاق بیچاره • این سخن پایان ندارد زید کو • بو ترا استوا اسوزی حد و پایان طوتمز • کشف اسرار ملکوت
ایده یم دین زید قنی ع • اولماسون بو سره محرم هر رقیب • تا دهم پندش که رسوایی مجو • تاکه اکا پند و نصیحت ویره یم • بو بله دیو که
اسرار غیبیه یی کشف ایله رسوالق دیلمه • نظم • درین دم دم مزن جز از دم یار • چو گشتی در حقیقت همدم یار
درین دم دم زدی چون از حقیقت • نگه میدار اسرار شریعت • درین دم دم مزن جز ذات بیچون • بر افکن عرش و فرش و هفت گردون
بر افکن پرده و دیدار بنگر • دمادم بود جانت یار بنگر • چو دیدی ناپدیداری کنون تو • مشو اینجا دمادم در جنون تو
رجوع بحکایت زید رضی الله عنه • پس حکایت زیده رجوع ایده لم که زید را اکنون نیابی کو گریخت • زیدی شمدی بولمازسن
زیرا که زید حقه فرار ایلدی جست از صف نعال و نعل ریخت • صف نعال تعین و بشریتدن صچرادی • و قدم روحه نعل مثال اولان
صورت جسمانیه • و کفش طبیعتی خلع و ازاله ایلدی • تو که باشی زید هم خود را نیافت • سن کیم اولاسن که زیدی بولاسن • زید دخی
کندویی بولمادی مثلا مه چو اختر که بر و خورشید تافت • اختر کبی که انک اوزرینه خورشید لمعان ایلدی • یعنی شمس جهانتاب طلوع ایتدکده
کواکب مضیئه نک تعین وجودلری نه وجهله مضمحل و نایاب اولورسه • زید دخی خلقدن حقه فرار ایتدکده تجلیات احدیه نک غیب الغیبنده
محو و غیب اولوب • وجودندن اثر بولمادی قانده قالدی که اندن سن اثر بوله سن • خلاصهٔ کلام زید بن حارثه رضی الله تعالی عنه
بر مقتضای ففروا الی الله غیردن حقه فرار ایلدی • زیرا زید کند شهودنده وجود غیر لاشی و عدم محض اولمش ایدی • ولذلک قال اصحاب
التحقیق • الفرار هو الهرب مما لم یکن الی ما لم یزل • آه ای عارف آگاه • اهل شهودک مختاری عبد الله انصاری حضرتلری فرار الی الله ده
اوچ درجه بیان بیورمشلرکه • فرار عام • و فرار خاص • و فرار اخص در • پس عامه نک فراری جهالتدن • و طریق جهالتدن عقدا و سعیا
علمه • و کسلدن سعی و تشمیر و عزیمته • و ضیقدن سعت ثقه • و فسحت رجایه فراردر • یعنی فریق جهال • و طریق ضلالدن نفسنی تخلیص
علمایه • و عارفان آگاهه متابعت ایدوب انلرک اذواق و علومی • طالب ملتجینک جوارح و قواسنه ترشح ایله راه استقامتده
راسخ دم • و ظهور قوه یقین ایله اثر صحابه و علمایه تبعیتده ثابت قدم اولوب • اعتقاد تام ایله انلردن استفاده ایتدوکی
علم برکاتنده عملی زیاده اولور • و لازم نفس و طبیعتدن اولان کسل و فتوردن خلاص اولوب بی فتور و قصور جد بلیغ ایچون
تشمیر ساق همت قیلور • و علمه شغل ایله نفس و عیالنک ابواب رزقنده اولان ضیق صدردن توکل • و رزق عباده حق تعالی
تکفلنه حسن ظن و اعتقاد احسن ایله خلاص اولوب • و من یتق الله یجعل له مخرجا و یرزقه من حیث لا یحتسب • قول کریمنه دلدن
اعتماد ایله سعی و طلبده دقت و تحمل ایتمیوب یقینی قوتده کمالن بولوب • و سعت صدر حصوله کلور • و خواصک فراری اولدر که
خواص ارباب احوالدن اولماغله خبردن شهوده • و رسومدن اصوله • و حظوظدن تجریده فرار ایدرلر • زیرا خواص مواجید قلوب و لوایح
واردات غیوبه متمسک اولماغله تجلی شهودی ایله غایبدن عیانه فرار ایدوب • و علانیی تجلیات الهیه دن اخذ ایتدکلری اصول
اوزرینه بنا ایدرلر • و مجرد رسوم ایله اکتفا ایتمیوب مأخذ رسوم اولان تعرفات الهیه یه تابع اولورلر که • وضع رسوم دخی معرفت
ربانیه نک حصولی ایچون اولمشدر • الحاصل سنة اعلی • و عزیمة اقوایه تشبث ایدرلر • و رعونات نفسله مشوب اولان احوال • و اغراض
نفسله اولان افعالدن نفسلرینی تخلیصه بذل همت • و حق سبحانه و تعالادن توفیق و عنایت رجا ایدرلر • و اخص خواصک
فراری ماسوای حقدن و شهوددن و فراردن فرار ایله حقه فرار ایدرلر • یعنی ماسوادن حقه اولان فرارده خلق ایچون شهود ما
اولماغله خلقدن حقه فرار ایله اولان شهود کثرتدن دخی محض توحید ایله حقه فرار ایدوب • و شهود مزبورده دخی انانیتدن
بقیه قالماغله شهود مزبوردن دخی حق واحده فرار ایله شهود و قیدندن دخی مجرد اولدقده • قید فراردن دخی مطلق
اولوب حقه فرار ایدرلر • پس بو مرتبه ظاهر اولدقده • محض موهبه دن اولان تفرید محض ایله نسب و اضافات محو و مرتفع •
و تعین انانیت محو و مضمحل اولوب • رائحهٔ کسب و تعمل قالماز • و شمول انوار اولیت مطالعهٔ انوار ازلیته مستعد اولان بصیرتی
فتح ایتمک ایله شواهد جمعده غرق اولوب حضرت جمعده • و شواهد درجاتدن غایب اولور • و عارف اصل بو مرتبه یه نایل اولدقده
حالت مزبوره یه غیب و غرق • و محو و محق تعبیر اولنور • آه ای سالک راه محق قمرک شمس ایله اجتماعی حالندن مأخوذدر • یعنی مرکز قمر
مرکز شمسه منطبق اولدقده • نور قمر نور شمس جهانتابده محو و مضمحل اولوب • نور قمر دجهان فی الوجوه مرئی اولمدیغی کبی • وجود
موهوم سالک • نور آفتاب ذات حقده فنا بولدقده اثر تعین نایاب اولور • الحاصل سالک مجذوبی جذبهٔ الهیهٔ ذات
احدیته بر وجهله جذب ایدر که • اگر مرتبیه و اگر نفسانیه اولسون • افعال عبد فعل حقده محو اولوب حالت مزبوره یه محق تعبیر
اولنور • و صفات بشریهٔ حادثه • صفات قدیمهٔ ربانیه ده محو و فانی اولوب عبدده افعال اختیاریه • و اعمال ارادیه نک
وجودی قالماز • و وجودده برشی ایچون فعل و اثر گورمیوب جملهٔ فاعل و مؤثر حقی مشاهده ایدر • کما قال العارف فی المحق فناء
وجود العبد فی ذات الحق • کما ان المحو فناء افعاله فی فعل الحق • والطمس فناء صفات العبد فی صفات الحق • فالاول لا یری فی الوجود
فعلا لشیء الا للحق • والثانی لا یری صفة لشیء الا للحق • والثالث لا یری وجودا الا للحق شرح اذ الفاعل والمؤثر لا یکون الا موجودا واحدا

لامتناع

لامتناع ظهور الاثر والتأثیر من العدم الصرف • واستکمال هذه الصفة یفضی الی ان لا یری السالک لشیء من الاشیاء اثرا و تأثیرا
فی الطور الروحی • کما ان الطور السری یفضی الی ان السالک لا یری فی الوجود الا الحق • ولا یشاهد لاحد وجودا الا وهو الحق فههنا
ثلث مقامات • الاول التوحید الفعلی • وهو ان لا یری فی الوجود فعلا لشیء الا للحق • والثانی التوحید الوصفی • وهو ان لا یری
لشیء صفة الا للحق • والثالث التوحید الوجودی الذاتی • وهو ان لا یری وجودا الا للحق رباعی • از بس که دلم بی نشان جست نیاز
بی نام و نشان بماندم اندر تک و تاز • سی سال بجان نشان جانان جستم • من گم شدم و نیافتم او را باز • پس حضرت مولانا من کل الوجوه
قصهٔ زید رضی الله عنه ایله اطوار سلوکده اولان مرتبهٔ فرار • و غیب و غرق • و محو و محقی بیان ایدوب بیورر که • ای سالک غیر مجذوب •
سن مجذوب سالکک احوالنه واقف اولامیوب محو نور آفتاب ذات اولان عاشق مجذوب • و عارف مطلوب قرب حقده
بر مرتبه یه وارمشدر که نه ازو نقشی بیابی نه نشان • نی کهی یابی براه کهکشان • نه اندن بر نقش و اثر • و نه بر نشان و رسم
بولورسن • و نه راه کهکشانده بر دانه گه بولورسن • یعنی روی آسمانده مرئی اولان صمان اوغروسی دیدکلری محلده بر صمان دانه سی
بولندوغی کبی • جذبات رحمانیه ایله • نور وحدت ذاتده محو وجود ایدن مجذوبان الهیه نک راه قدم عشقده قدم و فلزینک اثرین بولمزسن
آن گوهر پوشیده به هر جان نرسد • دشوار بدست آید و آسان نرسد • سر در ره باز و دست از پای بدار • کین راه بپای تو بپایان نرسد
آه ای دل آگاه • و سالک راه • عاشق مجذوبک هستی موهومی • نور آفتاب تجلی ذاتده محو و رسوم اتدوکن کاشف الاسرار مولانا
خداوندگار • نجوم زاهره نک عند طلوع الشمس اولان فنا و اضمحلالنه تمثیل ایتدیلر • نسخهٔ انسانیه نسخهٔ عالمه مقابل • و مجموع ما فی العالمی
شامل اولوب • مثلا وجود انسانیده • روحانیات کواکب سبعهٔ فعاله نک من حیث المعنی والتشبیه • قوای سبع مدرکه نظایری اولوب
حواس خمسه کواکب خمسهٔ متحیره یه • و قوهٔ عاقله خورشیده مماثل • و نور عاقله دن استفاده • و منازل قمر یکرمی سکز عدد اولدوغی
ناطقه نک دخی یکرمی سکز عدد حروف • منازله مشابه سنده اولدوغی جهتدن • قوهٔ ناطقه قمره مشابه اولدوغن دخی اشعار ایچون
بیورر که ای طالب حقانی • و عاشق سبحانی • شد حواس و ناطقه تابان ما • محو نور دانش سلطان ما • بزم حواس نیره
و ناطقهٔ منیره مز • بزم سلطانمز اولان خالق الاکوانک محو نور دانش ازلیسی اولدی • یعنی افناء وجود اول دکلدر که سالک
مجذوبک رسم صورتی ظاهرا محو و نایاب اولوب دیدهٔ ناسدن غایب اوله • بلکه مع وجود رسمه ذات احدیه تجلی ایتدکده مجذوب
خدانک تعین وجودی • و حواس و ناطقه و عاقله سی طلوع نور آفتاب علم الهیده محو اولوب بر فحوای کنت سمعه و بصره • و بر موجب
بی یسمع و بی یبصر و بی ینطق حسها و عقلهاشان در درون • اول محو نور علم لدنی اولان مجذوبان الهینک حواس و عقولی
درونده • یعنی عالم غیب و مکنونده • موج در موج لدینا محضرون • لدینا محضرون موجنده تموج ایدرلر • یعنی اوجات جبروتده
اولان مدارج اعیان ثابته • و دریای مواج علوم ازلیه یه ملاصق و قطرات گم گشته اولوب علم حضوری بحرینک تلاطمیله تموج
ایدرلر • و بر فحوای ان کانت الا صیحة واحدة فاذا هم جمیع لدینا محضرون • آفتاب تجلیات ذاتیه دن عاشقان مجذوبانک
قلبنه • بر نور جذبهٔ محرقه اشراق ایدر که • فی الحال تعین بشریتلرین احراق • و دریای نور بقایه الحاق ایتمکله انانیتلرندن غایب اولوب
وجود حقله باقی و مستغرق نور شهود اولورلار • و شعور و عدم شعوردن قالوب مست شراب جمال الهی اولورلار شعر
عاشقان در جهان سرمستی • همه لب بند و دوست لب لباب • لیس فی الدار غیره موجود • غرق دریای وحدتم دریاب
عالمی غرق بحر نور شوند • گر از آن روی فکنی جلباب • آه ای عاشق جمال سبحانی • مجذوبان خدانک ذکر اولنان غرق
و غیبتلری نور آفتاب وحدتک اول تجلیات احدیتنده اولور • فاما چون شب آید باز وقت بار رسد چونکه روز فیروز جذبهٔ
احدیت گیدوب • شب دیجور بشریت • و لیل مظلم انانیت کله • گیر و حواس و ناطقه یه اجازت وقتی اولور • انجم پنهان شده بر کار رسد
کواکب مختفیه حاسه بر کار اولوب حامل اثقال تکالیف بار اولور • مصرع اولده اولان لفظ بار اجازت معناسنه در •
و حمل معناسنه دخی اولمق ممکندر که • مراد بار تکالیف شرعیه • و صوم و صلوة در • زیرا نور آفتاب تجلی ذاتک سطوات قهرنده
محو و فانی اولان عاشق مجذوبدن اول حینده عقل معاش ساقط اولوب قوا و حواس تحت تصرف عقله داخل اولماغله
اوزرندن اوقات و ساعاتک گچدوکندن بی شعوردر • تکلیف ایسه عقله در • پس عقل دخی غرق دریای انوار جذبات احدیت
اولیجاق قلم تکلیفدن مجرد اولور • و چونکه محودن صحوه • و غیبتدن بشریته کله • شب دیجور تعینی روپوش نور آفتاب تجلی
وحدت اولمغله • ماه ناطقه سی ظاهر • و کواکب حواسی باهر اولوب عاقله نک داخل دایرهٔ حکمی اولماغله • احیاد اختیارلرینه بار
تکالیف شرعیه تحمیل اولنور • زیرا عقل معاشه گلمزدن اول • شراب عشق الهینک مست مدهوشلری اولدقلری ایچون • یا ایها الذین آمنوا
لا تقربوا الصلوة وانتم سکاری حتی تعلموا ما تقولون بیورلمشدر • کما قال روزبهان البقلی قدس سره فی تفسیر هذه الآیة
هذا خطاب لاهل العشق والمحبة والشوق الذین اسکرتهم انوار القدوسیة وسبحات السبوحیة • وسطوات العظمة وشربات
بحار الازلیة • ولطایف کشوفات القدسیة • وهم حیاری سکاری مبهوتون فی بهیة الاحوال تائهون فی مشاهد الجمال والجلال
فغالب احوالهم العبرات • والغلبات • والزعقات • والشهقات • والهیجان • والهیمان لا یعرفون الاوقات ولا یعلمون اللیل من النهار

والنهار من الليل لا يقدرون في حال سكرهم ان يأتوا على شرائط الصلوة من القيام والقراءة والركوع والسجود کهشام بن عبدان
وبهلول وسعدون وجميع عقلاء المجانين • الحاصل بو مقدمه نك تقديمندن صكره صاحب العرايس بيورر لركه حق جل جلاله • عاشق مجذوبلره
ايدر • اى بنم ذات وصفاتم • واسماو نعوتم معرفتنه عارف اولان عاشقلرم • وشراب محبتم • وسلسبيل انسم • ونسيم قدسم • وزنجبيل قربم
وخمور عشقم • وعقار مشاهداتم شربندن مست وسكران وواله وحيران اولان مجذوبلرم • شول دم كه شرك قلبكزه ذات اطهر تجليم ايدوب
ديده سرسركزه آفتاب جمالي كشف ايده • روحكزى مقام ربوبيتمه جذب ايدم • اول حينده نفسكزه تكليفات صورة ظاهره قيليمه سز زيرا
سز اول حالده بنم جنان مشاهداتمده سز بنم حضرة جلالمده ايسه تعبد يوقدر • پس مادام كه بو حالده سز سزه تكليف يوقدر • حتى غلبات الشعشعه
وهيجان نور جذبات كز ساكن اولوب تمكين حصوله كلنجه • پس سكردن عقله ومحودن صحوه كلدوكوزكبي اقامت صلوة ايدوب صلوتكزى
ادا قيلكوز • وقرب مشاهداتمز شكرانه سيچون نفسكزه وحواس وقواكزه احمال واثقال تكليفي جمله دن زياده تحميل ايدكز • يعني
قيل للعاشقين فان جنود العشق ترفع قلم التكليف عن مجنون محبتي • فاذا تصلون وتقربون مقام البدايات على حد الصحو •
وان كنتم مضطربين من خمار ذلك السكر • لان السكران والصاحي يذهبان عن صورة العقل الى عالم العشق عند طلوع جلال عظمتي
من مطالع قدمي في عيون ابصار اسرارهم • فعند ذلك يستوى حالهما شعر اذا طلع الصباح لنجم راح   تساوى فيه سكران وصاحي
وكشف تعالى غمة ايهام المبطلين الذين يطعنون اشارتنا لقلة افهامهم بها حيث قال لا تقربوا الصلوة وانتم سكارى ذكر القربة
وما قال لا تصلوا • وشرط فيها السكر • والسكر خطرات • والصحو وطنات • واذا بقي العقل الالهي في اشراق انوار سلطان المشاهدة
ذرة فينبغي ان يصلي ويؤدي حق الاوقات • فان بعض مشايخنا لما جاء عليهم وقت الصلوة • وهم في وجد وحالة قاموا الى الصلوة
ومريدوهم عدوا ركعاتهم • وسجداتهم • وركوعاتهم • فاذا سهوا عن شيء ذكروهم • وهذا من كمال ظرافتهم في المعرفة • وايضا خاطب
اهل الغفلة وسكارى الجهل من شراب الهوى والشهوة • ان لا يأتوا الى مقام مناجاته وقربه ومشاهدته • حتى يخرجوا منها فان الغافل
لا يؤدي فرايضه على شرط السنة • كما مر تفسيرها انفا بهذا الوجه • اما اى مستمع قابل زنهار تكاسل نفساني • واغواء شيطاني ايله تارك
صلوة اولوب كنديه عشق وجنون اسناد ايدن هر اهل هوايه اعتماد ايتمه • اهل حالك ذكر ايتدكلرى نشانى واردر • حاصل كلام • اى نور
حدقه آدم • ونور حديقه عالم شعر ظهرت شمسها فغيبت فيها   فاذا اشرقت فذاك شروقي • طبقيجه آفتاب تجليات ذات حضرتك
انجم حواس وعقوله بروز ايتدكده • جمله سى وان كل لما جميع لدينا محضرون جمعنه حاضر اولوب تحت اشراق آفتاب تابان سبحانيده
پنهان ايكن محبوب ازلي عاشقان مجذوبانك نيازيني اراده بيورمغله • سمت نازدن لباس بشريتلرين قامت انسانيه لرينه الباس
وانوار تجليات احدي الذاتي • تجليات صفات وافعاليله اخفا قيلوب بيهشان را داد حق هوشها ست وبدهوش ومستغرق
وبيهوش اولان عاشقلره • حق سبحانه وتعالى كيرو انجم حواس وعقولي ويروب حلقه حلقه حلقها در گوشها كوشرده حلقه حلقه
منكوشر هويدا اولور ربت زلفك كبي صنما حلقه حلقه تاب • حسنك قتنده ذره جه يوق نرخ آفتاب   يعني حواس ظاهره وباطنه لره
اسماع جانلرنده انوار حقيقة الحقايق فيوضاتندن • انواع آثار غريبه • واصناف اسرار عجيبه يادكار قالوب لذت انس مخاطبانه كوشلرندن
وصفوت قدس مشاهدات چشم هوشلرندن بحسب تجليات الصفات غايب اولمامغله • اول نار جذبات • ونور ملاطفاتك شوقي ايله
پروانه سان سوزان • وكلشن مداحتك واعج الستيه سيله بلبل هزار دستان اولوب پاى كوبان دست افشان در ثنا حمد وشناده
پاى كوبان ودست افشان اولارق نازنازان ربنا احييتنا كاه نازدكه نيازله ربنا احييتنا ديو رقص ودوران ايدرلر يعني
مهالك بشريه • ومسالك نفسانيه دن خلاص • وتجليات ذات وصفات ايله ابدي حيات بولمق اختصاصنه لايق اولدقلري ايچون
غايت شوق وسرتكردن اياق قاقوب دال سلكوب حلقه ذكر ايله دور رايدوب آلهى شكر وسپاس بي قياس سنك احسانكه
بزي نور محبتكله احيا قلدك • داوصاف بشريه دن قورتاردك ديرلر شعر   هردم از عشق تو شكيبه دلم • جان ما بس است وعشقت كيمياست
گر تو گويي جان فدا كن بهر من • اى دل جانا صد هزاران جان فداست • گفته كان يار آيد از سفر • تا قيامت از دل جان مرحبات
بر اميد وصل وازبيم فراق • شب همه شب تا سحر كه ربنات • آه اى مجذوب قومي • كاشف اسرار قيومي • مولانا جلال الدين اكردي
سالكان مجذوبان بيننده معهود بر سر غريبه اشارت بيورمشلردر • عجبا دماغ جانك سر زبوردن ذوق چشان اولديمي • اكدي
ضمير مهر انجلا به خفي اولميه كه • عاشقان آلهي نك مرات قلوبنده • نار جذبات رحمانيه مشتعل • ونور محبت ربانيه حواس وقواسنى
مشتمل اولدقده • خاصيته جذبه بودر كه سالكك اوصاف بشريه • واخلاق رديه سن تجليتها احراق وافنا • وصفات آلهيه يي
الباس واعطا ايتمكله • صفات حقه جمال احديتي • وتجليات انوار ذات ايله جلال وحدتي مشاهده ايدوب • آثار بشريه دن
شي قالماز • فاما حق سبحانه وتعالى سالكك نار جذباتني اسكان ايدوب ملكيتدن بشريته • وسكردن صحوه • واوج وحدتدن
حضيض كثرته رد ايتدكده • عالم جذبه ده الباس اولنان خلع صفات • قامت مشاهداتندن خلع اولنوب • قرب وحدتدن بعد كثرته
اوصاف بشريه دن اولان پلاس حب اكوان • وقميص ميل حدثان ايله هبوط ايدرسه حالة جذبه ده اولان اذواق وحالات
هنوز ملكه اولمايوب عاريتي • وپير طريقتك اثر صحبتي • وبخشش وعطيه سي دركه • سالك كنديه سرمايه ايتمچون احسان ايتمشلردر

وحالة مزبوره سالكك ملكي اولمق توفيق آلهي ايله سالكك كسبنه موقوفدر • وبو معني بعض مجلده تفصيل اولنمشدركه • بو منزلده
اولانلره اصحاب تلون ديرلر • اما وحدتدن كثرته • وملكيتدن بشريته رد اولنان سالكك قامت موزون قابليتندن مزاحمه
الباس انوار صفات خلع اولنمايوب اخلاق آلهيه ايله متخلق سرمدي اولورسه • تلون تعينات • وتعدد كثرات • وحدتنه
ويركدن خلاص اولوب اول حال مجذوب سالكك ملك ومقامي اولوب حيات ابديه نايل • وربنا احييتنا نيازني قابل
اولور • وبو مرتبه يه بقا بعد الفنا تعبير اولنور • مثلا سباح درياي اسرار • مواج بحار انوار • شيخ عطار قدس سره تلوين ده
بر مادر پسرينه بر منقر ويروب اى نور ديدم • بو منقر ايله واروب عطاردن بر مقدار شكر آلوب كتور ديدكله پسر مزبور
شيخ عطارك دكاننه واروب بر منقرلق شكر استدى • شيخ عطار جذبات آلهيه ايله سكران بولنمغله اول طفله بر كله شكر
ويردى • پس پسر شكرى مادرينه كوتوردكده • مادرى پسرينه ايتدى بن خود سكا بر منقرلق شكر آل ديدم • سن بو شكرى نيچون
كليسيله كتوردك ديدى • پسر ايتدى اى مادر عطار بو شكرى بر منقر مقابله سنده ويردى • مادر ايتدى اى پسر چونكه شكر بو مثله
ارزان ايمش • وار اول عطاردن بش اون كله شكر دخى خريدار اول ديوب بر قاج منقر دخى ويردى • پسر مادر تكرار عطاره
واروب منقرلرى ويردى • وشكر طلب ايلدى • مگر عطارك جذبه سنه سكون • ومحودن صحوه كلمش ايدى • ترازو كتوروب
اول پسره رواجي اوزره بر مقدار شكر وزن ايلدى • پسر ايتدى بوندن اول خود بر منقره بر كله شكر ويرمش ايدك • پس شمدى حكمت
ندركه • بر قاج منقره بو قدرجه شكر ويردك • عطار ايتدى اى پسر سن بني اول كي حالمده كتوره • بن سكا دكانمده اولان مجموع شكرى
ويره يم بيوردى • في الحقيقه شيخ عطار فنا اندر فنا • وبقا بعد البقا مرتبه سنه وارد قده • دكانن يغمايه ويروب ايكي جهاندن
ال يودى • اى مستمع آكاه اگرچه عطارك صحوند ه شكر وزن ايتدوكي دخى اخلاق رديه دن دكلدر • نهايت مرتبه بو حكايتي
ايرادن مراد كمال تركه بيانيدر • زيرا وصلت تركه كوره در • ايلدى بنم نور ديدم جذبه حالنده اولانه اعتبار يوقدر • اعتبار
سكون جذبه دن صكره ظاهره اولان اوصافه در • فلهذا اعتبار عروجه اولميوب نزوله در ديمشلر • پس ذكر اولنان مواد ايرادى
ومعنوى • وحيات سرمدى دولتنه نايل اولانلرك صحوى سكردن اعلا اولوب • انلارك قاتنده سكر ايله صحو متساوى اولور • زيرا سكر
حيرت • ودمع بقية الوجود دعوى غيبتدر • وصحو صفوة شهود ايله تجليتها بقية وجودى دخى مفني در • وصحو مقام شهود تامدر • وحضرت
جمع وشهود ده تمكن اولوب طلبدن دخى مغني در • زيرا بعد الوصول طلب • فراق وحضيض نقصانه انحطاطي مقتضي در • فلهذا قيل
ان لك ان سكن هلكت • والعارف ان تحرك هلكت • كما قال عبد الله الانصاري • الصحو فوق السكر • وهو يناسب مقام البسط والصحو مقام
صاعد عن الانتظار • مغن عن الطلب • طاهر عن الحرج • فان السكر انما هو في الحق • والصحو انما هو بالحق • وكل ما كان في عين الحق لم يخل من حيرة
لا حيرة الشبهة بل الحيرة في مشاهدة نور العزة • وما كان بالحق لم يخل من صحة • ولم يخف عليه من نقيصة • ولم يتعاوزه علة ش اى لم
يتداوله علة لانتفاء بقية رسمه عند الصحو ترفع حجب الصفات • وكشفها عن وجه الذات • وبرز الواحد القهار عن حجاب العزة
ليلطف برحمة الاحياء • في مقام البقاء بعد الفناء • ويستره بنور وجوده انه هو العزيز الغفار م والصحو من منازل الحيوة واوديه
الجمع ولوايح الوجود ش انما كان الصحو من منازل الحيوة لان الصحو بالحق • والحيوة انما هي بالحق • فان حيوة الحق عين وجوده فمن
وجد بوجود الحق حي بحيوته فتبين ان السكر ادنى من الصحو قال اصحاب الصحو ربنا احييتنا شعر اى آرزوى جان چه كنم من دواى دل
بي تو نه خواب دارم ونى صبر ونى ثبات • جان بست ردى تست كه آن وجه دلفروز • صحبت از سعادت درو زيست از نجات
رازو نزار تست دلم هر كجا كه هست • جان دوست دار تست اگر موت اگر حيات • آه اى طالب حيات ابدى • وراغب سعادت
سرمدى • عاشقان سبحانى • وعارفان ربانى • موت ارادى ايله بعد الفنا نايل بقا اولدقلرنده • قبل قيام الساعه سر حشرى مشاهده
قيلوب حالات مزبوره طامة كبراده اولاجق حشر اكبره مماثل اولدوغيچون • حضرت مولانا من كل الوجوه اولانا • بر فحواى
ونفخ في الصور فاذا هم من الاجداث الى ربهم ينسلون • نفخه ثانيه ده اولاجق احياء اموات تحقيقه انتقال ايدوب بيورورلركه
هنگام بعثه بي ريب واشتباه آن جلود وآن عظام ريخته بر التنده ودر بالرد بنده نابود ونا پيدا اولان اول عظام
رميم وپوسيده • وجلود واديم ريخته بر فحواى قل يحييها الذي انشاها اول مرة • با فرمان بكل خلق عليم تكرار حيات بولوب
وقبوردن قالقوب سؤال وحساب ايچون محشره شتابله ذاهب ده فارسان كشته غبار انگيخته فارسان غبار انگيخته اولمشلر
يعني سالكان مجذوبانك جلود وحجب نفسانيه • وعظام اوصاف بشريه لرى نار جذبات ايله محو اولدقدن صكره • نفخ روح اصلني
والباس صفات ربانيه ايله حيات ابدى بولوب فارسان فضاى وحدت اولدقلري كبي قيامت عظماده دخى چورمش تنلر
وطاغلمش توز اولمش استخوانلر برلو يرينه كلوب كما في الاول حيات بولوب ميدان عرصاتده توز قوپارجى فارسلر اولور
حاصل كلام • اول كون بر يوم عظيمدركه • پيدا ولمش اولان جميع موجودات حمله آرند از عدم سوى وجود   در قيامت هم شكور وهم كنود
اگر مؤمن شكور • واگر كافر كنود عموما موت وعدمدن جانب حيات ووجوده حمله كتورررلر • واولين وآخرين جزاى اعماللى
كورمك ايچون بر يرده حشر وجمع اولورلار • كما قال تعالى • اولم ير الانسان انا خلقناه من نطفة فاذا هو خصيم مبين • وضرب لنا مثلا

ونسی خلقه قال من یحیی العظام وهی رمیم • قل یحییها الذی انشأها اول مرة وهو بکل خلق علیم • روی ان ابی بن خلف اتی النبی صلی الله
علیه وسلم بعظم بال یفتته بیده • وقال اتری ان الله یحیی هذا بعد ما رم • فقال علیه السلام نعم ویبعثک ویدخلک النار • فنزلت •
قال الرازی وقد ثبت فی اصول الفقه ان الاعتبار بعموم اللفظ لا بخصوص السبب الا یری ان قوله تعالی • قد سمع الله قول التی تجادلک
نزلت فی واحدة واراد الکل فی الحکم فکذلک کل انسان ینکر الله والحشر هذه الآیة رد علیه اذا علمت عمومها • فالیاء الهمزة والواو العطف
فی اولم یر الانسان للتقریر والتعجب من حال الانسان • ای انکر الانسان البعث • ولم یعلم ابداع نشأته • ولم یر مبدأ خلقه انا خلقناه
من النطفة المذرة الخارجة من قناة النجاسة • فاذا هو خصیم مبین اذ اللمفاجاة • والفاء فصیحة للعطف علی مقدر • وفیه تسلیة اخری
لرسول الله صلی الله علیه وسلم • بتهوین ما یقولون بالنسبة الی انکارهم الحشر • وتقبیح بلیغ لانکاره حیث تعجب منه وجعله افراطا فی الخصومة
بینا وهذا الافراط مستفاد من صیغة الخصیم وتنکیرها • وضرب لنا مثلا • انما سمی قوله مثلا لکونه امرا عجیبا وقصة غریبة کالمثل حیث
انکر قدرة الله علی انشاء الموت • وقد انشأه الله من الموات • ونسی خلقه • ولا یتذکر خلقه من ماء مهین • وهو اقرب شیء الیه • قال من یحیی
العظام وهی رمیم • منکرا ایاه مستبعدا له • والظاهر ان الرمیم فعیل بمعنی الفاعل • من قولهم رم العظم یرم بالکسرة رمة اذا بلی فهو رمیم
وقد تقرر ان الفعیل بمعنی الفاعل یفرق فیه بین المذکر والمؤنث • فینبغی ان یقال وهی رمیمة لکونه خبرا عن مؤنث • فما له لم تدخله التاء •
اجیب نعم • انه فی الاصل صفة بمعنی الفاعل الا انه لما صار بالغلبة اسما لما بلی من العظام بمعنی الرمة والرفات لا یحتمل الضمیر کالرغیف
واجیب ثانیا بانا لا نسلم انه بمعنی فاعل لجواز ان یکون بمعنی المفعول لان رم قد یستعمل متعدیا فیقال رممته وفعیل بمعنی المفعول
یستوی فیه المذکر والمؤنث نحو قتیل وذبیح • قل یحییها الذی انشأها اول مرة • انما قال انشأها دون احیاها اشارة الی الفرق بین الاول
والثانی من حیث ان الاول ههنا انشاء • والثانی اعادة • فلا جرم یکون اهون ولا تغیر فی جانب الفاعل • وهو بکل خلق علیم
یعلم کیف یخلق لا یتعاظمه شیء من خلق المنشآت والمعادات • وجمیع اجزائها جلایلها ودقایقها • الحاصل حضرت حق • وقادر مطلق
احیای اموات وحشر اجساد منکر اولان ابی بن خلف • واول متمرده اولان ناخلفلرک استبعادینی ابطال ایچون بیورر که
عجبدر که منکر حشر اولان کافرلر کندولرک حالنی فکر ایدوب کورمزلر کیم • بز عظمت وشان وقدرة بی پایانمز ایله انسانی
اخس اشیادن اولان • وسوراخ بولدن چیقان آب مهیندن خلق ایدوب ورحم مادرده قرق کون نطفه لک حالنده
بکین ایلدک حتی علقه اولدی • وقرق کون دخی طور علقه ده حفظ ایدوب • بعده مضغه اولدی • بعده هیکل انسانی وصورت
شخصیه سنی ظهوره کتوروب • دکسوه بشریتی کیدروب • اول قرارکیندن بو فضای پهنه اخراج ایلدک • وخون ایله پر اولان
پستان دایه دن لبن شهیا خلق ایدوب • اکا غذا قیلدق • وبوندن ماعدا عقل وفهم وجان • وسمع وبصر ایله انی تزیین ایدوب
قبض وبطش • وقوه مشی وحرکت ارزانی بیوردق • پس عدمدن وجوده کتوروب • مرتبهٔ نطفه دن بو وجهله تربیه ایتمش ایکن
شمدی بزمله خصومت ایدر • وچوروش عظامی الیله اوغوب توزایدوب حق تعالی بو عظام رمیمی نیجه خلق ایدر دیو انکار ایله
بزه مثل ضرب ایدر • ونه شیدن خلق اولندوغن فراموش ایدوب تفکر ایتمز • حبیبم اول کافرو منکرک استبعادی خاطر شریفکه
الم ویرمسون • بزم جانبمزدن ابی بن خلف • واول صفت ایله متصف اولان کافرنا خلفلره ابلاغ رسالت ایدوب • دیکه
اول جلود ریخته • وعظام پوسیده یی • اول قادر متعال احیا ایدر که • انسان شیء مذکور دکل ایکن اول مرده انی عدمدن
انشاد وایجاد بیوردی • واول جلیل وجبار • وقادر ومختار • کیفیت خلقه علیم • بر صانع قدیدر که • مشارق ومغاربده پریشان
اولان اجزاء متفرقه نک • بعضنی ابدان سباع • وبعضنی حواصل طیوردن • وبالجمله بر وبحردن جمع وخلق ایدوب نفخه ثانیه ده
روحلرینی بدنلرینه اعاده ایدر • ومؤمنلری جنته • وکافرلری ناره ادخال ایدر • ای کافر بدطینتلر • قدرة حقی نیجه انکار ایدرلر
برفحوای الذی جعل لکم من الشجر الاخضر نارا فاذا انتم منه توقدون • بینکزده استعمال ایدوکگز مرخ وعفار ایله معروف
اولان شجر اخضردن سزک ایچون نار ایجاد ایدوب • انی بر برینه سوروب • اول درخت ابداردن نار پدیدار اولور
وانش یاقوب طبخ واشعال اشاعل ایدرسز • ای منکر لایعقل احیاء اموات وحشر اجساده نه وجهله منکر اولورسزکه
اولیس الذی خلق السموات والارض بقادر علی ان یخلق مثلهم بلی وهو الخلاق العلیم • فحوای کریمه سی اوزره • اول خالق هیچون
دکلمیدر که • سموات وارضی عدمدن وجوده کتوردی • واول حی وقیوم بر قادر ودیومدر که • سموات وارض مثللو
نیجه اشیایی انشا وایجاد ایدر • بلی انشا وصدقنا • اول احد ومنزه • سزک وصف ایدوکگزدن مقدس اولوب خلاق وعلیم
ومصالح بندگانه دانا وتوانادر • اول بر پادشاهدر که • بر مصداق • انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون •
بر شیئک ایجادینی اراده ایتمز • الا مشیئت وارادتی تعلق ایتدکده • اول شیئه کن دیدیکله عدمدن وجوده کلوب تکون ایدر
فسبحان الذی بیده ملکوت کل شیء والیه ترجعون • نقایص حدثیه دن منزه در • ملکنده شریکی یوقدر • هر شیئک ملکوتی
انک ید قدرتنده در • جمیع اشیانک اکر ملک واکر ملکوتی انک قدرتندن ظاهردر • وجملهسنک رجوعی انک قدرتنه در •
علی الخصوص خلق انسانده اولان وجوه احسان • وعلامات قدرتی اکوانده اولان قدرتندن اکثردر زیرا ملک وملکوت

دکرنی عالمینده اولان هر شیء • ترکیب انسانی ده معجون اولوب علم اسما وصفات • ومعرفة انوار ذاتی انسانده در •
پس انسان نفسنی عارف اولسه ربنی عارف اولوب هر بر شیء ده قدرة حقه شک وانکاری قالمز • زیرا خلیقه بر مرآت حقیقتدر که
ارباب معرفة حقیقت • اول خلیقه ده تجلی ایتمشدر • تا که چوق قلب میت وار در که • بعد موت الجهالة والقسوة • حق سبحانه وتعالی
انی معرفتی ونور آفتاب جمالیله احیا ایتمشدر • سلسلة جامی

نسخهٔ مجملست و مضمونش	ذات حق و صفات بیچونش
باطنش در محیط وحدت غرق	ظاهرش خشک لب بساحل فرق
هم علیم است و هم سمیع و بصیر	متکلم مرید و حی و قدیر
خواهی افلاک و خواهی ارکان گیر	خواه کان و نبات و حیوان گیر
گرنه مرآت وجه باقی بود	از چه رو شد فرشته را مسجود
هرچه در گنج کنت کنزا نهان	بود در وی خدا نمود عیان
آدمی چیست برزخ جامع	صورت خلق و حق درو واقع
متصل با رقایق جبروت	مشتمل بر حقایق ملکوت
یک صفت نیست از صفات خدا	که نه در ذات او بود پیدا
همچنین از حقایق عالم	همه چیزی درو بود مدغم
صورت نیک و بد نوشته درو	صورت دیو و دد سرشته درو
بود عکس جمال حضرت پاک	اگر ابلیس بی هنر چه باک

پس حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا • منکر حشر اولان کافر لره
خطاب با عتاب ایدوب بیورر لر که • هرچه می بیچی گمی نادیده • ای منکر وکافر حشر ونشره اقراردن باشکی نه چوررسن • قدرة
الهیه آفتابدن عیان ایکن خفاش لق ایدوب نیچون کورمزلنورسن • ونار محبت ایله یانوب محو اولوب بعد الفنا بقا مرتبه سنه
نایل اولمقدن نیچون روگردان اولورسن که • در عدم اول نه سر پیچیده • عدمده ایکن وجوده کلمکده خودباشلکه چور مش ایدک
یعنی در عدم افشرده بودی پای خویش • عدمده ایکن ایاغکی صقمش ومحکم باصمش ایدک • بو ایله دیو که مراکه برکند ازجای خویش
بنی کندو یرمدن کیم قوپارر • وعدمدن کیم کتوررر دیر ایدک • پس عدمدن وجوده اختیار کله مکلدک • بلکه سبب ایجاد کون
اولان امر کن • خواه وناخواه سنی دست افشان وپای کوبان ایدوب عدمدن وجوده کتوردیمی • بونی خود انکاره مجالک
واردر • پس اشیا عدمدن وجوده اولان ظهور لرنده حق جل وعلانک اجبار ازلیسنه مطیعلر اولوب • قوة ابدیه وجلال عظمة
سرمدیه سنک قهرمان سلطنتی متون عدمه غرة قدم ایله غلبه ایتدکده اشیاء معدومه نک عدمدن خروجه اختیارلری دکلدر
بلکه جمله امورانک قوة جبروتنه متعلقدر • می نبینی صنع ربانیت را • سن ربانی اولان صنع وقدرتی کورمز میسن •
که کشید او موی پیشانیت را • که اول جلیل وجبار • وقادر ومختار • برفحوای • ومامن دابة الا هو آخذ بناصیتها • سنی النک صاچندن
اخذ ایدوب کمون عدمدن دشت وجوده چکدی • الحاصل یا دب فی الارض اولان • اکر حیوان واکر انسان وجمله اکوان
حق تعالی انک ید قدرت وقبضهٔ ارادتنده اولوب زیر حکم مشیتندن خروجه هیچ احده قدرت یوقدر • دیلرسه اماته • ودیلرسه
احیا ایدر • جمیع مخلوقی دست قدرتیله اخذ ایدوب قدرة جبروتیله اماکن عدمدن مساکن وجوده اخراج ایتمشدر • ومن العرش
الی الثری جمله موجوداتی مبادین ملکوته جذب ایدوب علی الخصوص اولیا واصفیاسنی موائد تجلی صفات وذات وآیات افعالنده
غذالندروب ارواح قدسیه لرینی غذاء مشاهده ذات ایله ضیافت ایدوب قلوبی مشاهدهٔ صفات • وعقولی مشاهدهٔ انوار
افعال ونفوسی عناصر کوندن اولان اغذیهٔ طبایع ایله تربیه بیورمشدر • پس برفحوای • ان ربی علی صراط مستقیم • اول العالمین
ازل وابد میادین فسیحه سنک صراط مستقیم ربوبیتی اوزره اولوب • وحق سبحانه وتعالانک توفیق وهدایت • والطف وعنایتی
اعوجاج حدثاتیدن مقدس اولان طریق مستقیمی سالکلری که • ربانی لردر • تجلی نور • وجذب ظهور ایله • سایران طریق تجلیات ذات
وصفات اولوب • تغایر نفسانیدن خلاص اولماغله • اول عاشق صادقلرک راه مستقیمنه بر علت سد ایدر • ونه بر زلة اعوجاج
شعر اذا الحن اولجنا وانت امامنا کفی لمطایانا بلقیاک هادیا • قال بعض اهل التحقیق ای تاکید بحق من هو فی قبضة الحق وسرادق العز
وجلابیب الهیبة • والکید لا یلحق الا بمن هو اسیر فی طرق المخالفة • وقال بعضهم فی قوله • مامن دابة کیف یکون لک محل وانت بغیر
قیامک وبقائک • ولذلک قیل من قال انا فقد نازع القبضة • ایدی ای منکر حشر اولان جاهل اول ممیت ومحیی اولان پادشاه
ذوالجلال والاکرامک • بعد الاماته اولان احیاسنه نه زهره ایله انکار ایدرسن که • قبضهٔ قدرتنک فی الازل الی الابد مقهوری
اولوب تا کشیدت اندرین انواع حال • حتی سنی بو انواع حالک ایچنه جذب ایدوب طوردن طوره • ونشأه دن نشأه یه کتورر
یعنی نباتدن حیوانه • وحیواندن نطفه یه • اندن علقه یه • اندن مضغه یه • اندن لحم وعظام • وصورة انسانه • وطفولتدن شبابه
وشیخوخت وکهولته • وجهلدن علمه وعقل وفراسته کتوروب • بو قدر مراتب قطع ایتدردیکه عدمده ایکن که نبودت درگمان ودر خیال
که سنک ظن وخیال ووهم وکمانکده یوغیدی • وبوندن صکره دخی فکر وخاطرکه کلمین نیجه اطواره جذب ایتسه کرکدر • قال الشیخ
رضی الله عنه فی الفتوحات فی الباب السبعین فی قوله تعالی کما بدأکم تعودون • اعلم ان الحق تعالی قد بدأنا علی غیر مثال سبق •
وکذلک یکون انشاؤه فی الاخرة علی غیر مثال سبق • فمن علم ذلک لم یستبعد • وقوع المحالات من حیث العقل والافلیس ذلک
بمحال من حیث القدرة الالهیة • وقال فی الفتوحات فی موضع آخر • اعلم ان من انکر البعث والاعادة فی الاجسام کفر وصورة
الاعادة ان الله تعالی ینزل من السماء مطرا یشبه منی الرجال • تمخض منه الارض فینشئ الله تعالی منه الخلق النشأة الاخرة

تامة على عجب الذنب الذی یبقى من نشأة الدنیا • وهو اصلها الذی لا یقبل البلى • ثم اذا انشاها الله تعالى النشأة الآخرة وسواها
وعدلها استعدت لقبول الارواح کاستعداد الشجر النارية التی فیه لقبول الاشتعال • وکانت الصور البرزخیة کالسرج المشتعلة
بالارواح التی فیها • فاذا نفخ اسرافیل فی الصور الذی هو الحضرة البرزخیة التی تنتقل الیها بعد الموت • مرت تلک النفخة على جمیع تلک الصور
البرزخیة التی احتوى علیها الصور • فاطفأتها کلها • فیقول الله عز وجل لمن الملک الیوم • فلا یجیب له احد • فاذا نفخ الثانیة اشتعلت
تلک الصورة المستعدة للاشتعال بارواحها • فاذا هم قیام ینظرون • فکل صور تقوم حیة ناطقة بما ینطقها الله عز وجل فمنهم من ینطق
بالحمد لله • ومنهم من ینطق بقوله من بعثنا من مرقدنا • ومنهم من ینطق بقوله سبحان من احیانا بعد ما اماتنا والیه النشور • وکذا ینطق کل انسان
بما کان علیه عند موته • وان کل واحد نسی حاله الذی کان علیه فی البرزخ • ویتخیل ان کل ما کان فیه منام • کما تخیله المستیقظ من منامه
انتهى کلام الشیخ • وقد یسمى الصور الناقور • کما قال تعالى فاذا نقر فی الناقور • وفی الحدیث انه یقول فیه ایتها الاعضاء المتهشمة والعظام
البالیة • والاجسام المتفرقة • والجلود المتمزقة • والاوصال المنقطعة • والشعور المتطایرة • قوموا الى العرض على الله فتخرج حینئذ
ارواحهم من ثقب الصور • ولها دوی کدوی النحل • ورب العزة یقول • وعزتی وجلالی لاعیدنکم کما خلقتکم اول مرة • قال الشیخ ابو طاهر
رحمة الله علیه • فاشعرت هذه الایات والاحادیث بان الصور هیئة حبس الله فیها ارواح الموتى • وهو البرزخ الاکبر رأسه الى علیین
واسفله الى سجین • وما ورد فی الاحادیث من مواضع الارواح مثل قوله صلى الله علیه وسلم ان ارواح الانبیاء فی جنات عدن
تصعد مرة • وتنحدر اخرى وتکون فی اللحد مونسة لاجسادهم ساجدة لله تعالى وارواح السعداء فی الفردوس وارواح الشهداء
فی حواصل طیر خضر فی قنادیل معلقة تحت العرش وارواح اطفال المسلمین فی حواصل عصافیر الجنة عند جبال المسک وارواح ولدان
المشرکین فی الجنات ولیس لهم مأوى یخدمون اهل الجنة وارواح المسلمین الذین لهم تبعات معلقة فی الهوى لا تصل الى الجنة ولا
الى السماء حتى ترضى الخصماء وارواح الفساق المصرین تعذب فی القبر مع الجسد وارواح المنافقین فی بئر برهوت وارواح
الکفار فی سجین تعرض على النار غدوا وعشیا • صدق رسول الله صلى الله علیه وسلم • آه ای مستمع آگاه • احوال مزبوره مسموعک
اولدیه • علما بالله اولان عارفان آگاه • کشف وشهود ایله بیوررلر که • صور اسرافیلک عدد ارواح قدر • شعوب وثقوبی اولوب
عرش اعلادن سموات وارضه وارنجه صور ایله مالامال اولمشدر • وارواحک جمله سی الى یوم القیام صورده حفظ اولنوب
وامر الهی وارد اولوب اسرافیل صوره نفخه ثانیه ایتدکده • ارواحک هر برینه اماکنده ملاقی اولور • وبدنلو بدنه داخل اولورلر
واصحاب شهود بو معنایی شویله بیورمشلرکه • مثلا فلان کس مشرقده • وفلان مغربده • وفلان بغدادده وشامده • ومکه ومدینه
ومصر وحلب وهند وسندده • وبالجمله اقطار ارضده اولان هرکسک اوزرینه • شعاع شمس ضوء نهاری نیجه افاضه ایدرسه صورده
اولان ارواح دخی بی غلط وخطا ابدانینه ملاقی اولورلر • وعلم شریفه خفی اولمیه که • اموات ایچون ایکی برزخ واردرکه • برزخک بری
قبورده دریوم بعثه وارنجه • وبری صورده اولان برزخ اولوب • برزخ قبور محبس اجساد • وبرزخ صور مجلس ارواحدر
ولفظ برزخ مکان رفیع معناسنه اولان برزدن معتبردر دیمشلر • پس قبره برزخ تسمیه سی ارضدن مرتفع • وصوره برزخ تسمیه سی
عرشه مرتفع اولدیغیچوندر • وحشر دخی مجموع خلایقک سؤال وحساب ایچون حضور حقده جمع اولنجقلرندن عبارتدر • فاما حشر دخی
عام وخاص در • یعنی انبیا واولیا • ومؤمنین اصفیا • یوم نحشر المتقین الى الرحمن وفدا • حضرت اسم رحمانه حشر اولورلر • ومجرمین على اختلاف
طبقاتهم حضرت اسم جباره ومنتقمه حشر اولورلر • آه ای مؤمن بالله • ومعتقد حشر اجساد وارواح • اگر ماسبق ابتدا امردن انتهایه وارنجه
برکره دخی حشر اولورلر دیو سؤال اولنورسه شیخ اکبر رضی الله عنه فتوحات مکیه نک التیوز سکسان دردنجی بابنده ذکر اولنان سؤاله
بطریق الجواب بیورمشلرکه • فاعلم ان صور الحشر لا تنحصر • ولکن نذکر منها طرفا • فالاول حشر کان لهم فی الدنیا فهو حشرهم فی الصورة التی اخذ
علیهم المیثاق فیها • الثانی حشرهم من تلک الصورة الى هذه الصورة الجسمیة الدنیاویة • الثالث حشرهم فی الصورة التی ینتقل
الروح الیها بعد الموت • الرابع حشرهم فی الصورة التی یبلون فیها فی قبورهم وهی الصورة التی انتقلوا الیها بعد الموت
الى الجسد الموصوف بالموت • ولکنه یوخذ بابصار الخلایق الا من شاء الله عن حیاة المیت وما هو فیه غیبا وسماعا • الخامس حشرهم
من الصورة التی سئلوا فیها الى الصورة التی لم یکونوا فی البرزخ • فیکون احدهم فیها کالنائم الى نفخة البعث • فیبعث من تلک الصورة
ویحشر الى الصورة التی کان فارقها فی دار الدنیا ان کان بقی علیه سؤال لاجل جسده الموصوف بالتکلیف • فان لم یکن بقی علیه
سؤال حشر فی الصورة التی یدخل بها الجنة او النار • فان الناس اذا دخلوا الجنة او النار حشروا فی صور لا نهایة لها • واهل النار
کلهم یسئلون بخلاف اهل الجنة • فان منهم من لا یسأل • ثم اذا دخل اهل الجنة الجنة الکبرى واستقروا فیها • ثم اذا دعوا الى الرؤیة •
حشروا فی صورة تصلح للرؤیة • فاذا عادوا حشروا فی صورة تصلح للجنة • واعلم ان فی کل صورة ینسى الانسان الصورة التی
کان علیها • ویرجع امره الى حکم الصورة التی انتقل الیها وحشر فیها • ثم انه اذا دخل سوق الجنة • ورأى ما فیه من الصور فأی صورة
استحسنها دخل فیها وذهب بها الى داره والصورة فی السوق ما برحت • ولا یزال اهل الجنة ینتقلون من صورة الى صورة احسن مما قبلها
واهل النار بالعکس • ابد الآبدین • ودهر الداهرین • اسأل الله تعالى ان یمیتنی على الایمان • ویبنی الصورة الصالحة لرؤیة جمال الرحمن

ویدخلنی وایاکم بحبوحة الجنان • آمین یا ارحم الراحمین • بحرمة سید المرسلین صلى الله علیه وعلى آله واصحابه • وعلى جمیع الانبیاء
والمرسلین والملائکة المقربین سبجه • ای وجود همه پیش تو عدم • چرخ را پشت تواضع ز تو خم • بو که از غیب نویدی برسد
زین چمن بوی امیدی برسد • گر بود خاطر تو جرم اندیش • عفو ایزد بود از جرم تو بیش • نامه ات گر ز گنه پر رقمست
نامه شوی تو سحاب کرمست • چون رسد موج زنان قلزم جود • در کف موج خسی را چه وجود • از عدم صورت هستی دادت
ساخت از قید فنا آزادت • گذرانید بر اطوار کمال • پرورانید بانواع جمال • نی تو سنی بکلید طلبی
بی تقید بکمند سببی • بی سبب ساخته گردد کارت • بی درم سود کند بازارت • آنکه اینگونه کرم آید ازو
نا امیدیت کجا شاید ازو • روز و شب بر در امید نشین • طالب دولت جاوید نشین • تا بنام تو زند فال فرج
قرعه من قرع الباب ولج • چو به بیگانه شود همخانه • آشنا را نکند بیگانه • آه ای مستمع آگاه • احیا اموات
واحوال برزخ • وحشر اجساد مسموعک اولدیه • ریب وشبهه قالمدی که آن عدم اورا همواره بنده است اول عدم همیشه حک
بنده فرمانبردر • پس بنده یه لازم اولان بودرکه کار کن دیو اسلیمان زنده است ای دیو نفس بر موجب فرموده عمل ایدوب
طاعتدن اعراض ایله خذلان طغیانه دوشمه • وغفلت ایتمه که • سلیمان فرمان ران زنده در • یعنی خالق سلیمان اولان
موجد الاکوان حی لا یموت • وباقی لا یفوت اولوب • دیو نفس انک مقهور زیر قدرت • ومحکوم دست مشیتی اولماغله خواه و
دیو وپری ساز دجفان کالجواب دیو وعفریتلر حکم سلیمان ایله حیاض کبیره کبی کوس عظیمه دوزره • وفرمانی یرینه کتوروب
زهره نی تا دم کوید یا جواب زهره لری یوقدرکه • حتی بن بونی ایتمم دیمکه قادر اوله • ویاخود دفع ایله جوابه مالک اوله کما قال الله تعالى
فی سورة السبأ • ومن الجن من یعمل بین یدیه باذن ربه • یعنی سلیمانه زنجی مسخر قیلدق وغمزکیب • دیو وپریلردن دخی شول منی مسخر
قیلدق که • حضور سلیمانده اذن خدا ایله سلیمان ایچون عمل ایدهلر • یعنی سلیمان علیه السلام هر نه خدمته تعیین بیوردیسه
اول خدمت واول صنعتی ایشلرلر ایدی • وامر مستخلف عین امر مستخلف اولماغله • طایفه جنیان امر سلیمانی یه منقاد اولمشلر ایدی
ومن یزغ منهم عن امرنا نذقه من عذاب السعیر • وجنیلردن هر کیمکه بزم امرمزدن یعنی بزم امرمزله اولان امر سلیمانیدن انحراف ونکول
ومیل وعدول ایلسه بز آنکا آخرتده عذاب سعیری اذاقه ایدرز • ویاخود دنیاده عذاب ایدردک دیمک اوله • شو معنایه که
خدمت سلیمانیده اولان هر بر جنک اوزرینه امر حقله الینده آتشدن تازیانه لو بر ملک موکل اولوب جنلر اول ملکلری کورمزلر ایدی
پس هر قنغی جن امر حقله اولان فرمان سلیمانیدن منحرف اوله ذکر اولنان ملایکه اللرنده اولان تازیانه آتش ایله اول کوی
یاقوب احراق ایدرلر ایدی • پس دیولر خوفلرندن سرکشلکه قادر اولمیوب • یعملون له ما یشاء من محاریب وتماثیل وجفان کالجواب
وقدور راسیات • سلیمان ایچون نه مراد ایدرسه ایشلرلردی • محرابلرده ومساجدده کیمی قائم • وکیمی راکع • وکیمی ساجد • وکیمی آل جو
حقه مناجات ایدر شکلنده • بعضیسی نحاسدن • وبعضیسی توجدن • وبعضیسی زجاجه ورخامدن انبیا واولیا • وصلحا واتقیا وملایکه
تمثاللرینی دوزرلر ایدی که • عبادت ایدن مؤمنلر • تماثیلک هیئات عباداتلرین کوروب شوق ونشاط ایله حقه عبادت ایلیه لر واول
زمانده مساجد ومعابدده تصاویر وتماثیل جایز ایدی • صکره منهی اولدی • کما قال البیضاوی فی تفسیر هذه الآیة • وحرمة التصاویر
شرع مجدد • ویاخود تماثیلدن مراد کرسی سلیمانیده اندکلری تصویرلر اوله • کما روی انهم عملوا له اسدین فی اسفل کرسیه ونسرین فوقه
فاذا اراد ان یصعد الکرسی بسط الاسدان ذراعیهما • واذا قعد اظله النسران باجنحتهما • عرایس ثعلبیده مسطوردرکه سلیمان ع م
دیولره فرمان ایتدی که • ای جنیان خلقه امر حقله اجرای احکام شرعیه ایتمک ایچون بکا بر کرسی سلیمانی • واول کرسیده بعض صنایع
عجیبه • وبدایع غریبه طلسماتنی ایجاد واظهار ایدیکز کیم • اگر حضوره بر مدعی مزور • وشاهد زور کلور ایسه • اول تماثیل عجیبه دن
دهشت حاصل اولوب • تلبیس وتزویردن خوف ایدهلر • پس دیولر سمعا وطاعة دیوب • صنعتده جمله دن زیاده صنعتی ماهر اولماغله
عمل کرسی یه مباشرت اولنوب • فیل دیشندن بر تخت غریب طرح اولنوب • انواع درر وجواهر • ویواقیت وجواهر ایله ترصیع وتزیین
ایتدیلر • واول تخت سلیمانینک چار گوشه سنده آلتوندن درت عدد درخت خرما نصب ایدوب • شماریخنی یعنی خوشهلرینی
یاقوت احمر وزمرد اخضردن وضع ایدوب • نخلات اربعه نک ایکیسنده ذهب احمردن ایکی طاوس • وایکیسنده ایکی کرکس شکلن وره
هر برینک رؤسی اوزرینه زمرد اخضردن بر ستون موزون نهاده قیلدیلر • واول خرما اغاجلرنده زر خالصدن دوزلمش
درخت انگور عقد اولوب • خوشهلری اعنابی یاقوت سرخ • واوراقنی زبرجددن دوزوب • اول کروم ونخلاتک اوراق شاخلری
ظلالنی کرسینک اوزرینه سایبان ایتدیلر • وتخت کرسیده ایکی ارسلان مهیب تمثالی وضع ایدوب • کرسی یه آلتوندن دوزلمش
براژدرهای عظیمک اوزرینه نصب ایدوب • قویروغی ایله تختی احاطه ایتدردیلر • پس سلیمان زمان اول تخت عظیم البنیانک
اوزرینه صعود اراده ایدوب • قدم مبارکنی مدایج کرسیدن برینه وضع ایتدکده • اول ایکی تمثال شیر قوللارین آچوب سلیمانی
قوچوب کرسی یه اجلاس ایدرلردی • وقویروقلرین زمینه اوروب کورنلره هیبت عظیمه مستولی اولوردی • واول اژدرها برکره
حرکته کلوب کرسی یی دوندرمکله • جوانب اربعه سنده اولان اشجار واثمار ایله مانند آسیاب گردان اولوب تماثیل طاوس ونسور

بال و پرلرین کشاده و سلیمانه سایبان ایدرلردی • پس سلیمان تختنده جلوس ایله مستقر اولدقده • اول کرسی تاج سلیمانی الوب سلیمان علیه السلامه وضع ایدرلردی • وطاوسلر دخی اندن سلیمان اوزرنه کلاب ایله آمیخته مسک و عنبرلر رش ایدوب دیوان سلیمانی‌ده اولان خلقک دماغلری روایح طیبه ایله معطر اولوردی • وکرسینک کوشه‌لرنده نصب اولنان مجوهر عمودلردن برنده • زرین خوان برکبوتر تمثالی دوزنشلر ایدی • وانی بو خدمته تعیین ایتمشلر ایدی که • سلیمان تختنه جلوس اتدکده اول عمودلرک برنده وضع اولنان کتاب توراتی الوب حضور سلیمانده فتح ایدردی • سلیمان دخی قرائت ایدوب احکام تورات ایله خلقه اجرای شریعت ایدردی • ویمین کرسی‌ده بیک عدد • ویسارنده بیک عدد جواهر ایله مرصع التوندن کرسیلر وضع اولنوب عظمای بنی اسرائیل جانب یمینده اولان کرسیلره • وکبرای جن شمالده اولان صندلیلر اوزرنه قعود ایدرلردی • پس سلیمان زمان باراده یزدان • دار فنادن سرای باقی‌یه خرامان اولدقدن صکره منقولدر که • ملوکدن بیری کرسی سلیمانی‌یه صعود هوسیله واروب بالای تخته جلوس آرزوسیله پای بد نهادینی • پایهای سریردن برینه نهاده قلدوغی کبی • اول ایکی شکل شیر پای ملکه بردست اوردیلر که • ساقنی خرد ایدوب • هاتف غیبدن بو بیتک مضمونی سمعنه القا ایتدیلر

بیت: تکیه برجای بزرکان نتوان زد بکزاف • مکر اسباب بزرکی همه آماده کنی

وبعضیلر وجه مشروح اوزره شکسته پا اولان بخت نصر ایدی • وسبب موتی اول جراحت اولدی دیمشلر • کما نقل الثعلبی فی تاریخه فلما توفی سلیمان بعث بخت نصر اعوانه لان تحملوه الیه • فاخذوا ذلک الکرسی • وحملوه الی انطاکیه • فاراد ان یصعده ولم یکن عالماً له بالصعود علیه ولا باحواله • فلما وضع قدمه علی الدرجه رفع الاسد یده الیمنی • فضرب ساقه ضربة شدیدة دقتها ورمته فحمل بخت نصر فلم یزل تعرج ویتوجع منها حتی مات • وبقی الکرسی بانطاکیه • حتی غزاهم ملک من ملوک الشام یسمی کداش بن سداش • فهزم خلیفة بخت نصر • ورد الکرسی الی بیت المقدس • فلم یستطع احد من الملوک الجلوس علیه • والاستمتاع به • فوضع تحت الصخرة فغاب فلا یعرف له خبر ولا یدرک این هو • ایدی کرسی سلیمانینک وصف شانی معلوم اولدیسه • دیو و پریلر امر سلیمانیله بو قدر صنایع غریبه درکار اولوب اذن ما عدا برفحوای • وجفان کالجواب حیاض وسیعه کبی • کوس عظیمه دوزرلردی • جفان جمع جفنه در بیوک قصعه مغناسنه • وجواب جمع جابیه در بیوک حوض مغناسنه که ایچی آب ایله پر اوله • یعنی دیولر بیوک حوضلر کبی عظیم کاسه‌لر دوزروب هر بر کاسه‌یه بیک نفر آدم صغاردی • ونیجه بیک آدم ایچندن طعام تناول ایدردی • منقولدر که سلیمان علیه السلامک مطبخ شریفنده هر کون اون ایکی بیک اغنام • وبیک راس بقور ذبح اولنوب اون ایکی بیک خباز نان بشوروب • اون ایکی بیک طباخ دخی اصلاح طعام ایدوب اول کاسه‌لری مالامال ایدرلردی • وخلق بی شمار جمع اولوب خوار و آشام قیلوب شکر بسیار ایدرلردی • وقدور راسیات • وکذلک جنیان امر سلیمانله قدور راسیات وثابتات دوزرلر ایدی • یعنی عجیب غریب عظیم القدر کوزبا وقدورلر ایشلیوب یرلرنده بر وجهله ثابت ایتمشلردی که عظم قدرلرندن هیچ فرد قدور مزبوره‌یی تحریک ومکاننه‌دن موضع اخره نقل ایتمکه قادر دکل ایدی • وهر بر قدره بیک قیون صیغوب اوزرنه نردبانلر ایله چیقیلور ایدی • وذکر اولنان حملر حالا تلک یمنده موجوددر • الحاصل سلیمان علیه السلام یمنده واول اطرافده دیوله ابنیه عظیمه ومداین کثیره • ومساجد کبیره بنا اندروب ابنیه متعالیه‌دن بیریسی بیت المقدس ومسجد اقصی‌در • ومسجد اقصانک ابتداء بناسنده اصحاب سیر شویله روایت ایدرلر که • داود علیه السلام شهر فلسطینده متمکن ایکن کثرت بنی اسرائیلدن متعجب اولوب مذکورلرک مقداری معلوم همایونی اولمغیچون قریه بقریه تعدادی ایچون عرفا ونقبا ومحاسبلر کوندروب نیجه روزکار شمار ایتدیلر • بالاخره حسابندن عاجز اولوب حیرت ایله دونرلر • وداود علیه السلامه قابل تعداد اولمدوغن عرضه قیلدیلر • داود نبی علیه السلام دخی قدرت الهی‌یه حیران ایکن وحی الهی نازل اولدی که • یا داود اول زمانده که ابراهیم علیه صلوات الله الرحیم • تصدیق رؤیا ایله ذبح اسماعیله • ویاخود اسحاقه مباشرت ایتمش ایدی • بن خلیله وعد کریم بیورمش ایدم که • چونکه اسماعیلی بنم رضام ایچون • ذبحه عزیمت ایلدک • بن دخی سنک نسلکه بر مرتبه کثرت وبرکت ارزانی بیوررم کم • وجه ارض انلر ایله مزین اولوب تعدادنه هیچ کس قادر اولمیه • ایدی چونکه انلرک کثرتی سنی اعجاب ایدوب • وبنی اسرائیل دخی کثرت وبرکتی کندولردن بیلوب خودبین اولدیلر • اراده ازلیه‌م شویله اقتضا ایتمشدر که • انلرک تعداد کثرتن تقلیل ایچون انزال بلا قیلم • ایدی یا داود بنی اسرائیله امرمی ابلاغ قیل که • انلری اوچ بلیه‌دن برینی قبول ایله مخیر قیلدق • بلادن بیری بودر که • اوچ سنه یه دک انلره قحط عظیم مسلط ایدم • وبریسی بودر که • اوچ آی برر دشمن بی رحم مستولی قیلم • وبریسی بودر که اوچ کون برطاعون عظیم حواله ایدم • بو اوچدن قنقی شقی دیلرلرسه اختیار اللرنده اولسون • داود علیه السلام برموجب فرموده • بنی اسرائیلی جمع ایدوب تبلیغ رسالت بیوردقده • بنی اسرائیل ایتدی یا نبی الله سن اعلمسن وبزم اختیارمز سنک مختارک نه ایسه اولدر • داود علیه السلام بیوردیلر که • ای بنی اسرائیل بلای قحط مستلزم ذلت جوع وتشویش قطع ارحامدر • وتسلط عدو ده شماتت عظیمه اولوب حمیتی اولان شماتت اعدایه طاقت کتورمز • بنم خاطرمه خطور ایدن بودر که علت طاعون بولردن اهون اولوب هر برکوز قضای حقه بیون ویروب ساعتی کلدکده تسلیم روح ایلیه‌لر که حق تعالی ارحم الراحمین‌در • پس بنی اسرائیل مختار داوده رضا کوستروب • نصیحت جانبه قبول ایتمکله • داود علیه السلام بیوردیلر که

هرکس کفنلرین دیکوب وغسل ایدوب اوزرلرنه کیه‌لر • واولاد وعیاللریله جمله بریره کلوب حقک امرنه مترقب اولالر • فی الحقیقه بنی اسرائیل برموجب فرموده عمل ایدوب • داود علیه صلوات الله الودود • وعلمای یهود • صخرهٔ بیت المقدسده جمع اولوب واشلرین سجده‌یه قویوب تضرع وزاری‌یه باشلادیلر • مرویدر که ایکی کون مرور ایتدکده • حق تعالی انلره برطاعون عظیم کوندروب طلوع آفتابدن هنکام غروبه وارنجه حددن زیاده ارواح قوالبندن تهی اولوب بقیه قالانلر موتایی ایکی آیه دکین الحق دفن ایتدیلر

بیت: سبحان خالقی که صفاتش زکبریا • برخاک عجز میفکند عقل انبیا

پس چونکه دعای داود • وآمین احبار یهود عند الرب المعبود • مستجاب اولوب بنی اسرائیل اوزرندن اول بلا دفع بیورلدی • روایت اولنور که حین رفع بلیه‌ده داود علیه السلام نظر ایدوب کوردی که برچوق ملایکه اللرنده یالن قلیچلری اولوب فی الحال قینلرینه قودیلر • وصخرهٔ الله اوزرنه کلوب نوردن نردبانه چیقوب سمایه صعود ایتدیلر • الحاصل چونکه اکثر قوم غضب الهیدن خلاص اولدیلر • داود علیه السلام بیوردیلر که هر برکوزرک ذمتنه همتکره واجبدر که • اجابت توبه ایدن غفار الذنوبک شکرانهٔ رحمتی ایچون بو موضعده بر مسجد شریف بنیاد ایده لم که • الی یوم القیامه محل عبادت اوله • پس بنی اسرائیل کمر سطاوعتی میان متابعته بند ایدوب • داود علیه السلام بنفسه • واشراف بنی اسرائیل • اوموزلریله طاش چکوب • بنای بیت المقدسه مباشرت ایتدیلر • مرویدر که چونکه بیت المقدسک • دیوارلری بر آدم بوینی مرتفع اولدقده • داود علیه السلامه وحی الهی وارد اولدیکه یا داود سعیکز مشکور • وشکرکز مقبولدر • ولکن من بعد بنادن ال چکوکز • زیرا اراده علیه‌م بونک اوزرنه تعلق ایتمشدر که بو معبد عالیشانک تمامی سنک اولادکدن سلیمان نام بر قوللک اهتمامیله وقوعه کلوب نیجه روزکار انک آثار ومناقب حسنه‌سی نامه‌سنده مذکور اوله • پس من بعد بنادن فراغت اولنوب حین وفاتنه دک بیت المقدسده اول حال ایله عبادت اولندی • مرویدر که بیت المقدس بناسنه حین مباشرتده داود علیه السلام • بر روایتده یوز • وبر روایتده یوز یکرمی یدی یاشنده اولوب • چونکه عمر شریفلری یوز قرق سنه‌یه ایرشدی • روح مطهرلری یا مرحیات بخش وجانبستان ریاض رضوانه خرامان اولوب • سریر خلافته سلیمان علیه السلام جلوس بیوردی • والهام ربانی ایله اتمام مسجد اقصی وحوالیسنده بر شهر زیبا بناسنه راغب اولوب طوایف جن وانسدن هر برینی برامر موافقه لایق کوروب ابتدا اون ایکی سوری مشتمل • بر بلدهٔ طیبه بناسنه مباشرت اولنوب هر بر سوری بر سبطک اهتمامنه درعهده ایدوب زمان قلیلده سنک رخامدن بلدهٔ بیت المقدس اتمامه ایرشدی • بعده دیولره امر ایدوب بعضی معادنه کیتدیلر • ولعل ویاقوت وفیروزه وزمرد وزبرجد • وسیم خام وزر خالص کتوردیلر • وبر فرقه‌سی دریالره واروب درر ولآلی اخراج ایتدیلر • وبر فرقه‌سی بیاض وزرد مرمر ورخام وبلور کتوروب اسباب وآلات جمع اولندقدن صکره • اول احجار سنکتراشلر الواح عریضه دوزدوب بر برینه ترتیب ایتدیلر • ودیوارلرینی تمام ایدوب ستونلرینی احجار شفافه‌دن نصب ایتدیلر • ومسجد اقصینک سقف وجدارلرینی انواع جواهر ولآلی ایله ترصیع ایدوب برمرتبه زینت ویردیلر که • جواهر بوابرک لمعانندن مسجد اقصانک ایچی شب تاریکده روز روشن کبی ضیا ویرردی • پس مسجد اقصانک عمارتی اتمامه ایرشدکدن صکره سلیمان علیه السلام شکرانهٔ نعمت ایچون عامه‌ناسی ضیافت • واحبار واشراف بنی اسرائیلی دعوت ایدوب بیوردیلر که معلومکز اوله که بو بیت شریف • خالصاً لوجه الله عبادت ایچون بنا اولنمشدر • ایدی کرکدر که بو مسجد شریف • علمای ربانی وطالبان حقانی‌دن برآن خالی اولمیه • پس مسجد اقصی بنای سلیمانی اوزره مدت مدیده معمور ومزین طوروب بعده بخت نصر کلدکده شهری خراب ایدوب • ومسجد اقصینک سقف وجدارلرنده اولان لعل ویاقوت • ولآلی وجواهری الوب کندو دار الملکنه کوتوردی

بیت: این سرا کر تو بازخواهد ماند • خشتی از سیم وخشتی از زر کیر

پس بیت المقدس اولکی کبی عمارت اولنمایوب خراب طوردی • صکره عمر بن الخطاب رضی الله زمان خلافتنده اهل اسلام تعمیر ایتدیلر • روی عن عبد الله بن عمرو بن العاص عن رسول الله صلی الله علیه وسلم • قال لما فرغ سلیمان من بناء بیت المقدس سال ربه ثلثاً فاعطاه اثنتین • وانا ارجو ان یکون اعطاه الثالثة • سال حکماً یصادف حکمه فاعطاه ایاه • وسال ملکاً لا ینبغی لاحد من بعده فاعطاه ایاه • وسال ان لا یاتی احد هذا البیت یصلی فیه رکعتین • الا خرج من ذنوبه کیوم ولدته امه • وانا ارجو ان یکون قد اعطاه ذلک • ایدی کاهنم روحم سلیمان علیه السلامه جن دانسک نه وجهله مسخر اولدوغی • ومسجد اقصایه لآلی ویواقیت ایله نیجه تزیین ایتدوکی سموعک اولدیسه بو دخی معلومک اوله که • حق سبحانه وتعالی کرسی قلبده مکین اولان سلیمان روح انسانه • قوای وهم وخیال • ونفس پرضلاله سلیمان فرمان روان ایدوب اقطار ارض بدنده اولان جمیع قوالیه • فرمان روحه مسخر قلمغله • اذن حقله هیچ بریسی فرمان روحدن عدوله طاقتی اولمایوب عمارت بلاد تن • ورفاهیت رعیت بدن • واصلاح نفس وحصول معرفت ربه متعلقه اولان تقدیرات • وترکیبات • وجزئیات وتفصیلاتک اکتسابنه سعی بی شمار ایدوب سول قوای وهمیه وخیالیه که مقتضیات طبیعیه اجنبیه ایله • ارحق وصوابدن انحراف ایله زخارف دنیویه • ولذاید نفسانیه‌یه میل ایلیه • قوای ملکیه

دواعی عقلیه قهریه که طباع شیطانیه یه مخالفدر • درحال سیاط ناریه سیله عذاب سعیر ریاضت قویه یی دیوان وهم وخیاله
اذاقه ایدرلر • فلهذا هیچ بریسی مخالفته قادر اولمایوب مراد سلیمان روح اوزره صفات قلبیله متصف اولوب فوق قضای الهی
اوزره • قبله مناجات اولمغچون • محاریب مقامات شریفه • وعباداته شوق ونشاط حاصل اولوب فتور کلمامک ایچون تماثیل
احوال انبیا واولیا • وطریق حقده چکدکلری رنج وعنا وعباداتده بولدقلری ذوق وصفایی تصور • وصورت شخصیه پیر طریقی
تخیل ونعم الهیه یی تفکر ایدوب ظروف ارزاق معنویه • وجفنات اغذیه روحانیه اولان اعمال صالحه یه شروع ایدر
وصور حسیه ایله محاکات معانی ایدوب امثله صوریه ده مدرکات حقایق کلیه • ومشاهدات واردات غیبیه درج ایدر
ولواحق نفسانیه • وعوارض جسمانیه دن متقدس اولوب حیاض سعیه مانندی اولان معانی لطیفه یی • ملابس لفظیه یه
وضع ایدوب • تراکیب قدور راسیات علوم ومعارفی درکار اولور • پس مسجد اقصای قلب • یواقیت معرفت • ولآلی محبت ایله
تزین اولنوب سلیمان روح • ومؤمنین قوا • الی یوم الآخر عبادت رب الانامه قیام کوستروب • من بعد ماسوای حقه میل ایله
شرک بالله ایتمکدن خلاص • ودیو نفسی شرف اسلام ایله اختصاص بولور • کما قال الشیخ نجم الدین قدس سره فی تأویل هذه الآیة
ومن الجن من یعمل بین یدیه باذن ربه • ای سخرنا له صفات الشیطنة لیعمل بین یدیه علی وفق امر الله ونهیه لا بالطبیعة الشیطانیة
ومن ههنا قال علیه السلام • ان الله سلطنی علی شیطانی فاسلم علی یدی فلا یأمرنی الا بخیر • ومن یزغ عن امرنا نذقه من عذاب السعیر
ای بسعیر المحبة وعذابها ان نار المحبة تحرق شوکتها • ونور نار المحبة یعنی ظلمة خبثها وتمردها • یعملون له • ای لسلیمان القلب
ما یشاء • ای یتصفون بصفات القلب ویکون اعمالهم علی وفق مشیته • لا علی وفق طبیعتهم ومشیتهم • من محاریب وتماثیل
ای حالما یتوجه به الی الله • فان الله تعالی خص الشیطان بهذه الصفة من بین سایر المخلوقات • اعنی التوجه الی الله والسجود له
والاباء والاستکبار عن سجدة غیره • وهذا اخلص عبودیة الله • واخص وصفه • واشرفه فی الموجودات • اذا کان باذن الله
واردی خصلة • واخس وصف واخبثه • اذا کان بالطبیعة وخلاف امر الله • وموجبا للطرد واللعن کما کان حال ابلیس
اذ قال تع • یا ابلیس ما منعک ان تسجد اذ امرتک قال انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من طین • والنار من شأنها طلب العلو
والتوجه الی الحضرة • والطین من شأنه طلب السفل والاعراض عن الحضرة • فالله تبارک وتعالی لما خمر طینة آدم بیدیه
عجن فیها کل خاصیة وصفة اختص بها شیئا من المخلوقات • لیکون آدم عالما بجمیع الاشیاء بتلک الخصایص • لیقدر علی التصرف فیها
بخلافة الحق • ولیتوسل بها فی الرجوع الذی هو مخصوص به الی الحضرة والوصول الیه تعالی • فبخاصیة الاباء والاستکبار
الشیطان والانفة عن السجود غیر الله • یتوجه القلب الی الله • باعراضه عن غیره • ویقول وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض
حنیفا وما انا من المشرکین • یعنی الذین اشرکوا بتوجههم الی الدنیا او الی الآخرة • ان صلوتی ونسکی ومحیای ومماتی لله
رب العالمین • ثم قال وبذلک امرت • ای باعراضی عن المخلوقات وابائی واستکباری بالامر لا بالطبع • ولو وکل القلب والروح الی خاصیته
الروحانیة التی جبلت الروح علیها ماکانت رغبتهما فی العبور عن مقام الروحانیة کالملائکة عن المقام المعلوم الروحانی •
وقول بعضهم لو دنوت انملة لاحترقت • ولما کان الانسان محمول العنایة • وبجذبة ارجعی الی ربک • رجع عن اسفل سافلین الموجودات
الی الحضرة • فلم یجد لشئ بتمرد صفة الشیطنة وابائها واستکبارها • وعبر عن المقامات کلها الی ان بلغ سدرة منتهاها • فاراد ان یتقف
عندها جبرئیل • ویقول لو دنوت انملة لاحترقت • علت له صفة الشیطنة الناریة التی لا تبالی بالنار محراقا للمحبة • فبتلک الصفة اقدی
نفسه لنار النور الالهی • وعبر ببذل وجوده عن نار الله الموقدة التی تطلع علی الافئدة • وبقوله • وجفان کالجواب وقدور راسیات
یشیر الی مادبة الله التی لا نهایة لها التی تأکل منها الانبیاء والاولیاء ادیبیتون عنده • کما قال علیه السلام • ابیت عند ربی
یطعمنی ویسقینی • آه ای دل آگاه • اگر ظاهرا واگر باطنا اولان احوال سلیمان • وافعال انس وجانه سمع قبول ایله اصغا قلدک ایسه
معلومک اولسون که • کان الله ولم یکن معه شئ مصداقنجه • نه سلیمان زمان • ونه انسان وشیطان • ونه جهان وجهانیان
وار ایکن • اول خالق الانس والجان • وموجد الاکوان • جمیع مکوناتی کتم عدمدن دشت وجوده ابراز ایدوب • موجوداتک
کیمی ملک • وکیمی شیطان • کیمی معدن وکیمی نبات وحیوان • وکیمی جن وانسان • وکیمین اسفل وکیمین اعلی • کیمی قول وکیمی سلطان
کیمی ارباب کفر وطغیان • وکیمی اهل الطاعت وایمان ایدوب • اول جلیل وجبار • وفاعل مختارک اراده ازلیه ومشیته ابدیه سی
قدرت شامله سرمدیه سیله • هر برینه بر استعداد وقابلیت اعطا ایدوب • هیچ برینک قضا وقدر الهی یه مخالفته • وبن
بویله اولم دیمکه اقتدارلری اولمایوب • دیلرسه احیا • ودیلرسه اماته • دیلرسه ایجاد • ودیلرسه اعدام • ودیلرسه لطف وانعام
ودیلرسه اخذ انتقام ایدر • حکم وفرمان اول قادر وسبحانکدر • ایدی ای غافل وبی اذعان • خواب جهالتدن تیقظان
اولوب مثلا خویش را بین چون همی لرزی زبیم • مر عدم را نیز لرزان دان مقیم • کندوکه نظر ایدوب کور عدم اولمق خوفندن
نیجه لرزان اولورسک • عدمی دخی سنک کبی دائما حقدن لرزان بیل • وشک وشبهه ایتمه که سن بی اختیار • موت اضطراریله
جانب عدمه نیجه دوان اولورسک • اعدام دخی کن امری رسان اولدقده بی اختیار جانب وجوده پویان اولور •

انفه عار وننک طوتمق

پس ام

پس امر مقرر اولدی که • احیاء اموات وحشر ارواح مع الاجساد رباعی هرچند که در رکت فنا آمده • در رنگ فنا پی بقا آمده
اندر پی تحصیل بقا آمده • نی از پی بازی وهوا آمده رباعی از عالم حق بدین سرا آمده • بنگر زکجا تا بکجا آمده
خالی نشوی نفس از علم وعمل • گر زانکه بدانی که چرا آمده • آه ای دیو نفس جاهل • ووهم وخیال باطل • بو جهان فانی یه
وعدمدن وجود وهمی یه کلمکدن خود مراد • دنیای دنی تک مزخرفاته کوکل ویرمک اولمایوب • بلکه طریق انبیا واولیایه اقتفا ایله
اعمال صالحه یه بذل اقتدار ایدوب حیات ابدی اولان محبت ربانیه حصوله کتورمک ایدی • سن ایسه بونلردن غافل اولوب
وآلایش دنیاسنی دنیاده ابقا ایدر وهمی ایله نفس مکاره حیله سنه الدانوب • مال وجاهنه کوکل بغلمش • وزخارفنه جمیع جوارح
وقوا ایله محکم یاپشمش سن • ایدی ای دردمند وبیچاره • ایواه ودریغ شویله که اعمال اخرویه ومحبت ربانیه دن بی بهره
اولوب در تو دست اندر مناصب میزنی • اگر سن مناصب دنیویه یه ال اورسن وخانمان تحصیلنه هم زتو بس است انکه جان می کنی
اول دخی خوفکدر که زیاده جان چکشورسن • یعنی دنیایه کمال محبتکدن اصلا موت وعدمی استمیوب • وموتی تذکر ایتمزسن
قلبمه کدر ویرمه دیو یانکدن رد ایدرسن • وبر فحوای الذی جمع مالا وعدده یحسب ان ماله اخلده • مال وجاهنی دنیاده
مخلد ایدر قیاسیله جان چکشه چکشه ارباب دنیایه انواع ذلت وافتقار • ورشوتلر ایله منصبلر الوب جمع مال ایتمکه کیدرسن
وبوقدر یوک اقچم • وبوقدر بیک التونم وار دردیو اوقات وساعاتکی حسابیله کچوروب • وابنیه عالیه • وباغ وباغچه لر یابدردقدن
اوصانیوب دنیایی جمله ویرسه لر قناعت کلمیوب • وبرکره درد ایله الله دیمکه قادر اولمایوب مسجود ومعبودک جاه ومنصب اولور
ای مغرور نامسعود • شداد ونمروده ودعوای ربوبیت ایدن فرعون عنود دخی اولورسک • برکون ملک الموت کلوب • وقهر الهی
ایرشوب خواه ونا خواه دردلو دردلو بلا ومحنت ایله جان چکشه چکشه • روحکی بدندن نزع ایدوب • طبراقدن غیر ایله طویمایجق کوزک
املاک واز الکه حسرت ایله بقارق کیدوب • ایتدوکک جور وستملرک عذاب وعقابن کوروب • نار جحیمه کرفتار اولورسن • وابد الاباد
عذاب الیمده قالوب • جان نزعندن خلاص اولمزسن • قال ابو العباس السیاری عطاء الحق للمؤمن نوعان کرامة واستدراج
فما ابقاه علیک فهو کرامة • وما ازاله عنک تبین انه استدراج شعر فیا خسارة نفس فی تجارتها • لم تشتر الدین بالدنیا ولم تسم
ومن یبع آجلا منه بعاجله • یبن له الغبن فی بیع وفی سلم مناجات الهی شول اسمک حرمتنه که سن انکله موصوفسن • بزی
اغوای شیطانه • وهوای نفسانه • وغرور زماندن صقله • آه الهی ومولای سن که پوشنده خطاسن • وبر صمدسن که ادراک
خلقدن جداسن ای هادی ورهنما • بو عجزه ومساکینه بر دل شیدا ویر که • یولکه جان فدا ایده لم • وبر جان پر صفا ویر که اول جهانک
کارسازی اوله لم • الهی بر تقوی میسر ایت که دنیادن بری اوله لم • بر روح قدسی ارزانی بیور که سنک نعم وفیوضاتک چشان اوله لم
وبر قدم راسخ ویر که راه راستدن سورچمیه لم • الهی بر دیده بینا روزی قیل که • بر دخی جاه وجاهه دوشمیه لم • الهی دستگیر اول که
سندن اوزکه دستگیرمز یوق • بزی قبول ایله که غیری ملجأمز یوق • کریما بو عاجز وجانی دن طاعت استمه که • طاعته اقتدارمز یوق
وهیبت ایله خطاب بیورمه که قهرکه طاقتمز یوق • الهی نه کتوردک دیمه که حالمز رسوای در • نه اشلدک دیمه که کارمز دشوار ودرای در
توفیق وهدایت قیل که • استوار اوله لم تحقیق عنایت بیور که • درکار اوله لم • حفظ وعصمتکده طوت که پریشان اولمیه لم • قربکدن
دور ایتمه که پشیمان اولمیه لم • ای حکیم وعلیم تعلیمی سن ایله که شریعتی بیله لم • سن تلقین بیور که اداب طریقتی یرینه کتوره لم • نور
محبتکله قلبمز روشنا قیل که • ظلمات بشریه دن خلاص اوله لم • قناعت ویر که طمعدن بری اوله لم • ابواب احسانک کشاده بیور که • دقی
ابواب اغیار ایتمیه لم • الهی جمله عبادک خود پرستلکدن خلاص ایدوب • کندو آشنالغکله اختصاص میسر قیل • دردلو کوکلر درمانی
بو خسته بو معلولاتدن شفا • وفتاح مشکلات سن سن • دل آلا تقیید وبسته لردن کارکشاده اولمز • الهی جانمزه کندو صفاکی • وقلبمزه کندو
هواکی ویر • والحاصل یاران دره که یاران به • یکذره ما رابکه وبه رباعی یارب دل خلق را برحمت جان ده • درد همه را بصابری درمان ده
من بنده ندانم که چه می باید خواست • داننده تویی هرآنچه بهتر آن ده • خلاصه کلام ای برادر سعادت انجام هرکه جز عشق خدای احسن است
هرنه خدای احسنک عشقندن غیری در نه اولورسه اولسون گرکه دنیا پادشاهلغی • وگرکه ایکی جهانک نفس مراد ایتدوکی نعم فراوانی
اولسون عشق ربانی • دست بده جمال سبحانی اولمدقدن صکره گر شکر خواریست آن جان کندنست • اگر شکر خوارلق ایسه دخی مکنی ده
اول جان چکشمکدر • آه ای همدم نسیم وصال رباعیه عشق آمد وشد چو خونم اندر رگ وپوست • تا کرد مرا تهی وپر کرد ز دوست
اجزای وجود من همه دوست گرفت • نامیست زمن بر من وباقی همه اوست • آه ای عشق آلهیدن خبردار اولمیان کوکل • ومحبت ربانیه یی
انکار ایدن غافل بیت جان کندن سوی مرگ آمدن • دست در آب حیاتی نازدن جان چکشمک ندر بیلورمیسن نزع جان
اولدر که جانب سوته کلمک وآب حیات محبته ال اورمامقدر • پس آب حیات محبت نوش ایدن اولمزمی دیرسک مصراع
اولن حیواند ز رحاشقلر اولمز • ایدی بتم روحم حق سبحانه وتعالی اجساد انبیا واولیایه • ارض اکل ایتمکه حرام ایدوب انلارک
جسد شریفلری الی یوم القیام تازه وطری طورر • خصوصا لوجه الله غزایه واروب کفار الندن شهید اولان مؤمنلرک اجسادی
چورمز پس اولیا واصفیانک اجساد شریفه لری پوسیده اولمامغه سبب بودر که • محبت الهیه دن نورافتاب حقیقت محمدیه

انلارک ظاهر و باطنلرینه بر وجهله تأثیر ایدرکه جمیع عروق وضوارب وحشاشه واعضالرینه فیضان ایدوب مثلا اوراق ذره
کلابک سرایانکبی عشاق محمدیه نیک دخی جسم لطیفلرنده حب الهی ایله مملو اولمدق بر سر مو قالمز وبو دولته نایل اولان عرفا صورةً
بشرده ملکدر ونور محض اولوب جسمی ها کل تراب اولمقدن خلاص اولورلر وکذلک طعامنه حرام وشبهه لو خلط ایتمیوب حلال صرف اکل ایدن
اتقیا ونفسنی حسابلیوب شریعت مطهره میزاننده وزن ایدن اصفیانک دخی جسدلری چوریمز کما روی الطبرانی فی النهایة مرفوعًا
الموزون المحتسب کالمتشحط فی دمه وان مات لم یدود ای لم یأکله الدود قال الشیخ الربانی عبد الوهاب الشعرانی فی کتابه المسمی بالیواقیت
فشاهدنا ذلک فی الشیخ نور الدین الشونی وفی جدی الشیخ علی قدس سرهما اما الشیخ نور الدین الشونی فنزلت قبره بعد سنة وتسعة
اشهر فوجدته طریًا کما وصفناه وکنت رأیت له رؤیا قبل ان یموت وذلک انی سمعت قائلا یقول من اراد ان یزور النبی صلی الله علیه وسلم
فلیزره فی المدرسة السیوفیة عند الشیخ نور الدین فمضیت الیه فوجدت علی بابها الاول ابا هریرة وعلی الباب الثانی المقداد بن الاسود
وعلی الباب الثالث علی بن ابی طالب رضی الله عنهم فقلت للامام علی این رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال ها هو جالس علی التخت
داخل تلک الخلوة فوقفت علی بابها فوجدت الشیخ نور الدین هو الجالس فقلت له این رسول الله صلی الله علیه وسلم فتبسم فصرت
اتطلب النبی صلی الله علیه وسلم فظهر لی وجهه علیه السلام فی وجه الشیخ نور الدین فما زال النور ینتشر من جبهة الشیخ نور الدین
الی اصابع رجلیه فخفی الشونی وظهر رسول الله صلی الله علیه وسلم فسلمت علیه فقصصت هذه الرؤیا علی الشیخ فقال یا ولدی
ما سررت فی عمری کله بشیء مثل هذه الرؤیا وقال ان صح منامک یا ولدی لا یبلی له جسد فکان الامر کما ذکرناه واما جدی الشیخ علی
فکان یبالغ فی الورع ویقول من احکم اکل الحلال الصرف لم یبل له جسد وکان لا یأکل قط طعام احد من مشایخ البلاد ولا طعام
ولا طعام مباشر ولا طعام احد لا یتورع وکان لا یأکل فراخ حمام الابراج لاکلهما من زرع الناس فلما مات دفنوا والدی جانبه
بعد احدی وعشرین سنة فوجدوه طریًا کما وضعوه هکذا اخبرنی الذی دفنه ودفن الوالد اما عجب حکمتدر که نور تقوی
ومحبتدن بی بهره اولان **خلق را دو دیده در خاک وحیات** خلق دعوالک ایکی کوزلری تراب وموتده اولوب ودیده بصیرتلری
کور وبی نور اولمغله اجساد شریفه انبیا واولیا وشهدا واتقیایی پوسیده اولمدوغنه اعتقاد ایتمیوب **صد گمان دارند در آب حیات**
آب حیات محبتک وجودنه صد گمان طوترلر وعشاق الهی قبل الموت الاضطراری اوصاف بشریه دن عاری وموت اختیاری ایله
فانی اولوب بعد الفنا بقا وحقله حیات ابدی وبقای سرمد بولدقلرینه انکار ایدوب چاه تاریک بعد وخذلانه دوشرلر **شعر**

ای لطیف زمانه ای خلاصهٔ ذات	ایشت بو سوزلرمی تا بولاسن انده نجات	شریعت امرینی مرشد ایدن طریقته گیر
کیم اول طریقت ایله سن ایچه سن آب حیات	حقیقت اهلی اولورسک کورینه هر نه که وار	دکمده معرفتکده بولینه بیک حسنات
بو کون دورش اوزرک ایچون ایو عمل ایده گور	یارین که معرکه لرده بهشت اوله عرصات	بو کون بو دار فنا بر نفسدر بیلکز
بو بر نفسده قیلک صد هزار صوم وصلات	سنی دیری طوتانی بخششی ملکل ای عاشق	که هر نفسده قیلک ایچه شکر وقدر وبرات
رسول سید کونین که مؤمنه آینه در	بو مؤمن اینه سنده کورندی جمله صفات	بقا الذن ایرشدک فنادن علم اوقیدک
بو علم ایله اوزرک بلدک عمر وکه برکات	بو علمی بیلوبنی بیلمدکسه کندوزکی	ایلت شو دفترکی تیز بازارده بر بوله صفات
حذر قیل اکله سنی سن اوزوکی ملک ایچون	صقن که حبت الحون اولمسون بیرک درکات	قچان که قتل ایده سن نفسکی اوده آتش سن
ایریشه آیت فانظر دونه حیات حیات	دورش بو معرفتک خرقه سینه جمع اولکور	طاغلمه دورت یکا عاشق که قنده سن هیهات
کوتوردی پرده اول چونکه عشقدن انده طوتی	یتوردی نور تجلی سوزلدی چون ظلمات	ای تشنه کوکلی سوزمدن آل ایزلال
برته ایچره قالنجه ایچه کور آب حیات	دیلمدن ایردی قلمدن دوکلدی کاغده	درلدی جمله لطایف جواهر اولدی برات
بو قطره بحر حقیقت سوزینی درج ایدجک	که بر دقیقه ده بیک بولو کوستره جلوات	بو معرفت بو حقیقت طریقت اولدی تمام
شریعت امری ایچون ویر محمده صلوات		

نثر ای سالک حقانی وطالب ربانی **جهد کن تا صد گمان گردد نود** جهد بلیغ وجد بی دریغ
قیل که حتی صد گمان طقسان اوله زیرا ظن وگمانک ناقص اولدقچه یقینک زیاده اولور یعنی مراد اول دکلدرکه یوز عدد شک وگماندن
اون عددی کیدوب طقسان عدد گمان باقی قاله بلکه مقصود صد گمان طقسان قالدقده یقین حصوله گلنجک سعی وکوشش ایله
جمله گمانک کیدوب حق الیقین مرتبه سنه وارهسن ونور شهوده ایروب ظلمات شکدن خلاص اولهسن دیگر **مستزاد**
صال برقعکی یوزدن ای صورت رحمان ✿ طرح ایله گمانی ✿ هر گمیه جمالک کوره ای زنده اکوان ✿ قربان ایده جانی
پس رفع ظلام ظن واوهامه سعی واهتمام نه یوزدن اولوردیرسک **شب برو ور تو بجنبی شب رود** ترک خواب وغفلت ایدوب
شب راول یعنی شب تاریک بشریتده خواب واستراحتدن بریده اولوب گیجه لر اویومه وثلث لیالیده تهجده قالقوب دکوکل حالنه
واروب درگاه حقه تضرع ومناجاتدن خالی اولمه وطریق محبته سالک اول یوخسه تکاسل ایدوب اویورسک وبستر راحتده
یاتورسک اگر شب بشریت واگر لیالی عالم شهادت گیدر وفرصت گچر ووقت اجل ایریشوب ویوم قیامت ظاهر اولوب اندن صکره
واقع اولان حسرت وندامت فایده مند اولمز ایدی **ع** فوت فرصت مکن که وقت صفاست مضمونجه **در شب تاریک جوی آن روز را**

اول روز روشن حقیقتی وآب حیات محبتی بو شب تاریک محبت ولیالی ظلام ریاضتده جوینده اولکه **پیش کن آن عقل ظلمت سوز را**
اول عقل معاد ظلمت سوزی درپیش ایله وعقل کل صاحبی اولان پیر طریقتک جذبات هستی سوزینی کندوکه رهنما قیل وبر مقتضای
کانوا قلیلا من اللیل ما یهجعون وبر موجب تتجافی جنوبهم عن المضاجع الآیه لیالینک ثلثنده ویاخود نصفنده قالقوب صلوة
تهجده قایم اول روی عن عبد الله بن سلام رضی الله عنه ان النبی صلی الله علیه وسلم قال ایها الناس افشوا السلام واطعموا
الطعام وصلوا باللیل والناس نیام تدخلوا الجنة بسلام رواه الترمذی وقال حدیث حسن صحیح وعن عبد الله بن عمرو ابن العاصی
رضی الله عنه ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال له احب الصلوة الی الله صلوة داود واحب الصیام الی الله صیام داود
کان ینام نصف اللیل ویقوم ثلثه وینام سدسه ویصوم یومًا ویفطر یومًا متفق علیه وعن سالم بن عبد الله عمر بن الخطاب رضی الله
عن ابیه ان النبی صلی الله علیه وسلم قال نعم الرجل عبد الله لو کان یصلی من اللیل قال سالم فکان عبد الله بعد ذلک لا ینام من اللیل
الا قلیلا متفق علیه وعن عبد الله بن عمرو بن العاصی رضه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم یا عبد الله لا تکن مثل فلان
کان یقوم اللیل فترک قیام اللیل متفق علیه وعن ابن مسعود رضی الله عنه قال ذکر عند النبی صلی الله علیه وسلم رجل نام لیلة
حتی اصبح قال ذاک رجل بال الشیطان فی اذنیه او اذنه متفق علیه وعن ابی هریرة رضی الله عنه ان رسول الله صلی الله علیه وسلم
قال یعقد الشیطان علی قافیة رأس احدکم اذا هو نام ثلث عقد یضرب علی کل عقدة علیک لیل طویل فارقد فان استیقظ
فذکر الله تعالی انحلت عقدة فان توضأ انحلت عقدة فان صلی انحلت عقدة فاصبح نشیطا طیب النفس والا اصبح
خبیث النفس کسلان متفق علیه قافیة الرأس آخره وعن حذیفة رضی الله عنه قال صلیت مع النبی صلی الله علیه وسلم ذات
لیلة فافتتح البقرة فقلت یرکع عند المائة ثم مضی فقلت یرکع بها ثم افتتح النساء فقرأها ثم افتتح آل عمران فقرأها یقرأ مترسلا
اذا مر بآیة فیها تسبیح سبح واذا مر بسؤال سأل واذا مر بتعوذ تعوذ ثم رکع فجعل یقول سبحان ربی العظیم فکان رکوعه نحوًا من قیامه
ثم قال سمع الله لمن حمده ثم قام طویلا قریبا مما رکع ثم سجد فقال سبحان ربی الاعلی فکان سجوده قریبا من قیامه رواه مسلم
ایدی ای مؤمن مقبل ومستمع قابل فضیلت تهجد وقیام لیالده احادیث شریفه ایله واقع اولان تنبیهات وتأکیدات
وانذارات وتبشیرات معلومک اولدیسه بو خواب کسلدن اویانوب تضرع ونیاز واداء نمازدن خالی اولمه که **در شب بدرنگ بس نیکی بود**
شب بدرنگده یعنی لباس سیه فام ایله پوشیده اولان شب ظلامده حسنات کثیره اولور بو خود **آب حیوان جفت تاریکی بود**
آب حیات ظلمتک جفتی اولور الحاصل ایام دنیانک لیالی ظلماسنده اعمال صالحات وشب تاریک بشریتده آب حیات حیات ذات
موجود اولدوغی مقرردر آه ای دل آگاه شب بدرنگ بی قیمت اولدرکه غفلت ایله پایانه ایره وشب عباسی لباس ذی قیمت
اولدرکه عبادت باری وناله وزاری ایله پایانه ایروب روز منشور امان اوله **شعر**

مخسب ای دل سخن بپذیر آخر	چه خواهی در شب از این خواب آخر
شب مهتاب واصل شو زاسرار	دران ساعت که باشد لیس فی الدار
تو در خواب و بیداران برفتند	عزیزان ووفاداران برفتند

پس عاشق صادق که قیام شبی غنیمت بیله اکا هزیمت واقع اولمز زیرا شب پردهٔ عصمت
وجذبهٔ رحمتدر شب حجرهٔ متقیندر وگلزار یقیندر شب پناه انبیا واولیادر شب سجده گاه عبادر وخلوتخانهٔ زهاددر
شب خزاین اسرار ومعادن انواردر **شعر**

ما را دلیست زنده دل از خوان نیم شب	با درد صبح طالب درمان نیم شب
ما را دو دست فقر ونیاز ست مرحبا	پر گشته از مواهب احسان نیم شب
دردی که در وجود تو پیدا شود ز عشق	میکن دوا بناله پنهان نیم شب
موصوف شد بدیدهٔ گریان نیم شب	خندان بود بروز قیامت کسی که او
آه ای برادر سعادت انجام **بیت**	ای صد هزار عاصی جانا که شد قبول
از آه صبح وناله افغان نیم شب	

عجبا للمحب کیف ینام کل نوم علی المحب حرام **نثر** دولتی ایله برکام اولدکسه وراه کسلدن ترک اقدام ایتدکسه
اشبو حکایتی جان ایله اصغا قیل که قصه دن حصه مند اولهسن یعنی عشاق الهیدن بعضیلر شب ایله روزک بر بریله برعجب
مباحثه وبر غریب مجادله لرینه دوش اولوب منقولدرکه بر زمانده بطریق المفاخره شب ظلمانی روز نورانیه ایتدی
ای شب آگاه اول که بن زیارت احبابم عمارت اسبابم تصرفات زر وسیم معاملات سور وزنیم نفقهٔ زن وفرزندم
صدقهٔ خویش وپیوندم هنگام زراعتم بنم شانم نور وذاتمدن ظلمت دور اولوب اسباب خوانم دره افتاب نان پارهٔ
احسانمدر ان فی ذلک لآیات لاولی الالباب گنج نامهٔ نعامدر **شعر** بستان لطافتم بهارست ✿ زان نام شریف من نهارست
نورم چو زوال گشت نارم ✿ روزم که چراغ صبح دارم ✿ برعالمیان منم غنیمت ✿ ای لشکر شب زمن هزیمت
چون خلعت من جهان فروزست ✿ گویند جهانیان که روزست ✿ پس شب دیجور روزک غرور رایله فخر وسرورینی ایشیدوب
ایتدی ای روز ایکنده غرالنه کیم بن دخی صومعهٔ حضورم سجادهٔ سرورم آرام قلوبم پناه اخیارم نیازگاه ابرارم
اگرچه شب شامم اما سلطان بی بدلم شهرت یافتهٔ المزمل قم اللیلم **شعر** عباسی کسوت ظلامم ✿ گویا که خلیفهٔ انامم
شینم شرف وبام رب بود ✿ چون جمع شد این دو حرف شب بود ✿ چون کعبه بچشم تو سیاهم ✿ نی نی که چو کعبه ات پناهم

کر سمت تو نور و روزست   در ظلمت سن چراغ سوزست   روز ایتدی ای شب سن شبه و بن درّم • وسن غلام حبشی سن
بن حرم • وسن عبث سن بن شاهم • سن ظلمتسن بن نورم • سن سنک سیاه محک سن بن ذهب سرخم • ای شب سکا بر مقدمه بیان
ایده یم که • بنم فضیلتم بیله سن • ایمدی معلومک اولسون که • برفحوای • وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون • هر بر وجودی که اول الجب الوجود
محض جود ایله ایجاد بیورمشدر • جود وسجود ایچون وجوده کتورمشدر که • اقیموا الصلوة واتوا الزکوة • قول شریفی بوکا شاهددر • پس
هر قنقی دون همت که • انک وجودی جود وسجود ایله اراسته اولمیه • الرکشانی • ان شر الدواب عند الله الصم البکم الذین لا یعقلون •
قول شریفنه صادقدر • نته کیم عارف ظریف دیمشدر بیت   شرف نفس بجودست وکرامت بسجود   وانکه این هر دو ندارد عدمش به ز وجود
مثلا وجود فرعون عنود • اگرچه جود نمود ایدی • اما سجودی اولمادیغیچون • واغرقنا ال فرعون وانتم تنظرون • فحوای کریمی اوزره وجود
بی سجودی غرق دریای قهر خلود اولدی • قارونی دخی کورکیم نهاد عنده سجود اولوب لکن جودی اولمامغله • فخسفنا به وبداره الارض
فحوای کریمی اوزره • وجود بیجودی فرو برد زمین ونابود اولدی • پس هر بر وجودک که جود وسجودی اولمیه • هیزم نار دوزخ اولمسی
مقرردر • کما اخبر تعالی ما سلککم فی سقر قالوا لم نک من المصلین ولم نک نطعم المسکین • فاذا کان کذلک هنرمندان عالم • وخردمندان بنی ادم
معلومدر که • قربان واجب الوجود اولان هر جود وسجود ایچون بر وقت معین • وساعات معین واردر که • اول وقتدن اول وبا خود
صکره وخارج میقاتنده انی ایتمک مقبول معبود اولماز • اول اوقات ومیقاتک خود اکثری بنده در • جمله دن بری مخزن اسرار دیانت
اولان نمازدر که • حق سبحانه وتعالی • فسبحان الله حین تمسون وحین تصبحون وله الحمد فی السموات والارض وعشیا وحین تظهرون
فحواسنجه اکثر اوقات صلوتی روزه تخصیص بیورمشدر • وبری دخی امر حج درکه اول دخی بنده در • کما قال تعالی • الحج اشهر معلومات •
وبری دخی حج مساکین اولان صلوة جمعه بی ریا وسمعه درکه • اذا نودی للصلوة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله • فحواسنجه وقت جمعه
دخی بنده در • وبری دخی امان نامه بیس المهاد اولان جهاددر که • واذ غدوت من اهلک تبوئ المؤمنین مقاعد للقتال فحواسنجه انک
وقتی دخی بنده در • وسبب قرب رحمان اولان ذبح قربان دخی بنده اولوب • فاذا وجبت جنوبها فکلوا منها واطعموا القانع والمعتر
قرآنی بوکا شاهددر • وبری دخی سبب سعادت دوجهان اولان صوم رمضان درکه برفحوای • ثم اتموا الصیام الی اللیل • انک دخی
وقتی بنده در • وکذلک صلوة عیدین • وسعی ملبین دخی بنده در • ثم قال تعالی • ومن یعظم شعائر الله فانها من تقوی القلوب • پس ای شب
سنده خود نه جمعه واردر نه جهاد • ونه حج واردر نه قربان • نه صوم رمضان واردر نه لبیک حاجیان • نه تکبیر غازیان واردر
نه زیارت اخوان • پس بنمله سنک میانکده فرق فاحش اولوب سن زاغ سیاه • وبن شهباز اوج پناهم • شب ایتدی ای روز
عجب خود نمالق ایتدک • ایمدی سنک ضمیر مهر تنویرکه خفی اولمیه که • هر کیمکه کندویه مشغول اوله لاجرم مخذول در • وهر کیمکه تجلیات جلاله ادلمه
اندن تحیر وتکبر محال در • آه ای روز بو قاعده کلیه مضبوطک اوله که • نظر اوچ نوع در یعنی بریسی خلقک سکا اولان نظری در •
وبریسی سنک خلقه اولان نظرکدر • بری دخی سنک سکا اولان نظرکدر • پس خلقک نظری سکا واقع اولورسه غالب حال بودر که
ریادر • ریا ایسه نفاقی • ونفاق شرکی مستلزم در • قال تعالی • یراؤن الناس ولا یذکرون الله الا قلیلا • واکر سنک نظرک خلقه اولورسه
بو خود شرک معنوی در • کما قال تعالی ولا یشرک بعبادة ربه احدا • واکر سنک نظرک سکا ایسه بو صفات شیطانیه دن اولان عجب
وانانیت • واباء حسددن سبب طرد ولعنتدر • کما قال تعالی الا ابلیس ابی واستکبر وکان من الکافرین • پس ذکر اولنان صورتک
اوچی دخی پر کدورت اولوب • بونلر ایله حقه وصلت محال در • اما سینه پوش فنا اولوب دم افلاس • وقدم اخلاص ایله کلن خواصده
ایکی نوع نظر خاص واردر که • بریسی سنک حقه اولان نظرکدر • وبریسی حقک سکا اولان نظری درکه • یجاهدون فی سبیل الله
ولا یخافون لومة لائم • وعبدک حقه اولان نظریدر • وقول کریم • ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئک عنها مبعدون حقک
عبده اولان نظریدر • اخبار بیورمشدر • ایمدی سنک سنلک بو ایکی نظرک میمنتی ایله زایل اولوب • من عرف نفسه فقد عرف ربه
دولتنه نایل اولورسن نته کیم عارفان الهی بیورمشدر بیت   بر من نظری فکند تا که دلدار   زان یک نظرش کشود چندین اسرار
ایمدی ای روز فیروز • هر کیمکه روزده سجاده یه وضع قدم ایلیه • غالب احتمال بودرکه آفات نظر ریا وسمعه دن امین اولمایوب
ترک عجبه قادر اولماز • فلهذا رحمت ربانی • وعنایت سبحانی عبادینی بو بلیه دن تخلیص ایچون ظهور نور غفوره تحویل • وروزی شب
تبدیل ایلدی که • ظلام لیالی غشاوه ابصار ناس اولوب قلاش واوباشلر سپر خوابه باش قویوب • درکاه بی نوم وسنه
عشاق بی کینه • وسوزان سینه لرینه اغیاردن خالی • خلوتخانه مشاهده جمالی اولوب طریق وحدته کیدن • وآه جکر سوز چکن
عاشقان الهی که • عروسان حقانی در • برفحوای اولیاء الله عرایس الله ولا یری العرایس الا المحرمون • نه انلاری اغیار ونه اغیاری
بونلر کوریوب • عرفانک نظری حقه • ونظر حق قلوب عارفانه اولوب کاه نار تجلیات جلالی ایله کریان • وکاه نور تجلیات جمالی ایله
خندان اولورلر کما قال علیه السلام المؤمن بکاء باللیل بسام بالنهار رباعی   گنج ازلی که هست زیر لب تست   در دوزخ حق ترا نصیبی تب تست
شمع شب کور روز عزت روز نشود   ای خواجه اگر تو طالبی در شب تست • ای روز بنم خود فضل وشرفمه دلیل قوی دکلمیدر که چشمه آب حیات
ایچون ظلمته واروب رنک سیاهدن غیری الوان کورمدی • وقدمه بعض سنک ریزه لر طوقنماغله عجبا ندر که دیو النه الوب •

وجهان روشنالیغه خروج • والنده اولانه نظر ایتدکده کوردیکیم لعل وجواهر ایمش • آه ای روز ضیا پناه • عارفان
شب اکاهک دخی • عالم معنی ده اولان اسکندر سیرلری • من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه الی لسانه
صباحنه خروج ایچون • ومن شر غاسق اذا وقب ظلماتنده آب حیات • والذین اوتوا العلم درجات • اوجاتنه طالب اولوب
پای مواصلاتنه مصادف اولان خفیات معانی خفیه یی • دست عقلنه الوب رضای ولذکر الله اکبر فضاسنه خروج ایتدکده
عین یقین ایله نظر ایدوب حق الیقین کوررلرکه • ید عقولده اولان بسم الله الرحمن الرحیم کلامنک ون طقوز عدد جواهر حرفی ایمش
وانا النقطة فی تحت باء بسم الله کندو ایمش • پس روز • شبدن بو کلمات عجیبه • ونکات غریبه یی استماع ایتدکده • غرق دریای انوار
حیرت اولوب • ولکن زبان غیرتن الدن قومایوب • ایتدی ای شب سن خرابات ظلماتک بومی • وبن تخت نشین فرکار اولان
اسکندر رومی یم • وسن بر عبد حبشی مشعله دارسن بن ایسه شاه بزرکوار کشور انوارم که • اثار انوارم جمیع آفاقی مشتمل •
وسفره احسان چهره رخشانم عالمیانه شامل در • ای شب بنم طلعت میمون • ورؤیت همایونم خفتکان شب • وسرمستان
اسحاری سجاده بیداری یه اجلاس ایدوب جنابت آلوده • النوم حدث • قضیه سی اولانلری نظافته ایرکوروب • دائما غر
محجلون من آثار الوضوء • برآقلغنه ایرشدرر • ای شب بو خود معلومدر که بن اولمسم اسباب ضایع • واحباب جایع • وارباب
صنایع کارلرنده عاجز اولوب • عالمده حرکات وجهانده برکات قالمز • پس ای شب سن بنمله نه وجهله متساوی اولورسن
ای شب سن اول افسونکرسن که • نشوه افسون سبات ایله • جرعه افیون وغفلات • جهانیانی خوابه مبتلا ایدرسن • وبنم شانم
اولدرکه کوکبه اصباح • ودبدبه حی علی الفلاح ایله عالمیانه ولوله ویروب • مصروعان افسون • وافتادکان افیونک اولان
سرکرانلری تداوی الصلوة خیر من النوم ایله سکردن صحوه کتوروب تیقظان ایدرم • شب ایتدی ای روز • سن خود تشویش
اسرار سالکان • وتاراج وقت صفای عاشقانسن • سکا زر پرستلر حریص • وبکا میکده الست سرمستلری انیس در • سنک
طالبلرک عاقلان دیده خیره لر • وبنم راغبلرم عاشقان اشک ریزلردر • ومن یفعل ذلک یلق اثاما • سنده اولان غافلرک
وصف قسوتیدر • والذین یبیتون لربهم سجدا وقیاما • بنده اولان مشتاقلرک مدحیدر • ای روز آفل بن دل شاه شب نامم که
کهکشان بنم راهم • کواکب بی شمار سپاهم در • مشتری تکمه کلاهم در • مریخ دربانم زهره مهمانم • عطارد همخوانم • زحل پاسبانم
فلک ایوانم • ماه چراغ رخشانم • شفق شه کور افشانم در • ای روز اکرچه سیاه ایسم نه غم که • لباس بیت الله سیاه در • وحجر
اسود که یمین الله در سیاه • وانبیا واولیایه بوسه کاه در • ای روز بنی سوادسن دیو لوم ایتمه که • مداد دخی سیاه در • اما نقش
مصحف وکلام الله در • ودود آه توابین سیاه در • ولکن محو کن ظلام کناه درکه • انلرک نامه سیاه کناهی • یبشرهم ربهم برحمة
منه ورضوان جامه شویی بولمشدر • ای روز چشم نرکس سیاه در • اما غارتکن نظر عاشقان در • وزلف وابرو سیاه در
اما دلربای رندان در • خال مهرویان سیاه اولسه خود مرغوب • وکیسوی دلبرانک سیاه اولماسی نهایت محبوبدر • ای روز
بکا سواد الوجه اولمق نه نقص ویرر که • لقمان وبلال حبشی دخی سیاه در • واکثر عرب سیاه در • فاما حب العرب من الایمان
شرف عربه کواه در • ای روز سوزی شب یلدا کبی اوزاتمیه لم • وحجتی امضا ایده لم که • هر کسک نظر عاقبتنه در • پس بنم عاقبتم
نورانیت • وسنک عاقبتک ظلمانیت در • ای روز بحمد الله اکرچه کم سیاهم • اما که لیلة القدر دبرانم • انا انزلناه فی لیلة
القدر وما ادریک ما لیلة القدر لیلة القدر خیر من الف شهر • برهانی خود بکا کواه در • علی الخصوص فضل الله • بن شب سیاهی ایکی جهان کنشی انبیا ورسلک
شاهی • اولین واخرینک شفیع وپناهی • حبیب الله علیه صلوات الاله تخصیص ایدوب • ومن اللیل فتهجد به نافلة لک •
بیوروب • وسبحان الذی اسری بعبده لیلا قول کریمی ایله معراج شریف بنده واقع اولدوغی • بنم جمله فضیلتمه کافی در • ای
بن سرخ رویم دیو نه غرا نورسن • ولیکن سلم که سرخ اولمشسن • اما سرخ نسواندن غیرینک کارنه یرامز • بو خود مرئی درکه
حمره شفقده بقا اولماز • بالخصوص سرخ رولرده چندان بها اولماز • جنس انسده اروسدن ارزان یوقدر • زیرا اکثری سرخ رو
وسرخ مودر • واکرچه اتش سرخ رودر • اما جزء نار جهنم اولوب • مقربلرین سیه رو ایدوب یقار • ودروننده دود سیاه
ای روز اذعانک بو قیدرکه • سرخ رویم دیو عرض کالا ایدرسن • برخانه خود سرخ اولسه سبب عجب وغرور در دیو صلحا کیمز •
دریاده کورلسه خیره یورلماز • دیده سرخ اولسه علامت رمد در • زر که سرخ رودر صد هزار خاص وعامی انک هوسیله دین
ودنیالرین باده ویرمشلردر • ای نعم روی سرخ مقبول ومرغوبدر • اما شول رخ کلکون محبوبان ربانی • وعاشقان الهی درکه رنک
رولرنه زوال کلمیوب • نار جذبات سبحانیه • ونور محبت صمدانیه دن رخسار لطیفلری کل کل اولوب • صفات حقله متصف
اولمغله حلیم وسلیم • ومظهر انک لعلی خلق عظیم اوله • ای روز اول عاشقان الهی دخی سرخ رویی بقایی • وآب حیات جمال ولقایی
تاریکی صبح • وسیاهی شبده جوینده اولورلر • اما ایواه اول غافل وجاهلره که • شبده آب خواب ایله مغمور • وروزده شراب
غرور ایله مخمور اولورلر • عارفلر نه خوب دیمشلر رباعیه   عمرت بغم دنیی دون می کذرد   هر لحظه ز چشمت اشک خون می کذرد
شب خفته وروز مست وهر صبح وشب   اوقات عزیز بین که چون می کذرد • پس عارفان اکاه • وعاشقان بالله • میان شب وروزده

اشبو مباحثه غریبه • وکلمات پر نکات عجیبه یی ای اخرا کوش هوش ایله استماع ایدوب کلاملری قرار انجام اولدقده • ابتدا بر
ای لیل و نهار خفا هر بریکوز • دلایل عقلیه و نقلیه کتوروب • دانشمندانه عجب بحث ایدیکوز • اما ایکیکوز دخی محو وجوددن چاشنی گیر
اولمیوب اگرچه قدم نهاده راه عرفان اولدیکز • ولکن انانیتدن خلاص اولمیوب هر بریکوز قید هستی موهوم اولماغله بن سن
دیمکدن واز کلمدکز • مع هذا ایکیکوز دخی وجود واحد اولوب جان ایله تن کبی سز • حال انکه یوم اطلاقی نهار ایله لیلک مجموعنه در
ایمدی واقع حال بودر که • ای روز نه شب بی روز اولور • مادام که متحد اولمیه سز ناقص سز • و بین العلما
کیجه عد اولونسه یوم • و یوم عد اولنسه کیجه داخلدر • پس بر فحوای • یولج اللیل فی النهار ویولج النهار فی اللیل بر بریکزده مندرج
و مندمج اولوب • توسین دایره واحده کبی سز که • مابینکزی فرق ایدن خط فاصل موهوم در • ایمدی اول وهمی ازاله ایدوب •
وجود واحد اولدیغکز فهم ایدک • و جمع اولوب فرقدن بری اولوکز کیم • حق سبحانه و تعالی ایکیکوزی دخی وجود عباده معاش
و لباس آرامش ایدوب • وجعلنا اللیل لباسا وجعلنا النهار معاشا • بیورمشدر • مادام که بشریتده یوز بزه معاش و لباس اولمشز
واکر ادعای فضیلتدن مرادکز • عاشقان الهی یی صید ایدوب قید بند لیل و نهاره • و ایام و ساعاته کرفتار اولوز قیاس ایدرسکز
بو وهم و خیالدن فارغ البال اولیکوز کم • قید وجوددن مطلق اولان واصلان • نه روزه عاشقدر نه خود کیجه یه مشتاقدر
بلکه مجذوبان الهی خالق لیل و نهار • و موجد و پروردکارک • جمال وحدتی کثرتنه عاشق اولوب • دکیجه یی کوندزه قاتوب
زید رضی الله عنه کبی پرتو نور احدی • و حب ذات احدی ایله افنای وجود ایدوب • بر مقام وحدته ارتقا ایتمشلردر که
نقطه حال دیدکلری آن دایمده ازل و ابدی جمع ایله نایل بقاء سرمدی اولمشلر • ولیس عند ربکم صباح ولا مساء امرایاتنی بو
سر قبوری مشاهده ایتمشلردر • ای لیل و نهار عند العشاق براوز که روز و شب دخی واردر که • اول نهارک آفتابی آفل
و نجوم و ماهی محق و زایل اولمیوب • اول عالمده سنک وجودکز مفقود • و وجود واحددن غیری ناموجوددر • روز ایله شب عشاق الهیدن
بو کلمات قدسیه یی ایشتدکلرنده • وجودلرینی فدا ایدوب ایتدیلر ای عاشقان ای مرشدان طریق عشقده جان قربان الله تعالی
اول روز و شب نیجه دربیان • و درد دله دم عیسی نفسکزله درمان قیلکوز عارفان الهی ایتدی ایدی دوش کوش جان ایدیکز کم
عشاق الهینک روزی نور تجلیات احدیه • فلک حقیقت قلوب عارفینه طلوع ایدوب • پرتو ضیاسی اراضی بشریتده اولان
ظلمت کثراتی ازاله ایتمکله • بی مزاحمه کثرت غرق انوار وحدت اولدقلری در • و اول نهارک فجری اولدر که • انوار کشوف
صفات • منابع مشارق ازلی • و مجاری مطالع ابدی اولان قلوب مجذوبانده بروز ایله اسرار قدسیه لرندن فیوضات
کواشف و معارف تفجر ایدر • و اول فجرک آفتابی تجلی جلال قدم لایزال درکه • مشارق ارواحدن ترفع ایدوب قلوب سبعه لرینی
برق سناسیله تجلی ایدر • و خورشید عرفانک دخی نور ایقانی اشراق ایدوب • عقل معادی فضای روشنای لطایف بیانه اخراج ایدر
یعنی نهار صباح قدمک ضیای آفتاب جلال ذاتی • سر اسرار صمدانیتینه لامع و لایح اولدقده غرق شهود انوار وحدت اولوب
روحلری اوج ازله • و عقللری فضای ابده • و قلبلری صحرای جبروته • و نفسلری آسمان ملکوته عروج ایدوب روز بی شب اولان
ترب وحدت مطلقه ده سرمدی اولورلر • پس نهار عشاق معلوم اولدیسه • لیالی ارباب اذواق دخی بودر که • کنه ذات قدیم
ادراکدن منزه و مقدس اولمغله • شعاع انوار ذاتده محو وجود ایدن ارباب فنایه • تلاطم امواج انوار قدم بر وجهله غرق بلا
ایدر که شعور و عدم شعوردن قلوب میادین وحدانیتده حیران اولورلر • و قدم حدثدن مقدس ایدوکن بیلوب زبان عجز و قصور ایله
لا احصی ثناء علیک نیازین ایدرلر • و اول شب یلدای بی نهایتک ماه تابانی انوار کشوف اتی تتابع ایلین انوار صفات •
و آفتاب عرفانی ولی ایدن ماه ایمان و ایقان درکه مطلعی فواد مقربین در • زیرا قلوب عارفین بر آسمان برین درکه فلک الروح
غیوب اسرار الهی اولوب • نیرات کشوف جبروت و ملکوتک فلک مدوری در • و اراضی مقدسه بشریت عارفینک فضاسی سوتنده
مجاری انهار علم و معرفت و مزارع عشق و محبت • و روضات پر اثمار حکمت و فکرتدر • پس عشاقک رمضان ریاضت و مجاهده تنده
اولان شب قدری • کشف انوار سبحات جلال وحدتک اوانی ملایکه و واردات غیبیه تبشیر ایتدکی در • و یوم عیدلری شکرانه
مشاهده جمال ایچون جانلرینی قربان ایدوب • روح بی بدن و بی پیرهن تن حقه وصول ایله بیرام ایلر اولدقلریدر که • اول قدره
ایرمک • و وصلت حقله عید ایتمک ایچون ترک خواب و راحت ایدوب تهجد • قالقوب جوف لیل مجولرنده کشف جمال ذاته وصل
و مقام محمود وصلتنه نایل اولورلر • پس شب ایله روز ایتدی • بارک الله ای زبده اکوان اولان عارفان واصلان • حقا که
کردون جهنک دورانی و شب و روزک اختلاف و حولانی سزک وجودکز نمایان اولمق ایچون در • فاما بو دولت ابدی •
و سعادت سرمدی یه مدار نه معقوله کاردر • عشاق الهی ایتدی • اکرچه مدار اصلی توفیق ربانی • و حب سبحانی در • ولکن سبب وصول
الی المقصود • اوامر الهی یه امتثال ایله • صوم و صلوة • و حج و زکوة • و تهجد و نافلات • و حب ماسوادن قطع تعلقات و انواع
عزلت و مجاهدات ایله اولور • نته کیم حق سبحانه و تعالی سبب نیل درجات و قربات اولان • اوقات عباداته • و میقات ساعاته
کتاب کریمنده سوره اسراده بیان ایدوب بیورر که • اقم الصلوة لدلوک الشمس الی غسق اللیل وقرآن الفجر ان قرآن الفجر کان مشهودا

ومن اللیل فتهجد به نافلة لک عسی ان یبعثک ربک مقاما محمودا • شب ایتدی ای عاشقان ربانی • و مشتاقان جمال سبحانی •
حقا که حق تعالی انسانه عجب کرامت عنایت بیورمشدر که • جمیع مخلوقاتک اوقات طاعاتنی امة محمده جمع ایلمش • علم شریفه
خفی اولمیه که • ایام معتدله ده شب ایله روز اون ایکیشر ساعت اولوب • لیالی مزبوره ده اولان ساعاتدن هر بر ساعتی • فرق
عبادتدن بر فرقه یه تعیین بیورلمشدر • پس کیجه نک اول ساعتی وقت عبادت پریان اولوب طاعات حقده صف آراسته اولورلر
و کیجه نک ساعت ثانیه سی دریاده اولان جانورانک اوان طاعتی در • و ساعت ثالثه زیر زمینده اولان مخلوقاتک
وقت طاعتلریدر • و ساعت چهارم صابرلر طاعتنک وقتی در • و ساعت پنجم جو هواده اولان فرشته لرک وقت طاعتی در •
و ساعت ششم ابر و سحابک وقت طاعاتیدر • و ساعت هفتم اصحاب سکونت و فکرتک وقت طاعاتی درکه • نوم العالم عبادة
بیورلمشدر • ساعت هشتم آرایش بهشت و تزیین جنات عدن وقتی در • ساعت نهم وقت عبادت کراما کاتبین در • پس دخی
ساعت اول وقتدر که کوکلر قپوسی آچیلور • و ملایکه مقربین امواج دریا کبی جوش و خروشه کلوب • صیاح تسبیح و تهلیل • و صدای
تکبیر و تقدیسلری عالم قدسی مالامال ایدوب • هر قنقی عاشق که اول ساعتده مناجات ایدلونسه حاجتی روا اولور • اونبرنجی
ساعت وقت انتشار برکاتدر که • ودایع راحت • و بدایع قدرت اولان جواهر زمینده تعبیه اولنور • و اون ایکنجی ساعت
نسیم سحردر که • عاشق وار آه سرد بی شمار ایله مطلعندن هبوب ایدوب • ساعت نیاز دوستان • و وقت راز محبان •
و هنکام ناز عاشقان در • و اول زمانده ابواب جنات مفتوحه اولماغله نسیم سحرگاهی کذرکاهنده فوحاسکیه جنانه
مصادف اولمغله • وزان اولدقچه جانه حیات • و دماغه لذات ویرر • سفیان ثوری قدس الله روحه • روایت ایدرلر که
اول شبده بر منادی غیبی ندا ایدر که • الا لیقم العابدون • نصف اللیلده بر منادی دخی ندا ایدر که • الا لیقم القانتون
وقت سحرده دخی بر منادی ندا ایدر که • این المستغفرون بالاسحار • آه ای دیده آکاه • رسول علیه السلام فرمان الهی بو جمله
صادر اولدی که • حبیبم یوم قیامتده • اولان مقام شفاعت • اعلای مقامات اولان مقام محموددر که • سکا مسلم قلمشدر
اما انک طریقی بودر که • لیالی نک ثلثنده و یاخود نصفنده • قالقوب تهجد قیله سن • اشرف الاسباب ماینال به اشرف العطایا
پس حبیبم بنم رضامی دیلرسک • نهارده خلقی دینه دعوت ایده سن • و مقام محمودی دیلرسک شبده بیدار اولوب نماز قیله سن
عسی ان یبعثک ربک مقاما محمودا • نقل اولنور که رابعه عدویه جمله کیجه یی طاعات و مناجات ایله احیا ایدوب صبح صادقده
از غمنق کلسه بو بیتی مضمون سویلردی • قطعه • نفس من برخیز مردم خفته اند • نیکوی کر میکنی ببیند خدا
چشم من دور ای کزین از خواب ش • نیکی شب رو نماید روز را • ای بنم نور دیدم رابعه عدویه نسواندن ایکن طاعاته اشتغال
ایتمکله تاج الرجال اولدی سن زمره رجالدن ایکن • ان الله لا یحب البطالین • زمره سندن اولمش سن • ای نفس جاهل •
و قلب غافل • سر ز غفلت کی توان بر داشتن • با چنین صد تخم غفلت کاشتن • بونک کبی یوز غفلت تخمنی اکمک ایله سن باشکی
غفلت ادیخوسندن قالدرمغه نیجه قادر اولورسن • آه کیم • خواب مرده لقمه مرده یار شد • خواب مرده ایله لقمه مرده یار اولدی
یعنی جیفه مشابه سنده اولان لقمه حرام ایله • جیفه جهالت اولان ابدان غفله • خواب غفلتله یار اولدی • خواجه خفت و دزد شب برکار شد
خواجه اویودی و کیجه دزدی اولان شیطان و جن کار و مصلحتده اولدی • زیرا بر قاچ دفعه بیان اولنمشدر که حرام لقمه
مردار اولوب • و اکل حرام ایدنلرک جوارح و قواسی حقدن غافل اولور • و طاعات و عباداته دایما تکاسل ایدوب • بلکه
فرایضی بیله ترک ایدر • و اداء فرایض ایتدوکی تقدیرجه دخی • درلو درلو افکار فاسده دنیویه • و خواطر شیطانیه ایله نمازی
هبا اولوب الحق تعب و زحمت چکدوکی قالور • و ابلیس علیه ما یستحق انواع وسوسه ویروب طریق حقدن عدول ایتدررر •
و فکر و ذکری ییمک ایچمک • و کیمک قوت شانق • و اویک قوجمق اولوب برکره حقی ذکر ایتمکه قادر اولماز • و تابع شیطان اولوب
مردود حق اولور • ایمدی ای غافل • تو نمیدانی که خصمانت کیند • سن بلمزمیسن که سنک خصم و عدولرک کیمدر • بو خود ظاهردر که
ناریان خصم وجود خاکیند • ناری اولان جن و شیاطین خاکی اولان آدمیانک دشمنلریدر • کما قال تعالی • ان الشیطان للانسان
عدو مبین • پس چونکه شیاطین ناردن • و بنی آدم خاکله ممتزج اولان آب نطفه دن خلق اولوندی ایسه • امر مقرردر که
نار خصم آب و فرزندان اوست • نار آبک • و فرزندان آب اولان آدمیانک خصمیدر • همچنان که آب خصم جان اوست • نته کیم آب جان آتش
خصمیدر • یعنی آب آتش را کشد زیرا که او • و آب آتشی سوندررر زیرا که آتش • خصم فرزندان آبست و عدو • فرزندان آبک خصم و عدوسیدر
آه ای مستمع آکاه • اکرچه کیم نار صوری یی آب ظاهری سوندررر فاما • بعد از ان این نار شهوتست • بو نار ظاهری و شیطان آفاقی
ناردن صکره انفسده نار شهوت واردر • کاندرو اصل گناه و زلت • که زلت و عصیان و جرم و طغیانک اصلی اول نار شهوتک
ایچنده در • آه ای دل بارش داد و فریاد • اول نار شهوتک شدتندن که • نار بیرونی با بی فسرد • نار بیرونی بر مقدار آب ایله
افسرده و منطفی اولور • فاما الحذر الحذر که • نار شهوت تا بدوزخ می برد • نار شهوت صاحبنی تا جهنمه ایلتور • نار شهوت •
نار شهوت و آتش طبیعت آب ایله ساکن اولماز • زانکه دارد طبع دوزخ در عذاب • زیرا که صاحبنه عذاب ایتمکده نار شهوت

دوزخ طبيعتي طوتار • يعني نار شهوتك اوزرنه آب آتالي دوكه كچه شدتي زياده اولوب دوزخ وار هل من مزيد نعره سن اورره
دونيا كنده يه ال ويردكچه حرص وطمع شدتلو اولور رباعية • ازآتش شهوت جكرمي سوزد • وزحرص همه مغز سرم مي سوزد
چون پاك شود دلم چو اين نفس پليد • هر لحظه بنوعي دگرم مي سوزد • آه اي مستمع قابل اگر كلمات قدسيه مولانادن منتفع اولوب
نار شهوت راچه چاره نور دين • واز اله آتش اليم طبيعته چاره ندر ديرسك بيوررلركه آتش شهوت وكين
نور دين موحدين دركه • يوم قيامتده مؤمنلر صراط اوزرندن مرور وعبور ايدركن نار جهنم فرياد ايدوب اي مؤمنلر احسان ايدوب
معبر صراطدن برق خاطف كبي گچيكز كم نوركم اطفاء نار الكافرين سزك آب نور دينكز كافرلرك نارني سويندردي ديه •
كما اخرج الطبراني وابن عدي • عن يعلي بن منيه عن النبي صلى الله عليه وسلم • تقول النار للمؤمن يوم القيامة جز يا مؤمن فقد اطفاء
نورك لهبي واخرج الديلمي عن ابي هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم • الصلوة على نور على الصراط واخرج هناد والطبراني والبيهقي
عن خالد بن معدان قال قال عليه السلام • اذا دخل اهل الجنة الجنة • قالوا ربنا الم تعدنا ان نرد النار • قال بلى ولكنكم مررتم عليها
وهي خامدة • اي مؤمن موحد مطفئ نار شهوت چونكه نور دين در • زنهار دنيكي اعمال شايسته دن حفظ ايدوب اطفاء نار شهوت
حقدن مدد وعنايت • ونور محبت رجا ايله • زيرا چه كشد اين نار را نور خدا بو نار شهوت واتش طبيعتي نه مقوله نور سويندرر
بيلورميسن • نور محبت الهيه سويندرر • ونور الهي اطفاء نار ايتدوكن نيجه اولورش بلمك استرسك نور ابراهيم را ساز اوستا
نور ابراهيمي اطفاء ناره استاد دوزكه • نار نمرودي سويندروب يا ناركوني بردا وسلاما على ابراهيم بيوردوغي كتاب كريمده
مسطور • وقصه ابراهيم خود مشهوردر • پس سن دخي اول نور ابراهيمي اولان • نور جذبات رباني ظهور ايتمك ايچون قدم ابراهيم
اوزره اولان وارث اكمل حبيب الرحيم عليه صلوات الله العليم • صدق واخلاص ايله تسليم • واتش جذباتنه داخل اول كه اول نور
محبت قلبكده ظهور ايدوب نار شهوات ونمايم صفاتكي محو وافنا ايدوب تا زنار نفس چون نمرود تو حتى سنك مانند نمرود اولان
نفس عنودك آتشندن وارهد اين جسم همچون عود تو عود كبي اولان جسم وجودك خلاص اوله • ازين جام تا جرعه خورده ام
سرم در سجود است وجان در شهود • درين جام ديدم بعين اليقين • نمود است غير تو يعني نبود • چه غير وكجا غير وكو نقش غير
سوى الله والله ما في الوجود • دلم سوخت در عشق ومن ساختم • دران سوختن ساختن داشت سود • ايدي بنم روحم توني محقق بيل كه
نار شهوتي سويندرن نور عشق وجذبه دن غيري دگلدر • زيرا مادام كه گوكل هواي ياره گرفتار اولميه • هواي اغياردن تجرد
ونور تقوايي بولماز • نته كم قاسم انوار ديمشدر رباعي • هر چند ترا از اهل ايمان دارم • در معني اين مسئله برهان دارم
گر عشق خدا نباشدت در دل وجان • سن كافرم ار ترا مسلمان دارم • زيرا نور ايمان اولان عشق يزدان اولمادقچه نفس ايله روح
ومقتضاي نفس ايله مقتضاي روح اكلانماز • پس العمل بلا علم ضلال • اولوب نفسك مراداتنه مساعده ايدوكن نفسه مخالفت
قياس ايدر • نفسه مساعده ايتدكچه خود نار شهوتي شدتلو اولور زيرا شهوت ناري برآيدن كم نشد • شهوت ناري واقتضاء نفساني
سورنكه يعني مقتضالرنجه عمل ايدوب مراداتني ويرمكله ازاله اولمادي پس نيجه زايل اولور ديرسك او بماندن كم شود بي هيچ بد
بي شك وشبهه نار شهوت چاره سز قالمغله ازاله اولور • يعني استه وكن بولماغله • ومقتضاي نفسي ويرماكله نار منطفي اولور
پس مقتضاي نفسي ويرمامكه سن اكا غالب اولمق گركسن كه • زير حكمه الوب بوته رياضته قويه سن • رياضت ومجاهده يه ايسه •
عشق الهي وشوق رباني لازم در • پس مطفئ نار شهوت نور عشق خدا اولدوغنه شبهه قالمدي ايدي ايم جانم تاكه هيزم مي نهي برآتشي
مادام كه سن برآتشك اوزرنه هيزم قويه سن كي بميرد آتش از هيزم كشي آتش هيزم كشلكدن قچان مرد اولور • يعني آتشه اودون
قوندقچه ايچينه قومان اودوني ياقوب ناري مشتد اولور • پس اودون قومامق گركدر كه آتش دوكنه سونيه • نته كيم بيوررلر
چونكه هيزم بازگيري نار مرد چونكه حطبي آتشدن گيرو طوته سن نار سويندي زانكه تقوي آب سوي نار برد زيرا كه تقوي نار شهوت
جانبنه آب ايلتدي • يعني نار صوريده اولان هيزمي ناردن گيرو چكمك ناري نيجه سويندررسه مقتضيات شهوانيه يي دخي ويرمز
رياضت ايتمك • واهل تقوي اولمق آب ايلتوب نار طبيعتي سوندررر كي سيه گردد ز آتش روي خوب • كو نهد گلگونه از تقوي القلوب
اول خوب روكه تقوي القلوبدن وجه زيباسنه گلگونه قويه • اول آتش شهوتدن قچان روسياه اولور • يعني اولماز • حاشا كه قنغي اهل
تقوي دركه زينت تقوي ايله مزين ايكن اوناس جرايم ايله ملوث اوله • آه اي دل آگاه وسالك راه اميد دركه انصاف گلوب شويله دك
خود نه ايدوگك ايدك اما هنوز حيا ايتمكدن بر رمق قالوب • زنده اولدوغك قدريني بيل • وقلبكي معصيتدن قلع ايدوب ايتدوكلركه
ندامت ونفسكي لوم ايله • بتوفيق الله تعالى هر دخي ايتمامكه • وامر امتثال ايتمكه اوزره توبه ورجوع ايدوب وبر مرشد كاملك دامننه
تشبث ايله • محمد تقوي اولان نور الهي كه عشق ربانيدر حصوله گتوروب طريق تقوايه تعلم قيل • شويله كه بو اسلوب ايله توبه ايده سن
الي يبل عمرك جملهسن فساده خرج ايدوب بقيه عمركدن بر كون قالمش ايكن • وجه مشروح اوزره ماسوادن قطع تعلق وتوبه وانابت ايله
قلبكي محبة الله نوريله منور ايليك جمله گناهك مغفور اولوب زمره اتقيا وفرقه اصفيادن اولورسن • كما روي عن ابي موسى
عبد الله بن قيس الاشعري رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم • قال ان الله يبسط يده بالليل ليتوب مسئ النهار • ويبسط

يده بالنهار ليتوب مسئ الليل حتى تطلع الشمس من مغربها • رواه مسلم وعن ابي هريرة رضه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
من تاب قبل ان تطلع الشمس من مغربها تاب الله عليه • وعن ابي عبد الرحمن عبد الله بن عمر بن الخطاب رضي الله عنهما عن النبي صلى الله
عليه وسلم • قال ان الله تعالى يقبل توبة العبد ما لم يغرغر • پس اول بقيه قالان عمري تقوا ايله گچوررسك • التائب من الذنب كمن لا ذنب له
مظهري اولوب • ان تتقوا الله يجعل لكم فرقانا ويكفر عنكم سيئاتكم ويغفر لكم • آيت كريمه سي مبشرات اشيدرسن • روي عن ابي امامه
صدي بن عجلان الباهلي رضي الله عنه • قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يخطب في حجة الوداع • فقال اتقوا الله وصلوا خمسكم
وصوموا شهركم • وادوا زكوة اموالكم • واطيعوا امراءكم • تدخلوا جنة ربكم • رواه الترمذي في آخر كتاب الصلوة • وقال حديث حسن صحيح
ايدي معناي تقوي معلوم اولديه • تمدنصكره استقامت • ونفسه دايما مخالفت اوزره اول كه • ان الذين قالوا ربنا الله
ثم استقاموا فلا خوف عليهم ولا هم يحزنون • اولئك اصحاب الجنة خالدين فيها جزاء بما كانوا يعملون • آيت كريمه سنده اولان
زمره يه لاحق اولاسن • اللهم اني اسئلك الهدى والتقى والعفاف والغنا • پس مولانا خداوندكار • نار شهوت مناسبتي ايله بو قصه
بيانته شروع بيورديلر آتش افتادن در شهر بايام عمر رضي الله عنه حضرت عمر بن الخطاب رضي الله عنهك • زمان خلافت معدلت
اركانلرنده قضاي ناگهاني يثرب شهرينه آتش دوشمه سي بيانندهدر • يعني روايت اولنور كه آتشي افتاد در عهد عمر حضرت عمر رضي الله
عنهك عهد خلافتلرنده شهر مدينه يه آتش دوشوب براحراق عظيم واقع اولدي كه همچو چوب خشك مي خورد او حجر اول آتش پرشرر
چوب خشك كبي حجر ومدري يدي يعني شدته ناردن طاشلر دخي گوزري اودكبي يانوب در فتاد اندر بنا وخانها نار حرقه بنا وخانه
دوشدي تا زد اندر پر مرغ ولانه ها حتى آتشك علولري جو هوايه چقوب يوكسكده اوچان قوشلرك قنادين وقويروغين • ودرخت
بالالرده اولان لانه واشيانه لرين ياقدي • وكره ناره پيوسته اولدي الحاصل نيم شهر از شعلها آتش گرفت شهرك نصفي
آتشدن شعله لر طوتدي حتى مروي دركه روضه مطهره يه گلنجه شهر مدينه احراق اولوب روضه مطهره يه قريب اولدقده ساكن اولدي
الحاصل بر نار عظيم اولدي كه آب مي ترسيد از ان ومي شگفت آب آتش كش ايكن اول نار عظيمدن خوف ايتدي • وغلبه شدتندن
عجبه قالدي پس مشكهاي آب وسركه مي زدند • بر سر آتش كسان هوشمند هوشمند اولان كسنه لر آتشك باشنه آب وسركه
شكلريني اوردلر • وقدرتلري يتدكچه اطفاسنه بذل همت ايتديلر • اما فايده منداولميوب قدرة رباني ايله آتش از استيز افزون مي شدي
آتش عنادندن زياده شدتلو اولوردي • وگويا كه مي رسيد اورا مداد از بي حدي آتشه معين غيبي وعالم بيحدي دن مدد ايرشوردي
ولا صنع اولان عنصر آب • درحال ناره متبدل • وعلولري كماتي مقعر فلك قمر اولوردي • چونكه شدت نار بو مرتبه يه واردي
خلق آمد جانب عمر شتاب خلق مصيبت زده سرعتله جانب عمر رضي الله عنه يه گلوب ايتديلركه يا امير المؤمنين كاتش ما مي نميرد هيچ ز آب
بزم آتشمز هيچ ابدا سونمز • وبهر نه قدر صو دوكلسه زياده اولور • اي خليفه رسول وخدا • بو نارك اطفاسنه چاره ودوا نه در
بيان بيور • گفت آن آتش ز آيات خداست عمر الفاروق رضي الله عنه بيورديلر كه اي اهل بلده • اول آتش آيات الهيه دن بر علامتدر
شعله از آتش بخل شماست يعني سزك بخل وشحكز آتشندن بر شعله دركه دوكمزده اولان نار بخلك شعله سي افاقده صورت
باغلايوب تارك آتركوه اولدوغكز ايچون • آتش بخلك شراره سي اموال وجانلركز بر باد ايلدي • زيرا بخلدن بد صفت اولماز
ايدي اي مؤمنين موحدين • ترك شهركزده بخل ايله متصف اولمش اجنبي اولمق گركدر بيورردي • كما قال عليه السلام لا يجتمع الشح
والايمان في قلب عبد ابدا • وقال صلى الله عليه وسلم • اتقوا الظلم فان الظلم ظلمات يوم القيامة • واتقوا الشح فان الشح
اهلك من كان قبلكم حملهم على ان سفكوا دماءهم واستحلوا محارمهم • رواه مسلم عن جابر • وقال تعالى • ولا يحسبن الذين يبخلون
بما آتيهم الله من فضله هو خيرا لهم بل هو شر لهم سيطوقون ما بخلوا به يوم القيامة ولله ميراث السموات والارض والله بما تعملون خبير
حجة الاسلام امام محمد الغزالي قدس الله سره كيمياي سعادتنده ابو سعيد خدريدن روايت ايدرلركه • بركون حضرت رسالت پناه
عليه صلوات الله • طواف بيت الله ايدركن • گورديلركه حلقه كعبه يه بر رجل ياپشوب الهي بو بيت شريف حرمتنه بنم گناهم عفو ايله
اما الهي بيلورم كه بني مغفرت ايتمزسن ديوب • بكاء شديد ايله اغلار • رسول عليه السلام بيورديلركه اي مرد نيازمند • گناهك
نه مقوله گناه در • اول كسنه ايتدي يا رسول الله بنم گناهم عظيم در • رسول عليه السلام بيورديلركه سنك گناهك سموات وارضدن
بزركترميدر • بلي يا رسول الله ديدي • پس گناهك رحمة حقدن دخي اكثرميدر بيورديلر • اول كسنه يا رسول الله درياي رحمت الهي
بي نهايه دردیدي • حضرت رسالت پناه بيورديلركه • پس رحمة الهي دن نيچون مأيوس اولورسن • اول شخص ايتدي يا رسول الله
بنم مال فراوانم واردر • اما بنده بر بخل عظيم دخي واردركه • بر سائل گلوب شيء لله ديو سؤال ايلسه • قياس ايدرم كه اوزرمه بر آتش
دوشوب وجودمي احراق ايدر • رسول الله عليه السلام بيورديلركه • اي بخيل بندن دور اول كه • شراره بخلك بني احراق ايتميه
اول الله حقيچون كه بنم نفسم انك يد قدرتنده در • ركن ومقام ميانندن هزار سال عبادته اشتغال • واشك چشمك نهرلر ساله
ايتسك وگوزك ياشندن درختلر بتسه • مادام كه ترك صفت بخل ايتميوب بو حال ايله جان ويررسك مقامك جهنم در • وبخل
كفردندر • ولايق كفار لاجرم ناردر • جزء وارد اولمشدركه يحيي عليه السلام بركون ابليسي گوروب سؤال بيورديلركه

ای عزازیل سنگ جمله دن زیاده دشمنکی یا خود دوستنک کیملردر • ابلیس علیه ما یستحق ایتدی • صالح البخیل بکا • فاسق سخیدن سوکلودر
زیرا بخیل هر نه قدر عبادت ایلسه بخلی عملنی حبط ایدر • اما قورقارم که سخی اولان فاسقه حق تعالی جود وسخاسی سببی ایله توبه میسر ایدوب
جنته قویه • ومرحوم ومغفور له ایلیه • وقال علیه السلام خصلتان لا تجتمعان فی مؤمن البخل وسوء الخلق • الحاصل حضرت عمر رضی الله عنه
اول محترقان آتش عصیانه ایتدی • ای مؤمنلر رحمکم الله • وهداکم الی طریق الاسخیاء والخلصاء • زیرا نجاست ظاهره ایله اولان ملوث کبی
سزی صلوته قرب ایلمکدن نیجه منع ایدرسه • ملوث قلب اولان رذیله بخل دخی تقرب حق دن قلبکز منع ایدر • فلهذا زکاته زکوه
تسمیه سی انکچوندر که • قلبده اولان ملوثات بخلی غسل وتطهیر ایدر • ونار غضبی صدقه دن غیریسی سویندرمز • کما قال علیه السلام
ان الصدقة السر تطفی غضب الرب • ایدی ای مؤمنلر **آب وسرکه چیست نان قسمت کنید** آب وسرکه ندر نان قسمت ایدیکوز
بخل بگذارید اگر آل منید اگر بنم آل واتباعم ایسه کوز شح وبخلی ترک ایدیکوز **تحفة الاحرار** • ای شده زندان درم مشت تو
بند بر انگاز زهر انگشت تو • پیش که ایام کند رنجات • گردش او تاب دهد پنجه ات • خوش بگشا دست چو احبابیان
از پی آزادی زندانیان • جمع مکن درهم ودینار را • تحفه مشو تحنه ادبار را • ور بمثل جمع شود صرف کن
گوش نیوشنده بدین حرف کن • صرف همه گر چه نیابد ز تو • منع همه نیز نشاید ز تو • حق چو ترا داد ز دینار بیست
بخل مکن نیمه دینار چیست • ریخت ز درهم بکنارت دویست • پنج چو خواهد ز کنارت مایست • قدر درم گر تو دافزون بعرض
طول دهندت بهمان قدر عرض • تفرقه کن جمع درمهای خویش • سینه تهی کن ز المهای بیش • ضامن رزق همه شد کردکار
کار خدا را بخدا واگذار • پس طایفه مؤمنین عمر رضی الله عنه دن نصایح مزبوره یی • سمع خلوص ایله استماع ایتدکده
خلق گفتندش که در بگشوده ایم خلق عمر رضی الله عنه یه دیدیلر که یا امیر المؤمنین بز قپولرمز آچمشوزدر **ما سخی واهل فتوت بوده ایم**
وبز سخی واهل فتوت اولمشوزدر • یعنی زکاتدن ماعدا نیجه صدقات ویروب • وفقرایه فتح ابواب ایدوب اطعام طعام ایله بذل
وعطا ایدرز • وجود وسخاوت ایله متصف اولمشوزدر • ان شاء الله تعالی بزده بخل وخست یوقدر • عجبا بخل ایدنلر کیملردر که •
واول بخل نه مقوله بخل در بیان بیورکه • صفات مزبوره ایله متصف اولانلر • ترک اخلاق ذمیمه • وتحصیل اوصاف حمیده ایتسون دیدیلر
گفت نان در رسم وعادت داده اید حضرت عمر رضی الله عنه بیوردیلر که • نعم سز بخل وشحدن عاری • وحب دنیادن بری اولورسز
ولکن شهرده بعض کمسنه لر واردر که خطام انلره در • انفاق مال • واطعام طعام • واعطا ونوالی بطریق الرسم والعاده ویرش سزدر
دست از بهر خدا نگشاده اید الله اچون کشاده دست اولمامش سزدر • بلکه جود وسخایی لوجه الله ایتمیوب **بهر فخر وبهر بوش وبهر ناز**
بلکه بذل وعطایی فخر وعظمت • وبین الناس مدحت وشهرت • ولحسان الله وکلر فقرایه ناز واستغنا اچون ایدوب **نز برای ترس وتقوی ونیاز**
از خدایه اطاعت وخوف وخشیت • وتقوی وطاعت ونیاز ومسکنتدن اوتوری سخاوت ایتمامش سزدر • الحاصل کمال خلوص
وطویت ایله اولمایوب • غرض نفس ایله اولان انعام وتصدق بخل دن معدوددر • زیرا نام وشهرت اچون ویریلن عطیه •
عند الله مقبول اولمایوب آخرتده ثوابی یوقدر • وما امروا الا لیعبدوا الله مخلصین له الدین حنفاء ویقیموا الصلوة ویؤتوا
الزکوة وذلک دین القیمة • ای ما امرهم الله بما فی القرآن بارسال نبینا محمد صلی الله علیه وسلم الا لاجل ان یعبدوه مخلصین
له الدین • ولا یشرکوا معه احدا بالعباده • مایلین عن غیر دین الاسلام • مستقیمین راسخین علی دین الاسلام • بان یقیموا الصلوة
ویؤتوا الزکوة • وذلک ای الذی امروا به من الایمان والعبادة الخالصة من الریاء • دین القیمة • ای الملة المستقیمة فی جمیع
الکتب المنزلة من الله تعالی • وقال تعالی وقدمنا الی ما عملوا من عمل فجعلناه هباء منثورا • ای عزمنا وقصدنا الی ابطال الاعمال
التی عملوها لغیر وجه الله فابطلنا ثوابه • وجعلناه کالهباء المنثور • وهو الغبار الذی یری فی شعاع الشمس • عن عقبة بن مسلم
ان شفی بن ماتع حدثه انه دخل المدینة یعنی مدینة النبی علیه السلام • فاذا هو برجل قد اجتمع علیه الناس • قال فقلت من هذا
قالوا ابو هریرة رضی الله عنه • فدنوت منه • فلما سکت وخلا قلت انشدک الله حدثنی حدیثا سمعته عن رسول الله علیه السلام
وحفظته • فقال ابو هریرة لاحدثنک حدیثا حدثنیه رسول الله صلی الله علیه وسلم ما معنا احد غیری وغیره • ثم نشغ نشغة
فخر مغشیا علیه • فمکث قلیلا • ثم افاق فقال لاحدثنک بحدیث حدثنیه رسول الله صلی الله علیه وسلم • ثم نشغ نشغة فمکث
طویلا • ثم افاق ومسح وجهه حتی نشغ ثلثا • ثم قال حدثنی رسول الله صلی الله علیه وسلم • وقال ان الله تبارک وتعالی یقضی
بین خلقه یوم القیامة • من یدعی به رجل جمع القرآن • ورجل کثیر المال • ورجل قتل فی سبیل الله • فیقول الله للقاری الم اعلمک
ما انزلت علی رسولی قال بلی یا رب • قال ماذا عملت فیما علمت • قال کنت اقوم به آناء اللیل والنهار • ویقول الله تعالی کذبت •
وتقول الملائکة کذبت • بل اردت ان یقال فلان قاری • فقد قیل ذلک • ویقول لصاحب المال ماذا عملت فیما آتیتک قال کنت
اصل الرحم واتصدق به • یقول الله کذبت • وتقول الملائکة کذبت • بل اردت ان یقال فلان جواد • فقد قیل ذلک • ویؤتی
بالذی قتل فی سبیل الله • فیقول الله بماذا قتلت • فیقول قاتلت فی سبیلک حتی قتلت • فیقول الله کذبت • وتقول الملائکة کذبت
بل اردت ان یقال فلان جری شجاع • فقد قیل ذلک • ثم ضرب رسول الله صلی الله علیه وسلم یده علی رکبتی • وقال یا ابا هریرة

اولئک الثلثة اول خلق الله یسعر بهم النار یوم القیمة • قال فبلغ ذلک الخبر الی معاویة فبکی بکاء شدیدا • قال بعض العارفین • مثل من یعمل الطاعة
للریاء والسمعة کمثل رجل خرج الی السوق • وملاء کیسه حصیات • فیقول الناس ما املاء کیس فلان • فلو اراد ان یشتری شیئا لا یعطی • فلا منفعة
سوی مقالة الناس ولا ثواب فی الآخرة • **سلسلة جامی** • هر که اخلاص نیست اکسیرش • گر زر ناب کم ز مس گیرش
چیست اخلاص آنکه کسب وعمل • پاک سازی ز شرب نفس ودغل • نه دران صاحب غرض باشی • نه ازان طالب عوض باشی
کیسه خود از وی بپردازی • سایه خود بر وی نیندازی • حول خود از میانه برداری • قوت خود تمام بگذاری
حول وقوت ز فعل حق بینی • گل حکمت ز باغ حق چینی • لیک با این همه خجل باشی • فعل نا کرده منفعل باشی
زانکه آن فعل گر چه فضل حقست • مبتنی بر قضای ما سبقست • مظهر آن تویی ودر ظاهر • ساری احکام مظهر وسایر
گر چه خالیست فعل حق ز خلل • ناقص آمد عمل ز نقص محل • آب باران که فصل فروردین • آمد از آسمان بسوی زمین
بود شیرین ولی بعرصه دشت • شور شد چون بخاک شوره گذشت • ایدی بنم روح روانم ع • خوش نصیحتلر اشتدک زنهار
مال تخم است وبهر شوره منه مال دخی تخم در اول مالی هر شوره زمینه بذر ایتمه • یعنی غرض نفس ونام وشهرت اچون مالکی شوره
زمین مثابه سنده اولان هر نا مستحق ونا مستعده • وفسقه وفجره ومسخره وتداحلره ویرمه **تیغ را در دست هر رهزن مده**
تیغ وشمشیری هر رهزنک النه ویرمه • زیرا مال تیغ بران • واهل فسق وعصیان فی المثل رهزنان کبی در • ایدی مال خدایی •
اصحاب هدی • وارباب تقوایه اعطا ایدوب • رهزنلر النه ویرمه که • فسق وفجوره صرف ایدوب سنی دخی فساده شریک ایدرلر
رباعی با نا اهلی که نان خورم خون شمرم • افسانه او نیز ز افسون شمرم • با نا جنسی اگر دمی بنشینم • حقا که ز محنت ورنج افزون شمرم
پس کمال احتیاط ایله تحری ایدوب **اهل دین را باز دان از اهل کین** اهل دین وتقوایی اهل کین وهوادن فرق وتمییز قیل • نیک وبدی
آشکاره بیل وسعادت سرمدی دیلرسک **همنشین حق بجو با او نشین** همنشین حق اولان اولیاء الله وعارفان باللهی طلب
وانلر ایله همصحبت اول • وعاشقلر ایله طور اوتور • وبذل مال ایدرسک انلره بذل ایله که • حال الرسالة للمنوب سن دخی زمره اولیادن
اولاسن • ومن اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف • دولتنه نایل اولاسن • وانلرک یولنه مال دکل جان وباش فدا قیله سن **شعر**
مرا یاریست اندر گاه وبیگاه • چو ساغر همدم وچون سایه همراه • مرا از پرتو انعام عامش • تجلی دایمی شد دایم الله
اگر ترسیده بگریز ازین کوی • که شیرانند اینجا در کمینگاه • درین ره گر مطیعی جای شکرست • وگر داری خطا هم عذر از و خواه
تجلی خدا ناگاه آید • ولیکن بر دل ایشان آگاه • دریغا محرمی همدم ندیدم • دلی دارم مسلمانان وصد آه
دل شوریده درمانی ندارد • مگر فانی شود در قرب آن شاه • ببازم پیش آن روی دلفروز • اگر جانم اگر مالم اگر جاه
قلندر چون مجرد بود خوش رفت • ز دنیا تا بعقبی طالب مشو آه • آه ای غافل بذل وایثار خود مردان خدایه کرکدر • فاما خلق عالم
بوندن غافل اولوب **هر کسی بر قوم خویش ایثار کرد** هر بر کمسنه اموال ونوالنی کندو قوم وجنسنه نثار واختیار ایلدی •
کاغه پندارد که او خود کار کرد که اول ابله ونادان قیاس ایدر که • بر ایش ایشلدی یعنی تقاضای نفسی اوزره اولان اهل هوا
واتباع واحبابنه بذل مال ایتمکی سخاوت وکرم • واول مقابله ده کندویه بر فایده وارد رضا نور اما اول مقوله بذل ونثاردن
کندویه مقدار ذره نفع اولمایوب بلکه ان المبذرین کانوا اخوان الشیاطین قول کریمنه مظهر اولور پس عند الله مقبول اولان
جود وسخا وبذل وعطا • وانواع مجاهدات وغزا اولدرکه • لله وفی سبیل الله اوله • واحسان دخی اهلنه واقع اوله • ایدی عملده
اخلاص نه وجهله اولمق کرکدر • ومقام رضاده اولمق نیجه در • امام علی کرم الله وجهه دن اوکرن دیو • مولانا خداوندکار اشبو
حکایته شروع ایدوب • ومقام رضا اعلای مقامات سالکان اصفیا اولمغله • مثنوی شریفک جلد اولنی حکایت علی
رضی الله عنه ایله اتمام واختتام بیورمشدر • **خدو انداختن خصم در روی امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه وانداختن**
علی رضی الله عنه شمشیر از دست جنکده خصم علی نک وجه مکرمنه حاشا توکردوکی • وعلی رضی الله عنه دخی شمشیری الدن
آتدوغیدر • ایدی بنم روحم **از علی آموز اخلاص عمل** اخلاص عملی علی دن اوکرن **شیر حق را دان مطهر از دغل**
علی بن ابی طالب اسد الله الغالب کرم الله وجهه ورضی الله عنهی حیل ودغلدن مطهر وپاک بیل • ویزیدلر کبی علی یه زنهار
بغض وعداوت ایتمه • ورافضیلر کبی محب علییم دیو طرف آخره بغض وعداوت ایله رحمت حقدن ابلیس کبی مردود اولمه • علی یه
محبت ایتمکک طریقی • علی منقبت اولان وارث اکمل حقیقت • ومرشدان راه هدایتدن بیل • یوخسه جهالت ایله کاه یزیدی
وکاه رافضی زمره سندن اولمقدن احتراز اوزره اول **عطار** • ز علم حیدری گر تو بدانی • ترا بنماید اسرار معانی
که دل علمست واسرار حقیقت • از و یابنده ره جویان طریقت • دل وجان کن نثار روی یاران • چو خاکی باش اندر کوی ایشان
حقیقت مرتضی دلدار دین است • که او سر جمله اسرار دین است • امامت او ودر عین حقیقت • سپرده راه کل اندر طریقت
امام حیدرست وپیشوایم • درون جان ودل او رهنمایم • در علم گشود از عین جانان • مرا بنمود بی شک سر سبحان
اگر صاحب دردی چو حیدر • زمین دریاب این معنی تو مگذر • همه دنیا بر او بود خاشاک • ببین حیدر چنین جایی تو حاشاک

سرسخن در حکایت علی

درانده کو حضور یار بودش • عیان لیس فی الدار بود • نه دنیی ونه عقبی را بخاطر • بدش جز دوست مراسرار ظاهر
که در پاش جان پیکان الماس • برون کردند ما دیج وسواس • نماز او نمازی بود ذاتی • نه همچون دیگران فعل صفاتی
درون خاطرش حق در نظر بود • ازان حیدر بصورت بی خبر بود • عمل اینجا چو حیدر کرد باید • ولی در عشق فردی فرد باید
وفی الاستیعاب حدثنا احمد بن محمد • قال نا احمد بن الفضل • قال نا محمد بن جریر • قال نا علی بن عبد الله الدهقان • قال نا
مفضل بن صالح عن سماک بن حرب بن عکرمه عن ابن عباس • قال لعلی رضی الله اربع خصال لیست لاحد غیره • هو اول عربی وعجمی
صلی مع رسول الله صلی الله علیه وسلم • وهو الذی کان لواؤه معه فی کل زحف • وهو الذی صبر معه یوم فر عنه غیره • وهو الذی
غسله وادخله قبره • وروی ابو داود الطیالسی • قال نا ابو عوانه عن ابی بلج • عن عمرو بن میمون • عن ابن عباس • ان رسول الله صلی الله
علیه وسلم • قال لعلی انت ولی کل مؤمن بعدی • حدثنا عبد الوارث بن سفیان • قال حدثنا ابو عوانه عن ابی بلج • عن عمرو بن میمون
عن ابن عباس • قال کان علی اول من امن من الناس بعد خدیجه • قال ابو عمر هذا اسناد لا مطعن فیه لاحد لصحته وثقة نقلته • قال
صاحب الاستیعاب • وهو یعارض ما ذکرنا عن ابن عباس فی ابی بکر رضی الله عنه • والصحیح فی امر ابی بکر انه اول من اظهر اسلامه
کذلک قال مجاهد • وغیره قالوا ومنعه قومه • وحدثنا عبد الوارث • نا قاسم • نا احمد بن زهیر • قال نا عبد السلام بن صالح • قال نا
عبد العزیز محمد الدراوردی • قال حدثنی عمر مولی غفرة • قال سئل محمد بن کعب القرظی عن اول من اسلم علی او ابو بکر • رضی الله عنهما • قال سبحان الله
علی اولهما اسلاما • وانما شبه علی الناس • لان علیا اخفی اسلامه من ابی طالب • واسلم ابو بکر واظهر اسلامه • ولا شک عندنا ان علیا اولهما
اسلاما • وروت طایفة من الصحابة • ان رسول الله صلی الله علیه وسلم • قال لعلی لا یحبک الا مؤمن • ولا یبغضک الا منافق • وقال علیه السلام
من احب علیا فقد احبنی • ومن ابغض علیا فقد ابغضنی • ومن اذی علیا فقد اذانی • ومن اذانی فقد اذی الله • وقال صلی الله علیه وسلم
یهلک فیک رجلان محب مفرط وکذاب مفتر • وقال علیه السلام لعلی • تفترق فیک امتی کما افترقت بنو اسرائیل فی عیسی علیه السلام
الحاصل اسد الله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه نک منقبت علیه سنه غایت • وکرامات سنیه سنه نهایت یوقدر • اما زنهار
وزنهار اولمیه که • علی یه دعوای محبت ایدوب حب مفرط ایله حاشا چهار یار گزین • واصحاب برینه تسویلات شیطانیه ایله عداوت ایدنلردن
وعلی خدا دینلردن اولمیه سن • وراه راست ده بولنوب مختار اولیا اولان طریق اهل سنت وجماعتدن ایرلمیه سن • وبعد رسول الله
افضل صحابه ابو بکر صدیق • ثم عمر • ثم عثمان • ثم علی • دیوب هر بری مقبول حضرت ومقرب درگاه احدیت اولدوغنه اعتقاد تام ایلیه سن
رسول علیه السلامی سومک سنتنی اجرا ایتمک • وخلق محمدی ایله متخلق اولمقدر • وصدق ایله متصف اولمق ابو بکر صدیقی سومک • وعدالت
وغیرت حق ایله متصف اولمق عمر بن الخطابی سومک • وادب وحیا وحقه تسلیم ورضا اوزره اولمق عثمان بن عفانی سومک • وحب الهی
وعشق ربانی نوریله قلبک منور اولمق • علی بن ابی طالبی سومکدر • واول نور محمدیی روحکه امام ومقتدا ایتمکدر • بو خصوصده مجرد دعوای
محبت ایدوب اثر شریفلرینه اقتدا ایتمامک انلره محبت اولمز • رضی الله عنهم • وبن محب علی یم دیو سایر اصحابدن قطع محبت ایتمک فی المثل
اکا بکزر که • حضرت رسالت پناهی سوب • سایر انبیایی سومیه سن • واصحابی سوب امام علی یه بغض ایتمک اکا بکزر که • انبیای عظامی
سوب حاشا رسول علیه السلامه ایمان کتورمیه سن • پس ایماندن خروج وزمرهٔ کفره یه دلوج ایتمش اولورسن • اعاذنا الله تعالی
یهودیلرک موسایه محبت • وعیسایه عداوتلری • ونصارانک عیسایه اقرار • وحبیب الله علیه السلامه انکارلری کندولری کافر ومشرک
ایتدیلر • بری یهودی وبر فرقه سی کافر اولوب عزیر ابن الله • وعیسی ابن الله دیدیلر • کذلک من حیث الجهل حب مفرط ایله دخی علی الله
دینلر مشرک بالله اولدیلر • ایدی حق سبحانه وتعالی یه صغنوب زیغ وزللدن خلاص • وچهار یار گزین رضی الله عنهمک شرف وفضیلت
وامام علی کرم الله وجهه نک قدر ومکانت • وترا مامتن بکلت استر سک • دارث حقیقه محمدیه اولان پیر طریقت • وکلی تمتدن قلبک
نور محمدی ایله پر نور هدایت ایدوب • محبتک عینی • وزدتک حق الیقین اولوب • صدق صدیق • وعدل فاروق • وحیاء عثمان
ونور علی ایله بهره مند اولسن • وهر بری دریای انوار رسالتک لآلی گرانمایه لری اولدوغن مشاهده قیلسن • روی عمرو بن العاص رضی
انه قال قلت لرسول الله صلی الله علیه وسلم • یا رسول الله من احب الناس الیک • قال عایشة • قلت من الرجال قال ابوها • وقال علی
فکان رسول الله هو الخیر • وکان ابو بکر اعلمنا به • وکان علی خیر هذه الامة بعد نبیها صلی الله علیه وسلم • ابو بکر وعمر • وعن ابی هریرة
قال صلی الله علیه وسلم • لو کان بعدی نبی لکان عمر • وقال ابن مسعود رضه • حین بویع عثمان فی الخلافة • بایعنا خیرنا • ولم نال •
وعن عایشة رضی الله عنها • قالت قال لی رسول الله صلی الله علیه وسلم • ادعوا لی بعض اصحابی • فقلت ابو بکر فقال لا • فقلت عمر
فقال لا • فقلت ابن عمک علی فقال لا • فقلت عثمان قال نعم • فلما جاء قال لی بیده فتنحیت • فجعل رسول الله صلی الله علیه وسلم
یسارّه • ولون عثمان یتغیر فلما کان یوم الدار وحصر قیل له الا تقاتل عنک • قال ان رسول الله صلی الله علیه وسلم عهد الی عهدا
وانا صابر علیه • وسئل ابن عمر عن علی وعثمان • فقال للسایل قبحک الله تسالنی عن رجلین کلاهما خیر منی ترید ان اغض من احدهما
وارفع من الاخر • وقال علی من تبرأ من دین عثمان • فقد تبرأ من الایمان • والله ما اعنت علی قتله • ولا امرت ولا رضیت وقال
کان عثمان اوصلنا للرحم • وکان من الذین امنوا ثم اتقوا واحسنوا والله یحب المحسنین • ایدی انجی من مفلح • وستمع صالح •

فضایل چهار یار رضی الله عنهمک • هر بری حقنده اولان احادیث واخبارک بعضی سموعک اولدیه عقل سلیم وطبع مستقیم اصحابنک
علم شریفلرینه خفی اولمیه که • کدورات بشریه دن مجرد اولان پیران طریقت • وسروران حقیقت • کاهیجه سیر وسلوکلرنده ابو بکر صدیق
وعمر الفاروق • وعثمان ذی النورینک ارواح طیبه لریله صحبت • وگلشن جنت ملکوت خصلتلریله الفت ایدوب • رباحین فضیلتلرندن
دست اویزلری اولان تحف انواری پیشکاه احبابه اهدا • وکاهی همدم سر علی اولماغله • دریای متواج انوار حب ذاتی یه غوطه قیلوب
اسرار علی نک درر فواخر گرانمایه سن دست شاهد المریله اخراج • وعشاق اصفیایه ابراز ایلدکلرینه • حاشا یزدی جبلت • ورافضی طبیعت
اولان اهل ضلالت کبی بر طرفی رد وانکار در قیاس ایتمکله ظن فاسد اصحابندن اولمیه سن که • اولیاء آگاه • وعارفان بالله اغواء
شیطانی • وغرض نفسانیدن مقدسلر • وحفظ الهی ایله زیغ وزللدن محفوظلردر • وبو تفصیلدن مراد • مثلا شیخ عطار وعراقی
وقاسم انوار • وبونک امثالی کبار • خصوصا مولانا خداوندگارک اشعار وقصایدنده • وسیما بو بیان لطیفده مدح علی یه متعلق اولان
الفاظ شریفه • وکلمات منیفه لرینه انکار اولنماسون ایچون تنبیه در • وفی الاستیعاب • وذکر عبد الرزاق عن معمر • قال لو ان رجلا
قال عمر افضل من ابی بکر ما عنفته • وکذلک لو قال عندی علی افضل من ابی بکر وعمر لم اعنفه • اذا ذکر فضل الشیخین • واحبهما واثنی
علیهما بما هما اهله • فذکرت ذلک لوکیع فاعجبه واشتهاه • ایدی ای سالک طریقت • وطالب اخلاص ومحبت • طریق ارباب هدایت
ومذهب اهل سنت وجماعت معلوم اولدیسه • آدم الاولیا امام علی المرتضادن • اخلاص وصفایه اوکرنوب سمع قبول ایله اصغا قیل که
مقبول اصحاب صفا حضرت مولانا نه بیورررلر • یعنی روایت اولنور که • شیر خدا حضرت مرتضی علی در غزا بر پهلوانی دست یافت
غزاده بر پهلوانک اوزرنه غالب اولدی زود شمشیری برآورد وشتافت فی الحال شمشیر آبدار • وتیغ ذو الفقارینی یوقارو
کتوردی • وسرعت ایدوب هزبر وغا اول پهلوانک اوزرنه چقدی • پهلوان شجعان زیر پنجهٔ علی ده بی درمان • ودم بسته
وحیران اولمغله • بیم جاندن نه ایده جکن بیلمیوب او خدو انداخت بر روی علی افتخار هر نبی وهر ولی هر بر نبی وهر بر
ولینک افتخاری اولان مرتضی علی نک وجه مکرمنه خدو آندی آن خدو زد بر رخی که روی ماه سجده آرد پیش او در سجده گاه
اول پهلوان بر وجه مکرمه توکردی که • روی ماه سجده گاه ده اول یوزک اوکنه سجده کتورر • کما نقل عن علی فی خطبة البیان
انا الذی دعوت الشمس والقمر فاجابونی • انا مشکوة فیها نور المصطفی • انا مونس یوسف وصاحبه فی الجب ومخرجه • انا صاحب
موسی والخضر ومعلمهما علیهم السلام • پس چونکه اول پهلوان گمراه قبله ماه واقعا به سجده گاه اولان رخسارهٔ اسد اللهه توکردی
در زمان انداخت شمشیر آن علی درحال مرتضی علی اول شمشیری آندی کرد او اندر غزااش کاهلی واول کاهل دولی • اول پهلوانک
غزاسنده کاهللک ایلدی یعنی سرینی بدنندن جدا قلمقده تساهل بیوردی گشت حیران آن مبارز زین عمل اول مبارز بو عملدن
حیران اولدی وز نمودن عفو ورحمت بی محل وامام علی نک محلسز بو مقوله عفو ورحمت کوستردکندن عجبه قالدی • زیرا
مقتضای مقام بو ایدی که علی نک حدتی زیاده اولوب اول پهلوانک باشنی کسیدی • ولکن باشن کسمکدن وازکلوب پهلوانه حاج
ترک ایتمکله عجبا بونک سر وحکمتی ندر که دیو گفت بر من تیغ تیز افراشتی ایتدی یا علی سن خود بنی زیر دستکه الوب اوزریمه
تیغ تیز • وشمشیر بران حواله ایتمش ایدک از چه افکندی مرا بگذاشتی نه سببدن تیغی الوکدن براغوب بنی ترک ایتدک یا علی المرتضی
آن چه دیدی بهتر از پیکار من اول بنم جنکمدن بهتر نه مشاهده ایلدک که تا شدی تو سست در اشکار من حتی بنم شکاریمدن
سست وفارغ اولدک • یا علی آنچه دیدی که چنین خشمت نشست اول کوردوگک نه معنی در که سنک خشمک فی الحال بویله ساکن
اولدی تا چنان برقی نمود وباز جست حتی بو نجلین بر برق خاطف لمعان ایدوب کیرو صچرادی نا رنجا عنک برق لامع کبی درخشان
اولمش ایکن فی الحال نور حلمک جذبه سی برق حدتنک جذب ایدوب کیرو صچرادی • وتیغ براقک برق وار لمعان ایدوب
صاعقهٔ محرقه کبی نی نابود ونا پیدا ایده جک ایکن • جاذبهٔ کظم وحلمک کیرو چکوب سحاب غلافده ستر ایتدی • وبو حالده
سنک نظرگهدن بر نور ساطع • وبرق لامع اشکار اولدی که جسم وجانم غرق انوار رحمت اولدی آن چه دیدی که مرا زان عکس دم
در دل وجان شعله آمد پدید یا علی نه نسنه کوردک که اول مشهودک اولان انوار لامعه نک عکسندن بنم دل وجانمده بر
شعلهٔ کفر سوز ظهوره کلدی • وخانهٔ قلبم نور ایمان ایله طولدی • آه یا علی آن چه دیدی برتر از کون ومکان اول کون ومکاندن
اعلی نه مشاهده قیلدک که به از جان بود وبخشید جان که اول نور مشهود جاندن بهتر اولدی • وبکا جان ابدی • وحیات
سرمدی باغشلادی قاسم انوار نه خوب دیمشدر • ز نور روی تو پیداست سر سبع مثانی • ز جبههٔ تو هویداست آن لطیفه که دانی
ز خواب جهل وضلالت خلاص داد دلم را • صفیر بلبل حیرت ز گلستان معانی • ز قصه های تو روشن حدیث اول وآخر
ز غمزه های تو ظاهر رموز سر نهانی • اسیر بادهٔ شوقت هزار جان مصفا • رهین دردی دردت هزار عاشق فانی
تو آفتاب عیانی حیات جان وجهانی • فدای جان تو بادا هزار جان وجهانی • وبالجمله ای سرور طریقت ورهبر حقیقت
در شجاعت شیر ربانیستی بیشه زار شجاعتده شیر ربانیسن در مروت خود که داند کیستی لطف ومروتده خود کیم بیلور
کیم سن یا علی سن بر ذات ستوده صفات • وبرشان مکرمت آیات سن که مثلا در مروت ابر موسیٔ بتیه مروتده دشت

تهیه اولان ابر معجزهٔ موسی س کامد ازوی خوان ونان بی شبیه که اول سحابدن تهیه اولان قوم موسایه بی شبیه وبی نظیر
خوان ولقمه کلدی اگرچه کیم ابرها گندم دهد کان را بجهد سحب سایره دخی تقاطر امطار ایله روی زمینده زراعت اولنان
بر وشعیر وانواع حبوبات ویرر وظهوره کتورر ولکن درلو درلو جد ودقت وجهد ومشقت ایله زراعت ایدوب وبیچوب
وخرمنده دوکوب ودکرمنده اوکیدوب بعده خبازان وطباخانه تسلیم اولنوب نیجه رنج وزحمت ایله بخته وشیرین کند مردم چو شهد
خلق جهان بخته وشهد وشکر کبی اطعمهٔ نفیسه ایدرلر ولکن اگر خوان واگر نان اول صورته کلنجه وجه مذکور اوزره بو قدر
رنج وزحمت دخی چکلور فاما صحرای تیه ده اولان ابر موسی پر رحمت برکشاد ابر موسی پر رحمت وجناح نعمتی آچوب خوان
من وسلوای بخته وشیرین وبی زحمت بداد بلا زحمت ومشقت واتش واشبازه بی منت قوم موسایه انزال نعمت بخته
واطعام طعام پرلذت ایلدی الحاصل ازبرای بخته خواران کرم اول سحاب پر نعم بخته خواران نوال کرم اولنلر ایچون
رحمتش افراخت درعالم علم عالمده اعلام رحمتنی یوجلتدی واحسان وانعامی مشهور جهانیان اولدی تا چهل سال ان وظیفه وان عطا
حتی قرق ییل اول وظیفه واول عطا کم نشد یکروز زان اهل رجا اول اهل رجادن برکون اکسک اولمادی تفصیل قصه بودر که
مقدما موسی علیه السلام اوتوز کون وعد ایله کتاب توراتی کتورمک ایچون طوره کیدوب قرق کون مکث واقع اولمغله
حمقای بنی اسرائیل اضلال سامری ایله پرستش عجل ایدوب بعده موسی علیه السلام طوردن عودت ایدوب وقومنی بو مقوله
فساد وقباحتده بولوب هر بر بینه شرک بالله اولدقلرین بلدروب انلار دخی جهالتلرینه اعتراف ایله صدهزار ندامت چکوب
توبه ومغفرت تمنی ایتدکلرنده موسایه وحی الهی نازل اولوب بوکناهک مغفرتی پرستش عجل ایتمیانلر بو زاغویه طپیان حیوان ترلر
کند واختیارلریله قتل ایتمکه شرط اولنمشدر بیورلدی کما اخبر تعالی واذ قال موسی لقومه یا قوم انکم ظلمتم انفسکم باتخاذکم العجل
فتوبوا الی بارئکم فاقتلوا انفسکم ذلکم خیر لکم عند بارئکم پس بنی اسرائیل امره امتثال ایدوب پرستش عجل ایدن صدهزار ونهزار نفوس
طعمهٔ شمشیر اولدقدن صکره برمفحوای فتاب علیکم انه هو التواب الرحیم توبه لری قرین اجابت اولدی وبوندن صکره موسی علیه السلام
وحی الهی وفرمان سبحانی بو وجهله صادر اولدی که بنی اسرائیل ارض مقدسه یه واره لر وعمالقه دن اولان قوم جبارین ایله
مقاتله ایده لر کما قال تبارک وتعالی ادخلوا الارض المقدسة التی کتب الله لکم علی قول المفسرین ارض مقدسه اردن وفلسطین
دو ولایتدر مرویدر که اول زمانده ولایت اریحا بر مرتبه معمور وجنت آسا ایدی که خطهٔ مزبوره ده اون ایکی عدد قری
وهر بر قریه ده بیک قطعه بستان وار ایدی پس قوم موسی برموجب فرموده طایفهٔ جبارینه غزا ایتمک اوزره عزیمت ایدوب اریحا
قربنده اولان نهر اردنه نزول ایتدکلرنده حضرت موسی علیه السلام اسرائیلیانک هر بر سبطندن بر آدم انتخاب ایدوب
هم قوم جباریندن خبر الهلر وهم بعض اطعمه وفواکه کتورمک ایچون اریحا شهرینه اون ایکی نفر کمسنه کوندردی حکمت ربانیه کیدرکن
جبارینک جسیم وعجیبلرندن اولان عوج بن عنق مذکورلری کوروب اوزرلرینه کلدی اون ایکیسن دخی بر رالمالکی قپوب قولتوغنه الدی
وملکلرینه کتوروب ایتدی ای شاه جبار عجب جکردارلق که کلمیشلرکه بو مقوله بی قدر وقامت وضعیف خلقت اولان قوم بی فکرت
بزم ایله جنک نیتنه کلمشلر پس فرمانک اولورسه بونلارک اون ایکیسن دخی ایاغم التنده مکس وار خرد وخشخاش ایده یم ملک جبارین دخی
مذکورلرک قتلنه فرمان ایتمش ایکن پادشاهک خاتونی منع ایدوب ایتدی بو مقوله ضعفاء بی قدرلری قتلدن نه حاصل مناسب اولان
بودر که بونلاری ازاد ایدوب کندو قومنه وارسونلر وبزم شوکت وعظمت وجسامت وشهامتمز کوردکلری کبی خبر ویرسونلر فی الحقیقه
مذکورلر ازاد اولوب قوم موسایه کلدیلر ونیجه کوردیلرسه بی زیاده ونقصان خبر ویردیلر پس بنی اسرائیلک عرق جبانتلری حرکت
ایتمکله حول وقوت الهیه اولدوغندن غافل وهمة الرجال تقلع الجبال قضیه سندن جاهل اولمغله درونلرینه خوف وخشیت دوشوب
موسی علیه السلامه ایتدیلر بز برالای ضعفا یوز اقویا ایله جنکه اقتدارمز یوقدر حاصل کلام یا موسی مادام که قوم جبارین انده در
بز اول شهره کیرمزز واکر جنک مراد اولنور ایسه سنکله ربک واروب جنک ایدیکز بز بونده طوره لم دیو جبانت والی مخالفت ایتدیلر
کما اخبر تعالی قالوا یا موسی انا لن ندخلها ابدا ما داموا فیها فاذهب انت وربک فقاتلا انا ههنا قاعدون پس موسی علیه السلام
قومنک تکرار امر پروردکاره مخالفت وارتکاب معصیت اولدقلرین کوروب دلتنک اولوب حکایه سنده مقدما بیان اولندوغی اوزره
مذکورلردن نیجه قباحت صادر اولمغله بددعا ایلدی فلهذا اول قادر مطلق صحرای تیه ده امر ایلدی که قرق ییل دکین قوم موسایی
حبس ایدوب حد ومعینه دن بر قدم الیرو کتمکه قادر اولمیه لر کما قال تبارک وتعالی فانها محرمة علیهم اربعین سنة یتیهون فی الارض
مثنوی شریفک اوایلنده قریب بطریق الاجمال بیان اولندوغی اوزره ارض تیه فلسطین ایله ایلیا ننده اولان طولا
اون ایکی وعرضا التی فرسخ یردر که قوم موسانک یورتکاه وخیمه کاهلری طولا وعرضا اول مقدار یر طوتاردی وبالجمله قوم موسی
شامت عصیان ایله صحرای تیه ده مبتلا اولوب بر قدم خروجه قادر اولمادیلر وتابش افتاب وجوع عطشدن فریاد وموسی علیه
السلامدن استمداد ایتدکلرنده موسی علیه السلام درکاه قاضی الحاجاته مناجات ودعاسی نایل اجابت اولدی پس سوز خورشیددن حمایه ایچون
حق تعالی عسکر موسایی استیعاب ایده جک مقداری برابر سپید ورقیق ارسال بیوروب دفع جوع ایچون لونده صمغه وطعمده شهده

منت یه اولوب ترنجبین دیدکلری قدرت حلواسی ایله ضیافت ایلدی مرویدر که من مزبور وقت صبحدن ساعت ضحوه یه وارنجه
بنی اسرائیل اوزرینه برف مثال یاغوب جمع ایدرلردی وریح جنوب هبوب ایدوب اول سحابک ایچندن مطبوخه ومذبوحه واریشلمش
مجرده بلدرجین یاغوب هرکس تناول ایدردی کما قال تعالی وظللنا علیکم الغمام وانزلنا علیکم المن والسلوی کلوا من طیبات ما رزقناکم
خلاصهٔ کلام برکات معجزات نبوت پناه موسی علیه صلوات الله ایله بی زحمت ومشقت قدرتدن ساخته نعمت بخته تناول
ایدرلرایکن یا موسی لن نصبر علی طعام واحد دیوب تا هم ایشان ازخسیسی خاستند حتی اول نوعک جمله سی خسیس ودنی اولدقلرین العدیلر
کندنا وتره وخس خواستند پراصه وتره وماروله استدیلر کما اخبر تعالی قالوا ادع لنا ربک یخرج لنا مما تنبت الارض من بقلها
وقثائها وفومها وعدسها وبصلها پس موسی علیه السلام اول خسیس ودنیلرک کفران النعم ایتدکلرین کوروب ای دنی وبخیلیلر
عجب سفیه وغبیلرسزکه خیر محض اولان نعم بی مشقتی رنج وزحمت ایله زراعت اولنان اشیایه تبدیل ایدرسز دیو غضب ایتدی
کما قال تعالی قال اتستبدلون الذی هو ادنی بالذی هو خیر اهبطوا مصرا فان لکم ما سألتم وضربت علیهم الذلة والمسکنة وباؤ بغضب من الله
پس اول جهله وغفله نعمت الهیه یی بلمدکلری ایچون کما فی الاول رنج ومشقته مبتلا اولدیلر نته کیم مولانا خداوندکار کنیزک ایله پادشاه
حکایه سنده بیورمشدر م: من وسلوی زاسمان درمی رسید • بی صداع وبی فروخت وبی خرید • درمیان قوم موسی چند کس
بی ادب گفتند کو سیر وعدس • منقطع شد خوان ونان از آسمان • ماند رنج زرع وبیل وداس مان • آه ای دل اکاه وعارف بالله
حق جل وعلا عباد مؤمنینی ترغیب وحقدن غیره التجا ایتمکدن ترهیب ایچون قوم موسانک قصه سنی امت محمده حکایت وقصه دن
حصه ایچون بو معنایه تلمیح واشارت بیورر که ای بنی آدم محبت ایدرسکوز بکا محبت ایدیکوز کیم دوستلغه لایق اولان بنم
وبیع وشرا ایدرسکز بنمله بازار ایدیکوز کیم جواد وکریم وبنمله معامله قیلکوز کیم معطی وفراخ بخشم ای فرزند آدم بنم دریای رحمتم واسع در
وخوان کرمم عالمیاندن دریغ دکلدر احسانم شاملدر کلمیدرکه بنی اسرائیله بیابان تیه ده ضایع وتلف ایتمیوب بو قدر نعمت ویردم
حتی مهتاب اولمیه شب تیره ده شمعه محتاج اولمامق ایچون نوردن بر عمود نصب ایدوب ضیاسنی هرکسه افاضه ایدردی وتیه ده
وجوده کلن اولاد بنی اسرائیل کندویه لایق جامه ایله تولد ایدوب وبو دخی جامه دخی قد وقامتنه کوره بیوبوب اسکمیوب دکرلنمیوب
حیاتلرنده لباس ومماتلرنده کفن اولوردی ایمدی ای دردمند بیچاره عبادم بن دیلدوکم کبی کمسنه دکلم زنهار بنی اسرائیل کبی کفران
النعم اولمیه سز وسزی بخیر یلر بی عیب ونقصان استرم بن بر کریم وغفارم که عیب ونقصانکز ایله قبول ایدرم وجمله کوزی روز حشرده پناه
رحمته وعفو ومغفرته کتوررم شعر اناس عصوا دهرا فعادوا الی النجاة فقلنا لهم اهلا وسهلا ومرحبا پس ای سالکان طریقت وطالبان معرفت
بنم توفیق وعنایت وفضل وهدایتم دیلرسکوز برمبتغای ادخلوا هذه القریة مدینهٔ قدسیهٔ شریعت وبلدهٔ انسیهٔ طریقته داخل اولکز
انک سوق شاهراهنده برموجب کلوا منها حیث شئتم رغدا نعم نفیسهٔ عرفان الهی ذوق ایلیه سز وجنات جمالده فواکه تجلیات جلال ایله
تنعم ایچون بو عالم فانیده تلخی مجاهداتی چشیده اولوب افناء وجود ایلیه سز وطریق قویم شریعتده مستقیم اولوب برمفحوای وادخلوا
الباب سجدا عتبهٔ رحمانی ودرکاه سبحانی یه سجود ورکوع وخشوع وخضوع ایدوب وقولوا حطة نغفر لکم خطایاکم وسنزید المحسنین
تضرع بسیار ایله توبه واستغفار ایدوب احسان الهی ده طلب زیادت ایچون فاغفر لنا ذنوبنا وکفر عنا سیئاتنا وتوفنا مع الابرار
تعلیمی اوزره مناجاتدن خالی اولمیه سز اما ای زمرهٔ ابرار وفرقهٔ اخیار فأتوا البیوت من ابوابها امرینه مطاوعت ایدوب
انا مدینة العلم وعلی بابها اشارتندن غفلت ایتمیه سن یعنی بلدهٔ طیبهٔ علم لدنی یه توجه وعزیمت ایدرسک مدینهٔ علمک بابی همایونی
اولان طریقهٔ مرتضادن داخل اول اکرچه کم مصر علم ومعرفت وشهر طریقت وحقیقته کیدن طرق ومذاهب برمصداق الطرق الی الله
بعدد انفاس الخلایق بسیار وبی شماردر ولکن مسلک علی اولان طریق عشق وجذبه دن غیریده نیجه عقبات ومهالک اولوب مطلبه
وصول بولنجه انواع رنج ومشقت چکلور وطریق جذبه دن سلوک ایدن عاشقلر طی زمان ومکان ایدوب طرفة عین دنیا
واخرتی بر قدم ایدوب ایلرو کچرلر زیرا ساقی جذبات ربانیه اولان وارث حقیقت مصطفی وهم علی المرتضی نظرندن شرب
محبت نوش ایدوب رفرف عشقه سوار اولمشلر وبی زحمت ومشقت عطیهٔ سحاب وتاب تجلیاتدن من وسلوای معرفت
تناول ایتمشلردر پس طریق سالکان بی جذبه منبت حبوبات اولان شول ابره بکزرکه انکا اعطا ایتدوکی کندم وبقولی
نیجه زحمت ایله قابل اکل ایدرلر وطریق جذبه اول ابر تیهه بکزرکه بی رنج ومشقت من وسلوای بخته اعطا ایدر فلهذا حضرت
مولانا من کل الوجوه اولانا دخی بو معنایه تلمیح واشارت ایچون زبان پهلوانیدن علی مرتضایه مدح وتعریف وطریق شطاردن
اولان جذبه وعشقی تعریف ایدوب م: ابرها گندم دهد کان را بجهد • بخته وشیرین کند مردم چو شهد • ابر موسی پر رحمت برکشاد
بخته وشیرین بی زحمت بداد • بیورمشلردر آه ای مستمع اکاه موسی علیه السلام قومنه آب ومن وسلوی دیلدی وعیسی ع م
دخی قومی ایچون ربنا انزل علینا مائدة من السماء دیوب سمادن نزول مائده دیلیوب رجالری اجابت بیورلیوب استدکلری
نقد ویرلدی اما صدر عالم چراغ دودهٔ بنی آدم حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم لیلهٔ معراجده امتی ایچون رحمت وغفران
دیلیوب غفرانک ربنا والیک المصیر دیدی یعنی حق سبحانه وتعالی لیلهٔ اسرا ومقام قاب قوسین او ادنی ده حبیبی مصطفی

علیه من صلوات الله الا وفایه • حبیبم بندن نه دیلرسن بیورد قده • الهی امتمه رحمت وعنایت • وعفو ومغفرتک جا ایدرم دیدی •
حضرت حق وقادر مطلق بیوردی که حبیبم هر نه دیلرسک مقبولمدر • سنک امتک خود اوج کروهدن خارج دکلدر • یا بودرکه مطیعلردر
ویاخود عاصیلر • ویاخود مشتاقلردر • ایمدی حبیبم رحمت ومغفرتم امتکدن اولان عاصیلر ایچوندر • وجمله جنانم مطیعلر ایچون • ومشاهده
جمالم خود مشتاقلر ایچوندر • حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم ایتدی الهی • موسی وعیسانک امتلرینه دیلکلرین نقد ویردک • وبنم امتمک
نصیبلرینی فردایه توقیف بیوردک • حق تعالی ایتدی حبیبم انلرک امتلری همان اول حاضر اولنلر ایدی • واستعدادلری اولان مرتبه
آب ونان ایدی که انی استدیلر ویردم • وشکر نعمت ایتمدکلری ایچون خوان نعمتم منقطع قیلدم • اما حبیبم سنک امتک الی یوم القیامه
اقطار ارضده متفرق ومنتشر • وسنک دعوتک شرق وغربه منتشر اوله کرکدر • ایمدی یا محمد سنک امتکی نعمتلریمه شاکر وبلالریمه
صابر ایدوب جمله سنی دریای رحمتمه غرق ایلدم • قیامتده سابق ولاحقلرینی عموما جمع ایدرم • ودوزخدن جمله سنی آزاد ایدرم
وجمله سنه جنتده البته کرامت کیدروب مشاهده جمالمله شاد ایدرم • حبیبم سنک امتکه اولان فضل واحسانم ابدی • ولطف
وانعامم سرمدیدر • حبیبم اگرچه کیم امت موسی وعیسایه ظلال غمام • ومن وسلوی • ومائده انزال ایلدم • اما سنک امتک اولیاسی
دخی سحاب نعیم قربت ایله سایه پرور هدایت ایدوب قلوب طاهره لرینه وابل معرفت • ونوال حکمت نزلن کوندردم • وتیه غربتده
متفرق قلوب • اودیه کراسته مجتمع • وحلل مکاشفات ایله ملبس ایلدم • وبی کلفت اکتساب • وبلا کد معاملات • اسرار قدسیه لرینه
مائده مشاهدات غیبیه انزال بیوردم دیدی الحمد لله ثم الحمد لله رباعی ای رحمت عالمین رحمت از تست عصیان از ما چنانکه عصمت از تست
لطفی بکن وروی مکردان از ما چون پشتی عاصیان امت از تست پس کاشف اسرار دقوقی مولانا جلال الدین الرومی • ذکر اولنان
نعم باقیه دن خبر ویروب بیورر که امت احمد که هستید از کرام ای امت محمد که سز کرام امتدنسز • یعنی بر فحوای کنتم خیر امة
افضل ملل سالفه • واکرم امم سابقه اولمش سزدر • سزه مژده وبشارت که تا قیامت هست باقی آن طعام کرام امت محمدده
اول طعام نور رب الانام الی یوم القیام باقی ودایمدر • کما نقل البیضاوی عن بعض الصوفیة فی تفسیره المائدة هنا عبارة عن
حقایق المعارف الالهیة • فانها غذاء الروح • کما ان الاطعمة غذاء البدن • وقال بعض المحققین فی تفسیر • ربنا انزل علینا مائدة من السماء
ای مائدة الاسرار • والحقایق التی تنزلها من سماء العنایة علیها اطعمة الهدایة • تکون لنا یعنی لاهل الحق عیدا • نفرح بها لاولنا واخرنا
ای لاول انفاسنا واخرها النصعد مع الله • وبهوی مع الله • ففی صعود النفس مع الله یکون عید اله • وفی هویه مع الله یکون عید له
کما قیل بالفارسیة ع صوفیان در دمی دو عید کنند • پس ذکر اولنان مواعید قدسیه روحانیه • ونفایس انیه معارف الهیه
عاشقان جمال احدیت • وکرام امت بیکا هندن ابدالاباد منقطع اولماد وغن تحقق بیله سز آه ای دل اکا چون ابیت عند ربی فاش شد
چونکه حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن ابیت عند ربی حدیث شریفی فاش اولدی • لاجرم معارف الهیه خوانک سماطی دوشدی
یطعم ویسقی کنایت زان شد یطعمنی ویسقینی • اول نعیم دایمیدن کنایه اولدی • کما روی البخاری ومسلم عن ابی هریرة ایاکم والوصال
قیل انک تواصل • قال انکم لستم فی ذلک مثلی انی ابیت یطعمنی ربی ویسقینی • وعن انس لا تواصلوا قالوا انک تواصل قال انی لست
کاحد منکم انی اطعم واسقی • معلوم اولا که علمادن بعضیلری • بو حدیث شریفده واقع اولان یطعم ویسقی حقیقتنه حملدن عدول ایدوب
مجازه محمولدر دیدیلر • زیرا اکل وشرب حقیقته حمل اولنسه مفطر صوم اولمق لازم کلور • پس بو محلده اولان مأکول ومشروبدن مراد
بودرکه صدر بدر جهان زبده اکوان علیه السلامک عنصر شریفلری بر مرتبه لطافت حصوله کتورمش ایدی که • بدل ما یتحلله محتاج
وجوع وعطش ایله متغیر المزاج اولمقدن معری • واکل وشربدن مبرا اولمغله • مرتبه مذکوره دن یطعمنی ربی ویسقینی قولیله خبر بیورمشلر
دیرلر اما طعام روحانی مفطر صوم اولماز • ومفطر اولدوغی تقدیرجه مفسد اولماز • زیرا اطعام واسقا نهاره قید اولنمایوب
انی ابیت یطعمنی ربی قیدی • ثم اتموا الصیام الی اللیل امرینه موافق اولور • بو تقدیرجه حدیث شریفه بو وجهله معنی ویرمک ممکندر که
حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم صوم وصاله نیت ایدن صحابه کرامه شفقتلرندن بیوردیلر که • سز بنم کبی صوم وصاله عزیمت ایتمیه سز زیرا
اگرچه بن ظاهرا برشی ایله افطار صوم ایتمیوب • بر قاچ کونی بر برینه وصل ایدرم • ولکن کیجه داخل اولدقده ربم حضورنده بیتوتت ایدوب
اطعمه روحانیه ایله ربم بنی اطعام واسقا بیورر • وقوامه ضعف ترتب ایتمز • وعالم معنی ده افطار ایدرم • سز ایسه اگر ظاهرا واگر معنی
برشی تناول ایتمیوب مواصله ایدرسکوز • صیامکز بنم صومم کبی اولماز • ایمدی بو وجهله اولان صوم وصالدن واز کلیکوز دیمک اولور
کما اورد الامام السیوطی فی الخصایص المحمدیة • فی باب الطعام الذی اتاه من السماء ومن الجنة • عن سلمة بن نفیل السکونی • قال کنا
جلوسا عند رسول الله صلی الله علیه وسلم • اذ قال قایل یا رسول الله هل اتیت بطعام من السماء • وفی لفظ من الجنة • قال نعم • قال وبماذا
قال بسخنة • قال فهل کان فیها فضله عنک • قال نعم • قال فما فعل به • قال رفع الی السماء • الی اخر الحدیث • وعن ابن عباس قال اتی جبریل
الی رسول الله صلی الله علیه وسلم • فقال ان ربک یقرئک السلام • وارسلنی الیک بهذا القطف لتاکله • فاخذ رسول الله صلی الله علیه وسلم
الی اخر الحدیث • فاذا کان کذلک ذکر اولنان اطعمه ملکوتیه • واشربه جبروتیه حقیقت اولدوغنده شبهه قالمادیغیچون مهالک تأویل
ومسالک تأویله ذاهب اولان علمای اول مقوله توجیهاتدن حضرت مولانا نهی ورد ایدوب بیوررلرکه زنهار ای دل نعم الهیه دن تحاشی دار

اولمق دیلرسک هیچ بی تأویل این را در پذیر هیچ بلا توجیه وتأویل بو حدیث شریفی قبول ایت • واول روحانی اولان آب ونانی
حقیقته حمل ایله که تا در آید در کلو چون شهد وشیر یعنی حلقوم جان • وکلوی روانه • افاضه خوان محمدیدن لبن شهیا • وعسل مصفا کبی
الذ واحلی اطعمه نور وشراب طهور کله • کما نقل ان تقی بن مخلد صاحب المسند رای النبی صلی الله علیه وسلم فی المنام فسقاه
لبنا فصدق تقی بن محمد رؤیاه واستقاء فقاء لبنا • پس ای مستمع تأویل بو ذکر اولنان معنی نیچون بیزه دخی واقع اولماز دیمه
بز اول عطایادن محرومسز زانکه تأویلست وا داد عطا زیرا که اول عطانک حقیقت اولدوغنه من حیث الشک تأویل وا داد عطادر
یعنی اول خوان الهی یی • دافع روحه وصولدن مانعدر • پس اول طعام قدسی • وشراب انسی دن نیجه ذوق چشان اولسون اول تأویلکه
چونکه بیند آن حقیقت را خطا چونکه اول حقیقتی خطا کوره • وذکر اولنان خوار وآشامی حقیقت بیلمیه • اکا هرگز نصیب اولمیه قدر • فی الحقیقه
کلامی حقیقتنه حمل اولنمقدن صرف وتأویل اول زمانده لازمدرکه مثلا • ید الله فوق ایدیهم • قول کریمی • وضحک الله البارحة حدیث شریفی
وبونک امثالی متشابهاتده • علی حقیقتها حملده خطا اولمغله مجازه حمل اولنوب یددن مراد قدرت • وضحکدن مراد رضا ورحمتدر دیو
تأویل اولونسه • واقعه مطابق • وتقدیس وتنزیهه موافقدر • فاما بو حدیث شریفی تأویل ایتمک خطا ومانع عطادر • زیرا علی حقیقته حملده
قطعا خطا اولمایوب بلا سبب حقیقتدن عدول • ومقتضای ظاهردن بلا مرجح نکول ایله ان خطا دیدن ز ضعف عقل اوست اول معنایی
خطا کورنک صاحب تأویلک ضعف عقلندندر • واکا بنا اکه عقل کل مغز است وعقل جزو پوست عقل کل مغز وحقیقت • وعقل جزو پوست
وصورتدر • فلهذا عقل کل اصحابی • عالم روحانیدن خبردار اولورلر • وعقول جزئیه اربابی حصه دار اولمزلر • وکویا که بو بیت شریف
سؤال مقدره جوابدر • یعنی کان عقول جزئیه قیودینه بند اولان صورتا عاقل ومعنی غافل سؤال ایدرکه یا مولانا تسلیم ایده لم که
اول طعام وشراب مجاز اولمایوب حقیقت ایمش • اما نعمت مزبوره ایله تنعم • وصوم وصال ایله حقه تقرب • رسول علیه السلامه مخصوصدر
زیرا ایاکم والوصال انکم لستم فی ذلک مثلی • نهیی بوکا دلیلدر • سز ایسه ع تا قیامت هست باقی آن طعام • دیوب صوم وصال افطارینه
مخصوص اولان طعام امت کرامده باقیدر بیورمشسز • پس بو ادعاکز حقیقته حمل اولنمق نیجه مطابق • ونهی رسوله نه وجهله موافق اولور
مولانا خداوندکار بیوررلرکه • بزم کلاممز اصوله موافق • وسنته مطابقدر • لکن سزک عقلکزده ضعف وکدورت اولمغله کلاممزی خطایه
حمل ایدرسز • سزک عقل جزویکز بو معنایی فهم ایده مز • بو شراب الهی ونعم غیر متناهی یی نوش ایدنلر • وارثان حقیقت محمدی • وهم کوهر نور احمدی
اولان عقل کل صاحبلریدر • آه ای عاقل لکن لا یعقل • وعلم واردر دین حقیقتده جاهل سنک اعتبار ایتمدوکک • واحمق صوفیلر دیدوکک
طریق حق سالکلری • اربعین دیدکلری خلوته کیروب چله مردان چکدکلرنده • عالم معنی ده اول سکردن احلی اولان شراب طهوری الجوب
وبالوده وعسلدن الذ واعلی اولان انواع نعم نورانی یوب ظاهرده اولان جوع وعطشلرینی دفع اولمش بولورلر • وجوارح وقوالری
ضعفدن بری • ونورانی اولوب بی خواب وغفلت • وبی مزاحمه کثرت صوم وصال ایله حقه عبادت • وانواع مجاهده وریاضتلرله
سن دخی بو معنایی رأی العین کورمک دیلرسک عجب واستکبار • وشک وانکاری رفع ایدوب بر ولی کاملدن جام عشق ومحبت
آلیه سن • وصوم وصالده تناول اولنان نعم معارفی ذوق ایلیه سن • اولا معلومک اولسون که بو حدیث شریفده اولان نهی
تحریمی اولمایوب بلکه قبل وصول المحبة • کلیت ایله ریاضته توغل اولونسه قوایه ضعف کلوب عباداتدن قالمق ایجاب ایدر •
وآتش ریاضته تحمل ایدن ارباب عشق ومحبتدر دیو • هنوز آتش عشقله یانماین سالکلری مرحمة وشفقة اولان نهی ترفیه در بیوردی
کما قال المحقق الشیخ بدر الدین صوم الوصال لیس بمکروه • والنهی الذی جاء فیه نهی ترفیه وشفقة لا نهی تحریم • لانه لنا لا علینا • وکل
امر اونهی یکون لنا لا علینا فهو لیس للایجاب • ولا للتحریم بل للترفیه والشفقة • کما صرح به فی الاصول فیصح ترکه وفعله بلا کراهة کما فی قوله تعالی
واشهدوا ذوی عدل منکم • فهذا الامر لیس للایجاب بل للترفیه والشفقة حتی لو ترک الاشهاد لا یأثم • ولا یرتکب بالکراهة • فکذلک صوم الوصال
لیس بمکروه فعله • ویدل علیه ما اخرجه مسلم عن انس بن مالک • انه قال واصل النبی صلی الله علیه وسلم فی اخر شهر رمضان • فواصل ناس
من المسلمین فبلغه ذلک • فقال لو مد لنا الشهر لواصلنا وصالا یدع المتعمقون تعمقهم • فلو کان محرما او مکروها لمنعهم وانکر علیهم بدل عدم
انکاره ونهیه جهنا ان ما رووا کان شفقة منه لئلا یتکلفوا فمن رأی ذلک فی نفسه فمندوب • ویدل علیه • ما روی عن ابی بکر رضه
من وصال الستة • وما روی عن عبد الله بن الزبیر من وصال السبعة • وعن السلف الصالحین عن البعض ثلثة • وعن البعض خمسة
وعشرون • وعن البعض اربعون حتی قالوا من طوی اربعین یوما ظهرت له قدرة من الملکوت • ای کوشف بعض الاسرار الالهیة
انتهی کلام الشیخ رحمه الله • قال الشارح الشیخ محمد الشهیر بابن وصی صرح الاصولیون فی ایجاب الامر وتحریم النهی فی علم الاصول
فی باب الامر والنهی ان فی المامور به اذا کان حسن لعینه عقلیا کان او شرعیا اذا لم یقرن بدلیل الایجاب فهو لیس للایجاب • وکذا المنهی عنه
اذا لم یکن فیه قبح لعینه وضعا کان او شرعا • فالوضعی کالکفر والکذب والظلم وغیرها • والشرعی کبیع الحر والصلوة بغیر طهارة وغیرهما
لا یدل ذلک النهی عن الذی لا یکون فیه قبح علی التحریم والکراهة • فالمنهی عنه فیما نحن بصدده • وهو صوم الوصال لیس فیه قبح لعینه
لا وضعا ولا شرعا • لانه عبادة یحصل بها القربة الی الحق بل النهی فیه للشفقة علی الضعفاء • فاذا لم یکن النهی ههنا للتحریم بل لمجرد الترفیه
یصح ترک ذلک المنهی عنه • وفعله من غیر کراهة کما فی قوله تعالی واشهدوا ذوی عدل منکم • استدل الشیخ علی عدم ایجاب النهی عنه

بعدم ایجاب الامر المذکور فی هذه الآیة لمناسبة بین الامر والنهی فی الطلب لان الامر طلب الفعل • والنهی طلب ترک الفعل فالامر ههنا وهو ههنا
طلب الاشهاد علی الرجعة والطلاق ولا یدل علی الایجاب بل علی الترحم حتی لو ترک الاشهاد علی الرجعة والطلاق لا یاثم التارک ولا یرتکب
بالکراهة • لانه لیس فیه دلیل الایجاب • کما قال اهل الاصول • اتفق العلماء علی ان الامر للوجوب اذا اقترن به دلیل الایجاب وللاباحة اذا اقترن
دلیل الاباحة • واختلفوا فی المجرد عن القرائن فمنهم من یقول انه للاباحة • ومنهم من یقول انه للندب • وعندنا للوجوب • وههنا لیس دلیل الایجاب
بل قرینة الندب • ولذا قال ابو حنیفة الاشهاد ههنا مندوب الیه • فکذا النهی الذی ورد فی حق صوم الوصال لیس للتحریم • والایجاب یدل
علی عدم التحریم ما اخرجه المسلم عن انس رضه من الحدیث المذکور فی قول الشیخ • وقال القاضی فی الاصول فی حدیث صوم الوصال وخلع النعال
وهو ما روی عن النبی علیه السلام لما واصل اصحابه فنهی عنه • وقال انی لست کاحدکم ابیت عند ربی یطعمنی ویسقینی • وما روی انه لما
خلع نعلیه فی الصلوة خلع الناس نعالهم • فلما فرغ فقال ما حملکم علی ما صنعتم • ولو کان فعله یوجب الاتباع مطلقا لم یکن للنهی منه معنی • اقول دل
عبارته مطلقا فی هذا الکلام علی ان الاتباع الی النبی علیه السلام فی صوم الوصال وخلع النعال لیس بواجب مطلقا • ویفهم منه الوجوب
بالنظر الی البعض فاذا کان واجبا ای بالنظر الی جمیع الناس لم یتصور فی نهی صوم الوصال • ولا کراهة اصلا • وقال ایضا نهیه علیه السلام
کان للتخفیف علیهم لئلا یعرض الضعف فیترک جمیع الطاعات • فاذا کان کذلک فصوم الوصال مندوب • ویدل علیه وصال ابی بکر رض
الی الستة وعبد الله بن الزبیر الی السبعة • قال الشارح سمعنا عن بعض اصحاب الشیخ اعنی بدر الدین السماوی • فانهم قالوا رأینا
الشیخ فی اکثر احواله • یواصل اربعین یوما من غیر فتور ولا خلل فی دماغه • ودر نفحات الانس مذکور است که یکی از مریدان شیخ اخی محمد
دهستانی • بتجلی صمدیت متجلی شد • واخی محمد دهستانی فرمود که • هیچکس از لفظ او نشنیده باشد که • مرا چیزی می باید داد
نه از طعام ونه از جامه • هرگز چیزی که بحظ نفس تعلق داشته باشد • کسی از زبان او نشنیده • وبا آنکه رنجوریها کشیده • هرگز کسی او را
خفته ندیده • وبا کسی نگفته • واز هیچ آفریده در نطلبیده • القصه دران مقام ناخوردن بماند • تا شش سال بعد ازان بکعبه بر فتیم
او را ببردم • وقصد من آن بود که • می دیدم که جماعتی این حال را عجب می داشتند • ودر قدرت حق تعالی بشک بودند • وایشان را
زبان می داشت تا در راه او را ببینند • وبی گمان بدانند که چیزی نمی خورد • وان شبهه رفع گردد • وبرفتیم • وازان جماعت شک برخاست
وچون بمدینه رسیدیم • او را گفتم اکرامت رسولی صلی الله علیه وسلم • ومریدی ان می باید کرد که رسول علیه السلام کرده ودر مکه هم
واگر نه برخیز وبرو که • بیش ازین در صحبت ما نتوانی بود • وعلی دوستی حاضر بود لقمه در دهان او نهاد • سه لقمه تعیین کردم که در روز
بخورد • وبعد ازان در مکه او را گفتم همچنان که درویشان میخورند تو نیز بخور بخورد • وازان ورطه خلاص یافت •
الحمد لله روحم تجلیات الهیه یه غایت • وسالکان راه خدانک اطوارینه نهایت یوقدر • کیمینه بر تجلی اولور که نیچه ییللر دنیا طعامندن
منقطع اولورلر • وگاه بر تجلی اولور که نیچه آدم ییه جکن برکسنه ییوب مع هذا اندن لوث وغایط گلمز • ونیچه سی صونی الطعمه نفیسه
روحانیه ایله افطار ایدوب دنیا طعامندن بری اولماغله • ظاهر حالده صونی نیچه گون بربرینه اولاشدررلر • ونیچه سنک غذای
روح وجسمی • نور محبت ربانیه اولوب الی یوم القیام امت محمددن بو نعمت وکرامت زایل اولماز • پس ذکر اولنان اطوار سالکان
واحوال عاشقانه خلوص قلب ایله اعتقاد تام ایدوب خویش را تأویل کن نه اخبار را تأویل ایدرسک کندوکی تأویل ایله یوخسه
یطعمنی ویسقینی • وبونک امثالی احادیث واخبارکی تأویل ایتمه • یعنی کندوکی آیات واخباره توفیق وتطبیق • وکدورات بشریتک
نورانیت وعکسینه تبدیل ایدوب معانی شریفه آیات واحادیثی • مقتضای عقل ونفسک اوزره تأویل وتحویل ایتمه • ونفایس
انوار معارف ربانیه دن بی ذوق اولان مغز زاهد کوی ونه گلزار را دماغ استعداد که یدی • گلزار اسرار وفواکه [illegible] بدلیه
زیرا لذت بخشندن ذوق • وازهار معرفتدن روایح طیبه استشمام ایتمیان دماغ فاسدگدر • یوخسه اول لذات انسیه • ودر روایح
انوار گلزار قدسیه برلو برنده در • پس بعض دماغ اولور که رایحه شم ایتمز • وبعضی رایحه طیبه دن محروم اولوب انجق روایح خبیثه یی
شم ایله حس ایتمیوب مجرد رایحه طیبه یی شم ایدر • پس علت دماغده اولدوغی مقرر اولدی شعر ساقیا ماه صیام اولدی تمام

کلمه وصون سافوی والسلام • عاشقک برای یوزک آی در • ای صباحک حشر یوزک بیت الحرام • جنتک خمری لبک صهباسی در
استغنی نزلک الخمر ای همام • چون گوزک ساقی ولعلکدر شراب • می مباح اولمز صوفیلق حرام • توبه دن کچ صوفیا رندانه گیم
باده صاف اولدی گلدی دور جام • چون ریا در خرقه پوشک طاعتی • قم فانذر یا فتی کاس المدام •

الحاصل کبر و پهلوان ایله شیر یزدان
نفقه سنه رجوع ایده لم که اول پهلوان ایتدی ای علی که جمله عقل و دیده • ای علی المرتضی وامام ومقتدی • سن بر نور اصفی
وآفتاب اسنی سن که سنده بشریتدن شی قالمیوب ظاهرا وباطنا وصورة وسیرة جمله عقل کل ونور دیده جان ودل اولمش سن
وبالجمله عین علم وشهود • جهان سنک جود بهبودگدن عبارتدر شعر نور ولایت تویی شمع هدایت تویی • معدن احسان تویی مظهر عرفان تویی
کاشف قرآن تویی ساطع برهان تویی • جام مصفا تویی شاه معلا تویی • حیدر صفدر تویی ساقی کوثر تویی • خواجه قنبر تویی مهر منور تویی
لحمک لحمی بگفت ترا ای ولی • سرور مردان علی اعلم واکرم تویی • الحمد یا علی المرتضی بحق صحبت خیر محمد المصطفی شمه واگو از آنچه دیده
اول نسنه که مشاهده بیورمش سندر اندن بر شمه بیان قیل • و[illegible] وانکار ایله وکتم واخفا بیورمه • زیرا ای نور ایمان

وتنلره جان • وکان احسان • وگنج پنهان تیغ حکمت جان ما را چاک کرد • آب علمت خاک ما را پاک کرد سنک شمشیر حلم ومروتک
نفسم جاننی چاک • وجو هوای لامکانه جولان ایدیجی مرغ چالاک ایلدی • وآب زلال علم وحکمتک ادناس بشریتدن قلبم [illegible]
خاک جبلتمی پاک ایلدی • الحاصل نفسم درون وبیرون می نور ایمان مرآت مصفی ایدوب غل وغشدن معرا اولدی • آه ای کاشف اسرار ازل
سن خود انا ترجمان وحی الله • انا خازن علم الله • انا باب فتح الله • بیورمش سندر ایدی بر موجب قول تو بازگو دانم که این اسرار هوست
آشکاره سویله وتلمیح وکنایه سنز تصریح ایله • بن خود بیلورم که بو سنک احوالک اسرار هودر زانکه بی شمشیر کشتن کار اوست زیرا که بی تیغ دم شمشیر
قتل نفس ایتمک انک کاریدر • پس یا علی اگر چه کیم تیغ برانکی غلافنه قویوب بنی ظاهر حالده تنکدن واز کلدک • ولکن تیغ حلم ومروت
ذو الفقار جذبه ومحبتکله نفس کافرک سر انکاری • بدن جهل وپندار دن جدا قیلوب نفخ روح اضافی دید کلری • دم عیسی نفسک ایله احیا
وآب حیات علم وحکمت اسقا ایلدک • وخطبة البیان ده سکا اسناد اولنان انا المتکلم فی لسان عیسی • وانا آیات الله وامین الله •
انا احیی وامیت • کلماتی سنک لسان شریفکدن صادر اولدوغن اثبات ایلدک • دیری شک وگمان دن خلاص ایلیوب خلیفه رسول خدا
واصحاب خلوص وتقوا یه مقتدا ایلدوگک بلدردک • الحاصل شعر

ها ای دوست چه گویم که تو محبوب جهانی • همه سعدی وسعادت همه لطفی همه جانی
بتو چشم شده روشن بتو جانم شده گلشن • همه فتحی وفتوحی همه امنی وامانی • زجمال تو مطرا همه اعیان همه اکوان • زجبین تو هویدا اثر سبع مثانی
بخدا خاک در تو بدو عالم نفروشم • اگرم پیش بخوانی وگر از پیش برانی • ها ای ساقی محرم بده آن جام دمادم • که قلبی کث وجی همه عقلی همه جانی

آه ای همدم درد الهی • ومحرم سر حضرت سبحانی • الحمد لله ثم الحمد لله که صانع بی آلت وبی جارحه اول صانع بی آلت وبی جارحه
واهب این هدیهای رایجه • وبو تحفه وهدایای پر فایده • وعطیات وانعامات رایجه نک معطی ووهابی اولان رب الارباب
بر پادشاه ذو الجلال وقادر بی مثال • وکریم ذو الافضال درکه • عطیه غیبیه وموهبه خفیه سندن صد هزاران می چشاند هوش را
هوش عاشقه اقداح تجلیات بی تکرار ایله صد هزار وهزار اسرار قدسیه • وخمر انوار انسیه اذاقه واسقا • وبر وجهله مست خراب
وبی سر وپا ایدر که خبر نبود دو چشم وگوش را که اول شراب طهور اسرار غیبیه یی • هوش وجان نه طریقله نوش ایدوب کندن
ونه کیفیت ایله مست ومدهوش اولدوغندن • ایکی چشم وگوش ظاهرینک خبر وآگاهی اولماز • واول سر اتحاد واتصالی • حواس ظاهره
فهم ایتمز وکندوسی قید بند جسمانیت • وحبس زندان بشریت اولماغله اتحاد واتصالی شیئین منفصلینک بر برینه اولا اتصالی کبی
حلول واتحاد قیاس ایدر • هیهات هیهات ع حلول واتحاد اینجا محال است • حدث قدیمه متصل والیکی وجود بر برینه [illegible] نه احتمال
پس حواس پرکثرت سر وحدتدن ذوق چشان اولماز • ورحیق حب احدیتدن کیفیت فهم ایده مز شعر

ای ساقی دل جان ای نور چشم اعیان • از چشم وگوش جسم جامی بیار پنهان • ای آرزوی جانها ای راحت روانها • یکدم بیا وبنشین جام بده وبستان
ای جان جان جانان ای روح در تن جان • ما را ز خویش بستان زان غمزهای فتان • ما خوار وزار ماندیم در انتظار ماندیم • یا برقعی بر افکن یا زلف بر افشان

آه ای عاشق بالله مغلوب دست
اسد الله اولان پهلوان آگاهی • نور جذبات علی بر وجهله مست ومدهوش ایلدی که نه سویلیوب [illegible] گاه علی یه سؤال وگاه
درگاه عزته تضرع وابتهال ایدوب مقتضای جذبه ایله گیرو علی یه نیازه باشلیوب ایتدی • یا علی سن شانکی وصف ایدوب انا الذی
هو حامل عرش الله مع الاسرار • بیورمش سن ایدی باز گو ای باز عرش خوش شکار ای باز عرش خوش شکار آشکاره سویله وکشف
اسرار ایله تا چه دیدی این زمان از کردگار • عجبا بو زمانده حضرت کردگارک اسرار غیبیه سندن نه مشاهده بیوردک • وبیان
الرحمن علی العرش استوی • سرندن نه معاینه قیلدک لطف وکرمکدن بر مقدار • گفتار جواهر نثارکدن ابراز وهویدا بیورد دیوب
امام علی دن بو ابیاتک مضمونینی استدی •

اول ثبوت عرش پس آنگه جلوس یار • این نکته را ببین وشکل را بیاد دار • آنم که عرش وفرش نبود وخدای بود
آنم مقر عزت بکجا بود اختیار • این رمز حیث حاصل این قصه بازگوی • این را تو هم ندانی وشش تو صد هزار • حق بر عرش جمله ذرات مستوست
این نکته را بدان ولی سر نگاه دار • تا چند ناله میکنی از سوز درد دل • خواهی که جان ز غم بری دست از دبدار •

پس پهلوان سربازه صد هزار
زاری ونیاز ایله تکرار علی یه ایتدی • یا مرتضی یا مجتبی چشم تو ادراک غیب آموخته سنک چشم حق بینک اسرار غیبیه ادراکنه اوکرنمش در
یعنی یا علی سن شول اکمل کمل واعلم وافضل سن که • بر نفس دریای وحدتدن ساحل کثرته چیقیوب بر وجهله مستغرق انوار تجلیات اولمش سندر که
جمال احدیتدن غیری شی گورمز سن • ونور بصیرتک اول آفتابک نورینی مشاهده یه معتاد اولمشدر • اما بو دولت عظمی هر کسه میسر اولمایوب
اسرار وحدت • وانوار جمال احدیت مشاهده سندن چشمهای حاضران بر دوخته انظار حاضران خیره وبر دوخته در یعنی قید کثرت
وبند بشریتدن خلاص اولمیان محبوس طبیعت • ونار جذبات ایله محو وجود ایتمیوب غیب الغیب ده غیب اولمیان • وحاضران مجلس
تعین وانانیت اولان بی بصیرتلر • دولت ادراک غیب • وسعادت مشاهده جمال حقدن محرومدرلر • مغربی نه خوب دیمشدر شعر

رخ دلدار را نقاب تویی • چهره یار را حجاب تویی • بتو پوشیده است مهر رخش • ابر بر روی آفتاب تویی
شد یقینم که پیش اهل یقین • پرده شک وارتیاب تویی • تا تو هستی عتاب تو باقیست • سبب موجب عتاب تویی

پس هرکسک ادراک ورؤیتی قوت بصر • ونور بصیرتلرینه گوره متفاوت اولوب آن یکی ماهی همی بیند عیان اول بریسی که
دیده سنده رمد اولمیه وقوت باصره سی موجوده اوله دایما آسمانده اولان بر ماهی عیان گورر وان یکی تاریکی بیند جهان

شول خیره نظرکه قوه باصره سنده ضعف وخلل و دردچشم وعلل اوله اول بی نور بصر بو جهانی ماه وانجم ونور آفتابدن خالی
وتاریک ومکدر کورر وان یکی سه ماه می بیند بهم واول بریلکی که کمال حدت نظر وغایت قوه بصری اوله اومقوله صاحب نظر
سه ماهی بریرده مجتمع کورر یعنی کویاکه اوچ ماهک نوری برابرده جمع اولمش قدر پرضیا ونورانی کورر وغرابت بونده درکه
اگرجهانی تاریک واگر یک ماه واگر یک ماهی سه ماه مجتمع کبی نورانی کوزیلر بریکانه وبرساعتده ویریرکوز این سه کس نشسته یک موضعیم
ای نعم بواوچ شخص موضع واحدده اوتورمشلردر ولکن تفاوت وامتیاز قوه باصره لرنده در ویاخود سه ماهدن مراد نورانیتده
برماهی اقمار ثلثه قدر ضیاگستر کورر دیمک اولمایوب فی الحقیقه عدد ده اوچ ماه کورر دیمک اولورسه الغاز قبیلندن اولوب تقدیرجه
من حیث التمثیل والتشبیه برقاچ معنی ویرلمک ممکن اولور پس بروجه بودرکه نور بصری اولمیان خودماهی کورمیوب جهانی تاریکدر
ظن ایدر وچشم حسی روشن اولان بدرمنیری اگرچه کورر ولکن نور دیده عقلنده خلل اولماغله نور ارض وسما ومنور آفتاب وماه
قدرت الهی اولدوغن بلمز فاما دیده عقل وتدبر وچشم عبرت وتفکری کشاده اولان اولوا الاعتبار هم شب بچورده مابان اولان
ماهی وهم اول بدر منیر نوری بزه کوره تحت الارض اولان آفتابدن اقتباس ایتدوکن کوروب منور آفتاب دخی حق سبحانه
وتعالانک اسم نوری وآفتاب ظهوری اولدوغن بیلوب معنی ده اوچ ماهی بریرده مجتمع کورر پس بونلارک اوچی دخی چشم باز
وموضع واحدده ایکن رؤیتلری بربرندن ممتاز اولمشدر وبروجه دخی بودرکه نفس مکدره صاحبی اراضی بشریته وآسمان
انسانیتن نور تجلی احدیدن بی نور وبی بهره ومکدر کورر ودیده عقل زمین وآسمان وجودی نور ماه افعال خدادن
منور ایدوکن کورر فاما دیده روحی هم نور افعال وهم نور صفات وهم نور ذاتی وجود واحدده بلا کثرت مشاهده قیلور
حال انکه اگرنفس واگرعقل واگر روح جسد واحدده متمکن ایکن رؤیتلرنده تفاوت کثیره وار در اماده قلبک دخی برعجب نظرباکی
واردرکه نفس اماره نفس مطمئنه درجه سنه وعقل جزوی عقل کل مرتبه سنه وروح انانی شرف اضافته نایل اولدقده اوچنی دخی
ظلمت وکدورتدن مجرد وپاک وهر برینی انوار آفتاب وحدتک پرتوندن مستفیض اولمش وبریرده مجتمع اقمار پرانوار اسرار
مشاهده ایدر بوشعری ورد زبان ایدر چون ماه من از مشرق انوار برآمد از هر طرفی مشرق انوار برآمد آه ماه دلفروزکه بنمود جمالش
کام دل وجان جمله بیکبار برآمد ویاخود اهل هوا واسیر شهوت اولانلارک چشم ظاهر مرتبه سنده اولان عین شریعتلرنده علت
اولماغله قوی وجوارحلرینی نور ماه شریعتدن بی بهره وظلمات فسادات ومنکرات وکدورات شهوات ایله تاریک ومکدر کورررلر
ومناهیدن اجتناب واوامر الهی یه امتثال ایدن صلحانک عیون شریعتی کشاده اولماغله اراضی قوا وجوارحلرینی انوار ماه شریعتله
منور مشاهده ایدرلر واول اصحاب محبت که دیده قلبلری کحل نور حقیقت محمدیه ایله منور اولمشدر انلار اقمار شریعت وطریقت
وحقیقتی کندو وجودلرنده مجتمع وجسم وجانلرینی انک نوریله منور کورررلر شعر چون نور تجلی خداوند عیان شد
کام دلم از لمعه دیدار برآمد ویاخود اقمار ثلثه دن مراد ازل وابد وحال اولوب معنی بو وجهله اوله که برفحوای غزای
وعلی ابصارهم غشاوة چشم باز شکلنده اولان اعمالر نه حالی بیلورلر ونه ماضی ومستقبلی بلکه حیواندن اضل واسفل اولوب
نیچون کلدکلرن فهم ایدرلر ونه خود نره یه وارەجقلرینی فکر ایدرلر وبرگروه دخی واردرکه مامور اولدوغی شریعت امرینی
طوتوب لکن مبدا ومعاددن نسنه فهم ایتمزلر اما برگروه دخی واردرکه ابصار جانلری کشاده اولماغله مبدا ومعادلرین بیلوب
انوار ازل وابدی نقطه ماه حالده مجتمع کورررلر وسعادت سرمدی یه واصل اولوب اشیانه حالده مع الاستقرار جناحین عشق
ومحبت وعلم ومعرفت ایله گاه فضای ابده وگاه آسمان ازله اوچوب وجودلرندن نام ونشان بوطزلر آه کیم اول نور ازلدو ابد
گاهی درون پرده غیرت نهان شود گاهی هزار پرده بدرد عیان شود گاهی درون پرده جهانی بهم زند گاهی برون پرده جهان در جهان شود
او بی نشان وجمله عالم نشان اوست که درنشان نیاید وگه بی نشان شود ویاخود جهانی نور ماهدن خالی وتاریک کورن طایفه دن مراد
کرامات اولیایی انکار ایدن بی بصیرتلردرکه جهان انوار کرامات اولیا ایله درخشان ایکن انلر عاطلی تاریک کوررلر وانلارکه
نور دیده حسن اعتقادلری کشاده وبینادر جهانده نور کرامات موجود اولدوغنه اعتقاد ایله برمرشد کامل وولی مکرم ومکملک
پرتو نور تربیه سندن مستفیض اولوب اول ماه مکرمتی عین یقین ایله کورررلر ودیده سرلری کشاده اولان اصفیا خود حقیقت
حاله نظر ایتدکلرنده کورررلرکه اول ماه انور طریقت نور ارشاد ومجتبی پرتو حقیقت آفتاب محمدیدن اقتباس ایدوب خورشید رسالت
محمدیه دخی بی واسطه نور ذات حضرت احدیه دن منور اولمش پس اول عاشق صادق حالت مزبوره یه وجودم شدده مجتمع مشاهده
ایتدکده مشرق واحدیتدن مرآت قلبنه برنور وحدت لمعان ایدرکه قید تعینات وتعدد کثرات محو ونابدید اولوب دریای انوار احدیه
غرق اولور واول زمان نه کنه دیه ونه شیخنی بولور وبومقوله دیده وشهودی اولان عارفلرک بوابیات شریفه ورد زبانی اولور شعر
مقررست ومعین بحجت وبرهان که غیر دوست کسی نیست درمکین ومکان هزار بار بکفتم هزار بار هزار که قدر خود بشناس ای خلاصه دوران
بعد ومرتبه الله کوی وخوش میباش بکو بمنزل ثانی که علم الانسان بجان دوست که یک قصه اسلم دار محدث این وحدات دامان
دگر زعقل حکایت مکو درین مجلس هزار عقل بیک جو بمجلس مستان بیا بکوش دل عاشقانه خوش بشنو که شوق وشورش عشقت درین زمان

الا یکی سه ماه می بیند بهم

بقدر عشق شود جاه هرکجا باشد چه جای حشمت جمشید وملکت خاقان باشکار ونهان فاش همی کویند که عشق یار بور زید آشکار ونهان
ایمدی بنم نور دیدم هر دیده پرعیب لایق شهود سر غیب اولمایوب بینا اولانلر قاتنده عالم ماه وآفتابدن پر وچشم محجوب قاتنده
جهان روشن تیره ومکدر کورینور مع هذا اگر مبطل اگر محق واگر نابینا واگر بینا اگر مقلد واگر محقق اگر منکر واگر مقر جمله سی موضع
واحدده متمکن یعنی ساکنان مقام یک ملت وقائل کلمه شهادت اولوب صورت اسلامده کورنمکلرین حیث الظاهر نظر ایدلر
بونلارک حقیقت حالندن غافل اوله ونیچون هر برینی حقیقت بین قیاس ایدرلر نته کیم مولانا خداوندگار چشم هرسه باز وگوش هرسه تیز
هراوچ طایفه نک یعنی جهان روشنی تیره وسیاه وجهانده یک ماه وسه ماه کورن اگر منکر واگر مقر لرک کوزلری ظاهرده
آچوق وقولقلری تیز وشنوا اولمغله درتو آویزان وازمن درگریز سکا آویزان ومقبولان در اما بندن فرار ایدیجیلردر
یعنی سنده نور فراست ودیده کرامت اولماغله انلارک چشم وگوشلرین بحسب الظاهر اولان عمی وصممدن خالی وصحیح کورمکله
جمله سنی اهل حق قیاس ایدرسن اما اهل فراست وعلم بصیرت اولان ارباب حقیقت نور کرامت ایله اول منکر ومقلدلری ولهم
آذان لایسمعون بها ولهم اعین لایبصرون بها زمره سندن اولدقلرین بیلوب حقیقة اسلامدن بعید کورررلر وستفترق امتی
علی ثلثة وسبعین فرقة کلهم فی النار الا واحدة معناسنی حق الیقین مشاهده ایدرلر شعر گره رودی بدانی ای معدن امانی
بیرون ازین دومنزل دریای راز باشم گر دیده بصیرت فی الجمله باز کردی عین الیقین بدانی این هرسه باز باشد سرمایه حقیقت عشقست در طریقت
بی عشق هرچه بینی از مجاز باشد علم شریفه خفی اولمیه که بو وجهله ویرلین معنی مصراع ثانی ده اولان درتو خطابی عمومه حمل
اولنه وغی تقدیرجه در اما خطاب عمومه اولمیوب لسان پهلواندن امام علی کرم الله وجهه یه وقدم علی اذرده اولان وارث
اکمل حقیقت محمدیه وصاحب زمانه خطاب اولورسه معنای بیت بو وجهله اولورکه ای وصی رسول خدا ووارث اکمل
حقیقة مصطفی وآدم الاولیا اعنی علی المرتضی اگرچه بوگروه ثلثه نک هر بری کندو زعم واعتقادلرنجه طریق حق جانبنه
وسنک هدایتکه تعلق ایدیجی کچینورلر وبراهل حقز دیرلر ولکن بونلارک تعلقلری نه یوزدن تعلق در وبرمصداق کل شی
یرجع الی اصله هر شی اصلنه رجوع ایده جکلری مقرردر فاما بونلارک اصله اولان رجوعلری نه وجهله اولور بنم علممدن غایبدر
یا علی حق سبحانه وتعالی سکا برعلم لدنی ویرمشدرکه هر بر مرتبه صاحبلرینک کمال واستعداد ومبدا ومعاد وعلوی
وسفلیدن کندولره اصل اولان قنقی صفاته رجوع ایده جکلرین بیلورسن زیرا انا الذی اعلم ما یحدث انا الذی اعلم
خطرات القلوب وانا الذی اری اسمع دعوة الامم وانا الذی ارانی الله اعمال الخلایق فی مشارق الارض ومغاربها ولا
یخفی علی منهم شی بیورمشسن پس بو قدر الطاف الهیه اولدقدن صکره طوایف ثلثه نک احوالی دخی سکا روشندر
بن انلارک باقی البالنی بیلمزم یا مظهر العجایب اسد الله الغالب سحر عینت این عجب لطف خفیست بو حال سحر عین مبید رعجبا
لطف خفی مبیدر پس سببی معلوم اولمادوغیچون لطف خفی دینلسه لایق واصل وسببی ادراک اولنمادوغیچون سحر عین دینلسه
دخی صادق وواقعه مطابقدرکه بر تو نقش گرگی بر ما یوسفیست سکا نقش گرگ ویزه حسن یوسفدر اگرچه بکابرشی
ظاهر حالده یوسف مثال خوب جمال کورینور ولکن سنک نظرک سیرت وعاقبتنه اولماغله گرگ شکل کورینور فی الحقیقه
مرئی شی واحد ایکن برلرک نظرنده قبیح وبرلرک نظرنده حسن کورندوکی سحر عین ولطف خفی درکه دیده بصیرتی اولمیان
بوسر خفی یی کوره میوب حفت الجنة بالمکاره وحفت النار بالشهوات نه معنی دربیلمزلر علی الخصوص بزم فهم قاصرمز
بوایدی که برکسنه جنکده خصمنه غالب اولوب قلیج الته کتورسه باخصوص خصمی یوزنه توکورسه مستحسن اولان اکا امان
ویرمیوب باشن بدنندن جدا قلمق ایدی سنک نظرکده ابنکده ابه بومستقبح اولوب قتل وغزادن وازگلدک اما عجب
سر الهی درکه بونک حسن جمالی یوسف مثال بکادخی آشکار اولدی که الوکده مقتول اولسم شرف اسلامدن محروم اولوردم
بحمد الله تعالی که شمدی نور ایمان وایقان جسم وجانمی غرق دریای حب یزدان ایتمشدر یا علی علیک عون الله ونظر

مرحبا ای کاشف سر ازل	السلام ای سر پنهان السلام	مرحبا ای شاه مردان السلام
پاکه صد هزار بارک الله شعر		
مرحبا ای صاحب لطف وکرم	السلام ای کان احسان السلام	مرحبا ای حیدر دلدل سوار
السلام ای جمله برهان السلام		
مرحبا ای پیشوای اولیا	السلام ای قبله جان السلام	مرحبا ای ساقی کوثر امام
السلام ای کنج پنهان السلام		
آه ای اسم سمیسی علی	السلام ای نور ایمان السلام	السلام ای مظهر کل نبی
مرحبا ای بحر عرفان السلام		

وهمت سفینه سی عالی حقاکه عالم ار هجده هزار ست وفزون عالم اگرادن سکز بیکدر واگر زیاده در هر نظر نیست این هجده زبون
ولکن بواون سکز بیک جهان هرچشم ونظرده زبون دکلدر وجمله عوالمک مشاهده سنه قطب زمان ومرکز دوراندن غیریسی
قادر اولامز شعر اینچنین نادره در ملک جهان کم باشد نکران یار گرامی که بکرم باشد آه ای در درج لافتی وبرج ماه
اهل اتی راز بگشا ای علی مرتضی هتک استار وکشف اسرار قبل ای علی المرتضی ای پس سوء القضا حسن القضا ای سوء
القضانک پس پرده سنده اولان حسن القضاکه بنی قتل وهلاک ایچون کلمش وصورة سوء القضاده کورنمش ایکن

پرده خفاده اولان انوار جذبات حقی افاضه ایتمکله • شرف اسلام ونور ایمان ایله مشرف اولوب حسن القضا مرات جلالدن برجمال
بی همتا کوستردی که انک سختونی اولوب ایکی جهاندن ال یودم • آه ای رهنمای ملک معانی بن سنی نیجه وصف ایده یم که شعر

جمالک فتنه سی طوتدی جهانی • چقاردی پرده دن راز نهانی • نیدر عاشق جهان وجانی سننر • که سنسن عاشقک جان وجهانی
لب لعلک شراب انجنه صور • که کیمدر ایچن آب زندکانی • اکرچه بی نشاندر لیک هرکز • نشانسز بولمادیلر بی نشانی
وصالکدر وصالکدر وصالک • نعیم خلد وعمر جاودانی • ایدی ای مطلع افتاب حقیقت • یا تو واکو انچه عقلت یافتست

یا بودر که عقلک مشاهده ایتدوکی معانی وحقایقی سن سویله یا بکویم انچه برمن تافتست یا خود اول نسنه که بنم اوزریمه لمعان ایتمشدر
سن سویلمزسک لاجرم بن سویلرم • آه ای مفیض نور محمدی نیچون سویلمزسن از تو برمن تافت چون داری نهان اول انوار لامعه
جذبات خود • بنم دل وجانمه سنک افتاب نظرکدن درخشان اولدی • پس یا علی نیجه نهان ایده بیلورسن • مکر اخفایه انکارک وار در
اکرچه یا علی مقصود بو نور محبتک قلبده پرتو ایتمه سی اولوب قیل وقال لازم دکلدر زیرا می فشانی نور چون مه بی زبان سن
بی نطق وزبان ماه تابان کبی نور افشان اولمشسن • وافتاب محبتکله ظلمات بشریه یی ازاله • ونوروز وحدت ایلمشسن در
لیک اکر در کفت آید قرص ماه • ولکن اکر قرص ماه نور پناه سوزه کلسه شب روانرا زودتر آرد براه شب روری تیز یوله کتورر شعر

بلورم مه یوزکدر بیت معمور • طواف ایدن کوکلر اولدی مسرور • کوزک باء هو تیدر جبینک • هدایت شمه سیدر عرض ایدر نور
ولی نفخ مسیحا دردمانک • که صحت بولور اندن انجه رنجور • حقا که ای ماهتاب طریقت • وافتاب حقیقت • سنک انوار لامعه

وجه هدایتک • نور پاش جذبه احدیت اولوب مظهر کل رسالت • ومطلع مهر ولایت اولدوغکله دلالت ایتمکله لسان ایله تقریر وبیانه
حاجت قالمامشدر • واحداق نظارکک اداره ایتدوکی اقداح تجلیات ربانیه دن • شراب ناب محبت نوش ایدوب بزم صفانک
مست مدهوشلری اولمشلردر • ولکن قرص ماه دهان ارشادک زبان معرفتدن نثار کلمات جواهر نکات اسرار ربوبیت ایلسه • باده نوش
محبت اولان عاشق سرمستلرک • دماغ سمع فطنتلرینه • نقل راحت والفت اولوب • شب رو راه مجاهده وریاضت اولان اصحاب طریقت
برقدم الیرو بیت المقدس معرفت • وکعبه انس جمال وحدته ایصال ایتمکله • سالکان طریقت وطالبان هدایت از غلط ایمن شوند واز ذهول
غلطدن وذهولدن ایمن وسالم اولورلر زیرا بانک مه غالب شود بر بانک غول بانک ماه لاجرم بانک غولک اوزرینه غالب اولور
الحاصل تربیه نظردن غیری • تربیه لسان دخی اولورسه نور علی نور اولوب غول نفس صورت حقده • وشکل محبتده نیجه فساد بطلانه
مستحسن ولطافت اوزره کوسترر • سالک دخی اول باطلی صورت محبتده کورمکله حق قیاس ایدوب یولدن چقار • ونیجه مهالکه دوشر
اما کلمات هدایت آیاتک دخی معین اولسه حیل نفس وصدای غول فرق اولنماغله • طریق مستقیمدن خروجه مجال اولمز • اه ای مرشد راه
حقیقت وافتاب وماه طریقت ماه بی کفتن چو باشد رهنما ماه چونکه بی کفت وسخن رهنما اوله چون بکوید شد ضیا اندر ضیا
چونکه ماه نطقه کلسه • وطالبلره خرده طریقتی بیان قیلسه ضیا اندر ضیا ونور علی نور اولمه سی مقرردر شعر • ای جان همه جهان زتاب لب تو
رسته زشکر برون نبات لب تو • دل در ظلمات زلف تو رفت از دست • کردر نرسد آب حیات لب تو • خلاصه کلام ای شاه اولیا
ومقتدای اصفیا چون تو بابی آن مدینه علم را چونکه سن مدینه علمک بابی سن • که حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله علیه صلوات
الله انا مدینة العلم وعلی بابها بیورمشلردر • پس مدینه علم ایسه حقیقت محمدیه اولوب وسن اول مدینه نک بابی شابه سند اولیجق
داخل مدینه علم اولمق مراد ایدنلر • سندن داخل اولورلر • وشهردن برشی خروج ایتسه لاجرم باب مدینه دن مرور ایدر • ایدی یا علی
چون شعاعی آفتاب حلم را چونکه افتاب حلم اولان رسولک علیه السلام شعاع نور مجلیسی سن باز باش ای باب برجویای باب
ای باب مدینه علم وشعاع افتاب حلم • طالب دخول باب اولنلره کشاده ومفتوح اول تا رسد از تو قشور اندر لباب تا کیم سنک
نور محبتکدن بو قشر وپوستلر لباب وحقیقتلره ایریشه باز باش ای باب رحمت تا ابد بارکاه ماله کفوا احد بارکاه ماله
کفوا احد • وباب رحمت اولان علی المرتضی الی ابد الاباد مفتوح اول که ارباب محبت اول باب مفتوح هدایتدن • مدینه علم ومعرفه
وکعبه وحدته داخل اولسونلر از دیوان مولانا در مدح علی فرماید • زانکه نورش مشتق از نور خداست • التجای ما بشاه اولیاست

ای که داری دیده روشن ببین • چشم جانش چشم جان مصطفاست • هر که با مهرش بود در راه دین • بی تکلف از کروه اصفیاست
در ثنا ومدحتش عشاق را • بی مخالف راست صد کونه نواست • قل تعالوا از حقش آمد جواب • از رسول الله علی با بهاست
اوست سلطان حقیقت را حبیب • بر در قدرش همه شاهان کداست • در شریعت عالمان را او دلیل • در طریقت عاقلان را پیشواست
محرم اسرار حق ذو الجلال • نام پاکش مرتضای اولیاست • حاصل کلام یا علی المرتضی • سنک حوصله تربیتک بر سرای صمدیتدر

ونور هدایتک بر استانه قصر احدیتدر که • ذرات کایناتدن هر بر ذره سنک تابش انوارکدن حضرت احدیة الذاتیه بر دریچه
وافراد موجوداتدن هر بر فرد • سنک پرتو اسرارکدن عالم اسما وصفاته بر منظره اولمشلردر • ولکن سنک وساطتکله اولمدقجه
نه بر قپو کشاده • ونه بر منظر ودریچه شکافته اولمق ممکن دکلدر دیو مولانا خداوندکار رسان پهلواندن بیورورلر که • یا علی
هر هوا وذره خود منظریست دنی کل شی له آیة تدل علی انه واحد مصداقنجه هر بر هوا وذره خود وحدانیت حقه بر منظره در

فاما

تا کشاده کی کود کانجا دریست تا کشاده اکین انده بر قپو وار دردین کیم در • ایدی بنم نور دیدم تا بنکشاید دری آن دیدبان مادام که
وارث اکمل انوار مصطفی • قایم مقام علی المرتضی اولان دربان سرای وحدت • ودیدبان اسرار احدیت برجذبه محبت
قپو سن اچمیه در درون هرکز نجنبد این کمان هرکز هیچ فردک درونده بو کمان حرکت ایتمز که جانب وحدته بر قپو اوله
پس لاجرم بر مرشد علی همت کرکدر که • فتح باب محبت ایدوب • بر بابدن صد هزار وهزار ابواب اسرار مشاهده ایدر که هر بر
روضات احدیت • وجنات وحدته منظره اولمش کورر • حاصل کلام چون کشاده شد دری حیران شود چونکه ابواب جذبه
محبتدن بر قپو اچلمش اوله • دیده جان حیران اولور • ومن بعد بو عالم کثرت • ولانه بشریتدن نقل رخت ایدوب مرغ امید وطمع
مرغ امید وطمعی جو هوای ملکوته پران اولور • یعنی مرغ امید رؤیت جمال • وهمای طمع وصلت ذاتی • اوج لاهوته طیران ایدر
مثلا غافلی ناکه بویران کنج یافت ناکاه بر غافل ویرانه ده کنج بولدی پس هر بر ویرانه ده کنج نهان مدفوندر دیو سوی هر ویران
اندنصکره هر ویرانه جانبنه سرعت ایدوب تجسسه باشلادی یعنی عالمی ماه انور طریقتدن خالی • وجانب وحدته مکشوف بر قپو
بو قدر ظن ایلر ایکن • چونکه ویرانه کنج وحدت • ومنظره کلشن محبت اولان بر عاشق فانی ایله صحبت ایتدکده • قلبنه انک صحبتندن
هر نور جذبه لمعان ایتدوکی کبی • روضه وحدته صد هزار دریچه اچیلوب • دکنج وصلت وویرانه وحدت • اصحاب محبتده ایدوکی
انلردن عیان اولمغله • هر قنده که صورته فقر وفناده بر درویش کورسه • ویرانه کنج معرفتدر • امیدیله انک صحبتنه سرعت ایدوب
طالب کان ارشاد وهدایت • وراغب باب اسرار محبت اولدی • ولاجرم غنای قلب فقرده • وبقای ابدی فناده ایدوکن مقرر
بیلوب مستی موهوم نعمای عشق ایتدی • ایدی ای بنم روحم تا ز درویشی نیابی تو کهر مادام که سن درویشلکدن کوهر بولمیه سن
یعنی افناء وجود ایله کنز بقاء نا محدوده واصل اولمیه سن کی کهر جویی ز درویشی دکر غیرک درویشلکدن قچن طالب کوهر اولورسن
حاصل کلام مشرق انوار محبتدن سنک مشکات جسد • وزجاجه قلبکده بر مصباح جذبه احدیت مشتعل اولمق کرکدر که قلوب
درویشان دخی • دفاین لآلی رموز تجلیات ربانیه اولدوغن بیلوب انلار ایله صحبت • واخراج جواهر معرفت ایتمکله طالب اوله سن
وکذلک مادام که صفات ردیه دن بربنی ترک ایدوب انکا عوض بر صفت حمیده کوهرینی بولمیه سن • یبدل الله سیئاتهم حسنات
معناسن فهم ایده میوب • سایر اوصاف ذمیمه ترکنه همت ایله • بر خصلت حسنه جوهرینک استخراجنه راغب اولمزسن • ایس اولا
تارک حب دنیا کرکسن که محب آخرت اوله سن • وحب آخرتدن دخی مجرد اولمق کرکدر که • دفینه حب ذات خدا پدیدار اوله •
وبالجمله مست مدهوش خمر محبت اولمق مراد ایلین طالب ارباب جذبه ایله الفت • واهل فنا ایله صحبت ایتمک کرکدر • یوخسه ایله
مقارنت ایتمدین سالها کر ظن دود با پای خویش مجرد ظن وخیال نیجه ییللر کندو اقدام وپنداری ایله پوینده ودونده
اولسه • ته هستی موهومدن خروجه قادر اولمیوب نکذرد ز اشکاف بینیهای خویش کندو بورونلری دلوکندن اوته کچمز
یعنی فنادن صکره واقع اولان دولت بقایه نائل اولمز زیرا تا به بینی نایدت از غیب بو مادام که سنک بورنکه غیبدن
بر رایحه طیبه کلمیه غیر بینی هیچ می بینی بکو بورنکدن غیری هیچ برشی کورر میسن راست سویله • ایدی کندو زعم وپندارک ایله
هر نه قدر مجاهده وریاضت ایلسک • وفضیلت باهره صاحبی اولسک مادام که آتش عشقه یانمیه سن • عود وجودکدن روایح
قدسیه وحدت استشمامنه قوه شامه یه مالک اولمیوب شرک معنویدن خلاص اوله مزسن • قاسم انوار نه خوب بیلمشدر شعر

نعم الفقیه حال مدرس کجا رسید • در وصف حق نه هیچ سخن کفت ونه شنید • خط از خواص داشت زمعنی نداشت جان • نقش جهان بدید ولی جان جان ندید
هر لحظه تجلی نو میرسد زیار • این راه عشق جمله مزیدست ومزید • پندار ما حجاب شد اندر طریق یار • عشقت رسید وپرده پندار ما درید
کر شد بپنداری قفل تو محکمست • از حق بجو طریقت پاکت ورد زشت • این قفل را نیافت کسی در جهان کلید • روشن شود کسی که درین ره [illegible]
وصلی الله ما قاسم وما کاه ما • [illegible] عالم برند • خلاصه کلام رحم مادرده اولان جنین • حیات افتابدن بولدوغی کبی

رحم بدنده اولان جنین جان دخی نور افتاب حقیقت محمدیدن نفخ روح اضافی ایله حیات جاودانی بولوب • انک نطقندن
تحصیل کمالات ایتمکله • مولانا خداوندکار رسان پهلواندن شیر یزدانه کیرو بعض سؤال ایراد نه شروع بیورردیلر سؤال کردن
آن کافر از علی کرم الله وجهه که بر چون منی مظفر شدی شمشیر از دست چون انداختی اول پهلوان کافر امام علی
کرم الله وجهه دن سؤال ایتمه سی بیانندهدر • بویله دیو که یا علی بنم کبی بر پهلوانه غالب اولمش ایکن • الکدن سیفی نیچون براقدک
پس بکفت آن نو مسلمان ولی پس پهلوان نو مسلمان • وولی شجعان • از سرمستی ولذت با علی شراب محبت سرمستلکندن
ولذات مشاهده جمال وحدتدن ایتدی که یا علی باز فرما یا امیر المؤمنین اشکاره بیور یا امیر المؤمنین تا بجنبد جان بتن در چون جنین
تا که جنین رحم مادرده نیجه حرکت ایدرسه • جان دخی رحم تنده ایله جه جنبش قیله • وسنک دم عیسی نفسکدن حیات ابدی بوله
ای مستمع قابل اولا رحم مادرده اولان نطفه جنینک حالت تقلباتنده واقع اولان اقوال مجربین • ومشترعین واطبا ومنجمین
بیان اولنوب بعده مولانا خداوندکارک شمدن صکره بو راقلری ابیات شریفه تحقیق ولنه • پس علم شریفه خفی اولمیه کم
ارباب تجارب دیرلرکه • چونکه رحم ده نطفه مرد وزن ممتزج ومختلط اوله • بر شکل مستدیر بیضه مانندی مجتمع اولوب •

پرآن شود

ازان پس می شتافت

سر سخن

اولا نطفهٔ مزبوره بیاض سود کوپوکی کبی اولور که حالت مزبوره یه رغوه و مرتبهٔ زبدیه تعبیر اولنور پس تحریک قوهٔ مصوره ایله
نقاط ثلثهٔ دمویه ظاهر اولوب بریسی وسطده مستقر اولور که محل دل در و بریسی جانب یمینده اولور که محل جکر در و نقطهٔ ثالثه
بو اسلوب اوزره بر شکل مثلث ایکی نقطه میاننده فوقانی قرار طوتر که محل چشم و دماغ در و بو نقطه‌لردن صکره محل سره ده بر نقطهٔ دمویه
ظهوره کلوب نافه متعین اولور و بو حالتده اول زبد مدور اوزرنه دومان کبی بر بخار چوکوب اورمجک اغندن دخی اینجه بر پردهٔ
رقیق اولوب صورت جمعیهٔ انسانیه یی احاطه و تفرقه‌دن حفظ ایدر و اعضادن ابتدا ظهوره کلن دل در و بعضیلر چشم و دماغ
بعضیلر دخی دهان در دیمشلر و بالجمله حالت اولی ده نطفه وجه مشروح اوزره متشکل اولوب حالت ثانیه ده درون شکمده اولان
جلد رقیق که اکا صفاق دیرلر نطفهٔ زبدیه اوزرنده حاصل اولان نقاط دمویهٔ ملتصقه‌نک چوکلندن تکون ایدن کوپوکدن
استحالهٔ محسوسه ایله صورت سره یه مستحیل اولور و حالت ثالثه ده علقه اولور که علق دم غلیظه دیرلر و تاء وحدت ایله علقه
بر پاره اویومش و چکلنمش قانه دیرلر پس اوچنجی حالتده نطفه کوپوک مرتبه‌سندن علقه اولمغه منقلب اولور و حالت رابعه ده
مضغه لکه منقلب اولور یعنی کوشت پاره اولور و عروق متحرکه ظاهر اولوب رؤساء اعضا اولان صورت دل و دماغ و جکر
آشکار اولور و حالت خامسه ده استخوانلر تکون ایدوب اعضا بر برندن سچیلور یعنی باش اوموزدن و ایکی بازو اللر ایله پهلودن
و ایکی اویلوق ایاقلری ایله شکمدن منفصل اولوب بالتمام هیئت انسانیه اتمام بولور پس بوندن صکره غاذیه و نامیه قوتن
فعله خروج ایدوب مرکب روح انسانی اولان روح حیوانی یه مستعد اولور پس ارباب تجربه تحقیقی اوزره مدت رغوه که حالت
اولی در التی کونده یدی کونه وارنجه ظهوره کلوب قوهٔ مصوره بی استمداد رحم نطفه یی نقطه ایله تصرف قیلور پس التی کون تمام
اولدقده اوچ کونه دک دخی اول زبد اوزرنده بعض خطوط و نقاط دمویه نمودار اولوب ابتداء حالدن بو مرتبه یه کلنجه طقوز کون
مرور ایدر و لکن کاه اولور که بر کون متقدم و یا متأخر اولور و حالت ثالثه که کینونت علقه در اول دخی ذکر اولنان ایام تسعه دن
التی کون تمامنه دک حصوله کلوب و یاخود بر کون و یا ایکی کون تقدم و یاخود تأخر واقع اولور و ابتدادن بو حاله کلنجه مجموع ایام
اون بش کون اولور و حالت رابعه که رتبهٔ مضغه در انک دخی مدت کینونتی اون بش کون تمام اولدقدن صکره اون ایکی کون
الجنجه حصوله کلوب بو دخی کاه اولور که ایکی یا اوچ کون متقدم و یاخود متأخر اولور و ابتداء حالدن بو حاله کلنجه مجموع ایام یکرمی
یدی کون اولور و حالت خامسه که اعضانک بر برندن تمیزی در انک مدت تکونی یکرمی یدی کوندن صکره طقوز کونه دک
وجوده کلوب و لکن اعضاء جنینک بعضی تماماً محسوس اولوب و بعضیسی بجلیه متمیز اولمامغله طقوز کوندن دورت کونه دک دخی
اعضاء باقیه تماماً ظهوره کلوب مراد اوله الی آخره مجموع ایام قرق کون اولور و تحقیق حکما بودر که ظهور اعضاء جنینک اقل ایامی
اوتوز و اوسطی اوتوز بش و قرق و اکثر ایامی قرق بش کون اولور و حالت انتقالده ذکر انثی دن اسرع و ایام ظهوری اقل در
زیرا ذکورده اولان حرارت اناثده اولان حرارتدن اکثر و اشد در حرکت انتقالده اولان سرعت اینه حرارته کوره در
و وقت انعقادده نطفهٔ رجل نطفهٔ مرأه دن قوی ایسه جنین ارکک اولور و اکر نطفهٔ مرأه قوی‌تر اولور ایسه جنین دیشی اولور
و هنکام حملک اکثر اوقاتنده وجه ذکر پشت مادره متوجه و وجه انثی مادرک شکمنه متوجه اولوب ایکیسی دخی اللرینک کفنی یوزلرینه
طوتوب و دیزلرین زانولری اوزرنه وضع ایدوب هر طرفی بربره شویله مجتمع و منقبض در که نظر اولونسه کویا که بر صرهٔ
بسته در و وضع حملک وقتی کلدکده بامر الله تعالی رحم مادرده جنین اوزرنه باد قوی و مخرج مسقط اولور که بچه یه حرکت
خروج حاصل اولمغله ممر مضیقدن عبور و فضای دنیاده ظهور ایدر و امام فخر الدین الرازی رحمة الله علیه بیوررلر که
ارباب تجاربک اعضاء جنین قرق کونه دک محسوس اولور دیدکلری مصابیحده ابن مسعود رضی الله عنه دن روایت اولنان
حدیث شریفک مفهومنه مخالفدر دیو سؤال اولنورسه فی الحقیقه وجه مخالفت ظاهردر زیرا دلالت حدیث بودر که قرق کون
نطفه و قرق کون علقه و قرق کون دخی مضغه اوله کما قال رسول الله صلی الله علیه و سلم ان خلق احدکم یجمع فی بطن امه
اربعین یوما نطفة ثم تکون علقة مثل ذلک ثم تکون مضغة مثل ذلک ثم یبعث الله الیه ملکا باربع کلمات فیکتب عمله و اجله
و رزقه و شقی او سعید ثم ینفخ فیه الروح و ان الرجل لیعمل بعمل اهل النار حتی ما یکون بینه و بینها الا ذراع فیسبق علیه
الکتاب فیعمل بعمل اهل الجنة فیدخل الجنة و ان الرجل لیعمل بعمل اهل الجنة حتی ما یکون بینه و بینها الا ذراع فیسبق علیه الکتاب
فیعمل بعمل اهل النار فیدخل النار رواه ابن مسعود رضی الله تعالی عنه پس امام رازی سؤال مزبوره بو وجهله جواب ویررکه
اکرچه اعضای جنین مدت اربعین ده من وجه ظهوره کلور و لکن احوال مزبوره نک کمال ظهوری اوچ اربعین مرورندن صکره
اولوب اهل تجربه نک قولی حالت اجمالی یه کوره اولمغله حدیث شریفه منافی اولماز پس بر فحوای حدیث شریف اوچ اربعین
تمام اولدقده جنینک جوارح و اعضاسی تسویه اولنمغله فی الحال روح حیوانی یه مستعد اولور یعنی روح حیوانی دیدکلری
بخار لطیف درکه حیات و حس و حرکته قابل اولان اول بخار لطیف درکه جسد جنینه حضرت وهابدن افاضه بیورلوب روح
حیوانی ده اولان وساطت اعتدال ایله روح انسانی اضافی روزنهٔ روح حیوانیدن جسد جنینه پرتو ایدر و حضرت علیم دن

شعاع

شعاع علم لمعان ایدوب صورت انسانیه اتمامه ایرشور کما قال تبارک و تعالی و لقد خلقنا الانسان من سلالة من طین ثم جعلناه
نطفة فی قرار مکین ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فکسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر
فتبارک الله احسن الخالقین و اطبانک اتفاقی بونک اوزرینه درکه رحم مادرده اولان نطفه یه صورت انسانیه قاچ کونده حصوله
کلوب اعضاسی نه مقدار مدتده پدیدار اولورسه اول مدتک ضعفنده جنین حرکت ایدر و قاچنجی کونده حرکته کلورسه انک دخی ایکی ضعفی
مرور ایتدکده اول ولد لاجرم تولد ایدر مثلا اعضای جنین اقل ایامدن اولان اوتوز کونده متکون اولورسه حرکت جنین
اوتوز کونک ضعفی اولان التمش کونده واقع اولور و التمش کونک ایکی ضعفی که یوز یکرمی کوندر مرور ایتدکده اول ولد رحم مادردن
خروج ایدوب وقوع نطفه دن یوم ولادته کلنجه یوز سکسان کون اولور که التی آی در پس منوال مشروح اوزره ایام اعضا
وسط ایامدن اولان اوتوز بش کونده اولورسه حرکت جنین یتمشده اولور بعده یوز قرق کون دخی مرور ایتدکده ولد خروج
ایدوب مجموع ایام ایکیوز اون کون اولور که یدی آی در پس اعضا قرق کونده ظاهر اولورسه حرکت جنین سکسان کونده اولوب
تولدی دخی یوز التمش کون مرور ایتدکده واقع اولور که مجموعی بحساب ایام ایکیوز قرق کوندر که سکز آی در و اکر اعضای جنین
اکثر ایام اولان قرق بش کونده وجوده کلورسه جنین طقسان کونده حرکت ایدر و ضعف تسعین که یوز سکسان کوندر
تمام اولدقده مجموعی ایکیوز یتمش کوندر که طقوز آی اولور ولد رحم مادردن نشیمن دنیایه وضع قدم ایدر و اطبانک بو تقریرلری
من حیث الجزم اولمایوب تقریبی در تحقیقی دکلدر زیرا اکثر الوقوع درکه اولادک تولدی کاه زیاده و کاه نقصان اوزره
اولوب عقول خلایق علل مقادیرک معرفتندن عاجزلردر زیرا حق تعالی نک اسرار حکمتی بی نهایت و دریای علم و قدرتی بی غایه در
و علماء دین دیرلرکه کاه اولور که جنین دورت یل و دخی زیاده رحم مادرده مکث ایدر منقولدر که امام مالک بن انس الاصبحی
رحم مادرده مکث ایدوب پدرینک وفاتندن دورت سنه صکره متولد اولمشلر و امام شافعی رحم مادرده بر سنه دن زیاده
مکث ایدوب ایکی سنه یه قریب مدتده تولد ایتمشدر رحمة الله علیه و رضی الله عنهم و علمادن بعضی بیورمشلر که بو دخی
احتمال درکه احتلام ایله مرأه یه انزال واقع اولوب رحمده حمل حاصل اولور و پدرسز پسر وجوده کلدوکی خود نص شریف ایله ثابت اولوب
قصهٔ عیسی علیه السلام مشهوردر و نکارستان غفاری و نزهة القلوب و بعض کتب تواریخده مسطوردر که رحیکه خان
ایکی برادر ایله بی تخم انسانی رحم واحدده حصوله کلوب سبب تکونلری بو وجهله اولمش که مادرلرینک کلوسنه بر نور داخل اولوب
اندن تولد ایتمشلر اول زمانده اولان قوم زعم فاسدلرنجه انلارک بی پدر تولد ایتدکلرین عیسی علیه السلامه نظیر طوتمشلر اما انکلجا
که عیسی علیه صلوات الله روح الله و نفخ جبریل در و لکن قدرة حق ایله ندرت اوزره بی پدر ولد ظهوری دخی واقع اوله دیمکی اشعار در
و بالجمله من حیث الکلی ظهور مخلوقات اوچ نوع اوزره واقع اولور که بر نوعی افلاک و املاک و انجم مثللو لطیف محض در و بر نوعی جماد
و نبات کبی کثیف محض در و بر نوعی لطیف و کثیفدن مرکبدر حیوان و انسان کبی فاما انسانده بین النوعین اعتدال تام اولوب
مجموعهٔ ظاهر و باطن در یعنی جسمی سفلی کثیف و روحی علوی لطیف در و جسم لطافت جماد اولان آب ایله ممتزج خاکدندر مثلا
بر تخمی زمینه بذر ایدوب اوزرنه صب ماء ایتمکله اول دانه نک نصفی قعر زمینه کیدر و نصف اعلاسی هوایه ترفع ایدوب نهالی
درخت اولور و اول درختک الطفی ثمره اولوب انسان انی اکل ایتدکده بعضیسی سفلی اولوب مخرج معتاددن خروج و اصلی اولان
زمینه رجوع ایدر و بعضیسی بدل ما یتحلل و جسم انسانی ده منحل اولوب لطیفهٔ مزبوره نک بعضیسی ممد قوای روحانی اولور و زبدهٔ
ماکول لطیف نطفه اولوب صلب پدرده مستقر اولور و بر زمان مقدرده رحم مادره نزول ایدوب آب اب ایله آب ام
مختلط اولدقده بر قول حکما و منجمین ابتدا اول نطفه بقدرة الله تعالی داخل تربیهٔ زحل اولوب یکماه کامل اول جنینی زحل تربیه
ایدوب قوهٔ ماسکه سنی حفظ ایدر و تفرق اولمغه قومز و شهر ثانی ده مشتری تربیه ایدوب انک بردرشیله علقه اولور
و حرارت اختلاج ظهوره کلور و شهر ثالثده مریخ تربیه ایدوب مضغه اولور و قوت و ثخانت حصوله کلور و قوهٔ غضبیه پیدا اولور
و شهر رابعده شمس تربیه سنه داخل اولدقده جسد جنینده روح ظاهر اولوب حیات بولور و شهر خامسده زهره تربیه ایدوب
هیئات انسانیه وجوده کلور و قوهٔ شهوانی حاصل اولور و شهر سادسده عطارد تربیه ایدوب زینت شکل و شمایل ظاهر اولور
یعنی چشم و ابرو و مژه لر نقش ایدر و بینی و دهان وجوده کلور و شهر سابعده قمر تربیه ایدوب وجود انسانی تمام اولور
و ظاهر و باطنی حرکت ایتمکه باشلر و قمرده رطوبت اولمغله مزاج حیات ایله مناسبتی اولوب بچه ماه هفتمده متولد اولورسه
غالب حال بودر که اول مولود باقی قالور و اکر خروج ایتمزسه شهر ثامنده تکرار زحل تربیه سنه داخل اولوب شویله که ولد اشبو ماه
هشتمده دنیایه کلورسه اغلب حال بودر که اول مولود حیات پذیر اولمایوب موت اصابت ایدر زیرا طبیعت زحل بارد و یابس
اولمغله موت مزاجیله مناسبت ایتمشدر پس جنین رحم مادرده قرار ایدوب شهر تاسعده کیرو مشتری تربیه سنه داخل
اولوب بو آیده تولد ایدرسه بقدرة الله تعالی مولود باقی قالوب برخوردار عمر اولور زیرا الحکمت قادر طبیعت مشتری
حار و رطب و طبیعت حیاتده اولمغله مولود مرتباسی غایتده قوتده اولور و ذکر اولنان فرزند مفتقر حمددن فضای وسیع

دنیایه کلدکده مجموعهٔ انسانیه‌نک تمامی حدّ بلوغده اولورکه اکا بلوغ جسمانی دیرلر و شول عبد سعادتمندکه هدایت ربّانی و عنایت
صمدانی رهنما اوله مزخرفات دنیایه کوکل ویرمیوب طالب مقصد اعلی اولمغله مشیمهٔ تنده اولان جنین جانی مفیض انوار حیات دائمی
اولان افتاب حقیقتدن روح اضافی استفاضه ایدوب برکره دخی طوغه و ملکوت اعلایه اوچاره کما قیل عیسی علیه السلام من لم یلد
مرّتین لن یلج ملکوت السموات پس حضرت مولانا من کل الوجوه اولانا بو معنایی افاده ایچون لسان پهلواندن امام علی‌یه بطریق
السؤال بیورررلرکه **هفت اختر هر جنین را مدّتی می کنند ای جان بنوبت خدمتی** کواکب سبعهٔ سیاره وجه مشروح اوزره
رحم مادرده اولان هر جنینه نوبتله بر مدّت خدمت ایدرلر ای جان عالم و زبدهٔ بنی آدم اولان علی ولا اهم **چونکه وقت آمد که جان گیرد جنین**
چونکه جنین جان قبول ایتمکه مستعد اولمق وقتی کله **افتابش آن زمان گردد معین** اول زمانده افتاب اکا معین اولور یعنی افاضهٔ روح
فی الحال **این جنین در جنبش آید ز افتاب** بو جنین افتابدن جنبشه کلور **کافتابش جان همی بخشد شتاب** زیرا افتاب روح
شتاب حیات و جان باغشلر اما بر حیات بخشی و پرورش که رحم مادره دخول و حلول جهتندن اولمایوب بلکه تاثیر و تعلق جهتندن
اولور فاذا کان کذلک قصّه‌دن حصه بودرکه رحم مادرده اولان جنین من حیث المعنی سبعهٔ سیاره‌نک هر بریندن بر نوع
پرورش بولوب و حیات و جنبشی افتابدن مستفیض اولدوغی کبی مشیمهٔ بدنده اولان روح سالک دخی مانند جنین تکمیل کمالات
انسانیه و تحصیل قربات ربّانیه ایتمک ایچون اوّلا مصابیح مضیئهٔ دین و کواکب دریّهٔ شرع متین اولان علماء موحّدین تربیه‌سنه
داخل اولوب احکام شرعیه ایله تزیین صورت اسلامیه ایدوب حرکات و سکنات و کلمات و معاملاتی موافق شریعت نبویه
اولور و بعده توحید افعال و صفاته ارشاد ایلین تربیهٔ ابرار و اخیاره داخل اولوب پرورش بولدقده تحصیل خصال حمیده
جمیع اطوار و افعال و اعمال و انفعالی مطابق احکام طریقت مصطفویه اولور پس وجه مشروح اوزره ظاهر و باطنی تربیه اولنوب
و قلب مصفاسی نفخ جذبات رحمانیه‌یه مستعد اولوب وارث اکمل حقیقت محمدیه اولان قطب زمان و افتاب جهان
تربیه‌سنه داخل اولدقده نفخ جذبات ربّانیه و افاضهٔ نور محبت سبحانیه ایتمکله روح سالک آب حیات تجلیات ذاتیه
نوش ایدوب جنبشه کلور و مراتب معاده عروج قیلور زیرا جذبات ربّانیه پرتو نور افتاب محمدیه‌دن دل طالبه لمعان ایتدکده
جذبةٌ من جذبات الحق توازی عمل الثقلین سرّی اشکار اولوب اول نورک ظهوریله حق باطلدن سچلر و مشتهیات طبیعیه‌دن
روکردان اولور مثلا عالم غیب و اطلاقدن مراتب شهادت و تقییداته نزول اتدوکی کبی تحریک جذبات ایله منازل کثراتدن
دخی عبور ایدوب مبداء اصلی‌یه رجوع ایدر و مکاره اوصاف طبیعیه‌دن مجرّد اولوب مقصد حقیقی و مطلب روحانی‌یه واصل اولور
و نور جذبه ایله ظن و شبهه‌دن قورتیلوب برهان حب ذاتی ایله ایمان حقیقی بولور و مؤمن حقیقی اولور و قلبندن شک و تقلید
رفع و ازاله اولنور آه ای سالک راه معلومک اولسون که بحسب استعداد فطری قلبدن رفع موانع و تصفیهٔ مراتب ایمان که
تصدیقدر لیزدادوا ایمانا مع ایمانهم فحوای کریمه‌سی اوزره متفاوت واقع اولمشدر پس توحید ذاتی که مبدء حقیقی‌یه اولان
رجوعدرکه تصفیه و تجلیه و فنا فی الله و بقا بالله مرتبه‌سنه وصولدر بوایسه رفع اثنینیت اولمدقچه میسر اولماز حالات فراوزده
نار جذبه و نور عشق و محبتدن غیریله حصوله کلمز فلهذا محمود شبستری دخی گلشن رازده بو معنایی تحقیق ایدوب بیورررلرکه **نظم**

اگر نوری رسد از عالم جان • ز فیض جذبه یا از عکس برهان • دلش از نور حق همراز گردد • وزان راهی که آمد باز گردد
ز جذبه یا ز برهان یقینی • رهی یابد ز ایمان یقینی • کند یک جذبه از سجین فجار • رخ آرد سوی علیین ابرار

ابدی بنم نور دیدم اگرچه سایر علما و مشایخدن سالک تربیه اولور ولکن تجلی افعال و صفاتدن غیری شی مشهودی اولماز
نته که مولانا خداوندکار بو معنایه اشارت ایدوب دیرلرکه **از دگر انجم بجز نقشی نیافت** • **این جنین تا افتابش بر نتافت**
بو جنین صوری و معنوی کواکب سایره‌دن بر نقشدن غیری شی بولمادی تا دم که بفیض حیات اولان افتاب اول جنینک اوزرینه
لمعان ایتمدکچه جنین حرکته اقتداری اولمایوب نائل تجلی ذات اولیماز آه الهی قادرا ملکا پروردگارا بر صانع لم یزل
و مبدع بی بدلسن که حکمت خفیهٔ شامله و قدرت سنیهٔ کامله‌ک فهمنده عقلا سکران و حیران والسنهٔ ناس دم بسته و بی زباندر
بوستان دهد نطفه را صورتی چون پری • که کرده‌ست بر آب صورتگری • عجبا یا ربّ **از کدامین ره تعلق یافت او**
در رحم با افتاب خوب رو رحم مادرده مکین اولان جنین افتاب خوب روی ایله مناسبت و بر برینه تعلق ایتمکی قنقی یولدن بولدی
فی الحقیقه من حیث الصوره نظر اولونسه افتابک مقرّی آسمان چارم و موضع جنین زمین سفلیده بر مضیق مکدر اولان رحم
مظلمده ایکن مابینده بر مناسبت خفیه پیدا اولمغله نور افتاب جنینه تأثیر و جنین دخی تأثر جهتندن افتابه تعلق ایتمه‌سی
از ره پنهان که دور از حس ماست بر پنهان طریقدن درکه بزم حس و ادراکمزدن دوردر و راه عقلمزدن مستوردر زیرا
افتاب چرخ را بس راههاست افتاب چرخ دوّارک اشیاء ارضیه‌یه تعلق ایده‌جک بزم عقل و ادراک و حس و ادراکمزدن خفی
راه بسیار و طرق بی شمار واردر کذلک محبس بدنده اولان روح انسانک دخی نور افتاب ذاته بر یولدن تعلق واردرکه
تجلیات الهیه حواس و عقول ادراکندن خفی بر یولدن پرتو ایدرکه لسان عقل انی تعبیره قادر دکلدر و اول طریقدن

برینی بیان ایده‌یم دیه افتاب انوار تجلیاتک شول قدر طرق لا یتناهیسی واردرکه هر بر نفسده بر نوع تجلی و بر یولدن
بروز ایدرکه ظهور اول ظهور ثانی‌یه بر وجهله مماثل اولمایوب حصر و تعداددن قالوب سرّ روح انی بیانه قادر اولماز مثلا
تجلیات الهیه مظاهر من بر لیسه افتابدرکه اشیایه اولان تعلقنک طرق متکثره‌سی لا یعد و لا یحصی اولور **ان رهی که زر بیابد قوت ازو**
اول بر طریق که زیر کانده اولان زر سرخ افتابدن قوت بولوب زر ذی قیمت اولور **ان رهی که سنگ شد یاقوت ازو** واول
بر طریق دخی که بطون جبالده اولان سنگ و حجر اول یولدن مستفیض اولوب یاقوت سرخ و کبود اولور **ان رهی که سرخ سازد لعل را**
واول بر طریق که لعل بدخشانی‌یه رنگ سرخ دوزر **وان رهی که برق بخشد نعل را** واول بر طریق که اول یولدن نعله برق
باغشلر یعنی اسب ادهمک پای عزیمتنده اولان نعل همتنه نار جذباتیله برق هدایت و لمعهٔ عنایت هبه ایتمکله سدرة
المنتهی‌دن اوته کچر **وان رهی که پخته سازد میوه را** واول بر طریق که ناپخته و ترش اولان فواکهی پخته و شیرین و زر
وان رهی که دل دهد کالیوه را واول بر طریق که اول یولدن ارباب خوف و هراسه قوّت قلب و شجاعت ویرر یعنی لیالی
ظلماده قورقاق اولان کمسنه‌لری یورکلندرر و کیجه ایله ثقلت چکن خسته‌لره قوّت مزاج ویرر و کون طوغدقده
بر مقدار صحت وجودنده خفت بولورکه بونلرک مجموعی خاصیات افتابدر و هر برینه بر یولدن تأثیر ایدر و هر بری
بر یوزدن متأثر اولورکه انک طریقی اندن و انک طریقی اول بریندن مخفی و نهاندر و همچنان نور افتاب جذبات احدیه
شب دیجور ظن و گمانده قالان و اثقال کثرات و خیالدن شکسته حال اولان خسته دللره خفت و صحت و قوّت و لطافت
و همت و شجاعت اعطا ایدوب نور یقین ایله کدورات شکدن قورتارر و هر بر دمده هزار تجلیات بی تکرار ایتمک ایله
اول مجذوبان عاشقانک کلمات قدسیه و عبارات انسیه‌لری درر جواهر ملکوت و لعل و جواهر جبروت اولور **شعر**

تعالی الله که صنعندن عجایب خوش جمال ایلر • کر اول بدر ایکی استنده قراقشلر هلال ایلر • زهی نقاش صورتگر که بر قطرهٔ منی صودن
ز اعلا حسن جان پرور نه زیبا خط و خال ایلر • یوزی عین عنایتدر شو ماهک سمعنه سویله • که نیچون زلفنک جیمی الف قدّمی دال ایلر
ملالت چکمزم هرگز که هجران بر کمال اولدی • کمالن بولسه هر نسنه فلک انی زوال ایلر • بنم یاریله کوکلمک عجایب حالتی واردر
ولیکن مدعی بیلمز بزیله قیل و قال ایلر • آه ای شاه ولایت و پناه ارباب هدایت الله تعالی و رسوله بنم کبی بر پهلوان

دی کنتی زیر دستکه المش ایکن سبب اطلاق نه اولدی **بازگوای باز پر افروخته** اشکاره سویله ای جناح همتی افروخته اولان
باز ملکوت **باشه و ما ساعدش آموخته** سن اول احدی الذات و سرمدی الصفاتک ساعد تجلیاتنه مانوس اولمش سن
اول ساعد تجلی لاهوت حرمتنه **بازگوای باز عنقا گیر شاه** کشف راز قیل ای پادشاه ملک و ملکوتک باز عنقا گیر معانیسی
ای سپاه اشکن بخود تنها شده ای بلا معاونه عسکر یالکز کندو نفسی ایله سپاه شکن اولان شیر یزدان بو سرّی بکا اشکاره قیل
انت وحدی یکی و صد هزار ای وارث اکمل محمدی و مفیض نور احمدی اگرچه سن من حیث الصوره انت واحده و نفس
متفرده سن ولکن بحسب الصفات والمعانی صد هزاره و هزارسن زیرا سنک وجود شریفک جمیع اسما و افعاله مرآت و مظهر
صفات و ذات اولمغله هر قوی و جوارحکدن ظهور ایدن افعال متکثره مقتضای اسماء متقابله اولوب بو معنی ایله هزار بار
هزار و صد هزارسن **شعر** کأنّه و هو فرد من جلالته • فی عسکر حین تلقاه و فی حشم • یا علی سن بر شیر جبار و دلدل سوار و حیدر
کرار و صاحب ذوالفقارسن که واحد کالف سکا ماصدقدر حقاکه نه خوب دیمشلردر **شعر** لیس من الله بمستنکر • ان یجمع العالم فی واحد
پس یا علی لطف و مروت ایدوب **بازگوای بنده باز ترا شکار** تصریح و بیان و بلا کنایه عیان قیل ای نور دل عارفان که
بو بندهٔ افکنده و چاکر دلسوخته شهباز همتکه شکار و صیاد جذباتک شبکاتنه گرفتاردر و عاشق بی اختیار اولمشدر **شعر**

جانم از دولت درد تو دوایی دارد • دلم از صیقل ذکر تو صفایی دارد • عاشقی راکه پریشان مشوّش بینی • دم انکار مزن عشق و هوایی دارد
کراجابت کنی ای دوست نیاز دل ما • عاشق سوخته دل روبدعایی دارد • پس یا امام زمان و قطب جهان و مطلع نور رحمت یزدان

الله تعالی بیان ایدیویرکیم **در محل قهر این رحمت ز چیست** محل قهرده بو رحمت و شفقت نندر باخصوص بنم کبی **اژدها را دست دادن راه کیست**
اژدهایه دست و فرصت ویرمک کیمک طریقیدر حقاکه یا علی بو خلق و شیم و بو لطف و کرم سنک قامت موزون و لایقکه مناسب
بر لباس مکرمدر **شعر** یا علی کوکلم سنک عشقکله اولدی استوار • لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار • بر مزید و لسون کلی بو اسم و دولت بر مزید
لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار • وضع واجد ربزه کیم مدح ایده‌لم • لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار **جواب گفتن امیرالمؤمنین علی که**
سبب افکندن شمشیر از دست چون بوده‌ست دران حالت امیرالمؤمنین علی کرم الله وجهه اول پهلوانه جواب ویرمسی درکه
الدن شمشیر براقمه‌سنک سببی ندر و اول حالده نه واقع اولمشدر بیانه شروع ایدوب **گفت من تیغ از پی حق میزنم** بیوردیکه
ای پهلوان فایق و مؤمن صادق بن تیغی رضای حق ایچون اورورم و ذوالفقاری لاجرم کفار و منافقان فرقته چالرم
بندهٔ حقم نه مأمور تنم عبد اللهم و بندهٔ فرمان خدایم مأمور حکم تن و مغلوب مقتضای بدن دکلم **شیر حقم نیستم شیر هوا**
شیر خدایم شیر نفس و هوا دکلم پس بر مصداق الظاهر عنوان الباطن **فعل من بر دین من باشد گوا** بنم فعلم بنم دینمه شاهد اولمشدر

سر سخن

فلهذا ما رمیت اذ رمیتم در حراب بن محاربه و مقاتله ده ما رمیت اذ رمیت قول کریمنه مظهر اولمشم در ایمدی من چو تیغم وان سنده افتاب
بن یدقدرتده تیغ کبی بر آلتم و تیغ زن اولان افتاب حقیقیدر زیرا فی الحقیقه قتل و اماته محیی و ممیتکدر نته کیم مشرکان مکه اهل اسلام
محاربه قصدینه کلدکلرنده زبده بنی آدم حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم اشارت جبرئیل ایله زمیندن حصیات ایله مخلوطه
برقبضه خاک الوب شاهت الوجوه دیو وجوه کفاره رمی ایتدکده جمله کفارک کوزلرینه طپراق طولوب منهزم اولمغله حق سبحانه و تعالی
حبیبی محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی صفات حق ایله متصف اولدوغنی امتنه اعلام ایچون فعل رمیی رسول علیه السلام
بعد الاثبات نفی ایدوب و ما رمیت اذ رمیت بیوردقدن صکره و لکن الله رمی قول شریفی ایله فعل رمیی کندو ذات پاکنه
اسناد قیلدی ای مستمع قابل بو آیت کریمه نک سبب نزول و تفسیری مثنوی شریفک اولنده قریب پادشاه جهودک
وزیری بولس حکایه سنده م توز قرآن بازخوان تعبیر بیت کفت ایزد ما رمیت اذ رمیت کر بپرانیم تیران نی ز ماست
ما کمان و تیر اندازش خداست ابیاتنک شرحنده تفصیل و تحقیق اولنمشدر محلنه نظر اولنه پس امام علی بن ابی طالب کرم الله
وجهه دخی مظهر تام حقیقت محمدیه اولدقلری جهتدن بیوررلر که ای پهلوان نومسلمان بن بر وجهله دریای انوار صفاته
مستغرق و ذات حقده شول مرتبه فانی و مستهلک اولدم که بجز اولیت و اخریتدن نعت بقاء صفات و سناء تجلی
ذات ایله بروز ایدوب ظاهرده و باطنده جمال وحدتدن غیری کورمدم الکا بناء رخت خود را من ز ره برداشتم بن رخت هستی یی
دست نیستی ایله طریق تعین و کثرتدن رفع ایدوب مسلک وحدته دلالت ایلدم و اول حالده کل شی هالک الا وجهه سری
منکشف اولمغله غیر حق را من عدم انکاشتم بن ما سوای حقی عدم محض ظن ایلدم معزی نه خوب دیمشدر دو جهان از جمال او عکسیست
عالم از روی او نمود اریست نیست جز او کسی دکر موجود غیر از و هر چه هست پندار یست آه ای سالک طریق وحدت
و طالب عشق احدیت جهان و جهانیان خود مانند سراب و روی دریاده اولان مثال حبابدرکه اول نقش حباب آب اوزرنده
محو و نایاب اولدقده لاجرم حبابه آب دیرلر مع هذا تلاطم دریای ارادت و تموج بحار مشیتدن منتقش اولان صور تعینات
جنبش طمطام احدیت ایکن هستی موهوم موج مثاللرین منفصل تصور ایدوب متصل قلزم وحدت ایدوکن فکر ایتمزلر
پس ای پهلوان نومسلمان بنی تلاطم دریای وحدت کندویه شویله جذب ایتدی که مقام شهود و راه نفی وجودده اولان
معارج ارتقا اوجات مدارج اتحاده اعتلا ایدوب سرای وجودده حقدن غیری موجود اولمادوغی دیده جانمک مشهودی
اولدی و نار جذبات هستی سوز حجب وجود موهومی حرق و باد نسیم تجلیات سبحانیه سحب خیال معدومی خرق ایدوب
افتاب وحدت بی حجاب کثرت مشرق احدیتدن بروز ایلدی ایچون قبضه قدرتده اولان ذاتم دست پادشاهیده
اولان شمشیره معادل و حرکات و سکناتده تابع افتاب اولان تیغه مماثل و جمیع اقوال و افعالم تابع شئونات ایزد متعال
اولوب سایه ام کتخدایم آفتاب بن بر ظل خدایم کتخدا و صاحبم نور تجلی افتاب ذات در و لکن ظلال سایره کبی دکلم
زیرا سایه ظلمانی کاه اولور که ردپوش خورشید اولور فا من بر سایه نورانیم که حاجبم من نیستم او را حجاب اول افتاب نور
وحدته حجاب دکلم بلکه باب آسمان هدایتک دربانی و باده عشق و محبتک ساقی کثیرین زبانیم واکرچه ذو الفقار قبضه قدرتم
اما تیغ هجر و مفارقت اولمایوب بلکه من چو تیغم پر کهرهای وصال بن بر تیغه بکزرم که وصال کوهرلری ایله مالامالم
یعنی تیغ جوهردار معرفت اولان نطق و کفتارم رهنمای وصالیار در فلهذا زنده کردانم نه کشته در قتال حرب و قتالده
کمسنه یی قتل ایتمزم بلکه احیا ایدرم یعنی سالکان طریقت جهاد اکبر اولان محاربه نفسه سوق ایدوب تیغ تربیه ایله ازاله
صفات ذمیمه قتله و غیره من حیث الصوره شکل اماته و قتلده کورینور و لکن حقیقتنه نظر ایدیلرسه سالک فانی اولانلری
اخلاق حمیده ایله حیات ابدی بولدقلرین بیلورلر و غزاده امر حقله بر واجب القتلک باشن کسرسم اول دخی امر ربانی
و قصاص الهی اولمغله و لکم فی القصاص حیوة سبب حیات جهانیان اولوب ناحق یره سفک دما ایتمزم انک ایچون
سیوف سایره کبی خون نپوشد کوهر تیغ مرا بنم کوهر تیغمی دم پوشیده قیلمز و بالجمله رضای حق ده بر مرتبه کمانت
و شهود وحدتده بر وجهله طمانینت حصول بولمشدر که باد از جا کی برد میغ مرا باد نفس و هوا و ریح فکر ما سوا بنم سایه صفات
ربانیه اولان سحاب وجودمی مقام شهود جمال وحدتدن نیجه ازاله ایدر که بن الرجال کالجبال مرتبه سنه اعتلا ایدوب
که نیم کوهم ز حلم و صبر و داد کاه تلون دکلم بلکه حلم و صبر و داد و اعتدال جهتندن جبل متین اولمشم در یعنی حدت و غضبیم
حلم و شجاعته و تلون و تعجیلم صبر و سکونته و تانی و متانته و مقتضای طبیعتدن اولان ظلم و فساد و ظلمات بشریتم
نور شریعت و طریقت ایله عدل و حکمت و سمات ملکیته مبدل اولوب وجودم جبل قاف معرفت اولمشدر بو تقدیرجه
کوه را کی در رباید تند باد شهود وحدتده جبل راسخ کبی ثابت قدم اولان ارباب تمکینی مقامندن تند باد تلون و کثرت
نیجان ربوده قیلور زیرا انلارک وحدت حقده اولان شهودلرینه افکار ما سوا زلل و خلل ویرمکدن سلیم البال اولمشلردر
ایمدی بنم اخ اعزم انکه از بادی رود از جا خسیت اول سالک که برباددن متحرک و یردن زایل اوله یعنی

اولورا اولماز افکار و خواطر نفسی حالندن آیروب قلبنه یول بولوب تلون و تشوش ویره اول کمسنه بر خس و خار کبی اولوب
جبل متین تمکین اولمامشدر الحاصل درکات اماره و لوامه دن درجات فضای ملهمه یه خروج و اوجات مطمئنه یه عروج
ایتمک کرکدر که تنزل و تلوندن خلاص و مقام رضاده تمکن و اختصاص بوله و بو دولته وصول ایچون صبر و سکونت
و علی الدوام توجه قلبی یه ملازمت کرکدر که خواطر نفسانیه قلبه دخول ایدوب حب ذاتیدن آیرمیه شویله که تکاسل و توانی ایله
توجه و نیازدن منقطع اولورسه افکار ما سوادن بیری قلبه دخوله یول بولوب و تند باد هوا بربرینی تعاقب ایتمکله
صرصر نفس جمعیت خاطری صحراده اولان دانه های کندم کبی پرکنده ایدوب و جانب مقتضاسنه سوروب طریق محبتدن
دور و قرب وحدتدن مهجور و حسنات سابقه یی هباء منثور ایدر فلهذا سالکان طریق وحدته لازم اولان بودر که
کوکل حالنه بر وجهله مشغول و ملتفت اولمق کرکدر که افکار اخرویه دخی خطور ایتمامکله بذل همت قیله که حتی افکار دنیویه دخی تعاقب
ایتمکله مقصد اصلیدن آیرمیه زانکه باد نا موافق خود بسیت زیرا که باد موافق خود بسیار و روزکار مخالف بی شمار در
پس همان باد نا موافقدن برینه مغلوب اولدوغک کبی ریاح نفس و هوانک جمله سی هجوم و تعاقب ایدوب بنای
تمکینی یدم ایدر اما دایما توجه و نیاز و تضرع و نمازده اولنلری تحریکه قادر اولمازدیو مولانا خداوندکار بیوررلر که
باد خشم و باد شهوت باد آز غضب و حدت و حرص و شهوت یللری برد او را که نبود اهل نماز اول کمسنه یی کندو
مقتضاسنه ایلتدی که اهل نماز اولمادی زیرا بر فحوای ان الصلوة تنهی عن الفحشاء و المنکر صلوات خمس مؤمن مصلی یی
فحش و منکردن نهی ایدر و باد خشم و شهوت و ریح هوا و طبیعت انک قلبنه دخوله فرجه بولماز و بر صلوة مصلی یی فحشا
و منکردن نهی ایتمیه صورت صلوتده ایسه دخی معنیده صلوة اولماز کما قال الشیخ رضی الله عنه فی اخر رسالة الغوثیه
قال الغوث سالت الرب عن المعراج قال الله تعالی المعراج هو العروج عن کل شی ما سوائی و کان المعراج ما زاغ البصر و ما طغی
قال یا غوث الاعظم لا صلوة لمن لا معراج له عندی المحروم عن الصلوة هو المحروم عن المعراج ایدی اوصاف ذمیمه دن تجرد
اولان شول مصلیلردرکه قبله حقیقی اولان دل کعبه سنه توجه ایتدکلرنده جذبات ربانیه و محبت سبحانیه کندولری کندودن
الوب و کیفیت عشق عقل و فکرینی قیود جهت و مکاندن اطلاق ایتمکله جهت و مکان و حیز و زماندن مقدس اولان
احدیة الذات و سرمدی الصفاته سجده قیلورلر و صلوة حقیقی بو یله جه اولور اکرچه اسرار صلوتده اولان کلمات
اهل مشاهدات نیجه وجوه ایله بالدفعات تحقیق اولنمشدر اما بو دخی اسرار صلوتدن اولوب سعید الدین فرغانی
شرح تائیه ده بو وجهله تحقیق بیورمشلردرکه در صحیح بخاری و مسلم مذکور است که ما تقرب الی عبدی بشی احب الی من اداء
ما افترضت علیه و لا یزال العبد یتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه الذی یسمع به و بصره الذی یبصر به و لسانه
الذی ینطق به و رجله التی یمشی بها الحدیث بباید دانست که محبت قوتی میلیست باطنی بسوی وصول بکمالی از کمالات و حقیقت او
رابطه و واسطه ایست وحدانی میان طالب و مطلوب و معنی او غلبه ما به الاتحاد و الاشتراک و مقتضا و اثر او ازاله ما به
الامتیاز و الاختلافست بین الطالب و المطلوب و این رابطه از هر که اول سر بر زند و بر وی غالب و مستولی شود تا طالب
ازاله ما به الامتیاز کرد از نفس خودش با ازانچه میطلبد او را کویند و اصل این محبت حقیقت فاحببت ان اعرف بود که
محب حضرت یگانه بود و محبوب کمال پیدایی و ظهور کمالات اسمایی خودش و اینه آن محبوب کما هو تماما جز حقیقت انسانیه
نتوانست بود صورة و معنی لکمال جمعیتها و تمام مضاهاتها و قابلیتها و قصور غیرها عن ذلک و الیه الاشارة فیما روی
من الحدیث الالهی خطابا لمحمد صلی الله علیه و سلم لولاک لما خلقت الکون و چون تجلی این محبت تجلی از حضرت غیب ذات
متعین شد مجملا در باطن حقیقة انسانیه که برزخیت و جمعیت میان واحدیت و احدیت اولا و میان علم بعالم و میان
وجود ثانیا و ازان باطن حقیقة انسانیه که در تفاصیلش که حقایق عالمست برای کمال ظهور که محبوب اول بود در سیر و برزد
تا رسیدن باین صورة عنصری انسانی که صورة اجمالی حقیقی آن حقیقة انسانیتست و آینه جمعیت و کمال ظهور آن تجلی
تماما حقیقة وحدانی آن میل و محبت باین تجلی همراه بود و در باطن او پنهان و چون آن تجلی وحدانی بود محل و آینه ظهورش
درین نزول هم امر وحدانی می بایست و درین مراتب بل عالم ترکیب و کثرت و سایه و صورتی از حقیقة وحدت جز عدالت
و اعتدال که موحد کثرتست نبود لاجرم آینه ظهور آن تجلی در هر مرتبه جز امری معتدل نمی بود تا در عالم معانی وارواح
آینه او حقیقت وسطیت و عدالت امکان هر ممکنی بود بین جهة الوجوب و جهة المحال و اما در عالم مثال و حس مظهرش
جز مزاجی معتدل نمی بود از طبیعت و عناصر و مولدات و از میان این جمله مراتب اعتدالات غرض اعتدال انسانیت که
در حاق وسط افتاده است و صورة وحدت و عدالت ان برزخیت اول و ثانیست و چون ان تجلی فی نزوله در جمله
این مراتب ظاهر شد و بصور تفصیلی و اجمالی و انسانی متلبس گشت احکام کثرت تعینات و نسب و اضافات که از مقتضیات
اجزا و اطراف و اثار انحرافست کرد او درآمدند و هر حکمی ازان احکام بصورت املی و امنیتی و طلب لذت و شهوتی

ازو سر بر زدن گرفتند • وخواستند که حکم وحدت وبساطت • وصورت جمعیت وعدالتش را • باوصاف کثرت وترکیب
واحکام انحرافات مغلوب ومقهور گردانند که قربان شجره • وهبوط از جنت • صورت واثری ازان غلبه وقهر بود • پس ان محبت
وحدانی که • رابطه وواسطه است • ودرباطن ان تجلی پنهان • چنان اقتضا کرد که • میزانی اعتدالی که شریعت وطریقت • نصب کرده
شود • تا این انسان که بالواسطه درمعرض محجوبی افتاده است • جمله ارادت ومقاصد حرکات وسکنات خود را ظاهرا وباطنا
بوحدت وعدالت پیوند دهد • واین حقیقه محبت درباطن • زبانه این میزان که بحکم سرایت وحدت امر • وما امرنا الا واحدة
آن زبانه عین فرایض است پنهان شود • فان مطلق الامر یقتضی الفرضیة • واثری ازین محبت درباطن • اجزاء عمود وکفههای
این میزان که سنن ونوافلست ساری گردد • تا هر حقیقی انسانی که • بحکم عنایت بی علت فی الازل • در رتبه محبوبی افتاده باشد
ودر قدم حکم وجوب وحدت برو غالب بوده • وبحکم اقتضاء استعداد کاملش در وقت سیر ومرور بر مراتب تنازلا حجابی
ضعیف وشفاف ولطیف برو طاری گشته • اگر اورا بواسطه محبوبش اداء فرایض مخلصا کاملا میسر شود بمجرد اداء فرایض
ظاهرا وباطنا نحب ان حجب ارتفاع پذیرد • وحینئذ حکم حقیقت ان محبت ووحدت حقیقی او که • باطن آن زبانه است درد
ظاهر گردد • واو را با او بخود جذب کند • وآینه کمال ظهور خودش گرداند • تا در حکم سابق فاحببت بأو در وظاهر شود •
ونتیجه ان ظهور ان باشد که • ان الله قال علی لسان عبده سمع الله لمن حمده • وذلک تحقیق قوله • ما تقرب الی عبدی بشی
احب الی من اداء ما افترضت علیه • زیرا که چنانکه هیچ چیز از میزان بوحدت نزدیکتر از زبانه میزان نیست • همچنین هیچ چیزی
بوحدت حقیقت محبت • نزدیکتر از اداء فرایض نیست بمرایت وحدت امر در او • واما اگر در مبدا، حکم واقتضا استعدادات او
آن بوده باشد که • در وقت مرور نزولش • در مراتب قیود وصفات کثرت امکانی بسیار گرداد در اید • وحکم وحدتش را
مغلوب کنند • آنکس بریاضات ومجاهدات بسیار محتاج شود • وجز بملازمت سنن ونوافل از اذکار واعمال وانواع قربات که
مخالفت نفس بران مشتملست • بشرط اخلاص ومجانبت از شبهات • ودقایق ریا وشرها پوشیده • وترک همه لذات
وشهوات نفس که • استقامت میزان شریعت وطریقت • تماما بران موقوفست • استقامت واعتدال زبانه آن میزان که
اداء فرایض است • قلبا وقالبا اورا میسر نشود • چنانچه در حدیث امده است که • ان اول ما یحاسب العبد یوم القیامة من عمله صلوته
فان صلحت فقد افلح وانجح • وان فسدت خاب وخسر • وان انتقص من فریضته شیأ • قال الرب تبارک وتعالی انظروا
هل لعبدی من تطوع • فیکمل بها ما انتقص من الفریضة • ثم تکون سایر عمله علی ذلک • ظاهر این حدیث دلالت کند بران که
نوافل تکملات فرایض می شوند • پس برین سالک که از ازل در رتبه محبی افتاده • مداومت برین سنن ونوافل لازم اید • تا بملازمت
اخلاص وتوحید در عمل خود را بان زبانه میزان نزدیک تواند کرد • وبقوت ومدد داعیه • وطلب ارادتی که • شمه ایست ازان اثر محبت
در کفها واجزاء عمود میزان شریعت وطریقت پنهانست • بکلی صور واحکام انحرافات نفس این سالک را • ازو زایل می گرداند •
تا انگاه ان عمود وکفهاء میزان بکلی معتدل ومستوی شوند • وحینئذ دل • در محاذات ان زبانه مذکور راست پیدا کرده • وان تجلی وجود
بوحدته الحقیقیه درو تجلی کند • وان اثر ازمحبت که • با آن تجلی در زبانه همراه بوده • هر حکمی امتیازی را که میان وجود مضاف بنفس
وقوی ومدارکش باقی بوده باشد • تمامت مضمحل ومتلاشی گرداند • وحکم مابه الاتحاد را اظهار کند • وانگاه بظهور حکم محبت که
ازاله احکام امتیازی نسب اضافاتست • برین سیار محب • این معنی بحقیقت ظاهر ومنکشف شود که • همین وجود یگانه بوده
تا این غایت سمع وبصر ولسان وید ورجل او بوده است • واو جز باین نور وجود یگانه حق نمی شنیده است • وجز بوی نمی دیده
وجز بوی نمی گفته • وجز بوی نمی گرفته • وجز بوی نمی رفته • واو تا این غایت • بسبب احکام ان نسب واضافات که احکام
امتیازی اند • ازین علم وکشف محجوب بوده است • چون حقیقت محبت بکلی ان قیود را ازاله کرد • حجب وموانع مرتفع شد •
وحقیقت این علم کما هو منکشف ومتجلی گشت • وهذا قوله • ولا یزال العبد یتقرب الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت سمعه
وبصره ولسانه ویده • پس موجب این حدیث طالب قرب وحدت • وسالک راه محبت را • شرط سالک انست که • توسل کند
باین اسباب که اداء فرایض ونوافلست • خالصا مخلصا قلبا وقالبا در طلب توحید • ویگانه کردن خودی را • با حضرت محبوب
حقیقی • تا باین مباشرت اسباب مرین توحید بیابد • ووساطت اسباب در حصول مقاصد • وتعلق هر چیزی • درین عالم
بسببی ظاهر • چنانکه تعلق حیات حیوان ظاهرا بغذاء معتاد • ووساطت اکل در حصول شبع • وامثال این کذلک اداء فرایض
ونوافل • بر سببیت سلوک • وبوصول مقام توحید را یکیست از دلایل • اما ای سالک طریقت بباید دانست که • اسباب باسرها
وسایط ومعداتند • مرحصول مقاصد ومسببات را • نه علل ومؤثرات • بلکه علت ومؤثر • وجود حقست بجمعیته واطلاقه که
باطن آن سبب است • ودرو ساری • وحق سبحانه وتعالی بان جمعیت واطلاق وجودش فاعل ومؤثرست عند ذلک السبب
لا بذلک السبب • بلکه بان سبب ازاله غیر ویا تحصیل شرطی که • حصول تأثیر وظهور مقصود بران موقوفست • مضاف
نمی تواند بود چنانکه مثلا غذا • سبب بقاء حیات حیوان بودن بان طریقت که • مظهر وآینه مددی وجودیست که •

ازحضرت جود حق بان حیوان میرسد که • اگر ان مدد منقطع گردد • درحال آن حیوان مضمحل شود پس این حیوان ومزاج او جسمی مرکب بود
لاجرم شرط وصول مدد بوی بر مقتضای عالم حکمت هم هیأتی ترکیبی جسمانی آمد • واین غذا واسطه ومعد این حیوان شد •
مر قبول ان مدد را که حیات وبقاء وی بان متعلقست • وهمچنین جوع صورت فقر واحتیاج حیوانست بان مدد • واکل واسطه
وشرط ودفع ان احتیاجست • ومعد او • من حیث عالم الحکمة • ولهذا تخلف این اسباب ظاهره از مسببات ایشان واقع می یابیم
من حیث النظر فی عالم القدرة • چنانکه غذا واکل معتاد مفقود می توان یافت • وحیات وبقا محقق وموجود • وبالعکس چه ان
چون از عالم قدره بی واسطه غذایی واکلی ظاهری بولیی از اولیا میرسد • می باشد که ان ولی سالها بسیار • باقی وصحیح
وسیر می ماند • بی انکه غذایی واکلی مباشرت کند • یا بان محتاج شود • چنانکه زنی در عهد ما بوده است در ربطایج • با تنی وعقلی صحیح
وسی سال هیچ چیزی اصلا از ماکول ومشروب نخورده است • وما بسیار درویشان از دیدیم که • ان زن را دیده اند • وبرکت نظر او
یافته • با انکه تخلف علت از معلول عقلا جایز نیست اصلا • پس این سلوک • واداء فریضه اسباب وصول باشند • بحقیقه تحقیق توحید
بان طریق بود که • ایشان موانع را که صور انحرافات بود • از نفس زایل کردند • ونفس را معد قبول فیض وتجلی گردانیدند •
وعلت ومؤثر • در حصول فیض • وتحقق بتوحید • جود وجود مطلق • وعنایت بی علت بود • ولهذا بعضی از مجذوبان
بی سلوک ومباشرت این اسباب • از اداء فرایض ونوافل بحقیقه توحید واصل شدند • وبسیاران نیز بودند که حجب ایشان
سخت کثیف • واستعدادشان سخت ضعیف • هر چند مباشرت اسباب کردند هیچ نرسیدند • واصل این مسئله آنست که
در مبداء امر ایجادی • در عالم معانی وغیب • سبب ظهور وتعین وجود ماهیت • وعین ثابته هر ممکنی بود • بحکم استعداد • وعلت
ومؤثر امر کن • وعود ورجوع آن امر وخطاب • بر مثال صدا • باز ازان عین ثابته • بحضرت وجود است • بسبب صلاحیتی که در باطن
ان عین ثابته بود • از ثبوت عدمیت • ومحال فی احد طرفیه • پس چون این صور تهای موجودات که • اینجا در مراتب بعضی اسباب
بعضی مسببات می نماید • فروع واحکام وتوابع ان حقایق کلی ممکنات اند که • در عالم معانی ثابت اند • وان حقایق واعیان ممکنات
انجا در ان عالم معانی • باستعداداتها الکلیة الاصلیة الباطنة فیها اسباب ووسایط • اصل تعینات وجودی کلی بودند •
وعلت ومؤثر • جمعیت ذات یگانه بود • بامره الایجادی • لاجرم حکم اصول در فروع واحکام سرایت کرد • وانچه درین مرات
پید آمد ازان فروع واحکام • بعضی سبب وجود • وظهور بعضی شد • وفاعل ومؤثر • وعلت همچنان امر ووجود یگانه حقست
کما اشار الی هذه المعانی عمر بن الفارض قدس سره وقال شعر • تسببت بالتوحید حتی وجدته • وواسطة الاسباب احدی ادلتی
ووحدت فی الاسباب حتی نقضتها • ورابطة التوحید اجدی وسیلتی • وجودت نفیی عنهما فتوحدت • ولم تک لولا ما قط غیر وحیدتی
آه ای سالک راه • وطالب محبة الله • عجبا سعید الدین فرغانی قدس الله روحه تحقیق ایده کی فرایض ونوافل • وانلری اداایله
قرب حقه نایل اولمق • نه وجهله اولورش فهم ایده کمی • آیدی مرغ فهمک اول عالمه جولان ایتمدیسه • باری عالم ملکوتدن اولان
هر صلواتی اذعانه همت • والاکوره طاعات وعبادات عزیمت • وتقرب الی الله ایتمکه مدد وعنایت رجا ایلیه سن • پس علم شریفه
حقی اولمیه که • ارکان اسلامیه دن اولان هر بر رکن ایله • عوالم خمسه کلیه دن • بر عالمه اشارت بیوریلوب مثلا کلمه شهادت ایله
عالم لاهوته • وحج ایله عالم جبروته • وزکوة ایله عالم ملکوته • وصلوة ایله عالم ملک وشهادت • وناسوته اشارت بیوریلمشدر •
وانسانده کمال قابلیت اولوب حواس خمسه ظاهره وباطنه انسانده جمعیت ایتمکله • صلوة خمس دخی بو سببله فرض بیوریلوب
وصلوة صبح ایکی رکعت اولوب • جسم وجانه اشارت اولندی • وصلوة ظهرک تعیین بیوریلان درت رکعتیله • ترکیب وجود انسانی
عناصر اربعه دن اولدوغنه اشارت بیورلدی • وصلوة عصرک چهار رکعتی ایله طبایع اربعه یه اشارت بیورلدی که • سبب
سلامت وجود طبایع مزبوره در • وصلوة مغرب اوچ رکعت اولوب • انکله دخی قلب وعقل وروحه اشارت اولندی • وان
وصلوة عشا ایله قوای ثلاثه • جمادی • ونباتی • وحیوانی • وانسانی یه اشارت اولنوب • یعنی انسان ذکرا ولنان اضداد مختلفه
خلق اولنوب • نطفه • وعلقه • ومضغه • وصورت انسانیه گلوب • وبعد الولاده طفولیتدن شبابه • وکهولته دن شیخوخته ایرشوب
وبو قدر عوالم ومنازل قطع ایدوب • جمعیت انسانیه ده بولندوغندن مراد تحصیل کمالات ایله مبداء اصلی یه عروج ایچون اولدوغنی
فهم ایدوب • وعروج الی المبداء خواص عبادت ایله اولدوغن محقق بیلوب سجده وتضرع ایله تقرب الی الله ایلیه • آدای شئونده
آگاه • اول حکیم مختار • وقادر جبار • حکمت کامله • وقدرت شامله سیله • اگر ظاهری واگر باطنی • موجوداتدن هر موجودک او زرینه
بر ملک موکل ایدوب • وهر برنک حرکات وسکنات • وجمیع اطوار وحالاتنک سبب ظهوری • ومعد ومددی اول ملک موکل در که
بر اول فعله مباشرت اتدوکه سبب ایله • اول ملک بزه مددا اولوب طاعات وعبادات وافعال خیرات ایتدکلری • اسفلدن اعلایه
ترویج ایدر • مثلا مأمور اولدوغمز جمله اعمالدن برسی • بر فحوای ان الصلوة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا • بش وقت نماز در که
ارکان صلوته موکل اولانلر زمره ملایکه نک اکمل واصفی • واقرب واعلالری اولوب • هر برینک خاصه • بر نوع تسبیح وتقدیسلری واردر
پس چونکه عبد مصلیدن • ارکان صلوتدن بری صادر • واول رکنه مخصوص اولان تسبیح لساندن ظاهر اولسه حق تعالی ایکی

[illegible]

سلطان ... طعام نخوردی ...

اول تسبيح ايله تنزيه ايدن ملايكه ايله مناسبت حصوله كلوب • مناسبت مزبوره نك سببيله • اوج اعلايه عروج • ومبدأ اصليه رجوع
فاذا كان كذلك • اول ركن صلوة كه • عند الافتتاح اولان تكبير تحريم در • ركن مزبوره موكل اولان ملايكه يه مقربون ديرلر • وتكبير
تحريم انلارك تسبيحى در • يعنى كثرت تكبير ايدرلر • وقيامدن ركوع ايچون اولان حركتك موكلى ملايكه متحيرين در • وانلارك تسبيحى الله اكبر در •
وحالت ركوعه موكل اولان حمله عرش • وتسبيحلرى سبحان ربى العظيم در • وركوعدن قيامه اولان حركتك موكلى ملاء اعلى • وتسبيحلرى
ربنا لك الحمد در • واول قيامدن سجود ايچون اولان حركتك موكلى ملاء متورعين اولوب • انلارك تسبيحلرى سمع الله لمن حمده •
وحمدت حمدا كثيرا در • وسجده اولى يه موكل اولان ملايكه ارض در • ولكن بونلر ساير ملاء اسفلدن اعلى در • اكا بناء زبان اسعد ديرلر
اولان تسبيحلرى دخى سبحان ربى الاعلى در • وسجده اولى دن قعوده اولان حركتك موكلى ملاء ثانيه در • انلرك دخى تسبيحى الله اكبر در
وسجدتين ميانده اولان قعده نك موكلى ملار مولدات در • وتسبيحلرى عافنا در • وسجده ثانيه ايچون اولان موكل حركت •
موكل غاذيه اولان ملايكه • وانلرك دخى تسبيحلرى لسان عجز ايله الله اكبر در • پس سجده ثانيه ده اولان موكل سكونت • موكل قواى
مصغره اولان ملايكه در • وانلرك تسبيحى دخى سبحان ربى الاعلى در • ولكن غايت عجز وافتقار ايله در • بو محل بر محل غريب در كه
محل ترقيات وتنزلات در • وسعادت وشقاوت بو محلده تقسيم اولنور • ورقم غفران • ويا خود قلم خسران • دفتر اعمال وجريده افعالهم
بو محلده نقش اولنور كه • بوكا سعادت وشقاوت روز ازل ديرلر • وبو ملايكه ذكر اولنان تقسيم امرينه موكللر در • واصلاب آبا
وترايب امهاتده اولان نطفه يه دخى بو محلده ظهوره كتوررلر • زهى دولت ابدى • وسعادت سرمدى • اول عبد مقبوله كه •
سجده ثانيه دن غفران ايله باش قالدروب • وتشهد وصلوة اتدن صكره يمين ويساره سلام ويروب طريق وسط واعتداله
بولنمغله تقلبات يمين وشمالدن امين وسالم اوله • پس درويشه لازم اولان بودر كه • زمين عبوديته • وضع جبين ايتدكده •
غايت عجز وافتقار ايله سجده يه واروب سبحان ربى الاعلى ديو مناجات ايليه سن كه • سنك عجز وقصورك اعترافك سببى ايله
اول مسبب الاسباب • ورب الارباب • ملاء اعلايه • امر وخطاب ايده كه • حقيقة انسانيه كى • اسفل سافلين بشريتدن •
اعلاى عليين ملكيته جذب ايده لر • ومقام بعددن قربه • وحضيض عبوديتدن • اوج الوهيته ترفيع ايده لر • والصلوة معراج المؤمن
معناسن مشاهده ايتدره لر • اى شنونده اكاه • علم شريفه خفى اولميه كه • صلوته موكل اولان ملايكه دن جمله نك اعظم ركوع وسجوده
موكل اولان ملايكه اولوب • واعظم تسابيح دخى سبحان ربى العظيم • وسبحان ربى الاعلى در • وركوع وسجود ايكى صراط در كه
بيرى دنيا وبيرى اخرتدر • وركوع وسجود دكره افلاك كبى • دايره واحده در كه • نصف اعلاسى قوس ترقى • ونصف اسفلى
قوس تنزل ارواح در • پس هر كيمكه قوسيى ترقى وتنزلى دور ايدوب حركت دايره • مبدأ حركت اولان نقطه وحدته واصل اوله
دورى تمام اولوب • سعادت معراج كه • نتيجه صلوتدر حصوله كلور • وقاب قوسين او ادنى • سرى اشكار اولور • وذكر اولنان
ايكى دايره • دواير عالم آفرينش در كه • ظاهرى آفاق • وباطنى انفس • وبرى ترقيات • وبيرى تنزلاتدر • يعنى اعلادن اسفله
واسفلدن اعلايه • وجاندن جسمه • وجسمدن جانه • وبطوندن ظهوره • وظهوردن بطونه دور وحركت ايدوب اطوار جلال
وجمالى سير ايدر • هو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو بكل شىء عليم • الحاصل اصحاب كشف وشهود • حالات مذكوره
وتطورات مزبوره يى • ايكى ركعت نمازده سير ايدوب • بريسى قوس وجود آفاقى • وبريسى قوس وجود انفسى يه اشارت ايدكن
فهم ايدرلر • وجان ودلدن حضرت احديته خشوع وخضوع ايله توجه ايدوب • وجه مشروح اوزره هر صلوتده بر معراج ايدرلر • بيت

سجود خويشتن كن تا بدانى • كه تو سر خداوند جهانى • ترا معراج جان حاصل بباشد • ازان جان و دلت واصل بباشد
ز طاعت جوى اينجا كه حضورش • دل و جان را منور كن بنورش • تمامت انبيا كردند طاعت • صبورى كن خموشى كن قناعت
دمى طاعت بات ز هر دو عالم • كه فيض نور ميريزد دمادم •

آمدى بنم روحم بو اسلوب اوزره اداء فرايض ونوافل ايدن
صادقلرك قلبنه باد خشم وشهوت فرجه ورخصت بولمايوب • نور وحدت ظاهر وباطننى بر وجهله استيعاب ايدر كه
جميع جوارح وحواسى • نور محض ربانى اولمغله • نطق وزبان وسمع وهوش • وبطش ومشى حقله اولوب مقتضيات نفسانيه سى
محو ونا ياب اولور • وبو وجهله اولان ديد وشهودده كوه البرز كبى متين وثابت اولوب • برشى انى تحريكه قادر اولماز
واختيار جزويسى ارادت الهيه • ورضاى حقه تابع اولمغله • دانه كه ورشپرى • ريح شديده نه وجهله تحريك وتقليب ايدرسه
بونك حركات وجنبشى دخى مطلقا رضاى سبحانى • وحب ربانى مقتضاسنجه اولور • فلهذا مولانا خداوندكار • زبان
حيدر كراردن • اول نو مسلمان صداقت كاره كشف اسرار ايدوب بيورر كه كوهم وهستى من بنياد اوست • اى پهلوان
بن مرتبه تمكين • ومقام يقين ده • بر كوه متينم كه • بنم وجودم انك بنيادى در • پس بر وجود حقانى كه • بنيادى الهى اوله • اول بر
كوه حلم ووقاردر كه • باد شهوت وغضبدن متزلزل اولماز • ور شوم چون كاه بادم باد اوست • واكر كاه دخى اولورسم • بنم
باد محركم انك ذكر ويادى در • يعنى اكر چه بار عشق ومحبت • وانواع مجاهده ورياضت ايله صمان چوبنه دونمش • وضعيف
اولمش ايسم • بو كليه جسم ضعيف كوهه مشابه اولمق نتيجه اولور ديمه • ومقتضاى جذبه وجد اولوب دانه كه كبى حركت ايتدوكمه تعجب ايتمه

زيرا انلر كوهه مشابه اولان اخلاق واوصافم در • وجوارح وقواى ريش پر ودانه كه كبى حركته كتورن • باد نسيم ذكر حق • وباده
تسنيم فكر وجود مطلق در • پس اى پهلوان شويله كه از عان قيل كه جز بباد او نجنبد ميل من • بنم ميل ومحبتم اول المحبوب بالذات
وسرمد الصفاتك • باد نسيم جذبات • ونفحات وصلت شميم تجلياتندن غيريله جنبش ايتمز • زيرا نيست جز عشق احد سرخيل من • بنم
عسكر وجود وامير بودم عشق خدادن غيريسى دكلدر • الحاصل اكر سكون • واكر حركت • اكر شدت • واكر ملايمت • واكر لطف ومروت
واكر قهر وعقوبت • بندن هر نه صادر اولورسه • مقتضاى عشق حضرت احديت • ومرتضاى فرمان وحدت در • اقتضا ايتدوكى

اى صنم سن مظهر اللهسن • باشدن اياغه كلام اللهسن • سن بلورسن كايناتك حالنى • جمله عالم سترينه اكاهسن
شول قوا زلفك ارا سنده يورك • كوردم اى دلبر ديدم خوش ياهسن • حسن خسارك صراط المستقيم • منزل اعلايه طغرى راهسن
علم الاسما بيانى سنده در • مسجد ومحراب وقبله كاهسن •

ايمدى اى نو مسلمان بهادر • چونكه بندن حقيقة حالى سؤال ايدوب
طالب كشف سرائر اولدك • معلوم اولا كه خشم بر شاهان شه ومارا غلام • غضب وتهور پادشاهلره حكم ايدجى شاه در • يعنى پادشاهلره
غضب مستولى اولدقده • اختيارلرين سلب ايدوب • مقتضاى غضب انلره اكا كوره حركت • وناحق يره نيجه سنك دماء وضعفايه
ظلم وسياست ايتدروب • معنى ده اول غضب پادشاهلرك شاهى اولور • فاما اول غضب بزه • وتهذيب اخلاق ايدن خواننزه
بنده فرمانبر اولوب • غضبى خلاف شريعت عمله مباشرت ايدن طاغى لره اظهار ايدر • واول زمان اكا غيرت حق • وشجاعت دينيه ديرلر
غضب ديلمز • فاذا كان كذلك • بن اخلاق الهيه ايله متخلق اولوب خشم را هم بسته ام زير لكام • خشم وغضبى لجام الشنه بالعلام
يعنى قبضه تصرفمه الوب • تيغ حلمم كردن خشمم زده است • تيغ حلمم كردن خشمى اورمشدر • اكا بناء خشم حق بر من چو رحمت آمده است
خشم حق بكا رحمت كبى كلمشدر • بعض نسخه ده خشم حق بر من همه رحمت شده است • واقع اولمشدر • يعنى آتش غضب نار جهنمدن بر
اولوب • وغضوبك جسم وجانى ياقوب • دركات ناره الصاق ايدر • اما آب حلم ايله اطفاء نار غضب ايدلمرده • خشمك اثرى معدوم
اولمغله • انك يرينه رحمت حق نزول ايدوب • وجودى رياحين جنت اولور • ويا خود بيت شكايت ايلمزم دلبرك جفاسندن
كانك جفاسى بكا ايك كلى روفاسندن • مضمونجه معناى بيت بو ليه اولاكه • بن حق تعالانك يالكز صفات لطفنه عاشق اولمايوب
بلكه بجميع صفاتنه عاشق ذات احديت اولوب • وصفاتم صفات حقه متبدل اولمغله • حق تعالانك لطفى واكر قهرى بنم نظرمده متساوى
ومحبوبك جفاسى عين وفا • وجانه صفا • ونقمتى رحمتدر • زيرا مساءت ومسرت • ومنفعت ومضرتى تفرقه • مقتضاى نظر عقل اولوب
اصحاب عشق ومحبت • وارباب غرق بحر وحدته • دوستك المى عين لذت • وجراحتى محض راحتدر • كما قال على كرم الله تعالى وجهه
سبحان من اتسعت رحمته فى صورة قهره لبعض اوليائه • واشتدت نقمته فى صورة رحمته لاعدائه • شعر نيكه بدر نظر عقل بود عاشق نبود
كانچه دلبر كند انرا همه زيبا بينى • آه اى طالب درب الارباب • بو عاشق بى طاقت وتابك درياى وحدتده وجودى شويله
ونا ياب اولمشدر كه غرق نورم كرچه سقفم شد خراب اكرچه سقف تعينم خراب ويباب در • ولكن اول فناده بر بقاء جاودانى ميسر
اولمشدر كه • هركز زوالى يوق • پس اى عندليب بهار وصلت كلشن وحدت اسرى بكا نظر ايله كه روضه كشتم كرچه هستم بوتراب
اكرچه بوتراب كيبيم در • فاما بر روضه شهود سر وحدت • وكلشن ود ومحبت اولمشم در كه • ثمرات معرفت ايله صباحك اولنمش سينالر
بنم حبات محبتمه كلورلر • ونشيمن تربه مده دوروب فواكه كرامت تناول ايدرلر • وباغ همتمده حاصل اولان اعناب جمعيتمدن صيقلنمش
باده ناب عنايت نوش ايدوب • كل ورياحين تجليات ذات وصفات استشمام ايدرلر • ذكر الطبرى • قال حدثنا محمد بن عبيد المحاربى
قال انبانا عبد العزيز ابن ابى الحازم عن ابيه • قال قيل لسهل بن سعد • ان امير المدينة يريد ان يبعث اليك • تسب عليا عند المنبر
قال اقول ماذا قال يقول ابا تراب • فقال والله ما سماه ذلك الا رسول الله صلى الله عليه وسلم • قال قلت وكيف ذلك يا ابا العباس
قال دخل على على فاطمة • ثم خرج من عندها فاضطجع فى صحن المسجد • فدخل رسول الله عليه السلام على فاطمة فقال اين ابن عمك قالت هو ذاك
مضطجع فى المسجد • قال فجاء رسول الله صلى الله عليه وسلم فجعل يمسح التراب عن ظهره • ويقول اجلس يا ابا تراب • فوالله ما سماه الا رسول الله • نظم

اودر دين خبر در باب ازجان • كه بنمايم ترا اسرار پنهان • دمى دارم ازان در خرد و شم • ازان دم انچنين در عين حوشم
زبانم بى زبان اسرار كويد • همه اينجا يكه از يار كويد • دل عشاق را اندر نوايم • حقيقت سر ربانى نمايم
منم نورى كه در ظلمت فتادم • ولى در عين ان قربت فتادم • ز نور عشق سر لامكانم • درون جنت عين العيانم
اكرچه بوترابم مرتضايم • تمامت اوليا را رهنمايم • مرا اسرار كفت بى حد وغايت • محمد صاحب حوض وشفاعت
ازان من با محمد نور ذاتيم • كه اين دم همدم نور صفاتيم • وكر اسرار ما را باز دانى • يكى ام با محمد بى كمانى
محمد با على از خود طلب كن • برايشان تو آهنك ادب كن • ازايشان جوى راه لامكانى • ازايشان سر سبحانى بدانى
چو ياران انچنين بودند با او • عيان عين اليقين بودند با او • نبايد رافضى اسرار معنى • نمى كنجد بدعوى دار معنى
نكه ميدار دايم اعتقادت • يقين ميدار دايم در نهادت • يقين تو پيشوا كن همچو سيد • كه تا كار تو باشد جمله جيد
چو مردان جهان در خود سفر كن • چو مشتاقان يكى در خود نظر كن

وبالجمله امام على بن ابى طالب اسد الله الغالب اول پهلواندن

الن چکه وکنک حکمتن بیان ایدوب بیوردی که • ای اعزّا خواهمدن اولان نومسلمان چون درآمد علتی اندر غزا چونکه فی سبیل الله اولان غزاده بر علّهٔ نفسانیه ظهوره کلدی • غزاء جهادم علّهٔ بشریه دن مجرّد و پاک اولماغیچون تیغ را دیدم نهان کردن سزا تیغی نهان ایتمک و غزادن کسته عنان اولمغی الیق و اولی کوروب سنی قتلدن واز کلدم تا احبّ لله آید نام من تا که ابغض لله آید کام من حتّی عند الله بنم نامم احبّ لله و مرادم و کامم ابغض لله کله • یعنی المؤمن اذا احبّ احبّ لله • واذا ابغض ابغض لله • واذا اعطی اعطی لله • واذا امسک امسک بالله • فهو من الله ولله والی الله حدیث شریفی و رسول علیه السلام موئسل حقنده بو وجهله اولان تعریفی بنم حقمده شائع اولوب • بو نه اخلاصده بر مرتبه تمام عیار بولنام که تا که اعطی لله آید جود من حتّی بنم عطا وجودم لاعطی لله کله تا که امسک لله آید تا که هستی و بودم امسک لله واقع اوله • زیرا حق جلّ جلاله وعمّ نواله بنی و زوجهم فاطمة الزهرا • و امام حسن ایله امام حسینی کتاب کریمنده وصف و تعریف ایدوب ویطعمون الطعام علی حبّه • بیورمشدر • پس محبّت الهیه بزه بر وجهله غالب اولمشدر که جمله حرکات و سکناتم اول محبّتک مقتضاسی اولوب لاجرم بخل من لله عطا لله و بس اکر قبض و اکر بسط • و اکر امساک و اکر اعطا که • بندن صادر اولور اصلا بشریتمک دخلی اولمایوب الحبّ لله و فی الله در • و بالجمله ظاهرًا و باطنًا • و قالبًا و قلبًا بی سمعه و ریا خالصًا و مخلصًا جمله لله ام نیم من آن کس جملهٔ افعال و احوالم • و بود و نابودم لله در • بن حقدن غیری بر کمسنه ایچون دکلم و انچه لله میکنم تقلید نیست و اول نسنه یی که الله ایچون ایدرم تقلید دکلدر • بلکه حقیقت اولوب نیست تخییل و گمان جز دید نیست تخییل و گمان دکلدر • دید و شهوددن غیری دکلدر • یعنی بنم خلوصم و لله اولان عملم سایر ناس کبی کلفت و مشقّت و انانیت و اثنینیت • ایله دکلدر که حتّی بنده باشقه وجود • و مستقلاً بر عطا و جود اوله و اول وجود ایله اول جودی استعمال • و فی سبیل الله بذل و نثار ایلرم زعمیله • دوبین دکلم • زیرا بو یوزدن اولان بذل و عطاء لله اولمق احتمالی یوقدر • اکرچه بحسب الظاهر جواد و معطی ریادن مجرّد در • و اول مقابله ده رضای حقی مراد ایتمشدر • اما کثرت یده در جلهٔ وحدتی هنوز جانلن عزم ایتموب • وجود موهومی اورتاده مزاحم اولمغله • وحدت ذاتده فناء محض • و مستهلک و معدوم اولمامشدر • اما بز دید و کمز لله عمل اول زمان میسّر • و تخییل و گمانک رفعی اول اوانده مقدّر اولور که • نور محبّت الهیه کمالن بولمغله مرتبهٔ عشقه واره • و عشق دخی کمالن بولمغله جذبه یه مبدّل اولوب • مثلا محبّتک اوّلی که میل در • انک مثالی بر قطره آبه بکزر که اکرچه اصلی آبدر اما نامی قطره در • پس اول قطره جریان ایتدکده اکا قطره دنلمز • ارمق دنیلور که مرتبهٔ محبّت در • و اول ارمقلر بر یره جمع اولوب زیاده اولدقده اکا نیل و فرات • و جیحون و سیحون و شط دنیلور که مرتبهٔ عشق در • و انهار مزبوره دریایه داخل اولدقده جمله سی محو و مستغرق اولوب اکا دریا دنیلور که مرتبهٔ جذبه در • پس اول انهار و جداول و قطرات • داخل دریا اولدقده اسامی مختلفهٔ متکثره متّحد اولوب جمله سی اصل اولان آب واحد اولور • و حرکات و سکناتلری دریانک جوش و خروشی اولوب دریا حرکت ایده یور دنیلور • پس جذبه ایله اولان حرکته وجد دیرلر • ایمدی جذبه ده فنا بولان مجذوبک جمله حرکاتی وجد اولور و بو مرتبه یه صحو دنیلور • یعنی سکردن خلاص اولور دیمک دکلدر • بلکه نهایت وجد اولان وجود حقانی ایله ایکی لکسز انک سکری عین صحو • و صحوی محض سکر اولوب • بی تکلّف و تصلّف انک جمیع اقتضاسی اقتضای حق اولور • و بو خاصّه عشقک کمالی اولان جذبه نکدر • مادام که بو حال و بو مقام حصوله کلمدکجه جمله کار و بار لله اولماز • و شهود وحدت آشکار اولماز • سلطان ولد قدّس الله سرّه رباب نامه ده بو معنای اعلی تحقیق ایتمشدر که شکل حلّ اولمشدر • و بو ابیات شریفه اول بیان لطیفه دندر • قال قدّس سرّه نظم

سیل همچون قطره است و عشق جو / عشق چون افزود جذبه ست ای عمو
جذبه را می‌دان کمال عشق‌ها / زانکه جذبه می‌رساند با خدا
هست ان اعداد یک معنی بدان / فهم کن مقصود مارا زین بیان
تو ز خود دیده است هستی عشق را / از خدا دان عشق را و صدق را
جمله نور اوست تابان در وجود / جانها بردند از ان افضال وجود
جمله حق را بین و غیر حق مدان / چونکه تنها اوست پیدا و نهان
گوست جمله غیر ان شه نیست کس / اوست اندر زیر و بالا پیش و پس
جذبه بر هاند ترا از نقص بین / یا نهی بالای چرخ هفتمین
زین رسد اندر تو تا که حالتی / تا که گردی صانع بی آلتی
همچنانکه مصطفی شاه گزین / ماه را بشکافت بر گردون مبین
همچو کرخی و جنید و بایزید / که بدند ایشان بدر خود فرید
هر یکی را جذبه داد این کار و بار / تا که شد هر سر بدیشان آشکار
صورت جذبه ست این نیکو شنو / بهر این جذبه دل و جان کن گرو
گر نبودی جذبهٔ حق آدمی / کی شدی مانند آدم آن دمی
هر یکی را کی بدی خلق احد / کی نمودی معجزات بی عدد
بعد جذبه می شود این کار و بار / ای خنک جانی که حقش گشت یار
بی چشش از اندرنی از بیان / گر شدی طالب فنا کن جسم و جان
لم یذق لم یعرف این را خوش شنو / از شنیدن بگذر و در دید شو
بو که انجا راه یابی ناگهان / همنشین گردی بجمع آگهان

پس امام علی بن ابی طالب • اسد الله الغالب دخی • بو سرّه و مغزدین اولان • جذبات حق ایله • جمیع صفات بشریهٔ صفات حقّه مبدّل اولوب • نور آفتاب عشق خدا • کندو دیکندودن دل و جان و جمیع جوارح و قواسی • ید قدرت و دست مشیّته ده متحرّک اولان آلت کبی اولدی • و اصبعی جلال و جمال کیف یشاء • انی تحریک و تقلیب ایدوب • بی کف و دست وحدت ذاتنه جذب ایتدی • و ظنّ و گمانی ازاله ایدوب عین الیقینه ایلتدی • و آشکار و نهان حقدن غیری قالمایوب • بالضروره هر فعل و حرکت • بلا واسطه قدرهٔ حقدن صادر اولوب تکلّف و تحرّی یه

احتیاج قالمدی فلهذا بیورر که زاجتهاد و از تحرّی رسته ام ظنّ و گمان ایله اولان اجتهاد • و قیاس و تحرّیدن قورتلمشم در زیرا حضرت احدیت • بی حجاب کثرت • کشف جمال وحدت ایتمکله آستین بر دامن حق بسته ام آستین دل جانی • دامن حقه اولان عشق و جذبه • و سرّ وحدته باغلامشم در شعر بیت در وحدت دوئی ای معنوی • قطره چون دریم در آمد شد سوی • هر که دید او را در و غیری نماند • غیر را مانند کرد از خود فشاند • آن خودی کین چنین شد با خدا است • در دو عالم از خدا او کی جدا است • هست در نور خدا پیوسته او • یک شده با نور سبحون بحر و جو • ما سوی الله کل هالک شد و فنا • حق بود باقی و زنده دایما • جمله اجزا سوی کل خود روند • فرعها با اصل خود ملحق شوند • آمدی بنم روحم • بر عاشق فانی که • وجه مذکور او زره مستغرق انوار جذبهٔ احدیت • و مستهلک قهر تجلّیات وحدت اوله • انک عروجی عالم بقاء • و رجوعی شاید لقادن غیری دکلدر • فلهذا گر همی پرم همی بینم مطار ور همی گردم همی بینم مدار اگر دایما و لا ینقطع اوج جبروت و لاهوته طیران ایدرسم • اوجاجقلری بیلورم • یعنی عالم لامکانه جولان ایدرم • و اگر جولانده دوران ایدرسم مقرّ و مداری بیلورم • اگر مطار و اگر مدار اندن غیری بیلمزم • لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا • یعنی بن سلوکمی نهایته ایرکوروب • وارث اکمل محمّدی • و مظهر کل حقیقهٔ احمدی اولمغله • بنم سلوکم و عروج و نزولم سالکان سایره متشابه دکلدر • زیرا انلارک سلوکی قطره نک دریایه اولان حرکتی کبی در • و بنم طور و سیرم حین عروجده آسمان صفات و ذاته در • و اوان رجوع و نزولده • و دور ایله واقع اولان حالت بروزده • نور ارشاد و هدایتم قنقی برجدن طلوع ایده جک ایسه اکا هبوط ایدوب • دریانک قطره یه اولان احاطه سی • و آفتابک ذرّه ده اولان ظهوری کبیدر • و بالجمله ور کشم باری بدانم تا کجا اگر بار چکرسم اول یوکی • وضع و انزال ایده جکم بیلورم • یعنی حمل امانت خلافتی کیمه تسلیم ایده جکمی و بندن صکره افاضهٔ نور محبّت نه یوزدن صدور • و آفتاب ارشاد و قطبیّت قنقی مغربدن ظهور ایده جکن بیلوب امر حق ایله یرلو یرینه استخلاف ایدرم • و کندو وجودمی اختیار ایله ترک ایدرم • زیرا بن دخی بدر منیر کبی نور خلافت و سرّ امامتی نور خورشید آسمان رسالتدن اقتباس ایدوب • حضرت سیّد الانبیاء اول نور هدایی بکا نیجه تسلیم ایتدیسه • بن دخی اول امانتی بنم کبی بر مظهر تامّه تسلیم ایدوب • دریا ایکن بر قطره ده پنهان اولورم الحاصل ماهم و خورشیدم هیشم پیشوا بن ماه تابان و رسنمای سالکانم • و خورشید وحدت • و نور افلاک رسالت اولوب مدّه پیشوا در رباعی هر دل که طلب کند چنین یاری را • مردانه بجان کشد چنین باری را • مردی باید شگرف تا همچو فلک • در طاق نهد جامه چنین کاری را • آه ای طالب سرّ الهی • عالم شهادتده اولان هر انسانک موتنه سبب بر انسان آخر اولوب • ولکن انسان کاملک انتقالنه • انسان آخر سبب اولماز • بلکه اول اکمل کمّل • عالم محض اطلاق و تجریده وارمق • و سرّینی بر مظهر آخرده اظهار ایتمک ایچون • دنیادن نقل اختیار ایدوب • حامل ولد و غی معنایی نه تحلیه و وضع ایده جکن بیلور • کما قال زبدة المحقّقین • صدر الملّة والدین • فی کتابه المسمّی بالنفحات • فی النفحة الربّانیّة • اخبر الوارد انّه لا یموت انسان فی العالم الّا والحقّ یمیته بانسان • ای یجعل سبحانه سبب موته انسانا آخر لا محالة • تباعدا من حیث الصورة ام اقترنا • الّا الکامل فانّه لا قدرة علیه لاحد • وموته باختیاره • وهنا اسرار لا یمکن کشفها • والاماتة من الممیت بقتل کان او غیره • یکون باحدی ثلثة امور • امّا بقطع المدد • الّذی به بقاء ذلک الموجود لاطلاع الممیت • وعلا استعداده وقبوله • فینتقل ذلک المدد الی غیره • فیصیر عین امداد ذلک الغیر هو عین قطع ذلک المدد منه • فیهلک • وقد یکون الهلاک بالامداد بالمنافی بواسطة مسلّط او بغیر واسطة • وقد یکون بغفلة من الممدّ الکامل توجب الاعراض • وانقطاع الالتفات المقتضی للبقاء • وکذا من دون الکامل من الائمّة والاوتاد • والابدال بالنسبة الی من هو دونه تحت دائرته فافهم • تفصیل هذا یطول والله اعلم • آه ای طالب قابل و مستمع مقبل • اکمل زمان و قطب دوران اولان خلیفهٔ یزدانک اوصاف و اسرارینه نهایت • و افاضهٔ انوارینه غایت یوقدر • ولکن بیش ازین با خلق گفتن روی نیست خلقه بوندن زیاده کشف راز ایتمه نک وجهی یوقدر • و بوندن ارتوق سویلمک دخی ممکن دکلدر • زیرا بحر را گنجایی اندر جوی نیست بحرک نهره صغمه سی یوقدر • یعنی بحر زخّار انوار وحدت • و دریای پر امواج اسرار سلطان حقیقت • انهار افهام خلقه صغماق امر محال • و انی تفهیم بغایت دشوار در نظم

بحمد الله مرا بنمود سبحان / که بوده این زمان آن قطب دوران
ببینم من بتقیین در ابد دار / ولیکن رخصتم نی کردن اظهار
نمایم راز آنکه بینی اسرار / نیاید راست این معنی بگفتار
که بس بود عارفا زاینک اشارت / اگر تو عارفی کردم بشارت
ولی تو بی خبر در سوی باغی / گر فتی ز ذات کل فراغی
چه گویم تا تو در بند خودی هان / نخواهی یافت این اسرار برهان
اگر این راز کلی باز دانی / حقیقت تا ابد تو جان جانی
سخن تا چند گویی ای دل مست / کنون چون دیده با دیدار پیوست
رها کن نام و ننگ و بد و طاعات / دو روزی روی نه سوی خرابات
گرو کن طیلسان در کوی خمار / زمانی سر بنه در سوی خمار
درین خمخانه دُردی درکش و مست / شو و فارغ نشین از نیست و ز هست
نظر کن اندر اینجا دردنوشان / که از دردی شده مست و خروشان
ازان دردی که صاحب درد نوشد / شود دریا نه چون چشمه خروشد
ازان دردی که بویی یافت منصور / بیار آمد تا نفخهٔ صور
ازان دردی که راح عاشقانست / بده ساقی که این شرح و بیانست
ازان دردی مراده زود یکجام / که بگذشتم ز آغاز و ز انجام

مرا در دیست جای کن دو ایش • ز جای کن مراست لقا یش • دوا کن دردم ای درمان جانها • که از درد است این شرح وبیانها
چو دردم از تو ودرمانم از تست • چو جسم از تو وهم جانم از تست • فنا کن مر مرا از گفت تقلید • رسانم این زمان در دیدن دید
ندارم عقل وهوشم شد بیکبار • حجاب من تنم از پیش بردار • پس ای طالب اسرار • وراغب دیدار • چونکه حقیقت انسانیه
واسرار ربانیه یه بوندن زیاده اظهاره مجال اولمدیغی • طالبان الهی کلیتله محجوب قالمامق ایچون • کند ومرتبه مزاولان
اوج جبروت • ودرجه ملکوتدن فرش زمین ناسوته تنزل ایدوب • بر موجب فرموده حدیث • کلموا الناس علی قدر عقولهم •
لا علی قدر عقولکم پست می کویم باندازه عقول سوزی خلقک اندازه عقولنه پست سویلرم • یعنی افشاء سر خالق ایدرسم
عقول خلایق فهم ایده جکلری مرتبه دن اظهار ایدرم زیرا عیب نبود این بود کار رسول بو خصلت کامله عیب اولمازه بلکه فعل
محمدی • وخلق احمدی بویله در • کما قال صلی الله علیه وسلم • نحن معاشر الانبیاء امرنا ان ننزل الناس منازلهم وان نکلم الناس
علی قدر عقولهم نظم • چون نکته اسرار خرابات بدانی • این نکته اسرار ز اغیار نگه دار • سر های سرا ز ابر ببرید ندر این کنج
تا دم نزند هیچ کس از پرده اسرار • گر طالب سر ی ز سر قصه مگویید • سر را نتوان برد درین کوچه ببازار • ای شنونده حقیقت اسرار • چونکه بو
بو سوزلرده بو مقوله مخاطره وارد • نیچون سویلرسن دیه • اگرچه انوار حقایق سکا مکشوفه دکلدر • ولکن رضای حق بودر که
عباد مؤمنین بکلیته پس پرده حرمانده قالمایوب جمال وحدتی مشاهده ایدن اصحاب شهود • فهم قریب اولانلر مرتبه شهادت
وظلمات کثرت • وکدورات تعیناتده قالان مستعدلری • فضای انوار توحید ذاتیه ارشاد ودلالت • وهر برینی
بقدر قابلیات • وبحسب استعدادات کمالاتنه هدایت ایدهلر • اما بو دخی معلومک اولسون که اداء شهادت • اول حر وازاده
لایقدر که اسیر نفس وشهوت • وقید بند کثرت اولمیه • ایمدی ای سالک طریقت • وراغب اسرار حقیقت ازغرض حر کواهی حق شنو
بحمد الله تعالی بن اغراض نفسانیه • وشهوات حسیه ولذات انسیه دن ازاده • وحر دلشادم • پس حر وازادک شهادت حقه
سنی استماع قیل که کواه بندکان نه ارزد دو جو زیرا که اسیر شهوت • وبنده نفس وطبیعت اولانلرک شهادتی ایکی اربه دکلمز
بو خود معلومدر که در شریعت مر کواهی بنده را • نیست قدری وقت دعوی وقضا شریعت مطهره ده تحقیق مسئله بویله
اوزرنه درکه • وقت دعوی • وحین حکم قضاده • عبد مملوکک شهادتنه قدر واعتبار یوقدر مثلا گر هزاران بنده باشند کواه
اگر سنک صحت ادعاکه هزار وهزار بنده درم خریده شهادت دخی ایدرلرسه بر نسنجد شرع ایشان را بکاه حاکم الشرع
انلرک جملهسنی بر صمانه وزن ایتمز • یعنی سوزینی دکلمز • ولا یقبل المملوک دیوب • شهادتنی قبول ایتمز • کما قال صاحب الهدایة
ولا المملوک قال اکمل الدین فی شرحها لا یقبل شهادة المملوک لان الشهادة ولایة متعدیة ولیس له ولایة قاصرة
فاولی ان لا یکون له ولایة متعدیة • پس ای سالک طریقت وطالب اسرار حقیقت • چونکه عبد مملوک ظاهری نک شهادتی
مقبول • وانک ایچون ولایت متعدیه اولمادیسه شبهه یوقدر که بنده شهوت بتر نزدیک حق از غلام وبندکان مسترق
بنده شهوت • واسیر حکم طبیعت اولان سفلی جبلت • حق تبارک وتعالی نک قتنده غلام درم خریده وسبی واسرا ایله محکوم
وبنده اولانلردن کمتر وبدتردر زیرا کین یک لفظی شود از خواجه حر که بو عبد مملوک بر لفظ ایله یعنی اعتقتک دیمکله
خواجهدن حر وازاد اولور فاما وان زید شیرین ویرد سخت مر اول بنده نفس وهوا • واسیر حب ماسوا • شهوت وطبیعتی
هر نه اقتضا ایدرسه ویردب شیرین دیرلمور • وحالت نزعده آجی جان چکشوب • وقلبنی مزخرفات دنیاویه دن الا مسبوب
کوجله وسخنکلکله مرد اولور • آه ای غافل وجاهل • بر عیش لذت نماکه • عاقبتی سم هلاهل • وزهر قاتل اوله • او مقوله عیشی ترک ایله
رباعی ای جان عزیز ترک این دنیا گیر • واز جسم ره عالم پر معنی گیر • ای جوهر پاک قیمت خود بشناس • بگذر ز علا وملا اعلی گیر
آه ای دل غمگین • وعاجز ومسکین بنده شهوت ندارد خود خلاص • جز بفضل ایزد وانعام خاص بنده شهوت خود حق جل وعلا
فضل بی قیاس • وانعام خاصندن غیری ایله خلاصه قادر اولمازه • پس عنایت ربانی • وهدایت رحمانی دستگیری اولمیان •
بنده فرج وشهوت • واسیر نفس وطبیعت عیاذا بالله تعالی در چهی افتاد کانجا غور نیست بر چاه تاریک وعمیق • ورا نظلم ومضیقه
دوشدی که انک غور وپایانی یوقدر • واعجب عجایب بودر که وان گناه اوست جبر وجور نیست اول بر بی غور انک کناهیدر
جبر وجور دکلدر • یعنی صورت چاه • دنیاده انواع لذت وشهوت ایله مرتکب اولدقلری معاصی • وحب مفرط ایله ذوق ایتدکلری
مناهیدر که جهنمده عیان چاهی اولوب • واول معصیتی حصوله کتورمک ایچون ایلدوکی ایچه ایچه واوزون اوزون فکرلری •
اول چاهک بی نهایت اولان بعد عمقی اولور • آه کیم بو اسیر شهوت اولان نفس ظالم در چهی انداخت او خود را که من کند ویا
برچاه بعد وخذلانه اتشدر که فضل لطف فریاد رس اولمزسه بن عاجز ومسکین کندوزی وفکرم ایله در خور فعش محرابم رسن
اول چاهک قعرنه لایق • وغورنه ملاحق بر رسن نجات بولامزم که خلاص ایده بیلم • که اول چاه عمیقک اسمی غیادر • وایچنه داخل
اولانلر اهل شهوت وهوادر • کما قال تعالی فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلوة واتبعوا الشهوات فسوف یلقون غیا
ایواه ودریغا رباعی ای بلبل روح مبتلا مانده • کافتاده بدین دام بلا مانده • خود کرده اندران قفس جای تنک

والکاه نه کر که جدا مانده • آه دولت وسعادت • وبخت وعزت اول عبد مقبول درکاه احدیتهکه جذبات رحمانیه •
وتجلیات سبحانیه • انی چاه عمیق ضلالتدن اخراج • وصحرای توفیق وهدایته تعریج ایتمکله • رق اغیاردن • وبنده نفس مکار اولمقدن ازاد
مطلق اولوب • ورق اطوار بشریت • وغسق اکوار انانیتدن خلاص اوله • واثار تعبددن قورتیلوب حر دلشاد اوله • وحریت عامه
مرتبهسندن دخی ترقی ایدوب حر الاصل • وحریت خاصة الخاصه اوجانه اعتلا قیله • کما قال اهل التحقیق الحریة علی مراتب حریة العامه
وحریة الخاصه • وحریة خاصة الخاصه • فالحریة العامة هی التخلص عن رق الشهوات الحسیه • وقید المشتهیات واللذات الانسیة
وحریة الخاصه • هی الخلاص والانفصال عن رق المرادات النفسیة • والتعینات القدسیة • لفناء ارادتهم فی ارادة الحق واختیارهم فی
اختیاره • وذلک لان العروج والترقی عکس النزول والهبوط • فلابد وان یکون به العروج والترقی • وهو الارادة والاختیار
الذی • هو مناط التکلیف بالعروج • واخر النزول • واول الترقی والعروج • فالسلوک اذا کان علی النظم الطبیعی لابد ان یفنی
اولا الارادة والاختیار فی ارادة الحق واختیاره • ویتصف بالرضاء والتسلیم بالقضاء • والحکم الاولی • وهو باب الله الاعظم
ورضوان من الله الاکبر • وما کان لمؤمن ومؤمنة اذا قضی الله ورسوله امرا ان یکون لهم الخیرة من امرهم الایة • وفی اخر العلم
الذی هو اول کل کون • وحریة خاصة الخاصه • هی الانطلاق والانفکاک عن رق الرسوم البشریة • والاثار الکونیة •
وذلک لانمحاقهم • واستهلاکهم فی تجلی نور الانوار • فحینئذ لایبقی لهم تعلق بغیر الحق لا ظاهرا ولا باطنا لا صورة ولا معنی لا سرا

ولا علانیه

آه ای دل آگاه • وسالک راه • اطناب کلام ایتمیوب بس کنم گر این سخن افزون شود خاموش اولایم اگر بو سوز طول ودراز اولورسه
قهر الهییه یورکلر طاقت کتورمز خود جگر چبود که خاره خون شود جگر خود ندر که حق سبحانه وتعالی نک قهر وجلالنه متعلق
اولان کلمات مهیبهدن سنگ خاره خون اولور • پس یورکلر اکا نه زهره ایله طاقت کتوره بیلور • آه ای جگر سخت • ودلی
پر قسوت نیم خود جگرم قان اولمادی دیمه که این جگرها خون نشد از سختی است بو مقوله جگرلر که قهر الهییه متعلق کلامدن خون
اولمدوغی کمال سختی وقسوتندندر • وعذاب جباری خوفندن زهره نک پاره پاره اولمادوغی غفلت ومشغولی وبدبختی است
غفلت وجهالت وحب دنیایه مشغول اولدوغندن • وبدبختلکندندر • وبعض نسخده مصراع اول ع این جگرها خون نشد از سختیست
واقع اولمشدر • بو تقدیرجه معنی بویله اولور که • بو جگرلر خون اولمدوغی استحکام وصلابتندن دکلدر • بلکه امور دنیاویه نه
ومزخرفات شهوانیهیه بر وجهله اشتغال ایتمشدر که • کوشی کر وچشمی کور • وپر غفلت وجهالت • ومردود وبدبخت اولمغله حق سبحانه
وتعالی نک انذار وتاکید • وتخویف تشدیدلرین اصغایه قادر اولمادوغندندر • یوخسه نوع تا پرده صمم غفلتی کشاده قیلسه حدید
وحجر دخی اولسه ریزه ریزه اولوردی • اما اول بدبختک کمال غفلتی قلبنی بر مرتبه قسوته مبتلا ایلمشکه • ثم قست قلوبکم من بعد
ذلک فهی کالحجارة او اشد قسوة • قول کریمی ایله انلرک قلوب قاسیهلری وصف اولنمشدر • اما نه فایده طوتالم که شمدی
متاثر اولمامش خون شود روزی که خونش سود نیست جگر بر کونده خون اولور که • اول کونده خون اولدوغی کندویه نافع اولمیا
واشک چشمی باردن نهر اولسه جهنم اتشندن غیری نسنه اولمازه • ایمدی ای دل بیچاره خون شوان وقتی که خون مردود نیست اول
وقتده خون اول که • اول حینده خون اولمق مردود دکل مقبولدر شعر اکنون طلب دوا که مسیح تو بر زمین کانگه رفت سوی فلک فوت شد دوا
خلاصه کلام سرمایه عمری الده ایکن • کلام قدیم سبحانیدن متاثر • ونصایح انبیا واولیادن متنصح اولمیان • وترک شهوت وهوا
ایتمین بیدولتلرک جگری حین موت • وروز قیامتده خوف ودهشتلرندن خون اولور • اما اول کونده اولان ناله وافغان
ذره قدر فایده ویرمز • عاقله لازم درکه • اول کوندن غافل اولمایوب بوم دنیاده ایکن جگری خون • وکوزی یاشی جیحون اوله نظم

یادکن زانکه رسد مرگ فراز • کار بر تو شود از مرگ دراز
بردت از همه شمشیر اجل • در ته خاک توانائی وعمل
همچو لاله بدر آیی ز کفن • با دل غرقه بخون عریان تن
یادکن زانکه چو میزان بنهند • پله نیک وبدت عرضه دهند
یادکن زانکه نماید ناگاه • پیش روی تو یکبار ره دو راه
یادکن زانکه برد هوش ز قوم • هیبت نعره وامتازوا الیوم
بازگو این همه مغروری چیست • وز ره اهل خرد دوری چیست
نیت کاری ز خدا ترسی به • جهد کن داد خدا ترسی ده

از سر تخته برندت سوی خاک • در بلندیت بدان تیره مغاک
یادکن زانکه ز آوازه صور • شق شود بر بدنت شقه گور
یادکن زانکه از آن روز گران • نامه گردد ز چپ وراست پران
یادکن زانکه نهی پا بصراط • یا بمانده روی یا بنشاط
راه از آن سان که قضا بر تو نوشت • یا بدوزخ بردت یا بهشت
صد ازین واقعه با این پیش • تو چنین بیخبر وغافل کیش
پای همت بکش از دام غرور • می غفلت مخور از جام غرور
هر که در کشتی این ترس نشست • ترس کس کشتی او را نشکست

خلاصه کلام حر مقبل ومرد ازاد کامل اولدر که • حق سبحانه وتعالی نک قهر وغضبندن قورقوب برگ خزان کبی لرزان اوله
وهرگز رحمتندن دخی قطع امید ایتمیوب بین الخوف والرجا طالب رضوان اوله که حق سبحانه وتعالی انی رقیت بعد وخذلاندن
خلاص ایدوب • ولمن خاف مقام ربه جنتان وعد کریمی نمایان اوله • واول دخی سایر طالبلری دعوت ومشاهده ایدوکی
مقام وحدتک سعادتنه شهادت • وطریق حقه دلالت ایلیه • یوخسه بو وجهله حر وازاد اولمیان اسیر نفس وانانیتلر

کرامت وشهادتدن مردود ومسقوط در زیرا اثر بعیده ده مسئله فقهیه ده چون گواهی بندگان مقبول نیست چونکه مملوکک شهادتی مقبول دکلدر مرتبه حقیقتده دخی عدل او باشد که بنده غول نیست شاهد عدل اول حر وآزاد اولورکه بنده غول طبیعت وقید بند مغول نفس وشهوت اولمیه وبو معنایه شاهد بودرکه ظاهراً وباطناً وصورةً ومعنیً وازلاً وابداً وسرمداً محض نور هدایت ورسوم بشریه واثار کونیه دن حر مطلق اولان سید المرسلین وفخر الاولین والآخرین صلی الله علیه وآله اجمعین شان شریفنده کشت ارسلناک شاهد در بنذر قرآن عظیمده انا ارسلناک شاهداً آیت کریمه سی نازل اولدی زانکه بود از کون او حر بن حر زیراکه اول هادی سبل وسلطان رسل کون وحدثاندن آزاد ومجرد وحر بن حر بن حردر آه ای اخوان ابرار وخلان اخیار اول دلیل سبیل مهاجرین وانصار وخلیل جلیل فاعتبروا یا اولی الابصار سید بی عدیل احرار اعنی حضرت شفیع روز محشر مهتر خورشید منظر ثمره شجره خلقت نور بهار ملت نور نهار وحدت در حقه حقیقت مسک نافه طریقت شمس فلک رسالت سرو چمن جلالت عنوان عهدنامه وفا میزبان مهمانخانه صفا محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفی بر نور بدر جلیل وبر حر بن حر اصیل درکه هنوز وراق ابداع ازل اوراق آمل اوزره قلم اول اول ما خلق الله القلم ومداد انوار ظلم الیه حواشی وجود وعدمه حرف ایجاد وفوت ونقش حیات وموتی کشیده قلماش ایکن نقشبند قدرت صفحه لوح حکمت اوزره اول شارع شهر شریعت وشارح سطر حقیقتک منشور نورینه برمصداق اول ما خلق الله نوری قلم اولیت ورقم حریت نگاشته بیورمش ایدی وباده پیمای بادیه پیرایان وادی محبت اولان سقای بیدای عاطفت مطهره مطهره جود کف دهان وجودین هنوز گشاده وساقی باقی قدح فرح الستده تعبیه اولنان شراب میثاقی بزم رزم حریفان سرمست ودعا شعار بی هستلرک کف دستلرینه پیموده قلماش ایکن تشنه لبان بیابان هجران وسوختگان نیران حرمانه برفحوای عزای وبالمؤمنین رؤف رحیم اول صاحب مسند کنت نبیاً وآدم بین الماء والطین وناز بین چار بالش وما ارسلناک الا رحمة للعالمین شفاعتندن نوال غفران ورحمت وزلال افضال ورأفتنی سقی وادار بیورمش ایدی شعر

محمد چو شاهست عالم چو خیل	که مقصود او بود باقی طفیل
صلای کرم چونکه در داده شد	جهان جمله از نور او زاده شد
بمهمانی پیشگاه الست	طفیلی خور خوان او هرکه هست
خدایی که هستی بدیدار کرد	ز بهر وی این سکه بر کار کرد
سپهری برارات مانند باغ	ز نور روی افروخت در وی چراغ
ز باغ رخش هست بستان گلی	دران باغ روح الامین بلبلی
زمین تا فلک یک غبار رهش	ازل تا ابد یک تماشا گهش

آه ای یار همدرد بو مقدمه نک تقدیمندن مراد بودرکه چونکه کاشف الاسرار مولانا خداوندگار رضا اول غره جبهه وجوده وطره ناصیه شهوده حر بن حر اولدوغن ذکر ایتدیلر بو حقیر پر تقصیر دخی اولاً اول اعجوبه کارخانه بدایعک سلسله حسب شرف نسبلرین بیان ونور ذات حمیده صفاتلری شعاشع انوار ذات احدیتیدن نه وجهله درخشان اولدوغن عیان بعده انا ارسلناک شاهداً ومبشراً آیت کریمه سنک تحقیقنه تحریک عنان سمند تبیان ایده لم ان شاء الله المعین ونسأل منه التوفیق والنور المبین پس آرای عالم آرای ارباب بصایر وضمایر عقده گشای اصحاب سرایره مثل آفتاب لایح ومانند مشکناب فایح اولدی که کراراً ومراراً بالدفعات شرح وتقریر وتفصیل وتحریر اولندی که ذره مبداء فیاض وفیضان فضل فضفاضندن واقع اولان اساس استفاضه وبنای استفاده برمناسبتک ثبوتی اوزره مبتنی درکه بین المفیض والمستفیض بر واسطه ورابطه کرکدرکه علایق بدنیه وقیود بشریه ایله مقید اولان مستفیض فیض اقدسدن اول واسطه ایله استفاضه یه مستعد اوله یعنی اول اطلاق کلی ایله بو تقیید جزئی ذو جهتین تجرد روحانی جهتندن مبداء فیاضدن استفاضه تعلم وتعلق جسمانی جهتندن کندو بنی نوعنه افاضه تعلیمه قادر اوله پس لاجرم انبیاء عظام علیهم السلام خط وسط وحد مشترکده مستقر اولدیلرکه انلار واتباع ایله مطالع انوار غیب الغیوب اولان مرایای قلوبی کدورات تعلقات بشریه دن صقاله ایله استعداده انوار واستفاضه اسرارینه مشغول قیله لر وسابحان دین قویم ورهروان صراط مستقیم اولان مؤمنلری ظلمات جهالتدن سرچشمه آب حیات معرفته ایصال ایده لر پس لا یصدر عن الواحد الا الواحد حکمنجه حق جل وعلا ظهور آثار اسماء الهیه واسماء مزبوره یه واقع اولان تجلیات الوهیت حیثیتندن بلتمام اراده بیورماغله اولاً وبالذات روح محمدی یی صورت جمعیت الهیه اوزره ابراز ایدوب بعده جمیع عوالم علویه روحیه عقلیه وعوالم سفلیه خلقیه عنصریه یی خاتم صورت نوعیه کونیه اولان آدم علیه السلامه گلنجه وادمدن قیامته وارنجه اول روح محمدیدن ایجاد بیوردی نته کیم جابر بن عبد الله الانصاریدن روایت اولنان سألت رسول الله صلی الله علیه وسلم عن اول شیء خلق الله قال هو نور نبیک یا جابر حدیث شریفی که مفصل ومشروح حدیثدر بوندن اقدم زید رضی الله عنه بیانده حقیقت انسانیه نک مراتب بعیده دن عبوری تحقیقنده ایراد اولنمشدر وسعید محمد بن مسعود بن محمد بن مسعود الکازرونی قدس الله روحه بالفیض الاقدس الربانی المولد الکبیر للنبی البشیر نام کتاب لطیفنده ایراد بیوردوغی احادیث شریفه دن بعضی بونلردرکه نقل اولندی کا روی عن ابن عباس عن النبی صلی الله علیه وسلم انه قال کنت نوراً بین یدی الله تعالی قبل ان یخلق الله عز وجل آدم بالفی عام یسبح ذلک النور فتسبح الملائکة بتسبیحه وعن عبد الله بن شقیق قال قال رجل یا رسول الله متی کنت نبیاً

فقال الناس مه مه فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم دعوه کنت نبیاً وآدم بین الروح والجسد وروی عن ابن عباس قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله قسم الخلق قسمین فجعلنی من خیرهم قسماً فذلک قوله اصحاب الیمین واصحاب الشمال فانا من الیمین وانا خیر اصحاب الیمین ثم جعل القسمین اثلاثاً فجعلنی فی خیرها اثلاثاً وذلک قوله اصحاب المیمنة واصحاب المشأمة والسابقون السابقون فانا من السابقین وانا خیر السابقین ثم جعل الاثلاث قبایل فجعلنی من خیرها قبیلة وذلک قوله وجعلناکم شعوباً وقبایل فانا اتقی ولد آدم واکرمهم علی الله ولا فخر ثم جعل القبایل بیوتاً فجعلنی فی خیرهم بیتاً فذلک قوله انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیراً وعن عبد الله بن عمر انه قال انا لقعود بفناء رسول الله صلی الله علیه وسلم اذ مرت امرأة فاخبرت النبی صلی الله علیه وسلم فجاء النبی علیه السلام یعرف فی وجهه الغضب حتی قام علی القوم فقال ما بال اقوام تبلغنی عن اقوام ان الله عز وجل خلق السموات والارض سبعاً فاختار العلیا منها فسکنها واسکن سمواته من شاء من خلقه وخلق الارضین السبع فاختار العلیا منها فاسکنها من شاء من خلقه وخلق الخلق فاختار من الخلق بنی آدم واختار من بنی آدم العرب واختار من العرب مضر واختار من مضر قریشاً واختار من قریش بنی هاشم واختارنی من هاشم فانا من خیار الی خیار فمن احب العرب فبحبی احبهم ومن ابغض العرب فببغضی ابغضهم وروی عن عباس انه جاء الی النبی صلی الله علیه وسلم فکانه سمع شیئاً فقام النبی علیه الصلوة والسلام علی المنبر فقال من انا فقالوا انت رسول الله قال انا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب ان الله خلق الخلق فجعلنی فی خیرهم ثم جعلهم فرقتین فجعلنی فی خیرهم فرقة ثم جعلهم قبایل فجعلنی فی خیرهم قبیلة ثم جعلهم بیوتاً فجعلنی فی خیرهم نفساً وخیرهم بیتاً وفی روایة اخری ان جبریل قال یا محمد قلبت الارض مشارقها ومغاربها فلم اجد رجلاً افضل من محمد وقلبت الارض مشارقها ومغاربها فلم اجد بنی اب افضل من بنی هاشم وعن کعب الاحبار قال لما اراد الله تعالی ان یخلق محمداً صلی الله علیه وسلم امر جبریل فاتاه بالقبضة البیضاء التی هی موضع قبر النبی علیه السلام فعجنت بماء التسنیم ثم غمست فی انهار الجنة وطیف بها فی السموات والارض فعرفت الملائکة محمداً قبل ان تعرف آدم ثم ظهر نور محمد فی غرة جبهة آدم ثم قیل یا آدم هذا سید ولدک من المرسلین فلما حملت حواء شیث انتقل النور من آدم الی حواء وکانت تلد فی کل بطن ولدین الا شیثاً فانها ولدته وحده کرامة لمحمد صلی الله علیه وسلم ثم لم یزل ینتقل من طاهر الی طاهر الی ان ولد فائده کازرونی مولد کبیرده بعض کتب معتبره دن نقل ایدرکه نور محمدی مانند خورشید جبهه آدمده لمعان ایتمکله اولادی اول نورک پرتونه نظر ایتدکجه حیران اولورلاردی حتی آدم اولادنک اعجابنه تعجب ایدوب کندو دخی اول نورک رؤیتین تمنی ایتدکده امر حق ایله اول نور جبهه سندن سر سبابه سنه پرتو اندکده اول نظری دوش وشعاشعندن بیهوش اولوب تعظیماً لنور النبی صلوات بار ما غن فالدرب اشهد ان لا اله الا الله وان محمداً رسول الله دیمکله حین تکلم کلمه شهادتده بارمق قالدرمق آدمدن اولادنه سنت قالدی وابن عمر الانصاری بر زندن اول دخی کعب الاحباردن روایت ایدرکه آدم علیه السلام اوغلی شیث علیه السلامه اشارت جبریل ایله اول نور محمدینک کندو یه انتقالندن خبر ویروب واخذ میثاق ایله شویله وصیت ایلدیکه تزوج ایتمینه الا الطهر نسایه تزوج ایلیه وشیثدن دخی اول نور قنقی اولادنه انتقال ایدرسه اول دخی اندن اخذ میثاق ایدوب وبو وجهله وصیت ایلیه که اول نوری لاجرم غسل ایله نسوان مطهراته وضع ایده لر کما قال کعب الاحبار حتی بلغ شیث وراهق وادرک والنور یری فی وجهه کالهلال لا یفارق وجهه فعندها ایقن آدم بالموت والمفارقة وقال یا بنی اذا کان غد فانطلق معی فانطلق معه شیث وغرة نور رسول الله صلی الله علیه وسلم لا یفارق وجهه فقام آدم علی الحوض واخذ بعضدی شیث ونادی باعلی صوته یا رب انک قد اظهرت هذا النور فی وجه ابنی شیث وقد امرتنی علی ان آخذ ولدی عهداً ومیثاقاً فیا رب اهبط علی من ملائکتک لتکونوا شهداء علی ابنی شیث فقد اخذت علیه العهد والمیثاق ان لا یضعه الا فی المطهرات من النساء ولا یأتی النساء بعد یومه هذا الا طاهراً مطهراً قال فلم یدع آدم الا وجبریل فی سبعین الف ملک بیده حریرة بیضاء وقلم من یاقوت فناداه السلام علیک یا آدم ان الله تعالی یقرأ علیک السلام ویقول لک ان لحبیبی محمد ان ینقل فی الاصلاب وهذه حریرة بیضاء وقلم من اقلام الجنة یستمد لک من غیر مداد نوراً اکتب علی ابنک کتاب العهد والمیثاق بشهادة هؤلاء فهم امناء السموات فاخذ عهده ومیثاقه وکتب کتابه فی تلک الحریرة وطواها طیاً شدیداً وختمها بخاتم جبریل ووضع فی التابوت من درة بیضاء وسلم الی شیث ثم وکسا الله عز وجل شیثاً ملکان الغرة البیضاء حلتین خضراوین من نور الشمس وزوج الله شیثاً محوایلة البیضاء وکانت فی طول حواء وجمالها وبیاضها وذوابها بخطبة جبریل وشهادة الملائکة والولی آدم علیه السلام وضرب لشیث قبة من یاقوتة صفراء فواقع محوایلة فیها فحملت بانوش فلما حملته سمعت الاصوات من کل جانب هنیئاً لک یا بیضاء فقد اودعت لک نور محمد وضرب لها حجاب عن اعین الناس وکان ابلیس اللعین لا یتوجه فی وجهه الا نظر الحجاب مضروباً حتی وضعت انوش ونور رسول الله صلی الله علیه وسلم یلمع التماع البرق ای اشنونده آگاه سعید محمد کازرونی مولد کبیرده کعب الاحبارک بو قولنی ایراد ایدوب برجزدن زیاده مفصل ومشروح روایتدر ومفهوم اجمالی وخلاصه مآلی بودرکه شیث علیه السلام

آدم

شیث

انوش

دخی آدم کندودن نه وجهله اخذ میثاق ایتدیسه وصیت قیلدیسه • اول دخی ولدی انوشدن اخذ میثاق • ونسوان طاهراتدن عزره
وضع امانت ایتمک اوزره وصیت ایتمکله • انوش دخی مراسم وصیتی رعایت ایدوب • ولدی قینانه اولدخی اوغلی مهلائیله • اولدخی
اوغلی بردا یه وصیت ایدوب • اول دخی زوجات طاهراتدن برزوره نام خاتونه تزوج ایدوب • اخنوخ که ادریس علیه السلام
تولد ایدوب • عنعنه ایله نور محمدی جبهه ادریسه انتقال ایلدی • ادریس علیه السلام دخی میثاق معهود اوزره • بردخانام برزوجه
طاهره یه نکاح ایدوب • متوشلخ اندن توالد ایلدی • انک دخی بر مرد سرخ موی • وکمال بطش وقوة ایله متصف لمک نام بر اوغلی
طوغوب • نور محمدی انک جبهه سنه انتقال ایلدی • لمک دخی بنات ملوکدن • قینوس بنت میکائیل بن محوائیل نام بر مرأة طاهره یه
نکاح ایدوب • نوح علیه السلام اندن تولد ایلدی • نوح علیه السلام دخی اول نور منتقلی بر مزرعه پاکه القا ایتمک ایچون صالحات
مؤمناتدن • عمدره نام بر مرأة جمیله وطاهره یی تزوج ایدوب • نور محمدی انک رحمنه انتقال • وشاماکه • سام دیدکلری بر
اول نور ایله بدر منیر کبی • عرض جمال ایلدی • سام دخی حسن جمالده بی بدل • بر مرأة عفیفه یه نکاح ایدوب • ارفخشد اندن تولد ایدکده
پس سام وجه ارفخشده نظر ایتدکده • نور رسول اکرمی انک جبهه سنده لامع ولایح اولدوغن کوروب • آدم وشیث علیهما السلامدن
عنعنه ایله کندولره انتقال ایدن • ودرّه بیضادن اولان صندوقه • میثاقی ارفخشده تسلیم • ودستور معهود اوزره مرأة طاهره
تزوجنه وصیت ایتمکله • ارفخشد دخی • مرجانه نام بر دختر سعد اختره نکاح ایدوب • غابر اندن طوغدی که • هود علیه السلام در
پس هود علیه السلام دخی • دستور معهود اوزره • میثا نام بر بانوی صاحبة الجمال تزوج ایدوب • فالغ اندن توالد ایلدی
وبو اسلوب اوزره طاهر اعن طاهر • فالغدن شالخ • واندن اشروع • واندن ارغو • واندن ناخور • اندن دخی تارخ ظهوره
کلوب • تارخ دخی عنعنه ایله اولان وصیت اوزره بنا • طاهره دن • ادنا بنت نمر نام دختری تزوج ایدوب • اندن ابراهیم
خلیل علیه صلوات الله الجلیل توالد ایلدی • قال کعب الاحبار • فلما ولد ابراهیم علیه السلام ضرب له علمان من النور علم فی الشرق
وعلم فی الغرب • فصارت الدنیا کلها نوراً • وضرب له فی سماء الدنیا عمود من الزمرد • له طنین تهتز الملائکة من حسن ذلک الطنین •
مکتوب علیه هذا بشری نور محمد علیه السلام • فنظر الملائکة الی الارض • فقالت الهنا • انا نری الارض کلها نوراً • فنودیت ان اسکتوا
فهذا نور محمد صاحب الولایة والبشارة الکبری • اقسمت الا اجریه الا فی القنوات الزاهرة الطاهرة • قال فوقع لابراهیم
فی بهائه وجماله کما وقع لادم من قبل فقال ابراهیم الهی انی لم ارک شیئا احسن من هذه الخلیقة وهذه الامة فمن هذا الذی هو مبعوث
بالسیف المسلول الذی لا یغمد • فاوحی الله الیه • یا ابراهیم هذا حبیبی محمد • اجریت ذکره قبل ان اخلق السموات والارض وسمیته
نبیا مرسلا • وابوک آدم بین الطین والروح • وقد التقیت انت معه یا ابراهیم فی الذروة الاعلی • وانی مجریه الی قناة صلبک
ثم اجریه من صلب ابنک اسمعیل • وقد امرت الجزور والکرم الا اجری معه البعثة بالسیف • والذبح الاکبر • وجعلت له ولامته ثلثی الجنة
وثلثها لسایر الناس • فقال ابراهیم ای رب فمن هؤلاء عن یمینه ویساره • فاوحی الله الیه یا ابراهیم هم اصحابه وانصاره
فضلهم علی سایر الاصحاب • والانصار کفضل هذا النبی علی سایر الانبیاء • یحفظونه وینصرونه • ویهجرون دیارهم واموالهم • ملأت
قلوبهم له حبا • وهم فی الارض سرجه • واعلامه طوبی لمن احبهم • والویل لمن ابغضهم • یا ابراهیم افضل الانبیاء محمد • وافضل الامم امته •
هذا الکهل الذی عن یمینه قد اکتنفه • سمیته صدیقا • لانه یصدق نبیی • ولا یکذبه • فاعرفه یا ابراهیم • واعرفه الی ذریتک فلم یزل النور
بین عینی ابراهیم • وابراهیم فی ظهره نور اسمعیل ونور اسحق • قد علا هذه الانوار کلها نور محمد علیه السلام • وکان ابراهیم قد بشر
سارة بان الله عز وجل یرزقها ولدا اسود الراس • ویخرج الانبیاء من صلبه • وطمعت فی نور رسول الله صلی الله علیه وسلم
وکان ابراهیم قد اخبرها بعظم نوره وبهائه حتی حملت هاجر باسمعیل • وکانت یومئذ اجمل جاریة علی وجه الارض • ابصرت منها ما
امر اعظمها من النور والبهاء والجمال • فاخذتها ما تقدم وما حدث • وقالت یا ابراهیم این ما وعدتنی من ربی • قال لها ابراهیم
ابشری یا سارة فان الله منجز وعده • وانه لا یخلف المیعاد • فلم تزل باکیة حزینة حتی رزقت اسحق • فلما حضرت ابراهیم الوفاة
دعا بتابوت آدم • فوضع بین یدیه • وکان من درة بیضاء • وفیه بعدد کل نبی مرسل مبعوث بیت من زبرجدة خضراء • آخر هذه الابیات
بیت رسول الله علیه السلام فیها دیباجة حمراء • فیها صورة محمد • عن یمینه کهل المطیع • مکتوب علی جبینه • اول من یصدق به
من امته • وعن یساره الفاروق مکتوب علی جبینه قرن حدید • لا تأخذه فی الله لومة لائم • ورایة ذو النورین مکتوب علی
جبینه ثالث الخلفاء • وبین یدیه علی بن ابی طالب • شاهر سیفه علی عاتقه • مکتوب علی جبینه • لیث کرار غیر فرار • یحب الله
ورسوله • ویحبه الله ورسوله • وحوله عمومته والخلفاء • والنقباء • وهم انصار الله • والانصار رسول الله صلی الله علیه وسلم • فنظر ابراهیم
فاذا فی التابوت لکل نبی عصا • وصورة من لدن آدم الی زمن ابراهیم • فقال ابراهیم لبنیه یا بنی انظروا الی هذا التابوت
وهذه العصا • وشروط الانبیاء • فنظروا فاذا هم بالانبیاء کلهم منقول فی صلب اسحق نبی بعد نبی • ونظر ابراهیم فاذا هم بالانبیاء
کلهم منقول فی صلب اسحق نبی بعد نبی • ونظر ابراهیم فاذا برسول الله علیه صلوات الله • فی بهائه وجماله منقول فی صلب اسمعیل
فقال ابراهیم یا بنی قد امرت • ان آخذ علیک من بین ولدی عهدا ومیثاقا لاجل هذا النور • ان لا تضعه الا فی المطهرات

قینان • مهلائیل • بردا • ادریس • متوشلخ • لمک • نوح عم • سام • ارفخشد • هود علیه السلام • فالغ • اشروع • ارغو • ناخور • تارخ • ابراهیم عم • اسمعیل عم

فانی منطلق بک الی اکرم بقعة فی الارض • فانطلق به • فاقامه علی جبل الثبیر • ورفع لابراهیم سحابة بیضاء ینتشر علیه مسک اذفر • واخذ
علیه العهد والمیثاق • پس چونکه ابراهیم خلیل الله دخی • اسمعیل ذبیح اللهدن وجه مشروح اوزره • اخذ میثاق ایتدیسه • اسمعیل
دخی • زنان پاک دودماندن • هالة بنت الحارث بن عمرو بن الحارث بن مضاض الجرهمی • نام مرأة طاهره یه حباله نکاحنه الوب • قیذر
اندن طوغدی • وانما سمی قیذر لانه ولد علی القاذورة الوسطی • یعنی افضل الایام یوم عرفه فتقاذر علی الناس • واعطی جمال ابراهیم
پس اسمعیل علیه السلام • نور غرای محمدی یی جبهه قیذرده معاینه بیورمغله • تابوتی اکا تسلیم • وتوصیه ابراهیم اوزره دین حقی تعلیم واول
نوری ارحام مطهراته ودیعت ایتمه سنی تفهیم بیوردی • پس قیذر دخی مراسم وصیتی رعایت قصد ایله • مطهراتی فقط ولد اسحاقدن اولمق تخییل
اسحاقیادن یوز عدد خاتون تزوج ایلدی • اول نور محمدی بر بنه انتقال ایتمدی • وبالجمله قیذرک قصه سی چوقدر تطویل لازم کلور
خلاصه کلام • صکره قیذر • اول نور محمدی نه مقوله رحمدن ظهور ایده جکن بلمک • وانا تزوج ایتمکچون فی سبیل الله یدیوز قربان ذبح ایدوب
هر قربانی که ذبح ایدردی • آسماندن سلسلهٔ بیضا ایله بر نار نزول ایدوب • اول کبش مذبوحی سمایه ترفیع ایدردی • پس یدیوز قربان
تمام اولدقده • بر ندا کلدیکه یکفیک یا قیذر قد استجیب دعاءک • وتقبل قربانک • انطلق الی الشجرة الوغد • فنم فی اصلها • وانته الی ما تؤمر به فی
پس قیذر اشارت هاتف اوزره شجرهٔ معهوده سایه سنده خوابه واردقده • هاتفدن شویله خبر ویرلدی که • یا قیذر سنک النوکده
اولان نورک صاحبی عربیه در • پس انی عربیاته اجراقیل • وغاضره اسمیله مسمی بر مرأة صالحهٔ عربیه تزوج ایله که • اول نور اکا انتقال ایده
پس قیذر خوابدن مسرت ایله بیدار اولوب • انواع تجسسدن صکره • مرأة مزبوره عربیه یی • ثعل بن عمرو بن یعرب بن قحطان اولادندن
ملک جرهمین ده بولوب • نکاح ایلدی • وکندو ولایتنه کوتوروب • قیذرک غاضره دن حمل نام بر ولد نور منظری طوغوب • نور محمدی
اکا انتقال ایلدی • وجبهه قیذرده اولان نور • رحم غاضره یه نقل ایتدکده • ولد اسحاقه نزاع ایدوب • یا قیذر نبوت • ولد اسحاقه منتقل
وشرک سنکزدن منقطع اولدی دیوب • اول تابوتی قیذردن الدیلر • وتسلیم تابوتده دخی قصهٔ عجیبه واردر • ولکن بو محلده ثبت
غایت تطویل اقتضا ایدر • کتب تواریخ ومولد کبیر کازرونی یه مراجعت اولنسون • الحاصل یعقوب علیه السلام قیذری تسلیت ایدوب
انده اولان نور محمدی • زوجه سی اولان مرأة عربیه دن وجوده کله جکن تبشیر • وصحف ابراهیمده وجه مشروح اوزره مسطور اولدوغن
تقریر بیوردی • خلاصه کلام • غاضره دن حمل تولد ایتدکده • قیذر نوری انک النده کوروب مسرور اولدی • وسن بلوغه قریب اولدقده
قیذر حملی دعوت ایدوب • اول نورک اصلنی • وکندویه انتقال ایتدوکنی • تحقیق ایدوب • اخذ میثاق ایچون • بر عهدنامه یازدی • وقیذر
وفات ایدوب جبل ثبیرده دفن اولندی • وحمل یتیم قالوب • حملک اندن نبت نام بر اوغلی طوغدی • ونور محمدی اکا انتقال ایلدی •
نبتدن دخی همیسع • واندن ادد • متولد اولدی • وادد تسمیه سنه باعث بودر که • صوتی مدید • وشرف وعزی طویل اولوب بلا اسمعیل
تعلم بالقلم ایدنلرک اولی ادد در • واندن دخی اد • وادن • عدنان تولد ایدوب • نور محمدی عنعنه ایله عدنانه منتقل اولدی • پس عدنان
قومندن امینه نام بر مرأة عفیفه تزوج ایدوب • اندن معد وجوده کلدی • ومعد غایتله بهادر • وصاحب حروب غارات اولمغله
معد تسمیه اولندی • واندن نزار تولد ایدوب • نزار دخی دستور قدیم اوزره • عبیده نام بر مرأة صالحه تزوج ایدوب • اندن مضر
وجوده کلدی • ومضر غایت حسن وملاحت ودلربا اولوب • هر کیم که نظر قلسه محبت ایتمکله • اسمی شانته موافق اولمش ایدی • ومضر دخی
خزیمه نام بر دختر پاک نژاد الوب • الیاس اندن دوغدی • ومضردن نیچه زمان اولاد کلمیوب • الیاس مضرک حالت کبرنده تولد
ایتمکله • قومنک کبیری • وعشیرتنک سیدی اولدوغیچون الیاس تسمیه اولندی • والیاسک ظهرندن احیانا • ذوی تلبیه کبی بر صدا ظاهر
اولوب • تلبیهٔ رسول علیه السلام استماع اولنوردی • وهر کس تعجبه قالوردی • پس الیاس خندف نام بر مرأة طاهره یه نکاح ایدوب
نور محمدی اکا منتقل • ومدرکه نام بر ولدی ظهوره کلدی • اول دخی آبا واجدادندن اولان عزته نایل اولدوغیچون • مدرکه تسمیه اولندی
پس مدرکه دخی نایل ایدوب • خزیمه نام بر دختر سعد اختردن خزیمه نام بر ولد منور بدیدار اولدی • وخزیمه تایل ده غایت ایله
تحری ایدوب • بالاخره منابع اشارت اولندوغی اوزره حسن وجمالده بی بدل • وقوم الجنده سید • بره بنت اد بن طابخه نام
دختری تزوج ایدوب • نور محمدی رحم بره یه انتقال ایتدی • وکنانه اندن متولد اولوب • نور محمدی جبهه سنده نمایان اولدی
ولکن ضم کافله ادرنمک • وبر شی نهفته قلمق • ذکر کافله شی خفی یه دیرلر • کنانه قوم الجنده اکثر زمان عزلت واختفا اوزره اولمغله
اسمی وصفنه موافق کلمش ایدی • پس کنانه دخی انواع تحریدن صکره • ریحانه نام بر دختر تزوج ایدوب • نور محمدی اکا منتقل
واول نور ایله نضر متولد اولدی • وحق سبحانه وتعالی اکا کمال بسطت ونضرت ارزانی بیوروب • قریش تسمیه اولندی • فلهذا
نضر نسلندن اولانلر قرشی اولوب • نضردن اولمیانه قرشی اطلاق اولنمادی • ونضردن دخی نیچه قصهٔ عجیبه • وظهور محمد علیه السلام
ایچون بر رؤیای غریبه واقع اولمشدر • محللندن کوریله • الحاصل نضردن دخی تجدید میثاق اولنوب • مالک نام بر اوغلی دوغدی
ونور محمدی انک جبهه سنده لمعان ایلدی • اول دخی ملک العرب اولدیغیچون مالک تسمیه اولنوب • ذکر اولنان وصیت بجلرنده
کماهی اجرا اولنوب • مالکدن فهر تولد ایتدی • اندن دخی غالب • واندن لوی • واندن کعب • واندن مره • واندن کلاب
وجوده کلوب • جمله سی بر برینه معنعن وصیت ایدرلر • وکلابدن قصی وجوده کلوب • نور محمدی انوک النده انتقال ایلدی

قیذر • حمل • نبت • همیسع • ادد • عدنان • معد • نزار • مضر • الیاس • مدرکه • خزیمه • کنانه • نضر • مالک • فهر • غالب • لوی • کعب • مرة • کلاب • قصی

عبد مناف
هاشم

وقصی حسن وجمال صاحبی اولوب قریشه حاکم • وقومنک اعلمی وحقده جملەنک اقوامی اولوب حقی قبول • وباطلی اقصا ایتمکله قصی تسمیه اولنور
اندن دخی نور محمدی ایله بر ولد مکرم وجوده کلوب بین القوم اشرف واعلا اولمغله • عبد مناف تسمیه اولندی ولواء نزار • وقوس اسمعیل •
ومفاتیح کعبه • عبد منافک الندە اولمغله اطرافدە اکنافدن رکبان عرب کلوب ملوک کبی اکا تحیت وتعظیم ایدرلردی • وحق تعالی اکا
بش نفر ذکور • ویدی نفر اناث • اولاد میسر ایدوب • اولادینک اولی هاشم درکه • نور محمدی انک الندە قرار ایلدی • وحق تعالی هاشمی
نصرت محمدی ایله مختار قیلوب اسمی عمرو ایدی • واول قومده ترتیب ثرید • ابتدا اندن ظاهر اولمغله هاشم تسمیه اولندی • زیرا هشم
ترتیب ایتمکه دیرلر • قال کعب الاحبار • وکانت مائدته منصوبة لا تحمل فی سرائها وضرائها • وکان یحمل ابن السبیل ویأوی الیه الخائف
فخرج افخر قومه مفاخر • واسبقهم سابقة • واعلاهم نوراً لم تشبه شائبة من دنسات الامهات • بل امهات معروفات بعضهن من بعض
طیبات طاهرات فلم یزل یرتقی بنطفة رسول الله صلی الله علیه وسلم طاهرة زکیة • حتی اخرجت من صلب عبد مناف الی هاشم لا یقدر
ان یدخل علی الاصنام • وبین عینیه نور رسول الله صلی الله علیه وسلم • قال اسحق بن محمد • فحدثنی سلمة بن الفضل عن محمد بن اسحق • قال
فلما خص الله هاشماً بالنور • واصطفاه علی العرب والقریش کلها • قال لملائکته اشهدوا • انی قد اطهرته من کل دنس • فاجریت فی ظهره
نطفة حبیبی محمد صلی الله علیه وسلم ممزوجة بلحمه ودمه • وکان النور علی وجهه کالهلال الدری • او کالکوکب فی توقد شعاعه لا یراه
حبر من الاحبار الا قبل یدیه • ولا یمر بشیء الا سجد نحوه • تغدو الیه قبائل العرب ووفود الاحبار کلهم • قد حملوا الیه بناتهم فیعرضون
علیه لیتزوج بهن حتی بعث الیه هرقل ملک الروم • وقال ان لی ابنة لم تلد النساء اجمل منها ولا ابهی وجهاً فاقدم الی حتی ازوجکها
فقد بلغنی جودک وکرمک • وانما اراد بذلک نور رسول الله عندهم فی الانجیل • فکان هاشم یأبی • ویقول لا والذی فضلنی علی اهل
زمانی • وجعلنی من اوسطهم نسباً لا تزوجت الا باطهر امرأة فی العالمین • حاصل کلام هاشمه دخی منامده اشارت اولنمغله • خدیجه رضی الله
عنها کبی • زماننده سیدة المخدرات اولان • سلمی بنت عمرو بن زید بن لبید بن عامر بن النجار نام مرأه‌یه نکاح ایدوب نور محمدی
رحم سلمی‌یه منتقل • وعبد المطلب اول نور محمدی ایله متولد اولدی • والکن بین القوم شیبة الحرم دینلدی • کعب الاحبار روایت ایدر که

عبد المطلب

برکون عبد المطلب خوابدن بیدار اولدقده • وجودی روایح طیبه ایله متضمخ • وکوزلری مکحل قالقوب • وقامتنده بر حله پوشیده اولوب
الباسی ندن کیم ایدوکی معلوم اولمادی • وهاشم عبد المطلبک واقع حالنی کوروب قریشلردن بر کاهنه‌یه ایلتدی • وعبد المطلبه
واقع اولان قصۀ غریبه‌یی سویلدی • کاهنۀ مزبوره ایتدی • یا هاشم خداوند آسمان شیبه‌یه تمتع وتزوج ایچون اذن ویرمش
کرکدر که انی بر دختر دلربا ایله جفت ایلیه‌سن • پس هاشم بسر وچشم دیوب • قیله بنت عامر بن مالک بن خزاعه‌یی تزویج ایدوب
حارث اندن طوغدی • وقیله وفات ایتمکله • هند بن عمرو‌یی تزوج ایدوب • زبیر ومقوم نام ایکی ارکک وبیضا واروی نام
ایکی قز اولادی وجوده کلدی • وشیبه قیله‌یه نکاح ایتدکدن صکره • هاشمده امارات موت ظاهر اولمغله • ایتدی یا بنی
کرکدر که بو کون بنی نضرک جمله‌سنی حضوره کتوره‌سن • عبد المطلب دخی جمیع قریشلرک مخزومی • وعبد شمسی • وعبد منافی • ولوی
وفهری • وهاشمیلرنی جمع ایدوب • حضور هاشمه کتوردکده هاشم جمع قریشه ایتدی • یا معشر قریش • خاک وجه ارضده برکزیده ولد
اسمعیلسز • وحق تعالی سزی حرمنده سکان ایتمکله جمله‌دن ممتاز قیلدی • بن ایسه سزک رئیسکزم • پس الی هذا الآن بنم حفظمده
اولان لواء نزار • وقوس اسمعیل • ومفاتیح بیوت الاصنام • حالا اوغلم عبد المطلبه تسلیم ایلدم • مأمولدر که سز دخی بعد الیوم اکا اطاعت
ایلیه‌سز دیدی • واول زمانده عبد المطلب یکرمی بش یاشنده ایدی • وفرقۀ قریش بکلیتهم لات وعزی • ومنات الثالثة الاخری
وهبل وبونک امثالی اسما ایله مسمی ایکیوز عدد اصنامه پرستش ایدوب • هؤلاء شفعاؤنا عند الله • دیوب کعبه‌یی طواف •
ومقام ابراهیمه تعظیم • واصنام نیتنه ذبح قربان ایدوب • مشرک بالله اولمشلر ایدی • پس مشرکان مکه باجمعهم قالقوب بر موجب
وصیت هاشم • عبد المطلبی تقبیل رأس ایدوب • سمعنا واطعنا دیدیلر • وهر سبیل طوایف عرب شتر وغنم • وانواع نعمدن عبد المطلبه
هدایای وافره کتوروب تعظیم ایدرلردی • ونور محمدی جبهه‌سنده کوکب دری کبی تلألؤ ایتمکله • اول نوری تعظیماً عبد المطلب
اصنامه تقرب ایتمزدی • واصحاب فیل که ابرهه واتباعی در • هدم بنای مکه نیتی ایله عبد المطلب اوزرینه کلوب غضب الهی ایله جمله‌سی
هلاک اولدی • نته کیم قصۀ اصحاب فیل مقدما سورة الفیل تفسیرنده تفصیل اولنمشدر • محلندن کوریله • وعبد المطلب [illegible]
نبوتدن نیجه عجایبات مشاهده قیلوب • وچاه زمزمک حفر ثانیسی عمل عبد المطلبدر • وحین حفرده سیوف مدفونه بولنوب انواع
علامات ظاهره اولمشدر • وبالجمله عبد المطلب هنددن صکره لبنی بنت هاجر نام بر زنی دخی تزوج ایدوب ابو لهب اندن طوغدی
که اسمی عبد العزی ایدی • وقلم قضا وتقدیر جبهۀ استعدادینه کفر وضلالت تسطیر ایدوب • شاننده تبت یدا ابی لهب نازل اولدی
پس مادر ابو لهب دخی مرده اولدقده • سعدی بنت حباب بن کلیبی تزوج ایدوب • عباس وضرار وعاتکه سعدیدن طوغدیلر
سعدی دخی وفات ایتمکله • هاله بنت وهیب نام بر زنه نکاح ایدوب • سید الشهدا حمزه • وحجل وصفیه • اندن طوغدیلر • ولکن
نور محمدی وجه شیبه‌دن مفارق اولمایوب روز بروز لطافت ونظافت • ونضارت وطراوتی زیاده اولوردی •
مرویدر که • عبد المطلب اول اثناده بر رؤیای غریبه کورمکله خوف بسیار ایله بیدار اولوب فزعه باشلدی • کاهنلکی عباس رضه

فنظرت

عبد الله

فنظرت الیه وقد قام یجر رداءه فاتبعته حتی دخل علی الکاهنة • فلما نظرت الی تغیر لونه • قالت یا ابا الحارث مالی اری لونک متغیراً
قال لها لانی رأیت رؤیا هالتنی • بینا انا نائم فی الحجر • اذا انا بسلسلة بیضاء قد خرجت من ظهری • لها اربعة اطراف • طرف قد بلغ السماء
وطرف قد بلغ الثری • وطرف قد بلغ شرق الارض • وطرف قد بلغ غربها • فبینا انظر الیها واتأملها • اذ صارت السلسلة شجرة خضراء قد ثبت
بکل ثمرة علی وجه الارض • واذا انا بشیخین قد وقفا علی • فقلت لاحدهما من انت • قال انا نوح رسول رب العالمین • فقلت للآخر من انت •
قال انا ابراهیم خلیل رب العالمین • فسلما علی • وقال لی یا عبد المطلب هذه الشجرة هی الاصلة التی غرست فی ظهر آبائک لم تزل تنتقل بالعهود والمواثیق
حتی صارت الیک • وانها محجوبة فی ظهرک عن عبادة اللات والعزی • فقالت الکاهنة یا ابا الحارث لئن صدقت رؤیاک لیخرجن من ظهرک
من یؤمن به اهل السماء • ویدین له اهل الارض • ودلت السلسلة علی کثرة اتباعه وانصاره وقوتهم • لتداخل حلق السلسلة • ورجوعها شجرة ثابتة
یدل علی ثبات امره وعلو ذکره • وسیهلک من لم یؤمن به کما هلک قوم نوح • وستظهر به ملة ابراهیم • پس عبد المطلب بو واقعه‌دن صکره •
نیجه ماه وسال تزوج ایتمیوب • اول نور محمدینک جبهه‌سندن آخره انتقالن استمدی • بالآخره تنبیهاً للتزویج بر واقعه دخی کورمکله
فاطمه بنت عمرو بن عائذ نام مرأه‌یی یوز رأس شتر • وذهبدن اون عدد اوراق مهر ایله تزوج ایدوب • ابو طالب فاطمه‌دن وجوده کلدی
که اسمی عبد مناف ایدی • واناندن بره وآمنه تولد ایدوب • هنوز اول نور محمدی جبهۀ عبد المطلبدن مفارق اولمامشیدی • اتفاقا برکون
عبد المطلب شکاردن کرسنه وتشنه منزلکاهنه کلوب • ماء زمزمدن نوش • وفاطمه خاتونی در آغوش قیلوب • اول نور مشتعل رحم فاطمه‌یه
منتقل وعبد الله حامل اولدی • وبر ساعد سعد اخترده مضیق رحمدن فضای دنیایه خروج ایدوب • قلم قدرت جبین میمنتی اوزره عبد الله
المستودع ظهره نور محمد بامان الله وامان ملائکته بالعهود والمواثیق • نکاشته قیلوب • عبد المطلب دخی عبد الله دیو تسمیه ایتمکه موفق اولدی
ونور محمدی انده ظهور ایتمکله سایر اولادندن زیاده محبت ایلدی • مرویدر که عبد المطلب حین حفر زمزمده بو وجهله نذر ایلمش ایدی که
اکر حضرت وهاب ومقتدر مکتوم ایله موسوم اولان زمزم مکرمه • فیض عیون عنایتندن لطف بی منت ایدوب ظهوره کلورسه انک
شکرانه‌سی ایچون • مشیمۀ عدمدن پیشکاه وجوده کله‌جک اولاد ذکوری عشرۀ کامله‌یه واصل اولورسه • بر بنی ماننده اسمعیل حقه قربان
واقتفاء اثر خلیل الرحمن ایلیه • چونکه اولاد ذکور عبد المطلب مرتبۀ احاددن مرور • وسرحد عشره‌ده ظهور ایلدی • انجاز وعده
عزیمت ایدوب • ولکن خنجر ذبحه نصیب اولاجق کیم ایدوکی معین اولمق ایچون • عادت مألوفۀ عرب اوزره ایتدی • آلهی قرعه آتایم [illegible]
هر قنقیسنه دوشرسه انی ذبح ایده‌یم دیوب • قرعه زن اولدقده نقش مرادی طالع عبد اللهه واقع اولدی • عبد المطلب دخی بی تردد امتثال امر
تقدیر ایچون ذبح عبد اللهه دامن در میان ایتدکده • مادر عبد اللهک اقرباسندن اولان بنی مخزوم • بو امر موحشی منع وتعویق • وعبد اللهی
ذبحدن تخلیص ایچون چاره جوی اولمغله • سجاح نام کاهنه کاردانه وارلوب امر مزبوری عرضه داشت پیشکاه مشکل کشا ایتدیلر
کاهنه ایتدی بین العرب دیت مردم نه شیدر ونه مقداردر • عبد المطلب اون شتردر دیو جواب ویردی • سجاح کاهنه ایتدی ایمدی
یا عبد المطلب • عبد الله ایله اون شتر میانه‌سنده قرعه انداز اول • اکر قرعه شتره دوشرسه فبها • والا قرعه جمع شتره وقوع اولنجه
اونر اونر زیاده اولنسون دیدی • عبد المطلب بر موجب کفته عمل ایدوب اونر اونر زیاده ایدرک بالآخره یوز رأس شتره منتهی
اولدقده • نقش کعبتین مراد جمع شتره تعلق ایتمکله • عبد الله غل وذل ذبحدن آزاد اولوب یوز دانه شتر کردندن فرا ذبح اولندی
وحضرت فخر کائنات علیه افضل التحیات • انا ابن الذبیحین • قول شریفلری ایله بو معنایه اشارت بیوردی • رواة ثقات ستوده
صفاتدن منقولدر که • اول کیجه که عبد الله دنیایه کلدی حدود شامده اولان احبار یهود انوک ولادتندن بریرینه خبر ویردیلر
وسبب اطلاع بو ایدی که • حضرت یحیی بن زکریا الشهید علیهما السلامک آغشتۀ خون شهادت اولان جبۀ صوف سفیدی
کبار احبار یهودک عندنده محفوظ اولوب • ومطالعۀ کتب آسمانی ایدنلر • شویله معلوم ایدنمشلر ایدی که • جبۀ یحیاده اولان
خون خشک شهادت [illegible] تازه وتر ومتقاطر اوله • پدر پاکیزه کهر حضرت سید البشرک ولادتنه اشارتدر دنلمش • پس احبار یهود
پیراهن جبه‌دن جریان ایدن قطرات خون • وجه زمینی رنک کلکون ایلدوکن رأی العین مشاهده ایتمکله تقدیر خدا حبیبی محمد المصطفی
صلی الله علیه وسلمک نطفۀ پاکنی • صلب پدردن رحم مادره نقل ایده‌جکن تحقیق ایدوب • لاجرم تنور شرارۀ کفر وفساد اولان
نهاد بئس المهادلرندن نائرۀ حقد وحسد زبانه کش اولوب • کمر عداوتی میان شقاوته بند ایتدیلر • وعبد اللهی قتل وهلاک نیتی ایله
ام القرایه کلوب نیجه مکر وخدعه‌یه دقت ایتدیلر • ولکن برکات نور محمدی • نار شراره فشان جهودانی اطفا ایدوب بر نسنه‌یه قادر
اولمادیلر • الحاصل عبد الله صون کردکار ایله پرورده اولوب • تربیه‌سی بر مرتبه‌یه ارتقا ایتدی که • برکون عبد الله پدرینه ایتدی
ای والد ماجد بکا عجب حال واقع اولور • چونکه بطحای مکه وکوه ثبیره روانه اولسم ظهرمدن بر نور اخضر لمعان ایدوب ایکی شطره
منقسم اولور • وبر قسمی شرقه • وبر قسمی غربه منبسط اولوب • بعده بر شکل مستدیر مجتمع اولور • وبر قطعه سحاب مدور کبی فرقمه سایبان
وپیوستۀ آسمان اولوب • فی الحال اولکی حالنه رجوع • وکیرو درون ظهرمه ولوج ایدر • وهرکاه که بر درخت بی برک وثمرک زیر سایه‌سنده
اولسم • درحال سبز وسرافراز • واوزریمه سایه انداز اولور • واول محلدن نهضت ایلسم فی الحال اول درخت اسکی حالنه عودت ایدوب
خشک اولور • وهربار که کعبه‌ده اولان اصنامه قریب اولسم • سمعمه اصنامدن بو وجهله فریاد ایریشور که • ای عبد الله زنهار •

بزدن دور اول که نور محمدی سنک جبینکده منودار اولوب اول حبیب پروردکار بر سلطان عظیم الشان درکه پیغامبر آخر زمان
وقاتل کفار ومشرکان در عبد المطلب ایتدی ای فرزند دلبند امیدم اولدر که تقریر اتدوکک حالات ومشاهد اتک اولان علامات
اول زبدهٔ مکونات سنک صلبکدن وجوده کلمکنه اشارتدر وبالجمله چونکه والد سید البشر حد بلوغه ایرشدی حسن صورت
وصفای سیرت ایله صدرنشین دیوان بلاغت اولمغله سایر اخواننده ممتاز بلکه جمیع فتیان قریش وجوانان بنی عدنانده سرافراز
ونور ساطع الظهور شفیع المحشر غرهٔ غرای خوب منظرندن شعشعه انداز اولوب اطراف وجوانب واقارب واجانبدن بلکه
محتشمان روزکار وپادشاهان کامکار انی داماد ایدنمکه راغب وکراراً ومراراً بو امرک حصولنه طالب اولوب عبد المطلب بریرینه
تسوفله جواب ویرردی حتی بنجه دختران صاحب جمال عبد اللهک حسن دیدار ولطف کردارینه عاشق بی قرار اولوب وصلتی امیدینه
کذرکاهنده طوروب عرض کالای صورت ایدرلردی وفی الحال امر خدا ایله ملایکه اول جماعت نسوانه کندولری صور مهیبه ایله
اظهار ایدوب خوف وخشیت ایله مسرح آلمرین سراپردهٔ فراغنه چکرلردی وتوفیق سبحانی ایله عبد الله دخی مخالطهٔ زناندن محترز
اولمسغ ودامن عصمتی لوث تهمت ایله آلوده اولمامش ایدی پس بو حال اوزرینه سن عبد الله یکرمی بش ویرقولده اوتوز سنه یه
واصل اولدقده اول کوکب رسالت مطلع سیادتدن طلوعه قریب اولمغله جهودان شامدن تمتش عدد غدار خون آشام بربریله
عهد عام ایتدیلرکه مکه یه واروب بروجهله اهتمام ایده لرکه لاجرم شبکهٔ مکر وکید ایله مرغ روح عبد الله‌ی صید وکمند ظلام خدعه ایله
روز حیاتنی شام مماته قید ایتمینجه مراجعت ایتمیه لر پس برشال بوم بو نیت شوم ایله شامدن نهضت وخوف اشتهاردن
کیجه حرکت ونهارده تخفی وراحت اولوب بو اسلوب اوزره حوالی مکه یه ایرشوب منتظر فرصت اولدیلر اتفاقا عبد الله دخی برکون
تک وتنها شکارکاهده مترصد صید ایکن فرصتی غنیمت بیلوب جمله‌سی یکقدمه هیئت اجتماعیه ایله پیش وپس عبد اللهدن
شمشیر بران حواله قیلدیلر مکر وهب بن عبد مناف زهری دخی اول واديده صیده حقیش ایدی ناکهان عبد اللهه هجوم ایدن
کلابی کوروب عبد الله‌ی استخلاص نیتنه آت سوردکده انی کوردیکم جانب آسماندن مخالف طورآدی ابلق سوار بر طایفهٔ مجسمه دیدار
پدیدار اولوب اول جهود حسودلری طعمهٔ شمشیر ایدوب عبد الله‌ی کمند کیدلرندن خلاص ایلدی چونکه عبد مناف ذکر اولنان
مصافی مشاهده ایلدی علو شان عبد الله معلومی اولوب دختری آمنه خاتونی عبد اللهک حبالهٔ نکاحنه قید ایتمک خاطره سیله
منزلکاهنه عودت ایدوب صورت واقعه وذهننده مصمم اولان خاطره سنی منکوحه سی برهٔ هیشکاهنه عرضه داشت ایتدکده
انک دخی بو رأی رزین مقبولی اولمغله فی الحال بو امرک حصولی ایچون نسوان قریشدن بعض کارساز ومصلحت نواز خاتونلر
رفیق ایدوب بالاتفاق رسالت وهب ایله خدمت عبد المطلبه واروب زوجهدن سلام فراوان ایتدی واثنای مکالمه‌ده
مناسبت بولوب ایتدی یا عبد المطلب بزم بر دختر پاک طینتمز واردر که اریکه نشین نهانخانهٔ عصمت اولوب حجلهٔ عفتده مستور
وپردهٔ عزتده منظور دردیوب مدعاسنی معروض رأی عبد المطلب ایلدی عبد المطلبک دخی بو واقعه کامنه که آمنه‌یی عبد الله ایله
تزویج ایده خاطرینه بغایت مرغوب کورندی زیرا عبد المطلب مقدما دخی آمنه‌نک لطافت ونظافت وحسن وملاحتن آمنه‌نک
دختر عمی وکندونک زوجه سی هاله که مادر حمزه در اندن کرات ایله استماع ایتمشدی وبر روایتده باعث رغبت عبد المطلب
قصهٔ حبر یمنی درکه عبد المطلبه برزمان جانب یمنه سفر واقع اولمغله احبار یهوددن بیری یمنده عبد المطلبه ملاقی اولوب
وجهنه نظر ایتدکده ایتدی ای مرد پاک نهاد قنقی قبیله دنسن عبد المطلب اولاد هاشمدنم دیو جواب ویردی حبر یمنی ایتدی
ای فرزند ارجمند سندن دستور ما اولدرکه برمعنی تفحصی ایچون بعض عضوکه نظر ایلیم عبد المطلب دخی جایزدر دیو اولان
محله نظر شرطیله دستور ویردی پس حبر یهود عبد المطلبک منخرینه وبر روایتده کف دستنه نظر ایدوب ایتدی
ای عبد المطلب سنک کف دستکدن برنده ملک وسلطنت وبرنده نور نبوت مودعدر وذکر اولنان دولتینک اجتماعی
ایکی مناف میانندن ظهور ایده جکدرکه بریسی عبد مناف بن قصی وبریسی عبد مناف بن زهری در اندن حبر یمنی ایتدی
ای مرد پاک کهر متاهل ایمیسن عبد المطلب حرم دیدی حبر ایتدی ایمدی سکا وصیت اولسون که مکه یه داخل اولدقده بنی زهره‌دن
بر دختر تزویج ایلیه سن بناءً علی ذلک عبد المطلب بنی زهره‌دن مادر حمزه هاله بنت وهیبی المشدی فاذا کان کذلک آمنه بنت
وهب دخی بنی زهره‌دن اولمغله تتق دیباج ازدواجه وضع ایلدی وعبد الله بن عباس رضی الله عنهما والد ماجدی عباسدن
ناقلدرکه عبد الله ایله آمنه‌نک شب زفافنده بنی مخزوم وعبد شمس وعبد منافدن ایکیوز عدد نسوان پرده‌نشینان
تعداد ایلدم که آمنهٔ امینه‌نک اول کنجینهٔ مراده وصلتن استماع اتدکلرنده رشک وتأسفلرندن بر درده مبتلا اولوب آخر
عمره وارنجه نفرلرینی زوج آخرک عقد نکاحندن منع ایدوب آه حسرت ایله نقد کرانمایهٔ جانلرین خزانهٔ دار ارواحه تسلیم ایتدیلر شعر
هزار تشنه چو اسکندر بت در ظلمات ● همین یکیست خضر برکنار آب حیات ● وآمنه خاتون رسول علیه السلام ایله من جهة الام کلابده جمع اولورکه
رسول علیه السلامه منتهی اولان جهه آباده آلتی صلب وآمنه‌یه واصل اولان جهه آباده دورت بطن مرور ایتمشدر آمنه خاتونک
جهه آباده اولان انسابی بو نلردر آمنه بنت وهب بن عبد مناف بن زهره بن کلاب ابو القصی وبطون امهات آمنه بو وجهله مضبوطه در

تزویج آمنه با عبد الله

آمنه بنت ام حبیبه بنت بره بنت قلابه بنت امیمه بنت دب بنت عاتکه بنت لیلی بن عوف وابو البشر آدمدن فخر عالم
صلی الله علیه وسلمه کلنجه واقع اولان سلسلهٔ نسبلری قرق سکز بطن اولوب ولکن یکرمی بر بطن که عدنانه منتهی در
اصلا شبهه واختلاف واقع اولمیوب حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله دخی عدنانه وارنجه عدد بوزرشدر وعدناندن
آدمه وارنجه واقع اولان باعث اختلاف تقلل وتکثر وتقدم وتأخردر فاما شیث وادریس ونوح وابراهیم واسمعیل
علیهم صلوات الله الجلیل جد رسول الله اولدوغنده اشتباه یوقدر الحاصل مدققان حقایق آثار ونویسندکان دقایق
اخباردن منقولدر که عشیهٔ عرفه‌ده که لیلة الجمعه ایدی اول بر جبیس برج سعادت ایله زهرهٔ اوج طهارت میانه‌سنده
عقد مناکحت استوار اولمسیچون اول کیجه چادر زربفت زفاف قوریلوب تقدیر عزیز پروردکار ایله نتیجهٔ ازدواج ماطین
اولان نطفهٔ سید المرسلین صلب عبد اللهدن رحم آمنه‌یه منتقل اولدی وابن عباسدن مرویدر که اول نطفهٔ محمدی
صلب عبد اللهدن رحم آمنه‌یه انتقال اتدوکی کیجه تمامی کاهنان عرب آکاه اولوب صورت واقعه‌یی بربرینه اعلام ایتدیلر
وشرق وغرب عالمده اولان وحوش وطیور ودواب بحور کفتاره کلوب قریبدر که بو کهنه خانهٔ تاریک جهان نور حضور
نبی آخر الزمان ایله نورافشان اوله دیو بربرینه تبشیر ایتدیلر وربع مسکونده اولان صنملر منکوس اولوب روی زمینده
اولان جبابرهٔ روزکار واکاسرهٔ ذوی الاقتدار اسرهٔ سرورلرندن نکونسار اولدوغندن غیری هر برینک نطق
زبانی طوتیلوب مالک مکنت تکلم اولمیادیلر وآمنه خاتوندن منقولدر که مدت حمل نور نبوت آلتی آیلق اولنجه دکین
خاصهٔ نسوان اولان علامات ثقلت حملدن کندمده انقطاع دمدن غیری شی احساس ایتمیوب حامل اولدوغم بیلمدم
وانقضای مدته قریب برخواب غریب کوردم که بندن بر نور سرمایهٔ بهجت وسرور منفصل اولدی که انک شعاعندن شام
طرف شامده اولان بلدهٔ بصری‌نک قصوری نظرمده پدیدار اولدی وناکهان بر پیر روشن لقا اشکار اولوب ع
نظر در زمین وزبان در سخن ● بکا توجیه خطاب ایدوب یا آمنه سنک صندوقهٔ رحمکده مودع اولان نه مقوله جوهر
جهان افروز سعادت ایدوکن بیلورمیسن دیدی بن دخی حلیهٔ شعوردن عاطل اولدوغم اشعار اتدکده ای ستیرهٔ
ناموس عصمت سکا بشارت اولسون که حامل پیغامبر آخر الزمانسن دیمکله حملمی تحقیق ایتدم وزمان وضع نزدیک اولدقده
اول پیر روشن ضمیر ینه اظهار وجه بدر منیر ایدوب بکا حرز الامانی اعیذه بالصمد الواحد من شر کل حاسد تعلیم ایدوب
اول مولود مودود عاقبت محموده تعویذ ایلیه سن وبعد الولاده اسم شریفن محمد دیه سن دیدی ومرویدر که اول علت
ظهور عالم وتشریف طراز آدم صلی الله علیه وسلمک انعلاقندن اول طایفهٔ قریش بنجه ماه وسال استیلای قحط
وغلادن بی مجال اولوب ابر آسمان بی مطر واشجار بوستان بی ثمر وچارپایان لاغر قالوب عالم وعالمیان مضطر اولمشیدی
چونکه اول نور حضور مجرای فقرات صلب مطهردن انتقال واقع اولدی سحب متراکمه‌دن باران برکات تقاطر ایدوب
بنجه روزکار لب خشک اولان انهار وعیون جریان ایدوب پژمرده اولان درختلر نمودار ثمرات اولدی وچارپاره دخی
کمال سمن حصوله کلوب عالمه ارزاق کثیره منتشر اولدی واول سال فرخنده فاله سنة الفتح تسمیه اولندی نظم
هستی او تا بعدم خانه بود ● نقش وجود از همه بیکانه بود ● چون ز وجودش عدم آوازه یافت ● نسخهٔ هستی رقم تازه یافت
سایهٔ رحمش که ز کردون کذشت ● رزق رسان در همه آفاق کشت ● تا بعدم داشت وجودش درنک ● بود جهان بر همه تاریک وتنک
نور وجودش بجهان نور داد ● ماتمیان را خبر از سور داد ● اصحاب سیر روایت ایدرلرکه رحم مادرده نخل سهی سیمای
خیر البشر هفت ماهه ایکن عبد المطلب اول مستند اریکهٔ عز وجاه ووالد ماجد رسول الله اعنی عبد الله‌ی برسم تجارت شامه کوندرمکله
واروب عودتنده مدینه‌یه کلدکده صاحب فراش اولوب یثربده قالدی وقافلهٔ شام مکه‌یه شامدن مراجعت اتدکلرنده
عبد المطلب عبد اللهک شکسته حال اولدوغن بیلوب عیاده وایابی ایچون اکبر اولادندن اولان حارثی بروجه استعجال
طیبهٔ طیبه‌یه ارسال ایتمکله حارث واردقده عبد الله‌ی متواری حجاب تراب ودار النابغه‌ده مدفون ونایاب کوروب
مکه‌یه عودت وهادم اللذات عبد اللهک قواعد بنیان وجودین خراب ایتدوکن عبد المطلبه اعلام ودبوابیاتک مفهومی ایله
خاطرین تسلیت تمام ایلدی نظم ● از اجل نیست هیچکس ایمن ● با همه خلق مرک این دارد ● جعد مشکین ماه رخساران
بلحدها درون دفین دارد ● ودر زمرهٔ سیر وفات عبد اللهده اختلاف ایدوب بعضیلر عبد الله ایچون آفتاب آسمان رسالت
زمین هدایته طلوع ایتدکدن ایکی ییل صکره وفات ایتمشدر دمش وحین وفاتنده سررشتهٔ عمر عزیزی اندازه سال ایله یکرمی بش
ویاخود اوتوز کزده کسسته اولدی دمشلر نویسندکان اخبار تاریخ ولادت ووقت ظهور آفتاب نبوتده شویله تحقیق ایتمشلرکه
سلطان الانبیا حضرتلرینک اریکهٔ عزت سرای خاص الخاصدن جلوه کر سرادقات ظهور اولدوغی میلاد شریفی حکومت نوشیرواندن
قرق ایکی ییل والتی آی مرورنده واقع اولوب وزمان بعثت عیسی بن مریمدن ولادت وجود شریف خاتمه کلنجه محمد بن اسحق
وابن عباس روایتی اوزره التیوز سال ودفات اسکندردن سکزیوز التمش ایکی سنه وزمان داوددن بیک سکزیوز ییل

آبستن شدن آمنه برسول آخر الزمان

وفات عبد الله

وزمان موسادن ایکی بیک اوچیوز • وزمان ابراهیمدن اوچ بیک یدی یوز • وزمان نوحدن دورت درتیوز طقوز •
وعهد آدمدن آلتی بیک یدیوز سنین کامله منقضی اولمش ایدی • وعلی قول البعض ولادت رسول علیه السلام • وقعهٔ
اصحاب فیلدن قرق کون • ویاخود اللی کون • وعند البعض ایکی ییل • ویاخود دخی صکره واقع اولدی دیرلر • ولکن اصح روایت •
عام فیلدن ایکی آی التی کون صکره واقع اولدوغی در • وجمهور محدثین اخبارک اتفاقی بونک اوزرنه درکه • ولادت نبوت پناه
ماه ربیع الاولک اون ایکنجی کیجه شب دوشنبه ده واقع اولدوغن تحقیق ایتمشلردر • وشرذمهٔ قلیله • ماه رمضانده واقع اولدوغن
اشعار ایتمشلر • وقول اخیر • اول روایتی تقویت ایدرکه • اول حضرتک انغلاقی شب عرفه یاخود ایام مزدلفه ده دردیمشلر •
زیرا اتفاق دقیقه شناسان فن سیر بو منوال اوزره درکه • مدت حمل سید البشر بی زیاده ونقصان طقوز آی اولمشدر •
پس اگر استحکام قواعد حج ذو الحجه ده اولورسه بی ریب وشک استکمال نه ماهه دخی رمضانده اولور بو تقدیرجه بین الروایتین
توفیقی بو وجهله ایتمشلرکه • کفار مکه اوان کفر وضلالده اعلام حجی تأخیر ایدرلردی • کما قال تعالی • انما النسیء زیادة فی الکفر
یضل به الذین کفروا یحلونه عاما ویحرمونه عاما • فاذا کان کذلک تحملدرکه اول سنه ده حج قریش جمادی الاخرده وقوع پذیر
اولمغله • ماه ربیع الاولده طقوز آی تمام اوله • پس بروایت جمهور • ربیع الاولک اون ایکنجی دوشنبه کیجه سی • عام فیلده •
سال قران علویین دن • اون یدنجی کونده • نیسانک یکرمیسنده واقع اولدوغی محقق در • ودقیقه شناسان فن نجوم اول
حضرتک طالع مولود همایون عاقبت مسعودلرین شویله استخراج ایتمشلردرکه • جدیک یکرمینجی درجه سنده واقع اولوب • زحل
ومشتری عقربک درجهٔ ثالثه سنده • ومریخ درجه بیستم سرطانده • وقمر بروج مذکورهنک اون سکزنجی درجه سنده • وشمس
حملده • وزهره ثورده • وعطارد دخی حملده مقام طوتوب • رأس جوزاده • وذنب قوسده کند وشرفلرین بولمشلر ایدی •
دیو انواع تحقیقات کثیره ایتمشلردر • حبذا اول خورشید فلک نبوت • وماه آسمان رسالت که مطلع وجوددن نور شهود
بروز ایتمکله • ظلمات کفر وعصیان انوار لامعهٔ ایمان واحسانه متبدل • ولیالی شقاوت • ایام سعادته منتقل اولوب •
محدب فلک الافلاکدن نقطه گاه مرکز خاکه • وسطح عرش معلادن صحن فرش غبرایه وارنجه • انک نور هدایتنه غرق اولدی نظم

تا شب نیست صبح هستی زاد • آفتابی چو او ندارد یاد • فیض فضل خدای دایهٔ او • فر پر همای سایهٔ او

حاصل کلام حضرت سید الانام علیه السلامک یوم ولادت سعادت اقترانلرنده • ولوله انداز کائنات اولان کلیات
وقایعدن بیری • آب دریاچهٔ ساوه درکه • سراب صحرای عدم اولوب • ووادی خشک لب سماوه ده مدی الزمان
سیلاب دگل بر قطره آب • وبلکه سراب دخی نمایان دگل ایکن • هر گوشه سندن چشم عاشقان گبی جویلر روان اولدوغیدر •
وبری مقعر فلک قمره همسر اولان طاق کسری یه کسر عظیم اصابت ایدوب • وهزار سالدن برو صنادید مجوس ایقاد ایتدکلری
نار آتشکدهٔ فارس درکه شب میلادده منطفی اولمشدر • وبانوی حرمسرای عصمت • والدهٔ مکرمهٔ رسالت • آمنه حضرتلرندن
روایت اولنورکه • حین وضع حملده بر آواز مهیب استماع ایدوب • کمال خوفله جانب آوازه نظر انداز اولدقده انی
گوردم که بر مرغ سپید جناحنی بطنمه سوروب درونمدن خوف زایل اولدی • واول شب چراغ جهان افروز نبوت •
مشیمهٔ ملکوتدن نشیمن شهادته نور اجلال قدومن اظهار ایتدکده • بدنندن بر نور ساطع الظهور لمعان ایتدی که
زمین وآسمانده چشمه نوردن غیری شی نمایان اولمادی • وحین وضعده عطش مشتد اولوب عسلدن احلی ولبندن
ابیض • بر طولو جام شربت صونلر نوش ایتدم • واطرافمه نظر ایتدکده بنات عبد منافه متشابه • قد وقامتده مانند
نخل باسق طلعت وملاحتده مثل آفتاب شارق • نسوان مرافقتمه کلوب تعهدمه مقاودت ایتدیلر • وحین طلقده انلاره
اتکا ایدوب لکن کیملر ایدوکن بلمیوب عجبه قالدم • وبو حالده نظر ایتدم گوردم که غایتله بیاض • سمادن بر دیباج طولانی
متطاول اولوب • انی چشم خلایقدن حفظ ایلیه سز دیو سمعه بر ندا ایرشدی • ومنقارلری زمرددن جناحلری یاقوتدن
بر جمع طیور پرنور • وبر بلوک رجال موفور السرور گوردم که جو هواده صف آراسته اولوب اللرنده سیمدن ابریقلر
طوتارلر • واول حالده نقاب طاق چشممدن رفع سراپردهٔ حجاب اولمغله • شویله معاینه قیلدم که • وجه ارضده اوچ عدد
اعلام سدره فرسا پدیدار اولوب بری قلهٔ کهسار مشرقه • وبری برج باروی مغربه • بریسی دخی بام معظم کعبه یه
نصب اولندوغی حینده • اول آفتاب چارم آسمان رسالت مختونا ومسرورا طلوع ایلدی • ودرحال جبین نور مبین
سجادهٔ زمینه گسترانیده قیلوب النی دعایه قالدردوغن مشاهده قیلدم • علم شریفه خفی اولمیه که مراسم قواعد عاشقان
محمدی • علیه صلوات الله الهادی • عشقله عاشقانه صلوات دیو • بو محلده تعظیما لجلال الله قیام ایتمکدر • ومولد کبیر
وکتب سیر صحیحه الاسانیدک اکثرنده آمنه خاتوندن منقول درکه • اول غنچهٔ گل نبوت • اکمام استار خفادن •
جلوه گر گلبن عالم شهادت اولدقده • اوچ نفر جوان خوب لقا پیدا اولوب • بریک الندە فوایح عنبر استشمام اولنور
بر خوب ابریق نقره کوب • وبرینک النده زمرد اخضردن چار گوشه بر طشت نور منظر گران بها اولوب • هر گوشه سنده

بر در شاهوار استوار قلنمش • وبرینک النده دخی بر حریر سفید وار ایدی که • ابیض من الثلج مثلی اکا صادق ایدی • پس دارندهٔ
طشت اولان شاب نور افتاب طلعت ایتدی یا حبیب الله • بو طشت چارگوشه • جهات اربعهٔ دنیادر • هر نه جانبی مراد ایدرسکز
اولورسه • اشارت اولنسون • اول حضرت خاتم رسالت دخی دست هدایت پیوستن • وسط طشته نهاده قیلدقده هاتف
سرادقات کمونەدن بر ندای عزت مشحون مسموعم اولدی که • محمدک اختیار ایتدوکی کعبه در • ایدی کعبه اکا قبله ومسکن اولسون دینلوب
وجود نازپرور سید البشر • اول طشت زمرد ینه وضع اولندی • واول ابریق سیمین ایله • بدن نور طینتی یدی کره غسل اولندقده
اول حریر پارهٔ سفیده پیچیده قیلوب • گویا مسک اذفردن بر کمربند ایله هر گوشه سن مستحکم ایلدیلر • وبعده دارندهٔ حریر قطعه
اول نازنین مهد نبوتی زیر بال عاطفتنه الوب • بر ساعت بگوی کبوتر بچه سنه طعمه ریزلدکلری گبی • دهانی دهان پاک رسوله
قویوب • حوصلهٔ ادراکک مافوق وسعی اولان جواهر کلماتی سمع استعدادنه القا ایلدی • محمدایه انگشت مبارکیله طلب زیادات
ایدردی • بعد ازان اول جوان نور افشان ایتدی ای محمد سکا بشارت اولسون که • مجموع اخلاق حسنهٔ اصفیا • وخزاین
علوم لدنیهٔ انبیا سکا ارزانی قیلنوب • ومفاتیح فتح ونصرت • دست تمکنکه تسلیم اولندی • ودبدبهٔ هیبتک قلوبه زلزله
ویروب • جمیعنه خوف عظیم مستولی اولدی دیوب • اوچی دخی سراپردهٔ غیبده مستور اولدیلر • وبالجمله آمنه خاتونک اول شب
میلادده مشاهده ایتدوکی معجزات باهرات محمدیه یه غایت اولمایوب جمله سی سلک تحریره کشیده قیلنسه بونک گبی بر کتاب مستقل
اولور • منقول درکه سید کائنات علیه اکمل التحیاتک شب ولادتنده • عبد المطلب مسجد الحرامده درگاه رفیع الدرجاته تضرع
ومناجات ایله رفع حاجات ایدرکن • ارکان کعبه مقام ابراهیمه سجده ایدوب ینه قرارگاهنه عودت ایلدی • وعبد المطلبک
بو حالت غریبه مشهودی اولدقده • رقدهٔ ظلمت بت پرستیدن اویانوب نفسنه خطاب ایتدی که • الله اکبر خدای زمین
وآسمان محض احساننده نظر عنایتن بندن بی دریغ قیلوب • چرکاب عبادت اصنامدن سرچشمهٔ ذهنم پاک وتجرد قیلدی •
دیو اثناده قبهٔ ملکوتدن بر ندای خوب ادارسان اولدی که • مژده ای عبد المطلب که حالا آمنه دن بر طفل فرخنده گهر وجود
کلدی که • دریای ارشاد وهدایتی عالم وعالمیانه گوهر نثار رحمتدر دینلدی • عبد المطلب اول ندای خوبی اشتدکده قراره مجال قالیوب
بر وجه استعجال متوجه دولتخانهٔ آمنه اولوب • قرع باب سعادت مآب ایلدی • آمنه خاتون آواز حزین ایله جواب ویروب
فتح باب نبوت نصابی • وقت آخره حواله ایتمکله • عبد المطلب قرع بابه تحکم ایدوب • یا آمنه فتح باب اولمزسه معرض هلاکده
اولمم مقرردر دیو الحاح ایتمکله • آمنه بر وجه مسارعت فتح باب ایلدی • عبد المطلب ابتدا طاق جبین آمنه یه نظر انداز اولوب
گوردی که اول مودع اولان نور صفابخش زایل اولمش • پس سبب ازالهٔ نوری سوال ایتدکده آمنه وضع حملندن • واثنای طلقده
عجایب ملکوت مشاهده قیلدوغندن خبر ویردی • عبد المطلب دخی کندویه واقع اولان حالاتی تقریردن صکره • گتور اول فرزند
سعادتمندی گوره یم • وسنبل عنبر بوینه یوزم سوره یم دیدی • آمنه غرق عرق حجاب اولوب جواب ویردی کم ضمیر
منیره مستتر اولمیه که • بر شخص ملک منظر اول خورشید انوری بر طشت زمرددینه ده غسل ایدوب بر قماط اخضره صاردقدن صکره
یا آمنه بو پسر نازپروری اوچ گونه دک • زخم چشم مردمدن حمایت ایدوب هیچ فرده گوسترمیه سن دیو تأکید بلیغ ایتدی • دیمکله
عبد المطلبک ناصیهٔ جلالنده نشان حدت پدیدار اولوب • بهر حال اول نخل موزون جنانی پیشگاه نظارده جلوه گر ایتمک
گرکسن دیو اقدام وابرام ایدیجک آمنه خاتون ناچار اولوب • اشته اول مستند وسادهٔ جان • فلان خانه ده پرده نشین
کنف رحماندر • اگر قادر ایسکز واروب گورگز دیدی • عبد المطلب دخی سل سیف ایدوب متوجه خانه اولدقده گوردی که بر
رجل مهیب دروازهٔ خانه ده صمصام آتشبار ایله پاسبان اولمش • قریب اولدقده یا عبد المطلب نادم که ملایکهٔ علیین زیارت
مقدم مکرم سید بشردن فارغ اولمیه • جنس انس وجن جسارت ملازمت ایدن ضرر گوررر دیمکله • مهابت قایلدن وجود عبد المطلب
مانند برگ خزان لرزان اولوب • عنان اختیاری الدن گیتدی • دگلدوگی سمته عودت • وبو سر نهفته یی طوایف قریشه افشا
نیت ایله دروازهٔ خانه یه چیقدقده • چشمهٔ دهانک آب روان تکلمی جریاندن قالوب لال اولدی • ومشهودی اولان حالاتک
کتمانی لازم ایدوکن بیلوب • تقدیم لازمهٔ کتم اسراره باشلادی • ووقت موعوددن صکره • دیدهٔ نور دیدهٔ عبد المطلب واروب
اول مولود مسعودک جبین آفتاب اشراقنه نظر ایتدکده • کمال سروردن اول سرور نور منظری بر دوش قیلوب کعبهٔ مکرمه یه گتوردی
وسلیقهٔ بلاغت احتواسی شکرانهٔ موهبهٔ رب العالمین ایچون • بر قصیدهٔ بدیعه انشادنه سرآغاز ایلدی • بو ابیات انلردندر شعر

الحمد لله الذی اعطانی • هذا الغلام الطیب الاردان • قد ساد فی المهد علی الغلمان • اعیذه بالبیت ذی الارکان
حتی یکون بلغة الفتیان • حتی اراه بالغ البیان • اعیذه من کل ذی شنآن • من حاسد مضطرب العنان

وبعد ازان خواجهٔ جهان • علیه صلوات الله المنان • پیشگاه آمنه یه گتوروب حفظ وحراستی بابنده انواع وصیت ایلدی • پس کبار
فن سیر بو وجهله تحقیق ایدرلرکه • اول شیرخوارهٔ پستان • ابیت عند ربی • یدی گون وبر روایتده اوچ گون پستان شکرریز
مادردن مص البان ایدوب • بعده ابو لهبک کنیزکی • واوغلی مسروحک دایه سی • وحمزه بن عبد المطلب • وابو سلمة بن عبد الاسد

ولادت شاه رسالت

المخزومي وعبد الله بن جحش الاسدي نك مرضعه سي اولان ثويبه خاتون مرضعه جناب سيد البشر اولان كرايم نسوانه لحق اوّل
اوچ دورت آي امزردي ومذكور الاسامي اولان رجال شيرنوشان پستان ثويبه اولمق واسطه سيله حضرت مقدس نبوي
عليه صلوات الله الصمد ايله سود قرنداش اولديلر وبعد ازان قبيله بني بكر بن سعددن حليمه بنت ابو ذويب السعديه ارضاع
ايدوب كندو قبيله سنه ايلتدي زيرا عهد مزبورده آيين صناديد قريش بو منوال اوزره ايدي كه لاجرم تولد ايدن اولاد [illegible]
مرضعات قبايله ويروب كندولري ازواجيله فراغ بال اوزره همنشين فراش راحت اولورلار ايدي وهمچنان حرارت هواي
ام القرادن اطفال خرده ساللرين صيانت ايچون ارضاع بهانه سيله آب وهواسي لطيف صحرايه كوندررلردي بناءً على ذلك
حوالي نشين مكه اولان نسوان قبايل اطفال اشراف قريشي ارضاع ايچون فصل ربيعده ام القرايه كلوب خرگاهلرنه كوتوررلر
ومدت رضاع ختام فطامه يتدكده آبا وامهاتنه كتوروب تسليم ايدرلر واول مقابله ده مظهر انواع احسانلري اولورلاردي
پس دستور معهود اوزره سال ميمنت اشتمال ولادت حبيب ايزد متعالده نسوان مرضعه بني سعد حرم محترمه كلمك ايله
محض فضل رباني وعنايت محض سبحانيدن سعادت ارضاع خاتم رسالت ايله حليمه سعديه مستسعد اولوب خرگاه سياهي
اول نور آفتاب حقيقتنك مقر طلعتي اولدوغيچون محسود فلك الافلاك اولدي واطراف وجوانبدن سامعه حليمه يه بو وجهله
آوازه تهنيت القا اولنوردي كه هزار وهزار رحمت ودولت وعز وسعادت اول صاحبه پستان سكر البانه كه اول غنچه دهان
بستان نبوته نصيب اوله ديلورديكه پس حليمه سليمه اول نازنين نازپرور قماط عصمتك رعايت لوازم ارضاعنه بيك شوق
ومحبت ايله بذل دقت ايدوب اول قدر امارات سيادت وعلامات نبوت مشاهده ايتدي كه بسياردن اندكي و[illegible]
يكي تحرير اولونيدي صحايف دورنك اوراق روز وشب كفايت ايتميدي وآثار مقدم سعادت ملتزم سندن كلبه حليمه ده
اول قدر بركات كثيره نمودار اولدي كه محاسبان عالم انك شمه سني تعداددن عاجز قاليدي واما عبد السلام مروزي نك
معاخرندن معين سكيني معارجنده نقل ايدركه حليمه دن مرويدركه اول آفتاب آسمان رسالت سه ماهه ايكن اياغن طوروب
چار ماهه اولدقده ديواره استناد ايدوب يوريدي وپنج ماهه ده مشيه اقتدار كلوب شش ماهه اولدقده عادت اوزره
يوريدي وهفت ماهه ده آب روان كبي هر طرفه دوان اولوب هشت ماهه اولدقده تكلمه سرآغاز ايدوب نه ماهه ده
زبان معجز نظامي فصيح وبليغ كلمات بديعة النكات اجرا ايلدي وده ماهه اولدقده اطفال ايله خلطه ايدوب تيراندازي ده
ماحصله كوستردي وابتداء تكلمي لا اله الا الله قدوساً قدوساً نامت العيون والرحمن لا تأخذه سنة ولا نوم
كلمه مشتركه سي اولدي وبر روايتده مفتاح الغيب سرّ ملكوت لسانلري زير مغاليد جبروتده مكنوز اولان جواهر كلمات
لا اله الا الله والله اكبر الله اكبر الحمد لله رب العالمين فتحنه مترتب اولدي ديمشلر ومعارج النبوه ده مسطوردركه
عمر عزيز سيد الانبيا وسند الاوليادن ايكي سنه مرور ايتدكده حليمه سعديه اول خورشيد سعادتي حضور آمنه يه كتوروب
ولكن خاطر حليمه ديدار فرخنده آثار حبيب كردكاردن افتراقه اقتداري اولماغله آمنه خاتونه منت ايدوب بار ديگر
حرارت هواي مكه دن كلبرگ باغ نبوت اولان وجود نازنينلرين صيانت بهانه سيله دستور اولوب سمت قبيله بني سعديه
قدوم عنبر نسيم سيد الانام ايله تكرار معطر ايلدي وقصه شق صدر بدر كاينات بو نوبتده اوچ ياشنده ايكن واقع اولدي
وكيفيت وقوع صدرده حليمه دن بو وجهله منقولدركه بر كون اول سيد البشرك رضاعا برادري اولان ضمره هنگام نصف
النهارده مرعادن دوان واشك ريزان فرياد وفغان ايله كلوب ايتدي اي مادر مشفقه اخ اكرم هاشمي يه يتيش كه ايكي نفر مرد
بالا قد جامه سفيد طوتوب صندوقه سكينه اولان سينه بي كينه سني بر سكين تيز ايله چاك ايتديلر پس حليمه وزوجي اولان حارث
بن عبد العزى درحال خطوات استعجال ايله اول كوكب دري بطحا ميسره يه بر حالتده ايرشديلر كه مانند شمع دلفروز بر كوشه ده درمش
وآفتاب نور وحدت جمالنه پرتو صالمش پس بي اختيار ايكيسي دخي قدم پاك كفش افلاكنه دوشوب اول مخاطب خطاب لولاكي
بغرلرينه باصديلر وصورت واقعه يي سؤال ايتدكلرنده اول ورد خندان حقيقت تبسم ايله جواب ويردي كه اوچ مرد نوراني
وبر روايتده ايكي شخص سفيد پوش كلوب برينك النده ابريق سيمين وبرينك النده بر كف ابيضدن بر ساخته طشت خضراي زمردين
اولوب بيان برادرانمدن بني الديلر وذروه كوهه كتوروب لطف وسكونت ايله خوابانيده قيلديلر وكلبرگ سينه صافمي
بر خنجر شفاف موشكاف ايله چاك وخلوتسراي خاطر دركمي خاشاك ماسوادن پاك ايتديلر بيوردي پس حليمه ايله شوهري مشورت
ايدوب جايزكه بو شب چراغ دودمان عدنانه برشي اصابت ايليه مناسب اولان بودركه بو وديعه جليله يي دار الامن مكه ده
مادر مهربانه تسليم ايده وز ديوب اول نظر كرده لطف پروردكاري سالما مادر مهربانه آمنه يه تسليم ايتديلر وعند المورخين
الاخيار مختار بودركه اول حبيب كردكار قره ثانيه ده سه ساله ويكماهه قبيله بني سعدده قرار ايدوب اول زمان كه آمنه
امينه ديدار خورشيد كردار احمد مختار ايله ديده جانن روشن قلمشيدي سن شريفلري پنج ساله ويكماهه ايدي ديمشلر
وبعض رواة شق صدر دخي پنج ساله ده واقع اولدوغن نقل ايتمشلر رخسار مطرازان مخدره تدقيق بيز شويله تحقيق ايدرلركه

سررشته

سفارش كردن نبي را آمنه برضاعت حليمه

[illegible] مشي وتكلم نبي

قصه شق صدر

سررشته عمر گران بهاء سلطان الانبيا عقود سنيندن على قول البعض عقد سادسه پيوسته اولدقده مادر پاك گهر حضرت
سيد البشر بني عدي بن النجاره كه اقربا دندر انلاري زيارت وتجسس احوال عبد الله ايله تجديد نعمت نيتي ايله ام ايمن كه كنيزك
عبد الله اولوب بحسب الارث سيد ولد آدم صلى الله عليه وسلمه انتقال ايتمشيدي كندويه رفيق وهمطريق وتعهد خدمت
حضانه رسولي اكا تفويض وتقليد ايلدي وحضرت قرة العين ملك وملكوتي مصحوب قافله قيلوب سلامت خطيره خضراي مدينه
مدينه مطهره يه ايلتدي ودار النابغه ايله موصوف اولان مدفن عبد اللهي مقدار يكماهه دولت سراي اقامت ايدوب مجاورتيله
محسود بيت المعمور ايتدكدن صكره صوب دار الامان بيت يزدانيه عطف عنان عزم ايلدي واول تحفه براي قافله عفت اعني
مادر مسند عصمت حضرت مستند وساده نبوت فتح اول ومد آخر ايله معروف اولان مرحله ابواده يكتا سوار هودج فنا اولدي
بيت شد آن دري آسمان شرف ◦ جدا همچو دريتيم از صدف ◦ وموضع مزبورده اول صدف دريتيم كوشه كير مطموره لحد
اولدقده كافل خدمت حضانه اولان ام ايمن اول لؤلؤ شهوار حقه نبوتي حريم حرم اللهه كتوروب خدمت كفالت عبد المطلبه
بيوردي قال السيوطي في خصايصه اخرج ابو نعيم من طريق الزهري عن ام سماعه بنت ابي رهم عن امها قالت شهدت آمنة
ام رسول الله صلى الله عليه وسلم في علتها التي ماتت فيها ومحمد غلام يفع له خمس سنين عند رأسها فنظرت الى وجهه ثم قالت شعر

بارك فيك الله من غلام ◦ يا ابن الذي من حومة الحمام ◦ نجا بعون الملك المنعام ◦ فودي غداة الضرب بالسهام
بمائة من ابل سوام ◦ ان صح ما ابصرت في المنام ◦ فانت مبعوث الى الانام ◦ من عند ذي الجلال والاكرام
تبعث في الحل وفي الحرام ◦ تبعث في التحقيق والاسلام ◦ دين ابيك البر ابراهام ◦ فالله انهاك عن الاصنام
ان لا تواليها مع الاقوام ◦ ثم قالت كل حي ميت ◦ وكل جديد بال ◦ وكل كبير يفنى ◦ وانا ميتة وذكري باق ◦ وقد تركت خيرا
وولدت طهرا ثم ماتت فكنا نسمع نوح الجن عليها فحفظنا من ذلك شعر نبكي الفتاة البرة الامينة ◦ ذات الجمال العفة الرزينة
زوجة عبد الله والقرينة ◦ ام نبي الله ذي السكينة ◦ وصاحب المنبر بالمدينة ◦ صارت لدى حفرتها رهينة

واخرج الطبراني وابو نعيم وابن عساكر خرجت من نكاح ولم اخرج من سفاح من لدن آدم الى ان ولدني ابي وامي لم يصبني من سفاح الجاهلية
شيء واخرج ابن مردويه عن ابن انس قال قرأ رسول الله صلى الله عليه وسلم لقد جاءكم رسول من انفسكم بفتح الفاء وقال
انا انفسكم نسبا وصهرا وحسبا ليس في آبائي من لدن آدم سفاح كلنا نكاح وقال تعالى في كلامه الاعلى الذي يراك حين تقوم
وتقلبك في الساجدين قال ابن عباس وعكرمه في تفسير هذه الآية اراد بقوله يراك حين تقوم النبوة وبقوله وتقلبك
في الساجدين في اصلاب الموحدين من نبي الى نبي حتى اخرجك نبيا في هذه الامة بو تقديرجه آبا واجداد نبوت پناهك جمله سي
عهد آدمدن تا نجه كرك زمان جاهليت وفترتده وكرك دعوت سالفه ده اهل اسلامدن اولمق ملاحظه اولنور كما قال السيوطي
قد ثبت عن جماعة كانوا في الجاهلية انهم تحنفوا وتدينوا بدين ابراهيم وتركوا الشرك فما المانع ان يكون ابوا النبي عليه السلام سلكا
سبيلهم في ذلك كما قال الحافظ ابو الفرج ابن الجوزي في التلقيح في تسمية من رفض عبادة الاصنام في الجاهلية ابو بكر الصديق زيد بن
عمرو بن نفيل عبد الله بن جحش عثمان بن الحويرث ورقة بن نوفل رباب بن البراء سعد ابو كرب الحميري قس بن ساعدة الايادي
ابو قيس بن صرمة پس تستوند كان الكا انك ضمير پرانتباهلرينه خفي اولميه كه خلال قصه مولد سيد البشرده ذكر اولنان آيات كريمه
واسانيد صحيحه ايله روايت اولنان احاديث شريفه يي ايراددن مراد عبد افكنده نك مرادي بودركه مسلم رحمة الله عليه انسدن
روايت ايلدوكي ان ابي واباك في النار وابو هريره رضي الله عنه دن روايت بيوردوغي استأذنت ربي ان استغفر لها
فلم يؤذن لي واستأذنت ان ازور قبرها فاذن لي حديث شريفلرينه حصر نظر اولنميه واقدم ائمه مجتهدين سراج الامة والدين
امام اعظم رضي الله عنه يه على قول البعض نسبت اولنان فقه اكبرده ووالدا رسول الله ماتا على الكفر ديو مصرحدر وامام علي
بزدوي فقه اكبر ابو حنيفه نك اولدوغن بعد التحقيق معناي ماتا على الكفر مفهومني تأييد ايتمشدر بناء على ذلك لاجرم بز دخي
عقده عقيده مز انك اوزرنه قيد ايدرز واعتقاد اهل مذهبمز بونك اوزرنه منعقد اولمق لازم ايدوكن حليه شعوردن عاطل
اولانلره تفهيم ايدرز ديو بو بابده بحث وجداله متصدي اولان جهله دن اولميوب بلكه خصوص مزبورده اولان قيل وقال
عياذا بالله المتعال تعظيم حقوق نبيده تقصير واختلال وساده لوح اولانلري افساد واضلالدر وابن حجر المكي شرح همزيه ده
لم تزل في ضماير الكون تختار لك الامهات والآباء بيتني شرح ايتدوكي محلده بو خصوصده واقع اولان اقوالي تفصيل ايتدكدن صكره
بو وجهله ختم كلام ايتمشكه وقول ابي حيان ان الرافضة القايلين بان آباء النبي عم غير معذبين مستدلين بقوله تعالى وتقلبك في الساجدين
فلك ده بان كشل ابي حيان انما يرجع اليه في علم النحو وما يتعلق به واما المسائل الاصولية فهو عنها بمعزل كيف والاشاعرة ومن ذكر معهم
في ما مر انفا على انهم مؤمنون فنسب ذلك للرافضة وحدهم مع ان هؤلاء الذين هم ائمة اهل السنة قايلدن به قصور اي قصور
وتساهل اي تساهل وكمال پاشازاده عليه رحمة الله بو بابده بر رساله تحرير ودلايل طرفيني ايراد وتقريردن صكره سكوت
اولي دربو مسئلده وسيما مذهب مالكي ده بعض مجتهدين اوقوله كفار ناهموار دن لسانن حفظ ايتمين بكارلر مردود قهاردر ديمشلر

كما سيل القاضي ابو بكر العربي المالكي • عن رجل قال ان ابا النبي صلى الله عليه وسلم في النار • فاجاب بان من قال ذلك فهو ملعون
لقوله تعالى ان الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والاخرة • قال ولا اذى اعظم من ان يقال في ابيه انه في النار
وقال بعض الحنابلة مطلقا • ان من سب ام النبي يقتل مسلما كان او كافرا • على الخصوص ابن شاهين • والحافظ ابي بكر الخطيب البغدادي
وسهيلي وقرطبي • والمحب الطبري • وعلامه ناصر الدين ابن المنير • وبونلردن ماعدا انجه علماء دين • ومشايخ كزين رحمة الله عليهم اجمعين
ام المؤمنين عايشه رضي الله عنهادن • مروي اولان حديث شريف مصداقنجه • والده عفت پناه رسول الله • حجة الوداعده
دعاء مستجاب حضرت نبوت مآب ايله • بعد الاحيا دولت ايمان ايله سعادت نصاب اولدوغن كتب معتبره لرنده ايراد اتمشلردر
ومعارج النبوه ده دخي ذكر وقايع حجة الوداعده مسطوردر • كما روي عن عايشة رضه • قالت حج بنا رسول الله صلى الله عليه وسلم
حجة الوداع • فمر بي على عقبة الحجون • وهو باك حزين مغتم فبكيت لبكايه ثم انه نزل • فقال يا حميرا استمسكي • فاستندت الى جنب البعير
فمكث مليا • ثم عاد • فمكث عني طويلا • ثم عاد الي • وهو فرح متبسم • فقال ذهبت لقبر امي • فسالت الله ان يحييها • فامنت وردها الله
قال الحافظ شمس الدين بن ناصر الدين الدمشقي في كتابه مورد الصادي في مولد الهادي **شعر** • حبا الله النبي مزيد فضل
على فضل وكان به روفا • واحيا امه وكذا اباه • لايمان به فضلا لطيفا • فسلم فالقديم بذا قدير
وان كان الحديث به ضعيف • اگرچه بو حديث شريفده اولان سبب اختلاف احياء ام رسول در • نوجكه اسلامنه مجرد بو حديث ايله
استدلال اولنموب بلكه ايات كريمه واحاديث صحيحه دن نيچه وجوه دلاله بولنوب رعايت لوازم تعظيم شان نبي ده اهتمام
كلي اتمشلر • وبي غرض وتعصب اولان ضماير ارباب بصايري بو مقوله دغدغه دن تجريد له راه مستقيمه ارشاد ودلالت قيلمشلردر • **شعر**
داد ازين ابلهان كمره داد • منحرف از طريق عقل وسداد • خويش را زاهل حق كند بدروغ • تا ستاند بهاء تره ودوغ
نه شعاري ز خلعت تقوى • نه حصاري ز عصمت مولى • نور مي بايدت در دل كير • كه دلت از خداى نور پذير
هرچه جز حق ز لوح دل بتراش • بكذر از خلق وجمله حق باش • پس كير وقصه حيات افزاى سيد الانبيا عليه السلام كلام
جونكه عبد المطلب دخي متصدي خدمت كفالت خاتم رسالت اولدي • همواره تقديم مراسم خاطرجويي ايدوب اولاد صلبي سنيه دن
اعز واكرم طوتاردي • وهربار كه رشته كش نظام يك مجلس انس اولسه بهرحال اول كوهر نایاب كيهاني دخي • واسطة العقد صحبت ايدردي
وجونكه سرو نور اخضر قامت شاه انبيا • نوبهار هشتم فيض نمايه ارتقا ايلدي • عبد المطلب نكاه ناتواني يه سر نهاده قيلوب
اثناء مرضده تعهد خدمت خاتمه شرفنامه نبوت • ذمت همت رقيبه ابو طالبه حواله ايتدي • اول دخي انقضاء مدت حياتنه دكين
مراسم خدمت وحمايتده مبذول مساعي جميله قيلوب • هركز صحيفه جنابنده • شكل تقصير صورتنما اولمدي • وبلكه سعادت خدمت
محافظتي لازمه عهده اطاعت بيلدي • وبو مابينده انواع معجزات وبشارت بديدار اولوب اقطار چار كوشه ربع مسكون
اول نازنين كهواره وجودك نور وجود بهبودي ايله مستغرق انوار شهود اولدي • واوقات شريفه اعمار منيفه لرندن چهل سال كامل
كذرانيدكده • مورخان سيردن جمع كثير قولي اوزره • برمفحواى غراى • شهر رمضان الذي انزل فيه القران • مبارك ماه رمضانك
اون يدنسنده تشريف خلعت بهجت سرور بعثت ايله مشرف اولدي • **شعر** ليلة القدر ز نبوت تاري • وحى منزل ز لبت كفتاري
ومستحضران احاديثدن بر فرقه جليله دن دخي منقول دركه • عمر شريف نبوت تشريف معارج اوقاتدن قدم احدي واربعينه
اعتلا ايتدكده • ماه ربيع الاولك اوچنجي يا خود التنجي كونده • جبرائيل امين پيغام رب العالمين ايله مهبوط ايدوب پرتو شكوه
نور پاش وحي ايله روشن دل وممتاز • وتاج نبوت ايله مطرز وسرافراز اولوب شان كريمنه سورة الاحزابده اولان
يا ايها النبي انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا وداعيا الى الله باذنه وسراجا منيرا • آيت كريمه سي نازل اولدي • يعني
بو آيت كريمه ايله حضرت مقدس نبوي نك كتم عدمدن دشت وجوده نعت محبوبيت ايله بروز ايتدوكنه اشارت بيوروب
حضرت مالك الملك والملكوت • خزانه جبروتنده مكنون اولان كلام لا هوتييني • امين وحي اولان جبرائيل سدره سرايك
لسان ملكوتيسي ايله • سمع همايون رسالت مشحوننه ابلاغ ايدوب بيوررركه • اى نبي محترم • ورسول مكرم بز عظمت شان • ومحض
فضل واحسانمز ايله سنك نور شهود وجود بهبودكي • احوال عارفين • واسرار صادقينك شاهدي اولدوغي حالده • عالم شهادته
بعث ايلدك كه عارفين اصدقانك • رؤيه جمالمه اولان كيفيت رحيق شوقلرين مشاهده قيله سن • زيرا سن بزه شاهد • وبز سكا
شاهد اولوب قامت موزون نبوت مكنونه خلع انوار ربوبيتم الباس ايلدم • پس هر كيمكه سكا چشم بصيرت ايله نظر ايلينه
بني كورر • وحقيقت ايله نور وجودك مشاهده ايدنلر بني مشاهده قيلورلر • فلهذا اول سيد البشر صلى الله عليه وسلم من عرفني فقد عرف الحق
ومن راني فقد راى الحق بيورر • وحبيبم سني بنم حسن وصالم • ونور جمالم رؤيتنك طالبي اولان عاشقلره مبشر • وكمال حسن
وحسن كمالمزدن غافل اولان محجوبينه • وصلمده عتابمدن تخلص طلب ايلين مريدينه نذير اولدوغك حال ايله ارسال قيلدم كه
جان وتنلرينه عتابمدن فتور كلمينه • ودخي يعني عالم الوهيتمزه اذنمز ايله داعي قيلدق كه • هر برينه بنم جلال وجمالم وصفاتم
ذات بي چونمه وصول • بنم نور جذبات عنايتمدن غير ايله ميسر اولمدوغن بيلدره سن • وسنك نورك بنم پرتو نور ذاتم اولوب

عاشقان مجذوبان سنك نورك ايله بكا واصل • ونور شهود مله روشن دل ومفتحون • عباد مومنينه سني سراج منير قيلدم كه اطواري
مرتبه احديت • ومرتقاي وحدته هدايت ايليوب برمفحواى وبشر المؤمنين بان لهم من الله فضلا كبيرا • مومن موحدلر بلا حجاب
ولا عتاب مشاهده ذاتمز ايله • فضل كبيره فايز اولاجقلرين تبشير ايليه سن **نظم** • اى كل كلزار همه بلبلان
قافله سالار سبك محملان • راهنماى همه سركشتكان • قفل كشاى همه بركشتكان • آينه دار رخ شاهي تو يي
مطلع انوار الهي تو يي • مايه هر مفلس مسكين تو بس • مونس جان من غمكين تو بس • دست بفتراك تو خواهم زدن
با تو بخلوت كه وحدت شدن • درد مرا مايه درمان تو باش • بدرقه خدمت سلطان تو باش • مصقله بردار ومرا جلوه ده
در دل من نور خدا جلوه ده • بر فكن آن پرده رخسار دوست • تا كه دلم عاشق ديدار اوست • جمله ذرات وجودم مرا
آينه ساز حقيقت نما • رحمت عامي بخلاصم بكوش • برهنه ام خلعت خاصم بپوش • دست شفاعت بميان اندر آر
صد چو مرا پاى ازين كل برآر • تاج كرامت بسر ما بنه • هرچه مرادست خدايا بده • آمين آمين يا رب العالمين •
آه اى شنونده آكاه • اول مجمع اخلاق بر واحسان • وحر بن حر اولان سلطان ذي شانك حسب ونسب • وظهور نور وولادت
شريفه لرين • وشاهد ومبشر • وداعي ونذير • وسراج منير اولدوغن استماع قيلدكسه معلومك اولسون كه قرابت حرمتنده حضرت
سيد البشره جمله دن اقرب • امام علي كرم الله وجهه اولوب عاشقان الهي شمع دل افروز مجتبي سراج منير مشكات علي دن اقتباس اتمشلردر
كما روي ابن قانع عن ابي الحمرا • قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لما اسري بي الى السماء • اذا على العرش مكتوب لا اله الا الله
محمد رسول الله • ايدته بعلي فلهذا مولانا خداوندكار • اول حر اصيل • امام جليل • زبان علي رضي الله عنه دن پهلوان نو مسلمانه اولان
صد جوابده بيوررلركه • اى حالت قهر وغضبده مرحمتم سبقت ايدوب • ذو الفقاري الومدن براقدوغمك حكمتن سؤال ايلين
پهلوان • بن دخي پرتو نور حقيقت محمدي ايله • چون كه حرم خشم كي بندد مرا • چونكه حر دلشاد وصفات بشريه دن ازادم
خشم وغضب بنم اختيارمي نجان بنده • وبني كندو مقتضاسنه قنده قيد ايدر • بن بر قرب الهي حصوله كتورمشم دركه •
نيست اينجا جز صفات حق درآ • بو وجود بي وجودمده صفات ربانيه • واخلاق صمدانيه دن غيري شي يوقدر • صفات بشريتم زايل
وصفات صمديه متبدل اولمشدر • پس سن دخي بو دولت عظمايه نايل اولمق ديلرسك بر وكل • وكوكل حاليله بكا تقرب قيل •
اى پهلوان روشن دل اندر آ كازاد كردت فضل حق • بر وكل كه محض فضل الهي سكا ظلمات كفردن نجات ويروب قيد بند شرك
واثنينيتدن سني آزاد ايلدي • زانكه رحمت داشت بر خشمش سبق • زيرا كه برمفحواى سبقت رحمتي غضبي • رحمت حق خشمنه سبقت طوتدي
آه اى سالك راه حقيقت ذكر اولنان آزادي • وصفات حميده اتصاف • توبه نصوح • واهلندن تلقين ذكر لا اله الا الله ايله اولور •
زيرا قلب حيات بولماز • الا ذكر توحيد ومحبتي بر مرشد كاملدن اخذ ايله حيات بولور • ومحبة الله حصوله كلمز • الا اول ولي كاملك صمصام
همتي ايله • وجودكده اولان اعداي احكام نفسانيه يي قهر ايله حصوله كلور • يعني انك نظر پاكندن پرتو ايدن نار جذبات • واوصاف
بشريتي ياقوب لذايذ نفسانيه يي • لذات روحانيه يه • وحسناته معارفه • ودرجات قربته متبدل قيلوب • ذنب وجودي محو ايدر
وبو معنايه انابت تعبير اولنور • قيل في بستان الشريعة • اول من تمنى اقرب الطرق علي رضه من النبي عليه السلام • فانتظر النبي بالوحي
فنزل جبريل ولقن كلمة لا اله الا الله ثلاث مرات • قال النبي عليه السلام كما قال جبريل • ثم لقن النبي عليه السلام عليا • ثم جاء الى اصحابه
وهم اربعمائة رجل يجتمعون في مسجد النبي • فلقنهم جميعا • فقال رجعنا من الجهاد الاصغر الى الجهاد الاكبر • وهو جهاد النفس • وسرچشمه طريقه خلوتيه
سيد يحيى شرواني اسرار الطالبين نام رساله سنده بيوررلركه وهذه المشاهدة لا تحصل الا بتلقين شيخ واصل بقبول من الشيخ الذي تلقين
ثم رد الى الناقصين باذن الله • وبواسطة نبيه عليه السلام لتكميل بعض الناقصين • فان الاولياء للخواص مرسلون لا للعوام
فرقا بين النبي والولي • فان النبي يرسل الى العوام والخواص جميعا مستقلا • والولي المرشد يرسل للخواص غير مستقل • فانه لا يسعه الا متابعة النبي
وانما شبه عليه السلام علماء امته بانبياء بني اسرائيل • لانهم كانوا متابعين بشريعة المرسل • وهو موسى عليه السلام • ولكن كانوا مجددونها
ويؤكدون احكامها من غير اتيان بشريعة اخرى • فكذلك علماء هذه الامة من الاولياء يرسلون لتاكيد الامر والنهي • واستحكام العمل
وتصفية اصل الشريعة • وهو القلب موضع المعرفة كاصحاب الصفة • فالولي حامل الولاية المحمدية التي هي جزء نبوته وباطنها وليس
المراد منهم من ترسم بظاهر العلم • بل المراد منهم من تقرب بالعلم اللدني • والمشايخ السنية المتسلسلة سلسلتهم الى علي بن ابي طالب كرم الله وجهه
موكلون بلب العلم بالدعوة الى الله بالحكمة • والموعظة الحسنة • والتوجه القلبي • والنظر والتهمة • فاذا كان كذلك سرچشمه اوليا
امام علي المرتضى • وارث اول علوم لدنيه سيد الانبيا عليه من صلوات الله الاوفى اولديه • من حيث الوراثة • وخواصه اولان
محب البعثة اول پهلوان شجعاني راه حقيقته • دعوت ايدوب بيوررركه • اى پهلوان نو مسلمان اندر آ اكنون كه رستي از خطر
شمدي بر وكل كه خوف وخطردن خلاص اولدك • اكرچه مقدما سنك بودي كيميا كردت كهر حجر جهالت وسنك ضلالت ايدك
ولكن حالا سني بنم اكسير اعظم همتم • وكبريت احمر جذبه محبتم جوهر كرانمايه هدايت ايلدي • وظلمات بشريه دن • انوار ملكوتيه
اخراج ايدوب رسته از كفر وخارستان او • كفر وطغيان وانك خارستانندن قورتلمش سندر • شمدنصكره غمدن آزاد اولوب

چون گلی شکفته بسروستان هو روضات حب ذاتی یه داخل اول و سروستان هوده ورد خندان کبی اچل که صد صفه
بورقبهٔ وفا محمد المصطفی علیه من صلوات الله الاوفا نک فلک اطلس وحدت و اسمان انس وصلت اولان نور افتاب
قلب مصفالرینک مصباح الصباح صباح نوز وفلاحلرندن بنم مشکات قلبمده پرتو ایدن نور حب ذاتی یزدان سنک
شمع استعداد دفتیلهٔ فوادکی یاقوت شبچراغ توحید وایمان ایتمکله باعث ضدیت اولان ظلمات کفر وضلالت وکدورات
نفس و انانیت رفع وازاله اولنوب ع وصف وحدت را کنون شد ملتقط معنا غایات البلغن تو منی و من توام ای محتشم
سن بن و بن سن اولمشوزدر ای محتشم یعنی برمحوای حدیث المسلمون کنفس واحدة سنکله وجود واحد مرتبه سنه وارد
م مونشان معدود لیک ایمان یکی جسم شان معدود لیکن جان یکی کر هزار اند یک کس بیش نیست چون خیالاتی عدد اندیش نیست
سنری آشکار اولمشدر بو تقدیرجه ای پهلوان پیوسته ایمان واعی اخوان برابر بجان الحاله تو علی بودی علی را چون کشم
سن خود عین علی اولدک بن علی یی نیجه قتل ایدرم مرحبا ای نور جلی و عین علی معصیت کردی به از هر طاعتی بر معصیت ایلدک کا
هر بر طاعتدن بهتردر زیرا اول معصیت ضمننده آسمان پیموده در ساعتی ساعت واحده ده آسمان ملکوتی طی ایدوب سدرة
المنتهای ایمان واوج جبروت ایقانه اعتلا قیلدک الحاصل اکرچه صورت معصیتده بنم یوزمه خدو انداز اولدک ولکن
رب معصیة خیر من الطاعة مصداقنجه شب دیجور کفر وضلالتی طی ایدوب نور صباح ایمانه خروج ایلدک حبذا و مرحبا
بر خجسته معصیت کان مرد کرد بر غریب خجسته و میمون معصیت طاعت مشحون درکه اول مرد بهبود عاقبت محموددن
وجوده کلدی و دولت ایمان ایله مسعود و مقرب درکاه معبود اولدی عنایت الهی مددرس اولدقدن صکره بو مقوله
کار بریدار اولماسی عجب دکلدر حقا که نی زخاری بر دمد او راق ورد اوراق کل خاردن تمیز که یعنی خاردن نمودار اولور
کذلک بر معصیت که دریای رحمت و امواج مغفرت اثیوب محو سیئات ایلیه برمحوای کم من معصیة تورث الرحمة وتوصل المغفرة
صاحب معصیتی درجات قربانه ترفیع ایدوب خارستانندن ورد حسنات متبادر اولور بو خود کثیر الوقوع درکه مثلا
ای گناه عمر و قصد رسول می کشیدش تا بدرگاه قبول عمرک گناهی و رسول علیه السلامه قصدی دکلمیدرکه صورت
خارده ایکن ریاحین ایمان بریدار اولوب حق ذاتی درکاه قبوله جذب ایتدی علم شریفه خفی اولمیه که دیباجه بندان جریده اخبار
حضرت فاروق رفیع الجناب امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنهک تاج خورشید ابتهاج اسلام وخلعت دیباج توحید زنک
ایمان ایله سرافراز اولدقلرینه عنوان صحیفهٔ آثار دبرقاج وجمله مقاله طراز روایات اولمشلر ولکن درج صحیفه ده درج اولنان
اشهر گفتار در شهوار اخبار سیر واخبار بودرکه نره شیر محارب سید الشهدا حمزه بن عبد المطلب اسلامندن اوچ کون مرور ایتدکده
باده کویان مشرکان قریش حلقه بند جمعیت اولوب بو وجهله مشاوره دلخراش ایتدیلرکه اکرچه شمدی اصحاب محمد مانند قطرات
نایاب پریشان وبی نشان تصور اولنور اما محتمل درکه حین اجتماعده دریای موج انکیز آتش فشان اولالر پس مصراع
علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد مضمونجه حالا لازمهٔ ذمت احتیاط بودرکه هنوز متفرق و پریشان ایکن سرچشمه لرین
نابود خشنده اهتمام ایتمک بابنده هرکس بذل مقدور و مجهود ایلیه دیلدکده حسود محال اندیش کفر نهاد ابوجهل بدکیش سم نهاد
زبانه کش زبان شراره فشان فساد اولوب ایتدی سرانداز ان عربدن هرکیم که شمشیر براق الماس کونن خون عقیق محمدی ایله
کلکون وطبل وعلم دعوای نبوتن سرنکون ایدرسه طویلهٔ چراکاه ملکمدن اکا یوز عدد شتر کوه اندام ایله بیک وقیه نقره خام ویره یم
پس در حال عمر بن الخطاب حلقهٔ مجلسدن قدم کفالته طوروب ایتدی یا ابا الحکم بو مقوله مشکلات امور خود اقدام خاصهٔ همت عالیهٔ
عمریه ایدوکی معلوم خاص وعام اولدوغن سن دخی بیلورسن فاما تصحیح وعد ایتدوک شتر ونقره خزانهٔ قلبکدن مصمم الادامی در
یوخسه مجرد تحریک سلسلهٔ همم شجعان ایچون سر زبانکدن لفظ کذاف بی معنامی در ابوجهل لعین ایتدی یا عمر لاف وخلاف دکلدر
شویله که بو کارک اتمامنه کمر بسته مشتاق اولوب وجود محمدی محمول تخته بند نعش ایدرسن بندخی درکاهنه پرستش ایتدوکم
لات وعزا و هبل اعلی حقیچون ضمان مال موعوده متعهد اولورین دیو درون کعبه ده عهد ویمین ایتمکله عمر ابوجهلک
صدق عزیمتی تحقیق اولدوغن بیلوب فی الحال شمشیر شفاف ذره شکافن حمایل بند ایتدی واکر سر محمدی بدنندن جدا ایلمزسم
مظهر قهر لات وعزا اولایم دیو سکسران قریش جمعنه کلبانک قسم ایدوب مانند پیل دمان متوجه ودوان اولدقلری مروی درکه
اثناء راهده نعیم بن عبد الله النحام عمره مصادف اولوب بشره سنه نظر ایتدکده کوردی که سیمای شر نمایان اولمش پس قرشو
کلوب ایتدی قواعد بنیان ملت غریبه رخنه کر تفرقه اولان محمدک روز حیاتن شام مماته ایلایجه کیدرین نعیم ایتدی یا عمر
اکرچه کیم قاید هوای جهل عنان عزیمتک بو کاره سوق وتحریک ایلمش اما فرض المحال اوزره اولدوغک بلیه سن که
بو کاره اقدام ایتدوکک تقدیرجه نره شیران شکار ثعبان اولان بنی عبد المطلبدن مناص خلاصه نه حیله تصور ایدرسن
پس عمر نعیمدن بو اعتراضی استماع ایتمکله ال قلیجه اوروب ایتدی یا نعیم ظاهر اولدی که سن دخی منتظم سلک محمد پرستان اولمق
نمایان اولیور داعیهٔ همتمک تصمیمی بودرکه اول سنک قتلکه تقدیمهٔ صدق همت ایده یم دیو هجوم ایتدکده نعیم برطرفه طوردی

یا عمر سن بندن کوتاه دست اولوب اولا بطانهٔ خانه انک اصلاحنه اهتمام قیل که خواهرک فاطمه بنت الخطاب زوجی سعید بن زید لر
تابع دین محمدی اولمشلردر عمر بو جوابدن منفعل اولوب نعیمدن صحت وقوع ایچون طالب دلیل اولدی نعیم دخی اقامت دلیل ایدوب
یا عمر بو امر مستور سکا آشکار اولمق دیلرسک کندو الکله بر غنم ذبح ایدوب طبخنه اشارت قیل اکر سنکله اول ذبیحه دن تناول ایتمزلرسه
اختیار دین محمدی ایتدکلرین تحقیق بیل دیدی پس عمر کم کشتهٔ راه غیرت جاهلیت اولوب خانهٔ فاطمه یه شتاب قیلدی مروی درکه
کر اول هنکامده سورهٔ معجز نظام طه نزول ایدوب روح افزای زمین قلوب مؤمنین اولمغله فاطمه ایله شوهری سعید تعلم قران
عظیم ایچون صحابهٔ کرامدن خباب بن الارت رضی الله عنه جنابن دعوت ایدوب ایکیسی دخی اندن اقتباس انوار تعلم قران ایدرلردی
پس عمرک سمعنه آوازهٔ قرائت قران رسان اولدقده بر مقدار وقفه استماع ایدوب بعده خشونت ایله حلقه زن باب اولدی
فاطمه دخی قارع الباب عمر بن الخطاب ایدوکن درک ایدوب صحیفهٔ مکتوبه یی تختچهٔ بالای خانه تعظیما مخفی و خباب بن الارتی بر کوشه ده
مخفی قیلدقدن صکره عمره فتح باب ایتدیلر عمر دخی حمایل بند شمشیر دهمهمه زن شر اولدوغی حالده ایچرو کیروب نه در اول صدا
وهم آواز اولدوغکز کلام باعجاز دیدی انلار دخی حاللرین نوع ما مستور ستره انکار ایتدکلرنده عمر بر کوسفند سمین کتوروب کندو
الیله ذبح وبریان ایتدکدن صکره خواهر وشوهرینه همسفره اولمق تکلیف ایلدی انلر دخی بر وجهله تعلل ایتمکله حمیت اشراک
عمرک کریبان ادراکن چاک ایدوب برق خاطف کبی یرندن صیچرادی وسعید بی کناهک قبضهٔ ریشن طوتوب زمینه صالدی
وترک فریفتهٔ سحر محمدی اولدوغک صحیح ایمش دیو شیر نر کبی صدرینه چقوب زیر پنجه سنه آلدی فاطمه داعیهٔ استخلاص شوهر ایله
عمره یاپشدقده کوشهٔ دست عمر مرآت جبین فاطمه یه کسر ویروب رخسارینه خون کلکون روان اولدی ودرج سینه با کنجینه سنده
جوهر کرانمایهٔ ایمان درخشان اولمغله پرده برانداز حشمت عمر اولوب ومانند شیر ماده کلام درشت عتاب ایله عمره خطاب ایدوب
ایتدی یا ابن الخطاب خالق وپروردکارکدن نیچون اوتانمزسن وجهان وجهانیانی عدمدن وجوده کتورن آفریدکاردن
آیات بینات ایله مبعوث اولان رسول آخر الزمانه اینانمزسن ایمدی یا عمر شبههدن بری اول که اکر بو ضعیفهٔ نامراد واکر زوجم
سعید نیک نهادک کردن اطاعتمز ربقه کش دین اسلام اولوب اول مبشر ونذیر وسراج منیرک پای رواتر شریفی اولمغله سرنکاه
توحید وایمانه تمشوزدر حاصل کلام بو زخم خونفشان ویاخود ملامت بدکیشاندن خوف ایله محراب ملت اسلامدن روکردان
اولورز صانمه یا عمر دین مبین ورسول رب العالمین حقیچون ضرب دست چهره شکاف دکل بلکه سیف شفاف ایله هر بر مودن
سیلاب خون جریان ایتسه دامن عرش فرسای حبیب خدادن ال چکمز قیاس ایتمه وهمان بیلدکدن فاطمه که سندن
جور وستم کوناکون وبزدن صبر وسکون دیوب ورقاء دلکش لسانی زمزمه پرداز لا اله الا الله ومحمد رسول الله اولدی
پس عمر فاطمه نک بی ینده اولان صلابتن کوریجک سنک قلب پر قسوهٔ عمردن طرح اکسیر عنایت ایله طرفة العین ده آب چشمه
هدایت تفجر ایدوب آتش غضبی کشتهٔ آب ندامت اولدی وسینهٔ سعیددن قالقوب بر کوشه ده اوتوردی وسر تدبیرین
بر زان کریبان تفکره چکوب بعدازان همشیره سنه ایتدی یا فاطمه اول کتاب آسمانی دیدوککزی پس دیواردن استماع ایتمشدم
ملتمسدرکه انی بکا همعرضه قیله سز دیدی فاطمه ایتدی یا عمر اول کتاب صمدانینک عنوانی لا یمسه الا المطهرون کلام معجز نظامدر
الوده شرک اولان ملوثلر انک دامن اجلالنی مس ایتمکه نامستعدلردر غسل در اشک دم اهل طریقت کوینده پاک شو اول وپس دیده بران پاک انداز
عمر ایتدی پس شرط قابلیت مساس ندر فاطمه دخی اول شرایطی ونسخ خبابی غسل ایله تطهیر وازاله در دیدکده عمر درحال تقدیم مهمات
اغتسال ایله اول صحیفهٔ مطهره یه دسترس بولوب درج صفحاتنده مندرج اولان سورهٔ طه یه امعان نظر قیلدقده بسم الله الرحمن الرحیم
طه ما انزلنا علیک القران لتشقی الا تذکرة لمن یخشی تنزیلا ممن خلق الارض والسموات العلی الرحمن علی العرش استوی قول کریمی
سطور کوروب نور اعجاز کلام سبحانی مرآت قلبنه پرتو صالدی وبعدازان له ما فی السموات وما فی الارض وما بینهما وما تحت الثری
قول کریمن ملاحظه قیلدقده همشیره سنه بو وجهله توجیه خطاب ایتدیکه ای فاطمه فلک الافلاکدن مرکز خاکه وارنجه تصور اولنان موجود
اولان عجایب ممکنات باجمعهم عبادت ایتدوککز موجد المکونات کیمیدر فاطمه دخی بلی وهو الخلاق العلیم دیو جواب ویردی
عمر تکرار سؤال ایدوب ای فاطمه بزم خود فنا خرده بیک بشیوزدن زیاده اصنام پرداخته ومعبود ساخته مز واردر
بونلردن بریسی بو سطح بیهای زمینده بر قطعه ملکی یوقمیدر دیدی فاطمه نفی ایله جواب ویریجک مرآت دل عمرده صورة
حب اسلام جلوه کر اولمغه یوز طوتوب بصر عبرت نظر عمره کریمهٔ وان تجهر بالقول فانه یعلم السر واخفی الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنی
چهره کش اولدقده قبضهٔ اختیارندن عنان انکاری دوشوب اول در منشور کریم رب غفوری مطالعه ایدرک نور آفتاب
ایمانی زیر سحاب انکاردن بدیدار اولوب کمال شوقله ان هذا الرب اهل ان نعبد دیدی ومظهر ان الله ینطق علی لسان عمر
وبلبل هزاردستان گلستان ایمان اولان زبان نوپروری زمزمه پرداز اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله اولدی
کندو کندویه ایتدی عجبدرکه بیت شمشیر عمر درکف بر قصد رسول آمد دردام خدا افتد وزبخت ظفر یابد پس نور طلعت سور توحید
سر شمع فتیلهٔ زبان عمردن لمعان اولدوغن پرده نشین اختفا اولان خباب معاینه قیلدقده بی اختیار اولوب غلغلهٔ تکبیر ایله

پرده برانداز سراج وجه منیر • وزمزمه پرداز ابتهاج وبشیر اولارق ایتدی • مرحبا یا عمر بشارت اولسون سکا که اول نور افتاب
فلک هدایت • حضرت خاتم رسالت علیه اکمل التحیه • اللهم اعز الاسلام بابی جهل بن هشام او بعمر بن الخطاب دیو دونکی کون •
بارگاه اعلایه • ترفیع دست دعا قیلوب • سنکله ویاخود ابو جهل ایله • بازوی قوه اسلام متین اولمغیچون حلقه جنبان باب اجابت
اولمشلر ایدی • الحمد لله الملک الصمد که اول شرف وسعادت سکا میسر اولوب • طراز خلعت تقویت دین اسلام سنک قامت زیبا
قابلیتکه الباس اولندی دیدی • پس جناب هدایت مآب عمر بن الخطاب • جواب بشارت خطاب خبابی گوش شتاب قیلدقده •
قافله سالار قطار اسلام اولان سید الانام علیه السلام اقدام عرش سای ذوی الاحترامرینه • فرسوده خاک اولمغه • زرشتر
سرمست کبی مشتاق بیصبر وآرام اولوب ایتدی • ای خباب اول حبیب رب الارباب علیه صلوات الله الوهاب • بارگاه
سدره ورای قنده در شعر اول وجودی درّ بیضا حق شانی قنده در • عقله صغر بو حکایت ترجمانی قنده در • دل لباس نور الرحمن وطه پوش اولان
درّت کتابک معنی سبع المثانی قنده در • مرجودر که بو پروانه جان گدازی • اول شمع طراز نور اندازک • زینت سرای نازنه ملصق •
دیو دیوانه زنجیر جر نیازنه تری • اول طبیب عیسی دم مجنون نوازه ملحق ایتمکله جو بنده تلاطم رحمت اولان • سینه سوزان مجتبمه
صبت ماء لطف ومرحمت بیوره سز دیوب • بو ابیاتک مضمونیله گریان • وآه وآه ایله نالکنان اولدی • بیت •
ای صبا دردم خسته بدرمان برسان • یعنی از من لبستان جان وبجانان برسان • پس جناب عمر بن الخطابک • سرشک نالشن
سیلاب گوردکده شعر گلبرو معشوقکه ایرگوره بن • یورکک دردینه مرهم اوره بن • دیوب بدرقه ابن الخطاب اولدی •
سعید سعادت تأیید دخی عقبلرنجه شتاب قیلوب بر روایتده عتبه سنیه حمزه بن عبد المطلبه • وبر روایتده کنف
بیت الشرف ارقم بن ارقمه • توجیه عنان عزیمت ایتدیلر • مرویدر که اول حله پوش انا ارسلناک رحمة للعالمین • شمع انجمن آرای
اصحاب گزین ایله • گوشه نشین خلوتسرای تمکین اولوب • هراسان مکاید مخالفان دین اولدقلریچون • اصحاب صفا انتساب
برینی خدمه نگهداری دهلیز الباب تعیین بیوررشلر ایدی • وروضة الاحبابده مسطوردر که • هنگام مزبورده • ریاضت کش
حجرات انزوا اولان • اصحاب وفا احتوله • عرضه داشت سربازی ایله اظهار فکر ضمیر ایتمشلر ایدی که • ای رسول صفا دثار
وحیاکه • هربرمز کندی حیدر صفدر کرار • وعنترکش میدان کارزار ملاحظه سنده ایکن • برقاج بدخمیر تیره ضمیردن احتمال فرط
طرفکیز خلوت ولنشو • ای مهر منیر آسمان رسالت • بو رضاجوی طبع ملک خصلتک • کرایم اخلاقکزدن تمنای بالاتفاق ایدرز که
بزه رخصت ارزانی بیوره سز شویله که الالمزده شمشیر کین دشمن تباه • ودیللرمزده لوله انداز تکبیر رایت افراز کلمه طیبه
لا اله الا الله اولوب • هیئه اجتماعیه ایله • ریح صرصر عادیان کبی • دشمنان دینه کندومزی اوره لم • اگر دست برد ظفر • بزه
یار نصرت فر اولورسه الف نعم • والا مصاف غزاده جرعه نوش جام شهادت • وحله مغفرت پوش اخرت اولالم دیوب
نیاز سندان پیشگاه حبیب الرحمان اولدیلر • پس اول حامل لواء رسالت • ومالک ناصیه اسنای هدایت • شفیع الامة علیه اکمل التحیة
دخی • هر برینه شرف بخش تسلیت اولوب بیوردیلر که ای اصحاب صفا • سزک ایچون درگاه خدایه بو وجهله رفع رجا ایتمشم درکه
جد جلیلم ابراهیم خلیل علیه صلوات الله الجلیل اوزرینه نار دود اندود نمرودی • گلزار بهجت • وبرد وسلامت قیلن • وموسی
کلیم علیه صلوات الله العلیم اوزرینه • دریای مردآشامی • فرش زمردگون نجات وعافیت ایلین • اول مقتدر روز وقدرت
عن قریب بزه دخی جمع آرای لشکر کیندن • برشیر بیشه زار داروگیر ذو صلابت گوندره که • یار ومعین دین مبین اولوب
مؤمنین موحدینی • تطرق دست تعرض مشرکیندن صیانت ایلیه • آمین یا رب العالمین دیر ایکن • ناموس اکبر • طاوس قدس
قدرت پر • مقام سدره نشین • اعنی پیک رب العالمین اولان جبرئیل امین • درحال پرده گشای خلوتگاه شهود • سید المرسلین
اولوب ایتدی • ای خاتم نبیین رسالت • وخاتمه شرفنامه نبوت عمر حقنده اولان نشانه نیازکز • نشانه قبوله اصابت ایدوب
حالا عمر تقبیل قدم همایونکزه عزیمت ایتمشدر بیت آب زنید راه را هین که نگار میرسد • مژده دهید باغ را که بوی بهار میرسد
ویا رسول رب العالمین علم شریفه روشن اولسون که • ملائکه طبقات هفت آسمان • بارگاه ملکوت دیانه دون گیجه وقت صباحه دگین
نالکنان اولوب • اسم عمر بن الخطاب دفتر اشقیادن محو ومحق • ودیوان سعدایه ملحق اولنمق تمناسیله • فرش سفید محراب ملکوتی جیحون
سرشک خونلریله لاله گون • ورنگ ارغوان ایتمشلر دیر ایکن • عمر حلقه جنبان باب نبوت عنوان اولوب بو شعرک مضمونجه سینه
سوزان اولدی شعر • امیدرت امیدواری • کورا بجز از تو نیست یاری • محنت زده نیازمندی • خجلت زده گناهکاری
ازگفته خود سیاه رویی • درکرده خویش شرمساری • حاشا ز در تو باز گردد • نومید چنین امیدواری • پس اول نگهبان دهلیز اولان
یار باوفا • شکاف دار الاماندن نگران اولدقده • گوردی که عمر الفاروق • شمشیرن بر دوش قیلمش • ورخساره گلگونی سفید پوش
اولمش طورر • پس هیبت مهیبه عمردن خوفله • حارسان گنجینه نبوت اولان یاران ذوی الیسالتی خبردار ایتدکده • غضنفر محارب
حمزه بن عبد المطلب بیت گر شیر شود خصم چه پیدا چه نهفت • با شیر بشمشیر سخن باید گفت • دیو ببر وپلنگ از بیشه زار شجاعتدن
صیحه ایدوب ایتدی • ای یاران باوفا • سز صفاده اولکز • که اگر عمر استعطام سلکدن ده گلمش ایسه مرحبا • واگر مرادی تعرض منظومه اسلام

بالله

بالله العلی العظیم • وبجاه رسوله الکریم • سربه سعادتنی شیرناک آهکیر پنجه شمشیره گرفتار ایدرین دیوب فتح باب ایتدی • گوردیکیم عمر
مانند هژبر شمشیرینی دوش بر قیلمش طورر • حمزه شیر غاب درشتانه خطاب ایله ایتدی • یا ابن الخطاب • بو هیئه غریبه ایله ایا به سبب نه
ره قیاس ایدرسن • هر برمز بو درگاه نبوت پناهده حلقه بند جمعیت اولوب • اول گل رعنای گلشن آباد رسالتی اسرلیدن دیا وزگوردن
صیانت کن شاخ گل وجوده نه دکل • بلکه کحل عیون اولان غبار نعل سدره فرساسنه دخی تعرضه اقتدار گتوره مزسن • ایلدی یا عمر
بو دلیرلیدن وازگل بو خسته الیمزدن خلاص جانه قادر اوله میوب لقمه صمصام اژدر دم اولورسن دیر ایکن • اول طبیب دردمندان •
وحبیب نیازمندان • رسول آخر الزمان علیه صلوات الله الرحمن بیت آمدان یاری که من میخواستم • راست شد کاری که من میخواستم
دیو سعادت واجلال ایله استقبال ایدوب • عمری شمشیر بسته گوردکده بیت خندکی زد دهنش تنگ شکر پیدا شد • نکته گفت لبش لؤلؤ تر
مضمونی اوزره تبسم ایدرک • اهلا وسهلا یا عمر مرحبا بیوردقلرنده طرف عمرده اولان بار گران خجالت • وبرقع گلگون حیا وندامت
مانع نظاره آفتاب طلعت حضرت رسالت پناه اولوب • مقتضای جذبه ومحبت ایله گریان • واشک ریز خونفشان اولدی •
وفی الحال اول شاه رسل • کمربند عمری دست صلابت نبوتله طوتوب • بر دسته گل کبی قاپدی • وبازوی هدایتی ایله شویله محکم صارصدیکه
ورق بند وپیوند ضلالتی ریزان • وتکمه شمشیر بند غوایتی کتف شقاوتندن پران اولدی • ومن حدیث ابن عمر ان رسول الله صلی الله
علیه وسلم ضرب عمر بن الخطاب حین اسلم ثلث مرات • وهو یقول اللهم اخرج ما فی قلبه من غل وابدله ایمانا • یقول لها ثلاثا •
عمر رضی الله عنه دن مرویدر • بیوررلر ایمش که • اول پنجه شیر محکمگیر نبوته تفکر وملاحظه قیلدقجه • روابط مفاصل اعضا اولان
اعصاب بدنم بر برندن جدا • واستخوانلرم ریزه ریزه اولدی قیاس ایدردم • حاصل کلام چون عمر دست کوه انداز صلابت سید الکبری
گوردکده صدقلیه اشهد ان لا اله الا الله • واشهد ان محمدا رسول الله دیوب • بو ابیاتک مفهومیله نیازمند اولدی نظم
یا شفیع المذنبین بار گناه آورده ام • بر درت این بار با پشت دوتاه آورده ام • گرچه روی معذرت بگذشته گستاخی مرا • کرده گستاخی زبان عذر خواه آورده ام
پس نخل موزون بستان بلاغت • ساعدین عاطفت ایله عمری معانقه قیلوب • آوازه تکبیری مسامع یارانه پرتو انداز اولمغله
انلار دخی فردا فردا گلوب • بازوی الفت ایله میان محبت عمری در آغوش ایتدیلر • فاما زینت افزای مسجد ومنبر عمر غضنفر پیکر
سرافکن زمین خجالت • وچشمه سار چشمی لعل ریز ندامت • حضرت خاتم رسالت ایسه • روشن چشم بشاشت اولوب • حتی بر مجلس انس گرم
محبت اولدی که • دریای متولج جذبه احدیت • جمله سنی مستغرق انوار وحدت ایلدی • الحاصل عمر رضی الله عنه • فلک توحیدده پیرامن
جمع پروین مؤمنینه ملحق اولدقده • عدد کواکب دریه اصحاب گزین • واصل نصاب اربعین اولدوغی معلومی اولیجق جبین سای نیاز
اولوب ایتدی • ای رسول رب العالمین دلخواه عبد مسکین بو درکه • همان بو ساعت مشمول میمنتده • نهانخانه خلوتدن چیقوب
وشمع انجمن آرای نبوت پناه ایله جمع اولان اصحاب گزین • برقبضه خاشاک شوره خاک اشراکدن خوفله کمین اختفاده مکین اولمایوب
شیران عرین کبی گلبانگ نبجگانه دین ایله • ولوله انداز بیت رب العالمین اولالم • ای رسول صادق الوعد الامین • سنی بزه
بدرقه منهج هدایت ایلین سلطان ذو الجلال هژده هزار عالمک • توفیق وعنایتی حقیچون • بو گونه گلنجه رایت ظلمت شرک وضلالتی
نه وجهله افراشته ومنشور طوتدم ایسه • شمد تکبیر وشمشیر براق اسلامی دخی • هزار وصد هزار بار اندن زیاده گون کبی افروخته
ومشهور آفاق ایده یم • روامیدر که حرم محترم مسجد الحرامده لات وعزی دیدکلری اصنام پرداخته وجاده • آشکاره پرستش اولنوب
عبادت رب العالمین ستر اختفا وانزواده اوله دیوب • محرک عزم همایون نبوت پناه اولمغله • بالاتفاق جانب حرم اللهه تشمیر ساق
عزیمت ایدوب • اول قطب زمان وحبیب یزدان • فلک مستدیر اصحابک مرکزی اولوب • ابو بکر الصدیق خاتم سلیمانی کبی یمیننده
وحمزه باتوفیق شیر درنده کبی یسارنده • واصحاب سایره کواکب مرصوده کبی اطرافنده • وقفادارنده هژبر غالب علی بن ابی طالب
کوکب اقبال کبی پیشگاهنده • واتک اوکنده ضرغام حراب عمر بن الخطاب یوریوب متوجه بیت الله الحرام اولدیلر • ازین جانب
ابو جهل خایب • فرقه کفار ایله قدوم عمره منتظر ایکن • سفهاء قریش • پی روی عمر اولان اصحاب ایمانی ایراقدن گوروب شادمان اولدیلر
وبربرینه گوستروب عجب سیراندرکه • عمر شیر ژیان • اصحاب محمدی رمه گوسفندان کبی • زیر پنجه بی امانه آلوب • ندیجه لرینه
گتورر دیدیلر • اما ابو جهل باطل • کارآزما اولمغله • اصحاب حرکت یاکوبنلردن چندان حظ ایتمیوب • یاد رکل انقباض اولدی
وعمر داخل باب حرم اولدقده • ابو جهل لعینک عنان اختیاری گسسته اولوب • ندای ما وراک یا ابن الخطاب ایله استخبار ایتدکده
عمر متوالیا غلغله انداز اشهد ان لا اله الا الله • واشهد ان محمدا رسول الله اولمغله • اول لعین سقر یکین بر آه سرد سینه چاک ایدوب
برابر خاک اولدی • وسایر مشرکان چرکناک • هیبت اصحاب پاکدن نطقه مجاللری اولمیوب • قید زنجیر اضطراب ایله گوشه هلاکده
زهره چاک اولدی • پس اول لیث کرار • رغاب عمر بن الخطاب • شمشیر عدو شتاب ایله پرتاب • وستمعینه توجیه خطاب پرعتاب
ایدوب • من عرفنی فقد عرفنی ومن لم یعرفنی فانا عمر بن الخطاب جوابیله • اکباد کفره بد نهادی کباب ایتدی • وتفهیم مراد ضمیر الحکی
آواز بلند ایله ایضاح کلام ایتدی که • یا معشر قریش الحمد لله الواحد الصمد • توفیق عنایت ومدد رسانی • مدد احد ایله
میان بند غفلت اولان زنار شرک واثنینیتی • دست قابلیتمده اولان سکین گسکین هدایت ایله قطع ایدوب • قلاده دعوت

پیدا شد

سید المرسلین پیرایه گردن اجابت • وعقد زینت افزای رقبه اطاعت قلمشدر • ایدی دار الامان ایمانه دخول ایله چاره جوی نجات
اولورسکز فیها ونعمه • والا بو نهنگ اژدردم صمصام صارم ایله وجود هدایت مفقود کزی النعام حلقوم انتقام ایتمک اهم مقصوددر
دیدکده سینه نجات قریش نقش بوقلمون جوهر • ومنقش پوست اژدر اولان شمشیر عمردن مقر دار البوارلرینه فرار ایدوب •
اول سرو نازباغ رسالتک • ور اسنده یاران سربازان • مانند نخلستان رضوان طرف طرف طوروب صف بر صف تحریمه بند
صلوة ظهر اولدیلر • وآوازه تسبیح وتهلیللرین محدب فلک محیطه پیوسته قیلدیلر • وبر روایتده سفهای عرب عمر الفاروقه ترک دین
آبا واجداد سنک گیاستکه دوشرمی دیو یاوه گویان اولدقلرنده • حضرت فاروق اعظم بو شعرک انشادیله جواب ویردی شعر
مالی اراکم کلکم قیاما • الشیخ والشبان والغلاما • قد بعث الله لنا اماما • محمدا قد شرع الاسلاما • فالیوم حقا نکسر الاصناما
ونترک الاخوال والاعماما • مرویدر که حضرت رسالت پناهک قدم میمنت لزوملری • درون کعبه بی نور موسوم اتدکده اصنام ترلشیدلر
مملو گوروب • قل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل کان زهوقا • آیت کریمه سنی قرائت • وعصا ایله تبلره اشارت ایدوب
جمله سی سرنکون اولدی • وجناب فاروق اصنامه خطاب ایدوب اشبو ابیاتی انشاد بیوردقده • مجموع اصنام قدم پاک سید المرسلینه
روی مال جبین ایدوب سجده رب العالمین ایتدیلر شعر یا ایها الاصنام هذا احمد • هذا رسول الله حقا فاشهدوا • ان کان حقا للاله فاسجدوا
الحاصل اعدل واجله اصحاب • زینت افزای مساجد ومنابر ومحراب • عمر بن الخطاب داخل دائره دین اسلام سعادت مآب اولدقده نصیره
قواعد بنیان دین یوما فیوما مستحکم ومتین اولوب وصف عمرده علی قول المفسرین • یا ایها النبی حسبک الله ومن اتبعک من المؤمنین
آیت کریمه سی نازل اولدی شعر • تولة آتش دیسم او فاروقه • شعله عدلی چقدی عیوقه • یعنی کیم حضرت عمر اوهمام
دین امرنده خدمت ایتدی تمام • حق رسولی دیدی که پیغامبر • کلسه بعدی اگر کلیدی عمر • سایه صالحه قچان اول ظل آله
شبطانلر اندن قچاردی ایلیوب آه • دیدیلر شبهه سز بیل اهل یقین • ظاهر اولدی انکله دین مبین • وصفنی ایده مم اوسلطانک
حق بیلور قدرینی نیه انکت • آیدی ای برادر سعید • مرآت ضمایر ارباب بصایردن نهفته وبعید دکلدر که خارستان معصیتدن
نیجه وردخندان طاعت نمایان اولدوغی دیده اولو الاعتبارده بیدار • وبونک امثالی بسیاردر شلا نی بسحر ساحران فرعون شان
می کشید وکشت ی دولت عونشان سحره نک سحری سببی ایله دکلمیدرکه • فرعون انلاری کندویه جذب ایتدی • یعنی وابعث فی المدائن
حاشرین یاتوک بکل ساحر علیم فحوای کریمه اوزره فرعون انلاره آدم گوندروب کندو هواداری اولمق وموسا ایله مقابله ایتکچون
دعوت ایتمش ایدی • انلار دخی فرعونه تقرب ایدیله کلوب • وجاء السحرة فرعون قالوا ان لنا لاجرا ان کنا نحن الغالبین
مضمون معجز نظامی وزره • اگر موسایه غالب اولورسق بزه احسان عظیم ایدرمیسن یا فرعون دیدکلرنده فرعون دخی بر فحوای
قال نعم وانکم اذا لمن المقربین نیجه انعام واحسانلر وکندونک مقربلری اولمق وعد ایتمشیدی • اما توفیق ربانی ایله انلارک
سحری کندولرک عون ودولتی اولوب موسایه سجده اولان کمال • والقاء عصی وحبال ایله اعین ناسه انواع خیال کوستردکلرنده
موسی دخی عصاسنی زمینه القا ایدوب باذن الله تعالی بر اژدر وحش پیکر • وکردنی عیوقه همسر اولوب مانند کره مار دهان چوب
بر وجب فاذا هی تلقف ما یافکون چوب وحبال سحره یی بردم ایدوب • فوقع الحق وبطل ما کانوا یعملون مغزای شریفی اوزره
عمل سحرلری باطل ونایاب اولدی • وسحره بو معجزاتی کوردکده درون دلدن ایمان کتوروب بر مقتضای • والقی السحرة ساجدین •
رب العالمین درگاهنه سجده قیلدی • وفرعون عنود ابو جهل مردود کبی • دم بسته قالوب لاقطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف ولاصلبنکم
مضمون کریمنجه صلب وسیاسته عزیمت ایتمشیکن • سحره مؤمنین طریق جمعده ترک جان ایدوب جام شهادت نوش ایدیلر وابا ایلرندن
دوندیلر کما اخبر تعالی • قالوا لن نؤثرک علی ما جاءنا من البینات والذی فطرنا فاقض ما انت قاض انما تقضی هذه الحیوة الدنیا انا آمنا
بربنا لیغفر لنا خطایانا وما اکرهتنا علیه من السحر والله خیر وابقی ایمدی بن نوردیدم اگر انلارک سحری اولمایدی کی بدیدندی عصا ومعجزات
عصا ومعجزات موسایی قچان کورلردی • یعنی فرعونک الدی فن سحرده استاد عالم اولدقلریچون کتوروب انلار دخی موسایه سحرلری ایله
مقابله قوپوب موسی علیه السلامی دخی سحرده دن زعم ایتمشلردی • اما سحرک تأثیری نه مرتبه اولدوغن بیلورلردی • چونکه عصای موسی
انلارک عصی وحبالن دم چکوب یوتدی • وفی الحقیقه نابود ونا پیدا قیلدی علم ایله بیلدیلرکه عصای موسانک ثعبان اولماسی خیال
زایل ولا تحته طایل قبیلندن اولمایوب • قدرت ربانیه ومعجزات نبویه • وآیات بینه ایمش پس لاجرم سحر باطللرندن توبه واستغفار
ایدوب هر بیری مؤمن کامل اولدیلر • وحلیه شعوردن عاطل اولان جاهللر زمره سندن اولمادیلر پس بو وجهله حاصل اولان
شعوره باعث سحرلری اولدیغنه عند التحقیق بو مقوله معصیت طاعت شد ای قوم عصاة معصیت طاعت اولدی مژده ای قوم
عصاة که بر فحوای غرای کریمه • لا تقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا نا امیدی را خدا کردن زدست اول غفور ورحیم
وعطا بخش کریم تیغ رحمتیله کردن نا امیدی یی اورمشدر • کما قال علی رضی الله عنه • للرجل الذی اطار عقله الخوف حتی اخرجه
الی القنوط • فقال له یا هذا ایاسک من رحمة الله اعظم من ذنوبک • یعنی چون گنه مانند طاعات آمدست چونکه معصیت انک اشکاره رحمتنده
مانند طاعت کلشدر • جمیع عصات دامن رجایه تشبث ایدوب ع جوشش کا رحمت دریاسی غرق اولدی جمله عاصی دیو رقصه گیروب

رقبه خوفلرنده اولان سلسله بند یأسی دست امید وکرم ایله رفع وازاله ایتمشلردر • حقا که چون مبدل میکند او سیئات چونکه اول
غافر الذنوب والخطیئات • بر موجب وعد کریم • فاولئک یبدل الله سیئاتهم حسنات • سیئات عصات تائبین وتائبانی تبدیل حسناته الیه
قدرت کامله ورحمت شامله سندن صحایف اعمالنده بر نقش غریب طرح ایدرکه طاعتیش میکند رغم وشاة اول سیئات عصات علی رغم الوشاة
بر نوع طاعت ایدر • وکما اخرج البزار عن انس عن النبی صلی الله علیه وسلم • قال یخرج لابن آدم یوم القیامة ثلثة دواوین دیوان فیه عمل الصالح
ودیوان فیه النعم من الله علیه • فیقول الله لاصغر نعمة فی دیوان النعم خذی ثمنک من عمل الصالح • فتستوعب عمله الصالح فتقول وعزتک
ما استوفیت وتبقی الذنوب والنعم • قد ذهب العمل الصالح کله • فاذا اراد الله ان یرحم عبدا • قال یا عبدی • قد ضاعفت حسناتک وتجاوزت عن سیئاتک
ووهبت لک نعمی • وشاة غماز معناسنه اولان جمع واشی درکه شیاطین مراد اولنمشدر • یعنی علی رغم انف الشیاطین سیئات ارباب ذنوب
تبدیل حسنات اولمغله ابلیس علیه اللعنه نک دیده امنیه سی کور اولوب زین شود مرجوم شیطان رجیم شیطان رجیم بو سببدن مردود
ومرجوم اولور • ونیجه روزگار نفس مکاره الندن ناچار قالان بر ضعیف الاقتدارک پس وپیش ویمین ویسارنه دوشوب نیجه
وسوسه ومکر ایله آلوده لوث ذنوب ایدوب درکات اصرار والقا ایله نار جحیمده اصلا مقرر در زعمنده ایکن سبقت رحمت الهیه
اول عاصیانک لسانی • استغفر الله من کل ذنب واتوب الیه کلماتنه جاری اتدوکی حالده جمله سیئاتی محو آب مغفرت • ومعصیتی طاعت
اولماغله ابلیسک بو قدر یللق امکی ضایع اولوب وزرخد وبطر قد کرد دونیم حسدندن اول رجیم چاتلایوب دونیم اولور • ایکی پاره دکل
نیچون بیک پاره اولماسون که او بکوشد تا گناهی پرورد اول ملعون بذل جهد ایدرکه بر معصیتی پرورده قیله یعنی عاصی یه توبه
وندامت کلمیوب • اول معصیتی مستمر ارتکاب ایله مستحق عقاب اوله • ومیدان عرصاتده نامه سیاه وارماغله زان گنه مار انجا هی آورد
اول گناهدن بیزی برچاه غیا • ودرکات سقره گتوره • اما عنایت ربانی رفیق اولوب اول عبد عاصی توبه ایتمک ایله
ویا خود توبه ایتمامش ایکن مجانا • ومحض فضلندن مغفرت ایدوب چون ببیند کان گنه شد طاعتی چون گوره که اول معصیت طاعت اولدی
گرد او را نامبارک ساعتی مؤمنک سعادتی اولان حالة مغفرت شیطانه بر ساعت نامبارک اولور • قال ابو طالب المکی
فی قوت القلوب فی شرح مقام الرجاء • وفی الاخبار المشهورة • قرأ صلی الله علیه وسلم قل یا عبادی الذین اسرفوا • فقبض قبضة من الاعرا
فقال هؤلاء للجنة ولا ابالی • قال المکی المعنی والله اعلم ان رحمتی وسعت کل شیء فلیس یضیق هؤلاء عنها ولا ابالی بدخولهم فیها •
ویکون هؤلاء ایضا فی الجنة ولا ابالی باعمالهم السیئة کلها • وقد روینا قال صلی الله علیه وسلم حیاتی خیر لکم • وموتی خیر لکم • اما حیاتی
فاسن لکم السنن • واشرع لکم الشرایع • واما موتی فان اعمالکم تعرض علی • فما رأیت منها حسنا حمدت الله عز وجل • وما رأیت شیئا
استغفرت الله لکم • ورویناه فی الاثر • اذا تاب العبد من ذنوبه انسی الله ملائکته • وبقاع الارض مساویه • وابدلها حسنات فتقول
الملائکة وبقاع الارض • طوبی لک من عبد صالح لم تعص الله • وقال صلی الله علیه وسلم • یا کریم العفو فقال له جبریل علیه السلام اتدری
ما تفسیر یا کریم العفو • هو ان عفا عن السیئات برحمته • ثم بدلها حسنات بکرمه • وفی الحدیث لو لقینی عبدی بقراب الارض ذنوبا لقیته
بقرابها مغفرة ما لم یشرک بی شیئا • وفی الاخبار المشهورة عن معاذ بن جبل • وانس بن مالک رضی الله عنهم من قال لا اله الا الله
دخل الجنة • ومن کان آخر کلامه لا اله الا الله لم تمسه النار • ومن لقی الله تعالی ولا یشرک به شیئا حرمت علیه النار • ومن کان فی قلبه
مثقال ذرة من الایمان دخل الجنة • ولو یعلم الکافر سعة رحمة الله عز وجل ما ایس من رحمته احد • وقال تعالی فی حسن عفوه عن اکبر الکبایر
بعد ظهور الآیات • ثم اتخذوا العجل من بعد ما جاءتهم البینات فعفونا عن ذلک • وفی الاحیاء روی ان العبد اذا اذنب ذنبا
یأمر صاحب الیمین ان لا یکتب صاحب الشمال الی سبع ساعات • رجاء ان یعمل حسنة یمحوها • فاذا اذنب ذنبا آخر ثم وثم حتی
اجتمعت علیه اربعة من الذنوب • فاذا عمل حسنة واحدة یعطی له عشر حسنات لقوله تعالی من جاء بالحسنة فله عشر امثالها • فیجعل
الاربعة من الحسنة بازاء الاربعة من السیئة • ویکتب السیئة الباقیة فی دیوان حسناته فیصیح عند ذلک ابلیس ویقول کیف استطیع علی ابن آدم
فانی اجتهدت لیلا ونهارا • فابطل بحسنة واحدة جمیع عملی • فان القلب کالمرآة تحجبه عن التجلی کدورات الشهوة والرغبة فیها •
فان قطرة من الهوی یکدر بحرا من الصفا • ویرتفع من کل ذنب ظلمة علیه • ومن کل حسنة نور تصقل القلب ولذا قال علیه السلام
اتبع الحسنة السیئة فنسبة التوبة الی القلب کنسبة الصابون الی الثوب • مناجات

خدایا بسوی تو رو کرده ایم • بانعام عام تو خو کرده ایم
دران دم که ازما نشان هم نبود • در جود فضل تو بر ما کشود
اگر هست جرمم برون از شمار • چه غم چون ترا دارم آمرزکار
خدایا اگرچند بد کرده ام • ولی هرچه کردم بخود کرده ام
ز آلایش سر فانت چه باک • که دریا نشد تیره از مشت خاک
گرم یا گنه کارم و تیره رای • مرا اندرین کمرهی رهنمای
در اول چو با من کرم کرده • کرم بیش از اندازه ام کرده
در آخر که عمرم بپایان رسد • کند قصد پرواز روح از جسد
دران ورطه جویم ز لطفت مدد • که لطف تو دیدم برون از عدد
چو بسترکنم خاک وبالین زخشت • دران حفره بگشا دری از بهشت
چو آرم بصحرای محشر گذار • گناهان من سر بسر درگذار
مرا وقت نشر صحف در سؤال • ز اهل یمین کن نه از اهل شمال
چو طاعت نه بینی بدیوان من • گران کن بتوحید میزان من
اگرچند رفتم براه ضلال • که گفتمت قرب پنجاه سال
مرا با دو گویان مکن همنشین • دران دوزخ ای ارحم الراحمین

ازان پل باریک با سوز و حرق • سلامت مرا بگذران همچو برق • پس انکه بدار السلامم گذار • مرا دمن و دوستانم برار
بود هر کسی را بچیزی هوس • تمنای من از تو اینست و بس • آلهی روا کن دعای فقیر • بقرب مقام سراج منیر
امین یا رب العالمین • آه ای همدم نسیم صبح غفران • وستشم عنبر شمیم کرم سبحان • اول رحیم و رحمان • و کریم و منانک • دریای عفو و جانی
ذنوب عاصیانک لوث جرایمن یو یوب • مقابله اسانده محض فضل بی کران ایله • سیئاتی حسناته تبدیل • و معصیتی طاعته تحویل ایده جکی
معلومک ولدیسه • اول قطب دوران • و وارث اکمل نبی آخر الزمان • شیر یزدان • امام علی ذو البرهان • دخی صفات حق ایله متصف
بر ولی کریم آلشان اولمغله • لاجرم مرأت مجلوه کرایم اخلاقنده اساءت ایدنلره احسان نمایان اولوب • اول پهلوان معصیت آوره
وردخشان کبی کولوب • و بلبل هزار دستان کبی • بو وجهله مژده رسان بهار امان اولدی که • ای پهلوان نو مسلمان اندر امن در کشادم مترا
اجر و کل یعنی باب مدینه علمه داخل • و قلبمه پرتو ایدن نور افتاب تجلی ذاته واصل اول که • بن سکا باب قبول و هدایتی کشاده قیلدم
و اگرچه شکل معصیت ایله چهره نما اولوب تف زدی و تحفه دادم من ترا یوزمه خدو انداز اولدک • فاما بن سنک سیئاتکی حسناته تبدیل
ایدوب سکا جوهر گران بهای هدایت و ایمان تحفه سن ویردم • ایمدی ای اعز اخوان ضمیر مهر تنویر محبتکه نهان اولمیه که
من جفاکر را چنین بهاے دهم بن که جفاکر و معصیت آور اولانه • بو نک کبی احسانلر هدیه ویرورم • و مانند افتاب عالمتاب
جبین سای زمین تواضع اولوب پیش پای جفا جویان سر می نهم پای جفا به سنده اولان ستمکارلرک پیشکاهنه نه وجهله سر نهاده
اولورم • سن دخی بوکا کوره ملاحظه قیلوب پس وفاکر را چه بخشم تو بدان پس وفاکر اولان اخوان باجان برابره نلر بخش
و عطا ایدرم اذعان قیل • نه بخش و عطا بر جود و سخاکه گنجها و ملکهای جاودان کنوز بی پایان • و املاک جاودان عطا ایدرم
یعنی پرتو جذبه باطندن اقتباس ایده جکی نور محبت • کنده نک خانی و ملکی اولوب کنز لا یفنای معرفته واصل • و حیات ابدیه و سعادت سرمدیه
نایل اولور • پس مقابله اساءتده اولان احسان بابنده منقبه امام علی دن مولانا خداوندکار رهشبو قصه یه شروع بیورر دیلر •
گفتن پیغامبر علیه السلام بگوش رکابدار علی رضی الله عنه که کشتن علی بر دست تو خواهد بود خبرت کردم حضرت رسالت پناه
علیه صلوات الله • رکابدار علی • یعنی ابن ملجم مرادی نک کوشنه قتل علی سنک دست شقاوت پیوستکده وقوع پذیر اولسه کرکدر
سکا خبر ایلدم بیوررلر ایمش بیاننده در • فی الاستیعاب • روی ابن الهادی • عن عثمان بن صهیب عن ابیه • ان رسول الله صلی الله علیه و سلم
قال لعلی من اشقی الاولین • قال الذی عقر الناقة • قال صدقت • فمن اشقی الآخرین • قال لا ادری • قال الذی یضربک علی هذا • یعنی
یا فوخه فیخضب هذه یعنی لحیته • و عن ثعلبة الحمانی انه سمع علیاً یقول والذی فلق الحبة • و برأ النسمة لیخضبن هذه یعنی لحیته من دم هذا
یعنی رأسه • و عمار یاسردن مروی در • بیوررلر که غزوه عشیره ده واقع اولان سفر ظفر اثرده عسکر اسلامک رأیات خاک آلود لرندن ایام
انقا فاتمنازل تو قفدن اولان بر محلده • اسد الله فی المحارب علی بن ابی طالب ایله تفرج کنان نخلستان بنی مدلجدن • بر درخت
سایه کسترک زیر نشینی اولوب خواب و استراحت قیلمش ایدک • نکر جنبش نسیم تحرک ریک سفید و رمیم اولمغله • دستار و قبا سر
دامن خاطر ارباب ضمایر کبی غبار آلود ایلمش • پس نور افتاب فلک رسالت علیه اکمل التحیه ادسمره پرتو انداز اولوب پای رفرف نسایی
لامکان بیمالریله • وجود مستغرق شکر خواب راحتمزی تحریک و بیدار بیوررد قلرنده • شاه اولیا امام علی المرتضایی • تراب آلود
فالقرکن کوروب • مالک یا ابا تراب دیو لطف و مرحمت • و نوازش و شفقت بیورد قدن صکره ایتدیلر یا علی • بدترین اشقیای جهان
کیملر اولدوغن بیلورمسن • علی جبین سای زمین تواضع اولوب • الله و رسولی اعلم در دیدی حضرت سید البشر بیورد یلر که یا علی
اشقیای عالم ایکی بد طینت در • بریسی عاقر ناقه صالح اولان قدار بن سالفدر که اشقیای اولین در • و بریسی داخی اول حرامزاده
آخر الزمان • و بدترین اشرار عالمیان در که • میزاب تیر آب غدر اولان شمشیر زهر آب دار زندن • سکا شربت شهادت ایچورسه کرک
و صندوقچه حقایق و معانی اولان بدن نسیم اندامکی لعلکون شقایق فام ایتسه کرکدر دیوب حلیه دیباجه جمال اولان لحیه مبارکه سنه
اشارت بیورد یلر • و صاحب الخمیس عقاید فیر و زابادیدن نقل ایدر که • حبیب خدا سید الانبیا علیه من صلوات الله الازکی • یقین قاتل
مرتضی ایدوب • یا علی سنی محفه سوار تابوت فنا ایده جک کشتنی خبث نهاد قبیله مراددن عبد الرحمن ابن ملجم دیدکلری بدنژاد در بیورد یلر
حتی اول قالع باب الخیبر حیدر کرار غضنفر فر • اول خبیث مادر بخطایه کوردکچه • سرور یشلرین طوتوب • متی تخضب هذه بهذا بیوررلر دی
الحاصل عنوان طراز صحیفه آثار عجیبه اولان • وقایع نویسان اخبار رغیبه • شویله تحقیق ایدرلر که • اطفاء نار شرار فساد خوارج کفر
نهاد ایچون • امام مشرق و مغرب علی بن ابی طالب اطراف اکنافده اولان بلاد اسلامیه دن عسکر جمعنه تقید بیورمغله محمد بن ابی بکر
دخی مکتوب بلاغت مصحوب یازوب مضمون هدایت مشحونده بو جانبه فرسان معردن حرب و ضربه قادر بر قاچ نفر کار آزما بهادر
ارسال اولنه بیورمغله محمد ابی بکر موجب فرموده ارباب نجدت و بسالتدن • زبده و گزیده بیکرمی نفر جنک آزموده کوندردی که
انلرک بریسی عبد الرحمن ابن ملجم ایدی • قیل التجوبی • و قیل السکونی • و قیل الحمیری • و فی الاستیعاب • قال الزبیر تجوب رجل من حمیر کان اصاب
دما فی قومه فلجأ الی المراد • و هم رهط ابن ملجم المرادی • ثم التجوبی • و اصله من حمیر • و لم یختلفوا انه حلیف المراد • و عداده فیهم • و کان فاتکاً ملعوناً
چون اسد الله فی المحارب علی بن ابی طالبک نظر عبرت مطالبلری چهره ظلمت پوش ابن ملجمه دوش اولدقده بو جنک مضمونی بیورد یلر

سرخی
شهادت سلطان ولایت یعنی علی بن ابی طالب
در دست ابن ملجم مرادی

یا صبح زود ز پیش ...
...

ای دل صبور باش که از موت چاره نیست • کو دل کز بن معیبت و اندوه پاره نیست • و روی عن جابر بن عبد الله رضه قال انی لحاضر
عند علی ابن ابی طالب فی وقت اذ جاءه عبد الرحمن بن ملجم یستحمله فحمله • ثم قال شعر ارید حباءه و یرید قتلی • غدیری من خلیلی من مرادی
و منقولدر که برکون شاه اولیا امام علی المرتضی ابن ملجمدن استخبار ایدوب ایام طفولتده سنک هیچ بر لقبک و ار مید ی بیورد یلر • اول دخی
لا اعرف ایله جواب ویردکده تکرار استفسار ایدوب • هیچ مره یهودیه دن بریسی سنک خدمت حضانه کده اولدیمی • ابن ملجم بلی دیدی • جناب کرام آب
بیورد یلر که پس اول دایه یهودیه سکا یا شقی دیا عاقر ناقه دیو خطاب ایدر مید ی • بلی یا علی دیدی • امیر المؤمنین قصه دن خبردار اولدقده سکوت
بیوردی • و بالجمله مقال الاطراز ان صحایف آثار اولان ثقات روات الاخبار نقلی او زره • ابن ملجمک شاه ولایت پناهه • واقع اولان تعبیت
قصد کزندنده اختلافات کثیره وار در • ولکن اشهر اقوال • وقایع نویسان احوال بو در که • وقعه نهرواندن صکره بقیه سیوف اولان غلاة
خوارجدن برک بن عبد الله التمیمی • و عمرو بن بکر السعدی • یعنی بو ایکی شقی چاه سقر نابدید ایله ابن ملجم پلید بر برلرینه ملاقی اولوب مجمع خاک فرسای
ضلالت اولمغچون • عاقد بند حلقه صحبت اولدیلر • و سنک زبان شراره فساد لریله آتش زننه افکار بدنژادی چاقوب ایقاد هیزم جنایت
نهاد دیتی ایله • کاه عیوب عمال ولایت تعداد نه اشتغال • و کاه توصیف و تعریف کشتکان نهروانه اشتغال ایدوب بالآخره ختم کلام بدفرجاملری
بو مرتبه ده انجام بولدی که • بو قدر سفک دماء رجال • و نایره وبالک باعث اشتعالی علی و معاویه و عمرو بن عاص در که حب ریاست ایله
هر بری سالک راه غوایت و ضلال اولمشلر در • مادام که ثلثه مزبوره نک قنادیل حیاتلری • دست فلاخن روزکاردن شکست اولمیه
شفاء صدور و راحت نفوس میسر دکلدر دیدیلر شعر باطل همیشه باطل بیهوده در دلی • شکل بو در که صورت حقدن ظهور ایده • پس اول اشرار
برکشته روزکارلری طغیان آب ضلالت غرقه طوفان شقاوت ایتمکله نایل اجر و ثواب اولور زعمیله سیوف ستمکارلرین زهر آب
ایدوب • ابن ملجم مهم علییه • و برک بن عبد الله کار معاویه یی • و عمرو بن بکر قتل عمرو بن العاصی • ذمت بدهمتلرینه الوب • رمضان المبارک
قلان کیجه سی • بو اوچ نفر کمینه نک رشته حیاتی بزم سکین اهتمام ایله منقطع اولمق • و هر بر مز بو بلیه فدا ایلیق نامیله السنه جهانیانده
اکلمق کرکز دیوب • قدم کفالته طور دیلر • و حیات و عقارب کبی • سوراخ ظلم و ضلالتلرندن چقوب وادی بغی و شقاوته دوان اولدیلر
و شاه راه اطاعتدن شاشوب سمت چپ اندا زغوایته کتدیلر • یعنی بو ملاحظه کستاخی ایله برک بن عبد الله قدم ضلال بقعه دار السلام
شامه جر قطار ارتحال و طویله نزولنی بر رباط فساده قید و اعتقال ایدوب کمینکاه شقاوتده منتهز فرصت اولدی • و شب معهود هم
رمضان که معهود اولدقلری لیله ایقاد هیزم بغی و فساد در رسان اولدقده مسجده وارد شمشیر زهر آلودینی عریان • و زخم زن
جانستان اولمق نیتی ایله معاویه یه قصد ایتدی • ولکن جای نشست اولان الیه سنه اصابت ایتمکله چندان کارکر اولمیوب بر مقدار
مجروح قیلدی • پس جماعت مسجد و محراب • اول بدبختی قید بند عقاب ایدوب • پیشگاه معاویه رضی الله عنه یه کوترلدی • و سبب
حرکت ناشایسته سؤال اولندقده • اول دخی چهره واقعه نک قناع حجابن رفع ایدوب سبب ابایه افهام • و ابن ملجم بو کیجه بر وفق میثاق
قتل علی یه تشمیر ساق • و حواله شمشیر زهر آلود بر اق ایده دکن اعلام ایلدی • پس معاویه امر ایدوب اول برکشته سعادتک دست
و پاینی قطع ایتدیلر • و زبان چنکال حدید اقتباس ایله بیرون از دهان ایدوب • اشد سیاست ایله طعمه شمشیر اجل ایتدیلر • بعد ازان
معاویه رضی الله عنه • ساعدی نام بر طبیب حاذقدن استعلاج ایتدکده • اول شمشیر آب زهر ایله پرورده اولمشدر بو
علاجی موضع زخمه داغ اورمق • و یاخود قاطع تولد فرزند اولان فلان شربتی استعمال ایتمکدر دیمکله • معاویه داغ اورمه
اول شربتی اختیار ایدوب مهلکه مزبوره دن خلاص اولدی • و من بعد صلبندن اولاد کلمدی • و بعد ازان جانب یسار مسجدده
بر مقصوره احداث اولنوب • معاویه مسجده کیدر اولدقده • اعوان و انصاری سیوف مسلوله ایله قفاداری اولوب جوانب
اربعه سندن باب حراستده بذل مقدور ایدرلردی • و مقصوره محدثه یه معاویه ایله فقط کنده و ثقات و معتمدانی
داخل اولورلاردی • حالا سلاطین عظام ایچون جوامع شریفه ده مقصوره مخصوصه یاپلمق • و هیئت اجتماعیه ایله جمعه یه وارلمق
معاویه رضی الله عنهک بدعت حسنه سیدر • پس عمرو بن بکر دخی داخل محروسه مصر • و کمینکاه فرصتده نهفته سر سوراخ فکر
و شب معهودک اتیانه منتظر اولوب • و قتی کلدکده او دخی مسجده واردی اتفاقا اول کیجه عمرو بن عاصی نک مزاج شریفلرنده انحراف
و بر روایتده درد شکمه مبتلا اولمغله مسجده وارمغه اقتدار اولمادوغیچون • بنی عامردن خارجه عامری نام بر رجل امامته
قایم مقام ایتمش ایدی • پس عمرو بن بکر نامسعود • شخص مزبوره جبین سای سجده ایکن • بر شمشیر تیز حواله قیلدی که من بعد سجده دن
سر بر آورده اولمادی • و اطراف مسجددن جماعت مسلمین • اول خبیث سقر مکینی غل سجینه قید ایدوب عرضه داشت پیشگاه
عمرو بن عاص ایتدیلر • عمرو بن عاص اول فریفته مکر خناسدن صورت واقعه یی سؤال ایتدکده • قتلنه شتاب قیلدوغی عمرو عاص
اولمادوغن بیلوب آه دریغ و تأسف ایله • والله ما اردت غیرک یا فاسق دیو • عمرو بن عاص رضی الله عنه یه خطاب ایلدی
عمرو بن عاص دخی • الله اراد خارجة بلکه یا شقی دیوب بلا تأخیر سر حیاتنی لقمه شیر ناکاه کیر اجل پنجه زن ایتدیلر • اما بر روایتده
زخم زن معاویه برک بن عامر و متقبل قتل عمرو بن عاص اولان عبد الله بن مالک صیداوی در دیمشلر • ایدن جانب اول لکم کشته
چاه شقای مظلم عبد الرحمن ابن ملجم بسته قطار زمره جهنم اولوب • یکه سوار عرصه محارب علی ابن ابی طالبی زخم کاری

جانسپار ایله سرگران صهبای شهادت اتمک نیتی ایله دار الخلافه دن • بلده کوفه یه شمشیر ساق شقاوت ایدوب گوشه کوفه ده انتهاز
فرصته اولدی • اتفاقا اول ملعون برگون کوچهای کوفه یی دروازه قیلور کن زنان مکاره خوارجدن • و امراء بنی عجل بن لجیم دن
قطام بنت الاصبع التمیمی نام بر زن پری پیکره مصادف اولدی • فی الحال شیفته ملاحت و آشفته حال صباحتی اولوب بیت
اوردی زنجیره بنی عشقک نه کیم گیسولر • اشک چشمم گبی پایمده ایکی زنجیرلر • دیوب انک لطافت شکلنی بو بیتک مفهومیله وصف ایلدی
بیت روی چون حاصل نکوکاران • زلف چون نامه گنهکاران • و بالمشافهه اول مراة فتانه یه عرضه داشت مافی الضمیر اولوب
حباله نکاحی قیدنه رام اولمق آرزوسیله قرع باب ازدواج ایلدی • مگر اول نام قطام ها و یه حطام حامیه مقامک جمله خوارجدن
اولان پدر و شوهری وعم بدگهرلری حرب نهروانده تیغ ظفر آبدار حیدر کرار ایله کشته دوزخ قرار اولمشلر ایدی • چونکه اول بد
کردار • ابن ملجمک کمال شوقله متاع حسنی خریداری اولدوغن گوروب هیچ بوندن اعلا بر بازی شکار باز فدا اولماز دیوب •
ایدی ای مفتون دلفگار • اگر عهده مهر و وفادار اولورسک شراب وصلمی نوش ایتمک سکا مختاردر • ابن ملجم دخی ای غمزه زن
شیوه کار • مهرک نه مقداردر اشعار اولنسون دیدی • اول مکاره ایتدی • سه هزار درهم نقره خام • و بر کنیزک سرو اندام ایله
قتل علی خون آشامدر • ابن ملجم ایتدی بن خود بو مهمک اتمامنه اهتمام ایچون وضع اقدام ایدوب بو شهره مهمان اولمشم در
عهده ده تکلیف اولنان شروطک جمله سی مقبولم در بسر و چشم دیدی • قطام بدفرجام دخی بدیله یه چاک ران وصلنده مضایقه
یوقدر دیوب • کینه و قوم شومندن ابن عمی اولان بردان نام بدنهادی • اول راه بغی و فساد ده ابن ملجم ایله همعنان ایلدی •
قال الفرزدق شعر فلم ار مهرا ساقه ذو سماحة • کمهر قطام من فصیح و اعجم • ثلاثة آلاف و عبد و قینة • و ضرب علی بالحسام المسمم
فلا مهر اعلی من علی وان علا • ولا قتل الا دون قتل ابن ملجم • پس ابن ملجم قوت بازوی چپ و راست اولمق ایچون بر رفیق بی توفیق دخی
جست وجو ده ایکن • شبیب بن بجره الاشجعی نام کار آسیبه ملاقی اولوب اظهار مافی الضمیر ظلمت گیر ایتدکده • شبیب عدم وفاقله ابن ملجمه
عتاب ایدوب بو نه معقوله فکر ناهموار درکه گفتاره گتورسن • ابن ملجم بو اثناده و گلک ملاحظه بر شراب بدگوار درکه موجب سرگرانی خذلان
مؤبد در دیوب بو ابیاتک مفهومیله نصیحت آمیز جوابلر ویردی نظم تا تو درین داوری پیشه کن • ز انجام کار خود اندیشه کن
مرو در دم اژدهای دمان • مزن رخنه در کار راس و امان • ولکن طعمه حلقوم جهنم عبد الرحمن بن ملجم مجاب اولمایوب شبیب
خون گرفته یی • وسوسه عزیمت فرسای شیطانی ایله یولدن آزدروب قالب صدق و صوابه دوکلمش کلمات مزخرفات ایله اول
عزیمت صادقه سابقه سندن دوندروب اول اوج بدنهاد • آتشکره ظلم و ضلالت • و قدآخه بغی و شقاوت اولوب منتظر شعب مهود
اولدیلر • مرویدر که غیر بر غالب علی بن ابی طالب جوار رحمته پیوسته اولاجق اوانده • گاه خانه امام حسن و گاه وثاق امام حسین ده
و احیانا منزل عبد الله بن جعفر طیار ده افطار ایدوب اوچ لقمه دن غیری یمزدی • و برقاچ گون نکل مهمانکزز بیورر لردی • وقعه نوبت حیدری
نقل ایدرلر که عادت حسنه علی المرتضی مسجد شریفه ثلث لیل ده گلوب اشراق صبحه دک عبادته اشتغال ایدی • چونکه احباب علی
بو معنایه واقف اولدیلر • بر بریله شاوره قیلدیلر که اگرچه اول شاه اولیا آسیب اشقیادن خوف ایتمز • اما حفظ و حراستی بزم
ذمت همتمزه واجبدر دیوب بطریق المناوبه حوالی مسجده جمع اولوب امیر المؤمنینک حراستی بابنده بذل دقت ایدرلر • اتفاقا
بر دستور معهود بر گیجه اول یکه سوار میدان غزا امام علی المرتضی پای طاعت فرسای تقوی پیمالرین جانب مسجده القا ایدر کن
جسم مبارک نور پاش لطافتی اول جماعت التزام صیانتنه • سایه انداز هدایت و لمعله ای احباب برصفا بو لیله وقت بی هنگام
سبب اجتماع ندر بیورر دی • انلار دخی عرضه داشت مافی البال ایدوب ای امام هدا و ظل خدا • دامن هدایت فرساکوز دست تعرض
اعدا اولمقدن حمایت و کید حاسد و قصد اضداددن صیانت ایچون حلقه بند جمعیت اولمشوز دردیلر • اول صفدر میدان غزا
حیدر کرار دعا ایدی • یاران صفا • بنی پنجه قضا • و آفت سماویدنمی حراست ایدرسز • یوخسه دست آسیب ارضی دنمی حمایت
قیلورسز • انلر ایتدیلر ای قطب دوران و امام زمان • آفت سما و دست قضا مقابله سنه کیمده قدرت وار در • بلکه اهتمامز
اهل زمین دن برشتر کین سکا مضرت اصابتنه قادر اولماسون دیگدر دیدیلر • اول راست رو نهج باهر البهجه هدا • امام و مقتدا
علی المرتضی بیوردیلر که • بو خود معلوم ارباب نهاددر که • بی حکم آسمانی روی زمینده هیچ بر امر صورت نما اولماز • چون کلمات امام
عین صدق و محض صواب ایدوکن دریافت قلدیلر • جمله امور تفویض درگاه صمدیت ایدوب ترک حفظ و حراست ایتدیلر •
صحیفه نویسان اخبار تحقیق اوزره ایام شهادت دلدل سوار ده • زبان جواهر نثار لرندن کلام بسیار کرامت شعار صادر اولشدر
ولکن جلوه گر صفحه ولایت اولان لطایف جلیله کرامتدن هزاردن بیک و بسیاردن اندک بودر که • اواخر ایام حیاتلرنده
السعیدین الشهیدین امام حسن و امام حسین رضی الله عنهما دن اشبو ماه رمضان المبارکدن مرور ایدن ایام شریفه قاچ عدد اولدی
دیو استفسار بیوروب اول شاهین محترمین دخی • اون بش گون اولدی دیدکلرنده • ای ولدین مکرمین • و قرة العینین •
سنز دخی بش گون دخی مهمانوز بیوردیلر • دیرلر که امیر المؤمنین دن بر زن منقولدر که رمضان شریفک اون دردنجی لیلة الاثنین ده
دست کرامت پیوست علی یه صب ما وضو ایدردم • اول حین ده محاسن شریفه سنی دست گرفته اولوب وای بو محاسن سفید

اواخر

اواخر شب جمعه ده خون آلود سرخ اولاجقدر بیوردی • مرویدر که اول شهادتلری اولان لیله جمعه ده • ولد سعید و پسر حمید کرامی
اولان امام حسن رضی الله عنهه ایتدیلر • ای نور دیده جان • بو شب مژده رسانده نور چشم خواب آلودم • آفتاب جمال حبیب الله علیه صلوات الله
مسعود اولوب گوشه کاشانه مزی مقدم ضیا بخشیله • رشک بهجت سرای جنة المأوی ایتدیلر • پس مقدم خجسته دم نبویه یه یوز
سوروب ایتدم • ای اریکه نشین قرب وحدت سنک آتشکدن بو دردمند نیازمند گوزره خصومات متتابعه • و کربات متوالیه
اصابت ایلدی • اول نخل موزون روحانی فتوحات • سید ستوده صفات • علیه اکمل التحیات دخی • غنچه گوهر نثار نبوتلرندن
شکر ریز عنایت اولوب • ای راست رو نهج حقیقت • وفق مرامک اوزره • انلرک ایچون بد دعا قیل بیوردی • بن دخی
چهره ایمدی فرسوده خاک نیاز ایدوب ایتدم الهی الهی • بحرمت نور جمال نبوت پناهی • بو عبد ناتوانی بونلاردن خیرلو بر جماعت
ملایک خصلت ایله • روشن چشم و مشرف لقا • انلاره دخی بندن بدترین حواله ایدوب مبتلا قیل • پس کلام معجز نظام عنبر شمامه لری
بو وجهله قرار انجام اولدقده • رجاسی قرین اجابت اولدوغنه اشارت • و فایز شهادت اولاجقلرین بشارت ایچون •
مؤذن وقت صباح حی علی الفلاح زمزمه سنه سر آغاز ایتدی • واول جناب ولایتمآبک بشره مبارکه لری کلکل اولوب
سکون و حرکته متردد ایکن بالاخره بیت اشدد حیازیمک للموت فان الموت لاقیکا • ولا تجزع من الموت اذا حل بوادیکا • بیتینی زمزمه
پرداز اولوب • لاجرم موتدن خلاصه • و پنجه قضادن مناصه چاره یوقدر دیو مفارقت دوستانه قرار داده اولوب
عزم راه مسجد نیت ایله بیت سعادتلرندن حین خروجده • منزل همایونلرنده اولان جماعت بطات • صیحه کنان • خروشو
گلوب بانگ ماتم زنان اولدیلر • و خدام ذوی الاحترام عتبه امامدن بریسی • انلره چوبدن اولمق استدکده • اول برج شرف
مطلع آفتاب ولایت • بیور دیلر که • ای دختر سلامت فرجام • زمره بطاندن کوتاه دست اول که • بنم مهر منیر رخم غروبه
نوحه کنندگاندر دیوب معتکف مسجد و مجاور محراب اولمق ایچون • باب سعادت اقباللرندن تحریک قدم اجلال ایله طاوس
جولان ایدوب موضع شهادته خرامان اولدی • خلاصه کلام چونکه اول شاه ولایت مدار حجره مقدسه لرندن طره
جنوب مانند باد نسیم وزان • و قدوم عنبر شمیم ایله درون مسجدی معطر ایتمکه روان اولدقده • اول اوج شریر مغضب سعیر
گوشه مسجدده مختفی اولوب جناب ولایتمآبک ایابنه مترقب و لمعله اول پاکیزه نهاد باب مسجددن ایچرو قدم نهاد ایتدکده
ابتدا بردان قدم طغیان • و بر روایتده شبیب ابلیس فریب جناب ولایت پناهی یه • سل شمشیر بغی و فساد ایدوب ولکن
جسم پاک امامدن خطا ایتمکله عضاده باب یعنی بازوی دره طوقنوب خرد ایتدی • بعد ازان اول سرنگون چاه جهنم •
عبد الرحمن بن ملجم • شمشیر پرورده سمنی • فرق مبارک علی یه حواله قیلدی • و بر زخم شدید شهادت پدید اوروب و زبان
بد گفتاردن دشنامه تحریک ایدوب الحکم لله لا لک ولا لاصحابک یا ابا تراب دیدی • حضرت شاه ولایت پناه دخی • فزت
و رب الکعبه دیوب • سر مبارکندن جریان ایدن خون لعلگون لحیه مبارکه سنی شاخ پنجه مرجانه متشابه قیلوب صدف حقه
لآلی حقایق گران بها اولان فضای سینه عرش پهناسی چکان اولان قطرات یاقوت رنگدن گلشن آباد و در دریا اولدی
و سرو آزاد بوستان ولایت اولان • نخل موزون وجودی خون گراسلری • جانب خانه سعادتلرینه آهسته آهسته خرامان اولوب
بالین وداعه باش قودی • و بر روایتده جناب ولایتمآبک حرکته بعد اقتداری قالمیوب وجود بهبود خون آلودین بر گلیم
خوابانیده قیلوب بر اوجنه امام حسن و بر اوجنه امام حسین یاپشوب مسجددن سعادتخانه سنه گوتوردیلر • و بعد از وقوع داهیه
بردان فریفته شیطان • امنیه خلاص ایله کندو خانه سقر ماواسنه جان آتوب • کندو قومندن بر شخص • صورت واقعه دن
خبردار اولدقده • ای ملعون بدکردار • بو محل جای قرار دگلدر دیوب دست غارت گر شمشیر عدو تدمیر ایله • صندوقه وجودین
نقد حیات مستعاردن تهی قلماغله • آب حیات جنبشی چاه ناقعر یاب هلاکه ریزان • و پای ممات شقاوت پیماسی خارستان
خذلان ابده گریزان اولدی • و بر روایتده شبیب بن بجره الاشجعی • تاریکی شبده هامون غیبته فرار ایدوب اول مهلکه دن جانی
خلاص قیلدی • و بر روایتده مسجد ده سرسری گوشه بگوشه دروازه قیلورکن • یاران علی اول ملعونی ضرب دلت دلگدوب
پشت پا ایدوب دیمه التنده هلاک اولدی • و چونکه آدم الاولیا امام علی المرتضایه بو مقوله قصه هایله واقع اولدی • احباب وفا
انتمانک مرآی ضمایری غبار نکارت بسته و ماتم زده و خواطر شکسته • بیت الاحزان شیر یزدانه جمع اولوب • تعیین زخم زننده اولنمسی
التماس ایتدکلرنده • امام زمان • نور منیر عاشقان دخی • ای خلان و اخوان صبر ایدیکوز کیم • اول دانای آشکار و نهان رب مستعان
نمایان ایدر بیوردی نظم زین مصیبت جای آن دارد که چشم آفتاب • دانه گردون ز اشک گرم الا یدجون • لیک با حکم قضا چاره چو می افتد رجوع
رجع دل نیست جز انا الیه راجعون • ازین جانب ابن ملجم گشتی دخی شمشیر خون آلود بغی و فسادی • بدست گرفته • ماشنه اولمش
کلب عقور کلب کبی سرگشته و گردنده اولوب کوچهای کوفه ده • و سرسری گوشه بگوشه گریزان ایکن • بنی عبد قیس دن بر شخص
اوکنه گلوب ای برگشته ذنبکار • اولمیه که زخم زن حیدر کرار اولاسن دیدی • اول اشرار بر دوزخ قرار دخی تصمیم انکار ایتمش ایکن
حضرت بارینک زبان دل آزارینی جانب اقراره جاری ایتدکده • اول مرد قیسی صوت بلند ایله خذوه فغلوه ثم الجحیم صلوه

ایله

کبی

یا جماعة المسلمین دیو فریاد ایتمکله فرقهٔ مؤمنین شیران وغاکبی بیشهٔ زارجسدن طریق تحسه چیقدیلر وابن ملجم زیر پنجهٔ نکاله گرفتار ایدوب
پیشگاه ولایت پناه امام المتقینه کتوردیلر **نظم** جام بغض مرتضی نوش ایلین اکسره ● ساقی دوران ویرر زهر بلا کل عاقبت ●
هم کوررلر عالم صورتده اثار بلا ● هم چکرلر بند اغلال وسلاسل عاقبت ● شاه کرم دوشیم اول بدبختی کوردکده ماکذبت ولاکذبت دیوب
بکا زخم اوران اشبو سنکدل بی رحم دار بیوردی بعدازان اول مردوده توجیه خطاب ایدوب ای گستاخ بی حیا و دشمن دین خدا
سن غود بیم شمول مکرمت واحسانم ایکن شمشیرکش طغیان اولمغه نه باعث اولدی بیوردقده اول بدبخت سقر خلقت ایتدی
یا ابا تراب قرق کوندر که شمشیر تیز خون عطشانی تقبیه زهر ایله ماردندان ایدوب الکله بدترین خلقدن برینه زخم جانستان
اورمق وشراب لعل رنک خونیلر ریزان اولمق ایچون حقدن رجا ایدردم حالا سنک خون افشان اولدی دیو هرزه کویی ایلدی
جناب ولایت مآب دخی ای خبیث وگمراه اراکه مقتولا وانت شر خلق الله دیوب بدترین جهانیان کنده ونک وجود خباثت آلود
مستغرق دریای طغیان اولدوغنی اذعان ایتدروب جسنه فرمان بیوردی وانجام کار رمز بر مرتبه ده قرار بولنجه یه دک بو غدار
بدکرداری کرسنه طوتیوب نعمت کش سماط اطعام اوله سز دیو زخم مغزپاشدن وفات ایدرسم مراسم قصاصی رعایت ایدوب
بو بدخمیری مجازفنطه شمشیردن بئس المصیر دار السعیره کوندره سز اما اشکنجه وعذاب ومثله وعقاب وامیر المؤمنین قتل اولندی دیو
دماء مسلمینه خوضه وشتاب ایتمیوب الحق بو قاتل معینی بکا ضرب ایتدوکی شمشیر ایله یک ضربه قیلوب انداختهٔ چاه جحیم ایلیه سز
زیرا بن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن ایاکم والمثلة ولو بالکلب العقور حدیث شریفن استماع ایلدم بیوردی پس وصیت مزبوره
اوزره شاه کرم ذو الاجلالک ارتحالندن صکره اجرای حد ایچون اول قاتل نارحطامی یک ضربه ایله نکونسار حفرهٔ عنا ایتدیلر وبرزاده
بعد القتل جیفهٔ جسم پلیدینی بر بوریایه پیچیده قیلوب احراق ونابدید غبا به سجین ایتدیلر منقولدر که اول دلدل سوار وصاحب
ذو الفقار یعنی حیدر کرار حالت نزعده اقربا واولاد واصحاب پاک نهاده انواع وصیت واصناف نصیحت قیلوب جمله دن
بری ولدین مکرمین امام حسن ایله امام حسینه وصیت ایتدی که ای قرة العینین چونکه بن رحلت ایلیم جسد معاصدمی کنجینهٔ رازکبی
صندوقه زمینده مکنون واخفا ایدوب خلقه اشکارا ایتمیه سز زیرا حق سبحانه وتعالی اجرای حدنه الت اولان دست
ذو الفقار پیوستمدن اکر شجعان کفره واکر واجب الازاله اولان دلیران اسلامدن شمشیر آبدارم ایله اون بیک عدد
مقداری نفوس کشته اولمشدر دنیم ظفر پرچم طراز توغ اسلام اولنجه دکن ذو الفقار خونریزمدن ریک بیابان وغار
خردهٔ مرجانه دونمشدر جایزکه انلارک ورثه واتباع واعوانی قبرمی شکافته قیلهلر بیوردی انلار دخی بر موجب فرموده عمل کننده
اولمغله غرق دریای غیب الغیب اولان روح پاکلری کبی حقهٔ بسته دهان جسم مبارکلری اولان قبر منورلری دخی چشم جهانیاندن
مستور وغیب اولمغله موضع مدفنلرنده اختلاف اولنوب بعضیلر قصر الامارهٔ کوفه ده وبعضیلر سعادتخانه لرنده جامع الاعظم
میانه سنده وبعضیلر مسجد الجماعه ده وبعضیلر رحبهٔ کوفه ده بعضیلر دخی نجف الحیره ده دردیمشلر روضة الشهداده
مسطوردرکه مدفن علی خلفاء عباسیه دن هارون الرشید زمانه کلنجه مستور قالوب وبرکون هارون شکاره چقمش ایدی
نجف ده محل مدفنه واردقده کوردیکیم برچوق آهولر بر پشته نک اوزرنه چقوب آسیب صیاددن خلاص ایچون اول موضع
کندولره پناه قیلمشلر هرچندکه شکارده اولان طالبان صید انلاره جرع قیلدیلر حرکت ایتمدیلر وکلاب معلمه ارسال ایتدیلر
اوزرلرینه وارمایوب کیرو دوندیلر پس هارون جمع اهوالینه واروب بو حالدن متعجب اولدی وپیران کوفه دن بعضی
اختیارلره سؤال اتدکده یا امیر المؤمنین آبا واجدادمزدن شویله استماع ایتمشوزدرکه قبر امام علی اول پشته نک اچنده
مستور اوله پس هارون ترک شکار ایدوب اول موضعی زیارت ایلدی وماداوم که حیاتده ایدی هر سال موضع مزبوری
زیارت قیلوب انواع احتراملر ایدردی بعدازان موضع مزبورده سلاطین آل بویه دن عضد الدوله زماننده بر قبهٔ عالی
بنیاد اولنوب حالا زیارتگاه عام وخاص درر وکذلک لیلهٔ عروس شهادتلرنده دخی اختلاف اولنوب هجرهٔ نبویه علیه اکمل التحیه نک
سنه اربعیننده واقع اولان ماه رمضانک اون اوچنجی کیجه سی شب جمعه ده ویاخود یکرمی برنجی کیجه سی لیلة الجمعه ده
وقوع بولمش اولوب اون یدیسنده زخمخورده اولدی دیمشلر بعضیلر دخی ماه رمضانک یکرمی برنجی کیجه سی شب جمعه ده
وقت شافعی ده خون آغشته شهادت اولوب مرغ لامکان روح آفتاب درخشانلری اوچنجی کیجه لیلة الاحد ده وقت سحرده
طایر اوج وحدت اولدی دیمشلر وکذلک محل ضربه ده دخی اختلاف اولنوب بعضیلر قبل دخول الصلوة وبعضیلر
حرم سرای صلوتده واقع اولدی دیوب صلوتده اولدوغی تقدیرجه دخی صلوة صبح سعادت امام علی ایله تمام اولدی
بو وجه اترجح شهادت خلال صلوتده اصابت ایتمکله اخری استخلاف ایتمش میدر دیو اختلاف اولنوب اکثر روات خلال صلوتده
واقع اولوب جعدة بن ابی هبیرهیی استخلاف بیوردی وصلوة صبح انکله اختتام بولدی دیمشلر وهمچنان ایام ساعات
اقدام اسبوع کام عمر شریف سعادت انجاملری کمیت وچرامیق شهوردن قاچنجی الکتمش ومدارج معارج سنیندن
قاچنجی مرتبه یه ارتقا ایتمشدر اختلاف اولنوب کیمی التمش یدی وبعضی التمش اوچ یا التمش دورت ●

ویاخود التمش بش ● قدمه یه عروج اتدکده ● رفرف سوار بقا بعد الفنا اولمشدردیرلر ● اما مبلغ سن شریفلرنده اولان
اصح روایت بودرکه ● اول پرده نشین سرادقات اون ایکی یل قبل البعثه ● اون اوچ یل دخی بعد البعثه ● خواجهٔ کاینات علیه
افضل الصلوات ایله مکهٔ مکرمه ده اقامت ایدوب ● وبعد الهجره اون یل دخی ● انتقال حبیب ذو الجلاله دکن ● طیبهٔ طیبه ده خدمت
سعادت حضرت خاتم رسالتده اولوب ● بعدازان یکرمی بش سال وسه ماه خلفاء راشدین ایله همصحبت وبعد ذلک دورت یل
طقوز آی التی کون ● ویاخود اوچ کون ویاخود اون درت کون متمکن سریر خلافت اولوب ● بو تقدیرجه مجموع پایه های مرقات
سنین عمر شریفلری التمش بش عدد اولور ● الله تعالی اعلم **شعر** عاشق صادق بیا عارف یکتا ببین ● غرهٔ مشو در جهان دلبر زیبا ببین
پنج هوا رایکن از دل بنیای دون ● راه بغار ابر وجنت حورا ببین ● کشتی فکرت بران تا بمحیط کمال ● غوطهٔ معنی بخور گوهر دریا ببین
گوهر دریا علیست بر همه اشیا محیط ● دیدهٔ باطن کشا عالم اشیا ببین ● با شریعت علیست شاه طریقت علیست ● راه حقیقت علیست اندم از انجا ببین
شمس تبریز دید مفخر انوار او ● گر تو ندیدی بیا بر در ملا ببین ● الحاصل ختام کلام مرثیه اختتام بودرکه اول امام همام مقرب بارگاه
رب الانام ● احباب وخلان ● واصحاب باخدانه مراسم نصایحی تقدیم ایدوب قرة العینین امام حسن ایله امام حسینی در اغوش قیلوب
بو وجهله نوازش بیوردی **نظم** ● نور چشم اولیا سز یا حسین ویا حسن ● در تاج اتقیا سز یا حسین ویا حسن ● مخزن اخلاق ولطف ومنبع هر مکرمات
معدن جود ومروت یا حسین ویا حسن ● میوهٔ باغ نبوت وردخندان اصفیا ● نور عین مصطفا سز یا حسین ویا حسن ● طیب وطاهر کریم اول خیر الناسک نجی
گوهر خیر الناس سز یا حسین ویا حسن ● بر صدفدن ایکی در بی بها وهم توأم ● نور شمس والضحا سز یا حسین ویا حسن ● بو بجه فضل وعلم وحسن بیل ایله زی
اهل ظلمه مبتلا سز یا حسین ویا حسن ● سز سزا اول مظلوم وهم معصوم ومرحوم ● که شهید کربلا سز یا حسین ویا حسن ● سیزه ظلم ایدر یزید اکبر وغز ونجبا ایچون
کیدیلر لعنت لباسن یا حسین ویا حسن ● چونکه دنیا بجن موقف دیدی بجز کامیاب ● الوداع ای سوسزه پس یا حسین ویا حسن ● پس امام علی المرتضی وجه مشروح اوزره
لوازم وداعی تقدیمدن صکره ● مسامع علیه لرینه حقهٔ لؤلؤ پاش اسرار وحقایق اولان ● دهان ملکوتیلرندن جواهر انوار زجبروت اتحاف
ایدوب ● سر سعادت خلافلرنده اولان ● تاج نور ابتهاج امامتی ● حسن مجتبا ایله حسین شهید کربلایه تسلیم ● وصندوقهٔ قابلیتلرنده
امانت قوبلان سر منهاج ارشاد وهدایتی ● حسن بصری کفالتنه تفویض ● ومراسم طریقتی تعلیم قیلدقدن صکره قیود کونیندن تجرد ایله
روی ملکوتی محراب جبروته طوتوب ● ودرگاه کریم بنده نوازه کف نیازی اچوب ● بازوی دعا ایله سلسلهٔ رجایی زمزمه ساز اولدی
وبو اثناده سراپردهٔ جبروت ● وسرادقات ملکوت رفع اولوب ● روح مطهرهٔ سلطان الانبیا ● اصحاب صفا ایله تشریف بیوروب
وارواح مقدسهٔ انبیا واولیا ● واتقیا وشهدا ● هر بیری دست ملکوت قابلیتلرنده بر رطبق جواهر حقایق ومعانی وبر ردسته وردو
ریاحین اسرار سبحانی ارمغانی ایله ● قدوم میمنت لزوم روح شریفلرینه ای اندرپی استقباله کلوب صف آراسته اولدیلر ●
کما روی عن ابن عباس رضه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم مررت من سماء الا واهلها مشتاقون الی علی بن ابی طالب
وما فی الجنة نبی الا وهو مشتاق الی علی بن ابی طالب اخرجه الملا فی سیرته ● ودرعقب قابض الارواح اولان عزرائیل علیه سلام الله الجلیل
دخی کلوب زمزمه پرداز ● ارجعی الی ربک راضیة مرضیة ● اولمغله امام الهدی علی المرتضی دخی انا لله وانا الیه راجعون ● دیوب
پی رو اثر روح محمدی اولدی ● وهمای روح همایون بالی ذروهٔ اعلای اقبال ● وعروة الوثقای وصاله تشبث ایله بو ابیاتک
مضمونینه سراغاز بیوردی **نظم** ● ما بفلک بوده ایم یار ملک بوده ایم ● باز همان جا رویم جمله که آن شهرماست ● خود ز فلک برتریم وز ملک افزونتریم
زین دو چرا نگذریم منزل ما کبریاست ● پس بو حالده تجلیات ذات احدیه دن بر نور خدا به تعین سوز جلوه گر اولدی که حددن قدمی
بر قدم ایدوب اول طایر روح قدسی دریای انوار وحدته **مولانا** چه گونه بر نپرد جان چو از جناب جلال ● ندای لطف چو شکر بجان رسد که تعال
در آب چون نجهد زود ماهی از خشکی ● چو بانگ موج بگوشش رسد ز بحر زلال ● چرا چو صید نپرد بسوی سلطان باز ● چو بشنود خبر ارجعی ز طبل ودوال
برو برو تو که ما نیز می رویم ای جان ● از این جهان جدایی بدان جهان وصال ● بپر بپر هله ای مرغ سوی مسکن خویش ● از این قفص چو رهیدی تو باز کن پر وبال
وچونکه روح مقدس شاه ولایت ● قالب نورطینتلرندن مفارقت ایلدی ● جمله حجله نشینان تتق کرامت ● ویاران اصحاب فتوت
بو ابیاتک مفهومنجه فریاد وفغان ایدوب ● اشک ریزان وسینه کوبان اولدیلر **نظم** ● ای خواجه زین شکسته دلان تا چه دیده
کز ما رمیده جای دکر آرمیده ● نشناختیم قدر تو ای سایهٔ خدا ● زان روی سایه از سر ما واکشیده ● این تنگنای فرش چو در خورد تو نبود
مسکن فراز عرش معلا گزیده ● تو مرغ آشیانهٔ قدسی غریب نیست ● گر باز ازین بسوی گلستان پریده ● در کام جان تشنه لبان جرعهٔ بریز
از خمر بی خمار که از حق چشیده ● پس از ماتم ونوحهٔ بسیار هزار دهزار دعا وثنا ایله روح پر فتوحلرینه فاتحه خوان اولوب تقدیم
مراسم تجهیز وتکفینه اقامت ایدوب ● صدف لآلی علم ومعرفت اولان جسم پاک طینتلرین ● نقش تحته بند نعش ایتدیلر ● وامام حسن ایله
امام حسین ● وعبد الله بن جعفر خدمت غسله قیام کوستروب ● اولاد علیدن اولان محمد بن حنفیه صب ما ایلدی ● وبلا قمیص اوچ ثوب
کفنه پیچیده قیلنوب ● وحضرت رسالت پناه علیه صلوات الله دن فضله قالمش بقیهٔ حنوط ایله تعطیر اولندی ● ودرت تکبیر
وبر روایتده یدی تکبیر ● وعند البعض طقوز تکبیر ایله امام حسن رضی الله عنه نمازین قیلدی ● واخفاء موضع قبر منورلری ایچون
جوف اللیلده دفن اولندی ● رحمة الله علیه ● ورضی الله عنه ● وعن اصحاب رسول الله اجمعین **شعر** زهی وجود وجاودان علی ابن ابی طالب

عرق ولدی صح

زهی محبوب انس و جان علی ابن ابی طالب • علی را هم علی داند علی هم علی خواند • فزود از دانش ایکان علی ابن ابی طالب • وفی الاستیعاب
قالت عایشة رضی الله عنها لما بلغ قتل علی رضی الله عنه لتصنع العرب ما شاءت فلیس لها احد ینهاها • ولما بلغ الی معاویة قتله • قال ذهب العلم
والفقه بموت علی بن ابی طالب • فقال له عتبة اخوه لا یسمع هذا منک اهل الشام • فقال دعنی عنک • وروی معمر عن وهب بن عبد الله
عن ابی الطفیل • قال شهدت علیاً وهو یخطب وهو یقول سلونی فوالله لا تسئلونی عن شیء الا اخبرتکم • وسلونی عن کتاب الله فوالله
ما من آیة الا وانا اعلم ابلیل نزلت ام بنهار ام فی سهل ام فی جبل • وعن عطا وقد قیل له • اکان فی اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم
احد اعلم من علی • قال لا اعلم اخرجه القلعی • وسئل الحسن ابن ابی الحسن البصری عن علی • فقال کان علی والله سهما صایبا من مرامی الله
عز وجل علی عدوه • وربانی هذه الامة • وذا سابقتها • وذا افضلها • وذا قرابتها من رسول الله صلی الله علیه وسلم • لم یکن بالنومة عن امر الله
ولا بالملومة فی دین الله • ولا بالسروقة لمال الله اعطی القران عزایمه ففاز منه بریاض مونقة ذلک علی بن ابی طالب یا لکع • وعن عقبة بن
سعد العوفی قال دخلنا علی جابر بن عبد الله وقد سقط حاجباه علی عینیه • فسالناه عن علی • قال فرفع حاجبیه فقال ذاک من خیر البشر • فضولی
مرتضی بر ذر دریای ولایت در یتیم • حرم کعبه در اول در یتیمک صدفی • غیر بن اشرف اکرا ولسه انکو ندر کیم • حرم کعبه دن اول کیم قبله در شرفی
وروی قال معاویة لضرار الصدای صف لی علیا • قال اعفنی یا امیر المومنین • قال لتصفنه • قال اما اذ لا بد وصفه • فکان والله
بعید المدی • شدید القوی • یقول فضلا • ویحکم عدلا • یتفجر العلم من جوانبه • وتنطق الحکمة من نواحیه • یستوحش من الدنیا وزهرتها •
ویانس باللیل ووحشته • وکان غزیر العبرة • طویل الفکرة • یعجبه من اللباس ما قصر • ومن الطعام ما خشن • کان فینا کاحدنا یجیبنا اذا
سألناه • وینبئنا اذا استنبأنا • ونحن والله مع تقریبه ایانا • وقربه منا لا نکاد نکلمه هیبة له یعظم اهل الدین • ویقرب المساکین •
لا یطمع القوی فی باطله • ولا ییأس الضعیف من عدله • واشهد لقد رأیته فی بعض مواقفه • وقد ارخی اللیل سدوله • وغارت نجومه •
قابضا علی لحیته • یتململ تململ السلیم • ویبکی بکاء الحزین • ویقول یا دنیا غری غیری الی تعرضت • ام الی تشوقت • هیهات هیهات
قد باینتک ثلاثا لا رجعة فیها • فعمرک قصیر • وخطرک قلیل • آه من قلة الزاد • وبعد السفر • ووحشة الطریق • فبکی معاویة • وقال
رحم الله ابا حسن کان والله کذلک • فکیف حزنک علیه یا ضرار • قال حزن من ذبح واحدها فی حجرها • وقال بکر بن حماد التاهرتی شعر

قال لابن ملجم والاقدار غالبة • هدمت ویحک للاسلام ارکانا • قتلت افضل من یمشی علی قدم • واول الناس اسلاما وایمانا
واعلم الناس بالقران ثم بما • سن الرسول لنا شرعا وتبیانا • صهر النبی ومولاه وناصره • اضحت مناقبه نورا وبرهانا
وکان منه علی رغم الحسود له • مکان هارون من موسی بن عمرانا • وکان فی الحرب سیفا صارما ذکرا • لیثا اذا لقی الاقران اقرانا
ذکرت قاتله والدمع منحدر • فقلت سبحان رب الناس سبحانا • انی لاحسبه ما کان من بشر • یخشی المعاد ولکن کان شیطانا

وعن عایشة رضی الله عنها قالت رأیت ابا بکر یکثر النظر الی وجه علی • فقلت یا ابت انی رأیتک تکثر النظر الی وجه علی فقال یا بنیة
سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم • یقول النظر الی وجه علی عبادة • اخرجه ابن السمان فی الموافقة • وعن عبد الله بن مسعود رضی الله عنه
قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم النظر الی وجه علی عبادة اخرجه ابو الحسن • واخرج الابهری عن عمرو بن العاص مثله
وروی عن جابر رضی الله عنه • قال ما کنا نعرف المنافقین الا ببغض علی بن ابی طالب کرم الله وجهه مولانا فرماید قدس سره

من علی را دوست دارم دوستی کردار ماست • کور بادا هر دو چشمش انکه دشمندار ماست
ما که از نور علی هر دم سعادت یافتیم • این سعادت دمبدم از باطن بیدار ماست
شاه ما را دوست دارید ای که جوی دوستیست • هر که حب شه ندارد دشمن و اغیار ماست
سود بازاری که من دارم بسودای علی • ای برادر هر دو عالم رونق بازار ماست
دیده هر خارجی محروم از نور علیست • بت پرستانند ایشان بت شکستن کار ماست
شمس تبریزی خمش بکر مکو تو سر حق • مرد معنی انکس است کو واقف اسرار ماست

ایمدی ای مستمع آگاه • ومحب اهل بیت رسول الله کیفیت شهادت اسد الله مسموعک اولدیسه • اول علی ذو الکرم • والاحسن
وصاحب اللطف والشیم • تلاطم دریای مرحمتی سائر ندن ابن ملجم دخی کافل شفاعت اولدیغن بیان ایدوب • مولانا
جلال الدین رومی قدس سره لسان علی کرم الله وجهه دن بطریق الحکایه اول پهلوانه بیورر لر که • ای پهلوان نو مسلمان
من چنان مردم که بر خونی خویش • نوش لطف من نشد در قهر نیش
بنم نوش شکر ریز لطفم محل قهرده نیش خونریز اولمادی • یعنی اوصاف واخلاقم غرق دریای جمال الهی اولمغله ابن ملجم محل قهرده دخی
لطفله معامله ایدوب قهر وغضب ایتمدم • یعنی تفصیل قصه بودر که • گفت پیغامبر بگوش چاکرم • حضرت فخر عالم بنم چاکرم ابن ملجمک
کوشنه ایتدی کو برد روزی ز گردن این سرم • کاول برگون بنم سرمی برید • ذکر دیلمدن جدا قیلور • پس احوال آتیه دن اخبار
مخبر موجودات علة غایة مکونات علیه اکمل التحیات معجزات باهراتندن اولمغله • کرد آگه آن رسول از وحی دوست • اول
رسول خدا علیه من صلوات الله اوفی • وحی الهی دن آگاه قیلدی • که هلاکم عاقبت بر دست اوست • که بلا شک وشبهه بنم هلاکم
عاقبت انک الندن صورت پذیر اولا جقدر • چون رکابدار رسول مختاردن بو خبری ایشتدی صد هزار توبه واستغفار ایله
حضورنه کلوب • او همی گوید بکش پیشین مرا • اول دایما دیر ایدی که با علی لطف ایدوب بنی تقدم قتل وهلاک بیورکه •

نکنده جودن خلاص اولوب • تا نیاید از من این منکر خطا • حتی بو جرم وخطای منکر وفعل ناپسندیده وبد اثر بندن ظهوره کلمک ایله خسر الدنیا والاخره
زمره سندن اولمیم • روضة الشهداده مسطوردر که • هر بر غالب شمشیر خونریز محارب • امام علی بن ابی طالب • خوارج ایله محاربه ایتمک مقرر
اولدقده • هر جانبدن جنک وحربه قادر • بهادرلر طلب ایتمکله • یمندن دخی اون دلاور کلوب • بر روایتده ابن ملجم دخی اول رجال
عشره نک بیرسی ایدی • فاما غایت زشت صورت وبد سیرت ایدی • مروی در که دلاوران یمنی دن هر بری امام الهدی علی
المرتضی پیشکاهنه • بر رسم هدیه بر تحفه اهدا قیلوب • ابن ملجم دخی پیشگاه علی یه • بر شمشیر قیمتی بها پیشکش قیلدقده • حضرت ولایت پناه
وجه مبارکن دوندروب • هدیه سی معرض قبولده واقع اولمادی • عاقبت ابن ملجم خلوتگاه علی یه دخوله اذن طلب ایدوب رخصت ارزانی
بیورلمغله • قدم پاک علیده فرسوده خاک اولوب • ایتدی ای شیر دلدل سوار • وکار فرمای ذو الفقار • جمله یمندن کلن رفقانک
دست آویزلرینی قبول بیوردوب • بنم شمشیر آبدارمه نظر والتفات بیورلمامغله بنی شرمسار ایتدوکز • حال انکه بن اهدا ایتدوکم شمشیره
سیوف عربدن اون عدد مثل ونظیر بولنماز • امام زمان بیوردیلر که • بن سندن اول شمشیری نه وجهله قبول ایدرم که • سن بندن
مراد که اول شمشیر ایله • واصل اولاجقسن • وبو ریش سفیدی • انکله آغشته خون شهادت ایده جکسن • ابن ملجم بو خبردن جزع وفریاد ایله
اعلادی وایتدی • حاشا که بندن بو مقوله فکر بد نمودار اوله • بن خود سنک شوق ومحبتکله ترک اوطان واخدان ایدوب سنک
یولکه سربازی یه کلمشم • در دیدی فضولی • حاش لله کم سکا بن یار ایکن اغیار الم • نقض پیمان وخلاف عهد ایدوب غدار الم • آرزوی دولت دنیا ودین ایتمزمیم
استمزم خاطر عالمده برخوردار الم • امام علی ایتدی • آری یمندن اول نیته کلدک • ولکن عن قریب مقام محبت ووفاقدن بادیه کدورت
ونفاقه کیده جکسن • ولاجرم بو کار ناهموار سنک الوکدن اولاجقدر • ابن ملجم ایتدی یا امیر المومنین حالا فرمانکه طورمشم لطفکدن رجا
ایدرم که بنم ایکی دستمی قطعه فرمان قیل • وانکله دخی اکتفا اولنمایوب • بو مقوله فعل قبیح بندن صادر اولاجق ایسه بنی قتل ایت •
امام علی جواب ویروب • سکا نیچه قصاص ایده یم که • هنوز سندن مستحق قصاص اولاجق بر امر صادر اولمادی بیوردیلر •
نته کیم مولانا قدس سره جانب علی دن بیورر لر که • ای پهلوان ابن ملجم بنی قتل ایله یا امام دیدکچه • من همیگویم چو مرگ من ز تست • بن اکا دیردم
یا ابن ملجم چونکه لوح قضاده • بنم قتل وهلاکم سندن صورت نما اولاجقدر • با قضا من چون توانم حیله جست • قضای الهی یه بن حیله جوا ولمغه
ونیجه حکم نا کاه کیردن خلاص اولمغه نه قادرم • نظم • تو میش اندیش اینجا بر سندیش • قضا رفتست وبنوشتست از پیش
قضا رفتست تن دادم بمردی • ببین آخر که در فعلت چه کردی • اما ابن ملجم هنوز داخل دایره وفا اولمغله • او همی افتد به پیشم ای کریم
انواع الحاح واصناف اقتراح ایله پیشگاه همه فرسوده خاک اولوب ناله وانین وزاری وحنین ایله تضرع قیلور ردی که • ای کریم
ذو العطا وفارس میدان رضا • مکارم احسانکدن رجا وتمنا ایدرم که • اول سوء القضایه قبل الابتلا • مر مرا کن از برای حق دو نیم
لله تعالی شمشیر شیر وغا ایله بنی ایکی پاره وهلاک وازاله کدورات وجودم ایله مرآت عالم مجلی وپاک قیل که • تا نیاید بر من این انجام بد
حتی بو انجام بد بنم اوزرمه کلمیه • وسوء خاتمه واقع اولمیه • تا نسوزد جان من بر جان خود • تا که بنم جانم کندی جانی اوزرینه یانمیه یعنی
اعمال سیئه سنه سوزان اولمیه رباعی • زان می ترسم که در بلام اندازند • همچون کوی بی سر وپام اندازند • روزی صدره بسرم از نهیب انک
تا بعد از مرگ در کجام اندازند • الحاصل ای پهلوان روشن دل ابن ملجم بکا بو وجهله لابه وتضرع قیلدقچه • من همی گویم برو جف القلم
بن دیرم که یوری فارغ اول که جف القلم قضیه سی امر مقرر اولوب • زان قلم بس سرنگون گردد علم • اول قلم الهی دن چوق علملر سرنگون اولمشدر
والی یوم القیام سرنگون اولمقده در • زیرا قلم قضا علم ازلیده اول فعلک اوزرینه اول وجهله جاری اولمشدر • ولوح قضاده یازلوب
لوح قدر کبی محل المحو والاثبات دکلدر • بلکه اول حی وعلیم • وقادر وقیوم • من الازل الی الابد موجود اولان اشیانی وجوده کلمزدن
بو دوستی یه اجمالا وتفصیلا • وکلیا وجزئیا قضا ازلیسنده ثبت ایدوب • ماضی وحال ومستقبل انک علم قدیمنده یکسانلردر • کما قال تعالی
وعنده مفاتح الغیب لا یعلمها الا هو ویعلم ما فی البر والبحر وما تسقط من ورقة الا یعلمها ولا حبة فی ظلمات الارض ولا رطب ولا یابس
الا فی کتاب مبین • پس اول قادر ومرید قدرت کامله وارادت شامله سیله علم ازلیسنده اولان اعیان ثابته یی مقدر اولان
اوقات معینه لرنده کون غیبدن صحرای شهادته اخراج • ونفس بنفس حکمت تامه سیله اظهار ایدوب ارادت علیه سی تعلق ایدرسه
بر فحوای ان یشا یذهبکم ویأت بخلق جدید وما ذلک علی الله بعزیز • یک نفسده جمله سنی مرجع اصلیلری اولان عدم محضه کوندروب
ومحض عدمدن بر خلق جدید ایجاد ایدر • فسبحان الملک الحی الذی لا شریک له فی ذلک • پس اول مرید وبصیر دیلدوکی اولور
ودیلمدوکی اولماز یعنی ایمان وکفر • وعرفان ونکر • وخیر وشر • ونفع وضر • وفسق وعبادت • ومعصیت وطاعت • عموما حق جل وعلانک
ید ارادت ودست قضاسنده در که • لا راد لقضائه ولا معقب لحکمه • معناسی بو سری مبین در • ولکن بر فحوای • ولا یرضی لعباده الکفر
بنده لرندن کفر ومعاصی یه راضی اولمایوب • بالدفعات تحقیق اولندوغی اوزره ارادت غیر رضادر • ومسئله مزبوره غوامض موقوفدن
اولوب • کمال کشفی ظهور سر قدره موقوفدر • وهر بر نا مستعد ایچون ادراک سر قدره رخصت ویرلمامشدر شعر • هیزم دیکی که باشد شهپر روح الامین
خانه آرایان شیطان زادران مطبخ چه کار • وشول مردان خدا وعارفان راه هدا کیم لجه کهربای قدره غوطه قیلوب در شاهوار اکتناه
سر قدر اولمشلردر • القدر سر الله فلا تفشوه • نهیی ایله زبان جواهر نگارلرینه مهر سکوت اوریلوب افشای سر قدردن منع اولنمشلردر

حاصل کلام برمجوای وما تشاؤن الا ان یشاء الله جمله سی انک حکم مشیت و محکمهٔ ارادتی محکوملری در شعر ما شئت کان وان لم اشأ
وما شئت ان لم اشأ لم یکن ایدی یا ابن بلجم مقدمهٔ مزبوره مسموعک اولدیسه بز خود اول طمطام سر قدرز و دریای قضانک آشناسی ایکن
سکا قصه کزندلی ایدرز خوش باش که هیچ بغضی نه در جانم زتو سندن بنم جانمده هیچ بر بغض عداوت یوقدر زانکه این را من نمیدانم زتو
زیرا که بو فعل قتلی بن سندن بلمزم بلکه یا ابن بلجم بنم عین یقین و دیدهٔ حق بینمده آلت حقی و فاعل دست حق سن آلت حقسن حقیقتده
سندن صدور ایدن فعل قبضهٔ قدرت الهیده اولوب فاعل حقیقی ید قدرت و دست اراده در و حضرت احدیتدن خود هرنه اصابت ایدرسه
خوبدر بو تقدیرجه چون زنم بر آلت حق طعن و دق آلت حقه نه وجهله طعنه زن اولورم زیرا انک بلاسی عین عطا اولیجق عطادن
جزع و ناله محض خطادر نته کیم بر محلده دیمشلرم ناخوش او خوش بود بر جان من جان فدای یار دل رنجان من اه ای طالب توحید افعال
وراغب حب ذاتی ایزد متعال ایدک الله بالتوفیق و بداک لسلوک الطریق ضمیر منیره خفی اولمیه که هر بر موجودی که چشم سر ایله معاینه
ودیدهٔ ادراک ایله مشاهده قیلورسن جمله سی حق سبحانه و تعالانک مخلوقات و افعالی اولوب افعال خدا دخی علی سبیل الاجمال یا روحانی
محض و یا جسمانی محض و یا خود بین الارواح والاجساد واسطه درکه روح محضه عالم ملکوت و جسمانی محضه عالم ملک و بینهما اولان
واسطه یه عالم اجساد و اشباح و مثال دینلور و لسان شرعده برزخ اعتبار اولنور که اصحاب مکاشفات ارواح انبیا و اولیا و ملاء اعلایی
اول عالم برزخ و مثال و خیالده متشخص مشاهده قیلوب مناماتده اخرک کوردکلری صور و اشباحی حالت یقظه ده معاینه ایدرلر
کما قال تعالی ان فی ذلک لآیات لاولی الالباب وقال تعالی وکذلک نری ابراهیم ملکوت السموات والارض ولیکون من الموقنین اما مادام که
حیات جسمانیه دن مجرد اولمدقجه حیات روحانی ایله زنده اولامزسن کما قال عیسی بن مریم لن یلج ملکوت السموات من لم یولد مرتین
و ملکوتیلر بر قاج قسم اولوب بر قسمنه کروبیون و بر قسمنه روحانیون تعبیر اولنوب انلار دخی ایکی قسم اولوب قسم اولک بعضیسی
حملهٔ عرش مجید و بعضیسی سدنهٔ کرسی فسیح و بعضیسی عمار سموات سبع و بعضیسی خزان جنان و نیران اولوب قسم اولک صفوف
ملکوت اعلی ده اولدوغی و قسم ثانینک بعضیسی بسایط عناصره و بعضی مرکباتدن اولان معادن و جبال و قفاره موکل و بلکه هر بر
شیئه و سمادن نزول ایدن هر بر قطره یه و بعضی افعال انسانه موکل اولدوغی بوندن اقدم اقتضا محلده کوره تفصیل و عیان
و برنجوای و ما یعلم جنود ربک الا هو انلارک تفاصیل اعدادی حقدن غیرک معلومی اولمدوغی بالدفعات تقریر و بیان اولنوب بونلار
ملکوت اسفل دیدکلری اعلام اولنمشیدی و مادام که وجود روحانی اولمیه جسمده دخی وجود متصور اولمادوغی سلک تحریره کشیده
قیلنمشیدی نته کیم دیمشلردر بیت جسم را چون سایه دان و شخص را چون جان شمر سایه را بی شخص هرکز کی بود هستی بدید و بو سر عظیمک
اظهاری ممتنع در پس چشم حس نظرندن مستور اولدوغی حیثیت ایله جن و شیاطین دخی قسم ثالث ملکوت اسفلدن اولوب انلارک بعضی
مؤمن و بعضی کفار در و ابلیس انلارک سید و رئیسی اولوب حق جل جلاله انی عباد مخلصین زمره سندن اولمیان نوع انسانه الی یوم القیام
مسلط قیلوب بو دخی شعب سر قدردندر لا یعلمه الا هو والراسخون فی العلم و عالم ملکه دیدکلری جسمانی محض دخی ایکی قسم اولوب
بر قسمی سماویاتدن اولان عرش و کرسی و ثوابت و سیارات و سبع سموات در و بر قسمی ارضیاتدن اولان بسایط عنصریات
و مرکبات که معادن و نبات و حیوان و آثار علویه اولان سحاب و باران و بعض اشیادر و احوال عالم ملکوته خواصدن غیریسی
مطلع دکلدر و قرآن عظیمده بر سبیل اجمال اتیان بیورلوب آیات مزبوره دن بطریق الاستدلال ذات قدیمه ارشاد اولنمشدر
کما قال تعالی ان فی خلق السموات والارض واختلاف اللیل والنهار والفلک التی تجری فی البحر بما ینفع الناس وما انزل الله من السماء
من ماء فاحیا به الارض بعد موتها وبث فیها من کل دابة وتصریف الریاح والسحاب المسخر بین السماء والارض لآیات لقوم یعقلون
شعر عروس حضرت قرآن نقاب انکه براندازد • که دار الملک ایمانرا مجرد بیند از غوغا • عجب نبود که از قرآن نصیبی نیست جز نقشی • که از خورشید جز کرمی نبیند چشم نابینا
ای مرد بینا و طالب دانا اعجوبهٔ کونیه و اکمل افعال الهیه صورت و حقیقت انسانیه در که ذکر اولنان عوالم کلیه دن ترکیب اولنوب
کونین ده مبسوط اولان جمیع حقایق نسخهٔ انسانیه ده مجتمع اولوب سایهٔ الهی و خلیفهٔ سبحانی در و خلاصهٔ مکونات و زبدهٔ موجودات اولمغله
جمیع مخلوقات تکمیل مرتبهٔ انسانیه ایچون ایجاد اولنمشلردر نته کیم عارفان الهی دیمشلردر نظم ترا از دو کیتی برآورده اند •
بچندین میانجی بپرورده اند • نخستین فطرت پسین شمار • توئی خویشتن را بیازی مدار • پس چونکه وجود انسانی تمام انجام اولوب
حقیقت اصلیه سنه رجوع ایلیه سبع سموات طی اولنور و بو معانیه قدم نهاده اولان مردان خدا ان الله خلق جهنم من فضل رحمته
سوطا یسوق به عباده الی الجنة نه معنی در بیلور و سیاتی علی جهنم زمان ینبت فی قعرها الجرجیر سرینی کشف صریح ایله مشاهده قیلور
و فاعل حقیقی حق اولدیغین حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم الخیر کله فی یدک والشر لیس الیک بیوردوغی نه ایچون در فهم ایدر شعر
نغضب الکریم وان تاج ناره • کدخان قدر لیس فیه سواد • ویوم دنیاده ارواح اجساد ده نه وجهله کم کشته او نایاب ایسه
حین طی سبع سموات ده دخی اجساد ارواح ده نایاب اولور کما قال تعالی یوم نطوی السماء کطی السجل للکتب کما بدأنا اول خلق نعیده
وعدا علینا انا کنا فاعلین آه ای مستمع مستعد بو معانک کمال شرحی افشاء سر قدردر و معرفهٔ غایبات مأموره منقضی در
صاحب الارشاد ایسه اذن نهی ایدوب وان الله کره لکم البیان کل البیان بیورمشلردر شعر سخنم شد بندوی ترسم که مرا چیزی از دهان نجهد

مطلب در تعریف افعال و بعضی از سر قضا وقدر

اکیم اگرچه ارباب بصیرته بو معنی کتاب ربانیده آفتابدن روشندر ولکن مشاهده یه دیدهٔ جان کشاده اولمق کرکدر بیت
مرد باید که بوی داند برد • ورنه عالم پر از نسیم صباست • کما قال علی رضی الله عنه ما اسر الی رسول الله صلی الله علیه وسلم
شیئا کتمه علی الناس الا ان یؤتی الله عبدا فهما فی کتابه پس اسرار الهیه یه غایت و سر قدره نهایت اولمدیسه بز کیرو صدده کلهلم که
رباعیه تو آلت فعلی وجز آن هیچ نه • وز فاعل و فعل جز نشان هیچ نه • تو عالمی و مراد از عالم تو • چون در نکری در آن میان هیچ نه
مصداقیجه انسانک مجموعهٔ کونین اولان نسخهٔ غریبه سندن صدور ایدن افعال و حرکات و سکنات و خطوات و جمله خطرات
اکر ظاهری اکر باطنی ارادت الهیه ایله پدیدار اولوب نفس بنفس بر قدرت سابق و بر قدرت لاحق ایله آشکار اولور پس
انا کل شیء خلقناه بقدر وما اصاب من مصیبة فی الارض ولا فی انفسکم من قبل ان نبرأها ان ذلک علی الله یسیر قدرت سابقه یه
اشارت و آیت کریمهٔ والله خلقکم وما تعملون و هل من خالق غیر الله قدرت لاحقدن عبارتدر که ساعة فساعة ایجاد ایدر
کما وصف شأنه تعالی و قال فی کتابه الاعلی کل یوم هو فی شان اما انسان رهکذر افعال ربانیه اولدوغی حسابیله فعلی انسانه
علی سبیل المجاز حواله ایدرلر و بر موجب وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی اکرچه صورت ظاهره ده اول فعل آدمدن حادث اولور
اما حقیقتده فاعل اول دکلدر بلکه قدرت حقدر مثلا اکرچه کاغذه نقش اولنان سطور قلمدن صدور ایتدوکی جهتدن قلمه نسبت اولنمق
صادقدر اما نسبت مزبوره مجاز اولوب حقیقتده قلمدن صادر اولمادوغی دیمک دخی واقعه مطابقدر ولکن ایکی جهت ایله مختلف
اولمغله دریای جبر و قدر تموج ایتمشدر و ههنا تسکب العبرات بیت کار ارچه بمن نیست ولی بی من نیست • فاعل جانست و فعل او بی تن نیست
قال اهل التحقیق ولا ینجو من صدمات الجبر الا الکمل والراسخون فی العلم اکرچه کیم عارف سیارک لوح سینه سنه افق ملکوتدن انوار کثیره
ساطع اولور ولکن هرنه لامع اولورسه کرکدر که کتاب سبحانی و سنت نبوی و اجماع امت میزاننده وزن ایدوب اکر تمام عیار و موافق
میزانه مطابق ایسه خاطرهٔ مزبوره یی تصدیق ایلیه و اکر تمام الوزن دکل ایسه عدم التفات و توقف ایلیه کما نقل عن ابی سلیمان الدارانی
قدس الله روحه ورضی الله عنه ربما تنکت الحقیقة فی قلبی اربعین یوما فلم آذن له ان یدخل فی قلبی الا بشاهدین من الکتاب والسنة
زیرا اغالیط راه بسیار و مکاشفات صوریه و معنویه ده تشابه آیات انفس و آفاق بی شمار اولمغله ولا ینجو من تلاطم امواج بحارها
الا آحاد من عباده المخلصین وقلیل ما هم بیورلمشدر فلهذا لاجرم بر شیخ کامل و عارف مخلص و ممکنک ارشادینه احتیاج کلی اولوب
من لا استاذ له فان الشیطان استاذه بیورمشلردر و سلطان العارفین ابو یزید بسطامی طیب الله انفاسه بو معنایه اشارت
ایدوب بیوررلرکه بیت اثر اکه دلیل ره رخی چون مه نیست • او بر خطرست خلق ازو آکه نیست • الکابا حق جل و علا محض فضل
واحسانندن نفس پیر کاملده و انک سایهٔ صحبتنده بر نور هدایت و بر سر عنایت تعبیه بیورمشدر که لسان تعبیر انک شرحنده قاصردر شعر
جز بفرمان پیر کار مکن • پیر دانش نه پیر چرخ کهن • عارفان بالله و محققان آکاه خود یا ایها الذین آمنوا وابتغوا الیه الوسیلة
قول کریمی طلب شیخه امر دیمشلردر کما روی الشیخ فی قومه کالنبی فی امته شعر در راهش اگر به پیشوایی برسی • از درد دل خود بدوایی برسی
ایدی طریق اسلم و راه احکم بودرکه قدرهٔ امانی واجب بلوب و زلات و تقصیراتی کندودن مشاهده ایتمکی کمال ادبدن عد ایلیوب
حتی زمان ظهور سلطان حقیقت و اوان وصول کمال عبودیتنه دک بر مرشد کاملک ملازمت عتبهٔ هدایتنی سرمایهٔ سعادت بیله
و انک سایهٔ دولتنده پروردهٔ نفحات انوار محبت اولوب صدمات قهر جلال و جمالنه نیجه زمان هدف اولمغله اغالیط و تمویهات
وهم و خیالدن کلیت ایله خلاص اوله رباعیه سر رشتهٔ اختیار از دست مده • یعنی سر زلف یار از دست مده • مقصود زمر کن کان هستی است
بی فایده روزکار از دست مده • ولا حول عن معصیة الله الا بعصمة الله ولا قوة علی طاعة الله الا بتوفیق الله والکل بقضائه
وقدره والاستعانة بالله والاستعاذة به والتکلان علیه ما شاء الله کان وما لم یشأ لم یکن وهو الحکم العدل اللطیف الخبیر
نعم المولی ونعم النصیر مولانای رومی بنده همان به که بلاکش بود • عود همان به که در آتش بود • جام جفا باشد و ناخوشگوار
چون بکف دوست بود خوش بود • زهر بنوش از قدحی کان قدح • از کرم و لطف منقش بود • در خم چوکان یکی کوی شو
تا که فلک زیر تو مفرش بود • رقص کند کوی اکرچه ز زخم • در خم چوکان کشاکش بود • سابق میدان بود او لاجرم
قبلهٔ هر فارس مه وش بود • پس اسد الله الغالب علی بن ابی طالب ابن بلجمه توجیه خطاب ایدوب بن خود دست قدرتده چوکان
و بن میدان ارادتده کوی غلطانم پس نه کویک سلامتی چوکاندن خلاصه قدرتی واردر و نه بی قوة بازوی قدرت چوکانک تصرف میدانده
امکانی واردر ایدی بو کوی منتظر فرمان سبحانه زخم چوکان قضا مضاء یه تسلیم و رضادن غیری چاره و درمان و راه راست
دار الامان یوقدر ولکن هر بی اذعان حرکات چوکان قبضهٔ قدرت سبحانی ده و کوی بی درمان دست تصرف ارادت ربانیده
کردان اولدوغندن آکاه دکلدر بیوردی ازسلسلهٔ جامی فعلهایی که از همه اشیا • تو بنو در جهان شود پیدا
کر ارادی بود چو فعل بشر • ور طبیعی بود چو سیل و حجر • منبعث جمله از مشیت اوست • مبتنی بر کمال حکمت اوست
نخلد بی ارادتش خاری • نکسلد بی مشیتش تاری • حادثات جهان چه خیر و چه شر • همه تقدیر او بود لا غیر
فعل ما خواه زشت و خواه نکو • یک بیک هست آفریدهٔ او • کر نباشد چنان ارادت او • نتوان کاستن سر یک مو

ادمکیم

پس ابن ملجم امام علی رضی الله عنه دن سؤال ایدوب کفت او پس آن قصاص از بهر چیست ایتدی ای باب همایون مدینهٔ علم لدنی فعل
وجود بی وجود عباد آلت نیستی دستی نمادر پس حکم قصاص قاتل ندن اوتوری در اول خود آلت بی قدرت ایدی آلتنه نیچون عتاب
وعقاب توجه ایلیه شاه اولیا امام علی المرتضی اول سؤاله دخی جواب ویروب کفت هم از حق وان سر خفیست بیوردیلر که یا ابن ملجم
قصاص دخی حق دندر یعنی امر خدادر واول بر سر خفی درکه عقل دراک انک فهمنده عاجز وکریبان چاکدر مولانا جامی سلسلة الذهبده
بو خوب سوز سویلمشدر نظم
نیک و بد کرچه مقتضای قضاست • این خلاف رضا وان بر ضاست • هرچه خواهد کند ز منع وعطا
نیست کس را مجال چون وچرا • عدل وفضلست سوی او منسوب • ظلم باشد ز فعل او مسلوب • آمیدی ای سالک راه هدایت
اول کلزار انوار اسراردن مشام جان عارفانه فایح اولان یک شمه بودرکه اسماء سبحانیه وصفات ربانیه دن هر بری
مقتضای سلطنتلرین اجرا ایچون حضرت احدی الذاتدن کندولرک مظاهرینی استدعا قیلدیلرکه تاکه وجود مظاهرده احکام اقتضالری
ظاهر واشکار اوله پس قصاص ولمسه قهر اسم سلطنت اسم منتقم اظهار کمال واجرای حکم واجب الامتثال ایتمامش اولورایدی
فاذا کان کذلک تأمل وتدبر اولونسه دست تفکر سررشتهٔ اسراره پیوسته اولوب جمله امور جزویه وکلیه واحکام لطفیه وقهریه
بر مقتضای اسماء متضادهٔ الهیه وبر مقتضاء صفات متقابلهٔ ربانیه جاریه اولدقلری عین یقین ایله شاهد اولنوب سوآل احتیاجی کلمز
وبر فحوای لا یسئل عما یفعل چون وچرا قیدندن خلاص میسر اولوردی حقا که عبده واجب اولان زمین فقر ومذلته جبین سای عجز
ومسکنت اولوب ادبی رعایت وفلان وفلان اولدوغی تقدیرجه فلان نیچون بویله اولوردی اظهار فطانتدن وسؤال واعتراضدن
فراغت ایتمکدر وشمدیه دک صادر اولان کستاخی وجرأتلرینه توبه واستغفار ایله کمال ندامت وفراغ بال ایله راحت اولمقدر
کما قال تعالی وان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله ورسوله ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الآخر فاما کر کند بر فعل خود او اعتراض
اکر اول قادر وجبار وفاعل مختار کندو فعلنه اعتراض ایدرسه یعنی ید قدرت وقبضهٔ مشیتنده آلت مقهوره اولان وجود بی وجود
عباددن صدور ایدن افعال نامرضیه یه حکم قصاص ایله اعتراض قیلورسه عبث ولمیوب بلکه نیجه حکمت شاملهٔ خفیه یی متضمن اولمغله
لاجرم ز اعتراض خود بر ویاند ریاض کندو نسیم حیات بخش اعتراضندن انواع ریاض اسراره واصناف ریاحین انواره وانجویهٔ آثار
حکم بی شمار ظهوره کتورر امیدی ای مؤمن مقبل ومستمع قابل اعتراض او را رسد بر فعل خود رسد بو محلده متضمن معنای سزددر
یعنی فعلنه اعتراض حقه لایق اولور زانکه در قهرست و در لطف او واحد زیراکه قهرده ولطفده اول واحد وصمد فرد واحد اولوب کثرت اسمای
متضاده وصفات متقابلهٔ جمالیه وجلالیه ذات احدیه ووحدت سرمدیه سنه مزاحم وتکثر وتغیر ویرمکدن مقدس ومنزه در نظم
واحدست او بذات خویش واحد • وحدتی برتر از شمار وعدد • هر کرا وحدتش شود مشهود • از عدد فارغست واز معدود
از همه در صفات وذات جدا • لیس شیء کمثله ابدا • آه کیم اول فرد وصمد بر واحد واحد درکه تجزی وتثنی دن منزه
وشبیه ونظیردن مقدس اولوب وجودده اکا وزیر وشریک تصوری محالدر انه ینفرد بخصوص وجوده تفردا فهو الواحد المطلق
ازلا وابدا وهو الصمد المطلق الذی یقصد الیه فی جمیع الحوایج وهو الله القادر المقتدر الذی لا وحده علی الاطلاق الا الذات تو شعر
هیچ دل را بکنه او ره نیست • عقل وجان از کمالش آکه نیست • سبحان من لم یجعل سبیلا الی معرفته الا بالعجز عن معرفته والخلق
کلهم جمیع فی ذات الله تعالی فتعالی الله الملک الحق لا اله الا هو الاحد المطلق شعر ز پنهانی هویدا در هویدا • ز پیدایی نهان اندر نهان آ
الحاصل ای نور دیدهٔ دل اول احدی الذات وسرمدی الصفات شول موجد المصنوعات درکه ضد وندن منزه اولوب
اندرین شهر حوادث میر اوست بو شهر حوادث وممکنات ده میر حکومات اولدر در ممالک مالک تدبیر اوست وجمیع ممالک ومکوناتده
مالک تدبیرات اولدر ملا جامی نه لطیف دیمشدر نظم • ساحت عزتش بود زان پاک • که کند کس توهم اشراک
ره بامکان نیافت همتایش • تنک بی محال شد جایش • کر خدا بودی ازیکی افزون • کی بماندی جهان بدین قانون
در فیض وجود بسته شدی • تار وپود بقا کسسته شدی • همه عالم شدی عدم باهم • بلکه بیرون نیامدی زعدم
داند انکش ز عقل باشد بهر • که دو شه را چو جا شود یک شهر • سلک جمعیت از نظام افتد • رخنه در کار خاص وعام افتد
حاصل معنی کیف شاءِ وکما شاء ایجاد واعدام وابقاء وافناء مملکتنده نافذ اولان مشیت مالک الملک مشیتندن غیریسی کلمدر
ملک ایسه بو محلده بمعنی مملکت ومالک تام القدرة اولان قادر معناسنده در آه شنونده آگاه جملهٔ موجودات خود مملکت واحده
اولوب مالک وقادری اول ملک ناصردن غیری دکلدر مثلا ممالک حقیقهٔ انسانیه اولان بدن انسانینک اعضاء کثیرهٔ مختلفه سی واردر
ولکن جمله سی مدبر واحدک تحقیق غرض اوزره متعاون کبی اولمغله من حیث المجموع مملکت واحده اولمشدر وهمچنان عالم باجمعهم
مانند شخص واحد واجزاء جهان اعضاسی مشابه سنده ومقصود واحد اوزره متعاون منزله سنده در مقصود واحد ایسه اقتضاء جود
الهی اوزره ممکن الوجود اولانلرک غایت خیرینی اتمام در پس بر ترتیب متسق انتظام مملکت ورابطهٔ واحده یه ارتباط جهتندن
عالم مملکت واحده اولوب مالکی فقط اول پادشاه فرد وصمد وملک احد در آه کیم اول ذو الجلال والاکرام بر ملک قدوس وسلام درکه
فی ذاته وصفاته وجود مطلقی بجمیع موجوداتدن مستغنی اولوب هر بر موجود نه ذاتا ونه صفاتا نه وجودا ونه بقاءً اول پادشاه مطلقدن

مستغنی اولمایوب

مستغنی اولمایوب لامحاله من کل الوجوه حقه محتاجلردر بل کل شیء فوجوده منه او تمامه فکل شیء سواه فهو له مملوک فی ذاته
وصفاته وهو الملک المطلق اللهم مالک الملک تؤتی الملک من تشاء وتنزع الملک ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بیدک الخیر
انک علی کل شیء قدیر قاسم
من بیچارهٔ سودا زده سرکردانم • که باوصاف خداوند سخن چون رانم • من وتوحید تو هیهات دلم میلرزد
این قدر بس که حدیث تو بزبان میرانم • کردکار املکا پادشها دیانا • چونکه بیچونی ومن چون ترا چون دانم • نظری کن بسر لطف که غربت که من
در بیابان تمنای تو سرکردانم • کر قبولم کنی از لطف وکرم وزمکنی • همه اقبال جهان را بجوی نستانم • من بیابان ضعیفات تو بیچاره بیابم
عاجزم خسته دلم بی سر وبی سامانم • همه جا از همه رو روی تو در جلوه کریست • مصحف روی ترا از همه رو میخوانم • آه ای طالب دل آکهی وسالک راه
نامتناهی بنده یه خود ملک مطلق اولمق متصور دکلدر زیرا عبد حقیر هر شیء دن مستغنی اولمایوب وواجب الوجوده محتاج ابدی
وفقیر سرمدی در اکرچه بعض عباد خواص مجموع ما سوادن مستغنی اولمشلردر ولکن هر شیء انلاره محتاج اولمق تصور اولنمایوب
بلکه اکثر اشیادن مستغنی وبی حاجتدر فاما استغنا چونکه اشیانک بعضنده اعتبار اولندی بعض ممالکده دخی عبد ایچون نوع ما
ثبوت ملکیت تصوری محال دکلدر افصاح کلام وایضاح مرام بودرکه عباد اللهدن ملکیته مستعد شول عباد احرار وبندهٔ مختار درکه
ترا در هر دو عالم جز تو کس نیست • تویی در هر دو عالم یار غارم • دیو جمله اشیادن مستغنی اوله وحقدن غیری مالکی اولمیه پس اول
حر دلشاد ومرد آزاد مالک الملک ورب العباده اولان کمال طاعتی حیثیتیله تؤتی الملک من تشاء خلعتیله سرفراز اولوب مملکت حقه
وممالکنده اولان جنود ورعیتنه بحسب الخلافه مالک اولور نظم • الا ای شاهباز ملک لاهوت • مقید مانده در دام ناسوت
چو در ملک دو عالم پادشاهی • چرا از نقد معنی بی نوایی • کنون بشنو که جبار جهاندار • قدیم وقادر وقیوم ودادار
چه دولتها بخشت خاکیان داد • که دلشان از یقین بی کمان داد • زهی انعام ولطف بی نهایت • که خاکی دهد چندین سعادت
ز حالات دل ارباب معنی • بکویم نکتهٔ ارباب معنی • ولی خواهم که ان وهاب وغفار • کند یکذره از توفیق درکار
که تا محرم شوی اسرار ما را • بدانی جمله کار وبار ما را • که ما را با خدا رازی نهانیست • که صدناز ونیاز اندر زبانیست
که ما در ملک معنی آفتابیم • ز منع منکران اندر حجابیم • کنون مضمون جمله باز کویم • ترا از سر حق سر باز کویم
آمیدی بنیم روحم هر عبدک مملکت خاصه سی خود قلب وقالبی وجنودی حرص وشهوت وغضب وهواسی ورعایاسی جوارح واعضاسی در
پس قچان بر عبد مسعود توفیق الهی وتأیید سبحانی ایله مملکت قلب وکشور قالبنه مالک اولوب کندوسی انک مملوکی اولمسه وجنود
شهوات وهوا ورعیت جوارح وقوایی بر موجب فرمان الهی کندویه مطیع وفرمانبر ایدوب کندو مغلوب شهوت ومقهور
طبیعت اولمسه نایل درجهٔ ملک اولوب مالک ممالک قلب وقالب اولور شعر تو شاه جهانی وندانم که چه شاهی • حیران بتماشای تو از ماه بماهی
کر ملک وملک وصف کمالات تو کویند • اسرار کمال تو ترا اند کماهی • کر ملک ابد میطلبی وتخت آنجا • کانجا نبود رسم تباهی وتناهی
چند انکه دویدیم بجز دوست ندیدیم • جز دوست ندیدیم کس امر وناهی • قانع ز زمرهٔ جهال بپرهیز • کایشان نشناسند دل از زر ملاهی
آه ای طالب ملک ابدی اکر حضرت حق وقادر مطلق اول دریای عشقه مستغرق اولان عبد موفقنه علی وجه الکمال اعزاز واکرام اراده
بیورسه تاج ابتهاج وتعز من تشاء ایله سر سعادتنی متوج قیلوب کشور تنده اولان حکومتنه غنای مطلقندن استغنای حق دخی
ملحق اولمغله اول عبد افضل واعلم وبندهٔ اخص واکرمی جمله دن مستغنی قیلوب جمیع ناسی حیات عاجله وآجله لرنده اول ملک خصلت
وملک شوکته محتاج ایدر وبر فحوای انا جعلناک خلیفة فی الارض وجه ارضده ملک سرمدی ودولت اولورکه سلطنت مزبوره رتبهٔ انبیا
ومرسلین در زیرا انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام هدا حقدن غیری هر شیدن مستغنیلر اولوب هر احد فیض هدایته انلره محتاجلردر
وجمله سنک سید وسرافرازی خاتم الانبیاء والمرسلین اولوب سایر انبیا اول حبیبک همتانک نوالنه دراکر شعر زهی کامل که پیش آمد کمالات تو بیش اند
مثال کاملان با تو مثال قشر با معنا • الا ای مقصد اقصی تو داری قرب او ادنی • همه در رند وتو صافی همه صافند وتو اصفا • الا ای عرش سلطانوش که اجماد وتفصیلی
تویی حکمت تویی قدرت تویی زیبا تر از زیبا • الا احمد مرسل چراغ مسجد ومنبر • تویی سید تویی سرور تویی مقصود از اقصی • شریعت از تو روشن شد طریقتها برهن شد
حقیقتها تمیز شد زهی یس زهی طاها • فاذا کان کذلک ورثهٔ انبیا اولان علمای بالله وعارفان آکاه دخی اول تخت نشین ملک نبوت
وتاجدار رسالتک عتبهٔ عرش بهنای شریعت شریفه وسدهٔ سدره فرسای سنت منیفه سنه ملازمت ووارث اکملک صحبت سنیه سنه
مداومت ایله دست قابلیتلرینه منصب ارشاد طریقت وقامت استعدادلرینه خلعت خلافت وسر سعادتلرینه تاج اسرار حقیقت
احسان اولنوب عباد اللهی راه وحدته دلالت ایتمکده انبیایه ولی ایدوب حقدن غیریدن مستغنی اولدیلر وبقدر الاستعداد طالب
صادقلری خاصهٔ راه هدایته ارشاد ایله وجه ارضه مالک وکندولری اخردن استرشاد احتیاجلری قالمامغله نایل رتبهٔ ملک اولوب
بو رباعی زفرسنه سر آغاز قیلدیلر رباعی هر چند که در مرتبه مأمورانیم • پس ظاهر وپیداست که ما میرانیم • یک لحظه کداییم وکهی سلطانیم
در حالت خویشتن عجب می مانیم • پس ملک مزبور زمانکنده شریک شنویت اولمیان اول مالک الملک مثال وفرد واحد متعالک محض عطیه
وفضل واحسانی درکه اول عباد اصفیا صفات مزبوره ایله حقه تقربده ملایکدن اقرب واتم وملوک وسلاطین آفاقیدن اشرف واکرم
واعلی واعظم اولمشلردر مروی درکه ملوکدن بریسی وصف اولنان اولیا قربت پناهدن برینک زیارتنه واروب ای عزیز وشریف

بندن هر نه حاجتک وار ایسه انها بیورکه مرتبهٔ امکانده اولان بیوریغدر دیوب عرض محبت قیلدی اول عارف کامل ایتدی
ای ملک غافل سزدن بزم زمره یه بو تکلیف نه جهتدن ایجاب ایدرکه بزم ایکی بنده مز واردرکه سنک سیدلرکدر اول قید
سلاسل شهوت واسیر حب ریاست سر غفلتدن ایتدی بن خودمسنک محکومی دکلم انلار کیملردر عارف واصل ایتدی بری حرص وبری
هوادرکه بز انلارک مالکی وغالبیز وسز انلارک مملوک ومغلوبی سز پس مادام که انلاره مالک اولمیه سز ملک نامی سزه موافق اولماز دیوب
بو ابیاتی درگوشوار اولمایچون سلک گفتاره منتظم قیلدی شعر

> رضاء حق بکردد جمع هرگز با هوای تو • بکن تا حلقهٔ اقبال ناممکن بجنبانی
> اگر با عشق همراهی برو نوبت بزن شاهی • رسیده از ره تا ماهی عنا تنهای ربانی
> برو خود را نکو بشناس کندر عرصهٔ عالم • همه فرعند وتو اصلی همه جسمند وتو جانی

وقال بعض العارفین لبعض السالکین فی وصیته کن ملکا فی الدنیا وملکا فی الآخرة فقال وکیف افعل ذلک فقال ازهد فی الدنیا تکن ملکا
فی الدنیا وملکا فی الآخرة یعنی اقطع حاجتک وشهوتک عن الدنیا فان الملک فی الحریة والاستغناء شعر

> ای بیخبران مصلحت کار در انست • جامی بکف آرید که عالم گذرانست
> هر کو قدحی خورد ازین خم دل افروز • سلطان زمینست وسلیمان زمانست
> هر کس که ورا دید وبدانست بتحقیق • مرد همه بین آمد وشاه همه دانست

ایمدی ای طالب اسرار الهی وسالک راه پر انوار نامتناهی ملکنده نظیر وشریکی اولمیان اول مالک
الملکک عبادینه اولان عطیه واحسانی وانعام فراوانی شمع جانکه رسان اولدیغندن آزاد اول که اول جلیل وجبار وفاعل
مختار آلت خود را اگر اوبشکند کند والت وگذرگاه فعلی اولان عبد درگاهنی قصاص ایله کشته وشکسته قیلورسه
آن شکسته کشته را نیکو کند اول شکسته کشته یی اوکیدن اعلا حیات پیوسته ودل شکفته ایدر وبالجمله اول محیی ومميتک اماته
وافنا واعاده وابقاده ید قدرت بی همتاسنده اولوب چون وچرادن منزه بر پادشاه یکتادر وهر کسر انک ویکنک عاقبتی جبر خاطر
وخیر کثیر اولدیغنی برهان ایله بیلمک استرسک رمز ننسخ آیة او ننسها نات خیرا در عقب دان مها ما ننسخ من آیة او ننسها
قول کریمنک رمزینی درعقب واقع اولان نات بخیر منها او مثلها وعد کریمیدن اذعان قیل ای همام بو آیت کریمه نک آفاقی
وانفسی تفسیری وتأویلی مثنوی شریفک اواخرینه قریب گفتن بازرگان با طوطی آنچه دید از طوطیان هندوستان بیانندهدر

> گرت برهان باید وحجت مها • بازخوان من آیة او ننسها

بیتنک شرحنده تفصیل وتحقیق اولنمشدر ولکن برفحوای غرای
قل لو کان البحر مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی ولو جئنا بمثله مددا نه کلام ربانی یه غایت ونه معانی منیفه سنه
نهایت واردر فلهذا انقدمامتنظم سلک عبارت اولمایوب بو محله مناسب اولان معانی لطیفه سی بحرندن بر قطره وانوار آفتاب
مضامین خفیه سندن بر ذره نه اظهار نه حقدن مدد وچاره تمنا اولندی که عطشان شراب محبت اولانلرک دماغ جانلری ریان
ومستکشف اسرار حکمت اولانلرک سراج جنانلری درخشان اوله شعر

> کتاب حقایق ندارد نهایت • نه سوره درو هست پیدا نه آیت
> هنوز این همه صحف منشور حرفست • که جبریل کردست از انجا روایت

ولو ان ما فی الارض من شجرة اقلام والبحر یمده من بعده سبعة ابحر
ما نفدت کلمات الله ایمدی ای روح مصور من حیث التأویل مضمون حقایق مشحون ایت کریمه بو معنایه دخی شاملدرکه صحیفهٔ
انشا وایجادده ولوح محو واثباتده مسطور اولان موجودات ومحدثات کون وفساددن خالی اولمادیغی وتبدیل اخلاق
وتعدیل اوصافه مستعد اولدقلرینی جلیل وجبار وفاعل مختار اخبار ایدوب بیوررکه ما ننسخ من آیة او ننسها نات بخیر منها او مثلها
الم تعلم ان الله علی کل شیء قدیر یعنی بز قدرت کامله وحکمت شامله مز ایله صفایح اکوانده منتقش اولان آیات وجودی
شاندن نشأه یه وتعیندن تعینه وسماءدن سماءه وبالجمله حالدن حاله نسخ وتبدیل ونقل وتحویل وباخود حالات اولایی
محو وانسا وازاله وافنا ایتمزز الا اندن خیر واولی واشرف واعلی وباخود نوع تمام مغایر عین اول اولان مثلی اتیان واعطا ایدرز
مثلا فقری غنایه ومعصیتی طاعته وفجوری عفته وجبنی شجاعته وبخلی سخاوته وشقاوتی سعادته وبالجمله اخلاق غیر مرضیه یی
اوصاف مرضیه یه تبدیل ایدرز اما تقلبات احوال دخی نوعین اولوب بریسی بودرکه صفات ردیه یی بعینه صفات حمیده یه
تحویل ایدرز وبریسی بودرکه مقتضیات ذمیمه دن اصلا ورأسا اثر قومایوب محو وازاله ایدرز دیمک اوله وکذلک
بو معنایه دخی اشارت بیوررکه بزم تجلیاتمزه نهایت ومظاهر اسماء لایتناهیمزه غایت اولمامغله تجلیده تکرار اولمایوب
مظاهر ومرایادن برینه تجلی قیلدیغم الی آخر نفده هزار تجلیات بی تکرار ایدوب اولدن ثانی وثانیدن ثالث الی غیر
النهایه بر برندن اشرف واعلی در واگر مرایای اشخاص انسانیدن مرآتین متماثلینده بحسب النوع بر نوع تجلی یه اتفاق
واقع اولسه لاجرم احدیهما آخردن اعلی اولوب مثلی اولورسه عینی اولماز یعنی من کل الوجوه مماثلت بولنماز وباخود مرآت
شخص واحده انواع تجلیاتدن دفعتینده بر نوع تجلی واقع اولسه اول دخی بهر حال کلیت ایله عین اول اولمایوب بلکه من حیث
الکمال وبحسب الحسن والجمال وبالجمله اصناف تباین وتغایر وتعلق وتکثر جهتندن صفاتنده بر برندن متفاوت اولوب
تکرار احتمالی اولماز وکذلک عباد خواصی طور سری وتجلی آثاریدن تجلی روحی وافعالی یه واندن تجلی خفی وصفاتی یه
اندن دخی تجلی اخفی وذاتی یه منقلب اولوب کذلک فردانیة اسم واحددن فردانیة اسم آخره منتقل ایدرز وهمچنان
سیر من الله دن سیر الی الله واندن سیر فی الله وبالله مرتبه سنه ترقی میسر ایدرز بیوررر وقال بعض المحققین

وان امن العارف الکامل والسالک الواصل من النسخ وانواع الرسخ والمسخ الان شهود الکلیة وحضور الصورة الجمعیة الاحاطیة
انما یکون باطوار مختلفة وادوار متفاوتة فی احداث اشکال متناسبة پس علم شریفه خفی اولمیه که عند اهل التحقیق نسخ لاجرم
مقتضیات دورهٔ جمالیه صریحه دن وانشا مرتضیات دورهٔ جلالیه ضمنیه دکلدر اما النسخ فی الشرع فهو رفع الحکم الشرعی بدلیل شرعی
متأخر والنسخ المذکور انما یعرض علی الاوامر والنواهی دون الاخبار لان الاخبار اذا تغیرت یصیر المخبر غیر صادق وروی عن جماعة
قالوا یا رسول الله قمنا البارحة لنقرأ سورة کذا وکذا فلم نقدر فقال علیه السلام انها نسخت البارحة ای بما هو انفع واحری لکم
واسهل علیکم حفظا وقراءة وعملا واکثر اجرا لان آیة خیر من آیة اذ کلام الله کله خیر من حیث انه کلامه وان جاز التفاوت بینهما
من وجه آخر فان بعضا منها یشتمل علی التوحید وبعضها علی الحکایة عن الانبیاء وبعضها عن الکفار وبعضها فیها الاسم الاعظم
او مثلها فی المنفعة والمثوبة لا یقال فعلی هذا لا فائدة لانا نقول الخالی عن الفائدة هو المماثلة من جمیع الوجوه وهی ممنوع فحینئذ یحتمل منها
منها صور کثیرة فاستخرجها بقریحتک الصحیحة السلیمة الم تعلم ان الله علی کل شیء قدیر علی النسخ والتبدیل والتحویل الی عوض والامحاء
لا الی عوض حاصل کلام ومآل مرام اقتضاء زمان حسبیله عناصر وارکاندن اولان تراکیب اجسام انسانک کیفیت احوالی مختلفه ومتغیره
اول حکیم مطلق انتظام عباد ونظام امور اهل بلاد ایچون ارسال رسل وانزال کتب ایدوب هر بر زمانده اهل زمانک حاللرینه مناسب
بر نوع نبوت جایز اولدیغی کبی زمان واحدده اولان اشخاص انسانیه نک دخی تبدلات احواللری حسبیله احکام مختلفه متجدده نک
وقوعی جایز اولوب الم تعلم ان الله له ملک السموات والارض یفعل ما یشاء ویحکم ما یرید فحوای شریفی اوزره حق جل وعلا قدرت تامه
ومشیئت عامه سیله نه دیلرسه ایشلر وحکمت شامله وارادت کامله سیله علی ما یشاء دیلدیکی اجرا ایدر پس بو آیت کریمه
ان الله علی کل شیء قدیر قول کریمنه دلیل کبی اولوب حضرت حق وقادر مطلق ملکنده ومملوکنده هر شیئی ازاله واثباته ونسخ وتبدیل
وتغییر وتحویل واماته واحیا وافنا وابقایه قادر بر پادشاه مقتدردرکه موجوداتدن هیچ حد لم وکیف نطقنه قادر اولمایوب برفحوای
وما لکم من دون الله من ولی ولا نصیر عند نزول العذاب وحلول شدید العقاب عباد عجزه ومساکینه خدای لایزالدن غیری بر دخی قریب
وصدیق ورقیب ومعین ونصیر یوقدرکه اونلرلردن نزول عذابی منع وطرد وحلول عقابی دفع ورد ایلیه ایمدی اول غفور ورحیم
وکریم وعلیم قوللرینه خیر اولانی کندولردن اعلا بیلوب وهر برینه پدر ومادرلردن ارحم واشفق اولدیغی کمال فضل واحسانندن

> هر شریعت را که حق منسوخ کرد • او گیا برد وعوض آورد ورد

اول خدای متعال هر شریعتی که حق سبحانه وتعالی منسوخ ایتدی فی المثل گیاهی گیدردی واکا عوض گل گتوردی یعنی خیریت وفضیلت ونفع واولویتده شریعت مطهرهٔ محمدیه شرایع سابقهٔ انبیاء سالفه یه
کور د مثلا بر ورد رعنا وانلار حشیش وگیاهه مماثل ایدی که کانه حق تعالی ازاله قیلدی وانلرک یرینه گل رعنا اثبات ایدوب مجموع شرایعک
زبدهٔ احکام ومنافع واسراری شریعت مصطفویه ده تعبیه بیوردی مثلا شرایع متقدمه ذو خاصه اولان اجزاء مفرده وشریعت جدیده
انفع مفرداتدن ترکیب اولنمش معجون نافعه وتریاق اکبردر نظم

> شریعت را دمی مگذار از دست • که او راهت نماید تا شوی هست
> شریعت رهبر ذرات آمد • زعین جان نمود ذات آمد
> نه شریعت گفت گر صورت گذر کن • دل وجانت بمعنی راهبر کن
> نه شریعت گفت حشری هست بی شک • نمیدانی تو ای افتاده در رنگ
> نه شریعت گفت نیک وبد بتحقیق • تو از معنی بران ای دوست توفیق
> زقول شرع شو آگاه معنی • که خواهی رفتن اندر راه معنی
> زقول شرع بگذر تا شوی یار • دران وقتی که باشد لیس فی الدار
> زقول شرع مردم شد زباطل • که آمد معنی جانم بحاصل
> زقول شرع اینجا در صد لطم • زراه راست جویای تجانم
> زقول شرع چون دیدار دیدم • من اندر عین جانان ناپدیدم
> خدا را یافتم در جان حقیقت • که بسپردم طریقت در شریعت

آه ای سالک راه طریقت وطالب اسرار حقیقت علم شریفه روشن اولسون که بو راه بی پایانده اولان مهالکه غایت یوقدر ایمدی
اولا اشکی حسن توجه ایله اصلاح وحالکی شریعت شریفه ایله تصحیح وافلاح قیل که ناموللکه واصل ومراده نایل اولاسن سر رشتهٔ مراد خود
پیر طریقتک قبضهٔ تربیه سنده در واول مرشد کامل توفیق الهی ایله مهالک راهدن خلاص ودار الامن وحدته قرب درگاه احدیته ایلتمه
اختصاص بولوب سالک طریقت واصحاب صدق ومحبتی مهالک راهدن تخلیص ومقصد اصلی یه ارشاد وهدایت ایچون مرسل اولمشدر
طریق ایسه صادقلر ایچوندر یوخسه ساتقلر ایچون دکلدر فلهذا احقه وصول صدقدن غیریله اولماز پس سن دخی صادق ایسک شیخ
سنک بابک وکاشف حجابکدر ایله اولسه پیر طریقت هر مراد ایدرسه انکله مؤتمر وهر نه شیدن زجر ایدرسه اندن منزجر اول زیرا
امر پیر موافق امر قدیردر وقل فی کل شئ حسبی الله فبذلک الحق منک ولیس ذلک بعجیب فالحق دلیل من هو الیه قاصد وکریم بالعطاء
من هو علیه وافد فالطالبون وفد الله بحضرته تحط رحالهم وبالنظر الیه ینتهی طلبهم واما انهم لیس وراء الله مرمی ولا لله منتهی
فاول ما یلزمک عند ظهور الارادة وهی عین السعادة طلب الاستاد الموصل لتبلیغ المراد بترک الخلاف والعناد فهو دلیل الحق لمن اتاه
بالصدق والاعتقاد فاذا کان کذلک اول مطلع انوار طریقت ومنبع اسرار حقیقت خاتم ولایت مظهر تام نور خلافت شاه اولیا
امام علی المرتضی اول پهلوان نو مسلمان خالص الجنان ارشاد وهدایت وصراط مستقیم توحیده دلالت ایچون ابن ملجمه تحقیق ایتدوکی
اسرار قصاص وقتلی بطریق الحکایه اکا تعلیم وافاده قیلوب مقبولی آیت منسوخه یه تشبیه بیوردقدن صکره احوال شبی روز

داشتغال روزی شب نسخ اولد ونخنه دخی تمثیل ایدوب بیوررلرکه ای پهلوان صادق و مسلمان لاحق اسرار قتل و قصاصدن
سؤال ایدن ... ای غافل لایفهم بو خود محسوسا بذ بذر کور رمزینی سن که وجعلنا اللیل والنهار ایتین فمحونا ایة اللیل وجعلنا
ایة النهار مبصرة فحواسی کرایی اوزره اول قادر و مقتدرک امریله شب کند منسوخ شغل روز زا شب روزک شغلنی نسخ ایدر
یعنی ... طریقی اوزره نهارده بیدار اولان خلقک مشغله و کارلرینی دست نوم شب نسخ و تعطیل ایدر اما عاقبتنه
نظر ایدوب بین جمادی خردافروز زا شبده اولان جمادی و خفتکی یه کورکیم خردافروزدر یعنی بر مقدار نوم و استراحت ایله
حواس و قوایه سکونت وعقول اربابه نهایه راحت حصوله کلوب باز شب منسوخ شد از نور روز کیرو شب دیجور نور روزدن
منسوخ و محو اولدی باجمادی سوختن زان آتش فروز تاکه جمادلک اول روز آتش فروزدن یانوب نور روزه ملحق اولدی
یعنی ... سبب قاعده سی اوزره شبده اولان نوم سکونت وخواب راحتده اولان ارباب استراحت
بیغطان اولدقلرنده هر برینک نور و قوت و فهم و درایتی زیاده اولوب وکسل و فتورلری محو و زایل ونشاط و بشاشته نایل
اولوب اصحاب بصیرت النوم اخ الموت نه معنی در بیلورلر حقا که حالت نومه مماثل اولان موت اجل حواس و قواسی عملدن باطل
و ... دنیویه اولان شعوردن عاطل قیلوب و عناصر چهارکانه دن خیاط مشیت سوزن حیات ایله دیکدوکی
لباس تنی ... روحدن خلع ایدوب دست ممات مقراض فنا ایله بریده و افنا قیلدوغی من حیث الصورة کراهت
و وحشت ... بابی ده کتب علیکم القصاص فی القتلی حکم شرعی نفوس غافله و مجرمه یه رعب و وحشت ویرر ولکن
بر موجب ولکم فی القصاص حیوة اول قصاصک ضمننده بحسب المعنی مؤمنلره انواع حیات و صحت و راحت و عافیت اولوب
همان ... ایاب و ذهابنده اولان فواید جلیله کبی اگر قصاص و اگر اماته ده انواع حکمت عجیبه و منفعت غریبه واردر
ایدی ای مؤمن متقبل و مستمع قابل گرچه ظلمت آمد آن نوم و سبات اگرچه اول نوم و راحت روپوش عقل و حواس اولدوغی
جهتدن ظلمت ... ولکن نی درون ظلمت آب حیات آب حیات ظلماتده دکلمی در ظلمتده در خود پس آب حیات حس و ادراک دخی
ظلمات سبات ... حیات ابدی تاریکی نوم مماته متفجر اولدوغی مقرردر که مثلا موتانک بستر قبورده نوم و سباتلری یوم
قیامته دک استراحت اولوب نهار حشرده هر کس دنیاده اولان کسبنه کوره معیشت قیلمق ایچون در کما قال تبارک و تعالی وجعلنا
نومکم سباتا وجعلنا اللیل لباسا وجعلنا النهار معاشا یعنی حق جل و علا بیوررکه نیم قوللرم بز عظمت شان و محض کرم احسانمزدن
تکمیل ... قوای طبیعیه کوزه حصول تقویت ایچون نوم و سباتی قوای جسمانیه کوزی اعمال ارادیه بشریه و افعال
اختیاریه ... دن معطل قیلدق و افعال طبیعیه نک اتمام و استکمالی ایچون شب دیجوری لباس ساتر قیلدق تاکه ترک حواس
و ادراک ... و غطاء ذهنی ایله پوشیده قیله و اکتساب امر معاش و اجتلاب اسباب انتعاش ایچون نهاری سیره
... ایلدی چونکه لیل لباس و ممات و نهار معاش و حیات ایدوکی مقرر اولدی هر بر عبدک ذمت
همتنه اکتساب مطالب و اجتلاب مارب ایچون حرکت و انتقال و تقلب و ارتحال لازم کلدی کما قیل اصل النبات الراحة
واصل الحسنات ... والحرکة اما نه چاره کیم مقتضای غفلت استراحت و مانع حرکتدر کما قیل لولا الغفلة لبطلت الحکمة
ولهذا قال بعض المحققین وجعلنا نومکم سباتا یعنی غفلتکم استراحة وجعلنا اللیل لباسا یعنی سترناکم بلباس اللطیفة
الجلالیة لتسکنوا و تستریحوا وجعلنا النهار معاشا یعنی کشفنا علیکم نهار الکتب باللطیفة الجمالیة لتکسبوا معاشکم فی العاجل
والاجل ... غفلتدن بیدار اولان مبتلای درد یار اگر دست عنایت فمحونا ایة اللیل نقاب عنبرآگین شبی وجه
عروس نازنین نهاردن رفع ایدوب مشاطه هدایت وجعلنا ایة النهار مبصرة زلف زیبای شفقی پریشان قیلنه
خفیات اسرار ... جهان بین مردمده جلوه کر اولوب چشم یقین انواع انوار آیات مشاهده سیله خدا بین اولوردی
پس ... شب سیه فام ... غفلت انجام اولمیه انک ظلمتندن غمکین اولمه زیرا ای در آن ظلمت خردها تازه شد عقول دراکه
اول تاریکی شب و ظلمت خوابده تازه اولمادیمی و لطافت و طراوت اندن حصوله کتوروب صقاله مرآت حواس و مدرکات
اولمادیمی ... محل غفلت اغیار ایسه نه اعتبار که خلوتخانه ابرار و آینه تجلی دیدار اولوب آب حیات اسرار
ظلمت ... همچنان شب ممات کفار و فجارک چاه سجین سیاقی اولدوغنه نه غم که مؤمنان اخیارک کلشن جنات
و ... موتی سکته سرمایه آوازه شد بر سکته یه بکزر که سرمایه آوازه اولدی یعنی زمزمه پرداز
نغمات اولان ... موسیقی ده اولان قانون حلاوت نمون اوزره خلال ترنماتده نغمه آرام ایچون
سکته ... اولدوغی کبی مؤمنلرک حین انتقالده آمد شد نفسه سکته ویروب بر قاچ کون قطع کلام قیلدقلری
سرمایه حیات ابدی و سبب بقای دیار سعادت سرمدی اولور شعر
کل ای دلبر ایکی عالمده جانسن • کل ای جان سن بکا صوکم نه جانسن
... انجون چشمه آب روانسن • صاچک بوی ختا و ردمی طوتدی بو بوسیله سحر عنبرفشانسن
... عجایب نقطه سن شرح دبیکسن • جهانک چونکه سهل امیش زمانی • زمانسز عاشقه سن بی نشانسن

حسینی چون سنی بیلدی ازله حقیقت بیلدی کیم سن بکالسن • ایمدی بنم روحم ریب وکماندن بری اول کیم هر زبانک ضمننده نیچه سود و
منفعت و ... انواع راحت و هر عسرک محننده اصناف مسرت تعبیه اولنوب لاجرم موت و فنا متصل حیات و بقادر
... ضدها ایدپدید الاشیا تتمیز باضدادها مصداقنجه اضداد اضداد ایله پیدا اولوب حق سبحانه وتعالی قدرت کامله
و ... در سویدا روشنایی آفرید سویداده روشنالق یراتدی یعنی مقدار مردمک اولان سویدای چشمده نور بصر و شاهده
و مردم دیده مانندی اولان دم سویدای قلبده نور رؤیت و بصیرت و سواد ظلمات تنده نور روح ملکخصلت تعبیه بیوردی نظم
مرحبا ای پرده ... گرجهان جان نشان آورده • در رباجان را و بر بالا برو • اندران عالم که دلرا برده
قال ... والمرشد الکمل الاعظم بالکشف الاتم اعلموا ایها الاخوان والخلان ان الروح والنفس کاللیل والنهار اذ ظهر
... الفجر انسلاخ حکم اللیل ودخول حکم النهار وما بین طلوع الفجر الی طلوع الشمس برزخ فاذا ظهر نور الروح ذهبت
... کما هی بقیة آثار البشریة فاذا انتقش النور علی الظلمة اذهب حکمها وبقی اثرها واذا صار النور فی الاستواء
... البشریة والنور نور الروحانیة فاذا ظهر النور ذهبت الظلمة الله نور السموات والارض واشار الیه تعالی بقوله
... والسموات وکذا اشار الیه بقوله یولج اللیل فی النهار ویولج النهار فی اللیل وقال فمحونا ایة اللیل وجعلنا ایة النهار مبصرة
... والنفس سفلیة ظلمانیة فاذا ظهر نور الروح اطفئت نار النفس بماء الرحمة فقالت نار النفس لنور الروح جز
... الکون کله نور عند من ابصر والحقیقة بارزة لمن استبصر والحق ظاهر وهو من الظهور اظهر والنور ساطع
... الکون کله ظلمة لولا انک الحق المبین والدار کلها بلاء ومحنة لولا انک الحافظ المعین الا ان المخلوق علی احسن تقویم
... یعلم المجهول ویجهل المعلوم له التلوین والتمکین ان رقی فالی الغایة وان هبط فالی النهایة وهو المبدا به
... منه اخذ والکل علیه وارد والقلب واجد وفاقد خراب بالشک معمور بالیقین کثرک معک وانت لا تدری
... وانت لا تسری وجودک حجابک ورؤیتک اتاک سرابک وتوقفک مع الاشکال حجبک وتهت حتی لا تدری طلبک
... ورایت فکم من محجوب بعینه عن رؤیة عینه فمن تخلص من الشبهات وعمی عن المرئیات انتقل الی المعانی الصحیحة
... تجمع له ما کان به تفرق ورای الحقیقة علی ما هی علیه تحقق فالمطلوب انت لو کشف لک عنک والسر فیک
... ثابت لو ازلته والنور ظاهر فیک لو شهدته ما برز عنک الا ما بطن فیک وما بطن فیک الا ما برز عنک
... توحیدک مرکوز فی اصل فطرتک وانت مقید بترکیب صورتک ومطلق ببسط روحانیتک الجمال یحییک
... یحققک ان رقیت الی المعالی فهی لک وانت لها وان حلت روحک الحضرة فهو محلها ومنزلها الارواح
... تحققت بعالمها العلوی وتقدست واجابت داعی الحضرة وحضرت وقام بها السر الالهی شهدت ما کان
... به عنه انفصلت وعادت کما کانت وما برحت واعدلها ما لا عین رات ولا اذن سمعت ولا خطر علی
... فبالله یا اخی سر فانت به وله وفیه وحیاتک منه ومماتک عنه وفناؤک منک وبقاؤک به
... الالهیة انبسطت العوالم وانتشرت وبرزت العلوم الالهیة للعالم واتسعت وکشفت للقلوب عن الغیوب وظهرت
... الارواح فاستنارت القلوب بها واشرقت وزال عنها کدر الاغیار وصفت وانفصل عنها شوبها وتخلصت
... وانطلقت والقت السمع وشهدت ما عنه اخبرت وطلع فجر لیلها واصبحت وتجلی للبصایر مسودها فابصرت
... الابصار بنور شهودها فرات الحق ظاهرا فی کل مرئی رات ومحقت بقیة الباقیات والحقایق تحققت والتحق
... الواحد الاحد الذی لم یتخذ ولدا ولم یکن له شریک فی الملک لا اله الا هو ذو الجلال والاکرام الذی تقدست
... من الجواهر المتحیزة والاعراض الفانیة جلت صفاته عن الوصف بنعوت ابرزها الاوهام بمدلول القیاس
... وانا احمده علی حسن توفیقه واساله هدایة طریقه والهام الحق بتحقیقه وقلبا موفقا بتصدیقه وعقلا نورانیا
... روحانیة بتشویقه ونفسا مطمئنة من الجهل وتضییقه وفکرا الماحا بالماع الفهم وبریقه وسلیما عن زخرف الفانی
... سلیل الفتح ورحیقه وبصیرة ثاقبة هدیت الوجود فی تغریب الدور وتشریقه وحواسا سالمة لمجاری الروح وتطریقه
... النفس وتطبیقه وقریحة منقادة بزمام الشرع وتوثیقه ووقتا مساعدا الجمعه وتفریقه ولسانا مبسوطا
... و فصاحة تدهش طبیعة الطبع وتخلیقه وصلوته علی خیر خلقه محمد وآله وصحبه وفریقه آه کیم بو عین یقین
... و مجاری وسیعه الفاظ عربیه دن ترشح و جریان ایدن آب حیات کلمات اهل کمالاتی عجبا حلان صفا
... ودست ساقی قابلیتدن تشنه لب ادراکانه آلوب نوش جان سرمدی حیات ایتدیلرمی ایمدی هنوز اول
... کلمات روح افزانک ستیره عروس مضمون ستاره ناموسی قناع رازی وجه نازندن برانداز اولمایوب
... اولمادینه عیون مستمعین اول جمال عشوه زن پردلاله چشم ادراک اکتحال ایله بک لحظه نظر قیلوب اقداح
... فهم و قابلیتلری وسعتنه آب زلال وصالندن ریان اولماغچون برقطره سن مجرای ... ترکیدن اجرایه اجرا اولندی

آتش میکویم وازکفتهٔ خود دلشادم بندهٔ عشقم وازهردوجهان آزادم • پس اخوان محبت اتمانک علم شرعیلرینه معتقدا انها اولنمش ایدی کم
هرشیء ضدیلیه هویدا اولوب حتی نور نهارک اباکبی • لاجرم ظلام لیلک سبب زیانی اولشیدی • همچنان روح علویهٔ نورانیه دخی روز
پرنوره • ونفس سفلیهٔ ظلمانیه شب دیجوره مماثل اولوب غالبت بونده درکه • نور آب حیات روح ظلمات نفسده پوشیده قیلمشدر •
پس نور روحک قدم ظهور واجلالی ظلمات نفسک باعث ذهاب وزوالی اولوب افتاب روح محل استوای وحدته ارتفاع ایتدکده
ظلال بشریه دن اثر قالمایوب ع آید ایام وصل فت زمان حجاب • مفهومی چهره کشا اولور • زیرا روح برنوردرکه عند الظهور اثر حیاتیله
نار نفسی اطفا ایتمکله نار نفس نور روحه جز یامؤمن وانطفأ فان نورک اطفا الهبی • دیولابه کنان اولور • فاذا کان کذلک اهل نفس اولان
کافران ومشرکان لیلهٔ مظلمهٔ جهالت • وشب دیجور غوایت • واهل روح اولان ابرار مؤمنان روز نوروز هدایت • ونور فیروز سعادت
اولوب ولکن هنوز احدهما اخرده مندمج • وبربرندن ناممتاز اولماغله مؤمن ایله کافر روز ایله شب کبی بربرندن ممتاز اولماغه اراده
ازلیهٔ ربانیه تعلق ایتدکده • اول بدر سپهر وفا • ومهر آسمان صفا • سلطان ستاره حشم • مهپارهٔ حی قریش • شاه مؤمن سپاه • شهنشاه
ظفردستگاه • اعنی حضرت سرور دین پرور علیه الصلوة ما دارت الشمس والقمر • افق برج رسالتدن اشراق ایتدکده طبقات
اطوار سبع زمین واسمان قلوب مؤمنینه پرتو انداز نور توحید وهدایت اولوب نهار ایمان • شب تاریک کفر وطغیاندن ظاهر
وممتاز اولمغیچون • وجود کفره ومشرکینک ظلمات عظیمه سنی رفع وازاله قیلوب فتح فیروزی • سربازان اهل اسلامه روزی اولسون دیو
جنک پیغامبر مدار صلح شد جنک پیغامبر مدار صلح اولدی • بو صلح استوارکه صلح این اخر زمان از جنک شد بو آخر زمانک صلحی
اول جنکدن پایدار اولدی • یعنی اول رهنمای ثقلین • وفرمان فرمای خافقین • حضرت قاید غر المحجلین سپهسالار مؤمنین سید المرسلین
علیه صلوات الله رب العالمین • لوای ثریاسای نصرت افزایین افراشته قیلدقده • جمهور مهاجرین وانصار • نور هدایت انتشار نظم
زتو سوی دشمن فرس تاختن زما در رکاب تو سرباختن رضای خدا در رضایت شود زهی دولت ار جان فدایت شود
دیوب بلا تردد وانکار • اول بدر ستاره لشکر وشاه نوسکهٔ تسخیر کشورک • مانند طلیعهٔ فتح وظفر • رکاب نصرت اثرینه دوشوب
سیوف صاعقه کردار • ورماح اشجار ایله صفوف آراسته اولوب • رمهٔ رمندهٔ کفاره • درنده کرک سترک شیر شکار کبی صولوب
مرات شمشیر جهان کشای اسلامده شاهد کلچهرهٔ فتح وظفر رخساره نما اولنجه • وقبول جزیه ایله الامان تمنا ایدنجیه دک صدهٔ چوکان
شمشیر جانستان ایله کوی غلطان وکوهه کردان اولان کلهای بیدولت مشرکاندن • ریک بیابان • ومیدان حرب وقتالی •
خردهٔ عقیق ومرجانه دوندروب صدهزاران سر بریدن آن دلستان صدهزاران سر بریده قیلدقجی دلستان تا امان یابد سر اهل جهان
که سر جهانیان • سیوف فتنه وطغیاندن امان بوله • وشب ظلمات کفر جا یافریاب غیبه کیدوب نهار پر انوار ایمان درخشان اوله نظم

ایردی بردم که صحبتندن انک	سکز اوجاغه دوندی الی جهات	سبزهٔ خضروش جولنی یافت	چشمهٔ آب رارسید حیات
انکه میغش ملکت داد قرار	وانکه حلمش زکوه برده ثبات	نظر ایت اولوبی دربابنه	رحمت آثاری کوستر آیات
قدرینک رفعتنه صدر فلک	صدر سینه دیدی وذزدی برات	انظروا فعله بکل حسن	فتکوا به ابا الحسنات
ای نجبر سکندری مشهور	نور کشته بعدل نو ظلمات	روم وشام ملکی باشکه صدق	چین وماچین اوله تنوکه زکات
نصرتک روم ایلنده دکیدی علم	کفری محو ایلدی حبشده غزات	نه یراهلی فرشته لر کوکده	چاغریشورلر سکا سلام وصلات
ودنی درکیم دعا بریته کله	مستجاب ایده قاضی الحاجات	روضهٔ سینه رسول یزدانک	ابرد دکنجه تحیت وصلوات
امتی مجمعینه رحم ایله	کا ولدیلر جمله مستحق زکات		

ای برادر معنوی • ومستکشف اسرار مثنوی • حضرت مولوی ابتدا
سرنخنده لسان مرتضوی دن • اول پهلوان علوی به م من چنان مردم که بر خونی خویش نوش لطف من نشد در قهر نیش دیو مظهر
جمال مطلق اولدوغن اشعار ایدوب • محل قهرده دخی • نیم نوش لطفم نیش اولمادی بیورمش ایکن • کفار بدکردار ایله واقع اولان
بوقدر حرب وقتال • وجنک وجدال • عین قهردرخود • دیو سؤال ایدن • اصحاب اشکاله جواب باصواب ویلمک ایچون • کاشف الاسرار
مولانا خداوندکار ربیورلرکه • اکرچه اول جنک وجدال بدیدار اولمشدر • ولکن من حیث الحقیقه • اول دخی معنیده لطف اولوب مثلا
باغبان زان می برد شاخ مضر باغبان اغصان مضرهٔ درختانی اندن اوتوری قطع ایدرکه تا بیابد نخل قامتها وبر حتی درخت زیبا
ونخل خرمایه قد بالا • وفواکه مستوفی حصوله کله • کذلک اول باغبان توحید وایمان • روضهٔ جهانده اولان نخلستان انده اغصان
مضره اولان • وجود چپاندازاهل طغیانی • انکچون بریده وکسته قیلورکه • زمین قلوب مؤمنینده ثابت اولان دوحهٔ ایمان ویقین •
کشجرة طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء • مبتغاسنجه قامت زیباسی پیوستهٔ عرش اعلا اولوب انواع ثمرات معارف بیحد ونهایه یه اوله
پس لاجرم می کند از باغ دانا آن حشیش اهل بینا ودانا باغ ارم وجود رعناده اولان حشیش وکلای اوصاف ناروا وعشب وکیای
اخلاق ناسزایی قلع وازاله • ومحو وافنا ایدرکه تا نماید باغ ومیوه خرمیش حتی باغ شهودده اولان اشجار اوصاف حسنه •
واز هار اخلاق مستحسنه • انکا اظهار ثمرات ایله خرمی وکشاده لک کوستره • یعنی چنان جنان عارفین • تعلقات کونیه • وعوارض تکوینیه دن
مجرد وپاک اوله • وعجب الافاق • بو تیره خاکده • مانند خس وخاشاک اولان • اهل اشراک • دست قهر ایله ازاله واهلاک دروضهٔ زمین

اعشاب وجود چرکیناکلرندن مصفی وپاک اولوب درخت موزون وجود مسلمین • ورباحین انوار معارف شحون قلوب مؤمنینه
مضایقه ویرمیه لر • زیرا انبیاء عظام • سیما حضرت سید الانام علیهم الصلوة والسلام • حضرت غیب واطلاقدن • بوصورت جسمیه
وتراکیب عنصریه یه نزول • وعالم فرق وتقییده مبعوث • وجانب الهیه دن رسالت ولدقلری • بقعهٔ امکانده مخزون اولان قلوب مستعدینی
ضیق قوالب بشریه سفلیه دن • فضای اعالی مطالب انشراح وانفساحه تخریج • وکمال جلا واستجلا ایله مرایای تجلیات انوار سبحانیه
ومجالی مشاهدات اسرار ربانیه اولان سینهٔ بی کینه لرینی • رتبهٔ کلیهٔ کمالیهٔ انسانیه لرینه تعریج ایچون اولوب • ولکن تابع ریاح
غبار انکیز فترات • مستعد ایله نامستعدی • شورات اثینه لمتنفه اعراب کبی • بهم امتخته قیلوب • کلاوحشیش بردواج ایله ریاحین
خوش نواح • مختلط اولدوغی کبی • بونلر دخی مشوش ومهوش اولوب اکثری امور سفلیه • وعوارض هوائیه قیدینه بند اولماغله جواهر ذوات
اسلام ولالی خزاین ایمان • قعر دریای کمونده مغمور • وانوار جمال وحدت • قباب غیرتده مستور • وحقایق اسرار احدیت خیام غیرت ایله
مقصور اولدوغی منظور شریفلری اولدقده • مؤمنلری حیات حدته جذب الغا وحیات ابدیه ایله احیا وابقایه همت بی همتا قیلوب
مانع قربات • وباعث کربات اولان • کدورات وجود کفرهی ازاله ایده لر مثلا می کند دندان بد ران طبیب اول طبیب شفیق وحاذق
دندان بدی قلع • واسنان سایره میانندن اخراج وتفریق ایدر تا رهد از درد بیماری حبیب تا که حبیب عاشق درد بیماریدن
خلاص اوله • واکرچه کیم عددنه نقصان دخی ترتب ایدرسه • دفع الم • وتحصیل راحت ایچون علاجها اخراجها مفهومیله عمل قیلنه ایدی
ای روح روان • واعز اخوان • دیدهٔ عبرت بینه نمایاندرکه پس زیادتها درون نقصهاست نقصلر ایچنده بسیار ده هزار زیاده لکلر
وزیانلر ضمننده بیحد وشمار فایده لر تعبیه اولنمشدر • مثلا فتح وظفر جانب اسلامه میسر اولنجه غزات ومجاهدین شمشیر آبدار ایله سر اعدای دینی
خاکسار ایتمشلردر • ولکن غزات اسلامک دخی • عرصهٔ پیکار ومیدان کارزاری • سر سعادتلری لاله زار ایدوب گلشن آباد ایمان اولان
اجسام لطیفه لری خون آغشته شهادت اولماغله • بهار عمرلرینه خزان • واوراق تنلرینه نقصان ترتب ایتشدر • آری • اکرچه کیم
بحسب الصوره شیشهٔ بدنلرینه دست فلاخن عدادن سنک قضا اصابت ایتمکله شکست اولمشدر • اما نه غم که قند نبات روح
حمیده صفاتلرینه نقص ومضرت واقع اولمایوب مرشهید از حیات اندر فناست حقیقتده شهدانک فنا جسملرنده حیات سرمدیه
واردر • کما روی عن الحسن ان الشهداء احیاء عند الله تعرض ارزاقهم على ارواحهم فیصل الیهم الروح والفرح کما تعرض النار على ارواح
آل فرعون غدوة وعشیا فیصل الیهم الوجع زیرا چون بریده گشت حلق رزق خوار چونکه شهدانک رزق خوار دنیوی اولان حلقلری
منقطع اوله نعم الهیهٔ اخرویه ایله ضیافت اولنوب یرزقون فرحین شد کوشوار برمفحوای یرزقون فرحین بما آتاهم الله من فضله
عطیهٔ الهیه دن عنایت اولنان ارزاق ربانیه ایله فرحناک وخوشگوار اولورلر • کما روی ان رسول الله صلى الله علیه وسلم
رأى جابرا منکسرا • فقال له علیه السلام • ما لی اراک منکسرا وفی روایة مکتئبا حزینا • قال قلت یا رسول الله قتل ابی وترک عیالا ودینا •
قال افلا ابشرک بما لقی الله به قلت بلى قال ما کلم الله احدا قط الا من وراء حجاب • واحیا اباک وکلمه کفاحا • فقال یا عبدی تمن علی اعطک
فقال یا رب اتمنى علیک ان تردنی الى الدنیا حتى اقتل فیک الثانیة • فقال تعالى انه قد سبق منی انهم الیها لا یرجعون • قال یا رب فبلغ عنی اصحابی
قال جابر ففیه نزلت • ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء عند ربهم یرزقون فرحین بما آتاهم الله من فضله ویستبشرون
بالذین لم یلحقوا بهم من خلفهم الا خوف علیهم ولا هم یحزنون • وقیل نزلت فی شهداء احد • وقیل فی شهداء بدر • والخطاب لرسول الله صلى الله
علیه وسلم او لکل احد • وقرئ بالیاء على اسناده الى ضمیر الرسول علیه السلام • او من یحسب اوالى الذین قتلوا • والمفعول الاول محذوف
لانه فی الاصل مبتدأ جائز الحذف عند القرینة • وقرأ ابن عامر قتلوا بالتشدید لکثرة شهداء الاحد بل احیاء خبر مبتدأ محذوف ای بل هم احیاء
عند ربهم ذووا زلفى منه • وقرئ بالنصب ای احسبهم احیاء • واعترض بان الامر بالشک لا یجوز على الله • قیل ویمکن جوابه بان الحسبان
هو الظن ویجوز الامر بالظن کما فی الاحکام المجتهدات • وقیل ان المنافقین قالوا الذین قتلوا باحد وبدر انهم ماتوا فانزل الله تعالى
ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احیاء عند ربهم وقیل قالوا ان من قتل لا یحیى ابدا ولا یبعث • فقال عز وجل بل یحیون ویبعثون
کما یبعث ویحیى غیرهم من الموتى • وقیل ان العرب کانت تسمی المیت من القطع ذکره اداماتت • ولم یذکر بان لم یبق له احد یذکر فقالوا
اذا قیل هؤلاء • ماتوا ای لا یذکرون فاخبر تعالى انهم یذکرون فی ملأ الملائکة • وملأ البشر • وهو الظاهر المعروف فی الخلق ان الشهداء
مذکورون وقیل معنى قوله احیاء عند ربهم • ای تجری اعمالهم بعد قتلهم کما کان تجری فی حال حیاتهم فهم کالاحیاء • فیما یجری لهم ثواب اعمالهم
وجزاؤهم لیسوا کالاموات قیل اثبت الله الحیوة فی الشهداء مع ثبوتها فی الجمیع • فما وجه هذا التخصیص واجیب بان المراد بتلک الحیوة الحیوة
المخصوصة من عند الله بالقرب • ومزید البهجة والکرامة • وخصهم بالحیوة لان غیرهم لیس کذلک لم تکن حیوته معتدا بها وکان لیس بحی قیل هذا الجواب ضعیف
لان منزلة النبیین والصدیقین اعظم ولم یخصهم بالذکر اجیب المخلص بغیر الکفار بقولهم یقتلون انفسهم لمرضاة محمد من غیر فایده یرزقون فرحین
بما آتاهم الله من فضله وهو تاکید لکونهم احیاء ای ان الشهداء یرزقون من الجنة • قال المتکلمون الثواب منفعة خالصة دایمة مقرونة بالتعظیم فقوله
یرزقون اشارة الى المنفعة وقوله فرحین اشارة الى الفرح الحاصل بسبب ذلک التعظیم وفضله تعالى فوزهم بالحیوة الابدیة والقرب من الله والتمتع
بنعیم الجنة کما روی مسلم عن مسروق • قال سألت عبد الله بن مسعود رضه عن هذه الآیة • قال انا قد سألنا عن ذلک رسول الله صلى الله علیه وسلم

فقال ارواحهم فی اجواف طیر خضر لها قنادیل معلقة بالعرش تسرح فی الجنة حیث شاءت • یستبشرون خبر مبتدا محذوف ومحلها نصب علی
حال من ضمیر فرحین ای وهم یستبشرون بالذین لم یلحقوا بهم من خلفهم باخوانهم المؤمنین بقوا بعدهم ولم یقتلوا فیلحقوا بهم من خلفهم زمانا والذین
لم یدرکوا فضلهم ورتبتهم الا خوف علیهم ولا هم یحزنون محله جر بدل من الذین • والمعنی انهم یستبشرون بما تبین لهم من امر الاخرة • وحال ترکوا
خلفهم من المؤمنین • وهو انهم اذا ماتوا وقتلوا کانت لهم حیوة لا یکدرها خوف وقوع محذور • وحزن فوات محبوب • وقیل یفرحون یوم الجمع بسلامة
اخوانهم الذین بقوا بعدهم حیث وصلوا الیهم امنین • للخبیصة یفرح السابق بسلامة اللاحق • ویهنی بها بعضهم بعضا • ثم رجع الی الشهداء فقال
لا خوف علیهم ولا هم یحزنون • کما روی عن ابن عباس رضه انه قال تنزل علی الشهداء صحف مکتوب فیها اسماء من یجیء بهم ممن استشهد والبعدهم
فبذلک یستبشرون • وفی التیسیر عن السدی • یؤتی الشهید بکتاب فیه ما تقدم علیه من اخوانه واهله • فیقال یقدم علیک فلان یوم کذا وکذا
ویقدم علیک فلان یوم کذا وکذا • فیستبشرون حین یقدمون علیه • کما یستبشر اهل الغایب بقدومه فی الدنیا • فالایة تدل علی ان الارواح جواهر
دراکة قایمة بذواتها • وانها لا تفنی بخراب البدن • ولا یتوقف علیه ادراکها وتألمها والتذاذها • فالانسان ان کان محسنا کان روحه متنعمة
وان کان سیئا کانت معذبة • وعلیه جمهور الصحابة والتابعین • وبه نطقت الایات والاحادیث • وفی بیان الشهداء • ما روی علی بن موسی الرضا
عن ابیه موسی بن جعفر • وهو عن ابیه • وعن اباءه معنعنة الی الحسین بن علی رضی الله عنهم انه قال بینما علی بن ابی طالب کرم الله وجهه وهو یخطب الناس
ویحث علی الجهاد • اذ قام الیه شاب • وقال یا امیر المؤمنین اخبرنی عن فضل الغزاة فی سبیل الله • فقال کنت ردیف رسول الله علیه صلوات الله
علی ناقة العضباء • ونحن مقفلون من غزوة • فسألته عما سألتنی عنه • فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم • ان الغزاة اذا هموا بالغزو
کتب الله لهم براءة من النار • واذا تجهزوا للغزو وهم • باهی الله بهم الملائکة • واذا ودعهم اهلوهم بکت علیهم الحیطان والبیوت • ویخرجون من ذنوبهم
کما تخرج الحیة من سلخها • ویوکل الله عز وجل بکل رجل منهم اربعین الف ملک یحفظونه من بین یدیه ومن خلفه وعن یمینه وشماله • ولا یعمل حسنة
الا ضعفت له • ویکتب له عبادة الف رجل یعبدون الله عز وجل الف سنة • کل سنة ثلثمائة وستین یوما • الیوم مثل عمر الدنیا • واذا صاروا
بحضرة عدوهم انقطع علم اهل الدنیا عن ثواب الله ایاهم • فاذا برزوا لعدوهم • واشرعت الاسنة • وفوقت السهام • وتقدم الرجل
علی الرجل حفتهم الملائکة باجنحتها ویدعون الله لهم بالنصر والتثبیت • ونادی مناد الجنة تحت ظلال السیوف • فتکون الطعنة والضربة
علی الشهید اهون من شرب الماء البارد فی الیوم الصائف • واذا زال الشهید عن فرسه بطعنة او ضربة لم یصل الی الارض حتی یبعث الله
الیه زوجته حور العین فتبشره بما اعد الله له من الکرامة • واذا وصل الی الارض تقول له الارض مرحبا بالروح الطیبة التی اخرجت
من البدن الطیب ابشر فان لک ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر • ویقول الله تعالی انا خلیفته فی اهله • ومن ارضاهم
فقد ارضانی • ومن اسخطهم فقد اسخطنی • ویجعل الله تعالی روحه فی حواصل طیر خضر تسرح فی الجنة حیث یشاء • تأکل من ثمارها وتأوی الی
قنادیل من ذهب معلقة بالعرش • صدق رسول الله • علیه صلوات الله • خلاصه صفایه نهفته اولمیه که بو آیت کریمه ده من حیث الاعراب
والمعنی واقع اولان اقوال مفسرین بسیار • وفضیلت شهادده وارد اولان اخبار وآثار بیشمار در • لکن اجله مفسرینک صنادیق کتب
دقایق شحونلرنده مخزون اولان • درر فراید کلمات کثیرة الفواید • انتخاب اولنوب • اسماع جانه آویزه گوش مشتری لمعان • وگردن بند افهام
ثریا رسان اولمغچون • عقد تقریرده بر برلیه تلفیف وتألیف • وسلک تحریرده نظم وترصیف • وعرضه داشت محفل شریف معارف ردیف
قیلندی • وهنوز سراپرده اضمارده • حجله نشین افکار اولان ستیره مضامین ابکارک چهره شیوه کار حقایق شعار رنده اولان •
قناع اسراری دست نسیم عنبر شمیم عبارات ترکیه کعنا رایله رفع اولنوب حسن وجمالنی عیون ادراک عشاق بی قراره اظهار بذل اقتدار
اولندی که حتی محرک سلسله شوقها اولوب • دردن لدن طالب شهادت • وراغب زلفی وقربت اولالر • پس افتاب انوار ضمایر
ارباب بصایره مستور اولمیه که • بر قول ابن عباس رضی الله عنهما • میکده غزوه بدر واحدده • دست ساقی ساعد براق شمشیر
خون رواقدن صهبای سرگران شهادت نوش ایدن • مدهوشان انصار ومهاجرانک ارواح مقدسه لری کیفیت رحیق
مشاهده جمال یزدان ایله • حواصل طیور اجنحه نور سبز الوانده • مکان طوتوب طرفة عین • واقل من لمحة • اوجات علیینه طیران • وهوای
بهشتده جولان • واغصان طوبی ده آشیان قیلوب • تناول فواکه جنان • وانهار جویبار فردوس بریندن نوش جان ایدوکدن صکره
زیر عرشده کواکب تک آویخته اولان قنادیل زرین ساخته یه • آشیانه قیلوب • سایه عرش رحمانده غنوده وخفته اولورلار
پس شهداء کرام وجه مشروح اوزره جناب ذو الجلال والاکرام دن فضل وانعام اولنان نواخت وکرامت • ونشاط واستراحت وزلفی
وقربی ذوق ومشاهده قیلدقلرنده • قال یا لیت قومی یعلمون بما غفر لی ربی وجعلنی من المکرمین • مؤدای شریفنجه • کمال شفقتلرندن •
درگاه احدیته نیاز مستوجب الاجابه ایدوب ایتدیلر • الها ملکا پادشاها • کاشکی بزه عنایت بیورلان رفعت مقام • ومرتبت انعامدن
اعز اخوانمز اولان اصحاب ایمان دخی خبردار اولالردی که حتی انلار دخی غزا وجهاده بذل اقتدار • ودولت شهادت ایله کامران
وبرخوردار اولالردی دیدکلرنده فی الحال بیت از آسمان آمد ندا ای شاهدان روی ما • ای عاشقان وصل ما ای سرخوشان بوی ما
دیو جناب احدیتدن خطاب عزت وارد اولوب ایتدی • سز صفای خاطرده اولکوز کیم بز سزه اولان انعام واحترام • واحسان واکرامی
خلان اصدقاکزه اعلام ایده لم بیوروب • انلارک حسن حالنی تعریف • واکرام واجلالنی توصیف ایدوب • بو آیت کریمه یی انزال بیوردی

وحال من ترکوا خلفهم من المؤمنین صح

یعنی وجه ارضده بقیه قالان اولیا شهیدان • واهل حسبان • دریغا بز حیات ایله طربناک • دوستان ایسه محبوس زندان خاک اولدلر
وبز بوستان سرورده • احباب ایسه وحشت جای قبورده دیو تحسرده اولمیه سز • وطریق رضامزده مقتول اولان شهیدان مقبولانی
زنهار اموات گمان قیلمیه سز • بلکه انلار ربلری قتنده حیات جاودانی بولمشلردر • اگرچه راه محبتمزده ترک سر ایتمشلردر • اما چشمه تیغ آبداردن
آب حیات نوش ایدوب حق جل وعلا فضل واحسان بیوردوغی فواکه جنان • ونعم بی پایاندن • فرحان وشادمان اولدقلری حالده مرزوق
ومتنعم اولمشلردر بیت گه ناز چشیدند وگهی راز شنیدند • گاهی ز جلالت بجمالش نگریدند • وحالا حیات فانیه ایله زنده جان اولوب
هنوز خلف شهداء اولان • براق شهادت ایله انلاره ملحق اولمیان • اخوان مؤمنانه بشارت رسان اولورلر • زمره شهدایه خوف وقوع محذور
وحزن فوات محبوب کدورت ویرمز • بلکه نیجه اخوان وخلاننه شفاعت ایدرلر بیورلدی • کما قال صلی الله علیه وسلم یشفع الشهید فی سبعین من اقاربه
وقت غزا تیغ زنان غیور • جان که کنند از تن مردانه دور • نی ز پی دخل وزد یابت کنند • کز پی اعلان شهادت کنند
لاجرم آن تیغ که بر سر خورند • شربتی از چشمه کوثر خورند • در ره آن خنجر چون بید شو • جان بده وزنده جاوید شو
حقا که قربان خدا ورسوله نهاده گردن • ونهاد مالکی هدف تیر دشمن • وبذل جان وتن ایلین غزاة ومجاهدانه نه وجهله مرده گمان اولنور که
برمحوای بل احیاء عند ربهم گوهر زندگانی انلارک کان جناندن غیرده نمایان • واب حیات جاودانی • انلارک عیون جناندن غیرده
روان اولمامشدر • زیرا اموات عالمقدار بسیار ایکن • انلار ایچون بل احیاء تولیله اشارت اولنمیوب شهدایه بشارت اولنمشدر •
وحیات مزبوره انلاره مختصه • وحیات حقیقیه اولمغله • بلا غسل وکفن عقیق یمنی گبی • بدن لعل بدخشانلرینی • جامه آغشته خونلر ایله دفن ایلر
کما قال علیه السلام زملوهم بدمائهم وکلوهم فانهم یحشرون یوم القیامة بدمائهم اللون لون دم والریح ریح مسک • شعر
بگردان باده ای ساقی ز خم صاف روانی • بشادی بگذران دایم ز دور باده دورانرا • چرا باده ننوشد جان درین قصر ودرین ایوان
چو درستی همه بیند دو چشمش روی جانانرا • برون از دام واز دانه بصحرا رفته از خانه • شده عنقای قاف حق گذشته چرخ وکیوانرا
تن ایشان نباشد تن همه نور خدای [illegible] • زهی عقلی ونادانی ز خود منکر خدادانرا • عجایبهای ان مردان ندارد حد ونی پایان
درین دریای بی پایان بجوای یار پایانرا • آه ای اعز خلان • زندگان خود اوچ قسم اولوب • برسی جان ایله زنده درکه سبب حیاتی
قوت ایله باددر • وبرسی علم ایله زنده درکه حیاتی مهر ایله باددر • وبرسی دخی حق ایله زنده درکه وصل یار ایله دلشاددر • عبد الله انصاری
علیه رحمة الباری بیوررلرکه • الهی جان که از وصل تو محروم ماند • مرده زنداینست • واو که در راه عشق باومید وصال تو کشته شود زنده جاویدانست
گر بشمشیر غمت کشته شوم باکی نیست • کشتگان ره تو زنده جاویدانند • آری دوستانرا زخم خوردن در کوی دوست نعال نکوست • ودر
قمارخانه عشق عاشقانرا جان باختن عادت وخوست رباعیه • گفتی بگذر بکوی ما در مخمور • تا کشته شوی که خصم ماهست غیور
گفتم سخنی هست که باشد معذور • در کوی تو کشته به که از روی تو دور • قال الشبلی • من کان فی الله تلفه • کان الله خلفه • ایدلکمای عاشق زار
زنهار روز نهار • راه محبتده هلاک جان فکرینه دوشمه که • تیر وفای معشوقه • سینه هدف ایتمک جان عاشقه عجب شرفدر • زیرا شرط افراط محبت
خاک راه یارده جانی تلف ایتمکدر کما قیل شعر الحب سکر خماره تلف • یحسن فیه الذبول والدنف • البسنی الذل فی محبته • والذل فی حب مثله شرف
حاصل کلام ای برادر سعادت انجام • قتل فی سبیل الله جهاد کفاره منحصر اولمیوب • بلکه برمحوای رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر
جهاد اصغر واکبره منقسم اولوب • جهاد اصغرده اولان قتل برنوع در • اما جهاد اکبرده بسیار وبسیار قتل وافنا • وهر فناده برنوع احیا وابقا واردر
مثلا سیف ارادت ایله مقتول اولان مریدک حیات وبقاسی نور قربیله در • وسیف محبت ایله شهید اولان عاشقک بقاسی سنا مشاهده
وسیف معرفت ایله مقتول اولان عارف انس وصلنده باقیدر • وشمشیر توحید ایله افناء انانیت ایلین موحد خود • وحدتده وحدت ایله
باقی اولوب • زمره مزبوره نک حیاتلری تجلیات ازلیه • وشهادتلری غیرت عزت ایله درکه • غیرت قهرمان وحدت انلاری بعد الافنا
احیا وافنا ایتمشلر • کما قال ابن عطا • المقتول علی المشاهدة باق برؤیة المشاهد • والمیت من عاش علی رؤیة نفسه • ومتابعة هواه • وقال
ابو سعید القرشی فی هذه الایة لا تظن الهالکین فی طریق الارادة طلبا للوصلة • مردودین الی مقاماتهم بل قد بلغ بهم غایة ما قصدوا فی القرب
والوصلة • احیاء بقرب الحق عند ربهم فی مجلس المشاهدة یرزقون زیادة الفواید • من انوار الاطلاع فرحین بالعین اقصی رضاه
آه ای سالک راه میدان محبت جانانده جان اویناتمق • دولت رایگان دگلمیدر • حقا که وصل یار ایچون هزار وهزار جان نثار اولنسه
هنوز ارزان در بیت • چون شاد نباشم که خریدم بتنی • وصلی که هزار جان شیرین ارزد • آه کیم سیوف مجاهدات ایله مقتول اولان
سایران الی الله نک نفوسی مرده ایسه • نه سعادت انلاره که قلبلری نور جمال لایزال ایله زنده اولوب • کوس تجلیات صفاتدن چشیده
قیلدقلری صهبای شاهده • رفع حجاب ایتمکله محض فضل جذبه عنایت سرمدیه انلاری بی من وما محرم حریم وحدته کشیده قیلمشدر • مرحبا
نه زیبا قتل درکه انک مجازاتی • ومن قتلته فانا دیته اوله • حبذا نه اعلا شهادتدر که مکافاتی مشاهده جمال وحدت اولوب خار مقابله سنه
گل آله • وسنگ دیره جوهر بوله شعر • اولم خم شکست وسر که بریخت • بانگ دم که این زیانم کرد • صد خم شهد صافی از پی آن • در خورم داد شادمانم کرد
ابدی بزم رزم حجله نشینان قباب عزت اولان خواص بارگاه احدیتک مؤنلری نوع دیگر اولوب • سایر بشر گبی دگللردر • نتهیم دیمشلردر قطعه
[illegible] • ازلیت آب زندگی خوردند • لاجرم شیوه دگر میزند

ایله در

خلاصهٔ مرام ختم کلام مسکیة الختام بودرکه عرایس معانی کلام سبحانی‌یه محرم اولان گزیدهٔ اصحاب کشف جلی روزبهان البقلی بو وجهله
تحقیق کلی بیورررلرکه شول عاشق سربازکه راه عشقده مقتول وحدتدن قدمه منسلخ ومنقول اوله مطلع ازلدن اشراق ایلین نور آفتاب
ازل ایله متلبس اولور ونعت اولیته بالغ اولسه صفات ازلیه ایله متصف اولوب کذلک اخریت ایله دخی منعوت وهمچنان صفات ابدیت ایله
موصوف اولور زیرا صفات ربانیه واحدة فی الواحدیه اولوب جمع وتفرقه‌دن مقدسه وخارجه در افعاله اولان فیض صفات ایسه
تفرقه مع الاسماء در عینیتده اولان نور تجلیسی دخی جامع اهل وحدتدر پس بر مصداق واتصفوا بصفات الله نور صفته واصل اولان
صفتدن خارج اولمق محال در یعنی صفتدن نه خارج در ونه خارجدن لاحق در واولیت صفت اولدوغی کبی اخریت دخی صفتدر
یعنی اول نعت آخر واخر نعت اولدرکه هو الاول والاخر بو معنایه مبین در پس تجلیات نعت اولیت ایله متصف اولان عاشق مقتول
وعارف مقبولک اخریت دخی نعتی در زیرا ازل متصل ابددر ابدی اول مقتول راه عشق حدثاندن خروج وجمال رحمانه عروج ایلیه
من بعد انک اوزرنه نه حدث جاری اولور ونه موت وفنا طاری اولور بلکه حیوة حق ایله اولان اتصافیله حی سرمدی اولور
ذکر اولنان زلفی وقربت رتبهٔ اکمل کملدرکه عندیت حقک نور مشاهداتندن فایض اولوب اول سیف تجلی ایله مقتول اولان واصلان
کاملان فیض قربت وعندیت ایله حی جاودان اولورلار ومن یکون فی العندیة کیف یفنی ویموت وهو شاهد فی شهود الحق اباه
ورزقه فیض مزید مشاهدة الحق وزیادة اتصافه ببقاء الحق وفرحه بنیل بقائه من بقاء الحق ایمدی ای دل شیدا سنده دخی نائل
سرمدی بقا اولمق استدعا ایدرسک سر تعین وانانیتی تیغ حیات آبدار تجلی یار ایله ازاله وافنا قیل که مضیق حدثدن اوج
قدم وسیعه اعتلا ایده سن آه کیم عرصهٔ منیع کارزار عشقده چوگان زلف یارله سر اختیارینی گوی غلطان بی قرار ایدنلرک
سردار نامدارلری حسین منصور بردار درکه همای وصل دوستی هوای تفریدده پرواز ایدر گوردکده صیدی آرزوسنه دوشوب
هر بار که شکار مراد ایتدی سایه‌سنه دخی دست امیدی ایرشمیوب دم بسته قالدی بالاخره بر ید جذبهٔ احدیت سر منصوره
مژده رسان اولوب ایتدی ای منصور اگر همای اوج پرواز وصلتی شکار ایده‌یم دیر ایسک سرکی زیر پا قیلمق گرکسن منصور سرباز دخی
چونکه چارهٔ شکاردن خبردار اولدی سر اختیارینی پای فنایه صالدی وکندویی بردار رضای یار ایدوب آسمان هفتمدن گچدی
وبعالم قرب ادنایه اوجدی مولانا

پای ذو النون کشید در زنجیر • سر منصور رفته برداری • جز بگنج عدم نیابی
در عدم در گریز یکباری • کفن از خلعت فنا خوشتر • گور ازین شهر به بسیاری • که بود از وجود باز رهم
در عدم در پرم چو طیاری • که بود کز قفص برون پرد • مرغ جانم بسوی گلزاری • بچشد او غریب چاشت خوری
بگشاید عجب منقاری • چو دل وچشم ومعده نو خورد • زانکه اصل غذا بد انواری • بل هم احیاء عند ربهم
بخورد یرزقون در اسراری

سری سقطی بیورررلرکه برگیجه نرگس باغ مازاغم سیر گلشن سرای ملکوته سوزیلوب همخوابهٔ
مقدسان جبروت اولمش ایدم جناب کبریادن قلب مجلایه بو وجهله خطاب لاهوتی بیورلدی که ای سری خلق وایجاد ایدم اولان
مجموع عبادم دنیایی گوردکلری کبی اکا آویخته واکثری مکرینه فریفته اولوب بزم ایله اولان میثاقی اونوتدیلر وبعضیلر دخی
دنیاده اولان محنت وبلایی گوردکده بهشت عافیته گریخته اولوب نعمت وصالمز تمنا قیلدیلر پس ای سری سن بو گروهدن
قنغیسندنسن سری سقطی ایدر بن دخی الهی انک تعلم ما نرید دیو جواب ویردکده جناب عزتدن لاصبن علیکم البلاء صبا
خطابی وارد اولوب بیوردی که ای سری عزم جلالم حقیچون بنم ارادهٔ ازلیه‌م سنک اوزرکه انواع محن وبلایا انصبابنه تعلق ایتمشدر
بن دخی نور الهام معرفت ربانی ایله ایتدم الهی الیس المبلی انت یعنی سر اطاعتمزه ریزندهٔ بلاسن دگلمیسن چونکه بلا سنکدر اول بلا
عاشقلره عسلدن احلی در چونکه درد سنکدر درمان دخی سنکدر ودرد ودرمان خود جمله سنسن درد گر خود عین درمان دگلمی
دیوب بو بیتی انشاد ایلدم شعر نفس المحب علی الاسقام صابرة • لعل مسقمها یوما یداویها • بی خود سنک چوگان را دگر طی ام
اگر بلا وعنا واگر نعمت ورخا سندن گلن وفا وجفا جانه عین صفادر زیرا گنج وفا زیر جفاده مختفی اولوب هر نه طریقله اولورسه
اولسون بقا بعد الفنا واحیا بعد الاماتة اولوب مادام که رزق فانیدن گلوی جسمانی منقطع اولمیه دماغ روحانی رزق باقیدن
ذوق چشان اولمز مثلا گور فرسین حلق حیوان چون بریده شد بعدل • حلق انسان رست وافزود فضل حلق حیوان
چونکه عدل ایله بریده اولوب جان حیوانیلری راه انسانی‌یه فدا اولدی انک مکافات وعوضی حلق انسانی رسته ونمودار اولوب
گریبان بدن انسانیدن سر برآورده قیلدی وفضل وشرفی افزون اولدی یعنی غذای انسانی اولمق ایچون جان وتن فدا ایدوب
انسانه لقمه اولدقده وجود انسانی‌ده هضم وحل وبدل ما یتحلل وجزو قوای انسانی اولماغله حیوان ایکن انسان اولوب فضل
وشرفی زیاده اولدی نته کیم دیمشلردر شعر مرغ وحیوان را ازان می کش • که بانسان رسد درآخر کار • ورنه کشتن کجا روا بادی
که بباری مستحق آزار • اما شرط انکه ذبح حیوانات دخی عدل ایله اولوب حد وشریعتدن خارج اولمیه یعنی اکلی حلال اولنلردن
اولوب ائمهٔ مجتهدین آیات واحادیثدن استنباط ایدوب لایحل اکله دیدکلری قبیلدن اولمیه کما قیل فی الوقایة ولا یحل
جنین میت وجد فی بطن امه ولا ذو ناب او مخلب من سبع او طیر والحشرات والحمر الاهلیة والبغل والخیل والضبع والزنبور

والسلحفاة

والسلحفاة والابقع الذی یأکل الجیف والغداف والفیل والیربوع وابن عرس ولا حیوان مائی سوی سمک لم یطف والجریث
والمارماهی پس اکلی حلال اولدوغی تقدیرجه دخی ذابحی وثنی ومجوسی ومرتد وعمدا تارک التسمیه اولمیه کما قال تعالی ولا تأکلوا مما
لم یذکر اسم الله علیه اما ذابح تسمیه‌یی نسیانا ترک ایلسه معذوردر وذبیحه‌سی حلالدر کما قال تعالی لا تؤاخذنا ان نسینا وتسمیة الله
فی قلب کل مسلم حدیث شریفی عند الفقها حالت نسیانه محمولدر ولکن عند مالک نسیانله دخی حرام اولور الحاصل ذابح مسلم یاخود
کتابی اولمق گرک ذمی وگرک حربی ذبیحه‌سنی اکل ایتمک حلالدر کما قیل وشرط کون الذابح مسلما او کتابیا ذمیا او حربیا کما قال تعالی
وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم وذلک لانهم یذکرون اسم الله تعالی علیها فتحل ذبیحتها ولو مجنونا او امرأة او صبیا یعقل ویضبط
حتی لو کان المجنون والصبی بحیث لا یعقل ولا یضبط لا تحل ذبیحتها پس ذابح مسلم یاخود کتابی وذاکر اسم الله اولدوغی تقدیرجه دخی
حالت ذبحده عدالت گرکدر مثلا مذبوحی بعد الاضجاع بچاق بیله مسوب وذبیحه‌یی محل ذبحه اباغندن چکک ایله سورومیوب
رفق وشفقتله طوتمق وقبل الاضجاع سکینی گرکی کبی سکین ایدوب وحلق ایله منخری میانندن ذبح ایدوب قفاسندن ذبح
ایتممک ومذبوح حرکتدن گسته اولمادین دریسن یوزمامک گرکدر کما قیل وندب احداد شفرته قبل الاضجاع وکره بعده ای فالمذبوح
والجر برجلها وذبحها من قفاها والنخع والسلخ قبل ان یبرد وحسبت نحر الابل وکره ذبحها وفی البقر والغنم عکسه هذا عندنا وعند مالک
ان ذبح الابل ونحر البقر والغنم لا تحل ایمدی ای نور حدیقهٔ عالم ونور حدقهٔ آدم وجه مشروح اوزره امر شریعت ایله ذبح اولنان حیوان
کندویی فی سبیل الله قربان ایدوب داخل حلقوم انسان اولدقده مرتبهٔ انسانی‌یه عروج ومضیق حیوانیه‌دن وسیع ملکیته
خروج ایدوب انسان واسطه‌سیله واصل قرب رحمانی اولورلار بو تقدیرجه انلارک ذبحنه وارد اولان فرمان سبحانی حاشا
حیوانات مزبوره‌یه جور وظلم اولمایوب بلکه عدل محض اولدوغیچون ذبیحه‌لر لسان الحال ایله کندوکندولره بو رباعینک مفهومیله
مژده رسان اولورلار رباعی از مرگ ولانه بر زبان خواهی شد • بی جان زکجا شوی که جان خواهی شد • اول بزمین ز آسمان آمده
وانکه زمین بر آسمان خواهی شد • آه ای گرسنهٔ اغذیهٔ معرفت وتشنهٔ اشربهٔ محبت علم شریفه خفی اولمیه که ماکولات ومشروباتدن
انسانه مضرتلری اولان اگر حیوان واگر سایر ماکولات ومشروباتک انسانه راه وصلتلری بسته اولمغله حق سبحانه وتعالی عباد
مؤمنینه حرام ایدوب اکل وشربندن نهی بیوردی زیرا انسان انلاری اکل ایتسه ازالهٔ صفات انسانیه واثبات حیوانیه وسبعیه
ایدوب مرتبهٔ انسانیه‌دن دوشر وحیوانات مزبوره دخی انسانه وصول دولتندن محروم ومردود ومطرود اولدقلرینک
حکم خفیه واسرار مخفیه‌سنه انبیاء عظام ووارث کملری اولان اولیاء کرامدن غیریسی واقف دگلدر ومحرمات مزبوره‌یی
حق سبحانه وتعالی عباد مؤمنیندن نهی ایتمشدر بو خصه کفار وفجار صورت انسانیه‌ده دیو مردارخوار وبالطبع خبیث ومردار
اولمغله انلار هر نه ایسه کندولره سزاوار وطیبات اکل ایتسه‌لر جیفهٔ مردار اولور پس نهی وتحریم مؤمنلره درکه حق سبحانه وتعالی
حرمت علیکم المیتة والدم ولحم الخنزیر وما اهل لغیر الله قول کریمی اوزره نهی وتحریم بیورمشدر آه ای سالک راه طریقت وطالب
اسرار حقیقت معدودات مزبوره علی ظواهرها اکل وتغذیدن جوارح ظاهرهٔ مؤمنینه نه وجهله حرام قیلندیسه بواطن عارفینه دخی
شهود حقدن غیری جمیع موجودات حرام قیلنمشدر قرآن خود بر دریای محیط بی کناردرکه قعرنده مکنوز اولان در شهواره
حد وشمار اولمایوب غواص خواص شهود انوارک دست افکارنه انواع جواهر اسرار آشکار اولمقدن خالی دگلدر پس
غواص دریای اسرار اولان ابرار واخیارک گفتار جواهر نثارلری درکه من حیث الباطن حق عز وجل میته ایله جیفهٔ دنیایه
اشارت بیوروب میتهٔ دنیایی اصحاب طریقته حرام قیلمشدر نته کیم عارفان الهی دیمشلردر شعر وما هی الا جیفة مستحیلة علیها
کلاب همهن اجتذابها • فان تجتنبها کنت سالما لاهلها • وان تجتذبها نازعتک کلابها • ودم ایله دخی شهوات نفسانیه‌یه
اشارت اولنمشدر کما قال صلی الله علیه وسلم ان الشیطان لیجری من ابن آدم مجری الدم حقا که شهوات دمده مستکنه اولمیدی
مجرای دمده شیطانه سبیل اولمزدی فلهذا قال علیه السلام سدوا مجاری الشیطان بالجوع لان الجوع یقطع مادة الشهوات
پس لحم خنزیر دخی هوای نفسه اشارتدر ونفس اماره بالسوءک خنزیره اولان وجه شبهی غایت حرص وشره وکمال خست
وخباثتی در وکذلک وما اهل لغیر الله قول کریمی ایله دخی من حیث الباطن بو معنایه اشارتدرکه هر نه مقوله طاعت وخیرات که
بلا خلوص ریا وسمعه ایله راه هواده واقع اوله حقدن غیره سبب تقرب اولدوغیچون او مقوله طاعات مهوشه دخی محرماتدن
اولوب ظاهرا وباطنا مؤمنلره اکل واستعمالی حلال اولان اغذیهٔ طیبه درکه حق جل وعلا بر محلده کلوا من طیبات ما رزقناکم
وبر محلده الیوم احل لکم الطیبات وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم وطعامکم حل لهم بیورمشدر پس طیبات شول طعامدرکه
موصل حق اولان طریقه گسته ایتمیه یعنی هر مشروب وماکول وملبوس ومعمول ومقبول ومعقول که حظوظ نفسانیه‌دن
برخط ایچون اوله لاجرم اول شی لوث دواعی وجود ایله مردار وملوث اولوب مؤمن موحدلره لایق اولمز پس طیب
اولدرکه دوام رضای حق وقیام اداء حقوق ایچون طلب اولنوب نفحات شهود ایله طیب وطاهر اوله ایمدی ارباب حقیقته
سعادت دارینه متعلقه اولان هر طیبات افضال الهی‌دن ازل آزالده حلال اولوب حتی کمیات وکیفیاتدن منزهه

ونقایص شبهاتدن مقدس اولان طیبات که اخلاق سبحانیه در مونلره حلال اولوب تخلقوا باخلاق الله • واتصفوا بصفاتیه
بیورلمشدر • وکه کلوا اوتوا الکتاب که حقیقتده انبیاء عظامدر انلارک دخی طعاملری مونلره حلالدر که کندولره اطعام اولنان انعم
نفیسه نبوت • واطعمه لذیذه حقیقتدن • مونلری دخی ضیافت قیلوب پستان شریعتدن البان ولایت اطعام ایدرلر • آه ای نثار
البان معرفت • مونلرک دخی طعامی انبیایه حلالدر • زیرا مشربلری متعدد ایسه دخی • منبع نبوت و ولایت واحددر • پس انبیانک
نوش ایتدوکی آب حیات هدایت • مشرب نبوتدن • ومونلرک مص ایتدوکی البان الطاف ربوبیت مشرب ولایتدن اولوب برمفحوای
قد علم کل اناس مشربهم • اول مفیض الجود والافضال • هر برینه مشربلرین بلدرمشدر • فاما اول ینبوع رسالت و سرچشمه ولایت • اعنی
ساقی کوثر • وسرور دین پرور • علیه صلوات الله مادارت الشمس والقمر • جمیع مشاربده شرکتی اولدوغندن ماعدا • افاضه محبوبان
مجلس مقام محمودده • کندویه مختص بر مشرب منفرد دخی واردر که • ابیت عند ربی یطعمنی ویسقینی • مشرب مزبوره اشارت اولوب
اول مشرب تفردده • نه ملک مقرب • ونه نبی مرسلک اکا مشارکتی یوقدر • شعر • چه گوهری تو که کس را بکف بهای تو نیست • جهان چه دارد در کف که آن عطای تو نیست
نثار خاک تو خواهم بهر دمی دل وجان • که خاک بر سر جانی که خاکپای تو نیست • آه کیم بو امواج دریای اسراره غایت • ومشارب انواره نهایت یوقدر
فاما اطعمه واغذیه • واشربه والبنه طیبه اولدوغی تقدیرجه دخی • امارات ایمان بودرکه • اول اطعمه طیبه • من حیث الغفله علی وفق الطبع
ومجرد حظوظ نفسانیه ایچون اکل اولنمایوب حکم شرع ایله تناول اولنه • زیرا اشره وغفلت ایله تناول اولنان طعام طیب دخی اولور
معده ده حل اولدقده • طبع اکلده قوه سبعیه • وهواجس نفسانیه • ووساوس شیطانیه دن غیری نسنه تولد ایتمز
کما قال تعالی لداود علیه السلام • یا داود حذر وانذر قومک من اکل الشهوات • زیرا بر قلبکه شهوات دنیایه تعلق ایلیه حظوظ
نفسانیه ایله مکدر اولوب عقولی مشاهده نجاتدن محجوب ایتمکله تهلکه یه القا ایدر • واخلاق ذمیمه دن اولان عجب وحسد
وکبر وریا • وحرص وطمع • عداوت ورعونت ایله متصف اولوب • صفت عجب آیینه محبتی خراب ایدر • وحسد قیمت مردی ناقص قیلور
کبر آیینه مرآت دله زنکار رویرر • وریا چشمه طاعتی قوریدر • وحرص حرمت مردی ازاله ایدر • عداوت ایسه قاطع الفت • ورعونت
قاطع اشجار صحبت اولور • پس علامت سعادت اولدرکه • رخصتدن کریزان • وشبهه لودن ترسان اولوب • لقمه وخرقه یه
راضی اوله • وجهانی جهانیانه ترک ایدوب کندویی بوته مجاهده ده کداخته قیله که • ایمان انک مایه سی اوله • زیرا اصل مسلمانی
صفوت سینه وروشنایی دل • وعذوبت وطهارت لساندرکه • حتی جمله حرکاتی میزان شریعتده ناقص کلمیه • راه حق انک
طهارتنه پوست وکوشتک پاکلکی ایله اولوب • انک دخی طهارتی لقمه حلالدندر • بو تقدیرجه مومنه جمله دن اهم • اکل حلال وطیب
اولوب • ولکن مادام که مرآت سینه سی حرص وشره ایله مکدر اوله • اکل حلاله قادر اولماز • ایدی حرص وشرهی ازاله ایتمه نک
علاجی بودرکه لقمه تناول اولنده انتباه اوزره اولوب • اول طعامی ذکر الله ایله اذابه قیله • کما قال علیه السلام • اذیبوا طعامکم
بذکر الله • زیرا نسیان وغفلت • وعصیانه استعانت ایله اولان ماکولات مورث موت جنان • ومورث غرور وحرماندر
پس حین اکل طعامده • آداب طریقتی رعایت • وشروط سنتی اجرا وصیانت • مهمات دیندن اولماغله حق سبحانه وتعالی • فکلوا مما
ذکر اسم الله علیه • قول کریمی ایله بو معنایه اشارت بیورمشلرکه • امام شافعی بیورمشلرکه • بر کمسنه نک اون ایکی مسئله معلومی کرکدرکه
حتی شرطدن اوزرنه بر لقمه تناول لنه قادر اوله • پس اول اون ایکی مسایلک دردی فرضدرکه • حلال وطیب یمک • ورزاق حقدن
غیریسن بلمامک • ونعمتنه شکر ایتمکدر • ودردی دخی سنتدرکه • طعامه الصوندقده بسم الله دیمک • وقصعه نک کنارندن یمک •
وقبل الطعام ال یومق • واخر طعامده الحمد لله دیمکدر • ودردی دخی ادبدرکه • صول یاغنکا اوزرنه اوتوروب صاغ دیزینی قالدرمق
وکندو اوکندن یمک • واخرک لقمه سنه تعامق • وبعد الطعام ال یوماقدر • پس طعام بو جمله تناول اولنه • روز جزاده اول طعامدن حساب
اولنمایوب بلکه هر بر لقمه سنه ثواب ویریلور • نته کیم کلوا من الطیبات واعملوا صالحا • قول کریمی ایله بو معنایه اشارت اولنمشدر • وبرمفحوای
ومالکم الا تاکلوا مما ذکر اسم الله علیه وقد فصل لکم ما حرم علیکم • حق طالبی اولان عاشقلره دنیا ومافیها • ونعیم اخرایه میل ایتمک • کما ورد
الدنیا حرام علی اهل الاخرة • والاخرة حرام علی اهل الدنیا • وهما حرامان علی اهل الله تعالی • نته کیم برمفحوای الا ما اضطررتم • دارینده ضرورات
بشریه دن اولان مقدار ایله اکتفا اولوب • امر مولا ایله اوله • وطمع وهوا ایله اولمیه • یعنی سد جوع وستر عورت ایده جکدن تجاوز قلمیه
زیرا • وان کثیرا انهم لیضلون عن سبیل الله بغیر علم • فحوای شریفی اوزره • نیچوقلر اکلر متابعت هوا ایله طلب دنیایه دوشوب • وعقبایه
رکون ایله مطلب حقیقیدن تاشوب ضال اولمشلر • مع هذا ماسوایه مفتون • وطلب دنیا وعقبی ایله مقصد اصلیدن مطرود ومغبون اولدقلرینی
بیلمیوب برمفحوای • ان ربک هو اعلم بالمعتدین • دنیا وعقبایه میل ورکون ایله طلب مولادن تجاوز ایدن مغبونلری حق سبحانه وتعالی اعلمدر • شعر
تمام اوست که فانی شده ست از نانش • بدوستکانی اول تمام شد کارش • آه کیم وصلت یار عجب دشوار • وغریب کار • وطرفه بازاردر
براوزکه مونانسدرکه مجانست یوق • آه ای دل شیدا چونکه همجنس دکلدر • آیا بو انس نه در • کعادت یوغیکن میل ومحبت نه در •
ای دیده جان چونکه کور عدم دیرسن • پس نیچون بی طاقتسن • وباده محبت چونکه غیبده در • بو مرتبه مست وخرابلق نه در • وانتظار
فی الحقیقه محبت ایسه • بو فرح ومسرت نه در • عجب حیرت فزاسن ای دیده سر چونکه محجوبسن • بو وجد وحرارت کیمدر • دوطربن

بلااکین

بلا اکین بلاده اولان بو لذت ندر • حقا اعجوبه حالتدر که • بلا اشد اولدقجه عشق مشتد اولور • نیجه اولماسون که درکاه عزتده هر آن وهر دم
اسرار عاشقه برید جذبه احدیت • نعت الهام ایله سلام وحدت انجام ابلاغ ایدوب دیرکه • ای عاشقان ای عاشقان عجب سودا
وغریب هوایه مبتلا اولمشسز که آغازی قتل • وآخری نازه • وظاهری خطر • باطنی خود من احبنی قتلته ومن قتلته فانا دیته رازیدرکه • بیت
درکشته دست دیت دیناست • درکشته عشق دیت دیدارست • بو معنایی بیان ایتمشدر • آه ای سالک راه • چونکه وصل یاره درمان
ترک جان اولدیسه • عارفان آکاه • ان الله یامرکم ان تذبحوا بقرة • قول کریمنده اولان امر ذبح بقره نفس بهیمیه یه اشارت ایدوکن
بیلوب پیر طریقتدن تلقین اولنان ذکر الهک سکین لا اسنی سنک مجاهده ده کسکین ایدوب مهیجه ابحیه مذمومه اولان نفس طاغیه یی
ذبح • وحیات فانیه سن ازاله قیلوب • فایز حیات روحانیه باقیه اولدیلر • یعنی نفس اماره یا تسویه مخالفت ایله درجه حیات
موتایه نایل • ومطالعه غیوبه واصل اولدیلر • وطالب وصلت یار • وراغب حیات پایدار اولان ابراره دخی بو شعری اوقیوب
سمع قبوللرنده نیاکوش ودر شهوار قیلدیلر • شعر • بمیرید بمیرید درین عشق بمیرید • درین عشق چو مردید همه روح پذیرید
بمیرید بمیرید وزین مرک مترسید • کزین خاک برآیید سموات بکیرید • بمیرید بمیرید وزین نفس بپرید • که این نفس چو بندست شما همچو اسیرید
بمیرید بمیرید وزین ابر برایید • چو زین ابر برایید همه بدر منیرید • پس لاجرم شرط وصلت • قتل نفس وطبیعتدر • دیرسکوز • ای نعم
برمفحوای • انکم ظلمتم انفسکم باتخاذکم العجل • هرکسک نفسی بر عجل غریب • وبر کوساله عجیبدرکه • تمثال شیطانی اختیار ایله مشاهده جمالدن
محروم وکور اولوب • نفس کندو کندویه ظلم وستم ایتمشدر • پس وهم وخیال • وتمثال ضلال اولان سوای ذو الجلالی ازاله وجانب
حقه توبه ورجوع لازم اولمغله فتوبوا الی بارئکم بیورلمشدر • ماسوادن خروج واوج وحدته عروج ایسه قتل نفسه موقوف اولدوغیچون
درعقب • فاقتلوا انفسکم ذلکم خیر لکم عند بارئکم فتاب علیکم انه هو التواب الرحیم • قول کریمی ایله ختم کلام وافاده نیل مرام اولنمشدر • ایدی نیم
روحم نفس اتخاذ ایتدوکی عجل سواه • شول هوادرکه نفسک حیاتی اول هوا اولوب • حقدن غیره عبادت ایدنلر اول هوا ایله پرستش قیلدیلر
وفرعون هوا ایله دعوای ربوبیت ایدوب • سبب استکبار ابلیس هوا اولمشدر • وسیما آدمک جنته وکندم خوار اولمغه علت حوایه
اولان هواسیدر کلمیدر • پس نفسی هوسندن نهی ایله قتل وافنا ایچون • برموجب فتوبوا الی بارئکم • توفیق حقه مراجعت • ونصرت ومعاونت
طلب اولنمق لازمدر • زیرا صفات نفسانیه یی قتل وازاله • ظاهرده اولان قتل نفس کبی سهولت ایله اولمایوب • انک سجیه خبیثه سنی
ازاله وافناده صعوبت عظیمه اولمغله خواص بارکاه احدیت • اول نفس غداری سیف صدق • وشمشیر توفیق ایله ذبح ایتمشلردر • فلهذا مرتبه
صدیقین • شهداء آفاقیدن اعلا اولوب • فاولئک مع الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین • قول کریمی ایله
تعیین مراتب بیورلوب • اصدقا انبیایی ولی • وشهدایه تقدم ایدوب • ارتفاع مکانتلری ظاهر اولمشدر • زیرا غزات ومجاهدین اکرچه کیم
دار جهاد ومیدان طعنه وضربده انواع رنج وعنا لر چکرلر • اما سیف کفار ایله برکره مقتول اولان نصب وتعبدن کلیت ایله رها بولور
اوج صفایه اعتلا قیلورلر • ولکن نفس مکاره یی کورکیم • شمشیر صدق ایله کونده بیک کره ذبح اولونسه • هر مرتبه ده بصیرت اخری اوزره
حیات بولوب حیله وخدعه ومکر وفتنه سی مشتد اولمغله • صدیقلر طرفة عین • انک مکرندن امین وراحت اولمزلر • نیجه امین اوله سونلرکه
نفس حقیقتده مکر الهی اولوب • ولا یامن مکر الله الا القوم الخاسرون • بیورلمشدر • شعر • لیس من مات فاستراح بمیت • انما المیت میت الاحیاء
کما قال الواسطی کان توبة بنی اسرائیل افناء انفسهم • ولهذه الامة اشد • وهو افناء نفوسهم عن مرادها مع بقاء رسوم الهیاکل • وقال
ابن منصور یا شرع الحق الیه طریق الا اولیه التلف • کما قال تعالی • توبوا الی بارئکم فاقتلوا انفسکم • کما کذا یصحبک تمییز وعقل فانت فی عین الجهل
حتی یضلک عقلک • ویذهب خاطرک • ویفقد نسبتک اذ ذاک • وعسی ولعل • وقال بعض العارفین • اذا کان قدم فی العبودیة التوبة • وهو
النفس وقتلها بترک الشهوات • وقطعها عن الملاذ فکیف الوصول الی شیء من منازل الصدیقین • وفی اول قدم منها تلف المهج • ایدی نیم روحم
عاشقان مجذوبان • وعارفان صادقان • دست همت ایله تیغ سکین توفیق وعنایتی الوب فنا کدیه متده سرده قیلدقدن صکره
عند بادی المشاهدات محو اصول خیال ایله توبه • وعند وجدان المشاهدات • صفات ازلیه ربانیه یه قربان ایچون بقره نفسی ذبح وقربان
وکذلک علی حقیقة المعرفة عین نکره ایله بعد معرفة النفس سیف مجاهدات ایله عجل نفس سجیه ذاتی قتل ایدوب • بلا مرسومات البشریه
عین جمع ایله صرف اتحاده واصل اولورلار • یعنی اثبات الهیه ایله محو بشریت • وماسوادن نفسی مجرد قیلوب • عدم اصلیلرینه رجوع ایدرلرکه
ولا یزال ولم یزل اولان حقله باقی ابدی قالوب • بو شعر جان افزا ایله زمزمه پرداز اولورلار • شعر • جان من وجان تو بود یکی زاتحاد
این دو که هر دو یکیست جز که همانک بیاد • فرد چرا شد عدد از سبب جوی بد • زاتش بادی نژاد در سر ما رفت باد • گشت جدا موج ها کرچه بد اول یکی
از سبب باد بود آنکه جدایی نژاد • جام دوی بر شکن باده مده باد را • چون دو شود پادشاه شهر رود در فساد • روز فضیلت کرفت زانکه یکی شمع داشت
هر طرف شب زعجز شمع وچراغی نهاد • ایدی ای عاشق سرباز • چونکه نفس یکرسا • وجه مشروح اوزره سیف محبت • وشمشیر وحدت ایله
قتل اولنوب • حلق انسان چون ببرد این ببین • تا چه زاید کن قیاس آن برین • چونکه حلق انسان برموجب رضای سبحانی بریده
وراه عشقده قربان اوله • نظر وتامل قیل که • حتی فضل رحمانی ایله نه طوغر • ونه فضیلتلر حصوله کلور • لاین بونک اوزرنه قیاس قیل • یعنی لحوم
حیوانات مذبوحه لقمه انسانی اولدقده • نایل رتبه انسانیه اولدیسه • انسان دخی نفس بهیمیه سن ذبح وافنا • وحلقوم عشق الهی یه القا

و نار جذبات سبحانیه یه غذا قیلدقده • نه مرتبه یه ارتقا و اعتلا ایدجکین • بو کا کوره قیاس ایت • نته کیم مولانا قدس سره الاسنی دیوانده بویله بیورلردر

ای که ازین تنک قفص می پری • رخت ببالای فلک می بری • زندکی تازه ببین بعد ازین • چند ازین زندکی سرسری
جامهٔ این جسم غلا مانه بود • کیر کنون پیرهن مهتری • مرک حیات است حیات است مرک • عکس نماید نظر کافری
حملهٔ جانها که ازین تن شدند • حی و نهانند کنون چون پری • کرچه جدا کشت ز دست و زپا • فضل حقش داد پر جعفری
خانهٔ تن کر شکند هین منال • خواجه یقین دان که ز زندان دری • باقی این راز تو کو زانکه خلق • از تو کنند ای شه من باوری

آه ای عاشق زار • و قربان یار • چونکه بو حلق جان حیوانی بریده و فانی اوله • فی الحال حلق ثالث زاید و تیمار او • شربت حق باشد و انوار او
حلق ثالث ظاهر اولوب • انک تیماری شربت کردکار • و غداسی انوار پروردکار اولور • آه کیم بیکانه ارباب اسرار ده
حلق ببریده خورد شربت ولی • شمشیر کفار ایله بریده اولان حلق شهدا کار زار دخی شربت انوار نوش ایدرلر • ولیکن
حلق از لا رسته مرده در بلی • زمان بلی ده مرده • ولا و فنادن رسته اولان کشتکان عشق یارک شراب خوشکوارلری • براوزکه شراب
انواردر که ایکیسنک میاننده فرق بی شمار واردر • زیرا انلارک شرابی نعم حیات و رؤیت صفاتدر • اما بونلارک شرابی تجلیات ذات
و وحدت حقده افناء صفات بشریت ایله نایل قرب و مدانات اولدقلاری • و بلا رسوم تعینات اتحاد صرف جذباتنی نوش ایدکلریدر
و بو معنی دخی محکندرکه • حلق بریده شراب انواری نوش ایدر • ولکن هر کلوی بریده نوش ایتموب • بلکه اول شراب حقی شول کمسنه
نوش ایدر که لا و انکاردن قورتلمش • و بلی و اقرار ده تسلیم روح ایتمش اوله • الحاصل هر نه و جهله معنی ویریلورسه • نتیجه و مآل
شراب جلال لایزالی نوش ایتمکه علاج • حلق بقرهٔ نفس بهیمیه و شهوتی سکین نهی هوا ایله ذبح • و کردن ناقهٔ طبع بشریتی تیغ ریاضت
و تقوا ایله نحر و افنا اکرکدر • مادام حلقوم طبیعت لقمهٔ شهوات تناول ایده • غذای انوار قدسیه تناولندن محرومدر • اما غلط فهم
اولمیه که سالکان طریقت اولان ارباب محبتک قتل نفس ایتدکلری • انعدام مطلق اولمایوب • بلکه افناء جهت بشریتدر • کما قال بعض الکمل
ولیس المراد بالفناء هنا انعدام العبد مطلقا • بل المراد فناء جهة البشریة فی الجهة الربانیة • اذ لکل عبد جهة من الحضرة الربانیة هی المشار
الیها بقوله تعالی ولکل وجهة هو مولیها • وذلک لا یحصل الا بالتوجه التام الی جناب الحق المطلق سبحانه • اذ به یتقوی جهة حقیقته
فتغلب جهة خلقیته الی ان یقهرها و یفنیها بالاصالة • کالقطعة من الفحم المجاورة للنار • فانها بسبب المجاورة • والاستعداد لقبول النار
والقابلیة المختفیة فیها تشتعل قلیلا الی ان تصیر نارا لیحصل منها ما یحصل من النار من الاحراق والانضاج والاضاءة و غیرها •
وقبل الاشتعال کانت مظلمة مکدرة باردة • و ذلک التوجه لا یمکن الا بالمحبة الذاتیة الکامنة فی العبد • و ظهورها لا یکون الا
بالاجتناب عما یضادها و ینافضها • و هو التقوی عما عداها • فالمحبة هی المرکب • والزاد هی التقوی • و هذا الفناء موجب لان
یتعین العبد بتعینات حقانیة و صفات ربانیة مرة بعد اخری • فلا یرتفع التعین منه مطلقا • فمقام الجمع عبارة عن زوال
الحدث بنور القدم • و هلاک کل ما ظهر وجوده من العدم • ای من الوجود العلمی الی الوجود العینی • فی عین الذات الاحدیة • والکمالات الالهیة
مما ینعت بالامکان • و یوصف بالحدثان • ولا نعنی به ان الموجودات تنعدم مطلقا • و یبقی الواحد الجبار بلا ملک • لاستیلاء
الهلک علیه • فان ذلک من متوهمات ارباب الحجاب کما توهموا وجود رب الارباب مع عدم من یتعلق به العلم والخطاب مطلقا
وانه موجود متشخص ممتاز عن جمیع الموجودات • و خالق من العدم المحض اعیان الممکنات • بل المراد ان الحق سبحانه کما کان و لیس معه
شیء غیره • اعنی غیره فی الحقیقة • لیکون تعارا معه • کذلک یشاهد هذا السالک الواصل الی مقام الجمع • ان الحق هو موجود فقط •
ولیس هناک سالک ولا سلوک الیه • بل السالک والمسلوک الیه • والسلوک له • بل کل ما فی العالم المسمی بالغیر • هو عین الهویة الالهیة الظاهرة
فی مراتبها المختلفة بصور مختلفة • من مقتضیات الاسماء والصفات • فلا یکون ح فی نظره شیء غیر الحق • فاذا نظر نظر الحق الی نفسه
فی صورة الناظر والمنظور الیه • و اذا سمع شیئا سمع الحق کلامه • من لسان نفسه الظاهرة فی صورة القایل لکونه مغلوبا بنور الحق
لا یشاهد الا الوجود الحقانی • فلا یبقی عنده عبد و رب • بل رب وحده و ح ان انجذب بانوار الالهیة القاهرة للعقول • والاوهام
یلحق بالمهیمین فی جمال الله سبحانه دائما ان دام الجذابه • وان لم یدم مدة من الزمان یکون فی حکمهم • و فی تلک المدة ینقطع عنه
التکالیف • وان لم ینجذب و یکون باقیا علی عقله ممیزا بین الاشیاء • فهو ان تدارکه اللطف الالهی و یحفظه من الوقوع فی الزندقة والاباحة
والظهور بحکم الطبیعة المحضة • ولا یخرجه عن التکالیف الشرعیة مع رؤیة الکل حقا • یتمکن فی مقامه و یدخل فی مقام الفرق بین الجمع
فیشاهد الحق والخلق معا من غیر ان یحتجب باحدهما عن الاخر فیشهد الوحدة فی عین الکثرة • والکثرة فی عین الوحدة • و هذا الفرق بعد الجمع
ویسمی الصحو بعد المحو • و هذا مقام الکمل المکملین من الانبیاء والاولیاء صلوات الله علیهم اجمعین • و صاحب هذا المقام یستوی عنده الخلق والخلوة
والعزلة من الخلق والخلطة • معهم لعدم احتجابه بالحق عن الخلق • ولا بالخلق عن الحق بالمرة • فاذا امر الخلق یأمر بحفظ الادب معهم • ولا یأمر الا بمقتضی
مراتبهم • ولا یطلب الا الحق منه فی تلک المراتب لا بتعداد • و یلازم حینئذ مقام العبودیة • ولا یضیف الی نفسه الا العجز والقصور
والمسکنة والحاجة • بخلاف ما کان فی مقام الجمع فانه فیه یطلق عن نفسه الاسماء الالهیة • و یضیف الیها الصفات الرحمانیة •
والافعال الربانیة • و یری کل ما صدر من غیره صادرا من نفسه خیرا کان او شرا • لغلبة الاحدیة علیه • ولاجل تمکنه فی تمام الفرق بعد الجمع

در تعریف افنای نفس و تربیت و ظهور احدیت و مقام الفرق بعد الجمع

ولازم

ولزومه مقام العبودیة • و حفظه الادب مع الحضرة الالهیة • صار الفرق بعد الجمع من مقام الجمع فهذه فناء صفات النفس وابقاؤها
بصفات الحق • و هی الحیوة الابدیة • والبقاء السرمدی • و هی تحقیق سر الشهادة • و قتل النفس جعلنا الله وایاکم من المحققین بکمال
العبودیة • والمتأدبین بآداب الربوبیة • والفایزین بسعادة الشهادة الحقیقیة شعر

سقانا بکاس الهوی شربة
واهل الحبیب واهل الرجال
رأیت الخیام واهل الحمی
وطورا علیه تجلی الجلال
فقالوا احبیب بدا نوره
صریح المعانی صفا الزلال
بذکر الحبیب و ذکر الهوی

ترحلت عن لذیذ المنال
سلام علیکم الا فاسمعوا
جمیل الوجوه عدیم المثال
بوجه منزه عن وصف
و بدل بالکنور کل الظلال
سکرنا و طبنا و قمنا به
و نار المحبة والاشتعال

فافنانا عن شکله والمنی
حدیث الهوی فی خلال المقال
و نورا یحیط بجمع همو
یبالغ فی وصفه لا یزال
نصرنا بنور علی نوره
و نحن علی حاله لن تزال
و ذکر السیادة من سنینه

سروری بمولای فی کل حال
و اذ ما به منه علی کل حال
مررت بواد الحمی لیلة
فنور کلا بوصف الکمال
فقلت القیامة قامت لنا
و ونادوا اما نبای الزوال
فلما رأینا کراماته
لسیدنا المصطفی فی المآل

و عیشی به لا تقل ذا المحال
ایا اهل نجد و اهل الحمی
و کنت علی فرس الارتحال
و صورا احاط به سوره
بنور الجنان و نور الفعال
شربنا بکاس الهوی عنده
و جدنا السلامة فی الاشتغال
آه ای نفس شیفته هوا

و دل فریفتهٔ دنیا • راه عشق مولی • و طریق روشنای اولیاده • واقع اولان این ترک سوا • و معنای افنا و ابقا مراسم و شرح و طیله
مره بعد اخری • بالدفعات اعلام و انها • و پیدا و هویدا اولنمشدر • اما قنی بر کوش قبول که شنوا • و قنی بر دیده نور کحول که
حقیقت بینا اولوب • هزار و هزار ملکه شمار • و دست پایداری • قابلیتند نقد اولدوغن کوروب نسیه و فردایه قومایه شعر

فاش کردم فاش کردم سرها را بعد ازین • کر ترا کوشیست بشنو ور بود چشمی ببین • منظر حق چون جهان شد آنکه او را فهم بود
کشت معلومش یقین و کرد تقوی گزین • صد هزاران ملک و دولت این زمان دارد بنقد • صد هزاران ملک دیکر هم نهفته در کمین

آه کیم نیچه بر غفلت نیچه بر بس کن ای دون همت کوته بنان ای نفس دون همت کوته بنان • و پس مانده بی عقل و اذعان
تا کییت باشد حیات جان بنان نیچه دک سنک حیات جانک لحم و نان اولور • غذای جان خود نور حضرت یزداندر • نیچه یه دک اسیر
شربت و نان اولورسن • و راه عشقده بند نفس و جان تسلیمسن • ای نفس دنی دیر غفلت و قید بند شبکهٔ شهوت زان نداری میوهٔ مانند بید
اندن او توری سکود اغاجی کبی میوهٔ مشاهده و ثمرات معرفت و معاینه طوتمازسن که کآبرو بردی پی نان سپید برای نان سپید
آبروی ازاله ایلدک • یعنی فکر و همتک اکل و شربه صرف ایدوب • نفس بهیمیه نک آب و علفی قیدنه بند اولمغله آبروی انسانی که
طلب حب ذاتیدر • ای خاطر که بیله کتوریموب مرتبهٔ انسانیه دن محروم • و اسفل سجین طبیعتده مرحوم قالدک نظم

چرا غافل شدی غفلت طلب کن
نه جان دارد خبر از جان که جان کیست
چنان کم کشته شد سر رشته راز
که کویی به از دهر کره بینم
کرفتارت کند چون مرغ در دام
تنت در چار میخ جاهلی باز
طبیعت نزد آدم کشت کندم
طمع از خوردن اینجا بر که جانی
ز لذات بهیمی کن کذر تو
بمیر از خود تو و صورت بر افکن
تو خود بشناس و همچون خود فنا شو

بخود باز ای و آهنک ادب کن
نه تن را آکهی از تن که آن کیست
که یک سر مو نیابد هیچکس باز
بر او دائما شادان نشینم
فرو ماندی تو در بندش بناکام
دلت در عین جهل و کاهلی باز
که تا آدم کند اینجا بکه کم
چرا چندین تو اندر بند مانی
بخور هم اندکی هم مختصر تو
که خورشیدست در آفاق روشن
وزان دید فنا تو خدا شو

چو کردان سیر کن با جان خود در
نه کوش آکاه از شنیدن خود
چنان بفرسدت این کنده پیر
ولی دار آخر کارت بیکبار
زهی مانده چنین مغز در زغال
ز رده با طبیعت دور شو تو
ز آدم دم زن ای آدم بچه دم
طمع بر تا شوی پاکیزه کوهر
بکردان رویت از دی هیچو مردان
مقام نور جوی و نور شو پاک
آه ای مستمع قابل • و مؤمن مقبل

ز حق کفتیم سما از حق تو بشنو
نه دیده با خبر از دیدن خود
کند هر لحظه صد رای و تدبیر
کند چون خونی دزدی کرفتار
چه خواهی کرد اینجا کاه حاصل
ز طبع خویشتن مهجور شو تو
که اکنون جز تو اینجا نیست آدم
ز حس لذت شهوات بکذر
بعقبی آر و جانت شاد کردان
که در ظلمت کجا یابی تو افلاک
انها و ما فیها خود ظل زایل بی بقا

دنه و جهله عدا رو بیوفا اید و کن اشتدک و بیلدک فا تنبیه ین که • نفس الله کرفتار اولدم • هر بار که دنیادن و تعمکرندن و ازلین
دیدکچه • مقتضیات شهوانیه اختیار رم آلوب چاه طبیعته بی قرار دو شرم • دیرایسک امدی ایتم جانم کر ندارد صبر زین نان جان حس
اکر بخار دن فروزان اولان روح حیوانی و جان حسی خس اکل ایدن صبر طوتمز خاکی کنج معانی کیمیا کیر و زر کردان تو مس
کیمیای طوت و مسی زر سرخ ایله • یعنی مس فاسد شهوت • و حس کاسد طبیعتی اکسیر اکبر و کبریت احمر اولان مرشد الکمل نظر کیمیا
اثرینه کوتوروب • و بوتهٔ تربیه کوهر آورنده اریدوب • سرخ زر محبت و در نور معرفت قیل • زیرا بیر کامل اکسیر همتی نحاس بشریتکه
طرح اولندقده • ذهب ملکیته مبدل اولوب اوصاف ذمیمه ی تجلیتها ازاله و افنا قیلور نظم

طلب کن اینچنین مردان حق تو • که بردی از همه در ره سبق تو
خدا زیشان طلب چون تو ندانی • که مردانند دایم سالک راه • طلبکار ند دایم دیدن شاه
خدا زیشان طلب در عین اسرار • چو کردیدت عجب حیران بمانی • حقیقت جان جانت باز یابی • خدا زیشان طلب کر راز یابی
که از ایشان شود این سر پدیدار • امدی پیرهن نفسکی ادناس شهوانیه و اوساخ طبیعیه دن پاک ایتمکیچون جامه شویی کر دخواهی ای فلان

جامه شو یلک ایتمک استرسک ای فلان رو بکردان از محلهٔ کازران محلهٔ کازراندن روکردان اولمه یعنی جواری طریقت • وکار جمعیت
اولان اصحاب ارشاد وولایتلرک محلهٔ هدایت وجویبار مجتبلرندن دور اولیوب کرباس اختیار • وازار کردارکی انلارک دست
ارادتلرینه تسلیم وسپار قیل که • لباس چرک استیناس وجودکی کاه مالش مجاهدات • وکاه مالش مشاهدات ایله تربیه • وصابون طریقت
واب کرم محبت ایله اکشته شو ایدوب آلایش ماسوادن پاک وصیغ قبله ار شعر شکر ایزد راکه دیدم روی تو • یافتم ناکه رهی من سوی تو
چشم کریانم زکریه کند بود • یافت نور از نرکس جادوی تو • جست وجویم در دلم انداختی • تازجست وجو روم درجوی تو
خاکرا این های وهویی کی بدی • کر نبودی جذبه های وهوی تو • آب دریا تا بکعب آید ورا • کو بیاید بوسه بر زانوی تو
آه ای سالک راه • ودل با انتباه کرچه نان بشکست مر روزهٔ ترا اکرچه نان سنک روزه وصویکی افساد ایتدیسه • اکل وشرب حیوانی
روزهٔ روحانی دن مانع اولدیسه • انی شکسته لکی حالنه ترک ایتمیوب قضا وکفارتی ایچون درشکسته بندپیچ وبر تراشکسته بند
اولان جبار وفردک • دامن رحمت ودستین مغفرتنه صاریل • ودست توبه وندامت ایله محکم یاپشوب اسفل طبیعتدن خروج
واوج اعلای ملکیت • ورتبهٔ کلیهٔ انسانیته عروج قیل • وهمچنان مظهر اسم قادر • وشکسته بند اولان مرشد نادرک • دامن تربیتنه
تشبث ایله که • پستین منزل بشریتدن • اوج برین ملکیته اعتلا قیله سن • زیرا چون شکسته بند آمد دست او • چونکه اول مظهر کل •
ووارث اکمل خاتم الرسل • ورهنمای اقرب سبل • اعنی مرشد کامل ومکمل • دست نظر وهمت وید جذبه وقدرتی • شکسته بندکلای
شک وکمان وظن وحسباندن بری اول کیم • دست هدایتنده بویله قدرت اولان پیر طریقتک پس رفو باشد یقین اشکست او • وکرشکستی
بالتحقیق والیقین • اصلاح ومرمت اولنور • رفو فتح را ایله کوزمه دیدکلری دیکش • وخرقه یه یما اورمق معناسنه عربیدر •
مهموز وغیر مهموز استعمال اولنور • ای رفا الثوب اصلاحه یقال من اعتاب خرق • ومن ستغفر رفا • ورفا رفو کبی • ومصلح ثوب که
فارسیسی رکو ورکوی در • خرقه دخی رکو معناسنه اولوب یمالو درویشلر مرقعنه دخی خرقه دیرلر • فارسیده دلق در • ورقع فتح را ایله
ورقعه ضم را ایله جامه یه پاره دیکمکدرکه • جملهسی معنای واحد ایچون وضع اولنمشدر • ولکن بو محلده شکسته یه رفو دردیمک
منکسری اصلاح ایدر معناسنده استعمال اولنور • محصول بیت شریف بودرکه • اول مرشد کامل سنک پشمینهٔ انانیتکی آتش
مجاهده ده حرق • ودلق نفسانیتکی دست ریاضتله خرق ایدرسه • دولت وسعادت سکاکه • رفوی محبت ورکوی تربیه ایله
اصلاح ایدوب • قامت هستیٔ موهومکه مرقع فنا • وقد بالای همتکه خلعت بقا • ودوش مشاهداتکه حلهٔ لقا کیدروب • وجه
مکرمککه انوار وحدت ایله معزز • وقلب محترمککه اسرار طریقت ایله مطرز قیلور • المدی اکر افناء صفات بشریه • واکر ابقاء صفات ملکیه
اول پیر طریقتک دست همتنده اولورسه • لاجرم هر کسر ایتدوکن جبر ایتمک • وهر ازاله ایتدوکی ردیه اخلاقک یرینه اثبات
اخلاق حمیده قیلمق مقرردر • پس مرید صادق • وطالب متحققه دخی لازم اولان بودرکه • دست شکستهٔ ارادتی جبر وتحمل ایله
ازار شکسته بند مرشد طریقته تسلیم وودیعت ایتمک کرکدرکه • یمن صبر وتحمل ایله • درستی دست مراده نایل اوله • بو جمله
جمیع امورکه اکر ریاضت ومجاهده • واکر افنا وازالهٔ صفات ردیه ده حکم پیره کلیت ایله تسلیم ایتمیوب • ویاخود مقتضای بشریتله
برخطا ورله صدور ایتدکده • احکام طریقته رضا کوسترمیوب جد کند وبند ارفاسد ورای کاسد کله اکر تو از ابشکنی کو بیدبیا
تو درستش کن نداری دست وپا • اکر اول پیر طریقتک امرینی • ویاخود کندو زعمکله ارکان طریقتدن برینی • ویاخود داد صافلکدن
برینی کسر وشکست ایلرسن • پیر طریقت سکا عتاب ایدوب • چونکه ذکر اولنانلری شکسته قیلدک • کالمدی تو هم اصلاحنی دخی
سن ایله دیر • سن ایسه دست وپا طوتمزسن • یعنی شکسته درست ایتمکه سنده قدرت • ودپای تکت اولمادوغیچون شکسته وخسته
قالورسن • زیرا خود رایی وانانیت ایله نیکوکاری ودرستی ایلدم زعم ایتدککک جملهٔ بدکاری وشکستکی اولوب • صفات نفسانیه دن
برینی ازاله وشکست ایلدم قیاسنده ایکن • اندن اشد اولان مرض هستی وپندار بدیدار اولمش کوررسن • پس نسبتی دفنا مقبوله
فعله وعمله مباشرت اولنورسه • امر پیره امتثال واقتدا ایله اولور • پیران طریقت انک ایچون • تنبیه وتاکید ایدوب مصراع
جز بفرمان پیر کار مکن • بیورمشلردر • وبو بیت شریفده پیرکرد اولمیان بعض مجاهدنیه دخی تنبیه واشارت واردرکه • اکرچه
بعض صلحا • اقوال وافعال وجملهٔ احوالنی شریعت شریفه • وسنت منیفه یه توفیق • ورخصدن اجتناب • واحوط اولانلری انتخاب ایله
روش ارباب طریقته کندوی تطبیق ایتمکله • ظلمات بشریه سی زایل • ونورانیت وملکیته نایل اولور • ولکن بو راه بی پایان حقیقتده
مهالکه غایت • وحجب نورانیه وظلمانیه یه • نهایت اولمامغله • یا مقتضیات بشریه دن برحجاب ظلمانی • ویاخود سرادقات ملکیه دن
بر مانع نورانی • راه وصلتی سد ایدوب • قدمهٔ مرقات سلوکندن برینه شکست واقع اولنه طریقتدن شاشوب • انک ترمیم واصلاحنه
دست قدرت وپای مکنتی اولمامغله • حور بعد الکور قضیه سی بدیدار اولوب • کل ایدی شکسته یی بسته قیل کوره لم دیرلر •
نعوذ بالله من الحور بعد الکور • والنقصان بعد الزیاده • اما پیر رهبر دار اولان سالک • امر پیره امتثال ایله سلوک ایلسه هر نفسده
هزار شکست دخی واقع اولسه • دست هدایت پیرانی اصلاح ودرست قیلور • فلهذا مرشدان کاملان بو معنایه تنبیه ایچون بیت
در راهش اکر به پیشوایی برسی • از درد دل خود بدوایی برسی • بیورمشلردر • کذلک بو معنایه دخی تنبیه واردرکه • هنوز کندو نفسنی

اصلاح

اصلاح ایتمدین تعظیم خلقه مبتلا اولان بعض بی نوا هوای نفس ایله آرزوی شیخت • وآیین ریاسته دوشمکله من حیث التقلید
برکوشه ده برخانقاه آچوب • وسماع خانه یه پوستلر دوشیوب خواجه وش دکان ارشاده کچمکله • بر طالب خالی الذهن ذکر چکن
شکسته لربسته قیلجی • طبیب حاذق حسابی ایله شبکهٔ تقلیدنه کرفتار اولدقده • حق اولمیان بعض اسمایه اشتغال ایتدروب
وبی محل ریاضتلر چکدروب • اول فقیرک دماغنه یبوست غالب اولمغله • انواع خیالات باطله یه مبتلا اولوب عقلنه خلل کلور •
وعلاجنه دخی قادر اولمایوب • بند سلاسل ایله بیمارخانه یه محتاج اولور • وبعضیسی علاجدن قالوب مجنون بیهوده اولور •
پس مرشدان محققان اوسقوله خام دست اولان متقلده یه • شکسته ایتدوکک فقیری اصلاح قیل دیسه لر • دست وپای ارشادی
کسته • واول دخی اندن بدتر شکسته اولدوغی ظاهر اولور • فلهذا کاشف اسرار خدا • حضرت مولانا مثنوی شریفک اکثر مواضعنده
کاه صراحة وکاه کنایة • طالب حق اولنلری متقلده نک دام تزویرینه قید اولمقدن تحذیر قیلوب • بهر حال دستی قبضهٔ قدرت
ونظری اکسیر هدایت اولان بر پیر طریقت • ووارث اکمل خاتم رسالت دامننه تشبث ایتمکدن غفلت ایتمیه سز دیو وصیت بیورر
مثلا دیوان همایونلرنده مسطور اولان جملهٔ وصایا پسندندرکه بیورمشلردر شعر

بر یاران درختی روکه او کلهای تر دارد
ترازو کرنداری پس ترازو زند هرکس
تو منشین منتظر هر درکه آن خانه دو در دارد
نه هر کلکی شکر دارد نه هر زیری زبر دارد
میان صخره وخارا اثر دارد اثر دارد
چراغست این دل بیدار بزیر دامنش می دار
حریف همدمی کشتی چو آبت بر جکر دارد

درین بازار عطاران مرو هر سو چو بیکاران
بکی قلبی بیار آید تو پنداری که زر دارد
بهر دیکی مجوش مپاور کاسه ومنشین
نه هر بحری کهر دارد نه هر چشمی نظر دارد
بنه سر کرته کنجی که اندر چشمه سوزن
ازین باد هوا بکذر هوایش شور وشر دارد
چو آبت بر جکر باشد درخت سبز را مانی

دلا نزد کسی بنشین که او از دل خبر دارد
بدکان کسی بنشین که در دکان شکر دارد
ترا در بر نشانده او بطراری که می آیم
که هر دیکی که می جوشد درون چیز دکر دارد
بنال ای بلبل مستان از برا ناله مستان
اکر رشته نمی کنجد ازان باشد دو سر دارد
چو آب از باد بکذشتی مقیم چشمه کشتی
که میوه نو دهد دایم درون چیز دکر دارد

ایمدی ای طالب اسرار حقیقت • وسالک راه طریقت احوال مزبوره معلومک اولدی پس شکستن حق را باشد که او • هر شکسته را داند رفو
پس کسر وشکست قیلمق اول طبیب حاذق • وعیسی دم شفقتک حقی ولایقی اولورکه • شکسته کشتی یی بسته • وتصحیح مزاج خسته ایتمکه قادر اولوب
هر بر وجودک خرقهٔ هستیسنه مناسب اولان رقعه یی بیله • واکا کوره جامه دوز اوله زیرا آنکه داند دوخت او داند درید • اول خیاط آسمانی
کدیکمکی بیلور یرتماغی اول بیلور • بو تقدیرجه انک خرق وکسری درستی قبای بقا اولوب • خام دست روزکار زنجه دکی پیرهن فنا
وقبای بی بقا کبی اولمازسه کیم دیمشلردر شعر خیاط روزکار ببالای هیچ مرد • پیراهنی نذوخت که از را قبا نکرد • پس شول دوزنده
ودرنده که خیاط عنایت • وقبادوز هدایت اوله • کهنه لباس بشریتی • قامت نفسانیه دن تجرید • وخلعت ملکیت ایله تزیین وتجدید
ایتمک ایچون هرچه را بفروخت نیکوتر خرید • هرنه یی که ازاله وفروخت ایلیه شبهه یوقدرکه بهتر واعلاسن خرید اولور • وبو مقوله
ربح عظیم اولان بیع وشرا ایچون وچرادن معرا اولوب شعر چون شاد نباشم که خریدم بتنی • وصلی که هزار جان شیرین ارزد
مفهومی بو محلده اجرا اولنور • آه کیم اول ید قدرت ودست مشیت خانه را ویران کند زیر وزبر کوکلک قهر وجلالی ایله خانهٔ وجود
موهومی زیر وزبر • وپشت پای لا ایله خاکه برابر ایدر اما پس بیک ساعت کند معمورتر بر ساعتده اولکیدن زیاده معمور وآبادان
ایدر یعنی نجاران اسمای جمالیهٔ سنه اول خانهٔ خرابک تعمیرین امر ایدوب معمار الا ایله بردار الامان بقا ایجاد ایدر • مرحبا
جانفزا اول تخریب ومعموره که کر بکی راسر برد از بدن • اکر تیغ اسم ممیت ایله بدندن بک سری جدا قیلوب آنده صد هزاران سر بر آرد در زمن
درحال دست حیات بخش اسم محیی ایله صد هزار سر سرمدی حیات اظهار ایدوب • بسیار وبی شمار صفات باقیات صالحات
بدیدار اولور • وعین الیقین ایله بو اسراری مشاهده ایدن عارفلر راه محبتده هر نفسده هزار سر نثار ایدرلر • نته کیم دیمشلردر شعر
صد دل وجان رایدی دادمی • وز جهت دادن جان شادمی • وزمن خاک بدی این نفس • جمله کل عشق وهوس زادمی
کر شکستی دل درمان را • قفل جهان را همه بکشادمی • ور نرسیدی غم او بردلم • چون دکران بی دم وفریادمی
آه کیم شهر جوادک حاکم مطلقی اولان جناب حقک هر مکسوری مجبور • وهر خرابه اولکیدن اعلا معمور اولوب • اکر قتل واحیا واکر
ایجاد وافنا انک ید قدرتنده در • وعالم وعالمیان قبضهٔ مشیتنده مقهور اولمغله • اکر صلاح واکر فساد انک ارادتی هرکز برشی وجوده
کلمیوب • وزید عمرو دی قتل ایتدی دیدکلری برام اعتباری • واسناد مجازیدر یوخسه مادام که حکم قضا قاتل ومقتولک اوزرنه اول
وجهله جریان ایتمدکجه نه زید قاتل • ونه عمرو مقتول اولور • حقیقتده ممیت ومغنی • اول سبحان وغنی در • چونکه بویله در • زیدی عمرو ایچون
قصاص نیچون دردیر سکوز • مولانا خداوندکار بیورورلرکه ای مستمعین حقا که کر نفرمودی قصاصی بر جنات حق جل وعلا جانیلره
جنایتلرینه کوره بر نوع قصاص فرمان قلمییدی یا نکفتی فی القصاص آمد حیات • ویاخود حیات قصاصده کلدی دیمییدی
خود کرا زهره بدی تا او بجود خودکیمک زهره سی اولوردی کیم اول کندودن • بر اسیر حکم حق تیغی زند حق سبحانه وتعالی انک
اسیر حکم قضا ومحکوم ارادت ازلیه سی اولان عبادنه بر تیغ اورایدی • زانکه داند هر که چشمش را کشود • زیرا حق تبارک وتعالی

هر کیمک که دیده بصیرتی گشاده قیلدی اول بیلور که کان گشته سخره تقدیر بود اول کشته دکشته سخره تقدیر اولمشدر یعنی اکر قاتل
واکر مقتول لاجرم تهور مقتضای قضا وقدر اولدوغن بیلوب هرگز ان حکم برسر آمدی اول حکم قضا امضا هر کیمک باشی اوزرینه کلور
یعنی کاتب قضا رخامه قضا ایله هر کیمک النه بر حکمی یازرسه انکا مخالفتی اولمایوب کشی یه کنده اولاندن سوکلو دوغیکن بر موجب حکم
قضا امضا بر سر فرزندهم تیغی زدی فرزندینک باشنه دخی بر تیغ اوردی پس اختیار جزوی اثباتی اچون قصاصه دخی حکم الهی
صدور ایتمکله قصاص دخی قضا وقدر اولوب هر کیمه قتل نفسه جرأت ایلیه بر کیمسنه نک وعلی دخی اولورسه قتل نفس ایدکده انک کردننه
تیغ قصاص اوروب امرضا ایله برینه کتورر بو تقدیرجه قصاص دخی ارادت ربانیه اولوب احیا واماته یه حقدن غیریده قدرت یوقدر
واعدام وایجادنده بر حکمت خفیه سی واردرکه عقل ادراک انی ادراکدن عاجز اولوب جمله افعالی چون وچرادن مقدس ومعرا بر پادشاه
منزه وبی همتادر وقصاص ایله صنایع غریبه وبدایع عجیبه کوستروب درون قصاصده بر نوع حیات عظیمه تعبیه بیورمشدرکه
لسان انی شرح وبیانه قادر دکلدر زیرا زمان جاهلیتده مهلهل نام عرب قبیله بنی بکردن بر نیک الندن مقتول اولان کلیب نام
قرنداشنک دم ودیتی اچون جماعت مزبوره دن نفوس موفوره هلاک ایدوب وعادت مذکوره میان عربده جاریه اولمغله
ایکی قبیله دن هر قنقیسی اشرف واقوی ایسه قضا ایله بری مقتول اولسه نفس واحده مقابله سنده نفوس بی شمار طعمه تیغ آبدار
اولوب وعبید مقتولک یرینه حر مقتول واناث یرینه رجال قتلی اچون عهد ویمینلر اولنمغله نیجه حروب وفتن وسفک دما
وتخریب بدن اولوردی چونکه آب حیات اسلام وایمان سرچشمه لسان رسول رب مستعاندن جریان ایتدی نایره فتنه
وفساد اطفا قیلوب زمان جاهلیتده اولان فعل ناهموارک خلافی قتل وجرحده مماثلت ومساواتی تعیین ودین موساده اولان
مطلق قصاص ودین عیسیده اولان مجرد عفو میانده اولان میزان اعتدالی تبیین اچون امین وحی رب العالمین ایله
سید الاولین والآخرینه بو آیت کریمه یی انزال ایدوب مؤمنلره خطابا بیوردیکه یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم القصاص
فی القتلی الحر بالحر والعبد بالعبد والانثی بالانثی فمن عفی له من اخیه شیء فاتباع بالمعروف واداء الیه باحسان ذلک تخفیف
من ربکم ورحمة فمن اعتدی بعد ذلک فله عذاب الیم چونکه زمره مؤمنین شرع قصاص ایله مأمورین اولدیلر کاینه بعض اذهانه
برسؤال برازی خطور ایتدی که حضرت رب العالمین عباد ضعفاسنه پدر ومادرلرندن اشفق بر ارحم الراحمین ایکن
موجب ایلام واتلاف اولان وجوب قصاصک ایجابنده آیا حکمت خفیه الهیه ندرکه دیو واقع اولان اشکالی حل وبیان
وشرع قصاص صورة قهرده بر رحمت محضه وایجاب تسویه ده مایؤول الیه اعتباریله قاتل ومقتوله وعلی الخصوص ماعدای قاتله
حیات عظیمه اولدوغی عاقبت حالی ملاحظه قیلن ذوی العقوله روشن دردیو حکمت شرع قصاصی شرح وعیان ایدوب
ولکم فی القصاص حیوة یا اولی الالباب لعلکم تتقون بیوردی صدق الله العظیم الجبار وبلغ رسوله الکریم المختار ونحن علی ذلک
من الشاهدین بالصدق والاقرار وشاهدنا انواع الحیوة للعالمین بالعقول السلیمة والافکار الصحیحة زمره مفسرینک سر افرازی
وفرقه محققینک ممتازی فخر الدین رازی تفسیر کبیرده شویله تحقیق ایدرکه قصاص ازاله حیات ایدوب ازاله شیء ایسه
ذلک الشیء اولمق ممتنع اولدوغی جهتدن نفس قصاص سبب حیات اولمایوب بلکه مراد شرع قصاص مفضی حیات قاتل ومقتول
اولوردیمکدر یعنی آخرک قتلنه قصد ایدن کندونک دخی شرع قصاص ایله مقتول اولاجاغنی ملاحظه قیلدقده قتلدن فارغ اولمغله
هم کندوسی وهم قتلنه قصد ایتدوکی شخص قتلدن خلاص وباقی بالحیات اولورلر ایکیسندن ماعدا طرفینک توابع ولواحقنک دخی
سبب حیاتلری اولور شویله که نیجه برادر وعم ویاخود پدر وخال کشته اولدی دیو من حیث التعصب مابینده نیجه فساد
ونفس واحده مقابله سنده نیجه نفوس قتل وهلاک اولنمقدن شرع قصاص منع ایدر ویاخود دم زیل حیات اولان قصاص
بنفسه دخی سبب حیات اولمشدر زیرا سفک دم مقابله سنده لاجرم سافکه قصاص وقود توجه ایتمک امر مقرر اولمجاق
خوف قصاص دست تعدی سافک قتلنی قصد ایتدوکی مظلومک قتلندن رادع وتجاوزدن منع ایدوب ایکیسی دخی قتلدن
خلاص اولورلر وکذلک هر جرحده مقابله سنده اولان قصاص عین وانف قاصد جرحک همتنی جرحدن زجر ایدوب
سبب جرح وقتل ایله فتنه عظیمه ومحاربه شدیده یه مؤدی اولمقدن قورتاروب تصور قصاص ایله بونلرک جمله سی زایل
وزوال کلده حیات کل داخل اولور الحاصل قتل سبب نفی قتل وفساد اولدوغیچون زمان جاهلیتده اولان فصحای عربدن
بعضیسی قتل البعض احیاء للجمیع وبعضیسی اکثروا القتل لیقل القتل دیوب وقلت لفظ وکثرت معنی جهتندن جمله دن اجود واجزی
القتل انفی للقتل قولی اولمغله بین العرب معتبر اولوب بعضیلر انفی یرینه اوقی وبعضیلر اکف لفظنی اختیار ایدوب فاما
ولکم فی القصاص حیوة کلام معجز نظام غایت فصاحت وسلاست ونهایت بلاغت وجزالتده بر برج غریب وبر مطلع عجیبدن
اشراق ایلدی که اکر ماضی وحال واکر مستقبلده مثلی دکل مثالی دخی بشردن صدور ایتمک محال اولمغله فن فصاحت وبلاغتده
وقوفی اولان بلغا انک کلام سبحانی اولدوغنده ذره وشمه شک وکمانلری قالمادی علم شریفه خفی اولمیه که علامه زمخشری
بو کلام معجز نظامک فصاحت وبلاغتنی شرح وبیان صددنده کلام فصیح لما فیه من الغرابة دیوب غرابت ایله مخل فصاحت ایکن

غرابت

غرابت مزبوره نکت بلاغتدن اولان غرابت ایدوکن بلا قید فصاحته بحسب الصوره غرابتی علت ایتمکله علامه تفتازانی
حاشیه کشافده قول زمخشری یی تفهیم اچون ای کامل فی الفصاحة عالی الطبقة فی البلاغة علی الغرابة التی هی من نکت البلاغة
ولکونه علی غایة المطابقة لمقتضی الحال بمکانه مرحوم کمال پاشازاده دخی تفسیرنده مفهوم مزبوری ایراد ایدوب کلام کامل فی الفصاحة
وعالی الطبقة فی البلاغة لم یوجد امثل مسموعا واجل مفهوما منه مع اشتماله علی الغرابة التی هی من نکت البلاغة دیو حق ادای تعبیر ایتمشکن
علامه زمخشری یه صورة لطیفه ده اعتراض ایدوب بالمش تفسیرنده بو وجهله ثبت وایراد ایتمشکه فی عبارة الکشاف غرابة لا الذی
حیث قال کلام فصیح لما فیه من الغرابة ورام سعد الدین اصلاحه ولم یدر ان ما ذکره تغییر لا تفسیر وجرح لا شرح ولن یصلح العطار ما افسده الدهر
خلاصه کلام فن معانی وبیانده اولان علمای فخام بو آیت کریمه وجازة لفظ وکثرة معنی ونکات بدیعه وغریبه یی مشتمل اولدوغی
جهتندن ارفع درجات فصاحت واعلای درجات بلاغتده ایدوکنی مشاهده ایتمکله بین العرب اجود الفاظ منقوله دن اولان
قول مذکوردن فی القصاص حیوة کلامی اوجز وابلغ اولوب خطیب دمشقی تلخیص مفتاحده باب ایجاز واطناب ومساواتده ایجاز
قصردن اولدوغن بیان وبر قاچ وجهله القتل انفی للقتل قولندن فضل ورجحانن عیان ایدوب شارح محقق سعد الدین دخی مطول
ومختصرده بر قاچ وجه دخی زیاده قیلوب وامام سیوطی اتقانده یکرمی وجه جمع ایدوب غایت بلاغت ونهایت فصاحتن
تحقیق ایتمشلردر اما خلال تحقیقده علمای معانی کلام سبحانی یی کلام مخلوقدن بو قدر وجهله ابلغ دردیک ابن اثیرک مطبوعی اولمغله
منع ایدوب انکاری مشعر اولان قولنی امام سیوطی ایراد ونقل ایدرکه وقد اشار ابن الاثیر الی انکار هذا التفضیل وقال لا نسبة
بین کلام الخالق وکلام المخلوق وانما العلماء یقدحون اذهانهم فیما یظهر لهم من ذلک ولکن علمای معانی وبیان وجوه شتی ایله
کلام خالقی تفضیل وترجیح ایتدکلری کلام مخلوقه نسبت اولمایوب بلکه وجوه مزبوره یی ایراد ایله قرآن عظیم کلام سبحانی اولوب بر وجهله
کلام مخلوقه مشابه اولمادوغن وبلاغت واعجازینی بیان اچون ابلغ کلمات عربدن بیرینی ایراد واول مفهومده اولان کلام ربانی یی
ایقان ایله اثبات ایدوب وان کنتم فی ریب مما نزلنا علی عبدنا فأتوا بسورة من مثله فحوای کریمی اوزره عرب عربانک کلمات بلیغه
ومصانع خطباسنک نکات بدیعه لری بوجه من الوجوه کلام سبحانی یه مثل ونظیر اولمق ممتنع ومحال ایدوکن تبیان ایتمشلردر وابن
اثیرک کلامی انکاری مشعر اولمایوب بلکه علمای بیان هر نه قدر تفضیل ایتسه لر کلام خالق کلام مخلوقه نسبت اولنمقدن وعلمای معانی
انک کنه بلاغت واعجازینی کما هو حقه فهم ایتمکدن کلام باری منزه در دیمک ایسترلر پس علمای بیانک جد انلرندن تبادر ایدن وجوهدن
ادجه اولانلر اصحاب اذعانک پیش کش پیشگاه اذهانی اولمق مناسب فهم اولنمغله بو محلده تبرکا ثبت اولندی وجه اول بودرکه
القتل انفی للقتل قولنده اولان حروف اون دورت عدد اولوب وفی القصاص حیوة قول کریمنده اولان حروف ملفوظه باعتبار
التنوین اون بر حرف وبلا اعتبار اون حرفدر ولکم کلمه سنک ایسه مناظره ده مدخلی اولمایوب مثل اعرابک مناظری فی القصاص حیوة
قولیدر ولفظ فی ده اولان یا ایله الف لامده اولان همزه اکرچه مکتوبه لردر ولکن ملفوظه دکلدر اعتبار ایسه ملفوظدر وجه ثانی
بو کلام معجز نظام نقیصه سلاست کلامی ایجاب ایدن اسباب خفیه دن سلامت انجام اولوب کلام عرب اسباب مزبوره دن سالم دکلدر
پس موجب سلاسه کامله کلام فصیح اولان حرفین متلاصقین متحرکین درکه کلام سبحانیده ایکی محلده واقع اولمشدر یعنی قصاص لفظنده
اولان قاف مکسوره ایله صاد مفتوحه وصاد ثانی مکسوره ایله کلمه حیاتده اولان حای مفتوحه بربرینه متلاصقین ومتحرکین اولوب
کلام عربده ایسه حرفین متلاصقین متحرکین بر محلده درکه لفظ قتلده اولان لام مضمومه ولفظ انفیده اولان همزه مفتوحه در
قال السیوطی فی الاتقان وذلک مستکره فان اللفظ المنطوق به اذا توالت حرکاته تمکن اللسان من النطق به وظهرت فصاحته بخلاف
اذا تعقب کل حرکة سکون فالحرکات تنقطع بالسکنات نظیره اذا تحرکت الدابة ادنی حرکة فحبست ثم تحرکت فحبست لا تتبین اطلاقها
ولا تتمکن من حرکاتها علی ما تختاره فهی کالمقیدة وجه ثالث مثل عربده لفظ قتل تکرار اولوب کلام باریده تکرار یوقدر اکرچه کیم
تکرار مخل فصاحت دکلدر ولکن تکراردن خالی اولان کلام تکراردن مجرد اولمیان کلامدن ابلغدر وتکرارده خود محسنات بدیعیه دن
رد العجز علی الصدر یوقیدر دیو واقع اولان سؤالک دفعی اچون علامه تفتازانی مطولده بیورر که رد عجز علی الصدرده اولان حسن تکرار
جهتندن اولمایوب بلکه رد عجز علی الصدر اولدوغی جهتندندر بو تقدیرجه سؤال مزبور تکراردن خلوی اولان کلامک رجحاننی منافی اولماز
ولهذا قالوا الاحسن فی رد العجز علی الصدر ان لا یؤدی الی التکرار بان یکون کل من اللفظین بمعنی آخر مثلا وسائل اللئیم یرجع ودمعه سائل
قولنده اولان صورة تکرار موضعینده هر بری معنای آخره دلالت ایتمکله رد عجز علی الصدرده اولان وجه احسندر وقیل فی بعض الحواشی
ویمکن ان یقال ان کونها خالیة عن التکرار یوجب رجحانها علی قولهم بهذا الوجه لان قولهم وان اشتمل علی التکرار وحصل له من هذا الوجه
نقص لکنه مشتمل علی محسن ایضا وهو رد العجز علی الصدر غایة ما فی الباب انهما یتعارضان فیتساقطان فیبقی هذا الوجه مرجحا
وجه رابع افعل تفضیل غالبا مقتضی اشتراک طرفین اولمغله القتل انفی للقتل مثلندن دخی فهمه تبادر ایدن بودرکه اکرچه ترک قصاص دخی
نفی قتل ایدر ولکن قتل نفیده اکثردر دیمک اولور مع هذا ایراد مثلدن بو مراد اولنمایوب بلکه منافی قتل اولان الحق قصاصا قتلدر
دیمکی مراد ایتمشلردر وآیت کریمه ایسه بو تشوشدن مبرادر وجه خامس قول باری تقدیر محذوفدن مستغنی اولوب کلام عرب لاجرم

تقدیر یحذوفه محتاج در زیرا کلمه انفی ویاخود اوفی واکف تفضیل اولماغله مفضل علیهک تقدیری ایجاب ایدرکه من ترکه لفظی محذوف
تقدیر اولنور وجه سادس قصاص لفظ قتلدن اعم در زیرا قصاص هم نفسده وهم اطراف واعضاده بولنور قتل ایسه نفسدن غیریده
بولنماز وجه سابع قصاص مطلقا مفید حیات اولدوغی مطرد در فاما قتل ردع اقتل ده مطرد اولمایوب بلکه قتلدن منع ایدن علی وجه
القصاص اولان قتل در یوخسه ظلم ایله اولان قتل قتلدن زجر ایتمیوب بلکه ادعی للقتل در پس ردع ومنع وقتل وجرحی شامل اولدوغی جهتدن
کلام باری اجمع فواید در وجه ثامن نفی قتلدن مراد خود غرض اصلی اولان حیاتدر که نص کریم مقصود اصلی یه صریحا دلالت ایتمشدر
پس غرض اصلی یه دلالت ایدن تنصیص غیر اوزرینه اولان تنصیصدن اولی در وجه تاسع کلام باری اثبات اوزرینه مبنی ومثل عربی نفی اوزرینه
مبنی در اثبات ایسه نفیدن اول واشرف ونفی اثباتدن ثانی ومؤخردر پس مبنی علی الاثبات اولان کلام نفی اوزرینه مبنی اولان کلامدن
ابلغ واولی در وجه عاشر بو آیت کریمه صنایع بدیعیه دن صنعت طباقی شامله در که قصاص ایله حیات ضدین ایکن جمع اولنمشدر
وجه حادی عشر بو آیت کریمه ده فنون بدیعیه دن غرابت دخی وارد رکه قصاص قتل ومزیل حیات ایکن ضدی اولان حیاته
منبع ومعدن وظرف ومحل واقع اولماغله موتده اولان حیاتک استقرارنده مبالغه عظیمه وصنعت غریبه واردر وجه ثانی عشر
تنکیر حیات تعظیمی ویاخود تنویعی افاده ایدر یعنی افاده تنویعده قصاص انواع حیاتدن بر نوع حیاته سببدر که مقدما
ذکر اولندوغی اوزره آخرک قتلی قصدنده اولان قصاصدن خوفله عزیمت قتلی ترک ایتمکله قصاص ایکیسنه دخی غیر متعارف
اولان بر نوع حیاته سبب اولوب قتلدن خلاص اولورلار وتنکیرک مفید تعظیم اولدوغی بودر که قصاصده اولان حکم مساوات
عدالت اولمغله زمان جاهلیتده معتاد اولدقلاری نفس واحده مقابله سنده جماعت کثیره قتلندن منع ایتدوکی جهتدن
حیات عظیمه اولور وجماعت کثیره نک حیاتلرینی افاده ایدن جنس حیاتده تعظیمله تکثیر دخی جمع اولمق ممکندر علم شریفه
خفی اولمیه که بیضاوی رحمة الله علیه بو آیت کریمه نک تفسیرنده علماء معانی یه مخالف نوعیت ایله تعظیمی جمع ایدوب
بلا حرف الترديد وعرّف القصاص ونكّر الحيوة ليدل على ان في هذا الجنس من الحكم نوعا من الحيوة عظيما دیمکله کمال پاشازاده
مرحوم حاشیه تفسیرنده قاضی یه اعتراض ایدوب على ان التنكير للتنويع او للتعظيم والقاضي لم يفرق بينهما دیمشلر
في الحقيقة تفاسیر متداوله ده فرق اولنوب وتلخیص مفتاحده ایجاز قصر بحثنده وبو آیت کریمه نک فصل وزجاجی تمامنده
وما يفيده تنكير حيوة من التعظيم لمنعه عما كانوا عليه من قتل جماعة بواحد والنوعية الحاصلة للمقتول والقاتل بالارتداع
دیو حرف تردید ایله تفریق واقع اولوب کذلک احوال مسند الیه بابنده دخی حرف تردید اتیان اولنوب واما تنکیره
فللافراد او النوعية نحو وعلى ابصارهم غشاوة او التعظيم دیو مسطوردر وشارح محقق تفتازانی مطولده بو محلی بو وجهله
تحقیق ایدرلرکه اي نوع من الاغطية غير ما يتعارفه الناس وهو غطاء التعامي عن آيات الله وفي المفتاح انه للتعظيم اي غشاوة
عظيمة تحجب ابصارهم بالكلية وتحول بينها وبين الادراك لان المقصود بيان بعد حالهم عن الادراك والتعظيم ادل عليه
واوفى بتأديته یعنی ادراکدن کفارک بعد حاللرینی ادا ایتمکده تنکیرک افاده تعظیم ایتمه سنی ترجیح ایدوب تنویعدن
ادل در دیو فرق ایتمشلر مع هذا التلخیصده وقد جاء للتعظيم والتكثير دیو تنکیر مسند الیهده افاده تعظیم وتکثیری
جمع ایدوب تنویع ایله جمع تعظیمی تجویز وعدم جوازی شعرلنسه ایراد اولنمامش ولکن چونکه تعظیم تکثیرک اجتماعی وارد
جمع تعظیم وتنویعده دخی عقلا وشرعا مانع اولمایوب ومعنای آیتده جمعدن بر جنس آخر دخی ملاحظه اولنماغله مرحوم
ابو السعود افندی دخی قول بیضاوی یی استحسان ایتمکله بعینها عبارهٔ قاضی یی ایراد ایدوب ان في هذا الجنس نوعا
من الحيوة عظيما دیمشلر فافهم وبالجمله بو آیت کریمه ده اولان نکات غریبه بسیار اولوب بو مقدار ایله اقتصار اولندی
ایمدی آیت کریمه ده اولان ولکم خطابی من حيث الحقيقة اگرچه عام در ولکن حق سبحانه وتعالی خطاب مزبوره هوادن
خالیه واوهام مشوبه دن خالصه وعواقب اموری متفکره اولان عقول کامله وارواح فاضله اصحابنی تخصیص ایله
تشریف ایدوب یا اولی الالباب لعلکم تتقون بیوردی زیرا که ذوی العقول الکامله انجام کاری فکر وملاحظه ایتدکلرنده
قصاصک حکمتی استبقاء ارواح وحفظ نفوس ایچون اولدوغنی عارف اولماغله کندولرک وآخرک اتلاف نفوسنه
رضا گوسترمزلر مگر کیم قتل فی سبیل الله اوله که انده دخی حیات باقیه واردر پس ذکر اولنان اولی الالبابه اقامه حدود
ومحافظه قصاصده اولان استبقاء ارواح وحفظ نفوسی حق سبحانه وتعالی انکچون عیان قیلدی که ناحق یره قتلدن
وعقوبت آخرتدن پرهیز واتقا ایدوب قصاصله حکمده امر خدایه امتثال واهل تقوی علی اوزره صالحات اعماله سعی
واشتغالی رجاسنده اولوب بقاء حیات مؤمنینه بذل اقتدار ایلیه لر زیرا حق جل وعلا ولکم خطابنده خاصة مؤمنلره
اولان عنایتنی اظهار بیورمشدر کما قیل وفي الخطاب لطيفة وهي بيان العناية بالمؤمنين على الخصوص وانهم المراد حياتهم
لا غيرهم لتخصيصهم مع وجوده فيمن سواهم وعلى الخصوص على وجه الاخص بو خطابه مختص اولان سلاطین فرمان روان
وملکت جهان حکم قلدو قصاصده شرعک مطهره دن تجاوز ایتمکله عقوبت آخرتدن نجات احتراز ایدوب

حق جل وعلا قتلنه حکم ایتمدوکی نفسی قتلدن کمال مرتبه اجتناب واتقا لازم در کما روی عبد الله بن مسعود قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
لا يحل دم امرئ مسلم يشهد ان لا اله الا الله واني رسول الله الا باحدى ثلث النفس بالنفس والثيب الزاني والمارق لدينه
التارك للجماعة وروي انه قال صلى الله عليه وسلم لا يحل دم امرئ مسلم يشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله الا باحدى ثلث
زنا بعد احصان فانه يرجم ورجل خرج محاربا بالله ورسوله فانه يقتل ويصلب او ينفى في الارض ويقتل نفسا فيقتل بها وقال صلى الله عليه وسلم
كل ذنب عسى الله ان يغفره الا من مات مشركا او مؤمنا يقتل مؤمنا متعمدا بناء على ذلك بعض مفسرین حیات متقدمه دن قطع نظر قصاص
اولان حیات ایله مراد اولنان حیات اخرویه در که قتل نفس ایدنه دنیاده قصاص اولنورسه آخرتده اولان قصاصدن خلاص اولور
دیو جهانده قصاص اولنمزسه لاجرم آخرتده قصاص ایله عذاب مقرر در دیو تحقیق ایتمشلردر کما قال علیه السلام يجيء المقتول بالقاتل يوم القيمة
ناصيته ورأسه بيده واوداجه تشخب دما يقول يا رب قتلني حتى يدنيه من العرش پس قصاص ارباب جنایتک آخرتده دخی سبب حیاتلری اولوب
عذابه گرفتار اولان عصاة لا يموت فيها ولا يحيى زمره سنه داخل اولورلار کما قال بعض المحققين الحياة للجاني بما اقتص منه في الاخرى
لان من يكفر ذنبه حتى في الاخرة ومن بقي عليه جناية فاخذ بها فهو في حال ذلك ممن لا يموت فيها ولا يحيى لان المعاقب في حال عقوبته
لا يجد طعم الحياة لغلبة الالم ولا هو في الموت لاحساسه بعقوبته معلوم اوله که اهل اعتزال بو آیت کریمه کندولره حجت اولور زعمیله اهل سنت
وجماعت ایله مباحثه ایدوب دیرلرکه بو آیت کریمه دلالت ایتمشدر که شرع قصاص سبب حیات اوله وشرع قصاص اولمسه ذلک الموته
سبب اولوب مقتول اولان کمسنه قبل حلول وقت الاجل مرده اوله وکذلک شول حیوانات که ذبح اولنه انلرک هلاکی قبل الاجل اولوب حتی
قاتله ضمان ودیت توجه ایتدوکی قبل الآجال انلاری قتل ایتدوکیچون در دیرلر زهی غفلت که حق سبحانه وتعالی خود کتاب کریمنده
بو مقوله خواطر فاسده اولنلره جواب ایچون وما كان لنفس ان تموت الا باذن الله كتابا مؤجلا وبر محلده اذا جاء اجلهم لا يستأخرون
ساعة ولا يستقدمون وبر محلده اذا جاء لا يؤخر لكل كتاب بیورمش ایکن گویا که معتزله بو آیات کریمه نک مفهومندن تعامی وتصامم
ایتمشلردر وعلماء اهل سنت ارباب اعتزاله بو آیتلر ایله جواب ویروب دیرلرکه پس مفهوم آیات مزبوره دن تحقیق ایدرز که فلان کمسنه
مقتول اولسه قتل مزبور انک اجل مقدری اولوب اگر عمرو زیدی قتل ایتمسه عمرو نیچه زمان دخی معمر اولوردی دیمک صحیح اولمایوب وقاتله
ضمان ودیتک وجوبی اولماسی قاتلک قتله اقدامی اولدوغیچون وانی قتلدن منع ایتمک ایچون در وتفسیر نیشابوریده ذکر اولنان سؤال
وجواب احسن وجهله ثبت اولنوب بو وجهله مسطور در که وقد بقي على الاية بحث وهو انه سئل اذا صح ان المقتول ان لم يقتل فهو يموت
لان المقدر من عمره ذلك القدر وكذا اذا هم انسان ان يقتل آخر فارتدع خوفا عن القصاص فان ذلك الآخر يموت وان لم يقتله ذلك
الانسان لان لكل وقت صح وقوع قتله صح وقوع موته فكيف يفيد شرع القصاص والجواب انه تعالى قد جعل لكل شيء سببا يدور
سببه معه وجودا وعدما وشرعية القصاص مما جعله الله تعالى سببا للحيوة ضرارا وحياته بعد ان تصور الهام قتله وذلك بان تذكر
فارتدع عما هم به ففائدة شرع القصاص فائدة ساير الاسباب والوسائط ومنكر فائدتها وكلا الانكارين مذموم
وصاحبهما عند العقلاء ملوم والله اعلم پس ای طالب اسرار مثنوی حضرت مولوی دخی گر نفرمودی قصاصی بر جنایت یا نغفی فی القصاص
خود کرا زهره بدی تا او زخود بر اسیر حکم حق تیغی زند زانکه داند هر که چشمش را گشود کان کشنده سخره تقدیر بود بیورلری
مذهب اهل سنت وجماعتی تأکید وارباب اعتزالی تبکیت اولوب مادام که بر کمسنه نک اجل مسماسی عاجل اولمیه انی کمسنه قتله قادر اولماز
وقاتل دخی انک قتلنه سبب اولمدقچه ومقدر اولمدقچه مقتوله الی ایرشمز اگر قاتل واگر مقتول مقهور ید اراده در وقاتلی دخی قصاص
امر خدادر یوخسه اراده الهیه دن خارج هیچ فرددن بر حرکت صدور ایتمک محال در وحق سبحانه وتعالی نک جمیع اوامر ونواهیسی
لحکمة ولمصلحة اولمشدر فاعل مختاردر چون وچرادن مقدس در بیوروب وابتداء سرنخده امام علی ابن ملجم سن آلت حسن ذا علی
حقیقی خدای لایزال در پس بن آلت حقه تو جهله طعنه زن اولورم دیدکده ع گفت او پس ان قصاص از بهر چیست مفهومنجه پس قصاصه سبب
دیو واقع اولان سؤال ابن ملجم بو دخی جواب اولور اگر حق تعالی قصاص بیورمیه ایدی کشنده سخره تقدیر وآلت قدر ایدوکن عین
یقین ایله مشاهده ایدن ارباب کشف ووجدان هیچ سر حکم حق اولان آلت تیغ زن اولورمیدی اولمزدی دیوب قصاص دخی حکم
الهی ایله اولور بیورمشلردر وابو الجوزاء اوس بن عبد الله الربعی بو آیت کریمه ده اولان کلمه قصاصی قصص ایله ولكم في القصص حيوة
قراءت ایدوب ارباب تفسیر دیرلرکه قراءت مزبوره یه گوره قصصدن مراد قرآن عظیم درکه حق سبحانه وتعالی مؤمن موحدلرک قالب
وروحلرینه خطاب ایدوب یا اولی الالباب قرآن عظیمده سزک قالبکزه من حيث الشريعة وقلبکزه بحسب الطريقة وروحلریکزه
من جهة الحقيقة حیات عظیمه واردر دیمک اولور زیرا که سیاق آیت يا ايها الذين آمنوا ایله مصدر اولوب ولکم خطابی دخی مؤمنلره در که
یا ندای قالب وای ندای قلب ویا ندای روح در پس قصاص دخی احکام قرآنیه دن اولمغله قرآن عظیم جمله احکامیله اگر ارواحه
وقلوبه واگر ابدانه حیاتدر على الخصوص قتل نفوس اماره بالسوء ایدنلره حیات عظیمه واردر کما قال صاحب العرايس اي لكم في قتل
النفوس بعد جرحها على القلوب اقتصاصا حيوة ارواح المقدسة فاذا شرعتم في اخذ ديات جنايات النفوس تفوزون من مهلكات
آه کیم قصاص قوانین عدالتدن بر قانون مقرردر که ظلال عدل ذو الجلال دن بر ظل روح پرور حیات نوال اولوب عدوان قوای نفسانیه

وسبقيه ازاله ايچون مفروض اولمشدر پس حق سبحانه وتعالى بر عبد مؤمن وسالكك متيقنى طريق عشقده افناسنى اراده ايلسه سيف مجاهدتله
مقتول اولان حر روحنه اندن خيرلو روح اضافى موهوب وعبد قلبندن عوض قلب حقانى موهوب وانثى نفسندن عوض نفس مو
مطمئنه كامله ارزانى بيوروب اول قصاصك ضمننده بر حيات عظيمه تعبيه ايدركه لب دراك انك كنهنى ادراكندن عاجز اولوب
قصاص مزبور خواصه مخصوص بر قصاص اولور زيرا بوندن اقدم شهدا حقنده اولان آيت كريمه نك تفسيرنده تحقيق اولنمشيدى كه
قتلك ايكى نوعى مشتمل اولوب برقسمى ضرب حديد ايله مقتوللردركه قاتلى سيف شرعله قصاصا قتل اولنور وبرقسمى قتلاى سيف حب الله
اولان عشاق دركه انلارك اكبادى نيران شوق ومحبتده كباب واجسادى صدمات عشق وجذبه دن مفقود ونا پايدار اولمشدر
فلهذا امام قشيرى قدس الله روحه اشارات اتمده بو آيات كريمه يى بو وجهله تحقيق ايدركه يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم القصاص فى القتلى
قول كريمنده حق سبحانه وتعالى عباد مؤمنينه مقابله قتلى ده قصاص كتب اتدوكى كبى كندو تيغ جلاليله قتل اولنان عاشقلرى ايچون دخى
كندو نفسنه رحمت كتب ايدوب مهر سپهر صفا وبدر قبه وفا حبيبى محمد المصطفى عليه صلوات الله الاوفى لساننده بيوردركه
من احبنى احببته ومن احببته قتلته ومن قتلته فعلى ديته ومن على ديته فانا ديته نته كيم كر بر سر كوى ما كشته شوى شكرانه بده كه خونبهاى توئيم
بيتى اشبو حديث قدسينك ترجمانى واقع اولمشدر فاذا كان كذلك الحر بالحر والعبد بالعبد والانثى بالانثى قول كريمنده امام قشيرى
بو بشارته اشارت ايدركه حق سبحانه وتعالى جذبه هستى سوز ايله افناء وجودده جان ويرن عاشقلره بيوركه اى مؤمنلر سزك
قتلا كوزده واقع اولان شرع قصاصه شامل اولمشلردر اما بنم كشتكان تيغ عشقم ايچون اولان قصاص وديت مثلى اولانلر ايچون مثلى
اولميان دركه بلا واسطه قلبلرينه ذاتمله تجلى ايدرم فلهذا بنم قصاصم سزك قصاصكزه بو جهتله شبيه كلدر زيرا سزك قصاصكز ايكى تحقيق
موت وفناسيدر بنم قصاصم ايسه حيات دارين وبقا برب الثقلين اولمغله حيات مزبوره يى تحقيق ايدوب حب ذاتى شرابى
نوش ايدن عاشقلره خاصة خطاب ايدوب ولكم فى القصاص حيوة يا اولى الالباب بيوردم پس هر قنقى عاشق كه عند تجلى صفات
الجلال سيف صدق ايله مقتول وجود وافضال جمالك شهودى قتنده وجودندن فانى اولسه انك قصاصى حيات حقيقيدر زيرا
بر نفس كه تجلى حقده تلف اولنه اكا غيرى خلف ولمايوب حقله اولان حياتى نفسيله اولان بقاسندن اتم اولور حق جل وعلا دخى
بو معانى اشعار ايچون فى القصاص حيوة خطابنى اولو الالبابه تخصيص ايله لعلكم تتقون بيوردى يعنى بر خواكى (?) وايدهم بروح منه
اثبات روح ربانى ايچون جلال وحدانى وجمال صمدانى شهودى قتنده شرك وجودكزدن اتقا ايدوب قشر روح انسانى بذل
وافنا ايليه سز كه بر موجب فلنحيينه حيوة طيبة بقاء حقله حى جاودان اولوب اولو الالباب بدن اولاسز زيرا ذكر اولنان حيات طيبه
لب قشر حيات انسانيه در پس قچنكه سزك وارث وخلفكز حق اوله لاجرم اوزرنه تلف وارد اولان شيدن بقا خلف خير
داركى اولور آه اى سالك راه ومحرم قرب لى مع الله اكر سن دخى قالب وقلب وجان ولب ايله حقه بنده اولقده اولوب كوى
محبتده مسكن اتخاذين ايدرسك اولا قلبكى جاندن قالدر واحوال واعمالدن جمله معلوماتكى فراموش قيل زيرا قانون محبت بودركه
جانى سندن قصاص الوب ديتنه وصلت ويررلر ايمدى مردكار ايسك قدم نهاده اول والا دعواى محبتدن فارغ اول نه خوب ديمشلردر
از پى مردانكى پاينده ذات اد جبار • ور پى تر دامنى اندك حيات آمدن • جان فشان در راه كوى دلبرى چون مرد باش • تا شوى باقى چو دفع برفشانى زين نمر (?)
خاك كار محبوب عجب قانون وكردار مطلوب عجب آيين دركه بو جهانده قاتله واجب اولان يا قصاصدر ياخود ديت اما شرع دوستيده
هم قصاص روهم ديت اول دخى مقتوله واجبدر اصحاب طريقتك پيرى عبد الله انصارى بيوررلركه من چه دانستم كه بركشته دوستى
قصاص است چندانكه تفكر كردم چون بديدم اين معامله ترا با خاص است وچه دانستم كه دوستى قيامت محض است وبركشته دوستى
ديت خواستن فرض است سبحان الله اين چه كار است قومى را بسوخت قومى را بكشت نه يك سوخته پشيمان شد ونه يك كشته بركشت
شعر كم تقتلونا دكم نحبكم يا عجبا لم نحب من قتلى • يكى سوخته ودر بيقرارى بمانده • ودر ميدان انفراد دركشته • يكى در خبر آويخته • ويكى در ميان
آميخته • اين تخم كه ريخته • واين شور كه برانكيخته • يكى در غرقاب • ويكى در آرزوى آب • نه غرقاب سيراب • ونه تشنه را خواب • رباعى
نور چشم خاك قدمهاى تو باد • آرام دلم زلف بخمهاى تو باد • در عشق تو داد من ستمهاى تو باد • جانى دارم فداى غمهاى تو باد
آه اى محرم راز وعاشق سرباز قصاص ايله خود سفك دمه قصد ايدن بدكارلر تخويف اولنمشدر پس عاصيلر كندو كردار بدلرندن
نه قدر خوف ايدرلرسه عارفلر دخى صدق وخلوص ايله اولان اعمال وصفاى احواللرندن دخى زياده خوف ايدرلر نته كيم شيخ حكيم
سنائى ديمشلردر شعر عاصيان از كناه توبه كنند • عارفان از عبادت استغفار • ولكن ايكى خوفك ميانده فرق بودركه خوف عاصى
ترس عاقبت وبيم عقوبتدر وخوف عارف دهشت اجلال حق وخشيت اطلاع وجود مطلقدركه بو وجهله اولان خوفه عارفه
هيبت وخوف عاصى يه خوف وخشيت ديرلر پس خوف جرمدن واقع اولور وهيبت عيانندن حصوله كلوب كذارنده
وكشنده يه مادام كه الا تخافوا ولا تحزنوا مژده سى رسيده اولمسه آرامش قيلمزلر واصحاب هيبته دخى كرامت ارزانى بيورلوب
انلر دائما خوفله سوزان اولدقجه نور محبت والفتلرى زياده اولور ومحبتلرى ازدياد بولدقجه فرياد وانين وفزع وحنينلرى
مشتد اولور زيرا عارفان الهى دخى ايكى قسم اولوب بر كروهنه حين تسليم روحده هيبت ودهشت غالب اولمغله تجلى جلال عزتدن

لا تخافوا

لا تخافوا نداسى ايله بشارت اولنمدقجه وساده امن وراحته اتكا ايتمزلر مثلا بشر حافى قدس الله روحه زمره مزبوره دن
اولمغله بالين موته سر نهاده اولدقلرنده كريه وزارى قيلدقلر احباب تعجب ايدوب يا ابا نصر سز خود مقتداى
عاشقان وآفتاب جهان جان ايكن حيات دنيايه محبت ايله موتى كريهمى بيلورسز بشر حافى بيوردىلركه
انا والله لا احب الحيوة ولا اكره الموت ولكن القدوم على الله شديد وبر كروهنه دخى حين انتقالده تجلى جمال
والطف حق استقبال ايتمكله برق انس وصال اشتعال ايدر مثلا زمره مزبوره نك سرافرازى وفرقه ملاميه نك مختارى
عبد الله بن مبارك احبابندن بيرى كلوب ايتدى اى شيخ خوابده شويله كوردم كه حياتكزدن بر سنه باقى قالمش
عبد الله ايتدى ايواه ودريغ يكسال دخى منتظر وصال اولورز آه نجه اولوركم آفتاب وصلت وماه روى وحدت
پديدار اوله بيت كى باشد ازين قفس پروازم من • در باغ الهى آشيان سازم من • وبريسى دخى ميدان محبتك مرد مردان
وسربازاندن مكحول شامى دركه هركز خندان اولماش ايكن حالت بيمارى موتده خنده قيلدقلر احباب ايتدى
اى سرافراز محبان سز خود همواره كريان ايدك وهيچ ايكن شمدى دقت كريه واندوهده خنده بيوردكز بونك حكمتى
انى ده بيوركز مكحول مقبول ايتدى اى خلان صفا نيچون خندان اولميم كه فرقت وانتظار آخره ايروب اوان وصلت
رونما اولدى وابواب سماوات حالا مفتوحه اولوب مكحول وصحبت يار ايله برمراد اولور ديو فرشتكان آسمانك
دلوله سندن قولاغم طولدى ديوب بو بيتك مضموننى سويلدى شعر وصل آمد واز بيم جدايى رستم • با دلبر خود بكام دل بنشستم
آه الها مالكا پروردكارا اكر هيبت وجلال واكر لطف وجمال جمله سى سنك رحمت وافضالكدر اى فضل وعطا ايله موصوف
سن بر قادر بى همتاسن كه كاف ونون كن فيكون ايله مكونات ايجاد ونقوش كوناكون بوقلمون ايله الوان كائنات
احداث ايدوب نور وحدتكى مراياى قلوب اهل توحيدده پديدار قيلمش وقدرت كامله وحكمت شامله كدن نقوش نفوسك
لوح فطرتنه قلم قدرت ايله نقش سعادت ياخود شقاوت نكاشته قلمش سن اكر جبين عارفانده اولان نور وحدت در
واكر جبين عاصيانده نكاشته اولان سواد معصيت ونقمت سنك حكم قضا وقدركدر اكر نيكى واكر بدى سنك اثر مشيئتكدر
ديو مولانا خداوندكار بيوررلركه اى چوكان ارادتده كوى غلطان اولان خلان واخوان رو بترس وطعنه كم زن بر بدان
يعنى قهر خدادن خوف ايت وكار بد كردارلره طعنه اورمه پيش دام حكم عجز خود بدان • پيش حكم الهى دانسته كنه وعجزكى بيل
واكا كوره كريه وزارى قيل رباعيه لطف تو اكر بنده نوازى نكند • ياخود كرم تو كارسازى نكند • شك نيست درين كه جمله دريابا (?)
يك جانه معصيت نمازى نكند • پس حضرت مولانا بدلره طعنه اورمق متضمن اولمادوغنى اشعار ايچون مناسبت ايله بو بيان لطيفه
شروع بيوردىلر تعجب كردن آدم عليه السلام از ضلالت ابليس لعين وعجب آوردن بو سرخ شريف آدم
عليه السلامك ضلالت ابليسدن تعجب ايلمه سى وكانه عجب كتورمه سى بيانندهدر يعنى خبرده وارد اولمشدركه بركون
چشم آدم بر بليسى كو شقيست • از حقارت وز زيافت بنكريست • آدم عليه السلامك چشم مباركى ابليس اوزرنه كه اول شقيدر
حقارت وزيافت جهتندن نظر ايلدى يعنى كندونك علم وقربت ولطف وكرامتنى كوروب وابليسك طرد ولعنت
ورجميله اولان شقاوت وذلتنه من حيث الحقارة نظر ايدوب خويش بينى كرد آدم خود كزين • آدم كندوى كزيده ورفيع القدر
طوتمغله خويش بينى وانانيته قيد اولوب خنده زد بر كار ابليس لعين • دركاه قرب سعادت وباركاه عز ورحمتدن
مرجوم ومردود وملعون ومطرود اولان ابليسك باعث لعن وطرد اولان افعالنه خنده زن اولوب قضا وقدردن
غفلت ايلوب ابليسك عصيانه تعجب وانى تعييب ايلدى پس آدم عليه السلامه عنايت الهى دست رس اولوب آدم دخى
چاه انانيته دوشمامك ايچون بانك برزد غيرت حق كاى صفى • غيرت حق بانك ويردى كه اى صفى • تو نمى دانى ز اسرار خفى
ابليسك اسير طرد ولعنت وقيد بعد وشقاوت اولدوغنك حكمتن سن بيلمزسن وبونده مكتوم اولان اسرار خفيه دن
خبردار دكلسن بزم لطف احسانمز اولميين هر كوكل محرم خلوتخانه اسرارمز اولمماز ونقاب جمالمز اولان زلف جلالى
كشف ايتمدكجه هيچ بر ديده لايق انوار ديدهمز اولمماز ايدى وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون فحواى كريمى اوزره
خلقت آدم وآفرينش عالمدن خود مقصود بزم كمال معرفت ذات وظهور سلطنت اسما وصفاتمزدركه ظهورات مزبوره
مظاهر موجوداتده جلوه كر اولان اختلافات اسماء متقابله وصفات متضاده وساطتيله اولوب لاجرم بعض
موجودات مجالى صفات جماليه وبعضيسى مظاهر صفات جلاليه اولمغله كيمى سعيد ومتقى وكيمى فاسق وشقى اولوب
جميع انبيا واوليا اثر صفات جلاليه اولان قهر ونقمتدن حقه صغنوب پرتو تجليات جماليه دن اولان دامن
لطف ورحمته تشبث ايله اعوذ برضاك من سخطك نيازنى ورد زبان وادخلنا دار السلام دعواتنى حرز جان قيلديلر
ابليس ايسه اظهار جلادت ايله تمرد كوستروب قدم مهر ووفا ايله بزم درد وبلامزى اختيار قيلدى وقهر وجلالمزه مظهر
اولدوغيله افتخار ايلدى نته كيم شيخ عطار قدس سره المختار بطريق السؤال والجواب جوهر زادهده بو سرى تفصيلا بيان ايتمشدر

پس تیر کناهزار ده یکی سلک تحریره کشیده قیلندی که • اسرار فر بوره تنگ بعضیدن خبردار اولوب • بدل ره طعنه دن استغفار ایلیه پس

سؤال کردن پری از ابلیس ناپاکی او

بکر ابلیس دیدان سرفراز | سوالی کرد کای در عشق جانباز

همه کار جهان از تو نظامست | که بود تو بعشق کل تمامست
تو داری ملک دنیا جمله در دست | اگر بستانیم من جای آن هست
تو داری طوق لعنت از ید دوست | برت یکسان همه نیک و بد دوست
چه بودت سر کل انجا بگو تو | حقیقت درد دین انجا بگو تو
چه بودت وین همه علت کجا شد | چه کار تو منشور و هبا شد
درین لعنت بگو اخر که چونی | که تو افتاده در دریای خونی
چرا چندین جدل در پیش داری | عجایب سر بیش اندیش داری
ز طوقت هست شوقی در خراباتت | که انجا دم زنی اندر مناجات
خدر کردند ازان جمله بیکبار | زهی عاشق شده بر لعنت یار
بگو اخر که سر کار چونست | که از عشقم دل و جان در جنونست
چه بودت اول و چونست آخر | که تا دانم سبب باطن بظاهر

جواب دادن ابلیس مر اورا

جوابش داد کای پری گزیده
چرا پرسی سخنهای شنیده | ز دیده گوی تا من دیده گویم
ترا هر نکته بگزیده گویم | اگر تو پیر عشقی گوی گشتی
درین میدان شال گوی گشتی | چو زور بازویت اینجا نماندست
فتاده گوی حیران و بماندست | منم ان جوهر جان داده برباد
بلعنت کرده اینجا جمله اباد | بقران چند جانم نمودست
زبانم نزد جانان جمله سودست | بدان با من که جانان راز گفتست
عیان عشق با من باز گفتست | خطاب دوست گر دشنام باشد
همه ننگ جهانم نام باشد | چو من در عشق که آید بدیدار
که لعنت را شود از جان خریدار | چو من خود عاشقی اینجا ندیدم
مثالم در وصلی اینجا ندیدم | به پنهان در میان انبیا من
بسی شنیده ام اسرار با من | میان انبیا من راز گفتم
حقیقت هم بدیشان باز گفتم | عیان راز دیدم در بلا یک
نموده کل شیام جمله ها کت | همه در لوح محفوظم نمودند
نمود عشق در بودم نمودند | چو خواندم راز دیدم انچه دان
مرا نز چاره ما را نبود آن | چه سود از رفته دارم انچه خواهد
کند چیزی نیفزاید نه کاهد | همه رفتست اندر بود او نیز
کرا او داند یقین راز همه چیز | چو خطی یار بنویسد بخونم
حقیقت حاکمست او من زبونم | منم مسکین درین دنیا بمانده
نمودم جمله در عقبی بمانده | میان هر دو من اینجا اسیرم
همو باشد در اینجا دستگیرم | من بیچاره چه توانم بکردن
بجز غم نیز اینجا کاه خوردن | طلبکارم که تا ز آتش بیابم
نمود عشق در آتش بیابم | بجز من کس نداند حال من هم
برش خویشتن بنهاده مرهم | ملامت میکشم در عشق دلدار
نیندیشم دمی از لعنت یار | ملامت میکشم در هردو عالم
منم در عشق جانان شاد و خرم | نه اندر کافری بگزیده ام یار
هم اندر کافری نگزیده ام یار | زیارم گر جفا دیدم بسی من
همان خواهم که باشم تا کسی من | گر او اینجا کسی هر ناکسانست
هر انکو این نداند خود کس آنست | درین ره هر زمان عین بلاست
شال کشتگان کربلاست | چو شیطان باش در امید رحمت
میندیش اندرین راهش ز لعنت | ز فعل بد نظر انجا مکن هان
دل خود را ز دست دیو برهان

آه ای طالب درد حقانی • مقتدای مجذوبان ربانی • عین القضات همدانی • سالکان الهی دن بعض طالبلره گوندردوکی مکتوب شریفنده بیوررلر که • ترا شرف این بود که • در همه عمر هدف تیری آیی که • از جعبه صاحب دلی برکشند سبحان من یعنی ما یعنی • اگر خواهد که سر یکمو در تو بهانه کند • رقم شقاوت ابدی العیاذ بالله در کشد • و اگر خواهد خطوه و خطره بهانه سازد • و بدان بهانه سعادت ابدی • و دولت سرمدی نثار قدم تو کند • ای عزیز در قرب افتاب در سرای توجه اعتماد بود که • نماز شام در پرده غرب نهان شود • و بصد هزار حیله بنیابی او را از اسمان چارم انکشتی بزیر نتوان اوردن **شعر** • وقالوا اقربت قلت ما انا صانع • بضوء شعاع الشمس لو کان فی حجری • و چون وقت وصال بی طلب بود مایه و عموم بنهد • و بر کل عالم تابد • و اگر خواهد که انرا بگریزد • همه کنجی و دیواری در اید • کلمینی یا حمیرا چه سود دارد **رباعی**

زلف بت من هزار شور انگیزد • روزی که ز هجران بلا برخیزد •
وان روز که رنگ عاشقی امیزد • دل دزدد و جان رباید و خون ریزد

ای عزیز دوستان پرورده لطف و قهر او باشند • و هر روز شراب وصل هزار بار مستی کنند • و بعاقبت زهر لکه فراق دوست نوشند • ای دوست این نصیحت رایگان از من باز گیر • چون با یکی ازایشان اشنایی کردی • مپندار که ترا از وی ذره اگاهیست • که فردا طاقت خمار این طمع باز نداری • بعمری از وی همه لطف بینی • و پنداری که ازین بتر سه کار را می باید بودن • هیهات که از ان هر لطفی سبب هزار قهرست • و از پس هر راحتی هزار شربت زهر قاتل است • از جو که سعادت خدمت کفشی بیابی • و در وصال همه عاشق باشی • و در فراق همه شوق • چون دولت این عشق بر تو تابد • نه از وصال ترا شادی آید • و نه از فراق رنج ردی نماید یکنقطه درد کردی • ای دوست زلف شاهد در جمال • و انجا خود را با او نماید • و میان این مرد و لقاء الله یک حجاب بود • و مقام سالک این بود که **رباعی** •

خالت سیاه بر لبان یارم • مهرست ز مشک بر شکر پندارم •
گر شاه حبش بجان و بدز نهارم • مهر بشکنم ان مهر و شکر بردارم •

پرده داری شاه حبش که او را ابلیس خوانی اینجا معلوم شود • ودع التشریعه • از جو که بر در کار دست زند • تا همه بدانی و ببینی و بجوری • والله یهدیک و ز کل سوء یقیک ثم المقصود یعطیک • ای عزیز این فراق هم می باید که حکمت • تا هر کس عیار دوستی ز نهاد خود واگیرد **شعر** • ما کنت اعلم ما مقدار وصلکم • حتی هجرتم و بعض الهجر تادیب

اکر در فراق

اگر در فراق کمال اشتیاق مرد را زیر و زبر ندارد نشان نقصانست • و باشد که اشتیاق • سایه نیفکند در فراق دو سبب یکی ان که امید وصال همگی درون بستاند پس مقام انس بود • بلذت امید جای اشتیاق نماید در نهاد عاشق • و دیگر سبب ان بود که بکمال معرفت رسیده بود در حق معشوق • و تعزز استغنای حجاب ان بود که • عاشق را لذت بود بوصال و شوق پس چون در وصال لذت نیابد • در فراق اشتیاق نبود • ای عزیز ابلیس داند که این حیث که • وکان من الکافرین ضرورت بود • چکند که نومید نبود • حال اینست که گفته است **شعر** آتش بدلم در زدی و نقطه بجان • وانکه گویی که راز ما دار نهان هر چه خواهد کند و او بهتر داند • و تمت کلمة ربک صدقا و عدلا • تکر صافش اینست الاولین و الاخرین را • اگر دیده از کحال در بسته نبودی • و دیده ایشان بنور کحول نبودی • کی دیده ایشان رحمت خدا را دیدی • و همکاسه بودندی وکان من الکافرین • اما ایشان را بشراب طهور ظهور مست کنند • و دیده عقل و تمییز شان فرو دوزند • تا دیده ایشان از عزت ازل دیدن دربسته بود • پس در وجود همه او را بینند • و غیر را نتواند دیدن • پس بگویند ما داوه همه او بود راست بود • وان مسکین که همه تمییزست • قومی از ارباب عقل و سالکان • چون بدینجا رسیدند • و بدین نقطه بینا شدند • گفتند بنده بگناه کافر شود • و یستحق الخلود • ولا صغیرة فی الذنوب و کلها کبایر • اینها از قطعه عقل و تمییز بود • و کار الهی را بعقل خود بر سنجند • ندانستند که • سعت رحمت وجود عالمی دیگرست • چون یک نقطه سالک را معلوم شود از ین مهلکه عظیمه نجات یابد • و آن آنست که • بداند که اول وجود از کجا خواست • اگر بمیزان عقل بر سنجد • کس استحقاق وجود نبیند • پس بداند که کارها نه بر قدر میزان عقل اوست • پس بداند که معتزله را این خطا از کجا افتاد که • بنده بگناه کافر شود • و هذا من عجایب المعلوم و غرایب المفهوم • هان هان تا در دلت گذر نکند که این سخنی بتکلیفست که • انا و اتقیاء امتی براء من التکلف • هزار عالم گذر کردم • و همه را واپس کردم • و حق یکی تمام ناگزارده داند که چیست • والله غالب علی امره • ای عزیز خود را نگاه دار • لا بل بندگی و دوستی بنفس درست باش باک مدار که ترا خود نگاه دارند • اما اگر تو خود را نگاه داری • ضایعتر از تو هم تو باشی • چون در حمایت دوستی او باشی در حمایت اولی که • میان او و دوستان مغایرت نیست • ای عزیز کار بحساب است • نه بگزاف • در بر نفسی صد نه تکبیرت و نامرد ان وانکه از شیطان بترست • هنوز چه داند که • والله خیر الماکرین • پیش پای نهادن معشوق و عاشق دیگرست • و حساب دیگر • ابلیس را تا بلعنت کردند • هرگز جمال معشوق خود بوی ننمودند • تا چشم بدبعین کمال نرسد • یا محمد لیزلقونک بابصارهم لما سمعوا الذکر • خال هم بدست ابلیس بر روی محبوب لم یزل دیده • یا محمد و تخفی فی نفسک ما الله مبدیه و تخشی الناس نامحرمان چه دانند که خال سیاه بر روی معشوق چه بود • محمد از خلق نترسد که قران میگوید • ان الذین یبلغون رسالات الله و یخشونه ولا یخشون احدا الا الله وکفی بالله حسیبا • از جبریل بپوشیدند تا گفت • و یسفک الدماء • ابلیس انجا چه کند فاردت ان اعیبها وکان وراءهم ملک یاخذ کل سفینة غصبا • مقصود انست که معشوق در گذرد • والسلام • آه ای شنونده آگاه • آدم علیه صلوات الله • هنوز ستر طرد ابلیس دن آگاه اولمامغله • چشم حقارتله نظر ایدیجه • حق جل و علا آدمی ابناه ایچون بیوردی که • یا آدم سنی خود اکل گندم دن نهی ایتمش ایکن • کیروسنی اغفال ایدوب • گندم خوار اوله و غک ایچون جنتدن خروجه سبب نیم قضا و قدرم دکلمیدر • پس ابلیسه دخی سنک ایچون سجده امر ایتمش ایکن • امره عدم اطاعت ایله سبب لعنت اولدوغی • بنم مقتضای قضا و قدرم در • ایمدی یا آدم کند و نزا هنکه اعتماد قیلمیوب • همان بنم لطف و عنایتمه استناد قیل **ع** بترس از حق بقدر خود دمی زن • زیرا **پوستین را باز گونه گر کند** اگر اراده سبحانیه • و مشیت صمدانیه کورکی ترسنه ایلیه • یعنی لطفنی قهره • و هدایتنی ضلالته مبدل قیله **کوه را از بیخ و از بن برکند** کوهی دبندن و کوکندن توپاروب زیر و زبر ایدر • یعنی مشیت ازلیه • برکمسنه نک ضلالتنه تعلق ایتدکدن صکره • زهد و عبادته دجبل اسی کبی ثابت قدم دخی اولورسه • فایده منه اولمیوب • صرصر قهر و جلال • انک بیخ زهد و طاعتنی یوقارو کتوروب • ابلیس کبی فلککره دخی عروج ایلسه • زیر و زبر ایدوب چاه سجینه گوندرر • الحاصل قوس جمال ده دور ایدن اشباح • قوس جلالده دور ایدرلر لطفه مظهر اولانلر مظاهر قهر و جلال • و قهره مظهر اولانلر مظاهر لطف و جمال اولوب **پرده صد آدم آن دم بردرد صد بلیس نو مسلمان آورد** فی الحال صد هزار و هزار آدمک پرده عرض و عصمتن هتک ایدر • و صد هزار ابلیس نو مسلمان ظهوره کتورر • انا و صدقنا • عالم و عالمیان اول موجد الاکوانک دست مشیت و قبضه قدرتنده مقهور و بی درمان اولوب نه قضاسنی رده • و نه عطاسنی منعه • نه حکمنی تبدیله • هیچ فردده قدرت یوقدر • حکم و فرمان انوکدر • اگر دیلرسه بر دمده هزاران صدیقی درکات زندیقه تنزیل • و دیلرسه هزار و هزار زندیق بی شماری درجات صدیقیه ترفیع ایدر • و من یهد الله فهو المهتد و من یضلله فلا هادی له • آه ای طالب حب یزدانی • عین القضات همدانی بر مکتوبنده مرد خی نه خوب دیمشدر جان قولاغیله دیکله • و دردله جگر داغله **رباعی** هردم ز دنی فلک دگرگون گردد • دل در بر زیرکان همی خون گردد

زاندیشهٔ آن که تا چنین چون گردد • هر دون رانجی و هر سخی دون گردد • خنک آن عزیز را که از راه دیده درین عجایب نظاره نتوان کرد
کل یوم هو فی شان ع بین العجبها که پس پرده است • آه نه اندک کاریست در درون پردهٔ تقدیر نگاه کردن • احکام
ازلی و قضایای سرمدی دانستن که در عالم از چه رنگ پیدا می شود • گاهی جهانیان را زنار بر بندد • واز درون نوح
سر بر زند • واز خود با خود گوید که • رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا • وگاهی از موسی کلیم بهانه بر سازد تا دا گوید
ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یومنوا حتی یروا العذاب الالیم • پس طرفه کاریست و طرفه تر از همه آن که
دیدهٔ عالمیان از طرفگی آن کار بر بستند • ما خلقناهما الا بالحق ولکن اکثرهم لا یعلمون • علم غیب کس نداند
لا یعلم الغیب الا الله • این چه نقطه است گویی که • ملک و ملکوت از وی ذره نیابد • لا بل از وجود ملک و ملکوت محو شوند •
اگر بدیدهٔ علم از ساحل تمیز نگاه کنی • وجود از موجود ذره نماید • اما اگر بدیدهٔ معرفت در لجهٔ بیخودی نگاه کنی • ما
وجود را هیچ حکم نماند • کل من علیها فان ویبقی وجه ربک ذو الجلال والاکرام • اگر جلالت قهر ازل • لا بل حق عدل ازل
تاختن آرد • و دستش بر تختهٔ وجود زند که • اولم یکف بربک انه علی کل شیء شهید • پس کوری کوران خبر دید و گوید
الا انهم فی مریة من لقاء ربهم • پس همه را عذر بیخودی خود باز دهد • الا انه بکل شیء محیط • باش تا احاطهٔ او بکل
وجود ترا بخورد • پس بدانکه لقاء الله چه بود • خواهی که ترا بخورد فرمان برداری قرآن مجید کن • فمن کان یرجوا
لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا • عمل آن بود که راه ترا بدو در نوردد • واگرنه من استوی یوماه فهو مغبون • عمل صالح حکمند
ان نمیگوییم که • ومن کان یومه شرا من امسه فهو ملعون • که این ازرق پندار نیز بر ولنست • چون این دولت دست دهد
تو خود را ببینی در دایرهٔ ان الله بکل شیء محیط • باش تا وجود خود بینی که خود را بر دیدهٔ نامحرمان خود جلوه دهد
از نقطهٔ با چه شنوی آخر بن ابن هنوز نامحرمی بود • ای عزیز اگر جمال بی نقط الف ببینی آنگه بدانی که محرمیت چه بود
ارجو که آنچه مقصود است در طی حروف و کلمات باز یابی والسلام • آه ای سالک راه آدم علیه السلام سجده دن
ابا ایله مردود درگاه اولان شیطان خود مشهور جهانیان اولوب واندن ماعدا • وکذلک جعلنا لکل نبی
عدوا شیاطین الجن والانس • فحوای کریمه‌سی اوزره اگر جن و اگر انس دن بر بر نبی یه عدم اطاعت ایله عداوت ایلین
زمرهٔ شیاطینه ملحق اولوب • مثلا ابو جهل و فرعون و نمرود شیاطین انس اولدقلری دخی السنهٔ عالمیانده مذکور در
اما هر مولود ایله بر شیطان تولد ایتمشدر که • اول شیطان مولدی اتقیا و اصفیا اسلامه گتوروب • احکام
روحه تبعیت ایتدرمشلردر • و زمرهٔ اشقیا اول شیطانه اتباع ایله طریق قویم هدایتدن خروج • و درکات ضلالته
ولوج ایتمشلردر • کما روی عن عائشة رضی الله عنها • قال رسول الله صلی الله علیه وسلم • ما منکم من احد الا ومعه شیطان
قالوا ولا انت یا رسول الله • قال ولا انا • الا ان الله اعاننی علیه فاسلم • وروی ابن حبان والبغوی وابن قانع والطبرانی
فی الکبیر عن شریک بن طارق • ما منکم من احد الا وله شیطان • قالوا ولک یا رسول الله • قال ولی ولکن الله اعاننی علیه فاسلم
وفی صحیح البخاری ومسلم عن ابن مسعود درکه • ما منکم من احد الا وقد وکل به قرینه من الجن • وقرینه من الملائکة • قالوا وایاک یا رسول الله
قال وایای الا ان الله اعاننی علیه فاسلم فلا یامرنی الا بخیر • ولهذا قال بعض اهل التحقیق • ان کل احد یولد معه فی الفردانیة
الجمالیة الفرحیة واحد من الاعیان الجلالیة وهو شیطانه • آه ای مستمع آگاه • دولت و سعادت اول عبده مقبول درگاهه
که مظهر لطف و جمال اولوب عون ایزد متعال ایله ابالیس نفس و شهوتی اسلامه گلوب • صفات فرعونیه دن خلاص اوله
مولانا خداوندگار زهی خوش بیورمشلردر • معشوق تماشا شد تا باد چنین بادا • کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا • ملکی که پریشان شد از شومی شیطانش
باز آن سلیمان شد تا باد چنین بادا • فرعون بدان سختی با آن همه بدبختی • نک موسی عمران شد تا باد چنین بادا • وان گرگ بدان زشتی با جهل فراموشی
نک یوسف کنعان شد تا باد چنین بادا • شمس الحق تبریزی از بس که در آمیزی • تبریز خراسان شد تا باد چنین بادا • از اسلم شیطانی شد نفس تو ربانی
ابلیس مسلمان شد تا باد چنین بادا • پس چونکه آدم علیه السلام ایجاد ابلیس دن اولان خفیات حکمتدن آگاه اولوب انکه دخی
ابلیسه دلخواهی اوزره اسلامه گلمکله اگر نیک و اگر بد قبضهٔ قدرتده مقهور ایدگلری عین الیقین مشاهده سی اولوب
انواع ندامت ایله گفت آدم توبه کردم زین نظر • آدم علیه السلام ایتدی • الهی سیدی و مولای بو نظردن توبه ایلدم
استغفر الله العظیم یا غفور و یا رحیم • شم نکرد اینچنین گستاخ نندیشم دگر • بر دخی بو نجلین گستاخ و ناروا فکر تدبیر ایتمیم
دیوب خاصیت انسانیه‌سی ظاهره اولماغله زلاتنه توبه و استغفار ایدوب • ماننده ابلیس قید سلاسل عجب و استکبار ایلمدی
زیرا توبه و ندامت خاصیات انسانیه دن در • نته که مولانا جامی قدس سره دیمشدر • نظم • نکند طبع ملک میل گناه
نه باید از توبه گری دیو براه • خاصهٔ آدمی آمد توبه • مایهٔ محرمی آمد توبه • گرت از نسبت آدم نه اباست
رتبت کو و ظلمات کجاست • چهره پر گرد کن از خاک نیاز • فرد از خون جگر رنگین ساز • دست بردار بدرگاه خدای
ای خطابخش عطا کر بخشای • گریه و زاری خوارم نگر • بر جگر ناوک کاریم نگر • بو که در دل کند اینت اثری

واشود بر رخت از توبه دری • ورد دل مسکین و همت میخواه • تا ازین ورطه برون آری راه • ای طالب مغفرت رحیم و محتاج
لطف و عنایت کریم • کاشف الاسرار مولانا خداوندکار دخی • زمرهٔ ابرار • و فرقهٔ اخیاره طریق تضرع و مناجاتی تعلیم دمکل
الوجوه • خودبینی و تکبر دن احتراز لازم ایدوکن مستمعینه تفهیم ایچون • درگاه چاره سازه • آه جگرسوز ایله نیاز
ایدرکه • یا غیاث المستغیثین اهدنا • یا غیاث المستغیثین بزه هدایت قیل یعنی ای فریادرس مددجویان • وای ره نماینده
گم گشتگان • توفیق عنایتکی بدرقهٔ هدایت ایدوب بو بندهٔ افکندهٔ بی راه توحیده تا ثابت قدم • و طریق هدایده راسخ دم
قیل که • حاشا لطف و احسانی سنک محض افضالک ایدوکن بیلین ارباب تکبار کبی • لا افتخار بالعلوم والغنا • علوم و غنا ایله
بزم افتخار من بو قیدن بناء علی الظاهر خبر لا متروک و محذوف در که لا افتخار لنا تقدیرنده در • محصول بیت الهی بیل سعادت
بزم علم و غنا • و عقل و نهی • و سعی و اجتهاد مزه موقوف اولمایوب جمله سی سنک محض عنایت و فضل و رحمتکدر • بو عبد فقیر لرک
سنک نوال عاطفتک محتاجلریوز • شویله که سنک نور هدایتک مرآت قلبمزی مجلا • و کدورات نفسانیه دن مبرا قیلمیه
علم و عملمز درکات خذلاندن هیچ برمزه نجات ویرمیوب • جمیع انبیا و اولیا سنک لطف و کرمکله مغفورلردر • نه آنکه
علم و فضیلت ایله نجات بولالر • کما روی عن النبی صلی الله علیه وسلم • ما منکم من احد یدخله عمله الجنة • قالوا ولا انت یا رسول الله
قال ولا انا • الا ان یتغمدنی ربی برحمته • وعن ابی هریرة رضی الله عنه انه قال • قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
ما منکم من احد ینجیه عمله • قیل ولا انت یا رسول الله • قال ولا انا الا ان یتغمدنی الله برحمته • ولکن سددوا • مناجات
ای گشاینده ابواب رحمت • ای نماینده اسباب مغفرت • ای موجود بی علت • ای موجد بی آلت • ای منور ظلمات قوالب •
وی مصور هیات مطالب ارحام اصداف قلوبده تلالو ایلین لآلی عشق و محبت خود • سنک سحب جذبات عنایتکدن تقاطر
ایدن • باران هدایتکدن وجوده گلوب • اقداح ارواحده اولان شراب مابدیت و مشاهده • تجلی ذات احدیتکدر
و خزاین قوالبده مکنوز اولان نقود نفوس سنک حفظ و حمایتکده اولوب • معارج مطالبه عروج محض جذباتکه موقوفدر • رباعی
ای رحمت وجود بی نهایت از تو • وی جاذبه لطف و عنایت از تو • گر جملهٔ آفاق ضلالت گیرد • ممکن نبود جز هدایت از تو
آه ای شنوندهٔ آگاه • منقول در که • برکون حسن بصری قدس الله سره • بر جنازه ایله گورستانه واروب میت دفن
اولندقدن صکره جنازه ایله گلنلر گیدوب • امام حسن بصری توقف ایدوب برگوشه ده قعود ایلدی • و سر سعادتنی
جیب مراقبه یه چکوب توجهه اشتغال بیوردی • مگر نام فرزدق ایله مذکور • و فسق و فجور ایله مشهور • بر شخص معاصی موفور
دخی عقب جنازه ده گورستانه گلمش ایدی • حسن بصری حضرتلرینک حالنی گوروب • اول دخی برگوشه ده اوتوروب کندو
سوء حالنی تفکر ایله گریه و ناله یه باشلادی • و حسن بصری حضرتلری بعد زمان • شخص مزبورک گریه و زاریسن گوروب
سبب گریه سندن سؤال ایلدی • اول محکوم نفس و هوا • و مقهور حکم قضا • اشک ریز تأسف ایله ایتدی • یا امام المسلمین
کندو حال پریشانمه اغلارم که • بن مغلوب هوا یه خلق جهان نظر ایتدکده عجب فاجر بدکار در دیوب • افعال بدمدن استعاذه
ایدرلر • و جناب کرامت مآبکزی گوردکلرنده • عجب ولی کامل و مرشد مکمل در دیوب • وجود شریفک وزرلرنه سایه انداز اولدیغیله
افتخار ایدرلر • ای مقتدای اتقیا اگر حق جل و علا دخی • بو عبد محکوره خلقک معامله ایدرسه • واویلا بکا دیوب • آه جگرسوز ایله
یورکین کباب ایلدی • حسن بصری بیوردیلر که • ای فرزدق فساد آنک بسیار ایسه • باری بر عملک دخی یوقمیدر که انکا توسل ایله
امید نجات ده اولاسن • فرزدق ایتدی • ای طبیب القلوب • اوچ شیئم وار در که • انلردن نجات امید ایدرم • امام ایتدی نه لردر
فرزدق ایتدی یا امام الاصفیا • شیبتی فی الاسلام • و توحیدی سبعین سنة • واعترافی بانی رجل سوء • یعنی طریق اسلامده
موسفید اولوب • و هفتاد ساله توحیدده اولدم • و کندم بر مرد بدکار ایدوکمه اعتراف ایلدم • نقل اولنور که فرزدق وفات
ایتدکدن صکره • حسن بصری حضرتلری مذکوری • صدر جنت داریکه نشین رحمت مشاهده ایتمکله • سبب مغفرتی سؤال بیوردقده
فرزدق ایتدی • یا امام حق سبحانه و تعالی جمله گناهلریمی توحید باری ده افنا قیلدوغم • یتمش ییللق عمرمک موی سفیدنه باغشلادی
چون عود نبود چوب بید آوردم • بار سیاه و موی سفید آوردم • گفتی چه وسیله است دست آویزت • بر رحمت عام تو امید آوردم
الهی سیدی و مولای • انه لیس لی علیک حق فاطلبه منک • ولک علی حق فلم استطع کماله تادیته الیک ولکننی اقف علی باب عزک
و غناک و کرمک • وامد کف الفقر والفاقة لوسع عطاک • یا عزیز و یا غنی • یا واسع و یا کریم • سن بر پروردگار بی مانع
و کردگار بی منازع سن که • مطالع شموس نیرهٔ افضال و وصالکدن بروز ایدن • اشعهٔ لمعات انوار عرفان ایله • بواطن
اصحاب ایقانی روشنا قیلوب • نوزادگان مشیمهٔ عدمی شیر حکم • و شهد عهد قدم ایله • مهد آلاء و نعمده پروردهٔ لطف و کرم
بیورمشسن • ای قادر بی آلت • ای ناظر بی معلت • سن بر کریم لا یزال • و رحیم بی زوال سن که • صلف نعال بشر بیده
اولان گدایی پلاس افلاس دن خلاص • وظل ظلیل معتیده تخت خلافته اجلاس بیورمشسن • یا ذا الجلال والاکرام
آدم صفی دن خود • روز ازلده نه طاعت صادر اولدی که • بر فحوای انی جاعل فی الارض خلیفة • تخت نشین خلافت ایتدک

وبو مفقود الوجودلردن نه خدمت وجوده کلدی که • ولقد کرمنا بنی آدم خطبه سنی بو فقیرلرک نامه سنه ثرات بیوردک الهی
چونکه جمله سی محض لطف وعنایتکدر • ایا قده قالمش قوللارکی دست هدایتکله • خاک ضلالتدن قالدروب غوایتدن براقمه بیت
پادشاهان که نیک کردارند • بندکان را فرو بکذارند • ای خالق نار و نور وای رازق مار و مور چونکه بو مکسورلر
سنک قبضه اراده نک مقهورلریدر • اکر دلسوزی واکر جانکدازی لک الحکم • واکر درکذاری وبنده نوازی لک الامر
ان تعذبهم فانهم عبادک وان تغفر لهم فانک انت العزیز الحکیم • ای غفور رحیم • ای کریم وحلیم • عالم افعال وجهان اعمالده
موجود اولان ارباب ترکالیفک ذرت صنفی واردرکه ایکیسی بد وایکیسی نیک در • واول ایکی بدک دخی بیری بدتر وایکی
نیکک دخی بیری نیکوتردر • یعنی ایکی سیئه نک بیربسی معصیت • وبیری کفردرکه معصیتدن بدتردر • وایکی حسنه نک بیری طاعت
وبیری ایماندرکه • ایمان طاعتدن بهتردر • الها قادرا پادشاها • بوجانی وعاصی لر سنک عنایتکله • بدتر اولان کفری
ترک ایدوب • وغفلت وجهالت ایله مرتکب معاصی اولوب نفسمزه ظلم ایلدک • واکرچه طاعاتی ترک ایتدک • ولکن بهتر ونیکوتر اولان
توحید وایمانه ملازمت ایلدک • لطفکه کرمکدن نیاز ایدرزکه • سیئاتمزی مغفرت قیلوب معصیتمزی کفردن اجتنابمزه باغشله
وطاعاتده اولان تقصیرلرمزی آب روی ایمان ایچون عفو ایدوب • فعلمزه کتورمدوکمز طاعاتی ایتمش یرینه طوت الهی
برکریم ورحیم سن که • رحمتکه مع المعصیه اولان امیدمز طاعات ایله اولان امیدمزدن ارتق در • زیرا بر طاعتده که اخلاص اولمیه
نه اعتبار • اخلاص ایسه آفات ایله معروفه اولان ضعفادن صدوره کلمک نه احتمال • اما معاصیده اعتماد وافتقار محض
فضل ورحمتکه در • مع هذا سن جود وکرم ایله موصوف برپادشاه بی همتا ایکن • بو محتاجلرکه رحمت ایتمامک اولور می نظم
یا اکرم الاکرمین درمانده ام • غرق خون برخشک کشتی انده ام • دست من کیر ومرا فریاد رس • دست بر سر چند دارم چون مکس
ای کنه آمرز عذر آموز من • سوختم صد ره چه خواهی سوز من • چون ندانستم خطا کردم ببخش • بر دل وبر جان پر دردم ببخش
آه ای لطیف وخبیر وسمیع وبصیر • اکر سرا واکر جهرا • بزدن صدور ایدن هر قول وعمل سکا پوشیده اولمیوب • صدور ایده جک
هر فعلمز دخی قبل الوقوع معلومکدر • ولکن ای کریم وستار • چونکه سندن غیری • رحیم وغفار یوقدر • جبین معذرتی فرسوده
خاک رحمتک ایدوب • نیاز ایدرزکیم جمله قبایح اعمال • وفضایح افعالمزی ستار مغفرتکله پوشیده • وقفل یاس ایله بسته
اولان ابواب رجایی مفتاح رحمتکله کشاده قیلوب • بوقعر وبرد چاه جنایات اولان اسیران شهواتی • ظلمات غوایتده قوما یوب
یدتوفیق وعنایتکله • دست مناجاتمز طوتوب • نور هدایته اخراج بیور • کریما رحیما • فریادرسا • لمعات بارقات نفوس مقدسه ملکوتیه
وشعاشع اشعه سرادقات شموس جبروتیه حرمتنه • بوظلمات تعینات ده کم کشته اولان • سینه کدر سرشته مزه
پرتو تجلیات ذاتیه دن بر نور حضوری افاضه بیورکه • مرات مجلوه جمال نمای الوهیت اولوب • ابواب مشاهدات
چشم خبانه مفتوحه • وکشف حقایق مغیبات دیده جانمزه کشوده اوله • آه ای دل بیدار رباعی کر برخیز د زپیش چشم تو منی
بینی تو که برفنای محضی مبنی • حق مستغنیست ولیک چون در کذری • چون نیست جزا و از که بود مستغنی نثر الهی درد نوشان درد محبت
اولان قربت ارباب ملامت حرمتنه • بو تشنکان بادیه فرقت اولان بیطاقتلری • سیراب آب زلال وصلت ایدوب
محض فضلکدن اکر مطیع وعاصی • واکر دانی وقاصی جمله سنی غریق دریای رحمت امواج مغفرت نامتناهی قیل رباعیه
آخر ره دورت کنار برسد • با تو ره دینک را شماری برسد • هر چند که هست بی نهایت کاری • چون تو برسیدی همه کاری
آه ای معبود بالحق • وغنی مطلق • مقتضای کرم کریم اولدرکه • آستان فلک بنیانکه تهی دست کلن مفلسلری • وکدالق ایله
عتبه احسانکه وضع جبین ایدن مسکینلری خزانه جودکدن اغنا وتوانا ایلیه • بو قصه خود مشهوردرکه • بر درویش دلریش
سلاطین جهاندن بیرینک حضورنه کلدکده • نظر پادشاهی درویش مسکن اقتارک اوزرنده اولان پلاس دنس آلوده
تعلق ایتمکله استکراه ایدوب ترش رو اولدی • وندمادن بیری کدر پادشاهی بی ازاله ایچون • اول درویش خلق پوشه
عتاب ایلدی • ای کستاخ ثقلت خضاب • نیچون حضور پادشاهی یه بو مقوله جامه شوخکین ایله کلوب بی ادبلک ایدرسن
وقدر سلاطینی بلمیوب • طبع شهنشاهی یه کدورت ویررسن • مکر درویش مرد عارف ایمش • ندیمه ایتدی ای کم فهم پادشاهلر
نظرینه کهنه لباس آلوده دنس ایله کلمک کدالره عیب اولمازسه • تا حضور پادشاهیدن محروم دبی خلاق جامه
شوخناک ایله کلمک عیب در • پس کفتار درویش پادشاه کرم کیشه خوش کلوب • اول فقیره بر خلعت فاخره کیدردی قطعه
تاجداران مسند تمکین • جمله ظل الله اند فی الارضین • لیک ظل مطابق کامل • نیست جز شاه مفضل عادل
آه ای کریم دلنواز محتاجان • ورحیم کارساز بیچارکان • چونکه بر درویش پلاس پوشی • پادشاه مجازی دلخوش ایلدی •
بو مفلس محتاج • وفقیر بی رواجلر دخی پنجاه ساله قریب درکه • جامه آلوده معصیت ایله کوشه بیشکره درکاه عزتکه کلوب
امید لطف عنایت ایله ناصیه فقر وعبودیتی فرسوده خاک عجز ومسکنت ایلدک • تضرع ونیازمز بودرکه • بو پلاس پوش
وجود زلات آلودلرک • اذناس جنایاتنی آب رحمتکله پاک • واکرام حلل مغفرتکله طرناک بیور رباعی چون عفو تودان مسلم کردن
تا کی ز غم کناه ماتم کردن • دانی که تمامست ز بحر کرمت • یکقطره نثار هر دو عالم کردن • ای پادشاه انس وجان
وخالق کون ومکان • دوجهان خود مهمانخانه احسانک • واون سکز بیک عالم صدقه خواران انعام بی کرانکدر • بس بو تشنکان
وکرسنکانی • خوان احسان وکرم • ومایده لطف ونعمکدن مرزوق ومتنعم ایتمک عجبمی در • آه ای کریم ذو العطا وجواد بیمنتا
انعامک اولان نعما والایه • شکر بی منتها که محض کرمکدن بو کدالری خلع ایمان ایله متمازو مستغنی بیوردک • فاما رجا ایدرزکه
اول عنوان عهدنامه وفا • میزبان مهمانخانه صفا • چراغ بلاغ انبیا • شمع جمع اصفیا • اریکه نشین شفاعت • خاتم نامه رسالت
علیه اکمل التحیه حرمتنه • عنایت بیورلمان خلعت ایمانی • قامت صدق وایقانمزدن خلع ایتمیوب لا تزغ قلبا هدیت بالکرم
نور محض کرمکله برتجلیه که • هدایت ایلیه کی • کدورات ضلالت وظلمات غوایت سمتنه میل ایتدرمه • وطریق مستقیم اسلامده
ثابت قدم ایدوب • واصرف السوء الذی خط القلم برقحوای یمحو الله ما یشاء ویثبت شول سوء اعمال که • قلم حکمت لوح قدره یازمشلردر •
جمله سی قبضه اراده کده در • لطفکدن دیلرزکه • آب عفو ومغفرتکله محو ایدوب • قلبمزی اول سیئاتی عمله کتورمکدن منصرف •
وانی دخی بزدن مصروف قیل الحاصل ارتکاب سیئات ایله سوء قضایه مبتلا اولمقدن حفظ ایدوب بکذران ازجان ما سوء القضا
اول سوء القضادن جانمزدن کچور • یعنی مرغ روحمزی پنجه بازی سوء قضادن تخلیص ایدوب خطره اقدسه اوچور •
الهی سن بر قادر مختارسن کرم بسیار وبی شمار قوللارکی • پنجه قضایه کرفتار اولمش ایکن خلاص ارزانی بیوروب جمله دن
بیری یوسف علیه السلامی • اوج جبه مبتلا قیلوب • برسینده تلف ایتمدک • اولا جب چاهده جبرئیل انیس ایدوب واوحینا الیه
قول کریمی ایله دلشاد بیوردک • ثانیا جب خانه زلیخاده عصمتک رفیق ایدوب • کذلک لنصرف عنه السوء والفحشاء مصداقنجه
عصمت یوسفی اعلام بیوردک • وثالثا جب زندانده ایکن • برفحوای وکذلک مکنا لیوسف • عزیز مصر ایدوب • عاقبت والد ماجدی
یعقوب علیه السلام ایله محشور • وجمله اخوانیله مغفور ومسرور قیلدک • ای کریم چاره ساز بیچارکان بو بنده کمترینه لرده دخی اولا
نیچه ایام وشهور • چاه رحم مادرده محبوس ایکن • صد هزار شکر بی شمار که • برمصداق وصورکم فاحسن صورکم مضیق شکمده
تضییع ایتمیوب • حسن صورت عنایت بیوردک • وثانیا جب مهدده مقید قماط ایکن دخی بررونق • ورزقکم من الطیبات عین
پستان مادردن تفجیر ایدوب • البان شفقت ایله پرورده • وطفولتدن شباب وشیبوبته کلنجه • انواع نعم ایله تربیه ایدوب
ضایع وتلف قیلمادک • ای کریم وغفار • ورحیم وستار • اکر جب لحدده دخی • فروح وریحان • نعمتلریله پرورده قیلوب • آسایش
راحت ایله یوسف روحی یعقوب شفاعت اولان حضرت خاتم رسالت • علیه اکمل التحیه جوارنده حشر ایدوب • زمره ابرارده
ملحق ایلیک کمال کرم وفضلکه عجبمی در رباعی چون هست شفیع چون تو صاحب کرمی • کس را نبود در همه آفاق غمی • کر رنجه کنی از سر لطفی قدمی
کار همه عاصیان بسازی بدمی • الهی سیدی ومولای • برفحوای انک جامع الناس لیوم لا ریب فیه • اول یوم عظیمده که بلا ریب دکان
اولین وآخرینی جمع ایده جکسن • شفیع روز محشر یوزی صوینه رحمت ومغفرتکدن امیدوارزکه • یوسف صدیق ک سندن آنت محمده
بطریق الحکایه تعلیم وافاده بیورلان • انت ولیی فی الدنیا والآخره توفنی مسلما والحقنی بالصالحین • دعاسی برکاتنه • بو کمتر
بنده لرکه دخی زمره صلحایه الحاق • وفرقه اتقیایه الصاق ایدوب اکر دنیاده واکر اخراده • واصبر مارا ز اخوان صفا
بیری خوان صفا وخلان وفادن دور ومهجور بیورمه بیت رحم ارکه جمله بی مداریم • سرمایه امید وبیم داریم
ای همدم زاری وانین • زبده علمای راسخین • قدوه عرفا وصلحین • کاشف اسرار یقین • مولانا جلال الدین • رفع الله درجاته
علی درجات العلیین • بو ابیات شریفه ایله • اوایل سوره آل عمرانده اولان • اشبو آیت کریمه نک مضمون منیفن تبیین ایتمشدر •
کما قال تعالی فی کتاب المبین حاکیا عن تمام قول الراسخین • ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب
معلوم اولا که کروه پرشکوه مفسرین • قول ربنا علمای راسخینک تمام قوللریدن اولمق اوزره • یقولون ربنا تقدیرنده دروب • کلام
مستانف ولمق احتمالیله تقدیر قولوا دخی جایز در دیمشلر • ایضاح کلام بودرکه • حق جل وعلا بو آیت کریمه نک ما قبلنده • والراسخون
فی العلم یقولون آمنا به کل من عند ربنا • دیو قول راسخینی بعد الاخبار • بو وجهله اولان مناجاتلرین دخی حکایت ایدوب • آیت متقدمده
اولان دلالت ایله آیت ثانیه ده دخی یقولون محذوف اولمق اوزره بیوررکه • علمده راسخ اولان اصحاب مکاشفات • درکاه قاضی الحاجاته
دعا ومناجات ایدوب دیرلرکه • ای بزم رب وموجدمز • بز قوللرکه هدایت ایدوب • آیات محکمات ومتشابهاته ایمان • وتاویل صحیحه
رضای شریفک اوزره فهم واذعان عنایت قیلدقدن صکره متشابهه اتباع • وتاویل غیر صحیح ایله بزم قلبلرمزی نهج حقدن
منحرف قیلمه • وکندو عندکدن بر علم لدنی ارزانی بیورکه • آیات متشابهاتک تاویل صحیحه اول علم ایله عارف اولهم • زیرا محققدرکه
وهاب وکثیر العطا الحق سنسن • کما قال بعض المحققین فی هذه الآیه • فذکر الهدی مطلقا غیر مقید بلفظ آخر مخصص له بشیء آخر دون
فهو حینئذ هدی الی معرفة المتشابه • والی الایمان بالکتاب کله • وکل ما یعبر عنه بالهدی من سایر الخیرات فصح انه هداهم الی تاویله فهم یسئلونه
ربنا وهب لنا من لدنک رحمة • لا عن استحقاق انک انت الوهاب • وشمل هولاء اولی من استجاب الله دعاء • ومن وهبه الله من لدنه رحمة وانه
فهو کما قال تعالی عن صاحب موسی آتیناه رحمة من عندنا وعلمناه من لدنا علما • ومن علم من الله علما لدنیا • فهو لا یجهل معه تکیفا لا یعلم متشابهه

اقتار درویش شدن

خصاص کثیر الخلل والواحد خصه بالفتح

مفلس درویش

تکرنم

بما علمه الله سبحانه و تعالی • اما قول ربنا مستأنف و قولوا ایله مقدر اولورسه • حضرت حق و فیاض مطلق علمای نحریر
و عباد مؤمنینه کمال فضلندن تعلیم دعا ایدوب بیورر که • ای بنم مؤمن موحد قوللرم • بنم درگاه عزتمه بو وجهله تضرع و دعا
قیلکز دیکیم • ربنا ای بزم پروردگارمز • لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا • بز قوللرده که محکمات و متشابهاته ایمان و موجبی ایله عمله طاقت
هدایت احسان ایتدکدن صکره قلبلرمزده زیغ و زلل اولان یهود و نصاری و عقیدهلرنده فساد و خلل اولان اهل بدع و هوا کبی
بزم قلبلرمزی دخی • دین حق و راه سداددن دوندرمیوب • شوائب شبهه فاسده ایله آلوده قیلمه • و یا ربنا بزه کندو حضرتکدن
رحمت عظیمه عطا قیل • زیرا التحقیق و بتحقیق بی بدل و بلا عوض عطیات کثیره اعطاسی سکا مخصوصدر • علمای شریفه حنفیهدن
اهل سنت و جماعت اهل اعتزاله بو آیت کریمه ایله احتجاج ایدوب ازاغه و هدایت بکلیتهما خدایه اضافت ایله • خلق عالمه مظهر
بر قدرت اولدوغن اثبات ایتمشلردر • معتزله دخی ازاغه خود جور و ظلمدر • و خدایه واجب اولان فعل اصلحدر • پس
بو آیتده اولان ازاغهیی تأویله صرف واجبدر دیوب • قول مرجوحلرین تأیید و ترجیح ایچون • فلما زاغوا ازاغ الله قلوبهم
قول کریمنی کندولره حجت اولور زعمیله قول مزبورده ابتداء زیغ مخلوقدن اولدوغی مصرحدر دیوب • بعض توجیهات ایله
میل و انحراف ایتمشلردر • و علماء اهل سنت بونلری رد ایدوب بو وجهله جواب ویرمشلر که • بعید دکلدر که حق سبحانه
ابتداء انلارک قلبلرینی ازاغه و تحریف ایدوب فعند ذلک لا ازاغه • زیغ اولکه اوزرنه انوک غیری • بر ازاغه دخی
ترتیب ایدوب اگر اول اگر ثانی حق جل و علانک ایجادی اولوب بو ایکی آیت میاننده منافات اولماز • دیو جواب دخی
ویرمشلردر که • یهود و نصارا • و اهل بدع و هوا • طرف باطله میل مراد ایتدکده • الله سبحانه و تعالی دخی • فعل زیغی خلق ایله
انلارک قلبلرین ازاغه قیلدی • بعد اذ هدیتنا • قولنده دخی قلبده حاصل اولان اهتدا خلق خدا اولدوغنه تصریح واردر
و حق جل و علانک نفسنه ازاغه نسبتندن جور و ظلم • و اسناد قبیح ایله ذم لازم کلمز • زیرا حقه اضافت اولنان ازاغه
خلقه مضاف اولان ازاغه کبی دکلدر • اکا بنا که مخلوقدن صدور ایدن ازاغه فعلدر • فعل ازاغه ایسه بنفسه زیغ
اولماغله مذمومدر • اما حقدن اولان ازاغه فعل زیغ اولمایوب • بلکه فعل زیغی خلقدر • فعل زیغی خلق ایسه زیغ اولماز
کما قیل و خلق الزیغ لیس بزیغ • وان کان فعله زیغا • فیدل الآیة علی ان الله تعالی خالق الزیغ والضلال • و اجیب
فی مسئلة الاصلح • انه لو لم یکن لله تعالی الاصلح فی الدین حال فعل بالعباد هو الاصلح لهم فی الدین لم یکن لهذا الدعاء
معنی • لان الازاغة اذا کانت اصلح فی الدین فهو بقوله • ربنا لا تزغ یدعو بان یجور بمنع الاصلح عنه • وان لم تکن الاصلح
فی الدین فهو یدعو بان لا یجور • لان الاصلح اذا کان واجبا بحیث یصیر جایرا بترکه • والله تعالی منزه عن ان یوصف
بالظلم • فالدعاء لفعل الجور او الامتناع عنه یکون محالا • والله الموفق • بالجمله اهل اعتزالی تبکیت و الزام ایچون دخی نیجه
وجوه ایله جوابلر ویریلوب • طریق صوابدن زائغ اولدقلرین بیان ایتمشلردر • و لکن بالکلیه صدددن خروج لازم کلمیه دیو
جملهسی تحریر اولنمادی • تفصیلن مراد ایدنلر تفسیر ماتریدی • و کبیر رازی • و کتب کلامیهیه مراجعت ایلسونلر • حاصل کلام ای مستمع
نیک فرجام • اگر ازاغه و اگر هدایت ید قدرتده اولدوغیچون • حضرت زبدهٔ کائنات • و مفخر موجودات • علیه اکمل التحیات • اکثر
اوقاتده درگاه مجیب الدعواته • یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک • دیو مناجات ایدرلردی • مروی در صحابه کرام
رسول علیه السلامک بو دعایی بسیار ایتدکن استماع ایدوب سر و حکمتندن خبردار اولمق ایچون استفسار ایتدیلر که •
ای حبیب پروردگار • بز خود بحمد الله الملک الجبار • صدق و خلوص ایله وحدانیت حقه و سنک رسالتکه ایمان و اقرار
ایدوب هر نه که ابلاغ بیورلدیسه • بی تردد و بی انکار قبول و موجبیله عمله مشغول ایکن • ینه بزم طریق حقده عدم ثباتمزدن
خوف اولنور می • حضرت شفیع الامم صلی الله علیه و سلم • ای نعم دیوب سبب خوفی بیان ایچون بیوردیلر که • ان قلوب
بنی آدم کلها بین اصبعین من اصابع الرحمن یقیمه ان شاء • و یزیغه ان شاء • و المیزان بید الرحمن تعالی • یرفع اقواما و یضع
آخرین • و روی ان قلب ابن آدم مثل العصفور ینقلب فی الیوم سبع مرات • ایمدی قلب آدمی جانب ایمانه میل ایتمکه
نیجه صالح ایسه • جانب کفره دخی میل ایتمکه صالحدر • اما مادام که بر داعیه و ارادت حدوثنه کلمیه • قلب دخی احد جانبینه
میل ایتمک ممتنع و محالدر • بر داعیهنک ایسه خالق و موجدی • اول قادر متعالدر • پس اگر اول داعیه محدثه • داعیه کفر ایسه
خذلان و ازاغهدر • و اگر داعیه ایمان ایسه • توفیق و هدایتدر • بو تقدیرجه الله اعلم و رسوله • حدیث شریفده وارد اولان
اصبعین ایله مراد اول ایکی داعیهلردر • پس بر قلبک حدوث و تأثیری خبر غیر محدث و بلا مؤثر تجویز اولنسه العیاذ بالله
نفی صانع لازم کلور • و اگر حسن و اگر قبیح جملهنک خالقنی واحد بلمیه • و یا خود عبد فعلنک صانعیدر دیسه مشرک اولوب
القدریة مجوس هذه الامة • فرقهسنه لاحق اولور • فلهذا علمده راسخ اولان ارباب هدایت • و اهل سنت و جماعت
محکمات و متشابهاته ایمان ایله قلبلری حقه میل ایتدکدن صکره طریق مستقیمده ثابت قدم اولماغیچون الهی بزی
باطله میل ایتدیرمه دیو تضرع و دعا ایتدیلر • و ما لا ینبغیدن قلبی تطهیر • ما ینبغی ایله تنویردن متقدم اولماغیله •

اصحاب کشف

اصحاب کشف و یقین • اولا قلبلری جانب باطله منحرف • و سمت عقاید فاسدهیه منصرف اولماق ایچون • رب معبودن
مدد و عنایت رجاسندن صکره • وهب لنا من لدنک رحمة • دیوب قلبلری انوار معرفت ایله منور • و قوالری انوار
طاعات ایله مزهر اولمق استدعا قیلدیلر • و بالجمله تنکیر رحمتده انواع رحمته شمول اولدوغی جهتدن • دنیاده صحت بدن
و راحت و امن ایله • سهولت اسباب معیشت • و سهولت سکرات موت • و سهولت سؤال قبر • و سهولت حساب و ترجیح حسنات
و دخول جنات • و اصناف مواهب عطیات تمنا ایتدیلر • آه ای سایل فضل خدا • هبه و عطا خود شطرینه منقسم اولوب
بر قسمی باعوض اولان اعطا • و بر قسمی بلاعوض کرم محض اولان عطادر که • حقدن غیریدن متصور دکلدر • زیرا بیت
نه در بخشش اشتباء عوض • نه بخشایشش مبتنی بر غرض • پس بی توقع عوض • محض احسان و فیض • اول وهاب و غنییه
مختص اولدوغی تنبیه و تأکید ایچون • لفظ رحمت من لدنک قولنه قید ایله بیورر که • ای عجزه و مساکین بنم عطا و رحیمی عمل مقابلهسنده
تصور ایتمیوب • بلکه محض عنایتمدن ایدوکن تدبر • و عجز و قصورکزی تفکر ایلیهسز • نته کیم بو معنایی تأکید ایچون • اول خورشید
آسمان هدایت • و بدر منیر سماء شفاعت • علیه اطیب التحیة بیوررلر که • سددوا و قاربوا و ابشروا فانه لن یدخل الجنة احدا عمله
قالوا و لا انت یا رسول الله قال و لا انا الا ان یتغمدنی الله برحمته • الهی سیدی و مولای • اول درج حقیقت • و مشک نافهٔ فطرت
بو بله دیجک بو امت ضعیفهده نه طاقت و لیاقت واردر که • تقصیرات ایله اولان طاعاتی • موجب جنت • و انکله کندومز
مستحق رحمت زعمنده اولاوز • شعر • طاعت ناقص ما موجب غفران نشود • راضیم گر بدل علت عصیان نشود • ای معین و کریم • و غفور و رحیم
امید در که • بو قوللرک عملنی کورملر • و بو وادی هجرانده مخذول و ننکلدن ایتمیوب • هر نه احسان که ایدرسن کندو فضلکدن
عنایت بیور • کما قال جعفر الصادق رضی الله عنه • ربنا لا تزغ قلوبنا • ای لا تجعلنا مع اعدائک مجتمعین فی بوادی هجرانک
فان مرادهم نارک و مرادنا نورک • رباعی • یک ذره هدایت تو مرا باید و بس • یک لحظه حمایت تو مرا باید و بس
تردامنی این همه سرگردان را • باران عنایت تو مرا باید و بس • الهی رؤیت عمل خود • قید بند سلاسل انانیت اولان
بی ادراکلرک جهل و حماقتلریدر • درگاه احدیتکدن رجا و تمنامز بودر که • انگشت جلال و جمالک میاننده گردنده اولان
دل آوارهمزه اسرار معرفت • و انوار محبتک هدایت ایتدکدن صکره انانیته میل ایله • لذت انس وحدتدن مهجور قیلمیوب
تجلی ذاتکدن بر جذبهٔ تامه • و رحمت خاصه افاضه بیور که • پای تعیناتده اولان اغلال تعلقات • سطوات عشقکله
گسسته اولوب • سلسله شوقکله قلب مجبورمزی بر من و ما حریم وحدته کشیده قیل • نظم • مرا ز غربستان دلبرا ز جذبهٔ خویش
که نیست هیچ حجابی مرا جوفی درپیش • مرا ز سوی من و کائنات بی خود کش • گران طرف همه نوشت و این طرف همه تشویش • طریق فقر و فنا را بمن نما که بود
طریق فقر و فنا بهترین رهٔ درویش • الهی سیدی و مولای • سالکان راه هدایتک پیشرو و رهبری • امام قشیری بو آیت کریمه ایله
مهتدی اولدوغی ادعیهٔ مستجابهده • بو فقیرلرک دخی داخل • و اول دولته نایل قلمق فضل و احسانکه امر سهلدر • و اول دعا بودر که
قشیری مناجات قیلور • ای ربنا و خالقنا و مربینا و هادینا • لا تزغ قلوبنا عن صراطک المستقیم باستیلاء هوانا • و غلبات
شهواتنا • و ظلمات طبایعنا و طباعنا • بعد اذ هدیتنا الی حضرة جلالک • و نورتنا بانوار جمالک • حتی سمعنا بلب اسماعنا
لب التنزیل • و ابصرنا بلب ابصارنا لب التأویل • و تذکرنا بلب عقولنا لب علوم علمتنا فی المیثاق • کما ازغت قلوبنا بعد
اذ هدیتنا فی المیثاق الی شهود شواهد جمالک • و استماع مقالک • و حسن اجابة سؤالک • و افضت علینا من سجال نوالک
و فیض فضلک و افضالک • فحجبت بشهودنا عن شهودک • و وجودنا عن وجودک • و تفقدنا عن تفقدک • و غیبتنا بنا عنک
و باوصافنا عن اوصافک • و بذواتنا عن ذاتک • وهب لنا من لدنک رحمة • تجذبنا من لدنا الی لدنک • و تفنینا عنا بک
و بصفاتک عن صفاتنا • و بذاتک عن ذواتنا • آمین آمین بحرمة سید المرسلین • آه کیم بو کونه دعایه اشتغال خود شول
اهل کمالک وظایف احوالیدر که • مواهب حقه غایت • و مطالب عشاقه نهایت اولمدوغنه عارف اولماغله هیچ بر مقامده
آرام ایتمیوب • اول ذو الجلال و الاکرام من الازل الی الابد نیجه وهاب ایسه • اول طالبان الهی دخی الی ابد الآباد جوینده
حضرت وهاب اولورلار • عجبا ای فقیر بیچاره • و دردمند آواره سن دخی اول زمرهنک رشتهٔ قطارینه منتظم اولمق
مشتاق ای عاصی بیچاره نومید • که چون پیدا شود اشراق خورشید • اگر افتد بقصر پادشاهی • هم افتد نیز بر کنج گدایی
کی کو برهنه است امروز در راه • در و به تابد آن خورشید درگاه • آه یا انیس المشتاقین کرمکدن بزه وصلتک ارزانی قیلوب
آتش فرقتکه یاقمه که • تلخ تر از فرقت تو هیچ نیست • هیچ سنک فرقتکدن تلخ تر بر نسنه یوقدر • بی پناهت غیر هیچ پناه نیست
سنک حفظ و پناهکدن طولاشمقدن غیری دکلدر • یعنی مادام که سنک جذبهٔ هستی سوزرک بو تعین موهومی افنا و اعدام ایتمیه
کندو سعی و اجتهادمز ایله بحجاب انانیتدن خلاصه مجال اولماز • ایواه و دریغ کیم • رخت ما هم رخت ما را راه زن • بزم رخت
تعیناتمز • رخت مواصلاتمزک یولکن اوروب • جسم ما مر جان ما را جامه کن • مقتضیات جسمانیهمز • قامت روحانیهمزده اولان
حلل بدایعنی خلع ایتمشدر • الحاصل کندو وهم و تعینمز • کندومزه ضرر محض اولوب • اثبات مکونات و ماسوایه التفات ایله •

میتسری در صحو

دولت سرمدی حیاتدن دور اولمشوزدر • آه ای قادر وجبار وفاعل مختار دست ما چون پای ما را می خورد چونکه بزم
پای همت وقدم عزیمتمزک اکلی دست معصیتمزدر بی امان تو کسی جان چون برد سنک حفظ وامانک اولمادقچه • برکمسنه جانی
مهالک ضلالتدن نیجه خلاص ایدرکه • راه هستی ده خود آفت بسیار • وهر بر منزلنده هزار مخافت بی شمار واردر • پس اکر
انوار آفتاب احدیتک • ظلال کثراتی ازاله • وبدرقه جذبات عنایتک طریق امن وراحت وحدتی دلالت ایتمزسه • دار الامان وصلته
وارماغه کیمک قدرتی واردر • ور برد جان زین خطرهای عظیم • وفرض ایده لم که • برکمسنه اکر مسالک بشریده اولان مهالک عظیمه
معصیتدن جانی خلاص ایدوب • طاعات کثیره تقدیم ایتمش اولسون مادام که تهلکه وجوددن نجات بولمیه • برده باشد مایه ادبار وبیم
اول قید بند وجود عدیم • مایه ادبار وبیم ایلمش اولور • ایدی هیچکس کندو کلیله بدبختلک خوفندن خلاص اولمیز • مغربی دخی
نه خوب دیمشدر شعر چکونه یکقدم از خویشتن بهم بردن • که هستی ام ستدراهم از پس وپیش • من از تو دور نبودم بهیچ وجه ولی
فکند دور مرا از تو عقل دور اندیش • تو با منی زمنت انفصال ممکن نیست • کسی چکونه شود منفصل ز سایه خویش • چو سایه توام ای مغربی برون ز تو نیست
که هم تو دردی و دوای هم تو مرهم درویش نثر ای مستمع اسرار مثنوی بعض نسخه ده برده ضم با عربی ایله اولمایوب فتح با فارسی ایله پرده واقع
بو تقدیرجه بر معنای لطیف دخی چهره کش اولور که • مادام که سایق جذبه رحمانیه • وقاید عنایت سبحانیه • سالکی قیود تعلقات
تکوینیه دن آزاد • ودار الامان جنات ذاته ادخال ایله دلشاد ایتمیه • اکر کندو اجتهادیله مشتهیات جسمانیه دن خلاص • وجانی
مرتبه ملکیتده شرف اختصاص دخی بولورسه • انکا هاتف جبروت • وجودک ذنبک لا یقاس علیه ذنب آخر عتابن ایدوب • هنوز
سرادقات لاهوتیه دن مسامع کمالیه انسانیه سنه لا تخافوا خطابی مژده رسان اولمامغله • لاجرم مقام خوف وهیبتده قالوب
ومن دخله کان آمنا • سعادتنه نایل • والا ان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون • زمره سنه داخل اولامیوب • پسمانده
پرده خوف وادبار اولور • زیرا خوف وخشیت • ودهشت ووحشت • صفات امکانیه دندر • صفات خلقیه خود
محو اتمدن اولدوغی جهتدن قدیمه وصلت ممتنع ومحال در • مرتبه وصول الی الذات ذاتیه • امور متقابله تجلیتها مفقوده اولوب
اذا قرن الحدث بالقدم لم یبق اثره • بو معانی تبیین در • پس صفات بشریه وامور متقابله نک رفع وازاله • نار جذبات وتجلی
ذاتدن غیرک کاری دکل در • مغربی نه خوب دیمشدر نظم دلی که آینه روی شاهد ذاتست • برون عالم نفی وجهان اثباتست
مقام آنکه نباشد بقید هیچ مقام • ورای منزلت ورتبه ومقاماتست • کسی که هیچ ندارد ز نار ونور خبر • ورا نه بیم ونه امید نار وجنات است
ایمدی بیم ورجا چونکه ذات احدیت تجلی ایلیه • محو رسوم تعینات ایدوب راه رسوم وعاداتده قالنلر • انلارک فقد جمله حالاتی اندوکن
بیلمزلر • ووجهنا سراتیه لر • اول محو بالذات ایتمشلر ونشان بولمزلر • پس اول مفقود الوجودلرده نه خوف قالور نه رجا • ومادام که
بو صفت وستر وحدت رونما اولمیه نه وصلت اولور نه لقا زانکه جان چون واصل جانان نبود • انکا بناء که جان سالکان
چونکه واصل جانان اولمادی • مشاهده جماله چشم بینادن محروم قالوب تا ابد با خویش کور است وکبود • تا ابدی کندو کلیله
کور وکبود ونار فرقتده مطرود ومردود در رباعیه • دردا که دلم واقف آن راز نشد • جان نیز دمی محرم دمساز نشد
برغصه بجد درای آن درد وجهان • کین چشم فراز رفت وان باز نشد • آه ای رحیم ورحمن • وکریم وسبحان • وای رهنمای کمکشتکان
چون تو ندهی راه جان خود برده کیر چونکه کمسنه محض لطفکدن راه وصلتک عطا وهدایت • وانوار تجلیاتکله طریق طلبدن رفع سد
اشنعیت ایتمیه سن • فرضا جان کندودن المیتمش ودیول وارش طوت • نه مفید که مصر فناده اولان جمال یوسف بقای سرمدی دن دور
وحیات ابدی دن مهجوردر • وسیر وسفردن خود مراد • محبوبک جمال وصلتیدر • اولدخی میسر اولمدقدن صکره جانکه بی تو زنده باشد مرده کیر
ع جانکه بی تو زنده دل مرده طو رباعی جان رفت وبه ذوق زندکانی نرسید • تن رفت وبهیچ کامرانی نرسید • وین عمر کش هر شب که دلش منخواند
روزی بغمش بشادمانی نرسید نثر آه ای صانع بی آلت • وقادر بی علت • تو حبس زندان انانیت اولان جان مرده یی بیطاقتی
چاه فرقتده قومایوب راه وصلتی هدایت • وآب حیات وحدته عنایت بیورمق مرجودر مناجات

خدایا رحم کن بر جان زارم • که جز لطف تو غمخواری ندارم • چو آوردی درین دیرم باکراه • هر آنچه آید زمن خود عذر آن خواه
برا خود منتم تقدیر فرمای • ز علم فرلدن تعلیم فرمای • حجاب نفس را از پیش بردار • فریب عقل دور اندیش بردار
مرا در پرتو نور تجلی • بقرب خویشتن فرما تسلی • ترا با خود چنان نزدیک بینم • که ستر وحدت از خود می شنیدم
که تا هر یک ز ذرات وجودم • شود پرورده در نور شهودم • چنان جولان نماید دیده در نور • که ناظر را نمیداند ز منظور
دل اندر لذت دیدار مدهوش • زبان از شوکت گفتار خاموش • خدایا این طلب مقصود در فرضست • ولیکن غیر ازین منظور فرض نیست
تو عالی همتا نرا دست دادی • امیدم آنکه کام من بر آری • نمیکویم مرا تنها عطا کن • خدایا حاجت جمله روا کن
بحق سرور اولاد آدم • بآن مقصود از ایجاد دو عالم • بآن سلطان تخت پادشاهی • بآن آیینه ذات الهی
بحق سالکان کوی اثبات • بغواصان بحر وحدت ذات • بحق وحرمت اسماء حسنی • از آن جمله است اسم اعظم اسنی
بحق آنان تو حاجاتم برآور • ترا میخواهم ای سلطان داور • هر آنکس کین دعا را کوید آمین • مرادش هم اجابت کن بتمکین

یا اله العالمین

یا اله العالمین • ویا اکرم الاکرمین • ویا ارحم الراحمین • نه دیه لم چونکه ازاغه وهدایت سنک ید قدرتکده • وقلوب عباد
قبضه مشیتکده در • استغفر الله العظیم که • طاعتمزده عجب ایله • ضلالته کرفتار اولان عجزه یه حقارت ایله باقمایوب
سنک قهر وجلالکدن • کیردسنک لطف وجمالکه صغینه لم که • بعد الهدایه قلبمزی جانب غوایته میل ومحبت ایتمکدن
ولسانمزی اخره طعنه اورمقدن سن صاقله • اما ای پادشاه بی همتا کر تو طعنه می زنی بر بندکان اکر بنده لرکه سن
طعنه اورسن مر ترا آن میرسد ای کامران اول سکا لایق اولور ای غنی مطلق • ومعبود بالحق که • جمله بندکان
محتاجانک • وسن بر پادشاه کامرانسن ور تو ماه ومهر را کویی جفا وای خالق ارض وسما اکر سن ماه وخورشیده
جفا یعنی باطل وبی ضیا • وکف وزبد ما دیه سن • وکنار جویبارده تجلی ایتمش خس وخاشاکی حقیر طوتسن ور تو قد سرو را کویی دوتا
واکر سن قد سروه دوتا دیه سن ور تو چرخ وعرش را خوانی حقیر واکر سن چرخ دواره • وعرش عظیم المقداره لا شی وحقیر
اوقیه سن ور تو بحر وکان را کویی فقیر واکر سن معدن جواهر • وبحر درر زاهره فقیر دیه سن • الحاصل موجد الاکوان
وخالق الانس والجان • زمین واسمانده سنک خلق وایجادک اولان اشیاء مذکوره یه • واکر سرو وصنوبر قدلو ماه وپیکر
آفتاب طلعتلره • ای دوتا قد • وزشت وبد • وقدر شکمدن انداخته اولان زبد دیه سن • واکر وسعت ارزاق وفسحت
املاک ایله • سر افتخارلری چرخ دواره برابر اولان داورلره • دون واحقر اوقیه سن • واکر کان جواهر کفتار • ودریای
لآلی معارف بی شمار اولان • متبحران حقایق نثارلره • وجمیع نفوس وعقوله • هر نه مرتبه فضل وکمال وشرف واجلال
صاحبلری دخی اولورسه • خوار وحقیر • ولا شی وفقیر دیه سن آن بنسبت با کمال تو رواست اول عبادکه اولان طعنه لر
سنک کمال بی زوالکه نسبت لایق وسزاواردر • زیرا ملک اکمال فناها مر تراست فانیات معدومه یی تامرتبه وجودده کتوروب
کمالاتنه ایرشدرمک ملکی سکا مخصوص در • ای خدای بیمثال • وخالق لایزال • برمقتضای له ملک السموات والارض وفیهن
اکر عرش وافلاک • وانس وجن واملاک • سنک ایجاد واملاکک اولوب • برموجب کل شیء هالک الا وجهه جمیع موجودات محدثات
معرض هلاکده اولماغله • وجود زایلرینک کوکب حواس آفللرینه باطل وعاطل دیمک سکا براشور که تو پاکی از خطر وز نیستی
زیرا که سن خطر وفنادن مقدس • بر پادشاه منزه سن رباعی کو عقل که سدره کمالت بنید • کو چشم که ذره جمالت بنید
کر جمله ذرات جهان دیده شود • ممکن نبود که در خیالت بنید • آه ای موجد هر حالت وقادر بی آلت نیستان را موجد ومغنیستی
یعنی عدمده اولان بی وجودلرک موجدی • واعطاء نقد وجود ایله غنی وبای ایدیجی سنسن • ویا خود مغنی غین معجمه ایله
اولمایوب فا ایله مفنی اولسه دخی جایزدر • شو معنایه که • ای موجد وقهار • وقادر وجبار • ومحیی وممیت • وباعث ومغیث
جمله اشیایه ید قدرت • ودست مشیتکله عدمدن وجوده • ووجوددن عدمه • سوق والقا • واماته واحیا • وایجاد وافنا
قیلن سنسن • سندن غیری نه مالک واردر نه ملک جمله سی قبضه اراد تکده مقهور • وعقل ادراک کنه ذاتکدن پسمانده
بر ذات مقدسش کسی را ره نیست • ور عز وجلال او کسی آکه نیست • سرمایه رهروان که راهش طلبند • جز معنی لا اله الا الله نیست
ایدی ای دل آکاه • وسالک راه • انکه رویانید داند سوختن اول فاعل مختار که بتوردی یاقماغی بیلور • یعنی زمین
کانیاتده غرس وانبات ایتدوکی اشجار وجودک • اثمار ایمان وطاعاتدن خالیه اولان خشبات اجساد شقیه
معصیتلرین نار جحیمده احراق ایتمکی بیلور • اکر لایق ثواب • اکر مستحق عذاب انک معلومی در • دیلرسه فضل ورحمتیله
مغفرت • ودیلرسه قهر وعدلیله عذاب وعقوبت ایده • نیجه دیلرسه ایلجه قیلور • وهر نه ایدرسه انکا براشور زانکه چون بدرید داند دوختن
زیرا چونکه خرق ومزق ایلدی • دیکمکی دخی بیلور • یعنی اماته ایله کرباس تنلری درید وقیلن ممیت وجبار • اجزاء متشتته
اجسام بالیه متفرقه یی جمع وتلفیق ایدوب سوزن انشا ورشته ایجاد ایله بر دوخته واحیا قیلماغی بیلور • الحاصل
افنا اتدکلرینی ابقا • ونار احراق ایتدکلرینی بحر انوار رحمته اغراقه قادر بر پادشاه بیمثال • وحکیم لایزال درکه • مثلا
می بسوزد هر خزان مر باغ را هر وقت خزانده باغ وراغی یاقر • وریح عقیم ایله اوراق اشجاری دوکر • وبعد الافنا برمصداق
قول کریم فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها باز رویاند کل صباغ را اکیر واول موجد وقادر روی جنانی
رنک ریاحین ایله برالوان ایدن کل صباغی بتورر • یعنی کل مقدمة الجیش ازهار • وطلیعه عساکر بهار اولدوغی جهتدن
صباغ اولمق ورد خندانه تخصیص اولنمشدر • پس برمفحوای وهو الذی یرسل الریاح بشرا بین یدی رحمته حتی اذا اقلت
سحابا ثقالا سقناه لبلد میت فانزلنا به الماء فاخرجنا به من کل الثمرات کذلک نخرج الموتی لعلکم تذکرون • اوراق اشجاری
بعد الازاله ایجاد واعاده ایتدوکی کبی • وقت مهرجان آجال ده • نار جحیم موت ذفنا • وریح عقیم فوت دهبا ایله احراق
واعدام اتدوکی اشجار وجودک اوراق حواسن دخی اوستن • ریاح مشیت وباران قدرتیله ایجاد در بمصداق • قل یحییها الذی
انشاها اول مرة • عظام رمیمه انشا واحیا مراد اتدکده • کل صباغ باغ کاینات اولان علت غائیه موجودات • علیه افضل
الصلوات • کلبرک جسم مبارکلرین جمله دن اول احیا قیلوب • بدو ایجادده سبب آفرینش عالم اولدوغی کبی

ومهجوردر

فصل بهار قیامتده دخی طلیعه لشکر ازهار حیات اولوب ورد خندان وجود بهبودلری • باغ وجود امواتک
صباغ الوان حیاتتری اولور • امنا وصدقنا • تبارک الذی بیده الملک وهو علی کل شیٔ قدیر • الذی خلق الموت والحیوة
لیبلوکم ایکم احسن عملا وهو العزیز الغفور **رباعیه** • درداکه زخود بی خبرم باید مرد • اغشته خون جگرم باید مرد
چون زندگی خویش نمی یابم باز • هر روز بنوعی دگرم باید مرد • خلاصهٔ کلام اول حی وقیام هر مبتغای اذا اراد الله شیئا
ان یقول له کن فیکون • کتم عدمده مخفی اولان اشیاء مفقوده نک هر برنه علی حده • دفعهٔ واحده لسان قدرت دایلیه
بیوررکه **کای بسوزیده برون آتارزه شو** ای نارموت وفنایه یانمش وزیرخاکده چورمش عدمدن وجوده گل
تروتازه اول **بار دیگر خوب وخوب آوازه شو** برکره دخی خوب وخوب آوازه اول کما قال تعالی • منها خلقناکم وفیها
نعیدکم ومنها نخرجکم تارة اخری • آه حمد فراوان • وشکر بی پایان اول موجد الاکوان • وقادر دیانه که
چشم نرگس کور شد نازش بباخت چشم نرگس اعمی اولمشیکن کیروانی بینا ونوردیده اعطا بیوردی **حلق نی ببرید ونازش خود نواخت**
گلوی نایی کسدی • وکیروانی خوش طوتوب اوخشادی • وینه کندوسی چالدی • یعنی نای وجودک گلوی حیاتن قطع ایتمشیکن
کیرو نفخ روح ایدوب حیات جدید وباقی عنایت بیوردی • وله من فی السموات والارض کل له قانتون • وهو الذی
یبدی الخلق ثم یعیده وهو اهون علیه وله المثل الاعلی فی السموات والارض وهو العزیز الحکیم **نظم**
ای کرده لطفت هر نفس بر جانم احسان دگر • منت نهم یکبارگی بستان بده جانی دگر • زین آب وخاکم وارهان در حضرت پاکم رسان
تا دل کند در بحر جان یکبار جولانی دگر • من عاشق زار توام از جان طلبکار توام • مشتاق دیدار توام چون صد هزاران دگر
آن برقع از رخ بر فکن ع زجان وارسته زتن • بین صد هزاران همچو من سرمست وحیرانی دگر • از ما جدا یکجا مکن با راز خود تنها مکن
جانا قیاس ما مکن بر دوستداری دگر • آه ای آفرید کار رهبر کمال • وپروردکار ذو الجلال **ما چو مصنوعیم وصانع نیستیم**
برچونکه مخلوق ومصنوعز • موجد وصانع دگلوز • عجز وقصورمزی عین الیقین کوروب • وید قدرتکده مقهورلدوغمزی
حق الیقین بیلوب سنک حکم وفرمانکه بر وجهله تسلیم اولمشوزدرکه **جز زبون وجز که قانع نیستیم** قبضهٔ مشیتکده زبون
وسندن هر نه کلورسه قانع اولمقدن غیری دگلوز • الحاصل سن پادشاه بی بدلک عبد حقیری • ودست حکمتک اسیری اولدوغمز
شرفیله مفتخر اولوب طورندن تجاوز ایله حدین بیلمیوب • وعبد عاجز مرتبه سنده اولماغه قناعت ایتمیلردن • وکندو فعللرینی
صانع دیلردن اولمایوب جمله اعمال وافعال وارزاق واحوالمزک خالقی سن اولدوغک بیلوب • واحیا واماته ید قدرتکده
ایدوکن کوروب • هر ایشی سکا تفویض ایدوب حالمزه شکر وقناعت • وطریق جبر متوسطه عزیمت قیلدق • الله الذی
خلقکم ثم رزقکم ثم یمیتکم ثم یحییکم هل من شرکائکم من یفعل من ذلکم من شیٔ سبحانه وتعالی عما یشرکون **رباعی** بی حکم تو هیچ کار نتواند بود
بی حکمت تو شمار نتواند بود • چون آمده شد باختیار نیست • در بودنم اختیار نتواند بود • الهی سیدی ومولای بولدن
ازلاری سن بوله کتورر • وبولده اولانلری مقصودلرینه یتورر • الهی بوله کلمین کندو بیلور • انلاردن بزه نه عاید اولور
هر کس کندو نفسنی بیلور • زیرا روز محشر وفزع اکبر برکوندرکه سندن اذن واجازت اولمادن کمسه ده نطقه قدرت
وکیمسه دن کیمسه یه منفعت اولمایوب **ما همه نفسی ونفسی می زنیم** بز دخی کلی نفسیلرز • ونفسی نفسی فریادین اوروب صدمات
قهر کله بطش شدیده کرفتار • وسطوات افراکله احد بجا اذه خوار وزار اولمقدن قورقارز • وبو داهیه مدهشه دن خلاص
اولمق ایچون فضل ورحمت وعفو ومغفرت تمنی قیلورز **رباعی** بگذر دجوازحکم دگرگون نشود • بی مرگ کسی براه بیرون نشود
خون گشت دلم زخوف این وادی صعب • سنگی بود آن دل که ازین خون نشود • آه الهاجیما کریما • وای بزم سر بی سامان وسرگردانمزه که
گر نخواهی ما همه اهرمنیم اگر سن محض عنایتکله جذبهٔ توفیق وهدایتک کندروب بو وادی کثرتده کم گشته اولان عجزه یی
فضای وسیع فضل ورحمت • وجای منیع وحدته دعوت • وداخل جنت قیلمیه سن بز جمله مز ظلمات انانیت • ودرکات
نار فرقتده قالمش اهرمنلرز • الهی شکر بی حد سنک احسان بی عدک اولسون **زان ز اهرمن رهیده ستیم ما** بو فقیر قوللارک
اهرمنلکدن ودل سیبدن خلاص اولمشوزدرکه **گر خریدی جان ما را از عمی** که نقد عشق ومحبتکله بزم جان ودلمزی عمادن اشترا
وافاضهٔ انوار تجلیات ذاتکله مشاهده جمالکه چشم بینا اعطا بیوردک • الهی سیدی ومولای • بو عباد مملوکده بز مدر
دیه حکت واردرکه • بر مصداق العبد وما یملکه کان لمولاه • بو جسم وجان وجمیعا بو د توانمز • سنک عطا واحسانکدر
پس ای منان وذبان • فضل وغفرانکله بزی • وهم هستی قیدندن خلاص بدوب • راه نیستی وفنا • ومقام وحدت نهایه
هدایت قیل که **تو عصاکش هر کرا که زندگیست** هر کیمک که حیاتدن بهره سی واردر انک رهنما وعصاکشی سنسن • زیرا عبادی
کلکم ضال الا من هدیته فاستهدونی اهدکم • دیو فرمانک اولان حدیث قدسی وفقنجه جمیع عبادک طمطام ظلام عدمده غیب
دبی نام ایکن • فرمان کن ایله کشتی سوار کون ایدوب صباح مشیتدن وزان اولان باد موافق ایجادده بادبان هدایتک
اجوب ساحل شهادته کتوردک • وبرتبه بشریته بعد الخروج • عقبات مخوفه اکثرات شهودنده قوبادوب نفخ روح اضافی ابدیه

عصاکش حیات ابدیه لری اولوب • مقصد اصلیلری اولان منزل وحدت • وسرای وصلته ایرکوردک • پس اگر سنک
عنایتک توفیق • وهدایتک رفیق بیورلمازسه حیفا ودریغ که نه چشممزده رؤیته بصیرت • ونه جسممزده طاعته قوت • ونه
قلبمزده حقه میل ورغبت • ونه جانمزده حلاوت عشق ومحبت اولور • الهی سنک جذبات محبتک اولماقچه بو مودن بار کبیر
وتیغدن تیز تر • راه پر خطره وضع قدم عزیمت ایتمکه قنغی دون همتده قدرت واردر • بل فرض حرکت ونهضت ایده بیلدیو
نیت دخی ایلیه • او مقوله طریق مضیقده **بی عصا وبی عصاکش کو رجیت** بی عصا وبی عصاکش اولان اعمانک حالی ندر
یعنی گم گشته راه غوایت • وفرو برده چاه ضلالت در **رباعی** • در هر دو جهان غیر توام همره وبس • در سر نهان غیر توام که دس
غیر از تو کسی در دل وجانم چه کند • اندر دل وجان غیر توام همره وبس • آه ای احدی الذات • وسرمدی الصفات • بو دل وجانک
سندن غیری نه مرادی اولسون که **غیر تو هر چه خوشست وناخوشست** سنک غیرک هر نه اولورسه اولسون اگر خوش در اگر ناخوش در
آدمی سوزست وعین آتش است آدمی سوز در وعین آتش در • اگر دم ازین نماده وجنت رابیارایی • برای هیمهٔ دوزخ کشند از روضهٔ طوبی
ابدی دل رسواه میل ماسوا ایله **هر کرا آتش پناه وپشت شد** هر کیمک نار شهوات نفس وهواسی پشت وپناهی اولدیسه
اول مخدوع نقش سواه مجبوب ازلی • ومطلوب اصلی دن رودرقفا اولدوغیچون **هم مجوسی گشت وهم زردشت شد** هم مجوسی
وهم زردشت اولدی • زردشت وزرادشت • وزرداهشت • وتشدید را ایله زرداهشت • واضع دین مجوس اولان
حکیمک اسمی اولوب آتش پرست مغماسنه دخی مستعمل در • نته کیم المصنف مکتوبی بیتی ایله استشهاد ایدر شعر بهل آیین پرویز وزرادشت
بشرع احمد مختار ده پشت • کذلک مثنوی شریفک بو مصراعنده دخی • آتش پرست مغماسنه اولمق ظاهردر • اما نفس هو
حب ماسوا ایله دیارتنده اولان جماعت حواس وقوای • مقتضیات شهوانیه ده استعمال • ومزخرفات دنیاویه ده
اعمال ایتدوکیچون • هم مضل وهم ضال اولوب جماعت کثیره بی پرستش نار دعوتنه اشتغال ایدن • حکیم زردشت ره ضلال کبی
اولوردیمک دخی وجه در • علم شریفه خفی اولمیه که • واضع کیش مجوس اولان • زردشت منحوس • طبقهٔ ثانیهٔ فرس اولان
کیانیلردن لهراسب وغلی کشتاسبک عهدنده ظهور ایتمشدر • وفی فوایح المسکیة • واما زردشت العارسی • فانه قد اخذ الحکمة
عن اصحاب موسی • وبه دخل النار ولم تحرقه • وکان جاسبا من اکبر اصحابه • وفی بعض التواریخ • الفرس فرق کثیرة • وکان لهم
ملة قدیمة • وکان یقال للاثنین الکیومرثیه • اثبتوا الها قدیما • وسموه یزدان • وهو عندهم هو الله تعالی • والها مخلوقا من الظلمة
وسموه اهرمن وهو ابلیس • وکان اصل دینهم مبنیا علی تعظیم النور وهو یزدان • والتحرز من الظلمة وهو اهرمن • وبعضهم عظموا
النور وعبدوا النیران • وکان الفرس علی ذلک حتی ظهر زرادشت • وکان علی ایام بشتاسف ملک الفرس • واظهر المعجزات لبشتاسف
فدخل فی دینه • وذکر لهم کتابا زعم ان الله تعالی انزل علیه • وهو من قری آذربایجان • وقال زرادشت بالباری • انه خالق النور والظلمة
وهو واحد لا شریک له • وان الخیر والشر والصلاح والفساد انما حصل من امتزاج النور بالظلمة • ولو لم یمتزجا لما کان وجود للعالم
ولا یزال المزاج حتی یغلب النور الظلمة • ثم تتخلص الخیر الی عالمه • والشر الی عالمه • وقبلته الی المشرق حیث مطلع الانوار •
تفصیل قصه • اولا زرادشتک تولدی حالنده طایفهٔ کبراندن نقل اولنورکه • حکیم زردشت ضلالت سرشت • رحم مادردن
حین تولدده خنده قیلوب حضار مجلس آوازهٔ خنده سن ایشتدیلر • وزردشت اظهار معجزه ینداریله کفنه وضع نار ایدوب
سوزشی تاثیر ایتمدی • بعده حضار مجلسک دخی الرینه وضع ایدکده انلاری داخی یاقمایوب • اثر حرقتی بدیدار اولمادی • تاریخ
ابن اثیرده الی هذا الان مجوسیلرک پرستش ایتدکلری کنه وزعملرنجه اول آتشدن دردیو مسطوردر • وبین المجوس مذکور اولان
عجیبهٔ زردشتی دن بیری دخی بودرکه • برگون زردشتک اشارتیله • اون رطل توجی درت عدد لوته یه قویوب ارندیلر
بعده زردشت ارقه سی اوزره یاتوب • اول زوی کداخته سینهٔ زردشته دوکدیلر • قدرت الهیه ایله سینه سنه
منصب اولان رمیش توج • دانه دانه قسرده اولوب اطرافنه دوکلدی • وزردشته ضرر ایتمدی • وحالت مزبوره یی دخی
شکل معجزه ده اظهار ایتمکله خلق عالم انک سعدراجنی معجزه وکرامت ظن ایتدی • وبالجمله طایفهٔ مجوس زردشت منحوس
ضلالت منکوسک بونک امثالی مزخرفات کثیره سن حکایت ایدرلر • ولکن بو محله شبتی مهم اولانلردن دکلدر • وحکی الطبری
فی تاریخه عن ابن الکلبی • ان زردشت کان من اهل فلسطین • وانه عبر برهة من دهره خادما لبعض تلامذة ارمیا علیه السلام
مختصا به اثیرا عنده • فخانه وکذب علیه • ونسب الیه ما لم یقله • فدعا الله علیه فبرص • ولحق ببلاد آذربایجان • وشرع بها دین المجوس
وخرج متوجها الی بشتاسف • وهو ببلخ • فلما قدم علیه • ودعاه الی دینه قبله • وروضة الصفاده • تاریخ بناکتی ومنجم دن
منقولدرکه • زرادشت بد سرشت • ابتداء حالده ارمیای نبی یعنی خضر علیه السلامک اصحابندن برینه تلمیذ اولوب انک
علوم غریبه تعلم ایلیوب حتی فن نجومه کمال مهارت ایله • اوضاع کواکبدن شویله استخراج ایلدی که • مانند موسی بر صاحب ظهور
وجوده کله • خالق نور وظلمت اکا شعلهٔ ناردن تجلی ایدوب خلقی انکه دینه دعوت ایلیه • پس اول غافل ضیاء دن مراد
نور معرفت • ونار جذبهٔ عشق ومحبت ایدوکن فهم ایتمیوب • ناری بردو دی نور ودود زعم ایتمکله ابلیس مردود فرصت غنیمت بیلدن

سعدو دوردیوب ای زردشت مطرود • اول شخص موعود خود سنسن دیو تسویلات شیطانیه سیله خاطر فاسدنه وسوسه
کوناکون القا ایلدی • کما قال الشیخ فی فتوحاته المکیة • زردشت الفارسی قیل هو نبی • وقیل هو ولی من عباد الله الصالحین •
وهو اول من عبد النار لانه ظن ان النار عین النور • وذلک ان الشیطان خاطبه من عین ذلک النار • فظن انها وحی الهی •
وحسب نفسه نبیا من الانبیاء • فدعا الناس الی عبادة النار • الحاصل زرداهشت بو داعیه ایله اردبیلده اولان سولان نام کوه
بلند آسمان همسره چقوب • خلوت وعزلت ومجاهده وریاضته بذل قدرت ایلدی • ولکن عقبات نفس ضاله • وخطرات تخیلات
باطله دن حراست ایدنجه • بر پیر طریقته مراجعت • ودامن تربیه سنه تشبث ومتابعت ایتمامکله • خود رایی ایله کثرت ریاضتدن
حصول کلن دوشنالغی اکا شیطان صورت آتشده ارائت ایدوب • درون آتشدن مخاطبه یه مباشرت کوستردی • زردشت
بی هدایت دخی کفتار ابلیس مکاری • اخبار امین وحی کردکار ربند ایله • مخاطبات مزبوره یی قلمه کتوروب • اسم زند ایله موسوم
برکتاب ضلالت مرسوم یازدی • بعد ازان قله کوه سولاندن هبوط ایدوب بکا پیک جلیل اولان جبریل کلوب •
اشبو کتابی جبل سولانک قله سنده اولان غارک سقفندن انزال ایلدی • وبکا رسالت کتوردی دیو خلقی دین مجوسه دعوته
باشلادی • جبلت آدمیه برمرتبه محب فتنه وملاهی درکه • زردشت ضلالت سرشتک باغ غوایته غرس اتدوکی کروم شقاوتک
انکور حوادثی هنوز غوره ایکن حمقای بی فکرلر سکران اولوب مستانه لک عربده سنه اغاز قیلدیلر • وزمان قلیلده حدود
آذربایجانده جمع کثیر اجتماع ایدوب • سر حماقتلی کیاستلرینی • زردشت بدرقه شقاوتک قدم غوایتنه قودیلر • وعوام الناس کتاب زنده
مسطور اولان رموز مزخرفه نک فهمنده صعوبت چکمکله • لاجل التفهیم بعض مشکلاتنی حل وایضاح ایدوب برشرح یازدی
وانکا دخی پازند تسمیه ایدوب • چونکه احوال زردشت افواه جهانیانده دایر • زند وپازند اصطلاحاتی السنه آدمیانده جاری
واطراف واکنافه نوابذه وتلامذه سی منتشر اولدی • برکون کشتاسبک مجلسنده دخی زرادشتک مدح وثناسی مذکور اولمغله
کشتاسب بی هدایت صحبت زرادشته رغبت • وملاقاتنی کندویه باعث سعادت زعم ایدوب • حدود بلخدن نهضت
وعده بی عدد • وعده لا یعد ایله • جانب زردشته عزیمت ایلدی • ولدی الوصول اول جاهل • اوغلی اسفندیارک ترغیبی ایله •
کیش مجوسه مایل • وشیخ سعدینک بو بیتنده اولان مفهومدن غافل اولوب • نا گهان داخل اولدی رباعی اگر صد سال گبر آتش فروزد
اگر یکدم دروافتد بسوزد نثر وبر روایتده کشتاسب اول امرده دین مجوسی قبول ایتمیوب • زرداشتی بر تیل کابل مزانه قویوب
حبس ایلدی • اتفاقا برکون کشتاسب اسب سوار اولوب خدم وحشمیله کشت وگذاره چیقمش ایدی • ناگهان زندان اوکندن مرور
ایدرکن راکب اولدوغی فرسک دورت ایاغی بلیه داخل حلقوم زمین اولوب اثرنا قالمادی • وکشتاسب وتوابعی قضیه مزبوره دن
متحیر اولوب انواع خیالاته دوشدی • بالاخره کشتاسب فریفته خیال • بو واقعه نک حکمتن سؤال ایچون • زردشتی زنداندن چقاروب
پیشگاهنه احضار • وعجیبه مزبوره نک سرینی استفسار ایتدکده • زردشت مکار ایتدی ای شاه کامکار بن خالق نور ونارک
رسول مختاری ایکن • دعوامی عدم قبول ایله رسالتمی انکار ایتدوکک ایچون • سوار اولدوغک فرس بو بلایه گرفتار اولوب سنی دخی
امتحان واختبار در • پس بکا تبعیت واقرار ایدرسک چارپای اسبک اولکی حالنه عودت ایتمک ایچون دعا قیلایم دیمکله
کشتاسب دخی درحال متقبل اطاعت اولدقده چارپای اسب بادپیما کما فی الاول پدیدار اولدی • وخیال مزبورک شهودی
کیاست کشتاسبی مفقود قیلماغله • خیال باطلی حق حسابنه کمر طوعنی میان بند متابعت ایدوب • اطراف ممالکده آتشکده لر بنیادنه
مباشرت ایلدی • وبیضاوینک مولدی اولان بیضا نام شهری ولایت شیرازده اول بنا وعمارت ایتدردی • واون ایکی بیک
جلود بقر دباغتنه امر ایدوب زیاده تراشیده ورق آهو کبی رقیق اولسون دیو دقت کوستردی پس برموجب فرموده اول پوست بقوره
دباغت واوراق غزال کبی تنک وصالح کتابت اولدقده • زردشت مقرحجمک طبع سقیمندن پدیدار • وسزاوار احراق بالنار اولان
کفتار زخارف شعار ماهوارین التون حل ایله اوراق مزبوره یه یازوب نقش ونکار ایتدیلر • ودیار اصطخرده برقلعه واچنده بردخمه
بنیاد ایدوب • کتاب مجوسیان اولان زند وپازندی تعظیم تام • وتوقیر واحترام ایله درون دخمه ده دخمه قیلدیلر • وعوام ناسی
قراتندن منع ایچون • باب محافظه سنده حفاظ وحراس وضع ایدوب • وخواص واشراف تحفظ وتذاکره سنه رغبت ایتمک ایچون
وظایف کثیره تعیین ایتدیلر • وملت مجوسیه دن تمرد ایدنلری هرکیم اولورسه اشد سیاست ایله قتل وعقوبت ایتمکله جمهور خلایق
کیش مجوسه لاحق اولوب • وطریق خلافدن احترازی کندولره واجب بیلوب • ومراسم زرداشتیی رعایتله مقام اتحادده جمع اولوب
بو جنبک مغوبه سنه مشغول اولدیلر بیت ظاهر وباطن چراغ اتحادست وختیم • هم درون با تو یکی داریم وهم بیرون یکی نثر ابو منصور ثعالبینک غرر السیر
نام کتاب تواریخنده مسطوردرکه • زردشت میان مردمه تربیت اتدوکی آیین مجوس بودرکه نار نوردن • واعظم اسطقساتدن
اولدوغی جهتدن تقرب حق ایچون • اتشی وسیله ابتغا قیلوب خلقی پرستش ناره سوق ایلدی • وعنصر آب دخی باعث قوام خلق
وسبب عمارت دنیا اولماغله • انک تنزیه وتکریمی واجب دیوب • مادام که بین دباغوده ماء اشجار وعنب • وسایر مایعات ایله مخلوط
ایتمدکچه آب مجرد ایله ازاله نجاسات • واماطه قذارات ایتمکدن نهی ایدوب اکل میته دخی حرام دردیدی • ودرون انساندن

خروج ایدن هر فرقه منفذدن خارج اولورسه نجس در زعمیله عند الاکل خروج ایدن ریق اغزده اولان طعامی نجس ایتمکدن
احتراز ایچون • طعامی غایتله نرم نرم چینمکی سنت اولسون دیدی • وحین طلوع وغروبده ولنصف نهارده اوچ وقت صلوة
مفروضه تعیین ایتدی • واحتساب کواخزفدن اولان اوانی متقبل نجاستدر دیو ایچندن اکل طعام حرام دردیدی •
وآدم علیه السلام عهدنده ابناسنه بناتنی تزوج مشروع ایدی دیو دلیل کتوروب • اخوات وبناتک نکاحنی مجوسیلره حلال
قیلدی • وتزوج نسوانده عدد معین ایتمیوب هرنه قدر استرسکوز تزوجی جایز دردیدی • وطلاق اوچ شیئک بریله واقع اولورکه
بیری زنا وبیری سحر وبیری ترک دین در • وزنا وسرقه حرام دردیوب • عقوبت زنا ایچون اوچیوز دکنک اورملق • ویاخود
بیک آلتون النمق • وعقوبت سرقه ایچون دخی عدولدن اوچ کمسنه شهادت ایتدکدن صکره • سارقک بورنی ویاخود قولاغنی
بیرماق • وسرقه ایتدوکی شیئک قیمتنی غریملرینه الیویرمک حکم ایلدی • وجیفه میته یی یاپشماغی تجویز ایتمیوب روحک انتقالیله
میت نجس اولور • شویله که برکمسنه میتی مس ایلسه غسل واجب اولور دیدی • وکیجه ده وکوندزده انجق برکره طهارتی اجبدرکه
اللرین ویوزین یوماقدر دیدی • وزعمنجه زکات دخی امر ایدوب کیش مجوسده اولانلر جمیع مالارینک ثمنی اخراج ایدوب •
ملة مجوسیه ده اولان فقرا ومساکینه ویره لر • ویاخود آتشکده لر یاپمق • وصولر کتورمک • وکوپری وخانلر بناسنه
صرف اولنوب عمارت زمین ایدیلر دیدی • وشویله زعم ایتدی که ارواح موتی فصل اول بهارده حیاتده ایکن ساکن
اولدقلری منزللری زیارت ایچون عودت ایده لر پس هرکس بیوتنی تنظیف ایدوب • وپاک فرشلر دوشیوب • واطعمه شهیه
وضع ایدوب بعده هرکس احبابیله اول اطعمه یی اکل ایده لر • تاکه ارواح موتی بیتلرینک نظافتندن وروایح اطعمه دن تقویت
بوله لر دیدی • اعاذنا الله الملک الغفار • من شرور هولاء الاشرار والفجار • والحمد لله علی نعمة الاسلام الذی هو احسن الادیان •
واصحابها وطهرها وصلوته علی المصطفی محمد خیر من ارسل بخیر ما انزل • الحاصل زردشت حکیم توابعنه بو مقوله مزخرفاتک کیمین تحلیل
وکیمین تحریم • وآداب وارکانن تعلیم وتفهیم ایتدکدن صکره کشتاسب ایله اطراف ممالکی کشت • وخلقی دین مجوسه دعوت ایدوب
بونک اوزرینه او توزبش سنه مرور ایلدکی • وزردشت سفرمقر یتمش یدی یاشنه ایردی • مروی درکه بو اثناده فسا نام
بر شهره وارد اولدقده خرداد به نام هنده برجل زردشتی اوروب قتل ایتدی • کشتاسب دخی قاتل مزبوری • ومعیتی اولان
بیک نفر مقداری آدمی قتل وسیاست ایدوب • تلامذه زردشتدن اولان حکیم جاماسبی مقر تخت خلافتنه اجلاس ایدوب
تلامذه سایره اوزرینه رئیس قیلدی • سقراط حکیم دخی بو زمانده ایدی • وبوندن صکره کشتاسب دین مجوسک تقویتنه اهتمام
ایدوب حکیم زردشتک ترهات باطله • وخرافات عاطله سنه اعتقاد ایله جمله قوم ورعیتی مجوسی ملت • وحریق نار شرک
واثنینیت • وغریق دریای کفر وجهالت اولوب کشتی وجودلرین کرداب ضلالتدن تخلیصه قادر اولامادیلر نظم

درین کشتی بسی کشتند غرقه • درین بودند هفتاد ودو فرقه • همه غرقاب در دریا بماندند • عجایب خوار ونا پروا بماندند
یکی کشتی ودیگر هست دریاب • دران کشتی حقیقت زود بشتاب • رها کن صورت کشتی صفاتست • طلب کن در میان دریای ذاتست

ایمدی بنم روحم اگر راغب راه هدایت • وطالب طریق سلامت ایسک زنهار وزنهار زردشت نار مقر کبی پیر پرور اولمیان
وکنه وزعم وحسبانیله • ریاضت چکوب بعض خیالات باطله ایله یولدن آزان • اهل ضلالته تبعیت ایتمیوب طریق اقوم قیعتدن
چیقمه وکنه وعلم ومعرفت وفن منطق وحکمت موجبنجه • بنده خی خلوت وعزلت • ومجاهده وریاضت چکوب ارباب محبتک بولدقلری یولی
بن دخی بولورم دیو دامن پیر طریقته تشبث • وجذبات حقه توسل ایتمدکجه • نایل وصلت اولورم زعم ایتمه • وریاضتدن صورت نما اولان
خیالاته وجود ویروب علم مغیبات وخفیات عالم اولدم وهمنه دوشمه که ابلیس نفس وانانیت • نار شهوت وطبیعتی سکا نور تجلی
شکلنده ارائت قیلوب • ونار شهواتک ایچندن مخاطبات اغواییه • وتسویلات شیطانیه ایدوب • زردشت کبی چاه ضلالته القا
ونار غوایته احراق واصلا ایلکمتر شعر

ره شیطان خیال اندر خیالست • همه عین وبال اندر وبالست • چگونه هرچه گوید ناصوابست
همه کارش درانجا خورد وخوابست • ره فسق وفجورت او نمودست • که عین آتشی او برزدودست • چو آتش ذات او باشد ندیدی
میان آتشی خوش آرمیدی • تو در خواب خبر اینجا نداری • که آتش سوختت اینجا بزاری • طبیعت عین شیطانست دریاب
درین آتش میا وتیز اشتاب •

الحاصل ای مستمع قابل متتبع بعض کتب ورسایل ایله بی مرشد کامل طریق عزلت وریاضته داخل •
ومخدوع خیال باطل • واسیر قید وجود زایل اولمیوب • بلکه نظری کبریت احمر • وصبغة الله الاکبر اولان بیر مرشد آگاهک دامن همتنه
تشبث وتوسل ایدوب • نور تجلی وحدت ذاته • واصل اولمقدن غیری هرنه اولورسه اولسون زایل اوله حقیرا کل شیء ما خلا الله باطل
حقدن غیری هرشی هالک ومضمحل • وفانی وباطل • وآفل وزایل اولوب ان فضل الله غیم هاطل • حقیقتده غیم هاطل وسحاب
فضایل غیر زایل فضل الهی در • یعنی لایزال ولاینقطع باران عنایت وامطار هدایت یاغدرنجی • وتجلیات نامتناهی ایله ثمرات
مشاهدات لایتناهی یتوریجی غیم فضل حق • وسحاب فیض وجود مطلقدن غیری دکلدر • علم شریفه خفی اولمیه که ع الا کل شیء ما خلا الله باطل
قولی صحابه کرامدن ابو عقیل لبید بن ربیعة العامری رضی الله عنهنک اشعارندن اولوب مصراع ثانیسی ع وکل نعیم لا محاله زایل • قولی در

مشار الیه زبدهٔ بلغا • وفحول شعرادن اولوب اگر جاهلیتده واگر اسلامده شریف مرعی • وجواد وسخی ایدی • وکندونک قبیله سی
اسلامه داخل اولدقلری سنه ده • توفیق الهی لبیدک دخی • بدرقهٔ راهی اولماغله • قدم پاک حضرت خاتم رسالته • جبین سای اطاعت
اولوب اسلامه گلدی • وصحیحینده مثبت ومسطوردر که • حبیب خدا علیه من صلوات الازکی • در سفتهٔ گفتار شاعر کلمهٔ لبیددر
دیو مصرع اولی مجرای انوار الهامات اولان لسان خورشید لمعانلرندن اجرا بیوردی • کما روی عن ابی هریرة رضی الله تعالی عنه
من طریق البخاری ومسلم عن النبی صلی الله علیه وسلم انه قال اصدق کلمة قالها شاعر کلمة لبید ع الا کل شیء ما خلا الله باطل
وکلامه کلمه اطلاقی صحیح اولدوغنه • الفیهٔ ابن مالکده بو حدیث شریف ایله استشهاد اولنمشدر • کما قال العلامة محمود بن محمد العینی
فی کتابه المسمی بشرح الشواهد الکبری • الاستشهاد فیه انه اورده شاهدا لاطلاق الکلمة علی الکلام • وهو مجاز مهمل عند النحویین ومستعمل
عند المتکلمین • وهو من باب تسمیة الشیء باسم جزئه علی سبیل التوسع • وفاضل متبحر ابن عبد البر • استنباط ایدوب دیرلر که • لبیدک بو شعرنده
بر بیت واردر که • شعر مزبور اسلامی حالنده صدور ایتدوکنه دلالت ایدر • کما قال وهو شعر حسن فیه ما یدل علی انه قاله فی الاسلام
والله اعلم وذلک قوله شعر • وکل امرئ یوما سیعلم سعیه • اذا کشفت (حصلت) عند الاله المحاصل • ولامیهٔ لبیدک قصیده سی
اولمسندن بو جهته کلنجه واقع اولان ابیات بلیغه بونلردر شعر • الا تسألان المرء ماذا یحاول • انحب فیقضی ام ضلال وباطل
اری الناس لا یدرون ما قدر امرهم • بلی کل ذی لب الی الله واصل • الا کل شیء ما خلا الله باطل • وکل نعیم لا محالة زائل
وکل اناس سوف یدخل بینهم • دویهیة تصفر منه الانامل • وکل امرئ یوما سیعلم سعیه • اذا حصلت عند الاله المحاصل
ولکن محمود عینی شواهد کبراده • بو قصیده یی تمامها ایراددن صکره • عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن مفصل ومشروح بر روایت
نقل ایدر که • برکون مکهٔ مکرمه ده مجلس قریشده • ابو عقیل بو قصیده یی انشاد ایتدوکنی • صحابهٔ کرامدن عثمان بن مظعون استماع ایدوب
لبید بن ربیعه • الا کل شیء ما خلا الله باطل • قولنه کلدکده • عثمان بن مظعون صدقت یا لبید دیوب لبید دخی • وکل نعیم لا محالة زائل
مصراعنی ایراد ایتدکده کذبت دیوب • لبید ایکی کره بیت مزبوری انشاد • وعثمان ایکیسنده دخی اولکی تصدیق • وثانیی تکذیب ایلدی
زیرا کل نعیم قولنده کلام عموم نعیمه شاملدر • نعیم جنت خود لا محالة باقی وغیر زائل اولماغله • عثمان بن مظعون قول لبیدی رد ایدوب
ایتدی یا ابا عقیل بر نعمتک زوالی صحیح دکلدر • قابل زوال اولان نعیم دنیادر • بو خصوصده نعیم اخری لا یزال ولا یفنی در دیدی • واکرچه کیم لبید
ایام جاهلیتده دخی ذم دنیا صددنده اولماغله • ذکر نعیم کل لفظنه مضاف الیه اولدوغی تقدیرجه دخی • نعیم دنیانک عمومی مراد اولنمشدر
ولکن قول مزبور • لبیددن چونکه اسلامدن عاری اولدوغی حالده صادر اولدیغنه • کلامی مطلقا عموم نعمه محمول اولوب • بر فحوای •
قال من یحیی العظام وهی رمیم • ویر مصداق • ویقولون متی هذا الوعد ان کنتم صادقین • احیاء عظام رمیم • وبعد الاحیا اول یوم عظیمده
حضرت عزیز وحکیم • وهو بکل خلق علیم • کفار ومشرکینه عذاب الیم • وزمرهٔ مؤمنین موحدینه جنات نعیمده • ان اصحاب الجنة الیوم
فی شغل فاکهون هم وازواجهم فی ظلال علی الارائک متکئون لهم فیها فاکهة ولهم ما یدعون • سلام قولا من رب رحیم • موجبنجه انواع نعم
دائمه والاء باقیه اعطاسیله تعظیم وتکریم ایده جکنه • مشرکان مکه منکر ومعتقد لری اولماغله • عثمان بن مظعون کذبت یا لبید • دیوب
جمله مشرکینه تعریض مراد ایتمشدر • حتی اول مجلسده اولان سفهاء مشرکیندن بریسی قالقوب • وجه عثمانه بر طبانچه اوروب مجروح العین
اولدوغی مرویدر • وابن ملک مشارق الانوارده یازدوغی مبارق الازهار ایله موسوم اولان شرح مشهورنده • لبیدک قول اولنی
تصدیق وقول ثانیسنی تکذیب • حضرت رسول علیه السلامدن دخی واقع اولدوغنه روایت ایراد ایتمشلردر • کما قال وروی ان
لبیدا لما انشد هذا المصراع قال علیه السلام صدقت • ولما قال وکل نعیم لا محالة زائل • قال علیه السلام کذبت فان نعیم الجنة لا یزول
بو تقدیرجه صاحب الاستیعاب ذکر اولنان بیت ایله لبیدک بو شعری اسلامی حالنده وارد اولدوغنه دلالت واردر دیدوکی
اکرچه جیده اهل اسلام کلامنه مشابهت دخی وار ایسه کیر وسلم اولمیوب • وهم بلا طائلدر • وجائز که لبید بیت مزبوری اسلام حالنده
سویلیوب • قصیده سنه صکره الحاق ایتمشدر • دیو خاطره واقع اولورسه • خاطرهٔ مزبوره دخی مندفعدر • زیرا اکثر واستیعابده
مسطوردر که • اکثر نقلهٔ اخبارک اتفاقی بونک اوزرینه درکه • لبید اسلامه کلدوکی کوندن آخر عمرینه وارنجه • شعر انشا ویا خود انشاد
ایتمامشدر • کما روی قال عمر بن الخطاب رضی الله عنه للبید یوما • یا ابا عقیل انشدنی شیئا من شعرک • فقال ما کنت لاقول شعرا • بعد ان علمنی الله
البقرة وآل عمران • فزاده عمر فی عطائه خمسمائة • وکان الفین • خبر مزبور شواهد عینیده دخی وجه مشروح اوزره مذکوردر • اما بعضیلر دخی
لبید اسلامی حالنده الحق بو بیتی انشاد ایلدی دیمشلر شعر • الحمد لله اذ لم یأتنی اجلی • حتی اکتسیت من الاسلام سربالا
ولکن بعضیلر بو بیتک منشیی • قردة بن نفاثة السلولی رضی الله عنه در دیو لبیدک اسلامی حالنده انشا ایتدوکی بو بیت لطیفه در دیمشلر
ما عاتب المرء الکریم لنفسه • والمرء یصلحه القرین الصالح • ابن عبد البر دخی قردة بن نفاثه نک اولدوغنی ترجیح ایدوب •
وهو اصح عندی • وقد اتی فی موضعه من کتابنا هذا بیورمشلر • کما قال فی الاستیعاب • قردة بن نفاثة السلولی من بنی عمرو بن مرة
ابن صعصعة بن معاویة بن بکر بن هوازن کان شاعرا قدم علی النبی علیه السلام فی جماعة من بنی سلول فامره علیهم بعد ان اسلم
واسلموا فانشأ یقول شعر • بان الشباب فلم احفل به بالا • واقبل الشیب والاسلام اقبالا • وقد اروی ندیمی من مشعشعة

نحب زمان وعمر

دویهیه عصر نوبت

وقد اقلب اوراکا واکفالا • الحمد لله اذ لم یأتنی اجلی • حتی اکتسیت من الاسلام سربالا • وام المؤمنین عائشه صدیقه رضی الله
عنهادن نقل ایدرلر که • بکا لبیدک اون ایکی بیک بیت سویلدوکی روایت اولندی بیورمشلر • وبو دخی انلاردن مرویدر که
انه قالت رضی الله عنها • رحم الله لبیدا حیث یقول شعر • ذهب الذین یعاش فی اکنافهم • وبقیت فی خلف کجلد الاجرب
لا ینفعون ولا یرجی خیرهم • ویعاب قائلهم وان لم یطرب • ثم قالت فکیف لو ادرک زماننا هذا • وذکر المبرد وغیره ان لبید
بن ربیعة العامری الشاعر • کان شریفا فی الجاهلیة والاسلام • وکان قد نذر ان لا تهب الصبا الا نحر واطعم • وفی خبر المبرد
ان الصبا هبت یوما • وهو بالکوفة مقتر مملق • فعلم بذلک الولید بن عقبة • وکان امیرا علیها لعثمان • فخطب الناس فقال انکم قد
عرفتم نذر ابی عقیل • وما وکد علی نفسه • فاعینوا اخاکم • ثم نزل فبعث الیه بمائة ناقة • وبعث الیه الناس فقضی نذره • وطول عمر لبیدده
اختلاف واقع اولوب • انس بن مالک رضی الله عنهما روایتی اوزره یوز قرق بر یاشنده وفات ایتمشدر • وعلی قول البعض
هجرهٔ نبویه نک قرق برنجی سنه سنده یوز اللی یدی یاشنده • معاویه رضی الله عنه شامدن کوفه یه دخول • ونخیله نام موضعه
نزول ایتدوکی کونده متوفی اولمشدر • اما اصح روایت بودر که • زمان خلافت عثمان رضی الله عنه ده • بلدهٔ کوفه ده • ولید بن
عقبه نک ایام امارتنده انتقال ایتمشدر • وقیل عاش لبید بن ربیعة حتی بلغ تسعین سنة فانشأ یقول شعر • الیس فی مائة قد عاشها رجل
وفی تکامل عشر بعدها عمر • ثم عاش حتی بلغ مائة وعشرین سنة فانشأ یقول شعر • ولقد سئمت من الحیوة وطولها • وسؤال هذا الناس کیف لبید
ایدی لبید نه مقوله شاعر رشید • وشریف وسعید • وجواد ومجید ایدوکی • معلوم اولدیسه • شمدی نصکره ع الا کل شیء ما خلا الله باطل
قولنک من حیث الاعراب والمعنی تحقیقن استماع قیل • پس شواهد کبراده اولان تفصیل وتحقیقک خلاصه واجمالی بودر که • علی قول
سیبویه • لفظ الا ما بعدینک تحققنه دلالت ایدیجی کلمهٔ تنبیه • وحرف استفتاح غیر مرکبه در • اکر زمخشری مرکبه در دیمش •
ولکن قول زمخشری ادعادر • ودعواسنه دلیل ایراد ایتمیوب مرجح دکلدر دیمشلر • وکل شیء کلام اضافی ومبتدا • وباطل خبریدر
ولفظ کل عند الاخفش کاه اولور که اضافتدن مجرد • وحال اولمق اوزره منصوب اولور • اما عند الجمهور مشهور بودر که لفظ کل
لفظا ویا خود معنی اضافتدن خالی اولماز • وکل اتوه داخرین • قول کریمنده معنی مضافدر که وکلهم تقدیرنده در • وکل نکره یه
مضاف اولنسه افرادک عمومنی • ومعرفه یه مضاف اولنسه اجزانک عمومنی اقتضا ایدر • مثلا کل رمان ماکول دیمک صحیح اولور • اما
کل الرمان ماکول قولی صحیح اولماز • ولفظة الله دخی ما خلا ایله مستثنی ومنصوبدر • زیرا خلا اوزرینه ما داخل اولنسه لاجرم ما بعدینی
نصب ایدوب جر ایتمز • اکا بناء که خلا مادن صکره صله واقع اولور • اما خلا بغیر ما اولنسه حاشا کبی حرف جر اعتبار اولنورسه
ما بعدینی جر ایدوب خلا زید دینلور • ومصدر مضاف اولمق دخی جائزدر دیمشلر • واکر خلا یخلو خلوا دن فعل اعتبار اولنورسه
فاعلی وجوبا مضمر • ومستثنی مفعولی اولور • کانک تقول خلا جاءنی غیر زید • پس ما خلانک محلی حال اولمق اوزره منصوب دیو سیرافی
جزم ایدوب • تقدیر کلام الا کل شیء حال کونه خالیا عن الله باطل دیمک اولور • اما ظرفیت اوزره منصوب اولمق دخی تجویز اولنمشدر
بو تقدیرجه ما مصدریه اولوب • ومضاف تقدیری لازم کلوب • تقدیر کلام الا کل شیء وقت خلوه عن الله باطل دیمک اولور
وجرمی نحوی اعرابدن بر قول ایراد ایدوب • ما زائده اولمق اوزره خلا وعدا ما ایله اولدوغی تقدیرجه حرف جر اولمق جائزدر
دیدوکنی عینی شواهدنده بعد الایراد قول مزبور شاذدر دیمش • زیرا ما زائده اولمغه شرط بودر که • داخل اولدوغی حرفدن متأخر اولوب
وحرف جر مادن متقدم واقع اولماغله • کقوله تعالی فبما رحمة من الله • وعما قلیل • ومما خطایاهم • پس ما خلا الله قولنده خلا مادن صکره
واقع اولماغله زائده وخلا جاره اولمغه مجال یوقدر • وباطل ضد حق اولانه دیرلر • واصطلاح متکلمینده باطل دیو انتفاعدن خارج
اولانه دیرلر • ولکن ضد حق اولانه اطلاق اصحدر دیمشلر • اما عرف شرعده باطل تعبیری اغلبا شول شیء درکه عینی اول غیر الحول
مخلوق ایکن ذکر اولنان معنای مقصوده عینیدن بکلیته بر وجهله فوت اوله که • عینده معنادن اثرا باقی قالمیوب • همان فقط
صورتی قاله • ولهذا اکا ثابتدن عبارت اولان حق مقابله سی باطل ده ذکر اولنور • وقال العلامة محمود العینی • وفی الشرع یراد
بالباطل ما هو المفهوم منه لغة • وهو ما کان فائت المعنی من کل وجه مع وجود الصورة • اما لعدم محلیة التصرف کبیع المیتة والدم
او لانعدام اهلیة المتصرف کبیع المجنون والصبی الذی لا یعقل • فان قلت ما معناه ها هنا • قلت المعنی ههنا • کل شیء سوی الله تعالی زائل
فائت مضمحل لیس له دوام • خلاصهٔ کلام • ای برادر سعادت انجام • حاصل مرام بودر که • حقدن غیرده وجود حقیقی یوقدر • وما سوایه
مستقلا وجود نسبت اولنمق وهم باطل • وخیال بلا طائل • ولوح اکوانده منتقش اولان صور کثرات محو ومضمحل • وبر فحوای
کل شیء هالک الا وجهه • تعینات وجودات لا محالة هالک وزائل اولوب • مبدع موجودات • وموجد مکونات اولان ذات احدیتدن
غیری باقی ودائم یوقدر • فاذا کان کذلک اول حی ابدی • وباقی سرمدی طلبندن دور ومهجور • وفانیات زائله ایله مسرور ومغرور
اولمق • انسان اولانه لایق دکلدر • بو غفلت وجهالت وکسالت وبطالت نیجه بر • نیچون عالی همت وطایر اوج قربت اولمیه سن
الصافی در مغربه نه خوب دیمشدر شعر • افتاب وجود کرد اشراق • نور او سر بسر کرفت آفاق • نیست ایام خلوت وغفلت
بیت همسکام ازدواد تاق • پای بر مرکب عزیمت آر • زانکه عزم درست تست براق • بکذر از کرسی وز عرش مجید

رجل

لبید

الثفاتی مکن بسبع طباق ● روی آور بعالم توحید ● درگذر زین جهان شرک و نفاق ● تا رهی زین جهان جور و جفا
بهر ابلیس پراز و فا و وفاق ● اسم خود محوکن ازین طومار ● رسم خود برتراش ازین اوراق ● که جز او نیست در سرای وجود
بحقیقت کسی دکر موجود ● اما سکانه چاره ای دل صد پاره که ظل زایل و لاحته طایل اولان مزخرفات باطله یه ایل اوغلنه
معنای مقصود عشقکدن بالکلیه فات و مضمحل اولوب صورت بی معنی ایله قید سلاسل خیال باطل ● و صدمات خطیئات ایله
فروبرده چاه حب دنیاء بایل ● وحب الدنیا رأس کل خطیئة ● حدیث شریفنک مفهومندن نه عجب غافل اولمشسن عجبا ای مست
شراب غفلت ● دنیادن عبارت ● و بو حدیث شریفله نه معنایه اشارت ایدوکی معلومک اولمشمیدر ● الیدی بر مصداق
کل ما شغلک عن مولاک فهو دنیاک ● دنیا عبدک اثبات اغیار ایله مطلقا اغیاره التفات ● و نفسک انانیت و تعیناته قید اولدوغیدر
زیرا عبد سالک که ترک صور محبوبات ایله مألوفات و مجوباتدن تجرد اولماسه ● اول کمسنه برشئ ده متعین ● و وجودنده برشئ تعیین
و اثبات متعین ایدر ● یعنی اول قیدینه تعین کنه ده و آخره اثبات نفس و تعین ایله ● دنیایه محبت ایدنلردن اولوب لاجرم ذکر اولنان
اثبات رأس جمیع خطیئات اولور ● زیرا کندونک و آخرک وجود و تعینلرین اظهار حق اخفادر ● مع هذا حق ظاهر اولوب عبدک انانیتندن
غیری حجابی یوقدر ● ایمدی ای روحم بر فحوای ● الا بذکر الله تطمئن القلوب ● الله بس و ماسواه هوس ● دیو الله ذکرینه مشغول اول که
رب ایله عبد میاننده اولان حجاب رفع اولوب بی فرق و ماشاهده و عیان حصوله کله ● کما قال ابراهیم الطاوسی رحمة الله علیه
فی کتابه المسمی بروز الکنز من الاشارة والرمز ● اعلم ان العالم بمجموعه شخص کلمة الله تعالی الا تری ان کلمة الله الف یشیر الی الله
ولامان یشیر الاول الی تجلی الذات ● والثانی الی الخلق کله وهاء یشیر الی ظهور انوار الذات من جمیع الخلایق هذا معنی الدنیا
من حیث العبارة ● اما معنی الدنیا من حیث الاشارة ● اعلم ان الدنیا دال یشیر الی الدنی الفانی ونون یشیر الی النفس ویاء یشیر
الی الحی الباقی والف یشیر الی اختیار النفس الدنی الفانی علی الحی الباقی ● وای خطیئة اعظم عند الله تعالی من هذا الاختیار ومثل
هذا الاختیار ● وصف الاشرار والفجار ● اعاذنا الله الملک الغفار من ذلک انه المتفضل بالجود والاحسان **نظم**

هزاران شرح گفتم از حقیقت ● تو ماندستی هنوز اندر طبیعت ● چه گویم تا تو در بند وجودی ● بمانده در میان نار و دودی
درین مغولهٔ صورت گرفتار ● بماندستی و شمست ناپدیدار ● بهر نوعی که گفتم سر اسرار ● نظر داری تو بر این نقش دیوار
دران دیوار گنج زیر او بین ● چه میگویم تو این گنج نکو بین ● دمی بیدار باش و گوش را باز ● بسوی حق کن ای یار سرافراز
تو خود بشناس و جز حق هیچ منگر ● صور هیچست اندر هیچ منگر ● همه دنیا خرابی در خرابیست ● شد دیری نه هنگام شبابیست
گذر کن زین سرای پر زمانم ● که هر دم رنج بینی زود مادم ● همه دنیا زوال اندر زوالست ● ره جانان کمال اندر کمالست
جهان جان طلب گر یار یاری ● ترا با دین و عقبی چه کاری ● بگوای دل که آخر مرجع بود ت ● تو جان جان طلب بگذر زبودت
تو جان جان طلب بگذر ز هستی ● گر چون هستی رها کردی برستی ● همان جانان طلب در کل احوال ● رها کن بعد ازین هم قیل و هم قال
پس ای خلان ابرار ● و اخوان اخیار ● کاشف الاسرار مولانا خداوندگار قدس سره ● دنیا ظل خیال ● و بحجه اولان هر شئ صدد هلاک
و زواله داولوب اگر بیک دا اگر بد ● حقدن غیره طلب ● شرک و ضلال اولدوغن بعد البیان ● اصحاب کمال دنیادن انتقاله بر وجهله لا
چکمیوب بلکه قدوم موت ایله مرقة الحال اولدقلرین اعلام ایچون بو شرح شریفه شروع بیوردیلر **بازگشتن بحکایت علی**
کرم الله وجهه و مسامحه کردن او با خونی خویش امام علی کرم الله وجهه نک حکایه سنه رجوع ایتمک ● وعلی دوکرم کنه ده قاتلنه
مسامحه ایتمه سی بیاننده در ● یعنی کاشف اسرار یقین ● مولانا جلال الدین ● ببغای شکرخای زبانلرینه خطاب ایدوب بیوررلر که
ای طوطی شیرین زبان **باز رو سوی علی و خونیش** کبر و اسد الله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه نک ● و انک قاتلی ابن ملجم
حکایتنه گیت **وان کرم با خونی و افزونیش** و اول قاتلنه اولان کرم و مروت ● و فضل و فتوتنی بیان ایت که اول آفتاب انوار
ولایت ● و بدر منیر اسرار کرامت ● لطف و ملایمت ایله ابن ملجم حاضر ایکن غایب منزله سنه تنزیل ایدوب **گفت دشمن را همی بینم بچشم**
روز و شب بروی ندارم هیچ خشم ایمدی بن دشمنی یعنی قاتلمی روز و شب گوز ایله گورد رم ● ولکن بو بنم قاتلم اولسه گرگدر دیو اکا
اصلا قطعا خشم و غضب ظهوری لازم ● **زانکه مرگم همچو من خوش آمدست** زیرا که بنم موتم من و حلواء و ترنکبین اعلی کبی ● الذ و اشهی و اطیب
و اعلی کلمشدر **مرگ من در بعث چنگ اندر زدست** بنم مرگ و موتم بعثه دست او رمشدر ● یعنی بو حیات فانیه ازاله سنه نه غم که
یوم بعثده اولان حیات باقی یه ال اورمشدر و اول انمانی یه متصل اولمشدر **رباعی** هر جان که ز حق حمایتی افتادست
در هر دو جهان عنایتی افتادست ● هر روح که هم ولایتی افتادست ● در عالم بی نهایتی افتادست ● ایمدی بنم روحم را مطلوب یده
اولملک حیات تازه ● و جراحت محبوب راحت بی انداز اولدیه ● لاجرم راه جانانه ترک جان ایدن **مرگ بی مرگی بود ما را حلال**
اولمکنز اولم بزه حلال اولور **برگ بی برگی بود ما را نوال** و رزق بی برگی بزه نوال و عطا اولور ● یعنی بر فنایه واصل اولورز که
متصل بقا اولوب هرگز زوالی یوق ● و بر رزق معنوی ایله مرزوق اولورز که ● دنیاده کی کبی زراعت و حراثت ● و زحمت و مشقت
بوقتت کذلی زحمت جان بشنیم ● بر خرم و بر هر دو جهان بنشینم ● از عالم هست و نیست آزاد آییم ● وانگه بدرون این و آن بنشینم

آه ای طالب درد آگه **ظاهرش مرگ و بباطن زندگی** فی سبیل الله جسم و جان ترک ایدنلرک اگرچه ظاهری موت و فنادر
ولکن باطنی حیات و بقادر **ظاهرش ابتر نهان پایندگی** و اگرچه موت اجسمانی نک ظاهر حالی دنیادن قطع علاقه در
اما من حیث المعنی وار بقاده حیات سرمدی ● و بقاء ابدی یه وصولدر ● مثلا **در رحم زادن جنین را رفتن است** رحم مادرده
اولان جنینه طوغمق گیتمکدر **در جهان او را ز نو بشکفتن است** جهانده جنینه بکیدن آچلمقدر ● حاصل کلام اگرچه رحمده اولان
جنین ساکن مألوفن ترک ایدر ● اما گلبرگ رعناکبی گلشن جهان دلگشایه واروب تازه و شکفته اولور ● کذلک شکم جسمده
اولان جنین جان دخی ● اگرچه مسکن مألوفی اولان مضیق تندن خروج ایله بدندن قطع علاقه ایدر ● اما گلشن بقا و بوستان
لقایه عروج ایدوب جنات وسیعه نک و روحنداری اولور ● و رحم مادرده جنینک غداسی دم ● و نشیمن دنیاده انواع نعم
اولدوغی کبی ● داخل جنات و نایل درجات اولان ارواح طیبانک دخی غداسی نعم انوار ● و فواکه اسرار اولوب ابدی دولته فایز
دل اگر هزار ساله در خون گشتش ● و نقت که در خطه بهچون گشتش ● دین شاهد پرده که جان از دم ● مویش کیرم ز پرده بیرون گشتش
ایمدی بنم جانم چونکه جان عالم بیچونیدن گلمش در ● رحم تن و شکم بدن ده پرده نشین فرقت اولدوغنه بی صبر و طاقت اولوب
اول عالم قدس آشیانه جولان ایتمکه آرزومند در ● زیرا **رباعی** جایی که بنور حق ندارد امید ● در عالم اوهام بماند جاوید
چون ذره سرگشته بود در سایه ● چو گوز رک یکروزه بود در خورشید ● فاذا کان کذلک **چون مرا سوی اجل عشق و هواست** چونکه بنم
جانب اجله عشق و محبتم وار در **نهی لا تلقوا بایدیکم مراست** ولا تلقوا بایدیکم نهیی بکا واقع اولمشدر ● کما قال تع فی سورة البقرة
وانفقوا فی سبیل الله ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة واحسنوا ان الله یحب المحسنین ● التهلکة مصدر کالتضرة والتسرة
والهلک بمعنی التهلکة ● والهلاک فی الاصل انتهاء الشئ فی الفساد ● والالقاء طرح الشئ ● والباء عند البعض زایدة کقولهم اخذت
القلم وبالقلم فهما لغتان مشهورتان مستعملتان ● والمراد بالایدی الانفس ● والمعنی ولا تلقوا انفسکم الی التهلکة ● وقیل
بل فیه حذف المفعول تقدیره ولا تلقوا انفسکم بایدیکم الی التهلکة ● روی انه لما نزل قوله تعالی الشهر الحرام بالشهر الحرام
والحرمات قصاص ● قال رجل من الحاضرین والله یا رسول الله ما لنا زاد ولیس احد یطعمنا ● فامر رسول الله صلی الله علیه وسلم
ان ینفقوا فی سبیل الله ویتصدقوا ولا یکفوا ایدیهم عن الصدقة ولو بشق تمرة یحمل فی سبیل الله فیهلکوا ● فنزلت هذه الآیة
علی وفق مراد رسول الله ● واخرج الفریابی وابن جریر وابن المنذر عن ابن عباس رضه فی الآیة ● لیس التهلکة ان یقتل الرجل
فی سبیل الله ولکنها الامساک علی النفقة فی سبیل الله ● واخرج عبد بن حمید والبیهقی فی الشعب عن الحسن فی قوله تعالی
ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة ● قال هو البخل لان الامساک من حب المال ● وحبه یؤدی الی الهلاک ● ولذلک سمی البخل هلاکا
ما حصل بیان ● چونکه حبیب الرحمن ● امر یزدان ایله انفاقه فرمان بیوردی ● بعضلر اگر بز انفاق مال ایدرسک مفلس و المعدن
خوف اولنور دیو ● رزقلری بابنده حقه بدگمان اولدیلر ● پس اول رب و خلاق ● ذکر اولنان ظن بدی رفع و ازاله ایچون
بیوردی که ● وانفقوا فی سبیل الله ● یعنی یا عباد مؤمنین طریق خدا و راه غزاده مالکزی انفاق و عطا قیلکز ● و نفسکزی
کندو الکز ایله فقر و افلاس خوفنه القا ● و تهلکه یه مبتلا ایتمکوز ● زیرا خشیت انقطاع ارزاق ایله فتاح و رزاق اولان
معطی و خلاقه سوء ظندن ایسه نفسکزی جانب هلاکه یعنی فقره القا بهتر و اولی در ● ایمدی ما انفقتم من شئ فهو یخلفه وهو
خیر الرازقین ● فحوای کریمی اوزره حضرت حق ● وجود مطلق انفاق فی سبیل الله ایدن عبادنه ● اگر دنیاده و اگر آخرتده
رزق بی عد ● و ثواب لا یحد احسان ایده جکنه حسن ظن ایدیکوز ● و بذل مال و جان ایله احسان قیلکز ● زیرا الحقیقة
حق تعالی محسنلری سور ● و منفقلردن راضی اولور ● اما شویله که سد ابواب صدقات ایدوب صفت ردیه بخل
و شح ایله متصف اولورسکوز ● اگر من حیث الباطن و اگر من حیث الظاهر هلاک اولورسز ● زیرا صفات بخل تخریب
بواطن ● و دست اعدا تخریب ظواهر ایدر ● آه ای مستمع هوشمند ● مؤمن موحدلر بو آیت کریمه نک مضمون عزت افزونن
سمع هوش ایله حلقه بگوش قلدقلرنده ● امواج بحار دنیالری جوش و خروشه گلوب زمرهٔ زاهدین ● دنیا و ما فیهایی اهلنه
ترک ایله طریق حقده بذل نفوس ایدوب اهل قناعت اولدیلر ● و فرقهٔ عاشقین بر فحوای ● ومما رزقناهم ینفقون
حقدن نایل اولدقلری نعم ذوق و صفایی ● طالب درد اولان مستمندلردن دریغ ایتمیوب افاضهٔ نور محبت ایلدیلر
و گروه پرشکوه عارفین دخی ● نایل اولدقلری مقام فناده وجودلرینی فقدان ایله سرلرنده وجدان حقدن غیری اولمغله
بذل ارواح ایتدیلر ● و مقام احسانه ارتقا ایتمکله لذاید مشاهدات ایله کوندن اعراض قیلوب اریکه نشین حضرت ذاتی
اولدیلر ● زیرا مراتب مشاهداتده رتبهٔ احسان جمله دن اعلی اولمغله حق جل و علا دخی مقام احسان محبته مقرون ایدوب
اعلام ایدوب ● والله یحب المحسنین بیوردی **بیت** زهی شراب و زهی شورش و زهی مستی ● زهی عطا و زهی منت و زهی احسان
اما بعض مفسرین دخی بو وجهله تفسیر بیورمشلرکه ● و قتا کم حق سبحانه و تعالی انفاق ایله امر ایتدیسه نفسلری ایچون
قدر کفایه بر شئ ابقا ایتمکدن دخی نهی ایتدی ● زیرا لاجرم هر بر نفس مأکول و ملبوسه محتاج در ● اگر کلیت ایله مالنی انفاق ایدوب

اولور

قدر کفایه باقی قالمازایسه تهلکه یه مفضی اولور • بو تقدیرجه شبو آیت کریمه نک دخی مفهومی • ولا تجعل یدک مغلولة الی عنقک ولا تبسطها کل البسط • آیت کریمه سنک موافق مضمونی اولور • فلهذا بیضاوی رحمة الله علیه دخی بو معنایه اشارت ایدوب وانفقوا فی سبیل الله • ولا تمسکوا کل الامساک • ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة • بالاسراف وتضییع وجه المعاش دیو تفسیر بیورمشلردر • وقیل التهلکة القنوط قال ابو قلابة هو الرجل الذی یصیبه الذنب فیقول لیست لی توبة فییئس من رحمة الله وینهمک فی المعاصی پس علی قول المذکور • بو آیت کریمه انلارک شاننده اولورکه کثرت ذنوبدن یأسه دوشوب من بعد بکا غفران اولمز دیو توبه واستغفارم قبوله قرین اولماز دیوب منهمک فی المعصیه اولان مسرفینه حق جل وعلا بیورر که • ای عباد مذنبین بنم رحمتمدن قنوط ایله نفسکزی هلاکه القا ایتمکوز • وبو قدر کناهی اولانه باب مغفرت مسدوددر دیو بدکمان اولماکوز بلکه بکا حسن ظن ایدیکوزکیم بن قوللارمک حسن ظنلری قتنده یم • کما ورد فی الحدیث القدسی • انا عند حسن ظن عبدی بی فلیظن بی ما شاء • وقال صلی الله علیه وسلم ظنوا بربکم ان یغفر لکم ظنوا بربکم ان سیتوب علیکم • ان حسن الظن من العبادة وقال علیه السلام لا یموتن احدکم الا وهو یحسن الظن بالله فان حسن الظن بالله ثمن الجنة • پس بو تقدیرجه تهلکه یأس وقنوطدن عبارت اولور بیت کناه بنده عظیم وغذاب دوست الیم ولی برحمت وفضلش امید ها دارم نثر اما ابن جریر وابن ابی حاتم بو آیت کریمه نک سبب نزولنده • زید بن اسلمدن روایت ایدرلرکه • برکون حضرت خواجه عالم صلی الله علیه وسلم اصحاب کرامی غزوا اتدن برینه بعث ایتدکده • بعضلرک نفقه عیال وقوت مالیه لری یوغیکن امر رسوله کمال امتثاللرندن بی برک وساز غزوه مزبوره یه شد رحال ایدوب پیاده لکدن • جوع وعطشدن بیحال اولوب یولده قالمالغله خدای متعال بو آیت کریمه یی انزال ایدوب بیوردی که • ای فقرای مؤمنین سزک انفاق فی سبیل الله • وتصدقکز نفقه اهل وعیالکزدر • قوت مالیه کوز اولمیان سفرد وطن ایدوب راه غزاده جوع وعطش ایله نفسکوزی تهلکه یه القا ایتمکوز وقوت مالیه لری اولان دخی فقرا یه احسان ایدیکوزکیم • الله سبحانه وتعالی محسنلری سور بیوردی • پس بو تقدیرجه تهلکه راه غزاده پیاده اولانلرک کرسنه وتشنه لکدن ره مانده اولدقلری در • وقیل فی معنی الآیة • وانفقوا فی سبیل الله بالاموال والانفس التی اشتراها الله منکم کقوله تعالی • وجاهدوا فی سبیل الله باموالکم وانفسکم ذلکم خیر لکم • کما اشار الیه القاضی فی تفسیره بقوله • او بالکف عن الغزو والانفاق فیه فانه یقوی العدو ویسلطهم علی اهلاککم • ویؤیده ما روی عن ابی ایوب الانصاری صاحب رسول الله صلی الله علیه وسلم • انه قال نحن اعلم بهذه وانما نزلت فینا صحبنا رسول الله صلی الله علیه وسلم ونصرناه وشهدنا معه المشاهد فلما قوی الاسلام وکثر اهله رجعنا الی اهالینا واموالنا نقیم فیها ونصلحها فکانت التهلکة الاقامة فی الاهل والمال وترک الجهاد • حاصل کلام ای غزات مسلمین اموال وانفسکز ایله جهاد فی سبیل الله ایدوب تسلیم مبیعدن امتناع ایله نفسکوزی القا الی التهلکه ایتمکوزکیم جنت اولان منع ثمن ایله هلاکه ملاقی اولورسز • وکذلک جهاد نفسده افراط ایتدا ویاخود تفریط ایله هالک اولمیه سز • ورهط واحده اوزرنه وحدها مبارزه یه مسارعت ایله جهاد کفارده افراط • ونفس واحد ایکی کافردن فرار ایله تفریط ایتمیوب نفسکوزی هلاکه القا ایتمیه سز • وهمچنان ای قوای عقلیه مالک اولدوغکوز نقود علمیه واجناس عملیه وارزاق اخلاق مرضیه یی • راه خداده انفاق ایدوب قوه نظریه وعملیه • وادراکات وهمیه • واعمال دنیه واخلاق ردیه ایله نفسکوزی حقدن قطیعه وبعد ه القا ایتمکوز • وکذلک حقوقده تفریط • وحظوظده افراط • وموافقات نفوس ومخالفات نصوص • وتزکیه قلب وتجلیه روحی ترک ایتمک • واستجلا احوالده ملاحظه اعمال • وفتوره رکون • وحسناته غرور ایله مفتون اولمق عموما نفسکوزی تهلکه یه القادر • ایمدی نفوسکزی نار شهواتدن وقایه ایله مع نفوسکم • ورین غفلاتدن قلبلکزی رعایت ایله مع قلوبکم • وروحکزی حب تعلقاتدن حمایت ایله مع ارواحکم • واسرارکزی ملاحظه اغیاردن حفظ وکلایه ایله مع اسرارکم احسان ایدوب • ومع الخلق تصفیه ودفع اذیات وایصال خیرات ایله • ومع الله مأمورات ومنهیاتده عبودیت • ومنظرات وبلیاته صبر وتحمل • ومبراتده ونعمه شکر • وجمیع حالاتده حقه توکل • وجزئیات وکلیاتده جمله اموری حقه تفویض • واحکام ازلیاته تسلیم • واقضیه اولیاته رضا • وارادات محدثاتدن مع الفنا ارادة قدیمه قائمه بالذاته توسل ایله محسنلردن اولیکوزکیم • حق سبحانه وتعالی وصف مشاهدات ایله عیانده اولان محسنلردن راضی در • مثنوی
تو مرهم دل ریشی وراحت جانی • دوای درد دل بیدلان نکو دانی •
ای مستمع قابل • وراه مجتهده بذل نفس ومال مایل بو آیت کریمه ده واقع اولان تحقیقات مفسرین مفهومک اولدیغی معلوم اولاکه سلطان الواصلین مولانا جلال الدین علیه رحمة الله رب العالمین • بو آیت کریمه ایله اقتباسدن نه معنایه مراد بیوردقلری خفی اولوب • بو محله مناسبتی بولنماق وتطبیق وتوفیق اولنماق مشکلاتدندر • پس فهم درست ایله توجیهه محتاج درکه • معنای مراد منجلی اوله • زیرا حق جل وعلا نفسی تهلکه یه القادن نهی ابتدائیه • لاجرم منهی عنهدن اجتناب لازمدر • کاشف الاسرار مولانا خداوندکار رابعه ادم الاولیا امام علی المرتضی تهلکه نفسدن امتناع ایتمیوب جانب جمله عشق هوا ایله ابن ملجم • اقتلونی یا ثقاتی لائما • بیوردقلرینه ایله

ایمدی الله اعلم بو آیت کریمه نک بو محله مناسبت وتوفیقی بو وجهله اولورکه عشق الهینک وصلت حقدن غیری مرادلری اولمیوب • اکرچه آتش عشق احراق ماسوا ایتمکله تنلری دخی جان اولوب بصیرت ایله مشاهده جمال وحدت ایدرلر • ولکن مادام که عالم کون وفساددن اولان • بدن عنصری ظاهرا دخی مبتلاسی اولوب • روح مجرد اکل وشربه مبتلا اولان تن قیدندن مطلق اولمیه وصلت محضه محقق اولماز دیو نظم من اندم ازجهان ازاد کردم که صید واحد قهار باشم • چو فیض هست جانبر ادر دو عالم • چه قید کهکل نجار باشم نثر مضمونجه کمال شوق ومحبتلرندن کویا که کندولری ایله نفس بهیمیه لرین هلاک • وبدن عنصریلرینی عشقده اتلافه شتاب ایدرلر • پس بایدیکم قولنده اولان حرف بازائده اولمایوب مفعول محذوف مقدر اولمق اوزره • معشوق ازلی عاشقلرنه بیوررکه • ای وصلت ذات احدیتمه • ورؤیت جمال وحدتمه مشتاق اولان بی صبر وطاقتلر • اکرچه کیم سزه موت وفنا سزکردن احلی • وحیات فانیه دن حیات باقیه احری واولی در • ولکن نفسکوزی کندو الیکوز ایله هلاکه القا • ودرکاه غیرتمه ناله وحنین ایله • وضع جبین ایدن ابدان ساجدیکوزی بنم امرمه مخالف اماته وابلا ایتمه وکلکزده رضای شریفم بو قدر • پس وجه مشروح اوزره اولان نهی لاتلقوا جانب اجله عشق وهواسی اولان ارباب ولایه مخصوص اولور • زیرا الجمله منهیات طبعه الذ واشهی • ونفسه النسب واحلی اولان شیلردندر • مثلا لا تأکلوا الحجر والسم دینلمز • عوام ایسه موتی احلی کورمیوب بلکه موتدن کمال خوف ایله نفرت ایدرلر • ایمدی موتی کریه کورنلره • ولا تلقوا نهیی مجازا اولوب • بلکه نهی مزبور خاصه عاشقلره در دیو • حضرت مولانا لسان علیدن بیوررلرکه زانکه نهی از دانه شیرین بود زیراکه نهی دانه شیرینلدن اولوریوخسه تلخ را خود نهی حاجت کی شود تلخ وشوره یه خود نهی ایچین حاجت اولور • بالخصوص دانه کش تلخ باشد مغز وپوست بر دانه نک که لب وقشری قرا اولور تلخی ومکروهیش خود نهی ویست انک مرارت وکراهتی خود اول تلخ ومکروهه نهیی در • ایمدی امر محقق اولدی که نهی لاتلقوا موت واجلنه مشتاق اولان عشاقه ایمش • پس ای ابن ملجم چونکه مقتضای عشقله دانه مردن مرا شیرین شدست دانه موت بکا الذ واحلی اولمشدر • پس لاجرم بل هم احیاء بی من آمدست بل هم احیاء آیت کریمه سی بنم • وبنم کبی شهید تیغ درد هجر اولنلر ایچون کلمشدر • ایمدی فی سبیل الله مقتول اولان شهدا ایسه موت ایله فانی اولدیلر دیمیه سن شعر کر کمان برم مرا کوبید بمرد کو مراده بر وزنده شد ودوست برد • کما قال تعالی فی سورة البقرة • ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احیاء ولکن لا تشعرون ای ولا تقولوا لمن یقتل فی جهاد الاصغر والاکبر هم اموات بل احیاء بحیوة سرمدیة الهیة لان من قتل فی سبیل الله فهو حی عند فنائه عن الحیوة الانسانیة بالحیوة الربانیة • کما ورد فی الحدیث القدسی • ومن قتلته فانا دیته ولکن لا تشعرون ما حالهم وکیف معادهم ومآلهم • لان حیوتهم لیست بالجسد ولا من جنس ما یحس به من الحیوانات • بل بأمر لا یدرک بالعقول بالوحی فانهم محجوبون بالحیوة الحسیة عن الحیوة القدسیة • نزلت فی قتلی بدر من المسلمین • وکانوا اربعة عشر رجلا ثمانیة من الانصار وستة من المهاجرین حیث قالوا هم ماتوا وزالت الحیوة ونعیم الدنیا ولذاتها عنهم • قال الصادق رضی الله عنه من مرض فی شوق الحبیب فرؤیته طبیبه ودواؤه • ومن افناه عن وجوده ابقاه ببقاء شهوده • وقیل من ذبح نفسه من اربعة اشیاء فی اربعة مواضع • یعنی حرصها فی الدنیا فی مذبح التفرید • ورأس آمالها وفرجها بصرع التجرید • وقطع رأس سیلها الی الآخرة فی مقتل التحقیق • ورأس ریاستها بعین الخلق فی صحراء التوحید • البس الله تعالی روحه اربعة لباس فی اربعة مقام لباس سناء المعرفة فی مقام المکاشفة • ولباس صفاء المحبة فی مقام المشاهدة • ولباس ضیاء التوحید فی مقام القربة • ولباس انوار الامانة بنعت البسط فی مقام المخاطبة • فحینئذ تخلص من سکرات الموت وصار حیا لا یموت ابدا شعر اکر تو عاشق اهی ز نزدیکان درکاه به بیش زخم شمشیرش نشاید فکر سر کردن • پس دانه موت جانلرنه شیریندر • وزخم تیغ یار ایله مقتولین اولان عاشقین ایچون بل احیاء بیورلدیکه • حیات انسانیه دن فانی اولدقلرنه نه غم که حیات ربانیه ایله باقی اولوب دیدلری رؤیت جمال وحدت • واجرلری دخول جنات ذات احدیتدر • کما قال تعالی فی آخر سورة آل عمران • فالذین هاجروا واخرجوا من دیارهم واوذوا فی سبیلی وقاتلوا وقتلوا لاکفرن عنهم سیئاتهم ولادخلنهم جنات تجری من تحتها الانهار ثوابا من عند الله والله عنده حسن الثواب آدکیم جنته دخول بعد محو السیئات اولوب بو آیت کریمه ده ایسه محو سیئات ودخول جنات معالمه • وفی سبیل الله مقتول اولمغه شرط قیلندی • عند العاشقین ایسه اعظم ذنوب وجود درکه • وجودک ذنب لا یقاس علیه ذنب آخر بیورلمشدر • ذنب وجودک ایسه تکفیری شمشیر بران عشق خدادن غیری دکلدر • فلهذا اعتناق الهی کشته تیغ عشق ربانی اولمغه بذل جان وروان ایدوب بو رباعی مفهومنی ورد زبان ایدرلر رباعی ما جوهر پاک خویش بشناخته ایم • هیش از اجل این خانه بر انداخته ایم • از پوست برون جسته زمرک آزادیم • کاین پوست بزندکان بینداخته ایم • پس اول شیر شمشیر زن • وهزبر دلیر پیل الکن • شاه ولایت مدار • حیدر کرار دلدل سوار دخی حضرت سرور عالم صلی الله علیه وسلمک جمیع مشاهدنده موجود اولوب هر بر محاربه ده شیرانه جنک • وعرصه پهنای نبردی چشم عدوه چشم میم دن تنک ایدوب • صدمه ذو الفقار عدو شکار ایله صنادید کفار خاکسار • سرنکون چاه دار البوار

وگلگون خون آغشته لری ایله میدان پیکار لاله زار اولدیغی • باخصوص فتنه جویان خوارج بدکرداردن بجید وشمار تجاری
طعمهٔ شمشیر آبدار ایدوب • بر فحوای وقاتلوا اغزاو جهادده بذل اقتدار بیوردی • ولکن بر موجب قتلوا احیات عاریه وقید عضور
وهمیه دن کلیت ایله مفارقت • وبلا قمیص وبدن ودبی مادمن قربت یاره آرزوی وصلت ایله نوش جام شهادته دخی
مسارعت ایدوب ابن ملجمه ایتدی • اگرچه کیم کندو الیمز ایله نفسمزی تهلکه یه القادن نهی اولندق ایسه شکل بغاتده اولان
دست ثقاتدن جرعهٔ شهادت نوش ایتمکدن منع اولنمادق دیو • بردار زلف یار اولان منصورک گفتارینی اشعار ایدوب
بیوردیلر که اقتلونی یا ثقاتی لائما ای بنم ثقاتم بنی لوم ایتدو گلگز حالده قتل ایدو گز کیم ان فی قتلی حیاتی دائما
تحقیقا حیات دائمی بنم قتلمده در زیرا ان فی موتی حیاتی یا فتی تحقیق وتحقیق بنم حیاتم موتمده در ای جوان
کم افارق موطنی حتی متی باقی وحقیقی اولان وطنمدن نیجه دک مفترق ومهجور قالایم • بو فرقت نیجه دک حتی نیجه دک
دور اولایم • ایمدی ای ساقی جام شهادت بکا شراب ناب مواصلت ایچورکیم • قیود جسمانیه دن مجرد اولوب موطن اصلی لان

مرتبهٔ احدیتده راحت اولام • زبهر عاشقان پرخون یکی جام • فرستی تا فرو نوشم کنم انجام • فراقت انجامم کرد مجروح
که قوة رفته است از جسم واز روح • چنان از اشتیاقت مستمندم • که چون آهو فتاده در کمندم • نسیم سوزان وصل اشتیاقت
که می سوزم چو شمعی از فراقت • وصالت این زمان بفرست ای جان • که تا پیشش فدا گردانم این جان • آه کیم • ای خلان صفا

فرقتی لولم تکن فی ذا السکون اگر شو سکونده یعنی سکنای جسمده اولان سکونده مسکن حقیقیدن فرقتم اولمیایدی • ویاخود
اسم اشارت ایله مشار الیه اولان جسم ولام تعریف مضاف الیهدن بدل اولوب لولم تکن فرقتی فی هذا الجسم سکونی تقدیرینه اوله
اگر بنم شو بدن عنصریده اولان سکونم • وطن حقیقیدن بعد وفرقتم اولمیایدی لم یقل انا الیه راجعون انا الیه راجعون دنیلمیه
آه کیم عالم صوری بی بقا • وجسم عنصری دار ابتلا اولمغله حق جل وعلا بلاء اهل ولا • وصبر علی الجفا • مؤمنین اصفیایه مورث
جنته اولدوغن اعلام وانها ایدوب • ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احیاء • بیوردقدن صکره قسم ایدوب بیوردرکه
ولنبلونکم بشیء من الخوف والجوع ونقص من الاموال والانفس والثمرات وبشر الصابرین الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله
وانا الیه راجعون اولئک علیهم صلوات من ربهم ورحمة واولئک هم المهتدون • حقا که اگر خوف ورجا • اگر جوع واشتها •
ونقص اموال وانفس وجمیع مصایب وبلایا تن قیدانه بعد الابتلا هویدا اولمشدر نظم • بلای تو زنفس تست اینجا
که اینجا مسکنی تو شور وغوغا • دلم دربند جسم مبتلا شد • ازان بنجود میان صد بلا شد • ازین صورت ندیدم هیچ راحت
بجز رنج وبلا و درد ومحنت • بلا از خود ببین صورت رها کن • ازین آلودگی خود با صفا کن • بلاکش تا لقا آید بدیدار
بر دجان تا خدا آید بدیدار • قدم بیرون نه از چاه بلا تو • بگو تا چند باشی مبتلا تو • دوای درد تو صبرست ای جان
که روزی تو ببینی روی جانان • دوای درد تو هم مرگ باشد • که اندر راه حق کل ترک باشد • چنین خواهد بدن در آخر کار
که ویران باشد آخر نقش دیوار • بسوی خود کشم ای دوست از در • که من باشم بدیدار تو مسرور • ایمدی ای یار مبتلا بو آیت کریمه

مبشغا سنجه حق سبحانه وتعالیدن اعطا اولنان بلا وابتلا • جواهر اخلاق انسانیه یی معادنندن اخراج وهویدا ایتمک ایچوندر
کما ورد ان الناس معادن کمعادن الذهب والفضة • وکتاب ربانیده واقع اولان انا جعلنا ما علی الارض زینة لها لنبلوهم ایهم احسن عملا
آیت کریمه سی دخی بو معنایی بیان ایتمشدر • پس لاجرم اعمال نتایج اخلاق نفسیه دن اولدیغی • سنة الهیه بو منوال اوزره جاریه اولدیکه
جواهر شکرک استخراجنده عبادنی بلاء نعمته مبتلا ایلیه • نته کیم سلیمان علیه السلامی نعمته مبتلا قیلوب معدن سلیمانیدن
جواهر نعمت پدیدار اولدقده • انه کان عبدا شکورا بیوردی • وایوب علیه السلامی دخی استخراج جواهر صبر ایچون بلا ومحنته
مبتلا قیلوب انا وجدناه صابرا نعم العبد بیوردی شعر • بلا چون انبیا کش در ره عشق • اگر هستی حقیقت اهل عشق
بلای قرب کش تا راز بینی • هر آنچه کرده کم باز بینی • الحاصل ذکر اولنان قانون الهی اوزره • هر بر کس علی حسب دینه
بر بر بلا ایله مبتلا اولوب بعضی بر مصداق لنبلونکم بشیء من الخوف والجوع • بعض خوفله اختبار اولنور • زیرا ابتلاده سر الهی بودرکه
ذکر اولندوغی اوزره اهل عنایته نعمت ومحنته بوسع الطاقة والاستطاعة • بلا وعنا جواهر شکر وصبری معادن روحانیه دن
اخراج ایدر • واگر قدر قوة ومقدار استطاعتدن زیاده اولسه • شکر وصبرک ضدی اولان کفران وجزع نمایان اولورکه
جوهران مزبورانک نحی کانی نفس اماره درکه • اول معدنک موضع وجودی اهل رددر • ولهذا قال تعالی • وان من شیء الا عندنا
خزائنه وما ننزله الا بقدر معلوم • ای بقدر قدرة اهل القبول والعنایة • وعدم قوة اهل الرد والضلالة • وبعضیلری دخی
بقدر الاستعدادات • بر فحوای ونقص من الاموال والانفس والثمرات • امتحان اولنوب بو جمله دن برنه ویاخود جمله سنه
صبر وتحمل وحقه توکل ایدن عبادنی تبشیر ایدوب • وبشر الصابرین الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله وانا الیه راجعون
بیوردی یعنی حضرت مبدع المصنوعات • حبیبی سید کاینات علیه افضل الصلوات • مؤمنین صابرینی حالده ومالده تبلیغ بشارتله
امر ایدوب بیوردرکه حبیبم ابیات مزبوره ایله مبتلا اولان عبادمی حالت خوفده توکل ویقین درجه سنه جرأت • وحالت جوعده

ولنبلونکم بشیء من الخوف والجوع

تزکیه نفس

تزکیه نفس • وتنقیه قلب • وتصفیه روح • وتجلیه سر • ونقص اموالده دفع حرص وغفلت • ورأس کل خطیئه اولان
حب دنیایی درونلریندن ازاله • وکنز لا یفنی اولان حصول قناعت ایله تبشیر ایت • ونقص انفسده حالات مرضلری
کفارت ذنوب • وموت اقربادهٔ قطع تعلقات ایله بشارت قیل • وآفت ثمراتده مژده وبرکه • تلف اولان ثمراتک
خلفی انواع عطیات ایله مرزوق اولورلار • ومآلده دخی عذاب بعددن نجات • وجناتده درجات عالیات
وثواب بی حساب ایله ابلاغ بشارات بیور • کما قال تعالی انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب • وبالجمله حبیبم عباد صابرینه
مژده اولسون که حالات صبردن هر بر حالده • ماضی واستقبالده بن انلار ایله معیتده یم • زیرا الصبر علی البلاء
واخلاق مزبوره ایله تخلق بنم احبابمدر • اگر بنم توفیق لطف عنایتم عباده رفیق اولماسه صبره قدرتلری اولمازدی
نته کیم ان الله مع الصابرین • ودخی واصبر وما صبرک الا بالله • آیت کریمه لری معیت مزبوره یه شاهدلردر
قال صاحب العرایس الخوف ههنا علی سبعة اقسام • خوف من النفس • وخوف من الشیطان • وخوف من الکفار • وخوف
من النار • وخوف من الفراق والقطیعة • وخوف الحجاب • وخوف التعظیم والاجلال • اما خوف النفس فهو جبن الطبیعة ممزوج
بضعف البشریة یهیجه قهر الحق لامتحان العبد فی محل العبودیة • لیظهر صدق محبته من رعونات بشریته • ولا یزول هذا الخوف
من العبد اصلا فی جمیع عمره لان هذا صفة نفسه • والنفس مطبوعة بالجهل وقلة عرفانها بصدق مواعید مولاها الا فی اشراق
شمس الیقین بنعت التمکین • وغالب هذا المقام خطرات • وان کان وطنات • وتفصیل هذا الخوف من النفس خوف
فقدان الرزق • ونفورها من المجاهدة • واضطرابها فی تصدیق وعد الله فی الآخرة • واما الذی من الشیطان هو تخویف العدو
مرید الحق فی ترک الدنیا بالفقر الدائم والامراض والاوجاع وبذل المهجة لتلف النفس وفقدان المقامات • وهذا امتحان الله تعالی
لاولیائه لیثبت جزاء محاربتهم علی عدوهم • ولیظهر صدق نیاتهم فی مقاماتهم • واما خوف الکفار هو خوف قطع الحیوة وزوال
الصورة فی القتل والضرب وتعذیب الابدان • لان الانسان یحب حیوته ویبغض موته فیبتلی الله بخوف الکفار لیبدو صفاء
صدق حب لقاء الله من حب حیوته • کما قال تعالی فتمنوا الموت ان کنتم صادقین • واما خوف النار فهو لجام النفس الامارة
یلجمها بطش قهر الحق یمنعها به من سوء الآداب والافعال والاخلاق المذمومة والعوارض البشریة • وحرص الطبیعة وفرط الشهوات •
واقتحامها فی الکبیرات • وایضا امتحنه الله بخوف النار حتی ینظر هل یسکن فیه عن طلب الوصول الیه من خوف النار • لان خوف النار
من جملة الحجاب بین العبد والرب • واما خوف الفراق فهو خوف دائم فی قلوب العباد ما داموا فی الدنیا • وهو اعظم الامتحان لیجتهدوا
فی طلب المراد ببذل المهج والانفراد عن جمیع الاکوان حتی یصلوا الی مقام الانس بلا صفات النفسانیة وزحمة البشریة •
واما خوف الحجاب فهو یهیج العنایة بنعت الرعایة من اسرار اهل المحبة حتی یفروا منه الیه لانهم یعلمون انهم مبتلون منه به •
واما خوف التعظیم والاجلال فهو امتحان منه لاهل المکاشفة فی مقام المشاهدة لینظر هل یمتنعون من التماس مقام الانبساط بصدمة
الصمدیة وقهر الکبریاء بنعت العزة • واما خوف الجوع فهو ابتلاء من الله لاولیائه لیصفیهم عن الکدورات البشریة وخبث الطبیعة
واحراق الحجب النفسانیة بین قلوبهم وبین اسرار الآخرة المحجوبة عن رؤیة الابصار الظاهرة والزم علیهم لیعلم منهم حقیقة طلبهم فی
مرضاته فی عنوان نیاتهم • وایضا حقیقة الجوع ههنا عند العارفین جوع القلب فی طلب المشاهدة عند فقدان لذة الوصل جوعهم
الی مشاهدته لحرق اکبادهم بعطش شوقه حتی یسرعوا فی طلب الوصل الی ابواب الجبروت • ویحترقوا فی انوار القدم عن عالم الملکوت • واما
نقص الاموال نقص ما حصل لهم من متاجرتهم مع سیدهم من الدرجات والمقامات والحالات لان هذه اموال رجال المعرفة بالحقیقة • واما نقص
الانفس نقص الانفس المطمئنة عن حقیقة ایقان الوصول الی مشاهدة القربة بنعت الغیرة فی معاملة الآخرة • ویجوز ان یکون نقص الانفس الامارة
عن بلوغها وغفلاتها برؤیة من مولاها • ومقاسات مجاهدة صولجها • واما الثمرات فهی ثمرات اشجار المقامات • والحالات السنیة
والکرامات العلیة • وهذه کلها بلیات اولیاء الله تعالی فی سیر اسرارهم فی میادین الوحدانیة وبیداء الازلیة امتحنهم بهذه الصفات
لیظهر صدق ارادتهم فی طلب مشاهدة الحق • وینفخ بهذه نیران اشواقهم برباح الجذبة ونسیم الوصلة حتی یحترقوا فی طلب مبتغاهم
بنعت الفناء لان من شرط حقیقة القربة احتراق ارواح السابقین والمقتصدین فی انوار جلال المشاهدة • ما حصل حال
ای بلای عشقه مبتلا اولان بی مجال • هر کیم که حقه نزدیکدر • وقرب ووصلته شایسته تر ایسه • درد وبلایه ابتلاسی بیشتردر
اول مهر سپهر رسالت علیه اکمل التحیات عشق ومحبتین گورکیم • نه افق اعلی ونه زمین پهناده قرار ده طاقتی اولمایوب بلا معیت
والثنینیت قرب احدیته رجعت دانس وحدت ایله راحت لدی شعر • یقین بشناس احمد را دل وجان • که جانانست اندر دیده اعیان
لقا او دید وختم انبیا شد • بگفت اسرار ونور مرتضی شد • آه کیم عاشق بی دل اول پروانه یه بگزرکه • نه وصلت شمعه قدرتی
ونه هجر وفراقه صبر وطاقتی وار • آه کیم وصلت یار خوشتردر • ولکن بهای لقا عجب گرانتردر • زیرا هر مبیعک ثمنی سیم وزردر
اما متاع وصلتک بهاسی ترک سردر • آه کیم ترک سر خود هنرمیدر • زیرا عشق درست اولسه • درد ومحنت رنگ نعمته ورنج فرقت
عین وصلته مبدل اولماسی محققدر • فلهذا ابیات مزبوره یه مبتلا ومجنون عشق مولی اولان صدهزار رواگه وشید الکر

زمام الدخول فی البین

سوزان عشق ومحبت اولوب شعر اقتلونی اقتلونی یا ثقات ان فی قتلی حیات اندر حیات • ترنمایله منصور وار بردار ذوقه پای
ذکر سر ایله تیغ عشقه جان ودل نثار ایدوب ولوله انداز انا لله وانا الیه راجعون اولدیلر • یعنی وجود مجازیلرینک مالکی خدای
ذو الجلال • و وجود حقیقی اول حی وقیوم لایزالک اولدوغن حق الیقین بیلوب بر مصداق العبد وما یملکه کان لمولاه ملک ودیعه
مالکه دوده تسلیم ایتدیلر • پس حق سبحانه وتعالی دخی اول عبادِ اصفیانک مکانت علیاسنی اعلام ایچون اولئک علیهم صلوات
من ربهم واولئک هم المهتدون میوروب جذبهٔ احدیت • وسعت رحمتیله مقام وحدتده جمالیله ضیافت ایدوب تعلیم سرمدی
اولدقلرین اخبار بیوردی • پس اول گلشن آباد وحدتده بلبل زار جمال یاره عاشق بیقرار اولان محض نور اسرار اعنی مولانا خداوندگار
دخی معنای رجوعی بیان • ومبدأ ومعادی عیان ایدوب دیرلرکه • ای زمرهٔ قائلان انا الیه راجعون ملجی اولمق استین مبتلای
فراق راجع آن باشد که باز آید بشهر • سوی وحدت آید از تفریق دهر راجع اول کمسنه اولورکه کیرو شهره کله یعنی مبدأ حرکتی
اولان وطن اصلیه • وجانب وحدته عودت ایدوب تفریق دهردن خلاص اوله • زیرا مادام که احکام طبیعیه ومقتضیات جسمانیه دن
مجرد اولوب مبدأ اصلیسی اولان جانب وحدته رجعت ایتمدیکچه • تفریق دهردن خلاصه محال اولا شعر بلای فرقت جانان بسست محنت
ولی زبعد محنت دولت • بلای قرب کش وزخود بیندیش • که او مرهم نهد اندر دل ریش • چرا بر جان همی لرزی تو چون بید
نخواهی یافت تو دیدار جاوید • سرت در باز چون منصور حلاج • بنه بر فرق معنی زود بر تاج • حیات جاودان در کشتن آمد
شعی راز این سخن برگشتن آمد • نمیدانی چگویم مانده مسکین • چگویم چون نه اینجا تو حق بین • بدان غافل مباش واین تو دریاب
بسوی پیر کامل راتو بشتاب • پس اول مکور نفس وهوا • ابن ملجم بدلقا • آدم الاولیا • امام علی المرتضی دن • وجه مشروح اوزره
اولان کلمات روح افزایی اصغا ایتدکده • کنه ونکتهٔ مقوله شکی سفرجا اولدوغن بیلوب • باری بو مقوله فعل ناهموار بندن
نمودار اولمازدن اول • زمرهٔ قتلی یه التقا ایلیم دیو حیدر کراره البتحاصورتن کوستردکنی اعلام ایچون حضرت مولانا بو بیانه
شروع بیوردیلر افتادن رکابدار هر بار پیش علی کرم الله وجهه که ای امیر المؤمنین مرا بکش وازین قضا برهان
یعنی ابن ملجم رکابدار هر بار پیش علی یه دوشوب یا امیر المؤمنین بنی قتل ایت • دبو قضادن قورتار دیه سنک بیاننده در
پس وجه مشروح اوزره ابن ملجم برگشته روزگار باز آمد یا علی زود دم بکش کیرو لابه کنان کلوب اینه نی لطفا ایدوب بنی تیز چه اولدر
تا نه بینم آن دم ووقت ترش تاکه وقت ترش ودم تلخی کورمیم • ای مرتضی ومجتبی بنم دست ستمکار مدن بو مقوله کار ناسزا به بیدار
اولوب کرفتار عذاب نار اولمقدن ایسه • باری من حلالت می کنم خونم بریز بن سکا حلال ایلرم بنم قانمی دوک تا نه بیند چشم من آن رستخیز
تاکه بنم چشمم سنک اول یوم قتنک قیامتنی • ودیدهٔ جانم روز جزانک عقوبتنی کورمیه • زیرا الخ • سکا اگری بقان کوز چه یکدر
دیدی • پس علی کرم شیخم ذکری سبق ایدن اول پهلوان خدا اندازه • ابن ملجم ایله اول بازگشتنی حکایت ایدوب ایتدی ای پهلوان
باز عان بن حی • ابن ملجم جواب قطعی ویروب گفتم ار هر ذره خونی شود ایتدم ای بد نژاد اگر هر بر ذره خونی اوله •
خنجر اندر کف بقصد تو رود خنجر در دست سنک قتلنک قصد نه کته • بونی تحقیق بیل که یک سر مو از تو نتواند برید
چون قلم بر تو چنان خطی کشید چونکه قلم قضا سنک اوزرکه بو مخلین بر خط دستور العمل چکدی • سندن بر قیل او جنی قطع وازاله یه
قادر اولمیوب لابد اول فعل بد قبل الموت سندن وجوده کلور شعر • قضا رفته اول تا با خبر • زباطن او نموده سر ظاهر
قضا پیوسته اند اینجا یکایک • بباید بر سر ما جمله بی شک • قضا بد رفته اینجا بر سر تو • که باشد بعد ازین مرغ خور تو
پس ای ابن ملجم اگر قضا وقدر بنم سینهمی سنک شمشیر خونریزکه بر ایتمشدر لیک بی غم شو شفیع تو منم لکن بی غم اول که روز جزاده
سنک شفیعک بنم • زیرا من خواجهٔ روحم نه مملوک تنم خواجهٔ روحم مملوک تن دکلم • یعنی بن قلوب طالبینه نافخ جذبهٔ ربانی
وحیات بخش روح انسانی اولوب محبوس طوارق افلاکی اولان تیره خاکی دکلم • فلهذا پیش من این تن ندارد قیمتی بو بدن فانی
بنم قتمده بر قیمت طوتماز بی تن خویشیم فتی ابن الفتی بن بدنسز فتی ابن الفتیام یا ابن ملجم خنجر وشمشیر شد ریحان من
خنجر وشمشیر بنم ریحانم اولدی • کما قال کرم الله وجهه شعر • السیف والخنجر ریحاننا • اف علی النرجس والآس
شرابنا من دم اعدائنا • فکاسنا جمجمة الراس پس لاجرم مرگ من شد بزم ونرگسدان من بنم مرگم بزم حیات
ونرگسدان مشاهداتم اولدی شعر • حقیقت مرتضی مرکان علمست • که او پیوسته هم با علم وحلمست • علی دیدست بی شک وصل جانان
ازو دیدم تمامت راز پنهان • همیکرد زعشق خود فنا او • که بنید از فنا عین بقا او • چنان حیران بماند وگشت مدهوش
که جان دید او نه جسم ونه هوش • ایمدی ای مستمع مناقب علی انکه او تن را بدینسان پی کند اول وجود شریف که جسم لطیفنی
بو منوال اوزره پایمال ایلیه • جهلانک زعم ایتدوکی کبی حرص میری وخلافت کی کند نیچون حرص امارت وخلافت ایدر • پس بو بابده
بعضلردن سؤال وارد اولور که • امام الهدی علی المرتضی خود • اصحاب رسول الله علیهم رضوان الله دن مروی نیجه اخبار ایله
خلافت رجاسنده اولدوغی تصریح اولنمشدر • نتکیم قاضی بیضاوی مصابیحه اولان شرح لطیفنده بیورر لرکه • ورُوینا
من وجوه ان الحسن بن علی رضی الله عنهما لما حضرته الوفاة • قال لاخیه الحسین یا اخی ان اباک لما قبض رسول الله

استشرف

استشرف لهذا الامر ورجا ان یکون صاحبه فصرفه الله عنه ووَلِیَها ابو بکر فلما حضرت ابا بکر الوفاة اشرف لها ایضًا
فصرفت عنه الی عمر • فلما احتضر عمر جعلها شوری بین ستة هو احدهم فلم یشک انها لا تعدوه فصرفت الی عثمان بویع
ثم تُوزع حتی جرد السیف وطلبها فلما صفی له شیء منها والله ما اری ان یجمع الله فینا اهل البیت النبوة والخلافة بالخصوص
وقعهٔ جمل ومصاف صفین • وحرب نهروان ده نزاع اولنمشدر • وقایع مزبوره دلایل طلب خلافت دکلمیدر دیو وارد اولان
سؤالی دفع ایچون مولانا خداوندگار بیورر لرکه نعم اگرچه بو مذکورات شعار امارت ودلایل طلب خلافتدر • ولکن حاشا
ایله دکلدر که حریص حب سلطنت اوله • بلکه اول شاه ولایت زان بظاهر کوشد اندر جاه حکم بجهت الظاهر حکم وجاهه
اول سببدن سعی وکوشش ایدر که سمت حکومتی بدید ار ایدوب تا امیران را نماید راه حکم حتی امراء اهل اسلامه
عند الله مرضی اولان طریق حکمی کوستره • کما روی الحسن بن جرموز عن ابیه • قال رایت علی بن ابی طالب یخرج فی مسجد الکوفة
وعلیه قطریتان متزرًا بالواحدة مرتدیا بالاخری • وازاره الی نصف الساق • وهو یطوف بالاسواق • ومعه درة یامرهم
بتقوی الله • وصدق الحدیث وحسن البیع • والوفاء للکیل والمیزان • وعن ابن عباس قال اشتری علی بن ابی طالب قمیصًا
بثلاثة دراهم • وهو خلیفة وقطع کمه من موضع الرسغین • وقال الحمد لله الذی هذا من ریاشه • وروی کان علی یاخذ فی الجزیة
والخراج من اهل کل صناعة من صناعته وعمل یده • حتی من اهل الابرة الابر • والمسال • والخیوط • والحبال • ثم یقسمه بین الناس
وکان لا یدع فی بیت المال مالا یبیت فیه حتی یقسمه الا ان یغلبه شغل فیصبح الیه • وکان یقول یا دنیا لا تغرینی غری غیری
وروی ان مغیرة حلف بالله • ما اخطأ علی فی قضاء قضی به قط • لانه اعلم الناس واقضاهم کما روی عن عبد الرحمن بن ابی لیلی
قال قال عمر علی اقضانا • وعن عبد الملک بن سلیمان • قال قلت لعطاء اکان فی اصحاب محمد صلی الله علیه وسلم احد اعلم
من علی قال لا والله ما اعلمه • ایمدی بر مصداق روایات مزبوره • اول شاه ولایت وسرافراز دنیا واخرت مقدار
ذرهٔ شهرت وثروته رغبتی • وملک وامارته میل ومحبتی اولمیوب لکن هم نصفت وعدالت • وتواضع ومسکنت ایله فقرایه
نه وجهله شفقت • ونه طریقله حفظ وحمایت اولنا جغین خلفاء آتیه یه تعلیم • وهم خلافت باطنه لرین خلافت ظاهره ایله دخی
خلقه تفهیم ایچون • من حیث الظاهر دخی صورت طلبده اولدی که حق آشکارا اولوب تا امیری را دهد جانی دگر حتی صورت
امارته بر جان دیگر وصورت آخر ویره • تا دهد نخل خلافت را ثمر تا که نخل پر انوار خلافت باطنه لرینی خلافت ظاهره ایله
زینت افزای اثمار عدالت ایدوب • شجرهٔ خلافت اثمارک ثمرهٔ عدالتلری اوله • پس حضرات انبیا ووارث کملری اولان
اصفیا جمیع اعمال وافعالده • غرض نفسانیدن پاک ومعرا اولدقلرینی تحقیق ایچون جناب مولانا بو بیانه شروع بیوردیلر
بیان آنکه پیغمبر علیه السلام مکه را وغیر مکه جهت دوستی ملک دنیا نبود چونکه فرمود ست الدنیا
جیفة بلکه بامر بود آنک بیانندهدر که • اول سلطان اقلیم پرور عرب وعجم • وشهنشاه هژده هزار عالم صلی الله علیه
وسلمک مکه مکرمه • وبلاد اخرک طالب فتح وتسخیری اولدقلری • حاشا وکلا ملک دنیا ایچون دکل ایدی • زیرا چونکه اول نو
تسخیر ملک وملکوت • واریکه نشین تخت جبروت الدنیا جیفة بیورمشدر • نه احتمالدر که کهنه عروس دنیایه بر لحظه نظر ایدهلر
بلکه اول چمن آرای باغ مازاغک طالب فتح مکه • وراغب تسخیر سایر بلده اولدقلری امر الهی ایله در دیو بیورر لرکه
جهد پیغمبر بفتح مکه هم رسول علیه السلامک فتح مکه یه جهدی هم کی بود در حب دنیا متهم حب دنیاده نیجان متهم اولور
یعنی اولماز بلکه اول سلطنتی جبروتی • وابهت وصلابتی ملکوتی در • کما روی عن ابو سعید الخدری • کان رسول الله صلی الله علیه وسلم
اذا جلس فی المجلس احتبی بیدیه • وکان کثیر السکوت • لا یتکلم فی غیر حاجة • وکان ضحکه تبسمًا • وکلامه فصلًا لا فضول ولا تقصیر
وکان ضحک اصحابه عنده التبسم • مجلسه مجلس علم وحیاء وخیر وامانة • لا ترفع فیه الاصوات • ولا تنتهک فیه الحرمات • اذا
تکلم اطرق جلساؤه کانما علی رؤسهم الطیر جاء الیه رجل فقام بین یدیه • فاخذته رعدة شدیدة ومهابة • فقال له هون علیک
فانی لست بملک ولا جبار • انما انا ابن امرأة من قریش تأکل القدید بمکة • فنطق الرجل بحاجته • فقام صلی الله علیه وسلم
فقال یا ایها الناس انی اوحی الی ان تواضعوا • الا فتواضعوا حتی لا یبغی احد علی احد • ولا یفخر احد علی احد وکونوا عباد الله اخوانا
ایمدی ای سالک راه هدایت مصطفویه انکه او از مخزن هفت آسمان اول مردم دیدهٔ هر موجودک • نور جهان افروز
وجود بهبودلری که • براق برق عنان • ومرافقت بیک رحمان ایله شب خارقهٔ اسرا • ولیلهٔ غریبهٔ معراج عالم
بالاده • مهمانسرای قرب او ادنایه اعتلا ایچون • طی میدان زمرد کون هفت آسمان ایتدوکی روز امتحانده بر نحوی
ما زاغ البصر وما طغی • اعیان خزاین ملکوتدن بر نسنه یه نگران اولمیوب چشم ودل بربست روز امتحان گلشن آرای باغ
راغ مازاغ اولان شکوفه بادام چشم ودللرینی بند ایدوب نسیم وصال جمال ذو الجلالدن غیره گشاده قیلمادیلر تا که
از پی نظاره او حور وجان پر شده آفاق هر هفت آسمان اول مدعو دار الضیافهٔ ملکوت اعلانک نظارهٔ انوار بخشلریدن
اونوری لم یطمثهن قبلهم انس ولا جان قول کریمی وصف شانلری اولان عرایس حور جنان • وارواح مقدسهٔ انبیا یزدان

البته نور بهجت قرب ومکان نظر ایله کنده‌ولرین زینت قیلوب تماشای حسن جمال شهود لامکان بیما الچون روشنان ملکوتیه
سیرانه چقوب آفاق هر هفت آسمان مالامال اولمش ایدی الحاصل هر بری انواع سندس واستبرق وحلل آفتاب برق ایله
خویشتن آراسته از بهر او اول تیزرو مرحلهٔ سبحان الذی اسری الچون کنده‌ولرین آراسته قیلوب دست نیازلرنده جواهر
اسرار ایله پر اولمش نوردن طبقلری قدم عرش مکانلرینه نثار قیلدیلر اما اول همای همایون بال هو اکبر عرش ذو الجلال
طرفة العینده برق لامعدن اسرع کچوب بر بنه التفات ایتمدی بر نجه نگران اولسون که خود درا پروای غیر دوست کو
اول یکه سوار لامکان بیمانک دیدهٔ وحدت بیننده خود پروای غیر دوست قنی یعنی دوستدن غیری کورمدی که اکا نظر قیله
الحاصل اول رفرف سوار خورشید برق الجنان برگشت از اجلال حق انجلال حقدن الجلبن پر انوار حسن وجمال اولمش ایدی که
تجلی ذات وحدت مطلقه‌دن غیری محو اولوب که در وهم ره نیابد آل حق اول قرب بلا معیتده اغیار دکل غرق شهود انوار
تجلیات صفات اولان اهل حق دخی افتخاره یول بولمازدی

عقل از سفر براق عشقت ● تا چند کند سؤال لمکی این
در دایرهٔ معاد ومبدأ ● موهوم خطی فتاده در بین
زاهد شدن دنی تدنی ● آن دایره گشته قاب قوسین
آن خط تو هستی برانداخت ● تا عکس جدا نباشد از عین
بسرش ز غبار غیر وارست ● مانندهٔ آفتاب از غین

خلاصهٔ کلام اول محرم خلوتخانهٔ وحدت بی شوایب عیوب مرغوب القلوب اولان خزاین غیوبه التفات قیلمایوب چشم حبیبی
جمال وحدتدن غیره بقمادی وبالجمله قوت جاذبهٔ ادن منی ایله بر مرتبه‌یه ارتقا ایتدی که جبرئیل امین وجمیع ملائکهٔ مقربین
وانبیا ومرسلین اول قرب واتحادده قریب اولمادی ولاجرم بر قرب لامکانه اعتلا ایلدی که کون دخی بیلمدی که انک قدم
مقدم قدسی قنده در وقدم بیلمدی که نفس قنده در نفس دخی دلی ودل جانی وجان سری قنده اولدقلرین بیلموب
بو حیرت ایله کون اول مکرم مهمان سرای اجلالک قدم پاکنی وقدم دخی نفسنی نفس دلی دل دخی جانی وجان سری سر دخی
مقام وصلی جست وجو ایدرک وجود محمدی کسوهٔ کونیه‌دن چقوب خلوتسرای وحدتده منصبغ رنک احدیت اولدی عطار

زحس بگذشت واز جان هم گذر کرد ● زیکی در یکی یکی نظر کرد
نمی‌گنجید انجا لیس فی الدار ● اگر تو واصلی این سر نگه دار
نمی‌گنجید انجا میم احمد ● احد شد در زمان بنجود محمد
محمد محو شد تا ماند الله ● کجا ماند کسی اینجای آگاه

فلهذا اول قاب قوسین او ادنی حرم سرای وحدتده اولان محو اثنینیتدن خبر ویروب بر فحوای لی مع الله وقت لا یسعنی
فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل بیوررلر که لا یسع فینا نبی مرسل والملک والروح ایضا فاعقلوا خاصه بیم الچون اولان
وقت تجلی احدی الذاتده بکا نبی مرسل وکذلک املاک دار واحدن بر نیک کنجایشی یوقدر پس تعقل ایدیکوز کیم بونک کبی
همای اوج وحدت اولان صاحب سعادت دنیا ومافیهایه رغبت ایدرمی بلکه دنیایه میل ومحبت ایدن بی بصیرلر طالب جیفه
اولان زاغ بی همتلردر دیو کاشف اسرار کبریا جناب مولانا انسان حقیقهٔ جمعیهٔ احمدیدن طوطی گویا اولوب بیوررلر که
گفت ما زاغیم همچون زاغ نی اول سرور سرفراز عالم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بز چمن آرای باغ جبروت اولان
شکفته گل مازاغ لاهوتز حب ماسوا ایله الفت ایدن زاغ سیاه دون همت کبی دکلوز اهل دنیا خورشکر مست صباغیم وست باغ
الوان تعیناتی بی رنکی وحدتده منصبغ ایدن رحیق جذبهٔ احدیتک مست مدهوشیوز یوخسه بادهٔ باغ الوان کثرت وتزئینک
سرخوشی دکلوز حبذا ومرحبا چونکه مخزن نهای افلاک وعقول چون خسی آمد بر چشم رسول چونکه خزاین نه طباق افلاک
عقول ونفوس املاک ایله نظر خدابین لولاک لما خلقت الافلاکه مانند خس وخاشاک بی قدر وبی بها کلدی ایسه ای نور یقین
صاحبی اولان مؤمنین اول محبوب درگاهک پیشکاهنده پس چه باشد مکه وشام وعراق پس مکه وشام وعراقک
نه قدر وقیمتی اولور که نماید او نبرد واشتیاق که اول شهسوار کشورگشای سرادقات علیین‌دن انلار الچون نبرد
واشتیاق نمایان اوله حاشا وکلا انلارک شان قدس اجلاللرنه بو مقوله فرض محالک فرضی محال در نتکم کیم
آن گمان بر وی ضمیر بد کند اول گمان بدی اول سلطان کونینه ابوجهل طینت وابولهب جبلت اولان بد ضمیر
وابلیس سیر گمرا ایدر گو قیاس از جهل وحرص خود کند اول شوم خلقت اول قیاس فاسدی وظن کاسدی کندو جهل
وحرصندن ایدوب شوایب بشریه‌دن مقدس اولان انبیا واولیایی کندو کبی اسیر حرص وشهوت زعم ایدر ایدی ای بند
قید سلاسل جهالت بو ضمیر آلوده خباثتدن با صدق ومحبت ایله غسل وطهارت ودل پرکدورتکدن ازالهٔ نجاست
حرص وشهوت قیل کم آدم الاولیا امام علی المرتضی دخی پیر واثر محمد المصطفا اولمغله اگر طلب خلافت واگر جهد تسخیر
مملکت ایتدکلری جیفهٔ دنیایه رغبت وحب ریاست الچون اولمایوب بلا شک وارتیاب جمیع حرکاتی بر مقتضای رضای
وهاب ایدوکنی درباب قیلاسز زیرا حضرت سید البشر علیه افضل الصلوات مادارت الشمس والقمر اول هزبر غضنفر وکل
منزلت بالاترلرندن خبر ویرمشدر کما روی عبد الله بن الحارث قال قلت لعلی بن ابی طالب اخبرنی بافضل منزلتک
من رسول الله صلی الله علیه وسلم قال نعم قال بینا انا نائم عنده وهو یصلی فلما فرغ من صلاته قال یا علی ما سألت الله عز وجل

من الخ

من الخیر الا سألت لک مثله وما استعذت الله من الشر الا استعذت الله لک مثله اخرجه المحاملی کذا فی ریاض النظر
فی فضایل العشر وبوندن ماعدا من کنت مولاه فعلی مولاه وانت منی بمنزلة هرون من موسی ودمک دمی ولحمک لحمی دن
احادیث شریفه‌لری اول شاه ولایتک حضرت خاتم رسالت ایله اتحاد معنویلرنه شهادت ایدوب بلکه چراغ حقیقت مرتضویه‌دن
شمع دللرین پر نور محبت ایدوب تخلق ایدن هر بر والی علی منقبتک اتحاد مزبورده منزلتلری اولدوغنه اشارتدر
اما احول چشم بی بصیرلرک انبیا ایله اولیانک اتحاد والفتلرینی رؤیته عدم قدرتلری اولمغله گفته اینک ما بشر ایشان بشر
ما واشان بستهٔ خوابیم وخور ونفتحه من حیث التصوره کندولره قیاس ایدرلر زیرا ای مبتلای غفلت وسیاه لقای انک
کثرت سن اکا نظر ایتسن که مثلا آبگینهٔ زرد چون سازی نقاب آبگینهٔ زردی چونکه چشمکه نقاب ایده سن هر آینه
زرد بینی جمله نور آفتاب جملهٔ نور آفتاب عالمتابی زرد آلود کوررسن حال آنکه نور خورشید محض سفید ورنک زرد
وکبوددن مجرد وفریددر ایمدی رنک کثراتدن مجرد ونور آفتاب ولایت اولان اهل وحدته بی علت نظره همت ایدرسک
انلارک دست ارشاد وهدایت وسنک فلاخن صدق ومحبتلر ایله چشم معلول بشریتکدن بشکن آن شیشهٔ کبود وزرد را
اول شیشهٔ زرد غفلت وآبگینهٔ کبود جهالتی کسر وشکست ایله که رنک کثرت ولون غیریت مرتفع اولدقده تا شناسی گرد را ومرد را
تا گرد بشریت ایله پر کدورت اولان مرد میدان ملکوت با صفوتلری تمییز ایدوب حقیقت حاللرینی شناسا ولطافت نور
جماللرینی بینا اولاسن واگر نه خود عوام وخواصی غبار آلود جسم وصورت ومبتلای اکل وشرب وخواب وجماعده مساوات
اوزره کوریورم بونلارک صورتدن مجرد اولدقلری معنی زردیر سکا ای صورت بین گرد فارس گرد سر افراشته
گرد را تو مرد حق پنداشته مثلا اطراف فارسه گرد افراشته اولمش سن اینه گردی مرد حق گمان ایلمش سن یعنی اول فارسان
میدان ملکوت که ارواح انسن جبروتدر راکب اولدقلری سمند محبت برق بیمانک ستم گرد انگیز ناسوتی سمندن مرتفع اولان
غبار استطقسات صورة جسمیه ایله سر افراخته اولمغله سمارهٔ جمال روح آفتاب طلعتلری اولان غبرهٔ بشریتلرین حقیقه
انسانیه زعم ایلمشسن ایمدی ما دلم که اول طاوسان گلشن آباد لاهوتی اولان عالی منزلتلرک توتیای اقدام گفش اسمانلریله
دیدهٔ جانی تکحیل ایتمیه سن گردن مردی فرق ایده مزسن بو قصه خود مشهور آسمان وزمین درکه جمهور ملائکه بر فحوای واذ قلنا
للملائکة اسجدوا لآدم فسجدوا آدم جد آدمه سجده ایله امر اولندقلرنده جمله‌سی آدمه سجده قیلوب لکن گرد دید ابلیس گفت این فرع طین
چون فزاید بر من آتش جبین ابلیس لعین گرد جسد آدمه نظر ایدوب بو فرع طین اولان ثمرهٔ زمین بن آتش جبینک اوزرنه نیجه
تفضیل اولنور دیدی وبر موجب الا ابلیس ابی واستکبر وکان من الکافرین مردود اسفل سافلین ومطرود درگاه بیچین
اولدی فاذا کان کذلک ای صورت رهین تا تو می بینی عزیزان را بشر مادام که سن اعزهٔ علیین مکینلرک مجرد صورت بشریه‌لرنه
نظر ایدوب حقیقت بین اولمیه سن دانکه میراث بلیس است آن نظر معلومک اولسون که اول نظر صورت بین ابلیس لعینک
میراثیدر زیرا که گر نه فرزند بلیسی ای عنید اگر سن فرزند ابلیس اولمیه‌سک ای عنید پس بتو میراث آن سگ چون رسید پس
اول کلبک صورت بیننک میراثی سکا نیجه ایرشوردی وصفهٔ شیطانیه ایله نه جهتدن متصف اولوردک شیخ عطار

منی دوست و تو فرزند آدم ● کجا مانندهٔ دیوی دمادم
گر اشیطان ببرد ازره ندانی ● که همچون او تو در لعنت بمانی
مبر فرمان شیطان زود بگریز ● اگر مردی تو از شیطان بپرهیز
ره مردان طلب نی راه ابلیس ● در این ره باش تو نی مکر وتلبیس
چرا در درد صورت مبتلایی ● چنین چاه طبیعت در بلایی
تویی ذرات خورشید منیری ● چرا اندر کف صورت اسیری
تو گنجی لیک در بند طلسمی ● تو جانی لیک در زندان جسمی
طلسم بند بر نجات تن شکن ● نمود جو هر ذرات افکن
خلیفه زادهٔ آخر چه صورت ● که ره گم کردی آخر چه بودت
اگر فرزندانی دمی زن ● گران دم که وجودت شد روشن
بلای راکشیدی گو ز صورت ● ازان پیوسته بودی در کدورت
تو قدر خود نمیدانی که شمسی ● ولی اینجا که در بند نفسی
تو صورت دیدی وجانان ندیدی ● مران خورشید را رخشان ندیدی
نمیدانی چه گویم جمله جانی ● تویی هم آشکارا و نهانی
براندازی حجاب از روی لدار ● چو بینی در عیانت لیس فی الدار
طلبکار راه ایم و کو دست دیدیم ● نمود خویشتن بی پوست دیدیم
ندیدم هیچ جز جانان حقیقت ● که بسپارم بدو راه طریقت
امام حیدرست آن عین تحقیق ● بجان هم دست دارم نیز صدیق
علی در جان عطارست رهبر ● که او در شهر علم آمد یقین در
مراد بد ارحیدر بس ز دنیا ● که دارم از محمد جمله معنا

ایمدی بنم نور دیدهم نصایح مزبوره‌یی سمع قبول ایله اصغا ایدوب رؤیت جمال اصفیایه عاشق شیدا اولدکسه کاشف
اسرار کبریا جناب مولانا مناسبت ایله بو قدر معارف روح افزا اهدا ایتدکدن صکره ینه امام علی المرتضی ابن ملجم نامعقوله
شیر خدا اولدوغن انبا ایتدوکنی لسان مرتضادن بلبل گویا اولوب بیوررلر که اول حیدر کرار وغا ایتدی یا ابن ملجم
من نیم سگ شیر حقم حق پرست بن مانند سگ اولان اسیر نفس وهوا وطالب جیفهٔ دنیا دکلم بلکه شیر خدا وحق پرست وطالب
مولایم وکندی شیره تشبیه ایتدوکم شیر صوری دکلدر زیرا که بن دیدوکم شیر حقم کز صورت برست شیر حق اولدرکم

قید صورت و بند طبیعتدن خلاص اولوب عشق و محبتی مولایه و میل و رغبتی بقا بعد الفنایه اوله زیرا شیر دنیا جوید اشکاری و برک
شیر دنیا اولان کلب شہوا جویای شکار خورد و غدادر اما شیر مولی جوید آزادی و مرک شیر مولی ارزوی غدادن تبرا اولوب
دایما آزادی و مرک تمنی ایدر اکا بناءً که چونکه اندر مرک بیند صد وجود چونکه شیر خدا موت و فناده صد هزار حیات و بقا
مشاهده ایدرلر بو مرک و فنادن نا پروا اولوب شوق بیهمتا ایله همچو پروانه بسوزد صد وجود پروانه وار شمع وصل دلداره
صد وجود باندروب عمر ابن الفارضک بو شعر مرغوب زبان جانلرینک اذکاری اولور کما قال قدس سره شعر
بل من بشرنی بیوم لقاء ✿ اعطیه من فرط السرور ردائی ✿ لو لم اکن عبد الکنت وهبته ✿ روحی و تلک هدیة الفقراء
موتی علی دین المحبة یا فتی ✿ عیش جدید طاب فیه بقائی ✿ ان الذین احبهم اهل الوفا ✿ من مات فیهم عاش عیش هناء
تلقی بهم سبب الحیوة بروحهم ✿ یا حبذا ان منیتی بمناء ✿ و حیوتی ان مت فیهم مخلصا ✿ غلا ملان الکون بالسراء
آه ای پروانه سوزان شد هوای مرک طوق صادقان هوای مرک عاشقان صادقانک طوق زرین جان و کردن بند
زمردین جنانی اولدی اما عرض کالای موت شیفته حیات فانیه اولان مر یهودان را بد این دم امتحان یهودیلره بو دم
یعنی تمنی الموت الجون دوداق دیر دوب دم اورمق حقا امتحان اولدی زیرا رب ودود در نبی فرمود ای قوم یهود
قرآن عظیمده بیوردی که ای قوم یهود صادقان را موت باشد کنج و سود موت جسمانی صادقلره کنز لا یفنی و ربح بی منتهی اوله
آه ای مستمع آگاه همچنان که آرزوی سود هست مثلا سوداگران جهان و تاجران بلدان نه وجهله آرزوی سود فراوان
ایدرلر ایسه همچنان عاشقان خدا و صادقان راه هدایه دخی تلاقی موتده تمنای انواع منفعت اولماغله عند العاشقین
آرزوی مرک بردن زان بهست آرزوی مرک ایتمک منافع دنیویه دن بهتر و تحفه موت محبوبلرندن جانلرینه هدیه زیبا تردر
فاذا کان کذلک سز دخی دعوای محبتده صادقلردن ایسه کوز برنجوای فتمنوا الموت ان کنتم صادقین ای جهودان بهر ناموس کسان
ای جهودلر بین الناس عرض و ناموسکزی صیانت ایچون باری دل او حیله برکره بکذرانید این تمنا بر زبان بو تمنی موتی لسانکز
اوزره اجرا ایدوب یا لیتنا نموت دیکوز پس چونکه حریص حیات دنیا اولان اهل هوانک مسامع شهوت آلودلرینه خبر موت
القا اولندی یک جهودی این قدر زهره نداشت جهودلردن برسی یا لیتنی اموت قولنی زبانلرینه آلمایوب بو قدرجه
زهره طوتمادی اول درو غکوی شهوت خورلرک تمنی موته نه طاقتلری و نام مرکی لسانه کتورمکه نه قدرتلری وار درکه
چون محمد این علم را بر فراشت چونکه اول داد ار ممالک نبوت و داور تاجدار تخت رسالت علیه اکمل التحیة بو اعلام دعوت
الی الهدایه و آیت فتمنوا الموت رایاتنی سرافراشته قیلوب جهودلره تکلیف تمنی موت ایلدی کفت اکر رانید این بر زبان
بیوردیلرکه اکر طایفه یهود اللهم امتنا دیو تمنای موتی لسانلری اوزره اجرا قیلیه لر ایدی یک یهودی خود نماندی در جهان
جهانده خود بر یهودی قالماز هلاک اولورلر ایدی کما روی عن ابن عباس رضی الله عنهما انه قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
لو تمنی الیهود الموت لم یبق یهودی علی وجه الارض پس اول کفر عنادیلری اولان یهود جحودلره نه تمنی موت و نه اجابت
دعوته قدرتلری اولمایوب آخرته دنیایه دکشدیلر و بر قاچ کون حیات فانیه ایچون بالآخره پس یهودان مال بردند و خراج
که مکن رسوا تو مارا ای سراج یهودیلر مال و خراج المتوب رجا ایتدیلرکه بزی آرزوی موت تکلیفی ایله رسوای ایلمه ای آفتاب
جهان افروز رسالت و مهر و تاج آسمان هدایت بز سنک صدق نبوتک بلورز ولکن غیرت جاهلیه و شقاوت جبلیه مز
معاندت ایدرز دیدیلر قل بئسما یأمرکم به ایمانکم ان کنتم مؤمنین معلوم اوله که مولانا خداوندکار بو ابیات شریفه ایله سوره
بقره نک اواخرنده و سوره جمعه ده یهودیلر شاننده نازله اولان بو ایکی آیتک مضمون منیفین تفسیر بیورمشلردر کما قال تع
فی سورة البقرة قل ان کانت لکم الدار الآخرة عند الله خالصة من دون الناس فتمنوا الموت ان کنتم صادقین و لن
یتمنوه ابدا بما قدمت ایدیهم والله علیم بالظالمین و لتجدنهم احرص الناس علی حیوة الی آخر الآیه و قال فی سورة الجمعه
قل یا ایها الذین هادوا ان زعمتم انکم اولیاء لله من دون الناس فتمنوا الموت ان کنتم صادقین و لا یتمنونه ابدا بما قدمت
ایدیهم والله علیم بالظالمین قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملاقیکم ثم تردون الی عالم الغیب و الشهادة فینبئکم
بما کنتم تعملون پس زمره مفسرین روایات صحیحه ایله بو آیت کریمه نک سبب نزولنده کلک یقین ایله صحایف تفسیر
قرآن مبینده نقش تعیین ایدوب بیورمشلرکه زمره یهود و نصاری بر فحوای لن یدخل الجنة الا من کان هودا او نصاری
بزدن غیریسی داخل بهشت اولماز ادعا ایتدکلرنده حضرت قادر و توانا و دانا و بینا تلک امانیهم قل هاتوا برهانکم ان کنتم صادقین
قول کریمی ایله انلرک دعوالری کذب و باطل و امنیه لری خیال و وهم بی حاصل اولدیغن رسول علیه السلامه وحی ایدوب
بیوردی که اول کذاب بد انجام غدارلری تبکیت ایچون نحن ابناء الله و احباؤه دیو دعوای محبت و امنیه جنت ایتدکلرینک
صحتنه ابراز حجت طلب ایدوب دیکه اکر فی الحقیقه فضل و نکاتنده سز سایر ناسدن زیاده اولوب رب ودوده محب
صادق و خاصه دار آخرت و نعیم جنت جانکزه لایق ایدوکنه یقینکوز و بو قولکزده صدقکز وار ایسه بلا تردد تمنای موت ایدیکوز

بونازو نعیم

[margin note:] [illegible] فتمنوا الموت ان کنتم صادقین

بو نازو نعیم و نواخت رحیمه واصل اولا سز اما اول مستحق عذاب الیم و توابع دیو رجیم اولانلر لیملرک موت و فنادن خوف
و بیملری اولمغله تمنای موت ایتمک احتمالدر دیو حیله و دروغلرین مؤمنلره تفهیم ایچون علیم حکیم و علیم اولان رب رحیم و لن یتمنوه ابدا
بما قدمت ایدیهم قول کریمی ایله تأکید ایدوب بیوررکه اول جهودو دوزخ قرارلر کتاب تورینی الا زبله تحریف و رسول مختارک وصفنی
کتم و اخفا ایدوب نه مقوله بد کردار اولدقلارین بیلوب حب دنیا و ریاست و فرط حرص و شهوت ایله تقدیم ایتدکلری آثام و اوزارک
سببی ایله مشاهده آخرت و مکاشفه حضرتدن محجوب و محروم و بعد ذلک دخی مردود و مرجوم اولدقلری معلوملری اولمغله
هرکز تمنای موت ایتمک احتمالی یوقدر و حق جل و علا اول ظلمه سفها و اسیر حب دنیا اولانلرک سوء افعال و اقوال و انکار
و نهان جمیع احوالرینی دانا و بینادر و روی ابن عباس رضی الله عنهما فی معنی الآیه فتمنوا الموت ای ادعوا بالموت علی اکذب الفریقین
پس علی قول ابن عباس حضرت سرور عالم صلی الله علیه و سلم تبلیغ وحی ایله زمره جهودانه بیوردی که ای معاندان اکر
حق سزک جانبکزده اولوب بنم رسالتم مطلق و دین اسلام دین حق دکل ایسه دعا و مباهله قیلکوزکم فریقیندن قنغی طرف
دعواده کاذب و واقعه غیر مطابق ایسه موت اصابت ایدوب درعقب بلاکه لاحق اوله اول جهود و عنودلر ایسه نور اتده
اوصاف محمدیه مشهودلری و بر فحوای غرای یعرفونه کما یعرفون ابناءهم صدق نبوت و ختم رسالته عارف اولوب شبهه لری اولمد
و کلاردی و لکن و لما جاءهم رسول من عند الله مصدق لما معهم نبذ فریق من الذین اوتوا الکتاب کتاب الله وراء ظهورهم کانهم
لا یعلمون دقیق کریمه اوزره فرط فساد لرندن کتم ایدوب نه مقوله کلاب و کذاب اولدقلرین بیلدکلری ایچون تکلیف اولنان دعادن
اباء و امتناع ایتدیلر فلهذا اول قافله سالار راه هدا علیه من صلوات الله الازکی دخی لو تمنوا الموت لغص کل انسان منهم بریقه
و ما بقی یهودی علی وجه الارض الا مات بیوردیلر حق تبارک و تعالی دخی انلاری تهدید شدید ایدوب والله اعلم بالظالمین
قولیله منهمک فی المعاصی اولدقلرین خبر ویردی امنا و صدقنا اول قادر و توانا و دانا و بینا بر فحوای انه بکل شیء علیم احوال
ظالمینی بلدوکی کبی احوال مؤمنین و آسمان و زمینده اولان مهان و کهانه دخی علم ازلیسی محیط و شامل در فاما بو محلده
ظالمینه تخصیص اولندرکه سوق کلام مخرج تهدیده واقع اولمشدر مثلا بر مرد مجرمه ساعاتینک ایه جک محلده انا عارف یک
انک عقوبتی مراد اولنور فافهم پس اول جلیل و جبار بو آیت کریمه ایله حب الهی دعی اولنلری موتله امتحان ایدوب زمره صادقین ایله
کاذبین بربرندن ممتاز اولور و محب صادقلری ان اصحاب الجنة الیوم فی شغل فاکهون خطابیله تبشیر و کاذبلری و امتازوا
الیوم ایها المجرمون عتابیله تحذیر بیورر زیرا شعار کاذبین موتدن فرار و مختار صادقین آرزوی موت ایله طلب وصلت دلدار در
کما قال الجنید المحب یکون مشتاقا الی مولاه و وفاته احب الیه من البقاء و اذ علم ان فیه الرجوع الی مولاه فهو یتمنی الموت ابدا
و ذلک قوله تعالی ان زعمتم انکم اولیاء لله من دون الناس فتمنوا الموت ان کنتم صادقین اما ای مستمع نیک فهم ذکر اولنان
تمنای موت هر حالده مطلوب مطلق دکل در زیرا اکاده فقر و مصایبه عدم تصبر و کاه ظهور ایدن فتن و بلیاته عدم تحمل ایله من حیث
الضجر تمنی موتدن عباد مؤمنین نهی اولنوب بلکه اهل اسلامده او مقوله حالانک کثرت و قوعی امارات قیامتدن ایدوکنه
حدیث شریف وارد اولمشدر کما روی عن ابی ذر رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم لا تقوم الساعة
حتی یرو امن البلاء حتی یری الحی المیت علی اعواده فیقول یا لیت کنت مکان هذا و یقول القایل و هل تدری علی ما تقدم فیقول
کاین ما کان یعنی رسول علیه السلام قیام قیامت اولماز حتی بلیات کثیره کورلمدکجه حتی وفرت فتن بر مرتبه یه وارر که مرد زنده
جسد مرده یی جنازه ده کورد کده اثقال فتنه عدم تحملندن کاشکی بونک یرینه بن اولیدم دیو تمنای موت ایدر و مستمعیندن
برسی انی لوم ایدوب ای بیخبر اول مرده نک حالی سعادت و یا خود شقاوتمیدر نه بیلورسن و آرزوی مرکله انک جانشینی بن
اولایدم دیرسن دیدکده قنده اولورسه اولسون و نه صفایه لایق ایسه اولسون دیوب رد جواب ایدر پس بو لیله ایامده
بولنان مرد تمام اولدرکه بلیاته صبر و تحمل ایله او مقوله آرزودن امتناع و فرمان رسوله اتباع ایلیه کما قال صلی الله علیه و سلم
لا یتمنین احدکم الموت بضر نزل به و لکن لیقل اللهم احینی ما کانت الحیوة خیرا لی و توفنی اذا کانت الوفاة خیرا لی و بالجمله
نه متابع بلیاتدن تضجر و شکایت ایله تمنای موت ایلیه سن و نه مزخرفات دنیایه فرط محبت ایله حریص حیات و صحت اولوب قوم
یهوده مبتلا اولنکره من حیث المشابهة مشاهده آخرتدن دور و اغطیه شهوات ایله مکاشفه حضرتدن مهجور اولاسن زیرا
حیات دنیویه یه کمال حرص و محبت طایفه یهود و ابلیس سیرلرک مقتضای جبلتلری اولمغله حق سبحانه و تعالی بیوررکه
و لتجدنهم احرص الناس علی حیوة و من الذین اشرکوا یود احدهم لو یعمر الف سنة و ما هو بمزحزحه من العذاب ان یعمر والله بصیر بما یعملون
ابن عباس رضی الله عنهما بیورمشلرکه احرص الناس علی حیوة قولیله زمره جهودان و من الذین اشرکوا قولیله طایفه کبران مراد
اولنوب یود احدهم قولنده اولان ضمیر هم مشرکلره و یا خود یهود دخی عزیز ابن الله قوللریله مشرک بالله اولمغله جهودلره راجع در
حاصل معنی جمیعنی نور ایمان ایله دیده بصیرتلری کشاده اولان هر بر عبد مؤمن نظر ایتسه لاجرم یهودیلری طول حیات
حقیره دنیایه جمله ناسدن حتی طایفه کبراندن دخی حریصتر بولورسن زیرا زمره مشرکینک حشر و بعثه انکارلری اولمغله

خوف عذاب نار ایله فکرلری دخی اولمایوب حیات دنیادن غیری نه واردر دیو مشرکلر کمال مرتبه حریص حیات ایکن یهود دیلر مع اذعانهم
بالآخرة وخوفهم من العذاب کیرو مشرکلردن حریصتر در بنجه حریص اولماسونلر که سودای ریاست وحرص شهوت اغطیهٔ غفلت ایله
دیده بصایرلرین بوریوب آخرته واراجق یوزلری ووجهه بقاجق چقاجق کوزلری اولمایوب برفحوای ولقد علموا لمن اشتریه ماله فی الآخرة
من خلاق کندولری سعادت اخرویه دن بی نصیب اولدقلرین بلدکلریچون باری دنیاده معمر اولالم دیو حیات دنیویه یه مشرکلردن زیاده
حریص اولوب اکر یهود واکر کفرهٔ مردودلرک هر بری اکر هزار سال حیات دنیایه محبت ایدوب هرکز آرزوی موت ایتمزلر اما نه فایده
فرضی انظار بیکت ییل معمر اولسه‌لر برفحوای وما هو بمزحزحه من العذاب ان یعمر هیچ برینک معمر اولمقلغی عذاب ناردن عاجز انسانی مبعد
اولماز هرکس اعمالنک جزاسن کوروب هر نه قدر عمر دراز صاحبی دخی اولورسه اکر کبر وترسا واکر یهود ونصاری برفحوای فاولئک
اصحاب النار هم فیها خالدون مخلد فی النار اولوب والله بصیر بما یعملون قول کریمی اوزره حق جل وعلا هر برینک افعال واحوالنی
واعمال واقوالنی بینادر آه کیم جبلت آدمی حرص طول عمر ایله اسرشته اولمغله حضرت سرور عالم صلی الله علیه وسلم حرص نهاد آدمیدن
خبر ویروب یهرم ابن آدم ویشب منه اثنان الحرص علی المال والحرص علی العمر بیورمشلردر واتوریتدن انتخاب اولنان مواعظ
اربعینیه مترجمه‌سنده درکه یعنی حق تعالی عبادینه نصح ایچون توریتده بیورر که یا ابن آدم اعجب لمن یضحک بالملک وقضائی یضحک من حرصک
وتقدیری یضحک من تدبیرک وآخرتی یضحک من دنیاک وقسمی یضحک من حرصک فان رزقک موزون معروف مکنون مخزون
فبادر الموت بعملک فان رزقک لا یاکله غیرک نحن قسمنا بینهم معیشتهم فی الحیوة الدنیا الدنیا مزرعة علی الاولیاء لکی تحبوا الفانی وتخلوا
علی اعدائی کی تکرهوا الفانی یا ابن آدم الموت نازل بک وان کرهت واصبر لحکم ربک فانک باعیننا یا ابن آدم ترید وارید ولا یکون الا ما ارید
من قصدنی عرفنی ومن عرفنی ارادنی ومن ارادنی طلبنی ومن طلبنی وجدنی ومن وجدنی خدمنی ومن خدمنی ذکرنی ومن ذکرنی ذکرته
یا ابن آدم لا تخلص عملک حتی تذوق اربع اموات الموت الاحمر والموت الاصفر والموت الابیض والموت الاسود فالموت الاحمر
احتمال الجفاء وکف الاذی والموت الاصفر الجوع والاصطبار والاعتبار والموت الابیض العزلة والموت الاسود مخالفة النفس والهوی
ولا تتبع الهوی فیضلک عن سبیل الله آه کیم زمرهٔ یهودک ذکر اولنان مواعظ توریت مسموع ومشهودلری اولمشکن توفیق الهی
رفیقلری اولمامغله سمعنا وعصینا دیوب هدایتی ضلالته تبدیل ایتدکلری ایچون اولئک الذین اشتروا الضلالة فما ربحت تجارتهم
وما کانوا مهتدین قول کریمی ایله طریق حقه مهتدی اولمایوب تجارتلرنده عدم ربح ایله خسران عظیمه مبتلا اولدقلری اعلام
وکمال حرصله حیات دنیای سعادت اخری اوزرنه اختیار ایتدکلری ایچون اولئک الذین اشتروا الحیوة الدنیا بالآخرة فلا
یخفف عنهم العذاب ولا هم ینصرون آیت کریمه‌سیله عذاب الیمه کرفتار اولاجقلری انها وافهام بیورلدی فلهذا انجام کار
دروز شماره ایمان واقراری اولان ابرار واخیار دیدار غفار ونعیم پایداره امیدوار اولوب دعوالرنده صدق افکارلری فکر
بنای امل درازی ترک ایله دائما موته مستعد اولورلر کما قال صلی الله علیه وسلم لعبد الله بن عمر کن فی الدنیا کانک غریب او عابر سبیل
وعد نفسک من اهل القبور اذا اصبحت فلا تحدث نفسک بالمساء واذا امسیت فلا تحدث نفسک بالصباح وخذ من حیاتک لموتک ومن
صحتک لسقمک فانک یا عبد الله لا تدری ما اسمک غدا وقال یحیی بن معاذ اطع ربک ولا تفر من الموت ولا تستوحش بفراق الاحبة
فلیس من تفارقه من الاحباء اعز علیک ممن تقدم علیهم وقال لقمن الحکیم لابنه یا بنی لا تدری متی یفجاک فاستعد له قبل ان یفجاک
وقیل لهذا المعنی شعر یا راقد اللیل مسرورا باوله ان الحوادث قد یطرقن اسحارا افنی القرون التی کانت منعمة کر اللیالی اقبالا وادبارا
آه ای یار صدق افکار اکرچه کیم بو آیت کریمه زمرهٔ یهود وکفره‌نک موتدن فرار وحیات دنیایه حرص ومحبتلرین اخباردر ولکن علم
معدوراتی زخارف دنیویه اشتغالنه صرف ایدوب مجرد صورت ظاهره ایله اکتفا وباطنی انکار ایله علمی فقط ظاهره حصر
ایدنلره دخی اشارتدر دیو نجم الدین دایه بو آیت کریمه تفسیرنده ان من علامات الاشتیاق تمنی الموت علی بساط العوافی
دیدکدن صکره بیورورلر که وفیه اشارة اخری ان ارباب علوم الظاهر المنکرین علی ارباب علوم الباطن یزعمون انهم من
اهل النجاة والدرجات دون الائمة المحققین فجعل الله تعالی امارة اهل النجاة التامة من الحیوة وتمنی الموت وهذا
وصف حال السالک الصادق والمحقق العاشق وحال المنکرین من اهل الاهواء والبدع والعلماء المداهنین الحریصین علی الدنیا بخلاف هذا فانهم لن یتمنوه ابدا فالعبد المطیع
یحب الرجوع الی سیده والعبد الآبق لا یرید الرجوع الی سیده وفی الحدیث الصحیح من احب لقاء الله احب الله لقاءه
ومن کره لقاء الله کره الله لقاءه ای محبة العبد للقاء الله نتیجة محبة الله للقاء العبد کقوله تعالی یحبهم ویحبونه اما ای سالک
راه طریقت ولان ارباب معرفت بن خود تهدیدده داخل دکلم واحوال باطنه واقفم دیو بیت شراب حسنی ایله ای چشم مخمور
صاقین الدانمه اولمست ومغرور شعر زیرا سلوکده دخی بعض مکر وتلبیس واردر که انکله ممکور اولانلر تربا صدقادن ابدی مهجور
قالورلر فلهذا علاء الدوله سمنانی لسان جبروتیدن بو معانی بیان ایدوب ان زعمتم انکم اولیاء لله من دون الناس
آیت کریمه‌سنی بویله تحقیق ایدرلرکه ان کنتم صادقین فی هذه الدعوی یعنی ایها القوی المؤکله باللطیفة السریة

من حیث الظاهر وهی القوی التی اذا اشتغل صاحبها بالسلوک وشاهد انوار السر والمعارف السریة امنت بالآیات السریة واطمانت
بانوارها وظنت بان لیس وراء عبادان قریة ورجعت الی عالمها واشتغلت بشهواتها التی ترکتها وقت سلوکها وقالت انی وصلت
فما یضرنی الاشتغال بشهوات النفس یعتریها العجب والغرور من المعارف السریة والانوار التی تشاهدها حتی یستدرجها الحق من حیث
لا یعلم وتحجبها تلک المعارف والانوار کسراب بقیعة یحسبه الظمآن ماء حتی اذا جاءه لم یجده شیئا ووجد الله عنده فوفاه حسابه وتاهها
فی المحاسبة ولیس لاحد من اهل الآخرة عذاب اشد من عذابها نعوذ بالله ونسأل العافیة وحسن المنقلب والمآب والثبات علی طاعة الله
وعبودیته علی وفق متابعة نبیه محمد سید الاحباب علیه السلام واذا دعتها الخفیة للترقی الی عالم الخفی والحق ابت عن دعوتها خوفا علی ترکها الشهوات
بعد ان ذاقتها فی السلوک السری ورجوعها الی مالوفات طبعها وقالت انا وصلت الی حضرة الله والله ولینا وحسبنا لا نحتاج الی دلیل غیره
فی طریقنا فیقول الله فی کتابه لحبیبه قل لهم فتمنوا الموت ان کنتم صادقین فی محبتنا وعاشقین لجمالنا یعنی اشتغلوا بالمجاهدة لتحصل لکم الموت
الارادی الاختیاری ولا یتمنونه ابدا بما قدمت ایدیهم لا یشتغلون بالمجاهدة ولا یجتهدون فی تضییق النفس ولا یشتهون ان یکشف غطاءهم
بما کسبت ایدیهم من الاشتغال بملاذهم العاجلة وشهواتهم الهوائیة والله علیم بالظالمین الذین ظلموا علی قواهم بعد اشتغالهم بذکر الله
وتحصیل الاستعداد السری بالرجوع الی مالوفات طبعهم وترکهم السلوک والذکر قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملاقیکم یعنی انتم
تفرون من الموت الاختیاری والموت الاضطراری ملاقیکم لا محالة ایدی نیم روحم عاشق صادق اولدرکه هیچ بر حالده طبع وشهوته
مایل اولمیه ونفسی عبادتدن عاطل ایتمیوب بو اسلوب اوزره محبوبه وصول ایچون آرزوی موت ایلیوب خرمن فرقتی آتش وصلته وره
حتی که من احب لقاء الله احب الله لقاءه نه خوب وبو زمره عجب مرغوب در آه آه حبیبا فرقت جانه کار ایتدی شعر باشدکه زین
قفص پردازم در باغ الهی آشیان سازم عجبس غفاری کوردی کم بربلوک خلق طاعوندن فرار ایدرلر ایتدی یا طاعون خذنی
یعنی ای طاعون سنی طالب اولمیانلره نیچون طالبسن بزم کاشانه‌مزه قدم رنجه قیل که سنی جان ایله خریدارز بشر حارث دخی بیورر
ما ینکر الموت ولا یکره الموت الا المریب بریده موت انلرک دشمنیدر که لذت وصل دوستی ذوق ایتمیه‌لر شعر فایاک لا تجزع من الموت انه
حلیف الی الاحیاء فی کل لحظة آه کیم بو موت بر قومک راحتی وبر قومک آفتی وبر قومک روز دولتی وبر قومک شب محنتی وبر قومک
عنابی برینک دخی عطاسی وبر قومه بلا وقیامت وبر قومه شفا وسلامت وبر قومه نهایت مدت اشتیاق وبر قومه بدایت
روز فراقدر آه کیم رابعهٔ عدویه یه ملک الموت کلدکده سن کیمسن دیدی اول دخی بن هادم اللذات ومیتم الاطفالم دیدکده رابعه
عدویه ایتدی جوانمردا نه عجب کنه دکی شانن بد ایله وصف ایدوب سنده اولان خصایل حسنه‌دن خبر ویرمدک عزرائیل ایتدی
پس سنده اولان خصلت حسنه ندر رابعه ایتدی انت موصل الحبیب الی الحبیب نقل اولنور که برکون سفیان ثوری احبابندن بر
مسافره مصادف اولدقده مسافر ثوری یه خدمت بیورر دیو عرض محبت ایلدی ثوری دخی اکر بر محلده موته ملاقی اولورسک بردن
اول دوستمزه سلام وبو بیتک مفهومی ایله ختم کلام ایله بیوردی بیت کرجان بانشار تی نخواهی زهی در حال فرستم وتوقف نکنم
آه ای دل همراز وعاشق سرباز بونماز ونیاز وسوز وکداز نیجه بر قیل وقالدن واز کل کیم این سخن رانیست پایانی بدید
بو عشق ومحبت وتمنای موت وامید وصلت سوزلرینه پایان ونهایت ظاهر اولماز همان عشق ومحبتده صادق ایسک
دست باخرده چو چشمت دوست دید چونکه دیده جانک جمال دوستی کوردی دست ارادت ویداختیارک بکا تسلیم ایدوب جوی کولیه
جان ویر اندر ادر کلستان این مزبله بو مزبلهٔ ناسوتدن کلستان لاهوته کل چونکه در ظلمت بدیدی مشعله چونکه ظلمات
بشریتده مشعلهٔ کثرات کوردک نور وحدته کلوب بی توقف ودتر درنه قدم زین چه بی بن سوی باغ ارم بو چاه ناقعر یابدن
طبیعتدن بی توقف وآرام باغ ارم جبروت جانبنه قدم قو حبذا ومرحبا ای محبوب یکتا ومطلوب زیبا که بو دل شیدا عید وصلکه
قربانه روا اوله دخی خود جانه بخت سرمدی بقادر بیت دل شادی بدهم جان وجهان دربازم کر دلم عید ترا لایق قربان باشد
پس نور چشم اولیا حیات بخش روح افزا جناب مولانا مهر سپهر صفا امام علی المرتضانک ابن ملجم ایله اولان ماجرالرین اخبار
ومناسبتله انواع جواهر معارف کرانبها نثار ایدوب مرتضای معشوق امرنه تسلیم ورضا ومقتضای عشق جان فدا ایده اولدوغن
بعد الاشعار ینه اول شیر بیشهٔ وغا بنجه شیر شمشیر خون غذا ایله سر پهلوانی بدندن جدا ایتمدوکینه سبب نه معنی ایدوکن انها
واخلاص عمل نه وجهله رونما اولاجغن انبا ایچون خاتمهٔ جلد ثانی بو بیان زیبا ایله اتمام وصحیفهٔ نظم لآلی انتظاملرین کلک خلوص
مسکی الختام ایله اختتام ایدوب بیورورلرکه کفت امیرالمؤمنین علی کرم الله وجهه با قرآن خود که خدو انداختی در روی من نفس منی
جنبید واخلاص عمل نماند تا کشتن تو اولان امیر المؤمنین علی رضی الله عنهک جنکده قرینی اولان پهلوان بدخواه
ویروب چونکه یم وجهه کوزکورک نفس جنبشیله کلوب اخلاص عمل نایح وصفوت نیته تشویش حاصل اولمغله سنک قتلک باغ اولدی دیو
حقکده اخلاص العمل عجب سعادت وجناب حضرت شیخ عبادتده کاری عبد الواحد ابن زید قال سألت الحسن البصری عن الاخلاص
ما هو قال سألت حذیفة عن الاخلاص ما هو قال سألت النبی علیه السلام عن الاخلاص ما هو قال سألت جبرائیل عن الاخلاص ما هو
قال سألت رب العزة عن الاخلاص ما هو قال سر من سری استودعته قلب من احببته من عبادی ودو معانی شیخ ایدوب

جنید بغدادی دخی الاخلاص سرّ بین الله و بین العبد لا یعلمه ملک فیکتبه و لا شیطان فیفسده و لا هوی فیمیله بیوروب ابو عثمان
مغربی دخی الاخلاص ما لا یکون للنفس فیه نصیب دیشلر • و سهل بن عبد الله دخی الاخلاص ان یکون حرکات العبد و سکونه فی سرّه
و علانیته لله وحده لا شریک له لا یمازجه فی شیء لا نفس و لا هوی و لا دنیا دیو بیوردقدن صکره • ای شیء اشدّ علی النفس من الاخلاص
لانه لیس لها فیه نصیب دیوب • ابو سلیمان دارانی دخی ارباب اخلاصه اظهار شوق ایله • طوبی لمن صحّت له خطوة واحدة لا یرید الا الله
دیو قدم عباد خواص اخلاص اختصاصلری مدح ایدر • پس حباب و الاهمّت • شاه ولایت و صاف نیّت • الاخلاص صدق النیّة مع الله
و فعلیه • اول سرّ مودع ربّ العزّة کنه و ذات ملک خصلتلرنده ودیعت اولنه و غنه اشارت • و زمرهٔ طالبینی ارشاد دهد ایچون
گوهر گرانمایهٔ اخلاصی الماس عبارا تله سفته • و سلک تقریر جواهر نکاتده در رشتهٔ قلوب گفت امیر المؤمنین با آن جوان امیر المؤمنین
اول جوانه ایتدی که بهنگام نبرد ای پهلوان که هنگام نبرده ای پهلوان چون خدو انداختی بر روی من چونکیم بنم روی
خورشید نقابمه خدو انداز اولدک نفس جنبید و تبه شد خوی من بنم نفس و بشریتم حرکت و مزاجمه تغیّر و حدت کلوب خوی
و خصلتم تباه اولدی • و تهوّر طبیعت خلوص نیتم نهب و غارت قیلوب عزمیت ایدوکم غزانک نیم بهر حق شد و نیمی هوا
نصفی حق ایچون و نصفی نفس و هوا ایچون و لکه پس هر کارده لازم اولان بر موجب و ما امروا الا لیعبدوا الله مخلصین له الدین
صدق عزیمت و خلوص نیّت اولوب بر فحوای و لا یشرک بعبادة ربه احدا شرکت اندر کار حق نبود روا کار حقده شرکت نالایق
و نابسزا اولور • بلکه نفس مکارهٔ جمیع کارنده بلکه هر آنده احتیاث شوایب هوادن تزکیه به اهتمام • و رب الاماء دن فقرا
دیلمک گرکدر که حومهٔ اخلاصه وضع اقدام ایلیه سن • کما قال یحیی بن معاذ الاخلاص تمییز العمل من العیوب کتمییز اللبن من بین الفرث و الدم
خلاصهٔ کلام هر حالده ظاهرک موافق باطن اولوب • بلکه اخلاصدن ده مشاهدهٔ اخلاصدن دخی بی قید اولاسن که • قید مزبوردن دخی
خلاصه محتاج اولمیه سن کما قال ابو یعقوب السوسی الاخلاص فقد رؤیة الاخلاص لانّ من شاهد فی اخلاصه الاخلاص لاخلاصه
الی اخلاص • ایدی ای پهلوان همّت بال هوا کیر اوج ایمان • مرد جایگیر لا مکان بیمادن • اقتضای نفس و هوا ایله هیچ بر کار
صورت نما اولمیه و غنی اذعان قیلدکه ضمیر منیره نهان اولمیه که بر و فق خمّرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا تو نگار یدهٔ کف مولیمی
سن نقش ید قدرت مولا • و تصویر دست مشیّت حق جلّ و علاسن • که اول نقش زیبایه خلق الله آدم علی صورته و خلقکم
لاجلی بیوریلوب آن حقی کردهٔ من نیستی مخلوق خداسن مصنوع مخلوق دکلسن • و جمله بودک حق ایچون اولوب بنلکک بوددر
ایمدی ای نفس زکیّه چونکه رواج کلزار اخلاص نبوی شمیده • و رحیق نور مصطفوی دن چشیده قیلدک • و وراثت و لایت مطلقهٔ
محمدیه حسبی ایله کنت یده و رجله درجاتنه ارتقا • و ما رمیت اذ رمیت و لکن الله رمی اوجاتنه اعتلا ایدوب دست رضای خدا ایله
بی من و ما نقش حق را هم بامر حق شکن نقش مولایی هم امر حق ایله کسر و شکست ایدوب بر زجاجه دوست سنگ دوست زن
شیشهٔ دوسته دوست سنگنی اور • و زجاجهٔ هستی یه سنگ محبت ایله شکست ایدوب قید هستیدن خلاص اول • پس چونکه
وارث حقیقت مصطفویه • و زبان گلشن آباد معرفت مرتضویه دن نسق مزبور اوزره اولان کلمات گلزار لطافت اخلاص
اول سایل اسلام اختصاصک سمع قبولنه ایریشوب گبر این بشنید نوری شد پدید ٥ در دل او تا که زناری برید نفس کافر بونی
اشتدی فی الحال مرآت قلبنده بر نور ظهور ایتدی که حتی زنار کفر و انانیتی کسدی • و صد هزار صدق و خلوص ایله پای ناز
و معذرته طوروب گفت من تخم جفای کاشتم ایتدی ایواه و دریغ که بن تخم جفا اکمشم • ای نقد وقت مصطفی و ماه سپهر وفا
من ترا نوع دگر پنداشتم بن سنی نوع آخر و مبتلای نفس و هوا اولان سایر بشر گبی صانمشم مگر خطا ایتمشم • یا علی المرتضی
خبر و آگاهم بوغیشکه تو ترازوی احد خو بوده سن ترازوی احد خوامیش سن بل زبانهٔ هر ترازو بوده بلکه هر میزان اخلاق
حسنه و اوصاف سنیه نک زبانهٔ عدل و نصفتی امیش سن که مؤمن و منافق سنک میزان محبتکده وزن اولنوب صحیح الوزن
اولنلر حضرته لایق مرد تمام • و ناقص الوزن اولوب سکا بغض و عداوت ایدنلر نامراد و بد فرجام اولورمش • کما روی عن ام سلمة
کان رسول الله صلی الله علیه و سلم یقول لا یحبّ علیا منافق و لا یبغضه مؤمن • اخرجه الترمذی • و قال حسن غریب • و عن زید بن ارقم
قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم من احبّ ان یتمسّک بالقضیب الاحمر الذی غرسه الله فی جنة عدن فلیتمسّک بحبّ
علی بن ابی طالب اخرجه احمد فی المناقب • و عن ابن عباس رضی الله عنهما قال • قال رسول الله صلی الله علیه و سلم حبّ علی یاکل الذنوب
کما تاکل النار الحطب اخرجه الملا • و عن فاطمة بنت رسول الله صلی الله علیه و آله قالت • قال رسول الله صلی الله علیه و سلم •
انّ السعید کل السعید حق السعید من احبّ علیا فی حیاته و بعد موته اخرجه احمد • و عن انس رضی الله عنه قال • دفع علی بن ابی طالب
الی بلال درهما لیشتری به بطیخا قال فاشتری به فاخذ بطیخة فقوّرها فوجدها مرّة فقال یا بلال ردّ هذا الی صاحبه و ائتنی بالدرهم
انّ رسول الله صلی الله علیه و سلم قال لی انّ الله اخذ حبّک علی البشر و الشجر و الثمر و البذر فما اجاب الی حبّک عذب و طاب و ما لم
یجب خبث و مرّ • و انی اظنّ هذا مما لم یجب اخرجه الملا • کذا فی الریاض النضرة فی فضایل العشرة فی ذکر الحث علی محبة الطبری • اما ای برادر
پاک طینت حددن تجاوز ایله حبّ علیده افراط و غلوّدن دخی زجر و منع واقع اولمشدر • کما روی عن علی کرّم الله وجهه انه قال

قال لی رسول الله صلی الله علیه و سلم فیک مثل من عیسی علیه السلام ابغضته یهود بهتوا امّه • و احبّته النصاری حتی انزلوه
بالمنزلة التی لیس بها • ثم قال یهلک فیّ رجلان • محبّ مفرط بما لیس فیّ • و مبغض یحمله شنآنی علی ان یبهتنی • و عنه قال یحبّنی اقوام
حتی یدخلوا النار فی حبّی • و یبغضنی اقوام حتی یدخلوا النار فی بغضی • و روی عن السدّی قال علی اللهم العن کل مبغض لنا • و کل محبّ
لنا غال الحکایه عن علی بن زید بن جدعان قال کنت جالسا الی سعید بن مسیّب فقال یا ابا الحسن مر قایدک یذهب بک فتنظر
الی وجه هذا الرجل و الی جسده فانطلق فاذا وجهه وجه زنجی و جسده ابیض قال انی اتیت علی هذا • و هو یسبّ طلحة و الزبیر و علیا فنهیتهم
فابی فقلت له ان کنت کاذبا سوّد الله وجهک فخرج فی وجهه قرحة فاسودّ وجهه • اخرجه ابن ابی الدنیا • پس ای سمیع بیک فهم بیت
بورو ایلر کیم اولدی ایشکا گوش نصیحت را او توتمه زنهار نثر الحاصل افراط حب مرتضی ایله طریق اعتدالدن اعتدا • و من حیث
التفریط نفسکی بغض ایله محل تهلکه یه القا ایتموب بیت چراغ و مسجد و محراب و منبر ابو بکر و عمر عثمان و حیدر
ترجیحنه خلل و یرمیه سن • والله والله اصحابی • وصیتین سمع قبول ایله اصغا قیلوب نجوم زاهرهٔ راه هدی • اعنی حب اصحاب صفا
و حبّ مرتضاده تمام الوزن اولوب جناب مولانا ضمن حکایه ده لسان پهلواندن امام علیه السلام بل زبانهٔ هر ترازو بوده دیدوکی
بو معنایه تلمیح و اشارت ایدوکنی فهم ایده سن • و من حیث الحقیقه علی یه محبت ایتمک نه معنی در • و کیفیت حب مرتضادن و آله دخی
دریای حقیقت محمد المصطفاده آشنا اولان • زمرهٔ اصفیا کیملر ایدوکی • حالا نه گورا اولان پهلوان حکایه سنک ابتدا سنده
بیان اولنمشدر • گرکدر که محل مزبوره مراجعت • و حب علی دن اولوجمله حصه مند اولمغه بذل همّت قیله سن بیت چو طالب را طلب آید بدیدار
بیاید او بقدر خویش اسرار نثر پس ای دل پهلوان طالب صافدل • نور ایمان ایله درونی بی غل • و انما المؤمنون اخوة • معناسنه واصل
و حومهٔ شعاع آفتاب محبته داخل و مغلغله ایتدی • یا علی دریای فضایل • ناگهان بر سعادته نایل اولمشم که مکرکیم تو تبار و اصل و خویشم بوده
سن بنم قوم و قبیلهم • و اصل و پیوندم امیش سن • یعنی مشکاة رسالتدن وراثت کامله حسبی ایله اقتباس ایتدوکک نور حقیقت احمدیه یی
بنم فتیلهٔ شمع قلبمه القا • و افاضه بیوردکلرک نور هدایت ایله جان و روانم احیا • و درون و بیرونم انوار تجلیات ایله نور علی نور • و ضیا اندر
قیلوب اول نورک میراث شوقی • مشکاته جدّه واصل • و بو عبد حقیر دخی ارثله فرزند پدری یه داخل • و مرتبهٔ اخوانه نایل اولدم و غم جهتندن
یا علی سن بنم اخ اعظمم سن • فاما تجب الزمان و المکان • شمدی اول نورک مشرقی سنک وجه کریمک اولوب چراغ دل فرحت الخلافه
سنک مشعل تکدن مشتعل اولدیه الحالة هذه تو فروغ شمع کیشم بوده سن بنم شمع مذهب و چراغ مسلکم نور و ضیاسی ادمش سن نظم

تجلی ایدلی ایچره شیر یزدان	علی کان کرم هم شاه مردان	معارف منبع بحر عطا در	رسولک پیروی اول مرتضادر
کیم ایدر حقی انک حقیقت	که مدح ایتدی انی ختم نبوت	للای عندلیب گلشن حق	که دقت ایتمک اولور قبل نیچه شق
بلاغت ایله کشف ایتمه که بیانی	هزاران مرده دللر بولدی جانی	عیان ایتدک چو اسرار نهانی	ازاله ایلدک ظن و گمانی
سنک فیضکدن اولدی دردهٔ درمان	دوای درد دل جهکده رخشان	فدا اولسون سکا جسم و روانم	که نورک له سنک بر اولدی جانم
یوزین گوردم چو سن مهر وفادن	قول اولدم اشیکنده مصطفانک	سنک یاشکده در تاج خلافت	سنک الکده در نور امامت
امام اولدک چو جمع اولیایه	قلوب جمله نماز اصفیایه	مقام جمعه ایردی جمله مردان	محمد نورنه غرق اولدی اخوان
الهی سن بزی اول جمعه جمع ایت	که فرقی محو اید و نور که شمع ایت	عطالر ایله فضل و رحمتکدن	دله بر جذبه کونکدر حضرتکدن
بزی بزمز حکوب بزم صفایه	اولاشسن قطره بحر مصطفایه	بورادن قالسون شبو در گفتار	قیلالم بحر عشقه جنبه رفتار
جلال الدینه گوش ایله روانک	ایشت سوزین علی یه پهلوانک	ایتدی یا علی سن نور جان آن	وصی مصطفاسن عین آن سن
دلی مرآت ولدهٔ نور روحدت	چون اول مهر صفادن ولدی قسمت	محمد عشقنه صد جان و صد دل	فدا اولسون هر اندهٔ ای پوری کل

پس یا مرتضا من غلام آن چراغ چشم جو بو عاشق مبتلای ولام اول چراغ دیده جویک غلام حلقه بگوشیم که چراغت روشنی پذرفت از و
که یا علی المجتبا • سنک بر چراغ جانک روشنالغی اول چراغ الهیدن قبول ایتمشدر • حقا که اول اریکه نشین • انا ارسلناک شاهدا و مبشرا و نذیرا
و چراغ مبین • و داعیا الی الله باذنه و سراجا منیرا • بر شمع انور و مهر منور در که • جهان و جهانیان اول زینت افزای عرصهٔ رسالتک
غرق انوار رهنماییدر • و لکن اول چراغ هدی • بر چشم بینانک جویاسی در که نور ایله روشنا اولوب تاریکی نفس و هوادن رها بوله •
آه ای سلطان سریر ولایت • و شهسوار مضمار کرامت • وای صدرنشین بارگاه لا فتی • و هو اکبر اوج علیین لو کشف الغطا
من غلام موج آن دریای نور بن اول موج دریای احدیت اولان • شاهنشاه کشور رسالت • شهریار عرصهٔ هدایت • باعث ایجاد عالم
مقصود وجود بنی آدم • زینت افزای عرصهٔ خاک • مسندآرای لولاک لما خلقت الافلاک • اعنی اول محبوب قلوب انس و املاکک بندهٔ الوده کم
که چنین گوهر بر آرد در ظهور که اول دریای مواج حب ذات احدیت • بو تجلین بر گوهر بی بدل ظهوره گتوردی • یعنی اول بحر زخار
حقیقت اولان جوشش همت ختم رسالت علی شاه ولایت • و چهار یار سلاطین تخت خلافت • و اصحاب باصفای درر انجم هدایت
و اولیای اصفیای صنادیق کنوز معرفت کبی • جواهر زواهر قمر طلعتلر ظهوره گتوردی • و بیچنان اول دریای جود و رحمت
و بحر محیط نور فردانیتک غلام عتبهٔ مجتبی یم که کنت کنزا مخفیا ثم اطمئنه ن • ساحل وجود بشریه • بر فحوای اول ما خلق الله دخی خاتمه نسخهٔ رسالت

و فاتحهٔ توقیع جریدهٔ هدایت کبی برنور سپهر وحدت ظهوره گیتوردی رباعی خاتم یعنی که بفخر آدم آمد • مقصود وجود هردو عالم آمد
زو یافت شرف نامه نامی وجود • آری شرف نامه ز خاتم آمد • صلی الله علیه و آله الطیبین الطاهرین • واصحابه المنتجبین المنتجبین •
و علی من اتبعهم الی یوم الدین • صلوة دایمة ما دامت السموات والارضون • پس ای راز دار انا مدینة العلم و علی بابها • و ای امام معلی و مجتبا
و نور هدی عاطفه کن برین شهادت ترا که من • بن عبد فقیره عرضه داشت تحفهٔ کلمهٔ شهادت ایت که این • مرترا دیدم سرافراز زمین
سنی سرافراز زمان • و نقاوهٔ دودمان هاشمیان • چراغ افروز نور ایمان • و نور فیروز عین جان • مشاهده ایندم که فواتح
رشحات سحاب هدایت نزهت بخش ریاض جهان • و روایح قطرات امطار کرامت طراوت فزای گلشن جهان اولان عنبرشمیم
زبانک دماغ جانی معطر • و فروغ لمعات کلماتک ساحهٔ بهنای جهانی منور قیلدی دیوب • اول مسند آرای ایوان اصطفانک حضور نه
قرب بجز کس زخویش و قوم او • انک قوم و اقرباسندن التی نفره قریب • مرد هدایت نصیب عاشقانه سوی دین کیرد ز دود عاشقانه
جانب دین • وصادقانه طریق هدای مبینه توجه ایدوب مجموع مؤمنینه نبحی اولدیلر رباعیه شاهی که زمانه تابع دولت اوست
آفاق گرفته سر بسر حشمت اوست • بر اوج سپهر نور ماه و خورشید • از قبهٔ چرخ آسمان نعمت اوست نثر آه ای طالب دردا که
او بتیغ حلم چندین خلق را اول شهسوار مضمار شجاعت و کرامت • تیغ حلم و شفقت ایله بو قدر خلقک دافرید از تیغ چندین حلق را
حلقنی تیغ قهر خالقدن کیرو آلوب و کردن وجودلرینی طعمهٔ شمشیر بطش الهی والمقدن خلاص ایلیوب نار ضلالتدن نور هدایته
اخراج بیوردی • حقا که تیغ حلم از تیغ آهن تیز تر • تیغ حلم تیغ آهندن تیز تر بل ز صد لشکر ظفرانگیز تر بلکه صد هزار و هزار لشکر
بی شمار دن ظفرانگیز تردر که قیل فاحلم عمن سفه علیک • واصفح عمن اساء الیک • یسلم لک اصدقاؤک • و یستحیی منک اعداؤک • آه ای شاه حشم
نسیم صبح جمال • تطویل مقال اهل حالدن • همدم انس وصال اولان نور شمع محبت اشتعاله کلال کلمیه که عین القضاة همدانی جمع یه شمع لالا
ایمان صادقین ایله سرز بان شهادت گیتوردن مقلده بی یقینلری بر بر ندن تمییز و تبیین ایدوب محب صادقلر ندن عز الدین
احمد بن الحامد المستوفی یه ارسال ایتدوکی مکتوب حقایق مشمولنده • انواع فواید جزیله او لمغله بو نکا بو محله درج اولنوب سلک سطور
شرح دقایق موفورک خاتمه سنه پیوسته قیلندی • پس سمع قبول ایله اصغا قیل که نه بیورمشلر در صورت مکتوب بسم الله الرحمن الرحیم
برادرم را توفیق طلب ایزدی میسر باد • ای دوست معلوم می باید کرد که • چون ایمان • باصل راه خدا حاصل آمد • اینجا ترا می باید که
معنی سلوک بدانی • سلوک را معنی آنست که حرکات و سکنات تو بفرمان پیری پخته شود • اگر در همه حال متبع پیر توانی بودن • این کار
سلوک بود • واگر در بعضی اتباع میکنی • و در بعضی نمیکنی • پس ترا بقدر اتباع سلوکست • و ترا در اتباع پیر لا محاله در دل صفتی باعث بود که
دران صفت اختلاف نباشد • وان صفت طلب ایمان و شوق تو بود بسعادهٔ اخروی • و چون صفت شوق در تو بکمال بود همگی ترا
در اتباع پیر دارد • چون تمام نبود بقدر آن که باشد ترا اتباع بود • واگر ان صفت را خود اصلی نیست هیچ اتباع نتواند بود • پس هر بار که
آن صفت بکمالست اتباع بکمال باشد • و چون آن صفت بین الدرجة العلیا والدرجة السفلی درجات کثیره بود • پس میدان که الایمان بضع
وسبعون بابا • ادناها آن بود که ترا برادنی عمل دارد • و اعلاها آن بود که ترا بر اعلی عمل دارد • و چون همگی تو در طلب معشوق آمد
وجود اشتغال و از اغیار اعراض کلی کیرد • و جهت وجهی گفته شدی • و بذات عرق طریقت رسیدی • و از همه لباسی که عالمیان
بدان ملتبس کنند پاک شدی • و بر تو جز عورت پوشی نماند درین مقام • پس لا اله الا الله در اینجا درست آید از تو • زیراکه دل را یک معشوق
آوردی • و تا دل تو میان زر و سیم و دیگر محبوبات دنیاویه موزع می بود • اگر لا اله الا الله گویی کاذبی • چون منافقان که گویند
نشهد انک لرسول الله • والله یشهد ان المنافقین لکاذبون • و چون منافق را هیچ سودی نیست که • محمد رسول الله فی ذاته راستست
ترا نیز ازین چه سود که لا اله الا الله فی ذاته راستست • اعلای درجات ایمان آنست که همگی خود را بدو دهی • و در وی دل همگی باز
داری • پس اگر زبان تو ترجمان صفات تو باشد • جز لا اله الا الله هیچ چیز نبود • و چون این صفت در تو هویدا شود • ترا مؤمن
خوانند • و نماز تو اینجا درست و مقبول المولی بود • و چون تو شایستهٔ او باشی • اعمال تو همه شایستهٔ حضرت او باشد • اگر نماز کنی خدمت
او بود • اگر زکات دهی و یأخذ الصدقات بود • واگر روزه داری الصوم لی بود • واگر قصد کعبه کنی این بود که • وحق علی الله در کرم
جوانمردانه هر کنج رو و زایر اوست • و نه هر که نماز کند و زکات دهد خدمت او کند • و نه هر که روزه دارد او را می جوید • راه خدا
لعمری صد هزار و هزار راهست • ولکن آنهمه یکی بود • نه بینی که در بادیه چون پانصد هزار مرد باشند همه را یک راهست • اگرچه مواضع
اقدام ایشان مختلف بود • و هر کسی قدم بر جایی نهد که دیگری نمی نهد • ولیکن در راه یک این اختلاف نباشد • همچنین بخدای تعالی از یک
طریق توان رسیدن بود • پس دل از زنگ نباید • پاک باید کردن • و جز ازین هیچ راهی نیست • و موسی و عیسی و مصطفی را علیهم السلام
درین هیچ خلاف نتوان بود • اما خلاف درین کنند که • دل را ازانچه نشاید بچه طریق پاک باید کردن روا بود • پس راه خدا علی القطع
معلومست که یکیست • واگرچه سالکان را در سلوک خلاف افتاد • همچنان دان که مثلا از همدان ببغداد راه یکیست • وازان که
بچندین هزار گونه بتوان رفت • و از چندین راه بروند • ولکن علی الجمله راه بغداد دست نه راه خراسان • همچنین میدان که
راه شیاطین نه راه خدایست که • راه خدا یکیست • اعنی نه راه ابلیس است • اکنون نه هر که جهود است راه موسی می رود • و نه هر که ترساست

راه عیسی

فی تفسیر الایمان

راه عیسی میرود • البته که چنین است • هر که آن سلوک کند که موسی فرمود قولا واحدا بخدای رسد • و هر که راه عیسی کند چنانکه او فرمود
هم بدان رسد که عیسی رسید • و چون نرسد ازانست که • سلوک آن راه نمی کند • و نسخ را معنی اینست که از مذاهب عادتی بماند • پس آن
عادات را نسخ می بود • نه اصل طریق و مذهب حقیق را • اکنون بحثی باید تا هر احمقی غلطی نپندارد • موسی و عیسی فرموده اند که اگر کسی چیزی
گوید • و شما دانید که آن صدقست • قایل را تصدیق کنید • و چون چیزی گوید • و شما را معلوم بود که آن دروغست • این قایل را
تکذیب کنید • و چون چیزی گوید که شما را صدق و کذب آن معلوم نباشد درین متوقف باشید • و هر که دعوت بصدق کند
بضرورت چنین گوید • پس اگر کسی گوید که تصدیق چیزها دروغ • و تکذیب چیزها راست باید کرد • و یا گوید در چیزی نادانسته
تصدیق و تکذیب باید کرد • این کس خطا میگوید • و انبیا را علیهم السلام خدای تعالی بخلق براستی فرستاد • پس چنین چیزها
کی گویند ایشان که در چیزها نادانسته بصدق و کذب حکمی باید کرد • پس اینجا جهود و ترسا چون طالب باشند نه عادت پرست
واجب و لازم آید که در آنچ مصطفی علیه السلام فرمود تصدیق کنند • اگر او را تکذیب کنند • واگر متوقف باشند • زیراکه تصدیق و تکذیب
بی علم نتوان کرد • اگر جهود و ترسا گویند که علم ما حاصلست بصدق موسی و عیسی • ما گوییم که بچه طریق • اگر گویند معجزه گوییم هر سه را معجزه بود
بطریق تواتر • مگر که گوید من یکی شنیده ام • و یکی را شنیده ام • او را گویند پس تکذیب یکی بچه مستند کردی • ای دوست چنانکه موسی
و عیسی متواترست • وجود محمد هم متواترست • و چنانکه ظهور معجزات ازان دو متواترست ازین نیز هم متواترست • پس اگر معجزه
دلیل صدق صاحب معجزه است • تکذیب محمد را وجهی نماند • واگر گوید بطریق عناد و مکابره که • وجود موسی و عیسی هست • وجود محمد نیست
یا گوید ظهور معجزهٔ موسی و عیسی متواترست • ولکن ظهور معجزهٔ محمد نیست • و شاید که باضافت با کسی متواتر بود و با یکی نه • اما من این سخن
با کسی نمیگویم که • یکی را وجود متواتر باشد نزدیک ایشان • و دیگری را نبود • مقصود من کسانی اند که نام هر سه پیوسته می شنوند
و ظهور معجزات از هر سه می شنوند • پس اگر معجزه دلالت بر صدق کند هر سه را تصدیق باید کرد • واگر بر صدق دلالت نکند پس در هم
توقف باید کرد • و این را هیچ جواب نیست الا که بوجود یکی تصدیق کند • و بوجود دیگری تکذیب • یا بمعجزهٔ یکی اعتراف آرد و بدان دیگری نه
و این انکار و عناد بود از کسی که نام همه برابر می شنود • اما اگر فرض کنیم که یکی را در شهری تربیه کنند که نام موسی و معجزهٔ او شنود • و نام عیسی
و معجزه اش نشنود • این کس را لازم بود در یکی تصدیق کند • چون بحد تواتر رسد • و در آن دیگر متوقف باشد • و این کس که چنین است
با او بحث نه • بلکه بحث با کسی است که شب و روز احوال هر سه می شنود • واگر گوید که صدق عیسی و موسی ازان بدانستم که من حق
و باطل را شناختم که چه بود • و در سخن ایشان حق می بینم پس دانم که هر یکی صادقند • گوییم پس اگر حق می شناسی در قول محمد علیه السلام نیز
نظری باید او خود چه گفت • و آنچه گفت حقست یا باطل • و علی الجمله تصدیق بی مستندی نباشد • و مستند یا معجزه بود یا معجزهٔ خود هر سه راست
پس تصدیق یکی و تکذیب یکی چه معنی دارد • یا مستند این بود که گوید نظر کنم چون قول قایل صدق بود او را تصدیق کنم • پس در اصول
راه خدا قول هر سه یکیست • و همه صادقند در اصول • پس اگر یکی کاذبست حاشا همه کاذبند • واگر در آنچه خلاف کرده اند کیست که
بتواند دانست که در آنجا صدق و کذب از چه وجه تواند بود • عبادتی را یکی مخصوص در جمعه • و دیگری در شنبه • و دیگری در یوم احد
اینجا اگر ردی نماید که عبادت نیک است • پس همه صادقند • و تخصیص یکی بصدق • و دیگران بکذب نتوان کرد • واگر عبادت
فی بعض الاوقات نتوانیم دانست که بد بود یا نیک • پس در همه متوقف باید بود • و درین تعریفات که ایشان مختلفند • در آن هیچ
حکمی نباید کرد • و این الفاظ اگر کسی نشناسد • مرا پندارد که تعصب مذهبی کرده ام • تو باری دانی که من بجدل تعصب حق نیز نکنم
اما این اعتقاد حق را معتقد باشم • و این از اختیار من بیرونست • چون چیزی بطریق درست می دانم مضطر باشم در آن که چنانکه دانم
و خلاف آن را خطا دانم و غلط شناسم • و چون ندانم مضطر باشم در توقف • و نه تصدیق توانم کرد و نه تکذیب • اما اغلب خلق را
مزاج فاسدست • باشد که نادانسته چیزها را اعتقاد کنند • چون عقل درست بود و حد صحیح و فاسد بشناسد • چه کند در آنچه
درست بیند تصدیق نکند • و در آنچه خطا بیند تکذیب نکند • و در آنچ نداند توقف کند • این ضرورت بود در نهاد عقل سلیم که
از عوارض امراض سالم باشد • و همانا اینجا برادرم مرا اعتراض کند و گوید که اگر موسی و عیسی و محمد علیهم السلام تصدیق افتاد •
ازین هر سه کدام اختیار کند • و بیش ازان که بداند که کدام فاضلترست • راه یکی رود هر کدام که باشد • اگر راه برود تا معلوم کند
گردد که کدام بمقصود زودتر رساند • بدان ای برادر سلک الله بک سبیل الخیر که • اگر موسی حاضرست طالب خود او را اتباع کند
واگر عیسی حاضر است و بخلاف موسی چیزی فرماید قول عیسی باید گرفت که حاضرست • و چونکه محمد المصطفی علیه افضل صلوات الله
حاضرست • و دور دور اوست و هر دو را اختلاف کند • فرمان او باید گرفت • اما سالک درین روزگار بود که مثلا چون هر سه
فرمان یافتند • و رویشان از چشم سر پوشیده کردند • اتباع بفرمان پیری حاضری باید کرد • و جز حاضری زنده کار نشاید کرد
و چونکه زمام اختیار بدست پیری پخته دهد • هر آنچه پیر گوید آنرا می باید کرد • او را با فضول چه کار که فاضلتر کدامست • چون
سلوک کند این همه حقایق خود او را ذره ذره معلوم شود • و اینجا چنان که اگر حقیقت حالت بگویم دراز گردد • واگر مختصر گویم
جهانیا را این حدیث سیری نکند • اگر روشن گویم کشف راز گردد • علی الجمله سالک را اتباع جز حاضری زنده نتوان کرد که

راه حق رفته بود ودانسته • وناسخ ومنسوخ را شناسد البته • اکر چنین نباشد پیری را نشاید • پس اکر چنین پیری نیابی ترا بفرمان
پنجاه روز صایم باش چنان باید کرد • پس اکر کویی که روزه خود سی روزست چرا پنجاه روز فرمودی • متبع نیستی مناظری
طالب که راه حق بجوید او را با مناظره چه کار • ای دوست دریغا چندین بار بنوشتم که بفرمان پیری حاضری باش • و تو قدر آن
نمیدانی که بفرمان بودن چه خاصیت دارد • ای دوست عمل صالح سبب هدایت است که • وان تطیعوه تهتدوا اما عادت
نه طاعت بود پس چون بفرمان بود کار کند • و چون بعادت بود از اثر آن اثری نبود • پس می دانکه چه فرقست ای دوست عزیز که
اکر جهودی و ترسایی نه بعادت محض افتاده بودی خود نسخ نکردندی • پس آن راه همچنان بودکه • بروزکار موسی و عیسی علیهما السلام
وعلی سایر الانبیا • ولکن عادت دیکرست وراه موسی و عیسی دیکر • مصطفی علیه السلام می فرماید که • بعثت لرفض العادات • ای دوست
کمثل الحمار یحمل اسفارا • توریت وانجیل بود که میخواندند • ولکن نمیدانستند حملوا التوریة ثم لم یحملوها • جوانمردا تو می دانی که قران چیست
نه انها که خود را عالم می پندارند می دانند هیهات یا داود لا تسئل عنی عالما اسکره حب الدنیا فیقطعک عن محبتی اولئک قطاع
الطریق علی عبادی • اشد الناس عذابا یوم القیمة عالم لا ینفعه الله بعلمه • اللهم لا تجعلنی منهم یا من لا یخفی علیه خافیة فی الارض ولا فی السماء
ای دوست جهد کن بمال وجان که تا بصاحب دلی و کار تو تمام شود والسلام • اه ای مستمع قابل حقا که حق سبحانه وتعالی
عبد مؤمنی او مقوله علم لا ینفعدن حفظ ایلیه که • آخرتنه و تصفیه باطنه نفعی اولمایوب انجق فائده سی دنیاده عالم دیو شکر
رغبت • و سلاطین دن کوردوکی رعایت • و ثروت و شهرتی اوله • بنم خود امرایه میل و رغبت • و کثرت مال و منصب ایله ثروت
وخلق ایله جنیدان القسم بو قدر • پس علم ظاهرک بکا منفعتی یوقمیدر دیر ایسک • اکرچه اعمال ظاهره نک شروط وارکانن • وطلاق ونکاح
و معاملاتک احکامن بیلوب • جوارح و قوالبی بجوز مرتبه سنده اعمال • و دفع اشکال ایدرسن • اما مادام که تصفیه قلب و تزکیه
نفسه متعلق اولان علم باطنی دخی بیلمک ایچون بر پیر طریقته واروب تحلیه روح ایتمدکجه کمالیله سعادت اخرویه دن محروم سن
و سلف صالحین دن اولان فقهاء دینی نفسکه قیاس ایله کمانه دوشمیه سن که • انلار علم باطندن بی بهره اولالر • و سنک کبی مفلس آخرت
قاله لر • بلکه انلار ظاهر ایله باطنی جمعدن صکره عباد الله شفقة • انتظام دنیا و دین ایچون اصول دن نیچه فروع استخراج ایدوب
رکن دین اولمشلردر • اما مجرد ظاهره قناعت ایدوب • نفسه بخل و شح ایله دون همت اولان بی غیرتلر • راه دل و علم باطنده
عوام سیرت اولمشلر • و کلیت ایله مقدورلرینی نظام دنیایه صرف وانجق اول بابده دقت ایدوب نفسلرین اونوتمشلردر
شو معنایه که مقصودلری فقط حفظ دما و اموال و فروجدن غیری دکلدر • فی الحقیقه اشیاء مزبوره نک حفظی رابطه نظام دنیادر
اما نظام دنیا دخی حفظ دین ایچون • دین دخی عباد اللهی صفات نفسانیه دن تخریج • و اوجات روحانیه یه تعریج ایچون درکه
ظاهر ایله باطنک اجتماعندن وجوده کلور • مع هذا ائمه مجتهدیندن بریسی علم ظاهره حصر و علم باطندن زجر ایتمامشلر لکن
سن دنیایه متعلق اولان علمه قناعت • و مقصود اصلیه دن اعراض ایله غوایته دوشمک جایکه لایقمیدر • حال انکه مسایل فقهیه دن
بعضنده خلقک بعضی مستغنی در • اما مسایل تحسین اخلاقدن هیچ فرد مستغنی دکلدر مثلا والمطلقات یتربصن آیت کریمه سنده
فقهاء دین بر مجلد تفاریع و مسایل یازوب • اکرچه تزوج اولنلر مسایل مزبوره نک علمنه محتاجلردر • ولکن مجرد اولوب هرکز
تزوج مراد ایتمینلر کندو حقلرنده مسایل طلاقدن مستغنی لردر • فاما ومن یوق شح نفسه فاولئک هم المفلحون • قول کریمنده اولان
حکمه طالب فلاح اولان جمیع نفوس داخل در • مؤمن خود لاجرم طالب فلاح در • فلاح ایسه ازاله شحه موقوف اولیجاق بر فحوای
ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة • هر بر نفسه کندوی تهلکه شحه القادن اجتناب لازم در • شحدن ایسه نفسی حفظ و وقایه ایتمکه اولورکه
شحک حدی و حقیقتی و علامات وجودی و امارات زوالی • و ازاله سنک اسباب و کیفیتی بیلنوب • و بعد الازاله اول صفت ردیه نک
تکرار ظهوری ممکنمیدر • و ظهور ایتدوکی تقدیرجه سبب ظهوری نه شی در • و نفسه اول سببدن حفظ نه جهتدن نائل اولاجغی معلوم اوله
پس بو مقوله علم عالم عامل و سالک کاملدن طالب قابل سؤال ایلیه • بو بابده نیچه مجلد مسایل یازمق قابل در اما مثلا بر ادیب
لفظ طلاقی بیلوب • فقها کبی احکام طلاقی بیلمکده راجل اولدوغی کبی • فقه ظاهره قناعت ایدن مستخرج مسایل دخی اسم شحی بیلوب احکامندن
غافل در مثلا عامی جاهل اکرچه طلاق نه شی اولدوغن بیلور • ولکن والمطلقات یتربصن آیت کریمه سنده تصرف ایله نیچه مسایل استخراج ایدن
فقیه فاضل کبی تصرفدن عاطل در • همچنان فقهای ظاهره دخی اکرچه کم شح بخل معناسنه اولدوغن بیلور • فاما ارباب کشف و یقین کبی
ومن یوق شح نفسه کریمه سنده تصرف و اخراج مسایل مرتبه سنه بالغ و واصل اولمامشلردر • اما وجه مشروح اوزره اولان مرتبه سنیه یه
نایل اولورسه • اکا فقیه نام ویریلیوب • بلکه ظاهر ایله باطن جمعنه واصل اولان مرد کاملدن اولور • و مادام که نسق مزبور اوزره
عارف کامل و طریق حقده مقصود اصلیه یه واصل اولمیه • مهلک و منجی نه ایدوکن بیلمز • جاهل ایسه اقتدا ایچون اولمایوب بر طریقت
اولمغه لایق اولماز مولانا هرکس که غافل امد ازین روز بیخبر کرفاضل زمانه بود کاو دو کو دنیست • معذور اولا که کوکل حالتندن
بی خبر اولان مقصوددن دور اولور • اما چونکه مریدک هر عملی فرمان پیر ایله اوله • اکرچه مرتبه اولده ریا آمیخته دخی اولورسه عاقبتی
اخلاص پیوسته اولور • اما بر عمل که من حیث العاده اوله • پنداردن غیری بر اثر ظاهر اولماز • کما قال علیه السلام کم قائم لیس له قیامه

الا التعب

الا التعب والنصب • آه ای رفیق همدم • وصدیق محرم • بر مصداق رب تالی القران والقران یلعنه • نیچه طاعتلر واردر که
معصیت اندن یکدر • و معصیتلری طاعتلی اولان اول ارباب سعادتدر که • یبدل الله سیئاتهم حسنات • کریمه سی انلارک شانی
مدحت اولنمشدر • بوکا خود وجه کرامت شاه ولایته آب اندازه هان اولان پهلوان ذو هدایتک حکایتی شهادت ایدر • آه ای
محرم حرم سرای جمال حریم انس جلال اولان حومه عشقه کل که • ان الله تعالی لیحب العبد حتی یبلغ من حبه ان یقول له افعل ما شئت فقد
غفرت لک خطابیله مکرم اولان عشاق الهینک اختصاصلرین کوره سن ع ومن این للوجه الملیح ذنوب • آه کیم سررشته مقصودی
یوردک • و تمار عشقه عقلی اونودردک شعر ما شراب عشق زجام ازل کردیم نوش • تا ابد هرکز نخواهیم امد ازمستی بهوش • کی تواند یافتن در پیش یار خویشتن بار
هرکه بار هر دو عالم را نینداز از دوش نثر آه کیم عاشقک حالی هر آنده حرم سرای عشق و محبتدن دور اولمامق • و خالصا نیت صادقه سی
مشاهده جمال وحدتدن مهجور اولمامق در • لکن بو وجه اوزره اولان نیت • عاشقی خیرات بی غایاته نایل ایدر • زیرا اعمال جوارح
و ثوابی محدود در • اما نیته حد و حصر یوقدر • انکچون نیة المؤمن خیر من عمله بیوریلوب • و بو معنایه تایید ایچون • ان الله لا ینظر الی
صورکم ولکن ینظر الی قلوبکم ونیاتکم وارد اولمشدر • عمل خود بر مصداق انما الاعمال بالنیات • صدق نیت ایله قبول اولور فلهذا
یحشر الناس علی نیاتهم بیورلمشدر • پس درونکده اولان نیت • و دست اختیارکده اولان ارادتکده محبت حق غالب ایسه لاجرم
یریدون وجهه کریمه سی وصف شانلری اولان عاشقلر ایله حشر اولورسن • و تجلی رضا ضحکا انلارک ثوابی در • و اکر درونکده اراده
جنت غالب ایسه • بر فحوای کریمه و منکم من یرید حرث الاخرة • زمره صلحا ایله محشور اولوب ان الذین امنوا وعملوا الصالحات
کانت لهم جنات الفردوس نزلا • وفق کریمه اوزره مرادات نفس مطمئنه اولان مثوبات جزیله یه نایل اولورسن • و اکر همای همت بالا
همتک هوا کبر اوج علیین اولمازسه • بر مستقای خالدین فیها لا یبغون عنها حولا • بهشت انس و جنت صفاده سرمدی صفالر اولورسن
اما بال همت بلند پرواز • و جناح نیت خورشید باز کی شکار بازی جمال نازه نیاز باز ایدوب • مهمان سرای وجه ذو الجلال اده
سرافراز اولمغه اعتلا و ارتقا ایدرسک بهشت صفادن دخی پرواز ایدوب • واما الذین سعدوا ففی الجنة خالدین فیها ما دامت
السموات والارض الا ما شاء ربک عطاء غیر مجذوذ • کریمه سی بشارتیله رفرف سوار جذبات لامکان بیما اولوب • فی من و ما خلوت شیئا
وصلت بی انتها اولورسن • اما حیفا و دریغا جوانمردا که • اکر درون پر سوداکه اراده مولی ونه اراده بهشت اعلی اولورسه
کلا بل تحبون العاجلة وتذرون الاخرة • فرقه سنه ملحق اولوب درد و حسرت ایله • وحیل بینهم وبین ما یشتهون کما فعل باشیاعهم
من قبل انهم کانوا فی شک مریب • وعید مهیبنک مضمون غریبی جزاوی لایقک اولور • ایواه و دریغ ای مبتلای غفلت قرین اکر
وبالاخرة هم یوقنون • زمره سندن اولمیدک • انهم کانوا فی شک مریب عتاب جکرخونیله معاقب و مغبون اولمازدک • و اکر دولت نمون
حتی تبین لهم انه الحق • دامن وصلت مثولی • ال ویردی دنیاده و آخرتده سکونه قرارک قالمازدی • پس بر آن کندوکی کلوب تتبع
پریشان احوالک قیلکه • فنقی زمره دن اولدوغک بیله سن • اقرا کتابک کفی بنفسک الیوم علیک حسیبا • آه کیم قران کریم بر نور مبین
و حبل متین درکه • فقد استمسک بالعروة الوثقی لا انفصام لها • فحوای غراسی اوزره • انک عروه وثقی سنه استمساک ایدن حبل طاعتدن
کسسته وجدا اولمایوب • دست پیوسته سی جبروت اعلایه وصل ایدر • ایمدی ای دل نافطنت • سنده دخی دست قابلیت وار ایسه
تحریک بازوی طاعت ایدوب • بر فحوای واعتصموا بحبل الله جمیعا • حبل متین فرقانه تشبث قیل که • ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم
طریق مستقیم توحیده مهتدی اولاسن • الحاصل سالک نیکبخت اولدر که • اول پهلوان خیر عاقبت دامن شاه ولایته یاپشوب اهل سعادتدن
اولدوغی کبی سن دخی بر علی زمان و ولی دورانک دست تربیه سنه پیوسته اولوب • ایمان رسمیدن ایمان حقیقی و عینی منزلنه وصول
بیرک پیروی اولوب اثرینه اقتفا ایلیه • و هالک محت اولدرکه • نه برلر ایله یولدن قالوب دولتدن مهجور اوله شعر بنده بن حالکدن اکاه اولمادک
نفسه اویه کی عشقه همراه اولمادک • درد حاصل ایله استرسک دوا در دایله اولور قمو حاجت روا نثر آه کم درد و فراق اشتیاقه
اشتیاق دخی عشقه کوره اولور • عشق زیاده اولدقجه اشتیاق دخی افزونتر اولور • اشتیاق خود معشوقک فراقنده • و انس دخی راحت
وصلتنده در • آری لذت انس وصالده • ورنج اشتیاق فراقده در • اما جوشش دریای عشق براوزکه درده مستغرق درکه
هیچ بر وجهله تلاطم امواجنه سکون و راحت کلمز • آه کم ای دل مشتاق ولو قدر اسیرا حب خدادن حصه دار اولورسک رنج محبوبات
دنیویه کمتر اولور • زیرا حب خدا بر دریای بی منتهادرکه کنه که موجی زیاده اولوب حب دنیایی فنایه ویرر • حتی جمله سی محو اولوب
کوکلک بحر محبت حق اولور • و کوکل هر نه قدر صاف اولورسه • شوایب موانعدن پاک و عارف خدا اولور • موانع حب ذات احدیت
و حجب معرفت خود محبوبات دنیویه درکه مال و جاه و فرزند و نسادر • زین للناس حب الشهوات آیت کریمه سی بو معنایی افصاح بیورر
دنیا ایسه اوچ شیدن عبارتدرکه • معدن و نبات و حیوان در • پس زن و فرزند و مادر و پدر و انعام و خیول • و خدم و حواشی قسم
حیوان • و زر و سیم و جواهر و حلل قسم معادن • و زنان و حبوبات قسم نباتدن اولوب • اکرچه کم اشیاء مزبوره نک اعیانی مذمومه
و موانع حب ذات احدیه دکلدر • ولکن اعیان مزبوره یه علاقه و محبتک مانع حب خدا • و تعصب مذاهب فاسده و عادات مألوفه
کاسده حجب معرفت مولادر • حتی که مادر و پدر و اهل شهرک اولماسه • انلارک مذاهب فاسده ده اولان قوللرینی تقلید نه دخی میل و رغبت

وقول آخری رد ایتمکله علم و معرفتک اولمازدی • پس حب مادر و پدر ایله انلاره مقلد اولوب اتبعوا ما انزل الله دینلسه بل نتبع ما وجدنا علیه
آباءنا قوللرنه سالک اولورسن • وحقد وحسد وکبر وغضب وعجب وریا مذموماتنه مبتلا اولورسن • دبو جمله یه باعث شهوت بطن در
زیرا شهوت بطن اولماسه • حب دنیا صورت بند اولمازدی • اما نه چاره ای نفس مکاره بیت شکم دوزخست ای خداوند هوش
به دوزخ بر چون برآید بجوش نظم مصداقنجه شهوت سنی مبتلای حب ماسوا • و نابینا و ناشنوا ایدوب • آرزوی حب خدادن دور
وخورد وخواب سد راه فکرت ایتمکله مطلب اعلادن مهجور قالمشسن • فلهذا کاشف اسرار مولانا خداوندکار بو معانی اخباره
ونتیجه اسرار اشعار ایدوب بیوررلرکه ای دریغا لقمه دو خورده شد ای دریغا مشتهی بر ایکی لقمه نامرضیه یمش اولدی پس دقیق
البطنة تمیت الفطنة • واذا امتلئت المعدة خرست الحکمة جوشش فکرت ازان افسرده شد جوشش انهار فکرت • وجنبش بحار حکمت • اول
سببدن گسسته وفسرده اولدی • یعنی لقمهٔ مزبوره صوری ویاخود معنوی اولان فکر ماسوادر • اگر ماسوا مراد اولنور ایسه • معنی بو وجهله
اولورکه • مهیج جوشش طمطام مثنوی • ومحرک جنبش سلسله درر انتظام معنوی اولان حسام الدین چلبینک بانوی سعد اخترلری مغرب تم
غروب ایتمکله • خاطر فیض مأثرلرینه تشویش دیروب • انک سماط غمندن بر ایکی لقمهٔ هم وحسرت تناول ایتمکله هجوم کثرت • صفای وقت
وحدت • واستفاضهٔ نور محبتلرینه پردهٔ غفلت اولدیغیچون بزم جانبمزدن دخی مثنوی یار آیینه ست جان را در حزن
در رخ آیینه ای جان دم مزن • تا نپوشد روی خود را از دمت • دم فرو بردن بباید هر دمت • وفقنجه انا ضه یه چندان رغبت
نیجه مدت جواهر مثنوی بحر دلده مکنون صنادیق غیب اولدی • واول درر حقایق نکات • ساحل عباراته منتبذ اولمادی • وغیرت
ستیره عروس معنوی • حسام الدین چلبینک کثرت ایله الفتنه رضا کوسترمیوب • جمال یوسف ملاحتی سراپردهٔ خفاده روپوش سکوت
اولوب دیدهٔ هوشنه کشف نقاب ایتمدی • وعتاب ایله م این عروسان ضمیر راز جو • مستمع خواهند اسرافیل خو • مضمونجه
بی استماع قابلی • وبی استفاضهٔ کاملی • القاء حقایق • وافشاء دقایقه رخصت یوقدر دیو • استغنا ایتمکله حسام الدین چلبی دخی
تعلقات کونیه دن بیزار • ومتاع حسن اسراره صد هزار قطرات درر امطار دموع لعل بار نثاریله طلبکار اولمادقچه حرم سرای
مثنوی یه باریاب اولمادی بیوررلر شعر بیا ای طلبکاره راه صواب • مشو غایب از من که من غایب آب • چو پروانه شو گرد شمعی برآ
ز هر شمع آتش صفت بر تر آ • حقا که مرشدک مرآت آفتاب طلعتنه مرآت قمر خصلت اولان قلب مریده قلیل وکثیر کدر واقع اولسه
لاجرم مرآت مرشده دخی عکس ایدوب • وجه خورشید صفوتلری مشاهده سندن دیدهٔ دل طالب محجوب قالور • ومرآت مریدک
عکسندن کویا که آفتاب پیر طریقته دخی کدر عارض اولدی ملاحظه اولنور • فلهذا مولانا خداوندکار دخی مجد چلبی حسام الدینه خطابا
لقمه دو خورده دیمیوب • خورده شد دیو کندولرک دخی من حیث العکوس انک فکرلرینه تلمیح • وبوندن صکره ایراد اولنان بیت شریفده
تصریح بیورمشلردر • نه که جمله ثانینک اوایلنده دخی بو معنایه اشارت ایدوب بیوررلرکه م عقل با عقل دگر دوتا شود
نور افزون گشت وره پیدا شود • نفس با نفس دگر چندان شود • ظلمت افزون گشت وره پنهان شود • فاما لقمه دن مراد لقمهٔ صوری
اولورسه • الاکل الی حد الشبع مکروه • والاکل علی الشبع حتی یتخم اکره بل هو من الاسباب المؤدیة الی الفسادات • مصداقنجه معنای بیت
بو وجهله اولورکه • حد شبعه قریب بر ایکی لقمه اشتهاء قریب تناولی جوشش فکرت • وجنبش حکمتک سد راه مجرای معرفتی اولماغله آب حیات
مثنوی ینبوع خیاننک لولهٔ زبانندن جریاندن قالدی • وبرودت کثرتدن نهر فکرت افسرده ونیجه اولماغله زمین عبارت اول
فصل زمستاندن بی سبز ولطافت اولدی بیوررلر • کما قیل ان الطعام سبب لحجاب القلب وتراکم ظلمته • والتقلیل منه سبب لصفاء القلب
ومشاهدة الملکوت والدخول فی الجنة • کما روی عن الحسن عن عائشة رضی الله عنها قالت سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول
ادیموا قرع باب الجنة یفتح لکم • فقلت فکیف ندیم قرع باب الجنة یا رسول الله • قال بالجوع والظماء • وعن عبد الواحد بن زید انه کان
یقسم بالله ان الله ما اصطفی احدا الا بالجوع • ولا مشوا علی الماء الا بالجوع • ولا طویت لهم الارض الا بالجوع • ولا والاهم الله الا بالجوع
پس جوع وظماءده بو قدر فضیلت اولمغله • ابو سعید الخراز مقامات اهل جوعی بر قاچ نوعه تقسیم ایدوب بیوررلرکه • منهم من الجوع ورعا
اذا لم یصب الشیء الصافی • ومنهم من اصابه فترکه زهدا فیه مخافة طول الحساب والوقوف والسؤال • ومنهم من ترکه عونا علی الطاعة
حیث رآه قاطعا عن الخدمة • ومنهم من قرب من الله فحیی منه حیث رآه یشاهده ان یمضغ بیدیه فیحتاج بذلک الی الاحتلاء الی الکنیف
وکان ابو بکر الصدیق بکذا • ومنهم من ادرکه الذهول عن حاجاته من الدنیا فسلا عن نیل مصلحته حتی یذکر او یذکر • وابو طالب مکی قدس سره
قوت القلوبده شیخندن نقل ایدوب بیوررلرکه کان شیخنا ابن سالم یقول اذا اعطیت البطن حظه من الشبع طلبت کل جارحة حظها
من اللهو فجثت بک النفس الی الهلکة • فاذا منعت النظر حظه فصرت کل جارحة عن حظها فاستقام القلب لذلک واعتدل • وفی قوت القلوب
کان ابو سلیمان الدرانی یقول ترک شهوة من شهوات النفس انفع للقلب من صیام سنة وقیامها • وقال لان اترک لقمة من عشائی
احب الی من قیام لیلة • وانما قال ذلک ایثارا للتقلل • وخفة للمعدة وخشیة من الاعتیاد للشبع • ومن ترک شهوة من شهوات النفس لله
عوضه الله الیه فی آنس الاحوال • واعلم ان الشهوات لا حد لها • وانما الحد للقوت ما زاد علی الخبز فهو شهوة حتی الملح • ومن الزاهدین
من کان یشتری الشهوات • ویعلقها فی منزله لینظر الناس شعار الراغبین فیها • وهو عند الله من الزاهدین فی کل شهوة اخفاها عن نظر الخلق

وتحقیقا للاخلاص • هذا مقام الزهد فی الزهد • وهذا الطریق قد درس فی وقتنا وعفا • لا یسلکها الا واحد بعد واحد • ولا یعرف
سالکها الا فرد بعد فرد • ومن الناس من عین للجوع حدین • الاول علی رأس اربعة وعشرین ساعة • والاخر اثنتین وسبعین ساعة
وقال بعضهم حد الجوع ان لا تطلب الخبز فلا تتمیز بینه وبین غیره وهذا احد الاخر ویکون طلب الغذاء عند هذا الجوع طلب الضرورة من القوت
وهو ما سد الجوعة واعان علی اداء الفرض • وقیل حد الجوع ان تبزق ولا یقع الذباب علی بزاقک لخلوه عن الدسومة کاملا • وفی الخبر
الاسرائیلی ان یحیی علیه السلام ظهر له ابلیس فرأی معالیق فقال له ما هذه قال شهوات بنی آدم • قال فهل لی فیها شیء • قال ربما شبعت
فثقلناک عن الصلوة وعن الذکر • قال هل غیر ذلک قال لا • قال لله علی ان لا املأ بطنی من طعام ابدا • قال ابلیس لله علی الا
انصح مسلما ابدا • واعلم ان الذی ذکرناه قبل من تجویع النفس وتقلیل الاکل • هو طریق المریدین • وسبیل المجاهدین • فاما العارفون
فلیس لهم فی الاکل ولا فی غیره ارادة وتخیر • فاذا اطعموا تقللوا منه باذن الله وشکروا • وان رأوا له مکانا آثروا • وان جوعوا
صبروا • وهذا حال رسول الله صلی الله علیه وسلم • ولا حال اعلی من حاله حین لم یکن مقیدا بالصوم والافطار • وان فقد صام
وکانت بینه وبین الله علامة فی صومه وفطره کان الوجود علامة فطره والعدم علامة صومه • ولو کان الاستقصاء فی الطی والتقیید
بالتقلیل کما لاما فات الرسول • وهو مجمع الکمال • ومن هذه المشکوة یضیء بصائر الشاهدین • لا یتوقفون بمقام ولا حال •
پس کمل عرفادن اولان جناب مولانا • بر ایکی لقمهٔ صوریه تناولنک مضرتی سد باب فکرت • ومدارک سبب ابتلای کثرتلری
اولدوغن اخبار • وبلکه کندولره دخی بر ایکی لقمهٔ صوریه باعث اخفاء حکمت اولدوغن اشعار بیوردیلر • مستمعیندن بعضنه اشکال
واقع اولمغله ایتدیلر • ای کاشف اسرار بال • سنک کبی اهل کمال • ودل پرنوری دریا مثال اولان خالص البال لره دخی • بر ایکی لقمه دن
بو قدر تغیر وکلال کلورمی • بونه احتمالدر دیدکلرنده • مولانا محمد جلال • واقع اولان اشکالی حل ایچون بیوررلرکه • بو امر مقرردر که م
کند می خورشید آدم را کسوف بر کنه یک اکلی • وعلم آدم الاسماء کلها ایله وصف اولنوب فلک علمک خورشید نوری اولان آدمک
نور عقلنه سبب کسوف اولدی • وقضا ایله عقدتین متقاطعین قضا وقدرک نقطه لری چشم خدا بینی حقیقت کورلکدن محجوب ایدوب
مثلا چون ذنب شعشع بدری راخسوف اصطلاح هیاتدن اولان ذنب کبی که • بدر اولمش قمرک شعاع وجهنی نور آفتابدن
محجوب ایدوب خسوف واقع اولور • بو خسوف وکسوف قصه لری مناسبتی ایله اوایل مثنوی ده م بد ز گستاخی کسوف آفتاب
بیتنک شرحنده یازلمشدر • الحاصل بر لقمه که نوع ما غفلت • ویاخود مجرد اقتضاء بشریت ایله تناول اولنه هر نه قدر شیء قلیل دخی اولسه
لاجرم وجه خورشید قلب • روپوش غیم کثرت اولوب تغیر پذیر اولورکه • شیء حقیردن متغیر اولماسی دخی مرآت مجلوهٔ قلبک کمال لطافتندندر
یوخسه قلبنده لطافت اولمیان پر زنگ وکدورتلر ایکی لقمه دکل فیل جیفه سن ییه لر • ودوه یی ها دیله اوکوزی شکنبه وبوینوزی ایله
یوتسه لر لطافت وکثافت • وآفتاب قلبه کسافت حاصل اولمق نه معنی درنه بیلورلر • بو معنایی فهم ایدن ارباب مجاهده درکه ایا ایله
زنگ بشر تیلدن پاک • ودرونلری نور عشق ومحبت • وضیای موفور معرفتله آفتاب حقیقت افلاک اولمشلردر • ومرآت قلبلک
کمال صفوتنه جزوی شیء کدورت ویردوکن حکما اشراقیون دخی تمییز ایدرلر • قنده قالدی که ایکی جهان کنتی محمد المصطفی علیه من الله صلوات
الاوفانک • وارث نور حقیقتلری اولان خورشید آسمان ولایتلر فرق ایتمیه لر • نته کم بر کره دخی افلاطونک بو مشاهده سی بیان
اولنمش ایدی که • شیخ مقتول تلویحاتنده • وقطب الدین علامهٔ شیرازی حکمت اشراقده دیرلرکه • افلاطون ایدر • خلوت اختیار ایدوب
بر مرتبه ریاضت چکدم که • خلع بدن ایله ملابس طبیعتدن مجرد اولدم • وجمال نفس ناطقه ده بر حسن غریب • ونور عجیب کوردم که
عقل انک حسن وملاحتی تماشاسنده حیران اولوب • ذاتمی اجزاء عالم روحانیدن بر جزو بولدم • واول مرتبه ده صاحب تأثیر اولدم
پس اندن دخی ترقی ایدوب هوا کیر اوج قرب ربوبیت اولدقده بی کیف وکم بر نور اعظم مشاهده قیلدم که • نه زبان وصفنه قادر
ونه کوش هوش استماع نعتنه • ناکهان فکر تعین موهوم • بنمله اول نورک میاننه حجاب واقع اولماغله • اول عالمدن بو عالم ناسوته
نه وجهله تنزل ایتدوکمه متعجب قالدم • ایمدی دور وزمان بر آن خالی دکلدرکه الی یوم المیزان بو مراتب سنیه ده نیجه مردان خدا
آشیان طوتمیه • وجناح همتلرین گشاده قیلوب جو هوای لامکانده جولان ایتمیه • فلهذا اول همای همایون بال اوج علیین
مولانا جلال الدین دخی • لطافت بی غایت قلوب عارفیندن خبر ویروب بیوررلرکه این لطف دل که از یک مشت گل • اشته بکا
کمال لطافت فلک قلوب اهل وحدت که یک مشت کلدن یعنی بر ایکی لقمهٔ بشریه واغذیهٔ نفسانیه دن کثرت حاصل اولوب
ماه او چون می شود پروین گسل • انک ماه فکرتی نیجه پروین گسل اولور • وبنات النعش کبی پریشانلق حاصل اولور • پروین نجم
ثریادرکه تورکجه اولکر یلدزی دیرلر • خلق انک یدی عددین کوروب • حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم طقوز عد ایدرلر ایمش
وشعراء شعر بلیغلرینک کمال انتظاملرین نظم ثریایه تشبیه ایدرلر • مثلا حافظک بو بیتنده معلوم در شعر غزل گفتی ودر سفتی بیا وخوش بخوان حافظ
که بر نظم تو افشاند فلک عقد ثریا را • وکاه فکرک پریشان اولوب انتظام حالک تغیرندن دخی کنایه ایدوب مصراع
رشتهٔ پروین فکرم بر گسست • دیرلر نته کیم مولانا خداوندکار دخی معنای اخیرای [illegible] ایدوب دل عارفک کمال لطافتندن جزوی
شیء اکا کدورت ویرر • وبر آن جمع وحدتدن کثرته کلمکله طاقتلری اولماز دیمکدر • اما ارباب تلوناته کوره بو معنی دخی وجه درکه

ایت لفظی ابدا الذی یذکر المتکلم کریمه سنده اولان اسم اشارت کبی تحقیری اشعار اولوب پیر وسطده اولان سالکلرک حالنه تأسف ایله
و یاخود چلبی حسام الدینی تربیه ایچون • دریغا لطف دل بومیدرکم • رجال لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله زمره سندن اولمغه بذل همت
ایتمیوب کاه قید ماده دربدر • وکاه جزوی فکر وخبر • مرآت قلبی تکدر ایدوب کورزش جذبات ایله انی ازاله یه همت ایتمیه سن • ومحض نور
جمعیت اولوب قبض وبسط تلوناتندن قورتلمیه سن • وفکر ماسوا ایله بردین کسل ایدوب خزاین غیبده اولان جواهر عقد ثریای مثنوی کی
دست طلبکله پیشکاه حضوره کتوروب منکوش کوش جان قیلمیه سن • قال ابو طالب المکی فی قوت القلوب اعلم ان القبض قد یکون
عقوبة للافراط فی البسط • وذلک ان الوارد من الله تعالی علی القلب اذا قصر علیه • ولا تسترق النفس عند ذلک فتأخذ منه نصیبها
ولا تطغی بوجدان نصیبها فتخرج عن حد التأدب والاعتدال لا یعاقب صاحب الوارد بالقبض بل یدوم روحه وانسه • واذا استرقت
النفس واخذت منه نصیبا طغت فخرجت عن حد الاعتدال الی الافراط فی البسط • فحینئذ یعاقب العبد بالقبض • فکل قبض اذا فتش
عن سببه لا یکون الا من حرکة النفس وظهورها بصفتها • والاعتدال الذی یسد باب القبض متلقی من قوله لکیلا تأسوا علی ما فاتکم
ولا تفرحوا بما آتاکم • لان الاسی علی الفائت والفرح بالآتی من صفات النفس الموجبة للقبض • وکم من حرکات النفس ووثباتها هی
موجبة للقبض • وقد یرد علی الباطن قبض وبسط لا یعلم سببهما عند ذلک الا علی قلیل العلم الذی یحکم علم الحال والقیام • وصاحب
النفس المطمئنة الذی علی مقامه عن تصرف القبض والبسط فی قلبه • یکون نفس المطمئنة بطبع القلب فیجری القبض والبسط
فی نفسه • لا من نفسه • وقلبه متخلص عن القبض والبسط • متحصن بشعاع انوار الروح مستقر فی دعة القرب • حاصل کلام
ای برادر سعادت انجام • اکر فرزندان آدم شهوت بطندن پرهیز ایده لردی • بهشت برین ده رفرف خضر وعبقری اوزرینه
اتکا ایدوب غم وغصه دن بری اولورلاردی • زیرا کندم خوردن غیری خود مانع بهشت یوقدر که آدم وحوا علیهما السلام
ولا تقربا هذه الشجرة فتکونا من الظالمین کریمه سیله نهی اولنوب • وسهو ایله ابلیسه الدانوب اکل ایتدکلری کبی عریان اولوب
جنتدن چقدیلر • کما قال تعالی فلما ذاقا الشجرة بدت لهما سوآتهما • پس بز دخی اول اصلک فرعی اولدیغمز ایچون حق جل وعلا
مکر شیطاندن تحذیر ایدوب لا یفتننکم الشیطان کما اخرج ابویکم من الجنة • بیوررایدی مکر ابلیس ایله مفتون اولماملق ایچون
حقدن مدد وعنایت استیوب • شهوت بطندن فراغت قیل که • انسان ایله زین اولان جنتدن مردود اولمیه سن • زیرا
ان الشیطان لیجری من بنی آدم مجری الدم فضیقوا مجاریه بالجوع • مصداقنجه راه شیاطینی جوعدن غیری سد ایتمز • وراه شیاطین
مسدود اولدقده ابواب سموات کشاده اولور • وهشت بهشت سنک ایچون آماده اولور • ابدی نعم بوزدیدم اکر جنتده مقام
استرسک حجابی کوکلدن قالدر • مادام که آلوده معصیت اولاسن حجاب رفع اولماز • سنک بنلککدن زیاده معصیتک واردر
پس مادام که سن وارسن حجاب دخی واردر • آه کیم سن خود عین حجابسن • اکر سن اولماسک نانی کم یردی • نان خود مطلوب بشریتدر
بشریت ظلمات صرفه در • عین روحانی اولان آدمیدر • وحجاب عقل دنیوی در • پس عقلی ترک ایدوب عشقه برک باش که • کل من علیها فان
معناسی ظاهر • ویبقی وجه ربک ذو الجلال والاکرام • مشاهده سی باهر اوله • هر کیمکه بو مقامه واررد نیا ومافیهایی آردینه براغور
امای ای دل بیچاره سن • وسنک امثالک هنوز دنیاده در دنیاده ایکن آخرتده اولمغه صدیق صفت کرکدر • کما قال علیه السلام
من اراد ان ینظر الی میت یمشی علی وجه الارض فلینظر الی ابی بکر • ورفع حجاب ایتمکه علی همت کرکدر که • لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا
بیورمشدر • آه کیم حبذا ومرحبا اول اصحاب قربات وارباب مدانا نه که • بو جهانده ایکن عین جنانی مشاهده جمال جانان ایدوب
روح روانی حرم سرای وحدتده مهمان جاودان اوله • حیفا وحسرتا اول قید بند سجین طبیعت • واهل شهوته که قبره کیرمش ایکن ینه
هنوز دنیاده قالوب حبس زندان خسران اوله • اکر بویله اولمیه ایدی نفس آدمی بی مسامیر صفات بشریه ایله چارمیخ نیران بعد وخذلان
ایتمزلردی • وهیچ عذاب قبر دخی نمایان اولمازدی آه کم عجب اسرار غریبه در که کشفه مجال اولمایوب دفتر زبانه مهر سکوت اورلور
آه ای قید عقل صورت اولان اهل شهوت شعر

	چرا هردم بشهوت مبتلایی	بسجین طبیعت در بلایی	بکو تا چند تو دیوانه باشی
ازان حضرت همه بیکانه باشی	زشهوت کی کشاید روی تحقیق	زصورت کی نماید راه توفیق	چو زنک حرص وآز وطبع داری
نمیدانی که خود را باز داری	زخورد وخواب خود چیزی ندیدی	بجز رنج وغم وکمند وپلیدی	زبهر نان مشو ننک دو عالم
قناعت بهترست از دولت جم	قناعت انبیا کردند پیشه	ازان در وصل بودندی همیشه	زخورد وخواب دان در کذشتند
ره وصلت بیک ره در کذشتند	ریاضت واصلان کردند اینجا	ازان در قرب حق کشتند یکتا	ریاضت کش که جانان دل رباید
درون چشمه دل بحر زاید	هزاران جان فدای صاحب راز	که دریابد چنین اسرار ممتاز	کسی کو علم لوت ولات داند
بلا شک این بیان طامات دارد	زچشم کور بینایی نیاید	که از خفاش جویایی نیاید	طلب کن یک زمان فارغ مشو هان
کز ماکاه رونماید یار برجان	زرهبر ره طلب ای ره ندیده	درین دنیا دلی آکه ندیده	برون شو زین جهان وان جهان بین
یکی در ذات خود عین العیان بین	بقدر خود بیابی انچه یابی	همان ترسم که جز خود در نیابی	آه ای مبتلای درد محبت •

جوشش دریای عشقه غایت • واول دریادن ساحل زبانه منتبذ اولان جواهر لغت رحبته نهایت • ولآلی اسرار موقنه بها وقیمت

دکر وحدتده نقش وصورت بولنماز • پس بزینه صدده رجعت ایده لم • کاشف الاسرار مولانا خداوندکار • برایکی لقمه دن
آتش فکرت افسرده • وجوشش معرفت کسسته اولدوغن اعلام • وکمال لطافت قلبی افهام ایده یلرسه • مریدان صادقان دخی
منکوش بند مولانایی بناکوش جانه آویزه قیلوب بعده ازان نظم

زبانت کوهر اسرار دارد	بفرق سالکان ایثار دارد		
زلفظ خویش کوهر بار کردی	بیانت بهتر از هربار کردی	ازین شیوه سخن هرکز که دیدست	حقیقت چون تو هرکز که شنیدست
دلم خون کشت ای ساقی ابرار	مرا جامی بده از روی دلدار	طریق عشق جانان لطف باشد	که جز لطفش همه چیزی نباشد

مفهومیله نیازمندان اولوب ایتدیلر • ای نقد صفای وقت مرتضی • ووارث انوار حقیقت مصطفی • ضمیر منیر مرآت صفاکزه
روشندر که برمقتضای کریمه غرای خلق السموات والارض وصورکم فاحسن صورکم حضرت واجب الوجود • کمال لطف وجود
وحکمت نامعدودی ایله • نوع بنی آدمی الطف جواهر جسمانیات • واخص زواهر روحانیاتدن موجود قیلوب • کوهر نیده خلاصه
زمین وآسمانی ودیعه قیلمشدر • وزیر فلک قمرده تکوین بیوردوغی طبایع اربعه یی تکون نباتات • ونباتاتی قوام حیوانانه اسباب
ومعاونات قیلوب • حیواناتی دخی زبده مکوناتی اولان آدمی یه مسخرات بیورمشدر • تا که قوام بدنه متعلق اولان آلات مزبوره ایله
امر معاشلرنده استعانت ایدوب حسن نایه وصلت ایچون تزود نعمت • ومعاونت نعمت ایله معدن قوالبدن استخراج یواقیت
عبودیت ایلیه لر • وعلم طبده متفنن اولان ارباب تجربه واصحاب حذاقتدن مسموعمز اولمشدر که • مشتمل طبایع چارکانه اولان
هر طعام معده انسانده مقام طوتنجه طبایع مزبوره قوت معدهده دخی موجود اولمغله حضرت رب الانامک ازلیه سی هر بار که اجسام
صحتنه واعتدال مزاجنه تعلق ایلیه • حکمت بالغه قادر وعلامی بودرکه طبایع ده معده دن هر بر طبیعت طبایع ماکولاتدن کندو
ضدینی اخذ ایدوب مثلا برودت حرارتی ورطوبت یبوستی جذب ایتمکله • مزاج اعتدال قریب اولوب الی ماشاء الله اعوجاجدن
امین اولور • فاما مشیت قهار • برکالبد ناپایدارک سقامت وبوارینه بدید اولورسه معدهده برقرار اولان هر بر طبیعت
ماکول ومشروبده اولان چار طبایعدن کندو جنسنی اخذ ایتمکله مزاجه انحراف کلوب جسم بشر نیک موت وفنایه میل کلیسی وانقلاب
جمعیتلری پریشان اولوردیرلر • ذلک تقدیر العزیز الحکیم • کما روی عن وهب بن المنبه الیمانی حکیم هذه الامة • انه قال وجدت فی التوریة
صفة آدم علیه السلام انی خلقت آدم رکبت جسده من اربعة اشیاء ثم جعلتها وراثة فی ولده تنمی فی اجسادهم وینمون علیها رطب
ویابس وسخن وبارد • وذلک انی خلقته من التراب وهو یابس • ورطوبته من الماء • وحرارته من قبل النفس وبرودته من قبل الروح
ثم خلقت فی الجسد بعد هذا الخلق الاول اربعة انواع من الخلق من هلاک الجسد باذنی • وبهن قوامه فلا یقوم الجسم الا بهن ولا تقوم واحدة
منهن الا بالاخری منهن المرة السوداء والمرة الصفراء والدم والبلغم • ثم اسکنت بعد هذا الخلق فی بعض فجعلت مسکن الیبوسة فی المرة
السوداء • ومسکن الحرارة فی المرة الصفراء • ومسکن الرطوبة فی الدم • ومسکن البرودة فی البلغم فایما جسم اعتدلت فیه هذه الفطر الاربع
التی جعلتها ملاکه وقوامه فکانت کل واحدة منهن ربعا لا تزید ولا تنقص کملت صحته واعتدلت بنیته • فان زاد منهن واحدة علیهن
قهرتهن ومالت بهن ودخل علیه السقم من ناحیتها بقدر غلبتها ویحرج عن مقاومتهن مع ان الطعام سبب لقوام القالب الذی هو مرکب القلب
پس مولانا وجه مشروح اوزره مرکب قلب اولان قالبک سبب قوامی طعام اولدیغنه برایکی لقمه دخی باعث کدورت بیورلدی •
مع هذا الطعام بنسبه نفس اکالکمدن قالوب مزاجنه انحراف وعقلنه نقصان وخلقنه اختلال کلمزمی کما قال بعض الاطباء الحمیة تضر
بالصحیح کما یضر ترکها بالمریض • وقال الشاعر شعر ورب حزم کان السقم علته • وعلة برؤ الداء حفظ النقل • پس لطفکزدن رجا وتمنا
بودرکه • محجوب معنانک قامت موزون عبارتنده اولان جانه ادای بر لباس آخر ایله دخی نمایان بیورکه حسن زیباسنده ملاحت دیکر
ولطافت آخره دیده فهم ایله نکران اولوب • غمزه نکاتندن چشم فکرت پرطراوت • وکرشمه عبارتندن سمع دقت پرلذت اولسون
کاشف الاسرار مولانا خداوندکار رخی جام جمال نمای کفتارینه عشوه آخر • وباده روح افزای اسرارینه نشوه دیکر تعبیه ایدوب
بیت نوعروس مثنوی ثریا منزلنلرنده طاووس خرامان ایله تحریک زبان ایتدیلرکه • ای عاشقان ای صادقان سزک کلماتکز
دخی معقول وجمله سی عند العقول مقبول اولوب • فی الحقیقه جسم بشری محتاج مشروب وماکولدر • وانبیا واولیادن بریسی لازمه
بشریه دن اولان ملبس ومطعمدن کلیت ایله محجوب • وقوام قالبلرینه متعلق آلات واسبابی بقدر الحاجه استعمال ایدوب لکن
حلال وطیبی طلب ایله تجمل وتنعمدن فارغ البال اولمشلردر • فلهذا افضل کل ورسول ونبی • اکرم الضیف دار الضیافه ابیت عند ربی
علیه اکمل التحیات • وعلی کل نبی • من اکل الحلال اربعین یوما نور الله قلبه واجری ینابیع الحکمة من قلبه • دیو لقمه حلاله ترغیب • وکل لحم
نبت من حرام فالنار اولی به • قول لطیفی ایله امت مرحومه یه شفقة ترغیب بیوروب حد شرعده اولان ماکولدن هیچ فرد نهی وانکار
وخواجه عطارک بو بیتی محلنده واقع اولمشدردیرلرکه شعر بخور کندم بقول حق مندیش • حجاب خوف را بردار از پیش • پس
اکرچه بونلرک جمله سی واقعه مطابقدر • ولکن بو بابده بنم مرادم اولان معنی هنوز فکرکزدن مجرد اولوب غفلت ایتمشسز ابدی
طعام وشراب ایله بدنه قوام ویرمکدن مراد استقامت مراحله عشق سبحانی • ومعرفت ربانی تحصیلیدر • وآفرینش آدمیدن دخی مراد الهی
فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف • حدیث قدسیسی خود معروفدر • فاذا کان کذلک شول مجذوبان سالکان • وسالکان مجذوبانه

شمع نور جذبات حقله فروزان اوله اطارک قوام جانلری عشق دلدار • وقوت جانلری معرفت پروردکار اولوب هیچ بر حال ایله اول
دم ونفسدن مهجور اولمازلار • ودایما نفی خواطره اشتغال کوستروب حتی هنکام خورشده جمعیت خاطر ایله اوله قلرچون تناول اولنان
طعام فی الحال نور محبته ملحق اولور • واکر وقت خورشده پریشان دل بولنورسه ماکول ومشروبی برلقمه دخی اولورسه بغیر بسم الله اولوب
کثرتنه تقویت وصفوت قلبنه کدورت ویرر • شیخ اکبر قدس سره الاطهر قصیده تائیه سنده نه خوب بیورمشلردر شعر

فان خطرت یوما ببالک خطرة • من الغیر عرفها باخطر خطرة • فرفض السوی فرض علی القوم رفضه • وکل کمال باتباع الفریضة
وکن ورعا فیما تشابه امره • تخلص ضیاء القلب من کل ظلمة • وکن مع حکم الوقت فی کل حالة • ودع کلما دبرت ذاما نفکرة
وشغلک بالموجود ان کنت محتاجا • عن الغیر قد اغناک اعظم غنیة • وجد بعزم فی مخالفة الهوی • ونفسک لا تنظر بعین کلیلة
ونفسک لا هوا امارة فقد • تمیل بهذا الوصف نحو الملیمة • ومما ترکت بالتحلی رایتها • مکان التحلی للصفات الجمیلة
وفی مثل هذا الطور تبصر ذاتها • وقد ظهرت فی صورة ملکیة • وان وجدت سر الوجود حقیقة • ولم تتحرک عنده واطمانت
فعند اولی التحقیق صارت جدیرة • لان تسمی الان بالمطمئنة

ایدی یاران صفایه بو معنالر معلوم اولدیه شبهه قالمادی که
نان چو معنی بود خوردش سود بود لقمه ونان چونکه ملحق بالمعنی اوله انک تناولی انواع سود ومنفعت • ومهیج شعله نور محبتدر • فاما
امر برعکس اولوب چونکه صورت کشت انگیزد وجود چونکه معنادن مجرد ومحض صورت اولدی • کتدکجه قلبده کدورت تراکم ایدوب
حتی سالکک دولتک محبت ومعرفت وفکرت وبصیرت وارباب محبت ایله اولان ذوق والفتی کیدوب • انک یرینه کثرت وبرودت
وذل حقه انکار وعداوت صورت بولور نظم

ای بسا سالک که هالک شد ازین • گرچه در ره بود ومرد راه بین • ای بسا صورت بمعنی ره برد
عاقبت یابد وباحسرت بمرد • ای بسا کثرت که در وحدت فتاد • ناگهان در قربت عزت فتاد • ای بسا جاهی که اندر چه فتاد
اندرین دنیای دون مکره فتاد • ای بسا جانها که ایثار رهت • تو مپنداری که جان کو رهست • چند کویم راه باید کرد راه
تا شوی در عز قرب پادشاه • آه ای رشته عشقه پیوسته • وافسر شوقه قطار بسته اولان عشاق دلخسته لر سود ومضرتده
سزک حالکز اکا بکزر که مثلا همچو خار سبزه کاشتر می خورد خار سبز شتر کبی که ناقه چریده قیلور زان خورش صد نفع ولذت می برد
اول خار سبزک خورشندن صد کونه نفع ولذت الیبور • فاما وقت ضیمران کیدوب فصل زمستان کلدکده چونکه آن سبزیش رفت وخشک کشت
چونکه خار شترک اول خضرت وطراوتی کیده • ولطافت ورطوبتی خشونت ویبوسته منقلب اوله چون همان بوی برد اشتر ز دشت
چونکه اشتر دشت وکشت زاردن اول خار خشک کشته یی چرنده اوله همان می دراند لنج وکامش ای دریغ اشترک شدق ودماغن دریده
وخراشیده قیلور • وشتر رنجک صدآه وحسرت ایله دیرکه حیفا ودریغا کان چنان ورد مربی کشت تیغ که انجلین ورد مربی تیغ تیز وکیاه
سبز رعنا خنجر خونریز اولدی • خلاصه کفت مولانا خداوندکار • المؤمنون هینون لینون کالجمل الانف حدیث شریفی طبقنجه شراب
عشقک اسرکلرین • وچراکاه شوقک بسرکلرین شترلره • وباعث ازدیاد محبت • وسبب تقویت نور محبت اولان اغذیه طیبه یی
خار شتر باطراوته تشبیه • وحرص وشهوت • ومحض بشریت ایله اکل اولنوب باعث کدورت اولان اغذیه یی منفعتی خار کام در وبامضرت
تمثیل ایدوب بیوررلرکه • ای سلسله عشقک قطار پیوسته لری • سز دخی کشت زار معنیدن • وقت بهار ریاضتده لب شکر ومحبت
ودندان خلوص وقناعت ایله تناول ایتدیکز نان چو معنی بود بود آن خار سبز نان ونعمت چونکه انوار معانی وحکمته ملحق اولدی المثل
اول خار سبز باطراوتدرکه دماغ حلال الفتکزه لذت وحلاوت • ورنک رویی باملاحتکزه طراوت ولطافت • وبدن مالوف عبادتکزه
خفت وقوت • وجمال فکرکزه بشاشت ونورانیت ویرر • فاما مغاوز آز وشهوتدن زمستان کثرتده دهان غفلت • ودستان حیوانیت ایله
اکل اولنان نان بشریت چونکه صورت شد چنین خشک وگز چونکه بو حالده محض صورت وبی نور وپر کدورت اوله • لاجرم
یبوست وخشونت داولوب خراشیده کام ودریده لنج اولان شتر رنج دیده کبی سزک دخی دماغکزه انواع درد ومحنت ویروب
نور دینکزه ظلمت • وصفای ذهنکزه کدورت • ذکری محبتکزه برودت • وفوادکزه کسالت • ودیده وحدت بینکزه خواب غفلت کتوروب
غواشی کثرتده بی تاب وتکمت وقلوب اصفیایه ثقلت اولورسز نظم

ای دریغا رنج تو ضایع بماند • در راز عشقی دولت یکدم نخواند
تخم بدکاری که این روزت بود • گر دو چشم راه بین کورت بود • چون تو اندر صورتی درمانده باز • کی شود بر تو در توحید باز
باز ماندی از حقیقتهای خویش • تا که داری لقمه صوری به پیش • راه او جوی وهوای او طلب • حکمت او وبقای او طلب
تا ترا نوری کند همراه او • بو رفیه باشد ترا در راه او • مثنوی باید که از جان بشنوی • تا ز خوف جاودان ایمن شوی

پس ای مثنوی آگاه • ومشتاق لقاء الله • زینت افزای بزم اسرار • ومسندآرای صدر انوار • مولانا خداوندکار • نان صورینک
اسباب منفعت وبواعث مضرتدن اولدوغن بعد الاخبار • چلبی حسام الدینک نسمات طلب فیوضات • ومولانا جلال الدینک
روحات نسیم جنت باتیله جو هوای جنانلرینده جمع اولان ابر هدایت ریز محبت آمیزدن تقاطر ایدن • باران عبارات عنبر فوحات
زمین پنهای مثنوی • وفضای صحایف معنوینک کلزار لطایف نظمنده نمودار ایتدوکی • اسرار حقایق انواری خضروات باطراوته
وچلبی حسام الدینک علایق کونیه دن مجرد اولدوغی حالده اسماع شوق ومحبت ایله شنوا اولمه لرینی • فصل بهارده جوپای چرا اولان

شتر رعنایه • ومقتضیات بشریت ایله باسو آلود اولدقلری ایام شتا کثرتده استماع ایتدکلرینی خار خشک لنج خراش اکل ایدن ناقه
رنجباره تشبیه ایدوب صورته اعتذارده کوشمال بی شمار ایله بیوررلرکه ای نور دیده یقین چلبی حسام الدین تو بدان عادت که او را پیش ازین
جناب هدایت قرینکز عادت مالوفه وحدت رهین ایله بوندن اقدم چراکاه مثنوی ده خورشید جذبات • وماه فیوضات ایله مربی اولنان
در ودریاحین معرفت • وسبزه تمین حقیقتی لب شیرین شوق وفکرت • ودندان عشق ومحبت ایله خورده بودی ای وجود نازنین تناول بیورمش ایدیکز
ای وجود نازنین • ولکن شمدیکی حالده بعض علایق وفکر وماتم فراق بانوی پری پیکر سزک حالکزی نوع آخر • وخاطرکزی مکدر ایتمشدر
جنابکز ایسه اوکلی صفایه نظر ایله بر همان بوی بری این خشک را بو خار یابس باندی اولان کلام کام خراشی • همان میل تق ایله استماع
ایده یورسز • اما کی تا بجا که بعد ازین کامیخت معنی با ثری سزک مرات مجلاکزده دم کثرت زنک کدورت ویردکدن صکره معانی
باصفا اثرای بشریت ایله آمیخته • وغبرای کثرت ایله اسرشته اولوب کشت خاک آمیز وخشک کوشت بر بر خشک وخاک آمیز کوشت بر وکام در
اولان خار تیز کبی بی منفعت اولدی • پس ای حسام الدین قدر وصفینی بلمک ایچون بو درد فرقته صبر ایدوب بر قاچ زمان بیان تاقبل که بنجه
مجاهده وریاضت ایله مرتبه اولایه نایل اولنجه دکن زان کیاه اکنون بپرهیز ای شتر اول کیاه خشکدن شمدیکی حالده پرهیز واحتما قیلوب
بی فایده دریده لنج اولمه ای شتر حامل کنج • دیو مولانا خداوندکار وسیله ختم کلام وحسن اختتام اولمغچون کلمات حیات بخشلرین عین حیاته
دقلب افنا لمعالمرین جابه • وواردات متتابعه نک انقطاعیله آب عباراتنک تیره کی وقلتنی آب جاهه تشبیه ایدوب بطریق التجرید ذات حمیده صفاتلرینه
خطاب ایدرلرکه سخت خاک آلوده می آید سخن کفتار مثنوی غایتله تیره وخاک آلوده کلیور • ایمدی ای نفس ناطقه چونکه آب تیره شد سر چه بند کن
تا معین مثنوی تیره وبی معنی قالدی سرچاه دهانی بند ایت • وبابنه مهر سکوت اوروب بر زمان خاموش اول که تا خداوندش باز صاف وخوش کند
تا خدای همبال • اول آب معانی کدر وصاف وزلال ایدوب دریا مثال جوش وخروشه کتوره ولطف عنایت الهیدن امید اولدرکه او که تیره کرد هم صافش کند
اول قادر جبار • وفاعل مختار که مقتضای اسم قابض ایله اول آب زلال معانیی تیره وخاک آلود ایتمشدر • بر فحوای آیت کریمه فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا
سزکا وچلبی حسام الدینه اسم باسط وواسع ایله تجلی ایدوب انشراح صدر ویره • وخاک آلود بشریت اولان کفتارلری امیزه کمال صفوت ولطافت ویروب
نفخ صور اسرافیل کبی مرده دللری احیا ایلیه • اما بو بابده عجله وشتاب ایتمیوب صبر پیشه اول که صبر آرد آرزو را نی شتاب آرزو وامنیه یی صبر وتحمل
حصوله کتورر عجله وشتاب دکل حبذا ومرحبا اول مرشد والا همته که اوصاف حمیده سنی باب ازلیته ترک ایدوب وصاف بو بیت ایله متصف اولدقلرینه
کریمه وتواصوا بالحق وتواصوا بالصبر مقتضاسنجه تفصیله نفسدن محتجب اولان ارباب فرقته • بلایه صبر وتحمل واوامر الهیه ده استقامت ومقصود حقیقی یه توجه
واقبال وصیت ایدوب چلبی حسام الدینه • وجمله اخوان مستمعین وطالبان مستعدینه بر وفق کریمه یا ایها الذین آمنوا اصبروا وصابروا ورابطوا
واتقوا الله لعلکم تفلحون صبر کن والله اعلم بالصواب بیوررلر • قدس الله روحه وطیب الله انفاسه وافاض علینا برکاته • آمین ختم رب العالمین
حقا که الصبر مفتاح الفرج • وفقنجه صبر مصباح جمیع درج در نظم

ای جلال دین مولانای ما • ای طبیب درد ودرمانهای ما • ای مسیحا نطق وپرور مکرمت
ای محمد خو وحیدر منقبت • صبر فرمودی مرا ای ذوالکرم • پس مطیعم چاره نی فرمانبرم • ای دل آخر صبر کن چندین مخروش • صبر خو کن صبر نوش وشو خموش
صبر کن تا هوش آید راحتی • رنج دیدی پیشت آید راحتی • هر جفایی را وفایی در پی است • راحت بی رنج اکنون خود کی است • ای دل آخر صبر کن در راه او
تا مکر بویی بیابی باز جو • در فراق خود می زاری کنیم • انکهی آهنک هشیاری کنیم • در مکانی در زمانی بی جهت • با که کویم سر آن در معرفت
ای دریغا در هر دم تازه کشت • تا رفیقت دی دلم از حد کذشت • این زمان صبری بباید کردهم • این زمان تاخیر باید کردهم • از کجا دیگر رسم در سوی او
از کجا دیکو ببینم روی او • ای دریغا مهلت بنیابیم • ای دریغا عزت کو یابیم • عاشقانرا درد باشد ز اشتیاق • که وصال آید بدید وکه فراق
سالک بیچاره دل سکران شده • در فراق ودر وصال حیران شده • پس امیدی همت تو منیدی مباش • جز بنور عکس خورشیدی مباش • جملکی تکرار دل با جان بکفت
در دل هم باد دل بی جان نکفت • هر که در راه خدا با درد شد • تو یقین میدان که مرد مرد شد • دردمی باید که بی درمان بود • راه می باید که بی پایان بود
درد با درمان دره پایان نبود • اندرین ره منزلی آسان نبود • هر زمانی منزلی دیگر بود • هر زمانی رازه دیگر بود • راه حق ایست هر دم صنعت
بی صفت ای بود خود معرفت • بیدلان را در بلا تا چند چند • انکهی ای کرده جانها پایبند • بیدلانرا عاقبت نوری قربت • از یقین راز معشوری قربت
وصل خود بنما یکدم عاشقان • تا برافشانند هم جان هم جهان • ای وصالت نزل هم لایزال • می نخواهم هیچ چیزی جز وصال • وصل حق شد بر تیمه حسن المآب
وصل جو والله اعلم بالصواب • تاریخ ختم الکتاب منه • عون حق ایله کتاب اولدی تمام • بار ادم اتمامنه تاریخ اتم ختام • وهذا آخر الکتاب وختم الخطاب

والحمد لله علی توفیق الملک الوهاب • آه ای دل بیقرار • وزبان ثنا کفتار • بر حمد جمیل که • نقاش صنع ربانی • وکارکاه فیض سبحانی • در ودیوار
وجود قصر انسانیده اولان نقوش اسرار ومعانیی اول حمد مبرورک ذکر موفوریله نکاشته • وبر شکر جلیل که فراش لطف الهی شموع جموع نامتناهی
شعاشع سواطع آه سحرکاه ایله ساکن بو وطن طالبان الهی ده ارنا الاشیا کما هی • اول شکر موفورک نور حضوریله افروخته بیورمشدر • حق جل وعلا
بارکاه کبریاسنه نثار اولسون که • بلابل بیان • اغصان لسانده نغمه زنان اولدقلری ترنمات حمد فراوان • اول تبارک نامک لطف ونعمای
ومصباح حدیقه جان اولان نو نور حدیقه شاکران • اول جواد ذوالعطانک تواشعه الهامی اولوب عقول فحول ودانش پیشه اخیار انک
صمدانیتنده دم بسته وحیران • وابصار نظار بینش اندیشه اهل اعتبار انک ادراک وحدانیتنده کم کشته شعور وسرکردان اولمشلردر آه کم
اول احدی الذات • وسرمدی الصفات • بر ذوالالطاف والعطیات درکه • فاتحه فاتحه بیان • وخاتمه ساحه تبیانی • سوره اخلاص توحید خصایصه

مقرون ایدوب کوهر زهر عرفاندن عبارت اولان نقد تمام عیار ضرنجانهٔ سینهٔ سخنوران انک سکهٔ توحید • ومیزان تمجیدی ایله مسکوک ومزور
ومعادن ضمایرده اولان جواهر معقولات • انک اسرار الوهیتندن متبادر • ومکامن خواطرده اولان زواهر منقولات • انک ربوبیتنه تصدیق
واقراریله ظاهر اولوب • عشق جمالنک کمند طلبنی کردن جان ارباب وجد وطربه انداخته • وشوق وصالنی بواطن ارباب شهود اچون
مقام بقاع وجوددن پرداخته • ومشاطهٔ تجلیات جلالنک عکس انوار جمالنی • مرایای قلوب اصحاب ایقانه نموده • وصیقل توجهات
جناب لایزالنک مصقلهٔ اشتیاق وصالیله جام جهان نمای اهل عرفانی • کدورات ظلمات حدثاندن زدوده بویرمشدر شعر
از لطف دوست سکهٔ دولت بنام ما • اقبال یافتیم وسعادت غلام ماست • از حق رسیده هرچه بهرکس رسیده است • ما مست جام دوست جهان مست جام ماست
کوئی که عشق حبیب حکویم که عشق حبیب • اقبال ودولت وشرف مستدام ماست
نثر ونفحات عنبر شمیم صلوات گلستان انس • وفوحات عبهر نسیم تحیات
جنان قدس • عود مجمر رسالت • مشک نافهٔ نبوت • نقشبند گلبن طریقت • عقده کشای گلشن حقیقت • نور حدیقهٔ آب وگل نور حدقهٔ جان ودل
اعنی خواجهٔ کاینات • سردفتر موجودات علیه اکمل التحیاتک مرقد منور • ومشهد معطر • وآل واصحاب نبوت پرور • وسعداختر لری ارواح
مطهره لرینه نثار اولسون که • اول ینبغای شکرستان سبع مثانی • وورد خندان گلستان ثانی • کنوز رموز غیب قدم اولان علوم
مکنونه • وعلم مالم تکن تعلم • دبیرستانندن • برفحوای اقرأ باسم ربک الاکرم الذی علم بالقلم • علوم اولین وآخرینی ازبر • وسبحان الذی سری
نج ابتهاجنی برسر • وفاوحی الی عبده ما اوحی • دواج دیباجنی دربر قیلوب قلوب عارفیندن جریان ایدن جداول علومک منبعی انک بحر زخار
علوم اولکاسان جوامع الکلمی در تحفه

صدر نشین اوست درین پیشگاه	کنت نبیا بود او را کواه	بود زرخ شمع نبوت فروز	آب ندیده گل آدم هنوز
رفعت از و منبر افلاک را	رونق از و خطبهٔ لولاک را	چرخ زده خیمهٔ زرین طناب	جزیی آن شاه رسالت مآب
ای عربی نسبت وامی لقب	بندهٔ تو هم عجم وهم عرب	شمعی ونور از تو رسد جمع را	پشتی وروی بنود شمع را
بحر کرم موج زن از مشت تو	معتصم آن فرجهٔ انکشت تو	کرسنه وتشنه هزاران هزار	کشته از آن جرعه کش ولقمه خوار
لعل لبت چون شکرافشان کند	کشور جان را شکرستان کند	طوطی طبعم که ثنا خوان تست	درهوس یک شکرافشان تست
بو که کنم تازه ثنا خوانیی	ای شکرستان شکرافشانیی	خار جفا رنجبت براهم کناه	لب بکشا عذر کناهم بخواه
شد الکلام لام زغمهای ژرف	کوش کن از حال فرا این یکدو حرف	آمده ام با همه آلایشی	منتظر بخشش وبخشایشی
کر لب جان بخش تو فرمان دهد	دل قدمت سرنهد وجان دهد		

نثر پس اداء حمد وشکر بی غایه
واهداء سلام وصلوة بی نهایه ایله • بو فقیر بی وجود فرومایه • وحقیر نابود کم درایه • رابطهٔ محبت خدا • ووسیلهٔ وصلت مولی اولان
سررشتهٔ شریعت خاتم انبیایه پیوسته اولدوغم حالده • دست مناجاتی بارگاه اعلایه افراشته • وروی ضراعت ومناغاتی عتبهٔ کبریاده
خاک آلوده وبرداشته قیلوب • توفیق اعانت ربانی • ورفیق صدیق عنایت سبحانی یه استیناس • وآفتاب فلک نبوتک
وارث اسرار حقیقت • ومشکوة انوار ولایتی اولان پیر طریقت • وبدر منیر هدایتک نور جذبات هستی سوزندن فتیلهٔ قلب
شوق افروزی اقتباس ایله • بودفتر منشورة الاوراق • وجریدهٔ مجتمعهٔ منظورة الاشواق • سنه احدی واربعین والف
ربیع الاولنک جمعهٔ آخرنده پذیرفتهٔ اتمام • وعندلیب گلستان حقیقت • نوشکفتهٔ گل بهارستان طریقت • نور شمع جمع سطار
مولانا خداوندکارک • روحانیت فیض مآثرندن استمداد تام ایله قبیل صلوة جمعه ده شرفیافتهٔ اختتام اولدی نظم
بطالعی که تفاخر کند بدان انجم • بساعتی که تفاضل کند بدان تقویم نثر نه زمان بر زمان امن وامان • واوان آرامش سعد قران درکر
تقاوده دودمان سلیمانی چراغ خاندان عثمانی شعر سریرارای تکیهٔ پادشاهی • مزین ساز تخت دین پناهی نثر پادشاه فلک بارگاه
ظل الله ملایک سپاه • انجم کروه واسکندر شکوه • رافع رایات الامن والامان • دافع غوایة الظلم والعدوان • المستغنی
عن الاطناب فی الالقاب • سلطان البرین خاقان البحرین • خادم الحرمین الشریفین • السلطان بن السلطان بن السلطان
والخاقان بن الخاقان بن الخاقان • السلطان مرادخان ابن السلطان احمدخان • لازالت سرادقات دولته مرفوعة علی مفارق
الانام • ومابرحت خیام حشمته مشیدة باوتاد الخلود والایام • واعز الله انصاره فی کل الادوار والایام • حضرتلرینک مسند سلطنت
نوتش البنیانلریله شرف عنوان اولوب • سایهٔ همایون عدل واحسانلرنده خلق جهان مهاد امن ده غنوده ومرفه الحال
وعلی الخصوص بو ناپیدای بیداء وجود • حوادث دوراندن آسوده وفارغ البال • وهجوم شواغل مشاغل کثرتدن سالم الاحوال
اولوب • اول پادشاه برجیس سعادتک خوشه حمایه لرنده صفای وقت ایله بو خدمتک اتمامنه نصرت • وسهولت ایله اختتامنه
فرصت بولدوغمه بناء • دعای استدامت دولت ارجمند • وثنای اعتلای سلطنت ابدپیوندلرنه عن صمیم البال مداومت
واشتغال شکراً علی المنعم لازمهٔ آداب عبودیت • ووظیفهٔ اداء حقوق نعمتدن اولماغله • شول اوقات مستطابه • وساعات
مستجابه ده که • اصحاب امانات وارباب قربات • برمصداق کریمه • تتجافی جنوبهم عن المضاجع یدعون ربهم خوفا وطمعا ومما
رزقناهم ینفقون • ترک خواب غفلت ایله بستر راحتدن برخاسته • وجوف لیالی ده روی نیازلرین عتبهٔ اجارهٔ سازده
خاک آغشته • وشرشک خون آلودلریله گلشن زمین سرشته اولوب • رایج عنبر فوایح آه وانینلری عرش برینه سرافراشته

(margin, red:) در دوام حضرت سلطنت شاه عالم ...

وکف

وکف مناجاتلری بارگاه رفیع الدرجاته برداشته • واشعهٔ لمعات بارقات جذبات ربانیه • ونسمات تجلیات رحمانیه ایله
سرادقات وجه سبحانیتی مشروح • وبراقیع صفاتنی مفتوح ایدوب مرایای مجلوهٔ قلوب عاشقینه پرتو انداز انوار تجلی ذاتی قیده
برونق ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس جام جمال نمای ربوبیت اولان قلوب نورصفوتلری دیدهٔ فکرلرندن رفع پردهٔ غیریت
وخلوتخانهٔ وحدتده انس مشاهدهٔ حضرت احدیت ایله غرق دریای مواج وصلت اولالر بونابود ونا پیدا ومفقودی سر وباد حق
آرزوی اقتدا ایله • اول صنوف قربت حفوف ملایک صفوفک صف آخرنده اولان کرامت موصوفلرک • دامن شفاعتمآلو فلرینه روتما
ودرکاه قاضی الحاجاته تضرع وابتهال اولنور که بالنبی وآله الامجاد • حضرت سلطان مرادک طبع همایون پاک نهادلری
علل تکدردن آسوده وبی علل • ودین ودولتلرینه خیر وانفع اولان کلام صدق وصوابی قابل • واحوال مظلومینی کما هو حقه متجسس
وسایل • ونص قاطع شریعت وصمصام ساطع عدالتلری ایله ظلمه نک سر شقاوتلری زایل • وعلما واهل حقه مایل • وانقیاد شریعت
مطهره ده دوام عمر ودولتلرینه اعظم وسایل • وفقرا وضعفایه کمال رحم وشفقت ایله عدل ساعةً خیر من عبادة ستین سنة مثوباتنه
نایل • وان الله یأمر بالعدل والاحسان کریمه سنه مظهر کامل • ودعوات خیرات فقرا جمیع آفات وعاهاته مانع وحایل اولوب
همیشه آفتاب جمال عالم آرالری افق سعادتدن طالع • واختر بخت فلک سیرالری برج دولتدن ساطع • وساحهٔ سلطنت کیتی نمالرینه
خورشید عنایت ربانی شرف شمس نصرت متانی دن لامع اوله • ودرخت موزون وجود عدالت فزونلری که سایهٔ یزدان ایچون در
انوار واثمار اولاد امجاد ایله مزین ومشحون اوله • اعنی جنان جنان وصلب نورلمعانلرندن • شهزادکان یوسف جمال وسلیمان
اقبال نمایان • وحدیقهٔ نظرگاه هنده سرو روان کبی خرامان اولوب • اصل شجرهٔ مبارکهٔ زیتونهٔ ذات ستوده صفات طوبی نمونلری
کشجرة طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء زمین شهودده سرمدی بقا • ونشو ونماسی آب حیات روح افزا ایله اوله • وبرده وجرده
اولان عساکر فوز مآثرلری • رایات نصرت آیات نصر من الله وفتح قریب ایله منصور ومظفر اولوب • اعدای دین ودولت اولنلره
برونق ودمرناهم تدمیرا مقهور ومدمر اوله لر • واعلام ثوابت اقدام دین اسلام اعزه الله علی الدوام • اعنی منارات عالیات
مانند ستون خیام آسمان فی عمد قبابنک • عنادل خوش الحان • وبلابل هزاردستان شرف آشیانی اولان • اذان خوانلری
آهنگ قباب آسمان ایله صباح ومسا • وظهر وعشا • وعصر صلوة وسطاده نوای بانک راست اشهد ان لا اله الا الله ایله
نوبت زن پنجگاه محمد رسول الله اوله لر نجه جوامع ومساجد شریفه • ومنابر ومحافل منیفه ده • دوام عمر ودولتلری ایچون دعا وثنا
وائمه وخطبا به اقتدا ایدن جماعت مسلمین حین آمین • وازیز واتین یا مجیب السائلین ایله • بارگاه جناب رب العالمینه دست کشا
اولمقدن خالی اولمیوب مدی الدهور والازمان عتبهٔ علیه لری قبلهٔ ملوک جهان وسدهٔ سنیه لری مطاف سلاطین زمان اوله نظم
زیراین نه رواق مینافام • چون شود کفته این همایون نام • آمد از هر یکی بجای صدا • خلد الله ملکه ابدا
آمین یارب ذو الفضل والعطا بجاه حبیبک المصطفی • حتا که اول ظل ممدود مولانک • سایهٔ راحت احتوا اسنده زینت افزای
صحایف اوراق اولان کلک اشواق • ومداد براق • صفایح آفاقه برنقش عجیب • ودست کاتب محبت وثاق ایله موانست
محبان حاضر الارواح • ومراسلت غایبان سائر الاشباح ایچون • برتحفهٔ غریب اهدی اولندی که • بو شرح نادر الامثالک
اوصاف کمال ایله اولان عرایس جمالنه انصاف ایله نظر اولونسه • نقود عباراتنک توصیفی ع ولفظه ارق من نسیم الورد فی السحر
ایدوکی باهر • وکنوز اشاراتنک تعریفی ع ومعناه احسن من الزهر غب المطر • اولدوغی روشن وظاهر در نظم
سخنها که چون کنج اکنده بود • بهر نسخه ی که پراکنده بود • زهر نسخه بر داشتم پایها • بر و بستم از نظم پیرایها
کزیدم زهر نامه نغز او • زهر پوست برداشتم مغز او • حاصل مآل بحسب مقتضای حال • فصاحت مقال ایله تفاسیر
واحادیث متناسبه • وتباشیر ونذایر متعاقبه • ومواعظ ونصایح متقاربه • وحکایات محتویه انواع غریبه • ودقایق معارف توحیددن
اشارات رشیقه • وعبارات انیقه ایله اصناف نکات عجیبه • وکلمات موزونهٔ عشاقدن طرایف منظومات بدیعه تحریر اولندیکه
روحه نشاط وسرور • وافسرده اولمیان قلبه حیات موفور اعطا ایدر • اما قوالب فرسوده ومسامع زنک آلوده یه کلال ویرر
معذور درکه • اهل ذوق وحالک مخاطبی ومقوله مقتضی البال اولان ارباب ملال دکلدر • عرفی بو محله مناسب خوش دیمش شعر
سیماب دقفل درکوش نو درنه • صد نغمه مستانه طلبکار سماعست • کوش شنواجوی که در بزم تأمل • بر بستن لب مایه صد کونه صداست
ایمدی طالبان محبت ربانیه • ومستمعان معرفت سبحانیه اولان اعزهٔ اخوان • واخص خلانه صد نغمه مستانه ایله نظم
تفاسیر واحادیث وخبردن • حکایات غریبه وعبردن • هم اطوار طریقتدن ادبدن • ارادتدن اطاعتدن طلبدن
یازلدی نیجه اسرار دقایق • اچلدی درلو انوار حقایق • دلندی کلک تحریر ایله درلر • دیزلدی سلک تسطیره کهرلر
بو دریای لآلی غرردر • جواهر معدنی اکسیر اثردر • بو کشف ایتدی نقاب مثنوی یک • بو کوستردی جمالن معنوی نک
اکرچه جلد اول شرح اولندی • ولی جمله معانی شرح اولندی • اوقویانلر یازانلر بوله مقصود • نعیم جنت ایله اوله مسعود
دخی سمع قبول ایله ایدن کوش • شراب حب ذاتی ایله نوش • وبالجمله خمخانهٔ عشقدن دماغ جان مخمورلرن شراب طهور وحدت

بی اندری اقداح عبارات ایله محبت جرعه لری صونیلوب • خلوتخانهٔ راز ده مدهوش و سرانداز اولان عدم پرواز • دستی بازلرک معشوق ممتاز ایله اولان مراسم ناز و نیازلری ابراز اولندی که • کوش باز اولان تونیازلری جناح همتلرین باز • واوج محبته پرواز ایدوب حرم حریم انس ده الهی نیاز قدس ایله نغمه پرداز اولا شعر تو شمع مجلسی در بزم جان باش • بیاجی نوش میر عاشقان باش
اکر خالص شدی چون زر وکرنه • میان بوتهای امتحان باش • میان مجلس مستان مستور • سبکروحی کن اما سرکران باش
تراچون بحر میکوید بیای • بسوی بحر چون سیل روان باش • در آخر منزل ها بی نشانیست • تو اول نیز جانا بی نشان باش
آه ای لب تشنکان بادهٔ محبت • اکرچه کیم وجوه سترهٔ عرایس ستاره مانوسه • سراپردهٔ عبارات انیقه ده مستور اولنه دعی جهتدن
امتعهٔ مبانی بو نفایس معانیدن محجوبلردر • فاما نقادان سخن شناس • وصرافان جواهر انفاس اولان • ارباب طبایع سلیمه
واصحاب اذهان مستقیمه دن ملتمسدر که • بو مرایای انوار دیدار • وجام جمال نمای اطوار شطارک شواهد حرم سرای اسرار اولان
نو عرایس ابکارینک مشاهدهٔ دیدارنه • شوق بیشمار ایله نثار نقد افکار • ونظرلرین تکرار • ووجوه استعاراتندن رفع [illegible] ایلدکدن صکره
مستفتحان انوار قلوب • ومستکشفان اسرار غیوب اولان زمرهٔ طالبین صادقینک مسامع یقینلرینه بر وفق ع ولالارض من کاس الکرام نصیب
جواهر نکات اسراری بذل ونثار • وبو راه بی اثره بی رهبر ظفر میسر اولمادوغن اخبار • ولاجرم بر مرشد کامل خضر فر مهتر ایده
تصحیح وآشکار ایدهلر • وانتهاء مناهج جمال تألیف • وارتقاء مدارج حسن ترصیفه لطف ایله نظر اولنه قچه نظم
نمی باید چو سایل بی وسیله • عطیات سنیات جزیله • اکرچندین وسیله نیست قابل • نباشد باکریمان کار مشکل
که در پیش سلیمان تحفهٔ مور • نباشد عیب که المامور معذور • وفقیره دعای خیره وسیله ایدوکی ضمیر منیرلرینه پوشیده دکلدر
بو خاکفرسای کداختهٔ ابتلا • اعنی بلای عشقه مبتلا • وحریق نار درد ولا اجون • دست دعایی بارکاه اعلایه کشوده • وروی تمنایی
عتبهٔ کبریایه سوده قیلوب • عند الله والرسول سعیی مشکور • وجرم وکناهی مغفور • وزاویهٔ لحدده عفو ورحمة غفور ایله مسرور اولمق
بابنده قراءت فاتحة الکتابه لطف موفور بیوره لرکه • اول غفور وشکور جنابلرینک دخی جرم وقصورلرین دامن عفو ومغفرتی ایله
مستور • وآب دریای رحمتیله اوساخ معصیتدن پاک وطهور ایدوب جنات الفردوسده بوسه کنار حور ایله اریکه نشین قصور اوله شعر
خدایا حاجت جمله رواکن • نمیکویم مرا تنها عطا کن • چو حاجت از سر اخلاص خواهم • مرا از بهر عام وخاص خواهم
خدایا از سخن کاری نیاید • بهر حالی که از قلم رباید • هر آنکس کین دعا را کوید آمین • خدا بدهد مراداتش بتعیین
آمین یا رب العالمین • بحق انا ارسلناک رحمة للعالمین • وصلی الله علی سیدنا وسندنا وشفیع ذنوبنا مولانا ومولی العالمین محمد • وعلی آله
واصحابه وعترته • واشیاعه • وعشیرته • واتباعه الطیبین الطاهرین اجمعین • وسلام الله علی جمیع الانبیاء والمرسلین والاولیاء
والعاشقین • والاتقیاء والعارفین • والاصدقاء والصالحین • وعامة المؤمنین والمؤمنات • والمسلمین والمسلمات الاحیاء
منهم والاموات • وعلی ملائکتک المقربین • وعلی اهل طاعتک فی ترک ذکرک اجمعین • والحمد لله رب العالمین

وقد اتفق الفراغ من تنمیقه • بعون الله وتوفیقه • علی ید مؤلفه اضعف عباد الله واحقرهم
مقتبس الانوار الطالعة الباهرة • من مشکوة اللامعة الزاهرة • فی یوم الجمعة الثامن والعشرین
من شهر ربیع الاول لسنة احدی واربعین والف • من الهجرة النبویة • علی صاحبها
اکمل التحیة • وانا الفقیر الی رحمة الله العلی الکبیر
عبد الله بن السید محمد بن عبد الله القسطنطینی مولدا وموطنا
البیرامی طریقة • غفر الله له ولوالدیه ولاشیاخه
غفرانا عظیما • وفتح علیه ابواب
المعارف والحقایق
فتحا مبینا

بو جواهر بواهر مثنوی که • زینت افزای سلک لآلی فواخر معنویدر
جریدهٔ تاریخ هجرهٔ ختم النبوه ده • علیه اکمل التحیه •
سنه خمسین والف ارقوم • وصحیفهٔ تقویم ایام
وشهورده جمعهٔ آخر شوال المکرم مرسوم
ایدی که • قلم جوری شکسته رقم المیه
رشتهٔ تحریر دکشیده • وسمع اتمام
رسیده اولوب عتبه دکرد

کتابه المقتبر

کتاب مثنوی کیم نسخهٔ علم حقیقتدر
سراپا شرح رمز نکتهٔ معنای قرآندر
بلنمز منطق وهیأتله بو علمک اشاراتی
وکلدر نقل احکام نجوم آسمان اما
کتاب آسمانینک بودر کمعنای مضمونی
زبان حالدن صادر کلام الله ناطقدر
نه قاشانی بیلور تأویل ومعناسن نه جرجانی
مکر فیض ایرشه ملا جلال الدین رومیدن
اول استاد معلمخانهٔ علم لدنی کیم
اوکشاف رموز مشکلات راز معنی کیم
اولنلر لطف حقله مظهر فیضی اول استادک

اوکیم معناسنی ادراک ایدر صاحب کرامتدر
بیان ایلر اصول دینی هر بیتی بر آیتدر
بو که ادراکی تمیز عقل وفکر کوز که حکمتدر
ینه جمله کتاب آسمانیدن حکایتدر
که هر بر نکته سی بر وحی منزلدن کنایتدر
بونک ترکیبی حقا خارج لفظ وعبارتدر
اکرچه انلارک هر بیری بر صاحب فضیلتدر
که زیرا اول ادیب عالم غیب هویتدر
ملایک درسکاهنده سرانداز جیب حیرتدر
نکات دلکشی برقع کشای ستر صورتدر
باقلمه هر بیری مجموعهٔ اسرار قدرتدر

اوفیضک مظهرندن بیری عبد الله افندیدر
که استعداد ایله استاد اصحاب طریقتدر

بوسوز ده شاهدم مثنوی یه یازدوغی شرحی
که اول متن متینی بویله تحقیق اوزره شرح ایتمک
بو فیض نشاهٔ صهبای الهام الهیدر
بو شوق جذبهٔ انوار عشق لایزلیدر
بو فیضک شوقی مهر افروز عشاق حقیقیدر
محصل اولمایجه مظهری بو فیض وبو شوقک
بو شرحک وصفنی تفصیله حاجت یوق بلور اهلی
اولونمش مستتر هر لفظنک تحتنده بیک معنی
فنون معرفتده بر مکمل نسخه درحقا
خصوصا طرز انشا وعبارات دلاراسی
ادای صاف وپاکی سلسبیل کوثر باقیدر
زهی صورت نمای معنوی کیم طبع فیاضی
علوم شرع وتحقیقه اودکلو دسترس بولمق
تصوف عالمن مردانه تسخیر ایلمک بویله
فضیلتله بو شرحک غیر یدن لطفی فرق ایتدوکیدر
دکل حدم بو شرحک وصفی اما جرأته باعث

نه شاهد مدعامی صدق ایله اثباته حجتدر
نه مقدوردر بشرنه حد مقدار طبیعتدر
که بر کم جرعه سی شورش فزای عقل وفکرتدر
که اوناذرهٔ سی سوزندهٔ فهم وکیاستدر
بو شوقک فیضی هستی سوز ارباب حقیقتدر
بو کاره جرأت ایتمک خارج نیروی همتدر
که هر بر نکته سنده لطف معنی بی نهایتدر
انی ادراک ایدمز نکته دان سر وحدتدر
که اجناس فواید بو قلاسک بیحد وغایتدر
بیان مشکلات فن اعجاز بلاغتدر
سواد خط مشک افشانی سنبلزار جنتدر
بو کونه جوهر مرآت حسن قابلیتدر
صفای ظاهر وباطندن آثار علامتدر
عجب قوت در الحق سعیله اولمز ولایتدر
اولور رسم خاتمه تاریخ اتمامی اصابتدر
لسانه نطق شارحدن ایرن آثار قوتدر

کمال اهلی عجبمی اولسه بر دکه ای جوری
جناب ذاتی حقا سالک راه هدایتدر